PRIMUM [-QUARTUM] VOLUMEN CONSILIORUM DIUINI ATQUE...

Tabula Primi voluminis consilio/rum petri philippi cornei.

¶ Sepulchrus legum doctor magnificis Petropaulo: Julio cesari: ⁊ Camillo cornelijs. Salutem dicit.

Parentis vestri prudentissimi ⁊ Jurisconsultorum iurisconsultissimi Petrepaule Julij cesar ⁊ Camille cornelij: nobilitatis perusine precipuum decus splendor Consilia de aurea: rem in primis arduā: sed vtriusq̧ iuris studiosis plurimum vt arbitror allaturam vtilitatis: volentibus ⁊ sepius efflagitantibus vobis: ⁊ recognoui nuper ⁊ certo ordine digessi. Tanti viri tum scientiam omnium prope rerum tum acumen ⁊ solertiam vehementer admiratus. Nihil in toto iuris complexu ⁊ vt sic loquar: sinu tā abstrusum reconditūq̧ estq̧ his responsis non eruatur: ⁊ in apertum proferatur: nulla tā difficilis ⁊ obscura questio: que non penitus discutiatur ⁊ quasi enodetur ꝙ ea parens ille vester fecisse videtur ingenij dexteritate: vt facilitatē an inuentionem preferas prorsus ignores sic iuris nodos: legūq̧ enigmata soluit: quare insignem apud omnes adepti estis pietatis laudem: ꝙ optimi parentis tam opimos itenq̧ vtiles ⁊ experitos tantopere delitescere diutius in puato: veluti humi defossos: passi non estis thesauros. Sed in communem nullam reueriti impensam (maxima vero opus fuit) protulistis vtilitatem. Et tum illius tum vestre posterorumq̧ consulere voluistis glorie ⁊ eternitati: vt eniȝ patrimonij: sic paterne ⁊ maiorum laudis in liberos ⁊ nepotes deuoluitur hereditas: erunt ⁊ filijs vestris in quibus: iam nūc teneris optima elucet indoles: ad aui studia complectenda: ⁊ virtutem imitandam incitamentuȝ haud mediocre. Et veluti idētidem fodiens calcar: vt vero qui legent: que his continentur consilijs scitu ⁊ cognitu digna reperiant facilius: ⁊ quasi ad manus habeant singula: nouerint consilia hec in quattuor diuisa volumina: singulis aut voluminibus suam Tabulam suūq̧ additum repertorium. Et in singulis quidem consilijs scitu ⁊ cognitu digna que diximus per paragrophos distinximus: quos per litteras alphabeti ab a incipiendo signauimus. Et hic in consilijs seruatus ordo est: at vero in repertorijs singularuȝ partium quas in singulis facimus consilijs hunc seruauimus ordinem dictiones ⁊ verba que sunt alicuius materie legis ⁊ questionis caput signamus. Item litteris per ordinem alphabeti: ita vt que prima littera fuerit earū dictionum seu verborum ab ea incipientium: primo loco posuerimus: ⁊ sic deinceps prosequimur: verbigratia abbas dictio est ea prius ponitur q̄ actio: quia prius sequitur a b q̄ c completo repertorio dictionum ab a incohantium sequitur a b incohantium ⁊ deinceps. Continentur preterea in repertorijs que diximus ⁊ chartarum numerus ⁊ initia consiliorum singulorum numerusq̧: sunt item omnia in singulis chartis escripta ⁊ alphabeti litteris ordine in marginibus signata: tu studiose lector hac tam pulchra supplectili tuum exornato cubiculum: futurus per eam cultior ⁊ locupletior non earum rerum quas aut vsus corrumpat aut exedat tinea: sed que suauissimo cibo animum pascant: ⁊ prudentia scientiaq̧ iuris auctiorem in dies faciant. Uale.

¶ Tabula primi voluminis consilior. U. J. interpretis consumatissimi dñi Petriphilippi cornei de perusio cõposita a dicto ordine diligenter emendata per prefatũ dñm Sepulchrum Tinum. U. I. excellentissimum doc.

Absens absentia vel pñtia q̃ qs fuerit in patria a quo sit pbanda consi. cccxvj. incip. quo ad primũ char. 269. in littera o ⁊ sequen. la. ij.

¶ Et absentia ptis an viciet ⁊ annullet sententiam consi. cccxxiij. incip. viso char. 277. in littera r la. ij. ⁊ sequen.

Actio personalis nõ transit in singularẽ successorem consi. cx. inci. vr̃. char. 107. in littera l.

Adulterium pena adulterij ẽ pena mortis cõsil. cxiiij. incip. lz ch. 109. in lr̃a a.

Agens ex ɔ̃ctu vltro citroq̃ obligatorio dz prius ex pte sua implere vel offerre ĩplementũ ex parte sua cõsi. clxxix. inci. visis char. 150. in lr̃a b ⁊ seq.

¶ Et agens ad. xxx. torniaturas terre vl̃ nemoris an dicat pbasse intẽtionẽ suã per testes deponẽtes q̃ mãdato dñi laborarunt vel inciderũt ligna. d. consi. lxxix. ea. char. in lr̃a k.

¶ Et agens petitione hr̃ditatis vel rei vẽdicatione cõcludendo rem ad eũ ptinere iure dñij vel quasi qd dẽat ad victoriam pbare consi. ccj. incip. lz char. 168. in lr̃a f g. ⁊ seq. ⁊ consi. ccvij. incip. qm̃ char. 173. in littera m.

¶ Et agens rei vẽdicatione ad possessionẽ fundi tanq̃ dotalis qño probare debeat cõsil. ccxxix. incip. visis char. 128. in littera f g ⁊ sequen.

¶ Et agens vt ɔ̃ctus rescindatur ob magnã lesionem non potest rem quã accepit restituere an audiat consi. ccxxxiij. incip. longe char. 191. in littera f g: ⁊ seq.

¶ Et si succũbat agens vigore donationis causa mortis an iterum agens ex eadẽ donatione tanq̃ inter viuos admittatur ita q̃ non obstet exceptio rei iudicate cõsi. cccxxxiij. incip. videtur char. 289. in littera a b ⁊ seq.

Alienatio pbibita per testatorez an extendat ad descendentes ex filijs pbibitis consi. xxxviij. incip. placet char. 37. in littera e ⁊ f.

¶ Et q̃ si pro restõne dotis alienat res per testõrem prohibita alienari. d. consi. xxxviij. ea. char. in lr̃a m.

¶ Et si statutũ probibet alienationẽ an de mãdato testatoris disponentis ⁊ pmittentis q̃ possit alienare valeat alienatio consi. cxxxij. incip. licet char. 120. per totum.

¶ Et alienatio probibita in non subiectũ an liget emptorẽ forensem consi. clij. incip. lz char. 133. per totum.

¶ Et data in emphyteosim an possint alie. consi. cxciij. inci. placet char. 159. in littera c ⁊ seq.

¶ Et alienatio pbibita extra familiã per testatorẽ an familia possit ab emptore vendicare cõsi. cclviij. inci. in hac char. 212. in prin. in lr̃a a ⁊ per totum: ⁊ consi. cclxxvj. inci. quoniã char. 23. in littera a ⁊ per totum.

Alimenta presumũtur facta sumptibus illius in cuius domo recipiebantur ab alimentato consi. cx. incip. videt char. 107. in littera m ⁊ consi. cxiij. incip. circa char. 108. in littera l.

¶ Et donatori patrono patri vel alteri ob non prestita alimenta nõ inducitur cã ingratitudinis ad priuandũ consi. cxx. incip. in hac char. 112. per totum.

¶ Et nurui filio ⁊ nepotibus dz auus dare alimẽta consi. cxxix. inci. lz char. 118. in prin. ⁊ in lr̃a a seq.

¶ Et alimenta ab hr̃de instituto pstita vxori testõris an ab herede repetant si relicta erat dña ⁊ vsufructuaria consi. cclvij. inci. circa char. 111. per totum.

¶ Et legatum alimentor̃ in domo hr̃dis testõris an finiat mortuo legatario vel mortuo hr̃de cõsi. cccxj. inci. qm̃ char. 263. in prin. ⁊ in lr̃a a ⁊ per totum.

¶ Et si alimenta alicui cũ hr̃dibus testõris cõmoranti relicta sunt ⁊ ab vno ex heredibus expellatur an possit pro tpe quo discessit repetere alimenta consi. cccxxiij. incip. vr̃ char. 275. in prin. ⁊ in littera a ⁊ per totũm.

Aliquis ⁊ aliqua iste dictiones qd ĩportant consi. xlj. incip. vĩ char. 41. in lr̃a c d e f.

Annus ceptus an ⁊ qñ habeat pro cõpleto in substõne vt qz dicat testõr si filia peruenit ad xv. annos consi. ccxiij. incip. post char. 177. in lr̃a a b ⁊ seq.

Appellatio ab iterlocutoria a statuto pbibita an restringat ad merã interlocutoriaz ita q̃ possit appellari ab interlocutoria que nõ põt reparari vt iudex admittat probationes non admittendas cõsi. xxxv. incip. circa char. 35. per totum.

¶ Et quando dicatur mera interlocutoria. d. consilio. xxxv. eadem char. in littera a b ⁊ seq.

¶ Et cã appellatiõis ⁊ cã nullitatis pncipalr̃ deducta deuoluit negociũ pncipale. d. cõsi. xxxv. ea. char. in lr̃a q.

¶ Et si non põt appellari ab executione instr̃i ⁊ per vnũ ex auditoribus legati factũ est pceptũ iustificatũ de soluendo non seruato ordine citationis receptiuus preceptũ a statuto prouisum an ⁊ tali pcepto possit appellari consi. xlviij. incip. latissime char. 47. per totum.

¶ Et a snia auditoris vel locũtenẽtis põt appellari ad gubernatorez vel legatũ qñ sunt plẽs puta vnus in spũalibus alter in tpalibus: qz tũc auditores ⁊ locũtenẽtes dicunt iudices delegati. d. cõsi. xlviij. ea. char. in lr̃a f g ⁊ seq.

¶ Et a vicario ad epm non potest appellari. d. consil. xlviij. ea. char. in littera k.

¶ Et a pnũcia executionis. s. de exequẽdo an possit appellari consi. lxxj. incip. super char. 71. in littera n.

¶ Et statuto pbibente appellationẽ a pronũcia cõptomissi fiendi vel ne qd si de mãdato supioris pnunciat an appellari possit cõsi. lxxvj. inci. lz char. 82. per totum.

¶ Et an possit appellari a futuro grauamine consi. lxxx. incip. in decisiuis char. 85. per totum.

¶ Et an appellatio deseratur si est restituturus ad appellandum ⁊ est retardata restitutionis causa consil. cxj. incip. licet char. 76. per totum.

¶ Et inqsitus de auxilio ad homicidiũ potest appellare lz homicida ex forma statuti appellare non põt consil. clix. incip. viso char. 137. in littera k.

¶ Et in cã momẽtanee possessionis non põt appellari put est interdum saluianum consil. cxc. incipien. ad audientiam char. 157. in littera e.

¶ Et an tertius cuius interest possit appellare consil. ccxj. incip. preiens char. 176. per totum.

Arbiter an arbitris nõ declarãtibus preciũ vel estimationẽ remissaz in eius vẽditio seu ɔ̃ctus eis mortuis annullet cõsi. ccxiiij. inci. lz ch. 177. per totum.

¶ Et an ⁊ qñ liceat a psona arbitror̃ recedere cõsi. cclx. incip. ad audientiam char. 214. per totum.

Argumẽtum in contractibus a cõtrario sensu qño procedat consil. clxviij. incip. visa char. 143. in littera b.

¶ Et argumentũ a cõiter accidentibus valet cõsil. clxxj. incip. videtur char. 145. in littera q.

¶ Et argumentũ q̃ actus dẽat interpetrari q̃ valeat ⁊ nõ pereat multũ vz cõsi. clxxx. inci. pncipalis ch. 151. in lr̃a l.

¶ Et argumentũ ab absurdo validũ est in iure consi. cxcix. incip. circa char. 167. in littera z.

¶ Et argumentũ ab ethymologia vocabuli valet. d. consil. cxcix. ea. char. in littera b la secunda.

Arrogatio an regrat rescriptũ pncipis ⁊ i quo differat a legittimatiõe cõsil. xxxiij. inci. hac char. 31. per totũ ⁊ cõsi. cc. inci. vr̃ ch. 168. per totũ.

Articulus q̃s qs possideat indebite ⁊ iniuste df multiplex ⁊ nõ est admittendus cõsi. cviij. incip. videtur char. 106. in littera x.

Et responsio simplr̃ facta in dicto articulo nõ nocet. d. consilio. cviij. ea. char. in littera e.

Artifex qui doganã tenet soluere cui dẽat soluere si facit plura exercitia puta rusticalia ⁊ carpentarius stãtibus qbusdã statutis de dogana soluẽda cõsilio. cccxviij. incip. ex pluribus char. 270. per totum.

Auia materna que trãsiuit ad scda vota ⁊ auus mr̃nus qũo cũ fratribus ɔsobrinis decedẽtis cõcurrãt in successione cõsi. cclxxxvj. incip. circa ch. 239. per totum.

Auxilium astãtes cũ armis pstare vñr cõsil. cvij. incip. visa char. 105. in lr̃a c.

¶ Et de auxilio ad homicidiũ inquisiti an possit appellare stante statuto q̃ ab homicidij snia nõ possit appellari cõsil. clix. incip. viso char. 137. in lr̃a k ⁊ per totum.

Bannitus iniuste an possit ipune offendi vigore statuti permittẽtis q̃ bãniti occidant ⁊ consi. xvij. incip. in hac char. 18. per totum.

¶ Et an dictũ statutum valeat. d. cõsi. xvij. ea. char. in lr̃a a.

¶ Et an rebãnitus qui non est casus possit impune offendi vigore dicti statuti. d. consi. xvij. ea. char. in lr̃a g. ⁊ consil.

maternis

maternis et paternis: ita q filiam impediat petere successionem maternam consi. ccxvj. inci. quo ad primum cbar. 268. in lra a b et seq.
¶ Et si maritus per publicum instrm bnis executionem ex forma statuti promittit restituere dotem patri vel alteri solventi eam: an possit excipere de tertia quam lucratur ex forma statuti consi. cccxx. incip. vr cbar. 272. per totum.
¶ Et dotis restõ pri promissa a genero uxore pcedente sine liberis vel cum filijs minoribus. xxv. anno. an dicat pr sibi piudicasse nõ petendo dum vixit ita q nec hrdes possint petere consi. cccxl. incip. q dicta dos cbar. 398. per totum.
¶ Et cui incübat onus probandi mulierem decessisse cum filijs vel sine filijs minoribus. xxv. annorum. d. consil. cccxl. ea. cbar. in littera c et d.

Dubium non est vbi reperit casus legis cõsil. cix. incip. viso cbar. 106. in littera k.
¶ Et in re dubia attenditur id qd est verisile cõsi. cxvj. incip. circa cbar. 110. in littera g.
¶ Et an per solam negationem reddat cã instri dubia ita q cõpromittat cõsi. ccxc. inci. q fuerit cbar. 243. in lra q.

Ecclesia cathedralis inter canonicos distribuendo possessiones inter canonicos in qbus educari possint an post multum tps possit dictas collationes revocare consi. ccxxv. incip. visis cbar. 186. per totum.

Edificatio an liceat in re cõi vel et in ppria edificare q noceat vicino cõsi. clxxxiiij. incip. licet cbar. 153. in lra f g. et seq.

Emptor stante forma caplorum camere q emptores lacus perusini dcant eor imissam pecuniam dimittere firmã pro rata perdite et qlibet teneat in solidum: an si vnus ex emptoribus ratã suam alteri accõmunavit tertio teneat tertius dictam missam relaxare pro dicta perdita societatis et ligef dictis caplis consil. cccxvij. incip. videtur cbar. 269. per totum.
¶ Et emptores salarie marchie ligant quibusdam capitulis camere: an si cõcedant alijs qbusdam facultatem vendendi sal ligentur scdi emptores dictis capitulis consil. cccxxxviij. incip. vr cbar. 293. per totum.

Emphyteosis cõcessa titio pro se et successoribus in tertiã gnationem: an vnus nepos ex descendẽtibus refirmãdo sibi et posteris suis piudicet alijs descendẽtibus pmi stipulatoris csil. lxxiiij. inci. de duobus cbar. 73. in prin. et in lra f.
¶ Et an ille q sibi refirmat videat per scdam cõcessionem sibi factam renũciare prime sibi qsite ita q descendẽtes ex eo nõ hẽant primã neqz scdam. d. cõsi. lxxiiij. ea. cbar. in lra k.
¶ Et emphyteosis ob canonem nõ solutũ an ipso iure revertatur ad ppietariũ cõsi. cxv. inci. lz cbar. 110. in lra d.
¶ Et an tertius possit opponere de canone non soluto. d. consi. cxv. ea. cbar. in. d. littera d. et consi. ccxxxvij. incipien. in hac cbar. 193. per totum.
¶ Et ignorãtia non solvẽtis qui in alterius locum succedit: an excuset. d. consi. cxv. ea. cbar. in lra e.
¶ Et emphyteosis stipulata pro se et descẽdentibus masculis et feminis: an filia admittat stãte statuto exclusivo feminarũ cõsi. cxlv. inci. ad evidentiã cbar. 128. in lra q. et seq.
¶ Et institor ecclie an possit refutare et qetare solonem pro pluribus annis in vero nõ receptam cõsi. clxxxvij. inci. tritã cbar. 155. in littera b i et seq.
¶ Et an recipiendo solonem ab eo qui cessando solvere cecidérat a iure suo videatur reconfirmare. d. consil. clxxxvij. ea. cbar. in littera k l et seq.
¶ Et emphyteosis invalide cõcessa et possessa per recipientem per. xl. an. an prescribat ita q validet consil. ccvj. incip. licet cbar. 172. in littera m et seq.
¶ Et an trãsferat vtile dñium emphyteote nõ probata traditione rei cõcesse cõsi. ccxxxvij. ici. in hac cb. 193. per totũ.
¶ Et stipulatus p se suisqz filijs etc. an filia femina vnius filij excludat a filio masculo alterius filij cõsi. cclxiij. incip. primo cbar. 218. per totum.

Error expressus in snia reddit eam nullam sive per se sive per relationem ad aliud sit expssus cõsil. liij. incip. pro decisione cbar. 52. in lra n. et consil. lxxj. incip. super cbar. 72. in littera e.
¶ Et iustus error habetur pro titulo consil. lxv. incip. licet cbar. 64. in littera c.

Exceptio confirmat regulã vt si statutũ dicit q bãnitus possit offendi excepto homicidio patris intelligit q ille qui non est pf possit occidi consi. lvij. incip. placet cbar. 55. per totum.
¶ Et exceptionem de iure tertij exclusivam opponere licet consi. lxv. incip. lz cbar. 63. in littera m.
¶ Et exceptio pscriptionis dz litis finite cõsi. cxj. incip. lz cbar. 107. in lra n et cõsi. cxvij. inci. lz cbar. 111. in lra b et i.
¶ Et exceptio pscriptionis ipedit litis ingressum. et p cñs cõpromissum. d. cõsi. cxvij. ea. cbar. in lra i.
¶ Et an tertius possit opponere contra emphyteotam exceptionem canonis non soluti consi. ccxxxvij. incipiẽ. in hac cbar. 193. per totum.

Excussio principalis obligati anteqz cõtra pncipalẽ agat an sit necessaria cõsil. cix. inci. viso cbar. 106. in prin. et in lra a et b.
¶ Et renunciatio facta bñficio excussionis quid operet. d. consi. cix. ea. cbar. in lra e f et seq.

Executio instri ex forma statuti disponentis q nõ admittat nisi exceptio solonis etc. nõ impedit ex alijs exceptiõibus cõsi. lij. inci. quottidianus cbar. 51. in pn. et in lra a et seq. et cõsi. cix. inci. viso cbar. 106. in lra c et cõsi. cccxx. inci. vr cbar. 272. in lra a et per totum.
¶ Et restõ in integrũ opposita et petita an impediat executionem consi. cxj. inci. lz cbar. 107. in lra i et k.
¶ Et statutũ de executiõe instri intelligit de liquido et puro et facta liqdatione cõsil. cxij. inci. viso cbar. 108. in lra e et consi. clvj. incip. vr cbar. 135. per totum.
¶ Et instrm dotis restituende an habeat executionẽ viro vergente ad inopiam: qr dicatur vera restitutio consil. cxij. incip. viso cbar. 108. per totum.
¶ Exceptio de iure tertij an possit opponi cõtra executionem consi. cxv. inci. lz cbar. 110. in lra b et d.
¶ Et statutũ ipediens seu phibens exceptiões opponendas contra instrm restringit ad cõbentem et nõ nocet tertio cõsi. cxviij. inci. in hac cbar. 112. in lra n et o.

Exheredatio an exheredatus habeatur pro mortuo cõsi. cl. inci. hanc questionem cbar. 132. in lra g et k.

Expensa presumitur facta ab eo qui erat obligatus facere cõsi. cxiij. incipien. circa cbar. 108. in littera l et m.
¶ Et melioramenta et expense per cõductorem in tertiam gnationem in cõstruendo molendinum pro reddenda tertia vel quarta pte lucri ecclesie an ante partẽ detrahant consil. cclxxxix. incip. vr cbar. 242. per totum.

Estimatio pluriũ rer non dz fieri in cõcreto: sed preciũ est singulis rebus iponendum consi. cxxv. inci. viso cbar. 116. in lra p et q.
¶ Et estimatores electi ad estimandũ domũ postqz erit facta an possint partẽ estimare anteqz sit perfecta cõsil. clx. incip. viso cbar. 138. per totum.
¶ Estimatio pciũ vel rei valor qũo per testes pbet ex fructibus et redditibus cõsi. ccxlj. inci. cũ q cbar. 197. per totũ.

Evictio fideiussor evictionis an teneat si ingeret emptor exca datior pro tpe auctoris csi. cccxxv. incip. prima cbar. 276. in prin. et per totum.
¶ Et si emptor est cõtumax in defendẽdo an hẽat actionẽ evictionis. d. cõsi. cccxxv. ea. cbar. in lra i k et seq.

Factum alienum põt promitti qñ dicit q pmittit facere et curare q alius dabit vel faciet cõsilio. xxvj. incip. in hac cbar. 26. in princ. et consi. cxcij. incip. licet cbar. 159. in littera m.
¶ Et aliud est facere seu condẽnare aliud pnunciare condemnandũ et aliud revocare aliud pnunciare revocandum consi. lxxxix. inci. visis cbar. 88. in lra b et i.
¶ Qui nõ facit q dz facere censetur facere adversus id qd facere dz consi. xcix. incip. dñs cbar. 101. in prin.

Falcidia an detrahatur de legatis pijs etiam si pia causa sit heres consi. cxl. incip. circa cbar. 126. in littera l et seq.

Femina an succedat in regno vel feudo ita q possit habere iurisditionem consil. xvj. incip. aperta cbar. 17. per totum.
¶ Et appellatione filior in cõtribus non venit femina cõsi. lxxiiij. incip. de duobus cbar. 75. in lra o.
¶ Et femina nõ venit appellatione cõsanguineor. d. cõsil. lxxiiij. ea. cbar. in littera t.

Feudum natura feudi ponitur consil. xvj. incip. aperta cbar. 17. in prin.
¶ Et an feudum transit ad feminas nisi fuerit dictum. d.

consi.xvj.ea.cbar.in littera d b et i.

¶ Et feudū potius regulat̄ cōsuetudine q̄ iure cōi et em-pbyteosis potius iure cōi q̄ cōsuetudine cōsil.xcvij.incip. primo cbar.99.in littera c la.ij.

¶ Et de feudo ad empbyteosim arguunt continuo doc.d. consi.xcvij.ea.cbar.in.d.lra c la.ij.

¶ Et feudū stipulatū pro masculis et feminis in tertiā gn̄a-tione an stante statuto exclusiuo feminarū veniant descen-dentes ex femina cōsil.clxvj.incip.circa cbar.142. in lra t et cōsi.cxlv.incip.ad euidentiā cbar.128.in lra q.

¶ Et feudū cōcessum comiti et successoribus cū onere sol-uendi annuatim certū qd ecclesie romane in recognitionē an trāseat ad feminā de gn̄e succedēte3 comiti cōsi.ccxxxix. incip.pro decisione cbar.195.per totum.

Fictio an due specialitates seu due fictiones possint simul cōcurrere consil.xxiij.incipit.viso cbar. 24.in littera n o et seq.

¶ Et fictio fundatur in equitate consil.lxxxj.incip.primus cbar.81.in littera i la secunda.

¶ Et fictio non cadit super eo q̄ fieri nō potest de iure.d. consi.lxxxj.ea.cbar.in littera k la secunda.

Fides hostibus an sit seruāda cōsi.clxxv.incip.con-suluit in subscriptione cbar.147.in lra e.

¶ Et bonafides presumitur ex possessione longi tp̄is cōsi. xviij.incip.visa cbar.19.in lra i.

Fideiussor quando duo ex cā onerosa principa-liter obligati pmittunt insolidū di-cuntur adinuicē fideiussores:secus si ex cā lucratiua consil. cxxiiij.incip.viso cbar.115.per totum.

¶ Et qn̄ duo puta pr̄ et filius pmittunt dotem filie ille ad quē ptinet totū negociū seu onus dotādi intelligit̄ pncipa-lis et alter fideiussor.d.cōsi.cxxiiij.ea.cbar.in lra c.

Fideicommissum an ex fideicommisso ex quo detrabitur le-gittima et trebelleanica an dotes filiarum detrabantur ante legittimam et trebelleanicam vel post consi.cxcvij. incipien. circa cbar.164.per totum.

¶ Et fideicommissarius cui d3 fieri restō non agit mortuo instituto ad bona bereditatis vel fideicōmissi nisi facta sibi prius restōne re vl̄ verbo a succedentibus ab intestato cōsi. ccj.incip.l3 cbar.168.in littera d.

¶ Et an fideicōmissum ex cā dotis restituēde minui possit consi.ccvij.inci.qm̄ cbar.173.in lra m:la.ij.et seq.

¶ Et dies fideicōmissi an cedat a die mortis instituti cōsil. ccciij.inci.plura cbar.254.in lra b et seq.

Filius an nepoti ex filio spurio possit relinqui ab auo et probibitio de nō relinquēdo filio spurio an extendatur ad legittimū nepotem ex eo consil.xxv.incip. in presenti cbar.26.per totum.

¶ Et an appellatione filiorum veniant nepotes consil.xcvij. incip.primo cbar.98.in lra p et q.

¶ Et quesita per filium ex peculio profectitio an sint pr̄is et computent̄ in legittimā filij sibi relictam cōsil.clxxiiij.in-cip.q̄ q̄ cbar.147.per totum.

¶ Et emptiones facte per filiū noie pprio qn̄q3 p̄sumunt̄ facte ex pecunia pr̄is.d.consil.clxxiiij.ea.cbar.in lra b et c:et consi.clxxxij.inci.circa cbar.152.in lra c et seq.

¶ Et filia femina nō venit appellatione filiorū in instōne filiorum facta a pr̄e statuto disponēte q̄ masculi excludāt femi-nas consi.cxcvij.inci.circa cbar.164.in lra x.

¶ Et filius nālis vbi ex consuetudine vel ex forma statuti excludit substitutū.d.cōsi.cxcvij.ea.cbar.in lra p.

¶ Et filia femina instituta nō excludit substitutū cum cl'a si institutus decesserit sine filijs stante statuto exclusiuo fe-minarum vide in verbo et filia femina.

¶ Et filio in iudicio cōuento et cōtumace an possit in exe-cutione se tueri ex eo q̄ sit filiusfami.cōsi.ccxviij.incip.licet cbar.180.per totum.

¶ Et emptores proprio noie facte a filio cu3 pecunia pr̄is an sint cōferende fratribus in diuisione consil.ccxxxv.incip. circa cbar.191.per totum.

¶ Et quesita p filiū viuēte pr̄e an in diuisione sint sibi pci-pua cōsi.cclxxv.incip.tbema cbar.238.per totum.

Finis questio finiū est parui piudicij et leuibus pro-bationibus probant̄ consi.clxxvj.incip.videtur cbar.145.in littera n.et seq.

¶ Et instrm̄ faciens mentionem de cōfinibus territorij an probet consi.ccxcix.incip.viso cbar.250.in lra e.

¶ Et inter duo castra flumē tiberis diuidebat territoria an si flumen irrupit et cepit centum iugera terre vnius castri illud qd̄ est captum efficiatur de territorio alterius possiden-tis per longum tempus consil.cccxxij.incip. consuluit cbar. 274.per totum.et in subscriptione.

Forensis an forenses collectentur pro possessio-nibus sitis in alieno territorio consil. xxij.incip.vr̄ cbar.22.per totum in littera b.et consi.cxlij.in-cip.presens cbar.127.per totum.

¶ Et statutū babilitās vel inbabilitās psonā non b3 locū in forense l3 fenis vbi statutū dat formā vel solēnitatē actui consi.xlv.incip.duo cbar.44.in lra o.

¶ Et valet statutum probibens alienationem in forensem consi.lxxviij.incip.q̄ q̄ cbar.78.per totum.et consil.clij.in-cip.licet cbar.133.in littera i.

¶ Et quando forensis ligetur statuto consi.cxcix.incipien. circa cbar.67.per totum.

¶ Et an dicat̄ forēsis q b3 domū cōductā in ciuitate l3 fir-miter nō babitet cōsi.ccix.incip.in bac cbar.174. per totū.

Frater admistrator vt q3 maior natu fecit debitores3 fallitū an suo vel cōi piculo cedat consil.ciij. incip.circa cbar.102.in prin.et in lra a per totum.

¶ Et an quesita per eū pprio noie intelligat̄ de,cōi quesi-uisse.d.consi.ciij.ea.cbar.in lra g.

¶ Et fratres et sorores ordinis sancti frācisci an dicant̄ pso ne ecclīastice ita q̄ sint imunes a collectis et datijs vt pso ne ecclīastice stāte marie statuto disponēte q̄ bōa sunt da-tiis subiecta cōsil.ccv.inci.et si videat̄ cbar.171.per totum.

¶ Et fratres rustici quorum vnus b3 filios cooperātes ad ru sticalia qn̄o diuidāt lucrū eorum tacite societatis in capita psi. ccclxiiij.incip.in pn̄ti cbar.299.per totum.

Furiosus an testm̄ tpe furoris factu3 valeat si est solēniter et rite factū cōsi.lxix.incip. vi-sis cbar.69.in littera x et cōsil.lxxiij.incip.visis cbar.72.in littera f.et quasi per totum.

¶ Et donatio furiosi vel fatui an reddatur inualida et cui incumbat onus probandi furorem vel sanam mentem cōsi. ccxix.incip.licet cbar.181.per totum.

¶ Et si instrm̄ dicit testātorem in bono et recto sensu cōstitu tum an et per quē sit probandū c̄triū cōsil.cccxix.incip.vi-detur cbar.271.per totum.

Gabella est res odiosa ideo contra gabellam debet fieri interpretatio consi.cxcix.incip.circa cbar.271.in littera p et x.

Generalis refutatio vel renūciatio an restringa tur ad specificata et q̄ plurics dicat̄ de dictis bonis cōsi.vj.inci.in bac cbar.6.per totu3 et cōsi. clxviij.inci.visa cbar.143.in lra n.et o.

¶ Et refutatio de oi eo q̄ petere pōt dr̄ vl'is et extendatur ad rē que poterat vēdicari psil.xxix.icip.r̄i cb.28. per totū.

¶ Et spālis iudex an deroget gn̄ali iurisditioni cōsi.lxxvj. incip.licet cbar.76.per totum.

¶ Et gn̄alis cōuentio an trabat̄ ad ignorata cōsil.cxvj.in-cip.circa cbar.110.in littera n.

Genitiuus nā genitiui multis modis sumit̄ in iure puta pro dn̄o possessore etc.psi. ccj.incip.licet cbar.168.in lra g et b.

Heres eius q toto tpe vite sue tacuit et nō q̄rellauit de ingratitudine ad reuocādā donationē nō pōt querellare cōsi.xv.incip.ex quo cbar.14.per totum.

¶ Et bēdum appellatiōe an veniāt extranei instituti in mā feudi et qd si feudu3 dicat beredibus et successoribus consi. xvj.incip.aperta.16.in lra f.et g.

¶ Et bēdes an virtualr̄ in dispōne cōprebendant̄ dato q̄ de bēdib' nibil dictū sit cōsil.xxx.inci.in pn̄ti cb.29. i lra c.

¶ Et additio bēditatis p̄sumit̄ ex possessiōe pcedēte titulo delationis bēditatis cōsi.xxxvij.incip.in bac cb.37.in lra.q. et cōsi.cxlvij.inci.in bac cbar.129.in lra f.et g.

¶ Et bēdi applicat̄ relictu3 quo alter pual l3 testātor de boc nibil dixerit psi.lv.inci.pro decisione cbar.54.in lra c.

¶ Et ptra titulo possidentē dat̄ petitio bēditatis vbi titu-lus est erroneus vt q3 emit in subastatiōe nō seruatis solē-nitatibus consi.lxv.incip.l3 cbar.63.in lra k.

¶ Et bēs qn̄q3 ponit̄ pro filijs masculis qn̄q3 p masculis et feminis cōsi.lxx.inci.nō est cbar.70.in lra c.

¶ Et bēditas repudiata per institutū in testō nō deuoluit̄ ab intestato sed accrescit instituto in re certa consi.lxxxvij. incip.licet cbar.87.in littera l.

¶ Et qui

¶ Et notarius p̄sumit̄ peritus nō indoctus cōsi.cxcv.incip.in hac char.160.in lr̄a v la secunda.ꝛ seq.
¶ Et clās q̄s appōit notari⁹ in istr̄o p̄sumit̄ apponē ad volumtatē rogātis cum.d.ꝯsi.cxcvj.ea.char.in lr̄a s ꝛ t.la scd̄a.
Nullitas snie vel instri facit ꝙ non dicat̄ proprie snia vel instr̄m in materia statuti consil. xliij.incip.circa char.42.in littera b.
¶ Et si ꝓnūciat̄ dicit̄ instr̄m vel sniaʒ nullā exequēdaʒ an dicta nullitas ipediat executionē.d.ꝯsi.xliij.ea.char.i lr̄a c.
¶ Et nullitas prouenies ex defectu iurisdictionis nunq̄ a statuto vr̄ sublata consi.cxliij.inci.viso char.128.per totū. ꝛ cōsi.ccciij.inci.visa char.253.per totum.
¶ Et an post tp̄s cuius initij nō ē memoria in ꝯtrū possit allegari nullitas snie cōsi.348.inci.vr̄ char.303.per totum.
Nutus volūtas ꝯfirmatiua testōris nutu demonstrari pōt ꝯsi.lxviij.inci.plʒ char.67.in littera l.
¶ Et de respōsione testatoris ad interrogationē facta cōsil.lxxiij.incip.visis char.64.in littera b ꝛ n.
Oblatio an sufficiat extraiudicialr̄ offerre vt possit agere pignoratitia cōtra creditorē ꝯsi. ccxxx.inci.in causa char.188.per totum.
¶ Et si agēs succūbat ex eo ꝙ nō obtulit iplere ex pte sua an i applone offerēdo obtineat.d.ꝯsi.ccxxx.e.ch.i lr̄a d.ꝛ f.
¶ Et si nō pōt offerre rē quā i trāsactiōe recepit an possit agere ob enormē lesionē ꝯsi.ccxxxiij.inci.lōge cha.131.p to.
¶ Et vt oblatio releuet offerētem q̄uo fieri debeat consil. cclix.inci.queritur char.213.in littera p.
Obligatio nālis astringit in foro cōsciētie ꝛ corā arbitro ꝯsil.ij.ici.visa ch.3.i lr̄a b.
¶ Et si duo ex cā lucratiua insolidum alicui obligant̄ vno soluēte totū an habeat regressum cōtra sociū ad partē ꝯsil. cxxiiij.inci.viso char.115.in prin.ꝛ in lr̄a b.
¶ Et pluriū obligatio an ēt.ex cā dotis insolidum pro virili intelligat̄ cōsi.clj.inci.circa char.133.in littera t.
Offensio dr̄ omne illud qd̄ prouocat ad iram ꝛ meretur penam consi.lj.incipiē.in hac char.50.in littera l.
¶ Et offensa ab inimico presumitur illata vbi non apparet a quo.d.ꝯsi.lj.ea.char.in littera p.
Officialis an teneat̄ de morte carcerati cōsi.cxxxvj.incip.q̄uis char.123.per totum.
Ordo an ordine successiuo intelligatur facta institutio de filijs ꝛ nepotibus consi.ccxxxj.incipien. visis char.189.per totum.
¶ Et vbi patri ꝛ filijs ordine successiuo relinquitur hr̄ditas an pater possit filijs preiudicare diuidendo ꝛ cōsumando ꝯsi.cclij.inci.ꝙ lʒ char.205.per totum.
Pactū ne petat̄ a titio an sit p̄sonale ita ꝙ non trāseat ad heredes titij ꝯsi.xxx.incip.in presenti char.29.in principio.
¶ Et pactū hʒ tacitā ꝯditioneʒ.s.si sibi seruat̄ al's non obligat ēt iuratuʒ ꝯsi.xcvj.inci.vr̄ char.96.in littera l.
¶ Et pactū de reuendēdo rem datam insolutū ꝯsi.cxxxiij. inci.viso char.121.per totum.
¶ Et pactuʒ legis commissorie hoc est ꝙ pignus cedat insolutum appositum ex interuallo valet.d.consil.cxxxiij.ea. char.in littera g.
¶ Et appl'e pacti venit pactum nudum consi.cxcij.incip.lʒ char.158.in littera.c.ꝛ seq.
¶ Et an pactum vestiatur coherentia cōtractus.d.consil. cxxxiij.ea.char.in littera a b ꝛ seq.
Pater in hr̄ditate sibi ꝛ filijs relicta an possit filijs preiudicare diuidendo ꝛ consumando consi. cclij.incip.ꝙ lʒ char.205.per totum.
¶ Et pater quo iure capiat bona materna filij infantis cōsil.cclxxv.inci.constat char.230.in littera c ꝛ d.
Pax ex noua causa rupta an faciat rumpentem teneri ad penam pacis rupte consi.lj.incipiente .in hac char.50.per totum.
¶ Et an pax per furtum vel adulterium rumpatur.d.consil.lj.ead.char.in littera c.
¶ Et pax rupta ab vno an ab oibus rupta intelligatur.d. consi.lj.ea.char.in littera f.
¶ Et an rumpenti pacem eidem impune rumpi potest.d. consi.lj.ea.char.in littera i.
Pecunia mutato valore quomō restituatur pro dote consil.cclxxxvij . incipiente in hac char.240.in littera d e ꝛ f.ꝛ consil.cclxxix.incipiē.consulut char.232.per totum.
Pena adulterij vel stupri q̄ta sit consi.cxiiij.incipiē. lʒ char.109.in littera a ꝛ e.
¶ Et pena statuti per usini imponitur pro delicto ibi commisso licet alibi causa cognoscatur.d.cōsi.cxiiij.eadem char. in littera f.
¶ Et pena statuti an tollat penam iuris cōmunis.d.consi. cxiiij.ea.char.in littera g.
¶ Et pena ꝯuentionalis an possit excedere interesse cōsil. cliij.incip.eleganter char.134.in lr̄a b ꝛ i.ꝛ consil.clxxviij. incip.post ꝯsilium char.155.per totum.
¶ Et pena ꝯctus ad hoc vt peti ꝛ exigi possit p vnū ex cōtrahētibus aduersus aliū q ꝯuenit que requirant̄ cōsil.cccxliij.inci.in causa char.299.per totum.
Penitentia in ꝯctibus innominatis de iure ciuili vel canonico an admittat̄ cōsil. xxvij.incip.in hac char.27.per totum.
¶ Et si ecclesie capitulum distribuit inter canonicos possessiones vt in eis educari possint an penitentia ductū possit dudum postea reuocare consi.ccxxv.incipien.visis chart. 186.per totum.
Pensio etiam de re solita locari non debetur consorti cum quo quis hʒ rem cōem ꝛ ea in totum vtat̄ cōsi.cxlviij.incip.in hac char.130.in lr̄a k.ꝛ consi. cliij.inci.eleganter char.135.in littera e.
¶ Et iusta pensio que fit in his que sunt modici valoris consi.cclxv.incip.circa char.220.in littera f.
Pignus vendi a creditore ante biēnium non pōt vbi non est aliter conuentuʒ consi.clxxij. incip.circa char.146.in littera a ꝛ e.
¶ Et verbum assignamus insolutum vt fit magis cautus recipiens an fit pignus vel solutio consi.ccxcvj.incipien.in hac char.246.per totum.
¶ Et promittens soluere creditori.j.certum tempus cum pacto ꝙ postea possit propria auctoritate capere de bonis an eo capiente ꝛ vendente pro maiori q̄titate debiti possit ab emptore vendicare vel illud plus a creditore petere consil.cccv.incip.in hac char.258.per totum.
Plerūqʒ natura huius dictionis denotat communeʒ contingentiam non casualem consi. xxx.incip.in presenti char.29.in lr̄a b.
Pluralis locutio nō resoluit̄ in singularitatē cōsil.xxviij.incip.al's char.28.in lr̄a e.
Possessio libellus turbate seu spoliate possessionis an debet concludere ꝙ spoliatus tempore spoliationis possidebat consilio . viij.incipiente in hac char.8.per totum ꝛ consi.xviij.incipiente visa chart. 19.per totum.
¶ Et possessionis recuperande remediuʒ ex canone reintegrāde an habeat locum in laycis ꝛ ꝯtra bonefidei possessorem.d.ꝯsi.viij.ea.char.in lr̄a e.ꝛ.d.cōsil.xviij.ea.char.in lr̄a b.ꝛ ꝯsi.xxiij.incip.viso char.24.in littera y.
¶ Et qui olim possidet an p̄sumatur hodie cōtinuare ꝯsil. xxiij.inci.viso char.24.in lr̄a d.ꝛ m.ꝛ cōsi.cxxx.incipiē.viso char.119.in littera m.
¶ Et an possessor presumatur dn̄s.d.cōsil.xxiij.ea.char.in lr̄a c.ꝛ consi.cxxviij.incip.viso char.118.in littera m.
¶ Et agens possessorio vel publiciana non sufficit ꝙ ꝓbet possessionem auctoris ꝛ tituluʒ suum:sed dʒ probare possessionem suam.d.consi.xxiij.ea.char.in littera x ꝛ y.
¶ Et contra bonefidei possessorem non datur remedium possessorium ꝯsi.lxij.incip.primo char.60.in lr̄a b ꝛ i.
¶ Et possessio transfertur per constitutionem precarij cōsil.cvj.incip.lʒ char.104.in littera g.ꝛ consil.cxiij.incip.circa char.108.in littera f.
¶ Et trāsfertur ciuilis ꝛ naturalis possessio per reseruationem vsusfructus ꝯsi.cxiij.ead.char.in littera a.
¶ Et possessio presumitur ex titulo precedenti.d.ꝯsi.cxiij. ea.char.in littera e.
¶ Et turbari dr̄ possessio per negantem me habere possessionem.d.ꝯsi.cxiij.ea.char.in littera b.
¶ Et posterior possessio an presumat̄ clandestina vel violenta ꝯsi.cxxx.inci.viso char.119.in lr̄a b.
¶ Et agens possessorio quid debeat probare.d.ꝯsili.cxxx. eadem char.per totum ꝛ consil.cccxij.incipien.in hac chart. 264.per totum.
¶ Et possessio propria auctoritate accipi pōt de re legata qn̄ nōdum adita hereditate reperit̄ vacās ꝯsil.cxl.incip.circa char.

¶ Et statuto disponēte ꝙ muliere precedēte cum filijs vir lucret medietatē dotis an habeat locū ea decedente cū filia vel filio filie ꝯsi.cclxxxvij.inci.in hac chart.240.per totum.

¶ Et si duo sunt statuta vnuꝫ ꝙ cā pupillorū cōpromittat aliud ꝙ cā instrumentoꝝ exequat quid si de cā pupilli appa ret intrm an exequat vel compromittat consi.ccxc.incip.ꝙ fuerit char.243.per totum.

¶ Et statutuꝫ ꝙ filie dotate non succedāt ꝛ nō dotate dotent vigore statuti esculani an filia indotata excludat a statuto a sorore vterina ꝯsi.cccxxxv.inci.pmo cha.290.p totū.

Stipulatio alteri stipulari pōt pluribus casibꝰ consi.ij.inci.visa char.3.per totum ꝛ cōsi.169.inci.lꝫ char.144.in littera l.

¶ Et notarius publicus potest alteri stipulari consi.l.inci. videtur char.48.in littera e.

Substō sunt substituti tres vel plures filij superuiuentes ꝛ eorum ꝛ cuiusqꝫ eorum filij ꝛ heredes vno pmoriente cū duobus filijs :an secundo decedēte succedant dicti nepotes superstites ex fratre viuo vigore illorū verboꝝ ꝛ cuiusqꝫ eorū filij ꝛ heredes vel soli nepotes ex mortuo simul cum patruo admittant ꝯsi.xxxvij. incipiē. in hac char.37.per totum.

¶ Et substō facta sub dinumeratione etatū si decesserit in pupillari etate vel postea qñcūqꝫ an in dubio sit fideicōmissaria vel directa ꝯsi.xlvij.inci.vr char.46.per totum.

¶ Et substō facta per verbū cōe cui adiungit verbum directo ciuile vt si dicat substituo talem heredē qūo interpretetur.d.cōsil.xlvij.ea.char.in littera f.

¶ Et substō facta duobꝰ an intelligat post mortē oiuꝫ vel admittat pmo decedēte ꝯsi.lv.ici.p decisiōe ch.54.p totū.

¶ Et filia femina vnius ex fratribus institutis ꝛ ad inuicem substitutis nō excludit substitutū qñ extat statutum ꝙ stantibus masculis femine nō succedāt.d.ꝯsi.lv.ea.char.per totum ꝛ ꝯsi.lxxxiij.inci.videt char.83.per totum ꝛ ꝯsi.xcj. incip.visis char.90.in littera a.

¶ Et inuicem substituti si decesserint sine filijs qd si alter decessit relicto filio q deinde decessit:an admittatur substitutus ꝯsi.lxxij.inci.visis char.71.per totum.

¶ Et qñ restringat substitutio ad bona substituētis consi. xciiij.inci.dñs char.94.per totum.

¶ Et substitutio facta per verba cōmunia an ꝯtineat directam vel fideicommissariam.d.ꝯsi.xciiij.ead.char.in subscriptione in littera g.

¶ Et substō facta certe rei per verbum cōe in pupillari an trahatur ad vniuersa bona restituti vel restringatur ad hereditatem substituentis.d.ꝯsi.xciiij.ea.char.in littera b.

¶ Et substitutio facta cū clā si decesserit sine liberis ēt facta per verba directa dr fideicōmissaria facta pupillo cōsil. clxxiij.incip.me subscripsi chart.146.in lrā b:ꝛ per totum.

¶ Et substō compendiosa puberi ꝛ impuberi facta an censeat oī tempore fideicommissaria in persona impuberis ꝯs. clxxx.incip.principalis char.151.per totum.

¶ Et substō fauore matris quādoqꝫ interpetratur fideicōmissaria.d.consi.clxxx.ea.chart.in littera l ꝛ seq.

¶ Et substō facta pupillo per verba cōia an sit oī tpe fideicōmissaria ꝯsi.clxxxvij.inci.trita char.185.per totum.

¶ Et compendiosa facta pluribus filijs institutis sub istis verbis ꝙ cuicūqꝫ ex eis decedenti succedāt descēdētes masculi ꝛ femine cōpetēter dotent an mortuis masculis descēdētibus superstite mr̄e ꝛ sororibus excludatur substitutus consi.cxcvij.inci.circa char.164.per totum.

¶ Et spes substōnis an transeat ad heredes ccxlviij.incip. circa char.203.per totum.

¶ Et substiturꝰ duobus si vterqꝫ decesserit sine filijs an si primus decedit cū filijs secūdus sine filijs admittat substitutus ꝛ excludant nepotes positi in cōditiōe cōsi.cclxxxiij. incip.videtur char.236.per totum.

¶ Et si auia instituti substituit ei qñcunqꝫ decedenti si superuixerit alrs post morteꝫ auie substituit aliū:an auia decedēte post aditam hereditatem admittatur substitutus stāte dictione sibi que pōt referri ad testatorē filiam institutaꝫ ꝛ auiam consi.ccxcv.inci.vr char.274.per totum.

¶ Et si institutus moriat viuo testatore an admittatur substitutus cōpēdiose consi.ccxcvij.inci.char.264.per totum.

¶ Et ius accrescēdi inter substitutos re ꝛ verbis cōiūctos an habeat locū altero decedēte ante euētum ꝯditionis substitutionis consi.cccvij.inci.in hac char.259.per totum.

¶ Et si institutus habuit a testatore licētiam vendendi:an in fraudē substituti possit nepotibus suis cedere.d.consil. cccvij.ea.char.per totum.

¶ Et si substitutus est duobus filijs quoruꝫ primus decedit sine filijs alter cuꝫ filio q decessit testatus reliquit matri sue hereditatē an mortuis institutis ꝛ filio pdicto admittat testator consi.cccxv.incip.consuluit chart.267.per totum.

¶ Et substō pluribus facta si decesserint sine filijs quoruꝫ aliqui cum filijs aliqui sine filijs decesserunt quomō ecclesia substituta admittatur vel excludatur consi.cccxxx.incip. placet char.284.per totum.

Successio attinentes ex latere pr̄is in paternis ꝛ in mr̄nis attinentes ex latere mr̄is quō cōcurrāt ꝯsi.xciiij.inci.dñs char.94.in subscriptiōe in lrā l:ꝛ consi.xlvij.incip.vr char.46.in littera b ꝛ i.

¶ Et qui continentur apostolice successorum consi.xcvij. incip.primo char.97.in littera a.

¶ Et exclusus a successione non pōt querelare testm̄ cōsi. cl.incip.hanc char.132.in littera o.

¶ Et patruus pfert auo mr̄no decedētis stante statuto ciuitatis castelli cōsi.cccxxxvj.inci.ꝯstat char.291.per totum.

Territorium an restringat dispositionem statuti vt inhabilitans personam subiectam ꝙ non possit testari vel contrahere habeat locuꝫ in contractu vel testamento extra territoriuꝫ celebrato ꝯsi. clij.incip.licet char.133.in littera c.

¶ Et fines ꝛ termini territorium idem sunt vide in verbo terminus.

¶ Et an ex lapidibus pro terminis reptis probet territorium castroꝝ vide in verbo catastrum in vltimo versiculo.

Terminus. fines ꝛ termini idem sunt ꝯsil.clviij inci.viso char.136.in lrā b ꝛ i.

¶ Et terminus vnde dicat.d.ꝯsi.clviij.ea.char.in littera b.

¶ Et dilatio termini seu tpis qñ incipiat currere ad solutionem precij p arbitros declarādi an a die ꝯctus vel arbitramēti.cōsi.ccxliiij.inci.lꝫ char.198.per totum.

¶ Et lapides pro termino erecti q inueniunt in ꝯfinibus an magis probent qꝫ alie coniecture catastri locationis ꝛc. cōsi.cccxxxiij.inci.capio char.287.per totum.ꝛ in littera m.

Testamentum inter liberos imperfecte voluntatis nō valet consi.xlix. incip.vr char.47.in littera b.

¶ Et lꝫ testm̄ sit impfectū dūmō quo ad legata sit pfectum valēt legata pia cōsi.liij.inci.p decisiōe char.52.per totum.

¶ Et phibens testari de quo impedimento ꝛ phibitione puniatur cōsi.lvj.incip.vr char.55.per totum.ꝛ ꝯsi.lxxxiij. inci.diu char.84.per totum.

¶ Et bānitus excōmunicatus ꝛ infamis an possint testari consi.lix.incip.consuluit char.57.per totum.

¶ Et testm̄ factū ad interrogationē alterius an valeat cōsil.lxxiij.inci.visis char.72.i lrā b ꝛ n.ꝛ ꝯsi.cccliij.inci.circa char.256.per totū ꝛ ꝯsi.cccxix.inci.vi char.271.per totum.

¶ Et illa verba sane mentis ꝛ in bona ꝯscia nō pbāt in testō.d.consi.lxxiij.ea.char.in littera b.

¶ Et an pupillus proprie dicat decedere intestatus in mā statutoꝝ cōsi.lxxv.inci.qꝫqꝫ char.75.in lrā b c.ꝛ y.ꝛ consil. cccxxxvj.inci.cōstat char.291.per totum.

¶ Et cū duobus testibus ꝛ presbytero parrochiali in terris ecclesie an valeat testamentum ēt sine pia cā ꝯsil.lxxvij. incip.lꝫ char.77.in littera d.

¶ Et si alius presbyter de cōmissione accedat non videtur sufficere.d.ꝯsi.lxxvij.ea.char.in lrā g.

¶ Et si testm̄ factū sine vniuersali herede non valet an valeat vt vltima voluntas cōsi.clxj.inci.lꝫ char.138. per totuꝫ.

¶ Et si testm̄ non valet an legata cōseruentur.d.cōsi.clxj. ea.char.per totum.

¶ Qui nō implet volūtatem defuncti vr facere ꝯ eius voluntatem ꝯsi.xcix.inci.dñs char.100.in principio.

¶ Et testm̄ vnius dñi temporalis factū in suo castro vl ciuitate an valeat sine solēnitate reqsita cum sit ibi loco principis legibus solutus cōsi.cc.incip.vr char.168.in littera e.

¶ Et an valeat testamentuꝫ qñ testes dicūt ꝯtra scripturā testamenti cōsi.ccxxxij.inci.diu char.189.per totum.

¶ Et si testator in instōne filij apponit cōditionē ꝙ de dicta hereditate vxor filij nihil habere possit exprimendo ꝙ nolebat ꝙ qcqꝫ perueniret ad pr̄em dicte vxoris an possit ipsa a filio institui cuꝫ cōditione ꝙ ad pr̄eꝫ nihil perueniat consi.ccliij.incip.lꝫ char.206.per totum.

¶ Et testm̄ legittime factum de volūtate testatoris ꝛ here

dis remittit

tera a.ꝛ per totum.

¶ Et vxoꝛ pꝛegnans quomõ petat ventri tutoꝛ. d.consil. cclxxx.ead.cbar.in littera p.

¶ Et si stante legittimo seu legali tutoꝛe ꝺƚ coꝛã iudice ꝙ pupillus caret tutoꝛe ꝛ alius datur tutoꝛ qui pronunciatur illegittimus an ꝑnuncia dicatur interlocutoꝛia a qua ex foꝛma statuti non potest appellari consi.cclxxxj.incip.pꝛemittẽdum cbar.233.per totum.

¶ Et an relictã liberatione reddende administratiõis tutoꝛis testamẽtarij intelligatur tutoꝛ liberatus non solum a ratione reddenda sed ẽt a debito bereditario consi.cccxij. incip.in bac cbar.266.per totum.

¶ Et si ex duobus tutoꝛibus vnus solus negociatur an alter ẽt teneaƚ de administratiõe ꝑ illũ ꝛ an snia lata ꝑ administrãte ꝓsit alteri ꝛ an ꝯfessio olĩ pupilli facta vni.s.administrãti ꝓsit alteri cõsi.cccxxij.inci.vꝛ cbar.275.ꝑ totum.

Venditio differẽtia intervẽdere ius ꝙ bꝫ in re ꝛ vẽdere rẽ q̃ titulus vsucapiendi ꝛ publiciana nõ acquiritur pꝛimo casu cõsi.xxxv.incip. circa cbar.34.in littera f:la secunda.

¶ Et venditio facta notario stipulanti ꝑ altero pꝛo pꝛecio per boice declarandõ vel pꝛo iusto pꝛecio simpƚr an valeat ita ꝙ interim ante declarationem pꝛecij ꝛ ante acceptatiõnem secunda venditio ꝛ traditio impediatur consil.l.incip. videtur cbar.48.per totum.

¶ Et si venditoꝛ cum pacto de reemendo pꝛomisit reemẽdo alteri nõ vẽdere cũ pena ꝛ iuramento an si secundo vendiderit ꝛ recuperauerit excusetur a pena cõsi.clxxviij.incip. circa cbar.150.per totum.

¶ Et venditio bonoꝛum bospitalis per institoꝛem sine interuẽtu pꝛioꝛis quõ rescindatur ꝯsil.ccviij.incipiente circa cbart.173.per totum.

¶ Et si pꝛecium remissum est in arbitros electos an ipsis moꝛtuis ꝛ non arbitrantibus vẽditio annulletur ꝯsi.ccxiij. inci.lꝫ cbar.178.per totum.

¶ Et pactum de reuendendo cũ modicitate pꝛecij an inducat pꝛesumptionem vsurarum contra non solitum fenerari consil.ccxxxij.incip.ꝙꝙ cbar.285.per totum ꝛ consi.cccxlj. incipien.cum cbar.197.per totum consi.cccxlvj.incipiẽ.visa cbar.325.per totum.

¶ Et pactum de reuendẽdo.ĩ.certũ tempus casu quo emptoꝛ velit ꝑ seipso an ꝛ qñ procedat vt pꝛomittens cõpelli possit consi.ccxliij.inci.lꝫ cbar.198.per totum.

¶ Et pꝛomissio de vendendo an obliget pꝛomittentem cui non obligatur emptoꝛ ad emendum consi.ccc. incip.placet cbar.252.per totum.

Verba geminata qd operentur cõsil.lxvij.inci.plenc cbar.66.in lr̃a g.b ꝛ seq.ꝛ ꝯsi.lxxxj.incip. pꝛimus cbar.81.in littera x ꝛ seq.ꝛ consi.xcix.incipien.do minus cbar.100.in littera a.

¶ Et verbum succedat an sit directũ vel cõe ꝯsi.xciiij.inci. dñs cbar.102.in subscriptione in pꝛin.ꝛ in lr̃a c.

¶ Et verbuꝫ ꝙ potest varijs modis sumi si vno modo reperitur positum in testõ ꝛ in alio loco eiusdeꝫ testamẽti repertatur intelligiƚ eodem modo positũ ꝯsi.xcvij.incip.pꝛimo cbar.98.in littera x.

¶ Et verba impꝛopꝛiantur ƒm subiectã materiã cõsi.cviij. inci.videtur cbar.106.in littera k.

¶ Et inter nolle ꝛ non velle non datur medium ꝯsi.cx.incip.videtur cbar.107.in littera r ꝛ seq.

¶ Et verba cõtractus interpꝛetrantur ꝯ eum qui nititur ex cõtractu ꝯsi.cxvj.inci.circa cbar.111.in littera i.

¶ Et verba statuti non debẽt esse posita sine virtute aliqd operandi cõsi.cxxvij.inci. viso cbar.117.in littera f.

¶ Et verbũ assignare insolutum vt sit magis cautuꝫ an sit pignus vel solutio ꝯsi.cexxvj.inci.in bac cbart.248.per to.

Vicinus statutũ disponẽs ꝙ nemo vẽdat irrequisito vicino quõ regrat ꝓbationem viuinitatis consi.ccxxvij.inci.visa cbar.187.in lr̃a b ꝛ c.

Vita centum annoꝛum ꝛ an sit verum ꝙ qs pꝛesumaƚ viuere centuꝫ annis consi.cccxl.incipiẽ.ꝙ dicta cbar.295.in littera.n.

Vniuersitas ciuitatis castri vel ville nõ ꝓbatur possidere:lꝫ ꝓbeƚ ꝙ singuli de vniuersitate vsi fuerint aliqua petia terre nisi ex delibe ratione cõsilij solemniter congregati id faciãt consi.cxlvij. inci.viso cbar.131.in lr̃a e ꝛ f.la secunda.

¶ Et nois interueniẽtis in ꝯsilio sunt scribẽda in creatiõe syndici cõitatis.d.cõsi.cxlvij.ea.cbar.in lr̃a e:la pꝛima.

¶ Et vniuersitas restituiƚ in integruꝫ sicut minoꝛ.d.consi. cxlvij.ea.cbar.in littera m n ꝛ seq.

Voluntas non pꝛesumiƚ mutata nisi pꝛobetur ꝛ pꝛeseuerantia voluntatis pꝛesumitur consi.xcij.inci.in bac cbar.93.in littera e.

¶ Et voluntas testatoꝛis nõ semper intelligitur se confoꝛmare cum dispõne iuris cõis consi.cxcvij. incip.circa cbar. 163.in littera b:la secunda.

Usura contractus vsurarius an pꝛesumaƚ ꝛ quẽ per testes ꝓbeƚ si creditoꝛ medietateꝫ fundi debitoꝛis recepit insolutum ꝛ alia medietas retineaƚ loco pignoꝛis cõsi.cclxvj.inci.in cã cbar.221.per totum.

¶ Et si emptio excedit dimidiã iusti ꝓcij an ꝓsumaƚ i fraudem vsurarũ ꝯsi.cccxlvj.inci.visa cbar.301.per totum.

¶ Et an bere des dei vẽditoꝛis post.xxx.annos a die ꝯtꝰ possint de vsura intẽtare.d.cõsi.cccxlvj.ea.cbar.per totum.

Usufructus stipulatus pꝛo se ꝛ beredibus bꝫ locũ in pꝛimo berede ꝛ nõ in alijs ꝯsi.cliiij.inci.lꝫ cbar.134.in lr̃a b.

¶ Et vsufructuarius dꝫ satisdare ꝓpꝛietario de vtẽdo arbitrio boni viri cõsi.clxiij. incip.in bac cbar.140.in littera b.

¶ Et si qs relinqtur vsufructuarius bonoꝝ relictoꝝ bãnito vel existẽti extra ciuitatẽ sub ꝯditione instõnum.s.qñ redibit an eo absente moꝛtuo relictoꝛ si filio efficiaƚ ꝓpꝛietarius ꝯsi.cclviij.inci.circa cbar.203.in lr̃a g ꝛ seq.

¶ Et a quo tpe incipiat babere vsumfructuꝫ in testamẽto relictum ꝯsi.cclvij.inci.circa cbar.211.in littera o.

¶ Et an vsufructuarius debeat cautioneꝫ pꝛestare ꝛ conficere inuẽtariuꝫ de restituẽdo fideicõmissario consi.cciij.incip.plura cbar.255.in lr̃a y:la secunda.

¶ Et si relicto vsufructu vxoꝛi in testõ in codicillis alteri relinquat reꝫ ipsam an videaƚ ademptus vsufructus consi. cccv.inci.in bac cbar.258.per totum.

Vulnus si vnus ex rixantibus reperitur vulneratus:lꝫ testes nõ viderint vulnerare pꝛesumitur ab alio rixante vulneratus ex vicinitate tpis si dicunt pꝛius non erat vulneratus cõsil.lj.incipien.in bac cbar.50. in littera m ꝛ n.

Et paruuꝫ vulnus non dƚ vulnus cõsi.xxxviij. incip. placet cbart.37.in littera b.

¶ Et qñ ex vulnere pꝛesumaƚ qs moꝛtuus consi.cclxxiij. incip.vꝛ cbar. 229.per totum.

Vxoꝛ dñia massaria ꝛ vsufructuaria i domo vel oiuꝫ bonoꝝ ꝛ sub vna oꝛone vel diuersa ꝛ institutis filijs vel matre testatoꝛis aut extraneus quid babeat cõsil. v.incip.in bac cbar.5.per totum.

¶ Et vxoꝛ transiẽs ad secũda vota an perdat legatũ factuꝫ sibi a marito ꝯsi.xxj.inci.vꝛ cbar.21.in lr̃a d:la secunda.

¶ Et si vxoꝛ nõ trãsiuit ad secunda vota instituiƚ cuꝫ filijs intelligaƚ ante aditam bereditateꝫ vel ẽt post ꝛ cui applicaƚ poꝛtio sua ea transeũte post aditã bereditatem consi.lv.incip.pꝛo decisione cbar.54.per totum.

¶ Et vxoꝛi egrotanti dꝫ adbiberi medicus cui incumbat onus pꝛobandi ꝙ adbibuerit vel non adbibuerit consi.cxx. incip.in bac cbar.113.in littera ꝛ ꝛ ꝯ.

¶ Et an vxoꝛ vidua alimentari debeat ab beredibus viri maxime intra annum luctus si beredes nõ expectato tpe ꝓtestanƚ restituere doteꝫ ꝯsi.cxxix.inci.lꝫ cbar.118. per totũ.

¶ Et vidua põt incõtinenti nõ expectato anno transire ad secundas nuptias.d.cõsi.cxxix.ea.cbar.in littera b ꝛ i.

¶ Et vxoꝛ dña ꝛ vsufructuaria relicta i testõ in quo est institutus frater testatoꝛis an restringatur ad alimenta consi. cclvij.incip.circa cbar.211.per totum.

Hypotheca intentata cum interdicto saluiano an tollat appellationem que non datur contra interdictum consi.cxc.inci.ad euidentiam cbar.157.in littera e ꝛ f.

Finis Tabule Pꝛimi voluminis.

¶ Primum volumen consiliorum diuini atq; humani iuris luminis precipui. domini Petriphilippi cornei de perusia: posteris quidem plurimum vtile: ⁊ omni seculo ab omnibus exoptandum.

¶ Franciscus Maturātius Perusinus Petropaulo Juliocesari ⁊ Camillo corneliis. S.D.

Acceperam parentis vestri Petriphilippi inter etatis nostre iure cōsultos: qd nemo vel iniquus iudex ⁊ manifestarius obtrectator negare ausit: facile principis Consilia illa pulcherrima a studiosis ciuilis scientie tam cupide iampridē expetita. ⁊ a vobis ad quos precipue p̄ne glorie hēditas peruenit totiēs efflagitata impressoribus tandē tradita: ac propediē edēda publicandaq; esse. Et pro meo in vos amore atq; obseruantia oppido q̄ gauisus sum: vt tanti viri tam egregios labores: veluti aurū terra obrutum: tādiu delitescere īdignabar mecū ⁊ vobis ipsis nōnunq̄ succēsebam. Et qm̄ parens ille vester vt iuris sciētia ⁊ doctrina: sic vita quoq; ⁊ moribus fuit admirabilis. Non sum passus doctrine modo ad posteros monumēta transfundi vitā ⁊ mores prorsus ignoratū iri. Sic itaq; scripsi: vt plurima que suā tamē merebant laudē nō inficiar a me preterita. Sed idē vtvere sic audacter affirmo: nihil oīno tributū homini qd mihi ipsi cognitum exploratūq; nō fuerit. ⁊ merito tribui nō debuerit. Nam cum semper mētiri turpe sit id tum vel maxime turpe hēri solet cū tegēdi mendacii recens memoria ⁊ conscii plurimi spem pollicent nullam. Vale.

Auctoris vita.

Minime dubito fore vt quisquis in hec apprime sapiētis iure consulti r̄nsa vel oracula verius tanq̄ ab ipso Appolline consulentibus reddita inciderit: ⁊ cupidius sumat in manus ⁊ legat attētius. Si qd ad genus ⁊ mores attineat auctoris breuiter aliquid cognoscat. Ab his presertim qui vite illius secretioris conscii extiterint admonitus. Qui tamē vt corollā texturi. ⁊ capiti suo impositur i amenissimum ingressi pratum mira quadam ⁊ versicolori flor̄ varietate refertum non nisi pulchriores decerpunt ⁊ odoratiores: pauca seligat ex multis. Nā scia iuris vtriusq;. Quanta fuerit r̄nsa hec. que trito iam auribus verbo cōsilia appellant si vel oēs taceant aptissime iudicatura sunt. Prius itaq; qd ad genus ⁊ domesticam attineat gloriā attingamus q̄ppiam. Clari aūt natales si n̄ra accedat virtus ⁊ claritas auctiores sine dubio splēdidioresq; fieri videnī: vt nobilitas vel eximia. ⁊ illustris. cui n̄ra probitate non r̄ndemus sordescere. ⁊ ad obscuritatē ignobilitatēq; recidere existimatur. Gens ergo Cornelia supra annū septingentesimum q̄tum noticie memoria suggerit vetustatis primaria: ⁊ insignis auctitate ⁊ nobilitate vt nunc Perusie fuit. Nec domestice desunt historie que Romanam Cornelios habuisse originem ⁊ a Corneliis illis Scipionibus. Quorum tam vulgata ⁊ augusta nois asseuerant fluxisse. Sed cornii diu pro corneliis ꝯcitiore ex tritis quibusdā l̄ris nomine sub quo etiam Petrusphilippus quedā sua edidit cōmentaria vocati sunt. Prestantes domi bellique viri hac gente semp editi. Qui publice priuatimq; patrie vtilitati fuerunt ⁊ ornamēto. Precipuam vero duabus ex reb9 caritate in patriam ⁊ in omnes liberalitate adepti sunt gloriam. Et ceteros qdē qui ex hac amplissima familia claruere breuitatis cā reticeo. Corneliolū qui monumēta reliqt ingenii pulchrū: variū ⁊ eruditū de agricolatiōe opus p̄terire silētio nō possum vix duodecimū Petrusphilippus etatis egressus annū fuerat. Cum relictis grāmatices ⁊ rhetorices preceptoribus. Quos itegros ⁊ prestantes domi habuit: ⁊ puerilibus prorsus abiectis studiis in senilem sese trāscripsit etatē: ⁊ iuris ciuilis: ac pontificii quorū studia cū diu in Italia pene relicta iacerēt ⁊ neglecta Perusie ꝑcipue excitata: erecta: cultaq; sunt se studiosum: ac quasi candidatū ꝓfessus est: ⁊ sectatorē. Itaq; pulcherrime scie sese dedidit: vel potius addixit: vt ⁊ nobilitatis ⁊ domesticarū deliciarū qbus rebus in eiusmodi etatis lubrico labefactari plerūq; pueri ⁊ adolescētes solēt: penit9 obliuisceret: tāq; pertinaci teneret studio: vt vix vsib9 ab eo natura abduceret necessariis. Eā iam tūc capiēdi cibi ⁊ somni sibi prescribens ⁊ efficiens ꝯsuetudinē: vt vtraq; re oppido q̄ modice vteret. Nec nisi vxoris: postq̄ eam duxit: ⁊ propinquor̄ sepe elicitus vocibus: ac nōnunq̄ ꝯuitiis extractus studior̄ ⁊ lucubrationū epulādi gr̄a egrederetur secretū. Quid vo tp̄s gnq̄ summū impleret horis. Mirum dictu quātopere breui tp̄e profecit: postq̄ vacare ciuili scie cepit. Et q̄ honesti: quāq; crebri manarēt tota vrbe de eo sermones. Quāta itē spes future virtutis que talia iam tūc fundamēta iecerat oium animis conciperet. Nā ⁊ differebat assidue cū eq̄libus ⁊ difficiles crebrasq; etiam ipsis preceptoribus qbus opam dabat admirātibus ꝓponebat q̄ones. Sic instabat aūt: vt minime hēret iportunus: sic disputabat: vt nulli pulcax videret. Nā differētiis ꝗter se q̄ Cicero ait reprehēsiones nō sunt vituperāde: maledicta ꝯtumelie: tum iracūdie ꝯtentionesq; in disputādo pertinaces indigne philosophie: ego vo dixerim ꝑcipue iure ciuili videri solent. Hac Petriphilippi humanitate morum dexteritate ⁊ doctrina id efficiebat: vt quicūq; in ꝑusino gymnasio paulo essent studiosiores in eius irreperēt beniuolentiā: ad eumq; cōfluerēt: nec vt sociū assidue q̄tum licebat ⁊ cōdiscipulū: sed veluti ducē sectarent: ⁊ ꝑceptorē: ac in eius esse ꝯtubernio ⁊ pulchrū ducerent: ⁊ ꝓducibile experirent. Quibus rebus motus Joānespetrutius Speirellus: qui primū iter iure cōsultos perusinos tenebat locū: ⁊ erat illius ordinis facile p̄nceps: in administratione vero reipublice ob eximiā nobilitatē eloquentiā: sapientiā prias sibi vendicabat p̄tes: quē discipulū habebat: generū quoq; habere expetiuit ⁊ cōtigit. Nam vtriusq; familie ingēs splendor ⁊ ꝑcipua auctoritas. Filiā ergo ei cū dote sua desp̄odit ⁊ locauit. Nec dum virtutis ⁊ doctrine que funeris iure cōsultis cōferri solent: acceperat insignia. Simul atq; vo doctoris ⁊ iure ꝯsulti adeptus nomē ꝓfiteri scientiā iuris cepit: ⁊ obstrusa legum sensa latentēq; vim ac tm̄ non enigmata ex singulis ꝓpe v̄bis eruere ⁊ ꝓferre: illico vulgo subtilis doctor appellari: ⁊ haberi ceptus est. Vxor ei in ꝓfitēdo ꝯtigit modica: vt audientiū auribus influeret magis q̄ insonaret. Pronūciatio in̄ sedata: iocūda: grauis oratio ⁊ venusta. Tanta rerū copia tanta varietas. vt nō ex libris hausisse que diceret. sꝫ ipse ꝓtinus crederet pepisse. Quicūq; ad eū aut ignari penitus rei cuiuspiā: aut dubii accedebāt illico re ꝑcepta ⁊ certi ꝯfirmatiq; veluti ab oraculo reuertebant. Plenū ꝓfitentis auditoriū semp erat: plena domus: ac vere totius oraculū ciuitatis: omnisq; gn̄is hoium frequētia celebris. Ad eū vnū potissimū ⁊ qui institui iuris scia optabāt: ⁊ qui de suis litibus ⁊ ꝯtrouersiis ambigebāt: ac fieri volebāt certiores: ⁊ ꝯsilii cōpotes vndiq; ꝯfluebant. Nullū homini otiū: nulla cessatio: nulla laboris dabat intermissio. Nunq̄ neq; nocturnis: neq; diurnis quidē cessabat horis preter exiguū illud tp̄s qd quieti impartiebat. ⁊ capiendo conterebat cibo: qd ipsū ꝑpropere faciebat. Nec t̄n tanta defatigatiōe qd crederet fortasse quispiā frangebat vnq̄: ⁊ quasi fatiscebat. Quippe qui a primis annis sic vitā instituerat: vt nullam sibi ipsi impēderet requiē: ⁊ q̄ maxie laborare: q̄plurimis ꝓdesse: ludū iocūq; ēē existimaret. Et re vera: ea demū vita putanda est: que nō in otio: sed in negocio agitur. Nec in priuatis tm̄ cōmodis: sed in cōi versat: ⁊ q̄si atterit vtilitate. Nā qd ait Fabius summus docēdi ⁊ dicēdi artifex sicut aues ad volatū: equi ad cursū: ad seuitiā fere gignuntur: ita nobis ꝓpria est mētis agitatio atq; solertia. Adde qd icredibilis quedā in ciuilis ⁊ pōtificii iuris libris a studiosis eius scie repit delectatio. qd quidē iportuni aliq: ⁊ rerū prorsus ignari mime p̄nt sibi ꝑsuadere. Quippe qui oino insuaues: ⁊ tetricā quādam rem leges arbitrant esse sed qd profecto dulcius: qd iocundius homini pōt esse: q̄ oiū rerū gerēdarū formulas colligere: quo tenore vnūquodq; agendū in ciuitate tractandūq; sit: qbus recte fcā premiis affici. quibus vitia hoium atq; fraudes suppliciis ⁊ ignominiis mulctari oporteat cognoscē. Qua rōne vnuse

quilq; cōtra litigantiū calūnias. ⁊ aduersariorū3 insidias sua tucat͂ pscribere:⁊ docere. Et re vͣ sola auctoritas nutusq; legū libidines domat:cupiditates cobercet:oia tū sacra:tum profana:tum publica:tū3 priuata moderat͂. Nec exigua me bercule in ipsa verboꝝ proprietate:⁊ cultu in sniaꝝ acumine⁊ grauitate in antiqtatis effigie:que tum in dictis. tum in factis ⁊ exemplis actionūq; generibus maioꝝ cōsuetudinē. moresq; declarāt animoꝝ exitit quasi titillatio:⁊ iocūditas. Et merito a iure consultis ciuitates moderent͂:⁊ gubernentur:ac tam iustus bonestusq; labor bonoribus premijs splendore decoret͂. Unum Cicero. xij. tabullarū libellam in quo legum fontes:⁊ capita sucre oium pbylosopboꝝ Bibliotbecas ⁊ auctoritatis pondere:⁊ vbertate vtilitatis superare inquit. Sed ad Petrūpbilippum redeo alius. n. laudande ciuilis sciētie dabitur forrasse locus. Nullum in tota Italia gymnasium est paulo illustrius a quo non vebementer expetitus⁊ maximus propositis premijs inuitatus atq; accersitus fuerit. Sed neq; ciues:neq; summi pontifices. Quibus perusini gymnasij precipua cura est:abire boiem permittebant:⁊ tanto ornamento ac vtilitatem priuari perusiam equo animo ferre baud poterant: Dux Ferrariensis vrgentibus vtriusq; iuris studiosis:⁊ Ferrariensi gymnasio assiduis precibus efflagitante:non prius accersere litteris:⁊ nuncijs ac maximis nouiter premijs destitit:q; vt Ferrariam proficisceretur perpulit. Sed illico consecute sunt Sixti summi ponti. littere:iraꝝ:⁊ cōminationis plenissime. credebatur enim perusinum:illo amoto:prorsus ruiturum gymnasium:quare ⁊ Dux:⁊ si inuictissimus:dimittere:⁊ ipse reueri e vestigio in patriam coactus est. Et tñ nescio quomodo minus letis ⁊ cōpositis rebus nostre ciuitatis obtinuere Florentini vt in pisana academia profiteret͂. Quod ampla bonestatus mercede maxima fama:⁊ boium admiratione triennio fecit. Tandēq; a Sixto pontifice maximo punis flagitantibus:⁊ gymnasio:qd̄ tanti viri absentia non mediocre sentiebat detrimē tum omnes enim sciētie ciuilis studiosi quocunq; ibat:sequebant͂ in pāiam retractus est. Ex quo tpe ⁊ dare responsa prope solus consulentibus cepit:ex omnibus. Italie locis:⁊ puincijs etiam transalpinis: transmarinisq; cōfluentibus. Inter ciues vero lites cōponere:⁊cōcordiā3 serere arbiter sequesterq;:citra vllam litigantium impēsam crebro solebat. Tantū in publicis quidē rebus babuit auctoritatis vt eius consilio ⁊ iudicio pleraq; gererent͂ decernerenturq;. Honorificis ad summos pontifices:ad florentinos aliosq; populos ⁊ principes:functus est legationibus. Comitijs babēdis:⁊ creandis in quinquēniū3 perusino ritu magistratibus:aliqñ presedit. Ob singularem autē doctrinam integritatem:bumanitatē:ac summā liberalitatem:que tñ virtutis pecularis Cornelie gentis est. veluti patrie patrem diligebant omnes obseruabant:⁊ tanq; expressam virtutis imaginem mirabundi:venerabundiq; intuebant͂. Sermonis fuit perq; modici:nec nisi cū consulentibus respōdendum fuerat ⁊ sua ipsius ac suoꝝ maxime intererat loquebat͂:quotq; ex ore eius prodibant verba tot prope erāt sententie. In consulendo non tm̄ ab vtroq; iure:sed ex sacris litteris:bistoricis:poetis alijsq; scriptoribus exempla:⁊ testimonia sumebat tunc precipue cū aliqua incidisset difficultas:que minus tractata in iuris libris vel discussa eēt3 irasci ⁊ oīno cōmoueri per quā raro in tota vita visus est. Cūq; laudari audiret nōnunq; qui illico qde3 irascerent͂. Sed perfacile ad lenitatē redirent:⁊ placarent͂. Multofatius dicebat esse oino non irasci:absq; leuitatis nota ab ira ad mansuetudinem ⁊ animi equitatē tam repetente fieri nō posse mutatio ⁊ regressus. Operā3 amicis ppinquis:affinibus ipsis deniq; ciuibus in aduocatiōibus ⁊ patrocinijs gratuitam impedebat. A ceteris id demum accipiebat etiā pro redactis in scripta ⁊ libellos responsis:qd̄ sponte sua afferebant. Neq; cum quoq; paciscebat͂ vnq; : q̄tum vel:laboris subiturus foret:⁊ difficultatis. sordidum enī3 putabat mercedulas instar operarioꝝ exigere. Et nouerat parui animi esse amare pecunias. Monasterijs:orpbanotropbijs. Xenodocbijs. ⁊ quibuscunq; locis deo ⁊ religioni dicatis si qñ ad opem suā decurrerēt presto semp erat. Tātūq; aberat vt emolumēti inde capet qcq;:vt ēt sua pecunia ꝯ potētiorū defenderet iniurias. Qua bonitatis fama id cōsecutus est:vt quocūq; ꝯsilia eius scripta fuissent perlata:vt omittam doctrinā:que summa erat fere semper ea rata baberēt:⁊ sequerent͂ iudicātes. Veterum ⁊ recētioꝝ iurisconsultorū dicta que īter se pugnātia videbantur:eo erat ingenij acumine ⁊ solertia:vt nibil aut parū inter se dissentire plerūq; ostenderet. Neq; fuit quisq; ea tēpestate ante admirabile hoc ⁊ ppe diuinū imprimēdorū ereis lrīs librorū inuētū3:cui maior coꝝ eēt copia:⁊ pleniora. loculamēta. Omnes vͦo quotquot cōgesserat:ita pcurrerat:vt signata oia ⁊ scripta ⁊ in memorie reposita locataq; Thesauro:sic ad manus bēret:vt quoties opus esset sine vlla mora: ⁊ besitatione qcqd vellet depromeret. Statura fuit pbreui. J. trientē. Forma tñ totius corporis egregia atq; amabili. oculis nigris:lucentibus:⁊ precipue vegetis. Valitudine firma:q; sobrietate cōseruabat vt bis ter ve summum in tota vita:sed sic langorem ꝯtxerit:vt magnopere medicorū cum non indiguerit. Cibi:potionis somni admodū pcus:⁊ circa venerea ⁊ voluptaria cōtinentissimus. Nunq; incōmodus:aut importunus cuiq;:nullo vtebatur amanuēse:q rñsa consultoribus dabat:ipse scribebat. Eaq; dūtaxat cā scribētes alios nō ad mittebat. Quod intētioni ⁊ intentionis celeritati tardius sequētes vba officiebāt. Id qd̄ vsu venire solet quo:ties
mortuus: prestātioris alicuius ingenij affluētior vbertas ⁊ copia:ac promptior existit excogitatio. Decessit tertiū ⁊ septuagesimum agens annū:integris sensibus ⁊ vigētibus adbuc:tñ corpore debiliore. ⁊ pene iam effecto supstite vxore cū qua cōcorditer semp vixit:⁊ liberis. vj. quoꝝ femine tris totidē mares:quos diuitijs ⁊ auctoritate prestantes in pāia:⁊ minime a suo generantes splendore distituit. Reliqt monumēta ingenij mille bis voluminibus impressa ⁊ ducenta quinquaginta cōsilia:plura ediderat s3 quadringēta desiderātur. furto ab inuidis ⁊ maliuolis: qd̄ arbitror:subtracta:q̄ta in bis que bñr sit vtilitas:quam multa ⁊ expressa igenij:⁊ doctrine argumēta iudicabūt qui legent:tm̄ dixerim nibil fere in toto ciuili iure admodum esse obscurum:⁊ dubium quod bic declaratum patefactumq; non sit. Reliquit etiā in omnes fere iuris titulos quos ordinarios vacant cōmentaria accurate diligenter ⁊ acute scripta quorum iam impressa quedā. reliqua mox dabuntur imprimēda:extāt:⁊ repetitiones due:altera in autēticam sacramēta puberū. Altera in legem si pascenda pecora:professus est annos circiter qnquaginta:vt admirabile videri possit:vtriq; ⁊ pfitendi ⁊ scribēdi sufficere labori potuisse. Elatus est merore publico. ⁊ magis magisq; in dies desideratur cum tante vtilitati:tāto ornamēto publice ⁊ litterarie rei eēt. Que de tāto viro iureconsulto non iccirco scripta. ⁊ edita bic sunt:vt vendibiliora bec fierent consilia. Sed quia nepbas esse ducebamus eius doctrinam cognitum ex libris:vitam boneste ⁊ gloriose actā seculi negligētia a posteris ignoratū iri. Si nulla prorsus extarēt monumēta nulla relinqueretur memoria:nec veluti statua in publico:vt sit alijs exēplo ad imitādum proponeret͂:⁊ Cornelie gentis posteri:ac patria ipsa ex tot ⁊ tā egregijs prestantissimi iure consulti virtutibus:que si defuisset laudator breui tēpore abolerentur gloria priuarent͂. nā venire vsu plerunq; solet. vt recte quis aliquid ⁊ elegāter scribat:⁊ tamen peccet:⁊ quasi claudicet vita.

¶ Prima pars Conſiliorum. Excellentiſſimi. J. U. monarce. necnon modernorum principis Domini Petriphilippi Peruſini de nobilibus de Corneo.

¶ Societas cenſetur cõtinuari inter tutorem ſocium defuncti ⁊ eius filium pupillum quãdo tutor trafficum communiter adminiſtrauit.

Conſilium primum.

In noie domini noſtri ieſu chriſti. ¶ In hac cõſultatione vr̃ aperta fronte dicẽdum. ꝙ queſita per dictum Frãciſcuz ex eius traffico ⁊ mercãtijs nõ veniãt cõicanda cũ dictis ſuis nepotibus ſuiſq; pupillis. Nã ꝯſtat ꝙ ſocietas q̃ ꝓſupponit inita iter dictos Petrum ⁊ Frãciſcum fuit finita morte dicti Frãciſci vt eſt expreſſum in. l. verũ. §. ſocietas diſſoluit. ⁊. l. actione. §. morte. ⁊. l. adeo. ff. pro ſocio. ⁊ inſti. eo. ti. §. ſoluit. Nec vr̃ cũ pupillus renouata ſocietas per dictum Frãciſcum: q2 dictus Franciſcus non fecit mercaturam nomine pupillorum qđ appareat.

a ¶ Sed in dubio credit exercuiſſe noie ꝓprio ar. l. ⁊ magis ff. de ſolu. ⁊. l. papi. ff. mã. extrinſeca enim ꝑſona nõ ſubintelligitur. l. ſi ita ſtipulatus. §. griſogonus de verbo. obli.

b ¶ Et opera pupillorũ nulla eſt circa hmõi mercantias maxime maritimas vt eſt de ſe notiſſimũ ⁊ facit tex. in. l. ſi. in ſi. ff. de libe. cau. vbi ſatis ꝓbat ꝙ regl'ariter ope pupilli ſunt nullius cõſiderationis lz quãdoq; ſint alique vt ibi ⁊ in. l. ceterũ. ff. de rei ven. ⁊ ibi gl. ⁊ Ang. Et caſu quo alique ope potuiſſent eſſe ille non preſupponuntur adhibite. In dicte mercature exercitio. Ideo ſocietas lucri ⁊ queſtus equalis non videtur iuſte contracta inter dictos Franciſcuz ⁊ filios petri pupillos cum Franciſcus poneret in traffico perſonã ⁊ induſtriam ⁊ perſone periculum.

c ¶ Quod magnifaciendum eſt in exercitio maritimo cũ in mari maxie quottidie imineant ꝑicula vt docet experientia rerũ magiſtra. c. q̃ ſit in ꝓ̃n. de elec. li. vj. c. ſtatutũ in ꝓ̃n. e. ti. ⁊. l. legatis. §. ornatricibus de leg. iij. Nec videret conueniens ꝙ dicti nepotes q tm̃ capitalis habebãt in dicto trafficco q̃tum dictus Frãciſcus q poſuit vltra opas ⁊ induſtriã ⁊ ꝑiculũ ꝑſone cũ ſocietas debeat eſſe iuſta arbitrio boni viri. l. vñ ſi nerue. ff. ꝓ ſocio. iõ q plus cõfert in ſocietatẽ plus dz de lucro conſequi ꝓut ſentit gloſella interlinearijs in v. quales. §. j. inſti. ꝓ ſo. Nõ ergo fuiſſet cõueniens nature ſocietatis ꝙ poſt mortẽ dicti petri dictus Frãciſcus ſolã dimidiã cõſequeret eorũ que ſuplucratus fuit in dicto exercitio mercature: prout ſuaderet ꝓſequutio ſeu renouatio ſocietatis antique que prout preſupponitur inita fuit inuita dicti petri inter eum ⁊ Franciſcum pro virilibus prout etiaz preſupponitur pro parte dicte Pantaſilee.

d ¶ Et ſocietas iniuſte inita forte non tenẽt ꝓpter ſupradicta. Nec cenſet quis velle facere actũ inutilem vel dãnabilem. ar. l. ſi qñ. ff. de leg. j. ⁊. l. quotiens. In actionibus de rebus dub. ⁊. l. merito. ff. pro ſocio. ⁊. l. iij. ff. de mil. teſ. Nec actũ ſibi dãnoſum. ar. l. cũ de indebito. ff. de ꝓba. ⁊. l. ſi cum aurũ de ſolu. Quinimmo quanto vtilius ſibi põt iuxta. l. j. cum ibi notatis. ff. de ſolu. Accedunt que tangit Bart. in. l. gerit. ff. de acq. here. in. vj. col. Sed magis vtile veriſimile erat dicto Franciſco trafficare noie ſuo proprio dũtaxat q̃ noie cõi ſuo ⁊ pupillorũ ꝯhendo cum ipſis pupillis ſocietatem quoꝝ nulle erant opere ſaltem circa illud exercitiuz. Et qui poterãt ſi leſi fuiſſent petere in integ. reſti. vt in toto titu. de mino. ff. ⁊. C.

e ¶ Et ſaltem tanq̃ ſocietas non foret palam contracta per tutorem poterant dicere non eſſe obligatos ex ſocietate. l. pupil. §. Item ipſe. ff. de aucto. tuto. ⁊. l. non exiſtimo. ff. de admini. tuto. ⁊. l. tutor rerum a contrario ſenſu. eod. tit. ⁊. l. cum ipſe. C. de contrahen. emptio.

f ¶ Et dato ꝙ potuiſſet defendi intererat ſua litibus nõ vexa. l. minoribus. xxv. an. ſubuenitur. ff. de mino. Ita ꝙ non vr̃ veriſimile ꝙ prudens hõ voluerit pecuniam pupillorũ ꝯponere in ſocietatẽ ⁊ ſubijciẽdo maxime ꝑiculis maris. Et propterea ꝯcludit bar. in. l. ticiũ. ⁊ meuiũ. §. altero de admi. tuto. ꝙ cũ pupillis nõ ꝯhitur ſocietas per tutorẽ poſt mortẽ patris negociantẽ põderat ꝙ cũ eis nõ põt ꝯhi ſocietas. l. vt in ꝯditionibus. ff. pro ſocio. Itẽ põderat ꝙ tutor cenſet potius nomie ſuo ꝯhere. Item ꝙ pupillus nõ negociat ⁊ cũ eius ocis tranſeunt Saly. ⁊ Raph. in. d. l. ſi patruus. ⁊ idẽ vult. Bar. in. l. cũ duobus. §. papi. ff. ꝓ ſocio. ⁊ ibi bal. per. d. l. vt in ꝯditionibus. Et his rõnibus iunctis nõnullis alijs cõſului pro paulutijs in hac ciuitate. ꝙ nõ cẽſeant ipſi cũ pupillis ſuis eorũq; nepotibus ꝯtraxiſſe ſocietatez lz proſequuti fuerint trafficũ ⁊ lz trafficũ cõiter geſſerint cum patre pupilloꝝ in eius vita. Et ſe ſubſcripſerunt plures ſolẽnes viri ex nr̃is ⁊ alienis. doct. Vñ ex his vr̃ dicẽdũ ꝙ bona queſita ꝑ dictũ Frãciſcũ poſt mortẽ dicti petri non ſint cõia nec cõicãda filijs ⁊ hr̃dibus dicti petri. Sed ſint precipua dicte pãtaſilee filie ⁊ hr̃dis dicti Franciſci. Tñ ꝓdictis nõ obſtãtibus ꝯtrũ arbitror magis iuri cõſentaneũ. Nã preſupponit ꝙ petrꝰ negociabat ⁊ trafficabat cõmuni nomie.

g ¶ Et poſt eius mortẽ dictus Frãciſcus eius frater tutorq; dictoꝝ filiorum ⁊ heredũ dicti petri ſimpl'r trafficauit cum pecunia cõmuni vr̃ cõmuni noie ſuo ⁊ pupilloꝝ illud exercitium ⁊ mercaturam geſſiſſe ex theorica Bald. in. d. l. ſi patruus in. iij. colum. ꝙ licet qñ tutor aggreditur negocium inſolitum nõ cenſetur illud gerere nomine pupilli.

h ¶ Secus ſi negociũ proſeqtur vt ſunt duo frẽs qui ſimul faciebãt mercaturã ⁊ vno mortuo alter mercaturã ꝓſequit: ſupſtitibus filijs fr̃is indiuiſam hr̃ditatẽ poſſidẽtibus tũc vr̃ eodẽ noie cõtinuare ar. l. nã ⁊ ſeruus. §. ſi viuo. ff. de neg. ge. ⁊ ar. l. filia. §. neratius. ff. fa. herci. ⁊. l. actione. §. morte v. ſed qđ ex re cõmuni. ff. ꝓ ſocio. Et ſubdit nec diſtiguo vtrũ ex prima mercãtia deueniat vel ꝓueniat vel ex ſepius repetita arg. l. cum taberna in prin. ff. de pigno. ſm eum.

i ¶ Et licet qñ nihil aliud ꝯiecture in caſu nr̃o concurreret ſubſiſterem cũ poſſent alie circũſtantie ſuadere ꝯtrã mentẽ prout occurrebat in caſu illorum de paulutijs in quo tutores mutauerunt formam litterarum ⁊ ſcripturarum ⁊ conuerterunt in emptiones prediorum pro pupillis in ratam quãtitatem q̃tum aſcendebat quãtitas que remanſerat in traffico pro portione fratris iam defuncti patriſq; pupillorum ⁊ ipſi tutores viuebant.

k ¶ Qui cum iuramẽto declarabãt eorum mentem qđ etiam multũ iuuat arg. eorum que not. glo. in. §. alie. inſti. de acti. ⁊ Barto. in. l. gerit de acq. here. ⁊ per glo. ⁊ doc. in. l. ſiue poſſidetis. C. de ꝓba. ⁊ per do. Anto. in. c. cũ ad ſedem de reſti. ſpolia. ⁊ ar. l. in ambiguis. ff. de regu. iur. In caſu aũt noſtro Frãciſcus preſupponit defunctus itaq; non põt ſtari eius iuramẽto. Item in caſu iſto pecunia ad pupillos pertinens non eſt aliter vllo mõ cõuerſa in vtilitatem pupillorũ. Nõ appet per ſcripturas pro ſe vel pro cõmuni vtilitate negociatus fuerit Item apparet ꝙ petrus inuita ꝑſonam ſuam exercuerat in vtilitatem cõmunem cõmunicando lucra que ſuo exercitio queſiuerat. Ac etiã fructus pecunie dotali in cõmuni poſuerat: itaq; dictus Frãciſ. erat eidem obligatus ad antidora. ar. l. ſz ⁊ ſi lege. §. ꝯſuluit de peti. hr̃. Et ſucceſſiue dictis filijs ⁊ heredibus ipſius petri qui eius perſonam repreſentat ⁊ cenſentur eadem perſona cum patre. Tum q2 pater ⁊ filius cenſentur eadem perſona. l. fina. C. de impu. tum etiam q2 heres ⁊ defunctus ſimiliter eadem ꝑſona iudicantur. In auc. de iureiur. a mor. preſti. §. j.

l ¶ Et licz alias donatio nullatenus in dubio preſumat. l. ſi cum aurũ de ſolu. l. cum de indebito de proba. l. contra iuris. §. ſi filius de pactis. Tamen qñ cadunt termini remunerationis preſumit donatio. l. ſi vo non remunerandi. §. inde papi. ff. mã. ⁊ ibi gl. Bar. ⁊ Bal. ⁊ har. ⁊ doc. in. l. q̃ dotis. ff. ſolu. matr. Ex quo itaq; in his ſimilibus terminis dictus Petrus fuit liberalis erga dictum Franciſcum ⁊ eum bñficio affecit ꝯiectura ſumenda eſt ⁊ preſumptio ꝙ dictus Frãciſcus voluerit remunerationis cã ſimili bñficium conferre ipſis filijs ⁊ hr̃dibus dicti petri. Qđ ⁊ iuuatur ex alio ſcz q2 tutor qui rem pupilli ſibi appropriat conuertendo in proprios vſus tenet actiõe de rõnibus diſtrahẽdis. l. actione in ꝓ̃n. ff. de ratio. diſt. que actio eſt penalis. l. j. §. pe. eod. ti. quia datur ad duplum. d. l. actione. §. fin. Item dictus tutor vendendo res pupillorũ ⁊ pecunias cõuertendo in ſuũ vſum. ſ. pro emẽdis mercãtijs ad ſuam merã vtilitatẽ ⁊ ſic ponendo in exercitio qđ faceret ad ſui cõmodum fuiſſet in aperto dolo ⁊ teneret ad duplum. Dolus videt nõ ꝑſumitur. l. quotiens. §. qui dolo. ff. de proba. l. doluz. C. de dolo. ⁊. l. merito. ff. pro ſocio. ideo vt predicta ceſſent cenſeatur

habuisse aium exercitium faciendi ad cōem vtilitatem.

m ¶ Voluntas.n.facto daꝛ intelligi.l.reprehendēda.C.de i sti.ꝛ substi.cū ꝯcor.ꝛ probaꝛ in simili in.l.pro herede.ff.de acq.here.vbi vendendo res hꝛditarias censeꝛ adiisse ne sibi imputeꝛ cur vendidit rē ad se nō spectantē ꝛ sic fecit actū nō honestū. Et in simili bar.i.d.§.altero pōderat actus q nō pñt fieri citra ius ꝛ nomē societatis ad similitudinē eiꝰ ꝙ dicimus circa additionē ꝙ iduciꝛ ex actibus q nō pñt fieri citra ius ꝛ nomē heredis vt hꝛ in.d.l.ꝓ herede ꝛ in.l. gerit.e.ti. Cum itaqꝫ dictus tutoꝛ nō posset licite aut hone ste ponere pecuniā dictoꝝ pupillorū in ꝓpriū exercitiū ꝛ longe detestabilius poterat vendere stabilia ptinentia ꝓ rata ad pupillos vt oēm pecuniā inde redactā ꝯuerteret in suā vtilitatē. Ne itaqꝫ facere censeaꝛ rem adeo detestabilem interpetrandū sit ꝙ exercitiū fecerit ꝓ se.ꝛ ꝓ pupillis. Et h cōcurrētibus alijs cōiecturis supra deductis. Ac ēt iuua tur ex affectione quam dictus Frāc.ostēdebat erga dictos nepotes. Quā ondidit in testō qꝛ eos hꝛdes vles istituit. Nec illud mutauit lꝫ postea superuenerit filia vñ satis vꝛ ꝑseuerasse in eadē volūtate ar.l.cū q mutatā de ꝓba. Stā te presertim clā codicillari de qua ad ꝓpositum dico post doc.in aut.ex cā.C.de lib.preter. Et forsasse iō dure dice reꝛ in h casu.vtrū.s.operet supueniēte filie natiuitate sal tē tpe quo se añ natiuitatē filie exercuit qđ fuit longius ꝙ post natiuitatē vt arbitroꝛ ꝑsuadeꝛ ꝙ voluerit cōi noie ne gociari ꝛ nō fraudare nepotes quos diligebat presertiꝫ cū nō haberet filios. Et ex affectione interpetramur liberalita tē per ea que hñr in.l.ꝓcula.ff.de ꝓba.in.l.si seruus de do na.inter virum per bar.in.l.que dotis solu.ma.

n ¶ Et lꝫ supuenerit filia femina que fuit vnica non prebet vrgentē magnā ꝯiecturā mutādi ꝓpositū cum ꝑut audio ex bonis pr̄is ēt exercitio cōicato poterat honorabilr nu bere ꝛ gnimo ex sola legittia resultabat magna dos iuxta cō suetas dotes ꝺm cōditionē ꝛ qualitatē suam. Nec solēt pa rētes applicare aiuꝫ ad thesaurizandū pro vnica filia tene re etatis ꝑut solēt pro masculis ꝛ maxie pluribus: itaqꝫ si cepit vno mō negociari añ natiuitatem filie nō est verisile ꝙ ex supueniētia vnice filie mutauerit mentē alr ꝑsequen di ꝛ maxie cū inhonestate. Multa itaqꝫ suadeat hāc inter petratiōem ꝛ ꝯclusiōem factā ꝙ dictus Frāciscus censeaꝛ dcm̄ trafficū fecisse ꝓ se ꝛ pro dictis pupillis.ꝛ que nō pro sunt singula multa iuuāt.l.excusanꝛ in ꝓn.cū ꝯcordantijs. ff.de exi.tu. Et hāc ꝯsiderātiōem cre diꝛ habuisse arbitros seu iudices cōmissarios qui laudauerūt ꝙ oia essent cōia. Nō sub vbi oia vꝛ simili. Sꝫ exprimendo ꝑticuliter ꝙtita tes ꝛ res iter q̄s vt ꝑcipio cōprehenduntꝛ ēt q̄sita ꝑ dcm̄ Frāc.ex dicto suo exercitio. Et attenta auctitate ꝯsilij qđ cō firmauit dictā sniam arbitroꝝ ꝛ qꝛ credendū ꝙ oia rite ꝓ cesserit arbitrature stādū dicte snie. Lꝫ h nequeā firmare. qꝛ nō vidi cōpromissum neqꝫ electiōem arbitroꝝ. Nec sin gula gesta corā eis. Iō nō me firmo ꝑcise in snia ipa cuiꝰ iusticia iuuaꝛ ex ꝓmissis. Nec obstāt.ē.dicte ꝯclusiōi addu cta in ꝯtrū.qꝛ fatendū est ꝙ societas fuit finita ꝑ mortē. Et ꝙ in dubio alio nō docto nō censeꝛ ꝑ tutorem cū pupillis renouata. Et ꝙ indubio censeꝛ tutoꝛ potius ꝓprio noie ꝙ tutorio noie seu noie pupilloꝝ se exercēꝑut loquunꝛ in ꝯ trū adducta. Tñ ex circūstantijs ꝛ presumptiōibus q̄ ex fa cti varietate colliguntꝛ q̄nqꝫ contrariū interpetrandū est.

o ¶ Et maxime in tutore q gerendo actū spectātē ad pu pillū censeꝛ gerē vt tutoꝛ ꝓ pupillo vt.l.post mortem.§.j.ꝛ l.fi.ff.q̄n ex facto ꝑ bar.in.d.l.post mortem.ꝛ i.l.j.§.nūcia tio de no.op.nū.ꝛ ꝑ doc. In dictis iuribus ꝛ i.l.ei q.C.ꝙ cū eo in.l.ꝓcu.q pro euictiōe de ꝓcura. Expendere aūt.pe cuniā pupilli ꝛ emere ex ea vꝛ ptinere ad pupillos maxime censeaꝛ actū noie pupilloꝝ saltem alijs concurrentibus.

p ¶ Nec obstat ꝙ cuꝫ pupillo non pōt ꝯhi societas.qꝛ pōt rñderi pluribus modis.ꝓmo ꝙ nō pōt ꝯhi vt ipe inuitus obligeꝛ:ꝛ ita loquiꝛ.d.l.vt in cōditionibus. Sed vt eo po stea volente alius ei obligeꝛ possit ꝯhi ar.l.iul.§.si qs a pu pillo.ff.de act.emp.ꝛ.l.non cominus.C.de ꝓcur. Scđo re spondeꝛ ꝙ societas non pōt ꝯhi cum pupillo sine tutoris auctoritate. Sꝫ cū tutoris auctoritate pōt ꝛ pōt tutoꝛ bo na fide se auctore ꝯhē cū pupillo.d.l.cū ipse.ꝛ.d.l.nō existi mo.ꝛ.d.l.pupillus.§.itē ipe. Bona aūt fides potꝰ vꝛ esse in tutore h casu si negociabaꝛ cōi noie ꝙ si ꝓprio cū lucrū visibr ꝑpareꝛ ꝑut sequutū fuit. Palam aūt an secrete respicit ēn bona fide an mala vt inuiꝛ in.d.§.item ipse.

q ¶ Tertio rñdetur dato ꝙ non censeretur ꝯcta societas:tñ nō tolliꝛ qn tutoꝛ potuerit gerere exercitiū cōi noie ꝓ se ꝛ pro pupillis vt sic cōpetat actio tutele nō ꝓ socio.ꝛ ꝑ h pos sit euitari ꝙ societas nō esset. Iuxta ad qđ ēt pōt rñderi ꝙ lꝫ ille frāciscus posuerit operas.tñ etiā petrus posuit ope ras ꝛ tñ equaliter diuisa fuerunt lucra pōt enim quis gratis exhibere operas ꝛ capitale erit equale. ideo ꝛ ipse frāciscus censeaꝛ gratis posuisse operas arg.d.§.inde papi.prima tñ responsio est magis plana. Laus deo.

¶ Stipulatio alteri facta an valeat.ꝛ que requiranꝛ vt valeat.

¶ Consilium ij.

In noie dñi nostri iesu xpi. ¶ Visa petitiōe pōderata noie dñi petri antonij de arcerijs de ciuitella ꝯ ꝛ aduersus hꝛdes dñi Ia.de arcerijs de dicta terra i qua in effectu narraꝛ ꝙ dictus do. Iacobus solē ni stip.ꝓmisit ser Antonio recipiēti ꝓ dicto do. Petro an tonio ipsum petrū Antoniū tūc in studio ꝑusino cōmorātē in eodē studio ꝓ scia legali querēda manutenere cōseruare fauere ꝛ auxiliari vsqꝫ ad finem studij ꝛ donec ꝛ quousqꝫ in prefata scia legali dictus do. Petrus antonius assumpserit gradū oibus ipsiꝰ.d.Iacobi sumptibus ꝛc.ꝛ qualr dictus ser Antoniꝰ stipulatoꝛ cessit iura ꝛ actiōes dicto do. Petro antonio cōpetēte ex dicta cā.ꝛ ꝓpterea petiꝛ hꝛdes predi ctos condēnari ꝛc.ꝛ visis attestatiōibus triū testiū deponē tium suꝑ dicta ꝓmissione queriꝛ vtrū sit taliter facta proba tio ꝙ sequi debeat condēnatio ad obseruantiaꝫ dicte stipu. Circa qđ videꝛ prima facie dicendum ꝙ non primo qꝛ non potest quis alteri stipulari.l.stipu.ista.§.alteri de ver.obli. ꝛ.§.alteri.ꝛ.§.si qs alij.Insti.de inuti. stip.ꝛ lꝫ pater possit filio stipulari.l.qđcunqꝫ.§.si quis ita.ꝛ.l.qđ diciꝛ.ij.de ver. obli.ꝛ socer loco parentis sit.l.qꝛ parentis.ff.so.ma. Tamen non vꝫ ꝙ dicta spālitas loquens in patre trahaꝛ ad socerum loquiꝛ.n.d.l.qꝛ parētis quo ad quedā non simplr ꝑut circa ea que cōcernunt honorē ꝛ reuerentiā quādā seu pietateꝫ. Et insuper nō quilibet parens pōt alteri ex liberis stipu.l. auus.ff.sol.ma.ar.sumpto a spāli. Sed qui hꝫ in ptāte.d.l. qđ dꝛ vel habuit ita ꝙ imminent alique reliquie patrie ptā tis.l.patri.C.de pactis cōuen.ꝛ.l.si qs operas iuncta glo.in ver.posthumos.ff.de ope.lib.ꝛ facit.d.l. qđcunqꝫ.§.si quis ita.ꝛ ibi no. Imo.qđ ꝛ vult Bart.in.d.l.qđ dꝛ in penul.seu vltima col. Nec in distin.pōt pater filio in ptāte stipu.vt.d. l.qđ diciꝛ. Sed quicquid si nō erat socer tpe stipu.ꝛ in con tractibus tps cōtractus inspicitur.l.filius de ver.ob. Ideo stipu.alteri vꝫ ꝙ nullius sit momēti. Preterea ꝛ scđo dato ꝙ stipu.valeret.tñ non vꝫ bene probari per dictos testes. Non.n.videnꝛ contestes ꝛ testes singulares non probāt.c. cū dilecti de elec.c.cuꝫ litteris in ꝓn.de testi.l.iurisiurādi. C.eo.ti. Merito ꝛc. Primo.n.ex eo videnꝛ esse singulares qꝛ maxime primi duo qui magis cōferunt ad rē videnꝛ de ponere de verbis ꝓlatis hincinde ꝛ nō sunt cōformes in verbis ꝓlatis vt ex eoꝝ lectione clare pꝫ merito singulares prout dicit do.Anr.ꝛ post eum panoꝛ.in.c.nihil.de ver.sig. Secūdo ꝛ fortius videnꝛ singulares qꝛ nō videnꝛ ēt in effe ctu concordare. Primo petruspaulus nihil deponit de sti pulatione per verba inflexa hoc est ꝙ stipulatus fuerit ser Antonius vice ꝛ noie dñi Petriantonij. Et cōstat aliā esse stipu.factā ser Antonio simplr qꝛ censeꝛ simpliciter sibi de dādo alteri alia est facta vice ꝛ noie.d. Petriantonij que vꝫ facta iure fictione per ipsuꝫ dñm Petrūantoniū vt in regu la qui per aliū in.vj.cū concoꝛ.iuncta regula ratihabi.eo.ti. ꝛ.l.fi.C.ad mace.cum si. Quinimo dictus petruspaulus ter tius testis deponit ꝙ nulla alia stip.interuenit. Ideo vꝫ de ponere ꝙ nō interuenit stipu.ꝑ verba inflexa. Alij aūt duo testes qui deponūt de stip.facta vice ꝛ noie dicti petrianto. etiā inter se vñr nō cōtestes in effectu. Nā lꝫ secūdus testis s. Marianus ioānis deponat ꝙ dictus plebanus erat cōtē tus promittere ser Anto.noie.d. Petrianto.ꝙ ipse pleba nus manuteneret dictum.d. Petrūanto.in studio.ꝛ faceret doctorari suis sumptibus. tamen magister Franciscus ab bas primus testis non ita deponit dum deuenit ad stipu. factam per verba inflexa. Nam deponit ꝙ ser Antonius interrogauerit super manutentione in studio. Sed se fore facturum tpe doctoratus: ita ꝛ taliter ꝙ res bene se habe bunt. Ideo responsio simpliciter facta refertur ad interro gationem.l.si defensoꝛ.§.qui interrogatus.ff.de interroga. act.ꝛ.§.

act. ɫ §. preterea insti. de inuti. stipu. ɫ .l. titia rñdit. §. Idez rñdit de verb. obli. Et sunt vba ambigua illa verba se ita ɫ taliter factuȝ ꝙ res bene se habebāt, nā si dictus dñs Petrusanto. doctoratū assumeret suis sumptibus res bñ se haberēt ɫ vba ambigua stipu. interpretanť ꝯ stipulantē ɫ eius ptem. l. quicqd astringēdo. §. j. de v. ob. ɫ .l. veteribus de pactis insup vba dicti ser Antonij relata p dictū primū testē nō videnť interrogatiua sed cōditionalr̄ plata ad qualificādū rñsionē ipsius ser Antonij factā ad ppositū dicti plebani vt clare pȝ. nā sunt plata sub cōditiōe ɫ posita in cōditiōe nō cēsenť posita dispositiue. l. si qs sub cōdi. ff. si qs omi. cā testi. Sȝ stip. cōstat ex interrogatiōe pcedēte ɫ rñsione sequuta. l. v. §. stipu. de v. ob. l. obligamur. §. vbis de act. ɫ obli. ɫ l. j. C. de vsur. merito nō vr̄ resultare stipu. ɫ p pñs vr̄ remanere pactū nudū ɫ ex pacto nudo nō oritur actio. l. legē. C. de pactis ɫ l. iurisgētiū. §. Igiť nuda cū si. ff. eo. ti. Pro ctū nō ob. ꝯriaȝ partē arbitrori iuri magis psentaneam.

8 ¶ Nam pmittendum est ꝙ lȝ multi teneant ꝙ stipu. facta alteri per vba inflexa nō valeat qñ pcuratorio vel negociorū gestoris nō interest nisi vba pmissiua ɫ executiua cōcipianť in psona stipulātis puta pmittis dare mihi recipienti pro tali vel noīe talis put hoc casu loquiť gl. insti. de inuti. stipu. §. alteri. ɫ hoc casu possit loqui glo. in d. l. hmōi in pn. Secus si vba executiua cōcipianť in psonā alterius puta pmittis mihi recipiēti p tali dare sibi ɫc. tñ ꝙ ēt eo casu valeat stipulatio firmat bar. in d. l. stipu. ista. §. si stipuler de vb. ob. p no. p gl. in. l. in oibus. ff. de pro. stip. ɫ in. l. si p curatori pñtis de vb. ob. ɫ p. l. pe. C. ad exhibē. ɫ idē voluit bal. in. l. certi cōditio. §. si numos. ff. si cer. pe. in. ij. co. Idem post mlta voluit Jmo. in d. §. stipuler. idē vult gl. in. l. hmōi in pn. de le. j. que relata ad tex. nō loqtur qñ vba executiua sunt relata ad stipulātē noīe alterius sed qñ sunt relata ad tertiū ɫ illā gl. sequiť ibi Ang. dicēs esse meliorē ꝙ sit in iure. cū illa gl. trāsit ēt Jmo. ibi. Et sm istā opi. nō est curandū verū interfit tñ pōt dici ꝙ in termīs istis stipulās supabat pbabile ɫ verisiĺe interesse. Nā agebať de nubēdo filiā dicti ser Antonij stipulātis dicto. d. Petroantonio cui stipulabať ɫ de dādo eidē dotē. Sȝ ex pstōne dotis nascitura est actio de dote hita restituēda vt in ti. so. ma. qñ p totū ff. ɫ C. ɫ p dote restituēda sunt bona mariti tacite hypothecata. l. vnica in pn. ɫ §. j. C. de rei vxo. ac. ɫ l. assiduis. C. qui potio. in pig. habe. Et dos a pre pfecta ad patrē redire dȝ l. dos a pre pfecta. C. so. ma. ɫ l. iij. §. ꝙ si in pris ɫ seq. ff. e. ti. Jnterest aūt creditoris hic plures reos hypothecatas ɫ debitorē nō inopeȝ sȝ diuitē. Et pp tale interesse validatur stip. alteri facta. l. si ita stipulatus fuero te sisti. §. possuȝ de vb. obli. vbi qñ qs stipulať dari debitori suo interesse sua cēseť si eque nō pōt suuȝ crediū psequi put si sibi darenť illa pmissa. Sȝ attenta paupertate dicti petriantonij ɫ expensis magis que fiūt in studio ɫ p doctoratu psequēdo quē visiĺr volet oino pseq dictus petrusantōius cū sine dedecore sieri cus facē ñ posset ɫ sic cēseť ñ posse obmittē qō sine dedecore. ¶ Omittere non pōt. l. fideicō. ff. de condi. insti. ɫ l. nepos pculo ibi salua dignitate de vb. si. Et si de suo oēs expensas hmōi hēret dictus. d. Petrusantonius facere si assumpta dignitate decederet ipē vel eius vxor ita ꝙ esset locus restōni dotis nō posset verisiĺr socer dotē datam faciĺr consequi. Vel saltem nō eque put si expēse ɫ sumptus pro pdictis fuissent facti ab alio ꝙ dicta. si. vel pmissio viciari non dȝ ratione defectus interesse. Et sufficit ꝙ interesse ex post facto supueniat. l. si vo non remunerandi. §. si tibi. ff. man. ɫ no. Bar. ɫ doc. coīr in d. l. stip. ista. §. alteri. ff. de vb. obli. ɫ Jmo. in d. c. accedens. de preben. ɫ insup tenent doct. in d. l. stipu. ista. d. § alteri. ɫ in d. l. si stipuler. tenēt ꝙ per stipulationem factam alteri etiam non per verba inflexa queritur obligatio nālis ipsi stipulanti dummodo verba obligatiua nō sint directa in personaȝ tertij. Et qui nāliter obligať est obligatus in foro conscie put no. doc. in c. nouit de iud. ɫ Ang. in l. qdam. C. de seruis necessarijs hēdi. insti. ɫ p bar. in extra. ad reprimēda in verbo per denūciationē. Et nālis obligatio fundať in eqtate iurisgentiū vt per Bar. in l. cum quis. C. de iure ɫ fac. igno. ɫ in l. frater a fratre. ff. de condi. inde. facit. l. cū amplius. §. is nā dȝ. ff. de reg. iur. Cum autē cā pendeat corā arbitratoribus qbus solet dari potestas iudicandi etiam de veritate ɫ equitate iuxta ea que habentur in. l. si societatem. §. arbitrorum ɫ seq. ff. pro socio. ɫ in c. quintauallis extra de iureiur. ɫ etiam arbi. statutarijs solet similis facultas cōcedi. ex forma iurium municipalium.

Si ita est i non deberent super hoc facere dubium quomīnus condēnarent hēdes dicti plebani ad obseruantiam pmissorum. Cū alias resultaret deceptio magna dicti ser Antonij q fretus dicta cōuentione dictā affinitatē ꝯxit. Nō. n. est dubium quin fuerit facta cōuentio cū dicto ser Antonio lȝ de stip. facta per vba inflexa possit verti indu. per ea que in ꝯriū adducta sunt. Constat aūt conuentio de manutenēdo in studio dictū. d. petrūantonium sumptibus ipsius plebani facta fuit. Nam primi duo testes pbāt satis plene. primus. n. testis deponit ꝙ conuenit oīa supradicta executiōi mandare. Et supra dictū erat istud ꝙ manuteneret dictus plebanus dictum dūm Petrumantonium suis sumptibus ɫ ēt faceret sumptus doctoratus lȝ diceret ꝙ vellet ꝙ etiā in aliquo subueniret dictus ser Antonius. Et sic sr̄ probat dictā cōuentionē. Scōs testis ɫ duo sufficiūt. l. vbi numerus ff. de testi. ɫ c. in oi ex eo. ti. cum si. Tertius etiā testis idem pbat ex quo dictus ser Antonius dixit voglio che tu me prometti de tenerlo nelo studio eche venendo a doctorarsi seria honore ad voi e noi. Et dictus plebanus dixit che era contentissimo tenerlo nelo studio e farlo doctorare: vñ consenserunt ambo ɫ cōuenerunt ꝙ dictus plebanus illum manuteneret in studio. suis sumptibus. Lȝ. n. de sumptibus suis expresse non deponat dictus testis tñ apparet euidēter ex vbis precedētibus que declarāt intētionē. l. titia. Rñdit. §. idē rñdit de vb. ob. ɫ l. si seruus pluriū. §. fi. cum concor. de leg. j. ɫ lȝ iste testis dicat ꝙ debuerūt inuicem bona vba sed nō interuenit ꝯctus neqȝ stip. subdit. ɫ sic videať deponere ꝙ nō fuit pclusio tñ est aduertendū ꝙ nō dicit ꝙ nō interuenit ꝯctus vel stip. Sȝ deponit ꝙ nō interuenit alia stip. vel ꝯctus vel notarius itaqȝ si volumus vbis inherere dicit alia stip. vel ꝯctus nō interuenit ergo a ꝯrio interuenit illa stip. de qua premisit. Nā alr̄s illud alia nō hēret terminū ad quē se referret. Sȝ reuera si volumus mēti inherere vulgariter solet dici ꝯctus qñ interuenit instrm ita vt arbitror sensit dictus testis. ɫ ꝙ nō interuenit instrm nec alia stip. q nimo nec notarius. ɫ hoc demonstrať ex depositione Joānis scōi testis. Nā ille testis deponit ꝙ dictus plebanus dixit ꝙ volebat eidē facere ꝯctum ɫ tñ pus pmiserat ita ꝙ intellexit ꝯctuȝ p instrō seu pro ꝯctu de quo appet instrm. ɫ ideo sm pmissa ex quo vba obligatiua referunť ad stipulantem lȝ executiua ad aliū tuȝ posset agere dictus ser Antonius ɫ successiue suus cessionarius ex quo vt dixi pretendit interesse ēt pecuniariū. Nō solū interesse affectionis. Sup quo ꝙ illud solū sufficiat vidi consultum per famosissimum iure cōsultum dūm Baldū de Bartolinis cōciueȝ patrē ɫ dūm meuȝ ɫ late prosequiť iō super illo me nō intromitto vlterius. ɫ dato ꝙ nō pbaret interuenisse stipulationeȝ tñ sufficit de iure cañ. nudum pactū put est cōis indubie opi. in c. j. de pac. per illum tex. ɫ per c. per tuas de arbi. ɫ ex quo regnū. est de terrio ecc. cle. pastoralis de re iud. ibi seruatur ius cañ. per not. per doc. in c. j. de noui op. nū. per glo. in c. ij. de re. iu. lib. vj. ɫ in c. ij. de arbi. e. li. ɫ per Bart. ɫ Bal. in l. priuilegia de sac. san. ec. Jnsup ex quo dictus plebanus requirebat dictū ser Antonium super matrimonio ꝯhendo ɫ dictus ser Antonius accedebat cum hoc ꝙ dictus plebanus manuteneret ɫc. videtur ꝙ inter eos fuerit initus quidem ꝯctus innoīnatus qui ex parte dicti ser Antonij fuit impletus. ɫ per pñs competeret actio pscriptis ēt si stip. nō interuenisset per. l. naturalis. ff. de prescrip. verbis. ɫ ideo etiam si nō probaretur aliqua stip. neqȝ verba inflexa posset agere dictus ser Antonius ɫ successiue dominus Petrus antonius suus cessionarius. ɫ licet possit dici ꝙ sit intentata in petitione sola actio ex stip. facta per verba inflexa i ideo super ea tantum hȝ iudicari per. l. vt fundus. ff. cōi diui. ɫ c. qualiter ɫ qñ de accu. ɫ c. licet eli. de symo. tamē potest dici ꝙ clausula non astringens ɫc. ɫ clausula omni meliori modo ɫc. operenť ex vi verborum ꝙ nō astringatur ad probandum ꝙ iure ɫ noīe dñi petri antonij stipulatus fuisset. Et insuper arbitror ꝙ in hoc casu non requiratur libellus attenta prefatione dicte petitionis ibi nō per viam libelli sȝ simplicis petitionis ɫc. Jnsuper videtur ꝙ dicta stipulatio facta per verba inflexa sit pbata. nam pmus testis deponit super ea satis plane. Scōs autem testis licet verba ser Antonij respiciantia promissionem de manutenēdo ɫc. referantur per dictum testem fuisse a ser Antonio prolata conditionaliter. Tñ satis de mente vr̄ apparere ꝙ voluit interrogare an vellet eidem promittere recipienti pro dicto petroantonio ɫ maxime cuȝ prius super hoc interrogauit licet: so ɫ

te nõ per verba inflexa vt premittit ipse idē testis ꝙ dictus plebanus interrogationi dicti ser Antonij r̄ndit ꝛc. verba interuenerūt ꝛ quo ad mentē deprehēdit ꝙ interrogatiue voluit loqui: iō fatis vr̄ ꝙ deponat sup stip. Et si nō ꝓbat stip. saltē ꝓbat ꝙ ille plebanus ꝓmisit dicto ser Antonio recipienti ꝓ dcō dn̄o Petro Antonio ꝛ sic licet nō verificetur illō verbū stipulāti saltē verificatur vbū recipienti ex quo. n. ipse ser Antonius premisit io son cōtento fare el parentado si tu promete a me receuente per piero Antonio ꝛ ille r̄ndit io son contento satis appet pactū factum ser Antonio pro petro antonio. Ex quo vterqꝫ consensit cuꝫ nihil aliud sit pactum ꝙ̄ pluriū in idem ↄsensus. l. j. §. j. ff. de pac. ꝛ R̄n̄sio intelligit̄ s̄m interrogata. d. l. si defensor. §. qui interrogatus de interroga. actio. cū concor. Igitur saltē cōcordēt in pacto facto per verba inflexa. ꝛ dicta petitio saltem in h̄ subsistent maxīe iunctis dictis clausulis iuncta etiā. l. si qua intētione ambigua. ff. de iudi. Nec ob. ꝙ in ↄ̄rium circa singularitatem istorum testium dictum est. Non enim obstat ꝙ non sunt conformes in verbis ꝓlatis. qꝛ r̄ndetur qō do. Ant. in. c. cū ecclesia sutrina de ca. po. ꝛ proprie. limitat qō ipse dicit in. d. c. nihil lꝫ mētionem nō faciat se id ibi dixisse. Sed dicit qō nisi sit contentio inter partes de vbis nō curat̄ si testes referentes verba aliorum variant in verbis. Ita enim potest intelligi qō ipse dicit in. d. c. nihil. Fundat se qꝛ apostoli referentes qō christus dixit ꝛc. varijs verbis vtūtur. Et quottidie est in vsu ꝙ dicimus talis dixit sic ꝛc. ꝛ tamē interrogati de verbis formalibus nescirent illa dicere. item nō eēt absonum intelligere dcm̄ Domi. anto. in. d. c. nihil q̄n testes referrent vba puta quia deposuit ꝙ talis vsus fuit his verbis ꝛc. illud qō dixit talia vba. Sꝫ q̄n s̄m ꝑr dn̄t talis dixit sic puta ego dabo te. alius forte deponit qō talis dixit ego numerabo tibi ꝛc. Satis. n. cēsetur illud dixisse si dixit per vba eqpolentia. Ideo in ꝓposito nr̄o cū nullus ex dictis testibus referat vba aliter nisi qꝛ dicit talis dixit vel respōdit ergo ꝛc. dicēdum qō talis variatio in cortice verborū non viciet. Quinimo viderētur testes aliqua suspitione laborare si vellent deponere de verbis formalibus post lapsum aliquoꝝ annoꝝ cū facile in his memoria i dies paucos labitur ꝛ rarissime memorie cōmendātur nedum qō tanto tempore retineant̄ memorie. Itaqꝫ nō est aliquatenus arbitrādum qō dicti testes cogitauerint deponere de verbis formalibus. ꝛ potius arbitrarer subornatos si eisdem verbis vterent̄ arg. l. iij. §. tu magis. ff. de testibus. Nec obstant alia ponderata circa dictas depositiōes. Naꝫ dato ꝙ ex illis deduceret̄ nō esse ꝓbatā stipulationem vel pactum per vba inflexa. tamen videret̄ sufficere etiam simpliciter stipl'atio vel pactū per adducta supra pro hac parte. ꝛ ideo etiā non obstat ꝙ alter ex duobus testibus non deponit aperte de interrogatione que vr̄ requiri in stipulatione super quo supra est in statum: ideo non insisto. Nec obstat ꝙ verba dicti Abbati primi testis videntur dubia dū loquitur de conuentione facta nomine dominij Petriantonij. Nam licet illa verba te fore facturum tempore doctoratus ita ꝛ taliter ꝙ res bene se habebunt videātur aliqualiter ambigua. Tamen satis declarantur ex precedētibus ꝛ sequentibus verbis per que media ambigua declarantur. l. si seruus plurium. §. fin. de lega. j. ꝛ. l. qui filiabus. eo. tit. ꝛ l. heredes palam. §. sꝫ si notam de testa. Non. n. poterit res bene se habere tempore doctoratus si non precederet manutentio ꝑambula in studio cum igitur de his fuerit habitus sermo precedēs dicta vba vr̄ ita interpetrāda ꝛ maxime per vba sequētia ibi ꝛ sic dictus plebanus ꝓmisit oīa supradicta mandare executiōi. ꝙ. aūt dixerat se velle manutenē suis sumptibus in studio: iō sic dicendo dictus plebanus ꝓmisit omnia supradicta mandari executioni infert̄. ex precedētibus verbis ie oīa promisisse obseruare ꝙ etiam potest ostēdi quia dictus Ser antonius premittit illa vba si promittis. hec mihi. Itaqꝫ illud pronomen hec pōt referre omnia supra expressa ꝛ non determinetur per vba sequētis se fore facturum ꝛ sic punctus seu virgula ꝓ copula ponit all'e. in. l. cum triplici. ff. de vb. sig. Laus deo.

Pater habens auctoritatē legittimādi sine preiudicio venientium ab intestato an filius spurius ab eo legittimatus succedat ei patri ab intestato vna cum alio filio legittimo ꝛ naturali.

Consilium. iij.

Dominus Baldus. ser cole ↄsuluit ↄ̄ legittimatū. Ponderādo primo ꝓ legittimato vba ꝙ possit succedē ac si eēt legittimo mr̄imonio ꝓcreatus. Cōsiderat ꝙ a prin. oēs liberi ꝛ oēs ingenui nascebant̄ aūt qui. mo. na. effi. sui post ꝑn. v. opꝫ igit̄ natura. ꝛ. §. si qua ergo filios legittimos nō h̄ns circa. viij. col. facit. l. manumissiōes ꝛ ibi notat̄ de iusti ꝛ iure. Adducit ēt verba bulle ibi ꝛ ꝙ positis natalibus restituere ꝛ eos reducere ad pristinū statum nature quo oēs legittimi nascebant. Et prefatus dn̄s petrus in sua legittimatiōe adiecit cl'am oibus modis via ꝛ forma quibus pōt ꝛc. Adducit not. p Cy. Bal. ꝛ Saly. in. l. j. C. de snia pas. ꝛ Bar. in. l. j. §. si qs vltro de qōnibus. Et rōne affectionis pr̄ne cēset̄ voluisse in pleniori forma restituere ar. l. aurelius. c. ti. de lib. leg. ibi ꝓsumptio eniꝫ pp naturalē affectū ꝛc. Et legittimās demonstrauit per illa vba ꝛ in huius parentū ꝛ agnatoꝝ ꝛ cognatoꝝ ꝛ ꝓpinquoꝝ admitti plenissimo iure ab intestō tanqꝫ filius legittimus ꝛ naturalis ꝛc. Non ob. predictis dicit clarā iusticiā ↄ̄rium pp cl'am restrictiuā absqꝫ tn̄ preiudicio legittimoꝝ heredū positā in preiudicio imperatoris ꝛ in legitimatione. Recitat sup interpretatione dicte bulle varias doc. snias. Primo allegat. bal. in quodā eius ↄsi. Incipiēte verba illa succedere valeas ꝛc. ꝙ cōsiliū reperit̄ insertū iter cōsilia Ang. impressa nu. cclxiij. Cōcludere ꝙ operat̄ ꝙ excludat̄ a descēdētibus legittimis ꝛ naturalibus in infinitū ab agnatis vsqꝫ ad quartū graduꝫ a cognatis vsqꝫ in tertiū graduꝫ nō ab alijs p. l. fi. §. illud. C. de codi. Scd̄o pau. de ca. tenere in cōsi. ccxx. Incipiēte visa quadā dispēsatione ad finē ꝛ in cōsi. ccxxiij. ad fineꝫ incipit videndū est primo ꝙ est institutus non possint veniētes ab inte. eū repellere velut incapacē. Sed ab intest. ꝓ̄t excludere. Et all'at no. p bar. in fin. in. l. fi. si qs aliquē testa. ꝓhi. ꝛ in l. gallus. §. ꝛ qd si tm̄. de lib. ꝛ posth. ꝛ ibi Pau. de ca. idē tꝫ dicēs se hoc pluries cōsuluisse. Tertio dicit reperire s̄m eādem opi. cōsuluisse. d. Petrū de vbaldis fratrē dn̄i baldi cōsilio incipiente visa ap'lica gratia dicēdo ꝙ ꝓpter cl'am predictaꝫ magis ꝓprie pōt dici dispēsatio ꝙ̄ legittimatio: ideo nō est extēdenda qō ꝛ dicit bal. in. d. ↄsi. Subdit. d. petrus ꝙ nō poterit succedere ↄ̄ testa. virtute dicte clausule vbi al's posset vt ibi p eū. Quarto dicit cū h̄ questio occurrisset hic de facto cōsuluisse. d. Joānem petrutij ꝛ do. Ang. de perisglis ꝙ venientes ab intest. excludūt taleꝫ legittimatū a successiōe intestati virtute dicte clausule exceptis viro ꝛ vxore ꝛ fisco. Sed ex testō sunt oino capaces. Cuꝫ posset testator aliū penit' extraneū instituere ideo nequeūt cōqueri successores ab inte. Allegabāt pro dicta decisione Jo. an. in addi. spe. in ti. de succe. ab intest. §. qd de legittimatis in pe. co. in addi. que incipit albertus galeoti. Quinto petrus de ancha. in cōsi. clij. Incipiente pro fratribus defuncti tenet ꝙ dicta cl'a parum operat̄ etiā in cā intestati. Loquit̄ tn̄ in trāsuersalibus nl' dicēs de descēdentibus. Sed potius videt̄ ius eorum illesuꝫ preseruare. Sexto Ang. cōsilio. cclxiij. incipiēte viso puncto de litteris gloriosis dispensationis ꝛc. Tenere ꝙ dicta clausula operet̄ circa ius quesitum vel spem vt si dies fideicōmissi nōdum cesserit ꝓpter pendētia cōditiōis. Sed in iure causando penitus de futuro nihil operetur. qꝛ alias dicta legittimatio esset parui effectus circa concessionē facultatis succedendi ab intestato. Et dicit gratiam principis debere late interpetrari. l. beneficiū. Tamē in dicto consilio subdit. Cum ego in qōne preposita nullū aliuꝫ legittimum descendenteꝫ dictus filius inueniat ipse solus ad hereditatē vocat̄. Ex quo colligebat dn̄s Bal. ser cole Ang. velle ꝙ virtute dicte cl'e filius legittimus excludat taliter legittimatū. Septimo Pau. de cast. consi. ccxxiij. Incipiēte dicendū est dictam hereditatē ꝛc. tenenē. ꝙ dicta cl'a intelligat̄ heredum. s. filioꝝ. Cuꝫ appellatio heredum restringat̄ ad filios q̄n alias dispositio esset nullius vel parui effectus. qꝛ raro euenit ꝙ qs sine herede decedat cū saltē fisc' r̄n ꝛc. Concludit do. Bal. ꝙ s̄m oium predictoꝝ opi. vr̄ ꝙ filius legittimus ꝛ nālis excludat taliter legittimuꝫ. Et ꝙ hoc sit cōcludendū per plura. Primo qꝛ al's dicta cl'a parū aut nihil operaret̄. l. ex facto. §. fi. ad treb. l. si q̄n ꝛc. Scd̄o qꝛ ꝑnceps nunqꝫ vr̄ legittimare i preiudiciū filioꝝ legittimoꝝ. §. generaliter in fi. in aut. qbus mo. natu. efficiant̄ sui ibi oino. n. legittimis ꝛc. ꝛ l. §. illō ibi si qs vo legittimos nō h̄ns ꝛc. eo. ti. ad idē. §. si qs aūt legittimos qdem filios nō h̄ns. e. ti. ad. §. si qs vero ibi si quis vero non habens ꝛc. in auc. qbus mo. natu.

mo.na.effi.leg.quos tex.ad hoc propositu3; allegat Pau.de cast.cōsi.cccxv.Incipiēte super pmo dubio in.iij.co. Idem dicie do.Bal.exprimere text.in plerisq locis in dictis duobus ti.maxie in.§.si qs ergo in auc. quib. mo.na.effi.sui in vij.co.Et l3 pnceps potuerit illis iuribus derogare.r in casu isto expsse puiderit q possit legittimare ēt si pater habuerit filios legittimos.Tñ d3 itelligi q possit legittimare sine pīudicio filiorū legittimo℞.r opetur q2 de iure cōi nō pōt filijs extātibus legittimare ēt cura legittimo℞ filio℞ pīudicio. Sed ex spāli prerogatiua r plenitudine ptātis cōcedit q ēt extātibus legittimis filijs possit tñ sine eo℞ preiudicio. Itē pōderat q pr apponendo illā clam vr voluisse puidere filio legittio q2 vr magis dilectus: tum q2 duplici vinculo cōiūctus:tū3 q2 magis certus.itē pōderat mirū q ipse legittimans nō expssit.Nō ob.q habeā filiū legittimū r nālē dicēs q id noluit exprimere ne pīudicaret filio legittio. Attento q fere oīa vba in pīudicio principis inserta inseruit in legittimatione excepta ista.r cocludit q excluditur a venientibus ab intestato maxime extantibus filijs.

a ¶Placet.n.mihi Petro phllippo de corneo.U.J.doctori de perusio. ɔclusio supzafata p pfatum prestantissimū dīm ɔsulentē.Cōsidero.n.q l3 illa snīa Ang. tenētis q intelligat de pīudicio hrdu3 post ius qsitū. Ita q si legittimatio emanat post aditionē hrditatis eis nō inferat pīudicium videat adeo colorata.r q2 facit q2 añ aditā hrditatē non sunt hrdes.r sic si tunc legittimati succederent nō pīudicarent legittimis hrdibus cū nō sint hrdes attento q qlitas sine subiecto esse nō pōt.l.eius q in prouinciā ppe finē.ff.si cer. pe.r.l.ij.ff.de vsuf.Jō vba illius clausule tūc nō offendunt r pmissa facltas succedēdi nō est parui effectus.Uel saltem nō pīudicet in spe cōsiderabili prout est illa quā pōderat pfatus ɔsulens.s.in spe ex cā de pterito vt q2 fit sub cōdi.sub hi.iam mortuo l3 huic cōsiderationi aduersei q2 fideicommissarius nō est hrs l3 improprie dici possit hrs.l. si filius. ff.q cū eo loco.n.hrdis ē.l.q qdrigēta.r.l. postulāte.§.sane ad treb.Uel exēplificemus in spe de pñti.s.qñ est delata hrditas.r adhuc nō agnita.Nō aūt intelligat de pīudicio eo℞ q sunt successuri post mortē in hrditate adhuc viuentis.

b ¶Natura.n.priuilegij est q intelligat sine pīudicio tertij in iure qsito vel in spe ɔsiderabili non aūt de oī preiudicio respiciēte spe3 hmōi nō cōsiderabilē prout hec solēt haberi in.l.cū auus.C.de eman.lib.in.c. cum capella de puil. in l.j.§.merito.r.§.si qd a pncipe ne qd in loco pu. Et maxie ponderando q verba illa sine pīudicio rē. sunt posita inter verba concedētia facultatem legittimandi etiam si pater haberet filios legittimos r nondum legittimatis conceditur facultas succedendi.

c ¶Ita q videbat q deberet attendi preiudicium cōsiderabile tpe legittimationis cum qlitas adiecta verbo intelligat sm tempus verbi.l.in delictis .§. si extraneus.r.l.qd ait.§. iul.de noxa.r.l.si tut.§.si.ff.qd iussu.Spes aūt succedendi in hrditate adhuc viuētis non est in consideratione .l. post emācipationē de libe.lega.r.l.ij.§.interdum versi. ceterum de vulg.r pupil.r.l.j.ff.de heredi.vel ac. ven. Tamen dicta opi.dato q esset in se vā hoc casu non militat attento. q in ipsa legittimatione ɔcedit facultas succedēdi in bonis paternis rē.r subdit clā sine pīudicio rē. Unde respectu bonorū prno℞ legittimatio nō emanabat post ius qsitum vel spem de pñti seu ex cā de pterito h3 agebat respectu hereditatis pñe de hrditate viuentis in qua non cadebat ius vel cā de pñti neq spes ex cā de pterito.Nisi qtenus filius censet quodāmodo dñs in bonis prnis .l. in suis de libe. r posthu.r.l.ij.ff. pro here. r si de isto iure r de ista spe que censeat ɔsiderabilis itelligat dicta clā respectu bonoru3 prnorum dictus.N.filius legittimus h3 incentū r militat cōclusio dñi cōsulentis vt ergo illa clā sine pīudicio venientium ab inte.respiciat ēt bona prna cū pariter ad oīa precedentia referatur iuxta.l.talis scriptura de leg.j.r.c.ij.requiris de appel.r.c.inqsitioni.eo.ti.regrit q intelligatur ēt de spe oīno defuturo vel q intelligit spes considerabilis de pterito vel ex cā de pñti illa q3 h3 filius in hrditate prna r qlitercūq ex dictis modis intelligat dictus.N.fili9 legittimus h3 intentum.illa auc.opi. q dicta clā parum aut nihil opet vr aliena ab oī rōne.Non enim moueri possumus ad dicendū q dicta clā parū aut nihil opet nisi ne ipsa gfa concessionis facultatis succedēdi paru3 operet.Profecto pariter incōuenit q illa clā sine pīudicio nihil opet aut parū nō minus q3 q illa facultas succedendi parum opet.Cum nequeat cōqueri legittimatus si aliquo casu ex ipsa facultāte cōcessa succedere possit qui alrs nunq succedebat cū satis sit amico in aliqbus subueniri.l.tutor.C.de neg.ges.Magis ɔqueri pñe legittimi hrdes si clā sine pīudicio parum aut nihil eos iuuat.Et sm intellectū Pe.de ancb. nihil pdesset.Solū.n.remoueret quoddā friuolū r derisoriu3 dubiū q sm eum hre possent vēturi ab inte.Cum derisorium sit dubitare q legittimatus magis excludat q3 si fuisset legittime natus.Nec ius aliqd nec rō pbabilis artat quēpiā ad dubitandū q l3 papa vel pnceps legittimet velit successuros ab intes.excludere nisi qtenus legittimatus succederet vt filius legittimus idcirco nō est dicendū q illa clā sit apposita ad tollēdā talē friuolā dubitationē r nihil virtualr operet ō.l.si qñ si papa de puil.li.vj. r qd p bal. in Rubri.C.de fide.instru.Itē in casu Pe.de ancb. inducebat p pte legittimati.q pr porrexerat pces principi simplr q daret in legittimo facultatē succedēdi.Et pnceps annuit.q nō militat in casu nro imo ipse pr restrinxit suā legittimationē.Reiectis itaq dcis duabus opi. q videbant aliqliter aduersari.Remanēt alique iuuāt partē ipsius filij legittimi.Posset ēt ɔsiderari q in casibus Pe.de ancha.r Ange.clā in legittimatione inserta erat alterius tenoris q3 sit clā de qua agit.Nā vba illi9 clē erāt sine pīudicio illo℞ q ad hrditatē si parētes vel alij ab itestato decederēt venire dērēt.Et i casu nro vba sunt sine pīudicio legittio℞ hrdū.

d ¶Non aūt pprie dr qs hrs nisi adeat is aūt qui i peditur succedere pp legittimatū nō est legittimus hrs cu3 non sit hrs r sic nec legittimus hrs.l.eius qui in pūnciā ppe finē ff.si cer.peta.l.ij.de vsufr.r.l.adeo.§. q si tota de acquire. domi.vba itaq nō iuuāt eos qui pp legittimationē a legittimato excludunt.Sed hij qui sunt in pari gradu cōiunctionis q nō excludunt quominus adire possit veniūt appellatione legittimo℞ hrdū:iō eis nō pīudicat q2 eos iuuant illa vba sine pīudicio legittimo℞ hrdū ex ppria vi verboru a quibus nō est recedēdū.l.nō aliter de le.iij.l.j.§. si is q naue3 de exerci.cū simi.Et remanet clā nō elusoria.Nec gfa raro vtilis.Et sic p hāc interpetrationē deseruim9 mēti legittimātis r pncipis puilegiātis ne gfa quo ad successionē sit qdāmō elusoria.Nec ēt sit elusoria dcā clā sine pīudicio rē.Et deseruimus oino vbis.r euitamus dcās opiniones q videbant repugnare q2 in alijs clausulis vboru aliud significantiū vificent si quid veritatis habent. Laus deo.

¶Contractus simulatus ex quibus argui possit.

¶Consilium iiij.

Repetito diuino numine. ¶Multum diffuse r cum eleganti copia discussa est pñs consultatio per prestantissimum legum doctorem dominū Lucā de preciosis de callio patrē r dominum meum.Adeo vt de subscriptione requisitus sola deberem nō in merito confirmatione fore contentus.Presuppositis his que sua excellentia psupponit:qm nihil aliud vidi q3 eius consiliū r reme. Et iō non visis testiu3 depositionibus psuppositis que recitat prefatus cōsulens cōcurro in eius sniam nō esse pbatu3 paucitatem pcij maxime excessiuā prout tangit sua paternitas.Et hoc.s.q non sit sufficienter probata qtitas precij est summopere ponderandum.

a ¶Quia pncipaliter ponderat in hac mā modicitas precij per oēs.doc.r per tex.in.d.c.ad nostrā. Sinaūt probaretur paruitas pcij esset magis dubia decisio dñi consulentis attēta varietate doc. vt ex latissime recensitis per dominum consulentem euidenter dignoscitur.

b ¶Tres enim pncipales varie opiniones sunt in hoc arti. qñ psumat in proposito nostro ɔctus simulatus seu factus in fraudem vsurarū vna q non solum non sufficiant duo.s. pactum de reuendendo r modicum precium.

c ¶Sed ēt dicta duo vna cū tertio. v3 q emptor sit solitus fenerari nō sufficiūt ad eneruādum psumptionē ɔctu3 esse feneratitiū nisi ēt alia concurrāt adminicula.Et in hac opi. fuerūt Ja.de are.r Cy.in.l.emptiōe.C. plus valere qd agitur r petrus de pusio r dñs Cardinalis zab.in .d.c.ad nostrā vt ibi eos refert Jmo.idē firmat Jo.an. in.d.c.illo vos de pig.put r eū refert Pe.de ancb. Jn cōsilio suo incipiēte i Christi noīe repetito si pdicta snīa rē.in ordine.cclviij. sm ordinem informis vbi cum ea snīa transit:licet aduersa

retur cõsultanti pro quo consuluit alijs tamen medijs.

d ¶ Idẽ vr̃ velle bal.in.d.l.emptiõe.vbi expresse vult ꝙ pactũ de reuendẽdo ẽt insolito fenerari nõ iducit ꝓsumptionẽ fraudis vel simulatiõis q̃ ẽt vsurarij faciũt plerunq̨ bonos ɔ̃ctus:⁊ hoc dũmodo nõ precesserat tractatus mutui ꝓut ɔtingit in.d.c.ad nr̃am ſm eũ.⁊ lꝫ Bal.nõ faciat mentiõem ad ꝑuitatẽ ꝓcij tñ exquo allꝫat.d.c.ad nostrã.vr̃ itelligẽdus ẽt si ɔcurrat paruitas ꝓcij.Et lꝫ idem bal.aliud videaꝛ tenẽ in.c.j.de feu.dato inuicẽ legis cõmissarie.vbi dicit ꝙ pactũ de reuendẽdo post tp̃s nõ facit presumi ɔ̃ctuꝫ feneratitiũ nisi sit solitus fenerari ⁊ ꝙ sit solit⁹ facere silꝛes ɔ̃ctus in fraudeꝫ vsuraꝝ.Tñ nõ est ɔ̃riũ.q̃ i.d.c.j.nõ est ɔtentus ꝙ sit solitus fenerari.Sꝫ vult etiã ꝙ sit solitus facere silꝛa ɔ̃ctus i fraudẽ vsuraꝝ.Iteꝫ i.d.c.j.loqꝛ in pacto de reuendendo post tp̃s i.d.l.emptiõe loqꝛ in simplici pacto de reuendendo nõ adiecto post tempus.Illa.n.tp̃is dilatio ad facultatem reemendi aggrauat plurimũ suspitiõeꝫ fraudis.Quasi velit venditor tacitusq̨ mutuãs certitudinarie lucrari fruct⁹ iteriꝫ ꝑcipiendos ꝓut hr̃ i.d.c.ad nr̃aꝫ ⁊ satisfacere ille tex.Hoc etiã põderat panor.in ɔ̃si.suo.lxvij.j.ij.iij.col.Et ex his pñt ɔcordari dc̃a bal.Alia opi.est ꝙ nõ sufficiãt duo ex predictis.s.paucitas precij ⁊ pc̃m de reuendendo maxie simplex nõ post tempus.Sꝫ reqratur ꝙ sit solit⁹ funerari talis venditor.Et saltem ꝙ sit solitus facere silꝛes ɔ̃ctus feneratitios fraudulentos ⁊ ista tria sufficerent ⁊ in hãc opiniõem sonãt ṽba Cyn.in.d.l.emptione ⁊ tenent q̄ꝑlꝛes vide q̃ eius allegationes pono magna ex ꝑte in apostilla.ã.in consi.ccccxxj.⁊ silr̃ de alijs tenẽtibus tertiã opi.recensiti per dñm cõsulentem quos non repeto gr̃a Breuitatis q silꝛ iuncti cũ primis meo iudicio sunt plures ⁊ faciũt magis cõem opi.Tertia est opi.ꝙ sufficiant dicta duo.s.puitas precij ⁊ pactũ de reuendendo ⁊ i hac opi.sunt etiã q̄ꝑlꝛes recensiti per dñm ɔsulentem ⁊ etiã Raff.ful.in.d.l.emptiõe qui incursu lectionũ extraordinariaꝝ dicit esse cõem opi.in.d.c.ad nr̃am.lꝫ nemineꝫ alleget.Et lꝫ dñs ɔsulens ⁊ nõnulli ꝓfiteanꝛ gl.c.cõquestus esse in hac sn̄ia.Tñ illa gl.nõ loquiꝛ in pc̃o de reuendendo.Sꝫ in pacto ꝙ res vendita restituto precio reuertaꝛ ad venditoreꝫ.⁊ ita etiã loquiꝛ.l.ij.C.de pac.iter emp.⁊ vendi.⁊.c.ad nr̃am de emp.⁊ ven.q̃ iura allꝫat illa gl.ꝙ pactũ ꝙ res reuertatur ꝓut loquiꝛ dicta gl.vꝛl res restituaꝛ ꝓut loquuntur dicta iura ⁊ in ideꝫ sonãt.Nõ minus imo magis ɔueniũt ɔ̃ctui ⁊ nature pignoris q̄ ɔ̃ctui venditiõis seu pacti de reuendendo.Naꝫ nã ɔ̃ctus pignoraticij est ꝙ res pignorãta soluto debito restituaꝛ sine nouo contractu ⁊ agiꝛ vt res restituaꝛ directo ex ipso ɔtractu pignoraticio q̃ tacite id inest vt.C.de pig.act.l.nec creditores ⁊.l.se.⁊.ff.eo.ti.l.si rem.§.omnis.⁊.l.si pecuniam.Sꝫ vbi sit.

e ¶ Pc̃m de reuendẽdo nõ est i obligatione rẽ restitui sed rẽ vendi.Iõ nõ põt agi ex ipso veteri ɔ̃ctu vt res restituaꝛ sed vt res reuẽdaꝛ ⁊ si reuendiꝛ agiꝛ ad reꝫ ex noua venditiõe.Et si recusat reuẽdere non põt precise cõpelli vt reuẽdat q̃ ɔ̃ctus reuenditiõis est facti.l.ɔsilio de cura.fur.⁊ ad fc̃m qs precise cõpelli negꝛ q̃ põt solui iteresse.l.stip.nõ diuiduntꝛ ṽ.celsus õ ṽ.ob.cũ concor.Que oĩa nõ ɔueniũt nature pignoris.Item pignus fit de re ꝓpria q̃ i re aliena non ɔ̃hiꝛ pignus.d.l.si rem in ꝑn.⁊.l.si alienã.e.ti.Et non trãsferꝛ sed retineꝛ dñiũ apud pignorãteꝫ ⁊ rei ꝓprie non vꝫ emp.l.cũ res.C.de contrahen.emp.⁊.l.sue rei.ff.eo.tit.

f ¶ Ideo pc̃m de reuendẽdo aduersaꝛ ɔ̃ctui pignoratio.Sꝫ pc̃m ꝙ res restituaꝛ vꝛl ꝙ res reuertaꝛ ɔuenit magis ɔ̃ctui pignoraticio q̄ ɔ̃ctui venditionis.Iõ minor est suspitio feneraticij ɔ̃ctus i pacto ꝙ res restituaꝛ vꝛl reuertaꝛ q̄ in pacto ꝙ reuendaꝛ.Prout ⁊ ponderat dñs ɔsulẽs post pau.de ca.lꝫ nõ ad itellectũ dicte gl.d.c.cõquest⁹.Ideo gl.illa ñ mereꝛ allegari ꝓ illa tertia opi.Sꝫ pro q̃rta opi.s.Pau.õ ca.vr̃ aũt i tali cõflictu opinionum posse dici.qõ qñq̨ vna qñq̨ altera opi.procedat ſm varias circũstãtias.sumus.n.in mã ꝓbatiõis doli ⁊ fraudis q̃ nõ presumũtur.l.quotiẽs §.qui dolo.ff.de proba.⁊ ar.l.merito.ff.ꝓ socio cũ ɔcordã.

g ¶ Sꝫ q̃ cõiter non põt directo probari ꝑmittitur probatio ex idicijs ⁊ cõiecturis que regulariter dñt eẽ perspicue.l.dolũ.C.de dolo.Que aũt coniecture ⁊ que indicia sufficiãt iure nõ determinatur.Ideo remittitur arbitrio iudi.l.j.ff.de iure deli.⁊.c.de causis de offi.deleg.maxime q̃ ⁊ alꝛs materia probationis ex parte est arbitraria.l.iij.§.tu magis ff.de testibus.Iudex itaq̨ considerata qualitate personarum.⁊ qualitate negocij ⁊ paruitas precij quanta fuerit.

Nam si est rẽs vẽdita maioris precij in quadruplo de facili inherebit opinioni tertie ꝙ cũ pacto de reuẽdẽdo tãto paruitas faciat presumi ɔ̃ctũ pignoratitiũ ⁊ fraudulentuꝫ ẽt si nõ appareat ꝙ emẽs sit solitus fenerari ⁊ lꝫ iste casus nõ ꝓbeꝛ per.d.c.ad nostrã ꝓut ⁊ dicit panor.ibi ⁊ latius probat d.cõsulens.Nec aliquo spãli iure.Tñ ꝓbaꝛ rõne ⁊ ꝑ generalitatẽ.d.l.dolũ iũcta.d.l.j.de iure delibe.Et hac rõne motus fuit vt arbitror panor.in.d.c.ad nostrã.q tenuit ꝙ sufficiant illa duo lꝫ nõ probeꝛ illo tex.⁊ tex.aliũ nõ allegat hac etiã rõne arbitror motũ panor.in cõsi.recẽsito per.d.cõsulentẽ requirẽs paucitatẽ precij multũ excessiuam.ꝙ tñ iure nõ ꝓbaꝛ lꝫ cõsiliuꝫ in fonte nõ viderim tex.eni.d.c.ad nostram.dicit vix dimidiã iusti precij:ideo nõ loquiꝛ de paucitate adeo excessiua.⁊ insuper ibi plura alia ɔcurrebãt vt late prosequiꝛ dñs cõsulens nõ repeto his idem ⁊c.Et silr̃ alio casu loquiꝛ.d.c.illo vos.Probaꝛ tñ ex rõne iuretiu.que adduxi ⁊ rõne naturali quã solaꝫ sufficit allegare.l.scire opꝫ.§.sufficit de excu.tut.⁊.c.fi.de trãsac.Põt ẽt talis parua paucitas precij ⁊ tales circũstãtie secus ꝑsuadẽtes ꝙ ẽt illa tria nõ sufficerẽt.q̃ ius spãle nõ reperiꝛ presumẽs eo casu fraudem vsurarũ ⁊ rõ que mouere dꝫ mentẽ iudicis ex verisimilitudinibus suadet nõ presumi ⁊ in ambiguis amplecti dꝫ hemus ꝙ est verisimilius.l.in obscuris inspiciꝛ de re.iur.⁊ regula inspiciꝛ eo.ti.lib.vj.Et hoc autẽ ꝓcedat prima opi.In qua nulli cõcurrunt.Iteꝫ pñt alie circũstantie.suadere fraudem vel tãta frequẽtia fenerãdi seu faciẽdi similes ɔ̃ctus ꝙ illa tria sufficerẽt ẽt si non esset excessiua paucitas precij.Et tunc procedat secũda opi.In qua multi cõcurrunt:vñ non põt dari perfecta doctrina.⁊ ꝓpterea non est miruꝫ si varij maximi iuris vertices varie loquunꝛ.Ideo hoc totum est iudicis arbitrio relinquendum prout alꝛs dicimus qñ iura varie loquunꝛ loquẽdo puta de varijs tẽporibus extorquetur ex varietate illa ꝙ sit arbitrarium prout voluit glos.in ver.In sacris canonibus in.c.accedens.§.porro vt lite nõ contest.q̄ ibi sequitur do.Ant.debet tñ iudex eque arbitrari q̃ vir bonus dr̃.l.vir bonus iudi.so.⁊ ibi ius non determinat bonũ ⁊ equũ amplecti dꝫ.d.c.fi.de trãsac.In casu aũt nostro plurimuꝫ me mouet qualitas personaꝝ in q̃bus duo cõcurrunt primo bona fama ꝓut audio pollent dicti emptores.ꝙ si ita est plurimũ mouere debet mentem iudicis licet enim quidã teneant ꝙ non requiratur ꝙ sit solitus fenerari.tñ non loquunꝛ in emptore pollente bona fama.Super hoc tamen primo nolo me fundare:q̃ licet forte bone fame sint tñ forte non est probata.Secundo concurrit:q̃ nemo emit pro se sed pro capitulo ⁊ pro ecc̃le.Si vsuram cõmitterent peccatum esse proprium ⁊ ꝓpria pena gehẽne ⁊ tpalis ⁊ ꝙ ex vsura queruntur esꝫ alienum q̃ ꝙ est vniuersitatis seu collegij non est singulorum.l.in tm̃.§.vniuersitatis.ff.de rerum diui.⁊.l.sed si hac.§.qui manumittitur.ff.de in ius vocan.Et ꝙ cõmune est contẽnitur ⁊ non appreciaꝛ.l.j.C.qñ ⁊ quibus quarta pars debeꝛ lib.x.ita ꝙ non est verisimile ꝙ pro lucro cõi seu capituli voluerit aliquis eoꝝ vsuram perpetrare.Et hꝫ verisilitudo plurimũ me mouet ⁊ dꝫ quẽlibet iudicantem vehemẽter mouere.Tertio concurrit ẽt qualitas personaꝝ q̃ sunt presbyteri ⁊ canonici cathedrales ecclesie de quibus etiã non est sinistre suspicandũ cum soleãt esse honestiores alijs vt in ti.de vita ⁊ hone.cle.Itaq̨ intrepide vr̃ concludenduꝫ ex his ⁊ alijs adductis per dñm consulentem ꝙ nõ sit arbitrandũ ɔ̃ctum fuisse feneraticiuꝫ seu factum in fraudeꝫ vsurarum etiã si probata fuisset paucitas precij.que tñ ex presuppositis dñi consulentis non est probata:vnde tantomagis est amplectẽda hec sn̄ia que est in se benignior attẽta qualitate personarum.Et q̃ faciles debemus esse in absoluendo iuxta.c.cũ sint partiuꝫ iura obscura de regu.iur.⁊.c.fauorabiliores de regu.iur.in.vj.⁊.l.absenteꝫ in prin.ff.de penis.lꝫ incõtrariũ aliqualiter posset adduci tertia coniectura vltra pactũ de reuendẽdo ⁊ paucitatem precij que.s.resultat ex pacto ꝙ teneatur reemere.Nam hoc etiam prebet aliqualem coniecturam fraudis.q̃ accedit magis nature pignoris q̄ emptionis.tamẽ non est tanta quin presumptio supra pro reis adducta nõ sit vehementior.Ex his itaq̨ sine pluri concurro vna cum dño consulente.s.ꝙ partes iudicis sint in pronunciãdo pro reis conuentis.Super quinto autem quesito non me intromitto maxime quia inibi presupponitur ꝙ post consilium redditũ fuit per diffinitiuam decisum.Sextum autẽ quesituꝫ non bene video quid probabilis dubietatis habeat.Et maxime quia licet clerici magis q̄ layci abstinere debeant ab his que habent

apparentiam

apparentiam mali lȝ nõ sint mala vt in.c.cum ab omni spẽ mali de vita ⁊ hone.cle.⁊ a mercimonijs. Et ꝓpterea bene fecissent ⁊ laudabilr̃ dicti canonici si se abstinuissent. Non enim incurrissent in hãc literã.tñ nõ reddit ꝓpterea contractus nullus q꞉ multa fieri non debẽt que facta tenent.c. ad apostolicaȝ de reg.cũ cõcor.ibi adductis per glo.⁊ in cano. j.xj.q.iij. Nec magis est suspicãdum cõtra clericos de fraude ꝙ̃ contra laycos immo longe minus.q꞉ solẽt magis abstinere clerici a contractibus feneratitijs ꝙ̃ layci ⁊ a solitis bonũ est ar.vt per gl.⁊ bal.in neqȝ natales.C.de ꝓba.⁊.l.ꝙ si nolit.§.q assidua de edi.edic.⁊.l.fi.C.de fideius.cuȝ multis similibus. Et despiciũt tẽporalia cano.duo sunt.xij.q.j. itaqȝ ex his ⁊ dictis circa hoc. Se xtuȝ q̃situȝ per dñm consulentẽ cõcludo vna cũ eo.ꝙ non ꝓhibet clericis magis ꝙ̃ laycis saltem quo ad actus validitatem. Laus deo.

¶ Uxor relicta a marito vsufructuaria dum vitã vidualem egerit filijs heredibus institutis quid importet huiusmodi relictum etiam extraneis institutis.

¶ Consilium. v.

IN nomine dñi nostri iesu xp̃i. ¶ In hac ↄsultatiõe vr̃ p꞉ia facie dõm.ꝙ dicta dña catherina dẽat cõseq solũ habitationẽ i domo.⁊ peminẽtiã i domo testõris ⁊ quãdã supioritatẽ in domo ⁊ bonis defuncti mariti ꝓut hẽbat i vita ipius mariti testõris cũ vxor cẽseat dña bonoꝝ mariti ff.rer amo.l.j.⁊.ff.ad sillc.l.si vir.rõne.n.ꝓmiscui vsus cẽset qs quodãmõ dñs.l.i suis õ liberis ⁊ posthu.⁊.l.si cũ exhibuissent.§.ꝙ ait õ publicanis. Sunt.n.socij diuine ⁊ humane dom⁹.l.aduersus.C.õ crimine expilate hr̃ditatis. ⁊ duo in carne vna.c.gaudeamus de diuor.⁊ genes.ij.ad finem ⁊ mathe.xix.⁊.c.debitũ de biga.censet.n.maritus relinquendo vxorẽ dñam ⁊ madõnam relinquere quãdã preeminentiã non aũt relinquere dñium vel vsumf.dicit spe.in tit. qui filij sint leg.§.j.ver.quid siquis ita.⁊ maxime hoc casu. denotent ṽba huius testamenti in quo nõ reliquit dictã dñaȝ Catherinam dominam ⁊ madõnam bonorum: sed reliquit dominam ⁊ madõnam in domo. Ita ꝙ demonstratur ꝙ nõ intellexit dominio vel iure aliquo in bonis. Sȝ peminẽtiã in domo ⁊c.ad hoc tex.in.l.ꝓnũciatio.§.j.ibi i domo dñiũ de ver.sig.⁊ ibi Jaco.de are.⁊ facit.l.ceteruȝ de vsu ⁊ hab. ⁊ notat glo.j.in.l.ꝙ̃uis.C.de fur.

a ¶ Et spe.in tit.q filij sint legi.§.j.ver.qd siqs ita dicit siqs testator reliqt vxorẽ dñaȝ ⁊ dominatricẽ nõ itelligit eã relĩqre hẽdẽ vl' dñium vl' vsumf.⁊ Bal.in aũt.h locũ.C.si secõ nup.mulier põderat vtꝝ illa ṽba dñam massariaȝ ⁊ vsufructuariã habe ãt terminuȝ bonoꝝ an secus. Facit.l.fi.§.vxori õ auro ⁊ arg. leg.vbi testõr vxorẽ appellat dñam meã. Hinc emanauit illa cõis interpetratio ⁊ cõsuetudo que hȝ ꝙ qñ testõr reliqt vxorẽ dñam massariã ⁊ vsufructuariã ẽt si adiũxit terminũ bonoꝝ subdendo.s.oium suoꝝ bonoꝝ ꝙ saltẽ vbi sunt instituti filij interpetrant dicta ṽba ꝙ vxori nõ sit relictus vsufr.neqȝ ꝓprietas bonoꝝ.sed soluȝ quedã preeminentia in domo ⁊ bonis testatoris ⁊ ẽt alimenta prout volũt Gl.Cy.bal.Saly.⁊ ceteri in.d.aũt.hoc locũ.⁊ Bar. ⁊ ceteri in.l.titia cum te.§.titia cũ nupserit de leg.ij. ⁊ Bal. in.l.ij.C.de indic.vid. Licet quando sunt instituti extranei. Cynus ẽt idẽ dicat ⁊ latius Saly.multis rõnibus reprobãdo opi.Bar.secus eo casu tenẽteȝ:sed nõ spectat ad p̃nteȝ consultationem in qua fuerunt instituti filij.⁊ vxor est relicta dña ⁊ madõna ⁊ vsufructuaria.⁊ lȝ termini glo.⁊ doct. in locis pallegatis ⁊ bar.in cõsilio mihi.v.in ordine incipiẽte petrus magioli sint qñ dicta verba simul. proferuntur in eadem.s.oratione.⁊ in casu nostro ṽbuȝ vsufructuaria sit separatim positum in diuersa orone.tñ non vr̃ esse rõ dñe simul vel separatim ponãtur dicta verba ⁊ vbi eadeȝ rõ ideȝ ius.l.a titio õ verb.obli.⁊.l.illud ad.l.acqui.cum similibus. His tñ non obstantibus cõtrariam partem arbitror magis iuri consentaneam ⁊ quidem satis incidam.

b ¶ Constat.n.ꝙ de ꝓpria vi verboruȝ.verbum vsufructuariã aliud importat ꝙ̃ relictum alimẽtoꝝ. Nã aliud est vsufructus.⁊ aliud alimẽta ꝓut hoc est notissimuȝ ⁊ diuersitas noiuȝ demõstrat.l.si idẽ codicilli.C.de codi.⁊ diuersi tituli ⁊ distincti diuersi tractatus in iure ponunt vt pȝ i li.vij. integro de vsuf.tractante.⁊ in titulo de vsuf.le.⁊ in titulo de ali.⁊ cib.leg.iõ aliud est relinqre vxorẽ vsufructuariã aliud relinqre alimẽtariam vt similiter est videre in dictis tractatib⁹ ⁊ est clarissimũ. Impropriant aũt qñqȝ ṽba ex varijs casibus vt infinita iura ꝓbãt.tñ in dubio ⁊ regulariter a ꝓpria vi ṽboꝝ nõ recedit.l.nõ alr̃ de leg.iij.⁊.l.j.§.si is q nauẽ de exerci.iõ lȝ consuetudo bulgari recedat a verbis illo relicto qñ testõr reliquit vxorẽ dominã massariã ⁊ vsufructuariam suoꝝ bonoꝝ:institutis filijs:interpetrãdo ꝙ voluerit sibi relinquere alimẽta ⁊ peminẽtiam ex quadã benigna interpetratiõe fauore filiorũ quasi nõ sit verisil'e ꝙ testõr voluerit intm̃ onerare filios vt toto vsufru.bonorũ voluerit eos priuare.tñ nõ sequit ꝙ semper debeat ea interpetratio adhiberi penitus ↄ̃ viȝ ṽboꝝ.⁊ adeo est dicta ↄsuetudo aliena a ꝓpria vi ṽborũ ⁊ iure rigore ⁊ exorbitãs.ꝙ Bar.in.d.§. titia cũ nupserit vult ꝙ si hr̃ditas pmo deuenit ad filios postea ad exteros inuita filij importãt dicta ṽba alimẽta post mortẽ importãt vsumfructuȝ. Et si sunt instituti filij.⁊ extranei ꝓ portiõe filiorũ debeat alimẽta ꝓ portiõe extraneorũ habebit vsumfr.ꝓut volũt bar.⁊ bal.in.d.§.titia cũ nupserit ⁊ bal.in.l.iij.C.de indic.vidui.illa itaqȝ consuetudo scripta in curia bulgari est multũ violatiua verboruȝ adeo ꝙ dicebat dy.vt refert Bal.in.d.§.titia.ꝙ illa gl.d.aũt .hoc locum est erronea.⁊ lȝ dy.reprobet.tñ adduco ad denotãdũ magnam exorbitantiã dicte cõsuetudinis quã exorbitãtem esse dicit Imo.in.d.§.titia.⁊ ꝓpterea dicit nõ extẽdẽdã ad casuȝ vbi eẽt istituta mr̃ testõris ⁊ vxor relicta dña massaria ⁊ vsufructuaria lȝ parẽtibus debeat hr̃ditas descendentiũ ꝓut eꝝ. l.nã ⁊ si parẽtibus in ꝑn.ff.de inoffi.te.iteȝ Bal.in.d.l. iij. de indi.vid.tollẽda.vult ꝙ si.testõr reliqt vxorẽ vsufructuariã suorũ bonoꝝ cẽset relinquere vsumf.⁊ vsufr.ei debetur lȝ secus si cumulauit illa ṽba dñam massariã ⁊ vsufructuariã suorũ bonorũ.ꝙ ⁊ voluit Saly.in.d.aũt.hoc locũ adducẽdo.l.vxori mee õ vsuf.leg. Qñ.n.cumulat illa verba dñaȝ ⁊ vsufructuariã ⁊ maxime si adiũgit massariã dicit Saly.ex pcedẽtibus verbis q̃ impropriant ⁊ denotãt ꝙ hẽat pemi nẽtiã in bonis ꝓut habebat inuita interpetrat ꝙ ẽt verbuȝ vsufructuariã ꝙ abusiue ponat ⁊ importet ꝙ bõa testõris defuncti fructet ꝓut inuita.nã ex precedẽtibus sequẽtiã interpetramur.l.si seruus pluriũ.§.fi.de lega.l.heredes palã.§.sȝ si notam de testis. Item ex natura copule q̃ est natura vnius ex copulatis trahere ad alteruȝ ex copulatis.l.seie.§. gaio de alimen.⁊ ciba.lega.⁊.l.nam ꝙ liquide. §. cui dulcia de alimen.⁊ ciba.lega.ſm cum.

c ¶ Cũ itaqȝ in casu nr̃o nõ copulent dicta bona sȝ in diuersis orõnibus ponant illa ṽba dñaȝ ⁊ madõnã.⁊ illud ṽbuȝ vsufructuariã.⁊ forte plura inter media sunt iter vnã orone.⁊ aliã iõ cessant dicte rõnes Saly.accedat qd no.gl.i.§. itẽ lapilli insti.õ rerũ diui.⁊ iõ cũ ṽbũ vsufructuariã sit in orone distincta ⁊ separate positũ de per se nõ iũctũ cũ illis verbis dñam ⁊ madõnam.⁊ habeat terminũ bonoꝝ quẽ determinat q꞉ fecit eã vsufructuariã in oibus alijs bonis.concludenduȝ est ex predictis ꝙ ipsi censeat relictus vsufr.⁊ nõ alimẽta ⁊ preeminentia dumtaxat.⁊ sic verbũ illud vsufructuariam stet proprie ꝙ ⁊ clare demonstratur.

d ¶ Quia supra in eodẽ te.erãt eidem dñe catherine relicto alimẽta.qi victus ⁊ vestitus idem importãt ad hoc.l.verbo victus de ṽb.sig.itẽ preeminẽtia per illa verba dominam ⁊ madonnam itaqȝ si dum postea reliquit eam vsufructuariã censeret reliquisse alimẽta illud fuisset supuacuũ.⁊ sine virtute aliquid operandi ↄ̃.l.si quando de leg.j.⁊.c.si papa de priuile.li.vj. Nõ ergo recedamus a ṽbis vt ludibriam reddamus dispositionem. Itẽ etiaȝ demonstratur ex alio:quia reliquit eam vsufructuariã in omnibus alijs bonis ponderO alijs ꝙ separat a dictis supra.

e ¶ Sȝ supra inter cetera erant relicta alimẽta pp que effectualr̃ bona diminuebantur iuxta.l.sub signatum .§. bona de ver.sig.ergo censeat facta vsufructuaria eius ꝙ restabat supra relicta ꝑus fcã. Nil aliud exclusiõis põt importare illud relatiuũ alijs qd est exclusiuuȝ termini ad quẽ refertur §.gallinaꝝ insti.de reꝝ diui.⁊ vbiqȝ vbi reperit ⁊ apte constat ex vi ṽbi. Ergo sub illo relicto quo reliqt dictam dñaȝ catherinã vsufructuariã in oibus alijs bonis nõ cõprehendit imo excludit relictum victus ⁊ vestitus. Iõ nõ põt iterpetrari.ꝙ alimenta relicta censeant ꝑ illud relictuȝ quo reliquit vsufructuariã.ꝙ ⁊ demonstratur q꞉ relicto alimentorũ adiecit cõditionẽ si cõicauerit dotes suas ꝑ illa verba cõicando dotes suas.naȝ illud gerundiũ cõicando importat cõditionẽ cuȝ referatur ad tẽpus futurum.l.si tu.ex pte ff.de acq.heredi.⁊ ibi Barto.⁊ per eum in.l.j.in vlti.colũ.

ff.de cõdi.⁊ demõ.⁊ pure reliqt vsufructuariã.nec põt dici ꝙ censeat᷑ repetita maxime cũ sit cõiuncta cũ vl'ibus heredibus q sunt pure instituti.⁊ determinant᷑ ab eodẽ determinabili:ideo dñt pariter terminari iuxta.l.iã hoc iure de vul.⁊ pupi.⁊.l.hereditatẽ.⁊.l.q̃uis.C.e.ti.⁊.l.fi.C.de seniẽtijs. Ostendit᷑ ẽt ⁊ apertius alia rõne.s.ꝙ vsufructus ẽ relictus nõ solus victus ⁊ vestitus per illa verba eq̃s portiõibus nõ enĩ est relictus victus ⁊ vestitus hr̃dibus vniuersalib⁹.Ita ꝙ in victu ⁊ vestitu nõ cadũt eque portiones.qn ẽt victus ⁊ vestit⁹ est relictus in totũ nõ per portiões dicte dñe.Illa ergo verba eq̃s portiõibus euidẽtissime demonstrãt ꝙ testator voluit reliquere vsumfructũ bonoꝝ suoꝝ dicte dñe Catherine ꝓ tertia parte.Nã instituẽdo filios heredes virtualiter relinquit᷑ eis vsufru.q cõcretus cũ ꝓprietate dr̃ vsufr. formalis hinc est ꝙ si vni relinquit᷑ fundus ⁊ alteri vsufructus fundi solũ dimidia vsufru.debet᷑ ei cui est legatus vsufructus.l.si alij fundũ de vsufru.leg.⁊ similiter dicit bal.in d.l.ij.si vxor simplr̃ est relicta vsufructuaria ⁊ alius est institutus heres simplr̃ illa erit vsufructuaria soluz ꝓ dimidia ⁊ alia dimidia vsufructus pertinebit ad heredẽ scriptũ ꝑ dictam rõnẽ.Illa ergo verba equis portionibus importãt ꝙ ipsi tres in vsufructu habeant viriles ⁊ duo filij silr̃ viriles inter ipsos duos in ꝓprietate.Ex qbus ista decisio.s.ꝙ dicta dña catherina debeat habere tertiã partẽ vsufructus bonoꝝ testatoris.⁊ nõ alimẽta dũtaxat est luce meridiana clarior.⁊ ꝓ cõsequẽdo vsufructu nõ est necesse ꝙ cõicet dotes suas qr dicta ꝯditio nõ ẽ adiecta i relicto vsufru. Laus deo.

¶ Refutatio generalis que comprehendat. Item an cum iuramento possit renunciari.l.de io.ff.de transac.

¶ Consilium vi.

In noĩe dñi nostri iesu xp̃i. ¶ In hac cõsultatione viso suprascripto pũcto ⁊ nõnullis actis ⁊ agitatis inter dictas partes vr̃ prima facie dicendũ ꝙ iuramentũ non trahat᷑ ad istud legatũ quo presupposito inferendũ vr̃ ꝙ petendo ea que petijt nõ inciderit in periurium ⁊ nõ sit necessaria absolutio. Absolutio.n. ꝑsupponit obligationẽ.l.decẽ de ver.ob.l.nõ põt videri desinere ð re.iur.ꝓpterea iste sñiauerit dñs vicarius ꝓnunciãdo ⁊ declarando dictã marthã posse petere dictũ legatũ non obstã.iuramento qr iuramentum non se extendit ad dictũ legatum.

a ¶ Nõ aũt nõ se extẽdat ad dictũ legatũ ꝓbari vr̃ ex eo qr generalis renũciatio nõ refert᷑ ad ea que ex testõ õbentur.l.tres fratres.ff.de pac.ꝓut dicit ibi glo.⁊ bar.⁊ Ang.ꝙ ⁊ dicũt bar.⁊ Imo.in.l.q rome.§.duo fratres de ver.ob.⁊ pau.de ca.in ꝯsi.vij.ideo si generalis qetatio nõ se extẽdit ad relicta in testõ nõ facta de testõ spãli mẽtione silr̃ ⁊ iuramentum nõ se extẽdat.qr iuramentũ interpetrat᷑ ſm ꝙ interpetratur actus super quo interponitur.l.fi. C.de nõ nu.pecu.

b ¶ Iuramentum.n.cõfirmat ⁊ roborat actũ super quo interponitur non autẽ.extendit non enim cõsensui addit nisi vinculum religionis dicit Bal.in.d.l.fi.de non nu.pecu.

c ¶ Et renũciatiões generales que de iure nõ valẽt nõ validant᷑ iuramẽto qr nõ inducit consensu.l.cũ acqlia.ff.de trãsa.dicit Bal.in.c.j.de ꝯtro. feudi apud pes termi.col.ij.adducit ẽt Io.an.in.c.fi.de como.In nouella.⁊ ꝙ huiusmodi quietatio ⁊ conuẽtio nõ trahat᷑ ad dictũ legatũ vr̃.Nã verba dicte ꝯuẽtionis vident᷑ semꝑ habere terminũ restrictiuũ ad hereditates ⁊ bona fratrũ ⁊ matris.Nã in prefatione dũ petunt sibi dari curatorẽ declarantes cãm quare petũt sibi dari curatorẽ esse ꝓpter ꝯctum finis ⁊ qetationis semper se restringũt ad bona paterna materna ⁊ fraterna. Et etiã in quietatione postea sequuta multotiẽs repetit post generalitatẽ in bonis paternis mr̃nis ⁊ fraternis vel specifice ea exprimẽdo vel virtualiter dicẽdo in bonis predictis:sed dicta q̃titas legata non erat in bonis ⁊ hereditate predictoꝝ:sed fuit legata Paulo auo paterno dicte dñe Marthe legatarie iõ nõ vr̃ ꝙ debeat cẽseri eẽ de bonis pr̃is matris vel fratrũ.Sz de bonis aui relinquẽtis ideo nõ vr̃ venire i dictis verbis expꝛ̃ssis pluries in pfatione ⁊ in ipsa dispõne ex pfatione aũt deprehendit᷑ mens disponentis.l.fi.de here.insti.l.ticia.rñ.§.idẽ rñdit de ver.ob.l.nez qr de pac.per Bar.in l.ambitiosa de decre.ab ordi.faci.Nec vr̃ ꝙ sine ministerio fuerint totiens repetita dicta verba.Et si que cl'e generales subdunt᷑ vident᷑ oẽs adaptãde ad dicta bona per.l.emptor. §.lucius de pac.vbi bonus tex.l.si de certa.C.de trãsac.⁊.l.si plurib⁹ de solutio.⁊ q̃ hñr ⁊ notãt bar.⁊ doc.i.l.q rome.§.duo frẽs de ver.ob.⁊ bar.in.l.aurelio.§.gaius de lib.leg.

d ¶ Tamen hoc non ob.ꝯtriam partẽ arbitror de iure veriorem.Nam verba dicte renũciationis sunt latissima.nã volẽtes facere quietationez generalẽ exprimebãt bona paterna materna ⁊ fraterna.qr de illis bonis principaliter agebatur. Et quicquid debebat᷑ de dictis bonis verisimiliter erat detrahendũ:⁊ si nõ restat ꝓpterea qn voluerint esse refutationem generalẽ ⁊ generalissimã.lz enim quietationez per verba vniuersalia sepius repetita directa ad dicta bona fecerint tamen nõ cõtenti premissis volẽtes quietationẽ esse generalissimam subderunt verba vniuersalia ea nõ restrigendo vel referendo ad aliqua bona.⁊ sic nõ hñtia terminũ restrictiuum vt pz ibi.Et de omni iure actione reali ⁊ personali directo vtili pretorio vel mixto.⁊ de omnibus ⁊ singulis ad que prefati Antonius Ioãnes Matheus ⁊ Barnabeus predicti tenerent᷑ tenebant᷑ aut obligati erãt seu teneri poterant occasionem alicuius q̃titatis pecunie aut promissionis vel obligationis cuiuscũqꝫ ꝯtrus instrumẽti scripture publice vel priuate seu quacũqꝫ alia eã rõne cã modo vel ingenio ista verba nõ hñt terminũ restrictiuũ.⁊ tot v̾ba geminata ⁊ tot expressiones vident᷑ apposite ad maiorẽ expressionẽ ꝙ volebãt qetationẽ esse generalẽ nõ restrictaz ad bona iam dicta maxime cum quietatio respectu dictoꝝ bonoꝝ erat facta plene plenissime per v̾ba vniuersalia pluries repetita ⁊ non solũ de bonis sed de omni iure ⁊ actione ⁊c. Itaqꝫ superfluum fuisset addere illa verba sequẽtia que starent sine virtute aliquid operandi ꝙ nõ est dicendũ.l.si qñ delega.i.⁊.c.si papa de priui.lib.vj.nullum enim verbum in instrumento positum dꝫ interpretari positũ sine virtute aliquid operandi dicit Bal.in Rubrica.C.de fide instru.ꝙ ⁊ demonstrat᷑ ex alio qr q̃titas ⁊ genus cõstat nõ esse in bonis alicuius Bal.in.l.ij.in fine prin.C.cõia de leg.Si.n.debeo tibi centum vel vnũ hoiem vel bouẽ nõ debeo tibi aliquid de bonis meis qr possum tibi dare ẽt pecuniã alienam vel alius pecuniã sua dũmodo in te transferat᷑ dñium ⁊ idez in boue ⁊ hoĩe in genere debito pz hinc est ꝙ genus vẽdicari nõ põt glo.j.in.l.si in rez.ff.de rei ven.⁊ glo.j.in.l.iulia.§.si tibi ad exhi.hinc dicimus ꝙ qñ debet᷑ q̃titas vel quid in genere nulla res est in oblĩone.l.cũ incertus.§.j.⁊.l.meuius.§.duobus delega.ij.⁊ habet᷑ in.l.si duo rei de ver.ob. vbi secus dr̃ in obligatione alternatiua ita pariter cũ debet᷑ q̃titas in genere illud qd debetur in nullius bonis est.

e ¶ Et per consequẽs nõ põt debitũ q̃titatis simpliciter debite attribui al'iqbus bonis.⁊ sic non esset accõmodata restrictio ad aliqua bona vz ad bona fraterna paterna vel materna nec est de mẽte ꝯhentiũ nec verba suadẽt ꝙ ⁊ demõstrat᷑ illi sexcẽti qnquaginta floreni quos dicti fratres ꝓmiserũt ꝓ dotibus dictaꝝ soroꝝ nõ sunt restricta seu relata ad bona paterna fraterna vel materna sz sunt ꝓmissa in genere generali nõ in genere subalterno qr ꝓut supra est deductum ẽt pecunia teneri posset solui dũmodo trãsferat᷑ dñiuz l.si alieni.⁊.l.si pecunia de so.l.si filius.ff.si cer.pe.⁊ tñ a generali refutatione excipiũtur illi.dl.floreni cũ ergo exceptio debeat esse de regula al's nõ esset bona exceptio vt habet᷑ in rubrica de reg.iur.in.vj.⁊ in.l.j.ff.eo.ti.⁊ ideo declarant regulam.l.nã ꝙ liquide.§.fi.de pe.leg.Idcirco apparet aperte ꝙ intẽtio ꝯhentium erat ꝙ refutarent᷑ ẽt debita que nõ respiciebãt bona paterna materna vel fraterna.⁊ hec est satis aperta ⁊ concludens demonstratio mentis contrahentiũ.ꝙ ⁊ demonstratur ex alio qr dum refutatio dirigit᷑ ad bona paterna fraterna vel materna refutatio nõ restrigit᷑ ad tp̃s pñs immo specifice ampliat᷑ ad tp̃s pñs ⁊ tp̃s futurum vt patet ibi dũ dicit iuribus ⁊ actiõibus tã pñtibus q̃ȝ futuris ⁊ ibi obuenire posset quomodolibet in futurũ ⁊ ibi.⁊ de oĩ iure ⁊ actione ꝙ ⁊ quã dicte dñe hñt vel habebãt seu in futuruz habere. Sed dum postea subdit᷑ cl'a generalis non restricta ad bona fraterna materna vel paterna fit restrictio ad tp̃s presens dicendo vsqꝫ in presentem diem tenerent᷑ seu tenebantur vel obligati erant ⁊c.Ex quo clare dat᷑ intelligi ꝙ in dicta clausula generali non intellexerunt dicte partes ꝙ restringeretur ad bona fraterna paterna vel materna quibus erat renunciatum ⁊ quo ad presens ⁊ quo ad futurum.

f ¶ Et ꝙ hec interpetratio sit assumẽda persuadet᷑ ex alio obscura ⁊ ambigua dispositio hꝫ interpetrari a ꝓferẽtibus illã in ambiguis orationibus.⁊.l.neratius de regu.iur.l.põpo. scribit si frumentum cum ibi notatis de rei ven.Sed dicta

Martha in sua petitióe dicit se fuisse lesam in dicta refuta-
tióe pp dictū legatū ꝙ ignorabat ⁊ ppea petebat se in inte-
grū restitui ex cā iuste ignorātie. Ergo declarat̄ p talē peti-
tioné ꝙ intētio sua fuit faciēdi gn̄alē refutationē nō restri-
ctā ad bona pr̄na fraterna vel materna. Sꝫ virtualr cūcta
cóplectētē ita ⁊ taliter ꝙ in ea veniret ēt istud legatū. Hoc
idē demóstrat̄ ex alio libello in quo petitur absolutio a iura
mēto. Sꝫ.n.remisissꝫ ⁊ refutasset iura huius legati nō esset
necessaria absolutio qnimo nō caderet: qꝛ absolutio ꝑsup-
ponit vinculū iuramēti ar.l.decē de v.rr.ob.⁊.l.nō pót vide
ri desinere de reg.iu. Dicti etiā fratres recipiētes refutatio
nē idē declarāt in coꝝ exceptióibus. Sꝫ itaqꝫ verboꝛuꝫ ge
neralitas id clare significat ⁊ ēt aliter vt supra inducta ⁊ ipsi
ꝯhentes facto id declarauerunt qꝛ facto dat̄ volūtas intelli
gi.l.reprehēdēda.C.de insti.⁊ substi.sub ꝯdi.fac. quo pacto
voluerit iudex interpetrari ꝙ iuramētū nō trahat̄ ad hoc
legatū nō video. Suadet ēt hāc iterpetrationē rō qua mo
te fuerunt dicte mulieres mote eni fuerūt. qꝛ cōsiderabāt
se cógrue dotatas ⁊ numerū filioꝝ quos hēbant dicti frēs
⁊ quātitatē p̄rimonij vt patet ibi ⁊ potissime h̄ fecerunt ⁊c.
Que rónes respiciunt pariter hoc legatū prout alia refu-
tata. Potest etiam vltra predicta dici ꝙ actio ista ad istud
legatū fuerit in bonis ⁊ hereditate paternis. Nam heredi-
tas est qd̄ vniuersuꝫ cóprehēdens omnia iura actiua ⁊ pas
siua vt.l.hr̄ditas de reg.iur.⁊.l.nihil aliud de verbo.signi.
⁊ similiter bona vniuersaliter sumpta similiter comprehen
dunt etiā iura ⁊ actióes passiuas.l.princeps bona de verb.
sig.⁊.l.nam ꝙ.§.fi.⁊.ll.sequentibus.ff.ad treb. ⁊ ita sum-
muntur in isto instr̄o cū ab intestato cóiter nō succedat̄ in
bonis nisi vt actiua ⁊ passiua iura cóp̄hēdāt ⁊ trebelliana
est quarta bonoꝝ sub dicta consideratione vn̄ satis hꝫ ius
in bonis ⁊ hereditate ille qui hꝫ actionē existenteꝫ passiue
in hr̄ditate maxime cósideratis illis v̄bis quocūqꝫ mō vel
ingenio. ⁊ sic siue ꝓprie modo siue in ꝓprio vt sic verbuꝫ
quocūqꝫ nihil excludat per iura vulgaria precedētia tamē
fundamenta me magis mouent.

g ¶ Ex his cóncludēdū est ꝙ dicta refutatio fuit facta in sui
gn̄alitate ēt de isto legato lꝫ ignorato. Cogitatuꝫ.n. fuit in
gn̄e p v̄ba vl̄ia ⁊ ꝑsertiꝫ qꝛ expꝛsse cóuentū fuit ꝙ traheret̄
ad incognita ꝙ sufficit ar.l.q iure militari de mili.tes.⁊ no.
doc.ibi.⁊ in.l.tres frēs.ff.de pac.⁊ i.l.cū aqliana de trāsac.
⁊ in.l.sub p̄textu specierum.C.de transa.⁊ in.l.qui rome.§.
duo frēs de v̄b.ob. Nec obstant adducta incontrarium: qꝛ
magna ex parte apparent sublata ex premissis.

h ¶ Qd̄.n.dicebat̄ ꝙ verba generalia restringunt̄ ad speci-
ficata ꝓcedit qn̄ salua róne recti sermóis referri pñt ⁊ pn̄t
aliqd opari alꝫs secus p iā dicta.⁊.l.plautius d̄ auro ⁊ argē.
leg.⁊ no.p bar.in.d.§.gaius ⁊ p eū ⁊ doc.i.d.§.lucius. Jō
no militat in casu nr̄o p iā dicta. Nec ob.ꝙ in gn̄ali refuta
tióe seu renūciatióe nō veniūt q̄ debent̄ ex vltia volūtate.
qꝛ illud dictū fundat̄ in.l.de his de trās.qꝛ venire nó pót.
Nó aūt ꝙ volūtas nó se p̄ter hēat vbi refutari pt̄ ⁊ maxie
vbi v̄ba sunt intiñ vl̄ia ꝓut sunt in cau nr̄o. Jn quo ēt fuit
facta expꝛssa refutatio de iuribus ex testó ꝓueniētib⁹ seu ꝓ
uenturis ⁊ licet dum de testamentaria successione.⁊ ab in-
testato relatio fiat ad dicta bona pr̄na materna.⁊ fraterna.
tn̄ dat̄ intelligi ꝙ ipsi ꝯhētes non faciebāt differētiā inter
iura ex testó ⁊ iura aliunde prouenientia. Et ex dispositis
in precedētibus summit̄ mens in sequentibus.l. qui filia-
bus.⁊.l.si seruus pluriū.§.fi.de leg.j.cum si. Nec animad-
uertebant vtrum possent vel nó possent renūciare. itaqꝫ in
casu nostro non militat illud dictū per predicta.⁊ qꝛ verba
sunt adeo vniuersalia ꝙ nó vident̄ pati dictam restrictio-
nē. tum maxime qꝛ vt infra dicta potuit hoc casu renūciari
⁊ remitti istud legatū non obstan.d.l.de his. Nec etiā ob-
stat ꝙ totiens fit mentio de dictis bonis qꝛ nó mirū. nam
pro illis principaliter fiebat illa refutatio. Et forte puta-
bant nó cópetere eis alia iura qbus hērēt renūciare. Ni-
hilominus voluerūt oibus renūciare cócludēdū est itaqꝫ
ꝙ in refutatione cóprehēdit̄ ēt hoc legatum.⁊ per conse-
quens fuit male iudicatum.

f ¶ Videam⁹ mó: an dicta refutatio teneat.⁊ an iuramētū
liget ⁊ ꝑfecto ꝙ iuramētū liget nó v̄z negádū. qꝛ lꝫ. Ja.d̄
belui. Jac.bu.b ar.bal. Ang. Raph.ful. Pau.de ca.in.d l.
de his dicāt ꝙ ró illius legis sit odiū occultātiū testamē
ta.⁊ propterea cómuniter teneatur ꝙ non possit renuncia
ri illi legi.ar.l.nam si.ff.ad mac. prout volunt communiter
omnes in dicta.l.de his.

k ¶ Tn̄ iuramētū liget ēt in casu quo nó pót renūciari qꝛ sit
inductū odiū ꝓut est tex.in.c.significāte d̄ pig.⁊ in.c.j.⁊.c.
debitores de iuramēto. tn̄ v̄r ꝙ lꝫ liget nó firmet ꝯtrū ꝓut
nó firmat ꝯctus q vitiant̄ odio alicuius nó aūt vitiat̄ fauo
re iurātis vt habet̄ in dictis iuribus ⁊ bar.⁊ doct.i.l.siqs ꝓ
eo de fideiuſ.⁊ in aūt.sacramēta puberū.C.si aduer.vē.⁊ in
c.cū cótingat ⁊ vbiqꝫ. Rónes eni qbus mouent̄ doc.ꝙ nó
possit renunciari ꝓut est ró iā dicta. Jteꝫ qꝛ inducta fuit ob
publicaꝫ vtilitateꝫ. Jtē qꝛ est lex prohibitiua pariter nos im
pellere videntur ꝙ nó firmet̄ iuramēto ꝓut voluit Raph.
fulg.in.d.l.de his per dictas rationes.⁊ idem v̄r velle bart.
in.l.cuꝫ hij in prin.⁊.ti. Sed cōtrariū ꝙ immo saltem cum
iuramento possit tolli remedium dicte legis de his voluit
Jmo.in.d.c.cum contingat in vltima car. ꝙ ⁊ voluit ibi.d.
Ant. quia principalis vtilitas est subditorum ſm eum pro-
ut eum refert ibi panor.in penu.col. Jdē tenent ꝙ ⁊ firmat
ibi Jmo.in vlt.car.⁊ hanc partem firmat recollēde memo-
rie.d.Jo.petrutij de monte sperello in.d.l.de his. Et prout
reperio nuper allegatum.idē tꝫ Raph.cu.in.d.l. his q ꝓ eo
licet non viderim in fonte.⁊ hoc magis placet per rationeꝫ
generalem.d.c. cum contingat. ⁊.c.q̄uis de pactis in.vj.q̄
militat hoc casu. Nec obstat ꝙ non potest renunciari. quia
hoc negari potest. nam contrariū scilicet ꝙ possit renūciari
dispositioni illius legis etiaꝫ sine iuramento tenuit ibi glo.
ꝙ ⁊ tenent.d.Anto.⁊ panor.vbi supra. ⁊ ideꝫ videtur velle
Ang.in.d.§.duo fratres cum velit ꝙ sufficiat sciētia in ge-
nere.ꝙ ⁊ voluit in.l.tres fratres de pactis.⁊ idem videtur
velle Barto.in.d.§.duo fratres.in tertia ⁊ quarta questio
ne ꝙ ⁊ aperte firmat Bald.in.c.j.in penul.col.in titu. Jm
perator lothariꝰ dicens.

s ¶ Qd̄ si in instr̄o diuisióis sit refutatio generalis trahit̄
ad fideicommissum.in testó.rellctū lꝫ no sint visa.⁊ cogni-
ta v̄ba testamēti dūmodo in aliqua pte instr̄i diuisoꝝ fcā
fuerit mētio de testó. ꝙ dictum multū ꝯfert ad casum nr̄m
qꝛ negari nó pót qn scia fuerit in gn̄e attenta generalitate
verboꝝ.⁊ attento ꝙ voluerūt vēire ēt successióes ex testó
vt euidēter appet ex serie instr̄i ⁊ ex v̄bis supra relatis. Jtē
ꝙ possit renunciare illi legi d̄ his voluit Bal.in.d.l.de his
dummó aduersarius nó dolo occultauerit testm̄: iō hec ꝓ
ꝓbabiliter teneri posset. s. ꝙ ꝓuisioni illius legis renūciari
possit attēta auctoritate gl.⁊ sequaciū maxime cū non cóstet
de ꝑcisa róne inductiua illius legis. Nec sequit̄ trāsigit̄ sup
testó nó visis.⁊ cognitis verbis testi ergo sunt dolo occul-
tata verba testi seu occultatuꝫ testm̄. nec fauor publicus est
ꝑncipalis sꝫ partus. nec illa lex est ꝓhibitiua sꝫ potētie de-
negatiua vt pꝫ ex eius v̄. itaqꝫ rónes non artant multuꝫ in
partem negatiuam. Quicqd aūt dr̄m sit vtruꝫ simplici re-
nūciatione tolli possit remedium illius legis necne. tn̄ inhe
reo illi snie ꝙ de iure cano. ꝯctus firmet̄ iuramēto non ob-
stante dispóne.d.l.de his ꝓut firmatur in terminis.d.c. cuꝫ
cótingat.⁊.d.c.q̄uis ⁊ similiū p generalē rónem illoꝛuꝫ iu
riū ꝓut vident̄ velle.d.Anto. Jmo.⁊ panor.in.d.c.cum có-
tingat sꝫ.d.Anto.voluerit ꝙ ēt in terminis dictoꝝ iurium
cótractus nó firmet̄ sꝫ iuramētū artet nó curāduꝫ qꝛ in hoc
oēs ꝯ tenēt satis ad ꝓpositum est ꝙ ipse vult ꝙ ideꝫ sit in
cāu isto ꝓut in casibus dictoꝝ iuriū ⁊ similiū. Nec sequitur
nó pót renūciari huic remedio ergo iuramētuꝫ non firmat.

t ¶ Naꝫ si recte inquiratur in terminis aūt. sacr̄m puberum.
d.c.cū cótingat.⁊.d.c.q̄uis nó valeret renūciatio.⁊ tn̄ iura
mentū firmat ꝯtrū. Nec donās vxori possꝫ donationē vali
dare renunciādo iuribus q̄ donationē vitiant.⁊ tn̄ donatio
firmat̄ iuramēto ſm rónē sniam Bart.⁊ alioꝝ silr̄ donatio
nó insinuata nó firmaret̄ simplici renūciatióe prout voluit
vincen.in.l.sanci.C.de dona.⁊ Jac.de bel.in quadam qóne
prout eos refert ⁊ sequit̄ Joan.and.in addi.spec. de instr̄o
edic.§.porro in vltima addi.ꝙ ⁊ tenuit Barto. in.l. mode-
stinus de dona.⁊ Bald.in.l.illud de sacrosan.ecc.⁊ Saly.
in.l.pe.C.d̄ do.⁊ Jmo.in.d.c.cū contingat antepe.car.⁊ tn̄
firmat̄ iuramento ſm cóem sniam ꝓut ⁊ infra reassumam.
Accedat quod not. Jo.an.addi.spe.in ti.de instr̄oꝝ edic.d.
§.porro.volēs ꝙ lꝫ.lr̄.ꝓhibitiuis neqat renunciari sine iu-
ramento tn̄ cum iuramēto renūciari potest ſm eum quem
refert ⁊ sequitur Jmo.in.d.c.cum contingat. Nec ob. ratio
ꝙ ea que vitiantur odio aduersarij nó firmātur iuramento
lꝫ iuramētum liget. qꝛ r̄ndet̄ ꝙ nó est ea sola ró odium oc-
cultantium: qꝛ si illa ratio sola esset non militaret dispositio
vbi testm̄ nó esset occultatum ar.l.adigere.§.q̄uis de iure
patro.cum similibus. Sꝫ ratio v̄r esse odium occultantium

⁊ fauor vltime volūtatis simul iuncta vel ꝙ rō fuit. Ne ho-
mines inducerent ad occultandū testā isto mō summat rō
doc. s. ꝙ sit inducta in odiū occultantiū. s. q2 iura hñt odio
occultātes testā ad euitādū ne occultent ꝓuisum fuit de re-
medio illius legis. Et ita intelligat cōis ratio doc. legistar.
post glo. in. d. l. de his. Tñ ex hoc non denegat quin ꝯctus
firmet iuramēto. Prout in simili excessiua donatio nō insi-
nuata. non vꝫ ne fraudes fiāt. l. data. C. de do. fraudes sunt
iuri exose. ⁊ sic in odium cōmittentium fraudes inducta est
dicta solēnitas ⁊ hac rōne Jmo. in. d. c. cum contingat ante
penul. car. post alios. s. recitatos tꝫ ꝙ non pōt renunciari.
v ¶ Et tñ cōcludit ipse Jmo. ibi ꝙ donatio nō insinuata fir-
mat iuramēto ꝓut ⁊ voluit Jo. an. in. d. §. porro dicta vlti-
ma addi. ꝙ ⁊ tꝫ panor. in. d. c. cū cōtingat. nā ius ciuile non
presumit firmiter dolū sꝫ iducit illā dispōnē vt euitet fraus
que possꝫ interuenire sine insinuatiōe. d. l. data opa ṡm eū.
Nec est attēdēda dicta occasione fraudes fiāt qñ interuenit
iuramētū ꝑ no. per glo. in. c. si vero de iureiu. ⁊ in. d. c. q̄uis
prout dicit imo. in dicta antepe. car. Ita rñdens ad. d. l. data
⁊ clarissimus doctor pater ⁊ dñs meus. d. bal. de bartolinis
consuluit apud fulgineum. ⁊ allegabat do. Ant. idē velle in
d. c. cū cōtingat ⁊ Bal. in duobus cōsilijs ⁊ eius cōsilio me
subscripsi. Similiter nō vꝫ renūciatio qñ super dote pstat
fideiussor q2 ꝓhibitio facta est ea rōne ne oriat pñdia inter
coniuges. l. ij. ne fideiu. do. dent. ⁊ tñ talis fideiussio firmat
iuramēto ꝓut volūt Jmo. in. d. c. cum contingat. xlviij. car. ⁊
panor. ibi. Et rñdent ad. d. l. ij. ꝙ non dꝫ ibi ꝙ det semper ⁊
directo cā pñdie. Sed interdū ⁊ occasionalr. ⁊ ita als cōsu-
lui sentis lꝫ Bar. ꝯtū velit in. d. l. siqs ꝑ eo rōne generali:
q2 qñ lex ꝓhibitiue loquit faciēs ꝯ peccat. Ideo iuramētū
nō firmat que cōiter reprobat. ⁊ als in simili dicebat Fede.
in cōsi. cxl. seu. cxxxvij. circa illum articulum an firmet iura-
mento donatio inter vi. ⁊ vxo. ꝙ rō ꝓhibitiua: q2 dat mate-
ria retrahēdi ab alimētis. l. ij. de do. inter virū. ꝙ non obstat
dicta rō q2 nō semper ⁊ directe. Sꝫ interdū ⁊ occasiōaliter
idem inducit ꝓut eū refert ⁊ sequit Jmo. in. d. c. cuꝫ cōtin-
gat car. xlix. Cōcludendū est itaqꝫ ꝙ in terminis nostris cō-
uentio firmet iuramēto per iam dicta attento saltē ꝙ nec re
futāti habebāt noticiā testō ꝙ appareat ⁊ ignorātia presu-
mit. l. verius de ꝓbatio. l. nō est ferendus a ꝯrio de transa.
⁊. l. q in alterius de reg. iur. ⁊ regula presumit in. vj. ⁊ est cla
rissimum. Sed vidēdū est an debeat absolui a iuramēto per
iudicē ecclesiasticū. ⁊ si absoluit an possit venire ꝯ. Circa pri
mum est aduertēdū ꝙ tex. in. d. auc. sacramēta puberū dicit
inuiolabilr obseruent. ⁊ tex in. d. c. q̄uis. dicit oimodo que
sunt verba precisa que pōderāt ibi doc. ad hoc ꝓpositū vt
non debeat prestari absolutio. ⁊ hoc vꝫ velle bar. in. d. l. siqs
pro eo ⁊ doc. cōiter eū sequētes quatenus in. v. sua cōbina-
tione. s. qñ ꝯctus reprobat odio recipiētis iuramentū: iura-
mentū obligat sꝫ pōt peti absolutio ⁊ in alijs cōbinationi-
bus in qbus dicit ꝙ iurm̄ firmat ꝯctū nihil dicūt de abso-
lutione ꝓut hoc ponderat ⁊ Jmo. in. d. c. cū cōtingat idē te-
nens. idē vult Ang. in. d. l. siqs ꝑ eo dicens ꝙ inter casus. d.
auc. sacramēta puberū. ⁊. d. c. cū cōtingat nō est ꝯcedēda ab-
solutio a iuramēto. ⁊ idē tꝫ ibi panor. ꝯsi. xxv. q allegāt i lec.
Idem velle. ⁊ idem vult ibi do. Ant. ⁊ ponderant do. Ant.
Jmo. ⁊ panor. verbū oīno in. d. c. q̄uis. ⁊ ideo dicit. d. Ant.
ꝙ qñ non arguit aliqua deceptio que habeat annexū doluꝫ
saltē presumptū nullū remediū cōpetit contra iuramentū.
x ¶ Sed vbi essꝫ enormis lesio tūc hꝫ remedia q2 ex enormi
lesione ꝑsumit dolus. ⁊ subest cā sic ꝑsumēdi. l. oēs. §. luci⁹
ff. q in frau. cred. ṡꝫ eū. ⁊ panor. ibi recitādo pet. de anc. pō-
derat ꝙ ex enormi lesione redarguitur dolus presumptiue.
y ¶ In casu autē nr̄o nullus dolus pōt presumi q2 presumit
ignorantia ēt iustissima vt dictū est ⁊ quelibet ignorantia ēt
crassa facit cessare dolum. l. sed ⁊ si lege. §. scire de peti. here-
di. ⁊ facit. l. igit de lib. cā. ⁊ ꝙ per glo. in. l. vnica. §. fi. siquis
ius dic. non obten. ⁊ in. l. satis de in ius vocā. Ideo non vꝫ
ꝙ dicte marte sit concedenda absolutio a iuramento. ⁊ ma-
xime q2 prout arbitror non docet de enormi lesione. ⁊ etiā
q2 iam cepit deierare. ⁊ incidit iam in periurium. ⁊ ideo vꝫ
ꝙ mereat amittere iuris auxiliū arg. l. auxiliū. ff. de minor. ⁊
c. q2 frustra de vsu. Prout videntur hoc ponderare Inno.
vinc. Jo. and. Ant. Jmo. ⁊ panor. in. c. debitores de iureiur.
volentes ꝙ in terminis illius ca. ꝙ si terminus instat soluē
vl vsuras adeo ꝙ verisimile prius constitueret in mora per
iuris q̄ habeat cōcedi absolutio nō dꝫ audiri petēs absolu
tionē ⁊ recitāt ibi. d. Ant. Jmo. ⁊ panor. Federicū ꝯsulēdo

idē tenuisse lꝫ sub varijs quotis in. c. debitores allegat sub
quota. cclxiiij. in. c. j. e. ti. allegat suo quota. ccxc. incipiēs pa-
tronus cāe allegabat ṡm ordinē suū ꝯsi. cclxxij. incipiēte fa-
ctū ꝓponit esse tale debitor ꝓmisit ⁊c. ⁊ vltra ēt voluit Fe-
dericus ꝙ si post periuriū petat nō est audiēdus petēs abso
lutionē cuius dictū pōt iuuari ꝑ. d. c. q2 fustra ṡm Jmo. i. d.
c. debitores. ⁊ idē voluit panor. in. c. j. e. ti. dicēs ꝙ post mor
tem nō audiet petēs aduersariū cogi ad relaxādū iuramētū
lꝫ als cogi potuisset per tex. ibi. ⁊ patronus cāe allegat super
hoc cōsilia Ang. incipiēte dictū statutū hꝫ duas partes ⁊c.
⁊ petri de perusio incipiēte nūqd epūs possit absoluere ⁊ dñi
Ant. de bu. incipiēte ad ꝑmū cū querit an filiusfa. possit cō-
ueniri cōcludētiū ꝙ post ꝑiuriū incursū nō cōcedat abso-
lutio a iuramento. adducit ēt auctoritatē Bal. in. l. siqs ma-
ior. C. de trās. Ac ēt q2 absolutio si cōcederet non releuaret
absolutū. Nam illam petit vt possit petere se restitui aduer-
sus lesionē ⁊ tñ cuꝫ iuramēto ꝓmisit nō petere restōnem. ⁊
ista ꝓmissio est iurata ⁊ firmata iuramēto ꝓut supra ꝓbatū
est. ⁊ ideo ꝓmissio obstat petēti in integ. resti. ⁊ ꝯctus firma-
tus iuramēto ꝓducit actionē ⁊ exceptionē ⁊ nō ipsum iura
mentū: ideo lꝫ dña Martha absolueret a iuramento. tñ re-
manet efficaciter obligata ex ꝯctu nec posset venire ꝯ prout
hāc theoricā tradit Ang. in quodā suo ꝯsi. clx. ꝙ incipit dña
Catherina als incipit ꝓut decisione qōnū in. iij. col. quē re-
fert ⁊ approbat panor. in. d. c. cū cōtingat in. xij. col. dicēs ē
menti tenendū lꝫ ṡꝫ eū ꝯriū videant sentire. Jo. cal. ⁊ pau.
de leaza. in quodā coꝝ ꝯsi. incertū dicūt ꝙ petens absolutio
nem a iuramēto cōfirmāte ꝯctū dꝫ facere citari partē q2 tra-
ctat de eius ꝑiudicio cū sublato iuramēto sequat rescissimo
ꝯctus vt refert ibi. d. nic. q formaliter subdit hoc mihi dictū
nō plꝫ q2 vt. s. dixi per interpositionē iuramēti lex tollit ꝓ-
hibitionē. ⁊ sic ꝯctus remāsit vallidus sine alia ꝓhibitione
nō ergo dꝫ rescindi per appellationē iuris q2 ꝯctus assum
psit vires ex consensu partiū annullato iuramento: vñ tunc
non cessat ex tota cā cōfirmans arg. C. qñ liceat ab emptio.
disce. se. per totū. ⁊. l. nihil tā naturale. ff. de reg. iur. ⁊. c. j. ex-
tra co. ti. ⁊ ṡꝫ tenens vñ merito dixit ⁊c. in. d. auc. in verbo in
uiolabiliter. ⁊ in. d. c. q̄uis in verbo oīno seruandū in ꝯriū
faciunt multa que sequunt. s. ead. q. in. d. auē. item ṡm opi.
Ange. inutilis sepe esset hec absolutio si ꝯctus postea foret
in reuocabilis. d. c. si vero de iureiur. vbi bonus tex. vñ pōt
sic distingui ꝙ aut ꝯctus hic tenebat solo iuramēto. ⁊ tunc
sublato iuramento collidit cōtractus q2 tollit illud vinculū
quo solo substinebat arg. optimū. l. stichum. §. naturalis. ff.
de sol. ⁊ in. c. cum cessante de appellationibus: aut substine-
bat etiā alio iure. ⁊ tunc sublato iuramento datur facultas
intentandi illud remediū ꝙ prius cōpetebat ad rescissionē
contractus exēplum qñ quis fuit deceptus vltra dimidiam
iusti precij quo casu ꝯctus vꝫ ipso iure nullus sꝫ iuramento
sublato pōt agi cōditio. l. ij. C. de rescin. ven. ⁊. c. pe. ⁊. c. cum
dilecti de emp. ⁊ ven. vel qñ in cōtractu inito per metuꝫ in-
terfuerit iuramentum sic pōt intelligi dictum. c. si vero hec
sunt sua verba formalia que vident cōtinere quandā repu-
gnantiā. ⁊ intollerabile dictū angeli ⁊ ꝙ dixerat tenendum
⁊ approbaret dictum Jo. cal. ⁊ Pau. de lea. ꝙ prius dixerat
non plꝫ q2 non est verisimile ar. l. nā ad ea. ff. de condi. ⁊ de-
mon. quare dicas sequendo eius mentē vt arbitror qñ con-
tractus nō firmat iuramēto sed substinet eo respectu q2 cō-
trahens artat ad obseruandū contractū lꝫ inualidū timore
periurij vt in terminis. d. c. debitores. ⁊ dicti. c. sig. ⁊ hic sub
lato iuramento tollit ꝯctuū vt. s. ꝑ eū si vero ꝯctus erat de
se vallidus sed aduersus euꝫ cōpetebant iuris remedia que
tollunt per iuramentū vt in exēplis. d. Nico. ⁊ tunc ꝓcedat
ṡm eius membrū ⁊ silr si minor valide ꝯheret ēt sine iura-
mēto ita ꝙ iuramētū tolleret solū in integ. resti. tunc abso-
lutione petita posset peti restitutio q2 cessat causa periurij in
qua se fundat tex. in. d. l. j. s. eo. si vero ꝯctus erat als inua-
lidus vt in terminis dicti. c. cū contingat. ⁊. d. c. q̄uis. ⁊ hoc
saltem in alienatione rei immobilis. ⁊ tunc ꝯctus firmatus
iuramento sed firmatus substinetur vinculo suiipsius q2 est
de se validus: lꝫ illud vinculum sit firmatum mediante iura
mento ⁊ sublato iuramēto per absolutionē remouet ꝯctus
firmus seu validus. ⁊ ita procedit opi. Ang. sic ⁊ als pactum
nudum firmatum coherētia ꝯctus si dꝫ facere citari partem
cōtractus tolleret solutione vel acceptilatione vel cōtrario
consensu non propterea impedit validitas pacti ⁊ eius effi-
cacia causata ex coherentia ꝯctus ita ⁊ videmus ꝙ lꝫ filius
causetur ex patre ⁊ matre ipsis parentibus sublatis de me-
dio remanet

dio remanet tñ filius ab eis cãtus ita lʒ validitas fuerit cãta virtute iuraméti ex quo ille effectus.l.validitatis fuerit cãtus pp virtutẽ iuraméti nõ tollit ipa validitas ꝯctus maxime q: virtus ꝯctus nõ fundaẽ in solo iuraméto sʒ in seipso ⁊ i mutuo ꝯsẽcto ex ꝯctu.ió nõ oʒ vitiare effect⁹ inesse ꝓductus ex ꝯctu nisi vitieẽ ẽt ꝯct⁹ facit.l.nihil tã nãle de re.iu.⁊.l.ab emptióe.cũ ibi notatis ĩ pactis ꝓbaẽ nãlibus exẽplis fiqs caret calore calefit igne tñ natura fortificata igne mediãte retinet suũ calorẽ ⁊ multa hmói possent adduci. Et ex his eliciuntur hmói conclusiones ꝙ dicta dña martha petẽdo dictã restónem iã incursit periuriũ:quia tamen minor erat.ꝙ dũ iurauit nõ militant pene.d.l.siquis maior que est rigorosa ⁊ loqtur in maiori tpe iuramenti prout ibi voluit Bar.⁊ cõiter tenetur. Itẽ ꝙ artatur stare dicte refutationi. Et ꝙ nõ põt venire ꝯ nec petere restõnem in integ. non ob.d.l.de his.⁊ nõ ob.ꝙ petita sit absolõ a iuramento. Et ꝙ dicta absolutio nõ est concedenda ⁊ dato ꝙ absolutio concederetur non releuaret quominus astringeretur dicta refutatione adeo ꝙ nõ posset petere dictam ꝗtitatem legatam nec posset petere restõnẽ in integ. Et ꝑ cõsequens responsum est ad dubia thematis. Et elicienda est cõclusio ꝙ partes iudicis ad quẽ sunt in pronunciando bene appellatum ⁊ male iudicatum. Laus deo.

¶ Conditio semel impleta lʒ impletã nõ duret an dicatur sufficienter impleta ad finem consequendi relictum.

¶ Consilium vij.

In nomine domini nr̃i iesu xpi. ¶ Rudis ⁊ icõposita fuit dictatio seu cõpositio dicti testi vt arbitror iperitia notarij. Et ppea dubia reddiẽ pñs ꝯsultatio. Uñ.n.ꝑ ma facie dõm.ꝙ nõ sit locus dicto relicto de cẽtũ decẽ ⁊ nouẽ floreñ.neqꝫ dicte vltie substitutiói facte de mathia petro ⁊ eccl'ijs in themate noiatis. Ex plurib⁹ ⁊ primo.q: dicta mathiola habitauit per multa tpa in dicta domo.⁊ sic vꝫ purificata dicta cõditio si habitabit ⁊ ꝺfectũ ꝯria cõditio si nõ habitabit ex quo verꝫ est eã habitasse ⁊ sufficit cõditionẽ eẽ semel ipletã lʒ nõ duret ipleta.l.siqs heredẽ.C.de insti.⁊ substi.sub cõdic.fac. vbi istituta sub cõditione si nupserit purificaẽ si nupsit lʒ nõ duret nupta cõditio.eni est cã fiedi.l.decẽ titio de vb.ob.⁊ cã fiẽdi satis est ꝙ semel extiterit q: sufficit semel ꝑ semp ꝭʒ bal.i.d.l.siqs he.edẽ ꝑ tex.ibi. Sufficit.n.formã cõditióis ipleri.⁊ illo attẽdiẽ l.meuius.⁊.l.q heredi.de cõdi.⁊ dmó.put qdã dicũt in.d.l.siqs heredẽ. Cũ itaqꝫ dicta dña mathiola ꝑ plures annos habitauerit dictã domum vꝫ satisfecisse conditiói apposite sue substitutiói ⁊ onus sibi impositũ si nõ habitabit videtur defecisse ex quo.n.verꝫ est eã habitasse dictã domũ eius contrarium videtur falsum.s.eam non habitasse dictaʒ domum.⁊ per ꝯñs onus fideicommissarie substitutionis vel vulgaris sub conditione si non habitabit videtur defecisse defecta.s.conditione per predicta.

a ¶ Preterea dicta conditio si habitabit videtur cõditio potestatiua.⁊ natura conditióis potestatiue est ꝙ habeatur ꝓ impleta dummodo non stet per eum q: habet eã implere.l.qui sub conditione.§.quoẽ.ff.de cõdi.insti.⁊ per gl. Bart. ⁊ doct.in.l.in test.ff.de condi.insti.⁊ in.l.j.C.de insti.⁊ substi.sub conditione fac.ideo in casu nostro. Si vxor voluntate mariti accessit ad habitandam in domo mariti quia habebat eum sequi vꝫ ꝙ factum fuerit per maritum quominus impleretur dicta conditio:ideo nõ vꝫ imputandũ dicte mathiole si nõ habitauit dictam domum tanꝗ̃ impeditam facto mariti.⁊ per ꝯñs oẽ onus sibi iniunctũ vꝫ caducatum tanꝗ̃ defecta dicta conditióe si nõ habitauit ꝙ ⁊ vꝫ tertio dõm ex eo quia dicta vltima substõ vꝫ facta dicte marianẽ ⁊ non dicte mathiole sʒ mariane non potuit fideicõmissarie substitui attẽto ꝙ ipsa decessit anteꝗ̃ eueniret conditio sub qua ipsa erat inuitata prout erat illa si mathiola non habitabit cum vt prosupponitur ipsa mathiola semper inhabitauit dictam domuʒ donec vixit dicta mariana ⁊ qñ honoratus in vltima volũtate decedit pendente conditione caducatur oẽ sibi relictũ.l.j.§.sin aũt sub cõditióe.C.de cadu.tollẽ.cũ si.⁊ ppea sibi tanꝗ̃ nõ honorato non potuit substitui arg.l.ab eo.C.de fideicommissis quarto ⁊ fortius vꝫ ex alio dõm ꝙ nõ sit locus dicte vltime substitutioni neqꝫ dicto legato de centũ ⁊ nouẽ flore.q: videtur facte sub cõditióe si dicta mariana nõ habitabit prout videntur aperte sonare verba testamenti sed dicta mariana habitauit dictam domum donec vixit.⁊ per ꝯñs defecit dicta cõditio si mariana nõ habitabit.⁊ per ꝯñs deficit dicta substõ ⁊ dictuʒ relictuʒ que vt dixi sunt relicta sub dicta cõditióe. illa n.cõditio si mariana habitauit non potest intelligi nisi donec vixerit q: post mortem habitare non poterat.⁊ ideo satis est si toto tempore vite sue habitauit.

b ¶ His tñ non ob.ꝯtiam ptes arbitror iuri magis consentaneã ꝯstat.n.ꝙ volũtas testõris fuit artare dictã rosatã prio institutã ⁊ successiue dictã mariolã ⁊ deinde dictã marianã ad habitãdũ dictã domũ. attẽto ꝙ exꝓsse disposuit ꝙ dicta Rosata teneaẽ ⁊ dẽat habitare ⁊ stare in dicta domo ipsius testõris.⁊ ꝑ ꝯñs nõ posuit solũ in cõditióe sʒ ẽt in dispõne dũ dixit in testõ ꝙ teneaẽ ⁊ dẽat ⁊c.⁊ lʒ in ꝑsona mathiole ⁊ mariane dicta vba adiecerit:tñ de mẽte vꝫ fuisse ꝙ ẽt ipse deberẽt ⁊ tenerenẽ habitare q: nõ est verisĩle ꝙ plus onerauerit Rosatã ꝑmã institutã ꝗ̃ dictas substitutas minus dilectas ar.l.publi⁹.ff.de cõdi.⁊ demõ.⁊ nõ est verisĩle ꝙ voluerit onerare ꝙ per momentũ habitarent sʒ mens testõris vꝫ fuisse ꝙ domũ cõtinuo habitarent ne domus ꝑpria remaneret clausa ⁊ saltẽ respectu suoꝝ descendẽtium non habebat masculos voluit ꝙ inhabitaretur per suas descendentes feminas ⁊ vt ꝺ fieret voluit dictam mathiolam ⁊ marianam onerare onere legati ⁊ vꝫis substõnis si non habitauerint.⁊ eas honorare voluit sub conditione si habitabunt.

c ¶ Et ió attenta mente testõris dicte cõditióes sunt intelligẽde si donec vixerint habitarent ⁊ mens ꝑualet ꝑꝑtie vi ⁊ rigori verboꝝ.l.in conditionibus primũ loci.l.eas causas.⁊.l.cuʒ auus de condi.⁊ demon.⁊.l.cũ virũ.C.e.ti.⁊c. intelligẽtia de ver.sig.cũ infinitis similibus:ió dato ꝙ verba illa si habitabit vꝫificarẽtur si ꝑ aliqõ tps inhabitauerint:tñ vꝫisĩle mẽti mheredũ esset ꝑ iura ꝑallegata iudex.n.oʒ ꝑseqꝫ volũtatẽ ⁊ mẽtẽ testõris ꝑut venator leporẽ inqt bal.i.l.qdã. C. de nece.seruis hẽd.instit.mens aũt testõris fuit grauare dictas vt inhabitarẽt al's eas ꝑuare suis bonis ⁊ vltimo loco voluit ꝙ deueniret in ꝑsonas vltimo loco honoratas: lʒ notarius nesciuerit bene exꝑmere ⁊ notarij ineptie demõstrãtur ex pluribus alijs ꝑmo in ꝑma substõne quatenus inter cõditionẽ appositã substõni ⁊ ipsaʒ substõnẽ apposuit aliã dispõnẽ.s.ꝙ Rosata tenereẽ hitare ⁊c.dõo si dicta Rosata decesserit in papillari vꝫ post ea qñcũqꝫ sine filijs vꝫ cũ filijs nõ ꝑuenientibus ad etatẽ.xxv.annoꝝ.⁊ ꝙ dicta Rosata teneaẽ ⁊ dẽat habitare ⁊ stare in infrascripta habitatióis domo ipsius testatoris substituit ei vulgariter ⁊c.copulauit posuit inter cõditionẽ ⁊ onus extrinsecum ⁊ non posuit inter vnum onus ⁊ aliud seu inter vnam dispositionẽ ⁊ aliam.intentio autem vꝫ fuisse substitutioneʒ facere sub duabus alternatiuis conditionibus.s.si non habitauit ⁊ si habitabit ⁊ decesserit ⁊c.⁊ tamen nesciuerunt testator vel notarius acte verbis exprimere.item in vltima dispositione apponit conditioneʒ si mariana non habitabit ⁊ non subiungit qd tunc agi velit sed subdit dictionem coniunctiuam ⁊ repetitiuam. item reliquit ⁊c.inter conditionem autem ⁊ dispositionem conditionalem non cadit acte coniunctio salua ratione recti sermonis que saluanda est lege plautius.ff.de auro ⁊ argento lega.ideo tantomagis iudex in hoc casu non debet attendere rigorem verborum:sed verisimili menti inherere debet:dato ꝙ verbis fieret violentia ⁊ oporteret recedere a rigore verborum:licet forte ⁊ rigor verborum accommodari possit verisimili menti prout.j.deducam:nã iura ⁊ doc. sepissime ꝺ faciũt maxime in substõnibus pꝫ q: sub vna tacite cõprehendiẽ altera ex vꝫisĩli mẽte.l.iã hoc iure de vulg.⁊ pu.⁊.l.si.C.de insti.⁊ substi.⁊ ꝑ doc.in.l.ꝑcibus.C. de impu.⁊ in.l.j.⁊.ij.ff.e.ti.⁊ in.l.gallus.§.⁊ quid si tantum de liberis ⁊ posthumis.⁊ ideo tunc substitutus admittitur:licet verba nequeant accommodari sic ⁊ al's vbi verba omnino repugnant:quia verba conditionis deficiunt:tamen substitutioni locus est in.l.heredes mei.§.cum ita.ff.ad trebel. nam constat ꝙ conditio si omnes decesserint sine liberis vꝫ si omnes seu si vterqꝫ decesserint impuberes relata ad plures nullo pacto verificantur si vnus tantum ex eis decedit sine liberis vꝫ impubes.⁊ tñ ex verisĩli mẽte admittitur sepe substitutus vt est expressum in.d.§.cuʒ ita prout omnes tenent ibi.⁊ in.l.penulti.C.de impu.⁊ multa similia pro hac parte possent adduci.tamen breuitatis causa obmitto ⁊c. Dicamus itaqꝫ ꝙ si dictus testator cẽsetur substituisse quo ad verba ipsi Mariane:ideo ei verisimiliter substituit

⁊ nõ Matthiole quia cogitauit Mariane substitutionem sortiri effectũ hoc est ipsam substitutionẽ ea viua purificari aliter verisilr ꝓuisurus si hũc casum cogitasset ideo ad hũc casum substõnes iste trahant prout in similibus casibus su pra deductis accedat etiã tex.in.l.tale pactũ.§.fi.ff.de pa.cũ ibi notatis ⁊ siquis more ebraico velle tenaciter verbis inherere ꝓfecto ⁊ rigor verboꝝ hanc interpretationez suadet potiusq̃ interpretationẽ ɔ̃triam:nam pondero ꝙ dictũ legatum de centũ decemnouem flore.⁊ dicta vltima substitutio nõ est quo ad rigorẽ verboꝝ simpliciter facta sub cõditione si dicta Mariana non habitabit ⁊c.nam inter conditionez que qualificat dispositionẽ ⁊ ipsaz dispõnem nõ bene cadit coniunctio aliqua seu dictio aliqua que sit coniunctio prout nec cadit coniunctio inter subiectum ⁊ qualitatez ſm rectã locutionẽ ⁊ regulas grãmaticales:naz volens loqui de ticio albo nõ est congrua locutio dicere ticius ⁊ albus seu ticius. item albus sic facit sed dicere ticius albus coniunctio.n.de sui nã ponit inter diuersa vt no.i rubrica de iure.⁊ fac.ign.

d ¶ Sed subiectũ.⁊ qualitas nõ diuersa.sed est vnicum ens qualificatum dictio.item est cõiunctio vt est notum.⁊ dicit Bal.in.l.fi.C.de indi.vid.circa finẽ.⁊ habet per bar.in.l.in repetendis de leg.iij.vt ergo dictio cõiunctiua.⁊ repetitiua item stet in sui virtute cũ adiungat dispositioni vel coniungere vnã dispositionẽ cum alia:ideo:vt verificet in sui propria natura ⁊ virtute sit sensus q̃ si Matthiola nõ habitabit testator substituit Marianã:itẽ reliquit ⁊c.itẽ ⁊ si Mariana nõ habitabit reliq̃t ⁊c.⁊ sic ille orationes dispositiue quibus applicat cõiunctio.item nõ referat solũ ad proximã conditionem.s.si Mariana non habitabit:sed ẽt ad remotã si Matthiola nõ habitabit.⁊ sic cõiunctio coniungit substitutionem factã de Mariana ⁊ substitutionẽ factam vltimo loco quo ad quid particularẽ vz de.cxix.flore.⁊ quo ad residuum vniuersalẽ.⁊ si dicat nõ est verisimile ꝙ voluerit cõiungere ⁊ equiparare extraneos vltimo inuitatos vna cum Mariana filia testatoris rñdetur ꝙ nõ incõueniret ꝓpter dictã verisimilitudinẽ intelligere esse inuitatos ordine successiuo ꝑut al's in.l.cũ pater.§.a te peto.ff.de leg.ij.⁊ in.l.heredes mei.§.peto de te.ff.ad trebel.⁊ habet in.l.gallus.§.quidaz recte de libe.⁊ posthu.⁊ lz sint alij termini:tñ in illis terminis non ex alio alterat natura cõiunctionis nisi vt deseruiat verisimili menti disponẽtis ita ⁊ simili rõne interpretemur hoc casu vt deseruiat menti testatoris si cui videret eam fuisse mentẽ testatoris ꝙ Mariana preferreret vltimo honoratis:nõ tñ esset absonuz ꝙ simul censerent inuitati ⁊ facerent inuicẽ partes per concursum iuxta ea que habent in.l.vnica.§.finaũt a deficiẽtis.C.de cadu.tol.⁊ in.l.cõiunctim ⁊ in.l.re cõiuncti de leg.iij.insuper nec etiã est verisimile ꝙ si Matthiola nõ habitaret ipsa vel eius heredes cõsequerentur dicta bona testatoris q̃r Mariana predecesserit.

e ¶ Et pia loca excluderent aut itaq̃ volum⁹ deseruire mẽti ⁊ vltime substitutioni locus est aut volumus deseruire rigori verboꝝ ⁊ idẽtidẽ per ꝑdicta facit q̃r in ambiguis ãplectẽda est interpretatio facit ꝓ pia cã ar.l.q̃ ꝑsone in fi.de relig.⁊ sump.fu.⁊.l.in ambiguis ꝓ dote de reg.iur.iũcta.l.cũ his §.mulier.ff.de cõdi.inde.nec supradicte interpretationi obstat si dicat vltima dispõ cẽset facta sub duab⁹ cõditionib⁹ si ad ꝓximã ⁊ remotã cõditionez referat ⁊ dicte cõditiões sunt copulatiue cõcepte nõ alternatiue.⁊ ideo req̃rit cõcursus vtriusq̃ per.l.si heredi plures de cõdi.insti.⁊.l.generaliter.C.e.ti.q̃r rñdet ꝙ ex verisili mente testatoris sepe vna cõiunctio ponit ꝓ alia.⁊ sic copulatiue ꝓ disiũctiua ⁊ ex̃.d.l.generaliter in ꝑn.⁊.l.lucius de heredi.insti.⁊.l.fi.C.de v̄.sig.⁊ al's fit ɔ̃sideratio ꝙ referant singula singulis.⁊ sic plura copulant seu coniungunt vt singula singulis referant vt cũ dicimus lego ticiũ ⁊ semproniũ si ticius ⁊ semproni⁹ mei erũt.l.falsa.§.fi.de ɔ̃di.⁊ demõ.⁊.l.lucius.§.gayo.ff.ad trebe.⁊ maxime h̃ est in cõditionib⁹ negatiuis q̃r pñt itelligi si neutrũ fiat vel si nõ fiat vtrũq̃ si.n.ticius iuit romã.⁊ sempronius nõ iuit verũ est ꝙ nõ iuit vterq̃.⁊ tñ falsum est ꝙ neuter iuit:lz.n.dicte orationes vterq̃ iuit ⁊ neuter iuit videant inter se ɔ̃trie:tñ põt eẽ vtraq̃ falsa ꝑut i fi.l.i dicit iuriscõsultus in.l.si is q.cc.§.vtrũ.ff.de reb⁹ du.⁊ ideo qñ dispõ cõcipit sub duab⁹ cõditiõibus negatiue cõceptis puta si Matthiola ⁊ Mariana nõ habitabũt est dubiũ an dẽat vtraq̃ negatiue verificari an sufficiat alterã non habitasse ⁊ in simili glo.in cle.in plerisq̃ de elec.in illa conditione si clero careat ⁊ subditis xp̃ianis arguit ꝓ ⁊ cõtra vtrum verificetur si altero caret.⁊ dicit ꝙ indigeret decisiõe cesarea ⁊ dñi Ant.⁊ Jmo.in.d.cle.in plerisq̃ dicunt ꝙ qñ dictio negatiue ponunt in cõditione requirit ꝙ negatiua i vtroq̃ purificet vt dispõ purificet qñ dispositio ẽ odiosa aliud ergo sentiũt qñ fauorabilis ꝑut i ɔ̃tingit i terminis nr̃is ⁊ vr̃r velle do.Ant.pau.de leaza.⁊ imo.ibi ꝙ ista ɔ̃ditio si nõ hz clerũz ⁊ populũ ꝓprie v̄ificet si alteꝝ tñ hẽat q̃r verũ est nõ habere vtrunq̃:lz secus dicãt in illa oꝛone si careat populo ⁊ clero que est affirmatiua ꝑuatiua:lz gl.predicta eq̃paret ⁊ nõ bñ ſm eos sed nõ refert quo ad terminos nr̃os cũ nõ simus in oꝛone affirmatiua importãte carẽtiaz sed in meris negatiuis dicit etiã Zaba.in.d.cle.in plerisq̃.ꝙ si copulatiua apponat inter oꝛones facit ꝑpositionẽ duplicẽ allegat.c.ij.de rescriptis.vbi loquit i rescripto emanato si cõstiterit de periurio esse cõuictũ ⁊ ꝑpetuo illi renũciasse ꝑbẽde ꝙ rescriptũ militat si alteꝝ purificat q̃ theorica Zecha.cõfert ad terminos nostros.⁊ ẽt ille tex.lz nõ ꝓcedat ita indistincte maxime i oꝛone affirmatiua:al'r.n.cõsiderat imo.in.l.hr̃des mei.§.cũ ita ad tre.vult.n.ꝙ qñ de nõ copulato extremo req̃rit ꝙ i vtroq̃ verificet oꝛo negatiua puta si ticius hr̃s nõ erit.⁊ si seius hr̃s nõ erit sec⁹ dicẽs si de copulato extremo puta si tici⁹ ⁊ seius hr̃des nõ erũt ⁊ legẽdo ⁊ ɔ̃sulẽdo semꝑ ita visuz fuit.

f ¶ Nõ ob.ꝙ dicebat i cõditionib⁹ implẽdis:lz nõ duret factũ.ꝑ.l.d.siq̃s hr̃dẽ q̃r supra deductũ est ꝙ hoc casu mẽs testatoris suadet ɔ̃triũz ⁊ ista ẽ via brocardica vtrũ sit sufficiat semel factũ si non durat factũ circa ꝙ Petrus ⁊ Cy.in.d.l.siq̃s heredẽ dicũt ꝙ in actu q̃ momento perficit sufficit semel factũ:lz nõ duret factuz secus si requirit actus successiuus.⁊ iõ vr̃r decidere ꝙ doctores q̃ iurãt legere ad triẽniũ si habebũt hospitiuz cũ taxat pẽsione poterũt in scđo anno sine periurio nõ legere si in secũdo anno nõ habebũt hospitiũ:lz in primo anno habuerint ⁊ cũ eis trãseunt ibi Bal.⁊ Raph.facit ẽt ꝙ dixerat.idem Bal.in eadẽ.l.siq̃s hr̃des in prin.item facit.l.inter castellianũ de arbi.Ang.ẽt ibi distinguit ꝙ aut id qđ versat in cõditione hz cãm permanẽtez ⁊ successiuã.⁊ tunc nõ sufficit semel factũ si non durat factum aut nõ hz cãm sui nã successiuã permanẽtem.⁊ tũc si expeditur momẽto respectu totalis implemẽti sufficit semel factuz lz nõ duret factũ.si vero cõditio nõ implet plenarie momẽto respectu totalis effectus.⁊ tũc nõ sufficit cõditionẽ impletã si nõ durat impleta.d.l.inter castellianũ.⁊ iõ dãnatus facere pacez si eã facit ⁊ nõ seruat nõ sufficit q̃r pax dz habere cãm permanẽtẽ ſm eundẽ Ang.⁊ ideo veneti q̃n in pace ꝑ eos inita cuz ianuẽsibus ꝓmiserunt destruere muros castri tenedon ⁊ pro implemẽto destruxerunt ⁊ postea refecerũt non seruauerũt promissa nec licite refecerũt ꝑut voluit Cy.in.l.seruis.C.de penis ſm eundẽ Ang.in.d.l.siq̃s heredem de quo etiã in.l.fideiussor.§.meminisse de lega.j.in.l.sed ⁊ si possessori in prin.de iureiu.⁊ in.l.ꝑmisceri.ff.de acq.pos.⁊ in.l.in substitutione de vulg.⁊ pupil.⁊ in.l.in numerationibus.§.fi.de sol.in casu autẽ nostro habitatio hz causam successiuam ⁊ momẽtanea habitatio nõ ꝓducit effectũ quẽ cõsiderauit testator de quo supra:ideo nõ v̄r ꝙ sufficiat semel habitasse si habitatio nõ durauit.Preterea dato ꝙ illa cõditio si habitabit verificata fuisset ꝑ illã primã habitationez ⁊ propterea potuerit succedere ipsa Matthiola ex substõne de ea facta Rosate tñ verificat illa cõditio si non habitabit apposita substõni eidẽ Matthiole facte:nã in fine nõ habitabit dictã domuz:ideo oꝛo affirmatiua respectu primi tp̃is purificat ⁊ oratio negatiua respectu vltimi tp̃is dicitur purificatur.⁊ ſm hoc per habitationẽ purificata fuerit prima substitutio qua fuit honorata dicta Matthiola ⁊ ꝑ nõ habitationem purificata sit substitutio qua dicta Matthiola fuit onerata.⁊ istud vt puto fuit magis de mente testatoris:lz possz attẽtari q̃ cõditio prime substitutionis nõ fuerit purificata per ea que supra premissa sunt nõ tñ multũ interest si dicta Matthiola fuit heres dicte Rosate al's posset plurimũ interesse ꝓpter fructus perceptos per dictã Matthiolã de dictis bonis:nec obstat ꝙ tenebat seq̃ virũ q̃r poterat secũdo nubendo adijcere eam cõditionẽ ad quã seruandã tenebat vel saltẽ nõ releuat q̃r nõ apparet ꝙ maritus noluerit inhabitare dictã domũ testatoris:attento maxime ꝙ presupponit ꝙ dum eã accepit accessit ad habitãdũ dictã domũ ⁊ ꝙ per aliqua tp̃a eã inhabitauit:ideo non apparet ꝙ.d.Matthiola fuerit impedita habitare i dicta domo:illa aũt allegatio filioꝛuz primi matrimonij ꝙ satis est eis ꝙ habitauit in vita eoꝝ patris est derisoria:quia non fundata ratione vel iure nec ẽt facit ad rem vtrũ Rosata decesserit in vita testatoris vel postea.nã respectu illius casus verificat substitutio vulgaris

vulgaris ⁊ omnes concludunt ꝙ substõ cõpendiosa facta
per verba si decesserit qñcunq vel si decesserit sine liberis
comprehendit vulgarem expressam verbis generalibus po
tissime quia verificantur verba si decessit in vita testatoris
quo casu non potest esse locus alteri substitutioni nisi vul-
gari voluit bart.in cõsilio incipiente Herculanus instituit
heredes in ordine mihi.clxiiij.⁊ habetur in.l. precibus. C.
de impub.⁊ in.l.centurio.ff.e.tit.⁊ in.c. raynutius de testa.
⁊ vis verbo⁊ artat.remanet ergo firma conclusio ꝙ in di-
ctis.cix.flore.⁊ in residuo hereditatis succedant dicte ecclie
⁊ dicti Cõsortus Gẽtilis ⁊ Marinus ⁊ Petrus ⁊ Mat-
thias detractis quartis quatenus detrahende veniant.

¶ Sentẽtia lata super possessorio:lz in libello cõtineatur
petitorium an possit substentari si fuerit articulatuz. ⁊ pro-
batum super possessorio.

¶ Consilium. viij.

In nomine domini nostri Iesu
xpi. ¶ In hac consultatiõe viso dicto libello
seu q̃li q̃li petitiõe put i pncipio ipsius õdu
cit solũ a me querit vtrũ possit censeri inten-
tatũ possessoriũ qr verba libelli ẽt ad posses-
soriũ adaptentur:adeo ꝙ sñia lata sup possessorio tenuerit
necne:nã si libellus ⁊ eius v̓ba nõ põt trahi ad possessoriũ
sñia lata sup possessorio esset fundatus nulla cũ in q̃libet cã
sñia dz ferri iuxta petitionẽ nedũ in causis ordinariis.c.q̃-
liter ⁊ q̃n el grande de accu.⁊.c.lz eli.de symo.⁊ in.l.vt fun-
dus cõi diui. Sz ẽt i cãis summariis talib⁹ ꝙ nõ regrant
solẽnitates iudiciarie nihilomin⁹ sñia ferri dz iuxta formaz
petitiõis vt ẽ expssuz i cle.sepe de v̓. sig. Deficiẽte aũt peti
tiõe sup qua sñia fert deficit fundamẽtũ.⁊ tãq diruptõ fun
damẽto ipa sñia ruit ar.j.q.j.cũ paulus ⁊ de p̃sbytero not
har.c.veniẽs iõ nõ p̃cedẽte libello vl̓ petitiõe vel p̃cedẽte
inepto respectu ei⁹ sup quo sñia fert sñia ipa est nulla put
no.gl.insti.de ob.ti.generali in v̓bo hr̃dẽ in fi.⁊.c.cũ dile-
cti ⁊ ꝙ ibi p doc.extra de emp.⁊ vẽdi.⁊ defectus libelli cẽse
tur inesse ẽt in sñia qr illa hz necessariã relationez ad libel-
lum prout dici t bart.in.l.j.C.de erro.cal.⁊ in.l.j.ff.de sñiis
que sine appell.rescin. Et profecto videt ꝙ dictus libellus
seu qualis qualis petitio nõ potuerit trahi ad possessoriuz.
Nam constat ꝙ nõ agitur de possessorio retinẽde qr actor
non narrat se possidere neq se turbari in sua pos. Sed po-
tius verba petitionis suadente eum non possidere non in-
sisto super hoc prout nec per partem instatur. Sed solum
videtur instare super possessorio recuperande. Nam de pos
sessorio adipiscende quorum bonorum vel quorum legato-
ruz vel.l.edicto constat non agi:quia materia ⁊ verba libel
li nullatenus adactantur.

a ¶ Sed in possessorio recuperande ꝙ cõpetit spoliatõ re-
quiritur ꝙ intentetur spoliatio ⁊ priuatio possessiõis facta
a reo cõuẽto vel ab alio eius mandato.cũ.c.ad sedem de re
sti.spo.vel ꝙ sit successor.c. sepe eo.titu. Licet nonnulli te-
neãt ꝙ generaliter competat remedium cañ. reintegranda
iij.q.j.⁊.l.si coloni de agri.⁊ censi.lib.xj. Non refert:quia ẽt
in illis remediis requiritur spoliatio ⁊ si competit in casu
isto possessorium recuperande competit directum interdi-
ctum vnde vi. Nam petitio est porrecta contra tramesa-
tum qui p se dicitur occupasse.⁊ successiue spoliasse. Spo-
liatio autem presupponit possessionem tẽpore spoliationis.
Ideo qui intentat interdictum vnde vi. ⁊ sic possessorium
recuperande dz deducere ꝙ tpe quo asserit se spoliatũ ipse
possidebat vt est expressum in.l.j.§. interdictum autem. ff.
de vi ⁊ vi arma. Et merito qr spoliatio.⁊ sic priua.presup-
ponit habitum.⁊ sic possessionem.l.non potest videri desi-
nere de reg.iur.⁊.l.decem de ver.obli.cum similibus. Sed
in dicta petitione non dr̓ ꝙ dictus agens possidere tempo
re quo reus dr̓ occupasse. Sed dr̓ ꝙ dicta domus ante oc-
cupationẽ factam per dictum tramesatum reũ conuentum
fuit tenta ⁊ possessa p vniuersitatem.⁊ hoies dicte schole.
Nec dr̓ ꝙ dicti hoies fuerint spoliati immo innuitur ꝙ tpe
occupationis non possidebat exquo dicit ante.nam qui de
vno tpe ponit de alio vr̓ negare arg.c.nonne d̓ presump. ⁊
l.cũ pror.de iudi.cuz similibus. Nec huic medio vr̓ obstare si
dicatur qui semel possedit presumit cõtinuasse possessionẽ
vt habetur in.l.siue possidetis.C.d̓ proba.per doc. maxime
do.Ant.in.d.c.cum ad sedẽ de resti.spoli.⁊ sufficit ꝙ libel-
lus concludat presumptiue.l.omnes.§.lucius.ff.de his que
in frau.credi.q ad hoc allegat put dicit ibi Ang.idẽ Bar.
ibi.⁊ in.l.j.in prin.vltima col.ff.de edẽ.Bal.in.l.edita.xvij.
col.C.eo.tit. Quia rñderi põt. Quod verũ est qñ p̃sumptio
allegat vel nõ cõsistit in facto libellãtis. Si aũt concernit
factũ ppriũ non vr̓ ꝙ presumptio cõsideret si nõ allegat.l.
si adulteriũ cũ incestu.§.idẽ pollioni.ff.de adul.⁊ per barte
ibi.⁊ in.l.cuz quid.ff.si cer.pe. Et ideo cũ nõ alleget ꝙ pre-
sumit possedisse tẽpore occupatiõis. Nec ꝙ tpe occupatio
nis per illum tramesatũ possederit nõ vr̓ ꝙ dicta p̃sumptio
releuet. Ideo nõ vr̓ ꝙ ex narratis possit elici dictũ possesso
rium recuperande. Sed dicta allegatio ꝙ tãto tpe possede
rat vr̓ adducta ad ostẽdendũ dñium ꝙ p cã petitionis de-
ducitur. Et maxime qr conclusio ad petitoriũ adecteт cũ pe
tat declarari dominium vel quasi dicte domus ad actorem
spectare.⁊ lz subdatur successiue ad restituendũ ⁊c.non p-
pterea vident dicta v̓ba cõuenire possessorio cũ restitutio
rei venit in petitorio.l.q restituere.⁊.l.ex diuerso de rei vẽ.
possessorio venit resti.possessionis vt p spe.in titu.de rest.
spo.§.j.versi.⁊ no. Et innuunt illa verba.⁊ successiue quasi
innuant ꝙ illa cõdẽnatio ad restituendũ succedat ⁊ sequat
vigore pme sñie:qr restõ possessionis in petitorio rei ven
dicatiõis publiciane vel petitione hereditatis non venire
principalr nec iure actionis sed officio iudicis mercẽnario
de seruiẽti dictis actiõibus vt habetur in.d.l.qui restituere
⁊.d.l.ex diuerso.⁊ in.l.j.in prin.ff.de eden.⁊ in.l.iiij. ⁊.l.re-
gulariter de pe.hered. Et sic ex narratis. ⁊ conclusione vr̓
deductum petitoriũ.⁊ nõ possessoriuz. Nec ẽt vr̓ refragari
clausula solita apponi in calce libellorum petens ius.⁊ iusti
ciã ministrari in predictis ⁊ circa predicta que apparent ap
posita in ista petitione per quã clausulam solẽt libelli iuua
re ⁊ ampliari vt per Inno.⁊ doc.in.c.cum dilectus de ord.
cogni.de qua clausula etiam per bal.in.l.edita.C.de edẽ.in
l.nec qcq.§.vbi decretũ de offi.proconsu.in.l.si ex multis.
C.de annali.exce.⁊ per.d.Ant.in.c.j.de iudi. Quia rñderi
posse vr̓ ꝙ dicta clausula vr̓ deducere qcquid ex facto ppo
sito.⁊ sic ex narratis deduci põt nõ aũt iuuat libellum. In
eo ꝙ ex narratis non deducit prout dicit.d.Anto. in.d.c.j.
⁊ satis deprehenditur ex verbis doc.in. d.c.cum dilectus.
Et probatur viua ratiõe. Nõ reperitur ius aliquod quod
virtutem iuuandi libellos attribuat dicte clausule. Sed do
cto.magistraliter capiunt eam doctrinam ex vi verborum:
quia si ex narratis sumitur ius ⁊ iusticiaz esse ex parte acto
ris petit illa sibi ministrari. Si dico rez esse meam ⁊ te pos
sidere ius ⁊ iusticia dictat ꝙ declarari debet per iudicẽ esse
meam ⁊ mihi restitui.

b ¶ Unde petendo iusticiam mihi ministrari peto virtualr
illud idem iuncta ea theorica ꝙ quis vr̓ in dubio deducere
omne ius suum.l.solemus.ff.de iudi.c.cum ecclesia sutrina
de causa pos.⁊ proprie. Et licet pro ista cl̓a allegetur.d. c.cũ
dilectus. Tamen non dicitur ibi. Quod dicte clausule. vir-
tus aliqua attribuat. Ubi itaq ex verbis nõ concludit ius
⁊ iusticiã esse p pte agentis dicta cl̓a nõ operat per p̃dicta.
Sz in casu nr̃o vr̓ ꝙ nõ ea narrentur ex qbus ius ⁊ iusticia
appareat p pte agentis ꝙ tanq spoliato dẽat eidẽ posses-
sio restitui merito dicta cl̓a nihil operet. Tñ his nõ obstan
tibus ɔtrũ puto d̓ iure rñdẽdũ. Nã lz ppria ⁊ specifica for
ma libellandi in interdicto vnde vi.⁊ sic in interdicto recu
perãde sit deducere possessionem tpe quo alius occupauit
⁊ spoliationẽ.⁊ cõcludere ad restõnẽ possessiõis qr posses-
sio requirit ꝙ esset tũc tpis qñ vim passus fuit apud agen
tẽ qui p̃tendit se spoliatum per.d.l.j.§.interdictũ aũt hoc
⁊.§.eũ qui.⁊.§.rectissime de vi ⁊ vi arma.⁊.c. consultationi
bus de officio dele.⁊ in.c.olim causa de resti.spo.

c ¶ Tñ qr libellus interpretat pro libellante.l.si qs intentio-
ne ambigua.ff.de iudiciis.⁊ licet verba omnino non necessi-
tent ex mente libellantis qui censetur voluisse vducere om
ne ius suuz iuxta.d.l.solemus de iudi.⁊.c.cũ ecclesia sutri-
na de cã pos.⁊ proprietatis. Sustentat libellus prout pbat
ex tex.⁊ dictis doc.in.d.c.cum ad sedem de resti.spoli. ⁊ in
d.c.cum ecclesia sutrina. Nam in.d.c.cum ad sedem in libel
lo procurator hospitalis postulauit illa.s.de quibus premis-
serat q̃ tenebat episcopus restitui dicto hospitali non dicit
restitui possessionem ⁊ licet dicat.

d ¶ Cum possessionibus ⁊ pertinentiis suis verbis illud
possessionibus significat fundos ⁊ predia que spectabant
ad ecclesiam que principaliter petebatur vt alias inter-
dum de verbo.significa.⁊ nota in.l. questio eod.titu.⁊ subo
dit asserens de iure ad hospitale spectare.⁊ ea diutiũs pos-

sedisse. Et non se astrinxit ad tpa detentationis. Et tñ ille
libellus fuit admissus sup interdicto vñ vi. Nã p illa vba vi
dent ibi intẽtata petitoriũ ⁊ possessoriũ iste ẽ tex. ibi s3 vnã
lec. Ex qua ibi no. q substẽtat libellus l3 idigeat aliqualiter
supplectiõe dũmõ possit colligi ex mẽte libellãtis mens aũt
libellãtis satis deprebẽdi põt in casu isto exquo deduxit q
possedit tanto tpe. ⁊ q reus occupauit indebite ⁊ iniuste. ⁊
multa verba sup bac parte ptulit que potius respiciũt pos
sessoriũ q̃ petitoriũ l3 ẽt respectu petitorij nõ sint inepta s3
aliqualr circũferẽtia. Et silr i. d. c. cũ ad sedẽ. Illa verba ⁊ ea
diutius possedisset potuissent ad petitoriũ adaptari. ⁊ tanto
fortius: q ibi simplr narrauit libellãs q eps reus cõuẽtus
tenebat illa que petebant. Nec qualificat alr illã detentionẽ
prout bic q dicit q occupauit ⁊ detinuit ⁊ possedit indebi
te ⁊ iniuste. Et sic vba buius libelli magis innuũt possesso
riũ q̃ illa verba cũ ista deducũt in iusticiã possessiõis rei cõ
uenti. ⁊ illa secus. Itẽ in. c. cũ eccl'a sutrina de cã possessiõis.
⁊ ppric. p parte actoris petebat electionẽ infirmari q soli
ti fuerãt in electiõibus interesse. ⁊ illa eis renitẽtibus ⁊ ex
clusis fuerat celebrata. Et tñ iste libellus interpetrat vt cen
seat deductu3 oẽ ius libellãtis vt ibi exprimit ppe fi. Ideo
sententiat diffinitiue super possessorio q restituunt actores
in pstina quasi possessiõe. ⁊ i petitorio fert diffinitiua ꝯ acto
res. Et tñ nõ deducit ibi possessio tpe electiõis vel possessiõe
cuius agebat. Et vtraq3 snia v3 ibi ⁊ ꝯiter lata censet iuxta
formã petitiõis p. d. c. qualr ⁊ qñ. d. c. l3 eli cũ similibus. Et
l3 videat ꝯriu3 summi ex dictis Bar. in. d. l. cũ quid. Tñ vĩ
posse dici q l3 ppter boc q nõ necessario libellus cõcludit
nisi presumptiue potuiss3 repelli si p parte actoris instaret.
Tñ si procedit libellus t3 ⁊ interpetrat deductum omne
ius actori competens per dicta iura. Vel dicamus.

e ¶ Quod de iure cañ. pcedant dicta iura cum ius cañ. non
ita inberet rigorositati prout ius ciuile. c. dilecti de iudici. ⁊
qñcunq3 teneamus babemus intentũ. Cum simus in terris
eccle. in quibus d3 seruari ius cañ. vt per doc. in. c. v. de no.
ope. nun. ⁊ per glo. in. c. ij. de arbi. lib. vj. ⁊ in. c. q̃. de re. iur.
eo. li. per Bart. ⁊ Bal. in. l. priuilegia. C. de sac. san. eccle. Et
saltem b abiq3 du. procederent si essemus in casu quo non
requireret libellus sed qualis qualis petitio prout forte cõ
tingit in casu isto vt innuitur ex verbis petitionis. Nam tũc
non requiritur actitudo libelli vt babetur in. d. cle. sequen.
Insuper est aduertendũ. Qd l3 occupans rẽ vacuã boc est
quã alius nõ possidet tpe quo dimiserat non teneat interdi
cto vñ vi. Nec possessorio recuperãde. ⁊ sic interdicto vnde
vi vt. d. §. interdictũ aũt boc. ⁊. d. §. eu3 qui. ⁊. d. c. cõsultatio
nibus ⁊ per ea que supra in ꝯriu3 deducta sunt. Tñ si alius
prius possideret. Licet tpe quo reus occupauit non possi
deret cõpetit remediũ possessoriũ. l. inuasor. ⁊. l. cũ querebat
C. vñ vi. l. inuasor dicit Bar. cõpetit qñ alius bonafide oc
cupauit non qñ dolose. ⁊ sic malafide. ⁊ super istis possesso
rijs que dant ꝯ eum qui ppria auctoritate occupat rem va
cuam quã. s. dñs nõ possidet ponit libellor formã Spe. in
ti. de resti. spo. §. j. ver. Itẽ septimũ ⁊ ver. octauũ. Licet qda3
aliter intelligãt. d. l. inuasor. Sed nõ refert q exquo allegat
q inuasit seu occupauit malafide. ⁊ sic p dolũ sumus in ter
minis in. d. l. cũ querebat super cuius legis remedio nõ est
necesse q tpe occupationis possideret imo dat qñ occupat
rem ab alio non possessam. Ideo non fuit necesse in libello
ponere q ipsa vniuersitas tpe occupationis facte per dictũ
reum conuentũ possideret. Sed exquo deduxit q ipsa vni
uersitas seu collegium ante possiderat ⁊ dictus conuentus
occupauit postea infertur q agenti competit possessorium
vt restituatur dicta possessio. Si quidem possidebat tpe oc
cupationis adeo q spoliato competeret pprium remediu3
recuperande. ⁊ sic interdictũ vnde vi. Sinaũt tunc nõ pos
sidebat q ceciderat a possessione. ⁊ tunc cõpetit similiter
remediũ possessorium quasi recuperande vigore. d. l. cũ que
rebatur. Et cũ in oẽm euentu3 iusticia dictet q sit relapsan
da possessio occupata dicto collegio actori. Procepit libel
lus. Facit qd not. per glo. ⁊ doc. in. l. cogi. C. de peti. beredi.
vbi sufficit assertio equiuoca si in omnẽ casum concludit ad
finem de quo agitur. Et ideo forte ex boc capite substentet
in possessorio libellus in. d. c. cu3 ad sedem. ⁊ libellus in. d. c.
cum ecclesia sutrina in quibus nõ deducit in libello de pos
sessione tpe actus gesti per aduersarium qui. s. actus impu
gnatur in libello. Et bac etia3 via. Potest limitari ⁊ euitari
q dicit Bar. in. d. l. cũ quid. Et exquo adijcitur illa clausula
petens super predictis ius ⁊ iusticiam ministrari. Et ius si
iusticia dictat q siue tpe occupationis dictum collegiũ pos
sideret siue nõ possideret siue probaret dñiũ siue nõ pba
ret. Petendo ita generaliter sibi ministrare iusticiã oi me
liori mõ quo fieri põt libellus cõcludit necessario in reme
dio possessorio cõpetente siue vnũ siue alterũ cõpeteret cũ
nõ se astringat ipse libellãs ad vnũ vel ad aliũ modũ q me
lior eẽt ⁊ p ꝯsis. Ex vi verbor deductũ cẽset remediũ cõpe
tẽs. Et q cõpetat declarat ex deductis postea i pcessu. put
summit ex dictis Inn. Jo. cal. ⁊. d. Ant. d. c. cũ dilect⁹ ⁊ bal.
ibi. Nã dicit Bal. in. d. c. cum dilectus q dicta cl'a operat q
libellus postea substentat ex pbationibus factis in pcessu.

f ¶ Et licet qñ ex narratis possunt elici plura remedia posset
reus obijcere de libelli generalitate ⁊ astringere actorem ad
declarandũ ⁊ al's reijceret libellus put voluit Bal. in. l. edi
ta. de edẽ. in materia cumulationis. Tñ si nõ facit sibi impu
tet. Nã libellus generalis de se nõ est nullus. l. fi. C. de anna.
excep. Et si forte opposuit ita vt assolet de generalitate li
belli. Tñ exceptio fuit repulsa vel expresse vel tacite per pro
cessum adultera per ea que babentur in. c. ex parte. B. de
appel. in. l. ij. §. si dubitetur de iudi. in. c. insinuante de offi.
delega. ⁊ in cle. cũ a repulsione de appel. Que interlocuto
ria prout ⁊ cetere interlocutorie si non appellatur transit in
rem iudicatam quo ad partes. c. cum dilecti de ele. ⁊ not. in
l. q iuxta de re iudi. ⁊ in. d. cle. cum a repulsione.

g ¶ Nec appellatio a diffinitiua trabit ad interlocutorias la
tas ante lit. contesta. vt est tex. notabilis in. l. ita demũ. C. de
procu. Et ex bis resultat q dictus libellus cõcludit in pos
sessorio. Et debuit optinere libellans si pbauit dictu3 colle
giu3 possedisse ante dictã occupationẽ facta3 per reũ. Dato
q nõ pbasset dñium vel quasi. Quod put arbitror nõ fuit
probatũ. Nam si fuisset pbatum dñium vel quasi sniaret p
parte actoris super petitorio ⁊ cessasset buiusmodi cõtrouer
sia. Et si dicat remedium. d. l. cõquerebat militat qñ occupa
tur res aliena vt probãt verba illius legis. ⁊ dicunt ibi bar.
⁊ Bal. Ergo d3 probari q esset ipsius agentis que proba
tio boc casu cessat scdm q premisi ergo. Actor super reme
dio illius legis d3 succumbere. Respondetur q l3 veru3 sit
q detur illud remediu3 quando occupatur res aliena. ⁊ pro
pterea dicit ibi Bar. q non competit si occupatur res bere
ditatis iacentis: q non est vere aliena.

b ¶ Tamẽ dñium presumit fuisse apud eum q possederat. ⁊
sufficit ista presumptio sm eum. Et idem in effectu vult ibi
Bal. quatenus. In casus positione dicit q non audens in
tentare rei vendicationẽ q difficile esset probare dñium in
tentat possessoriũ. Nã ex boc aperte demonstrat q ipse pre
supponit q nõ sit necesse pbare dñiu3 intentanti remediũ
illius legis ⁊ Rapba. fulg. etiã ibi expresse dicit. Qd nõ sit
necessaria pbatio dñij dum intentat remediũ. d. l. cum que
rebat. Qd ⁊ vĩ sentire glo. ibi quatenus querit si ego possi
debam rem meam. ⁊ amisi possessionẽ ⁊ tu occupasti. ⁊ po
stea amisisti ⁊ alius occupauit. Et concurrimus. An prefe
ratur secundus an primus. ⁊ presupponere vĩ q vtriq3 cõ
peteret nisi impedirent se per concursum ⁊ vult glo. q resti
tuat secundo ⁊ Bar. dicit esse verum si non simul venissent
⁊ tamen si secundus baberet necesse probare dñium succũ
beret: q nõ posset pbare dñium rei nõ sue ⁊ l3 bar. premi
serit in alia questione glo. sentire q intentãs remediũ illius
legis babeat necesse dñium probare. Tamen immo glo. illa
etiam ibi presupponit pro claro q non sit opus actori pro
bare dñium. Nam dicit q si occupat quis rem sua3 que fue
rat ab alio possessa succumbit nisi incontinenti probet suu3
dñium. ⁊ sic onus probandi dñium vult incumbere reo cõ
uento nõ actori ⁊ insuper q illud probet in continenti. Ex
bis itaq3 concludit q dictus libellus põt adaptari ad posses
sorium recuperande seu quasi recuperande. Et ideo snia su
per possessorio lata tenuit ⁊ ferẽda est si nõ est lata actore in
stante vt super eo ferat. Non obstãtibus adductis incõtra
rium que re vera non obstant. Non. n. obstat q dicebatur q
verba libelli non concludunt q in possessoriu3 recuperãde
⁊ q dicta clausula petens sibi ius ⁊ iusticiam ministrari nõ
operat nisi circa remedium q ex narratis elici põt. Nam su
pra clare demonstrat q ex narratis elicitur q possessio di
cte domus d3 restitui: ideo illa clausula operatur.

i ¶ Nec ob. q dicebat q ꝯclusio libelli ꝯcludit i petitorio ⁊
in possessorio. ⁊ tota vis libelli cõsistat in pclone sm bal. in
l. oleum. §. merito. ff. de dolo. est enim terminus libelli. ⁊ in
ea libellus principaliter consistit prout dicit Inno. in. c. su
per litteris de rescrip. sm Bal. in auc. mibi que sit cum mo
nacbo. C.

nacbo.C.de epi.⁊ cle.Quia rūdetur ꝙ imo etiam specifica conclusio huius libelli potest adaptari ad possessorium cum petat cogi ad restituendū ⁊ licet subdat rem non dicat possessionē tamen substentatur qꝛ restituendo possessionem venit relaxatio ⁊ restitutio rei ⁊ probatur in.d.c.sedem.⁊ spec. in.d.ti.de resti.spo.lꝫ qñqꝫ concludat possessionem restitui: tñ in ver.scdm est officium.⁊ in versic.quartū est concludit rem restitui.Et insuper dato ꝙ specifica ⁊ specialis conclusio non adaptetur ad possessoriū tñ adaptatur generalis conclusio quā cōcernit clausula petens ius ⁊ iustitiā ministrari.Illa.n.generalis cōclusio adaptatur ad omne remedium qđ ex facto narrato elici pōt prout dicūt doc.in.d.c.cuꝫ dilectus.maxime Jo.cal.Qui dicebat se ꝓpter hoc obtinuisse de facto ꝙ si ex narratis poterat elici possessorium ⁊ petitoriū ⁊ ꝯclusum fuit in possessorio ⁊ postea ꝓbatū dñiuꝫ ⁊ forte nō in possessione debebit ferri snīa pro actore sup petitorio virtute dicte clausule generalis petēs ius ⁊ iustitiaꝫ ministri idem pari rōne si cōclusio specialis respiciat petitorium ⁊ ꝓbationes ⁊ positiones super possessorio poterit ferri snīa super possessorio facit ꝙ dicit Bald.in margarita sua sup verbo libellus vbi dicit ꝙ libellus gnālis declarari pōt per positiones postea in dubio factas qđ ⁊ volunt doc.in.d.c.cū dilectus in terminis huius generalis cl'e petens ius ⁊ iustitiam ministrari ex qua resultat generalis libellus prout de se patet ⁊ volūt etiā doc.ibi ⁊ Ange.in.d.l. fi.C.de annali excep.Et ex predictis sunt effectualr̄ sublata omnia in contrarium aducta. Laus deo.

¶Societas cōmunis mense ex quibus censeatur contracta ⁊ cuius sit effectus huiusmodi societas ⁊ an ex ea lucra veniant communicanda.

¶Consilium ix.

In nomine dñi nostri

iesu xp̄i.¶Premittēdū ē ꝙ fratres in diuisam hereditatē patris tenētes ⁊ simul habitātes ad vnā mēsaꝫ alio nō doc.cēsent ꝯtraxisse. Societatē aliquā.l.cū duob'.§.si papi.ꝯs incipit si fratres.ff.ꝓ socio.⁊.l.ex pte.§.si filiꝰ.ff.fami.her. ⁊ no.bar.i.l.tītiū ⁊ meuiū.§.altero.ff.de admi.tu. Bal. post Nico.de ma.in.l.j.C.q test.fa.po.⁊ Ang.in ꝯsi.lx.ſm ordinē in formis inci.morte dicti filij.⁊ Pe.de anch.in ꝯsil.xxx. incip.qꝛ qđ modica.⁊ in consil.ciij.incip.petrū subtiliter.⁊ Pon.in ꝯsil.incip.in casu ꝓposite cōsultationis in ordine. cccxiiij.ſm ordinē nō in formis ⁊ resultat societas cōis mēse in qua si vnus de fratribꝰ ꝑ expensis q̄ʒ alius plus exposuit q̄ʒ sibi incūberet nō repeteret.Itē premittenduꝫ est ꝙ si vnus ex pluribꝰ fratribus simul habitantibꝰ negociat̄ ⁊ alter nō.non censet̄ ꝯtra societas ꝓut ꝯcludit bar.in.d.§. altero.⁊ in.d.l.si patruus.⁊ ibi Bal. Saly. Raph.ful.Si autēꝫ ambo negociant̄ ⁊ ponūt lucrū in cōi.tūc censent̄ tacite cōtraxisse societatē.l.cohēri.cum.ll.sequen.ff.ꝓ soc.arg.l.de quibus.ff.de legibus.⁊.l.in ꝯcubinatu.⁊.l.itaqꝫ.ꝓ socio iūcta.l. nil tam naturale.de reg.iur.ꝓut post Oldra.⁊ Ricar.malū. concludit Bar.in.§.altero.⁊ in.d.l.si patruus.⁊ oēs cōcordant.ꝓut vr̄ dicere Pet.de ancha.in ꝯsi. ccciij.ſm ordinē in formis incipiēte materia de qua querit̄ in pn̄.Tamē censet̄ ꝯtra talis societas qualem sociales actus demonstrat.⁊ inferunt:⁊ ideo si differētiter oīa lucra vndecūqꝫ ex questu obuenerunt cōicent censet̄ vl'is societas lucri ⁊ questus ꝯtra. si vo cōicent lucra vnius negociationis.⁊ tunc resultat tacita limitata societas circa illā negociationē prout concludit Barto.in.d.§.altero.⁊ in.d.l.si patruus vbi. idem Saly.⁊ Rapha.ful.idem Bar.⁊ Ange.in.j.§.si quis hoc interdicto ff.de iti.actuqꝫ priua.idem Bal.in cōplemento tractatꝰ bar. prope finem.⁊ Panor.in ꝯsilio incipiente attingā breuissime in ordine.lxvj.ſm ordinem in formis:limitata eni causa limitatum ꝓducit effectū.l.cancellauerant.ff.de his q in te. delea.l.limitatis agris.ff.de acqui.re.do.actus.n.nostri non operantur vltra q̄ʒ gerātur.dicit Bar.in.d.§.altero.allegat l.fi.C.ne vxor ꝓ mari.l.tutores qui.de admi.tu.l.tutor.C.de neg.gest.facit in simili quod no.Inno.in.c.dilectus.de capellis mona.facit ēt.c.audītis.⁊.c.cum olī. de prescri.⁊.xij. q.j.manifesta.Itē premittēdū est ꝙ qñ ꝯbit̄ inter fratres vl' alios societas lucri ⁊ questus ꝯbit̄. Semp fui huius snīe ⁊ sepenumero consului ⁊ etiam legendo tenui. His longius euagatis quam instituerim deuenio ad decisionem dubiorum consultationis. Et ꝑfecto lꝫ dicti dñs Bartolo. Andreas ⁊ dona. steterint in cōi habitatione ⁊ simul vixerint. Adeo ꝙ iter eos cēseret̄ ꝯtra quedā societas forrasse cōis mēse de cuius societatis effectu supra ineuidētialibꝰ ꝑmissum ē.Et ꝯstat nō eē eius effectus vt lucra cōicent̄ vt ⁊ pꝫ ex supradictis:lꝫ ēt forte possederit cōiter bona pr̄imonialia prina forte vel mr̄na nō tñ cēsent̄ ex hoc innuisse societatē maxime cōicādoꝝ lucroꝝ. Quia tales actus ad id non tendūt ꝓut ꝑmissum ē.Et lꝫ emēdo bona cōiter forte censeant̄ in illa cōione ꝯtraxisse societatē.l.ij.ff.cōi diui.Tñ nō vltra ꝓgredit̄ qꝛ actus illi sociales alia nō respiciūt ꝑ supradicta. Itē i illis societatibꝰ quas ꝯtrxerūt noibus ꝓprijs dicti Andr.⁊ donatꝰ ⁊ eoꝝ opas exercuerūt ⁊ nihil appet imisisse de rebꝰ spectātibꝰ ad dictū .d.Bartolo.nulla ē rō quare resultare censeat̄ societas ꝯtra cū eo q in cōuētione societatis nō ē noiatus⁊ extrinseca ꝑsona nō subintelligit̄ i ꝯtractibus.l.si ita stipulatꝰ.§.grisogonus.de vb.ob. Nec tacita resultat iter ipsos fratres societas.Quia dictus do.Bartolo. nō fuit negociatus:⁊ qñ vnus negociat̄ ⁊ alter nō societas nō cēset̄ ꝯtra ꝓut.s.i euidētialibꝰ ꝑmissuꝫ ē.Et lꝫ Andre. ⁊ Donatꝰ lucra expēdiderint in emptionibꝰ ꝑdioꝝ factis etiam noie dicti dñi Bartolo.nō ex h̄ resultat ꝯiectura tacite societatis maxime ex quo nō fuit reciproca cōicatio lucroꝝ cū dictus dñs bartolo. nihil imisit maxime h̄ns aliquā ꝓportionem cū his q̄ exponebant̄ ꝑ dictos Andreā ⁊ Donatū.Et lꝫ aliqua in dictas emptiōes exposuerint. Tñ ⁊ alia retinebāt in trafficis q̄ eoꝝ noibus administrabant: vnde non oia lucra cōicabant. Et soluto facta emptionem cōmuni nomine potuit fieri citra ius ⁊ nomen societatis.s. animo repetendi.Non animo societas in eunde.

a ¶Nec aio donādi qm̄ donatio nō ꝑsumit̄.l.cū de indebito.de ꝓba.l.filiusfa.de dona.⁊.l.ꝯ iuris.§.fi. cum ibi notatis.ff.de pac.Et maxime ex qualitate ꝑsonaruꝫ. Quia layci maxime q habent vel sperāt habere liberos non solent donare sacerdotibus q nō habent spem habēdi liberos saltem legittimos.Sꝫ bene solent layci obsequi ⁊ cōplacere sacerdotibus vt saltē post mortem eoꝝ eis vel eoꝝ liberis relinquant si quid habent. Ex posita itaqꝫ per dictos Andream ⁊ Donatuꝫ pro precio predioꝝ emptoꝝ cōmuni noie etiam dñi Bartolomei debent per ipsum dñm Bartolomeū resartire pro tertia parte dictis Andree ⁊ Donato.

b ¶Tanq̄ʒ illi vtilr̄ gesserint negociū ipsiꝰ dñi Bartolo.soluēdo ꝓ ipso Bartolo.l.soluēdo.ff.de neg.ge.⁊ no.bar.in.l. si patruus cōi.v.i.ibi ꝑdia aūt empta cōia sunt cū dicto bartolo.qꝛ attēdit̄ cuius noie facta sit emptio nō ex cuiꝰ pecunia.l.si ex ea pecunia.C.de rei ven.⁊.l. ex pecunia.C.de iure do.cuꝫ si.Similr̄ pecunia ex dictis trafficis extracta posita in vltima societate ꝯtra ēt noie dicti dñi Bartolo.vel aliter appareat fuisse ipsorū Andree ⁊ Donati deberēt retrahere dicti Andre.⁊ donatꝰ.lꝫ appeat in missa ēt noie dñi barto. qꝛ silr̄ nō appet donata sꝫ potiꝰ aīo repetendi ab ipso dño Bartolo.ꝑ eos i dicta societate posita ꝑ iā dicta ⁊ q̄ hr̄tur in.l.alimenta.in fi.⁊ in.l.si pater no.C.de neg.gest.vel tanq̄ʒ eoꝝ capitale retrahēda est añ pte cū sit ō dicta societate sup lucratū.Et qñ suplucrat̄ capitale seu missa ante prē retrahitur prout tenent glo.⁊ doc.magis cōiter in.l.j.C.pro socio.

c ¶Et potest attētari quod ex quo ipsi Andreas ⁊ donatus plus imiserunt in dcā societate plus ex ea de lucris cōsq debeāt ꝑ theoricā supra adducta.Licet enim cuꝫ illo tertio societatem oēs tres ꝯtrxerint ⁊ rate sint expresse.s.qua tangere debebāt illi socio immittēti operas ⁊ industriā ꝑsone in societate ex vna pte ⁊ dictos tres fratres ex altera.Tñ quam partē vnusqsqꝫ ipsoꝝ fratrū inter se debeant ꝑcipere de illa rata lucri eis attributa.Nō ē cōuentū ⁊ si dicat̄ ex quo sunt noiati noie ꝓprio quilibet censetur pro virili ꝑ iura vulgaria. Rūderi pōt qđ forte quo ad illū tertiū quilibet censeat̄ socius ꝓ virili.Sꝫ inter eos censeat̄ societas tacite ꝯtra ſꝫ ratā capitalis qđ immittit̄ censeat̄ actuꝫ ꝙ cuilibet pro rata capitalis rata lucri attribuatur qꝛ talis est natura societatis prout supra deductū.est Licet hoc vltimū precise nō firmeꝫ hꝫ.n.dubietatis.Nec datur in presentiaꝝ otium istud accuratius inuestigādi.Alie aūt cōclusiones supra facte reputo in iure claras.Restat modo vidēre an compromissum factū inter dictos diuisores ⁊ id quod ipsi diuisores arbitrati fuerunt obstet dictis Andree ⁊ donato quominus possint ꝑdicta eis obuenientia petere.Et ꝑfecto vr̄ dicēdū ꝙ laudū seu arbitramētū latū per dictos electos.Iuuet dictū dñm bartolomeuꝫ.Nam fuit dictis arbitratoribus concesse ampla ⁊

amplissima facultas auferendi vni parti ꝛ dandi alteri parti in totū vel in pte ꝓut eis videbit ꝛ placebit ita ꝙ vī data ptās ꝛ arbitriū auferēdi totū lōge fortius ptē. nā sub plus minus ꝯtinet.l.cū furti de in litē iurando.ꝛ.l.j.§.si stip. de ver.ob. Ita ꝛ sub toto ꝯtinet quelibet ps.l.si qs.cū totū.de excep.rei iudi.l.si is qui.cc.§.vtrum.de reb.dub.l.q solidū. de le.ij. bar.in.d.§.si stip. Cy.in.l.j. in fine.C. de in.conte.

d ¶ Et ex quo specifice concessit ꝙ possit auferre totum vī standū verbis specificis dicte potestatis ꝓut in simili dicit Bal.in.l.cū antea.C.de arbi.in.iiij.col. vbi dicit ꝙ si ē data potestas arbitratori auferēdi in q̄titate centū flore.pro illa q̄titate centū si aufert nō pōt peti reductio. Ita ꝛ multominus si abstulisset.10. Sitr si est data potestas auferēdi totū possit auferre porciunculam ar.de toto ad partē.p.l. que de tota.de rei vē.l.q scit de euic.c. pastoralis. v̄si.siquis cū totum.de offi.dele. Accedat qd̄ dicit Jo.an.in addi.spe. in ti.de arbi.q vt refert bar.in.d.l.cū antea.iij.col. cōcludit ꝙ si est data facultas arbitratori auferēdi in parua ꝛ magna quātitate nō pōt peti reductio ēt si lesio emanauerit in magna q̄titate dūmodo cesset dolus ꝓut dicūt Jo.cal. Ray.ꝛ Jo.an.ꝛ vt refert bald.addens dūmodo ēt cesset lata culpa. Sꝫ pfecto nō vī ꝙ dolus vel lata culpa arbitratoꝝ interuenerit. Et q dolū allegat dꝫ illū ꝓbare.l.quotiens.§.q dolo ff.de ꝓba.ꝛ.l.dolū.C.de dolo.ꝛ sitr q allegat culpā illā ꝓbare dꝫ vt habet in.l.si qs ex argētarijs.§.fi.ff. de eden.ꝛ.l. q̄ fortuitis.C.de pig.act.ꝛ maxime latā culpā q̄ cōparat dolo l.ꝙ nerua.ff.depositi. Preterea si arbitrator simpl'r assumptus modice ledit subsistit arbitramētū nec pōt rōne dicte lesionis reduci ad arbitriū boni viri vt habet p gl.ꝛ Bart. in.l.fi de meis.§.recepisse.ff.de arb.ꝛ in.l.si societatē.§.arbitroꝝ.ff.ꝓ socio p bar.ꝛ p doc.in.c.qntaualls.de iureiu.ꝛ p Guil.in spe.de arbitris.§.vt aūt.v̄si.quo iure. Et tūc demū dr̄ in modica lesio qn̄ lesit vltra dimidiā ar.eius qd̄ hr̄ in.l. ij.C.de rescin.ven.ꝛ in.c.cū dilecti.ꝛ.c.pe.de emptio.ꝛ ven. prout vult gl.in.l.fi.C.de ꝯhē.emp.ꝛ cū hac opi. vr̄ trāsire Frācis.de are.ꝓut refert.d.Ant.in.d.c. qntaualls q cū hoc trāsit dicēs ꝙ h̄ vr̄ ꝓbari in.d.§.vnde si nerua.ꝛ.l.se.ff. pro socio. Et id̄ vr̄ reprobare opi.bar.in.d.§.arbitroꝝ q p text. d.l.vnde si nerua vult ꝙ lesio sufficiat in.vj.parte. Sꝫ imo. d.l.vnde si nerue nō ꝓbat de dimidia nec d.vj.sꝫ de.iij.pte. Nā ibi duo socij debebāt eē in portionib⁹ equales. Et arbitrator assignauit vni millesimā ꝛ alteri duas millesimas pōt peti reductio q: cēset i modice grauare. Profecto vnicuiqꝫ eoꝝ debebatur vna millesima cum dimidia ilie cui assignata fuit vna millesima fuit lesus i dimidia, millesime ꝛ reseruate sunt due alie dimidie: q: integra millesima. ꝛ sic in tertia pte fuit grauatus ꝛ due ptes ex tribus fuerunt reseruate. Itaqꝫ in tertia ptis sue est grauatus ꝓut volunt Jmo.ꝛ Panor.in c.quintauallis.de iureiuran. Sed Panor.ibi subdit. Quod licet lesio in tertia parte dicat in modica. Tn̄ cū ille text.nō ponat regulā. Sed gratia exēpli illū casum posuerit ꝛ exempla non artant regulā.l.j.§.qd̄ dr̄ de vi ꝛ vi ar.ꝛ no.in.c.j.ne cleri.vel mona. Nō probat ille text.ꝙ requirat lesio in tertia parte vt possit peti reductio. Sed bene ꝓbat ꝙ si prauū fit arbitrium: vt q: fit euidens iniquitas rescindi dꝫ fm eū. Fm quē qn̄ resultet euidēs iniqtas nō pōt dari certa doctrina vnde hoc relinquitur arbitrio boni viri qui habebit hoc iudicare ex varijs circūstātijs.argu.l.j.de iure delibe.ꝛ.c.de causis.de offi.deleg. fm eū. Et ideꝫ vult ibi Jmo. per dicta iura ꝛ per no.per gl.in.§.preciū.insti.de emp.ꝛ vē. Et idem ꝙ in hoc stetur arbitrio iudicis tenet Saly.in.l.fi.C. de cōtraben.emp. Ideo poterit iudex arbitrari de dimidia tertia quarta quinta sexta ꝛ etiā septima artētis varijs circūstantijs ꝓut dicit Jmol.in.d.c.quintauallis. Et idē vr̄ velle ibi Panor. Cautus aūt esset iudex nō artātibus hincinde circūstātijs inherere snie Bar. ꝓpter eius auctoritatē in casu isto nō video aliquas circūstantias nisi ad inducēdū mēteꝫ arbitratoꝝ ad nō cōcedendū aliquid de portione tangente Andre ꝛ donato dicto Bartolomeo qui non habebat nec poterat sperare familiā pro quibus indigeret augere opes. Et attēto ꝙ nō erat honestū. Qd̄ se intromitteret in hmōi negocijs secularibus extra ne cle. vel mona.neg.sec. se imisceāt in Ru.ꝛ Nigro. Nō ꝙ ex hoc cōcludā ꝙ si se imiscuisset carere deberet lucris q: multa fieri prohibent que facta tenent.c.ad apostolicā.de regu.ꝛ.l.patre furioso. cuꝫ ibi no. de his qui sunt sui vel alie.iur. Tn̄ pondero ad finē vt ipsi diuisores debebāt arbitriuꝫ suum longe minus ꝓpter hoc trahi ad aliquid etiā minimū ꝯcedenduꝫ dicto presbytero.

Et ēt. q: solitū ē ꝙ layci potius habeāt a clericis q̄ ꝙsa vice. Ideo iudicis arbitriū in casu isto dꝫ applicare in cā parteꝫ ꝙ dicti diuisores cēseant in modice grauasse dictos fratres laycos: ꝛ maxime q: ipsi nō fuerūt assumpti ex verbis cōpromiss' in eos facti sup decidēdis ꝯtrouersijs que verterent inter eos. Sꝫ sup calculatiōe inter eos facienda ꝛ rōne reuidenda ꝛ diuisiōe bonoꝝ cōmuniū vt apparet ex illis v̄bis: ꝛ ideo cōi concordia elegerūt ꝛ noiauerunt in eoꝝ cuiuslibet eoꝝ diuisores ratiocinarios ꝛ calculatores. Spectabiles viros ꝛc. Quia ergo noia debent esse ꝯsitia rerum.l. tigurij. de v̄b.sig.ꝛ.l.ij.§.appellata.ff.si cer.pe.ꝛ.§.est ꝛ aliud.insti. de dona.vī officiū istoꝝ fuisse in diuidēdo ꝛ reuidendo rōnem ꝛ calculando ꝛ q̄tum pertinebat ad diuisionē ꝛ calculationem ꝛ reuisionem facere ea clara que ipsis cōcedit facultas per v̄ba que postea subdunt: ꝛ quo adiuuat q: etiam in fine appellant eidē vocabulis ibi dictis diuisorib⁹ ratiocinarijs ꝛ calculatoribus videbit ꝛ placebit. Sꝫ attribuere lucra ꝛ capitale que non pertinebant ad dictum dnm̄ Bartolomeū sed insolidū ad dictos Andreā ꝛ donatū non pertinebat ad officiū diuisoris ratiocinarij vl' calculatoris. Est eniꝫ cōicare nō cōia.non aūt diuidēre cōia ꝓut ꝙ facerent iniungebat. Item etiā demonstratur ex prefationibus per quas prefatiōes sequētia declarant.l.fi.ff.de here.insti.l.tertia rn̄dit.§.idē rn̄dit.d̄ v̄.ob.l.ꝛ q: de pac.p Bar.in.l.ambitiosa.de decre.ab or.fa.l.j.in ꝓn.ꝛ ibi Bar.ff.ad mac. Bar. in.l.cū hij.in.princ.ꝛ in.§.eam.ff.de transac.ꝛ Bal.ibi ꝛ in l.nostram.C.de testa.in.j.co. Cum itaqꝫ pmittatur ꝙ dicti fratres habebāt bona cōia velletqꝫ ipsa bona diuidere ꝛ cōponere ne aliqua iter ipsos discordia exoriri valeat ideo ꝛc. Demonstrat ꝙ intendebant bona cōia diuidere ꝛ cōponere circa bona cōia ne iter ipsos fratres occasione bonoꝝ cōmunium oriretur aliqua discordia. Ideo circa bonoꝝ cōia potestas dictis diuisoribus censetur esse attributa ꝛ non circa alia ꝛ clausule generalis debet intelligi fm specificata.l. emptor.§.lutius.ff.de pac.ꝛ.l.si ex pluribus.de solu.ꝛ.l.si de certa.C.de transac. Possunt enim verba clausule generalis intelligi in supradictis bonis communibus.ō.specificatis merito in illis intelligantur per not.in dictis iuribus ꝛ per Bar.in.l.aurelio.§.gayus.ff.de lib.leg.qui tradit theoricā.

e ¶ Qd̄ qn̄ v̄ba ḡnalia sequentis cl'e pn̄t referri ad supra specificata salua rōne recti sermonis restringunt per precedentia.secus si salua rōne recti sermonis restringi nequeūt ad terminos precedentiuꝫ vt.l.pluribus.de accep.fm eundem Bar.in.d.l.gayus.in casu aūt nostro restringi possunt salua rōne recti sermonis ad bona ipsa cōia supra specificata merito de eis intelligat. Quinimo participiū dicta posituꝫ in lata ꝯcessiōe arbitrij determināns bona ꝛ alia vocabula denotantia ea sup quibus ꝯfert arbitriū ꝛ potestas disponendi refert precedētia ꝛ de necessitate refert ad specificata q: de alijs bonis nō fuerat supradictū illud enim participiuꝫ dicta ante positū vī ad oia sequentia referenduꝫ arg.l.talis scriptura.de le.l.si qs ex argētarijs.§. si initium tabularū.ff. de eden.ꝛ.c. scd̄o requiris.de appel.ꝛ illud vniuersale cōia bona. Intelligat.s.dicta qd̄ supra est premissum: primo enim exprimit generat' dicta bona postea exprimit spēs bonoꝝ dicendo iura ꝛ actiones actiuas ꝛ passiuas ꝛ eoꝝ credita ꝛ debita ꝛ bona omnia mobilia ꝛ imobilia.bona enim mobilia ꝛ immobilia sunt species bonorum ꝛ similiter.

f ¶ Jura ꝛ actiōes ꝛ debita ꝛ credita cōprehendunt sub ver. ḡnali bona absolute posita itaqꝫ pmittit in genere ꝛ postea specificat p spēs ꝯtētas in genere pmisso ꝓut al's cōtingit in.l.quesitū.§.si qs fundū.ff.de fundo instru.ꝛ.l.legata sup pellectili.ij.rn̄so.de suppel.lega.cū si. Ex abundanti.n.sunt specificate oēs spēs pcedēti ḡnē cōpzehēse. Ideo nihil addit vel detrahit nisi maiorē expssionē vt in sili in.d.§. si qs fundū. Et ꝙ verbū dicta nō solū determinet ꝓximū v̄buꝫ bona sꝫ ēt sequētia vltra iā dicta demōstrat q: al's illa verba iura ꝛ actiōes actiuas ꝛ passiuas nō haberēt terminū p quē declararent de qbus actionib⁹ ꝛ iurib⁹ intelligerent. Et si dicat determinant a relatiuo precedēti eoꝝ ꝛ p illud declarant. Rn̄det. Qd̄ verbū illud eoꝝ est positū inter pricipiū dicta ꝛ verbū bona. ideo si participiū dictum determinaret solum verbum bona tunc verbum eoruꝫ non determinaret sequētia.ar.l.ij.§.si filius.ff.de libe.ꝛ posthu. Prout itaqꝫ participiū eoꝝ determinat nō solum verbum bona sed etiā sequentia ita ꝛ participium dicta.

g ¶ Preterea natura copule est qualitatē pcedentis copulati attribuere sequenti copulato vt.l.sexe.§.gayo.de aur.ꝛ arg. lega.

lega. ⁊ per Bar. ibi ⁊ in l. pretor ait. ij. §. ceterum diia. ff. vi bo. rap. Ideo ꝓut v̄bum bona qualificat ⁊ restringit ad supradicta ita ⁊ sequētia copulata itaq; multa nos artāt in supradictā interpetrationē. Cōfirmant iam dicta qꝛ quodlibꝫ v̄bū precedēs post dcm̄ participiū dcā determinaretur a v̄bo diuidēdi. ergo intelligit de bonis cōībus nō de ꝓprijs alicuius eoꝝ que nō habebāt diuidi. Itē iuuant supradcā qꝛ participiū eoꝝ est collectiuū ⁊ refert ad ipos tres fratres: ideo datur potestas solū sup bonis que erāt ipsorum trium. Non sup bonis que erant vnius vel duoꝝ ex eis qꝛ illa nō erant eoꝝ triuꝫ. Solet. n. ⁊ debuisset dici eorū vel alicuius seu aliquoꝝ ex eis si voluissent cōprehēdere ea q̄ nō erant cōia ipsoꝝ triū. Et si cui viderent dcā v̄ba equiuoca aiaduertat ꝙ in ꝯctib⁹ v̄ba ambigua interpetrant ꝯ euꝫ q ꝯct⁹ ꝓ se adducit vt. l. labeo. ⁊ l. si in emptiōe. in ꝓn. ff. de ꝯben. emp. ⁊ no. in l. veterib⁹. ff. de pac. Ideo iterpetrari debent hoc casu contra dcm̄ dominuꝫ Bartolo. q nititur ex dicto compromisso. Et maxime qꝛ ita in dictā interpetrationem tendit ꝓpria vis verboruꝫ a quibus non est recedendum. l. non aliter. de leg. iij. ⁊ l. j. §. si is qui naueꝫ. de exer. Cum itaq; bona dictarū societatuꝫ primo loco cōtractarum non essent cōmunia cum dicto dn̄o Bartolameo nec creditū capitalis imissi si in dicta societate vltima.

b ¶ Ideo dicti diuisores nō habebāt facultateꝫ apponendi manus super predictis ⁊ si secus fecerunt nulliter agerunt excedētes fines compromissi a quo dependet omnis eorum potestas. l. non distinguemus. §. de officio de arbi. ⁊ quotiēs excedunt fines compromissi nihil agunt arg. l. diligenter. ff. mā. ⁊ c. cum olim. de offi. dele. ⁊ c. cum dilecta. de rescriptis. Et hoc idem cadit in pecunijs solutis per dictos Andream ⁊ donatū in emptiones factas noīe eoꝝ omniū q̄ erāt eoꝝ Andree ⁊ donati ꝓpria. Nam in dubio censet solute animo repetendi. l. iij. ⁊ l. alimēta. in fi. C. de neg. gest. ⁊ l. nesennius ff. e. ti. Et si dicat dictus dn̄s Bartolomeus lꝫ non haberet iura actiua in dictis creditis: tn̄ habebat iura passiua. Rn̄detur ꝙ actiones passiue nō sunt eoꝝ triū: qꝛ quis nō dꝫ sibi ipsi. l. vrānius. de fideiuss. l. debitori. C. de pac. cū si. iō nulla ex dictis actionibus actiuis vel passiuis est eoꝝ actiue respiciunt credita ⁊ passiue respiciunt debita. Et si cuncta diligēter inspicies nulluꝫ ex predictis erit ipsoꝝ trium. Et si sunt duoꝝ debebāt inter eos duos diuidi nō inter eos ⁊ tertiū. Cōcludo itaq; ꝙ in predictis arbitramētuꝫ latum ꝑ dictos diuisores est nullū qꝛ vltra fines cōpromissi. Et si qd̄ est dꝫ tanq̄ arbitrio iudici in modice ledens reduci ad debitam ⁊ equā formā. Nec obstant illa verba dando vni ⁊ auferendo alteri in totū vel in partem: qꝛ rn̄det pluribus modis. Primo ꝙ dicta potestas est data circa bona cōia nō circa ꝓpria ista nō sunt cōmunia vt deduxi merito ⁊c. Scd̄o ꝙ ipsi erāt deputati ad diuidendū cōmunia non ad cōmunicandum non cōmunia vt etiā tetigi. Tertio ꝙ illa verba moderantur per sequentia prout eis videbitur ⁊ placebit.

f ¶ Nam verbū videbit denotat arbitriū boni viri non liberam voluntatē. l. fideicō. §. q̄q̄. de leg. iij. per Bar. in l. si sic de leg. j. ⁊ in extrauag. ad reprimēdā in verbo videbit ⁊ per eū. in l. creditor. §. lucius. ff. man. similiter verbū placebit denotat arbitriū boni viri. l. lucius. de fideicō. li. ⁊ l. thais ancilla. §. sororem. de fideicō. lib. ⁊ ꝑ Bart. in d. l. si sic. ⁊ d. §. lucius. ⁊ in l. itē si vnus. §. idem paribus. de arbi. ⁊ in l. alio. de ali. ⁊ cib. leg. ⁊ per Ange. in l. ꝙ si nolit. §. si quid ita. de edil. edi. ⁊ in j. §. si plures. in prin. Tunc ergo permissum fuit dare in totum vel in partem quando equum esset ⁊ conueniēs arbitrio boni ꝙ id fieret. Nam illa dictio prout restringit p̄cedentia. l. edita. in fi. C. de eden. ⁊ ibi per gl. ⁊ doc. Bart. in extrauag. ad reprimendā. in verbo prout Bald. in l. ij. C. de errore calculi. Cum itaq; nulla equitas suaderet ꝙ quesita ꝑ Andreā ⁊ donatū cōicarent dicto dn̄o bartolomeo: ideo dictam potestatē non hēbant. Fuisset enim equū qn̄ vnam reꝫ in totū daret vni ⁊ auferret alteri ⁊ illū recōpensasset in alio vel alia equitas vrgens id suaderet adeo ꝙ esset conueniēs arbitrio boni viri. Que aūt in ꝯtriū deducebā loquūtur qn̄ hmōi late potestates concedunt vel simpliciter vel per verba denotantia liberā voluntatem non auteꝫ per verba denotantia arbitrium boni viri. Laus deo.

¶ Mors quomodo probari possit quando de ꝓximo vel quando de longinquo dicitur contigisse.

¶ Consilium. x.

In nominē dn̄i nostri iesu xp̄i. ¶ Uisa fuit primo aspectu pn̄s cōsultatio scrupulosa: quia licꝫ rigore iure videatur singulis testibus seu singulis attestationibus aliquid posse impingi: tn̄ multa cōcurrebāt: quibus impleber in inclinādo ad opinādū veritatē eē ꝙ filij decesserint post mortē pris. Et successiue quod dcā Catherina mater dictoꝝ filioꝝ rei veritate foueat iustitiaꝫ lꝫ de rigore iuris videret ex deductis non fouere iustitiā tanq̄ deficeret ꝓbatio nō ius qui defectus ꝓbatiōis satis est reo ꝯuēto. l. duo sunt titij. ff. de testa. tu. l. qui accusare. C. de eden. l. actor qd̄ asseuerat. C. de ꝓbat. cū si. Et ideo aliquātisꝑ anceps fui an me in re hac intromitterē. Tandē cuꝫ intellexerim ꝙ dictus Samperolus ordinauerit coram notario testa. seu vltimaꝫ voluntatē in qua designabat ꝙ bona sua post mortem filiorū peruenire debebant ad eius fratreꝫ patruūq; dictorum pupillorum ⁊ notarius scripserit dictaꝫ vltimam voluntatem ⁊ nihil restaret nisi qꝛ testes vocati noluerunt timore pestis iteresse.

a ¶ Et vltima voluntas licet minus solemnis non est in foro veritatis ⁊ foro poli spernenda immo communiter teneri solet ꝙ in foro cōscie artat prout habetur in c. nouit. de iudi. ⁊ in l. cū quis. C. de iure ⁊ fac. igno. ⁊ per not. in l. qdam. C. de seruis neces. here. insti. ⁊ facit qd̄ per glo. ⁊ doc. in l. j. ff. de cōdi. inde. Idcirco decreui discutere qd̄ in pūcto iuris i hac re ꝯcludēdū sit. Et q̄ sint ptes iudicis exactis ⁊ actitatis sꝫ que iudex iudicare dꝫ. l. illicitas. §. veritas. ff. de offi. p̄si. ⁊ c. pastoralis. §. quia vero de offi. deleg. Et profecto videretur primo ꝯgressu dicēdū ꝙ ps dn̄e Catherine iustitiā foueat.

b ¶ Nam clarum est ꝙ si filij decesserūt post mortem patris hereditate nō agnita illā trāsmisserūt iure suitatis i quoscūq;. l. si fratris. C. de lib. ⁊ posthu. l. apud hostes. C. de suis ⁊ legi. cū multis similibus. Et lꝫ nōnulli secus teneāt in infante prout pcipio ꝙ erat infans saltē vnus ex dictis pupillis p. l. si infanti. C. de iure deli. Tn̄ magis cōis sn̄ia ē ꝙ ēt infans hēditatē pr̄is iure suitatis trāsmittat in quēcūq;. Et si quidē hēditatē nō trāsmitteret. trāsmitteret ius petendi in integrū restī. aduersus hēditatē nō agnitā ꝓut ceteri minores ⁊ alie persone ꝓuilegiate. l. qui duos. ⁊ q̄ ibi ꝑ Bar. ff. de reb. dub. ⁊ in l. j. C. de resti. mili. ⁊ per doc. in l. pātronius. de acq. her. ⁊ in d. l. si infanti. vbi latissime dico: ideo cū ex forma statuti mater ⁊ patruus pariter succedāt ab intestato mater p̄dicta cōstito filios decessisse post mortem patris foueret iustitiam pro sua dimidia cum illa asserta vltima volūtas absq; dubio nō teneat ꝑ. l. fi. C. de codi. ⁊ ꝑ duos testes ꝓbari possꝫ itaq; in foro fori nullius est momēti. Solū. itaq; discutiendū est. an probet filios legitimos remāsisse post mortē pr̄is ⁊ vꝫ primo aspectu dōm ꝙ legitime probet dictā superxistentiaꝫ filioꝝ. Nam primo ⁊ an̄ oīa Rodul. testis vltimo loco examinatus reddit sufficientem cām de morte Sāperoli ⁊ superxistētia filioꝝ allegādo rōnē ⁊ cām scie qꝛ vidit ⁊ pn̄s fuit. q̄ est bona cā scie ꝓut tradit bar. in l. si qdē. C. de sol. ⁊ summit ex dictis Bal. ⁊ alioꝝ. ⁊ idē Bar. in suo tractatu de test. dū tractat de ꝓba. mortis. Itē dn̄a Lucia altera testis deponit ꝙ sampolus decessit supstitibus duob⁹ filijs: vꝫ Bn̄sco ⁊ petro. interogata in causa scie appellat se vicinam. Uicina aūt p̄sumit habere noticiam de morte ⁊ superxistentia filioꝝ ar. l. si vicinis. C. de nup. ⁊ qd̄ ꝑ Bar. in l. j. ff. si cer. pe. Item subdit qꝛ vidit filios iacētes in lecto die sequēti post morteꝫ Sāperoli. ex visu enim indicat ⁊ cognoscit vita ꝓut mors: ideo est bona redditio cause ad ꝓbādū vitā ⁊ mortem ꝑ predicta. sil̄r dn̄a Uica. altera testis deponit de morte dicti Sāperoli ⁊ postea audiuit illos pueros eius filios lugentes ⁊ matrem vocantē figlioli tolli la papa e māgia. ⁊ ꝙ audiuit dictā Catherinā nocte sequēti plorātē de morte dictoꝝ filioꝝ: ⁊ asserit se vicinā ꝓfecto mortui nō plorāt: itaq; ꝓpter auditū predictū vꝫ ꝓbata vita attēto ꝙ mortui non plorāt. ⁊ auditus est vnus de sensib⁹ corporis ꝑ quos testes deponere debēt. l. testiū. C. de testi. c. cuꝫ cām que ex. e. ti. ⁊ l. q testō. §. fi. ff. de testa. alr̄ v̄ba alicuius q̄ nō vident probari negrent ꝑ testes ⁊ successiue cōiter nec ꝯctus nec testm̄. qꝛ cōiter nō innotescūt testibus nisi mediāte auditu. ⁊ sic vident tres testes cōtestes. Coadiuuant ex alijs depositionibus. Nā xp̄oꝑhorus p̄mus testis deponit ꝙ vidit cadauera dictoꝝ Sāperoli ⁊ suoꝝ filioꝝ portari ad funus. Cadauer qdeꝫ Samperoli ꝑ diē anteq̄ cadauera filioꝝ. Cadauer aūt dꝛ corpus mortuū. ff. de cadaue. mor. in rub. ⁊ nig. ⁊ ꝓbatur mors alicu

filis p testes q deponūt ꝙ interfuerūt funeri ꝓut volūt glo. Bar. Bal. Ang. Saly. ⁊ Raph. ful. in. l. siquidē. C. sol. ma. vbi dicunt doc. maxime Bar. istā esse ꝓbationē directam ⁊ p testes q deponūt ꝙ viderūt portari ad funus dicit bal. in l. ꝯuēticulā. i. fi. C. ð epis. ⁊ cle. Et arcto ꝙ cōiter cadauera mortuoꝝ maxie tāto tpe nō tenent i domo. Et cadauer ꝑus mortui nō funerat postea maxie de eadē domo ⁊ maxie i tāta distātia tpis ⁊ ar. a cōiter accidētibus est bonū ēt in mā ꝓbationis p glo. ⁊ Bal. in. l. neq3 natales. C. de ꝓba. ⁊ p glo. ⁊ doc. in. l. nō hoc. C. vñ cog. Itē iuuat depositione Bartolomei q erat attinens predictoꝝ Samperoli ⁊ filioꝝ ꝓut ipse attestatur. ⁊ deponit ꝙ prius decessit Sāperolus pater ⁊ postea duo eius filij. videlicet Dominicus ⁊ Petrus.

c ¶ Et ꝓfecto cōsanguinei ⁊ affines presumuntur scire vitā ⁊ mortē suoꝝ attinentium ar. l. de tutela. C. de in inte. resti. mino. ⁊ l. octaui. ff. vnde cognati. ⁊ ꝙ per Bart. in. d. l. j. fi cer. pet. itez deponit ꝙ tpe quo fiebat luctus die dñico de morte Sāperoli venit nouū ꝙ erāt mortui eius filij. Certe si prius fuissent mortui verisilr fuisset notū ꝯsanguineis ⁊ fuisset ordinatus luctus etiā ꝓ filijs itaq3 nō est verisile ꝙ prius decesserint. Itē addicit ⁊ alia cōiectura iuuās ꝑmissa ex depositione patris alterius testis qui deponit ꝙ vidit vno die cadauer dicti Sāperoli deferri ad sepulchrū ⁊ die sequenti cadauera filioꝝ. Et l3 deponat ꝙ audiuit esse cadauera filioꝝ. Tñ nō solēt in re illa dici mēdacia ad nullius instātiā ⁊ insup deponit ꝙ audiuit a medicis q medicauerunt dictū Sāperolū ⁊ infirmos quos ipse testis hēbat in domo ꝙ dicti filij Sāperoli euasu erāt ꝓut ipsi sperabant ⁊ ꝙ libēter vellēt ꝙ ita euasisset Sāperolus. ⁊ si ꝑsuppōnebāt Sāperolū prius mortuū ⁊ filios supuiuere. Attestatio etiam petri aliq̄ntisper iuuat qꝛ deponit de delatiōe cadauerū dictoꝝ filioꝝ Sāperoli q̄ die dñico deferebant ad sepulturā. Et audiuit ꝙ Sāperolus decesserat die sabbati. ⁊ subdit ꝙ l3 sit possibile ꝙ l3 Sāperolus prius decesserit Tñ postea sepultus fuerit. Tñ nō est verisile attēto calore ⁊ corruptiōe tūc vigētibus. Itē multi ex dictis testibus ⁊ maior ps eoꝝ deponūt de pu. voce. ⁊ fama de morte Sāperoli ⁊ filioꝝ: ⁊ ꝙ filij supuixerūt post mortē Sāperoli.

d ¶ Publica aūt vox ⁊ fama iuuat alias probationes. l. iij. §. eiusdē. ff. ð testib⁹. ⁊. c. veniēs de testib⁹ ⁊ reglr facit semiplenam ꝓbationē vt p bar. in. l. de minore. §. tormēta. als §. si pluriū. ff. de questi. ⁊ p Cu. ⁊. doc. post glo. in. l. admonēdi. ff. de iureiur. cū si. Et qñq3 facit plenā ꝓbationem vt habet in. l. atq natura. §. cum me absēte. ff. de nego. gest. ⁊ ꝙ mors ꝓbet p famā notat p glo. ⁊ doc. in. d. l. siqdē. ⁊ in. c. qm frequēter. §. finaūt. vt lit. nō ꝯtest. ⁊ p Bar. ⁊ Ang. in. l. quotiēs. C. de nauf. li. xj. p bart. i. l. ij. §. si dubitet. ff. quēadmo. test. ap. bal. i. l. iij. ij. co. C. ð ꝓba. Saly. in. l. ea qdē pe. co. C. ð. acc. spe. i ti. de actore. vsi. l3 qd. si iste. ⁊ i ti. de noto. crie §. iij. v. fama. ad h aūt. hodie ⁊ qð ibi hr. C. de repu. Ideo ex his vr ꝓbata sufficiēter intētio dicte. d. catherine. Pro tñ minime refragātib⁹ ꝯriū puto de iure tñdendū. Nā ad dictaz d. Cathe. spectat on⁹ fundādi suā intētionē cū ipa sit attrix l. actor qð asseuerat. C. de ꝓba. c. cū eccl'ia sutrina in fi. de cā pos. ⁊ ꝓprie. cū multis silib⁹. Et iō iter cetera d3 ꝓbare mortem Sāperoli de cui⁹ bonis agit ⁊ ꝙ filij oēs mortui fuerit post mortē Sāpe. Nā istud fundamētū ē itētiōis dicte dñe Cathe. iō si nō ꝓbauit plene suā itētionē succūbit vt dictis iurib⁹ vt. l. q accusare. C. de edē. l. ei q dicit. ff. de ꝓba. Et in spē ꝙ q allat mortē ⁊ q vitā dēat ꝓbare no. bar. i. d. l. si qdē. ⁊ sumit ex dictis alioꝝ ibi ⁊ i alijs locis supra adductis. Et maxie qꝛ agit de succes. Sāperoli possessor docet se eē frēm ipsius ⁊ allat se ꝓximiorē h sibi sufficit. Nā h3 necesse ꝓbare ꝙ ali⁹ tpe delate hēditatis nō erat ꝓximior ꝓut est theorica Raph. cu. ⁊ Ponta. in. l. si heres instituta. ff. de acq. hē.

e ¶ Prout ⁊ als dicimus ꝙ fundata ē intētio illius qui dicit aliquē decessisse cū liberis ⁊ incūbit onus ꝓbādi ei q dicit illū decessisse cū liberis. l. spadonē. §. qui absolutus. ff. de excu. tu. ⁊. l. ex facto. §. siquis aūt. ff. ad tre. ꝓut p dcā iura dicit Bar. in. l. q duos. §. cū in bello. de reb. dub. Cū aūt dcā dña Cathe. nō plene ꝓbauerit suā intētionē vt deductum ideo absoluēdus est reus qui reus duplici via solet obtinere snias. s. ex iure suo si ius suū probat ⁊ si illō nō ꝓbat ex si iure agētis. l. fi. C. de rei vē. ⁊ in alijs iurib⁹ supra adductis.

f ¶ Et l3 qñq3 mors ꝓbetur per cōiecturas vel p famam vł p minus plenas ꝓbationes ꝓut qñ agit de leui preiudicio vel qñ de morte antiqua vel in loco lōginquo ita ꝙ nō pōt verisilr haberi plena ꝓbatio ꝓut his casibus loquuntur auctoritates supra adducte ꝙ sufficiat ꝓba. p famaz. Tñ qñ agitur de preiudicio magno ⁊ de morte ꝓximi ⁊ in loco nō longinquo tūc mors d3 plene ꝓbari ita bar. ⁊ doc. ꝯcordāt opiniones gl. ꝯrias in. d. l. si qdē. ⁊ ita ꝯcludūt doc. in similib⁹ iurib⁹ supra adductis in casu aūt nostro agitur de magno ꝑiudicio qꝛ de hereditate Sāperoli. Itē de probanda morte in loco ꝓprio ⁊ de tpe ꝓpinquo. ⁊ l3 aliqualr faciat ꝙ tpe pestis nō solēt infirmi visitari ⁊ hoies iteresse funeri. Tñ solēt deputari medici ⁊ alij q hñt curā infirmoꝝ ⁊ sepeliēdi cadauera mortuoꝝ p quos hmōi. s. mors ⁊ tps mortis ꝓbari pñt. ⁊ vltimus testis deponit ꝙ ipse ⁊ vnus alius interfuit. qð est signum ꝙ poterat plene ꝓbari ⁊ altera testis deponit de medicis qui solebāt accedere ad medendum eos: ⁊ ideo per illos poterat deduci. Item etia3 alius testis similr deponit ꝙ loquebat cū medico qui accedebat ad dictos pueros. itaq3 non videtur ꝙ dicto medico iuuari debeāt coniecture vel probationes minus plene ita ꝙ prosint ad victoriā. Videamus itaq3 an plene sit probata dicta mors Samperoli ⁊ superexistētia filioꝝ ⁊ discutiamus singula dicta testium supra deducta p pte Catherine ⁊ ꝑmo quo ad dictū Rodulphi q magis directe conat ꝓbare q̄3 aliqs alius. Dictū qdē illius est suspectū qꝛ examinatus fuit post diditra testificata i auc. de testi. §. qꝛ vo. i. c. fraternitatis. extra. e. ti. cū multis silib⁹. Et l3 sup h emanauerit rescriptū gubernatoris. Nō ppea facit qn immineat suspitio qua iurislator mot⁹ fuit ad statuēdū.

g ¶ Quod testes non possent examinari post publicatas attestationes super eisdem articulis vel directo contrarijs: ideo dato quod rescriptum habilitaret testem ⁊ remoueret iuris prohibitionez ⁊ consequenter validaret attestationem non propterea remoueret suspitionem nec faceret eam esse integrum re. Vera tñ non valet dictum rescriptum: qꝛ inferior non potest tollere legez superioris. c. cum inferior. de maio. ⁊ obe. l. formam. C. de offi. prefec. iliri.

b ¶ Et ideo etiam legatus de latere nedum simplex legatus non potest rescribere contra ius cōmune vt no. glo. comuniter singularis per dictam rationez in. c. fi. de hereti. lib. vj. ⁊ est glo. similis que ad eam se remittit in cle. sepe. in prin. in versi. de verbo. signi. idcirco si volumus a iustitia. deuiare dictum Rodulphi examinati mediante rescripto gubernatoris nullius est momenti.

i ¶ Et licet fortasse iudex nolit ob reuerentiam disputare de auctoritate superioris: tñ non debet ob hoc deuiare a via iustitie qꝛ magis d3 timere indignationem supremi ⁊ eterni posueritis. c. cum eterni. de re iudi. cum concor.

k ¶ Et maxime cū nō habeat exprimere cām quare mouetur ad sententiādū qꝛ cautus iudex nō exprimit cām in snia Io. an. ⁊ ceteri in. c. sicut de re iudi. Spe. in ti. de alla. ⁊ dispu. §. pono. vsi. in snia. ⁊ in ti. de sententijs. §. qualiter. ver. vtrū. ⁊ in ti. de ꝯsilij requisi. versi. pono. itaq3 nō est necesse ꝙ aperte disputet de potestate supioris. Et mirū est ꝙ ipse iterfuerit ⁊ presens fuerit morti ⁊ pr̄is ⁊ amborum filioꝝ. ⁊ forte qualitas testis nō est multū fide digna qꝛ famulus: l3 ex hoc nō iudicē eū vilē attēta qualitate eius cui famulat. Magni enim. viri hñt famulos dissimilium qualitatū deueniēdo ad alios testes dña Lucia nō deponit de morte Sāperoli per sensum corporis. sed ꝙ audiuit dñam Catherinā eius vxorē plorantē ⁊ facientē luctū propter mortē Sāperoli sui viri. Profecto non videt ꝓbata mors maxime: qꝛ sepe plorāt mulieres ꝓpter mortē instātē ⁊ futurā nō ꝑntē seu cōsumatā: ideo dicta depositio nō cōcludit necessario ꝓut cōcludere d3. c. in ꝑsentia de ꝓba. ⁊. l. nō hoc. C. vnde cogna. cum si. Itē nō reddit sufficientē cām scie vite dictoꝝ filioꝝ. Nam dicit ꝙ audiuit dictā Catherinā eoꝝ matrē eos vocātē ⁊ excitantē a somno ⁊ dicentē nō dormire ⁊ inuitantem ad ꝯfortandū ⁊ aliq̄d accipiendū que l3 prebeant cōiecturā ꝙ fuerint viui. tñ qꝛ ipsius intererat pp hēditatē Sāperoli suspicandum est ne fecerit malitiose p cōsequēda dicta hēditate: ideo dicta cōiectura non est vrgens ⁊ subdit dicta testis qð vidit ipsos iacētes. tñ nō vidit eos moueri. l3 p sensuz visus possit facili discursu iudicari mors ⁊ vita: ideo testis deponens vidisse mortuum ⁊ viuum. probet mortē vel vitā ꝓut supra deductum est: tñ ista testis non dicit vidisse viuos sed iacentes. Nec dicit scire eos mortuos: qꝛ vidit: sed adducit plura qua mouetur. s. verba matris. ⁊ qꝛ vidit iacentes interrogata: an viderit: an se mouerent: necne dixit quod nō nisi ipsos iacentes ⁊ matrem vocantē. ex quibus vltimis verbis demonstrat ꝙ ipsa non viderat signa vite nisi qꝛ vidit eos iacentes ⁊ matrem vocantē quasi nihil aliud viderit ⁊ audiuerit

uerit ɔferens ad vitã:qꝛ q̃ de vno dicit de alio vꝫ excludere c.nõne.de p̃sump.ꝛ.l.cũ p̃toꝛ.de iudic.ꝛ persuadeꝭ ꝙ talis visus nõ fuerit bona cã scie:qꝛ nõ deponit eam fuisse ꝓpin quã:lꝫ p̃mitit cũ eẽt vicina ꝛ h̃ẽbat satis ꝓpe domũ ec.itaqꝫ est verisile ꝙ ipa staret in ei⁹ domo ꝛ videret illos stãtes in domo coꝝ ꝓpꝛia ꝛ p̃suadebat ꝙ h̃ẽrent ocłos clausos ꝓpter somnũ a quo exaritebanꝭ:itaqꝫ nõ ẽ arbitrãda dicta cã scie sufficiẽs ꝛ nõ mota fuit ex solo visu sꝫ ẽt ex v̾bis dcẽ Cath. q̃ de facili p̃suaderi põt ꝙ illa v̾ba maliciose ꝓtulerit:nõ eius attestatio nõ vꝫ ꝙ astringat ꝛ ɔcludat:lꝫ aliqd ɔiecture p̃re bear.sił̃r dictũ dñe vice nõ vꝫ ɔcludere in cã scie.Nã õ mor te Samperoli non reddit aliam cãm:nisi ꝙ audiuit dictam Cathe.ploꝛantẽ ꝛ luctũ facientẽ de morte sui viri.Põt rñ deri vt.s.ad dictũ Lucie ac ẽt qꝛ potuit ploꝛare maliciose ꝓ ɔsequenda ei⁹ h̃ẽditate cũ videret eum moriturũ.Et simi liter lꝫ deponat ꝙ nocte seq̃nti audiuit eã ploꝛantẽ ꝛ luctũ facientẽ de dictis suis filijs hoc nõ arguit mortẽ tunc instã tem sed potuit luctum facere ꝓ morte ꝑ diem vel dies p̾ius occursam.Item lꝫ deponat ꝙ audiuit ipsos ploꝛantes pro fecto ploꝛatus vnius pueri a ploꝛatu alterius nõ solet in tñ differre ꝙ cõiter discernaꝭ maxime a p̃sonis distantib⁹ per manentibus in diuersa domo voces autẽ loquentium sunt longe magis note q̃ꝫ ploꝛatus ꝛ gemitus vt quottidie docet experientia rerum magistra.c.q̃ꝫ fit.de elec.lib.vj.ꝛ.c.stat.in prin.eo.ti.ꝛ lib.ꝛ.l.legatis.§.oꝛnatricibus.de leg.iij.

¶ Et tamen ẽt auditus vocis absqꝫ visu nõ est oĩno tuta ꝓ batio.Nam cõiter dcẽs tenent ꝙ testes deponẽtes de audi tu dũ testatoꝛ testabaꝭ nõ ꝓbant si nõ videbant testatoꝛẽ ꝑ tex.in.l.si nõ spãli.C.de testa.ꝛ in.l.si vnus in p̃n.eo.ti. Jõ dicit Fran.accur.fuisse de facto viciatuꝫ bononie testm̃ eo qꝛ testes testatoꝛem audiuerũt ꝓut deponebant. Sꝫ nõ vide runt ſm eum q̃ hoc tenet.voces enim assimilanꝭ ꝛ de facili mutantur ꝛ ɔtra fiũt ſm Cy.in.d.l.nõ speciali q̃ ꝓpter hoc dicit ꝙ tales testes ñ ꝓbãt test.qð ꝛ volũt Bar.Bal.Saly. Raph.ꝛ bened.de plu.i.d.l.si nõ speciali.ꝛ idẽ i cõtractib⁹ ꝛ sic i alijs actib⁹ volũt Frãciscus accur. ꝛ Cy.volẽtes ꝙ in distincte nõ valeat testimoniũ de auditu. ẽt ꝓpꝛio nisi ɔcur rat visus ꝑ.l.testiũ.C.de test.ibi p̃sto sint ꝛ idẽ tãdẽ vꝫ velle barr.in.d.l.si nõ spãli.Idẽ vult Saly.ibi per.d.l.testium. ꝛ qꝛ de facili põt esse deceptio ꝛ ꝙ testimoniũ de auditu.ẽt ꝓpꝛio nõ concurrente visu nõ ꝓbet plene est tex.in.c.pe.de testibus.ſm vnã lec.quam ponunt Inno.ꝛ Jo.an.in.c. p̾e terea.de testi.Testimonium.n.de auditu.nõ ꝓbat sine alijs adminiculis ꝓut volunt Inno.ꝛ Jo.an.ꝛ Panoꝛ.ibi dicen tes ꝓpea ꝙ glo.l.in summa.§.ideꝫ labeo que vꝫ velle ɔ̃trium nõ ꝓcedat etiaꝫ in ɔ̃ctibus.Et Põta.idẽ vult in.d.l.si non spãli.Si nõ apparet ꝙ sint in camera soli ɔ̃hẽtes. qui alr̃ de facili possunt decipi.Et lꝫ multi teneãt ꝙ v̾ba per audi tuꝫ ꝓbenꝭ absqꝫ visu in ɔ̃ctibus ꝛ rñdeãt ad.d.c.p̾terea.ꝙ loquur in copula carnali que nõ probatur directo ꝑ audi tum. tñ licet in loquela ꝛ voce loquẽtis forte ꝓcedat ꝙ pro benꝭ v̾ba ꝑ audituꝫ qꝛ lꝫ possit mutari vox tñ non ita de fa cili ꝙ regulariter ꝛ in dubio nõ probetur volũt autẽ doc.ꝙ deponẽs per auditum absqꝫ visu debeat habere notam vo cem super qua deponit. Sin autem de voce loquentis doc. variant in qua raro quis falliꝭ in ploꝛatu vel gemitu puero rum debemus audacter inherere opinioni illi ꝙ depositio per auditum non probet.Attento ꝙ gemitus pueroꝝ sunt fere vnifoꝛmes ꝛ non de facili discernuntur. ꝛ iuuat qꝛ ipsa deponit ꝙ erat a deo distans ꝙ non potuit discernere an eẽt cadauer Samperoli.ex quo persuadetur ꝙ prout ꝓꝑ di stantiam visus non poterat discernere.Ita ꝛ de facili pote rat falli auditus lꝫ h̾ fateat ꝙ non artet necessario. Et ma xie si deponẽs non attestaꝭ ꝙ h̃ẽbat notũ gemitũ illoꝝ pue roꝝ.ꝛ ꝓpterea vꝫ ꝙ dicta moꝛs patris ante filios sit ꝓba ta.Nec obstat ꝙ dicte due testes vꝫ Lucia ꝛ Elica asserunt se vicinas qꝛ nõ deponunt se h̃ẽre notitiã qꝛ vicine: sed inci dẽter ꝓꝑ aliud asserunt se vicinas.ꝛ cãm quare sciunt expri munt aliã cãm videnꝭ negare ar.d.c.nonne cum similibus.

m ¶ Et insup nõ est vicinoꝛum h̃ẽre notitiam oꝛe moꝛtis ma xime tp̃e pestifero indecedẽtib⁹ ex peste ꝓut decesserũt p̾e dicti nec oĩa p̃sumũtur innotescere vicinis sꝫ ea que a vici nis solent videri ꝛ audiri auribus ꝓpꝛijs prout summitur ex dictis Bart.ꝛ doc.in.d.l.j.si cer.peta.ꝛ in.d.l.si vicinis. Nec ob.qð dictum est de fama:qꝛ rñdetur duobus modis.

n ¶ Quõ fama:regulariter nõ probat plene vbi agitur de ma gno p̃iudicio ꝑ bar.in.d.§.toꝛmẽta.ꝛ in.d.l.admonendi per gl.ꝛ doc.in.d.c.veniẽs.ꝛ in.l.iij.§.eiusdẽ.de testibus.ꝛ in.c. cũ oportеat.de accu.ꝛ in infinitis iurib⁹ ꝑtib⁹ ꝛ supꝛa dcm̃ est i ꝓbatione moꝛtis ꝙ nõ sufficiat ꝛ multo fort⁹ tp̃s moꝛ tis in quo magis de facili possumus falli.Scðo qꝛ dicta fama nõ ꝓbaꝭ:qꝛ testes in redditione cause scie nõ dicũt se audi uisse pu.dici a maioꝛi parte populi vel vicin:e ꝓut reqriꝭ ſꝫ theoꝛicã Bar.in.d.§.toꝛmẽta.ꝛ Bar.in.l.iij.§.eiusdẽ.de te stibus.ꝛ Bal.in quodã cõsi.incip.in cã vincentij in.xl.ꝛ in addi.Spe.ti.de s̃nia in.xxiij.col.ꝛ Ange.in.l.iij.ff.ad mace. qð ꝛ cõiter teneꝭ ꝓut dicit Imo.in.l.heredes palaꝫ.in p̾in. ff.de testa.Et lꝫ Bal.ꝛ Ang.in.d.l.heredes palã teneat ɔtra Bar.in rõne cause scie qꝛ audiuit pu.dici.ꝛ idẽ Saly.in.l.ea quidẽ.C.de accu.xix.char.ꝛ zaba.in.c. cũ opoꝛteat.de accu. xxv.q.ꝓut eos allegat Põta.in.l.de pupillo.§.siquis riuos. de noui oper.nun.qui eos sequens tenet sił̃r ɔ̃ Bar.ꝛ sił̃r Pau.de ca.in.d.l.iij.ad mace.tñ nõ refert qꝛ nullus ex testi bus deponẽtib⁹ sup fama deponunt statur ꝙ audierũt pu blice dici aliqui ꝙ audiuerũt minus ꝙ audiuit a maioꝛi p̃te nõ dicit publice.Alij ꝙ audiuerũt pu.dici a maioꝛi p̃te homi nũ de hoc loquẽte potuit audire tres de materia loquentes ꝛ duos tm̃ vel oẽs tres id dixisse ꝛ in publico ꝛ sic publice ꝛ non a maioꝛi p̃te hominuꝫ loci ꝓut requiriꝭ etiam ex mente tenentiũ ɔ̃ bar. q̃ volunt ꝙ illud publice intelligatur ſm ter minos dicti ꝙ nõ cadit in dictis attestationibus merito fa ma nullo pacto ẽ probata.Alie aũt depositiones nõ attant. Nam depositio chꝛistophoꝛi non astringit qꝛ non sequitur fuerunt cadauera filioꝝ postea decesserunt.potuit enim fie ri ad cautelam fraude dicte matris.Et insuper ipsemet de ponit ꝙ non se appꝛopinquauit intantum quod potuisset pro certo cognoscere cadauera Sãperoli ꝛ cadauere filioꝝ.

o ¶ Dubia aũt ꝓbatio nõ releuat ar.l.certũ.de ɔ̃fes.ꝛ.c.in ꝑ sentia.de ꝓba.cũ similibus.Itẽ depositio Bartolomei nõ re leuat qꝛ deponit de auditu alieno que deposito cõstat ꝙ nõ releuat.l.ij.§.idẽ labeo.de aqua plu.arcẽ.ꝛ qð ibi ꝑ glo.ꝛ.c. tñ litteris.in p̾i.de testi.cuꝫ cõcoꝛ.Et lꝫ tp̃e luctus venerit nouũ õ moꝛte filioꝝ potuit id fieri malitia matris sił̃r pacers de auditu ab alio.Petrus etiã de auditu quo ad moꝛtẽ Sã peroli.dicit tñ ꝙ die dñico vidit cadauera dictoꝝ pueroꝝ. Nõ iterrogaꝭ qualiter nouerit ꝙ essent cadauera filioꝝ Sã peroli forte vidit cadauera ꝛ fuerat sibi dictũ ꝙ erant cada uera filioꝛũ Samperoli de facili potuit cõtingere.Et maxi me qꝛ deponit ꝙ suo videre erat vnus.x.annoꝝ alius.v. vel vj.annoꝝ ꝛ alij deponunt de etate satis differẽti.Si habuis set eos p̾ius notos nõ variasset tm̃ in etate licet hoc fateat nõ repellat cũ oĩnoꝛũ satis ẽ ꝙ nõ inferꝭ fuerũt die dñico poꝛtata ad funus:ergo decesserunt post Samperoluꝫ cuius tempus moꝛtis nõ est artatiue ꝓbatum. Et insuper potue rit detineri eos moꝛtuos in sepultos illo tp̃e.ꝛ lꝫ deponaꝭ ꝙ per duos dies ꝛ vnã noctẽ nõ potuissent stare quin fete rent. Non refert qꝛ nemo deponit ꝙ illo tp̃e dũ poꝛtabanꝭ ad fenus non fetebãt ꝛ insuper non steterũt per duos dies. Et ideo predicta non plene probantur insuper non videtur probari plene de filiatione:licet enim in articulis poneꝭ ꝙ Samperolus ꝛ dña Catherina fuerunt vir ꝛ vxoꝛ ꝛ ex eo rũ cõmuni amplexu nati fuerint plures filij inter alios Do minicus ꝛ Petrus ꝛ dicti articuli sint per parteꝫ cõfessati.

p ¶ Tñ non vꝫ vsquequaqꝫ plene ꝓbatũ ꝙ illi qui dicuntur supuixisse fuerint filij legitimi ꝛ nãles dictoꝛũ Sãperoli ꝛ Catherine.Primo ꝛ ante omnia vltim⁹ testis q̃ magis ple ne vꝫ ꝓbare moꝛtẽ ꝛ super existentiam lꝫ deponat ꝙ essent filij Catherine ꝛ Sãperoli:tñ in causa sciẽtie interrogatus nullam reddit quo ad filiationem Catherine.ꝛ quo ad filia tionem Samperoli debilem causam scientia reddit.

q ¶ Quia soluꝫ dicit quod tp̃e vite Samperoli ipse vocabat eos filios ꝛ illi rñdebant vt patri.verificantur eniꝫ dcã v̾ba testis etiam si semel vocasset eos vt filios ꝛ ipsi rñdissent vt patri.Et faciliter quottidie occurrit quod qs appellat pue ros filios qui sunt alicꝝ filij.Naꝫ filius dicitur a filios ꝙ ẽ amoꝛ vt habeꝭ in.l.liberoꝝ.de ver.sign.Ideo illos qui sunt minoꝛis etatis ꝛ magnopere diligimus pleruqꝫ filios ap pellamus ꝛ appellati vt reuerentiam respondent vt patri.ꝛ multis respectibus appellatur quis pater ꝛ filius iuxta illud crĩnspni est pater hic cuꝫ ꝛc.Ideo non ẽ apta redditio cause scientie vocabat filios ꝛ rñdebant vt patri ergo erant eius fi lij.ꝛ si probarentur filij nõ ꝓpterea filij legitimi.Preterea non reddit cãm scientie per sensum coꝛpoꝛis:qꝛ non dicit ꝙ audiuerit dictuꝫ Samperolum vocantẽ ꝛc.ꝛ illos rñdentes ꝛc.Stant eniꝫ hec simul ꝙ ille sic vocaret ꝛ illi ita respõ derent ꝛ ipse testis non audisset vocantẽ ꝛ respondentes.ꝛc

ipse testis id ab alijs intellexerit. Et propterea nihil sui ꝓponi sensus in hac parte attestatur.

r ¶ Et ꝓpterea tanq̄ nō reddēs causam sciētie p sensum corporis nō probat prout in simili dicit Bar. in d. l. de minore. §. si plurium. in. vj. q. de questi. ꝙ si testis deponēs super fama respondit causaȝ scientie q꞉ ita publice dicit̄ a maiori parte populi non probat quia potest esse ꝙ dicatur ⁊ ipse non audiat ẜm eū facit etiam qđ ipse Bar. notat in. l. siquis ita. ff. de testa. tute. Insup iste testis nihil certi deponit de idētitate. s. ꝙ isti essent illi qui confessantur nati ex cōmuni amplexu Samperoli ⁊ dn̄e Catherine itaq꞉ ꝯstat ꝙ ab isto nō probat̄ filiatio illorum qui dicuntur remāsisse post mortem Samperoli. Similiter Lucia altera nullam reddit causam scientie super filiatione. nec sup idētitate. s. ꝙ illi de quibus deponūt sint illi qui confessantur fuisse nati ex cōmuni amplexu. Quinimo ipsa titubabat de nominibus ⁊ dicit se nō bene recordari tn̄ videri suo ⁊c. Et sic nō ꝓbat q꞉ testis deponens per verbū videt̄ non probat vt per Bar. in. l. quid tamē. §. si arbiter. ff. de arbi. ⁊ in. l. j. in prin. de ven. inspi. Similiter dn̄a vica lȝ deponat ꝙ remāserūt post mortem duo filij masculi nō tn̄ reddit causam sciētie quare. s. sciebat illos esse filios ⁊ filiatio non percipit̄ sensu. Nec quicq̄ deponit ꝙ illi quos audiuit plorantes fuerint illi qui cōfessant̄ nati ex cōmuni amplexu samperoli ⁊ Catherine. Et stāt h̄ simul ꝙ habuit duos filios natos ex cōmuni amplexu q vocarent̄ illos noībus ⁊ predecesserint ⁊ postea alij fuerint vocati illis nominibus ⁊ nō essēt cōes filij. Itaq꞉ etiam ista testis nō videt̄ probare cōem filiationem. Super alijs attestationibus me nō extendo in hac parte q꞉ aliū minus ꝓbāt p supra deducta. Pondero tn̄ vltra iam dicta aduersus dictas attestatiōes ꝙ Rodulphus vltimus testis deponit ꝙ dicti filij decesserūt in aurora. Et dn̄a vica deponit ꝙ audiuit dictam Catherinā plorārē ⁊ luctū faciētē de dictis suis filijs.

s ¶ Aurora solet ascribi diei ⁊ solet dici đ mane nō de nocte. Itē dn̄a Lucia deponit ꝙ die sequēti post diem suo videri sabbati in quo lugebat ꝓpter mortē sui viri Samperoli vidit dictos pueros iacentes in lecto ⁊ appellat die sequenti ⁊ ipse stabat in alia domo de nocte nō solet videri saltē de lōginquo. Et maxime tp̄e pestis nō solet de nocte fieri ad fenestras vel in extra maxime vbi exalare pōt aer pestifer⁹ pp amorbatos. Itē bartolomeus deponit ꝙ tp̄e quo die dn̄ico fiebat luctus de morte samperoli venit nouū ꝙ erāt mortui dicti filij ꝑfecto si fuissent mortui in nocte vel in aurora precedētib⁹ ꝯsanguinei q ferebāt luctū sciuissent verisilr q꞉ luctus nō solet fieri tā mane. Et lȝ h̄ que vltimo loco adduco cōtra dictas attestationes nō ꝯcludāt necessario tn̄ ponderāda sunt ad finē vt nō videat̄ iudici rigorosuȝ nō credere tot attestationibus꞉ q꞉ ex h̄ initit̄ suspicio ꝙ non dicti testes sint subornati vel ꝙ dicta dn̄a Catherina dolose se gesserit vt cōsequeretur bona mariti. Et in hac perplexitate inherere debeat iuris rigori. Cōnumerate saltē volūtate dicti Sāperoli lȝ non potuerit cōpleri defectu testiū. Ex his itaq꞉ oībus simul iunctis concludo partes iudicis fore in absoluendo reum conuentuȝ in quā partē iudex dȝ magis proclinus q̄ in cōdēnādo regulr̄ cū sunt partium iura obscura ⁊ regl̄a fauorabiliores in. vj. nō obstātibus adductis in ꝯtriuȝ. quibus per supradicta satis apparet responsum. Laus deo.

¶ Statutū burgi disponēs ꝙ masculinus cōcipiat femininū an dicat̄ aliqđ opari vltra ius cōe idē disponens. Itē si ꝯcurrūt in successiōe intestati auus minus ⁊ amite quo succedant stāte statuto in dicta terra ꝙ auus maternus excludat patruum ⁊ plene circa interpetrationē bonoꝝ statutoꝝ.

¶ Consilium. xi.

In nomine dn̄i nostri

iesu xp̄i. ¶ Stātibus dictis statutis q̄rit̄ si cōcurrunt auus maternus ⁊ amite qualr̄ ab intest. succedant dn̄s Bal. predictus consuluit quod auus maternus insoliduȝ꞉ ⁊ quod verbum patruus non concipiat amitas in hoc statuto.

¶ Premittit ꝙ in materia restringibili non concipit femininum q꞉ cōceptio venit ex extēsione allegat gl. in. l. j. de vb. sig. ⁊ ibi Bar. ad hoc. l. iuxta interpetrationem. e. ti. ⁊ ꝙ non extendat̄ in materia stricta allegat. l. j. §. querit̄ de vē. in pos. mit. Itē dictuȝ Bal. in. l. quicūq꞉. de seruis fugi. Et dicit ꝙ in casu isto est maior rō. Nam statutuȝ est fundatū in fauore agnationis ⁊ maior ratio conseruande familie ⁊ magis conseruatur per patruum q̄ per amitas. Item allegat Pau. de ca. consi. cccxxxviij. ad finē incipit hereditas predicta.

b ¶ Qđ si statu. cauetur ꝙ patruus excludat matrem non excludet auunculū. Item allegat ꝯsilia ⁊ sn̄iam in cā mea sup statuto nostro. itē notata p Bal. in. l. illā. C. đ colla. Item ꝙ Pau. de ca. in dcō consi. cccxxxviij. dicit si statutum a successione fratris excludit sororē nō excludet a successione sororis. Item allat̄ ꝯsuluisse Jo. đ lig. ricar. de saly. ⁊ Jo. đ fan. ꝙ si statutū ꝙ agnati excludāt matreȝ nō excludēt agnatā.

c ¶ Itē ꝙ in mā stricta masculinū nō concipiat femininū allegat host. ⁊ Gof. in. c. raynaldus. de testa. spe. in tit. de sꝰ lega. ⁊ dispu. Itē Pe. de anc. in repe. c. canonum. q. xiij. col. clxxviij. ꝙ si disponit̄ ꝙ p̄mogenit⁹ succedit nō succedit p̄mogenita. ⁊ idē tenet ipse Pet. de anc. in. c. gn̄ali. de elec. in vj. Itē ꝙ in ꝯtrib⁹ ⁊c. Arch. in. c. siquis suadēte. xvij. q. iiij. prout euȝ allegat Bal. in. l. gallus. §. ꝙ si ts. de li. ⁊ po. pon. in. l. ij. in prin. col. xxij. de verbo. obl. Imo. in. l. si ita scriptuȝ filiabus. de le. ij. in. c. potuit. de loca. vbi dicit se ita consuluisse ꝓ quo adducit Bar. in. l. liberoꝝ. de verbo. sig. ꝙ appel. filioꝝ in ꝯtribus nō veniunt nepotes. Rn̄det ad statutum ꝙ masculinū cōcipiat femininū ⁊c. Qđ recipit interpetrationem a iure cōi. Et sic qn̄ materia est fauorabilis vel est eadē ratio. ⁊ lȝ loquat̄ in statutis que solent stricte interpetrari. tn̄ dicit ꝙ nō stricte interpetrantur in materia fauorabili ⁊ non exorbitātia iure cōi. imo ⁊ in exorbitanti vbi est eadē ratio glo. in. c. si postq̄ de elec. li. vj. Bal. in. l. non dubiū. de. ll. Nec ob. ꝙ statutū loquatur in penalibus que sunt stricte interpetranda꞉ q꞉ dȝ intelligi qn̄ est eadem ratio. ⁊ q꞉ alr̄s delictū femine remaneret impunitū insup ponderat maxime exceptionē dicti statuti q꞉ dicit ꝙ excipit casuȝ in quo statutū nō ita posset cōuenire generi feminino ꝓut masculino. Sed statutū ponderat ꝯseruationē agnationis Jaco. de are. ⁊ Cy. in. l. si publi. C. de adul. Jo. an. in rub. de suc. ab intesta. Bal. in. l. maximū viciū. que nō cadit ita amite. ⁊ lȝ statutū inuitet ēt sororē in qua cadit similis ratio. Cōsiderauit maiorē ꝓximitatē ⁊ vbi voluit inuitare feminas expressit hic Bald. ꝓfatus. Sequit̄ subscriptio mea. Repetitio diuino numine. Tota ius ꝓsentis cōsultationis. Cōsistit in statuto illo disponēte ꝙ masculinū cōcipiat femininū. Nā vr̄ ꝙ debeat aliqđ operari vltra ius cōe ar. l. si qn̄. de le. j. ⁊. c. si papa. de ꝓuil. li. vj. ⁊ nō bar. ⁊ Ponta. in. l. iiij. §. ꝓtor ait. ff. de dāno infe. ⁊ in. l. iij. §. si rē. ff. de leg. iij. ⁊ in. l. iij. ff. de vsuca.

d ¶ Volētes ꝙ statutū disponēs. Idē ꝙ ius cōe dȝ intelligi vt aliqđ operetur ⁊ nō interpetrari ẜm ius cōe qđ ⁊ voluit Bal. in. l. terminato. in fi. C. de fruc. ⁊ litis expē. nisi statutū cōtineret absurditatē vel iniquitatē ẜm eū. Ad idem qđ no. Bal. in. l. cōuenticulā. C. de epis. ⁊ cle. volēs post Bx. ⁊ Cy. in coꝝ cōsilijs ꝙ statutū disponēs ꝙ nō extātibus masculis femine succedāt vt aliqđ operet̄ corrigat̄ ius cōe extātibus masculis. Et sic ex quo in casu expresso nihil operatur corrigit ius cōe in casu tacito vt aliqđ operet̄ qđ maxime vr̄ dōȝ꞉ q꞉ statutū loquit̄ p verba vniuersalia in oībus casibus ⁊ qui omne dicit nihil excludit. l. iulianus. de leg. iij. casi. si romanorum. xix. di. ⁊. c. solite. circa fineȝ. de maio. ⁊ obe. Et maxime vī dōm ꝙ in casu nostro masculinū ꝯcipiat femininū q꞉ statutū nō vr̄ fundatū in rōne fauoris agnationis q꞉ interserit de filio sororis eū inuitando ad exclusionē matris ⁊ cōiūctorum ex latere matris q filius sororis est in tertio gradu ꝓut amita. Itē est cognatus nō agnatus꞉ q꞉ coniunctus ex linea feminina insti. de legi. agna. tu. §. j. ⁊. ff. de legi. tu. l. sunt autē agnati. Itaq꞉ nō vr̄ ꝙ possum⁹ arguere a rōne fauoris agnatoꝝ neq꞉ respectu sororis in ꝓximitate gradus p p̄dicta. Et h̄ qdē vltra deducta p dn̄m ꝯsulētē reddūt apud me hāc cōsultationē nō parū dubiā. Attēto ꝙ statutuȝ in excep. statuti vltimi ponderata p dn̄m ꝯsulētē nō excipit casuȝ q non pōt ita cōuenire femine ꝓut masculo quo casu satis conueniret responsio dn̄i consulentis patris hon̄. Sed absolute loquit̄ excipiendo casum qui nō pōt cōuenire femine. Sed in casu isto pōt cōuenire femine꞉ q꞉ a iure. xij. tabularum amita que erat agnata succedebat exclusa matre insti. ad tert. in princi. ⁊ statutū inuitat feminā. s. sororē ad exclusionē matris. Ideo mā ipsa pōt ꝯuenire femine lȝ non ita ꝓut masculis. Licet aūt predicta videant̄ satis vrgere ꝓ amita. tn̄ his non obstātibus concurro in sn̄iam clarissimi dn̄i cōsulētis pr̄is ⁊ dn̄i mei. Nā ea mihi vī mens statuentiū qui vbi voluerūt cōprehendere feminas non fuerunt contenti verbo masculini generis sed coniunctiue expresserūt verbum feminini generis

ibi filij

ibi filij vel filie.⁊ ibi frater vel soror.⁊ ibi filius fratris vł sororis.Ita ⁊ successiue dũ subdit ꝺ patruo expressisset vł amita si voluisset amitã inuitare scḋo idẽ deducit q: in eodẽ statuto paulopost patrũ prefert sorori in trib⁹ partibus.s; absurdũ esset in alienũ penitus a verisimili mẽte statuentium quod amita ⁊ sic soror patris persone defuncte preferent sorori proprie ipsius persone defuncte:ideo abſq; dubio in illa particula statuti verbum patruus non cõcipiat amitam. ¶Nam statuta debent ita interpetrari vt nõ mereant a sapientibus reprehẽdi solet dicere cõsulẽdo Bal.p.l.salutus aristo.de leg.pstã.Ita ergo summat in alia pte statuti vicina q: ex sequẽtibus pcedẽtia declarant.l.hẽdes palã.§.s; si notũ.de testa.⁊ in.l.si seruus pluriũ.§.fi.de le.j.Et qḋ notat bart.in.l.cẽturio tertia qõne pncipali co.x.de vul.⁊ pu.

f ¶Quatenus vult ꝙ si verbum cõe est positũ in vna pte testamẽti in vi obliqua interperratur in alia pte testamẽti pariter in vi obliqua licet al's forte interpetraretur in eiusdẽ terminis indirecta significatione ſm eum.

g ¶Idem demõstrat in alia particula inter media eiusdẽ statuti ibi in tribus partib⁹ succedat patruus siue ꝯius paternus vł filius siue filij patrui seu fratres patrueles vbi filios patrui declarat esse fratres patrueles Filius autẽ amite nõ est frater patruelis s; frater amitinus.l.iuriscõsul.§.quarto gradu.vẽſi.eodẽ gradu.ff.ꝺ gradi.⁊ insti.eo.ti.§.q̃rto gradu. ver.at eos.Ideo sub illo vbo patrui nõ cõprehendit amita put itaq; in eodẽ statuto ⁊ quasi in eadẽ ꝯtinuatione vboꝝ satis clare appet ꝙ statuẽtes noluerũt sub vbo patru⁹ ꝯprehẽdere amitã.ita ⁊ pauloañ interpetret positũ vbũ patruus vt nõ cõprehẽdat amitã ad exclusionẽ mr̃is a trib⁹ ptibus de luctuosa hẽditate filij ar.d.l.si ſuus pluriũ.§.fi.q̃tenus ponderat mos testatoris ⁊ qḋ dicit bar.in.d.l.cẽturio.⁊ qḋ hr̃ in.d.l.q filiab⁹.Ideo ex his ⁊ latius dictis p dñm ꝯsulẽtẽ ꝯcludo vna cũ eo ꝙ non comprehendat amita.Sed mater insolidũ succedat.Nec obstant que in cõtrariũ adduxi.

h ¶Nam est magnũ dubium vtrũ statu.disponens.Item qḋ ius cõe interpetret s; ius cõe vł vt aliqd addat iuri cõi.Nã ꝙ interpetret ſm ius cõe vident velle gl.Bar.⁊ bal.in.l.si.§.in cõputatione.de iure delib.Idẽ vu't Flor.in.c.finẽ litibus.de dolo ⁊ ꝯtu.tenens ꝯ Bart.in.d.§.ptor ait.⁊ ꝙ ſm ius cõe intelligat volunt Inno.Hosti.Cõpo.⁊ Io.an.in.c.cãm que.de rescrip.Itez Cy.in.l.qui sepulchra.C.de sepul.vio.vult ꝙ vbi statutũ disponit pũctualr.Id qḋ lex interpetret ſm legẽ.Itẽ Domi.de sancto gemi.in.d.c.si papa.dicit ꝙ vbi si fieret extensio vel verba late interpetrarent resultaret iuri ꝯriũs itellectus dẽret intelligi ſm ius ⁊ nõ vt aliqd operent ſm eũ.Itẽ Imo.i.d.§.pretor ait pro cõcordia opi.dicit ꝙ vbi agitur de paruo preiudicio procedat ea opinio. vt verba interpetrent vt aliqd operent ⁊ non ſm ius cõe. Secus si ageret de magno p̃iudicio in casu nostro resultat iuri ꝯriũs intellectus q: mater de iure cõi excludit amitã in solidũ autẽ.defuncto ad tertul.Itẽ agit de magno preiudicio merito hoc casu masculinũ nõ ꝯcipit femininũ ne intm̃ corrigat ius cõe in graue p̃iudiciũ matris.Preterea vbi statutũ haberet extẽdi vt aliqd operetur.Satis est vt qd minimũ operet put no.d.Ant.⁊ Imo.in.d.c.cãm q̃.de rescrip. Ideo satis est ꝙ masculinũ cõcipiat femininũ vltra q̃z cõciperet de iure cõi in casibus in quibus agitur de paruo p̃iudicio.Preterea dato.ꝙ regulariter vigore huius statuti disponentis ꝙ masculinum concipiat femininum etiã vbi de iure cõi nõ cõciperet.tñ secus fit in casu isto put p; ex mente que deprehẽdit ex premissis.⁊ l; statutũ loquat p verba vniuersalia in omnib⁹ casib⁹:tñ sepe accidit ꝙ vniuersalia.

i ¶Verba recipiunt aliquas fallentias vt est videre in infinitis vt ita dixeriz regulis que loquunt p verba vl'ia ⁊ tñ recipiunt fallẽtias plurimas.⁊ in spẽ patent fallẽtie in terminis huius statuti in duobus alijs vsi.supra põderatis itaq; put limitantur illa verba vl'ia in dictis duobus casibus:ita ⁊ in isto eiusdem statuti ne resultet tanta iniquitas ⁊ vt minus corrigatur ius cõe.Preterea illa vba vniuersalia videtur respicere spãlia ⁊ non inducere vt declararent p sequentia ar.d.l.si seruus plurium.§.fi.⁊.d.§.sed si notam.

k ¶Ita ꝙ spẽs sequentes declarent genus precedens.Nam ⁊ al's sepe contingit ꝙ p enumerationẽ specierũ sequẽtẽ declarat ⁊ limitat precedẽs expressio generis vt late per Bar. in.l.quesituz.§.siqs fundũ.ff.de fundo instruc.⁊ p Panor.sequentem dicta Bart.in.c.sedes.de rescrip.vba ergo vl'is vl'iter verificant in singulis spẽbus non in singulis indiuiduis specierũ vt innũt vba sequentia.⁊ vt proposse euitetur iuriũ correctio ⁊ limitet tãta iniquitas. Et insuper possunt verificari dicta verba exceptionis posite in dicto vltimo statu.q: satis põt dici ꝙ casus ille ita dispositus non conuenit mulieri:q: nõ vi' honestũ ꝙ amita excludat matrẽ vel sororem ⁊ multominus filius amite prout hec iniquitates militarent in nr̃o statuto si verbũ patruus cõprehenderet amitam vt patet ex deductis supra.Nec dicimur posse ꝙ honeste non possumus.l.nepos pculo.de vb.sig.C.⁊ alibi nõ dicimur ꝙ nõ possumus nisi derogãdo iuri cõi in.c.veniens. de accu.vbi papa dicit non possumus in cã criminali admittere procuratorẽ:⁊ tñ papa poterat derogando iuri cõi admittere procuratorẽ in cã criminali.Nec obstat ꝙ statutum admittit filiuz sororis:q: l; filius sororis sit cognatus ⁊ in eo cesset ratio agnationis.Nõ sequit ꝙ regulariter illa nõ fuerit ratio prout circa interpetrationẽ huius statuti cõsuluit Frãciscus de albergo.de aretio. cuius consilij tenorem placuit ⁊ cõtextũ in fine huius cõsilij describere:q: eius cõsilia cõiter nõ habent ⁊ nõ leuis est auctoritatis ⁊ in terminis decidit casum nr̃m ⁊ aliq̃ztulũ variat a themate nr̃o in recitatiõe vboꝝ statuti de quo agit ꝙ qdẽ ꝯsiliuz repi q̃si perfecta hac subscriptione.Et insup filius sororis succedit intrando locũ sororis autẽ.cessante. C.de legi.here.⁊ sic succedit tanq̃ꝫ existens in.ij.gradu.⁊ ppterea prefert amite de iure cõi vt ibi ⁊ in sequẽti autẽ.post fratres.e.ti. Tenenda est ergo conclusio supra facta ꝙ mater succedat exclusa insolidũ amita p predicta ⁊ dicta supra per dñm consulentem. Cuius dictis inquantum rñdet ad id qḋ dicitur ꝙ statuta sunt restringenda ⁊ maxime penalia vltra premissa.

l ¶Addo ꝙ statuta ceteris paribus sunt interpetranda put leges iuris cõis dictũ est nota.Bald.in.l.gallus.§.qd si is. de libe.⁊ posthu.Itẽ adeo qḋ nota.Bar.in.l. quẽadmoduz C.de agri.⁊ cen.li.xj.vbi dicit ꝙ statuta penalia imponentia penas p delictis sint fauore reipublice extẽdẽda. Ne.s.delicta remaneãt impunita ſm eũ ꝙ dcm̃ qualiter pcedat non est p̃sentis discussionis cũ alijs medijs decisio cõprobetur. Et ego fuerim de sola subscriptione reqsitus. Laus deo.

¶Filie dotate a pr̃e an succedãt matri qñ mr̃ successit eius filio stãtibus fratrib⁹ patruelib⁹ eiusdẽ filij stãte ẽt statuto ꝙ filie dotate nõ succedãt stantibus masculis de progenie.

¶Consilium xij.

In nomine dñi nostri Iesu xpi.¶In hac consultatione vi' prima facie dicẽdũ ꝙ l; de iure cõi hereditas dicti Bernardini heredis Seuerini sui pr̃is deuoluẽda esset ⁊ ptineret ad dictam eius matrem inuita sua pro tertia ⁊ ad dictas duas suas sorores pro alijs duabus tertijs per tex.in autẽ.defuncto.C.ad tertu.tñ ex quo dicte due sorores presupponuntur dotate a Seuerino eoꝝ pr̃e vi' ꝙ saltez portiones dictarũ soroꝝ spectent ad dictos fratres patrueles filios.s.dicti pr̃is bernardini. Nã statutũ vi' a parte loqui ꝙ dotata a pr̃e nõ succedat in bonis sui patris vel matris vel fratris extante aliquo masculo de progenie pr̃is vel matris fratris aui vel patrui .Sed dicti fratres patrueles sunt de progenie patrui ⁊ aui ipsius Bernardini merito vi' ꝙ dicte sorores nõ succedant ⁊ eaꝝ portio deuoluatur ad dictos fratres patrueles. Nam vi' expresse militare expressus casus iur. municipalis ⁊ vbi casus legis cõis vel municipalis non est dubitationi locus.l.illã. versi.demũ.C.de.colla.⁊.l.ancille. C.de fur. Nec vi' predictis repugnare.Si dicatur ꝙ ex quo superest mater defuncti fratres patrueles non succedant q: mater excludit oẽs transuersales exceptis fratribus vtrinq; coniunctis ⁊ filijs fratrum.d.auẽ.defuncto.⁊ autẽ.cessante.C.de legittimis here.Et qñ ex forma hmõi statu.vna persona excluditur propter aliam d; intelligi si illa persona excludens succedat. Adeo ꝙ qui non succedit non excludit alium.l.j. §.filium. de bono.posses.cõtratab.⁊ ꝙ ibi per Bar. ⁊ Ang.⁊.l.ij.§.si sit agnatus.⁊.l. equissimum.ff.ad tert.⁊. §.sed si fuerit frater ⁊ soror.insti.eo.ti.c. auctori. de conces. preben.lib.vj.q: vi' ad hoc rñdẽdũ plurib⁹ modis. Prio ꝙ illa iura procedãt qñ vnus inuitat ab hered. ⁊ alij ab eo excludunt. Nam tũc ita demũ pcedit exclusio qñ succedit ille qui erat cã exclusionis ⁊ nõ al's.Ita loquunt oĩa iura preallegata.

a ¶Sed qñ quis inuitat sub cõdi.si alius non extat.tũc alio extante excluditur ille inuitatus sub condi.siue ille qui erat

causa exclusionis succedat siue non. iste est casus in auten. lʒ. C. de naturali. lib. cũ ibi no. ⁊ in. l. filiussa. §. cum quis. de leg. j. ⁊ tradit Bart. in. d. §. filiũ. ⁊ Bald. in. l. si defunctus. C. de suis ⁊ legitimis. Sʒ in casu nostro filie inuitant a statuto sub cõdi. si nõ extiterit patruus: q̃ verba illa sup̃stitis patruo faciunt sine dubio conditionem q̃ ablatiui absoluti conditionẽ faciunt. l. euictis agris. ff. de vsur. ⁊. l. a testatore. ff. de cõdi. ⁊ demon. ⁊ q̃n quis sub cõdi. inuitaꝫ seu sub ꝯdi. aliquo existente exludiꝫ tunc illa est causa exclusionis cõdi. existente hʒ locum exclusio ⁊ sub cõditiõe inuitatus nõ admittiꝫ siue ille qui in ꝯdi. poniꝫ ⁊ est cã exclusionis seu non admissionis succedat ipe siue non succedat iste est casus in aũt. lʒ. ⁊ ibi doc. no. C. de naturalibus lib. no. Bart. in. d. §. filium. ⁊ Bal. in. d. l. si defunctus. C. de suis ⁊ legit. Cũ igiꝫ dicta mater excludaꝫ a successione sub cõdi. si patruus extet ⁊ patruus supersit. ergo ipsa mr̃ excludaꝫ siue patruus succedat siue nõ succedat ꝙ ⁊ vʒ probari ꝑ iura superius allegata. Nam in. d. l. equissimuʒ ꝓpter p̃rem excludiꝫ mater: ⁊ tñ pater ibi non succedit. Itẽ. in. d. §. si sit agnatus agna. excludit patrẽ: ⁊ tñ ipe agnatꝰ excludiꝫ a matre. Ita ⁊ hic patruꝰ excludat matreʒ dato ꝙ ipse excludaꝫ a sorore tertio vr̃ hoc probari ex theorica Bar. in. l. si. ff. ad tertu. vbi concludit ꝙ hmõi statutum censetur hẽre duo capita vnũ exclusiuum ⁊ rõne istius capitis dicit ipse nõ excludiꝫ nisi noiatus in statuto. Est aliud caput inclusiuuʒ. Et inuitatiuũ ad successionem. Et q̃ plures non possunt esse heredes. l. cum pater. §. hereditatem. ff. de castrẽ. pecu. ⁊ facit. l. si vt certo. §. duobus vehiculũ. ff. co. vno inuitato aliȷ̃ excluduntꝫ. Ideo ceteri non inclusi: ⁊ nõ inuitati a statuto cẽsenꝫ exclusi: puta dicit bar. statutũ dictat ꝙ extãtibus agnatis mater nõ succedat statutũ istud inuitat agnatos. ⁊ excludit matrẽ ex capite quo excludit matrẽ non trahitur ad alios cognatos: q̃ odiosum ⁊ nõ extendẽdũ: sed q̃ tacite inuitat agnatos ad successionẽ censenꝫ etiam aliȷ̃ cognati exclusi ꝓut firmat Bar. ibi quaʒ rõnem vt dixi reassumit ⁊ Bal. in. d. l. maximũ viciũ. dictã etiaʒ rõnem tangit Bal. in. l. ꝙ vo. ff. de. ll. vnde vʒ dõm in casu nr̃o ꝙ dictus patruus inuitatur per statutũ ergo aliȷ̃ excludunꝫ per dictã rõneʒ bart. cũ idẽ iure soleat esse de toto quo ad totũ ꝓut de p̃te quo ad partẽ. l. que de tota. ff. de rei ven. ⁊. c. pastoralis. ꝟ. siquis cũ totuʒ. extra de offi. deleg. ⁊. l. iurisgen. §. adeo. ff. de pac. Quarto ad idẽ ille qui vincit aliũ vincit ꝓpter se non vincit propter aliuʒ. l. pater filium. ff. de inoffi. test. ꝓut dicit bal. in. d. l. si defunctꝰ. C. de suis ⁊ leg. ⁊ l. si qs vel si qua. ff. ad orficia. Sed agnati noiati in statuto vincunt filiam dotataʒ ꝓpter se ergo vincunt ipsi. vt ipsi admittanꝫ quã rõnem adducit ibi Bal. in interpetratione statuti disponentis ꝙ stantibus agnatis mater nõ succedat si occurrit ꝙ extẽt mater amita ⁊ agnati in vlteriori gradu q̃ȝ amita ꝙ agnati vincant matrẽ ad sui vtilitatem non ad vtilitatẽ amite. Ideo agnatus excludat matreʒ ⁊ amitã: ⁊ ita ipse vʒ concludere. si statutum excludit matreʒ. Conditionaliter si extant agnati lʒ non se firmet sed se firmat in. d. l. si qs vel si qua ea rõne q̃ agnatus est prima causa exclusionis. ⁊ excludit ꝓpter se nõ ꝑ amita. Ideo excludit ꝙ agnatus succedat exclusa matre ⁊ amita. per. d. l. equissimũ. Et ꝙ ad intellectũ illius. l. no. glo. in. §. sed si fuerit frater ⁊ soror. ita ergo dicamus etiã in casu nostro ꝙ patruus amittaꝫ in portione que al̃s defereretꝫ filie dotate exclusa filia dotata ⁊ aliȷ̃s indotatis arg. de toto ad partẽ vt dictũ est. Que pars firmãda vʒ ex theorica Paul. de ca. q in similibꝰ statutis. Concludit ꝙ aut ꝑsona que nõ noiatur in statuto in capite. s. exclusiuo attinet persone de cuius successione agitur mediante persona noiata in statuto que fuit; puta mater ⁊ tunc ꝓut mater excludiꝫ. ita oẽs qui mediãte matre attinent quasi corrupta radice quã rationẽ considerat etiã Bal. ⁊ firmat Saly. in. l. maximũ viciũ. ⁊ ita itelligit Pau. de ca. theoricã Bar. in. d. l. si. ad tertul. aut attinet. ꝑsone defuncte al̃r ꝙ mediãte matre vt contingit in amita. ⁊ tunc si mater non esset in medio admittiꝫ amita excluso agnato ⁊ hunc casuʒ hʒ ꝓ claro Bal. in. d. l. si defunctus. Et hiȷ̃ casus nõ pertinent ad thema nostrũ. aut mater est in medio. ⁊ tũc agnatꝰ aufert ꝓ se: ⁊ ideo ipe succedit exclusis oĩbus q̃ excluduntur al̃s a matre. Ita concludit ipse pro concordia opi. in. d. l. illaʒ. C. de col. dicẽs ꝙ est ipsa veritas sicut euangelium. Et hanc partem q̃n mater est in medio presupponit pro clara in. d. l. si defunctus. ꝙ agnatus excludat matrem ⁊ amitaʒ: licet de iure cõi excluderetur ab amita dicens ex quo amita excluditur de iure cõmuni propter superexistentiã matris nõ põt ꝯqueri de statuto nec de agnato: ideo agnatus admittiꝫ ad hereditatem de iure cõi al̃s delata matri prout ipse dicit in. d. l. si defunctus. ⁊ hoc siue mater al̃s consequereꝫ totũ siue partẽ. nam tunc excludẽs matrẽ admittiꝫ ad partẽ mr̃is prout dicit ipe Pau. de ca. in. d. l. illã. ⁊ videtur p̃rin. in medio ille qui excluditur speciali censeꝫ habere id a quo excludiꝫ quo ad exclusionẽ alterius. l. mulierẽ. ⁊ titio. ff. de condi. ⁊ demõ. Sʒ mater excluditur iure sp̃ali statuti. Ideo quo ad exclusionẽ alioꝝ censeꝫ ꝑinde haberi ac si non esset exclusa a statuto: lʒ si non esset exclusa ipsa excluderet amitã ⁊ alios in totũ vel in partẽ puta fratres vtrinq̃ coniunctos autẽ. defuncto. C. ad tertu. Ideo in illo toto vel parte admittitur ille qui mediante statuto excludit matrem s̃m eos: sic ergo in proposito nostro admittatur patruus in portione filiarum dotatarum ⁊ hec reddunt hunc articuluʒ non mediocriter dubiũ. His tñ non obstãtibus ꝯtrariam partem arbitror de iure magis consentaneam. Constat. n. ꝙ de iure cõi vt dictum est.

b ¶ Mater excludit fratres patrueles ⁊ cum matre de iure cõmuni succedunt equaliter sorores vtrinq̃ coniuncte ꝑ. d. autẽ. defuncto. itaq̃ de iure cõi fratres patrueles excluduntur ⁊ a matre persone defuncte ⁊ etiã a sororibus vt in autẽ. cessante. ⁊ in auẽ. seq. C. de legit. heredi. sorores autem dotate excludunꝫ prima facie a dictis fratribus patruelibus virtute dicti statuti. verba. n. statuti intellecta prout iacent excludunt sorores dotatas si non esset in medio dicta mater vidi tñ consulentes viros magne auctoritatis verba similium statutoꝝ interpetrari vt intelligaꝫ d̃ descendentibus eoꝝ de quoꝝ heredi. agiꝫ. Sed hoc obmisso prosequaꝫ presupposito ꝙ verba huius statuti interpetrantur ad litteraʒ prout iacent. Si. n. interpetrarenꝫ vt illi consulentes firmabant res ista non haberet dubiũ mater aũt de iure cõmuni admittiꝫ ad parteʒ dicte hereditatis. Nec a iure municipali excluditur. Ita ꝙ ipsa sola mater est persona que nullo iure totaliter excluditur: vnde in casu nostro non sumus vsquequaq̃ in terminis Bar. in. d. l. si. ad tertu. ⁊ Bald. ⁊ Paul. de ca. in locis. s̃. allegatis qui loquuntur q̃n statutum excludit eam personam que si non esset exclusa excluderet alios de quibus agitur ⁊ ita loquitur. l. equissimum. ad tertul. ⁊ l. ij. §. si sit agnatus. eo. tit. ⁊. c. auctoritate. de ꝯcess. prebẽ. li. vj. §. sumus i terminis. l. ij. §. si cõsanguinea. ad tertu. vbi cõsanguinea excludit patrẽ q in alienã familiã ꝑ adoptionẽ se trãstulit ⁊ pater excludit matrẽ a senatuscõ. tertu. ⁊ mater si nõ esset pater cõcurrit cũ sorore ꝯsanguinea ⁊ cõcludit ibi ꝙ si cõsanguinea succedit excludiꝫ pater ꝑductꝰ ⁊ admittiꝫ mater vna cũ dicta sorore. Nec dicit soror ꝯsanguinea matri illud qd̃ aufero a patre cũ excludẽdo ꝑtinet ad me sʒ mater succedit in ea portione in qua succederet patre nõ existẽte. Itaq̃ ibi est casus in quo cõsanguinea a matre excludebaꝫ: ideo attẽdiꝫ ipsa potiusq̃ȝ alia ꝑsona ⁊ propter ipsa admittitur ea persona que cũ ea al̃s concurrit. Ita hoc casu loquiꝫ Bal. in. l. quicũq̃. C. de seruis fugi. vbi vult.

c ¶ Qd̃ si statutũ excludit auũ paternũ ⁊ nõ facit mẽtionem de auia paterna ꝓp eius statuti odiositatẽ masculinũ nõ cõcipit femininũ: ⁊ iõ auia nõ excludiꝫ. Et idcirco si cõcurrũt auus auia ⁊ patruus auus maternꝰ admittiꝫ beneficio auie paterne: q̃ inclusum trahit ad se exclusum. ar. l. si. §. j. de legittimis heredi. qd̃ dicit eẽ notãdũ. ꝙ multũ cõfert ⁊ quasi in terminis ad casum nostrum: ille enim casus est longe magis dubius q̃ȝ noster: nã istud statutũ est longe magis exorbitans a regulis iur. ⁊ ab equitate ⁊ extraneum a ratione si verba vt iacent generaliter intelligantur q̃ȝ sit illud statutũ in quo Bald. loquitur.

d ¶ Quia magis est debita hereditas filiabus etiam dotatis q̃ȝ auo materno autẽ. in successione. de suis ⁊ legi. cum simi. Et maxime q̃ exclusio in nostro statu. militat longe magis distantibus q̃ȝ sit patruus q̃ excludũt etiaʒ descendẽtes ex patruo. Itẽ exclusio etiã agnatarũ causaꝫ etiam a cognatis q̃ a descendentibus ab auunculo ⁊ a matre. In casu autem Bal. agnatus excludebat cognatũ ꝙ erat etiam de lege. xij. tabu. insti. de succe. cogno. in prin. ⁊ in. l. si. C. vnde cogna. Item in casu nostro mater absq̃ dubio non excludiꝫ. in casu autem illo erat dubiũ. An etiã auia excludaꝫ propter rõnis idẽtitatẽ: ⁊ q̃ masculinum solet ꝯcipere femininuʒ vt in illa l. quicũq̃. ⁊. l. j. ff. de ṽb. sig. cum in infini. si. Unde si in casu illo ꝑsona non exclusa est cã ꝙ ꝑsona que al̃s excluderetur admittatur vna cũ ea fortius idẽ dicamus in casu nostro ꝙ ꝓpter matrẽ que nõ excludiꝫ a statu. ⁊ a iure cõi admittiꝫ ad successionẽ eius bñficio admittanꝫ etiã sorores: lʒ dotate a

patre facit et ad terminos nros tex. in. l. si qs vel si qua vbi frater admittit in viriles vna cu mre et sororibus. Nec aut admittit cu sororibus p vna dimidia: lz plures sint sorores. Si ocurrut frater soror et mr: qz si mr succederet i sua dimidia frater no hret sua virile et nullus repit q eu a virili excludat: matrez aut a dimidia excludit in effectu fr: lz mr excludat a dimidia sorores: tn attendit psona fratris q in virili est oi respectu inclusus. et ppea pp fratre admittitur sorores ad viriles et pp psona fratris hnt illud qd alias non psequerent: na si ponamus supesse matre fratre et tres sorores. Si frater no superesset mr hret dimidia: et de alia dimidia sorores hrent viriles et sic de sex denarijs singule sorores hrent singulos denarios: sz ocurrete fre singule sorores hebant singulos denarios cuz dimidio vt ibi. Uñ pz q attendit psona fratris cui oi respectu debet virilis et nullo respectu est exclusus a virili. Jta in casu nro dz attendi psona mris et no psona fratru patrueliu q excludunt de iure coi pp matre et pp psona mris reducat res ad ius coe et inuitent sorores vna cu ea et no pciderent psone fratruz patrueliu: et p hec euitant tex. et auctitates doc. in otriu adducte: nec ob. ar. de toto ad pte in otriu adductu: qz pcedit vbi est eadez ro totius et ptis secus vbi subest ro diue put cotingit in multis iurib adductis p gl. in. l. q scit. in prin. de vsur. pz et in. l. iutius. c. ti. Jn casu aut nro subest ratio diue que colligit ex supadictis. si. n. excludo te in totu et te excludat titius et ego excluda titiu no est psona que aliquo respectu no reperiat exclusa. et pnter no est psona q tanq no exclusa sit magis inspicieda q altera psona: io est recurrendu ad alias psideratioes. sz vbi est exclusio in pte vt in terminis nris decet q attedat coditio psone q oi iure et oi respectu admittit: et maxime vt iaa exorbitatis statuti moderet: et et attedat regula iur cois disponetis q extantibus descedentib trasuersalibus no succedant exceptis fratrib vtrinq piunctis: vt in. §. reliquu in auc. de succes. ab intest. Cui regule no est derogatu p istud statu. nec ob. q in otriu dicebat q statutu no inuitat fratres patrueles. sed excludit filias dotatas sub pdi. qz imo in casu nro et filius statutor: lz vba pditionalr pcipiant. tn ex mete sta. positi in pdi. inuitant et cop fauore causat exclusio vt sumit ex dictis Bar. vt in. cl. ij. ad tertul. et Bal. in. l. maximu vitiu. C. de lib. pte. quatenus loquunt de capite inclusiuo: et io in istis termis positi in pdi. no excludunt ea rone: qz faciat deficere coditione put pringit in terminis. d. auc. lz. C. de arbi. et. d. l. si iussa. §. cu qs. de lega. lz ea rone: qz positi in codi. habent potetius ius vigore statuti put et declarat Bar. in. d. §. si iussu. ver. v. quero iuncto ver. quero qd si extat. et tangit et p Bal. in. d. l. si defunct. Nec ob. q dicit Pau. de cast. q ille qui excludit de iur spali excludit pp se no pp aliu allegado l. mulieri et titio. de pdi. et demo. que penitus nihil facit: qz ibi exclusio fit de iure coi no de iure spali si recte aduertat et admissus de iure spali hz debiliora iura q admissus de iure coi. l. eius militis. §. militia missus. de mili. tes. facit. l. si. et qd hr. C. de pac. pue. l. in cae. de mino. cu si. put latius p Pau. dico in. d. l. si qs vel si qua. C. ad tertul. et aliqd in. l. illa. C. de coll. Et si eius dictu pcederet verificaret qn ois psona repiret aliquo iure exclusa p supradicta. Ex qbus remanet pclusio q dicti fratres patrueles in nihilo succedat: et ita in varijs qonib de facto varijs locis sepe sepius cosului. Et et legedo tenui in. l. si qs vel si qua. C. ad tert. nec est curandu q mr postea decessit: qz ex q ipsa admit hrdi. filij: in pstitiam fres patrueles sunt ppetuo ab ea exclusi: qz in hmoi successionib ab itestato psiderat tps quo defert hreditas ab intest. l. si qs filio in pn. de iniusto testa. et. l. ij. §. hreditas. ff. de suis et leg. vel sa te tps quo adit hreditas arg. d. l. ij. §. si sit cosanguinea. et. l. si. ff. ad tertul. Laus deo.

¶ Testes vt dicitur plene probare non sufficit vt probent factuz nisi probent factu fuisse ex causa deducta in libello.

¶ Consilium xiij.

In nomine dñi nostri Jesu christi. ¶ Quauis videatur prima facie dicendu q intentio patris agentis sit legittime fundata adeo q partes iudicis videant esse in codemnando reos coventos. Tres. n. testes deponut q dictus. d. Nico. in pñtia Pascutij ratificauit et pfessus fuit fecisse dicta pmissione de dece ducatis auri: et vno pari manicarum vltra dotes promissas per patrem dñe Polisene. et sic videtur confessio facta presente parte: ideo preiudicat vt in ti. de confes. ff. C. et extra. et in. c. si cautio. de fide instru. c. si. de succes. ab intesta.

a ¶ Jte vn testis ex pdictis deponit de ipsa pmissioe. et de dca pmissioe. s. p augumeto dotis. Et lz tres testes pbates pfessione no videant idigere piunctione cu alio teste p deponete de ipso actu. Tn et si fuisset vn de pfessioe fca pñte parte: et alius de ipso actu videnf coniungendi vt ex dictis semiplenis pbationibus resultet plena pbatio put repertorio pfulendo firmasse: imo in suo psi. incip. in. q. que vertit. Nec ob. si dicat q non interuenit stipulatio: qz respondet

b ¶ Qd de iure cañ. ex pacto oritur actio. c. i. de pactis vbi casus prout doc. communiter omnes legiste et cañ. dicunt et habetur etiam in. c. per tuas. de arbitrijs.

c ¶ Et cu terra fani sit de terris ecclesie in ea seruari dz ius canoni. vt per doc. in. c. j. de no. ope. nun. et per glo. in. c. ij. de arbi. lib. vj. et. c. ij. de reg. iur. eo. lib.

d ¶ Jte si obijceret q dicta pmissio fuit sine ca: et p pñs inefficax. l. ij. §. circa. de excep. do. rñdet q vr q iminet ex ca dotis. na ser Cyprianus tertius testis deponit q dca pmissio fuit facta in augumeto dotis dicte. d. Polisene. Jte deponit q pmisit vltra dotes pmissas p patre dicte. d. Polita et deponunt alij duo testes deponentes de ratificatioe seu pfessione pmissionis facte de pdictis. x. ducatis et pari manicar. Na ambo dicut vltra dotes pmissas tc. Et io vr includere eande cam. s. dotis: qz vr tacite includere dictio vltra prout i simili de dictioe amplius. l. legata inutiliter de leg. j. Jte simili lege legata inutiliter de adimen. leg. et. l. qui ita de dote pleg. ita et in dictioe vltra vt ibi dicunt Jac. de are. et Bar. et io volunt Jo. an. in. c. Ray. circa principiu de testa. et ibi Jmo. Jte q ca dotis psumat p. l. qd aute de iure do. premissis tn minime refragantibus otria parte arbitror iuri magis psentanea: na paria sunt aliqd no ee vl no legittime apparere. l. duo sunt titij. de testa. tu. et. ff. de reb. du. l. si fuerit. et. l. cu reo. §. itaq. de leg. j. itaq si actor no pbat legittime sua intentionem reus: et si nihil docuerit est absoluendus. l. qui accusa. C. de eden. l. actor. C. de pba. et. c. cu eccle. sutrina circa fine ex de ca pos. et pprie. cu infinitis simili.

e ¶ Et dz pbatio fieri de ca et actione intentata: adeo q probatio pcludes alia cam et alia actione no releuat. l. habebat. de instito. Jd enim qd asseuerat in libello probare dz. d. l. actor qd asseuerat. alioquin ex editione libelli no redderet reus instructus an vellet cedere vel contendere otra. l. j. in pn. ff. de eden. necedi io libelli demonstraret spem litis p l. edita. C. de eden. idcirco videndu est an reus cocludenter probauerit ca et actione virtualiter deducta in sua petitione. Et profecto premittendu est q in libello deducitur ca dotis qz pro augumento dotis. Pro quo competit actio ex stipulatu. C. de rei vxo. per totum. et. §. fuerat insti. de acti.

f ¶ Augumetu enim dotis dos est: et ide iure de ea iudicat q de principali seu pmordiali. l. si pstante. et ibi bal. et Saly. C. de do. ante. nup. et. l. qd in reru. §. siquis post cu cocor. ff. de leg. j. io dicta cam pbare debuit. Sz no est pbata promissio ex ca dotis vel pro augumeto dotis: et sic no est probatio pcludes ad actione ex stipulatu pro dote petente: vt pbabo merito rei veniunt absoluedi. Qd aut no fit pbatio ad pdicta pcludens deducit euideter. vnus. n. solus testis deponit q pmissio fuit facta pro augumento dotis. vz ser Cyprianus. dictu aut vnius dictu nullius. l. vbi numerus. ff. de testi. l. iurisiurandi. C. et. si. c. cu l'fis in pn. et. c. lz ex qda extra. et. ti. Alij aut duo testes no deponunt de ca augumeti dotis neq aliqua cam exprimunt merito no est pbata ca in libello deducta. Et hoc solu pro victoria sufficit p ia dicta.

g ¶ Nec ob. q. s. in otrariu deducebat ponderando dictione vltra: qz dato q in casu nostro includeret: q tame no est de mente nisi vt. j. dica. nihilominus includeret quo ad promissionem. s. q sint promissa dece ducati et vnuz par manicaru vltra dotes promissas a patre: et sic venirent in promissione dotes promisse: et etiaz. x. tc. Jta q virunq censeatur venire in promissione ista ita sumit ex iuribus eo loco adduct. et ita etiam vbi diceret amplius dotibus promitto. x. no indicarentur. x. esse dotes sed censerentur esse promisse dotes. ita volunt et ad hoc tendunt omnia iura in contrarium adducta. Que quidem probant q dictio. vltra. et. amplius. et similia faciunt de earu natura. Jncludere in dispositione illa ad que referuntur. no autem q qualitas eorum que determinant subintelligatur in sequentibus. Et pon

Baldus novellus con:

derata dicta natura significaret ꝙ dictus dñs Nicolaus cē‍feretur etiā promisisse dotes a patre ꝓmissas: ꝛ sic esset obligatus ad .x. ducatos ꝛ par manicarū: ꝛ etiā ad dotes per patrē ꝓmissas si ꝓmissio ꝓbata fuisset: ꝙ tamē nullo pacto fuit vt arbitror de mente ꝯhentiū: sed ꝙ essent a patre promisse dotes: ꝛ ad nō Nicolao illud vltra. Sꝫ hec discussio non est pñtis discussionis: satis est ad ꝓpositū nostrū ꝙ nō significat ꝙ ꝓmissio facta de decē ꝛ pari manicarū censeat facta ex cā dotis: ꝛ hoc res ipsa indicat hoc est inspectio ipsa ꝛ vis verboꝝ insup qualitas rei ꝓmisse. Non .n. solent pro dote dari manice saltē nō extimate. ꝛ sic hoc solū mediū sufficeret ad victoriā reis ꝯcedenda. tñ ꝛ alio medio iuuant: q᷑ nulla ꝓmissio est legittime ꝓbata: nā circa ipsā promissionē directa ꝓbatio nulla est nisi dicti vnius testis. Circa cōfessionē aūt de ꝓmissione decem ducatorū auri ꝛ vno pari manicarū primus testis vꝫ Jacobus melchioris deponit ꝙ dictus .d. Nicolaus ꝯfessus in pñtia pascutij se ꝓmisisse dare euangeliste filio dicti pascutij. scōs aūt testis vꝫ Gabriel toni deponit ꝙ ꝯfessus quādam ꝓmissionē factam cū dña Polisena ꝛ pascutio ser Cyprianus tertius testis deponit de ꝓmissione facta ser Pascutio pro dña Polisena: ꝛ subdit ꝙ ratificauit postea ꝛ ꝯfirmauit dictā ꝓmissionē. Isti tres testes sunt singulares vnus deponit de ratificatione ꝛ ꝯfessione facta euāgeliste alius de simplici ꝓmissione facta dñe Polisene ꝛ Pascutio. Tertius de ꝓmissione facta pascutio ꝓ dña Polisena: ꝛ sic variāt adinuicē ꝛ ṽba sonāt de diuersis ꝓmissiōibꝰ cū possibile sit ꝙ fecerit diuersas ꝓmissiones: ꝛ ꝯfessionē de diuersis ꝓmissionibꝰ.

h ¶ Et ꝓut nō ꝓbant testes singulares. ita nec testes q pñt esse singulares dicit singl'r Bal. in .l. edicto. C. de edic. diui. ꝛ in .c. bone. de ele. allegās no. ꝑ Bar. in .l. celsus. de vsuca.

i ¶ Item tertius testis variat: q᷑ deponit de ꝯfessione promissionis facte pro augumento dotis. Alij de promissione facta simpliciter.

k ¶ Nec ob. l. qō aūt. ff. de iure dot. q᷑ lꝫ qñ mulier ꝓmittit viro dare aliqd fortis censeat ꝓmittere ex cā dotis vt ibi. Non sequit ꝙ idē sit qñ tertius cōsanguineus ꝓmittit: q᷑ tūc pōt censeri ꝙ ꝓmittat volens donare mulieri vt portet ad domū viri: nā multotiens cōuenit de dando aliqd viro medio seu in vestimētis. Et viri magis libēter ꝑꝑ id ꝯhūt matrimoniū. Solet .n. ꝓuerbialiter dici id qō nō est meū sit vxoris mee. Nō aūt eadē cā militat in ꝓmissione ipsius mulieris: insup aliud est esse expssam cām dotis. Aliud tacitam a iure p̄sumptā: ideo talis iuris p̄sumptio non oīno tolleret testiū singularitatē: ꝛ sic pluribus medijs deducit ꝙ nō est ꝓbata intentio agentiū: ꝛ maxime q᷑ si esset facta promissio euangeliste vel polisene ꝯfessio esset postea facta absente ꝑte que non ꝓbat. l. certū. §. siqs absente. ff. de cōfes. ꝛ .l. fi. ff. de interroga. acti. ꝛ per doc. in .c. si cautio. de fi. instru. Item vltimus testis variat in suis dictis. q᷑ primo dicit ꝙ ꝓmisit dare pascutio pro dña Polisena postea sup interrogatorijs dicit ꝙ ꝓmisit dare dñe Polisene ꝛ Pascutio: ad hoc .l. qui falsa vel varia de testi. cum concor.

l ¶ Et si dicat saltē in parte cōcordet ipse: ꝛ etiam possit in hoc cōcordari cū alio teste rñdet ꝙ ex hoc nō tollit varietas ꝛ singularitas testiū per no. per Jo. an. ꝛ Pe. de anch. in .c. j. de arbi. li. vj. vbi dicūt ꝙ licet in iudice ꝛ arbitro admittat cōcordia si vnus ꝯdemnat in .x. alius in .xv. alius in .xx. ꝙ sit condēnatio in .x. in qbus oēs ꝯcordant vt ibi. ꝛ in .l. diem ꝓferre. §. si plures. ff. eo. ti. tamen in testibus secus est ſm eos. Et per hoc patet ꝙ cū illo teste ꝓbāte directo promissionē nullus testis ꝯcordat nec de ꝓmissione nec in causa ꝓmissionis. De ꝓmissione nō ꝯcordant: q᷑ de diuersa ꝓmissione deponūt in causa. ideo q᷑ nullus de cā deponit: ꝛ si dicat ꝯcordat vnus: q᷑ ille qui dixit ꝙ volebat Pascutiū habere: q᷑ intelligat habere ex cā dotis supra rñsum est: ꝛ reperio ēt aliter rñsum per allegantē non curo. Et insuper addo ꝙ dato ꝙ vnus testis deponeret de actu ꝓmissionis ꝛ alius de ꝯfessio. act. Et in ceteris oībus essent cōtestes ꝛ attestationes de se aꝗs cōcluderent. tñ non probarent: q᷑ ex quo vnus de ꝓmissione alius de cōfessione sunt testes singulares ꝓut voluerunt Bal. in .l. si ex cautione in fi. C. de nō nu. pecu. ꝛ Pe. ꝛ Cy. in .l. ij. C. que sit lon. ꝯsue. quos refert ꝛ sequit .d. Ant. in .c. fi. de ꝯsue. in antepenul. colū. ꝛ tangit etiā Bal. in .l. publi. ff. deposi. ꝛ licet Imo. secus consulendo dixerit. tamen perfunctorie ꝛ inaduertenter loquitur ꝛ non bene. ꝛ per h̄ sunt in effectu sublata oīa in contrarium adducta. Laus deo.

¶ Legatum factū sub cōditione habente cām successiuā. an debeat prestari ante complementum conditionis.

¶ Consilium. xiiij.

In nomine domini nostri Jesu xpi. ¶ Circa p̄mū ꝯsultationis articulū. lꝫ videat p̄ma facie dicēdū ꝙ dictus.

a ¶ Bartholomeus debeat stare ꝓ laborante sub salario debito ꝛ consuetoꝛ mā ex quo laborantes ꝯsueuerint hr̄e salariū vr̄ iterpetrandū ꝙ stet more ꝯsueto ar. l. cū de lanionis. §. asinā. de fundo instru. l. si huus pluriū. §. fi. ō le. i. ꝛ ar. l. ꝙ si nolit. §. q assidua. de edili. edic. ꝛ maxīe si ipse testator solitus erat prestare eidē salariū: q᷑ mor ꝛ ꝯsuetudo testatoris est itueda. d. l. si huus pluriū. §. fi. ꝛ. ff. de annuis. leg. l. si cui. ꝛ de alimen. lega. l. penu. in p̄n. ꝛ. ff. de vsufru. lega. l. dānas. §. fi. cū fi. ꝛ qui ad onus eligit nō dꝫ a mercede repelli. dic̄ tex. c. cū ſꝫ in p̄n. de p̄bē. ꝛ nemo cogit suis stipēdijs militare. xi. q. ij. c. charitatē. ꝛ pau. ad corinth. ix. c. iō attētas p̄dictis vr̄ ꝙ satisfaciat dictus Bar. volūtati testatoris si paratus est stare pro laborāte vt testōr sibi iniūxit: lꝫ huire velit sub ꝯgrua mercede: ꝛ sub solita ꝑ p̄dicta facit: q᷑ alteri huit dꝫ exinde sumere necia iuxta illō pauli q altari huit dꝫ viuere ō altari. ꝛ. xxij. q. ij. de his. ꝛ originalr̄ pau. ad Corinth. ix. c. ꝛ maxīe hoc vr̄ tenēdū ex verisimili mēte testatoris que deprehendit ex qualitate reꝝ legataꝝ ꝛ oneris iniūcti: nā ꝓut audio maioris extimatiōis essent ope p̄stāde ad quinquenniū ꝑ dcm̄ Bartho. ꝗꝫ cēnt rei legate. ꝛ ex ꝗritate rei legate interpetrat aliter: ꝛ aliter onus a testatore iniunctū: vt ē tex. notabilis in .l. meuia. §. fi. de annuis leg. ꝛ si ꝑ Frāciscū stetit quominus steterit pro laborante: ex eo q᷑ voluerit eidē deberi debitā mercedē hr̄ ꝯditio pro impleta. l. iure ciuili. de ꝯdi. ꝛ demō. ꝛ. l. iure ciuili. de reg. iur. ꝛ. l. j. C. de insti. ꝛ substi. sub cōndi. fac. ꝛ. l. iij. §. siqs seruū. ff. de sta u libe. cū si. Tñ his minime refragantibus ꝯtriā ꝑtē arbitror iuri magis ꝯsentaneā: nā testator honorauit dictū Bartholomeū pluribus legatis iter cetera legato oiuꝫ ꝛ singularū massaritiaꝝ ꝛ rerū mobiliū ꝛc. casu quo dictus Bartholomeus steterit ꝛ habitauerit ꝓ laborante in vna ꝛ eadē apothecā cum Francisco eius herede. ꝛ sic sub conditione.

b ¶ Q᷑ illa ṽba cāu quo iducunt ꝯditionē: q᷑ futuꝝ euentū significāt iuxta. l. respiciendū. ꝛ. l. seq. ff. si cer. pe. ꝛ in terminis dicit bal. de istis verbis casu quo ꝙ faciant ꝯditionē in ꝯsilio ꝙ incip. D. in testō solemni mihi in ordie. lviij. facie.

c ¶ Q᷑ relatiuū substantie qui vel quo adiectū ṽbo habēte tractū in futuꝝ iportat ꝯditionē. l. stichū qui meus erit de leg. j. ꝛ. l. cū certus. de vino triti. ꝛ ole. leg. ꝛ. l. si debitor. §. verisilr̄. ff. de ꝯhen. emp. iō onus cōditionis implende est iniunctū honorato sub cōditione: q᷑ sua interest ꝯditionē implere. Nam qui sentit commodū legati dꝫ sentire onus implende conditionis ar. l. ſm naturam. ff. de reg. iur. cum concor. Nam testator qui onerauit heredem onere legati censendus est onerare etiam onere soluendi mercedem.

d ¶ Q᷑ nō censetur testator voluisse heredem onerare duplici onere prout dicit al's tex. i. l. pe. in fi. ff. de dote prele. cum simi. ibi in glo. adductis: immo si heres grauatur in vno decet vt in alio reueletur argu. l. eum qui in prin. ff. de iureiur. Et cui iniungitur prestatio operarum non recipit mercedē pro operis: vt pꝫ in ti. de operis libe. ff. ꝛ. C. per totos. ꝛ tex. in .l. quesitum. ff. de condi. ꝛ demonstra.

e ¶ Equiparat ꝯditionē si p̄stiterit operas ꝛ ꝯditionē si donauerit decē. ergo ꝛ opere posite in ꝯditione sapiunt donationē quandam: ꝛ sic liberaliter sunt prestande prout satis ꝓbat ille tex. in dicta cōparatione. ꝛ satis innuit. eo. l. in fi. dū istruit heredē vt ipediat seruū p̄stare operas quo casu seruus habebit libertatē ꝛ ille tertius carebit cōmodo operarū. Si aūt haberet p̄stare mercedē debitā parū curaret.

f ¶ Itē facit. l. cū heres. §. stichus. de statu liberis vbi assimilatur conditio si seruierit: ꝛ si operas prestaret.

g ¶ Qui autem operas congrua mercede ꝓstat non dicit seruire sed potius locare operas. Seruus eniꝫ pro operis ad domino mercedem non recipit.

h ¶ Iō in simili nō censet seruire. q᷑ pro cōpetēti mercede operas suas prestat imo nōnunꝗ̄ magis inseruit qui operas ꝯducit. Et milies in iure reperit apposita ꝯditio si operas p̄stiterit nec vnꝗ̄ reperio ꝙ ꝓ operis p̄beat aliq merces. Et si secus diceret: ita ꝛ a pari dicendum foret siquis

honoraretur

bonorarētur legato vel in stitutione sub conditione si monumentum faceret vel domū tali posset dicere volo facere monumentum vel domū tua pecunia q esset absonum.

i ¶ Item non oʒ qs mercedē recipe de eo qd tenet facere.l.iij.§.fi.⁊.l.pe.ff.de cōdi.ob tur.cām. Sed dictus Bart.si vult legatū tenet opas pstare.ergo non oʒ mercedē recipe. Ipsius itaq est electio vel nolle opas pstare ⁊ nō pseq legatū vel legatū pseq ⁊ pditionē iplere. Sibi.n.est iniūctuʒ q impleat:nō aūt heredi:ideo eius oneris est nō heredis.

k ¶ Nec obstat si forte plus oneris est implere illā cōditionem q̄ sit honoris cōsequi legatū:qr istud onus subire est repositū in sua ptāte:ideo nō pōt cōqueri. Et sic cōtingit q maius est onus q̄ cōmodum ⁊ vtrūq subsistit si nō recipiunt functionē seu mutueʒ cōpensationē.l.imperator.§.si centum.⁊.§.seq.⁊.l.cum pater.§.titie.de leg.ij.

l ¶ Et si dicatur illud verum quādo constat quale onus est iniunctum,sed quādo non est ita certū q̄ititas legati facit interpretari quātitatem oneris.d.l.meuia.§.fi.

m ¶ Rūdet q satis in casu nostro est certū onus iniunctū.s.standi p qnquēniū in apotheca dicti Frācisci hodie pro laborante. Et nihil iniūgit ei cui cōditio est implēda ⁊ cuius fauore est pditio verisilr apposita.nec in.d.l.meuia.§.fi.in aliquo onerat is cui pditio erat implenda siue legatū sit ienue siue magnū:sʒ plus ⁊ minus onerat ille q hēbat cōditionē implere:iō nō astringit ad ppositū nrm. Et insuper tpe quo testōr legauit ope dicti Bar.erāt minime extimationis:qr erat minoris etatis:⁊ erat in arte discipulus:ita q attēta q̄litate sua illo tpe nō est verisilē q voluerit q seruiret p mercede supuixit.x.annis testōr ⁊ ope dicti Bart. sunt effecte magis pciose.nō tñ testōr aliter mutauit suam volūtatē nec variata psumit.l.cū q mutatā.ff.de pba. Qd aut nō mutat qre stare phibet ar.l.scimus.C.de testa.⁊ maxime qr lʒ sint pciosiores facte ope dicti Bar.tñ forte amor testōris ē diminutus.tpe.n.testi stabat in domo testōris:⁊ sibi seruiebat tpe sue mortis nō habitabat cum eo nec seruiebat sibi saltē in domo ⁊ audio q tpe mortis dict⁹ Bartolo.paruʒ eidē amicabat.nec vt postea pcepi ipse testator tpe testi pstabat mercedē pro tpis:sʒ retinebat ipsuʒ in domo:nec si ptitisset dāde fuissent ab hrde:qr in vita testatoris nō erat dictus Bar.obligatus directo vl causatiue operas illas pstare:iō pgruū fuisset aliqd cōrespōdēs p opis sibi dari:sʒ post mortē pro pmio:vt ita dixerim operarū testatoris bonorauit legatis:⁊ illa hrit esse loco mercedis ⁊ cōpensationis illius oneris standi p laborāte:⁊ sic ēt rñdet ad illud qd qs nō oʒ suis stipēdijs militare:⁊ nō oʒ alteri seruare nisi inde pcipiat emolumētū:qr h̄ oīa pariter tollūtur:qr p istis opis hūit legata:⁊ si sibi nō placet pōt illa repudiare:⁊ euitabit on⁹ iniūctū. Cōcludo itaq q si vult dcā legata pditionalia oʒ pditionē iplē nec expectare mercedē:⁊ ita his dieb⁹ fuit hic obseruatū in casu quo erat maior rō aliud dōi q̄ i casu isto:⁊ erat legatarij fili⁹ doctor excellēs.

n ¶ Deueniendo ad scōm:licet videantur venire in legato omnia que erant in domo tempore mortis testatoris.

o ¶ Quia voluntas testatoris hr pro lege in auc.de nup.§.disponat.lex aūt semp censet loq.Itaq lʒ loquat per verba ptūtis tpis:tñ verificant etiā in tpe postea occurrenti.l.ariani.C.de heret.⁊ in auc.multis que incipiunt hodie.

p ¶ Ita ⁊ testamentū semper loquat saltem vsq ad mortem testatoris quo tempore testamentū recipit cōfirmationem.

q ¶ Tamen his nō obstantibus arbitror de iure ptūium esse veriusmaʒ testator loquit per verba psentis temporis:qr reliquit omnes ⁊ singulas massaritias res ⁊ bona mobilia ipsius testatoris:⁊ qn testator facit legatū de certis bonis suis puta dicendo mea mobilia vel merces seu massaritias meas non censet legare nisi res que sunt sue tpore testamenti vt est casus in.l.si ita.de auro ⁊ argen.lega.

r ¶ Ita pari rōne si legat massaritias ipsius testatoris cum tantum sit dicere legat massaritias suas q̄ruʒ dicere legat massaritias ipsius testatoris cū ille genitiuus dñium proprie significat.l.ij.§.locum.ff.de religi.⁊ sump.fune.prout suum ⁊ meum.l.argentum.de auro ⁊ argen.lega.

s ¶ Itē ⁊ clari⁹ subdunt pticipia ptūis tpis existes ⁊ existētis in domo ⁊c. Vñ legat massaritias:⁊ mobilia q erāt tūc tpis in domo:qr extitia exponit.i.que existunt seu sunt:iō illa q tpe testi erāt in domo ⁊ nō attēdit aliud tps ēt mortis testōris:vt est tex.in.l.scribit.§.itē scribit.ff.de auro ⁊ argē.leg:⁊ in.d.l.si ita.⁊ in.l.cū stipulamur.ff.de ver.obli.

t ¶ Et late tradit Bar.in.d.l.si ita. Ita q res est clara:nec in hac parte testm̄ equiparat legi. Natura.n.legis est respicere futura nō minus:imo magis q̄ ptita.l.leges.⁊ pstitutiones.C.de legibus.c.fi.extra de cōstitu.⁊.l.de vsuris.C.de vsuris. Voluntas autem testatoris potius respicit.

v ¶ Presentia q̄ futura que sunt sibi incognita saltē i specie.iō potius de presentibus q̄ futuris censet disponere ar.d.l.si ita.⁊.l.si cognatis cū ibi notatis per bar.de rebus dubijs. Et saltē verba presentia nō impropriantur vt trahantur ad futura tam dicta:clara itaq remanet scōa pclusio q in dicto legato non veniunt ea bona mobilia que nō erant in dicta domo testatoris tempore testamenti.

x ¶ Item ⁊ tertio aduertendū q si qua bona erāt in domo que nō erant in domo animo vt ibi permanerent:sed erāt forte venalia vel alia deputata transferri illa nō censentur bona existentia in domo.

y ¶ Sʒ dūtaxat illa q erāt destinata vt starēt ppetuo vl ad longū tps i domo:qr nō dr res stare i loco si est destinata vt ibi nō sit pmansura:vt est tex.i.l.ex fcō pponebat.§.rex italicar.ff.d here.insti.ibi rex italicar significationē eas ptineri qs ppetuo qs ibi habuit itaq disposuit vt perpetuo hrēt. Et subdit q si aliq tpe aliqd ibi trāstulit nō vt ppetuo ibi haberet nō veniunt in relicto rerum italicar. Idē pbat in.l.si vxori.§.cū ita.de auro ⁊ argē.lega.l.vxori.§.legauerit.l.qui filiū.⁊.l quesituʒ.§.fi.⁊.l.si corne.§.j.l.si ita legatū.⁊.l.j.C.de ver.sig.iō que habebat in domo venalia nō cedunt tali legato vt est tex.i.d.l.j.de ver.sig.⁊ in.l.generali.§.vxori.ff.d vsuf.leg.vbi gl.allegat multas pcordantias.⁊ doc.omnes hnt hoc p expedito in dictis iuribus. Nec ob.q testator vsus fuit verbis vniuersalibus oēs ⁊ singulas. Et qui omne dic nihil excludit.c.solite.de maio.⁊ obe.l.iulia.de le.iij.⁊ can.si romanorum.xix.dist.

z ¶ Qr rñdet q ista vlia vba hēant terminū restrictiuū ex vbis sequētib⁹:nā legat oīa bona mobilia nō veniūt immobilia:ita legat oīa q sunt in domo nō veniūt ea que sunt ex domū. Sʒ venalia ⁊ q sunt i domo ad tps nō censent esse in domo sʒ ex.iō ista nō veniūt p dcā iura:⁊ est tex.i.d.§.vxori.vbi testator vsus fuit vbo vli:⁊ tñ nō trahit ad venalia:⁊ sic ad ea q lʒ sint in domo:⁊ tñ nō reputant ibi put ⁊ no.ibi bar.idcirco cū vt pcepi in domo sint repta i domo nō pax argēti venalis q nō erat in domo tpe testi dcm argētū nō venit i dcō legato duplici rōni put pʒ ex pmissis. Et idē in alijs rebus in qbus pdicta adaptant. Laus deo.

¶ Donatio an ⁊ vsq ad quam quantitatem tanq̄ inofficiosa per filios reuocetur.

¶ Consilium. xv.

In noie dñi nostri iesu xpi. ¶ Ex q dictus franciscus vānis fecit tres donationes videndum est de viribus cuiuslibet ⁊ que pualeat.⁊ put arbitror ptingere in scō psupponō q quelibet fuerit donatio oium bonor presentiū ⁊ futuror:⁊ cū fuerit in qualibet donatione facta reseruatio pro facultate testandi non veniunt vitande:ex eo qr censeant ptra bonos mores:qr ipeditiua facultatis testandi prout solent doc.dicere de simplici donatione oiuʒ bonor ptitū ⁊ futuror in.l.fi.C.de pac.⁊ in l.stipulatio hoc modo concepta.de ver.ob.

a Et deueniēdo ad pmā vr q illa pma valuerit. Nō.n.vr q veniat vitāda pp supueniētiā vni⁹ filie. Nā lʒ videat viciāda vigore.l.si vnq̄.C.de reuo.donatio.⁊.xvij.q.iiij.i.c.fi.⁊.l.si totas.C.de inoffi.do.tñ vident illa iura non obstare.

b ¶ Quoniā oēs doc.tenent q dispositio dictor iuriū fundat in verisimili mente donantis:qr si cogitasset in postea hēre filios illā donationē nō fecisset prout volunt Ja.bu.Bar.Bal.Ang.⁊ Rap.in.d.l.si totas.⁊ Bar.bal.⁊ Imo.in.l.titia seio texerā.§.imperator.de leg.ij.⁊ Bar.⁊ bal.in l.de inoffi.dona.⁊ doc.cōiter in dictis iuribus.⁊ Ponta.in cōsi.mihi.cclxix.⁊ fm ordinē informis.cclxix.incipiēte nō est dubiū q donatio:⁊ p doc.i.c.fi.ex de dona.vr enim hēre donatio tacitā pditionē si filios nō susceperit p.d.l.si vnq̄.⁊.c.fi.xvij.q.iiij.prout volunt doc.in dictis iuribus. Que quidē rō vr cessare i casu in isto quo donator hēbat filiā natam ⁊ nihilominus donauit ex neo:ita q est verisilē q put ex neū i reb⁹ donatis ptulit filie iā nate:ita ⁊ ptulisset nasciturū si de ea cogitasset:qr maior solet eē affectio ad natos q̄ ad nascituros:vt docet experiētia rer magistra

c.q̄ꝫ sit in prin.de elec.lib.vj.ꝛ.l.legatis.§.ornatricibus.de leg.iij.ꝛ facit qđ habeť in.l.si cognatis.ff.de rebus du. Et ideo cessante rōne cessare dꝫ dispositio.l.adigere.§.q̄ꝫuis.de iurepatro.ꝛ.c.cuꝫ cessante.de appel.ꝛ maxime qꝛ cessant verba.d.l.si vnq̄ꝫ.in qua ponderatur ꝙ donans filios nō habebat.ergo a cōtrario secus si filios haberet:ꝛ ita etiam loquitur tex.in dicto cañ.si.xvij.q.si.ꝛ sic illa iura faciunt potius pro prima donatione q̄ꝫ contra.

c ¶Et lꝫ in.l.si totas superesset filius:tñ donatio fuit facta ipsi filio.itaqꝫ est verisiľe ꝙ ꝓut filiū natū diligebat faciendo eidē donationē excessiuā:ita ꝛ dilexisset filiū nasciturū si de eo cogitasset:lꝫ forte non tanta dilectione:tñ aliqua. Et ideo non fit reuocatio in totū.sed vsqꝫ ad legittimā:vt est ibi expressum. Cum igiť in casu nostro non agať de sola legittima:nec fuit facta donatio filie nate.Non vř militare dispō.d.l.si totas.ꝛ solū dicta tria iura reperiunť loqui de hmōi reuocatione donationis pp̄ supuenientiā liberoꝝ. ideo cessantibus illis iuribus valida remaneat donatio.

d ¶Cuꝫ donatio sit de se ꝯtus validus:vt in toto titulo.de dona.ff.C.ꝛ extra.ꝛ fauorabilis.c.cuꝫ dilecti in si.de dona. maxime cū dicta iura sint exorbitantia cum ꝯtus iam firmati nō soleāt reuocari.l.sicut.C.de act.ꝛ ob.ꝛ.l.aristo.de dona.nec ꝯtus simpľr celebrati solent censeri cōditionales vel in diē.l.j.§.siqs simpľr.ꝛ.l.eū qui calendis.§.quotiens.de ver.ob.ꝛ.l.libertis libertabusqꝫ in si.de ali.leg.

e ¶Ideo donatio simpľr facta nō deberet hře tacitā conditionē nisi filij nascanť ꝓut in effectu censeť hře in terminis dictoꝝ iuriū:qꝛ ptextu dicte tacite ꝯditionis doc.dicunt reuocari donationē. Itē volūtas tacita ab vna pte in mēte retenta nō solet attēdi.l.si repetēdi.C.de ꝯdi.ob cām.ꝛ l.iij.§.q̄ꝫq̄ꝫ.ff.e.ti.ꝛ maxime qꝛ nec ab vna pte fuit subintellecta:qꝛ si nō cogitauit de filijs nō habuit mentē ad filios: ideo nō habuit in mente ꝙ donatio reuocareť si filios in posteꝝ hřet:sed p̄sumpta tacita volūtas subintelligiť hoc mō:qꝛ si de filijs cogitasset verisiľr nō donasset ꝓut in siľi dicimus in tacita vulgari cōprehensa in pup.ꝛ eꝯ.in.l.j.ꝛ ij.ff.de vulg.ꝛ pu.ꝛ in.l.p̄cibus.C.de impu. ꝛ in.l.si.C.de insti.ꝛ substi.sub ꝯdi.fac. Itē alˀs in siľi in.l.generaľr.§.cū aūt.C.de insti.ꝛ substi.sub cōdi.fac. Et ꝙ sit exorbitans ꝛ eo respectu est restringēda tāgit Imo.in repe.l.filio p̄terito.ff.de iniusto testō.in arti. An legata vicienť p̄teritione posthumi in tertia rñsione data ad.d.l.si vnq̄ꝫ.ꝛ iō cuꝫ loquanť in non hñte filios:ꝛ casu quo hēat in donatio.facta filijs:nō trahať ad casum quo donator hꝫ filiā ꝛ donat extraneo.ꝛ maxime qꝛ in.d.l.si vnq̄ꝫ.donatio fuit facta liberte per patronū:iō nō vř trahēda ad donationē factā alteri ꝓut ꝛ voluit Guil.de cu.quē refert Bar.ꝛ ēt refert Rap.fulg.in.d.l.j.C.de inoffi.dona.ideꝫ voluit ibi. ꝛ in.l.fřes.C.de inoffi.te.dicens ꝙ facilius admittiť reuocatio donationis vel testi ꝯ libertuꝫ q̄ꝫ ꝯ extraneū. Non.n.dꝫ esse ea audacia liberto ꝯ patronū que est extranei ꝯ aliū s̄m eum. Et dřiam inter libertuꝫ ꝛ extraneū:facit ēt Bal.in auc.ex cā.C.de lib.p̄te.dicens ꝙ p̄terq̄ꝫ in liberto nō reuocatur nisi vsqꝫ ad debitū bonoꝝ subsidiū auc.vñ si parens.C.de inoffi.te.ꝛ exp̄sse tꝫ glo.in.v.q.in.d.l.j.de inoffi.dona.s̄m eū.ꝙ ꝛ tangit ēt Imo.in.d.l.filio p̄terito in dicto articulo an legata reuocenť per natiuitatē posthumi in scđa rñsione quā dat ad.d.l.si vnq̄ꝫ.dictus aūt cañ.si.xvij.q.si.Facit potius pro q̄ꝫ ꝯ. Nam dicit ꝙ de iure fori nō reuocať donatio:lꝫ secus de iure poli.ꝛ ita ēt dicit gl.in.c.si.de dona. ꝛ lꝫ Bar.coneť rñdere:tñ in rñsione facit violentiā lře. ꝛ s̄m rñsionē Bar.nō obstat saltē supra legittimā.ꝛ iō non vř ꝙ prime donationi habeat obstare supueniētia filie.ꝙ maxime vř dicendū quo ad fauorē scđi donatarij:qꝛ reuocatio que fit in his terminis vř fieri fauore filioꝝ nō fauore donātis vel tertij succedētis in locū donātis ꝓut sumiť ex p̄missis:ꝛ diceť.j.ergo quatenus cessat fauor cesset dispositio dictoꝝ iuriū exorbitantiū.l.qđ dictū.de pac.cuꝫ similibus.Itē dicit glo.d.l.si totas. ꝛ Ja.bu.ibi post eū ꝙ ista reuocatio fit post mortē donātis.ꝙ ꝛ vult ibi Ja.bu.ꝛ tangit ēt ibi Bal.ꝛ Raph.ibi dicit hanc opi.de facili obtinendā in practica pp̄ auctoritatē glo. Si reuocať post mortem.ergo non venit in scđa donatione cū nunq̄ꝫ fuerit in bonis donātis:nec huic prime donationi vř obstare id qđ in pūcto p̄supponiť.s.ꝙ primus donatarius remisit dictā donationē ipsi donanti:ꝛ eū reposuit in pristinū statuꝫ facta sibi certa reseruatione.qꝛ lꝫ nō viderim formā dicte remissionis:tñ mihi ꝑsuadeo ꝙ de facili fuerit simpľr facta sine traditione. Et iō si p̄ma habuerit traditionē verā vř fictā puta per simplicē vř p̄cariā ꝯstitutionē nō vř ꝙ reuoceť per ꝯuentioneꝫ sine retraditione.l.ab emptione.ff.de pac.ꝛ.C.qñ liceat ab emp.rec.l.j.ꝛ.l.ij.ꝛ hoc vř persuaderi: qꝛ dictus primus donator vix cōsensit vltime donationi:qui ꝯsensus fuisset frustratoriꝰ si p̄ma donatio fuisset sublata. Cōsentiendo tñ vltime donationi sibi p̄iudicauit per l.si fundū per fideicō.in prin. de le.j.ꝛ.l.si mater.C.de rei ven. Et ideo vř ꝙ vltia donatio p̄ualeat scđe:qꝛ scđe p̄mus donatarius nō ꝯsensit:ꝛ iō bona que erant donata primo donatario nō videnť venisse i scđa donatione cū nō essent in bonis donantis si transiuerant in primuꝫ donatariū ꝛ nō erant re trāslata in donantē. Preterea post scđaꝫ donationē superuenit filia:iō si pp̄ natiuitatē iduciť reuocatio p̄me donationis pari rōne vř ꝙ debeat induci reuocatio secunde donationis. Ex quo illa filia nata fuit post scđam donationē ꝓut nata fuit post primā:tñ ante vltimā. Tamē his nō obstantibus puto de iure ꝙ verior sit sñia ꝙ scđs donatarius preualeat in dictis bonis donatis.lꝫ eniꝫ filia nata fuerit post ipsaꝫ donationem:tñ nō dꝫ ex hoc viciari ipsa donatio nisi forte quatenus reuocareť tanq̄ꝫ inofficiosa vel per querelā vel per ius agendi ad supplementuꝫ.l.j.ꝛ.l.pe.ꝛ si.C.de inoffi.dona.de qua reuoca.s.p̄ querelā vel ius agendi ad supplementum ad presens non agitur.

f ¶Nō eniꝫ reuocatur per superuenientiā filioꝝ:qꝛ dicta tacita cōditio nō cadit in terminis huius donationis in qua apparet ꝙ cogitauit de filijs:ꝛ lꝫ filij nascerenť nihilo minus voluit donationē firmā esse. Nam reseruauit sibi. xxv.flore.pro filijs nascituris quos sperabat habere ex sua vxore. Ideo cessat dicta tacita cōditio ꝛ fundamentalis ratio.d.l.si vnq̄ꝫ.ꝛ.d.l.si totas.de qua.s̄.quā oēs assignant: ideo intrepide tenenduꝫ est:ꝙ in hoc casu in quo cessant verba illorum iurium ꝛ necessario mens eorundem.

g ¶Nā mens sumiť ex rōne legis p̄ Dy.in regula si.in.vj.bar.ꝛ bal.in.l.nō dubiū.C.de le.ꝛ bal.in.l.cū multi.ff.so.ma.ꝛ Imo.in.l.ij.in si.ff.de dona.ꝛ Bal.in.l.j.co.ix.ff.so.ma.dicēs ꝙ de hoc est melior tex. qui sit iure in.l.scire opꝫ.§.ꝛ si maxime ibi mens iurisꝯsultoris.ff.de excusa.tuto.

h ¶Et ratio legis est ipsa lex prout dicit Ang.in.d.l.ij.in si.de dona.ꝛ Bal.in auc.post fratres.C.de legi.here.ꝛ est casus legis ꝛ aīa legis.dicit Bal.in.d.autē.post fratres:ꝛ est anima scripture ratio dicit Bal.in.l.si.ff.de here.insti. ꝛ loquunť etiā in ratione non scripta dummodo sit certa.

i ¶Ubi enim vnica ratio excogitari pōt illa habetur pro expressa.l.q̄ꝫuis simpľr.ꝛ qđ ibi Bal.C.de fideicom.ꝛ no. idem Bal.in.l.maximū vicium.C.de liberis prete.ideo cū per omnes vnica ratio ad signať ad.d.l.si vnq̄ꝫ ꝛ similes. Illa cessante cessat dispositio: ꝛ hoc puto itrepide tenēdū ꝓut ꝛ in terminis decidit Bar.in suo ꝯsi.incipiēte Filippinus scabioni in ordine.iij.s̄m ordineꝫ perusinū nō iformis.ꝛ sentit in.d.l.titia.§.imperator ver.quicquid si in dubio volens ꝙ si ꝯstat ꝙ cogitauit habere filios nō fit talis reuocatio.ꝛ idē firmat Bal.in.l.j.circa finem ver.demum quero.vbi vult ꝙ si donans cogitat in genere se habiturū filios nō hꝫ locū huiusmodi reuocatio. Et cū dicta secunda donatio teneat:nec noceat natiuitas filie:nō potuit sibi preiudicari p̄ scđaꝫ donationē:mā vt arbitror de ipsa scđa donatione fuit factū instřm ꝛ in instrumēto solet apponi hypoteca:qꝛ in instřo donationis solet adijci clausula obligans se ꝛ omnia sua bona ꝛc. Ideo saltem per hypothecariā posset bona ab vltimo donatario aduocare si ille retineret. Sin auteꝫ ipse scđs possideret iuuaretur retentione ratione pignoris seu hypothece casu quo nō fuisset in ipsuꝫ.

k ¶Secundum donatarium trāslatum dominium per traditionem veram vel fictā:qꝛ nuda donatione nō transfert dominium.l.traditionibus.C. de pactis.

l ¶Nec huic secundo donatario obstat prima donatio:qꝛ illa fuit cōsensu partium reuocata. Prout enim dona.hodie nudo pacto perficitur insti.de dona.§. perficiunť.ꝛ.l.siquis argentū.C.eo.ti.lꝫ Bar.soleat dicere ꝙ nō sit proprie donatio sed pactū de donando:ita ꝛ cōtrario cōsensu partiū reuocať si in prima donatione nō interuenit traditio ar.l.ab emp.ff.de pactis.ꝛ.l.nihil tā naturale. de re.iur.

m ¶Et si interuenit ficta traditio:ꝛ consequenter donator remanserit vel detentator vel in naturali possessione.

n ¶Qꝛ per precariuꝫ regulariter transferť ciuilis:ꝛ retineť naturalis.l.ꝛ hꝫ.§.eū qui de precario. Tūc siľr sufficit solū pactū:qꝛ illa detētatio seu possessio iuncto nouo ti.habeť

pro

pro traditiōe:q̄ʒ incipit possidere ex nouo ti.l.certi ꝯditio.§.fi.ff.si cer.pe.ꝛ.l.qua rōne.§.interduʒ.ff.de acq.re.do.ꝛ §.interdū insti.e.ti.ꝛ.l.q̄dā mulier in fi.de rei vē. Et supueniēte iure donatori ꝯfirmaꝛ ꝛ iuuaꝛ ius donatorij.l.cum vir.ff.de vsu. Preterea dicta p̄ma donatio fuit reuocata pp supuenientiā alterius filie p.d.l.si vnq̄ cū ꝯcor.s̄.adductꝭ. Nec ob.ꝙ tpe p̄me donationis hēbat aliā filiā.ꝛ lʒ filiā haberet:tn̄ donationē illā fecit:ita ꝛ videaꝛ ꝙ fecisset si de nascitura cogitasset ꝑut.s̄.in ꝯtrū dictū est.q̄ʒ rn̄deꝛ ꝙ imo vr̄ ꝙ si de filia nascitura cogitasset nō fecisset dictam primam donationem ꝑut fecit nihil reseruando filie nasciture.

o ℭ Filie.n.iam nate reseruauit legitimaʒ:ita ꝙ est verisiꝭe ꝙ si de alia filia nascitura cogitasset eideʒ aliq̄d reseruasset nec appet q̄d reseruasset. Jō venit viciāda ꝛ viciaꝛ in totū:q̄ʒ ignoraꝛ q̄d reseruasset. Nā ꝛ qui filios hʒ plerūq̄ʒ aliq̄d donat.ꝛ tn̄ donatio reuocaꝛ in totū in eo qui nō sperabat habere filios.d.l.si vnq̄ ſm cōem sniam. Licet quidaʒ dicant esse speciale in donatione facta liberto.lʒ ergo non sit verisimile ꝙ nil donasset sed solū ꝙ nō fecisset donationē. Ita excessiuam tamē reuocatur in totum.qḋ ꝛ patet.

p ℭ Quia q̄n fecisset minimā seu paruā donationē nō reuocatur pp supuenientiā liberoꝝ ꝑut cōcludit Jmol.in.c.fi.de dona.allegans no.per Bal.in.l.j.C.de inoffi.dona.vbi Bal.vult ꝙ nō reuocaꝛ nisi excedat dimidiā bonorū.ꝙ ꝛ vult idē Bal.in.d.l.si vnq̄.dicēs ꝙ Ric.de saly.Jdē cōsuluit. Jdē etiā reperio tenuisse p̄stantissi.U.J.doct.d. Joānneʒ petrutij de nobilis de mōte sperello patrē ꝛ dn̄m meū in.d.l.j. Jdeʒ ēt clarissimū doc.d. Dionysiū de barigeanis qui sua tēpestate doctor veritatis nūcupabaꝛ in.d.l.titia.§.imperator.lʒ Pōta.in.l.si cū vel in vtero.§.de testō mili.reprobet dictā ope. Bal.pōderādo v̄bū aliqua positū in.d.l.si vnq̄ per notabilē glo.in verbo carū parte in cle.j.de fo.cōpe.qḋ verbū ponderauit etiā ipse Bal.in.d.l.j.ꝛ eo non ob.firmauit vt dixi. Et reperio preclarū quēdam doctoreʒ distinguentē ꝙ si donatio sit liberto:etiā si sit parua ꝑpter superuenientiaʒ liberoꝝ reuoceꝛ secus si fiat alteri.ego al's consulendo rn̄debam ꝙ q̄n subiecta materia suadet.

q ℭ Qḋ verbū aliqua iuncto verbo ps vel pte posset ꝓbabiliter referri ad quālibet partē quecūq̄ʒ sit tūc amplior significatū verbi pte:ꝛ ꝓcedat dicta gl.in v̄bo carū pte. Naʒ ita cōtingit in terminis illius gl. Aut subiecta mā nō patiꝛ vt referaꝛ ad quālibet partē:etiā minimā:ꝛ tūc nō loquiꝛ dicta glo. Jdeo tūc restringaꝛ vt nō descēdat dimidiā ar.l.nomen filiarū.§.portionis v̄bo.de v̄bo.sig. Si.n.refereret ad tertiā pariter ad quartā. Si ad quartā pariter ad quintā.ꝛ sic de singulis in infinitū. Sin aūt hʒ aliquā restrictioneʒ:vt.s.nō intelligaꝛ de qualibet pte. Nihil ob.quominus restringaꝛ ad dimidiā. Et illud aliqua pōt importare vel vnā

r dimidiā vel aliā vel dodrantē vel aliquā maiorē partē dimidia. Et facit q̄ʒ frustra fecisset mētionē de donatione oium bonoꝝ tex.in.d.l.si vnq̄ si reuocareꝛ:q̄libet ēt minima donatio.sufficiebat.n.dicere si aliq̄d donatū ꝛc. Et dato ꝙ reuocareꝛ ēt donatio minor dimidia.tn̄ tenendū est ꝙ nō reuoceꝛ minima donatio.lʒ ergo nō sit verisiꝭe ꝙ nil donassʒ ex quo parua donatio nō reuocaꝛ nihilominus in totū reuocaꝛ excessiua donatio.ꝛ sic nō sustentaꝛ in aliquo ex quo ignoraꝛ qḋ donasset. Et lʒ.d.l.si vnq̄ loquaꝛ in donatore qui nō habebat filios.tn̄ eadē vr̄ rō in eo q habebat:ꝛ eis in totū nō p̄iudicauit. Nā tūc magis vrgens ꝯiectura militat q̄ʒ si cogitasset de futuris filijs nō fecisset donationē:ita excessiuā p quā nascituri oibus bonis priuarenꝛ. Et maxie q̄ʒ per supuenientiā alterius filie reseruatio facta filie nate diminuēda venit. Naʒ filia alia nō nata.illa dn̄a septima filia nata tpe donationis habuisset tertiā partē oiuʒ bonoꝝ:q̄ʒ tanta fuisset eius legitima. Et alia filia supueniēte ltima sua esset tertie dimidie. Et cū sola sua ltima sit sibi reseruata nō habuisset nisi tertiā dimidie:ꝛ sic supueniētia filie ꝓdesset donatario ꝛ noceret filie nate qḋ esset absurdū:ideo dicendū vr̄ ꝙ reuocata fuerit p̄ma donatio pp supueniētiā noue filie.nō ob.ꝙ tpe prime donationis filiā hēret. Nam militat rō.d.l.si vnq̄.de qua rōne.s̄.dictū est. Nō solū pp verisimilē affectionē quā habuisset erga filiā nasciturā si de ea cogitasset. Sed ēt pp affectionē quā habebat erga filiaʒ natam:q̄ʒ nō est verisiꝭe ꝙ voluisset eā habere sextā parteʒ qui credidit sibi reseruare tertiā partē. Et si dicaꝛ saltē illi donasset tertiā partē reseruādo nasciture tertiā partē ꝑut reseruauit filie iam nate. Respondetur ex supradictis.

s ℭ Qḋ donatio excessiua reuocatur in totuʒ ꝓpter supuenientiam liberorum. Non autem consideratur ꝙ aliquid donasset prout supra deductum est.

s ℭ Nec ob.ꝙ.d.l.si vnq̄.ꝛ.d.canon.si.loquunꝛ i donatore qui non habebat filios tempore donationis:ꝛ ꝙ sint exorbitantia illa iura:ideo non extendēda per iura vulgaria.qḋ licet verum sit ꝙ illa iura eo modo loquantur.

t ℭ Tn̄ sunt extendēda a paritate rōnis:q̄ʒ vbi eadē rō ideʒ ius.l.illud ad.l.acqui.l.a titio.de ver.ob.cū si.ꝛ firmat Bar.in repe.l.si ꝯstante in prin.ff.sol.mat.ꝛ Jmo.in.l.si vero.§.de viro.co.ii. Sed.s̄.ꝓbatū est ꝙ hoc casu militat eadē rō merito ꝛc. Et hoc reperio ꝯsuluisse Ponta.in cōsi.ccxxix.reperio ita allegatū. Tn̄ ſm meū ordinem nō informis nō tractat de hoc ꝯcludēs ꝙ si donaꝛ nepotibus ex filia postea filius natus fuit reuocaꝛ donatio ſm eū.q̄ʒ nō vidi actualiter si dicit reuocaꝛ in totū ꝯfert ad ꝓpositū. Si vsq̄ʒ ad legitimā est clarū p.l.si totas.ꝛ ꝑut doc.quasi oēs extēdunt d.l.si vnq̄ ad donationē factā nō liberto:lʒ i liberto loquaꝛ ꝛ hoc:q̄ʒ ēt in alijs militat dicta rō verisimilis mētis ipsius donatoris:iō ꝛ nobis:lʒ trahere ēt ad hūc casum quo filiaʒ habebat ex quo militat dicta rō.ꝛ lʒ quidā restringant ad libertū.tn̄ nō curandū:q̄ʒ glo.Bar.ꝛ doc.cōiter oēs secus tenent. Nec ob.ꝙ dicta reuocatio sit fauore liberorum:ꝛ in casu isto fauor respicit scḋm donatarium potius q̄ʒ liberos.

v ℭ Qz rn̄deꝛ ꝙ bal.in.d.l.si vnq̄.dicit ꝙ nō sit mere fauore liberoꝝ sʒ pʒ:q̄ʒ nō teneꝛ reseruare filijs ſm eū.sʒ sit q̄ʒ donatio hʒ quādā tacitā ꝯditionē si filios donator nō suscipiat ſʒ eundē Bal.ꝛ dato ꝙ fiat fauore liberoꝝ:tn̄ fit reuocatio ipso iure:ꝛ statiʒ ꝙ filius nasciꝛ ꝛ reuertiꝛ in eū dn̄iū ipsius donatoris vt ꝓbat tex.i.d.l.si totas.ff.de inoffi.do.vbi iperator dirigit v̄ba ad donantē:ꝛ dic̄ ad patrimoniū tuū reuertiꝛ:ꝛ sic reddit i dn̄iū donatoris:ꝛ idē ꝓbat tex.i d.l.si vnq̄ ibi reuertaꝛ i eiusdē donatoris arbitrio ac ditiōe ināsuꝑ q tex.apte ꝓbat ꝙ reddit i dn̄iū ꝛ ditionē.i.ꝓtātem donatoris.ꝛ gl.supplet ipo iure subdēs ꝙ donator vēdicabit ꝛ ꝯdicet possessionē ipsaꝝ:ꝛ sic gl.ibi apte tʒ ꝙ reuocatio fit statiʒ nō expectata morte donatoris.ꝛ lʒ gl.in.d.l.si totas i v̄bo reuertiꝛ dicaꝛ in h̄ tenere ꝯtriū.tn̄ nō clare loquiꝛ:q̄ʒ ponit alternatiue duas opi.ꝛ lʒ videaꝛ inherere vltie.ar.l.q filiū.§.sabin⁹.ad tre.tn̄ ex q̄ ꝯtriū firmat in.d.l.si vnq̄ nō ē iherēdū dicte ꝯiecture q̄ summiꝛ ex.d.§.sabin⁹.

x ℭ Quia incertis nō est locus ꝯiecture.l.cōtinuus.§.cum ita de ver.ob.ꝛ sic cum habeam certā opi.gl.in.d.l.si vnq̄ non stemus coniecture que potest summi ex verbis glo.d.l.si totas.ꝛ insuper illa glo.inheruit opi.Jo.

y ℭ Qui voluit ꝙ reuocatio de qua ibi fit p querelā. Querela aūt ꝯstat ꝙ intentaꝛ demū post mortē:iō nō est miruʒ si glo.ibi velit ꝙ reuocatio fiat post mortē. Et quando fit sine querela fiat statim prout vult gl.in.d.l.si vnq̄.licet revera etiā in.d.l.si totas fiat reuocatio absq̄ʒ querela prout fere oēs tenent.ꝛ lʒ Jaco.bu.qui tʒ ꝙ reuocatio fiat post mortem donantis ponderantes ꝙ text. dicit reuertatur:ꝛ sic in tempore futuro prout refert Bal.in.d.l. si totas.

z ℭ Tn̄ est aduertendū ꝙ tex.in.d.l.si totas loquiꝛ per verbum reuertiꝛ qḋ est presentis tpis:ꝛ q̄n lex loquiꝛ per verbū presentis tpis significat ꝙ statim ꝛ ipso iure prout vult glo.magna circa mediū in.l.siquis in tantā.C.vn̄ vi.ibi dicit amittat nō dicit amisit vel amittit quā glosaʒ sequiꝛ ibi Bar.ꝛ idē vult Saly.in aūt.hoc amplius.C.de fideicō.dicens ꝙ illa priua.de qua ibi fit ipso iure:q̄ʒ loquiꝛ p v̄buʒ p̄ntis tpis ſm eū:ad hoc ēt tex.i.l.siqs maior.C.de trāsac.in verbo notaꝛ infamia iuncta glo.que voluit ꝙ sit ifamis ipo iure.ꝛ idē teneret ibi Bal.Saly.ꝛ Pau.de ca.ꝛ sentit ēt ibi Bar.ꝛ tn̄ tex.loquiꝛ per verbū presentis temporis.

& ℭ Et lʒ tex.in.d.l.si vnq̄.loquaꝛ per verbū reuertatur.tn̄ est aduertendum ꝙ verbum reuertatur potest esse presentis tēporis modi imperatiui ꝛ modi subiuncti ꝛ futuri optatiui. Interpetrandū autē vr̄ ꝙ sit presentis tpis imperatiui:ꝛ significet ipso iure:vt in hoc concordet cum text.d.l.si totas qui loquitur per verbum presentis temporis.

ꝯ ℭ Et insuper lʒ in penis fiat interpretatio ꝙ priuatio nō fiat ipso iure q̄n fieret p v̄buʒ reuertaꝛ vel simile:q̄ʒ pene vt odiose sunt restringēde.tn̄ i ista priuatiōe que est fauorabilis secus sit:q̄ʒ est amplianda arg.regule odia in.vj.cū concor. Et hoc cpi.ꝙ fiat ipso iure:ꝛ statim voluit vltra dictā gl.Bar.in.d.§.imperator.ꝛ ibi etiā Jmo.ꝛ vr̄ velle Bal.ibi.ꝛ in.d.l.si vnq̄.ꝙ ꝛ voluit Bar.in.d.l.si totas.ꝛ fere oēs tenent ꝑut ibi dicit ang.idē tenens ꝙ ꝛ tenendū est:q̄ʒ magis ꝯuenit verbis dic.tex.ll.ꝛ magis cōiter tenet.

nec obstat ꝙ cessat fauor liberoꝝ: quia non ꝓpterea cessat effectus ex quo est iam effectus cōsumat⁹ ꝑut firmat Bar. in.d.§.imperator.ꝛ vult etiā Bal. in .d.l.si vnꝗ dicens ꝙ nō tenet reseruare filijs: ꝛ ꝙ nō est hoc inductū mere fauore liberoꝝ. Qd aūt scđe donationi nō ob. natiuitas filie scđe donationi supradictū est. Itē nō ob. si remissio fuit facta sine clausula precarij: q: supra visuꝫ est ꝙ ex quo donator remāserat in possessione hoc sufficit p dictū.§.interdū. ꝛ alia iura supra inducta. Et q: priuatus fuerat suis iurib⁹ nō erat necessarius ꝯsensus ipsius pmi donatoris. Ex quo ergo valida est scđa donatio ꝛ nō prima bona que venerūt in scđa donatione nō potuerūt in donatiōe tertia venire. Maxime q: fuit ꝑut mihi dr̄ factū instrm̄ sup ipsa scđa donatione: donata ēt bona futura que bona futura: cōprehēdūt etiā bona donata primo donatario: q: p natiuitatē filie stati reuersa fuerūt bona in ipsuꝫ donantē: ꝛ p ꝯñs venīūt in scđa donatiōe. Et sil'r si nō fuisset facta reuocatio natiuitate filie tn̄ facta p remissionē donationis ꝛ re trāslationem in ipsaꝫ donationē sil'r operarent ꝙ dicta bona p primū donatariū remissa donanti pertinerēt ad scđm donatariū. Et si donatarius erat in possessione ꝛ instr̄o scđe donationis foret clausula precarij vel simplicis ꝯstitutionis sil'r in scđm donatariū foret translatū dn̄ium dictoꝝ bonoꝝ sub clausula bonorum futuroꝝ apposita in sua donatione. Et si nō esset in eum translatū dn̄ium saltē predicta bona fuissent sibi hypothecata: ideo posset ea aduocare p hypothecariā vt premissum est. Ex quibus patet ꝙ nec prima donatio nec vltima nocet scđo donatario. Sed oīa bona nō reseruata in ipsa scđa donatione donatori pertinent ꝛ spectant ad ipsuꝫ scđm donatarium nō obstantibus prima vel scđa donationibus. Et nō obstante ꝙ dicto primo donatario reseruauerit sexaginta florenos: q: in ipsa secūda donatiōe donator sibi plura reseruauerat que nō veniebāt in scđa donatione itaqꝫ de illa q̄ntitate reseruata poterat ipse disponere p libito. Nā rei sue qlibet est moderator ꝛ arbiter.l.in re mādati.C.mādati.ꝛ. lꝫ in scđa donatione reseruauerit p facultate testādi: ꝛ p legittima filioꝝ nasciturorꝫ. Tñ nō seruauit ad testādū nec ad illā q̄ntitatē reseruādā filijs nasciturs p legittima. Fuerat.n.cā reseruationis nō obligatio ad faciēdū facit.l.donatiōes.§.spēs.ff. de dona. Itē cā que respicit fauorē vnius nō artat ipsum.l.cū pater.§.diui.de leg.ij. Ideo nō debēt illi.lx. floreni detrahi de scđa donatiōe. Et maxime q: donator nō pōt p̄iudicare donatario.l.aristo.de dona.l.sicut de acti.ꝛ oblig. Et h̄ hactenus puto satis clara. Sꝫ hic inest scrupulus: q: filia nō hꝫ tm̄ ꝙ sibi sufficiat p legittima stāte dicta reseruatiōe ꝛ stāte dicta vltima donatiōe. Ita ꝙ sibi cōpetit remedium causatū ex titu. de inofficiosis donationibus qđ olim erat querela hodie idē si nihil filie ꝯcedit de bonis pr̄ie. Sin aūt aliqd ꝯsequit tunc agit ad supplemētum legittime.l.j. l.ij.ꝛ.l.fi.C.de inoffi.dona.in qbus patet ꝙ ꝓuidetur aduersus donatiōes inofficiosas ad similitudinē ꝓuisionis facte aduersus testm̄ inofficiosum. Sꝫ aduersus testm̄ inofficiosum si qd filio est min⁹ legittime relictū agit ad supplemētū.l.oīmodo.l.si quādo.ꝛ.l.scimus.C.de inoffi. test. Ideo sil'r agit ad supplementū aduersus donationē inofficiosam ꝑut volunt glo.ꝛ doc.in.d.l.j.ꝛ Bar. Bal. ꝛ Imo. in.d.§.imperator. Sed dubitat vnde debeat detrahere dictam legittimā an de vltima an de oibus donationib⁹. Et quidem glo.in.d.l.j.de inoffi.dona.sup verbo vncijs circa finē videt velle ꝑut.ꝛ ibi dicit Bal. ꝙ si successiue fiūt plures donationes.ꝛ prime nō erāt de se inoffi.iuncta vltima donatiōe oēs donatiōes pariter querelant: qm̄ oēs simul iuncte resultant inoffi.ex quo per ea priuatur filius legittima.ꝛ Bar.in.d.§. imperator in .ij.col. videtur idem velle se remittēs ad no.p glo.in.d.l.j. Tñ cōtrarium est verius: nam glo. in.d.§. imperator expresse firmat contrarium.ꝛ Imo.ibi eam sequitur cum limitatione Bar. de qua infra prime. Idem tenet Jac.bu. vt refert Bal.in.d.l.j.col.vij. vsi.sed quid si donauit primo.qui Bal. Idē firmat qđ ꝛ firmat ibi Bar.in.d.l.j.in fi.vsi. quero tertio. Dicens ꝙ aut donationes fuerunt a pn̄e.inualide sed firmantur vno tpe ꝑut sunt facte filio in ptāte vel vxori: ꝛ tunc oēs reuocant ẜm eū suppleo: ꝛ ita ꝓcedat glo. ibi que idē dicit in donationibus qđ in legatis: lꝫ forte etiā in legatis vltimo factis illa glo. male sentiat. Aut prima donatio fuit valida suppleo nec expectat ꝯfirmationē p mortē qđ dico ꝓpter donationē causa mortis: ꝛ tūc nō reuocatur prima ẜm eūdem Bar. suppleo: ꝛ ita ꝓcedat glo.in.d.§.imperator que assignat rōnē: q: prima valuit: ꝛ sic loquit qū pma valuit ꝑut cōtingit in casu nr̄o.ꝛ Rapha. ful. ibi dicit doc. ita tenere lꝫ ipse teneat ꝯtrium cū sit in sua opi. ꝯtra alios in illa materia.s.ꝙ oīs donatio facta in fraudē: reuocet etiā si nō p̄iudicet in legittima.ꝛ ꝙ nulla reuocet etiā si p̄iudicet in legittima nisi sit facta in fraudē ẜm eū: cui⁹ opi. est ꝯtra oēs ideo nō curādū in decisiuis. Et si vera eēt taceret p nō ꝯ istū scđm donatariū. Bal. aūt dictā opi. dicit nō ꝓcedere si oēs donatiōes fuerint facte vno ꝛ eodē ꝓposito al's sec⁹ q: primo donatario fuit ꝑfecte ius quesitū. Et sic in p̄iudiciū suū nihil fieri pōt ẜ eū.q in hoc residet: lꝫ p ꝯtria parte arguat ꝙ ex particularib⁹ alienationibus simul iunctis ita ꝑsumit fraus ꝑut ex vniuersali donatione. vt no. in.l. nomē.§.j.de leg.iij. Nā r̄ndet ſꝫ ibi multa ꝯcurrūt ad cōtecturandā fraudē que nō cadūt semp in donationib⁹ diuersis tpib⁹ factis: marie vbi interuenit longa distantia ipis ꝑut in casu nr̄o. Fraus.n.dꝫ apparere ex ꝑspicuis indicijs d.l.dolū.C.de dolo que inditia militabāt in casu illo ꝛ non in casu isto: vt de se ꝯstat. Restat ergo firma ꝯclusio ꝙ filia dꝫ prius agere ad supplemētū legittime aduersus vltimaꝫ donationē: ꝛ si ex ea pōt detrahere integrā legittimā nihil est detrahēdū ex pma: ꝛ sic tūc nullū haberet regressuꝫ ad uersus porē donatariū: ꝛ sic aduersus scđm donatariū: qm̄ de pmo nō est tractādū p iā dicta. Sꝫ circa hoc est aduertēdū ꝙ tpe dicte scđe donationis remāsit in bonis tm̄ ꝙ sufficiebat p legittima filiaꝝ.tū postea pater pmo donatario reseruauit.lx.floreñ.qbus detractis nō restat ad saturitatē p legittima. Sꝫ circa hoc est aduertēdū ꝙ dictus pr̄ reseruauit illos .lx.flo. q: cōfessus fuit illos debere pro expensis sibi ꝑstitis. Sed dicta ꝯfessio videt ꝙ nequeat p̄iudicari priori donatario ar. eius qđ.ā. dicit Bal. in.d.l.j. Prout.n.nō posset directo preiudicare ipsi priori donatario.l. sicut.de ac.ꝛ ob.ꝛ.l.aristo.de dona. Ita nec indirecte cōfitendo ar.regule cuꝫ quid vna via. de reg.iur.in vj.insuper nō reuocatur donatio si pater postea deficit facultatibus: q: hoc iure nō cauet: ꝛ per no.per glo.in.d.l.j.que dicit ꝙ pōt preiudicare filio in legittima proijciēdo in mari suam substātiā. Et clarius Bal. in.d.l.j.col.vij.vsi.v. querit qđ si legittima nō fuit donata ſꝫ casmate perijt.r̄ndeo dn̄ium est filij nō donatarij: q: dona.a pn̄. nō fuit inofficiosa arg. ff.de mino.l.vel.§.si locupleti.ꝛ de bonis lib.l. si patronus.§.si.ar.optimū.ff.loca.l.in naue saufeli h̄ Bal ad ꝯtextū. Que rō pariter militat si ipse donator fuit debitis inuolut⁹: iō aut illa ꝯfessio fuit vera: ꝛ tūc militāt p̄dicta aut fuit ficta: ꝛ tūc ꝑut soluēs sciēter indebitū cēset donare.l. ei⁹ qđ p errorē.ff.de reg.iur.ꝛ.l.j.ff.de ꝯdi.inde.ita ꝛ pmittēs: ꝛ se obligās p idebito cū pmissio ꝛ solutio cōparent. l.fi.C.ad.l.fal. iō tūc aduersus illa dꝫ agi ad supplemenū nō aduersus priorē donationē p supradicta. Et ꝑfecto satis vr̄ eliciēda hec secūda pars cū stati emanauerit alia donatio.inoffi.ꝛ ex varietate actus ꝑsumptio solet capi.l. si ventri in fi.de priui..cred.ꝛ que habent in.l.post ꝯtrū. de dona.ꝛ q malus est in vno de facili cēset malus in alijs i eodē genere mali saltē eodē instāti arg. regule semel malus i vj.cū ꝓcor. Itē facit.l.que testm̄.ff.de ꝓbatio. cū ibi no.ꝛ in.l.cū qs decedēs.§.titia.de leg.iij.nō.n.effectualiter ꝓbibet facere imēsam donationē cōfitēdo se ex alia cā ꝯcedere presumat in fraudē legis fecisse p dicta iura: cōfert etiam: q: donator possidebat bona donata ex quoꝝ fructibus poterat se alere. Ideo ꝯcludēdū est ꝙ in oēm euentū dicta ꝯfessio ꝛ pmissio facta de dictis.lx.flore. nō preiudicet dicto scđo donatario. Et quo ad deū sit pinde ac si dicta reseruatio seu ꝯfessio ꝛ pmissio de dictis.lx.flo. nō fuisset facta. Quo fit vt sua donatio in nihilo reuocet cum nō detractis dictis.lx.flo.remaneat tanta summa que sufficiat p legittima filie: q: si est collata in vltimū donatariū ab eo venit abuocāda: vt supra dīsum est. Remanet itaqꝫ cōclusio ꝙ dicta scđa donatio est irreuocabilis: nec potest aduersus eā agi ad supplemētū: nec pōt q̄relari p supradicta. Apud quē aūt debeat stare ꝛ ali dicta Finaura pupilla r̄ndeo breuiter ꝙ hoc remittit arbitrio iudicis.l.j.ꝛ.ij.C. vbi pupi. educ.debeat.ꝛ.l.j.ff.e.ti. Mater est suspecta pp trāsitū ad scđa vota.d.l.j.C.de donatario nihil in hac pte iure cautū repit. Ideo ad iudicē spectat vt dictis iurib⁹. Circa aliud quesitū.s. casu quo decedat dicta Finaura an substitutiōi locus sit breuiter r̄ndet ꝙ cū ꝑut pcepi a ꝯsultāte dicta filia ipubes fuerit a pr̄e instituta ꝛ sibi facta substitutio compendiosa

pẽdiosa p vba cõia lʒ testm̃ nõ videri dicta substitutio cõ pẽdiosa post tpa pupillaris etatis sine dubio est fideicõ missaria.c. Raynu.ⁿ.c. Raynal. de testa. Et hoc casu huic filie cui nõ est relictũ tm̃ ꝙ sibi sufficiat ad legitimã non põt p fideicõmissum substitui.l.qm̃ in priorib⁹.C.de inof. test.ⁿ voluñc magis ad ꝓpositũ Bar. ⁊ doc. in .d.l.j.C. de inoffi. dona. Sin aũt decederet ipubes mře tũc nõ supstite erit loc⁹ substõni pupil.c. si pater. de testa.li.vj. ẜm cõem q̃si fere oium modernoꝝ: ⁊ ẽt Bar. ⁊ sequatiũ. Si aũt mř erit supstes est magna alternatio inter doc. qꝛ Bar. tũc tʒ ꝯ ꝯ multi sequunt ⁊ fere oẽs antiq ẽt tenebãt ꝯ indistincte. Et maxie facit ꝓ hac parte trãsitũ ad scõa vota. Nõ tñ expedit ꝯsultãti: iõ nõ placet tã ꝓfundũ pelagũ in pñtiaꝝ nauigare. Quis aũt succedat dicte filie defuncte iuxta p̃missa cũ illa nihil haberet attẽto ꝙ oia erãt patris frustratoriuʒ esset instare. Et insup nullo iure cauet ꝙ donatarius succedat nec aliqua rõ ad id ꝯfert. Et clarum est ꝙ si heredeʒ haberet essent parentes aũt defuncto.C. ad tertul. ⁊ in cor pore. ⁊ in.l.si infanti.in prin.C.de iure delib. Quo ad vltimum.ſ.de illis.lx.florẽ.satis prout respicit ẜm donatariũ consultantem satis est supradeductum. Laus deo.

Post susceptionẽ factam. Emanauit aliud dubiuʒ in lite. Quia allegatur cõtra dictum.d. Joãnẽfranc. ẜm donatarium. Quod ipse tanq̃ ingratus: ex eo qꝛ nõ subministrauit alimenta dicto donatori debet carere bonis donatis Donatio.enim ratione igratitudinis reuocatur.l.fi.C. de reuoc.dona.⁊.c.fi.extra eo. titu. Ad hoc tex. in.c.j.de do. que sub modo vbi fit reuocatio ipso iure.

7 ¶ Et vr̃ ꝙ de mẽte ꝯbẽtiũ fuerit ꝙ dictus.d.Joãnesfranciscus alimentare teneret dictũ donatorẽ. Attento ꝙ imediate dict⁹ donatarius tradidit dicta bona donata ad vsum fructuandũ ꝓ alimẽtis ipsius donatoris. Que.n.in ꝯtinẽti fiũt cẽsent inesse.l.lecta ꝟ.dicebã.ff.si cer.pe.⁊.l.iurisgẽ. ſ.quinimo.ff.de pac. Et ex sequutis incõtinẽti iterpetrant ꝓcedẽtia.l.si ventri in fi.ff.de priui.cre. Et hoc ꝙ si donatarius nõ alimentat donatorẽ donatio reuocet tʒ gl. i.d.l.fi. de reuo.do. Tñ nõ vr̃ ꝙ ꝓ hoc dicta donatio reuocet. Hoc qdẽ nõ enumerat iter casus ex qb⁹ donatio reuocat tex.in d.l.fi.de reuo.dona.⁊.d.c.fi. Et lʒ gl.i.d.l.fi.dicat ꝙ dʒ donatarius cogi vt alimẽtet si donator fact⁹ est inops. Tñ nõ ꝓbat iure.qꝛ.l.alimẽta.ſ.j.quã allegat gl. loquit in liberto q̃ multa dʒ patrono vt in ti.de obsequijs patrono pstan.⁊ in ti.de iure patro.⁊ ti.de op.li.⁊ bonis li.⁊ in.l.venia.C. de in ius voc.cũ filibus q̃ nõ dʒ donatari⁹ donatori. Nec debent alimẽta rõne libertatis illa oia vt habet in.l.j.C.de bonisqꝫ lib.⁊ etiã debent ei qui fideicõ.libertatẽ pñtit: lʒ choactus nõ liberaliter manumisit: vt in ti.de fideicõ.lib. Et filr patronus qui pro libertate aliqd recepit tenet alere libertũ: adeo ꝙ si nõ alimentat perdit ea que pro libertate consequutus fuit: vt in.d.l. alimẽta in prin. lʒ patronus ipse plus ꝯtulerit liberto q̃ pceperit: qꝛ libertatẽ q̃ inextimabilis est.l.libert⁹. de reg.iur. Alimẽta itaqꝫ debãt pstari inter patronũ ⁊ libertũ nõ tam rõne liberalitatis q̃ alio vinculo qd est iter patronũ ⁊ libertũ qd assimilat ei qd est inter patrẽ ⁊ filiũ: vt videt ꝓbare tex.i auc.vt liberti de cetero.ſ.illud ibi manumissorẽ qui equalis patri circa libertũ factus est. Adeo ꝙ etiam si patronus nihil pro libertate suscepit tñ pdit ius patronatus si libertũ inopẽ nõ alimentat.l.omnes claudius.de iure patro. Et iõ iura que gl. allegat que loquunt in liberto ⁊ patrono nõ pstantibus alimẽta nõ artant in donatario.⁊ lʒ tex.in.d.ſ.illud.quẽ etiã dicta glo. allegat donatariũ assimilet liberto arguẽdo de vno ad relinquũ. Tñ arguit tanq̃ de minori ad maius. Nam arguit ꝙ si donatarius ꝓbet esse ingratus ⁊ ingratitudo donatarij punit fortius dãnat ⁊ punit ingratitudo liberti: vñ ꝓbat ille tex.ꝙ est eadẽ: ⁊ maior ratio in liberto q̃ in donatario. Nõ aũt ꝙ ꝯ. Qꝛ nõ admittit argumẽtatio de maiori ad min⁹ put ꝯ facit ẽt: qꝛ nõ reperit hec cã nõ pstitoꝝ alimẽtoꝝ enumerata iter causas igratitudinis ꝓpter qs filij censent ingrati qs enumerat tex.in.ſ.causas. in auc. vt cũ de appel.cogno.⁊ glo.c.qntaualitis. de iureiurã. nec inter causas ꝓpter qs parentes possunt exheredari de qbus in.ſ.scimus itaqꝫ.⁊.ſ.seq.in aũt. vt cũ de appel. cog. Licet aũt h̃ in via disputatiua tenẽda putarẽ. Tñ in via decisiua nõ auderem oino recedere a sn̄ia glose. Tñ ex quo donator pro alimẽtis recepit bona sua oia que donauerat nõ videt ꝙ aliquã ingratitudinẽ cõmiserit si alia alimẽta nõ pstitit ipse donatari⁹. Maxime nõ docto de inopia ⁊ nõ facta aliqua reqsitione. Nec tunc loquit illa glo. que dicit ꝙ põt dici ad alimẽta pstanda donatori posse cogi donatarium. Aut donationẽ reuocari. Quia illa alternatiua donationeʒ reuocari põt verificari si reqsitus nõ pstat alimẽta: lʒ sciat indigere alimẽtis. Et hoc ꝙ ignorãs nõ fit ingrat⁹ suadet rõ nãlis quã sufficit allegare.l.scire opꝫ.ſ.sufficit. de excu.tu.ignominia.n.facti alienĩ ẽ iusta ⁊ imunis culpa l.fi.ff.ꝓ suo.l.verius.de ꝓba.⁊.l.nẽsenius.de neg.ge.cũ si. itaqꝫ ignorãs nõ meret penã ingratitudinis. Et his casib⁹ posset verificari gl.in.l.in ꝯdẽnatione.de reg.iu.que sentit ꝙ donatarius nõ tenet alere donantẽ put ⁊ dicit Panor. in.d.c.fi.de dona.qui pro ꝯcordia dictarũ glosarũ allegando Cy.in.d.l.fi.de reuocã.dicit ꝙ aut donatio ẽ magna: ⁊ tũc procedat gl.d.l.fi.aut parua.⁊ pcedat gl.d.l.in ꝯdẽnatione ꝓfecto respectu alimẽtoꝝ satis põt dici pua hec donatio ex quo oia sibi retinuit p alimẽtis ipse donator isup dato sine pjudicio ꝙ deberet cẽseri ingrat⁹. Et pp eã cãm petijsset.

8 ¶ Donatio reuocari nõ reuocat ipso iure. Sʒ hʒ moueri querela corã iudice: ⁊ ꝓbari ingratitudo in iudicio ⁊ dilucidis argumẽtis doceri. Tunc reuocat nõ prius. vt est tex.in d.l.fi.⁊ tale iudiciũ dʒ moueri per ipsum donatorẽ. Adeo ꝙ si donatarius milies fuisset ingratus si donator tacuit: ⁊ querimoniã in iudicio nõ mouit heres eius mouere nõ potest vt est expssum in.l.fi.pallegata.⁊ in.d.c.fi. Cũ itaqꝫ nõ psupponat ꝙ dictus donator querimoniã maxime iudicialẽ mouerit: ⁊ iã decesserit. Res est clarissima ꝙ successor siue pticularis siue vlis nõ põt hanc querimoniã mouere per casus aptos dictoꝝ iuriũ. Nec ob.qd dicebat ꝙ ex quo incõtinenti actũ fuit de alimẽtis donatori pstandis cẽseat cõuentũ vt pstarent. Quia rñdet clarissime. Quod censet cõuentũ put sonant verba que clara sunt.ſ.ꝙ hẽret donator vsumfructũ pro alimẽtis: ⁊ placuit donatario ꝙ illã haberet donec vixit: lʒ actũ fuerit ꝙ potuerit illaʒ auocare: ita ꝙ ex hoc põt potius argui pro q̃ ꝯ donatariũ: iõ cõuentio nullatenus obstat. Nec ẽt ob.si dicat si alteri donauit satis censet reuocasse primã donationẽ. Quia rñdetur id negãdo: ⁊ maxime si donauit oia bona: qꝛ tũc non veniũt alteri donata q̃ nõ sunt sua bona. Tñ dato ꝙ reuocasset non mouit querimoniã in iudicio put reqrit.vt.d.l.fi. Et put als querela inofficiosi testi nõ ꝓparata regulr nõ trãsmittit.l. si quis filiũ.C.de inoffi.te.⁊ pariter querela inofficiose donationis.ar.l.j.⁊.l.si liquet.⁊.l.fi. de inoffi.dona. ita ⁊ ista querimonia non preparata non transmittit.d.l.fi.de reuoca.dona.⁊.d.c.fi.de dona. Laus deo.

¶ Concessio facta a papa quorũdam castrorum in feuduʒ sub ista forma tibi tuisqꝫ heredibus ⁊ successoribus an extendatur ad feminas.

¶ Consilium xvj.

In nomine dñi nostri Jesu xp̃i. ¶ Aperta fronte vr̃ in hac cõsultatione dicendũ ꝙ dicta pupilla non succedat in dictis castris suo auo paterno: ⁊ eius heredibus ⁊ successoribus concessis. Nam Papa exprimit ꝙ illa castra cõcedit in feudũ: ⁊ verba in hac parte sunt clara: ita ꝙ hoc.ſ.quin sit feudũ non vr̃ deducendum indubitationẽ.l.ille aut ille.ſ.cũ in verbis.de leg.iij. Et maxime cuʒ in eadẽ bulla prius fiat mentio ꝙ nõnulla ex eisdẽ castris fuerant parenti supplicantis cõcessa in nobile feuduʒ sub annuo censu. Et postea in dicta bulla pluries nuncupat feudum: ideo nõ videt recedendũ a verbis adeo claris ar.l.nõ alr.de leg.iij.⁊.l.j.ſ.si is qui nauem.de exerci. Sciuissent enim ⁊ supplicans ⁊ rescribẽs appellare emphyteosim si voluissent esse concessionẽ emphyteoticaʒ prout als in simili dicit tex.in.c.ad audientiã de deci. Confirmant pdicta: qꝛ in fine bulle cõtinet ꝙ quotiens ipse cui dicta castra vel eius heredes ⁊ successores a fidelitate cõcedentis vel romane ecclesie se retraxerint dicta concessio fit nullius momenti. Natura.n. emphyteosis non est ꝙ emphyteota debeat fidelitatẽ seruare dño cõcedente emphyteosim vel ꝙ recedẽs a fidelitate amittat ius suũ: sed de natura feudi est ꝙ debeatur fidelitas dño.vt in titu.de forma fidelitatis.⁊ in ti.de noua forma fidelitatis p totos.⁊ in ti. qd pcedere debeat iuramẽtũ an fidelitas.⁊ in ti. qliter vasallus iurare debeãt fidelitatẽ.⁊ in cañ.de forma.xxij.q.vlt. Ideo feudũ a fidelitate dr̃ put voluit Jo.an.in.c.j.de feudis.⁊ Bar.in ꝯsi.mihi.lxxix.inci.ꝓponit ꝙ sindicus ⁊ est

tex.in.c.nulla per quos fiat inue. & feudatarius fidelis appellat: vt in ti. qbus mo.feu.amit.ij.c.j.§.Itē si fidelis.& in ti.i qb⁹ casib⁹ feudū amit.post pri.v.no.n. Et i dicta bulla ꝯsideraṫ ꝓ cā ꝯcessiōis ꝙ ipse cui ꝯcediṫ & sui antecessores semp fideles extiterūt romane eccle.ad quā directū dñiū spectabat: iō cū fidelitas respiciat nām feudi nō naturam empbyteosis debeat ista ꝯcessio censeri ꝯcessio in feudū nō concessio in empbyteosim vel in aliā speciem contractus.

a ¶ Et maxime cū empbyteosis nō amittaṫ si nō seruaṫ fidelitas & feudū: sic vt in ti.qbus mo.feu.amit.j.&.ij.per totos. & in.c.j.§.est & alia.&.§§. se.que fuerit prima cā bñfi. amit. Nec solutio census videtur aliena a natura feudi.

b ¶ Et lʒ nō sit alienus & magis ꝯueniens nature empby. Nō ꝓpterea desinit esse feudū. Sed potius deberet censeri feudū nō hñs ꝓpriā naturā feudi vt in ti. de feu. qd̄ cōtra ꝓpriā naturā feudi. & in.d.§.est.& alia vñ.sunt enim quedam feuda ita data vt fidelitas pro his non sit prestanda.

c ¶ Licet itaqꝫ seruitia fidelitatis minime sint pstāda non ꝓpterea videṫ desinere eē feudū. Debet ergo censeri feuda ista de qbus agiṫ hñtia aliqd̄ pactū vel aliqua pacta empbyteotica put al's dicebat Bar. de quodam ꝯtcu ꝙ erat empbyteoticus hñs pacta feudalia in ꝯsi.clxj.ſm ordinem informis incipi.ꝓponitur ꝙ sindicus monasterij in prin.

d ¶ Si aūt est feudum tunc oīa iura: vt ita dixerim clamant ꝙ filia nō succedat in feudo.vt in.c.j.§. hoc aūt notandum est qui feu.dare po.& in.c.j.§.filia vero.de succe.feudi: & in ti.de gradibus succe. in feu.c.j.§. ad filias.& in ti. de natu. succe.feu.§.j. & in ti. de his qui sibi & hered. suis maſc fe mi.in fi.vbi dicit ꝙ ad feminas nō transit feudū nisi in cōcessione sit dictū expresse. Et qñ dr expsse limitaṫ eoꝝ successio etiā vltra ꝙ̄ verba sonant.vt in.c.j.§. quin etiā epm vel abbatē.& in.d.c.j. de his qui sibi & heredibus suis.c.j. & i.c.j.§.filia.de succe.feudi. Et ideo videṫ ꝙ dicta neptis nō succedat in dictis castris que put ꝓ predicta videṫ censentur ꝯcessa in feudū & dictum feudū amittaṫ: & redeat ad eccle.romanā ꝯcedētē si nō supsunt masculi successibiles: lʒ forte videat nō habere ꝓpriā.naturā feudi. Nam ꝓpter hoc nō tolliṫ qn amittaṫ eomō quo ꝓpriū feudū.l.hñs ꝓ priam naturam feudi amittitur vt est expressum in .c.j. de feudo non habentem propriam naturam feudi.

e ¶ Qd̄ maxime vr̄ dicēdū: qꝛ conceditur iurisditio & merum & mixtū imperiū & femina nō vr̄ capax iurisditio. & fortius nec meri vel mixti iperij.l.cū preter.§.possunt vñ.morib⁹. ff.de iudicijs.l.ij.de reg. iur.l. & originē.§. incorporalia. de muneri.& hono. Nec videṫ refragari ꝙ dicta concessio fit vgolino de Corbario & heredibus & successoribus suis. & de suis heredibus pluries & pluries fit reiteratio.

f ¶ Quia rñdeṫ ꝙ in materia feudali appellatiōe hēdū veniunt soli descendētes masculi & nō hij q de ꝓpria natura feudi nō sunt successibiles put sunt hēdes extranei & heredes femine. Sʒ poniṫ ꝓ heredibus masculis vt est textus in c.j.§.penul.de lege corradi vbi tex.exprimit ꝙ ille q querit feudū ꝓ se & heredib⁹ suis cēseṫ querere tm̄ ꝓ descendētibus masculis ad idē tex.i.c.j.§. & si clietib⁹.de alie.feu.vbi exponiṫ hr̄de.i.filio & sunt ꝙ̄ plures & ꝙ̄ plures tex.in lib. feudoꝝ in qbus verbū hēdes nō poniṫ ꝓ oibus hr̄dib⁹. Sʒ solū ꝓ descēdentibus pp naturā feudi. Et ideo Bal. in cōsi.mihi.cclx.incip.in hoc ꝯcordes sunt oēs dicētes ꝙ siquis stipulaṫ feudū pro se & liberis vel pro se & descendētibus vel pro se & heredibus nō veniūt femine: lʒ verba pariter ad feminas adaptentur. Et hoc qꝛ verba indeterminata debent adaptari.ad naturā feudi ſm eū qui dicit ꝙ h est cōis opi.& vera. Item Bal.in ti. de natu. succe. feu.c.j. §.donare.dicit pmo ꝙ verbū heredes in feudo expressum nō cōprehēdit ascēdētes. Et subdit ꝙ si ꝯcediṫ feudū tibi & tuis heredibus quibuscūqꝫ nō veniūt nisi habiles ſʒ naturam feudi. Et sic etiā vl'ia verba restringunṫ: & ꝙ in materia feudali verbū heredes nō cōprehēdat extraneos sed restringaṫ ad descendētes firmāt Bar.& Bal.in.l.gallus. §.etiā.de libe.& posthu. Dy. in.l.in conuentionalibus. de verb.signi.glo. & Dy.in.l. ex facto.§.si. ad trebel. Bar.in l.qd̄ dicitur.de verbo.sig. & Imo. ibi idem firmat allegans spe.in.ti.de locato.§.nūc aliqua.vñ.vʒ & Io.an.ibi i addi. post vbertū de bobio.idem Jo.cal.in consilijs suis tit. de feu.ꝯsi.j.& Anto.de but.consi.xxiij.incip.in facta fratrum montis oliueti.& Ponta.in cōsi.j.ſm ordinem non informis: & sentit Bart.in.l.j.C.si imperia.lib.so.li.x. Qd̄ non est ex alio nisi qꝛ de natura feudi non succedunt.

g ¶ Et pari rōne dicēdū est ꝙ nō comprehendanṫ femine sub verbo hr̄dibus simplr̄ ꝓlato in mā feudi: naʒ & natura feudi nō admittit feminas ad successionē vt.s.deductum. Et pari rōne vr̄ dicendū ꝙ nec cōprehendaṫ sub vbo successoribus. Et lʒ posset dici ꝙ dʒ interpretari ꝙ aliqd addat ar.l.si qñ.de leg.j.&.c.si papa.de priui.li.vj. Tñ pōt intelligi ꝙ addaṫ de successoribus & hr̄dibus qui nō sunt hr̄des prout sunt bonoꝝ pos.qui nō sunt ꝓprie heredes insti.de bo.pos.§.quos aūt.lʒ qñqꝫ veniant ēt in materia stricta appel.heredū.l.in cōditionibus primū locū.§.si patronus.ff. de ꝯdi.& demō. Et in dicta bulla ꝯcessio primo fuit simplr̄ facta Ugolino & hr̄dibus: & nō fit aliter mētio de successoribus: & tñ postea semp copulat successores. Ex quo suadeṫ ꝙ primo sumpserit verbuʒ heredibus large postea summat stricte. Uel dicamus ꝙ verbū heredibus ponaṫ pro successoribus in hereditate: & alijs bonis verbū successoribus ponaṫ pro successoribus in dictis feudis: ita ꝙ vba verificenṫ in his qui sunt hr̄des: & successiue successores in feudo: & in id recidit. Succedentes.n.in feudo successores appellanṫ: vt in ti.qui successores inuitenṫ & similibus. Qd̄ etiam ex alio videṫ ꝓbari. Quia in dicta bulla cōceditur iurisditio & merū & mixtuʒ imperiū. Et mulier non pōt habere iurisditionem.l.cū pretor.§.possunt.de iudi.cañ.mulierū.xxxiij. q.v. His tamē minime refragantibus cōtrariam partem arbitror iuri magis consentaneam.

h ¶ Et psuppono ꝙ lʒ regulariter feudū non transeat in feminas: tñ non est omnino ꝯtrariū nature feudi ꝙ femina succedat: imo in multis casibus feudū trāseat in feminas. Nā septē casus enumerat. Pōta.in ꝯsi.cccxxiij.ſm ordinē nō in formis incip.circa primum ꝯsultationis articulū.col.iiij. quoꝝ septē casum duo casus ꝯferunt ad ꝓpositū nostrum.

i ¶ Primus qñ feudū datū est ad certū seruitiū qd̄ pōt explicari per feminā put per masculū: nam tūc in illo feudo succedit femina put masculus tex.est not.in.c.si cui militi de capitulis extraordi.que titulū pauci libri hñt illū: tñ titulū allegat Bal.in.l.quotiens.C.de suis & legi.ſm eundē Pon. Scd̄s casus est qñ pro feudo nullū seruitiū debeṫ: vt est casus in.d.c.& no.Bal.in.d.l.quotiens. Tertius vbi feudū est paruū. Nam tūc non causaṫ ob.ad faciendā fidelitatē: & cōsequenter ad seruitij exhibitionē. Ideo succedit femina: vt est casus no.in.d.c.si cui militi quēqꝫ ad hoc allegat Bal.in.c.j.§.est & alia que fuerit prima cā benefi.amit. ſm eundē Pon. Qui oēs tres casus ꝓbantur rōne. Nam ideo feudū non transit in femina: qꝛ feudū sui natura fit vt feudatarius pstet fidelitatē & seruitiū dño: vt in.c.j.in fi.in quibus cau.feu.ami.in fi.& de forma fideli.quasi per totū.& xxij.q.fi.de forma.& in.c.j.qbus mo.feu.amit.c.j.in pn̄.&.c. v.§.sed nec est alia.que fuerit prima cā bñfi.ami.& in.c.j.in prin.&.§.ad hoc hic finiṫ lex corradi. Ad que seruitia non est acta femina put masculus. Ideo feudū non trāsit in feminaʒ regulr̄ put dicit Bal.in ꝯsi.mihi.cclx.incip.in hoc cōcordati sunt oēs.co. Et ideo qñ femina ex cōsuetudine vel ex pacto succedit in feudo. Ipsa est vasalla sed seruitiuʒ prestat per masculū put voluit Spe.in ti.de feu.§.j.v.xxj. Qñ igiṫ cessat dicta rō: qꝛ nulluʒ seruitiū hʒ pstari vel tale qd̄ pōt eque bene pstari per feminā put per masculū tunc cessat rō quare est sancitū ꝙ femina nō succedat in feuduʒ. ideo ēt cessat iuris dispositio.l.adigere.§.ꝙ̄uis.ff. de iure patro.c.cum cessante.de appel.l.qd̄ dictum de pactis.

k ¶ Et hoc idē.s.ꝙ qñ femina seruire pōt put masculus nō excludaṫ femina a successione feudi: firmat etiam Bal.in.l. quotiēs.C.de suis & legi.& in.c.j.§.si decedēti qui feu.dare po.lʒ multi tex.& multe lec.Bal.nō habeant illuʒ.§. Idem voluit Bal.in.c.j.§.qnetiā epm vel abbatē dicens ꝙ si est feudū cōcessum ad seruitiū qd̄ pōt pstare femina vel ꝓ aliū in eo pōt succedere femina.l.si quis titio.&.l.si mulieri.de vsufru.accre.&.l.titie textores.§.nihil distat.de leg.j.&.§.in empbyteosim in auc.de nō alie.ſm Ja.de belui.qui dicit. Qd̄ ista qd̄ fuit de facto in regno neapulee ſm eūdē Bal. Cū igiṫ pro dicta ꝯcessione nō imponiṫ onus alicuius seruitij: sed solū ꝙ soluaṫ. Tacea argenti quolibet anno. Que solo pōt fieri pariter ꝓ feminā put ꝓ masculū. Ideo istud feudū trāseat ex successione in filiā hr̄dē pfie: lʒ sit femina. Cū.n.pro feudo pstaṫ seruitiū reale nō est ꝓprie feudum prout voluit Cy.post mar.fili.in auc.ingressi in antepe.q. ver si.circa pmissa.C.de sa.san.ec. & Bal.in.l.liberti libertoqꝫ.de op.li. Qd̄ & ꝓbaṫ. Qꝛ ex quo pro tali gra hʒ solui census vnius Tacee seu craterie: ideo femina succedat: qꝛ feuduʒ

feudū censuale nō est ꝓprie feudū ꝓut voluit bal.in.d.l.liberti liberteq3 adducens auctoritatē Cy.in.d.auc. ingressi. Idem voluit pona.in consi.lxx.ſm ordinem informis incip.visis thematē ⁊ questione supra positis.col.ij.

l ¶ Feudū.n.ꝓpriū reqrit seruitiū ꝑsonale ⁊ ꝑstationē fidelitatis ꝙ ſm eū demōstrat ex demonstratione feudi posita in.c.j.in gl.sup v. libellario de pa.ꝯstan.x.col. Et subdit ꝙ si in instro sit mētio de feudo illud feudū ꝯditionatum dr ⁊ dicit bal.in.d.l.liberti ꝙ est magis ꝯctus emphyteoticus vel ꝯctus innoiatus ꝗ̄ feudū. Et in tali feudo ita ꝯdēnato seu cēsuali succedunt illi q aľs nō succederent ꝓut voluit.d. Ant.in.c.cū apud in fi.de spō.hinc videmus ꝙ lz clerici vľ monasteriū regľr nō succedant in feudo vt in.c.j.de mili.⁊ vasa.qui ꝯ est ⁊ in.c.q cle.si de feu.fuerit ꝯtro. inter mili. ⁊ vas.an.c.j.an mutus ⁊ sur.⁊ in.c.j.de alie.feu. Nec hī ec.seu mona.cū loco filioꝝ hoc respectu qꝛ solū in casibus exꝑssis in iure ꝓut voluit bal.in auc.nisi rogati post mediū ver. extra no.C.ad tre. Tñ succedit in feudo cēsuali ꝓut voluerūt Marti.sibi ⁊ Cy.in.d.auc.ingressi.⁊ est de mēte bal.in.d.l. liberti liberteq3.q idē voluit in.d.c.j.de mili.⁊ vas.q arma bellica deposuit.⁊ in.d c.q clericus si de feudo fuerit ꝯtrouer.⁊ notāt doct.maxie panor.in.c.in ꝑñtia de ꝓbationibus qō ⁊ voluerit bal.in.c.que in ecclesiaꝝ de ꝯsti.in.iiij.col.dicēs ꝙ si monasterium pōt ꝑstare seruitium.qō hr̃et ꝑstari succedit in feudo ēt post mortē feudatari aľs secus. Militat.n.rō que adducitur.ē.in alijs casibus. Et ꝓut transit in monasteriū lz non hēatur pro liberis hoc casu ita pari rōne trāseat in filiā. Et h maxie dēz sit in casu nr̃o. Qꝛ papa ꝯcessit Comiti vgolino ⁊ eius hr̃dibus ⁊ successoribus ⁊ sepe sepius in dicta gr̃a fit mētio de hr̃dibus ⁊ successorib⁹. Et lz aľs in mā feu.app.heredū veniāt filij masculi ꝓut ꝓbatū fuit.ē.in ad ꝯuctis ꝓ parte ꝯria. Tñ exquo istud si feudū est non hz nām feudi suadet rō ꝙ nō sit recedendū a ꝓpriet vboꝝ ar.l.ñ aľr ℓle.iij.⁊ l.j.§.si is q nauē ꝺ exer.cū si.

m ¶ Et maxie qꝛ subdit ⁊ successoribus ꝙ vbū maxie totiēs repetitū nō dz stare sine vtute aliqd opandi ar.c.si papa de ꝓui.li.vj.⁊ l.si qñ de le.j. Nullū.n.vbū in instr̃o positū dz stare sine vtute aliqd opandi dicit bar.in rub.C. de fi.instr. Operet ergo ꝙ cōprehēdaꝛ quoslibet successores nōdum liberos masculos. Si.n.voluisset papa ꝙ trāsiret ī eos dūtaxat in quos solent feuda deuenire frustra totiēs repetijsset de hr̃dibus ⁊ successoribus. verisiľe ergo ē ꝙ intellexerit de oībus hr̃dibus nolens in hoc seq ꝓpriā nām feudi ꝓut nec sequit in alio magis substātiali.s.in ꝑstatiōe seruitij ⁊ iuři fidelitatis iō prout qñ ꝯcederet tali ⁊ suis hr̃dib⁹ quibuscūq3 trāsit in successores quoslibet adeo ꝙ legari pt cui vult feudatari⁹ dicit bal.in.c.j.vj.col.v.lz qd si ꝯcessum de ꝓhi.feu.alie.p Fe. ita ⁊ hoc casu. qō ēt demonstraꝛ ex alio scz ꝙ noluit pontifex sequi naturam feudi.

n ¶ Qꝛ feudum ēt censuale non amittit p negligentiam vel morā in soluendo censum ꝓut voluit Spec.in ti.de loca.§. nūc aliqua ver.lxxxv.⁊ sentit pōta.in.d.suo ꝯsi.lxx.ij. col.allegando Spe.⁊ dñicū de scō Gemi.in.c.ad apľice ver.sed lz in fi.de re iud.li.vj.ꝓut ēt de ceteris ꝯctibus cēsualib⁹. s.ꝙ res cēsualis nō amittit lz non solua cēsus.c.ꝯstitutus de reli.do.vbi glo.⁊ doc. Bar.⁊ doc.in.l.j.ff.de pub.

o ¶ Et tñ in dcā gr̃a ꝯtinet ꝙ pp nō soľnē census illō feudum ceciderat in commissum. Nec possumus dicere ꝙ pōtifex id dixisset ex iuris ignorātia qꝛ presumit oīa iura nota hr̃e ⁊ residere in scrinio sui pectoris.l.oium.C.de test.c.j.de transac. Et ita est interpretanda gr̃a quam papa. Nicolaus fecit dicto comiti vgolino.

p ¶ Nā qñ feudū qō fuerat pentis reuersum ad dñm ꝯceditur descendēti illud feudū censet paternū lz de nouo ꝯcessuz.c.j.§.h quoq3.⁊ §.pe.⁊ fi.de succe.feudi.⁊ c.j. de nā suc cessi.feu.⁊ decľat bal.in.d.§.h quoq3 in fi.⁊ Ja.de bel.in ꝓhe.feu.⁊ ēt Bal.ibi.xvi.col.⁊ idem bal.in auc.defuncto.ij. col.C.ad ter.⁊ est melior.tex.qui sit in iure in.c.j.de gradi. suc.in feu. prout dicunt ibi Ja.de bel.⁊ Bal.

q ¶ Et iō istud feudū concessum comiti vgolino ⁊ suis successoribus lz sit de nouo ꝯcessum tñ intelligaꝛ ſm nāz precedentis ꝯcessionis facte suis pentibus. Et p ꝯñs ꝙ reuertatur ad dñm pp cēsum non soluiū. Et lz quo ad castrꝝ mōtis gabionis sit mere noua concessio. Tñ qꝛ quo ad alia castra intelligit facta concessio sub eadem forma ꝓut prius fuerant ꝯcessa ⁊ sic vt reuertantur ad eccl. pp non soľonez census per predicta ita etiam intelligatur quo ad castrum montis gabionis vt sic exquo ab eisdem vbis simul terminanꝛ pariter determinent ar.l.iam h iure de vulg. ⁊ pup.⁊ l.hereditatem.⁊ l.ꝗ̄uis.C.e.ti.⁊ l.fi.⁊ qō ibi bar.C.de sententijs. Ex hoc qꝛ incidit incōmissum pp non soľonē census sapit magis de nā emphyteosis ꝗ̄ feudi. Et pōt ꝓbabiliter ꝓcedere qō dicit bal.in.d.l.liberti liberteq3. Non ita forte in simplici feudo censuali. Nam illud potius dz cēseri feudū extra regularem nām feudi iuxta. Rubrica de feudo quod ꝯ propriam nām feudi vt pz ex no.per spe.in.d.§. nunc aliqua.ver.lxxxv.⁊ ponta.in dicto suo consi.lxx.

r ¶ Si enim iudicaret emphyteosis amitteret nō soľone cēsus cuius ꝯriū ipsi volūt. Et nō amitteret ex multis cāis ex quibus amittitur feudum de quibus in ti.quib.mo. feu. amit.⁊ in ti.quo fuerit prima causa beneficij amit.

s ¶ Et tñ feudum censuale amittit eisdē modis qbus amittitur proprium ⁊ rectum feudum prout voluit pon. in.d.suo consi.lxx.per tex.in.d.c.j.de feudo ꝯ propriam naturā feu.

t ¶ Ubi ꝓbatur ꝙ lz feudū ꝯcedaꝛ ꝯ ꝓpriam nām feudi tñ eodem mō amittit prout cetera feuda istud ergo alio modo amittit qꝛ pp non soľonē census iō magis separaꝛ a ꝓpria nā feudi ꝗ̄ illa feuda de qbus in.d.c.j.de feu.qō ꝯ ꝓpriam na.feu. Itē ex alio qꝛ nō fuit artatus comes Ugolinus nec eius successores ad ꝑstādū iuřm fidelitatis prout est de nā feudoꝝ vt pz in ti.quaľr vasallus iurare dēat fidelitatē ⁊ in ti.de forma fideli.⁊ in.d.cañ.de forma. Feudū.n.a fidelitate dictum est vt est text.in.c.si.per quos fiat inuestitura.

v ¶ Si ergo nō ꝓmittit fidelitas nō vr̃ esse feudum arg.ab ethymologia vocabuli a qua saltē negatiue bonū est arguere.l.ij.§.appellata.⁊ ibi maxime Saly.ff.si cer.pe.⁊ l.tigurij ff.de ver.sig. Et insup hr̃des vasalli post mortem vasalli infra annum ⁊ diem dñi polliceri iuřm fidelitatis ⁊ inuestituram petere. Et siľr post mortē dñi idē successori fieri dz vt est tex.in.c.j.de capi.roma.x.colū.⁊ in.c.j.in prin.que fuerit prima cā bñfici.amit.aľs feudū amit.qō minime obseruatū fuisse arbitror in in istis castris.qꝛ reor qō nec ab initio nec successiue fuerit ꝑstitū vnꝗ̄ iuřm fidelitatis.qō etiaz iuuat circunstantias.s.ꝙ hoc feudū non reguleꝛ ſm nām regularem feudoꝝ:quo fit vt trāseat in quoslibet hr̃des siue mares siue feminas. Et sic verba heredes ⁊ successores sepius reperita in dicta ꝯcessione proprie ⁊ gñaliter assumanꝛ non pro heredibus sanguinis masculis prout solent summi. In mā recti ⁊ proprij feudi vt supra deductum est. Istud autē si feudū est nō est propriū ⁊ rectū feudū sed ꝯditionatū ꝓut feudū ꝯditionatū appellat glo.fi.in.c.j.de capi.corra. Et cum videaꝛ magis sape de nā emphyteosis ꝗ̄ feudi nō abre teneri posset h casu dictuz bal.in.d.l.liberti liberteq3. Lz videaꝛ aliquāti semp aduersari vltima clā bulle. Ibi voluimus aūt ꝙ si tu aut hr̃des seu successores tui ꝑdicti qō absit a nr̃a obedientia plena deuotione ac fidelitate retraxeris ⁊c.nullius sit roboris vel momenti. Naz in h sapit nām potius feudi ꝗ̄ emphyteosis. Et maxime quaten⁹ dr̃ de fidelitate ⁊ supra ēt eadem bulla antecessores fideles fuisse dñr que videantur accommodari feudo potius ꝗ̄ emphyteosi qꝛ in emphyteosi non consideraꝛ fidelitas emphyteote. Nisi rñdeatur.qō gratia ista ꝯcedebaꝛ subditis cōcedentis ⁊ eccle.⁊ sic eis qui alia rōne debebant esse obedientes deuoti ⁊ fideles eoꝝ dño. Maior.n.est obľo fidelitatis subditi erga talem dñm ꝗ̄ vasalli erga dñm ratione feudi.c.est ⁊ alia circa prin.de forma fideli.vbi a iuramento fidelitatis quā vasallus prestat excipitur imperator ⁊ rex ad idem.c.j.post prin.h finitur lex corradi vbi.

x ¶ Iuramentuz fidelitatis cessat seu suspēdit qñ dñs est bānitus ab īperatore vel rege fortius si a papa in subditis eccle. De hmōi itaq3 magis artante fidelitate. Intelligaꝛ dcā vltima ꝑticula gr̃e. Et est ponderandū ꝙ vba dicte clē non sonant ꝙ ex tunc dicta castra reuertanꝛ ad ecclesiā. Sed ꝙ gr̃a nullius sit roboris vel momēti.⁊ per ꝯñs sit ꝑinde ac si non fuisset ꝯcessa. Et sic venirent resarciendi fructus interim ꝑcepti si ꝯditio purificaret non recedendo a verbis qō tñ non est ꝑñtis discussionis. Ideo non insisto. Sed pōdero ꝙ pontifex non processit in concessione huius gratie iuxta natura feudorum quod ex multis demonstratur. Ideo siue dicamus ꝙ censeri debeat emphyteosis prout vult Bal.siue feudum. Non debeant in ista gr̃a seruari oīa que sunt de nā feudorum ⁊ maxime istud de quo agitur.s.ꝙ nō succedant nisi heredes sanguinis masculi. Et sic nō improprientur verba dicte bulle totiens repetita ⁊ geminata heredes seu successores. Stemus ergo verbis ⁊ non intantū offendamus ea propter naturam feudi que in multis alijs

effenditur. Et prout in alijs non curatur natura feudi: ita nec curetur in hoc accedat etiam quod no. glo. fi. in. d. c. fi. de capit. qui curiam ven.

y ¶ Quatenus vult ꝙ vbi conceditur feudum ad certuꝫ seruitium nõ põt vasallus feudo renũciare vt ab illo seruitio exoneret͛ sꝫ secus eẽt ĩ proprio feudo non lꝫ vasall⁹ ad suitia astringat͛ ⁊ obliget͛. Tñ renunciando feudo liberatur a suitijs. c. j. in fi. de vasa. q ꝯ consti. lotbarij feu. alie. ⁊ no. d. gl. fi. d. c. fi. Et sic in feudo hmõi vt ita dixerim in regulari non ꝯsiderat͛ nature attributa regl͛r feudis. Sꝫ poti⁹ ius cõe. ⁊ ideo lꝫ. d. c. fi cui sit apocrisim ꝓut dicit bal. in. d. c. j. de gradi succes. in feu. hoc est nõ auctẽticũ. xvj. di. c. j. verbo apocrifa. Tñ sit seruandũ. qꝛ saltẽ probatur rõnibus ⁊ auctoritatibus doc. vt pꝫ ex supioribus dictis ⁊ quottidie illõ capl͛m a doc. allegat͛. Et maxime seruãdũ sit in casu nr̃o ex multis supra adductis. Dato etiam ꝙ deberet censeri feudum potius q̃ꝫ emphyteosis.

z ¶ Nõ aũt censeat͛ ꝯtus innoiatus filiis ꝯtus feudi concessi non s͛m ꝓpriã nãm feudi sꝫ sub annuo cẽsu. est idubitatum. qꝛ ꝯtus feudi ĩt ꝓpriũ est ꝯtus innoiatus ꝓut voluit bal. in rub. C. de rerum pmu. Et deprehendit͛ ex dictis d. glo. fi. d. c. fi. de capi. qui curi. ven.

& ¶ Insup ponderãdũ est. ꝙ dicta castra ꝯcedunt͛ in feuduꝫ nobile. Nobile aũt varijs modis sumit͛ inter cetera nobile dr̃ ꝙ alteri nõ seruit ⁊ vt dicimus ĩ offõ iudi. nobili ⁊ mercẽnario ꝑ bar. ⁊ doc. in. l. iperiũ de iuris. om. iu. Et seruit⁹ est aliena a nobilitate. Iõ feudum francũ ⁊ liberꝫ a fidelitate dr̃ nobile ꝓut voluit disputando Io. an. in addi. Spec. in rub. de pscrip. circa fi. vbi vult ꝙ sic liber ab oibus alijs q̃ꝫ ab expssis in concessione dicit bal. in. l. j. §. illud in fin. de lar. li. tol. ꝙ feudũ francuꝫ est suꝑpsius paucis dño reseruatis bal. in. l. si pses. ij. col. C. de ꝯdi. infer. dicit ꝙ feudũ francum est liberꝫ a fidelitate ⁊ trãsit in ecclesiã intelligit qñ est in feudata ꝓprietas s͛m eum qui forte intellexit de proprietate directa ꝙ esset mirum. Et idẽ Bal. in. c. que in ecclesiarum de consti. in. iiij. col. dicit ꝙ feudum perpetuuꝫ potest dici francum ⁊ redigitur ad instar proprietaris.

ꝯ ¶ Et idem bal. in. d. auc. nisi rogati. col. iiij. col. ⁊ dicunt qdam ꝙ qñ feudum est francum seu liberum succedit ecclesia licet non habeatur loco filij.

ꝝ ¶ Et põt feudatarius de tali feudo testari. arg. l. si qñ de offi. testa. s͛m eum. Si testari põt libere ergo relinquere cui vult ⁊ sic succedunt q in feudo al͛s nõ succedunt. Nã regulariter non testat͛ vasallus de feudo. c. j. de succes. feudi. ꝓut ⁊ dicit idem bal. in. d. auc. nisi rogati. Et sic põt transire in oẽs hẽdes. Iõ verbum hẽdes ⁊ successores sumant͛ gñaliter in feudo franco ⁊ pari rõne in feudo nobili ꝙ idẽ est s͛m Io. an. Et pro predictis est ponderandũ ꝙ papa ꝯcessit dicta feuda in perpetuũ ⁊ sic voluit finiri finita gñatione. Et talis feudatarius assimilat͛ proprietario prout voluit bal. in. d. c. que in ecclesiarum. iiij. co. Ideo vr̃ velle ꝙ succedant oẽs heredes ⁊ successores. Ex qbus oibus vĩ aperta fronte ꝯcludendũ. ꝙ in dicto feudo succedat dicta filia femina non obstantibus adductis in ꝯtrium. que pro maiori parte appent sublata per adducta supra pro hac parte.

a ¶ Non. n. obstat ꝙ feudũ non trãsit in feminã qꝛ illud est regulare ⁊ ꝓcedit in feudo regulari ꝯcesso s͛m formã feudi. Et sic qñ ꝓ seruitijs indeterminatis q̃ non pñt prestari per feminã. Secus al͛s ⁊ maxie in feudo cẽsuali ꝓut supra ꝓbatum est. Et potissime in isto casu in quo in multis ẽ recessum a nã feudi q̃ supra deducta sunt. ⁊ ĩ quo sepe sepi⁹ indefinite sunt nciati ⁊ inuitati heredes ⁊ successores. Et lꝫ regul͛r app. hẽdũ in mã feudali veniãt hẽdes sanguinis masculi. Tñ in casu nostro ꝑꝑ multa. s. adducta secus dõm est qm̃ nõ est recedendũ a ṽbis geminatis totiẽs repetitis ꝓut. s. deductũ est. Maxie qꝛ iura illa loquentia in feudo nõ in cõuenit si non verificant͛ in feudo in proprio prout est istud si feudũ appellare volumus. Nec ob. ꝙ feudũ nõ hñs propriã feudi amittat͛ eo mõ quo amittit͛ propriã nãm habens. d. c. j. de feudo nõ habente propriã naturaꝫ feudi. qꝛ rñdetur ꝙ qñ non sunt ꝑsone que habeãt succedere in feudũ non dr̃ feudũ amitti qꝛ nõ est ꝑsona quo amittat sed finitur. hic videmus ꝙ in ti. qui. mo. feu. amit. ⁊ in ti. in qbus casibus feudũ amit. ⁊ in ti. que fuerit pr̃ ma cã bñficij amittendi in qbus tractat͛ qñ ⁊ qbus ex cãis feuduꝫ amittat͛ non enumerat͛ cã qꝛ nõ sunt agnati descendentes ex primo feudatario. Nec vbi feudatarius decedit sine herede iura feudalia dicant amittere sed ꝙ tales nõ succedunt vel feudum reuertit͛ ad dñm vt pꝫ in ti. de hñfi. fr̃is ⁊ in. c. j. de duobus fr̃ibus de no. bñfi. inue. ⁊ in. c. j. §. h quoqꝫ de succes. feu. ⁊ in. c. j. an maritus succes. vxori. ꝙ ⁊ ꝓbatur in titu. de feu. sine culpa nõ amittendo in Rubro ⁊ nigro vbi probatur ꝙ feudum nõ amittitur sine culpa. ⁊ tñ nõ hr̃e filios vel agnatos nõ cẽtur cõiter ex culpa ergo pꝫ ꝙ qñ nõ sunt successores in feudo non dꝫ amitti feudum. Nec ob. ꝙ conceditur iurisditio ⁊ merum ⁊ mixtum imperium quorũ est incapax mulier vt in contrarium dictum est.

b ¶ Quia rñdet͛ ꝙ lꝫ mulier ꝑncipal͛r nõ possit hr̃e iurisditionem. tñ in ꝯsequẽtiã alterius iur͛. puta dignitatis vel superioritatis põt hr̃e vt in. c. cũ deuotissimã. xij. q. ij. c. significauit de rescriptis. c. dilectus de arbi. ⁊. c. dilecta de maio. ⁊ obe. vbi. d. Ant. Imo. ⁊ panor. h nctãt ⁊ doc. cõiter. Idẽ Bar. in. l. j. C. de mulie. ⁊ in quo loco li. x. Panor. post Inno. in. c. dilecti de arbi. ⁊ in. c. cũ dilecta de ꝯfir. vtili vl͛ inuti. Ita ergo ⁊ succedendo in feudi cui est annexa iurisditio ⁊ merum ⁊ mixtum imperium põt hr̃e predicta. qꝛ prout dicit. d. Ant. in. d. c. dilecta de maio. ⁊ obe. concesso vno ꝯcessa cẽsent͛ oia ꝯsecutiua ad illud ꝑ iura vulgaria facit ad idẽ text. in. c. j. §. femina per quos fiat inuestitura. vbi Bal. dicit. No. ꝙ femina põt hr̃e vasallos fideles ⁊ proinde habebit iurisditionẽ tanq̃ꝫ dña feudi qꝛ ista sunt iura ꝯcessa s͛m eum. Allegabant͛ alberi. in. l. fi. C. de arbi. dicere ꝙ h qõ pt esse duplex vna vtrum mulier possit obtinere iurisditionem ⁊ dõm est ꝙ non de iure ciuili. l. cũ pretor. §. pe. de iudicijs de iure cañ. sic. c. dilecta ⁊ ibi no. de mai. ⁊ obe. immo ꝙ pl⁹ est põt regnum obtinere. xij. qõ. ij. c. cum deuotissimaꝫ ⁊ ibi no. per Archi. Alias sequeret͛ ꝙ si comes vgolinus decederet relicto. filio pupillo ille nõ successisset in feudo isto ⁊ in ista iurisditione quia in. d. l. cum pretor. probibetur esse iudex ꝙ tamen esset falsissimum ita ⁊ dicamus in muliere.

¶ Statutũ ꝙ occidens bãnituꝫ nõ puniat͛ pena capitis an valeat ⁊ an requirat͛ ꝙ bannitus legitime sit bãnitus. Et an hmõi. statutum habeat locum in bannito pro leui delicto.

¶ Consilium xvij.

IN noie dñi nostri iesu xpi. ¶ In hac ꝯsultatiõe vr̃ aperta fronte dõm ꝙ dict⁹ Ant. homicidia ⁊ sibi fauẽtes excusent͛ a pena capitali homicidij. Nã statutũ loqtur apte ꝙ si ꝯdẽnatus a cẽtũ libris supra occidat͛ homicida nõ ꝯdẽnet͛ capitali pena ꝓut ceteri homicide. Sed tñ in pena. xxv. librarum ⁊ non vltra ꝓut aperte sonat statutum. c. xxv. sub. Rubri. ꝙ liceat offendere exbãnitos. §. si vero ex predictis offensionibus. Et cũ sit casus legis municipalis non vr̃ extendum. l. ancille. C. de fur. l. illam ver. de mõ. C. de col. l. qõ labeo ad carbo. Sunt autem verba legis aperta ⁊ clara. Iõ non est admittende questio volũtatis legislatoris. l. ille aut ille. §. cum in verbis de lega. iij.

a ¶ Et hmõi statuta sunt fere ꝑ vniuersam italiã ⁊ lꝫ nõ nulli cañ. teneant ꝙ non valeant. Tñ Bar. in disputa sua que incip. lucane ciuitatis statuto ⁊ in. l. oẽs populi in. ij. qõne ꝑncipali de iust. ⁊ iur. ⁊ in. l. ij. per illuꝫ tex. C. qñ liceat sine iudi. vj. ⁊ in. l. vt vim. ff. de iusti. ⁊ iur. ⁊ bal. ibi ⁊ in. l. cunctos ppl͛os. viij. col. C. de sum. tri. ⁊ in. l. fi. C. si ꝯ ius vel vtil. publi. ⁊ in. l. graccus per illum tex. C. de adul. ⁊ in. l. vnica. xiij. col. C. de ꝯfes. ⁊ in. l. j. C. si a nõ cõpe. iudi. ⁊ Ia. de are. ꝓut euꝫ refert Io. an. in addi. Spe. in ti. de ꝯsti. §. j. circa penul. ⁊ vlti. col. qui per pl͛es rõnes eũ seqtur ⁊ albe. de rosa. in vltima pte statutoꝝ. q. xvij. ⁊ Pe. de ancb. in repe. c. cañ. de cõsti. xj. q. prin. col. lv. ⁊. lvj. ⁊ Panor. in. c. fi. de consue. vbi ẽt tangunt Hosti. ⁊ Imo. do. an. ⁊ Imo. in. c. que ab ecclesiarũ de ꝯstit. tenent ꝙ valeant. Et sint in viridi obseruãtia itaqꝫ minime mutanda sunt. l. minime. ff. de legibus. Nec allegantes in validitatem huiusmodi statutorum audirentur. Nec videtur obstare ꝙ dictus Benedictus offendiderat Antoniũ forensem ⁊ non debebat condemnari ea pena qua fuit condemnatus tanq̃ꝫ offendens castellionensem.

b ¶ Quia statutum non ꝯsiderat qua pena debuerit condemnari sed qua pena fuerit ꝯdemnatus qꝛ dicit condemnatus non dicit iuste an iniuste itaqꝫ verba verificant͛ ⁊ ab eis nõ est recedendũ. l. j. §. si is qui nauem de exerci. ⁊. l. nõ alr̃. de leg. iij. Preterea statutũ illud preallegatum pariter se habet erga occidentes condemnatum in centum libris ⁊ condemnatum in trecentis vt pꝫ. e. tit. §. offendens vero bannitum vel condemnatuꝫ

vel condẽnatũ.in cõi castellionis ex quocũq maleficio vel delicto in centũ libris vel ab inde supra in pecunia tm̃ ₇c. Et sic nõ facit vim in qua q̃titate sit pdẽnatus dũmõ ascẽdat in centũ libras ₇ in thẽmate p̃supponit q offendẽs forensem est cõdemnãdus in tertia pte eius pene quã occurrẽt offendẽtes terrigenã. Si ergo p offensiõe p̃dicta tã∫ irrogata castellionensi fuit bãdicto iposita pena.ccc.librarum ergo sibi debebat imponi pena centum librarum prout irrogatur forensi. Itaq ista allegatio nihil artat.

c ¶ Nec vr̃ obstare il qd allegatur q dictũ bãnitum ₇ dicta condẽnatio est nulla ea rõne q₃ vr̃ q imo presumatur valida cu₃ pro snia presumat.l.herẽnius.§.gaia.ff.de euic.c.in p̃ntia de renũ.₇ per Inno.in.c.inotuit de eo qui fur.ordi. succe. Et maxie q₃ in recitatione snie dr̃ visa citatione ₇c. Et sic recẽsent acta necessaria ₇ ideo vident pbari dcã requisita ar.l.j.C.de relat.₇ que per Barto.ibi ₇ in auc.si qs in aliquo documento.C.de edẽ.₇ in.l.ff.qñ appel.sit volẽs qñ in snia dr̃ viso libello visa litis ↄtes.citatione ₇c.nõ reclamante pte pbat acta illa iteruenisse.₇ idẽ t₃ Spec.in ti. de instro₄um edic.§.restat versi.in snia allegans pro cãu.l. si.C.de rela.₇ idẽ voluit Inno.i.c.cũ in iure pitus de offi. deleg.quos refert ₇ sequitur Bar.in.l.acta.ff.de re iudi.₇ idẽ t₃ Pau.de ca.in.d.auc.si qs in aliquo ₇ Ang.in.l.sciẽdum de vbo.obli.₇ est cõis opi.legistaru₃ put dicit Imo. in.d.l.sciendũ.₇ l₃ Bart.loq̃tur ₇ doc. p̃fati cõiter qñ snia est lata in p̃ntem.Tamẽ idẽ videtur si ↄ verũ cõtumacẽ lata est q₃ absentia supplet dei p̃ntia.l.p per adu₃.§.finaũt hermodiciũ.C.de iudic.₇ in.c.veritatis de dolo ₇ ↄtu.put voluerunt dñi de rota deci.xxxiij.que incip.ite₃ si perat ₇ do. Anto.Imo.₇ pano₄.in.c.qm̃ ↄ falsam de pba.₇ idem si in fictũ cõtumacẽ ₇ snia trãsiuit in rẽ iudicata₃ q₃ sunt elapsa tpa ad appellandũ ₇ sic snia trãsiuit in rem iudicatã.na₃ p ea tunc p̃sumit.d.c.in p̃ntia de renũ. ₇ in.c.bone de elec.₇ c.cum inter de re iud.prout voluit compo.in.d.c.in p̃ntia. Spec.in ti.de snia.§.nunc aũt v̄si.si vo.₇.§.si.ver.in summa.₇ in ti.de instru.edic.§.restat v̄si.in sum.₇ Jo.cal.in.d. c.qm̃ ↄ falsam.₇ imo.ibi ₇ in.l.iiij.§.condẽnatũ de re iudi. ₇ in.d.l.sciendũ dicens esse cõmunem sententiam.

d ¶ Cũ itaq essent elapsi.x.dies dati ad appellandũ vr̃ p p̃dicta q p validitate dicte snie p̃sumat p p̃dicta ₇ maxie ad finẽ vt excusent q talẽ bãnitũ occiderũt.Nã vident excusandi si crediderũt.sententiã illã fuisse iuste ₇ rite latã.Nã ẽt si reuera eẽt nulla pp h̃ vr̃ excusand⁹ dcũs Ant.₇ socij.Nam dy.i.l.pe.ff.de adul.voluit q occidens bãnitum excusatur.

e ¶ Licet bãnum eẽt nullũ si ignorauit nullitatem q₃ est deceptus auctoritate publice scripture iuxta nor.in.l.fi.ff.de edic.diui.₇ in.l.j.versi.ceterũ de vẽtre inspi.₇ .l.j.C.de his qui ven.eta.impetra.₇ l₃ Bar. in.d.l.pe.de adul.dicat talem non debere puniri capitaliter tã∫ pro homicidio doloso. Tamen d₃ puniri de mõ culpe q₃ debuit adhibere peritos qui viderent an bãnũ eẽt validu₃ nã pro tali culpa erit puniendus iuxta.l.ij.§.in hac actione.ff.vi bo.rap.₇.l.lex cornelia de sicca.₇.l.eũ qui duas.C.de adul.ſm eum.

f ¶ Quod veru₃ intelligit. Saly.si ex inspectione scripture poterat appere de nullitate snie. Alr̃ dicit ipse standu₃ est simpl'r snie Dy.q₃ p̃sumptio ẽ q iudex solẽniter bãnierit iuxta no.in.l.ij.ff.de offi.p̃se.pto.₇ in.l.ij.C.de offi.ciui.iu. ₇.d.§.gaya.₇.d.c.cũ inter.₇.c.bone ſm eũ.Facit q no. Ja. bu.in.l.de etate.§.ex cã.ff.de iterro.act. vbi dicit q ille tex. facit ad qõnem.Titius est descriptus p bãnito est scã pulsio q eius bãnũ habeat p nõ scripto si tñ est offensus excusatur qui offendit ar.v.§.ex causa ſm eum.

g ¶ Et idẽ dicit ibi bal.in eo qui est rebãnitus si bãnũ non est cassum d₃.n.excusari auctoritate scripture p tex.in ar.in l.pe.C.de adul.₇ in.l.ẽt.ff.de admi.tu.ſm eũ.qui in si'l idẽ no.in.l.labeo.ff.de pac.dicẽs q excusat q offendit bãnitu₃ cui⁹ bãnũ nõ erat cassum l₃ soluerit penã ₇ idẽ dicit Pau. de ca.in.l.si duo de acq.hẽ.q adducit no.p bar.in.l. nõ solũ.§.morte.de no.op.nũ.in.ij.q.p̃n.v̄.circa ſm no. ₇ dic̃ q de hoc ẽt tãgit Jo.an.in addi. Spec.in ti. de obl.₇ solu. in Rubrica in fi.₇ idẽ latius p̃sequẽdo dicit Alb.de ro.i suo tractatu bãnito₄.q.xxxiiij.incip.₇ transcẽdo ad sedam qõne₃ vbi tandẽ dicit h̃ obtinuisse de facto.Immo plus dicit Ang.in.l.fi.ff.de his que in te.delen.ar.illius tex.q si ẽ descriptus p bannito in pluribus scripturis ₇ in vna erit cassus in alia non excusabit eũ offendens.₇ idẽ dicit ibi Raffa.cum.₇ idem t₃ Raffa.ful.in.l.infam.C.de testa. referens Ang.Ad predicta ẽt qd no.Bal.in.l.ij.ff. siquis in ius nec voluerit volẽs q si laye⁹ iudex bãniuit ciciũ q tñ erat clericus excusat eum offendens p.d.l.pe.ff.de adul. ₇ in.l.j.in fi.ff.de abigeis.Et idẽ lati⁹ p̃sequẽdo tenuit Jo.an.in mercu.in.c.q qs mã.de re.iur.saltẽ qñ cõi opi.reputabat.Laycus ſm eũ bal.in.l.si creditores in p̃n.C.de fideicõ. facit i ↄriũ ₇ põt ↄsideri.₇ sic'r Jo.an.in.d.Rub.de sol. Et maxie h̃ iuuant virtute statu.de app.in causis crialibus quo cauetur q elapsis qnq diebus post sniam in criali latã nõ possit amplius dici de nullitate sed q firmat habeatur.

His tñ nõ obstãtibus ↄriã partẽ arbitro₄ de iure veriore₃.

b ¶ Nam p̃mittendũ est q dictũ statutũ de offendente bãnitũ q possit impune occidi dato q valeat prout satis clare ↄstat q valeat qñ loquit in bãnito pro graui excessu ₇ in bãnito pena capitali quo casu loquunt multe ex auctoritatibus supra adductis.L₃ forte secus qñ loquit de bãnito leui pena pecuniaria saltẽ p non graui delicto.put volũt do. Ant.₇ Imo.in.d.c.si.de ↄsue.put cõtingit in casu isto cu₃ pena.c.librarum sit leuissima respcũ homicidij qd p̃mittit.Cũ statutũ q p homicidio iponat sola pena pecuniaria nõ valear cũ prebeat mãm peccãdi ar.c.pe.₇ fi.de ↄsue.₇.l.si vn⁹ §.pacta.ff.de pac.₇ in auc.de mã.p₄in.§.op₃ col.iij.put firmat Host.in.d.c.fi.de ↄsue.quẽ sequunt ibi Jo.an.d.Ant. Pe.de anch.flo.₇ pano₄.ad h̃ q no.de off.o₄.dilectus.₇ de delic.pue.c.ij.₇ p host.i sum.de ↄsue.§.iiij.ad fi.v̄.qd ergo. Non tamen in hoc insisto q₃ durum forte esset in practica contra statutum obtinere hanc sententiam.

i ¶ Nihilominus oẽs fatent q d₃ intelligi de bãnito bãno valido al's non est bãnu₃ neq bãnitus.d.l.iiij.§. pdẽ natũ de re iu.₇ cle.pastoralis.e.ti.prout h̃r in dcĩs iuribus maxime in.d.§.pdẽnatũ.Et in simili p bar.₇ Ang.in.l.j.§.paraui.ff.q vi aut clã.₇ per doc.in.c.Item cũ quis de resti.spo. p bal.in.l.nam ita pudor.C.de adul.₇ doc.qui dñt excusari auctoritate publice scripture allegati supra pro altera parte nitunt ex iusta ignorantia itaq secus volunt in sciẽte ₇ presupponũt non licere l₃ excusetur in licite faciens ₇ hoc q hmõi statutũ non intelligatur in banno nullo est indubitatum. S₃ istud bãnum nõ apparet q hẽat debitas solẽnitates ẽt reqsitas a statuto q₃ nõ appet q fuerit latum in consilio prout in puncto presupponitur q requirit ex forma statuti. Licet dictum statutum non viderim.

k ¶ Itẽ non appet q fuerit citatus ₇ ↄstat sine citatione cõdẽnationem non tenere.d.cle.pastoralis.vbi casus ẽt i snia p̃ncipis.₇.l.de vnoquoq de re iu. ₇.l. nã ita diu⁹ de adop. cũ filiis. Et per ↄñs non appet de contumacia. ₇ successiue nec de ficta ↄfessione. Nec vt arbitro₄ de aliqua alia causa cognitione cũ contumaces habeant pro ↄfessis ex forma statuto₄.₇ in ↄfessum non exigunt alie pbationes.iõ prętextu talis ficte ↄfessionis sine alia cãe cognitiõe deueniri potest ad condẽnationem ↄ contumacẽ.₇ snia lata sine cãe cognitione non t₃.l.platam.C.de snis. Nec ob. q pro snia ₇ eius validitate presumit.d.c.bone.d.c.in p̃ntia cum simili. s.adductis.maxime si acta in snia recensent per adducta supra in contrarium.q₃ illa procedunt quando acta sunt i sententia lata in presentem vel contumacem.

l ¶ Secus si sit in absente₃ de cuius cõtumacia non appet. Nã tunc non presumit snia rite lata s₃ qui dicit sniam validam d₃ pbare acta necessaria precessisse.c.qm̃ ↄ falsa₃ de pba.Iõ si non appet de citatiõe sine qua nõ resultat contumacia.l.ↄtumacia de re iu.illa non p̃sumit.put vult bart.in v.§.pdẽnatum ₇ sentit in alijs locis.s.in ↄrium adductis. ₇ idẽ volunt Inn.₇ Jo.an.in.c.cũ in iure peritus de offi.d̃le.₇ in.d.c.qm̃ ↄ falsam.q ₇ tenent cõiter cãi.in dictis iuribus ₇ dñi de ro.in dicta decisio.ccciij.que incip.itẽ si petatur.Cũ itaq in cãu nr̃o negeẽ dcm̃ bñ dictũ fuisse citatũ si de citatione non apparet censetur sententia nulla.

m ¶ Citatio.n.est pbanda per eũ qui nititur ex snia.d.c. qm̃ contra falsam.₇ volunt doc.in iuribus preallegatis cũ igitur non probetur. Iõ remaneat bãnũ nullũ.₇ per ↄñs sumus extra terminos statuti p̃mittẽtis bãnitũ ipune offendi.q maxime dõm est in casu nr̃o in quo per inspectionem scripturarum in quib⁹ solent acta cõtineri non appet de aliqua citatione neq de alijs requisitis ad sniam. Nam p talem viã probatur negatiua per no.per glo.Bar. ₇ Bald.₇ doc.in.l.fi.C.de iureiur.₇ per Bart.in.l. hoc iure de verb. ob.per doc.in.c.cum ad sedem de resti.spol.₇ in.l.errores. C.de errore aduo.in.d.c.bone de elect.per Imol.in.l.iiij.§. condemnatum de re iudi. Et ideo dictum statutu₃ non d₃ iuuare dictos homicidas per iam dicta. Nec obst. q alle

gatur ꝙ rõne ignorãtie cum crederẽt fuisse rite bãnitum ⁊
ꝯdemnatũ veniant excusandi ꝑ adducta supra in ꝯ̃rium.

n ¶ Nã talis excusatio nõ põt cadere nisi delinquẽtes sci-
rent illũ bñdictũ fuisse bannitũ. Nã si ignorabat non po-
test allegare ꝙ fuerit deceptus auctoritate publice scriptu-
re. Jõ ignorantes non excusantur prout voluit Bart. post
By. in. l. pe. de adul. ad hoc qd̃ ipse ⁊ doc. no. in. d. §. ꝯdem
natum ⁊ in. d. §. non q̃uis.

o ¶ Et ignorãtia p̃sumit. l. verius. ff. de ꝓba. ⁊ regula presu-
mit ignorantia in. vj. ⁊ in. l. fi. ff. pro suo. Scia aũt nõ de fa-
cili vt arbitror ꝓbabit. Jtẽ si ꝓbat ꝙ sciebant bãnitũ q: vi-
derũt scripturã aučam. bãni certe si viderũt sniam bãni ⁊
ꝙ in scriptura nõ erãt descripta acta vbi describi solebant
debuit scire ꝙ tale bãnum alio nõ apparẽte erat nullũ id̃ si
sciebat nullũ nõ excusat rõne ignorantie. Et si dicat erra-
uit in iure ⁊ lʒ debuerit ꝯsuluere peritiores. tñ si nõ ꝯsuluit
lʒ sit in culpa nõ est in dolo. Nã quelibet cã. ẽt iniusta excu-
sat a dolo. l. igitur de lib. cã. ⁊ no. glo. in. l. vnica. §. fi. ff. siqs
ius di. nõ obtemp. ⁊ in. l. satisq̃. ff. de in ius voc. ⁊ in spẽ ꝙ
ignorantia iure excuset a dolo probat in. l. sed ⁊ si leg. §. sci-
re. ff. de pe. he. rñdetur ꝙ lʒ ignorantia ẽt iuris ⁊ crassa ⁊ su-
pina faciat cessare dolum per predicta.

p ¶ Tñ potius p̃sumit dolusq̃ ignorãtia iure vt satis ꝓbat
in. l. quẽad. C. de agri. ⁊ cẽsi. lib. xij. ⁊ in. c. q ꝯ̃ iura mercat de
reg. iur. in. vj. ⁊ ꝑ glos. in. c. si diligenti de p̃scri. tñ ignorãtia
iure dʒ ꝓbari als allegãs iure ignorantiã non excusat a do-
lo per dicta iura put ⁊ no. bar. ⁊ Ange. in. d. l. sʒ ⁊ si lege. §.
scire. Jtẽ dato ꝙ scia ꝓbaret ⁊ ꝙ fortius est ꝙ doceret ve-
re vel p̃sumptiue ꝙ interfectores credebãt iuste ⁊ rite ꝯdẽ-
natũ. tñ nõ excusant a dolo. q: est aduertẽdũ. ꝙ statu. nõ ꝑ-
mittit hmõi bannitũ ĩpune offendi. Sʒ imo tacite ꝓhibet
cũ homicidas hmõi bãnitoꝝ puniat qnimo ⁊ alr offendẽ-
tes puniat vt ẽ in dicto statuto expssũ. Ergo dolꝰ p̃sumit
put ꝯstat de iure cõi in. l. j. C. de siccar. in. c. j de p̃sumpt. in
l. si non ꝯuitij. C. de iniurijs cũ itaq̃ statutũ vbi bãnũ non
vʒ non militet qd̃ est clarum. Et ignorãtia nõ excuset a do-
lo. Jõ remanemꝰ in iure cõi ꝙ pro homicidio doloso ĩpo-
nit penam capitalẽ. l. iij. §. pe. ⁊ l. pe. ff. ad. l. cor. de sicca. Et
vt arbitror ẽt ex forma alterius statuti pena capitis ꝓ homi-
cidio imponit. Nec attendit an dolo delinquens sciat qua
pena veniat puniẽdus vel an credat mitius puniẽdus cum
nemo debeat facilitate pene trahi ad delinquendũ imo sta-
tu. nõ valeret si id induceret put ex. s̃. deductis appere po-
test. Et h̃ redit rem hãc meo iudicio satis planã non appa-
rẽte validitate bãni. que appere dʒ ad excusationem cũ fun-
data sit intẽtio curie ingrentis ꝙ ꝓ homicidio pena capi-
talis venit ĩponenda. qui itaq̃ vult se defendere vigore di-
cti statuti: q: offendit bãnitũ ⁊ ppea puniẽdus est pena pe-
cuniaria leui de qua statutũ cautat hʒ necesse ꝓbare bãnũ
validum. Et per ꝯñs necessaria ad validitatẽ bãni artat ꝓ-
bare ar. l. in exceptionibus de ꝓba. q enim nitit statuto vel
alio iure spãli probare artat ea que in statuto ponderant vt
ꝑ bal. in. l. siqs non dicã rapere. C. de epis. ⁊ cle. ꝑ gl. ⁊ doc.
in cle. si. de rescri. notãt moderni in. l. siqs maior. C. de trã-
sac. Et aduertendũ est ꝙ in hac cã nõ admittit procurator
l. pe. §. ad crimen. ff. de pub. iudi. c. veniens de accu. cum si.
Et ex forma statuti contumax hr̃ pro confesso prout statu-
tum castellioni viget ⁊ verisimiliter dicti homicide erunt
contumaces nolentes personaliter comparere.

q ¶ Jdeo censebunt cõfiteri ꝯtenta in inquisitione inquisi-
tio aũt solet formari sub hac forma talis dolose scient ⁊ ap-
pensate aĩo infrascriptũ maleficiũ perpetrandi ⁊ cõmitten-
di ⁊c. id̃ contumaces censebunt confiteri homicidiũ dolo-
sum ⁊ ꝯfessio doli tollere vʒ allegationem ignorantie. Et si
excusator admitteret iuxta ea que hñr in. l. seruũ filij. §. pu-
blice de procu. ⁊ in. d. c. veniens ⁊ in. l. reos. C. de accu. Nõ
de facili poterit ꝓbare ignorantiam ⁊ credulitatẽ ꝯ̃ confes-
sionem resultantem ex ꝯtumacia. Jõ non iuuabit allegatio
ignorantie ẽt vbi ignorãtia alias excusaret. Nec obstat si di-
catur. ꝙ exquo intra quinq̃ dies assignati ad appellandum
⁊ dicendum de nullitate non potest amplius queri de nul-
litate immo videtur snia firmari per statutum.

r ¶ Quia ad hoc rñdetur ꝙ dicti quinq̃ dies debent intel-
ligi a die scie prout intelliguntur decem dies dati ad appel-
landum aũt. hodie. C. de app. in quorum locum subrogan-
tur isti quinq̃ dies statutarij cum statuta recipiant.

s ¶ Jnterpretationem restrictiuam a iure communi arg. l. si
serui vestri. C. de noxal. ⁊ c. cum dilectus. de consuet. ⁊ l. vt
gradatim. §. lege munici. de mu. ⁊ hono. Esset aũt nimis ini-
quum ꝙ snia iniqua vel nulla nõ posset remedio ap. vel nul-
litatis retractari post qnq̃ dies si ꝯdẽnatus sniam ignora-
uit. Et statuta dñt intelligi vt nequeat a sapientibus repre-
hendi solitus est nõnunq̃ dicere bal. ꝯsulendo allegando
l. saluius aristo de leg. p̃stan. Et licet statutũ dicat a die snie
cõputandos non inconuenit suppleri p̃supposita scia per
p̃dicta. Et ꝙ als in simili fit supplectio per iuriscõ. verbis
testõris in. l. iij. §. si hr̃di. de fideicõ. li. ⁊ ꝑ glo. ⁊ doc. ṽbis le-
gis in. l. fi. §. sinaũt dubius. C. de iur. delib. itaq̃ si nõ ꝓbat
ꝙ dictus bñdictus interfectus habuerit noticiã dicte snie
non militet dictũ statutum cũ ignorantia presumat prout ⁊
s̃. dictum est. Scd̃o si erat minor pñt adduci que hñr in. l.
fi. C. in qbus casibus in integ. rest. non est necessaria. Ter-
tio statutum nõ ligat rem publicã castellionensem quia nõ
põt consilium ligare suam cõitatem q: par in parẽ vel mi-
nor in maiorẽ non hʒ imperium. c. cũ inferior de ma. ⁊ obe.
⁊ l. pedius. ff. de arb. ⁊ xxj. di. inferior. Jdeo cõitas castellio-
nis cuius interest delicta cõgruis penis puniri ar. l. ita vul-
neratus ad. l. acqui. ⁊ c. vt fame. de snia excõ. põt de nullita-
te dicti bãni querere nec cursus dictoꝝ quinq̃ dieꝝ obstat
rei pu. ⁊ ꝯsiter in cã hmõi criminali ad puniendum homici-
diũ intẽtata cũ accusationes ⁊ inquisitiones hmõi ⁊ cause
oẽs criminales tendãt ad vindicãdã iniuriã rei pu. ꝓut vo-
lunt doc. in. c. sup his de accusa. Nec statutum validat sen-
tentiam nullam elapsis qnq̃ diebus lʒ dicat ꝙ postea dici
nequeat de nullitate. ⁊ q̃uis subdat ꝙ sit firma. Tamen se
declarat subdendo ac si de nullitate dici nõ potuisset certe
snia nulla non est valida lʒ de nullitate dici neq̃at vt de se
cõstat prout in simili dicimꝰ ꝙ iuramentũ non ꝓpterea est
verũ lʒ de non veritate queri nequeat. l. non erit. §. dato ⁊
l. nam postea. §. iureiurãdo de iureiu. Jdeo silr nõ redda-
tur valida sentẽtia nulla licet sint elapsi qnq̃ dies ꝑ queꝝ
lapsum nõ põt dici de nullitate ⁊ ꝓpterea dicat firma non
autẽ dʒ ꝙ sit valida. Naʒ firma est de facto exquo nullitas
est validata prout alr firmuʒ capitur de facto ad dñiam rati
ꝙ significat de iure in. l. id qd̃ pauperibꝰ ⁊ ibi no. Bal. C.
de episco. ⁊ clerici. Et si cõtra rem pu. seu inquirentem pro
interesse rei pu. allegaretur firmitas bãni q: p̃nci. nõ appel-
lauit neq̃ de nullitate dixit.

t ¶ Videret ꝙ onus ꝓbandi negatiuã sibi incũberet cũ sit
fundamentũ intentionis eius qui nitit ex tali statuto ⁊ qui
fundat se in negatiua hʒ illã ꝓbare ⁊ si non põt sibi iputet
ꝓut h̃ theorica sumit per bar. ⁊ doc. in. l. h̃ iure de ver. obl.
per doc. in. c. sup his de accu. in. c. bone de elec. Nisi per ad-
uersarium fuerit affirmatiua iplenda alleganti negatiuam
per ea que hñr in. l. ij. C. de iure emphy. ⁊ in. c. potuit d̃ lo-
cato. Procedat itaq̃ iudex ꝯ̃ tales homicidas. Et h̃ auda-
cter facere dʒ cũ istud delictũ in oẽm euentuʒ sit punibile.
Jtaq̃ nõ põt qs allegare ꝙ inqri non dʒ prout als dʒ in. l.
vbi pcm̃. C. de trãsa. q: illud qñ delictũ nõ ẽ aliquo mõ pu-
nibile. Nec in inqsitiõe sit mẽtio de pena ĩponẽda. Et attẽ-
tis p̃missis nõ dubito qn in calculo ferẽde snie res erit sine
magna dubitatiõe. s. ꝙ erũt ꝯdẽnãdi de homicidio simplici
nisi forte cõpareãt ⁊ doceãt de nullitate bãni. Laus deo.

¶ Canon reintegranda vt locum habeat que requirantur
⁊ contra quos competat.

¶ Consilium. xviij.

IN noĩe dñi nr̃i iesu xp̃i. ¶ Visa
petitione ꝓducta ꝑ
parte Falconerie ꝯ̃ ⁊ aduersus bñdictũ als
Frãscheũ ⁊ petrũpaulum ⁊ põnibus hinc
inde factis ⁊ attestationibus testiũ vtriusq̃
ptis ⁊ nonnullis instr̃is earũdem vr̃ prima
facie dñm ꝙ partes iud. sint inferendo sniaʒ in fauorẽ dñe
falconerie. Nã ipsa pretendit se fuisse spoliatã possessiõe cu-
iusdam modioli terre ⁊ ꝙ dictum modiolũ terre tenent oc-
cupatum dicti bñdictus ⁊ petruspaulus. ⁊ ppea petit resti-
tui sibi dictam possessionẽ ⁊ ipsam reintegrari ad dictã pos-
sessionem. Et vr̃ ꝙ ipsa probauerit incumbentia. Nam te-
stes pro eius parte producti probant ꝙ paulus pater dicte
Falconerie possedit dictuʒ modiolũ terre ⁊ post eius mor-
tem possederunt per Joannes ⁊ dicta Falconeria filij ⁊ he-
redes dicti pauli. Jtem probant ⁊ non negatur quin dicti
rei conuenti hodie teneant ⁊ possideant. Jtem probat ꝙ
dictus per Joannes decessit superstite sibi dicta Falconeria

eius soro ⁊c

rius sorore & herede. Et sic probare videtur q dicta falco neria fuit p̄uata possessione sua & suorum auctorum. Ideo videtur q sit reintegrāda ad dictā possessionē remedio cañ.reintegrā da sunt oia.iij.q.j.qui canō p̄uidet his qui iniuste cecide rūt a posse ssione & p̄uidet gñaliter ēt vbi alia remedia defi ciebāt lʒ.n.nonnulli dicāt q dictus canō reintegrāda nō p̄ uideat de nouo remedio.Sed cōpetat vbi de iure erāt p̄di ta alia remedia p̄ut videtur voluisse spec.in ti.de rest. spo.§.j.§. q̄tum est dicēs oportere p̄bari possessionē & deiectionē al legat.c.ꝯsultationibus.de offi.deleg. Et videtur fuisse de mente Inno.in.c.cū ad sedem de rest.spo. p̄ut refert lapsus in al legatione.lij.Et bal.in quodā suo ꝯsilio qd̄ icip.ad euidē tiā p̄mittēdū videtur voluisse q.d.cañ.reintegrāda reqrit spo liationē.ab ipso initio iteruenisse.Nihilominus doc.in dcis iuribus maxime in.d.c.cū ad sedem.& in.c.sepe.eo.tit.& in l.rem que nobis.ff.de acqui.pos.communiter volunt.

a ¶ Quod ille cañ.reintegrāda p̄uideat de nouo remedio cō petente ēt vbi alia remedia deficiebāt. adeo q pinguius & gñalius p̄uideat q̄ alia remedia p̄uideant & sic pinguius sub ueniat q̄.l.si coloni.C.de agri.& censi.li.xi.que p̄uidet qñ res fuit affecta vitio.& d.cañ.loquit gñaliter ēt vbi res nō fuit affecta vitio nec possessio fuit aliquo tpe vitiosa vel vi tiose quesita.Et iō non imerito doc.volūt q ille canō idu cat remediū nouū alias non cōpetens p̄ut voluit Inn.in.c. querelā de elec.& videtur velle glo.Host.Jo.an. Jo.cal.Jo.de lig.& moderni in.d.c.cū ad sedē.& in.d.c.sepe.& Arch.in.d. cañ.reintegrāda & Host.in sum.de rest.spo.§.j.§.sed ꝯdi tio.& Lapus in.d.lij.allegatione:vnde sine dubio ꝯcludendū est q.d.cañ.p̄uideat de nouo remedio q alias non cōpete bat.& per ꝯns qui illo remedio nitit non hʒ necesse p̄bare spoliationē.imo nonnulli tenēt q p̄batio seu allegatio spo liationis sit ꝯria remedio.d.cañ.reintegrāda.Nec ēt requi rit q tpe quo reus ꝯuentus intrauit possessionē ipse actor possideret qz verba illius cañ.hoc nō reqrunt. & ideo doc. volūt q nō requirat hec deducere vel p̄bare qz sufficit qua litercunqz iniuste ceciderūt a possessione per lrām illius cañ. ibi per quascūqz iniustas cās & maxime hoc voluit Jo. cal. in.d.c.cū ad sedem.& Lapus.in.d.alleg.lij.dicit se ita obser uasse & practicasse & panor in.d.c.cū ad sedē. dicit hoc eē in practica obseruatū.iō non esset ab hoc ꝯsulendo iudicādo recedēdum.& ita dicit se ꝯsuluisse & est cōis snīa doct. ibi & in.d.c.sepe.& in.d.l.reqs nobis. Unde satis videtur esse q dicta falconeria & eius auctores possederint dictum modiolū ter re de quo agitur & q hodie possident dicti benedictus & pe truspaulus rei conuenti.

b ¶ Et lʒ.d.cañ.reintegranda loquat in ecclesia. tñ videtur mili tare ēt in laycis p̄ut voluit.d.Ant.in.d.c.sepe. q & videtur vel le bar.in.d.l.si coloni allegās Inn.& Jo.an.in.d.c. cū ad se dem.lʒ melius allegasset eos in.d.c.sepe. Cū itaqz p̄ parte d.dñe falconerie agētis videant lite probata dicta duo ex trema.s.se & suos auctores possedisse dictū modiolum terre de quo agit priusq̄ possederint dicti bñdictus. petruspau lus videtur q p̄pterea debeat obtinere vigore dicti cañ. reintegrā da.cuius cañ.remedium videtur intentatū per gñalia verba pe titionis maxime iuncta clausula in fine posita petens ius & iusti ciam ministrari omni meliori modo &c.iuxta ea que habent tur.in.c.cum dilectus.de ordi.cog.& per.d.Anto. in.c.j.de iudi.& per Bal.in.l.edita.C.de eden.

c ¶ Nec videtur refragari q in dicta petitione narratur q interue uenit spoliatio que spoliatio forte non lite probatur qz rñ detur q libellās nō se astrinxit ad id p̄bandum apponendo clausulam nō se astringēs &c.Nec videtur obstare dicte falconerie q dicti bñdictus & petruspaulus nō p̄uauerāt nec mādaue rūt priuari possidente possessione pp quam cām sequuta fuit absolo in.d.c.cū ad sedē.qz rñdet q ibi fuit intētatū inter dictū vnde vi & sic remediū solū cōpetens ꝯ spoliantē & mā dantē seu ratificantē & nō fuit intētatū remediū.d.cañ.re integranda & p̄pterea non p̄bans supradicta succūbit vt ibi & in.l.cū a te & quasi p̄ totū.ff.de vi & vi ar.Nec ēt ob.d.c.se pe qz ibi extendit remediū resultās ex spoliatione nō solū. ꝯ spoliantē per se vel per aliū sed ēt ꝯ eū qui scienter succe dit in re p̄ violentiam occupatā.Non aūt restringit reme dium cōpetens vigore.d.cañ.reintegrāda cū sit inductū in fauorem spoliati:vnde non dʒ in eius odium retorqueri.l.qd̄ fauore de.ll.& c.qd̄ ob grām de re.iu.in.vj. cū si. Et maxie iuuant.p̄dicta qz p̄bata antiquiori possessione possessio recen tior censet iniusta & vitiosa no.p bar.in.l.si duo.ff.vti pos. & p doc.in.c.lʒ cāʒ de p̄ba.Itē ille q semel possedit p̄sumit

continuare possessionem.l.fine possidetis cū ibi no.per gl. & doc.C.de p̄ba.& per doct.in.d.c.cū ad sedē.& per ꝯns vi deatur q dicta dña falconeria que asserit se possedisse vsqz ad occupationē factā per dñam paulā autricē dictorum bñdi cti & petripauli fuerit spoliata possessiōe sua per dictā pau lam.spoliatus.n.censet nō solū ille qui per vim expellit sʒ ēt ille qui suspicatur se posse repelli ab eo qui possessionem clādestine occupauit adeo q talis qui suspicatur se posse re pelli amittit possessionem.l.si id qd̄.§.fi.ff.de acq.pos.& qui clādestine detinebat seu qualiter possidebat ex tūc incipit cē seri vi possidere adeo q aduersario cōpetit vtile interdictū vnde vi.& sic vt tanq̄ spoliato restituatur sibi possessio ar.l.dā possidere.§.qui nūdinas in fi.qd̄ ibi hr per gl.& doc.& no. bar.in.l.j.§.fine aūt.ff.de vi & vi ar.His tñ nō obstātibus ꝯ riam ptem arbitror iuri magis ꝯsentaneā.Circa.q.primo ad uertendū est q pro parte dicte dñe Falconerie p̄bat q di ctus per Joānes frater dicte dñe Falconerie dcm̄ modio lum terre possedit vsqz ad eius mortē & q post mortē dicti Joannis fuit dictū modiolum terre possessoriū per aucto res dictorum bñdicti & Petripauli ex quo deducitur q dictus per Joannes non fuit ab aliquo priuatus possessione sua.

d ¶ Nec illam ex iniusta cā amisit sed morte nāli que oia sol uit in auc.de nup.§.deinceps.Decedens.n.admittit posses sionem nec illa transit in heredes sed requirit q hrdes eā accipiāt.l.cū hrdes in p̄n.de acq.pos.Jō interim possessio remanet vacans.nā hrditas nō possidet vt ibi hr & p̄batur in.l.j.§.sceuola figs testa.liber.esse iussi.fuerit. Ex qbus in ferr pro parte qua possiderat dictus per Joānes nō cōpe tit remediū possessoriū recuperande sic cessat remediū.d. cañ.reintegranda q cōpetit eis qui ex iniusta cā amiserunt possessionē vt demonstrant vba illius tex.ö. ponderata so lum poterat intentari petitorio hrditatis & possessoriū adi piscende quorum bonorum que remedia minime fuerūt intētata nec cōpetunt ꝯ ti.possidentē in.l.regulariter cū.ll.seq.ff.de pe.here.& hr in.l.j.ff.quorum bo.& .C.e.ti.Et insuper nō ple ne probat q dicta Falconeria sit hrs dicti per Joānis. Nā lʒ deponāt testes q ipsa erat soror & hrs & in cā sciētie qz viderunt & audiuerunt &c.Tñ nec existentia heredis videtur nec auditur auditu proprio & visu corporeo vt de se cōstat.Jō non reddita ydonea causa scientie dictum in hac parte ruit per ea que no.per gl.& doc.in.l.solam.& in.l.testium. C.de testi.& per Inn.& doc.in cañ.que de testibus.

e ¶ Et ꝯstat q pro dimidia dicti rei cōuenti sunt sine dubio absoluendi.Quātū aūt ad aliam dimidiam pro qua posside bat dicta dña Falconeria idem dōm videtur. Nam ꝯstat q eidē dñe Falconerie nō cōpetit interdictū vnde vi.nam illud com petit dūtaxat ꝯ spoliantē & ꝯ eū cuius noie facta fuit spolia tio si ipse mādauit vel ratam habuit a deo q si ista nō pro bantur:lʒ probetur spoliatio. Actor succūbit vt est exp̄ssum in.d.c.cum ad sedem.& in.d.l.cū a te & h nisi intentet reme dium.d.c.sepe per qd̄ fuit de nouo prouisum q possessoriū recuperande solummodo competebat ꝯ spoliantē per se vel per alium competeret ēt ꝯ eum qui scienter & sic mala fide succederet in possessione.& per ꝯns non competit possesso rium recuperande ꝯ cum qui ignoranter & bona fide succes sit spolianti.ti.singulari & subsequenter cum dictus Bene dictus & Petruspaulus emerint dictum modiolum terre de quo agitur.Et allegent se ignorasse dictam spoliationem immo illam negant & ignorare presumuntur cum tractetur de facto alieno.l.fi.ff.pro suo.& in.l.qui in alterius.ff.de re gu.iur.& c.presumitur.eo.tit.lib.vj.non competit aduersus eos possessorium recuperande cum sint titulati bonorum possessores bonefidei per dicta iura.

f ¶ Nec ob.d.cañ.reintegranda qz loquitur in eccle.& in re bus epi & lʒ trahatur per doc.ad alias personas ecclesiasti cas prout sunt clerici tñ non militat in laycis prout volue runt Jo.cal.in.d.c.cum ad sedem.& lapus in dicta allegatio ne.lij.& Jmol.& panor.in.d.c.sepe.q & videtur velle Raffa.ful go.in.l.fi.C.de fur.vbi dicit se in ardua questione de facto adduxisse hanc rationem spoliatus est ante omnia restituen dus contra suum spoliatorem.ꝯ alium aūt qui non spolia uerit etiam si sit malefidei possessor non esset restituendus. d.l.cum a te.Si ergo pristino possessori aduersus possesso rem iniustum non succurritur quomodo succurretur ei cō tra eum qui est bonefidei possessor & cum vterqz tractet de bona fide melior debet esse conditio possidentis vt videtur probari in.d.capit.sepe.& cum illa questio fuisset commissa collegio Mediolanensi nemo fuit qui potuerit sibi respon

dere ſm eum.Item Angel.in.d.l.remq3 nobis vr̃ ſentire
φ poſſeſſoriũ recupande non deᷣ gñaliter ꝯ bonefidei poſ
ſeſſorem.ꝛ iõ h̃ pꝫ.ſ.φ laycis qui ceciderunt a poſſeſſione
non cõpetat poſſeſſoriũ recupande ꝯ bonefidei poſſeſſorẽ
vr̃ de mente doc.cõiter ꝛ vr̃ de mente iure ꝓut maxime ꝓ
batur.p.d.c.ſepe in quo exp̃ſſe declaraᷣ φ ſm regulas iu
re.ciuilis poſſeſſoriũ non cõpetebat etiam ꝯ eum q ſcienter
ſuccedit in poſſeſſionẽ violẽter queſitã.ꝛ ppea ibi prouide
tur de nouo remedio poſſeſſorio ꝯ ſcientẽ ſuccedentem in
poſſeſſionẽ violenter queſitã exquo ſatis plane daᷣ intelli
gi φ ẽt de iure cañ.tpe illius.c. ſeruabanᷣ dicte regula iure
ci.adeo φ nõ poterat ꝯueniri poſſeſſorio non ſolum ille ad
quẽ bonafide deuenit poſſeſſio p aliuz violẽter queſita ſed
nec ẽt poterat poſſeſſorio ꝯueniri ille ad quẽ malafide talis
poſſeſſio deuenit ꝛ cũ ibi ꝓuideaᷣ φ ſcienᷣ ſuccedens in ta
lem poſſiõnẽ ꝯueniri poſſit poſſeſſorio a ꝯrio ſenſu ibi pro
batur φ nõ poſſit ꝯueniri dicto poſſeſſorio q ignoranᷣ ſuc
ceſſit in dicta poſſiõne violẽta:vñ cum.d.c. ſepe fuerit edi
tum poſt.d.cañ.reintegrãda ſatis apte deducitur φ.d.cañ.
reintegrãda non ꝓuidet gñalr̃ vt.ſ.φ poſſint ꝯueniri bone
fidei poſſeſſores q non ṗuauerũt alios poſſiõne.lꝫ illi in
iuſte a poſſiõne ceciderint.ꝛ p ꝯñs gñalitas illius cañ.pro
cedat in eccl.in qbus loqtur ꝛ nõ in meris laycis ꝓut ſunt
dicti Benedictus ꝛ Petruſpaulus rei conuenti.

g ¶ Nec predictis refragaᷣ.d.l.ſi coloni.qꝛ loquiᷣ in cãu ſuo
ſcꝫ in aſcriptitio q per fugam ṗuat poſſeſſorẽ ſua poſſeſſio
ne que priuatio de facili põt fieri in re mobili.l. ſi rẽ mobi
lem.ff.de acq.poſ.ꝛ viciũ reſultat ex ipã re poſſeſſa.Et inſu
per non loquiᷣ in bonefidei poſſeſſore. Iõ non mir̃ ſi his
ꝯcurrẽtibus ꝓuideᷣ ibi φ poſſio reſtituaᷣ p̃ſtino poſſeſſo
ri nõ diſcuſſo de iuribus ptis ꝛ inſup poſſet dici φ loquiᷣ
in illis colonis in qbus alia in illo ti. ſpãliter inducunᷣ ob
fauorẽ publicũ ſaltẽ ſcõarium vt pꝫ in.l.quẽadmodũ.eo.ti.
ꝛ ppea cũ ibi multa ꝯcurrant non vr̃ φ illa.l. debeat trahi
ad alios caſus indifferenᷣ ꝯ.d.l.cũ a te.ꝛ.d.c.cũ ad ſedeꝫ.ꝛ
d.c.ſepe.Et lꝫ bar.in.d.l.ſi coloni dicat allegando Inno.ꝛ
Io.an.φ p illam.l.d.cañ.reintegrãda ꝓcedit ẽt de iure ci
uili vr̃ intelligẽdus φ poſſio amiſſa recuperaᷣ poſſeſſorio
recupande ẽt vbi non cõpetit interdictũ vñ vi ꝛ reintegra
ri dꝫ priſtino poſſeſſori ſua poſſio ẽt de iure.ciuili.ſ.qñ cõ
petunt remedia iure.ciuiᷣ.ꝛ ſic qñ cõpetunt remedia.d.l. ſi
coloni vel actio triticaria vel cõditio ſine cã ex eqtate.d.l.ſi
me ꝛ ticiũ.ff.ſi cer.pe.non aũt eſt intelligẽdus bar. φ actiõ
vel remediũ reſultãs ex illo cañ.reintegranda competat de
iure.ciuili vigore.d.l.ſi coloni.qꝛ ridiculũ eſſet dicere φ in
d.l.ſi coloni que eſt antiquior probeᷣ φ remediũ poſtea de
iure cañ.emanatum per.d.cañ.reintegrãda ꝓcedat de iure
ciuili ꝛ Inn.in.d.c.ſepe.lꝫ dicat φ bonefidei poſſeſſori qui
cecidit a poſſiõne fiat reſtõ poſſeſſionis ẽt non ꝓbata ſpo
liatione niſi ꝯſtiterit bonefidei poſſeſſorẽ iniuſte poſſeſſio
nẽ amiſiſſe.tñ ipſe Inn.õ.ꝓxime premittit φ deᷣ auxiliũ ꝯ
oẽs poſſeſſores p quaſcunq3 manus fuerit dummõ omnes
fuerint malefidei ſubdens.Si aũt varijs remedijs poſſeſ
ſoribus bonefidei qſiuiſſet poſſeſſionẽ tunc ipẽ ſolus hr̃et
actionem ꝯ alios ſequẽtes malefidei poſſeſſores. Itaq3 ne
Inn.videaᷣ ſibi ꝯrius in eodẽ loco vr̃ intelligẽdus φ licet
priori bonefidei poſſeſſori q poſſeſſionem amiſit deᷣ reme
diũ poſſeſſorium ꝯ eum q bonafide occupauit poſſeſſioneꝫ
ꝛ ſic ꝯ immediatuꝫ poſſeſſorẽ.tñ non detur ꝯ eos q poſtea
ſucceſſerunt in dicta poſſeſſione per alios occupata ꝛ ſic ꝯ
mediatos poſſeſſores qui fuerunt bonefidei.

b ¶ Item bar.in.l.ſi.§.cum in.ij.C.de fur.ꝯcludit opi.Inn.
in.d.c.ſepe.ꝛ gl.in.l.in ciuile.C.de fur.que vñr velle φ poſ
ſeſſorium recuperande detur ẽt ꝯ bonefidei poſſeſſorẽ ꝓ
cedere qñ bonefidei poſſeſſor ꝯſtat φ habuit ab eo qui fuit
malefidei poſſeſſor puta qꝛ habuit a fure vñ malafides au
ctoris aliqualr̃ afficit ſucceſſoreꝫ vt in auc.malefidei poſſeſ
ſor.C.de p̃ſcript.longi tpis ſubdens alſ ſi h̃ non conſtaret
credo φ non poſſ.agi.l.ſi naũt.§.j.de pub.vbi vr̃ eſſe cãus
ꝯ opi.d.glo.in ciuile ꝛ dicti Inn. iõ non detur ꝯ iſtos qui
bonafide poſſeſſionẽ queſiuit cum ti. ab eo qui non ſpolia
uerat.Sed cum ti.queſiuerunt.Item Imo.in.d.c.ſepe reci
tato dicto Inno.ibi ſubdit φ illud dictum non vr̃ eſſe ve
rum cum videatur eſſe ꝯ caſum.d.l.ſi nautem.§.i. de publi.
niſi dicas ſaluando tale dictum vt procedat qñ fuiſſet affe
cta vicio violentie vel fortuitatis cum tunc antiquiori poſ
ſeſſori bonefidei poſſeſſorium detur contra poſſeſſoreꝫ bo
nefidei ita procedere poterit quod no.per gl.in.d.l.in ciui

le.C.de furt.alſ. Aliud eſſet ꝛ h̃ voluit Barto.in.d.l.rẽq3
nobis de acq.poſ.ꝛ in.d.§.cũ in ſcõa ſm eundeꝫ Imo.qui
vr̃ idem tenere panor.auc.ibi dicit ꝯ Imol.ꝛ ꝯ predicta φ
nulla.l.erat prouiſuꝫ aliqd poſſeſſoriũ anteq3 emanaſſet.d.
c.ſepe vt ibi pꝫ:ꝛ multominus ꝯ bonefidei poſſeſſorem per
d.l.ſi naũt.§.j.lꝫ fuerit prouiſum per.d.cañ.reintegranda in
quo daᷣ poſſeſſorium bonefidei poſſeſſori ꝯ bonefidei poſ
ſeſſorem poſteriorem lꝫ illud remediuꝫ competat ẽt re nõ
exiſtente viciosa pp furtum vel violentiam.Tamen ipſe pa
nor.vult φ.d.cañ.reintegranda nõ procedat in laycis:ꝛ iõ
fuit neceſſaria prouiſio.d.c.ſepe.ꝛ forte Inn.d.c.ſepe non
voluit intelligere φ gñaliter bonefidei poſſeſſori deᷣ poſſeſ
ſorium ꝯ bonefidei poſſeſſorem etiam immediatum cum in
ferat ad perſonas eccle.adeo φ lꝫ ſupra indefinite loquatur
tamen per ſequentia intelligatur in terminis in quibus lo
quuntur iura que allegat.ſ.in perſonis eccleſiaſticis ꝛ in co
lonis aſcriptitijs ꝛ ſimilibus.Et omnia predicta tendũt φ
dictuꝫ Inn.non militet in caſu noſtro:qꝛ iſti benedictus ꝛ
Petruſpaulus ſunt bonefidei poſſeſſores qꝛ poſſident ti.
pro emptore ꝛ non ſunt immediati poſſeſſores eius qui di
citur occupaſſe.ſ.pauli antonij ſed ſunt immediati ſucceſſo
res magiſtri petri qui cẽſetur fuiſſe bonefidei poſſeſſor per
no.in.l.pe.C.de euic.ꝛ per doc.in.c.ſi diligenti de preſcri.
ꝛ ar.dicte regule preſumitur ignorantia in.vj.ꝛ.l.verius de
proba.cum ſi.quinimmo ꝛ forte dictus paulus antonij po
tuit bona fide occupaſſe attento φ potuit ignorare φ dicti
per Ioannes ꝛ falconerta poſſederint quia facti alieni ſcien
tia non preſumitur.l.fin.ff.pro ſuo.ꝛ.d.l.verius.cum ſi. Et
dato φ ſciuerit φ fructus delati fuerint ad domum dicti p
Ioannis ꝛ falconerie tñ faciliter contingere potuit φ ſibi
perſuadere φ dictus per Ioannes ſolus poſſideret.Atten
to φ cõiter contingit φ maſculi ꝛ non femine. Accedũt ad
ruſticas poſſeſſiones ꝛ adminiſtrant negocia cõia. Et ple
runq3 contingit φ parentibus ſuccedunt maſculi ꝛ non fe
mine.Itaq3 potuit probabiliter ſibi perſuadere φ per mor
tem dicti per Io.ſolus poſſeſſor in totuꝫ vacauerit ꝛ rõne
ſui iuſti ti.liceret ſibi apprehẽdere poſſeſſionẽ rei vacantis.

i ¶ Et maxime hoc iuuetur per longam poſſeſſioneꝫ poſtea
continuatam.nam dicit Inn.in.c.ij.de in integ.reſti.φ qui
longo tempore poſſedit preſumitur bona fide poſſidere.fa
cit quia ꝛ alſ reſultat preſumptio ex longeua poſſeſſiõe vel
ex diuturnitate temporis per ea que habentur in.l.ſi filius
C.de pe.here.ꝛ in.l.qui aliena in prin.ff.de acqui.here.ꝛ in
l.de in rem verſo.de vſur.ꝛ in.c.peruenit de cenſi. ꝛ in.c.ca
noſcitur.de his que fiunt a prela.ſine conſenſu capituli.qui
nimmo deponunt teſtes dictoruꝫ benedicti ꝛ petripauli.φ
paulus antonij poſſedit dictã petiam terre per annos.xxx.
ꝛ.xl.qui paulus fuit mediatus auctor ipſorum benedicti ꝛ
petripauli. Et fortius ex longiſſima poſſeſſione preſumitur
bona fides prout voluit Bar.in.l.celſus de vſuc. Et lꝫ di
ctum Inno.in.d.c.ij.ꝛ dictum Bart.forte non procedant
indiſtincte prout ipſi loquunᷣ tñ concurrentibus alijs con
iecturis ꝓut occurrit in caſu noſtro.ſ.ꝛ mors.dicti per Io
annis qui poſſidebat ꝛ forte ignorantia ſue poſſeſſionis ſa
tis attentari poteſt φ non preſumatur malefidei poſſeſſorẽ
fuiſſe dictam paulum non ob.φ contra recentiorem poſſeſ
ſorem regulariter preſumatur.ſ.φ eius poſſeſſio ſit vicioſa
reſpectu antiquioris poſſeſſoris. Et ſalteꝫ poteſt teneri di
ctum Bar.in.d.l.celſus quando mala fides cauſatur ex prẽ
ſumptione.l.ſi.C.vnde vi. Item non apparet φ dicta poſ
ſeſſio fuerit affecta vicio violentie vel furti.de furto eniꝫ cõ
ſtat cum agatur de re immobili φ violentia vel quaſi vio
lenta non probetur.etiam conſtat quia non apparet φ di
cta falconeria fuerit per vim deiecta.Ne inſuper φ ſuſpica
ta fuerit ſe poſſe repelli. Nec quidem quid in articulis eſt
deductum nec refert quo ad propoſitũ ſi deducitur φ ami
ſit poſſeſſionem quia illam potuit amittere ex obliuione vl̃
negligentia recuperandi inſtitu.de vſuca.§.quod autem ad
eas iuncta gloſ.in verba abſentia ꝛ in.l.furtum.§.j.ff.eo.tit.
Et in.l.ſi de eo.§.ſi forte.ff.de acqui.poſ.

¶ Ex his itaq3 pꝫ φ in terminis nr̃is varijs vijs dictũ In
no.ꝛ Bar.euitari põt:itaq3 intrepide concludenduꝫ eſt φ
in caſu noſtro aduerſus iſtos laycos non competit poſſeſſo
riuꝫ intentatum.ꝛ p ꝯñs dicti rei conuenti ſunt abſoluendi
non obſtantibus adductis in contrarium que ſatis apparẽt
ſublata per ſupradicta.Et ꝓpterea nõ eſt opus inſtare vtrũ
pro parte dicte dñe falconerie ſit lrĩe probatũ de ſua anti
quiori poſſeſſiõe vel de rei antiqtate.nã poſſet attẽtari φ te

ſtibus

stibus deponentibus pro eius parte non sit dāda plena fi-
des tanq̄ variātes ⁊ deponentes incompatibilia iuxta.l.q
falsa vel varia.ff.de test.⁊.c.cum ecclesia sutri.de cā pos.⁊ p
prie.⁊.c.licet cām de proba. Deponunt eniʒ duo testes. vʒ
Jacobus petri ⁊ baptista xpofori qui soli prout reperio p
ducti fuerunt p parte dn̄e falconerie. q dicti per Joannes
dn̄a Falconeria tenuerunt ⁊ possederunt ⁊ fructus recol-
ligerunt vsq ad occupationeʒ de qua agitur: ⁊ tn̄ deponūt
q occupatio predicta facta fuit immediate post mortem di-
cti per Joannis. ergo impossibile est id qđ ipsi testes depo
nunt: qꝛ dictus per Joannes possederit post eius mortem
ergo vt dixi attentari pōt q ex hoc sint repellendi ⁊ si dicti
testes repellunt nullatenus esset pbata intentio dicte dn̄e
Falconerie lʒ in hoc non faciā principale fundamētū. Nec
expedit propter alia supra adducta. Laus deo.

¶ Concessio apothece facta creditori pro se suisq heredi-
bus ad fructandū. an censeatur facta quo ad vsumfructum
tm̄ vel quo ad plenaʒ pprietatē. Itē an concessio predicta
comprehendat volūtas existētis super predicta apotheca.

¶ Consilium. xix.

In noie dn̄i nr̄i iesu xpi. ¶ Vi-
detur in pn̄ti cōsul-
tatione dicendum. Circa primum consulta
tionis articulum q dicti Franciscus ⁊ fra-
tres nō possint repetere dictas apothecas
lʒ mortuus sit dictus baptista. Ex ea qꝛ qn̄
alicui aliqua res conceditur lʒ adijciatur ad fructandum ni
hilominus censet̄ concessa pprietas vt est tex.l.donatiōes.
§.species.ff.de dona. ad idem tex.in.l.species de aur.⁊ arg.
leg.⁊ in.l.iiij.⁊ ibi Bar.ff.de ali.leg.⁊ in.l.cum hij.§. si vni.
ff.de transac. ad id.l.fi.iuncta glos.de vsufruc.ea.re.que vsu
ↄsu. Et tamen fortius in casu nostro qꝛ ↄ̄hentes vti fuerūt
verbo dederunt de cuius vi est vt dn̄ium transferat̄.l.fi.ff.
de condi.ob cām.§.sic itaq insti.de ac.⁊ in.d.§.spēs conce
dens vsus fuit verbo tradidit vel sim̄i de cuius virtute non
est vt dn̄ium transferatur sed sola possessio.vt.l.si rem tra-
di.de verb.obli.l.si ita stipu.de vsur.l.j.ff.de act. emp.⁊.l.fi
traditio.C.eo.tit.iuncta.l.fi.de ↄdi.ob cām. Et licet ad tp̄s
concesserit non ppea desinit censeri relicta proprietas per
l.fi.cum ibi notatis.ff.de vsufru.ea.re.que vsu consu. Et tē
pus adhuc non videtur elapsum. Naʒ licet baptista decesse
rit cui pmissa ⁊ debita erat dos. Non ppea cessat mora. nā
etiam so.ma. actio ad petendum dotem contra debitorem
competit marito.vel eius heredibus. Cum actio pro dote
danda competit marito.l.si pro do.C.de dot.promis.⁊ ↄn̄r
transeat in hēditate ipsius mariti. Licet teneant̄ actiones
vxori supstiti cedere. Non ergo liberatur debitor morte cre
ditoris ⁊ hoc constat vnde non desinit esse mora lʒ credi-
tor decēdat. Pro quo etiam facit qꝛ dict' Baptista simplr̄
fuit pro se ⁊ suis heredibus vt apparet in ipso instr̄o. Ideo
non vr̄ concessus vsusfructus qui non solet transire ad he
redes.l.ticio cum moriet̄ de vsufr.§.finitur insti.eo.tit.⁊.l.
cum antiquitas.C.eo.ti. Iō verba ipsa vr̄r militare. Et per
ↄn̄s non vr̄ q dicti Franciscus ⁊ frēs possint repetere dicta
bona. Tn̄ his non obstantibus ↄ̄riam partem arbitror iuri
magis ↄsentaneā. Nā dcā apotheca si fuit data dci baptiste
vt in eū trāsiret dn̄iū sed solū fuit in ea ↄstitut' vsusfruct'.
a ¶ Licet eni illa cōcessio ad fructandū sit dubia adeo q nō
tollat dicta adiectio verboꝝ quominus censeat̄ translata p
prietas per iura in ↄ̄rium adducta censentur enim in dubio
dicta verba inducere quēdam modū ⁊ denotare cām trans-
lationis dn̄i.i.vt inde percipiat fruct'. Tn̄ negari neq̄ qn
verba sint ambigua ⁊ possint ēt adaptari ad vsumfructum
concedendum. Et istud significant hoc casu q demonstrat̄
ex verbis sequētibus ibi ↄcessionis vsusfr. predicti que ver-
ba sunt clara q vsufructus non proprietas concessa fuerat.
q ⁊ suadent v̄ba precedentia ibi ad fructandū ⁊ vsufructā
dum adiectio enim illoꝝ verborum ⁊ vsufructanduʒ vt ali-
quid operentur importent q vsufructus non pprietas fuerit
ex mēte ↄ̄hentiū ↄcessa verba eni debent pprie. In dubio
intelligi.l.nō alr̄ de le.iij.⁊.l.j.§.fi is qui nauē de exer. Et ma
xime clara.l ille aut ille.§.cū in verbis de le.iij. Et intelligi
debent vt aliquid operentur.l.si qn̄ de le.i.⁊.c.si papa de pri
ui.lib.vj. Illā enim verba ⁊ vsufructandū impropriarentur
⁊ nihil operarentur si pprietas censeret̄ esse concessa merito.
Intelligantur apposita proprie ad demonstrandū q vsus-
fructus non proprietas censeretur concessa.
b ¶ Coadiuuant̄ premissa ex nā cause pp quam concessio fa-
cta fuit. scʒ p alimentis residui dotis non solute que in iu
re appellant̄ vsure.l.si insulā.§.vsuras.so.mat.c. salubriter
extra.eo.ti.⁊ facit.l.curabit.C.de acti.emp.
c ¶ Et lʒ de iure licite peti possint p maritū ↄstante mr̄imo
nio pp onera mr̄imonij in cuius cōpensatione hr̄e dʒ fru-
ctus do.l.p oneribus.C.de iu.do.l.dotis fructus.ff.e.tit.⁊
iō sine peccato exigunt̄ vsure p maritū qui onera mr̄imo-
nij supportat vt.d.c.salubriter. tn̄ sol.ma.⁊ sic tp̄e quo non
supportant̄ onera mr̄imonij non pn̄t exigi put pro ↄstanti
tenetur i.d.c.salubriter.⁊ in.d.§.vsuras. Et qꝛ morte Ba-
ptiste erat dissoluēdū mr̄imoniū. iō post eius mortē nō de-
hebant̄ amplius dicte vsure seu alimēta dotis vt ↄsultantis
⁊ vulgaribus v̄bis vtar. saltē post annum. iō ↄueniens erat
q potius censeretur concessus vsusfructus qui simil̄r erat
morte finiturus.l.ticio cum morietur cum si.
d ¶ Et insup limitat̄ ⁊ restringit̄ dcā ↄcessio ad tp̄s quo di-
cti ↄcedētes fuerit in mora in soluēdo eidē Baptiste dem̄
residuū dotis ⁊ mora duret ēt post mortē Baptiste tn̄ mo
ra tūc est in non soluēdo hēditati iacenti aut hēdibus dicti
baptiste. Nō aūt in nō soluēdo baptiste non existēti amplius
in reꝝ nā. Verba aūt ↄcessionis sunt donec fuerit in mora
in nō soluēdo eidē baptiste. Nō aūt simplr̄ donec fuerit in
mora soluēdi quo casu pcedere obiectio facta in ↄ̄riuʒ. Et
lʒ alr̄ dicta subtilitas v̄boꝝ forte nō amitteret̄ sed ēt psona
hēdis subītelligeret̄.l.si pactū.ff.de pba. tn̄ qꝛ nā cāe ppter
quā sit ↄcessio nō est trāsitoria ad hēdes vt supra deductū
est. Et in hēdibus non eēt licita dcā ↄcessio p supradicta. iō
decet q hoc casu non subintelligatur persona heredis ar.l.
merito.ff.pro socio coadiuuantur premisse.
e ¶ Qꝛ v̄ba iterpretant̄ ↄ̄ stipulantē.l. qcqd astringende.§.
j.ff.de v̄.ob.⁊ hʒ in.l.veteribus.ff.de pac. ⁊ lʒ singl'a pmis-
sa fortasse nō sufficerēt ad aliciēdā istā interptationē.s. q cē
seat̄ concessus vsusfructus prout supra deductum est.
f ¶ Tn̄ oia simul iuncta in dubio nos artare debent in dcām
sniam dicte ↄcessionis vt que non psunt singula multa iu-
uant.l.excusant̄ in pn̄.ff.de excu.tu.cū ↄcordantijs. Et per
hec euitant̄ adducta in ↄ̄riuʒ. Nā in iuribus ↄ̄rijs si qua ex
pmissis militant non oia. nā cōiter solū in ↄ̄rijs militat q
ↄcessio fuit qualificata ad vsuʒ vl' ad fructandū vl' ad alimē
ta vel p sil'ia v̄ba q solū nō artat vt soli fruct' vel vsusfr. cē
seat̄ ↄcessus. Nec limitat ↄcessionē in dcā aūt.l.fi.ff.de vsu-
fru.ea.reꝝ q̄ vsu ↄsum. ↄcessio fuit ad vsum ⁊ aditū q post
mortē legatarij rediret tūc ad hēdem. Sʒ ibi nō adijciunt̄
postea v̄ba illa ↄcessiōis vsus pdicti put in casu nr̄o ibi cō
cessionis vsusfructus pdicti. Itē ibi cā ↄcessiōis nō erat li-
mitata ad tp̄s vite ei' cui ↄcedit̄. Itē ibi loquit̄ in legato q
pleni' interpretat̄ q̄ ↄctus.l.in testis.ff.de re.iu.⁊.c. cū di
lecti de do.⁊ maxime q̄ stipl'o cuius v̄ba interpretantur ↄ̄
stipulantem.d.l. qcquid restringende in.§.j.vnica.
g ¶ Et isup vbi vsus pecunie nō est separ' a pprietate quia
qn̄ relinquit̄ vsus vel vsusfruct' pecunie hʒ trāsferri pprie-
tas in legatariū.l.j.ij.⁊.l.h senat'.⁊.l.qm̄ pecunie.§.si vsus
fructus.ff de vsuf.eaꝝ reꝝ q̄ vsu ↄsu. iūcta.l.si vini eo.titu.
Itaq de facili ibi vsus pecūie assumit̄ p pprietate cū separi
nō possit vsus vt dcis iurib' maxie in.d.l.ij.⁊ p ↄn̄s plena
pprietas dictaꝝ reꝝ ↄcessaꝝ ptinet ad dictos Frācīscum ⁊
frēs ⁊ ptinuit a tp̄e mortis dci Baptiste ⁊ citra. Ita q fru-
ctus ad eos spectauerūt ⁊ spectāt ab inde citra. Illud auteʒ
ↄstat sine dubio q qualitercūq ↄcessio intelligat̄ soluto resi-
duo dotis dcē res ↄcesse sunt restituēde. qꝛ v̄ba sunt clara
in hac pte ita q nō est disputatiōi loc'.d.§. cū in v̄bis dcā
auc. inuestigatio. ē. fcā pdest pp duo. prio qꝛ ↄcesso vsufru
ctu pprietari' nō hʒ rem pcipe per man' hēdis vsufructua
rij qꝛ ipse ciuilr̄ possidet.l.nālr̄ in pn̄.cū ibi no.de acq.her.
Ideo pōt ppria auctoritate accipe ↄtinuando suā ciuilem
posſionē amplectēdo ppea nālē iuxta ea q̄ hr̄ i.l.clā pos
sidere.§.qui ad nūdinas.ff.eo.ti. Item iuuat ppter fructus
qui pertinent ad proprietarium. Scd̄o autem consultatio-
nis articulus alio non doc. etiam vr̄ clarus.
h ¶ Nam vt pmissum est in pcedenti articulo verba stipl'o-
num interpretant̄ stricte in fauorem stipulantis qui potuit
legē aptius dicere.d.l.veteribus.⁊.d.l. quicqd astringēde.
Iō cum pluralis numerus verificet̄ in duob' iuxta ea que
hr̄ in.l.vbi numerus.ff.de test.⁊.l.inter illā in fi.ff.de v̄b.
sig.⁊ regula pluralis locutio de reg.iur.lib.vj. cum multis
concor. ibi in glos. adductis. Ideo concessio facta de volūtis

non dʒ trahi ad quattuor voltas. Sed ad duas dũtaxat per predicta ac ẽt q2 exprimit̃ de voltis que sunt posite sup dictis duab⁹ apotbecis. Itaqʒ cũ dicat instr̃m cũ voltis super dictas apotbecas positis illud.n. pricipiũt positis s̃m doctrinã grãmaticalẽ exponit̃ per vbũ ⁊ relatiuũ substantie ⁊ nã alternatiue siue copula apposite ẽ restringere dispõnes l.ea tñ adiectio dele.iij.⁊ exponit̃ pro quatenus.J. sticbũ q meus erit de le.j.iõ concesse vñr volte quaten⁹ posite sunt super dictas apotbecas ⁊ non aliter p dicta iura. Et ita patet de iure satis planũ. Nisi qualitas forte rei aliud suadeat vt quia forte non possit vti illis sine alijs. Naʒ tunc esset cogitandum. quia tamen in puncto id non presupponitur: iõ me non intromitto. Laus deo.

℃ Prescriptio debiti ꝯ creditorem possidentẽ rẽ sibi hypotecatam an ⁊ qñ currat. Item an statutũ inducens prescriptionem ꝯ creditorem non petentẽ debitum vendicet sibi locum in eo qui habet debitorem ex quasi contracta.

℃ Consilium. xx.

In noie dñi nři iesu xpi. ℃ Lʒ in pñti consultatiõe videat̃ prima facie dõm. ꝙ dicta Angelella sit tuta aduersus dictã prescriptioneʒ statutariam. Nam dictuʒ ius municipale est ꝯ ius cõe cũ actiones psonales non tollant̃ minori spacio .xxx. vel .xl.an.l.sicut.⁊.l.oẽs.C.de prescrip.xxx. vł xl.an. Merito vř tanq̃ iuris correctiuũ strictissime interpretandũ ar.l.pcipimus.C.de ap.⁊.l.ius singulare.⁊.l.qđ vero ꝯ.ff.de leg.⁊ qđ no.in aũt.quas actiões.C.de sac.san. eccl.cum si. Statutum aũt loquitur in casu quo aliqs aliuʒ ad aliquod debitum sibi obligauerit vt patet ibi siquis aliquem sibi ad aliquod debitum obligauerit.

a ℃ Sed adultus non obligat sibi curatorem. Sed curator absqʒ ops adulti se obligat adulto.iõ non vř ꝙ pprie dicatur ꝙ adulta obligauerit sibi curatorẽ ad reddendũ administrationem. Sed lex obligat curatorem absqʒ ops ⁊ facto adulte.tenent̃.n.tutores ⁊ cura.ad reddendã rõnẽ administrationis ex quasi ꝯctu.l.ex maleficijs.§.siqs.⁊.§.tutores de ac.ob.⁊.l.curatoris.⁊.l.tutori.C.de neg.gest.iõ nõ vñr verificari dicta verba siqs aliquẽ sibi obligauerit. Et min⁹ vñr vificari vba sequentia dicti statuti.ibi a die quo ꝯctum fuerit tale debitũ: ⁊ sic vř loqui de debito descẽdente ex ꝯctu. Sed in isto debito nullus ꝯctus interuenit merito nõ dicat̃ debitũ ꝯctũ. Et ppea deficiãt vba statuti pprie sumpta. Et per ꝯñs deficiat statutuʒ correctoriũ per pdicta. ꝙ ⁊ vř dõm ex alio.s.q2 statutũ excipit casum quo debitũ interim fuerit agnitũ vt pʒ ibi seu al's agnitũ nõ fuerit. pmittitur.n.talis pscriptio.xx.an.si intra illud tps non fuerit petitum debitũ seu al's agnitũ. Si ergo petitũ interiʒ fuerit vł agnitũ cessat dcã pscriptio. Sʒ in casu nřo satis vř debitũ agnitũ si de volũtate tutoris pupillar̃ hiduʒ debitoris dcã Angelella creditrix accepit quedã bona dictar̃ pupillaruʒ que p̃ut arbitror fuerãt bona dci Bartolo.sui olĩ curatoris ⁊ illa detinuit de volũtate berte turricis dictar̃ pupillarum. Et sic accepit ⁊ detinuit bona eidem hypothecata p dicta redditione rationis administrationis.

b ℃ Sʒ qñ creditor sine violẽtia occupat ⁊ detinet rem sibi p debito hypothecatã impedit̃ cursus pscriptionis vt ẽ tex expssum in.l.cũ notissimi.§.imo.C.de pscrip.xxx.vł.xl.an. iõ dicta Angelella possidẽdo de volũtate tutricis bona dictar̃ pup.q̃ fuerunt bona dicti Bartolo.olim curatoris dicte Angelelle ipediuerit cursuʒ dcẽ pscriptionis p dctm.§. imo cũ bona curatoris sint p redditiõe rõnis tacite hypotecata.l.p offõ.C.de admi.tu. Attento ẽt ꝙ in.d.§.imo illa detẽtatio seu possio rei hypothecate p debito equiparatur litis ꝯte.vt pʒ ibi dũ dicit cũ litis ꝯtestationeʒ imitetur ea detentio. Sed litis ꝯte.ipedit hanc pscriptionem.xx.an.vt pʒ ex vbis ipsius legis municipalis ergo sič ipediat̃ p istã dtẽtionẽ. Et maxĩe aduersus hypothecariã cũ ipa hypothecaria creditrix possederit rẽ hypothecatã ⁊ possessor pscribẽ soleat nõ aduersus possessorẽ vt hʒ vbiqʒ vbi agit̃ de prescriptiõe. Nõ.n.negligit petẽ ille q possidet rẽ petẽdã. Iõ cesset huiõi pscriptio q̃ est iducta ob negligẽtiã nõ agẽtis.

c ℃ Et insuper nõ potuisset petere ꝙ ipsa hẽbat ⁊ impedito agere nõ currit pscriptio.l.j.in fi.C.de anna.excep.⁊.l.j.in fi.C.de bo.ma.l.ꝯ maiores.C.de inoffi.test. His tñ non obstantibus ꝯriã partẽ arbitror iuri magis ꝯsentaneaʒ. Saltẽ

illa turricis nõ pmisit dicte sue filie dcã bona pupillor̃ tenere ⁊ possidere tanq̃ bona hypothecata p dicta redditione rõnis. Nã dictus.§.imo vř loqui qñ qs possidet bona hypothecata tanq̃ bona hypothecata seu pignorata.tunc eni suadet rõ ꝙ nõ currat pscriptio ⁊ incboata interrũpitur: ⁊ hoc casu vř intelligẽdus.d.§.imo prout vř de mẽte Cy. ⁊ Ang.⁊ Rap.in.d.§.imo qui dñt illuʒ tex.loq qñ creditor possidet de volũtate debitoris ⁊ sic qñ detinet vt creditor. Alienũ eni videret̃ a rõne si ego detineo rẽ.tuã te pmittente vt mihi cõplaceas nõ cogitãdo tu nec ego ꝙ tu detineas iure pignoris vel hypothece: ꝙ tu ppea interrumpas pscriptionẽ incboatam vel ipedias incboari circa psonalem pp quã erant tacite obligata oĩa bona mea rõ. Itaqʒ nũllis suadet ꝙ dictus.§.imo intelligat̃ qñ creditor licite ⁊ʒ iure pignoris vel hypothece rẽ debitoris vt sibi hypothecatã vel pignoratã.tunc.n.vř cessare negligẽtia in petẽdo debitum exquo incũbit pig. Et lʒ nõ cesset oĩno negligẽtia i omni casu cõprehẽso sub gñalitate illius tex.puta si p magno credito retinet rẽ lõge minoris extimatiõis.tñ satis ẽ ꝙ iura iducẽtia dictã nouã pscriptionẽ lõgissimi tpis pp merã negligẽtiã creditoris nõ petẽtis suum creditũ. Ita dcã rõne gñal̃r limitauerũt ꝙ dcã lõgissima pscriptio cessaret h̃ casu in quo nõ cessat oĩno negligẽtie exquo incũbit pignori.

d ℃ Iõ non mir̃ si gñaliter ita disposuit. Sʒ qñ detinet rẽ debitoris ex benignitate debitoris nõ vt hypothecatam. lʒ hypothecata fuerit nõ cessat aliquo mõ negligẽtia petendi debitũ ĩi magis q̃ si retinẽt rẽ debitoris nõ hypothecatã.

e ℃ Ideo rõ nũllis suadet istã intelligentiã quam solaʒ solet sufficere allegare vt inqt iurisconn.in.l.scire opʒ.§.sufficit de excu.tu. Et pseriʒ stante gñali dispõne legis municipalis que gñaliter disponit ꝙ siqs debitũ nõ petierit intra.xx.annos seu alias agnitũ nõ fuerit. Si eni patit̃ debitor creditorem retinere rẽ vt pignoratã satis vř agnoscere debitum. Sʒ si pmittit tenere nõ vt hypothecatã nõ agnoscit aliquo mõ debitũ merito eo casu militat dispõ legis municipalis h̃ casu in sui gñalitate. Et ẽ aduertenduʒ ꝙ lex municipalis nõ stat in puris terminis prescriptiõis. Sed inducit presumptionem solonis. q2 nedum disponit ꝙ peti nõ possit sʒ sub dit. Sed pñtis legis auctoritate tale debitum presumatur fuisse ⁊ esse per debitorem legittime solutum.

f ℃ Presumptio aũt legis est liquidissima pbatio.l.licet imperator de le.j.⁊.l.j.C.de pdi.in ser. Et iõ post lapsum tpis presumptione legis municipalis pbatur debitum fuisse solutum que solo plus operat̃ q̃ mera pscriptio. Nam cõstat solonem tollere actionẽ ⁊ oẽm oblonem ⁊ nãlem ⁊ ciuilem prescriptio aũt inducit exceptionẽ non aũt penitus extinguit actionem ⁊ non tollit naturalem oblonem vt Guil.in l.iij.§.si.ff.qđ quisqʒ iur.⁊ per Bal.Ange.Saly.⁊ Rap.ibi ⁊ per By.⁊ Bar.⁊ Ang.in.l.si.ff.rem ra.ha.per Barto.in extrauag. ad reprimẽda in vbo denunciationẽ ⁊ per Bal. in auc.ad h.C.de vsur.⁊.xiiij.q vi.c.j. Idcirco non sum⁹ in meris terminis prescriptionis. Licet aũt predicta videant̃ vrgere. Tñ aliquid scrupuli habeat per generalitatem.d.§. imo adeo ꝙ non libent̃ me intromitteremʒ vbi vere fuissent ille res hypothecate. Saltẽ q2 non presumit̃ ꝙ res ille fuerunt concesse portari ⁊ detineri non tanq̃ hypothecate. Tñ sumus extra dictã dubitationẽ. q2 maritus non põt esse curator vxoris.l.maritus.C.qui dari tuto.possunt.

g ℃ Et iõ non est in marito officiũ curatoris. Et lʒ forte gesserit negocia vxoris ⁊ ppea teneat̃ actione neg.ges. Non tñ habemus in iure ꝙ neg.gest.hẽat obligata bona p mala administratione. Et ppea non probat̃ ꝙ habuerit dcã Angelella obligata bona q̃ fuerunt dicti sui quõdã viri que ipsa detinuit. Et si nõ sunt obligata nõ militat dispõ.d.§.immo merito remanet gñalis ⁊ clara dispõ.d.l. municipalis ꝯ dictã.d.Angelellam. Qđ.s.sit aduersus eã prescriptuʒ. Et si quid hẽe debuerat illud presumat̃ sibi fuisse solutum. Nec ob.ꝙ in ꝯriuʒ dicebat̃.s.ꝙ istud debitũ non sit debitũ ex ꝯctu: sed ex quasi ꝯctu. Ideo nõ videat̃ ꝙ dicti actores sibi obligauerint dictã Angelellam sʒ lex ipsa eã obligauerit: ⁊ iõ non videant̃ militare verba statuti super interlineata.

h ℃ Quia tñ videtur ꝙ verba statuti sunt gñalia dum dicit ad aliqđ debitum obligauerit vel obligatũ habuerit certe ista vba obligatũ hũerit sine dubio militãt in debito legali resultãte ex ꝯctu ⁊ ex quasi ꝯctu ⁊ ex maleficio ⁊ q̃si: ⁊ iõ militant vba dci statuti. Et maxĩe q2 non dñt esse efficaciora debita ex maleficio vel quasi cõtractu q̃ debita ex contractu.

i ℃ Et lʒ postea subdat in ipso statuto a die quo ꝯctum fuerit debitum

rit debitū nō ppterea dr a die quo ꝯctus fuerit celebrat⁹.
k ¶ Cōtractū.n.dr debitū vnicuiq; causef obligatio nam ha buit ꝯctū in simul tractū obligatio actiua ⁊ passiua ⁊ sic de bitū ⁊ creditū.iō nō obstāt illa vba a die quo ꝯctū fuit de bitū cū nō dicaf a die quo ꝯctus fuit celebratus et hymolo gia.n.vocabuli militat ēt h casu ⁊ paritas rōnis merito ⁊ dispō militet.⁊ p ꝯns remanet dispō q̄ sit decursa prescri ptio ⁊ militet ꝓsumptio facte solutiōis si q̄ debitū emana uerit ex gestiōe mariti pdci.⁊ angelella negat se tueri prex tu dicte admistratiōis seu afferre cure p pdicta. Laus deo.

¶ Mater exclusa a successione filij a statuto q2 transiuit ad scdas nuptias an censeantur exclusi omnes qui attinent fi lio mediante matre. Item an mulier transiens ad scda vota perdat relictum sibi factum a marito.

¶ Consilium xxi.

In noie dñi nři iesu xpi. ¶ Et prima facie dōm qd dicta mr nullaten⁹ admittaf qm lex muni cipalis clare loquif qd mr trāsiēs ad scdas nup.nō succedat filio in aliquo ⁊ lex muni cipalis est suāda i municipio.l.oes populi de iusti.⁊ iure.l.lege aūt municipale.⁊.l.fi.ff.de decre.ab or di.faci.cum similibus.⁊ vbi casus legis nō est dubitationi lo cus.l.ancille.C.de fur.⁊.l.illā versic.de modo.C.de colla.
a ¶ Et lz indicat viduitatē:tñ nō vr curādū.nā ⁊ testōr ne dū maritus sz ⁊ q ius pōt apponere ꝯdi.viduitatis ⁊ puar re trāseūtē ad sec.nup.auc.cui relictū.C.de indi.vid. pari ter.Itaq; ⁊ fortius possit statu.p no.p glos.in rub.C.de de cre.decur.⁊ qd hr in.l.nō ipossibile.ff.de paci.⁊ exquo mr excludif vi qd veniat excludēda ēt soror vterina q̄ nō atti net fratri vterino nisi mediāte mre.⁊ ppterea vr venire ex radice corrupta. Nec vi melioris cōdi. q̄ eius mr quia me diāte attinet put in fili dicit tex.in.l.si viua mre.ℱ.j.C.de bo.mr.ibi vt in h casu deteriores esse nepotibus filij nō fi nanf quez tex.idūcūt ibi Saly.⁊ rapha.ful.qd exclusa filia p statutū excludanf ēt descēdētes ex filia ad h optie qd no. bar.i.l.ij.ℱ.videdū.ff.ad tert.vbi ꝯcludit qd stante statuto qd extrāibus agnatis mr nō succedat cēseanf exclusi oēs co gnati suppleo q attinēt mediāte mre psone h cui hēditate agif.⁊ cū illa determinatiōe bar.solent trāsire cōiter doct.
b ¶ Cōuer enim doct.videnf velle qd exclusa vna psona a successiōe ab intestato censeanf exclusi oēs vlteriores gra dus q nō attinent nisi mediāte psona exclusa put ⁊ volunt bal.⁊ Saly.in.l.maximū viciuz.C.de lib.pte.Et iō exclusa mre excludif ēt auia mrna q2 venit repñtando matrem ꝺm Bal.in.l.illā.C.de col.Itē exclusa filia excludif neptis ex filia:q2 tales descēdētes ex filia nō possunt venire nisi tāq̄ mris imago.⁊ q2 exclusa radice censef exclusum qcqd ex sequif.c.j.ℱ.notādū q feudum dare psit.x.col.prout hoc bal.i.l.maximū viciū.C.de liberis preri.⁊ idem tz Bal.in l.venia.C.de in ius vocā.dicens qd exclusa filia excluditur nepos ex ea q2 repñtat filiā.⁊ idē voluit Saly.in.d.l.maxi mum vicium.q.j.⁊.q.ij.idem in matre ⁊ auia materna vo luit Bal.in.l.nensenius.ff.de neg.gest.
c ¶ Et in filia ⁊ nepote voluit ēt bar.i.l.liberoꝝ.de ṽ.sign. qd ⁊ voluerūt bal.i.l.si vo.ℱ.de viro.⁊ Imo.ibi in fi.ff.sol. ma.⁊ qd exclusa mre cēseanf exclusi oēs q attinēt mediāte mre.p ꝯstāti tz Pau.de ca.in.d.l.illā.put ꝺm eū in filibus terminis determināt Cy.i.l.j.C.q̄ sit longa ꝯsu.⁊ Jo.an.i addi.spe.in ti.de testa.⁊ dicit Pau.cē verꝫ sicut euangeliū.
d ¶ Et maxie mre stante in medio.nā tūc exclusa mater pp agnatos censenf exclusi ēt hi q a mre excluderenf put se quēdo bar.voluerunt Ang. Raph.ful.⁊ Pau.de ca.in.d. l.illā.⁊ tāgit.bal.i.l.si defunctus.C.de suis.⁊ legi.⁊ idez in fi.i q̄ exclusa mre per statu.censeaf exclusa ēt soror vterina dispu.hāc qōnē ꝯcludit Pe.de an.post vbertum de cre mona in solemni sua repe.c.j.de consti.in antiquis prope fi nem versi.occurrit etiam alia questio.
e ¶ Preterea ⁊ scdo ista soror vterina vr exclusa a successiōe dicti ang.in bonis paternis vigore dicti statuti in.ℱ.⁊ si ha buerit fratres ⁊c.nā dici Ang.decessit supstite amita q̄ vr venire appel.patrui cū masculinū ꝯcipe soleat femininum in mā idifferēte.l.j.⁊ ibi p bar.late.ff.de ver.sig.l.qcunq;. ⁊ ibi p Bal.⁊ doc.C.de ser.fugi.⁊ in.c.gnāli.de elec.lib.vj.
f ¶ Et in.d.ℱ.aperte dispoit.q̄ si concurrunt fratres vel sorores vel patrui vl filij fratrū quoꝝ aliqui sint coniuncti ex linea pñna aliq ex linea mrna cōiūcti ex linea pñna succe dāt in bonis pñnis.⁊ ꝯiūcti p lineā mrnā succedāt in bo nis mrnis.cū ergo agaf de bōis pñnis ⁊ ꝯcurrat amita cō iūcta ex latē pñno ⁊ soror ꝯiūcta ex latere mrno vi q̄ amita pferaf i bōis pdictis pñnis p casuz.d.ℱ.⁊ si habuerit fres.
g ¶ Tertio vi hidē.pbari per eadē legē municipalez in.ℱ.si qs vo sine pñe in quo disponif q̄ succedāt i oibus bōis p ximiores ꝯsanguinei.iō vñr inuitati agnati q2 cognati pro prie loquēdo nō veniūt appel.ꝯsanguineoꝝ.nā cōsangui neoꝝ appe.ppie loquēdo nō veniūt cognati.put no.bar.⁊ bal.i.l.cū qdā.ℱ.qd di de acq.hr.⁊ bal.i.l.fi.C.de ṽ.sig.di cunf.n.ꝯsanguinei quasi eodē sanguie nati put dicūt Gl. ⁊ arc.in ca.l.iij.q.v.⁊ idē papias subdēs quasi eodē sangui ne.i.eodē pñe.Et merito q2 iura sanguis nō sunt apud ma trē.iō mr ⁊ auia nō veniūt app.ꝯsanguineoꝝ vl ꝯsanguinea rū ppie loquēdo.put voluit bal.i.d.l.fi.de ṽ.sig.ad h.l.cō sanguinitatis iūcta gl.j.q̄ exponit ꝯsanguinitatis.i.agna tiōis.C.de leg.here.ad idē tex.i ca.cōiūctiones.xxxv.q.ij. vbi dicit tex.ꝯsanguineos dicim⁹ quos diuine rōanoꝛuz ⁊ grecoꝝ leges appellāt.⁊ i hēditate suscipiūt atterō q.ll.gre coꝝ nō suscipiebant i hēditate cognatos vt de phēdif ex.ll. xij.ta.q ex grecoꝝ.ll.emanarūt.vt hr in.l.ij.ℱ.j.ff.de ori.iu.
h ¶ Et ꝯsanguinei dicunf illi q sunt de gñe dicit Ang.p gl. in auc.de icest.nup.in pn.colf.ij.⁊ facit differētiā q̄ sit iter fratres ꝯsanguineos ⁊ vterios.nā nati ex mre nō dñr ꝯsan guinei sz vterini i auc.de consangui.⁊ vterinis i rub.⁊ nig.
i ¶ His tñ nō obstāib⁹ ꝯtrū puto h iure vi⁹.nā pmitto pmo ⁊ añ oia circa itellectū.d.ℱ.si vo qs.q̄ vba intelligunf ēt i prope ꝺm sbiectā mām.l.si vno.ff.loc.⁊.l.si stipulat⁹.ff.de vsu.⁊.l.eas cās.de cōdi.⁊ demō.c.intelligentia.de ṽb.sig.
k ¶ Itē pmitto q̄ legū correctio est p posse euitāda.l. perci pimus.C.de app.l.sancim⁹.C.de te.auc.qs actiones.C.de sacrosan.eccl.c.cū ibi no.per gl.⁊ doct.Sut.n.iura iuribus ꝯcordāda.c.cū expediat iura iurib⁹ ꝯcor.de elec.lib.vj.⁊.l. vnica.C.de inof.dot.Et statu.exorbitātia sunt intelligēda.
l ¶ Et quātominus fieri pōt ledāt ius commune rfa que a iure cōi exorbitant in.vj.⁊.l.ius singulare.⁊.l.qē vero.ꝯ. de legi.Etiā si opus sit verba improꝛiare:vt est tex.put ⁊ ibi notant doc.in.c.cum dilectus.de consuetu.Tertio pre mitto q̄ verbum consanguinei reperitur.
m ¶ In iure positu3 quattuor modis qñq; strictissime qñq; stricte qñq; large qñq; largissime. Strictissime ponitur tm pro fratribus coiūctis ex latere pñe:vt nō cōprehendat ce teros agnatos.l.cōstitutiōe.C.de leg.heredi.ibi iā consan guineus idest frater q̄ patruus.facit insti.de sena.consul. orfi.ℱ.⁊ pferunf in consanguineis ⁊ agnatis.attento q̄ cō iunctiones ponunf ppie inter diuersa.iuxta no.per gl.in rubrica.ff.de iure ⁊ facti igno.⁊ tunc ceteri agnati excepto fratre cōiuncto ex latere patris tm̄.vel vtrinq; cōiūcto nō veniunt appel.consanguineoꝝ.put voluit glo.in verbo cō sanguinei.inst.de legi.ag.succe.ℱ.j.per tex.in.l.post cōsan guineos in pn.ff.de suis ⁊ legi.q bene pbat. Stricte aūt su mif p agnatis.de quo.ē.satis dcm̄ est large ponif vt cōpre hēdat ēt cognatos.vt ex.de cōsang.⁊ affi.in rubro ⁊ nigro matrie in.c.tua nos.e.ti.vbi auūculi dicunf cōsanguinei.⁊ nō tñ nō ēt agnatos.de quo ēt per Joā.an.in.c.sciaut. de ele.in.vj.⁊ archi.in dicto cañ.i.iij.q.v.Largissime ponif ēt p affinibus.vt per Jo.an.i.d.c.sciant.Et sic videmus q̄ nedū vulgus:sz ēt iuris latores ponūt consanguineos etiā p coniūctis ex latere matris.⁊ sic oēs cognati dicunf tunc ꝯsanguinei prout agnati:lz magis ppie dicantur agnati.
n ¶ Tñ attento q̄ in materia successiōis ab intestato sunt eq parati agnati.⁊ cognati.vt in auc.in successiōe.C.de suis.⁊ legi.⁊ in auc.cessante.⁊ in auc.sequentibus.C.de legi.here di.⁊ in auc.defuncto.C.ad tertul.ne inducanf tot legū cor rectiōes sumēdū est verbū ꝯsanguineis late:lz aliqualiter ipropie cū vt dixi vba impropienf vt minus recedatur a iure cōi.d.c.cū dilectus cū ibi no.p doc.Quāto magis ne iura predicta penitus corrigant.Nec est necesse aliter pba re de cōi vsu loquendi cū probef q̄ hz talem significatiōe nem:lz forte in ppriam per dictū titulum de cōsan.⁊ affin. ⁊ per dicta.s.⁊ q̄ ita sumanf deducif ex sequentibus maxi me in.ℱ.⁊ si habuerit fratres vbi licet in.ℱ.siquis vo de cesserit qd pximiores ꝯsanguinei succedāt ab i testato ⁊ ad eos oia deuoluanf.⁊ tñ postea declarat qd si fuerint coniū cti ex latere patris ⁊ cōiuncti ex latere matris coniuncti ex latere pñis nō succedunt in oibus bonis:sed succedunt in paternis ⁊ cōiuncti ex latere matris succedūt in maternis

⁊ dictus.§.⁊ si habuerit non venit aduersatiue ad precedētia sed potius declaratiue referendo illa verba. hoc tamen declarato etiam ad id quod dicitur in.§.⁊ si habuerit.

o ¶ Ut ergo verificent verba.d.§.siquis vero.quatenus dicit ꝙ omnia bona defuncti ad proximiores consanguineos deueniant oportet inuitis dentibus fateri ꝙ veniant etiam cognate per id quod subditur in.d.§.⁊ si habuerit.

p ¶ Et si vellemus restringere exceptis bonis maternis qñ essent cognati ex latere mr̄is fieret maior violētia vbis statuti ponderando nām vr̄is oīa que est vt nihil excludat.c. solite.de ma.⁊ obe.⁊.l.iul.de le.iij.⁊ cañ.si romanorum.xix.di. cum si.facit ēt q2 si de agnatis solū intelligeretur. ⁊ ꝑiter essent exclusi cognati mr̄ que esset cognata excluderet penitus siue esset vidua siue maritata.⁊ tñ non excludit in totū sed amittet in medietate vsufru.⁊ per ꝯñs non perueniunt oīa bona ad agnatos.⁊ lꝫ ad hoc medium euitandū posset argui ꝙ.§.siq̄s vero.loquatur indecedente sine patre ⁊ masculinum solet concipere femininum quia si statutum inuitaret agnatos essemus in materia differenti quia masculus esset agnatus ⁊ femina esset cognata.

q ¶ Et in mā differente masculinū non ꝯcipit femininū vt hr̄ per doc.in.d.c.gn̄ali.⁊ alijs iuribus similibus.s.adductis. tertio h̄ idem ꝓbatur q2 ipsi statuentes in.e.tit. Pauloante sumunt ꝯsanguineos ēt pro ꝯiunctis ex latere matris:vt pꝫ e.ti.§.j.ibi patri vel mr̄i vel alij ꝯsanguineo ꝯiuncto ex latere pr̄is vel matris.⁊ sic mr̄em ⁊ ꝯiunctū ex latere matris appellat ꝯsanguineū.⁊ ex superioribus sequentia declarantur l.si seruus plurium.§.fi.de le.j.⁊.l.qui filiabus.eo. ti.⁊ in.l. heredes palam.§.sed si notā.de testa.

r ¶ Facit ēt qđ no.Bar.in.l.centurio.ff.de vul.⁊ pup.volēs ꝙ si verbū equiuocū positum in vna parte testi reperit positū sub vna significatione si postea positū in alia pte testi pōt varijs modis summi.tñ interpretat positum scđo loco sub eadē significatiōe sub qua reperit primo loco positū. Ita ergo dicamus in terminis huius.l.municipalis cū ⁊ voluntas testōris pro lege hēatur.§.disponat.in auc.de nupt. Ex qbus intrepide tenendum est ꝙ dictus.§.si qs vo.sine prē inuitet pariter agnatos ⁊ cognatos.⁊ in h̄ se cōformat cum iure cōi.Jđ soror vterina que est ꝓximior ꝙ̄ sit amita ⁊ alie ꝑsone superstites.de quibus in themate excepta matre ꝓut pferet illis alijs personis de iure cōi.d.auc. cessante.Ita ⁊ prefertur ista lege municipali que in hoc cōcordat cum iure communi.Ita ergo omni iure preferatur.

s ¶ Nec obstant adducta in ꝯtrm̄. Non.n.obstat prima rō:q2 est aduertendū ꝙ statuta que imponūt penā nubētibus nō vr̄t ꝙ valeant per dcm̄ apostoli mulier mortuo viro nubat in dñ o ad corinthios.c.vij.ad fi.⁊.c.pe.⁊. fi.extra de secun. nup.in qbus declarat p papā ꝙ per dcm̄ ap̄li tollunt pene apposite p iura ciuilia.de sec.nup.⁊ Jo. an.ibi dn̄t ꝙ pene apposite odio nuptiarum sunt sublato.ille vo que fauore filiorum primi matrimonij non sunt sublate.⁊ idē sequit ibi panor.idē bar.in.l.j.C.de secū.nup.idem Ang.⁊ Saly.⁊ Raph.ful.ibi ⁊ Bal.in.l.decreto.C.de infamibus.

t ¶ Et tamen est aduertendū ꝙ.l.j.C.de secun. nup.⁊ auc. ibi posita emanarunt post apostolum.

v ¶ Nā ap̄s passus fuit martyriū tpe neronis.xxj.dj.ꝙuis ⁊ tex.cū gl.in vbo vno ꝑsecutore in.c.fundamēta.de ele.li.vj.

x ¶ Et sic pene imposite a lege ciuili scđo nubēti reprobant vigore dicti ap̄li ꝙ aīa emanauerat.ita ⁊ reprobentur pene legis municipalis a paritate rationis.

y ¶ Et facit optime qđ no.gl.in.c.cū sꝫ.de hr̄ti.li.vj. quatenus vult ꝙ militāt pene legales circa mr̄imoniū ꝙ licitū ð iure cañ.circa id lex ip̄a ꝓcedit q2 pt ꝓuar lucro qđ ꝯcedebat.

z ¶ Secus sentiens in mera pena.⁊ ibi Pet.de ancha.refert Fed.de senis ꝯsi.xxxv.firmasse qđ nō pdat relictum sibi factum a viro defuncto ne decipiatur auctoritate ap̄lici ꝯ.l.gracchus.C.de adul.⁊.xxiij.q.iiij.que peccat.⁊ dicit hoc tenere accur.in.l.j.C.de secū.nup.⁊ gl.ij.q.iij.in fi.⁊ Host.in summa.de secū.nup.⁊ Gof.in summa.e.ti.in fi.⁊ Jac.bu.Pau. de leaz.⁊ Ray.de forli.consuluisse.

⁊ ¶ Jus canonicū tollere penas festināntis secūdarum nup.dūmō cesset timor ꝑturbatiōis sanguinis q2 nō visit qđ ius cañ. velit dare filiū vni⁹ alteri.ff.de rē.inspi.l.j.§.ꝙuis sꝫ eos. ⁊ h̄ ēt vr̄ tenere Gof.in ti.de bo.pos.ſm eūdē. Pe.de ancha.ꝓut ergo per dcm̄ ap̄li ius cañ.dclarat penas ēt postea impositas per ius ciuile nō hr̄e locū ita pari rōne declarādū est nō hr̄e locū penas impositas per ius municipale qđ minori nitit firmitate ꝙ̄uis impatoriū.ita.n.c.pe.⁊ fi.de secun.nup.esse declaratoria iuris antiqui.⁊ non promulgatoria iuris noui.pꝫ q2 capitulū pe.cōstat esse rn̄siuum ꝯsultationi:vt pꝫ ex lr̄a ibi quesitū.⁊ Et decretales rn̄siue ꝯsultationi sunt ceteris iuris declaratiue:put hr̄ per gl. ⁊ doct. in.c.ꝯsultationi.de tēp.or.⁊ per gl.in verbo rn̄demus.in.c. fi.de ver.sig.li.vj.pro quo ēt facit rō assignata in.d.c.fi.in fi. que est antiqua.Nec ob.auc.cui relictū:q2 pōt testōr auferre ius qđ sibi dedit ⁊ inuitare sub illo onere non nubendi qđ pōt ēt facere ius ciuile ⁊ lex municipalis:prout no.gl.in d.c.cum ſm.de hereti.in.vj.sed non pōt auferre qđ sibi nō cōtulit.⁊ sic penā irrogare.⁊ sꝫ h̄ prout vidua dꝫ hr̄e dimidiā vsufru.Ita dꝫ hr̄e scđo nupta.Et si h̄ eēt nō eēt oīno exclusa mr̄ ⁊ nō reputaret radix corrupta.nec cēseret eadē rō excludendi sororē vterinā:q2 soror vterina nullo iure inuitatur ad partem vsufructus.iđ statutum de eius exclusione non loquens eā nō excludit.nec sumus in terminis doc. qui loquuntur qñ in totum excludit mater vel alia persona pura filia ꝙ excludant coniuncti mediante persona exclusa. Item loquunt qñ mater vel filia excluditur fauore agnatorum vel masculorum qui ad successionem inuitant.nam tunc ad eos qui mediante persona exclusa attinent exclusionem doc.varijs rōnibus mouent.Nam Ricciar.malū.⁊ Cy.post eum in.l.j.C.que sit long.consu.⁊ in.l.de quibus.ff.de.ll.mouētur q2 militat rō statuti.s.fauor agnationis ꝙ̄ rō cessat h̄ casu.q2 vt supra probatum est pariter inuitant agnati ꝓut cognati.⁊ sic pōt ꝯsiderari fauor vterine cognate prout amite agnate.Item bar.in.d.§.videndum assignat rōnem capitis inclusiui:q2 exquo inuitantur agnati ceteri censent exclusi quam rōnem ponderauit ēt Bal.in.d.l.maximum vicium. dicta aūt rō capitis inclusiui nō militat.exquo caput inclusiuum non excludit vterinam.exquo vt supra dictum est caput illud inclusiuum inuitat ēt cognatos.⁊ dato ꝙ ꝯsanguineos poneret pro cognatis:⁊ nō pro cognatis attētari posset ꝙ nō ꝓpterea excluderet vterinos vel vterinas.nā ⁊ lex xij.tab.excludebat cognatos ⁊ ēt iura.C.⁊ tñ vterini admittebant tāꝙ agnati vt ē expssū i.l.meminim⁹.C.ð legi.hr̄.

? ¶ Et licet Bal.ibi dicat ꝙ illud procedit per viam fictionis.⁊ quia statuta non vendicaret sibi locum.

ꝶ ¶ In casu ficto.iđ statuta loquentia in agnatis non vēdicabunt sibi locum in vterinis.tñ illud dictū Bald.ꝓcederet prout ⁊ credit de eius mente qñ ex h̄ extēderet exorbitātia statutum.⁊ pp h̄ si statutū excludit aliquā ꝑsonam extantibus agnatis nō excludet extante fratre vel sorore vterinis. Sꝫ vbi restringitur exorbitantia.vr̄ secus dōm q2 statuta recipiunt restrictionem ⁊ interpretationem a iure cōi.l.si serui vnus cū similibus.C.de noxali.maxime vt minus ledant ius cōe.c.cū dilect.⁊ ibi doc.extra.de ꝯsue.⁊ ita ceteris paribus interpretant statuta prout iura cōia:vꝫ statuta exorbitantia prout iura cōia exorbitantia ⁊ statuta non exorbitātia ꝓut iura cōia ꝓut īquit bal.in.l.gallus.§.qd si is.de li.⁊ posth. ⁊.§.⁊ qd si tm̄.e.l.⁊ merito q2 sunt iura ciuilia ꝓpriorum municipiorum.Itē loquunt doc.i cāu quo ꝑsona simplr̄ excludit non qñ excluditur pp aliquam qualitatem que coheret persone exclușe.⁊ non coheret attinentibus ea mediante prout ꝯtingit in casu nr̄o q2 mater non excludit saltem in totū q2 mater:sꝫ excluditur q2 scđo nupta forte exosa pp scđas nuptias.que rō cessat in vterina.vñ militat theorica Bart.in l.liberorum.ff.de ver.sig.in.v.col.dicens ꝙ qñ lex loquit non simpliciter sed respectu alicuius qualitatis que est in filio ⁊ non est in nepote:non militat lex in nepote.

ꝶ ¶ Et bal.ēt tāgit in.d.l.maximū viciū dicēs ꝙ si excludit filia donata no parit excludit nepos ex ea.⁊ h̄ casu mr̄ si fr̄e exclusa pp nō petitum tutorē succedunt ceteri ac si mr̄ non staret dicit tex.in.l.ij.§.fi.ff.ad tertu.ibi matre remota sunt eos admitti qui venirent si mr̄ non fuisset.ergo agnati ceteri que succedunt.non enī excludit mater tanꝙ̄ corrupta sit radix ꝙ pꝫ q2 nō excludit simplr̄ ex ea cā sed excludit. demum si filij decedūt in pupillari etate. Item excludit q2 nō petijt tutorē.Et sic pp dictā qualitatem excludit que qualitas cessat in descendētibus ex ea.Ideo succedit regula quā tradidit bar.in.l.liberorum.de ver.sig.in.v.colū.dicens ꝙ qñ lex loquit de filio non simplr̄ sed respectu alicuius qualitatis que est in filio si illa qualitas nō est in nepote nō trahit ad eū sꝫ eūdē bar.Hic ēt dicit bal.i.d.l.maximū viciū.ꝙ lꝫ statutū simplr̄ excludēs filiā.trahat ēt ad nepotē ex filia.tñ si excludit filiā dotatā nō trahit exclusio ad nepotē ex ea.⁊ h̄ casu ſm eū ꝓcedit opi.Ja.bu.qui simplr̄ tenuit ꝙ statutum excludens filiā dotatā non excludit nepos ex ea.item licet spurij

lz spuriũ nõ succedat matri illustri:vt i.l.si qua illustris.C. ad orfi.tñ inter se succedũt:vt.l.spurius.z.l.hac pte.z.l.mo destinus.ff.vñ cogna.put volunt By.z Cy.in.d.l.si q̃ illustris.z By.in sua magna dist.in auc.itaq̃.C.cõis.de suc.z ita transeũt ↄcorditer oẽs put dicit Rap.ful.i.d.l.si qua illustris q dicit ita tenẽdũ lz sibi videat durũ q̃ sublato medio extrema ↄiungant.adducit.l.si.C.de nat.lib.z.d.c.j.i.§.cũ vo cõmodius.sic z al's lz filius nat⁹ ex dãnato cobitu.p.§.si.in auc.qb.mo.nãles effi.sui sm magis.cõ.opin.tñ succedũt collate.eis attinẽtib⁹ mediãte mr̃e p.d.l.spuri⁹.z.l.hac pte.ff.vñ cog.pront voluit Ang.i.d.§.fi.qbus.mo.na.effi.leg.z By.z Cy.in.d.l.si qua illustris.z By.in.d.auc.ita q̃ loquunt i spuriis nõ solũ vulgo cõceptis:sz et in natis ex damnato cobitu.vnde ita et vñr intelligendi doc.qui cum eis trãseunt ita et tenet in tractatu.de succes.ab intest.q in titulat bar.ita etiã firmat dñs meus clarissimus iuris inter ptes dñs Jo.petrutiũ in.d.l.si qua illustris.z ita ibi legendo tenui:adducendo etiã in simili ad sena.ↄsul.ter.l.ij.vbi pr̃.excludit q dedit se i adoptionẽ vl' propter emãcipationem.z tñ ↄiũctis mediãte pr̃e nõ excludit.Nec ob.q̃ dicit Rapb.ful.q̃ sit irrõnabile q̃ sublato medio cõiungantur extrema q: rñdet q̃ in illis terminis nõ est sublatũ mediũ succedẽdi.z cã succedẽdi ab itestato est ad propositũ cognatio.z i terminis.d.§.si sit agnatus.z.d.§.si sint ↄsanguinei erat cognatio ista qdez cognatio bñ mediãte mr̃e lz illustri z lz cobitus sit dãnatus ad cognatiõem vl' agnatiõez cessat medius in terminis.d.l.si qua illustris.z in terminis dicti.§.si sit agnatus.z.d.§.si sint consanguinei.sic z al's nepos ↄceptus post mortẽ.aui nõ succedit auo.l.titius.z.l.itẽ ptet ior.ff.de sui.z leg.z.l.j.§.proxim⁹.ff.vñ cognati.z tñ nemo negaret quin succedat descẽdẽtibus ex auo.ex quo euidẽter pz q̃ lz quo ad successiõem tollitur mediũ aui nõ impeditur successio inter descẽdentes ex auo.lz ↄiunctiper mediũ aui.iõ lz reperiantur probibiti mr̃ illustris filio spurio z parentes alij vbi spurij sunt ex dãnato cobitu.z eõ cũ non reperiatur ↄbibiti collaterales.z iunt inter se cõiuncti.dicamus qõ inter se succedãt cũ sit qõ cognati iter se succedãt a quo nõ reperit iste casus exceptuatus:ita formalr' dicendũ videt isto casu cũ isti fratres vterini sint cognati scdo gradu cognatiõis fratrib⁹ defunctis.z vterini succedãt exclusis patruis iura expsse disponãt:nec a regula reperiatur exceptuat⁹ iste casus.iõ ftem⁹ iuribus vocãtibus vterinos q̃ s.adduxi cũ gñalr' loquãtur:ergo sunt gñalr' itelligẽda ca.si romanoꝝ.xix.dis.l.iij.ff.de of.pñ.z.c.q: circa.de pluilegijs.lz.n.mr̃ sit exclusa non est sublata cognatio.iõ non est sublata causa successiõis.z ideo ex hoc sunt exclusi vterini.

a ¶ Et ꝓpter hoc mediũ al's cõsului apud asisiũ:qõ lz mr̃ q̃ nõ petijt tutorẽ filio.j.annũ excludatur a successiõe filij i pupil.eta.decedẽtis.Nõ ꝓpterea excluditur ↄiũctus matre mediãte:qõ z vr̃ de intẽtiõe bar.in sua dispu.incipiẽte pupillus pe.co.v.xxx.videndũ est qten⁹vult qõ exclusa matre nõ excludat auia si nõ fuit.z ipa negligẽs nec distiguit inter auiã paternã z maternã.z text.i.l.ij.§.si.ad tertul.dicit qõ exclusa mr̃e admittunt agnati z ceteri q ceteri vñr eẽ cognati.Jtez gl.in.l.sciãt.C.de leg.tu.dicit qõ prio excluso admittunt sequẽtes.z do.ibi.z i.l.in nepotib⁹.C.q petant tu.simplr' sequunt nec distinguũt vtꝝ sequẽtes attineant mediãte prio excluso.necne z disile est qõ aliquis distinxisset si distinguẽdũ fuisset.Et per h̃ vr̃ dõm qõ ex quo mater nõ simplr' excludit sz q: scdo nupta nõ excludat vterina lz coniũcta mediãte mr̃e.Et iõ puto hãc hr̃ditatẽ nõ spectare ad amitã nec ad alios vlteriores.Sz ad sorores vterinã seu ad mr̃em.z cã iter quas nõ est vt aiũt ↄtrouersia.ideo nõ curo firmare an mr̃ i totũ excludat q: scdo nupsit an vo in dimidia vsufr.tãq̃ si nõ nupsisset scdo:an vo succedat i totũ alterutra cap.Non ob.dcẽ vterine dict.ⁱ.s.z si habuerit fratres:q: vt iura iurib⁹ ↄcordent vl' minus ledat itelligi dz dictus.§.ceteris paribus.qñ.s.sunt eiusdez grad⁹ q: s.sunt pl'es ꝓximiores ↄsanguinei:quoꝝ aliq sunt cõiuncti p lineã maternã aliqui p lineã paternã.tũc.n.proximiores succedat i oibus bonis.z sic militat precedẽs.§.fiqs vo.q̃ tenus disponit qõ oĩa bõa ad proximiores deueniãt cui.§.nõ aduersat.d.§.z si habuerit.sz potius venit declaratiue referendo illa vba.z h̃ declarato etiam ad.d.§.z si habuerit prout z.s.tetigi.vt ergo non corrigat i aliquo.d.§.pcedente.z et vt nõ discrepet a iure cõi disponenti qõ proximior i oibus bonis defuncti pferatur vlteriori in gradu.z maxie fratres excludant vlteriores exceptis filijs fratrum.d.auc.

cessante z sequẽtibus intelligẽdam est vt dixi.s.referendo singula singulis.idest fratres ex latere patris cõcurrentes cũ fratribus ex latere matris z patrui cõcurrẽtes cũ auunculis.al's nimiũ exorbitaret a iure cõi z a.d.§.fiqs vo.preterea nullus ex latere pr̃is superest q comprebendatur sub verbis dicti.§.z si habuerit nisi forte amita intelligendo q̃ patru⁹ cõcipiat amitã.z ipsa amita excludit per.§.sequẽtẽ quas successiões.est tñ aduertẽdum q̃ lz in.d.§.z si habuerit in pñ.fiat mẽtio de patruis superstitibus.tñ duz admittit ad successionẽ nõ loquit de successione patrui vl' nepotis sed solũ de successione patrui vel fratris.z sic ex neutra parte inuitat patruũ vel auũculũ.Remanet ergo ↄclusio supra facta.s.q̃ ceteri sint exclusi preter vterinam z matrẽ.q: ꝓlixior fui q̃ cõstituerim circa hunc primum articulũ qui magis põderosus est.Cõclusiue ꝓcedã.z breuiter circa tres alios articulos.Et deuenĩendo ad scdm articulum.q: leonarda z filij sunt iuitati sub cõdi.si prosp decesserit.

b ¶ Sine liberis que cõditio expirauit cum decesserit cum filio.l.non est sine litteris.de verbo.sig.z.l.j.C.de cõdi.in sertis.non sunt dicta bona deuoluta vigore substitutionis ad dictam leonardam vel filios ipsius.

c ¶ Jtẽ filij prosperi sunt positi i cõditione.z sm cõez.opi.de qua in.l.lutius.de hr̃.insti.z in.l.filiusfa.§.cum quis.de lega.j.z in.l.j.de cõdi.insertis.z expressum in multis locis nõ cẽsent iuitati.iõ dicta bona relicta per se Gasparẽ sunt per dcm̃ Ange.cõputãda in legittimã vtꝝ si excederent legittimã essent restituẽda.posset instari propter probibitionẽ factã a testatorẽ de nõ alienãdo doc.tñ i.l.si ita quis.§.ea.l.de vb.obl.volunt q̃ iste gñalis probibitio non trabit ad alienationes tit.vti.z arbitror q̃ nõ excedat legittimã.Jdeo parũ refert maxie quo ad interesse vterine vl' matris quibus consulit illud constat q̃ fructus percepti post mortem prosperi non computant in legittimam.l.scimus.§.repletionem.C.de inoffi.testa.z.l.iubemus.C.ad trebel.

d ¶ Tertiũ ãt q̃situz satis vr̃ alienum a dubitatiõe.nã ↄstat q̃ legata efficiuntur caduca legatarijs decedẽtibus pendente ↄditionẽ.l.j.§.finautẽ sub conditione.C.de ca.tol.z reuertũtur ad hr̃dem si non sunt coniũcti vl' substituti:vt ibi illa ãt capit heres vt hr̃s.Jdeo sine dubio i putat in legittimã z restituẽ hz vna cũ alijs bonis q̃ten⁹ excedunt lẽiam.

e ¶ Circa vltimuz vxor honorata a viro non perdit id quo honorat lz scdo nubat nisi nubat nimis propere iuxta.l.j.z auc.ibi posita.C.de scdis nup.de quo tñ.s.tactũ est.Uel nisi subsit fauor filioꝝ pmi mr̃imonij iuxta.l.femie cuz.ll.sequẽtib⁹ z auctenticis ibi positis.C.e.ti.z nisi sit adiecta conditio viduitatis dcã auc.cui relictũ.C.de condi.iser.q̃ oĩa cessant h̃ casu.ideo non video cur desinat eẽ executrix seu fideicommissaria.vt vulgi sermone vtar. Laus deo.

¶ Forenses habentes possessiones in alieno territorio.vbi debeant collectari.

¶ Consilium xxiij.

In noĩe dñi nr̃i iesu xpi.¶ Vr̃ i hac ↄsultatione prĩa facie dõm q̃ dcã communitas collis mãce in exigendo boses communis cãnarij pro possessionibus sitis.i eoꝝ territorio fouẽat iustitiã.nã ꝑsupponit q̃ dcã communitas collis mãce exegit dcãs collectas a forensibus hñtib⁹ possessiões z fundos i eius territorio a tpe cuius nõ extat memoria.z hodie sine cõtrouersia exigit gñaliter a forẽsibus.Jtaq̃ minime est dubiũ q̃ per talez tãti temporis exactionem gñaliter factam a forensibus quesiuit ius exibẽdi sibi collectas a forensibus q: quasi possessio tanti temporis hz vim constituti.z priuilegij.l.h̃ iure.§.ductus aque.de aqua quott.z esti.l.j.§.deniq̃.de aqua plu.arcenda.

a ¶ Et causat ꝑscriptio et i casib⁹ in qb⁹ ius cõe est i ↄtriũ c.j.de prescri.li.vj.z per Jnn.Ho.z doct.in.c.sup qbusdã.de v.sig.hr̃ in.l.si arbitri.ff.de pba.per.Jmo.in.d.§.deniq̃ p doc.in iuribus.s.alle.z i.c.qd p nouale.de v.sig.i.c.accedẽtib⁹.de pu.ile.lxv.di.mos antiquus.z.iij.q.vj.hoc qppe.

b ¶ Et lz de iure cõi forenses nõ collectent et pro possessionibus quas possident in territorio alieno:sz collectentur in ꝓprio territorio et ꝑ possessiõibus alibi sitis.l.rescriptũ.§.fi.ff.de mune.z hon.z ibi gl.z Bar.ibi.z in.l.etiam neq̃.C.de icolis.li.x.z in.l.j.C.de muli.z in quo loco.e.li.z in.l.forma.§.j.de censibus.z in.l.libertus.§.sola ad municip.

vbi dicit ꝙ doc.cōs ita tenent.⁊ bal.in.c.j.que sint rega.x.
col.⁊ in.l.ēt col.vlti.C.de execu.rei iud.⁊ in.j.colū.ix.C.de
sen.que pro eo ꝙ interest.Spec.in ti.de censibus.§.nunc
dōm.ver.sed pone regiminis.⁊ ita o ēs tenēt tñ tali tempo-
re sine dubio prescribi pōt ius collectandi per iura.s.alle.
⁊ maxime vnum oppidum aduersus aliud per no.per bart.
in.l.si publicanus.§.fin.ff.de publi.⁊ insuper hoc est quasi
generali consuetudine inductum ꝙ collectantur bona forē
sium prout dicit Bal.in.d.l.ēt col.vlti.de execu.rei iu.Itē
dicit bal.in.d.l.vnica.C.de sen.que pro eo ꝙ iterest col.ix.

c ¶Quod possit statuto induci ꝙ forenses pro fundis quos
possident in loco ⁊ ex eis fructus pcipiunt soluant collectas
vt ibi per eū.itaqȝ dicta cōitas collis mance vsa fuit in hac
parte iure suo.⁊ quodā:vt ita dixerim iure cōi exigēdo col-
lectas ab illis de cānario:put ab alijs forensibus put ⁊ est
ꝯsuetū.⁊ ibi ⁊ apud cānariū.⁊ vbiqȝ in locis circūstātib⁹ ꝙ
.scȝ pro possessionibus in territorio sitis subditi ⁊ forenses
collectant.nec fieret vt arbitror de hoc excitatio nisi innue
ret ꝯuentio alr facta inter dictas cōitates cānarij collis mā
ce ⁊ insule.vñ cātum fuit laudum pro cōitate cānarij.de q-
bus laudo ⁊ ꝯuentione in themate est mō videndum an ad
uersus dictam conuentionē obstet exceptio prescriptionis.

d ¶Circa ꝙ vr dōm ꝙ sic exquo elapsum est tps vltra cētū
annos.⁊ lapsus tanti tpis hȝ vim ꝯstituti.l.h iure.§.duct⁹
aque.⁊ in iuribus.s.adductis.⁊ lȝ per actum iudicialem re
periatur interrūpi pscriptionē longi tpis ⁊ longissimi.xxx.
vel.xl.an.l.j.C.de longi.tpis prescri.⁊.l.sicut.⁊.l.cum notissi
mi.§.immo.⁊ in.l.fi.C.de prescri.xxx.vel.xl.ann.

e ¶Tñ non vr eodem mō in pscriptione:cuius initij nō ex-
tat memoria:exquo illa hȝ vim ꝯstituti ⁊ ꝯstitutū non cessat
per actus iudiciarios.nec in illa reperit decisum in iure ꝙ
interrūpat per citationē vel litis ꝯte.merito stemus iurib⁹
singlr ⁊ gnāliter decidentibus ꝙ pscriptio cuius initij me-
moria hōis nō extat iuuet omni casu ad instar priuilegii cō
cessi ab hñtibus ptātem cōcedendi per iura pealle.iō cū sit
elapsum a die conuentionis tps vltra.c.an.cuius tpis non
pōt extare memoria cū vita hōis psumit nō posse vltra du
rare.l.fi.C.de sa.san.ec.⁊.l.an vsufructus.ff.de vsufruc.⁊ iō
non vr ꝙ cōitas cānarij valeat se tueri vigore dicte ꝯuētio
nis.nec intimatiōis rōne ꝯtrouersie agitate corā arbitro.⁊
multominus exactibus celebratis corā arbitratore:qꝛ liti-
gium agitatū corā arbitratore non interrūpit pscriptionē
etiaȝ minoris tpis:qꝛ nō est iudiciū corā eo put hec voluit
Jo.an.in addi.Spe.in ti.de lit.ꝯte.§.effectus.⁊ post eū pa
nor.in.c.illud aūt extra.de pscri.⁊ Imo.⁊ Pano.in.c.qnts
uallis.de iureiu.⁊ ibi capra eos referens in.xiiij.dria inter
arbitrum ⁊ arbitratorē.⁊ in dubio dicit Bal.in.l.non codi-
cillus.C.de testa.censet electa via arbitratoris.Nec obst.si
dicat ꝙ annuatim exigunt collecte ⁊ hmōi datiue.⁊ iō lȝ vi
deatur decursa prescriptio pro illis datiuis exactis:iaȝ sunt
elapsi.c.anni.vel.xxx.seu.xl.an.tñ pro exigendis vel exactis
iam sunt.x.vel.xx.anni.nō sit decursa pscriptio cū pro illis
non potuerit cōitas cānarie prius agere ⁊ non valēti agere
non currit pscriptio.l.j.in fi.C.de anno.exce.l.j.in fi.C.de
bo.ma.l.cū notissimi.§.illud.C.de pscri.xxx.vel.xl.an.preci-
pue.in.§.in his.ea.l.que loqtur de oblōnibus annuis vel
mestruis.Nam ad hoc vr posse rñderi ꝙ ista vr silis oblō-
ni annue ⁊ descendit ex conuentione.⁊ cōuentio annua est
vna.l.si sticbum.§.stiplo.de ver.ob.⁊ iō elapso solo primo
anno pōt statiȝ agi non solū pro annua qtitate pro tpe de
curso:sed ēt pro tpe futuro.Iō ex tunc currit pscriptio ēt
pro tpibus futuris:put volunt bar.⁊ Ang.in.d.§.in his āt
⁊ ēst cōis opi.put dicit Raph.ful.ibi.Idē tenens vñ tenē
da est in decisiuis.lȝ tex.ibi aliud innuere videat vñ cū ista
oblō cāctur ⁊ orit ex stiplōne ⁊ cōuentione inita inter di-
ctas cōitates.concludendū est ꝙ vna prescriptio currat ab
initio pro omni tpe a paritate rōnis.Nam vbi est eadē rō.
ibi dȝ esse eadeȝ iuris dispō.l.illud.ad.l.acq.⁊.l.a ticio de
ver.ob.cū silibus.⁊ de silibus idē est iudiciū.l.non pñt.ff.
de.ll.⁊.c.inter ceteras.de rescri.cū ꝯcor.tñ his minime re-
fragantibus ꝯriā ptem veriorē esse reor.s.ꝙ immo dicta cō
uentio sit seruāda.Circa ꝙ pmittendū duxi.primo ꝙ dicte
gnāli ꝯsuetudini fuit derogatū per dictam conuentionem.

f ¶Quia ꝯctus eoꝝ qui hñt ptātem statuendi hñt vim sta-
tuti seu legis cōis vel municipalis iuxta ptātē quā hñt ipsi
ꝯtrhētes.l.cesar.de publi.⁊.l.sipe.C.de do.inter vir.⁊ vxo.
iō censeat statutum ꝙ non obstante dicta preterita ꝯsuetu-
dine dictante ꝙ forenses collectent illi de cānario non col-
lectentur amplius in territorio collis mance ēt pro fundis
ibi sitis ⁊ econuerso pñt enim statuere cōitates in eoꝝ pre
iudicium ⁊ in fauorem forensiuȝ.s.ꝙ forenses non collectē
tur.qꝛ per hoc non exercent iurisditionem ⁊ ptātem in fo-
renses.in quibus superioritatem aut iurisditionem nō hñt
sed in eoꝝ officiales ⁊ ministros ꝙ ab eis non exigant.⁊ sic
cessat rō quare in forenses statui non pōt iuxta.l.extra ter
ritorium.ff.de iu.om.iu.⁊.c.vt aiarum.§.statuto maxime in
rōne sui.de consti.li.vj.⁊ maxime hoc casu cum res reducat
ad ius cōe ⁊ ad suam nām.ar.l.si vnus.§.pactus ne peteret
ver.ꝙ in spē dotis.ff.de pac.⁊ in casi.ab exordio.xxxv.di.⁊
ꝙ per gl.in.c.statutum.j.de preben.li.vj.iō sublata prima
consuetudine non potuit noua induci:exquo esset statuere
seu legem consuetudinariam inducere in forenses.

g ¶Consuetudo enim nihil aliud est nisi ius non scriptum
cātum tacito ꝯsensu ppli hñtis ptātem statuendi.l.de qb⁹
ff.de le.⁊.§.ꝯstat.⁊.§.ex non scripto.insti.de iur.nat.gen.⁊
ciui.iō pticulares hōies pñt niti.⁊ si collectant resistere de
iure:lȝ forte de facto facultas resistendi deficiat.iō per viaȝ
legis vel ꝯsuetudinis non vr ꝙ possint collectari nisi pbet
tanti tpis ꝯsuetudo ꝙ memoria non extet ꝙ vt fiat nō pu-
to qꝛ non est verisile ꝙ tpe quo ꝯuentio illa emanauit stati
fuerit ꝯuentuȝ maxime qꝛ presupponit ꝙ nonnulli cānariē
ses soluerunt apud cānariū.⁊ est verisile ꝙ illi qui tpe ꝯuē
tionis habebant fundos in territorio collis mance.illi tunc
alibrarent illos fundos apud cānariū ⁊ ibi soluerent.⁊ ple
rūqȝ non occurrit in breui tpe ꝙ vnus de vno castro emat
in territorio alterius castri ⁊ si emissent ignorat an illo tūc
exegerint ab eis qui non forent incolle collis mance:maxi-
me qꝛ sepe occurrit ꝙ oriundus ex vna ciuitate vel ex vno
oppido ꝯhit domiciliū in alia ciuitate vel oppido.⁊ tñ de-
noiatur a prima ciuitate vel oppido.⁊ si talis tūc collectat.
collectatur vt incola subditus:lȝ aliunde denoiēt.dico h
ꝙ lȝ forte reperiat scriptū talis de cānario soluit potuit eē
ꝙ esset oriundus de cānario ⁊ incolla collis māce.Et si hoc
esset nihil ad propositum.⁊ exquo vigore talis conuentio-
nis est facta solutio de illis libris denariorū conuentis ap-
paret quod dicte cōitates approbauerunt dictas conuentio
nes celebratas p eoꝝ syndicos vel eoꝝ deputatos vl tanqȝ
tales illas conuentiones facientes.⁊ de illis fuerūt tacite ⁊
ꝯtēte.nā facto dat volūtas itelligi.l.reprehendenda.C.de
instit.⁊ subst.sub cōdi.fac.⁊.l.p hrde.⁊.l.gerit.ff.de acqui.
here.iō non est verisimile ꝙ stati ꝯuenerint.Sȝ ꝙ res ve-
nerit in obliuiōem ⁊ non innotuerit alijs postea nascētib⁹
vl qui tūc tēporis erāt tenere etatis postea crescentib⁹ ⁊ ita
res visilr trāsiuit ꝙ ptextu gnālis ꝯsuetudinis aliqui solue
rūt.⁊ nihilominus etiā aliqui soluebāt cānarij:pue ēt cōti
nuo soluerūt.⁊ visilr trāsiuit mltū temporis ꝙ non erant
plures cānarienses habentes fundos i territorio collis mā
ce qui soluerent apud colleȝ mance qȝ qui soluerent apud
cānariū.⁊ quousqȝ non fuerūt plures illi qui soluerint apō
castrum collis māce qȝ illi qui soluerint apud cānariū:non
vr ꝙ posset dici inchoata consuetudo ꝙ cānarienses solue
rent apud collē mance.⁊ ideo ratione talis consuetudinis
vetustissime:nō vr ꝙ oppidū collis mance possit collectare
cānarienses p bonis sitis in territorio collis mance ⁊ ipsi
particulares cānarienses pñt se tueri aduersus dictā com-
munitatē collis māce ne eos exigat maxie si notarius put
absolet qui de illa conuētione est rogat⁹ ⁊ publicū confecit
inde instrm stipulat⁹ fuit recipiēdo p oibus quoꝝ interest
vel interesse posset.Nā tūc censeret ēt cū ipsis pticularib⁹
fuisse ꝯuētuȝ.⁊ ex stipulatiōe notarij vt persone pub.veni-
ret eis qrēda actio ⁊ exceptio cū notarius sit persona pub.
⁊ vt huus pu.pōt alteri sti.l.nō aſr.ff.de adop.⁊.l.ij.⁊ se.ff.
rē pup.sal.fo.⁊.§.cū āt huus insti.de adop.Et tunc exquo
cuilibet pro suo interesse foret qsita actio nō inciperet vni
cōpetere nec actio ipse ratiōe interesse sui posset agē anqȝ
ei inciperet interesse.⁊ sic si vnus de cānario hodie incipe-
ret possidere in territorio collis mance hodie inciperet sibi
ius competere ex tali cōuētione serui pub.ideo nō videret
ꝙ aduersus eū potuisset prius inchoari prescriptio.⁊ fm h
ipsi particulares possent se tueri virtute talis cōuentionis
aduersus dcām cōitatem.non ob.prescriptione.si notari⁹
stip.fuit vt dixi.⁊ prout arbitror:lȝ instrm conuētionis nō
viderim ⁊ maxime quatenus eis competeret exceptio:qꝛ q
tpalia sunt ad agēdū perpetua sunt ad excipiendum.l.pu-
re.in.§.fi.ff.de excep.doli.⁊.l.lȝ.C.de exce.quantum auteȝ
ad communitatem cannarij cuius interest ne subditi alibi
collectentur

Que sūt temporalia ad agendū perpetua sunt ad excipiendū

collectentur maxime vt possint eos collectare animaduertendū est ꝙ ipsi ex duplici capite niti pñt.pzio ex originali cōuentiōe.scdo ex cōpromisso ⁊ laudo idem sequuto .nam cōpromissum hodie cōīter inif mediāte stip.⁊ vbi cōpromissuz initif cū sti.tūc ex ipsa stip.cōpetit actio ad id qđ ꝺuenit postea i laudo.l.diē.pferre.§.fi.ff.ꝺ arb.cū duab⁹ se.⁊.c.p tuas ex̄.e.ti.⁊ q̄ bñr ibi.⁊ ēt i.c.qntauallis.ꝺ iureiu.⁊ pari rōne i terris ecclīe vbi nō iteruenit stipulatio.cū ꝺ iure ca.ex pacto nudo actio oriaf.c.j.de pa.⁊.c.p tuas ꝺ ar.

b ¶ Et licet fuerit forte a dicto laudo appellatum.tamen a laudo regulariter appellari nō potest.l.j.C.de arbi.

i ¶ Et casu quo appellari possit sunt elapsa fatalia cū elapsi sint.xxx.anni.⁊ vltra ⁊ fatalia sunt annus.⁊ ex cā biēnium C.de tēpo.appel.auc.ei q.⁊ auc.seq.C.de tēp.ap.⁊ ca.siqs appellat.ij.q.vj.⁊.c.cū sit romana.de app.⁊ si fuit petitus recursus ad arbitrium boni viri.ēt sunt elapsi.xxx.an.quo tpe claudif talis recursus:put vñr doc.cōcludere lz sub q̄dā dist.in.l.siqs arbitratu.de vb.obl.⁊ in.l.si societatem.§.arbitrorū.ff.p socio.⁊ in.c.qntauallis.de iureiu.⁊ si dicaf cōes dñi voluerūt ꝙ nō currerēt tpa.rñdef ꝙ noluerūt ꝙ nō currant tpa alicui partiū.⁊ iō nō decursit prescriptio i isto tpe.xxx.an.a tēpore lati laudi nec aduersum primā cōuētionem:nec aduersus laudū seu compromissum stip.vallatū seu aduersus actiones.⁊ iura ex eis cōpetentes ⁊ competentia.⁊ sic noua actio causata ex noua ꝯuētione ⁊ nouo laudo seu arbitramēto nō est affecta p̄script.⁊.pfecto si fuit laudū nō potuit recurri p.d.§.stari. Si vo fuit arbitramētū.⁊ tūc solet renūciari ⁊ pacisci de nō petendo reductionē ad arbitriū boni viri.quo casu tollif petitio reductiōis qñqꝫ tñ magis qñqꝫ minus generalr̄ ꝭm diuersas formas renūciationū vt bř per Ja.bu.⁊ Gui.de cu.in.l.si vnus.§.illō.ff.de pac.per gui.de su.i.l.si q.ex ꝯsensu.C.ꝺ epi.audi.⁊ per Cy.⁊ bal.in.l.pe.C.de arbi.per Dy.⁊ Joā.an.in rl̄a sciēti in.vj.per Spe.in ti.de arbi.§.fi.ver.cōpromissum.⁊ ibi per Joā.an.in addi.⁊ per Jo.cal.i dispu.q rei.duo litigātes per Fed.in ꝯsi.cxxvj.⁊ in cōsi.cxlj.per bar.in.l.si societatē.§.arbitrorū.ff.p socio.⁊ per floreñ.in.c.exposita.de arbi.per.d.An.Jmo.⁊ Panor.in.c.qntauallis.de iureiur.

k ¶ Et si laudū seu arbitramentū fuit dolo latū renūciatione nō tollr̄ quominus reductio peti possit.ad h̄.l.si vnus.§.illud nulla.de pac.⁊.l.ꝯuenire.de pac.dotalibus cū si.⁊ cū illo tēpore nō esset adhuc decursa prescriptio.c.an. sed a die couentionis adhuc.xxv.anni vel circa.clarū est ꝙ tūc tēporis nō poterat esse decursa p̄scriptio.cuius initij memoria nō extabat ita ꝙ illa si pōt iuuare dictos homines de colle mācc.Nec ex illa prescriptiōe pōt iuuari dicta cōitas collis māce recursu aduersus dcm̄ arbitramentū:nec i super pt iuuari dcā cōitas prescriptiōe.xxx.vl̄.xl.an.aduersus dcm̄ arbitramentū.de.xl.an.p̄scriptione ꝯstat qr elapsi nō sunt.xxx.ēt annorū p̄scriptiōe iuuari neqt cū presupponaf tpa nō currisse ex dispōne cōium dñorū quā subsistere volūt.⁊ insuper est v̄isil̄e attēta rei qualitate ꝙ peruenerit in noticiā populi seu repñtantiū ppl̄m.ita qđ nō potuit p̄scribere cū mala fide per.c.qm̄ oē.de p̄scri.i antiqs.⁊ in c.possor.de re.iur.i.vj.⁊ silr̄ est verisil̄e qđ peruenerit i noticiā pma ꝯuētio.⁊.ppterea etiā aduersus actiōem ex ea resultātē nō fuerit decursa p̄scri.xxx.vel.xl.an.per eadē iura ⁊ saltem duranti hus illis q tūc temporis ꝯstituebāt vl̄ cōputabant commune nō incepit currere prescri.per not.per bar.in.l.potest in princ.de v suc.

l ¶ Qui dicit qđ vbi populus vel collegiū habuit a p̄n.malāfidem nō pōt incipere p̄scriptio.nisi mortuis oibus his q a p̄n.sciuerūt.allat no.per Jnn.in.c.circa.de iure patro. Bal.aūt in.l.iperiū.ff.de iur.om.iud.alr̄ loquif.vult.n.qđ ab initio debeat iteruenire bōa fides adeo qđ scia obliuiōi tradita nō est habenda.p bona fide ꝭm eū.vñ infert qđ si populus q p̄scribit iurisdictiōez in aliquo castro qđ putat ille de suo comitatu cū nō fuerit a p̄n.malefidei :lz hodie sit bone fidei nō prescribit i eternū:qr cū populus sit idez nūero semper vř ꝯtinuari malafides.l.clā possidere i p̄n.ꝺ acq.pos.l.pponebaf.ꝺ iudi.⁊.l.iusto.§.⁊ si possessiōis initiū.de vsu.q̄ est no.ꝭm eū.facit qđ voluit Ho.i.c.ij.ꝺ pur.vul.dicēs qꝫ ciuitates italie nūqꝫ p̄scripserūt merū ipiū:qr habuerūt initiū violētū.put ⁊ tāgūt.d.an.⁊ Pan.i.d.c.ij.

m ¶ Et licet alia ratio possit ibi assignari qr vicium violentie est reale.l.vicia.C.de acqui.pos.⁊ isti.de vsuc.§.furtiue cū si.Tamē illa iura respiciūt prescriptiōem lōgi tpis nō longissimi.xxx.vel.xl.an.per generalitatem.l.sicut.⁊.l.omnes.C.de prescrip.xxx.vel.xl.an.que p̄scriptio non erat cognita antiquo tpe.vt per gl.in.l.occidit.ff.ad.l.aeq.⁊ in.l.non solū.als incipit iulianus.fi.ex quib.cau.ma.⁊ in.l.siqs emptionis.§.si vo nullū in v̄.fit.C.de prescrip.xxx.vl̄.xl.an. ⁊ Ang.in.l.j.e.ti.Nec Jnnoc.firmat id ad qđ eū allegat bar. qr lz Jnno.illud tāgat.tñ nō firmat imo poti⁹ vř innuere ꝯtrariū.⁊.p ista opi.facit.c.possessor.de re.iu.in.vj. punctādo post illa v̄ba vllo tpe.⁊ sic siue sit malefidei in prin.siue in medio siue in fine nō p̄scribit:put ⁊ tāgit ibi gl.super ver. vllo tpe.Sed quecunqꝫ opi.pcedat cū nō appareat decessisse oēs qui habuerūt noticiā dicte cōuētionis.Nec est v̄isimile ꝙ decesserint oēs intra terminum.xlv.an.ita ꝙ post mortē decursa fuerit integre p̄scri.xxx.an.cū presupponaf ꝙ a tpe ꝯuētiōis vsqꝫ ad tpa lati laudi fuerit decursi dūtaxat.lxxv.an.⁊.ppterea dcm̄ arbitramētū fuerit iustū:cū eo tpe nō fuerit cōpleta p̄scri.xxx.an.per predictā.⁊ isup nō est v̄isil̄is ignorātia vl̄ obliuio cū singul̄ annis soluanf.xviij.libre p cōitatez collis māce cōitati castri canarie.q̄ solo nullā cām hñt nisi dcē ꝯuētionis.nec est v̄isil̄e ꝙ voluerit sine cā soluē.cū nemo credaf voluisse iactare suū.l.cū de indebito.de.pba.⁊ ar.l.ij.C.de iure deli.⁊ si sec⁹ diceref.s.ꝙ ex ignorātia vl̄ obliuiōe fuerit cāta prescriptio simili rōne potuisset cēseri obliuio vl̄ ignorātia ex parte cōis cānarie.

n ¶ Et lz ꝯ ignorātē currat p̄scriptio ⁊ lō.tpis ⁊ longissimi.l.fi.C.de lōg.temp.p̄scri.⁊.l.sicut.C.de prescri.xxx.vel.xl.an.⁊ in.l.si partē.§.si per fundū.quēad.ser.amit.⁊ fac.l.aelianus.de ser.rust.predi.⁊.c.vigilāti.de prescri.⁊ per bar.in.l.j.§.qđ aūt.de itinere actuqꝫ priua.lz Pe.de perusio in sua.iiij.episcopali in.ij.c.in pe.col.velit hoc procedere.

¶ Qñ qs scit ius sibi cōpetere:lz ignoret aliū prescribere sec⁹ volēs si ignorat scm̄ ex quo sibi ius cōpetit.⁊ ꝯsiter iusta ignorātia ignorat ius sibi cōpeter e:cū tūc ñ currat aduersus eū prescriptio ꝭm eū q dř idē his ꝯsuluisse vnū incipit ex isto themate tria pricipalia dubia situatū i.xvj.li.ꝯsiliorz.⁊ aliud incipit scm̄ sic.pponif anno dñi ⁊c.situatuz in xviij.li.ꝯsiliorz allat p casu.l.cū sex.ff.de edili.edic.l.semper §.h iterdicto.ff.qđ vi aut clā.l.j.in fi.ff.qñ app.sit i.l.qnquaginta.ff.de exc.rei.⁊.l.vtile.ff.qs ordo in bo.po.seruef.idez dicit si scit sibi ius cōpetere.tñ ignorat scm̄ quo mediante sibi cōpetit exercitiū sui iure.de sup.ne.p:ela.c.litteras.de ꝯces.prebē.c.qr diuersitatē in fi.⁊ qđ no.in.c.statutum. de prebē.in.vj.⁊ in cle.vnica.de ꝯces.prebē.Et.d.l.fi.⁊.d.l. sicut intelligit in primo mēbro.qñ scz ignorat aliuz prescribere. tamen scit sibi ius cōpetere.⁊ ad.d.l.si partē.§.si fundum.

¶ Rñdef ꝙ loqf in prescriptiōe libertatis aduersus ꝭuitutē rusticā q̄ pdif per nō vsuz absqꝫ scō alicui⁹ prescribentis itaqꝫ currit ēt si debēs ꝭuitutē sciat ꝭuitutē dēberi.l.sequitur.§.si viā.de vsuc.p q̄ rñsiōe facit gl.qr tūc currit i.d.l.sicut.de prescr.xxx.vel.xl.an.Qđ dcm̄ esset notabile si procederet.hz aūt colorē:lz illud nō alr̄ firmē :qr in ꝯtrium facit gñalitas.d.l.fi.de lōg.tēp.prescri.⁊.d.c.vigilāti.⁊ theorica gl.in rub.de diuer.⁊ tēp.prescri.tñ qcqđ sit dato ꝙ currat.tñ cōpetit restō in ite.ex cl̄a gñali si qua mihi.de qua in.l.j.in fi.⁊ in.l.sz ⁊ si per pretorez.§.h aūt.ex qb.cau.mai.l.j.§.siqs āt.⁊ ibi no.bar.ff.ꝺ itine.actuqꝫ priua.⁊ no.gl.i.l.j.C.de pa.pote.⁊ in.d.l.si partem.§.si p fundū in v̄bo nō vtendo.⁊ Spe.in ti.de prescrip.§.j.v̄.pone ꝙ colonus.bar.i.l.aristo.§.fi.ff.de don.Ray.i.l.fi.C.de prescr.lō.temp.ang.in.l.fi.ff.siqs in testō lib.eēt iussus fuerit.Jmo.i.c.fi.ex̄ de prescri.⁊ i.l.pātonius de acq.here.abbas sicu.i.c.vigilāti de prescri.pō.in.l.si vo.§.de viro.ff.so.ma.⁊ in.l.qui vniuersas.§.fi.ff.de acqui.pos.nec ob.ꝙ est elapsum q̄driēniū:qr tale tēpus est vtile ab initio:iō nō currit ignoranti ita vult Bald.in.l.falsum.C.si ex falsi instru.ꝙ reputat esse menti tenendū.ita tenēt zēze.⁊ Joā.de lig.in cle.j.de rest.i inte.⁊ ibi Flori.in.xxv.q.⁊ Abbas.sicu.in.c.j.de rest.vbi ad hoc pōderat tex.in.d.c.j.de in integ.resti.lib.vj.dum dicit text. ibi siquis negligenter obmiserit.nec ignorans ꝭm eum dř negligens.c.ij.⁊.c.qr diuersitatem.de ꝯces.pben.ad idē allegat gl.in.c.cꝫ sit in verbo distulerit.de elec.li.vj.⁊.§.item mixta.ver.distulerit.insti.de actio.sequitur ēt hoc Pau.de ca.in.l.fi.de dolo.Cōitas aūt cānarij pretendit hoc casu iustam ignorantiam non solum ex obliuione quam allegaret cōitas collis mance.Sed et qr poterat ignorare ꝙ particulares sui homines possiderent bona in territorio collis mance. ⁊ ibi exigerentur vt sic possit agere vigore dicte conuentionis aduersus communitatem collis mance. ⁊ licet dicta petitio restitutionis in integ.forte hodie non iuuaret

tamen pp lapsuȝ quadriēnij a die notitie per.l.fi.C.de tēp.
in inte.rest.tñ iuuat ad iustificandum arbitramentum cum
tūc tpis nō esset dictū quadriennium decursuȝ.iō nō inique
arbitratus fuit arbitrator si pp ius competens implorandi
in integ.rest.ita arbitratus est volens partes releuare ab ex-
pensis que facte fuissent in iudicio restitutionis in integ.

Nam cui dubium ꝙ ex tali cā iustificat transactio ꝛ pari
rōne arbitramentū ꝙ est spēs transactionis auc.si vo ↄtin
gerit.C.de iudi.preterea pro pte collis mance allegat ꝙ tpa
a die lati laudi seu petitiōis recursus nō currerūt ex dispō-
ne cōium dñoꝝ.iō nō currant ēt cōitati canarie ad implo-
randū restōnē in ite. Si pscriptio decursa fuisset.facit ti.qd
qsqȝ iure.in rubro ꝛ nigro.que tñ petitio restōnis in integ.
nō est vt arbitror necessaria pp alia media que.s.ꝛ.j.dedu-
cunt.ex alio ēt vr ꝙ nō sit decursa pscri.xxx.vel.xl.anno.qꝛ
dicta ↄuentio fuit vnica:lȝ eni plura hincinde pmitterent.

p Tamen oia simul iuncta promissa ex vna pte fuerunt p-
misse correspectiue pp oia conuenta ex altera parte nō vnū
pp vnum ꝛ alterum pp aliud.ꝛ maxime solutio illaꝝ libraꝝ
fuit facta:qꝛ minor erat summa canariensiuȝ qui possidebāt
bona in castro collis mance quā versa vice illoꝝ de colle mā
ce qui possidebant bona in territorio canarie.iō correspecti-
uatur illa pmissio illaꝝ librarū cum illa conuentione de exi-
gendis collectas ꝛc.propterea iudicatur vna promissio ꝛ nō
plura:lȝ plura sint specificata in conuentione.ar.l.ꝙ si vno
precio.ff.de in diem adiec.ꝛ.l.cum eiusdeȝ cum.l.seq.ff.de
edili.edic.ꝛ.l.si duos.ff.de ↄhen.emp.ꝛ si vnum censet de-
bitum per recognitionē que resultat ex solutione partis in-
terrumpitur prescrip.xxx.ann.per tex.cum gl.in verbo in-
nouata in.l.cum notissimi.§.sed ꝛ siquis.C.de prescrip.xxx.
vel.xl.ann.ꝛ saltem soluendo habuisse censerentur.

q Cōtractus cuius cā soluerūt pro ea pte que tāgebat solu-
ne illaꝝ libraꝝ que annuatim sunt solute.ꝛ qui hȝ noticiam
partis cēsef habuisse noticiā ēt totius ↄctus.l.nō est feren
dus.ff.de trāsa.ꝛ ibi no.Ang.ꝛ.l.cū hēs.ꝛ ibi no.bar.ff.de
lib.leg.ꝛ bar.in.l.qui rome.§.duo fratres.de ver.ob.ver.iij.
quero.ꝛ sumif ex dictis bart.ꝙ si institutus qui nō inuitat
ab intestato gerit se vt hēs censef habuisse noticiā institōnis
ꝛ successiue totius testi.ita ꝛ qui soluit id qd nō dēat solue-
re:nisi rōne ↄctus censeat habuisse noticiā illius particule
ↄctus.ꝛ successiue totius ↄctus.qꝛ nō censef qs velle solue
re nisi qd debere se existimat.l.ij.C.de iur.deli.ꝛ.d.l.cuȝ de
indebito.ꝛ sic rōne scie ꝛ malefidei nō pscripserit que scia
saltem censef interuenisse tpe mote ↄtrouersie quo tpe fuit
ostensum instrm dicte ↄuentiōis.ꝛ quo tpe nō erat decur-
sum tps cuius nō extaret memoria.ꝛ si allegaret ignorātia
iure illa nō psumatur.potius psumif mala fides.ar.l.quē-
admodū.C.de agri.ꝛ cēsi.li.xj.ꝛ.c.qui ↄ iura mercaf de re-
gulis iuris in.vi.ꝛ notāt Bar.ꝛ Ang.in.l.sȝ ꝛ si.l.§.scire.ff.
de peti.here.ꝛ per h tollunf adducta in ↄtrium circa prescri
ptionem vel.xxx.seu.xl.ann.vel prescriptionem cuius initij
non extat memoria. Circa quam est ēt aduertenduȝ ꝙ non
sufficit esse elapsum tps.c.an.a die facte cōuentionis qꝛ tūc
ex ea non poterat agere cōitas canarie ↄ cōitateȝ collis mā
ce si non exigebat collectas ab illis de canaria.ita ꝙ illis nō
exigentibus non debeat facultas agēdi:nec aliqua negligē-
tia.ꝛ ppterea non currisset aliqua pscriptio:nō valēti age
re vt est notissimum ꝛ supradictū est.ꝛ iō non sufficit cōitati
collis mance ostendere ꝙ sunt elapsi.xl.ann.vel.c.an.a die
facte conuentionis sed ꝙ a die facte exactionis.ꝛ sic a tpe
quo competere incepit facultas agendi dicte cōitati cana-
rie. Quod factuȝ fuerit apud arbitriuȝ seu arbitratorē igno
to:vel an fieri possit.si tamen talis probatio fieret tunc ad-
uersus prescriptionis alleg. militarent plures alie respon-
siones que sumuntur ex premissis. Laus deo.

Petens rem sibi restitui cum ad eum dicat pertinere iu
re dominij vel quasi quod remedium dicatur intentare.

Consilium xxiij.

In noie dñi nři iesu xpi. Uiso
puncto supra forma-
to ꝛ copia actoꝝ ꝛ processus ad me trāsmissi
in cā que vertif inter euangelistam dñici de
insula ciuē fani vt pcuratorē nōnullaꝝ dña-
rum ꝛ vt curatorem quarūdam aliarū oium
descendentium ꝛ heredū Antonij marci de carignano agē
tem ex vna parte ꝛ Ant.Jo.als cordello habitatorem cari
gnardi ex alia parte reum ↄuentum aiaduertendum est ad
formam libelli:quo dictus euangelista intendit rem de qua
agif pertinere ad suas auctrices iure dñij vel quasi seu iure
possessionis vel quasi.ꝛ ita petit pnūciari rē de qua agif p-
tinere ad dictas auctrices iure dñij vel quasi:seu iure pos-
sessiōis vel quasi.ꝛ dcm̄ reū ↄuentū ↄdēnari ꝛ ↄdēnatū cō
pelli ꝛc. Et qꝛ sup ineptitudine huius libelli posset instari
tñ qꝛ in actis nō repio litem ↄtestatam mihi psuadeo ꝙ ex
forma iuris municipalis nō reqraf ordo iudiciarius:iō nō
insistam nisi sup meritis cāe. Et pmo qdem sup petitorio.
scdo sup possessorio capiendo pmo loco petitoriū scdo pos
sessoriū.ꝛ qdem circa petitoriū qꝛ est intentatū dñium vel
quasi dñium.ꝛ sic deducta est rei vēdicatio vel publiciana.
ad quaꝝ iustificationē nō video esse aliqd ↄcludenter pba
tū de dñio mulieꝝ agentiū solū vr iustificata intētio dictoꝝ
agentiū super quasi dñio. Nā pductū fuit instrm emptio-
nis facte per Ant.eaꝝ auctorem ꝛ probatuȝ ꝙ dictus Ant.
possedit p aliquos annos.ꝛ ꝙ dicte mulieres agentes sunt
filie alique ꝛ alique neptes ex filio dicti Antonij.

a Et ꝙ decesserunt Ant.ꝛ Jac.eius Ant.filius.ꝛ deducta
est hēditatis immixtio:ꝛ qꝛ possessio habita post titulū cen-
sef habita ex pcedenti ti.l.minus instructus.C.de acq.pos.
l.quedā mulier.ff.de rei ven.ꝛ.l.j.C.de impo.lucra.descri.
li.x. Ideo fundata fuit intentio agentiuȝ in quasi dñio ꝛ in
quasi dominio fundatur secunda sententia lata in causa ap.

b Et qꝛ ex aduerso pro pte rei ↄuēti pducif instrȝ emptio
nis fcē ad subastationē:put psupponif:lȝ in copia actoruȝ
mihi trāsmissa nō repio nisi subastatiōes.psuppono āt pro
ductū fuisse instrm vēditiōis vl' posse pduci put ꝛ apparet
dcm̄ instrm in actis psupponif in qbusdā allegatiōib' ad
me trāsmissis.ꝛ ēt per instātē pro ↄsilio idē psupponif.ꝛ p
pterea vult euitare publicianā per tex.in.l.siue āt.§.si duo
bus.ff.de pub.ꝛ ibi per bar.ꝛ doc.rñdef ꝙ ad h vt qraf pu
bliciana reqrif ꝙ hñs titulū hēat ēt bonā fidē que maxime
reqrif in emptore.l.cū q.§.pior ait.ꝛ seq.l.traditionē.ff.de
publi. Sȝ vr ꝙ dcūs An.reus ↄuētus habuerit noticiā ꝙ
dcā res de qua agif fuerit dictaꝝ agētiū seu eaꝝ auctoꝝ.naȝ
dcūs Ant.reus pbaf in actis ꝙ tpe quo possidebat Ant.ꝛ
Ja.ei' filiū auctores dictaꝝ agētiū erat vicinus ꝛ hēbat fun
dū ↄtiguū dicte petie.de qua agif ēt tpe dicte subastatiōis
ꝛ venditiōis sibi facte.ꝛ vicinus psupponif hēre noticiaȝ de
factis vicinoꝝ.l.si vicinis.C.de nup.ꝛ.c.quosdaȝ.ꝛ.c.ꝗto.
prescrip.per Bar.ꝛ doc.in.l.j.ij.q.ff.si cer.pe.bal.in.l.con-
uenticulam.vij.col.C.de epi.ꝛ cle.ꝛ in.l.j.in fi.C.de colla.
deteg.ꝛ in.l.j.vj.vel.vij.colum.versicu.venio.

c Ad scdam partē versi.ꝛ facit qd testis.C.de ser.fu.ꝛ in.l.
data opera.C.qui accu.nō pnt.ꝛ in.c.j.§.j.de pace tenenda
ꝛ eius viola.in vsi.feu.ꝛ per.d.Anto.ꝛ Panor.in.c.lrīs.de
presumpt.ꝛ possidere fundum non mediocri tpe est actus
successiuus qui se exhibet oculis vicinoꝝ.iō vicinus maxi-
me hñs fundum contiguum presumitur scire vicinum possi
dere per ea que habentur in locis preallegatis.

d Et qui semel possedit psumif ↄtinuare possessioneȝ.ar
l.siue possideris.C.de proba.ꝛ.l.non ignorauit.C.ad exhi-
ben.ꝛ per.d.Ant.ꝛ doc.in.c.cum ad sedem.de resti.spō.

e Et qui possidet psumif dñs:vt per Inn.in.c.oli.de pui
le.ꝛ ar.l.sicuti.§.sed si queraf iuncta glo.ff.si ser.ven.ꝛ.l.vti
frui in prin.ver.qd si forte si vsufru.petaf per bar.in.l.qdā
in suo.ff.de ↄdi.insti.per modernos in rubr.ff.de no.oper.
nun. Iō psumatur in dicto reo conuento scientia rei aliene
ꝛ ↄñter mala fides:iō sibi non competat quasi dñium cuȝ
malefidei possessor nūqȝ prescribatur regula possessor ma-
lefidei in.vj.ꝛ.c.quoniam omne.de prescrip.

f Et quasi dñiū hȝ ꝛ successiue publicianā qui inchoauit
ꝛ non perfecit pscriptionē non alius.§.alio.insti.de acti.ꝛ
ibi gl.ꝛ alij.ꝛ.l.eū qui in prin.ꝛ.l.traditionē.ff.de publi.

g Et bona fides reqrif ēt in eo qui emit auctore ptore.ꝛ p
dicta iura.ꝛ p bal.in auc.ei qui.C.de bonis auct.iud.possi.ꝛ
lȝ ↄ talem psumptionē admittaf pbatio put est regulare p
ea'q notātur in.l.qꝛ verisimile.ff.qd me.cā.ꝛ per Saly.in.d.l.
non ignorauit.tñ nō vr pbatū.l.ꝙ.d.Ja.auctor dicti rei cō
uenti possedit.ꝛ sic interrūpit possessionē.d.Ant.ꝛ Jac.ei'
filij.ꝛ iō ruat illa psumptio ꝙ censeaf continuata possessio
tñ nō vr tolli quin censeatur durare dñium. nam fortius p
sumitur ↄtinuatū dñium ꝗ possessio.vt in tex.ꝛ glo.in.d.l.
siue possideris:qꝛ nō ita de facili perditur dñiū put posses
sio put ibi dicūt doct.per.l.si qs.vj.§.dñia.ff.de acqui.pos.
Tamen his non obstantibus ↄtrariaȝ partem arbitror ma-
gis iuri

gis iuri consentaneam.nam ex quo.d.Anto.reus conuentus probat,put presupponit se emisse ad subastatiōez dcā petiā terre: de qua agit ipse nitit:et se possidere:et per ɔñs se quesiuisse quasi dñium mediāte dcā emptiōe p adducta ad fundādā intētiōem aduersarij.et p ea q̄ hr̄tur in.l.iuste possidet.de acq.pos.et.l.cū proponas.et auc.ibi posita.C.de bonis.auct.iud.po.et quasi per totum eūdem ti.ff.et.C.

b ¶ Ideo nō pōt conueniri publiciana per tex.no.in.l.siue aūt.§.si duobus.ff.de publi.Sunt eni in pari cā.ideo melior est ɔditio possidētis regula in pari causa in.vj.et.l.cum par.ff.e.tit.cū concor.prout simili rōne petitio hereditatis non datur cōtra titu.possidentem.l.nec vllā.ff.de peti. here.et.l.hereditatis.et.l.cogi.C.eo.ti.Nec ob.q̄ allegat fuisse malefidei dictus emptor reus conuentus.

i ¶ Qr rñdetur q̄ immo dolus que includit malafides non presumit.l.dolū.C.de dolo.l.quotiēs.§.q dolo.ff.de proba.nam quilibet presumit bonus.et nō delinquere.l.merito.ff.pro so.et.l.oimodo.C.de inoffi.testa.et.e.ti.de presum.

k ¶ Et hinc est q̄ in dubio p̄sumit bonafides.l.pe.cum sua gl.C.de euic.et p Bar.et bal.in.l.fi.C.de vxo.mili.et p glo.et doc.in.c.si diligēti.de prescrip.maxime qui longo tpe possedit p no.per Inn.in.c.ij.de in inte.resti.et presertim habito ti.maxime mediāte iudice pro cuius.s.iudicis gestis presumit.c.i pñtia.de renū.l.herennius.§.gaya.ff.de euic.et.c.sicut.et.c.inter vos.de re iudi.et p Inn.i.c.innotuit.de eo q fur.ord.susce.et iō presumēdū est q̄ oia solēniter egerit per p̄dicta.et si emptor credidit q̄ et ius p̄sumit est in bonafide et iusta ignorantia.iō ēt si venditio fuisset nulla nihilominus causatur publiciana.d.l.cum igitur in prin.et.§.si a minore in quibus iuribus titulus est nullus . et tamen causat publicianam.q̄ eo quia inducit propter iustū errorē vsu capiendi conditionem.l.celsus.de vsuca.

l ¶ Et q̄ iustus error prout pro titulo hr̄ quo ad vsucapionem:vt ibi.et.l.qd vulgo.ff.pro emptore.ita et habeat pro titulo quo ad publicianā summit ex his que post bar.dicūt bal.Saly.et Pau.de ca.in.l.fi.C.de vxor.mili.dicētes q̄ si executor vendit in casu nō p̄misso emptore ignorante cōpetit publiciana p.l.mādatū distrahēdap.ff.māda.Et facit optime.d.§.alie.et.d.l.traditiōem in rōne sui:nec obstāt allegata in hac parte in ɔtrīū.nā lz ex possessione de presenti presumatur dominium quando incidenter deducitur.

m ¶ Tñ nō p̄sumit ex possessiōe de preterito.nā q semel possedit nō p̄sumit hodie dominus prout ɔcludit bar.i.d.l. q dā in suo.de ɔdi.insti.et saltē si hodie nō possidet et iō cū p duos testes probet q̄ tpe dcē vēditiōis facte reo cōuento possidebat dcūs Ja.ɔ quē fuerat capta tenuta ius nō presumit q̄ anto.vl' ei9 hr̄s eēt dñs.sz potius q̄ eēt domin9 ille Ja.q tūc tpis possidebat et cui9 noie vēditio fuit fcā. ex quo vt dixi possessio de presenti.et non de preterito causat huiusmodi presumptionē:lz p̄sumptio ēt tūc non fit presumptio absoluta.Nec ob.q̄ presumitur continuata possessio:qr vt dixi tollitur contraria probatione.

n ¶ Et in super probatio per p̄sumptiōez est de iure spāli.

o ¶ Et ad probādā malā fidē nō debēt ɔcurrere tot presumptiones quarū neutra de p se est sufficiēs vna q̄ possessio p̄su nat cōtinuata alia q̄ ex possessiōe presumat dominiū alia q̄ vicinus presumat scire possessionē vicini et plura spālia nō possunt concurrē.l.j.et ibi p doc.C.de dotis promis.

p ¶ Et per hanc rationem dicit Barto.in.l.si tibi.x.milia in prin.ff.de pac.q̄.l.si quis argentum.

q ¶ Inducens spālitatē q̄ in donatione pactū nudum producat actionē nō hz locū iō donatiōe presumpta ex quo p̄sumptio est alia spālitas s̄m eū:q̄ voluerūt Ray.de for.et bal. et ang.in.l.iurisgentiū.§.sed cū nuda.ff.de pac.et ang.in.l.ij.§.circa.de excep.doli.et allegat etiam bar.idem velle in d.§.sed cū nuda.qd et vult bal.in.l.si pacto quo penā.C.e.ti.et idē vult Imo.in.l.in edibus.§.ex rebus.ff.de donat.et vr̄ ēt velle Saly.in lec.mea in.l.legem.C.de pact.et licet in illo casu mihi legendo visum fuerit dubium.

r ¶ Tñ in casu nr̄o cessat rō que me mouet eo casu:eo qr iste spālitates oēs v̄sant circa proba.qr ɔiungūtur oēs ad in/ducendā probatiōem malefidei isuper.d.An.reus hz pro se.qr bonafides p̄su mit .item quia pro iudice presumit.

s ¶ Itez qr ex possessiōe iacobi p̄sumit Jacobi dñiū.Itez ēt sua pos̄sio d p̄nti lōgeus q̄ p̄sumptiōes vicūt illas q̄ adducunt i ɔtrīū:maxie cū q̄lib3 de p se tendat i bonā fidē ,pbādū.et ille ɔtrie solum simul iuncte si recte aduertatur. Itaq3 intrepide ɔcludēdū est qd nō cēsetur dcm ant.fuisse vnq̄ malefidei possessorē.et tollunt p h̄ omnia adducta in ɔtrium et p ɔñs snie late que late fuerūt in petitorio fuerūt et sunt iniuste.sz lz snia p̄ia et scda late i petitorio reddant iniuste et sint retractande p p̄dicta.tñ vr̄ q̄ ferri debeat snia ,p pte agentiū in possessorio recuperāde:qr ex quo,pbat q̄ auctores ipsor agētiū fuerūt in possessiōe rei de qua agit possessorio necessario dci Jac.auctoris rei ɔuēti nō apparēte cā q̄ iustificet possessionē ipsius Ja.cēset iniuste.et sic iniuste occupasse.et sic ɔ ipsum Ja.cōpetijsset possessoriū recuperande p cañ.reitegrāda.ij.q.j.et p no.p gl.in.l.in ciuile.C.de fur.et per Bart.in.l.fi.§.sz cū in scda.C.de fur.Illud.n.cañ.reintegrāda vr̄ generaliter procedere quotiēscūq3 qs cecidit a possessione nō p̄cedente iusta cā perdēdi possessionē ēt si ipsa possessio trāsitū faceret ad nō viciosum:sed bonefidei possessorē vt sonāt v̄ba gñalia illius canonis q can.licet loquat i p̄sonis ecclesiasticis.tñ trahit ēt ad meros laycos: vt no.Bar.in.l.si coloni.C.de agri.et cēsi.li.xj.per illū tex.vbi tex.probat q̄ pro recuperāda pos̄sione admissa agitur pos̄sorio ɔ tertiū pos̄sorē.et restituitur pos̄sio antiquo pos̄sori nō obstāte q̄ prior nullū viciū cōmiserit.nec agit tūc de dñio possidētis:vt est ibi exp̄ssum in fi.lr̄e:et dic ibi bar.idē sentire Inn.et Jo.an.in.c.cū ad sedem.de re.spo.et idē voluit bar.in.l.rē q̄ nobis.de acq.pos.et in.l.ciuile.C.de furti.q̄ voluit.d.An.i.d.c.cū ad sedē.de re.spo.dicens q̄ dictus ca.reintegrāda fundatur in peccato.Et per ɔñs dz seruari ēt in foro ciuili.canones.n.dñt seruari i foro ciuili qñ respiciūt animā:vt no.gl.i.c.ij.de arb.li.vj.et in r̃a malefidei possessor eo.li.doc.in.c.j.de noui.ope.nū.et hanc partē vr̄ sentire Inn.et Joan.an.in.c.sepe.de resti.spol.prout et Inn.ibi allegat Bar.in.d.l.rē que nobis.volēs q̄ bonefidei pos̄sor q cecidit a possessiōe possit agere pos̄sorio recuperāde ɔ quemlibet bonefidei pos̄sorē.et Ang.ibi dicat Inn.ibi nō dixisse s̄m oppositū dixisse i.d.c.cū ad sedē.scz q̄ cōpetit ɔ malefidei possessorem.ergo nō ɔ bonefidei possessorem.tñ Imo.i.d.l.rē q̄ nobis.dic Inn.dixisse illō qd dic bar.et etiā id qd dicit Ang.et ita trāsit quasi videatur cum eo trāsire.et hāc partez vr̄ etiā amplecti pontan9 ibidez:vñ vr̄ cōpetere dcm̄ remediū.Et maxie qr pro parte dictarū agentiū probatur nedū possessio:sz etiā titulus auctoris earū.Et vr̄ q̄ cōpetāt etiā alia remedia prout est actio triticaria.l.j.et.ij.ff.de tritica.et remedium.d.l.si coloni.et not.per bar.ibi.et in.d.l.in ciuile.et in.d.§.cū in scda.et in.d.l.rem q̄ nobis.Et gñalr ɔclusio dci libelli vr̄ trahenda ad oia ista remedia q̄ cōpetē p̄nt.Tñ his nō obstātib9 ɔtrīū puto de iure rñdendū.et prio qr ille q dicit rem ad se pertinere iure dominij vel q̄si dicit q̄ res pertinat:qr hz dñium vl' quasi.

t ¶ Et censetur intentasse rei vendicatiōez q̄tenus dicit ad se pertinere iure dominij:qr vendicatio presupponit dominiū esse penes agentem.i.i rez actio.ff.de rei ven.et.l. dote ancillam.C.eo.ti.et.l.j.C.de alie.iud.mut.causa fac.

v ¶ Item publicianaz rōne quasi dominij cum illa presupponat quasi dominiū esse apud agentez.§.alie.isti.d actio.et ibi gl.et hr̄ in.c.abbate in p̄n.de re iudi.li.vj.vbi de h̄ libello dico ad me pertinere iure dominij vel quasi.Nam cōstat interpetrari esse intentatā rei vendi.vl' publicianā.

x ¶ Adeo q̄ si taliter.libellans probaret sibi cōpetere actionem ad sibi dandū nō obtineret.qr lz tunc res posset dici ad se pertinere per.l.v̄bum illud pertinere.de v̄.sig.tñ nō dr̄ pertinere iure dominij vel quasi.sz iure actionis cōpetentis ad rem cōsequendam.ita etiaz vr̄ q̄ nō dicatur res ad me pertinere iure possessionis si possessiōem nō habeo.

y ¶ Hz actiōem ad possessiōem ɔsequendā vt sic v̄bū illud pertinere determinās illa verba iure dominij vel quasi seu iure possessionis vl' quasi pariter determinet.ar.l.iā h̄ iure de vul.et pu.et.l.in testō.i.C.de te.mili.et.l.fi.C.de senten.et interlo.om.iud.cū si.Sed nō probātur agentes hr̄e possessiōem.merito et c.Sed dato q̄ libellus sustentaretur etiā in actiōe ad ɔsequendā possessiōem cōpetente.tamen vr̄ q̄ nulla actio cōpetat pro possessione aduersus dcm̄ Anto.q bōafide rem emit auctore p̄tore prout.s.deductū est cum ipē iustā pos̄siōem hz et quasi dominium qd p̄ualet quasi dominio qd habuit auctor agentiū per.d.l.siue āt.§.si duobus.et in terminis.d.§.si duobus.cessat etiā remediū possessoriū prout p̄supponit bart.in.d.l.fi.§.cum in scda.de fur.et merito vr̄ qd possessorium i istis terminis nō ɔpetit nā cōstat qd cessant termini possessorij retinende vl' possessori adipiscende.possessorium autem recuperande de quo pōt dubitari etiam non competit.Nam de iure ciuili pos

sessoriuz recuperande cōpetit spoliato aduersus spoliatorē vel eius heredem seu mandantem spoliari per spoliationez ratam hñtem non aduersus alium.ff.de vi ꝛ vi ar.l.cuz a te.ꝛ.c.cum ad sedem.de rest.spo. Et propterea esse scienter succedens in possessione violenter quesitam non poterat conueniri possessorio recuperāde ſm ꝛſas iuris ciuilis put est expressum in.d.c.sepe.qd̄.c.fuit editū pōst cañ. reintegrāda.ꝛ prouidet de nouo remedio exquo daꝛ itelligi qꝛ ēt de iure cañ.tpe illius capituli seruabanꝛ.d.ꝛſe iuris ciuilis:adeo ꝙ non poterat conueniri possessorio nō solum ille ad quē bona fide deuenit possessio per aliā violenter quesita: sed nec ille ad quem mala fide deuenit qd̄ non esset si dictus cañ.reintegranda gñaliter prouideret oībus psonis tā laycis ꝙ̄ clericis.ꝛ ppterea Jo.cal.in.d.c.cū ad sedē.ꝛ Lap.in alle.quinquagesimasecūda.ꝛ Jo.de imo.ꝛ Panor.in.d.c.sepe.volūt ꝙ remediū dicti cañ.reintegranda nō pcedat in laycis qd̄ vr̄ velle Raph.ful.in.l.fi.C.de fur.vbi dicit se in ardua.q. de facto se adduxisse hanc rōnem spoliatus est añ oīa restituendus ꝯ̄ spoliatorē suū.ꝯ̄ aliū aūt qui nō spoliauerit ēt si sit malefidei possessor non esset restituendus.d.l.cuz a te.si ergo pristino possessori aduersus possessorē iniustū nō succurriꝛ quō succurrereꝛ ei ꝯ̄ eū qui est bonefidei possessor.ꝛ cū vterqꝫ tractat de bona fide.melior dꝫ eē ꝯditio possidentis vt vr̄ pbari in.d.c.sepe.ꝛ cū illa.q.fuisset commissa collegio mediolanēsi nemo fuit qui potuerit sibi res pōdere ſꝫ cū Ang.ēt in.d.l.rē que nobis vr̄ sentire ꝙ nō deꝛ possessoriū recuperāde gñal'r ꝯ̄ bonefidei possessorē.vñ hec pars vr̄ de mēte iuris ꝛ de mēte doct.cōiter.s.ꝙ laycis qui ceciderε a possessione nō cōpetat gñal'r remediū possessoriuz ꝯ̄ bonefidei possessorē per gñalitatē dicte.l.cū a te.ꝛ.d.c.cum ad sedē.ꝛ melius in.d.c.sepe.nec ob.d.l.si coloni.qꝛ loquiꝛ in casu suo.s.inscripritio qui per fugā puauit possessorē sua possessiōe que puatio de facili fieri pt in re mobili.l.si rē mobilē.ff.de acq.pos.ꝛ viciū resultat ex ipsa re possessa.ꝛ insup nō loquiꝛ in bonefidei possessore.iō nō mirū si his ꝯcurrētibus puideꝛ ibi ꝙ possessio restituaꝛ pstino possori nō discusso de iurib⁹ ptiū.ꝛ insup posset dici ꝙ loquiꝛ in illis collonis in qbus al's nullo titulo spāliter inducunꝛ ob fauorē publicū saltē rex:vt pꝫ in.l.quēadmodū e.ti. ꝛ ppterea cuz multa ibi ꝯcurrāt nō vꝫ qd̄ illa.l.dñr gñal'r trahi ad alios casus indifferēter ꝯ̄.d.l.cū a te.ꝛ.d.c.sepe.ꝛ lꝫ Bar.dicat per illā.l.ꝙ cañ.reintegrāda pcedat ēt de iure ciuili.vꝫ intelligendū ꝙ possessio admissa recupaꝛ possessorio recuperande ēt vbi nō cōperit interdictū vñ vi.ꝛ reintegrari dꝫ pristino possessori sua possessio ēt de iure ciuili qñ.s.cōpetūt remedia iuris ciuilis.ꝛ sic qñ cōpetit remediuz.d.l.si coloni vel actio triticaria vl' ꝯditio sine cā ex eqtate.l.si me ꝛ ticiū.ff.si cer.pe.nō aūt intelligēdus est Bar.ꝙ actio vl' remediū nouum resultās ex illo cañ.reintegrāda cōpetat de iure ciuili vigore.d.l.si coloni.qꝛ ridiculū eēt dicere ꝙ in.d.l. si coloni que est antiqor pbaꝛ ꝙ remediū postea de iure cañ.emanatū per.d.c.reintegrāda pcedat de iure ciuili nec Bar.id dixisset. Et insup.d.cañ.reintegrāda loqtur in epis spoliatis seu eiectis de possessiōe. Sꝫ nō pbaꝛ ꝙ dict⁹ Ant. Ja. auctores dictoꝝ agētū fuerūt eiecti de possessiōe.nā potuerunt eā amisisse morte.l.cū hēdes in pn.de acq.pos.vl' obliuiōi.l.pegre.e.ti.ꝛ.l.furtū.§.j.de vsuca.ꝛ.§.qd̄ aūt insti.e.ti. itē negligētia.vt.d.l.furtū.§.j.ꝛ.d.§.qd̄ autē.ꝛ.l.si de eo.§. si forte.de acq.pos.ꝛ iō nō ꝯstat ꝙ dicti agētes vl' auctores eoꝝ fuerūt eiecti.ꝛ ppterea cessant verba.d.cañ.reintegrāda ēt si trahereꝛ ad laycos.ꝛ nō cōstat ꝙ possessio dicti Jac. fuerit violēta vl' furtiua seu vitiosa put sunt termini Bar. in.d.§.cū in regula.ꝛ gl.d.l.in ciuili.ꝛ.d.l.si colloni. Et insup.d.Ant.nō habuerit merā cām a dicto Ja. Sed a iudice ꝛ creditori qui fuerūt bonefidei. Nec.d.Ant.habuit sine causa triticarie. Jdeo cessant termini conditionis sine cā.ꝛ l.j.in fi.ꝛ.ij.de triti.partes itaqꝫ iudicis sunt in pronunciādo male iudicatum ꝛ bene appellatum. Laus deo.

¶ Societas quomodo diuidi debeat inter socios.ꝛ que considerationes lucri ꝛ damni haberi debeant.

¶ Consilium xxiiij.

In noie dñi nr̄i iesu xp̄i. ¶ Uisis nōnullis actis vꝫ petitiōibus ꝛ exceptiōibus hincinde ꝛ replicatiōibus factis corā certis arbitris ꝛ arbitratoribus.ꝛ ēt duobus instris vno de quodā laudo.alio de quodā ꝯ̄ctu.de qbus.j.in ꝯtrouersia vertēte inter gentilē Nicolaū ꝛ valentinū ex vna pte ꝛ ser marinū ex altera pte:ac ēt visa copia quorundam statutoꝝ.ac ēt visa quadā narratiōe per viā pūcti cū ptestatiōe tñ qd̄ non steꝛ dicte assertiōi. Sꝫ scripturis trāsmissis lꝫ vītas in facto nō factis pbatiōibus discerni nequeat.ꝛ ex facto ius oꝛiaꝛ.l.si ex plagijs.§.qui inclinio.ff.ad legē acq.ꝛ iō nequeat ēt distinctum discerni in quā ptē vtaꝛ iustitia ꝛ iuris dispō.ꝛ dubitationes multe versari pñt ex varia facti ꝯtingentia:iō ne lōgior euadā pcedā ꝯclusiōes dcidēdo cāus quos aiaduertā eē ꝯsiderabiles ex vīsiſi facti ꝯtingētia. Et añ oīa psuppono qd̄ ꝯ̄ctus initus cū Ja.nō astringit filios ipsius Jac.

a ¶ Quia regula est ꝙ res inter alios acta alijs non preiudicat.vt in ti.res inter alios acta in rubro ꝛ nigro.

b ¶ Et pacta nō trahunꝛ ad personas non noiatas in ꝯuentione.l.si vnus.§.añ oīa.ff.de pac.nec ħ respectu filius censetur eadē psona cū pr̄e.ar.ti.C.ne filius pro pr̄e in rubro ꝛ nigro.ad id qd̄ hr̄ in.l.fi.§.in ꝯstōne.C.de iure delib.ꝛ hoc clarū.ꝛ ħ nisi quatenus sunt hr̄des pr̄is ita ꝙ vt hr̄des teneanꝛ obseruare ꝯ̄ctū pr̄is.l.ex qua psona.ff. de reg.iu.ꝛ.l. pro hr̄diarijs.ꝛ quasi per totū.de here.acti.ꝛ.l.j.C. si cert.pe.ꝛ ħ ēt est clarū que ꝯclusiones ꝯferūt ad decidenda nōnulla dubia que dephēdunꝛ ex scripturis trāsmissis iminere in hac ꝯsultatiōe. Jtē pmitto qd̄ dicti arbitri ꝛ arbitratores qui laudauerūt in āno dñi. M.cccclv.nō fuerūt assumpti inter Joānē pr̄em dicti ser marini atqꝫ eius fil'ū ꝛ gētilem nicolaū ꝛ valētinū ihome pdictos.sꝫ inter eos oēs ex vna.ꝛ Nicolutiū ꝛ certos alios ex altera.ꝛ iō cū lauda depēdeāt a cōpromissis.l.nō distinguemus.§.de officio.de arbi. Laudū pdictuz quatenus attribuit dicto ser marino equos ꝛ mulam ꝯlucratis per eū in officijs nō arctat dictos gētilē ꝛ nicolaū dicta rōne:ac ēt ipsi nō interuenerūt in compromisso.sed Jo.eoꝝ noie compromisit nec reperio ꝙ laudūz ratificauerint.iō quatenus dicte eque ꝛ mulecta spectabant ad dictos Nic.ꝛ ceteros de sua parte dictum arbitramentū operetur ꝙ sint dicti ser martini pro dictis lucris. sꝫ quatenus dicta aialia erāt Jo.gētilis Nic.ꝛ valētini remāserūt in pristino statu.ꝛ dictus ser Martinus debebat retrahere a predictis.quatenus de dictis lucris exposuerit in eoꝝ vtilitatem.ista est vis ꝛ iste est effectus dicti laudi.

c ¶ Quarto loco pmitto ꝙ qñ fratres carnales vel ꝯsobrini vel patrui ꝛ nepotes morantur simul ꝛ ponunt fructus bonorum cōium ꝛ cōicant lucra prout quottidie occurrit censetur inter eos contracta societas lucri ꝛ questus tacite.

d ¶ Cū societas nō solū expsse sꝫ ēt tacite ꝯ̄haꝛ.l.societatem coire.ff.pro so.put hic tradit Bar.in.l.ticiū.ꝛ meuiū.§.al'tero.ff.de admi.tut.ꝛ ipse ꝛ Bal.ꝛ ceteri in.l.si patruus.C. cōia vtriusqꝫ iud.ꝛ Bal.in.l.j.C.qui testa.fa.pos.ꝛ Bart.ꝛ Bal.in tracta.de duobus fratribus.ꝛ est indubium si sunt maiores vel adulti qui pñt se ob.secus si pu.per bart.in.d.§.altero. Et talis societas dꝫ esse iusta ꝛ equa arbitrio boni viri.l.qd̄.n.§.i.ꝛ.l.in proposita.ꝛ.l.si societatem mecū coiberis.ff.p so.ꝛ.l.iij.in fi.e.ti.ꝛ alio nō ꝯuēto ꝛ alio nō docto societatis partes censentur esse equales.l.si non fuerint in princ.ff.pro so.ħ est virsles vt qlibet socius tm̄ lucri ꝛ dāꝛi capiat qn̄tum alter vt ibi ꝛ insti.e.ti.§.j.ꝛ ħ nisi vnus plus aliqd conferat societati ꝙ̄ alter.vt.d.l.si non fuerint.§.j.v̄. si mō aliqd plus cōtulit societati:a ꝯ̄rio sensu prout firmat Azo.vt refert ꝛ approbat accursius ibidem qd̄.ꝛ vꝫ ēt velle Saly.in.l.mutuis.ff.e.tit.ꝛ est cōis opi.prout dicit Raph. ful.in.d.l.si non fuerit.§.j.vbi in ħ finaꝛr residet. Et idem sentit in.l.si societatem mecum cohires.e.ti. facit ēt text.in d.l.si non fuerit.§.ita cohiri ibi:si tanti est opera qn̄ti damnum ꝛc.per que iura restringitur gñalitas tex.§.j.insti.e.ti. ꝛ.d.l.si non fuerit.§.j.in.j.rñso in qbus iuribus dr̄ ꝙ ꝯuētio ꝙ partes sint equales vel inequales est seruanda:qꝛ verū est si est equalitas circa ea que hincinde in societate immittuntur. Sinaūt nihil est ꝯuentum tunc dñt esse partes equales in lucro dicit tex.in.d.l.si nō fuerit in prin.ꝛ in.d.§.j.insti.e.ti.qd̄ est verum si equalia sunt ea que in societate hincinde ꝯferunꝛ. Nā tunc est planū si non apparet ꝙ vn⁹ plus cōtulerit societati ꝙ̄ alter:quo casu sil'r dñt esse ptes equales.ita pcedat gñalitas dictoꝝ iuriū:sinaūt vnus plus confert societati ꝙ̄ alter.ꝛ est societas simpl'r ꝯ̄cta.dñt portiones lucri ꝛ dāni esse correspectiue ad ea que in societate conferunꝛ ita ꝙ si ticius ponit in societate mille.ꝛ gai⁹ quingēta ꝛ ineūt simpl'r societatē diuideꝛ lucruz in tres partes ita ꝙ ticius habebit duas partes lucri.ꝛ gaius tertiā ptem

censetur

censet.n.societas cobita arbitrio boni viri.bonus aut vir ita arbitrari deret q q plus laborat plus manducet q pl⁹ meret pl⁹ lucret.Et sic q pl⁹ capitalis h3 pl⁹ sentiat lucri vt pbat tex.i.d.l.si societate mecu cobires. Et cui dubiu q pl⁹ meretur magnu capitale q paruu pecunie cu interusuriu sepe correspondet precio seu estimationi operaꝝ vt ex.j.proxime dicendis apparebit. Itaqꝫ si vnus erit bo industriosus multum cobere volet societate cu alio qui ponet pecunia inueniet ponere forte mille ꝛ si opere sue erut fortasse magis viles no inueniet ponere tanta qtitate:s3 tenue correspondentem ope ꝛ industrie:vt quotidie docet experientia rerum magistra.c.q sit in prin.de elec.li.vj.ꝛ.c. statutu in prin.e.ti.ꝛ li.ꝛ.l.legatis.§.ornatricibus.ff.de le.iij.Et facit.d.§.cobiri.Et si finita hmoi societate repiet aliqd vltra capitale illud totu censebit lucru non habita psideratione operaꝝ q: totu id qd vltra sorte imissum repitur in societate diuiditur inter socios no detracta extimatione opaꝝ:vt.l.cum ex duobus.§.ite ex fa to.ff.p socio.ꝛ.l.questus eo.ti.put nec ascribitur dano nisi id qd de capitali pditur q ꝛ probatur in.d.§.cobiri si recte ponderetur q ꝛ approbat cosuetudo que est optima legu interpres.l.cu de interpretatione. ꝛ.l.minime.ff.de.ll.ꝛ.c.cu dilectus de psuetu.vn si finita societate nihil vltra capitale repitur illud redditur imittenti put dicit glo.et de psuetudine in.l.j.C.pro so. sentiens psuetudine illam fore obseruanda. Immimo hoc est de iure circuscripta omni psuetudine put firmat Ja.de are. Cu quo transeunt Cy.ꝛ bar.in.d.l.j.ꝛ q t3 bal. in.d.l. si no fuerint ꝛ in.d.l.si in duobus.§.si in cobeunda dicens Ray.ide velle q ꝛ firmat Old.put refert Raf.in.d.l.j.q ꝛ firmat Saly.ibi in.ij.q.ꝛ in.d.l.mutius.in.ij.q.ꝛ compensatur pditio oparum cu interusurio pecunie:prout concludit bal.in.l.j.C.p socio.ꝛ Saly.in.d.l.mutius.in.iij.q. Sed cui dubiu q maioris extimationis est interusurium maioris capitalis q minoris capitalis.Jo maius capitale plus lucrum meretur:hoc qde couenit bonefidei equitati.ꝛ arbitrio boni viri q couenint nature pctus societatis put.s.in pn.dictu est:ꝛ hoc q partes lucri debeant esse correspodentes ei q in societate cofertur probat et auctoritate.Nam hoc voluit glosella super verbo equales in.d.§.j.insti.de societate que ad tex.supplet.ꝛ dic equales fuisse capitali:vult ergo q regula illius tex.q partes lucri ꝛ dani sint equalia procedit tuc demu qn capitale est equale:secus ergo si capitale non est equale:nam tuc no debet esse equales partes lucri ꝛ dani. Sed pportioabiles ad portioes ca.i.aliuz.Quod clarius firmat Nic.de mate.in.d.l.j.C.eo.ti.ꝛ bal.ibi in.iiij.q.ꝛ Saly.ibi in.vij.q.ꝛ in.d.l.mutius in.vij.q.ꝛ p.d.rone pluries psului.Et vidi a balijs doctissimis virisconsultu q si sunt duo fratres stantes simul ꝛ coicates lucra ꝛ qstus.ꝛ sic tacite pbunt societatem lucra ꝛ questus ꝛ plura lucrantur. Si vn⁹ est multu idustriosus ꝛ alter paru.Ille industriosus h3 maiore pte qsitoꝝ pseq in diuisione.Et io si vnus ponit tatude pecunie qtu alter.Et insup alter solus ponit opera hebit in detractioe lucri hri extimatio oparu3 arbitrio boni viri put i terminis dicit Saly.in.d.l.j. Et volut et alij.s.relati vt p3 ex pdictis.ꝛ ita de fco cosultus sepissime ꝛ pluries psului ꝛ in legedo firmaui in.l. si pascenda pecora.C.de pac.extra gl.in.j.q.pn.scdo qsito q ꝛ Ang.in psi.cxiij.inci.qd aut si fuerit ꝛ postea in psi. clxv. fm ordine meu no in formis inci. Circa pmu de quo qrit in vlti.col.ꝛ ide vr velle Bar.in cosi.inci. zanciarell⁹ in ordine.xx.fm ordine pusinu no in formis:ꝛ io qn vn⁹ lucrat cu pecunia alterius ps lucri attribuit pecunie ps attribuit ope q ꝛ consideratur et alias q in socijs.puta qn filius lucrat mercado cu3 pecunia pris ps lucri cesef pfecticiu tanq pfectu ex pecunia patris ꝛ ps aduetitiu3 tanq pfectu ex pecunia filij:ptut h voluit glo.ꝛ doct.ibi post gl.ta in.l.cu op3 in pn.C.de bo.q li.q ꝛ voluit bart. in.l.j.§.sed nec castrese.ff.de colla.bo. ꝛ in tracta. suo de duobus fribus q ꝛ voluit Bald.in.d.auc.ex testo.C.de colla.x.col.dices q Bar.dicit q lucru susceptu ex negociatione qua facit filius cu3 pecunia pris dimidia lucri ascribit peculie ꝛ dimidia ascribit ope filij q ꝛ hoc voluit Bar.in.d.§.s3 nec castrese.ꝛ in.d.trac. de duobus fratribus in pn.de quo et tagit in.d.l.cu op3 in pn. ꝛ in.l.illo C.de col.sed put dicit Bal.hoc pcedit de iui capitis eqrate:s3 de iure h est remittedu arbitrio iudicis qui hebit cosiderare quatitate pecunie prne ꝛ idustrie filij.ꝛ io voluit ipe bal.post Ja.bu.in.d.l.cu op3.q ꝛ vr velle Ang.ꝛ Pau.de ca.in.d.l.cu op3.Et ide voluit pota.in.d.auc.ex testo qn fili⁹ negociat⁹ noie suo ꝛ pris ꝛ eade fuit intentio Bar.ꝛ deprehendit ex eius dictis in locis palle.ꝛ maxime in.d.trac.de duobus fratribus.vbi attededa est extimatio opis ꝛ industria psona filij:ꝛ h et depbedit ex dictis p eu in.d.l.illud vbi Pau.de ca.sequit eius dca subdes q cois psuetudo est q dimidia attribuat ope ꝛ dimidia pecunie:ꝛ hinc est q voluit Bart. q in dubio iudex hret diuidere pro medietate.sattero coi vsu:put alias latius dixi post dominum meum in.d. auc. ex testamento.

¶His pmissis circa lucra fca video q vtraqꝫ ps petit in eoꝝ petitioib⁹ q lucrat diuidant iuxta numeru psonaꝝ.ꝛ sic p capita.Et nulla fit metio de bonis ex qb⁹ fruct⁹ vt arbitror sunt positi in coi.Jte podero q p pte ser marini narrat i sua petitioe q aduersarij epati sunt eoꝝ psonas icertis exercitijs ꝛ no posuerut lucra i coi. Et petut illa coicari.Qd qde cosistit in facto ꝛ si vez cet tuc psideradi forer duo casus vnus q psupponat societate pcram tacite vel expsse.ꝛ tuc lucra debet poni i coi si no sunt posita:ꝛ si appet ee lucrata d3 lucrans docere q posuit in coi.Ex quo appet q puenerut ad eius man⁹ s3 si no apparet q fuerit fca couentio ꝛ illi no posuerut eoru lucra in coi pfecto no censerent ipsi ee in societate:vt p Bar. in.d.§.altero.ꝛ p eu ꝛ alios in locis palle. Jo no derent percipere aliqd de lucratis si nihil de eoꝝ idustria posuerunt nisi quaten⁹ mererent fructus ꝛ alia bona q de suo sunt coicata.Et pcludendo arbitratores debet cosiderare bona quoꝝ redditus seu iterusuriu sunt coicata ex vna parte ꝛ opas eoru q se exercuerut in vtilitate coionis seu cois societatis.Et aiaduerte hret extimatione bonoru ꝛ qtu bona vtilir ptulerunt vtilitatis ꝛ qtu ope singuloꝝ. Et si vnus plus h3 in bonis quoꝝ reddit⁹ vel intcrusuriu sunt positi in coi d3 hre maiore pte lucratoꝝ q alter. Et silr si opa hui⁹ e psiderabili excessu preciosior ꝛ pl⁹ emodi afferes in coi q alter et plus ex lucratis pcipe d3. ita q in effectu deat pportionabilr fieri diuisio lucroꝝ non tm habito respectu ad numeru psonaru qtu3 habito respectu qtu vnus cu opa ꝛ cu bonis vtilr ptulit societati.ita q q plus ptulit societati siue cu suis bonis siue ca idustria plus detrahat de lucratis no habita psideratioe de pspero successu vl aduersa fortuna. Na si vn⁹ iuisset cu mercarijs in mari ꝛ fecisset id qd diligetissim⁹ fecisset: tn amisit vel viretoꝝ vel alio infortunio.ita q nihil lucri cotulit ꝛ ali⁹ minoris idustrie pspera fortuna multa cotulit no d3 ille q multa ptulit pl⁹ hre q ille q nihil lucri cotulit.Ex quo actu fuerat tacite vl expsse deponedo in coi q lucrarent psiderat.n. ab ipso initio spes lucri:ꝛ timor seu piculu dani no successus psperus vl aduersus: put h voluit gl.i.d.l.si no fuerit.§.j.sup vbo danu exponedo danu.i.piculu dani. ¶Quid.n.si vn⁹ ponet solu3 opera i societate ꝛ ali⁹ mille eo acto:vt lucra equalr diuiderent:q: verisir tati pcij cet opa qti pecuia ꝛ ille qui posuerat opa3 ifirmat⁹ fuit.ita q sua opa paru ptulit. tn institores psequuti sunt trafficu3 ꝛ multa pspere lucrati sunt cu illa pecunia certe.tuc lucru equalr diuidet.ꝛ ita pot itelligi q dixit bal.i.d.l.si patruus an fi.ibi.ite no cosidero in pdictis an vnus plus lucret q alter ꝛc.Cosiderat.n.iusticia ꝛ eqtas puetioes ab ipso initio no iuxta exitu.l.de fideico.C.de trasac.ꝛ q p Bar.in.j.psti.C.§.qb⁹ ꝛ tex.ꝛ q ibi Bal.in.l.si ea lege.C.de vsu.ꝛ q hr in.l.mutius.§.fi.ad treb.ꝛ in.l.p diuersas.C.ma.ꝛ in.l.ij.C.de rescin.ve.ꝛ q: mihi no innotescut circustatie in fco.no possum alr declarare portioes vniuscuiusqꝫ qtu hre debeat de suplucratis. vnusquisqꝫ.Sed arbitratores debet cosiderare supradictas theoricas ꝛ s3 illas vnicuiqꝫ attribuere plus vel min⁹ de suplucratis.put plus vel min⁹ existimabut fuisse extimatiois opas vel redditus bonoꝝ quas ꝛ quos posuerut in coi fm psideratione de qua.s. ꝛ h de tpe in tps psiderado tpa qb⁹ lucra facta fuerut: ꝛ si dicti gentiles ꝛ fres pteuderet no inijsse societate put lucrati fuerut videt innuere in qbusda eoꝝ exceptionibus ipsi no pnt qcq petere de suplucratis: s3 haberet pbare qd de suo exposuerut inutilitate dicti ser marini ꝛ illud solu petere q no fecerut:s3 intelligo dictas exceptioes q ipsi intellexerut de societate expsse pcta p Jac.q illa cum eis pcta no fuit:ꝛ in hoc veru dicut:n societas censet inter eos pctu ex eo q: coiter vixerut ponedo oia lucra in coi per supradicta ex theorica et.s.tradita scire debet arbitra

tores ꝙ lz societas cessat ꝯcta cum adultis:tn̄ opa adulti etatis.xiiij.vel.xv.an solet eē leuis extimationis nec tāti eē solet quāti opa viri pfecte etatis:ió nó debet in tm̄ attri buere eis de lucratis illo tpe quātū de lucratis tpe eoꝝ integre etatis p iā dcā. Et p hec declaratū sit id qd in hac cōsultatiōe arbitror eē maioris pōderis ⁊ ipoꝛtātie. deue niēdo ad cetera q̄ ꝯsidero verti in disceptationē iter di ctas ptes. Capio illū articulū de.xxxv. florenis couertis i ꝯctu inito iter dcm̄ Joan.bruni noīe suo ⁊ ser martini.⁊ Raynaldi suoꝝ filioꝝ ⁊ Jac. Tho.noīe suo ⁊ ser martini sui fris. Cuius dcisio pēdet ex dictis.s.in pmis psuppo sitis. Nā aut dicti gētiles Nic.⁊ valētin⁹ sunt hrēdes di cti Jac. Uel volūt ratificare dcm̄ ꝯctū initū inter dictos Jo.⁊ Ja.vel volūt ex eo niti.⁊ ió tenent illi stare. ⁊ tunc debēt acquiescere ⁊ dare dicto ser martino aū pte dictos. xxxv.flo.q2 in hrdē tm̄ fit obso defuncti actiua ⁊ passiua p iura vulgaria. Cōsiderari tn̄ dz:q2 ex quo dict⁹ Jac.ꝯxit noīe suo ⁊ ser marini p quo de rato pmisit. Si fuit p di ctū ser martinū ratificat⁹ ꝯctus vel ei⁹ hrēdes debēt dicti xxxv.flo.detrahi ēt ó bonis martini:ał's tenent hrēdes di cti Jac.facere ꝙ martinus vel ei⁹ hrēdes ratificēt. Sz cū nó videā fieri mentionē de dicto martino fratre dicti Ja. mihi psuadeo ꝙ dict⁹ marti.decesserit. Et dicti gētiles ⁊ frēs sint eius hrēdes. Et ió teneant ipsi in totū. Sinautē secus est ipsi gētiles ⁊ frēs vri hrēdes Jac. tenent ad dcos xxxv.flo.pro rata ⁊ Martinus vel ei⁹ hrēdes si ratificarūt pro alia rata. Sinaūt nó sunt hrēdes dicti Ja.ipsi nó artā tur dicto ꝯctu. Sz nó pūt qcq̄ petere de bonis dicti Ja. Deprehēdo tn̄ ex scripturis ad me trāsmissis ꝙ dicti Gē tiles ⁊ frēs petūt fructus bonoꝝ dicti Ja.eoꝝ pris:lz nó specificet ꝙ fuerint bona pris:ió nó insisto vlteri⁹:vert aūt dicti.xxxv.flo.dbeāt cōpēsari cū dictis eqs ⁊ mulecta. Si dcē eque ⁊ mulecta fuerāt cōicate puto ꝙ sic:ał's sec⁹ tn̄ tūc nó pōt ser Martinus illas petere aduersus dictos gētilē ⁊ frēs cū in laudo dicat ꝙ sunt panes Jo. bruni pa trē dicti ser Marti. Et ex quo laudū nó fuit inter eos la tum:nec ēt iter dictū Jac.eoꝝ patrē vt.s.deduxi. Qntū aūt ad pscriptionē statutariā illas qdē puto nó obstare ⁊ decursam nó fuisse durāte societate:q2 censent dcā lucra posuisse in cōi societate:put ponebāt alia lucra. Et alias inuita Ja.nó poterat currere pscriptio:q2 malefidei erat p ea q̄ hnr in.c.fi.de pscri.nescio aūt q̄ntū tps lapsum est post mortē Ja.q2 aūt credo ꝙ tacita societas fuerit ꝯcta ⁊ illa cēseant posita in cōi p vtilitate societatis nó est in choata pscriptio nisi finita societate cū aña agi nó possit. l.tādiu.C.p socio. Et nóvalēti agere nó currit pscriptio. l.j.in fi.C.de anna.excep.l.j.in fin.C.de bonis mater.l.ꝙ maiores.C.de inoffi.testa. Circa aliū ꝙ petit.s.ꝙ ser mar. teneat reddere rōnē administrationis: si administrauit bona cōia. Breuiter rn̄dēdū est ꝙ sic:q2 q aliena negocia gessit tenet ei reddere rōnē de administratis.l.qdā in pn̄. cū sua gl.ff.de edēdo.⁊.l.ij.in pn̄.⁊ in fi.ff.de neg.ge. cū fi. q2 tn̄ cōiuncti q̄ simul habitāt in cōione nó solet de ꝯctis facere instrm̄:⁊ plerūq̄ ēt nó tenēt ēt in libris puatis cōputum si nó est retētus cōput⁹ debēt arbitratores ꝯsiderare in troitus ⁊ exitus ⁊ empta ⁊ vēdita ⁊ ꝯdēnare vel absoluere dcm̄ ser Marti.rōne dicte administrationis:put inuenire poterūt hri vel male administrata. Jtē constat ꝙ si fuit ex actibus socialib⁹ ꝯcta societas:q2 cōiter ponebāt oīa lu cra in cōi:⁊ appet ꝙ aliq̄ eoꝝ aliqua lucrati sunt q̄ nó po suerūt in cōi tenent illa cōicare vt est notissimum. Per h̄ puto declarata q̄ veniebāt declarāda. Si qd aūt restat nó declaratū ꝙ icūberet declarādū iputēt sibi ꝯsultātes qui rē ita in ꝯfuso deduxerūt iuxta.l.vt rn̄sum.C. de transac.

Nepos ltīe natus ex filio spurio an possit heres istitui ab auia paterna in preiudiciū venientium ab intestato.

Consilium xxv.

In nomine dn̄i nr̄i iesu xpi. In p̄senti cōsultatiōe vr̄ prima facie dicēdū ꝙ ex quo dictus Anto.nó fuit filius naturalis dicte dn̄e Laurētie testatricis:⁊ ex quo nó fuit in domo retēta aīo sobolis pcreāde. Et insup ex coitu eius qui:vt psupponit hēbat vxorē ⁊ hoc respe ctu dānato per ea q̄ habent in auc.lz.C.de natu.li.⁊ i coꝛ pore q.mo.na.effi.sui.§.⁊ hec dicimus.⁊.§. finaūt effusa.

Dānabilis enim vr̄ habēri vxorē cui ex voto mrīmoniū ē obligat⁹ accedere ad aliā mulierē vel incōcubinā;retine re q̄ habēri vnā cōcubinā aliā sup inducere. Et tn̄ duas cōcubinas hr̄e a iure phibitū adeo ꝙ nó possit ide peres tis aliqd reliqn̄ vel donari.§.fi.in auc.qui.mo. natu. effi. sui.vn̄ sumpta est auc.ex cōplexu.C.de ince.nup.iuncto.d. §.finaūt effusa in auc.qui.mo.natu.effi.sui.

a Et nó dbēt eē melioris ꝯditiōis nepotes filij.l. si viua matre.§.in nepotibus.C.de bo.ma.⁊ solū reperit in ne potibus legitimis natis ex filio nāli ꝙ pōt ab auo relin qui nó vr̄ trahendū ad natū ex coitu a iure damnato.

b Et articulū an nepos legitimus natus ex filio spurio nato ex coitu dānato possit succedere.tāgit Bal. in.l.gal lus.§.qdā recte de li.⁊ postb.in pte negatiuā arguēns:quā vr̄ tenere in quodā suo cōsi.inci.in primis est videndū si institutio dicti nepotis dicti filij spurij ⁊c. Ubi q̄situ est an nepos spurius ex filio legitimo institui possit in quo cōcludit ꝙ nó:⁊ q̄stū ad ppositū nostrū interserit h̄ vba formalia. Nā ista affectio ē ex mala dānata media ⁊ viciū nó est purgatū:sed ptinuatū:ar.C.de hē.auc.de nestoria nis:⁊ si diceremus ꝯtium esse ppetuo posset lex fraudari nūq̄.n.qs istitueret filiū suū spuriū:sed semp istitueret descēdētes eius:⁊ hāc opi.tenuit odof. ꝙ talis nepos nó possit succedere ab intestato vel ex testō:q2 lege nó cauet ⁊ rō est:q2 nó pōt esse nepos sine stipite.sed iste stipitē nó hz:q2 pr̄ eius natus est ex dānato coitu put refert Cy.in l.fi.C.de natu.li.idē tenēs:idē dispu.tenuit Ros.q2 phi bet pr̄ relinquere pp turpitudinē relinquētis.s. ob refre nandū viciū paternū dicit in.d.l.fi.⁊ affectio erga nepo tem pcedit ex filij affectiōe.l.dedit doti.ff.ó colla.bo.put refert Bal.in.d.§.qdā recte.⁊ Ros.refert ēt Spe.in tit. de succe.ab inte.§.j.v.qd ergo si hn̄s filiū legitimū ⁊ ille spuriū ⁊ dicit Spec.dic ꝙ nó tz institutio.nā tales ab oī pino beneficio excludunt:vt auc.lz in fi.C.de natu.li. Et subdit qdā aūt distinguūt an cōtemplatione filij enis in stituas tanq̄ nepotē an tanq̄ extraneum.l. si pr̄.§.j.ff.de adoptio.l.si forte.ff.de castrē.pe.l.lz si plures.§.in arroga tio.ff.de vul.⁊ pu.sm̄ Ros.facit q2 cū pp delictum patris inducat hec phibitio.d.l.fi.⁊ in auc.q.mo.na.effi.legi.in §.cos.⁊ in auc.de ince.nup.in pn̄.est.n.pena patris ꝙ fi lius ei nó succedat:q2 ex hoc puat eius voto.l. scripto in fi.ff.vn̄ liberi.l.nihil.ff.de bo.lib.ibi cū oīa q̄ nostra sunt liberis nostris ex voto prn̄i.l.nā ⁊ si parētibus in prin.de inoffi.te.ff.l.cū rō de bo.dāna.l.isti qdez.ff.ꝙ me.cā.§.fi. insti.de noxa.put hāc rōnem assignat gl.ij.c.c.ij.de filijs presby.li.vj.⁊ filij dicunt laborare alieno morbo.l. legem C.de na.lib.que rō ita locū hz in nepote sicut in filio:q2 ita diligit auus nepotē:sicut ⁊ filiū imo quidā dicunt ꝙ magis vt hr̄ in.l.liberoꝝ.ff.de ver.sig.pro hac pte vr̄ tex. in.l.si qs incesti.⁊ in auc.ibi posita.C.de ince.nup.intel ligendo illū tex.generalr̄ in quolibet vetito ꝯiugio prout innuunt illa vba vetitiq̄ coniugij:⁊ put gl.ibi vr̄ intelli gere:⁊ etiam gl.de incest.nup.in prin.in corpore: pro qua parte Bart.plures rationes assignat in suo ꝯsi.ꝙ incipit odducius in ordine.cxxij.sm̄ ordinem meoꝝ consilio rum quas obmitto gratia breuitatis.

His tn̄ nó obstantibus ꝯtram sn̄iam arbitror veriorez cōstat enim qlibet posse institui si nó reperiat phibitus. ar.l.necnó.§.ꝙ eis.ff.ex quibus causis maiores.⁊.l.ab ex parte.ff.de pba.⁊.l.extraneū.C.de here.insti. sed iste ne pos legitimus nó reperit phibitus: prout hanc rōnem adducuntlz in alijs terminis glo.in.§.fi.in auc.quib.mo. natu.effi.sui col.vij.⁊ hanc partem disputando obtinuit Ja.de bel.⁊ eā disputationem posuit in.l.j.C.de na.li.per dictā rōnem:⁊ per.l.fi.C.de na.lib.⁊ q2 spurius potest re cipere a fratre.l.si his qui.ff.de vulg.⁊ pupi.sm̄ eum vt re fert Bart.in.d.l.gallus.§.quid si his.⁊ in.d.suo cōsi.in cipien.odducius couen.de gualdo.⁊ lz glo.alle.in.d.l.fi. C.de na.lib.dimiserit hanc q̄ōnem indecisaz:put indeci sum reliquit Dyn.⁊ etiam Odof. quicquid aliter referat Cy.vt dicit Bar.in.d.§.quid si his.⁊ in.d.ꝯsi. tn̄ additio facta a francisco accur.que est hodie glo.oīdi.in.d.l.fin. C.de natu.lib.firmat idem in nepote ex filio in spurio ꝙ dicitur in nepote legittimo ex filio naturali.s.ꝙ possit in stitui nó obstante legittima sobole ⁊ hanc partem dūmō non cōstet ꝙ cōtemplatione filij spurij instituerit firmat Barto.in.d.§.quid si is.⁊ in.d.consilio. incipien. oddu cius allegat plures rationes tendentes ꝙ macula vel in capacitas

capacitas filij non trahit ad nepotes nisi quo ad ea que ad nepotes a filio puenīunt.l.iij.cũ ibi no.ff.de interd.ꝛ rele. ꝛ.l.emãcipatus.ff.de emã.item adducit.l.j.§.filiũ.ff.de ꝯta bu.ꝛ.l.sororem.ff.de bo.libe:itẽ.l.cognouimus.ꝛ aũt.ꝙ de nesterianis.C.de here.ꝛ alia sifia de quibus ibi per euꝫ ad quem Bal.nititur rñdere ꝙ loquunt̃ qñ incapacitas resul tat vitio ꝛ odio ipsius filij:sed in casu nr̃o secus q2 vitio pa tris vt.s̃.dictuꝫ est.ſꝫ tueri potest rõ Bar.q2 immo ẽt ipsi filij sunt odiosi ꝛ eoruꝫ macula attendit̃ :vt probatur in.d. §.fi.in auc.q.mo.na.effi.leg.ibi neq3 naturales vocandi sunt neq3 participanda est aliqua clemẽtia:ꝛ iõ de filijs ꝙ non est participanda eis aliqua clementia:ꝛ in.d.§.fi. in auc.q. mo.na.effi.sui ibi nec habebit quicq3 ad presenteꝫ legẽ par ticipare:loquitur de filio ꝙ non habebit participiũ ꝛc. sir ꝛ tex.in.§.fi non effusa ꝯcupiscentia dicit ꝙ excludat̃ cum talibus filijs ꝛ ꝯcubinis.ꝛ sic exclusioneꝫ refert ẽt cũ filijs preterea videmus ꝙ de seipsi filij sunt odibiles ẽt in his q̃ non respiciunt patrem.nã lex mosayca ꝛ canonica sobolem susceptaꝫ ex adulterio detestat̃ ante dñm mansurã ꝛ spurij in ecclesiaꝫ non intrabunt canone vo vacante tales ad sa cros ordines ꝓmoueri verba sunt tex.in.c. p venerabilem in fi.extra qui fi.sint leg.ꝛ in.c.j.de fi.p̄sby.ꝛ eo. li.c.j.li.vj. ꝛ.q.ix.cum multe ꝛ insuper si filij legittimantur non tolli tur vitium paternum:ꝛ tñ q2 tollitur eorũ macula sunt ha biles ad successionem:iõ negari põt ꝙ non sint exclusi etiã eorum odio.licet.n.non peccauerint:ꝛ iõ hoc respectu la borat alieno morbo.d.l.legem.tñ q2 eorum origo est cõtra ꝑta ipsi ẽt censentur asperſi macula pp quam censentur in digni patrimonio:iõ nequeunt institui. ꝛ sic pñt saluari ra tiones bar.qui ẽt se fundat per tex.d.l.fi.vbi p3 ꝙ vitiũ pa ternum refrenat̃ solum quo ad filios:non aũt quo ad nepo tes:ꝛ lꝫ loquatur de nãlibus tñ eadem ratio est in non na turalibus ratione partis quam recipere non potest: prout in spurijs respectu totius ꝙ totũ capere nequeunt ſm bar to.prout ꝛ in.d.l.fi.dicit glo.ordi.ſm eum:ꝛ in hanc partẽ inclinat Bal.in.d.l.fi.hanc ẽt tenet ibi Ange.quam ẽt fir mat ibi Saly.ꝛ hanc sñiam firmant Ang.Jmol.ꝛ Pau.de ca.in.d.§.quid si his quam ꝛ firmat Pe.de peru. in.c. late extra qui fi.sint leg. ꝛ in ꝯsi.ꝙ incipit si pater h3 filiuꝫ spu rium an nepotẽ natũ ex legittimo matrimonio possit in stituere ad qd Pau.de ca.inducit tex.in.d.l.fi. dum dicit extendimus ꝓhibitio ergo relinquẽdi filijs naturalibus nõ trahat̃ ad nepotes legittimos nisi impator ibi ad ne potes legittimos extẽderet:ꝛ ꝓhibitio relinquẽdi filijs spurijs que nõ reperit̃ extensa ad nepotes legittimos nõ d3 extẽdi ad nepotes in legittimos nisi quatenus in simi li extẽdit̃ in.d.l.fi.Et p ꝯñs hec est cõis opi.a qua nõ est recedendũ in decisiuis ꝛ est benignior : ergo amplectẽda argumẽto.l.benignius.ff.de legi.ꝛ regula in penis in.vj. ꝛ.l.si pñs.ꝛ.l.de interpretatiõe.ff.de pe.Nõ obstãt addu cta in ꝯtrium:nõ.n.obstat prima rõ Bal.nõ enim est ve rum ꝙ viciũ patris regulariter trahatur ad posteros. vt p3 in iuribus Bar.Et facit.C.ne filius pro patre in ru bro ꝛ nigro.nec obstat ꝙ dr̃ de adaminaꝫ illud ꝓcedit ex dispositione diuina:que sua lege clausit portas paradisi toti humane creature non aũt dãnat quẽpiam ex peccato adam fi.d.nõ ꝓmiat beatudine.Jbant autẽ ad limbũ non ad infernum qui nõ decedebant in proprio peccato:put hoc dictat sacra pagina hoc autẽ pertinet ad theologos nõ ad nos.ꝛ probat̃ ꝙ in terminis nostris nõ trahit̃ illa similitudo per.d.l.fi.Nec ob.ꝙ refrenat̃ viciũ paternuꝫ: q2 potest responderi ꝙ illa nõ est sola ratio.Sed etiaꝫ q2 filij sunt odiosi:vt supra ostensum est. Tamen posito q' illa sola rõ esset ꝛ ꝙ pariter illa ratio militaret in nepote nõ tñ sequit̃:ꝙ extendat̃ pena.Nam ponamus pro refre nando adulterio imponi penam centũ certe per penã du centorum magis refrenaret̃ ꝛ multomagis per penã per sonalem:ꝛ tamen ridiculum esset ꝙ pene ille infligerent̃ ea rõne:q2 pariter ꝛ fortius refrenarent. Jta in proposi to lex pũit parẽtes ex illicito coitu habẽtes filios ꝙ ipsis filijs non possint relinquere propter refrenãdum vicium ipsoruꝫ parentũ.ꝛ sic efficiunt̃ hac pena:certe licet magis refrenarent̃ si nec nepotibus possent reliquere nõ pro ptera debemus extendere ꝙ nec nepotibus relinquere possint per pdicta prout ꝛ probat̃ per.d.l.fi.inductam vt s̃.per Pau.de ca.alr̃ si ille modus argumẽtandi admit teretur quasi semp pene ampliarent̃:q2 pene ad coheren da delicta ipo̅nunt̃ ꝛ magis coherent̃ p grauiores penas

ꝙ p leuiores:vt de se ꝯstat:nec ob.ꝙ extremũ sapit natu ram medij ꝛc.q2 ꝓcedit quo ad qd nõ simplr̃:vt ꝓbat̃ in d.l.fi.de natu.li. Preterea mediũ per qd peruenit̃ ad ne potem est licitum ꝛ sine macula.s.coitus paternus:iõ ne pos est legittimus.lꝫ coitus pr̃nus fuerit illicit⁹.plus.n. attẽdit̃ cã efficiẽs ꝓxima ꝙ remota:vt ꝛ supra dictũ est:ꝛ in terminis probat̃ in nepote isto qui legittimus censet̃. Et est ꝓpter legittimũ coitũ proximũ nec ob.tex.in.d.§. fi.in auc.qui.mo.na.effi.sui.q2 licet verbũ illud protexe runt fructus sui natura sit aptũ cõprehendere etiam eos qui mediate nõ imediate ꝓcedunt:tamen est ẽt apte na tum comprehẽdere eos qui imediate procedũt. Et sic est indifferens:ideo cum determinet̃ a verbis illis ex cõple xibus dãnatis ꝛc. Et dictio ex denotat causam proximaꝫ nõ remotam.l.non dubium.C.de legib.ꝛ.l.j.C. si seruus extero.ꝛ per Bar.in.l.j.§.ex incẽdio.ff.de incendio rui.ꝛ naufra.ꝛ.l.qui liberis.§.hec verba.ff.de vulg.ꝛ pup. Ne pos enim legittimus non procedit ex dãnato coitu:imo ex licito:q2 coitus imediatus ꝛ licit⁹.ꝛ sic filio spurio cõ ueniunt verba oĩa:q2 verbuꝫ protexerunt ꝛ verba illa ex complexibus ꝛc.sed nepoti legittimo ex filio spurio non cõueniunt illa verba ex cõplexibus ꝛc.merito in eo non loquit̃ ille tex.ꝑut eꝫ dicet ne quisꝗ filium spuriũ pro cedere ex legittimo complexu:licet cõplexus auitus fue rit legittimus certe nõ. vt ꝛ probat̃ in.d.§.fi.ꝛ.§.fi.nautẽ effusa cõcupiscentia ꝛ per totum titulum.ꝛ.C. de natura libus liberis per totũ in generalitate sui:ex quo p3.ꝙ in hac materia dicitur procedere ex coitu imediato non ex mediato.ideo ille tex.d.§.fi.inductus per Bald.nõ facit pro:q2 non loquit̃ de nepote legittimo per predicta ꝙ ꝛ declarant verba sequentia neq3 naturalis nominandus: iste enim nominat̃ dignior ꝙ naturalis : q2 legittimus ꝛ naturalis.Jtẽ subdit̃ ꝙ nõ est alendus a parẽtibus : imo est alẽdus a parẽtibus:q2 a pr̃e ꝛ matre est alẽdus. ꝓterea ille titulus tractat ꝑncipaliter qualr̃ illegittimi legittimã tur:iste est legittimus nõ indiget legittimatiõe.vnde illa v̾ba q̃ subdunt̃:nec hẽbit ad pñtẽ legẽ participiuꝫ nõ bñ simul cõueniunt huic nepoti subiecta ẽt mã tituli:facit ꝙ intitulatur de illegittime natis ꝛ nõ de legittime natis: ꝑut est iste nepos.Jtẽ q2 ille.§.fi. est penalis ꝛ odiosus: iõ restringẽdus nõ ampliãdus:arg.regule odia:ꝛ regule in penis in.vj.ꝛ.l.cũ qdã.ff.de lib.ꝛ posthu. cum simili. nec obst.ꝙ affectio est ex dãnata ꝛ mala radice:q2 per hoc solũ nõ viciat̃ dispositio.l.affectionis.ff.de dona.ꝛ viciũ illud auitum nõ punitur hac pena:vt nequeat relinque re nepotibus legittimis:sed ea pena vt ipsis filijs natis ex legittimis complexibus in quibus concurrit imedia tum viciũ paternum ꝛ eorum macula procedẽs ex illa im mediata causa efficienti.prout superius est deductũ :nec ob.ꝙ dicit Bal.in.d.consi.ꝙ lex alias posset fraudari de facili:nam respõdetur ꝙ si fieret in fraudem: vt scꝫ que ratur filijs spurijs Barto.ꝛ oẽs fatent̃ ꝙ nõ liceret si de fraude cõstaret initium autem modo cõstat de nõ fraude ex quo filio spurio iã defuncto nihil poterat queri:prout qñ nepoti relinquit̃ cũ hoc ꝙ pr̃i nihil querat̃ ẽt vsufru ctus.quoniã statuus certo dicit Bar.in.d.consi.ꝛ in.d. §.ꝙ si is.ꝛ Salyc.in.d.l.fi.de natur.lib.Et cõmuniter se quaces de q̃bus.s̃.ꝛ lõge maior est rõ ꝙ cesset fraus ꝛ nõ presumatur relictum contemplatione filij qñ filius est iaꝫ defunctus ꝙ qñ est actum ꝙ sibi nihil querat̃ cum filius viuus:licet cõmodũ pecuniariũ nõ sentiat:tñ solatiũ ani mi sentiat de bonis filij prout de bonis ꝓprijs: arg.l.isti quidẽ.ff.ꝙ me.cã.ꝛ ẽt potest sentire cõmodũ pecuniariũ: q2 filium diuiteꝫ alere nõ tenet̃ inopẽ fic.l. si qs a liberis de lib.agnoscen.nec obs.ꝙ lege nõ cauet̃ ꝙ possit succe dere talis nepos quo argu.vtit̃ Odof.q2 satis est ꝙ non reperiat̃ ꝓhibitus.ꝛ sic lege nõ cauet̃ ꝙ nequeat succe dere cũ regula sit ꝙ quilibet possit institui.d.l. extraneũ cum simi.Nec odof.se firmat prout dicit Bart.nec ob.ꝙ non potest esse nepos sine stipite ꝛc.q2 respondeo ꝙ fa teor ꝙ nõ succedit tanꝗ nepos.Sed tanꝗ quilibet ꝑut enim posset instituere penitus extraneuꝫ qui non habet ipsum in auum seu in stipitẽ.Jta ꝛ hunc nepotẽ legittimũ nec obst.ꝙ affectio erga nepotẽ ꝓcedit ex affectione filij. q2 vt dixi affectio sola nõ viciat.sꝫ iniũcta cũ illegittimi tate.Ponamus ꝙ institueret vxorẽ vel socerũ filij spurij vel sodalẽ vel eũ qui maximũ bñficiũ ꝯtulit filio spurio. Jta ꝙ amaret illũ solũ pp filiũ spuriũ nõ tñ istitueret : vt

p eos deueniret ad spuriū diceret ne qspiaȝ sani capitis
hāc instōnē nullā. Pariter ē dicim⁹ ꝙ dato ꝙ diligat ne
potes pp filiū nō viciet instō de eis fcā: dūmō non ꝗraꝛ
filio. Nec ob. ꝙ ē pena pr̄is ⁊c. qꝛ. s̄. est rn̄sum ꝙ pena est
limitata nō trahēda extra suos termios vt. s̄. latius dixi
nō repeto nec ob. d. l. si qs icesti. ⁊ auc. ibi posita. qꝛ lȝ gl.
intelligāt illa iura generalr̄. tn̄ est nimiū dura iterp̄tatio
sequereꝛ. n. ꝙ null⁹ illicitū coitū ppetrās posset in aliquē
testari: nisi in certas p̄sonas ibi descriptas. s. ascendētes ⁊
descēdētes: ⁊ i fratrē ⁊ sororē patruū ⁊ amitā: nēc ab inte
stō hr̄e posset aliū hr̄dē: cui⁹ ꝯriū tot⁹ mūd⁹ obseruat. Et
cōsuetudo ē optima. ll. iterp̄s. l. cū de iterp̄tatiōe. ff. de. ll.
⁊. c. cū dilect⁹ ō ꝯsue. Et lȝ gl. itelligāt in quolibet vetito
cōiugio. Ita ꝙ illa v̄ba vetitaq̄ꝫ ꝯiugij itelligit ꝙ veniāt
ampliatiue: tn̄ multi tenēt ꝯriū put ibi dicit bar. ⁊ bal. ibi
firmāt ꝯriā opi. ⁊ illa ē cōis put ibi dicit Saly. q tȝ ꝯriaȝ
cōeȝ sniaȝ ſm quā illa v̄ba vetitiq̄ꝫ ꝯiugij nō veniūt am/
pliatiue: sȝ loquiꝛ de ꝯiugio icesto ꝙ ⁊ vetitū ē. Vr̄ ⁊ ſm
h ꝙ illa iura nō attingāt casum nr̄m: nā nō sumus i coitu
incestuoso. Sȝ in coitu amisso. Preterea illa iura loquun
tur in ꝯtrib⁹ nuptiaꝝ illicitaꝝ: vn̄ saltē si tā rigorose itelli
gereꝛ ꝙ ad quasq̄ꝫ illicitas nuptias traherenꝛ nō dberenꝛ
trahi ad alios illicitos coit⁹: qꝛ pene nō sunt ampliāde sȝ
restringēde p iura vulgaria: nec ob. ꝙ qdā dicūt ꝙ miti⁹
puniꝛ illicit⁹ coit⁹ ppetrat⁹ sub forma mr̄imonij: ꝗ ppe
tratus citra formā p. l. si adulteriū cū icestu. §. stuprū. ⁊. §.
incestū. ff. de adul. ⁊ ppea dānāt dictā scōam extēsionē su
pradictā. qꝛ rn̄deꝛ ꝙ illicitus coitus sub colore mr̄imonij
init⁹ tūc qn̄q̄ꝫ excusaꝛ qn̄ ex errore cōmittiꝛ. Ignorātia. n.
nō excusat coitū nō mr̄imonialē: qꝛ gn̄alr̄ pbibit⁹. ⁊ sic ē
de gn̄e pbibitorū: sȝ mr̄imonialē excusat qn̄q̄ꝫ: vt ibi. ⁊ in
l. q ꝯ. C. de ince. nup. qꝛ est de gn̄e pmissorū mr̄imonialis
coitus. Nec. d. l. si qs incesti. ⁊. d. auc. incestus intelligēde
sunt in istis nuptijs q̄ ignorātia excusarenꝛ: arg. d. l. q ꝯ. ⁊
d. §. stuprū. ⁊. d. §. icestū. Nec ob. auctoritas Rof. hn̄ spe.
⁊ Io. an. qꝛ p hac p̄te sunt plures auctoritates q̄ p̄ualēt ⁊
efficaciores rōnes. ⁊ maxie in casu nr̄o in quo est relictuȝ
cū h ꝙ pr̄i nō ꝗraꝛ: quo casu nō loquunꝛ p̄fati doc. vn̄ in
casu nr̄o nō vr̄ disceptatio doc. sed soluȝ qn̄ sumus in du
bio: qꝛ est simplr̄ relictū nepoti sub p̄tāte ꝯstituto filij spu
rij. Et predicta loquuntur in auo paterno longe fortius
hoc tenendum in auia paterna vel materna.

c ¶ Nā spurij qn̄q̄ꝫ succedūt ēt ab intestato mr̄i ⁊ nō succe
dunt pr̄i per ea q̄ hn̄tur in. l. si qua illustris. C. ad orfi. vbi
Saly. dicit ꝙ qn̄ ꝯiugatus accedit ad nō coniugatā cogi
tus non est accusabilis per. l. j. C. de adul.

d ¶ Et Raph. ibi vult ꝙ vbi coitus nō est accusabilis pce
dit. d. l. si qua illustris. istud tn̄ dcm̄ est dubiū ꝙ decidere
nō est necessariū: ⁊ silr̄ nō est opus tractare de successiōe
itestati cū valeat testm̄ ⁊ existēte cā testati cesset cā itesta
ti. l. an̄q̄ꝫ. C. cōia de succe. l. ꝗdiu. ij. ⁊ l. illud. ff. de acq. hē.
⁊. l. ꝗdiu. C. q admitti. Nec ob. ꝙ hr̄s v̄lis decessit an̄ testa
tricē: qꝛ ex quo dict⁹ nepos fuit institut⁹ in re certa ⁊ nul
lus alius est hr̄s institut⁹ q possit succedere. vniuersa he
reditas ad eū deuolniꝛ iuxta. l. j. §. si ex fundo. ⁊. l. si qs ita
heres instituaꝛ excepto fundo. ⁊. l. si ex facto ō here. insti.
⁊ habetur per doc. in. d. iuribus. ⁊ in. l. quotiens. C. eo. ti.
⁊ est notissimum in iure: ideo non residendum: sed cōclu
dendum est aperta fronte ꝙ vniuersā hr̄ditas deuoluitur.

¶ Obligatio ad interesse in quibus obligatiōibus succe
dat ⁊ an ⁊ quando dies interpellet pro homine.

¶ Consilium xxvj.

In nomine dn̄i nr̄i iesu xp̄i. ¶ In hac cō
sultatione vr̄ p̄ma facie dicēdū ꝙ dict⁹ Ga
spar. lȝ vt p̄supponiꝛ sit hr̄s Ant. nō tenea
tur ad aliqd dictis Magdalene ⁊ Jacobo
vel alteri coꝝ: ⁊ si ad aliqd teneꝛ nō teneaꝛ
nisi ad curandū ꝙ cōsigneꝛ tot de bonis dicti olim iulia
ni ꝙ ascēdat ad extimationē. cc. flo. Nā ꝙ ad nihilū tenea
tur vr̄ deduci. qꝛ vr̄ pmisisse factū alienū: qꝛ ꝙ alij consi
gnabūt pmissio aūt facti alieni nō tȝ. l. stipl̄o ista in prin.
de v̄. ob. insti. de inutl. stip. §. si qs aliū. Nec refert pmit
tat factū alienū vel p aliū dari. d. §. si qs aliū. ⁊. l. sicut re⁹
de fideicō. Preterea illud vr̄ pactū nudū nō vallatū stip.
⁊ ex pacto nudo nō oriꝛ actio. l. iurisgētiū. §. igit nuda. ⁊
§§. se. de pac. ⁊. l. legē. C. de pac. Dato aūt ꝙ obligeꝛ ꝙ il
lud fiat: tn̄ nō vr̄ ꝙ ad aliquos fructus vel interēē teneaꝛ.
Nā illud ꝯsignare pro ecclesijs vr̄ ꝙ sit dare: nam suadet
subiecta mā ꝙ cōsignēt. ita ꝙ ille teneat p suis bona cōsi
gnata: ⁊ in obligatiōib⁹ dādi nō succedit obligātia ad in
teresse. l. vbi aūt nō appet. §. fi. ⁊. l. si seruū. §. fi. de v̄. obl. ⁊
p Bar. ⁊ alios in. l. stipl̄ones nō diuidunt v̄. celsus. ff. de
v̄. ob. Scdo hoc idē vr̄ dicēdū: qꝛ nō appet ꝙ fuerit per
dictos creditores iterpellatus. ⁊ iō nō vr̄ ꝙ fuerit i mora
⁊ an̄ morā nō succedit obligatio ad interesse: put hoc vl
timū habeꝛ in. d. l. stipl̄ones nō diuidūtur. Primū ꝙ p
morte exigaꝛ interpellatio probatur in. l. si ex legati cā de
ver. ob. ⁊ in. l. qui rome. §. coheredes. e. ti. ⁊ ibi gl. in ver
bo testato. ⁊. l. mora in prin. de vsuris.

a ¶ Et si dicatur iterpellauit dies p hoīe iuxta. l. magnam
de ꝯhē. ⁊ cōmit. stip. C. ⁊. l. si cū dies. §. fi. cū seq. de arbi. ⁊
l. ad diē de v̄. ob. Rn̄detur ꝙ nimis breuis dies nō cōsti
tuit debitorē in mora dicit Bal. in. l. si mihi ⁊ tibi. §. si ser
uos quos gradib⁹ de le. j. iō illud tp̄s appositū in pacto ꝙ
immediate accedat cū instr̄o aretiū ⁊c. vr̄ ꝙ nō iterpellet.
⁊ sic nō ꝯstituat in mora vr̄. n. potius appositū ad demon
strādū ꝙ de p̄nti cōueniebat ⁊ nō gr̄a: vt eēt dies statut⁹
implemēto. l. liber hō. ij. §. decē hodie. de v̄b. obl. ⁊ facit. l.
si decē cū petiero. eo. ti. facit qꝛ nō pōt eo tp̄e quo obliga
tio nasciꝛ cōstitui debitor in mora. l. ꝙ vr̄. ⁊. l. ratū ō solu.
⁊ tradit Bar. in. l. ita stipulatus de v̄. ob. ⁊ est cōis oium
snia. Sȝ si dicerem⁹ ꝙ illō tp̄s imediatū appositū i ꝯuē
tiōe ꝯstitueret in mora iferreteꝛ ꝙ imediate ꝙ obligatio
fuit orta ꝯstituereꝛ in mora ꝙ esset ꝯ dictam theoricam.
¶ His tn̄ nō obstātibus ꝯrium arbitror de iure rn̄dēdū
scȝ ꝙ dictus Gaspar hr̄s dicti Ant. teneaꝛ resarcire dcis
Jacobo ⁊ Magdalene fruct⁹ quos ipsi v̄isilr̄ pcepissent
ex bonis assignatis eis p. cc. florenis si assignati fuissent
nō tanq̄ꝫ fructus: sed tanq̄ꝫ interesse. Nā ex quo dict⁹ ga
spar: vt supra pmisit iter imediate assumere cum instr̄o
aretiū ⁊ facere assignare dictis Magdalene ⁊ Jacobo tot
de bonis ⁊ hereditate olim iuliani patris dicte dn̄e Sy
mone ⁊c. que ascēdant ad summā ⁊ quantitateȝ ducento
rum floren. talis conuentio seruanda erat: qꝛ regulariter
pacta seruanda sunt. l. iurisgen. §. ait pretor de pac. graue
enim est fidē frangere. l. j. in p̄n. de cōsti. pecu. ⁊ in dcā cō
uētione fuit pmissum fcm̄ propriū nō dario vel fcm̄ alie
nū: vt hec oia infra subdā: ⁊ fuit dictus Gaspar in mora:
vt ēt deducaȝ: ergo his presuppositis clare infertur ꝙ te
netur dictis Magdalene ⁊ Jacobo.

b ¶ Ad iteresse p. d. l. stip. nō diuidunꝛ v̄. celsus. ⁊. §. fi. ⁊. d.
l. si cū dies. §. fi. cū si. Quod aūt fuerit pmissum fcm̄ pro
priū nō alienū apparet: qꝛ nō pmisit ꝙ rectores fraterni
tatis assignabunt: sed promisit facere ꝙ assignabunt.

c ¶ Et sic pmisit se facere ⁊ in hoc v̄saꝛ fcm̄ ppriū ⁊ ille q
pmisit facere vel curare ꝙ alius dabit vel faciet cēseꝛ p
mittere fcm̄ ppriū nō alienū: ⁊ vȝ pmissio vt probatur in
d. §. si qs aliū in fi. ⁊. l. inter stipulātē in prin. de v̄. obli. ⁊. l.
illa stipl̄o. §. j. e. ti. ⁊. l. fi. §. labeo. ff. si cer. pet. ⁊ iō succedit
obl̄io ad iteresse. Nec refert vtrū pmittat facere vel cura
re ꝙ ali⁹ det vel ꝙ ali⁹ faciet vt pbaꝛ satis dictis iurib⁹.

d ¶ Preterea pmittē ꝙ assignabūt tot de bonis ⁊c. ꝙ fe
rūt valoris ducētoꝝ nō est simplr̄ pmittere ꝙ dabūt: sȝ ꝙ
tradēt ⁊ traditio erit p̄gnās habilis ad trāslationē dn̄ij si
illa bona assignata erāt i dn̄io illi⁹ minoris vl̄ hr̄ditatis.

e ¶ Nā assignare bona ad extimationē est quedā venditio
ar. l. vnice. §. extimatarū. C. de rei vxo. act. ⁊. l. inter viruȝ
cū sua gl. C. de iure do. ⁊ in emptione ⁊ venditiōe illa tra
ditio est hmōi: qꝛ in ea venit rē tradi ⁊ succedit obl̄io ad
interēē. l. j. ff. de act. emp. ⁊. l. si traditio. C. e. ti. ⁊ tn̄ venit
translatio dn̄ij si venditor est dn̄s. l. clauibus de ꝯhē. em.
adeo ꝙ si ꝯuenit ꝙ in emptorē nō trāsferaꝛ dn̄iuȝ nō cō
uenit vēditiōi. l. pe. §. nemo. e. ti. ⁊ silr̄ si ꝯuenit ꝙ dn̄iuȝ
trāsferaꝛ. l. fi. de ꝯdi. ob cām. obmitto ꝙ pmisit ire cū in
str̄o ⁊ in hoc versaꝛ merū factū propriū. Exput audio illi
rectores erāt parati ꝯsignare dictis Jacobo ⁊ Magdale
ne bona hr̄ditaria dicte extimationis dūmō Ant. marit⁹
Symonis vel alius p eo accederet cū istr̄o dotali ⁊ ꝯsen
tiret dcē assignatiōi pro dote sibi dāda vt marito sororis
dicti petri ātonij. Et audio ꝙ ēt dictus petrusantonius
erat ꝯtētus. Et p̄suadeꝛ qꝛ nō multo tp̄e postea reqsiuit di
ctū Ant. ꝙ accederet ad recipiēdū dotē dicte dn̄e symo
ne. qꝛ ipse erat paratus sibi assignare tot de bonis hr̄dita
rijs sui

rijs sui prīs q̄ ascēderent ad q̄titatē m.cc.flo. Ex quo ostē
deret q̄ nō dilatasset ɔsignationē ex quo postea accessit bur
gum ad regrediendū ⁊ p̄stādū creditori q̄ accederet p ɔsi
gnatione faciēda. Et lʒ forte non fuerit oino fcā in forma
ad istud ꝓpositū:tn̄ satis est,q̄ ɔnditur intentio ita q̄ de-
monstrat q̄ si dictus Gaspar noie dicti Ant. accessisset are
tium ⁊ instasset q̄ dcā bona assignarent̄ ꝓ ducentis dictis
Jacobo ⁊ Magdalene rōne dotis p eos ꝓmisse dcō Ant.
pro dcā Symona illi rectores ⁊ dictus petrusantoni⁹ dcā
bona ɔsignassent. Et put ɔsultās mihi dicit ꝓbare pōt q̄
illi rectores offerebāt se velle cōsignare dūmō viderēt in-
strumētū ⁊ interueniret.d.Ant.vl ali⁹ cū suo mādato. Nō
ob.ergo q̄ in ɔ̄riū dicebat̄ q̄ erat ꝓmissum fcm̄ alienuʒ qꝛ
imo ꝓmissum est factū propriū. Nec q̄ in oblōnibus dādi
non succedit oblo ad interesse:qꝛ imo ista oblo fuit facien
di non dandi p predicta:maxie cū vt dixi non ꝓmisit cōsi-
gnare:ſʒ facere q̄ alius ɔsignauit ⁊c. Itē ꝓmisit ire ⁊c. Nō
ob.q̄ dicebat̄ pactū nudū:qꝛ immo vestitū coherentia ɔ̄
ctus dotalis si imediate tpe ꝓmissionis dotis facta fuit di
cta conuentio.l.post mortem.ff.de pac. conue.⁊.l.vni-
ca.§.accedit de rei vxo.act.vel rei interuentu saltē respectu
Jacobi.qꝛ assignauit suū potere fructandū ⁊c.⁊ sic tpe tra
ditionis.l.in traditionib⁹.ff.de pac.⁊.l.lege.C.e.tit.p̄tere-
rea pactū nudū de iure cano.producit actionē.c.j.de pac.⁊
terra burgi predicti est de terris ecclesie:ſʒ p florētinos re
tineat̄ ꝓmissu eugenij.ita q̄ ibi seruandū est ius ca.p ea que
tradūt doc.in.c.j.de no.op.nū. Bar.in.l.ꝓuilegia.C.de sa.
san.eccl.glo.in.c.ij.de arb.li.vj.⁊ in.c.ij.de re.iur.eo.li. Nec
ob.q̄ dictus Gaspar seu petrusantonius nō fuit interpella
tus.⁊ sic nō fuit in mora:qꝛ rn̄detur q̄ imo fuit interpella
tio diei cū dies iterpellet put.ē.ɔductū ē ⁊ nō solū iterpel
lat ⁊ ɔstitui debitorē i mora dies exp̄ssus apposit⁹ ab hoie.

f ¶ Sed etiam dies tacitus a lege subintellect⁹.c.potuit de
loca.⁊.l.si insulā fieri de vb.obl.l.stiplones non diuidunt̄
§.fi.⁊.l.seq.interdum.e.ti.⁊ no. Bar.in.d.l. ita stipulatus.
⁊ Jmo.in.d.l.si ex legati causa.

g ¶ Jn oblonibus aūt facti inest tacite dies q interpellat:qꝛ
inest tps quo illud fieri ɔmode pōt ⁊ lapsus illius tpis cō-
stituit debitorē in mora:vt.d.l.si insulā fieri.⁊.d.l.stip.nō
diui.§.fi.⁊.l.seq.accessus aretiū erat fcm̄ q̄ exigebat tēpo
ris interuallū:nō illud tps.lʒ nō expressum interpellar.

h ¶ Itē ⁊ tps exp̄ssuʒ iterpellat.lʒ breue:nā si ꝓmitto decē
hodie dare lapsus isti⁹ diei te iterpellat ⁊ cōstituit i mora
put volūt Ang.⁊ Jmo.i.d.l.liber hō.§.decē hodie.⁊ fa-
cit gn̄alitas.d.l.magnā cū ɔcor.nec ob.d.§.decē hodie qꝛ
nō dr̄ ibi q̄ nō cōstituat in mora. Sʒ q̄ nō dat dilationē
debitori:nō.n.censet̄ appositū gr̄a debitoris:ſʒ poti⁹ gr̄a
creditoris put in simili hr̄ in.l.si decē cū petiero de ver.
ob.⁊ in.l.cum stip.sim mihi a proculo de verbo.ob.

i ¶ Nec ob.qd dicit Bal.de nimis breui termino qꝛ itelli
git qn̄ est tāta breuitas q̄ ꝓmissuʒ nō possit fieri:put loq
tur.d.§.si seruos quos gradib⁹ p quē ipse se fundat cū di
cta doc.itelligant̄ ſʒ iura q̄ allrant vt no.bar. in.l.nō solū
§.liberatiōis vba de li.le.⁊ i.l.cū qdā.ff.d his q.vt indig.
q̄ nō ɔtingit i termis.d.§.decē hodie. Nec i terminis nr̄is.
⁊ maxie qꝛ illō imediate dʒ itelligi ciuilr̄ nō calūniose:iu
xta.l.si cui d ⁊.ti.gn̄ali.⁊.l.pe.ad exhi.⁊ icōtinēti dr̄ qn̄qʒ
illō qd fit post aliquos mēses:vt hr̄ i.l.iij.§.cū igit de vi ⁊
vi ar.imo vsqʒ ad decēniū qn̄qʒ vt dicebat hug.j.dist.ius
nāle:vt refert bal.i.l.fi.C.d his q a nō dn̄o manu.⁊ Jmo.
in.l.j.§.j.de ꝟ.ob.verificat̄ autē in maiori vel breuiori tpe
iuxta subiectā mām:vt hr̄ ibi:⁊ in.d.l.j.§.j.de ver.ob.in.l.
in bonefidei.C.de pac.⁊ i.l.si debitori.ff.de pac.⁊ i.l.j.§.
fi.ad.l.fal.⁊ i.l.j.C.vn̄ vi.⁊ in infinitis vt ita dixerim iuri-
bus ⁊ pari rōne dicēdū ē q̄ dicat̄ fieri imediate ⁊ i istis
terminis intelligit̄ discrete intra tale tps intra q̄ cōmo-
de ire poterat aretiū.d.l.interdū.⁊ ar.d.l.si insulā fieri.
Nō q̄ sine momēto tpis inter medio:ar.d.l. q̄ dicimus.
⁊.d.l.ratū.breue aūt tpis iteruallū debebat itromitti:ma
xime ne altera ps icōmodaret̄ in stādo in domicilio alie-
no obligatio aūt oxit̄ sine momēto tpis iter medio. Jdeo
non ob.theorica Bar.in contrarium inducta.

k ¶ Et in dubio solet intelli icōtinēti seu imediate fcm̄ id
qd fit eodē die.l.ɔtinuus in p̄n.de ꝟ.ob.⁊ i.l.si .ex duob⁹
de duo.re.⁊.l.reos in fi.e.ti.⁊ iō put si ꝓmittit̄ hodie il-
lud tps iterpellat.ita ⁊ si ꝓmittit̄ fieri imediate vel incō
tinēti. Si āt fuerit dictū d tpe certo:puta die se.eēt magis
clarū:⁊ lʒ sit idē si dixerunt imediate ⁊ si incontinenti.tn̄
accuratius est deducere q̄ fuit actū q̄ incōtinēti. Credo
enim q̄ testes nō recordent̄ de vbis formalib⁹:ſʒ de effe
ctu ⁊ p h p3 rn̄sum ad ɔ̄ria ⁊ remanet ɔclō q̄ dictus Ga-
spar cēseat̄ fuisse i mora ⁊ ɔ̄nter sit obligat⁹ ad intereē di-
ctis Magdalene ⁊ Ja. Interesse aūt est:qꝛ ex bonis assi-
gnatis recepisset cōmodū fructuū vel aliā ꝟsimilē vtili-
tatē. Et extiabit q̄tū cōiter locarent̄ res extiatiōis ducē
toꝝ iuxta ea q̄ hr̄ p bar.⁊ doct.i.l.j.d sen.q̄ p eo q̄ inte.

l ¶ Et si extimatio interesse nō ꝓbaret̄ iudex posset illud
extimare arbitrio suo p id qd hr̄ in.l.si q̄ ex pāpbila d le.
ij.maxime per Bar.⁊ p eū in.l.semp.§.hoc interdicto q̄
vi aut clā.⁊ p Cy.in.d.l.vnica de sen.q̄ pro eo q̄ iterest.
⁊ Bar.in vltimis vbis hoc firmat per text.ibi.⁊ i.d.§. in
hoc iterdicto.⁊ in.l.nō ignorat de fru.⁊ li.expē. Et dicūt
Jo.cal.⁊ panor.in.c.cū cām que de leg.ij. q̄ licet nihil sit
probatū q̄tum interest:tamē malefaceret iudex si pp hoc
reum absolueret. Sed debet facere extimari vel ipse ex
officio extimare fm̄ eos. Laus deo.

¶ Pnia an ⁊ qn̄ habeat locū in ɔ̄ctibus inominatis. Itē
an transactio sit contractus innominatus. Item an pactū
de futura successione valeat.

¶ Consilium xxvij.

In noie domini nostri iesu xpi. ¶ In hac cōsultatiōe vr̄ pma fa-
cie dicendū q̄ dictus Leonangelus succe-
dat in dictis bonis dicto Joā. nō obstante
dicta penitētia Jo.⁊ donatione testamēto
⁊ codicillis per eū factis. Nā lʒ forte laudū de se non te-
nuisset quatenus disponit q̄ vnus succedat alteri saltem
prout laudatur q̄ Jo.⁊ Leonangelus inuicē succedāt cū
inter Leonangelū ⁊ Jo.nulluʒ fuerit factuʒ cōpromissuʒ
nec vlla inter eos versabatur controuersia.

a ¶ Tamē vr̄ q̄ tenuerit in vi ā pacti ex quo ptes ratifica-
rūt ⁊ approbarūt laudū que ratificatio ⁊ approbatio lau-
dī nulli resoluit̄ in vim pacti:vt.l.ij.⁊ ibi doc. not.C.cōia
vtriusqʒ iud. Nec ob.q̄ illud vr̄ nudum pactū ⁊ nuda pa-
cta nō ꝓducūt actionē.l.legē.C.de pac.⁊.l.iurisgen.§.igit̄
nuda.⁊.§§.seq.ff.eo.ti.qꝛ rn̄detur q̄ immo ꝓducūt actio
nem de iure cañ.fm opi.magis cōeʒ ⁊ indecisiuis ample
ctendā per.c.j.de pac.⁊.c.per tuas de arbi.⁊ apud reateʒ
cum sit tpali iurisditione ecclesie seruari dʒ dictū ius ca-
no.per no.per gl.in.c.ij.de arbi.li.vj.⁊ in.c.ij. de reg.iur.
li.vj.per Bar.⁊ Bal.in.l.ꝓuilegia.C.de sac.san.ec.p doc.
in.c.j.de no.oper.nū.nec vr̄ obstare q̄.d.Jo.reuocauerit
dictū pactū:qꝛ ɔ̄ctus a pn̄.sunt volūtatis ⁊ postea neces
sitatis.l.sicut.C.de act.⁊ ob: Itē cōpromissuʒ inde sequu
tum sonat in quandā spēm trāsactionis:auc.si vo conti-
gerit.C.de iudi. Sed in trāsactione.licet sit ɔ̄ctus inno-
minatus tn̄ nō est locus penitētie.l.q̄uis.C.de trāsa. Et
insup vr̄ q̄ de iure cano.nō sit locus penitētie ex quo ex
pacto actio oxit̄ vt dcm̄ est put hoc vr̄ velle Bal.in rubri
ca.C.de re.pmu.per.c.cū inter.r.de elec.⁊ ang.in.l.in cō-
ditiōib⁹.ff.de pac.ex eo qꝛ ex innominato ɔ̄ctu ēt de iure
ciuili oxit̄ obligatio nālis ⁊ de iure cano. nālis obligatio
ꝓducit actionē fm eū.p̄terea ɔ̄ctus fuit impletus ex pte
ꝓmauere:qꝛ diuisa ⁊ assignata fuerunt ꝓ diuisis cuilibet
pti suā portionē ⁊ post implemētū cessat pnia ēt in ɔ̄cti-
bus innoiatis put hr̄ in.l.si pecuniā.ff.d ɔdi.ob cāʒ. Ex
his nō obstantibus ɔ̄rium arbitror de iure rn̄dendum.

b ¶ Et p̄rio si laudū fuisset ita latū put dictāt vba thema
tis dcm̄ pactū nō valuisset:qꝛ eēt pactū q̄ hēditas pmorie-
tis deueniret in supuiuētē q̄ impediret liberā testi factio
nē.⁊ sic ɔ̄ bonos mores. Jō nulla.l.stiplo hoc mō ɔcepta
de ꝟ.ob.⁊.l.pactū q̄ dotali.C.de pac.⁊ in.l.hēditas.C.de
pac.cōuen.vr̄.n.factum vice testamēti. Ideo nō vʒ vt ibi:
⁊ ideo in.l.licet.C.de pac.illud pactum speciali fauore mi
litum degentium armatorum ad prelium validatur ⁊ nō
vt pactum:sed vt testamentum vel vt vltima voluntas: ⁊
hoc putarem satis planū si laudum loquit̄ put verba the
matis sonant cum verba laudi non viderim.

c ¶ Et posset attētari q̄ idē si laudum se restrinxit ad bona
de quibus erat cōtrouersia:qꝛ prout qn̄ cōuenit heredita
te tota:vel de bonis simplr̄ videtur pactū habere vicē te
stamēti.vt.d.l.hereditas.⁊.d.l.lʒ. Ita qn̄ ad aliquā parteʒ
bonorum vr̄ hr̄e vicē alterius vltime voluntatis arguēdo

de toto ad partē:ar.l.q̄ de tota de rei vēdi.c. pastoralis.§.
si q̄s cū totū de rescrip. Et maxime q2 ꝟm coem vsum lo
quēdi nō solet dici ita ille succedit tali in talib9 bonis qñ
cōsequit̄ ex ꝯctu ꝓprio ꝓut qñ ex vltima volūtate. Tñ hoc
nō firmarē si laudatū fuisset ꝙ succederēt inuicē in dictis
bonis. Sȝ ex alio vr̄ tūc rñdēdū ꝓ dicta eccl̄ia virginis
marie. Nā vr̄ ꝙ sit locus pnie:nā inter Jo. ⁊ leonāgeluȝ.

d ¶ Vr̄ ꝙ fuerit ꝯctus innoiatus:q2 dictus Joā. promisit
seruare illud laudū:⁊ diuidere dicta bona cuȝ p̄mauera ⁊
post mortē suā cōuenit ꝙ. Leonāgelus succederet sibi:vt
versa vice Leonardus p̄moriēs faceret ꝙ ipse Jo. eideȝ
succederet itaq3 ꝯctus cōrespectiuus ⁊ innoiatus ⁊ i ꝯcti
bus innoiatis est locus pnie.d.l.si pecuniā.ita ꝙ penitē
tia sequuta resoluit̄ ꝯctus vt ibi:iō cū res sit itegra ex pte
Leonāgeli potuit dictus Jo. re integra penitere. Nec ob.
ꝙ vr̄ ꝯctus trāslationis in quo cessat pnia:q2 lȝ inter p̄mā
uerā ⁊ Jo. posset forte dici ꝯctus trāsactiōis.tñ iter Joā.
⁊ Leonāgelū nulla erat lis:⁊ iō nulla transactio.l.j.ff. de
trāsac. Et si dicat̄ p̄mauera recesse a lite vt.d. Joā. ꝯueni
ret ꝙ ipa ⁊ Leonāgelus ei succederet:⁊ iō eius respectu
cesset pnia:⁊ cū Lenāgelus sit eius heres sil'r cesset respe
ctu heredis qui succedit in vniuersum ius defuncti.l. he
reditas de reg.iu.⁊.l.nihil aliud de v̄.sig. Cū ēt heres cē
seat̄ eadē p̄sona cū defuncto in auc.de iureiur.a mo.p̄sti.
in.§.j.rñdet̄ ꝙ cōuentio fcā cū primauera ꝙ Leonāgel9
eidem Jo. succedat nō est efficax:q2 est ꝯuētio facta alteri
l.stip'lo ista.§.altere de v̄.ob.⁊.l.quedā.§.si pactus.⁊.l.fi
lio.§.fi.a ꝯ2io de pac.⁊.l.gayus ar.sumpto a speciali solu.
ma.q̄ loquat̄ in ascēdēte per lineā femininā.⁊ sic ex pacto
inito cū dñā primauera:vt Leonāgel9 succedat agere nō
posset ipsa primauera nec ꝯsequēter eius heres.lȝ heres
sit leonāgelus:vt ꝓbat̄ in.d.§.si pactus. Et per hoc etiā
nō refert si p2o pte primauere ꝯctus est impletus:q2 pari
mō rñdet̄. Nec ob.ꝙ de iure cañ. in ꝯctib9 innoiatis nō
vr̄ esse locus pnie:q2 imo vr̄ ꝙ ēt de iure cañ.sit locus pe
nitētie in ꝯctibus innominatis.q2 nō vr̄ ꝙ sit inducenda
discrepātia inter ius cañ.⁊ ius ciuile quatenus non repit̄
exp̄sse dispositū in vno magis q̄3 in altero.ar.c. cū expe
diat de ele.in.vj.⁊.l.j.C.de inoffi.dotib9.nec ob.d.c.p̄mū
de pac.q2 hȝ locū pactis nudis a solēnitate v̄boꝝ nō in pa
ctis nudis respectu cāe. Et iō de iure cano. ꝯctus inoiati
nō pariūt actionē añ vestimētū rei interuētu ꝓut hec no.
Bal.in.l.siue apud acta.C.de trāsa.vñ oia iura ciuilia lo
quētia de ꝯctib9 innoiatis hūt locū ēt de iure cañ.ꝟm eū
ibi. Et sic ex hoc vult ꝙ iura ciuilia q̄ disponunt de pnia
in ꝯctibus innoiatis vēdicāt sibi locū ēt de iure cañ.licet
ꝟm Bal.in.l.petēs.C.de pac.in vltimis v̄bis in q̄buidaȝ
lecturis de h̄ trāgat ⁊ nō determinet:⁊ hāc ptē firmat pō
tanus in.d.l.si pecuniā in prin. Dicēs ꝙ.c. cū inter.r.le
niorē de ele.p q̄d se fundat Bal.in.d.rub.de re.p̄mu.nō
ꝓbat eius dcm̄. Jō est stādū iuri ciuili:ex quo de iure ca.
nō inuenit̄ dispositū ꝯ2iū ꝟm eū:⁊ ibi hāc ptē latius ꝓse
quēdo firmat p̄clarissimus doctor ⁊ itegerrimi iudicij.d.
Joā perrutij de mōte sperello q̄ h̄ idē indubitāter firmat
in.l.iurisgē.§.igit̄ nuda.ff.v̄ pac. Nec ob.ꝙ ipse bal. dicit
in.d.rubri.de re.p̄mu.q2 nō dicit bald.ꝙ post pnia possit
agi:sȝ simpl'r dicit ꝙ nō possit penitere de iure ca. multa
aūt fieri nō lȝ q̄ facta tenēt vt in.c.ad ap'licā de re.⁊. xj.q.
iij.c.j.⁊ in.c.vnico in fi.de voto li.vj. Et facit.l.nepos ꝓcu
lo.de ver.sig. Et ita possint cōcordari dicta bal. q2 nō est
licita pnia:tñ si pnia adhibeatur operat̄ effectū quē dispo
nit ius ciuile. Preterea.d.c.cum inter.n.nullatenus pro
bat eius dictū q2 loquit̄ in alijs terminis : q2 in electione
nō in ꝯctibus inominatis. Et in electionē ⁊ ante electio
nem perfectā non est locus pnie dūmodo scrutinium sit
pub.c.publicato de elec. ꝓut ēt no.glos.in.d.c.cū inter.⁊
p̄terea illa electio fit ibi per clericos ⁊ clericis est ꝓhibi
ta variatio magis q̄3 laycis.c.ꝙ aūt.⁊ ibi p gl.⁊ doc.d iure
pa.iō posset intelligi dictū bal.in.d. Rubrica de re.p̄mu.
ꝙ nō sit licita pnia de iure ca.s.in clericis seu p̄sonis ec
clesiasticis:in quibus nō est licita variatio:⁊ in quibus hȝ
locum general'r ius cañ.⁊ nō in laycis in quibus licita est
variatio:⁊ in quibus generaliter ⁊ regulariter habet locū
ius ciuile.licet regula illa fallat in terris ecclesie iuxta ea
que habent̄ in.d.c.j.de no.oper.nun.⁊ in.c.ij. de arbi. li.
vj.⁊ in.l.pe.⁊.l.placet.C.de sac.san.ecc.vt sic minus rece
datur a iure ciuili:⁊ facit q2 dicta doctorū intelligunt̄ ꝟm
iura q̄ allegant ꝓut no.bar.in.l.non solum.§. liberatiōis
verba.ff.de libe.leg.nec ob.dictum Ang.q2 dicendum est
ꝙ non recte sentit:nitit̄.n.q2 naturalis obligatio de iure
ca.producit actionem:licet sit dispositum ꝙ pactum nu
dum producat actionem:⁊ insuper ista naturalis que orit̄
ex ꝯctu innominato est magis debilis q̄3 illa que oritur ex
pacto simplici iuxta no.per glo.⁊ doct.in.l.petene.C. de
pact.ideo non producat actionem vel si producat sit adeo
debilis ꝙ tollatur penitentia. Laus deo.

¶ Instr̄m trāsumptū varians ab originali cui stādum sit.
Jtē rasiones ⁊ cācellatiōes an reddāt instr̄m suspectum.

¶ Consilium xxviij.

In nomine dñi nr̄i iesu xp̄i. ¶ Alias sup
hoc themate fuimus consulti excellē.d.bal.
de bartolinis pater ⁊ dominus me9: ⁊ ego
ostensa copia testamenti dicti Antonij ma
nelli in qua erat descriptum ⁊ si omnes di
cti filij hr̄des nō facta aliter mētione originalis neq3 trā
sumpti cōsuluit.d.bal.ꝙ non esset locus substitutioni.q2
illa verba ⁊ si omnes dicti filij heredes intelligebātur de
illis filijs si filij ipsius testatoris in te.institutis:⁊ illa v̄ba
tam mares q̄3 femine fuerūt inepte posita cū itaq3 in p̄so
na vltimi decedentis defecerit conditio illa si decesserit
sine liberis ex quo vicarellus vltimo decedēs decessit su
perstite Ant.l.nō est sine liberis.ff.de verb.sig.⁊.l.j.C.de
cōdi.inser.excludunt̄ substitute per.l.pe.C. de impu. ⁊ q̄
que habent̄ per doc.ibi.⁊ in.l.hr̄des mei.§.cū ita ad treb.
⁊ dicto consilio me subscripsi. Modo per consultantē est
repertū originale ꝙ est sine dictione heredes ⁊ est visum
instr̄m pub.extractuȝ manu eiusdē notarij.in quo est scri
ptum verbū hereď.ita cū.d.rebatutū. Et querit̄ vtrum ex
his variari debeat decisio huius consultationis : ⁊ breui
ter capiēdo originale.s.sine verbo heredes vr̄ esse locum
substōni:q2 ex quo supra facta erat mētio filioꝝ dictoruȝ
nepotū heredū institutorū vr̄ facta mētio in vltia substō
ne ēt de filijs ipsoꝝ heredū siue essent heredes siue nō: ⁊
sic nō itelligat̄ de heredib9 scriptis ꝓut intelligebat̄ si est
apposita dictio hr̄des in ipsa substōne:⁊ sic si stamus ori
ginali ꝓut standū vr̄:q2 qñ instr̄m variat stādum est origi
nali instr̄o:⁊ sic matrici.§.pe.in auc.de tabel.⁊ no.bar.in
l.si librarius.ff.de reg.iu.⁊ bal.in.l. imperator.ff. de statu
ho. Ad originale.n.semper recurritur dicit Ang. per illū
tex.in auc.de tab.§.illud. Non.n.pōt tabellio ex interual
lo addere vel detrahere instr̄o:prout voluerūt Gui.de cu
nio Ricar.de saly. Bar. Bal.⁊ Saly.in.d.l.imperator. Et
volunt Guil.barto. Ricar.⁊ bar.de saly.ꝙ nec declarare
possit:q2 iminet suspitio ꝟȝ eos:⁊ licet loquant̄ in instr̄o
extracto ex originali maior ratio est in ipso originali. Et
dato ꝙ possit declarare:prout dixit bal.in rub.de fide in
stru.x.col.⁊ spec.in ti.de instr.edi.§.itē opponitur ꝙ res
quibus rñdetur ꝙ ipsi videtur loqui qñ abbreuiate scri
psit:prout plerique solent facere hoc enim casu videtur lo
qui prefati doc.maxime spe.nō apparet ꝙ notarius illud
verbum hereď.in transumpto addiderit animo declaran
di. Nam potuit transcribēdo errare. Et creditur potius
errasse in transumpto q̄3 in ipso originali argu.d.§. illud
prout dicit barto.in.d.l.si librarius. Et est magis verisi
mile ꝙ fuerit error ex lapsu calami q̄3 ꝙ voluerit declara
re:nā solent notarij in eorum prothocollis facere additio
nes in margine quando scȝ aliquid est obmissum ꝙ de
buerit scribi vel quando ꝯhentes vel testator tunc aliq̄d
addunt:itaq3 si accurate apposuisset illud verbum hereď.
verisimiliter apposuisset etiam in prothocollo. Et isuper
imminet maior suspitio in transumpto ꝙ extrahit̄ ex in
teruallo ⁊ plerūq3 postq̄3 casus hoc est cōditio dispositio
nis euenit quo tempore p̄tendētes interesse magis accu
rate ⁊ diligentius inuestigāt q̄3 immineat in originali ꝙ
plerūq3 fit absente eo qui pretēdit interesse prout in casu
nostro factum fuit in absentia substitutorum:⁊ eo tempo
re ignoratur quis casus sit futurus:itaq3 non de facili co
gitatur. tunc de fraude : ⁊ insuper est verisimile seu de
facili arbitrandum ꝙ illud instrumentum fuerit extra
ctum non breui temporis spacio inter medio:ita ꝙ non
est multum verisil'e ꝙ habuerit memorie vtrum testator
addiderit illud verbum hereď.necne.

e ¶ Et si non habebat de verbis testatoris memoriam ⁊
ipse

ipse voluisset interpretari verba testatoris dicentis & si dicti filij ꝙ intellexerit de filijs heređ. Profecto non est offm notarij qui suo instro refert ea de quibus rogatur ad simitudinem testium per ea que hn̄r in.l. domitius labeo de test. in.d.l.imperator in.l.in exercendis de fi.instru. Sȝ illud spectat ad iudicē non ad testē vel notariū iuxta ea que hn̄r p Inno. & alios in.c.cū cām que de test. Multa itaqȝ nos trabunt in his terminis ꝙ illud verbum heređ. appositum in transumpto non sit in consideratione.

b ¶ Nec ē curādū si in ꝓtocollo sunt alique cācellatiōes vl additiōes in margine: q̄ tn̄ nō sunt in loco suspecto: nec in loco q aliqd ꝯferat ad terminos nr̄e ꝯsultationis: nam put & ꝑsupponit solebat notarius rogatus de isto testō ac etiā alij quasi oēs in eoꝝ protbocollis fere semp in hmōi facere. Et vbiqȝ hoc ꝯtingit: & tn̄ nō solet ex hoc ꝓtocollū viciari vel suspectū reddi vt vidi quottidie practicari & minime mutāda sunt.l.minime de.ll.cū ꝯcor. & ꝯsuetudo dat robur ꝓbationi.c.cū dilectus de fi.instru. & per Jo.an.ibi. & in.c.seculares.de fo.cōpe.li.vj. & per bar.in.l.si seruus cōis de stip.ser. Itē cancellationes & rasure in loco nō suspecto nō reddunt suspectum instrm glos.in.l.si vnus.C.de test. & ibi Bal.Saly.Raph. & Pau. & Cy. & Bar.post glo.in ver. vitiat: & glo.cū se.in.l.edicto.C.de edic.diui.ij.col.ad h̄ tex. in.c.ex lris de fide instru. & ibi glo.ij. & Inno. & doc.gl.in.c. fi.de crie fal.a ꝯrio sensu. & ibi glo.fi.in.c.cuȝ venerabili de relu.do. & per doc.in dictis iuribus. & in.c. inter dilectos de fi.instr. & per Spec.in ti.de instru.edic.§.instrumentū vs. quid si aliquid. & ibi per Joā.an. & per Bal.in.l.j.ff. de his que in testamento delen.

c ¶ Et insup si ꝓtocollū esset suspectū & ex illo esset transumptū aliud instrm nō videref alienū a suspectiōe ēt trāsumptū nisi eēt orta suspitio ex actu.postea circa protbocollum ppetrato. Nā si falsa eēt originalis scriptura nō posset inde extracta va esse pȝ ad sensum. Si itaqȝ deficit verbum hdes ꝓut dficit i originali illa vba sequētia tā mares ꝙ femine magis de facili pōt verificari.q: presupponif ꝙ testōr hēbat duas filias ad quas poterant referri illa vba ꝙ femine: & lȝ nō dixerit ꝓus i testō nisi de vna tn̄ loquut⁹ fuit forte testōr i ꝑrali pp substātiuū ꝓcedētē ꝙ erat ꝑralis nūeri.

d ¶ Et alias plurale ponif ꝓ singulari in.l.j.C. de ꝯdi. inser. & tex. & gl.j.di.oīe.de testi.c.pn̄tiū in v. ꝯuētuū tex.cū gl.in ver.apostolos.ne cle.vel mo.l.j.§. vt initio iūcta gl. in ver.cupiētibus de postu.ff.cū multis si. Sȝ ꝑsupposito ꝙ stet trāsumpto. & sic dicat testm: & si oēs dicti filij heređ.tā mares ꝙ femine decesserint &c. Tn̄ idē ē rn̄dēdū nā illud heređ.cū.d.inciso pōt dicere heredes & pōt dicere heredū. & ꝓ pte substitutoꝝ fuit ad me dlata vna copia in qua erat extēsum heredū & petebant a me ꝯsuli pro eoꝝ pte stāte vbo heredū nec dicebat in publico instro eē.d. incisum. & sic verbū heređ.esse abbreuiate scriptū. Tn̄ illa variatio vbi heredū nō videbatur mihi ꝙ faceret variari sniam. Nā.s.in testō non fuerat quicꝗ dcm̄ de filijs heredum sumendo heredes ꝓprie: pro his qui iā successerūt defuncto: ita ꝙ illud vbū dicti. tūc nō vificaref iō vt illud vbū dicti vificef: vȝ ꝙ vbū hrduȝ adaptaref ad eos q sunt scripti hrdes in pmo gradu. & facta sit substō filijs honoratis in substōne. & sic tertius gradus. & illa cōditio bimēbris. & si aliqs ipsoꝝ hrdū pmorireť &c.referaf ad sequētia oīa & fm h illa substō & si oēs &c.cēseaf fcā sub cōditiōe si aliqs dcōꝝ hrdū pmorireť &c.facit illud vulgatū exā in pnc.posita &c.l.iij.§.si filius de lib. & po.l.si qs ex argētarijs.§.si initiū tabulaꝝ.ff.de edē.c.scdo reqris ꝺ appel. Et cū illa ꝯditio si aliqs ipsoꝝ hereduȝ pmorireť &c. deficiat. Jō nō sit locus vltie substōni facte sub dcā cōditione. Et suadef hec interꝓtatio vt substō censeaf fcā honoratis a testatore cū substi.illa ꝯtineat fideicō. substōnē que est onus & nō honoratus nō oneratur.l. ab eo.C. de fideicom. Nec ob.ꝙ per hoc videtur violari.

e ¶ Verbū hrdū nā testōr ita assumpsit.s.ꝓxime vbū heredū appellat.n.heredes scriptos heredes ēt si decesserint viuo testōre. Facit pro hac pte ꝙ notabilr ad ꝓpositū dicit Jo.an.in addi.spe.in ti.de testa.§.j.circa fi.v.iiij.q.sic preponif &c. vbi ipse format qōnē put fuit in facto testatoꝝ hn̄s vxorē pregnantē sic dixit si nascanf posthumi mares tn̄ vnus vel plures illos mihi vniuersales hrdes instituo &c. & postea subdit & si oēs sic decederent substituit filias.A. & .B. sorores suas: mortuo testōre ortus est tantū vnus posthumus q decessit in pupillari etate suꝑstite matre dubitaf de here.istius posthumi. A. & .B. sorores testatoris & amite.d.posthumi volūt venire ad successioneȝ vigore substōnis facte in testō ibi. Et si oēs sic decederēt substituit eis.A. & .B. &c.dicētes ꝙ lȝ nō fuerit natus nisi vnus posthumus. & sic lȝ oēs qui est numer⁹ pluralis nō possit verificari in eo ex natura verboꝝ tn̄ ex tacita mēte defuncti verificanf in illo: q: pluralis resoluif in singularitatē allegādo.l.heredes.§.cū ita.ff.ad treb. & multa alia iura. pro pte vero matris df nō posse dictā substōnē verificari in illo vno posthumo tn̄ & testatorē cogitasse tantū in illo casu qn̄ plures posthumi fuissent nati & decessissent sine filijs ꝙ pȝ q: vsus est vocabulo oēs in plurali numero: & istū casum obmissuȝ haberi pro omisso nec resolui in singularitatē ꝯ matrem allegādo.l.cōmodissime.ff. de li. & posthu. & multa alia iura. Et tandem dicit fuisse iudicatū in fauorē matris ꝯ dictas substitutas & in hanc opi.videtur inclinare & rn̄det ad omnia iura alleg. in contrariuȝ. Ecce ꝙ Jo.an.decidit ꝙ ista substitutio facta per verbuȝ omnes nō verificatur quādo vnus tantuȝ est natus & nō plures sic in casu nostro ꝙ testm̄ deesset videretur posse dici retenta dicta decisione quā sequitur Pau. de cas.in cōsi.xiij.incip.visis & consideratis.i.col. & in consi.clxx. incip.ne improprijs vtemur vocabulis.

f ¶ Fatendū tn̄ est ꝙ res esset dubia si testator dixisset. Et si oēs dicti filij heredū & non est necesse decidere illā dubietatem cū non ita dicat instrm. Jdeo illa obmissa dico ꝙ verbū illud here.abbreuiate scriptum etiā ꝑsupposito sine preiudicio ꝙ fuerit a testatore dictū & per notarium forte ex errore obmissum. Tn̄ dȝ potius interpretari heredes ꝙ heredū. Nā si dixisset heredū resultaret facta filijs institutoꝝ in casu quo oēs decesserint sine liberis & nō facta vni ex eis sine liberis decedēti. Et nō facta institutis in casu quo oēs sine liberis decesserint. Et tn̄ fuerit eis facta substitutio: casu quo alter ex eis sine liberis decesserit. Et cōis solitus mos testatorū est ꝙ substituūt pmo casu quo si alter ex institutis decesserit sine liberis: & postea casu quo omnes sine liberis decesserint.

g ¶ Et rarissime substituif filijs heredū si decesserint sine liberis & nō facta substōne ipsis heredibus institutis si decesserint &c. In ambiguis aūt interpretatio illa sumif que conuenit magis verisimilr & ei ꝙ plerūqȝ fieri cōsueuit.l.in obscuris inspici ꝙ verisimilius est: aut ꝙ plerūqȝ fieri cōsueuit de reg.iur. & in.c.inspicitur eo.ti.li.vj. Sȝ plerunqȝ & cōmuniter solet substitui scriptis heredibus & nō filijs heredū merito &c.facit q: arg.a solitis & cōmuniter accedentibus honū est in iure.l.j. & ibi gl.C.de arb. l.fi.C.de fideius.l.ꝙ si nolit.§.qui assidua de edil.edi.per glo. & Bal.in.l.neqȝ natales.C.de proba.cum si. Et maxime q: magis accōmodatur illud participiū dicti qḋ referatur ad heredes scriptos: de quibus dictū fuerat ꝙ ad filios heredum: de quibus non erat dictum saltem de filijs heredum qui aditione vel immixtione forent heredes: de quibus nunc agitur. Preterea si pariter potest dicere heredum & heres resultaret dispositio ambigua & actore incūbit probatio.l.actor.C.de proba.l.ei qui dicit.ff.e.ti. & probatio dubie non releuat.l.duo sunt titij de testa.tu. l.certum de confes.c.in pn̄tia de proba.cū cōcor. Jō substituti qui vellent niti ex substitutione ea ratione: q: dicere heredū probando per ostensionem instri qḋ dicit heređ.q' potest dicere heredes prout heredum hn̄t succurrere: cuȝ igitur agere debeant aduersus heredes: & ex trebelleano restituant fideicōmissariaȝ hereditatem: ipsi habent esse actores & probare concludenter euenisse casuȝ substitutionis ꝙ facere non poterunt per predicta merito succumbent. Remanet itaqȝ conclusio iā facta in alijs consilijs.s.ꝙ non sit locus substitutioni.

¶ Rei vendicatio an & quando censeatur remissa per generalem refutationem.

¶ Consilium xxx.

In noīe domini nostri iesu christi. ¶ Videtur in hac consultatione primo aspectu dicendum ꝙ dictus valētinus possit aduersus dictū ser Gasparem vendicare rē suaȝ quam possidet dictus ser Gaspar nō ob. generalitate dicte refutationis: q: lȝ dicta

refutatio ⁊ q̃etatio sit generalis: nõ tñ specifice remittit actionẽ in rẽ nec ipse refutãs ꝑmittit eidẽ ser Gaspari ꝙ retineat rẽ suã. Et generalis refutatio nõ vꝫ trahi ad rei vẽ. ⁊ sic nõ operaꝛ quominus dñs vẽdicare possit rẽ suã l. aurelius. §. meuia de li. le. ⁊ ibi gl. ꝙ ⁊ no. Bart. ibi. ⁊ in l. nõ solũ. §. fi. e. ti. allegãs l. si in lege. §. fi. ff. loca. ⁊ l. ei cui de li. le. ⁊ idẽ ꝙ generalis liberatio nõ tollat rei vẽ. notat Bal. in. l. cũ necessitatẽ. C. de fideicõ. ⁊ i. l. pactũ. xij. q. C. de colla. Et iõ iuriscõ. i. l. ⁊ si vno. §. j. ff. de accepti. dũ ponit formã generalis q̃etatiõis exprimit si tenes ꝙ meũ est quasi: secus fuisset si nõ expssisset. Et ꝓpterea bar. in. d. l. nõ solũ. §. fi. reprobat. Gui. de cu. quatenus in. l. si vnus. §. illud. ff. de pac. dicebat ꝙ si libero te ab actiõe depositi vel cõmodati potero te ꝯuenire rei vẽdi. ꝓ re cõmodata vel deposita. Secus si dico ꝓmitto te nõ cõuenire ex cã depositi. Nã tũc refutatio est magis gñalis ⁊ cõpꝛehẽdit ẽt rei vẽ. ẜm eũdẽ Gui. quẽ reprobat Bar. per pdicta facit qꝛ vꝫ esse in dolo q retinet rẽ alienã inuito dño vꝫ. n. tenere mala fide ⁊ malafides nõ caret dolo: facit. l. q restituere de rei vẽ. iũcta. l. in actiõibus. ⁊. l. dolus futurus remitti nõ põt. d. l. si vnus. §. illud nulla. ff. de pac. ꝙ ẽt vꝫ ex alio deduci: qꝛ dictus valẽtin⁹ facit generalẽ refutationẽ ea rõne expssa: qꝛ ꝯfiteꝛ se habuisse ⁊ recepisse oẽm quãtitatẽ denariorũ ⁊ rex̃ q̃ petere poterat ⁊c. ꝫ istã rẽ de qua agiꝛ ꝯstat ꝙ nõ habuit nec recepit. qꝛ semp fuit apud ser Gasparẽ: put ꝓsupponiꝛ. Jõ. d. refutatio restrigaꝛ ad alia nõ ad istã rẽ q̃ habita nõ fuit nec recepta. qꝛ rõ restringit dcm̃. l. ꝙ dcm̃ õ pac. l. adigere. §. Quis. ff. de iurepatr. Tñ his minime refragãtib⁹ ꝯriã ptẽ arbitror iuri magis ꝯsentaneã. Nã cõstat verba refutationis esse nedũ generalia: sed vniuersalia de omni eo ⁊ toto ꝙ petere posset.

a ¶ Et natura vboꝝ vniuersaliũ est nihil excludere. c. solite. circa fi. de maio. ⁊ obe. ⁊ cañ. si romano: rũ. xix. di. ⁊. l. iulianus de leg. iij. Cõstat ꝙ intẽtãs. ei vẽ. petit rẽ. ⁊ sic qui põt vendicare põt petere: imo petitio magis appropriaꝛ vendicationi q̃ actiõi personali. l. pecunie ver. §. petitionis de verbo. sig. ⁊. l. actionum genera. ff. de actio. ⁊ obli. ⁊. l. fi. C. de here. vel ac. vẽ.

b ¶ Jtẽ app. iuriũ cõstat venire ẽt dñiũ: qꝛ ius est in dcã refutatione voluerũt ptes esse cassa ⁊ cãcellata oĩa ⁊ singula iura. ⁊ sic remissa ⁊ abolita: ergo ẽt dñiũ cẽseꝛ esse remissum. ⁊ sic trãslatũ in refutatũ ꝑ dicta vniuersalia vba geminata oĩa ⁊ singula iura cũ ẽt geminatio vniuersaliũ auget dispõnẽ. l. balista ad tre. cũ ibi no. ⁊ ꝑ glo. in. c. vt circa de elec. li. vj. per Ang. in. l. si sticbum. §. stip. de ver. obli. ⁊ plura possunt adduci de virtute geminationis.

c ¶ Coadiuuãt vba q̃ subduꝛ ita ꝙ pñs refutatio fit generalis ⁊ generalissima suplatiui natura: vꝫ esse vt non sit dare vltra vt apud grãmaticos ⁊ probaꝛ in. l. ꝓximus. ff. õ ver. sig. ⁊ in. l. vbi aũt nõ apparet: in prin. de ver. ob. sed si nõ veniret q̃ possent vẽdicari esset alia refutatio generalior: ideo ista non generalissima.

d ¶ Jtẽ v. rei ⁊ rerũ est multũ gñale. l. j. i fi. ff. de reb. cred. ⁊ l. rei app. ⁊. l. rei appellatione de v. sig. Jõ vbo. sign. cõpꝛehendit istũ casum: ⁊ a vi vboꝝ nõ est recedendũ. l. nõ alr de le. iij. l. j. §. fi. is q nauẽ de exer. Cẽseꝛ. n. qs in mẽte hẽre id qð sonãt vba ab eo ꝓlata. l. labeo. §. idẽ tubero de supelle. lega. ⁊. c. scõo reqris de app. Ex q̃bus cõcludẽdũ est ꝙ dictus valẽtinus nequeat vẽdicare dictã rẽ: de qua agitur. Nõ obstãtibus adductis in ꝯriũ q̃ vere non obstant. Nõ. n. ob. d. l. aurelius. §. meuia. ⁊ ꝙ ibi p gl. ⁊ bart. qꝛ loquuꝛ in legato liberationis simplr relicte: liberatio. n. vꝫ ꝓsupponere obligationẽ a qua libereꝛ: ar. l. decẽ de v. obl. cũ si. Jõ nõ mirũ si non trahiꝛ ad id qð põt vendicari: qꝛ qui cõueniꝛ rei vẽ. nõ cõueniꝛ vt obligatus insti. de act. §. j. ⁊ ibi no. item loquuꝛ in liberatiõe generali hoc est idefinita: dicitur enim generalis dispositio.

e ¶ Jndefinita vt voluit Bar. in. l. si pluribus de leg. ij. ad. intellectũ. l. obligati õi generali de pig. Nõ aũt loquuꝛ i refutatione facta ꝑ vba vniuersalia oĩa ⁊ singula ⁊c. item nõ loquuꝛ qñ est expssum ꝙ refutatio fit generalis ⁊ generalissima: ⁊ put ꝯtingit in casu isto: nec ob. si diceret ꝙ dicit eam generalissimam vt cõpꝛehendat incognita.

f ¶ Per vba q̃ imediate subduꝛ ⁊ in ea veniãt cognita ⁊ incognita: qꝛ rñdeꝛ ꝙ natura copulatiue: ⁊ similiũ ẽ augẽ nõ restrigẽ pcedẽtia: vt est tex. in. l. ea tñ adiectio de le. iij. ⁊ per bal. i. l. si is q. cc. §. vtꝝ de re. dub. ⁊ ꝑ bal. in. l. gallus §. ẽt de li. ⁊ posthu. per cañ. in. c. ij. de rescrip. idcirco illa verba ⁊ in ea veniat cognita ⁊c. veniũt ad ampliãdum generalitatẽ refutationis non ad restringẽdum quominus sit generalissima adeo ꝙ cõpꝛehẽdat que vendicari poterant. ita etiam rñdeꝛ ad dicta per bal. in. d. l. cũ necessitatem. ⁊ ad dicta per eũ in. d. l. pactũ ꝙ dotali. xij. q. ad que etiam rñdeꝛ ꝙ verba baldi sonant in eo ꝙ debeꝛ. ⁊ sic sonant indebitũ ⁊ obligationẽ. itẽ pdicta ẽt militãt ad dicta per vba bar. in. d. l. no solũ. §. fi. pterea ibi vba se referebãt ad casuꝫ ꝓpositi: ⁊ i eo vꝫ ibi se fundare bar. i casu nr̃o refutatio nõ referꝛ ad aliquã cãm specificã. Sed respũ eis cãe. ⁊ sic ẽt respũ cãe dñij. Nec obs. l. ⁊ si vno. qꝛ rñdeꝛ ꝙ ẽt ibi nõ erãt vba vl'ia put h̃: nec fuerat dcm̃ ꝙ eẽt gñalis ⁊ gñalissima. Sꝫ erãt vba idefinita ⁊ nõ veniũt oĩa i indefinita q̃ veniũt in vl'i. ⁊ maxie geminate vt hꝛ in. d. l. si pluribus. ⁊. d. c. vt circa. ⁊ i. d. l. balista ad tre. Et maxie qñ dꝛ ꝙ sit gñalis ⁊ gñalissima. qꝛ ñ sine misterio aliqd expandi ponuꝛ illa vba ⁊ gñalissima: ar. l. si qñ de le. j. ⁊. c. si papa de pui. li. vj. Preterea lꝫ ponaꝛ i illa acqliana stip. non infeꝛ ꝙ sint necessaria: qꝛ multa ad cautelã plerũqꝫ apponunt in ꝯctib⁹ ⁊ nõ ppea ius alterãt: ꝙ al's secus cẽt. l. q̃ dubitationis de reg. iur. l. testamentum. C. de testa.

g ¶ Et maxie ibi qꝛ put dicit Jmo. i. d. l. ⁊ si vno ibi gallus acqli⁹: multa vba supflua apposuit. Nec ob. ꝙ retinendo rẽ alienã sciẽter ꝯ dñi volũtatẽ qs ẽ in malafide: ⁊ ꝯñr in dolo ⁊ dol⁹ futur⁹ remitti nõ pt: vt dixi i ꝯriũ: qꝛ rñdeꝛ ꝙ vex̃ ẽ nisi pcesserit pmissio dñi: nã si deducta ẽ i ꝯctũ nõ est loc⁹ pnie. l. sicut õ ac. ⁊ ob. ⁊ iõ nõ cẽseꝛ ꝯ dñi volũtatẽ. Et isup põt dici ꝙ ex quo ꝯfessus fuit sibi eẽ plene satisfactũ ꝓ re quã pt vẽdicare cẽseaꝛ trãslatũ ius i reũ. put in sim hꝛ in soluẽte litis extimationẽ in. l. eius rei. ⁊. l. seq. ff. de rei vẽ. Et ẜm h̃ nõ possideret rẽ alienã: lꝫ rẽ ꝓpriaꝫ. Nec ob. ꝙ ꝯfessio nõ vificaꝛ i ista re: qꝛ ille valerian⁹ nũq̃ habuit a dcõ ser Gaspare q multo tpe p̃us eam tenuerat: nã rñdeꝛ ꝙ lꝫ nõ vificeꝛ ꝯfessio in eo qð dicit habuisse ⁊ recepisse ꝓpꝛie ⁊ stricte. Tñ large cẽseꝛ habuisse ⁊ recepisse aliud habuit ꝓ eo ꝙ petẽ poterat. Et lꝫ nõ vificeꝛ illa cõfessio quatenus fateꝛ se habuisse ⁊c. tñ vificaꝛ cõfessio quaten⁹ fateꝛ sibi eẽ integre satisfactũ ad volũtatẽ suã satisfactionis. n. vbũ est gñale. l. satisfactiõi. ff. de sol. ⁊ facit. l. solonis vbũ. e. ti. Et satis põt cẽseri sibi satisfactũ ex quo ẽt ipe recepit silẽm refutationẽ quasi vna refutatio cõpenseꝛ cũ altera. qꝛ qñ due ꝯuctiões simul eodẽ ꝯtextu fiunt vna cẽseꝛ respectiua ad aliã ꝑ ea q̃ hꝛ i. l. i. bonefidei. ⁊ i. l. petẽs. C. de pac. ⁊ in. l. pe. §. si mulier. ⁊. §. si vir. ff. so. ma. ⁊ hoc satis deꝑhẽdiꝛ. qꝛ ex quo voluerũt trahi ad icognita q̃ icognita nõ poterãt inotescere eẽ habita ⁊ recepta. Jõ pꝫ ꝙ voluerũt venire ẽt ea q̃ eẽnt vere habita ⁊ recepta: sed satis reputabãt habita ⁊ recepta ex quo saltẽ hẽbant recõpensationẽ: arg. d. l. solutionis ver. cum concor.

¶ Pactũ i dubio an dẽat cẽseri reale vel ꝑsonale. Jtẽ ꝯct⁹ societatis ne sapiat vsurariã prauitatẽ qd dẽat ꝯtiñe.

¶ Consilium xxx.

In nomine dñi nr̃i iesu xp̃i. ¶ Jn pñti cõsultatiõe pmo aspectu vꝫ dicendũ ꝙ dictus dioteguardus fili⁹ ⁊ hẽs dicti testõris possit petere dictos. cccij. flo. ab hẽdib⁹ dicti fiordi. Nã dict⁹ testõr ꝓhibuit ne a dcõ fiordo peterenꝛ dicti. cccij. flo. ⁊ sic noiauit noie ꝓprio: vñ vꝫ ꝓhibitio ꝑsonalis: ar. l. ꝙ i futurꝫ. §. j. ff. de pac. vbi pactũ ne a titio petaꝛ nõ ꝓdest hẽdib⁹ titij: ⁊. l. iurisgẽ. §. pactorũ. e. ti. iũcta. l. seruũ filij. §. cũ q cyrographũ de le. j. ⁊. l. fi. C. de le. ⁊. l. si ex legati cã de vð. ob. cũ si. Cõuentiones. n. negatiue nõ trãseũt in hẽde dicit Pe. de bellap. in d. l. ꝙ in futurũ. ⁊ Cy. in. l. veteris. C. de ꝓbẽ. ⁊ cõmit. sti. ꝙ pcedit qñ ꝑsona addiciꝛ verbo executiuo put dicunt Ja. bu. ⁊ Gui. de cu. i. d. l. ꝙ in futurũ. §. j. ꝙ ⁊ vꝫ ꝓbari in l. nõ solũ. ij. §. tale legatũ de lib. lig. ꝙ ⁊ vꝫ de mẽte testatoris: qꝛ vꝫ voluisse ꝙ staret apud dcm̃ fiordũ ad lucrũ ⁊ dãnũ cũ quo put ex testõ depꝛehendiꝛ ꝯtrerat societatẽ lucri ⁊ questus itaq̃ vꝫ voluisse ꝙ staret apud eũ vt lucruꝫ cederet inutilitatẽ filij. ꝙ ⁊ ꝑsuadeꝛ ex eo qꝛ disposuit ꝙ per duos annos post mortẽ filij starent apud dcm̃ fiordũ ⁊ ꝑ dcõs duos annos nõ posset peti lucrũ a ꝯrio sensu ꝑ tpe vite dicti filij voluit peti posse lucrũ militat enim ar. a ꝯrio sensu in vltima volũtate. l. statu liberũ. §. stichum. ff. de

Conditiones negatiue nõ transeũt in heredes.

Argum͠tu a contrario sensu in vltimis voluntatibus.

ff.de leg.ij.prout ⁊ in ꝯctibus.l.inter socerū.§.cū inter.de pac.do.⁊.l.eum qui ita.§.qui.de ver.ob.

a ¶ Sed societas nō trāsit in hędes.l.adeo.in pn.⁊.l.heres socij.⁊.l.actiōe.§.morte.ff.pro socio.Nec verisimilr cōfide re poterat dictus testār de futuris hędib⁹ dicti fiordi vt eā vtilitatem afferent dcō filio testōris:put de dcō fiordo quē forte expertus fuerat.Ideo ex mēte testōris:vr dōm ꝙ dcm̄ relictū ne inuita filij testōris possint peti dicti.ccciij.flore. nec intra duos annos postea nō vēdicet sibi locū post mortem dicti fiordi.Itē ex alio psuaderi pōt dcm̄ relictū ex mē te testōris voluisse eē psonale.Qz ex quo post mortē filij d cedētis si nō relinquebat.l.flore.ipsi fiordo ⁊ ꝙ residuū nō posset peti inuita vxoris ipsi⁹ testōris nolebat ꝙ interī exi gerent vt eueniente cāu illo ꝙ filius decederet sine liberis vltimū relictū posset facilius sortiri effectū maxie illud ne ante mortē belene peti possȝ illud residuū.Si.n.prius fuis set petitū elusoriū fuisset illud relictū vltimū ne viuēte be lena peti posset.Sȝ hoc minime militat in hędes:qz illō reli ctū de.l.sub illa ꝯditiōe nō trāsit ad heredes:qz legatū ꝯdi tiōale nō trāsmittit.l.j.§.finaūt sub cōditiōe ꝙ ca.tol.l.cuȝ hēs qū di.leg.ce.cū si.merito ⁊c.Et volūtas testōris obti net pncipatū.l.i ꝯditiōib⁹ pmū locū d ꝯdi.⁊ de.l.cū virū C.d fideic.cū si.hic dicebat bal.l.l.qdā.C.de nece.ter.hędi. i isti.qō iudex seq dȝ volūtatē testōris put venator leporē; Et iō inherēdo volūtati testōris cui volūtati vba fi vūr re pugnare videnf elicīcde due cōclusiōes vna ꝙ dicti.ccciij. flo.peti possint ab hēde dicti fiordi.scda ꝙ nedū.ccciij.flor. sed etiam lucra cum eis facta inuita dicti fiordi peti valeār.

b ¶ Tn̄ pdictis minime refragantibus ꝯriū arbitror iuri magis ꝯsentaneū.s.ꝙ nec inuita filij peti possint dicti ccciij. flore.nec lucrū interim dum eis factū.Nā primo constat ꝙ relictuȝ ne a fiordo petaf intra tps vite heredis instituti in dubio trāsit ad hędes:vt est expressum.in.l.siquis i testō d li.leg.⁊ ibi hoc no.Bar.⁊ facit.d.l.nō solum.ij.§.j.⁊ ēt tex. a ꝯtrio sensu.d.§.tale.ea.l.Itē facit tex.d.§.pactorū.pōdera ta natura dictionis plerūqȝ que denotat cōem cōtingētiam ⁊ sic regulā casuū si casualē:put ibi pōderāt bar.bal.⁊ doc. ad idē.l.j.in pn.d tute.⁊ rat.dist.⁊ ibi no.bar.ad idē.l.tute la de tuto.⁊.l.q duos de leg.iij.cū si.

c ¶ Probatur ergo ibi ꝙ regulariter pactū censef reale ⁊ sic trāsitoriū ad heredes nō psonale.ad idem.l.pactū.C.de p ba.⁊.l.veteris.⁊.l.stip.ista in pn.⁊.l.in illa stip.per te nō fie ri de vb.obl.⁊ gl.in.l.si sic.eo.ti.Et pcedit ēt si adijciaf ver bo executiuo dūmō referaf ad personam paciscētis ēt si sit oratio negatiua put cōcludūt Bar.Saly.⁊ Raf.ful.in.d. l.qō in futurū per iura pal.⁊ idem volūt in effectu doct.in d.§.pactorū.si in pactis fortius in vlt.voluntate:in qua fit latior interpretatio.l.in testamētis.de reg.iur.⁊.c.cū dilecti in fi.extra de dona.Et in vltima volūtate est casus in.d.l.si qs in testō.⁊ vbi casus legis nō est extēdum.l.ancille.C.de fur.l.illam.ver.de mō.C.de colla.ex qbus est ꝯcludendū ꝙ nec ab heredibus fiordi inuita filij testōris peti pnt dicti. ccciij.flo.nec post mortē intra duos annos.nec.ccciij.forte inuita beleni filio illo decedēte sine liberis.ꝙ tn̄ vltimū nō firmo nec qrif nō obs.adducta in ꝯtriuȝ.nō.n.ob.primo.d. l.ꝙ in futurū.qz doc.ibi subintelligūt ꝙ fuit apposita di ctio taxatiua i ipso pacto put dicūt ibi Bar.Saly.⁊ Raf. ⁊ ita itelligūt illū tex.Frāc.accu.⁊ Ja.de bel.put ibi refert bā.vel dōȝ est ꝙ ibi sunt verba iuriscō.nō vba paciscētis.⁊ ꝑ pterea nō ob.ꝙ in lrā nō est apposita dictio taxatiua ſm Raf.ibi.⁊ pbatur in.d.§.tale iūcta.d.l.siqs in te.⁊ siqs pti naciter vellet inherere vbis.d.l.ꝙ in futurū.§.j.⁊ qō ibi nō fuit adiecta dictio taxatiua esset dicēdū ꝙ aliud in vltiavo lūtate quā in pacto p.d.l.siqs in te.sed pmū est tutius quia magis cōe.Nec ob.d.§.tale.qz imo facit put ⁊.ā.inductus est.Ibi.n.fuit apposita dictio taxatiua:qz testator dixit ne ⁊ solo titio petaf ergo voluit ab alio ⁊ sic ab herede peti.nec ob.ꝙ supra dicif de mēte testōris:qz si mens testōris appa reret fatendū esset ꝙ illa foret attendenda per iura vulga ria supra adducta dūmodo foret honesta.Sed mēs ista nō apparet.Non.n.apparet ex qua cā voluit nō posse repeti a dicto.fiordo.Si enim distulisset exactionem sola cā filij:vt sibi interim lucrarenf non dedisset duos annos dilationis post mortem filij Forte.n.putabat ꝙ filio viuente satis sibi esset residuū bonorum:sȝ post morē si decedebat cum filijs nolebat filios filij onerare.si aūt decedebat sine filijs no lebat onerare ecclesias qbus relinquebat dictos.ccciij.flo/ ren.vel.cclij.Itē forte putauit filio supuiuere dictum fior dum putauit post mortē filij satis sibi forte ꝑprietatē.lxxx. flore.eo casu sibi relictū.itē forte cogitabat ꝙ dictus fiord⁹ ⁊ eius heredes cā dilectiōis vel remuneratiōis bene se ha beret erga dictum filiū nō pariter erga filios dicti ditiguar di vel erga alios:vel putabat ꝙ dictus fiordus esset obliga tus persistere in societate vel fine societate ipse ⁊ eius here des teneri ad cōicādū lucrū faciēdū cum dictis.ccciij.flore. Itaqȝ multiplex potuit esse cā dicti relicti dicte dilatiōis fa cte dicto fiordo.

d ¶ Et ꝑpterea mens est ambigua ⁊ incerta:iō nō attenden da tā𝔮 deficiat pbatio nō ius:put alias dicit tex.in.l.duo sunt titij.ff.de test.tute.Si aūt testār voluit relictū illud di latiōis nō extendi ad heredes debuit exprimere.vn nō ex primēdo errore lapsus fuit put alias in sili dicit text.in.l.si alij fundū.ff.de vsufru.leg.vbi vni reliqt fundū alij vsumf. eiusdem fundi dicit iuriscōsultus ꝙ ille cui est relictus fun dus hȝ plenā ꝑprietatē:ille aūt cui relictus est vsusfructus hȝ dimidiū fundi vsumfru.Et subdit tex.ꝙ si testator cogi tabat ꝙ ille cui relinqbat vsumfr.hēret inuita itegrū vsum fru.alius interim nudā ꝑprietatē errore labif testār dū ita simplr reliqt:s.quia vba aliud important:⁊ mens illa nō ap paret ita formalr dici pōt in cāu isto.nō.n.apparet ꝙ testār voluerit trāsire ad heredes illā dilationē ⁊ vba sui nā aliter interpretanf p.d.l.siqs in testō.Et qz heres censef eadem psona cū defuncto in auc.de iureiur.a mo.ꝑsti.§.j.⁊ est suc cessor in vniuersum ius defuncti ex quo succedit in heredi tatē.l.hereditas.de re.iur.⁊.l.nihil aliud de verbo.sig.

e ¶ Et sic ius acceptādi ꝙ cōpetebat ēt dicto fiordo trāsfer tur sui natura in heredē maxime cum regularis natura exce ptionis sit vt trāseat nudū in vniuersalē successorē:sȝ etiam in singularē successorem.l.ēt si in rē successerint de iureiur. ⁊.l.si tertius.⁊ ibi Bar.ff.de aqua plu.ar.Lȝ secus in actio ne.l.j.§.si heres ad treb.l.fi.ff.de ꝯben.emp.Nec ob.ꝙ so cietas nō trāsit in heredē:qz fatendū est ⁊ ꝑpterea nō tran siuit in filium testatoris:sed morte testatoris finita fuit.d.§. morte cū cōco.Itaqȝ dicta cā nō debuit eum mouere.Nec ob.ꝙ forte voluit differri exactionem dictorum.ccciij.flore. vt possit sortiri effectū illud relictū.l.flo.⁊ dilatio vltimo lo co data.put.s.in ꝯtrū dicebaf:qm ad hō rīdetur ꝙ ista cau sa motiua testōris non apparet.⁊ est qdam diuinatio.legata aūt in dubio interpretanf scā pp merita.l.nec adiecit.ff.pro socio.⁊ nō ex cā extrinseca si aliter nō doceaf.Et insuper est aduertendū ꝙ illud vltimum relictū nō est limitatū ad vi tā fiordi.Nā saltē si fiordus supuixisset post mortē dicti filij testōris dci.cclij.flo.si potuissent peti ēt post mortē fiordi inuita dicte belene p supradicta.Ideo illō vltimū relictū nō est restrictū ad vitam fiordi.Ita pariter nec est psonale nec istud primū cēseaf psonale restrictū ad vitaȝ fiordi.Et licet fiordo decedente inuita exprimeret relictū illud de.l.flor.⁊ forte vltimū relictū dilationis ad mortē belene.Tn̄ nō ex piraret ea rōne:qz relictum sit psonale:sȝ qz regula est ꝙ ꝯre licta ꝯditionalia pēdēte conditione nō trāsmittunf in here dē.Que rō nō militat in primo relicto.qz illud nō est con ditionale.Iō remota virtute conditiōis put vltimū est rea le.Ita ⁊ primū interpretaf reale.⁊ hec quo ad dilationē p̄ mo loco relictā.Quantū vō ad lucrū lȝ plus dubietatis ha beat.Tamē salua veriori decisione puto ꝙ nō debeatur.Nā societas minime durauit post mortēȝ testōris.⁊ hoc cōstat. Nec testār aliqd disposuit de dāno:sed simplr reliquit to tā summam.dicto Bioreguardi suo filio ⁊ eo decedēte sine liberis reliqt ex eis.l.flo.dicto fiordo ⁊ flo.cclij.disposuit re stitui.Itaqȝ apparet ꝙ testator voluit capitale esse saluū sed facere dilationē debiti cū hoc ꝙ lucrū interim pceptū cum pecunis debita sint in totum vel pro pte creditoris ⁊ dānū si contingat sit debitoris cēt inhonestuȝ ⁊ saperet fraudem vsurariā.ar.l.si nō fuerint.§.fi.ff.p socio.Nec dubiū est qn si ꝑpter dilationē quā facit creditor debitori debenti pecu niā velit creditor aliquid interim pcipere sonat in vsurā put habetur in.c.salubriter.de vsur.ar.sumpto a spāli.⁊ habetur in.c.vos.de pig.⁊ est clarū.Ideo ne resultet prauus intelle ctus cessare dȝ cōtrarius sensus in dcō testō.l.ij.C.de cōdi. inser.Et potius credēdū est ꝙ testār crediderit ꝙ societas duraret vel ꝙ alias lucrum illius pecunie lȝ deberetur 𝔮 ꝙ voluerit sua dispositione peccatum ꝑpetrare maxime fa ciēdo testm̄ ꝙ plerūqȝ fit instante periculo mortis ⁊ saltem fit cogitatione mortis ⁊ sic cogitatione futuri seculi.l.hac cō sultissima.§.at cum humana fragilitas.C.qui testamen.fa ce.pos. Laus deo.

ℭ Filij institutoꝝ inuicē q̄ substitutoꝝ si decesserint sine liberis an censeant̄ substituti vel inter eos tm̄ sit reseruatuꝫ ius legitimaꝝ h̄reditatū. Itē substō fc̄a pluribus filijs si decesserint sine liberis an cēseat̄ fc̄a vltio morienti. Itē q̄ psone ex verisimili mente defuncti ⁊ qn̄ excludāt substitutum.

ℭ Consilium. xxxi.

Repetito diuino numine. ℭ Placet mihi Petrophilip. de corneo. U.I. doctori ꝯclusio. ū. facta per excellentissimū. U.I. doctorem dn̄m Mathēū de Ubaldis mihi frēꝫ dorn̄. Lꝫ.n. possit instari ꝙ lꝫ si vnus decedat sine liberis sit substitut⁹ alter tn̄ ista substitutio cōcernit pⁱmū morientē nō aūt vltimū morientē: qꝛ euanescit substitutio sibi fc̄a de altero filio exquo pēdente ꝯditiōe alter fili⁹ decessit p.l. vnicā. §. sin aūt sub ꝯditione. C. de cadu. tol. ⁊ l. si ex pluribus. in fi. ff. de suis ⁊ legi. iō nō vr̄ ꝙ dc̄a substitutio inuicē facta obilet ecclesijs substitutis: exquo ꝯditio euenit in psona vltimo decedentis nō in psona pⁱmi: ⁊ sic defecta pⁱma substōne dico pⁱmā quo ad ordinē intellectus: lꝫ vltima quo ad ordinē scripture: exquo n. ipsi instituti sunt inuicē substituti eccl'ie substitute sub cōditiōe si ipsi instituti decesserint sine liberis videnf substituti vltio morienti: ꝑut ⁊ in filī dicim⁹ in substōne directa: vt. l. q duos. ff. de reb. du. ⁊ in. l. q duo. ff. de vul. ⁊ pu. ⁊ sumit ex dictis doc. in. l. pe. C. de impu. ⁊ Raf. ibi dicit ꝙ in terminis illius. l. iō. i. decedente impubere non admittitur substitutus vt ibi. qꝛ ipsi filij impuberes cēsent̄ inuicē substituti. ⁊ tn̄ in illis terminis oēs cōcludūt ꝙ pⁱmo decedente pubere ⁊ altero postea impubere admittit̄ substitutus: ergo ex mente Raf. substitutio inuicē facta de institutis non alterat naturā substōnis quo ad psonam vltimo decedentis ⁊ lꝫ nō sit veꝝ ꝙ censeant̄ inuicē substituti sed censeat̄ testātor reseruare ius legitimarū h̄reditatū inter ipsos institutos. ar. l. vel singulis. ⁊ l. seq. ff. de vulga. ⁊ pup. ⁊ dictarū. ll. q duos ⁊ cōiter h̄r in dictis iurib⁹. ⁊ i. d. l. pe. C. de impu. maxie ibi ang. ⁊ sal. id exprimūt. ⁊ imo. i. d. l. h̄redes mei. §. cū ita ad tre. ad psupponit ꝓ claro ⁊ est tex. i. l. pr̄ filiā. §. fi. ff. ad. l. fal. ſm vnam lec. ⁊ ipsemet Raf. ful. i. d. l. pe. pluries dicit qꝛ voluit ꝯseruare inter eos ltiarū h̄reditatū. ⁊ all'. l. cōficiunt̄ i pⁱn. de iure codi. ⁊ dicit eē pinde ac si vltimo substituisset p. d. l. vel singulis cū. l. seq. mēs ergo raf. vr̄ fuisse ꝙ quo ad ꝓpositū pia sunt reseruatio iuri ltimaꝝ h̄reditatū ⁊ reciproca substō.

a ℭ Pōderanda tamē est dicta reciproca substō ad tollēdum illam interpretationem ꝙ illa pluralitas resoluat̄ in singularitates ꝑut resoluit̄ in terminis. l. lucius. §. gayo. ad treb. que loquit̄ in similibus terminis. ⁊ sic censeat̄ cuilibet substituisse in portione sua: prout ⁊ dicebat Imo. in. d. §. cū ita in vltima col. dicēs ꝙ si instituti nō sunt inuicem substituti semp est locus substōni siue cōditio purificet̄ in psona pⁱmi morientis: siue in psona vltimo morientis: qꝛ qlibet cēset̄ rogatus de portiōe sua ſm eū qd nō pōt dici qn̄ sunt inuicem substituti: ꝑut ⁊ ipse dicit. Et iō non ab re dn̄s consulens ponderat dictā reciprocā substōnem tn̄ ⁊ si non interuenisset dicta reciproca substō idem dicendum esset. Nam quicquid dicat Imo. in. d. §. cum ita in dicta vlti. col.

b ℭ Ipse idē in eodē. §. in. viij. seu. ix. col. ⁊ Barto. ⁊ Ang. ibi volunt ꝙ si nō sunt inuicem substituti siue eueniat cōditio in psona pⁱmo morientis siue in psona vltio morientis attendat̄ vtrū supsit psona q̄ ex verisimili mente defuncti excludat substitutū seu substitutos necne. Si. n. nō supest psona que ex verisimili mente defuncti excludit substitutum substitutus admittit̄ ēt si verba multū aduersent̄ vt ꝯtingit in terminis d. §. cū ita. ⁊ facit ēt. d. §. gayo. Si autē supest psona que ex verisimili mēte defuncti excluderet substitutū: tūc substitutus repellit̄ etiā vbi verba nō ita repugnarent ꝑut sumitur ex dictis doc. in. d. §. cum ita. ⁊ in. d. l. pe. maxime quatenus in terminis. d. §. gayo. volūt ꝙ ibi nō supererat psona q̄ ex verisimili mēte defuncti excludēt substitutū. Ista ē cōis ꝯsideratio doc. i dictis iurib⁹ ⁊ bal. post bu. i. l. j. C. de ꝯdi. inser.

c ℭ Et volūt doc. ꝙ vtꝝ supsit psona que ex verisimili mente defuncti excludat substitutū ꝯsiderat̄ vtꝝ psona supstes sit successura ab intestato ⁊ in tali successiōe intestati excluderet substitutū necne. Cēset̄. n. testātor voluisse se ꝯformare cū dispōne iur̄ vt is pferatur q a iure cōi pferret̄ ꝑut post By. dicūt Bar. ⁊ Ang. Raph. cu. in. d. §. cū ita. ⁊ Pau. de ca. ibi in lec. paduana. ⁊ in simili dicit Bar. in. l. igris grandi. §. si liberi. de ope. li. ⁊ in ꝯsi. suo qd incip. q uidā acceperat a quodam abbate in ordine mihi. cxxxiij. cum quo concordat Inno. in. c. potuit circa finē de locato. ⁊ in. l. fin. ff. de cōdi. ⁊ demon. ⁊ Pe. de ancha. in cle. ij. de iurepatro. ⁊ in. l. sed si hac. §. liberto. de in ius vo. ⁊ in magna sua repe. c. j. de cōsti. xiij. q. prin. post recitatā qōnē pilici. ⁊ And. de iser. in c. j. qui. mo. feu. amit. ⁊ multa hmōi possunt adduci. Et propterea dicit Imo. in. d. §. cum ita. in. viij. col. ꝙ etiam si non attinebant testātori si inuicē succedūt dicit̄ superesse persona que excludit substitutū ex verisimili mente testatoris.

d ℭ Ideo dicit ꝙ si sunt instituti vir ⁊ vxor ⁊ substō est facta si decesserūt sine liberis excludit̄ substitutus altero supstite lꝫ nihil attineat testātori. Itē volūt doc. ꝙ lꝫ nullus supersit ex institutis: tn̄ supest filius fratris pdefuncti q vltimo defuncto succedit ab intestato excludit̄ substitutus secus si pariter succederent ab intestato. nā tūc substitutus admittit̄ ex substōne. ⁊ iste est casus in. d. §. cū ita. qꝛ ibi superstes ex fratre pdefuncto ⁊ substitutus erāt in pari gradu ⁊ pariter ab intestato vocabant̄: secus fuisset si ibi substitutus nō pariter successisset: ꝑut oēs cōiter firmāt in. d. §. cū ita ⁊ in. d. l. pe. C. de impu. lꝫ Imo. aliter in hoc loquat̄ ⁊ nō bona rōne: ꝑut ⁊ legēdo dixi in. d. §. cū ita. ⁊ in. d. l. pe. ⁊ adeo pōderat̄ ista rō vtrū psona supstes sit successura ab intestato exclusa psona substituti ꝙ si supesset vnus ex institutis q eēt de liberis testātoris nō excluderet̄ substitutus ēt si eēt extraneus: puta qꝛ pater instituisset duos filios genitos ex diuersis vxoribus ⁊ si ambo decedēt substituit extraneū si euenit cōditio i psona prio decedētis q decessit sine liberis supstite matre admittit̄ substitut⁹: qꝛ frater filiusq̄ testātoris excludit̄ a mre: iō nō excludit substitutū ꝑut volut Nic. de mata. Bal. Raf. ful. ⁊ Pau. de ca. in. d. l. pe. C. de impu. Idē anno pterito cōsuluimus apud asisiū. d. Bal. fer cole ⁊ ego ꝙ admittit̄ substitutus si ille in cuius persona verificat̄ substō decessisset testatus. Nā tūc lꝫ al's excluderet̄ substitutus pp superexistētiā alterius instituti supstitis vel filioꝝ pdefuncti tn̄ qꝛ illi sunt p testm̄ exclusi ⁊ nō succedūt ab intestato. Iō substitutus nō repellit̄: ꝑut post Nico. de mata. ⁊ Bal. tꝫ ⁊ Pau. de ca. in. d. l. pe. in fi. C. ō impu. Et idē tenerē si dicta ceca nō succederet ab intestato dicto Petro vltio decedēti sine liberis: qꝛ Petrus ipe fecisset testm̄. Sꝫ in themate p supponit̄ ꝙ ipsa succedit cū cōtēdat h̄reditatē ad se spectare. Cū itaq̄ dicta ceca ab intestato succedat dicto Petro ⁊ est posita in cōditiōe: qꝛ dicte eccl'ie sunt substitute si instituti decesserīt sine liberis ꝑfecto supest psona q̄ ex verisimili mēte defuncti excludit substitutas ſm dictā theoricā. Facit optie l. lucius. de here. insti. vbi dicit iuriscōsultus ꝙ testātor apponēdo ꝯditionē si decesserit sine liberis bonū cōsiliū assumit ꝓ liberis: qꝛ nō solū substituti ptulit ipꝫ istitutū: sꝫ ēt liberos.

e ℭ Et gl. in. l. filiusfa. §. cū qs dele. j. vr̄ velle ꝙ filij positi in cōditiōe cēseant̄ a testātore inuitati ⁊ multi tenēt ꝙ cēseant̄ substituti. ⁊ ad h̄ solet adduci. d. gl. lꝫ cōiter teneat̄ ꝯ in h̄. s. ꝙ censeant̄ substituti. Sꝫ qd ex mēte testātoris censeant̄ quodāmō iuitati a testātore tn̄ ab intestato. Et maxie h̄ ē dōm in descēdētibus a testātore. ꝑut est casus nr̄ ar. l. cū accutissimi C. de fideicō. in rōne sui. Et lꝫ loquat̄ i portiōe pris ipsoꝝ filioꝝ remanētiū filijq̄ testātoris. Tn̄ rō ē gn̄alis. ista. n. ceca est ō liberis testātoris. ⁊ p substōnē fideicōmissariā agit̄ ō successiōe testātoris. l. cohēdi. §. cū filie. de vul. ⁊ pu. Et iō lꝫ nō sit ō liberis vltimi ōcedētis: tn̄ q̄ ad mētē testātoris q̄ attēdit̄ vr̄ cōsiderādū ꝙ est de liberis testātoris iuncto hoc ꝙ ipsa ē successura ab intestato dicto Petro in mente enim testatoris.

f ℭ Fauorabilior vr̄ cā filioꝝ q̄ꝫ pie cāe. ar. l. scripto. C. vnde liberi. ⁊ l. nā ⁊ si parētibus. in prin. de inof. te. ⁊ l. j. circa finē. C. de his q añ ap. ta. in rōne sui. ⁊ facit. l. cū rō. ō bonis dā. Nō ergo vr̄ testātor voluisse piaꝫ cāꝫ pferre sue legitime soboli. vn̄ Bal. post Ricar. malū. in. d. l. cum accutissimi. ⁊ Pau. de ca. ibi vult ꝙ tacita conditio de qua ibi. ⁊ in. l. cum anno. ff. de cōdi. ⁊ demō. ⁊ l. gn̄aliter. §. cū aūt. C. de instit. ⁊ substit. sub cōdi. fac. subintelligit̄ ēt si fuerit inuitata pia cā. qd ⁊ clare vlt ibi pau. de ca. adducēs ēt ꝙ h̄r in cañ. si. xvij. q. iiij. ⁊ qd p gl. in. l. si qs ad declinādā. in pⁱn. C. de epi. ⁊ cle.

g ℭ Si itaq̄ ēt vbi vba repugnāt liberis ⁊ fauēt pie cāe vt i illis terminis. Fauorabilior est in cā liberoꝝ q̄ꝫ pie cāe multo fortius vbi verba suadent pro liberis pferendi sunt liberi pie cāe. In casu nr̄o i quo vnus tn̄ decessit sine liberis nō verificat̄ illa pluralis loqutio si decesserint sine liberis: vt in regula pluralis in. vj. ⁊ in. l. inter illam. in fi. de verb. sig. ⁊ in. l. vbi numerus. de testi.

b ℭ Et licet

b ¶ Et lꝫ qñq pluralitas resoluaꝫ in singularitates nõ procedit ex vi vboꝝ: sed fit violẽta vbis ex mente disponentis ꝙ in dubio fieri non dꝫ. l. non aſr. de leg. iij. Que mens hoc casu verisilr consonat ꝓprietati vboꝝ per predicta merito illi est standũ. Et ideo vna cuꝫ dño consulente ꝙ dicta dña ceca succedẽs ab itestato dicto Petro excludit dictas pias causas substitutas. Laus deo.

¶ Audiui postea ꝙ dictus petrus decessit testatus: sed instituit dictã cecam cõclusi in cõsilio reddito ꝙ idẽ erat ꝓut si non fuisset testatus. Nec hoc casu loquunꝫ Nico. de mat. Bal. Pau. de ca. nec nos in illo consilio.

¶ Legatũ rei ecclesie ignoranter factum. an ex eo sustẽtari possit vt valeat qꝛ factum coniuncte persone.

¶ Consilium xxxij.

In noie dñi nostri iesu christi. ¶ Licet ꝓma facie videaꝫ dñm ꝙ relictũ factũ dicto nepoti ex fratre de dcã apotheca nõ valeat: qꝛ factũ de re aliena: nam ex quo relicta fuerat per pmũ testatorem eccl'ie ꝓ dñs fuerat in ipsam ecclesiã translatũ dñium cum rei legate dñium trãseat ipso iure in legatariũ. l. a titio de fur. l. si tibi hõ. §. cũ seruus. de leg. j. l. legatũ. circa fi. tit. leg. ij. maxime in ecclesiã. in quã magis de facili trãsit dñiuꝫ ꝙ in psonas priuatas per ea que habenꝫ in. l. fi. C. de sa. san. ec.

a ¶ Et licet de iure ciuili qñq teneat legatũ rei aliene vt qñ sciẽter legaꝫ vel qñ legaꝫ psone cõiũcte ꝯsanguinitate. l. cuꝫ alienã. C. de leg. Tñ vr sec9 de iure cañ. p. c. fili9 de testa. vbi vr expssam facere dñam iter leges seculi ꝓut sunt. ll. ciuiles ꝛ leges dei ꝓut est ius cañ. ꝛ huc intellectũ gl. in. d. l. cũ alienã quã ꝛ tenuit ibi in. d. c. filius. Jmo. ꝛ ẽt Panor. in lec. dicens ꝙ idẽ repetẽdo. c. cũ esses. eo. ti. tenuit. Et se putare ꝙ illud sit seruandũ inter oẽs inter quos seruaꝫ ius cañ. iuxta ea que hñr in. c. si duobus. de appel. ſm eum.

b ¶ Et sic ſm dictã opi. Panor. per. d. c. filius ſm dictaꝫ lec. quã ꝛ tangit glo. fi. ibi in prin. in terris ecclesie ꝓut est perisaurum seruari non dꝫ dispõ. d. l. cũ alienã per ea que hñtur in. d. c. si duobus. ꝛ in. c. j. de noui ope. nun. ꝛ in. l. priuilegia per Bar. ꝛ Bal. C. de sac. san. ec. per gl. in. c. ij. de arbi. li. vj. ꝛ in. c. possessor. de reg. iur. e. li. ꝙ ꝛ scdo vr dicendũ saltem qñ res legata est ecclesie. nã vr saltem in re ecclesie seruari debere dictũ ius cañ. si epa. xij. q. v. ꝓut firmat glo. ibi per illum tex. d. c. filius. ꝛ sic illa gl. vr ita restringere dispõnem. d. c. filius. qñ legatur res ecclesie ꝓut ꝛ ille tex. loquiꝫ ꝛ dictã lec. approbant ibi Jmo. ꝛ. d. Ant. quaꝫ ꝛ approbat Bar. in. d. l. apud iulianum. §. fi. ꝛ Pau. de ca. ibi. ꝛ in. d. l. cum alienam apparet enim ꝙ ibi erat legata res ecclesie.

c ¶ Et assigneꝫ ibi rõ per. d. Ant. ꝛ Panor. qꝛ res eccl'ie non pñt regl'r alienari de reb. ec. nõ alie. in rubro ꝛ nigro qñ per totũ. Jdeo prout qñ legaꝫ res que non pñt alienari vel nisi cũ maxima difficultate non alienaꝫ non tꝫ. l. apud iulia. §. fi. de leg. j. ita ꝛ qñ legatur res ecclesie. Jtẽ res eccl'ie sunt deputate publico vsui. xij. q. i. cañ. videntes ꝛ extra de ꝓben. c. ratio. Tertio qꝛ de re ecclesiastica nõ est cõmertiũ inter laycos. xij. q. ij. nõ liceat. ꝛ res cuius nõ est cõmertium non põt legari. d. l. apud iul'. §. fi. ꝛ. l. se. ſm eundem Jnno. Et tertio principaliter videaꝫ ex alio nõ valere: qꝛ lꝫ qñ scienter legatur res aliena valeat de iure ciuili legatum: qꝛ dꝫ redimi vel saltem prestari extimatio. d. l. cum alienam. Tamen quando testator ignoranter legat non valet nisi cõiuncte persone vt in prealleg. l. cum alienam. Et qñ coniuncte persone non vꝫ quando putat ad se pertinere ex certa cã que est nulla vel finita per tex. ad hoc notabilẽ in. l. sticho. ff. de vsufru. leg. ꝓut per illũ tex. voluit glo. in. l. si domus. §. de euictione de leg. j. ꝛ idem tꝫ ibi Bar. exẽplificans per. d. l. sticho. ꝛ. l. ꝙ in terrũ. §. j. ꝛ. l. seruum filij. §. j. de leg. j. ꝛ ita per illam glo. ꝛ per. d. l. sticho tꝫ Pau. de ca. in. d. l. cum alienã. ꝛ cum illa glo. cõmuniter doc. ibi transeunt ꝛ est menti tenenda ſm Jnno. in. d. §. de euictione. illam etiã limitationeꝫ ponit Panor. in. d. c. filius. Jdeo cum in casu nr̃o sempronius crediderit dictam apothecam esse suam ex testõ patris qui euꝫ heredem instituit ꝛ illa causa sit nulla: quo ad dictam apothecam relictam dicte ecclesie: qꝛ non comprehẽditur in dicta vbi institutione dicta res legata. Jdeo non valeat dictum legatum vt. s. heres censeatur oneratus ad soluendam extimationem vel ad prestandum rem illam quam non habet.

Tñ his nõ obstãtibus ꝯriã arbitror sñiam veriorem.

d ¶ Qꝛ ꝓut dictũ est si legaꝫ res aliena psone ꝯiuncte vꝫ legatũ. ita ꝙ si nõ põt res prestari debeat pstari rei legate extimatio: ꝓut est expressum in. d. l. cum aliena. ꝛ negaret filiũ fratris eẽ cõiunctã psonã cui verisilr legasset dictã apothecã vel aliã similẽ reꝫ: lꝫ sciuisset eẽ alienã. attento maxime ꝙ vxorẽ magis quo ad successionẽ remotã vlem heredẽ instituit: iõ quilibet iudex arbitrareꝫ attẽta q̃litate psonaꝝ ꝛ rei legate militare dispõnẽ. d. l. cũ alienã. Si nõ obstarẽt q̃ in ꝯriũ adducunꝫ. Quibus confutatis remanebit ꝯclo ꝓ dicto nepote ꝓ casuꝫ. d. l. cũ alienã. casu aũt legis habito nõ ẽ amplius querẽdũ. l. ancille. C. de fur. ꝛ. l. illam. vñ. de mõ. C. de colla. Deueniamus itaq ad responsiões ad obiecta q̃ meo iudicio non obstant. Non ob. d. c. filius ſm primam lec.

e ¶ Quia non vr vera dicta lec. qm̃ non est inducẽda discrepantia inter ius cañ. ꝛ ciuile. c. cũ expediat. de elec. li. vj. ꝛ. l. vnica. C. de inoffi. do. ꝛ illa ꝓpterea cõiter nõ teneꝫ. Nam cõtra illã tenẽt Host. Jnn. Jo. an. Pe. de ancha. d. Anto. in d. c. filius. ꝛ sentit ibi glo. fi. in fi. ꝛ ẽt glo. in d. cañ. eps ꝙ ꝛ volunt Pe. ꝛ Cy. in. d. l. cuꝫ alienam. dicentes ꝙ. d. c. filius intelligaꝫ ꝙ nõ valeat in piudicium dñi vꝫ in preiudicium heredis ſm eos. ꝛ ita vult ibi glo. ꝛ ibi est verum ſm Saly. in. d. l. cum alienam. ꝛ idem tꝫ Bene. de plumbi. ibidem dicens ꝙ hoc cõmuniter tenetur.

f ¶ Quod ꝛ volũt Nico. de mata. ꝛ Bal. ibidẽ. ꝛ Bal. in. d. l. apud iulianũ. §. fi. ꝛ Hosti. ꝛ Jo. an. in. d. c. filius. Qui Nico. de mata. Bal. Host. ꝛ Jo. an. volunt ꝙ ẽt si legaꝫ res ecclesie nõ sit discrepãtia inter ius cañ. ꝛ ciuile. Sꝫ vtroq iure debeatur extimatio casu quo legatur vel persone coniuncte. ꝙ ꝛ volunt Jnno. in. d. l. apud iul'. §. fi. ꝛ Raf. ful. in. d. l. cum alienam. ꝛ idem volunt Ang. Jn ea. l. cũ alienã. ꝛ Florẽtinus in. d. c. filius. nisi res ecclesie legetur alteri ecclesie. prout hoc casu loquitur. d. c. filius. ꝛ ꝙ nõ sit dña vtrũ legetur res ecclesie vel res alterius ẽt priuati firmat Panor. in d. c. fi. vbi dicit ꝙ doc. cõiter volunt ꝙ ius cañ. nihil in hoc discrepet vel parum a iure ciuili. Et vr sentire ꝙ in practica esset seruandum tanq cõe. ꝛ in vero ille text. non vrget ꝙ non debeatur extimatio. Solum enim dicit ꝙ ſm legẽ dei iniustum est ꝙ retineaꝫ res aliena legata. Et lꝫ videatur in hoc denotare aliquam dñam inter ius ciuile ꝛ canonicum.

g ¶ Tamẽ dña sit in hoc: qꝛ ius ciuile nõ artat legatariuꝫ cui tradita fuit res aliena ad illam dimittendã nisi euincaꝫ. Et cũ ius ciuile artet heredẽ ad tradendũ rẽ alienaꝫ legatam si est apud eũ. prout doc. oẽs cõcordãt in. d. l. cum alienam. ꝛ Jmol. dicit in. d. l. apud iulianũ. §. fi. ꝛ est expressum in. d. c. filius nõ artat legatariũ ad dimittendum. Sed lex dei artat que respicit peccatum. ꝛ maxime artat psonas ecclesiasticas ad quas diriguntꝫ verba illius tex. d. c. filius. Et qꝛ ille text. non facit mentionem de scia rei aliene habita ꝓ legantem. Nec de coniunctione persone legatarij: lꝫ multi teneant ꝙ ecclesia in hoc equipereꝫ psone ꝯiuncte. prout prosequitur ibi Panor. secus tenẽs intelligaꝫ ille tex. in casu dubio.

h ¶ Et sic qñ legaꝫ ignoranter prout ꝛ regl'r psumiꝫ ꝓut voluit glo. in. d. §. de euictiõe. ꝛ glo. in. d. c. filius. ꝙ ꝛ generaliter firmat Saly. in. d. l. cum alienam. ꝛ idem voluit By. i. d. §. de euic. ꝛ Jac. de are. in. d. l. cũ aliena. nisi peruenisset tcõ suo ſm eos. ꝛ tunc si peruenerit sine titu. si vero peruenit aliquo titulo silr presumitur tunc ignorantia prout voluerunt Cy. in addi. in. d. l. cũ alienã. ꝛ Bal. ibi ꝛ Jmol. in. d. §. de euictione. Presumiꝫ itaq regl'r ignorãtia ꝛ facit optime. d. l. sticho. iõ ille tex. d. c. fi. intelligiꝫ in casu regulari potius q qñ scienter. Et sic eo casu quo nõ debeꝫ etiam de iure cõi aliquid nisi ꝙ heres cogaꝫ ad soluendũ. Et in hoc aliud velit lex dei cũ legatarius non debeat retinere. ꝛ sic non inducaꝫ in alio discrepãtia iuriũ ꝛ correctio iuris ciuilis q in eo ꝙ verba sonant. maxime cũ nõ sit iniustũ si ex psumpta mente testatoris iuris dispõne arteꝫ heres ad soluendũ extimationem. Nec lex dei vr ꝙ hoc debeat hr̃e ꝓ inhonesto cũ non tendat in peccatũ: ideo si nõ cauilenꝫ verba illius text. non arctant in correctionem iuris ciuilis saltem quo ad extimationẽ ꝓut ꝛ ponderãt Raf. ful. in. d. l. cũ alienã. ꝛ Jmol. in d. l. apud iulianũ. §. fi. hec videnꝫ militare ẽt qñ relinquuntur res eccl'ie. Nã rõnes que alleganꝫ nõ vrgent. Nõ enim vrget rõ Jnno. ꝙ res ecclesie non potest alienari.

i ¶ Qꝛ imo de facili alienaꝫ si fit conditio ecclesie melior. c. j. de re. ec. nõ alie. li. vj. ꝓut dicũt Nico. de ma. ꝛ Bal. in. d. l. cum alienã. q ꝓp hoc dãnant illã opi. ꝙ sit dña inter legatũ rei ecclesie. ꝛ inter alias alienam quã ꝛ dãnat Panor. in. d.

c. filius rñdens ad alias rónes Inno. de qbus. s. vt ibi per eum qz facilis est rñsio. & sic ét in rebus eccl'ie legatis vz verioz ista opi. Et saltem teneda in casu isto in quo eccl'ia nó acceptauerat legatũ & sic dñiũ nó erat incómutabil'r q̃situz ipsi eccl'ie iuxta ea q̃ bñr in. d. l. si tibi bó. §. cũ seruus. de le. j. Adeo ꝙ poterat de facili q̃ri p bẽdẽ dando aliqd eccl'ie vt repudiaret illud legatũ. Nã lz res ecclesie nequeat alienari nisi suatis certis solẽnitatibus de quibus habet' i auc. hoc ius porrectũ. C. de sac. san. ec. & in. c. sine exceptióe. xij. q. ij. & in. c. nulli. de re. ec. non ali. in antiquis. & in. c. j. de his que fi. a prela. sine consen. ca. & in. c. j. de reb. eccl. non alie. lib. vj.

k ¶ Lñ secus est in re legata ipso iure q̃sita ante acceptationem: qz pót absq3 solẽnitate aliqua repudiari cũ cẽseat' nunq̃3 q̃sitũ id qd est repudiatũ: vt. l. seruũ filij. §. j. de leg. j. & l. nã sicut. ff. ad. l. acq. & l. proinde si cer. pe.

l ¶ Vñ repudiatio nó est alienatio h3 Bal. in. l. pupillorum C. de repu. & absti. here. lz loquat' in hereditate. tñ idẽ est in legato per p̃dicta. Et ita nónulli dicunt in. c. j. de his q̃ fi. a ma. par. ca. Nó. n. dr' alienare q legatum repudiat nec p̃rimoniũ diminuere. l. q aũt. §. j. ff. q̃ in frau. cre. & ibi gl. & Bar. assignãt róne qz fingit' nunq̃3 q̃situ. & idez ad aliud ꝓpositũ dicit Bal. in. l. eius q in ꝓuinciã. ff. si cer. pe. Itaq3 sine magna difficultate poterat p hẽdẽ tpe testi & tpe quo cessit dies legati haberi dicta res legata eccl'ie: & ꝓpterea cessabat p̃ncipalis ró qua mouet'. Inn. quẽ refert bart. in. d. l. apud iul. §. fi. de alijs mentioné nó faciẽs quasi friuolis & sil'r bal. in d. l. cũ alienã. & sic p hoc videnť sublate p̃ria & scda rónes i ꝯ̃riũ deducte fundate in duab' lec. d. §. fili'. Nã magis cóe vz ꝙ nó discrepet ius cañ. a ciuili in hoc ꝙ debeat' extimatio saltẽ vbi nó sit legatũ de re eccl'ie alteri eccl'ie vel psone eccl'iastice & saltẽ si psona nó eccl'iastica vel q̃ p̃est eccl'ie legat. nã eo casu nó loquitur. d. cañ. epo. & qcqd al's fuerit: vbi res fuisset eccl'ie incómutabil'r: saltez hoc casu q̃ res legata nó erat icómutabil'r: eccl'ie vz iherẽdũ huic sñie. s. ꝙ legatũ rei aliene valeat saltẽ vt minus ius ciuile p ius canonicum corrigat' attentis p̃missis. Nec ob. tertia ró qz non est nulla vel finita. nam dictus Ambrosius habebat in dicta re titulũ quodãmodo pro herede qui titulus nó erat nullus: neq3 finitus reperijt enim rẽ illã in hereditate Joãnis. Ideo ipe heres Joãnis ea cã putabat ad se pertinere.

m ¶ Licet nó cẽseat' ꝓprie titulus in suo. l. nihil. C. p hẽde. & l. ij. ff. eo. ti. S3 eo respectu qz cẽset' cótinuare dominiu3. vt dictis iuribus. & l. in suis. ff. de lib. & posthu.

n ¶ Filius cẽset' putasse eẽ suam nó habito respectu ad certã cãm s3 in genere. p̃sumit'. n. ignorasse ex qua cã pater q̃siuerit. ar. l. q in alterius. de reg. iur. & c. p̃sumit' ignorãtia. eo. ti. li. vj. & l. verius. de pba. cũ si. Et ió nó loquit' hoc casu. d. l. stichu. & d. gl. d. §. de euictióe. Si. n. secus diceremus nũq̃3 vel quasi nunq̃3 verificaret' dispó. d. l. cũ alienã. prout dicebat ibi Raf. & sic eẽt ludibrio ꝙ nó est dicẽdum. c. cómissa. de elec. li. vj. & l. si pretor. in p̃n. de iudi. & arg. l. nã ad ea. ff. d leg. Remanet itaq3 cóclusio ꝙ dictũ relictũ de dicta apotheca factum dicto nepoti testatoris valeat & in eo procedat. d. l. cum alienam. Laus deo.

¶ Maritus relinquẽs plus scde vxori q̃3 filijs primi matrimonij cui illud plus applicandum sit.

¶ Dñs Baldus ser cole cósuluit Senis ꝙ glo. l. in rẽ. §. tignũ de rei ven. est vera. & ꝙ idẽ sentit glo. in. l. liber hó. in p̃nc. ad. l. acq. & in. l. qcũq3. C. de ser. fu. Bal. in auc. igressi. C. de sac. san. ec. Bar. in. l. nó solũ. §. si marito. de iniurijs. bal. in. l. nó ideo minus. C. de accu. S3 limitatur nisi fuerit per possessorẽ facta protestatio. allegat Ang. in auc. vt oẽs obe. circa mediũ. col. ij. & ꝙ idẽ voluit Bar. in. l. de pupillo. §. nũciare de noui. ope. nũ. clarius Imo. in eadẽ. l. §. si forte. Idẽ Saly. in. d. l. nó ideo minus quita qóne. Ego subscripsi addidi Ang. in. d. §. tignum.

¶ Consilium. xxxiij.

Repetito diuio numie memini me his al's cósuluisse circa scdm cósultationis articulu3 & firmasse sententiã quã firmat famosissimus vtriusq3 iuris doctor dñs Bal. d bartolinis primus consulẽs pater & dñs meus. Et vidi alias p̃fatum dñm cósulẽtẽ idẽ alias cósuluisse: v3 ꝙ totu3 illud qd plus est relictũ vl' datũ vxori scde q̃3 filijs primi matrimonij q̃3 fuerit p patrem datũ vel ꝓmissum vni ex filijs primi matrimonij qui minus habuit applicet' filijs p̃mi matrimonij: nec diuidat' inter filios & nouercam ꝓut cócludit p̃fatus dñs cósulẽs. Et placet sñia dñi cósulentis ꝙ nó habeat' ꝯsideratio ei' ꝙ a lege supplet' ꝓ suppleméto legitĩe qz tex. i. d. l. hac edictali. §. si vo nó eqs ibi cui minor portio in vltima volũtate derelicta vel data fuerit aut donata & clarius i. d. §. optime ibi filius ex illius substãtia pcepit aut ex nouissima volũtate dimissum aut inuita datũ &c. pónderat ꝙ sit datũ vel relictũ a parẽte defuncto pp q̃ al's cósului apud castellionẽ aretinũ ꝙ nó attendit' id qd filius ab intestó pcipit. Cóstat. n. ꝙ id qd ab intestó pcipit' vel id qd a lege pcipit' pro suppleméto legitĩe nó est in nouissima volũtate dimissum. Nec inuita datu3: ió p h & latius dicta p dñm ꝯsulentẽ: idẽ ꝯcludo ꝙ sua excellentia concludit. Laus deo.

¶ Arrogatio vt valeat que requirant' & que in adoptione & q̃ in legittimatione & quid operet' in legittimatione cl'a sine p̃iudicio venientium ab intestato.

¶ Consilium. xxxiiij.

In nomine domini nostri iesu christi. ¶ In hac qdẽ cósultatione vr' prima facie diendum ꝙ dcã arrogatio nó tenuerit saltẽ i p̃iudiciũ matris quo minus debeat cóseq eius legittimã ex plurib' & primo qz arrogatio fieri nó pót sine rescripto p̃cipis. l. ij. §. j. ff. de adop. & insti. e. ti. §. j. & ij & l. arrogatióes. C. eo. tit. & sic vr' ꝓcedere ex bñficio & quodam p̃uilegio p̃cipis.

a ¶ Et p̃cipis priuilegia & bñficia interpetrant' fieri ex mẽte cócedentis sine preiudicio tertij. l. ij. §. merito. & §. siquis a principe. ff. ne qd in loco publico. l. cũ auus. C. de eman. li. Ergo rescriptũ seu auctoritas al's cócessa p pótificẽ Cardinali ꝙ possit auctorari arrogationi faciende de qua agitur vr' interpetrari debere ꝙ fieret sine p̃iudicio matris cui est debita legittima. l. nã & si parentibus in p̃in. ff. de inoffi. tes. Nec vr' verisimile ꝙ si pontifex intellexisset dictũ dñ3 xp̃oforũ supplicãtem habuisse matrẽ. Illud cócessisset ita de facili ꝓut concessit: qz vr' ꝙ cum mouisset interesse matris ad nó cócedẽdũ ita de facili. Et ex hoc vr' ꝙ illa ꝯcessio facultatis faciẽdi dictã arrogationẽ reddat' subrectitia quia subrectio resultat nó solũ si tacet' vel exprimit' id qd si nó fuisset tacitũ vel expressum superior nó cócessisset qd cócessit. l. j. & l. p̃scriptione. C. si cótra ius vel vtilitatẽ publi. & c. sup litteris. de rescr. cũ si. Sed etiam si non fecisset id qd fecit de leui vt est tex. singu. in. c. postulasti. in fi. vbi de leui nó scribimus quin &c. de rescrip. Qd aũt de leui nó cócessisset ꝓpter preiudiciũ matris successure ab intestato ꝓbat' in simili in. l. ij. & l. fi. ff. de natu. resti. vbi dicit tex. ꝙ imperator nó de facili quẽpiã libertũ restituit natalibus nisi cósentiente p̃rono qui p restónẽ natalium priuatur successione liberti.

b ¶ Nec min' est debita hereditas seu legittima hereditatis filij matri q̃3 legittima hereditatis liberti patrono imo magis vt insti. de succes. lib. §. ꝓdesse. & §. s3 nostra iuncta. d. l. nam & si parentibus. in p̃in. de inoffi. test.

c ¶ Ergo nó de facili princeps p̃misisset dñm xp̃oforum q matrẽ hẽbat arrogare filiũ nó ꝯsentiente m̃re. ar. d. l. iij. vel nisi adiecisset cl'a3 sine preiudicio matris ad qd facit qz i simili legittimatio nó fit per principẽ si extãt legittimi liberi vt ꝓbat tex. i. §. siqs ergo filios legittimos nó hñs i auc. quibus mo. na. effi. sui. colũ. vij. & in. §. si quis ergo nó habens filios legittimos in aucten. qui. mo. na. ef. le. col. vj. & i. §. si vero solum. e. ti. col. vj. vbi legittimatio p rescriptum principis p̃mittit' nó habẽti filios. Et ꝙ legittimatio vbi extat legittimus descendens non teneat voluit. d. Anto. in. c. per venerabilẽ qui filij sint leg. col. xxvij. Et hoc p̃supponit Barto. post Ray. de forli. in. l. ex facto de vul. & pu. qd & firmat pe. de anc. in cósi. ccxlij. inci. ex tenore priuilegiorũ. in. j. col. vbi expresse t3 ꝙ ad hoc vt legittimatio teneat req̃rit' ꝙ nó habeat liberos legittimos: qz papa nó intendit p suã legittimationẽ filijs legittimis p̃iudicare. & idem voluit Pau. de ca. in cósi. ccxxj. inci. sup eo. qd primo loco querit' in. iij. colũ. & pon. in cósi. mihi. cciiij. & s'm ordinem in formis. cxciij. inci. in proposita consultatione primo videndũ occurrit i. ij. col. Panor. in. d. c. per venerabile3. Ergo pari róne non valeat adoptio cum de pari preiudicio agat'. Et eadẽ róne idem videtur si habeat patrem vel matre3. ar. d. l. nã. & si parẽtibus

c ¶ Quod et psuadet ex alio: q: in legittimationibus quas facit papa semp solet apponere clam sine piudicio venientiu3 ab intestato vel similē clam: ex quo datur intelligi q̄ nō intendit preiudicare venientibus ab intestato.

d ¶ Maxime matri cui iura multum fauent ne priuetur lucruosa hereditate filij.ar.l.fin.C.de insti.et substi.sub condi. fac.et qd habetur in.l.precibus.C.de impub.

e ¶ Ex ɔsuetudine.n.patrisfamilias gerētis actū interpetrat̄ziua mens.l.si seruus pluriū.§.fi.de le.j.et.l.q vniuersas.de pig.act.et.l.q semisses.de vsuc.et est ex consuetudine alioru3 eadē.l.si seruus pluriū.et.l.cū delanionis.§.asinam.de fundo instru.l.q̄ si nolit.§.q assidua.de edil.edic.cu3 cōcor. Si itaq3 ɔcessio iudicāda est subrectitia.ideo ipso iure nulla.c. ad audiētiam.ij.de rescrip.et.l.j.ff.de nata.resti.

f ¶ Licet.n.lr̄e iusticie nō reddant̄ nulle pp subrectionem: s3 reddant̄ inefficaces ope exceptiōis.c.sup lr̄is.de rescrip. et.l.j.et.l.pscriptiōe.C.si ɔ̄ ius vel vti.pu. Tñ lr̄e gratiose reddunt̄ ipso iure nulle.d.c.ad audientiā.et.d.l.j.de na.resti.

g ¶ Itē vr̄ q̄ dicta arrogatio veniat vitiāda ex alio: q: in arrogatiōe debēt citari hi quoꝝ interest vt vr̄ expressu3 i.l.nā ita diu⁹.ff.de adop.facit.l.de vnoquoq3 de re iudi. Et maxime reqrendi sunt liberi testōis.l.nec ei.§.pterea.ff.d adop. Jō debuit citari dicta mr̄: de cuius piudicio agebat̄ pp spē future successiōis attento q̄ vr̄ nō minus deberi hereditas filij parenti q̄3 ecōtra.l.nā et si parētibus.in pn̄.ff.de inoffi. testa. Considerat̄.n.in.d.§.pterea spes successionis q̄ vr̄ ēt cadere in mr̄em q̄ pōt sperare nō extātibus liberis succedere filio si pmoriat̄. Item cōsiderat̄ obsequiū vt p3 ex tex. ibi minuat̄ spes quā vnusq3 obsequio paret ec.

h ¶ Videt̄ ēt et quarto dicta arrogatio vitianda: q: non vr̄ facta cū cause cognitiōe: q̄ vr̄ reqri.s.q̄ fiat ex cā.vt vr̄ pbari in.l.si pr̄.§.in arrogationibus cognitio vertitur.ff.de adop. et in.ll.sequentibus.et insti.eo.titu.§.cum aūt ibi cā cognita permittitur. Sed in casu nr̄o non vr̄ q̄ versata fuerit aliqua cause cognitio merito adoptio nulla.facit qd in sim̄ not.in.l. barbarius.in glo.pe.in fi.ff.de offi.pto.et glo.in.l.pe.ff.ex q. cau.ma.p qd iuuatur precedens rō: q: que expediunt̄ cā cognita vr̄ q̄ debeant expediri presentibus vel citatis quoru3 interesse pōt.l.in cause.§.cā cognita.ff.de mino.

i ¶ Quarto vr̄ q̄ ex alio dcā arrogatio nō tenuerit: q: q auctoritatē interposuit supradicte arrogatiōi erat iudex subdelegatus. Sed arrogatio est mixti imperij et pncipi reseruata et sic plusq̄3 maioribus iudicib⁹ et cause cognitionē requirit. Jō nō vr̄ q̄ potuerit subdelegari p ea q̄ habent̄ i.l.j.in pn̄. ff.de offi.eius cui mā.est iurisdi.et i.l.iubere cauere de iuris. om.iudi.et p Bar.et doc.in.l.imperiū.e.ti.ēt vr̄ q̄ nequeant subdelegari p delegatū a pncipe put volūt Pe.et Cy.in.d. l.j.de offi.eius ea rōne: q: si non pōt ordinarius fortius nec delegatus quos refert et sequit̄ pō.ibi p.l.cū antiqtas.C.de vsufr.itē vr̄ ex alio q̄ dicta arrogatio nō teneat: q: arrogatio fieri nō pōt nisi ex rescripto pncipis.d.l.abrogationes. C.de adop.et insti.e.ti.§.j.et p spe.de cog.le.in forma arrogatiōis. S3 h̄ nō interuenit rescriptū: l3 interuenerit cōmissio viua voce.illa.n.cōmissio nō ē rescriptu3 q̄ sonat in scripturam merito nō teneat. Tamē pdictis minime refragātibus ɔ̄riā ptē arbitror iuri ɔsonā. Nam.d.arrogatio fuit facta solemniter auctoritate summi pontificis mediāte subdelegato q vices pape in effectu tenebat.l.j.§.qui mādatā.et.l.si ptor. ff.de offi.eius cui man.est iurisdi.et.c.sane.q.c.sup qōnu3.§. porro.de offi.deleg.cū si. Sufficit.n.q̄ auctoritate pncipis fiat: vt est tex.in.l.ij.in prin.ff.de adop.vel et indulgētia pncipis.dicit tex.in.l.ij.in prin.C.eo.ti. Que indulgentia et auctoritas interuenire censet̄ siue p scripturā pbetur siue aṙr.

k ¶ Quia parem vim hn̄t alie pbationes: put scriptura.l.in exercendis.C.de fi.instr. Et regulariter scriptura nō reqrit̄ in actibus. Nec iste casus ponit̄ inter cāus q enumerant̄ reqrere scripturā de qbus p gl.et doc.i.c.j.de cēsi.li.vj.et in.l. cōbit.ff.de pig.et in.l.pcm̄ q̄ bona fide.C.de pac.et inter casus q enumerant̄ reqrere scripturā nō reperio enumeratū istū casu3. De rescripto pncipis: iō vlsus fit mētio: q: hmōi puata cōiter nō expediunt̄ in pntia pncipis solēt cōiter rescripta impetrari vt docet experiētia reru3 magra.c.q̄ sit in pn̄.de ele.li.vj.et.c.statutū.in prin.eo.ti.et ll.ideo.d.l.arrogatiōes.et.§.j.insti.de adoptio.loquant̄ attēto eo q̄ cōiter accidit. Et supplēdum ē p dicta alia iura.s.pōderata q̄ solum reqrunt auctoritatē vel indulgentia3 principis.et in adoptione non curantur successores ab intestato: nec sunt citandi.l. cum adoptio.ff.de adop.et ibi per glo.et doc.

l ¶ Et merito q: nō hn̄t spem vel interesse cōsiderabile3 q: nō d3 quis esse sollicitus de hereditate viuentis.l.ij.§.inter dū.ff.de vulga.et pup.et.l.j.ff.de here.vel act.ven.et.l.fi.C.de pac. Jō spes succedendi ia3 viuo nō est spes cōsiderabilis. l.post emācipatione3.ff.de lib.le.et ibi bar.et idē videmus in legittimatione in qua agit̄ de pari piudicio in qua l3 citari debeant hi de quoꝝ piudicio ɔsiderabili agit̄. Et propterea nō posset fieri lrīatio nō ɔsentiēte seu nō citato pr̄e.ar.l.ij. et.l.pe.et.l.fi.de nata.resti.et.l.diuus.de iure aur.anu.et forte ēt sine ɔsen.vel citatiōe liberorū legittimoꝝ fieri nō posset. ar.d.l.nec ei.§.post.et.d.l.nā ita diu⁹.de adop.q̄ tñ scō3 aṙr nō firmo: q: de h̄ nō agit̄ et reperio firmātes ɔ̄riū. S3 citatio alioꝝ sperātiū successionē nō reqrit̄: q: nō ptendūt cōsiderabilē spē p iam dicta: put voluit bart.in.l.gallus.§.et qd si tñ.de lib.et posth.et fed.de se.in suo ɔsi.lv.et pet.de anch. in quoda3 suo ɔsi.qd incipit in successionibus ab intestato esset minus dubiū.et Saly.in auc.ite3 siqs.C.de natu.lib.et idem volūt Hosti.Jo.an.et.d.Anto.in.c.per venerabile3.q filij sint legi.q̄ et cōiter tenet̄: prout dicit Panor.in.d.c.per venerabile3 ide3 teneo. Et hoc qñ fit inuita patris: maxime si fit de eius patris voluntate: l3 qñ post mortem saltem nō precedente patris voluntate: secus esset.arg.d.l.nam ita diuus.que hoc casu intelligitur loquens in adoptione.

m ¶ Et ibi Ja.de are.in articu.an legittimatio per rescriptu3 reqrat citationem distinguit q̄ aut est rescriptum ad litem et nō reqrit citationē ec.aut ad aliqd obtinendū: et tunc aut nullū ledit vel parū et nemo est citādus.l.quotiēs.C.de pci. impe.offe.et.l.j.§.merito.et.§.fi.qd a pncipe.ff.ne qd in loco publico.aut multū ledit: et tūc citādus est q multū ledit̄. l.ij.de nata.resti.et.d.l.nā ita diuus.alij nō.l.cū adoptio.eo. ti.s3 eū. Et sic ɔsiderat nō ledi vel paꝝ ledi eos q sunt successuri ab intestato allegādo.d.l.cū adop.et l3 in filijs legittimis adoptātis secus dicam⁹ p.d.l.nec ei.§.pterea.et faciūt alia iura adducta in legitimatiōe.tñ est alia rō in mr̄e: q: filij censent quodammō dn̄i in bonis pr̄is.l.in suis.de lib.et posth.et.l.ij.ff.p hr̄de.et.l.nihil.C.eo. Et censent̄ pr̄ et filius eadē ɔsona.l.fi.C.de impu.et si sunt emācipati remanēt reliquie patrie ptātis ita q̄ succedunt ad instar suorū insti.de heredi.que ab inte.§.emancipati.et insti.de leg.agna.suc.in pn̄.et.l.meminimus.C.eo.ti.que non cadunt in matre.

n ¶ Et ideo filij censentur hr̄e saltem spem ɔsiderabilem in successione paterna et illa3 habent ex voto paterno q̄ est in eius bona et sua hereditas trāseat in filios.d.l.nam et si parētibus.in pn̄.et.l.scripto.in fi.ff.vn̄ liberi. Ac ēt cōe votum nature.d.l.scripto.in fi.et rō naturalis quasi qdā lex: vt.l.cū rō in pn̄.ff.de bonis dāna.et facit.l.j.C.de his qui ante apertas tabu. Nō sic in parentibus q: nec rō naturalis nec votū nature vel parentū seu filioꝝ tendit vt hereditas filioꝝ deuoluat̄ ad parentes immo ɔ̄.d.l.na3 et si parentibus.in pn̄. et.d.l.scripto.in fi.sed sola miserationis ratio.

o ¶ Ideo mater nō dr̄ hr̄e spem considerabilē in suoru3 successiōe filioꝝ adhuc viuētiū put ecōtra ar.dictoꝝ iurium: et pbat̄ in simili in.d.l.post emācipationem.de lib.leg.vbi pr̄ nō censet̄ hr̄e spem ɔsiderabilē in successiōe filij emancipati donec emācipatus viuit. nec censet̄ lesus ex actu p quem dicta spe puat̄ vt ibi pbat̄ cum ibi no.per Bart.pari ratiōe nec matri censeatur preiudiciū generari si dicta spe succedēdi filio adhuc viuo priuetur post mortem filij.

p ¶ Quinimmo ius abhorret q̄ mater inuita filij cōsideret casum q̄ filius ante eā moriatur: vt est tex.in se notabilis et plurimū ɔferēs ad ppositu3 nostrū in.l.cū tale.in pn̄.ff.de ɔdi.et demō.vbi ɔditio negatiua q̄ pōt inuita matris purificari per solam mortē filij reputat̄ nō posse purificari inuita mr̄e. Et sic p hāc rōne3 q̄ idest ɔ̄ votū matris ampliat̄ ius exorbitans q̄ legatū pendente ɔditione debeat̄ prestita cautione muriana q̄ erat inducta ɔtra iuris rigore3 solū eo casu quo conditio non poterat impleri inuita legatarij: secus si aliquo casu impleri poterat inuita: vt.e.l.§.meuie. Et tñ pstatur cautio pdicta: l3 conditio possit impleri inuita matris per mortem filiorum: q: non admittitur allegatio illa q̄ filij possint viua mr̄e decedere: q: aduersatur voto mr̄is put singulariter pbat ille.tex.et si tertius allegans hoc ibi non audit̄ quātominus ipsa mater. Ideo iurisconsultus non considerat illum casum. Ideo si fuisset narratu3 principi q̄ dictus dominus xpoforus q adoptauit hēbat matrem nō ɔsiderasset illum casum q̄ dictus dn̄s xpoforus poterat decedere ante mr̄em. Nec ɔsiderasset dicta3 spem matris succedendi filio post eius mortem. Nec pp illam spem debuit citari: q: non

Nota.

est spes cósiderabilis:nec agit de ṗiudicio cósiderabili ꝑ ꝓ
dicta. Et ꝓpterea lꝫ iura ⁊ doc.⁊ in adoptione ⁊ in legiti
matione cósiderẽt vtrum adoptans vel legittimãs habeat:
filios legittimos necne. Et an filij legittimi sint requirendi
tñ non considerant an hẽant matrem necne. Nec tangunt
ꝙ mr̃ sit citanda. Qó ꝓcerto nó est credendũ factuꝫ nisi ex
eo:qꝛ non magis est habenda consideratio de matre q̃ꝫ de
alio successuro ab intestato. Nó.n.est casus nó cósiderabil'
ꝙ adoptatꝰ vel in legittimos qñqꝫ hꝫ matrẽ tp̃e adoptiõis
vel legittimationis:ex is itaqꝫ vr̃ cócludendum ꝙ dcã ado
ptio tenuerit nó obstãtibus in ꝯ̃triũ adductis que magna
ex parte tolluntur per adducta.s̃.pro hac parte.

q ¶ Non.n.ob. prima ró incontrariũ adducta: qꝛ negatur ꝙ
papa non de leui concessisset illã facultatem arrogãdi si sibi
innotuisset supesse matrem cósiderãdo interesse future suc
cessiõis:qꝛ imo talis spes nó cósiderabilis nó mouisset ṗn
cipẽ ex quo illud est ꝯ̃ votũ nature ⁊ votuꝫ matris.d.l.iciũ
pro cũ si.s̃.adductis.⁊.d.l.post emãcipationẽ.⁊ que ibi per
Bar.ex quo iurisfator illũ casum euẽturũ nó cósiderat.d.l.
cum tale in ṗn. Itaqꝫ credẽdũ est ꝙ ẽt eo cognito id idem
de leui cócessisset. Et maxie ꝯ̃siderato ꝙ ꝓut ꝑcepi dcã ma
ter erat senex ⁊ forte decrepite. Ita ꝙ breui tp̃e spectebatur
durare inuita iuxta.l.hereditatem.ff.de condi. ⁊ demon.

r ¶ Et nó volunt iura ⁊ doc.ꝙ reddatur gratia subrecticia si
non exprimit id quo expresso non ita de facili cócessisset sꝫ
satis est ꝙ de leui concessisset:lꝫ forte non ita de leui : nam
tex.in.d.c.postulasti ponderat ꝙ non de leui concessisset.

s ¶ Item lꝫ papa soleat in legittimatione addicere illã clau/
sulam sine ṗiudicio venientium ab intestato. Non solet ita
in adoptione.⁊ ille grẽ in quibus papa solꝫ apponere illaꝫ
clausulã sine ṗiudicio veniẽtiũ ab intestato nó solẽt eẽ pro
prie legittimatiões:sꝫ dispẽsationes:qꝛ nó legittimat in oi
bus.sed quo.ad q̃dã quo casu resultat dispensatio nó legit
timatio:ꝓut dicit.d.Ant.in.d.c.ꝑ venerabilẽ:in pe.car.vsi.
nũc vltio videamus circa ṗmũ effectũ:⁊ idẽ no.Pau.d ca:
in.l.sꝫ ⁊ si hac.§.patronũ.de inius vo.ꝑ illũ tex.dicẽs se id
pluries cósuluisse idẽ pe.de an.in cós.ccxlij.inci.ex tenore
priuilegij.⁊ Bal.in quodã suo cósi.inci.in christi noie.vba
aũt ista succedere valẽs in bonis parentũ ⁊ cósanguineorũ
absqꝫ ṗiudicio illorũ q in eisdẽ bonis si parẽtes ⁊ cósangui
nei ab intestato decederent libere ⁊ licite querit que gratia
est ista ⁊ dico ꝙ est q̃dã dispensatio nó legittimatio: qꝛ nó
est restitutus nature:sꝫ solũmó habilitatus ad succedẽdum
⁊ nó simplr̃ ⁊c.⁊ idẽ vult Pau.de ca.in cósi.ccxix.inci.viso
puncto plura ⁊c.vbi dicit ꝙ dispẽsatio est stricti iur̃: ⁊ dif
fert a legittimatione ꝺm eũ.⁊ ideo lꝫ in dispensatione que ẽ
odiosa ⁊ stricte interpretãda papa nó soleat velle ṗiudicare
veniẽtibus ab intestato nó sequit ꝙ idẽ velit i legittimatio
ne ꝑ ṗdicta ⁊ ꝑ ea que notat.d.Ant.in.c. cum bitoniensis.
de elec.dicens ꝙ legittimatus est habilior q̃ꝫ dispẽsatus.qꝛ
legittimatio est vberior.⁊ ꝑ eam fit legittimus ꝺm eum. Et
dispẽsationes sunt odiose.c.j.de filijs ṗsby.li.vj.⁊.c.nó pót
cũ sua glo.sup ver.modicũ.de ṗben.eo.lib.⁊ sentiunt doct.
in his terminis faciẽtes drĩam inter legittimationẽ ⁊ dispẽ
sationẽ. Sꝫ adoptio vel arrogatio nó sunt odiose itaqꝫ non
est eadẽ ró ꝓut in illis terminis. Et insup si id cósideraret
idẽ dóm esset de alijs successuris ab iestato ꝙ tñ est falsum
ꝑ.d.l.cũ adoptio. Et insuper circa illã clausulã qualiter iter
petret doc.variant. Et nónulli tenẽt ꝙ nó excludat taliter
legittimatꝰ a successuris ab intestato ⁊ maxime si pater de
cedat testatus. Nã Pet.de anc.in cósi.clij.ꝺm ordinẽ i for
mis inci.pro fratribus defuncti q̃dã faciunt vbi cócludit ꝙ
ista cl'a nó dꝫ operari vt legittimatus nó admittat quotiẽs
alij ab intestato admittunt. Nã si ita esset ꝑ raro admitteret
legittimatus.qꝛ rari decedũt q nó habẽt aliquos: q de iure
cói sunt successuri ab intestato. Nec est adhibẽda iterpetra
tio ꝑ quã legittimatio sit delusoria sine virtute aliq̃d opan
di.ar.l.si qñ.ff.de leg.j.c.si papa.de priui.li.vj.iõ ꝯcludit ꝙ
dicta cl'a cẽsetur apposita ad remouendũ dubitationẽ: que
poterat surgere ꝙ ex quo papa apponebat manus in succes
sione specialis hoĩs habilitãdo istũ legittimatũ videat alios
ꝑpetuo excludere: ꝓut al's in sili cótingit ꝙ papa apponen
do manus in cognitione vnius cãe vr̃ negociũ ad se auoca
re vt alij nequeant se intromittere.c.vt nostrũ.extra de ap.
⁊ alias qs ꝯ̃ñdo nouũ ꝓcuratorẽ censet reuocare prius có
stitutũ.l.siqs cũ procuratore.§.fi.de procu.⁊ faciẽdo nouã
constõnem censetur reuocare antiquã ei contrariam.c. j. de
cóst.li.vj. Et propterea iste legittimatus poterit succedere

exclusis omnibus alijs inferioris ordinis:sed si ipse legitti
matus nó succederit repudiatione morte vel aliter tunc nó
ṗiudicaret alijs quominus possint succedere:lꝫ papa manꝰ
apponeret. Istud importat dicta cl'a ꝺm cum in. d. consil.⁊
si instaret etiã sine hac cl'a esset rñdendũ ꝙ alij admitterent
excluso legittimato renũciatione vel aliter rñdet ipse ꝙ nó
refert satis est ꝙ allegationem ⁊ dubitationem q̃ posset fie
ri adducit:silr̃ qꝛ i lr̃is ad bñficia solent apponi cl'e ceteris
anteferri nó tñ illis q prius iṗetrauerũt:vt latius ibi ꝑ eũ.
Itẽ Pau.de ca.in ꝯ̃si.ccxx.inci.visa q̃dã dispẽsatione in fi.
cócludit ꝙ dicta cl'a nó operat.vbi pater decedit testatus.
Nã intelligit si decesserit ab intestato.nó enim censet gñari
ṗiudiciũ venientibus ab intestato si pater decedit testatus
ꝑ ea q̃ habent ꝑ bar.in.l.si.ff.q test.fa.pos.ꝺm eũ q illud te
nuit in cósi.ccxxiiij.inci.dóm in primo. Item Ang.in cósil.
inci.viso pũcto.al's incip.dñs papa in ordine prout reperi.
cclviij.cócludit ꝙ.d.cl'a nó itelligit ita gñaliter:qꝛ esset elu
soria:iõ intelligit:quia legittimatus vellet venire ꝯ̃ testm̃ in
quo essent al's successuri ab intestato. Idem reperio Pe.de
perusio germanũ baldi in cósi.suo incip.visa.vbi concludit
ꝙ nó ob.d.cl'a poterit ex testó succedere ꝺm eũ. Et al's pau.
de ca.in cósi.suo inci.dóm est dictã hẽditatẽ in ordine.ccx
iiij.in.j.col.dicit ꝙ dicta cl'a itelligenda est de successoribus
ab intestato q sunt de liberis.ar.l.ex facto.§.fi.ad treb.ergo
sentit ꝙ excluderent ascendẽtes q nó sunt de liberis. Nec
ob.id qd dr̃ de liberis:de qbus hꝫ fieri mentio ⁊ forte sunt
citandi:qꝛ diuersa est ró inter liberos legittimos ⁊ matreꝫ
ꝑꝑ plura q̃ supra adducta sunt.ac ẽt qꝛ arrogatio ⁊ adoptio
fuerũt inducte in solatiũ eorũ q carẽt filijs prout sumit ex
dictis Spe.in ti.de cog.le.non aũt ob defectum parentuꝫ.
Quinimo cósiderat an sit facilis ad habendũ liberos in ar
rogatione:vt.d.l.si pater.§.in arrogationibus.de adopt.qꝛ
nó de facili ṗmitti dꝫ arrogatio ei q pót habẽ liberos. Itẽ
ró que adducit in fi.d.l.nec ei.§.preterea nó militat in ha
bente matrem vt pꝫ aperte recte intuenti. Itẽ princeps hꝫ
noticiã ꝙ q arrogat habuerit parentes. Ideo si non narrat
ꝙ sunt mortui pót cósiderare ꝙ possunt adhuc viuere.ideo
simplr̃ ṗmittendo vel approbando arrogationem vr̃ appro
bare seu permittere siue parentes viuant siue non. Non ita
in liberis qꝛ non innotescit ꝙ haberet liberos.

t ¶ Et magis dꝫ sibi persuadere ꝙ si hẽret liberos veros ⁊
nãles nó anelaret nó nãles ⁊ fictos itaqꝫ est lóga drĩa inter
liberos ⁊ parentes. Et ꝑ h̃ pꝫ rñsum ad obiecta in ṗmo ⁊
scdo fundamẽtis ptis aduerse ⁊ ẽt ad tertiũ medium addu
ctũ in ꝯ̃triũ qm̃ supra deductuꝫ est ꝙ lꝫ sint cuandi liberi
legittimi. Non mater adoptantis qꝛ tp̃e legittimationis nó
censetur ṗtendere aliq̃d interesse cósiderabile. Nec tũc con
siderat ꝙ pót decedere filius ante mr̃em qꝛ iste casus non
est cogitãdus ꝯ̃ votum matris.d.l.cũ tale.⁊.d.l.post eman
cipationẽ ⁊ ꝑ alia.s̃.latius adductus. Et stãdũ est regule ꝙ
successuri ab itestato ñ sunt citãdi.d.l.cũ adoptio. Nec obs.
d.l.nã ita diuus.qꝛ loquit de ꝯ̃firmatione minus legittime
adoptionis facta post mortẽ ⁊ sic post delatã hẽditatem vel
saltem post spem cósiderabilem cópetentem. Nec obstat ꝙ
dicitur in simili in patrono in.l.ij.pen.⁊ fi.de nata.resti.

v ¶ Quia in ṗrono cessat ille ró q̃ cósiderat in mr̃e in.d.l.cũ
tale.iõ ex hoc cósiderat ró drĩe inter matrem ⁊ patronuꝫ.
Itẽ patronus hꝫ ius de ṗsenti ⁊ inuita liberti qꝛ hꝫ ius pa
tronatus ꝙ in pluribus versat vltra successionem ab inte/
stato vt pꝫ in ti.de iure patro.⁊ de obse.a li.ṗstã.⁊ de opis
liber.ff.⁊.C.ꝑ totos.⁊ illud ius ꝑ restõnem natalium amittit
qꝛ ingenuus efficit.d.l.fi.⁊.d.l.ij. Ideo non mirũ si ṗtendit
ṗiudiciũ ꝯ̃siderabile ꝑꝑ quod est citãdus ita ꝙ lꝫ sola spes
succedẽdi id nó oparet. Tñ vna cum alio magis certo pre
iudicio.ẽt illa amittit. Nec ob.quartũ medium in cótrariũ
adductũ:quia in arrogatione adducit.s.carentia liberorum
⁊ spei habendi in futurũ que deducit in arrogatione circa
qd versat cause cognitio.d.§.in arrogationibus.⁊.d.§.cuꝫ
autem. Et lꝫ versat cãe cognitio ⁊ propterea sint citãdi filij
⁊ q ṗtendunt ꝓbabile interesse nó tñ illi quorũ non inter
est vel censet nó interesse:iõ non est citãda mater.d.l. cum
adoptio.⁊.s̃.deducte. Et al's videmus ꝙ actus requirens
cãe cognitionem expedit citra omnem citationeꝫ in.l.iij. §.
cã cognita cũ sua gl.ff.de bono.pos.⁊ ibi Barto.⁊ dicit ibi
Bar.ꝙ citari dꝫ is cui parat graue ṗiudiciũ nó alij lꝫ rege
rat cãe cognitio. Sed matri ꝑ arrogationẽ non censet tunc
tp̃is parari graue ṗiudiciuꝫ ꝑ iam dicta merito ⁊c. Nec ob.
vltima ratio pon.in contrarium adducta.

x ¶ Quia

k ¶ Quia lz Petrus & Cy. & pon. velit q delegati a principe nequeãt subdelegare causas meri vel mixti imperij. Tñ ceteri doc. tenẽt ɔ̃riũ.s. q delegatus a pncipe possit subdelegare cã meri vel mixti imperij requirẽtes cause cognitiõem. lz alſo nõ ſint delegabiles: put voluit Bar. in. l. cũ pater. §. qn deciz. de le. ij. ar. illius tex. q & tenent idez bar. in. l. aliqñ. ff. de offi. pcõſulis. ad b. l. j. C. qui pro ſua iurisdi. vbi idẽ vult bal. qui idẽ vult in. d. l. aliqñ. & in. l. imperiũ. de iuriſ. om. iu. q & voluit guil. in. l. j. in pn. de offi. eius cui mã. eſt iuriſ. & in l. cũ pronus. de lega. ij. Quod & magis cõiter tenet pro quo facit. c. j. de iure patro. li. vj. & l. videamus. ff. q met' cã. Nec ob. rõ põ. & Cyni qz tollitur per. c. ſane. de offi. dele. prout & dicit ipſe ponta. eſt. n. maior iudex delegatus a pncipe quolibet ordinario vt ibi & in. c. paſto. de offi. or. iõ nõ ſequit nõ põt ordinarius eas cauſas delegare ergo nec põt delegat' pncipis immo ex quo pcõſul. põt cãs meri imperij delegare. l. ſolent in pn. de offi. procõſul. ergo & eas poſſit ſubdelegare delegatus pncipis q eſt maior pcõſul. quo ad cãm ſibi cõmiſſaz. pterea in ordinario ceſſat rõ q ſummit ex. d. §. qn decim. & d. l. videamus. que militat in delegato principis.

y ¶ Preterea ſcdo rñdetur ad dictam rõnem lz de iure ciuili cauſe meri & mixti imperij nequeant delegari tñ ſecus de iure ca. c. in archiepatu. de rapto. q ca. ad hoc cõiter allegat & hoc per illuz tex. firmat ibi Inn. & idez vult in cano. illud. xiij. q. iiij. & glo. magna in fi. in. c. peruenit. xcv. diſtin. & Ange. in. d. l. j. in prin. de offici. eius cui man. eſt iuriſdi. & in dicta. l. imperium.

3 ¶ Dicens bal. ɔſuluiſſe q de iure cano. qcquid eſt cognoſcibile eſt delegabile & ipſe Ang. eum ſequitur q & voluit glo. in cle. j. de offi. dele. & gl. in. c. q ſedes. de offi. ord. & ita tenẽt cõiter cano. ibi & in alijs iuribus. ſ. adductis. & in. c. fina. ne cle. vel mona. lib. vj. & hanc cõem opi. ſeruandaz in pratica dicit Imo. in. d. c. ſedes. Licet dicat iure nõ pbari. Sed panor. ibi ɔ̃ imolã dicit pbari p tex. ibi. & c. lz. de offi. vic. li. vj. & c. fi. ne cleri. vel mo. lib. vj. Et lz tandem ad illa iura poſſet rñderi put tetigi in. d. l. j. de offici. eius. Tñ in pratica minime eſt in ſtãdum attento q eſt cõis fere oiuz ſnia. Sz terra penſauri eſt de tpali iuriſditione eccle. merito ibi ſeruari dz dictum ius caſi. & p ɔñs dicta cã potuit ſubdelegari p dictas rõnes. Et maxime qz ſupplicatum fuit q princeps pmitteret q arrogatio fieret apud penſauruz & papa cõmiſit Cardinali q illud faceret. ſ. permitteret fieri penſauri. Nec erat veriſile q Cardinalis p tali negocio ſe conferret penſaurũ: ideo mens pape vr fuiſſe q Cardinalis cõmitteret vt fecit. Ad vltimã aũt rõnẽ in ɔ̃riũ adductã. ſ. rñſuz. iõ ẽt remanet ſupradicta cõcluſio. ſcilicet q dicta arrogatio teneat. Nec mr admittat ad petendã legitimã adoptatus. n. ſuccedit vt ſuus ab inteſtato. l. cũ adoptiuis. C. de adop. Iõ excludit mrẽz in auc. de here. que ab inteſt. §. j. & auc. in ſucceſſione. C. de ſuis & leg. Nec debetur legittima nõ ſucceſſuro ab inte. l. parentibus. & l. q nup. C. de inoffi. teſt. cum ſi. Et clarz eſt q ſtantibus filijs matri non debet legittima nec impugnat teſtm̃: qz impugnatio teſtamẽti regulat a iure ſuccedẽdi ab inteſtato. l. j. §. j. de ɔ̃tab. nec in hoc ſtandum. Nec põt dicere arrogationem factam in fraudem matris.

t ¶ Qz fraus non preſumitur. l. quoties. §. qui dolo cum ſimilibus. ff. de proba. nec erat ſeparandum q mater maxime decrepita ſuperuiueret poſt filium vt ſepius dictũ ẽ. Ideo non eſt preſumendum factum fuiſſe in fraudem. Ex quibus concludendum q dicta mater nõ poteſt inquietare dictos heredes ſcriptos in dicto teſtamento. Laus deo.

¶ Appellari an & a qua interlocutoria poſſit. Item prorogatio inſtantie ſtatutaria an & quomodo fieri poſſit.

¶ Conſilium. xxxv.

In nomie domini noſtri ieſu xpi. ¶ Circa primum conſultatiõis dubium non intendo pſiſtere. neqz aliqd firmare nõ. n. multũ intereſt nec ɔſultãs ſuper eo inſtat inclino tñ in ſniaz q potuerit app. Nam de iure ciuili cui ſubiacet ciuitas ſenenſis poſſet a tali ſnia appellari dicit bar. in. l. ij. ff. de app. recep. circa fi. in. iij. q. tertie queſtionis principalis.

a ¶ Vbi dicit q ab interlocutoria p quã iudex admittit pbationes quas nõ debebat admittere vt qz eſt elapſus terminus ad pbãdum vel examinat teſtes infames poteſt appellari: qz tale grauamẽ nõ põt reparari p appellationẽ a diffinitiua put ibi latius pbat bar. cũ quo doc. cõiter tráſeunt. Et ex quo depẽdet approbatiõibus victoria cauſe admiſſio pbationũ q erãt reſpuende tendit ad generãdũ graue piudiciũ ſup tota cã. Iõ hoc reſpectu nõ ſit mera interlocutoria cũ ab ea depẽdeat diffinitiua. & p ɔñs ſit acte nata pducere graue piudiciuz: put diffinitiua & in hoc habeat aliqd qualitatis diffinitiue. Iõ nõ dicat mere interlocutoria.

b ¶ Cũ merũ dicat id qd ẽ aſtractũ ab oi mixtura ſeu qualitate alterius entis vt p Ang. & moder. in. l. v. in pn. ff. de v. ob. & in. l. imperiũ. ff. de iur. om. iu. ad idẽ in fi. l. l. ſi ſic in pn. ff. de le. j. & p bal. in. l. ẽt. C. de obſe. a li. pſtã. & in iurib' ibi allegatis p eũ. Et maxie ita vr interpetrãdũ vt minus recedatur a iure cõi vt decet p. c. cũ dilect'. de ɔſue. & regula q a iure cõi exorbitãt in. vj. cũ ſi. Et vt pene reſtringant iuxta regulã in penis in. vj. & in. l. ſi pſes. & l. interpetratiõe. de penis cũ ſi.

c ¶ Que eniz ſit mera interloquutoria nõ eſt in iure deciſum vñ vr remittenduz arbitrio iudicis. ar. l. j. ff. de iure lib. & c. de cauſis. de offi. delega. Et iudex dz conari vt pene molliant & minus recedatur a iure cõi p iam dicta. Et ſi dicat ſm hoc ſtatutũ nihil opatur ſi non tollit appellationes a ſententijs quarũ grauamẽ non reparatur per appellationez a diffinitiua non cenſeant p ſtatutum ſublata nõ opareſ aliquid vltra ius cõe ɔ̃. l. ſi qñ. de. l. j. & c. ſi papa. de pui. lib. vj.

d ¶ Reſpõdetur q in illo articulo an ſtatutũ debeat intelligi vt aliqd operet. lz corrigat ius ciuile ſunt opi. Inno. & hoſti. & Ioã. an. & d. Anto. Imo. & panor. in. c. cãm q de reſcrip. & Imo. in. c. finẽ litibus vñr velle q intelligat ſm ius cõe. Et ſaltem ſufficit ſi qd modicũ opatur put dicũt do. Anto. & Imo. in. d. c. cãmqz. In cãu iſto ſatis operaſ: qz addicit penam appellanti & admittenti appellationem.

e ¶ Et ſi q dubiũ hoc haberet vr ſublatum p interlocutoria iudicis ad quem vr pnunciaſſe ſup admiſſione & validitate talis appellatiõis q pnũcia lz ſit interlocutoria: tñ tranſiuit in rẽ iudicatã quo ad ptes. c. cũ dilecti. de ele. & hr in. l. q iuſſit. de re iudi. & in. c. cũ ceſſante. de ap. Ex hoc depẽdet q cũ diffinitiua fuerit p iudicẽ a quo lata inhibitoriam factã p iudicẽ ad quẽ & notificatã iudici a quo: iõ fuit nulla & reuocanda pviã attẽtati p. c. nõ ſolũ. & q ibi hñr. de ap. li. vj. Sinaũt appellatio nõ teneret & nõ ſuſpẽderet iuriſd. iudicis a quo.

f ¶ Ex alio vr q ſnia ſit nulla tanqz lata ſine inſtãtia: qz poſt inſtantiã peremptã iuxta ea q hñtur p oẽs in. l. properãdũ. C. de iudi. in. l. platam. C. de ſen. in. c. de cauſis. de offi. dela. cũ ſi. Ex forma enim ſtatutoz inſtãtia huius cauſe habebat tps. xlviij. dierz prout in puncto preſupponitur: eſt eniz per ſtatutũ reducta ad inſtar cãrũ pupillariũ & ille cauſe hñt inſtãtiã dicto tpe finituraz. Ita q pſupponit p expedito q ſi non ſuſpẽderet curſuz inſtãtie appellatio ab interlocutoria & inhibitoria inde emanata. Nec prõgatio inſtãtie facta per ɔſiliũ ciuitatis ſenarũ hñs ſupinde auctoritatẽ. Ideo vidẽdũ eſt an dicta prorogatio habeat obſtare. Et lz ex quo lata fuit ẽt poſt metaz tpis prõgari & pptereã videat clarum q talis prõgatio nõ iuuet dictã ſniaz quominus dicatur lata ſine inſtãtia. Tñ vñ poſſe inſtari in ɔ̃riũ. Nã eſt aduertẽdũ q vr prõgata inſtãtia pbatoria vt pz pũ dr ibi nel quale tẽpo ſe poſſa i dcã cã pcedere & in oi acto proua fare como ſe foſſe nel tẽpo dela vera inſtãtia pbatoria e coſi vaglia e tenga cõe ſe fuſſe nel tẽpo dela va inſtãtia pbatoria. Et ſic bis repetit de inſtãtia pbatoria. Ex forma aut antiqui ſtatuti diſponebatur q inſtantia duraret. xl. diebus & poſtea fuit alio ſtatuto additum q duraret inſtantia alijs. viij. diebus in quibus octo diebus nihil poſſet probari. Sed dant dicti octo dies iudici ad examinãdũ acta & actitata in iudicio & deliberandũ pferenda ſniã: ita q in illis octo diebus lz duret inſtantia nõ vr poſſe dici inſtantia pbatoria. ex quo illis diebus pbatio fieri non põt. Iõ ex quo p dictum ordinamentuz vr prõgata inſtantia pbatoria vr q adhuc poſt tps prorogatuz deberẽt iudici dari octo dies: ad rimandum actum & deliberandũ ſup ſnia ferenda. ex quo in vltimis octo diebus inſtãtie nulla pbatio fieri poteſt: & in iſto tpe prõgato fieri põt. Sz iunctis octo diebus & gnqz reſtitutis p iudicẽ rõne impedimẽti non eſſemus vltra terminuz inſtantie. Nec ab re ẽ q dcm̃ vltimũ ordinamẽtũ recipiat interpetrationez a dcõ anteriori ſtatuto. ar. l. nõ eſt nouũ. & l. nã & poſteriores. de ll. & d. c. cũ dilectus. de cõſue. & l. ſi ſerui vñi. de noxa. cũ ſi. Tñ arbitror q dcã ſnia nõ valeat tãqz lata poſt finitam inſtantiã. Nam aduertẽdũ eſt q prõgatio inſtantie que fit in dcõ nouo ordinamẽto nõ ſit de inſtantia probato-

ria. Sed fit de instantia simpl'r ꝛ absolute: nã petit̃ ꝓrogari instantiam: nã postulatũ fuit ꝙ eis prorogaret̃ instãtia i dcã cã. Nõ aũt ꝙ ꝓrogaret̃ eis instãtia probatoria. Jõ cũ de iure nõ reperiatur ꝙ cã hẽat nisi vnã instãtiam. Nec post ꝯclusam viã ꝓbatiõis: puta post ꝯclusum in cã est noua instãtia nec aliqua instãtia finit̃ p cõclusionẽ in cã: s; durat instãtia ab initio litis incohata vsq; ad diffinitiuã. d. l. ꝓperandum.

g ¶ Diffinitiua. n. sñia vel lapsus trienij de iure cõi ciuili fi/nit instãtiã nõ ꝯclusio in cã ꝙ ꝛ p; ex forma statutorũ sẽnẽsiũ q̃ cõstituũt. p̃rio. xl. dies ad diffiniendũ cãm nõ ad ꝯcludendũ viã ꝓbationibus: vñ instantia limitata ad tp̃s. xl. dierũ nõ erat instãtia ꝓbatoria. S; erat vnica instãtia toti cãe postea p additionem factã fuerũt additi octo dies dicte instãtie nõ fuit sancitũ ꝙ in illis octo diebus eẽt noua instantia finita prima ꝙ esset absonum. Jõ tota est vna instantia.

h ¶ Tñ in illis ꝓmis. xl. diebus pñt fieri ꝓbationes ꝛ ꝓduci instrã ꝛ alie scripture. prout prius produci poterãt suppleo nisi al'r eẽt ꝯclusa via: puta p cõclusionẽ in cã vl' p terminos ꝓbatorios vel peremptorios. Nõ. n. in his est correctũ ius cõe ꝙ ãtea p hmõi nõ possit ꝯcludi via ꝓbatiõib': put p̃t ꝺ iur̃ cõi itra illos aũt octo dies q̃ fuit supadditi est sancitũ. Qd non possit eo tp̃e aliqd ꝓduci: q: sũt supadditi cũ illa q̃litate.

i ¶ Jn tp̃e pori. xl. dieꝝ a ꝯ̃rio nõ est ꝓhibita ꝓductio: s; est casus obmissus i illa mũicipali additione ita ꝙ remanet sub dispõne iuris cõis: q: ꝛ poris statuti hr̃ ꝓ obmisso i mũicipali additiõe. ar. l. ꝯmodissime. ꝺ li. ꝛ po. ꝛ. l. si eũieus. ꝺ ꝯdi. ob cã; cũ cõcor. Jus. n. cõe vel ꝓmeuu; quaten' nõ mutat̃ quare stare ꝓhibet̃. l. sancimus. C. de testa. ꝛ. l. pcipimus. de appel. Et sic a ꝯ̃rio añ illos octo dies ꝓduci possũt scripture ꝛ ꝓbatiões fieri. put p̃us poterat ꝛ quaten' lex nõ ꝓhibet: ꝛ sic ꝓmi. xl. dies nõ pñt dici esse de instãtia ꝓbatoria.

k ¶ S; pars mete statute vnice instãtie toti' cãe. facit ꝙ hr̃ in. l. iiij. in ꝓn. ff. de dã. infe. ꝛ. l. s; si manente. ff. de precario cũ cõcor. Attento ꝙ ista ꝓrogatio fcã instantije pẽdentib' vel incohatis. Nõ aũt instãtije finitis vt ꝛ p; ex tenore dcẽ municipalis aditionibus. Cũ itaq; vnica sit instantia: ꝛ hoc est indubitatũ: ꝛ petitũ fuit ꝙ ꝓrogaret̃ instãtia: ꝛ ꝙ petebat̃ cõcessum ꝛ statutũ fuit infert̃ ꝙ est prorogata tota instãtia nõ aũt pars istãtie qua poterant fieri ꝓbatiões q: itaverba sonant a qb' nõ est recedẽdũ: ex quo de mẽte alia nõ cõstat. l. nõ al'r. de le. iij. ꝛ. l. j. §. si is q naue. de exer. ꝛ. c. fo req ris. de appel. cũ cõcor. in qbus hr̃ ꝙ mens cẽset̃ esse talis qualẽ ṽba oñdũt nec ob. ꝙ subditur de instantia probatoria quia per illud disponitur ꝙ l; in vltimis diebus octo quib' durat instantia. cl'e nõ possent fieri ꝓbatiões. Tñ in ista instãtia in vltimis octo diebus possint fieri ꝓbatiões. Vel cũ vt recolligo tp̃a si non equiuoco tp̃e supplicationis. ꝛ pñter tp̃e prorogationis erat instãtia intra illos octo dies quibus erat ꝯclusa via ptibus ad probãdũ ꝛ aliquid producendu;. ꝙ ꝛ persuadetur ex petitione consilij iam facta.

l ¶ Cũ cõsilium hẽat peti oib' iam conclusis. ar. eorum que hñtur in. l. j. ꝛ. ij. C. de rel'a. Maxime p bar. ꝛ bal. q cõparant relationẽ de qua ibi admissionẽ ad ꝯsiliũ sapiẽtis: ꝛ p Bal. ibi in. l. fi. Et sentit ẽt Spe. ex ordine ti. ꝙ petitio ꝯsilij fiat post cõclusu; in cã: ꝛ ꝙ p Bal. in. l. ex illo. C. de ap. ꝛ p Arc. in. c. cũ p̃les. de of. dele. li. vj. ꝛ p Bar. i. l. ij. §. si p̃les. ꝺ exer. ꝛ. l. j. §. q̃siũ. de ap. Jtaq; poterat ꝓbabiliter dubitari ne in statia cẽseret̃ prorogata in eo statu in q̃ erat. s. vbi ẽt i tp̃e ꝓrogato nõ possent aliqua de nouo ꝓduci ad qõ remouendũ fuit in supplicatione additũ ꝙ possint in tp̃e ꝓrogato fieri noue ꝓbationes vtrũ aũt in vltimis octo diebus termini prorogati ꝓmittit̃ fieri nõ curãdũ ad ꝓpositũ nostrũ. Jtaq; cum sñia lata fuerit die xxvj. iañ. ꝛ in. x. vel. xj. die post mediũ mẽsem iañ. vsq; quo instãtia erat ꝓrogata nõ hñ ꝑcipio quo colore dicta sñia possit vt valida substẽtari tãq; lata itra metas instãtie. Nõ aduertebã ad octo dies qbus pendebat cã allegationis grauaminis. nã pẽdente cã allegationis grauaminis nõ videt̃ currere dico instãtie vigore ordinamẽti facti anno dñi. Mcccclvj. quo disponit̃ ꝙ pendẽte cã grauaminis remaneat instãtia cõe ꝓncipalis in eo statu: i quo erat tp̃e quo aliqua priũ dicit se grauatã. Jtẽ dr̃ ꝙ die. xxiiij. iañ. fuerũt p officiales restituti qnq; dies qbus nõ sederũt hoc quippe medio nihil pars adiuentia: vt puto. Sed non puto iuuare dictã sñiam dictũ medium. Primo q: aiaduerto ꝙ restitutio dictoꝝ qnq; dierũ fuit fcã finita iam instãtia: nam etiam si debuissent addi illi octo dies quibus pendebat illa causa grauaminis die. xxiiij. ian. erat post tempora instãtie.

m ¶ Et l; iudices durãte istãtia possint forte tẽpora restitue re ex cã nõ est eadẽ rõ in restituẽdo ꝑempta instãtia: q: nõ ita de facili ꝑemptũ reuiuiscit: put vita puliantis prorogat̃ vt de se p;. Jtẽ est aduertẽdũ ꝙ in prorogatione instãtie fcã p cõsiliũ nõ supaddit̃ cert' numer' diez: puta. xv. vel. xvj. dies. s; dr̃ ꝙ i instãtia. ꝓrogat̃ vsq; ad medi i iañ. Certe tp̃e quo allauit grauamẽ erat itra mediũ iañ. ꝛ tp̃e quo renũciauit erat sil'r intra mediũ iañ. Jõ verificent̃ ṽba dicti ordinamẽti insup statutũ loqtur qñ allegat̃ grauamẽ in mera interlocutoria. S; istã non arbitror meram interlocutori' ꝓ dcã ꝯ̃. Jtẽ ꝛ clarius deducit̃ ꝙ dicti octo dies quib' videbat̃ pẽdere cã grauamis nõ debeãt detrahi: qm̃ in cãis pupillorũ nõ põt qs dicere se grauatũ: vt est expssu; in statuto tranmisso. ꝛ cãe terraticeꝝ ad istar carũ pupillorũ iudicant̃ ꝛ regulant̃ circa merã instãtie vt psupponit̃ al's nõ video instãter assignatũ tp̃s. xlviij. dieꝝ merito put hmõi tp̃s nõ detrahit in cã pupillorũ. Jta ẽt nõ detrahat̃ in cã terraticeꝝ. Qđ ꝛ ꝓbat̃ p statutũ volens suspendi cursum instãtie loqtur qñ pp cã cãm nõ põt procedi in cã ꝓn. vt p; ibi: p lequale cose nõ se potesse agitare la cã ꝓncipale ꝛc. suadet. n. tũc rõ ꝙ impedito non currat tp̃s. ar. l. ꝯ̃ maiores. C. de inoff. testa. ꝛ. l. j. in fi. C. de annali. excep. S; per statutũ terraticorũ expresse disponit̃ ꝙ nõ. ob. allegatiõe grauaminis possit ꝓcedi ꝛ sñiari in hmõi causa merito ꝛc. Accedat etiam ꝙ dicta prorogatio videtur subrectitia ex pluribus primo q: nõ narratur ꝙ esset iam preclusa via probationibus: ita ꝙ nõ possent partes aliquid de nouo producere.

n ¶ Jtẽ nec ꝓ erat petitũ ꝯsiliũ sapientis ꝛ sic erat iã quodãmõ in cã cõclusum: q̃ si fuissent narrata nõ de leui cõsilium fuiss; motũ ad cõcedendũ id qõ cõcessit. Et hoc solũ sufficit s. ꝙ cõcedens nõ de leui concessisset ad hoc vt gr̃a reddatur subrectitia. c. postulasti in fi. de resc. vbi casus singularis quẽ oẽs ad hoc notant. Jtem in dicta supplicatione narratur ꝙ erat necessarium ostendere certa iura pro cõi de nouo reperta: ꝙ etiã verisimiliter mouet mentem ꝯcedentiũ ad cõcedẽdã ꝓrogationẽ instãtie. vt. s. de nouo reperta possint ꝓduci.

o ¶ Que magis admittunt̃ q̃; priuo reperta vt p; ex his que habent̃ in. l. admonendi. ff. de iureiur. ꝛ in. l. imperator. ff. de re iud. ꝛ in. l. vnica. C. de sen. aduer. fiscũ latas li. x.

p ¶ Gratia aũt subrectitia est ipso iure nulla. c. ad audientiã. ij. de rescri. ꝛ. l. j. de natu. resti. Ex quibus oibus concludo ꝙ dicta sententia diffinitiua fit nulla. Confert etiam ad nullitatẽ sñie: q: sñia debet esse certa adeo ꝙ in certa regulariter non tenet. §. curare. insti. de actio. ꝛ. C. de sententia que sine certa quãtitate quasi per totum: ꝛ ꝙ habetur in. l. certi conditio in principio. ff. si cer. pet. Sed dicta sententia est incerta: q: non declarat̃ an pertineat illa medietas de qua in sñia ad dictu; cõe iure dñij. vel quasi an iure condicende possessionis. Nã sñia loquitur alternatiue ꝛ natura alternatiue est ꝙ verificat̃ si que vis ex partibus alternatiis sit vera regula in alternatiuis in. vj. cum cõcor. ita ꝙ dimittit nos in incerto an pertineat iure dñij vel quasi an vero iure condicende possessionis. Restat videre vtrũ psupposita validitate vel si super ꝓncipali cã procederet̃ vel instãtia nouiter incohata: vel q: corã iudice appellationis: ꝛ nullitatis de meritiẽ ꝛ iustitia cãe principalis ventilet: casu quo per eos cognosci possit de iudice appellationis constat.

q ¶ Qr cã appellationis ẽt incidenter vel cõprehẽsiue potest deduci nullitas. l. carmelis pia de iure patro. ꝛ. l. qdã mulier ff. fami. her. ꝛ. c. dilecto. de appel. De cã appellationis cõstat ꝙ deuoluit negocium principale de cã nullitatis principaliter deducte varie sunt opi. an ꝛ qñ deuoluat̃ negociũ principale. Et cõiter tenet̃ ꝙ sic saltem si fuit petitũ ꝙ sñia in melius reformaret̃ vel eqpollens vt per bar. ꝛ Jmo. s. l. fi. expsum. de appel. ꝛ p bart. bar. bal. i. l. fi. vt ꝑponis. C. q̃ñ ꝛ qñ iu. ꝛ p bar. i. l. j. C. qñ puo. nõ est necel. ꝛ ibi ang. ꝛ Bal. i. l. tale pactũ. §. q prouocauit. de pac. xxiij. q. Saly. i. l. si p̃les. C. q̃ñ ꝛ qñ iu. d. ant. in. c. dilecto. de ap. ꝛ Jmo. ibi colũ. xiiij. ꝛ panor. in. c. in l'ris. de of. dele. ꝛ Jnn. in. c. cũ cõtingat in glo. mag. de of. dele. in vna opi. S; in alia t; ꝯ̃riũ ꝛ sil'r Ang. in d. l. si expressim. cũ quadã limitatione q̃ nõ tãgit rem nostrã.

r ¶ Debet tñ p̃us cognosci de nullitate sñie añq; deueniat̃ ad cognitionẽ negocij ꝓncipalis: prout voluit bar. in. l. cum querebat̃. ff. de re iud. Et pronũciari sup nullitate prius q̃; ad cognitionẽ negocij ꝓncipalis deueniat̃ prout voluit bal. in. d. §. q prouocauit. xij. q. sup quo Bar. distinguit. i. d. l. cũ querebat̃ in fin. q: tamen non vidi quid seu qualiter libellatum fuerit: ꝛ quid actitatum sit super hac causa nullitatum. Jdeo non me extendo: ꝛ maxime quia ex hoc non dependet finalis

det finalis victoria cauſe. Quare principaliter inſtandum duxi ſup iuſticia cãe principalis. Circa quã lʒ prima facie videat dicendũ ꝙ cõe ſenarũ foueat iuſticiaʒ eo qꝛ vr̃ fundata intẽtio dicti cõis ex multis emptionibus p dictũ cõe factis. Nam ꝙ dictus monſpo. ptineat ad dictũ cõe deducit: qꝛ pbat ꝙ Ludouicus Joãnis comitis Thadei in ãno dñi. Mccclxxix. vẽdidit cõi ſenarũ oia iura q̃ habebat in mõte po. ⁊ eius curia ⁊ diſtrictu. ⁊ deducit ꝙ dictus Ludouicus fuerat filius Joãnis comitis Thadei de mõte orgiali. ⁊ hoc in anno dñi. Mccclxxix. deducit etiaʒ ꝙ monſpo. pertinuerat ⁊ ſpectauerat ad dictũ Joãnẽ patrẽ. d. Ludo. ⁊ guinizellũ eius fratrẽ pro duabus tertijs. ⁊ hoc deducit ex quodã inſtr̃o locationis quã fecerũt dicti guinizellus ⁊ Joannes guicciolino magini de cotono in qua dictus guicciolinus fatet ꝙ medietas mõtiſpo. pro diuiſo erat dictoꝝ guinizelli ⁊ Joãnis. ſunt aũt anni vltra centũ. de quo tpe non extat memoria. l. fi. C. de ſa. ſan. ec. Ideo pbant ea que fuerunt eo tpe qui alr̃ non pbarent. put hoc mediũ. j. deducetur. ſ. de pbatione facti antiqſſimi. Itẽ deducit ꝙ in anno Mccclix. quidam: vt pcur. Nico. magini Petri de cotono ſubmiſit caſtrũ cotoni cum tota ſua curia ⁊ ptinentijs ſuis cõi ſenarũ. Itẽ ꝙ deus ⁊ Frãciſcus ſubmiſerunt cõi ſenaꝝ partẽ quã habebant in caſtro cotoni ⁊ eius diſtrictu. itẽ ꝙ deus ⁊ maginus filij dicti guicciolini dicti magini petri de cotono noibus eoꝝ ppꝛijs ⁊ vice ⁊ noie Bretoldi eorũ fratris ⁊ iure ⁊ noie fortunati ⁊ gaſparis franciſci eoꝝ nepotũ vendiderũt pro medietate caſtrũ cotoni cũ ſua curia ⁊ ptinentijs cõi ſenarũ. ⁊ hoc pbant per publica inſtr̃a vt pſupponit ⁊ nõnulla per cõfeſſionẽ partis aduerſe. Itẽ deducit ꝙ mons po. cõtinetur ⁊ cõprehendit ſub ptinentijs caſtri po. ⁊ multi teſtes hoc videntur deponere. ⁊ cõtinetur ſub cõfinibus poſitis in inſtrumẽtis dictarum ſubmiſſionũ ⁊ vẽditionum. ⁊ hoc vltimũ deducitur in. xxvij. arti.

s ¶ Cui rñdet per verbũ credit. ⁊ ſic confeſſat ita ꝙ nõ indiget alia pbatione. Ita. n. probat ꝯfeſſio per verbũ credit prout pbat ſimplex cõfeſſio pciſa: vt eſt glo. in. c. ex lr̃is. de iureiur. ⁊ oẽs tenent ibi. ⁊ in. l. ij. §. ꝙ obſeruari. C. de iura. calũ. ⁊ in multis iuris ptibus. item deducit pro parte cõis ꝙ dictũ cõe poſt dictas venditiones ⁊ ſubmiſſiones poſſedit caſtrũ cotoni cũ ſuo diſtrictu ⁊ pbat per multos teſtes. Itẽ articulat p parte cõmunis ꝙ dictus monſpo. ante dictas ſubmiſſiones ⁊ vẽditiões tenebat ⁊ poſſidebat p ipſos dominos de cotono ⁊ erat ipſoꝝ ⁊ reſpondetur credit: ita ꝙ nõ indiget alia pbatione. Si ergo erat ipſoꝝ dominoꝝ ⁊ ipſi dñi de cotono vẽdiderũt ⁊ cõmune poſſedit ergo dictum cõmune factum fuit dominus dicti montiſpo. ſaltem pro parte dictoꝝ vendentium. ⁊ caſu quo non deducat dominium vel quaſi ſaltẽ deducitur poſſeſſio antiquaꝛ: ita ꝙ ſi alij hodie poſſident poteſt ab eis cõdici poſſeſſio.

t ¶ Quia reintegranda eſt poſſeſſio antiquiori poſſeſſori ſi reperitur poſtea apud aliũ cañ. reintegranda. iij. q. j. q cañ. videtur ſibi vẽdicare locũ ⁊ pcedere etiã in laycis put voluit Bar. in. l. ſi coloni. C. de agri. ⁊ cẽſi. lxj. referẽs Inno. ⁊ Jo. an. idẽ velle in. c. cum ad ſedem. de reſti. ſpo. Et vult Bar. in. d. l. ſi coloni ꝙ per illam. l. ſi coloni remedium dcã cañ. reintegrãda. cõpetat etiã de iure ciuili. ⁊ idem videtur velle ipſe Bar. in. l. rẽ que nobis. de acqui. poſ. ⁊ in. l. in ciuile. C. de furtis. ⁊ in. l. fi. §. cum in ſecunda. eo. tit.

v ¶ Quod ⁊ voluit. d. Anto. in. c. ſepe. de reſti. ſpoli. dicens ꝙ. d. canon reintegranda fundatur in peccato. ideo ſeruari dʒ etiã de iure ciuili. canones enim que reſpiciunt animam ſeruari debẽt etiã in foro ciuili etiã in terris imperij gl. in c. ij. de arbi. lib. vj. ⁊ in regula malefidei poſſeſſor eod. lib. ⁊ docto. in. c. j. de noui operis nunci.

x ¶ Et hanc partẽ videntur ſentire Inno. ⁊ Jo. an. in. d. c. ſepe put eos in alleg. Bar. in. d. l. rẽ que nobis. ꝙ velint ꝙ dict⁹ canõ ⁊ eius remediũ cõpetit bonefidei. poſſeſſori ẽt aduerſus bonefidei poſſeſſorẽ. Et Ang. ibi dicit Inno. id nõ dixiſſe ſʒ ꝯriũ voluiſſe in. d. c. cũ ad ſedẽ. ſcʒ ꝙ cõpetat ꝯ malefidei poſſeſſorẽ. ergo nõ ꝯ bonefidei poſſeſſorẽ ſm euʒ. ⁊ Imo. in. d. l. rem que nobis dicit Innocẽ. dixiſſe id qd̃ dicit Bar. ⁊ id qd̃ dicit Ang. ⁊ trãſit. ⁊ hanc partem vr̃ ẽt amplecti Põta. ⁊ ꝙ cõpetat etiã ꝯ ignorãtẽ. ⁊ ſic bonefidei voluit Gof. in. d. c. ſepe. ⁊ in ſumma. e. ti. §. ſciendum. ⁊ Arch. in. d. canone reintegrãda ꝙ ⁊ voluit Hoſti. in ſumma. eod. ti. §. j. verſi. ſed cõditio ꝙ ⁊ voluerũt ipſe Hoſti. Joan. and. Jo. cal. Jo. de lig. d. Anto. Imo. ⁊ Panor. in. d. c. cum ad ſedem. ⁊ cõuer tenetur put ibi dicũt Imo. ⁊ Panor. ⁊ in practica obſeruat put voluit Lapus allegatione. lij. Et intẽtato remedio dicti canonis ſufficit probare agentis antiquaʒ poſſeſſionẽ bonefidei ⁊ ꝙ reus hodie poſſidet ⁊ nõ actor. Non. n. reqrat ꝙ deducet et ꝙ poſſeſſio rei ſit vitioſa imo plerique tenent ꝙ ſit ꝯria talis pbatio non teneat ꝙ ibi ponatur nouum remediũ vbi alia deficiebant. Nec eſt neceſſe probare ꝙ tpe quo reus intrauit poſſeſſionẽ actor poſſideret. qꝛ ſufficit ẽt ſi prius qualitercũq3 a poſſeſſione iniuſte ceciderit p tex. illius canonis ibi per quaſcũq3 iniuſtas cãs prout volunt doc. maxime Jo. cal. in. d. c. cũ ad ſedeʒ. ⁊ Lapus in dicta allega. lij. dicens ſe ita obſeruaſſe ⁊ practicaſſe. ⁊ Panor. in. d. c. cũ ad ſedẽ. dicit hoc eſſe in practica obſeruatũ. ideo nõ eſſe recedendũ in cõſulendo ⁊ iudicãdo. ⁊ ſic etiã ſi tpe quo aduerſarius cepit poſſeſſionẽ actor nõ poſſidebat obtinere dʒ per pdicta. ſinaũt pbat prius poſſediſſe ⁊ non apparet an tẽpore quo poſtea aduerſarius cepit poſſidere ipſe actor poſſideret eſſet magis claruʒ: qꝛ qui ſemel poſſedit preſumit continuaſſe poſſeſſionẽ ſi ita allegat per no. per glo. ⁊ doc. in. l. ſiue poſſideris. C. de pba. ⁊ ideʒ no. doc. in. d. c. cuʒ ad ſedẽ. maxime. d. Anto. Imo. ⁊ Panor. ⁊ habet etiã in. c. olim tertio. eo. ti. adeo ꝙ ſufficeret ad victoriam etiã in interdicto. vnde vi. put volunt doc. in. d. c. cũ ad ſedẽ. ⁊ in. d. c. olim. lʒ in interdicto vnde vi. requirat ſpoliatio. ⁊ ſic poſſeſſio tẽpore ſpoliationis. d. c. cũ ad ſedem. ⁊ ex quo agit de factis antiquis excedentibus memoriã hominum pbatio eſt difficillima ⁊ quodãmodo impoſſibilis per directas probationes concludentes.

y ¶ Et in caſibus in quibus pbatio eſt multũ difficilis admittunt pbationes minus legitime: ⁊ alr̃ non cõcludentes. l. cõſenſu. C. de repu. in. c. iij. loco. de pbatio. in. c. illud. de preſumptio. in. c. ad noſtrã. de emp. ⁊ vendi. ⁊ no. Hoſt. ⁊ de Anto. in. c. illo vos. de pignoribus. ⁊ in. c. tranſmiſſe q filij ſint legitimi. ⁊ in. l. filiũ diffinimus. de his qui ſunt ſui vel alie. iur. ⁊ in. l. non oẽs. §. a barbaris. de re mili. ⁊ in. c. per tuas. de ſymo. ⁊. C. vnde. iij. in. l. ſi quãdo. ⁊ in. c. fi. extra qd̃ metus cã. ⁊ per glo. in. l. priuationibus. in fine. ⁊. §. alie. inſti. de actionibus. ⁊ in cañ. ij. xiij. q. ij. ⁊. xxxv. q. ij. extraordinaria ⁊ in infinitis ſimilibus. ⁊ ſpecialiter in pbandis factis antiquis excedẽtibus memoriã hominum: qꝛ probatio viſus eſt impoſſibilis p. l. fi. C. de ſacroſanc. eccle. ⁊ in auc. hec ꝯſtitutio inouat poſt pn. iõ relaxat legitimus modus pbãdi: alr̃ neceſſarius: qꝛ ſufficit pbatio p auditũ ſʒ theoricã glo. ⁊ doc. in. c. j. de pſcrip. li. vj. ⁊ habet in. l. ſi arbiter. ff. de pba. ad hoc etiam tex. in. c. lʒ ex quadam. de teſtibus. vbi Hoſt. ⁊ Jo. an. ⁊ alij de hoc notant per illum tex. qui licʒ loquant in pbanda conſanguinitate. tamen doc. extẽdunt ad pbandum omne factũ antiquũ. optime facit tex. in. c. cũ cãʒ. de pba. ⁊ qd̃ no. p gl. in. l. cũ aliqs. C. de iur. delib. ad hoc etiã notata per Inno. in. c. veniẽs. de verbo. ſig. in. vj. Et ibi per dñm Anto. ⁊ Panor. ⁊ per Bal. in. l. conuẽticulã. C. de epi. ⁊ cleri. ⁊. in. l. pprietatis. C. de pba. ⁊ in. l. atq natura. §. qui me abſente. ff. de nego. geſt. ⁊ hinc eſt ꝙ lʒ ad hoc vt inſtr̃m notarij pbet requirit pbatio ꝙ auctor inſtrumẽti ſit notarius iuxta no. per glo. in. l. in gñali. de decurio. li. x. ⁊ p doc. in. c. ij. de fide inſtrumẽtorũ. ⁊ per Inno. in. d. c. veniẽs. ⁊ Bal. in. l. barbarius. ff. de offi. ptoris. ⁊ Spe. in titu. de inſtru. edic. §. reſtat. vſi. ſed nunqd ſi pducatur alr̃ vſiculo illud aũt notãdũ. ⁊ ideo conſuetudo eſt ꝙ qñ pducunt inſtrumẽta ꝯfecta manu notarij de alieno territorio oriundi nõ dat fides inſtr̃o niſi fiat fides de notariatu prout notant doc. maxime Imo. in. d. c. ij. tamen hoc fallit quãdo pduceret inſtrumentũ antiquiſſimuʒ: vt no. Bal. in auc. quas actiones. C. de ſacroſan. eccle.

z ¶ Ex quibus deducẽdum eſt ꝙ lʒ non appareat ꝙ auctores inſtroꝝ fuerit notarij: tñ pter antiqtatẽ credat. ⁊ ſi ꝑ ꝙ pbet p famã ⁊ eõdem opinionẽ ꝙ dicta bona ptinuerint ad auctores dicte cõitatis ⁊ ſucceſſiue ꝙ cõitas vigore titulorꝝ poſſederit ⁊ ad eã ſpectauerint dcã bona vr̃ hꝫ ſufficere p no. in dictis iuribus ⁊ maxime in. d. §. cũ me abſente. vbi habet ꝙ p famã pbant iſta ita antiqua facta. ⁊ in. d. §. idẽ labeo. ⁊ inſup p vba enũciatiua iter alios emanata in. d. l. cũ aliqs. vbi ꝯfines pbant p inſtrumẽta ita enũciãti: lʒ inter alios acta. ⁊ ex his videtur fundata intẽtio cõitatis.

ꝛ ¶ Nec videtur ei obſtare ꝙ dicti Philippus ⁊ Alfonſus computato tempore ſuo ⁊ ſer Angeli eoꝝ auctoris cum titulo poſſiderunt per ſpaciũ vltra. xl. annos per qd̃ tempus omnis actio eſt ſublata per. l. omnes. C. de preſcrip. xxx. vel xl. an. qꝛ reſpondet duobus modis. vno modo de iure cõ

muni per.l.fi.C.de sa.san.eccl.vbi est tex.q ꝯ ecclesiã vel ꝯ ciuitatẽ non currit in.iiij.casibus ibi descriptis prescriptio minor centinaria inter quos quattuor casus est iste qñ ciuitas hꝫ iura ex venditione aliqua prout ibi est expressum. et lꝫ sit correctũ in eccl'ia auc.quas actiones ibi posita in cõitate.tñ remanet incorrectum prout ibi volunt gl.et doc.cuꝫ itaqꝫ cõitas senensis ptendat sua iura habere exemptionibus.id pscriptio qdragenaria vel queuis minor centinaria nõ obstet ipsi ciuitati q et vr̃ dicendũ vigore iuris municipalis.nã viget duo iura municipalia disponẽtia q nulla pscriptio obstet in iuribus cõis senaꝝ. et loquit p vniuersalẽ nulla.itaqꝫ nulla prescriptio vr̃ excepta.ar.c.solute.de malo. et obe.et canonis si romanoꝝ.xix.di.et.l.iulianus.de lega.iij. preterea nulla pscriptio currit cũ mala fide.c.malefidei possessor.de re.iur.in.vj.c.qm̃ omne.de pscrip.sed vr̃ q dicti philippus et alfonsus fuerint in mala fide ergo nõ pscripserit.

¶ Quod aũt fuerint in mala fide deducitur:q: articulatur pro parte cõis q fuit publica vox et fama in castro cotoni et locis circũstantibus:q dictum cõmune possederat dictum montẽpo.vigore dictarũ venditionũ et submissionuꝫ. et hoc in articulo.vij.et scdo productis. Itẽꝫ in articulo octauo q fuit fama et cõis et vulgaris opinio in locis predictis q dicti maginus et dña andrea auctores dicti ser angeli et successiue dictorum phĩlippi et alfonsi nõ potuerunt vẽdere dcõ ser angelo:q: per prius fuerat venditũ et submissum dicto cõmuni.et per ipsum cõmune possessum. et dicti articuli vident pbari p plures testes sup eis deponẽtes.item in.xxxj. articulo ex articulis primo loco productis q in castro et curia cotoni et in locis circunstantibus a tantopere:cuius initij non extat memoria fuit et est publica vox et fama et publicum et notorium q tormentum et curia montispo.post vẽditiones et submissiones predictas pertinuerunt et spectauerunt ad cõmune senense.et plures testes conant dictũ articulum probare.item.vij.articulus articulorum secundo loco productorũ continet q fuit dictis tpibus publica vox et fama in locis pallegatis q dicti phĩlippus et alfonsus indebite et iniuste possiderũt dictum montẽpo:q:pertinebat et spectabat ad cõe senense et multi testes conant pbare aliquis a.l.annis et citra alius a.xxx.annis et alius a.xl.anno. alius simplr.itẽ in.xxiij.arti. articuloꝝ primo loco pductoꝝ ptinet q dicti Phili.et alfon.ꝯuersati fuerũt in dcis locis et rñsum fuit dictis articulis per verbũ credit si itaqꝫ fuit publica vox et fama et ipsi ꝯuersati fuerũt.ergo ipsi presumunt habuisse sciam q indebite et iniuste possidebant.

¶ Nam eoꝝ que publice fiunt vel dicuntur presumit noticia.arg.l.sed si pupillus.§.prescribere.de institoria.

¶ Et ideo presumit noticia de eo de quo est fama.vt no. gl.no.in.l.si tutor.C.de pic.et cõmo.tut.et ibi Bar.Bal.et Saly.et gl.magna.in fi.c.apl'ice.de cle.excõ.mi.et etiã facit glo.j.in.c.cũ cõtingat.de rescrip. et ideo presumit mala fides. et per ꝯñs videt q non pscripserint per.d.c.qm̃ oẽ.et d.c.possessor malefidei.Et his nõ obstantibus cõtrariam partẽ arbitror de iure veriorẽ.et quidã satis lucidã et apertam.ita q mirandũ est q iudices illaꝫ tulerint sñiam nisi forte qs dixerit minime mirandũ qm̃ agebat de eoꝝ interesse.naꝫ premittendũ est q reoꝝ victoria ex duplici capite solet pficisci vno ex nõ iure agẽtis seu ex defectu pbationis iuris agentis:vt.l.fi.C.de rei vẽ.c.cũ ecclesia sutrina. in fi.de cã pos.et ppie.l.qui accusare.C.de eden.cũ si.scdo ex iure ppio ipsoꝝ.itaqꝫ ostenso q pro pte cõis qd substinet partes actoris nihil est legittime pbatũ veniebant rei absoluẽdi et victoria dꝫ esse ex eorũ parte in cã appellationis.et hoc pfecto reputo satis planũ q pars cõis nõ legittime fundauit intentionẽ suaꝫ.nitit.n.ex pluribus titulis et possessione inde causata.adducunt.n.instrã submissionũ castri cotoni cũ sua curia et districtu.et hoc nil ad rũbũ pro ipso cõi senarũ ea rõne:q: nõ negat qn cõe senẽse habeat dñium vniuersale superioritatis et iurisditionale in dicto montepo.imo hec submissiones põderabuntur ꝯ cõe.iteꝫ deducunt due vẽditiones facte dicto cõi vnã factã in ãno dñi.Mcclxxviij.factã per deuꝫ et maginũ filios quõdam gucciolini magini noibus eoꝝ pprijs et vice et noie bretuldi eoꝝ fratris et vice et nomine fortunati et gasparis filiorũ quõdam Francisci filij dicti gucciolini mei vẽdiderunt dicto cõi medietatẽ castri cotoni.iste titulus pfecto nihil releuat ex pluribus.et primo qm̃ non apparet q dicti venditores aliqd ius haberẽt in dicto castro cotoni:nec apparet de morte patris nisi ex quibusdã verbis enũciatiuis platis pp aliud in instrumento nec ẽt pbatur q eorum pater habuerit aliquod ius in montepo: nec probatur etiam q pater eorum habuit aliquod ius in castro cotoni.vendi aut potest res aliena.l.si rem alienam.ff.de contrahen.emp.

¶ Et verba enunciatiua propter aliud prolata non probant.l.non nudis.et.l.non epo.C.de proba. et.l.ex his verbis.C.de testa.mi.arg.sumpto a spãli. et per Bart.et doc.in l.ex hac scriptura.ff.de pba. nec ob.q in.xxix.arti.ponitur q dictũ temmentum montispo.tenebatur et possidebat per dños de cotono ante dictas submissiões et venditiões cum dicto castro et curia cotoni et ad ipsos spectabat et pertinebat tanq̃ veros dños et patronos cui respondet per verbũ credit.nã ad hoc respondet q nõ apparet.propterea q ptineret ad dictos vẽditores:q: et alij erant dñi de cotono vt et deducitur in pcessu inter ceteros auctores: auctoris dicti ser angeli. Preterea ille articulus verisimiliter intelligit de dominio iurisditionali. nã castrũ et curiã cotoni non erant verisilr alr subditis dñie. Nã in castris solẽt esse domus pastorũ subditorũ in curia silr predia particularium personarũ ita q nõ probat hoc esse et.l.nõ hoc.cũ concor. C.vnde legi.Itẽ non apparet q dicti deus et maginus habuerũt aliquod mandatũ ab eis quorũ noie vendiderũt nec articulat nec deducit q possiderẽt tpe venditiõis nec etiaꝫ deducit q habuerũt pprietatẽ in castro et districtu montispo.et lꝫ sub ꝯfinibus in venditiõe designatis possit ꝯtineri dictus monspo.put vr̃ articulatũ et ꝯfessatũ.tamen put audio apparere ex inspectiõe oculorũ põsse verificari ꝯfines predicti ẽt nõ cõprehenso montepo. q ꝯtingere põt quando vnus ꝯfinis noiatus est multũ longus si totus ꝯsideratur quantũ se extẽdit multa cõprehendere põt.et tamẽ satis verificat si pars illius loci p ꝯfine designati ꝯfinat reꝫ que cõfinat.et hoc faciliter potuit ꝯtingere in casu nr̃o:in quo dant p ꝯfinibus curie q̃ cõiter se extendunt longo spacio ita q illi fines possunt cõprehẽdere.et nõ cõphẽdere multa loca assumẽdo.s. integralr vel p parte loca designata p cõfinibus.illa enim ex vno latere talis curia ex alio talis possunt cõprehẽdere latus amplũ et tenue seu paruũ.et sic possunt plura et pauciora comprehendere:ita q rñsio data dcõ xxvij.arti.põt verificari sumẽdo ꝯfines late prout possunt se extendere stante ẽt q nõ veniret dictũ temmẽtũ montispo.q: nõ dicit articulus q dictũ temmẽtũ montispo. ptineret in dicta submissiõe et venditione sed q ptineret sub cõfinibus ibi datis. itẽ nõ probat q dictũ cõe vnq̃ possederit dictũ territoriũ montispo.Nã in primis arti.nihil q reperiã deducit de possione cõis in dcõ montepo.solũ in xxvj.arti.cõtinet q cõe senaꝝ per se et suos officiales post submissiones et vẽditiões pdictas tenuit et possedit castrũ et curiã cotoni cũ iuribus et pertinentijs suis que ad auctores ipsius cõis pertinebãt: nõ ponit ergo qcq̃ de montepo.nec q simpliciter possideret castrum et curiam castri cum iuribus et pertinentijs suis.

a ¶ Sꝫ restringit se ad illa q̃ ptinebant ad auctores suos q: pcedit relatiuũ q̃ sine copula restrigit pcedẽtia.l.ea rñ adiectio.de le.iij.l.si sic.de le.ij.l.ẽtibũ q me erit.de le.j.dict articul negat et oẽs testes deponũt q cõe senẽse possedit et possidet:et pres ex eis specifice deponũt q possedit put hodie possidet sꝫ hodie si possidet dictũ tenimẽtũ mõtispo. possessum p dictos Phĩlippũ et alfonsuꝫ reos ꝯuẽtos ergo nihil deponũt de possessiõe tenimẽti mõtispo.de quo agit:imo inuit ex eoꝝ dictis q ptinetias castri cotoni nõ intelligũt cõprehẽdi sub ptinẽtijs castri cotoni vel forte intellexerũt de possessiõe iurisditionali ita q hactenus nõ pbat aliqua possessio cõmunis in dicto mõtepo.articulat ẽt in.iiij.arti. articulorũ pductorũ scdo loco q dictũ tenimẽtũ mõtispo. post dictas venditiones et submissionẽ cõsueuit ire ad douanã vna cum curia cotoni et tanq̃ in ipsa curia cotoni inclusuꝫ in venditionibus et submissionibus pdictis super quo arti.reperio examinatos.vij.testes quorũ.iiij. dicunt se nihil scire et michael alius testis se remittit ad alias p se testificata in quibus pa ũ aut nihil ad propositum.

b ¶ Duo alij nihil dicunt q cõsueuerit ire ad douanã cum curia castri cotoni. imo super tertio articulo testes deponũt q nunq̃ iuit ad douanã dictũ tenimẽtũ montispo. q tenẽt dci phĩlippus et alfonsus sed dicũt q credũt et c.per verbũ credit testis nõ pbat nisi in his que pbant p iudicium intellect:vt p Bar.in.l.qd tamẽ.§.si arbiter.de arbitris.l.j.in pn.de vẽ.inspi.conant tñ pbare q fuit publice tẽtũ et reputatũ.et hr̃ et reputat q puenerit ad cõe senẽse.

c ¶ Tamen

c ℭ Tamē pōt intelligi ꝙ peruenerit respectu dominij iuris
ditionalis .nec reddunt sufficientem cām scientie haberi ⁊
reputari est quid ꝙ pcipit iudicio intellectus . iō testis nō
probat nisi reddat cām scientie etiam nō interrogatus:vt p
Inno.⁊ doc.in.c.cū causamq̄z.de testibus per Bal.⁊ doc.
in.l.solam.C.eo.ti.lz posset substentari dictū Ioānis super
fama.loquuntur tamen ꝙ spectat de presenti :⁊ fama de pre
senti nihil saltem plene probat.

d ℭ Et verba spectat ⁊ pertinet sunt verba multū lata.l.vbū
illud ptinere.de ver.sig.⁊ satis verificant̄ si pertinet ratiōe
dnij iurisditionalis ponitur ēt in .iiij.arti. vltimo loco pro
ductorū ꝙ dictū cōe senense añ venditionem factam dicto
ser Angelo vt verus dñs ⁊ possessor tenuit ⁊ possedit pro
suis ⁊ tāq̄ȝ suo totū castrū ⁊ curiā ⁊ tenimentū cotoni cum
iuribus ⁊ pertinētijs suis:put etiā postea ⁊ hodie tz ⁊ possi
det.Et ꝙ ita est publica vox ⁊ fama ⁊c.⁊ testes ples idem
deponūt.pfecto hoc magis fauet q̄ȝ aduerse reis ꝯuentis.
nā si possidebat totū castrū cū pertinentijs suis put hodie
tz ⁊ possidet:a ꝯrio al'r nō possidebat sed hodie nō possidet
dictū tenimētū mōtispo.ppria possessiōe nisi rōne superio
ritatis ⁊ vniuersalis dnij ꝙ hz in locis subditis . Ideo nec
prius al'r possidebat ex h persuadet̄ ꝙ in.d. venditiōe non
venerit ppzietas dicti tenimēti montispo. de qua agit̄ licet
forte venerit dñium iurisditionale ꝙ ⁊ satis aperte depzehē
di pōt ex ipso instrumento vēditionis facte p dictos meuz
⁊ maginū in quo pmo vendiderūt medietatē territorij ⁊ ca
stri cotoni.⁊ sic in vniuerso territorio atterēdo.l. pupillus.
§.territoriū.de verb.sig.⁊ in ꝯsimiā dnij ⁊ signorie.⁊ meri ⁊
mixti imperij ⁊ iurisdictionis omnimode castri curie iurisd.
⁊ districtus castri de cotono ⁊c. que oia tēdunt ad dñium
supioritatis ⁊ iurisdi.ꝙ habēt dñi tēporales in locis subdi
tis.⁊ postea deuenit ad specificationē certorū bonoꝝ parti
culariū in qbus habebāt proprietatē singularez ⁊ specificat
certas petias terrarū forte paruas aut parue forte extima
tionis.⁊ inter cetera vnū portile.itez vnū situm molendini
⁊ enumerat multa bona singulariter . Ita ꝙ est verisimile
ꝙ ēt specificassent tenimentū mōtispo.ꝙ erat ⁊ est latissime
multorū miliariū si in illo habuissent simulez proprietatem
⁊ voluissent illa venire in venditione procerto hec est satis
vrgens ꝯiectura. Ita ꝙ dictus ꝯctus venditionis potius
suadet ꝙ nō fuerit vēditū dictū tenimētū montispo. quo
ad hmōi ppzietatē q̄ȝ ꝙ veniret in dicta vēditione.⁊ maxi
me cū ostendant̄ plures ꝯctus in qbus habebat̄ cōmertiū
de dicto mōtepo.de p se nō cū vniuersitate castri cotoni.
⁊ ēt ex instrumētis antiqs pōt cōpzehēdi ꝙ dictū tenimē
tū mōtispo. nō pertineat saltē magna ex pte ad maginū pe
tri:⁊ successiue ad eius descēdētes:imo appareat ꝙ Sau
dutiꝰ in vna manu emit medietatē dicti montispo.⁊ in alia
manu cōtes eius frater emit quartā partē ipsius.⁊ filij hō
cotis de cotono q erāt de alia linea emerūt in anno. M.
ccciij.tres quartas partes dicti mōtis:in alia manu comes
thadeus. M.cclxv.vēdidit dicto guidutio in vnā medie
tatē certe ptis quā ipse emit a dña Franchina ⁊c.⁊ medie
tatē quā emit a dño Ciona. Ita ꝙ ex his vr̄ depzehēdi ꝙ
quasi totū dictuz terrenū erat dictorum guidutij ⁊ contis
hōcotis de cotono.Itē i anno. M.cclxv. guicciolinꝰ ma
gini partē suctoiū cōis cōduxit dictū tenimentū montis
po.p tertia pte.dimidie a guinzello ⁊ Ioanne filijs dicti
comitis thadei.⁊ asseruit aliā medietatē esse dictorū locā
tiū.ex quo instrumēto depzehēdit̄ ꝙ due partes de tribus
partibꝰ erāt dictorū guinzelli.⁊ Ioānis filiorū dicti comi
tis thadei q vēdiderat dicto guidutio boncōtis:nec habe
mus aliqua instrumēta ex qbus depzehendi possit dictuz
guidutiū aut maginū eius partem aut eius filios habere
aliquid iuris in dcō montepo. ⁊ videmus ꝙ dictus po so
litus erat ire p varias vias ⁊ separari a castro cotoni. Ita
ꝙ nō prestatur ꝯiectura ꝙ p ea parte qua quis erat domi
nus castri cotoni esset pariter dñs montispo. Et sic nō est
quid nos mouere debeat vel prebeat nobis ꝯiecturam ꝙ
monspo.venerit in dicta vēditione maxime quo ad ppzie
tatē de qua agit̄. Et est aduertendū ꝙ solus titulus non
transfert dominiū regulariter.l. traditionibus.C. de pac.
cū ꝯcor.lz fallat in ciuitate in.iiij.casibus annotatis in .d.
l.fi.C.de sac.san.eccle.⁊ hoc si prebens titulū erat dñs. ta
mē si nō erat dñs nō trāsfert̄ q̄si dñium : q2 q̄si dñium seu
publicianā habet ille q vsucapiebat ⁊ cecidit a possessione
vsucapione nō cōpleta.§.alie.insti.de acti.⁊.l.j.⁊.l. cū qui
in prin.⁊.l.traditionem.⁊.l.quecunq̄z.ff.de publi.

e ℭ Et sine possessione nemo vsucap.l. sine possessione.ff.
de vsuca.⁊.c.sine possessione.de reg.iur.in.vj. Et hoc.s.ꝙ
in casibus in qbus sine possessione nō querit̄ dñiū a dño
nō querit̄ eisdē casibus quasi dñium a nō dño.voluerunt
Bar.⁊ Bal.in.l.j.in fi.cū.ll.seq.ff.de publi.⁊ Bal.in.l.fi.
de sa.san.ec.loquēs in illis terminis. ⁊ sic in ecclesia ⁊ ciui
tate.⁊ idē in ecclesia voluerūt Io.an. Flo.d.Anto. Imo.⁊
Panor.in.c.ij.de ꝯsue.⁊ idē Spe.in ti.de loca.§.nunc ali
qua.v.lviij. Et hoc nisi ille nō dñs hēret ipse publicianaz ⁊
sic quasi dñiuz.nā illud quasi dñiū transfert̄ ex his causis
ex qbus dñiuz transferret̄ a dño:put hoc voluit Bal.in
d.l.fi.de sac.san.ec.⁊ ita pōt intelligi qd voluit Inno.in.c.
in pñtia.de pba.quē in ꝯriuz velle allegat Panor.⁊ dānat
in.d.c.ij.sed nihil deducit̄ ꝙ dicti vēditores haberent tpe
venditionis pdicte dñium vel quasi dñium pro aliqua pte
in dicto tenimēto montispo.merito nihil deducit̄ ꝙ dictū
cōe habeat vel habuerit vnq̄ȝ aliqd ius in dicto tenimēto
montispo. ⁊ si dicat̄ maginus Nicolai qui vēdidit ser An
gelo erat descendens ex vna linea dicti magini Petri:⁊ ex
alia linea erant illi qui vendiderūt cōi. Itē ex instrumētis
submissionis persuadet̄ ꝙ medietas castri cotoni erat di
cti magini Nicolai. ⁊ medietas erat dictorū dei ⁊ fratrum
qui vendiderūt cōi:ita etiā censeat̄ fuisse tenimentū mon
tispo.respondet̄ ꝙ nil ad rōbum maxime q2 ex alijs instru
mentis deducit̄ ꝙ tenimentū montispo.vendebat̄ ⁊ loca
batur sepatim a castro cotoni.itaq̄ȝ istud fundamentuz est
multū leue.⁊ tantomagis q̄ȝto apparet ꝙ etiā hodie dictū
cōe possidet maiorē partē montispo.que nō possidet̄ a di
ctis Philippō ⁊ Alfonso.⁊ lz pro pte cōis deducat̄ ꝙ ho
die nō dr̄ monspo.tñ ex actis depzehendit̄ ꝙ est de mon
tepo.⁊ nō sequit̄ hodie non dicit̄. ergo tunc tpis nō dice
batur.⁊ si dicat̄ illud residuū habuerit ex vēditione facta
per Ludouicū de monte orgiali qui vendidit iura sua. ⁊ q
presupponit̄ ꝙ fuerit filius Ioānis:qui Ioānes vna cum
guizello in dicto instrumēto locationis.de quo supra ap
pellat̄ vt dñs dicti montispo.pro duabus tertijs.ita ꝙ illa
duo tertia faciliter potuerūt transire in dictū Ludouicū.
⁊ sic cōe senense niti posset ex dicto ꝯctu habito a Ludoui
co.ad hoc respōdet̄ ꝙ attenta rei veritate que satis depze
hendi pōt ex actitatis dicti iudices non fuerūt moti ex h
capite nec ēt pars imo conat̄ ostēdere ꝙ illud residuū ha
buerit a ludouico. ⁊ illd residuū fuit a cōi possessum vt ter
ritorio mōtis orgialis nō vt cotoni ad hoc tēdūt nōnulla
capitula ⁊ attestationes nō insisto.Itē nec apparet q2 ludo
uicus predictus possederit dictū tenimētū mōtispo. in ali
qua sui pte nec reperio ꝙ deducat̄ de possessione dicti lu
douici:nec aliq̄ probabilis cōiectura deducit̄.lz eni aliquid
cōiecture prebeat illud instrumētū locationis ⁊ assertio in
eo inserta ꝙ Ioānes ⁊ guinzellus possiderēt tūc tpis duas
partes de tribus partibus dicti montispo. ⁊ sic ꝙ Ioānes
habuit vnū tertiū dicti montis.tamē ꝙ ludouicus eius fi
lius illud tertiū haberet ⁊ possideret :nō est eadē ꝯiectura
q2 possessio nō trāsit in heredes.l.cū heredes i pn.de acq.
pos. nec insuper reperio articulatum ꝙ Ludouicus foret
heres dicti Ioannis nec in instrumēto dicit se heredē dci
Ioannis lz nominet se filium. ⁊ insuper licet illud instru
mentum prebeat aliquid cōiecture ꝙ dicte due partes de
tribus dicti tenimenti spectarent ad dictos Ioānē ⁊ guini
zellum : tamen alia instrumenta venditionis facte per co
mitē thadeum eorum patrem Guidutio boncontis.⁊ aliaꝝ
emptionum factarum per dictum Guidutiū ⁊ contē eius
fratrem prebēt non minorē coniecturā ꝙ dictus monspo.
non fuerit dictorum Ioannis ⁊ Guinizelli q̄ȝ instrumen
tum dictum conductionis prebeat coniecturam ꝙ fuerit
dictorum Ioan. ⁊ Guinizelli. ⁊ accedit pro contraria ne
gatiua coniectura ꝙ articulatur pro parte communis ꝙ
dictum tenimentum montispo.erat ante venditionē ⁊ sub
missiones dominorum.de cotono. ⁊ est confessatum si illo
rū de cotono.ergo nō illorū de monte orgiali.l.si vt certo.
§.si duobꝰ vehiculū cōmo.cū ꝯcor. ⁊ insuper dictus ludo.
nō vendidit mōtepo.nec aliquā eius ptē:sed iura q̄ hēbat.

f ℭ Ex quo persuaderi pōt ꝙ eius iura erant ambigua si
fuissent clara vendidisset montēpo. vel partem certaz ipsiꝰ
prout vendit certam partem castri montis orgiali. Et ille
qui vendit iura sua que habet in tali re non prebet titu.
ad prescribendum.⁊ consequenter nec quasi dominuz seu
publicianam:prout preberet si rem venderet:prout volue
runt Dy.Bar.Bal.Ange.⁊ doc.cōmuniter in.l.si sic.§.si

nihil. de lega. j. §. fi. n. nulla iura habebat nihil vendidit. ergo nō apparet tit. pro emptore si nō apparent iura que habebat dictus venditor. et iō nō causat quasi dominiū. et insup si qua iura habebat dictus ludo. in. d. montepo. verificent in illa parte quam cōmune possidet put de curia montis orgiali. et nō in ista de qua agit quā vult psequi: vt de curia ceconi. et pondero dictū instrumētū venditionis q in eo continet q dictus Ludo. vendit medietatē montis orgialis. et iura que hz in montepo. et postea subdit q vendit oia bona que hz in dicto castro mons orgialis et montepo. et sic vendēdo iura que hz in mōtepo. nō censebat vendere bona q habebat in eo. ideo de duobus alterū vel vendēdo omnia iura que habebat in montepo. intelligebat de dñio vniuersalis iurisditionis: vel psuadet q ipse nō possidebat montepo. sed quedā bona particularia in ipso monte. et vtrunq cōfert p reis puētis. Ex quibus cōstat q p parte cōitat' nō est fundata intentio ipsius aliquo pacto nec super possessorio: nec super petitorio. sup possessorio nō reperio aliquod adminiculū p qd valeat colorari nedū iustificari dicta snia cū nō reperiam quicq adminiculi p qd possimus deducere q cōe senēse possederit vllo vnq tpe istuz tenimētū montispo. q possident rei cōuentiitā q ista snia in ea pte seu saltē iure cōdicēde possionis est iniusta et sine fundamēto aliquo. hinc. n. nō cadunt termini alicuius possessori adipiscēde. nec possessori recuperāde in terminis. l. si coloni. et. d. canonis reintegranda requirit q agens ceciderit a possione. et sic q semel possederit. et insuper lz quidā teneant q dictus cañ. reintegrāda puideat de nouo remedio et laycis. tñ verior opi. est q nō puideat laycis. Nā ille cañ. loquit in epis. et p doc. trahit ad alios clericos qui sunt p sone magis puilegiate quā layci. iō laycis nō cōpetit illud remediū n nouū et exorbitans a iure cōi. de iure. n. cōi possessoriū recuperāde cōpetebat spoliato aduersus spoliatorē vel eius heredē seu mādantē spoliari vel spoliationē et ratā habentē nō aduersus aliū. ff. de vi et vi ar. l. cum a te. c. cum ad sedem. de resti. spo. et ppterea etiam scienter succedens in possessionē violenter acquisitā nō poterat cōueniri possessorio recuperāde sm regulas iuris ciuilis: put est expressum in. d. c. sepe. qd. c. fuit editū post. d. c. reintegranda. et puidet de nouo remedio ex quo dat intelligi q etiaz de iure canonico tpe illius. c. seruabant dicte regule iuris ciuilis adeo q nō poterat cōueniri possessorio. non solum ille ad quē bona fide deuenit possessio per aliuz violenter quesita: sed nec ille ad quē mala fide deuenit: qd nō esset si dictus cañ. reintegrāda generaliter puideret oibus personis tam laycis q clericis. et ppterea Joā. cal. in. d. c. cū ad sedē. et Lap. in alleg. lij. et Jo. de imo. et Panor. in. d. c. sepe. volunt q remediū. d. cañ. reintegrāda non pcedat in laycis: qd vr velle Rapha. ful. in. l. fi. C. de fur. vbi dicit se in ardua. q. de facto se adduxisse hanc rōnem spoliatus est aū omnia restituēdus cōtra spoliatorē suum. cōtra alium aūt qui nō spoliauerit etiā si sit male fidei possessor nō esset restituendus. d. l. cuz a te. Si ergo pristino possessori aduersus priorē iniustum nō succurrit quō succurrit ei cōtra eū qui est bonefidei possessor. et cū vterq tractat de bona fide. melior dz esse pditio possidentis: vt vr probare in. d. c. sepe. et cū illa questio fuisset cōmissa collegio Mediolani. nemo fuit qui potuerit sibi rñdere sm eū Ang. etiā in. d. l. rem que nobis. videt sentire q nō detur possessoriū recuperande generaliter p bonefidei possessorē. vnde hec pars videt de mente iuris. et de mēte doc. cōiter. s. q laycis qui ceciderint a possessione non cōpetat generaliter remediuz possessoriū contra bonefidei possessorē per generalitatem d. l. cū a te. et. d. c. cū ad sedez. et melius per. d. c. sepe. nec ob. d. l. si coloni. qz loquit in casu suo. s. in ascriptitio qui per fugam priuauit possessorē sua possessione que priuatio de facili fieri pōt in re mobili. l. si rem mobilē. ff. de acqui. pos. et vitiuz resultat ex ipsa re possessa. et insup non loquit in bo. fi. possessore. ideo non mirū si hic cōcurrentibus prouidetur ibi q possessio restituat pristino possessori non discusso de iuribus partiū. et insup posset dici q loquitur in illis colonis in qbus alia in titulo specialiter inducunt ob fauorē publicum saltē secūdarium vt pz in. l. quēadmoduz. eo. ti. et ppterea cuz multa ibi occurrant: non vr q illa lex dz generaliter trahi ad alios casus indifferenter. cōtra. d. l. cū a te. et. d. c. sepe. et lz Bar. dicat ad illā. l. q cañ. reintegrāda pcedat et de iure ciuili: videt intelligendus q possessio amissa recuperatur possessorio recuperande et vbi nō competit interdictū vñ vi. et reintegrari dz pristino possessori sua possessio etiā de re ciuili qñ. s. cōpetūt remedia iuris ciuilis. et sic quādo competit remediū. d. l. si coloni. vel actio triticaria vel condictio sine causa ex equitate. l. si me. et titiū. ff. si cer. pe. nō aūt est intelligēdus Bar. q actio vel remedium nouū resultans ex illo cañ. reintegranda: cōpetat de iure ciuili vigore. d. l. si coloni. qz ridiculū esset dicere q in d. l. si coloni que est antiquior probetur q remediū postea de iure cañ. emanatum per. d. c. reintegranda procedat de iure ciuili. nec Bar. id dixisset. Itē lz quidā teneant q ille cañ. puideat aduersus ignorātes aduersus bonefidei possessores. tamē hō volūt q det p eū q ritu. possidet ab eo q nō fecit amittere possessionē. tex. enim in. d. canone loquit in eo qui propter iustas causas cecidit a possessione.

g ¶ Ideo ex capite possessorij dicta snia continet manifestā iniusticiā. quantū vo ad petitoriuz quod habet duplex caput. s. dñij et quasi dñij. Pariter est iniusta. nam ad causandum quasi dñium requiritur traditio seu acquisitio possessionis ex titu. precedenti nec sine possessione. querit prout supra deductū. si itaq nō apparet q commune predictum vnq possederit quomodo probatur quasi dominuz et publiciana pfecto nequaq. Dominiū aūt minime probatur qz nō probatur q fuerit auctoris ipsius communis: nec q venerit in ptu venditionis quinimo cōiecture sunt in cōtrariū. s. q nō venerit in dicta vēditiōe montispo. maxime quo ad proprietatē. de qua agitur prout supra deduxi.

b ¶ Itaq nō obstat q in factis antiquis creditur probationibus min' integris: qz nō sunt in hac pte pbatiōes aliq.

i ¶ Quinimo est aduertendū q cōe senense habet probare dominiū vel quasi dñium de pñti non dominiuz antiquū. Quoniā dñium antiquum nō iuuat nisi sit de psenti. itaq nō sumus in probatione iuris antiqui sed sumus in pbatione iuris pñtis. itaq licz deducat emptiōes antiqs et ad probandū illas emptiones admittant probationes minus plene. et ideo credit instris licet nō appareat de notariatu. tamen q ex illis emptionibus probet dñium de pñti. illud iure nō reperit: quinimo nec q tunc fuerit apud auctores. Accedat quod no. Bar. in. l. quidā in suo. ff. de pdi. institu.

k ¶ Ubi vult q lz quādoq ex possessione de psenti probatur dñium vt quādo incidēter deducit. l. sicuti. §. si queratur si seruitus ven. et. l. j. ff. fam. her. tamē secus ex possessione de pterito sm eū. et potest esse ratio qz tūc concurrerent due spālitates vna q ex possessione psumat tūc dñiū alia q tūc dominus presumatur hodie dominus. presumptiones enim sunt probationes non iure cōmuni sed iure speciali inducte vt patet ex no. per Bar. in. l. si tibi decem milia in pn. de pac. qui vult q. l. siquis argentū. C. de dona. nō habeat locū in donatione presumpta ne concurrāt plures specialitates: qd et tenent Ray. Bal. et Ange. in. l. iurisgentium. §. igitur nuda. de pactis. Salyce. et Paul. de cast. in. l. si pacto. quo penam. C. eodem titu. Et sic volunt q presumptio sit specialitas.

l ¶ Itaq dato q pbatiōes minus plene pbarēt dñiuz antiquū. nō tñ cārēt dñiuz de pñti esse. pbaui lz psumptio sit q dominium censeatur durare. l. siue possideris. de proba. Itaq ex premissis deducitur q etiam si pro parte conuentorum nihil esse deductum. tamen debuissent rei conuenti absolui. Longe fortius stantibus deductis pro parte conuentorum. Nam ser Angelus auctor dictoruz philippi et Alfonsi: quia eorum ascendens prout presupponitur articulatum et probatum emit dictum tenimentum montispo. pro ea parte quaz possident dicti Philippus et Alfonsus. et licet forte non bene probetur q ser Angelus possederit: tamen probatur q Joannes eius filius et heres eius successores possiderunt per annos quinquaginta plures testes deponunt de quinquaginta. et aliqui forte de pluribus non curo qz si non iuuant quinquaginta non iuuant. lx. quia inter. xl. et centum annos tempora ad prescriptiones non differunt. et possessio Joannis presumitur habita ex precedenti titu. emptionis. l. quedā mulier. de rei vendit. et. l. verius instructus. C. de acquiren. pos. et. l. j. C. de impo. lucra. descrip. lib. x. Itaq probatur q ipsi habent titulum et possessionem non solum preteritam: sed etiam presentem. itaq ipsi rei probant parē causam: imo longe efficatiorem: cōmune deducit titulum emptionis philippus et alfonsus titulum emptionis.

m ¶ Et si cōmune probasset possessionē de preterito. quam tamen minime pbauit similiter et Philippus et Alfonsus probant

probant possessionem de preterito: in pari autem causa est potior conditio possessoris regula in pari causa in. vj.z.l. cū par.ff.eo.ti.cū3 9cor.nec ob.ꝙ titulus cōis est anterior.

n ¶ Quia quādo tituli habentur a diuersis si illi nō ꝓbantur dn̄i ille est potior qui reperit possidere: nec curat quis posterius vel prius habuit possessionē.vt est casus in terminis in.l.siue aūt.§.si duobus.de publi. Si aūt haberēt titulū ab eodē ꝓualet ille q ꝓus habuit possessionē.vt in eodē §.si duobus.in casu aūt nr̄o habuerūt titulū a duobus.merito nō attēdit cuius ti.precesserit vel cuius possessio anterior fuerit.nec video quid ꝓ parte cōmunis adducat aduersus hoc mediū:quātofortius ꝓualet pars reoꝝ:qr nihil ꝓbat de possessiōe cōitatis nec ꝙ est fortius deducit ꝙ auctores cōis possiderūt:imo nec regio ꝙ deducat ꝙ fuerit eorū:nā si deduceret z nō ꝓbaret idē esset.est ergo nedū par.sed in pluribus melior cā reorū. etiam circūscripta possessione de p̄nti.nā ipsi probant possessionē de preterito z cōe nō.ipsi probant titulū clarū z apertū de tenimēto de quo agit.cōe ꝓbat titulū castri cotoni.z l3 conet ꝓbare ꝙ sit de curia cotoni:tn̄ etiā ex aduerso deducit 9triū nō curo super hoc me extēdere tn̄ nō probat ex ostēsione instrumēti ꝙ fuerit vēdita ꝓprietas propria rerū particulariū sub vniuersalitate castri z districtus cotoni:imo inuenit 9triū ex specificatione aliquarū rerū.nā q de vno dicit de alio vr̄ excludere.l. cum pretor.de iudi.cū si.ꝓut z supradictū est.itaq titulus habit⁹ ab eo z fratribus nō est certus respectu mōtisꝑo. obmitto ꝙ nō apparet ꝙ habuerint mandatū ab his quorū nominibus vendebāt.Itē titulum quē habebat cōitas a ludouico nō est certus.qr nō vendit nisi iura sua.ꝓut z de hoc ti.vēderis iura sua supradictū est.Itē pars cōis nō ꝓbat ꝙ auctores eorū haberent iura in montepo.sed ꝓ parte Ludouici z alfonsi ꝓbat ꝙ nicolaus eoruz auctori habebat iura in montepolo ex ꝓuisione facta ꝑ representantes ipsam cōitatē.vnde ex multis deducit ꝙ melior est 9ditio ipsorū cōuentorū nedū equalis.iō tātofortius melior est conditio possessoris.z facit regula cū sint pariū iura obscura z reguse fauorabiliores in.vj.cū 9cor.itaq dicti rei cōuenti nō habent necesse recurrere ad beneficium prescriptionis.

o ¶ Quod quidē beneficiū videret eos iuuare non obstante.d.l.fi.de sac.san.eccle.z nō ob.ꝑallegatis iuris municipalibus.nā l3 9 ciuitatē non prescribat minori spacio.x. anno.in.iiij.casibus.de qbus in.d.l.fi.z cōtra ecclesiā non prescribat minori spacio.xl.an.tn̄ hoc est verū q̄n ecclesia vel ciuitas nitunt ex dn̄io qr ꝓbant dn̄ium.secus si nitunt ex quasi dn̄io:vt qr solum ꝓbant ti.z possessionē.ita notabiliter dicit Bal.in.d.l.siue aūt.§ si duobus.de pub.allegat Dy.z Bar.in.d.l.§.si finita.§.fi.de vectigalibus. de dā. infec.z Ang.in.l.vniuersas in fi.ne rei dominice vel tēp. allegat Dy.Bar.Bal.in.d.§.si de vectigalibus.idē etiam voluit Bal.in rubrica.ff.de rerū diui.z ita pari rōne possumus dicere in terminis dictorū statutoꝝ.ea enim rōne qua limitat dispositio.d.l.fi.z aue.quas actiones ibi posita limitanda veniūt ista statuta. z tantofortius qr dicta statuta loquuntur de bonis cōmunis senarum.

p ¶ Beneficiū cōis proprie sumptū importat dn̄ium:vt.l.ij. §.in locu3.ff.de relig.z sump.fune.z.l.j.de ser.corru.z.l.si postulauerit.§.de eo.ff.de adul. Ideo vt ista statuta min⁹ ledant ius cōmune intelligant q̄n prescribit aduersus cōmune habens dn̄ium non q̄n haberet quasi dn̄ium. z suadet ratio qr q̄n ciuitas vel ecclesia habet quasi dn̄ium prescribitur aduersus dn̄ium z ex prescriptione.

q ¶ Longi temporis cū ti.z bona fide z ex ꝑscriptione longissimi temporis cū bona fide queritur vtile dominiū auc. nisi tricēnalis cū sua glo.C.de bonis mater.z.l.si quis emptionis.C.de prescrip.xxx.vel.xl.annorum.

r ¶ Dominiū autem vtile preualet quasi dn̄io.l.pauls.de publi.maxime qr publiciana cōpetit ei qui ꝑscribebat.d.§. alie.insti.de acti.efficacius aūt est prescripsisse q̄ prescribere vt de se cōstat.ideo iuuet prescriptio aduersus quasi dominiū.nec huic medio obstat ꝙ allegabat ꝙ dicti Philippus z Alfonsus fuerint in mala fide ꝓpter famā que deducitur:qr ad hoc rn̄det pluribus modis.primo ꝙ non probatur ꝙ dicto tp̄e dicti Philippus z Antonius cōuersati fuerint in illis pertinentijs.hoc.n.non deducit nisi simpliciter articulando ꝙ dicti Philippus z Alfonsus tp̄e eorū vite cōuersati fuerunt in dictis ꝑtinentijs.profecto si cōuersati fuissent post litem motā dictus articulus verificaretur:ita ꝙ confessio seu probatio dicti articuli non releuat.

s ¶ Quia scientia superueniens post finitam prescriptiones non obstat:vt per Inno. z doc. in.c.cura. de iurepatro.ita ꝙ non probatur noticia que habuit impedire prescriptionis casum. Preterea iura non credunt fame. Ita nec credere tenebantur ipsi philippus z alfonsus.

t ¶ Et nimis credulo imputatur.l.j.ff.ꝙ cum eo. z maxime qr eis competebat recursus de euictione si euincebatur:ita ꝙ non tenebatur in foro conscientie relaxare ne perderent regressum. de euictione: prout ass notabiliter dicit Bar. in.d.l.atqui natura.§.cum me absente.de neg.ge. ꝙ si emptori sit articulus ꝙ res est euicēris:nō tenetur respōdere ne si fatetur perdat regressum de euictione. z si negat illaqueat animam ƒm eum. z fortius hoc casu quo fama non probat.Et licet redderent ex dicta fama dubij.tamen non impeditur prescriptionis cursus:quia dubietas non causat malam fidem nec peccatum:quo casu loquitur.d.c.quoniā omne.z dicta regula malefidei possessor.

v ¶ Et dicit Bal.in cōsilio.mihi.xcix.incip. hec materia altioris est inquisitionis ass est cōsi.xpofori de castel.ꝙ dubitans in materia prescriptionis censetur bonafide si habet aliquam occasionem dubitandi.l. nam manifestissimi. §.si autem dubius.C.de fur. Item dicit ꝙ dubia conscientia nō est 9scia quia nō habet vbi figat pedem intellectus.

x ¶ Et in ambiguo possessor debet potius sibi fauere q̄ dissuadere. qr debet se conformare conscientie legis z dispositioni legali cum leges sint per ora principum diuinitus preuulgate verba sunt sua que conferunt ad propositum ꝙ put.ll.nō credūt fame z cōi opi. ita nec dicti philippus z alfonsus tenebant credere ēt si de fama habuissent noticiā attēto maxie ꝙ ipi habebāt titulū z possiōnē titulatā. Et ꝙ iura presumunt pro possessore.d.§.si queratur cū si.

y ¶ Et attento ꝙ bonafides presumit.l. pe. cum sua glo.C. de euic.cū si.z maxime si quis possedit longo tēpore.z maxime longissimo tēpore per no.p Bar. in.l.celsus. de vsuca. z Inno. in.c.ij. de inte. resti. preterea articulus.xxxj.si diligēter intueant attestationes nō ꝓbat qr nō reddūt testes causa3 scie z loquunt cōiter per verba credulitatis. preterea vtunt verbis ꝙ pertinet vel similibus q̄ possunt verificari ꝙ pertinet iure superioritatis z vniuersalis dn̄ij. item septimus articulus ex articulis ex scdo loco ꝓductis sic nō ꝓbat fama maxime ante ꝑfectā z finitā ꝑscriptionē.nā super eo deponūt.vij.testes. vnus dicit nihil scire duo videlicet michael z bn̄dictus q̄si nihil vānes nō deponit de tp̄e fame:ita ꝙ eius dictum verificari posset si audiuisset post litē motam. Ite3 non reddit cām scie accōmodatam. Item causam falsa3 adducit.s.quia audiuit ꝙ auctor dictorum philippi z alfonsi emit ad vitā venditorū ꝙ tamē est falsum:vt p3 ex tenore instr̄i emptiōis facte per ser Ang.

3 ¶ Causa aūt fame plurimū attēdit:vt patet ex no. p Bar. in.l.de minore.§.si pluriū.de questiōibus petrus xpofori z matthe⁹ bartholomei deponūt de fama a tali tēpore.circa quoꝝ dictū pōt verificari ēt si post litē motā fuisset fama ecra per no.p Bar.i.l.celsus.ff.de vsuca.z Joā.an.in.c.l3 causam.de ꝓba. z ꝑ doc.in dictis iuribus solus Joannes angelelli deponit ꝑ verba z cetera que sunt alterius virtutis ꝑ no.ꝑ eosdē in dictis locis.z loquit copulatiue de maiori pte habitatorū in castro cotoni.alij loquūtur alternatiue ꝑ homines z maiorē partē hoium. z natura alternatiue est vt prima pars alternatiue verificari pōt in duob⁹. z potuerunt loqui artificiose z iouarēt partem. z non deierarentita ꝙ remanet in effectu solus vnicus testis.z dictum vnius dictum nullus.l. iurisiur. de testi.c. tam litteris. de testi. cum si. z ille allegat causam: vnde habuit ortum dcā fama videlicet quia prius fuit venditum castrum cotoni z eius curia.z cū dicto castro erat vnitum dictum tenimentum montisꝑo.certe l3 esset vnitum poterat esse vnitu3 ratione curie z iurisdictionis nō ratione singularis proprietatis.z ita pōt dici de attestationibus sup.vij. arti. in illo tamē est istud plus ꝙ vānes dicit z maiorem partem. z assignat causam fame. qr fuit prius venditum z submissum cōmuni senarum.ꝑfecto prior venditio z submissio nō ꝑbuit iustam causam ortus dicte fame:qr nō causant q̄n dicti Nicolaus magni potuerit vendere. z maxime attēto ꝙ ex prouisione facta per representantes cōmune appareat ꝙ dictus Nico. habebat ius in dicto tenimēto mōtisꝑo. Et est aduertēdum ꝙ dato ꝙ fama ꝓbaret z hēret legitimū ortū:tamē nō probaret qr non agit de ꝓbando facto antiquo qd nō possit directo:qr vēditio facta ser angelo non

excedit vita n hominum. ex quibus omnibus videtur res clarior ꝙ dicti rei foueat iusticiam. ⁊ ꝙ sententia fuit iniusta. non obstantibus adductis in contrarium que satis patent sublata per dicta supra. Laus deo.

¶ Statutū tuderti disponens ꝙ mulier non possit ꝯbere sine consensu duorū ꝓximorū ꝯsanguineorū: an si mulier minor donet cū ꝯsentia cōsanguineoꝝ ex latere matris ipsi matri ac ēt cū iurō valeat dicta donatio presupposito ꝙ mulier donās habebat ꝓximiores cōsanguineos ex latere patris. ⁊ an dicta dōatio ex eo iuuet: q: fuit fcā matri ⁊ sorori.

¶ Consilium xxxvj.

In nomine domini nostri iesu xpi. ¶ Videt prima facie dicendum ꝙ dictus contractus donationis non tenuerit ea ratione. q: non fuerunt seruate solemnitates statuti. ⁊ propterea non valeat cum statutum dicat ꝙ non possit ⁊ negatiua proposita ver. potest. vel possit reddi actū de iure impossibilē .c.j. ⁊ ibi per glo. ⁊ doc. de reg. iur. lib. vj. ⁊ lȝ interuenerit decretum iudicis. ⁊ iudex possit supplere defectum auctoritatis curatoris debentis interuenire in cōtractu minoris: ꝑut habet in l. bonorū. C. qui admi. ⁊ in l. si curatorē. C. de in integ. rest. mino. ⁊ in l. si infanti in fi. de iure delib. ergo pari ratione idem in muliere possit supplere defectum consanguineorū tamen illud videtur verum quando scit defectum. aꝛs sec⁹. ar. d. l. bonorum. si enim interposuit decretum ignorans defectum non videtur decretum interponere animo supplendi defectum quē ignorat. animus enim facientis actuȝ non trahitur ad ignorata. ar. l. mater decedens. de inoffi. test. ⁊ l. si heres institutus in prin. de acqui. here. cuȝ si. ⁊ si iudex sciuisset alios consanguineos proximiores extitisse quoꝝ cōsensus requirebatur nō de leui verisimiliter interposuisset decretū. ergo decretū subrepticiū. c. postulasti in fi. de rescrip. ⁊ per ꝯñs nullum. l. tutor si petitus. ⁊ l. scyo de tuto. ⁊ cura. dā. ab his. l. j. §. h. hec vba ne vis fiat ei. l. thais ancilla. §. subuenituȝ. de fideicom. lib.

a ¶ Preterea lȝ iudex suppleat defectū curatoris etiaȝ habenti curatorem: q: poterat alium dare. tamen non ita supplet defectū tutoris dicit Bar. in. d. l. si curatorē habens. ita ergo non suppleat defectum consanguineoꝝ qui adhiberi poterant. ⁊ profecto res esset satis plana si nō interuenisset iuramentum propter qd redditur res dubia.

b ¶ Nō nō vr̄ obstare: q: qñ statutū dirigit vba in personā iuramentū nō validat ꝯtū ꝑut voluit Bar. in. l. si qs pro eo. de fideiuſ. ⁊ in auc. sacra puberū. C. si aduer. vē. si qs. n. facit ꝯ pceptū legis peccat mortalr. de maio. ⁊ obe. c. q nō obedierit pncipi morte moriat. ⁊ alibi apl's ois aia subiecta sit principi. ⁊ ſm eū: supple ad Romanos. xiij. c. de quo fit mētio in. c. ij. de censi. ⁊ cañ. magnū ver. ois aia subdita sit sublimioribus ptātibus ⁊c. ⁊ ſm Bar. subdit. ⁊ qui voluntati ei⁹ resistit volūtati dei resistit. ⁊ dānationē sibi acquirit ſm eū ad hoc cañ. q resistit. xj. q. iij. ⁊ cañ. ꝙ pcipit. xiij. q. j. ⁊ iō si lex impatoris vel statutū ppl'i ꝓhibet ꝑsonā ꝯbere qui ꝯfacit peccat mortalr. iō iuramentū non ligat.

c ¶ Quia interpositū sup peccato mortali. c. nō est obligatoriū. de reg. iur. in. vj. ⁊. c. ꝙuis. e. li. ⁊. c. cū ꝯtingat. de iureiu. ꝙ est mēti tenendū ſm eū. ⁊ idē dicit Fede. de se. in ꝯſi. xxj. a qua forte habuit bar. ꝑut dicit Jmo. in. d. c. cū cōtingat in. q. de ꝓdigo. in. v. ꝓtin. mēbro ⁊ car. xxxvij. ⁊. xxxviij.

d ¶ Nā idē Jo. an. Hosti. in. c. mulieres. de iureiu. q voluit ꝙ qñ qs iurat nō se alienaturū si alienat iuramentuȝ non astringit: q: peccat alienādo. ⁊ ideȝ Bar. voluit in. l. is cui bonis. de ver. ob. ⁊ in auc. decernimus. C. de arbi. ſ. ꝙ iuramentū nō validet ꝯtū qñ lex ꝓhibitiue loquit. ⁊ idem voluit Pe. de ancb. in. c. lȝ mulieres. de iureiu. li. vj. ⁊ ipse ⁊ dñs Ant. in suis repoꝛtationibus in. d. c. cum cōtingat. in casu nostro statutū vr̄ dirigere verba in ꝑsonā cuȝ dicat ꝙ mulieres nō possint donare ⁊c. ergo iuramentū non opat. scdo vr̄ dicendū ꝙ iuramentū non iuuet alia rōne: q: s. qñ actus vitiat rōne forme nō seruate iuramentū non validat actū ꝑut voluit Bar. in. d. l. si qs pro eo. q: deficit forma q dat esse rei. l. iuli. §. sed ⁊ si qs ad exhibē. ꝙ ⁊ tȝ. d. Anto. in d. c. cū cōtingat. ⁊ Jmo. ibi car. xiiij. ⁊ in car. xxv. vbi refert consilium Pe. de ancha. ꝙ consi. ipse Pe. de ancha. refert in d. repe. c. cañ. de cōsti. circa fi. xj. questionis. vbi dicit ꝙ iuramentum non potest supplere defectum solemnitatis formalis: prout refert Penor. in. d. c. cum contingat col. antepe. sed casu isto consensus consanguineorum proximiorum videtur esse de forma contractus.

e ¶ Jdeo iuramētū nō validet actū. scdo vr̄ dicēdū ꝙ iuramētū nō liget vel saltē nō firmet ꝯtū vel si firmat possit peti relaxatio iuramēti ⁊ veniri ꝯ ꝯtū. Nā vr̄ ꝙ dicta domina pludouica in dcō ꝯtu fuerit enormissime lesa priuando se dictis bonis suis nihilo habito in recompensam si quideȝ habuisset quid minimum esset plus ꝙ̄ habere nihil ⁊ tamē si habuisset quid minimum resultasset lesio enormis.

f ¶ Et vbi est enormis lesio iuramētū nō astringit effectualiter vt ꝓbabo. ergo multofortius si nihil recepit. Nā tunc videt lesa in toto ꝙ plus est ꝙ̄ lesio i aliquo lȝ grauissima.

g ¶ Qui aūt donat videtur iactare quodāmodo suum. ar. l. si cū aurū. de solu. ⁊. l. ꝯ iura. §. fi. de pac. ⁊. l. cum de indebito. de ꝓba. iuncta. l. eius ꝙ per errorem. de reg. iur. ⁊ l. j. ff. de ꝯdi. indebi. iō aduersus donationē minor restituitur. vt. l. j. ⁊. ij. C. si aduer. ven. iuncto. ar. a ſpāli. l. j. ad munici. l. j. C. de testa. li. x. cū si. ꝙ aūt vbi est enormis lesio iuramētū nō astringat saltē efficaciter seu irreuocabilr tenuit. d. Anto. in. d. c. cū cōtingat in scdo casu suo pncipali. dicēs ꝙ si nō arguit aliqua deceptio que habeat annexum dolū saltē presumptum nullū remediū competit ꝯ iuramentū: sed vbi lesio est enormis tūc iurans ad hoc habet remedia veniendi cōtra. ad hoc not. p glo. in. c. veniēs. ⁊ in iuribus ibi allegatis. de iureiur. q: in enormi lesiōe ꝑsumitur dolus ⁊ subest causa ꝑsumēdi. l. omnes. §. luti⁹. ff. de his q in frau. cre. ſm eundē. d. Anto. ⁊ idē. ſ. ꝙ vbi interuenit enormis lesio possit veniri ꝯ iuramentū firmat Pe. de ancb. in sua latissima repe. c. cañ. de ꝯsti. in. xj. q. col. lxxvj. dicēs se ita ꝯsuluisse senis vbi viget statutum ꝙ nullus ꝯtus vel quietatio facta p minorē. xxv. an valeat nec de eo reddat ius nisi certa solēnitas intercedat. nā cuȝ qdā puella fuerit enormiter lesa cōsuluit ꝙ potuerit peti absolutio ⁊ relaxatio a iuramento nā ſm eū iuramētū nō debet eē iniqtatis vinculū cañ. inter cetera. xxij. q. iiij. ⁊. c. qsito. de iureiur. Jtē iuramentū debet hr̄e tres comites. s. veritatē iudiciuȝ ⁊ iusticiam cañ. aiaduertēdū. xxij. q. ⁊ eadē cā. q. j. ⁊ iurabūt. ⁊ ex. de iureiu. c. ⁊ si xp̄s. ⁊ p gl. in auc. ꝙ eis. de nup. sȝ dcō casu nō est iusticia sed euidēs iniqtas ergo ⁊c. Jtē paria sunt inesse dolū ex ꝓposito ⁊ dolū re ipa. l. si qs cuȝ alr. de ver. ob. ⁊. l. ij. §. circa. de excep. doli. rōne ergo euidētis doli saltē re ipa vr̄ relaxādū ſm eū q ꝯcludit ꝙ. d. auc. sacra pube. ⁊. c. cū ꝯtingat. ⁊. c. que situs nō hñt locū qñ interuenit dolus re ipa. ⁊ ad hūc dictū vincētij. de quo. ē. est rōnes Fed. in ꝯsi. cclv. icip. factū tale est statuū ciuitatis perusij. ꝯ. relato. cuius verba satis placēt Panor. ꝑut ipse dicit in. d. c. cū ꝯtingat col. xxvj. vult aūt Pe. de ancb. ꝙ iuramētū liget tñ possit peti relaxatio seu absolutio a iuramento. ita rñdens ad id qd dicit Jo. an. post Ja. de bel. i addi. spe. in ti. de sentē. ꝓba. §. vt aūt. ⁊ in ti. de resti. in integ. §. j. ad fi. pme col. sȝ. d. Ant. vult ꝙ nō astringat iuramēto ita ꝙ nō sit necessaria alia absolutio: q: dolus ex ꝓposito ⁊ dolus re ipa vr̄ excepti⁹ a iuramēto. facit. c. qntaualr. de iureiu. vt lati⁹ ibi p eū. cui⁹ dctū i effectu ibi seqt panor. col. xxxj. ⁊. xxxij. ea rōne q: ꝑsumit dolus ⁊ q: iurās nō ꝑsumit cogitare talē modū ⁊ q: iura cōiter excipiūt dolū ⁊ paria sūt adesse dolū ex ꝓposito ⁊ dolū re ipa vt ibi lati⁹ p eū. siue ergo nō liget iuramentū siue liget ⁊ possit peti relaxatio seu absolutio a iuramēto habemus ꝓpositū. ad idē vr̄ velle. Bal. in. d. auc. sacramēta puberū. ⁊ in corpore vnde sumit in. iiij. q. dicens ꝙ vbi minor enormiter ledit ꝑsumit dolus ex enormi lesiōe adducit gl. q ſm eū mature loquit. in. l. ij. §. ꝯtrio. ff. de ꝯ. iudi. tut. sȝ eū. ⁊ idē Rof. voluit vt refert Jac. but. in. l. ij. C. de rescin. ven. s. ꝙ iuramētū nō trahit ad enormē lesionē: ꝑut est illa que excedit dimidiā iusti pcij. ⁊ facit optime ꝙ no. Bar. in. l. lȝ ⁊ si qs. §. quesitū. ff. si qs cau. ⁊ ꝙ ipe tradit in. l. pe. §. idē qsiṫ. ff. de ꝯdi. inde. Et ēt qd ipse ideȝ Bar. no. in. l. fi. ff. de preto. stip. ⁊ lȝ Jmo. in. d. c. cum contingat multa adducat in ꝯtrium cōfutādo rationes. d. Ant. ⁊ rñdēs ēt ad rōneȝ ꝙ resti. in integ. nō dat pro leui lesione: sed pro graui seu enormi. l. scyo. ff. de in integ. resti. naȝ leuis lesio aliter sumit in terminis. d. l. scyo ꝑut ibi habet ſm euȝ. tamē in auc. dicit ꝙ negari nequit quin articulus sit dubius: attentis que hincinde adducuntur. ⁊ tandem in xxxj. car. ⁊ seq. vadit cespitādo. nec figit pedes. videt auteȝ velle. ꝙ in minore muliere vel rustico iuramētū nō tollat remedium

De enormi lesione:

remedium causatū ex enormi lesione prout est illa que excedit dimidiā iusti precij vt ibi late per eū. ⁊ ita vř limitare comunem opi. gl. ⁊ doc. que h3 ꝙ iuramēta tollit remediū. l. ij. C. de rescin. ven. prout habeř in ca. l. ij. ⁊ de emp. ⁊ ven. c. pe. cū itaqȝ in casu nr̄o simus in muliere ⁊ minoꝛ ⁊ lesio. de qua agiř respiciat nō solum dimidiam iusti precij sed ēt totuȝ precium vt concludendum ꝙ possit peti per ipsum iurantem absolutio a iurō cum itaqȝ simus in minoꝛe ⁊ muliere vř ꝙ iurm effectualiter non astringat. his tamen non obstantibus contrariam partem arbitroꝛ iuri magis consentaneam quando enim lex vel statutum simpliciter vitiat cōtractum pōt intelligi non interueniente iuramēto vt sic in hoc non cōtradicat iuri cōmuni prout ⁊ fieri debet in his terminis prout latius hoc concludit Pau. de ca. in sua repe. auč. sacra pube. C. si aduersus ven. dicens hoc procedere quando statutum loquitur in contractibus onerosis seu in onerosis ⁊ lucratiuis prout ibi latius per eum facit l. terui vestri. C. de noxa. c. cū dilectus. de consue. ⁊ qḋ not. per glo. ⁊ doc. in. d. l. fi. §. in computa. C. de iure deli. ⁊ ꝙ per Bar. in. l. etiam. ij. circa fi. ff. de mino. in. l. fi. C. in quib. cau. in integ. resti. non est necessaria vbi habeř ꝙ statutum dicens simpliciter ꝙ aduersus actiones currat prescriptio x. an. non habet locum contra minoꝛes vt sicut non contradicat. d. l. fi. vnde ita in ꝓposito statuto disponens ꝙ cōtractus mulierum sine tali solēnitate non valeat non habeat locum in contractu iuramento vallato. ne contradicat regule tradite in. c. cum contingat in fin. extra de iureiuran. ⁊. c. ꝙuis. de pac. lib. vj. ⁊. d. auč. sacra puberum. ⁊ hoc etiam videtur. de mente doc. in. d. cum contingat ⁊ suadet ratio: qꝛ prout per. d. iura cano. limitantia etiam in terris imperij iura ciuilia actus simpliciter annullantia vt probatur in. d. iuribus iuncto. c. licet mulieres. de iureiuran. lib. vj. ita ⁊ pari ratione limitent statuta q̄ sunt ius ciuile municipale. l. oēs populi. ff. de iusti. ⁊ iure. ⁊ insti. de iur. na. ge. ⁊ ci. §. sed ius quidem ciuile. Cum itaqȝ statutum simpliciter disponat ꝙ mulier nequeat cōtrahere sine cōsensu ⁊c. Nō videtur trahendum ad contractū iuratū quando enim lex vel statutuȝ simpliciter disponit ꝙ non possit fieri actus vel simpliciter vel sine certa solēnitate vel disponit in fauoꝛem priuatum vel solū vel principaliter in fauoꝛē ⁊ secūdario in fauoꝛem publicum cōtractus firmeř iuramento per. d. c. cum cōtingat. ⁊. d. c. ꝙuis. ⁊. d. auc. sacramenta puberum. ꝓut voluit Bar. in. l. si quis pro eo. de fideius. ⁊ Ange. ibi ⁊ Bar. in. l. sextus ⁊ augerius. ff. ad. l. fal. ⁊ in auc. sacramēta puberuȝ. ⁊ Fede. de se. cōsi. cdxxxj. Imo. ⁊. d. Nico. in. d. c. cum cōtingat. ⁊ ponunt Bar. ⁊ doc. exēpla ⁊ exēplificant in hmōi statutis disponētibus ꝙ mulier non possit ꝯhere sine cōsensu talū personarū ⁊ profecto pro indubitato quasi ab omnibus tenetur qñ verba diriguněř in rem non in personaȝ prout per doc. exemplificař quādo statutū dicit ꝙ nō possit ꝯhere ꝙ tunc ꝯctus firmeř iuramento maxime cuȝ tale statutū videař respicere precise fauoꝛē mulierū non publicum: idem tñ volunt cōiter si fauoꝛē publicum secūdario.

b ¶ Et ita alš ⁊ legendo auc. sacramēta puberū. C. si aduer. ven. ⁊ ꝯsulendo pro expedito habui. Non obstant adducta in cōtrarium. non enim obstat qḋ dicebař ꝙ quādo actus vitiatur: qꝛ statutū prohibitiuū dirigit verba in personaȝ iuramentū non validat: qꝛ respondeř ꝙ l3 Bar. ⁊ alij supra nominati illud teneant. ⁊ dicař idem tenuisse Ang. in. d. l. si quis pro eo. de fideiuś. Tamē contra dictā rationē Bar. tenent Bal. Ang. ⁊ Pau. de ca. in. d. auc. decernimus volētes ꝙ ibi iuramentū validet illum ꝯctum. ⁊ tñ Bal. dicit contra ea rōne: qꝛ verba illa ꝓhibitiua diriguněř in personam ⁊ dicit Pau. de ca. idem velle. s. cōtra Bar. idem voluit Ang. in. l. ne in arbitris. eo. ti. cōtrarium ēt tenuit Jo. de lig. in. d. c. cum ꝯtingat: qꝛ nō seruans legē prohibitiuā que nō habet perpetuā causam ꝓhibitiuā non peccat moꝛtaliter ſm eū: ideo ad huiusmodi cōtractus prohibitioneȝ posset fieri certa solēnitate. ideo nō habet perpetuā causaȝ prohibendi merito ⁊c. Secūdum eum similiter cōtrarium tenuit Imo. in. d. c. cum cōtingat ea rōne: qꝛ statutū layceꝝ non illaqueat animā peccato moꝛtali cum animā non cōsideret: sed potius bonū ciuile tendens ad tēpoꝛale bonum societatis humane. imo ⁊ si vellet illaqueare animam non posset vt ipse late probat ⁊ rñdet ad. d. c. ij. de maio. ⁊ obe. ꝙ principi glo. supplet pape ⁊ canone qui resistit. xi. q. iij. ꝙ Archi. intelligit de potestate oꝛdinata a deo seu habēte potestatem ex oꝛdinatione dei. ⁊ respondet ad. xj. dist. quis autē. vbi dicit iuncta gl. transgressoꝛ legis peccat: quia debet intelligi quando lex emanat super materia. de cuius natura esset ꝙ transgressio inducit peccatum vel ꝙ procedat quando transgrediuur legem in contemptum vt ibi latius per eum silr̄ dictā rationē Bar. impugnāt Bar. ⁊ Ang. in. d. l. is cui bonis per. l. nō solum. C. de predi. mi. ibi alienare prohibentur. ⁊ per. d. l. lex que tutoꝛes iuncta. d. auc. sacramenta puberum. hanc rationem latius prosequēdo impugnat Ludoui. Ponta. tenens ꝙ transgressio legis secularis ꝙuis prohibitiu. vel preceptiue non illaqueat ad peccatum ꝙ mihi super visum fuit alias. sequeretur ꝙ pariter posset aiam peccato illaqueare superioꝛ secularis. prout spiritualis cum nil aliud sit peccatū nisi legē aliquā trāsgredi iuxta illud Pauli peccatum non cognoui nisi per legem. Nam concupiscentiā nesciebaȝ nisi lex diceret nō cōcupisces transumptiū per ro. in. c. nā concupiscentiā. de constitu. si itaqȝ transgressoꝛ precepti iudicis secularis peniteret ꝓut trāsgressoꝛ p̄cepti iudicis eccl'iastici merito ⁊c. Et dato ꝙ regulariter veniens ꝯ legem prohibitiuā peccet tamen illud est limitandum quando lex prohibet in fauoꝛem prohibiti sapit enim naturaȝ consilij potiusq̄ precepti. l. j. in fi. ff. man. ⁊. l. cū pater. §. mando. de leg. ij. ideo conueniens nō illaqueař prout voluit. d. Ant. de bu. in. d. c. cū contingat ꝙ tenet Raph. ful. in. d. auc. sacra pub. adducens. l. filiusfami. §. diui. de leg. j. idem ibi firmat Pau. de ca. adducens. l. j. ff. de rebus coꝝ ibi interdicam ⁊c. ⁊. l. j. in ꝓn. ff. ad senatusconsul. vell. vbi senatusconsul. cōprehensum est ne vllo femine itercedant iuncto id qḋ habetur in. d. c. cū contingat in. d. auc. sacramenta puberū. ⁊ facit vltra eos optime tex. in. l. vnica. §. ⁊ cū lex. C. de rei vxoꝛ. actione. Itē verba dicti statuti nō sunt ꝓhibitiua non enim ꝓhibeněř mulieres ꝯhere sine ꝯsensu ⁊c. sed dicitur ꝙ non possint. Non ergo prohibetur. ⁊ sic nō resistit p̄cepto superioꝛis ⁊ cessat consequēter ratio Bar. ecce pupillus non pōt testari. ⁊ tamen si testatur non peccat. ⁊ vt supra dixi doc. tenentes illō quando verba diriguněř in rem exēplificant vt plurimuȝ in hmōi statutis ꝙ talis non possit ⁊c. Non ob. qḋ secundo loco dicebatur ꝙ iuramentū nō validat actum qui vitiař ratione forme nō seruate: qꝛ respondetur ꝙ istud requisitum nō est de solēnitate formali l3 sit de solēnitate cuius defectus reddit ꝯctum nullum. prout in simili videmus in auctoꝛitate tu. ⁊ curato. ⁊ decreto iudicis sine quibus alienationes minoꝛū ꝓ valēt vt in ti. ff. de rebus eoꝛuȝ. ⁊. C. eo. ti. per totū. ⁊ tamē iuramētū validat. d. auc. sacra puberuȝ. Itaqȝ nō intelligitur illa cōbinatio de qualibet solēnitate.

i ¶ S3 de formali que dat eē rei iuxta. l. s3 iulianus. §. j. ff. ad exhi. ad id qḋ hř in. l. sciēdū. de v. ob. alš appellař solēnitas intrinseca: q̄ ꝑsumiř vt ibi. secus in extrinseca vt. l. q̄cūqȝ. de pub. Ista itaqȝ extrinseca ⁊ si foꝛmabilis merito ⁊c. Nec obstat tertia ratio: qꝛ donatio in dubio nō censeř enoꝛmis lesio nec includeretur in se dolum verum nec presumptuȝ vt satis deprehenditur ex titulis. de dona. ff. C. ⁊ extra ⁊ maxime ex. l. si quis argentum. C. de dona. vbi de nouo disponiř fauoꝛe donatarij ꝙ ex pacto nudo vel ꝓpter pactū nudū oꝛiař actio cōtra regulā. l. legē. C. de pactis. ⁊. l. iurisgentium. §. sed cū nulla. ⁊. §§. sequentibus. ff. eo. ti.

k ¶ Et donationes fauoꝛabilius interpretantur pro donatario q̄ ceteri ꝯtractus. ⁊. c. cū dilecti in fi. de dona. ⁊ dñs inquit beatius est dare q̄ accipere. de celebra. mis. c. cum marte. ⁊. xvj. q. j. predicatoꝛ.

l ¶ Et nobilis ⁊ generosi animi est donare. c. j. ex̄ de dona. Nec donatio rescinditur: quia donans nihil recipit ex aduerso: immo clausula donationis apposita in contractu vēditionis: facit cessare remedium. l. ij. C. de rescin. ven. quatenus donatio se extendit: ꝓut habetur p Bar. ⁊ Bal. ibi.

m ¶ Et sic donans non censetur enoꝛmiter lesus. ideo nec dicta mulier hoc casu donādo non censetur enoꝛmiter lesa. ⁊ sic cessat presumptio doli vel fraudis quod maxime: deducitur ex qualitate facti ⁊ qualitate personarum. Nam intendens renūciare bonis ⁊ seculo prosilendo religioneȝ donauit. Iteȝ donauit matri ⁊ soꝛoꝛi remanentibus in seculo ⁊ coniuncto sanguinis ⁊ maternalis dilectio remouent suspitionem doli ⁊ fraudis.

n ¶ Item interuentus consanguineoꝛum consentientium ꝙ enim fit presentibus amicis censetur factum bona fide: inquit Bal. in. l. iubemus circa princip'ū. C. ad treb. ⁊ cessat suspitio dicit Bar. in. l. frater a fratre in prin. vltime. charte. ff. de ꝯdi. inde. ⁊ facit. l. transactionē. C. de transac.

Item interuenit decretum iudicis ꝙ presumitur interpositum ex iusta causa.c.in presentia.de renun. ⁊ in .l.j.C. de predi.cu.lib.xj.⁊ nota.in.l.j.C. de fide instru. ⁊ iure aste fisca.lib.x.⁊ nota. Specu.in titu. de emptio. ⁊ venditio .§. nunc dicendum.ver si.⁊ breuiter scias.

e ¶ Ideo facit censeri bona fide factũ per Bal.in.d.l.iubemus.⁊ p consequẽs cessare dolũ ⁊ omnis suspitio cessat iudex interponũt decretũ Bar.in.d.l.frater a fratre in pri.vltime carte presumit.n.metum ⁊ dolum ab esse. vbi interponit decretũ iudicis.l.j.C.de predi.cu.li.x. prout dicit Bal. in.l.pacta nouissima in prin.C.de pac.⁊ no.Bar.in.d.l.j.C. de predijs cu.⁊ Pau.de ca.consi.lxxv.⁊ facit qđ habet in.l.si.ff.qđ metus cau.⁊ nõ presumit lesio,d.l.j.⁊ ꝙ ibi habet. C.de predi.cu.li.x.iõ nõ dz iste ɔctus donationis rescindi rõne enormis lesionis nec dicta ratiõe absolutio a iuro cõcedi:coadiuuat etiam premissa:qꝛ interuenit auctoritas curatorum.de quibus.ll.satis cõsidũt. ⁊ qꝛ ipsi tenent de male gestis:vt in ti.de tutellis ⁊ rati.distrahẽ. p totũ ⁊ de peri cu.⁊ como.tut.⁊ cura.quasi per totũ. Non est verisimile ꝙ prestitissent auctoritatẽ si vidissent dictam donatricẽ lesam saltem pro eorum interesse ne possent finita cura cõueniri. confert etiã qꝛ si interuenisset enormis lesio vel dolus donatarij. Non est verisimile ꝙ Rodulphus ⁊ Nico. se obligassent ꝙ dicta donatrix ⁊ monasterium ratificabunt.

f ¶ Et ex quo interuenerũt tot persone.s.consanguinei curatores promissores de ratificatione facienda ⁊ iudex non est verisile ꝙ deceptio fraus aut dolus interuenerit. argu. l.hac consultissima circa si.C.qui test.fa.pos.⁊.l.fin.C.de fideicom. Itaqꝫ multa cõfluunt pro iuuanda dicta donatione ⁊ iuramento super ea interposito. Nec obstat ꝙ minor aduersus donationem restituitur vt in tit.C. si aduer.dona.⁊ non restituitur lesus:qꝛ clare respondetur ꝙ penitus habemus ꝙ aduersus venditionem ⁊ aduersus transactionem.⁊ aduersus mutuum vt in specialibus titulis tamen intelligitur quando fuit circumscriptus .⁊ sic lesus sui facilitate vel dolo aduersarij per .l.fin.C. de in inte.resti. mino.⁊ ita etiam intelligitur si aduersus dona.insuper non requiritur enormis lesio vel in qua insit dolus re ipsa ad hoc vt competat restitutio:prout habetur in .d.l.scio. ⁊ in.d.l. si.⁊ aliquid per Imo.⁊ pbata validitate ⁊ efficacia dcẽ donationis nõ est opus deuenire ad scdm dubiũ.an casu quo nõ valeret dicti Rodul.⁊ Nico.tenerent breuiter autẽ dicendũ esset ꝙ tenerent. ⁊ nõ possent iuuari quominus implerent ɔuenta ⁊ soluerent penã cõuentã vel interesse nisi docerent interuenisse dolũ verũ vel psumptũ non insisto.

¶ Statutum inter anne disponit ꝙ bona cõdemnati pro homicidio debeant confiscari cum vendicet sibi locũ in eo qui in cõtumaciam fuit cõdemnatus stante alio statuto in loco ꝙ cõtumax habeatur pro cõfesso. Item an bãnitus ex eo releuetur ꝙ processus cõtra eum formatus nõ reperiat in archiuio publico:vbi alij ɔdemnati solent reperiri. Itẽ nepotes ex filio predefuncto an succedãt patruo stantibus alijs patruis ⁊ sic fratribus defuncti stante substitutione qui ꝙ si aliquis filiorum institutoꝝ moriatur sine filijs succedant superuenientes equaliter.

¶ Consilium xxxvij.

In nomine dñi nostri Jesu xpi. ¶ In hac cõsultatione vr prima facie dicendũ:ꝙ ex quo dictus perangelus prout in pũcto presupponit homicidiuꝫ cõmisit.⁊ fuit per sniam diffinitiuã cõdemnatus ⁊ cõdemnatus in cõfiscationẽ bonorũ videt ꝙ dictus capitale cõdemnatus.⁊ in cõfiscationẽ bonoꝝ non habeat heredem maxime in dictis bonis confiscatis.

a ¶ Cum qꝛ ɔdẽnatus ad mortem efficit seruus pene.l.qui vltimo.ff.de penis.tum maxime qꝛ specifice est cõdẽnatus in cõfiscatione bonoꝝ. Ita ꝙ eius bona sunt per sniam facta bona ciuitatis.ideo nõ deferunt in heredes si heredes haberet.⁊ pro snia presumit.s.ꝙ fuerit rite ⁊ recte lata.l.herennius.§.gayus.de euic.⁊.c.in presentia.de renun. ⁊ per Inno.in.c.innotuit de eo qui furtiue ordines susc.

b ¶ Et snia que transiuit in rem iudicatã habetur pro veritate.l.res iudicata pro veritate habetur.ff.de reg.iur.

c ¶ Nec põt de iusticia obijci nisi per viam appel.vel resti. in integ. in personis priuilegiatis .l.sed et emptorias .C.

sententias resci.non posse.l.sub spem.C. de re iudi. ⁊.l.iulianus verũ debitorẽ.ff.de condi.inde.lz itaqꝫ statutum loquatur ꝙ habeatur pro confesso. ⁊ sic per viam fictionis.

d ¶ Et statutum non vendicet sibi locum in casu ficto.l.iij.§.h verba.ff.de neg.gest.⁊ ibi Bar.⁊ in.l.omnes populi.de iusti.⁊ iur.Joan.and.in.c.perpetuo.de elec.⁊ nouel. Bal. in.l.si qs seruo.C.de ser.fugi.bal.i.l.meminim⁹.C.de legi. hrdi.insti.⁊ in.l.nõ pubiũ.C.de.l.Pe. de ancha. in repe.c. canonũ.de consti.xiiij.q.prin.col.d.floria.in.c.cũ dilectus. de consue.Bal.in.l.inter cetera.§.cũ hec.de lega.j. ⁊ in.d.l. omnes populi.Item Bal.in.l.trãsigere.C.de trãsac.vbi dicit ꝙ si statutũ dicit ꝙ de omnib⁹ possit fieri concordia pterꝙ de homicidio poterit nihilomin⁹ fieri cõcordia si qs est condẽnatus de homicidio ex ficta confessione tamẽ nõ videtur posse amplius.de hoc queri cum sententia lata fuerit ⁊ partibus preiudicat:quia quo ad eas habetur pro veritate vt dictum est. Item licet sententia non appareat in archiuio publico ciuitatis non refert ex quo probatur per instrumentum publicum:non enim cauetur iure ꝙ non valeat instrumentum sententie non repertum in archiuio publico insuper dicti Franciscus Antonius ⁊ Joannes non videntur inuitati ex dicta substitutione:quoniam verba non videntur eos includere causa substituat superuiuentes ⁊ eorum scilicet superuiuentium heredes:sed dicti nepotes non sunt ex ipsis filijs superstitibus. ⁊ sic non comprehenduntur sub illo verbo superuenientes per quod inuitantur alij filij testatoris. de quibus premiserat:non aũt nominauerat istos nepotes:ideo non inuitentur per illud verbum superuiuentes. Nec comprehendant subsequentibus verbis quibus inuitati videntur superstitum heredes. Sed isti nepotes non sunt heredes superstitum:sed heredes premortui merito non censeantur inuitati isti de quibus testatoris a verba non loquuntur:qꝛ a verbis non est recedendum.l. Non aliter. de leg.iij. Sed his minime refragantibus contrariam partem arbitror iuri magis consonam:scilicet ꝙ dicti Joannes ⁊ Franciscus Antonius nepotes ex fratre dicti perangeli succedant in bonis dicti perangeli non obstante dicta sententia confiscationis bonorũ pro vna rata:prout eorum patrui.

e ¶ Nam cõstat ꝙ ab intestato equaliter succedũt filij fratrum.⁊ ipsi fratres auc.cessante.C. de legi. here. ⁊ in auc. vt fratrũ filij in rubro ⁊ nigro. Itẽ ɔstat ꝙ vigore dcẽ substitutiõis filij inuitant pariter ipi nepotes put eoꝝ patrui.

f ¶ Nam testator substituit superuiuentes. ⁊ eorum heredes si quis eorum decesserit sine liberis ideo censentur inuitati isti nepotes dicti decedentis sine liberis filij ⁊ heredes Joannis sacnto.vnius ex filijs ⁊ heredib⁹ testatoris substituendo enim filios superuiuentes ⁊ heredes ⁊c.

g ¶ Verisimile est ꝙ poti⁹ voluerit inuitare nepotes ex pmortuis ꝙ̃ nepotes ex supuiuẽtibus.nã solẽt testatoris poti⁹ inuitare filios filij pdefuncti ꝙ̃ filios filij supstitis quẽ filiũ supstitẽ honorauit. Nã verisimile est ꝙ bona relicta filio sint ɔuentura ad nepotes ex eo.argu.l. cũ rõ.ꝯ bonis dãnatorũ.⁊.l.scripto.ff.vnde liberi. ⁊.l. nã ⁊ si parẽtibus in princi.ff.de inoffi.testõ. Et insup filij cẽsent quodãmodo domini.⁊ possessores bonorũ paternorũ.l.in suis.ff. de lib.⁊ posthu.⁊.l.ij.ff.pro suo.⁊.l.nihil.C.eo.tit.⁊ cẽsentur vna persona pater ⁊ filius.l.fi.C. de impub. ideo satis videtur consultum nepotibus si est honoratus filius eorum pater:sz nõ ẽ cõsultũ nepotibus ex filio premortuo si sunt honorati alij filij eorum patrui. pater autem censetur bonum consilium assumere pro filijs. ⁊ nepotibus in .l.fi.C. de cur.fur. Et iõ censet potius voluisse inuitare nepotes ex filio pmortuo ꝙ̃ nepotes ex filijs supstitibus.ꝙ ⁊ suadetur nõ solũ ex verisili mente ex eo ꝙ supra deductũ est.

h ¶ Ac etiam ex eo quia testator censetur se conformare cũ dispositione iur in huiusmodi substitutionibus vt.s. censeantur inuitati illi.⁊ eo ordine qui.⁊ quo ordine inuitant in successiõe ab intestato put ɔsulẽdo voluit Dy. quẽ referũt ⁊ sequunt Bar.⁊ Ang.in.l.heredes mei.§. cum ita. ff.ad treb.⁊ idem tenẽt ibi Raph.cu.⁊ Pau. de ca. in lec. padua. Idem in simili no.Bar.l.iurisiurã.§. si operis. de operis libertorũ que sequit Pe.de anch.in.cle.ij.de deci. ⁊ in repe.c.canonũ.de cõstitutio.xiiij.q.prin.post recitatã questionẽ pillei.imo in.l.fi.de ɔdi.⁊ demon.⁊ in.c. potuit extra de loca.⁊ andrea de iser. in.c.j.in quib. cau. fe.amit. ⁊ idẽ in.d.§.si liberi tenuit consulẽdo.idẽ Bar. in consi. incipiente quidam a quodam abba. als incipit quomodo

ista habet

ista bz duo dubia in ordine.xxxij.fm ordinem perusinum non informis.ideo alias in simili voluit Pe. de ancb.in.l.tres fratres.ff.de pac.ad idē qđ no.glo.in.l.cum ita relictum.§. in fideicommisso.de leg.ij.quā ibi Imo.& Pau.de cast.ap probant.& Bart.& doc.cōtter transeunt nō impugnando.

i ¶ Excepto Bal.qui secus tz.ad idē qđ volunt Rapha.& Pau.de cast.in.l.fi.de ver.signi.C.vbi in relictis factis fa milie vel simili veniunt gradatim illi qui comprehendunt sub verbis prout succedunt ab intestato.Et iō si cōcurrunt frater cōsanguineus vel vterinus.& frater vtrinq̄ ꝯiunctus lz sint in pari gradu inter se.& forte testator pariter ꝯiun cti.tamē in dicta dispositione prefert frater vtrinq̄ cōiun ctus prout ibi dixit Pau.de ca.Et multa alia possem ad ducere in quibus apparet q̄ testator & cōtrahentes in eoꝝ dispositiōibus censent voluntatē eoꝝ cōformare cū eo q̄ a iure disponit.& a doctoribus voluntas dubia testatoris vel cōtrahentiū interpetrat eo respectu aliter q̄ alias interpe traret.Applicando itaq̄ ad propositū attento q̄ dicto pan gelo & i eius bonis ab itestato pariter succedūt filij Joan nisantonij predefuncti cū bartholomeo ludouico & leona rz illi duo nepotes vna portione in qua successisset eorum pater si viueret.d.auc.cessante.& non succederent nepotes ex altero dictorum fratrū superstitū.ideo & testator censeat inuitare filios & heredes premortuij nō filios & heredes su perstitū.vt sic se cōformet cū iure communi.Nec verba re pugnant immo se cōformant cū illa verba superuenientes & eorū.& cuiusq̄ eorū heredes determinant ab eodē verbo succedant.ergo debent pariter terminari.l.iam hoc iure. de vulg.& pup.l.in testa.C.de testa.mil.l.fi.C.de sententijs cū similibus.sed nō possunt simul hoc est eodē tempore.& sic pariter succedere superstites & eorū heredes sumendo heredes proprie.Itē sumendo pro filijs heredibus idē vt de se est notissimū.idē sumēdo pro filijs nō est verisimile q̄ inuita filij voluerit inuitare eius filios.iō est verisimile q̄ mens testatoris fuerit inuitare p̄mortuoꝝ filios & heredes.

k ¶ Et tūc relatiuū eorū nō referat eorū scilicet superstitū. Sed eorū scilicet filiorū quos nominauerat prius.sed non possunt esse heredes nisi mortuoꝝ.ideo vt pariter respectu eiusdē temporis inuitent per verbū succedant eorū here des prout superuenientes est necessaria dicta iterpetratio.

l ¶ Ad verbū eorū nō referat ad superuenientes:sed eorū scilicet Joannisantonij Joānis lōbardi bartholomei per angeli Ludouici & leoni.& sic rigor verborū nos arctat in hanc interpetrationē.& similiter verisimilis mens testato ris que preualet.l.cū virum.de fideicommissis.&.l.in con ditionibus primū locū.de cōdi.& demon.cū similibus.tū in casu isto.vt dixi.& verba & mens testatoris concurrunt. ideo intrepide tenendum est q̄ dicti nepotes veniant ad quartā partē portionis bonorū relicte per dictū ser chri sto phorū dicto perangelo vigore dicte substitutionis detra ctis prius quartis.Et hoc siue bona forent publicata siue nō.Nam dato q̄ essent bona publicata fisco:vt ita dicā ciui tatis:tū fiscus tenetur satisfacere creditoribus.l.ij.C.ad.l. iul.de vi.publica.habet enim loco heredi.l.inter eos.§.fi. ff.de fideius.ideo esset restituenda hereditas dicti ser chri stophori ipsis substitutis qui sunt creditores vigore dicte fideicommissarie substitutionis.siautē nō sunt cōfiscata: prout & verius est:vt proxime dicā.tūc dicti nepotes ab in testato succedunt dicto perangelo p̄ quarta.ex quo non presupponunt superesse nisi tres ex filijs institutis.Alij vz Joannes lombardus forte decessit sine filijs & ei successe runt alij filij.Et sic integram quartam partē cōsequerent nō facta cōfiscatione.q̄ nūc confiscatio minime facta fue rit deducitur euidenter ex presuppositis in puncto.nam si presupponitur q̄ dictus perangelus erat clericus nulli du bium q̄ sententia non valuit quia lata a iudice.

m ¶ Incompetenti quia iudex secularis non habet aliquam iurisdictionem in clericum.c.si diligenti.de foro competen. &.c.si iudex laycus.de sententia excom.lib.vj.Et sententia lata a iudice incompetenti est funditus nulla.C.si a nō com pe.iudi.l.j.cum similibus.

n ¶ Que nullitas ex incompetētia iudicantis resultans ma gis inficit q̄ alia nullitas.vt per glo.no.& singularē in cle. j.de de sequestra.pos.& fruc.

o ¶ Secundo resultat nullitas q: non apparent acta prout apparere debeat.c.quoniam contra falsaz extra de proba.& l.prolatā.C.de sententijs.c.dudū.ij.de elec.&.l.de lit.cōtē. cum simi.Licet ergo probetur sententia per instrumentum publicum.tamen acta vt presupponitur non probantur.

p ¶ Posset etiam instari q̄ statutū.loquens de cōfiscatione non militet in casu quo homicidium nō probetur nisi per fictam cōfessionē per iura & auctoritates adductas.s. circa prin.tamen non curo q: ista duo alia fundamenta sunt ma gis plana.Et per hec remanet conclusio circa primū & prin cipale quesitū scilicet q̄ dicti Franciscusantonius & Joan nes ioannisantonij succedant in bonis dicti perangeli pro quarta parte.Nō ob.adductis in contrariū que sunt sublata per adducta pro hac parte.ideo amplius non insisto.Circa scdm autez consultationis articulū.est aduertendū q̄ dicti Bartholomeus ludouicus & leonus nō poterāt iuste pos sidere iure proprio insolidūz bona dicti perangeli maxime anteq̄ emerent iura cōmunitatis.Ex quo nō erat delata eis hereditas dicti perangeli nisi p̄ quarta p̄ quolibet.& quarta erat delata dictis nepotibus:ita q̄ nullum colorez neq̄ co loratam causam habebant possidendi bona hereditaria in solidum nisi pro quarta possiderent tutorio nomine dicto rum pupillorum.Et ideo cum dictam quartam partem nō possent possidere iuste nisi tutorio nomine censeantur tu torio nomine possidere.ex quo vt ita dixerim citra ius & no men tutorie possidere ita insolidum non poterant.argu.l. merito.ff.pro socio.& qđ per dictam rationem not.Bar.in l.gerit.ff.de acqui.heredi.& qđ habetur in.l.pro herede.co. ti.& per Bar.in.l.titiū & meuiū.§.altero.de admini.tuto.& in.l.si patruus.§.communia vtriusq̄ iudicij.

q ¶ Et ex quo erat delata hereditas & sic delatus titulus pro herede sequuta possessione censeat sequuta ex dicto titulo delato q: ex primordio tituli posterior formal euentus.l.j. C.de impo.lucra.descri.lib.xj.&.l.quedam mulier.ff.de rei vendi.&.l.minus instruc.C.de acqui.possess. Constat enim q̄ possidēdo simpliciter illa bona censeantur adiuisse here ditatem eis delatam pro eorum portionibus vt habetur in d.l.pro herede.&.d.l.gerit.ita pari ratione possidēdo bona pro quarta parte delata illis eorum pupillis censeantur no mine pupillorū possedisse & fructasse dicta bona heredita ria dicti olim perangeli.naz quando tutor simpliciter gerit actum pertinentem ad pupillum censetur tutorio nomine pupilli actum gerere.l.post mortē.§ tutor.&.l.fi.ff.quando ex facto tut.& per Bar.in dictis iuribus.& in.l.post mortē §.eorū.de admi.tuto.& in.l.j.§. nunciatio.de no.ope.nun. Igitur cū possideret i solidū bona hereditaria dicti peran geli esset actus qui nō poterat insolidū ptinere ad dictos tutores suo nomine sed pro parte ad eoruz pupillos.ideo pro illa parte censeantur nomine pupillorum possidere.

r ¶ Et hoc puto satis clarum si dicti pupilli erant infan tes:ita q̄ soli tutores poterant adire.l.si infanti.§. paren te.C.de iure delib.Si vero erant maiores infante tunc so lus tutor non potest adire.l.potuit.eo.ti.

s ¶ Itaq̄ esset maior dubitatio.tamen q: prout audio vnus erat maior īfante & alius infans.& ille qui erat maior infan te accedebat alteri ad ipsa bona censendū est accessisse etiā consensum ipsius.saltem si ipse ita asserit per no.per Bar. in.d.l.gerit circa medium. quatenus dicit q̄ vbi actus est equiuocus recurritur ad gerentis interpretationem.Item facit quod alias habetur in.l. siue possideris.C.de proba.& in.c.cuz ad sedem.de resti.spo.quatenus traditur q̄ statur dicto eius qui continuauit possessionem vtrum censeatur in animo continuasse possessionem.ad idem glo.not.in.§. alie.insti.de acti.quatenus singulariter dicit q̄ in hic que cōsistunt in animo statur iuramento eius de cuius animo agitur.Ita & stetur dicto dicti pupilli verum habuerit ani mum essendi heredē dicti perangeli.necne.Et audio q̄ ho die possidet dicta bona pro sua rata.ideo tantofortius pro eo presumendum est. argumentum.c. cum sunt partium iura obscura.de regu.iuris lib.vj.cum similibus. Conclu do itaq̄ q̄ etiam non estante dicto statuto disponente de continuanda possessione pro parte illius qui erat infans possessionem ad eum spectare & posse illam continuare pro pria auctoritate.Idem putarē pro parte alterius. tunc ma ioris infante.Sed non est facti potius quaz iuris que de pendet ex iam dictis. Laus deo.

¶ Legatum fundi pischerie an intelligatur de paruo fun do ista pischeriā vel de magno remoto riuo aque inter me dio q: factum posteritate ipsius testatoris. Item venditio rei prohibite alienari an prebeat iustum titulum ad vsuca piendum.& quid si pro restitutione dotis alienetur.

Consilium xxxviij.

Repetito divino numine. Placet mihi Petrophilippo de corneo vtriusque iuris doctori cõclusio supra facta per clarissimum iur. vtriusque doctorẽ dominum Bal. de bartholinis patrem & dominum meum scilicet quod dictus Joannesbenedictus foueat iusticiam animaduersis pluribus medijs quibus prefatus dominus consulens conatur iuuare partem dicti Joannisbenedicti. Et quia late & egregie discussa est presens cõsultatio per dominum consulentẽ nõ me extendam circa omnia media deducta per eum. Et quidem animaduertendũ duxi: an in prohibitione veniat istud terrenum alienatum in istum Joannembenedictũ. Circa qđ lz videat intelligenda prohibitio & relictum factum liberis ipsorũ nominatorũ de isto terreno qđ minoris extimationis sit quam sit alius campus testatoris iuxta pischeriam predictam existens. Nam in dubio quando verba relicti possunt adaptari ad plura. & tamẽ vnũ ex eis est relictũ illud qđ est minus censetur esse relictum. l. apud iulianũ. §. seyo. de leg. j. & l. si ita sit relictum. §. fi. de leg. ij. l. nummis legatis. de leg. iij. Itẽ istud minor campus erat pxiguus dicte pischarie. ille campus magnus habebat intermediũ quendã riuum aque itaque nõ videtur ita denominandus a pischeria prout illud qđ est pischerie cõtiguũ. Itẽ ille campus magnus in eodem testamento fuerat relictus sub alia denominatiõe quam campus pischerie. Itaque est verisimile quod nõ intellexerit de illo campo dum postea nominauit campum pischerie. Sed his nõ obstantibus cõcurro in sententiã domini cõsulentis scilicet quod ille campus magnus venerit in dicta phibitione & nõ illud modicũ terreni qđ erat tunc temporis minime extimationis. Et hoc duplici rõne vna quia psupponit quod in patria illa nõ dr campus terrenum parue mensure prout est terrenum venditum dicto Joannibenedicto. sed quando est simul magna quantitas terreni prout cõtingit in illo alio campo qui est prope dictam pischeriam riuo inter medio. quod si ita est res clara quia communis vsus loquẽdi est attendendus. l. l. librorũ. §. qđ tamen cassius. de leg. iij. l. labeo. §. idem tuberio. de suppel. leg. & l. si seruus plurium. §. fi. de leg. j. & d. l. nummis cum simi. Scđo hoc deducit ex charitate quã verisimiliter ipse testator habebat erga suos posteros & eorũ honorem. nam.

a Etiam ex charitate testatoris erga posterioritatem suam interpretatur relictum suum ambiguum. d. l. si seruus plurium. §. fi. cum concordantijs ibi in glo. adductis. Tertio & hoc maxime considerandum est in casu nostro quia testator declarauit causam quare faciebat dictã prohibitionẽ & volebat quod dicta bona peruenirẽt perpetuo ad posteros masculos: quia pro honore suo. & sue domus & suorum filiorum & descendentium & ad conseruationem domus & familie ipsius testatoris. nam dicta cã longe magis accommodat campo illi magno quam illi terreno quod erat & est modice mensure. & tunc minime extimationis. Et prout audio erat tempore testamẽti sodum ita quod parum aut nihil conferebat ad conseruationẽ vel honorem domus & familie testatoris.

b Et inter parum & nihil non solet interesse. l. quãdo. de condi. & demon. & l. diuus. ff. de restitu. in integ. vbi parum pro non. iuncta glo. & per Bal. & doc. in aucten. preterea. C. de col. & docto. in. c. de multa. de preben. & l. sed & si possessori. §. fi. in fi. cum. l. sequenti iuncta. l. si duo patroni versi. multum. de iureiuran. & ałs paruum vulnusculum non dicitur vulnus. Bal. in. l. prima. §. sciendum. de edil. edic. per text. ibi. Et facit. l. ob que vitia. eodem titulo. & idem not. Ange. in. l. ex tutela. ff. quod metus causa & domuncula nõ venit appella. domus. l. cetera. §. senatus. de lega. j. & per Angel. in auc. de heredi. & fal. §. hinc nobis. & confert etiam quia constat quod in prohibitione alienationis nõ veniebat pischeria quia verba ad illam nequaquam adaptantur. & tamen illud terrenum de quo agitur fuit relictum quodammodo accessorie ad pischeriam quia fuit relicta pischeria cum terreno &c. Et dictio cum denotat accessorietatem quandam l. j. de pecu. lega. Item testator relinquendo illum fundum quem emit dictus Joannesbenedictus nõ nominauit campum sed terrenum. & vbi reliquit campum illum magnum nominauit quandoque campum. & ex precedentibus sequentia declarantur. d. l. si seruus plurium. §. fi. de lega. j. & l. heredes palam. §. sed si notã. de testa. itaque ex pluribus deducitur mens dicti testatoris quod noluerit intelligere de illo tenui terreno cõtiguo pischerie accedit insuper quod ibi erant molendina que magis tendebant & conferebant ad honorem & substentationem domus quã illud leue terrenum leuis & minime seu parue extimationis tempore testamenti quam illis campus magnus quia erat minoris extimationis & minoris fructus quam campus ille magnus. Ex quibus multis concurro in sententiam domini consulentis. multa enim prosunt plerumque vbi singula non prosunt. l. excusantur in prin. de excu. tuto. cum concor. ibi per glos. adductis. & ex circunstantijs deducitur mens testatoris quod noluerit intelligere de minori prout dicit tex. in. d. l. nummis in fi. etiam si campus diceretur. clarius tamen est si nõ diceretur campus. & hoc ponit gladium ad radicem: respectu huius terreni. Dato autem quod venisset in prohibitione.

c Placet etiam conclusio quod dictus Joannesbenedictus sit tutus prescriptione saltem vigore iuris municipalis. videtur tamen obstare huic medio quia videtur quod dictum ius municipale recipiat interpretationem a iure communi. argumen. l. si serui vestri. C. de noxa. & l. vt gradatim. §. sed si lege municipali. de mu. & hono. c. cum dilectus. de consue. ideo videtur restringendum quando aduersarius fuisset impeditus agere quia non valenti agere non currit prescriptio. l. j. in fin. C. de annali excep. & l. contra maiores. C. de inoffi. testa. sed dicta bona videtur quod essent deuoluenda ad dictos petrumpaulum & petrumiacobum post mortem dicti petri: quia inuita petri pertinebant ad eum: ex quo in eum fuit facta alienatio ex permissu etiam testatoris. ideo interim non videtur quod ad eos spectaret ius & facultas petendi dicta bona per predicta.

d Eis enim debebantur dicta bona sub conditione & pendente conditione non incipit currere prescriptio. l. cum notissimi. §. illud. C. de prescrip. xxx. vel. xl. annorum.

e Tamen ad hoc respondetur: quod immo facta alienatione in Joannembenedictum extraneum si aliena. non erat permissa incepit competere petendi ius alijs liberis. nam quando res prohibetur alienari in extraneos vt remaneat in familia eoipso quod contra sit alij de familia inuitantur ad relictum. l. cum pater. §. libertis de lega. ij. & l. peto. §. fratre eodem titu. pari ratione quando vt remaneat liberis. Et hoc quãdo est facta prohibitio alienationis a testatore nõ quando a lege. & quia res est subiecta restitutioni iuxta. l. fin. §. sed quia nostra & §§. seq. C. communia de lega. & autẽ. res que ibi posita. Ideo est videndum: an testator censeatur prohibuisse alienationem faciendam per filios filiorum. & licet dominus consulens non sit in hoc pedes allegando quod prohibitio testatoris de non alienando non trahatur ad hunc casum prout & allegat consultans.

f Tamen ego sum in contraria sententia scilicet quod prohibitio dirigatur etiam ad liberos masculos dictorum marci claudij Cechi & Nicole. Nam dicta prohibitio sit ad finem vt perpetuo remaneant penes predictos suos filios & eorũ liberos. Sed si dicta prohibitio restringeretur ad dictos quattuor filios nominatos in dicto testamento non sequeretur dictus effectus quod remaneret perpetuo penes dictos filios & eorum liberos merito videtur mente ipsius testatoris quod prohibitio dirigaẽ etiã ad liberos ipsorũ quattuor nominatorum. Ista enim fuit ratio & causa propter quam testator motus fuit ad prohibendũ alienationẽ. & ratio dispositionis est mens dispositiõis. ratio enim legis est mens legis. dicit Dy. in regula fi. in. vj. Bart. & Bal. in. l. nõ dubium. C. de. ll. & Bal. in. l. cũ mulier. ff. sol. ma. Jmol. in. l. ij. in fi. ff. de dona. de quo est melior. text. qui sit in iure in. l. scire op. §. & si maxime ibi mens iuris latoris. ff. de excu. tuto. prout dicit Bal. in. l. j. ix. col. ff. solu. mat. Ita & pari ratione censeatur mens testatoris: cum testatoris dispositio habeatur pro lege in auc. de nup. §. disponat.

g Et mens testatoris preualet verbis. l. in conditionibus primum locum in prin. de condi. & demon. l. cum virum. C. de fideicommissis. c. intelligentia. de ver. signi. cum similibus. Ideo censeatur prohibitio facta etiam liberis ipsorum filiorum. nec verba repugnant sed adaptari possunt etiam ad dictam mentem. Nam est aduertendum quod illa verba sed inter eos & eorum filios & heredes masculos ex eorum corpore descendentes dumtaxat non habent verbum principale nec aliquem sensum sine subauditione. Nec verba precedentia possunt omnino referri: quia verba precedentia sunt negatiua: & non haberet oratio congruum sensum si referrentur ad illa verba alienare non possint.

b Ideo

¶ Ideo ex quo necessaria est supplectio verbo℞ congruit: vt ea fiat supplectio qualem demonstrat finis & causa seu ratio propter quā fiebat prohibitio alienationis: vt sic verba conueniant menti. Ideo subintelligetur: sed fieri possit alienatio dumtaxat iter &c. seu subintelligat alienari possit inter eos &c. Et illa verba inter eoru℞ filios & heredes: intelligantur etiam de alienatione que inter ipsos liberos dictorum filiorum. ita ꝙ alienans & in quem fieret alienatio sit de ipsis liberis. tunc enim proprie censetur facta inter ipsos liberos ipsorum filiorum magis ꝙ̄ quando vnus ex dictis filijs nominatis alienaret liberis & hȇdibus alterius premortui. Item fuisset magis accommodata loquutio vendere possint vnus alter eorum liberis: ꝙ̄ vendere possint inter eorum liberos si liberi actiue non comprehenderentur in oratione affirmatiua. Et si in oratione affirmatiua liberi actiue comprehenduntur pariter actiue comprehenduntur in prohibitione virtualiter comprehensa sub virtute causauit orationis dumtaxat. ideo aperta fronte videtur concludendum: ꝙ prohibitio alienationis censeatur facta etiam inter liberos ipsorum filiorum testatoris. ideo statim ꝙ facta fuit alienatio in extraneum contra prohibitionem testatoris. quesitum fuit ius & facultas petendi bona contra prohibitionem alienata alijs liberis masculis testatoris. prout sunt dicti periacobus & petruspaulus.

i ¶ Ideo ex tunc incohoari potuit prescriptio aduersus eos. Et ex tūc sunt elapsi. xvj. anni vt psupponitur. ideo cōpleta est prescriptio statutaria. quinimmo & pscriptio iuris cōis si dicti Petruspaulus & Periacobus fuerunt presentes cū dictus Joannesbenedictus habuerit titulū & bonam fidē.
¶ Et si dicatur titulus fuit nullus propter prohibitionem testatoris. l. fi. C. de rebus alienis non alie. Respondetur ꝙ saltem fuit iustus error circa titulum qui habetur pro titu. l. celsus. de vsucap. & l. seruus. & l. quod vulgo. ff. de vsuca. pro emp. loquor presupposito.

k ¶ Sed non concesso ꝙ fuerit prohibita talis alienatio. Nec obstat ꝙ res prohibita alienari non potest vsucap. l. alienationis verbo. de verbo. signi. & l. ij. C. de vsuca. pro emp. cum similibus: quia ad hoc late respondet dominus consulens & quidē egregie non repeto eius dicta. sed addo ꝙ illa regula ꝙ prohibita alienari prohibentur vsuca. l. alienationis verbo. ff. de ver. signi. & l. ij. C. pro emp. & l. si fundum. ff. de fundo dotali: loquuntur in vsucapio. sub qua comprehendit longi temporis prescriptio que iure. ff. fere semper vsucapio appellatur: vt est videre. ff. de vsucap. & titulis sequentibus fere per totos. non autē videtur ꝙ procedat in alijs prescriptionibus de nouo inductis que non vsucapiones nuncupentur. vnde dicta regula non procedit in prescriptione. xxx. vel. xl. anno. per generalitatem. l. sicut. & l. omnes. C. de prescrip. xxx. vel. xl. anno. & facit. l. in rebus §. omnis. C. de iure dot. iuncta glo. que circa vsucapionem restringit illum tex. & non circa prescriptionem. xxx. vel. xl. annorum. illa enim prescriptio non erat iure. ff. cognita. vt no. glo. in. l. qui occidit. ff. ad legem acquil. & in. l. iulia. ꝯ incip. non solum. ff. ex quib. cau. maio. & in. l. si quis emptionis. C. de prescrip. xxx. vel. xl. ann. & insti. de perpe. & tempo. act. circa principium. in auc. vt ecclesia roma. cen. an. gau. spa. quas glo. sequuntur communiter doc. Ita & non trahatur ad hanc prescriptionem statutariam & maxime cum statutum istud circa prescriptionem istam statutariam non videtur distinguendum regulariter per ius commune.

l ¶ Immo videtur ꝙ dicte prescriptiones procedant etiā in casibus in quibus prescriptiones erant prohibite: attento ꝙ excepit res dotales & res pupilli in quibus de iure cōmuni est prohibita similis prescriptio. vt. d. l. si fundum. & l. fi. C. in quibus causis in inte. restitutio. non est necessaria. Ideo alij casus in quibus inhibetur alienatio prout in fundo dotali. vel inhibetur prescriptio a iure communi: prout in dictis duobus casibus nō cessat huiusmodi prescriptio statutaria. nā ex quo istos casus excipit alios includit sunt regula. arg. l. cum pretor. de iudi. cum concor. hinc dicimus ꝙ exceptio confirmat regulā in casibus nō exceptuatis: vt habetur in. l. j. de reg. iur. l. quesitum. §. denique. & ibi Bar. de fun. instru. per Bal. in. l. j. de postu. heredi. insti. Et licet Bar. in. l. generali. §. vxori. ff. de vsufru. lega. dicat ꝙ nō extendit ad ea que alias nō comprehenderentur tempore illius tex. & tangat oportet in. d. §. deniqꝫ in fi. tamen exceptio comprehenditur sub regula. tamen a regula eximitur alias non esset bona exceptio in. d. §. vxori venalia nō comprehendit.

bantur. ideo non erant exceptuata. sed in terminis nostris regula prescriptio. xv. annorum iuuet & comprehendit etiam pupillos & dotes. tamen a dicta regula excipiuntur nō extendit regulam quia verba regula omnia comprehendunt. tamen confirmatur regulam hoc est ꝙ militet in alijs casibus non exceptuatis suppleo. licet alias exciperentur. facit qd no. Bar. in. l. legata inutiliter in fi. prin. de leg. j. itē alienatio in preiudicium alienantium & consentientium alienationi non vitiatur. vt. d. l. cum pater. §. liberis. de lega. ij.

m ¶ Ita nec vitiatur vsucapio sed qui patitur vsucapere ipse videtur consentire alienationi vel consentire: vt. d. l. alienationis. Ideo in pudiciū dictorū petripauli & periacobi qui presumitur sciuisse: vt probat dominus cōsulens dicta prescriptio non censeatur impedita. ideo ex his vna cuꝫ dictis per dictum consulentem. Puto fundamentum huius prescriptionis statutarie iuuare dictum Joannembenedictum. Placet etiam ꝙ non obstante prohibitione alienationis potuerit fieri alienatio rei subiecte restitutioni ex causa dicte dotis restituende. ex quo illa alienatio fieri poterit contra voluntatē testatoris: prout & probat dñs cōsulens.

n ¶ Et ideo non videtur curanda prohibitio testatoris. ex quo contraria voluntas non curatur. & etiam qꝛ dicta permissio deputandi pro dote. In casu dicte auc. res que dicū doc. cedere in augumentum legittime. facit tex. in corpore de resti. & ea que pena. §. ꝙ̄obrem ibi sm̄ ꝙ adiectum legittime parti quem tex. ponderat Bald. in dicta auc. res que subdens idem iudicatur de augumēto qd iudicatur de ipsa legittima. Et Bar. in. d. auc. res que dicit ꝙ ita deducitur sicut legittima. sed legittime alienatio non potest prohiberi: quia nullum onus potest addici. l. quoniā in prioribus. C. de inoffi. test. Ita nec possit per testatorem prohiberi alienatio ob dictam causam. & multominus circa hoc operetur generalis prohibitio alienationis. & non subijcit oneri restitutionis postꝙ̄ semel est ob eam causam alienatio facta. nam talis alienatio in dictam causaꝫ est perpetua ita ꝙ nunꝙ̄ subijcitur oneri fideicom. prout communiter omnes volunt in dicta auc. res que. & in. l. mulier. §. cū proponeretur. ff. ad trebel. Confert etiā ꝙ ignoranter fuit facta dicta alienatio per venditorem & emptorem: prout latius hoc medium prosequitur dominus consulens non repeto. Illud etiam constat ꝙ non est subiecta dicte prohibitioni alienationis dicta pischeria: quia in legato est principaliter & de per se nominata pischeria. nec pischeria est nominata a testatore. nec si quoqꝫ nominaretur campus: vt de se est notissimum. & maxime non venit appellatione campi pischerie. Nam constat ꝙ genitiuus qui regitur & determinatur ab alio verbo aliud significat ꝙ̄ id quod impetratur per aliud verbuꝫ a quo regitur. vt est videre vbicunqꝫ positum reperies simili modo genitiuum: vt in rubri. de noui ope. nunci. cum ibi no. & in finitis iuribus: itaqꝫ aliud est pischeria. aliud campus pischerie: vt de se est notissimū. Placet etiam ꝙ non veniat columbare per adducta per dominum consulentem. Quibus adde qd id etiam constat: quia in dicto testamento testator pluribus reliquit diuersa columbaria semper suo nomine columbare. & multas domos ad habitandū semper reliquit sub noīe domes vel domū.

o ¶ Ita ꝙ satis apparet de cōsuetudine testatoris ex ipsius verbis testamenti ꝙ non habebat in vsu columbaria appellare sub nomine domorum. & ex consuetudine testatoris verba legatorum & fideicommissorū interpetrantur. d. l. si seruus plurium. § fi. de lega. j. & d. l. nuncius. ibi ex contextu testamenti. ita ꝙ consuetudo regionis: ita se habet aliter appellare domos aliter columbaria que consuetudo loquendi attenditur. d. l. si seruus pluriuꝫ. §. fi. & d. l. minus. & l. liberorum. §. quod tamen cassius. de leg. iij. & l. labeo. §. idem tubero. de sup. lega. Et ibi Bart. ponit formam qualiter sit formandus articulus super isto communi vsu loquendi. & qualiter deponere debent testes. & ad ibi dicta per Barto. est recurrendum. Item ad idem facit quia proprie domus est illa que est deputata ad habitandum non alia edificia ad aliud opus deputata prout cōcludit Pau. de castro. in consilio suo. xlj. Non eniꝫ venit appel. domus omne edificiuꝫ. l. prima. §. deniqꝫ. ff. de cloacis. & ibi Bart. & facit quod de stabulo dicitur in. l. iiij. §. j. quibus causis pignus vel hypo. tacite contrahatur. Cum igitur columbaria non sunt deputata ad habitandum. ideo non veniunt appel. domorum.
¶ Et presertim istud de quo agitur: quia prout asseritur

columbare erat non vsq; ad aream:sed erat quedam logia
subtus palumbare.⁊ forte super columnis:ita ꝙ area non
comprehendebatur in palumbari.⁊ per consequens palum
bare non erat domus q2 non constabat ex solo parietibus
⁊ tecto vel ex solo ⁊ superficie prout constat domus.vt.l.so
lum in prin.ff.de rei vendi.⁊.l. eum qui edes.de vsuc.que
tamen loquantur.de edibus que latiorem habent significa
tioné ꝙ̃ domus:vt per Bart.in.d.§. deniq; cum itaq; area
seu solum nó esset pars columbarij neq; ad columbaꝝ vsus
deputatum.Ideo illud columbarũ nó veniat appel.domo-
ruz que prohibent alienari.⁊ ita ex his omnibus puto luce
clarius.Cócludendũ itaq; oibus cósideratis dictũ Joan-
nembenedictum fouere apertam iusticiam. Laus deo.

Statutũ nursie permittens bannitũ posse impone offen
di:an vendicet sibi locum in eo qui nulliter fuit cóndemna-
tus.⁊ in eo cuius bannum erat cancellatũ.Licet offendens
pretendat in ignorantiam nullitatis vel cancellationis.

Consilium. xxxix.

In nomine domini no-
stri Jesu christi. In hac ꝯsultatione videtur
prima facie dicendum ꝙ dictus Jacobus iu
liani veniet códemnandus de delicto per eũ
commisso in personam dicti Symonis.Nó
enim presupponit posse,defendi nisi vigore statutorũ terre
nursie disponentiũ ꝙ bannitus possit impune offendi ꝙ vt
clare loqui exceptuando morté ⁊c.Et q2 tépus instat mihi
narrat nó insistaz circa vires huiusmodi statuti qd videt in
multis locis.⁊ vbiq; est viridi obseruantia sed deueniaz ad
id qd cótra dictam defensioné dicti Jacobi adducitur pro
parte curie seu dicti Symonis offensi allegatur eniz ꝙ di
ctũ bannũ fuerat annullatũ per remissioné ⁊ liberationé fa
ctam per consiliũ dicte communitatis nursie ꝙ vt arbitror
representat totá cómunitaté:q2 solent huiusmodi cósilia re
presentare vniuersam cómunitaté:vt per glo.no.in rub.C.
que sit longa cósue.⁊ in rub.⁊ in.l.j.C.de decre.ab or.faci.
per Bar.in rub.ff.eo.ti.per glo.⁊ Bart.in.l.nulli.ff.quod
cuiusq; vniuer.no.⁊ per glo.in.l.aliud.§.refert.de reg.iuri
per Ang.in.l.j.ff.qd cuiusq; vniuer.no.⁊ per Bar.in.l.aut
facta.§.fi.ff.de penis per dictá enim cóstitutioné factá per
cósiliũ representans cómuninitaté.omnia delicta ⁊ omnes
códemnationes penales fuerunt remisse.⁊ pro irritis ⁊ can
cellatis habite ⁊ disponit per dictũ cósiliũ ꝙ nullus possit
eoruz causa inquietari puniri aut aliqua molestia affici.Et
sunt verba multum precisa ⁊ generalia.itaq; sine dubio vi-
dentur comprehendere casum istuz.nam ⁊ molestia inquie-
tatio ⁊ punitio vr esse si impune offenduntur.⁊ nó haberet
pro irritis annullatis cassis ⁊ pro infectis:si vigore malefi-
cioꝝ ꝯdemnationis ⁊ banni possent impune offendi.⁊ per
testes ét vr ꝓbari quedá alia liberatio genus facta ꝑ guber
natoré qui pro tpe erat iam sunt anni.xiiij.quo tpe vt mihi
persuadeo erat bannitus dictus symon.Ideo tépore offen
se nuper facte dictus symon non erat bannitus.

a Quia non censetur bannitus:cuius bannum est nullum
seu annullatum.argu.l.iiij.§.condemnatum.de re iudi.cle.
pastoralis.eod.ti. Nec videtur huic medio refragari si quis
dixerit ꝙ dicte liberationes fuerunt facte hominibus terre
nursie communitatis vel districtus.⁊ dicatur castrũ tripon
tij.⁊ consequenter dictum symonez de tripontio nó fuisse
de comitatu vel districtu nursie.⁊ per consequens nó com
prehendi in dictis gratiosis ordinationibus consilij cómu-
nitatis ⁊ gubernatoris remissiuis delictorum ⁊ condemna
tionum.Nam hoc videtur posse confutari ꝙ immo dictuz
castrum tripontij sit de comitatu ⁊ districtu nursie.⁊ quidé
primo deducitur ex tenore puncti in quo asseritur esse de
comitatu nursie. Secundo hoc videt deduci ex depositio-
nibus testium.nam vnus testis videlicet Anto.gentilis ter
tius testis qui deponit ꝙ dictum castrum semper fuit ⁊ est
de comitatu nursie.Item ser Jacobus apollinaris primus
testis deponit ꝙ dictum castrum tripontij portabat palliũ
annuatim ecclesie sancti Benedicti: prout faciunt alij de
comitatu terre nursie.qd est signum ꝙ sit de comitatu.⁊ sic
duo testes videntur id deponere scilicet ꝙ fuerit ⁊ sit de co
mitatu.ꝙ ⁊ tertio deducitur:quia pontifex mandauit recipi
nomine suo idepositũ tria castra a dicta cómunitate nursie.
⁊ inter illa tria castra fuit vnum dictum castruz tripontij.⁊
ita factum fuit quia commissarius pape recepit dictum ca-
strum vna cum alijs indepositũ a dicta cómunitate nursie.
Et prout recipit indepositũ:ita videtur continuasse.arg.
l.siue possidetis.C.de proba.⁊.l.cuz qui mutatam.ff.eo.ti.
vnde videtur ꝙ tanq; depositarius tenuerit nomine depo
nentis.⁊ sic deponés censetur possidere nó depositarius.
argu.l.qd in eo.⁊.l.interdum.ff.de acqui.posses.⁊.l.si quis
auro.⁊.l.si rem aliquam.eo.ti.

b Qui enim deponit retinet proprietatem ⁊ possessionez
dicit tex.in.l.licet.§.rei.ff.deposi.nec cadit depositũ in re
propria.l.qui rem.ff.deposi.Idcirco ex hoc videtur proba
ri ꝙ dictum castrum depositatũ pontifici vel alteri de eius
mandato nó fuerit pape sed fuerit deponentis quo ad pro
prietatem ⁊ possessionem.Et per consequens illi de castro
tripontij censeant tunc temporis fuisse de districtu nursie.
nec videtur obstare ꝙ bannum actualiter non erat cassum:
ex quo habebatur pro casso.⁊ ita habebatur noticia de dicta
remissione verbali facta per consiliuz in publico de banno
qd non ita publice solet fieri.ideo ratione ignorantie non
videtur ꝙ potuerit excusari. tamen his non obstantibus
contrariam partem arbitror magis iuris consonam.Nam
premittendum est ꝙ non vertitur in dubiũ ꝙ dictus offen
sus fuerit bannitus tali banno quia ex forma statuti potuis
set impune offendi si non fuissent facte dicte remissiones
maleficiorum ⁊ condemnationum.Itaq; sola vertitur du-
bitatio super dictis gratijs ⁊ gratiosis remissionibus. hec
dico quia non vidi bannum dicti offensi nisi quatenus pre
supponitur in puncto insistam.itaq; soluz super replicatio
nibus que fiunt aduersus dictam defensionem ostenden-
tis que est fundatuz in casu legis municipalis.⁊ super casu
legis non est dubitationi locus.l. illam.versi. de modo.de
colla.⁊.l.ancille.C.de furtis.Non obstant que in contra-
rium allegãtur.nam est premittendum ꝙ lex municipalis
non distinguit inter nursinos ac districtuales ⁊ alios non
districtuales.itaq; omnes comprehendit etiam forenses
nursie bannitos.l.iij.ff.de officio presi.l.prima.§.⁊ gene-
raliter.de leg. prestan.capitulo quia circa.de priuileg.cum
similibus:sed dicte reformationes ⁊ gratie de abolendis
condemnationibus ⁊ penis ⁊ maleficijs remittendis refe-
runtur solum ad homines terre nursie comitatus ⁊ distri-
ctus.ergo nó trahuntur ad alios:immo alij non districtua
les sunt semoti a dictis gratijs a contrario sensu dictarum
dispositionum qui contrarius sensus prebet validissimuz
argumentum.l.prima.§.huius rei fortissimuz est argumen
tum.ff.de offi.eius cui man.est iurisdi. ⁊.l.qui testa.§.mu-
lier.de testa.cum concor.

c Cum eniz fiat remissio: districtualibus ergo alijs dene
gatur.l.cum pretor.de iud.c.nonne.de presum.cum simili-
bus.Ipse autem offendens inquisitus habet probare suaz
defensionem quia qui excipit habet necesse probare suam
exceptionem.l.in exceptionibus.de proba.nam in exceptio
ne censetur actor vt ibi.⁊.l.j.ff.de excep.quam exceptionez
ꝓbat ꝓducédo instrumentũ banni iuncta dicta municipa-
li lege.Aduersario autem.⁊ sic curie inquirenti vel offen-
so si ipse instat incumbit onus probandi replicationem per
quam infringatur defensio ⁊ exceptio inquisiti.nam repli-
catio nil aliud est ꝙ̃ exceptio actoris aduersus exceptionez
rei.l.ij.ff.de excep.Ideo replicans tenet vices actoris de-
bet probare suam replicationem per dicta iura.⁊.l.ei qui di
cit.de proba.cum similibus. ideo debet probari dicta remis
sio ⁊ abolitio banni.⁊ probatio debet necessario conclude-
re.l.non hoc.C.de cogna.c.in presentia extra.l.de proba.l.
matrem tuam.⁊.l.ad probationem.C.eo.ti. cum similibus.
Ideo est necessario probandum vt dicta probatio delicto-
rum releuet ꝙ probetur ꝙ dictus offensus foret tempore
dictarum abolitionum seu remissionum delictorum fuerit
eo tempore de terra nursie comitatus vel districtus dicte
terre.ꝙ quidem minime probatum est vt deducam.merito
dicta replicatio nihil obstat inquisito.Non enim obstat ꝙ
in puncto presupponitur ꝙ castrum tripontij sit de comi-
tatu.⁊ ille offensus sit de dicto castro:q2 ad hoc respondet
faciliter.Naz prout audio summus pontifex post dictas re
missiones penarũ ⁊ condemnationum pro delictis cócessit
terre nursie dictũ castrũ tripontij in comitatũ dicte terre.
⁊ nó per viá restitutionis tanq; habuerit indepositũ.sed
tanq; ꝓpriũ ipsius cócedentis pro quattuor milibus flore
nis:quos dicunt expédisse nursini pro Romana ecclesia.
Ideo nó infert ex hoc ꝙ tpe dictarum remissionem fuerit
de districtu

de districtu nursie. Immo innuitur ex dicta ꝯcessione facta per dñm nostrũ ꝙ prius spectaret ad dñm nostrũ ⁊ nõ ad dictã ꝯmunitatẽ nursie. Cũ igitur sit probandũ ꝙ tempore dictarũ concessionũ fuerit de districtu: nõ sufficit probare ꝙ postea sit de districtu. iuxta ea que habent in.l.cũ actũ.ff. de neg.gest.in.l.ij.C.de peti.hered.in cle.fi.de rescrip.in.l. nõ solum.§.sed vt probari.ff.de no.ope.nun. Nec ob.probatio facta per testes. nam tres testes deponunt pro parte inquirentis vnus nihil super hoc deponit cõtra inquisitum immo pro eo. naz vannes nuti de nursia secundus testis super tertio arti. quo continetur ꝙ tempore dicte facte remissionis ⁊ absolutionis dictũ castrum nursie erat ⁊ est districtus nursie. ⁊ ꝙ commune nursie nunꝗ desijt possidere dictum castrum eius iurisditiones ⁊ iura deponit ꝙ dictũ castruz temporis erat sub dominio pontificis immittendo ibi castellanos ⁊ vicarios. nec dicit ꝙ in aliq̃ spectaret ad terrã nursie ser Jacobus primus testis parum aut nihil probat. Solum enim deponit ꝙ dicti tripontini portabant palliuz annuatim ecclesie sancti Benedicti prout faciunt alij de comitatu. In ceteris vero iurisditionibus cognoscebant pontificem videlicet in tenendo ibi castellanos ⁊ vicarios ⁊ alia faciendo que spectant ad verum dominum. Profecto portare pallium non concludit ꝙ foret de districtu.

d ¶ Nam terre recommendate que portant aliquid in signũ preeminentie alicui ciuitati non dicuntur de districtu illius ciuitatis ad quã portant palliũ vel quid aliud prout voluit Pet.de anc.Cardi.za.in cle.ij.§.sane.q.vj.in fi.de elec. maxime cũ deponat ꝙ cognoscebant in iurisditionalibus aliũ. Nec ob. ꝙ subdit sicut alij de comitatu: q2 licet portarent illi de comitatu. non sequitur ergo erat de comitatu: q2 possum aliqua facere sicut illa faciunt florẽtini ⁊ nõ ero florentinus vt de se patet. Et deponunt isti duo testes de tempore ante breue missum ⁊ tempore illo erat perpetratũ illud delictum huius offensi ꝓpter qð fuit bannitus. vñ dato ꝙ per breue efficeretur de districtu nursie vel probaretur de districtu. qð tamen negatur vt.j.subijciam. nõ tamen ex hoc probatur ꝙ fuerit de districtu tẽpore anteriori quo tempore fuerat delictum perpetratum: ꝙ tempus videtur attendendum inherendo verbis remissionis cum remittuntur delicta cõmissa vel perpetrata per homines de terra nursie comitatus vel districtus nursie: qualitas autẽ adiecta verbo d3 itelligi ꝫm tempus verbi.l.in delictis.§.si extraneus de noxali.cum cõcor. tertius autem testis videlicet tutius licet deponat ꝙ castrum tripontij semper fuerit ⁊ est de comitatu nursij. tamẽ reddit inicctam causam scientie: quia interrogatus in causa sciẽtie respondet q2 vidit ⁊ audiuit legi vnũ breue in curia. si intelligitur ꝙ audiuit ⁊ vidit legi breue. nõ concludit: q2 nõ sequitur vidi ⁊ audiui legi vnũ breue. Ergo tripontium est de comitatu; nec respectu comitatus de quo deponit est redditio cause per sensum corporis: prout facere d3 testis.l. testium.C.de testibus.l.qui testa.§.mulier.ff.de testi.c.cum causam que extra.de testi. Licet enim ex lectura breuis possit deprehendi ꝙ tripontium sit de comitatu nursie. tamen illud deprehenditur iudicio intellectus. Si autem verbuz vidit non referatur ad lecturam breuis sed de per se ad dictum ipsius testis. Profecto non potest adaptari ad visum corporis quia esse de comitatu nõ videt oculis corporis s3 oculis intellectus: vt de se est notissimum. ⁊ per cõsequens nullatenus est probatuz per testes: ꝙ fuerit vel sic illud castrum tripontij de districtu vel comitatu nursie. Minime etiaz probatur per breue quo papa mandat castrum tripontij deponi apud commissarium ipsius pape. obmitto ꝙ forma non apparet ꝙ illud breue fuerit mandatuz executioni: quia non reperio deductum: licet nõ sunt tamen ostensa omnia acticata. tamen etiam si fuit executum non refert ex pluribus. Et primo quia licet mihi deponatur res mea. non tamen perdunt proprietatem. nec requiritur ius deponentis q2 non valet depositum.d.l.qui rem ⁊ alijs iuribus in simili supra adductis. Et faciliter potuit persuaderi pontifici ꝙ castrum tripontij erat de districtu nursie; ideo rescripsit ꝙ deponeretur apud commissariuz. Ideo non probat esse de dicto districtu. nam potuit surripi principi.

e ¶ Et littere pape narrantes aliquid non probant regulariter.c.si papa.de priuileg.lib.vj. ⁊ cle. litteris a contrario.de proba. ⁊ qð no.in cañ.hoc quippe.iij.q.vj. Ideo illud breue non probat dato ꝙ innueret ꝙ esset dicte terre.

f ¶ Item ⁊ tertio poterat terre nursie tenere de facto vel habere possessionem loci non iurisditionem: nec quasi possessionẽ iurisditiõis. ⁊ sic muros ⁊ arcẽ. forte ⁊ domos possidere propria possessione. ⁊ tamen ibi non exercere iurisditionalia que faciunt locum esse de districtu dicta cle.ij.§.sane, ⁊ que ibi habentur. ⁊ que habentur.l.j.§.cum vrbẽ.de offi. pref.vrb. ⁊ in.c.fi.de offi.deleg.lib.vj. ⁊ per Bar.in.c.j.de mili.qui curiam ve... ⁊ habetur in.c.vbi periculum. de elec. lib.vj. Ideo deficit dictus symon in probatione sue replicationis; ideo dicta replicatio ruit. ⁊ maxime stantibus probationibus factis pro parte dicti inquisiti quia plures testes deponunt ꝙ in dicto castro iurisditionem exercebat dominus noster: ⁊ ꝙ dictum commune nullam exercebat iurisditionem in dicto castro tripontij tempore dicte remissionis facte per gubernatorem. Itaqz siue attendatur tempus remissionis siue tempus cõdemnationis: nullo tpe reperitur ꝓbatũ fuisse de comitatu vel de districtu terre nursie. ⁊ per hoc videntur sublata omnia in contrarium adducta: nec est opus aggredi tertiũ quesitũ. Cũ prout supra dictũ est dicta remissio non trahatur ad istud bannum. Laus deo.

¶ Statutum seni volens ꝙ dominus teneat pro famulo suo emendare damnum per eum famulum datum inq̃tum h3 in manibus de suo salario que requirantur ⁊ quomodo ⁊ quid debeat probari: vt statutũ predictũ locum habeat.

¶ Consilium. xl.

In nomine domini nostri Jesu xpi. ¶ Viso processu agitato ꝯtra vgolinum de damno dato ratione incendij caussati facto Piccinij factoris seu famuli dicti vgolini ad petitionez Alouisij damnũ passi premittendu3 duxi: ꝙ duplex via est intentata. Prima quia Brunus ⁊ Dominicus Gualdani accusant Piccinum factorem Vgolini fecisse dictum damnum prout in querela dicti Alouisij continetur. asserentes habuisse informationem ꝙ dictus Piccinus immisit ignẽ de cõmissione Vgolini paleatij. secunda via quia ser Ludouicus vt procurator dicti Alouisij narrauit qualiter dicti Gualdani retulerunt damnum illatum eidem Alouisio in quadã domo ⁊c. Occasione incendij immissi ⁊ initiati ⁊c. fuisse factum per Piccinum factorem dicti Vgolini. Et ꝙ de commissione dicti Vgolini: immisit ignez ⁊c. ⁊ propterea tenetur eidez reficere ⁊ restituere dicti damni extimationez in integram. ⁊ ita petit condemnari ⁊c. Item due sententie diffinitiue late sunt. Prima absolutoria dicti Vgolini. Secunda condemnatoria ad soluendum dicto Alouisio pro dicto damno vsqz ad quantitatem salarij debiti dicto Piccino famulo dicti Vgolini. ⁊ a dicta vltima sententia condemnatoria est pro parte dicti Vgoni appellatum. ⁊ queritur que sint partes iudicis in hac causa appella. Circa quod videtur prima facie dicendum ꝙ partes iudicis sint in pronunciando pro dicto Alouisio in confirmando dictam sententiam condemnatoriaz quinimmo in condemnando dictuz Vgolinum ad reficiendam integram extimationem damni. nam statutum est clarum quod de damnis datis ⁊ earum extimatione creditur dicto Gualdariorum ⁊ lex municipalis est seruanda.l.omnes populi.de iusti. ⁊ iure. lege. l. ⁊.l. quod semel.de decre.ab ordi. facien. cum similibus. ⁊ in terminis huiusmodi statutorum per olim Bartho. ⁊ doctorum. in.l.qui bone fidei.§.qui damni de damno infec.in.l.fin.de pretor.sti.in.l.j.C.de iureiuran. ⁊ per Bald. ⁊ Ponta.in.l. iij.de iureiuran. ⁊ per Specu.in titulo.de proba.§. videndum.versicu.quid si in quibus locis habetur de statuto ⁊ parte ꝙ stetur dicto partis. de quo etiam in.l.iusiurandu3 ꝙ ex conuentione in principio de iureiuran. Cu3 itaqz duo Gualdani accusauerint dictum Piccinum factorem dicti Vgolini ꝙ dedit dictum damnum ⁊ habuisse informationem ꝙ immisit ignem ex commissione dicti Vgolini videtur ꝙ de damno dato per dictum Piccinum, ⁊ de commissione dicti Vgo. standum sit dicto dictoru3 Gualdarioru3 per casum dicte legis municipalis.

a ¶ Et per consequens videtur ꝙ dictus Vgolinus teneatur ad integram extimationem damni. nam qui mandat tenetur pariter vt delinquens.l.prima.§.deiecisse de vi ⁊ vi arma,l.non solũ.§.si mandato.de iniur. regula qui per aliũ in.vj. ⁊ capitulo.j.de offi. de lega.cum multis similibus. ⁊ vere censetur delictũ cõmittere. dicit tex.in.c.mulieres.de sententia excom. ⁊ qui causa3 damni dat damnum dedisse

vs.l.qui occidit.ff.ad.l. acqui.⁊.c.fin.de iniurijs ⁊ damno dato cū concor.⁊ hoc clarum ꝙ mandans tenetur prout ⁊ mandatarius damnū dans. Et ideo videtur ꝙ dictus vgolinus deberet condemnari in integraȝ extimationē damni. qđ ⁊ deducitur ex eoꝛ:qꝛ etiā per testes probatur ꝙ dictus Piccinus immisit ignem ex quo illatum fuit dictū damnū dicto alouisio. Item videntur plures testes ponere ꝙ erat factor ⁊ famulus dicti vgolini. Iteȝ ⁊ per confessionē dicti vgolini respondētis vni positioni producte anno domini M.cccclxxxj.die.xiiij. Augusti. Naȝ ponit ꝙ dictus Vgo. vtebatur in predictis opera dicti piccini ⁊ vgolinus respondit credit tanꝗ famuli.⁊ videtur fateri ꝙ erat famulus.

b ¶ Et eoipso ꝙ quis gerit se pro famulo probatur famulus prout vult Bar.in.l.j.§.familie in fi.de publi.

c ¶ Et quādo famulus delinquit circa id in quo eius opera vtitur dominus.tunc tenetur dominus pro delicto famuli d.§.familie.⁊ ibi Bart.⁊ idem Bal. in.l.ne quid de incen. rui.⁊ nauf.⁊ Bald.in.l. obseruare.§.proficisci.de offi.proconsulis.sed ipse vgolinus videt fateri ꝙ ipse vgolinus vtebatur opera dicti piccini tanꝗ famuli.merito ipe dominus teneatur ad integrum damnum resarciendum.

d ¶ Itē facit ⁊ tertio qꝛ non est verisimile qꝛ famulus faciat id qđ interest domini sine domini voluntate:vt est tex.cum glo.in.c.constitutis.j. de testibus.⁊.c. Petrus de homi.⁊ per Bart.in.l.de pupillo.§. si quis ipsi pretori.de no.ope. nun.in.x.q.ideo ipse teneatur tanꝗ eius voluntate commissum cū id qđ mea voluntate fit censeatur meo mandato factuȝ.l.j.ff.mandati quatenus loquitur de verbo volo.⁊.l. post dotem.⁊ ibi Barto.ff.sol.matrimo.quarto hoc videtur probari ꝙ ipse vgolinus teneatur: quia ex forma statuti ignis immissus in possessione mea censetur immissus a me. ergo teneatur vgolinus tanꝗ ipse igneȝ immiserit.⁊ hoc tendunt ꝙ dictus vgolinus veniat in extimationem damni condemnandus: que etiam iuuantur ex actis precedentibus ⁊ sequentibus. Et precedentibus enim quia ipse vgolinus petijt licentiā optinuit de imittendo ignē.ex quo dat intelligi ꝙ ipse volebat ꝙ dictus Piccinus imitteret ignē prout imisit. Itē postea ipse rogauit plures ꝙ irent ad extimandū illud damnū illatū Alouisio per dictū ignem.⁊ postea illis qui iuerunt ad dictū locū pro extimatione facienda dicto damno egit gratias prout testes deponunt.ex quo persuadetur ꝙ negociū ad eum spectabat. Itē postea protestatus fuit ꝙ si quis imitteret ignē nolebat tenere: quasi innueret ꝙ ex priori immissione ipse teneretur.

e ¶ Ex quo enim negat de tempore futuro videtur fateri de anteriori.arg.c.nonne.de presump.l.cuȝ pretor. de iudi.cū concor.ex prius enim gestis sequentia gesta interpetrantur quinquagesima di.in cañ.si quis dyaconus verbo.cū vero. ⁊ in.c.scribam.extra.de presump.⁊.l.si cui.§. questioneȝ.ff. de accu.item ex posterioribus pcedentia gesta interpetrant xxxi.ij.q.ij.cañ.cum per bellicā.⁊.xiiij.dist.in cañ.peruenit. xliiij.dist.multis.longe fortius quando concurrunt precedentia ⁊ sequentia ad eandē interpetrationē prout ꝯcurrere videntur in hoc casu per predicta. Itē que nō prosunt singula multa iuuant.l.excusantur in prin.cum concor.adductis ibi in glo. Dato autem ꝙ non teneretur ad integram extimationem damni.tamē videtur ꝙ teneatur ad id ad qđ teneretur dicto piccino pro eius salario:qꝛ lex municipalis videt h clare decidere.ideo si vigore dicte legis municipalis fuit dictus vgolinus cōdemnatus videtur non posse cōqueri. Sed ꝙ iuxta fuerit cōdemnatio fundata in.d.l.municipali.nec sua interfit cui soluat an dicto Piccino cui tenebat.an vero dicto Alouisio cui damnū illatū est. Sin autē nihil dȝ in nihilo est condemnatus.⁊ si nō pretendit interesse nō videtur ꝙ potuerit appellare.argu.l.a sententia in prin.ff.de appel. His tamen minime refragantibus contrariam partem arbitror.de iure satis planā.s.ꝙ dictus vgolinus veniat precise absoluendus prout ⁊ absolutus fuit per primā sententiā.nec potuerit cōdemnari etiā ad id qđ deberet dicto piccino. Nā regula est ꝙ pene suos tenent auctores.l.scimus.C.de penis.⁊.l.si pena.⁊.l.crimen.ff. eo.tit.⁊ sō dominus nō tenet regulariter de delicto serui si ipsum dare vult pro noxa.vt in titu.de noxa.per totum in.l.j.§.qȝ igitur adijcitur de vi ⁊ vi arma.cuȝ simi.⁊ ideo regulariter non tenetur quis pro delicto famuli tex.⁊ gl. magna circa. ⁊ doc.in.c.cum ad sedem.de resti.spo.per Bal.in.d.§.proficisci per Bar.in.l.titius.de testamen.mili.

f ¶ Et est clarum si enim familiares serui non obligant dominos si volunt eis carere quanto minus liberi lȝ seruiant famulando.⁊ statutum in hac parte prouidet an ⁊ qualiter dominus pro damno dato per famulū teneatur. Ideo ipse habet fundatam suam intentionem scilicet quia dato ꝙ dictus piccinus immiserit ignem.nihilominus ipse vgolinus non teneatur ad emendationem damni.nec insuper ad id ad qđ tenetur pro salario dicto Piccino.nam statutum disponens ꝙ teneatur damnum passo soluere id qđ deberet tunc dare pro salario famulo damnum danti. disponit vlterius ꝙ vtrum deberet aliquid stetur ipsius domini sacramento.⁊ si domini iurauerunt se nihil deberet nō teneant ad aliquid pro ipsis soluendum nisi contrarium doceatur per ipsos famulos prout aperte loquitur lex municipalis ⁊ super casu legis non est existendum.l.qđ labeo ad arbo.l. illam.ver.de modo.c.C.de col.⁊.l.ancille de furtis.⁊ a contrario sensu nō posset contrariū doceri per damnū passos: sed nō curandum qꝛ in casu nostro nihil a quoqꝫ est probatum ꝙ aliqđ deberet pro salario. Et cum ad delationem iudicis ipe vgolinus iurauerit ꝙ nihil debebat dicto piccino pro eius salario. Ideo debuit absolui dictus vgo.nō autē debuit ad aliquid damnari maxime vigore statuti predicti ꝙ in vno grauat dominum vltra ius commune scilicet ꝙ poss.⁊ conueniri ad dānuȝ passo pro delicto famuli.⁊ aliud diponit pro domino scilicet ꝙ stetur sacramento domini an vel quantum debeat. Ideo non inconuenit si intelligatur etiam si damnum passus probare vellet ꝙ dominus teneretur.argumen.l.cum qui in prin.ff.de iureiuran.⁊ ideo non debuit.in aliquo condemnari: tum quia iurauit:tum etiam ⁊ si non iurasset deberet probari quod ⁊ quid deberetur nam actore vel accusatore non probante reus debet absolui.l.qui accusare.C.de eden.c.cum ecclesia sutrina in fi.de causa possess. ⁊ proprie. cum infinite similibus. Nec debet non facta probatione condenari ad id qđ debet vel ad id qđ tenetur:sed debet absolui vt dictis iuribus.per talem enim sententiā condemnaretur qui esset absoluendus.

g ¶ Et diffinitiua sententia non finiret litem.sed veniret iterato querenduȝ quid deberetur qđ esset inconueniens ideo sancitum est quod ferri debet sententia certa adeo ꝙ in certa non tenet.§. curare. insti. de acti.⁊. C. de sententia que sine certa quantitate.⁊ ideo dicta incerta sententia cōdemnatoria vgolini fuit iniusta ⁊ nulla propter incertitudinem.ideo debet pronunciari nulla ⁊ dictum Vgolinum non esse inquietandum tanꝗ debitorem dicti Piccini occasione dicti salarij statutum quod est exorbitans a iure cōmuni.⁊ loquitur in damnum dante non videtur trahendū ad eum qui dat causam damni.

h ¶ Nam qui causam dat damni non dat damnum sed videtur dare damnum.d.l.qui occidit.§. in hac.⁊.d.c.fin.in fi.de iureiuran.⁊ damno dato.⁊ sic mediante fictione censetur dare damnum prout denotat verbū videtur.l.si duo ff.de acquiren.hereditate cum sua glo.in.l.in omnibus.ff. de capt.l.ossa in fin.ff. de relig.⁊ sump.fu.⁊ regula qui per alium in fi.⁊.l.qui actionem.de reg.iur.cum similibus.statuta autem exorbitantia prout est.istud non solent verificari in casu ficto.l.iij.§.hec verba.⁊ ibi Barto.⁊ docto.ff.de neg.gest.⁊ Bar.in.l.omnes populi.de iusti.⁊ iure. Bal.in l.siue possideris.C.de proba. Jo.and. in.c.si.de consue.lib. vj. Bal.in.l.si quis seruo.C.de furtis. Flo.in.c. cum dilec. de consue. Pet.de ancha.in repe.c. canonum. de consti.in xiiij.q.prin.col.clxxxvj. Bald. in.l.meminimus.C. de legi. heredi.⁊ in.l.inter cetera.§. item hec.de lega.j. Ideo cum verba statuti sint de dante damnum non verificentur in eo qui fugitur damnum dare per predicta. Ad hoc quod infra dicetur de mandante damnum dari.⁊ si dicatur Gualdarij accusauerunt Piccinum ꝙ dedit damnuȝ non ꝙ dedit causam damni ⁊ eorum accusationi ⁊ dicto debet stari ex forma statutorum. Respondetur primo ꝙ eis non creditur quia non iurati.de quo infra latius.secundo respondetur ꝙ statutum permittit probari contrarium.sed in casu nostro probatur ꝙ dictus Piccinus immisit igneȝ in possessione vgolini.qđ etiam satis ex ipsa accusa deducitur cuȝ se referat ad querelam factā pro parte alouisij in qua querela narratur ꝙ ignis dedit damnum.⁊ ignis venit ex possessione vgolini.itaqꝫ constat luce clarius ꝙ nō dedit damnum ipse piccinus sed fuit causa damni immittendo igneȝ stipula dicti vgolini.⁊ ignis cōuolauit ad fundū alouisij.⁊ ipse alouisius id aperte satis attestat in suis positionibus: ⁊ ex his pȝ ꝙ dictus alouisius nō potest niti ex hoc capite

statuti

statuti disponēte q̄ dominus teneatur pro delicto famuli quatenus dz de salario super quo statuto iudex fundauit suā sniam profecto iniustā per predicta. Nec ēt pōt dānari tanq̄ damnū fuerit datum de cōmissione ipsius vgolini qꝛ dicta cōmissio nō probaẗ. Nō enim probat per ipsos gualdarios dato q̄ gualdarij fuissent seu appareret tunc tempore fuisse gualdarios. Nō eniꝫ pbaẗ q̄ pro illo tpe fuerant deputati solum vnus testis deponit q̄ Joannes officialis damnoꝝ datoꝝ in initio sui officij deputauit dictos brunū ꝛ dominicū in gualdarios nō dicit pro quo tpe: nec spectet ad officialē solū deputare ꝛ cōstituere gualdarios: vt colli gitur ex statuto sub rubrica de custodia possessionuꝫ. ꝛ insuper est dictū vnius. l. iurisiurandi. C. de testi. c. tam litteris. c. lꝫ ex quadā extra eo. ti. cum si. multis. Itē deponentes q̄ se exercebant pro gualdarijs. nō se arctant ad tps accusationis per eos facte. lꝫ eniꝫ dicāt q̄ tpe officij de Thomaginis de fano. ꝛ tpe dicte accuse ille Joannes fuerit in officio. tamen officium illud nō est momentaneum: sed durat pluribus mensibus: prout percepi. ꝛ prout cōiter est de more in singulis officijs nō cōcludunt dicta testiū ad tps dicte accuse: prout concludere deberent qꝛ probatio dz necessario vel saltē presumptiue cōcludere. c. in presentia. de proba. ꝛ. l. non hoc. C. vnde legi. ꝛ. l. neq̄ natales. l. matrem tuam. ꝛ. l. ad probationem. C. de proba. cum similibus.

i ¶ Et tempus est probandum quando tempus est in consideratione. l. cum actum. ꝛ ibi per doc. ff. de neg. gest. ꝛ in l. ij. C. de peti. heredi. p gl. ꝛ doc. in cle. si. de rescrip. per bar. ꝛ doc. in. l. nō solū. §. sed vt probari. ff. de noui ope. nuncia.

k ¶ Cum igitur statutum loquatur q̄ stetur accusationibus ꝛ denunciationibus gualdariorum intelligitur de his qui gualdarij sunt tempore accusationum ꝛ denunciationum. quia qualitas adiecta verbo intelligitur sm̄ tempus verbi l. in delictis. §. si extraneus. ff. de noxali. ꝛ in. l. si tutoris. §. si. ff. qd iussu in. l. ex facto. ꝛ ibi Barto. de vulga. ꝛ pupilla. cum similibus. secundo deducitur q̄ non probent: qꝛ statutum disponens q̄ stetur accusationibus ꝛ denunciationibus Gualdariorum debet intelligi de accusationibus validis. l. iiij. §. condemnatum. ff. de re iudi. ꝛ cle. pastoralis. eo. tit. Sed dicta accusa non videtur valida: quia non seruata forma statuti permittentis gualdarijs accusare ꝛ denunciare damna data ꝛ disponentis fini eorum accusationi. nam dicta accusa peccat in pluribus. Statuitur enim q̄ in accusa seu denuncia facienda per dictos gualdarios debeat exprimi tempus ꝛ temporis qualitas tempus exprimendo diem damni dati temporis qualitas exprimendo: an de nocte an de die. Item an datum fuerit ipso gualdario presente an eo absente. Item an damnum datum inuenerit an de ipso aliter ad noticiam peruenerit omnia ista aperte requirit dictum statutum ꝛ subdit formaliter. Et si aliquem denunciauerint seu accusauerint forma presentis statuti suprascriptā non seruata denunciatio ꝛ accusatio per eos facta non valeat ipso iure: nec ex ea vel eius virtute sequi possit cōdemnatio aliqua ꝛ si qua fuerit non valeat ipso iure. Itaq̄ statutum in hac parte videtur clarum q̄ talis accusatio non tenuit in qua quasi nihil de requisitis pro forma interuenit. ideo talis accusatio nihil releuat ꝛ non probat. arg. d. §. condemnatum. ꝛ quia tunc virtute dicte accusationis sequi posset condemnatio cum virtute probationum sequantur cōdemnationes. ꝛ hanc differentiā denotet illa cōiunctio posita iter illa verba ex ea ꝛ illa eius virtute.

l ¶ Videlicet quia nō possit sequi condemnatio ex ea quia feratur sententia valida super ipso libello accusatorio quia omnis sententia ad libellum vel qualem qualem petitionē refertur ꝛ ab ea primeuum fundamentum suscipitur. l. vt fundus communi diui. l. libellorum. de accusa. c. qualiter ꝛ quando. de accu. c. licet hely. de symo. ꝛ cle. sepe. post princi pium. de verbo. signi. ꝛ verba illa earum virtute respiciant probationem que resultare solet ex accusationibus gualdariorum: prout ꝛ deprehenditur ex verbis eiusdē statuti in sequenti capitulo ibi adeo q̄ eius virtute absq̄ alia probatione ꝛc. Item subditur in ipso statuto q̄ stetur denunciationibus ꝛ accusationibus gualdarioruꝫ de omnibus ꝛ singulis dantibus damnum per eos repertis: ꝛ quos dixerint inuenisse damnū quo ad eos ꝛ animalia que custodes ipsi dānū dare seu dedisse repērisse se dixerint habeantur denunciationes eorum pro plena vera ac legittima probatione. non ergo simpliciter statutum disponit q̄ accusationes gualdariorum habeantur pro plena ꝛ legittima probatione: se qn̄ ipsi Gualdarij repererint vel dixerint se inuenisse damnū dantes requirit ergo q̄ dixerint inuenisse nō sufficit sola accusatio vt sonant verba statuti satis plane. Et potest quis accusare eum quē tamē nō inuenit deliquisse: sed dicti Gualdarij in dicta accusa nō dicunt se inuenisse dictū Piccinū dedisse damnum. sed solum eum accusauit.

m ¶ Merito statutum istud exorbitantissimuꝫ nō trahatur ad hunc casuꝫ ad quem verba non adeptantur. l. si vero. §. de viro. solu. matrimo. ꝛ. l. iiij. §. pretor ait versi. totiens. de dam. infec. l. ita autem in princi. de admi. tuto. iuncta. l. sue singulare. ꝛ. l. qd vero contra. ff. de. ll. ꝛ. c. cum dilectus. de consue. ꝛ. c. que a iure communi exorbitant in. vj. cum similibus. Et hoc aperte deprehēditur fuisse de mente statuentium. quia postea in dicto statuto subditur in ver. in denunciationibus autem ꝛc. In quo declaratur q̄ si damna non fuerunt in eorum presentia nec in denuncijs vel accusationibus ꝛ de eorum repertione nō attestantur in denuncijs vel accusationibus: tunc stetur eorum dicto cum sacramento. sed istud dictum non apparet quia licet deponant postea iurati: non apparent tunc scilicet tempore depositionis eos esse gualdanos in depositione non nominantur gualdani. ꝛ sic non est dictum gualdani: quia qualitas adiecta verba ꝛc. Et insuper eorum dispositio nō est q̄ dicant se reperisse: sed deponunt quid repererunt ꝛ illud nō arctabat prout infra reassumam. merito non est standum eorum dicto ad condemnationem. Nec circa predicta est deducta aliqua cōsuetudo in contrarium maxime circa ea que nō concernunt iuramentum. ꝛ tamen ista reddunt meo iudicio rem claram alio non apparente. Item q̄ dicta accusa. non probet deducitur: quia statutum loquitur de accusationibus seu denunciationibus factis cum iuramento. ꝛ merito. Substinent enim dicti gualdani non solum vices accusatorum seu denunciatorum. sed etiaꝫ vices testium cū eorum accusationi stetur. ꝛ testium iuramenta requiruntur l. iurisiurandi. ꝛ. l. si quando. C. de testi. ꝛ. c. ij. extra eo. ti.

n ¶ Et ideo vbi simpliciter disponiẗ q̄ stetur dicto alicuius intelligitur cum iuramento licet de iuramento non exprimatur: vt est tex. notabilis. ꝛ ibi Barto. in. l. thee pompus. de dote preleg. ꝛ no. Bal. in. l. iusiurandum qd ex conuentio. in prin. de iureiuran. per. d. l. theopompus. Et licet pro parte vgolini adducatur consuetudo contraria. tamen illa nō probatur nā super ea reperio deposuisse solū quattuor testes: vꝫ ser Jacobū de roncolis. qui solū deponit q̄ fuit pluries in dicto offō damnoꝝ datoꝝ. ꝛ q̄ eo tempore gualdani faciebant accusationes ꝛ nō iurabant sed iurabant in prin. eorum officij in causa scientie qꝛ fuit pluries notā in dicto officio ꝛ semper practicauit ꝛ practicari vidit.

o ¶ Interrogatus de tempore dixit a decem annis citra certe non probat de tempore decem annorum: tum quia dicit citra sine copula iuxta no. per Jo. an. ꝛ alios in. c. licet causam. de proba. ꝛ per Bar. in. c. celsus. de vsur. tum forte qꝛ videtur q̄ cōsuetudo longeua debuerit esse tempore dicte accusationis per id qd in simili de prescriptione dixit bar. in. d. l. celsus. quem docto. sequuntur. Preterea statutum non infringit accusationes factas sine iuramento: sed ad hoc vt probent requirit iuramentum. ꝛ iste textus non dicit q̄ dictis accusationibus solitum fuerit dari fides seu q̄ earum virtute absq̄ alia probatione deuentum fuerit ad condemnationes. licet dicat q̄ super accusationibus sine iuramento factis late fuerunt sententie siue condemnationes hoc quidem non releuat quia potuerunt dare virtute aliaruꝫ probationū. secundo dominus Philippus aliquantum magis arctat: quia dicit q̄ dictis gualdariorum fuit adhibita plena fides. ꝛ videtur deponere q̄ dictis sine iuramento licet super hoc posset instari non curo. ꝛ deponit a. xxv. annis citra practicauit ad dictum banchum. ꝛ nunq̄ vidit gualdanos in accusationibus iurare ꝛc. Profecto iste textus non probat quia non dicit a. xxv. annis ꝛ citra: sed sine copula. ideo nō probat de longo tempore per no. per Jo. an. ꝛ Bar. vbi. s̄.

p ¶ Et consuetudo debet esse longeua: vt releuet lege de quibus. ꝛ ibi per doctorum de. ll. C. que sit longa consuetudo per totum. Iteꝫ Antonius deponit de tempore quasi semper a. ix. annis citra. itaq̄ minus probat longum tempus. Item iste non deponit q̄ dictis accusationibus fuerit adhibita fides: licet deponat q̄ super dictis accusationibus viderit ferri sententias. neq̄ potuerunt fieri virtute aliarum probationum. prout ꝛ supra dixi circa alium testē.

Itē Jo. Angeli qui deponit ꝙ qñqȝ vidit iurare ⁊ qñqȝ nō subdit tñ ꝙ ignorat. an qñ gualdarius nō iurauit sequuta fuerit cōdemnatio necne. ⁊ per ꝯñs nihil ꝓbat iste text. ꝙ fuerit adhibita fides accusationibus gualdariorū nō iurātis. ⁊ per ꝯsequens nullus ex dictis testibus legittime probat dictā cōsuetudinē per predicta. Ac etiā qꝛ deponunt super negatiua nō coarctata loco ⁊ tempore nisi forte coarctata ad tempus accusationis. Sed statutū nō requirit ꝙ iuramentū prestetur tēpore accusationū. ⁊ sic nō ꝯcludunt ꝙ postea nō iurauerint accusationē esse verā quo casu eēt accusatio iurata. item testes isti dicunt ꝙ non viderunt ⁊c.

q ¶ Et remouent sensum ab actu nō actū a sensu prout requirit improbando negatiuā per testes vt dicit Bal. in. l. j. C. de bono. pos. sm tab. ⁊ doc. ibi post euȝ. ⁊ in effectu vult Bar. in. l. diē proferre. §. si plures. de arbi. isuper ex dictis testiū innuit ꝙ cōsueuerunt gualdarii iurare in prin. officij quasi consuetudo si probata foret interpretaretur ꝙ satis dici posset accusatio cum iuramento virtute iuramenti in prin. generaliter prestiti. Adeo ꝙ illa generalitas iuramēti trahatur ad accusationes postea factas. ⁊ profecto si cōsuetudo illa legittime probata foret fuisse satis probabilis cōsideratio ꝙ esset cōsuetudo interpretatiua istius statuti cū cōsuetudo sit optima iuris cōmunis ⁊ statutorū interpres. l. cū de interpretatione. ff. de legi. ⁊. c. cū dilectus. de cōsue. tñ ēt tunc accu. in casu nostro nō probaret. qꝛ nō est ꝓbatū ꝙ dicti accusatores in prin. eorū officij iurauerint. itaqȝ clare deducit ꝙ dicta allegatio ⁊ fundamentuȝ cōsuetudinis nō releuat. ⁊ per ꝯñs dicta accusatio facta sine iuramento nō ꝓbat quicqȝ. ⁊ sic nō ꝓbat damnū datū nec ꝓbat commissionē. dato aūt sine ꝑiudicio ꝙ ꝓbauerit damnū datū a piccino factore dicti vgolini: tñ nō ꝓbaret ꝯmissionē seu mandatū dicti vgolini. ⁊ hoc ex pluribus. primo qꝛ statutū istud disponit ꝙ habeat pro plena ꝓbatione quo ad dānuȝ dantes nō loquit de mandantibus damnum dari. ⁊ loquit per verba in personā. Nam de oībus ⁊ singul. vt pȝ in. §. ⁊ credat ibi duȝ dicit damnū dantibus ⁊c. ⁊ ibi damnū dare seu dedisse. ⁊ ibi de ꝑsonis seu animalibus dānū dātibus.

r ¶ Statutū autē dirigens verba in personam nō trahitur ad mandantē prout tradit bar. in. l. hec verba. ff. de adul. ⁊ in. l. aut qui aliter. §. fi. ff. qđ vi aut clam. ⁊ in. l. iij. §. si ꝓcuratot. ff. ꝙ quisqȝ iur. ⁊ in consilio suo incip. Bernardus de tuderto numero in ordine mihi. cxx. sm ordinē perusinuȝ nō in formis. ⁊ bar. in. l. sȝ si vnus. §. si seruus. de iniurijs. ang. in. d. l. hec verba. ⁊ i. d. l. aut qui aliter. §. fi. ⁊ i. l. si pater. de his que in frau. credi. ⁊ Bal. in. l. si seruum. §. pretor. de acqui. here. ⁊ in. l. omnes populi. de iusti. ⁊ iure. licet latius distinguat. ⁊ idem ꝙ non habeat locum in mandante. voluit etiam Bal. in. l. non ideo minus. C. de accusatio. ⁊ in. l. ad peremptorias. C. sententias rescin. non.

s ¶ Et facit qđ dictū est. ş. ꝙ nō trahitur ad casum fictū. in casu enim isto. s. in delictis prout est damnū datū vt habet in. l. fi. ff. de priua. delic. per Bar. nō vere sed ficte censetur facere. vt per Bar. in. d. §. si seruus. ⁊ in. d. §. procurator. ⁊ p Bal. in. d. l. nō ſō minus. ⁊ per panor. in. d. c. mulieres. nō obstat ille text. qꝛ mandans regulariter committit vt ibi qꝛ delictū est. nō tñ vere occidit qui mādat. nec vere dat damnuȝ qui mādat damnū dari. ⁊ sic de singulis probat in. d. §. deiecisse in dicta regula qui per aliū in. vj. ponderato verbo vī cū similibus. ⁊ vī ꝙ dicta regula procedat quando statutuȝ nō imponit penā. sed aliter loquit de faciente. Si autē imponit penā qꝛ traditū per modū regule ꝙ faciens ⁊ mandans pari pena plectat per. c. j. de offi. deleg. cū cōcor. ideo esset magis damnū per ea que tradit bar. in. l. quēadmodū. de agri. ⁊ censi. lib. xj. ⁊ possent ita concor. opi. ⁊ in casu nostro sm hoc nō trahemur. qꝛ nō agit de pene impositione. Sunt autē alia fundamenta magis clara. scđo nō ꝓbant dicti asserti gualdarij qꝛ ipsi non accusant dictū vgolinū sed piccinū. ⁊ qꝛ de piccino asserunt vident de alijs negare hꝰ eꝰ se nō accusare alios lȝ assererēt habuisse iformationē ⁊c.

t ¶ Non propterea dicunt ꝙ accusant eum de mandato. potuerunt enim id asserere, ⁊ nō accusare nec denunciare. nā accusans vel denuncians debet habere certitudinem qꝛ venit puniendus si contrarium probaretur vt in eodē statuto sub rub. de custodia posses. §. pñt tñ. nō. n. videret ꝙ essent ꝯdemnandi in casu isto dato ꝙ ꝓbaret ꝙ dictus vgolinus nō cōmiserit ignem immitti. Ideo statutū disponens ꝙ accuse gualdariorum probent non verificetur in hoc casu.

v ¶ Et maxime. ⁊ sic tertio qꝛ dicti gualdarii nō asseruerunt dictū vgolinū mandasse seu commisisse dictum ignem immitti. lȝ asserant habuisse informationē. nō enim sequitur habeo informationem de hoc ergo hoc affirmo ⁊ dico me ita reperisse. Nā pōt esse informatio plena de qua in. c. cupientes. §. ad hec. de elec. li. vj. Jō pōt esse alia informatio nō plena ꝓut innuit ille tex. Et sm eūdem vsum loquendi si quis intellexit ab aliquo cui nō adhibeat omnimodā fideȝ dicet ego habeo informationē ꝙ res ita se hȝ. lȝ aūt ego ita dicā. nō tñ illud assererē esse verū maxime per viā depositionis. ⁊ plene ꝓbationis itaqȝ ponamus ꝙ detur plena fides dictis illorū assertorū gualdariorū. tñ dabit fides ꝙ habuerant illā iformationē. nō tñ ꝙ ita fuerit: cū ipsi gualdarij id nō affirment. ⁊ ideo si ꝓbaret ꝙ dictus vgolinus nō fecisset dictā commissionē nō ꝓpterea censeret calumniose accusasse dictū vgolinuȝ. ⁊ ꝙ ita sit demonstrat ex his que postea ipsimet asserti Gualdarij deposuerunt. Nam dictus brunus ex dictis gualdarijs deposuit ꝙ habuit informationem a Jacobo Bartoli qui tamen nō deponebat de visu. sed ex coniecturis qꝛ portauerat dicto piccino licentiam de immittendo ignem ⁊c. Certe ex illa assertione. Bartoli nō poterat deponere ⁊ asserere reperisse dictum vgolinum cōmisisse ignē immitti. maxīe cū nō deponat dictus brunus ꝙ dictus Jacobus aliquid dixerit de cōmissione: sed de licentia. sīr ⁊ dominicus: alius accusator deponit pariformiter habuisse similē informationeȝ a dicto iacobo ⁊ appellat informationē illud qđ audiuit a dicto Jacobo qui nō asserebat de visu. Jō non poterat deponere se reperisse ita esse. lȝ posset deponere ꝙ habebat iformationē. s. ō eo ꝙ asserebat dictus Jacobus ⁊ lȝ Jacobus nihil dixerit de cōmissione: tñ ipsi gualdarij ꝯiecturabant ita eē ex iformatione habita: idcirco caute fecerunt nō accusare dictū vgolinū tāqȝ mandantē: sȝ voluerunt aliqualē intimationē dare iudici de eo ꝙ cōiecturabant vtendo caute illis verbis asserentes se habuisse informationē ignē immisisse de commissione ipsius vgolini ⁊ nō aliter affirmando nec accusando vel denūciando dictū vgolinū. itē dicti gualdarij nō dicunt habuisse informationem ꝙ dictus piccinus immisit ignē. ex quo causatum illud damnū de quo agebat. Poterat enim immisisse alium ignem. prout ⁊ deponit Jacobus bartoli ⁊ bartolus magistri Angeli dicit de pluribus immissionibus ignis factis per dictum piccinum ⁊ insuper pro parte Alouisij articulatur de pluribus immissionibus ignis factis per dictum piccinum. tamē vna sola immissio causauit damnum illatuȝ dicto Alouisio: ⁊ illa assertio per gualdarios facta per dictā accusationē nō cōcludit ꝙ ignis predictus: ex quo causatū fuit damnū. de quo agit fuerit imissam de cōmissione dicti vgolini. Nec imminet aliqua accusatio de dicto vgolino. ideo nō potest aliqua sententia ferri contra eum. Nec ob. si dicatur ꝙ saltem fuit intentatum iudicium ciuile per petitioneȝ factam pro parte dicti Alouisij: qꝛ responderetur ꝙ illa petitio nō est vsqȝquaqȝ acta qꝛ nō narrat ꝙ dictus vgolinus mandauerit sed ꝙ relatū fuit per dictos brunum ⁊ Dominicum. sed hoc obmitto. Sed in illo iudicio ciuili nō habemus legē municipalē que disponat credi. Gualdarijs. Sed in accusis ⁊ denuncijs. iō tunc accumulanda esset ista alia responsio aduersus iudicium ciuile qȝuis ēt si dicta lex municipalis traheretur ad causam ciuilem. ideȝ respondendum esset per alias rationes supra adductas. Constat enim ꝙ de commissione nihil penitus probatur: nec per quēqȝ asseritur nisi in illa accusa. vt. ş. ⁊ per Alouisiuȝ eius procuratorem. nec testes probant aliquid de commissione dicti vgolini. Nec video ex actis sufficienter esse probatum ꝙ piccinus ignem immiscerit. vnus testis videtur deponere de visu. ⁊ duo de confessione extraiudiciali facta per dictum vicinum. Confessio autem extraiudicialis in criminalibus facit indicium non semiplenam probationē. l. capite quinto. ⁊ ibi per Bar. ff. de adulte. ⁊ dicti testes deponentes sunt singulares vel saltem possunt esse singulares deponentes scilicet de diuersis confessionibus.

x ¶ Et prout non credit testibus singularibus per iura vulgaria: ita nec creditur testibus qui possunt esse singulares ⁊ contestes: prout notabiliter dicit Bald. in. l. edicto circa medium. C. de edic. diui. ⁊ in. c. bone. de elec. ⁊ in. c. bone. de elec. ⁊ non probato fundamento ꝙ dictus piccinus dederit causaȝ dicto damno. tollerentur aliā media supra adducta pro parte contraria. in hoc tamen non facio magnaȝ vim maxime quia non accurate ponderaui omnia ad hunc finem scilicet videndi an probetur factum picci. ⁊ animad-

uerto

uerto ꝙ ꝑs vgolini nō vr̃ in hoc insistere. Quicqd aūt sit de facto piccini an ꝓbet. Clare al's deductū est. ꝙ nō ꝓbat vgolinū mādasse. Nec ob. qđ petijt ⁊ impetrauit licentiaꝫ ꝙ dictus piccinus imitteret ignē. Nescio an ꝓbet ipetratio licētie. Cōmissionis vt interpetraret ꝓbat ꝑ duos Jacobū. s. ⁊ Bartolū. Sed dato ꝙ interpetrauerit licentiaꝫ nō ꝑpea mādauit maxie ꝙ imitteret in dicto loco in quo imisit. Nec apparet ꝙ licentia habita fuerit intimata dicto piccino Jacobus deponit ꝙ nō har. vr̃ deponere ꝙ sic nō tñ multū ꝑcise. Est vnus testis. l. vbi numerus de testibus cū si. Itē si illā impetrauit. impetrauit mādato dicti piccini q miserat nūcios ad dictū voglinū ꝙ impetraret dictam licētiā. Nec alia que fuerūt secuta arguūt mādatū ꝑcessisse. Lꝫ. n. instaret dict⁹ vgolinus ꝙ extimaret dānū. Nō ꝑpea artabat se ad soluendū. Forte id faciebat ītuitu piccini. ne tegeret se penitus alienare forte. n. si extimatio fuisset ꝑua soluisset ꝓ piccino vt rediret lꝫ nō teneret. ꝓut ⁊ hoc i effectu deponit vnus testis. s. ꝙ dictus vgolinus dicebat ꝙ volebat facē extimari dictū dānū q₂ si erat minimū nō incēdebat ꝑdere suū famulū. Et ꝑ vnū testē vꝫ albert⁹ ꝓbat ꝙ ipe vgolinus dicebat nō volēdo ꝑ pigliare veruna obligatione maxime del dicto fuoco. Et ꝙ nō intendebat sibi in aliquo ꝑiudicare nec per hoc intendebat se esse in aliquo obligatum. Ex quo aperte deducitur ꝙ non volebat soluere nec reputabat se obligatum. Item sunt nonnulli testes qui deponunt. ꝙ piccinus dicebat immisisse dictum ignem sine licentia ⁊ commissione dicti vgolini.

1 ¶ Hoc ēt adminiculat ꝓ dicto vgolino. Nec aliquid facit. Si dictus vgolinus ꝓtestatus fuit ꝙ imposterꝫ nolebat teneri. q₂ que ex abundāti fiunt nō ꝑiudicāt facientī nec alterat ius. l. testamēta. C. de testa. l. que dubitatiōis de reg. iu. l. si pupilli in ꝑn. ff. de neg. ge. Ex quo . n. mouebat lis vel credebat moueri. Si voluit imposterꝫ magis caute incedere nō est mirum. Et si ad redimendā vexationē litis ⁊ euitādū dubiū litiū ītendebat forte aliqd soluere ēt nō ꝑpea arguit ꝙ tenebat. Nā sepe q nihil dꝫ trāsigit. l. j. ff. de transac. q₂ interest nr̃a litibus nō vexari. l. minoribus. xxv. an. subuenit. ff. de mino. Nec ob. ꝙ statutū ꝑsumit ignē imissum per dñm fundi vbi ignis initiat. q₂ nō nitit Alouisius ex hoc capite. Et insup statutū loqtur qñ fundus nō cultiuat per aliuꝫ q₂ tunc presumit ignis imissus ꝑ laboratorē ex forma legis municipalis. Jō hoc mediuꝫ retorquendū veniret ꝯ Alouisium cū testes deponāt ꝙ laborabat ꝑ colonos dicti vgolini. Nec ob. ꝙ famulus q gerit aliqua cōcernentia vtilitatē dñi censet fecisse de volūtate ⁊ cōmissione dñi ꝓut eicit in. d. c. constitutis. q₂ respondetur ꝙ illa presumptio non videtur ꝙ sit adeo vrgens ꝙ faciat dñm teneri ad resarciendum dānum nec istud dicitur in. d. c. constitutis. Et alias esset maxia limitatio ad titulum de noxalibus ⁊ ꝯtriuꝫ ꝓbat in. l. si seruū. §. si fornicarius ad. l. acquiliā. quinimmo ⁊ si quid licitum fecerit sibi commissum ⁊ eius culpa alteri illatum est dānum non videtur ꝙ dominus obligetur.

3 ¶ Nam ibi deputauerat seruum ad imittendum ignem in fornace ⁊ coquendum laboteria fornacis ⁊ tñ si eius culpa dānum ex igne imisso illatum est alteri dānum nō tenetur dñs si vult carere seruo vt ibi est expressum ⁊ facit. §. proculus eadeꝫ lege ⁊ ꝓpterea posset attentari ꝙ si cōmisisset ꝙ ignem imitteret in stipulis si immissio potuisset licite fieri ⁊ cessante culpa nō fuisset datū dānum dñs non tenet ꝓut non tenet si deputauit famulū ad ignē fornacis faciendum vel custodiendum. ⁊ forte ꝙ habet in. d. l. neqꝫ. ⁊ in. d. §. si famuli ꝓcedit qñ deputat famulus ad aliqđ gn̄ale officium vel negociationē. ⁊ in illa delinqt. Non tñ est opus ingredi viā tam artā. Satis est ꝙ nō appet ꝙ deputauerit vgolinus ad imittendum igneꝫ in stipulis. Licet esset factor in alijs puta in recolligēdo granuꝫ ⁊ hmōi. Et ita verificetur rn̄sio fcā per dictū vgolinū ꝙ vtebat opa dicti piccini tāꝗ famuli. Item pōt quis esse factor ⁊ non precedere mandatum ⁊ erit negociorum gestor quo casu non loqtur. d. §. familie ⁊ ꝙ per Bar. in. d. l. neqꝫ. Item. d. c. ꝯstitutis loquitur qñ famulus gerit actum vtilem dño sed iste actus non est vtilis dño. s. imittere ignem facientē dānū vicinis ꝓut deponant testes merito ⁊c̃. Item imittere igneꝫ spectabat ad laboratorē ꝓut innuit statutuꝫ presumens factum a laboratore. ar. l. si. de alimē. pupil. presta. ⁊ ꝙ per Bar. in. l. cū seruum. ff. de verbo. obliga. Et hmōi leuia ꝓut immittere ignem in stipu. ⁊ silr̃ia est verisimile ꝙ de facili fiant per factorem vel famulum sine scia dñi maxie absentis. nō sic in grauibus que nō solent de leui fieri ꝓut loqtur. d. c. ꝯstitutis. ⁊ ꝙ per Bar. in. d. §. si qs ipsi pretori. Et insup non erat talis actus ꝙ verisilr̃ fuisset permissus a dño propter periculū sue artis propinque ꝓut deponit Anto. Angelutie de firmo vnus ex testibus alouisij ⁊ silr̃ Joannes melchirotis alter testis alouisij idē in effectu deponit. ⁊ sic remanet cōclusio ꝙ ptes iudic̄. sunt in pronunciando bene ꝑ dictū vgolinū appellatū ⁊ male per iudicem sentētiatuꝫ. ⁊ in absoluēdo dictum vgolinum. Laus deo.

¶ Statutum cassij ꝓhibens mulierē posse donare sine certa solēnitate an habeat locū in donatiōe cā mortis. Itē donatio cā mortis an potius accedat ꝯctui vel vltie volūtati.

¶ Consilium xlj.

In noie dñi nostri iesu christi.

1 ¶ Ur̃ in hac ꝯsultatiōe prima facie dicēdū ꝙ dictū statutū nō vendicet sibi locū in donatione cā mor. Nā cōstat ꝙ donatio cā mor. nō est ꝓprie donatio: vt. l. j. ff. de dona. vñ cuꝫ ṽba sint ꝓprie intelligenda ⁊ ab eis nō sit recedendū. l. nō aliter de leg. iij. ⁊. l. j. §. si is qui nauem de exercitoria.

a ¶ Maxime in statutis exorbitantibus ꝓut est istud cum sint stricte ⁊ ꝓprie intelligenda. l. iij. §. hec verba. ff de nego. gest. c. cū dilectus de ꝯsue. ⁊. l. cōstitutionibus ad munici. ⁊ facit. l. ius singulare. §. ꝙ ṽo. contra. ff. de legi. ⁊ regula que a iure cōi exorbitant in. vj. cū si. vr̃ ꝙ in hmōi statuto donatio cā mor. non veniat sub verbo donatis. Item nō veniat sub ṽbo ꝯctus q₂ ꝯctus ꝓprie sumptus est ille qui est vltro citroqꝫ obligatorius. l. labeo. §. ꝯctum. ff. de ṽbo. signi. Ideo in statuto appel. ꝯtractus non venit ēt donatio inter viuos ꝓut voluit Bal. in. l. ꝯctus in ꝑn. C. de fide instru. Et in simili Bald. in. l. ij. C. de iure emphy. iij. col. vult p⁹ glo. ibi ꝙ stipulatio penalis nō sit ꝓprie ꝯctus ꝑ text. ibi. ⁊ Jmol. in. l. v. in ꝑn. de ṽb. obli. sentit ꝙ statutū faciens mētionem de ꝯctu non verificet in donatione ⁊ fortius non verificet in donatione cā mortis in qua militat dicta rō. Et insuper dona. cā mor. magis vr̃ accedere vltie volūtati ꝗꝫ ꝯctui. naꝫ regulariter vltime volūtati equiparat. l. illud de dona. causa mortis. ⁊. l. marcellus. ⁊. l. in omnibus. ⁊. l. senatus. eod. tit. ⁊ l. que sub cōditione. §. in mortis. ff. de cōdi. insti. que loquitur ēt in mō ineundi. ⁊ silr̃. l. si. C. de dona. cā mor. cōparatur vltimis volūtatibus iuncta. l. fina. C. de codi. ⁊ quo ad ꝑsonam donātis equiparatur vltime voluntati. l. j. §. j. ff. de tuto. ⁊ ratio distra. ⁊ quo ad personam donatarij. d. l. omnibus. ⁊. l. senatus in ꝑn. de dona. cā mor. Ideo ꝓut mulier pōt vltimam voluntatem facere sine cōsensu ⁊c̃. Ita ⁊ possit donare cā mortis. Licet enim quo ad modum ineundi respectu ꝑsentie donatarij eqparet contractui. l. inter mortis de dona. causa mor. ⁊ ideo dicit Bal. in. d. l. ij. ff. de lega. j. ꝙ quo ad modū ineundi cōparet ꝯtractui. Tamen videtur ꝙ in ceteris etiā quo ad modum ineundi cōparetur vltie voluntati. Nam videmus ꝙ cōtractus nō possunt cōcipi sub impossibili cōditione. l. impossibilis. ff. de verbo. obli. ⁊ tamē donatio causa mortis concipi potest ꝓut ⁊ vltima voluntas. l. iiij. de condi. ⁊ demon. ⁊. l. j. de condi. insti. ita dicit Pe. de ancha. in. d. l. impossibiles. Tamen his non obstantibus contrariam partem arbitror de iure veriorem. Licet. n. si essemus in simplicibus terminis statuti disponentis ꝙ mulier nō possit ꝯtrahere sine consensu cōsanguineorū vel sine consensu mariti vel simili. An cōprehenderet donatio causa mortis res esset satis dubia per predicta. Et nihilominus inclinarem in parteꝫ affirmatiuam. q₂ sumus in terminis in qbus donator cā mortis magis accedit cōtractui ꝗꝫ vltime volūtati q₂ vltime voluntates non possunt pendere ex alieno arbitrio contractus sic. l. si. ff. cōmunia ꝑdio. l. captatorias. C. de testa. mili. ⁊. l. captatorie de lega. j. cum similibus iuncta. l. si quis arbitratu de verbo. obli. ⁊. l. si. C. de contrahen. emp. cum multis similibus.

b ¶ Et in hoc donatio causa mortis accedit contractui quia pendet ex alieno arbitrio q₂ valet cum cōsensu patris ⁊ nō al's. l. tam his. §. j. ff. de dona. causa mortis. ⁊ ibi per Barto. Non tamē posset cū consensu patris testari vel codicillari. l. senium. C. qui testa. face. pos. ⁊. l. pe. eo. ti. cum simili.

c ¶ Et ita in simili quo ad consensum cōsanguineoruꝫ ⁊ decretum iudicis. Nec tunc obstaret ꝙ appel. donationis ꝓprie sumpte non veniat donatio causa mortis que non est

Nota si dominus mādat imitti ignē in suo nō vr̃ bene lapse ut faciat talē ꝙ noceat alteri sed contrariū vr̃ ordinasse:

propria donatio. Et ideo nõ videat venire in termĩs filie statuti exorbitãtes. Cuius tñ ɔ̃triũ velle vr̃ Bald.in.c.j. de prohib.feu.alie.per Fede.vij.col.dicens ꝙ mulier ꝓhibita per statutũ donare non poterit donare causa mortis. Tñ videt ꝙ veniat in vbo donationis iũcto verbo aliqua per quam ampliatur significatio dictionis cui adiungitur vt per gl.no.in verbo alicuius partis in cle.j.de fo.cõpet. quam ponderat pon.l.l.sicut certi.t.l.si cum vel in vtero. C.de testa.mili.ad intellectum.l.si vnꝗ.C.de reuo.don.t tangit etiam Bal.in.l.j.C.de inoffi.dona.

d ¶ Licet.n.appel.portionis veniat dimidia non minor.l. nomẽ filiorum.§.portionis verbo de vbo.sig. Tamẽ si adiungitur verbũ aliqua verificatur ẽt in minori vt dicta gl. ꝗ̃ ibi sequunt doct.ita t licet appellatione donationis nõ veniret donatio causa mortis.

e ¶ Tamẽ appellatiõe alicuius donationis veniat t hoc adactatur ad terminos nr̃i statuti cũ dicat aliquã donationẽ t siſr dato ꝙ appellatione contractus nõ veniat ɔ̃tractus nõ vltro citroꝗ obligatorius vt dona.t stipulatio.

f ¶ Tñ secus vbi additur dictio aliqs per predicta ꝗuis ẽt ars Bart.in.l.si donationis.C.de is que vi metus ve cau. gest.sunt velit ꝙ appel.ɔ̃ctus veniat donatio arg.text.ibi t sisium inde iura loquẽtia in ɔ̃tractibus vendicãt sibi locũ in donatione dicit Bar.ibi t dicit ibi Pau.esse notanduꝫ ad statuta t sic vr̃ velle ꝙ id ꝓcedat ẽt in statutis que sunt ꝓprie intelligẽda.t Bal.ibi dici t ꝙ ille tex.t gl.ibi fac̃ ad statuta ꝙ gabella de ɔ̃tractibus soluatur t vidi ɔ̃si.Bald. ꝙ statutũ disponẽs ꝙ nõ valeat ɔ̃tractus mulieris sine cõsensu ɔ̃sanguineorũ militet ẽt i donatiõe nec ɔ̃trariũ vult in.d.l.ɔ̃tractus.qr loqtur in statuto ꝑmittere gabellam qḋ est odiosum t ɔ̃tra iusgentiũ ꝓut t ipse ponderat t sic nõ obstaret illa allegatio qḋ non veniat donatio cã mortis ea rõne qr nõ sit vltro citroꝗ obligatoria.ꝙ t clare dõn est in casu nostro.s.qḋ h̃ nõ sit attendẽdũ ex mente statuentiũ qui disponũt idem in donatiõe t qcqd alias dicenduꝫ sit in casu nostri statuti res vr̃ satis clara propter latissima verba sequẽtia ibi vel quecunꝗ alia obligatio vel pactum sit.

g ¶ Cõstat.n.qḋ donatio cã mortis producit obligationem t actiõeꝫ.nã cõiter tenetur qḋ lex siqs argẽtũ.C.de do.militet ẽt i donatiõe cã mortis vt ꝑ gl.no.in.l.cũ pater.§.mentio de leg.ij.lꝫ illa lex sit exorbitãs.ꝓut t dicit Bart.in.l.si tibi.x.milia in ꝓn.ff.de pac.t Ray.bal.t Ang.in.l.iurisgẽtiũ.§.sed cũ nulla eo.ti. Et tñ ẽt cõprehendit donationeꝫ cã mortis:ideo idem etiam in statutis exorbitantibus que sunt ius ciuile ciuitatis.l.omnes populi de iusti.t iure.

h ¶ Ideo sunt interpretãda prout iura communia in paribus terminis h̃ est statuta exorbitãtia prout iura cõia exorbitantia t statuta correctoria prout ius cõem correctorium prout dicit notabiliter Bal.in.l.gallus.§.sed si is de liberis t posthu. Et hoc ẽt confert multum ad terminos nostros qḋ veniret sub verbo donationes.tñ minime dubiũ qḋ est ꝓprie obligatio. Item cũ ꝓprie pactum qr est duoꝝ in idem cõsensus ad obligandũ.l.j.ff.de pac.iõ sine dubio veniat appel.obligationis t appel.pacti. Et maxie attenta virtute dictionis vniuersalis vel quecunꝗ alia obligatio seu pactum. Nam nulla obligatio t nullũ pactum excluditur.c.solite in fi.de maio.t obe.t cañ.si romanorũ.xix.dis. l.iulianus.de lega.iij. Et ex hoc redditur res meo iudicio clara:quoniam a verbis ita claris t ita vniuersalibus non est recedendum.l.ille aut ille.§.cum in verbis nulla dubitatio est. Non est admittenda voluntatis qḋ. Et ꝑ h̃ sunt sublata oĩa adducta incontrarium. Laus deo.

¶ Condẽnatus pro publico crimine ex forma statuti perusini vigore cõtumacie an efficiat infamis vt repellatur a testimonio in totum vel aliquid probet. Item habilitas in teste quo tempore sit consideranda.

¶ Consilium. xlij.

In noĩe dñi nostri iesu christi. ¶ Vr̃ in hac ɔ̃sultatione pria cõsideratione dicenduꝫ.qḋ dicte depositiones nõ sint sufficientes ad victoriã. Nam ɔ̃stat duos ydoneos testes esse regulariter necessarios in quacũꝗ re ꝓbãda.l.vbi numerus.§.de test.c.in oĩ cõ cõcor.de extra.eo.ti.t sic non sufficere vnũ.l.iurisiurãdi.C.e.ti.t.c.licet ex quadã extra.e.tit. Nec testibus pluribus singularibus.c.cum litteris.e.ti.t.c.cuꝫ dilecti de elec.cum simili. Ideo ad propositum cum tres testes duntaxat presupponunt examinari t vnus diuersificat ab alijs deponit de actu vnius persone t alij de actu alterius persone. Ideo iste tertius testis non est contestis cum alijs duobus:ideo sibi tanꝗ̃ singulari non est adhibẽda fides ꝑ dicta iura. Item alius est condemnatus pena capitis de homicidio t damnatus pena capitis de homicidio est infamis infamia iur.qr est damnatus iudicio publico.l.infamem de publicis iudi.t.l.j.§.qui publico.ff.de pupil.iudi. Et licet sit condemnatus ex inquisitione nõ videt curandũ.lꝫ enim glo.in.l.tutor.§.pre.t ibi Bart.ff.de suspec.tuto.teneat ꝙ non sit infamis t Ry.ibi dicat glo.illam nõ esse alibi cũ ea transiens t idem velit glo.in.l.vlti.C.eo.t eam sequat Cy. per rationem.l.quid ergo.§.pena grauior de his qui nota. infa.t Bar.t in consi.ser Joãnes notarius in ordine nono ꝯm ordinẽ perusinum non infamis t Pau.de ca.in cõsil. lix. Tamen cõtrarium tenuit Bar.in.l.athletas.§.calumniator de infami.per tex.t glo.ibi t qr sufficit esse damnatoꝝ de publico iudicio.t idem Bar.per eadem media t per alia in l.infamẽ de publi.iudi.t ibi Ange.Jmol.t Raffa.cu.t cõiter tenetur prout dicit Saly.in.l.si.C.de suspe.tu.q latius idem tꝫ in.l.ea quidem.C.de accu.t idem Bal.in.l.etiã.C. de fur.t Ang.in.l.si vacantia.C.de bonis vacan.lib.x.

a ¶ Infamis aũt non põt esse testis.c.preterea de testi.cogẽ. c.ꝫ ex quadaꝫ de testi.t.l.iij.§.lege iuli.ff.eo.tit.t Bar.ibi t plene in.l.cassius de senato.t Specu.de testi.§.j.ver.Item excipit ꝙ est infamis. Et h̃ nisi alr veritas reperiri nequeat nam tunc cũ tortura admittit infamis in teste ꝯm bar.in.l.i. C.de sum.tri. Ideo i casu nostro in quo cessat tortura nõ vr̃ infamis cõputandus in testem. Et cõsequẽter dictus cõdẽnatus de homicidio tanꝗ̃ infamis vr̃ nõ ydoneus:t ideo vnicus solus testis vr̃ remanere t dictũ vnius dictũ nulli⁹ vt.s̃.deductũ est. Et lꝫ testes fuissent rogati a partib⁹ tpe quo essent habiles lꝫ postea efficianꝫ inhabiles possent deponere saltẽ si essent necessarij requisiti arg.l.j.C.de testi. t.l.testium.§.cõditionẽ.ff.e.ti.prout multi tenẽt inter quos fuit Bar.post Jac.de are.t Cy.in.d.§.conditionem.t bal. t Saly.in.d.l.j.C.eo.ti.t Jmo.in.d.§.cõditionem.idẽ volens ẽt si nõ sit testis necessarius dũmodo rogatus a partibus per glo.que incip.innuit in.§.t lꝫ in auc.de testi.quam dicit eẽ singularẽ.t idẽ vr̃ velle Ja.de bel.in.d.§.t lꝫ t adducit bonus tex.in.c.j.An possint reuo.testes qui desi.esse pares in vsi.feu.ꝯm eundem Jmo.t idẽ velit Saly.in.d.l.j.

b ¶ Tamen his cessantibus cõmuniter omnes tenent in dictis iuribus ꝙ attendatur habilitas vel inhabilitas tempore depositionis non tpe actus gesti t etiam vbi predicta cõcurrunt nõ est expeditum ꝙ inhabilis tempore depositiõis admittatur qui fuerit habilis tpe actus gesti. Tamen non curandum qr iste testis de quo agitur non erat necessarius ad actus validitatem t non fuit a partibus adhibitus.

c ¶ Tamen his non obstantibus cõtrariam partem arbitror iuri magis consentaneam. Nam vnus testis est omni exceptione maior. Alius testis lꝫ condemnatus occasione homicidi capitaliter ex inquisitione. Jn contumaciã ex forma statutorum nõ est repellendus. Talis.n.sic bãnitus vr̃ potius bãnitus ex lege municipali ꝗ̃ publico iudicio t sic lege cornelia de sicarijs qua lege crimen debebat plene ꝓbari imo probatiões debebãt esse clarissime.l.sciant oẽs.C.de ꝓbati.

d ¶ Nec vr̃ condẽnatus de homicidio. Adeo ꝙ statutum loquens de cõdẽnato de homicidio nõ vr̃ ꝙ vendicet sibi locũ in tali dãnato vigore statuti bãnitis cõdẽnatuꝫ pro cõfesso ꝓut voluit Bal.in.l.trãsigere.C.de trãsac.dicẽs ꝙ statutuꝫ dicat ꝙ de oibus fiat pax preter quã de homicidio poterit fieri pax cõdẽnato ex forma statuti ꝙ cõtumax habeat ꝓ cõfesso lꝫ ficta cõfessio predicta fuerit de homi.t bar.in.l.cũ filius.§.in hac de ver.ob.dicit ꝙ si statutũ disponit ꝙ pater teneat soluere cõdẽnationeꝫ ꝓ filio cõdẽnato ꝓ homicidio nõ artabit pater ad soluẽduꝫ cõdẽnationẽ filij cãtam ex tali ficta cõfessione. Ad idem qḋ no.Bal.in.l.j.§.si ꝓcurator.ff. siquis ius dic.non obtem. Et ideo videt potius damnatus vigore statuti ꝗ̃ lege publici iudicij t omnia statuta sunt.ll. priuatoꝝ iudicioꝝ vt no.Bar.in.l.ij.C.qui testa.fa.possunt.

e ¶ Notans per hãc rõnem t ex glo.ibi ꝙ bona dãnatoꝝ ad mortẽ ex forma statutoꝝ nõ publicanꝫ ꝙ est summe notandum ꝯm cũ t ideꝫ ibi pon.dicẽs bal.ideꝫ latius tendisse in l.data opera.C.q accu.nõ ꝑsit.t in.c.j.de pace.tenẽ.in vsi. feu.t idẽ voluit Pet.de anch.in repe.c.cañ. de cõsti.xiiij.q. prin.col.cccLxxxij.allegãdo bal.in.d.l.data opa. Et ideo non habebit

bẽbit locum aũt.bona dãnatoꝝ de bonis pro ſcripto ſm Bald.in.d.l.ij.⁊ Saly.ibi ⁊ qdam referũt idẽ velle Ang. ibi qđ ⁊ voluit Bal.in.l.ij.in.ij.col.C. ſi pen.appel.mors interue.per.d.gl.ſingularem in.d.l.ij.ſm eum.

f ¶ Condemnati aũt ob priuata delicta nõ ſunt infames.d. l.j.de his q no.infa.a ꝯrio ⁊ in.d.l.infamen de pub.iud.Et ꝙ cõdemnatus rõne ficte confeſſionis cauſate ex contumacia nõ ſit infamis.Firmat Bar.in.l.ictus fuſtium.ff.de his qui no.infa.⁊ tãgit in ſuo cõſi. incip. ſer Joannes notarius de diruto vbi dicit By.hoc conſuluiſſe ⁊ ꝙ cõmuniter tenetur.idem vult Bal.in.l.j.x.colum.C.de heredi.inſtitu.⁊ tangit Bar.in.l.non ſolum.§.fi.ff.de procurator.

g ¶ Et lʒ prout dicit bal.in.d.l.j.de heredi.inſti. ſit infamis infamia facti.tñ talis infamia nõ repellit a teſtimonio licet fidẽ eius debilitet.Sed ſupplet eius defectus per dictum alterius teſtis fide dig.argu.l.ſiquis ex argentarijs.§.cogetur ver.quid.n.de eden.prout ibi p illuʒ tex.no. bal. Fides enĩ nõ integra vnius teſtis iuuat ⁊ ſuppletur per fidem alterius legalis teſtis prout ibi no.docto.maxime bal.⁊ Ang. loquẽtes in teſte infame infamia facti ꝙ ⁊ voluit pon.i ꝯſi. xxxj.incip.in caſu propoſite qõnis circa finẽ per.d.§.cogetur quẽ prout ipſe dicit ad hoc ſepe allegat Bal. Et ſic ex dictis dictoꝝ duoꝝ teſtiũ:vʒ bãniti. ⁊ alterius fide digni reſultat ſufficiens probatio.Etiã ſine alio teſte. qui lʒ errauerit in nomine.Tñ videt adminiculari: ſed nõ refert quia dicti duo ſufficiunt ⁊ per h in effectu ſunt ſublata omnia in contrarium adducta. Laus deo.

¶ Executio ſentẽtie an poſſit fieri contra fideiuſſorẽ qui non fuit nominatus in ſententia. Item ſtatutum firmi mandans ſniam exequi an vẽdicet ſibi locum qñ ſnia eſt nulla. Iteʒ an appellari poſſit a pronũcia vt ſentẽtia ſit exequẽda.

¶ Conſilium. xliij.

1 In noĩe dñi noſtri ieſu chriſti. ¶ Circa hanc cõſultationẽ fuiſſet oportunũ videre formã ⁊ tenoreʒ pme ſententie diffinitiue late ſup redditione rationis.Nã in themate ſupra formato pſupponitur fideiuſſorem paulum nõ fuiſſet noĩatum in ſententia. Nec citatuʒ ad aliquem actum. In petitione aũt que ſit pro parte vanarelle ⁊ lucarelle ꝙ ſententia mandet executioni narratur ꝙ producitur ſententia lata cõtra tutricem ⁊ paulũ eius fideiuſſorem.Item per partem pro rõnibus nullitatis ⁊ iniqtatis pnũcie allegat ſolũ ꝙ dictus paulus nõ fuit citatus ad ſniam audiendã.Non allegat ꝙ non fuit lata cõtra eũ.que quidem allegatio fuiſſet magis plana euidens ⁊ clara ꝙ̃ alique ex alijs que allegantur . Si enim fuiſſet ſententia lata cõtra dictũ Paulum ⁊ ſic fuiſſet in ſententia nominatus. Licet nõ fuiſſet citatus fuiſſet veriſimile ꝙ pro parte vicarelle dicti Pauli filie ⁊ heredis fuiſſet oppoſitum ꝙ non eſſet exequenda contra eam vt heredem pauli:⁊ cum fuerit pronũciatum nihilominus ſentẽtiam exequendam videret ꝙ a tali pronũcia ſuper executione non potuerit appellari nec de nullitate dici ſaltem effectualiter.

a ¶ Nam pronuncia ꝙ ſentẽtia ſit mandanda executione nõ eſt nulla licet ſentẽtia ſit nulla eſt enim contra ius litigatoris non cõtra ius cõſtitutionis ⁊ pptere a debet dici iniqua ⁊ iniuxta nõ autem nulla per ea que habentur in .l.j.ff.que ſentẽtie ſine appel.reſcin.Super exceptione enim nullitatis etiam per viam excep.oppoſite habet per iudicem cognoſci ⁊ cõſequẽter pronunciari tacite vel expreſ.l.de qua re.⁊.l.ſolemus de iudicis.Et talis pronuncia debet imponere finẽ illi arti.nam interlocutoria h reſpectu dicit diffinitiua qꝛ diffinit articulum ſup quo pronunciatur.l. ſi quis ius iurandũ.C.de iureiurã.ſm vnam lec.Sinaũt eſſet nulla pronũciatio ſuper repulſione exceptionis nullitatis vel pronũcia ꝙ ſentẽtia mãdetur executionis quãdo ſentẽtia eſt nulla eẽt procedere infinitum.Et talis cognitio ⁊ pronuncia huiuſmodi eſſet quodãmodo eluſoria ⁊ nullius efficacie ꝙ eſt abſonum.Clarũ itaqꝫ fuiſſet ꝙ ex hoc non redderetur pronũcia nulla de exequẽdo. Sed dubitari poſſet an tũc potuiſſet a tali ſentẽtia appellari. ⁊ de iure communi eſſet clarum ꝙ ſic.ius autẽ municipale diſponens ꝙ neqat appellari non videtur ꝙ militet hoc caſu.

b ¶ Quia ſtatutum loquens de executione ſentẽtiarum intelligendum videt de ſentẽtijs validis:qꝛ ſentẽtia nulla nõ dr̃ ſnia.Nec venit appel.ſnie.l.iiij.§.condẽnatum .ff.de re iud.l.non putauit.§.nõ que vis.ff.de ꝯ tab.⁊ in eis p Bar. ⁊ in cle.paſtoralis de re iud.per Bar.in.l.j.§.parui.ff.ꝙ vi aut clam.⁊ ibi etiam per Ang.per Bal.in.l.nam ita pudor. C.de adul.per cañ.in.c.Itẽ cum quis de reſti.ſpo. per bart. in.l.j.C.ſi a nõ cõpe.iud.in extra.ad reprimẽda in verbo p accuſationẽ bal. in .l.j.de offi.prefec.vrbis Ang.in.l.nõ erit de iureiuran.Pe.de ancha.cõſi.clxiij.Sed nihilominus vr̃ ꝯriũ dicendum : qꝛ iſtud ſtatutum vr̃ loqui etiam vbi pronunciatur exequendam ſniam que erat nulla preſuppoſito ſaltem ꝙ nullitas nõ conſtet ex inſpectione ſentẽtie.Nã dictum ſtatutum loqtur de ſentẽtia a qua nõ fuit appellatum nec de nullitate dictum.Et ideo vr̃ loqui etiã de ſnia nulla de cuius nullitate nõ fuit dictum intra tempore in ſtatuto cõprehenſa.Nam ſi dictũ ſtatutuʒ nõ militaret in ſnia nulla nõ ponderaſſet.ꝙ nõ fuerit dictum de nullitate.Ex hoc itaqꝫ ſuadet veriſilẽm mentem ſtatuentium eſſe loqui ẽt in ſnia nulla mens aũt potiſſime attẽditur.l.nõ dubium.C.de ll.c.intelligẽtiam de verb.ſigni.cum ſimi.Secũdo demonſtrat:qꝛ cõſtat ſniam falſam nõ eſſe ſniam validaꝫ ⁊ nõ venire appel.ſnie.Et tñ ſtatutuʒ excipit excep. falſitatis ergo vt exceptio ſit de regula vt eſſe dʒ vt habet in Rubrica de reg.iur.li.vj.⁊ in.l.j.ff.eo.ti.⁊ in.l.nã ꝙ liqde.§.fi. de penu. lega.ſtatutum regulariter loqtur de ſnia largo modo ſumpta:ita ꝙ cõprehendat etiam ſniam falſam ⁊ nullaʒ.Et maxime qꝛ ſtatutũ phibet admitti alias exceptiões ẽt ſimiles ibi ⁊ non alias exceptiones etiam ſimiles.

c ¶ Et ſic non pmittit opponi exceptionem nullitatis que eſt ſimilis exceptioni falſitatis.Si non pmittit opponi exceptionem nullitatis ergo loqtur etiam in ſententia nulla: Preterea nedum mens ſed etiam propria verba ſtatuti adaptantur ad huiuſmodi pronunciam dato etiam ꝙ ſententia eſſet nulla.Nam ſtatutum nõ loqtur in executiõe ſentẽtie ꝙ ab ea nequeat appel.quo caſu cadere poſſet dcã argumentatio ꝙ intelligi debeat de ſnia valida . Sed ſtatutum loqtur per h verba ſi per iudicẽ fuerit pronũciatum ſentẽtiam exequẽdam dicta pnunciatione non poſſit appel. nec reclamari ⁊c̃.Profecto lʒ ſententia ſuper qua petit executio non veniat appel.ſentẽtia proprie ſumpte.Tamen ſi pronunciatur ſententiam exequẽdam vere ⁊ pprie eſt pronunciatum ſententiam exequẽdam.Et illa pronũciatio eſt vera ⁊ propria pronunciatio ſentẽtiam exequẽdaʒ. Ab iſta ergo pronũciatione qua pronunciatur ſentẽtiam exequẽdam nõ poteſt appel.nec reclamari nec põt retardari executio vigore appel.nec alia quacunqꝫ ratione . ideo nõ poteſt retardari executio ex eo qꝛ dicatur ſentẽtia nulla de cuius executione eſt pronũciatum.Concurrunt itaqꝫ ⁊ mẽs ⁊ verba dicti ſtatuti.ſ.ꝙ ab interlocutoria qua pronũciatur ſentẽtiaʒ exequẽdam non poſſit appel. Nec aliquo modo impediri ſeu retardari executio eo pretextu quia ſententia diffinitiua ſuper cuius executione eſt pronunciatuʒ dicatur fuiſſe nullam.Saltem dũmodo ipſa interlocutoria ſit rite non dico iuſte lata . Sinautem ipſa interlocutoria eſſet nulla poſſet inſtari ꝙ nec tũc in executione ſuperſederet:qꝛ qui de nullitate dicit ſatis reclamat:⁊ ſic videtur adaptari verbum reclamari ⁊ etiam illa verba vniuerſalia ibi ex dictis cauſis vel alijs qbuſcunqꝫ in dicto ſtatuto poſitis.Nam põt attentari ꝙ licet dicatur pronũciam illam eſſe nullam tamen nõ retardetur executio hoc tamẽ nõ firmo . Nec credo expedire.qꝛ prout dixi pronũciatio ipſa de exequẽdo ſententiam nõ eſt ex eo nulla licet ſentẽtia ipſa que exquẽda pronunciatur foret nulla. Si itaqꝫ ſentẽtia diffinitiua iudicis cantat etiam de dicto paulo dicta interlocutoria de qua agitur videretur cõmode referri poſſe ad ipſaʒ ſententiam iudicis diffinitiuam in potiori ſignificato.

d ¶ Nam appel. ſententie in dubio intelligit de diffinitiua vt in rubrica.C.de ſententijs ⁊ interloqu. omnium iudi.⁊ l.ꝙ iuxta de re iud.⁊.ff. quãdo appel. ſit.l.j.§. ꝙ in ſententijs.Et licet ſentẽtia illa quo ad paulũ fuerit nulla qꝛ non citatus.Tamẽ interlocutoria ꝙ eſſet exequenda licet foret iniuxta ⁊ iniqua.Tamen valida qꝛ rite lata.Sinautem prima ſententia nõ fuiſſet lata cõtra paulum fideiuſſorẽ prout preſupponitur in puncto. Tunc licʒ poſſet inſtari ꝙ licet non debuerit exeq ꝯ fideiuſſoreʒ vt per Bart.in.l.j.ff.iud. ſolui ⁊ eſt clarum in fideiuſſore cõtractus ⁊ de fideiuſſore iudicatum ſolui dubitatur vt habetur ibi ⁊ per Jaco. but. Guil.Bart.Bald.⁊ Saly. Pau. de ca.in.l.duobus.§.pe. de iureiurã.⁊ per Guil. ⁊ Bal.in.l.ij.qui ſatiſda.cog.⁊ per

Cy.in.l.fin.C.de vsuris rei iudi.& per gl.in.c.j.de insti. vbi libr.vj.tamen pronuncia ista de exequendo.licet iniqua: & iniungetur vt nequeat ab ea reclamari neque executio retardari propter generalia verba dicti statuti.tamen hoc nō auderem firmare. Sed presupposito qd̄ snia predicta nō cauet de paulo fideiussore & successiue nō possit exequi cōtra eum vel eius heredem.tūc videtur q̄ dicta pronuncia sit inefficax quo ad heredes dicti Pauli: quia nō videtur referēda ad dictam relationem dictorum reuisorum & calculatorū. Nā illi fuerunt deputati ad reuidendum cōputum & calculum faciendum & referēdū nō ad sniandū & ipsi retulerūt iudici qd̄ inuenerunt nō aūt sniarunt. Jō v̄ba dicte pnūcie de exequēda snia non vr̄ posse referri ad dictā relationem que non vr̄ snia sed relatio. Non enim sunt iudices quinimmo nec videntur arbitratores & possunt facere calculum parte non citata vt no. Ange.in.l.j.§.marcellus.ff.si cui plusq̄ p le.fal. Et eorum calculus nō habet vim snie prout videtur tex.& ibi gl.& Bart.C.de iur.fisci.l.j.

e ¶ Et insuper pronunciatio arbitratoris non solet appellari snia sed arbitramentum seu arbitrium.l.vnde si nerue.ff. pro socio. Nec arbitramentū seu snia arbitratoris meretur executionem quinimmo nec actionem producit prout nec laudum arbitri.l.j.C.de arbi.sed ei statur metu pene in compromisso apposite.l.diem proferre.§.stare.ff.de arbit. Tamen his nō obstantibus cōtrarium puto de iure respondēdum. Nam imo dicti reuisores nō sunt deputati solum ad calculandum calculum sed etiam ad reuidendum rationem introitus & exitus bonorum & hereditatis dicti condam Bartholomei ita qd̄ non habebant solummodo calculare partitas libri prout scripte erant. Sed habebant videre introitus & exitus & ipsos arbitrari & postea declarare. Et promiserunt partes stare eorum calculo & declarationi. Non autē deputauerunt vt referrent iudici. Sed promiserunt stare eorum rationi & calculo. Nec habebant referre sed decidere vt patet ex verbis instri que nunq̄ mentionem faciunt de relatione facienda iudici nec cōuenerunt de stando snie ferende s̄m relationem eorum sed promiserunt & iurauerūt obseruare rōnem & calculum per eos reuisores ponendum & ad id se & eorum bona obligauerūt sub pena & multe clausule ad hoc propositum continentur.

f ¶ In instro & inter cetera ponitur clausula volentes a litibus recedere & sumptibus iudicij parcere. Et per cōsequēs videtur fuisse quedā species transactionis per quam a lite disceditur.l.j.ff.de transac.l.si fratris.&.l.causas & lites.C. eo.ti.prout & est arbitramentum.s.spēs transactionis aūt. si vo contigerit.C.de iudi.voluerunt ergo deputādo illos reuisores recedē a lite & q̄ eorū declaratio sit litis decisio nō snia ferenda p iudicē. Ergo fuerūt proprie arbitri seu arbitratores ex quo eorum declaratiōi standū est ex priū cōuentione & hēnt imponere finē liti. Et q̄ reuisores & calculatores huiusmodi cēseant arbitri vl' arbitratores p hac tex.i.l. si prediū.C.de distra.pig.& not.bal.in.l.hac edictali.§.his illud v̄.pone cōsules iūctis precedentibus.C.de scdis nu. & Bar.in quodā suo consi.incip.lr̄e magnificentie vestre.

g ¶ Facit quia reuisores rationum cōis psīt pronūciare officialē preteritū debitorem cōis dicit bar.in.l.ij.§.ij.de admi. re.ad ci.pti. Et stat rōne reuise per deputatos ad id nisi reclamet vt p Bar.in.d.l.ij.C.de iure fisci. Et q tenet reddē rōnes pōt petere q̄ ponantur calculatores q habeāt calculare & pnūciare super reliqs restituendis vt est tex.& ibi not. barto.l.si cui libertas.ff.de condi.& demonst.& ibi appellatur arbiter talis calculator & eius declaratio appellat ibi & sententia cui pareri debet vt est ibi text. & nota.etiam ibi Jno.& Pau.de castr.qui dicit q̄ isti tales calculatores habent iurisditionem per illum text. Facit quia ratio reddenda est arbitrio boni viri prout no.bald.in.l.voluntatis.C. de fideicom.per.l.thais ancilla.§.sororem de fideicom.libe.ad idem.l.qui filium in fin.ff.de man.testamento. Cum itaq̄ in casu nostro auctoritate iudicis interueniente fuerint electi ratiocinatores ad reuidendum calculum. Introitus & exitus bonorum &c.& dederunt liberam potestatem hailiam videndi & calculandi dictum computum & ea faciēdi que soliti sunt facere boni reuisores & que de iure facere sunt obligati. Et in prefatione dicitur qd̄ paulus erat obligatus reddere rationes & ex prefatione sumitur mens facientis actum & ratio dispositionis.l.si.propter de heredi.insti.l.titia rn̄dit.§.idem respondit de verb.obliga.in.l. Item q̄ de pact. Bar.in.l.ambitiosa de decre.ab or.fac.in prima consti.C.§.quibus.& Bal.in.l.pacta nouissima.C. de pac.& in.l.inuitum.C.siquis alteri vel sibi. Et maxime cum partes se quodāmodo declarent subdendo immediate vnde dicta lucarella &c.que dictio vnde denotat q̄ propter precedētia mouetur ad sequentia.§.siquis in aliena insti.de rerum diui.c.constitutionem de regula.lib.vj. Et postea subditur. Et hoc ideo fecerunt hoc est elegerunt dictos reuisores & dederunt dictam potestatem q: voluerunt a lite discedere & sumptibus iudicij parcere. Elegerunt ergo homines ad reuidendum rōnem eo q: volebant a lite recedere que causanda veniret propter rationis redditionem: ideo censetur illis reuisoribus data plena facultas & arbitrium reuidendi rationem predictam & faciendi ea que facere debent rōnum reuisores. Ita ex premissis.s.precedentibus & sequētibus. Interpetranda sunt verba dicte electionis dictorum reuisorum. Sunt enim de se generalia & ex precedentibus & sequentibus iudetur dicta generalitas cum precedentia & sequentia media declarent ea ampliando vel restringēdo prout ad alterū tendunt.l.heredes palā.§.sed si notā de testa.&.l.si seruus plurium.§.de si.deleg.j. Et sic vere dici psīt arbitri vel arbitratores maxime cum partes promiserint stare eorum declarationi seu relationi. Et ex quo auctoritate iudicis fuerūt electi nō absurde dici posset q̄ habuerūt iurisditionē per ea que habentur in.d.l.si cui libertas prout habēt arbitri iuris.l.fin. C.de iudi.e.ab arbitris de arbi.lib.vj. Tamen non affirmo. Nec firmare opz cum etiā snia arbitri & arbitratoris meretur executionē prout snia iudicis ex forma statutorum. Nec ab ea permittitur appellatio vel alia reclamatio. Nec ex eā aliqua suspēdi pōt executio ipsius snie arbitri vel arbitratoris prout nec executio snie iudicis prout hec oia statutū aperte disponit. Idcirco est intrepide cōcludēdū q̄ dicta relatiōi & declaratio dictorum reuisorum meret executionē & cū lucarella vt heres pauli cōpromisetit mandāda est executioni saltē in defectum principalis: ideo meret executionē dicta snia reuisorum contra dictā filiā & heredē dicti pauli fideiussoris. Et cum pro parte vānarelle & lucarelle filiarum & heredum Bartholomei creditores fuerit producta snia diffinitiua iudicis q̄ ratio redderet & snia seu relatio dictorum reuisorum & fuerit petitum eas exequi & sic etiam exequi sententiam reuisorū.

b ¶ Qz relatiuū quae pluralis numeri non verificet in vna l.inter illā in fi.de ver.sig.regula pluralis locutio in.vj.vbi numerus de testi. Ideo pronuncia vltimo facta sniam exequendam si non potest cōmode referri ad primam sententiam vel quia non valeat vel q: non cantet de paulo: ideo cōtra eum vel eius heredes exequi nequeat.

i ¶ Tunc saltem referatur de executione dicte sentētie reuisorum cū verba snie debeant intelligi vt snia teneat arg.l.quotiens re re.de.ou.&.l.quotiēs.in stipulationibus de ver.ob.cum similibus etiā si oporteat verba impropriari vt per glo.no. in.l.& puto.ff.ia.her. Licet non sit opus impropriationem. nam & declaratio reuisorum snia appellatur.l.si cui libertas.ff. de condi.& demon.& landa & arbitramenta snie appellantur l. Item si vnus in prin.&.§.j.&.§.ij.&.l.qualem. &.ll.sequen. de arbi.& milies vt dixerim ita appellat.& similiter.C.eo.ti. l.j.&.iij.&.l.cum antea. Et etiam lex municipalis arbitratoris.& arbitri sententiam appellat: & petitio patris similiter sententiam appellat. Est enim ethymologia vocabuli sententia nomen generale itaq̄ etiam iudicium priuati hominis dicit eius sentētia. Non ergo abre si in dicta pronuncia verbum sentētia ad dictam sententiam reuisorum referatur & maxime cum sententia habeat ferri iuxta formam petitionis.l.vt fundus cōmuni diuidun.c.qualiter & quando de accusa.&.c.licet eli.de symo.& cle.sepe de verbo.signi.& ideo cum petita fuerit etiam executio dicte sentētie reuisorum verba pronuncie etiam ad eam referātur maxime quatenus referri nequeat ad primam sentētiam diffinitiuā.& q: de qua re iudex cognoscit pronunciare debet.l.de qua re &.l.solemus de iudi.&.c.cum eccle.sutrina de causa posses.& proprie: ideo debuit pronunciare super executione huius sententie reuisorum que producta fuit coram & petita exequi. & illa indefinita sententiam exequi equipolleat vniuersali arg.l.si pluribus deleg.j.&.c.vt circa de elec.lib.vj.&.c.q: circa de priuileg.& procedit etiam in indefinita singularis numeri prout dicit Bar.in.d.l.si pluribus.

k ¶ Et singulare nonnunq̄ plura comprehendit.& adaptatur seu ponitur pro plurali.l.cum inter.C.de fideicom.libe. & tex.in.l.ita relictum in prin.de lega.ij.vbi fit dfia an dicatur vnus heres vel dicatur heres s̄m vnam lect.ad idē tex. & glo.in

Singular quandoque comprehendit plura:

& glo.in ver.quo casu in.c.gaudeamus.de diuor.l.j.§. quis singularis numeri.ff.de aslig.lib.& gl.accusationes.iij.q.j.in pmis.Ideo etiam hoc casu ista indefinita snia equipolleat vniuersali vt intelligat de prima & de secuda vt sic ad petitioné referatur & vt iudex pronúciare cẽseat sup eo de quo cognouit put facẽ debebat.Et per pñs dicta pronuncia de exequẽdo valeat & ptes iudicis sint in pronũciando dictaz pnunciam validã & male & nulliter fuisset appellatũ.& bene iudicatũ.Nõ obstantibus adductis in pñium que satis apgent sublata per adducta pro hac parte.Nec obstat q vna ex dictis petitionibus executioné nõ cõpromisit & sic snia nõ valuit.l.nõ distinguemus.§.de offi.de arbi.qz prout.s. deductum est circa sniam diffinitiuã nullitas snie qua pronũciatur exequẽda nõ reddit nullam pronũciã q snia nulla sit exequẽda nõ expresso errore in pronũcia de exequendo est.n.tũc iniuxta ipsa pronũcia nõ sũt nulla.sed de iniusticia nõ põt dici obstãte statuto merito &c.Et saltez ista allegatio nõ iuuat lucarellaz que cõpromisit.Nec ẽt ob.q iudex alternatiue loqtur dicẽdo pñ paulum seu eius hrdem. qz exquo agit pñ lucarellam vt hrdem pauli.& ipsa lucarella ex ea cã pmisit.& litigauit dictio seu põt exponi expositiue pro idest prout nõnunq alternatiua ponit vt in rubri. si aget vecti.vel emphy.peta.in.l.pactũ vel transac.C.de transac.Cum.n.hrs censeat eadẽ persona cuz defuncto in auc. de iureiu.amo.presti.§.j.satis põt capi expositiue ne actus pereat.Non fuit cõpletum consilium. Laus deo.

¶ Maritus an possit plus relinquere secunde vxori q̃ filijs primi matrimonij.& si plus relinquit cui applicandum sit & quomodo diuidi debeat.

¶ Consilium xliij.

1 In nomine domini nostri iesu christi.¶ Plurimũ dubia est psens cõsultatio cũ glo.in.l.hac edictali in vbo diuidi.C.de secũ.nup.& in.l.pen.C.eo.ti.videatur velle q id qd datur vel relinqtur secunde vxori per maritũ vltra id qd per eum datum vel relictũ est vni ex filijs primi matrimonij cui minus est datũ q relictum diuidatur inter nouercã cui plus est datum vel relictuz & ipsos filios pmi matrimonij ita q in bonis a defuncto datis vel relictis nouerce & filijs sint eqles ipsa nouerca & filius cui minus erat datũ vel relictum & dictã gl. sequit Cyn.in.d.l. hac edictali.& idẽ Bal.in eadem.l.vsi.omni circũscriptiõe quẽ vr legere pro.§.in ver.mõ occurrit &.idem ẽt tz Ange. in.l.qm preterite eo.ti.& idem tenuerũt Ja.de rauẽ.& Pe. put refert Raffa.fulg.in.d.l.hac edictali pro qua sniẽtia videt facere textus in.§.optime in auc.de nup.in pmo rñ. Tñ his nõ obstantibus pñium vr de iure rñdendum & pluries cõsuluit ita rñde & vidi ab alijs nra tempestate preclaris doctoribus ita ẽt cõsulendo rñsum & referebãt ẽt alios doctores magne auctoritatis idẽ consuluisse inter ceteros dñm Florianũ de sancto Pe.de bononia ipugnando consulendo decisioné Cy.& bal.dicẽdo q loquunt sine rõne & contra lrãm expssam.d.legis hac edictali & dicti.§.optime.

2 ¶ Uerba.n.tex.d.legis hac edictali ver.si vero plus sunt satis clara dicunt enim formaliter si vo plusq statutum est aliquid nouerce vel vitrico aliqd relictum vel datũ fuerit aut donatum id qd plus relictum aut donatuz aut datum fuerit tanq nõ scriptum neqz derelictum vel donatuz aut datum ad liberoz personas deferri & inter eos diuidi iubemus.Cum enim statutũ fuerit q nõ possit plus dari vitrico vel nouerce q fuerit datum vel relictum vni ex filijs primi matrimonij cui minus fuerat datum vel relictum si vni filio fuerant data centũ & vitrico vel nouerce ducenta. centum fuerunt data vltra q constitutum esset.& per pñs tota centum hñtur pro nõ scripta & deuolui debent ad filios vel filias primi matrimonij sm vba illius text.& profecto magis clara sunt verba.d.l.qm preterita.qz dicit ad solos filios primi matrimonij peruenire reuocata oia que ampliora quocũqz modo dederit vel relinquerit.Dicit.n. vriter omnia.item dicit ad solos filios ex priori matrimonio genitos & oẽs alios excludit & pñter ipsam nouercam vel vitricum lz principaliter videatur id dicere propter filios scdi mrimonij similiter text.d.§.optime dicit q plus est in eo q relictum aut datũ est oĩno aut nouerce aut vitrico atqz si neqz scriptum neqz relictum aut donatum vel datum cõpetat filijs & inter eos solos filios diuidi.Et sic primo dicit oĩno q est verbum precisum postea dicit filijs cõpetat & deinde subdit inter eos solos diuidi nec verbuz solos pfert ibi respectu filiorũ scdi matrimonij qz nõ fecerat mentioné de filijs scdi matrimonij dũ dicit filijs competat sed dicta vba indefinite profert imo post imediate subdit q sancitum erat q filij scdi matrimonij participarent & istud corrigit q solum filijs primi matrimonij deferatur illa itaqz prima taxatiua solos vz excludere nouercam vel vitricum.vñ tex.videntur multũ precisi similiter ẽt.§.hoc autẽ q plus pluries repetit q illud qd plus est in relicto vel dato nouerce vel vitrico deferatur filijs seu filij inuicem diuidant ad hoc ẽt tex.eo.ti.in.§.de augumentis in fine vbi decidit q si vxor dedit scdo viro magnam dotem vel vir scde vxori dedit in mẽsam donationẽ pp nup.deinde intelligẽs quid prouideat.d.l.hac edictali diminuit dotem vel donationem pp nup.singula singulis referendo subdit formalr tex.neqz lucrũ erit filijs qd datum est.sed licebit lucrari vitricum.Aut nouercam filijs sm hoc legis lz ex eo q sperabãt lucrari vult ergo tex.q ex licita diminutione vitricus vel nouerca lucrentur.Sed si vera esset snia gl.& sequaciũ nõ possent lucrari vitricus ex diminutione dotis.Nec nouerca ex diminutione donationis pp nup.qz ponamus filijs dedisse centũ & nouerce ducẽta si diminuit donationẽ pter nup.ad centuz erit damnum.Nouerce si vero diminueret ad centum quinquaginta & filio relinquerit centum quinquaginta.nihil lucrabitur nouerca etiam qz si non diminuisset habuisset nouerca centum quinquaginta merito ille tex.non cauillando probat q non reducuntur ad equalitatem quando plus datur vel relinquitur nouerce vel vitrico q vni ex filijs primi matrimonij.glo.tamen hoc sentiens dicit q vitricus vel nouerca lucrabitur ex diminutione quia vitricus vel nouerca aperte reuocans dabit ex assenso vitrico vel nouerce.Sed hoc est diuinare illũ tex. Nec conuenit illi littere que dicit q licebit lucrari.Sed si in fraudem daret non verificaretur verbum liceret.Non ob.ea que supra dixi in contrarium ad intelligentiam.d.l. hac edic.&.d.l.qm preterite.&.d.§.optie.Nam dicta interpetratio suprapofita non potest adactari ad.d.§.optime.Et ex his patet q quãtomagis medullitus intuemur tantomagis vrgemur in sententiam supra firmatam.s.q totuz illud qd plus fuit datum vel relictum vitrico vel nouerce deuolbatur insolidum ad filios primi matrimonij itaqz ipsi filij plus consequantur q vitricus vel nouerca insuper dicta interpetratio in contrarium supra considerata non conuenit.d.§.de augumentis inductor:vt.s.preterea text.d.l.hac edictali.&.d.§.optime in verbis.s.interlineatis dicit q illud totum est pro non scriptum sed sm considerationez gl. non esset totum pro non scriptu z qz pars remaneret apud vitricum vel nouercam.& sic quo ad illam partem esset pro non scriptum exquo vitricus vel nouerca illam partem haberet vigore relicti vel dati.Nec placet q quidam dicunt q exquo est pro non scriptum remanet in hereditate.& per consequens cum nouerca sit heres applicatur sibi pro hereditaria portione quia pro non scripta applicantur heredibus a quibus relicta sunt.l.j.§.in primo.C.de cadu.tol.& l.si.ff.de his qui pro non scrip.habent.Nam si hoc esset pariter applicaretur filijs secundi matrimonij prout primis cum communiter filij secundi matrimonij instituũtur equaliter cum filijs primi matrimonij.Et plerunqz existente nouerca honorantur maiori portione q filij primi matrimonij & tamẽ tex.d.§.optime decidit q istud pro non scriptũ nõ deuoluitur ad filios secũdi matrimonij pro aliqua portione.Item si filij pmi matrimonij non essent instituti nõ deuolueretur ad eos istud pro non scriptum q est pñ dicta iura ex quo datur intelligi q istud pro non scriptum non deuoluitur ad eos a quibus relictum est prout regulariter contingit in alijs prout non scriptis sed deuoluitur ad filios primi matrimonij quorum contemplatione redditur pro non scriptum & hoc in terminis decidit Bal.in.d. l.hac edictali.§.quã obseruationem in fi.Et hanc partem scilicet q non reducat ad equalitatem vitricus vel nouerca voluit Jac.but.vt refert Raffa.Fulg.in.d.l.hac edic.in prin.idem Azo.in summa dicti tituli.Idem voluit Bald. in.d.l.hac edictali in prin.pen.col.versic.ibi minor portio. Hic occurrit dubium vbi vult q habens.ccxx.in bonis vni reliquit centum alij.xx.vxori centum concludit de centum relictis vxori detrahuntur.lxxx.ita q vnus filius ha

bebit centum quadraginta alius.lx.ſm eū.Et ſm hoc nouerca habebit solum.xx.idem etiam vult Bald.in sequenti q̄ōne ibi.ita tamen vbi filio primi matrimonij reliqt vnuȝ nummum filio ſcḋi matrimonij centum vxori certe dicit filius ꝙ nouerca non debet habere nisi vnum nūmum quia non plus est sibi relictum ⁊ ipse debet habere totū residuū eius q̄ relictuȝ est.nouerca aūt dicit ꝙ debet habere vsq̄ ad integram legittimaȝ filij.Et hoc disputat ibi Bald.dicens ꝙ dubium facit quia habet ea lege a testatore lex eniȝ supplet factum a testatoris vt ibi per eum qui presupponit in.d.q̄ōne ꝙ totū id q̄ residuum supra q̄ censetur habere a testatore deuoluatur ad filium primi matrimonij. Idē voluit Saly.in.d.l.hac edictali in princi.in ver.⁊ vt vitas vbi decidit ꝙ si vni filio sunt relicta quinquaginta ⁊ nouerce vel victrico plus victricus vel nouerca habebit.l.⁊ residuum filius siue legittima sit plus siue tantūdeȝ.Si ergo victricus vel nouerca non habeat nisi quinquaginta que erant data vel relicta filio p̄mi matrimonij.Ergo illō plus q̄ erat relictum nouerce vel victrico non diuiditur inter eum ⁊ filios primi matrimonij.Sȝ q̄ plus est insolidum applicatur filijs primi matrimonij.Et sic Bal.⁊ Saly.variauerunt.Et per consequēs eorum auctoritas non est magnifacienda Ang.ēt in.d.§.optime firmat hanc parteȝ.

Que conuenit verbis iuriuȝ supra ponderatis Raffa.etiaȝ fulgo.in.d.l.hac edictali dicit hanc partem de rigore iuris veriorem.Equitas autem nō reperitur in contrarium scripta ergo rigor iur̄ preualeat per ea que habentur in.l.placuit.C.de iudicis ⁊ in.l.j.C.de legibus.Et quidaȝ respondent ad glo.in dicto verbo diuidi.ꝙ non loquat̄ in his terminis.Sed q̄ñ vni filio nihil est relictum de qua questiōe dubitauit gl.in auc.adeo.C.de secū.nup.⁊ ponit opinionē ꝙ totū attribuat̄ filijs primi matrimonij lȝ subdat vel alr vt.d.l.hac edictali in p̄n.Et quāuis glo.illo casu videatur potius eē in alia sentētia .s. reducātur ad equalitatem.Et illo casu possit tollerari sentētia glos.ꝙ satis durum videretur ꝙ victricus vl̄ nouerca nihil haberet.Et rigor verborū hoc casu cesset q: licet quandoq̄ q̄ nihil est minus dicat̄: vt.l.minus.ff.de v̄bo.signi.⁊.l.illud.§.minus.ff.de tribu. prout ⁊ dicit Bald.ad hoc propositum in.d.l.hac edictali in princi.Tamen.Non proprie ideo nō mirum si hoc casu equitas licet nō scripta preualeat rigori qui potest dici nō scriptum Sed q̄ñ aliquid est filio prioris matrimonij relictuȝ rigor est scriptus ideo ille preualeat equitati non scripte.Et maxime cum nō sit tanta equitas quando est aliqd filio primi matrimonij relictū quāta est quādo nihil est relictum.Cum primū casuȝ aliquid.s.tantundem q̄ntum fuit datum vel relictuȝ filio primi matrimonij in secundo casu nihil.Licet etiam in casu glose dubia sit eius opinio.Tamen non pertinet ad thema nostrū in quo fuit aliquid relictū filijs primi matrimonij ⁊ forte non parue extimationis cum ⁊ dotes.⁊.xxv.flor.pro qualibet.Nec habet qcq̄ ad propositum operari q̄ prohibuit plus petere ⁊ si plus peterent cadant a dicto legato.Non enim potest facere testator q̄ ll.in suo testō locuȝ non habeant.l.nemo pōt de lega.j.Et maxime q: expresse disponitur in.d.l.hac edictali in.§.seu ver.oi circūscriptiōe.⁊ in.d.§.optie ibi nulla machinatione nec p interpositas p̄sonas nec per aliā causam interponi valente.Que dispositiones clare emanauerunt. ad impediendū hanc vel similes versucias ⁊ cautelas volētiū plus relinquere coniugi secūdi matrimonij q̄ filijs primi matrimonij.Non oportet insistere in isto medio quia filiabus primi matrimonij saltē remaneret dos.Et interesset earum q̄ illud legatuȝ.xxv.flor.censeretur non datuȝ. Quia tanto minus remaneret apō nouercā remaneat ergo conclusio.q̄ totū illud quod plus est datū vel relictū Nouerce q̄ datuȝ ⁊ relictuȝ fuerit vni ex filiabus primi matrimonij auferatur a nouerca ⁊ deuoluatur ⁊ pertineat ad ipsas filias primi matrimonij. Laus deo.

¶ Renunciatio facta saluo conducto taȝ impetrato q̄ ēt impetrando quid oporteretur.

¶ Consilium. xlv.

1 In noie domini nr̄i iesu christi. ¶ Duo p̄ncipaliter veniūt discutienda in hac consultatione. Primū an non obstante reformatione nuper facta dictum debitum possit senis exigi aduersus dictos Guilielmū ysac ⁊ dauid.Et sic sententia lata suspensiua a qua est appellatur an sit iniusta ⁊ veniat retractanda per iudicem appella. necne.Scḋm an dictus ysac ⁊ socij possint exigi in curia florentina non ob.saluo conducto impetrato per cōmunitatem montis politiani in fauorem dicti ysac.Circa primum videtur dicendum.ꝙ dicti Guilielmus ysac ⁊ dauid foueāt iusticiam ex pluribus capitibus. Primo q:.d.lex edita per cōmune senarum seu consilium q̄ representat totam cōmunitatem vt per glo.in Rubrica ⁊ in.l.j.C.de decur.libro.x.⁊ in rubrica.C.que sit longa consue.⁊ in.l.sed ex dolo.§.j.ff. de dolo.⁊ in.l.aliud.§.refertur de reg.iur.⁊ per Bar.in rubri.ff.de decur.⁊ per glo.⁊ bar.in.l.nulli.q̄ cuiusq̄ vni.no. ⁊ facit glo.⁊ questio ibi per Ange.in.l.j.in princi.q̄ quisq̄ iuri facit ius in territorio.l.omnes populi de iusti.⁊ iure.l. lege municipali.⁊.l.ꝙ semel.⁊.l.fi.ff.de decre.ab ord.fac.Et videtur clare loqui:ideo non videtur ꝙ sit admittenda questio ⁊ excitatio super ipsa decisione legis predicte.l.illā ver. de modo.C.de colla.l.ancille.C.de fur.l.ille aut ille.§.cum in verbis de lega.iij.Nec vī refregari renunciatio facta de omni saluo cōducto impetrato vel impetrato ex pluribus ⁊ primo q: dicta lex.vī facta in odiū fenerātis ⁊ iuribus inductis in odium tertij non vī ꝙ possit valide renūciari vt.l.taȝ ⁊ fi.ff.ad mace.⁊.l.fi.C.de pac.pig.⁊ per bar.⁊ bal.in.l.si qs in conscribendo.C.de pac.⁊ ꝙ habet̄ in.c.j.⁊.c. debitores de iureiur.⁊.c.significante extra de pig.cum similibus.

a ¶ Secundo videtur hoc probari quia iuri futuro videtur non posse renunciari.l.si ita sit scriptum.§.si sub conditione de lega.ij.⁊.l.is qui de acquiren.heredi.cum si.Tertio in qualibet dispositione censetur excepta auctoritas superioris.c.venientes.de iureiuran.Ideo in hac renunciatione censeatur excepta auctoritas superioris.Et sic ciuitatis senarum que in territorio tenet vicem principis cum non recognoscat superiorē ⁊ vicem principis in loco teneat.Quarto quia ipsi ysac ⁊ dauid non potuerunt se dicto pacto obligare ⁊ similiter dicuntur esse filijfamilias.Et ideo non potuerunt compromittendo se obligare cum lege municipali caueatur ꝙ filiusfami.neq̄ valeat se obligare:ideo compromissum non teneat.Nec etiam potuerunt se obligare recipiendo pecuniam mutuo cum dictum statutum generaliter loquatur ergo generaliter intelligat̄.l.de precio.ff.de publi. cañ.si romanoꝝ.xix.distin.l.j.§.⁊ generaliter de leg.prestan. cum simi.Et eadem ratione videtur ex parte dicti bonauenture ꝙ non potuerit se obligare quia dicitur ⁊ ipse filiusfa. ⁊ ideo dicti contractus vicientur propter inhabilitatē vtriusq̄ partis.Quinto q: presupponitur ꝙ a dicto Laudo fuit appellatum.⁊ ideo non debuit pendente appel.pronunciare exequendum.quia pendente appel.nihil debet innouari vt in titu.nil nouari appel.pen.per totum.⁊ in.c.j.de appel. ⁊ in.c.non solum.eo.ti.lib.vj.Licet enim regulariter a sniā arbitroꝝ non appelletur.l.j.C.de arbi.sed arbitroruȝ laudo standum est siue iustum siue iniquum sit.l.diem proferre.§. stari.ff.de arbi.Tñ illud est vex in meris arbitris compromissarijs:sed ab arbitris iuris hoc est qui ex dispōne iuris cōis vel municipalis eligunt̄ appel.lȝ pōt.l.ab arbitro.ff.q satisda.cogā.c.ab arbitris de offi.deleg.lib. vj.⁊.l.fi.C.de iudicis.Ergo cum illi arbitri qui laudauerunt inter bonauēturaȝ ⁊ ysac fuerūt arbitri iuris q: electi ex dispositione iuris municipalis.ideo videt̄ ꝙ ab eis potuerit appellari.Et pēdente appel.nō potuerit super executione laudi p̄nunciari.

b ¶ Sexto similiter videtur dicenduȝ ꝙ dictus cessionarius non potuerit ipse agere cum dictus bonauentura dicat̄ esse filiusfa.⁊ per consequens vigore iuris municipalis non potuerit cōtrahere.⁊ per consequens cōtractus nullus ⁊ traditio nuda cum non transferat dominium.l. nunq̄ nuda de acqui.rerū domi. ⁊ pari ratione nec cessio nuda a causa non transferat actioneȝ q: ita se hȝ cessio quo ad actionis trāslationem prout se habet traditio quo ad translationem dñij rei corporalis glo.⁊ doct.in.l.fi.C.quando fiscus vel priua. Bart.in.l.non quocunq̄ modo.§.qui gayum de lega.j.doc. in.l.ad euȝ.ff.de dona.Sed causa nulla non censetur causa arg.l.iiij.§.condemnatum.ff.de re iudi.⁊ cle.pastoralis.eo. tit.Merito ⁊c.Septimo dictus Guilielmus ysac ⁊ dauid vigore legis municipalis tenentur dictam q̄ntitatem debitam bonauenture deponere apud montem pietatis ibi permanendā per quinquēnium vel computato biēno pro dilatione data dictis ysac ⁊ dauid vel nō computato non refert quo ad propositum presentis temporis. Et si illam q̄ntitatem

tem restitueret bonauenture nõ posset illam eandem quãti tatẽ deponere apud montem pietatis. Et si tantũdẽ deponeret esset in dãno ⁊ essent illaqueati ⁊ dãnificati clypeo dicte legis municipalis qḋ esset absonum. q: non dꝫ quis sub clypeo legis decipi. l. graccus. C. de adul. ⁊ l. nemo dãnum. ff. de reg. iur. cũ cõcor. ideo restituere eã dicto bonauẽture nõ debẽt cõpelli. Et ex his vr̃ ꝙ partes iudicis appel. sint in ꝓnunciando male appellatũ ⁊ bene iudicatum quatenus snĩa lata fuit pro dictis ysac ⁊ dauid imo debuerint ysac ⁊ dauid penitus absolui a dicto Bonauentura p alias ratiões supra adductas. Et q: si dicti ysac ⁊ dauid sunt arta ti id qḋ debent dicto bonauenture qui ad tẽpus eis credi dit deponere penes montez pietatis decet vt mons pietatis teneaẗ restituere depositũ bonauenture finito tempore ⁊ nõ ipsi qui coguntẗ a se pecuniã abdicare ⁊ illã apud montẽ predictũ deponere. Deueniendo ad scḋm consultatiõis articulum vr̃ ꝙ eisdem rationibus dicti Gulielmi ysac ⁊ dauid sint tuti. In ciuitate florentie ⁊ eius territorio. Rationes. n. supra assignate. In primo consultationis articulo militant ẽt in ista excepta forte prima ratione q: ille saluus cõductus concessus per cõmunitatem florentie nõ fuit concessus in odium dictoꝝ ysac ⁊ dauid sed in eorum fauorem ⁊ fauorem communitatis montis politiani ad cuius instantiam concessus fuit. Sed tunc q: ille saluus conductus cõtinet vtilitatez illius communitatis cuius interest vt dicti ysac ⁊ dauid sint securi vt possint in eoruꝫ municipio indigentibus mutuis pecunijs subuenire: ideo nõ potuit illi saluoconductui vtilitatem tertiũ etiam continenti renunciari per ipsos ysac ⁊ dauid argu. l. post mortem. §. fin. ff. de bõ. posses. contrata. ⁊ l. perende. C. de tempo. in integ. restitu. ⁊ l. si. ff. de pac. prout etiam volunt Barto. Bald. ⁊ doct. in. l. siquis in conscribendo. C. de pac. Et tantõfortius q: dictus Saluuscõductus non fuit impetratus per dictos ysac ⁊ dauid qui renunciauerunt. Sed per dictam communitatem montis politiani quã non potuerunt ligare dicti ysac ⁊ dauid eorum renunc. ideo dicta renunciatio non videtur trahenda ad impetrationem factam per dictam communitatem montis politiani. His tamen minime refragantibus contrariam partem arbitrator in vtraq; consultatione veriorem ⁊ iuri magis consentaneam.

c ¶ Nam ex quo dicti ysac ⁊ dauid eorum conuentione promiserunt non vti aliquo saluoconductu impetrato vel impetrando ⁊ dicta conuentio non fuit dolo malo inita neq; contra iura neq; illicitum aliqḋ vel in fraudem legis quid continens ergo est seruanda. l. iurisgentium. §. pretor ait. ff. de pac. c. j. extra eo. cum similibus: immo graue est fidem frangere. l. j. de consti. pecu. ⁊ maxime cum fuerit iuramento vallata que iuramenta etiam lege diuina sint seruanda et ad seruanda iuramenta artantur etiam iudei vt habentur in. c. ⁊ si xp̃us de iureiur. ⁊ ibi qualiter habent iurare. ⁊ per spe. in tit. de iuramento calũ. ⁊ per Barto. in. j. consti. ffoꝛum. ⁊ in. l. iurisiurandum. §. ait pretor in fin. de iureiur. ⁊ per Bald. in. c. j. §: sacramenta de pace iuramento firm. ⁊ pontanus in. l. qui superstitis. ff. de acqui. here. tenet ꝙ iudei iuramentum firmat cõtractum alias inualidum de quo tangit Bal. in. d. §. sacramenta. Et constat ꝙ talis conuentio esset seruanda si non obstarent adducta in contrarium: ideo rñsionibus datis ad rõnes in ꝯ̃rium adductas remanebit firma ꝯclusio ꝙ dicti Guilielmus ysac ⁊ dauid cõpelli p̃nt ad obseruantiã dicte cõuentionis ⁊ ad restituendum pecuniam eis creditam per dictum bonauenturam.

d ¶ Non ob. ꝙ renunciatio nõ possit fieri de iure in alterius odiũ introducto. q: ad hoc rñdeẗ pluribus modis ⁊ primo negãdo ꝙ quatenus ꝯtinet saluũ ꝯductũ ⁊ moratoriã ipsi Guilielmo ⁊ filijs ꝯcessum censeaẗ factũ in odiuꝫ imo potius in fauorẽ. ꝙ maxie pꝫ q: talis saluus ꝯductus non concediẗ nisi casu quo ipsi soluãt cõi senensi quingentos ducatos. j. sex dies. Profecto illi soluendo erant digni fauore. Sed illis nõ soluentibus creditores nõ minus erant digni odio ⁊ tñ casu quo illi hebrei nõ soluerent nõ ꝯcedebaẗ dicta moratoria. Ergo pꝫ ꝙ nõ p̃ncipaliꝛ ex odio sꝫ p̃ncipaliꝛ fauore ipsoꝝ Guilielmi ⁊ filioꝝ ⁊ forte vt soluerẽt dictos. ccccc. ducatos fuit concessa dicta moratoria. Sed ponderatum fuit ꝙ censentur ad vsuram mutuasse qui ad tp̃s crediderunt ad colorandũ ipsam moratoriam ⁊ ipsam legem. Licet color ipse fuerit parum iustificatus.

e ¶ Quia ipsi Guilielmus ⁊ filij erant notorij feneratores nõ merebantẗ fauorẽ aliquẽ in odiũ fenerantiũ cũ eis. c. q: frustra ex̃ de vsuris ⁊. ff. qḋ quoq; inf in rub. ⁊ nigro. Statuentes itaq; p̃uilegiãtes ipsos aptos ⁊ notorios feneratores nõ cẽsentẗ habuisse odio illos q cũ aptis feneratoribus secrete feneranẗ. Et maxime q: ipsa cõitas iam suo statuto ꝑmisserat ꝙ qlibet hebreus possꝫ seu ei liceat mutuare ad vsurã dictis Guilielmo ⁊ filijs sine vlla pena hebreis q taliter mutuarẽt p̄dictis guilielmo ⁊ socijs. Capitula. n. inita cũ p̄dictis ab his q hñt potestatẽ legis ꝯdende transeũt in ꝯ̃rium. l. cesar de publica. ⁊ l. asi pe. C. de dona. cã mor. ⁊ l. ꝙ semel. ff. de decre. ab or. faci. cũ ibi no. p bar. Et potissime in hoc mota fuit in spẽ erga dictũ bonauẽturã. q: dicti Guilielmus ysac ⁊ dauid impetrauerunt saluũ ꝯductũ ꝓ dicto bonauẽtura pusino cuꝫ tũc tp̃is nõ posset tute accedere in territorio senensi. qḋ dictus Bonauẽtura posset tute ire ⁊ redire ⁊ senis ⁊ in territorio senensi nec valeat inquietari ⁊c̃. Et p rõne ⁊ cã cõcedendi allegata fuit rõ q: ipse bonauentura hẽbat subuentionẽ magnã facẽ dictus ysac Guilielmo ⁊ dauid. Certe attenta qualitate ⁊ exercitio qḋ faciebãt ⁊ hebrei supplicãtes ⁊ ipse bonauẽtura siliꝛ iudeus. Illa subuentio nõ erat credenda alterius conditionis nisi ꝙ poneret pecuniã in illo trafico ad aliqḋ tẽpus ita ꝙ illa ⁊ cõiectura fenoris que vigebat tp̃e dicte vltime legis illa eadẽ vigebat tp̃e dicti saluicõductus cõcessi dicto bonauenture. Et longe maior: q: dicta vltima lex est facta generaliꝛ ⁊ satis ꝓbabiliꝛ poterat cõiecturari ꝙ ex amicitia aliq senis degẽtes subuenirent dictis Guilielmo ⁊ filijs de aliqua pecunia gratis ad aliqḋ tp̃s. qḋ poterat ita faciliter ꝑsuaderi. qḋ bonauẽtura forensis vellet in alienũ territoriũ se cõferre vt faceret magnã subuentionẽ dicto Trafico gratis. Nã ⁊ distãtia loci ⁊ q̃litas ꝑsonaꝝ ⁊ q̃ntitas vrgebãt in cõiecturas ꝯ̃rias. q nõ ita generaliꝛ in oibus alijs militabant itaq; attentis premissis dispositionibus ⁊ ordinamẽtis prius factis in fauorẽ seu exonerationẽ fenerantiũ simul cũ dictis Guilielmo ⁊ filijs nõ est presumendũ ꝙ cõcedentes dictã dilationẽ dictis Guilielmo ⁊ filijs feneratoribus moti p̃ncipaliter fuerint in odium fenerantiũ. Et hoc clarũ. iõ potuit pactũ trahi ad istũ saluũcõductum cõcessum vt supra. qnimo dici pt ꝙ dictus saluꝰcõductus q̃tenꝰ se extẽderet aduersus dictũ bonauẽturã tãq̃ subrectitius nõ valuerit.

f ¶ Gratiose enim concessiones subrectitie sunt nulle. c. ad audientiam de rescrip. Sed attentis premissis non persuadetur ꝙ dicti statuentes concessissent dictum saluum conductum aduersus dictum bonauenturam si omnia que interuenerant fuissent narrata. Si prout arbitranduꝫ est. Illi statuentes sunt homines graues ⁊ honesti ⁊ notabiles prout credendum est iuxta no. per Bart. in. l. ambitiosa. ff. de decre. ab or. faci. ⁊ in sua dispu. que incipit adunantia generalis vbi dicit ꝙ ciuitates presumuntur facere commissiones ⁊ arbitria dignis ⁊ notabilibus personis. Nam multa debebant mouere ad non concedendum aduersus dictum bonauenturam. Primo ⁊ principaliter q: ipsi Guilielmus ⁊ filij se sub iuramento obligauerunt non vti aliquo saluo conductu. Item se obligauerunt sub instrumento guarentigiato ꝙ ex forma statutorum solet fere vbiq; maxime in tuscia esse multum priuilegiatum vt nihil possit obijci. Iteꝫ quia iam fuerat super hoc litigatum ⁊ obtentum laudum multum priuilegiatum lege municipali de qua in themate a quo non fuit valde appellatum vt infra dicam. Nec decer ꝙ lata sententia que transiuit in rem iudicatam rescribatur argu. l. causas ⁊ lites. C. de transac. ⁊. c. inter monasterium de re iudica. Item ⁊ quarto attento ꝙ dicta communitas fecerat immunes omnes qui dicto Guilielmo ⁊ filijs mutuassent etiam sub vsuris de qua ordinatione forte dicti statuentes non habebant noticiam seu memoriam vltimo quia dicto bonauenture fuerat concessus saluus conductus in ere ⁊ in persona libere postulatus ea pretensa causa quia dictus bonauentura pro subuentione dicti ysac ⁊ eidem mutuare bonam summam denariorum. Non eniꝫ libere ⁊ secure iuisset ad mutuandum dicto ysac si impediretur sibi exactio dicti mutui finito tempore. Et maxime q: per indirectum dictus bonauentura priuaretur dicta pecunia credita dictis Guilielmo ⁊ filijs si dictum ordinamentum obseruaretur contra eum. Attenta qualitate dictorum Guilielmi ⁊ filiorum qui sunt falliti vt satis constat ex quo viuere volunt sub saluis conductis. Et de facili contingeret ꝙ imperpetuum priuaretur toto credito si ad tp̃s hiẽnij differreretur. Et saltem ex parte censetur sibi auferri suum creditum si ad tempus maxime.

f Nullus favor feneratoribus:

Gratiose concessiones sũt nulle

g ¶ Ita longū differt exactio q̄ tēpus censetur pars credi-ti.l.j.§.dies in fin.ff.de eden.& minus cēsetur solui q̄ post tempus debitū soluitur insti.de actio.§.plus aūt.&.§.tpe sibi q̄ tardius soluerit q̄ soluere debeat minus soluere in-telligitur. Ideo nō videtur q̄ sibi obseruetur saluus cōdu ctus eidem factus.qd non est credendum fuisse de mente disponētium. Ideo si ista narrata fuissent ipsis disponen-tibus nō dissoluissent saltem ita generaliter saltē in preiu dicium dicti bonauenture. Et saltem nō de leui cōcessissent in eius preiudicium.istud aūt sufficit ad reddendum grām subreptitiā.f.q̄ de leui nō fuisset concessum si fuisset expres sum aliqd q̄ non fuit expressum in.c.postulasti de rescrip.

¶ Non ob.secūda ratio q̄ licet simplex renunciatio trahi nequeat ad iura futura. Tamē per pactum renūciari pōt.l. j.C.de pac.l.de fideicō misso.C.de trāsac.cū similibus. Nō obstat q̄ censetur excepta auctoritas superioris: q̄ per illud pactum nō derogatur auctoritati superioris sed derogatur iuri cōpetenti & cōpetituro ex dispositione superioris. Nō eni interest superioris q̄ ille cui dispositione superioris cō ceditur aliqd ius illo iure vtat. Nec eius auctoritas tollitur vel minuit si ego renuncio iuri qd ego ab eo impetro. Pro fecto.l.siquis in conscribēdo & similes loquuntur in iuri-bus pcessus a pncipe vl ab alijs iuris latoribus q̄ superiores sunt & tn̄ disponūt q̄ illis iurib9 a superiorib9 pcessis renūcia ri possit. Nec p h derogat auctoritati superioris & h cōstat.

l ¶ Nec obstat quartū argu.in contrariū adductū quoniā mihi presupponitur.q̄ Guilielmus prestitit cōsensū ysac etiam dauid eius filijs deputando alium qui cōsensū pre staret nomine suo mandando dictis ysac.& dauid q̄ recipe rent dictam pecuniam. Increditum a dicto bonauentura. Profecto mandando alteri q̄ ꝯsensum prestaret ipse cense tur consentire prout videmus in cōstituente procuratorē ad adeūdū censet consentire ita q̄ ex ipsa constitutione p curatoris resultat statim aditio.l.paulus respōdit p pcura-torē de acq.heredi.cū no.ibi p Bar.& doct. Nō.n.requiri tur presentia s; sufficit cōsensus in absentia prestitus ante vl post vt per Bal.post Cy.in.l.iiij.C.de sponsa. Ad hoc que hntur.in.l.si qs mihi bona.§.iussum de acqui.heredit.

k ¶ Preterea quando pater & filius simul contrahunt vidē tur sibi inuicem consentire adeo q̄ stante statuto q̄ filius non possit contrahere fine consensu patris si pater & filius simul contrahunt licet pater non prestet specifice cōsensū filio tamen valet actus.l.cū pater.§.libertis de leg.ij.put dicunt ibi Bar.& Imo.per tex.ibi &.l.titius.ff.qui.mo.pi. vel hypo.soluit.& bal.in.l.si filius.C.ad maced.& bar.in.l.q rome.§.duo fratres in.iij.opp.& in.xj.q.de verb.oblig.iō pariter hoc casu si dedit mādatum q̄ ipsi reciperent pro se & ipsis filijs. Et super hoc emanauit laudum & deinde sen tentia que vltima snia solum nititur in vltima municipali dispositione nuper facta.

l ¶ Ideo super hoc nō videt in standum. Nec credo esse p batam patriā potestatem. Nec sequitur ēt filius ergo sub patria potestate constitutus immo dicit bar.in cōsilio inci pi.visa inquisitione facta contra Franciscum in ordine mi-no.cxlij.fm ordinem perusinum nō formis dicit q̄ quis p̄-sumit sui iuris & sic paterfami. Ad hoc enim vt sit filiusfa mi.reqrit matrimoniū qd nō presumitur fm eum. Et licet Ang.post gl.in.l.sed si de sua in pn.de acq.hered.velit p̄.s. q̄ quis presumat filiusfami.q̄ pater presumit viuere cen-tum annis put dicit gl.tamen illa gl.nihil ob.rationi bart.

m ¶ Et insuper licet presumatur viuere centum annis cu-ius contrarium dico in.l.si emancipati in princi.de colla. quia licet lex dicat quem posse viuere centū annis ad plus non propterea presumitur quia non omne qd esse potest presumitur esse & text.in.l.hereditatem.ff.ad.l.falci.probat contrarium & insuper.

n ¶ Licet presumetur viuere centū annis si non habemus tps natiuitatis non concludit presumptio predicta. S; h ad ppositū nō refert q̄ patres vtriusq; ptis viuūt & pont. in.d.l.s; si de sua in pn.post Rap.cu.ibi dicit q̄ qui allegat q̄ talis sit filiusfami. Incūbit onus pbandi & sitr ei q allat q̄ sit pfamilias.ar.l.ei q dicit.& hoc tenui in.d.l.si emanci pati.& lz posset pbari ppea nō videatur in hoc faciēda ma gna vis:q; placuit facere aduertētē hūrē; iudicare q̄ put hactenus nō est pbatū.ita & forte nō probabit & si proba-ret remanent alie ratiōes supra deducte.& insuper statuto mūicipali cauetur quod cōtra lauda lata in dicta curia nō possit dici de nullitate.& ideo tollitur ista allegatio nullita tis que diceretur causari ex eo:q̄ filiusf ami.non possint se obligare cum dicta denegatio dicendi de nullitate indefi-nite loquatur & indefinita equipolleat vniuersali.l.si pluri bus delega.ij.c.vt circa de elec.lib.vj.c.si romanorum.xix. distin.& ideo lex generaliter loquens est generaliter intelli gēda.l.j.§.& generaliter deleg.prestā.&.l.de precio de publi. &.c.q̄ circa de priuile.& per hoc tollitur etiam alia ratio q̄ dictus bonauentura sit filiusfami. que etiam tollitur ex eo quia abraam eius pater dederat eidem licentiam auctorita-tem & consensum standi in iudicio & acta necessaria & opor tuna & iudicialia faciendi & maxime in causa quam habebat cum Guilielmo ysac & dauid.& omnia alia faciendi que ipse bonauentura cum consensu & auctoritate ipsius abree fa-cere posset &c. Sed constat q̄.d.bonauētura hoc facere po-tuisset cū consensu:ergo sub illis vniuersalibus verbis oia alia faciendi h comprehenduntur. Et sic ita gessit cum pream-bulo consensu patris. Nec ob.si dicatur q̄ se retulit ad cau-sam que habebat cum Guil.& filijs que tunc vigebat.

o ¶ Et sic nō referatur ad gesta coram arbitris cōpromissa-rijs:q̄ respōdet q̄ dictio maxime tollit ꝯtrariū:q̄ est ampli catiua.l.j.§.vel maxime de col.bo.cum si. Item istud com-promissum fit in illa causa lz forte non iudicialiter. Ideo ēt hoc cōprehēdat sub dictis verbis.& maxime attētis superio ribus cōtentis in eodem instrō cum.d.abraam cōstitueric procur.ad agendū noie ipsius abree & etiā ad cōpromittē dum.& est verisimile q̄ prout volebat q̄ noie ipsius abree poss; cōpromittere quatenus ageretur de causa que ageret vel agitanda esset noie ipsius abree. Ita & voluerit prestare cōsensum q̄ posset cōpromittere noie proprio in cā ppria cum nō subsit ratio differentie. Et ex precedētibus sequē-tia declarent.l.si seruus plurium.§.fi.deleg.j.&.l.q filijsbus. eo.ti.&.l.heredes palam.§.sed si notam de testa.cū si. Facit q̄ pronūciatum est q̄ laudum sit exequēdum.& sic videtur pronūciatum super repulsione huius exceptionis.& etiā in primo iudicio fuit allegatū q̄ erat filiusfa.& repulsa talis al-legatio insuper duo statuta reperiunt vnum q̄ filiusfa.ne-queāt se obligare fine consen.patris:aliud q̄ loquit de casu fis cōpromittēdis q̄ cōpromissum initū per filiūfa. valeat.

p ¶ Quia istud statutum de compromissis tenēt magis spe-ciale.item compromissum potest fieri nulla precedente obli gatione prout mandatū.& prorogatio prout hoc dicit nota. Bal.in.l.cum not.solum.§.necessitate.col.vj.ver.sed pone duo statuta sunt.ideo licet non oriatur obligatio non pro-pterea cōpromissum vel laudum est nullū.& maxime inter-ueniente iuramento q̄ inter cetera habet virtutem.

q ¶ Quod si actus non valet eo modo quo agitur valeat vt valere potest.l.cum pater.§.filijs matrem delega.ij.

r ¶ Et etiam cōsiderato q̄ huiusmodi statutū non impedit oriri naturalē obligationē. Nam vbi lex dicit q̄ quis nō ob liget intelligit de ciuili obligatione:in institu.de inuti.stip.§. pupillus īūcta.l.j.ff.de noua.& insti.de inuti.stip.§.s; si ser uus iuncta.l.naturaliter de cōdi.inde.item;.§.alteri.insti.de inuti.stip.iunctis que habent in.l.stipulatio ista.§.alteri de ver.ob.& probat in.l.iuregē.§.sed cū nulla.&.§.igit nuda.ff. de pac.& in.§.si ob maleficiū eo.l.fm vnā lec. Et cōstat cō-promissa tenere vbi sola naturalis obligatio remanebat.l. pe.C.de arbi. Nō ob.v.rō in ꝯtrū adducta q̄ dicta pēdēria cāe appellationis interposite aduersus dictū laudū nō h; obstare ex eo:q̄ dicta appellatio nō tenuit duplici rōne.pri ma q̄ put mihi dī nō fuit appellatū intra.x.dies a die scie prout interponi dz:al's nō v; iā.hodie.C.de appel.&.re. §.pe.&.ti.lib.vj.cū si. Scdo q̄ l.munici.tollit hoc casu oēm appellationē:& ideo cū sit casus legis nō est sup hoc exitan dum.a.l.ancille &.l.illā ver.de modo. Et si dicti arbitri fue rūt extraiudiciales ēt de iure nō pōt appellari.l.j.C.d arbi.

s ¶ Licet super hoc posset instari:sed non curo: ex quo vi-get clara lex muni.que potest tollere appellationem cum statuentes habeant omnem appellationem & non possit appellari ad aliquem superiorem cōmunitatis statuentis: quo casu statutum non posset tollere appellationem vt per Bar.& Imo.in.l.fi.ff.de aqua plu.ar.per Bart.in.l.omnes populi in questione illa super quibus fieri possunt statuta & Bal.in.l.fi.C.de senten.& interlocu.om.iu.& per Bart.in l.ambitiosa.C.de decre.ab ordi.fac.per Bald. in.l.necessa-rium.ff.de ori.iur.de quo etiam per Jo.an.in addi.Spe.in titu.de appel.§.nunc tractemus in prin.& per Bal.in.l.cū de consue.de.ll.& de pace constantie.§.in causis per Jo. and.in.c.fi.de appel.libro.vj.per Bart.in.l.j.in fi.a quibus appel.

appel.nõ lз per doc.in.c.venientes ð iureiur.per ponta.in
rub.de arbi.colũ.xxvj.Nec est exitandũ in casu nostro cum
ciuitas senensis vtatur iuribus principis neminẽ recogno/
scens in superiorem.Nec ob.vj.ratio.qꝛ immo dictus bona
uẽtura videtur potuisse se obligare propter generalez licen
tiaз ⁊ consensuз adbibitũ per patrem vt.s̃.deductũ cuз vt
dixi sint ṽba vniuersalia q̃ nihil excludũt per iura vulgaria
attento maxime exquo erat forensis dictus bonauentura ⁊
nõ poterat sine dispendio lenis litigio vacare satis videba/
tur cessio ex causa venditionis facta de dictis iuribus cõcer
nere dictaз causaз.Preterea.d.bonauẽ.cedendo non se ob/
ligat.sed cessio tendit in solutionẽ.⁊ sic ad liberandũ.⁊ sa/
tis est ꝙ putabat se obligatum transferre: quia traditio ex
causa putatiua sufficit ad transferendum dominium ⁊ non
dicitur traditio nuda a causa vt probatur in toto tit.de cõ/
di.inde.ita ⁊ sufficiat ad translationem actionis per cessio/
nem.⁊ sic dato ꝙ non obligaretur dicta venditione iurium
tamen cedendo credens se obligatum trãstulit actionem in
cessionarium.Itẽ est aduertenduз ꝙ cuз dictus Bonauen
tura sit forensis statutum babilitãs vel inbabilitans perso/
nã non vendicat sibi locuз in forense prout voluit bar.in.l.
cũctos populos.C.de sum.tri.in.iij.q.prin.alleg.l.j.in pn.
de tuto.⁊ cur.dan.ab bis.⁊ no.in.l.etiaз de tute.⁊ ideз bal.
in.d.l.cunctos populos ⁊ Pe.de anch.qui eos sequitur in
sua latissima repe.c.j.de cõsti.in antiquis.xij.q.princip.col.
xcij.⁊ Innocẽ.in.c.a nobis de sententia excom.⁊ spe.in tit.
de senten.§.qualiter versi.sed pone quidam.Licet secus sit
in statuto dante formã vel solẽnitatem actui.l.j.C.de emã.
lib.l.si fun.de euic.doc.in Rubrica de cõsue.⁊ bar.⁊ bal.in
d.l.cunctos populos.⁊ Pe.de anch.vbi.s̃.⁊ bal.in.l.extra
territorium de iur.om.iudi.dicens ꝙ statuta que dant esse
vel nõ esse in actu in loco celebrato militant etiã in forense:
vnde statutum disponens ꝙ lauda lata in curia mercatoruз
sint efficacia ⁊ mereant̃ executionẽ ⁊ nõ possit appellari mili
tahit ẽt in forense ⁊ multofortius in casu isto in quo nõ ap/
pel.ipse bonauẽtura sз aduersarius ⁊ potissime quia dictus
bonauẽ.pro consequendo bñficia statutoꝝ satisdedit sз for
mam statuti sub rubrica de ciuibus senensibus cogẽdis ad
petitionem predictoruз forensum in quo statuto inter cete/
ra disponitur ꝙ forẽs q promittũt ꝓut dз ꝓmisisse dictus
bonauẽtura obseruentur statuta in exigẽdo suum debitorẽ.
⁊ sic gaudere dз dictus Bonauẽ.bñficio dicti statuti dispo
nẽtis ꝙ nõ possit app.a laudo non ob.vij.rõ in ꝯtrium ad/
ducta ex pluribus ⁊ ꝑmo qꝛ dicta lex municipalis bз duas
partes vnaз que dat moratoriam pro duobus annis dictis
Guil.⁊ filijs ⁊ h̃ non iuuat dictos Guiliel.⁊ filios propter
cõuentionẽ quã fecerunt ⁊ ꝓpter alia.s̃.deducta aliã partẽ
ꝙ dicte pecunie credite ad ipos debeant deponi ad qnquẽ/
nium penes montẽ pietatis.⁊ in bac parte lex illa munici/
palis loquitur impsonaliter non dicit Guiliel.⁊ filij debeãt
deponere: iõ si lex illa tз artat ita alios ꝓut ipsos retinẽtes
imo exquo dat moratoriam ad biennium a ꝯtrio sensu sumi
tur ꝙ post bienniũ possit cõueniri vt prius ⁊ tñ post bien/
niuз ex forma dicte legis mũicipalis essent deponẽdi apud
montẽ iõ innuit ꝙ hoc ꝓtextu nõ possint ipi aduersus cre/
ditores se tueri nisi ꝑus deposuerint: iõ nec põt se tueri ꝓ/
textus dicte scde partis dicte legis pẽdẽte tpe biẽnij siue mo
ratorij que sibi nõ est ꝓfigua ex alijs adductis.s̃.facit qꝛ nõ
põt qs se tueri ex iure alterius maxime fisci.l.bis cõsequen
ter in pn.cũ sua gl.ff.fami.her.⁊ ꝙ hetur p Cy.⁊ bal.in.l.si
seruus qspiã.C.de seruis fug.p bar.in.l.ij.de exeu.rei iud.
p cõpost.⁊ ceteros in.c.mã.de rescrip.⁊ in.c.cũ dilectus de
iure patro.⁊ si dicti Guilielmus ⁊ filij redderẽt dictã pecu/
niã dicto cessionario nõ tenerent̃ ꝓpea cõi vl̃ mõti pietatis
cũ fuissз apud eũ q poterat cogi ꝺponere ꝓut ipi ⁊ ꝯsidera
to ꝙ lex ipsa nõ magis dirigat verba erga eos q̃ȝ erga alios
⁊ maxime attẽto ꝙ dictũ qnquẽniũ vr̃ intelligendum post
biẽnium ⁊ isto biennio cõcesso dictis Guilielmo.⁊ filijs nõ
possunt ipsi gaudere iõ interim non pñt se tueri ⁊ ꝓpterea
essent excusati post biẽniũ cũ non possiderent nec dolo nec
culpa desijssent possidere ⁊ lex ipsa de eis nõ loquitur ma/
gis q̃ȝ de alijs.Scdo rñdet̃ qꝛ dicta lex nõ vr̃ intelligenda
de ista pecunia numerata p dictũ Bonauẽturã qui accessit
ad mutuãdũ fretus suo saluo conductu ⁊ lege facta ꝙ quilз
posset libere mutuare ⁊c.per ea q̃ babentur in.d.l.ꝙ semel
de decre.ab ord.faci.⁊ p alia supra adducta.itẽ ex alio non
obstat dicta lex municipalis in casu isto quia verba dicte le
gis deficiunt cõtra dictũ cessionariũ attẽto ꝙ dictus cessio
narius nõ dedit aliqd dictis hebreis ad tẽpus vel vsuram
nec est proprie loquẽdo creditor dictoruз Guilielmi ⁊ filio
rum quia ipse nihil sibi credidit nec fidem eoruз sequutus
fuit: vnde ex ethymologia vocabuli non venit appellatione
creditoris vt in.l.j.ff.si cer.pe.⁊ lз doc.ibi dicant ꝙ veniat
appel.creditoris tamen ista prouisio que est odiosa ⁊ in rõ/
nabilis maxime in capitalibus: quia vsurarius non priuatur
suo capitali ⁊ longe minus mutuans ad tempus qui potest
esse nõ fenerator ⁊ attentis etiã capitulis initis cuз dictis
hebreis ⁊ ẽt ꝓuisiõe facta in fauorẽ dicti Bonauẽture que
sunt supra poderata iõ non repero: ideo suadet ratio ꝙ stã/
tibus predictis dispositio ista strictissime intelligatur. argu.
regule odia in vj.⁊.l.ꝙ non ratione de.ll.cuз multis simi/
libus. Et maxime quia dictus cessionarius non est dignus
odio ⁊ in eo videtur cessare ratio dicte legis. ideo videt̃ ꝙ
cesset dispositio.l.adigere.§.Quis de iure patrona.⁊.l.ꝙ di
ctum de pactis ⁊.c.cum cessante de appella.Et etiam ces/
sant verba cum finis debeat declarari per principium: tñ
qꝛ ex precedentibus sequentia declarantur.l.si seruus plu
rium.§.si.de legi.j.l.heredes palam.§.sed si notaз de testa
men.cum simil.tum maxime qꝛ sequentia habent necessariã
relationem ad precedentia qꝛ veniunt adijciẽdo conditio/
nem precedentibus vt aperte denotant illa verba cum hac
conditione ⁊c.Ideo cum precedentia loquantur in his q
dederunt ⁊c.Ita ⁊ sequentia loquantur in creditoribus q
dederunt ⁊c.Potissime etiam attento ꝙ tempore cessiõis
non erat edita dicta lex ⁊ cedenti competebat actio illesa.
Ideo cessat ratio quam adducunt doc.ꝙ vtitur iure cedẽ
tis per.l.qui stipendia.C.de procura.cum similibus.

t ¶ Et alias habemus ꝙ exceptio competens cõtra ceden
tem etiam ante cessionem non competit contra cessiona/
riũ ex causa onerosa vt habetur in.l.apud celsum.§.de au/
ctoris.⁊.§.cum legittima de excepti.doli in.l.doli de noua/
ti.ista enim exceptio non inest rei neqз actioni saltem respe
ctu capitalis ⁊ maxime in acquisitione actionis: ideo ⁊c.
vt habetur in dictis iuribus ex quibus omnibus puto in/
trepide tenenduз ꝙ dicta lex nullatenus obstet dicto cessio
nario ⁊ si singula nõ prodessent tamen multa.s̃.ponderata
⁊ saltem non nulla ex eis iuuant: ⁊ ideo partes iudicis ap/
pella.laudo sunt in pronunciando male appellatum ex capi
te nullitatis ⁊ ex capite iniusticie appel.⁊ partes iudicis ap/
pella.ab vltima sententia interposite per dictum cessiona/
rium sint in pronunciando bene appellatum ⁊ male iudica/
tum in illis partibus a quibus extitit appellatum ⁊ successi/
ue primum caput sententie quo pronunciatum fuit lauduз
fore exequendum subsistere ⁊ remanere absqз aliqua suspẽ/
sione vel modificatione ⁊ victuз victori ⁊c. Et hec de ꝑmo
principali consultationis articulo.Deueniendo ad scdm cõ
sultationis articulum illum breuiter expediam nam ea que
concernere poterant vtrunqз articulum sunt iam sublata re
stat respondere ad duo dumtaxat que hunc dumtaxat respi
ciunt ⁊ profecto verba dicte cõuentiõis sunt lata ⁊ clara nõ
eniз conuenerunt ꝙ non vterentur saluis conductis per se
ipsos impetrandis sed simpliciter saluis conductis impetra
tis ⁊ impetrandis ⁊ per cõsequens siue impetrarentur per
seipsos siue impetrarentur ab alijs.

u ¶ Cũ verba ipsa sint generaliter prolata iõ generaliter in/
telligenda sunt.c.qꝛ circa de priuileg.l.j.§.⁊ generaliter de
lega.prestan.⁊.l.si pluribus de lega.ij.Nec a verbis est rece
dẽdum.l.non aliter de lega.iij.cum cõcordã.Et maxime qꝛ
alias facillime potuisset eludi dicta renunciatio ⁊ ipsimet
operari ꝙ saluus conductus per aliuз pro eis impetraretur
⁊ illa renunciatio redderetur elusoria ⁊ quodãmodo inuti
lis ꝙ esse non debet argumen.l.j.§.excep.in si.quaruз rerũ
actio non detur ⁊.l.si quando de leg.j.⁊.c.commissa de ele.
lib.vj.fraudibus autem est obuiandum.l.in fundo in fine.
ff.de rei vendica.c.q̃ȝto de diuor.cum similibus. vnde non
debet dicta conuentio interpetrari tantum de saluis condu/
ctis interpetrandis ab eis sed generaliter prout verba so/
nant a quibus non est recedendum maxime ne detur occa/
sio fraudis adhibendi ⁊ reddendi ludibrio dictam conuen
tionem renunciatiuam saluis conductis per iam dicta ⁊ sa/
tis est verisimile ꝙ in cãu isto ipsimet fuerint causa impetra
tionis ⁊ fuerit quidam color quesitus: quia iudei qui mutu
ant sub fenore multum de facili inueniuntur: ideo inue/
nissent qui sine saluo conductu mutuassent ⁊ est verisimi/
le ꝙ inuenirent ⁊ mihi persuadeo ꝙ dictus Bonauentura
si ex non vsu dicti salui cõductus dãnificaretur cõmunitas

montis politiani reuelaret eaꝫ in lesam supplendo defectũ dictoꝝ Guilielmi filioꝝ itaq; mihi persuadeo ꝙ non versetur interesse cõmunitatis predicte. Et satis est ad propositum ꝙ dicti Guilielmus aut eius filij nequeunt aduersus dictũ Bonauen. vti dicto saluo conductu propter eoꝝ conuẽtionem si cõmunitas montis politiani pretendet aliquod interesse releuabitur per dictũ Bonauenturam qui prout mihi asserit non intendit litigare cũ dicta cõmunitas montis politiani lꝫ posset insistere ꝙ dicta ĩpetratio fuerit subreptitia ⁊ facta in fraudem vt deprehendi põt ex superius dictis super quibus me non extendo qꝛ nõ est intentus preiudicare dicte cõmunitati sit aũt conclusio ꝙ dicti Guilielmus ⁊ filij possunt exigi ⁊ conueniri florentie nec possunt iuuari beneficio dicti salui conductus conueniri posse florentie intelligo vel rõne domicilij vel qꝛ conuenerant posse ibi conueniri vel alia ratione iuridica de quo non queritur. Sed solum vtrum obstet saluusconductus. Laus deo.

¶ Conuentiones partium obscure ⁊ intricate an ⁊ quomodo resoluantur ⁊ an verba vel mens potius attendantur. ⁊ ex quibus mens coniecturetur.

¶ Consilium xlvj.

Repetito diuio numine. ¶ Multum confuse fuerũt cõuẽtiones de quibus agit ⁊ male fuerũt explicate intẽtiones ꝯtrahentiũ. ⁊ in his super quibus vertitur dubitatio. ⁊ alio puncto exquo multe lites emanarunt. ⁊ q̃tum pertinet ad pñteꝫ consultationẽ clarissimus vtriusq; iur. doctor dñs Pet. de vbaldis pater ⁊ dñs meus plurimũ qdem egregie elaborauit. nam interpretationem verboꝝ ⁊ mentis cõtrahentiũ coniũgendo ⁊ cõcordãdo mentẽ. ⁊ verba itaq; mihi de subscriptione requisito incũbit paucius vti ⁊ cõclusiue incedere. ⁊ qꝛ vltima cõuẽtio dependẽtiã habuit a prima. ⁊ ad primã vltimo loco se refert.

a ¶ Ita ꝙ ex illa prima pendet plurimũ interpretatio prime ⁊ secunde vt in auc. de filijs ante doteꝫ instru. natis. ⁊ ꝙ habetur in. l. asse toto. ⁊ in. l. institutio talis de here. insti. put ⁊ hoc tangit dñs cõsulens ideo circa primã cõuẽtionem poterat verti dubitatio ⁊ in facto ⁊ in iure ꝙ vltimuꝫ pactũ ex dubitatione pacti resultat si eñi illa duo quinta que in dotẽ cõcedebant ascẽdebãt ad valorẽ mille florenoꝝ res erat plana qꝛ illa quinta erãt in dotẽ concessa. ⁊ dña Pantasilea ad nihilũ fuisset obligata. ⁊ nec etiã ipsa dña Bianciola vel sui heredes. ⁊ iste casus nõ occurrit cũ presupponat dñs cõsulens presupponi in puncto ꝙ non ascendebãt ad dictũ valorem mille florenoꝝ dicta quinta ꝙ ⁊ satis deprehendit ex vltima cõuentiõe in qua fatent partes ꝙ pro residuo dotiũ predictoꝝ quattuor miliũ flore. debebat q̃titas. ccclxx. flor. certe si illa duo quinta erãt extimationis mille florenoꝝ nõ debebat quicq̃ in q̃titate sed pro illo residuo debita fuissent bona pro cõdecenti extimatiõe. ccclxx. florenoꝝ. ⁊ si ex aduerso diceret si mille debebant post mortem ⁊ ad dñam Biancolam incũbebat onus solũ soluendi. dc. flore. quare se obligauit inuita ad soluendũ. ccccxxx. flore. ⁊ sic plus tempore iuxta. §. plus. ⁊. §. tempore insti. de ac. ⁊ etiam plus q̃titate qꝛ promisit. xxx. flore. vltra summam. dc. flore. potest responderi ꝙ ea fuit verisimilis ratio: qꝛ pro parte Mariani ⁊ Ualmarij poterat allegari ⁊ verti in disceptationem ꝙ illis duobus quintis non ascendentibus ad valorem ⁊ extimationem mille floreno. illa mille erant promissa loco pene ita ꝙ forte instabant habere iura duorũ quintoruꝫ iam absolute concessorum in dotem ⁊ & mille in penaꝫ false assertionis ⁊ promissionis ꝙ erant extimate mille floreno. Cum verba videantur in hac intelligentiam tendere ⁊ dicte bianciole vidue que habebat cũ talibus viris ligare intererat litibus non vexari. l. minoribus. xxv. annis subuenitur. ff. de mino. nõ mirandũ si ipsa noluit se obligare ad certam summam certo tẽpore soluẽda vt a tali dubitatione ⁊ vexatione releuaret vt sic declararet solũ quattuor milia deberi ⁊ pro residuo. 4000. solum deberi. ccclxx. flore. prout satis plane patet declaratũ per vltimam trãsactionem adeo ꝙ licet nonnulli impingant petro quare in dicta transactione promisserit pro domina Bianciola floreno. dcxx. floreno. Ego quidem nihil ei impingendum arbitror. Cum itaq; in dictis quintus non esset valor mille floreno. Et partes conuenerint pro dictis quintis deberi mille flore. soluendos per dominam Bianciolam intra quadriennium pro rata dcxx. flore. ⁊ pro residuo. ccclxx. soluendos prout solui debebant vigore primi instrumenti ⁊ vigore primi instrumẽti ad dominam Pantasileam spectabat soluere q̃titateꝫ. cccc. flore. post mortem suam restat in consequentiam ꝙ ad dictam dominam Pantasileam spectat solutio dictoꝝ. ccclxx. flore. post mortem suaꝫ. ⁊ si dicatur si ita est quare erat opus rem hanc remittere consilio domini Petri cum consilio sapientis habeat remitti res dubia non res clara. argu. eius quando habetur in. l. ancille. C. de furtis. ⁊. l. j. C. de relati. ⁊. l. ꝙ labeo ad carbo. si eniꝫ presupponebat deberi mille pro dictis quintis ⁊ deberi post mortem dictarum dominarum prout presupponitur cum dñs Pe. sm verba dicte cõuentionis haberet consulere qualiter dicti. ccclxx. flore. deberentur per heredes dictarum dñarum post earũ mortem ita ꝙ non habebat consulere an deberent nec an deberent inuita sed habito pro constanti ꝙ deberent post mortẽ qualiter debebãt solui per heredes dictaꝝ dñarũ respondet ꝙ videbatur incõueniens prout ⁊ re vera esset ꝙ dicta Bianciola que volebat dare pro dotibus dictaꝝ suarũ neptũ illa duo quinta rehaberet illam quintaꝫ si forte ascendissent ad valorem. dcccc. flore. vel. dccccxcix. ⁊ dña Pantasilea solueret. cccc. flore. ideo habuisset tunc dominus Pet. consulere prout ⁊ nunc consuluit ad quam effectualiter pertinet solutio dictoꝝ. ccclxx. flore. nam exquo dicti mille flore. subrogabuntur in locum illoꝝ duorum quintorum.

b ¶ Et subrogata assumunt naturam eoꝝ in quoꝝ locuꝫ subrogant: vt. l. si eum. §. qui iniuriarũ cuꝫ concordantijs prout domina Bianciola soluebat de suo bona dictorum quintorum ⁊ nõ domina Pantasilea que nihil incõmodi sentiret si extimatio dictoꝝ quintoruꝫ ascendisset ad mille ita ⁊ non sentiat effectuale incõmodũ quatenus extimationes dictorum bonoꝝ ascendũt vt sic idem iure sit de toto ad partem arg. l. que de tota de rei ven. ⁊. l. qui scit de vsur. ⁊. c. pastoralis. §. siquis cũ totum de offi. deleg. Et ne sequat iniquum ⁊ quodãmodo absurduꝫ ꝙ defectu valoris vnius flore. dicta domina Pantasilea damnificaret in. cccc. flore. ⁊ dicta domina Bianciola lucraret bona extimatiõis. ccccxxxix. flor. ꝙ esset penitus alienũ ab omni equitate ⁊ mente ꝯtrahentiuꝫ

c ¶ Et profecto mens preualet verbis. l. in cõuentionalibus de ver. sig. l. cũ virũ. C. de fideicõ. l. in cõditionibus primũ locũ de condi. ⁊ demõ. ⁊. c. intelligẽtia de ver. sig. cum simi.

d ¶ Et similiter equitas preualet rigori. l. placuit. C. de iudi. ⁊. l. j. C. de legi. ideo dominus Pet. habuisset tunc consulere ꝙ heredes Bianciole seu Bianciola tandem in dictis ccclxx. flore. cõtribueret quatenus ascendebat valor bonoꝝ ⁊ dicti Marianus ⁊ Ualmarius habebat executionem facere in bonis domine Bianciole sm dictam declarationeꝫ per illam clausulam que subditur sm ꝙ consilium. dictus Marianus ⁊ Ualmarius accipere de bonis ipsaꝝ dñarum Bianciole ⁊ Pantasilee post mortem ipsarũ possint prout in dicto consilio dispositũ fuerit cui consilio ⁊c. Decet itaq; equitati ⁊ menti contrahentium ꝙ quatenus ascendit extimatio dicto duoꝝ quintoꝝ onus dictorum quintorum spectet ad heredes dicte Bianciole. ⁊ õ residuo due partes cedant effectualiter damno heredum dicte Bianciole ⁊ tertia pars dicti residui cedat damno heredum domine Pantasilee tamen quia dictis Mariano ⁊ Ualmario non promisit domina Bianciola nisi sexcentos flore. ⁊ domina Pantasilea promisit quadringentos predicti Marianus ⁊ Ualmarius non possunt dictos. ccclxx. flore. petere nisi contra dominam Pantasileam ab ea ergo seu ab eius heredibus petere habent dictos. ccclxx. flore. ne fraudentur eorum dotibus ⁊ ita satisfit verbis contractus ⁊ hoc respectu ⁊ menti contrahentium ⁊ equitati.

e ¶ Tamen qꝛ dicta Bianciola vel eius heredes nõ debent lucrari cum iactura domine Pantasilee vel eius heredũ. l. nam hec natura. ff. de cõdi. inde. ⁊. l. siquis mãcipijs. §. pe. ff. de insti. ⁊. l. illicitas in prin. ver. iteꝫ ne quis iniustũ locũ. ff. de offi. prefi. qui enim vult lucrari cũ aliena iactura dolo facit dicit tex. in. d. §. pe. item cũ dicta Bianciola assumpserit onus dotãdi dictas suas neptes de dictis duobus quintis. Et ipsa promisserit ꝙ valor dictoꝝ duoꝝ quintoꝝ erat mille flore. dicta Pantasileã vĩ intercessisse pro dicta Bianciola ideo casus iste est similis casui duoꝝ reoꝝ in quibus ille ad quẽ negociuꝫ principalr spectat hꝫ resarcire ⁊ seruare indẽnem aliũ reũ debendi ad quem nõ spectat negocium prout tangit

tangit dominus cōsulens in scdo arg. adducto ꝓ prima parte nō repeto iō idem fit in casu isto hoc respectu similiter ⁊ in quo viget eadē ⁊ forte maior rō cū de similibus idē sit iudiciū. c. inter ceteras de rescrip. l. nō pōt. ff. de ll. Et vbi eadē rō idē ius. l. illud ad. l. acq. ⁊. l. a tito de v. ob. cū si. Et lʒ in duobus reis debēdi fiat discussio ⁊ diuisio vt in auc. d reis ꝓmittendi. §. j. ⁊ ꝑ totū ⁊ in auc. hoc ita. C. d duobus reis tñ in casu isto hoc contingere nō pōt q̄ hic quelibet se obligauit ad certam summaʒ ita ꝙ non potest vna conueniri nisi ad q̄titateʒ contentam in sua promissione ibi nō quelʒ poterat cōueniri insolidum ex natura cōuentionis. Sed ꝑ nouas constitutiones datur eis beneficium diuisionis ⁊ discussionis in hac ergo parte non cadit similitudo sed ꝙ vna censeat quodammodo intercedere ꝓ altera quatenus negociū spectabat ad illaʒ cadit similitudo ⁊ idēntitas rationis merito his respectibus resultet eadem iure dispositio ⁊ sic fit cōclusio ꝙ dicta dña. Pantasilea post mortem suam teneatur ⁊ cōueniri possit ad dictos. cccl xx. florenos dictis marianos ⁊ valmario ⁊ ab eis cōueniri possint eiusdem dñe Pantasilee heredes tñ debeat resarciri dictis heredibus dñe Pantasilee quatenus ascendit valor dictorū quintoꝝ vltra summā. dcxx. floreno. item de residuo due partes ita ꝙ onus effectuale dicte solutiōis sit tertie partis residui ꝙ restat. s. valorem bonorū cum bona ipsa remanserint apud heredes dñe Bianciole. ⁊ lʒ dñs cōsulens nō ita explanet tñ ita intelligit put ⁊ ab eo habui ⁊ put innuunt eius vba dū in cōsilio presupponit quintoꝝ illoꝝ extimationeʒ ascēdere ad q̄titatem. dcxx. florenorum. Laus deo.

Substitutio an ⁊ qñ sit interpetranda directa pupillaris vel fideicō. Item verbum commune adiectum certe rei an possit importare directam substitutionem.

Consilium. xlvij.

In nomine dñi nři iesu christi. Uř prima facie dicēdū ꝙ dicta substitutio sit interpetrāda pupil. cū sub cōditione si in pupil. etate decesserit facta fuerit substō put. l. reaʃ summā ⁊ ꝑ ꝯñs succedat sola dicta Carmelia tāq̄ pupillariter substituta cū pupillaris substitutio cēseaʃ testm̄ filiū. l. pr̄is ⁊ filij testm̄ d vul. ⁊ pup. ⁊. l. ij. §. qsqs ⁊. §. interdū. e. ti. ⁊. l. papi. §. sʒ nec impuberis de inoffi. test.

a Et cū testati excludit cāʒ itestati. l. anteq̄. C. cōia de succes. ⁊. l. q̄diu. C. q admitti. ⁊. l. q̄diu. ij. ff. de acqui. here. Et iō substituta pupillariter excludit successorē abintestato prout ⁊ pbaʃ in. l. in te. C. de testa. mili. ⁊. l. heres instituta ⁊. l. precibus. C. de impub. ⁊ alijs substit. ⁊ est clarissimū. Solū autem est excitandū vtrū sit pupillaris substitutio an fideicom. Si enim esset fideicō. deuolueretur hereditas ad successores ab intestato quia per substitutioneʒ fideicom. succeditur testatori nō filio cui fit substitutio. l. coheredi. §. cū filie de vulg. ⁊ pupil. ideo filio succeditur ab intestato ⁊ ab intestato successores detrahunt ex persona filij legitimā ⁊ trebelleanicaʒ si est heres vniuersalis. c. Ray. ⁊. c. Raynaldus de testa. ⁊. c. si pater. e. ti. lib. vj. ⁊. d. l. precibus. itaq̄ dicta Carmelia haberet fideicō. petere aduersus heredes ab intestato detracta omni quarta que deberet detrahi legitima autem est tertia totius cum vna remanserit filia autem nouissima. C. de inofficio. testamē. Si itaq̄ in bonis testatoris erant sexcenti ducati vel plures seu bona eiusdem extimatiōis nō potuit in dictis. cc. ducatis onerari. l. quoniā in prioribus. C. de inoffi. testa. ⁊. c. preallē. ita ꝙ tunc dicta bona dicte vincentie essent ab intestato deuoluta parentibus pro viribus portionibus. Sinautem interpetratur substitutio pupillaris omnia bona deuoluerentur ad dominam carmeliam substitutam per predicta.

b Quod autē sit censenda pupillaris videtur dicendum ex pluribus ⁊ primo quia in dubio substitutio quando potest cōuenire verbis ⁊ personis est interpetranda pupillaris ⁊ non fideicom. prout dicit text. in. c. si pater de testa. in vj. ⁊ in. d. l. in te. C. de testa. mili.

Quod maxime est dicendum quando est facta substitutio sub commemoratiōe pupillaris etatis q̄ substitutio cōpendiosa facta sub dinumeratione etatuʒ vt quis dicat q decesserit in pupil. etate vel postea quandocunq̄ talem substituo interpetratur pupillaris etiam vbi alias interpetraretur fideicom. prout concludit gl. magna in. d. l. precibus quā in hac parte sequūtur docto. ibi ⁊ in. l. centurio. ff. eo. titu. ⁊ in. d. c. si pater ⁊ in. d. c. raynu. Cum itaq̄ dicte vincentie fuerit substituta carmelia sub conditione si decesserit in pupillari etate vel postea quandocunq̄ videtur ꝙ sit interpetranda pupillaris ex quo dicta vincentia filia in potestate decesserit in pupillari etate. ⁊ sic pupillaris substitutio conueniat qualitati persone.

d Et videaʃ etiam cōuenire verbis cū verbum succedat sit verbum commune prout dicit Barto. circa fi. in. l. centurio de vulga. ⁊ pupil. per tex. d. c. raynu. ⁊ idem tenet bald. in. d. c. si pater. ⁊. d. Joan. and. ibi tenet ꝙ est directum ⁊ Bald. in. l. fin. C. de sa. san. eccle. dicit ꝙ est directum si refertur ad personam heredis cui fit substitutio aut refertur ad bona testatoris. ⁊ tunc est ꝯ ꝯm cū. Sʒ nō multū refert ad ꝓpositū nostrum: q̄ parum differunt verba cōia ⁊ verba directa iurisgentium prout voluit Barto. in. d. l. centurio.

e Et etiam verba communia in dubio interpetrantur vt directā substitutionem inducunt per. d. c. si pater in generali ratione sui ⁊ probatur in. l. iam hoc iure. ⁊. l. lucius de vulg. ⁊ pupil. ⁊ per docto. in. d. l. centurio. ⁊ in. d. l. precibus. ⁊ in d. c. raynu. ⁊. d. c. si pater. ꝙ maxime videtur dicendum in casu nostro si legittima dicte vincentie ascendit ad dictos cc. ducatos vt quia dictus testator haberet in bonis. dc. ducatos. Nam si interpetraretur fideicom. non valeret per. d. l. quoniam in prioribus cum actus debeat interpetrari vt valeat non vt pereat. l. quotiens in actionibus. ff. de rebus dubijs. l. quotiens in stipulationibus de verbo. obli. c. si papa de priuileg. lib. vj. cum similibus. ⁊ maxime cuʒ dicat ꝙ voluit valere omni meliori modo ⁊c.

f Item ex alio videtur interpetranda directa q̄ quando verbuʒ cōmune adiungitur verbo directo ciuili interpetratur directa etiam vbi alīs esset dubium puta: q̄ dicit testator substituo talē heredē tunc enim assummit naturam directi cui adiūgiʃ put voluit post Nico. de mat. ⁊ Bar. Bal. in. d. l. precibus in pe. car. Sed in casu nostro in substitutione est verbum succedat etiam adiunctū verbuʒ heres ꝙ est directū ciuile. l. verbis ciuilibus de vul. ⁊ pup. put ⁊ verbū instituo que duo sola verba sunt magis directa q̄ alia ⁊ apud legistas appellanʃ directa ciuilia ⁊c. per. d. l. vbis ciuilibus. ⁊ Jo. an. in. d. c. si pr̄ appellat verba directa directo dixit enim testator succedat domina Carmelia heres vniuersalis merito propter verbum ciuile heres verbum succedat importet directam substitutionem.

g His tamen minime obstantibus contrarium arbitror de iure respondendum. nam aduertendum est ꝙ testator in suo testamento disposuit ꝙ restituerentur dicte vincentie eius filie centum nouem ducati. Et continuando sermonē nihilo intermedio subiunxit ꝙ instituebat heredem dictā vincentiam in ducentis ducatis. ⁊ sic continuato sermone disponit primo de centum decem ducatis tanq̄ bonis debitis ipsi vincentie deinde de ducentum ducatis de bonis ipsius testatoris. ⁊ immediate subiunxit ꝙ dicta carmelia succedat in dictis. cc. ducatis si dicta vincentia decesserit in pupil. etate vel postea qñcunq̄. Et ex quo cōtinuato sermone premittit de duabus summis.

h Et sub conditione disposuit ꝙ dicta carmelia succedat in summa ducentorum satis apparet voluntas testatoris ꝙ voluit ꝙ carmelia succederet in alijs centum decem ducatis quia vbi duo premittuntur ⁊ de vno asseritur d alio censetur negatuʒ ⁊ ecōtra. c. nōne de presump. l. cuʒ preter ff. de iudi. l. siquis ex argentarijs. §. prohibet de eden. ꝙ ⁊ iuuatur coniectum satis vrgenti q̄ ex quo dicta vincentia habebat auum ⁊ auiam ex latere matris ⁊ auiam ex latere patris ⁊ habebat seu habitura erat bona prouentura a patre testante ⁊ bona prouenta immediate a matre ⁊ mediate prout arbitror ab auo materno equitas suadebat ꝙ bona ipsius testatoris post morteʒ filie deuenirent potius ad matrem testatoris q̄ ad preteritum socerum vel socrum ⁊ bona prouenta a matre ⁊ forte profecta ab ipso auo materno reuerterentur ad ipsum auum maternum: vnde profecta fuerunt ⁊ hac rōne cōiecturandum est ꝙ motus fuerit ductus testator ꝙ satis fuit rationabile cum alīs videamus ꝙ similibus consideratione mouetur iurislator.

Quia ꝯm communem opi. fratres consanguinei in bonis paternis preferuntur vterinis ⁊ vterini in bonis maternis preferuntur consanguineis prout Bartolus ⁊ docto. communiter notant in. l. de emancipatis. C. de legi. here. ⁊ adducitur etiaʒ. l. fi. C. communia de suc. ⁊ ponit etiaʒ

in auc.itaq; eo.ti.& hoc seruat l3 iura illa parum aut nihil faciant prout ego in eis legēdo dixi similiter in auis paternis & maternis facit similiter distinctionē Bar.in.l.q; satis.C. de bonis que lib.volens per tex.& glo.ibi q; auus paternus succedat nepoti vel nepti in bonis a patre prouenitis & pre feratur auo.vel auie maternis & ecōtra.auus maternus pre feratur auo paterno in bonis a matre ꝓuentis:cuius intel lectum sequit Ang.ibi & dictā opi.Bar.amplectit.Ponta. in.l.post dotē.ff.so.ma.& ibi Jmo.refert dictu3 intellectum Bar.& transit.& Bal.in.d.l.q; scitis inheret dicto intelle ctui Bar.l3 illud limitet.& sic multi amplectunt hunc intel lectum Bar.l3 aliter pro nunc nō approbem:tñ satis esset equum.& satis vi q; ceciderit in mentem dicti testatoris.q; bona sua deuenirēt post mortem sua3 ad eius testatoris ma trem bona aūt aliunde prouenta vel ꝓuentura maxime pro uenta a matre ꝓut erant illi centu3 decem ducati ꝓuenti ab eius matre deuenirēt ad auum & auiam maternā ſm dispo sitionem iuris cōis ꝓcedente opi.Bar.& sequaciū vel saltē ꝓueniat ad oēs auum & auiā si opi.Bar.nō ꝓcedat.Cū te stator censeat se cōfirmare cū dispositione iuris.vt not.per Bar.in.l.iurisiur.§.si liberi.ff.de ope.libe.& Bar.in consi. quidam accepit a quodā abbate in ordine mihi.cxxxij.Cu ius dictum sequitur Jmo.in.l.fi.de condi.& demon.& in.c. potuit in fi.de loca.& Pet.de ancha.in cle.ij.de iure patro. & in.l.sed si hac.§.liberto.ff.de in ius voca.& in ampla repe. c.j.de consti.in antiquis.xiij.q.principali post recitata3 que stionem pillei etiam Andreas de iser.in.c.j.in quibus cau. feudum amittatur.Ad id qḋ per Bar.Ang. Rapb.cu.post By.in.l.heredes mei.§.cū ita.ff.ad treb.& ibi Pau.de cast. in paduana lec.& q; per petrū de anc.& panor.in.c.in presen tis de probatio.& dñi in.c.j.de censibus.li.vj.& q; per Rap. ful.& Pau.de cast.in.l.fi.C.de verbo.signi.

i ¶ Et hoc q; non sit pupillaris deducitur ex eo:q2 verbum cōmune adiectum certe rei nunq̄ trahit ad vniuersalē sub stitutionem.vt.l.cogi.§.j.& §.generaliter ver.inde queritur ff.ad treb.ꝓut ibi notāt Bar.doc.& ideo non inducit dire ctam substitutionē vt expresse & clare.concludit Bart.in.d. l.centurio.in.vj.col.ver.quid si testator substituit aliquem compendiose.& penul.car.ver.Quero vlterius quid si sub stitutio compendiosa fuit facta in re certa quem & sequitur Jmo.ibi.& in.d.c.Raynutius.& Bal. in.d.l. precibus in fi. & Saly.ibi in fine idem t3 dicens melius probari.in.§.aliud quoq; capitulum in auc.vt cum de appel.cogno.prout ibi voluit riccar.malū.ſm eum.& ita cōiter tenet.qñ enim ver bum cōmune nō est adiectū vniuersitati bonoꝝ nunq̄ tra hit ad institutionē vt per glo.& doc.in.l.his verbis in prin cipio de heredi.insti.ꝓpe hanc rōnē adducit Jmo.in.d.l.cē turio in illa questiōe an verbū cōmune adiectū certe quote contineat substitutionē directam dicens q; nō per dictā rō nem:ois eni3 substitutio directa est cōditionalis institutio l.j.ff.de vul.& pupi.& l.j.§.id qḋ ex substitutione.ff.ad.l.fal.

k ¶ Et ideo cum verbum succedat sit hoc casu verbu3 com mune ſm theoricas supra traditas non importet substitu tionem directam idē tamē si esset directum iurisgentium q2 quo ad hoc nō differunt verba cōmunia & verba directa iu risgentiu3 prout volunt Bar.& Jmo.in.d.l. centurio.Non obstant adducta incontrarium.Non enim obstat.d.c.si pa ter & ratio ibi posita:q2 in casu isto substitutio directa non cōcenit verbis ex quo verba referunt ad certā q̄titate3 ibi enim verba nō referunt ad certam rem vel q̄titatem.Nam verbū cōmune vel directū iurisgentiū moriat refert ad per sonam:q2 dicit moriatur tali &c.l3 persona fuerit in re certa inuitata:tñ substitutio nō restringit magis ad illā re3 q̄ ad alia bona eius cui fit substitutio.& hoc considerauit Bal.in dicta theorica supra relata circa verbum succedat.

l ¶ Et similiter gl.& doct.in.d.l.precibus.& in alijs iuribus dum dicunt q; compendiosa facta sub dinumeratione eta tum per verba cōmunia est intra pupillarem etatem pupil laris loquuntur in substitutione vniuersali non restricta ad certam rem vel certam q̄titatem prout est ista. Nec obstat q; sit adiectum verbum directu3 ciuile heres:quia illud ver bum heres est adiectum verbo carmelia:& ad demonstratio nem de qua carmelia loquatur.

m ¶ Jta quasi in ꝓprijs terminis determinat bar.in.d.l.cen turio in vltima car.versiculo.Quero iuxta predicta quid si verbum directum dicens q; in dubio verbum heres in his terminis censetur appositum demonstratiue allegat.l.fi.§. ticia de libe.lega.Et qñ ponitur demonstratiue non alterat natura3 verbi cōmunis prout ipse Bar.ibi vult.Nec ob.q; forte nō potuit onerari in dictis.cc.ducatis.q2 per hoc nō vi q; verba cōmunia adiecta certe rei trahant ad institutio nem seu directam substitutionem:q2 Bar.dicit q; nunq̄ in ducit institutionem seu directam substitutionem.& als sem per militaret ista ratio si non in totum saltem in partem.

n ¶ Semper enim substitutio fideicom.facta filijs quibus debetur legittima.& sic quibus potest pupillariter substitui de quibus loquuntur doct. vitiatur vsq; ad concurrentem q̄titatem legitime.d.l.quoniam in prioribus. & idem iure est de parte quo ad partem q; de toto quo ad totu3.l.que de tota.de rei vendi.l.qui scit de vsur.& c. pastoralis.§.si quis cum totum de offi.deleg.Nec obstat illa clausula.

o ¶ Et hoc voluit esse suam vltimam voluntatem quam va lere voluit iure testamenti. profecto fideicom. substitutio potest valere iure testamenti. prout iure alterius vltime voluntatis.illa enim clausula tendit q; quatenus non po test valere iure testamenti censeatur codicillus vel alia vlti ma voluntas q; non facit ad propositū:q2 si ess3 alia vltima voluntas fortius deberet interpretari fideicō.l.sceuola ad trebel. Laus deo.

¶ Statutum perusij disponens q; instrumenta mandent executioni.& q; non possit opponi aliqua exceptio nisi exce ptio nullitatis ordinis statutarij non seruati.An habeat lo cum de ordine statuti non seruato cuius obmissio als non causat nullitatem.Jtem an appellatio ratione incertitudi nis iudicis ad quem reddatur nulla.

¶ Consilium xlviij.

REpetito diuio numi ne. ¶ Latissime discussa est.& egregie pre sens consultatio per prestantissimum vtriusq; iuris doc.dominum Balionum vti patrē honorandum. Jdeo cum de subscriptione sola fuerim requisitus nō multis vtar.& quidē placet mihi Petrophilippo de corneo conclusio supra facta per prefa tum dominū consultem.s.q; dicta snia dñi locum tenentis renuerit non obstantibus assertis defectibus adductis in contrarium per adducta per dñm consulentem non repeto. & vlterius pondero q; exquo incboatum fuit a precepto q; potius tendit sui natura ad executionem q̄ ad cogni.

a ¶ Et exquo instrumentum confessionatum ex forma statu ti habebat paratam executionem potest probabiliter per suaderi q; fuerit intentata via executiua cui satis conue nit incboari a precepto iustificato per.l.defendere.ff.d auc. tut.vbi Bart.per illum tex.dicit q; vna practica exequen di sententiam est q; fiat preceptum de soluendo eo q; in sen tentia continetur vel compareat ad dicendum causam qua re non debeat sententia mandari executioni.& ad hoc etia3 adducit.l.de pupillo.§.meminisse de noui operis nuncia. pare etiam comparendo petijt precipi aduersarijs q; solue rent.Et iudex in prolatione sententie in prefationibus ita interpretatur dicendo.Uiso instrumento producto & exe qui petito &c.Ex quibus verbis suadetur q; intentio lo cum tenentis erat q; procederetur via executiua.licet liqui datiua ex quo instrumentum non cantabat de illis contra quos petebatur.& propterea non erat amplectēda via mere executiua q; venirent recepturi preceptum &c.Quia tale sta tutum intelligitur in instrumentis omnino liquidis. & ita interpretatur stilus ad hoc q; per Bal.in.l.cum testamento in fi.C.de manu.testamento.& propterea non pōt dici pro nuncia nulla:licet non sit seruata forma tradita per statutū & insuper non est tradita illa pro forma adeo q; ea non ser uata actus reddatur nullus cum id non exprimatur in sta tuto & statutum primo equiparat instrumentu3 & confessio nes in iudicio factas & res iudicatas.& illi generali equipara tioni non derogatur per ea que postea subdunt in statuto.

b ¶ Quominus sententia nequeat executioni mandari pūt pōt mandari de iure cōmuni cū iuriū derogationes sint posse euitande.l.precipimus.C. de appel.l.sancimus.C.de testa.c.cum dilectus de consue.cum similibus.& interpretat ita consuetudo que est.ll.& statutorum interpres.l. cum de interpretatione.d.ll.& d.c.cum dilectus.

c ¶ Et hoc tendo q; fuerit electa via executiua. Tunc habe mus aium statuti q; ab executione vel a pnuncia executiua non possit appellari nec de nullitate dici vt patet in statuto de execu.

de executio.instru.§.& ab executione.

d ¶ Et lz statutuz dicat ꝙ possit opponi de nullitate ꝙ ordo statutarius in ꝓcedendo non sit seruatus nó tamen intelligitur de eo ordine qui non causaret nullitaté. Sed forte qñ non citaretur personaliter vel ad domum vel de alio ordine non seruato eo casu quo citra statutum processus esset nullus. non enim dicit ꝙ iste ordo ꝙ citeť ꝙ cópareat recepturus preceptū sit talis ꝙ reddat actū nullum qui alś de iure subsisteret ꝓut subsisteret via faciendi ꝑceptū iustificatum in executióe rei iudicate per dicta. §. & consequenter ét i executióe instruméti cófessionati ꝙ generaliter equiparatur rei iudicate. & insuper. d. §. loquitur etiam in executióe sñie & tédit dictum statutum ad fauendum executioni: ideo non est interpretandum ꝙ velit inducere nullitaté actus alś validi argu. l. ꝙ fauore. C. de. ll. & cap. ob gratiam de regulis iuris in vj. Sinautem non inducit nullitatem talis ordinis obmissio in executióe rei iudicate pariter nec inducit in executióe instruméti cófessionati ꝙ est eqparatū rei iudicate. Attéto ét ꝙ eadé vba dicti. §. & ab executione determinant in executioné senténe prout executioné instruméti confessionati: ió debét pariter determinare. l. iam hoc iure de vulga. & l. hereditaté. & l. ꝗuis. C. de impub. & l. fi. C. de sñijs & interlocu. om. iudi. Sinaút fuerit electa via nó executiua & tunc militant dicta per dominum consulentem circa primum consultationis articulum.

e ¶ Circa scóz ét plz ꝯclo dñi cósuléťis. s. ꝙ ap. róne incertitudinis iudicis ad qué vitieť ꝓut late discurrit dñs ꝯsulés si repeto. Dubiú tñ videbať qz locū tenés vř ꝙ béat iurisditioné ordinariá ꝓut vicari⁹ p ea q̄ habenť. c. tua de tria nobis de offi. vica. & in. l. j. C. de offi. eius q vicé alterius gerit.

f ¶ Et ió nó potuerit appellari ad legatum quasi idé sit tribunal. ar. c. ij. de consue. lib. vj. & facit. l. fi. C. de offi. vica. nihilominus qz dictus locū tenés nó erat vniuersalis locum tenens erat. n. locuz tenens in temporalibus habebat eniz legatus aliū locum tenentem pariter principalem: qz erat locum tenens in spiritualibus.

g ¶ Et vbi sunt duo officiales non vnus gñalis vel principalior altero censentur esse delegati nó ordinarij: vt p glo. notabilez quá sequunť ibi doc. in cle. & si ꝑncipalis in vbo officialis de rescrip. videnť. n. velle doc. ibi ꝙ vicarius qui nó est vñis vel nó est principalior alijs censeať habere delegatam nó ordinariam iurisditioné. Item ꝓconsules habebant legatos non vicarios: vt. ff. de offi. proconsul. & leg. in Rubrica. & in. l. solent in prin. & l. meminisse. §. legatuz. & tribus. ll. seq. & l. penul. eo. ti.

h ¶ Et tales legati hébant iurisditioné delegatá non ordinariá vt dictis iuribus maxime in. l. legati procósulis nihil ꝓprium quibus ꝓcósulibus comparanť legati de latere. l. ij. de offi. leg. li. vj. Solummó aūt ꝑfecti hébant vicarios ó quorū vicarijs loqtur titu. C. de offi. vica. vt per tex. & glo. in. l. j. eo. titu. iudices. n. ordinarij ét regétes prouincias nequeūt hére vicarios q alio noie appellabantur loci seruatores in auc. vt nulli iudi. in princi. & §. j. & in auc. vt differentes iudi. § hec aūt. & lz legati sunt maiores epis tñ episcopi sunt perpetui: ideo non mirum si habent vicarios. legati aūt sunt temporales: ió nó permittitur eis habere vicarios cum igitur non reperiatur iure cautum.

i ¶ Ob legatus possit tribuere iurisditionem ordinariam. & regula sit ꝙ princeps vel lex béatur iurisditioné ordinariá. l. & qz de iuris. om. iudi. ió proconsul. & pariter legatus etiá de latere nequeant dare iurisditionem ordinariam.

k ¶ Vicarijs aūt epi iurisditionem ordinariam dat lex non eps. Nec ob. ꝙ habetur in titu. de offi. eius qui vicez alterius gerit: qz ille titulus loquitur de vicem gerente deputato a superiore post mortez officialis vel pp abñtiá vt pz in l. suggeréntes iuncta gl. C. de offi. eius cui vicem alterius gerit nec declarat ille tex. vtrū habeat iurisditioné ordinariaz an delegataz. lz enim tutores det tñ & legatus proconsulis tutores dat. d. l. pe. de offi. proconsulis. tamen fateor ꝙ ordinariam hz ꝓut not. gl. cū qua doc. transeunt in. l. ij. ff. de offi. eius cui man. est iurisdi. Sz vt dixi nó loquiť in ópuťato ab ipso preside vel proconsul. Et pondero in terminis qz semper dictus locū tenens appellat se cómissarium. Ex quibus omnibus puto ꝙ potuerit appel. ad legatum & per ꝯñs essent plures iudices ꝓut deducit dñs cósulens. Ité plz circa vltimū dubium ꝯclo dñi cósuléťis. s. ꝙ iudex cópetens possit exequi dictam sñiam nó obstante dicta friuola appellatióe vel nullitate allegata non insisto vlterius.

¶ Testamentum factum inter liberos an vicietur ob defectū numeri testiū. Ité qd si in eo est défectus ꝑteritiós. Ité statutū macerate excludés filiaz dotatá quo tempore debet esse dotata vt excludatur.

¶ Consilium xlix.

In nomine domini

nři iesu xpi. ¶ Videť prima facie dicendū in hac cósultatióe. ꝙ dicta mariangela excludatur a successióe dicti Angelutij duabus rónibus. pma qz testm̃ inter liberos vz ét sine oi solénitate. l. hac cósultissima. §. ex impfecto. C. de test. & l. fi. cū auc. ibi posita. C. fami. her. ꝓut & testm̃ militis. l. j. cū similibus. ff. de mili. testa. & testm̃ ad pias cás. c. relatū de teste. & l. j. C. de sa. san. eccle. & sic lz nó interuenerint testes vel nó interuenerint in numero sufficiéti tñ testaméťū valet per dicta iura. dato aūt ꝙ testm̃ nó valeret nó vř ꝙ ipsa succedat ab intestato. Ex quo ꝓbať ꝙ fuit dotata a patre disponente ꝙ ipsa filia haberet ducentos ducatos in doté. & statutū disponit ꝙ dotata extantibus masculis nó succedat: ió vř exclusa ét a successione intestati. & cósequenter vř oi iure exclusa & a successione ex testamento & a successione ab intestato. Tñ his non obstantibus. puto dictaz dñam Mariangelaz succedere ab intestato dicto Angelutio ꝓ sua dimidia. Nó obstante dicto asserto testamento. & non obstantibus statutis adductis in cótrarium in puncto.

a ¶ Constat. n. ꝙ de iure cói filia equalť succedit prout filius tá de iure. xij. tabularū. & sic iure antiquo ꝗ de iure nouissimo aūt. in successióe. C. de suis & legi. quibus iuribus nulla est in successione dřia inter mares & feminas lz de quadá media iure prudétiá dicta dřia inducta fuerit inter predictos. l. maximū vitiū. C. de lib. preteri. & l. lege. xij. tabu. C. de leg. here. lz nó loquanť in istis terminis. Sed non refert satis est ꝙ de iure cói nouissimo omnes pariter succedant.

b Sed quia causa testati excludit causam intestati. l. anteꝗ. C. communia de succes. & l. ꝗdiu. ij. ff. de acqui. heredi. & l. ꝗdiu. C. qui admi. ideo est videndum an dictum assertum testamentum valeat.

c ¶ Et profecto licet testamentum inter liberos factum corá duobus testibus valeat vt dictū est tñ si testes non ꝓbant vltra ꝗ dixerint in reuelatióe premissa in themate. Non est tale qd legitime probatuz p qd impediať successio intestati dicte dñe Mariangele. cóstat enim ꝙ illa scripta manu tertij scripta nó in forma instrumenti nihil ꝓbat cum nó ꝑsupponať habere instrũtos testes nec aliqua solénia instrũtorū de quibus in. l. generali. C. de tabu. li. x. per gl. & in auc. vt preponať nomé imperato. & ibi p Ange. & p Bart. in ꝓhemio. ffoꝝ. & in. l. ad monendi. ff. de iureiur. Bal. de pace constan. §. pacta Spe. in titu. de procur. §. ij. ver. sed quid si in mandato. & in ti. de instru. edic. §. ij. per doc. in. c. cum p. tabel. de fide instru. & in infinitis iure. partibus testes etiaz non releuant. tñ qz non concordant circa relictum dotis ꝙ dicitur esse factum dicte Mariangele. tuz etiam non releuarent lz cócordarét. tñ etiá qz circa dispositioné testatoris nihil plene deponūt prout distincte subiectū. Nó eniz cócordát nā palantinus vnus ex testibus q deponit de dicto testamento deponit ꝙ dictus Angelutius de cuius bonis agitur dicto Claudio qui dixerat ꝙ videbať ꝙ sufficerent ducenti ducati dixit fa quello te piace: que verba videntur cómittere volūtaté testatoris in alieno arbitrio cótra. l. fi. ff. cóia predio. voluntas. n. captatoria nó valet. l. captatorias. C. ó testa. mili. l. captatorie. ff. de lega. primo. cū similibus nec reperitur specialiter dispofituz ꝙ valeat in despóne inter liberos. Sz dato ꝙ valeat. Non se conformat cum dispositione dñi Mariotti alterius testis qui deponit. ꝙ dictus assertus testator dixit. In voglio fare quello ve piace. aliud enim important illa verba fa quello te piace aliud io son contento de fare quello ve piace: quasi non disponat tunc sed ostendit voluntaté disponendi. In posteruz: maxime quia dictus claudius nó precise loquutus fuerat. Sz ꝙ sibi videbať ꝙ sufficerét ducenti ducati qz semper posset plus fieri. Nec deponit testis ꝙ dictus claudi⁹ postea declararet qd sibi placeret. Ad h faciunt not. per gl. in. l. serui electione de leg. j. & Ang. & Imo. ibi circa intellectum. l. pamphylo. §. prepositum de lega. ij. & per Bar. in. l. gerit de acqui. heredi. in. iij. colum. Item dato ꝙ dicta verba disponant.

d ¶ Tamē aliud est disponere absolute ꝙ habeat.cc. floreñ. aliud disponere ꝙ eidē det ꝓ dote id qḋ sibi placeat:qꝛ illḋ placet regulatur arbitrio boni viri.l.in hic ancilla.§.sorore ꝛ.l.lucius.ꝛ in eis per Bart.ff.de fideicō.liber.cum testator simpliciter reliquisset.cc.non posset filia conqueri de fratre. Sed si reliquisset ꝙ plꝫ fratri pōt conqueri dicendo ꝙ sibi placet id qḋ placeret nō debet.ideo attestationes differunt quo ad corticeꝫ verboꝝ ꝛ referunt verba testatoris quo casu ex hoc solo volunt do.Ant.ꝛ panor.ꝙ testes non probēt.ꝙ dicenduꝫ est in casu nostro qꝛ verba trahi possunt ad diuersas sñias.Ex alio etiam dicte depositiones non probant validum testamentum.qꝛ lꝫ testamentum imperfectum ratione defectus numeri testium factum inter liberos valeat.

e ¶ Tamen si patitur defectum preteritiōis alterius ex filiis non valet.l.filio preterito.ff.de iniusto testamento.l.j.in fi. si tabule testamenti nulla exta. ꝛ not. in.l.si filius de lib.ꝛ postbu.ꝛ firmant Bal.Ang.Rapha.ꝛ Pau.de cast.in.d.§. ex imperfecto ꝛ Imo.in.d.l.filio preterito antepe.car.

f ¶ Verbum relinquo adiectum certe rei non inducit institutionem vt per glo.Bar.ꝛ doc.cōmuniter omnes in.l.his verbis in prin.ff.de heredi.insti.ꝛ per doct.cōmuniter omnes in.l.precibus secūda de impu.ꝛ per Bar.in.l.cēturio. ff.eo.ti.ꝛ doc.in.l.Raynu.de testa.ꝛ.c.si pater eo.tit.li.vi.q omnes cōcludūt ꝙ verbū cōmune adiectū certe rei vel q̄titati nō importat directam substitutionem.ꝛ per cōsequens non importat titulum institutionis cuꝫ directe substitutiones conditionales.l.j.de vulga.ꝛ pupil.l.j.§ si sub conditione.ff.ad.l.fal.ꝛ constat ꝙ hodie requiritur ꝙ filius vel filia honoretur titulo institutionis alꝛs testamentum vitiatur.§. aliud quoqꝫ.c.in auten.vt cū de appel.cogno.ideo dictuꝫ testamentuꝫ stantibus solis attestationibus in forma dicte reuelationis etiam si legittime fuissent testes examinati non valeat propter vitium preteritionis.Nec ob.ꝙ reliquit pro dote quia ꝛ dos potest relinqui titulo legati.

g ¶ Est itaqꝫ concludendum ꝙ si testator relinquit filie certam q̄titatem pro dote non censeatur eam instituere.ꝛ per consequens filia censetur preterita. ꝛ propterea redditur testamentum nulluꝫ vitio preteritionis per.l.inter cetera de liber.ꝛ postbu.ꝛ.d.§.aliud quoqꝫ capitulum cum similibus. Et pondero ꝙ dictus dñs Mariotus reuelauit ꝙ ipse fuit vocatus a dicto dño claudio vt vellet conficere testamentum fiendum ab ipso angelutio ꝛ fuit presens ꝛ rogatus q̄si ipse dominus claudius dixit mio padre ꝛc.ꝛ de institutione se refert ad scriptam. ꝛ similiter alius testis in reuelatione solum loquitur de relicto facto filie. ꝛ postea subdit ꝙ fuit facta scripta ꝛc.ꝛ dictus dñs mariotus fuit pauloante mortem.Itaqꝫ facile mihi persuadeo ꝙ intentio foret ꝙ testamentum legeretur coram testibus ꝛ illa scripta legeretur coram testibus ꝛ tunc conficeretur testamentū faciliter potuit contingere.ꝙ ex quo dictus angelutius protulerat illa verba:io son contento fare quello ve piace dicti dñs claudius ꝛ dñs mariotus fecerint illam scriptam.Et dictus angelutius forte ex superuenientia mortis non perfecerit facere ꝙ intēdebat.Ideo non censeat̃ perfectum testamentum.

b ¶ Testamentū aūt imperfectuꝫ rōne voluntatis non valet etiam inter liberos ꝓut voluit glo.in.l.si is qui.ff.de testamentis.ꝛ ibi Bar.ꝛ doc.cōiter idem Bart.ꝛ doc.in.d.§.ex imperfecto.ꝛ esset clarissimū si ipsi ita scripsisset cōsiꝉ ꝙ angelutius ita esset facturus:tñ ille aliter non declarasset ꝓut de facili potuit contingere nec per illa dicta reuelantium aliud perpendi potest:tamen ꝛ si scripta fuisset de voluntate dicti angelutij eo proposito vt postea coram testibus disponeretur prout in ea scriptum erat.tunc etiam probabiliter teneri posset ꝙ non esset testamentum perfectum. Sed preparatio quedam ad testamentum conficiendū per ea que habentur in.l.fideicōmissa.§.quot.de leg.iij.prout hoc voluit Io.an.in addi.spe.in ti.de instrumentoꝝ edic.§. cōpēdiose in addi.magna loquens q̄si testator manu ꝓpria scripsit suā voluntatem tñ morte preuentus eam nō publicauit ꝛ reperio relatum ꝙ dicta theorica fuit originaliter Old.in cōsil. cxvij.incip.ticius condidit testm̄.ꝛ ꝙ idē tꝫ Pe.de anch.in c.ij.de testa.ꝛ Saly.in.d.§.ex imperfecto.Sup quo nō me extendo:qꝛ ex his que reuelata sunt si testes ita formaliter deponerēt constat ex iam dictis ꝙ nihil legittime ꝓbarent. Sin aūt aliter deponerēt possent ꝓbare ꝛ nō ꝓbare ſm varias depositiones.Licet auteꝫ interesset filie ꝙ non valeret testamentum non propterea teneret ꝙ non procedet dispositio.d.§.ex imperfecto.Nec est de intentione doc.ibi:qꝛ tñ non expedit consultanti in hoc non me extendo.

i ¶ Sed deuenio ad scḋm consultationis articulum. Qui pendet ex premissis.Nam si testamentū non vꝫ ipsa mariangela non est dotata qꝛ non dicit̃ dotata illa que non est legittime dotata.Sed dotata nulliter arg.l.iiij.§. condemnatum de re iudi.ꝛ cle.pastoralis de re iudi.Nec censetur dotata si dotata non apparet per legittimas probationes:quia paria sunt non esse ꝛ non apparere.l.duo sunt ticij de testa.tute.ꝛ l.si fuerit de reb.dub.cum similibus.

k ¶ Et licet posset instari.ꝙ si statutum excluderet simpliciter filiam dotatam sufficiat esse dotatam etiam non iure institutionis per ea que tradit Bart.in.l.ticio centum.§.ticio genero.ff.de condi.ꝛ demō.tamen nō est opus aggredi talem difficultatem in qua alꝛs plene consului.Nam verba statuti oīno deficiunt hoc casu.ꝛ vbi cessante verba cessat etiaꝫ dispositio.l.ita aūt.in prin.ff.de admi.tuto.ꝛ.l. aui.§.pretor ait.ver.totiens de damno infec.ꝛ.l.si seruū.§.non dixit pretor.ff.de acqui.here.ꝙ aūt deficiant verba ostenditur ponderando verba statutoꝝ que recitant̃ in themate.Nā primū statutum disponit ꝙ non possit facere querimoniaꝫ de dote illa que dotata fuit per.x.annos. Sed ista mariangela non conquerit̃ de dote puta ꝙ non habuerit congruā doteꝫ.sed ista mariangela non mouet querimoniam de dote sed hereditate q̄ dicit se ab intestato succedere:qꝛ testamentum non est factū ꝛ si factum est dicit non valere per supra dicta.

l ¶ Item non erat dotata per.x.annos tempore mortis dicti claudij quo tempore defertur hereditas ꝛ cum agitur de successione qualitas persone que habet succedere attenditur tempore quo defert̃ hereditas.l.si quis exheredato in prin. ne iniusto testamento.ꝛ.l.ij.§.proximum.ff.de suis.ꝛ legi.ꝛ l.non solum in prin.ꝛ.§.in extraneis.ff.de here. insti.ꝛ insti. de heredi.quali.ꝛ dif.§.sui.§.sed ꝛ nepos.ꝛ.§.in extraneis. ꝛ ibi glo.in verbo tempore. Illa enim verba per.x. annos referri debent ad omnia precedentia.ꝛ sic ad dotata per decem annos per iura vulgaria ſm caput statuti loquitur quādo per publicum instrumentum probatur eius dos.nam expresse dicit illa mulier de cuius dotibus apparet publicum instrumentum ꝛ prothocollū notarij ꝛc.non possit succedere:ergo a contrario illa de cuius dotibus apparet aliter q̄ per publicum instrumentum ꝛ prothocollum notarij possit succedere argumen.enim a contrario sensu est validissimuꝫ in iur.l.j.§.huius rei fortissimum est argu.ff.de offi.eius cui man.est iurisd.l.si quis ex argentarijs.§.precibus de eden.cū similibus.ꝛ maxime conformet cum iure cōmuni ꝛ indirecto sensu derogat iuri cōmuni per iura vulgaria.Sed constat de hac dotem nullum apparere prothocollum notarij nec publicum instrumentum ergo dicta mariangela non excludatur ex forma statuti immo potius admittatur a contrario litere habere ipsius statuti.Tertium autem caput statuti loquitur indotata a fratre de bonis cōmunibus inter eaꝫ ꝛ fratres ꝛ disponit ꝙ non possit venire ad successionem aliquam vel diuisionem vel cōmunionem bonorum cōmuniū predictorum vel alicuius eorum:sed non presupponitur ꝙ dicta mulier fuerit dotata a fratre nec ꝙ fuerit de dotata de bonis cōmunibus.Ideo omnino cessant verba dicti statuti in hac parte.ꝛ insuper cum dicta domina mariangela intendat se immiscere post mortem dicti dñi claudij. Non sunt bona cōmunia cū fratre sed cū filio fratris ꝛ statutū loquit̃ de bonis cōibus cū fratre.Nō aūt loquit̃ de nepote lꝫ in hoc vltimo non faciā magnā vim apparet.Itaqꝫ ex premissis ꝙ statutū nō excludit dictā mariangelam a successione intestati.Nec etiam dictum assertū testamentū.ꝛ per cōsequēs dicta mariangela alio apparente succedat ab intestato pro dimidia in hereditate dicti angelutij. Laus deo.

¶ Venditio facta precio non declarato:sed remissio declarando per alios an valeat. Item notarius quando absenti stipulari possit.Item relictum factū vt res vendatur iusto precio an valeat.

¶ Consilium l.

IN noie dñi nostri iesu christi.¶ Videt̃ in hac consultatione prima facie dicendū.ꝙ dictus ꝯtus vēditionis sit nullus ea rōne qꝛ preciū nō ē certū.Ad esse eni contractus emptionis ꝛ venditionis dꝫ precium esse certum alꝛs nihil est.nam precio non apparente certo

Precium in Contractu Emptionis
Debet esse Certum:

certo contractus emptionis ⁊ venditionis nullius est momenti. §. preciū ver. sed ⁊ certū de emp. ⁊ ven. Ideo precio non declarato emptio ⁊ venditio est nulla vt ibi. ⁊ l. fin. C. de ꝯbē. emp. ⁊ l. si merces. in pn. ff. loca. vbi si locatur res pro mercede extimāda per hoīes eligendos per ꝯbentes nulla est locatio ⁊ coductio. ⁊ idem est in emptiōe ⁊ venditiōe cū sit eadē rō ⁊ soleant eqparari ꝯctus emptiōis ⁊ vēditionis ⁊ ꝯctus locatiōis ⁊ cōductiōis. l. j. ⁊ ij. ff. locati. co. ti. in prin. ⁊ §. adeo. Et etiam ad emptionē ⁊ venditione trabūt illum tex. d. l. si merces in prin. glo. ⁊ bar. ⁊ doc. ibi. ⁊ in. l. ꝙ si fundus. §. fi. de pig. Et ēt volunt ꝑdicti glo. ⁊ doc. ꝙ idē iuris sit vendere ꝑ precio declarādo per personam a partibus eligendā vel simpliciter pro precio extimando ⁊ vendere ꝑ iuxto precio dū dicūt ꝙ dispositio. d. l. si merces fallit in casu. d. l. ꝙ si fundus. §. fi. Et rationē fallentie vnā ponit glo. in. d. §. fi. Aliā ponūt Bar. ⁊ doc. in. d. l. ꝙ si fundus §. fi. q. s. in casu illo precedit ꝯctus pignoris validus cuius occasione deuenit ad ꝯctum vēditiōis incertū. Ideo occasione illius ꝯctus validi imploratur officiū iudi. vt ipse arbitretur vel faciat arbitrari. ⁊ illud officium iudi. fundamentum habet in illo cōtractu validū. sed in casu. d. l. si merces nō reperit aliqs cōtractus validus in quo officiū iudicis fundari possit. ⁊ ita al's in simili doc. in l. siquis arbitratum de ver. ob. dicunt in cōtractu remissio in arbitrium certe ꝑsone illo non arbitrante ꝙ contractus non viciatur sz recurritur ad iudicem quando substantialia contractus nō remittūtur in arbitrium illius persone. Sed accidentalia: ita ꝙ cōtractus habebat aliquam subsistentiam.

a ¶ Et ideo gl. bar. ⁊ sequaces volunt. in. d. §. fi. ꝙ si res venditur iusto precio al'r precio nō declarato ⁊ nō facta remissione declaratiōis in aliquā personā nō valeat ꝓut ⁊ nō vz qñ remittitur arbitrio incerte ꝑsone vl' arbitrio persone eligēde per ipsos ꝯbentes. Istos eniz casus eqparant gl. ⁊ doct. in dictis iurib⁹ vt recte intuenti deꝓbendi aperte pōt ex eoꝝ dictis. Cū itaqz in casu nr̄o venditio fuerit facta nullo declarato precio sed ꝑ precio declarando per magistros eligendos per ptes vī concludēduz ꝙ dicta vēditio nō tenuerit. Preterea ⁊ scdo dicta venditio vr̄ nulla quia facta inter absentes inter quos fieri non pōt nisi mediante nuncio vel ep'a. l. j. in fi. de cōtrahē. emp. l. cōsensu de ac. ⁊ ob. Qui nūcius minime interuenit in casu nostro merito ⁊c. Nec videtur iuuare ꝙ notarius fuit stipulatus pro dictis matheo ⁊ per Joannes licet absentibus. qz licet in stipulationibus pretoriis possit notarius pro aliis stip. l. non al'r de adop. ⁊. §. cū aūt seruus insti. eo. ti. ⁊ l. j. §. exigere de magi. conue. ⁊. C. e. ti. l. j. ⁊ l. ij. ⁊ l. non quasi rem pup. saluam fore cū similibus: tamen secus videtur in cōuentionalibus qz omnia iura loquētia de notario stipulante pro alio loquuntur in huiusmodi stipulationibus: ergo secus in mere conuentionalibus prout dicit Inn. in. c. dudum de conuer. coniug. Et est speciale in iudicialibus. dicit bal. in. l. nō al'r de adop. ⁊ ō mero iure. idem dicit Bald. in. l. j. C. per quas personas nobis acq. Et idez sentit glo. Jo. an. in ver. mandato in. c. ꝗꝗ de vsur. in. vj. ⁊ dato ꝙ queratur qñ est simplex stipu. ita ꝙ agitur solum de querenda oblig. eius pro quo stipulatur nō videtur ꝙ ita ꝓcedat in ꝯctu vltro citroqz obligatorio. qz nō videtur ꝙ possit absentem ⁊ ignorantem ob. Naz hoc iure non cauetur. ⁊ si non obligat ad precium remanet emptio sine obligatione ad precium. Ideo contractus claudicaret. Ideo non valeat arg. d. §. precium. Preterea videtur ꝙ illi pro quo stipulatur queritur eo ratificante. Nam si non vult ratificare contractus ruit. ⁊ illi non queritur prout voluit Bartol. in. l. nec ei. §. eorum de ado. ⁊ facit ꝙ habetur in. l. absentis. C. si cert. peta. Ergo interim ante ratificationem illis non queritur. Ergo poterit alteri concedi. Dato autez sine preiudicio veritatis. ꝙ illa venditio tenuerit: tamē negari nequit quin fuerit conditionalis per. d. l. fin. C. de contrahen. emp. ⁊ vendi. ⁊. d. §. precium. ⁊. d. l. siquis arbitratu. Itaqz pendente conditione non videtur queri aliqd ius quia natura conditionis est suspēdere effectum. ⁊ vires actus cōditionalis. l. proinde in prin. ⁊ l. cu ad presens. ff. si cer. petatur ⁊ l. sub conditione. ⁊ l. ꝙ si ea. ff. de condi. inde. ⁊ licet tradita fuerit possessio: tamē exquo tradita fuit ex causa venditionis vel nulle vel suspense per conditionem dicta traditio videtur nuda a causa ⁊ per consequens videtur ꝙ non sit efficax ar. l. nunqꝫ nuda. ff. de acquiren. reruz domi. ⁊. d. l. si sub conditione. ⁊. d. l. ꝙ si ea in quibus disponitur ꝙ est locus repetitiōe. Preterea fuit tradita post alienationem factam in dominam nicolā. Nam dicta venditrix ante dictam traditionem. ⁊ post dictā primam venditionem in dotem dictam domuz dñe nicole p̄nti ⁊ acceptati. ⁊ res fuit presens immo dās ⁊ recipiēs fuerāt in domo vr̄ ꝙ fuerit tradita possessio ⁊ translatum dñiuz in dictam dñaz nicolā. Cū vbū do denotet dñij translationē. §. sit itaqz insti. ō act. ⁊. l. fi. ff. de cōdi. causa data causa non sequuta. ⁊ cū starēt in re potuit iūc transferri dñium possessio. Jō prius vī facta traditio dicte dñe nicole ⁊ translatio dominij. ⁊ ꝑ cōsequēs ipsa videtur potior per. l. quotiēs. C. de rei ver. ⁊. l. siue aūt §. si duobus de publi. Si itaqz postea alteri vēdidit vel donauit in pure ⁊ tradita fuit possessio videtur ꝙ prius sit in fz translatum dñium. ⁊ ideo ipse sit potior arg. l. quotiēs. C. de rei vendi. ⁊ si non tradidit saltem obligauit generalr hypotheca dictam rem. Ideo videtur potior ⁊ rōne dñij tradita possessione vel ratiōe hypothece non tradita possessori. Tñ his non obstantibus contrariā partem arbitror iuri consonam. Nam licet venditio facta pro precio incerto nō valeat. Nec etiaz si fiat pro iusto precio al'r iusticia precij nō declarata prout volunt cōmuniter doc. in. d. l. si merces. ⁊ in. d. l. ꝙ si fundus. §. fi. ⁊ Bal. in. l. ꝯctus. iij. col. C. de fide instru. licet Raphe. fulg. in. d. l. si merces in prin. in solutione ꝯtrarij. d. §. fi. aliud videatur velle: ⁊ idem si pro precio declarando per vnum eligendum per partes prout declarat Bart. in. d. l. si merces. tamen secus si pro precio declarando per duos eligendos per ipsas partes vnum. vz pro vna parte. ⁊ aliuz pro alia parte. Nam talis contractus valet prout voluit bar. in. d. l. si merces in princi. Assignans rationem differentie: quia quando in vnum eligendum per partes ipse partes verisimiliter discordarent.

b ¶ Quia proni sunt homines ad dissentiēduz. l. si vnus. §. principaliter. ff. de arbi. qz diuersitatem de concess. preben. ⁊ de consecra. dist. iiij. sicut in sacramētis. ⁊ istam rationē cōsiderat ēt gl. j. ibi ⁊ gl. in. c. pe. de arbi. q̄ hanc rōnē assignat ad decisionē tex. i. c. innotuit. de arbitris cui est similis tex. in. l. Itē si vnus. §. si in duos de arbitris. Sed qñ quelibet pars hz vnū eligere nō cadit dicta ratio verisimilis discordie. Ideo tunc secus dicendum est ꝓut voluit ipse Bart. a quo nō reperio quemqꝫ discedere in. d. l. si merces. ⁊ idē ꝙ Bar. voluit ibi Pau. de cast. Ideo dicimus dictum contractum venditionis valuisse. ꝙ ⁊ dicenduz est ex eo: quia dicta venditio videtur facta pro executione sue vltime voluntatis qua mandauerat vendi. ⁊c.

c ¶ Et relictum factum vt vendatur pro iusto precio valet vt est casus expressus in. l. ⁊ si equo. ff. de lega. j. Ideo valeat contractus factus pro exequenda vltima voluntate. tamen quia quando testator iubet rem vendi. ⁊ vigore talis relicti fit venditio emptor censetur habere ex relicto potius qꝫ ex contractu. Ideo oblato precio transfertur dominiū. l. vxorem. §. agri plagam. ff. de lega. iij. ⁊ ibi hoc firmant Dyn. ⁊ Barto. ⁊ idem tenet Bal. in. l. j. C. communia de lega. ⁊ idē tenet. Cyn. ibi in lec. dicens ꝙ Dyn. ita de facto consultus respondit. Sed legatum factum ꝙ res vendatur iusto precio valet. l. ꝙ si equo. ff. de lega. j. Ergo ⁊ valeat venditio facta pro executione ⁊ implemento talis relicti cum dependeat ab ipso relicto vt dictum est. Non ergo viciatur ratione incertitudinis precij que est causa viciandi huiusmodi contractus. d. §. precium. ⁊. d. l. si merces cum nota. in dictis iuribus. ⁊. d. l. ꝙ si fundus. §. fi. ⁊ pari ratione quando in personam incertam remittitur declaratio precij. quia dicti casus sunt similes ⁊ equiparantur prout volunt docto. vt. ā. deductum est. ⁊ licet relictum conferatur in personas heredum ⁊ ipsa testatrix vendiderit non refert cum heres ⁊ defunctus censeantur eadem persona in auten. de iureiur. a mo. presti. in. §. j.

d ¶ Et omnia relicta diriguntur in heredes. ⁊ tamen defunctus quandoqꝫ illa exequitur ⁊ ex legatis bona consequuntur. l. lucius cum ibi no. de lega. ij. ⁊. l. filie legatorum. C. de lega. cum ibi notatis per Bal. Saly. ⁊ Rap. volentes ꝙ si testator legat pro dote. ⁊ postea inuita dat pro dote illa dotata habet dotem etiam ex titu. legati. Nam vnite sunt cause dotis. ⁊ cause legati sm eos. ꝙ maxime dicēduz videtur in casu isto: quia testatrix in casu isto venditionem contulit in tempus in ꝙ contulerat relictum dicendo ex nūc prout ex tunc ⁊c. Quod demonstrat ꝙ referendo se ad relictū supra proxime factuz voluerit illud sequi. Potissime quia statim processum est ad contractum illuz. Nec est cōiecturandū. ꝙ statim voluerit a legato discedere per. l. non adeo. ff.

Conditionalis venditio tunc perficitur cum conditio existit et impletur
l. haec venditio nec venditio in pn:
ff de contrahen: emp. et pendente
conditione venditio non valet [illegible]

In venditione conditionali pendente conditione periculum est venditoris l. necessario §. quod si sub conditione ff de per. et com. rei vendit. et in l. ij § si pendente co:
qa pendente conditione contractus non est perfectus d. l. [illegible]

unite sunt cause [illegible]

de cōdi.⁊ demō.⁊ casu quo nō valeret vt ꝯctus emptionis ⁊ venditiōis pōt dici ꝙ valeat vt ꝯctus innominatus.Azo. in summa insti.locati.refert ⁊ sequit Bal. in.l.ꝯctus .C.de fide instr.ad hoc.l.si poliendo.ff. de prescri.ver.⁊ insti.loca. §.que de causa iuncto ver.⁊ ꝙ diximus.⁊ glo.in.l.si vt certo.§.nunc videndum.ff.cōmo.⁊ hoc tenet ponta.in.l.sciendum de ver.obli.⁊ ibi do. Bal.ser cole.⁊ Ang.de are.prout ipse Ang.dicit insti.loca.in fine prin.reperio ita in quodaꝫ consilio incipi.iudi.adducta vsqꝫ.⁊ hoc tenet panor.Tāgit etiā aliquid Pau.de ca.in.d.l.si merces in prin.Non credo procedat ita indistin.Sed qñ ꝯctus est executus vel ab initio nō est actuꝫ ꝙ sit locatio vel venditio. Ex quibus pꝫ ꝙ dictus ꝯctus emptionis ⁊ venditionis nō vitiat ex eo q: nō sit certum precium.Non etiā viciatur ea rōne q: emptores fuerint absentes ⁊ non interuenerit nuncius vel epistola. Cum contractus inter absentes nō contrahant nisi mediante nuncio vel epistola.l.j.in fi.ff.de contrahen.emp.l.cōsensu.ff.de acti.⁊ obli.⁊ habetur in.l.absenti.ff.de dona.

C Et alteri non potest quis pacisci.l.stipu.ista.§. alteri de verbo.obli.⁊.§.alteri.⁊.§.si quis alij insti.de inuti.stipu.q: clare respōdet ꝙ notariū tanqꝫ seruus publicus.l.nō aliter ff.de adop.⁊ insti.eo.ti.§.cum auteꝫ seruus.ideo pōt alteri sti.vt dictis iuribus.l.ij.⁊.l.non quasi.ff.rem pu.sal.fo.⁊ voluit glo.in.§.si quis alij insti.de inuti.stipu . ⁊ Bart.in.d.l. stipu.ista.§.si stipuler de ver.obli.⁊ in.l.j.§.exigere de mag. conue.post Guil.in.d.l.non aliter ⁊ Bart in.l.in omnibus de pretor.stipu.⁊ in.d.l.non aliter.⁊ in.l.possessio.§.⁊ si possessio de acqui.pos.⁊ in.d.l.ij.⁊ ibi per Ang.⁊ Car.in.l.generali de tab.lib.x.⁊ Ang.⁊ Imol.⁊ ponta.in.d.§.si stipu.⁊ panor.in.d.c.dudum de conuer.coniug.⁊ idem videt velle Bal.in.l.per diuersas in antept.colū.ver . xiiij.queritur.C. man.⁊ Bal.etiaꝫ velle videtur in.l.j.C.per quas personas. ꝙ stip.valeat.Sed vt actio queratur sine cessione disputat.⁊ tandem concludit ꝙ vbi ex consue . notarij solent pro alijs stipu . tunc querunt sine cessione alteri vtilem actionem.⁊ constat iam esse quasi vbiqꝫ consuetudineꝫ ꝙ notarij tanqꝫ publice persone pro omnibus stipulantur.⁊ hoc ideꝫ ꝙ vbi qꝫ hoc seruetur dicit Bal.in.d.l.non aliter.⁊ in.l.l.§.huius studij de iusti.⁊ iur.Directam ergo ꝫm omnes sibi querūt. ⁊ sic contractus repausatur in persona ipsius notarij stipulantis ad hoc.l.quecunqꝫ gerimus.ff.de actio . ⁊ obliga.⁊.l. procurator qui pro euictione.ff. de procurator. ⁊.l.in cause co.ti. ꝙ habetur in.l.huiusmodi in prin.de lega.i.⁊ per que iura dicēdum vꝫ ꝙ etiā valeat emptio facta per aliū pro me etiā si nō sit notarius q: ipse emit.⁊ sibi querit actio prout cōcludit Bal.in.l.j.C.per quas personas nobis acqui.col. pe.ver.venio ad secūdam formā.⁊ tenet illā actionē cedere per docto.habetur in.d.l.possessio.§.⁊ si possessio.⁊ licet in priuato qui emeret pro alio sine man.illo recusante fortasse actio actiua ⁊ passiua resideret effectualiter in persona ementis : tamen in notario qui videtur interuenisse vt nudus minister secus est q: nō ea fuit mēs contrahentiuꝫ ꝓut voluit Bar.in.d.l.non aliter non ꝓpterea tollit qn interiꝫ actio directa actiue ⁊ passiue non resideat apud eum.⁊ etiā secuta acceptatione.Nam prout actiua actio est vtilis apud ratificanteꝫ prout habetur in iuribus preallegatis ita ⁊ suadet ratio ꝙ sit vtilis actio passiua apud eum.⁊ directa apud ipsum contrahenteꝫ lꝫ non efficax.Et ideo dicendum est ꝙ emptio valeat ⁊ maxime si interuenit iuramentuꝫ cuius virtus est vt plerunqꝫ validet contractum iuxta ea que habent in.c.cum contingat de iureiur.⁊ in.c.Quia de pactis in.vj. per Bar.in.l.si quis pro eo de fideius.⁊ in autē.sacramenta puberum.C.si aduer.ven.vbi per doc.Et habet saltem virtutem clausule si non valet ꝙ ago vt ago valeat vt valere potest.l.cum pater.§. filijs matrem de lega.ij.Non auteꝫ reperio iuramentum interuenisse:ideo non sto super hoc.Et insuper emptio ⁊ venditio est contractus qui solo consensu contrahitur insti.de obli.que ex consensu nascū.in prin.⁊.l. consensu.ff.de actio.⁊ obli.⁊.l.ab emptione de pac.Et ideo cum postea dicta domina Brisida pro executione dicte venditionis.⁊ vt dicti permatheus ⁊ perioannes consequerentur ius suum dederit possessionem dicto permatheo recipiēti pro se ⁊ heredibus dicti perioannis ⁊c.Satis potest dici ꝙ tunc conuenerint mutuo consensu ꝙ haberent titu.emptionis.Nam qui vult contractum exequi ꝙ est consequens vult eius antecedens ꝙ est vt contractus subsistat argumē. l.illud de acqui.here.⁊.l.ij.ff.de iurisdi.om. iudi.⁊.l.ad rem mobilem.⁊.l.ad legatum de procurator.

f C Et qui credit habere possessionem ⁊ eam continuat non credens querere de nouo sed vti iam quesita illaꝫ de nouo querit ex quo habet animum eam habendi vt not.cōmuniter docto.in.l.iij.in princi.de acqui.posses.ita ⁊ qui credunt emisse ⁊ vendidisse ⁊ valide licet non fecerint contractum validum si possunt tunc contrahere quia contractus a solo eorum consensu dependet censeantur tunc contrahere ex quo conueniunt animi ⁊ consensus amborum contrahentium ꝙ contractus subsistat ⁊ hec pariter cadunt in acceptatione quam postea fecerunt dicti permatheus ⁊ perIoānes in presentia dicte domine Briside que etiam ostendidit velle ꝙ dicta venditio subsisteret:ideo ex nouo consensu potuit induci emptio si prima non valuisset per iam dicta ⁊ illa traditio possessionis videtur ꝙ transtulerit dominium:licet ex causa contractus conditionalis ⁊ collati post mortem vt probatur in simili in.l. dotis fructus.§.fi.⁊.l.si ego.ff.de iure dot . ⁊ per Bart.in.l.j.§.si vir vxori.ff.de acqui.pos.⁊ in dubio quādo res datur scienter ei cui sub conditione debetur censetur dari vt statim transferatur dominium.l.j.ff.de vsuca.pro dote.⁊.l.sed hoc nisi.ff.de iure do. allegatur etiam Pau.de cast.consilio.clxxiiij.incip. in facto illoruꝫ de gozzadauis ⁊ Bar.in trac.tiberiadis in.ij.lib.de insula in pe.col.dicit ꝙ licet.

g C Venditio facta de tribus starijs fundi ⁊ sic facta ad mensuraꝫ sit conditionalis vt in.l.ꝙ sepe.§.in his de contrahē. emptio.prout etiam ipse dicit in.l.iulianus.§.ticius de act. emptio.⁊ in suo consil.lxxiiij.ꝫm ordinem informis incip. petrus vendidit berte.⁊ ꝫm ordinem perusinum non informus nu.lxxj.incip.quandaꝫ petrus Ioannis ⁊ videtur etiā velle Bal.in.l.post perfectum de periculo ⁊ como.rei ven. ⁊ in.l.sicut.C.de actio.empt.tamen si res ipse traditur ante qꝫ mensuretur transfertur dominium prout ipse Bar.concludit in dicto tractatu tiberiadis vbi.s.⁊ dicit se ita dixisse in.l.j.§.sub conditione.ff.pro emptore.

h C Et sic vult ꝙ qui simpliciter tradidit ex causa venditionis conditionalis transferat interim dominium:⁊ licet nō alleget probatur in simili in iuribus preallegatis scilicet.d. l.j.pro dote.⁊.d.l.sed hoc nisi iuncta.l. stipulationem. ⁊.l. promittendo ⁊.l.dotis promissio.ff. de iure dotium.ꝙ maxime dicendum est in casu nostro in quo satis probatur intentio tradentis dum dicit vt qō suum est facilius consequatur.⁊ dum sibi reseruat ꝙ possit ⁊ ei liceat eam demum inhabitare nomine dictoꝝ permathei ⁊ heredum dicti perIoānis sine aliqua solutione pensionis.Si enim dominiū sibi reseruassꝫ nō habuisset dubitare de pensione q: regulariter non soluitur pensio rei sue.l.qui reꝫ.C.locati.Nec ob.ergo predictis ꝙ in contrarium dicebatur de inualiditate dicte emptionis ⁊ venditionis propter absentiam emptoꝝ.

i C Ex patent plures respōsiones ex premissis.lꝫ eniꝫ Inn. velit ꝙ per notariuꝫ non querat vtilis sine cessione.tñ cōis opi.est in contrarium ⁊ ab ea vt a carrotio non est recedendum vt per glo.in.l. omnis diffinitio de re.iur.⁊ est cōe dictum non insisto ⁊ insuper ex traditione postea facta quesitum est dominium ⁊ successiue directa rei vendicatio que ex dominio causatur.l.in rem actio.⁊.l.ex diuerso cum similibus de rei vendica.Nec ob.ꝙ ante dictam traditionem asseritur ꝙ dicta dña Brisida venditrix illam domum dederit dicte dñe Nicole.Nā rñdetur ꝙ dato sine preiudicio veritatis ꝙ dicta datio legitime ꝓbaret per testes.Tñ non valuit vigore duoꝝ statutoꝝ.nā statutum specifice disponit ꝙ donatio facta a.xxv.libris denarioꝝ supra non valeat.nisi interueniēte iudice ⁊ consensu trium cōsanguineoꝝ illius qui donationem fecit que solemnitates minime interuenerunt.

k C Ideo quatenus datio predicta sapit donationem nullatenus valeat:qñ extraneus dat aliquid in dotē lꝫ parte mariti censeat contractus onerosus.ff.de cōdi.ob. cām.l.si donaturus in fi.cum sua glo.⁊.l.pro oneribus.C.de iure do.⁊ l.fi.in prin.eo.ti.tñ quoad mulierem est titulus lucratiuus ⁊ resultat dona.d.l.fi.in prin.⁊.l. vnica.§. accedit in fi.C.de rei vxor.act.⁊ dicta.l.si donaturus in prin.Et maxime cum dederit sibi ⁊ non marito est enim maior ratio hoc casu ꝙ censeatur donatio qñ dat sibi pro dote qꝫ quādo dat marito similiter pro dote quo casu loquuntur iura preallega.

l C Ideo fortius hoc casu resultat donatio ⁊ per consequens sit nulla vigore dicti statuti . Et superuacua ⁊ elusoria mihi videtur illa allegatio quia causa dotis tanqꝫ pia non subiaceat dicte solemnitati legis municipalis prout nō subiacent dispositiones ad pias causas , argumen.c. relatum.de

tum. de testamen. et auten. similiter. C. ad. l. falci. et. l. illud. de sacrosan. eccl. et prout dicit Bal. in. l. generali. C. de sacrosan. eccle. quod que spiritu dei aguntur non sunt sub lege. c. licet de regularibus. et. xix. di. duo sunt. et. ij. ad corinthios. c. iij. Naz lz dos qñandoqz censeat pia: tñ nõ pietate q spiritu dei duca͂t de qua pietate loquitur bal. nõ. n. ois pietas respicit deum nec meritũ piũ est exequi voluntatẽ defuncti. l. cũ qds. C. de necess. seruis here. insti. et tñ cui dubiũ quod subiacet legis dispositioni cui et cuius solẽnitati subiacerẽt ipe vltime voluntates pietatẽ hz pater et mater erga filios. l. alimẽta. C. de ne go. gest. et. l. iij. §. si cũ qs. ff. de lib. bo. exhi. Item generaliter homo erga hominẽ vt ibi no. gl. ex illo tex. Cui aũt dubiũ quod tales pietates subiacẽt legi cõi et municipali dispositioni. Et quod dos subiaceat solẽnitati iuris ciuilis probatur in. l. lex q tutoris in pñ. C. de admi. tu. et in. l. obcs. iuncta gl. C. de predijs mino. nõ alie. in quibus habetur quod res minorum nequeunt fine decreto alienari et p dote. Et insuper quod nec p dote ad quã quis nõ astringitur prout sentit gl. in. d. l. lex que tutores in prin. Et absonum esset dicere quod dotes non subiaceãt dispositioni legali. nec inter priuilegia dotis que enumerantur in rubrica seu in. l. j. ff. solu. matri. enumeratur istud.

m ¶ Et insuper Pau. de ca. in. d. l. cum is. §. si mulier. dicit quod causa dotis tunc est pia qñ viget matrimonium secus ante matrimo. fm euz. Cũ itaqz matrimonium non fuerit nec sit adhuc sequutũ vt ex dictis testium percipio non censeatur causa pia fm dictã theoricã Pau. de ca. attento quod dos donata erat magna nõ conueniens pauperi. Et attento etiam quod in testõ reliquerat dotẽ magnã similiter nõ conuenientẽ pauperi mulieri ex quãtitate enim rei cõcesse presumitur factuz causa pietatis vel nõ factuz vt per glo. in. l. ex duobus. §. fi. ff. de neg. gest. et in. l. vtrum. ff. de dona. inter virũ. Item ex qualitate personarum vt in eisdem iuribus et ar. eius qd no. Bar. in. l. diuus pius. ad. l. fal. et Bal. et Ange. in auten. similr ad. l. fal. et Bal. in. l. illud. de sacrosan. eccle. et Põt. in. d. auc. similiter. ij. col. Si igitur donatio est nulla nõ trãsit dñium l. nunqz nuda. ff. de acqui. rerum dñio. et. l. j. §. si vir vxori. ff. de acqui. pos. et. l. nõ dubium. C. de legi. maxime qz presumitur simulata et non vere facta prout est expressum in statuto. Itẽ alia rõne redditur nulla dicta datio pro dote: qz statutum disponit quod qñ res est alicui vendita vel quocunqz ti. concessa. Nõ possit alteri ꝯcedi sine voluntate eius cui primo concesserat. Et vult quod primus emptor preferatur etiaz si sibi nõ fuerit possessio tradita vere nec ficte put expresse sonant verba dicti statuti. Et si scds possidet cogitur precise de facto rem restituere ei qui hz primum titulum. Cum itaqz fuerit primo facta emptio per dictũ notariũ recipientem pro dictis per Mattheo et per Joanne. Non potuit secunda alienatio fieri prohibente dicto statuto quod generalr loquitur de qualibet alienatione siue ex ti. oneroso siue ex ti. lucratiuo. put apte demõstrãt vba penalia dicti statuti et vbi a lege ẽ ꝓhibita alienatio ipeditur dñij trãslatio. l. fi. cum sua glo. j. C. de reb. alie. nõ alie. et. l. iubemus. C. de reb. eccle. non alie. Nec obstat quod nõ queritur ius ei p quo notarius stipulatur eo nõ acceptãte vt p Bar. in. d. §. eorum. et ar. l. absentis. C. si cer. peta. qz ad hoc r̃ndetur pluribus modis. Primo quod emptio directo recausatur i psona notarij cui directa qritur put supra deductũ et ex illa causatur vtilis que transit in eum pro quo stipulatur put et supra deductũ est illa qdẽ directa sunda tur in rigore iuris cõis qz et quilibet qui emit p alio sibi querit qz ꝯtus in eius psona substãtiã et fundamẽtum percipit. d. l. quecunqz gerimus. et sibi querit. d. l. possessio. §. et si possessio. de acqui. pos. et in. d. l. pcur. qui pro euictiõe. et qd ibi Bar. ff. de pcur. et in. l. seruum ticij. ff. man. et qd p Bal. in. d. l. j. per quas personas nobis queritur.

n ¶ Et que habentur in. d. §. si stipuler. paria enim sunt emere pro alio vel noie illius iuxta ea que habentur per gl. et doc. in. d. l. huiusmodi. in prin. et no. Barto. in. l. j. §. nunciatio ex hoc. de noui opis nun. ver. sed quid si dico allegat. l. fideicõmissa. §. interdum. de leg. iij. qd et sumitur ex dictis Bald. in d. l. j. C. per quas personas nobis acqui. Actus ergo fundatur in persona notarij et actio sibi queritur et quidez ab initio cũ illa directa non dependeat a persona dñi.

o ¶ Sed econtra vtilis depẽdeat a directa aqua causatur. Cũ regulariter vtilis cedatur ab habente directam: vt habetur in. d. l. possessio. §. et si possessio. et in. l. j. C. de actio. et oblig. et nulli dubium quod illa descendit et causatur a directa. In notario est speciale quod non requiratur cessio. Sed quodãmodo ipso iure cedit prout in multis casibus qui not. in. d. l. j. vnde etiam ista dependet a directa ne duplex specialitas resultet contra. l. j. C. de dotis promis.

p ¶ Itaqz ex ipso ꝯtu nascitur actio nõ ex ratificatione et cũ obligationes et actiones ex ꝯtibus vel quasi maleficijs vel quasi regulariter et quasi semper oriantur insti. de obli. ti. generali. et. l. j. in prin. de acti. et obli. Nõ aũt ex ratihabitione que est actus vnius nõ est ꝯtus vel quasi. et ita tenẽt vltra eos Bar. Bal. et doc. cõiter in. l. si pecuniã. C. d neg. ge. ꝓbãdo bar. ab ipo noie et p tex. in. l. si pupilli. §. itẽ qritur. ff. de nego. gest. vbi. Bart. idẽ vult. Et put p ppriuz seruum queritur statim. ita et suadet rigor quod queratur per seruum publicum qui tanqz seruus pu. querit vtilẽ: licet seruus proprius querat directam. Sic ars in simili. in. l. certi conditio. §. si nummos. ff. si cer. pe. ipso iure queritur obligatio et actio ipsi pro quo mutuatur: et tamen eo postea recusante euanescit vt ibi habetur probatur in. l. si absentis. C. eo. titu. Ita et hoc casu queritur ab initio obligatio et actio ipsi pro quo notarius contrahit: licet illo recusante. Illa actio euanescat.

q ¶ Et ideo emptio ipsa fuit ab initio facta et valida: et iõ verificantur verba statuti etiam ante ratificationem. Preterea et sic secunda responsio ratificatio precessit dictam assignationem factam dicte dñe Nicole. Nam due testes deponũt de ratificationibus factis p dictos Permattheũ Perioannem. Et probant quod dicte ratificationes fuerunt facte añ festum sancte Marie de mense Augusti et fuerunt facte de mense Maij vel Junij et erunt elapsi quattuor anni de mẽse Maij vel Junij proxime futuro loquendo de isto mense Maij nunc preterito tunc futuro. Et ex attestationibus conantibus probare dationem factam dicte dñe Nicole apparet quod si facta fuit illa fuit facta de mense Septembris vel Octobris postea sequentis. Nam dña Leona deponit quod iam sunt anni tres proxime elapsi et de mense Octobris suo videri Franciscus vero deponit quod fuit de anno M. cccclxxviij. de mense Septembris vel Octobris ita qd de mense Maij vel Junij de quo tpe deponũt testes pmat thei non reperiuntur elapsi quattuor anni Frater autem paulus primus testis deponendo de tpe dicit quod iaz sunt anni quattuor proxime elapsi et de mense Septembris iste testis. Aut discordat ab alijs. Aut si reducatur ad concordiã dici potest quod ipse non precise deponit. Sed dicit quod iam sunt anni quattuor proxime elapsi etc. dictio iam etiam refertur ad tempus futurum vt in. c. qualr et quando. ij. ibi iam non poteris militare de accusa. iuxta illud grammaticale vulgatum olim iam dudum condam tria tpa signant vt per glo. in verbo iam. in. l. nec emptio. ff. de cõtrahen. emp. Et sic deponũt de tpe post dictã ratificationem: et ideo ante cõcessionẽ factã dñe Nicole fuit facta ratificatio. et per ꝯñs firmata emptio primo facta per dictum notarium. Et sic non potest iuuari scda concessio eo pretextu: qz prima emptio nõ esset tpe scde concessionis ratificata. Nec opz attingere illaz difficultatẽ an possit ratificari in preiudicium iuris quesiti tertio de qua per Bar. in. l. indebitum. §. si pcurator. ff. rem ratam habe. Licet etiam in se illi termini sint satis diuersi a terminis nostris cũ ibi agatur de ratificatione eius qui actum meũ gesserat hic secus. Nec ẽt põt iuuari ea rõne qz nõ trãsferat dñiuz sola emptione. l. traditionibus. C. de pãc. qz statutũ nõ requirit trãslationẽ dñij. Sz solũ titulũ cũ expresse loquatur etiã si possessio vere vel ficte tradita non fuisset.

r ¶ Et licet illa emptio fuerit sub die incerte mortis ipsius vendentis et dies incertus habeatur pro conditione. l. dies incertus. de condi. et domon. Quinimo sub alia cõditione: nam pro precio quod arbitrabitur quod continet tacitam cõclusionem si arbitrabitur. l. fi. C. de contrahen. emp. insti. eo. ti. §. precium. et. l. siquis arbitratu. de verbo. obli. tñ conditione purificata retrotrahitur ad tempus cõtractus. l. qui balneũ. qui poti. in pig. hab. et. l. potior. eod. tit. vbi glo. in verbo melius allegat plures concor. Sicr et ratificatio retrotrahitur vt in regula ratihabitio retrotrahitur in. vj. et in. l. fin. C. ad mace. Preterea et illa datio que dicitur facta dicte dñe Nicole hz annexam conditionem. ex quo fuit facta pro dota. l. stipula. l. dotis promissio de iure dotiuz. Non enim potest esse dos. et per ꝯñs nec fundus dotalis nisi sequuto matrimo. l. si. C. de dona. ꝓpter nup. Ideo cum dederit pro fundo dotali inest tacita conditio si nuptie sequentur.

s ¶ Et est aduertẽdum quod testes nihil dicunt de traditiõe possessionis facte dicte dñe Nicole nisi primus qui est singularis: ideo ei non creditur. l. iureiur. C. de testi. c. tam litteris. in prin. extra eo. tit. cum similibus. Itẽ quod si simplr tra

ditur res pro dote ante nuptias sequuta resultat quãdã ꝯctus innominatus qui reuocaẽ presentia dãtis vt innuit text. in l.si ego.§.j.ff.de iure dotiũ.lꝫ enim ex equitate ꝯ rigorẽ iure heres cogaẽ approbare illius ꝯctum ⁊ si nõ reuocet prelimiria heredis:⁊ si reuocareẽ penitentia ꝑncipalis ante nuptias contractas prout per illum tex.voluĩt Rapha.Pau. de ca.⁊ Põta.in.l.si pecuniam.in prin.ff.de condi.ob causam.⁊ idẽ firmat Pau.de ca.in.l.ij.§.si pecuniam.ff.de dona.⁊ ideꝫ vi velle Bal.in.c.j.qui succe.tene.in vsibus feu. Et ita potest intelligi qđ no.Bar.in.d.§.si pecuniam.dicẽs ꝙ cõtractus innominati prout reuocãtur presentia. Ita ⁊ reuocanẽ morte.fallit fauore dotis.d.l.si ego.§.j.ẜm euꝫ.s.ꝙ nõ reuocanẽ morte ꝑut reuocantur penitẽtia. Et satis vr̃ penituisse dictam Bnfidam exquo pro executione dicte vltime voluntatis ⁊ dicte venditionis tradidit possessionem dictaruꝫ domorum vt alienaret in dictos per mathheum ⁊ heredes per ioãnis cum nõ artaretur inuita alienare nec possessionẽ tradere ar.l.rem legatam.ff.de admi.leg.⁊.l.fideicommissa.§.si rem.de leg.iij. Non reperio autem constitutionem precariã vel simplicem factam in instrumento venditionis facte notario recipienti ⁊c. Et sic non intro illam difficultatem an per illam queratur possessio ⁊ dñium principali per constitutionem factã ꝓcuratori in qua Barto. in.l.ab emptione in fine principij.ff.de pactis. in.l. si leg ꝓ emptore. de vsu. in vltima.q.⁊ Bal.in.l.j.C.quando liceat ab emp. discedere.⁊ Imo.⁊ Pon.in.l.j.§.per procuratorem.ff.de acq. pos. ⁊ Imo.in ea.l.in prin.tenent ꝙ sic mouentur potissime per l.certe.§.j.ff.de precario a quoruꝫ auctoritate non esset tutum in pratica recedere licet in.d.l.certe.§.j. procurator rogauit ⁊ sic actus verus possessiuus interuenit in isto casu ꝓcurator cõcessit ꝑcario nullus act⁹ possessori⁹ iteruenit. Et.bar.in.l.j.in ꝑn.vult ꝙ ꝓcurator nõ possit per actuꝫ fictum ꝯcedere possessionẽ ⁊ sequitur Imo.in.d. prin.⁊ in.d. §.per procuratorẽ. ⁊ si possessio fingitur quesita dño.s. naturalis ⁊ ciuilis quomodo per procuratorem conceditur naturalis precario roganti. Item facit qđ dicit Barto. in pacto legis cõmissorie ⁊ adiectionis in diem in.l.qui mihi donatum.de dona. lꝫ illius contrarium teneat Bal.in.l.j. C. per quas personas nobis acqui.vbi Barto.etiaꝫ tangit idẽ tenens quod in.d.l. qui mihi donatum. ⁊ tangit Imo. in.l. stipulatio ista.§.si stipuler. Ex quibus eligenda est conclusio:ꝙ venditio facta dicto permathheo ⁊ perioãni valet nõ ob.ꝙ nõ fuerint presentes ⁊ nõ obstãte ꝙ preciũ non fuerit certũ tp̃e venditionis ⁊c. Et preualere deberet iuribus dicte dñe Nicole non obstantibus attestationibus pro pte aduersa deductis per iam dicta. Laus deo.

Pax facta inter duos qui promiserunt se adinuicem nõ offendere neq̃ offendere ipsorum cuiuslibet attinentes an si attinentes inuicẽ se offendãt an dicaẽ pax rupta. Iteꝫ pax rupta ab vna parte an liceat alteri parti eã ipune rũpere.

Consilium lj.

In nomine dñi nostri iesu christi. In hac consultatione videtur prima facie dicendum.ꝙ neutri inciderint in penam:quia ipsi qui fecerunt pacem non cõtrauenerunt.nec quicq̃ damnabile commiserunt seu perpetrarunt. Naꝫ pax vt presupponitur facta fuit inter Angelum ex vna ⁊ riccíutum ex alter.⁊ neuter eorum primum excessum vel secunduꝫ perpetrarunt. Nec apparet ꝙ ipsi fuerint causa ꝙ predicta committerentur. Nec presumendum est ar.l.merito pro socio cum graue sit fidem frangere.l.j.de constitu.pecu. Et qui diceret ꝙ ipsi fecerint dictos excessus committi haberet id probare.l. ei qui dicit de appro.l.actor.C.eodem.titu.l.qui accusare.C.de eden.cum similibus. Itaq̃ non verificantur verba contractus dicte pacis. Cum ẜm thema propositum predicti Angelus ⁊ Ricciutus promiserunt se inuicem nõ offendere nec offendi facere se inuicem vel eorum attinentes. Non autem conuenerunt ꝙ eorum attinentes non offendent. Si itaq̃ attinentes se inuicem offenderunt tale factum ⁊ tales offense non fuerunt deducte in conuentione. Et propterea ẜm verba presupposite consultationis non censetur pax rupta: neq̃ aliquid factum contra formam dicte conuentionis ⁊ a verbis non videtur recedendum.l. non aliter.de lega.iij. ⁊.l.j. §.prospexi.de exercito.cum similibus. Et maxime q᷑ verba pacti interpretantur contra stipulantem ⁊ contra eum qui ex eo nititur .l.quicquid astringende.§.j. de verbo. obliga. ⁊.l.veteribus.ff.de pac.⁊.l.labeo.de cõtrahen.emp. Sinaũt diceremus predicta non militare. Sed dicti contrahentes promisissent seu promisisse censerentur etiam pro eoruꝫ attinentibus ꝙ non offenderent. Tunc videretur dicendum ꝙ inciderit in penaꝫ dictus Ricciutus ⁊ non dictus Angelus ex quo videtur non probari ꝙ Angelellus filius dicti Angeli percusserit dictum Blasium cum sanguinis effusione aut fractura ossis attento ꝙ fuerit actum inter partes ꝙ pax nunq̃ intelligereẽ rupta nisi interuenerit vulnus sanguinolentum vel fractura ossis vel homicidium. non enim videtur probari ꝙ per dictum Angelelluꝫ fuerit dicto Blasio factum vulnus sanguinolentum. Nam duo testes deponunt ꝙ dictus Angelellus proiecit telum contra dictũ Blasium. Sed dicunt non vidisse ꝙ dictum telum vulnerauerit dictum Blasium.⁊ per consequens non videtur precise deponere de vulnere illato. Maxime cum testis debeat reddere causam scientie per sensum corporis.c.causam que. de testi.⁊.l.qui te.§.fi.de testa.cum simi.

a Et fama lꝫ quo adiuuet alias ꝓbationes tamẽ nõ plene probat in factis non multũ antiquis prout habetur p Bar. in.l.de mino.§.tormenta.ff.de questi.⁊.l.admonendi.ff. de iureiur.⁊ ibi glo.⁊ doc.⁊ in.l.iij.§.eiusdem.ff.de testi.⁊ in.c. veniẽs.extra eo.tit.cũ si. Et paria sunt nõ esse vel nõ apparere.l.duo sunt titij.de testa.tu.⁊.l.si fuerit.de reb.dub.⁊.l. euꝫ res.§.itaq̃.de leg.j. Et idcirco cũ ẜm hoc nõ appareat pacẽ fractã ex pte Angelelli ⁊ suoꝝ vr̃ resultare ꝙ p homicidium perpetratũ per dictuꝫ Blasium censeaẽ pax rupta ex parte dicti Ricciuti cum dictus interfectus attineret dicto Angelello intra quartum gradum:vꝫ in.ij. vel.iij. gradu.ꝑ. videtur prima offensa purgata per secundã longe maiorem attento ꝙ vltima culpa seu mora nocet.l.semel.solu.matri. ⁊ de perica.⁊ cõmo.rei ven.l.illud.⁊.ff.de ꝟb.ob.l.interdũ. §.fi.⁊.l.si seruũ.§.sequiẽ.⁊ dato ꝙ primus inciderit in penã rupte pacis. Tamen vr̃ ꝙ ⁊ secũdus inciderit in eadẽ penã ⁊ vterq̃ teneatur ad penam fracte pacis ꝑut not.Imo.post Bald.in.d.l.semel mora. Saltem exquo conuentum fuit ꝙ pax duraret perpetuo ⁊ ꝙ pena cõmittaẽ quotiẽ. fuerit ꝯtrauentum ⁊ pro quolibet contrafaciente ⁊ qualiber vice.⁊ sic non solũ primus ꝯfaciens incidat in penam. Sed ẽt secundus exquo dicit ꝙ quoliber ⁊c.naꝫ qui omne dicit nihil excludit.c.solite.in fi.de maio.⁊ obe.cũ cõcor. ⁊ presertim hec videntur dicenda quo ad penam applicandam reipublice p no.per Bal.Imo.⁊ Ponta.in.d.l.semel mora dicẽtes.ꝙ lꝫ qui primo offensus fuit si postea offendit primũ offendentem non teneatur pena rupte pacis quo ad penam conuentionalem applicandam parti:tamen secus quo ad penaꝫ applicandam reipublice:quia non fit compensatio delictorum quo ad penam reipublice applicãdã.l.ij.§.qui hoc.de adul. ẜm eos.non enim licet cuiq̃ propria auctoritate se vindicare.⁊.l.nullus.C.de iude.⁊ iuxta illud diuinuꝫ eloquiũ mihi vindicta.⁊ ego retribuam. Et hoc maxime videtur ꝙ virtute clausule rato manente pacto. que videtur esse ꝙ licet sit contrauentum ⁊ cõmissa pena ⁊ fracta pax ex vna parte: tñ pax adhuc duret: quia id verba sonant: ⁊ habetur in.l. qui fidem.ff.de transac.⁊ in.l.cum proponas.C.eo.tit.⁊ qđ no. Joã.an.in regula frustra in.vj.in mercu.in.ij.col.⁊ maxime propter clausulam ꝙ pena totiens cõmittatur quotiens cõtrauentum fuerit:nam per talem clausulam videtur actuꝫ ꝙ pax remaneat firma ẜm Saly.in.l.cum ꝓponas.C. de pace. His tamen minime refragantibus videtur primo concludẽdum ꝙ minime censeatur pax rupta ex parte dicti Angeli ⁊ Angelelli etiam si fuisset promissum ꝙ eoꝝ attinentes non offenderent prout mihi persuadeo fuisse conuentum: quia ita cõiter pacisci solet dum treuga vel pax celebratur. ⁊ ad probandum dictam conclusionem.

b Premittendum est ꝙ tunc pax dicitur rupta propter nouam offensam.quãdo offenditur ex causa veteri de qua fuit facta pax:⁊ sic propter primam inimicitiam. secus autem si ex alia causa emanaret noua offensa prout notant Barto. ⁊ Ang.in.l.aut facta.§.causas.per tex.ibi.ff.de penis. ⁊ Bal. in.c.j.ij.colum.de pace tenenda in vsibus feudoꝝ. ⁊ Hosti. ⁊ Joan.and. in nouella.in.c.fina.de immuni.ecclesiarum.⁊ Pont.in.d.l.semel mora.iij.col.⁊ in cõsil.mihi.cxciij.incip. in cãu proposito.facit qđ in simili dicitur de sententia ⁊ trãsactione ꝙ quãdo ex antecedenti causa agitur: tunc dicitur venire cõtra.secus si agatur ex causa de nouo superuenien

te.vt

te. vt de sententia habetur in.l. cum queritur cum sequentibus. de excep. rei iud. de transactione. in.l. si decerta. cum ibi notatis. C. de transac. ⁊ in.l. si ita quis. §. lexa. de vb. obli. secundum eundem Ponta. in dictis locis.

c ¶ Ad idem quod no. Bar. in.l. verum. ff. de furtis. dicens quod per furtum censetur pax fracta nec per adulterium: licet offensa sit maxima vt.l. codicillis. §. matre. de.l. ij. ibi ⁊ alia mihi deteriora fecit ⁊ quod circa illum text. dicunt Angel. ⁊ Pau. de cast. in.l. si. §. j. de publica quod dictum Bar. sequitur in.l. licitatio. §. quod illicite de publi. ⁊ latius prosequitur Ponta. ibi ⁊ ponit in.d.l. semel mora. ⁊ in dicto suo consil. cxciij. Assignatus rationem: quia predicta non fiunt gratia veteris inimicitie: sed furtum fit gratia auaricie ⁊ causa lucri adulterium vero gratia libidinis secundum eum. s. quod non rumpatur pax. ⁊ idem in adulterante vxorem dicit Joan. and. in.c. frustra. de regu. iur. lib. vj. in mercu.

d ¶ Item verba contractus de non offendendo intelliguntur rebus sic se habentibus.l. continuus. §. cum quis. in fi. ff. de verbo. obli. ⁊.c. cum. p. tabellio de renunci. ⁊. xxij. q. ij. can. ne qs. ⁊ in.l. quod seruius de condi. ob causam. Cum itaque dictus Blasius fuerit prouocatus a dicto Angerillo: qui fuit offensus: nam primo insultatus. ⁊ telum contra eum proiectum ⁊ tandem in eum fuit illatum vulnus sanguinolentum. Si postea offendit fratrem Angerilli non incidit in penam rupte pacis quod noua causa superuenit propter quam dictus Blasius fuit inductus ad dictum homicidium perpetrandum. nec res erat in eodem statu tempore homicidij per Blasium commissi prout erat tempore conuentionis: ideo pena rupte pacis non censeatur commissa ratione dicti homicidij per Blasium perpetrati. Item facit: quia promissio de non iniquitando aliquem intelligitur nisi illa pars culpam commiserit prout dixit Bal. in.l. iij. C. de nautico feno. Sed in casu isto pro parte dicti Angeli fuit prius culpa commissa: ideo non committitur pena apposita de non offendendo quod ⁊ probatur.

e ¶ Quia pactum habet tacitam conditionem si per alteram partem seruantur sibi promissa. vt no. glo. in verbo conditionem. in.c. quemadmodum. de iureiurando. pro capit. peruenit. in fi. eo. titu. ⁊.l. cum proponas. C. de pac. cum simi. In quibus iuribus habetur quod non astringitur quis ad obseruandum fidem ei qui fidem non seruauit: ⁊ propterea dicebat Guido de suza. quod si titius ⁊ seyus fecerunt pacem ⁊ titius rupit pacem ⁊ seyus postea titium offendit non poterit ab ipso seyo exigi pena pacis fracte secundum Bald. ⁊ Salice. in dicta.l. cum proponas qui idem tenent. idem tenent Rapha. ⁊ idem tenuit Alb. de gandino in suo tractatu maleficiorum secundum Rapha. quod ⁊ voluit Jo. and. in addi. Spec. in titu. de treuga ⁊ pace. secundum Ange. ⁊ Pau. de cast. in.d.l. cum proponas. qui idem tenent. ⁊ idem tenet Barto. in.l. cum pater. §. libertis. in fine de lega. ij. dicens quod primus non potest accusare secundum de pace rupta. Sed secundus primum sic per illum text. ⁊ idem firmat ibi Jmol. ⁊ etiam Pau. de cast. ⁊ Panor. in.c. j. de treu. ⁊ pace.

f ¶ Et hinc est quod si duo fecerunt inuicem pacem promittentes se non offendere ⁊ inuicem se offenderunt si non apparet quis prior alium offendit ⁊ sic quis prior inchoauit neuter potest conueniri de pace fracta prout voluit bar. in.l. j. §. cum arietes. ff. si quadru. paup. feci. dicatur. ⁊ in.l. cum pater. §. libertis. in fi. de leg. ij. ⁊ ibi Jmol. Bar. in.l. si seruum. §. sequitur. in fi. ff. de verbo. obliga. per Bald. ⁊ Jmol. ⁊ Pon. in.d.l. semel mora. ⁊ per Bald. in.l. vt vim. in fine. de iusti. ⁊ iur. ⁊ per eum. ⁊ Pau. de cast. in.l. qui fidem. de transac. ⁊ per eos ⁊ Saly. ⁊ Rapha. in.l. cum proponas. C. de pac. per Joan. and. in additione Spe. in rubrica. de treuga ⁊ pace. ⁊ Panor. in.c. j. de treuga ⁊ pace. ⁊ si in vnus ex vna parte fregit pacem censetur ⁊ fracta quo ad omnes. vt voluit Jo. an. in addi. spe. in tit. de treuga ⁊ pace. §. j. versi. notandum. hinc est quod dictus Blasius primo offensus si postea offendit non potest puniri pena pacis fracte.

g ¶ Nec ipsa nec Angelus eius pater qui pacem fecit siue simpliciter promiserit non offendere nec offendi facere nihil promittendo pro suis attinentibus siue etiam si pro alijs se obligauit per predicta. Nec obstant in contrarium. Nec enim obst. quod primo dicebatur in contrarium: quia hoc tangetur in vltimo quesito. Nec obstat quod vltima mora nocet: quia isti termini sunt penitus separati: quia actus morosi ex quo causatur mora aduersarij: tendit ad purgandum moram precedentem: quia qui noluit soluere offert postea soluere: ⁊ sic facit contrarium prime more. Sed qui primo offendit si postea offenditur nihil facit purgans primum delictum merito ⁊c. Jmol. vero in.d.l. semel mora. respondet quod mora est culpa vel dolus in obmittendo casus noster est in delicto in committendo suppleo. ⁊ delictum in committendo est grauius quam in obmittendo. vt per glo. no. in.l. si mora. sol. ma. ⁊ est glosella. ij.l. lege cornelia. ff. ad sylle. quas glo. doct. sequuntur in dictis iuribus. Nec ob. quod dicit Jmo. post Bal. in.d.l. semel mora. quia loquuntur quando est soluta pena: quia volunt quod pena soluta contractus censeatur impletus secundum eum dicentem Bal. in.d.l. cum proponas. post Pe. ⁊ Cy. in.l. petens. C. de pactis. ⁊ licet per hanc rationem eum sequantur ibi Rapha. ⁊ Pau. de cast. tamen non multum placet ⁊ Salyce. ibi damnat prout alias dixi. in.d.l. cum proponas. ⁊ ratio est valde dubia vt etiam dixi. in.l. si conuenerit. de iurisdictio. om. iudi. ⁊ in.d.l. petens tamen non est presentis discussionis cum pena minime soluta fuerit. ⁊ Salyce. in.d.l. cum proponas intelligit dictum Baldum verum quando est conuentum quod pena totiens committatur quotiens contrauentum fuit: ⁊ sic duo requiri. s. quod sit adiecta dicta clausula. Item quod sit soluta pena.

b ¶ Quasi sententiat quod alterum non sufficat. Nec obstat si est adiecta clausula rato manente pacto: quia dicta clausula non prodest ei qui non seruauit fidem. Semper enim militat illa ratio quod non seruanti fidem non est eidem seruanda fides: sed operatur quod vbi alias non posset exigi pena ⁊ agi ad obseruantiam facti. vt.d.l. cum proponas. ⁊.l. obligatione fere. §. si. de verbo. obli. saltem quatenus correspondent iuxta.l. duo societatem. ⁊.l. si quis a socio. ff. pro socio. ⁊ l. predia. de actio. empti. ⁊ habetur per Barto. ⁊ doc. in.l. ita stip. de verbo. obli. ⁊ per doc. in.l. si pacto. quo penam. C. de pactis. virtus huius clausule operatur vt etiam commissa pena ⁊ forte pena exacta possit agi ad obseruantiam contractus: tamen contra non obseruantem qui incidit in penam non contra ab eo qui obseruauit. ⁊ alias consuluimus apud reatem. d. Bal. ser cole. d. petrus ⁊ ego anno domini. M. cccclxxxiij. de mense Martij. idem in clausula quod pena totiens committatur ⁊ pena soluta vel non contractus remaneat firmus. ⁊ videtur eadem ratio: licet Jmol. secus velit in.l. semel mora. solu. ma. loquitur tamen perfunctorie ⁊ nihil allegat ⁊ non facit mentionem de dictis glo. tamen consulentes non adducebant. ⁊ ego qui fui vltimus ⁊ celeriter subscripsi ⁊ breuiter. Dubitabam tamen in illo casu: quia pena erat pro parte stipulata camere an deberetur pro parte camere consulentes non tangebant. Ego breuiter tetigi ⁊ ponderaui quod partes promiserunt obseruare sub pena. ccccc. ducatorum pro dimidia soluendo parti obseruandi pro dimidia camera ponderaui: quia dicit parti obseruanti ⁊ sic non debetur si pars contraria non seruat ⁊ quod est vna pena que diuiditur in dimidias: ideo aut tota committitur aut in nihilo: quia. ccl. si sola deberentur essent dimidia. ccccc. ⁊ etiam adduxi.l. iam hoc iure. de vulg. ⁊ pup. cum concor. ⁊ quod dicta clausula non prosit ei qui non obseruauit pactum firmat glo. in.d.l. qui fidem. ⁊ in.l. ij. C. de iure emphy. cum quibus glo. transeunt doc. in dictis iuribus quod ⁊ tenent Bal. Saly. Rapha. ⁊ Pau. de ca. in.d.l. cum proponas. ⁊ eadem ratio militat in pacto ⁊ quod pena totiens committatur quotiens fuerit contrauentum. quia non debet intelligi in fauorem eius qui contrauenit prout nec pactum quod possit exigi interesse ⁊ pena: licet aliud videatur velle. Jmol. in.d.l. semel mora. Nec obst. quod dicit Jmol. post Bald. quod vterque tenetur ad penam etiam contractus.

i ¶ Quia Bal. se declarat quod procedit nisi sit rupta pax. nam tunc secundus non tenetur pena rupte pacis cum non sit amplius pax secundum eum: ⁊ ita dicit intelligi Jmol. qui secundum opi. Bal. loquitur. ⁊ aduerte tamen quia Bal. forte non hoc voluit ita generaliter: sed dictam distinctionem facit quando pena est soluta. tunc pena solutio. si loco implementi: ideo pena tunc committitur etiam per alteram partem: sed si pax est rupta. tunc etiam si pena est soluta non committitur pena fracte pacis cum non sit amplius pax secundum eum. ⁊ sic vult Bal. quod non semper quando pena contractus pacis committitur: quia contractus non seruatur censetur rupta pax: ⁊ ratio suadet quod si aliquid promittitur cuius non obseruantia non tendit ad offensam non censeatur rupta pax puta si vnus promisit reficere damna infra mensem sub pena si non facit incurrit penam. Et tamen non ex hoc debetur censeri inimicitia. nam etiam inter amicos plerunque pacta ad vnguem non seruantur ⁊ pene committuntur. ⁊ tamen sunt amici ⁊ in bona pace: ⁊ ita videtur dicendum in casu nostro quod ex quo generaliter promiserunt se non offendere intelligatur generaliter de qualibet offensa non restricta ad vulnus sanguinolentum vel homicidium vel fracturam ossis.

k ¶ Sed sit sensus ꝙ licet contrafaciens incidat in penam: tamen pax cēsetur durare. Sed lȝ duret pax: tn̄ si offenduntur vnus ab altero ob aliam cām non tenetur offendens pena pacis rupte per ea que .s. dixi in primo presupposito. Et idō tunc si ꝑpter antiquā inimicitiā alter alterum offendit tam primus ꝙ̄ secūdus tenetur. ⁊ ita intelligas qđ dicit Imo. in d. l. semel mora. Secus si secūdus offenderet primū offendē tem ꝑpter nouam cām per supradicta. Non ergo obstat illa clausula ꝙ nō censeatur pax rupta nisi sit vulnus sanguinolentum fractura ossis vel homicidium etiam si nō ꝓbaretur ꝙ Angerillus vulnerauerit Blasium. nam satis est ꝙ eum offendidit ipsum aggrediendo ⁊ proijciendo telum ꝯ ipsuȝ. Nam ex his censetur eum offendisse.

l ¶ Quia offensa dr̄ omne id qđ ꝓuocat ad iracūdiā ⁊ meret penaȝ. l. in testamēto. de manu test. Bar. ⁊ doc. in. l. licitatio §. qđ illicite. de publica. ⁊ Pau. de ca. ꝯsi. clxxxij. ⁊ Bar. in. l. cum te. C. de inoffic. testa. lȝ qñq̄ large loquēdo dicatur offensa ēt illud qđ nō meretur pen. l. vt. d. l. cum te. ⁊ ibi Bar. per illum tex. ⁊. l. filia morbidae. e. tit. ⁊ Imo. in. d. §. qđ illicite. ⁊ Pau. in dicto cōsi. Sumus aūt in his que merentur penā si insultus ⁊ ꝓiectio eā percutiēdi etiam si nō percusserit. vt per glos. By. ⁊ doct. de insultu in. l. nunq̄ plura. C. de priua. deli. per glo. Bal. ⁊ Saly. in. l. qui de crimine. C. de accusa. Bar. in. l. respiciēdum. §. delinquunt de penis. ⁊ est clarissimum insultus aūt ⁊ aggressus ponuntur in hac materia vt synonima ſm bar. in. l. j. §. cū arietes. ff. si quadr. pau. fec. dica. Dato itaq̄ ꝙ nō ꝓbaretur vulnus illatum per dictuȝ Angerillū: tamen dictus Ricciutus ⁊ eius par veniret absoluenda a pena pacis rupte per iam dicta: tn̄ dicēduȝ est ꝙ immo probatur. nā cū vt presupponitur probari ꝙ ille Blasius nō erat prius vulneratus ⁊ probaſ ꝙ ille filius Angerilli ꝓiecit telū cōtra eū ⁊ testes imediate viderūt eū vulneratū satis ex ꝓcedētibus ⁊ sequentibus iminet vrgētissima presumptio ⁊ coniectura veritatis ꝙ ex illo telo per Angerillum proiecto fuerit vulneratus.

m Probatio enim extremorum inducit presumptionem circa media glo. in verbo speciali man. in. c. ex parte decani. de rescrip. tex. de fide instru. inter dilectos. glos. ij. de condi. appo. c. per tuas. glos. fi. in. c. accedens. de conuer. coniuga. glos. in verbo concessam. in casi. volumus. xxj. q. iiij. glo. antepenul. xxviij. distinc. quia sicut glos. ⁊ doctō. in. c. accedentibus. de priuile. Item ex vicinitate presumitur. l. si ventri. in fin. de priuil. cred. ⁊. l. j. §. que onerande. ff. quarum rerum act. non detur. ⁊. l. in confirmando. ff. de confir. tut. Attēto igitur ꝙ testes deponant ꝙ prius non erat vulneratus dictus Blasius ⁊ qđ viderunt dictum Blasium aggredientem ⁊ proiecisse telum contra dictum Blasium ⁊ incōtinenti viderunt Blasium vulneratum ⁊ Angerillum aufugisse.

n ¶ Satis videtur violēta presumptio ꝙ vulneratus fuit ex illo telo proiecto a dicto Angerillo ex tanta vicinitate extremorum ⁊ attēta priori inimicitia presumptio. n. est quedam verisimilitudo veritatis nō astringēs necessario vt est videre in quacunq̄ presumptione. l. q: verisimile qđ metus cā. c. quia verisimile. ⁊ per totum extra de presump.

o ¶ Licet enim reperiatur nudus cum nuda non infertur ꝙ fornicauerint. ⁊ tamē presumitur ⁊ probatur coitus. c. lr̄is. de presump. Similiter non erat certitudo illa ex qua iudicauit Salomon. in. c. afferte. de presump.

p ¶ Et alī habetur ꝙ ille qui reperitur occisus ⁊ nescitur presumitur ab inimicis occisus spe. in titu. de presump. §. j. ⁊ potest esse adeo violenta ꝙ quis damnatur dicit Bal. in l. fine possidetis. C. de proba. ⁊ idem Jac. bu. dicens ꝙ presumptio potest esse adeo manifesta ꝙ ex ea quis damnatur. in. l. fi. C. de ꝓba. ponēs exemplū. non autem datur certa doctrina. sed iudex hȝ arbitrari ex circunstantijs vtrum sit maxima magna vel leuis coniectura seu verisimilitudo. arg. l. j. de iure. deli. ⁊. l. j. §. tu magis. ff. de test. ⁊ ꝑ . ocedere a filii. ar. l. non possunt. de. ll. ⁊. c. inter ceteras. de rescriptis. cum concor. Ita ꝙ qñq̄ facit sufficientem ꝓba. qñq̄ semiplenaȝ probationem prout dicit Bar. in. l. ij. de excu. tuto.

q ¶ Quandoq̄ indicium in casu nostro videtur vehementissima coniectura veritatis ex vicinitate predicta ⁊ inimicitia ac etiam ex fuga: q: fuga solet inducere semiplenam proba. glo. ⁊ Bart. ⁊ doc. in. l. admonendi. ff. de iureiu. spe. in titu. de prescrip. §. ij. versi. violenta per Bart. in. l. lex cornelia. ad syllei. in. l. j. de his qui. mo. sibi cōsciuerunt. Ita ꝙ iunctis tot circunstantijs.

r ¶ Quia cū fama que solet operari idem ꝙ semiplena probatio per ea que habētur in. d. l. admonēdi. ⁊ in. d. l. in bone fidei. ⁊ in. d. §. tormēta. ⁊ in. d. c. veniēs. ⁊ i. c. cū oporteat. de accus. ⁊ longe magis artant coniecture hoc casu ꝙ̄ illo queȝ doc. ponūt pro expedito. in. l. sciant. C. de proba. de illo qui visus est intrare domum. ⁊ postea visus est exire cuȝ gladio sanguinolēto ⁊ reperitur mulier vulnerata que est sufficiēs dicit Bal. post Nico. de ma. Ibi non enim presumiſ seipsuȝ vulnerasse: sed potius ab inimico ſm eos. Ita ergo ⁊ in casu isto: ideo intrepide puto concludendum ꝙ sit sufficienter probatum ꝙ vulnus fuit illatum per dictum Angerillum. ⁊ maxime quatenus agitur ad excusandum dictuȝ Blasiū seu dictum Ricciutum a pena pacis rupte.

s ¶ Cuȝ leuiores ꝓbationes requiruntur ad excusandū ⁊ absolutionem ꝙ̄ ad cōdemnationē. ar. l. absentem. in prin. de penis. ⁊. l. arianus. de act. ⁊ oblig. ⁊. l. sciant cuncti. de proba. cū simi. Nec obstat ꝙ vnus attinet in tertio vel quarto gradu ſm ius canonicum computando.

t ¶ Quia rn̄detur ꝙ consanguinei maxime ita distantes saltem in tertio. s. vl' quarto gradu nō repelluntur oīno lȝ minor fides adhibeaſ. vt p bart. in. l. q testō. §. quecūq̄. ff. de test. ⁊ per Bar. in. l. iulia. ff. de testi. ⁊ voluit gl. in. l. parentes. C. de test. per glos. in. c. in lr̄is. ⁊ ibi p Imol. ⁊ Panor. de testi. Et maxime admittiſ ad excusationē cōiuncti ꝓut voluit Bald. in. d. l. parentes. ⁊ ꝓbaſ in. c. lr̄is. extra de psump. ⁊ maxime hoc casu: q: deponūt ꝯ alterū cōiunctū ⁊ paritas ꝯiunctionis tollit suspitionē. l. nō solū. §. j. ff. de ritu nup. ⁊ no. Bar. in. d. l. qui te. ⁊ illa parua disparitas ꝯsanguinitatis nō vr̄ ꝙ sit in alicuius cōsideratione. Adeo ꝙ tollat fideȝ: lȝ aliquātisp debilitet: tamen si quid detrahit suppletur per legalitatem alterius testis contestis. ar. l. si quis ex argētarijs. §. j. de eden. prout ibi nota. Bar. ⁊ doc.

u ¶ Et est aduertendum ꝙ si agatur ad penā conuentionalem est tamen ciuilis nō criminalis: lȝ applicetur forte pena fisco: q: agitur ratione cōuentionis nō rōne criminis. Item licet cōsanguineus soluat pecuniā nō irrogatur iniuria cōsanguineus. ⁊ sic cessat ratio qua mouentur Bar. ⁊ doct. ad dicendū ꝙ in causa criminali non admittitur frater pro fratre. Attento etiam ꝙ magis attinet ei qui iniuriaȝ intulit ꝙ̄ ei qui fuit iniuriatus ⁊ sic ex hoc capite. s. rōne iniurie accepte iuxta. l. lex cornelia. ð sicca. nō est repellēdus. Nec obstat qđ dicit Bal. ꝙ ad penam criminaleȝ quilibet teneſ. ⁊ sic ēt secundus: q: loquitur de pena delicti ꝑpter qđ rūpitur ꝓut est in casu nr̄o p homicidiū. nā de homicidio tenetur.

x ¶ Non enim ab homicidio excusatur ꝑpter fracturā pacis. Nec de hoc queritur: sȝ excusaſ a pena fracture pacis cū pax rupta amplius nō sit pax ꝓut se declarāt Bal. vt ⁊ supra dictum est. Nec ēt obstat ꝙ in conuētione dicitur ꝙ pena imponaſ in cōuētione pro quolibet cōtrauenientē. Nam ēt hoc est aduertēdum ꝙ aut isti paciscētes ꝓmiserūt ꝙ nec eoruȝ attinentes offenderent prout promitti solet.

y ¶ Et tūc cēseſ ꝓmissum ꝙ si plures offendūt pro quolibet offendēte ꝓmittit tantā penā: ⁊ pactū illud nō ꝓfit ꝯuenienti. aut nullus eoꝝ ꝓmisit pro alijs ⁊ si vno ꝯueniente alius postea cōtrauenieēs nō incideret in penā nō possent verificari illa verba pro quolibet: q: illud vniuersale.

z ¶ Quodlibet sui natura non videtur sonare ꝙ non possit verificari nisi in vno ſm cōem sensum. Sed rn̄detur ꝙ pōt verificari in pluribus qñ ipsorū aliquis per alios contrauenirēt cū promisserint nō offendere nec offendi facere. Item si non promisserunt pro alijs dato ꝙ verba illa pro quolibet nos astringerent ad intelligendum ꝙ si vnus contrauenirēt ⁊ postea alius ambo inciderent in penā cessaret hoc casu pena: quia ipsi nō tenebuntur pro alijs nisi ipsi fieri facerēt vt supra in principio cōsilij dictū fuit. Itē possent dicta vba verificari in casu in quo vnus offenderet sine fractura ossis ⁊ sine vulnere vel homicidio: ⁊ alius rōne antique inimicitie offenderet per ea que supradicta sunt. Remanet ergo cōclusio ꝙ dictus Ricciutus aut dictus Blasius non teneſ pena cōditionali seu pacis rupte. dictus vero Angelus tenetur si ꝓmisit ꝙ sui attinentes non offendent. alī secus vt ex supra deductis ostenditur. Laus deo.

¶ Confessio recepti. an ⁊ quando presumatur facta spe future numerationis vel promissionis. Item effectus guarentigie quis sit. Item vxor viro defuncto penes quem debeat alimentari.

Consilium lij.

In nomine

In nomine dñi nostri iesu xpi. Quottidianus ⁊ pulcher est primus cōsultationis articulus. Nam in multis locis est de more ꝙ quasi semper maritus fatetur se recepisse dotē ⁊ eodē die loco ⁊ testibus nō obstante cōfessione ꝑmittitur eadē quātitas pro dicta dote in quo articulo vī prima facie dicēdū ꝙ dicti heredes peri nō teneātur soluere dictam quātitatem .cccc. flore. Sed sufficiat eis cedere actionem quam habēt dictos Pādulphū ⁊ Alouisiū ꝑmissores dicte dotis. Nam ex quo per sequēs instrumētū apparet ꝙ dos nō fuit soluta vī ꝙ ꝯfessio cēseaꝛ facta spe future solutionis causande vigore ꝑmissionis. Qñ enim ꝓcedit refutatio ⁊ statim sequitur ꝑmissio censetur facta spe future ꝑmissionis. l. minor .xxv. annis cui fideicō. ff. de mino. quē tex. ad hoc singularem. Ponta. in. l. penul. §. si vir. ff. so. ma. qui etiam pro hoc adducūt sing. tex. in. l. ab anastasio ibi tātūmodo exactionem sortiri ⁊c. C. mā. ex quo tex. colligit ibi Bal. ꝙ si post confessionem de recepta tanta q̄titate apparet postea solui partem ex illa quantitate. Illa tñ quantitas postea soluta censetur soluta ⁊ non integra q̄titas confessata. pariter ergo ⁊ si postea promittiꝛ. nam promissio ⁊ solutio equiparātur. l. fi. C. ad. l. fal. ideo sufficiat dictis heredibus peri cedere actionem quam habent aduersus dictos Pandulphum ⁊ Aloui. promissores dicte dotis. nam qñ alius promittit pro muliere dotem marito ⁊ eo non exacto soluitur matrimonio satis est marito ⁊ eius heredibus pro restitutione dotis cedere actionis saltem si est soluendo. l. dotem a patre. ⁊. l. promittendo. §. si a debito re. ff. de iure do. ⁊. l. si extraneus. eo. ti. ⁊ facit. l. meuia. ff. sol. ma. Si itaq; dictus Perus non exegit dictas dotes videtur ꝙ heredes ipsius si volunt cedere iura sua non teneantur vlterius ex quo promissio sequuta fuit incontinenti ꝑut hoc voluit Bal. in. l. in his. §. mulier. ff. solu. mat. ⁊ in consi. mihi. dxxij. incipiente quidam Franciscus. ⁊ in. l. legem. C. de pactis. ⁊ ibi videtur velle ipse Bal. in. l. absentis. iiij. col. C. si cer. peta. ⁊ qd̄ voluit Pōta. late ꝑsequendo. in. d. §. si vir. Idem ēt tꝫ Pau. de cast. loquens in cōfessionem facta mulieri cui habebat restitui dos in. d. §. si vir. qd̄ ⁊ voluit ange. in consi. suo incipien. gener a socero. alꝭ incipien. in primis inquirendum est in ordine. cxlv. ſm ordinē in formis. Ideo videtur ꝙ dicti heredes non teneantur nisi ad reddendam illam quintam partem dotis montis cum re vera non plura actualiter receperit. Et maxime hoc dicēdum videtur: q2 dicta cōfessio videtur simulate facta vt dictus Perus posset consequi dotem montis cum vt presupponatur dotes a monte florentino exigi nequeant nisi prius maritus confiteatur dotē ab vxore recepisse prout ⁊ se declarant ipsi Perus pandulphus ⁊ Alouis. in vltimo instrumēto promissionis dotis. verisimile enim vī ꝙ si vltima fuit facta ob eam causam ēt ꝑma ꝓpter similē cām facta fuerit cū exequētibus precedētia facta interpetrētur ⁊ ecōtra cañ. cum per bellicam xxxiiij. q. ij. ⁊. xliij. di. multis. ⁊ in. l. post ꝯtrū. ꝑ bar. de dona. Tamē hoc non obstante cōtrarium puto de iure respondendum ⁊ in practica obseruandū: vꝫ ꝙ dicti heredes cogantur soluere integrā dictā quātitatē .cccc. flore. Nam dictus Perus promisit soluere dictā integrā quātitatem soluto matrimonio per eius mortem non superstitibus filijs que omnia purificata sunt. Et insuper interuenit guarentigia que ſm formam legis municipalis dꝫ exequi non potest obijci exceptio fictitij aut simulati cōtractus vel exceptio non numerate pecunie nec aliqua alia nisi solutionis ꝑscriptionis cōpēsationis pacti de non petendo vel falsitatis. Et opponēs nō audiatur: ⁊ subdit ꝙ illud sit precisuꝫ de cuius virtute est ꝙ quicquid ꝯfactuꝫ sit nō valeat prout voluit Iac. de are. in. l. omnes populi. de iust. ⁊ iur. prout ibi refert Ray. ō forli. in repe. col. xxxvj. ⁊ idē dicit Panor. in. c. ij. de rescrip. in no. qd̄ ⁊ latius voluit in. c. cuꝫ ecclesie sancte Marie de cōsti. circa principium. Et ſm hoc si allegans ꝯ execu. dicti instrumēti hanc exceptionē audiretur actus esset nullus faciūt ēt verba sequētia dicti statuti que prohibent dictum statutum interpetrari nisi vt loquitur de qua clausula.

a Ideo non potest allegari quod dotis quantitas que est promissa restitui soluto matrimonio non sit restituenda: q2 non fuit soluta: ⁊ quia illa cōfessio ⁊ promissio censeatur facta spe future promissionis incontinenti sequute: illa enim exceptio est de iure positiuo inducta: ideo sine dubio potest tolli per statutum iuxta. l. omnes populi. de iustitia ⁊ iure. cum concor. que exceptio etiam ex alio non potest allegari: q2 fuit illi renunciatum cum iuramento.

b Licet eniꝫ dubitetur. an exceptioni non numerāte pecunie possit sine iuramento renūciari ⁊ soleat teneri ꝙ nō vt per gl. in. l. j. de dote. cau. non nu. ⁊ disputat Bal. idē concludens post Nic. de mat. in. l. si ex cautiōe de non nu. pecunie. tamē si renunciatur ⁊ renunciationi iuratur obseruantia tenet renunciatio prout firmant Bar. ⁊ Ange. in. l. fin. C. de non num. pecu. ⁊ Bal. in. d. l. j. de dote cauta nō nu. ⁊ cōiter tenetur per. c. cum cōtingat. de iureiur. ⁊. c. quamuis de pac. in. vj. in ratione generali dictoꝝ iurium: ex quo ergo dictus petrus renunciauerit exceptioni non num. pec. Et promiserit quantitatem confessatam restituere in omnem casum ⁊ euentum restituēde dotis ⁊ promisserit oīa obseruare cum iuramento promissio ista firmaꝛ iuramento: ⁊ licet iuramentum simpliciter nō liget heredē. c. veritatis. de iureiu. tñ cōtractus firmatus iuramento trāsit ad heredes q2 actiones ⁊ exceptiones causate ex ꝯtractibus vl' quasi sunt in heredes transitorie per iura vulgaria: ⁊ hoc omnes tenet in. d. c. cuꝫ contingat. ⁊ in. d. c. quāuis. ⁊ in auc. sacramenta puberoꝝ. C. si aduer. vend. ⁊ ex quo nō potest opponi exceptio non numerate pecunie cum vxore guarentigie stante dicta lege municipali. tum vigore renunciationis iurate non releuat dicta promissio dotis dande incontinenti sequuta prout ꝯcludit Ang. in ꝯsilio. supra allegato circa finē loquēs qñ statutū vigore guarētige denegat opponi exceptionē nō nu. pe. Et facit q2 Bal. i. d. §. si mulier pōderat vtrū sit ꝓclusa via opponēdi exceptionē nō nu. pec. tēpore ꝑmissiōis necne ꝙ ⁊ pōderat pō. in. d. §. si vir. ⁊ in ꝯsil. ō. allegato. idē tenēt ꝙ Bal.

c Unde sumus extra opi. doc. circa illū articuluꝫ: an si post cōfessionē dotis recepte sequiꝛ imediate ꝑmissio de danda dote sufficiat marito cedere actionem q̄si illa ꝯfessio censeaꝛ fcā spe future numeratiōis cū hoc casu quo ē ꝓclusa via opponēdi exceptionē nō nu. pe. nō ꝯdicūt Bal. Ang. ⁊ pōte. q fuerūt in opi. ꝙ satis sit ꝙ cedaꝛ actio in simplicibꝰ terminis in q̄bus loquunꝛ Ja. de are. ⁊ Bar. Itaq; non est necesse decidere illam satis dubiam questionē in qua Bal. Ang. ⁊ pon. contradicunt Iac. de are. ⁊ Bar. cū Bar. aūt concordat Imo. in. d. §. si vir. qui recitata opi. Bal. dicit ꝙ Bart. melius ⁊ subtilius loquitur: nō aliter respondens ad rationes ⁊ iura Bal. cum Bar. etiam trāsit Pau. de ca. in eodē. §. si vir dicēs ꝙ opi. Bart. est limitanda nisi ipsa mulier cui est dos restituēda sit illa q̄ postea promissit dotem. ⁊ ego in illam sententiam inclino ne illa confessio sit elusoria. ⁊ presertim stante opi. ꝙ post biennium possit opponi exceptio non nu. pe. probata negatiue q̄ negatiua probatur ꝑ instrumentum promissionis immediate emanatuꝫ ⁊ ad hoc ꝙ per glos. ⁊ Bald. in. l. ij. C. de non nu. pecunia. Nec hoc negant immo presupponunt bar. ⁊ bal. ⁊ cetera ⁊ ceteri ꝑut illa opi. s. ꝙ post biennium admittatur excipens si vult probare negatiuam tenet post Nico. de ma. ⁊ Petrum de bellaprica. bal. in. d. l. si ex cautione. in. q. ix. Non enim est verisimile ꝙ in locis vbi consueuerunt fieri similes confessiones ⁊ promissiones postea sequi consuetudo frustra induxerit talem praticam: si confessio ipsa non iuuaret. ⁊ pariter non est verisimile ꝙ statuta montis florentini disposuerint ꝙ prius fiat confessio per maritum facta de integra dote recepta antecq̄ sibi soluatur per ipsum montem. Constat enim ꝙ dotem a monte non habuit: ⁊ tñ vult statutum montis ꝙ confiteatur se habuisse: ⁊ visa confessione dotis ⁊ consumato matrimonio mons marito soluit partem debite dotis ⁊ de residuo facit creditorem maritum: quasi per confessionem illam censeatur ꝙ creditum montis transeat in maritum ⁊ dos reputetur habita: alꝭ si illa confessio mariti non iuuaret vxorem ⁊ frustra requireret statutum ꝙ antecedente cōfessio dotis recepte placet ergo ꝙ censeatur recepisse insolutum illud creditum montis seu in terminis nostris illud nomen debitorum que immediate fuerunt facta ex sequenti promissione: vnde fatendum est ꝙ confessio censetur facta spe future promissionis. quibus verbis vtitur etiaꝫ bal. in. d. §. si mulier. ⁊ Pont. in. d. §. si vir. ꝙ ⁊ volunt etiam Iac. de are. ⁊ Bar. nam non ex alio fecit confessionem: nisi quia illud nomen debitoris futuruꝫ recipere intendebat in solutum ſm opi. Barto. concordant ergo in hoc Bal. ⁊ sequaces ex vna parte. ⁊ Bart. ⁊ sequaces ex altera: si spe future promissionis. ergo sequuta ꝑmissione est impleta spes. ⁊ consequenter causa propter quam emanauit confessio promissio. ergo censetur causa ꝯfessionis ⁊ promissionis de re-

stituendo dotem. Ideo militat cōsideratio Bart. etiam ſm presuppositum Bal. ⁊ Pōta. ⁊ sic tolluntur iura ponta. q̄ tendunt ꝙ apparet nō esse solutā pecuniam: qꝛ fatendum est: nec Bar. ⁊ sequaces id negant: sed dicūt ꝙ ex promissione postea sequuta resultat quedam tacita solutio.

d ¶ Itaq; .l. ab anastasio. C. mādati. ⁊ qd ibi no. Bal. ⁊ gl. l. ij. C. de non nume. pecu. loquunt in solutione postea sequuta que suadet ꝯfessionē emanasse spe future numerationis nos loquimur in ꝓmissione postea sequuta que suadet cōfessionē emanasse spe future ꝓmissionis. Nec ob. d. l. minor. xxv. annis cui fideicō. de mino. quē tex. adduxūt Bal. in. d. l. absentis. ⁊ Pōta. in. d. §. si vir. ⁊ in. d. cōsi. qꝛ licet ille tex. probet ꝙ cōfessio de recepto censeatur facta propter sequentē cautionē: tñ hoc facit pro snia Bart. iuncta glo. que vult ꝙ primū debitū censetur sublatum nouatione: nec expectatur solutio: ⁊ lʒ appareat ꝙ nō receperit id qd cōfitet recepisse: tñ liberatio resultat ꝑinde ac si recepisset. Ideo est necessaria ibi restitutio in integ. cū ibi primū creditū fuisset magis priuilegiatum q̄ secūm. patet itaq; ꝙ cautio ibi implet causā ꝑp quā fuit facta cōfessio: ⁊ ꝙ cōfessio illa solutionis preiudicat. lʒ probetur ꝙ nō precesserat solutio: ita ergo ꝓiudicet in casu nostro alia iura Bal. ⁊ ēt iura Ange. ⁊ Pon. tendūt ꝙ illa cōfessio censeatur respectiua ad promissionē ꝙ minime negatur: vt premissum est: ⁊ propterea tollitur id qd allegat per Ange. ⁊ Ponta. ꝙ si secus diceremus sequeretur ꝙ illi promittētes onerarent duplici onere: nam ēt ſm opi. Bar. vnico onere solutiōis onerant. ꝓma. n. solutio est ipsa ꝓmissio que cedit loco solutiōis q̄ nō ē onus nisi quatenus onerat ad soluēdū: ⁊ sic effectualiter est vnū onus dūtaxat.

¶ Nec etiā ob. ꝙ qñ datur nomen debitoris in dotem si eo non exacto venit casus restituēde dotis sufficit regulariter cedere actionē. Et similiter si alius ꝓmittit soluere dotem. iuxta. l. ꝓmittendo. §. a debitore. de iure do. ⁊ l. si extraneus eo. ti. qꝛ rñdetur ꝙ aliud qñ dos cōsistit in pecunia ⁊ ꝓ illa datur insolutum nomen debitoris: qꝛ tunc cēsetur quodāmodo venditū illud nomen debitoris: ⁊ hoc sentit Bar. dū allegat. l. preciū cā. C. de rescin. ven. prout ⁊ qñ datur res extimata pecunia debetur ⁊ est restituenda regulariter non ipsa res. iuxta. l. vnicā. §. extimatarū. C. de rei vxo. ⁊ per gl. ⁊ doc. in. l. si inter vir. C. de iure do. ⁊ l. extimate. ff. so. matri. nisi in subsidium. l. in rebus. C. de iure dot. ita pariter qñ ꝓ pecunia datur nomē debitoris secus si simpliciter datur in dotē nomē debitoris vel debitor seu alius ꝓmittit tantā quātitatem pro dote. nā tūc ante solutionē in dote est ipsum nomē debitoris. ideo nomē est restituendum cedendo. s. actionē. Ex his insurgit decisio secundi quesiti. s. ꝙ ex quo dictus Petrus potuisset cōueniri ad dictā quātitatem vigore confessionis primo loco emanate non generat sibi aliquod preiudicium scda confessio a qua cōseruatus fuit idēnis a dicto Alouisio ⁊ Pandulpho qui expresse conuenerunt ꝙ remaneret firmus primus contractus dotalis: ⁊ ipsi tenerentur reficere omne damnum ꝙ incurreret ipse Petrus ex secundo contractu. Sed nullum damnū cōsequit ex dicto secūdo cōtractu cū nō agatur ex secundo. sed ex primo prout presupponitur merito nullū habēt heredes peri regressum aduersus dictos Alouisium vel Pandulphum: ⁊ hoc quidem nullam capio habere dubitationem nisi forte quis diceret ꝙ illa promissio de conseruando idemnem referatur etiam ad primam confessionem ⁊ primum cōtractū cum etiam de primo cōtractu ⁊ prima ꝯfessione fuerit. s. facta mētio. ⁊ sic illa cōseruatio indēnitatis referatur ad omnia precedētia. arg. l. talis scriptura. de lega. j. ⁊ c. ij. requiris. ⁊ c. inquisitioni. de appel. cum concordantijs: tamen hoc non habet obstare ea ratione: quia de prima confessione non fuit facta supra mētio ⁊ ipsi Alouisius ⁊ Pandulphus se restrinxerūt ad dāna que incurreret dictus Petrus ob dictam suprascriptam confessionem: cum igitur istud damnum nō irrogatur causa seu occasione dicte confessionis que supra in illo instrumēto scripta erat: ideo conseruatio indemnitatis non trahitur ad hoc quod incurrat ex causa prime cōfessionis ⁊ primi cōtractus dotalis facit etiam quia loquitur in singulari dicendo dicta ⁊ suprascripta confessione. ⁊ postea subdit dicta de causa ⁊ dicta occasione.

d ¶ Et singularis numerus ex vi vocabuli non adaptatur ad plures: sed ad vnū. l. duo sunt titij. de testa. tu. c. gaudeamus de diuortijs ibi nō dixit vxoribus: sed vxor. ⁊ Innocē. in. c. debitū. de bigamis. Et licet postea subdat dictis de causis potest intelligi: quia supra confessus fuerat ⁊ promiserat restitutionem: ⁊ maxime hoc dicendum est: qꝛ per illā clausulam: nō tñ per hoc ⁊c. dicte partes videnr sentire ꝙ per istā vltimam cōuentionem censeatur esse recessum ⁊ deuiari ab illo contractu dotali: tūc proxime scripto: qꝛ qui de vno negat de alio vr affirmare. l. cū pretor. de iud. ⁊ l. si qs ex argētarijs. §. prohibet. de eden. ⁊ c. nōne. de presump. ⁊ ideo vr de mente ꝯhentium ꝙ per vltimam cōfessionem ⁊ conuentionem nullū preiudicium generetur dicto petro: sed prima conuētio stet in sua virtute: ⁊ ab illa nō cōseruetur indēnis facit qꝛ verba cōtractus interpetrātur contra stipulantem ⁊ contra eum qui nititur ex pacto. l. quicqd astringēde. de vb. oblig. ⁊ qd per glo. ⁊ doc. in. l. veteribus. ff. de pac. deueniendo ad tertiū cōsultationis arti. cōcludo ꝙ ex quo dicta dos censet integra soluta ex quo illa nomina debitorū cēsent data insolutū: vt. s. probatum est ſm sententiam Barto. ideo de integra quātitate donatiōis propter nuptias tanq̄ integre soluta dote dicta domina Leona lucrari dʒ quintam partē ⁊ sic. lxxx. flore. sibi debeantur. Non enim ob. ꝙ mulier non lucratur donationem propter nuptias ſm conuentionē nisi dotem soluerit in aucten. de non eleg. secundo nub. §. si. ⁊ in auc. sed que nihil. C. de pac. conuen. Et si lucrum conuentū non debetur pariter videtur non deberi lucrum legale cum pacta ⁊ statuta soleant equiparari. l. nō impossibile. ff. de pactis. ⁊ qd per glo. in rubrica. C. de decre. decur. lib. x. ex quo enim censetur soluta integra quantitas integre lucratur partem donationis propter nuptias conuenīā ⁊ statuto comprehensam ⁊ maxime quo ad quātitatem. cccxx. flore. q̄ erat in monte: nam illa quantitas clarius censetur soluta ex quo ipse Petrus fuit sua volūtate ⁊ ex dispositione statutorū mōtis factus creditor montis ⁊ mons liberatus ab antiqua creditrice Leona. ⁊ ꝑ cōsequēs mons censetur soluisse Leone montis creditrici ⁊ pari ratione ipsa Leona censetur liberata seu qui dotem promiserant. Ipsa enim Leona nullū ius amplius habet in dicto credito: sed integre pertinere cepit ad ipsum Petrum. ⁊ successiue ad eius heredes: ⁊ vr quedā delegatio ipso iure facta sine facto creditricis vel qd delegationi simile ⁊ de similibus.

g ¶ Idem est iudicium. c. inter ceteras de rescrip. l. non possunt. de legibus. omnis autē liberatio venit appellatione solutionis. l. solutionis verbū. ff. de solutionibus. ⁊ l. liberationis. ⁊ l. solutionis verbo. de verbo. significa. insuper ꝓ hac parte facit: quia dictum lucrū ne dum debetur de iure communi vigore pactorum innitorum inter partes quo casu loquūtur. d. aucten. sed que nihil. ⁊ d. §. si. vnde summit. Sed etiam ex forma. l. muni. ⁊ cū statutū non distinguat videat ꝙ nec nos distinguere debeamus. l. iij. ff. de offi. presi. cum concor. sed generaliter loquens generaliter intelligatur. c. qꝛ circa. de priuil. ⁊ l. j. §. ⁊ generaliter. de lega. prestandis. presertim cum istud lucrū statutarium non sit eiusdem nature prout est lucrū qd capit de iure communi: qꝛ de iure cōmuni debet esse equalitas in lucris dotis ⁊ donationis ꝓpter nuptias auc. equalitas. C. de pac. cōuen.

b ¶ Et ſm formam statutorum nulla seruatur equalitas: ⁊ sic sunt diuerse nature ista lucra municipalia ⁊ lucra iure. communis ⁊ mulier per legem municipalem grauatur. in vno. s. ꝙ minus lucratur de donatio. propter nup. q̄ vir de dote: non inconuenit si in alio releuatur. ar. l. eum qui. in princip. de iureiuran. ⁊ saltē absq; dubio procedit in casu nostro in quo per instrumentum guarentigiatum est promissū istud lucrum ꝙ instrumentum est precise obseruandū nec potest aliquid obijci vel opponi ⁊ statutum nō potest interpetrari prout ⁊ supra deductū. ita ꝙ non potest dici ꝙ recipiat interpetrationem restrictiuam a iure communi: prout alīs reciperet iuxta notata per Bal. in. l. si auus. C. de liberis prete. ⁊ in. l. precibus. C. de impu. ⁊ qd per Bal. in. l. labeo. §. idem tubero. de suppel. lega. ⁊ attentis verbis statuti clarū est ꝙ non poterit obijcere dictam exceptionē ꝙ pecunia promissa pro dote non est soluta cum illi sit generaliter renunciatum cum maxime: quia statutum prohibet dictam exceptionem ⁊ omnem aliam obijci: itaq; stamus claro.

i ¶ Quartum etiam articulum consultationis arbitror satis clarum: cum lex municipalis clare super hoc constituat ⁊ vbi casus legis non est excitatio. l. ancille. C. de furtis. l. quod labeo. ad carbo. ⁊ l. illam. versiculo de modo de collatio. Nec distinguit sit soluta vel non soluta dos: nec est in rationabilis dicta municipalis dispositio: quia mortuo viro vidua dicitur perseuerari in eodem matrimonio. l. fina. C. de bonis mater. ⁊ ibi Ryccar. malumb. Cyn. Bartol. ⁊ Salyce. ⁊ ad

idem

idem.l.filij.§.vidua.ad munici.⁊.l.fina.de verbo.sig.⁊.l.cū te.de do.propter nup.⁊.l.de emancipatis.C.de leg.heredit. ibi priorem tonū seruauerit.⁊ not.glo.in.l.vnica.§.exactio. C.de rei vxo.actio.

¶Et d iure cōmuni debet alimentari vxor ab heredibus mariti.donec secundo nubat prout dicit. Ryccar.malumb. in.d.l.fi.de bonis mater.ar.illius tex.quod verum est si nō habet.vnde alias se alimētet put dicit Bal.in.d.l.fi.⁊ Rapb. ⁊ Pau.de cast.ibi.⁊ Jaco.de are.in.l.curator.de curatore furioso.⁊ no.glo.in.d.§.exactio.non ergo mirum si statutum aliquantisper magis generaliter.idem disponit:scilicet donec restituatur dos:⁊ si dicatur debet intelligi de dote soluta respondetur ꝙ non dicit hoc statuens.ergo nec nos dicamus.l.si seruū.§.non dixit pretor.de acquiren.heredi. ⁊.d.l.iij.de offi.presi.⁊.c.ad audientiam.de decimis ⁊ si diceret supra est deductum ꝙ censetur soluta:verum est ꝙ statutum loquitur de dote restituenda: tamen hoc casu dos est restituenda etiam si soluta non crederetur: quia ex promissione queritur actio marito.l.si pro te.C.de dotis promis.ideo illa est cedenda ſm omnes ⁊ in ipsa cessione consistit dotis restitutio vt est notissimum. Quintum autem quesitum breuibus expediam tanꝗ a dubitatione alienum ex pluribus:⁊ primo quia dictus perus promisit per instrumentum guarentigiatum restituere.cccc.floreñ.⁊ est precise exequendum vt supra sepius deductum est merito non pōt obijci ꝙ non debet reddi integra quantitas dotis propter expensas que solent dotez diminuere ipso iure.l.qd dicitur de impen.in rebus dota.fac.Et maxime hoc dicendum est: quia ipse maritus sciebat fore necessarias impensas in exactione dotis montis vnde scienter promittendo plusꝗ debeat censetur donare.ar.l.eius ꝙ per errorem.de reg.iur. ⁊ l.j.de condi.inde.iuncta.l.fi.ad.l.falci.maxime quia conuentum fuit ꝙ expense faciende retraherentur de quantitate dotali promissa post tempus: ⁊ tamen integram quantitatem.cccc.floreñ.restituere promisserit ꝙ ⁊ maxime concludendum est:quia iure municipali presupponitur disponi ꝙ expense que fierent pro exactione dotium a monte predicto non diminuant dotem:sed ascribantur damno mariti: itaqꝫ res in hac parte est clara. Laus deo.

¶Testamentum imperfectum carens solemnitate probatoria continens causam piam causam liberorum ac etiam legata facta agnatis ipsius testatoris an valeat in totum si iudex pronunciauit ei testamento esse perpetuam fidem adhibendam ⁊ fore mandandum executioni quo ad causaz liberorum piam:ac etiam quo ad legata facta agnatis.esto ꝙ sententia transiuerit in rem iudi.Item legata an censeantur relicta ab insti.vel a substi.

¶Cōsilium liiij.

In nomine dñi nostri

iesu xp̄i. ¶Pro decisione presentis consultationis videtur prima facie dicendum ꝙ dicti legatarij: videlicet filij Antonij Francisci ⁊ Peri legatariorum predictorum possint petere quantitates eis relictas in testamēto dicti domini Christophori ad qd solū tendunt tria quesita facta in themate. Constat enim ꝙ dicti Antonius Franciscus ⁊ Perus quibus dictus dominus Christophorus legauit erāt agnati dicti domini Christophori:qr sibi erant coniuncti per virilem sexū cogna.in omni linea.l.sunt aūt agnati.ff.de legi. agna. tu.⁊.§.j.insti.eo.tit.⁊ insti.de legi.agna.succe.§.j.

a ¶Et pari ratione eorum filij dummodo nati seu concepti fuerint in vita dicti testatoris alīs sibi non fuissent agnati.l. prima.§.si quis proximior.ff.vnde cognati.⁊.l.titius.ff.de suis ⁊ legi.⁊.l.fina.ff.vnde liberi.Item videtur ꝙ non possit allegari testamentum dicti domini Christophori non valere ratione defectus solemnitatis.nam inter dictos Antonium Franciscum ⁊ Perum ex vna ⁊ dictaz societatem laudum sancte Marie de nocte fuit sententiatum scripturam dicti testamēti inter liberos ⁊ ad pias causas ⁊ agnatos fore ⁊ esse insinuandam ⁊c. Et fidem adhibendaz esse dicte scripture dicti testamenti ⁊ vltime voluntatis ⁊c. Et eidem trāsumpto ⁊ insinuato in omnibus ⁊ per omnia ac si dictū testamentum ⁊ vltima voluntas ⁊ scriptura continerent oēs solemnitates volūtatis perfecte ⁊ solemnitatis implete ⁊c. Que sententia prout presupponitur transiuit in rem iudicatam.res autem iudicata habetur pro veritate inter partes inter quas lata est.l.res iudicata.pro veritate habetur ff.de reg.iur.⁊ finis huius controuersie.s.an dictum testamentum seu vltima voluntas valuerit necne videtur iam impositus per dictam rem iudicatam.l.j.ff.de re iud.ideo ex hoc vr̄ ꝙ heredes dictorum Antonij Francisci ⁊ Peri possint agere ex dicto testamento ad dicta legata in eo facta eis seu eorum auctoribus tanꝗ ex testamento seu vltima voluntate perfecta ⁊ solēni.

b ¶Nec videtur eis obstare ꝙ dictus Carsidonius eis iniūxit ꝙ plus de bonis suis petere non posset:sed sint taciti ⁊ cōtenti legatis factis sibi ab ipso Carsidonio de eisdē ꝗtitatibus que legata fuerunt eis soluta ab herede ipsius Carsidonij qui heres est dicta societas laudum sancte Marie: nam ad hoc videtur responderi posse pluribus modis.primo ꝙ ipsi legatarij non petunt dicta legata tanꝗ de bonis Carsidonij.Sed tanꝗ de bonis dñi Christophori qui eis legauit per legata eniz non succeditur heredi neqꝫ in bonis heredis onerati:sꝫ testatori oneranti ⁊ in eius bonis.l.coheredi.§.cum filie.de vulga.⁊ pup.ideo illa verba plus petere nō possint de bonis ipsius Carsidonij nō videtur obstare: ꝙ etiam ex alio videtur dicēdū qr ista legata facta per dictuz dñm Christophoruz fuerunt collata post mortē dicti Carsidonij in qd tempus etiaz fuit collata vniuersalis substitutio facta de dcā societate ⁊ sub eadem conditione fuit facta dicta substitutio sub qua facta fuerūt dicta legata:qr sub cōditiōe si dictus Carsidonius hēs institutus decesserit sine filijs masculis:ideo dicta legata restituta hereditate debentur a substituto non ab herede instituti:nec cogitur heres etiā ante restitutionē hereditatis soluere legatarijs singularibus.l.fi.C.ad trebel.licet hoc vltimum habeāt instantiam prout habetur in.d.l.fi.⁊ in.l.ita tamen.§.ex treb.ff.eo.titu.

c ¶Sed non videtur de hoc curanduz:qr p successionē quā substitutus facit rogato de restituēdo vr̄ ꝙ hereditas cēseatur restituta:qr successio loco solutionis habetur:⁊ sic videtur hereditas soluisse creditori succedenti:id qd ipsi debebat.l.si debitori creditor.l.vranius.de fideiusso.l.si stichuz. §.aditio de solu.l.si ei.de euic.cū igitur dicta societas laudū esset substituta ⁊ ratione fideicom.substitutionis eidem deberet hēditas dñi xp̄opbori restitui ab herede carsidonij dicta societate adeunte hēditatē dicti carsidonij debitoris videt ꝙ cēseat eidē solutū q̄ solo ē ipa restō hēditatis:ideo dicta legata dēbeant a dcā societate tanꝗ successore vniuersali dicti dñi xp̄opbori vigore fideicō.substitutiōis n̄ tanꝗ hēde dicti carsidonij:ideo nihil cēseant petere de bonis dicti carsidonij.⁊ p ꝯñs dcā clausula dicti testamēti non obstet.

b ¶Quod ⁊ tertio videtur dicendum ex alio quia dictis legatarijs deberetur quantitas in genere genus autem non est in bonis alicuius argu.l.incendium.C.si certum petatur.⁊.l. in ratione.ij.§.incerte.ff.ad.l.falci.potest eniz soluere de pecunia que nunꝗ fuit testatoris ⁊ tenetur etiam si nulla pecunia sit in hereditate dummodō sint equipollentia. Jō pecunia legata non petitur de bonis heredis vel testatoris puentis ad heredem sed in genere.

c ¶Prepositio enim de denotat substantiam.l.j.§.nunc videamus.ff.de coniug.cuz emen.libe.vnde si dico res est de bonis meis idem est ac si dicerem est de substantia bonoꝝ meorū:vnde legatus de latere quasi de substantia sedis apostolice prout hoc dicit Bal.in.c.pe.de offi.lega.Itez Bal. in.c.cum in veteri de elect.dicit ꝙ dictio de denotat eandez substantiam dictio cum denotat processuz allegat magistrū sententiarum lib.j.disti.xxvij.in fi.

d ¶Item dicit idem Bal.ibi ꝙ si cōmittitur aliquid fieduz de consi.talis debet sequi illius consilium.secus si dicit cuz consilio prout volunt antiqui ſm eum cum itaqꝫ ꝗtitas in genere non sit de substantia bonorum alicuius:ideo illud testatoris preceptum ꝙ plus de bonis suis petere nō possint non videtur impedire quin possint petere quantitatem eis in genere debitam.

His tamen minime refragantibus contrariam partem arbitror intrepide concludendum.

e ¶Nam nulli dubium erat ꝙ dictum testamentum seu vltima voluntas carens omni solemnitate probatoria erat nullum quo ad relicta persona non facta liberis valet.eniz quo ad liberos testamentum imperfectum ⁊ quo ad ceteros non valet vt est expressuz in.l.hac ꝯsultissima.§.ex imperfecto in fin.C.de testamen.vbi patet ꝙ idem testamentum pro parte valet ⁊ pro parte non valet.Nec super hoc erat extandum

tanq̃ super casu legis super quo non cadit dubitatio. iuxta l.illam. versiculo de modo. C. de collatio. ⁊ l. ancille. C. de furtis. Nec super hoc erat controuersia. nam in illo iudicio societas laudum instabat: vt testamentum insinuaretur tanq̃ validū Carsidonius Antonius Franciscus ⁊ Petrus ex aduerso instabāt ꝙ testamentū tanq̃ inualidū non insinuaretur interesse in societatis. Laudū non erat ꝙ insinuaretur ⁊ pronūciaretur validū quatenus legabatur agnatis: immo erat interesse ꝙ eo respectu non valeret cū validitas dictoꝝ legatoꝝ habebat diminuere suum fideicom. propter ꝙ dicta societas instabat. ⁊ est verisimile ꝙ instaret vt insinuaretur ⁊ pronunciaretur perpetuam fidem adhibendam tanq̃ valido testamēto pro suo interesse. ⁊ sic respectu substitutionis de ea facte. Non respectu legatorum alijs relictorum ꝙ erat contra proprium interesse ⁊ aduersarij quorum intererat vt valeret instabant in contrariū itaq̃ nō est verisimile ꝙ aliquis peteret pronūciare ꝙ legata predicta valerent loquor per verisimile: q2 non vidi petitionem vel acta. sed solū sententiam ⁊ que ante sententiam premittūtur. ⁊ si nemo instabat super validitate dictoꝝ legatoꝝ. nō est verisimilis mens iudicis iudicare super dicta validitate.

f ¶ Cum sententia veniat declaranda ex actis. l. si qs ad exhibendum cum sua glo. ff. de excep. rei iudi. ⁊ habetur in. l. iul. verum debitorem de condi. inde.

g ¶ Et iudex non impertitur suum officium nisi petēti. l. iiij. §. hoc autem iudicium. ff. de damno infecto. ⁊ l. ad peremptorium. ff. de iudicijs. sola dubitatio vertebatur: quia dicebatur testamentum esse imperfectum non ratione solemnitatis testium de qua loquitur dicto. §. ex imperfecto. ⁊ c. relatum. i. de testa. Et super hoc aut nulla aut parua erat dubitatio per ea que habētur in dictis iuribus ⁊ in. l. fi. ⁊ in auc. ibi posita. C. fami. hercis.

h ¶ Sed dubitatio erat: q2 ex quo non fuerat scriptura dicti testamēti publicata nō videbat ꝙ valeret per ea q̄ habētur in. l. fideicō. §. quotiēs. de leg. iij. ⁊ p no. per Joā. an. in addi. Spec. in ti. de fide instru. §. cōpendiose in addi. magna. pe. col. vbi dicit ꝙ quādo testator scripsit testamentum ⁊ nō publicauit forte morte preuentus non vr̄ testamentū. Sz potius quedā preparatio ad testādum ⁊ fuit opi. Oldr. in cōsi. incip. titius condidit testamentum qd̄ vt quidā dicūt tenuit etiā Saly. in. d. §. ex imperfecto.

i ¶ Et tangit Pau. de cast. in consil. ccclxvj. incipien. visa facta narratione allegat ꝙ nō valeat notata in. d. §. quotiens. Item ꝙ habetur in auctē. ꝙ sine. tertio ꝙ Petrus de anc. in. c. ij. de testa. ꝙ si testator incep. facere testamētū ⁊ expressit ꝙ instituebat pauperes xp̄i si non completo testamento decessit non valet etiam ad pias causas ſm eū concludit tn̄ cōtra mouetur per. d. l. fi. d. §. ex imperfecto. ⁊ l. in testamento. ff. de fideicō. lib. ij. qd̄ tradit Bar. in. d. §. quotiēs. tertio ꝙ idem Bart. in. l. si is qui destinauerat. de testamē. quarto auctoritate Jmo. qui in. c. ij. de testa. col. viij. volentis ꝙ vltima voluntas non publicata testibus quia fuit morte preuentus valeat inter liberos q2 sufficit quibuscunq̃ iudicijs. l. fi. C. fami. hercis. ⁊ idem dicit si ad pias causas.

k ¶ Quinto auctoritatem Pau. de cast. in. d. auc. qd̄ sine. vbi dicit ꝙ quādo cōstat ꝙ scriptura est scripta manu testatoris: puta q2 nō negabatur scripta man. testatoris vel erat notoria vel probabatur per cōparationē lr̄arum nō requiritur alia subscriptio nec reqrunt testes: ⁊ ideo dicit ꝙ si qs ordinauit testamētū manu sua propria ⁊ anteq̃ adhiberet notarium vel testes mortuus est ⁊ reperit inter scripturas suas seruanda est ſm eum. vij. ⁊ viij. adducit auctoritatem Jmo. in. d. l. si is qui. de testa. duobus modis inducēdo. ix. adducit auctoritatē Panor. in. c. j. de succe. ab intest. vbi tenet ꝙ etiam voluntas imperfecta tenet ad pias causas cōcludens ꝙ si apparet testatorem leg. deinde transiuit ad alia legata. Ex quo apparet illa legata pia esse perfecta tenet quo ad ea licet morte preuentus non potuit implere.

l ¶ Nec mirum q2 ſm Barto. ad pias potest quis decedere pro parte testatus ⁊ pro parte intestata. arg. l. miles. §. ⁊ q2 diximus. de mili. test. Et super hoc consuluit do. Marianus concludens ꝙ immo valeret quo ad liberos ⁊ quo ad piam cām: licet non valeret quo ad extraneos de quo consilio fit mentio in prefationibus dicte sententie.

m ¶ Et satis est verisimile ꝙ super illo se fundauerit iudex. Nec est verisimile ꝙ sententiauerit contra ius adeo clarū. Et maxime cum vidisset consilium ex quo id poterat deprehendere pro iudice enim qui iudicatur a iure bonus vir. l. vir bonus iudi. sol. presumit ꝙ iustitiā faciat. c. in presentia de renunc. ⁊ l. herēnius. §. gaya. de euic. Ideo cum sentētia fuisset euidenter iniusta si referretur ad validitatem legatorum relictorum agnatis non de liberis testatoris non est interpetrāda sententia ꝙ loquat de illis nec in illis intelligatur attentis iam dictis ac etiam.

n ¶ Quia si illa respiceret ipsa snia nō teneret: q2 contineret expressum iuris errorem. snia enim cōtinens expressum iure errorem est ipso iure nulla. l. j. §. Itē cum ꝯ. ff. que snie sine appellatione rescin. ⁊ l. si expressim. ff. de appellatione. ⁊ l. ij. C. quando prouo. nō est necesse. Et expressum continere iuris errorē intelligit ēt quādo per relationē ad aliud apparet: q2 id cēset continere in referēte ꝙ continet in eo ad qd̄ fit relatio. l. si ita scripsero. de condi. ⁊ demon. ⁊ l. institutio talis. ⁊ l. asse toto. de here. insti. ⁊ hoc voluit Bar. in. l. j. C. de errore cal. dicens ꝙ si snia se expresse refert ad certa acta ex qbus apparet error snia non tenet. l. h sententia. C. de sentētijs que sine cer. q̃tita. ⁊ l. ait pretor. §. j. de re iudi. ſm eum vnde cum sententia iudicis referat se expresse ad scripturā testamenti cuius insinuatio petebatur. ⁊ ex ipsa scriptura appareat ꝙ est sine testibus. ⁊ per consequens ꝙ voluntas est nulla quo ad extraneos hoc est qui nō sunt de liberis ⁊ sunt propbani. Ideo si intelligeretur sentētia de illis esset nulla. Item aut petebatur testamentum insinuari tanq̃ validum etiā quo ad legata propbana facta extraneis aut id non petebat a partibus. Si petebat libellus seu petitio erat inepta q2 continebat expressum iuris errorem.

o ¶ Et sententia lata super inepto libello est nulla. c. cum dilecti. de emp. ⁊ vendi. ⁊ per glo. singu. in versicu. secundum. insti. de oblig. tit. generali. Item sententia habet necessariā relationem ad libellum. l. vt fundus. communi diui. c. lz ely. de symo. ⁊ l. fi. C. de fideicom. lib.

p ¶ Et error qui cōtinetur in actis ad que snia hz necessariā relationē censetur contineri in ipsa snia. ⁊ propterea viciat prout concludit Bart. in. d. l. j. C. de errore calcu. ⁊ in. l. j. §. Item si calculi. ff. que snie sine appella. rescin. Exemplificās in errore qui apparet ex libello: nam ex hoc viciatur snia: lz in sententia non contineatur aliter error. Nec ipsa sentētia referat se expresse ad libellum: ⁊ idem tenēt Jac. bu. Cynus ⁊ Bal. in. d. l. j. de errore cal. ⁊ Ang. in. d. §. Item si calculi. ⁊ Bart. in. d. l. si expressum. ⁊ Panor. in. c. inter ceteras. de re iudi. ⁊ cano. in. c. in presentia. de renun. ⁊ similiter in prima sentētia a qua fuit appellatum. nam si in prima sentētia continetur expssus error: ⁊ sententia lata super appellatione est confirmatoria prime: quia iudex ad quem pronunciat bene iudicatum ⁊ male appellatum. sententia secunda dicitur continere expressum iuris errorem: ⁊ propterea nō valet ſm eū in dictis iuribus. quod ⁊ tenet Bald. in. d. l. j. ⁊ idem tenent Ang. ⁊ Jmo. in. d. l. si expressū. ⁊ communiter tenetur licet Cuma. aliud voluerit in. d. l. si expressum. ⁊ in. d. §. si calculi. aut non petebatur testamentū insinuari vt validum quo ad legata propbana facta alijs quā liberis ⁊ tunc si sup illis legatis pnūciat similiter esset nulla pronūcia. q2 lata absq̃ petitione: quo ad illam particulam sententie.

q ¶ Ideo nō valeret tanq̃ carente fundamēto cum etiam in summarijssimis requiratur petitio. cle. sepe. post principiū. de ver. sig. Et sic in oēm euentū snia eēt nulla. Et per ꝯñs dicta societas laudū haberet intentū: verum q2 dz actus ita interpetrari vt vicio careat ⁊ valeat: ⁊ nō sit nullus. l. quotiens. in stipulationibus. ff. de ver. ob. ⁊ l. quotiēs. in actionibus. ff. de reb. dub. dicta snia vr̄ interpetrāda vt vicio careat ⁊ valeat ꝙ fieri pōt interpetrāda verba dicte snie. dum in snia dicitur inter liberos ⁊ ad pias causas ⁊ agnatos ista verba possunt determinari per illud participium scriptū. s. scriptum inter liberos ad pias causas ⁊ agnatos. Item possunt determinari a verbis pronūciamus ⁊ declaramus sentētiamus. s. pronūciamus inter liberos ⁊ agnatos ⁊ ad pias causas. Non autem referat ꝙ suum testamentum valeret in fauorē agnatorum. Itē pōt intelligi ꝙ valeat inter liberos ⁊ agnatos: hoc est ꝙ valeat quo ad liberos qui sunt agnati: ⁊ sic requirat duplex qualitas: forte motus: q2 filios masculos pretulit substitutis ⁊ legatarij non filias feminas quasi sentiat ꝙ nec descēdentes ex eis. Et lz iste interpetratiōes videant nō multū cōsone vbis: tn̄ nō incōuenit vt dispositio nō viciet p ea que habent in. d. l. quotiēs. ⁊ d. c. si papa. Et quicqd sit dicta snia non potest censeri valide lata super legatis factis dictis actorib9. Itē illa verba ꝙ dicto trāsumpto detur fides tanq̃ testamento ⁊ vltime voluntati tanq̃

perfecte

pfecte ⁊ solẽni que sunt indefinita nõ eqpolleãt ibi ex quo nõ est eadẽ cõditio oĩum cõprehensoꝝ in vl'i:adeo quo ad oĩa nõ equipollẽt vl'i.l.quesitũ.§.illud fortasse. de leg.iij. no.gl.⁊ doc.in.c.vt cura.de elec.lib.vj.Bar.in.l.si pluribus.de leg.ij.⁊ ꝑ ꝯsequẽs dato ꝙ verba testamẽti Carsidonij nõ ĩpediãt petitionẽ relictoꝝ i testõ dicti dñi Christophori:nñ dicta relicta peti nõ possint ꝑ media.s.adducta. Et ꝑ hec patet sublata oĩa q̃ circa hoc adducta sint in ꝯriũ. Ex quo dicta relicta tanq̃ inualida nõ pñt peti et circũscripta volũtati dci Carsidonij nõ ẽ necesse deducere ꝙ dispositio dicti testi Carsidonij impediat dictã petitionẽ dictoꝝ legatoꝝ.Tñ ⁊ illud preceptũ Carsidonij putarẽ ꝙ haberet ĩpedire.Lz enĩ in stricta disputatione:⁊ quo ad viz verborũ preceptũ testatoris Carsidonij.Forte.n.ĩpediret dictos legatarios petere sua legata per adducta.s. in ꝯriũ in hac parte:tamẽ attento ⁊ ꝑut arbitror dicti legatarij nihil petere poterãt de bonis dicti Carsidonij.nec aduersus eũ nec erat excitatio ꝙ peterẽt:nisi vigore dictoꝝ legatoꝝ relictoꝝ in asserto testõ dñi Xp̄ophori:⁊ attẽto ꝙ q̃titates relicte per Carsidoniũ ⁊ q̃titates cõtẽte in asserto testõ domini Christophori sunt oĩno ꝯformes.Satis plane demõstrat intentio testatoris ꝙ intendebat illa relinquere ꝑ obseruantia asserti testamẽti dñi Christophori:⁊ ea vr̃ volũtas testatoris attenta dicta cõformitate q̃titatum ⁊ attẽto ꝙ prohibitio illa ꝙ plus nõ peterent non habet aliud ꝑpter qõ censeatur facta videt volũtas testatoris ista esse ⁊ volũtas testatoris preualet verbis.l.in conditionibus primuz locũ de condi.⁊ demõ.⁊.l.cũ virum.C.de fideicõ.cũ similibus:⁊ per h̃ euitantur oĩa in contrariũ adducta.Item respondetur ad id qõ dicebatur ꝙ relicta debẽtur a fideicõ.

r ¶ Quia immo relicta simpl'r censent relicta ab herede.vt notant doc.in.d.l.fi.C.ad trebel.⁊ in.l.marcellus in ꝑn.ff. eo.ti.ista est cõis snĩa que clare ꝓcedit qñ sunt relicta simpliciter:si vo post morte heredis relinquunt est dubiuz. ⁊ Bar.⁊ videt idẽ velle in.l.q duos in fi.ff.de vulg. ⁊ pupi. vbi loquit in relictis post morte heredis:⁊ tñ vtrũ cẽseantur relicta ab herede.An a substituto per fideicõ.se remittit ad notata ꝑ se in.d.l.marcellus in ꝑn.vbi dicit ꝙ cẽseantur relicta ab herede nec põderat sint relicta iuita an post morte:⁊ licet restituta hereditate sint petẽda a substituto: ⁊ etiã ante nõ cogatur heres illa soluere si substitutus instat vt sibi restituatur hereditas:⁊ñ secus si substitutus nõ instat:vt dicunt doc.in.d.l.marcellus in prin. ⁊ in.d.l.fi.ꝑ tex.in.d.l.ita tñ.§.qui ex parte ad tre. ⁊ glo.in.l. qui.cccc. eo.titu.⁊ cõmuniter tenetur prout dicit Bar. in.d.l. marcellus in prin.⁊ notant doc.in.d.l.fi.C.eo.titu.

s ¶ Et licet successio quo ad quedã habeat ꝑ solutione. tñ nõ quo ad omnia. Nõ enim habet vim solutionis quo ad tertios.dicit gl.in.l.socer.in ꝑn.ff.de solu.⁊ Imo. in .l. si debitori creditor.⁊ habet ꝑ solutiõe ꝑ viam fictiõis ne heres q succedit patiat dãnũ nõ vt lucret vt.l.si hẽs a debitore.de fideiuſ.dicit Bar. in.d.l. si socer. ⁊ habent ista in iurib' preallegatis. Nõ ergo hz vim solutiõis vt q adit ex hac patiat dãnũ ꝑut cõtingeret in hoc casu.Et qcq̃d sit fideicõ.est creditor cõmutabiliter.Põt enim repudiare fideicõ.⁊ eo repudiato fingit nunq̃ fuisse creditor:⁊ iõ interim dicit esse in suspẽſo.l.si tibi homo.§.cũ seruus.de leg. j.iõ dicta societas nõ acceptato dicto fideicõ. nõ põt cõueniri vt fideicõ.iõ si cõueniri posset vt hẽs institu' q adiuit hrẽditatẽ testatoris:nõ obstat ꝙ relicta a testatore poti' respiciũt bona testatoris q̃ heredis:q: fateor:tamẽ bona testatoris post aditã hereditatẽ sunt facta bona heredis : iõ bona heredis respiciunt ad hoc ꝙ habet in .l.j.§. veteres. de acqui.pos.Nec ob.ꝙ genus nõ est in bonis alicuius.q: licet hoc veruz sit ⁊ propterea non dicatur proprie deberi de bonis testatoris.Tamen q: creditũ censetur cõcernere vniuersum patrimonium debitoris.l.fideicõ.§. tractatum ff.de iudi.ibi.cum nõ loci sit es alienum sed vniuersarum hereditatum:ideo hoc respectu large loquendo possit dici peti de bonis debitoris:licet nõ ꝑprie. Laus deo.

¶ Societas an ⁊ ex qb' censeat tacite resirmata iter sociũ supuiuẽtẽ ⁊ heredẽ ex testõ alterius socij defuncti:ꝑsupposito ꝙ heres predictus nũq̃ iteruenerit in dicta societate ꝑsupposito etiã ꝙ heres ille sit quidã locutus pius.Item quõ societas predicta veniat diuidenda.Itez an socius in diuidenda societate debeat retrahere res quas posuit in societate vel al's eiusdem generis vel earum extimationez.

¶ Consilium liiij.

In nomine dñi nostri

Iesu christi. ¶ Ad euidentiã ꝑ decisione primoꝝ quattuor de qb' q̃rit.Premittẽdũ est ꝙ societas cõtract' q solo consensu init lege consensu.ff. de actio.⁊ obliga.⁊ institu. de obligatione que ex consensu nascunt: ⁊ cũ sit contractus requiritur duorum plurium de consensu prout requirit omnis contractus.l.j.§.j.⁊.§. quotiens.ff.de pac.

a ¶ Qui consensus quãdoq; re ipsa declaratur ⁊ sufficit tacitus.l.societatẽ coire.ff.pro socio. ⁊ per Barr.in.l.titium. ⁊ meuiũ.§.altero.ff.de admini.tuto. ⁊ per eum. ⁊ Bal. in.l. si patruus.C. communia vtriusq; iudi.⁊ per eos in ex̃ tractatu de duobus fratri. ⁊ est indubitatum. Sed lz duorum consensus requiratur in contrahenda societate.

b ¶ Tamen in dissoluenda sufficit vnius dissensus.d.l. societatem.§. dissoluitur .l. verum.§. fi.⁊.l. actione.§.j.⁊ se. ff.pro socio. ⁊ non solum soluitur dissensu : sed etiam cessatione voluntatis que resultat ex morte : nam morte vnius socij dissoluitur societas.d.§.dissoluitur.d.l.actione.§.morte.⁊.l.adeo in prin.eo.ti. Ex quibus infertur ꝙ cum in hoc themate presupponatur societatez fuisse cõtractũ tacite vel expresse nõ refert. Sed ex themate deprehendit ꝙ expresse inter Franciscũ ⁊ colam ⁊ presupponat ꝙ cola decesserit morte ipsius cole absq; dubio fuit finita ⁊ dissoluta dicta societas nec post mortem cũ hospitali herede dicti cole fuit aliqua societas ꝯtinuata per dicta iura neq; renouata cum nõ presupponat aliquis ꝯsensus partiũ de ꝯhendo nouaz societatem nec expresse nec tacite.de expresso constat.

c ¶ Tacitus aũt ꝑsumit qñ fiunt act' q nõ possunt licite fieri vel nõ solẽt fieri citra ius ⁊ nomẽ societatis ꝑut habet i.d. §.altero.⁊ in.d.l.si patru'.⁊.d.l. societatẽ cohiri.nullus aũt actus sonãs in societatẽ presupponit factus artans ad ꝑsumẽdã societatẽ tãto ꝯsensu renouatã ꝑ parte eni hospitalis nihil factũ ꝑsupponit :pro parte vo Frãcisci ꝑsupponit ꝙ sepius reqsiuit hospitalis rectores ꝙ irẽt vl' mitterẽt ad faciendũ secũ cõputũ ⁊ reuisionẽ rõnis que reuisiones tẽdebãt potius in nolẽdo ꝯtinuare societatẽ q̃ inuolẽdo illã renouare:lz fatear ꝙ nõ artet in dissensuz :tñ innuit illũ.Et satis est ꝙ nõ ꝓbet cõsensus:q: q allegat societatẽ renouatam:⁊ in ea si fundat hz illã ꝓbare iuxta.l.ei qui dicit.de ꝓba.ff.⁊.l.actor qõ asseuerat.C.eo.titu.cum concor. Et licet Franciscus prosecutus fuerit in exercitio dicte aromatarie vendendo res cõmunes :⁊ ex presentia redacta ex venditionibus reemendo forte alias.

d ¶ Tamẽ h̃ omnia potuit facere noĩe proprio :⁊ magis nomine proprio q̃ alieno facere quis presumit.l. ⁊ magis. de solu. ⁊.l. papinianus.ff. man. ⁊ non expediebat dictarum partium ꝙ merces cõmunes non venderentur cum ad euz finem fuerint empte. ⁊ solẽt vetustate cõmuniter deteriorari:⁊ si vendidit nomine cõmuni preciuz est commune:vt d.l.actione.§.item si in certam rem.⁊.§.morte. vel si,sed ꝙ ex re cõmuni.⁊.d.l.verum.§.in heredibus.

e ¶ Et si vendidit proprio nomine preciuz est vendentis:lz veniat cõmunicandum. Si aũt emit merces ex pecunia cõmuni ille merces sunt ꝑprie ementis:vt est tex.in.d.l.titiũ ⁊ meuiũ.§.altero.⁊ ibi Bar. ⁊.l.si patruus.C. cõmunia.v. iud.⁊ ibi Bar.Bal.⁊ doc.facit.l.si ex ea pecunia. ⁊.l.sicut ꝑponis.C.de rei ven.⁊.l.ex pecunia.C. de iure dotiũ cũ similibus.Quinimo ⁊ sue essent si societas duraret. Tamen tunc tenentur cõmuniter.l.si quis societatẽ.ff. pro socio.lz in casu isto ex quo erat finita societas cessat actio pro socio ⁊ non tenetur cõmunicare per.d.§.altero cũ si.Et quo aũt ipse solus exercebat ⁊ administrabat oĩa est verisimile ꝙ nedum post mortem cole:sed etiam inuita cole emerit noĩe proprio:lz animo cõmunicandi cũ lucrũ ⁊ dãnuz habebat esse cõmune.Et ipse artabat cũ ꝑsona se exercere: sed post mortem nõ tenebat se exercere cũ persona nec dãnũ habebat esse cõe:ideo nec lucrũ arg.l. ſm naturã.ff. de reg.iur. ⁊.l.manifestissimi.§.cũ in scda.C.de furtis. cum concor.iõ clarũ est ꝙ attentis ꝑdictis ⁊ narratis in themate dicta societas est finita morte dicti Cole :⁊ lucra ⁊ dãna prouenientia ex exercitio ꝙ postea gessit dictus Frãciscus sunt propria dicti Francisci si aliud nõ docet pro parte dicti hospitalis:⁊ per hec apparet decisa primum ⁊ secundũ quesituz. vz ꝙ dicta societas non fuit amplius post mortẽ dicti cole ⁊ dictum hospitale nihil lucri debet consequi.

f ¶ Nec obstat tex.in.d.l.actione.§.si in rem certam.§.morte.vbi dicitur ꝙ quesitū post mortem socij ex re communi venit cōmunicandū sed ꝙ ex re cōi postea quesitū est ꝛc. ꝛ in.d.l.verum.§.in heredem ibi:attamen emolumenti socius est:qꝛ illud debet intelligi quando res ipsa communis procedit illud cōmodū:puta qꝛ ꝓducit fructus vel mercedes ex locatione fundi vel nauis vel ex operis seruorum queruntur:nā talia sunt cōmunia seu cōmunicāda.Itē3 ꝑcia redacta ex vēditionib⁹ rerū cōmuniū similiter sunt cōmunicāda ita intelligitur ille tex.vt ꝑ gl.in.d.§.si in certā rē quatenus soluit ꝯriū.d.§.altero ꝙ in.d.§.altero nō ꝓcessit ex re cōi.Sꝫ in.d.§.si in certā rē ꝓcessit ex re cōmuni ꝙ ꝛ clarius dicūt Ja.de are.ꝛ Raph.ful.in.d.§.morte.ꝛ Bar.in d.l.si patruus.ꝛ i.d.§.altero.ꝛ ita cōmuniter omnes tenēt.

g ¶ Circa tertiū vo quesitum dicendum breuiter est ꝙ licet dictus cola ex quo mercātias posuit ꝓ capitali suo ꝛ suū capitale ante partē retrahere debet prout ꝛ presupponitur ꝛ est cōmunis sentētia:licet quidā cōtra:vt ꝑ gl.ꝛ doc.in.l.j.C.pro socio videretur ꝙ debent retrahere mercantias put eas misit:ꝛ verū foret si ille mercātie quas imisit adhuc estarēt ꝛ nō fuissent cōmunicate pro extimatis.Tūc suaderet ratio ꝙ mercantias ipsas quas imisit retrahere verum:quia est verisimile ꝙ ille mercantie fuerint vendite:ꝛ ex eis habitū precium:ꝛ ex precio fuerint forte alie mercātie empte.ꝛ forte pluries fuerint renouate emptiones ꝛ venditiones put fieri solet:in simili exercitio.tunc qꝛ non restant mercantie imisse ꝛ oia sunt facta cōmunia seu cōmunicanda de omnibus proportionabiliter fieri diuisio debet vt qui maiorem partē habet in societate maiorem partem pecunie retrahat ꝛ maiorem partem mercantiaꝝ ꝛ debitorem ꝛ pro capitali ꝛ pro vtili.ꝛ versa vice qui minus immisit in societate:ꝛ sic minorem partem hꝫ retrahere minorē ꝑtem in pecunia numerata ꝛ pariter in mercātijs ꝛ debitorib⁹.Istud eni cōuenit fraternitati equitati ꝛ arbitrio boni viri quib⁹ cōuenit natura societatis.l.in ꝓposita.ꝛ ll.sequē.ff.pro socio.Item mercantie cōiter imittuntur extimate ꝛ extimata ꝛ extimatio cōmuniter facit emptionem.l.vnica.§.extimatarū.C.de rei vxo.acti.ꝛ.l.iij.ff.loca.ꝛ.l.extimate solu.matri.ꝛ per glo.ꝛ doc.in.l.si inter virum.C.de iure dotium.ideo merces ab initio censentur facte communes ex quodam tacito titulo emptiones ꝛ pecunia censetur posita in societate ex parte cole prout ex parte Francisci:ideo fieri debeat diuisio put supra declaratum est.Circa quartum consultationis articulum breuiter dicendum est ꝙ quo ad societatem satis vnus ab altero est liberatus morte cole maxime quia vt arbitror negocia pendentia vt creditur sunt expedita saltem ex maxima parte.Et lꝫ cautum sit protestari ꝙ non intendit insistere in societate neqꝫ intentionis fuit vt in preteritum duraret societas mortem Cole.tamen non est necessariū.Ex quo societas ipso iure finitur:ꝛ non censetur renouata nisi doceatur per iam dicta.Restat ꝙ re videatur ratio ꝛ diuidantur que supersunt.Istud autem debet potius esse cura hospitalis cum nihil habeat apud se ꝛ nihil administrauit nec eius auctor qm̃ dictus Franciscus qui omnia penes se habet ꝛ qui administrauit:ita ꝙ sibi incūbit onus reddendi:nam ꝛ ad ostendendam exuberationem bonefidei bonum esset protestari ꝙ ipse est paratus reddere rationem ꝛ requirere dictum hospitale ꝛ eius administratores ꝙ accederent ad reuidendum rationem ꝛ recipiendum reliqua siqua sunt ꝛ ꝙ veniant ad diuisionē bonoꝝ cōium.tñ propter protestationem non artabuntur ꝛ si nolent predicta facere non erit dictus Franciscus ex toto liberatus a dicto hospitali.Sed si vellet se penitus a dicto hospitali eximere haberet iudicialiter conuenire dictuꝫ hospitale ꝛ eius rectores vt predicta fierent via quidem est parata:licet non sit necessarium dicto Francisco nec est cautum subijcere liti:immo interest nostra litibus non vexari.l.minoribus.xxv.annis subuenitur.ff.de mino.Deueniendum est ad vltimū quesitum ꝙ quidem est in se clarum.Et est questio facti potius ꝙ̄ iuris.Si eni dictus Frāciscus fecit dictas impensas in alimētādo dominā Antoniā vxorē relictaꝫ dicti cole de cōmissione administratorū dicte hospitalis habētiū ad id mādatū sufficiēs cōpetit ipsi Frācisco actio mādati ꝯ dictū hospitale.Cum constat ꝙ si mandatū erogat aliquid de suo mādato alterius ad repetendū competit ei actio manda.l.si ꝓm.C.manda.ꝛ.l.si mādassem.ꝛ.l.siqs mihi mādauerit.ꝛ.l.si mandato meo.ff.eo.titu.cuꝫ similibus:ꝛ similiter si onus alimentandi spectasset ad ipsum hospitale forte vigore testamenti:vel qꝛ nō haberet:vnde alias se aleret iuxta ea que habentur in.l.vnica.§.exactio.C.de rei vxor.act.ꝛ in.l.si.C.de bonis ma.tunc etiam dictus Francis.expensas factas repetere posset a dicto hospitali:ex quo negocium spectaret ad hospitali gessit:ita ꝙ cōpeteret sibi actio nego.gest.per ea que habentur per glo.ꝛ doc.in.l.alimenta.C.de nego.gest.ꝛ in.l.si pupilli.§.quid ergo.ff.eo.ti.ꝛ ex quo dictus Francis.est debitor dicti hospitalis vigore dicti societatis ratione capitalis vel lucri:ꝛ ex altera parte est creditor eiusdem hospitalis potest compensare debitum cum credito non refert cum credito capitalis vel lucri.compensatio enim est debiti ꝛ crediti contributio.l.j.ff.de compensa.nec video quid obstet. Laus deo.

¶ Vxor instituta heres pro equali portione cum suis filiabus donec vitam vidualem seruauerit:ꝛ casu quo noluerit viduare tunc habeat certam partem.Si transiuit ad secunda vota an perdat suam portionem hereditariam:ꝛ si eam perdit cui debeat applicari.Item substitutio facta dictis filiabus sub istis verbis:ꝛ casu quo.a.ꝛ.b.nō perueniet ad nubilem etatem vel moriantur sine filijs ꝙ tunc omnis portio eius ꝙ deueniret ad dictas.a.ꝛ.b.deueniat ad cippum domus.An si.a.moriatur in pupillari etate.Succedit frater carnalis ipsius testatoris vel.b.superuiuens:ꝛ iam nupta cum sua portione.Et an sibi obstet statutum ꝙ excludit filiam dotatam stante patruo.

¶ Consilium. lv.

In nomine dñi nostri

Jesu christi.¶ Pro decisione pñtis ꝯsultationis:in qua queritur de duob⁹.Primo de portiōe:in qua fuit instituta vxor testōris.Scdo de portiōe relicta filie defuncte i pupillari etate ad quē dicte portiōes deuenire debeāt.Et circa portionē in qua est instituta vxor presupponitur in themate ꝓ ꝯstāti ꝙ portio in qua instituta est dicta vxor deuoluta fuerit ad filias vel ad alios de cippo dom⁹ ipsius testatoris ꝙ verū puto ꝑ ea que habentur in.l.j.C.de his que pene nomine:qꝛ testator vr̃ ademisse portionē hereditatis ipsi vxori.titu.institu.relictā in penā secundaꝝ nuptiaꝝ xū ēt lex ipsa adimat:lꝫ cū reseruatione vsusfructus aūt.ex test.C.de se.nup.Et forte sub dictione ꝛc.posita in puncto cōtinetur ꝙ testator nolebat ꝙ aliqd vltra haberet ꝛ admittebat illā tertiam partē hereditatis:in qua erat istituta:quo casu Bar.in.l.paterfami.testamēto de heredi.institu.vult ꝙ ademptio ꝓcedat ꝑ viam fideicō.qꝛ testator nō potest facere quā desinere esse heredem eum qui semel fuit heres.l.ei qui soluendo.ff.de heredi.institu.

a ¶ Et fideicō.censetur collatum in heredes si eos habebat alias inuenientes ab intestō.l.peto in prin.de leg.ij.ꝓm eum ꝙ ꝛ tenēt Saly.ꝛ Pau.de ca.in.d.l.j.de his qui pe.no.Ange.vero in.d.l.paterfami.testō vult ꝙ ipso iure ꝛ directo adimatur nō ꝑ viā fideicō.de quo.s.an ipso iure ꝛ directo adimatur.An vero per viaꝫ fideicō.adimatur disputat Bald.ꝛ non decidit in.d.l.j.de his que pene nomine:ꝛ ibi etiā disputat Raph.ful.nō bene figens pedes:videtur tamen velle ꝙ ipso iure per tex.ibi Imo.etiā in.d.l.paterfami.testamento non figit pedes.ꝛ Barto.in.d.§.si eodeꝫ dicit per illum tex.ꝙ hereditas non potest adimi.Bald.aūt in.d.§.si eodem dicit ꝙ intellectus Barto.non est bonus vnde sequendi sunt alij intellectus:put dicit Imo.in d.l.paterfa.testō.Ego autem legendo.d.l.j.de his que pene nomine concordando opi.dixi.

b ¶ Qō hereditas sine causa adimi non pōt.Non enim valet exheredatio facta ex iniusta causa:vt.l.paterfa.testō.Ita pari ratione non valet facta sine causa.Ita ergo ꝛ simplex ademptio hereditatis facta de instituto non valeat:ꝛ ita possit ꝓcedere opi.Bar.in.d.§.si eodē.qui dicit ꝙ nō potest adimi hereditas etiam in eodem testō.Sed sub cōditione adimi pōt.vt.l.j.de his que pe.no.Sed tūc aut testator voluit aliquid fieri post aditā hereditatem aut ante vel simplr adimit sub cōditione.Si enim voluit aliqd fieri etiā post aditā hereditatem:ꝛ tunc cēsetur adimisse per viam fideicō.qꝛ testator nō pōt directo adimere ꝑ.d.l.ei.q soluendo censetur voluisse adimere eo modo quo potest:ꝛ tunc ꝓcedat qō dicūt Bar.in.d.l.pr̃fami.testō.ꝛ Saly.ꝛ Pau.de cast.in.d.l.j.C.de his que pene no.

c ¶ Aut nõ apparet tacite vel expsse ꝙ voluerit cõditionez impleri et post aditã hẽditatẽ: et tũc itelligat̃ adeptio ipso iure. et ꝓcedit qđ dicit Ang. i. d. l. paterfami. testamẽto. Qñ eni in vltima volũtate aliqd adimet̃ sub ꝯdi. censet̃ datum sub ꝯria cõditiõe. l. aliqñ. de cõdi. et demõ. et l. si legatũ pure de adimen. leg. et l. post mortẽ. §. fi. de leg. j. que iura: lz loquant̃ in legatis et fideicõ. tñ militat etiã in insti. put volunt Bar. et Jmo. in. d. l. paterfami. testõ. Et per hanc viã quelibet opi. in casu suo ꝓcedat. in casu aũt nostro dicẽdũ arbitror ex ꝓdictis ꝙ si dicta vxor scđo nupserit post aditã hereditatẽ teneat̃ restituere per viã fideicõ. intẽtio. n. testatoris verisimiliter fuit ꝙ ꝑpetuo staret vidua et añ et post aditã hereditatẽ nec fuit intentio ꝙ careret hereditate do nec nubere possz. Sed si nupsit añ aditã hereditatẽ casus esset dubius: et ꝓbabiliter teneri posset ꝙ non posset adire quasi censeat̃ datũ sub cõditione si nõ nupserit ante aditã hereditatẽ. Prout al's videmus institutione cõpẽdiosã ꝙ si cõditio purificat̃ nõ adita hereditate est locus substitutioni directe. Si post aditã hereditatẽ est loc⁹ fideicõ. p. c. si pater. de testa. li. vj. iunctis. c. Raynaldus. et c. Raynu. eo. ti. in antiquis ẽm magis cõmunẽ opi. et canonistarũ et modernoꝝ legistaꝝ. de qbus in dictis iuribus. et in. l. preci bus. C. de impu. et in. l. centurio. ff. eo. ti. tamẽ nõ multũ interest firmare an ademptio censeat̃ facta directo an p fideicõ. Attento ꝙ ꝓprietas est amissa ipso iure p aliã viã quo ad ꝓperatẽ p. d. aũt. ex testõ. C. de scđis nup. iterest quo ad vsumfr. falcidie cui aũt querat̃ quo ad priuationẽ que causat̃ ꝓpter scđas nuptias ꝯstat ꝙ querit̃ filiabus ꝑmi matrimonij vt ibi. et l. femine et sequen. e. ti. fil'r puto quo ad ademptionẽ que descẽdit ex volũtate testatoris: nã put dictũ est censet̃ rogata de restituẽdo coheredibus vel si nõ sunt coheredes successoribus ab intestato arg. d. l. peto. et veniẽt dicte filie coheredes: et que essent successure ab intestato dicto testatori si decessisset intestat⁹ et veniunt vel iure fideicõ. vel p ius accrescẽdi p supradicta. Nõ eni possumus dicere ꝙ veniat cippus domus: qz substitutio de cippo domus non est facta vxori sz filiab⁹: et h̃ de ꝑmo dubio. Circa scđm aũt dubiũ. vz an portio filie que decessit impubes deuolvat̃ alteri filie: an vo deueniat ad patruũ videt̃ dicẽdũ ꝙ ad filiã superstitẽ pluribus rõnibus. et primo qz nõ videt̃ venire patruus vigore dicte substitutionis ea rõne: qz nõ videt̃ ꝙ sit locus substitutioni: eo qz nõ videt̃ purificata cõditio p mortem primi decedentis ex quo superest alia filia sororqz ipsius defuncte p tex. in terminis in. l. penul. C. de impu. vbi institutis duobus impuberibus si alter decessit impubes superstite altero filio nõ est locus substitutioni. Non enim verificatur illa oratio vterqz decesserit impubes: ita et illa pluralitas si piera et ebiegia ad etatem nubilez nõ peruenerint vel ex humanis decederent non verificatur vna tantum: quia pluralis locutio non est contenta vno regula pluralis locutio in. vj. et l. vbi numerus. de testi. et l. inter illam in fi. de ver bo. signi.

d ¶ Et sic rigor verborum suadet ꝙ nõ sit locus substitutioni. Suadere videtur etiã verisimilis mẽs testatoris qui nõ videtur velle alienam sobolẽ proprie soboli anteponere. l. cũ accutissimi in. fi. C. de fideicõ. et l. generaliter. §. cum autẽ. C. de institu. et substi. sub conditione. Theorica enim doc. est ꝙ quando superest persona que ex verisimili mente defuncti prefertur substituto tunc nõ est locus substitutioni prout tradũt doc. cõmuniter omnes in. d. l. pe. C. de impu. et in. l. heredes mei. §. cum ita. ff. ad treb.

e ¶ Sed exquo superest filia que ex verisimili mente defuncti magis dilecta q̃ frater ipsius testatoris: maxime qz votum paternum est ꝙ eius bona vadant ad eius posteros non ad extraneos vel transuersales. l. scripto. ff. vnde liberi. l. vnica prope finem. C. de his q ante apertas tabulas. et ratio naturalis id suadet. l. cuz ratio in principio. de bonis damnatorum videtur dicendum ꝙ substitutus excludatur. Pro quo facit: et tertio quia substitutio est facta in omni portione que deueniret ad ipsas filias. Et ex quo substitutio est facta in omni portioni ad eas deuoluta demonstratur ꝙ voluerit esse locũ substitutioni ita demum si ambe decesserint cum al's nõ posset ois portio ad substitutum ꝑuenire prout hanc seu similez rationẽ ponderat tex. in. d. l. quidã testõ proculũ. de vul. et pup. Sed dato ꝙ esset locus substitutioni videt̃ ꝙ dicta filia veniat appel. cippi domus et ipsa censeatur substituta et non frater testatoris. Nã videt̃ esse de domo ad patris. Ex quo a patre sunt genite per. l. ꝓnunciatio circa fi. ff. de verbo. sig. ibi qui ex eadem domo et gente ꝓdite sunt. constat enim etiam a patre genitã: et de eius gente et consequenter de eius domo. ois enim de eadem ꝓgenie dicunt̃ de eadẽ domo. l. j. C. si quacũqz ꝑdi. potestate et ibi per Bal. et l. j. C. ne lz potẽtiorib⁹ ibi potẽtioꝝ domoꝝ opibus. et c. j. in ꝑin. de scismati. lib. vj. ibi domus de colũna facit tex. in. l. j. iuncta glo. in verbo domesticis. ff. ad sil. Et ibi Jaco. de are. exponit domus. i. agnatio que expositio est vera ꝑut ibi dicit Bar. qui vltimo loco subdit ꝙ domus in partibus tuscie accipitur pro omnibus descendentibus ab vno stipite: et sic etiã pro filia que imediate descendit a stipite paterno: et similiter domũ pro agnatione exponit Bar. in. d. l. ꝓnunciatio adductas etiam tex. cũ gl. in verbo domũ in. l. cũ vnus in ꝑn. ff. de alimentis et ciba. legat. lz nõ est dubiũ ꝙ filie sunt agnate patris: qz descendentes per lineã masculinam. ff. de legitimis tutoribus. l. sunt aũt agnati. Et insti. eo. tit. in ꝑin. iuncta. l. ij. post principiũ. ff. vñ legitimi. et l. post consanguineos. §. agnati. ff. de legitimis hrdibus: idõ cũ ipse sint agnate et cõsequenter censeant̃ de domo patris vr̃ ꝙ ipse venient appellatione domus. Et subsequenter appellatiõe cippus domus. et lz ẽt fratre ipsius testatoris patruusqz filij defuncti veniat appelle. domus: qz de eadem agnatione: vt ꝓbatur in iuribus preallegatis. tamen preferenda vr̃ filia: qz ille de domo censent̃ inuitati ordine successiuo: nã prior in gradu ceteros excludit quatenus ipse admittit̃. l. cum ita legatur. §. in fideicõmisso. et l. peto. §. fratre. de lega. ij. cũ suis ꝯcor. ideo cum filie sint priores in gradu: vt de se constat censeãtur sole inuitate facit: qz censent̃ magis dilecte a testatore: et qz non est verisimile testatorẽ voluisse alienã sobolem pro ꝑle anteferre argu. d. l. cũ accutissimi. et. l. generaliter. §. cuz autẽ. C. de institu. et substitu. sub cõdi. fac. et. l. isti quidẽ. ff. qđ metus causa. et. l. fi. in ꝑin. C. de curatore furiosi cũ similibus. His tamẽ nõ obstãtibus cõtrariũ arbitror iuri magis cõsentaneũ. s. ꝙ portio dclata dicte filie que decessit in pupillari etate deuolura sit ad eius patruũ siue dicamus esse locũ substitutioni siue nõ. si enĩ nõ sit locus substitutioni tunc dicta filia decessisset intestata seu intestabilis per. l. j. in ꝑn. de suis et legi. Non refert quo ad propositũ dicatur intestata. An vero intestabilis et superest patruus et soror: et viget statutum ꝙ patruus prefertur sorori. ergo soror nõ succedit: si autez dicamus esse locum substitutionis tunc similiter patruus preferendus est.

f ¶ Aduertendum est ꝙ domus in iure ponitur varijs modis. Qñqz. n. pro agnatione iuxta. d. l. pronunciatio. et ibi Bar. tangit ꝙ et ponũt Jaco. de are. et Bar. in. l. j. in ꝑn. ad sille. prout et supra dictum est. quandoqz aliter sumitur: vt d. l. j. in ꝑn. ẽm ꝙ ille tex. cõmuniter intelligit̃. et in. §. cum vir. ea. l. et etiam in. d. l. j. C. siquacunqz preditus potestate. et in. d. l. j. C. ne liceat potentialiter põt sumi prout et tangitur in. d. iuribus. At quandoqz sumitur pro deferentibus eadem arma seu insignia prout no. Barto. in. l. tutelas. ff. de capi. di. Et ita videt̃ sumi in. d. c. j. vnico in ꝑn. de scismaticis. Nam sepe videmus ꝙ dicunt̃ de eadem domo et de eadem consortoria seu casata illi qui sanguine nihil inter se attinent: ita se habet communis vsus loquẽdi. tamẽ cõmuniter plures de eadem domo sunt inuicem agnati: ideo nõ mirum si domus pro agnatione sumitur: et maxime in vltima voluntate cum agnati verisimiliter sint magis dilecti testatori q̃ ceteri de domo non agnati: et dato ꝙ domus late sumeretur pro agnatis et nõ agnatis deferentibus eadẽ arma: tamẽ etiã inter eos esset ordo. Nam primo inuitarentur coniuncti sanguine tanq̃ magis ꝑximi arg. d. l. cum ita legatur. §. in fideicõm sso. et. d. l. peto. §. fratre cum concor. et qui sunt de domo et coniuncti sanguine sunt cõmuniter agnati. ideo siue pro agnatione sumeretur domus siue pro consortibus deferentibus eadez arma non refert: qz idem quo ad propositum nostrum resultat effectus bene resultaret quando non reperirentur agnati vel reperti recusarent et essent alij consortes. Item forte referre posset pro bastardis testatoris et pro filijs spurijs filij legitimi. Sed hoc non attingit casum nostrũ: ideo nõ curandũ qñqz sumitur pro simul habitantibus in eadem domo adeo ꝙ famuli et serui veniunt prout habetur in. d. l. j. ad sill eni. et in. d. l. j. ne liceat poten. et in. l. j. C. si quacũqz ꝑdi. po. Sed nõ est ita sumendũ in casu nostro: qz nõ est credendũ ꝙ voluerit substituere familiares et seruos nec est de more: idõ sine dubio credẽdũ est in casu nr̃o cognatos fuisse substitutos: tũ qz et

filie sunt agnate qd nequaq uaz negari potest ꝛ sunt magis coniuncte hoc reddit rem dubiam. Tamē quia per masculos familia ꝛ agnatio conseruat nō ita p feminas.d.l. sunt autē agnati cuz concor.s.adductis:ꝛ ppterea extāt cōmuniter p italiā statuta.excludētia feminas pp masculos qñqꝫ simplr. Et qñqꝫ dotatas ēt filias simile statutū : extat ēt castelli: ꝛ ratio similiuz statutoꝝ censet esse vt conseruet familia ꝛ agnatio que per masculo conseruat ꝛ nō per feminas dicunt Ja.de are.ꝛ Cy.in.l.publico.C.de adul.ꝛ Bal. in.l.cūctos populos.C.de sum.trini.ꝛ fide cato.ꝛ in.l.maximū viciū.C.de libe.prete.ꝛ tangit Bar. in.l. liberoꝝ.ff.de verbo.signi. Et licet Bar.nō videat sequi Jac.de are.nō ppterea dicit nō esse hāc ratione. Sz dicit nō esse scriptā :ꝛ doc.cōmuniter solent dicere hanc esse ratiōe statuentium vnde quando agit de conseruādo familiā ꝛ agnatiōe:habet potior respect⁹ ad maris ꝙ̄ ad feminas.femine.n.licet sint de familia:tamē finitur in eis.d.l.pnūciatio in fi.ꝛ ibi per Bar.ꝛ in dubijs mēs testatoris interpretat cōformari mēti iurislatoris siue sit ius municipale siue sit iuscōmune iuxta no.p Bar.i.l.iureiurādi.§. si liberi.ff.de operis lib.ꝛ in.d.l.heredis mei.§.cū ita.ꝛ per Jmo.in.c. potuit.de loca qui refert ꝛ sequit dictū Bar.in.d.§.si liberi.ideo mēs testatoris put credendū est substituere illos p quos cōseruaretur dignitas sue familie ꝛ sue domus put ꝛ mens iuris municipalis multū ad hoc tēdit :iō potius credendū est voluisse substituere fratrē ꝙ̄ filias. Attento ēt ꝙ nō substituit domū sz cippū.s.domus:ꝛ sic nō vr simpliciter substituere illos de domo sz illos in quibus consistit firmamentū ꝛ stabilitas ꝛ conseruatio domus:nā cippus arboris denotat ꝛ significat eam partez arboris in qua sustentatur tota arbor ꝛ non palmites:ꝛ fruct⁹ qui sunt in arbore :lz oia sint pars arboris : ꝛ de arbore dici possint ar.ad ho c.l. fructus pendentes.ff.de vsufru.ꝛ sic in effectu poni solet pro stipite seu pro pedali iuxta vulgare nostrū. Et solet dici qñqꝫ cippus materialis vel cippus palatij fundamentuz domus vel palatij:ꝛ parietes principales propinqꝫ solo tremedia ꝛ terrata seu solaria non solent venire appellatione cippi domus:vnde cippi appellatione solent in simili venire ea in quibus principaliter ꝯsistit firmamentum ꝛ stabilitas rei de cuius cippo agit ꝛ nō oia que sunt pars rei de qua agit in simili appellatione cippi domus sumpte pro familia agnatione vel cōsortoria nō veniant oēs de domo vel de agnatione vel de cōsortoria. Sed ille persone per quas familia seu consortoria potissime recipit stabilitatē fundamentum ꝛ maiorē perpetuitatē capiendo cippuz pprie procedendo de similibus ad similia put licitum est de iure ar.si nō possunt de legib⁹.ꝛ.c.inter ceteras de rescriptis cū si. Et hoc modo testator voluit magis puidere agnationi ꝛ consortorie put ꝛ latores iurium municipaliū solēt esse velle puidere. ꝛ qꝛ firmamētū domus ꝛ ppetuitas ipsius residet in masculis nō ita in feminis put ꝛ dicūt doc.vbi.s.iō appel. cippi venire debent masculi non femine quasi quo ad agnatione ꝛ consortoriā: femine assimilentur palmitibus ꝛ frōdibus arboꝝ que magis de leui caducant ꝙ̄ caducentur stipites arboꝝ facit qd no.glo. notabilis in .c.ij. qui feu.dare pos.dicens ꝙ femine nequeūt eleuare feudū domus vel casate.ꝛ per Ang. in.l.pro herede in fi.ff.de acqui.heredi. ꝛ maxie hoc dicēdū videt : qꝛ dicte filie tpe quo cessit dies substitutionis erant nupte maritis qui erāt de alijs domibus.vxores aūt sequunt virum quo ad foꝝ.l.cum quedam puella in prin.ff.de iur.om.iudicū. ꝛ de iudicijs.l. exigere. ꝛ.ff.ad municipa.l.ea que.ij. ꝛ.l.fi.§.iij. ꝛ efficitur ciuis ciuitatis viri vt no.Bar.in.l.fi.§.idem rñderunt.ff.eo. titu. post gl.in.l.ciues.C.de incolis lib.x. Et definit esse de paterno foro nō solum rōne incolatus: sed etiam rōne originis.l.origine.C.d municipa.ꝛ origi.lib.x. put dicūt Bar. ꝛ Bal.in.d.l.cuz quedā puella in pn. de quo p Bar. in.d.§. idem rñderūt. Et corruscāt radijs ꝛ dignitate maritorū. in aūt.de cōsul.§.hoc itaqꝫ. ꝛ.l.femine in pn.ff. de senato. ꝛ perdit dignitatē ꝛ nobilitatem quā a parēte fuerat ꝯsecuta filia que nubit ignobili.d.l. femine.§.parentes. lz itaqꝫ nupta remaneat sub patria potestate.l.vxorez.C. de condi. inser.ꝛ institu.ad tertul.§.j.in fine. ꝛ nō definat esse cognata.tñ in plurimis sequit virū:ita ꝙ put quo ad ciuitatem ꝛ foꝝ ꝛ dignitatē sequit magis virū ꝙ̄ parentē: ita etiā quo ad modū sumende domū naturalr put vulgariter sumitur pro his qui deferunt eadem arma put dicit Bar. naturaliter sumi in.d.l. tutelas. ꝛ put sumit in .d.c.j.de sismaticis.

Et h perusie dicūt de eadem domo ꝯsortes omnes qui deferūt eadē arma ꝛ cognominant eodē cognomine ꝛ solent hic ꝑusie mulieres nupte cōmuniter cognominari de domo mariti ꝛ nō de domo patris : ꝛ vti armis mariti in his in qbus mulieres vtunt armis put cōtingit in sigillando litteras:ꝛ indeferēdo anulos cū armis ꝛ huiusmodi. Mulier itaqꝫ ita nata in vna domo ꝛ nupta in altera nō solet cognomiari de pma domo sz de domo scda h est de domo viri vt plurimū:ꝛ ita est verisimile ꝙ occurrat fulginei:ꝛ ita ēt intellexit:ꝛ iō cū vba sint naturalr plata ꝛ nō ciuiliter qꝛ verbū cippū nō est verbū ciuile dicēdū videri ꝙ debeat sumi p his q deferūt eadē arma ꝛ cognominant eodez cognomine put no. Bar. in.d.l. tutelas. vnde si mos viget fulginei put hic ꝙ filie nupte nō cognominētur de domo patris sz de domo viri posset ex hoc capite dici ꝙ filie pdicte non veniant appellatione domus testatoris:ꝛ cōsequēter minus veniant appellatione cippi domus:ꝛ propterea non admittantur vigore dicte substitutionis.

b ¶ Et si dicta filia supstes nō nupserat tpe quo cessit dies substitutionis. Tamen qꝛ puella sperat ꝙ nubat : ꝛ vt plurimum nubent mulieres extra domum ꝛ agnationez:ideo etiam hoc respectu nō debent censeri de cippo domus.

i ¶ Et ꝙ femina nō veniat appel.cippi domus als bis consului in ciuitate asisij vna vice. Alia in ciuitate fulginei : ꝛ maxime hoc dicendū est in casu isto.s.ꝙ nō censeat inuitata dicta soror sz dictus patruus :qꝛ ille censet ex tacita mēte defuncti preferri substituto qui ab intestato preferet ꝛ nō alij put volunt doc.in.l.heredes mei.§.cū ita. ꝛ in.d.l. pe.C.de impub.censet.n.testator se conformare cū dispōne iuris cōis vel statutarij put supradictū est ꝛ vltra supradicta voluit Pe.de an. in cle.ij. de iurepatro. ꝛ in ꝯsi. cxxiiij.incipit.visis ꝛ diligenter ruminatis co.ante pe.ꝛ in alio ꝯsi.ccccxxxiiij.incipi.postꝙ̄ ista dña post principiū in quibus locis approbat dictum Bar.in.d.§.si liberi.

k ¶ Ad idē qd no.idē Pe.de an.in.l.tres fratres.ff.de pac. dicēs ꝙ si statutū excludit feminas ab itestato ppter masculos nō cōprehēdunt femine si pater instituit filios mouet p dictū Bal.ibi in.x.no.dicētis ꝙ appel.fratris ꝯtinet soror nisi ex ꝯiecturis aliud appareat. Tāgit ēt idē Pe.de an. in repe.c.j.de cōsti.in antiqs.xiiij.q.pncipali post recitatū qōnē pillei. Ad idē Pau.de ca.in ꝯsi.lxxvij.icip.casus isto frequēter ꝯtingit cōcludēs ꝙ si testator habēs duos filios eos instituit:ꝛ si alter decessit sine filijs substituit aliū. Si alter decedit cū filia est locus substitutiōi stante statuto ꝙ frater ab intestato preferatur filie alias secus.

l ¶ Item.d.Anto.de but.in consi.suo incip. viso puncto ꝛ quesito vbi ꝯcludit ꝙ si pater instituto filio prohibuit alienare:ex eo qꝛ voluit ꝑuenire ad suos posteros ꝛ successores femine nō admittūtur stante statuto ꝙ femine nō succedant ab intestato. Ad idem quod not. Andre.de isernia in.c.j.ex quibus causis feud.amit.

m ¶ Et qñ plures inuitant noie collectiuo censentur inuitati gradatim:vt est tex. in.l.fi.C.de verbo.signifi. Quando enim dispositio cōfertur in plures sub noie collectiuo inter quos cadit ordinis prelatio dispō accipit ordinē successiuū.l.cum ita legatur.§.in fideicō.de leg.ij. prout dicit Bal.in.d.l.fi.admittunt enim proximiores alijs exclusis: put dicit tex.in.d.§.in fideicō.ꝛ.l.peto.§. frater. de leg.ij. ꝛ.d.l.fi.de vbo.sig.ꝛ sic sentit Bal.qd idem ꝙ in verbo familie dicendū est in simili in alio noie collectiuo:ꝙ ꝛ clarius dixit Rapha.cuma.in.l.gallus.§.quidam recte.de libe. ꝛ posthu. dicens ꝙ idem ꝙ dicimus in verbo familie dicendū est in verbo liberoruz.ꝛ intelligitur gradatim fm ordinem successionis prout dicit Pau.de cast.in.d.l.fi.de vbo.sig. Et idē videt velle Raph.fulg.in eadē.l.fi. dicens ꝙ patroni prout in successione pferunt ppinquis trāsuersalibus ita preferunt qñ honorat familia cuius appel. veniunt etiā patroni vt ibi:ideo lz filij fratrū sint vlteriores in gradu fratribus. Tamen qꝛ inuitant filij ex fratrib⁹ predefunctis vna cū fratribus superstitib⁹ in successione intestati pariter admittunt qñ inuitatur familia :ꝛ sic coniūcti inuitant sub noie collectiuo prout volunt gl.ꝛ Jmo.in.d.§.in fideicō.lz Bal.ibi aliud velit. Et per h si recte aduertantur apparēt sublata quasi omnia adducta in contrarium que militarent si nō extaret statutū pdictū:qꝛ tūc nō esset locus substitutioni:qꝛ supesset psonā q ex verisilr mēte defuncti excludit substitutū. testator enim cēsetur reseruare inter filios ius successionis ab intestato prout volūt doc.

cōmuniter

cōmuniter omnes in.d.l.pe.de impu.ꝛ in.d.§.cū ita. ideo quando substitutus excludit filiam superstitē cessat dicta ratio:ideo est locus substitutioni non ob.d.l.pe.Et si non esset locus substitutioni esset locus successioni ab intestato:ideo patruus succederet. ꝛ per ꝯsequens succederet dictus patruus exclusa sorore. Nec agit in casu nr̄o de hereditate paterna:sȝ de hereditate filie cuȝ militet substitutio directa. Ideo recte intuēti sunt sublata oīa in ꝯtrariū adducta ꝛ ꝯcludēdū est ꝙ oīs portio delata dicte filie defuncte pertinet ad patruū exclusa sorore. Laus deo.

¶Prohibitus metu testari quando dicatur ꝛ qualis metus debeat esse adhibitus ꝛ cōmodo ꝓbari debeat vt habeat locū titulus siquis ali.testa. prohi. vel statutum perusij loquens de prohibentibus aliquem testari.

¶Consilium. lvj.

In nomine dn̄i nostri Iesu xp̄i.¶Videt̃ primo aspectu in hac cōsultatione dicendū ꝙ dictus Cy. ꝛ Pe.inquisiti veniāt cōdēnandi pena qua de iure cōi vel municipali veniunt cōdēnādi impedi̇ētes alios testari.Nā sunt tres testes qui vident̃ directo probare ꝛ cōcludentur ꝙ dicti Cy. ꝛ Pe.impediuerūt dictum Augustinū testari:ꝛ duo testes vȝ Viuerius ꝛ Astulfus deponūt ꝙ impediuit impediendo ꝛ resistendo ne notarius ꝛ testes possent accedere ad dictū Augustinum. Et etiam Golias alius testis in prima depositione deposuit ꝙ dictus petrus opposuit se notario ꝛ testibus ne accedere possent ad cameram vbi dictus Augustinus iacebat infirmus. Et duo testes ꝛ fortius tres sufficiūt ad cōuincēdū regulariter quēlibet delinquentē.l. vbi numerus. de testi. ꝛ.c.in omni extra eo.titu.cum multis sequentibus.

a ¶Et lȝ prima depositio nō fuerit facta in forma iudicij:qꝛ nō citata parte nedum ad iuramēta testiū prout citatio ad vidēdū iurare testes requirit̃.l.si qn̄.C. de testi.ꝛ.c.ij.extra eo.ti.sȝ nec ad iudiciū:qꝛ nec incohato iudicio attestatiōes nō tenēt:vt extra vt lite nō conte.in rubro ꝛ nigro quasi ꝑ totū.ꝛ.c.dudū de elec.Et hoc clarissimū nihilomin⁹:qꝛ in scd̄a depositione facta in forma solēni testes duo:vȝ Viuerius ꝛ Astulfus se referunt ad ea que deposuerūt in prim. depositione cēsetur in scd̄a contineri id qđ cōtinet̃ in prim. l.asse toto.ꝛ.l.istitutio talis.de here.insti.ꝛ.l.si ita scripsero de cōdi.ꝛ demonstra.Et ex quo iudex habet vnuȝ testē:vȝ Goliā qui solēniter:secundo loco examinatus plene deponit videt̃ ꝙ duobus testibus deponentibus per relationem ex depositione debeat adhibere fidem vt saltem suppleant vicem vnius testis :qui vnus testis iuncto alio plene probante sufficeret.d.l.vbi numerus cum concor.Iudicis enim arbitrio cōmittitur vtrū sit adhibenda fides testi qui non deponit extense. Sed se remittit ad aliud:puta ad alias dicta per eum:prout hoc determinat Bar. in.l.eos.ff. de falsis.ꝛ ꝙ valeat tale dictū testis.dicit Bar. lȝ nō ꝓcise firmet in.l.legata inutilr̄.ar.illius tex.ff.de le.j.ꝛ tȝ ibi Ang.

b ¶Ex quo iudex admisit talem depositionem non cogendo ꝙ specifice deponeret :videtur satis arbitrariū fuisse ꝙ esset tali dicto fides adhibenda. ꝛ ideo tali dicto debeat fide adhiberi : ꝛ habeant maxime cum sint duo testes ꝛ habeant tertium testem qui deponit extense. Et ex his videtur ꝙ dicti inquisiti veniant condēnandi tanꝙ impedientes testamentum fieri. pena autē talis delicti non est in iure determinata: sed est arbitraria:vt volunt glos. Barto. ꝛ Bald.in.l.j.C.siquis ali.testa.ꝓhi. His tamen non obstat contrariam partem arbitror iuri magis consentaneam.s.ꝙ dicti inquisiti veniant absoluendi. Nam delictum in inquisitione deductum non probatur legittime:ꝛ non ꝓbato delicto reus venit absoluendus.ar.l.actor.C.de ꝓba.ꝛ.l.q accusare.C.de eden.ꝛ.l.absentē in prin.ff.de penis cum si.

c ¶Quinimo in criminalib⁹ debēt esse ꝓbatiōes luce clariores.l.sciant.C.de proba.canonizata.ij.q.viij.ꝛ can̄.epyꝓbanium.v.q.iij.q̄ ꝓbatiōes luce clariores cessante in casu nostro.Nam tres tantuȝ testes deponunt super isto crimine.

d ¶Quoꝝ vnus minime est idoneus : qꝛ ipse est particeps criminis:ꝓut est ipse Golias:vt apparet ex ei⁹ depositione.particeps aūt criminis minime in testē admittit̃.c.j. de testibus li.vj.c.j.de cōfessis.ꝛ.iiij.q.iij.§. itē liberi. ꝛ de testi.c.veniens.i.Item ꝯtra istum testem adminiculatur.

e ¶Nō in prima depositione iurata:lȝ nō solēni ipse testis deponit ꝙ dictus petrus impedimētū prestitit opponēdo se notario ꝛ testib⁹. Et in scd̄a depositiōe solēni deponit ꝙ nō fuerūt vocati testes. Si eni testes nō fuerūt vocati nō poterāt nō vocati esse idonei testes .l. hac cōsultissima in ꝑin.C.de testa.ꝛ.l.hr̄des palā.§.in testis.ff.e.ti.nec est verisimile ꝙ nō vocati accessissent.iō dictus testis vr̄ varius in vna depositiōe ab his q̄ deposuit i alia merito ꝛc. l.q falsa vel varia.ff.de testi.ꝛ.c.cū eccl'ia sutrina.ꝛ ibi Inno.de cā pos.ꝛ ꝓprie.Itē ex alio vr̄ in scd̄a depositione:qꝛ ꝑmo deponit ꝙ nullus voluit accedere ꝓ notario :postea in eadē depositione deponit ꝙ fuit vocatus qdā notari⁹ ꝛ expulsus.Patet ergo ex sua depositiōe ꝙ notarius fuit accersitus.ꝛ sic aliqs voluit accedere ꝓ notario cui⁹ ꝯtrariū supra ipse testis attestat̃.ꝛ sic in plurib⁹ iste testis vr̄ vari⁹. Et lȝ forte in stricta disputatione ab istis varietatib⁹ posset excusari.tn̄ negari nō pōt.quin ex his capiat̃ nō mediocris ꝯiectura piurij ꝛ variationis Viuerius alius testis similiter nō est idoneus testis ex pluribus.primo ꝛ principaliter qꝛ in depositione solēni ipse dicit ꝙ est aduena ꝛ nō cognouit dictū Augustinū neqꝫ dictū Cy.neqꝫ aliquē aliū preter Goliā nisi ꝙ audiuit vocari Cynū ꝛ gentilē ꝓfecto si non cognouit Augustinū qui dicit̃ ꝓhibitus:neqꝫ petrū vel Cynū qui dicuntur prohibuisse quomodo potuit cognoscere ꝙ Augustinus fuerit ꝓhibitus testari vel ꝙ petrus ꝛ Cynus ꝓhibuerint. Itē quō potuit scire ꝙ Augustin⁹ diceret se velle testari ꝛ repugnare ꝛc.Et ꝙ ille infirmus esset Augustinus:de quo agitur si nesciebat ꝛ nescit ipsuȝ Augustinū:lȝ forte audiuerat ꝙ erat Augustin⁹ testimoniū de auditu alieno non releuat per iura vulgaria.

f ¶Et testis deponēs sup maleficio dȝ cognoscere delinquētes:al's eoꝝ dictū nō releuat:qꝛ de facili pn̄t decipi ꝓut firmat Bal.in.l.fi.§.cū igit̃ in antepe.co.C. de iure delib.

g ¶Item ex alio iste testis est repellendus:qꝛ varius ꝛ contrarius in suis dictis.nō in ꝑma depositione deponit ꝙ stetit in dicta domo Augustini ꝑ duos dies ꝛ vsquequo dictus Augustinus decessit ꝛ dictio per.denotat ꝑfectionē ꝛ ꝯtinuationē:ꝛ sic ꝑ duos dies dr̄ qs stare in loco sȝ qui cōtinuo ꝑ totos duos dies stat in illo loco.l.verbana.§. pnotare.ff.de ꝟbo.sig.ꝛ .l.illud cū sua gl.ff.de offi.presi.In secunda aūt depositione solēni in qua se refert ad dicta in ꝑma depositione:dicit ꝙ stetit ꝑ modicū speciū tpis:eo qꝛ fuit vocatus ad quodā frācisco qui simul fuerat in dictā domū.Profecto ꝙ aduena qui nihil attinet īfirmo qui accedit ad domū infirmi nō ab ipso cōduct⁹ vt ei seruiat si stat ꝑ duos dies vsqꝫquo īfirmis decedit nō censet̃ stetisse per modicū spaciū:imo ꝑ magnū spaciū tpis attēta q̄litate psonaꝝ ꝛ subiecta materia.Et ꝑsertim qꝛ post morteȝ infirmi nō spectabat ad eū ibi stare:ꝛ sic nō est verisile ꝙ dixisset: qꝛ vocat⁹ a socio:ꝓut ipse deponit in dcā scd̄a depositiōe.

h ¶Et ideo deprehendit̃ satis aperte ꝙ iste testis variat ꝛ suspectus est de falsitate.Et vltra predicta impedire aliquē testari est actus insolitus qui solet reputari detestabilis ꝛ actus successiuus qui nō de leui obliuiscit̃. Et prout audio sup ea re plurimū querelatum ꝛ verificatum ꝑ eos qui cōquerebātur de petro ꝛ Cyno:ꝛ forte fingebāt dicēs petrū ꝛ Cynū impedimētū prestitisse:vt haberent regressum ꝯtra eos:ꝓut etiā audio ꝙ fuit deductuȝ in cā ciuili in qua dictus petrus ꝛ Cynus fuerunt absoluti:ita ꝙ non est res que verisimiliter nō fuerit memorie retenta ea que ibi gesta fuerunt:ꝛ maxime prohibitio si facta fuisset notario ꝛ testibus:de qua ipse prio loco deposuit.Profecto minime est credendū ꝙ si vera fuissent que ipse testis deposuisset in prima depositione ꝙ in secunda non recordaret̃ attento maxime ꝙ super ea al's deposuerat.

i ¶Et tpe depositionis reduxisset melius memorie : ꝛ non fuit iter mediū magnū tpis spaciū.Sȝ deus ꝑmittit ꝙ q se ragit ꝓbare falsuȝ vacillet ꝛ timeat ne ei⁹ falsitas detegatur:iō vadit cespitādo.Et testis qui deponit icredibile est suspect⁹:dicit Bal.i.l.actor ꝙ asseuerat i pe.col.C.ō ꝓba.

k ¶Item lȝ iste testis dicat ꝙ se refert ad al's testificata per eum.Nō tn̄ declarat qualiter se refert.Nō eni dicit ꝙ ita est ꝓut al's deposuit sed simplr̄ se referri ꝛc.Pōt.n. se referre dicēdo ego al's deposui sup hoc nō volo ampli⁹ me intromittere. Et licȝ se referendo videat̃ ꝓfiteri id ad qđ se refert.Nō tn̄ ita ꝓcise ꝓut si id deponeret expresse ꝛ specifice:nā pōt se referre ad illō:qꝛ credit ꝛ opinat̃ ita eē ꝓut quotidie contingit ꝙ vnus dicit suam sn̄iam:tn̄ se refert.

ad ea que notantur per alios: qz credit ꝙ illo melius sentiant. ⁊ sic minus est se referre ad al's dicta ꝗ̃ dicere ego dico id qd̓ al's dixi: qz tūc dixi veritatem. Utrum aūt dicte depositioni sit credēdū .s. si testis dicit dico ꝑut al's dixi ⁊c. dicā .j. Isti autez testi vlucrio ⁊ eius depositioni plura alia ipingunt de qbus .ṡ. ex qbus sibi nō est credendū nec est reputandus idoneus testis saltē illis simul iunctis: qz sepe ꝯtingit ꝙ vbi singula nō prosunt plura simul iūcta sufficiunt .l. excusantur in prin. eum concor. ff. de excu. tut.

l ¶ Remanet Astulfus solus de dicto ipedimēto deponēs cui sīr nō est credendū illa rōne: qz nō est verisimiliter ꝙ nihil de cōtētis i inqsitiōe recordaret ac ꝙ nō recordaret de loco loci: ⁊ ꝙ nō recordaret de ꝑ̄sentibus: ꝑfecto nullo pacto est verisimile ꝙ de re tāti pōderis nullatenus recordaret: sz satis plane deprehendit ꝙ ipse testis malitiose ⁊ dolose asserebat se nō recordari .s. ne cōtingeret ipsum variare: ⁊ de ꝑiurio ⁊ falsitate ꝯuinci ad hoc dicta in simili in hac parte ꝯ Uliuerū que cadūt ēt cōtra istū Astulfum. iste Astulfus est suspectus: qz deponit ꝙ dictus Augustinus nō potuisset testari in dictis duobus dieb⁹ vltimis .s. vite ipsius Augustini: quin ipse testis sciuisset ꝑfecto nisi ipse testis semꝑ vigilasset iuxta dictū Augustinū n̄ pōt dict⁹ testis i hac pte dicē vez: qz si dormiuit illo tpe potuisset corā duob⁹ testib⁹ testari ad pias causas: ⁊ ipe testis nesciuisset.

m ¶ Et quodammodo impossibile est ꝙ ipse testis semper duobus diebus cōtinuo inuigilasset stādo in presentia dicti Augustini nec ipse testis asserit se continuo stetisse: sed quasi continue ⁊ dicto quasi non denotat sui natura veritatem sed contra iuxta id quod habetur in .l. equissimuz in prin. de vsufru. l. iij. §. siquis quasi. ff. de condi. ob causam per Barto. ⁊ doc. in .l. si ante nuptias. ff. solu. matri. ⁊ per Barto. in .l. si in rixa. ff. de sicarijs. ⁊ est clarum de ꝓpria significatione vt apud grāmaticos a qua propria significatione non est recedendum iuxta .l. non aliter. de lega. iij. ⁊ l. j. §. si is qui nauem de exerci.

n ¶ Et sic iste testis satagit ꝓbare quādam negatiuam que nō pōt de facili cadere in sensuz testis: nō reddit suspec.⁹ de ꝑiuria: vt est tex. in c. cū eccl. sutrina. de cā pos. ⁊ ꝓprie. ⁊ ibi Bal. qd̓ sufficit vt ibi no. Inno. itē testis q se refert ad al's dicta ꝑ eū non ꝓbat: qz dz specifice deponere not. Bal. in .l. iurisiurādi in prin. C. de testi. ⁊ in .l. fi. in fine co. titu. Et licet Bar. in .l. legata inutiliter contrariuz tenet ⁊ nō audeat decidere. ⁊ idem Bal. in .l. eos. ff. de falsis dicat ꝙ hoc erit arbitrarium iudici vtrū talia dicta velit admittere. tamen istud arbitrium si volumus recedere a Bald. ⁊ inherere Bar. hoc casu debet eē in partē negatiuā attento ꝙ sumus in criminalib⁹ in qbus vt dictū est debēt esse ꝓbationes clarissime: vt .ṡ. dictū est. Et attētis alijs circūstantijs ⁊ oppositionib⁹ que fiunt dictis attestationibus.

o ¶ Insuper est aduertēdū ꝙ Bal. Saly. ⁊ Pau. de cast. in d. l. j. C. siqs aliquē test. ꝓhi. volūt ꝙ vt ille tex. locū habeat reqrit ꝙ sit talis vis vel met⁹ ꝑ quē cōpellat vel ipediat qs testari ꝙ cadat in cōstātē virū. ⁊ idē no. Bar. in .l. fi. ff. eo. ti. Et lz loquātur in metu adhibito ꝙ fiat testamētū: tn̄ eadē rō videt in adhibito vt nō fiat testamētū: q quidē metus nō apparet illatus hoc casu. ergo idē ius ꝑ iura vulgaria: lz in hoc vltimo nō faciat principale fundamētū. Item cōfert ad iuuandū premissa ꝙ in causa ciuili probātur nō nulla: que etiam prebent cōiecturam ꝙ testes deposuerūt in hac causa falsuz: ⁊ attestationes inter alios emanate: lz nō probent plene in alio iudicio inter alios emanans per regulam res inter alios acta. tn̄ prebet coniecturam ⁊ qualem qualem presumptionem ar. l. a sentētia in ꝑn. ff. de appel. prout voluit gl. in .l. res hereditarie. C. de crimine expil. here. que etiā coadiuuāt iam dicta illa: tamē nō recenseo: quia ⁊ sine illis teneo ꝯclusionez iam factam .s. ꝙ dicti inquisiti veniant absoluendi. Laus deo.

¶ Statutum tudertinū permittēs bānitos posse impune offendi an vendicet sibi locum in eo qui occidit bānitum.

¶ Consilium .lvij.

Repetito diuio numi

ne. ¶ Placet mihi Petrophilippo de corneo. U. I. doctori de perusio conclusio supra facta per dominos. scilicz. d. honophriū de actis. ⁊ d. Bal. de bartolinis cōsulentes patres ⁊ dn̄os meos circa primā cōsultationē .s. ꝙ stāte statuto tudertino ꝙ bānitis possit ipune offendi possit bānitus de quo statutū: logr̄ ēt impune occidi ꝑut ꝯcludūt cōsulentes prefati. mēs eni statuētiū est ꝙ voluerint comprehendere ēt offensaz homicidij clare patet ex medio ꝙ facit scd̓o loco cōsulens. Nā si sub generalitate primi dicti non comprehēderent homicidia frustra statuētes exceptuassent occidētes patrē ⁊ alios attinētes nominatos in statuto. Exceptio enim regulam firmat in casibus non exceptuatis. vt l. quesituz. §. deniqz. de fundo instructo. ⁊ ibi Bar. ⁊ Bar. in .l. generaliter. §. vxori. de vsufr. leg. ⁊ Bal. in .l. j. in fi. C. de posthu. heredi. insti. ⁊ no. glo. j. in fi. in .l. j. ff. de reg. iur. ⁊ regulam declarat ad hoc .l. nam qd̓ liquide. §. fi. de penu. leg. ⁊ nota. glo. in d. l. j. circa fi. de reg. iur.

a ¶ Non enim est bona exceptio si sub regula non comprehenderetur. vt no. glo. ante medium in rubrica. de reg. iu. in .vj. ibi Dy. Ex quo ergo exceptuat homicidas attinentium declaratur ꝙ alios homicidas volebat comprehendere sub precedenti dicto concedente immunitatem pene. Ex quo enim tales homicidas detrahunt statuentes a tali impunitate. ergo alios nolūt detrahi sed comprehendi in tali generali concessione impunitatis arg. l. cum pretor. de iudi. ⁊ c. nōne. de presum. ⁊ not. in simili. Bar. in .l. legata inutiliter in fine prin. de lega. j.

b ¶ Et lz Barto. in d. §. vxori. ⁊ in d. §. deniqz. ⁊ in d. l. j. in fi. de reg. iur. dicat ꝙ licet exceptio declaret regulam ⁊ cōfirmet in casibus nō exceptuatis. tamen nō extendit vt trahatur ad ea ad que al's non traheretur: ⁊ hoc per tex. in d. §. vxori. Et per hoc videatur tolli hoc fundamentum: quia si al's sub dicto statuto permittente bannitū offendi impune nō comprehēditur homicidium nō comprehēdatur per hanc exceptionem. tamē illud dictum videtur verum vbi esset in iure determinatum ꝙ sub verbis illud nō comprehenderetur prout erat in terminis d. §. vxori. sed vbi verba essent ambigua vel verba regule comprehenderent casum de quo agitur sed ex mente non comprehenditur al's interpetraretur tunc videretur ꝙ ne alias sit mala exceptio declarat mētem disponētis ꝙ nō fuerit alia ꝗ̃ verba generalia sonēt iste est casus noster. Nulli enim dubium ꝙ qui occidit offendit eum quem occidit.

c ¶ Sed pōt dubitari ꝑꝑ grauitatē offense. An disponētes voluerint talē grauē offensaz cōprehēdi: ⁊ in hoc sunt opi. Tūc exceptio d̓clarat mētē statuētiū ꝙ voluerūt ēt offensaz homicidij comprehēdere sub generali dicto ꝑcedēti. Non ergo extēdit ad casum quē v̓ba al's nō cōprehēderēt sz declarāt casum al's dubiū. Sz in casu d. §. deniqz. ⁊ sic in casu Bar. cōstat ꝙ appel. rex que domi sunt nō comprehēdunt res que ibi sunt venales ⁊ ad modicū tp̄s ꝑmāsure vt ibi. ⁊ l. si vxori. §. j. ⁊. ij. de auro ⁊ argē. leg. ⁊ .l. gaius. de leg. ij. ⁊ .l. ꝑdia. §. j. ⁊. ij. de fun. instru. cū multis similibus: ⁊ iō nō est mix si exceptio nō extēdit ad hoc dictū ꝑcedēs ad qd̓ v̓ba nō trahunt: lz reuera mihi videat ꝙ d. §. vxori par faciat: qz nō appet ibi ꝙ argētū exceptū fuerit venale. Nōne .n. pōt esse argentū deputatū vt ꝑpetuo vel maiori parte anni sit domi ad vsum scz domus ⁊ ad ornamētū eius seu dicta cū illis moraret .l. cū delancionis. §. sabin⁹. de fundo instru. cum ꝯcor. Itaqz exceptio argēti nō tēdit ad declarationē regule ꝙ in legato eox que domi sunt veniāt res venales cū nō appareat ꝙ excepcrit argentū venale. Dato aūt ꝙ ꝑdictum mediū nō militaret vidi seruari in pratica ꝙ cōprehēdat ēt homicidiū sub statuto ꝙ bānit⁹ possit impune offendi. Et ex quo Io. an. ⁊ bar. ꝯcordāt ꝙ cōprehēdat ēt offensa homicidij: ⁊ ēt Bal. idem ꝯsulat: vt dicit primus ꝯsulens ⁊ est ꝯsi. in ordine mihi .xiiij. incip. ꝙ dictum homicidiū: ⁊ loquens etiā in cōdēnato in pecunia. ⁊ dn̄s Florianus de bononia ibi dicit ꝙ lz equa sit opi. distinguens ꝙ aut statutuz loquit de bānito pro pena ꝑsonali aūt de bānito pro pena pecuniaria. tn̄ cōis opi. est ꝙ vtroqz casu cōprehēdit offensa homicidij: ⁊ lz dictā distinctionē approbet Ang. in .l. binas edes. de serui. vrba. ꝑdi. ⁊ Pau. de cast. ibi dicat ꝙ multū sibi placz. tn̄ vbi statutū loquit de bānito pena mortis ⁊ bānito pena pecuniaria ⁊ loquit vna ꝯceptiōe v̓box vr̄ ꝙ respectu oium debeāt v̓ba pariter itelligi ꝑ regulā .l. iam hoc iure. de vulg. ⁊ pup. ⁊ .l. in testō. C. de testa. mili. ⁊ l. fi. C. de sentētijs cū fi.lib⁹. iō nō vr̄ tūc adhibēda dicta distinctio dato ꝙ ꝓcederet qn̄ statutū loqueret de bānito pena pecuniaria ⁊ statutū in casu isto adducit ad absolutionem homicide nō ad cōdemnationem banniti.

d ¶ Ideo

d ¶ Ideo non sunt pares termini cum illis quos in cōtrarium adducit ses consulens. Cum pro absolutione latior fiat interpretatio ꝙ pro condēnatione iuxta.l.absentem in pn.de penis ⁊ regulā cū sint partiū iura obscura in.vj.⁊.l.arrianus.de acti.⁊ obli.quibus oibus simul iunctis cōcurro in hoc casu in sniam dnoꝝ cōsulentiū in hoc primo dubio: ac etiam in alijs.placet.n.ꝙ hoc respectu censeat graue delictum per adducta per dominos consulentes.

e ¶ Et attente etiā grauitate pene ⁊ quilibet vt arbitror reputaret grauius delictū pcutere vnū officiale ꝙ debilitare membrū vni priuate psone: ⁊ lz nō viderim qliter debilitans membꝛ puniat a lege municipale tudertina: tñ non puto ꝙ tāta pena iponat quāta est iposita hoc casu ex quo satis deprehendit ꝙ graue habeat delictū apud statuētes cū pene cōmensurent grauitati delicti: nā qui grauius delinqt grauius puniat.c.sicut dignū.de homicidio cū similibus in his terminis graue delictum hz ꝯsiderari habito respectu ad alia genera delictoꝝ expressa in statuto vt denotat etiā dictio alio que est no.similitudinis.l.ij.C.de seruis fug.cuz sua glo.⁊ no.doc.in.c.sedes.de rescriptis.ideo ex his ⁊ latius dictis per dños consulentes: vna cū eis teneo reputari hoc graue delictum. Ex quibus dependet decisio tertij quesit.s.ꝙ nulla pena si veniat imponenda: ⁊ ꝙ non est opus intrare in quarto quesito. Laus deo.

¶ Testis deponens duo inuicem contraria vnum cum titulo alium sine cui magis statutus.

¶ Consilium. lviij.

Post redditū cōsiliū.

¶ Dicit mihi ꝙ sit dubium: qꝛ licet nōnulla allegauerim circa attestationes secūdo loco redditas: ⁊ per illos tres testes: tamē illa non concernunt primas attestationes: que preualere debent secundis attestationibus eorundē testiū prout not.Bal.in.l.verba.C.de adulter. dicens ꝙ si testis sine tormentis dicit vnum: ⁊ postea tortus dicit contrariuz tenet secundum dictum ⁊ non primum.l. si postulauerit.⁊.l.antepen.ff.de adult.secus si sua sponte scdo deponat cōtrariū: qꝛ tūc tenet pmū dictum ⁊ nō secundū nisi imediate contrarium deponat.c.preterea.de test.cog.ſm eum.

a ¶ Itē Panor.in.c.litteris.de psumptis dicit formaliter.⁊ ex hoc ⁊ ex ter.singulariter no.ꝙ si cōcurrūt duo dicta cōtraria ab eodē vnuz cū iuramēto aliud sine stādū est dicto nō iurato si coniecture sunt pro eo magis ꝙ pro dicto iurato ⁊c. Secus dicit ceteris paribus: qꝛ stādū est dicto iurato ſm eū ꝙ inducit ꝯ dcā p Bar.in.l.eo.de falsis ꝙ si testis dixit vnū ex iudiciū sine iuramēto: ⁊ postea dixit aliud in iudicio cū iuramēto stādū ē scdo dicto: nisi psumptiōes sint pro primo dicto sicut erant ibi ſm eum. Satis aūt militat presumptio ꝙ testes qui interfuerūt tam arduo.⁊ detestabili facto ꝙ se recordent intra sex menses: vel ēt intra annum attenta etiam qualitate facti ꝙ de eo fuit quasi continuo habitus sermo inter multos necꝙ prout audiui tale negocium vnꝙ dormiuit sub silētio: ⁊ si dicatur prime attestationes fuerunt recepte non citata parte: ⁊ ante formatam inquisitionem dicitur ꝙ nō refert: qꝛ iudex ex se ⁊ suo officio potest in causa inquisitionis examinare testes prout no.Bal.in.l.presbyteri.C.de epis.⁊ cle. Profecto ego non insteti circa primas attestationes: qꝛ habui pro expedito ⁊ pro claro prout ⁊ in presentiarum habeo ꝙ dicte prime attestationes nō releuāt nec sunt attendende quoad sententiam ferendam absolutoriam vel condēnatoriam.

b ¶ Non enim apud me fuit vnꝙ dubium: an testes examinati ante inquisitionem incohoatam probarent: ⁊ eorum dicta sufficerent ad victoriam seu ad sententiam ferendam. Si enim in causa ciuili testes examinati ante litem contestatam vel habita pro contestata nō valent ad victoriā cause vt extra vt lite non contest.in rubro ⁊ nigro.⁊.c.dudum el grande.de elec.quare valere debent in causa criminali in qua magis exacte pbationes requiruntur ꝙ in causa ciuili.l.sciant.C.de proba.⁊.c.forus in fi.de verbo.signi. Et insuper rubrum predictum vt lite non contest.⁊.c.quoniā frequenter.in prin eo.ti.tradunt regulam generalem non magis in ciuili causa ꝙ in criminali.

c ¶ Item alia regula ꝙ testes debent iurare parte contra quā producuntur presente vel citata. vt in.l. si quando.C.de testi.⁊ in.c.ij.extra eod.ti.⁊.ij.q.j.in primis.⁊ in auc.de testi.§.⁊ hō vero que iura generaliter loquunt: ⁊ fortius militant in criminalibus ꝙ in ciuilibus: nō etiā in criminalibus militāt ad hoc.l.siqs adulteriū.in prin.ff.de adul. vbi Bar.post Jaco.d are.notat ꝙ put testes nō sunt examinādi añ litē cōtest.ita nec torquēdi in piudiciū accusandi. Et p illā legē ⁊ supradictas regulas tradit Bar.in.l.f.§. i fi.ff.de qō.ꝙ testes examinati in inqsitione generali nō pbāt: qꝛ parte nō citata: sed sunt repetendi post litē contest.ſm eum.⁊ idem tenet Panor.in.c.preterea.de testi.cog.

d ¶ Idem Bar.in.l.maritus.e.ti.dicit ꝙ testis examinatus parte nō citata vel ante litē cōtest.nō facit iudiciū p.d.l.si qs.⁊.d.l.siqs adulteriū. ideo tales testes prius examinati ad informationē iudicis postea repertunt formata inqsitiōe ⁊ citata parte put voluit Inno.in.c.bone memorie magū tinus.de elec.Bar.in.d.l.fi.in fi.de qō.Bal. in sua margarita in verbo testiū post mediū allegādo Inno. in.d.c.bone.⁊ Bar. aperte loquit in materia criminali in qua agit de inditijs ⁊ tormētis: ⁊ in materia criminali: ⁊ in causa inquisitiōis ꝙ testes examinati parte nō citata nō piudicet nō citato lz Gui.de cuno.in.l.furti.ff.de his q not.infa.p d.l.fi quādo put eū refert Ang.in.l.si vacantia.C. de iure fisci.li.x.satis post mediū versi.quero an in causa inqsitionis speciales possint testes examinari parte non citata: ⁊ idē firmat ibi Ang.q in eadē lege in questione prime pcedenti disputata: an testes examinati in causa inquisitionis fidem faciant in causa accusationis: ⁊ allegat Albertum de gādino tenere ꝙ nō inter cetera ca rōne: qꝛ examinati lite nō ꝯtestata: ipse tamen Ang.ibi post Gui.in.d.l. furti. tenet ꝯrium: ⁊ rñdet ad rationē predictā ꝙ lz lis non contestetur: tamē quasi contestatur: qꝛ in casibus in qbus lis nō contestatur tantum operat quasi cōtestatio quātuz in alijs operatur litis contestatio.vt no.in.l.nihil.⁊.l.nulla.C. de pcur.⁊ in.l.ij.C.de cōsor.eiusdem litis.⁊ sic volunt Gui.⁊ Ang.ꝙ etiā in causa criminali inqsitionis testes examinati ante litis cōtestatā vel quasi cōtestatā non preiudicēt aduersario nec iuuent pducentem vel inquirentem.

e ¶ Et ideo indubie est tenendum ꝙ testes examinati ad informationem iudicis vtrum hī beat inquisitionem formare neene: qꝛ examinati lite nō contestata ⁊ parte non citata imo quodāmodo extraiudicium: qꝛ talis examinatio non est proprie actus iudicialis cum iudicium consiet ex pluribus personis.s.actore vel accusatore reo ⁊ iudice.l. in tribus.de iudi.c.forus.de verb.signi.

f ¶ In causa autem inquisitionis fama solet subire partes accusatoris.c.qualiter ⁊ quando el grande. de accusa.⁊.c.licet eli. de symonia. ideo iudicium non incipit ante citationez rei insti.de pena temere litigantiuz.§.fi. ideo actus factus ante citationem emanatam anteꝙ sit iudiciuz: ideo non est actus iudicialis.

g ¶ Prout alꝫ dicunt doc.in libello pducto iudici ante citationem partis ꝙ talis productio nō est de actis iudicierijs.sed est actus ante iudicialis put not.doc.in rubrica de in ius vocando.ff.⁊.C. ideo tanꝙ attestatio nō iudicialis non debet probare in iudicio.

h ¶ Quinimo ⁊ attestationes recepte rite ⁊ parte citata ad vnū finē.s.in preludijs iudicioꝛum ⁊ super exceptionibus dilatorijs vel declinatorijs admittēdis vel repellēdis: ⁊ sic ad finē vt pcedat vel nō pcedat ad merita cause nō faciūt fidē dū postea agit de meritis cause: lz de eodē facto disputetur.variatur enim modus agitādi ideo ⁊c. Et quia summarie prius agitur ⁊ postea plenarie.vt est tex.in.c. veniēs el secūdo de testibus prout ⁊ ibi omnes tenent ⁊ habet in c.cū intra.⁊ in.c.causaz que.eo.ti.⁊ in.l.siqs a se fundū.C. ad.l.iul.de vi.⁊.c.cū dilectus.de ordine cog.⁊ p Bar.in.l. ij.ff.vi bo.rap.que oia militant in his testibus examinatis p informatiōe iudicis: qꝛ talis examinatio tēdit ad formādū inquisitionē nec fit plena cause cognitio: sz summarijssima ex quo pars non citatur: ⁊ postea agitur ad condemnationem ⁊ plenarie itaꝙ omnia concurrunt vt non faciant aliquam fidem: iste tales attestationes habite ante inquisitionem formatam pro nec ille que inquisitione generali: quia est per omnia eadem ratio: ⁊ militant vtreꝙ casu omnia media supra allegata: si itaꝙ dicti testes non fuissent repetiti prime attestationes indubie nō iuuarent vt per eas posset deueniri ad condēnatoriam pariter ⁊ fortius non iuuant facta repetitione si secunda vice examinati variant a primis dictis.ad surdum enim esset ꝙ secūdū

dictum contrarium primo iuuet primum: et quodammodo operetur contrarium effectum eius ad quē tendit. l. cōtra id quod habetur. in regula ꝙ ob gratiam in. vj. et in. l. legata inutiliter. de leg. j. cum similibus.

i ¶ Et qñ primū dictū testis nō est validū: et scdm validum stat secūdo et nō primo ꝑut voluit gl. in. c. cū causaȝ que de testi. quā refert et sequit Panor. in. c. p tuas. de ꝓba. et eā se quunt ibi Jo. an. et cōmuniter canonistae ꝙ et voluit gl. in. c. sequē ti. et in. c. cū in tua. eo. titu. nisi secūdū viciaret rōne periu rij ẜm eū Panor. ibi Barto. aūt in. l. eos. de falsis. vult ꝙ si sunt dicta cōtraria neutri dicto stat: imo testis punit de falso: et licȝ Bal. et Ang. ibi teneant cōtra: et etiā Jmo. in. d. c. cū causaȝ que sup gl. et Panor. ibi. et in. d. c. p tuas. siue ta men teneatur opi. Bar. siue opinio contraria habet teneri ꝙ non statur primo dicto in quo oēs cōcordant nullo di screpante. Nec ob. dictum Panor. in. d. c. litteras. de pre sumptio. qꝛ non video aliquas presumptiones vrgētes ꝓ primis dictis magis ꝙ̄ pro secundis: et dato ꝙ essent non validant attestationes inualidas in preiudiciū tertij nō ci tati vt p eas deueniri possit ad ꝯdēnationē. nec in. d. c. litte ras. sufficiunt ibi ad condēnationē sed reddunt suspitionē et coniecturam ꝙ primum dictum sit magis verum ꝙ̄ scdȝ et causatur suspitio contra ipsum testem deponentem: et in eius preiudicium non in preiudicium eius contra quē ex traiudicialiter deponunt ita loquitur tex. in. d. c. litteras. et consequenter etiam Panor. notando ex illo tex.

k ¶ Et ridiculū esset dicere ꝙ dictum vnius testis extraiu diciū deponentis p̄iudicaret tertio siue postea deposuerit ꝯtrū ꝑut deposuit in terminis. d. c. litteras. siue nō depo suerit ꝯtrū. Nec ob. dictū Bal. in. d. l. verba. ꝙ loquit qñ primū dictū testis est validū nō qñ inualidū. ar. l. i. iij. §. cō dēnatū. de re iudi. et cle. pastoralis. e. ti. et si loqueret de pri mo dicto inualido ineptissime loqueret et cōtra glosas su pra adductas et sequaces: sed dicte attestatiōes prime sunt inualide: qꝛ emanarunt ante litem contest. et non citata par te. vt supra deductum est: merito illis nullo pacto est stan dū: vt supra deductū est: merito nō obstat illud dictū Bal. nec etiam obstat qd̄ nota. Bal. in. d. l. presbyteri. C. de epi. et cle. qꝛ non dicit Bald. ꝙ possint testes examinari parte non citata: et ante litem habitā pro contestata: sed ꝙ iudex potest ex offi. testes producere. Jn causa enim ciuili iudex non impartitur officium suum nisi petenti: et facit acta ad petitionem partis non ex suo officio hoc est parte non pe tente. l. iiij. §. hoc autem iudicium. ff. de dāno infec. et. l. ad peremptorium. de iudici.

l ¶ Sed in causa inquisitionis: quia nō est accusator qui te neat partes actoris. ideo iudex ex officio producit testes contra inquisitum: ita loquitur Bald. tamen habet citare inquisituȝ. alꝰs sibi non preiudicat per supradicta: et per re gulam. l. de vnoquoqȝ. de re iudi. cum concor. nec Bal. in hoc contradicit. et insuper quando iudex facit actum ex officio debet illud facere eo tempore quo haberet illud fa cere pars glo. in. c. j. de elec. lib. vj.

m ¶ Jnsuper dicitur prout mihi fertur sit dubium circa id quod dicebaȝ ꝙ particeps criminis nō admittitur in testē idoneuȝ: nā lȝ regulariter socius criminis nō sit idoneus testis: tamen quādoqȝ secus prout contingit in casibus ex ceptis vt in crimine heresis lese maiestatis et symonie sup quibus me non extendo: qꝛ nō pertinet ad thema nostrū. Jtem quādo est penuria testium: ita ꝙ alter nō pōt ꝓba. ri: nam tunc admittitur in testem socius vel particeps cri minis prout voluit glo. in. c. fi. de testi. co. cum qua doc. trā seunt p tex. ibi vbi admittit particeps ꝯiurationis ad ꝓ bandū cōiurationē ꝯtra alios: et ita etiam concludit Bal. in. l. quoniā liberi. C. de testibus qd̄ et no. gl. in. c. veniēs. j. de testibus: et ꝙ in defectum alioꝝ admittantur in testes so cij criminis est tex. ẜm vnam lec. Jnno. in. c. qm̄. e. ti. et no. Panor. in. c. j. de confessis. itē socius criminis deponit cō tra sociū qñ crimen non cōmittit in odiū et offensam alte rius ꝑut voluit Bar. in. l. reperi. §. j. de questi. et Anto. de but. in. d. c. j. de cōfessis ꝓfecto ꝓhibetur quis testari nō in odium ꝓhibiti: sȝ desiderio sue hereditaris. ideo ẜm theo ricam predictā Bar. videt ꝙ socius criminis admittatur. Tñ his non obstantibus puto tenendū indubie id qd̄ cir ca hoc iam cōsulendo dixi. regula enim est vt ꝓbaui ꝙ so cius criminis nō est idoneꝰ testis a qua regula nō reperit exceptuatus iste casus merito ec. Nec obstant adducta in cōtrarium. nō. n. istud delictuȝ est de criminibus exceptis.

Nec sumus in coniuratione nec sui natura est delictum ꝙ non inotescat nisi socijs criminis ꝑut ꝯtingit in coniura tione i qua loqt. d. c. fi. de testi. cog. et gl. d. c. veniēs. et Bal. in. d. l. quoniā l beri. imo ꝓhibitio testamēti solet innote scere pluribus saltē qñ ꝓhibent notariꝰ et testes ꝑut depo nit dictꝰ asseriꝰ sociꝰ criminis: et alij deducti i testē: nā saltē ipsis ꝓhibitis inotescit et possent deponere. Jtē illi alij duo qui deponūt se interfuisse itaqȝ nō sumus in casu quo nō pōt aliter ꝓbari: imo nā actus suadet ꝙ si rex foret per alios posset de facili ꝓbari: et sic nō sumus in subsidiū ꝑut in ꝯiuratione et similibus delictis in qbus ꝓcedūt adducta in ꝯtrium. Nec ob. si dicat ex quo nō sunt ꝓducti nisi tres testes et illi duo alij nō suff. ciūt sine isto. satis vr̄ testis sub sidiarius. Nā respōdet ꝙ si ita itelligeret semp posset dici testis subsidiarius si sine eo nō ꝓbaret: et si sine eo ꝓbaret nō esset necessaria ipsius testis admissio. iō frustratoria esset dicta regula ꝙ socius criminis nō admittat i testē ꝙ nō est dicēdū. Et insup ꝓbatur ꝯtrū. in. d. c. veniēs. j. vbi duo tm̄ testes fuerūt examinati sup crimine. Et vnꝰ deposuerat se sociū criminis et ꝓpterea sequuta fuit absolutio q̄ fuit p pa pā ꝯfirmata tāq̄ iusta: ita et in hoc casu ds seq absolutoria nec ob. theorica Bar. in. d. l. reperi. § j. Jllā eni impugnat Saly. i. d. l. fi. de accusa. Et dato ꝙ ꝓcederet nō dicit Bar. ꝙ sit idoneus testis. sȝ dicit ꝙ interrogat. Quid aūt interro gatio operet Bar. nihil tāgit. Tāgit autē istud i tractatu de q̄stionibꝰ. et sic ratiōe subiecte materie. vr̄ loq ad eneruādū inditiū nō ad finem vt probet: et hoc voluit Saly. in. d. l. fi. dicens ꝙ qñ interrogatus potuit interrogari et deponit ꝯ illum non prodest ad probationē: sed ad faciendū inditiū: ꝑut et voluit ibi Cy. doc. ita ibi tenent ꝑut ibi refert Saly. et idem tenet Panor. in. d. c. j. de confes. et idem videt velle ibi Jmo. Saly. autem dicit ꝙ licet faciat inditiū: non tamē plenum ad torturā sufficiens nisi aliquid aliud concurrat. Et loquuntur doc. prefati in casibus in quibus interroga ri et deponere potest in alijs volunt ꝙ nec inditium faciat saltē sufficiens ad torturam per no. per Bart. in. l. maritus. de questi. et dicit Cy. Bal. et Saly. in. d. l. fi. et Jmo. in. d. c. j. de isto effectu nō agitur ad p̄sens. sed ad finem sententie merito ec. Et maxime quia prout audio sunt apud senes limitata delicta propter que potest deuenire ad torturam inter que non est istud delictum id circo clara remanet cō clusio supra reddita in hac parte. Laus deo.

¶ Bannitus pro homicidio: an hēat testi factionē ꝙ̄uis fuerit rebannitus presupposita quadā bulla pij de qua. j. in consilio. Jtē infamis vel excōicatus: an possint testari.

¶ Consilium. lix.

Consuluit. d. Cyprianꝰ de fulginio. ꝙ bānitus pro homocidio et rebannitus non possit testari in patria vigo re bulle pape Pij confirmate p Sistum.

Dominus Baldus ser cole se subscripsit.

Et ego simpliciter me subscripsi.

Ponderant pmo ꝙ bulla est fauorabilis vt in simili dicit Bar. in cōsi. incipiente statuto castri plebis mihi numero cxcviij. in statuto ꝙ bannitus possit impune offendi. Jtē ꝙ tales censent bāniti a Papa. iō ꝑdunt ea que sunt iur. ciuilis allegat primus cōsulens siculum qui loquit in bānito p ciuitatē nō recognoscentē superiorem in ꝯsi. inci piente placet mihi conclusio eximij. v. iuris doc. d. benedi cti. Ange. in disputa. incipiente duo adinuicem litigantes. Jtem Alex. de Jmo. in consil. lxxv. incipiente visis ex dili genter prospectis que in themate continentur dicentē ꝙ non habet locum in statuto ꝙ bannitus priuetur ab om nibus actibus legittimis. Jtem ꝙ perpetuo suspendere idem est quod priuare ex mente Jnnoc. in. c. cum inter. de consue. glo. in. l. si vnus. §. si cum reo. ff. de pactis. glo. in. l. iiij. §. interualla. ff. de seruitu. Et est de mente Bal. in. l. lu tius. de execu. tut. per tex. ibi. et in auc. habita. C. ne filius ꝓ patre versi. sequitur in verbo imperpetuum dicens ꝙ imp petuum ducitur est spēs priuationis argu. ẜm ipsum illius littere. et. l. imperator. de postu. et. l. fratres. de penis.

a ¶ Jtē dicit ꝙ ois actus lege aliq̄ inuētus est actus legitti mus. Jtē ꝙ ꝑut nō pt testari: ita nec codicillare. l. sciēdū. de leg. i. et ibi Bar. et ꝓpterea clausula codicillaris nō operat tur hoc casu. Jtem similiter nec donare pōt causa mortis.

¶ Dñs

Ois actus l. aliqua inuentus dr legitimus

¶ Dominus Cyprianus.

b Dominus Baldus ser cole ponderat etiam ꝙ sit fauorabilis: quia in fauorem reipublice propter id qd dicitur in bānito ⁊ ꝓpea dicit se consuluisse ꝙ statutum ꝙ bānitus possit impune offendi trahitur ad offensam mortis.

c ¶ Item dicit ꝙ sibi pl3 illa conclusio ꝙ banniti a principe ꝑdant ea que sunt iuris ciuilis ⁊ ꝙ isti vigore dicte bulle cēseant a principe bāniti exquo ꝑnceps ꝯfirmat ⁊ ampliat.

d ¶ Itē dicit ꝙ testm̄ est actus legittimus .i. a iure ciuili inductus: vt p3 qr deportati perdunt factionē testi actiue ⁊ passiue. vt. l. eius qui in. §. j. ff. de test. ⁊ in. l. j. C. de heredi. insti. Opponit ꝙ excōicati sunt ab actibus legittimis interdicti. c. solet. in fi. c. debet in fi. de sen. excō. lib. vj. glo. in. c. decernimus. eo. ti. ⁊ lib.

e ¶ Et tm̄ excōicatus pōt testari qcqd dixerit glo. post Host. in. d. c. decernimus. ⁊ hoc voluit Joan. an. ibi in nouella. ⁊ Petrus de an. ⁊ do. de sancto Ge. ibidē. ⁊ arch. ⁊ abbas antiquus. in. c. pia. de excep. lib. vj. ⁊ Fed. de se. in consi. lxxx. ⁊ in ꝯ si. cxxiij. ⁊ Bar. ⁊ Bal. ⁊ cōiter legiste. in. l. si querimus ff. de test. probaꝛ in. c. excōicamus in. §. ardentes de here. in antiquis. ⁊ in. §. gñaliter in auc. vt cum de app. cog. ar. sum pro a spāli rñdet ꝙ dicta iura loquunꝛ per indefinitam nō per vlem: sicut alias infamis repelliꝛ ab actibus legittimis. l. j. C. de dig. lib. xij. ⁊. c. licet ex quadā circa medium extra de test. Et tñ non repelluntꝛ a factione test. d. l. eius qui. §. j. de testa. ⁊ tenent Bar. ⁊ Bald. in. l. his cui longe. §. siquis ob carmen. eo. ti. vbi dicit Barto. ꝙ licet iura dicant ꝙ infamis priuatur actibus legittimis non dicit omnibus: ⁊ dicit consulens ꝙ satis verificatur illa indefinita actibus legittimis si in aliquibus verificatur. secus si dicit oibus actibus legittimis prout simili argum̄. vtitur Papa in. c. solite de maiori. ⁊ obedien. Laus deo.

¶ Ego me simpliciter subscripsi.

¶ Soror renuncians fratri de omni eo ⁊ toto ꝙ petere potest vel posset in ⁊ super hereditate paterna ex testamento vel ab intestato vel qm̄ocūq3. An intelligaꝛ renūciasse vꝛ remisisse illud qd in hēditate pr̄is dictorū filie ⁊ filij debebaꝛ mr̄i ipsius pr̄is. ⁊ sic auie dictoꝝ filie ⁊ filij ꝙ post vꝛ añ dcā3 remissionē fuit ꝑ dictā auia3 relictū ipsi filie. ⁊ sic inepti renuncianti.

¶ Consilium. lx.

In nomine dñi nostri

iesu xpi. ¶ Viso testō dicti Antonij in quo inter cetera continetur hec particula. v3. Itē lasso che nassendo filiolo mascbio intra vno anno d Grādina mia dōna grauida sia mio herede vniuersale. E morendo esso voglio e lasso che Antonina viuente e Jacobo dalberto mio fratello carnale sia herede vniuersale ⁊c. Item lasso che se la mia donna nō fosse grauida in mascbio ouer femina sia mio herede vniuersale Antonina viuente el sopradicto Jacomo mio fratello: e in caso morisse senza hēde legittime e naturale voglio la mita del mio sia de mia figliola Jacoba e laltra mita sia de Filippo de Agustino e de Frācisco ⁊ Bartholomeo suoi fratelli ⁊c. ⁊ ponderato themate suprascripto videtur prima facie dicēdum ꝙ dicta Jacoba nihil petere possit de bonis dicti Antonij: licet enim dicta Antonia in suis codicillis reliquerit ipsi Jacobe quicquid eidem relictum fuerat ꝑ dictum Antonium ⁊ ad eam pertinere de bonis dicti Antonij. ⁊ eidē Antonie relicta fuerit dimidia hereditatis Antonij per testamentum dicti Antonij in quo ipsa fuit heres instituta: ⁊ per ꝯñs videatur ꝙ dimidiam hereditatis dicti Antonij reliquerit dicta Antonina dicte Jacobe: tamen videtur ꝙ dicta Jacoba illam dimidiam petere non possit aduersus dictum Albertum duobus medijs. Primo quia dicta Jacoba per pactum refutauit omne ius ꝙ ipsa consequi posset in futurum super bonis dicti Antonij: sed dictū ius quo nititur cadit super bonis dicti Antonij merito refutatio sibi obstat cum quilibet possit refutare seu renunciare iuri sibi competenti. l. siquis in cōscribendo. C. de pactis. ⁊. l. siquis in conscribendo. C. de episco. ⁊ cler. Et si dicatur dicta bona non erant amplius bona paterna. sed erāt facta domine Antonie. Nec dicebatur amplius hereditas paterna exquo pro dimidia facta erat de bonis ipsius domine Antonine ⁊ post eius mortem dicuntur de bonis ⁊ hereditate Antonine nō de bonis ⁊ heredi. paterna maxime cum additione desinat esse hereditas vt per glos. ⁊ doc. in. l. j. §. veteres. ff. de acquiren. possess. Respondetur ꝙ per mortem desierunt esse bona dicti Antonij patris dicti Jacobi: ita ꝙ oportet intelligere de bonis que olim fuerunt dicti Antonij.

¶ Et pariter potest intelligi de hereditate que olim fuerat dicti Antonij cum ⁊ post additionem dicatur hereditas. vt ff. de hered. vel acti. ven. ⁊. C. e. ti. ⁊ insti. de hered. acti. in rubris ⁊ nigris quasi per totos. ⁊ ideo cum dederit dicto Jacobo omne ius ꝙ h3 vel habere posset in futurum vꝛ ꝙ in illa datione veniant ēt iura que postea consecuta fuit dicta Jacoba vigore relicti sibi facti in codicillis dicte dñe Antonine exquo dicta datio se refert ad tempus futurum prout expresse sonant verba dicte copie quietatiōis ad me trāsmisisse a quibus verbis non videtur recedendum. ar. l. non aliter de le. iij. ⁊. l. j. §. si his qui nauem de exerci.

a ¶ Alio etiam medio videtur ꝙ dicta Jacoba nihil petere possit vigore dictorum codicillorum: nā dicta domina Antonina fuit instituta viuens his repetitur illud verbu3 viuēte non quidem vꝛ sine ministerio. arg. l. si qñ de lega. j. ⁊. c. si papa de priuile. li. vj. cum concor. vꝛ ergo instituta inuita. ⁊ sic donec vixerit ideo post mortem videtur ꝙ accrescat dicto Jacobo coheredi ⁊ successiue suis heredibus saltem mediante iure fideicom. quasi censeatur grauata restituere dictam dimidiam post mortem suam dicto Jacobo coheredi. ar. eorum que habentur per Bart. ⁊ alios in. l. quotiens. §. si duo. ff. de heredi. insti. vbi si testator instituit heredem in certa re vel certa q̄ntitate ⁊ prohibuit plus petere vꝛ prohibuisse fauore coherēdis vniuersalis prout ipse bart. tenet ⁊ Bal. sequitur ⁊ cōiter tenetur. ita ⁊ in instōne ad tp̄s censeatur limitatum tp̄s fauore coheredis instituti arguendo de re ad tp̄s ꝙ l3. l. miles. ita heredem. §. ⁊ quia diximus de mili. testō. ꝙ maxime persuadetur ex sequentibus in dicto testamento: nam post mortem Jacobi si decessisset sine liberis fuit per testatorem distributa hereditas vniuersa exquo persuadetur ꝙ testator voluerit ꝙ Jacobus totam hereditatē haberet vt sic tota ab eo transire posset in substitutos. Nam alꝛs rōne oneris iniuncti presumitur quis honoratus ar. l. deniq3. §. interdu3 de pecu. leg. ⁊. l. proculus de vsufru. ⁊ quod no. in. l. alio de alimen. ⁊ cibar. lega. prout per dicta iura in simili no. Bar. in. l. si sic in fi. de leg. iij. ⁊ in. l. centurio ver. quero vlterius quid si testator in pe. carta de vulg. ⁊ pupil. ⁊ in. l. codicillis de vsufru. leg.

b ¶ His tñ non obstantibus ꝯrium puto de iure verius. Nam premittendum est ꝙ semel heres non pōt facto testatoris desinere esse heres. l. ei qui soluendo. ff. de here. insti. Hinc est ꝙ non potest quis institui ad tempus. Et si ad tēpus instituitur reicitur tempus. l. hereditas ex die. de here. insti. ⁊ in. l. extraneum. ij. C. e. ti. vbi etiam tempus incertu3 mortis honorati reicitur ꝺm vnam lec. gl. quam approbant ibi Bart. Bal. ⁊ cōiter omnes tanꝗ in se veram ⁊ lr̄e magis applaudet si in littera habetur dictio quis prout ibi dicunt Cy. ⁊ bart. Et l3 loquatur quando tempus apponitur initio instōnis: quia dicatur instituo ticium cum morietur: prout loquitur. d. l. extraneum. Tamen procedit ēt si apponatur fini vt qr dicatur instituo talem donec vixerit. Nam tunc similiter tp̄s mortis reicitur prout ibi dico post doctores Parificantur. n. casus isti in. d. l. hereditas. s. qñ tempus adicitur principio instōnis ⁊ qñ addicitur fini vt probat tex. in. d. l. hereditas. ⁊ hoc quando tp̄s est certum an ⁊ quādo vel tantum an inuita honorati: prout loquuntur dicta iura sc3. d. l. hereditas. ⁊. d. l. extraneum. Tamen qñ est incertum an ⁊ qñ differunt: qr si adicitur principio non reicitur: sed suspenditur: ar. l. dies incertus de condi. ⁊ demon. Sed si adicitur fini institutiōis puta instituitur ticius donec nauis ex asia venerit: tunc. n. reicitur dies incertus vel conditio: prout reiceretur dies certa: prout volunt doc. maxime bar. Bal. ⁊ Inn. in. d. l. hereditas. Pau. de ca. in. d. l. extraneu3. Et est tunc ratio ꝺm docto. quia qui semel est heres non potest facto testatoris desinere esse heres. l. ei qui soluendo ff. de heredi. institu.

c ¶ Hinc est ꝙ paganus post aditā hꝛditatē nō pōt directo substituere. l. post aditā. C. de impuberū. Jō doc. dubitant quid si testōr instituit quē ad tp̄s ⁊ post tp̄s ꝓhibuit eū eē heredē: puta qr dixit instituo ticiu3 vsq3 ad pascha ⁊ postea nolo ꝙ sit heres quo casu bar. in. d. l. hereditas ex die vult ꝙ institutio ratione contrarietatis ⁊ repugnantie vicietur.

ar.l.vbi repugnantia de reg.iur.S3 Bal.Saly.t Pau.de ca.in.d.l.extraneű.t Bal.in.d.l.hereditas volunt ꝑtium.t Pau.de ca.ibi.t in.l.certi iuris.C.de test.mili.vult ꝙ institutus erit directo heres perpetuo:sed post tps tenebitur restituere hereditaté ei cuius contéplatione apposita fuit dicta prohibitio.t sic coheredi si datus fuit coheres: alias venientibus ab intestato.ar.l.pe io.in prin.de le.ij. Ubi autem non est apposita cl'a prohibitiua nó faciunt vim aliquã nec dicunt censeri rogatus restituere cohcredi vel alteri.Et potest interpretari ꝙ testó: non exercet actum instónis post tps:sed licet post morté non instituerit non ppea prohibz non esse heredem post tps.ideo militat gñalitas.d.l.hereditas.t hoc voluit Jmo.in.d.l.hereditas.col.xiij.ver. Jte3 ex pdictis patere pót dicens Bal.ibi.idé velle:l3 non loquatur qñ est datus coheres:tñ est eadem ró militat enim pariter vtroq3 casu dicta ró ꝙ semel heres non desinit esse hrs ex dispóne testatoris. Et ꝙ dicta limitatio tpis non censetur apposita fauore eius ad qué eo scemoto puentura esset hereditas prout sunt venientes ab intestato vel coheres. Et exquo est eadem ró:ergo idem ius.l.a titio.de verb. obli.l. illud ad.l.acqui.cum similibus.Et h militant si testó: instituisset heredem dictam eius vxorem donec vixerit.ita ꝙ interpretaretur illud verbum viuente.i.donec vixerit multo fortius cum non appareat ꝙ testator ita intellexerit.

e ¶ Solet enim fm grammaticos participium exponi per verbum t relatiuum substantie.t sic viuente.i.que viuet t fm hoc faceret conditionem.

f ¶ Tñ que tacite inerat:na3 relatiuum substantie iunctum verbo futuri temporis facit ꝯditionem.l.liticbu3 qui meus erit de le.j.t.l.cum certus.de vi.tri.t ole.leg.t alia participia faciunt ꝯditionem.vt.l.euictis agris.de vsur.t.l.attestatore de ꝯdi.t demó. Non quidé resolutiuã seu respicientes finem dispónis:s3 initium vt probatur in iurib' preallegatis t multis similibus.t maxime q: illud participium viuente est participium pñtis tpis.t sic d3 significare qualitaté illã verificari in tpe in quo confeit dispó. t sic in tpe quo defertur hereditas.na3 ad id tps refertur instó t qualitas adiecta verbo verificari d3 fm tps verbi.l.in delictis.§.si extraneus.ff.de noxa.cum concor. Et sic intelligatur si viuet tpe quo defertur hereditas.t si dicatur non erat necesse ꝙ illud exprimeret cu3 alias non posset esse heres rñdetur ꝙ multotiens exprimitur id qd tacite inest.l.ij.de le.j.t.l.ij. C.de fideiuss.cum si. Et si queratur quare magis expssit in psona Antonine matris ꝙ̃ in persona Jacobi sui fratris cũ ambos simul restituisset suo duabus ꝯditionibus. Rñdetur ꝙ illud est diuinare sed persuaderi pót ꝙ suspicabatur magis de matre ꝙ precederet ante ꝙ̃ casus occurreret desedende hereditatis ꝙ̃ de fratre qui erat iunior. Jtem pót psuaderi ꝙ si fauore alicuius appositi illa vba viuente ac potius fuerit fauore vltimoru3 substitutoꝝ.q: testó: disposuit ꝙ si Jacobus coheres substitutus decederet sine liberis hereditas sua deueniat pro dimidia sue filie t ꝓ alia dimidia Filippo t fratribus. Et fm hoc dic mr censeret onerata post morté restituere suã dimidiam dictis vltimis substitutis si Jacobi decessisset sine liberis:q casus nó ꝯtingit: qcqd sit qui nititur ex tacito fideicó.resultante ex illis verbis viuétea tc. Hret de voluntate testóris docere ꝙ facere nó posset merito succũberet prout alias in.l.duo sunt tuij de test.tu.t in.l.si fuerit de reb.dub.cum similibus. Nec obstat ꝙ no.bar.t sequaces in.d.l.quotiens.§.si duo de here. insti. q: illud procedit qñ vltra limitationé instónis respectu rei certe adiecit clausulam prohibitiuam ꝙ nolebat ꝙ plus.secus autez volunt si dictam clam non adiecisset vt est ibi expressum.t in.l.j.§.si ex fundo. eo.ti. cum multis similibus. Jta ergo de re ad tempus limitatio temporis non arguat ꝙ post tempus censeatur rogatus de restituẽdo alicui nisi adijciatur clausula prohibitiua ꝙ post tempus non sit heres prout ét doc.faciunt in his terminis vim verũ sit adiecta hmói cl'a prohibitiua neche prout supra recitatum est. Nec obst.ꝙ si Jacobus decessisset sine liberis tota hereditas esset distributiua in vltimos substitutos. q: non sequitur ex hoc ꝙ ipse Jacobus fuerit inuitatus ad totã hereditaté. Quid enim si Jacobus decessisset sine liberis in vita Antonie nonne fuisset locus vltime substóni:t tñ Jacob' non fuisset inuitatus. Jtem si fuisset oneratus potius ergo admittenda fuisset illa interpretatio ꝙ illi vltimi substituti habuissent dimidiam a Jacobo t dimidia3 ab Antonina:sed casus nó occurrit merito dicta inuestigatio est superflua exquo:ergo dicta Antonina vigore dicti testi est hrs pro dimidia t illam hereditatem reliquit Jacobe restat ꝙ ipsa Jacoba petere pót dictam dimidiam dicte hereditatis aduersus possessores bonoꝝ hereditarioꝝ. Nec ob.fundamentu3 refutationis.q: rñdet ꝙ verba refutatióis sunt restricta ad iura eidem dñe Jacobe refutanti competentia vel competitura ex testó vel ab intestato ṕtextu cuiuscunq3 relicti eide3 vel eius matri facta in testó pñó t ét cuiuscunq3 legittime partis vel supplementi legitime vel trebellianice quolibet sibi competenti vt clare patet ex serie instrumenti.

g ¶ Et l3 vba sequentia videant gñalia:tñ restringit dñt ad supra specificata exquo salua róne recti sermonis restringi pñt vt est tex.in.l.emptor.§.lutius.ff.de pactis.t ibi Bar.t doc.communiter omnes ad idem.l.ex pluribus.ff.de solu.t no.Bart.in.l.aurelio.§.gayus.de lib.lega.facit etiam ꝙ habetur in.l.si de certa.C.de transac.

b ¶ Quod maxime dóm est in casu nro:q: pricipia respicientia verba gñalia determinant vbũ principale oronis ꝙ patitur apertã ex vbis t clarã restrictioné mã per Jacoba dãs cedens t mandans oia iura cópetentia t que cópetere possent in futurũ fecit finé t quietationes de omni eo tc. Nec sunt diuersa capitula:sed vnica oratio t verbu3 principale qualificatu3 a dictis participijs clare restringit.ió interpretari dñt longe magis restringenda verba gñalia ad specificata in casu isto ꝙ̃ in terminis dicti.§.lutius.t.d.l.ex pluribus.t no.per Bar.in d.§ gayus. Et maxime q: in fine dictoꝝ verboꝝ gñaliũ fit relatio ad superiora per illa verba vt supra in fine verboru3 gñalium apposita. Que verba vt supra hñt moderare gñalitate3 precedenté fm terminos precedentes.t sic cessio t datio iuriũ intelligat de iuribus cópetentibus t cópetituris.vt supra h est ex cãis superius expressis t potissime hec interpretatio adhiberi d3. q: illa datio t cessio iuriu3 fit titulo t cã dicte quietationis. Si ergo fit cã t titulo quietationis t causa t titulus est limitatus.

i ¶ Jta t datio t cessio limitata censet:q: limitata cã limitatũ producit effectũ.l.limitatis agris.de acqui.re.do.t.l.cãcellauerat de his que in titulo delen. Facit ad pdicta:q: dispó intelligitur rebus sic se hñtibus.l.cótinuus.§.illud in fi.ff. de ver.ob.t cafi.ne qs.xxij.q.ij.ff.de sol.l.cũ quis.in prin. t per gl.in.l.ꝙ seruius.ff.de condi.ob cãm.t in.c.quemadmodum in verbo conditione de iureiur. Et sic non intelligatur si ex noua cã superueniat ius ipsi cedenti. Jtem dicta bona pro dimidia erãt dñe Antonine. Et super illis bonis tunc dñe Antonine pro dimidia cessio t pactum emanasset si interpretaret factu3 seu facta de iuribus ét pro venientibus ex noua causa:sed super aliena re non licet pacisci sine domini voluntate.l.fi.C.de pactis.t ibi omnes tenent.

k ¶ Et dñt ibi Bar.t Bal.ꝙ tale pactũ factum ꝯ dispóné illius legis censet ꝯ bonos mores per tex.ibi.t ppea Bar. ibi vult ꝙ tale pactum non firmatur iuro ꝙ t firmat idem bar.in ꝯsilio suo incipiente quidã noie Thobaldutius fm ordinem informis numero octauo fm antiquiore3 ordiné perũsnum numero.clxv. Et l3 hoc vltimum medium indigeret longiori discussione. Non curo insistere.q: in hoc non facio principale fundamentum:sed ex oibus iam dictis có cludo ꝙ ad dicta3 Jacobã ptineat t spectet dimidia relicta dicte Antonine per dictũ testórem relicta in codicillis per dictam dñam Antoninam dicte Jacobe. Laus deo.

¶ Societas omnium bonorum:an t ex quibus possit censeri tacite contracta inter fratres. Jtem societas cum pupillis filijs socij defuncti an t quando renouari dicatur. Jtem mandatarius an teneatur de omni culpa.

¶ Consilium lxj.

Nicolaus t petrus fratres fecerũt multos actus sociales ex qbus dr tacite inita societas oiu3 bonoꝝ dict' Nicolaus dedit mandatum gñale petro duraturum etiã post mortem ad ineundũ societatem t finiendum t exigendu3 t generaliter tc.petro pñte t acceptante. Decessit Nicola' petrus prosequutus fuit. Et multa lucratus fuit vertit qd inter eu3 t Joannem filium Nicolai.tũc pupillum nunc factũ adultũ t factum maioré sup dictis lucris presupponuntur plures conjecture hincinde. Primo dubitatur:an inter Nicolaum t Petrum fuerit tacite inita societ.s omnium bonorum.primi consulentes.d. Angelus

Nicolaus

Nicolaus.d. Putius de putijs & Leonardus ser Joannis de colle.aduocati florentini.

a ¶ Quod nequeat tacite ꝯbi societas oium bonorum no. in.l.ij.§.cũ specialr.ff.pro soc.& per azo.in summa.eo. ti.& Pau.de cast.in consi.sibi.clxxx.incip.dic ista dñs Bñicus boncius ponderat ad hoc gl.que exponit specialr.i.expres se in.d.§.cũ specialr.idem ſm eũ sentit glo.in.l.ex parte.§. filius.ff.fami.her.idem vr̃ probare glos. in verbo totoꝝ in sti.pro socio in prin.que dixit totoꝝ.i.oium & expresse.Idẽ voluit gl.in.l.cobiri.& in.l.societatem vniuersoꝝ.ff. pro so. Rñso.põt eoꝗ agitur de maiori pͥudicio &c. Concludũt oẽs predicti primi tres cõicato consi.&.d.Bñicus subscri bens clarum esse ꝯsilium.Idem Guidantonius vespucius & cazzalupus.& Suzzinus primi tres dñt Bar.in.d.l.titium & meuiũ.§.altero.& Bar.& Bal.in.l.si patru⁹ tenere ꝯtra. Itẽ Ja.de are.cõsil.incip.quattuor fratres.item Frãciscus tigri in consi.inci.agitaꝛ quottidie quos dñt consulẽdo alle gasse cazzialupuȝ subdunt ꝙ idẽ sequutus est Petrus de ancb.consi.xxx.ſm ordinẽ in formis incipiente:q̃ qõ. Itẽ ciij.incipiente mã de qua agitur non est noua.ij.col.& ver.& hoc est ꝙ dixit eleganter.Old.Idem ponta.ꝯsi.xxxj.incip. cum isti fratres lucra eis &c.& in ꝯsi.ccccxxiij.incip.cum isti frẽs Bñicus adducit ẽt ideȝ tenere Pe.de perusio in cõ sil.incipi.ex predicto thēmate dixr &c.& Bal. post Nico.de mate.in.l.j.C.qui te face.poss. potissime his rationibus pri mo per tex.in.l.societatem cobiri.& in.l.seq.simul giungen do.Scdo q̃ est contractus qui solo cõsensu inititurꝛ & con sensus etiam factis &c.ꝙ Petrus voluerit tacite &c. Colli gunt ex pluribus.primo q̃ quedã domus fuit empta de pe cunia Joannis nomine Thomasij & de thomasio in sororẽ matrem dicti pupilli & postea in ipsum pupillũ demuȝ fuit diuisa tanq̃ cõis p arbitros diuisores.Scdo q̃ onera fue runt imposita cõiter pro omnibus bonis per tex.sing.in.l. rura.C.de omni agr. deser.li.xj.per quem ita decidit Bar. ibi cuius formalia verba refert ponta.consil.cccxj.iiij.colũ. Tertio q̃ continuauit perus post mortẽ Nicolai multo tpe societates & traffica noibus quibus in vita Nicolai per no tabilia verba Bal.in.l.si patruus ver. aut cõtinuauit nego cium solitũ &c.Adducit etiam no.per Bal.l.mandatum.C. mandati.Quarto q̃ dotes quas constituit in mõte consti tuit de cõi pecunia & in cões rationes retulit ꝙ pertinet so lum ad socios oium bonorum.l.si socius pro filia pro socio Bal.in tractatu de duobus fratribus Pau.de ca.in.l.si so cietatem vniuersoꝝ p socio.Quinto q̃ si traffica erãt cõia in vita & postea volebat illa ꝓprio noĩe trafficare pro se so lo debebat reuidere.tunc rõnem veterem.l.j.§.offõ de tut. & rati.dist.quem tex.Ja.de are.extendit ad quẽlibet admini stratorem vt refert & sequitur põt.in consi.ccccxxiij.cõlea tio ergo lucroꝝ veterum cũ nouis & nõ reuisa rõ &c. Ut p Jac.de are.& Bar.in.d.§.altero.Sexto petrus quedam cõ duxit noie proprio:& tamen lucra & damna retulit ad cõem computum in vita nicolai:& ita continuauit post mortem. Septimo quia multa credita communia & propria nicolai exegit procuratorio nomine:& sibi appropriauit.

b ¶ Allegat Ang.ꝯcludere in cõsil.lx.ver.super scdo.vbi po nit ꝙ si fratres sunt socij oium bonorum & vnus moritur remanente filio pupillo & patruus cum pecunia cõi lucra tus est tenetur lucra cõicare allegat no.per Spec.tit.de iu. iiij.parte.§.sequiꝛ ver.quid si vnus tantũ tñ plus habebit patru⁹ q̃tum ascribendum esset labori per no.per Bar.in l.cum oportet in prin.ſm eundem Ang.:Item adducit no. per Pe.de aneb.in consi.cccij.Itẽ adducit no. per Pon. in consil.ccccxxiij.incip.quo ad primum dicentem ꝙ si fra ter cum pecunia cõi cum pupillo lucratur:aut cõi nomine eam exercuit:& tunc lucruȝ venit cõmunicandum.l.siquis. §.siue autem.ff.cõi diui.&.l.socius socio.§.si vnus.ff.p so cio.Nec ob.ꝙ ipse minor non possit sentire damnũ &c. q̃ hoc est falsum in casu illo:aut pecuniam exercuit noĩe pro prio.& tunc pupillus potest petere q̃tuȝ sua interest fuisse cõiter exercitatam allegat no.per glo.in.d.§.si vnus.

c ¶ Et licet cum pupillo non possit cõtinuari societas: tamẽ propter mandatum secus est.l.qui negociationem in prin. ff.de admi.tu.vbi tex.singu.ſm Bald.in.l. cum oportet.in prin.ij.col.C.de bonis q̃ libe.Primi consulentes.d.do. ꝙ hoc etiaȝ voluit Bal.in.l.si patruus in.ij.col.& Bar. in.d. §.altero.& ꝙ ponderat Barto.in.d.l.qui negociationem.in princ.in vltimis verbis.Item ꝙ optime probaꝛ per tex.in l.qui aliena.§.si his q putabat.ff.de acqui.here.vbi &c.& ibi Bar.in lec.nouis &c. Et multa allegat ꝙ q̃si precedit man datum actus postea simplr̃ gestus censetur illo noie gestus vt.l.qui seruum de interro.ac.& ibi Bar.& idẽ no.in.l.si pu pilli.§.j.de neg.gest.Idem probatur in.l.dotem ſm.vj.lec. lo.ma.& ibi voluit Dy.& etiam Imo.probatur dicta conclu sio per tex.in.l.si communis seruus sit oiuȝ.&.l.proinde in prin.de stipu.seruo.& Bal.in rub.C.de contrahen.empt.in xv.q.& Bar.in.l.iiij.§.vnde queriꝛ.ff.de manu.& Bal.in.l. j.C.si seruus extero.Licet Bar.in.d.l.post dotẽ.vj. col.te neat contra:sed loquitur quo ad procuratorem & eum cum quo actus geritur precedentis quo ad procuratorem & mã danteȝ patet ex no.per Bar.in.d.§.si his qui putat.Et ita declarat Alexan.de imo.ibi.& in.l.j.§.nunciatio de no.ope. nun.Licet pon.in.d.§.si his qui putat limitet & ibi longuȝ interuallum &c.Licet pro eo faciat ꝙ per Barto.in.d.l.quĩ mihi donatum in col.fi.de dona.Tamen non est & glo.quã allegat loquitur in persuasione que non inest obligatio.Itẽ fit ad commodum persuasi &c.& dictum Inno. facit de dire cto ꝯ.Et dictuȝ Bar.non loquitur quo ad obligationẽ que oritur inter mandantem & mandatarium. Et contra dictam limitationem pon.tȝ ipsemet Pon.in.d.l.post dotẽ.& bar. ẽt in effectu in.l.non solum.§.si mandato de iniur.

d ¶ Iteȝ ꝙ omnia presumantur gesta procuratorio nomine adducit dicta bar.in.§.grisogonus in co.si.& que in.l. q ser uum per illum tex.de interro.ac.& Bal.in.l. procurator qui pro euictione.ff.de procur.Item ponderat prius gesta que prebent coniecturam ad sequentia adducitur not.per Bal. in.d.l.si patruus.v.co.Et ꝙ nulla ratione potest dici gessis se communi nomine ea que posuit ad communem compu tum q̃ alia nisi q̃ illa damnosa alia lucrosa ꝙ inferret do lum qui non presumitur &c.Nec ob.ꝙ postea posuit ad ra tionem Joannis solum ꝙ restabat tempore mortis Nico lai.q̃ rñdet ꝙ illud fecit post.xij.annos &c.Item ponderãt vij.anno.ꝙ continuauit trafficum artis lane nomine Nico lai scribendo in libro nomine Nicolai & prosequẽdo &c. Et dato ꝙ non esset societas potuerũt actus gesti ratificari:ꝛ fir mat.Bal.in trac.de duobus fratribus allegando &c.

e ¶ Et exquo ex pluribus presumitur animus contrahendi societatem vniuersaleȝ:licet aliqua gesserit nomine proprio tenetur illa communicare Pon.d.consi.Bal.in.l.j. siquis alteri vel sibi.idem decidit in.l.si vt proponis.C. de rei vẽ. idem voluit in.l.si socius si cer.pe.Idem Bal.in.l.cuȝ duo bus.§.si fratres.alias incip.pampi.pro soc.in lectu.antiqua vbi dicit ꝙ accidit de facto questio:quia duo fratres reman serunt in hereditate paterna quorum vnus maior natu ibat ad emẽdas merces.& ille fecit ex pecunia communi aliquas fundorum emptiones nomine proprio teneatur illis cõmu nicare fratri & dicit Cy.ita consuluisse & ipse transit q idem voluit in.d.l.cum oportet in prin.iiij.col.referens &c.& ideȝ voluit Bal.in.d.l.si patruus.& Pe.de ancb.consi.xxxvij. & Ang.in consi.incip.filius Ugonis.

¶ Subscriptio supradicto consilio.

Repetito nomine iesu christi.¶ Multuȝ diffuse accutissime curio se & elegantissime discussa est pñs consulta tio p clarissimos iuris vertices prẽs honorã dos dños consulentes. vȝ primo loco dñm Ang.nicolinũ cõpatrẽ meũ:vna cuȝ dño putio. & dño leo nardo insignes aduocatos Florentinos & successiue p dñm dñũ Bõtiũ.&.d.Guidantoniuȝ de vespuijs pariter ad uocatos florentinos sublimes. Et vltimo loco per famosis simos doc.dñm Joanẽ baptistã cazzalupũ & dñȝ Bartho lomeum Suzzinum.& adeo quidem trite & habunde & me dullitus.vt nihil pretermissum appareat:adeo ꝙ de subscri ptione requisitus vna cuȝ famosissimo vtriusq; iur. doctor & patre honorando domino Baldo de bartholinis nostrũ esset sola confirmatione consultanti morem gerere.Tamen ne videamur passim & impremeditate pro labore euitando: vt pleriq; solent auctoritatibus consulentiũ confisi ad sub scribendum conuolasse aliqua subnectenda duxi. Ideo de ueniendo separatim ad consultationis articulos.Circa pri mum minime elaborandum duximus scilicet ꝙ inter Nico laum & perum fratres contracta fuerit bonorum omnium vniuersalis societas.Nã aduersa pars consultans rogans do vt pro ea parte consilium redderemus profitebaꝛ dcãm

societatem vñem initam fuisse inter prefatos Nicolaũ ⁊ pe-
rum: nec super ea parte dubium aliqđ faciebat negabat aũt
societatem aliquã renouatam fuisse cũ hereditate seu here-
dibus Nicolai per dictum Petrum negabatq; per dictum
perum post mortem Nicolai in suis exercitijs seu negocia-
tionibus ⁊ trafficis ex quibus multa lucra. vt profitebatur
redacta sunt quicq̃ nomine herediças seu heredum Nico-
lai fuisse actum: aut agi debuisse: ⁊ quidem super dicta reno-
uatione societatis. ⁊ sic super scđo ↄsultatiõis articulo mul-
tum egregie elaborauerunt primi cõicato consilio consulẽ-
tes ac scđs tandem qui vltimo loco cõicato consilio robora-
runt recensentes superiore anno in simili cum apud peru-
sium pro ea parte consilium per eos redditũ: cuius consilij
fundamenta pro precipuo fundamento huius scđi articuli
adducentes verum: q: in illamet cã: ego consultus añ litem
exortã consului ꝓ parte ↄtria negatiua. s. societatẽ que expñs-
se fuerat inter fratres vñr omnium bonorum contracta.

a ¶ Et prefatus clarissimus doctor dñs Bald. se subscripsit
decreuimus in h articulo nos nõ intromittere ad euitan-
duz vulgi mordentes voces que vt assolet prorupte sunt ⁊
argute cõtra thogatos homines labia mouere: licet re vera
nobis nihil in ea consultatione fuerit propositũz in thema-
te ꝙ aliquid coniecture prestaret renouate societatis. Sed
solum ꝙ statim post mortez fratris duo fratres superstites
mutauerunt nomina in libris ⁊ de pecunijs quas ex nego-
ciationibus prius cõibus habuerãt tot bona stabilia eme-
runt ꝙ in vnam rem exposuerunt fere omne capitale ꝙ res
manserat tempore dicte mortis: licet maiori ex parte in mer-
cantijs ⁊ nominibus debitorum dictum capitale remanse-
rat adeo ꝙ dictum articulum sicco pede pertransiuimus ar-
bitrantes rem claram ⁊ ad alia que thema illud continebat
transeuntis. Et licet processum cause non viderimus. Ta-
men ex his que tunc percepimus nonnulla in facto presup-
ponunt prefati patres cazzialupus ⁊ suzzinus que minime
exactis apparebant. tandem lata fuit sñia per arbitriuz iur.
ignarum immo litterarum imperitũ habito secrete colloqo
rome a doctore minime auctoritatis. Sed nõnulla prebẽt
coniecturam societatis aut doli in casu isto que cessabãt in
casu illo adeo ꝙ non dubitamus morderi a viris doctis si
aliam in casu isto sñiam proberemus q̃ in casu illo firmaui-
mus. Maxime quia tutoribus non iniungitur a iure vt pe-
cuniam pupillorum in negociationes exponant. Sed ma-
gis in emptiones prediorum. vt in. l. ita autem in prin. ⁊ in
l. tutor qui repertorium. §. si post. de admi. tu. precut fecerũt
dicti patrui in casu illo. In casu autem isto per mandatum
Petro iniũgebatur specifice. ⁊ ita acceptauit: vt societates
iniret potius q̃ predia emeret. Que quidez non erat. ideo
hoc casu imputari deberet huic mandatario si societatẽ non
contraxit. Et in casu illo nequaq̃. Attamẽ q: pluribus ⁊ h
Perusie ⁊ Florentie ac etiam Senis innotuit causam hãc
⁊ illam ambas magni ponderis esse similes visum fuit ho-
nori nostro consulere si hunc articulum non attingamus.
Attento maxime ꝙ per aliaz viam ⁊ alia media iustitia pro
parte Joannis deducitur quo ad id de quo agitur eiusdez
vt arbitramur effectus. Attento etiam ꝙ multum exacte ⁊
fundamentaliter plurime per suprascriptos dominos con-
sulentes adducte sunt coniecture satis probabiliter arguẽ-
tes dictam societatem oĩum bonorum fuisse renouatam. vñ
non abre dictũ articulum ꝑtereũdum reputauimus Dato
enim sine ꝑiudicio veritatis ꝙ societas oĩuz bonoꝝ nõ cẽ-
seref post mortẽ Nicolai renouata. Attñ cum mandatũ ha-
buerit a Nicolao post mortẽ ipsius Nicolai renouandi seu
ↄhendi cũ hẽditate ea nõ adita: ⁊ cum heredibus hẽditate
adita societates cũ ipsomet vel cum alijs: ⁊ generalissimum
mandatum hẽbat. Et pecuniaz alia que bona hẽret cõia seu
saltem cõicanda inter eum ⁊ pupilluz heredem Nicolai de
quibus bonis omnibus curam suscepit.

b ¶ Si suã pecuniã ⁊ bona ↄuenientia in easdẽ nouas nego-
ciationes ⁊ societates imisit ⁊ exercuit ⁊ pupilli pecuniam
⁊ mercimonia retinuisset vacuas nonne cẽseretur fuisse in
dolo seu latiori culpa in qua dolus inest seu saltẽ dolo com-
paraf. q: eã curam diligẽtiã in rebus alienis sibi cõmissis ⁊
de qbus curã suscepit nõ adhibuit quã i suis ꝓprijs: vt est
tex. q hãc theoricã tradit in. l. ꝙ nerua. ff. depositi q tex. licz
in dicto loquaf in deposito. Tñ in rõne generali loquif ⁊
rõ legis ampliat dictũ ⁊ restringit. l. adigere. §. q̃uis. ff. de
iu. pa. ⁊. l. cum pater. §. dulcissimis. de leg. ij. facit optime lex
tutor ſm dignitatẽ. §. nõ est. ff. de admi. tut. Itẽ facit lex in
rebus in prin. ff. cõmo. ⁊ insti. qui. mo. re. contr. o. h. §. Itẽ is
cui ver. nec sufficit. ⁊. ff. de actio. ⁊ obli. l. j. §. is quoq; apud
versi. quia qui diligenti.

c ¶ Semper enim pro constanti presupponitur ꝙ in quoli-
bet ↄctu imputetur ei qui in alienis rebus nõ adhibet eam
diligentiam quã adhibet in suis. vt dcis iurib⁹. Quãto fo:-
tius hoc ĩputandũ est mãdatario cui ascribif oĩs culpa.

d ¶ Et sic ẽt leuissima vt est text. in. l. a ꝓcuratore. C. mãdati.
vbi tex. dicit ꝙ ꝓcurator de oĩ culpa tenef: ⁊ q oẽ dicit ni-
hil excludit. c. solite de ma. ⁊ obe. ⁊. l. iul. de lega. iij. ⁊ ita per
illum tex. ⁊z ibi Cy. post Ja. de are. ⁊ By. dicens ꝙ doc. ita
tenent. ⁊ h tenẽt ibi Bal. ⁊ Ang. ⁊ lz gl. ibi. ⁊ in. l. in re mã-
data. c. ti. recitet opiniões antiquorũ glo. ⁊ non videatur se
firmare. tñ Rap. fulg. dicit in. d. l. in re mandata ꝙ sequitur
opi. Jo. s. ꝙ teneaf de leuissima. ⁊ lz ipse non alleget gl. ap-
te se declarat in. l. nãlis. §. sed si facio in verbo prestes. ff. de
prescrip. verbis ⁊ hoc idem voluit By. in. c. contractus. de
reg. iur. in. vj. ⁊ Rap. ful. in rubrica. C. de procur.

e ¶ Et assignant doc. rõnez: q: q mandatũ suscepit censef se
ꝓfiteri diligentẽ. iõ hac rõne de omni culpa tenef ꝑut dñt
Cy. ⁊ Ang. post doc. in. d. l. a ꝓcuratore. licet Bart. in. l. eum
qui. §. epl̃a. ff. de fur. dicte rõni inherẽs consideret nãm rei
sup q̃ vsaf mãdatũ: nã si negociũ ꝙ mãdaf ẽ tale ꝙ fere nul-
laz diligentiã ⁊ industriã meref vt si mãdo tibi ꝙ ticio mei
pte dicas talia ṽba vel soluas vel portas eplãm. tũc teneris
de lata tñ: q: ↄctus mei grã celebratur. ⁊ tu qui mandatuz
suscipis nõ censeris ꝓfiteri te industriosum cũ res manda-
ta industriam nõ exigat. Si res mandata exigat sui nã virũ
diligentẽ non diligentissimũ. ⁊ tũc venit leuis culpa. si dili-
gentissimũ. ⁊ tunc de leuissima tenef ſm eũ cuius theoricã
approbat Bal. in. l. q̃ fortuitis. C. de pig. act. viij. col. preter
q̃ in eo qđ dicit Bar. de lata culpa tantum aliquo casu mã-
datarium teneri: naz tenet Bal. ꝙ omni casu mandatarius
de leui teneatur.

f ¶ Et idem Bal. in. d. l. a procuratore vr̃ considerare ratio-
nem Bar. dicit. n. ꝙ nuncius non tenef de leuissima culpa:
q: q committit nuncio nõ eligit eius industriã: sz eius fidez
⁊ nuncius q nihil de suo operaf non censef se sapientẽ ꝓ-
fiteri ſm eum qui allegat. d. l. eum q. §. si. ⁊ que ibi per bar.
Profecto cõmittens alteri gñaliter curam ↄhendi societa-
tes ⁊ dare in hoc ⁊ in alijs negocijs gñale ⁊ plenũ manda-
tum non limitatũ non dãdo mandatario aliquã instructio-
nem vr̃ penitus se confidere in industria mandatarij.
¶ Et q̃to plenius est mandatũ tanto maiorem industriaz
mandatarij presupponit vt rõ naturalis suadet quaz sufficit
allegare. l. scire oportet. §. sufficit. de excu. tu. Qui. n. de man-
datarij prudentia ⁊ industria nõ confidet cũ instituit ⁊ dat
sibi normã. Secus autem qñ de eius industria ⁊ prudẽtia
confidit iuxta illud vulgatũ verbum mitte sapientẽ. ⁊ nihil
dicas. Quare vr̃ a naturali rõne ⁊ a theorica Bart. ⁊ Bal.
⁊ est rõne Cy. ⁊ Ang. ⁊ aliorũ supra recensitis penitus de-
uiare qui diceret ꝙ q: plenum mandatũ habuit dictus Pe-
rus. ideo tñ de dolo tenef: licet ẽt si verum esset illud dctũ
Perus non ꝑpea excusaref cum vt dixi in dolo seu latiore
culpa. ⁊ saltẽ in lata que dolo comparaf. d. l. ꝙ nerua censef
esse cũ non eã in re pupilli curã ⁊ diligentiã adhibuit quã
in ꝓprijs rebus: ⁊ longe fortius dolo aut saltẽ latiori culpe
ascribendũ est si res pupilli in easdẽ negociationes deputa-
uit ⁊ exercuit in qbus proprias. Tamen ad propriã non ad
pupilli vtilitatẽ cum mãdatum hẽret illas in easdez vel alie
negociatiões exercendi in pupilli vtilitatẽ ⁊ periculuz: nec
excusatio probabilis est si alleget ad pupillũ non spectasset
periculũ. iõ nec lucrũ cum rõni nãli ⁊ iuri congruat ꝙ qui
non subit periculum incõmodi nec lucrũ speret. l. ſm natu-
ram. ff. de reg. iur. l. manifestissimi. §. sed cũ in scđam ibi vbi
periculum ibi ⁊ lucrũ collocetur. C. de fur. ⁊. l. si is qui. §. si
quem questum. ff. cõ. ibi neq;. n. ante eam rem quesiui cuiq;
esse oportet priusq̃ periculum eius sit.

g ¶ Nã cũ dictus perus habuerit ex mandato ptãtez incũdi
societatem cuz pupillo herede Nicolai: ⁊ regularis natura
societatis sit: vt lucrũ ⁊ dãnũ sit cõe. §. j. insti. de socie. quin
immo leonina ⁊ nulla societas esset si agaf ꝙ vnus nĩl dam-
ni sentiat: ⁊ lucrũ capiat. l. si nõ fuerint. §. si. ⁊. l. mutius. ff. ꝓ
socio. nisi forrasse dãnũ pecunie immisse cum amissione ope-
rarum corrñdentium merito cõparef vt insti. e. ti. §. ⁊ adeo
quinti mutij. ideo si dictus Perus societatem inisset vel
inijsse censeref dãnum contingens ẽt pupillo pro eius rata
ascribendũ foret siue fuisset societas oĩum bonorũ siue lu-
cri ⁊

cri ⁊ questus prout ēt tangunt dñi consulentes ⁊ est luce meridiana clarius. Nec dignam allegationē arbitror si dicatur ꝙ hisdem tpibus multi mercatores florentini fefellerunt ēt qui maxime fidei habebantur: ⁊ ea de re noluit perus pecuniam pupilli eo periculo subire.

b ¶ Quia si maius fuisset periculum.i.timor dāni ꝙ̄ spes lucri que in ꝯhendis societatibus considerant̄.l. si nō fuerit §.coiri iuncta gl.in verbo dānū.ff. pro socio ipse perus qui diligens ⁊ prudens mercator semp fuit nō subisset suā ⁊ pupilli pecuniam hmōi suo periculo:sed qꝛ maiori precio extimabat spem lucri ꝙ̄ periculum dāni.ideo pp spē lucri pro se societates innuit.ita ⁊ debuit ꝓ pari spe pecuniaꝫ pupilli ēt periculo subire:⁊ maxime dānandus est si tali periculo ad sui vtilitatē alienam h̄ est pupilli pecuniā subiecit. Attento maxime ꝙ exquo oēm ferme substantiā suaꝫ ⁊ pupilli in societates ⁊ negociationes imisisset potuisset tam magnuꝫ dānum contigisse vel qꝛ socij rupissent ⁊ socios fallerēt vel ex alia aduersa fortuna ꝙ facultates peri non fuissent ydonee ad satisfaciendū ipsi pupillo.⁊ sic pupillus subisset periculum aliqḋ ⁊ nullam spē lucri ꝙ fuisset ab omni bonafide alienum ⁊ dolo ⁊ latiori culpe ascribendum.

i ¶ Accedat ꝙ dolo ascribit̄ mandatario suscipere ⁊ illa nō existente impedimento non exeq.l.dolus.ff.de dolo. Adeo vbi cessaret actio mandati cōpetent famosa actio de dolo.l.etsi quis.§.si cui.ff.de reli.⁊ sumpt.fu. Unde ex his ⁊ alijs accutissime ⁊ copiosissime adductis per dños ꝯsulentes ex pluribus alterū est necessario eligendū.vꝫ ꝙ aut dictus perus censeatur ꝯxisse societatem oium bonoꝝ cū dicto Joāne eius nepote prout ex multis ꝯiecturis eliciunt dñi cōsulentes:aut saltē censeat̄ inisse societatē cum p̄fato eius nepote in negociationibus in quibus pecuniā cōem immisit ⁊ exercuit. Que societates que nuncupant̄ lucri ⁊ questus magis freqūentātur vt docet experientia reruꝫ magistra.c. ꝙ̄ sit in prin.de elec.lib.vj.⁊.c.statutum in prin.eo.ti.⁊ lib.⁊ societas simpliciter contracta talis impetratur.l. coiri.⁊ l.sed ⁊ si adijciatur.ff.pro socio.

k ¶ Et in dubijs rebus interpetrandis inheremus ei ꝙ frequentius fieri consueuit.l.in obscuris inspici.ff.de reg.iur.⁊ in.c inspicitur in obscuris.e.tit.lib.vj.vl̄.iij. dictus perus censeatur dictam pecuniam cōem cōi nomine immisisse in dictas negociatiōes.⁊ sic noie suo proprio ⁊ nomine heredis dicti Nicolai nec tanꝙ̄ mandatarium:in h̄ exequendo gnāle mandatum oliꝫ Nicolai sibi factū quo casu si ita fecisset ēt citra societatem potuisset a dolo excusari cū tunc lucra inde percepta cōi vtilitati ascriberentur quatenus dicte pecunie cōi attribuerentur. Aut in dolo seu lata vel latiori culpa censeretur fuisse dictus perus adeo ꝙ dicto pupillo ad interesse teneretur.⁊ sic ad id qḋ lucratus fuisset si pecuniam in dictis negociationibus imisisset ⁊ tandē in idē incidisset. Quinimo defereret̄ dicto oliꝫ pupillo iuramentū in litē.l.in actionibus in prin.ff.de in litem iuran.⁊.l.arbitrio.ff.de dolo. Perus autem qui vt percepi bonus ⁊ legalis mercator reputatus actenus fuit potius deberet alteraꝫ ex primis amplecti ꝙ̄ vltimam.

l ¶ Pro quo facit qꝛ dolus in dubio non presumitur.l.quotiens.§.qui dolo.ff.de proba.⁊.l.merito.ff.ꝓ socio. talis tamen presumptio ponderatur ad solonem non ad condēnationeꝫ ſm theoricā glo.in.l.qui iurasse.§.si pater iurauerit ff.de iureiur. ⁊ ibi Bar.⁊ doc.licet in materia.l. pro herede ⁊.l.gerit.ff.de acqui.here.consideretur ēt ad condemnationem si recte dicta in dictis iuribus animaduertuntur. Sꝫ non curandū in casu nostro cū siue dolus presumatur siue non in ꝯdemnationē peri incidimus ⁊ exquo ex mandato dictus perus tenebatur dictā pecuniam pupilli ⁊ successiue postea facti adulti in ipsius pupilli vtilē conuertere non pupillo mortuā ⁊ sibi viuā ⁊ vtilem tenere.licet suo noie immiserit ⁊ ꝙ̄trum ad eos cuꝫ quibus expresse contrahebant censeatur noie proprio gessisse.ita ꝙ illi non censent̄ cū pupillo societatē inisse saltē cuꝫ mādatū illud ignorarent ꝓut ignorasse presumunt̄.l.si.ff.pro suo.l.verius.ff. de proba.regula presumitur. Ignorantia in.vj.ac ēt probabilr̄ ignorare poterant pecuniā immissaꝫ ēt ad pupillū pertinere. Tamē ꝙ̄trum attinet inter ipsum peꝝ ⁊ pupillum censeat̄ administratorio noie gessisse ne videatur delinquere ⁊ fideꝫ prestitam non implere.dicit Bar.in.l.si pupilli.§. Item si procuratori versicu.extra glos.in fin.ff.de nego.gest.prout actius probant dñi consulentes florentini nō insisto ne id pluries recenseatur:nec refragat̄ scripta inita inter dictos perum ⁊ Joannē. Mcccclxxvj.prout rñdent dñi cōsulentes maxime vltimi deducētes versutiā dicti peri in cōficiēda dicta scripta pōt ēt dici ꝙ dictus perus voluit ꝙ dictus Joannes pecuniā suā exerceret in dictis societatibꝰ ⁊ opera sua respectu alioꝝ socioꝝ in eis opas p̄stantiū correspectiuaret̄ ad ꝙ̄titates que ipsi Joāni ꝯcedunt̄ faciunt illa verba dcē scripte. Et per che non perda tēpo ⁊c.qua sonant vt eius persona non perdat tps:lꝫ verba sequētia de denari ⁊c.aliqualiter aduersent̄.sed rñderi pōt ꝙ virgula añ dicta verba dei denari ⁊c.tollit id ꝯriū:dictus.n. perus si ꝙ fundamentum facit sup dicta scripta ⁊ eius verboꝝ ꝯtinentia:totum facere vr̄ qꝛ allegat dcm̄ Joannē ꝯsentiendo dicte scripte videri ꝑ quoddā tacitū pactuꝫ ex dicta scripta resultās sibi p̄iudicasse quasi videat̄ renūciasse dicto Joanni omne ius ꝙ sibi cōpetere posset ꝯ̄ dictū perū in rōne per eū reddenda dicte tacite renouate societatis oium bonoꝝ per dictum perū administrate ⁊ lucroꝝ re reliquoꝝ restōne: aut gnālis societatis saltem ex negociatione ⁊ questu prouenientes aut gnālis administrationis sibi mandate per dictū Nicolaum per dictum suum gnāle mandatuꝫ post eius mortē duratuꝝ quasi per dictā scriptā videat̄ tacite voluisse quetare ⁊ liberare dictum perum ab omni iure actione ⁊ oblōne sibi cōpetentibus occasionibus predictis per quoddā tacitum pactū de nō petendo ex v̄bis dicte scripture resultans per id qḋ hr̄.in.l.tale pactū in prin.ff.de pac.ꝙ pactū de nō petendo siue tacituꝫ siue expressum vim hr̄et donationis.⁊ sic cuiusdam liberalitatis quā dictus Joannes exercuisset erga dictum petrū.l.ꝯ̄ iuris.§.si.ff.de pact.l.si qs delegauerit.ff.de noua gl.in.l.j.ff.qui.mo.pig.vel hypo.solui.l. cum hic status.§.circa.ff.de dona.inter vi.⁊ vxo.

m ¶ Est aūt quedā maxima in iure ꝙ nunꝙ̄ in dubio debemus presumere exactu pro nos gesto velle donare. ⁊ sic nostrum propriū iactare ⁊ ꝑdere:maxime qñ alia pōt subesse saltēꝫ colorata cā ꝙ̄ donationis per id qḋ hr̄ in.l.cū de indebito de proba.c.super h̄ de renun.que presumptio in tm̄ subest ⁊ operat̄ vt ēt potius p̄sumat̄:⁊ inclinare debemꝰ in cām aliquā sonantē in illicitū ꝙ̄ in ipsaꝫ cām donatiōis vt notāter probat̄ in.l.si cū aurū.ff.de so.⁊ not.in.l. elegāter §.qui reproboes.ff.de pig.acti.⁊ in.l.si procuratori falso.ff. de condi.inde.facit ēt ad propositū si verba diligenter aduertere velimus ꝙ multe subesse possint alie cāe ob quas dictus Joānes motus fuit ad dictam scriptam in eundam ꝙ̄ ob cām exercende in dictum perum liberalitatis ⁊ donationis.maxime cum nō vr̄ parua.aut mediocris summa in ea continetur:sed etiā magna.immo maxima verteretur que tantomagis cessare facit donationis causam.

n ¶ Attento maxime ꝙ dictū perum p̄supponit̄ fuisse ⁊ esse valde in facultatibus opulentiorē ꝙ̄ esset dictus Joannes per ea que hn̄r in.l.sed si suscepit.§.libertus.ff.de iudi.⁊ in l.verum.ff.de dona.inter vi.⁊ vxo.in paruis.n.rebus aliqñ presumit̄ donationis cā vbi in magnis nō presumeret̄. d.l. Utruꝫ ad h̄.l.⁊ a viro.ff.de impēsis.l.in rebus.§.pñt. ff.cōmo.fuisset.n.ꝯtentus vt per dictam scriptam dictus Joannes ꝙ societas pauloante inita per dictum perum cū tanay de nālis ex socijs que initiata fuit.xviij.Junij. Mcccclxxv. Et in qua dictus pro suo capitali immiserat florenos quattuor milia habeat suum effectū:⁊ in summiorē vtilitatē prodesset:⁊ cōmodum dicti peri ꝙ proprio noie dicti peri intelligeretur esse facta preterꝙ̄ pro rata mille qngentoꝝ florenoꝝ pro qua rata ex tunc dictus perus prefatū Joānem admisit in dicto traffico ⁊ societate.vꝫ pro rata detrahenda ex dicta summa quattuor milium florenoruꝫ: ⁊ silr̄ vr̄ fuisse de mente dicti Joannis circa societatē initaꝫ Uenetijs que sonabat in nomen bernardi filij dicti peri cum Joanne frescbobaldi ⁊ Filippo de nerlis ⁊ sociorum que initiauit die primo septēbris. Mcccclxxv.in qua pro sue capitali dictus perus immisit summā trium miliū ducatoꝝ Uenetoꝝ.vt intelligatur procedere ⁊ valere incōmodum ⁊ vtilitateꝫ dicti peri ⁊ bernardi sui filij preterꝙ̄ pro rata mille quingentoꝝ ducatoꝝ Uenetoꝝ pro qua rata ex tūc dictus perus admisit dictū Joānē in socium:exquo presupponendū est ꝙ dictus Joānes pp dictam admissioneꝫ non fuit factus socius dicti tanay ⁊ socioꝝ in rōne florentina nec ēt dictus Joannes frescbobaldi ⁊ socioꝝ in rōne ⁊ societate Uenetiaruꝫ sed solum dicti peri in vtraqꝫ rōne vt habetur in.l. qui admittitur cum se.ff.pro socio.vnde posito sine preiudicio ꝙ dictus Joānes consentiendo sibi preiudicasse videatur.vt dicte due societates ⁊ traffici non procedant ad lucrū dicti

Ioānis et similiter ad dānum nisi pro rata trium miliū florenū. in qua dictus Ioānes vr̄ fuisse ꝯtentus esse socius dicti peri. et sic non pro ampliori rata seu summa pp h nō videtur voluisse sibi preiudicare in iure suo ꝙ hēbat ꝯ dictū perum in dicto capitali imisso per dcm̄ perum in ambab' dictis societatibus. vz quattuor miliū florenū. in vna manu. et triū milium ducatoꝝ Venetorum in alia manu inq̄tū in dicta summa habuisset dictū perum de iure obligatuz vz p rata sibi tangente rōne societatis vlis omnium bonoꝝ vel societatis lucri et questus vel admistrationis sibi demandate p Nicolaum patrem et auctorem dicti Ioānis: lz sibi preiudicasset p dictam scripturam respectu lucri consequendi per dictū perum ex dictis societatibus. vz pro rata duorum miliū quingentoꝝ florenū. pro dicta ratione florentina vbi si dictus Ioānes non ꝯseruasset in faciendo dictā scriptā maiorem partē lucri fuisset ꝯsecutus vt sic non p maiori rata posset dictus Ioānes dictam lucruz consequi: lz dicta tota summa capitalis imissi per dictū perum esset cōis adeo ꝙ si dictā scriptā nō iniuisset cū dicto pero potuisset petere lucrū pro maiori rata ex causis p̄dictis: solū ergo in h sibi preiudicare voluisse vr̄ et non respectu alioꝝ lucrorum de preterito nec ēt respectu viris q̄ hēbat in capitale predictaruz summaꝝ limitata. n. cā limitatum ꝓducit effectū: et nō vltra progredi dz. l. sticbus. §. si debitor. ff. qui. mo. pig. vel hypo. sol. et l. cancellauerat. ff. de his que in test. dele. cum sili cum et silr respectu dicte summe et rate dictus perus solus habuisset pati damnū si ꝙ euenire posset et non dictus Ioannes vbi si dictus Ioannes nō consensisset dicte scripte maiorem partē damni fuisset passus q̄ pro dicta rata mille qngentoꝝ florenū. in ratione florentina. Tn̄ dato sine preiudicio ꝙ intentio dicti Ioānis in ꝯsentiendo dicte scripte fuerit in volendo sibi preiudicare in omni iure suo et qetare et liberare dictum perum ab omni ratione administrationis sibi reddende per dictū perū tā circa mercātias q̄ ēt summas remanentes tpe mortis dicti Nicolai et etiam postea exactas per dictū perum et lucra inde percepta et solū esse cōtentus pro omni rata sibi tangente ex trafficis remanentibus tpe mortis sui patris habere dicta tria milia ducatoruz sibi assignatoꝝ per dictum perum de pecunijs et capitali p dictum Perū immissis: tam in societate florentina q̄ in societate Venetiana ꝙ tn̄ minime de iure ꝓcedere potest nec presumit tanta liberalitas: et tanta profusio erga dictum perum circa iura dicto Ioanni competentia ꝯ dictum perum per supradicta. Tamen vt ēt dn̄i ꝯsulentes aperto iure concludūt dicta tacita asserta quietatio et liberatio tāq̄ captiosa ex parte dicti peri et erronea ex parte dicti Ioannis non nocet eidem Ioāni si dicat ꝓut dicit et allegat dictus Ioānes inq̄tum ipse se quietauerit aut quietasse p̄sumat dictū perum se per errorez iuris et ēt facti inductum aut motū ad ita quietandū et liberandū dictū perum tacite fatendo p dictam scriptam se esse contentū de dicta summa sibi assignata per dictū perū. et nō de ampliori. credens Ioānē de iure forte non teneri rōne alicuius societatis oium bonorum vl' gn̄alis negociationis et questus tanq̄ non renouate nec cōtinuate post mortē Nicolai sui patris vbi nūc melius et doctus et instructus a personis diligētibus. et maxime in iure peritis. reperit dictam societatē fuisse tacite continuatā seu renouatam per dictū peruz: et lucra inde percepta fore sibi de iur. cōicanda vsq̄ in p̄sentem diez. et sic forte non solum vsq̄ ad tempus dicte inite scripte: sed etiam post in quo qdem Ioānes presumi debet similiter esse excusandus in iuris errore ex quo tractat de suo iure perdendo per id qd̄ habetur in. l. error. ff. de iuri et facti igno.

o Cum ēt in facto ꝓprio sit tunc excusabilis error vbi al's nō esset per id qd̄ hr̄ in. l. sed si me potē. ff. de condi. inde. ꝙ maxime procedit in minore vigintiquinq̄ annis prout tūc erat dictus Ioānes in quo iure error dz magis excusari q̄ in maiore. vt hr̄ in. l. cum de indebito. ff. de proba. cum si. iō ipsam quietationem faciendo etiam si fecisset per modū expressum non valuisset tanq̄ presumat per iuris errorem eā fecisse per id qd̄ hr̄ in. l. sz et siqs. §. fi. ff. si q. cau. et ibi p bar. et doc. et in. l. siquis delegauerit. ff. de noua. et in. l. fi. §. idem quesiȳt. ff. de ꝯdi. et demon. vn̄ multominus voluisset si per modū tacitum dicta quietatio resultaret prout dictus per' asserit vigore dicte scripture ne plus operetur actus tacit' q̄ exp̄ssus. l. q ad certū. ff. loca. amplius ēt non solū pōt dictus Ioānes ex errore iuris q i eo p̄sumit et excusat. vt. s. Sed ēt ex errore facti pōt. n. dicere et allegare ꝙ tpe dicte facte scripte non erat apud eū noticia de mādato sic gn̄ aliter facto per Nicolauz suum patrem p̄fato pero suo fratri maxime duraturo post eius mortē vigore cuius mādati sic precedentis elicit p̄sumptio si p̄sumit ꝯtinuata et renouata dicta societas per dictū perū vel saltē vr̄ se ingessisse administrationi noie dicti Nicolai seu dicti Ioānis sui filij et heredis ex sic tanq̄ mādatarius de quo mādato p dictū perū acceptato. et ꝯr̄ de dicta scripta procuratoria gestione dicti peri postea secuta Ioannes noticiam non habebat. et ita presumitur ignorasse factum sui defuncti. l. qui in alterius. ff. de reg. iur. et in regula cum quis in ius in. vj. et ꝙ per bart. et alios in. l. cum filius. §. in hac. ff. de verbo. obliga.

p Nam lz filius et heres fingant esse eedē p̄sone cū defuncto per iura vulgaria: tn̄ talis p̄sumatio et fictio nō se extēdunt. vt p̄sumant scire facta sui defuncti. vt dictis iuribus. Naz ēt vox patris. est filij. l. fi. §. de impuberi. et tn̄ pater nō presumit sciuisse factum filij nec eꝯ. et lz nomine patris fiāt s̄m glos. in. l. naturaliter. §. nihil commune. ff. de acqui. pos.

q Sic ēt persona ꝓcuratoris censet p̄sona dn̄i. l. ossa. ff. de religio. et sump. fu. et tn̄ factū procuratoris ēt si qd faciat cuz mandato spāli: non solū gn̄ali non presumit trāsisse postea in noticiaz dn̄i: nisi ꝓbet. vt per gl. in. l. si res obligata. ff. de leg. primo. et habetur in. d. l. siquis delegauerit de nouatio.

r Nam et filius suus p̄sumit ignorare testm̄ patris et ꝯtenta in eo: vt hr̄ in. l. eius qui. ff. si cer. pe. et ibi per Bart. et in l. qui rome. §. duo fratres. ff. de ver. ob. cuz ergo dictus Joannes ignorasset dictū ius sibi cōpetere ꝯ dcm̄ perū ex virtute dicti mādati iniūcti eidē pero per dictū Nicolauz suū patrem et acceptati per dictū perū verbo tpe mādati iniūcti et postea facto suo post mortē dicti Nicolai. vz ingerēdo dictam administrationez: et se ingerendo in rebus et pecunijs cōibus mādatū noie dicti olim Nicolai prout de iure presumit vt optime dn̄i ꝯsulētes aperto iure cōcludunt et tale ius sibi cōpetens ꝯ dictū perū dictus Ioānes ꝙ ius penitus ignorauit et ignorasse presumit. vt. s. iō tale ius non vr̄ remisisse nec a dicto iure sibi incognito liberasse dictū perum per id qd̄ hr̄ in. l. mr̄ decedēs. ff. de inoff. test. et. l. qui cū tutoribus. §. fi. ff. de transac. immo ēt faciendo quietationez generalez et expressam de oībus iuribus sibi cōpetentibus non veniret tale ius sibi incognitū. al's captiosa diceret qetatio. l. cū aqliana. ff. de transac. et per Bart. in. l. emilius. §. gayo. ff. de libe. le. et in. l. si de certa. C. de trāsa. ꝯcludit ergo ꝙ dicta scriptura nullatenus nocet dicto Ioāni nec verba captiosa sonant quietationē: qr lz assignet perus dicto Ioāni tria milia ducatoꝝ ex dictis societatibus non propterea amittant verba ꝙ plura assignare non teneat: nā si debitor assignat creditori certū et nō dicit pro residuo: nō ꝓpterea a residuo liberat. Et lz subdat ꝙ in fine computabitur lucrum ad se perū spectans pro tpe preterito: non propterea declaratur ēt verbis ꝙ totum lucrum preteritum ad eū spectaret hz ergo hodie videri q̄tum lucri hodie ad eum specter vel totum vel dimidia vel aliquid plus rōne industrie. Non enim sunt verba clara vt in terminis. d. l. tale pactum. in prin. sed sunt verba equiuoca et verba dubia pactorū interpetrantur ꝯ eum qui ex pacto nititur. prout hr̄ in. l. veteribus. ff. de pactis. et. l. labeo. et. l. si in emptione. in prin. ff. de contrahen. emp. et in. l. quicquid astringende. §. j. ff. de verb. obli. itaq̄ si dictus Joannes fuisset de oibus plene instructus et fecisset dictum scriptum sibi non preiudicasset p predicta. et maxime qr cum oia essent in manibus peri: non expediebat sibi tenere etatis: tunc litigare cum pero ꝯsultius erat aliqua retrahere apud se cum quibus posset sumptus litis subire. Item consultum erat expectare perfectam etatē anteq̄ vellet cū patruo hr̄e controuersiam. Et si dictus Joannes noluisset: tunc deuenire ad illam scriptā de facili deuenisset cum dicto pero in controuersia que tunc tpis erat verisimiliter ipsi Joanni nō proficua. Ideo si nulla alia cōiectura subesset ista foret sufficiens ad faciendū cessare presumptionem liberalis pacti de non petendo. arg. d. l. si aurum cū similibus. s. adductis. confirmamus. itaq̄ salua promissa protestatione conclusiones supra factas per prefatos prestantissimos dn̄os consulentes. Et per iura et rationes abundantissime adductas per eosdem dn̄os consulentes.

Processus agitatus super libello inepto pp sui gn̄alitatem an valeat: et dato ꝙ ꝯstet de ineptitudine libelli an ꝓcessus ex eo substentari possit: qr cā per rescriptum fuit cōmissa vt sic rescriptū teneat locuz libelli. Itē processus agitatus

tatus coram vicario tpalis domini super causa priuilegij alteri iudici commissa per papam an et quando valeat.

¶ Consilium. lxij.

IN nomine dñi nostri iesu christi. ¶ Primo aggrediendo ea que video tangi super rititudine processus et super ordine iudicij. Scdo loco fundata validitate processus descendam ad merita cae.

a ¶ Et ante oia incboando a libello q demonstrat spem future litis.l.edita actio.C. de eden. et eius ineptitudo vitiat oem processum postea secutu: adeo q sup inepto libello nõ põt ferri valida snia.c.cũ dilecti de emp.et ven. put p illum tex.no.et ibi doct.et est gl.iure ciuili q dr singularis insti.de obli.ti.generali in verbo scõm in fi. Defectus.n.libelli iest in snia pp necessariam relationem quam hz snia ad libellũ prout dicit Bar.in.l.j.C.de errore calcu. Et quidem licet in primis dubijs ꝯ libellum multa allegant que concernũt libellum super interdicto vñ vi: ponderando q in his in q bus proceditur de plano sine figura iudicij.

b ¶ Porrectio rescripti hr loco libelli: put lz magis generaliter voluit Inno.in.c.dudũ.ij.de elec.et do.Car.zaba.in c.mandatum de rescrip.et idem ibi tenet Imo. dicens q dictum Inno.non procedit in causis ordinarijs quando requirit libellus. Secus si non reqrit et in causis summarijs dicit illud dictum procedere adducendo not.in cle. sepe de verb.sig.ad hoc respondetur q illud procederet si nõ pduceret libellus: sed in casu nro est pductus specifice libellus in quo non intentatur interdictum vnde vi.

c ¶ Sed remediũ magis pingue.s.remediũ cañ.reintegranda.iij.q.j.et.l.si coloni.C.de agri.et cẽsi.li.xj. In qbus remedijs non exigitur dolus rei conuenti: nec spoliatio ab eo facta vt infra subdam. Et insup dato q requireret: tñ nõ requireret expssio in libello cũ libellus non reqrat. Sz sufficit qualisqualis petitio.d.cle.sepe. Et sic non reqrit solẽnitas que in ordinarijs et plenarijs causis requiritur in libello.

d ¶ Nã in hoc distat illa qualisqualis petitio a libello et vbi libellus non reqrit etiam vbi producit et ineptus nõ vitiat vt per glo.no.in.l.vinum ver.certum in fi.ff.si cer.pe.et facit glo.in verbo in transitu in.§.multis insti. de libertinis. Ideo cum in dicta supplicatione simplr narretur q dictus petrus fuit spoliatus et non dicitur per quem et q rei conuenti de facto potius q̃ de iure occupauerunt et occupata detinent et q spoliatus est ante oia restituendus: ideo petit committi et c. dicta generalitas nõ restringitur ad remediũ interdicti vnde vi. Sed etiam ad alia remedia possessoria recuperande prout est remedium.d.cañ.reintegranda.et.d. l.si coloni.et.c.sepe de resti.spo.

e ¶ Et generalitas et ambiguitas libelli seu alterius petitionis declaratur per ipsum actorem libellantem.l. siquis intentione ambigua de iud.et.l.inter stipulantem.§.si stichuz de verb.obli.et facit.l.in ambiguis orationibus.ff.de regu.iur.ad hoc q habetur per Inno.Host.et alios in.c. cum dilectus de ord.cog.qui volunt q generalis conclusio libelli prout est illa petens ius et iusticiaz ministrari declaratur ex processu per actorem postea: ideo cum pro parte dicti petri declaretur in libello postea producto q intentat remediũ canonis reintegranda.et.d.l.si coloni ad que remedia trahi possunt generalia verba dicti rescripti idcirco etiam in dcã productione rescripti et petitione q mandetur executioni censeantur dicta remedia intentata: et maxime qz quis censetur in iudicio deducere ius sibi competens.l.solemus de iud.et.c.cum ecclesia sutrina de causa pos.et proprie. Scdo loco circa validitatem processus adducit q processus agitatus corã vicario mondauij ex ꝯmissione illustrissimi dñi prefecti non teneat: qz papa cõmiserat dictaz cãm gubernatori Fani qui ceperat vigore dicte commissionis de dicta causa cognoscere et hoc erat notum ex tenore supplicationis et delegãti dño prefecto et delegato domino vicario.

f ¶ Et qñ papa apponit manus aduocando cãm ad se vl alteri delegando censetur adeo suspensa seu abdicata iurisditio inferioris q non põt de ipsa cã se intromittere.c. vt nostram de app.et.c.pastoralis.§.preterea de offi.ordi.et.l.si vt pponis.j.C.quõ et qñ iu.vbi Bal.et Saly.not.q si Papa cãm delegauit et ille delegatus mortuus est adeo q eius iurisditio est extincta non potest ordinarius de ea cã cognoscere: sz Papa q delegauit p se cognoscere vel p alium suũ delegatum prout preses in.d.l.si vt proponis finita iurisditione delegati alteri cãm commisit sm eos. et allegat Bal. Arch.xxxviij.q.vij.§.his ita in apostilla que incipit adde in h qz cã q semel intrat in curia romana nunq̃ exit q est no. sm eundem Bal.et idem voluit Imo.in.l.si expressim.col. vltima in prin.de ap. Sed rñdetur q qñ iurisditio inferioris est per superiorem et ipso iure.reuocata vel qz cãz ad se aduocauit vel qz de cã cepit cognoscere iuxta no.per Inno. in.c.cũ.m.de consti.vel quia causaz alteri delegauit tunc si aduocatio vel delegatio facta fuit ad instantiã partis si illa pars que impetrauit non opponit de reuocatione iurisditionis sibi imputet. ideo valet processus coram reuocato iudice agitatus prout voluerunt Inno.cõpo.do. Ant.Imol. et Panor.in.c.ceterum de rescrip.et Inno.in.c.j. de conces. preben.lib.vj. Intelligitur enim reuocatio si impetrans voluerit ea vti.et ideo nõ operatur nisi appareat q impetrãs velit ea vti prout volunt ipse Inno.do.Anto.Imo.et Panor.in.d.c.ceterum.et saltez reconualescit iurisditio iudicis reuocati tacito consensu eius in cuius fauorez fiebat reuocatio ar.l.filio preterito de iniusto testõ sm Imol. in.d.c. ceterum. Et licet termini dicti.c.ceterum loquantur in iudice delegato reuocato: tamen per doc.ibi. et moderniores in d.c.vt nostram trahitur etiam ad terminos iudicis ordinarij et ratio preallegata pariter militat in ordinario.

g ¶ Et subest maior ratio in ordinario: quia eius iurisditio est magis stabilis et firma per ea que hñr in.l. iudex postq̃ de re iudi.et in.d.l.si vt proponis.cum similibus. Item iurisditio ordinaria est fauorabilis et amplianda iurisditio autẽ delegati est odiosa et restringenda prout no.per glo.et doct. in.c.j.de rescript.lib.vj.et in.c.sedes.eo.tit.in antiquis.et in cle.ij.in verbo nolumus de offi.ordi.in ratione sui. Igitur cum pro parte conuenti non opponatur de reuocatione et processerint in causa valet processus.

h ¶ Licet autem opponant de incompetentia.tamẽ non opponant de incompetentia causata ex reuocatione premissa: sed ex eo: qz rescriptum allegabatur subrecticiuz. et insuper dato q fuisset de huiusmodi incompetentia oppositum si pronunciatur super competentia et non appellatur valet processus prout voluit Inno.in.d.c. ceterum.circa mediũ glo. magne.et Imo.ibi circa fi.et in.c.pastoralis in prin.de rescriptis col.viij.et idem in terminis.d.c.ceteruz. videtur ibi velle compost.post Inno.et Io.an.q et vult ibi Pet.de anch. reprobans opi.Io.de lig.qui contrariũ tenebant et loquuntur etiaz si expresse non pnuncietur super competentia seu repulsione exceptionis si eniz opponitur de huiusmodi incompetentia et iudex procedit adulteriora parte tacente et prosequente.tunc similiter valet processus.

i ¶ Tum qz per processum adulteriora videtur tacite pronunciare se iudicem competẽtem per ea que habentur in.c. ex parte.ij.de appel.et in.c.cum dilecta de elec.et in.l.ij.§. si dubitetur de iudi. Tum etiã quia litigando videtur in iudicem consentire etiam respectu actuum preteritorum per no.per glo.singularem in verbo incboat vt in.l.j.C.vbi de cri.agi oportet. si autem solum opposuit et de reuocatione docuit.licet non appellauerit non tenet processus. ita possunt reduci ad concordiam opi.contrarie posite per Inno. in.c.ex litteris de offi.delega.sm Imo.in.d.c.ceterum colũ. antepe.et in.d.c.pastoralis in princi.colum.xviij. Ideo cum dicti rei conuenti litigauerint coram dicto vicario mondauij valeat processus de iure per predicta. De facto autẽ isti domini temporales in eorum territorijs vtuntur plenitudine potestatis vice suppremi principis adeo q nemo disputare solet de eorum potestate vt docet experientia rerũ magistra.c.q̃ sit in prin.de ele.lib.vj.et.c.statutum in prin.eo. titu.et libro.et als dicit Bal.in consil.mihi.lxxxiij.incipiente recolo me consuluisse q exquo mundus ita vtit non possimus mundum reuangare prout esset reuocare in dubiuz potestatem istorum dominorum temporaliũ sm eum et multes videmus q rescribunt cõtra iura principia et disponũt circa prohibita per legem principis prout et ipse dicit in dicto consil.et in consil.mihi.ccclij. incipiente quemadmodũ imperator.itaq cum prefectus dux sinogallie et c. rescripserit ex certa scientia mirarer q pateretur q pronunciaretur per suum officialem q rescriptum non valeret ex defectu potestatis maxime in calculo ferende snie diffinitiue. itaq super h parum existandum est.

k ¶ Tertio videndum est: an remediuz cañ. reintegranda intentatuz militet inter laycos et quarto an contra titulo pos

fidentes que requiruntur ad hoc ut competat demum. ⁊ sic verbo an sint pro parte actoris probata incumbentia necessaria ad dictum remedium: an autem competat laycis dictũ remedium sunt varie opi. doct. nam Inn. ⁊ Joan. and. in. c. sepe de restitu. spoliat. videntur velle ꝙ competat laycis. ⁊ idem videtur velle Barto. in. d. l. si coloni ⁊ sentit etiam in l. rem que nobis de acqui. poss. ꝙ ⁊ vult do. Anto. in. d. c. sepe. ⁊ Ponta. in. d. l. rem que nobis. ⁊ Ang. in consi. incipiẽte in predicta questione in ordine. clvij. ſm ordinem informis in. ij. col. ⁊ prout mihi presupponitur hec opi. in practica observatur. ⁊ sic consuetudine comprobatur que consuetudo est optima legum interpres. l. cum de interpretatione de. ll. ⁊. c. cum dilectus de consuetu. ⁊ minime sunt mutanda ⁊ c. l. minime. ff. de consti. prin.

b ¶ Quarto allegatur ꝙ dictum remedium nõ competit cõtra titulo possidentẽ. nisi sit successor viciosi possessoris. ar. d. c. sepe de restitu. spo. ⁊ hoc voluit Bart. in. l. rem que nobis per tex. in. l. sive autem. §. si duobus. ff. de publi. dicens ibi esse casum contra glo. in. l. in civile. C. de furt. que voluit ꝙ competat possessorium recuperande contra successorem titulo possidentem: nam in. d. §. si duobus unus habuit prius possessionem ⁊ titulum ⁊ alius secundo titulum ⁊ possessionem a diversis ⁊ prevalet ille qui habuit secundo possessionem: licet primus fuerit privatus possessione: ⁊ idez voluit ipse Barto. in. l. fi. §. cum in secunda de furtis. Et similiter Ang. in. d. l. rem que nobis videtur velle ꝙ remedium possessorium recuperande non detur regulariter contra bonefidei possessorem ⁊ casu quo daretur contra bonefidei possessorem cum bonafides possit causari ex iniusta causa. l. sed ⁊ si lege. §. scire de peti. heredi. ⁊ per glo. iij. ⁊ Bal. in. l. j. C. ubi causa status. Mala enim fides presupponit dolũ quez facit cessare quelibet etiam iniustissima causa. l. Igitur. ff. de libe. cau. ⁊ glos. in. l. unica in fi. ff. si quis iusdi. non obtemp. ⁊ in. l. satis. ff. de in ius voc. Tamen non daretur contra bonefidei possessorem ex iusta causa possidentem. ⁊ sic possessorem cũ titulo: q2 talis bonefidei possessor habet quasi dominium ex quo causatur publiciana. l. j. cum sua glo. de publici. ⁊. §. alie insti. de acti. ⁊ text. in. c. abbate de re iudi. lib. vj. Et sic habet efficacius ius ꝙ̃ pretendens simplicem possessionem antiquam. Immo ⁊ si antiquior possessor hʒ parem titulum a diversa ꝑsona. Et sic etiam ipse quasi dñiuz.

i ¶ Tamẽ prefertur ille qui est in possessione per. d. §. si duobus. ideo non decet ꝙ. d. cañ. reintegranda competat contra titulo possidentem: ⁊ hanc partez ꝙ generaliter non detur contra bonefidei possessorem: voluit etiam Ang. in dicto consil. clvij. ⁊ in alio consi. Incipiente dictus libellus in ordine. cxvj. ſm ordinem informis ⁊ tangit etiam in. d. l. si coloni allegans Specu. in titulo de peti. ⁊ pos. versicu. ꝙ si pero. ⁊ idem voluit Nico. de mat. in. d. l. ij. C. de furt. Ut ibi refert Bal. licet non ex toto sequatur: sed Paul. de cast. ibi sequitur Barto. ⁊ Nico. de mat. si successor non habuit titulum a fure qui est viciosus possessor: sed si habuit causam a fure sequitur Bal. per. d. l. sive autem. §. hec actio de publi. ⁊ per glo. illius. l. ij. ⁊ eandem distin. facit Ang. in. d. cõsil. cxvj. Licet mihi videatur ꝙ fundamentum Barto. ⁊ sequacium sit multum fragile. Nam. d. §. si duobus loquitur in petitorio non in possessorio: ⁊ nihil commune hʒ unum cum reliquo. l. naturaliter. §. nihil commune de acquirẽ. possess. ponamus autem ꝙ quidam possessor per vim impulsivam fuerit spoliatus possessione ⁊ metum inferens illã vẽdidit ⁊ emptor bonefidei alteri vẽdidit si prius possessor intentabit publicianam succumbet etiam si probabit titulum ⁊ bonam fidem ⁊ antiquiorem possessionem ⁊ militabit dispositio. d. §. si duobus. ⁊ tamen antiquior possessor advocare poterit possessionem amissam ⁊ consequi rem per actionem ꝙ metus causa que est actio in rem scripta. l. si cum exceptio. §. ij. ff. ꝙ metus causa similiter ⁊ fur ⁊ violentus possessor si conveniretur rei vendicatione vel publiciana plerũqȝ obtineret prout probatur in. c. cum ecclesia sutrina. ⁊ de causa posses. ⁊ proprieta. ⁊. c. cum dilectus de restit. spo. ⁊ tamen conventus possessorio succũbit etiam si ipse ẽ dominus ut dictis iuribus. ⁊ in. l. cuz fundus. ⁊. l. colonus. ff. de vi ⁊ vi arma. ideo non sequitur habet efficacius ius respectu petitorij vel absolute loquendo. ergo non potest cõveniri possessorio ad recuperandam possessionem amissam: ⁊ dictus canon reintegrande loquitur multuz generaliter.

k ¶ Et licet quidam teneant ꝙ non provideat de novo remedio prout ⁊ videntur velle Barto. ⁊ Ang. in locis supra adductus. Tamẽ communiter tenetur ꝙ de novo remedio provideat: nam hoc voluit Innocẽ. in. c. querelam de elect. ⁊ videtur tenere glo. in. d. c. cum ad sedem de restitu. spolia. ⁊ glo. fi. in. d. c. sepe. que videtur velle ꝙ competat etiaz cõtra ignorantem. ⁊ sic bonefidei possessorez ꝙ ⁊ voluit Goffre. in. d. c. sepe. ⁊ in summa eo. titu. §. sciendum. ⁊ Archi. in d. cañ. reintegranda. ⁊ Hostien. in summa de restitu. spolia. §. j. versi. sed conditio. ⁊ Hostien. Joan. and. Joan. Calde. Joan. de ligna. ⁊ domi. Anto. in. d. c. cum ad sedem ꝙ ⁊ cõmuniter tenetur prout ibi dicunt Imo. ⁊ Panor. qui idem tenent. ⁊ ita in practica observatur prout dicit Lapus allegatione. lij. ideo non est ab ea recedenduz. d. l. minime. ⁊. d. l. cum de interpretatione facit cañ. cum ecclesie. iij. q. ij. qui innuit omnia esse restituenda que contra voluntatez rectoris possiderentur ⁊ videtur referri ad. d. cañ. reintegranda: si igitur de novo remedio providet ⁊ etiam contra bonefidei possessorez. ⁊ loquitur generaliter non distinguens inter titulatum possessorem vel sine titulo possidentem non video quid nos artat ad distinguendum cum ubi lex nõ distinguit nec nos distinguere debeamus. l. iij. ff. de offi. presi. Attento ꝙ. d. §. si duobus per quem moventur Barto. ⁊ sequaces parum urgeat: ut premissi. Et insuper possz dici ꝙ licet de iure civili non competat dicto casu remedium ut satis videtur probari per. d. c. sepe. Tamen provideatur de iure cañ. per. d. cañ. reintegranda. Qui servandus sit in terris ecclesie non in terris imperij nisi in terris imperij inter ecclesias ⁊ personas ecclesiasticas: ⁊. d. c. sepe. ꝙ fundari videtur in peccato. ut innuitur ibi cum non multũ intersit quo ad periculũ anime iniuste detinere ac invadere alienum potest dici servandum etiã in terris imperij inter laycos per no. per glo. in. c. ij. de arbi. lib. vj. ⁊ in. c. ij. de reg. iu. eo. lib. ⁊ docto. in. c. fin. de prescrip. cum similibus. Tamen presens discussio non videtur usquequaqȝ attingere casum nostrum: quia isti rei conventi non sunt successores spoliãtis. sed ipsi sunt spoliatores: licet enim dominus Albertus prebuerit titulum vendendo bona de quibus agitur: tamẽ ipse non spoliavit dictum Perum actorem: sed ipsi rei conventi spoliaverunt. ideo dato ꝙ ignorassent ipsum possidere ꝙ tamen est falsum ut. j. deducam. Nihilominus debent conveniri tanꝙ̃ spoliatores per generalitatem. d. cañ. reintegranda qui ut dictum est militat etiam in ignorante ſm communem sententiam supra recensitam: nec hoc casu militat. d. §. si duobus: quia licet dictus dominus Albertus vẽdiderit. tamen non tradidit possessionem quam non habebat: ideo tradere non poterat. l. traditio de acqui. reruz domi. ⁊. l. nemo plus iuris de regu. iur.

l ¶ Et ad esse publiciane requiritur traditio. l. j. ⁊. l. traditionem. ff. de publicis. Sed circa hoc instatur: quia dicitur ꝙ dominus Albertus possidebat animo: nam probatur ꝙ tempore quo se absentavit a castro mondavi possidebat dicta bona: ⁊ possessio civilis retinetur animo. l. iij. §. in amittenda. l. clam possidere. §. qui ad nundinas. ⁊. l. quemadmodum. ff. de acqui. poss.

m ¶ Et animus non presumitur mutatus. l. eum qui mutatam. ff. de probatio. ⁊ ꝙ habetur in. l. sive possideris. C. de probatio. ⁊ in. d. c. cum ad sedem. ⁊ si dominus Albertus retinebat civilem possessionem ⁊ illam constituit simpliciter vel precario nomine pro emptoribus tenere vel dedit licẽtiam illam apprehendendi prout hec solent esse in instrumentis venditionum. ⁊ puto ꝙ etiam in casu nostro fuit: quia instrumentum istarum venditionuz non vidi: tunc dicti emptores potuerunt apprehendere civilem possessionẽ que erat apud eorum auctorem.

n ¶ Et civilis possessor pro manutenẽda sua civili possessione licite potest expellere possidentez naturaliter sua naturali possessione: ut per glos. ⁊ docto. in. d. §. qui ad nundinas. Id ſm hoc licuerit dictis emptoribus insistere in dicta possessione dato ẽt ꝙ appereret dictũ perum possedisse ꝙ tñ ipsi negant. Et dato ꝙ ipse allegaret possedisse negant eũ possedisse tpe quo ipsi emerũt ⁊ ingressi fuerunt possessionem. Sed ꝑdicta minime hñt obstare dicto pero. Nã dictus. d. Alber. dedit gñale mandatũ ⁊ plenissimũ ser Jacobo suriani tradendi possessionẽ suorum bonoꝝ ⁊ ea assignãdi ⁊c. Et idẽ ꝑcurator petijt assignari dño Gismundo q fuerat debitor dñi Ludovici pro quo dño Gismundo intercesserat dictus perus ⁊ solverat dicto dño Ludovico ⁊ fuit sibi data licentia intrandi possessionem dictorum bonorum pro domino Gismundo: itaqȝ per istum actum dictus dominus

Albert⁹ alteri tradēdo cēset amisisse ciuilē possessionē quā habebat ⁊ transtulisse in dominum Gismundum: quia qui per alium facit per se facere videre regula qui per alium in vj. concor. Sed contra hoc plura adduci possunt. primo ꝙ dictus procurator excessit fines mandati in pluribus. nam mandatum videtur limitatum ꝙ tradat domino Ludouico vel cui dñs thesaurarius deputauerit pro quātitatibus debitis ipsi dño Ludouico per dñm Gismundū. dicta aūt assignatio non apparet facta pro quātitatibus debitis domino Ludouico per dñm Gismundum merito tanꝗ excedens fines mandati nō censeatur aliquid egisse in preiudicium dñi Alberti. l. diligenter. ff. mandati. ⁊ c. cū olim. de offi. deleg. Item subditur in mandato pro ea summa ⁊ q̄titate que declarabitur per thesaurarium prouincie.

o ¶ Sed dicta traditio nō fuit facta pro quātitate declarata vel declaranda ꝑ prefatum dñm thesaurarium merito nō fuit facta fm formam mandati. ideo nihil valuerit per dicta iura. ⁊ c. cum dilecta. de rescriptis. Item ⁊ tertio nō apparet traditio. solum cōstat postulatio procuratoris ⁊ concessio licentie apprehendendi possessionem: non tamen probatur apprehēsio possessiōis facte nomine domini Gismūdi nisi solum per confessionem ipsius ser Jacobi procuratoris domini Gismundi. ⁊ domini Alberti.

p ¶ Confessio autem procuratoris spontanea nō solet nocere domino. l. certum. §. sed an ipsos. ff. de confes. Sed pro responsione est ponderandum ꝙ licet in principio dictum instrumentū mādati sit limitatū vt. s. Tamē in fine ampliatur ibi dū dicit dans ⁊ cōcedens ⁊ attribuens dictus constituens dictis suis procuratoribus ⁊ vtrīq ipsorū in solidū plenū liberū ⁊ generale mandatū cū plena libera ⁊ generali administratione in predictis ⁊ circa. predicta ⁊ alijs qbuscūq: nā ex quo supra in versiculo ⁊ generaliter proxie precedēti apposuerat clausulas generales ⁊ vniuersales circa cōcernentia causam illas specificatas dando postea plenum ⁊ generale mandatū circa predicta erat ad saturnitatē se noluisset ad alia extendi.

q ¶ Subdendo ⁊ alijs quibuscunq demonstratur ꝙ nolebat mandatū restringere ad concernentia specificata: nā verbū alijs excludit specificata ⁊ verbū est vniuersale nihil sui natura excludens. c. solute. in fi. de maio. ⁊ obe. ⁊ l. iulianus. de leg. iij. cum fi. Et sic est clausula que non pōt salua ratione recti sermonis restringi ad specificata. ideo nō restringitur. l. pluribus. de accep. ⁊ no. per Bart. ⁊ doct. in. l. emptor. §. lucius. ff. de pac. ⁊ in. l. aurelio. §. gayus. de liber. lega. ⁊ iō lꝫ nō appeat ꝙ assignata fuerit dicta bona ꝓ quātitate debita dicto dño Ludouico: nec ꝓ q̄titate declarata vel declarāda per dominum thesaurarium: tñ nō est curādum nec etiā curādum si ipse non assignauit: sed consensit assignāti cum aliud sit facere aliud facienti cōsentire. l. aliō de reg. iur. ⁊ maxie non curādum attento ꝙ re vera dicta assignatio non fiebat nisi occasione dicti debiti. nā ad finē vt dñs gismundus de dictis bonis satisfacere dicto pero ꝓ dicto debito fuerat conuentus ⁊ coactus illud soluere ⁊ q pluries supplicauerat summo pontifici ꝙ prouideret sue indēnitati ⁊ pontifex rescripserat: licet sine fructu cū itaq dicta bona fuissent cōfiscata prout ⁊ dictus ꝓcurator asserit ⁊ prout est verisimile cū als thesaurarius nō habuisset se intromittere de facili voluit dictus dñs Albertus ꝙ de illis prouideretur dño gismundo eius dño sperans ab eo remunerari: ⁊ quia pontifex volebat prouideri indemnitati dicti peri dictus dominus thesaurarius tenens locū pape verisimiliter voluit cōcedere domino gismundo: nō ad alium finem nisi vt ꝓ parte domini gismundi assignaretur dicto pero pro dicto credito domini Ludouici satisfacto ꝑ dictum perum.

r ¶ Et deprehendi potest exactum paulo post immediate sequenti: nam ex actu incontinenti sequuto declaratur ad quē finem tēdebat precedens actus. l. si ventri. in fi. de priuileg. cred. ⁊ ꝙ habetur in. l. post contractum. ff. de donat. ⁊ ꝙ habetur in cañ. cum per bellicam. ⁊ per gl. in. c. scribā. de presum. ⁊ iō non solū illa clausula generalis in fine posita ⁊ alijs quibuscunq: sed etiam precedentes generales clausule possint trahi non immerito ad istos actus: ⁊ licet thesaurarius non declarauerit aliquā sniam non refert ꝑꝑ clausulas generales ⁊ vniuersales que subduntur attento ꝙ intentio erat ꝙ sententia declararetur.

s ¶ Et attento ꝙ dicta clausula ⁊ pro ea summa ⁊c. Non videtur posita limitatiue: sed ampliatiue cum sit apposita mediante copulatiua cuius natura est ampliare non restringere. l. ea tamen adiectio. ff. de lega. iij. ⁊ per Bar. in. l. si is qui. cc. §. vtrū. ff. de rebus dubijs. ⁊ per Bald. in. l. gallus §. etiam. ff. de liber. ⁊ posthu. ⁊ per cano. in. c. ij. de rescrip. Item licet non appareat.

t ¶ Quod dictus procurator apprehendiderit possessionē pro domino gismundo. nisi per confessionē: tñ q: dictus procurator habebat generalissimū mandatū in illa generalitate mandati comprehenditur etiā cōfessio predicte maxime: q: respiciebat concessionem que re vera venerat in dicto mandato ideo cū dicta confessio facta de apprehensione bonorum ipsius do. Alberti facta de voluntate sua merito ipso eius procuratore. profecto potest cōprehendi sub illa generalitate mandati sub verbis vniuersalibus ipsius mādati. iō ꝓbet i ꝑiudiciū ipsi⁹ Alberti mādātis. id fieri ⁊ succedentium in eius locum ⁊ ex hoc probatur possessio domini gismundi cū per procuratorem queratur possessio. l. j. §. per procuratorē. ff. de acquiren. possessio. ⁊ l. ea que ciuiliter. de acquiren. rerum dominio. ⁊ per cōsequens amissio possessionis dicti domini Alberti. Item licet non probetur traditio facta per dictum ser Jacobum vel per iudicem dicto pero per scripturas publicas: tamen satis est ꝙ probatur ꝙ ipse postea possedit prout probat per testes ⁊ instrumenta vt inferius deducetur ⁊ attētis his que gesta apparent post coniecturandum est ꝙ obtinuerit dictam possessionem vigore concessionis sibi facte per dictum ser Jacobum vel per iudicem ad ipsius ser Jacobi instantiam argument. eius ꝙ habetur in. l. j. C. de imponen. lucra. descrip. lib. x. ⁊ l. minus instructus. C. de acquiren. possessio. ⁊ insuper probatur per ser Franciscū. xv. testem dicti peri deponentem quod ipse immisit in tenutam ⁊ possessionum bonorum dicti Peri maxime cuiusdam domus mandato Raphael habentis commissionem a generali thesaurario marchie: prout ipse testis dicit vidisse commissionem. Et sic deponit de immissione ⁊ apprehensiōe possessionis per dictum Perum. Nec pretendit interesse nec laus vel vituperium super depositione huius facti saltem que sint notabilis ponderis. maxime in hac causa. Et deponit etiam de mandato procuratoriū domini Alberti. ⁊ audiuisse ꝙ procuratores fecerant dictā conclusionē cū domino Raphaele. Et dominus Raphael. deponit dedisse dictā commissionem dicto ser Francisco ⁊ retulisse dictum ser Franciscum quod dictum Perum immiserat in possessionem bonorum dicti domini Alberti ⁊ fratris. Et quia non in omnibus immisserat deponit se dedisse licentiam dicto Pero ꝙ intraret propria auctoritate in possessionem aliorum bonorum dictorum domini Alberti ⁊ fratrum.

v ¶ Et profecto super commissione ⁊ datione licentie in eis probandis nullum pretendit interesse commodi vel honoris vel euitationis vituperij: lꝫ super depositione ꝙ de mādato ⁊ commissione thesaurarij generalis aliquod huiusmodi interesse potest considerari. Sed litere domini Thesaurarij ostenduntur ad hoc tollendum. Creditur autem testibus deponentibus de facto proprio quando non pretendunt probabile interesse prout habetur in capi. cum a nobis. de testibus. ⁊ in. c. Romana. eodem titu. lib. sexto. ⁊ in. l. ne in arbitris. C. de arbitris. ⁊ in. c. ij. eo. ti. in antiq. ⁊ in. c. inter dilectos. de fide instrumento. ⁊ per Joannem andre. in additioni. Specul. in titulo. de testibus. §. j. versiculo. Item ꝙ administrator. licet isti duo testes aliqualiter inter se varient: sed non multum curandum cum satis sit qd dictus Perus probatur possedisse ⁊ ꝙ possessio fuit translata de voluntate domini Alberti in alium per supradicta. Et attento ꝙ quis presumitur habere noticiam rerum suarum. l. quisquis. C. de rescin. vendic. est satis verisimile qd attento mandato dato dicto ser Jacobo ad concedendum bona sua.

x ¶ Et attento ꝙ ser Jacobus gessit acta que apparent gesta ⁊ vt creditur etiā vlteriora verisimile est quod dictus Albertus habuit noticiam ⁊ non recuperando habuerit animum desinendi possidere facit quod habetur in. l. ꝙ si forte. §. finali. ⁊ in. l. si de eo. §. primo. de acquiren. possessione. nec illa presumptio quod censeatur continuata possessio est multum precisa cum distinguatur aut qui possedit asserit continuasse ⁊ presumitur continuasse aut contra asserit: ⁊ tunc secus prout nota. per glos. ⁊ doc. in dicta. l. siue possidetis. ⁊ in. d. c. cum ad sedem in casu isto neutrum apparet. iō magis de facili eneruat dicta presumptio ex quibus omni-

bus concludo iunctis gestis per dictū ser Jacobū in qbus
facio precipuum fundamentū ꝙ possessio dicti dn̄i Alberti
non fuerit continuata tempore dictaruȝ suaꝝ venditionū.

y ¶ Restat videre. an probet possessio dicti dn̄i Peri ⁊ pro
fecto multuȝ sunt diuersa bona de quoꝝ possessione agitur
⁊ aliqui testes deponunt de vno alij de alio vel alijs bonis
⁊ q̄ sunt multum separata bona distinctim possessa per di
uersos reos conuentos ⁊ multi testes non deducam pun
ctaliter qualiter testes super singulis deponant ⁊ primo ge
neraliter super traditione possessionis bonorū Peri ⁊ fra
tris deponunt ser Franciscus. ⁊ d. Rapha. xv. ⁊ xvj. testes
actoris de quoꝝ attestationibus supra deductuȝ est ⁊ patro
nus cāe latius super hoc insistit. Jtem ꝙ dictus perus pos
sederit dicta bona separatim loquendo possessionem fun
di magnate iuxta Baldum fingarelle ⁊ centium Peri ⁊ via
cōis plene probat Cycolinus Nicolai scd̄s testis qui depo
nit de apprehensione possessionis facta per dictum peruȝ ⁊
de acceptione ad cotumum ⁊ rn̄sione de fructibus factis
per eum ēt de consensu negociorū gestoris dn̄i Alberti cui
primo rn̄diderint de fructibus dicti fundi qui asseruit non
habere amplius se intromittere de dicta petia terre pp que
probatur possessio vt deducit patronus cāe ⁊ est clarum. ⁊
idem probat Nicolaus collecte. v. testis qui deponit speci
fice ꝙ vidit perum tenere ⁊ possidere ⁊ fructus recolligere
vt dn̄s ⁊ patronus similiter probat bertus Stephani. vj. te
stis. ⁊ idem probat Nicolaus vici. xiij. testis. Jtem possessio
nem alterius petie terre. vȝ fundi serie iuxta viā cōis ⁊ Jo
anni bonariui probant primo Nicolaus marini qui depo
nit ꝙ vidit perum apprehendere corporalem possessionem
dicti petij terre ⁊ ꝙ ab eo tanq̄ȝ dicte petie terre ⁊ aliorum
bonorum possessore exegit ab eo collectas. Jtem nicolaus
collecte ꝙ vidit ser Francis. vt mandatariū Raphaelis de
ponere dictum perum in possessionem dicti petij terre. Jtē
possessionem fundi plani. iuxta viam cōis ⁊ heredes Joan
nis luciani. Jtem circa possessionem fundi rotarum iuxta
foueam seu fossatum ⁊ bona blasij berti deponunt primo
marior primus testis ꝙ ipse iuit pro fructibus ⁊ habuit ad
petitionem domine Magdalene vxoris dicti peri.

z ¶ Et lȝ huic testi impingat̄ ꝙ immisceat falsitatē in suo di
cto. q̄ deponit de venditione esse rogatum vnum notariuȝ
⁊ apparet ꝙ fuit rogatus alius notarius ad hoc tn̄ rn̄det. s.
ꝙ si testis in suo immiscet mendacium circa id qd̄ non ar
tat circa id de quo agit̄ non viciatur dictum vt dicit Jnno.
in. c. fraternitatis. de hereticis Bar. in. l. eos. de falsis Bal.
in. l. his verbis. §. fi. de herede. insti. d. Jmo. in. c. lȝ cām. de
proba. patronus cāe non insisto: q̄ pariter hoc qd̄ dicit iste
testis probatur per alios testes de quibus immediatis sub
nectitur ⁊ super redditus fructuū huius fundi sunt instr̄m
⁊ ēt testes partis aduerse qui infra ponderantur ⁊ insuper
non probatur hec negatiua. s. ꝙ ille notarius de quo depo
nit iste testis non fuerit rogatus: q̄ potuerunt de eodem cō
tractu venditionis rogari plures notarij insolidum nil obstat
⁊ pluries vidi. iteȝ possibile est: ꝙ facile fuerint plures ven
ditiones vt ponderatur in simili. in. c. cuȝ Joannes heremi
ta. de fide instru. sanctes. vij. testis ser Archangelus. ix. dn̄a
Lucretia. x. gregorius. xij. Laurētius. xiiij. testes qui omnes
deponunt ꝙ dn̄a Magdalena vxor dicti Peri iuit ad di
ctum fundum pro fructibus ⁊ a laboratoribus dicti peri
fuit rn̄sum sibi de fructibus ⁊ oēs deponunt ꝙ erat publi
ca vox ⁊ fama ꝙ dicta petia terre erat possessa per dictum
perum ex quibus demonstratur ꝙ fuit rn̄sum de fructibus
dicte dn̄e Magdalene vt vxori dicti peri ⁊ sic nomine di
cti peri ⁊ ꝙ dicti laboratores tenebāt ⁊ cultiuabāt pro di
cto pero ⁊ eū recognoscebant pro possessore ⁊ patrono ꝙ ⁊
demonstratur: q̄ predicti laboratores receperūt a dicto pe
ro refutationeȝ de fructibus predictis vt patet publicis in
strumentis pp qd̄ satis apparet dictum perum ratificasse di
ctam rn̄sionem de fructibus factam dicte sue vxori: lȝ speci
fice ad illa instrā non se referunt. Jtem possessionē domus
de qua in petitione Blasius. xij. testis qui deponit de rn̄
sione mercedis. iteȝ Nicolaus collecte. v. testis ꝙ vidi tene
re ⁊ possidere: ⁊ vidit ser Franciscum vt mandatarium dn̄i
Raphaelis immittere in possessionem dicte domus ⁊c.

⁊ ¶ Jtem plures testes deponūt ꝙ pro dictis bonis dictus
perus soluit collectas vt possessor dictoꝝ bonorū ꝙ ēt ad
miniculat̄ iuxta ea que hn̄r per Bart. in. l. his penes. C. de
agri. ⁊ cen. li. xj. ⁊ Bal. in. l. sa. san. C. de sacrosan. eccl. Jtem
coadiuuat alias probatiōes fama que erat ꝙ dictus perus
possidebat oīa bona dn̄i Alberti prout super h̄ deponunt
fere oēs testes: sȝ quattuor magis artant. vȝ Cecolinus Ni
colai qui deponit de publica voce ⁊ fama ⁊ ꝙ ita publice di
cebatur a maiori parte ppl̄i in cā scie. q̄ audiuit ⁊. s̄. specifi
ce dixerat ꝙ audiuit a Jacobo negociorū gestore dicti dn̄i
Alberti loquendo tn̄ tunc de possessione vnius fundi ex p̄
dictis. Jteȝ nicolaus marini. iij. testis similiter deponit de
fama publica ꝙ ita in locis publicis a maiori parte populi:
similiter Gentilis. iiij. testis deponens ⁊ pariter nicolaus
dilecte quintus testis: ⁊ sic oēs isti. iiij. testes deponunt de
fama ⁊ eam probant ⁊ lȝ a quibus audiuerunt nō deponāt
nisi ꝙ alter eorum deponit audiuisse a Jacobo negociorūȝ
gestore dicti domini Alberti interrogati quibus audiuit.

ꝯ ¶ Et ipse ⁊ alij iterrogati super iterrogatorijs partis ad
uerse dicunt se nil aliud scire: ⁊ sic dn̄t se nescire a quo vel
quibus audiuerunt. ⁊ propterea alleget̄ ꝙ dicta fama nō est
legittime pbata per theoricam bar. in. l. de minore. §. tormē
ta als. §. si plurium. ff. de q̄ōnibus allegantis sup h̄ auctori
tatem Jnn. ⁊ Spe. vt ibi per euȝ qui nitunt̄ ea rōne: q̄ po
tuit fama habuisse ortum a vilibus seu a maliuolis hoībus
tn̄ ad hoc rn̄detur ꝙ h̄ casu istud nō ob. tūc q̄ testes prius
deponunt audiuisse dicto Jacobo ⁊ Bart. vr̄ velle ꝙ suffi
ciat ꝙ saltem nominet vnum. Jdeo deponendo se nil aliud
scire intelligitur nescire alium noiata insuper apparēt mul
ta quibus verisimiliter habuit originem dicta fama. s. q̄ p
batur per instr̄m ꝙ procurator dn̄i Alberti petijt concedi
per iudicem dicta bona in iudicio pero. Jtem ꝙ ipse sol
uebat collectas dicto pero. Jtem multi alij ꝙ dictus Jaco
bus factor id asserebat. Jtem q̄ posset particularium bono
rum probatur per plures testes. Jteȝ q̄ super certis fuit fa
ctum preceptum. Jtem fuerunt instrumenta publica de rn̄
sione de fructibus. Jtem testes deponunt de generali im
missione bonorum vt. s̄. deductum est. Ex quibus depre
henditur ꝙ fama non habuit debilem ortum: sed ex proba
bilibus indicijs q̄ populus moueri debuit ad ita opinan
dum: ⁊ ita dōm. Jdeo cessat rō qua mouentur Jnn. Spe. ⁊
Bar. Et est ponderandum ꝙ passim saltem fere in oībus
attestationibus in fi. dictus interrogatus super interroga
torijs partis aduerse dixit se nil aliud scire: ex quo deprehē
ditur ꝙ pcessit potius ex negligentia seu inaduertentia exa
minantis pro euitando forte labore. Jta scriptum fuit. Et
nunq̄ȝ apparet ꝙ specifice fuerint interrogati a quibus au
diuerunt. Non ꝙ velim ꝙ h̄ artet ex quo presumit̄ pro iudi
ce ⁊ pro scriptura publica per iura vulgaria. Sed pondero
quia iudex videns hoc dȝ esse magis procliuis in hanc par
tem. Jlla aūt allegatio ꝙ fama non probatur nisi testes de
ponentes super ea dicunt ꝙ ita credunt est aliena ab omni
bus theoricis doc. loquentium de probatione fame regula
riter. Et lȝ in terminis. d. c. lȝ ex quadam. de testi. vbi statur
attestationibus de auditu alieno illud ibi requiritur. Non
sequitur ꝙ generaliter requiratur in probatione fame. Nā
in terminis illius capituli multa spālia sunt que non exigū
tur in probatione fame. Jtem ex illis resultat plena proba
tio ex testimonio de auditu in illo casu spāli: in casu autem
nostro prout ⁊ regulariter fama: aut facit semiplenam pro
bationem aut coadiuuat alias probationes. l. iij. §. eiusdem
de testi. ⁊ ꝙ habetur ibi ⁊ in. l. admonendi. ⁊ in. d. l. in bone
fidei. C. e. ti. ⁊ in. c. veniens. de te. cum si. Nec Panor. in di
cto. c. licet ex quadam dicat ꝙ testes deponētes de fama di
cant ꝙ credunt ita esse.

℞ ¶ Sed nota. ex illo text. ꝙ vbi admittitur testimonium de
auditu non sufficit ꝙ testes deponant de auditu. post mo
tam litē: quia p̄sumitur locutio p̄sumptione litis facta sub
dit idē dicerē vbi agitur de probatione fame. Subdit nec
quod testes audiuerint ab vno vel a pluribus suspectis ⁊
male fame. Jtē requirit̄ ꝙ ipsi testes sint bone fame ⁊ qd̄
asserant se illud credere subdit ⁊ vide cōsimilē tex. in. l. quo
tiens. s̄. eo. ⁊ que ibi dico. Certe text. ille similis ⁊ dicta ibi
Panormi. loquuntur de testimonio de auditu ⁊ ad plenaȝ
probationē ⁊ ita loquitur text. dicto. c. lȝ ex quadam ad que
referuntur ibi verba Panormi. cum prober id ex illo text.
id notando ⁊ ex text. simili quem allegat. Continuat enim
notabile ꝙ assumpserat ex illo tex. Et lȝ in primo dicto ex
tēdat ad famam non prosequitur vlterius de fama ad famā
illud primū dictū extēdit pp rationē quā adducit que mi
litat ēt in fama: fama aūt nō probat̄ p testimoniū de credu
litate. Nec p testimoniuȝ de auditu alieno. Sȝ p attestatio
nes de auditu pprio audiuisse. n. dic̄ testis maiorē ptē ppl̄i
id dicentem

id dicentē illud publice dicere maiorē partē ppl'i est fama: fama ita pbat p ppriū sensum corporis et per testimonium de veritate si diligenter intueatur. Et ideo ibi Panor. ponit pro diuersis testimoniū de auditu et fama. Et si qua detractio si fidei resultaret ex hoc dicte fame. Tamen suppleri nō debet per alias probationes. s. ponderatas. Et vna semiplena pbatio ex aliqua circūstantia debilitata. Ita q de se nō oino semiplene probaret. Tamen iuuata alia semiplena probatione digna suppletur defectus illius semiplene probationis. Ita q resultat plena pbatio. ar. l. siquis ex argentarijs. §. j. ff. de eden. et q per illum tex. dicunt ibi doct. maxime Bald. et Ange.

a ¶ Hinc videmus q qñ est vna semiplena pbatio omni exceptione maior admittitur quis in testem in causa sua propria: qr defertur sibi iuramentū in defectum semiplene pbationis. l. admonendi. ff. de iureiuran. l. in bonefidei. C. e. ti. et c. fi. extra. eo. tit. Qd quidē iurm̄ siquis defectus esset in probatiōe alicuius vel quorundā ex dictis bonis in h casu deferendum est. Naz in h iudicio agitur soluz de possessione que reputatur leuis preiudicij: vt. C. si de momentanea pos. in rubro et nigro: et ibi no. per doc. Et dato q cā oīuz istorū bonoruz simul cōsiderata censeretur ponderosa. Tamē probationes per testes et instrumēta respiciūt singulariter res singulas. Idō respectu singularum consideratis probationibus: deberet censeri causa leuis. ita q tanq̄ super re nō magna deberet deferri iuramentuz dicto pero siquis defectus esset sup plena probatione possessionis alicuius ex dictis bonis in petitione deductis.

b ¶ Et si petituz nō est deferri tale iuramentuz prout peti solet tempore publicationis pcessus. s. deferri tale iuramētum cautum est q petatur deferri. et sic ex his concludendum est q sit sufficienter probata possessio dicti peri supra dictorum bonorum.

c ¶ Continuatio autem possessionis dicti peri vsq ad tēpus occupationis facte per reos cōuētos pbatur iuris presumptione per ea que habentur in. d. l. siue possidetis. et in. d. c. cū ad sedem. Nec obstat si dicatur q presumptio iuris debet allegari. l. si adulteriuz cum incestu. §. idem pollioni. de adulte. et ibi bar. hoc no. ex illo tex. Quando. s. presumptio versatur in facto pprio: vt loquitur ille text. et prout se declarat bar. in. l. cum quid. ff. si cer. peta.

d ¶ Quia rūdetur q nō est allegata dicta presumptio potest allegari saltem: qr vt arbitror nō est pclusum in causa et sic renūciatum allegationibus iur. et facti itaq nō est preclusa via allegandi istam p̄sumptionē: lz sit elapsus terminus peremptorius ad pbanduz nō agitur hic de pbatiōe presumptionis: sed de allegatiōe ipsius. Preterea tex. in. d. §. idem pollioni. in quo fundatur istud dcm̄ non requirit q allegetur presumptio: sz allegetur id quod presumitur: qr ibi exigit q alleget error qui presumit ex quo errore causatur bonafides que ibi ponderatur et satis est errorem allegare vt est ibi tex. ita in pposito nō est necesse allegare q p̄sumit qs ptinuare possessiōez: sz satis ē allegare q tpe quo cōuenti occuparūt possessiōem ipse possidebat. Quod quidem satis allegauit in supplicatione quā postea pducit in qua allegat se fuisse spoliatum et spoliatio que significat priuationez virtualiter et necessario p̄supponit et infertur tūc temporis fuisse id quo p̄uatur et se possidere tpe quo possessione spoliatus fuit ar. l. decem. de verb. obli. et l. non potest videri desinere. de reg. iur. Itē in sexto articulo articulorum primo loco pductorum dicit q tempore quo illi rei conuenti occupauerūt dicta bona ipse perus actor erat in pacifica possessione dictorum bonorum.

e ¶ Et p ptñs allegat possessionē tunc tps que pbatur p̄sumptione iuris q sufficit put in. d. §. idem pollioni allegatur error qui pbatur p̄sumptione ex quo causat bonafides cuius pbatio exigebatur: et in hoc fundatur virtualiter dictū Bal. in. l. si de pprietate. C. si a non cōpe. iudic. dicēs quod asserenti se spoliatum sufficit probare se fuisse antiquiorem possessorē et aduersarium hodie possidere nec exigit quod alleget se continuasse possessionem vt credatur ea ratione: qr asserendo se spoliatuz asserit tpe spoliationis possedisse hinc etiam videmus q in interdicto vti possidetis obtinet ille qui probat de antiquiori possessiōe put habetur in l. j. in. §. fi. et ll. seq. ff. vti possi. et in. l. vnica. C. eo. titu. et in. c. lz causam. de probat. et nō est necesse allegare q continuauit illam possessionem. naz satis est quod pretendit se tpe litis possidere: et ex his probatur satis aperte q ipsi cōuenti priuauerunt possessiōe dictorum bonorū dcm̄ perum singula singulis referendo. ideo non tractatur h casu an possessoriū recuperāde detur p̄ successorē bonefidei vl malefidei possessorē. sz an possessorium istud detur spoliato ptra spoliantes et gñaliter. s. d. cañ. reintegrande. j. et ij. immediate sequēti. satis pbat q contra spoliantem generaliter detur.

f ¶ Et satis dr̄ spoliasse ille cuius timore possessor nō accessit timens se posse repelli ppter quē timorem priuatur possessiōe. l. et si forte. §. fi. de acq. pos. nā p̄ talē cōpetit vtile interdictū vñ vi. put tenēt gl. et bar. i. l. j. §. siue aūt. de vi et vi arma. et ex quo fama erat q dicta bona erāt possessa p dictū perū dicti cōuenti habitatores in loco fame presumant habuisse noticiā vt p gl. et doc. in. l. si tutor. C. de pericu. tuto. et per bar. in. l. is potest. ff. de acqui. hereditate.

g ¶ Et quo ad hunc effectū nō est curandū si testes nō deponūt a quo audiuerūt dato q propterea fama nō pbarēt tamen ipsa fama pbatur. lz enim fama habeat malam seu suspectam originem: tñ fama est put homo spurius hō est lz causet ex damnabili origine et sic fama deduxit possessionez alberti que vera est in noticiā dictorum puentorū nō debebant illaz occupare. et per ptñs censent malefidei possessores: et maxime illi qui rñderūt de fratribus et qui fuerūt protestati iuxta ea que habentur in. l. q fundum. C. de rei ven. et propterea nedum remedium canonis reintegranda sen. d. l. si coloni. C. de agri. et cen. lib. xj. sed ēt interdictum vtile vnde vi pōt sibi locū vendicare saltē si allegat actor se spoliatū qr suspicatus fuisse posse repelli a dictis possessoribus prout et vitas fuit et ita interpetrādo suā petitiōem dum dicebat se spoliatum cū ad eū spectet sue petitiōis declaratio. d. l. siquis intentiōe ambigua. de iudi. s; nō est necesse: qr remediuz. d. cañ. reintegranda est magis pingue et nō requirit malā fidem prout supra deductum est et ex his fundata est intentio dci peri cū possessio rex et occupatio pbet per testes et eorum pfessiōem nō insisto sup his de se claris est mō videndū vtruz obstent probatiōes reorum multi testes probant q possiderunt. d. Albertus et frater vsq ad eorum discessum h nō negatur etiam aliqui testes actoris id asserunt. Itē q a certis annis citra possiderunt rei cōuēti probat p multos testes hincinde: nec h negatur: sz q possederint vsq ad vēditiōes factas eis de dictis bonis vr̄ probare perus Angeli scōs testis reorum deponendo q post discessuz dictorum dñi Alberti et fratris vidit in possessiōe rotarū dictū scōm et fratres et baptistam Toni cultiuare bona rotarum vt laboratores eorum et de fructibus respōdere Jacobo eorum factori vsq ad venditiōem fcām. victus. xiij. testis depo nit idem. Itē Joannes Luce vr̄ idem deponere. Itez Bartholomeus cerlottus. xij. testis vr̄ idez deponere et plures alij idem deponūt: tamē de auditu loquentes tñ q̄ oēs de poss. pdij rotarum: sed Jacobus macri primus testis deponit dictos. d. Albertuz et fratrē possedisse dicta predia et q ipse vt factor dictorū dñi Alberti et fratris recepit fructus de dictis predijs exceptis quibusdā annis in qbus ipse testis nō recepit fructus dictarum rex: qr perus perutij asserebat et dicebat ipsuz eē in possessiōem dictarum rerū et ad ipsuz pertinere et spectare fructus ipsarum. Itē Jo. mathei. xiiij. testis deponit q a tpe quo recesserunt Perus et frater de dicto castro Mondaui vsq ad tempus venditionis et c. vidit laborare dictos scōm et eius fratres et baptistā toni vna cum ipso teste vt laboratores domini Alberti et fratris et de fructibus respondebant de precepto domini Luce tūc vicarij et c. Pero perutij de fano. et idem deponit baptista Antonij. xvj. testis. ecce q isti testes deponunt q responderunt de fructibus de precepto iudicis dicto Pero: et concordant cum instrumentis et alijs testibus supra ponderatis productis per dictum Perum: et cum alijs testibus vt supra pōderatis in ptrium possunt cōcordari dū dicunt q a dicto tempore recessus vsq ad venditionez vidit tenere et laborare dictuz perū terre vt laboratores et c. et de fructibus respondere q illa verba vsq ad venditionem referantur ad proxima verba scilicet tenere et laborare et nō ad illa verba et de fructibus respondere et c.

h ¶ Et licet clausula et verba in principio posita soleant referri ad omnia sequentia per iura vulgaria. Tamen ratione contrarietatis euitande restringatur vt referatur ad pxima dumtaxat. argu. eius quod habetur in. l. si idem cum eodē in fine. ff. de iurisdi. om. iudi. iunctis que habent circa cōcordiā testiuz in. c. cuz tu. de testi. in. l. ij. §. fi. si cer. pe. et in. l. sz et si possessori i pncipio. de iureiur. et sparsis i ius

finitis iuribus.id non pbet ꝯtinuã redditionem fructuum vsqꝫ ad tps facte venditiōis ⁊ maxime q2 dictus primus te stis non ostendit scire venditionem factã cum dicat vsqꝫ ad assertam venditionem ⁊ sic non presupponit hr̃e noticiam de venditione qũo pōt hr̃e noticiam de tpe venditionis. Ista ēt cadunt in depositione vici qui deponit de tpe vsqꝫ ad venditionem vt dr̃ factam Joannes luce non indiget di cta ꝯcordia:q2 nihil dicit de fructibus Bartholomeus.xij. testis non bene patitur supradictam interpetrationem.

b ¶ Sed illa indefinita dicto tpe pōt dici ꝙ non equiparet vli non.n.equipollet de rigore verboꝝ:sed preter seu ꝯ viꝫ verboꝝ probat tex.⁊ ibi notant doc.in.l.si seruum.ff.de ser ui.vrb.predi.⁊ per illum tex.notant Bar.⁊ Imo.in.l.si plu ribus.de.l.ij.⁊ iō non semper equipollet vli vt hr̃ ibi.⁊ in l.iulianus.⁊.l.quesitum.§.illud fortasse.de le.iij.⁊ in.c.gñā li.de elec.li.vj.iō ad euitandum dictas ꝯtrarietates testium di camus ꝙ dicta indefinita non equipolleat vli q2 ⁊ sic ꝙ ali quo tpe ⁊c. Uel dicamus ꝙ deponat de auditu referendo participium afferentes ad oia sequentia vsqꝫ ad versiculum ⁊ ꝙ a tpe dicte venditiones:⁊ secũdoꝫ hoc etiã per testes reorum remanet probata recollectio fructuum facta per di ctum perum ante dictam venditionem ⁊ possessionem con uentorum:⁊ licet aliqui testes dicant ꝙ colebant.vt labora tores dicti domini Alberti ⁊ fratris.Tamen istud non ca dit in sensum testis:quia nō videtur:ex qua causa seu cuius nomine quis cultiuet ⁊ laboret predia.

c ¶ Et si testis aliquid deponit super eo ꝙ non percipitur directe per sensum corporis non probat nisi etiam nō inter rogatus reddat sufficientem causam scientie vt per Inno.⁊ doc.in.c.cum causamqꝫ.de testi.per doc.in.l.solam.C.eo.ti. ⁊ per Bart.in.l.qui testamento.§.fi.ff.de testa.⁊ pluries in suo tractatu de testibus.Non ergo probatur per has attesta tiones ꝙ dicti dominus Albertus ⁊ frater possessionem di cti fundi rotarum retinuerint per colonos:nec etiam repe rio probatum ꝙ possessionem aliorum fundorum retinue rint similiter per colonos ⁊ dato ꝙ fuisset probatum qd idē laboratores qui eorꝫ noie cultiuauerāt perseuerassent eo rum culturam:tñ recognoscendo aliũ i possessorem ⁊ patro tronum respondendo ei de fructibus vĩr interuenisse pos sessionem prout qñ alij tradendo per ea que habentur in.l. peregre.§.quibus explicitis.ff.de acqui.pos.⁊ in.l.fi.C.eo. ti.⁊ quotidie practicatur qd quis facit qd qui laborat noie alieno recognoscit alium in possessorē ⁊ ab eo recipit ⁊ sibi de fructibus respondet ⁊ censetur ille possidere:lꝫ hoc non transeat sine dubio.Tamen attento quod de voluntate do mini Alberti mediante suo procuratore fuit in alium trans lata possessio vt supra deduxi:⁊ attento etiam quod non be ne apparet ꝙ coloni vel laboratores qui tenebant pro do mino Alberto postea steterint in dictis bonis:licet quo ad fundum rotaruꝫ videatur aliquid deponi:sed non conclu dentur si diligenter ponderētur omnia:sed necesse est mul tum super hoc instare nec est opus instare super remedio. d.l.si coloni in discutiendo.§.qñ competat contra successo rem spoliantis cum ipsemet fuerint spoliantes ⁊ re vera ma lefidei per supra dicta concludenduꝫ est itaqꝫ qd licet dicti rei conuenti habuerunt contractus venditionũ a dicto do mino Alberto ⁊ successerint in eius locuꝫ ⁊ dicto pretextu nitantur in eorũ possessione.Tamen partes iudicis debent esse in condemnando eos ad restitutionem possessionis di ctorum bonorũ dicto Pero qui vltra predicta ex alijs plu ribus deprehenditur ꝙ hr̃et clarissimam iustitiam si veritas omnino probari posset cui veritati iudex pro posse inherere deꝫ cano.iudicantē.xxxij.q.v.l.⁊.ij.C.de eden.⁊.l.si eũ in si. pricipij.ff.siqs cau.eũ cōcor.ibi p gl.adductis. Laus deo.

¶ Donatio que ex facie instrũi appet legittime facta.si per donantem queritur vt non habeat effectum:qui dicit ipsaꝫ simulate fuisse factaꝫ vt donatarius ditior appareret ⁊ nō vt esset sibi animus donandi.an ⁊ ex quibus probationi bus impugnari possit:⁊ an qui dicuntur fuisse mediatores inter donatem ⁊ donatarium sint legittimi testes.

¶ Consilium lxiij.

In nomie domini nostri iesu christi. ¶ Uidebatur primo aspe ctu dicendum quod saltem dictus Gentis lis veniat per dictos arbitratores absoluen dus ⁊ dicta donatio subsistat:nam ex facie instrumen ti demonstratur perfecta ⁊ valida donatio ⁊ nihil impingi tur instrumento nisi illa variatio inter vnum transcriptum ⁊ aliud quia in vno transcripto plus in alio minus contine tur non enim sunt scripture ⁊ instrumentum repugnantia quo casu loquitur.l.scripture.C.de fi.instr.⁊ in.c.imputari extra.e.titu.sed in vno minus cōtinere ꝙ in alio:ita ꝙ in altero potuit per erroreꝫ obmitti prout sepe contingit etiã infideliter exemplantibus scripturas aliquas vt experien tia quotidie docet que est rerum magistra.c.ꝙ sit in prin cipio.de ele.li.vj.Et presertim attento ꝙ non vertitur con trouersia super his in quibus dicta instrumenta variãt nec pro parte perioannis negatur donationem apperenter fuis se celebratam ⁊ redacta in publicum instrumentum.

a ¶ Et insuper vbi est variatio instrorum extractorum ex ma trice recurritur ad matricem:q2 illi creditur qñ transumptũ variat gl.in.§.pe.in auc.de tabel.Bar.in.l.sempronius pro culo.de le.ij.⁊ gl.ix.di.vt veterum Bar.in.l.siquis ex argē tarijs.§.pretor.de eden.Alberi.de rosa.in.l. contractus.C. de fide instr.Bal.in.l.nostraꝫ.iij.q.C.de testa.⁊ in.l.publi cati.ix.q.C.e.ti.⁊ ibi Ang.Jo.an.in addi.spe.in ti.de instr. edic.§.dōm ver.⁊ no.habet itaqꝫ gentilis fundatam inten tionem suam.Perioannes autem qui opponit ꝙ dicta do natio fuit fictitia ⁊ simulata artatur probare ꝙ fuerit ficta ⁊ simulata.l.ei qui dicit.de proba.⁊.l.in exceptionibus.e.tit. cum si.als autem debet succumbere.Sed non videtur ꝙ ta lem fictionem vel simulationeꝫ probet.Quia ad probandũ induxit.iiij.testes:quorum primus.s.astorgius est singula ris:non enim in suo dicto habet contestem ⁊ testi singulari non adhibetur fides.c.cum dilectus.de elec.c.cum litteris. de testi.cum multis similibus.facit etiam quia domesticus ⁊ commensalis parti ⁊ testi domestico non adhibet fides. l.etiam.C.de testibus.⁊.l.penul.ff.eo.titu.licet forte ex hoc non repelleretur ex quo contra fratrem ⁊ contra seipsuꝫ de ponit argu.ff.de ritu nup.l.non solum.§.de illo. Alij duo testes videlicet Jacobus ⁊ Antonius deponunt de confes sione facta in absentia partis que non plene probat.l.cer tum.§.siquis absente.ff.de confessis.⁊.l.si.ff. de interroga. actio.item referentes verba loquentium nō concordant in formalibus verbis.Ideo vt singularibus testibus videtur non adhibenda fides prout voluerunt domi.Anto.⁊ Pa nor.in.c.nihil.de verbo.significa.Quartus testis vꝫ Corra dus deponens directo de simulatione contractus: videtur ꝙ etiam non probet:quia singularis nam in eo nullum ha bet contestem.

b ¶ Iteꝫ videtur ꝙ fuerit prosoneta:⁊ prosoneta non potest deponere inuita altera parte:prout voluit Bar.in.l.defer re.§.ideꝫ decreuerunt.ff.de iure fisci.⁊ gl.in auc. de instruc. cau.⁊ fide.§.in his.⁊ idem voluit Bal.in.c.j.de testibus.in sexto.⁊ ibi Petrus de ancha.videtur idem velle ꝙ ⁊ vult Angel.in.§.quoniam.in auc.de testi.⁊ glos.j. questione.j.si quis episcopus.⁊ idem sentire videtur Joan.an.in.c.dile ctorum.de testi.cogen.ad hoc text.cum gl.in dicto.c.j.de te stibus.lib.vj.nam cum speciale sit illo casu ergo in contra riuꝫ est ius commune.l.j.ad municip.⁊.l.j.C. de thesaur.li. x.prout voluit Imo.in dicto.c.dilectoruꝫ.Preterea attesta tio huius testis non videtur concordare cum cōfessione de qua deponunt alij testes.nam alij testes deponunt quod ser Jacobus asseruit quod dicta donatio fuit facta ⁊ simu lata iste testis non deponit quod fuerit simulata sed quod fuit facta cum pacto quod quando ipse donator reuertere tur donatio esset nulla interim ergo nō erat nulla.nec ficta. nam ex quo vno tempore seu vno casu voluerunt esse nul lam ergo alio casu vel tempore validaꝫ.argumen.c.nonne. de presumptio.⁊.l.cum pretor.§.non possunt.ff.de iudicis. Et ex his videtur quod non probetur dictam donationeꝫ fictitiam.

c ¶ Tamen his non obstantibus contrarium partem arbi tror de iure veriorem.nam constat ꝙ confessio facta absente parte licet non faciat plenam probationem dicto.§.siquis absente.⁊ glos.in.l.cum de indebito.§.fin.ff.de probatio.⁊ in.l.vnica.C.de confessio.⁊ in.c.fina.extra eodem titu.⁊ in c.constitutus.de procurato.⁊ in.c.si cautio.de fide instru men.tamen facit semiplenam probationem prout voluit Barto.in.l.admonendi.ff.de iureiuran.⁊ domi.Anto.in.c. fi.extra eo.titu.⁊ communiter tenetur quinimmo multi te nent ꝙ de iure canonico faciat plenam probationem prout videtur velle Joan.an.in.d.c.si cautio.de fide instrumen.

per tex.

p tex. cū glos. in can. quotiēs cordis oculus. j. q. vij. ꝙ ⁊ tangūt. d. An. ⁊ Imo. i. d. c. si cautio. ius sūt canoni. Fundū est apud macaratā que est de terris ecclesie p notata p gl. in. c. ij. de arb. lib. vj. ⁊ in. c. ij. de reg. iur. eo. li. ⁊ per doct. in. c. j. de noui oper. nunciatio. ⁊ per Barto. ⁊ Bald. in. l. priuilegia. C. de sacrosan. eccle.

d ¶ Sed hoc obmisso teneamus ꝙ saltem faciat semiplenā probationem vnus testis faciat similiter semiplenam probationem gl. in. d. l. admonendi. ⁊ in. l. bonefidei. C. eo. ti. ⁊ doc. omnes in dictis iuribus ideo simul iuncta inducūt plenam probationem vt no. Bart. in. d. l. admonendi. ergo plene probatum est ꝙ dicta donatio est inefficax ⁊ non preiudicat dicto per ioanni cum duo testes probent confessionem dicti ser Jacobi licet nō p̄nte parte ⁊ vnus testis probet de visu ⁊ auditu pprio vt ex serie puncti apparet ⁊ ex n̄ relatis ⁊ hoc quidem clarissimuz foret si in cōtrariuz nō adducerētur ea que supra deducta sunt videamus. itaq3 an illa obstent ⁊ pfecto dicendum est ꝙ nō. nā obmisso p̄mo teste. s. astrozigio qui est singularis ⁊ nō pōt cōiungi cum alijs nihilominus aliquod adminiculum prestat.

e ¶ Non obstat ꝙ dicebatur contra dictos duos vltimos testes vz Jacobum ⁊ Antonium ꝙ. s. non cōcordent in verbis formalibus quia ppter hoc non debent viciari eorum dicta exquo non erat contentio inter partes de forma verborum prout voluit. d. ant. in. c. cum ecclesia sutrina. de cā posses. ⁊ proprie. penul. char. ⁊ ita intelligatur ꝙ dicūt ipse d. Anto. ⁊ Panor. in. d. c. nihil. lz enim testis dicat ꝙ talis dixit donatio ista est ficta satis verificatur si dixit ꝙ nō est vera vel dixit qđ est simulata. nam si dicit simulatum dicit nō veram ⁊ fictam prout videmus in apostolis qui referūt verba xp̄i tamen diuersimode put ⁊ ponderat. d. an. in. d. c. cū ecclesia. vel dcm̄. d. Ant. in. d. c. nihil pcedat qn̄ testis deponeret talis protulit hec verba vz ⁊ sic deponeret de v̄bis alterius ⁊ alius similiter deponeret dixit hec v̄ba vz ⁊ variarent in forma verboꝝ tunc pprie deponerent de verbis alterius idem si deponerent talis rn̄dit per hec verba vz ⁊c. Sed qn̄ dicunt talis dixit ita non deponunt precise ꝙ ptulerit illa verba. nā potuit illud dicere per alia verba verbigratia titius dicit nuncio ego cōparebo die lune nuncius die dn̄ico refert dicens titius dixit ꝙ cōparebit cras nonne verum dicit nuncius ꝙ titius illud dixit certe sic ⁊ tn̄ titius nō dixit cras sed die lune ⁊ nō dixit cōparebit sz cōparebo ⁊ tamē veꝝ est dcm̄ nuncij ⁊ nō impropria locutio. Dicere aliqd nil aliud vł s̄m cōem vsum loquendi nisi v̄bis exprimere aliqd siue per vnā formā verboꝝ siue per aliā v̄boꝝ formā id exprimat. nā dico titiū eē mortuū si dico eū defunctū vł dico īterfectū vł animā exisse de corpe.

f ¶ Ita enim se habet cōis vsus loquendi ⁊ s̄m illū verba recipiunt interpetratiōez. l. libroꝝ. §. ꝙ tamen cassius. de leg. iij. ⁊. l. labeo. §. idē tubero. de suppel. leg. cum similibus: iō licet dicti testes non sint cū testes in cortice verborum tn̄ satis censentur cuz testes exquo cōcordant in s̄nia argu. l. q s̄niam. C. de penis immo testes qui deponunt p eadē verba sunt aliqualiter suspecti. l. iij. §. tu magis. ff. de testibus. Et maxime qz elapsis pluribus annis non solent recordari de verbis formalibus esset enim quid mirū si recordarentur punctaliter de verbis maxime quando non sunt prolata non magna lugubratione sed quodammodo perfunctorie testibus non adhibitis ad id prout hoc contingunt in casu nostro.

g ¶ Immo si dicerēt recordari de verbis formalibus deponerent nō verisimilia ⁊ sic verisimiliter falsa propter ꝙ solent testes reprobari prout summitur ex doctrina Bald. in l. scripture. C. de fide instru. Nec sunt calumnianda dicta testium sed iuuanda dicit Bald. in. l. de quibus. in fi. ff. de legi. ita ꝙ si fieri potest debet dictum testis intelligi vt nō destruatur dicit Imo. in. l. stipulatio ista. §. hoc quoq3 in fi. de verbo. obliga. itaq3 dicta confessio ser Jacobi est plene probata per dictos duos testes. Ex qua habemus semiplenam probationem.

h ¶ Que semiplena probatio iuncta cum dicto vnius testis ⁊ sic alia semiplena probatiōe facit plenaz pbationem vt supra dictuz est. nec obstat ꝙ impingitur dicto Corrado. s. ꝙ ipse fuit mediator qz rn̄detur pluribus modis. primo negando ꝙ ipse fuerit mediator in ipsa donatiōe. nam super ipsa donatiōe habuerunt ratiocinium adinuicez donans ⁊ donatarius ⁊ ipsam sine prosoneta vł mediatori concluserunt. ipse autez Corradus soluz persuasit dicto per Joāni ꝙ puideret ita ⁊ taliter ꝙ ser Jacobus bonaz cōditionem in nubendo filiā ⁊ dando vxorē Astrozigio eius filio. Et cū per Joā. interrogaret an ser Jacobus dixerit illud sibi testi rn̄didit ipse testis ꝙ sic. Et tūc dictus p Joā. dixit sibi testi. noi remaneremo da cordo ser Jacomo e io. Nec appet ꝙ dictus testis aliqd postea fecerit itaq3 fuit quodāmō nūcius ⁊ persuasor in genere nō in faciēdo donatiōem veraz vel fictaz: vnde nō fuit mediator super eo de quo deponit sed fuit mediator circa quid extrinsecum ⁊ separatū ab eo de quo deponit itaq3 super donatiōe nō deponit prosoneta qz nō fuit psoneta donationis vere vel ficte.

i ¶ Preterea non est expeditum ꝙ non sit ydoneus testis. nam gl. in. §. qm̄ vero. in auc. de testib. videtur hoc velle ꝙ ⁊ voluit post Dyn. Bald. in. l. omnibus. C. de testi. dicens ꝙ har. vehementer errat.

k ¶ Tertio respondetur ꝙ in subsidiuz admittuntur huiusmodi testes minus ydonei vt est tex. in simili s̄m vnam lectu. gl. in. c. non sine. de arbi. vbi arbitri. in subsidium admittuntur ad probandum eorum gesta: licet alias non admitterentur. ⁊ idem dicunt ibi do. Anto. ⁊ Imol. ꝙ ⁊ not. in. c. fina. de testi. cog. vbi mediator ⁊ alius particeps criminis admittitur ad testificandum conuentionez ⁊ nota. glo. in. c. veniens. de testi. ⁊ ꝙ tales in subsidiuz deficientibus. s. alijs probatiōibus admittuntur volūt ibi gl. ⁊ doct. ⁊ est tex. s̄m vnaz lectu. Inn. in. c. qm̄. e. ti. ⁊ no. Panor. in. c. j. de confessis. ⁊ Bald. in. l. qm̄ liberi. C. de testi. sed huiusmodi simulationes ⁊ fictiōes cōiter fiunt secrete. naz si palaz fierent venirent in notitiā cōem quaz volebant dicti ꝯtrahentes euitare attenta maxie causa pp quaz fiebat talis simulata donatio scilicet vt digniorem affinitatē cōtraheret propter opes auctas que causa requirebat vt nō veniret in lucem ⁊ raris innotesceret ⁊c.

l ¶ Tertio quia ratio quare prosoneta non reputatur ydoneus testis altera parte inuita s̄m opi. glo. bart. ⁊ sequaciū quos supra retuli est quia censentur deponere quodāmō p proprio cōmodo ex quo forte premium receperunt vel sperunt recipere pro offō in partito vel si non receperunt: nec sperant precium: tn̄ presumuntur ꝙ affectent compleri ꝙ inceperunt. arg. l. fin. C. de asses. put dicit Joā. and. in. c. dilectoꝝ. qui hanc rationem assignat quare non cōpelluntur inuiti ⁊ pariter militat quando requisiti sponte deponunt. Quando autem predicta cessant non est ratio: quare non sit ydoneus testis: ideo tūc admittitur ⁊ est ydoneus prout alias dicimus in iudice arbitro ⁊ pcuratore qui nō admittuntur ad deponenduz super gestis per eos: ex eo qz pōt resultare eis laus vel vituperium vt per Joan. andre. in additione Specu. in titu. de testi. §. j. versic. sed pone ꝙ administrator ⁊ per domi. Anto. ⁊ Imo. in. d. c. nō sine. de arbitris. ⁊ per. bart. ⁊ Baldum in. l. ne in arbitris. ⁊ per gl. ⁊ doc. in. c. cum a nobis. de testibus.

m ¶ Et tamen tales admittuntur vt ydonei testes scilicet iudices arbitri ⁊ administratores ad deponendum ad impugnationem actus ⁊ non ad iustificationem. vt est text. s̄m vnam lecturam in dicto. c. non sine. prout ⁊ tenent in dicto c. imo. ⁊ Panor. ꝙ ⁊ volunt Joan. calde. imola. ⁊ Panor. in dicto. c. cum a nobis. nisi allegent turpitudinez suā put post Innocē. dicit Panor. in dicto. c. non sine. Imo. in dicto. c. cum a nobis. scilicet talem que cuz repelleret a testimonio prout dicit Panor. in dicto. c. cum a nobis cū itaq3 in casu nostro depositio dicti Corradi non tendit ad iustificationem actus in quo dicitur ꝙ fuit mediator sed potius ad impugnationem nec agitur de turpitudine sua maxime quia ipse non dixit qualiter consuleret ⁊ prouideret per Joannes ser Jacobi sit ydoneus testis per iam dicta ⁊ quia nulla ratio p̄nt excogitari quare talis sit repellendus vel suspectus. Et saltem hoc casu procedat opini. Bald. ⁊ aliorum simpliciter tenentium ꝙ prosoneta volens testificari sit ydoneus testis.

n ¶ Et per consequens iste testis vt ydoneus coniugatur cum alia semiplena probatione. vt supra dictū est. Et maxime ad pbandum huiusmodi fraudes ⁊ fictiones ⁊ simulationes que solent fieri clādestine ⁊ nō solet eē copia testiū. Et ppterea ex forma ꝯstitutiōis sufficiunt cōiecture ad plenam pbatiōem ⁊ prout sonāt generalia verba cōstitutiōis a quibus nō vł recedendū. l. nō aliter. de legat. iij. ⁊. l. j. §. prospexit. exerci. licet non sit necessaria ad propositum probatio cōiecturalis cum habeamus plenam ⁊ integram probatiōem nec obstat ꝙ dicebatur attestatiōez dicti Corradi

quia non deponit de simulatiõe sed simplr ꝙ donauit ⁊ cõuenerunt ꝙ reuertente perioanne bona essent sua ergo eo non reuertente secus vt deductũ est qr rñdetur ꝙ attento principio hoc est cã quare deuentum fuit ad actũ donationis que fuit ad apparentiam non ad effectuz ⁊ attento fine scz ꝙ eo reuerso bona essent sua nõ dicit ꝙ reuerterent ad euz nec est mente ꝙ tunc traditio requireret ⁊ nudo pacto non fit re translatio iuxta.l.traditionibus.C.de pac.⁊.l.j.⁊ ij.C.qñ liceat ab emp.disce. Sed est de mente ꝙ tũc essent sua sine medio ꝙ non põt esse nisi ⁊ interim permanerent sua ⁊ de mente verisimili est ꝙ eo reuertẽte volebat ꝙ eẽnt sua ⁊ existenter ⁊ apparenter sed interim essent supra dicti Jacobi apparenter sed reuera essent per Joannis sed qcqd sit satis est per Joãni ɔcordent in hoc.s.ꝙ eo reuerso bona essent sua ⁊ saltez respectu huius tpis fuerit fictitia ⁊ simulata cum de tpe preterito ad tpa non agat ⁊ parũ seu nihil interest nisi forte rõne fructuũ super qbus ad pñs non me intromitto qr lz posset instari ꝙ veniant restituendi dicto per Joanni ac si donatio non fuisset facta iuxta id qd hr.C. plus valere ꝙ agit in rubro ⁊ nigro tñ qr mihi persuadeo ꝙ per Joannes voluerit ꝙ supra dictus Jacobus adlibitũ disposuerit de fructibus in eius absẽtia perceptis eiũ obmitto nec obstat aliquo pacto id qd deducit in themate ꝙ venditio fuit facta de re perioãnis post eius reuersionẽ per filios ⁊ heredes supra dicti Jacobi ⁊ illa est friuola allegatio. nam qd obstat quominus quis possit ɔsentire alteri vendẽti rem ipsius ɔsentientis.l.si fundum per fideicom.de le.j. vendi enim põt res aliena.l.rem alienam. de ɔhen.emp.tñ põt per dñm vendicari nisi cõsentiat si aũt fuisset vera donatio ɔsensũs perioannis non erat vt arbitror necessarius: ideo hoc suadet fictitiam donationez ⁊ silr aliquid confert ꝙ precium erat conuertendum in eius vtilitatem ⁊ si dicat quare voluit ꝙ illi venderent forte qr adhuc durabat cã fictionis prout tangitur in themate ⁊ quicquid sit satis est ꝙ iste ɔsensus non probat veritatem donationis nec preiudicat saltem in alijs rebus qr separatoꝝ non est alle.l.fi.de calum.l.si maritus.C.de dona.inter vir.⁊ vxo.⁊.l. nãliter.§. nihil cõe.de acqui.pos.quinimmo cum esset nudus a cã ⁊ a traditione non potuisset preiudicare in suo dñio.l. nunꝙ nuda traditio.de acqui.re.do.l.traditionibus.C.de pac.

o ℂ Nec obstat si dicatur qr dictus Corradus attinet dicto per Joanni in scdõ vel tertio gradu.naz ⁊ supra dicto Corrado pariter attinebat ⁊ parum minus attinet genitũ ⁊ astorigio ideo cessat suspitio.d.§.de illo iũcto eo ꝙ dicimus ꝙ inter parum ⁊ nihil non solet fieri dña.l.ꝗuis.de condi.⁊ demon.notat Bal.in auc.preterea.C.vnde vir ⁊ vxor facit c.de multa.cum si.de preben. Et maxime attento ꝙ cõcurrit alia digna semiplena probatio.s.per confessionez partis quam nonnulli volunt ꝙ faciat per se plenam probationẽ ita ꝙ suppleret siquis leui defectus immineret in alia semiplena probatione.arg.tex.⁊ ꝙ ibi per illum tex. dñt Bal.⁊ Ange.in.l.siquis ex argentarijs.§.j.ff.de eden. Et maxime quia coadiuuantur dicto Astorgio ⁊ attento ꝙ huiusmodi fictiones sepe fiunt clandestine prout ⁊ supra deductuz est remanet ergo conclusio ꝙ dicta donatio non preiudicat dicto perioanni quominus ipse debeat consequi bona paterna pro dimidia ⁊ insoliduz illa que ipse emit perinde ac si facta non fuisset. Laus deo.

ℂ Possessa per defunctum tempore mortis an presumantur in eius hereditate remansisse. Item fructus an augeant hẽditatẽ. Itẽ bone fidei possessor quos fructus faciat suos.

ℂ Consilium lxiiij.

In noie dñi nři Iesu xpi. ℂ Visis scripturis premissis ⁊ ẽt quadam petitione pro parte fraternitatis porrecta ⁊ quibusdam articulis super quibus emanarunt suprascripte attestationes. Et ẽt visa copia cuiusdam instři anno dñi. Mccccxxxv.die.ix.mensis Marij de renunciatione facta e fratui iuriuz que habebant in domibus emphyteoticis dicti e fratus fulgiñ.fitis in ciuitate fulginei in societate constringe iuxta plateam pomorum viaz domos dñi Antonij ⁊ Jacobi nicolai bolegni ⁊ stratam que vadit versus portam contra stange ⁊c. Et copia alterius instrumenti celebrati eodem die loco ⁊ testibus in quo continetur ꝙ dñs episcopus concessit dictam domum in emphyteosim michaelangelo recipienti pro se ⁊ domina victoria dictam domum vt supra lateratam ⁊ copijs scripturarum solutionum census que fuerunt facte pro dicta domo videtur prima facie dicendum ꝙ dicta fraternitas foueat iustitiam.nam videtur habere fundatam intentionem:quia dicta domus remanserit in hereditate dñe victorie nã plures testes illud deponunt ⁊ vt puto clarum est ꝙ dicta victoria dictam domum possedit vsqz ad eius mortem adeo ꝙ etiam si fuisset emphyteotica censeretur remansisse in hereditate per no. per gl.in.l.item videndum.§.fi.de peti.heredi. testes enim vident rem teneri a possessore non autez vident ex qua causa detineatur tamen quando quis possidet tempore mortis licet non sciant testes ex qua causa possident possunt dicere ꝙ remansit in hereditate quia qui possidet presumitur dominus ⁊ pro domino possidere.ar.l.sicuti.§.si queritur.ff.si serui.vendi.⁊ per Innocen.in.c.cum olim.ij.de priuilegio. ⁊ Ponta.in rubrica.de no. ope.nun.

a ℂ Et possessor rei hereditarie tenetur ad fructus cum fructus augeant hereditatem.l.item veniunt.§.fructus.de pe. here.cum similibus ⁊ habitatio censetur esse in fructu.l.si is qui.⁊ ibi Bar.ff.de pign.⁊ Bal.in.l.si ea.C.de vsur.

b ℂ Et propterea qui habitat rem alienam tenetur domino ad pensionem vt in simili in.l.in summa.§.⁊ sic habitatione.ff.de condi.indebi.⁊ ibi Barto.⁊ coadiuuatur ista pars quia dominus Nicolaus deponit ꝙ dicta domina victoria tenuerit totam dictam domum pro allodio ⁊ domum quaz tenet dometius per emphyteotica similiter dñus Joannes franciscus deponit ꝙ audiuit a sua matre ꝙ dicta domus de qua agitur erat allodia.idem etiam innuunt libri cẽsuarij in quibus asseritur ꝙ tota dicta domus non erat emphyteotica.item idem innuit instrumentum concessionis domus in emphyteosim facte dicto dometio in quo pro confinibus domus sibi concesse dantur res dicte domine victorie ⁊ sic res in plurali que pluralites non est contenta vno.l.inter illam.§.fi.de verb.sig.regula pluralis loquutio in.vj.⁊.l.vbi numerus.de testibus sed si tota dicta domus concederetur non videtur ꝙ dicta victoria haberet pro cõfine dicte domus nisi vnum pontem. ideo non videretur verificari dicta pluralitas:ideo censeatur dedisse pro confine istam aliam domum que erat allodia.⁊ ideo videtur ꝙ partes iudicis sint in pronunciando pro dicta fraternitate cum videatur per testes probatum ꝗta sit iudicanda pensio domus pro dicta habitatione cuz plures testes super h deponant.s.ꝙ dictus dometius cum sua familia inhabitauit. Item ꝙ dicta domus tantum.s.tres florenos annuos mereretur. Tamen his non obstantibus contrariam partez arbitror in iure multum claram.nam premitto ꝙ in ista causa non agitur ad ipsam domum nec de domus proprietate nec etiam simpliciter petitur pensio dicte domus.

c ℂ Sed ꝙ compensatio fiat facta liquidatione rei:nam hoc solum fuit pro parte fraternitatis supplicatum ⁊ per superiorem rescriptum ⁊ etiam hocidem postea petitum nec iudex commissarius debet excedere fines mandati.c.cum dilecta.de rescriptis.c.cum olim.de off.dele.l.diligenter mã. sed compensatio fit de liquido ad liquidum.l.fi.C.de compensa. Sed non est liquidatum an ⁊ saltem ꝗtum deberetur dicte fraternitati occasione predicta vt deducam merito pronunciandum est pro dicto Dometio. Quod autem dictum debitum non sit liquidatum presupposito ꝙ appareret probatum ꝙ dicta domus vel pars domus de qua agitur fuerit allodia dicte domine victorie de quo infra discutietur deducitur ex pluribus.

d ℂ Et primo quia dictus Dometius censetur fuisse in bona fide quia bona fides presumitur.l.pe.⁊ ibi per gl.⁊ doc. C.de euictio.per Barto.in.l.celsus.de vsucapio.maxime cum dictus Dometius haberet titulum per quem concederetur sibi talis domus que domus in libris censualibus erat designata pro vna domo etiam cum illa parte que allegatur allodialis ⁊ non emphyteotica : quia datur pro confine strata qui confinis non potest verificari denta illa parte de qua est controuersia. Item designatur ꝙ pugilluz dicte domus erat allodia illo tempore:⁊ illud allodium designatur vt pars domus non vt domus separata. Item ex his que mihi designantur quilibet qui videret faciez dicte domus iudicaret etiam illud de quo agitur esse partem domus nõ esse domum separatam ex quo duo plancata superiora sunt sine inter medio ⁊ oĩa tam in parietibus in tecto ⁊ in plancatis sunt equalis forme ita ꝙ non discernaẽ dña ɔsiderabilis inter

bilis iter eã partẽ q̃ allegaẽ allodialis ⁊ aliam q̃ allegatur empbyteotica. Item applancatum primum: lȝ babeat inter medium tamen bȝ bostium in residuo dicte domus ⁊ nõ alibi: ita q̄ iudicatur ex sua apparentia pars domus. immo vt audio babet illa particula duo inter media ⁊ istud quasi semper ꝯtingit in domibus saltem notabilibus q̄ babent plures mansiones separatas. Et boc etiam demonstratur ex facie exteriori: quia demonstratur eodẽ tempore eisdeȝ cementis tota pariter facta ita q̄ apparet vna nõ plures domus. Item id etiaȝ demonstraẽ: q꞉ dicta plancata ⁊ sic partes superiores ⁊ residuũ domus excepta parte soli que appellatur acteratum non bȝ aliunde aditum nisi p̄ bostium domus empbyteotice ⁊ residuũ ipsius domus empbyteotice. Et fere nunq̄ accidit q̄ domus nõ babeat per se aditum ad singulas partes domus: ⁊ quasi nulla est que quasi ad nullã eius partem babeat aditum nisi per domum vicini ⁊ per mansionis domus vicini ⁊ maxime quia acteratuȝ erat destinatum non probabitatione: sed prolocando pro aliqua arte ibi facienda vt assolet fieri in locis multum frequentatis p̄out est ille.

i ¶ Et id qd̓ solitum est cõiecturandum est qd̓ sit. argu. l. in spicitur. in obscuris. de regul. iur. ⁊ regule in obscuris inspici. in. vj. ⁊ l. si. C. de fideiuss. ⁊ l. qd̓ si nolit. §. q assidua. de edil. edic. ⁊ quod per gl. ⁊ Bal. in. l. neq̄ natales. C. de proba. ⁊ per glo. ⁊ doc. in. l. non boc. C. vnde leg. ⁊ per glos. in l. j. C. de arbi. cum infinitis similibus: ita qd̓ dictus Dometius babens concessionem dicte domus q꞉ simpliciter. illa domus sibi concedebatur ⁊ quod ex sui facie tota apparebat vna ex omni sui parte.

f ¶ Et appell. domus venit tota. l. si in rem agit aliquis de rei ven. presumendum est qd̓ potius credidisset esse totam vnum domum ⁊ venire in sua cõcessione q̃ qd̓ esset aliena tanq̄ diuersa domus ⁊ qd̓ esset possessor bonefidei si possessor fuit q̃ malefidei sciens alienam maxime cũ quelibet causa etiam iniusta faciat cessare dolum. ⁊ ꝯsequẽter malã fidem. l. sed si lege. §. scire. de peti. bere. ⁊ l. igitur. ff. de lib. cã. ⁊ per glo. in. l. vnica. §. si. siquis iudicen. non obtẽ. ⁊ in l. satisq̄. ff. de iniur. vo. fortius ergo ista cã que est iustissima cã credendi: qd̓ esset sua iure empbyteotico cõcedens etiã est verisi mile qd̓ crediderit totum esse cõcedentis. ⁊ consequenter voluisse totã concedere cum auctore dicte victorie ad quos videbatur spectare pars dicte domus pro allodio ⁊ residuũ pro iure empbyteotico per eorum procuratorem renunciauerũt iuri eorum qd̓ babebant in dicta domo ⁊ petierunt illam cõcedi in empbyteosim Michaelangelo ⁊ domine victorie eorũ filijs confinando illã domum ita qd̓ necessario comprebendiẽ sub ꝯfinibus ẽt ista pars de qua agitur: q꞉ posuerunt p̄ confinibus stratam que nõ cõfinat domum illa separata ista neq̄ allegatur allodiuȝ vt ex sui facie dr̄ euidẽter appere: nec censeri debet ab re si pusillo domus si allodiũ erat renũciauerũt vt tota domꝰ cõcederetur filijs cum forte baberet reuerti ad proprietarium per mortem renunciantium.

¶ Et licet allegetur qd̓ ille procurator non babebat mandatum vel si babebat non apparet ⁊ paria sunt non esse ⁊ nõ apparere. l. duo sunt titij. de testa. tu. ⁊ l. si fuerit de rebus du. cum si. ⁊ ꝓpterea nõ potuerit preiudicare dñis. tñ saltem probabiliter inductus mouebatur ad credendũ ⁊ maxime q꞉ etiã notarius attestatur vidisse mandatum.

b ¶ Sic ⁊ alias videmus qd̓ censetur bonefidei ⁊ babere iustum errorem dominus si seruus suus vl̓ suus procurator sibi dixit q̄ emerat taleȝ rẽ ⁊ propterea illam possedit adeo eõ tunc: licet re vera non emisset ⁊ sic nullum baberet titulũ: tñ prescribit q꞉ est adeo iustus error qd̓ br̄ pro titulo: vt l. q̄ vulgo. ff. pro empto. Fortius boc casu bȝ iusteȝ cãm dictus eps concedens. nã minime imputandũ est si credidit duobus id asserentibus. ⁊ maxime q꞉ illõ non tendebat ad cõmodũ ipsoꝝ asserentiũ: ita q̄ ex boc ꝑsuadetur q̄ ẽt ipse concedẽs dicto dometio putauerit se totũ concedere. ⁊ maxie q꞉ dicta domina victoria postea possidẽdo vt empbyteoticã dictã domũ cẽseẽ ratificasse scñ dicti ꝑcuratoris possidẽdo scã bñe patris ⁊ matris quoꝝ nõie ille interuenit.

i ¶ Nec presumitur ignorantia si possedit vt empbyteoticã: quia censetur possedisse vigore dicte cõcessionis in empbyteosim tunc facte. nam quis presumitur possidere ex titulo precedenti. l. minus instru. C. de ac qui. poss. l. j. C. de impo. lucra. descri. li. x. ⁊ l. quedã mulier. ff. de rei ven.

k ¶ Et si illius vigore possedit censetur babuisse noticiam illius ⁊ que in eo continẽtur: quia si partem vidit censetur vidisse totum contractum. l. non est ferendus. ff. de transa. ⁊ per Bar. in. l. qui rome. §. duo fratres. de verbo. ob.

l ¶ Et idõ cum dictus Dometius babuerit titulum verum vel putatiuũ instrumento errore concurrente possidendo babebat fructus consumptos facere suos. l. certũ de rei vẽ. ⁊ §. siquis an non domino. insti. de rerum diui. cũ simili. ⁊ attento q̄ possidet titulo nõ vr̄ posse cõueniri petitiõe bereditatis. l. regulariter. ⁊ l. nec vllã. ff. de peti. bere. ⁊ l. bereditatis. C. eo. ti. ⁊ dato q̄ posset ꝯueniri ⁊ teneretur ad fructus qui veniunt in petitione bereditatis non põt bonefidei possessor ꝯueniri nisi quatenus effectus est locupletior, l. vtrum. ⁊ l. sed ⁊ si lege. §. cõsuluit. ff. de peti. bereditatis. bȝ ergo apparere inquãtum factus est locupletior pp̄ dictã detentionẽ dicte particule domus quaȝ dicti bomines de fraternitate pretẽdunt esse suam: qd̓ quidem minime articulatum est neq̄ probatum: lȝ quo ad articulos posset tollerari per articulos q̄ tantum fuisset cõducturus arg. tex. ⁊ quod ibi p̄ Bar. in. d. l. in summa. §. ⁊ sic babitatorem. naȝ ⁊ in condictione indebiti venit tantuȝ id in quo factus est locupletior. l. si non sortem. §. libertus. ⁊. ti. ⁊. d. l. in summa. §. si seruum.

m ¶ Et trabit Bar. ad eum qui bonafide inbabitat domuȝ alienã sine domini permissione. ⁊ Rap. fulg. ibi dicit q̄ doc. ita tenent ⁊ ita allegatur dixisse Bal. in. l. item queritur. §. qui impleto. ff. loca. licet in mea lec. non reperiam sed pluries legit.

n ¶ Ipse autẽ Rap. ful. dicit q̄ babitatio cẽsetur fructus industrialis. idõ bonefidei possessor facit suos ⁊ ꝓpterea non tenetur dictum aũt Bar. procedat qñ babitasset bonafide tamẽ non animo possidẽdi puta q꞉ credidisset sibi permissum vl̓ dominuȝ contẽtari ⁊ ꝑmissurũ si sciuisset. Et si b̃ quidem satis vr̄ probabile non tamen expedit boc firmare attẽto q̄ non probatur q̄ fuisset pro tanto conducturus q̄ erat necesse scñ opi. Bar. ⁊ sequacium. lȝ. n. articuleẽ: tñ nõ deponunt sup boc testes se aliquid scire nisi dominus Nicolaus tertius testis qui deponit q̄ tantum conduxisset dictus Dometius: quia semel ab eo petijt q̄ intercederet q̄ sibi locaretur pro dicta mercede. Est tamẽ de bominibus dicte fraternitatis ⁊ est solus ⁊ testi. vnico nõ creditur. l. iurisiurandi. C. de testi. l. vbi numerus. ff. eo. tit. c. tam litteris. de testi. cum similibus. ⁊ propterea non probat q̄ dictus Dometius tenuerit in animo q̄ dicta res fuerit allodiuȝ dicte fraternitatis. ⁊ insuper testes non deponunt q̄ dictus Dometius tenuerit dicta plancata pro babitatione sua. Sed deponunt q̄ viderunt familiam dicti dometij babere vsum ⁊ cõmoditatem dictorum plancatorum profecto boc non artat dictum Dometiuȝ vnus testis si bene memini solus deponit de dometio ⁊ familia profecto licet familia pro maiori cõmoditate babuisset aliqueȝ vsuȝ dictorum plancatoruȝ non tamen apparet qd̓. dometius debuerit soluere pensiõneȝ saltem cum dictus vsus non apparet factus suo mandato nec apparet q̄ ex eo perceperit aliquaȝ cõmoditateȝ salteȝ considerabilem maxime quia actus quibus deponitur quod vtebantur erant paruȝ considerabiles scilicet dambulare per ipsa plancata stare ad fenestram desiccare pannos lauatos ⁊ desiccare lasagnas ⁊ babere appensa pira. Sunt parue ⁊ minime extimatiõis. Et ista de facili fierent in re aliena quando non prestatur impedimentuȝ vel incõmoditas domino. rei. Nec aliqui testes deponunt q̄ aliquis dicta applancata conduxisset pro illa mercede ad illos vsus quibus dicta familia vsu fuit. Et licet vnus deponat q̄ in plancato inferiori vidit lectum dicti dometij ⁊ istud est maioris extimationis. Tamen est vnicus. iteȝ quid sit ipse q̄ esset lectus dometij debuit de boc reddere causam scientie.

o ¶ Cuȝ non cadat in sensum testis dominiuȝ rei per ea que per Innocen. ⁊ docto. in. c. cum causam que de testib. ⁊ doc. in. l. solam. ⁊ l. testiuȝ. C. eo. titu. cũ similibus. iteȝ non deponit q̄ continuo dicto tẽpore tenuerit sed q̄ vidit illuȝ semel ibi esse. Nec deponit q̄ illo lecto vteretur dictus dometius. Et insuper oẽs testes deponunt q̄ applancata superiora dicte domus sunt maiora q̃ sit atteratũ inferiori. Et iñ non sit dubiũ q̄ residuum plancatorũ predictorum est dicti dometij. Soluȝ sit dubium pro illa p̄te que est supra atterratum qd̓ retineẽ per dictã fraternitatem: vnde testes deponentes quod dicta applancata fuissent locata pro tantã mercede nõ deponunt quãtum fuisset locata illa pe

plancatorum que dicit esse allodialis itaque nihil relevat. Et idem potest dici circa probationem visus.quia possunt dicta testium dicentium quod desiccabant et c.stabant ad fenestras et habebant appensa pira verificari et si solum visi fuissent predictis modis alijs partibus plancatorum.nam si predicta fecerint in una parte plancatorum verum est fecisse in plancatis ut de se est notissimum facit.l.vulga.ff.de fur.itaque multis vijs clarissime deducitur.quod dicta compensatio de qua agitur ut premissi non potest de iure admitti.quia nullo pacto est liquidata aliqua certa quantitas que debeatur per dictum Domerium dicte Fraternitati:ideo repulsa excep.compensationis debet procedi super executione crediti dicti Domerij contra dictam fraternitatem que debet in expensis condemnari. Cuius autem sit dicta pars dicte domus non potest bene deprehendi. Nec deprehenditur ex actis que vidi cuius sit. Nec an dicta victoria possederit ut allodium.An ut emphyteosim.illa.n. reassignatio facta per procuratorem prebet magnam faciem veritatis quod retinuerit iure emphyteotico.

p ¶ Et dictus liber censualis non videtur quod plene probet quia principaliter scribitur census qui soluitur et pro qua resoluitur alia incidenter enunciantur ad demonstrandum quod pro illa parte reservata non soluebatur census.

q ¶ Ideo tamen verba enunciatiua propter aliud prolata videtur quod non probent per ea que habentur per Bar.et doc.in.l.ex hac scriptura.de dona.et per Bal.in.l.his verbis.C.de testa.mili.concurrit quod in secunda partita non sunt verba principalis sed verba administratoris cuius confessio voluntaria non preiudicat. d.l.certum.§.sed an ipsos.item concurrente quod reservatio unius pugilli a parte stante pot verificari in parte atterrati que retinetur per dictam fraternitatem que ut audio est mensure unius pupilli et forte plus ita quod non est certum quantum contineat illud pupillum quia non a solo usque ad tectum.Et est satis verisimilis interpretatio quod pars que est in solo usque ad primum plancatum contineatur et separatum censeatur ab alia parte domus cum sit intermedium ab alia domo et habet aditum aliunde quam per hostium ipsius domus primum plancatum licet habeat intermedia tamen non videtur segregatum ab alia parte domus cum non habeat aditum nisi per dictam domum emphyteoticam et alia autem plancata nullum signum segregationis habent:ideo non videtur verisimile quod fuerint allodia. cautum autem esset si ageretur de iure ipsius domus ad confutandum probationem quod remansit in hereditate articularet quod pariter et eodem modo visa fuit domo emphyteotica pro residua parte et pro illa parte et ad eandem allegationem quod in ultima concessione dantur pro confinibus in plurali res dicte domine victorie potest responderi quod finis unus sit dictum atterratum seu apotheca ipsius que non negatur esse fraternitatis item ille pone.Et quia pone ille ab alia parte attingit duas domos pot dici quod hoc respectu loquatur instrumentum in plurali et insuper nonnunquam plurale ponitur pro singulari tex.cum gl.de peni.di.j.can.tradidit et.j.di.omnes.gl.in.l.j.§.ut initio de postula.cum similibus.et maxime quia pone ascribitur parti domus et domus habet multas partes:ideo designando unam domum dicimus domos et non est mala locutio primo tamen responsionis magis satisfaciunt. Et per hec patet responsum ad omnia in contrarium adducta. Laus deo.

¶ Adiudicatio rei aliene facta iure creditoris aduersus iniustum possessorem cum decreto iudicis. An causet iustum ti.ad prescribendum.posito quod dicta adiudicatio fuerit facta in contumaciam debitoris et non servata solemnitate iuris municipalis loci.Item an primus et legitimus possessor agens publiciana contra ultimum possessorem possit opponere exceptionem nullitatis dicte adiudicationis: quam dicitur sibi non competere:quia competere dicitur illi aduersus quem fuit facta adiudicatio.

¶ Consilium. lxv.

In noie domini nostri iesu xpi. ¶ Licet presens

l consultatio videatur primo aspectu clara.eo quia in materia prescriptionis error iuris censetur iniustus.l.nunquam iuris error.ff.de usuca.Omnes.n. presumuntur scire regulariter id quod ius dispo nit saltem mares et maiores.l.leges sanctissime.et.l.fi.C.de.ll. et quod habetur in.l.late culpe.ff.de verb.sig.facit.l.regula ff.de iu.et fac.igno.cum concor.

a ¶ Et qui non inchoat prescribere non habet quasi dominium seu publicianam.insti.de actio.§.alie.et.ff.de publi.l.eum qui.in prin.et.l.traditionem.et.l.siue aut.§.hec actio.ff.de publi.Et per consequens cum dictus Ant.erraverit in iure credendo valere actum de iure inualidum non censeatur habere publicianam nec dominium et sic debitus iuris ideo succumbere debeat.idem etiam cum nec titulum habeat censeatur cum titulus nullus non censeatur titulus.l.iiij.§.condemnatum.de re iu.et cle. pastoralis.de re iu.Nec habeat iustum errorem videatur clare quod succumbi debeat.de nullitate enim constat cum presupponatur non esse servatas solemnitates requisitas ex forma constitutionum.

b ¶ Et inter cetera in venditione facta ex secundo decreto non emanasse citationem que requiritur etiam peremptoria ut de peremptoria nedum in secundo sed et in primo decreto est tex.glo.que reputatur singularis in.l.penulti.C.de his qui ad eccle.confu.ad idem gl.et ibi Bar.et doc.in.l.si finita.§.iulianus.de dam.infec.et Bar.in.l.consentaneum.C.quando et quando iud.Presupponitur autem in themate quod citatio legittima non emanauit.Nam licet fuerit facta citatio ad videndum fieri venditionem tali die:tamen illa die non fuit facta debuit citari ad illam venditionem que fuit postea facta alio die.

c ¶ Quia prima citatio non trahitur ad alium actum vel ad actum qui alter factum quam ille ad quod citatur.l.aut qui aliter in prin.ff. quod vi aut clam.et ibi Bar.Et ideo si alio die vel alia hora fit actus quam eo ad quem citatur:qualiter factus quam in citatione deductum fuerit non valet ut est tex.quem ad hoc ponderat Bar.in.l.fi.§.fi.e.ti.et ibi Ang.sequitur dicens hoc probari in.c.si a iudice.de ap.li.vj.Limitat tamen id quod dicit Bar. de hora nisi continuasset iudex cessionem et c.que limitatio non confert ad casum nostrum.et idem tenet Panor.in.c.consuluit de offi.deleg.limitans nisi iudex in termino assignato in citatione prorogauerit terminum per text.ibi quod minime factum fuit in casu isto.Et sic remanet illud decretum iudicis:in quo fundatur dicta venditio sine citatione.et per consequens venditio nulla.Et si dictus Antonius in hoc errabat erat in errore iuris.et per consequens remanet simpliciter possessor qui succumbit in publiciana.nec habet locum.l.siue autem.§.si duobus de publiciana. Tamen ad hoc videtur posse responderi quod dictus Antonius errauerit in facto credens forte solemnia emanasse:quia lex presumit pro facto iudicis l.herennius.§.gaia.de euic.c.in presentia.de renun.cum si. Si ergo dictus Antonius emens ad subastationem credidit quod iudex solemnia servauerit fuit error facti potius quam error iuris et error facti videtur iustus error saltem super hoc de quo lex presumit:ideo cum iustus error habeatur pro ti. ut.l.quod vulgo.ff.pro emp.et.l.celsus.et ibi gl.et Bar.ff.de usuca.consequenter prout titulus possessoris excludit agentem publicianam.d.l.siue autem.§.si duobus de publi.Ita excludat iustus error circa titulum prout alias tenet gl.in.l.fi. ff.pro leg.quod sicut titulus excludit agentem petitione hereditatis ita et iustus error circa titulum.Item concurrit quod citatio requirebatur pro interesse Jacobi ut venditio sibi preiudicaret et factum iudicis reputatur factum partis.l.si in annum.C.de euic.et sic videtur factum nomine ipsius Jacobi. ideo videtur posse per eum ratificari facit.l.filio preterito. ff.de iniusto testa.ubi nullitas causata ex defectu solemnitatis respicientis meum fauorem tollitur meo assensu prout in simili dicit Imo.in.c.ceterum de rescrip.quod gesta nulla facta per iudicem cuius iurisditio erat sublata vel suspensa propter rescriptum a parte impetratum validantur voluntate ipsius impetrantis per.d.l.filio preterito.et per gl.in verbo inchoate in.l.j.C.ubi de crimine agi oportet ubi acta nulla:quia facta a iudice incompetenti validantur ratificata ab eo qui ignorauerat dummodo a principio consentiendo suo consensu potuisset validare acta in casu autem nostro consensus dicti Jacobi validasset dictam venditionem merito et pariter consensus suus postea secutus.et propterea videtur quod dictus Antonius conuentus posset se tueri dicto titulo seu dicto iusto errore et quod talis titulus seu iustus error fuerit et sit sufficiens ad prescribendum.

d ¶ Tamen his minime refragantibus contrarium puto de iure respondendum.nam prout in principio deductum est dictus titulus fuit nullus:et qui emit ad subastationem debet videre quod solemnia precesserint:alias non facit id quod prudens et diligens homo faceret.

e ¶ Nec lex ante factum presumit pro iudice quam adhibeat debitas solemnitates:immo instruit iudicem quod adhibeat notarium

notarium vel in defectum notarij duos honestos viros qui loco notarij scribāt acta vt possit videri an eīa obseruent.c. qm̄ contra falsam.de pba.⁊ ibi per oēs ꝙ si reliqua solēnitas ex inspectione taliū scripturarū apparet nō seruata vel inductis scripturis non appet non presumit prout ei bñ in auc.fiqs in aliquo.de eden.per modernos ⁊ in multis ptibus iuris:ideo ille qui emebat nō est excusandus si non inspexit acta.lex.n.nō consuluit ꝙ stetur illi gñali presumptioni quam ipsa hȝ de iudice: licet ex postfacto alio non inuestigato credendum sit pro gestis per iudicem.

f ¶ Imputanduȝ aūt est ei q est nimis credulus eo tpe quo pōt se certificare.l.j.in fine pncipali.ff.de eo per quē factū.

g ¶ Nec talis nimia credulitas causat iustū errorē cuȝ sit error culposus.ergo nō iustus: ⁊ maxie cū nobis non appeat vtrū fuerit motus tali credulitate an vo:qz crediderit dictā citationē fuisse sufficiētē an vo:qz ignorauerit regri citationē in tali venditiōe:⁊ ppea nō constet de tali iusto errore ⁊ paria sunt nō eē ⁊ nō appere.l.duo sunt titij.de testa.tute.⁊ l.si fuerit.de reb.du.⁊ dubia pbatio nō releuat.c. in pñtia. de pba.l.non hoc.C.vñ legi.cū concor.hinc est ꝙ put premisi in prin.cū dictus Anto. nō habuerit titulum cū fuerit inualidus:ar.d.§.condēnatum. Nec appeat de iusto errore:ideo nō inchoauit prescriptioneȝ fortius nec pfecit maxime si aduersarius fuit absēs put absentia in themate presupponitur cuȝ contra absentes prescriptio longi temporis non finiatur spacio.xij.annorum.

h ¶ Sed requirant.xx.anni cōpleti.l.super longi.⁊.l.fi.C.de lon.temp.prescrip. ⁊ ideo non censet habere quasi dñium: ideo non est tutus aduersus intentant publicianam.⁊ insuper licet iustus error iuuet quo ad prescriptionem.

i ¶ Tamen glo.fi. in.l.edicto.C. de edic.diui. vult ꝙ iustus error non iuuat cōtra petitionem hereditatis.

k ¶ Licet.n.titulo possidēs non conueniat petitione hrdis.l.regulariter.⁊.l.nec vllā.ff.de peti.here.⁊.l.hrd.tatis C.eo.ti.ea rōne.qz ille qui agit petitione hrdi. fundat se solum in suo titulo ⁊ in possessione defuncti. Sed ille qui possidet titulo pariter se fundat in titulo ⁊ in possessione:iō in pari cā melior est possidentis cōditio.c.in pari cā.de reg.iu. in.vj.⁊ in.l. cū par.ff.eo.ti.cū concor. put hanc rōnem assignant doc.maxie Bar.in.d.l.hrditatis. tū detur petitio hereditatis cōtra possessorem ductū iusto errore:lȝ inchoauerit pscribere fm illā glo.quam sequit ibi Raph.fulg. ⁊ pro ea allegar.l.nec vllam.§.oibus.ff.de peti.heredi.primo rñsio quare prodest quo ad vsucapionē est:qz error non detegit: sed quo ad pe.hereditatis nō prodest: qz error detegit fm eundē Raph.⁊ pro hac parte est tex.in.l.iulianus.ff.ex qb. causis maio.put ibi dicit Bar.quit idem tȝ ꝙ ⁊ tenet Ang. in.d.l.fi.ff.pro legato.reprobans glo.ibi pñiam si petitio hereditatis datur cōtra possessionem ex iusto errore qui habetur pro titulo fortius datur publiciana: qz qui nititur publiciana nititur efficaciori iure ꝙ̄ agens petitione hereditatis: nam nititur ex titulo per quem quesiuit quasi dominiū per no.in.d.l.j.de pub.⁊ in.d.§.alie.⁊.c.abbate.in pn.de re iud. in.vj.intentans auteȝ petitionem hereditatis nō presupponit se vel auctorem suum inchoasse prescriptionem ⁊ sic nec presupponit se habere quasi dñium quin ipse forte non inchoauit possidere.l.cū heredes.in prin.de acq.pos. ⁊ defuncus forte non habuit titulum cū non sit necessarius titulus defuncti:nec possessio heredis:⁊ tā alterum constat esse necessarium ad prescriptionem longi tpis:ideo fortius cōcludendum est ꝙ publiciana detur cōtra possessorem ex causa iusti erroris ꝙ̄ detur petitio hereditatis.

l ¶ Et suadet ratio ꝙ lȝ iustus error habeatur pro titu. quo ad quid nō sequitur ꝙ simpliciter quo ad omnia: ⁊ sic licet habeatur pro titulo quo ad vsucapionem vel longi temporis prescriptioneȝ: non sequitur ꝙ habeatur pro titulo quo ad impediendum publicianam: ⁊ suadet ratio ꝙ magis fauetur habenti verum titulum ꝙ̄ habenti putatiuum.

m ¶ Nec obstat ꝙ ille Jacobus nō conquerit nec ad tertium pertinet allegare de iure tertij per no. per gl.in.l. his pñter.in prin.ff.fami.her.⁊ per Bar.in.l.si alienā.ff.so.ma. ⁊ in.l.ij. ff.de excep.rei iudi.per Cy.⁊ Bal.in.l. si seruus.quispiam. C.de seruis fugi.per Compost. ⁊ alios canonistas.in.c.mā. de rescrip.qz respondetur ꝙ quando ius tertij est penitus exclusiuū iure aduersarij:lȝ opponere.als secus regulariter prout dicta theorica tradunt doc.in dictis iuribus. pmo.n. casu nō opponit de iure tertij.sed de nō iure. aduersarij ita in pposito agens publiciana ⁊ fundans intentionē suā aduersus excipientes de suo titulo replicat ꝙ suus titulus est nullus:iō non potest ex eo niti:⁊ hoc pp defectum solēnitatis:licet illa solēnitas sit inducta in fauorē citandi ⁊ in proposito nostro respiciat fauorem dicti Jacobi. tamen enervat funditus intentionē rei excipientis merito ⁊c. Nec obstat tex.qui non est alibi fm Ange.ibi in.d.l.j.vbi de crimine agi oporter:quia respondetur ꝙ loquitur quando ratificatio gestorum fit pendente iudicio:secus videtur sentire finito iudicio ⁊ insuper etiam pendente iudicio distinguit vt ibi per Bar.sententia aūt lata sit nulla est ⁊ confirmat consensu partiū non validatur vt valeat in vi snīe:licet consensus iuuet in vi parti qñ vtraq3 pars consentit.l.ij. ⁊ ibi per doc.C.communia vtriusq3 iudi.pari ratione non valeat fm decretum nullum:licet pars illud confirmet.

n ¶ Cum fm decretū per qd fit venditio bonorū creditoris non expectet post se aliam snīam ⁊ sic hoc respectu hȝ vim diffinitiue:lȝ sit interlocutoria.vt est gl.reputata singularis. in.d.l.pñti.⁊ est gl.in.l.fulcinius.§.qd sit latitare.ff. ex qb. causis in posses.eatur in verbo eius in fine:⁊ maxie quo ad propositum nřm:qz ista ratificatio fit eo tpe quo possidens habet noticiam rei aliene:ideo respectu temporis presentis non potest inchoari prescriptio longi tēporis propter malam fidem:iō non potest retrotrahi quo ad prescriptionem: quia non habet habile extremū a quo prout requiritur esse in veritate per tex. ⁊ theoricam Bart.in.l. si is qui pro emptore.ff.de vsuc. ⁊ arg.l.bonorum cum ibi no. per Bart.ff. rem ratam haberi ⁊ si cessat inchoatio vsucapionis seu prescriptionis longi tpis non querit quasi dñium ex quo causatur publiciana iuxta no.in.d.l.j.de publi.⁊ in.l. cuȝ qui.in prin.⁊.d.l.traditionem.⁊ in.d.l.siue.§.h actio eo.tit.⁊ in.d. §.alie.⁊.d.§.abbate sane.ideo agens hȝ potentius ius ⁊ per pñs debet obtinere:⁊ sic conuentus non potest se tueri.sed condemnari debet per predicta. Laus deo.

¶ Statuta florētie disponūt ꝙ si occurrat vt aliq de dicta ciuitate efficiantur cessantes ⁊ falliti ꝙ qdaȝ officiales super hoc deputati sup eoꝝ debitis ⁊ creditis possint put eis videbit diffinitiue cognoscere ⁊ ꝙ nulla ꝓrogatiua prioritatis pignoris vel hypothece seruetur inter eorū creditores. Item similiter alio statuto disponitur ꝙ in causis pupillorum speciales officiales habeant cognoscere. Si occurrat casus ꝙ ratiōe depositi pecuniarum pupillorum facti apud quēdaȝ qui effectus est fallitus habeat fieri cognitio super dicto deposito quis officialium predictorum habeat cognoscere:⁊ an causa pupillorum debeat in aliquo esse puilegiata. Item an ⁊ quando per statutum magis speciale dicatur derogari statuto generali.

¶ Consilium lxvi.

Dominus Guidus santonius. ¶ Circa primuȝ dubium dicit ꝙ recitando opiniones ⁊ fundamenta eorū principalia due sunt opiniones.

a ¶ Prima ꝙ ambo sint iudices: qz quādo due qualitates possunt simul concurrere quarum quelibet per se potest operari vna non derogat alteri tex.est in.l.titie testatores de leg.j.ques ad hoc ibi no. Bal.⁊ infert ibi ad statutum deputatus est quidam in causis pupillorum alius in causis a decem libris supra ⁊c. Vterq3 erit iudex ⁊ erit locus preoccupationi per no.per Bart.in.l.si pluribus.de le. j.⁊.l.siquis postea.cum similibus.de iudi.⁊.l.j. de offi.consu.⁊ hoc tenet Cy. in.l.gallus.§. ille casus. de liberis ⁊ posthu.per illum tex.nisi simul ceperint cognoscere:quia tunc per illum text. simul cognoscant pro hoc ꝙ vterq3 sit iudex distinctim facit quod no.Barto.in.l.studentibus.ff. de offi. pref.vrbis.⁊ Bal.in auc.habita.C.ne filius p patre. vbi dicunt ꝙ potestas qui habet generalem iurisditionem possit esse iudex in causis damnorū datorum prius ⁊c. Et idem videntur firmasse Bal.⁊ Ange.in.l.fi.C. de iurisditio.om. iudi.Ang.in.l.fi.C.de canone larg.lib.xj.Bal.in.d.auc.habita Ange.in.l.cum pretor.de iudi.Jaco.de are. ⁊ Bald.in l.ꝙ in rerum.§.j. de lega.j. Angel. in.l.consulta.C. de testa. Alia fuit opinio que est cōmunior ꝙ alter istorum sit iudex scilicet specialior:quia generi per speciem ⁊c. Et sic paruum genus derogat magno ita ⁊ indiuiduum speciei not.Dy.in regula generi.in.vj.Bal.in.l.hac consultissima.C.qui testamen.facc.pos.Bar.in.l.j.§.j.de noui oper.nun. ꝙ intelligit

Bal.l. executorem ver. ⁊ reddeo ad propriam materiam de execu. rei iudi. ⁊ quando derogatiue veniunt vt est in casu nostro secus si illatiue: ⁊ cõsecutiue: ⁊ ideo ad propositum nrm inferũt quis sit spālior hoc firmat in terminis Bal. in l.j.ff.de of.cõsu.⁊ in.d.l.executorẽ.⁊ in.l.vnica.§.nõ aũt.de cadu.tol.⁊ Bal.⁊ Jmo.in.d.§.ille casus.⁊ Pe. de ancha.in repe.c.canonum statuti.versiculo sed pone duo sunt statuta de consti.⁊ Bar.in sil'i questione in extraua.ad reprimenda in verbo non obstantibus ⁊ Ange.in repe.l.si vacãtia.C.de bo.va.lib.x.⁊ in.l.testamenta.C.de testa.⁊ Pe. de ancha.in consi.incipiente de viribus.⁊ Jmo.in.d.l. titie textores.⁊ Jo.an.⁊ Pe.de anch. in.c.statutum.§. cum vero.de rescriptis lib.vj.⁊ Roma.in.l.j.§.j.de noui oper.nuncia.⁊ Bart. in consi.ꝙ incipit a domino Cyno de bononia vbi plura ad materiam.⁊ Jo.an.in addi.spec.in ti.de sententijs.§.vt aũt. Nec obstãt no.per Bart.in.d.l.studentibus.⁊ per Bald.in d.auc.habita. quia ibi aperte constabat iurisditionem non esse diuisam in casu autem nostro secus:quia quelibet iurisditio est spālis in aliquo casu vel potest aliter rñderi ⁊ per Ang.in.l.cũ pretor.ff.de iudi.⁊ in.l.siquis.cũ procuratorio.§.fi.ff.de procu.⁊ in.d.l.si vacãtia.in.iij.char.videlꝫ ꝙ male locutus fuit Bar.in.d.l.studentibus.qr per iurisditionẽ specialem derogatur generali.c. studuisti.de offi.dele.Nec ob.d.l.studẽtibus.qr ibi lex vltra processit vel respõderi potest vt per Jmol.in.d.l.titie textores.⁊ per bal.in.d.auc.habita que rñsio videtur de mẽte Ang.in.d.l. testamenta quã breuitatis causa obmitto.Nec ob.primum contrariũ supra formatum per.l. titie textores ⁊c. qr illud verum vbicunqꝫ ille due qualitates se habent vt species differentes secus si se habent vt genus ⁊ spẽs vel vna est spālior altera: qr tunc magis spālis deroget alteri.l.seruis vrbanis.§.fin, de leg.ij. ⁊ eodem modo respondeo ad.d.§.ille casus.Ex quibus concludo alterum istorum tantum esse iudicem competentem.

b ¶ Ad cognoscendum autem quis sit specialior iudex debet presupponi in hac materia plures regule prima quia debet attendi que qualitas potest pluribus inesse ita firmat Bal. in.l.executorem.C.de execu.rei iudi.allegat.l. iurisgentium §.sed si fundandi.de pac. infert ad duo statuta vnũ ꝙ sententia pupillorum mandetur executioni per priores aliud quod sententie a centuꝫ libris supra executioni mandentur per potestatem tunc sententia pupilli a centum libris supra mandari debet executioni per priores.

c ¶ Secunda est regula Barto. in.d.extrauaganti. ad reprimenda in verbo nec obstantibus vbi post multa contraria dicit ꝙ ius singulare semper est introductum propter aliquam vtilitatem.l. ius singulare.de legi. vnde illud censendum est specialius in quo maior ⁊ euidentior vtilitas reperitur ⁊ ista est benigna interpetratio que facienda est.l. benignus.de.ll.quia causa magis priuilegiata prefertur.l.priuilegia.de priuil.credi.ideo dicit ꝙ dispositio illa ⁊c.Tertia regula est ꝙ vbi est paritas rationis ⁊ ambo sunt eque specialia.tunc specialius censetur statutum ꝙ concernit personas ꝙ̃ res.l.j.ff.de statu ho.

d ¶ Exemplum vnum est statutum ꝙ in causa depositi talis sit iudex alius ꝙ in causis pupillorum alius sit iudex causa depositi ⁊ pupilli per iudicem pupillorum cognosci debet prout in pluribus locis firmat Bal.in.l.j.de offi.consu.in.l. vnica.§. vbi autem.de cad.tol. ⁊ in.d.l. gallus.concludit ꝙ officiales cessantium habent cognoscere: quia cause pupillorum plures sunt ⁊ qualitas pluribus inest.Jtem dicti sindici sunt constituti propter publicam vtilitatem vt mercatores se non possint frustrari inducis ⁊ facundiores ⁊ audaciores sint ad credendum pecunias ⁊ merces eorum.Circa scdm dubium considerat ꝙ statutum tollens prerogatiuas loquitur disiunctiue ⁊ sic de quolibet simplicium de per se sed in casu isto concurrunt plura.s.priuil. personalis cõmunis ⁊ hoc duplex.s.qr pupillus: ⁊ qr depositum. Jtem concurrit hypotheca expressa ⁊ prerogatiua temporis.

e ¶ Et cum istud sit exorbitans hodie cessantiũ inductũ sub simplicibus non dꝫ comprehendi mixtũ.l.vim passim.§.prescriptione.de adul.l.mariti.§.ꝙ qnquenniũ.eo.tit.no.Bar. in.l.ij.in prin.de verb.obli.quẽ ibi sequitur Ang.⁊ plurimi alij.⁊ in.d.l.titie.textores scdo non est dubiũ ꝙ est magis fauorabile creditũ ꝙ habet plura priuilegia patet in.l. eos.⁊ in l.assiduis.qui po.in pig.habe.Sed vbi non est eadem ratio etiam si materia est extensibilis nõ fit extẽsio.l. lege iulia.§. hoc apud.de ritu nup.⁊ bonus tex.in.c.fi.de transla.prela.⁊ in simili no.Bar.in.l.j.de verbo.signi, vbi masculinum ⁊c,

Contrarium est verius ⁊ presupponendi sunt tres casus. vnus ꝙ aliquando concurrunt due qualitates in vna dispositione incompatibiles vt hermofrodito ⁊ iste nõ est casus noster.Aliquando disponit lex super aliqua persona habente aliquam qualitatem: ⁊ adicitur alia qualitas ⁊ iste etiam non est casus noster aliquando concurrunt in vna dispositione qualitates cõpatibiles ⁊ iste est casus noster. His presuppositis non obstat ꝙ sub simplicibus non comprehendatur mixtum:qr respondeo ꝙ cõis doctrina est oium scribentiuꝫ in.l.ij.in pñ.de ver.ob.ꝙ si facta est dispõ de oibus simplicibus ⁊ sunt cõpatibiles ⁊ est fauorabilis ⁊ tũc mixtũ comprehendit per tex.in.l.si ita.de lib.⁊ posth.⁊.l.si ita.⁊.l. clemẽs.ff.de here.insti.⁊ no.doc.in.d.l.titie textores. ⁊ casi. in.c.at si clerici.de iudi.ꝙ autẽ sit fauorabile istud statutum colligi potest a ratione sui ⁊ intentione statuentiũ quoniam puto fuisse talem: videlicet fauor creditorum ⁊ publica vtilitas vt artificibus ⁊ creditoribus magis creditur:nam magis ⁊c.Et hanc puto fuisse rationem huius statuti. ⁊ nullaꝫ aliam assignari posse video: vnde perinde est acsi fuisset expressa.l.maximuꝫ vitium.de libe.preteritis. neqꝫ potest colligi ratio odij creditorum priuilegiatiuorũ. ergo non odiosum.vt firmat Bal.in.l.si qua mulier.C.de secun.nup.

f ¶ Sed potius fauorabile censendũ est attenta ratione predicta.l.qui exceptionem.de condi.indebi.⁊ ibi Bar.⁊ alij.⁊ l.fi.C.de in ius voc.⁊ ibi Barto. ⁊ scribentes ad hoc allego allegantem doctrinam Bal. in.l.fin.C. de his qui ad liber. perueniuntur post vbi per glo.ibi dicit ꝙ vbi non constat potius censendum est fauorabile nec huic responsioni ob. tex. ⁊ qd ibi no.in.l.venia.C. de in ius vocã.⁊ in.l. sed si hoc.§. fi.ff.eo.ti.⁊ in.l.qui bona.§.qui alieno.de dam.infec. vbi gl. ⁊ doc.ꝙ si statutum habet duo extrema ⁊c. qr respondeo ꝙ illud qd dicitur per dictas glo.⁊ doc.in dictis iuribus procedit qñ dispositio est fundata in qualitate peragentiũ ⁊ patiẽtiũ secus si respiciet qualitatem facti ⁊ alia ratione fundaretur vt est in casu nostro: qr qualitas personarũ non est causa dispositionis:sed fauor publicus vt predixi:ideo censeri debet fauorabile facit qd no. Bar.in.l.liberorũ. de ver. signi.in questione qua querit stante statuto ꝙ filia non succedat extantibus masculis ⁊ qd no.Ang.⁊ Jmol.in.d.l.etiã ⁊ Ang.in.l.de quibus.de.ll.⁊ Pau.de ca.in cõsil.cccxxxiij. secundo allego opi.Raph. ⁊ aliorum modernorum volentium ꝙ etiam in odiosis mixtum comprehendiẽ per text.in l.si ita.de iniust.test.Nec ob.responsio docto.quia est falsa. nam agiẽ ibi de exheredatione que est odiosa Ang.in.l.placet.de here.insti. pro qua ratione potest allegari text.in.l. is qui in puteum.§.hoc interdictũ qd vi aut clam ⁊ bonus tex. in.l.quid ergo.§.ꝙ ait pretor.ff. de insami. iuncta.l.j.eo.tit. ⁊ est bonus tex.in materia. in.l.j.§.amplius.ff. de excu.tut. optime facit qd no.Barto.in.l.j.de interdic.ad idem ꝙ singulariter no.Bal.in rubrica.C.de proba. vbi dicit ꝙ ea que ex diuersis speciebus integrantur nullam speciem faciunt. Nec ob.text.in.d.§.prescriptionem: quia illum text.inducit Raphael pro se.videlicet ꝙ crimen incesti in quo non reperiebatur facta specialis prouisio comprehendit incestuꝫ mixtum:scilicet stuprum ⁊ adulterium.

g ¶ Vel potest rubricari ꝙ ibi mixtum est reducabile ad sua simplicia ⁊ qualitates sunt separabiles:qr incestus ⁊ adulterium quo ad cognitionem considerantur vt aduersa: vnde penitus ex vno titulo criminis potest accusari ⁊ puniri de alio.l.si adulterium.cum incestu in principio de adul.⁊ plene declarant Bar.in.l.senatus eo.ti.Non ob.fm euꝫ tex.in l.si ita.ibi subtilis regulis ⁊c. de liberis ⁊ posth. quia voluit iure consul. ibi dicere ꝙ inspectis subtilibus regulis iuris dispositio facta de simplicibus non poterat comprehendere mixtum:quia totus numerus vnciarum erat distributus sub simplicibus vel tertio potest responderi ꝙ si mixtuꝫ potest resolui in sua simplicia ⁊ possunt separari etiã in odiosis comprehenditur mixtum:quia vnaquequꝫ qualitas attenditur de per se in casu suo:⁊ dispositio separatim facta in illa qualitate vendicat sibi locum in suo simplici siue qualitates sint cõpatibiles vt in casu nostro ad hoc text.in.d.§.hoc interdictum.vbi factum pro parte clam ⁊ vi pro alia parte potest destrui factum: clam ex illa parte edicti ꝙ claꝫ ⁊ illa pars facte vi ex parte edicti ꝙ vi ad qd.l.si ita de iniusto testamẽ. vbi ⁊c.siue qualitates sint contrarie.vt.l.fi.§.hec actio nau. cau.sta.vbi edictũ loquens de nauta ⁊ de caupone:nam potest quis esse nauta ⁊ caupo. ⁊ in eo verificabitur edictum: quia ꝙ in eo ꝙ facit vt nauta considerabitur vt nauta in eo

ꝙ facit

ꝙ facit vt caupo considerabitur vt caupo ad idem tex. in.d. §.prescriptione ⁊ insti.de act.§.ité mixta.⁊ no.in.l. siqs de curio.C.de falsis.⁊ in.l.ij.C.de cósti.pecu. ⁊ Ang.in termi nis ⁊ Jmo.in.l.ij.in prin.de ver.obli.ita est in casu nr̃o eum ista simplicia sint separabilia ⁊ denotar respectu qĺitatuȝ ⁊c. Pro qua facit: qꝛ disiũctiua ex mente legis capitur pro con iuncta.l.cum quidam.ff.de verb.signi.vbi ⁊c.

b ¶ Ultimo rñdeo ꝙ saltem mixtum sub simplicibus com prehenditur quádo ex mente legis apparet:quia mens pre ualet verbis ꝙ hic apparet patet per exceptionem quia ex ceptuatur causa dotis ⁊ causa tutelle que ambe sunt priuile giate ⁊ habent hypothecam tacitam ⁊ vtplurimum expres sam: ergo ista exceptio declarat mentem statuentium ꝙ sub regula comprehendantur credita in quibus omnia illa con currũt ⁊ exceptio declarat ⁊ firmat regulam.l. nam ꝙ liqui de.§.fi.de peni.leg.quem pro singulari allegat.Jmo.in.l.fi lio preterito.⁊ est text. in.l.lucius.§.pluribus. ad trebel.ẜm Jmo.ibi ⁊ in.l.in his.⁊ ibi Bar.⁊ Ang.ff.de.ll.⁊ al's Bar. in.l.j.ff.de reg.iur. licet illá non amplies.l.generali.§. vxori. ⁊ ibi Barto.de vsufru.leg.not.Jmo.in.l. si ita de leg.j.neqꝫ istud est ampliare:sed declarare mentem legis ⁊c.

f ¶ Nec obstat vltima ratio: quia si verum est comprehendi sub simplicibus mixtum non tractamus de extensione. se cundo qꝛ est eadem ratio in vno ꝙ in alio scilicet fauore cre ditorum ⁊ publica vtilitas ⁊ id quod venit ex idéptitate ra tionis non venit ex extensione:sed ex dispositione legis vt inquit Bal.in.l.de quibus de.ll.⁊ fuerant originalia verba Pe.⁊ Cy.in.l.iura.non in singularis in lec.quando in plu ribus casibus est eadem ratio in vno decidit omnes casus non per extensionem.Jmmo sicut genus comprehendit spe cies sic generalis ratio diuersas species casuum comprehen dit.⁊ Pau.de cast.in consilio.cccxxxiiij.incip.primus casus dicit esse verum etiam si ratio non sit scripta si tamen vni ca ratio assignari potest.tertio pót respondeŕi ꝙ in casu no stro non tractamus de mixto:sed de quolibet simplici quar to quia constat mentem legis ita esse vt probaui: ex quibus omnibus simul iunctis ꝙ cum istud non sit debitum tutel le pupillos debere concurrere cum alijs creditoribus hic Guidantonius vespucius licet latius.

¶ Sequitur subscriptio supradicto consilio per dominum Corneum.

¶ Consilium lxvij.

Epetito diuino nu mine. ¶ Plene quidem ⁊ egregie discussa est presens consultatio per prestantissimum iuris doctorem dominum Guidantonium de vespucijs patrem honorandũ itaqꝫ pau cis opus est circa articulum primum considero ꝙ in casu isto possunt concurrere plura priuilegia.scilicet quia ista cre dita pupillaria sunt priuilegiata ex causa depositi ⁊ istud est vnum priuilegium ꝙ competit actioni personali: nec vide tur ꝙ concurrat priuilegium ratione persone.

a ¶ Quia pupillus habet priuilegium prelationis personale aduersus tutorem ⁊ protutorem ⁊ curatorem ⁊ negociorum gestorem ita loquuntur.l.dabimus.⁊.l. si negocium.de pri uileg.credi. non reperio ꝙ habeat priuilegiũ in alijs actio nibus quas habet aduersus alias personas que non obli gant ratione administrationis:sed ex alia causa puta ex con tractu depositi vel stipulationis vel alia simili:itaqꝫ si dedu citur actio personalis nó videtur ꝙ habeat nisi vnicum pri uilegium ⁊ maxime quia in puncto dicitur ꝙ officiales pu pillorum deposuerunt ⁊ non deposuerunt ipsi pupilli: ideo ipsis videtur ꝙ competat actio depositi.

b ¶ Et licet ipse Franciscus in assumptione officij promise rit restituere ipsis officialibus ⁊ pupillis pecunias que apud eum deponerent:tamen ex illa promissione oritur certi con ditio ex stipulatione non actio depositi ad hoc glo. in ver bo deposuerunt in.l.si ventri.§.in bonis mensularij.de pri uileg.credi.⁊ in auc.de deposito. in principio in verbo dara sunt.Jn hoc tamen vltimo non facio magnam vim neqꝫ fun damentum: maxime quia non iudeo qualiter isti officiales pupillorum deponant nec quale sit eorum officiuȝ nisi circa iurisditionem contentiosam in qua loquũtur duo statuta in themate transmissa alia prerogatiua est circa hypothecam: qꝛ credita pupillaria habent expressim hypothecaȝ vigore di cte stipulationis ⁊ alij creditores forte nó habent bona ob ligata. Jteȝ forte credita pupillaria habent hypothecas an teriores ⁊ si igitur hypothecaria concurrunt due prerogati ue aduersus illos qui non habét hypothecas: sed aduersus illos qui habent hypothecas concurrit solum priuilegium temporis: itaqꝫ potest contingere ꝙ solum vnum priuile gium seu vna prerogatiua competit ẜm ꝙ concurrunt alio rum creditorum qualitates: ⁊ ẜm actiones que intentátur: sed presupposito ꝙ plures prerogatiue ⁊ priuilegia concur rant de iure communi in creditis istis pupillorum: nihilo minus concurro in sententiaȝ domini consulentis per iura ⁊ rationes per euȝ adductas:quibus addo ꝙ alij creditores possunt niti ex verbis statuti ⁊ rubrice.

c ¶ Et per hoc euitare hanc extitationem an sub simplicibus mixta comprehédantur vel vt magis accommodate loqua mur an dispositio alternatiue loquens in casibus simplici bus vel plures dispositiones separatim in diuersis simplici bus loquentes vendicent sibi locũ vbi plura simplicia con currunt non enim ex simplicibus separatis fit quid mixtum in casu nostro vnus creditor potest habere plura priuilegia non propterea habet mixtum priuilegium prout hác seu si milem considerationem facit Pau.de cast.in.l.ij. in princi pio de verbo.obliga.licet per hoc non euitentur iura que in hac materia adducuntur. Rubrica enim indeffinite de cre ditoribus cessantium ⁊ fugitiuorum vt inter se sint equales ⁊ loquitur per verba dispositiua.⁊ per consequens disponit prout nigrum vt per glo.⁊ doct.in rubrica.C.ne fideius.do. de.in rubrica.C.etiam ob cyrograf.per.itentiam.⁊ per doct. in versiculo titulis in prohemio.vj.liberi ⁊ latius per Jmo. in rubrica.de verbo.obliga. ⁊ per docto. in ꝗplurihus alijs locis ⁊ indefinita equipollet vniuersali.l.si pluribus.de leg. ij.⁊.l.si seruitus.de serui.vrb.predi. ⁊ canone si romanoruȝ xix.distin.⁊.c.quia circa de priui.

d ¶ Et licet nigrũ stricte loquitur: tñ rubrica gñaliter loqués non restringit: sed potius ampliatur nigrum ad gñalitatem rubrice ponit hanc theoricam ponit ponta. in suis sing.alle gando ad hoc glo.in.l.vnica.C. de capi.ciui.censi.exi.lib.xj. ẜm eum singularem: sed est similis ⁊ melior glo. in ver.hu iusmodi.lex in auc.vt facte noue constitutio.in princ.vbi le gem nouá loquentem in speciali casu.s.de quibusdam.ll. lo quentibus in testaméntis trahit generaliter ad alias.ll. ea ra tione.qꝛ verba rubri sunt generalia:lȝ in contrariuȝ faceret: quia iura in multis faueant testamentis.l. in testamentis.de reg.iur.⁊.c. cum dilecti.de dona.cum amplius non redeat ar bitrium.l.C.de sacrosan.eccle.⁊ sic non obstet ꝙ posset assi gnari ratio dñe inter casum in nigro expressum ⁊ casus cete ros:tamen propter generalitatem rubrice dispositio nó re stringitur ad casum in nigro expressum: lȝ illa sit lex noua ⁊ exorbitans ⁊ aliquo respectu correctoria iur. antiqui vt in nuit verbum sancimus ibi posituȝ iunctis notatis per glo. in de.si.de rescrip.in.c.constitutionem.in prin. de reg.li.vj. ⁊ in cle.ne romani.de elec.⁊ in cle.j.de offi.vica.⁊ cle.Quis. in prin.de appel.cuȝ infinitis simi.melius probat tex.d.auc. vt facte noue cósti.in prin. ibi extimauimus talia breui lege corrigere:⁊ hinc vidi nó absurde hoc moderno tpe consultũ ꝙ si rubrum statuti dicit ꝙ mulier dotata succedat nigrũ di cit ꝙ soror dotata non succedat:tunc non soluȝ soror exclu ditur:sed ét alia femina propter generalitaté rubrice moue batur consulens auctitate Pau.de ca.in cósi.cccxxxiiij. Jn cipiente primus casus paruam habet dubitationem.

e ¶ Ad idem adduco ꝙ signanter decidit Bal.in cósi.mihi ccclxxj. Jncipiente rubrica dicit ꝙ vir lucretur vbi conclu dit ꝙ si statutum dicit ꝙ vir lucretur tertiam partem dotis tradite trahitur ét ad dotem nó traditam:sed tñ promissam propter gñalia verba rubrice que dicebat ꝙ vir lucretur ter tiam partem dotis:⁊ licet prefati doc. nó allegent optime fa ciunt glose supra adducte:⁊ propter pdicta in diuersis casi bus pluries consului ꝙ statutum exorbitans:licet stricte lo queretur tñ magis generaliter intelligatur propter genera lia ṽba rubrice dispositiua fortius in casu nr̃o in quo verba nigri non sunt aperte stricta: sed equiuoca vt satis pȝ ex ad ductis per dominum consulenteȝ: ⁊ insuper ét prima verba nigri sunt nedum generalia:sed vniuersalia.

f ¶ Cum dicatur vnicuiqꝫ creditori taliũ cessantium satisfiat pro solidum ⁊ librá tam de bonis dictoꝝ cessantiũ ꝗ de pre cio redacto ex véditione dictoꝝ bonoꝝ ṽbuȝ illud vnicuiqꝫ nullũ excludit.c.solite de ma.⁊ obe.d.casi. si romanoꝝ.l.iuf. de.l.iij.⁊ filis vniuersalis oratio postea reiteratur ibi.

g ¶ Sed omnes sint equales ita ꝙ geminata oratio vniuersalis magis artat geminatio enim verborum vel actuuz ampliant dispositionem ⁊ illam fortificant. ⁊ solent plurimum operari. ar. l. balista. ⁊ qd ibi habetur ad trebel. videtur enim prolata cũ maiori deliberatione ⁊ efficacia. ar. c. ⁊ si christus. de iureiurando. ⁊ no. Bal. in. c. si. de offi. deleg.

h ¶ Dicens ꝙ geminatio facit censeri electã industriaz persone vt ibi refert ⁊ sequitur Cardi. zaba. allegat. d. l. balista. ⁊ geminatio verborum enũciatiuorum: licet sint prolata per modũ demonstrationis: tamen disponunt prout dicit Pau. de ca. in. l. ex hac scriptura. de dona. allegat tex. ⁊ ibi Bar. in l. scimus. C. de agrico. ⁊ censi. lib. xj. vbi Ang. sequitur Bar. ⁊ eum sequitur etiaz Panor. in repeti. c. per tuas. de arbi. in ix. col. ⁊ in. c. si cautio. de fide instrumentorum. Item Bald. in pace constan. in verbo cassetur ⁊ irritetur dicit ꝙ licet dicta verba sint futuri temporis: tamẽ causant nullitatem ipso iure propter geminationem. ⁊ Bal. in. l. nec damnosa. C. de preci. impera. offeren. ꝙ dicit ꝙ geminatum rescriptum habet vim clausule motus proprij ad hoc etiaz quod no. Ang. in. l. si sticbum. §. stipulatio. de verbo. oblig. ⁊ ꝙ alĩs ipse no. in. l. ij. §. furiosum de iure codi. ⁊ pontanus in. l. adoptiuum §. si patronum. de in ius voc. ⁊ facit glo. j. in. l. si stipulatus. de vsur. ⁊ multa similia possent adduci: ⁊ verba que subduntur in versiculo nec alter alteri preferatur ⁊c. ⁊ ibi qbuscunqȝ priuilegijs ⁊c. subduntur ad maiorem expressionem non ad limitationem precedentiũ. Immo potius ampliationem seu ampliorem expressionem: ideo non debent operari contrarium effectum. ar. l. ꝙ fauore. C. de leg. ⁊ l. legata inutiliter. d. l. j. etiam de adimendis.

i ¶ Et dictio nec videtur venire additiue ⁊ ampliatiue non restrictiue habet enim inclusam coniunctionem ⁊ glo. in. l. si filie. C. de donatio propter nup. ⁊ gl. j. in. l. ⁊ quia. ff. de pac. facit glo. in. l. nec emancipati. C. de collatio. ⁊ per Saly. in. l. nec apud peregrinos. C. de heredi. insti. ⁊ natura copule est ampliare non restringere dispositionem per text. sm Dyn. singularem in. l. ea tamen adiectio. de leg. iij. ⁊ per Barto. in. l. si is qui ducenta. §. vtrum. ff. de rebus dub. ⁊ per Bal. in. l. gallus. §. etiam. ff. de liberis ⁊ posthu. ⁊ per canonistas. in. c. ij. de rescriptis.

k ¶ Et insuper quando in dispositiõe ponitur genus ⁊ postea ponuntur species: licet non omnes species enumerentur non restringitur dispositio generalis etiam si indefinite de genere sit mẽtio vt probatur. l. cum delanionis. §. quidam. ⁊ l. seye. de fun. instruc. ⁊ l. qui fundum. de verb. signi. ⁊ l. questitum. §. siquis funduz. ff. de fun. instru. ⁊ ibi late per Barto. cuius dicta refert ⁊ sequitur Panor. in. c. sedes. de rescrip. ..a. vbi Bar. tradit ꝙ glo. considerat duos casus claros. scilicet ꝙ aut numeratio specierum ponitur gratia limitationis ⁊ limitat aut exabundanti ⁊ secus non dicit quid in dubio. Sed Iaco. de are. ⁊ Dy. dicunt ꝙ in dubio exabundanti. ideo generalis dispositio seu genus non restringitur ipse autem Barto. distinguit ꝙ aut enumeratio specierum respicit verbum significatiuum generis ⁊ in dubio censetur appositum ad restringendum genus aut respicit verbum dispositiuum: ⁊ tunc non ..stringit dispositionẽ generis precedentem per dicta iura .. ⁊ est casus noster: nam enumeratio specierum non respicit genus hoc est verbum creditoris qui rediguntur ad equalitatem: sed respicit nouuz verbum dispositiuuz: quia disponitur ꝙ non preferatur ratione talis aut talis prerogatiue ⁊ Barto. etiam loquitur quando sunt expressa duo verba dispositiua. vt patet circa finem secunde col. ibi secus si diceret promitto funduz vti. ⁊c. Non solum ergo trahitur ad casum istum mixte seu duplicis prerogatiue ad quem verba trahi possunt: sed etiaz si esset alia prerogatiua ad quam verba versiculi non preferatur. ⁊ versicu. quibuscunqȝ priuilegijs ⁊c. Nullatenus trahi possent ad illam traheretur precedens dispositio generalis cuz illa expressio specialium prerogatiuorum censeretur potius adiecta exabundanti per iam dicta ⁊ maxime hoc est dicendũ: quia precedens dispositio est verba vniuersalis que maiorem efficaciam habent ꝗ indefinita in quibus loquuntur iura Barto. ⁊ ipse Bart. ⁊ insuper predicta coadiuuat vniuersale verbum quibuscunqȝ. nam iunctum verbum priuilegijs. ⁊ verbo prerogatiuis videtur denotare siue priuilegium temporis sit solũ siue iunctum cum alio sit ⁊ similiter non ob. quocunqȝ priuilegio actionis siue sit iunctum cum alio siue sit sine alio vt sit vniuersale quibuscunqȝ nihil excludat prout est de natura vniuersalis vt supra dictum est,

confert etiam ad premissa: quia in principio dicti statuti disponitur ꝙ omnibus creditoribus satisfiat per soliduz ⁊ libram tam de bonis dictorum cessantiuz ꝗ de precio redacto ex venditione dictorum bonorũ: sed in precio ꝙ nunꝗ fuit in bonis cessantium non cadit hypotheca nec per consequens beneficium temporis prout ergo in precio predicta non considerantur. Ita ⁊ nec in bonis cum in predicta quo ad istam equalitatem predictorum comparentur ⁊ equiparentur per dicta vba statuti. Et sic multa nos artant in hac interpetrationem. Circa scđm autem consultationis articulum vltra dictum per dominum cõsulentem ponderandum videtur ꝙ sm thema premissuz dicti officiales deposuerunt pecunias pupillorum penes dictũ Franciscum ⁊ ipsi dictuz Franciscum indepositarium elegerunt ⁊ deputarunt: ideo in dicta causa agitur de eorum facto ex quo resultare potest eorum vituperium ⁊ forte incõmodum bursale.

l ¶ Nam si dictus Franciscus non erat idoneus imputandum esset eis cum talem electionem fecerunt ⁊ cur apud eũ pecunias pupillorum deposuerunt: nam mala electio est in culpa. l. videamus. in princip. ⁊ ibi glo. non ergo. ⁊ l. cũ implere. §. si seruum. in si. loca. ⁊ l. si seruus seruũ. §. si fornicarius. ⁊ §. proculus. ff. ad legem acqui. ⁊ l. nam ⁊ si. §. si. de nego. gestis. ⁊ qui malam fecit electionem ⁊ per electum alius damnificatur tenetur eligẽs vt dictis iuribus ⁊ l. de illo. ff. pro socio cum multis similibus. ⁊ hinc est ꝙ etiaz magistratus qui alios ad aliquod officium deputant de illius gestis tenentur vt. ff. de magistra. conue. per totum. ideo ⁊ isti officiales qui talem indepositariũ elegerunt ⁊ qui ei pecuniam pupillorum commiserũt si idoneus non erat tenerẽtur. ar. dictorum iuriũ. ideo interest eorum ⁊ respectu oneris ⁊ cõmodi bursalis ꝙ pecunie pupillorum sint salue: ⁊ si dicatur tempore quo deputauerunt ⁊ tẽpore depositi erat idoneus respondeo ꝙ de hoc non constat: ideo potest versari eorum vituperium. vel damnum ⁊ agitur de eorum facto: ideo non videtur ꝙ possint cognoscere ⁊ non sint idonei iudicis ar. C. ne quis in sua causa iudi. ⁊ in rubro ⁊ nig. ⁊ l. qui iurisditioni. ff. de iurisdi. om. iudic. cum simi. ⁊ in simili dicimus ꝙ prout non est quis idoneus iudex in causa propria: ita nec idoneus testis in cã propria. l. idoneus. ff. de testi. ⁊ l. omnibus. C. eo. titu. cum similibus.

m ¶ Et propterea repellitur quis a testificãdo: vbi agitur de eius facto ex quo potest sibi resultare commoduz vel damnum pecuniarium vel laus aut vituperium ad hoc per not. per glo. ⁊ Ioan. calde. in. c. cuz a nobis. de testi. in antiquis. ⁊ per docto. per glo. in. c. romana. eo. ti. libro. vj. ⁊ per Bar. ⁊ Bal. in. l. ne in arbitris. C. de arbi. ⁊ Bal. in. d. l. in omnibus. ⁊ docto. in. c. ij. de arbi. ⁊ qd habetur in. c. cum nuncij. ⁊ c. insuper. de testib. Et maxime cum etiam actio sit apud eos qui deposuerunt ⁊ stipulati sunt tempore deputationis pecunias deponendas sibi reddi per id qd notat Bal. in eccedente in. d. l. omnibus.

n ¶ Nam sm Bal. si credens retinet directas actiones: licet illo stile non sint sibi vtiles: tamen testis esse non potest pari ratione non sit idoneus iudex cum facilius repellitur iudex a iudicando ꝗ testis a testificando: naz de minori preiudicio agitur: quia si non erit iudex vnus erit alter: sed in teste plerunqȝ non est ita cum forte alij non interfuerunt ⁊ alij deponere nequeant nisi habentes noticiaz per propriũ sensum corporis per iura vulgaria vt est glo. in verbo. cum sint eius socij in. c. cũ. c. canonicus. de offi. deleg. ⁊ doct. ibi. Est etiam ponderandum ꝙ statutum sub rubrica de officio ⁊ potestate sindicorum ⁊c. disponit ꝙ quãdo aliquis est fallitus seu cessans habent ipsi falliti ⁊ eorum socij ⁊ heredes ⁊ creditores ⁊ debitores declarari per ipsos sindicos ⁊ officiales cessantium ꝙ illa intelligantur bona credita ⁊ debita nomina creditorium ⁊ libri ⁊ scripture ⁊ instrumenta: ⁊ nullus alius qui non fuerit declaratus vt supra preferri possit vel debeat mõ aliquo conueniri in iudicio vel extra personaliter vel in bonis modo aliquo grauari occasione predicta seu contra formam talis declarationis. ideo si pupilli nõ sint declarati creditores ⁊ fallitus non fuerit eorum debitor declaratus per dictos sindicos ⁊ officiales cessantium non potest conueniri coram aliquo iudice vigore dicti statuti: si non recedimus a verbis satis claris dicti statuti: ꝙ in hac parte non tractat de competentia iudicis: sed de facultate agendi ⁊ conueniendi. non ergo potest agi non facta tali declaratione etiam si coram alijs agi posset: aliud enim est querere: an ꝗs sit iudex aliud est querere: an ꝗs possit conueniri

uenīri vt de se constat itaq etiam si vterq possit adiri & sic procederet prima opi. per cōsulentē recitata necessario eēt prius ad eundū sindici & officiales cessantiū alr agentes repelli possent a limine iudicij per tex. satis apertū dicti statuti. & cum eis detur potestas bona distribuēdi inter creditores & dare insolutum & vendere suadet ratio q eorum declaratione ipsi exequantur potius q alij. arg. l. a diuo pio. §. sententiam rome dictam & qd ibi habetur. de re iudi.

o ¶ Et vt euitetur circuitus. arg. l. dominus testamento. de condi. inde. cū concor. hoc est vt prius fiat declaratio per sindicos cessantium postea causa agetur coram officialibus pupillorum & fiat postea executio facta forte interim distributione inter creditores per ipsos sindicos cessantiū: expedit itaq & decet q ipsi adeantur & nō officiales pupillorum: illud etiam de se est notissimū q pluribus conuenit etas pupillaris & adulta q qualitas mercatoris vel artificis cessantis & fugitiui: nam sine comparatione aliqua sunt longe plures pupilli & adulti q mercatores & artifices cessantes & fugitiui. quinimo vt arbitror sunt plures pupilli & adulti cōputatis maribus & feminis que raro mercaturā vel artes exercent & computatis rusticis qui cōiter non dicuntur artem exercere sm cōem vsum loquendi. & q nec de iure alr in hac nostra ciuitate Perusina consului & illi consilio se subscripsit clarissimus doctor dominus Bal. de bartolinis cōciuis & mihi pater honorandus non recitando fundamenta ne longius euadam. cum ergo notorie multū & sine comparatione sint plures pupilli & adulti q mercatores & artifices cessantes & fugitiui & cause pupillorum & adultorum q cause mercatorum & artificū cessantiū: ideo constat longe generalius esse statutum de causis oibus pupillorum & adultorum & actiue & passiue disponens q disponens de casus mercatorum & artificū tractātibus: ideo non puto necessariū recurrere ad notabiles theoricas recensitas per dnm consulentem: que vt arbitror ponderande sunt qn aliter non constat aperte q sit generalius: nam in certis & notorijs non est locus coniecture & magistrali doctrine. l. continuus. §. cum ita. de verbo. obli. constat enim illud esse magis generale q plura complectitur: ideo ex his & alijs adductis per dominum cōsulentem concludo vna cū sua excellentia q adeundi sunt. j. sindici & officiales cessantium per iam dicta. Laus deo.

¶ Testes inducti ad probandū formalitatem verborum si discordant circa formā verborum: lʒ in sensu cōcordent an probent. Item testm̄ factum corā substituto a p̄sbytero parrochiali quot testes debeat hr̄e. Item an idem sit in testō facto coram presbytero parochiali prout si fiat coram episcopo.

¶ Consilium lxviij.

Consuluit, d. Joānes

baptista de fulgineo q quoddam testm̄ super quo deposuerāt. vij. testes examinati ad perpetuam rei memoriam non valeret. Nitebatur ex pluribus. pmo qr non cōcordabāt in verbis testatoris per dictū. d. Anto. in. c. nihil. de verbo. sig. Et dicebat q dns Mattheus felitiani de pusio in. c. fi. de donatio. sequitur formaliter illud. d. Anto. adeo q si vnus testis dicit titius dixit instituo gayum alius testis q dixit facio heredem gayum non probent: quia singulares in forma verborum. Ideo dicit prefatus. d. Mattheus se consuluisse q si vnus testis deponit q talis testator instituit titiū & alius testis deponit q fecit heredem non probent: sed censeantur singulares. Et dicit ipse do. Mattheus q ita fuit iudicatum. Item presupponit prefatus consulens q frater Andreas non probatur presbyter parrochialis: licet presbyter parrochialis deponat se deputasse.

a ¶ Dicendo q ipse non est in hoc idoneus testis: qr tendit ad eius excusationē cum teneatur residere per iura vulgaria & per seipsum dʒ deseruire. xx. q. j. c. j. & de cleri. nō resi. c. quia nonnulli. & lxx. di. c. sanctorum. & c. clericos &c.

b ¶ Ee vt possit alium deputare requiritur causa vt dictis iuribus. Item cum consensu capituli & alia sunt necessaria de quibus in. c. cū ex eo. de elec. lib. vj. & c. super eo. de preben. eo. lib. & c. extirpande. §. j. de preben. vbi late per doct. & per Spec. ti. de dispensa. ver. lx. & ver. clx.

c ¶ Item q frater de ordine minorum non potest ad id deputari cle. j. de regula. & transeuntibus ad religionem: & ibi Jo. an. vide quia illa cle. loquitur de religiosis mendicantibus transeuntibus ad ordines non mendicantes & loquitur de curis in eadem ecclesia vel ordine ad quem trāseunt. Item ponderat q frater sancti Francisci non potest esse testis contrarium tamen habetur in. c. nuper. de testi. & Panor. in. c. cum nuncius. de testi.

¶ Subscriptio.

Diuino numine repe

tito. ¶ Placet mihi Petrophilippo de corneo vtriusq iur. doctori conclusio facta per suprascriptū dnm consulentē mihi vti fratrē honorandū. s. per attestatiōes. vij. testiū examinatorum ad perpetuam rei memoriā dato q sint legitime examinati: tamen non probetur testm̄ dne Stephanucie validum adeo q heres dicti perilli possit ex eo niti.

a ¶ Placet enim nō apparere q dictū testm̄ fuerit factū coram presbytero parrochiali prout concludit dns consulens nō repeto. Et q propterea nō militat dispositio. c. cū esses. de testamentis. & ideo requiruntur septem testes cum totidem regulariter requirantur necessario in testamentis. l. hac consultissima. in princip. &. §. per nuncupationem. & l. in testamentis. C. de testamen. cum similibus.

b ¶ Et licet quidā teneant q loco presbyteri parochialis sufficiant duo alij testes & sic testm̄ coram quattuor testibus valeat put factū coram presbytero parrochiali & duobus testibus put hoc voluit specu. in ti. de instrumentorum editione. §. cōpendiose. ver. Item per ius can. q & tenet ibi Panor. & etiam tenet do. Anto. ibi. idem ponit. In repe. autem similiter. C. ad legem falci. tamen dicta opinio non videtur vera & non videtur de mente aliorum qui cōmuniter omnes tenent q in causa profana vbi nō est presbyter parrochianus seruāda est solemnitas iuris ciuilis: q esset penitus falsū si dicta theorica Spec. & sequacium esset vera.

c ¶ Et lʒ plus fidei soleant hr̄e duo testes q presbyter parrochialis: tn̄ iura hoc casu nō adhibent eā fidē duobus testibus cū requirant completum numerū septem testiū & sic volunt nō sufficere quattuor vel qnq aut sex testes: nec minoris auctoritatis & fidei esset epūs qui hʒ gnālem curam aiarū totius dyocesis: aut cardinalis cui soli qnq creditur vt in can. nobilissimus. xcvij. di. & tn̄ hoc casu creditur p̄sbytero parochiali cū duobus testibus: & non cardinali vel epo.

d ¶ Et alr credit iurislator lr̄is epi vel cardinalis eorum sigillo sigillatis. c. post cessionē. de pba. & qd no. per gl. & doct. in. c. q super his. de fi. instr. Et tn̄ non crederetur depositioni aliculus eorum etiam cū iuramento vt in. c. lʒ ex quadam. de testi. & habetur in. d. c. q sup his. & in. c. cum a nobis. de testibus. & notario cōficienti instrumentum creditur: & eius vice non etiam cum alio teste quandoq non crederetur.

e ¶ Satis est ergo q lex adhibet fidem sm varias circūstantias vni magis q alteri put iurislatori diuersis respectibus visum fuerit. Et ideo rō qua mouentur pallegati doc. rōne paris aut maioris fidei nō arctat: & ppea alij doc. secus pro expedito p̄supponunt in. d. c. cū esses. vbi Jmo. apte hoc tʒ q & tenuit idem Jmo. in. l. nemo potest. de leg. j.

f ¶ Nam lex eo magis confidet de presbytero parrochiali q de duobus testibus sm eum: & hoc idem tenui legendo dictam legem hac consultissima. in principio & alr consulendo & est magis cōmune si diligenter aiaduertantur dicta aliorum doc. in. d. c. cū esses. ideo tenendū est q in isto casu requirantur septem testes: non obstante dispōne. d. c. cum esses.

g ¶ Et non ob. peste quam adducit vt ita dixerim pars actoris que mouetur fortasse per dispositionem. l. fi. C. de testa. quoniam responderur q illa lex loquitur quando testamentum fit in rure & per rusticū. sed illud testamentū fit in terra aspelli qui locus non arbitror iudicari ruris: & maxime hoc casu: qr terra aspelli. est magna nec ratiōe loci cadit penuria testium que pncipaliter consideratur in illa spāli dispositiōe. Utrum autem testatrix fuerit rustica puto q non.

h ¶ Priuilegium autē illius legis. s. q sufficiant in testamento quinq testes conceditur persone & loco simul concurrentibus hoc est q testamentum fiat in rure. & per personam rusticanam prout voluit Bart. in. l. cunctos populos. C. de summa trini. & in. d. l. fi. de testa. vbi idem volunt Raph. ful. & Pau. de ca. per hoc reprobantes opi. Nic. de mat. qui tenebat q illa specialis dispositio militaret generaliter quotiens esset penuria testium loco & tempore testamenti puta tpe pestis: nam vr eadem ratio. & per cōns idem ius sm eum

ctius opi. equior est ẜm Bal. ibi qui tamẽ videtur potius inherere precedenti opi. cui etiam inherere videntur Ang. Saly. ⁊ Benedi. de plumb.

l ¶ Et sic hec opi. est communis: ⁊ ideo tenenda in decisiuis in casu autem nostro etiam ex alio cessat dispositio. d. l. si. de testa. q. s. tex. requirit ꝙ plures testes reperiri nequeant: ⁊ omnes tenent ꝙ ibi exigatur sit penuria testium.

k ¶ Sed hoc casu cessat dicta ratio: quia plures testes ibi interuenerunt: nam octo prout ponit ipse qui testamento nititur ⁊ per text. deponit ꝙ saltem septem fuerunt p̄sētes: ꝗ̃ apparet ꝙ cessauit tunc penuria testiũ probatur per ipsos testes ⁊ positionem partis: ideo quinqꝫ testes vel sex nõ sufficiunt ad probandum instõnem per illis: sed constat nõ desposuisse idonee septẽ testes super dicto testamento vt inferius ostendam: ergo testamentuꝫ nullum seu non legitime probatum: ꝙ autẽ septem testes non plene probent satis laborauit dominus consulens: illud clarũ est ꝙ non probat testĩm Stephanus sextus testis prout probat dominus consulens satis ad saturitatem ⁊ est clarum nõ infisto: ideo hoc semoto ad plus remanẽt tm̃ sex testes qui non sufficiũt vt dictuꝫ est attento ꝙ non probatur apposita clausula codicillaris: q: tunc numerus sex: imo quinqꝫ testium sufficeret. l. si. §. in omni. C. de codi. Item duo alij testes: vꝫ Joannesthomas primus testis ⁊ casiolus secũdus testis qui deponunt ꝙ frater Andreas protulit verba de quibus testificati sunt ⁊ ipsa Stephanutia confirmauit: nõ autem deponunt ꝙ ipsa confirmauerit verbis.

l ¶ Satis aũt diceret cõfirmasse si nutu cõfirmasset: nam ⁊ nutu demonstrari põt voluntas cõfirmatiua: ⁊ sic cõfirmatio. ar. l. nutu. ff. de leg. iij. ⁊ per gl. in. l. j. §. sigꝫ ita. de verb. ob. ⁊ in. l. Item q: ff. de testi. ⁊ in cañ. cpe. lxxiiij. di. licet in testõ quo ad heredis instõnem nutus non sufficiat. l. iubemus. in prĩ. C. de testa. Ideo dicti duo testes nõ deponunt de institutione facta verbis testatoris prout est necessariuꝫ. vt ibi: ⁊ in. l. heredes palam. in prin. ff. eo. ti.

m ¶ Peccat etiam dictum testamentum: q: non probatur ꝙ testes fuerint rogati prout est necessarium ad validitatem testamenti. d. l. hac consultissima. in fine principij. secũdo de testa. ⁊ in. d. l. heredes palã. §. pe. ⁊ in. §. si. insti. eo. tit. ⁊. §. ⁊ licet circa finem. §. in auc. de testi. Nullus aũt testis aliquid de rogitu deponit nisi q: vnus: vꝫ Joãnesthomas primus testis dicit ꝙ fuit vocatus iste non deponit de rogitu aliorum: nec aliqui alij testes deponunt de rogitu suo vel aliorum ita ꝙ solemnitas rogitus testium nullatenus pbatur: ⁊ per hoc ẽt alio non apparente indubie viciat dictũ testm̃. Redditur etiã nulluꝫ dictum testm̃: q: dicta Stephanutia nata fuit vt psupponitur ex legittimo matrimonio viuo patre. ⁊ per consequens nata fuit sub patria potestate. l. Item in potestate. ⁊. l. nam ciuium. ff. de his qui sunt sui vel alie. iuris. ⁊ insti. de patria potestate.

n ¶ Et patria potestas presumitur durare vt notat gl. ⁊ doc. in. l. titia. ff. solu. matri. ⁊ facit. l. si filius. ff. de proba. ⁊. l. si emancipati. C. de colla. ⁊ hoc saltem viuo patre prout loquuntur iura predicta. idem no. glo. Bar. ⁊ Ang. ⁊ Jmo. in l. sed si de sua. ff. de acquiren. hereditate volentes ꝙ quis in dubio presumitur sub patria potestate: licet ignoretur mors vel vita patris presumitur enim quis viuere centum annis prout vult ibi glo. Barto. Ange. Jmo. ⁊ Ponta. ⁊ glo. in. l. ij. §. si dubitetur. ff. quemadmodum testa. aperi.

o ¶ Et ideo dicit Raph. ful. in. d. l. si emancipati per text. ibi ꝙ quis presumitur esse filiusfami. ⁊ idem presupponit pro claro Ange. in. d. l. sed si de sua dans ibi notabilissimam cautelam si vera esset. s. ꝙ quando quis in fine iudicij videt succumbere alleget aduersarium esse filiusfa. nam nisi aduersarius probet se sui iur. viciabitur iudicium tanꝗ̃ retro nullum ẜm eum de qua tamen ibi per Jmo. ⁊ Ponta. qui diuersis vijs mordent dictam cautelam Angel. ⁊ variant ad propositum nostrum: nam Jmo. videtur presupponere presuppositum Ang. s. ꝙ quis in dubio presumatur filiusfami. sed Ponta. ibi post Raph. cu. vult ꝯ̃riuꝫ: sed onus probandi incumbit ei qui allegat patriam potestatem.

p ¶ Prout dicimus in probatione etatis: q: incumbit onus probandi ei qui sese fundat in minori etate: q: nec presumitur quis maior nec presumitur minor. l. si minorem. cum ibi no. C. de in integ. resti. mino. ẜm eum Bart. etiam in consi. incipiente visa inquisitione facta contra Franciscuꝫ mihi in ordine. cxliij. sed ẜm ordinem in formis. xlij. tenet ꝙ in dubio presumitur quis paterfamilias: q: patria ptãs psupponit matrimonium ꝙ non presumit nisi probetur ẜm eum ⁊ pro h̃ tex. d. l. titia. si itaqꝫ non probat nata ex legittimo matrimonio põt probabilit dici ꝙ qui vult niti ex patria ptãte succũbat per theoricam Bart. ⁊ Pon. ⁊ per tex. iuncta glo. in. d. l. titia. ⁊ hoc nisi pater sit in quasi possessione patrie potestate. per. d. l. si filius. ⁊ ibi hoc notat Raph. fulg. si vero probatur natus ex legittimo matrimonio. ⁊ tunc si pater viuit clarum est ꝙ presumitur sub patria potestate per. d. l. si emancipati. ⁊ per glo. in. d. l. titia.

q ¶ Si vero dubitatur de morte vel de vita patris: tunc habemus auctoritatem glo. Bar. Ange. Jmo. ⁊ Ponta. in. d. l. sed si de sua ⁊ a quorum auctoritate durum esset: ⁊ non salutiferum in decisiuis recedere.

r ¶ Licet illud presuppositũ quo mouent. s. ꝙ quis presumatur viuere centũ annis ⁊ ꝙ videt esse cõe dictum nunꝗ̃ mihi placuerit prout ⁊ dico in. d. l. si mancipati. in. ij. col. sed non refert in casu nr̃o: q: lꝫ non presumat quis viuere centum annis eũ rarissimi sunt qui eam etateꝫ ascendant: tñ satis est ꝙ tñ possit viuere antea itaqꝫ non censet certa mors sed saltẽ est dubiũ de morte vel vita: ex quo viuere potest. Et consequenter est dubium an vixerit pater Stephanutie tempore conditi testi ⁊ successiue an tunc fuerit sub patria potestate an sui iuris. constituta autem sub patria potestate testari non potest. l. qui in potestate. ff. de testamen. ⁊. l. senium. C. qui testa. face. pos. maxime sine patris consensu. c. lꝫ de sepul. in. vj. ⁊. l. tam is. ff. de dona. causa mor.

s ¶ Et prout testari nõ potest existens sub patria potestate. Ita pariter nequit testari qui dubitat an ipse sit sub patria potestate an sui iuris per text. in. l. de statu. ff. de testa. Ideo etiam si probaretur hodie ꝙ pater ipe testamenti decesserat non propterea testm̃ probaretur validum: quoniã Stephanutia non erat certa de morte patris: ⁊ cõsequenter nec de sua existentia sui iuris. Et maxime hoc iuuatur: quia ipsa vt mihi extra punctum dicit semper habituꝫ ⁊ indumenta habuit tanꝗ̃ pater viueret: nec vnꝗ̃ lugubres vestes detulit que solent deferri p̃re mortuo. Itaqꝫ potius gessit se pro habente patrem ꝗ̃ pro carente patre ꝙ signum demonstrat ꝙ potius credebat patrem viuere vel saltẽ dubia erat de vita vel morte: ideo tanꝗ̃ dubia testari non potuit. d. l. de statu ⁊. l. j. §. j. ff. de lega. iij. Et dato ꝙ ipsa fuisset certa: tamen per illud institutus ⁊ eius successores nõ sunt certi. ⁊ cõsequenter dubitant an testatrix potuerit testari: ideo adire nequiuerunt ⁊ nequeunt: vt est expressum in. l. heres institutus. §. sed ⁊ si sub conditione. ff. de acquir. here. Consulo autem ei qui vult niti hoc medio. s. super nullitate testi ratione patrie potestatis vel dubitatiõis de ipsa patria potestate probet ꝙ dicta Stephanutia nata fuit viuo patre ex legittimo matrimonio. Cautum etiam esset articulare ⁊ probare ꝙ si pater vixerit tempore dicti testamenti non esset etatis centum annorum. Et insuper cautũ esset articulare ⁊ pbare ꝙ attenta etate in qua erat tempore recessus a patria vel tempore quo fuit vltimo loco visus fuit erat eius etatis ꝙ ẜm computationem que fit in singulare. l. hereditatum. ff. ad. l. falci. ad hoc vixisset tempore dicti testi. Nam si id fieret putarem nullum esse dubium quominus esset satis ad plenuꝫ seu satis sufficienter doctũ de patria potestate. Et euitarentur ea que dicit Jmo. in. d. l. sed si de sua. ⁊ que dico in. d. l. si emancipati. Licet hoc vltimum non putem necessarium: quia in. d. l. hereditatum non dicitur ꝙ quis presumat non viuere plus ꝗ̃ ẜm illam computationem. Sed quia quidaꝫ minus quidam plus viuunt elicit illaꝫ mediam viam ad extimationem anni qualitate seu alimentorum vel vsufruc. debitorum ad vitam alicuius. Concludo ita ꝙ per dictas attestationes non probatur validum testamentũ data etiam facultate testandi. Et si nullus esset defectus in probatione testamenti: cum suis debitis solemnitatibus: tamen testamentum non releuaret: sed viciatum redderetur propter patriam ptãtem presumptam vel saltem pp dubitationem status testatoris per iam dicta. Et hoc vltimũ saltẽ consilito ꝙ testatrix nata fuit legittima ⁊ ꝙ pr̃ non fuisset cẽtinarius hoc est centum annorum tpe testamenti. Laus deo.

¶ Curator penitus dari furioso simpliciter vt sua negocia possit gerere. Quis iudex in sententia expresserit ad lites ⁊ causas an omnino cẽseatur generaliter ad omnia datus vel ad lites tantum. Item que habeãt interuenire vt huiusmodi datio valeat. Item quomodo ⁊ ex quibus possit impugnari donatio tanꝗ̃ facta a furioso dicatur.

¶ Consilium

¶Consilium lxix.

In noie dñi nostri iesu

christi. ¶Uisis nōnullis actis agitatis inter Antoniū verecte de burgo vt curatorem Joānis Lazzari & ser Christophor eius pr curatorē ex vna pte agētē & Augustinū bar. & fratris de burgo ex altera pte cōuētos. Et visis dubijs factis in dicta cā ad me transmissis: & nōnullis adductis binc inde sup dictis dubijs reqsitus qd iure & cōsulam qd mibi iuri consonū iudicem sup illis principalr instabo annectendo que mibi opportuna apparebunt circa aūt cause merita. Circa curaz aūt dicti Antonij dati in curatorē dicto Joāni de duobus querit pmo an sit datus vt curator gnalis. scdo an casu quo censeat curator gnalis ipsa cura teneat. Ex quibus resultat vtrū ipse potuerit agnoscere bo.pos.delatā dicto Joānis. Et vtrū noie Joānis valeat agere & ad agendū pro Joāne cōstituere procuratorē. Ueniendo ad primū vr primo aspectu dicendū q dictus Antonius censeat constitutus curator tm ad lites & causas: qz iudex in datione dicti curatoris vsus fuit bis vbis formalibus sm q in instrumēto cure continet sm copiaz mibi ostensam dedit & decreuit in curatorem dicti Joānis furiosi dictū Anto. mei verecte cum tutorē supradictoꝝ filioꝝ & bereduz dicti Ludouici ad lites & causas & iam in agēdo q in defendendo dictū Joānem a quibus verbis nō est recedendum cum in eis consistat virtus dicte cure.l.nō aliter.de leg.ij.&.l.j.§.si is qui nauem.de exerci.cum si. Et quidē si illa verba ad lites & causas referuntur etiam ad illa verba dedit & decreuit in curatorem resultat clarus sensus q censetur datus tantuz ad lites & causas & sic non simpliciter & generaliter.

a ¶Sed vr ad illa vba referri & illa determinare qz verba in fine posita ad oia pcedentia referunt si referri cōmode pnt l.iij.§.si filius.de lib.& postbu.l.j.C.eo.tit.c.ij. requiris.&.c. inquisitioni.de appel.cū simi.sed in casu nostro vr q cōmode ad oia precedentia referri possint merito &c. Qd ēt suadent verba que imediate subdunt & tam in agēdo q defendendo dictū Joannem. Nam ex quo verba posteriora referuntur ad illa vba dedit & decreuit in curatorē &c. & illa determinant vt est notissimū sua det ratio q ēt dicta verba ad lites & cās que sunt magis proxima determinent ēt illa verba dedit & decreuit in curatorem. Coadiuuātur premissa.qz si iudex voluisset decernere eum curatorē generalam frustra adiecisset illa verba & tam in agendo q defendendo dictum Joannem. Nam sub cura generali boc cōprebendebat. sed quia constituebat ad lites & causas vr q voluerit declarare q dabat eū ad lites & causas siue cōsisterent in agendo siue in defendendo vnr enim magis conuenienter posita ad declarationem illorum verborum proxime precedētium ad lites & causas q ad declarationem cure generalis. Sed licet bec videantur satis vrgere.

b ¶Tamen meo iudicio veritas se babet in contrarium scilicet q dictus Antonius censeatur constitutus curator generalis & dicta verba ad lites & causas non determinent neq restringant illa verba dedit & decreuit in curatorem &c. sed determinent illa verba proximiora verba curatorem supradictorum filiorum & beredum dicti Ludouici & pūctari debeat seu virgulari inter illa vba ad lites & causas & illa etiam in agendo &c. Moueor quia petitio facta iudici cuius vigore curam decreuit fuit q decerneretur curator simpliciter & sic generalis.non autem ad lites & cās.q & suadent illa verba maxime in iudicio negocia sua gerere.

c ¶Nam verbū maxime est implicatiuū.l.j.§.vel maxime.ff. de col.bo.cum si.& sic implicat ēt negocia extra iudicialia & snia iudicis bz referri ad petitionem.l.vt fundus. cōi diui. c.qualiter.& qñ de accu.c.lz bely.de symo.& ele.sepe.de ver. signi.ita & istud decretū q snia est insti.qbus alie.non lz.§. nunc admonendi.ibi iudiciali snia & glo.in.l. item eoꝝ.§.si decuriones glo.in.l.fulcinius.§.quid sit latitare. ex quibus cau.in pos.ea.& Inno.in.c.j.de rebus ec.nō alie.& Ange.in auc.de bere.& fal.§.siquis aūt.in verbo decreto decet vt ad petitionem partis referat & sm illam declaret q & demonstratur qz ipe iudex obtulit imediate facere id ad qd de iure tenebatur & debebat sed ex quo petebat curator generalis & ipse iudex postea declarasset furiosum debebat generalē dare non restrictū ad lites & causas. Nam iudex furioso debet dare curatorem generalem.l. si furioso puberi.in princi. ibi a n dare debet.ff.de cura.furio.&.l.fi.§.fin autem.ibi ei dari necesse est.C.eo.titu.ideo ex quo iudex obtulit dare curatorem generalez dicto Joanni comperto furioso proui postea profitetur furiosum reperisse.

d ¶Si obtulit videt perseuerasse in eadem voluntate qz mutatio non presumit presertim breui tpe.l.eum qui mutatam. ff.de pba.&.l.non ad ea.ff.de condi.& de.iō tempore sententie seu decreti cēsetur perseuerasse in eadē voluntate.s.dandi curatorem gnalem. Et maxime cum eo tpe premittat de ipsa petitione dicendo visa petitione per eos facta: vz petentes prouideri de curatore dicto Joāni quasi clare ostendat q intēdebat dicte petitioni satisfacere & petita implere. Ex prefationibus enim sequentia declarant & interpetrant l.fi.de bere.insti.l.item qz de pac.l.titia rñdit.§.idem rñdit. de ver.obli.boc ēt persuadetur qz in supioribus particulis dum noiat Antonium vt curatorez Lazzari filij Ludouici noiat eū adiectione ad causas vt pz in primo actu.s.petitionis ibi Lazzarus vici & Antonius mei eius curator ad cās etiam tpe decreti ibi & Antonij mei verecte eius curatoris ad causas & dum supra loquitur de datione curatoris dicto Joanni furioso licet pluries & q pluries fiat mentio de curatore dando dicto Joanni nunq fit restrictio ad cās put fit quando fit mentio de curatore Lazzari: ideo cōiecturandum est q postea dum dat curatorem dicto Joanni non restrinxerit ad causas prout superioribus non restrinxit. Sed illa verba ad lites & causas posita post factam mentionē de curatore filioꝝ Ludouici inter quos erat dictus Lazza.determinent illā curam Lazza.& fratrem & non curaz Joānis sed dum exprimit de curatore Joānis censeatur expressum simplr & absolute non restrictū ad lites & causas prout alijs iuribus simpliciter de eo facta fuerat mentio ex cōsuetudine enim loquenti & proferentis & aliorum sermo equiuocus declaratur & interpetratur.l.si seruus pluriū.§.fi.ff.de leg.j. cuz concor.& superiora declarant sequentia.d.§.fi.&.l.beredes palam.§.sed si notam de testa.merito &c.

e ¶Quod maxime coadiuuatur qz generalis citatio fuit facta de bis quorum interesse poterat ad dicendū quare curator dari nō deberet dicto Joāni que citatio intelligebat de tutore generali cū indefinita equipolleat vli per iura vulgaria. Nec fuit facta citatio ad dicendū quare non debeat dari curator ad lites & cās: sed actus q sequit citationem dz esse conformis citatiōi. Als non vz vbi citatio reqrit.l. aut qui aliter.in prin.&.l.fi.ff.qd vi aut clā.& in eis per Bar.& Ang. ideo actus dationis curatoris secutus in termino citatiōis intelligat de eo curatore de quo dando citatio pcessit & maxime qz in citatione pfessus fuerat iudex citans q noie cōparente procedet ad dationem dicti curatoris noto dicti curatoris: sed nō dixerat de curatore ad lites & cās sed de curatore simplici ergo postea in termino dando curatorē censeatur dedisse simplr curatorem non ad lites & causas prout se facturum professus & protestatus fuerat.

f ¶Facit qz actus postea non magno interuallo secutus post interpetrationem intelligitur & declaratur sm protestationem precedentem.l.qui in aliena.§.celsus.ff. de acquirē.bereditate & in.l.nēsennius.de neg.gest.& late per Bart.in.l.non solum.§.morte.de noui oper.nuncia. Adminiculatur etiam dicte interpetratiōi. Actus postea sequutus qz dictus Antonius asserendo scire se teneri ad confectionem inuentarij inuentarium fecit cum decreto iudicis.

g ¶Sed curator ad lites & causas non tenetur inuentarium conficere vt per Bar.in.l.tuto.qui repertorium. in prin.de admi.tu. ergo patet q ipse Antonius qui fuit datus curator qui acceptauit dictā curam & eam petijt dari dicto Joāni non intellexit de cura ad lites & causas sed de cura generali per quam datus artatur facere inuentarium ex postea enim gestis prius gesta interpetrantur.xxxiiij.q.ij. cum per bellicam.l.si ventri.§.fi.de priuile.credi.& per glo. in.c.scribam.de presump.cum si. Multa ergo nos artant in bāc interpetrationem que assumenda est per predicta.

b ¶Non obstant in ɔtrium adducta: nā lz regulariter eā vel verba in fine posita soleant in dubio ad oia precedentia referri: tñ illud est verum si nulla ratio pōt assignari quare ad proxima causa non ad oia referenda sit vt est tex.in.d.l.j.in fi.C.de libe.prete.& ita per illum tex.dicit Bal.ibi. & ita sumant ibi Bar.& Ang.& ita dicit per eundem text.Bar.in.l. talis scriptura.§.fi.circa medium.ff.de leg.j.& in consi.mibi clxxxiij.incip.Ange.mance. Sed bic potest ratio assignari & quidem euidens & non vna sola sed plures vt premisi merito non referatur ad omnia sed ad proxima.

l ¶ Non obstat ꝙ id qđ sequitur & tunc in agendo esset sine virtute aliquid operandi qꝛ etiam si fuisset datus ad lites & causas dicta expressio redditur pariter superflua. Nam ꝑut generalis curator habet generalem potestatē agendi & defendendi & datus ad lites & causas. Quinimo si censeretur datus ad lites & causas que non consistunt nisi in agendo & defendendo magis videtur dicta clausula superflua & contrarium naturā copule que est vt ponatur inter diuersa vt per glo. in rubrica. ff. de iure & fac. igno. ꝗ̄ si fuisset simpliciter datus qꝛ plerūq; fit ꝙ cōiunctio ponitur inter genus & speciem nec incongruit dicit Bar. in. l. in fraudem. §. neq; instrā. ff. de iure fis. adducēdo. l. fi. §. cui dulcia. de vino triti. & oleo leg. & l. quesitum. §. penul. de fundo instru. & ita intelligit tex. d. §. neq; instrumenta. ad hoc etiam. l. pactum vel transactio. C. de transac. vbi pactum. & l. siquis maior.

k ¶ Et que spāli nota sunt digna si in spē nō exprimanẜ sed sub ḡnalitate trāseanẜ censenẜ neglecta: nō non incōuenit si exprimanẜ dicit tex. in. l. apud labeonē. §. hoc edictū de iniur. cū itaq; premissum fuerit ꝙ dictus Joānes magis indigeret curatore ꝑꝑ negocia iudicialia vt p; in postulatione facta ꝙ deẜ curator. Si iudex voluit in datione curatoris generalis exprimere de prāie in agendo & defendendo dictū Jo. non incōuenit. Nec illa expīsio limitat dationē simplicē curatoris qꝛ addiciẜ per copulatiuam & cuius nā est potius ampliare ꝗ̄ restringere. l. ea tñ adiectio. de lega. iij. & ibi per By. & Bar. & ꝑ eundē Bart. in. l. si is qui. cc. vitum. de reb. dub. & per Bal. in. l. gallus. §. ēt. de lib. & postb. & per cañ. in c. ij. de rescrip. eueniendo ad scđm an datio curatoris ḡnalis tenuerit. Profecto plura impingūtur dicte constēni curie. primo qꝛ diciẜ ꝙ erant alij curatores legittimi: ideo nō erat deueniendū ad datiuum. l. de creationibus. de epis. & cleri. Profecto non apparet ꝙ essent curatores legittimi. nec video deductū in hoc iudicio & paria sunt non esse & non apparere per iura vulgaria. Item impingiẜ ꝙ non prestiti iuramentū prout requiriẜ vt in. l. fi. §. siuero non talis. C. de cura. fur. & in. l. de curationibus. C. de epi. audi.

l ¶ Sed r̄ndetur ꝙ per testes probaẜ ꝙ interuenit iuramentum & Bal. in. l. ij. col. iij. ver. no. ex. l. nr̄a. C. de eden. dicit ꝙ iuramēta & alia acta iudicialia in q̄bus scriptura non est de substantia pn̄t probari per testes secus in his in q̄bus scriptura est de substantia vt libellus sn̄ia diffinitiua & appellatio: nā illa non pn̄t probari per testes ꝺm eū qui idē voluit in. l. emancipatione. C. de fide instru. & hoc vltimum verum nisi scriptura fuerit facta & deperdita vt ibi quo casu qd ꝓbandū sit nota ibi Bar. Nec videnẜ tex. vrgere ꝙ sit necessaria scriptura: l; iura scripturam fieri mandent ad faciliorē probationem & hoc ꝙ possit probari per tex. allegabant aduocatus. d. l. emācipatione. l. qm̄. C. de hereti. & c. fi. de ꝓba. c. albericus. de testi. & ꝙ hoc tenuit Alexāder de imo. iiij. li. cōsi. §. j. Bar. tñ videtur presupponere ꝯrium. Ideo nō insisto in hac r̄nsione. Secundo r̄ndeo ꝙ text. in dictis iuribus requirit iuramenti prestationē pariter pro inuentarij confectionē. d. l. fi. §. siuero non talis. C. de cura. fu. ibi curatore post &c. prefatum sacrm̄ prestante & inuentariū publicum conscribente & siℓr loquitur tex. in. d. l. de creationibus prope finem. Et ex quo ambo participia determinant idem verbum curatore debent illud pariter terminare. l. iam hoc iure. ff. de vulg. & pupil. & l. hereditatem. & l. ꝗ̄ulis. C. eo. ti. & l. fi. C. de senten. & interlocu. omniū iudi. Sed inuentarium potest cōfici ex interuallo: prout firmat Bart. in. l. tutor qui repertorium. in principio. de administra. tuto. in. j. colū. & in vltima. Ergo etiam post creationem possunt prestare iuramentum. Et maxime quia verba sequentia innuunt ꝙ predicta scilicet prestatio iuramenti & confectio inuētarij requiraẜ vt possint res furiosi vtiliter gubernari & sic ad finē vt possint administrare nō ad finē vt sit curator. Ideo prestatio iuramenti postea in iudicio facta iuuet. Et si dicatur satis est si tempore quo agnouit bonorum possessionē non poterat administrare & sic agnitio predicta ꝺm hoc fuisset nulla: ideo cum omne fundamentum agnetis dependeat ad d. agnitionem si illa est nulla deficit omne fundamentum actoris respondetur ꝙ dato ꝙ ita esset.

m ¶ Tamen potest nūc agnoscere & proderit sibi talis noua agnitio ad victoriam: quoniam ius superueniens pendente iudicio ex causa de preterito prodest ad victoriam: vt est tex. & ibi doc. in. l. si rem. §. fi. ff. de pigno. actio. Et acta retro facta valere possunt saltem fauore furiosi qui cōparatur minori etiam pupillo. l. ij. C. de curato. furioso. & l. fulcinius. §. adeo. circa finem. ff. ex quibus causis imporen. caẜ. & l. si curatorem habens. C. de in integ. resti. minores iuncta. l. non eo minus. C. de procurato. & qđ notat glo. & doct. post eum in. l. si tutor. C. in quibus causis. in integ. restitu. non est necessaria in verbo potuerit. Obijcitur etiam ꝙ non promisit defensionem pro furioso suscipere prout requiritur. vt. l. fi. §. omnem. C. de administratio. tutorum. & quia tex. ibi dicit non creari tutorem vel curatorem nisi promittat suscipere defensionem pro persona cui datur: propterea doctores cōmuniter ibi volunt ꝙ si non adhibetur talis promissio datio tutoris & curatoris sit nulla.

n ¶ Sed dictus Antonius nihil videtur ꝓmisisse. Sed solum obtulit se paratum facere & adimplere omnia ad que tenetur de iure &c. Aliud autem videtur offerre aliud permittere. Preterea tex. in. d. §. omnem requirit ꝙ specifice punctatur de suscipiendo defensionem nec videtur sufficere talis generalis oblatio seu conuentio.

o ¶ Sed ad hoc vr̄ posse r̄nderi ꝙ qui acceptat actum censetur pacisci de obseruando id ad qđ tendit actus: vt est tex. in l. ij. cōmunia vtriusq; iudi. vbi est tex. & doc. notant ꝙ quando partes acceptant sn̄iam vel consentiunt sententie nulle obligantur ex pacto: qꝛ censenẜ tacite pacisci: & sic ꝓmittere obseruationem sn̄ie. Sed dicto Antonio iudex mādauit ꝙ promitteret dictum furiosum defendere & indefensum non relinquere & ipse Antonius acceptauit dictam cām & defensionem: ergo censetur conuenisse de faciendo dictā defensionem actus: & ꝺm hoc cēseatur specialiter promissa defensio. Et Bal. in. d. §. oēȝ. dicit ꝙ debet in instr̄o adhiberi illa clausula: de qua ibi vel equipollens: quia non consideratur formula verborum sensus ꝺm eum. Sed potest dici ꝙ cum conuenit de subeundo dictā defensionem Joānis adulti furiosi & obtulit se paratum facere omne id ad qđ de iure tenebat & teneret sine cunctatione defensionem suscipere: ergo censeaẜ illud conuenisse: hoc tamen non transiret sine scrupulo attento etiam ꝙ nullus recepit pro furioso: tamen predicta omnia tolluntur duobus alijs modis.

p ¶ Primo qꝛ iudex ꝓnunciauit mandata ꝓcuratorū legittima: & sic legittimauit mandatū datum per dictum curatorē. Sed non poterat legittimū esse dictū mandatum nisi mandans fuerit legittimus & verus curator vt de se cōstat: qꝛ nō potest quis constituere legittimum procuratorem in causa aliena cum & de iure cōmuni non possit quis constituere legittime procuratorem in lite nisi dominus litis hinc est ꝙ nec tutor nec procurator potest constituere procuratorem ante litem per ipsum constituentem contestatā. l. neq; tutores. & l. nulla dubitatio. C. de procurato. Et licet per statutum sit correctum in tutore curatore & procuratore: tamen intelligiẜ in eo cuius tutela cura vel procura est valida quoniam alias nō potest dici tutor curator vel procurator. l. iiij. §. condemnatum. de re iudi. & clemē. pastoralis. eo. tit. Ideo procurator constitutus a dicto Antonio: vt curatore dicti Joannis nō potest esse legittimus procurator nisi ipse constituens foret l[egi]timus. idest validus curator: idcirco iudex pronunciando dictum mandatum datum a dicto Antonio esse legittimum in necessariam consequentiā pronunciasse censetur dictum Anto. fuisse verum curatorem: qꝛ qui vult vnū vult oē id sine quo illud esse non pōt. l. ad rē mobilē. & l. ad legatum. ff. de procu. & l. illud. de acqui. here. cum si.

q ¶ Et quando quis est falsus tutor vel curator & per iudicem legittimatur eius gesta valent & censentur verus curator. l. i. §. item pompo. ff. qđ fal. tuto. auc. & ibi hoc determinat Nico. de neapo. cuius dicta super tutelis nonnulli attribuunt Barto. quoniam solent interseri in lectu. Barto. & idem per illum tex. vult Bal. in. l. j. in. vj. questione. C. de testamen. & in. l. si infanti. in fi. C. de iure deliberan. & si dicatur dicta legittimatio non operatur quo ad actus prius gestos: scilicet quo ad agnationem bonorum possessionis respondetur vt. s̄. Et saltem dicta interloquutoria transiuit in rem iudicatam inter partes.

r ¶ Cum interloquutorie a quibus intra legittima tempora non appellatur transeant in rem iudicatā. Ita ꝙ faciunt ius inter partes: licet secus quo ad iudicem. l. ꝙ iussit cū ibi notatis. ff. de re iudi. & c. cum dilecti. de electionē. Ideo nō videtur ꝙ dictus Augustinus & fratres possint in hac lite allegare ꝙ dictus Antonius non sit curator hoc est ꝙ eius cura non valeat. Secundo iuuatur dicta constitutio curatoris vigore legis municipalis que clare disponit ꝙ iudex capitanei habeat plenū & liberum arbitrium & iurisdictionem

non

non obstāte aliqua lege que in ꝯtriū loqueref creandi quosli bet tutores ⁊ curatores nō pōt per aliquē opponi ꝙ tutor vel curator nō sit solēniter datus nō ob.aliqua lege quoniā illa cl'a nō obstante ⁊c.in fine posita ad oīa referuntur cum non sit rō differentie ⁊c.d.l.j.de liberis pte.cū alijs pluri bus.§.adducetis:iō nō pōt opponi ꝙ nō cauerit prout tene baf promittēdo suscipere sine cūctiōe defensionē vel ꝙ nō inuenerit vel alia solēnitas nō fuerit adhibita.Nam statutū in hoc clare loquif ⁊ est casus legis municipalis ⁊ sup casu legis nō est disputandum.l.ancille.C.de fur.⁊.l.illā versicu lo de modo.C.de col.Et vbi verba sunt clara nō est disputa tioni locus.l.ille aut ille.§.cum in verbis.de leg.iij.

• ¶Nec ob.ꝙ iura multa corrigūtur:qꝛ fatenduꝫ est ⁊ statu tū expresse derogat.ll.ꝯtrijs p cl'am illā nō ob.aliqua.l.⁊c.ad hoc extraua.ad reprimēdaꝫ in verbo non obstantibus.⁊ ibi bar.⁊ tex.in aūt.de hrditate ab intestato in p̄n.p doc.in.l.fi. C.si ꝯ ius vel vtili pu.possee hic pōderari virtus illoꝝ vbo rum plenū ⁊ liberū arbitriū sed obmitto grā breuitatis:⁊ qꝛ puto rē in hac parte multū clarā.Legitimata itaqꝫ persona curatoris habemus intentū ꝙ ipse potuit agnoscere bono. pos.delataꝫ dicto Jo.auūculo dicte Magdalene vt est exp̄s suꝫ in.d.l.fi.§.sin aūt ex alia.C.de cura.fur.⁊.l.j.ff.de bono. pos.fur.⁊ infan.dela.Iteꝫ constat ꝙ hrditas dicte Magda lene non est delata sorori patrueli ⁊ consobrine estantibus auūculis ⁊ matertera cum auūculi ⁊ matertera sint in tertio gradu ⁊ soror consobrina in quarto vt de se cōstat ⁊ est vi dere insti.de gradi.§.tertio gradu.⁊.§.quarto gradu.⁊ in.l. iurisconsul.§.tertio gradu.⁊.§.quarto gradu.ff.eo.tit.⁊ ꝓ ximiores in gradu inter transuersales preferuntur cessanti bus fratribus ⁊ filijs fratrū in autē.de heredi.ab intesta.§. reliquum ⁊ autē.post fratres.C.de legi.here. sublata diffe rentia sexus ⁊ agnationis ⁊ cognationis vt dictis iuribus.

t ¶Neqꝫ considerata pluralitatis vinculorū prout habetur in autē.cessante.C.de legi.here.⁊ in aūt.itaqꝫ.C.cōia de suc ces.Solū in patruis solet instari an attēdaf pluralitas vin culoꝝ ⁊ sunt opi.ego plures cōsului ꝙ etiā in patruis non attendaf.Statutū aūt non loquitur de sorore patrueli:ideo statutū nō debet trahi ad correctionē iuris cōis in hac ma teria dr̄ inter masculos ⁊ feminas ⁊ claruꝫ esset p̄suppositio solo statuto ad me trāsmisso sub rubrica de suc.ab intest.

v ¶Cetesrum qꝛ al's plures vidi aliud statutū eiusdē terre di sponens ꝙ in omnibus casibus masculinum concipit femi ninū reddit rē in hac parte aliquantulū dubiaꝫ. Et sup hoc posset longius instari.tm̄ qꝛ de hoc nō fiebat mihi dubium: ⁊ maxime qꝛ non est annus elapsus ꝙ clarissimus vtriusqꝫ iuris doctor dñs Bal.de Bartoli.mihi pater honorādus ⁊ ego consuluimus in dicta terra burgi ꝙ concurrente auo materno ⁊ amita auus maternus ab intestato excludat ami tam nō obstantibus dictis statutis:⁊ sic in dicto statuto ma sculinū patruus non cōcipit amitā. Et per easdem ratiōes masculinū frater patruelis non ꝯcipit sororē patruelē.⁊ per ꝯñs soror patruelis nō excludit vigore dicti statuti matrem vel cōiunctos ex latere materno ꝓut sunt auunculi:ideo di ctus Joānes auūculus prefertur in successione ab intestato dicte Magdalene ipsi Gentili sorori patrueli. Et illud nr̄m ꝯsi.dꝫ eē in oppido adeo ꝙ videri pōt:ideo non laboro sup hoc:ꝯstat etiā per theoricam suprapositum qđ patruus ma gnus excluditur de iure communi:quia remotior in gradu.

x ¶Nec in dicto statuto cōprehēdif patruus magnus appel latione patrui prout reperio ꝯsuluisse Bald.in hoc statuto terre burgi:⁊ ꝙ in simili statuto appel.patrui nō veniat pa truus magnus s̄m Jaco.but.Bal.Saly.Rapha.fulg.pau. de ca.⁊ Ponta.in.l.j.C.de succe.edic.⁊ Bal.in.l.omnes po puli in.iij.q̄ne p̄n.col.iij.de insti.⁊ iure ⁊ in simili in.l.hac edictali.§.quam obseruatione.C.de secundis nup.lꝫ varijs rōnibus moueanf ꝓut refero in.d.l.j.Item cōstat ꝙ lꝫ tpe mortis dicte Magdalene superessent plures auunculi.

y ¶Tamen qꝛ p̄supponitur ꝙ omnes decesserunt heredita te non adita ⁊ hereditas transuersalis non adita non trans mittitur.l.quoniam sororem.C.de iure deliberan.⁊.l.j.§.in nouissimo.C.de cadu.tollen. ideo eorum portiones accre scunt alijs.d.l.j.§.his itaqꝫ.C.de cadu.tollendis.⁊.l.j.C.qñ non peten.partes.Supersunt autem eiusdem gradus solū Joannes auunculus ⁊ Paula matertera.contra Paulaꝫ ꝙ sit exclusa adducif ꝙ ipsa non petijt tutorē dari dicte Ma gdalene ⁊ neglexit per annum ⁊ vltra quibus existentibus cōstat eam non posse succedere dicte Magdalene impube ri postea decedenti.l.sciant omnes.C.de legi.hrdi.⁊ hoc de iure cōi:ius autē municipale latius disponit:scilicet ꝙ om nis coniunctus vsqꝫ ad tertiū gradum inclusiue teneaf pe tere intra decem dies impuberi tutorem ⁊ adulto curatore: ⁊ si nō fecerit priuatus censeatur cū ipse non petēs q̄ꝫ eius descendentes a successione talis postea defuncti ⁊ clare lo quitur merito si dicta domina Paula nō petijt.j.dictū tem pus exclusa est lege municipali clare loquēte tā ipsa q̄ꝫ eius descendētes.Qđ autē petierit tutorem dari onus proban di incūbat ei de cuius exclusione agif nō aduersario dicēti ꝙ non petijt p̄supponit ꝓ constanti.Bar.in ꝯsilio incipiē te in questione proposita viso puncto questionis in ordine ⁊c.s̄m ordinē Perusinū nō informis.Et insuper negatiua ista posset probari per discussionem per nota.p bar.⁊ doc. in.l.hoc iure.de verbo.obligatio.maxime quia de huiusmo di petitionibus solent rogari notarij ad id deputati quorū scriptura facilis esset discussio:⁊ si sic est supuacuum est in stare an ipsa Paula censeatur repudiasse p responsionē quā fecit interrogationi se esse heredem. Cuꝫ hereditas nō fue rit sibi delata ⁊ hereditas nō delata nequit adiri neqꝫ repu diari.l.nolle.⁊.l.is potest.ff.de acqui.heredi.⁊.l.eius est vel le.ff.de regu.iuris.Qđ autem si fuisset delata censeaf repu diasse egregie instat patronus cause.Ego autē non insisto: qꝛ non video qualiter ⁊ qua de cā fuerit interrogata dicta Paula.Et non expedit instare stante p̄mo fundamēto cla ro:scilicet ꝙ nō petierit tutorem.j.annum illi Magdalene decedenti impuberi post annum a die mortis Nardi sui pa tris ad quem pertinebat dicta domus. Remanet ergo con clusio ꝙ tota hereditas dicte Magdalene delata fuit dicto Joanni.Qđ aūt domus de qua agitur pertinuerit iure do minij ad dictam dominam Magdalenā:⁊ successiue remā serit dñium in hereditate.d. Magdalene nō video fieri du bium inter partes.Item probatur per articulū actoris.lvij. confessatū per aduersam partem incipiente. Itē ꝙ dicta do mina iunctis arti.superioribus. Itē articulū recꝫ.xvij.inci. item ꝙ Christoforus iūctis supioribus capitulis:⁊ p ꝯñs vt fundata intentio dicti Joannis ⁊ sui curatoris qui dictā hereditatem pro Joanne quesiuit agnoscendo honoꝝ pos sessionē corā iudice:vt pꝫ circa finē instrumēti inuentarij:⁊ p ꝯñs ꝯueniunt dñium dicte domus cū dicta turri:de qb⁹ agitur:est modo descendendum ad defensionem reorū:qui nituntur ex eoꝝ emptione cum longeua possessione.

3 ¶Titulus eos non iuuat:qꝛ p̄bet solū quasi dñium ⁊ pre ferf hñs dñium directū vel vtile hñti q̄si dñiuꝫ.l.pe.⁊.l.fi. ff.de publi.Pro parte Joānis ꝓbaf de eius dñio vt dedu xi ergo ⁊c.Itē nituf p̄scriptione profecto minime eos iu uat:tum qꝛ furioso maxime hñti curatorē non currit aliqua p̄scriptio saltē longi tpis.l.ij.C.de cura.fu.cū ibi nota.iun cta.l.fi.C.in quibus cau.sis in integra restitutio non est ne cessaria.Tum etiaꝫ qꝛ postq̄ꝫ dicti Augustinus ⁊ fratres rei cōuēti habuerūt titulū nō sunt.x.anni elapsi:qꝛ titulū repe rio ꝙ habuerūt in anno.Mcccclxxxiij.⁊.xxiiij.die septem bris vt referf in ꝓductione instrī dicte emptionis facte pro parte dictoꝝ reorū.Itaqꝫ tempore mote litis nō erāt elapsi adhuc nouē anni:ita ꝙ nō possederunt.x.annis:saltē cum titulo:⁊ ideo nō sunt tuti prescriptione longi temporis de iure cōmuni.Nec etiā prescriptione statutaria.xij.annoruꝫ cum nō articuletur nec probetur ꝙ ipsi.xij.annis possede rint.⁊ si dicaf ꝙ cōiuncta possessione gētilis qui vēdidit cū possessione Augustini ⁊ fratruꝫ qui emerūt sunt elapsi.xij. anni:⁊ sic eos iuuet p̄scriptio statutaria.xij.annorū cū pos sessiones hmōi videanf cōiungende per.l.pomp.§.cū quis adminiculo.⁊.§§.sequentibus.ff.de acqui.pos.⁊.l.de acces sionibus.ff.de diuer.⁊ temporalibus prescrip. Respondef ꝙ talis accessio ⁊ cōiunctio nō iuuat quo ad prescriptionē iuris cōmunis:quia dicta Gentilis non possidebat titulo: ideo non releuat.d.§.cum quis adminiculo.

t ¶Quo autem ad p̄scriptionē statutariā rñdef ꝙ illa p̄scri ptio nō incohauit currere ꝯ hereditatē iacentē p.l.ea que cū ibi notatis per doc.C.de tēpo.in inte.rest.p̄scriptio.n.lō gissima que currit sine ti.possessoris oēs cōiter tenēt ꝙ nō incipiat currere hereditate iacente prout notant per.d.l.ea que per.Cy.Bal.Ang.⁊ Pau.de ca.i.l.lꝫ.C.de iure deli.⁊ Ang.⁊ Imo.in.l.furtum.§.j.ff.de vsuc.⁊ in eius locū videf subrogata hmōi prescriptio statutaria que non exigit titu lum nec bonā fidem ꝓut nec p̄scriptio lōgissima:lꝫ de iure canonico arcef ꝙ nō currat cū mala fide per.c.fi.de p̄scrip.

? ¶Et saltē est eadē rō in hac p̄scrip. municipali q̄ in p̄scri ptione iure cōis.xxx.annoꝝ:ideo idē ius per iura vulgaria.

Et cũm videamus ꝙ.d.l.cãqꝫ que nõ loquitur in prescriptione.xxx.vel.xl.ãnoꝝ trahitur p doc.ad dictã pscriptionem: ita pari rõne trahatur ad istã vtrum trahatur ad pscriptionem lõgi tpis est magis dubiũ: qꝛ Ang.⁊ Jmo.in.d.l.furtum.§.j.de vsuc.volũt ꝙ nõ per glo.ibi. Sed Bal.in.d.l.lꝫ in.v.qõne post Cy.tenet ꝯtrariũ.⁊ idẽ Pau.de ca.ibi ⁊ dicit ibi Raph. fulg.ꝙ doc.oẽs vñr trãsire cũ Pe.⁊ Cy.q hoc tenẽt lꝫ euꝫ lꝫ ipse dubitet. Nos aũt nõ sumus in pscriptione lõgi tpis merito ⁊c. Cũ igitur Joãnes nõ adiuerit hẽditatẽ dicte Magdalene nec agnouerit bo.pos.nisi a duobus annis citra interim fuit hẽditas iacens: iõ pscriptio nõ nocet tũ dcã rõne tũ rõne furoris. Nitũtur etiã dicti rei ꝯuenti quadã donatione facta p dictũ Joãnẽ dicte Gentili eoꝝ auctrici in anno. Mcccclxxxj.die.xxiij.nouẽbris quo tpe dictus Joãnes asserens se nõ eẽ furiosum ⁊ non indigere curatore reuocauit dictũ curatorẽ ⁊ donauit dicte Gẽtili oĩa iura ad ipsũ spectantia ⁊ ptinẽtia in dicta domo cũ turri ⁊ cessit actiões ⁊c. Jta ꝙ vr̃ puatus iure suo ⁊ notarius in dicto instrõ pfitetur eũ esse tũc tpis cõpotẽ mẽtis: ⁊ sic nõ furiosũ ⁊ dñs Lazarus cbecbi vnus ex testibus reoꝝ q fuit pñs donatiõi deponit ꝙ mẽte sana ⁊ intellectu donauit ⁊c. Jta ꝙ instrm notarij ⁊ dict9 dñs Lazarus deponũt de sana mẽte tpe donationis. Alij aũt q fuerũt dicte donatiõi pñtes nõ deponunt ꝙ fuerit sane mentis vel non sane mentis: ideo videtur standum dicto instrumento ⁊ attestationi vnius testis.

ꝛ ¶ Et si omni alio tpe fuisset furiosus ⁊ tpe donationis sanus mẽte valuisset donatio: qꝛ curatoris administratio cessat tpe quo furiosus resipiscit: ⁊ sic illo tpe ꝯhere: ⁊ alia facere põt put ceteri.l.cũ alijs.vsic.sꝫ p interualla.C.de cura. fur.⁊ hoc nõ est dubium coadiuuatur dicta probatio: qꝛ multi alij testes examinati pro parte conuenta deponũt ꝙ dictus Joãnes nõ fuit nec est furiosus: iõ vr̃ ruere oẽ fundamẽtũ dicti curatoris qui agit pro dicto Joãne p se seu per suum pcuratorẽ.quidã etiã deponunt ꝙ qñqꝫ furebat qñqꝫ erat sani sensus: ideo de facili potuit cõtingere ꝙ donationem fecerit tpe quo erat sane mẽtis: ⁊ ꝙ fuerit sane mẽtis videtur ostendi per qualitatẽ ipsius actus: qꝛ donabat sue coniũcte hoc est vt arbitror sue nepti ita est necessario si paula ⁊ Gentiles erant coniuncte ex vtroqꝫ parente.

? ¶ Jtem nolebat ꝙ sibi ꝯiuncta versaretur in litigijs: ideo donauit ⁊c.⁊ adiecit iuramentũ pmissiones cessiones ⁊ renũciationes que oĩa nõ fecisset verisilr furiosus qui predicta nõ intelligeret itaqꝫ ex ipo actu demõstratur sanitas mẽtis. Ex ipso.n.actu ⁊ eius q̃litatibus est psumẽda sanitas mẽtis etiã si prius furiosus appareat put volũt Pau.de ca.⁊ Põta.in.l.furiosum.C.qui testa.fac.pos.dicentes ꝙ si queritur vtrũ actus censeatur factus tpe furoris attendi debet qualitas actus: ⁊ hoc solum videntur considerare.

y ¶ Et ꝙ ex qualitate psumatur gestũ in furore vel tpe quietis: notãt etiã Bal.⁊ Rapha.ful.ibi.quinimo Pon.in.d.l. furiosum refert Jo.an.i.c.fi.de succe.ab inte.dicentẽ ꝙ si furiosus tpe furoris rite ⁊ recte testatur vꝫ testm̃ ⁊ allegat dũtaxat valeriũ referẽtẽ fuisse p senatores ꝯfirmatũ testm̃ cuiusdam furiosi q solẽniter testat9 fuit: ⁊ dicit ꝙ illõ dcm̃ sequitur Bal. in.c.j.p quẽ fiat inuesti.in vsibus feu.ꝙ dictũ dicit ipse Põta.ꝙ est mirabile ⁊ nõ impugnat qõ dictum vr̃ multũ ad ppositum psertim cum ⁊ alia concurrant de quibus supra.

a ¶ Tñ in ꝯtrariũ plura vigent: nã multi testes deponunt ꝙ dictus Jo.erat ꝯtinuo furiosus oẽs a tãto tpe ⁊ citra ꝙ cõprehendit ipe dati curatoris ⁊ tpe donationis: ⁊ sunt plures deponẽtes ꝙ fuit furiosus p dictũ tps q̃ꝫ deponẽtes ꝯtrariũ: maxime qꝛ nõnulli ex testibus reoꝝ etiã deponũt de furore ⁊ meo iudicio visa copia attestationũ vtriusqꝫ partis magis artãt attestatiões ꝙ fuerit ꝯtinuo furiosus q̃ꝫ attestationes ꝯrie: maxime qꝛ ẽt fatui furiosi ⁊ mẽtecapti faciunt multotiens signa: ⁊ loquuntur vt prudẽtes: ⁊ tñ nõ iudicantur pptereanõ furiosi: nã ⁊ infantes dicũt sepe sepius vba prudẽtie ⁊ faciunt actus ꝯuenientes prudentibus: ⁊ tñ non sunt.

b ¶ Et lꝫ quis faciat aliqua signa prudẽtie si interserit aliqua fatuitatis psumitur in oĩbus fatuus put dicũt Bal.⁊ Raph. in.d.l.furiosũ.ideo lꝫ q̃ꝫ plures testes iudicent eũ nõ furiosum: qꝛ viderunt eũ facere actus cõuenientes non furioso: tamen qꝛ alij viderunt facere actus qui denotabant furorem iudicari potius debet furiosus: qꝛ pluries ꝯtingit ꝙ furiosi faciunt actus conuenientes homini sane mẽtis q̃ꝫ vna vice: ⁊ maxime hoc casu quo omnes concordãt ꝙ magis furebat vna vice q̃ꝫ altera: ita ꝙ deprehenditur ꝙ propterea aliq iudicabant illis temporibus non esse furiosum alij contra.

c ¶ Pro illis qui iudicabant ꝙ esset etiam illis temporibus furiosus facit psumptio iure que vult ꝙ qui semel est furiosus presumitur durare in furore cañ.indicat armarius.iij.q. ix.⁊ notant glo.in vbo compotem.⁊ Jnno.⁊ Jo.an.d. Ant. ⁊ Panor.in.c.fi.de succe.ab inte.⁊ Bar.in trac.de test. Rubricella ꝯtra prudentie Salyc.in.l.furiosum.C.qui testa.fa. pos.⁊ Jmo.⁊ Flo.in.c.inter canonicos.de electi.⁊ Pau.de leaz.Flo.⁊ Pe.de anch.in cle.j.de homi.⁊ est cõmune dcm̃ licet qdã ꝯtra saltem qñ actus geritur post longum interuallum ⁊ furor pbatus fuerat momentaneus.

d ¶ Jtẽ cõcurrit ꝙ plures testes vtriusqꝫ partis deponũt ꝙ vocabatur Joãni pazzo: ⁊ noĩa adiectiua solent esse ꝯsitiua rei insti.de dona.§.est ⁊ aliud cum similibus. Jtem plures deponũt etiã vtriusqꝫ partis ꝙ reputatus fuit p dicta tpa cõiter furiosus: nemo aũt psumitur loqui nisi ꝙ mente cogitat.l. labeo.§.idẽ tubero.de suppelle.leg. Jdeo qui noĩabat eum fatuũ verisilr est ꝙ ita cogitauerit ⁊ reputauerit.

e ¶ Jtẽ ꝯcurrit ꝙ fuit sibi datus curator per iudicẽ cũ aliquali inquisitione dedit talẽ curatorẽ vt furioso ⁊ pro decreto iudicis presumitur.ar.l.berẽnius.§.gayo.de euic.⁊.c.in pñtia. de renũ.⁊ ꝙ per Jnn.i.c.innotuit.de eo q furtiue ordines susce.⁊ ita notat spe.i ti.de emp.⁊ vẽ.§.nũc dõꝫ v.⁊ breuiter sciãs.⁊ ibi bal.i addi.v.no.ꝙ vbi est gl.i.l.j.C.de fid.instr.⁊ iure aste fisca.li.x.tex.in.l.ab ea pte in fi.ff.de pba.quẽ ad hoc allegat ant.de bu.in.c.qõ sicut in pe.car.de ele.idẽ vult Bald. in.l.quacũqꝫ.§.fi.ff.de pub.⁊ in.l.cũ hi.§.si prior.de trãsac. ⁊ in.l.fi.C.de pdi.mi.Jmo.in.l.siqs cũ alr in fi.de vb.ob.⁊ infinita adduci pñt.d.alex.de Jmo.in ꝯsi.lxxxiiij.li.j.allegat ẽt bal.i.l.qcũqꝫ.C.de bo.qꝫ li.⁊ in addi.spe.ti.de app.in.xx. col.⁊ i.l.nõ alr.de adop.⁊ i.l.fi.C.de pdi.cur.li.x.ar.d.l.j.de pdi.cu.⁊.l.manumissiões per lrãs.de manumi.te.⁊.d.l.ab ea p te.⁊.l.ij.C.de offi.ciui.iud.⁊.c.accepimus.de eta.⁊ q̃li. ⁊.c.in pñtia.de renun.facit optime qõ notat bal.in.l.cum te minorẽ circa mediũ.C.de pba.⁊ in.l.ij.§.qõ obserua.i.iiij. co.C.de iuramẽto cal.⁊ in.l.idẽ.ff.de testa.tu.⁊ Ang.in.d.l. cuꝫ te.qui volũt ꝙ lꝫ allegans minorẽ etatẽ illã probare teneatur: tñ secus est si ei fuerit datus tutor vel curator: qꝛ tunc psumitur pro minori etate.pptereа decretum pari rõne idẽ in pbatiõe furoris ppter decretũ: ⁊ maxie qꝛ fuit diuersis tpibus reiteratũ.s.tẽpore dationis in curatorem ⁊ tpe inuentarij: qꝛ tunc iudex decreuit administrationem dicto curatori.

f ¶ Optime facit ad pdicta ꝙ voluit Bar.in.l.is cui bonis. ff.de vbo.obli.vbi vult post Jac.de are.qõ lꝫ qñ datur curator vt prodigo vel furioso cessante furore vel prodigalitate ipso iure cesset administratio curatoris: ⁊ ille possit per se sine curatore cũcta gerere.l.j.§.tandiu.ff.de cura. fur.⁊.l.cũ alijs.C.eo.ti.tñ illud est verũ si notorie cõstat ꝙ resipuerit quasi velint ꝙ non sufficiat ꝙ faciant signa aliqua sane mẽtis vel continentie seu auaritie singula singulis referendo: ⁊ hoc casu possit forte procedere ꝙ dicũt Pet.de anch.⁊ car. Flo.in cle.j.de homici.vbi dicit flori.ꝙ si pbatũ est aliquẽ fuisse ante actũ gestũ in furore: lꝫ probatur per aduersarium ꝙ habebat dilucida interualla non sufficit ⁊ dicit se ita consuluisse: lꝫ ipsi in alio se fundent.

g ¶ Confert etiã adiuuãdũ hãc partem ꝙ ipse actus de quo agitur lesit grauiter ipsũ Joãnẽ: nã donatio est qdã dilapidatio q̃ nõ psumitur in hoĩe sane mẽtis.l.cuꝫ de indebito.ff.de pbatio.⁊.l.si cũ aurũ.ff.de solu.⁊ facit.l.si filius.de do.⁊.l.ꝯ iur.§.fi.ff.de pa.cũ si. Et maxie cũ dictus Joãnes hẽbat vt mihi dr̃ plures q magis attinebãt ⁊ masculos ⁊ forte magis indigẽtes: ita ꝙ talis act9 ostẽdit poti9 fatuitatẽ q̃ꝫ prudẽtiã ⁊ negari neqt.qn si dom9 cũ turri erat sua illã quo erat non mediocris extimatiõis donãdo nõ apparẽte cã cẽseatur grauiter lesus: iõ iudicari dꝫ actũ tempore furoris ⁊ ex demẽtia.

h ¶ Nam dicit Bar.in tractatu de teste rubrica ꝯtria prudentie ꝙ si hñs dilucida interualla facit actum ex quo enormiter leditur censetur actus gestus tpe furoris. Jtem Bal.⁊ Rapha.in.d.l.furiosũ dicit attẽdendã q̃litatẽ act9: ⁊ pptereа dicit Saly.ꝙ si fecit qs testm̃ ꝙ nõ fecisset hõ sane mentis psumit factũ tpe furoris: ⁊ dicit hoc depẽdere multũ ex arbitrio iudicis. Profecto iudex visa q̃litate facti ⁊ viso loco: quia in domo donatarij ⁊ visa datione curatoris facta non magno tpe pus qꝛ eodẽ ãno: ⁊ attẽto ẽt ꝙ qdã testes reoꝝ deponũt ꝙ a duobus annis citra nõ solebat exire de domo put pus q9 est signũ ꝙ dementia erat acta. Et visis attestatiõibus vtriusqꝫ ptis quas recensere ⁊ põderare hincinde eẽt nimis laboriosũ magis q̃ꝫ subtile meo iudicio hꝫ iudicare donationẽ inualidã tãq̃ꝫ fcãꝫ a furioso hñte curatorẽ.

i ¶ Non ob. ꝙ notarius in instr̃o profitetur eũ tunc fuisse sane mẽtis: q̃ de sanitate mẽtis nõ rogat notarius: ideo ei nõ credit put voluit Saly. in. d. l. furiosuz. ⁊ bal. i. l. ij. ff. de testa. maxĩe q̃ notarius forte stetit iuris presumptioni: q̃m q̃libet p̃sumit sane mẽtis. l. nõ codicillos. C. de codi. vñ nõ vidẽs facere actus furiosi iudicauit eũ sane mẽtis. Itẽ dcõ notario detrahit de fide q̃ dr̃ ꝙ attinet donatarie. Itez ille d. Lazarus qui deponit de sane mẽte nõ reddit ↄcludẽtem cãm scie put reqrit maxime circa h̃ ꝙ capit iudicio intellectus p iura vulgaria ⁊ insup dr̃ ꝙ est aduocat⁹ ⁊ est vnicus. Duo testes instr̃arij nõ deponũt ꝙ fuerit sane vel nõ sane mẽtis. Et merito q̃ in illo actu momẽtaneo circa quẽ solet notari⁹ ṽba pferre ⁊ pe ↄfirmare nõ bñ discernit fatuitas ⁊ prudẽtia: maxĩe q̃ potuit añ eẽ subornat⁹ ⁊ seductus. Ex his itaq; ↄcludẽdũ arbitror ꝙ dcã donatio nõ tenuerit: ⁊ p ↄñs nõ obstet agẽti: nitunt̃ ẽt rei ↄuẽti ꝙ fecerũt expẽsas in dicta domo ⁊ turri circa quas non aduerti qualr̃ pbentur.

k ¶ Si quidẽ facte sunt a bonefidei possessoribus put presumunt̃ dicti rei ↄuenti presertim r̃one titu. per iura vulgaria ⁊ pbant̃ vtiles vel necessarie debẽt resarciri quaten⁹ vtilitatẽ p̃bent dño repetẽti rem in qua impẽse facte sunt ars est locus exceptiõi. l. final'. §. si. ⁊. l. fructus. ⁊. l. in fundo de rei ven. Nõ quidem q̃ntum impensum est refundi dz si res nõ tanto p̃ciosior seu maioris extimationis pp̃ter impẽsas facta est q̃nta fuit impẽsa. Sed solũ refundi dz q̃nto preciosior facta est pp̃ter dictas impensas si preciũ auctũ nõ excedit expẽsaꝝ q̃ntitatez. d. l. in fundo. ⁊. d. l. sumptus in fine vt dictis iuribus. Tamen aduertendũ est ꝙ lz bonefidei possessor faciat fructus suos per iura vulgaria: tñ si expensas fecit in re bonafide possessa que veniant resarciende illi fructus compensant̃ cũ expensis vsq; ad ↄcurrentem q̃ntitatez vt est exp̃ssuz in. d. l. sumptus. ⁊. l. ꝙ si artificem. ⁊. l. emptor in si. p̃n. co. titu. ⁊ si domũ predictaz inhabitauerunt in fructu censet̃ esse q̃ntum fuisset eam ↄducturus. l. in summa. §. ⁊ sic habitatione. ff. de condi. inde. Laus deo.

¶ Testator instituens simpliciter filios ⁊ postea prohibeat ꝙ bona sua nõ possint alienari donec fuerit aliquis masculus de progenie: an etiam filie femine intelligant̃ prohibite alienare. Item masculinũ an concipiat femininum in testis.

¶ Consilium lxx.

IN nomine dñi nr̃i iesu xp̃i. ¶ Non est dubium ꝙ in testamentis quatenus saltẽ honorant aliquẽ: ⁊ sic sunt fauorabilia verba masculini generis cõcipiunt femininũ p iura vulgaria put dicit dñs cõsulẽs. Et pfecto res esset clarissima si nõ fuissent apposite clãe q̃ subdunt̃ in te. q̃bus rñdet dñs ↄsulẽs ⁊ q̃dẽ. Nõ obstant illa ṽba in fine posita ⁊ hãc pbibitionem idẽ testõr intelligi voluit locũ habere donec ⁊ quousq; supsit aliq̃s masculus de domo ⁊ pgenie testõris. Nam per dictã clãm grauati cẽseri possunt nõ solum masculi: sed ẽt femine importionibus eaꝝ. Nõ. n. pbibet solos masculos alienare. Sz limitat pbibitionez donec durat aliq̃s masculus de sua progenie. Qui nimmo si solos filios masculos luce honorasset non fuisset opus alienatiõis prohibitionem limitare donec masculi ⁊c. Q̃m filie nõ honorate nõ possent onerari. l. ab co. C. de fideicõ. Voluit ergo disponere ꝙ nõ possint alienari donec pgenies masculina supesset vt saltẽ magis de facili in pgenie remaneret ⁊ ponamus ꝙ vn⁹ ex filijs masculis post mortez luce decederet sine filijs masculis supstite sibi filia non tollitur p dictã pbibitionẽ quominus filia succederet: ⁊ tñ pbibitio durat ita pariter possum⁹ dicere in filiab⁹ luce: ⁊ sic dicta clã nõ ob. dicte regule disponẽti ꝙ masculinũ saltẽ in fauorabilib⁹ ↄcipit femininũ. Alie aũt clausule q̃bus testator noiat filios ⁊ heredes: ⁊ sic vr̃ velle ꝙ onerati cẽseãt solũ filij q sunt h̃rdes: vt sic reqrat̃ ↄcursus duaꝝ q̃litatum.

a ¶ Propter naturã copule que requirit ↄcursum. l. si heredi plures cum concor. ff. de cõdi. insti. vel si non poneretur restrictiue sed ampliatiue iuxta. l. ea tamen adiectio. de lega. iij. tunc sufficeret ꝙ altera qualitas verificaret̃: ⁊ sic sufficeret ꝙ essent heredes: licet nõ filij ⁊ ista interpetratio si non repugnaret verisĩlis mens testatoris magis cõueniret nature copule p dictam. l. ea tamen adiectio ⁊ ꝙ per dictam. l. voluit Bar. in. l. si is qui ducẽta. §. vtruz. de rebus dubi. Bal. in. l. gallus. §. etiã. ff. de lib. ⁊ posthu. ⁊ moderni in. c. ij. de rescriptis. Sed nõ vr̃ de mente testõris q filijs nõ supstitib⁹ post mortẽ luce voluit bona deuenire ad alias p̃sonas noiatas in testõ: lz nõ eẽnt future h̃rdes dicti luce. Ex quo deprehendit̃ ꝙ noluit post mortez luce bona sua deuenire ad heredes extraneos ipsius luce. Preterea ipse testõr dicit ꝙ oẽs sue possessiões post mortẽ luce ad eius luce filios ⁊ heredes pdictos reuertant̃. Sz heredes extraneos nõ predixerat: ⁊ sic in eis nõ verificat̃ ṽbuz predictos: iõ non intelligat̃ de heredibus extraneis: qđ ⁊ deprehendit̃ ex eo quia supra soluz honorauerat filios luce non heredes extraneos ipsius luce: iõ ex precedentibus sequentia declarant̃. l. heredes palã. §. sed si notã. ff. de testa. ⁊. l. si seruus pluriũ. §. fin. de leg. j. iõ per dicta verba sequentia non censeant̃ inuitati heredes extranei. Et hoc arbitror clarissimuz. si ergo dicta copula nõ stat ampliatiue habet necesse stare restrictiue: vt etiã probat̃ in. d. l. ea tamẽ adiectio. ⁊ per doct. in alijs iuribus supra ad propositum adductis: ideo videtur ꝙ debeat concurrere vtraq; qualitas. Itaq; si dicte filie nõ sunt heredes prout ꝙ non sint videtur innuere dñs cõsulens nõ videntur in eis verificari verba testatoris nec mens testatoris apparet diuersificari a ṽbis cuz nemo p̃sumatur dicere nisi ꝙ mente cogitat. l. labeo. §. idem tubero. de suppel. lega.

b ¶ Sunt. n. voces expressiue passionum cordis seu mentis s̃m Philippuz ad hoc. c. scdo requiris. de appel. ⁊. xxv. q. v. humane: ideo a verbis non est recedendum. l. non aliter. de leg. iij. ⁊. l. j. §. si is qui nauez de exerci. Sed pfecto si filius masculus aliquis superesset non heres pariter per hanc rõnem repelleretur ab hac substitutione: ⁊ tamen non videtur de mente cũ supra simpliciter ⁊ indefinite filios luce instituisset: ⁊ etiã postea alios substituisset si decederet luca sine filijs: non autẽ dicit sine filijs heredibus itaq; si lucas decessisset cum filijs non heredibus nemo reperiretur inuitatus a testatore ꝙ non est de mente: ideo nec dicta interpetratio videtur de mente quare videtur ꝙ altero de duobus vel tribus modis dicta verba saluari possunt.

c ¶ Scilicet ꝙ verbum heredes exponatur pro filijs: ⁊ sic copula ⁊ ponat̃ inter synonima. Nã multotiens in iure verbum heres ponitur pro filio. l. ex facto. §. fin. ff. ad treb. ⁊ in tit. de eo qui sibi ⁊ h̃rdibus mascu. ⁊ feminis in rub. ⁊ nig. in vsib⁹ feu. c. j. §. pe. de lege corradi. ⁊ in multis alijs textibus eiusdẽ libri in q̃bus iuribus vrplurimũ ponit̃ pro descendẽtibus masculis pp̃ter naturã feudi vel vt aliq̃d operetur extendat verbuz filios ad alios descendentes vltra filios primi gradus put ⁊ sumit̃ in materia feudali. ⁊ in. d. l. ex facto. §. fina. ⁊ sic ponatur declaratiue ⁊ extensiue ad verbum filios ꝙ nõ censeatur institutio facta de filijs luce solum existentibus in primo gradu. Sed etiã de alijs descendentibus: qui etiã veniunt quandoq; appellatione filioruz. l. liberoꝝ. ⁊. l. filij appellatiõe. ff. de verb. signi. ⁊. l. lucius. de heredi. institu. licet quandoq; ⁊ proprie loquendo non veniant vlteriores descendentes. d. l. liberorum. ⁊. l. ꝙ si nepotes. de testa. tute. ⁊. l. filium habeo. ff. ad mace.

d ¶ Sed ṽbũ heredes nõ magis restringitur ad filios primi gradus q̃ ad vlteriores descendentes: ⁊ hoc denotẽt verba ⁊ h̃rdes ⁊ veniãt additiue per viã: tñ declaratiuam vel verificetur ṽbũ heredes: q̃ filij in p̃tãte sunt saltem h̃rdes noie etiã si se abstineant. l. necessarijs. ⁊. l. heres q̃sq;. ⁊. l. iulian⁹. de acq. heredi. ⁊. l. in suis. de lib. ⁊ posthu. Et si est factũ testamentũ filie debent necessario institui. l. inter cetera. de li. ⁊ posthu. ⁊. §. aliud quoq; capl'm in aũt. vt cũ de app. cog. ⁊ ideo verificent̃ in filiabus dicta ṽba ⁊ heredes. Vel dicam⁹ ⁊ hoc puto magis de mẽte testatoris ꝙ ideo dixerit ⁊ heredes: q̃ ipsos filios luce instituerat heredes: ita ꝙ exponat̃ heredes. s. suprascriptos: ⁊ sic intelligant̃ dicta verba heredes scriptos ab ipso testatore: non aũt intelligant̃ heredes luce. Et hoc denotat verbũ pdictos ꝙ non põt aliter verificari quatenus determinat verbũ heredes: q̃ de heredibus luce nihil predictũ erat: ⁊ sic illud verbũ predictos relatum ad p̃ximũ verbũ heredes necessario artat in dictam interpetrationem: quã etiã suadet: q̃ put ⁊ ponderat dñs cõsulens dictus testator pluries supra sub eadez cõditione pariter ad oĩa bona ipsius testatoris inuitauerat filios generaliter nõ adiectis ṽbis ⁊ heredes. Ex quo clare pz ꝙ testator intẽdebat generaliter oẽs filios luce inuitare siue essent heredes luce siue nõ essent aliqualiter aduersant̃ ṽba vltime clausule in ↄsilio põderate in qua inuitant̃ filij ⁊ h̃rdes dicti luce in qua verba ⁊ heredes vr̃ determinari a verbis sequentibus ipsius luce. Sed pñt illa verba ipsius luce de-

terminare verbū filios:⁊ sic remota ⁊ nō ꝓxima ne ꝯtrietur precedētibus put alīs rōne ꝯtrietatis euitāde fit relatio ad remota nō ad ꝓxima.l.si idē cum eadē in fi.cū ibi no.de iurisdi.om.iudi. Et insuper pōt dici ꝙ licet per dictaʒ vltimam particulā testi inuitenꝭ soli filij ⁊ heredes luce.tn̄ per alias particulas testi inuitenꝭ filij luce etiā nō heredes ipsius luce vt sic per illā vltimā particulā testi nō recedatꝭ generalitate pluriū aliaꝝ partiū eiusdē testi per quas filij luce generaliter inuitantur. Et ad hoc verba immediate sequentia in dicta vltima particula testi supra pōderata saluis predictis que verba in fine posita ad oia p̄cedentia referenda sunt.l. talis scriptura.de leg.j.cum multis similibus. ideo saluatur institutio vniuersalis facta generaliter de filijs luce:⁊ p ꝯns verba etiam ꝓprie sumpta adaciantur ad hāc interpetratio nem:ideo remanet conclusio dn̄i consulenti. Laus deo.

¶ Sententia condēnatoria plurium an teneat quēlibet insolidum vel pro virili. Item a pronuncia de exequendo an appellari possit. Itēʒ que impense facte in re que venit restituenda veniant compensande cum fructibus.

¶ Consilium lxxj.

In nomine dn̄i nr̄i ie su xp̄i. ¶ Super p̄mo consultationis articulo qui est an pro parte dicti benedicti possit iterum appellari a sn̄ia lata per dictum dn̄m petrū ad finē vt videatꝭ iterū an dictus benedictus ad aliqd teneatꝭ:⁊ sic possit ꝓbare depredationeʒ de bestijs de qbus agitꝭ q̄ dr̄ facta p comitē Nicolauʒ. Paucis reʒ absoluā qm̄ dcā appellatio iā fuit repulsa p magnificos dn̄os priores ad quos spectabat tanq̄ emanata ꝯ formā reformationis disponētis ꝙ nō possit nisi semel appellari:iō ꝯclusi cū ꝯsultāte ꝙ sup h̄ nō fatigarē solū ⁊ dūtaxat exprimerē sn̄iaʒ meā. An dicti dn̄i p̄ores iuste fecerint nō cōmittere dictā cāʒ s̄m petitioneʒ dicti bn̄dicti. Quare vt eidem morē gerā visa forma dicte reformatiōis specifice disponētis ꝙ nō possit semel tm̄ p p̄tē appellari:⁊ ꝙ a sn̄ia lata in cā appellatiōis p̄me nō possit appellari:⁊ si appelletꝭ denegetꝭ audiētia. Atēto ꝙ bis fuit ꝓnūciatuʒ dictū bn̄dictū teneri p̄mo vigore laudi scdō vigore sn̄ie dn̄i petri nō dʒ amplius admitti appellatio sup hoc an teneatꝭ ad dictas pecudes:an vero nō teneatꝭ:qꝛ perierint. Nā de hoc est bis discussum ⁊ ꝓnūciatū:ideo nō dʒ amplius discuti vigore dicte reformationis que multū p̄cise ⁊ satis clare loquitꝭ ⁊ sup casu legis cōis vel municipalis non dʒ disputari.l.ancille.⁊ ꝙ ibi per bal.⁊ doc.C.de fur.⁊.l.illā v̄.de mō.C.de colla. Vtꝝ aūt teneri debeat vigore laudi ⁊ vigore sn̄ie dn̄i petri insolidū an ꝓ p̄te:⁊ vtꝝ in hoc discordēt sn̄ia dn̄i petri a laudo arbitrorū. Tāgā immediate in scdō.j.ꝓximo cōsultatiōis articulo. Circa quē vr̄ p̄ma facie dōʒ ꝙ dictus petrus non potuerit ꝓnūciare put ꝓnūciauit. Nā in laudo fuit ꝓnūciatū ⁊ declaratū ꝙ dictus bn̄dictus ⁊ socij teneantꝭ ꝯsignare dcō Antonio.cxl.pecudes in sn̄ia v̄o dn̄i petri solū bn̄dictus ꝯdēnatꝭ in.cxl.pecudibus:⁊ declaratꝭ eū teneri ad dictas.cxl.pecudes. Cōstat.n.ꝙ vigore dicte sn̄ie dn̄i petri ipse bn̄dictus tenetꝭ insolidū ad dictas.cxl.pecudes exquo nullus alius est in dcā sn̄ia ꝯdēnatus. Sʒ ipse solus est ad dictū numerum pecudū ꝯdēnatus ⁊ declaratus teneri v̄ba quippe sn̄ie sunt clara iō ⁊c.l.ille aut ille.§.cū in verbis.de lega.iij.⁊.l.nō aliter.de leg.iij.⁊.l.continuus.§.cum ita.de verbo.obliga.

a ¶ Per laudū aūt ꝯdēnatꝭ seu declarantꝭ teneri dictus benedictus ⁊ socij ⁊ illud verbum socij pluralis numeri denotat ad minus duos regula pluralis in.vj.l.inter illā i fi.de v̄b. sig.⁊.c.gaudeamus.de diuor.⁊ lʒ plures teneantꝭ insoliduʒ.

b ¶ Tamē si ipsi simplr̄ cōdēnantꝭ ad q̄ntitateʒ puta centum ad quā insolidū tenebantꝭ nihilominus censentꝭ cōdemnari ⁊ teneri vigore cōdēnationis quilibet pro virili ⁊ nō insolidum:vt est tex.⁊ ibi glo.⁊ docto.in.l.paulus rn̄dit eos.ff.de re iud.⁊ in.l.j.C.si plures vna sn̄ia. Adeo ꝙ ēt si in petitione ꝯcludatur quēlibet insolidū condēnari. Tamen fit dicta interpetratio vt volūt docto.in dictis iuribus que iura hoc ꝓbāt in gn̄alitate sui:lʒ alīs habeatꝭ ꝙ sn̄ia dʒ eē conformis libello.l.vt fundus cōi diui.⁊.c.lʒ eli.de symo.⁊.c. qualiter ⁊ qn̄ de accu.cum sīilibus. Et alīs ꝙ nō valeat sn̄ia lata ꝓ p̄te l.cōi diuidundo.ff.fami.herci.⁊.l.j.C.si aduer.rem iudi.

c ¶ Que iura nō obstāt:qꝛ satis cēsetꝭ conformis sn̄ia libello ex quo centū puta petita sunt:⁊ in cētū fit ꝯdēnatio:⁊ sic in totū nō pro p̄te. Et est rō qꝛ in substantialibus est ꝯformis:lʒ nō in qualitate put volunt doct.in dictis iuribus ⁊ maxime Bar.in.d.l.j.vbi Bal.assignat aliaʒ rōnem.s.qꝛ in sententia quaʒ ꝯtrahitur.l.j.§.idem scribit.de peculio.

d ¶ Et qn̄ plures simplr̄ se obligant ex ꝯtu qlibet censetur ob.ꝓ virili.l.reos.§.cū in tabulis de duob⁹ reis merito ⁊c. idem si ex quasi ꝯtu put qn̄ obligantꝭ ex sn̄ia s̄m eum ⁊ dicte rōnes sunt simul iungende:ideo in hoc variant in sn̄ia insup dn̄i petri dr̄ ꝙ dictus benedictus tenetur vigore dicti laudi ad dandum dictas.cxl.pecudes:⁊ sic hʒ sn̄ia expressam relationē ad laudum ⁊ vigore laudi nō videtꝭ ꝙ teneatꝭ nisi pro rata sua:⁊ sic non ad.cxl.pecudes.merito vr̄ continere in hoc expressum iuris errorem.

e ¶ Lʒ enim nō fit expressus error p seipsam:tn̄ satis censetꝭ expressus per relatiōeʒ specificā quā hʒ ad laudū si ex inspectione laudi appet ꝯtrariū put in sīli dicimus ꝙ sn̄ia in cā appel.censetꝭ h̄re expressuʒ errorē si ꝯfirmat primam habenteʒ expressuʒ errorē pp relationē quā scd̄a sn̄ia hʒ ad p̄maʒ s̄m bar.i.l.j.§.itē si calculi.ff.q̄ sn̄ie sine app.rescin.⁊ i.l.j.C.de errore cal.⁊ Ang.⁊ Imo.in.l.si expressiʒ.de app.⁊ idē si error cōtinetꝭ in libello.lʒ.n.tūc sn̄ia in se nō ꝯtineat expressum iure errorē.tn̄ pp tacitā relatiōeʒ quā sn̄ia hʒ ad libellū.l.si. C.qbus ad lib.ꝓcla.nō lʒ.c.lʒ eli.de symo.cū si.iō dr̄ tunc ēt sn̄ia ꝯtinere iuris errorē put volūt Ja.bu.Cy.bar.⁊ bal. in.l.j.C.de errore aduo.⁊ p can̄.in.c.inter ceteras.de re iud. vbi plenius p Panor.id.n.cēsetꝭ ꝯtineri in dispōne referēte aliam ꝙ cōtinetꝭ in dispōne ad quā fit relatio.l.asse toto.de here.insti.l.si ita scripsero.de ꝯdi.⁊ demō.⁊ in aūt.de filijs an̄ instru.dota.natis circa mediū:iō dicta sn̄ia dn̄i petri nō teneat cū sn̄ia q̄ ꝯtinet expressuʒ iuris errorē valere nō soleat.l.ij.C.qn̄ ꝓuo.nō est necesse.⁊.d.§.Itē si calculi.⁊.ij.q. vj.§.diffinitiua versi. Item si sn̄ia.⁊.d.c.inter ceteras in fi.

f ¶ Tamen his non obstantibus ꝯtriā sn̄iam arbitror magis iuri ꝯsonā. Nam p̄mitto ꝙ nō est claꝝ ꝙ vigore dicti laudi teneatꝭ dictus benedictus pro parte dūtaxat ad soluēduʒ dictas.cxl.pecudes. Naʒ ex quo presupponitur in themate ꝙ extat lex municipalis ꝙ qn̄ sunt plures socij qlibet sociorū legat⁹ insolidū s̄ʒ dictā rōnē bal.i.d.l.j.si p̄lēs vna sn̄ia itaꝑiter ⁊ si eʒ q̄si ꝯtu ex quo obligatꝭ p sn̄iaʒ.d.§.idē scribit.

g ¶ Et maxie qꝛ ex cōpromisso qs obligatꝭ ad obseruātiā laudi:⁊ sic ex cōtractu:ideo suadet ratio ꝙ obligetur insoliduʒ ⁊ tātofortius qꝛ socij non compromiserunt:⁊ sic quo ad socios laudum directo nil valet exquo ipsi non cōpromiserūt ⁊ virtus omnis laudi solet pendere ex compromisso.l.nō distinguemus.§.de off.ff.de arbi. Et potissime:qꝛ subditur in dicto laudo clausula.

h ¶ Et cosi dicamo iudicamo ⁊ dechiaramo per omne megliore modo via ⁊ forma che de ragione potiamo. Nam ex quo de iure poterat ⁊ debebat bn̄dictū ꝯdēnare insolidū ex quo insolidū tenebatꝭ ⁊ vigore dicte municipalis ꝯstōnis.⁊ qꝛ nō appet ꝙ socios aliquos h̄ret ⁊ ipse solus ꝯtrxit cū sibi soli assignate fuerāt in custodiā vt in themate p̄supponitur: vn̄ ⁊ ipse obligatꝭ ⁊ aliū sibi soli obligauit ēt si socios h̄eat.l. si vnus ex socijs.⁊.l.si societatē.ff.ꝓ socio.maxie cū ad eum p̄uenerūt dicte pecudes:⁊ ipse h̄eat facultatē eas p̄stādi:vt in p̄ūcto dr̄.ar.l.iij.§.hr̄des.ff.cōmo.⁊ ꝙ p bar.i.l.iiij.§.cato circa p̄ncipiū.de v̄bo.ob.cū itaq̄ melior via mod⁹ ⁊ forma foret declarādi ꝙ ipse bn̄dictus insolidū teneretꝭ:lʒ etiā socij tenerentur:iō censetꝭ cōdēnatus ipse insolidū cū verba possint ad id aptari. Nā verū est bn̄dictū ⁊ socios teneri ad cxl.pecudes si vnusquisq̄ tenetꝭ insolidū. Nec ex hoc verba impropriātur. Et licet alīs in dubio fieret alia interpetratio non infertur ꝙ ⁊ ista interpetratio non fit verbis cōformis put ⁊ si ꝓmitto nūmos.x.intelligitꝭ de minoribus.l.nūmis. de leg.iij.cuʒ ꝯcor.⁊ tn̄ verba pariter adactantꝭ ad maiores.

i ¶ Et sequētibus itaq̄ suadetur alia interpetratio hoc casu cum sepe sequētia declarent p̄cedentia equiuoca.l.si seruus plurium.§.fin.de lega.j.l.heredes palam.§.sed si notā.ff.de testa.ista etiam interpetratio suadetur ex alia clausula sequēti in dicto laudo ibi non obligando dicto benedicto a piu parte che de ragione fosse obligato secundo dicto compromesso per que verba demōstratur ꝙ ipsi laudantes non intendebant quēlibet ex socijs teneri pro virili s̄m terminos d.l.paulus.⁊.d.l.j.C.si plures vna sententia. sed eos maxime dictum benedictum teneri ad id ad quod de iure teneretur s̄m formam compromissi s̄m quaʒ formam compromissi ipse benedictus debebat teneri in totum si nō probabat se teneri ad minorem q̄ntitateʒ. Sed prout presupponitur ipse

tur ipse benedictus non probauit se teneri ad minorē q̄titatem. iō forma compromissi suadet q̄ ipse teneret̄ insolidū. Et dato sine preiudicio veritatis qd̄ ista omnino non artarent ad dictā interpretationē dicti laudi: tn̄ saltem reddebāt rem dubiam que dubietas declaranda veniebat per iudices qui de causa cognoscebat iudex itaq̄ iudicādo q̄ vigore laudi dictus bñdictus teneretur ad dictas .cxl. pecudes non h3 expressum iuris errorē. Sed declarat sn̄ia rem dubiā. et maxime hoc suadet̄ ex tenore rescripti qd̄ impetrauit dictus benedictus ibi dum dr̄ quia in dubium reuocat̄ ad qd̄ teneat̄ dictus benedictus vigore dicti asserti laudi propter varias interpretationes que dantur dicto laudo cū aliqui dicāt dictum benedictum precise teneri ad cōsignationē dictaꝝ pecudum &c. Item q: reuocat̄ in dubium vtrū dictus benedictus cōsideratis cōpromissio et laudo teneat̄ insolidum ad cōtenta in laudo. An vo pro minori pte decreuerūt cōmittere &c. Et sic iudicibus a quoꝝ sn̄ia fuit appellatū fuit cōmissum hoc dubiū an dictus benedictus teneret̄ insolidum vigore dicti laudi et causa appellationis fuerit cōmissa dicto dn̄o Petro merito fuit sibi tacite cōmissum q̄ iudicaret an dictus benedict⁹ teneret̄ insolidū vigore dicti laudi necne: q: ex quo primis iudicibus fuerat hoc cōmissum et illi sententiauerunt a dn̄o Petro fuit commissum q̄ cognosceret an illi primi iudices iuste sententiauerint in ꝯsequenti ā eidem cōmissum fuit q̄ iudicaret an dictus benedictus vigore laudi teneret̄ insolidū necne facit qd̄ dictū est. s. in addu ctis p ꝯria pte q̄ sn̄ia super appellatione lata h3 necessariā relationē ad pr̄iā sn̄iam: et cū eēt saltē dubia interpretatio laudi sup hoc: iō sn̄ia dn̄i Petri nō h3 expressū iuris errorem nec est manifeste iniusta: et iō nō est nulla. Nec ob. d. c. inter ceteras. et d. l. ij. C. qn̄ puo. non est necesse cum si. nec ob. d. l. paulus. et d. l. j. si plures vna sn̄ia: q: non militant in casu isto pp plura. s. adducta: et satis est q̄ adducta. s. reddebant rē dubiam et dn̄s Petrus habebat super hac dubietate cognoscere et ꝯseqr̄ter pronūciare. l. de qua re. ff. de iudi. et c. cū eccle. sutri. de causa pos. et proprie. idcirco potuit condēnare dictum benedictum in dicta q̄titate pecudum.

k Uisa de validitate dicte sn̄ie dn̄i Petri vidēdum est de eius executione vtrū. s. dictus dn̄s petrus potuerit exequi seu committere q̄ sua sn̄ia mandaret̄ executioni. Nam pro parte negatiua facit q: dictus dn̄s petrus est iudex delegatus et iudex delegat⁹ regulr̄ nō exequit̄ suā sn̄iam. l. a diuo pio in pn̄. ff. de re iudi. tum q: delegatus coipso q̄ sn̄ia est functus officio suo. l. iudex postq̄ ff. de re iudi. et not. in. l. si vt proponis. C. quō et qn̄ iud. et c. in litteris. de offi. deleg.

l Tum q: executio est mixti imperij: vt notant Bartol. et Paul. de cast. in. d. l. a diuo pio. et ea que sunt mixti imperij nequeunt delegari. l. ea que ad mu. iuncta. l. j. in princip. de offi. eius cui man. est iurisd. et l. iubere cauere de iurisdi. om. iudi. et late per Barto. in repe. l. imperium. eo. tit. Sed cōtrarium puto verius. Premitto. n. q̄ prout percipio nō fit dubiū quominus dn̄i priores et capitaneus et ꝯsiliarij deputati possint cōmittere executionem: q: video q̄ cōmiserunt executionem laudi iudicibus mercantie. item per rescriptū speciale executionem sue sententie domino Petro.

m Nec video de hoc dubitari: l3 de iure ciuili ea que sunt mixti imperij nequeāt nisi per principem regulr̄ delegari vt dictum est: et in spē q̄ executio sententie delegari non possit tenent gl. et Bar. in. d. l. a diuo pio in prin. et Barto. in. l. iiij. §. qui duas. de dāno infecto et senis cū sit de terris imperij eruādū est ius ciuile iuxta notata p Bart. et Bal. in. l. priuilegia. C. de sacrosan. eccle. per doc. in. c. j. de noui oper. nun. per glo. in. c. ij. de arbi. li. vj. et in. c. ij. de reg. iur. eo. lib.

n Quod aūt delegare possint dicti dn̄i priores et alij de qbus. s. ea ratiōe puto inductū q: ciuitas illa non recognoscit superiorem et exercet iura principis et populus liber in suo territorio ea pōt que pnceps: vt p3 ex notatis p Bart. in. l. infamē. de publi. iud. in. l. hostes. de capti. et in. l. proxime in prin. de his que in te. dele. et in. l. sed hoc ita. §. tiberi⁹. de heredi. institu. et in. l. j. C. de bo. vaca. lib. x. et in. l. item veniunt. §. ait senatus. de peti. here. Inno. et Anto. de butr. in c. cum te. de re iudi.

o Itaq̄ ciuitas non recognoscens superiorem potest causas meri vel mixti imperij delegare. Itē cōsiliū ciuitatis representare solet ciuitatē: et ea facere que ciuitas ipsa et gesta per consilium censent̄ gesta per totam vniuersitatem p gl. notabilē in rubrica. C. que sit lon. ꝯsue. et in rubrica. et in. l. j. C. de decur. lib. x. et per glo. et Barto. in. l. nulli. ff. qd̄ cuiusq̄ vniūer. no. et glo. in vbo facere possunt in. l. sed ex dolo. §. j. ff. de dolo. et in. l. aliud. §. refert̄. de regu. iur. per Ange. in. §. j. in pn̄. ff. qd̄ quisq̄ iuris hinc est q̄ minime dubitatur quo minus delegare possint executionem sententie.

p Et hoc p̄supposito ꝓ ꝯstanti aduertendum est q̄ p̄mis iudicib⁹ fuit cōmissa ēt executio sn̄ie: et cū ipsi iudicauerint laudū nullū et capturā factam pro executione sn̄ie debere reuocari et depositū q̄ similiter respiciebat executionē: et ad eā tendebat restituēdū fore et a p̄dictis fuisse appellatū et cā appel. simpliciter cōmissa fuerit: ideo vr̄ etiā cōmissa eā executionis q̄ cōmissa fuerat primis iudicibus et sup qua primi iudices ꝓnūciauerunt a quoꝝ ꝓnuncia nō fuit appellatū. item p̄dictus delegatus vr̄ comparādus delegato a principe cū ciuitas a qua cēset̄ delegatus iura principis exerceat. Sed delegatus principis suam sn̄iam exequit̄. c. querenti. et c. pastoralis. §. preterea postulasti. de offi. deleg.

q Et l3 glo. in. d. l. a diuo pio in pn̄. secus dicat de iure ciuili litā Bar. et doc. cōiter oēs idē dicunt de iure ciuili. s. in decle. imparatoris p. l. si. in fi. C. de iud. et in aūt. de exhibē. reis. §. si vo administrat h3 vna3 lec. Facit q: ex quo de iure cañ. est expressū: et de iure ciuili nō reperit̄ alr̄ decisū stādū ē iuri cañ. et i terris imperij ne inducat̄ discrepātia inter ius cañ. et ciuile. c. cū expediat. de ele. i. vj. et. l. j. C. de inoffi. doct. put et no. bal. in. l. ꝓuilegia. C. de sacrosan. eccl. et doc. i. c. j. de no. oper. nū. Et ex his deducit̄ q̄ dictus dominus Petrus vigore prime delegationis potuit suam sententiam exequi. Tantofortius cū ad cautelam fuerit eidem per speciale rescriptum dicta executio cōmissa specialiter et expresse.

r Et l3 nō interuenerit citatio et ꝓbatū dicat̄ q̄ in hm̄oi cōmissionibus solent citari pars aduersa: tn̄ q: nō est probatum q̄ si citatio non adhibetur rescriptum seu cōmissio fit nulla vel nullum: vnde non videtur q̄ ex hoc rescriptū debeat censeri nullum: q: multa fieri non debent que facta tenent et in spē sn̄ia quelibet interlocutoria que aliqd̄ p̄iudiciū infert nō d3 ferri nisi pte citata. l. de vnoquoq̄ de re iud.

s Et tn̄ interlocutoria lata parte non citata tenet: vt not. Inno. et Ioā. an. in. c. querelā. de elec. et de ꝓcura. in. c. audito. et glo. in. l. nec quicq̄. §. de plano. de offic. ꝓcō. et domini de rota decisi. xciij. ccclxiij. cccclxxxiij. et Imo. in. l. qd̄ iussit. de re iudi. dicens dictum Inno. et Io. and. procedere quando interlocutoria non affert magnū preiudicium. Secus si magnum infert preiudicium s̄m eum. Sed committere causas executionis non videtur q̄ sit magni preiudicij: nam non refert: an delegatus de executione cognoscat et exequatur: an vero exequatur ipse delegatus: ideo commissio est leuis preiudicij et forte nullius ideo obmissio citationis non viciat: l3 ex stilo curie solita sit interuenire.

t Sic et alr̄ in. l. si opus. ff. de no. ope. nū. dicit Bart. q̄ l3 nunciatio per ꝓcurē fieri nō debeat sine causa: tn̄ facta parte p̄nte tenet et alr̄ l3 alr̄ requirat̄ de iure aliqua solēnitas: tn̄ si est leuis solēnitatis obmissio non vitiat. l. j. in fi. et ibi p Bar. de vētre inspi. ideo his oībus attentis puto q̄ dictus dn̄s petrus hr̄et facultatē exequendi dictā snam: et per ꝯn̄s potuerit cōmittere executionē sn̄ie. Ab executione aūt non appellat̄ nisi excedat̄ modus in exequendo. l. ab executore. ff. de appel. et. l. ab executione. C. quorum appel. non recip.

v Et l3 sit dubiū nō mediocre vtrum possit appellari a ꝓnuncia de exequendo. Nam glos. j. in fi. in. d. l. ab executore. ff. de appel. et Ray. ibi et similiter gl. in. d. l. ab executiōe. C. quoꝝ appel. et Iac. but. et Saly. ibi et spe. in ti. de appel. §. qbus versi. v. tenent q̄ non: sed contrariū tenēt guil. de suz. in. d. l. ab executione quoꝝ appel. et Odo. Cy. Barto. Ange. et Imo. in. d. l. ab executore. de appel. et Bal. in. d. l. ab executore: vt refert Imo. in. d. l. ab executore. idem firmat Raph. ful. in. d. l. ab executione referens vltra predictos etiam Iac. de rauē. et petrum idem velle idē Io. an. in addi. spe. in. d. §. qbus vsi. v. et per ꝯn̄s hec videt̄ magis cōis opi. pro qua facit ḡnalitas. d. l. ab executore. Et q: prohibito vno videtur ꝓhibitum id p qd̄ peruenit̄ ad illud. l. oratio. de sponsa. cū si. ideo si ꝓhibetur appellatio ab executione facti videtur ꝓhibita appellatio a pronuncia de exequendo p quā peruenit̄ ad executionē facti: et ad illam tendit. item facit q: alr̄ eēt in p̄tāte iudicis eludere dictas. ll. ab executore et ab executione et dare vel tollere remediū appellandi q̄ videt̄ absonum s̄m prefatos doc. in casu nr̄o nō sumus in dicta extrationes q: iudex nō ꝓnūciauit sn̄iam exequēdā s3 mandauit simplr̄ nūcio q̄ exequatur dictā sn̄ia3 diffinitiuā: et sic respicit executionē facti faciēda3 mediāte nūcio: et sic videt̄ perinde ac si

ipse exequeretur.qr qui per aliuz facit per se facere vr.c.qui per alium facit.de regu.iur.in.vj.l.j.§.deiecisse.ff.de vi ⁊ vi ar.⁊.c.mulieres.de snia excómu.cū concor. Si itaqꝫ nó excessit modū in mandádo nec nuncius in exequendo non videtur ꝙ possit appellari a tali cómissione vel a tali execu:ione per predicta. Et modum non vr ꝙ excesserit mandádo simpliciter ꝙ sententia exequat retento ꝙ ab ea non potuerit appellari de quo.s.in primo dubio tangitur.

x ¶ Restat deuenire ad vltimum quesitum ꝙ quidem videtur non indigere magna discussione:qr nó imminet nedum magna:sed nec mediocris excitatio.ná ex quo dictus Anto. petijt executionem laudi non pót interpetrari ꝙ voluerit laudo renunciare eodē instanti petendo ꝙ sibi reddat rationem de dictis pecudibus.cxl.qr non censetur quis maxime incontinenti mutare ppositum ⁊ reuocare petitionez executionis laudi.l.nó ad ea.ff.de condi.⁊ demó.⁊ maxime cum renunciare iuri quesito ex laudo esset quodammodo iactare suum ꝙ non est presumenduz.l.cum de indebito de proba.nec petere ꝙ reddatur sibi ratio de dictis.cxl.pecudibus est recedere a laudo ⁊ eius executione. Nam in redditione.rationis est restitutio eorum ad que tenetur.l.cū seruus in fi.ff.de condi.⁊ demonstra. ideo faciendo ꝙ reddat cxl.pecudes reddet de eis rationē. Et si qua impropriatio ex hoc resultaret nó inconuenit cū verba improprientur sꝫ subiectam materiā:⁊ vt cótrarietas euitetur.l.sed ⁊ si possessori in prin.de iureiuran.l.si quis intentione ambigua.de iudi.l.si vno in prin.loca.cum infinitis similibus:licet non sit necessaria impropriatio per dicta.s. Et etiaz quia dictus Benedictus erat obligatus ad fructus hereditates ⁊ perceptos ex dictis.cxl.pecudibus sꝫ tenorem laudi cuius laudi petebatur executio:quia defectibus lacte ⁊ lana que sunt fructus pecudum:⁊ etiam erant eidem benedicto ex computande expense ⁊ compensande cum fructu predicto. tum qr ita continebatur in laudo.

y ¶ Tum qr ita de iure fieri debebat:qr expēse vtiles vel necessarie resarciēde sunt.l.in rebus.§.possunt commo.l.sꝫ ⁊ si.§.fi.⁊.ll.seq.de peti.here.⁊.l.in ceteris.e.ti.⁊.l.sumptus.⁊.l.in fundo.de rei vē.cū multis silibus. De his qdē hinc inde refundēdis erat reddēda ró cuz non essent declarata p laudū in qua redditione rónis habebat ońdere introitus ⁊ exitus ⁊ reliqua restituere p executione snie.d.l.cū seruus.§.fi.⁊.l.comperimus.C.de naui.li.xj.⁊ ibi Bar.⁊.l.si cui libertas.de ꝯdi.⁊ demon.vbi pbat ⁊ ibi per Bar.qđ vbi hꝫ reddi ró habeat eligi vnus vel plures boni viri qui hēant rónez calculare ⁊ scripture si que facte sunt hńt ońdi ⁊ reliqua declarata p eos debent restitui. Et hoc ꝯcordat cuz tenore laudi:vt pꝫ ibi dechiarato semp che dcó bńdecto e cópagni sieno tenuti assegnare dicte bestie:e fructe e spese desse ad iudicio de boni e intēdēte hoi che de tali mestieri habbiano notitia e pratica ⁊c.iō cógrue petebat a dcó bńdicto ꝙ p executióe laudi redderet rónē de dictis.cxl.pecudibꝰ. qđ ēt demóstrat ex cópromisso postea emanato interdictas partes die.xx.octobris.Mcccclxx.super dicto laudo: vt pꝫ ibi in quo nonnulla restāt declarāda ꝯcorditer remiserūt ⁊ cópromiserūt ad declarādū ⁊ calculādū ea q̄ ꝯtinent in dicto laudo ⁊c.q̄ oīa rēdūt ad redditionē rónis de dictis pecudibus. Itaqꝫ nulla róne colorata dici pót ꝙ ita petendo put petijt.d.ant.cēseat renūciasse laudo: ⁊ p h̄ pꝫ rńsuz ad dubia ex thematic extracta. De illo aūt ꝙ allegat ꝙ laudu3 erat nulluz:qr latū extra tēpus cópromissi nó q̄rit a me:qr alr̄s df hoc declaratū:⁊ video ꝙ fuit latū intra tempus prorogatū:lꝫ prorogatio nó fuerit facta p bńdictū sed per aliū eius noie:tū vr ratificatio facta per vltimuz cópromissuz maxie illa verba eoipso laudo in oibus stante firmo in oibus suis partibus. Per qđ etiā cópromissum vltimū videt tolli alia allegatio que fit cótra laudū róne electionis tertij:lꝫ etiam illa ex alio videt inefficax:qr ambo pmi duo arbitri a partibus electi ꝯcorditer laudauerunt.super his tñ qr a me non querunt non aliter me intromitto. Laus deo.

¶ Substitutio cópēdiosa facta duobꝰ filijs institutis sub istis v̄bis quos inuicē substituo vulgariter:⁊ per fideicommissum si sine filijs quicūqꝫ eoꝝ decesserit ⁊ ipsoꝝ filios in stirpes:an sit locus dicte substóni ⁊ cómodo si vnus ex dictis filijs moriat relicto filio qui filius postea moritur sine filijs relictis patruo ⁊ filio patrui. Item ꝙ ꝯditio:si decesserit sine liberis sit purificata:an habeat pbari per rogatuz restituere vel per fideicómissarium.

¶ Consilium. lxxij.

In nomine dñi nr̄i iesu xpi. ¶ Visis scripturis ad me p iudicem cause sub sigillo trāsmissis sup cā v̄tente inter blasiū ⁊ Ioánēmenecū rētij blasij: vt heredes dicti rētij q cām incohauit ex vna pte agētis ⁊ Thomā ⁊ petrū eius filiū ex altera pte ꝯuētos hreuibus vtar.vt moris est in cósilijs decisiuis maxie in causis leuis póderis. Et pmo decidā pn.dubiū ꝙ v̄tit in hac lite:vꝫ vtꝝ substó vltis fcā p blasiū fuerit purificata necne.si.n. nó est locꝰ substóni ruit oē fundamētū ptis agētis.⁊ pfecto lꝫ articulus sit satis dubiꝰ qr v̄ba substónis pūt hr̄e varias interpetratióes:⁊ p pte agētis sint date due iterpetratióes tñ dari pót ⁊ tertia magis v̄bis ꝯformis.s.ꝙ si petrꝰ decessisset sine liberis substituebat testōr rētiū ⁊ eius liberos in stirpes. Si aūt decessisset rētius substituebat petrū ⁊ eiꝰ filios:ita pprie sonāt v̄ba nó violādo seu trāsplātādo v̄ba:⁊ sic illa v̄ba qlibet eoꝝ decesserit referunt ad petrū ⁊ rētiū:⁊ relatiuū eoꝝ refert petrū ⁊ rētium pus noiatos filij petri ⁊ rētij nó erant adhuc noiati:iō nó cadebat relatio:put etiaz verbuz ipsoꝝ ꝙ sequit similiter petrū ⁊ rentium refert.

a ¶ Et prout etiam fieri cósueuit ꝙ relatiuū refert precedentia ⁊ nó sequētia:⁊ est videre pluries in dicto testō ⁊ amore testatoris ⁊ aliorū sumit interpetratio ambigue orónis ⁊ verboꝝ quē sunt ambigua.l.si seruus pluriū.§.fi.cū concor.de leg.j. Si.n.testator voluisset substituere sub ꝯditione si filij filioꝝ decesserit sine liberis debuisset dicere quos ambos inuicē substituit:⁊ eoꝝ liberos si sine liberis quilibet eoꝝ decesserit:ita ꝙ tunc illa verba quilibet eorū refererentur etiā ad filios si alter eoꝝ decesserint ⁊c. Et nó post posuisset ipsos filios post relatiuum eorum.

b ¶ Et maxie p copulā q̄ inter copulata diuersitatez denotat iuxta notata in rubrica de iuris ⁊ facti ignoran. Itaqꝫ vr significare ꝙ ꝯditio proxime pcedens non respiciat ipsos filios ipsorum petri ⁊ rentij put respicit ipsos petrū ⁊ rētiū. Et pro hac interpetratione facit:qr si secus diceremus dādo intellectū quem dant allegantes pro parte agenti verba sonarent ꝙ si decederet vnus ex filijs petri vel rentij etiam inuita patris eēt locus substóni:qr illud vr̄e quicūqꝫ verificaret si relatiuū eoꝝ referret ēt liberos rentij ⁊ petri. Et tñ hoc esset absonū ⁊ penitus alienū a verisili mente testatoris.facit tñ pro alia interpetratione illa verba in stirpes.

c ¶ Naz si alter ex dictis institutis decessisset sine liberis nó esset reperire suam stirpem remaneret solā stirpes alterius:ideo non videtur verificari verbum plurale stirpes ꝙ saltē duas requirit.l.inter illam in fi.de verbo.signi.⁊.c.pluralis loquutio.de regu.iur.in.vj.⁊.l.vbi numerus. de testi.prout alr̄s ad interpetrationem ambigue substitutionis ponderat Barto.in.l.fi.ff.ad trebel.vtrum dicat superstitem:an dicat superstites in plurali:sed ad hoc.

d ¶ Respondet ꝙ appellatione filiorum videnť venire etiā nepotes ⁊ pnepotes.l.Iusius.de here.insti.⁊.l.filij appel.de v̄.sig.⁊.l.liberoꝝ.e.ti.⁊ sic ex vno eoꝝ possent venire plures stirpes.⁊ iō nó ob. Itē pót adduci p supradicta alia interpetratióe:qr idē testōr fecit similē substitutionē Frācisco alteri filio sub duplici códitióe:scilꝫ si ipse decesserit sine filijs aut si eiꝰ filij decesserint sine filijs:⁊ sub dicta duplici alternatiua ꝯditióe substituit petrū ⁊ rētiū ⁊ filios eoꝝ i stirpes. Ex quo vr cóiecturādū ꝙ eodem modo voluerit substituere ipsis petro ⁊ rētio. Sed rńdet retorquēdo in ꝯtriū ꝙ si voluisset petrū ⁊ rētiū honorare fideicómissaria substitutione sub duplici alternatiua códitione expressisset in ista eorum substitutione put expressit in substóne facta Francisco non expssit:qr nolebat eos intantū onerare put onerabat Frāciscū.arg.c.ad audientiā de decimis attento ꝙ magis in dicto testō dilexit petrū ⁊ rentiū q̄ dictū Franciscū: patet qr eos instituit heredes vniuersales ⁊ Frāciscuz in rebus certis. Item ipsos petrum ⁊ rentiū eoꝝ filios substituit Frācisco:⁊ nó substituit ecóuerso Frāciscum ipsis petro ⁊ rentio:ideo non est bona argumentatio onerauit sub duplici ꝯditione Frāciscū vel eius filios quos minus dilexit. ergo eodē modo censeat onerasse petrū ⁊ rentiū quos magis dilexit:qr esset argumentatio de minori ad maius.

e ¶ Facit qr in dubio nó cēset testōr voluisse heredem onerare duplici onere.l.pe.ff.de dote pleg.cuz cócor.in dubio vr ꝙ potius fiat interpetratio pro hrde q̄ pro fideicómissario seu legatario.l.si ita sit ascriptū.de le.j. Itē.l.qđ in rerū

§.si

§.si vsumfructũ.⁊.l.si domus.§.fi.de le.j.⁊.l.scripto. de vsu fru.lega.Item.l.nũmis legatis cum concor.de leg.iij.⁊ iꝫ in re obscura interpetratio fit pro parte reorum. vt in.c.cum sint partium iura obscura de reg.iur.in.vj.⁊.c.fauorabiliores.eo.titu. ⁊ lib. Cum itaqꝫ verba dicte substitutionis sint equiuoca ⁊ dubia cum patiatur plures varias interpetrationes.⁊ interpetratio que magis fauet reis magis etiam conueniat verbis ⁊ ordini verborum. Et de mente aliter non appareat ⁊ tractetur ad presens de onerosa fideicommissaria substitutiõe nõ de vulgari puto partes iudicis fore. In amplectenda supradictam interpetrationem.s.ꝙ ex quo petrus non decessit sine liberis ex quo decessit cũ Nardo eius filio defecerit dicta substitutio non obst.ꝙ Nardus postea decesserit sine liberis. Ex hac conclusiõe resultat ꝙ partes iudicis sunt in absoluendo dictos reos conuentos. Cũ deficiat omne fundamentum iurium agentis seu agentium q nituntur ex dicta substitutiõe que euanuit p predicta. Hec quidem ponunt gladium ad radicem: q: concernunt fundamentum totius negocij ⁊ totius iusticie.

f ¶ Contra actores etiaꝫ facit circa merita cause: q: nõ reperio in actis transmissis litis cõte. que est necessaria ad validitatem processus.l.j.C.de lit.cõtest.c.dudum.de ele.⁊.c.j. de lit.cõte.⁊ extra vt lite nõ cõte.per totũ. Itẽ non reperio articulatũ seu pbatũ ꝙ rentius decesserit supstitibus blasio ⁊ Ioãne meneco q hodie instant vel ꝙ illi sint filij ⁊ heredes ipsius rentij. Et lꝫ multi testes sup.x.arti.examinati asserant dictos blasiũ ⁊ Ioãnẽ menecũ ⁊ plures alios eẽ filios dicti rentij: tñ non reddũt bonã causaꝫ scie si recte aduertit: ideo ex actis ad me trãsmissis nõ põt seq cõdẽnatio ad eoruꝫ instantiã seu pro eis nec pro rentio si mortuus est.

g ¶ Potest etiam instari ꝙ negatiua ista ꝙ nardus decesserit sine liberis non sit legitime pbata per testes: quoniam ista negatiua nõ cadit in sensuꝫ corporis: ideo dꝫ reddi causa scientie.c.cum causaꝫ que de testi.⁊ ibi per Inno.⁊ doct. ⁊ per doc.in.l.solum.⁊ in.l.testium.C.eo.titu.⁊.l.qui testõ. §.fi.ff.eo.tit.cum similibus que non est idonea reddita: vt ex lectione attestationum apparet satis plane. Et quia ista negatiua est fundamentuꝫ intentionis partis agentis: ideo videretur ꝙ onus probandi incũberet ipsi parte agenti: q: regulariter illi qui se fundat in negatiua incũbit onus probandi.l.hoc iure.de verbo.obliga.⁊ ibi Bar.⁊ doc.communiter.⁊ per Inno.⁊ doc.in.c.super his de accu.⁊ per Ioan. cal.⁊ doc.in.c.bone de elec.

h ¶ Et in ista conditione fideicõmissi si decesserit sine liberis ita fuisse iudicatum.s.ꝙ fideicõmissarijs habeat necesse probare ꝙ rogatus decesserit sine liberis refert Ang.in.l. ex facto.§.si qs aũt ad treb.⁊ videt velle Barto. in.d.l.hoc iure quatenus intelligit.d.§.si qs aũt.j.qñ apparet ꝙ simul decesserũt pater ⁊ filius. Et ita illum tex.intelligit Imo.in d.§.si qs aũt.qui hanc partẽ videt tenere.in hoc tñ non facio fundamentũ qm̃ nõnulli tenent cõtra: ⁊ veritateꝫ puto sitr esse in contrarium: licet posset ad auctoritates ꝯtrias que se fundant per.d.§.si qs autẽ dicit ꝙ loquuntur qñ apparet ꝙ filij decesserunt: licet nõ appareat an prius vel posteri⁹. Sꝫ si nõ apparet ꝙ decesserint: lꝫ non appareat ꝙ eos habuit standũ sit regule.in hoc tñ solo nõ me fundarẽ. Quãtum aũt ad substõnẽ factã Frãcisco nõ est insistẽdũ: q: testes deponũt ꝙ habuit filiũ ⁊ nõ appet ꝙ decesserit: iõ nõ vr pbata purificatio conditiõis vere vel p̃sumptiue attẽtis maxime notatis p gl.⁊ doc.in.l.sꝫ si de sua.de acq. here.sed nõ est sup hoc instandũ: q: si purificata fuisset ꝯditio substõnis facte Frãcisco tunc ad petrũ ⁊ rentiũ bona dicto Francisco relicta deuoluta fuissent p dimidia dicto Frãcisco: ⁊ p dimidia dicto rentio vel si eoꝝ filij censerent simul inuitari petro ⁊ filijs vna dimidia ⁊ rẽtio ⁊ filijs alia dimidia obuenisset: ⁊ ita put dependit in simul diuiserũt nec deducit ꝙ vnus plus altero habuisset de relictis factis dicto Francis. ita ꝙ si nõ est locus dicte posteriori substõni nihil p vnum alteri debet. cũ itaqꝫ supra ꝯclusuꝫ sit ꝙ euanuerit dicta vltima substõ ꝙ petrus ⁊ rẽtius fuerũt inuiceꝫ substituti vna cũ eoꝝ filijs: iõ nõ curãdũ: an purificata fuerit an defecerit cõditio dicte substõnis: an võ defecerit: cõcludo itaqꝫ ptes iudicis fore in pnũciãdo pro reis cõuentis. Laus deo.

¶ Furiosus ex quibus actibus quis probet: ⁊ an in dubio quis p̃sumatur furiosus vel sane mentis. Item testm̃ an ⁊ qñ debeat censeri factũ a furioso ⁊ qd si in eo reperit facta institutio ad interrogationem alterius an valeat.

¶ Consilium. lxxiij.

In nomine dñi nr̃i iesu christi.

¶ Visis ⁊ diligenter inspectis attestationibus.xiij.testium examinatoruꝫ pro parte dñe pere sup testõ Pertome eius filij ⁊ attestationibus.viij.testium examinatoruꝫ super eodẽ testõ pro parte michaelangeli ⁊ manentis q p̃tendũt se pupillariter substitutos in dicto testõ: ⁊ visa copia instr̃i dicti testi dubitat: an dictũ testm̃ valeat: ita ꝙ dicti substituti possint niti vigore dicti testi. An võ nõ valeat. Circa ꝙ videt p̃ma facie dicenduꝫ ꝙ dictum testm̃ valeat. Nã ex facie instr̃i appet dictũ testm̃ hr̃e solẽnitates in testõ requisitas: nã sunt in eo descripti septeꝫ testes qui in instr̃o asserunt rogati: ita ꝙ instr̃m videt solẽne ⁊ cõtinere solẽnitates in testõ nũcupatiuo requisitas.de qbus in.l.hac consultissima in prin.⁊.§.per nuncupationeꝫ.C.de testa.⁊ in.l. heredes palã in prin.⁊.§.pe.⁊ fi.ff.eo.ti.⁊ insti.eo.ti.§.fina.

a ¶ Et qõ instrumẽtũ habẽs solẽnẽ descriptionẽ testiũ pbet testm̃.no.bal.i.l.hac ꝯsultissima.C.q test.fa.pos.⁊ ita approbat ꝯsuetudo: ⁊ ita cõiter tenet prout dicit Raph.ful.ibi.⁊ fuit opi.lꝫ Azo.ꝯ vt p gl.in.l.j.C.de testa.⁊ in.l.hr̃des palã in p̃n.ff.eo.ti.⁊ in.l.fi.C.de fideicõ.⁊ dicit gl.ꝙ opi.ꝯtraria Azo.hꝫ validiora argumẽta: tñ opi.Io.ꝯsuetudine cõprobat. Hy.autẽ in.d.l.hr̃des palã: dicit ꝙ ẽt de iure verior est opi.Io.⁊ sitr dicit bal.in.d.l.j.⁊ eã sequũtur bar. Bal.ang. ⁊ Imo.in.d.l.hr̃des palã.⁊ Ang.in.d.l.j.⁊ est clarũ salteꝫ in pratica pp ꝯsuetudinem que est optima.ll.interpres.l.com de interpetratione.ff.de.ll.⁊.c.cum dilectus extra de cõsue.

b ¶ Instrumẽtum aũt asserit illũ testatorem fuisse sane mentis ergo pbat ꝙ testator sane mẽtis testatus fuit: put in instrumẽto continetur. Cũ pro instr̃o presumat.l.cum precibus: ⁊ ibi p glo.⁊ doc.C.de pba. Et ex quo instr̃m probat testm̃ ad cuius pbationem non sufficerẽt sex testes.d.l.hac ꝯsultissima in p̃n.⁊.§.per nũcupationem de testa.⁊.l.in testamẽtis.C.eo.ti.cũ si. Ideo videt habere vim septẽ testiuꝫ circa pbationem cõcernentẽ testm̃ ⁊ eius validitateꝫ prout inter cetera est sanitas mẽtis testatoris. Cõcurrunt etiã cuꝫ instr̃o tres testes qui deponũt ꝙ dictus Pertomas testator tpe testi erat sane mẽtis. Iõ pbari videt sanitas mẽtis.

c ¶ Cũ qua etiã cõcurrit iuris presumptio: q: qlibet presumit sane mentis.l.nec codicillos.C.de codi.⁊.c.fin.extra de succes.ab intest.put voluit gl.in.d.l.nec codicillos.⁊ docto. ibi.⁊ in.d.c.fi. Presumit.n.qs eẽ talis qualis esse debet dicunt Nico.de mat.⁊ Bald.in.d.l.nec codicillos. Non ergo videt curandũ si aliqui testes deponũt ꝙ erat nõ sane mẽtis tunc tpis: q: instr̃m iure p̃sumptio.⁊ testes deponentes sanã mẽtẽ vñr p̃ualere testib⁹ deponẽtib⁹ de mẽte nõ sana.

d ¶ Facit ẽt q: ea que disposuit conueniũt dispõni hois sane mẽtis. Nã fecit heredẽ vniuersalẽ filiũ suũ sibi fecit substitutionẽ substituendo sibi coniunctos fecit relicta ad pias cãs honorauit mr̃em suã ⁊ disposuit de sepultura sibi ꝯuenienti: ⁊ sic ordinatio testi tota designare videt sanã menteꝫ nõ insaniã. Qñ.n.qualitas dispõnis arguit ad ptẽ sani ꝯsilij: vt q: est lrã ordinatio cuiuslꝫ sane mentis. vt q: cõtinet instõ pro aĩa ⁊ hmõi tunc ex qualitate actus p̃sumitur sane mẽtis: put dicũt Bal.⁊ Raph.ful.in.l. furiosum.C.q test. fa.pos.qui loquũtur etiam in eo qui prius fuerat furiosus.

e ¶ Et idem volunt Pau.de cast.⁊ Ponta.ibidem.qui circa illum articulum. An testamentũ censeatur factũ tempore furoris vel tempore quietis solum dicunt esse attendendas qualitates eorum que in ipsa vltima voluntate disponunt.

f ¶ Insup dicit singulr̃ Io.an.in.c.fi.de suc.ab intesta.ꝙ si furiosus tpe furoris rite ⁊ recte testatur testm̃ est validum neqꝫ vitiat pp furorẽ allegat solũ valeriũ referenteꝫ fuisse p testatorẽ confirmatũ testamẽtũ cuiusdã testõris qui fuit solemniter testatus.put refert Põta.in.d.l.furiosum.qõ dictum refert ⁊ sequit Bal.in.c.j.per quos fiat inuesti.in vsibus feu.vr autẽ mirabile ꝺm eum: hꝫ tamẽ prout dicit Põta.ratione equitatis q: ex quo rite ⁊ recte testatus fuit p̃sumitur sane mentis ⁊ nõ furiosus tempore testi.ar.l.quidaꝫ in suo.de conditio.institu.⁊.l.is q.§.fin.de tuto.⁊ cura.da. ab his ꝺm eum: vnde vꝫ tanq̃ testamentũ hois sane mẽtis nõ vt testamẽtũ furiosi: q: sana mens p̃sumitur propter testamenti omnimodã solẽnitatem ꝺm eundem Ponta.post Ioã.an.⁊ Bald.quantofortius vbi testatus est quis rite ⁊ recte in qualibet parte testamenti ⁊ non fuerat prius furiosus: put hec omnia videntur concurrere in casu isto: in quo

nõ deducit q̃ dictus Pertomas fuerit vnq̃ furiosus. Nec etiam videtur obstare q̃ dictus Pertomas nõ disponebat ex seipso. Sed respõdebat ad interrogationẽ alterius. qñq̃ nutu annuendo: quandoq̃ verbis exprimendo: q: multi et multi testes deponunt q̃ ore proprio fecit heredẽ eius filiũ: et ore proprio substituit ipsi filio michaelangelum et manẽtẽ.

g ¶ Et in heredis institutione et directa substitutione requiruntur verba. l. iubemus. C. de testa. et. l. heredes palã in prin. ff. eo. ti. legata aũt et fideicommis. saltem si sunt particularia possunt fieri nutu. l. nutu in prin. ff. de lega. iij.

h ¶ Et q̃ sufficiat si ad interrogationem alterius respõdeat nominando heredẽ vel si interrogãs nominat et ipse respõdet q̃ sic: volunt gl. in. d. l. iubemus. et idem tenuerunt Azo. Jac. but. Marti. fili. et Cy. vt eos refert Ang. in. d. l. iubem' dicens q̃ hec opi. cõiter approbat in iudicijs et in scholis. et idẽ tenet ipse ibi. et in. l. in fraudẽ. §. j. de mili. testõ. idẽ bar. loquens in notario in. d. l. iubemus. et in. d. l. heredes palã. et Bal. in tabellione interrogante in. d. l. iubemus. q̃ si hrs idem etiã si nõ notarius interrogat voluerunt Pe. de bella perti. et Benedi. de plũbino. idem Jo. an. in addi. Spe. tit. de testa. §. j. versi. q̃ si heres. Et idem voluit Raph. fulg. in d. l. iubemus. dicendo q̃ opinio glos. cõiter tenetur: et q̃ sit cõmunis opinio. dicit etiam Jmo. in. c. cum tibi de testamẽ. ideo attento maxime q̃ in casu nostro notarius interrogauit et nõ interrogauit an vellet instituere vel esse heredẽ filium. Sz quis vellet q̃ esset eius heredes ipse testator respõdidit q̃ filius suus. Jtẽ quis volebat q̃ succederet post mortem filij respondidit nominando substitutos: quo casu est minor suspitio suggestionis q̃ quando interrogatur an velit instituere talem: et ipse respondit q̃ sic vt de se est notissimum. Jdeo videtur q̃ dictum testamentum teneat. Sz licet predicta multũ videantur vrgere. Et si alterum tantũ predictorũ occurrisset: scilicet q̃ extarent probationes super insania et sana mente: vt extant: et tñ ipse ordinasset ex se testamentum prout ordinatum apparet vel non extarent probationes super insania mentis. Sed ad interrogationẽ notarij vel alterius ipse respõdisset prout probatur respondisse. Ego essem in ea sententia q̃ testamentum valeret per ea que supra pro validitate testamenti adducta sunt.

i ¶ Tamen attento q̃ simul cõcurrunt et attentis circũstantijs que adducuntur per attestationes de quibus infra ego aperta fronte concurro in ea sententia q̃ testamẽtum illud nõ valeat tanq̃ factum ab homine nõ sane mẽtis. Nã ponderandum est q̃ furiosi et alienati a mente propter infirmitatem vel ex alia causa sepenumero respondent ad propositum: et immiscent et verba et facta que conueniunt homini sane mentis. prout et faciũt pupilli qnimmo et infinitos: lz talis etas iuris presumptione qcqd videt censetur ignorare. l. j. C. de falsa mone. et propter imbecillitatem mentis non permittitur testari existens talis etatis. l. qua etate. ff. de testa. et. §. preterea institu. quibus non est permi. facere testamentũ: prout etiã nõ testantur qui nõ habẽt valitudinem mẽtis l. sensum a contrario sensu. C. eo. titu. ideo licet quis aliqua signa valitudinis mẽtis faciat: tñ non sequitur q̃ sit sanus mente prout experientia rerum magistra quottidie docet.

k ¶ Et in simili infirmus corpore plerũq̃ signa valitudinis facit et comedẽdo loquendo ambulãdo: et si'lia faciendo. tñ infirmitate corporis laborat vt quottidie videmus. Jdeo si quis dum testatur multa cõuenientia homini sane mẽtis disponit: tamẽ immiscet aliqd insanitam demonstrans totum testũ ruit tãq̃ factum a demente: prout voluerunt Bal. et Rapha. in. d. l. iubemus. et satis probatur in. d. l. quidã in suo: de condi. insti. vbi ex inepta conditione apposita in testamẽto p̃sumitur nõ sane mẽtis nisi probetur contrariũ. et no. ibi gl. et Bar. et bal. q̃ talis qs presumitur qualia verba profert: et q̃ ex verbis inanibus seu fatuis presumitur quis nõ sane mẽtis adeo q̃ totũ testamẽtũ ruit. Et militat ratio quã dixi: q: fatuus et frenetic⁹ immiscet sepenumero verba ad propositũ et nõ denotantia frenesim seu demẽtiaz vt docet experiẽtia rerum magistra. c. q̃ sit in prin. de ele. li. vj. et. c. statutũ in prin. eo. ti. et lib. Cũ itaq̃ plures testes deponãt q̃ dũ erãt congregati vt interessent testõ dicti Pertome dictus Pertoma dixit. lasso ala moglie de paganella: prout sunt petrangelus lagnoli primus testis. Jtez felicianus manutij tertius testis. Jtez frater bñdictus bapriste quartus testis. et Martinus marini septim⁹ testis: et tñ paganella erat femina vxor ipsius testatoris que non poterat hr̃e vxorem: que verba denotabant clarã mentis alienationem nonnulli alij testes.

l ¶ Jtem duo alij testes deponũt q̃ dixit io lasso ala moglie deli figlioli de paganella que verba pariter sunt fatua. tum q: dicta paganella nõ habebat nisi vnũ filium pupillum. tuz q: non põt esse vxor plurium filiorũ: et sic nõ poterant verificari dicta verba. et potuit proferre vtraq̃ verba. Jtem frater bñdictus etiã deponit q̃ vltra dicta verba vt. s. relata ẽt dixit io lasso appiubello mio fratello mio herede: et tñ p̃supponitur q̃ dictus appiubellus iã decesserat et mors fratris verisilr erat nota fratri. ar. l. de tutela. de in integ. resti. mino. et. l. optaui. ff. vñ cogna. Jtẽ coadiuuat aliquantisper q: Felicianus alius testis deponit q̃ dictus testator finito testõ cecidit de dicta sede in terrã. Et deponit. q̃ propter p̃dicta dictus testator nõ erat sane mẽtis. Et silr idẽ deponit frater bñdictus iuuantur p̃dicta: q: duo testes: vz petrangelus primus testis et Joãnes secũdus testis deponũt q̃ testes volebãt recedere propter inania verba que protulerat dictus Pertomas: et sic iudicabant eũ nõ habere sensuz sufficiẽtẽ ad faciendũ testũ. Jtẽ plurimũz adminiculatur: q: plures testes deponũt q̃ frater bñdictus tempore quo condebatur testũ dixit q̃ nõ valebat aliquid id quod fiebat. Nam hoc deponit petrangelus primus testis: et ipse frater bñdictus quartus testis et martinus marini septimus testis: que sunt plurimum ponderãda: quoniã eo tempore nõ militabat aliqua suspitio subornationis q̃ nullus enim erat ibi qui nollet q̃ fieret testũ: immo erãt paganella michaelangelus et manẽtes qui honorabantur p dictum testamentuz: ideo maior erat inclinatio ad cõplacendum illis vt finiretur testamentum q̃ contra: et nihilominus verba predicta prolata probantur per dictum fratrem bñdictum. Et ẽt turbatio testiũ: et q̃ volebant recedere: ideo illi actus tũc emanati et iudiciũ q̃ tũc fiebat longe magis carẽt suspitiõe q̃ iudiciũ q̃ hodie proferũt testes post litẽ ceptã. Adminiculat etiã dictũ testis: videlz Sutij nonus testis qui deponit q̃ prius erat propter illam infirmitatez alienatus a mente: q: nõ dicebat verba facientia ad propositum: lz sit singularis. Alia ẽt testis: videlz domina pẽra octauus testis deponit q̃ qñ Cimirellus qui interfuerat testamento recessit de orto. vbi steterunt testes testamẽtarij dixit q̃ illud testamentũ nihil erat: q: testator nõ valebat qcq̃ per che el testatore nõ era in se. Licet etiã ista testis sit singularis. Et ideo istis duobus testibus vltimo recitatis non sit adhibenda fides: q: singulares. c. raz litteris. de testibus et. c. cum dilecti. de elec. cum similibus. Tamen ponderaui: q: debent mouere aliquãtisper mentẽ iudicis q̃ veritas sit et iustitia pro hac parte. Et ad hoc tendũt omnes probationes. s. vt faciant iudicem opinari verum esse: id de quo probãdo agitur. l. testium. §. tu magis. ff. de testibus. et licet tres testes examinati pro altera parte deponant q̃ erat sane mẽtis dictus testator tempore testamenti: tamen reddunt causam scientie: q: respondebat ad propositum. Et similiter vnus ex testibus productis pro parte consultantis: tamen ista redditio cause scientie nõ astringit: q: licet respondeat ad propositum nõ sequitur q̃ sit sane mentis. Nã si interrogatus cui vis relinquere tua bona ipse rẽspondit volo relinquere vxori paganelle vel relinquo dyabolo respõsio est ad propositum. et tamen fatua. Jtem et fortius et fatui multa ad propositum respondent: prout et supra deduxi: et maxime q: vt dixi supra si aliqua verba profert conuenientia homini sane mentis et aliqua verba fatua in dubio presumit fatuus d. l. quidaz in suo. et dicunt Bald. et Rapha. vt. s. retuli. Et ponderandũ est q̃ testes deponunt q̃ ipse Pertomas non testabatur ex seipso. Sed notarius ipsum interrogabat et ipse respondebat quando verbo et quando annuendo cum capite. Et non apparet ex attestationibus testiuz q̃ ipse vocauerit ex se testes vel dixerit q̃ volebat testari: nec q̃ aliquid ex seipso disposuerit. Sed ad interrogationem notarij qui nõ fuit ab eo adhibitus q̃ appeat: immo ipse se ingessit: q: testibus volentibus recedere dixit aspectate chel voglio domandare io: et fecit testes supsedere et cepit interrogare. Et q: ipse se ingessit nõ caret suspitione. argu. l. que omnia. ff. de procu. et quidem non mediocri: q: cum inciperet proferri verba fatua et testes iudicarent eum alienatum a mente non debebat incipere ab executione hoc dicere vis tu relinquere vel cui vis relinquere. Sz alr experiri an eẽt cõpos mẽtis poterat interrogare que vole tu fare o di quello vole et non suggerere vole far cosi etc. Et licet interrogatio prima non fuerit omnino damnabilis: nec fuisset reprehensibilis si precessisset aliquod signum q̃ interrogat' intendebat testari et non precessissent verba fatua. Tamen

precedentibus

precedentibus verbis demẽtiam significantibus ꝛ ꝑꝑ que
testes volebant recedere iudicantes illũ non mentis adeo
qetis ꝙ ad testandum esset babilis:ꝛ nõ precedentibus si
gnis vel ꝑparatione ipsius pertome ꝑ que deprebenderet
ꝙ esset dispo situs ꝛ ꝑparatus ad testandum qlibet bonus
vir boc est iudex debet et iudicare dictũ notarium dãnatio
ne dignum ꝛ suspectũ ingerendo se vt ingerebat dicẽdo te
stibus ꝙ nõ recederent:q: volebant interrogare.ꝛ maxime
attento ꝙ frater benedictus bõ religiosus protestabatur ꝙ
nibil agebat:q: non erat in suo sensu. ꝛ etiam attento ꝙ
non semper rñdebat multotiens annuebat capite. ꝛ nullus
testis deponit ꝙ ad aliquã interrogationem rñderet ꝙ nõ
que oia tendunt ad vebementẽ suspitionẽ ꝙ vel alienatus
esset a mente ꝛ ꝑpea in oibus annueret vel ꝙ tediatus mor
bi anxietate:ꝛ vt vxori ꝛ attinentibus cõplaceret ne dereli
queretur oibus annuebat fauebat enĩ testim̃ ꝛ vxori ꝛ sub
stitutus ibidẽ p̃ntibus qui al's forte indignati fuissent. Et
lʒ alia ẽt intersereret ipse notarius interrogãs potuit astute
fieri vt collocaretur fraus ꝛ magis remoueretur suspitio.

m ¶Quibus oibus ꝯsideratis inberendũ arbitror boc casu
opinioni ꝛ snĩe doctorum qui tenent ꝙ non vʒ testm̃ infir
mi qui testatur ad interrogationem alterius:in qua opinio
ne fuit pilleus in suis qõnibus ꝛ Ja.de are.in.l.beredẽ pa
lam in prin.prout referunt doct.ꝛ idem voluit Nic. de mat.
rñdens ad.l.bac consultissima qui test.face.pos.

n ¶Qñ ibi scriptura fuerat scripta de voluntate testatoris ꝛ
postea coraʒ testibus lecta.ideo sufficit ꝙ ipse approbet ẜm
eum.ꝛ in bac opi.fuit Alber.Papiensis ea ratione.q: alias
daretur mã fabricandi falsuʒ.q: infirmus mortis cogitatio
ne turbatus de facili appleudet oibus ꝛ omnibus de qui
bus interrogatus.rñdet ꝙ sic prout eum referri Jo. an. in
addi.spec.ti.de testa.§.j.ver.qd si is qui.prout dicit.d.Ant.
in.d.c.cũ tibi.eo.ti.approbant banc opin.Alber.ꝙ ipse do.
Ant.in.d.c.cũ tibi ꝛ Pau.de ca.in.d.l.iubemus dicit ꝙ si
qs fuit interrogatus ab eo qui nõ fuerat adbibitus a testa
tore:vr̃ quedam suggestio ꝛ non vr̃ voluntas testatoris. iõ
non valet ꝛ dicit ita se consuluisse aretij. Et licet notarius
prius sumpserit ꝛ postea legent tñ prout deprenditur scri
bebat ẜm ea que rñdebat testator ad eius interrogationeʒ.
Nam apparet ꝙ scriberet de voluntate testatoris:quo casu
loquit̃.d.l.bac cõsultissima.ꝛ ꝓut ponderat Saly.in.d.l.
iubemus.qui ponderat vtrũ fuerit interrogatus ab adbi
bito a testatore.Et merito q: tũc apparet de aĩo testandi
ꝛ lʒ per notarium lecto testõ interrogatus an ea sit volũ
tas sua rñdeat ꝙ sic.Et an de boc roget ipm notariũ ꝛ te
stes silr rñdent ꝙ sic.tñ militat eadẽ rõ. q: põt esse que
dã suggestio ẽt circa boc saltẽ qñ qs est nimiũ grauatꝰ in
firmitate ꝛ maxime morbo pestifero ꝑpter qd infirmi so
lent multotiẽs ab oibus dereliq ita ꝙ sunt magis ꝓni
ad annuendũ oibus: qui ergo ponderãt rogitũ notarij ꝛ
in.l.testiũ loquunt̃ qñ testõr ex seipso adbibet: nõ qñ ad
suggestionem alterius:q: tũ est par rõ. nã ita põt cadere
suggestio in boc prout in ipsa dispositione.Nõ ergo vicia
tur testm̃ qñ qs ad interrogationem alterius testat̃ rñden
do ꝙ sic:ex eo quia testm̃ deficiat indebita solẽnitate.Et
propterea valeat dũmõ cõstet ꝙ babuerit animũ testan
di.Et ita ꝓcedit opinio glo.ꝛ cõis.que ad boc tendit ma
xime opinio gl.quã doc.sequunt̃.nã dubitatio erat. vtrũ
censeret̃ satisfactum dispõni.d.l.iubemus.ꝛ.d.l.beredes
palaʒ.ꝛ respondet̃ ꝙ sic ꝛ in boc fere omnes ꝯcordarẽt.
Sed viciet̃ qñqꝫ ea ratione:q: nõ constat ex tali rñsione
vtrũ fecerit ea rñsione:q: voluerit ita testari:an vt cõpla
ceret vel remoueret molestias ꝛ vexationes vel vt cõpla
ceret volũtati babentiũ cũ curare ꝛ subuenire in sua in
firmitate vel an annuat oibus ꝑꝑ mẽtis anxietatẽ ꝛ sepe
cõtingit ꝙ qs annuit ꝛ rñdet ꝛ nõ intelligit de quo iter
rogat̃. Et iõ q: circa boc non põt dari recta doctrina iu
dex ex circũstãtijs bʒ.circa boc iudicare ꝛ arbitrari iuxta
l.j.de iure delib.ꝛ.c.de causis de offi.deleg.ꝛ licet doc.põ
derent.vtrũ notarius interroget ex eo:q: in eo magis ces
sat suspitio fraudis ꝓut ꝛ dicit Bal.tñ in casu isto nota
rius nõ caret suspitiõe ꝑpterea que supra põderata sunt.
Et insuper bal.loquit̃ in notario adbibito vt cõficiat in
strm̃ de testamẽto. vt patet ex eius verbis maxime ex rõne
quã assignat.Sʒ iste notarius nõ apparet ꝙ fuerit ad id
adbibitus a testatore.nisi postea ad eius interrogationẽ.
ideo in casu isto non est de boc curandum.ꝛ profecto licet
prout premisi si non fuisset dubietas ꝙ esset alienatus a
mente tenenduʒ esset ꝙ testim̃ valeret maxime q: ore suo
expressit quẽ volebat esse beredẽ ꝛ noia substitutorũ. Tñ
consideratis illis verbis fatuis interuenientibus ꝛ cõsi
derato ꝙ nibil nisi interrogatus dicebat.ꝛ ꝙ ẽt alienatꝰ
a mẽte sepe aliqd prudẽter interserit maxie ꝓuocatus.ꝛ
maxie ẽt q: poterat velle ꝙ filius esset bṙs ab intestato ꝛ
ꝙ silr illi nominati bṙent bona sua:q: arderet ꝙ eis ob
ueniat.ꝛ ꝙ nõnulli dicũt ꝙ pagancila interpetrabat̃ ꝛc.
Rũsa ꝛ ipsa dicebat dicit ꝙ sic:lʒ singula bec nõ artarẽt
tñ oibus simul iunctis artent ad inualiditatẽ testamenti.
Et ista est firma mea snĩa:nõ obstantibus adductis in cõ
trarium que magna ex parte sunt sublata.

o ¶Nec obst.ꝙ notarius asserit in suo testõ testõrem fore
sane mẽtis:q: nõ credit̃ in boc notario qui nõ fuit de sa
nitate mẽtis rogatus ꝓut voluit Bal.in.l.ij.ff.de testa.ꝛ
Saly.in.l.furiosum.C.qui testa.face.pos. Et boc cõsulẽ
do ꝯcludit ẽt Alex.de imo.doc.insignis in princi. suo li
bro cõsiliorũ cõsi.lxxiiij.ẜm ordinem informis icipiente
viso tbemate in fi.allegabat ẽt Bald.in.l.j.x.col.v̉.modo
C.de cõfes.ꝛ Bar.in.l.quidaʒ in suo de condi.insti.

p ¶Nec ẽt obst.ꝙ aliq testes iudi cabant eũ sane mẽtis:q:
boc cadit in iudiciũ intellectus nõ in sensuʒ corporis:iõ
dictũ testis oĩno pẽdet a rõne quã allegat per ea q̃ baben
tur in.c.cũ cãm q̃ de testi.ꝛ in.l.solã.ꝛ in.l.testiũ.C.de te
sti.rõ aũt quã adducũt testes iudicãtes eũ fuisse sane mẽ
tis est:q: rñdebat ad ꝓpositũ. Que rõ nõ multũ astrin
git:vt.s.demõstraui:sed rõ qua mouent̃ iudicantes illuʒ
fuisse nõ sane mẽtis magis astringit: vt etiã ꝓmisi. Et lʒ
non esset oĩno mentis insane:q: forte vacillabat : vt sepe
cõtingit satis est ꝙ aliqd insanie interserat tpe testõ ꝓut
dicebant Bal.ꝛ Raffa.vt ꝓmissum est.Nec obst. ꝙ testa
mentum est rite ꝛ recte confectũ in sui apparẽtia ꝛ ex boc
videat̃ factum a cõpote mentis ꝓut inquiebat valerius ꝛ
post eũ Jo.an.bal.ꝛ ponta.vt.C.relatum est q: rñdet̃ ꝙ si
illa ꝛ se ordinasset ꝑfecto in dubio tenerem ꝙ iudicãdus
fuisset sane mentis:tñ attẽto ꝙ oia fuerint ab alio sub ge
sta nõ probent cõiecturã sane mentis al's si dictum illud
procederet in bmõi testamentis celebratis ad interroga
tionem alterius sepenumero ꝯtingeret qꝰ furiosus ꝛ alie
nus a mente validũ.ꝛ efficax testm̃ cõficeret ꝓut al's dixi
legendo in.d.l.furiosum cõcludo itaqꝫ ꝙ iudex cuius ar
bitrio in bis plurimũ standũ est vt dicit Saly.in.d.l. fu
riosum.debet ex circunstantijs supra põderatis arbitra
ri dictum testm̃ non valere. Laus deo.

¶Cõcessio rei in empbyteosiʒ facta cuidã.p.ꝓ se suisqꝫ
successoribus.vsqꝫ in tertiam generationem masculinam
ꝛ femininaʒ:an si per nepotem.p.remouetur pro se suisqꝫ
successoribus vsqꝫ in tertiã eius generationem generet̃
preiudiciũ illis qui descenderũt ex dicto nepote scḋi sti
pulatoris:qui sunt tertia generatio ꝓmi stipulatorie.p.ꝛ
ꝓma eiusdẽ nepotis:secũdi stipulatoris. Item statutũ ca
merini excludens filias dotatas:si remãserint descenden
tes masculi:an dicatur excludere filiam defuncti dotata
postea a frẽ carnali in perpetuũ: itaqꝫ si frater predictus
postea moriatur sine masculina prole:filia predicta possit
reddire ad successionem sui patris.

¶Consilium lxxiiij.

In noie domini nostri iesu xpi. ¶De duobꝰ in bac cõsultatione
qrit̃. Primo an dcã Cornelia ꝛ dcã Ma
riana veniãt ad dcm̃ palatiũ empbyteoticũ
insolidũ exclusa dcã Felice:an vᷓo ipsa Fe
lix ẽt admittat̃ saltẽ pro sua rata. Scḋo an dicta dñа Cor
nelia admittat̃ ad bereditatẽ patris ꝛ matris nõ obstãte
statuto ꝛ non obstãte resutatione de qua in tbemate.Et
circa primũ vr̃ prima facie dicendũ ꝙ dicta Felix admit
tatur ad dictam empbyteosim saltem pro tertia parte.

a ¶Nã vltia pacta ꝓualẽt.l.pacta nouissima.C. de pac.Jõ
vltima renouatio ꝓualeat:sed ex vltima renouatiõe vr̃ ꝙ
veniat ẽt ipsa Felix que intrat locũ sui patris.arg.§. cum
filius insti.de beredi.que ab intesta.

b ¶Et ꝓut succedit in bereditate.Ita vr̃ succedere in em
phyteosi ꝓut in simili notant gl.Jmo.ꝛ Pau.de cas.in.l.
cũ ita legat̃.§.in fideicõmisso.de le.ij.ꝛ per bar.in.l. iure
iur.§.si liberi.de oper.liber.ꝛ per Jmo. sequentem dictũ

Barto.in.§.potuit circa finem.extra de loca. ⁊ in.l.fi. ff. de condi.⁊ demon.

c ¶ Ad idem qđ notaꝝ per doc.in.l.fi.C. de verbo.sig. ⁊ ꝙ post Dy.dicunt bart.Ang.Raf.cuma.⁊ Pau.de castr.in lec.Paduana in.l.heredes mei.§.cum ita.ff.ad trebel.⁊ multa possunt induci ad propositum ꝙ in ꝯtractibus ⁊ vltimis volūtatibus verba collectiua plures personas inuitantia itelligunꝝ ordie successiuo habito respectu ad ordinem iuris cōis vel municipalis respectu ordinis successionis intestati.nā contra gentes ⁊ testator censeꝝ se cōformare cū dispositione iuris per predicta. Et sic ꝓut de iure cōmuni succedit dicto Accursio eorū auo qui sibi ⁊ successoribus dicta Felix.pro tertia pte indubie. Et videtur ꝙ de iure municipali in totū.vt.l.subdā circa scdm dubium.ideo in totum vel saltem pro tertia parte deuoluaꝝ ad ipsam Felicem dicta res emphyteotica.

d ¶ Et nō videtur ꝙ heres possit venire cōtra factum sui auctoris.l.post mortem cum sua glo.ff.de adop.l. cū a matre.C.de rei vendicatione.⁊ qđ per glo.⁊ doc. in.l.fi.§.in computatione.C.de iure delibe.Itaqꝫ dicte domine Cornelia ⁊ Mariana pretendēt se heredes dicti accursij nō videtur ꝙ possint venire contra factum ipsius accursij. Circa scdm quesitū videꝝ dicēdū ꝙ dicta Cornelia excludatur ex duplici capite dicti Accursij.nā ꝓut videꝝ ꝓsupponi dicta Cornelia habuit a suo fratre illos ducentos vigintiqnqꝫ flo.pro dote qui titulus ꝓut arbitror cōprehēditur sub illis dictionibus ⁊c. Et statutū filiā a fratre dotatā post mortē patris vel aui excludit a successione pr̄is vel aui simpliciter nec adijciꝝ clausula:donec extat masculus descēdēs per lineā masculinam.vt pꝫ in.§.Itē si aliquis pater vel auus.Ita ꝙ videꝝ generaliter ⁊ simplr̄ exclusa tūc filia ⁊ frater succedāt insolidū ⁊ qui semel est heres insolidū ⁊ alius excludiꝝ regulariter illa exclusio est ppetuo ⁊ ille admissus nō desinit eē heres.l.ei qui soluēdo.ff.de here.insti.⁊ facit.l.si qs filio exheredato de iniusto tes.⁊.l.ij.§.hr̄ditas.de suis ⁊ legi.iō felix filia ⁊ hr̄s insolidū Jo.felicis sui patris qui fuit heres insolidū accursij sui patris de cuius hereditate agiꝝ fit insolidū heres dicti accursij.qr heres heredis.ꝓmo defuncto est heres. l.fi.C.de here.insti.iō excludatur per dictū Felicē dicta Cornelia.lꝫ mariana exclusa forte tpaliter ex alijs particulis statuti pro sua rata admittaꝝ cōferēdo dotes:qr exclusa tēporaliter.Preterea ⁊ scdo dicta dn̄a Cornelia vꝝ ꝙ repudiauerit hereditatē patris ⁊ matris:⁊ qui semel repudiauit nō pōt amplius ad hereditatē admitti.l.sicut.C. de repu.hr̄ditate ⁊ dato ꝙ nō sit repudiatio. tn̄ est cessio ⁊ trāslatio iuris sui ex stipulatiōe ob cām. qr pro cōsequēda quātitate.ccxxv.flo.⁊ verba vīr in hac parte clara.Nō ob.illa declaratio ⁊ pactū ꝙ si ꝯtingat dictū Jo. felicem decedere sine filijs pr̄is.refutatio ⁊ ꝯctus nullū faciāt ꝓiudiciū ipsi renūciāti quo ad hr̄ditatē pr̄is vel matris ⁊c.

e ¶ Nam dictus Joā.felix nō videtur decedere sine filijs iuxta.l.non est sine liberis.de verbo.signi.⁊.l.j.C.de con di.infer.Et licet loquatur per verbum masculini generis filij:tamen masculinum solet concipere femininuꝫ.l. j.ff. de verbo.signi.l.qui duos de lega.iij.⁊.c.generali de ele. lib.vj.cum multis similibus.

f ¶ Tamē his nō obstantibus ꝯtrium puto de iure respondendum in vtroqꝫ quesito.Nā capiendo primuꝫ.Ex qua rōne prime concessionis facte dicto Accursio vltimo stipulanti erat quesitor spes successionis in dicta re emphyteotica dictis cornelie ⁊ mariane non potuit auferri ius earum per dictum rectorem concedentem.⁊ dictū Accursium stipulantē per no.per Bar.in.l.iurisiurādi.§. si liberi de operis liber.⁊ in.l.j.de interdi.⁊ relig. ⁊ qđ habetur in.l.diui fratres de iurepatro.⁊ per Bal.in.l.liberti liberteqꝫ.C.de ope.lib.⁊ in.l.i.C.per quas ꝑsonas nobis acq. ⁊ in auc.si quas ruinas.C.de sac.san.ecc.⁊ per spe. in tit. de loca.§.nunc aliqua ver.xliiij.⁊ qđ per Dy.Bal. Ang. ⁊ Pau.de cast.in.l.apud Julianum.§.idem Julianus de le.j.volētes ꝙ pater nō possit repudiare ēphyteosim quā fuit stipulatus pro se ⁊ filijs quasi vna sit emphyteosis in persona patris alia in personis filiorū: ar.l. stipulatio ista §.si qs ita fuerit stipulatus.de ver.obli.⁊.l. antiquitas de vsufru.⁊ allegat bal.qđ habetur in.c.ij.de feudis. Quanto fortius id dicendū est in emphyteosi stipulata ab auo: non possit pater ꝓiudicare filijs.Igitur ex quo vigore dicte prime stipulationis ius emphyteoticū in dicta domo spectat insolidum ad dictas Corneliā ⁊ marianā que sole sunt de tertia generatiōe.vt presupponiꝝ idcirco nō potuit eis preiudicare per dictam vltimam renouationem.

g ¶ Quinetiam non videtur fuisse volūtatē preiudicandi iuri tertij.ar.l.ij.§.merito.⁊.§.si quid a principe.ff. ne qd in loco publico.⁊.l.cum auus.C.de eman.libe.Et ex quo nō poterant aliter facere si aliter facere voluissent nō potuissent.⁊ secus factum esset inualidum.

h ¶ Et nō dꝫ ea interꝑtatio adhiberi per quā actus reddatur inualidus.l.quotiens in actionibus.ff. de re. dub. l.quotiens in stipulationibus.de verbo.obli.c. si papa de priuile.Et maxime qr verba non repugnant ex quo enim dicte Cornelia ⁊ Mariana erāt de prima generatione dicti Accursij vltimo stipulantis si ipse vocate ex prima stipulatione succedūt in dicta emphyteosi exclusa felice nō offendunt verba dicte vltime renouationis.

i ¶ Nec mens dicti stipulantis qui vꝝ se conformare cum dispositione iuris:vt supra dictū est:ita ꝙ ꝓximior censetur inuitatus.d.§.in fideicō.⁊.l.pero.§.fratre. de le.ij.Et dicte filie sint in gradu ꝓximiores in affectione verisimiliter nō inferiores.⁊ a iure inuitate ad hāc emphyteosim sole.Et ipse censeanꝝ sole venire ad hāc emphyteosim ēt ex dispōne dcē vltime renouationis. Nā per hāc viā ꝯhētes ꝯformabunt se cū iure cōi disponēte ꝙ in hac re emphyteotica succederet ipse sole vigore ꝓme stipulatiōis: ⁊ nō dicta felix:itaqꝫ si al's censereꝝ magis dilectus ille q preferēdus veniebat in hereditate:vt hoc respectu in successione rei de qua agitur censeatur etiaꝫ magis dilectus a testatore vel contrahentibus.

k ¶ Quātofortius vꝝ dicēdū ꝙ magis dilect⁹ a iure in successione ipsius rei de qua agitur cēseatur ēt in ipsius rei successione magis dilectus ab ipsis ꝯhentibus: facit etiā qr dicte filie habēt duplicem stipulationem eas inuitantē scꝫ paternā ⁊ auitā.hoc est ꝓmā ⁊ vltimā.⁊.d.felix hꝫ vnicam.s.vltimā ⁊ duo vincula vincunt vnā auc.itaqꝫ.C.cōis de succes.Nec est verisile ꝙ ipse Accur.per dictā vltimā renouationē voluerit sibi in aliquo ꝓiudicare in iure sibi cōpetente ꝓtextu ꝓme stipulatiōis:sed potius augere:qr tēdentia ad augumētū iuris nō dꝫ retorqueri in diminutionem.arg.l.legata inutiliter de leg.j.cum concor.

l ¶ Et si mihi cōcediꝝ res mea nō censeor ego renunciare iuri meo ēt si al's actus viciatur.l.si rem meam.⁊.l. nemo rem suā.de verbo.obli.ad hoc etiam.l.qui his ideꝫ.eo.ti. inualidaꝝ enim vltima stipulatio non aūt tollitur ius ex prima competens:vt ibi ita in casu isto: silr̄ non censeaꝝ sublatum ius competens illis de generatione sua per stipulationem factam ipsi generationi.

m ¶ Et idē qđ dꝝ ꝙ censeꝝ prius inuitatus.ille qui tꝫ primum locuꝫ in successione intestati ⁊ quatenus preferꝝ in successione intestati ꝓferꝝ in dispōne testatoris vel ꝯhentium ꝓut dicunt doc.ꝓcedit in dubio.⁊ vbi non erat al's spālis ordo successionis in ipsa re sup qua testōr seu ꝯhētes disponunt:naꝫ qn̄ esset spālis ordo succedēdi.⁊ ordo dilectionis a iure circa ipsam rē de cuius successione agiꝝ nō vꝝ attēdēdus ordo successionis.vt ita dixerint remotus ab ipsa re:qr circa aliā rē ꝓut est hereditas. ratio eniꝫ naturalis hoc suadet quā sufficit allegare dicit iuriscōsultus in.l.scire opꝫ.§.sufficit de excu.tut.⁊.c.fi. de transac. Et cōcurrunt ēt alia.s̄.deducta.Propter que apparet ꝙ dicte Cornelia ⁊ mariana nō censenꝝ venire cōtra factuꝫ defuncti si ipse succedunt ex stiplōne auita ⁊ paterna cuꝫ defunctus vocauerit generationē suā de qua ipse sue sunt ⁊ magis ꝓxime ⁊ veniūt tanq̄ prius inuitate ad dictā successionē emphyteoticā:qr ꝓximiores in gradu ⁊ in successione ipsius rei per predicta. Iō nō attendiꝝ ꝙ ipsa felix est de scda generatione ipsius vltimi stipulātis.Et ꝙ ipsa sibi succedit:nā fatēdū est ꝙ succedit pro tertia parte nō insolidū:vt dicetur in sequēti dubio.Sed successio in hereditate est separata a successione in emphyteosi. vt dcm̄ est.Et sic solū succedēt in tertia parte:⁊ est aduertēdū ꝙ si attendereꝝ ordo successionis intestati ipsa felix cēsereꝝ inuitata ad tertiā partem in emphyteosi ex vltima stipulatione:⁊ heredes ponamus ꝙ non possent venire ꝯtra. Tamen tenētur acquiescere facto defuncti proportione hereditaria:vt habetur in.d.l.cum a matre.⁊ in.d.§. in cōputatione.Itaqꝫ dicta cornelia teneretur acquiescere pro tertia parte dimidie que sibi tangeret ex prima stipulatione ⁊ silr̄ Mariana ita ꝙ in effectu admittereꝝ dumtaxat

ad tertiam

ad tertiā tertie.et sic ad nonam partē. Et per hoc patēt sublata adducta in contrarium circa primā exitationem. Circa quā ex premissis ꝯcludo ꝙ dicta domus emphyteotica spectat ad dictas corneliā et marianam et non ad dictum felicē.

n ¶ Deueniendum est ad modo ad hereditates patris et matris. Et circa hereditatem matris non videtur ꝙ statutum se intromittat in exclusione filiarum que dotanē post mortem matris a fratre. quia. d. §. Item si quis pater vel auus loquuntur de patre et auo. et alia capita statuti excludētia mulieres dotatas excludunt temporaliter.

o ¶ Et non loquuntur indotatis post mortem eius de cuius successione agitur. vtrum autem quis admittatur vel excludatur a successione attēditur qualitas que inest tēpore quo defertur hereditas. l. si quis filio exheredato in princi. ff. de iniust. testa. et l. ij. §. proximum. ff. de suis et leg. Et propterea debent attendi. vtrum sit dotata tempore quo deferē hereditas seu quo succeditur ꝙ enim debeat esse dotata tempore delate hereditatis voluit Barto. in consi. suo qd incipit quidam decessit intestatus in ordine. lxxiiij. ſm ordinem qui habetur perusie. idem voluit Pau. de cast. in consil. clx. incipiente super eo de quo queritur simpliciter dicens ꝙ in huiusmodi statutis excluditur filia si dotata reperitur tēpore delate hereditatis. idem dicit in consi. cxc. incip. super dubio. ij. col. et in consi. cccxxxvij. incipiente premisso idem Pe. de ancha. in consil. xxxj. incipiente posset probabiliter dubitari qui omnes videntur velle ꝙ debeat esse dotata tēpore quo defertur hereditas. Sed non curo super hoc instare: quia etiam si dictus. §. item si aliquis qui loquitur de dotata a fratre post mortem patris vel aui de quorum successione agitur militaret immo idem rñdendū esset vt subdam in successione pr̄is. Circa quā est aduertendum ꝙ sine dubio de iure cōi domina Cornelia et mariana succederent dicto Accursio eoꝝ patri pro virili per auc. in successiōe. C. de suis et legi. ideo hñt fundatam eoꝝ intentionem de iure cōi. Statutum autem eam non excludit: nam aut illi ducenti. xxv. floreñ. fuerunt dati simpliciter non pro dote: et tunc statutū nullatenus obstat: qꝛ loquiē in mulieribus dotatis. Aut fuerunt dati pro dote prout innuitur ex themate. Et tunc non videē ꝙ excludatur ex quo non supsunt amplius masculi cū statutū. in pnc. in pluribus capitulis in qbus excludit feminas dotatas semper excludit tēporaliter. s. donec existunt masculi per lineam masculinam.

p ¶ Licet enim in. d. §. itē si aliqs pr̄ simpl'r excludat filiā dotatā a fratre post mortē patris vel aui nō se restringēs tp̄s quo masculi nō supsunt. tñ nec exprimaē ꝙ ppetuo sint exclusi. iō dꝫ intelligi ſm ꝓcedentia: qꝛ ea que recipiunt decisiōe dicta in vno capl'o cēserur repetita in alio l. queadmodū in fi. ff. ad legē acq. et insti. eo. tit. §. hoc tamē capite. et per Bar. in. l. ait pretor. §. eritq3 dn̄s. ff. vi bono. rap. maxime qꝛ est lōge maior rō exclusionis si dotaē a patre ꝙ excludaē ab hereditate patris q̄ ꝙ excludaē ab hereditate patris si dotatur a fratre post mortem patris.

q ¶ Cum qꝛ si statutū simpl'r excludit dotataꝫ intelligitur de dotata ab eo de cuius hereditate agiē: et dotata ab vno non excluditur ab hereditate alterius prout voluīt Bal. et Pau. de cast. in. l. j. C. de legi. here. et quottidie allegatur Bal. in. d. l. j. et idem tenuit Gui. de suz. vt refert vbi domi. Dionysius de perusio qui sua tempestate fuit doctor famosissimus facit. l. vt liberis. C. de colla. et qd no. barto. in. l. qui pupillum de adul. et bald. in. l. si mater. C. de iure do. quem refert et sequitur Pet. de ancha. in prolixa sua repeti. c. canonum de constit. versicu. sed pone statutum. Et ꝙ intelligatur de dotata ab eo de cuius hereditate agitur concludit etiam Pet. de ancha. in consilio. lxxvj. incipien. retento ordine. et ponta. in cōsil. mihi. ccccl xxxv. et Pau. de cast. in consi. cccxxiij. et ego pluries consului. et vidi hac tēpestate pluries et famosissimis doctoribus consultum et passim ab omnibus tenetur: et quidam extēdūt etiam vbi statutorū verba multum repugnant. ideo cū in casu fortiori limitat exclusionem feminarū ad tēpus longe magis cēseatur limitare in casu in quo viget maior rō restringēdi. arg. auc. multo magis. C. de sacrosan. eccle. ꝙ etiam alia ratione coadiuuatur. qꝛ maior ratio excludendi viget indotata ante delatā hereditatē q̄ indotata post delatam hereditateꝫ per ea que supra deducta sunt. ideo longe magis debet temporaliter excludi et nō perpetuo in terminis. d. §. itē si aliquis q̄ in terminis aliis eiusdeꝫ statuti quibus excluditur dotata inuita eius de cuius hereditate agitur. iō illa exclusio que fit in. d. §. item si aliqs censeaē tpalis prout precedētes donec. s. superest aliquis masculus consūctus per lineam masculinam: et ita generaliter procedat. §. saluo ꝙ femie possint venire ad successionem parentum et fratrum: et aliaruꝫ personarū ad quaruꝫ successionē de iure vocanē si descendentes per lineā masculinam non supersunt: intelligendo si descendentes non supersunt tpe delate hereditatis vel postea: vt sic cl'a illa in medio posita relata ad precedentia et sequentia ꝑut decet. l. iij. §. si filius. ff. de liber. et posthu. ad precedentia dictus. §. saluo intelligitur etiam si descendentes per lineam masculinam masculi nō supersint ex postfacto hoc est post aditam hereditatē per masculos qui postea decedant non superstitibus aliquibus masculis descendentibus per lineam masculinam. nam ita est decisum per ipsuꝫ statutum in prin. et §. j. Et sic sufficit ꝙ nō supersint tpe quo vult succedere in casibus superioribus ita et in casu inferiori. vt sic ille femine succedant si descendentes per lineam masculinaꝫ masculi non supersint pariter intelligātur quo ad sequētia et quo ad precedentia prout decet ar. l. iam hoc iure de vulg. et pupil. l. fi. C. de sententijs. et l. in testamēto. C. de testa. mili. cum simi. Et ſm hoc est tex. in d. §. saluo in sui generalitate ex quibꝰ omnibus est intrepide ꝯcludēdū ꝙ vigore dicti statuti dicta Cornelia non excludiē ab hereditate dicti Accursij: sed admittiē vna cū dictis felice et mariana cōferendo tamen dotem suā quā cōferre dꝫ ex forma dicti statuti in. d. §. saluo. et ex forma iur. cōmunis. ff. de colla. doto. per totum. et l. dotem. et l. vt liberis. cum similibus. C. eo. ti.

r ¶ Nec ob. ꝙ semel heres nō desinit esse heres: qꝛ veruꝫ est ex dispositione hoīs puta testōris. d. l. ei qui soluendo vel pretoris. l. et si fiue. §. sed ꝙ papinianus. ff. de minor. ¶ Sed legis dispositione pōt desinere eē heres. l. circa ff. de inoffi. test. et l. in substitutione. de vulga. et pup. ideo ex dispositione huius. l. municipalis filius masculus hr̄s insolidum desinit esse hr̄s pro parte filie tēporaliter exclu se prout oēs ꝯcludūt. Nō obstat dicte cornelie etiā renūciatio quā fecit: nam declarauit suā renunciationem seu cessionem iurium donec supesset vel decederet cuꝫ filijs

s ¶ Appellatione aūt filiorū in ꝯctibus nō veniūt filie: qꝛ in ꝯctibus masculinū nō cōcipit femininū prout voluit Archi. post Gui. de suz. in cā. si qs suadēte. xvij. q. iiij. ꝙ et approbat Imo. in. l. si fit scriptā. de leg. ij. et in. c. potuit de loca. in fi. dicens se ita cōsuluisse ꝙ et concludit pontanus in. l. ij. in prin. xvij. col. ff. de verbo. ob. Itē in materia differēti inter masculū et feminā masculinū nō cōcipit femininū. l. fi. ff. de tuteli. no. Bar. in. l. j. ff. de ver. sig. Jo. an. et Pe. de anc. in. c. generali de elec. lib. vj. Saly. Ang. et moderni in. l. qcūq3. C. de serui. fugi. iō cōsuluit Bald. in cōsi. mihi. cccxxxvij. incip. viget constitutio ꝙ mulier ne queat contrahere sine consensu consanguineorum.

t ¶ Appellatione cōsanguineorū nō veniāt femine. Item al's in consi. mihi. clxxx. incipiē. statuto cōis Aretij ꝙ statutum disponit q̄ frater excludat matrē non venit soror appellatione fratris: et al's in cōsi. ccccl viij. inci. in cā testamēti Andreoli cōsuluit idē Bal. ꝙ si testator filijs substituit si decesserint sine filijs alios filios institutos: si superuixerint et filios filioꝝ ꝙ nō cēseatur substitute filie filiorū ex quo nō substituerat filias ipsius testōris: et alias cōsuluerūt Jo. de lig. et Ricar. de Saly. et Jo. de fantu. ꝙ in statutis ꝙ cōiuncti ex linea paterna excludant matrem nō cōprehēduntur cognati. et incipit cōsiliū Jo. de lign. quedam Bartholomea. et cōsiliū Joan. de fantu. incipit puto ad primū quesitū de iure dicēdū: et al's idē cōsuluerunt Bal. et Ang. et cōfert. qꝛ statuētes in hoc statuto solent expresso noie masculino subiūgere femininum.

v ¶ Cū itaq3 dicta Cornelia excluderēē a masculis. et non a feminis a successione ex forma dicti statuti si dotata fuit in dicta quātitate ducentorum vigintiquinq3 florenorū: et si nō fuit dotata in dictis. ccxxv. Si nō renūciasset potuisset assignari sibi in doteꝫ et sic poterat excludi: donec superessent masculi. Nō ita si superessent femine. iō cum tractaretur de non succedendo patri vel matri per dictā Corneliam que veniebat excludenda a masculis nō a feminis. ideo renunciādo hereditatibus predictis cū hoc ꝙ si decesserit sine filijs renunciatio facta non intelligaē. Dictum masculinū filijs non trahatur ad feminas: qꝛ satis est materia differens inter mares et feminas. Ex qbus

remanet conclusio ꝙ dicta Cornelia succedere debet in sua virili conferendo dotem non obstante dicto statuto: ⁊ non obstante renunciatione. Laus deo.

¶ Soror que post mortē sui fratris pupilli vtrinqȝ coniuncti fuit dotata a fratribus cōsanguineis tm̄. An dicat̄ priuata successione dicti sui fratris iam defuncti: stāte statuto perusie ꝙ filia dotata nō succedat ab intestato matri: patri: fratri ⁊c. ⁊ ꝙ fratres possint eam dotare si a patre non fuerit dotata. Item dato ꝙ dicta soror sit exclusa quomodo succedant dicti fratres consanguinei stāte matre dicti iam defuncti.

¶ Consilium lxxv.

IN noie domini nostri iesu xp̄i. ¶ Quāq̄ videat̄ p̄ma facie dicendum ꝙ dicti frēs ꝯsanguinei nō succedant in aliquo dictorū eoꝝ fratri pupillo intestato seu intestabili decedēti eo q᷑ excludi vident̄ a matre ⁊ a sorore. Nā de iure cōi cōstat ꝙ mr̄ excludit frēs ex vno latere cōiunctos: ⁊ cōcurrit pro virili cū fratribus ⁊ sororibus vtrinqȝ coniūctis. auc. defuncti. C. ad ter. ⁊ in corpore de here. ab intestā. §. consequens.

a ¶ Itē soror vtrinqȝ cōiuncta excludet frēs ꝯsanguineos vel vterinos: ⁊ sic cōiunctos ex vno latere tm̄. §. reliquū. in auc. de here. ab intesta. ⁊ in auc. itaqȝ. C. cōia de succe. ⁊ auc. cessante: ⁊ auc. post frēs. j. C. de legi. hered. iō cōstat ꝙ de iure cōi succederēt dicto pupillo defuncto mr̄ pro dimidia ⁊ soror vtrinqȝ cōiuncta pro altera dimidia.

b ¶ Statutū aūt municipale non v᷑ obstare ex pluribus ⁊ p̄mo. Qm̄ statutū loquit̄ in decedēte ab intestato: pupillus aūt qui testari nō pōt. l. qui etate. ff. de test. non d᷑ ꝓprie decedere intestatus. l. j. in p̄n. ff. de suis ⁊ legi. p quē tex. hoc ꝯcludit Bal. in cōsi. qō inci. ꝙ si mr̄ ꝙ nō extāte patruo: vbi dicit se sepe cōsuluisse cōtra bar. in hmōi statutis excludentibus matrem propter agnatos.

b ¶ ¶ Et dicit ꝙ. d. l. j. §. j. de suis ⁊ legitti. ꝓcedit vbi agit̄ de rōnabili fauore. Sed vbi agit̄ de dura ⁊ irrōnabili exclusione: maxie in statutis nō est ꝓpria significatiōe recedendum ꝰm Pe. Gui. de cu. ⁊ Ray. solus bar. contra ꝰm eūdē bal. qui subdit ꝙ nō est verū ꝙ iuriscōsultus in. d. l. j. attestat̄ de cōi vsu loquēdi vulgi. Sed de interpretatione iuriscōsulti que ꝓcedit ex eo ꝙ tractat̄ de rōnabili fauore hic vō tractat̄ de odio ꝰm eū. Et ꝙ statutū loquens de successione intestati nō verificet̄ in pupillo decedēte. firmat idē bal. in cōsi. mihi. ccxx. incip. de iure cōi. vbi dicit se vidisse multa cōsilia ꝯ bal. ⁊ ꝙ ipse alias consuluit ⁊ idē firmat ipse bal. in ꝯsi. mihi. cc. incipien. dictū statutū loquit̄. Et in alio mihi. ccxj. Incipit. testator iste. ⁊ in alio mihi. ccccxc. vbi hanc qōnem disputat. Et tȝ cōtra bart. in statuto excludente matrē: q᷑ est multū iniquū ꝰm eū. Et r̄ndet ad motiua bar. idē in statuto excludente matrē: tȝ in cōsi. mihi. cccccxx. incip. statuto cōis Burgi. idē ēt tenet in consi. mihi. ccccxcvj. incipi. statuto cōis Burgi. idem etiam firmat Ang. in consi. xxvj. ꝰm ordinē iformis incipiente statuto excludit. Et idē cōcludit ipse Ange. in cōsi. mihi. ccxj. incipien. ex facto ꝓponit̄ in pe. ⁊ vlti. col. Idem reperio ꝙ cōsuluit in alio consilio. Qō incipit amice carissime dicēs ꝙ ita pluries fuit cōsultū ⁊ iudicatū: ⁊ in alio cōsilio qō icipit ex predicta facti narratione v᷑ nō hoc sentire: lȝ nō se firmet ⁊ dicit ꝙ multi ꝯsuluerūt hoc ⁊ ꝙ audit ꝙ ita fuit iudicatū in terra sancti Seuerini: in qua tūc cōsulebat: subdit tm̄ ꝙ ipse al's consuluit sequēdo theoricam Bar. que duo cōsilia habeo nō inserta in cōsilijs informis: hanc ēt partē negatiuam firmat Ange. in. l. in testamēto. l. C. de mili. testa. idem ēt cōcludit in simili statuto loquēte de successione intestati in alio suo cōsilio nō impresso incipiēte. Utrū statutū vēdicet. idē ēt cōcludit Pet. de anch. in repe. c. canonū de consti. in antiqs in xiiij. q. p̄ncipali. iij. mēbro col. lxx. ver. qd dices de patruo. Et dicit se ita cōsuluisse cū pluribus doc. bononiē sibus. idē cōsuluit Pe. de perusio in cōsilio incipiēte ista qō hȝ plura dubia infrascripta. in pe. charta. Et in alio eius cōsilio incipiente ex facto ꝓposito quinqȝ eliciūtur dubia. Idem in alio cōsilio incipiēte viso puncto predicto queritur an statutū. idē Jo. de lig. in cōsi. incipiēte in casu ꝓposito tale pro fundamēto. idem Ricar. de Saly. in cōsi. incipien. Queritur an sine liberis: ⁊ idem Jo. de Imol. in cōsi. incipi. in casu premisso est ante oia aduertēdū col. ij. Idē etiā voluit Bal. in vsib. feu. in ti. si feu. defun. c. j. loquens in statuto excludēte matrē: qō dicit esse odiosum ⁊ cōtra equitatem naturalē ⁊ dicit nō curandum de cōmuni vsum vulgariū in quo se fundat bar. cū statuta fiant a peritis ꝰm eum si statutum nō militat in pupillo. ergo stamus iure cōmuni: ⁊ sic auus prefertur patruo.

d ¶ Itē statutū ꝙ admittit in fine fratrē cōsanguineū. vna cū mr̄e loquit̄ qn̄ nō extat frater vel soror. vtrinqȝ cōiūcti. vt expresse in statuto cōtinet̄. In casu isto extabat soror tēpore quo defert̄ hereditas ꝙ tp̄s v᷑ attendēdum. arg. l. si quis filio exheredato. in p̄n. ff. de iniusto testa. ⁊. l. ij. §. proximū de suis. ⁊ leg. ⁊. §. ꝓximus. insti. de leg. agna. suc. Et si dicat̄ dicta soror erat dotata a fratribus. ergo nō poterat succedere vigore dicti statuti in. §. Itē si aliqs pater. ad hoc v᷑ posse r̄nderi pluribꝰ modis. primo q᷑ dcā puella nō v᷑ habuisse dotem cū dos esse nequeat sine matrimonio. l. fi. C. de dona. ꝓpter nu. ideo nō dicat̄ dotata ex quo erat nubilis etatis. l. minorē. ff. de ritu nupt. ⁊ extra de despō. impu. quasi per totū. Et maxime q᷑ statutū facit mētionem de marito ibi vel promissiōe facta marito v᷑ alteri pro eo. ideo videatur loqui in habente maritū. ergo nō verificet̄ in dicta puella que nec maritū habuit nec habere potuit. Secūdo respōdet̄ ꝙ dictū statutū nō excludit a successione fratris. sed a successiōe patris vel aui v᷑ proaui. Tertio r̄ndet̄ ꝙ ex quo. d. §. Itē si aliqs pater est factus in fauorē fratrū soror dotata nō dȝ excludi si fratres nō possunt succedere. q᷑ ab alia persona excludūtur: q᷑ intelligit̄ si fratres vel alie ꝑsone que sunt cā exclusiōis succedunt nō al's notant bar. ⁊ Ang. in. l. j. §. finium. ff. de cōtratabu. ⁊ bal. in. l. in substitutiōe. §. nō simili modo de vulga. ⁊ pupil. per illum tex. in ratione sui. ⁊ idem bal. in. l. maximū viciū. C. de lib. prete. ⁊ in consi. mihi. lxxxv. incipiente statutum disponit. Sed dicti fratres cōsanguinei qui essent cā exclusionis de iure cōmuni excluduntur a matre: vt premissum est: ⁊ de iure municipali nō vident̄ inuitati ex quo inuitant̄ sub conditione que v᷑ defecisse merito nec ipsi excludant sororem: licet dotatam.

e ¶ Quarto r̄ndet̄ ꝙ dictū statutū v᷑ intelligendū in ea q̄ dotata erat anteq̄ deferret̄ hereditas. Nā si statutū excludit feminam dotatam requirit̄ ꝙ sit dotata tp̄e delate hereditatis prout cōcludit bar. in cōsi. qō incipit quidam decessit intestatus in ordine. lxxiiij. ꝰm ordinem qui habetur perusie. Idem voluit Pau. de ca. in consi. clx. incipiente super eo de quo queritur simpliciter dicens ꝙ excluditur in hmōi statutis filia si dotata reperitur tēpore delate hereditate. idem dicit in cōsi. cix. incipiēte sup primo dubio. Et in cōsi. cccxxvij. incipiente premisso. idem Pe. de ancha. in consi. cccj. incipiēte posset probabiliter dubitare qui omnes videntur velle ꝙ debeat esse dotata tempore quo defertur hereditas. Adeo ꝙ dotata postea nō excludatur facit qō notat bal. in. l. si plures in antepe. col. C. de condi. inser. Ad idē optime facit qō reperio voluisse Imo. in suo consi. incipiente ad idem circa primum dubium. Cui se subscripsit dominus Florianus de bononia concludētes ꝙ hmōi statuta non habent locum in hereditate delata tp̄e statuti. idem consuluit Pau. de ca. Et incipit cōsilium Franc. habuit vxorem: cui se subscripsit: domi. Ant. de rosel. ⁊ sic ꝰm prefatas auctoritates nō videtur sufficere ꝙ sit dotata tempore adite hereditatis: sȝ requiritur ꝙ sit dotata tempore delate heredi.

f ¶ Et facit pro hac pte tex. in. d. l. iij. §. liberi. ff. de bo. pos. contratabu. item facit tex. in. l. si quis filio exheredato in prin. ff. de iniusto testamento. ⁊ in. l. ij. §. proximum. ff. de suis ⁊ legitti. In quibus iuribus circa qualitatē requisitam ad successionem attenditur tempus delate hered. ab intestato. Ad idem optimus tex. in. §. ita demum institu. de here. que ab intesta. pro quo etiam facit: q᷑ in huiusmodi statuta que sunt correctoria iuris cōmunis: ⁊ inducentia differentias inter mares ⁊ feminas in successione parentum sunt plurimū restringenda per ea que habentur in. l. maximum vicium. C. de lib. prete. ⁊ in. l. sancimus. C. de testa. ⁊ in. l. precipimus. C. de app. ⁊ in. c. cum dilectus de consue. Et no. bal. in. l. illam. C. de col. ⁊ in. l. quicūqȝ. C. de ser. fug. ⁊ sparsim per doct. in multis locis. Sed ista puella vt puto dotata fuit post mortem fratris de cuius hereditate agitur merito nō excludatur ⁊ longe fortius

non

non excludatur si dotata fuisset post aditam hereditatē fratris:nam Bal.in.l.vbi auiarum.C.de suis ₇ legit.dicit.

g ¶ Quod statutū Mediolani disponēs φ nupta extra territorium non succedat h₃ locum in acquirendis non in acquisitis. Et iō si filia nupsit extra territoriū postφ se imiscuerat hēditati paterne nō obstat sibi statutū per.l.si.ff.vn liberi φ dictū refert ₇ sequtur Pe.de ancb.in rep.c.canonū.xvj.q.prin.co.ci.de consti.₇ idē tenuit pontā.in.l.heres p seruum.ff.de acq.here.adducit prefatū dictum Bal.₇ d.l.si.₇ idem tenet ibi Rapha.cu.in.d.l.heres per seruum.

b ¶ His minime refragantibus ɔ̄rium puto de iure verius. nam cōstat φ statutū fauet masculis adeo φ vult φ mulier dotata a patre non succedat patri dotanti nec descendentibus ex ipso patre dotāte:₇ hoc disponitur in principio statuti.Deinde in.§.j.disponiẗ φ dotata soror ab vno fratre non possit ab intestato succedere ipsi fratri dotanti:nec alicui ex alijs fratribus ipsius dotātis:nec descendentibus p lineā masculinā ex aliquo fratre ex predictis: donec super est frater vtrinqʒ ɔiunctus vl' consanguineus tm̄ vel descēdens ₇c. Et ista rn̄sa dicti statuti hn̄t vificari in dotata tpe delate hereditatis vel saltem tpe quo aditur hereditas per iura ₇ auctoritates supra deductas. Item disponitur in pre allegato.§.Item siquis φ si pater vel auus decesserit intestatus muliere non dotata:tunc ipsius mulieris frater vel fratres teneantur dotare de bonis patris vel aui:₇ similiter descendentes ex eis:₇ ipsis non extantibus teneantur patrui. Et talis mulier dotata:ex tunc excludatur a successiōe patris vel aui:₇ aliarum personarum de quibus supra.₇ prout dictum est. Sed supra dictuʒ est φ filia a patre dotata excludatur a successione dotantis ₇ descendentium a dotāte. Iste autem de cuius successione agiẗ est descendens ex parte de cuius bonis fuit dotata ista puella de qua agitur. Et descendentes masculi ex ipso patre supersunt. Ideo si ista puella censetur dotata a patre ex quo de eius bonis dotata est. Et tunc ipsa excluditur per illa verba ₇ aliarum personarum de quibus supra ₇ prout supra dictum est referēdo. scilicet dicta verba ad principium dicti statuti. Si censeretur dotata a fratribus quibus actus dotandi a statuētib⁹ iniungitur. Et qui actum dotandi exercuerunt:₇ tunc pariter excluderetur:qꝫ per.d.§.j.eiusdem statuti mulier dotata a fratre vel fratribus excludiẗ ab hereditate fratris: donec extat aliqs frater vtrinqʒ cōiūctus vel frater cōsanguineus ₇c. Ideo cū fratres ɔsanguineis supsunt ipi excludāt sororē.l₃ vtrinqʒ cōiūctā. Et nō solū statutū pdictum excludit sorores dotatas:sed specifice ₇ expsse dictos frēs inuitat.₇ per dictionē taxatiuā disponendo φ soli succedant ₇ poterant cōsiderare statuētes φ vna cuʒ dicta sorore dotata poterat superesse ēt mater vna ēt cum fratre cōsanguineo.imo verisiẗr cōsiderauerūt attēto φ in.§.₇ si dcē mulierē.imediate sequēti ɔsiderāt supertiti ētiā matris:₇ aliorum ascendentiū per lineam maternam.

i ¶ Iō dictū statutū censeẗ excludere matrē saltem in ea portione ad quā inuitaret soror si dotata nō esset ₇ h salte m ex capite inclusionis qd caput inclusiuū cōsiderauit Bar.in.l.ij.§.videndū ad tertul.quaʒ rōnem ponderāt ēt Bal.in.l.si vo.§.de viro.ff.solu.mat.₇ Imo. ibi in vltima col.₇ Bal.in.l.maximū vicium.C.de lib.ptere. Et loquūtur ēt eo casu quo statutū nō expresse inuitat: sed posuit in conditione:qꝫ dicit extantibus masculis ₇c. Fortius si expsse inuitat ₇ maxie per taxatiuā soli put contingit in casu nr̄i statuti.§.j.supra pōderati. iō dcā puella ē expsse exclusa a statuto ex quo dotata fuit ð bonis pr̄is. Nec obstāt rn̄siones supra date ad hoc mediū.d.§. Item si quis.

k ¶ Nō.n.obstat pma rn̄sio:qꝫ licet dos nequeat esse sine mr̄imonio:tn̄ mulier dotata censeẗ quotiēs dos ɔstituta est. Ita φ quotiēs nubit ē certa hr̄e dotē put voluit bar. in.l.titio cētū.§.titio genero de pdi.₇ de.₇ cuʒ illo dicto Bart.solet cōiter trāsiri:licet Imo.aliud velit ibi circūscripto.tn̄ cōi vsu loquēdi in casu aūt nostro vl' res satis clara per tex.nostri statuti in.§.₇ itelligaẗ mulieres dotate si pro dote mulieri aliquid in testō vl' codicillis fuerit relictum per aliqueʒ ₇c. Non.n.requirit statutū φ sit matrimonium ad hoc.vt cēseatur dotata. Et ille.§.in medio positus potest pariter referri ad sequentia prout ad precedentia per iura vulgaria.

l ¶ Et fuit ardua excitatio apud ciuitatē castelli. vbi ex forma statuti excludiẗ mulier dotata fuerat qdā filia in testō pr̄is dotata si nupserit decessit nunφ nupta dubitabaẗ: an excludaẗ a successiōe ₇ dote in qua ɔsuluerūt Raffaeles.s.Fulgosius ₇ cuma. Itē Pau.de ca.₇ multi alij quorum cōsilia sigillata vidi.₇ vltimo loco me intercedente ₇ ordināte cōsiliū cōsuluit.d.Bened.capra. Et oēs psupponere videbanẗ φ inuita ₇ cōditiōe pēdente nō succederet.tn̄ pfati doc.maxie Pau.de ca.₇.d.Benedictus cōcludebant φ si cōditio nō reijciẗ defecta conditione per mortē ipsa succederet in ɔ̄riū.s.φ esset exclusa ₇ a successione ₇ a dote cōsuluerūt ipse Pau.de cast.₇ Io. de imo. put habui.tūc a.d.Io.petrutij patre ₇ dn̄o meo qui eorū auctoritate fretus id idē cōsuluit. Et sic volebāt apte φ ēt defecta cōditiōe mr̄imonij cēsereẗ exclusa. Et idē voluit ipse Pau.de ca.s.φ qn̄ mulier excludiẗ pp dotē relicta pro dote vel dote pmissa dotata excludaẗ:licet pdicat Bar.quatenus vult q' cēseaẗ conditionale relictum pro dote eo casu. Nō refert ad ppositū nostrū:nā satis est φ cōcludūt φ assignatio dotis excludat ēt nō nuptā. Et maxime hoc est dicēdū in terminis nostris pp.d.§.₇ intelligaẗ. Nō ob.scda responsio.nā imo verba.d.§. Itē si aliqs excludunt ēt a successione fratris per illa vba.₇ aliarum psonarum ₇c.vt supra inducta. Non ob.tertia rn̄sio.qꝫ immo mater nō excludit fratrem cōsanguineū. Sed alia persona non excludente fratrē cōsanguineum mater nō excludit eum.vt in.d.§.si.dicti statuti.

m ¶ Et l₃ soror vtrinqʒ ɔiuncta nō dotata eum excludat. vt eodē.§.₇ in.d.auc.itaqʒ.C.cōia de succes. Tamen si est dotata a fratre vel patre fratre cōsanguineus excludit sororem.vt in.§.j.₇.d.§. Itē si aliquis de eodeʒ statuto.₇ dicta conditio si non supersint frater vel soror vtrinqʒ coniuncta intelligi debet de fratre vel sorore successibili p notata in.d.§.filium.₇.d.supra.

n ¶ Et notat in sir̄i ēt Saly.in.d.l.maximūviciū.dicens φ si femina excluditur extantibus masculis. l₃ ablatiui absoluti faciant cōditionem.l.euictis agris de vsu.₇.l.a testatore.ff.de pdi.₇ demō. Tn̄ masculi nō succedūt:vel quia nolunt vel qꝫ non pn̄t femina non excluditur.

o ¶ Qꝫ l₃ positi in cōditione a testatore excludāt:l₃ nō succedant.l.filiusfa.§.cū quis de le.j. Tamen secus si ponuntur in ɔditione a statuto sm̄ eum.₇ licet possit dicere soror ego sum exclusa si tu succedis non alr̄ per eādē theoricam. Sed tu non succedis propter matrem cuʒ ius municipale non loquatur hoc casu rn̄detur φ frater consanguineus vl' hoc casu magis dilectus φ̄ soror dotata ₇ nō minus dilectus φ̄ mater.immo quādoqʒ magis.vt patet in.d.§.j.₇ in.d.§.₇ si dicte mulieres.

p ¶ Sed soror vtrinqʒ cōiuncta nunφ pferẗ matri merito efficacius ius vl' hoc casu fratris cōsanguinei φ̄ sororis dotate.₇ l₃ istud maius ius.s.deductū non cōcernat hunc casum de quo agiẗ. Tamē in hmōi pplexitatib⁹ attēditur ēt si alter h₃ efficaci⁹ ius in alijs terminis φ̄ in his de quibus agiẗ:vt recte intuenti apparet.in.l.equissimuʒ.ff.ad tertu.nō enim ad aliū effectū pōderanẗ ɔ̄tabule ibi vbi nō agiẗ de ɔ̄tabulis. Sed de successione intestati put alr̄ latius ponderaui.in.l.si quis vel si qua.C.eo.ti.₇ etiā cōsulendo tenui demōstrādo φ ɔsideratio quā facit bar. ad intellectū.d.l.eqssimū.₇.l.ij.§.si sit agnatus:₇.§.seq.nō est hōa:qꝫ penit⁹ diuinatiua ad illa iura:l₃ ɔsiderādo bar. nō aduerseẗ in casu nostro dicte ɔclusioni supra facte.

q ¶ Pro hac parte ēt facit theorica quā tradit Pau.ð ca. in.l.illam.C.de colla.dicens φ in hmōi exclusionib⁹ statutarijs excludens excludit pp se adeo φ si superest psona que excluditur:l₃ cōcurrat alia persona que excludat alr̄ ipsum excludenteʒ quatenus excludiẗ de iur.cōmuni illa psona ab ea persona que statutum excluditur pariter excluditur a persona que vigore statuti inuitatur. Cum itaqʒ statutuʒ nolit matrē vocari:nisi in dimidia siue admittatur soror siue frater consanguineus:₇ cā fratris consanguinei sit potētior φ̄ cā sororis dotate:iō decet in hac perplexitate φ preferatur ipse frater cōsanguineus in ea portione ad quā mater nō vocaẗ. Coadiuuatur hec pars ex theorica Bald.in.l.si quis vel si qua.C.ad ter.₇ facit φ ipse no.in.l.si defun.C.de suis ₇ legitti. Non ob. quarta Rn̄sio data ad.d.§.item si aliquis pater.qꝫ licet alr̄ requiratur φ sic dotata tempore quo defertur hereditas vel saltem tēpore quo aditur hereditas vt in contrarium dictuʒ est tamen in casu nostro secus est.

r ¶ Naʒ statutū mandat dotari post delatā hereditatē ₇ disponit φ ex tunc excludatur vt apte loquiẗ statutū ex quo

prius poterat succedere ⁊ exclusio presupponit habitũ l.decem de v.ob.⁊.l.non potest videri desinere de re.iur. Et si nõ vendicaret sibi locũ dictũ statutũ etiã post agnitam hereditatẽ mulieri esset facile eludere dispõnem dicti statuti adeũdo vel imiscendo se hꝰditati delate ⁊ reddere dictam dispositionem elusoriam qđ est euitandũ:ar. l.j.§.excep.quaꝝ rerum ac.non detur ⁊.c. cõmissa de ele. li.vj.⁊ arg.l.si pretor in prin.ff.de vsur.

a ¶Et ex quo exclusio ꝑ vnũ determinabile rẽspicit passiuaꝫ successionẽ patris ⁊ fratris dꝫ pariter se hꝰre talis exclusio quo ad passiuã successionẽ fratris ꝓut quo ad passiuã successionẽ patris iõ ꝓut quo ad successioneꝫ patris verificaꝰ in dotata post delatã hereditatẽ ⁊ ẽt post aditaꝫ vt dictũ est ita ⁊ verificeꝰ statutũ predictũ in dotata post delatã hereditatẽ fratris ⁊ ẽt post agnitã:ar.l. iã hoc iure de vul.⁊ pupi.⁊.l.hereditatem.⁊.l.quis.C.de impo.⁊ in l.fi.C.de sentẽtijs ⁊ interlo.om.iu. Utrũ aũt alꝰs excludaꝰ illa que fuit dotata post delatã hereditatẽ tñ añ agnitaꝫ nõ est leuis excitatio. nã tex.in.l.fi.ff.vnde liberi vr̃ ꝓbare pro sufficiat qualitatẽ ꝓpter quã quis excludiꝰ ad esse tẽpore quo hereditas agnosciꝰ ⁊ sic attendiꝰ tp̃s quo qualitas existẽs adiꝰ hereditas vel agnosciꝰ bo. pos.ꝓut est ibi tex.aptus ⁊ idẽ ꝓbat tex.in.l.iij.§.si mãcipatꝰ.ij.ff.de bo. pos.ꝯtra.⁊ qđ ibi not.Bart.idem vr̃ velle.Bal.in.d.l.vbi auiarũ.C.de suis ⁊ leg.cuius dictũ retuli in adductis pro altera pte ⁊ illud dictũ refert ⁊ sequiꝰ Pe.d anc. in repe. c.canonũ de cõsti.xij.q.princ.col.cj. Et idẽ voluit Raffa. cu.⁊ ponta.in.l.heres per seruũ.ff.de acq.here.⁊ adducit Ponta.illud dictũ bal.⁊.d.l.fi.⁊ idẽ in terminis.s.ꝗ sufficiat esse dotatã tp̃e quo vult adire hꝰditatẽ reperto cõsuluisse pon.per.d.l.fi.licet illud consiliũ non sit inter cõsilia informis nec inter mea consi.Ludo.

t ¶Facit optime.l.si alienũ.§.in extraneis.ff.de here.insti. ⁊.§.in extraneis insti.de here.⁊ quali.⁊ dĩa vbi daꝰ theorica ꝗ lꝫ in suis attendaꝰ in successione intestati solũ tp̃s mortis tñ in extraneis attenditur etiam tp̃s adite hereditatis in cõsideranda qualitate hꝰdis an.s.possit succedere necne iõ cũ qualitas ipsa qꝛ dotata facit mulierez non posse succedere.iõ attẽdatur tp̃s adite hereditatis in extranea ꝓut censeꝰ esse soror.l.vnica.§.extraneũ.C.de rei vxo.act.⁊.d.§.in extraneis iuncto.§.superiori in ti.de here.quali.⁊ dif.facit qđ no.glo.⁊ Bart.in.l.iij.§. liberi.de bono.pos.contratab.

v ¶Et lꝫ multi teneãt ꝗ dẽat esse dotata tp̃e delate hereditatis tñ cõiter loquunꝰ in filia dotata: iõ alꝰs cõsulendo dicebã posse dici ꝗ in filia sua herede attẽdaꝰ quo ad successionẽ de iure ciuili quo iure ciuili loquiꝰ statutũ populi.l.oẽs populi de iusti.⁊ iure ꝓcedat opin. que vult ꝗ debeat ẽẽ dotata tp̃e quo deferꝰ hereditas secus quo ad bo.pos.prout loquiꝰ.d.l.fi.vñ lib.⁊ facit qđ no.Bar.in.l. fi.in fi.ff.de condi.insti.itẽ secus in extraneis heredibꝰ qꝛ sufficiat esse dotataꝫ tp̃e aditionis per supradicta in casu aũt nostro dicta inuestigatio nõ est necessaria qꝛ statutũ clare loquiꝰ etiam in dotata post delatam hereditatẽ. Nec etiam obstat ꝗ statutũ loquiꝰ in successione ab intestato ⁊ agitur de successione intestabilis non intestati.

x ¶Quia rñdeꝰ ꝗ lꝫ tex.in.d.l.j.de suis ⁊ legi. videaꝰ ꝓbare ꝗ intestabilis nõ dicaꝰ proprie intestatus ⁊ multi per illũ tex.teneant ꝗ hmõi statuta loquẽtia de intestatis nõ verificentur in intestabilibus tamẽ in ꝯtriũ est magis cõmunis sententia.nam primo glo.generaliter in princ.C. de insti.⁊ substi.sub condi.fac.

y ¶Dicit ꝗ idẽ est dicere sine testõ ꝗ diceret intestatꝰ.itẽ bar.in.d.l.j.de suis ⁊ legi.tenet ꝗ hmõi statuta loquẽtia de successione intestati vel ab intestato militant ẽt in pupillis ⁊ in alijs qui nequeunt testari ⁊ lꝫ dicat id ꝓcedere ex cõi vsu loquẽdi tñ nõ exigit ꝗ ꝓbeꝰ sentiẽs ꝓbari per illũ tex.q idẽ ꝯcludit in cõsilio qđ incipit hec est copia cuiusdã statuti mihi in ordine.lvij.⁊ ita pluries cõsuluit ꝓut dicit hic Pau.de ca.fundat se ꝑ tex.in.d.l.j.in fi. in pu.idẽ ꝯsuluit in cõsilio incipi.in hac.q. facit dubium ꝓut refert Ponta.in.l.in testõ.§.de testa.mili.⁊ ideꝫ tenuit in ꝯsilio mihi.lxxj.inci.statuto vrbisveteris.⁊ idẽ tenuit ꝓut qdã referũt in ꝯsilio inci.qdã puella. Et in alio cõsilio inci.in qõne ꝑdicta plura videnꝰ moueri dubia.⁊ bar.sequiꝰ Pe.de anc.in.c.cũ ibi de testa.⁊ Ang. in cõsi. xlvij.inci. Pe.d vrbe veteri ⁊ Pau.de ca.in ꝯsi. cclxxxiiij. inci.reuocaꝰ in dubiũ ⁊ idẽ Pau.de ca.in.l. in ambigua.

ff.de legi.⁊ in.l.ij.j.ti.j.idẽ bal.in cõsi.mihi.dxix.inci.vex pupillus idem vult ipse bal.loquens in ꝯditione si decesserit intestatus in cõsi.mihi.liiij.inci.manualis cũ auctoritate. Et iõ si est ꝯsuetudo in p̃ria ꝗ pupilli dicanꝰ decedere intestati vel ab intestato tũc statutũ traheretur ad hereditatẽ pupilli ꝺm Ang.in.d.l.in testa.§. de mili. testa.⁊ ita plures cõsuluerũt ꝗ sit necesse ꝓbare cõem vsum loquẽdi ꝺm Pau.de ca.ibi qui ibi in.d.l.cũ antiquioribus.C. de iure delib.cõcludit ꝗ lꝫ bar.se fundet in cõi vsu loquẽdi tñ nõ sit necessario ꝓbandus cõis vsus loquendi quia tex.in.d.l.j.per quẽ se fundat barto.dicit ꝗ pro intestato accipere debemus ⁊ gl.nostra dicit ꝗ idẽ est decedere sine testõ vel intestatũ ⁊ hãc opi.barto.post multa firmat dñs Lud.in.d.l.in testa.dicẽs se his id cõsuluisse lꝫ bal.in.c.j. de succes.feu.⁊ in.l.in testa.ff.de legi.tut.⁊ in consilio ꝗ inci.simpꝉr extat vel non extat ⁊c.tenuerit ꝯtrium. Restat itaqꝫ cõclusio ex p̃missis ꝗ frẽs cõsanguinei succedãt vna cũ matre exclusa dicta sorore dotata a fratribus post mortem patris ⁊ fratris de cuius hereditate agitur.

3 ¶Modo videndum est pro qua parte succedat mater ⁊ pro qua parte succedãt fratres consanguinei vtrũ.s. quilibet pro virili an vero mater pro dimidia circa ꝗ videtur dicendum ꝗ omnes dicti tres fratres consanguinei succedant in vna dimidia ⁊ mater in alia.

r ¶Nam oẽs fratres consanguinei sunt per statutũ inuitati sub vno noie seu vocabulo.nã dicit frater cõsanguineus illa indefinita vr̃ equipollere vniuersali.l. si pluribꝰ de le.ij.c.qꝛ circa de priuile.cañ.si romanorũ.xix. dist.⁊ lꝫ Pe.de bellap.dicat ꝓcedere in indefinita pluralis numeri secus si est indefinita singularis numeri ꝺm eum tamẽ bar.in.d.l.si pluribus tꝫ contrariũ scꝫ ꝗ idem in indefinita singularis numeri ⁊ eũ sequunꝰ cõiter doc. ideo videtur ꝑinde acsi statutũ diceret ꝗ mater ⁊ frẽs succedãt sed si statutũ ita dixisset cõsanguinei inuiti sub vno noie collectiuo vocarenꝰ ad vnã portionẽ prout si foret vnus solus per.l.si titius.⁊.l.interdũ in fine ꝑncipij.de hered. insti.⁊.l.plane.in fi.de le.j.iõ isti oẽs tres fratres inuitentur in vnã portionẽ attento etiam ꝗ per hoc minus receditꝰ a iure cõi.ar.eoꝝ que habenꝰ in.c.cũ dilectus de consue.⁊ in.l.ius singu.⁊.l.ꝗ vero.cõtra de.ll.cum simi.accedat theorica bar.in.d.l.si pluribus in fi.dicẽtis ꝗ quando per indefinitã singularis numeri importatur id qđ attribuiꝰ cuilibet insolidum tũc equipollet vniuersali distributiue si vero importaꝰ id qđ attribuiꝰ vnicuiqꝫ pro pte tũc equipollet vniuersali collectiue ꝺm eũ ⁊ iste vr̃ casus noster.nã successio nõ attribuiꝰ cuilibet insolidũ qꝛ plures nequeũt ẽẽ hꝰdes insolidũ.l.se hereditatẽ de castren. pecu.l.si vt certo.§.si duobus vehiculũ.ff. cõmo. Tñ his nõ obstãtibus secus puto cõcludendũ vꝫ ꝗ mꝰ in quarta pte ⁊ quilibet frater in sua quarta parte succedat nã dictum statutũ disponit in singulari ꝗ frater ꝯsanguineus succedat equaꝉr cũ matre ⁊ sic vnus frater ꝯsanguineus debet hꝰre tantã portionẽ quãtam mater ꝺm verba statuti ⁊ ꝓpterea si sunt duo fratres ꝯsanguinei qlibet frater potest dicere matri istud statutũ admittit me fratrẽ ꝯsanguineum equaliter tecũ exquo illa verba singularis numeri frꝰ ꝯsanguineus v̾ificanꝰ in vno.c.gaudemus de diuortijs. ⁊.l.cũ ex pluribꝰ de manu.test.⁊ loquiꝰ idefinite ⁊ sic siue sit vnꝰ siue sint plures.nã qlibet de ꝑ se ẽ vnꝰ ⁊ qlibet ex sua ꝑsona succedit ⁊ sic in quolibet v̾ba statuti verificanꝰ a quibus v̾bis nõ est recedẽdũ.l.nõ aꝉr de le.iij.⁊.l.j.§.si is q naue.ff.de exerc.cũ ꝯcordãtijs non ergo obstat ꝗ indefinita ẽt singularis numeri ꝓut dicit bar.in.l. si pluribꝰ. de le.ij.eq̄pollet vniuersali qꝛ nõ dicit bar.ꝗ equipolleat vli collectiuo põt dici ꝗ equipollet vniuersali distributiuo nõ vniuersali collectiuo ⁊ hoc ꝓbat text.in.l.vtruꝫ in ꝑn.ff.de re.dub.iuncta.l.qdã in fi.eo.titu.vbi patet ꝗ qñ oratio singularis numeri verificaꝰ in pluribus illi nõ censenꝰ vocati sub noie collectiuo sꝫ est ꝑinde acsi vnusqsqꝫ de per se esset singulariter nominatus.⁊ ꝓpterea plures nõ inuitanꝰ ad vnã portionẽ tanqꝫ inuitati sub noie collectiuo sꝫ ad plures tanqꝫ inuitati noie collectiuo nec ob. ꝗ no.bar.in.d.l.si pluribus in fi.§.in ꝯtriũ ponderatũ qꝛ immo facit pro nã in ꝯtrum bar.dicit ꝗ id qđ importatur per orationem indefinitam attribuitur cuilibet insolidũ an cuilibet pro parte applicando ad casum nostrum non dꝫ attendi ꝗ successio fit pro parte qꝛ indefinita nõ respicit successionẽ sed indefinita respicit ꝑsonã que succedit: quia

q: indefinita respicit fratrem ꝯsanguineum ⁊ sic ex his verbis frater cōsanguineus resultat in proposito nr̃o indefinita: ⁊ circa ista verba frater ꝯsanguineꝰ cadit investigatio an plures fratres ꝯsanguinei censeantur invitati noie collectivo an vero noie distributivo vt de se est notissimū itaqꝫ cuꝫ quilibet frater ꝯsanguineus si essent mille ⁊ nullus est fraẽ ꝯsanguineus pro parte cū quilibet in totum fuerit filiꝰ eiusdem patris vt est notum: iō indefinita equipollet orationi vlr̃i distributive non orationi vl̃i collective merito nō iudicantur vt vnus sed vt singuli: vt.d.l.verū.⁊.l.q filiabus.§.j.ff.de le.j.sicut.n.in terminis.d.l.quidā.§.fi. restō hereditatis non fit cuilibet insolidum tñ: q: quilibet posthumus est posthumus insolidum: iō illa indefinita singularis numeri equiparaẽ verbo distributivo ⁊ nō verbo collectivo accedat optime ꝙ dicunt doc.in.l.q filiabus.§.j.lꝫ alr̃ innuat By. in.l.quidam.§.fi.de reb.dub.⁊ post eū Bar. dato aūt ꝙ in termis nostris censerenẽ invitati sub noie collectivo tamē pp dictionem equaliter nō curatur q: est pinde ac si distributive ⁊ nō collective fuissent noiati: vt ē tex.no.in.d.l.interdum in prin.ff.de heredi.insti.vbi disponiẽ ꝙ plures nominati sub noie collectivo hr̃ perinde ac si esset noiati singulariter quilibet de per se ita ꝙ ipi ⁊ singulariter nominatus vocantur in viriles.⁊ idem dicūt ibi Bar.⁊ Imo.in dictionibus equis portionibus q: est eadem rō idem per omnia significat verbum equaliter.⁊ per ꝯñs idem dicendum est in terminis huius statuti in quo adijcitur verbū equalr̃ pro quo facit q: de iure fratres qñ concurrunt cum parentibus vocātur in viriles ⁊ similiter fratres cōsanguinei qui de iure.C. vocabantur cum matre in viriles.l. siquis vel si qua.C.ad tertu.⁊ insti.eo.titu.§.sed cum antea versiculo ita tamē adeo decet ꝙ similis interpretatio fiat in terminis iuris municipalis: ⁊ per hec satis evidenter pateat sublata adducta in contrarium. Laus deo.

¶ Statutum perusij de cōpromissis disponit ꝙ sup oibꝰ cāis super qbus fuit petitum compromissuꝫ iudex debeat ꝓnunciare cām compromittendaꝫ nisi obijcereẽ per reum ꝯventum ad ipediendum cōpromissum exceptio litis pendentie ⁊ si iudex ꝓnunciaverit cām compromittendā ꝙ a tali pronūcia nō possit appellari vł de nullitate dici ⁊ si secus factū fuerit appellās ⁊ incidat in penā. An si petitum fuit cōpromissuꝫ fieri ꝯ aliquē super aliqua re super qua prius pendebat lis ⁊ reus apposuerit exceptionē litis pendentie ⁊ ea nō obstāte iudex de mandato locū tenentis dñi legati ꝓnunciavit cām cōpromittendam si postea per dictū reū appellatū fuit a dicta ꝓnuncia ad dñm papā an incidat in penā dicti statuti ⁊ casu quo in dictā penā inciderit per quē iudicē habeat super ea cognosci. Item an habeat prestare cautionē de soluendo dictaꝫ penam casu quo ad eam fuerit condemnatus.

¶ Consilium lxxvj.

In noie domini nostri iesu christi. ¶ Licet in hac ꝯsultatiōe videatur dicēdū ꝙ dictus Marcus nō inciderit in penam ea ratione quia statutum prohibēs appellari seu ꝯ nullitate dici super pronūcia cām esse cōpromittendā vr̃ loqui in pronuncia super cā in qua procedit petitio ⁊ sup ea est petituꝫ ꝙ cā cōpromittaẽ ⁊ vigore ipsius statuti hꝫ ꝓnūciari cām fore cōpromittendā sed si ꝓnūciaẽ sup alio ꝙ̄ super eo super quo est petitū pronūciari cām cōpromittendam ⁊ maxime sup eis de quibus nō est iudicialis cōtrouersia nō vr̃ ꝙ talis pronūcia sit observanda nec ꝙ de ea intelligatur statutū.nā generalitas statutoꝝ recipiāt interpertrationē a iure cōi.l.si servi vestri de noxali.c.cum dilectus de cōsue.l.vt gradatim.§.sed si lege de mune.⁊ hono.sed dicta snīa cōtineẽ ꝙ oēs cause ⁊ dr̃ie sint cōpromittende ⁊c.⁊ qui oē dicit nihil excludit.c.solite de maio.⁊ obe.⁊.l.iul. de le.iij.cano.c.si romanoꝝ.xix.di.iō includere ēt causas nō vertētes corā ipso iudice ⁊ sup qbus nō precessit petitum saltē corā eo de qbus nō loquiẽ statutuꝫ preterea vr̃ statutū intelligendū qñ ꝓnunciaẽ cām cōpromittendam vigore ipsius statuti de cōpromissis nō qñ pronūciatur cām cōpromittendā vigore mandati superioris sed dicta snīa vr̃ fuisse lata ex mādato supioris vt patere vr̃ ex verbis snīe ibi iuxta formā litterarū reverendissimi dñi legati que vba in fine posita vr̃ ꝙ referēda sint ad oīa ꝑcedentia.l.iij.§.si filius.ff.de lib.⁊ posthu.c.ij. requiris.⁊.c. inqsitiōi de appel.⁊.l.talis scriptura de lega.j.cum si. Et maxime q: ex forma statuti exceptio talis pendentie impediebat cōpromissum ex forma statuti ⁊ tamē fuit admissa prout creditur vigore litteraruꝫ predictarum.

a ¶ In ꝯ̃riā snīam vr̃ casus legis municipalis q̄ clare loquiẽ ꝙ qñ petiẽ cām cōpromitti ⁊ ꝓnūciaẽ cām cōpromittendā nō possit a tali pronūcia appellari nec dici de nullitate ⁊ vbi casus legis nō est locus existatiōi aut disputationi.l.ancille.C.de fur.⁊.l.illā ver.de mō.C.de colla. Et vba dicte legis municipalis mihi apparēt clara. Iō nō est disputādū de mēte ꝯ statuentiū que ꝯ̃riū nō appet: sed standū est ipsis vbis.l.ille aut ille.§.cū in vbis de le.iij.l. nō alr̃ eo.ti.⁊.l.j.§.si is q navē de exerci.⁊ nemo ambigeret si nō obstarēt adducta in ꝯ̃riū. q̄ quidē vere nō obst.

b ¶ Non.n.ob.id qō primo loco in ꝯ̃riuꝫ allegat. Nā advertendum qꝫ snīa habet ferri iuxta formā libelli.c.qualiter.⁊ quando el grande de accu.c.licet ely.de symo.

c ¶ Nec pōt iudex vltra ꝓnūciare ꝙ̄ petitū sit.l. vt fundꝰ cōi.divid.⁊ nemo iudex ita stultus credēdus est ꝙ talem ꝓferat snīam ꝓut in filī dicit impator in.l.fi.C.de fideicō.li. Maior aūt stultitia fuisset in casu isto ꝓnūciare cōpromittēdas eē cās: sup qbus nō ꝑcedebat petitio corā eo.⁊ que nō petebanẽ cōpromitti. Attēto ēt ꝙ iudex nō impartitur officiū suū nisi petēti.l.iij.§. hoc aūt iudiciuꝫ.ff.de dā.infec.⁊.l.ad peremptoriū.ff.de iudic. Iudex dr̃ bonus vir.l.vir bonus iud.solui.⁊ pro eo ꝑsumiẽ.l. herēnius.§. gaya de evic.⁊.c.in presentia de renun.cum si.

d ¶ Et snīa hꝫ necessariā relationeꝫ ad libellū dicūt Bar. ⁊ Bald.in.l.j.C.de errore calculi. Ideo dꝫ intelligi talis snīa de causis in libello cōtentis. Et vniversalis omnes verificantur in omnibus in petitione contentis.

e ¶ Semp.n.est in vsu in hac civitate ꝙ iudex ꝓnunciat mādata legitima decimū soluēdū ⁊ cām cōpromittendaꝫ ⁊ intelligiẽ de mandatis in cā ꝓductis ⁊ de cā in petitione cōtenta ⁊ decimū soluēdū in ipsa cā.⁊ sic indefinita q̄ solet eqpollere vniversali.l.si pluribus de le.j.⁊.c.q: circa de privil.⁊.d.cañ.si romanoꝝ. Ita ⁊ dicta vlis oratio referaẽ ad oēs cās in petitione deductas.⁊ stabit in sua virtute ⁊ nihil excludet.s.de cāis in petitione contentis. id enim censeẽ cōtineri in scriptura seu dispōne referente ꝙ cōtineẽ in ea ad quā fit relatio.l.asse toto.⁊.l. institutio de here.insti.ff.⁊.l.si ita scripsero.ff.de ꝯdit. ⁊ demō.⁊ dr̃ expssim apperet in dispōne referente id qō appet expꝯsse in eo ad qō fit relatio vt patet ex notatis per Iac. de aret. Bar.⁊ Bal.in.d.j.de errore cal.

f ¶ Unde cū snīam hēat necessariā relationem ad petitionem id qō cōtinetur in libello censeẽ expressum in snīa sꝫ in libello petiẽ ꝙ talis ⁊ talis cā compromittaẽ: ideo ⁊ in snīa de illis oibus cēseaẽ expressum ⁊ nō de alijs accedat ꝙ ea interpretatio adhiberi dꝫ per quaꝫ actus vꝫ.l.quotiens.ff.de re.dub.⁊.l.quotiens in stipulationibus.ff. de verbo.oblig.⁊.c.si papa de privile.lib.vj.

g ¶ Et verba snīe impropriaẽ vt snīa valeat nec vicietur q: nō cōformis petitioni.l.⁊ puto.§.j.in verbo cōicari.ff. fami.her.ita ergo in casu nostro q: alr̃ snīa eēt nulla illa vniversalis oēs causas restrictionem patiatur ⁊ declarationem vt.s.intelligaẽ de omnibus causis in petitiōe cōtentis ⁊ petitis cōpromitti alr̃ cui dubiū ꝙ ꝓnuncia fuisset nulla coadiuvaẽ dicta interpertratio q: subdiẽ in ipsa sententia clausula illa ſm formaꝫ statutorū per quā determinantur precedentia.igitur cum forma statutorū dicteẽ ꝙ cōpromittantur cause lites questiones cōtrouersie debeant cōpromitti iussu dñi potestatis vel domini capitanei vel alterius iudicis coraꝫ quo erat lis causa vel qō vel controversia per porrectionem libelli ⁊c. Et sic statutum requirit petitionē hoc est ꝙ cā pendeat coram iudice qui pronunciat cām compromittendam ⁊ tamen supra simpliciter ⁊ generalr̃ premittiẽ ꝙ cause cōpromittanẽ ex quo daẽ intelligi ꝙ lꝫ simpliciter dicatur ꝙ cause cōpromittātur tamen dꝫ intelligi de causis que pendent corā iudice prout ergo statutum intelligitur de causis pendentibus coram iudice pronunciante ita ⁊ interpetretur sententia iudicis pronunciantis ꝙ omnes cause compromittantur ſm formam statutorum.

h ¶ Coadiuvanẽ premissa ꝑer vltimaꝫ clam omni meliori mō ⁊c. Nam cōstat meliorē modū fuisse pronūciare com/

pꝛomittendas eſſe oēs cauſas.ſ.deductas in petitione ꝙ̄ pronūciare generalr̄ ēt ſuper alijs q̄ vno mō valeret in alio mō ſecus merito ille modus ⁊ illa interpetratio eſt amplectēda iſup hoc fatet̄ ipſemet marcus in ipſa appellationis interpoſitiōe dū corā iudice ad quē dicit ꝓtuliſtis ꝯ dictū Marcū in cauſis vertentibus inter eum ⁊ Federicū ⁊c.quādam ſniam ſeu ꝓnūciationem tenoris ⁊ cōtinētie vʒ ſniam ⁊c.⁊ ſequitur formaliter tenoꝛ ſnie ita ꝙ ipſemet marcus fatet̄ ⁊ dat talē interpꝛetationē dicte ſnie nec obſtat illa cl̄a iuxta formā litterarū ⁊c.q̄ etiam littere ipſe pn̄t ⁊ debēt intelligi de cauſis que petunt̄ cōpꝛomitti maxime cū ⁊ in ipſis litteris dicat̄ ſm formā ſtatutoꝛuʒ ⁊ oꝛdinamētorū cōis fulginei adeo ꝙ nō poſſunt alr̄ itelligi quia nō cōpꝛomitterent̄ cauſe ſm ſtatuta ſi nō ſeruaretur forma ſtatutorū ſed forma ſtatutorū nō ſeruaretur ſi aliter fieret ꝙ̄ ſtatuta velint:ideo iuxta litteras domini legati pronunciatur ſm formam ſtatutorum.

i ¶Et ſi ſupioꝛ mādat ꝙ fiat qḋ ſtatuta diſponūt nō alterat cām ad hoc qḋ hr̄ in.c.lʒ icorrigēdis de offi.oꝛ.qḋ maxime dicēdū eſt q̄ al̄s legat⁹ nō potuiſſet reſcribere ꝙ cogeret̄ qs cōpꝛomittere q̄ legatus nō pōt q̄ꝙ̄ ꝯ ius cōe reſcribere q̄ nō pōt derogare legi ſupioꝛis.ar.c.cū infeꝛioꝛ de maio.⁊ obe.ita ꝓbat tex.in.l.formā.C.de offi.pfe.pto.affi.⁊ no.glo.que dr̄ ſingularis in.c.fi. de here.li.vj. cū qua doc.cōcordāt ⁊ eſt ei ſimilis in cle.ſepe in pn̄c.in verbo mādamus de ver.ſig.⁊ ſm hoc nō diſcrepat forma litterarū a forma ſtatutorū ⁊ littere que tendunt ad coadiuuandum ſtatutū non debēt operari ꝙ ſententia ferenda per arbitros poſſet appellatione reſcindi maxime cuʒ ipſe littere emanauerint pro diminuēdis litibus vt patet in verbis litterarum ne nimium in longum trahatur.

k Et ſi per illas lr̄as permitteret̄ appellari ⁊ ꝺ̄ nullitate dici pꝛolongaret̄ magis lis ⁊ ſic opatetur ꝯ̄rium effectum cōtra.l.legata inutiliter de le.j.⁊.l.qḋ fauoꝛe de.ll. iteʒ licet iudex dicat iuxta litteras ⁊c.non tamen dicit ꝙ vigore litterarum ipſe ferret illam pronūciam ſed q̄ ſnia eſt cōfoꝛmis litteris tamē detur vigoꝛe ſtatutorū. Tertio reſpondetur ꝙ illa verba declarātes cauſas nō venire incōpꝛomiſſo nec eſſe cōpꝛomittendas que ſunt ⁊ que apparēt liquide determinent̄ a verbis imediate ſequētibus iuxta formā litteraruʒ ⁊c.Et non determinetur generalis pꝛonuncia precedens q̄ redderetur inutilis pronūcia ſi fuiſſet facta vigoꝛe dictarum litterarū adeo ꝙ non eſſet facta ſm formam ſtatutoꝛum q̄ non conformis petitioni.

l ¶Et ſic ſi cl̄a referreret̄ ad oia precedētia reſultaret iuriſ ꝯ̄rium:ideo non ad oia refert̄ ſed ad pꝛoxima: vt per glo. in.l.talis ſcriptura de leg.j.que mouet̄ per.l. vxoꝛi de leg. iij.cl̄a enim in fine poſita non refertur ad oia precedētia ⁊ maxime ad capitula que deſtruerent̄ ſi fieret ad ea relatio pꝛout dicit Bar.in.l.talis ſcriptura de leg.j. allegādo l.cū vulgari.ff.de dote prele.Et ſic nō eſt eadem ratio in oībus precedentibus iō ⁊c.l.j.in fi.C. de libe.prete. Nec ob.ꝙ foꝛte fuit appoſita exceptio litis pendentie que ex forma ſtatuti impedit cōpꝛomiſſum ⁊ ſic debebat admitti talis exceptio q̄ reſpōdet̄ ꝙ dato ꝙ debuiſſet admitti ex forma ſtatuti non debebat propterea repelli vigore litterarum cum littere ipſe non repellebant exceptioneʒ litis pendentie q̄ de ea nulla facta eſt mentio.

m ¶Et inſuper tollere nō poterat cū ad cōpꝛomittendum nemo de iure cōpelli pōt.l.iij.§.tam ⁊ ſi neminē pretoꝛ cogat.ff.de arbi.iō ſi ex forma ſtatuti nō debebat cā cōpꝛomitti nō poterat legatus mādare ꝙ cōpꝛomitteret̄.nā circūſcripto ſtatuto ꝙ legatus tollere pōt remanet ius cōe ꝙ legatus tollere nō pōt vt pmiſſum eſt ⁊ maxime q̄ littere nō dirigunt̄ ad iudicē qui ꝓnūciauit ſed ad locum tenentem ⁊ lʒ locū tenens mādauerit litteras obſeruari minus aſtringebat iudicē mandatū locū tenētis ꝙ̄ aſtrinxiſſent littere ſi littere legati nō artaſſent lōge minus hoc crimen locū tenentis ⁊ lʒ foꝛte ꝓnuncia fuiſſet iniuſta ꝙ tn̄ nō affirmo nihilominus nō pōt reclamari cū ſtatutum ꝓhibeat ſub pena reclamari vel recurri vel peti reductio ad arbitriū boni viri deueniendo ad ſcḋm dubiū vr̄ dicēdū ꝙ ſolus iudex qui tulit ſniam poſſit dictā penā imponere.naʒ ſtatutū imponens dictā penā dicit incidat in penam mille librarū de facto parti contrafacienti auferēdā per iudicem qui predicta pronunciauerit.

n ¶Cum ergo cōcedat ſpecialiter iuriſditionē ⁊ cognitionem iudici qui pronunciauit cām compꝛomittendā:ergo vr̄ eā denegare alteri iudici habēti generalē iuriſditioneʒ in cauſis criminalibus ꝓut eſt iudex maleficioꝛū. nā regula eſt ꝙ negari per ſpeciē derogat̄ vt in regula generi cum cōcoꝛ.in.vj.Et in ſpecie ꝙ conſtituto vno ſpāli iudici in aliqua cā vel generi cauſarū cenſet̄ derogatū iuriſditiōi generali alterius iudicis quo ad illaʒ cām vel genus cārū ſpāliter alteri cōmiſſuʒ eſt tex.in.c.ſtuduiſti de offi.le.vbi ſi cā eſt ſpāliter vni iudici de le.de illa cā nō pōt ſe intromittere ēt legatus pꝛobat̄ ēt per.l.ꝯſulta diualia.C.de teſta.vbi q̄ cā inſinuatiōis eſt certo iudici vt oꝛdinario cōmiſſa alij nequeūt itromittere de ea ad idē.l. reperita. ⁊.l. pl3.C.de epi.⁊ cle.iō ſi eſt deputatus generalis viſitatoꝛ ꝓut eſt epūs ⁊ poſtea eſt deputatus ſpecialis viſitatoꝛ derogatur ptāti ⁊ iuriſditioni generalis viſitatoris quo ad ſpecialiter cōmiſſa ſpeciali viſitatoꝛi pꝛout voluit Jac.de are.in.l.qḋ in rerum.§.ſi quis poſtea de leg.j.arg. tex.ibi ⁊.l.ſi duo de admini.tuto.

o ¶Et hoc ꝙ cōceſſa iuriſditiōe ſpeciali vni iudici cenſeatur quo ad ſibi cōmiſſa derogatū generali iuriſditiōi alterius firmat Ang.in.d.l.j.cū ptoꝛ in princi.ff. de iudi.arg. tex.ibi.Et lʒ in ꝯ̄rium inducat̄.l.ij.C.de offi. pfec.vrb.tn̄ dicit ꝙ imo facit pꝛoꝛnam hoc fuit ibi declaratum ꝙ non cenſeatur derogatuʒ iuriſditioni prefec.vrb.q̄ al̄s derogatum fuiſſet ſm Ang.in.d.l.cū pretoꝛ.ꝙ ⁊ tangit in.d.l. cōſulta diualia dicēs.d.l.j.poſſe pro hac parte iduci eodē modo inducit Jmo.in.l.titie textoꝛes in fi.pn̄.ff.de leg.j. idem tenens pꝛo quo facit vltra eos q̄ imperatoꝛ in. d.l. non fuit vſus verbo declaratiuo ſed verbo diſpoſitiuo ſi enim fuiſſet vſus verbo declaramus facere in contrariuʒ per no.per gl.in verbo declaramus in cle.ſtatutū de elec. ⁊ glo.in verbo pꝛoꝛogamus in.c.conſtitutionem de regulari.⁊ q̄ ſepe de pꝛeben.lib.vj.

p ¶Sed q̄ fuit vſus verbo mandamus vr̄ denotare ꝙ ſi nō depoſuiſſet ita pꝛout diſpoſuit ſecus dicenduʒ fuiſſet ꝓut in ſimili dicit gl.in verbo inhibemus in cle.j.de reb. eccle.non alie.⁊ in verbo volumus in clemen.j.de offi.vi. ⁊ glo.fi.in cle.j.de rerū permu.⁊ glo.fi.in.c.penul.de offi. lega.lib.vj.text.⁊ gloſ.in.c.ſtatutum.ſecundo de here.eo. lib.⁊ facit ꝙ per Bald.in.l.cunctos populos in.j. col.C. de ſumma trini.⁊ in verbo permittimus in cle.ij. de iure patro.ꝙ Cardi.zaba.ibi dicit ſingu.

q ¶His tn̄ nō obſtantibus puto ꝙ ad iudicem maleficioꝝ pertineat ēt dicta cognitio.nam iudici predicto eſt cōceſſa generalis iuriſditio omniū cauſarum criminaliū ex forma ſtatutoꝛum ⁊ poteſtati dicte terre vna cū eo pꝛout dicit Bal.in conſi.mihi.cccxl.incipi. preſuppoſito ſtatuto. vbi dicit ꝙ eſt idem tribunal iudicis maleficioꝛum ⁊ poteſtatis alleg.c.ij.de cōſue.lib.vj.adeo ꝙ ſi iudex maleficioꝛum inquiſiuerit ⁊ ſolus ptās ſniauit vʒ ſententia.

r ¶Et poteſtas eſt loco preſidis cū hodie quelibet ciuitas conſtituat pꝛouinciā no.per gl.in.l.fi.C. de lon.tēp.preſcrip.cū poteſtates in ſingulis ciuitatibus habeāt merū ⁊ mixtum imperiū pꝛout habebant preſides:iō lʒ deputet̄ alius iudex in imponēda dicta pena nō vr̄ derogatuʒ iuriſditioni generalis tribunalis ipſius ptātis ⁊ ſui iudicis maleficioꝛum q̄ videmus ꝙ lʒ ſint deputati defenſoꝛes ciuitatū quibus ſunt cauſe viles ſeu non magne ſumme pecuniarie in auc.de defen.ciui.⁊.l.quedam.C. de peda.iud.Ad hoc ēt text.in.d.l.j.C. de offic.prefec. vrb.per quem tex.hoc firmat Bar.ibi ⁊ ad hoc illū tex.tandē etiā alle.Ang.in.l.conſulta diualia hoc ēt tenens alle.etiam.l. j.de his qui veni.eta.impe.⁊.l.fin.C. vbi cauſe fiſcales ad idem.l.tam collatoꝛes.C.de re mili. libꝛo.xij. ⁊ ibi tangit Bar.Jdem vult Bal.in auc.habita ver.nunc vero eſt.C. ne filius pꝛo patre alle.d.l.ij.C.de offi.prefec.vrb.niſi dicit ipſe reſpondeatur ꝙ nouus officialis fuit deputatus cum minoꝛi poteſtate ꝙ̄ hēt prefec.vrb. Et pꝛofecto dicta ratio pariter militat in caſu noſtro q̄ longe minoꝛ eſt ptās iudicis cauſarum ciuilium vnius quarterij ꝙ̄ poteſtatis qui habet iuriſditionem vniuerſalē oīuʒ quarterioꝛum ciuitatis ⁊ in ciuilibus ⁊ criminalibus.

s ¶Et etiam ex hoc patet ꝙ licet in ciuilibus ſit data iuriſditio iudicibus quarterioꝛuʒ non propterea eſt ſublata poteſtati a ſimili licet in hoc indiuiduo ſit data vni iudici non propterea ſit remota a poteſtate cum de ſimilibus idem ſit iudiciuʒ.l.non poſſunt de lega.⁊.c. inter ceteras de reſcrip.Et ſi non remouetur a poteſtate pariter nec a iudice maleficioꝛum qui ſedet apud tribunal poteſtatis ⁊

ſimul

simul ferũt sñias in crĩalib⁹ immo ꝑncipalr ipse ptãs ꝓut mihi dr̃ ⁊ hẽat idez tribunal ꝓut epũs ⁊ vicarius ꝓut dicit bal.vt.s̃.retuli idẽ.s.ꝙ vbi est deputatus spãliter vnus offi cialis nõ derogeꝰ habẽti generalẽ administrationem t3 pe. de an.in ꝯsi.inci.de iur.co.pst.idẽ vr̃ velle.bal.in.l. titie te stores in pn̄.de leg.j.⁊ l3 ꝓut dicit ibi Imo.bal.loquaꝰ eo casu quo iurisditiones hñt se vt excedentia ⁊ excessa.

s ¶ Tñ altera d3 cẽseri generalior ⁊ illa q̃ est magis genera lis reputaꝰ vt genus ⁊ illa que est minus generalis indicaꝰ vt species in terminis species derogat generi.l.seruo manu misso ⁊ ibi barto.ff.de pecu.leg.⁊ no.bar.in.l.j.in pn̄.ff.de noui ope.nũcia.ita deberet hoc respectu iudicari vt genera lis ⁊ spãlis si spãlis iurisditio cõcessa vni derogaret habẽti generalẽ iurisditionẽ hanc ẽt partem firmat bald. in.l.j. §. vbi aũt ratio q2 iurisditiones cõceduntꝰ in fauorem publi cũ ⁊ iõ extẽdẽde non restringẽde ẜm eũ ⁊ hoc nisi cõceda tur iurisditio specialis in priuilegio alicui⁹ cãe puta in cau sa viduarũ vel pupillorũ.nam tũc censeꝰ aliis adempta ẜm eũ eandem distinctionẽ facit Pau.de cas.in.l.si cũ ꝓcur. ff. de ꝓcur.allegãs pro secũdo mẽbro distinctionis Bal.l.nec quisq3 scõo respõ.ibi sane.ff.de offi.ꝓconsul.

o ¶ Nam cãe fiscales habent spãles iudices in fauorem fisci ad primum membrũ alleg.ꝓ casu.d.l.j.C.de offi.prefec.vr. ⁊.c.per hoc de here.lib.vj.

f ¶ Et subdit ad ꝓpositũ. Pau.de ca.ꝙ qñ sup eodẽ daꝰ iu risditio diuersis iudicib⁹.poti⁹ accumulaꝰ iurisditio q3 adi maꝰ verba sunt Jo.an.in addi.spe.in ti.de cõpe.iudice adi. §.j.in adr.q̃ inci.anteq3 post mediũ ẜm eũ ⁊ sic vr̃ ex his ꝙ h̃ est cõis opiñ.magis fulcita iurib⁹ ⁊ rõnibus solũ imo.vi ꝓ pte cõtraria Ang.eni3 variauit vt ex ꝑmissis patet alii re censiti tenẽt hãc partẽ. Nec ob.adducta in ꝯtrariũ nõ enim obstat.d.l.cõsulta diualia ⁊ similes q2 respõdet Ang. ibi ꝙ ibi lex expresse aliis adimit iurisditionẽ in illa cã forte per iura noua inducta ⁊ forte põt dici ꝙ illi cãe sunt dati spãles iudices in fauorẽ cãe ad obuiandũ fraudibus.arg.l. data. C.de donatio.ꝓut dicimus in causis fiscalibus ẜm doctri nam baldi ⁊ pau.de ca.de quo.s̃.

r ¶ Nec obstat iductio fcã de dcã.l.ij.C.de offi.pfe.vrb.pro ꝯtra parte q2 l3 v̓bũ mãdam⁹.cẽseaꝰ poti⁹ demonstratiuu3 noui iure ⁊ dispositiuũ potius q3 declaratiuũ ẜm ea q̃.s̃.di ximus tamẽ videm⁹ ꝙ cõiter allegaꝰ ꝓ ista pte ⁊ merito q2 imperator assi.gnat rõnẽ quare mãdabat.s.ne prefect⁹ vrbis putaret sibi derogatũ nõ dicit ne sit sibi derogatum.

5 ¶ Verbũ aũt putat non est regulatũ a ratione ꝓut no.glo. quã sequunꝰ.doc.ibi in.l.apertissimi.C.de iudi.

x ¶ Nec ob.ꝙ dr̃ de visitatore p Jac.de are.q2 bal.ibi intel ligit esse derogatũ generali visitatori ꝓut est epũs p datio nẽ spãlis visitatoris qñ visitator daꝰ ad petitionẽ visitãdo rũ sec⁹ si daꝰ motu ꝓprio ẜm eum forte ea rõne mot⁹ q2 qñ daꝰ ad postulationẽ daꝰ in eorũ fauorẽ qñ daꝰ motu ꝓprio põt alia cã subesse ꝓpter theoricam.s̃.datam per Bal.in.d. §.vbi aũt ⁊ p paul.in.d.l.suũ ꝓcuratorẽ statutũ aũt non fit ad postulationẽ alicui⁹ ⁊ pene non imponunꝰ in fauorẽ s3 in odiũ ⁊ delinquẽs est legi odiosus nõ fauore dignus me rito nõ d3 censeri derogatũ iurisditioni potestatis ⁊ iudici maleficiorũ insuper iudex q tulit sñiam non est amplius in eodẽ offõ ⁊ forte sibi data fuit potestas puniendivel q2 sibi videꝰ quodãmodo fieri iniuria arg.eius ꝙ habetur i.l. nul lum.C.de testi.velvt celerius fiat executio quasi verisimili ter magis freq̃ter innotescat ipsi qui tulit sñiam q3 alii q̃ rationes non ita vidẽtur militare in successore:ideo forte i successore nõ militaret dictũ statutũ cui⁹ verba ꝓprie intel lecta cessant ⁊ ratio etia3 satis suadet ⁊ iõ remaneat hoc casu apud iudicem habẽtem generalem iurisditione3 prout sunt iudex maleficiorum ⁊ potestas.

? ¶ Preterea si aliꝰ fuiss3 adẽpta in subsidiũ deficiẽte spãli iudice suppler iudex generalis ꝓutvoluit Ang.i repe.d.l.si vacãtis ad idẽ qõ no.bal.post bar.i.l.ij.C.qñ fiscus vel pri uat⁹ īsup põt dici ꝙ ex alio si cẽseaꝰ derogata iurisditio po testatisvel iudici maleficiorũ q2 iudex maleficiorũ ⁊ ptãs nõ põt illã penã imponere d̓ facto iudex aũt q tulit sñiam põt de facto ⁊ hoc i odiũ delinquẽtis derogeꝰ ergo ꝙ potestas nequeat de facto ꝓut ille iudex nõ aũt ꝙ non possit prout regulariter põt in causis criminalibus.

x ¶ Circa tertiũ q̃sitũ nõ me extẽdo. S3 dato ꝙ ista ẽ cã cri minalis ex quo agiꝰ de pena applicãda fisco:iõ circa h̃ d3 fa cere ꝓut i cãis criminalibus generalr disponiꝰ q̃ sup h̃ dis sponũt ⁊ ea nõ vidi iõ me nõ intromitto. Laus deo.

¶ Testamentum in quo interuenit presbyter parrochialis quot testes debeant interuenire.item an dispositio ca. cum esses de testamentis possit extendi extra casum in eo expꝛes sum apparitate rationis ibi descripte.

¶ Consilium lxxvij.

In nomine dñi nostri iesu christi. ¶ Licet autẽ in iure sit clarissi mum ꝙ ad validitatẽ testamẽti requirantur de iure ciuili septẽ testes rogati masculi ci/ ues romani.l.hac consultissima in princip.⁊ §.per nũcupationẽ ⁊ .l.in testamẽtis.C.de testamẽ. ⁊ insti. eo.ti.§.si.tñ de iure cano.est etiã clarissimũ ꝙ vbi interue nit presbyter parrochialis sufficiũt tres testes vt est expres sum in.c.cũ esses de testa. Et rõ est ꝓut ibi habeꝰ q2 ex quo presbytero parrochiali est cõmissa cura anime ipsius testa toris ⁊ ius circa cura aĩe de tali presbytero cõfidit. Cõfidit ẽt circa distributionẽ tẽporaliũ bonorũ sed vni ex dictis p̃ sbyteris fuit etiã commissa cura aĩe dicti testõris ex quo ei pstitit absolutionẽ in cõfessione ⁊ vt arbitror eidẽ legitrie exhibuit cetera sacramẽta:iõ in eo vr̃ subesse eadẽ ratio q̃ vi get in presbytero parrochiali ergo idẽ ius.ar.l.a titio de v̓ bo.obl.⁊.l.illud ad.l.acq.cum similibus ꝙ maxime videtur dicẽdũ q2 dicta decretalis se fundat in ratione q ẜm legem diuinã in ore duorũ vel triũ stat omne verbũ q̃ ratio est.in l.scripta ⁊ pariter se habet dicta ratio si nõ interuenit pres byter parrochialis sed alii tres testes ꝓut si interuenit pre sbyter parrochialis cũ duobus aliis testibus merito ⁊c.

a ¶ Cũ rõ legis sit mẽs dicit Dy.in regula si.in.v.⁊ Bart.⁊ Bal.i.l.nõ dubiũ.C.de legib⁹ ⁊ Bal.in.l.cũ mulier.ff.sol. matri.de quo etiã est melior tex.q3 sit in iure in.l.scire opor tet.§.⁊ si maxime ibi mens iuris latoris de excu.tuto.prout dicit Bal.in.l.j.col.ix.ff.sol.ma.est aĩa ipsius legis casus le gis ⁊ ipsa lex.dicit Bal.in auc.post fratres.C.de legi. here. Et iõ est anima scripture dixit idem Bal.in.l.si.de here. in sti.Ange.in.l.ij.in.si.ff.de dona.dicit ꝙ rõ legis est ipsa lex ⁊ maxime si est scripta p no.p gl.⁊ doc.in cle.j.de elec.super verbo eligaꝰ p Bar.in.l.liberorꝫ de v̓.sig.⁊ per Imo.in.l.si vero.§.de viro solu.matrimonio.

b ¶ Ideo rõ se h3 ad dictũ illud interpetrãdo restringendo ⁊ ampliãdo vt habeꝰ in dictis iurib⁹ ⁊ in.l.cũ p3.§.dulcis simis de leg.ij.⁊ in.l.si.de here.insti.in.l.qõ dictũ de pactis cũ similib⁹ ⁊ maxie hoc videꝰ dõm q2 dcã decretalis cũ es/ ses ponderat ꝯsuetudinẽ ꝯtriã nõ aũt leges scriptas iur̃ ciui lis quasi sentiat ꝙ circũscripta cõsuetudine fuisset stãdum legi diuine q̃ disponit ꝙ in ore duorũ vl̓ triũ stat oẽ verbũ ⁊ iprobatio dicte cõsuetudinis est generalis nõ.n. iprobat solũ casu quo interueniat p̃sbyter parrochianus sed simpl̓r dicit ibi põtifex talẽ cõsuetudinẽ ꝙ testamẽta nõ facta corã vij.vel.v.testibus nõ valeãt iprobamus cẽseaꝰ ergo idistin cte iprobata cõsuetudo cõformis iuri ciuili.⁊ p ꝯñs forti⁹ qñ viget solũ ius ciuile cũ duo vicula.s.iure scripti ⁊ iuris cõsuetudinarii sint efficaciora q3 vnũ vinculũ aũt.itaq3 cu3 ibi no.C.cõis d̓ succe. Et ꝙ p illã decretalẽ corrigaꝰ ẽt ius ciuile p rõnẽ generalẽ illi⁹ tex.voluit.d.aũt.in.d.c. cũ esses p hoc dicẽs ꝙ nõ solũ in terris ecclesie ꝓut cõtingit in ter minis nr̃is s3 ẽt in terris iperii seruãda est dicta dispositio.

c ¶ Tñ predictis nõ refragãtibus ꝯtriã pte arbitror de iur̃ ve riorẽ nã est cõis fere omnium sñia ꝙ l3 in relictis piis.s.ad pias cãs sit relapsata penitus solẽnitas iure ciuilis numeri vel rogitus testiũ s3 sufficiãt duo testes siue interueniat pre sbyter parrochialis siue nõ interueniat:vt in.c.relatũ.i.de testis ꝓut in testõ inter liberos.d.l.hac cõsultissima.§.ex i perfecto cũ aũt ibi positis ⁊ in testõ militis.l.j.ff.de mili.te.

d ¶ Tamen regulariter stãdum sit solẽnitati iuris ciuilis nisi quãdo interuenit p̃sbyter parrochialis quo casu nõ staꝰ ab solute legi diuine q̃ sufficẽ vult duos testes vl̓ ad plus tres s3 disponit ꝙ vna cũ duob⁹ vel trib⁹ testibus reqsitis lege diuina ẽt debeat adhiberi ali⁹.s.p̃sbyter parrochialis adeo ꝙ vbi interuenit presbyter parrochialis seruaꝰ in cãis pro fanis dispositio.d.c.cũ esses ⁊ hoc i terris eccl̓it s3 i terris impii ẽt eo casu seruaꝰ ius ciuile s3 vbi nõ interuenit p̃sby ter parrochialis nõ teneat nisi seruata solẽnitate iure ciuilis ẽt in terris eccl̓ie prout hoc voluerũt Jo.cal. Petr⁹ de pe rusio Pe.de an.⁊ flo.in.d.c.cũ esses.⁊ Panor.ibi in repe. ⁊ Fede.de senis in suo consil.ccvij.alias.ccxvij.⁊ Petr. de peru.in suo cõsi.cxvij.⁊ est cõis opin.doc.prout dicit Imo.

in.d.c.cũ esses idẽ tenens nec ab hac opin.velut a catrorio
est recedendum prout alias dicit gl.in.l.omnis diffinitio de
reg.iur.& Bald.in.l.precibus.C.de impube.& doct.in.c. ne
innitaris de consti.& in.l.cum prolatis de re iudi.

e ¶ Et p hoc facit q2 legum correctio est pro posse euitan-
da.l.precipimus de appel.& ar.l.sancimus de testamentis.&
facit.c.cum expediat de elec.li.vj.& l.vnica.C. de inof. doti.
etiam vbi rõ est descripta in lege nõ admittit extẽsio in cor-
rectiuis:vt p glo.& doc.in cle.auditor de rescrip.& p doc.in
auc.quas actiones.C.de sac.san.ec.prout late declarat Imo.
in.d.§.de viro nisi qñ verba trahi possunt lз ex lata seu in
propria significatione:nã tũc extẽdit ex mente.s.cõprehen
siua hoc est ꝙ rõ operat ꝙ mens conditoris censeat esse vt
verba late intelligat & ex lata significatiõe cõprehendat sub
verbis casus de quo agit non ergo extendit lex correctiua
eo casu vltra ꝙ̃ loquat nec ad casum verbis nõ comprehen
sum & ita loquit glo.in ver.eligat in.d.cle.j.prout habet ibi
per Imo.& per eũ in.d.§.de viro & ꝙ regulariter ex rõne in
l.descripta nõ fiat extensio in correctiuis firmant ẽt pau.de
leaza.& d.Ant.in.d.cle.j.dantes etiam aliã rõnẽ ad decisio
nẽ glo.ibi q̃ nõ adaptant ad casum nostrum.ideo cõcluden
dũ est ꝙ.d.c.cũ esses.est correctiuum iure ciuilis non exten
dat ad casum vbi in testamento facto coram duobus vel tri
bus testibus nõ interuenit presbyter parrochialis.nã talis
casus non potest comprehendi in verbis dicte decretalis ex
qua vis lata significatione imo casus vbi interuenit presby
ter parrochialis & vbi nõ iteruenit sunt separati & penitus
contrarij seu contradictorij non sic electio & postulatio pro
ut loquuntur termini dicte cle.j.de elec.& doc.ibi si autẽ se
cus diceretur frustra fuisset ibi facta mẽtio de p̃sbytero par
rochiali & mentio illa nihil operaret contra.c.si papa de pri
uileg.lib.vj.& l.si quando de leg.j.

f ¶ Et tolleret ibi ar.a ꝯ̃trio sensu ꝙ est efficacissimum in iu-
re.l.j.§.huius rei fortissimũ est:ar.de offi.eius cui man. est
iurisdi.& c.cũ ap̃lica de his que fiũt a prela.sine consen.ca.
cũ similibus:iõ nõ est tollẽdũ maxime cũ se ꝯfirmet cũ iure ci
uili & al's corrigeret nũc obstat ꝙ alter ex dictis testib⁹ fuit
cõfessor ipsius testõris vel ministrauit eidem sacramenta.

g ¶ Nec non ppterea põt dici presbyter parrochialis q2 non
non preerat parrochie nec vr̃ esse eadem ratio nec eadez fi-
ducia in eo qui in vno actu erat commissa cura anime illius
testatoris prout in eo qui generalis cura anime ipsius testa
toris & aliorum de parrochia commissa erat & dato ꝙ esset
eadem rõ ꝙ tñ negatur.Tñ apparitate rõnis non fit exten
sio in correctiuis vt dictum est & maxime q2 non est descri-
pta dicta ratio in ipsa decretali.

h ¶ Et attento ꝙ dicta ratio non erat cõcludens de se ad de
cisionẽ & alias eggregie dicit Bal.in.c.j.§.si decedenti qui
feu.dare possit ꝙ qñ ratio disponit õ lege.tunc attendit rõ
non lex ꝙ tñ mẽbrũ potest limitari procedere in non corre
ctiuis si ageretur de extensione.

i ¶ Ubi autẽ lex disponit de rõne attendit lex hoc est dictuз
legis nõ aũt rõ ſm eũ in casu isto lex dispõit de rõne nõ aũt
rõ de lege qm̃ ꝙ ea fiducia haberet õ presbytero prochiali
circa tẽporalia nõ erat rõ prius disposita nec erat sui nã tẽ
dens efficaciter ad dictam dispõnẽ:iõ decretalis illa vr̃ po-
tius disponere de rõne ꝙ̃ rõ de ipsa decretali nec obstat ꝙ
consuetudo est ibi generaliter improbata q2 lз sit talis cõ-
suetudo reprobata indefinite & indefinita equipolleat vni-
uersali.l.si pluribus de leg.ij.

k ¶ Tñ indefinita eq̃pollet vniuersali ex humanitate nõ de
rigore iur.l.seruitus õ ser.vr.p̃di.vbi ita p illũ tex.no.doct.
& idẽ post petrũ de bellapertica dicit Bar.in.d.l.si pluribus
sed nõ vr̃ humanitati conuenire corrigere indistincte dictã
cõsuetudinẽ & ius ciuile sibi cõformãs ex quo correctiões
iuriũ sunt odiose vt dictum est.

l ¶ Et insup tũc indefinita eq̃pollet vniuersali qñ est eadem
rõ & cõditio omnium comprehensorum in vniuersali non al's:
vt.l.iul.de leg.iij.iuncta.l.si cui lana in prin.& l.q̃situ.§. illõ
fortasse.eo.ti.prout no.glo.Bar.& doc.in.d.l.si pluribus.&
glo.& doc.in.l.vt circa de elec.lib.vj.sed in casu nr̃o non est
eadẽ rõ & conditio cõprehensorũ in vniuersali qm̃ ex dicto
eiusdem decretalis alia cõditio attribuit testamẽtis in qui
bus interuenit p̃sbyter parrochialis cũ duobus vel tribus
alijs testibus alia cõditio attribuit testamẽtis cõditis corã
tribus vel quattuor testibus absq3 p̃sbytero parrochiali vt
p3 ex his q̃ subdunt in illa decretali:iõ ex his deducit ꝙ
nõ illa indefinita p̃cedẽs que ip̃hebat ꝯsuetudo illa inter-
pretat p sequẽtia ꝙ nõ eq̃polleat vl'i sз itelligat reprobare
ꝗtenus aduersat sequẽti dispõni accedat ꝙ p sequẽtia decla
rant p̃cedẽtia.l.hẽdes palã.§.sз si notũ de testa.&.l.si seru⁹
pluriũ.§.fi.de le.j.&.l.q filiabus.e.tit.Et maxie hec p̃cedũt
si intelligeret reprobatũ ẽt ius ciuile ex eo q2 reprobata est
cõsuetudo cõformis iuri ciuili sinaũt vellet qs proterue in-
stare ꝙ cẽseret reprobata ois cõsuetudo tũc poterit replica
ri ꝙ censeat sublata cõsuetudo tñ circũscripta cõsuetudine
remanet ius ciuile non causatũ ex consuetudine & tũc si te-
stamentum non viciat ratione consuetudinis viciatur rõne
iuris scripti nec obstat.d.c.relatum. q2 illud capitulum lo-
quitur in relictis ad pias cãs non in relicto profano prout
patet ex thematе illius tex. & ita cõmuniter tenetur & q̃cq̃d
dixerit.d.Ant.tñ non curanduз q2 cõis opi.est in ꝯ̃rium ex
hoc itaq3 capite redditur dictum testm̃ nullum.

m ¶ Item ex alio capite si testator ordinauit & scribi fecit q̃li-
ter volebat testari & fecit scripsi ordinẽ testi non adhibẽdi
notariũ & testes corã eis testari si morte p̃uẽt⁹ nõ adhibuit
notarium & testes & non fecit corã eis legi testm̃ illud testm̃
nihil vз.l.fideicõmissa.§.quotiẽs.de leg.iij. & ibi Bar.quã
legẽ glo.in.l.si is cui.ff.de testa.dicit p̃cedere ẽt in testõ in-
ter liberos & illam gl.sequunt ibi Bar.Bal. & Ange.& idem
etiam in relictis ad pias causas vr̃ velle Ioan.and.in addi.
spec.in ti.de fi.instru.§.compendiose in addi.magna in.iij.
col.vbi videtur velle ꝙ sit quedã preparatio ad testamentũ
potius ꝙ̃ testm̃ & dr̃ ꝙ originaliter fuit opi.Oldra. in cõsi.
incip.titius cõdidit testm̃ in ordine.cxvij. & idẽ Pe.de anc.
in.c.ij.de testa.& allegat idem tenere Saly.in.d.l. hac cõsul
tissima.§.ex imperfecto. de testa.licet in mea lec. non dicit &
idem Pau.de ca.in consi.ccclxiij.incip.visu dicta narratio-
ne & lз aliud in testõ inter liberos vl' ad pias causas videat
velle idem Bar.in.d.§.quotiens.& in.l.in testõ.ff.de fidei-
com.liber.Et nõnulli ẽt ꝯ̃rium teneant adeo ꝙ sit dubium
in relictis ad pias causas vel inter liberos tñ in alijs non vi-
dentur doc.concor.s.ꝙ non valeant.

n ¶ Et ideo dictũ relictum factuз vxori nõ valeat si presup-
ponatur ꝙ ordinauit aio testãdi corã notario & testibus sed
morte p̃uentus non potuit testari hec tñ est qõ facti iõ pri-
mum fundamentum est magis tutum. Laus deo.

¶ Statutũ extat sancti Geminiani quo cauet ꝙ null⁹ ꝯ-
ctus valeat iniri cũ forẽsib⁹ sine certa solẽnitate de q̃ i dcõ
statuto.itẽ disponit i eodẽ ꝙ possessiões district⁹ terre p̃-
fate nõ possint alienari in aliquẽ forẽsem:an mulier q̃ cũ iu-
ramento donauit intervivos bona sita in districtu dicte ter
re q̃busdã alterius territorij vigore statuti p̃fati possit dictã
donationem dicere nullã non obstante iuramento.

¶ Consilium. lxxviij.

In noie domini nostri
Iesu christi. ¶ Quãꝗ̃ videatur dicendum
ꝙ dicta donatio tenuerit . nam constat ꝙ de
iure cõivз qm̃ rei sue quilibet est moderatio
& arbiter.l.in re mandata.C.man.

a ¶ Et donatio est cõtractus licitus vt in toto ti.de dona.ff.
C.& extra & nobilitatis est donare.c.j.extra de dona.& domi
nus inquit beatius est dare ꝙ̃ accipere.xvj.q.j.casi. predica
tor & de cel.mis.cum marte.& lз statutum viciet & reddat nul
las alienationes factas forensibus de terris & possessiõibus
sitis in territorio sancti geminiani.

b ¶ Tñ vr̃ ꝙ lз possit ligare subditũ non tñ ligare possit forẽ
sem cuз statuta non ligent forenses q non sunt de territorio
statuentiũ:arg.l.extra territoriũ de iurisdi.om. iu.& c.vt aiã
rum.§.statuto de cõsti.lib.vj.& p bart.& bal.in.l.cũctos po-
pulos.C.de sum.tri.& bar.in.l.omnes populi de iust.& iure
& Inno.isi.c.a nobis de sen.excõ.& spe.in ti.de cõsti.§.j.est
clarissimũ.& per ꝯñs non impediat forẽsis quin possit age-
re ex ꝯtractu valido de iure cõi.

c ¶ Preterea & forti⁹ lз ꝯ̃ctus sit de se nullus tñ iuuetur iu-
ramento ꝙ põt seruari sine dispendio salutis eterne.

d ¶ Quãdo enim iuramentum potest seruari sine dispendio
salutis eterne appositum super obseruantia contractus ip-
ipsius ꝯ̃ctus illoз validat aũt.sacramenta puberuз.C. si adu
uer.vendi.& c.cum contingat de iureiur.& c.licet mulieres.
eodem.titu.lib.vj.& c.q̃uis de pac.eodem lib.cum itaq3 di-
cta donatio fuerit vallata iuramento :quia donatrix iu-
rauerit causa obseruare & non contrauenire &c.ideo dicta
donatio

donatio teneat facit & tertio q2 dicto statuto punit alienātis nō is in quē alienat.nam disponit q nullus alienet nō q nullus accipiat alienationē & punit cōtrafacientē.& sic alienantē.nec vr q ex actu qui meret penā valeat premiū qd reportare.l.siue hereditaria.ff.de nego.gest.& glo.cōmissio in.l.si vno.§.itē alio.ff.loquit ne.& in.§.hoc aūt notādū.xxiij.q.v. itē frustra qd auxiliū statuti implorat q cōmittit in illō.c.q2 frustra.de reg.iur.insup vnū statutū loquit de vēdēte nō forēsi in rubrum.nō dicit de donāte & nigrū loquit de vēditione nō de donatiōe & lz subdat de alienatiōe videtur ex pcedētibus intelligendum de alienatione descendente ex venditione cū ex precedētibus sequētia declarent.l.si seruus pluriū.§.fi.de le.j.& l.qui filiabus.co.ti.& l.heredes palā.§.sed si notā.de testa.nigrū aūt alterius statuti annullat instrumētū nō loquit de inualiditate ptractus.& vr loq de inualiditate instrumēti initi a forēse.& lz rubri.loquat de ptu.tamē donatio nō est pprie ptus.l.labeo.§.cōtractū.de vb.sign.

e ¶ Nō obstātibus aūt pmissis cōtrariū puto de iure verius s. q dictus ptus alienationis possessionū sitarū in territorio sancti geminiani minime valeat.nec dict9 donatari9 possit iuuari tali donatiōe.Nā statutū est ius ciuile ciuitatis & seruādū in loco.l.oēs populi.de iusti.& iure.& c.cū dilect9. de cōsue.& l.lege aūt municipali.& l.municipali lege.de decre.& ab ordi.faci.Et lex municipalis loquit clare.& vbi casus legis est clarus nō est disputādū.l.illā.vsi.de modo.C. de colla.& l.ancille.C.de furtis.& iō cū alienatio phibeatur & reddat nulla facta in forēsem de terris & possessiōibus sitis in territorio sancti geminiani vigore talis statuti videtur cōcludēdum q nō possit qs niti ex alienatione nulla.& ppterea resultet cōclusio q huiusmodi alienatio sit nulla & non sit alicuius effectus que cōclusio esset clara si nō obstarent adducta in cōtrarium.ideo vidēdum est vtrum obstent.

f ¶ Et pfecto nō obstat primū q2 statuta ista de qbus i themate disponunt in subditū.& de rebus sitis in territorio q2 denegāt & tollūt potentiam alienandi ipsi subdito alienanti & sibi penam imponūt.Ideo alienatio vitiatur in consequētiam non potest quis ex eo niti.nec propterea dicitur in forensem statuere nec forensem ligat.

g ¶ Et q hmōi statuta valeāt firmat bal.immo presupponit pro expedito in.l.ea lege.C.de cōdi.ob causam.Bar.& Pōta.in.l.si quis in graui.§.vtrum.ff.ad sille.

h ¶ Et volūt prefati doc.q dictū statutū sit inductū ob publicā vtilitatē.Qd & de se apparet aperte in statuto isto sub Rubrica q ptus factus cū forense nō valeat in quo pmittit ratio:vt territoriū & tenimentum a terrigenis possideatur.collecte enim exigantur a terrigenis nō a forensibus.l. rescrip.§.fi.ad muni.& interest reipu.hre incolas diuites iō vertitur interesse publicū.iō versatur fauor publicus.

i ¶ Et quando cōtractus reprobatur ratione publici interesse iuramentum nō validat contractum prout voluit Barto.in.l.si quis pro eo.de fideius.& Joan.de ligna.& do. Ange.in.d.c.cū contingat.de iureiurā.arg.c.si diligenti.de fo. compe.& l.ij.C.de agri.& censi.lib.xj.& ita tenent cōmuniter doc.in.d.l.si quis pro eo.& in auc.sacramenta puberum maxime Pau.de cast.in repe.illias auc.& dicit Jmo.in.d.c. cum contingat legistas cōmuniter sequi dictū Bar.& illud procedere de iure ciuili.

k ¶ Sed de iure cañ.dici iuramēto ligare nō dicit ptū validari:sed iuramētū vinculū nō trāsit ad heredē.c.veritatis de iureiu.& ibi Inno.& doc.Item habita absolutione iuramentum nō ligabit etiam ipsū iuramētum.

l ¶ Preterea iuramentū nō obligat ad impossibile q2 impossibiliū non est obligatio.l.impossibiliū.de reg.iur.

m ¶ Sed statutū reddit quē inhabilē & tollit potētiā alienādi duplici rōne vna:q2 dicit q nō possit & quādo lex vel statutū facit quē inhabilē ad actū iuramentū non validat actū dicit Ange.in dicta auc.sacramenta puberū:lz forte istud dictū non sit indistincte verum secūda ratione q2 statī q terrigena facit actum alienationis statutū in penam aduocat dominiū.& illud transfert in cōmune.&vt ita dixerim in fiscū illius oppidi.ppterea deberet absolui a iuramēto saltē ad cautelā ne tradat alteri rē alienā & veniat cōtra publicū interesse cōitatis sue.Nec tenet donatario ad interesse vel de euictione per.l.aristo.§.fi.de dona.Nec ob.d.c.cum contingat.& d.c.Quis.& dcā auct.sacramenta puberum.q2 non loquūtur qñ contract9 reprobat ppter publicum interesse sed quando propter interesse iurantis vel alia causa q fauore publico.nec illis casibus militant alia supra adducta.

n ¶ Nec ob.ij.rō q2 nō permittit alienanti venire contra in premiū nec annullatur actus in premiū donantis.sz magis censetur pena.arg.l.fi.in fi.de posthumis heredi.insti.& l. senatus censuit si mihi bibliotecā de ptrahen.empt.lz non proprie ex nullitate postea actus in necessariam consequentiam resultat q non tribuit ius agendi & sine actione nemo experitur.l.si pupilli.§.fi.de neg.gest.& l.nam postea in pn. de iureiurando.

o ¶ In cōsequētiā & secūdario inducta in penā tribuūt quādoq premiū seu immunitatē.l.sed & milites.§.ignominia missi de excu.tuto.Nec tūc proprie imploratur auxilium legis municipalis.nam lex municipalis immediate ipso iure causat effectū suū.s.nullitatis actus trāslationis dñij in cōitatē nec ob.quarta rō q statutū nō loquit de donatione sz de vēditione q2 Rubrica dicit de vēdēte rē forēsibus & sitr nigrū loquit de vēditiōe.nā imo nigrū loquit generaliter de alienatiōe q pariter adactat ad donationē put ad vēditionē:nā nō pcernit omnē alienationē dñi.l.alienatiōis. & l.alienatū in pn.de vb.sig.& iō nō premittat de vēditione & subdat p copulā de alienatiōe intelligi dz etiā de alienatione facta p aliū ptractū q vēditiōis vt sic veniat ampliatiue put est de natura copule.l.ea tm adiectio & ibi p Dy. & Bar.de leg.iij.ad hoc no.p Bar.i.l.si is q ducēta.§.vtrū de re.dub.& bal.in.l.gallus.§.ēt de lib.& post.& cañ.in.c.ex pte de rescrip.Et ne sit ludibrio appositum de alienatiōe p.l.si qñ de leg.j.& c.si papa de priuile.lib.vj.intelligat generaliter de omni alienatione.

p ¶ Et sepe cōtingit q nigrū est generalius rubro in aūt.de incestis nup.§.j.& insup venditio est nomē generale q adactat ad quoslibet cōtractus dicit iuris cōsultus in.l.statu libe.a ceteris.§.quintus de statu libe.& ita intelligi pōt ista rubrica vt sic generaliter adactet ad nigrū & suadet ratiōis idētitas q2 est eadē rō in donatione put in vēditione.Preterea sm statutū loquitur generaliter q non valeat contractus factus cum forense.

q ¶ Et ex quo nigrū loquit ēt de donatiōe datur intelligi q appellatione ptus intelligit venire ēt donationē attento ēt q2 large loquēdo ēt donatio & stipulatio nō vltro citroq obligatoria dicunt cōtractus.l.si donationis.C.de his q vi metus ve cā gesta sunt put & ibi no.Bart.& Bal.& inducit bal.ad statuta ēt odiosa gabellarū q enim sint odiosa illa statuta no.bar.in.l.si pupillus.ff.ad le.fal.statutū aūt nostrum est inductū in fauore publicum:iō hoc respectu dz cēseri fauorabile:arg.l.si exceptionē.ff.de cōdi.inde.iō multo fortius illud statutū loquēs in ptu debet trahi ad donationē & maxime q2 rō est descripta in statuto.

r ¶ Et vbi rō descripta in lege extēdit ēt statutū correctiuū ad casum q pōt cōprehendi in verbis statuti lz sub impropria significatione p gl.in verbo eligat iunctā textui.in cle. j.de elec.& gl.in verbo bñficio in cle.auditor de rescr.& not. Jmo.in.d.cle.j.& ēt in.l.si vero.§.de viro.ff.sol.ma.& insup lz verba nigri videant loq in instrumento sm copiam mihi traditā tñ iūcto rubro & vbis nigri satis vr dephēdi q mēs statuentis sit annulare cōtractum. Laus deo.

¶ Frater soluēs debitū paternum cōmune cum alio fratre sine eius mādato & non secuta ratihabitione. An solutum possit repetere.Item an solutionē esse factā frater pdictus possit pbare per debitorem cui soluit.Item an frater añ dictus cēseat soluisse de proprijs pecunijs vel de cōmunib9.

¶ Consilium. lxxix.

In nomine dñi nři iesu christi.¶ Circa primum & magis principalem consultationis articulū vz an dict9 Gentilis potuerit petere p dcm Angelū qtitatē dictā.xxv. flo.p dimidia q tangebat dicto Angelo.Et successiue an dicti Augustinus & Frāciscus filij & hēdes dicti Gētilis possint dictā qtitatē pecunie petere aduersus Baptistā & ser Joanē Antoniū filios & hrdes dci Angeli vr pmo respectu dñi q lz psupponat q dictus Gētilis & dict9 Angel9 fuerit p virilib9 obligati ad dictā qtitatem ducētorū quīquagita flo.& sic qlibet ad quātitatē.cxxv. flo.

s ¶ Et soluēs debitū alterius habeat actionem neg.gest.aduersus veterē debitorē liberatū illa solōne ēt cū ratificatione q2 negocium illud ptinebat ad debitorem ipso gestu.l.si filius.C.de neg.gest.& l.cum pecuniā.& l.que vtiliter.§.fi.

ff.eo.ti.ꝛ per glo.in.l.si pupilli.§.idē alt.e.ti.in ṽbo.ipso gestu.Tñ nō vr̄ hoc casu actionē cōpetere:qꝛ nō vr̄ ꝙ dictus Gētiles soluerit dictā q̄ntitatē saltē itegrā seu nō appareat ꝙ soluerit ꝛ satis est reo ꝙ actoꝛ nō ꝓbet.l.qui accusare.C. de eden.l.actoꝛ ꝙ asseuerat.C.de ꝓba.ꝛ.l.fi.C.de rei vē. cū infinitis silibus:naꝫ in instro trāsumpto ex originali dr̄ ꝙ in p̄nti refutatione cōputata oi alia refutatione ꝛ solutiōe si ergo alia solutio fuerat prius facta.ꝛ illa cōputet̄ in illa refutatione sequit̄ ꝙ tūc nō fuit soluta tota dicta q̄ntitas.ccl. florē.Nā si tūc fuisset soluta integra nō cōueniret ꝙ cōputaret̄ in ea q̄ntitas.ccl.floreñ.alia solutio.nā in.ccl. numeratis integre.ccl.nō pōt in eo numero.ccl.aliud cōputari vt ē notissimū.ꝛ illa ṽba habuit ꝛ recepit q̄ in dicto instro inseruntur ṽificent̄ si aliqua pars dicte q̄ntitatis fuit tunc soluta.

b ¶ Et cū nō declaret̄ que ps fuit soluta illa ꝓbatio non vr̄ releuare:qꝛ ꝓbatio dꝫ eē certa vt certa snīa ferri possit.l.certū in p̄n.ff.de cōfes.ꝛ notat̄ p glo.ꝛ doc.in.l.certi conditio in p̄n.ff.si cer.pe.Et insup illa ṽba habuit ꝛ recepit nō sunt in ꝓthocollo.ꝛ qñ discrepat extractuꝫ a prothocollo magis credit̄ ꝓthocollo.l.si qs ex argētariis.§.pen.ff.de eden.ꝛ in auc.de tabel.quasi per totū notat Bar.in.l.sempronius de leg.ij.ꝛ Io.an.in addi.spe.in tit.de instru.edic.§.dicēdū ṽ.ꝛ no.ꝛ Bal.in quodā suo cōsi.ꝙ inci.qdā notarius ꝛ Imo. in.d.l.sempronius.allegās glo.ſm eū sing.in.§.fi.in auc.de tabel. ꝛ lꝫ creditoꝛ faciat refutationē qꝛ cōfiteat̄ se recepisse ꝛc.Nō vr̄ ꝙ illa cōfessio pꝛobet nisi contra confitentem nō cōtra tertiū ar.ti.res inter alios acta in rub.ꝛ nig. Item dato ꝙ ipse Gentiles solueret tñ potuit soluere de pecunia cōi cū nō dicat instr̄m ꝙ soluerit de ꝓpꝛia pecunia ꝛ si de cōi soluisset nihil haberet repetere.Merito dicta pꝛobatio facta per dictum instrumentum ex pluribus capitibus non videtur concludere ꝛ artare ad condemnationem.

c ¶ Nō obstātibus tñ iā dictis ꝯ̄riā ptēꝫ arbitroꝛ magis iuri consonam:nā in dicto instro publico ꝛ auctentico dr̄ ꝙ dictus creditoꝛ fecit refutationem de q̄ntitate.ccl.floreñ.quia fuit cōfessus ꝛ cōtētus habuisse ꝛ habuit ꝛ recepit in p̄ntia ipsius notarij ꝛ testiū instrariorꝫ cū nō exprimat qd ꝯfiteat̄ habuisse ꝛ recepisse nec qd habuit ꝛ receperit:qꝛ dicta verba nō hn̄t terminū aliū ad quē referant̄ nisi q̄ntitatē.ccl. florē.de qua pꝛemisserat iō necessario vidētur verba p̄dicta ad illam quantitatem referenda.ꝛ sic instr̄m asserit ꝙ tunc habuit ꝛ recepit.ꝛ si tunc nō habuisset ꝛ recepisset.

d ¶ Instr̄m eēt falsum ꝓut no.p glo.in.l. si ex cautiōe.C. de nō nu.pe.ꝛ ibi bal.in.iiij.col.illa.n.ṽba ꝛ habuit ꝛ recepit i p̄ntia mei notarij ꝛ testiū infrascriptoꝝ ꝓbāt numerationē tūc factā alr̄ illa ṽba nō possent p notariū apponi ꝓut ipse ibi dicit ꝛ ēt bar.ibi ꝛ cōiter oēs ibi post glo.iō p dicta ṽba dicti instrī ꝓbat̄ ꝙ tūc fuerit facta solutio dcē pecunie q̄ntitatis.ccl.florē.ꝛ lꝫ illa ṽba non appareant in pꝛothocollo.

e ¶ Tñ ꝓthocollū est abbꝛeuiare scriptū ꝓut plerūqꝫ fere p oēs absolꝫ lꝫ qdā magis qdā notarij minus abbꝛeuient:iō imbꝛeuiatura appellat̄:vt p glo.in ṽbo ꝓthocollū in auc.d tabe.§.fi.ꝛ per bar.in.l.gallus.§.idē credēdū de lib. ꝛ post. ꝛ per spe.in ti.de instru.edic.§.ostenso.ver. sed nunqd imbꝛeuiatura ꝛ sepe apponūt dictionū ꝛc.abbꝛeuiate scriptam sub qua plura solēt complecti vt habet̄ in.d.§. idē credēdū per Bar.ꝛ doc.p doc.in.c.ex pte de rescrip.ꝛ in.c.cū.P.tabellio de fide instru.ꝛ per Spe.in ti.de instru.edic.§.ostenso ver.quid ergo si imbꝛeuiatura.

f ¶ Et tūc ipse notarius pōt extēdere instr̄m extēsum ꝛ extēdere illud ꝛc.ſm ea q̄ cōsueuit sub illis ṽbis subintelligere cū ipse sit iformat⁹ de eo qd ipe voluit subintelligere.ꝛ cōsuetudo q̄ est optima.ll.ꝛ statutoꝝ interpꝛes.l.cū de interpretatione de.ll.ꝛ.c.cū dilectus de cōsue.demōstrat ꝙ quottidie tabelliōes i imbꝛeuiaturis apponūt dictiōes istas ꝛc. ꝛ in instris q̄ extrahūt sine alia auctoꝛitate ꝓpꝛia auctoꝛitate extrahūt instrā publica extēsa ꝓut cōsueti sunt subintelligere sub dictis verbis ꝛc.ꝛ ita ēt volunt doc.in locis pꝛeallegatis.ꝛ non recurritur ad probatiōes quid soliti sunt subintelligere ipsimet notarij.

g ¶ Et merito.qꝛ a partibus eligit̄.ꝛ a iure vt fidus ipse notarius ꝛ sue fidei cōmittitur totum negocium ꝛ iurat suum officiū fidelr̄ exercere :iō ꝓ eo p̄sumit̄:vt pꝫ in toto titu.in auc.de tabe.ꝛ in.c.ad audiētiam post mediū de pꝛescrip.ꝛ p spe.in ti.de testi.§.j.pꝛope finē versi.qd ergo in p̄n.ꝛ in ti. de citatiōe.§.quarto post pꝛincipium.ꝛ maxime h persuadet̄:qꝛ sub illis verbis ꝛc.nihil aliud subintelligi declaratur per dictum instrumētū extractū.nisi ista ṽba ꝛ habuit ꝛ recepit in p̄ntia mei notarij ꝛ testium infrascriptoꝛum a dicto Gentile.ita ꝙ non est verisile ꝙ fuissent appofita illa verba abbꝛeuiata ꝛc.Et nihil sub eis cōpꝛehenderet̄ nisi forte illa ṽba a dicto Gentili:que erāt adeo bꝛeuiā ꝙ verisilr̄ nō abbꝛeuiasset ponēdo ꝛc.pp duo vel tria bꝛeuia verba.

b ¶ In ambiguis aūt attenditur id qd est verisilius.l. in ambiguis inspici.de reg.iur.ꝛ.c.inspicitur in obscuris eo.tit.li. vj.Item recurrit̄ ad interpꝛetationem loquētis seu scribentis verba vel scripturam ambiguam.l.in ambiguis orationibus.ꝛ insuper si creditoꝛ facit refutationē vni recipiēti pꝛo alio:qꝛ sic confitet̄ se habuisse ꝛ recepisse ab ipso recipiēte refutationem suadet ratio ꝙ cōpetat actio negocioꝝ gestoꝛuꝫ: quoniam ille debitoꝛ est liberatus ꝛ ille liberans non pꝛesumitur voluisse iactare suum.l. cū de indebito de pꝛoba. Nec pꝛesumitur voluisse donare.arg.l.si cū aurum. de sol.ꝛ.l.cōtra iuris.§.fi.de pactis.ꝛ maxime ipsi debitoꝛi: maxime qꝛ non apposuisset se recepisse ab alio si voluisset donare debitoꝛi pꝛo quo refutatio recipit̄:nam illa verba tendunt ad finem.vt ipse recipiens habeat regressum aduersus debitorē cuius negociū gerit. ꝛ ideo si vera est confessio ꝛ tunc heredes Gentilis habent intentū:si non est vera. ꝛ tunc aut censetur facta refutatio erronee forte. ꝛ sine causa aut sciēter ex causa donationis:erroꝛ quidem in facto pꝛopꝛio non pꝛesumitur.l.q̄qꝫ.ff.ad velle.ꝛ.c.ab excōicato de rescri. si animo donādi censeret̄ potius voluisse donare ipsi Gentili a quo fatet̄ recepisse:qꝛ alr̄ frustra apposita fuissent illa verba a dicto Gentili:nam si voluisset donare Angelo illa verba non apposuisset que tendūt in ꝯ̄rium.Et si dicatur in pꝛothocollo etiam dicta verba non fuerūt apposita. respōdetur ꝙ illa verba ꝛc. non aliud impoꝛtare verisimiliter poterant pꝛout depꝛehenditur ex extracto instrumento.

i ¶ Nec debent censeri apposita sine virtute aliquid operādi.arg.c.si papa de pꝛiuileg.lib.vj.ꝛ in.l.si quando.de leg.j. nullum enim verbum instrumenti debet censeri appositum sine virtute aliquid operādi.dicit Bal.in rubꝛica.C.de fide instru.Item illud totum negociū.s.receptio refutationis cū confessione ꝙ receperit solutioneꝫ ab ipso Gentili est vtiliter gestū:ꝛ ideo dꝫ ab ipso angelo seu eius herede appꝛobari:nec potest acceptare refutationeꝫ ꝛ non cām refutationis p ea q̄ habent̄ maxime per Bar.in.l.aurelio.§.idem quesiit de lib.leg.ꝛ p doc.in.c.cum venerabilis de exce.

k ¶ Et iō cū negociū sit vtilr̄ gestū teneat̄ illud appꝛobare ꝛ p ꝯ̄ns refutatiōeꝫ cū illa ꝯfessiōe ꝓpterea teneant̄ ad resarcirdū dictā q̄ntitatē.Nec obstāt illa ṽba cōputata oi alia refutatiōe ꝛ solutiōe:nā illa ṽba pn̄t eē apposita ad cautelā si fuisset fcā alia getatio ꝙ nihilomin⁹ cōputaret̄ in hac ꝛ nō cēserent̄ facte plures soluones actualr̄ numerādo:sꝫ potius facte spe future soluonis q̄ postea tpe instrī fcā fuit attento ꝙ ṽbū soluonis cōpꝛehēdit oēꝫ liberatiōeꝫ.l.soluonis ṽbuꝫ. ff.de solu.ꝛ.l.satisfactio.eo.tit.ꝛ.l.soluonis verbo.de ṽb.sig. ꝛ iō ꝛ p̄supposito ꝙ tūc integrā q̄ntitatem soluerit ṽificari pn̄t illa ṽba cōputata oi alia getatiōe ꝛ soluone ēt p̄supposito ꝙ facte fuerint.lꝫ forte non fuerint fcē alia.s.getatio vel solutio:qꝛ dicta ṽba nō affirmant aliā refutationē vel solutioneꝫ factaꝫ.Sed quatenus facte essent cōputarent̄ in ista sed illa verba habuit ꝛ recepit in pꝛesentia mei notarij ꝛ testium ꝛc.Nō possunt commode verificari si tunc non habuit per supꝛadicta.ideo vt omnia verificentur interpetret̄ ꝙ tunc habuit dictam q̄ntitatem.

l ¶ Et hoc saltē si nō appareat alia getatio pus facta q̄ negatiua vr̄ satis posse ꝓbari p discussioneꝫ p ea q̄ hn̄tur p bar. ꝛ doc i.l.h iure.ff.de ṽ.ob.Et maxīe qꝛ se refert ad scripturas ipsius notarij.iō p inspectionē suarū scripturarū posset appere ꝛ si nō repiret̄ in scripturis ipsi⁹ nec notarij facili⁹ pt p̄suaderi ꝙ illa ṽba cōputata ꝛc.fuissent apposita ex abūdāti ꝛ ex quodā vsu ipsi⁹ notarij:nā ꝓut eēnt tūc superflua illa ṽba manu mei notarij.ita ꝛ sequētia vel alterius notarij itaqꝫ ex his oibus putarē ꝙ dicta pecunia cēseat̄ itegre soluta p dictū Gētilem si non appeat aliter de alia solutione.

m ¶ Et p ꝯ̄ns cōpetūt repetitio dimidie dcē q̄ntitatis aduersus hr̄des dicti angeli cū i dubio soluēs ꝓ alio cēseat̄ soluisse de suo vt satis ꝓbat̄.i.d.l.si filius.ꝛ.d.l.cū pecuniā ꝛ.d.l. que vtilr̄.§.fi.q̄ simplr̄ volūt ꝙ soluēs ꝓ alio solutum.repetat:nec exigūt ꝓbationes ꝙ soluerit de pecunia sua quasi illud pꝛesumatur ad h notata per Barto.in.l.ij.C.pꝛo socio dicenteꝫ per tex.ibi ꝙ frater soluens pꝛo fratre cēset̄ de suo soluisse p illū tex.ꝛ idem ibi Bal.allegās.l. si ventri.§. fina.de serui.oꝛdi.idem Ange.ꝛ Raf.in.d.l.ij.qui vna cum Barto.

Bar.dicit esse meti tenēdū. et idē vult Bart. in.l.ticiū et me uiū.§.altero de admi.tu.vbi dicit q nō recurrit ad cōiectu ras p.l.si defunct⁹.C.d arbi.tu. et rñdet ad gl.l.cū opz i pn. C.de bonis q lib. q loqtur in filio. et ad.l.qntus de dona.in ter virū et vxo. q loquitur in vxorē:sz in hoc vltio Bal.cō trariū velit i.l.si patruus.C.cōia vtriusq iud.s. q recurrit ad cōiecturas.vtrū.s.potuerit aliūde hēre pecuniā quā sol uit q de cōi.Illud aūt cōstat q si appet q poterat verisilr aliūde hūisse vel nō appet ꝓriuz q psumit ꝓpriam pecu niā soluisse p supradicta his.n.casibus oēs cōcordāt.qn aūt ꝓbaret q verisilr nō habuisset:nisi de cōi: tūc discrepant Bar. et Bal.sz in dubio cōcordant q psumit ꝓpria pecūia soluta et ita ꝓ clara est cōcludēdum. et h circa primū princi pale dubiū.de qntitate.cxxv.flore.que petunt pro parte he redum gentilis aduersus heredes Angeli.

n Quo aūt ad triginta tres flo.quos petūt hēdes Angeli aduersus hēdes Gētilis dōz est q si p pte Angeli seu eius hēdū nō sunt ipleta ea q sunt p pte angeli cōuenta nō tenē tur hēdes Gētilis obseruare pctū p eorū pte.l.cū pponas C.de pac. et.l.quero.§.interlocutorie.ff.locati.c.peruenit de iureiurā.cū similibus.

o Et q vult agere ex pctu reciproco put est iste pctus di uisorius dz prius ipleuisse vel offerre iplemētū ex pte sua: als repellit.l.iulianus.§.offerri.ff.de ac.empt.ideo nō solū si cōtrauenit ex eo:q: potest impleri.

p Tñ si nō appet q ipleuerit agēs repellit et si instrz habe ret executionē paratā et ex forma statuti nō posset obijci ex ceptio aliqua.vt per Bal.in.l.si ex prediis.C.de euict. Dz igit cōstare q agens ipleuit ex pte sua. Si tñ opponatur q non ipleuerit. et ꝓpterea si queraf.an possit cōpensari cū di cto credito.xxxiij.flore.dictū creditū dictorū.cxxv.flor. solu torū per dictum Genti.pro dicto Ang.

q Est aduertēdū q nō cōpensat debitū nō liquidū cū de bito liqdo.l.fi.C.de cōpēsa.iō si debitū dictorū.xxxiij.flore. foret liqdū:q: nō opponeret q nō sit pctus impletus ꝓ p te hēdūz Angeli. Et ꝓ pte hēdū Gētilis nō eēt liqduz ea rōne:q: forte nō appe ret q Angelus teneret ꝓ dimidia ad solutionē dicte dotis fortasse:q: non ꝓbaret dotis ꝓmissio fcā per prez cō ez vel nō ꝓbaretur q ipse Ang.foret here s prīe:tunc nō posset obijcere exceptionē cōpensationis. Sz si ipsi obijciāt exceptionez q pro pte heredū Angeli peten tium.xxxiij.flore.nō sunt impleta cōuenta pro eoꝝ pte. et in terim donec liqdabit ꝓ pte heredū Angeli liqdet ꝓ pte he redū Gētilis et eoꝝ creditū. Tūc poterit obijci exceptio cō pēsatiōis q pōt obijci et post rē iudicatā.l.et.C. de cōpēsa. et pp ea nō hñt ipedire cōpensationez illa vba instrū: liceat ipsi Angelo et eius heredibus facere vl fieri facere executio nez p dictū Gentilē et suos hēdes:nā si res indicata que hz paratā executionez fortius dicta verba nō impediūt cōpen sationē.Conent.itaq hēdes Gētilis liqdare eorū creditū. anteq liquidet creditū heredū Angeli et admittet cōpēsa tio p iā dicta.Verisoria aūt est allegatio q q: certis causis fuit facta soło vigore dicte ꝓmissionis de soluēdo tres flo renos quolibet anno et propterea sit approbata dicta cōuen tio nō possit ipediri executio ꝓsequentibus p exceptionez cōpēsationis:nā qui cōpēsat nō infringit creditū aduersa rij.immo illud psupponit efficax:sed ab illo intendit se libe rare dādo quodāmodo insolutū suū creditum hinc est q pa ria censentur esse soluere et cōpensare.l.si debitor.ff.q po tiores in pign.habe. Itē lz quis incipiat iplere ex parte sua nō ꝓpterea ipeditur obijcere aduersario q non impleuit hoc.n.iure non cauet suū.n.iplementū dz sibi ꝓdesse non nocere.ideo militat generalitas.d.§.offerri. et.d.l.cū propo nas cum concor.

r Quantū autē ad quesitū.vtrum ꝓ residuo dictorū.cxxv. flore.possit euitari cōpromissuz.attento q statutū disponat q oīs cā debeat cōpromitti preterq in litibus instrumen torū confessionatorū vel que super ipsis instrumētis cōfes sionatis: et in causis litibus et controuersijs que deciderent seu decidi possent p istrumēta publica et auc.cōsuleret q an oīa fieret interrogatoriū.vtrū dicti ser Joan. et Anton.sint aut velint esse heredes Angeli eorū prīs et ex persona An geli velint esse aut sint heredes Bartholomei eoruz aui cū ipsi Augustinus et Frāciscus intēdāt agere contra ipsos ser Joannē et Antoniū.vt heredes dicti Angeli et dicti Bar/ tholomei. Et si illi respondebunt se esse heredes Angeli et Bartholomei poterit cā decidi p istrumēta auc. Qr pro do tis instro ꝓmissionis dotis facte per dictum Bartholo meū et instrumento solutiōnis facte p dictū Gētilē de quo s.et instrumento cōfessionis q ipsi cōuenti sunt heredes cā ipsa poterit decidi p instrumēta publica. et auct. et ideo non debebit cōpromitti ꝓpter vltimā exceptionem dicti statuti q vltra non debere cōpromitti cām que decidi pōt p instru menta publica et auctē. Alias si non pōt doceri per publica instrumenta q sint heredes Angeli et Bartholomei subsi stere. An causa esset compromittenda necne: et licet satis in clinem in partem negatiuam. Tamen pro nunc non inten/ do firmare. Laus deo.

Appellari a futuro grauamine.an et quando possit.

Consilium. lxxx.

In nomine domini nostri iesu christi. In decisiuis consulta tionibus instruit speculator summus prati cus rñdet decisiua rñsio sine iuriū et ratio num seu auctoritatū allegatiōibus in tit. de consilij.requi.versic.porro.

a Assimilat.n.talis decisiua rñsio consulentis snīe iudicis put dicit panor.in quodā suo cōsilio.ij.incipiēte dum esset mā qōnis. et in snia nō exprimi cāz cautū ē.vt ingt spe.in ti. de snīa.§.qualr ver.verū et in ti.de alle. et dispu.§.porro v. in summa. et notāt Jo.and. et doc.i.c.sicut de re iu. et panor. in.d.cōsi.ij. et ita vidi a magnis viris in reddēdis psilijs de cisiuis nōnūq obseruari et ego aliquā obseruari cōiter aūt solitus sum i hmōi decisiuis cōsultationibus mediā viā am plecti succincte quedā principalia fundamēta breuiter expli care et punicis absolutis ad decisionē pdescēdere. Ita i psen tiarū facere statui cū itaq inter⁹ pn̄tis consultatiōis sit.vt meo cōsilio declararet q habeāt esse ptes iudicis i cā appel latiōis iuxta acta ad me trāsmissa aiaduerto q p iudicez a q solū fuit initiatus pcessus formādo inqsitionē de homici/ dio aduersus antoniū et seuerū assertos homicidas. et alios assertos in homicidio fautores lucā.s. et xpoforū deuenien do ad duas citatiōes. et i termino scōe citatiōis cōparuerūt Dñicus pr Seuerij.vt pr et legittimus administrator dicti Seuerij. et vt cōiūcta psona aliorū inqsitorū. et ser lācilott⁹ vt pcu.dcī dñici pcuratorijs noibus et defensorio noie p dictorū et iter cetera opposuerūt q dicta inqsitio erat nul la:q: formata nō seruata forma statutorū:q: nō pcedēte fa ma seu ꝓbatiōe fame nec pcedētib⁹ indicijs. et petierūt de clarari. et pnūciari nulla et nō esse ꝓcedendū ad vlteriora. et cām quo pcederēt pdicta petierunt copiā. et subdiderūt for malr. et a denegatiōe pdictorū et cuiuslibet ipsoꝝ et a quoli bet pcessu ad vlteriora p formā statutoꝝ pdictoꝝ q a qbus cūq formatis p pnoiatos ptēr et p formā statutoꝝ pdictoꝝ pdicti dñic⁹ et ser lācilott⁹ noib⁹ qb⁹.s.puocāte et appel lāte in his scriptis et recurrūt et de nullitate pdictorū ꝓpo nūt ad egregiū virū.d.Joannē et c. Et p cāis grauaminū al legāt:q: pcessum fuit ad formādā inqsitionē. et pcessum nō seruato iure.ordine nec forma statutoꝝ si pcedēte fama nec iditijs iudex aūt appellationē si admisit:nisi si et inqtū: nō aūt denegauit copiā inditioꝝ vl ꝓbationē sup fama nec alr oñdidit se velle procedere ad vlteriora nec dictam appella tionem repulit:nisi si et inqtum esset nō admittenda.

b Et si et inqtū eēt admittēda cēset admisisse:nā dixit non admitto:nisi si et inqtū et c.s.de iure sit admittēda:nā dictio nisi ponit affirmatiuā orōnē qn pcepit cū negatiua negās actū nō potētiā actiua.l.actiōe. et ibi p doc.C.de trāsac. et.l.si cū.§.q iniuriarū i fi.ff.si qs caut.vbi p bar. et doc.

c Iō dixit iudex nō admitto nisi si et inqtum.ergo si et in qtū erat admittenda eam admisit.ideo in nihilo grauauit faciēdo illū actū nō admissionis:nisi et c.iō nō potuit ab illa nō admissiōe appellare pp illā vsitatā clausulam:nisi si et in qtū put de virtute dcē cle si et inquātū habetur p Bart. Jmo. et legētes in.l.si qn in pn.de leg.j. et in.l. ambitiosa de decre.ab ordi.fac.per Bal.in.l.j.C.quo et quādo iud. et per bar.in.d.cūm ꝓpter de leg.prestā. et sparsim habetur in mul tis locis. Itē appellauit prius a denegatione copie inditio rum et probationis super fama casu quo aliqua ex premissis pcessissent:sz iudex nō denegauit.iō non potuit a non facto appellare maxie cū non precesserit aliqua cōminatio. Item appellauit a ꝓsecutione si prosequeret iudex nō fuit prose cutus ad aliquē actum a quo post oppēnes factas potuisset appellare nec fecit aliquod signū.eo maxime q: vno instāti

et vna simul oppositiones petitio copie prestatio φ nõ pro cederat emanarunt et fuerunt oia prius scripta in eadem charta et illa oia vna simul fuerunt pducta: ita φ appellatio fuit interposita: anteq̃ iudex potuisset deliberare an vellet dare vel denegare copiã petitã vel an vellet admittere oppositiões an vo vellet ad vlteriora pcedere. et añq̃ pstaret iudici de legittimatiõe personaꝝ opponentiũ: ita φ nõ poterat dicta appellatio aliquo pacto iustificari: nec aliq̃ cã fuit allegata qua iustificari posset huiusmodi appellatio facta a denegatione rc. Nã cause que allegantur ad aliud tendũt. et in appellatiõe ante sniam interposita debet inseri cã cle. appel lãti de ap. c. cordi. eo. ti. li. vj. cũ similibus. Et si denegasset copiã vel pnũciasset procedẽdũ potuisset appellari et repararetur grauamen per appellationem ab illa pronũcia denegationis copie vel procedendi ad vlteriora.

d ¶ Ideo de iure canonico nec de iure ciuili talis appellatio est admittenda a grauamine eaꝫ futuro anteq̃ inferatur nõ potest appellari etiam de iure cañ. per. c. vt debitus de app. prout per illum tex voluit Innocen. in. c. super eo. j. de appella. et ibi Joan. And. dicens φ si contra rescriptum opponet exceptio subrectionis et incõtrũ iudex pcederet appellatur talis appellatio non vꝫ: q2 anteq̃ iudex admittat vel non admittat nõ habet de quo possit conqueri.

e ¶ Ante itaq̃ illatum grauamen non tenet appellatio: quia non potest exprimi iusta causa grauaminis prout requiritur per dicto capitulo. vt debitus. ideo debet prius expectare φ iudex procedat vel non admittat exceptionem. et tunc appellare et non prius a futuro grauamine ẜm eum. et hoc dictum dicit Jmol. in dicto capitulo super eo φ est nota. in practica. et idem voluit Spec. in titulo de appellationibus. §. qualiter col. j. in fi. versiculo. Item φ faciat iudicem. idem Bal. in addi. eodem titulo versiculo dubium facit: an si dicto rc. columna. xij. vbi vult hoc procedere etiam si dicatur ex nunc prout ex tunc appello si non admiseris exceptiones meas. ita ergo in proposito debebãt Dominicus et ser Lancillotus qui petierunt copiam rc. Item quod non procederetur expectare φ iudex denegaret copiam petitam vel procederet seu pronunciaret procedendum. et postea tunc appellare a grauamine iam illato non prius a grauamine inferendo: idem voluit Bald. in. l. ante sententie. C. quorum appel. colum. ij. versiculo quero. An ab interlocutoria anteq̃ feratur possim appellari. respondendo non debeo expectare verbum iudicis: puta quia iudex procedit φ non compatitur cum iure meo. vt not. Joan. mona. in. c. non solũ de appella. lib. vj. h̃ sunt verba Bald. idem vult glo. j. in. c. ij. vt lite non contesta.

f ¶ Et ꝫ Host. ibi ꝯ volens φ pcedat talis appellatio appello ne pcedas cũ sis mihi suspectus ex tali cã pp quã te recuso: tamẽ Jo. an. eum reprobat dicẽs φ semp dꝫ pcedere grauamẽ anteq̃ appellet. et sic añ illatũ grauamẽ nequit appellari ẜm Joan. an. et cum eo trãseunt doc. in spẽ. Panor. et pbat tex. in. c. dilecto de appella. vbi fuit oppositum φ nõ debeat pcedi et ne aliter fieret fuit appellatũ et postea declarat appłonẽ nõ tenuisse put et firmãt ibi Innoc. et Panor. in prin. eandẽ sniam approbãt Innocẽ. Jo. an. et Jmo. in. c. significauerunt de testi. dicentes φ si pars petit cum solemnitate debita quartam dilationem. et si iudex deneget appellat talis appellatio nõ valet cum interponatur a futuro grauamine ꝫ eos: ꝫ Panor. ibi dicat posse teneri φ procedat appellatio si peto a iudice dilationeꝫ vł quid aliud. et si denegabit appello.

g ¶ Quia isto casu non appellatur simplr̃ a futuro grauamine. ꝫ potius a preterito: q2 appło est conditionalis si iudex denegabit. vñ trahit ad diẽ extãtis conditiõis arg. c. si p te. et φ ibi glo. de rescriptis li. vj. vnde est perinde ac si appellatio foret interposita post illatũ grauamẽ ẜm eum qui vł discrepare ab aliis dictis p eũ in locis preallegatis et ꝯ sniam alioꝝ q sunt supra recitati. Tñ quo ad propositum nostrũ nõ refert: q2 ex quo iudex postea non denegauit nec in cãp cessit conditio nõ euenit. ideo appellatio nõ est iustificata: q2 nõ est illatũ grauamen a quo appellauit: et per consequẽs cõcludendũ est φ dicta appellatio fuit. et est inefficax. quatenus fuit appellatum a denegatione copie petite et a processu futuro. et sic a futuro grauamine.

h ¶ Nec ob. l. ij. de appel. reci. et. l. si qs puocatiõe. C. de app. quia ista regula fallit qñ est suspitio d grauamine futuro φ nõ põt reparari p appłonẽ postea interponẽdam put habetur in dictis iuribus. et per Bal. in. d. l. ante sententie.

i ¶ Accedat ad pdicta qđ no. Jo. an. in. c. dilecto de appel. dicens φ si opponit exceptio per quaꝫ impediri dꝫ processus ad vlteriora: et iudex supsedit non pronũciando sup ea non tñ procedendo ad vlteriora põt appellari si iudex tertio monitus φ pronũciet supersedit. et ita tꝫ Panor. in. c. ex pte de appel. Qui ex hoc voluñ φ tũc demũ põt appellare si iudex monitus negligit declarare: et requirũt tertiaꝫ monitionẽ: lꝫ quidam dicãt sufficere vnicã monitionem: nõ refert ad ppositum nr̃m cũ nulla hoc casu monitio interuenit. imo appellatio interposita fuit anteq̃ iudex potuerit deliberare qcq̃. vt de se patet. Nec in expectando respõsum iudicis seu pronunciã erat periculũ carcerũ vel aliđ cõsiderabile interesse. Potest et̃ instari φ fuerit appellatũ a processu pterito hoc est ab inchoata inq̃sitione per illa verba qui a quibuscũq̃ formatis contra prenominatos preter et contra formam statutorum predictoꝝ predicti officius et lancillottus nominibus quibus. s. in his scriptis prouocant et appellant. et de nullitate dicunt rc. Sed circa hoc aduertendum φ ab isto actu non videtur posse appellari per regulam. d. l. ante sententie quorum appellatio. cum similibus. Cum de iure municipali statutũ sit φ nequeat appellari nisi in casibus in quibus appellari potest de iure ciuili.

k ¶ Et licet allegetur φ Bal. in. l. ij. C. de episco. audien. in versi. quarto quero versi. iudex format inq̃sitionem colũ. v. φ a formatione inquisitionis et processus potest appellari: tamen Bal. loquitur quando appellans allegat causam impedientem processum et non auditur. et tunc potest appellare: q2 grauatur litibus et sumptibus dicit Bald. qui ex hoc vult φ non audiatur allegans causam q̃re non debeat procedere. et sic a repulsione sue allegationis vult posse appellari a contrario secus sentit si audiretur vel non expectatur φ non audiatur. Et licet inquisitio esset nulla vel citatio non posset appellari voluit Barto. in. l. ij. versic. ij. principaliter queritur dum ponit de citatione. et Bald. in. l. j. C. quando prouoca. non est necesse colum. vij. dicit φ si interlocutoria est talis que expectat post se diffinitiuam non procedit libellus dico sententiam nullam et si qua est appello. omne enim verbum faciens ad causam est sententia interlocutoria. §. ad excludẽdas in auc. de litig. Debuit ergo pars que comparuit coraꝫ iudice et fecit oppositiões suas expectare quid iudex decerneret super obiectis et petitis coraꝫ eo cum potuisset ab illo actu postea securo appellare. et ita impedire grauamen ex processu inferendum.

l ¶ Preterea ipsa pars petijt eodem contextu in eadẽ scriptura in qua appellauit per iudicem a quo pronunciari et declarari inquisitionem nullam. Item dari copiam pbatioñũ sup fama et inditioꝝ. et istos actus sponte fecit: nõ aũt potest appellãs psequi corã iudice a quo causam et appellare. et faciens actũ coram iudice a quo censetur renũciare appellatiõi interposite. c. sollicitudinẽ de appel. c. gratũ de off. dele. c. cum venissent de testibus.

m ¶ Similr̃ censetur renunciare appellationi interponende qñ aliquid sponte petit per iudicem a quo fieri vt q2 petit terminum put est de mente doc. in. c. φ ad cõsultationẽ de appel. vel q2 pducit testes vel instrumẽtuꝫ non dato termino: nam tũc cẽsetur etiaꝫ renũciare appellatiõi interponende ex quo talẽ actũ facit spõte nõ vt iudici pareat prout hoc voluit Jo. an. in. c. fi. de app. lib. vij. col. j. in fi. Si vero dato termino p iudicẽ facit actũ ad quẽ tẽdit terminus. tũc non censet renũciare: q2 ex quo interiꝫ est index tenet obedire. iđ censet coactus fecisse. et ppterea nõ renũciasse appellationi future put voluit Inn. i. d. c. solicitudinẽ. et in. c. φ ad cõsultatiõeꝫ de re iu. et Jo. an. et pe. de ancb. i. c. fi. de app. li. vj. et host. et Jo. an. in. c. significauerũt de testi. in casu nr̃o non erat coacta pa petere φ pnunciaretur et declararetur inquisitio nulla nec φ peteret copia inditioꝝ vel probationum sup fama. ideo ille petitiones fuerunt spontanee et ppterea censetur renunciare appellationi interponẽde ẜm dictam theoricaꝫ Inno. et sequaciũ. vel si dicamus non esse renunciatũ ex quo eodem cõtextu appellauit pp qđ demonstratur apte animus nõ renunciãdi appellationi φ sufficit. vt probatur. in. d. c. solicitudinem in fine. Tunc ipse censetur contrarius sibi ipsi cõpeteret per iudicem a quo procedi. et ab eo appellaret. ideo vt contrarius non fuit audiendus. vt in preallegato. c. sollicitudinem. Aut ergo inepte fecit aut dicta verba qui a quibuscunq̃ formatis cõtra prenominatos preter et contra formã statutorum prouocat rc. intelligatur de actis postea formandis.

n ¶ Ut sic

n ¶ Et sic ponaꝶ t̄ps p tēpore prout sepe contingit fieri vt l. verbum erit. de verbo. sig. l. talis scriptura. in fi. de leg. j. l. qui rome. §. augerius. de verbo. ob. cū similibus maxime cuȝ referatur ad actū futurū post eum consumatum: ⁊ hoc satis vr̄ fuisse de mēte appellātis ne sit sibi ꝯtrius ꝙ non presumiꝶ maxime vno cōtextu. ar. l. nā ad ea de cōdic. ⁊ demon. Tunc tñ ex alio appellatio fuisset nulla: quia ab actu futuro fuisset interposita qualitercunqȝ itaqȝ intelligaꝶ appellatio fuit nulla ⁊ nō admittenda p p̄missa. Ac ēt vigore breuis a Papa ꝙ apte disponit ꝙ in criminalibus nulla appellatio admittaꝶ: nisi prius presteꝶ fideiussor de ꝓsequēdo cām intra terminū assignādū ꝙ minime factū fuit. Nec obst. si dicaꝶ ꝙ dȝ intelligi in causis criminalibus pecuniarijs: nō in causis capitalibus ꝓut est ista. Nā rñdeꝶ ꝙ immo statutuȝ generalr̄ loquiꝶ. immo p vniuersalē nulla. ⁊ rō q̄ p̄mittitur in statuto militat pariter vel fortius in capitalibus,

o ¶ Et lȝ in capitalibus nō possit dari fideiussor de soluēdo penā capitalē: qꝛ nemo est dñs mēbrorū suoꝝ. l. liber hō ad l. acquil. ⁊ captiuis amputatio fideiussori non est pena delicti ab alio cōmissi sup qua ferꝶ snia. Tñ debebat p̄stari fideius. de ꝓsequēdo appellationē ⁊ sic satisfieri statuto ꝗtū potuit: sinaūt dicaꝶ. lȝ appellatio sit nulla: tñ qꝛ dcā inqsitio vr̄ nulla ex capite nullitatis potuerit adiri superior: qꝛ nullitas snie pōt p̄ncipalr̄ deduci corā superiore. l. abn̄tē. ff. de appel. ⁊ gl. in. l. iiij. C. de accu. ⁊ sentire vr̄ in. l. j. C. qñ ꝓuo. nō est ne. ⁊ tȝ Bar. in. l. si exp̄ssim de appel. lȝ ꝯtrium teneat Inn. in. d. c. dilecto ⁊ Iac. de aret. in. l. si vt ꝓponis. C. quō ⁊ qñ iudex: sȝ qcqd sit in snia diffinitiua. Tñ in interlocutoria nō pōt deduci nullitas coram superiore ne ꝯtinentia cāe diuidaꝶ ꝯ. l. nulli. C. de iudi. ita voluit Bal. in. l. aduersus in princi. C. si aduer. rē iud. ⁊ Ang. i. l. si p̄ses. C. quō ⁊ qñ iud. ⁊ Ang. ⁊ Imo. in. d. l. si expressim col. xxvij. Et ideo concludendū est ex premissis ꝙ ⁊ appellatio ⁊ deductio nullitatis fuerūt ⁊ sunt nulliter deducte: ⁊ ꝓpterea partes iudicis appellationis sunt in ꝓnūciādo inepte ⁊ nulliter appellatum ⁊ de nullitate dictum ⁊ partes remittendo ad iudicē a quo ⁊ corā eo erit ventilandum ⁊ discutiendum de validate seu nullitate inqsitionis: ⁊ ita facere dȝ ⁊ faciēdum consulo.

p ¶ Nec obstat ꝙ sup hoc videꝶ tacite ꝓnunciatū. s. appellationem fuisse admittēdā ex quo corā iudice ad quē fuit oppositū ꝙ nō erat ꝓcedēdū. qꝛ appellatio erat nulla ⁊ nō admittenda. ⁊ iudex assignauit terminū ad iustificandum ⁊ impugnandū q terminus vr̄ assignatus sup meritis cause appellationis. ⁊ ꝓpterea vr̄ repulsa oppositio nullitatis appellationis. c. ex parte ultimo de appel. ⁊ p glo. in. l. ij. §. si dubiteꝶ de iud. p spe. in ti. de excep. §. ij. versi. ⁊ no.

q ¶ Tñ nō obstat quominus iudex debeat ꝓnūciare vt premissi. Primo qꝛ interlocutoria nō artat iudicē. l. ꝙ iussit de re iud. c. cū cessante de appel. c. si a iudice. eo. ti. li. vj. Et ideo iudex iniuste fecit decet ꝙ se corrigat maxime cū ipse ex mero officio ꝓcesserit ⁊ lȝ syndicus cōitatis cōparuerit. Tñ cā nō tāgit solā cōitatē que reputaꝶ priuata nō publica res. l. bona ciuitatis. ⁊ l. eum q vectigal. de verbo. sig. Sȝ tāgit rē pub. arg. l. cōgruit de offi. presi. ⁊ c. vt fame de snia excō. ⁊ l. ita vulneratus ad. l. acquil.

r ¶ Ideo respectu reipub. ⁊ respectu ipsius iudicis nō transiuit talis interlocutoria in rē iudicatā. preterea pōt intelligi talis ꝓnūcia ꝙ iustificeꝶ ⁊ impugneꝶ primo super validitate ⁊ nullitate successiue iustificata super validitate iustificeꝶ ⁊ impugneꝶ sup iusticia vel iniustitia appellationis.

s ¶ Et hoc mō interpetrādo dictā interlocutoriā nō fuisset lata iniuste ⁊ ꝓ iudice p̄sumiꝶ ꝙ recte ꝓcesserit. l. berēni⁹. §. gaia de euic. ⁊ c. in p̄n̄tia de renun. Item si censeretur tacite ꝓnunciasse dictam appellationē admittendā ⁊ sup ea tāqȝ sup valida ꝓcedendū circa merita. vȝ ꝙ lata non valeret tanqȝ cōtinēs exp̄ssum iuris errorē. Nā ipsa appellatio ex sui facie apparet esse ꝯ ius ꝙ disponit non posse appellari a futuro grauamine nec posse appellari ante sniam diffinitiuā hoc casu. vt. s̄. deductū est. istud idem cēseꝶ apparere in interlocutoria appellationem admittendā pp necessariā relatiōeȝ: quaȝ hȝ hmōi interlocutoria ad actū quem ꝓnunciat admittendū. iō tāqȝ ꝯtinēs aptū iuris errorem sit nulla ꝓut in fiꝶi dicim⁹ ꝙ si libell⁹ ꝯtinet exp̄ssuȝ iuꝶ. erroreȝ snia lata sup tali libello censeꝶ ēt ꝯtinere exp̄ssum iuris errorē sȝ Ja. bu. ⁊ bal. i. l. j. C. de errore calculi. ⁊ bar. i. l. si exp̄ssim de appella. ⁊ panor. i. c. iter ceteras de re iu. ⁊ Ang. i. l. j. §. Item si calculi. ff. q̄ snie sine appel. resci. ⁊ hoc pp tacitaȝ necessariā relatiōem quaȝ snia hȝ ad libellū. l. vt fundus. ff. cōmu. diui. cle. sepe. de v̄bo. sign. c. lȝ. ely. de symo. cum simi.

t ¶ Similiter si prima snia a qua appellaꝶ cōtinet expressum iuris errorem snia cōfirmatoria lata sup apploñe cēseꝶ sl'r cōtinere expressum iuꝶ errorē pp relationē ad p̄mā ꝓut voluit bar. in. d. l. j. ⁊ in. d. l. si exp̄ssim. ⁊ idem ibi Ang. ⁊ Imo. ita ergo ⁊ in casu isto cū ista tacita ꝓnuncia hēat necessariā relationē ad ipsam applonē cēseaꝶ cōtinere eū errorē quem hȝ ipsa applo. Remaneat ergo ꝯcl'o ꝙ ptes iudicis sint i ꝓnunciando male appellatū. ⁊ de nullitate dictum ad ipsum iudicē ad quem ⁊ partes remittendo ad iudicem a quo: que autem habeant esse partes iudicis a quo non incumbit officio meo cum sim consultus a iudice ad queȝ super cā appellationis nō super primitiua causa putareȝ aūt ꝙ inquisitio nō sit nulla: tñ non p̄cedentibus alijs indicijs vel fama per eū nō dēt procedi ꝙ tñ nō dico decidendo. Laus deo.

¶ Ornamenta magni valoris tradita per illustrissimū dominū arimini: filie illustrissimi ducis Urbini future sponse eiusdē dñi arimini dū erat in domo illustrissimi ducis. p ista verba. vȝ ve dono questa. An soluto mr̄imonio morte mariti p eius hr̄des possint retineri vt sic nō dicanꝶ fuisse donata. Itē donata in nuptijs ab inuitatis a spōso sponse predicte. An debeāt soluto matrimonio restitui vxori vel remanere penes hr̄des mariti. Itē si p̄fatus vir in suo testō faciēs quedā legata sue vxori expressit ꝙ nō legabat sibi gemmas ⁊ alia ornamēta: sȝ solū vestes ⁊ anulos spōsalitios. An summi possit aliqua p̄sumptio circa dicta ornamenta tradita. vt s̄. vt sint donata vel accōmodata.

¶ Consilium. lxxxj.

In nomine dñi nr̄i iesu xp̄i. ¶ Prim⁹ cōsultationis articulus est multum tritus circa quē vȝ p̄ma facie dōm ꝙ dicta collana tradita p illustrē dñm Rubertū de malatestis sue illustre spōse de futuro existēti in domo p̄ris ꝑtineat ad ipsā spōsaȝ post mortē viri q decessit cōsumato mr̄imōio. Nā ꝯstat ꝙ donatio fcā spōse de futuro vȝ. l. cū in test. l. si cū añ. ⁊ l. si añ. ⁊ l. cū te. ⁊ seq̄ntib⁹. C. de dona. pp. ⁊ l. cū hic status. §. sponsus. ⁊ §. si qs spōsum. ⁊ l. si spōsus de donat. inter virū ⁊ est irreuocabilis si seqtur. postea mr̄imoniū secus si nō seqtur mr̄imoniū. l. cū veterū. c. ti. Jō cum in casu nr̄o. postea secutū fuit mr̄imoniuȝ donatio fcā dicte sue spōse fuit valida nec potuit reuocari p testm̄ vl' alr̄ vt dictis iuribus maxime in. d. l. si añ inter ꝑsonas aūt cōiūctas de facili p̄sumiꝶ donatio. ar. l. si seruus cōis. ff. de don. inter vi. ⁊ vxo. ꝓut p illā legē vult gl. in. l. vtrū eo. ti. ꝙ ⁊ vȝ velle glo. in. l. que dotis ibi nisi ratione temporis vel sanguinis. ff. sol. matri. ꝙ non cōtingit nisi ratione affectionis.

a ¶ Que affectio magna solet cadere inter sponsos vt docet experientia rerum magistra. c. qȝ sit in principio de elec. lib. vj. ⁊ c. statutum in prin. eo. ti. ⁊ li. ⁊ l. legatis. §. ornatricibus de leg. iij. ⁊ maxime attēta dignitate prefati spōsi q erat homo magnanimus ⁊ munificus ⁊ dñs ciuitatis Arimini in talibus enim viris donatio magis presumitur qȝ in alijs ad hoc. l. filius versi. nōnunqȝ. ff. de dona. cum donatio pertineat ad nobilitatē. c. j. de dona. ⁊ tex. in. §. si nimis in auc. de nō alie. col. ij. dicit ꝙ cui deus plus dedit maiorem decet facere donationē glo. ⁊ Ant. de bu. in. c. ⁊ si questiones de sy. dicūt in muneribus cōsiderari dȝ dantis ⁊ accipientis persona ⁊ qȝtitas.

b ¶ Igitur cū cōcurreret in casu isto dignitas preclara dātis q erat dñs Arimini hō dignissimus ⁊ munific⁹ ⁊ qualitas ꝑsone accipiētis q̄ erat filia illustris ducis Urbini cui ēt magna munera conueniebant.

c ¶ Itaqȝ magnū donuȝ cōueniebat ⁊ dignitati dantis ⁊ dignitati accipiētis. Nec cēsetur magnū donū apud magnos ⁊ excelsos viros id qᵒ apud alios magnū seu maximū reputareꝶ vt habeꝶ in dictis iuribus ⁊ per glo. ⁊ doct. in. l. sȝ ⁊ si susceperit in princi. de iud. dū loquūtur de comitissa matilda ad hoc ꝙ dixit gl. referendo Senecā in. d. c. j. de dona.

d ¶ Et in paruis de facili presumitur donatio arg. d. l. verū. ⁊ l. executio de donationi. inter viruȝ ⁊ vxorē. ⁊ per Bart. in. l. que dotis. ⁊ per eū in. l. cū quid si cer. pe. ⁊ ideo cuȝ donatio presumi videatur videtur ꝙ pertineāt ipsa collana ⁊ alie res date ante nuptias contractas ad dictam mulierem ⁊ maxime si ipse sponsus in tradendo fuit vsus verbo dono vel equipollenti. Nam tunc videtur ꝙ sternus clara

ꝙ resultauerit donatio cum verba tūc aperte id sonēt ⁊ a ver bis nō sit recedēduꝫ maxime cuꝫ sunt clara.l.nō aľr de leg. iij.⁊.l.ille aut ille.§.cuꝫ in ṽbis.e.ti.⁊.l.j.§.si his qui naueꝫ de exerci. Nemo enim presumiť dicere i nisi ꝙ mente cogitat.l.labeo.§.idem tubero.de suppel.leg.nam verba intētioni deseruiunt.xxij.q.v.humane.⁊ de appel.c.ij.requiris.cū similibus. Et incertis non vř esse locus coniecture ⁊ p̄sumptioni.arg.l.continuus.§.cuꝫ ita.de ver.ob.⁊ hoc tꝫ Pon. in consi.cxlvj.ſm ordinem:in formis incipiente h qō lꝫ vulgaris.col.fi.alias incipit Tomas Joannis.

e ¶Et in huiusmodi terminis ponderat Imo. Utrum dixerit dono nec ne.in.l.pſt.§.j.ff.so.ma.⁊ hec de collans.⁊ alijs iocalibus seu ornamentis traditis ante spōsalia de presenti. Idem vř dicenduꝫ in datis post mřimonium ꝯtū. Nam lꝫ donatio inter virū ⁊ vxorē nō valeat ab initio.d.l.cuꝫ in te. ⁊ in ti.de dona.inter virū ⁊ vxorem p totū.ff.C.⁊ extra.

f ¶Tamē ꝯfirmať morte p̄cedēte traditione vel aliquo ꝙ sit loco traditiōis.l.añpe.C.de dona.inter virū.⁊.l.ij.C.de dote cau.nō nu.⁊.l.pa.ff.de do.inter virū ⁊ vxo.cū igiť marit⁹ decesserit viua vxore vř ꝙ data ēt post mřimoniū ꝯtū ⁊ cōsummatū debeāt remanere apud vxorē tāq̄ donatio morte ꝯfirmata. Nec dicte ꝯfirmatiōi vř obuiare testm̄ in themate deductū. Naꝫ testōr nō dixit ꝙ reuocaret donata vxori. Sꝫ ꝙ relinquebat vestes ⁊ anulos ⁊ nō relinquebat alia iocalia seu ornamēta. Lꝫ aūt nō legaret ⁊ sic remoueret tituluꝫ legati seu relicti in ipsa vltima volūtate. Tñ nō remouet titulum donationis inter viuos:lꝫ ꝯfirmanda morte testatoris.

g ¶Differt.n.vltima volūtas in legādo tūc ⁊ tacita volūtas seu expressa ꝯfirmatoria donationis inter virum ⁊ vxorē.nā legatū reqrit ꝯfirmationem per aditionem hereditatis.l.eā quā.C.de fideicō.l.proxime de his q̄ in tes.delē.⁊.l.si nemo de reg.iur.⁊ donatio inter vi.⁊ vxo.vel donatio.cā mortis ꝯfirmať efficaciter sola morte nō expectata aditione hrditatis.vt per gl.singularē in ṽbo legatario in.l.post legatum.§. pſt.ff.de his qb⁹ vt indi. Nec capiť ex tes.vt ibi in fi.ꝛ ē tex.

h ¶Et si testator onerat vxorem quam instituerat vt reddat filijs quicqd percipiet non venient donata:lꝫ morte donatio ꝯfirmeť.vt est tex.singularis in.l.sequens questio.ff.de leg.ij.vbi Dy.Barto.⁊ Bald.notant ex illo text.ꝙ donata vxori lꝫ morte confirmenť non veniunt in gñali fideicom.⁊ tex.pro rōne dicit ꝙ sunt extra causam bonorum.⁊ lꝫ dentur plures expositiones ad dicta verba. Tamen Bar.tandē exponit extra causam bonorum.s.relictorum ex testamento. Bal.vero ⁊ Imo.exponunt extra causaꝫ bonorum.s.testatoris quo ad mentē ipsius qui ipsa bona ab alijs bonis suis quo ad eius mentem separauit:lꝫ propter iuris impedimentum dñium non transtulerit nec a se separauerit generalis itaq̄ dispositio testatoris in test.facta non trahitur ad bona donata vxori lꝫ morte confirmentur ⁊ tempore testamenti essent in bonis ipsius testatoris:qꝛ non censenť esse in bonis testatoris ⁊ nō dependent ab eius testamēto per.d.l.sequens qō. Ideo dicta verba.ma non gli lasso laltre zoie ne altri paramenti de casa mia:solum le veste de la persona sua ꝓpria non videnť trahi ad ornamenta ⁊ iocalia donata siue donata fuerint ante mřimoniū ꝯtū siue postea per p̄dicta.

i ¶Non obstātibus aūt premissis ꝯtiuꝫ.puto de iure rñdendū tanq̄ iuri magis consonū:⁊ p̄mitto ꝙ est cōis fere oium snīa ꝙ vestes preciose nō vilis.⁊ alia ornamēta tradita per maritū vxori vel spōse nō censenť donate:sed tm̄ cōcesse ad vsum.vt ornatius incedat p honore viri.ita firmat Bar. in l.si vt certo.§.interduꝫ.ff.cōmo.ꝙ ⁊ tꝫ ibi Ricar.malum.⁊ Jaco.bu.in.l.cū te.C.de dona.ꝑꝑ nup.prout refert Bal.in d.§.interdum ꝙ ⁊ tenent Bart.Bal.⁊ Imo.in.l.pe.§.seruis.ff.solu.matri.Raph.ful.⁊ Pau. de ca.in.d.§.interdū.⁊ dicit Bar.in.d.§.seruis se pluries.ita consuluisse.iteꝫ tenet Bar.in.l.j.§. sed nec castrense col.iiij.ff. de col.boñ.⁊ Bal. in auc.ex test.C.de col.⁊ in.l.cum ta sponse.C.de dona.propter nup. Idem Pe.de anc.in consi.clxxxj. ſm ordinem in formis incipiente in predicto dubio parum vř scribendum cum doc.moderniores tangant dubiū ⁊ cōcordant ꝙ remaneant penes maritū.⁊ sic cōcludit oēs moderniores tenere hanc partē nominās Bar.⁊ Bal.inter moderniores.⁊ sic refert oēs post eos tenere hanc partē ⁊ ipse hꝫ illā pro clara assignans vltra iura Bar.⁊ Bal.pro rōne:qꝛ esset verecūdia huiusmodi vestes ⁊ iocalia non mittere vel non facere cum sit de more.⁊ si non mitteret vel traderet violaret consuetudinem ꝙ esset redarguendum. argumen.c. que contra mores.viij.distin.⁊.l.testa.C.de testa.

k ¶Et qō qs facit timore verecūdie cēseť facere ex necessitate.l.pecunie.ff.de alimē.⁊ cibar.leg.⁊.l.filius.ff.de condi.insti.⁊.l.nepos ꝓculo.de ṽb.sig.⁊ in necessitatibus nemo liberalis existit.l.rem legatam de adimen.leg.

l ¶Et vbi subesse pōt alia cā q̄ donatiōis nō p̄sumiť donatio.l.si cū aurū de sol.⁊.l.cū de indebito de ꝓba.⁊ subdit ꝙ est cōis opi.ꝙ vestes preciose ⁊ iocalia facta vxori nō cēsentur donate:sꝫ ad vsuꝫ cōcessi.iō post mortem viri ptinēt ad heredes ipsius viri pari rōne nō debēt cēseri donate sponse de futuro hāc opi.firmat ēt Imo.in cōsi.incipiēte in casu premisso als quidā filius nicolai ꝙ sigillatū cuꝫ subscriptione sigillata dñi floriani fuit ad me delatū loquēs de vestib⁹ de rosato.⁊ sirico ⁊ de anulis ⁊ cēturis. Idē tꝫ ponta.in.d. cōsi.cxlvj.ꝙ reddidit super codeꝫ casu quo Imo.consuluit idem voluit Ja.bu.in quodā suo cōsi.incipiente circa istud dubium ꝙ ipsa mulier idem Bal.in quodā suo consilio incipiente ser Joannes.

m ¶Et ita seruat cōsuetudo ⁊ est idubitatū ex quo fere oēs cōcordāt.vnde clarū est si non dixit dono:sꝫ simpliciter tradidit. Sinaūt in tradendo vel mittendo vsus fuit verbo dicēdo.dono tibi hāc collanā. Tūc est magis dubiū per adducta in ꝯtiū:tñ salua veriori snīa inhereo ꝙ si dictus spōsus in tradēdo dictā collanā dixit dono:tñ nō censeať donasse cū fuisset verecūdia ipsi sponso nihil tradere sue sponse cū sit de more non solū in similibus magnis viris ꝓut erat dictus dominus Rubertus.⁊ dicta dña Isabetta. Sed etiam in mediocribus ⁊ infime conditionis viris.⁊ iō censeať fecisse ex quadā instante necessitate causata a cōsuetudine seu more cōi iā dicto.⁊ attēto cōi vsu loquēdi.qꝛ cōiter dř.talis sponsus donauit spōse talē rē ꝓut dicit bar. in.d.§.sed nec castrēse.⁊ ꝑpea vult ꝙ lꝫ nuncius dicat.talis spōsus donat tibi istā rē nō ꝑpea censeať donasse:⁊ lꝫ loquať in nuncio.⁊ propterea posse quis dicere ꝙ sit rō qꝛ nō censeať habuisse ad id cōmissionē:tñ Bar.nō se fundat in ea rōne:sꝫ qꝛ subiecta materia suadet ꝙ censetur velle concedere ad vsum:⁊ qꝛ solet dici talis donauit.ita ꝙ in his terminis.

n ¶Uerbū donat solet impropriari q̄ rōnes militāt etiā in principali tradente ⁊ vtente dictis verbis ego dono ⁊c. Iuriscōsultus etiam ratione subiecte materie impropriat verbum dono in.l.si vno in.§.j.ff.locati.⁊ lꝫ in illo casu teneretur locator remittere mercedeꝫ rōne sterilitatis:tñ iuuasset remissio ex causa donationis:quia illa remissio ex libertate causata non retractaretur propter vbertatem sequentis:cuius ꝯtrium si remittitur ex nā locationis.vt eadem.l.in principio.⁊ p consequēs vbi subest alia causa verbum dono impropriať.ita ēt in simili improprieť in casu nřo i quo subest rōnis idēptitas seu similitudo cū subsit cā solite cōcessiōis ad vsum adeo ꝙ euitari non poterat fieri aliqua cōdecens traditio sine verecundia ⁊ indignatione sponse.⁊ parentuꝫ ipsius sponse quā indignationeꝫ debebat magnifacere dictus dñs Rubertus attēta maxima extimatione ducis Urbini patris sponse ⁊ vicinitate dñij:nā plurimum sua intererat habere eum beniuolum ⁊ nō exosum.ideo imminebat vrgens causa tradendi.⁊ propterea erat quadam necessitate astrictus ad tradendum dictam collanaꝫ ⁊ alia similia:ideo cessare censeatur liberalitas.ar.d.l.rem legatam prout ponderat Pe.de ancha.in.d.consi.

o ¶Et lꝫ nō esset necessitas precisa tñ.d.l.rem legatā etiā in necessitate nō solum precisa sꝫ causatiua vř ꝓcedere ⁊ facit etiā.l.fideicō.§.si rē iūcta gl.in ṽbo necessitate dele.iij.⁊ de necessitate causatiua habetur etiam in.l.fi.ff. de separa. bo. ideo cuꝫ in casu isto subsisteret necessitas causatiua vt premissi non censeať donasse per dicta iura.⁊ idē voluit Imol. in.d.l.penul.§.seruis.in quarta ⁊ quinta colum. dicēs ꝙ si maritus vsus fuit verbo dono impropriabiť verbum ⁊ erit donatio ad vsum nō trāslatiua dñij si erat talis vestis vř ornamētum ꝙ esset verecūdia viri ꝙ nō incederet cū illa vel ꝙ ipse vir ea ornamēta nō mitteret:qꝛ tunc impropriať verbum dono.ar.d.l.si vno.§.j.iuncta.l.pecunie sortem de ali. ⁊ ciba.leg.⁊.l.qntus.ff.mādati.⁊ quod no.Bar.in.d.§. nec castrense.iiij.col.

p ¶Et ꝙ ṽbū dono.vel donatio improprieť ꝓbať ēt in.l. si seruus seruū.§.si oliuam.ff.ad.l.acqui.⁊ in.l.j.§.j. de tute.⁊ rō distrah.⁊ facit.l.cognouimus circa fi.de hfitis.vbi quis necessitať.⁊ tñ donatio appellať:lꝫ in illis iuribus trāsferať dñium ⁊ nō in istis terminis. Cū igiť in casu nřo fuisset verecūdia dicto dño Ruberto nō tradere vel mittere aliquod ornamentum notabile dicte sue notabili sponse filie tanti

domini

dñi vbuȝ dono ꝓpriari decet.ar.d.l.si vno cū de si.Idē sit iudiciū.l.nō pñt de.ll.⁊.c.iter ceteras de rescriptis cum multis si.Et hoc idē solitus ē tenere isignis iuris iterpres dñs Bal.de Bartolinis pater ⁊ dñs meus in.d.§.seruis. Idē puto ꝙ fuerit de mente Bal.in aūt.ex testō.C.de col. col.viij.qui sequitur dictuȝ bar.in.d.§.nec castrense.

q ¶Lȝ limitādo subdat qđ intellige verū :nisi cōstet ꝙ nun cius hēret in cōmissiōe ꝙ donaret.Nō.n.dicit bal. nisi mit tēs diceret nūcio ꝙ diceret spōse talis donat ibi ⁊ ē tūc.n. nō ꝯstaret ꝙ cōmiserit ꝙ donaret:lȝ in cōmissiōe vteretur vbo donat:nā dictū vbū pōt cēserī ꝓlatū ex quodā cōmu ni vsu loquēdi in ꝓprio ⁊ grato audiēti.lȝ nō habuerit in tētionē i reuocabilr donādi ꝓut ē de itētiōe bar.vt pmissi.

r ¶Et maxime illa rigorositas vboꝝ nō vr̄ ꝯsiderāda in mi litibus hoc ē viris qui dant operā arti militari quos decet scire arma nō iura.⁊ iō excusaꝰ eoꝝ simplicitas.l.fin.in ꝓn. C.de iur̄ delī.ꝓut cadere poterat in dño Ruberto q vaca bat rei militari.Adeo ꝙ erat strēnuus ⁊ famosus capitane⁹ iō nō debēt captari eius vba ꝓut si fuissent ꝓbata iuris pi to vl̄ altero cui magis ascriberet iuris ignorātia ⁊ iproprie tas sermonū.Et lȝ pō ta.in pallegato ꝯsi.aliud videaꝰ velle. tñ lōnge maior est auctas bar.si solus eēt fortius cū ꝯcur rāt ⁊ alie auctates supra deducte:⁊ rō sua quā ponderat ꝙ stādū est vbis que vn̄r clara.iō nō sit locus ꝯiecture est rō notissima bar.⁊ ceteroꝝ ⁊ que militat ēt in terminis.d.l.si vno.⁊ milies videmus ꝙ vba iproprianꝰ ēt vbi nō ꝯstat de mēte ꝓut nec cōstabat afr̄ in termis.d.l.si vno ⁊ iuribus.⁊ sifr̄ in termis.d.l.si vno.vba poterāt interpetrari ꝯ ꝓferē tē.⁊ sifr̄ in termis.l.si stipulatus vbum dedit iproprīaꝰ i qꝛ tradere nō dare tenebaꝰ:ita ⁊ in terminis tradere ad vsum ex more quodā artabaꝰ nō ad donādū.Uel dicimus si no lumus oino a pōtano recedere ⁊ latius intelligere supra di ctā limitatiōnē baldi ꝙ casu quo nō sit de more ⁊ nō esset iputādū sponso si nō tradidisset id qđ tradidit vel qd aliō. ⁊ tūc si vsus fuit vbo dono iterpetraꝰ dōatio ⁊ ꝓcedat opi. pō ta.⁊ limitatio bal.aut fuisset iputādū ipsi spōso si nō tra didisset.⁊ tūc ēt si ipse vsus fuit vbo dono vel cōmiserit nū cio:vt dicēt tuus spōsus tibi donat ⁊ nūcius.ita dixerit ni hilominus nō cēseaꝰ donasse:sȝ ad vsum ꝓcedere ⁊ exequi id ad qđ quadā necessitate astringebaꝰ ꝓut hac distinctio fit ꝑ Imo.ꝑ quā pñt opi.cōcor.Nemo aūt sani capitis am bigeret qđ fuisset longe ⁊ maxīe iputādū dño Ruberto nō tradere aliqd notabile ornamētū dicte sue spōse : ac ēt po stea sue vxori prestare vestes Iocalia ⁊ ornamenta conueni entia dignitati vtriusq̄ cōiugis.⁊ nō erat imputādū si nō donabat:sed ad solum vsuȝ ꝓcedebat .igitur ita interpetrā dum arg.d.l.cum de indebito.⁊.d.l. si cum aurum.

s ¶Et iō cōcludendū est ꝙ dicta collana.⁊ alia ornamenta saltē preciosa debeant esse heredū viri que autem sint pre ciosa ⁊ que nō standuȝ est arbitrio iudicis ꝯm qualitatem ꝑsonarum.ar.l.j.ff.de iur̄.deli. doctores cōmuniter viden tur velle ꝙ illa que sunt ad vsum quottidianū censeanꝰ nō preciose.Sed ille que sunt in vsu festiuo censeanꝰ esse pre ciose.Et huic sententie deberet iudex suum arbitrium ac cōmodare ⁊ solēt docto.in anulis sponsalitijs dicere ꝙ nō cēsenꝰ donati qꝛ sunt ꝑciosi ꝙtofortius collana q̄ sine ꝯpa ratiōe excedebat solitā extimatiōnē anuloꝝ ⁊ erat res mi n⁹ spectās ad vsuȝ q̄tidianū ꝙ̄ anuli vt experiētia docet.

t ¶Corroboraꝰ cōclusio supra facta vigore iuris municipa lis disponētis.ꝙ nō censeanꝰ donata sponse vestes ⁊ ȝoie exceptis anulis ȝona ⁊ marsubio ⁊ verisimile est ꝙ ex quo viget ibi statutum similiter sit conformis cōmunis obseruā tia que verisimiliter nō erat aliena noticia dicti dñi Ruber ti qui in ea ciuitate ⁊ natus ⁊ educatus est argu. eius ꝙ de fama dr̄ in.l.si tutor.C.de pericu.tut.⁊ ꝙ de vicinis dr̄ in.l. si vicinus.C.de nup.⁊ per Bar.in.l.j.ff.si cer.pe.tex.⁊ doc. in.c.ꝙ̄to de presumpt.ita ꝙ de facili ⁊ verisimiliter dicta cō munis obseruā:ia nō erat in notitiā ipsi⁹ domini Ruber ti maxīe cū pesset loco ⁊ supiora plura innotescūt ꝙ̄ alijs.

v ¶Ita ꝙ est verisimile ꝙ ⁊ ipse putauerit habere perma nere penes se vel hēdes suos ipsas res quas tradebat ⁊ ꝙ ipse se conformauerit cū dispositione statuti ⁊ cōmuni ob seruantia prout in simili notat Bart.in.l. iurisiurandi .§.si liberi de operis liber.⁊ ipse Ange.⁊ Pau. de ca. post By. in.l.heredes mei.§.cum ita.ff. ad trebel.⁊ doc.in multis lo cis quos gratia breuitatis obmitto : maxime quia nō capio hoc pro principali fundamento volunt enim Bar.⁊ ceteri ꝙ quis testando vel cōtrahendo censeatur se conformare

cum dispositione iur̄ cōmunis vel iur̄ municipalis si extat in loco.Et loquiꝰ statutuȝ generaliter nō distinguens fue rit vsus maritus vel spōsus tradens vel mittēs verbo do no vel alio dissimili.Sȝ generalr̄ ideo generaliter itelliga tur argu.l.j.§.⁊ generaliter de lega.ꝑstā. ⁊ cañ.si romano ruȝ.xviij.di.⁊.c.quia circa de ꝑiuil.cum enim non distin guat nec nos distinguamus.l.iij.de offi. ꝑfe. cum concor.

x ¶Et maxime si loquitur statutum per verbum intelligaꝰ plerūq̄ denotat fictionem vt.l.quoniam.ff. de infam. in.l. postliminij ius.§.imperator.⁊.l.pater de capti.in cle. ꝙ̄uis rigor de appel.in.§.ei vero qui insti.de inutil. stipu.⁊ in.l. j.in prin.C.de rei vxo.acti.cum similibus.

y ¶Et fictio ē ꝯria veritati ita ꝙ si fictionē denotat dictum verbum intelligatur militat etiam si constaret ꝙ voluerit donare cum aduersus fictionē nō iuuet probatio in contra rium.vt per gl.in.l.cōficiuntur in fine prin.ff.de iur̄ codi.⁊ in.l.si duo de acqui.hered.⁊.d.l. siue possidetis .C. de pro ba.Et loquitur statutum ad finem vt matrimonio dissolu to res tradite vel misse spōse vel vxoribus remaneāt apud maritum vel mariti heredes cum statutū subdat vnde ma trimonio dissoluto ⁊c.Ad hunc ergo finem militet dicta fi ctio si fictionem denotat verbum intelligatur vel ꝑsumptio si ex eo ꝑsumptio resultat.Et iō hoc respectu militet circa incolas tēpore soluti matrimonij ⁊ sic astringat etiam per sonas que habuerunt alibi originem ⁊ tempore dissoluti matrimonij habebant domicilium in loco statuti.

z ¶Ideo cum vxor ꝯhere censeatur domicilium in loco ma riti vt.l.cum quedam puella in prin.ff. de iurisdi. om.iudi. ⁊ in iuribus adductis ibi per gl.⁊ in.l.ea que.ij.ad munici. ⁊ efficitur ciuis ciuitatis viri notat Bart.in.l.fi.§.idem re scripserunt eo.ti.post glo.in.l.ciues.C. de incol.lib.x.

⁊ ¶Et dicaꝰ de domicilio viri ēt vidua vt.l. filij.§. viduā.ff. ad muni.⁊ ꝯm hoc vr̄ ꝙ dñs pandulphus filius ⁊ hēs di cti dñi Ruberti possit niti dicto statuto cum ꝓut audio vi gere aliud statutū ꝙ illi de illustri domo de malatestis dicet dñi ciuitatis iuuenꝰ statutis loci in eoꝝ cōmodum. lȝ forte statuta ipsa sint munita auctate ipsorum dñoꝝ ꝓut est veri sile.Et saltē hoc statutum militet quo ad res traditas post mr̄imoniū perfectū maxīe post ductionē ad domū mariti. vt sic illa traditio de illis rebus recipiat iterpetrationem a dicto statuto.Et ipsi ꝯhentes censeanꝰ se cōformare cū di spōne dicte legis municipalis ēt si oporteret aliqualeȝ vio lentiā fieri vbis ꝓut ⁊ ponderant doc.in locis supra addu ctis ēt ad finē.vt recedaꝰ a ꝓpria vi verboꝝ.⁊ est aduerten dum ꝙ dictum statutū nō distinguit inter quottidiana ⁊ vi lia.⁊ ꝑciosa ⁊ festiua qđ est multū pōderandū ꝓ quottidia nis ornamētis ꝙ ēt illa nō cēseanꝰ donata :adeo ꝙ debeāt esse mulieris.Pro quo ēt facit.qꝛ ea .s. que fuerunt tradita post ductionē ad domū viri quo tpe fuerat ꝯtum mr̄imo niū:qꝛ sponsalia de ꝑsenti solent fieri in domo sponse ⁊ est verisile ꝙ palam fuerunt facta: ita ꝙ po tit ꝓbari.Et si nō appareret facta prius presumitur vxqꝫ statim ꝙ est ducta ad domum viri dicta.l.cum te.C.de dona.propter nup.

? ¶Licet censerenꝰ donata vxori.tñ requirunt cōfirmatio nē per mortē viri qui ꝑseuerauerit in eadē volūtate .Si.n. nō ꝑseuerauerit in eadem volūtate non cōfirmatur morte ipa donatio.l.si maritus tuus .C. de dona. inter vir.Sed maritus nō videtur fuisse in cōtraria voluntate per ea que ipse disposuit in suo tēstō . Nam legando vestes ⁊ anulos spōsalitios ⁊ volēdo ꝙ illas ⁊ illos haberet censeaꝰ: secus velle de alijs.ꝙ ⁊ expresse demōstrauit per verba sequentia dum dixit:ma non gli lasso altre ȝoie e altre paramente de casa.Iterum repetendo:ma solum le veste de la sua persona ꝓpria.que verba:ma non gli e lasso:nō debent esse fine vir tute aliqd operādi.ar.l.si quando.ff. de leg.j.⁊.c.si papa de ꝑiuile.li.vj.Sin aūt denotarent dumtaxat ꝙ nō legabat ea s.que donauerat vel alia:sȝ donata remanebant in suo esse cōfirmanda per mortem profecto non erant necessaria illa verba:qꝛ si in legato erant expresse vestes ⁊ anuli dumtaxat clarum erat ꝙ alia nō veniebant in legato.Non.n. veniunt in legato :nisi ea ad que verba adactanꝰ maxime cū sint cla ra.l.non aliter.⁊.l.ille aut ille.§.cū in verbis de le.iij.iō vt illa vba.ma non gli lasso lalte ȝoie ⁊c.Ut aliqd operenꝰ desi gnent voluntatem testatoris ꝙ nolebat ꝙ illa hēret.Et sic non erat eius voluntas dimittendi sibi hoc est expresse vel tacite permittēdi ꝙ haberet.Nam illud verbum: lasso vul gariter prolatum potest ad hac interpetrationē trahi. ideo vt verba aliquid operentur hanc interpetrationem suscie

plant. Attento etiam ꝙ testator non ꝯtentus primis verbis clare ⁊ limitate prolatis per que legatum clare limitabatur voluit subiungere negatiuam dispositionem expressam vt premissi. Et etiam hoc non ꝯtentus subiunxit: ma solum le veste. ⁊ sic per aliam negatiuam inclusam subtaxatiua solum. Et ad maiorem exaggeratiõem mentis sue subiunxit. e cosi e la mia volũta. s. ꝙ ipa ysabetta habeat vestes deputatas ad suam personam ⁊ anulos sponsalitios ⁊ non ceteras zoias seu ornamẽta.

x ¶ Ex quibus tot verbis reiteratis demonstrat satis meo iudicio aperte ꝙ non erat sue intentionis ꝙ haberet alia ornamẽta etiam que fuissent animo donandi tradita. Geminatio enim verboꝝ solet plurimum operari. ar. l. balista. cum ibi notatis. ff. ad trebel. ⁊ no. Bal. in c. si. de offi. dele. quod Geminatio verboꝝ inducit electionem industrie persone ita ꝙ nullus alius si dicat tu tu. vbi si fuisset semel expressum tu. Secus esset ⁊ illud dictum allegat. ⁊ sequitur ibi Cardi. floren.

a ¶ Et geminatio verborum enũciatiuorũ ꝓbãt vbi alias nõ ꝓbarẽt. dicit Pau. de cast. in l. ex hac scriptura de dona. allegat Bar. in l. cuz scimus. C. de agri. ⁊ cẽsi. lib. xj. ⁊ dictuz Bar. ⁊ Ang. ibi tenẽtis idem ꝙ Bar. sequit panor. in c. si cautio. in pn. de fi. de instru. ⁊ in repe. c. p tuas. de arbi. col. ix. ⁊ lz verba futuri tẽporis in penalibus legis interpetrẽt ꝙ pena imponat per sñiam. Tñ si geminantur significant ꝙ ipso iure pena imponat ꝓut voluit Bald. in ṽbo casset ⁊ irritetur in pace cõstantie. Et multa huiusmodi possent adduci. Ista ergo tacita Geminatio verborum inducãt in casu nostro ꝙ nõ censeatur durasse voluntas circa zoias ⁊ alia donata que expectabant mortis confirmationem.

b ¶ Attento etiam ꝙ habent vim relicti. l. in donationibus inter virũ. Ibi fideicõ. partibus funguntur. C. ad legẽ fal. Ideo defalcãtur. vt ibi. ⁊ l. pe. e. titu.

c ¶ Et ideo in simili. qr relictis cõparantur donatiões que expectãt mortis cõfirmatiõem propterea tanq̃ relicta nõ cõferuntur ꝓut volunt gl. ⁊ doc. in auc. ex testã. C. de col. Jõ nõ ab re verbum lasso trahi potest ad huiusmodi res donatas que expectarent mortis cõfirmatiõem presertim vt aliqd operent. ⁊ licet in dubio quo ad mẽtem testatoris res hmõi donate censeãtur separate ab alijs bonis suis ⁊ ꝑpterea generale relictũ non trahatur ad huiusmodi donata. vt. d. l. sequens questio. Tamẽ illud ꝓcedit qñ cõtinuat volũtas cõfirmatoria donationis prout cõtingebat in terminis. d. l. sequẽs questio. Secus in casu nostro in quo nõ censet ꝯtinuata voluntas ꝙ donataria habeat post mortez sed potius ex verbis testamenti deprehẽditur ꝯtria voluntas per dicta. ṡ. Et per cõsequẽs dicta bona nõ censentur esse extra causam bonorum testatoris ꝓut põderat ibi tex. vt. ṡ. expositus p Bar. ibi ⁊ sic cessat ratio illius tex. Item ibi ponderatur in fauorẽ heredis onerati hic fauor est heredis ꝙ trahãtur verba testatoris ad donata.

d ¶ Iura autez circa interpetratiõem vltimarum voluntatum multũ fauẽt heredibus patet. in l. si ita sit ascriptũ de leg. j. in l. nũmis legalis de leg. iij. in l. pe. de dote ꝑleg. in l. vxor patrui. C. de lega. ⁊ in l. sticho. de vsufru. leg. cũ infinitis similibus. Remanet ergo cõclusio ꝙ collana ⁊ alia ornamẽta preciosa nõ pertineãt ad dictam Ysabettam etiam si sponsus vel maritus fuerit vsus verbo dono ⁊ hoc tam in traditis añ sponsalia de pñti q̃ in traditis postea. Item ꝙ ornamẽta ẽt donata post sponsalia de pñti seu post matrimonium ꝯtum nõ ptineãt ad eam per iã dicta.

e ¶ Nõ obstantibus adductis in cõtrarium que satis sunt sublata per adducta ꝓ hac parte. Nõ enim obstat ꝙ donatio facta spõse de futuro valet. ⁊ nõ põt p sponsuz reuocari qm̃ hoc fatendum est. tamẽ negatur in casu isto emanasse donatiõem de collana ⁊ alijs ornamẽtis preciosis si qua facta fuerunt ante spõsalia de presenti per adducta pro hac pte. Et licet dictus dominus Rubertus fuerit dñs magnificus ⁊ munificus. tamẽ non ꝑpterea presumit donasse ⁊ iactasse suum cũ alia cã subsisteret per gñalitatem. d. l. si cum aurũ. ⁊ d. l. cũ de indebito. Licet aũt foret notabilis dñs ⁊ magnificus. tamẽ non tãtum abundabat facultatibus ꝙ sue prudẽtie ꝯueniret magnalia donare presertim cum satis sub honori satisfactum erat si simplr tradebatur per eum. vt illa tanq̃ sponsa ornata incederet: munificentias autem solebat facere in cõuitando ⁊ faciendo expẽsas munificas dignis viris qui in territorium suũ se cõferebãt vel p illud iter faciebãt ⁊ in huiusmodi que ad pompam ⁊ ad ostentationem tendebant prout ⁊ tendebat traditio ornamentorum magne extimationis. Ex quo ergo tradebat res dignas. verũ habuerit animum donandi necne nõ multum põpe ⁊ ostentationis in se habebat ⁊ sui introitus erãt exiles pro sua dignitate: vt non sit arbitrandus animus donandi tantas res cum satis satisfactum esset sue dignitati tradidisse ad vsum ita ꝙ minime dubitanduz ꝙ nullus bonus vir arbitrari deberet censeri donationem. Et in casu nostro standum est generali dicto ⁊ theorice doctorum supra recensitorum qui non distinguunt inter nobilez ⁊ ignobilem: sed inter festiua ⁊ quottidiana seu inter magna seu preciosa ⁊ inter non preciosa seu parua.

f ¶ Item non obstat ꝙ standum est verbis ⁊ proprie significationi: qr verũ nisi ex circunstantijs mens alia deprehendatur. Nam sepe verba impropriantur vt deseruiant intentioni. c. intelligentia. de verbo. signi. ⁊ l. inconuenientibus. ff. eo. ti. cuz infinitis similibus. ita contingit in casu nostro. Item lz donatio facta vxori confirmetur morte viri. tamen verum nisi ostendat vir aliquod signum penitentie seu contrarie voluntatis. vt supra dictum est ⁊ notat Bald. in d. l. cum te de donatio. propter nup. prout cõtingit in casu isto ad. l. sequens questio est supra specifice responsum ⁊ ad id qd per eam dicebam differre relicta in vltima volũtate ⁊ donationes que morte confirmantur pariter est satis supra responsum: licet. n. in aliquibus differant: tñ ⁊ plerunq̧ equiparant. d. l. in adoptionibus ⁊ verba nõ lasso possunt etiam ad hunc latuz modum relinquendi trahi. vt verba aliquid operentur maxime attenta tanta verboꝝ geminatio per ea que latius in hac parte supradicta sunt. Et per hec sit respõsum habende ad primum quesitum ⁊ vltimum.

g ¶ Restat aggredi scdm quesitum scilicet quid de ꝯcessis in domo viri per inuitatos ad nuptias per maritum. Circa ꝙ videtur primo aspectu dicendum ꝙ predicta censeri debeãt esse vxoris ⁊ sibi post mortem viri esse dimittenda seu non dimissa restituenda. Nã pro constanti presupponitur ꝙ cõcedentes voluerunt donare ⁊ dñium a se abdicauerũt. ⁊ sic contractus donationis per eos emanauit ⁊ actus gestus cũ vxore. ⁊ sibi res tradite fuerunt ⁊ cum ea vt creditur verba fuerunt habita. ideo vxori censentur donata ⁊ non viro: qr in contractibus non subintelligitur persona extrinseca. l. si ita stipulatus. §. grisogonus. de verbo. obli.

h ¶ Et verba prout est verisimile ad ipsam fuerunt directa. ideo non recedendo a verbis sibi fuisse donata censendum est. Et si dicatur prout quidam dicunt inter quos est Saly. censentur donata viro ⁊ per virum donata vxori resultaret fictio ad inducendam donationem inutilem ⁊ non conuenientem bonis moribus. l. j. ff. de dona. inter virum ⁊ vxo.

i ¶ Omnis enim fictio fundat in equitate naturali adeo ꝙ vbi cessat naturalis equitas cessat fictio ꝓut dicit Bar. in l. si his qui ꝓ emptore in scđa oppo. ad primã partẽ. ff. de vsu. ad h. l. postliminiuz in prin. ff. de capti. l. sciendũ. ⁊ l. denique ff. ex qbus causis maio. ⁊ d. l. si his q pro emptore in qbus tribus vltimis iuribus cessat fictio: qr cessat naturalis equitas ſm ipsum Bar. in dicta secũda oppo. Sed nõ vr̃ cõuenire naturali eqtati ꝙ fiat id qd nõ ꝯuenit bonis moribus.

k ¶ Item fictio nõ cadit super eo ꝙ de iur̃ fieri nõ põt ⁊ sic nunq̃ fingit iuri ꝯtrium prout notant Bar. ⁊ Jmo. in l. lex Cornelia de vulga. ⁊ pupil. ⁊ no. glo. in l. talis scriptura de leg. j. in verbo vniuersa in fine ad solutionez ꝯtrij. l. vxori. §. vxori de le. iij. que loquit in dona. inter virũ ⁊ vxorẽ ad quã non trahit fictio: qr illa est ꝯ ius quã glo. approbãt ibi doc. tanq̃ in se verã inter ceteros Bal. lz dicat ꝙ conuenit cõtrario in quo nõ est fictio. Sed legis extensio. Itẽ ex quo donantes sunt neutrales non videtur ratio quare censeant donasse marito. ⁊ non vxori cui actualiter tradiderunt.

l ¶ Quinimo ⁊ si fuissent cõsanguinei mariti videretur ꝙ donata ad vxorem spectarent ⁊ nõ ad heredes viri premortui per adducta. §. Et hoc voluit Bal. in consil. mihi. dxcij. incipiẽte ser Joãnes ser Amati qui idez vult in. d. l. cum te de dona. ꝑpter nup. ⁊ idez voluit Ang. in l. vt liberis. C. de colla. ponderans ad hoc glo. pro qua ſm eum est tex. in l. si seruus cõmunis de dona. inter virũ ⁊ vxo. de qbus nõ meminit Bar. ſm ipsum Ang. qui videtur cũ hac opi. transire idem vult ibi ponta. per. d. l. si seruus communis vbi casus prout ipse dicit qui miratur ꝙ alij nõ adduxerũt. ⁊ dicit ꝙ idem tenuit Bal. in consilio incipiẽte. Quero an localis ponderat tamẽ consuetudinem ibi. ⁊ in. d. l. cum te ſm eundem Ponta. Idem tenet Raffa. cu. in. d. §. in arrogato per. d. l.

per.d.l.si seruus cōis.Idem tz Saly.in.l. nec inter .C. de dona.inter virū et vxo.per tex.ibi idem tz Ange. in.l.sz et si plures.§.in arrogato de vul.et pup.si nō fuit facta mentio affinitatis vel sunt res que cōueniāt soli mulieri. Secus si fuit facta mētio affinitatis et nec nō ɔuenerit soli vxori p .l. si filio.ij.ff.de dona.cā mor.in casu nr̄o nō presupponit ꝙ fuerit facta mētio affinitatis merito et cē.Simile distinctionē an res donate cōueniāt soli viro . et sint būdum viri:an soli mulieri.et sint mulieris fit in quodā cōsilio qd̄ incipit questio talis est:an sponse qd̄ habeo inter ɔsilia bar.qd̄ allegaui legēdo.d.l.vt liberis.lz tūc dixerim dubitare:an sit consiliū bar.qz eius cōclusiōes discrepabāt ab alijs dictis p eū et nō videbat stilus Bar.Nup reperio in quadaz antiqua apostilla vba illius ɔsilij ad contextū et in fine attributa.d. Signorello de Mediolano.et h̄ magis credo.Et in dicto cōsilio ɔcludit ꝙ si cōueniūt pariter vtriqz put sunt vasa argētea.et hmōi ꝙ qz cēsentur data rōne matrimonij qd̄ est q̄dam inter virum et vxorem societas.ideo vtriqz queritur.

m ¶Sed lz predicta plurimū astringant et reddant rem plurimū dubiā.Tñ Bar.in.d.l.sed et si plres.§. in arrogato tz ɔtrium per illū tex.Ubi datuz filio a cognato ab amico patris arrogatoris censet datū cōtemplatiōe patris:et est pinde ac si a patre ɔfectū eēt ad idē facit optime .d.l. si filio.ij. ff.de dona.cā mor.et facit ēt.l.miles filiofami.et.l. si forte d castrē.pecu.et.l.ānua §.si ticia.ff.de annuis.leg.et.l.sed et si qs in pn.de vsufr.Et hāc opi.approbat ibi Imo.et put ad ɔpositū huius cōsultatiōis reperio allegatū.Et idem vult Ang.in.d.§.in arrogato qn̄ presumeret cōtemplatione mariti traditum:vt satis pz ex premissis.puta qz res ɔuenirent soli viro vel sit fcā mētio affinitatis quā mētionē affinitatis nō ex alio ponderat:nisi vt ex hoc censeat donasse contemplatiōe affinitatis:et sit contēplatione viri. Satis aūt cōstat vr̄ in casu nr̄o ꝙ contēplatione affinitatis donauerit illi inuitati ad nuptias cum ad nuptias accesserint cōtēplatiōe mariti q eos seu representātes ab eis inuitauerat et honoris mariti eā re vera accesserunt non contēplatione vxoris quā verisilr nunq̄ viderunt et a qua nō fuerūnt inuitati.vn̄ tanq̄ amici mariti accesserunt.et ɔpter interuentum in nuptijs donauerūt.als non donaturi.Consuetum enim est ꝙ istis nuptijs magnatū ad quas inuitantur potētatus accedentes aliqua dona offerūt.Ideo rōne nuptialis festiuitatis quā facit maritus nō vxor fiunt ista dona.et ab his qui accedunt ad nuptias tanq̄ noti et amici viri non tanq̄ noti et amici vxoris censent donata cōtemplatione ipsius mariti facit.d.l.miles.et.l.si forte.

n ¶In qbus ponderat vnde.processit noticia et amicitia in casu isto cōsiderant coniecture non requirit plena probatio maxie qz respicit animos donantium et que consistūt in animo alterius nō pñt probari.ideo admittit ɔbatio minꝰ integra.,vt als dicit glos. insti.de acti.§.alie. Nec refert ꝙ neutri attinebant:qz text. in.d.§. in arrogato equiparat ad propositum cognatos et amicos.et merito quia solum considerat cuius contemplatione ad qd̄ probet conjecturam affectio et causa quare quis mouetur ad donandum que cadūt in amico prout in consanguineo.

o ¶Hinc videmus ꝙ id qd̄ lex permittit coniunctis personis.s.vt possint agere pro coniunctis pmittit ēt amicis.vt p Gui.de cu.in.l.sed et hec.ff.de ɔcur.et Cy.in .l. exigēdi.C. e.ti.Itē gestum ab alio presumit tuo noie gestum et tui contemplatione rōne amicitie qua gerens tecum habebat put per tex.ibi dicit bar.in.l.si pupilli.§. sz si ego dc nego.gest. et in.§.Itē querit.e.l.Et sic eadez rō militat in amicis que in cōsanguineis.ergo idez ius.l.a titio.de vb. obl.et.l.illud ad.l.acqui.cum si.Et facta etiaz a neutralibus dicit Raffa. cumā.in.d.§.in arrogato censet facta contemplatione viri: qz dignior ſm eum.Item facit rō.l.quintus.ff. de dona.inter virum et vxorem.et.l.etiam.C. eo.ti.

p ¶Nam put qn̄ non appet.vn̄ pcesserint bona reperta penes vxorez censet pcessisse a viro vel eius contemplatione. et sic esse viri ita qn̄ appent donata et nescit cuius contēplatione si contēplatione spōse posset haberi sinistra suspitio: lz qn̄ essent penitus neutrales ipsi donātes eēt lōge magis dubiū.Saltē dicte rōnes vltie coadiuuāt als supra deductas.Et hanc ptem repio tenuisse nōnullos moderniores maxie auctitatis in.d.§.in arrogato.et satis vr̄ amplectenda indecisius pp auctoritatē Bar.et sequaciū. Saltez attento ꝙ hr̄des viri possident.et per ɔñs hēnt esse rei et in dubijs sn̄iandū est pro reo.c.cū sint partiū iura obscura de re iud. in.vj.et.c.fauorabiliores.e.ti.et lib. et.ff.e.ti.l.fauorabiliores cū concor.Non obstāt adducta in ɔtrium.et p'io nō ob.d.l.si seruus cōis.nā tn̄detur ꝙ ex quo maritus donabat totā rē volebat ꝙ effectualiter efficeretur mulieris ipsa res donata fratres ɔsentiendo censent .Idē voluisse id. ostium transit effectualr in vxorez.et ppea videret forte idez dōm si appe ret ꝙ illi donantes eo ɔposito donauerint.vt apud mulierē efficaciter pmaneāt.Sed bar.vult ꝙ censet donasse marito:nō dicit ꝙ censeant maritus donasse vxori. Censeatur itaqz donasse marito et tradidisse vxori.vt ornatior esset seu magis pompose se hēret et vt nuptie magis pompose apparerent.Et ita respōdeatur ad fundamentum Raffa.Ange.et pont.qui potissime nituntur per.d.l.si seruus communis.

q ¶Itē nō obstat.d.l.nec inter.C.de dona.iter vir et vxo.p quā mouet Saly.ibi qz loquit in casu certo.Non.n.decidit ibi cui censeat donatū nec si simplr fiant valēt:sz an possint fieri donationes et respondetur ꝙ fieri pñt.. Nec negat qn consanguinei viri si volunt contemplatione vxoris sibi aliquid donare possint.

r ¶Nec ob.ꝙ extrinseca psona nō subintelligit qz respondetur ꝙ regulariter.Tñ q̄nqz subintelligit ex coniectura mentis ɔhentium et maxime in alijs ɔctibus q̄ in stipulatiōibus que a vbis dependet ideo dr̄ verbox ob.vt in ti.de v. obli.et obligatio verbis ɔhit.l.j.§.verbis de acti.et obli.id si verba cessant nō mirum si persona extrinseca nō subintelligitur.Nec etiaz obstat glo.in.l.vt liberis de colla.quatenus dicit ꝙ debet constare qz videtur intelligenda ꝙ debet cōstare scilicet ꝙ sit donatio propter nuptias.

s ¶Qz als cessaret collatio.Nā donatio simplex reglr non cōfert.l.illud de colla.et gl.loquit ad finē collationis faciende vel nō faciēde rōne subiecte mãe.Et aduertendū ꝙ gl. est posita sup vbo sponsos qui sponsi-erāt de liberis donātis vt pz ex lr̄a:ideo nō loquit in termis nr̄is put et loquūtur bar.et ceteri supra adducti. Sed qn̄ spōsus donat filio spōso vt sponsus ipe donet spōse.Si.n. simplr donaret filio nec apperet ꝙ donasset vt ipse filius donaret sue spōse talis donatio tāq̄ simplex in successiōe paterna nō cōferret per regulā.d.l. illud. Nec tanq̄ donatio pp nuptias qz illa nō censeretur profecta a patre de cuius successiōe agit prout requirntur ad effectum huiusmodi collationis inducte per.d.l.vt liberis vt patet ex illo tex.

t ¶Nec obstat auctoritas Bal.in.d.l.cum te.quia loquitur quando est cōsuetudo donandi mulieri Bart.autē vult ꝙ censet donare maritum lz sit facta traditio mulieri:ideo pōt intelligi Bal.quādo est cōsuetudo ꝙ donet mulieri vt sit mulieris.Nos loquimur quādo ɔstat ꝙ est cōsuetudo dandi mulieri nō tamē apparet vtrum vt sit mulieris. An vero vt sit viri et cōsuetudinē presupponit ēt in ɔsilio supra allegato ꝙ.ā.adduxi de ɔsuetudine ēt loquit Saly.in.d.l.nec inter.cōsuetudo aūt cōferendi in vxorē nō tendit ad cōie et curandū magis datū vxori vt sua efficiant q̄ si nō esset cōsuetudo et nihilominus cōcederetur pariter ipsi vxori. sed bene prebet efficacem coniecturam quando solet donari mulieri vt sic donans censeatur donare mulieri non viro et Anto.Bar.et Saly.aliter intellexerint.

v ¶Tamen indecisius maior est auctoritas Barto. et sequacium q̄ eorum et Raffa. et ponta. Angel. autem auctoritas non magnifacienda quia variat vt patet ex premissis et medijs quibus mouetur supra est rn̄sum nec obstat rō Saly. qd̄.s.dato ꝙ censeretur donatum viro.tamen censetur per maritum donatio facta vxori et illa cōfirmatur morte qz respondetur primo negando ꝙ fingatur donatio facta vxori per maritum . Sed concessa ad vsum vt arbitror fuisse de intentione Barto. Et insuper si resultasset donatio confirmanda per mortem hoc casu cessaret confirmatio quia non censetur perseuerasse in eadem voluntate vt deprehenditur ex verbis dicti testamenti supra ponderatis circa decisionem tertij quesiti. Laus deo.

¶Laudum latū ab arbitris cum reseruatione tpis vnius anni ad decidēdū si qua dubia inter partes de nouo deteg erētur.an ex eo dicatur a predictis partibus emologatum quia quelibet ipsax tenuit ptes possessionuz assignatas in dicto laudo:ita ꝙ nō valeant amplius petere aliquā reductionē:presupposito statuto loci ꝙ si cōtra laudum opponatur ꝙ iterum recompromittat prout tale statutum viget senis super quo redditum fuit presens consilium.

¶ Consilium lxxxij.

1 In noie domini nostri iesu xpi. ¶ Ad dicta causa super iniqtate dicti laudi seu arbitraméti debeat cópromitti vi casus legis múnicipalis de qua in thémate ⁊ in text. rubrice cuius verba cum fine dispositiua per tex. allegari pñt iuxta notata per gl. ⁊ doc. in Rubri. C. ne fideiuf. do. den. per gl. in. l. j. C. de capti. ciuium censi. cx bi. li. xj. Et negociû est clarum iò tanq̃ super casu legis municipalis nó sit disputandû arg. l. ancille. C. de fur. ⁊ l. illá vi. de modo. C. de col. Nec vr refragari siqs dixerit q̃ cósensisse censet dicto d. Joá. ⁊ nicodemus qz licz tacuerint. Tñ nó psupponit q̃ fecerint aliquem actum demonstratiuum cósensus.

a ¶ Et tacere est mediuz inter cósentire ⁊ dissentire put pz ad sensum ⁊ pbat in regula is q tacet li. vj. ⁊ notat Bar. in l. que dotis. ff. sol. ma. co. pe. Et licet dici possit q̃ dicti dñs Joánes ⁊ nicodemus vigore dicti laudi pacifice possederũt prem eis in laudo assignatá ⁊ sic facto laudũ cóprobarunt facto aût datur volútas intelligi. l. re prebendéda. C. de insti. ⁊ substi. sub pdi. fac. cuz pcoz. qz rñdetur q̃ ex quo dicti. d. Joánes ⁊ Nicodemus pus pretédebant dictaz ptez eis assignatá ad se spectare ét iure possessióis illá postea possidendo nó demonstrát aium approbandi laudum qm pñt allegare q̃ possederût dicta bona ex iure veteri nó róne laudi. Jdeo nó appareat de ratificatióe. Et maxie qz vr apparere q̃ ipsi. d. Joánes ⁊ Nicodemus cóquesti. fuerit de dicto laudo licet nó iudicialiter nec psumit qs mutare volantaté. l. cum qui mutatá. ff. de pba. ⁊ l. nó ad ea de condi. ⁊ demon. Jó stando postea ⁊ tacédo per aliquos annos tamen potest insurgere contra arbitramentum intra temp⁹ qd conuenit non actionis super qua est latum prout voluit Bart. in. l. si societatem. §. arbitrorum. ff. pro socio. Preterea dato q̃ de iniquitate laudi non possit dici ex eo quia censeatur tacite vel expresse approbatum.

b ¶ Tamen hoc negatur ⁊ negatione fit res dubia. l. ij. C. q bus ad liberta. pcla. nó licet. ideo de hoc bz esse qd ⁊ ideo compromittatur h causa vigore dicti laudi.

c ¶ His tñ non obstátibus sriam partez arbitror magis iuri cósentaneá. nam premitto q̃ dicta lex municipalis mandat regulariter cám cópromitti in qua diceret de iniquitate laudi vl arbitraméti in cáis vel casu nó pbibitis ex forma iuris vel alicuius capli cóstituti vt expresse sonant verba dicte legis municipalis ibi in casu vel casibus non prohibitis ex forma iuris vel alicuius capituli constituti que verba militant oia dicta pcedentia hoc est siue diceretur de iniquitate laudi vel arbitraméti siue aliqd aliud opponeretur siue diceret. nam cla in fine posita ad oia precedétia pariter refert qñ ad oia referri pót. l. talis scriptura in fin. de leg. j. l. iij. §. si filius. ff. de lib. ⁊ post. c. ij. regris. ⁊. c. inqsitioni de appel. Et iò dicta verba referant etiam ad causam iniquitatis q̃ ⁊ satis aperte demóstrant verba immediate sequétia ibi quo casu dicta questio iniquitatis ⁊c. Et sic eo casu quo ius non probibet.

d ¶ Quádo ergo de iure pót dici de iniqtáte tunc cá iniquitatis est cópromittéda ⁊ nó qñ de iure nó pmittit dici de iniqtate put sonant verba dicte legis municipalis q̃ ⁊ sua det ró qz tûc cócurrerét due specialitates vna q̃ pmitteret dici de iniqtate in casu a iure nó pmisso alia q̃ talis cá cópromitteret de iure. n. nemo cogit compromittere. l. iij. §. j. ff. de arb. Due aût spálitates simul cócurrere nequeunt vt l. j. C. de dotis pmi. Merito ⁊c. q̃ aût in casu nro simus in casu quo de iure nó pmittit dici de iniqtate dicti laudi seu arbitraméti pbat ex pluribus ⁊ pio qz fuit in pdictos. d. Jacobû laudátes cópromissuz vt in arbitrû ⁊ arbitratoré. Et lz non viderim formá laudi. tñ mibi psuadeo q̃ in laudo apponerent vba solita apponi q̃ laudabat vt arbiter ⁊ arbitrator oí meliori mó ⁊c. Sed melior modus eét ⁊ efficacior q̃ céseret laudasse vt arbiter ex quo p laudû nó póe dici de iniquitate. l. oie pferre. §. siari. ff. de arbi. Merito si nó allegat aliud nisi de iniqtate nó vr q̃ audiri dbeat nec causa cópromitti qd ⁊ videtur scdo dicendum ex alio.

e ¶ Qz in cópromisso dr renúciauerût ⁊c. sm thema ad me delatum ⁊ sub illis ⁊c. cópzehenduntur ea que solent apponi in similibus instrumentis vel de consuetudine communi vel de stilo ipsius notarij vt p Bar. Bal. ⁊ doc. l. gallus. §. idé credendû de libe. ⁊ postb. Spe. in tit. de instru. edic. §. cónsio v. qd si in breuiatura. ⁊ ibi Joá. and. in addi. p casu. in. c. cû. p. tabellio de fi. instru. ⁊ in. c. ex parte de rescriptis.

f ¶ Jdeo côiter soleat renûciari recursui ⁊ reductioni ad arbitrium boni viri cû de iniquitate laudi nó possit principaliter saltem deducti in iudicium. vt per Bar. ⁊ doc. in. l. si societatem. §. arbitroz. ff. pro. socio. ⁊ in. l. siquis arbitratu de ver. ob. ⁊ in. c. quintauallis de iureiu. ideo censeat renúciatum dicto recursui adeo q̃ de iure nequeat amplius de iniqtate dici cû possit quis renûciare iuri suo. l. siqs cóscribédo. C. de pac. ⁊. l. siquis inconscribédo. C. de epi. ⁊ cle. etiaz iuri futuro mediante pac. l. j. ⁊ ibi per doc. C. de pac.

g ¶ Et in spé q̃ valeat renunciatio facta reductioni futuri arbitraméti ad arbitrium boni viri constat. n. posse renúciari appel. a sñ ia feréda. l. si. C. de tpibus appel. ⁊. l. si. §. j. ff. a quibus appel. nó lz. Ergo pari róne renúciari pót reductioni ad arbitriû boni viri cû béat instar appel. ergo put per pactû pót renúciari appel. ita ⁊ reductioni facit generalitas. l. siqs in cóscribédo. C. de epi. ⁊ cle. ita tenét côiter doc. h n. voluit bu. in. l. si vnus. §. illud nulla. ff. de pat. ⁊ Gui. ó cu. ibi ⁊ dy. in. l. qdá cû filiû de ver. ob. ⁊ in regula sciéti in. vj. Jo. de are. in. i. pr. C. de arbi. Gui. de suz. in sua summa. c. ti. §. iiij. ver. ité quero Jo. an. in addi. spe. in ti. ó arbi. §. sequit ver. Jtem quid si cópromissum Bar. in. l. si societaté. §. arbitroz bal. in. d. l. pe. ⁊ canoniste côiter oés in. c. quintauallis de iureiu. pede an Ja. in repeti. c. canonû statuta i antiquis.

h ¶ Tertio rñde q̃ de iniquitate dicti laudi seu arbitramenti dici nó possit pbatur alio medio q̃ magis me mouet. s. qz dicti dñs Joánes ⁊ Nicodemus psenserût ⁊ approbauerût dictum laudû seu arbitramétum ⁊ qñ quis arbitri approbat sniam vel arbitramétum nó potest p illud venire probat in l. cuz solutionem. C. de re iudi. ⁊ in. l. penul. C. de arbi. iuncti his que habentur in. l. j. C. eo. titu. in illo arti. an hodie sententia arbitri ex qua oritur actio possit appellari ad idez regula q̃ semel placuit in. vj. ⁊. l. siquis testibus. C. de testibus ⁊ multa huiusmodi possent adduci.

i ¶ Quod aût approbauerint deducit qz dictus dñs pius ⁊ fratres post latû dictuz laudû possederát dictû petiû terre sibi adiudicatû q̃ prius nullo vnq̃ tpe possederát. Nec in illo pretédebát aliqd ius hére. Et dicti. d. Joánes ⁊ nicodemus q prius pacifice ⁊ sine molestia aliqua illud tenebát ⁊ possidebát desierût tenere ⁊ possidere vidétes dictos dñz pium ⁊ fratres illud tenere ⁊ possidere ⁊ fructus recolligere qui als spectassent ad ipsos. d. Joáné ⁊ nicodemû nec verisilr alias iactassent suû ar. l. cû de indebito. ff. de pba. Et hac róne videmus q̃ qui soluit debituz hereditariû lz quis possit soluere p hereditate iacente. tñ censet adire vt est casus in. l. ij. C. de iur deli. qz medius est nó soluere q̃ solutû repetere. Et lz illud sit factum hic nó factum ⁊ taciturnitas tñ eadem militat ró qz nec etiá presumit velle iactare suuz. Accedat qd notat Jac. de arena ⁊ post eum Jmo. in. l. recusari. ff. de acqui. here. volentes in simili q̃ ex sola patientia inducatur presumptio repudiationis hereditatis.

k ¶ Ad idem ⁊ fortius dicti dñs Joánes ⁊ nicodemus promiserunt in cópromisso obseruare laudû ferendû seu arbitramentû ⁊ cuz tale arbitramentû fuerit latum q̃ dicti dñs pius ⁊ fratres cósequerent dictuz petiû terre q̃ prius erat dictoz. d. Joánis ⁊ nicodemi cû dicti. d. pius ⁊ fratres dictû petitû terre eis per dictuz laudû ad iudicatû postea pacifice ⁊ quiete per aliqua tpa possederint ⁊ fructus ex eo recollegerint scientibus ⁊ patiétibus dictis. d. Joáne ⁊ Nicodemo presumit q̃ ab eis fuit facta traditio ⁊ sic illi. d. pius ⁊ fratres censentur volútate ipsoz. d. Joánis ⁊ Nicodemi possedisse vt est tex. ⁊ glo. in. l. minus instructus. C. de acq. posses. facit. l. j. in fi. C. de impo. lucra. descrip. lib. x. vbi dicitur q̃ ex primordio tit. posterior formatur euentus. Jtem facit quia als dicti. d. pius ⁊ fratres censerentur iniuste possedisse q̃ non est presumendum argu. l. merito. ff. pro socio cum cócordátijs coadiuuat dicta presumptio qz ex quo dicti. d. pius ⁊ fratres possederunt. in cósequentiá dicti Joánes ⁊ Nicodemus desierût possidere cû duo nequeant insolidum possidere eandem rem. l. iij. §. ex pzio. ff. de acqui. pos.

l ¶ Possessio aût non amittit sine animo. l. iij. §. in amittenda ⁊. l. quéadmo. ff. ó acq. pos. ergo interuenit casus dictoz do. Joánis ⁊ nicodemi. Et sic nó fuit simplex taciturnitas sed ét interuétus animi ⁊ consensus q̃. s. dicti. d. pius ⁊ fratres possiderét vigore dicti laudi. Et maxime cum ipsi dñs Joánes ⁊ Nicodemus ex aduerso consequebantur vigore dicti laudi ⁊ ex eius obseruátia pacificam ⁊ indubiam possessionem terre seu terrarum de quibus erat controuersia.

Que

Que quidem possessio erat pus dubia & in litigio sed contro-
trouersia tam proprietas, q̄ possessio. Et vt mihi dr̄ nulla
partiū recolligebat fructus ex illis terris que erāt contro-
uersia. Non ergo sine cā & rōne moti fuerūt dicti.d. Joan-
nes & nicodemus ad cōsentiendū q̄ dicti.d.pius & fratres
possederint & fructauerint dictā petiā terre que fuerat pus
ipsoꝝ.d. Joāni & nicodemi ita q̄ magis de leui p̄sumendū
est q̄ sua volūtate dicti.d.pius & fratres possederint vt .s.
ipsi ex aduerso ꝯsequerent̄ q̄ erat eis adiudicatū de rebus
spectātibus ad dictos.d.piū & fratres vel si ad eos non spe-
ctabat vt euitarent molestias vexationes & litigia orta vel
verisilr̄ oriunda cū intersit nr̄a molestijs aut litibus nō ve
xari.l.minoribus.xxv.annis subuenit̄.ff.de minoꝝ.cum sua
gl.q̄ itaq̄ ipsi.d.Joānes & nicodemus consequuti fuerunt
q̄ pacifice & quiete sine aliqua molestia tenuerūt & possede
rūt & frui p̄missi fuerūt rebus que erant in ꝯtrouersia & que
nō poterant prius frui p̄sumendū est q̄ & ipsi voluerint q̄
& aduersarij fruerent̄ petia terre eis adiudicata ne eos mo
lestarēt in his que eis per laudum fuerūt concessa. Et cum
nemo cogatur compromittere de iure communi.

m ¶ Et p legē municipalē disponat̄ q̄ cā cōpromittat̄ qñ ꝯ
laudū seu arbitramētū pōt dici de iniq̄tate vel aliqd aliud
opponi dʒ prius cōstare de hoc vtrū simus in casu quo ius
ꝓhibet dici de iniq̄tate vel insurgi ꝯ laudū. Nā qñ qs nitit̄
aliquo iure exorbitāti dʒ ante oīa verificari ea que in iure
municipali cōtinent̄ & constare q̄ verificent̄ ea que in iure
municipali ꝯtinent̄ vt p Jo.an.in.c.j. de tēporibus ordi. li.
vj. quē refert & sequit̄ bal.in.l.si qs nō dicā rape.C. de epi.
& cle.ad idē gl.& que ibi p doc.in cle.si.de rescriptis & p le-
gētes in.l.si qs maior.C.de trāsac.iō iste articulus. an dicti
d. Joānes & nicodem⁹ possint dicere de iniq̄tate dicti lau-
di dʒ prius declarari p iudicē & nō cōpromitti. Et si iudex
declarabit posse veniri ꝯ dictū laudū seu arbitramētū tūc
sup eā fiet cōpromissuʒ & corā arbitris discutiet̄ de iusticia
vel iniusticia laudi. Sin aūt iudex declarabit nō posse insur
gi ꝯ laudū ex rōnibus supra adductis & tūc impediet̄ com-
promissum p p̄dicta. q̄ & pʒ q̄ hmōi tu nō potes appellare
nō potes recurrere & hmōi sunt exceptiones declaratorie
impediētes litis ingressuʒ. iō ēt impediunt cōpromissuʒ q̄
statutū mādat fieri vt est theorica bal.& doc. in .l. si fratris.
C.de trāsac.& per legētes in.l.eleganter.§. si qs post.ff.de
ꝯdi.inde. Et p h̄ tollitur id qd̄ vltimo loco in ꝯrium supra
adductum fuit. Satis etiam alia in contrariuʒ adducta sub
lata sunt adducta supra pro parte.

n ¶ Non.n.ob.dictū statutū q̄ put supra dictum est verba
dicti statuti militant eo casu quo de iure pōt dici de iniq̄ta
te laudi seu arbitramēti. Sʒ hoc casu de iniq̄tate dici neq̄t
iō nō dʒ cā cōpromitti put supra probatum fuit. Nec ob. q̄
dictus Nicodemus conquestus fuit tp̄e dicti laudi de di-
cto laudo pluries dicēdo q̄ sibi facta fuit maxīa iniusticia.
Nam lʒ cōquestus fuerit dicēdo q̄ sibi facta fuit maxima in
iusticia. Nihilominus nō p̄pterea dixit q̄ vellet reclamare de
dicto laudo & illi dissentire vel ꝯuenire stant .n. h̄ simul q̄
qs dicat sibi factā iniusticiam & cōqueratur de laudo vel snīa
& tñ velit acq̄escere vel ob reuerentiā laudantis vel snīan-
tis seu molestia litis seu timore expēsarum seu pp dubium
litis euentū. Et hoc fuit demonstratū ex seq̄ntibus gestis
nā aīo desiit possidere rem que p laudū fuit aduersarijs ad-
iudicata ideo cum aīo desierint possidere ea verisimili cā &
de aīo interpetrādo agit̄ iō cēsent̄ acquieuisse & ꝯsensisse
dicto laudo put supra latius demonstratuʒ fuit. Nec verba
lamētatoria ad dissensum cōcludunt. Et dato q̄ tunc no-
luerit approbare sed se condoluerit de dicto laudo profitē
do fore iniquum. Tamen nō tollitur quin postea forte mu-
tato proposito potuerit approbare & approbauerit.

o ¶ Et multo fortius.d.Joānes de cuius ꝯditione dicti pri
mi testes non deponunt. Nec fuit presens dicto laudo nec
obstat q̄ alius testis dicit q̄.d.Joānes dixit q̄ nunq̄ erūt
contenti nec acquiescent dicto laudo. q̄ dictus testis est
singularis & pptera sibi non creditur.l.iureiurā.C.de te-
sti.& c.cum litteris.& c.licet ex quadam extra eo.titu. Et in-
super ꝺm thema supra descriptum non deponit de tempo-
re possibile est q̄ dixerit illa verba post litem motam vel pa
rum antea seu alias post approbationem quo casu non lice
ret contradicere.d.regula q̄ semel placuit & ar.d.l.si quis te
stibus.& d.l.ad solutioneʒ cum concor.

p ¶ Nec ob. q̄ tacere est mediū inter consentire & dissentire
q̄ fatēdū ē in dubio. Sʒ h̄ sum⁹ nō in simplici taciturnita
te. Sʒ i amissiōe possessiōis cāta ꝓsumptiue ex dcō laudo.

q ¶ Dictum aūt capitulum laudi q̄ vltimo loco ponderatur in
themate non bene percipio quid hēat obstare aut enim illa
reseruatio nō valet pro quo p̄stat arg.l. iudex post de re
iudi.iuncta.l.j.ff.de arbi.& c.vno delegatoꝝ cuʒ ibi notatis
de offi.deleg.aut valet & tunc exquo durat in ipsis compro
missum nō dʒ in alios cōpromitti & maxīe in arbitros iuris
q̄ cēsent̄ iudices delegati.c.ab arbitris de offi.dele. cum sua
gl.& q̄ hr̄ in.l.fi.C.de iudiciis.iō dcā reseruatio poti⁹ ꝓfert
ad supradictā cō.q̄ faciat ꝯ iō me nō extēdo. Laus deo.

¶ Substitutio fcā pluribus filijs institutis sub istis vbis
si qs institutoꝝ filioꝝ moriat̄ sine filijs vel nepotib⁹ q̄ eī⁹
pars veniat insupuiuentes vsq̄ in tertiū gradum. An filie
femine vltimo remanentes excludant substitutos.

¶ Consilium. lxxxiij.

1 In nomine domini no
stri iesu xpi. ¶ Vr̄ in hac ꝯsultatiōe dicendū q̄
dicte filie cēsent̄ excluse a bonis dictis Anto-
nij delatis vigore dicte substōnis qua vident̄
vocati frēs insupuiuētes aut filij & nepotes masculi vsq̄ in
tertiā generationē. Nā testatoꝝ semp loquut⁹ fuit ꝓ vba ma
sculini sexus & in mā differēti masculinū nō ꝯcipit femini-
nū put no.bar.in.l.j.de vb.sig.Jo.an.Pe.de anc. in.c.gn̄a
li de elec.li.vj.Saly.Ang.& moderni in.l.q̄cunq̄.C.de ser.
fugi.Jō cōsuluit bal.in ꝯsi.mihi.cccxxxviij.incip.viget ꝯsō.

a ¶ Quod masculinum non concipit femininum in statuto q̄
femine nō possint ꝯhere sine consensu consanguineoꝝ q̄
appel.ꝯsanguineoꝝ non cōprehenduntur femine. Jtē ałs
in consilio mihi.clxxx.incip.statuto communis aretij.

b ¶ Quod in statuto q̄ frater excludat matrem non venit
soror appellatione fratris.

c ¶ Et ałs ꝯsuluerunt Jo.de lig. Ricar. de Saly.& Jo.de
fantu.q̄ in statuto q̄ coniuncti ex linea pr̄na excludāt ma-
trē nō veniāt ꝯiuncte & incip.cōsi.Jo.de lig. quedā Bar-
tholomes decessit cōsi. Ricar.de Saly. querit̄ pmo cōsiliū
Jo.de fantu.incip.puto ad primū quesitū. Et idē cōsulue-
runt Bar.& Ang. Et rō predictoꝝ est q̄ statutum vr̄ consi
derare conseruationē familiarū que nō pariter cōseruantur
per feminas put per masculos.l.pronūciatio de v̄.sig.& est
notissimuʒ casu aūt nr̄o mā est differens q̄ bona defunctoꝝ
nō deueniunt pariter ad feminas prout ad masculos vigore
decreti de quo in themate.q̄ lʒ emanauerit per cētū annos
post testm̄ & post mortem eccchi. Tamen expresse respicit
etiam preterita non decisa transactione snīa vel p̄scriptiōe
vel aliter finita ergo masculinum filijs seu filios & nepotes
non cōprehendat feminas. Accedat q̄ cōtrahentes & testa-
tor censentur ꝯformare se cū dispōne iur̄ cōmunis vel vbi
cessat ius municipale. Ałs cum dispōne iure municipalis.
Et sic censetur quis in sua dispōne iuitare eos qui de iure
cōmuni vel municipali inuitant̄ ad successionē ab intesta-
to prout notabiliter tradit Bart.in.l.iureiu.§.si liberi. Ex
qbus vr̄ q̄ stante dicto decreto excludēte feminas a succes-
sione ēt filias ꝓpter collaterales filie femine nō veniant in
dicta substōne vt inuitate nec faciāt deficere ꝯditionē illā
si decesserit sine filijs. Sed ille Antonius cēset̄ decessisse
sine filijs lʒ decesserit cum filiabus: nam illud masculinum
filijs non verificetur in filiabus per supradictas rationes.

d ¶ Tamen his non ob. ꝯrium partem arbitror magis iuri
ꝯsonam. Et pmitto q̄ si illud decretuʒ non emanasset res
esset clarissima q̄ non cēset̄ decessisse sine filijs qui decessit
cū filiabus.l.j.C.de ꝯdi.insertis. Et attēto q̄ masculinum
solet ꝯcipere femininū & per iura vulgaris & filie excludūt
trāsuersales aūt.in successiones.C.de suis & legi. cuʒ simili.

e ¶ Et attento q̄ Dux vrbini recognoscit supioreʒ p̄ncipē
scʒ apostolicū & inferior non pōt tollere legē supioris arg.
c.cum inferior de maio.& obe.& ꝓbatur in.l. formam.C.de
offi.prefec.affri.& q̄ no.glos. cōiter singularis in .c.fina. de
here.libro.vj.& similis in cle.sepe in princi.in verbo manda
mus. Audacter teneri posset.q̄ illud decretum in hac parte
non teneret. Et maxime quatenus disponit in preteritis q̄
est exorbitantissimum.

f ¶ Sed hoc obmitto q̄ forte non p̄mitteretur allegari &
nemo forte auderet id allegare indistrictu ducis. & ex alio
dico q̄ nō hʒ obstare. Nā tp̄e testamēti & mortis dicti testa
toris dictum decretum non emanauerat. sed edictum fuit

vt in themate narratur per annos centum ⁊ vltra poſtea.
g ¶ Ita ꝙ teſtator nõ potuit habere mentem ad dictum de-
cretum ꝙ non erat in rerum natura nec erat cogitatum q̃r
non poterat diuinare.c.vt noſtrũ vt eccleſi.beneficia.⁊.l. ſi
patrator ad.l.acqui.cum ſi.ideo videtur habuiſſe ⁊ voluiſſe
ſe confirmare cum diſpoſitione iur̃ de qua tunc cogitabat
ſeu cogitare poterat ⁊ ſic cum diſpoſitione iur̃ que tũc vi-
gebat. Non cum illa de qua non poterat cogitare. Sʒ tũc
filie prout maſculi pariter ſuccedebant merito ipe filie pre
feruntur. Pro quo facit ſingularis diſpoſitio.l.cum auus.
ff.de cõdi.⁊ demon.vbi iuriſlator coniecturat mentem te-
ſtatoris ꝙ voluerit preferre filios mares ⁊ feminas vnius
filij in portione ſibi relicta ẽt alijs filijs inſtitutis in eorũ
portionibus ⁊ ſubſtitutis alteri filio poſt mortem.
h ¶ Et hoc ẽ contra regulas iur̃ que volũt ꝙ vbi de men-
te nõ cõſtat nõ eſt recedendum a verbis.l.non aliter de le.
iij.preſertim cũ verba ſint clara.l.ille aut ille.§.cuʒ in verbis
eo.ti. Itẽ ab alia regula iuris qḋ actus nõ cenſetur cõditio
natus ſi cõditio nõ inſerit.l.iij.in ſi.ff.alimẽ.⁊ ciba.leg.l.cũ
qui.§.quotiẽs.de verb.ob.⁊.l.j.§.ſi qs ſimpliciter.eo.tit. Et
illa cõditio ſi deceſſerit ſine filijs dẽficit ſi ſuperſũt filij lʒ
nõ poſſint ſuccedere.l.filiuſfa.§.cuʒ quis de lega.j.
¶ Et inſuper nõ ſemper cenſeẽ teſtator ſe conformare cuʒ
diſpoſitiõe iuris cõis vel municipalis vt patet in terminis
l.ex facto.§.ſi ſiquis rogatus ad treb. Nã licet de iure flor.
filius naturalis in nihilo ſuccederet patri in aũt.qbus mo.
na.eff.leg.§.j.⁊.§.diſcretis.col.vij. Et tñ q̃nq; faciebant de-
ficere cõditionẽ ſi deceſſerit ſine filijs ipſi filij naturales vt
ibi probatur ⁊ per doc.ibi maxime Ang.⁊ Imo.
k ¶ Itẽ ꝓbat in.l.ſi.C.de ver.ſig.vbi ꝓbat ꝙ in relicto fa-
cto familie cõprehendunt liberti gener ⁊ nurus qui nullo
iure ab inteſtato inuitantur.l.affirmitatis.C.cõia de ſucceſ.
l ¶ Item alr̃s ſi teſtator reliquit fratri ⁊ filijs ſimul admittun-
tur ad legatũ.c.raynutius de teſtam.⁊ ibi Hoſtien. Pet.de
anchã.d.Anto.Imo.flore.⁊ panor. Bald.in.l. ſi mulieri ⁊
titio de cõdi.⁊ demon.⁊ magis cõmunis opi.in.l.gallus.§.
quidam recte.de liber.⁊ poſthu.
m ¶ Itẽ ad hoc qḋ notat bal.in.c.quicũq; ꝟ.ſed pone ſtatu
to caueẽ ꝙ frater.C.de ſer.fu.volens ꝙ ſi ſtatutum diſpo
nit ꝙ frater ab inteſtato preferaẽ ſorori ſaluo ꝙ debeat do-
tari ſi teſtator dixit filios meos heredes inſtituo in eo ꝙ eis
tãgit de iure includiẽ filia q̃ inuitaẽ in virili nõ q̃ntitate cõ-
grue dotis.tũ q̃r intelligiẽ de iure in potiori ſignificatu.tũ
q̃r ſtatutũ loqẽ in ſucceſſiõe iteſtati nõ i ſucceſſiõe ab inteſta
to ſm eũ i cãu itaq; nr̃o cũ ius pſumat teſtatorẽ velle inuitare
deſcẽdẽtes ex filio i portiõe ſibi relicta alijs filijs ⁊ iſta pre
ſumptio ẽ adeo efficax ꝙ faciat fieri nimiã violẽtiaʒ ꝟbis ⁊
violare iure reglas vt ſupius probatũ eſt. Jḋ ẽt recedẽdũ
vi ab iſta magiſtrali theorica doc. que clare iur̃ non ꝓbaẽ.
ſ.ꝙ teſtator cenſeaẽ ſe cõformare cum diſpõne iur̃. Et ma-
xie cũ ſit ius adeo exorbitantiſſimũ.ſ.ꝙ collateralis prefe-
raẽ deſcendẽti etiam in hereditate iam delata. Et maxie q̃r
tpe quo ceſſit dies ſubſtõnis fideicõ.prout mihi pſuadeo
nõ emanauerat dcm̃ decretũ ⁊ iḋ tũc debebat attẽdi an eẽnt
ſucceſſibiles filie necne ⁊ quo ad finẽ vtrũ cenſeaẽ defeciſ-
ſe cõditio ⁊ ad finẽ vtrũ ipſe cõprehẽdi potuerit ſub inuita-
tis. Nã ſtati qḋ cedit dies fideicõ.queritur ius fideicõ.ſal
tẽ ab adita hereditate.l.a titio de fur.l.ſi tibi homo.§.cum
ſeruus de leg.j.l.quidã ita in pn̄.ff.ad trebel. Et ex his pu
to intrepide cõcludendũ qḋ dicti ꝓpoſorius ⁊ cola nõ ve-
nerint nec potuerint venire nec poſſint eorũ deſcẽdẽtes ad
portioneʒ dicti Antonij vigore dicte ſubſtitutionis per iu
ra ⁊ rationes ſupra adductas.
n ¶ Nec ob.adducta in cõtrariũ q̃r ſatis eis appet rñſum p
adducta ꝓ hac pte. Nõ eni obſtat qḋ maſculinũ nõ cõcipit
femininũ in mã differẽti q̃r mã nõ eſt differẽs.nã tpe teſti
⁊ tpe delate hereditatis ſeu fideicõ.ſubſtõnis pariter ſuc
cedebãt ⁊ illa tpe attenduntẽ vt deductũ eſt cõ teſtator non
potuerit diuinare vt dictum eſt ⁊ in caſibus ſupra ponde-
ratis ſi maſculinũ cõciperet femininũ extenderetẽ exorbitã
tia ſtatutorũ in cãu nr̃o ſecus immo ſi vigore dci decreti fe
mie excluderentẽ extẽderetẽ nimia exorbitãtia dci decreti.
o ¶ Nec ob.ꝙ qs cẽſeẽ ſe ꝯformare cũ diſpõne iuris q̃r rñ
deẽ duobus ſeu tribus mod s vno mõ qḋ cẽſeẽ q̃nq; nõ ſp
ſ.qñ cõiecture ſunt in ꝯrãu ꝓut in noſtris terminis qḋ filie
preferanẽ collateralibus.d.l.cũ auus ꝓut.ſ.probaui. Se-
cundo rñdeẽ qḋ cẽſetur ſe conformare cũ iure cõi vl̃ mu-
nicipali viginti tempore teſtamẽti.nam mẽtem ſuam teſta-
tor non videẽ accõmodaſſe ad ius ꝙ poſtea emanat de quo
nõ potuit diuinare vt predixi ſaltẽ ſi nõ emanauerat tẽpore
quo dies cedit fideicõ.arg.l.ſiquis filio exheredato in prin.
de iniu.ru.⁊ irri.teſtamẽto.⁊.l.ſi alienũ.§.in extraneis cum
ſua glo.⁊.l.ſeruũ de here.inſti.in qbus iuribus attẽdiẽ tps
mortis ⁊ tps quo queriẽ ius lʒ ſtatiʒ quo cedit dies fideicõ.
queriẽ ius ipſi honorato vt pmiſſum ẽ merito ⁊c. Nec ob.ꝙ
decretũ diſponit ẽt circa pterita q̃r loquiẽ de ſucceſſione ab
inteſtato nõ de ſucceſſiõe ex teſtõ ꝓut ſuccediẽ ex ſubſtõne.
Itẽ decretũ nõ diſponit ꝙ auferaẽ hr̃ditas ab eo q ſucceſ-
ſit.lʒ ꝙ nõ ſuccedãt ille aũt q̃ ſucceſſerũt nõ ſuccedũt ideo
ceſſant ꝟba decreti nimiũ exorbitãtis ⁊ maxie ceſſent in his
q̃ lõge ꝑus ſucceſſerãt añ decretũ emanatũ.⁊ maxie ſi erãt
elapſi.xxx.ãni a die mortis Antonij añ emanatũ decretuʒ
vel ẽt poſtea.naʒ tãto tpe pſcribiẽ ⁊ aduerſus ius adeũdi.l.
lʒ cũ ibi no.p gl.⁊ doc.C.de iur̃.delib.⁊ aduerſus ius petẽ-
di fideicõ.l.ſicut de preſcrip.xxx.vel.xl.an. Item eſt aduer-
tenduʒ ꝙ ſi iſti qui ſuperſunt non erant concepti tpe mor-
tis Antonij nõ potuiſſent ei ſuccedere ab inteſtato.l.titius.
ff.de ſuis ⁊ legit.⁊.l.j.§.ſi quis ꝓximior.ff.vñ cognati.ideo
etiã nõ militat ⁊ quo ad eos rõ pallegata ꝙ cenſeaẽ teſtator
ſe cõformare cũ diſpõne iur̃ ſi tñ concepti fuiſſet tunc ipis
cadunt alie reſponſiones ſupra date.

¶ Prohibitus teſtari vt quis dicaẽ quid habeant probare
teſtes ſuper hoc examinati.

¶ Conſilium lxxxiiij.

Repetito diuiſo nomi-
ne. ¶ Diu poſt redditũ cõſi.ꝙ eſt.ſ.nu.lvj.
fui in hac cã iterato cõſultus vtrum nõnulli
teſtes poſtea ꝓ pte curie examiati ſup cã di-
cte inqſitiõis.⁊ eorũ atteſtationes noceãt di
ctis Cy.aut Petroburgẽſi inqſitis adeo ꝙ eorũ ptextu poſ
ſint cõdẽnari iũctis alijs atteſtationibus ſup qbus ꝯſuluiẽ
vt ſi nõ proſunt ſingula ſaltẽ ſimul iuncta ſufficiãt curie ad
victoriã.⁊ nõ pſiſtẽdo in multiloqo. Sed aduerto ꝙ nullus
ex iſtis nouis teſtibus deponit ꝙ dictus Auguſtinus fecerit
aliqḋ verbũ vel ſignum per ꝙ demõſtraret ſe velle teſtari.
a ¶ Et nõ reperitur iur̃ cautũ ꝙ ſucceſſor ab inteſtato ſit in
culpa nedũ ſit in dolo ſi inſtet ne qs moleſtet infirmũ vt fa
ciat teſtm̃. Sepe.n.occurrit ꝙ daẽ magna moleſtia infirmo
vt faciat teſtm̃. Et nõnũq̃ occurrit ꝙ infirmus ad remouẽ
dum a ſe vexationes ⁊ anguſtias que ſibi fiunt ab his q ſpe
rant ex teſtamẽto aliqḋ cõſequi teſtaẽ alr̃s non teſtaturus ſi
itaq; ꝓximior qui in caſu mortis ſperat ſuccedere inſtat ne
prouoceẽ infirmus ad teſtandũ non reperio iure dãnatum
imo poſſet eſſet laudabile. Licet itaq; notarius aſſerat ſe vo
catum a quodã vt accederet ad ſe rogânduʒ de teſtõ ꝙ vo-
lebat facere dictus Auguſtinus tñ non deponit ꝙ Augu-
ſtinus aliquod eidem notario dixerit. Et attento ꝙ ſolum
Barnabeus aſſeruit ipſi notario ꝙ Auguſtinus volebat te
ſtari ⁊ ſolus eum requiſiuit non apparet ex hoc de volũtate
Auguſtini forte Barnabeus citra voluntatem Auguſtini
querebat vt Auguſtinus teſtareẽ ⁊ ſi hoc eẽt dato fine piu-
dicio ꝙ dicti Cy. ⁊ Pet.burgẽſis preſtitiſſent impedimen
tum quominus teſtareẽ. Non putarẽ ꝙ peccaſſet nec veni-
ret puniẽdus non enim tunc ſe oppoſuiſſet volũtati Augu
ſtini.ſed eis qui eũ inducere conabanẽ ad teſtandum. Naʒ
tex.in.l.j.in prin.ff.ſiquis aliquẽ teſtari prohibuerit dãnat
eos qui impediunt teſtes introire volẽte teſtari eo.ſ.de cu-
ius teſtõ agiẽ ergo a ꝯrio ſi ille nõ cogitabat teſtari ⁊ ſi non
cogitabat ceſſabat volũtas teſtandi lʒ forte ſi introirẽt teſtã
tus fuiſſet nõ eſt dãnandus per illum tex.a cõtrario ſenſu.
b ¶ Si quis enim verbo vel facto conatur remouere vel fa-
cere quominus quis habeat volũtateʒ teſtandi vel ſi hʒ vt
illa ceſſet ⁊ remoueaẽ non dãnatur.ſed a iur̃ ſibi permittiẽ
l.ſi.ff.ſi quis aliquẽ teſta.probi.⁊ ar.l.ſi.C.eo.ti. Cum itaq;
iſti teſtes nouiter examinati. Et ẽt alij alr̃s põderati ſi bene
memini nõ ꝓbent ꝙ dictus Auguſtinus voluerit teſtari ſi
dicti Cy.⁊ Petrus dediſſent operã ne teſtareẽ ⁊ ipediſſent
teſtes introire vel notarium vocatos forte ab alijs vt teſta-
retur non apparente voluntate Auguſtini ꝙ teſtari volue-
rit. Et ꝙ illi fuerint vocati eius volũtate nõ deberent ipſi
Cy.⁊ Petrus condẽnari.⁊ ex his que alr̃s percepi ex alijs
atteſtationibus mihi perſuadeo ꝙ erãt qui inſtabant vt ille
teſtaretur ⁊ conabanẽ illum inducere ad teſtandum proprie
contẽplatione

contẽplatione non zelo ipsius Augustini. ⁊ Cy.⁊ Petrus forte resistebant ⁊ forte ne molestia dicti Barnabei ⁊ aliorum induceret̃ ⁊ forte quasi cõpelleretur ad testandum. Et impediendũ ne testes ⁊ notarius introbirent ꝑ testamẽto ascultãdo si nõ fuissent vocati ex cõmissiõe ⁊ volũtate Augustini non fuisset dolosum dolo malo potuisset esse actus meritorius. dãnatur aũt ĩpedimentũ dolo malo adhibitum l.j.§.j.⁊.§.si.⁊.l.ij.in prin.ff.si quis ali.testa.probi.

c ¶ Dolus aũt nõ presumit̃.l.dolũ.C.de dolo.l.merito.ff. ꝓ socio ⁊.l.quotiẽs.§.q dolo.ff.de proba.merito ⁊c̃. Et h̃ etiã ponderãda sunt ad coadiuuandũ scripta supra in consilio. Nam lʒ aliqui testes deposuissent ꝙ ꝑstiterũt ĩpedimentũ ne testaret̃ ĩpediendo testes aut notariũ intrare ⁊c̃. Ex quo nõ ꝓbat̃ ꝙ vellent accedere ⁊ introire ꝯ volũtatẽ ipsiꝰ Augustini. Nõ cõcluderent adeo ꝙ illi deberẽt cõdẽnari ꝙ sal tẽ est dicẽdũ ꝯcurrẽtibus alijs in consi.ponderatis. Deueniẽdo in specie ⁊ distinctim ad istas attestationes de nouo receptas ꝙ nõ obstẽt in aliquo deducit̃ capiẽdo primũ dictũ illius notarij de quo.s̃.feci vbũ nõ iuuat curiã inquirẽtem iste solum deponit de requisitione facta a Barnabeo in platea magna ⁊ ꝙ ipse respõdit ꝙ nolebat accedere donec ibi staret dictus Golias profecto de voluntate Augustini non deponit nisi de auditu a dicto Barnabeo.

d ¶ Et testimoniũ de auditu nĩl releuat.c.cũ l̃ris in prin. de testi.⁊.c.inq̃sitionis.§.quesiuisti.de accus.⁊.c. sup eo de eo q cog.ꝯsan.vxo.sue. De impedimẽto aũt nec de ꝓhibitione sibi facta ꝑ aliquẽ nihil penitus deponit imo ex eius dicto potius deprehẽditur ꝯtrium attento loco vbi fuit req̃situs.⁊ attenta eius r̃nsione tunc tp̃is facta ⁊ attẽto ꝙ nullũ asserit fuisse presentẽ nisi se ⁊ barnabeuʒ q eũ req̃siuit. Si quis eũ ꝓhibuisset illũ nominasset in ꝑsentẽ. Et lʒ subdat ꝙ die seq̃nti post obitũ dc̃i Augustini audiuit a dicto barnabeo ⁊ a duobus alijs ꝙ dictus Augustinus nõ potuerat facẽ testm̃ eo q̃ i eius domo steterãt plures ⁊ plures hoies ad fauendũ dictus Cy.⁊ Petro ad hoc vt idẽ Augustinus nõ possent cõdere testm̃ ⁊ ne notarius posset accedere. Tñ nõ releuat quicq̃ q̃ de auditu alieno vt dictuʒ est.⁊ maxie q̃ dictus barnabeus ⁊ alij a qbꝰ asserit audiuisse vt audio erant de illis qui volebant impellere dictũ Ludouicum ad testandũ.⁊ in hac re semꝑ fuerit emulus dictoꝝ Cyni ⁊ petri ⁊ illi alij forte erant sibi attinentes seu fauẽtes sue parti licet qñ secus esset nõ releuaret ille auditus vt premisi Antonius ꝑmus testis etiam non releuat. Nam ⁊ ipse deponit de auditu ꝙ dicti Cy.⁊ Pet.non ꝑmiserunt facẽ testm̃ qui auditus vt premisi nõ releuat.⁊ maxie si habuit ortũ dictus rumor ab his q instabãt ꝙ testaret̃. Iteʒ deponit iste testis ꝙ dum ipse accessit domũ dicti Augustini plures attinentes vxori dicti Augustini isti vt audio erant in hac re emuli dictorũ Cy.⁊ petri ⁊ ꝙ tunc Cy. alloquutus fuit ad aures Gẽtilẽ qui discessit ⁊ reuersus fuit cum Golia ⁊ pluribus alijs innuit ꝙ dictus Cy.imposuerit Gẽtili ꝙ duceret Goliam q̃ dubitauerat de tot attinẽtibus vxori dicti Augustini nõ tñ concludit q̃ nõ audiuit qd dictus Cy. dixerit dicto Gentili.⁊ insup dato ꝙ miseria pro Golia nõ apparet ꝙ dixerit aio impediẽdi dictuʒ Augustinum testari potuit mittere ne dicti attinẽtes vxori cõpellerent dictum Augustinũ testari ⁊ hoc innuũt verba que postea emanarũt. Nã cũ dictus Barnabeus diceret dicto Cyno me parria deuessero. dare ordine de non fare morire Augustino dafanno e che noi deuissimo hauere doi insiemi con lo medico li quali hauessero ad gouernare Augustino nela camera che altri nõ ce andasse ⁊ ꝙ tunc Golias respõdit questio seria ben facto cõquesto che nõ sia ꝑsona che li dia molestia de fare testõ. ꝓfecto ista verba nõ sonabãt ꝙ impediret̃ factio testamẽti. Sed ꝙ nõ molestaretur vt faceret testamentum.

e ¶ Cui dubium ꝙ infirmo est molestia ⁊ magna commotio qñ ex molestia alterius astringitur ad testandum cũ etiam sani cogitatione mortis soleant turbari dum etiam sponte ꝯdunt testamentuʒ vt est tex.in.l. hac ꝯsultissima.§.at cum humana fragilitas.C. qui testã facere ꝑñt. itaq̃ dicta r̃nsio non debebat esse molesta dicto Barnabeo fuit auteʒ molesta forte ex eo q̃ ipse cogitabat molestare vel facere molestari dictũ Augustinum vt faceret testm̃ congrua sua r̃nsio fuisset. Non sedia molestia ma se lui dice volere fare testõ lassasi fare. Non aũt respondere prout respondidit mo ma donqua si costui vole fare testamento voi non volete chel facia questo e ben vero che se dice per la piazza che sete voi parente che la mazzate. Profecto dicta replicatio non fuit accõmodata r̃nsioni Golie ⁊ q̃ Golias non dixerat ꝙ volens testari non promitteret. Sed ꝙ non molestaret̃ vt faceret. Profecto multũ inter se distant predicta ⁊ tũc dictꝰ Cy. r̃ndit non seria desonesto che la sorella carnale non ce andassi che li aptene piu de lei. Profecto hoc nõ tendebat ad impediẽdum testm̃. Sed ad honestatẽ vt soror videret fratrem infirmum que res erat pia ⁊ honestissima. Et forte ad obuiandũ ne daret̃ molestia vt faceret testm̃ ⁊ nõ induceret̃ ad testãdũ ꝯ vel ꝑter eius volũtatẽ. Itaq̃ dictũ istiꝰ testis. Potius demõstrat anxietateʒ dc̃i Barnabei vt ille testaret̃ q̃ ꝯdictionem seu impedimentum volenti testari.

f ¶ Subdit ꝙ tunc ⁊ postea incõuicinia ⁊ per plateã dicebatur ꝙ Cy.⁊ Petrus cũ fautoribus nõ ꝑmiserant dictuʒ Augustinũ testari. Sʒ potius prohibuerãt. Profecto hoc etiã est testimoniũ de audita ⁊ vane voces populi nõ sunt in cõsideratione.l.decurionũ.C.de penis ⁊ maxie qa de facili potuerũt h̃re ortũ ab his q molestabãt Augustinũ ꝙ testaret̃ ⁊ audio ꝙ illi qui nominant̃ erãt hmõi. Itẽ nõ deponũt qualiter ꝓhibuerint forte ꝓhibuerũt molestantes illũ vt testaret̃ vel vbo ꝓhibuerũt assignãdo rõnes persuasiuas dicẽdo nõ testate che ve sera afanno nõ volemo che pigliate adesso questo afanno profecto ista vba sonarẽt in ꝓhibitionẽ ⁊ tñ nõ essent digna aliqua pena q̃ potuissent eẽ plara ex caritate itaq̃ nõ ꝓbat hoc esse ⁊c.⁊ insup est testimoniũ de auditu. Alius testis.vʒ dñs Mattheus nihil deponit nisi ꝙ vna die iuit in domum dicti Augustini tp̃e quo erat infirmus ⁊ vide ibi Cyn.armatũ vna cultella ⁊ dictum Goliã ⁊ Gentilẽ crispoltũ Federicum ⁊ quẽdam famulum dicti Golie ⁊ q̃plures alios oẽs armatos nõ dicit qbus armis põt dici ꝙ erant armati cultellis ꝑut deposuit de dicto Cyno ⁊ forte deferebãt arma q̃ ita solebant vel ne cõpelleret̃ Augustinus testari vel ex alia cã iste testis subdit ꝙ nescit ad quẽ finẽ stabãt armati itaq̃ nihil ꝓbat cõcludens aliquã prohibitionẽ Laurentius alius testis deponit ad ꝓpositũ ꝙ audiuit dictũ Cy.dicere infrascripta vba vel simĩa el nõ e piu tempo oramai voi vedete cõmo el lista nõ volemo che li dati piu afanno ꝑ che nõ e piu in lui. Et intellexit a dcõ Mattheo ⁊ alij qualiter ꝑdicti Cy.⁊ Golias nolebãt ꝙ Augustinus faceret testm̃. Et ꝓꝑ hoc vidit ipse testis dictũ Cy.⁊ Federicuʒ ⁊ q̃plures alios ex vna ⁊ dictũ Mattheũ ⁊ quosdã filios dicti Barnabei ⁊ quosdã alios attinẽtes dicto Augustino habere vba altercatoria adinuicẽ ꝓꝑ dictã factionẽ testamẽti ⁊ si nõ supuenisset dictus Golias cũ dictis suis socijs fecissent inter se rissam ⁊ questionẽ ⁊c. Profecto ea que deponit iste testis nõ inferunt in aliquaʒ ꝓhibitionẽ testamenti neq̃ ꝙ prestitũ fuerit aliqđ impedimentũ volẽti testari. Sed verba Cyni relata per istũ testeʒ tendebãt ꝙ astantes nõ darent molestiã neq̃ amplius fatigarẽt dictũ Augustinũ q̃ nõ erat amplius tp̃s faciendi testamẽtum qm̃ erat extra sensum suũ q̃ nõ erat amplius in se ⁊ nolebat ꝙ amplius molestaret̃. Ista quidẽ verba indicãt ꝙ prius fatigauerãt ⁊ vexauerunt dictũ Augustinuʒ vt testamentũ cõderet potius q̃ prius prohibitum fuisset. Et nullo pacto inferunt in aliquã prohibitioneʒ. Et lʒ dictus testis subdat ꝙ dictus Cyn. Federicus ⁊ plures alij ex ea parte ⁊ Mattheus ⁊ filij Barnabei ⁊ quidam alij ex altera parte haberent verba altercatoria propter dictam factionem testamenti ⁊ fecissent rissam nisi ⁊c̃. Non propterea apparet ꝙ prestiterit dictus Cy. aliquod impedimentum. Et insuper dicta rissa poterat occurrere quia illi Mattheus ⁊ filij Barnabei volebant inducere dictum Augustinum vt testaretur ipsum super ea re molestando ⁊ vexando. Et Cyn. ⁊ sibi fauentes obstabant ne preter eius propositum ab alijs ad testandum induceretur ꝙ facere nullo iure prohibetur. Et ex quo non reperitur prohibitum ergo censetur permissum.l.nec non.§.ꝙ eis.ff. Ex quibus causis maior vnde h̃ attestatio nullo pacto iuuat dictam curiam inquirentem. Nec astringit ꝙ ipse testis postea subdit ꝙ dicto tempore ⁊ postea audiuit publice dici a dicto Mattheo ⁊ per Ioãnẽ ⁊ pluribus alijs ꝙ dicti Cy. ⁊ petrus nolebãt ꝙ dictus Augustinus testaretur profecto quilibet successurus ab intestato cõiter nollet ꝙ infirmus testaret̃ q̃ non potest testari in eius fauorem ⁊ quasi semper in preiudiciuʒ successuri ab intestato fit testm̃ nec istud nõ velle reprobat̃ a iure imo operari ꝙ nõ testetur modo non illicito non reprobatur imo a iure permittitur dictis.ll. finalibus. Iteʒ subdit ꝙ nisi fuissent dicti Cyn.⁊ Petrus dictus Augustinus fecisset testamentum. profecto istud etiã

dato ꝙ verum esset non artat in actum a iure prohibitum quia forte fecisset compulsus ab alijs vel si nō compulsus vexatus ⁊ ingeratus vel ad minus ꝑsuasus ⁊ talr īductus fuisset ad testandū. Et dicti Cy. ⁊ petrus obuiauerūt forte ⁊ impediuerūt ne vexaret vel persuaderet ad testandum ⁊ si hoc occurrisset vex fuisset ꝙ si ipsi nō fuissent ille testatus fuisset. Et tamen nō fecissent dicti Cy. ⁊ petrus aliquē actum inhonestum aut illicitum seu a iur reprobatū. Nam ⁊ insuper ipsi potuissent persuadere ⁊ rogare ne testaret ⁊ ita nolle ⁊ operari ꝙ nō testaret ꝙ eis licebat per. d. ll. finales. ff. ⁊. C. siqs aliquē testa. ꝓhi. ⁊ sic stantibus etiam verbis que iste testis audiuit publice dici. Et si dictus. Cyn. ⁊ dictus petrus faterentur illa esse vera eis nullatenus preiudicaret quia non concludunt in aliquem actum illicitum per predicta. Multominus preiudicant quia est depositio de auditu alieno que non releuat vt sepius dixi. ⁊ licet deponat ꝙ audiuit publice dici non ꝓpea deponit famam.

g ¶ Quia vnus vel duo vel tres ꝓnt publice dicere ⁊ non maior pars populi ⁊ non erit fama prout concludit Bart. in. l. de minore. §. tormēta de questionibus ⁊ in. l. iij. §. eiusdem de testibus volens ꝙ etiam si testis deponat de fama si interrogatus super fama dicat quia audiuit publice dici non probat per dictam rationem. ⁊ idem voluit Bal. in ad di. specu. in ti. de sententia. xxiij. col. ⁊ in cōsi. mihi. xli. incip. in causa vincentij ⁊ idem voluit Ange. in. l. iij. ad macedo. ꝙ ⁊ voluit Imo. in. l. heredes palam in prici. ff. de testamē. dicens hoc cōiter teneri. Et licet Bald. ibi ⁊ in. l. testiū in fi. C. de testi. aliud velit ⁊ similiter Ponta. in. l. de pupillo. §. siqs riuos. ff. de noui ope. nūcia. allegans Bal. tenere cōtra Bar. in conclusiōibus iur ⁊ zab. in. c. cum oporteat. xxv. q. de accu. ⁊ Saly. in. l. ea qdē. C. de accusa. xix. car. ⁊ pau. de cast. in. d. l. iij. in princi.

b ¶ Tamen sepe vidi seruari dictum Barto. ⁊ quicquid sit eo casu quo deponit prius super fama quo casu tenentes contra Barto. allegant ꝙ ratio refertur ad terminos dicti. nam ⁊ precedentia alterant interpetrationem sequētibus arg. l. si seruus plurium. §. fi. de lega. j. ⁊. l. heredes palam. §. sed si notam de testamen. ⁊ responsio adactatur ad interrogata. l. si defensor. §. qui interrogatus de interroga. actio. Et ideo responsio videatur adactari vt inferat in sententiā eius super quo interrogatur quomodo sit licet etiā his cōcurrentibus Bar. ⁊ sequaces cōtra velit. Tamē in casu nostro dicta altercatio cessat quia iste testis nihil deponit de fama ⁊ sic cessat ratio qua mouentur insurgentes cōtra decisionem Bar. ⁊ predicta adactantur etiam ad dicti Antonij depositionem qui ēt deponit ꝙ publice diceba in conuicinia ⁊ sic nullatenus ꝓbatur aliqua fama lz etiā si ꝓbata fuisset non releuaret. Sed non curo insistere super illo ex quo nō est probata ipsa fama Gaspar vltimus testis nullatenus probat q deponit de auditu ⁊ nō dicit publice ⁊ sic nil releuat ⁊ p iam dicta ⁊ insuper lz non permisserint ipm Augustinū testari sed prohibuerint potuit esse talis ꝓhibitio ⁊ nō permissio ꝙ nō mereret penam sm ea que supra deduxi nō in standū ex quo ista depositio huius vltimi testis nil ꝓbat. Ex quibus clarissime concludendum est ꝙ iste attestationes nouiter habite nihil releuant aduersus dictos Cynum aut petrum. Laus deo.

¶ Filiusfamilias rusticus fuit effectus ciuis ⁊ ꝓmisit qd eius pater retinebit eius libram ꝗ hodie habet in suo catastro per. xxx. annos alias habeatur pro casso de dicta ciuilitate. An si eius pater. j. xxx. annos alienauit aliqua bona stabilia que fuerunt posita in catastro alterius. Filius perdat ciuilitatem.

¶ Consilium lxxxv.

Dominus Bal. ser cole primus consultor. Arguit qd sic quia non fuit seruata forma cōcessionis ciuilitatis. ⁊ licet pater forte non astringatur. Tamen filius teneretur curare vt pater obseruaret. Saltem causatiue ne incurrat dictam penam ⁊ quia dicta clausula sub penis. ⁊c. referendo se ad dictam legem ⁊ ordinamentum in medio posita referatur ad omnia precedentia ⁊ sequentia illa copula ⁊ videtur copulare sequentia cum qualitate precedentium. l. seie. §. gayo de fundo instru. Contra concludit ꝓmo probando ꝙ pater non astringebatur ⁊c. Nec ob. ꝙ contractus hz vim legis ⁊c. l. cesar de publi. ⁊c. q nō hz vim legis quo ad tertiā personā nolatam l. venditor. §. si cōstat. ff. com predi. ⁊ in. l. si priuatus. ff. q ⁊ a quibus. l. totiens. ⁊ ibi per Bar. de polli. l. antiocensium de priui. credi. Ponderat ēt ꝙ assumētes in ciuē nō habebant ptātem obli. patrē ⁊c. Vn subdit de venātio ꝙ q conuenit de facto alieno ⁊ nō se curaturū ideo nō vz vt cōuentio facti alieni. l. stipulatio ista in prin. de ver. ob. Nec ob. ꝙ dicta clā sub penis ⁊c. vī referenda ad ꝓxime sequentia tanꝗ in medio posita q rñdet ꝙ tunc ad oia refertur qñ est eadem ratio ⁊c. l. j. C. de libe. prete. ⁊ ibi post Bal. notāt illum tex. doc. ⁊ bar. in. l. talis scriptura de leg. j. ⁊ Panor. ⁊ doc. in. c. ij. requiris de appel. sed nō est eadē rō referēdi ad sequētia prout ad precedētia cum dicat sub penis in. d. l. cōtentis ⁊ pene in. d. l. cōtente solū in terminis que precedunt dictam clām ⁊ nō in terminis qui sequunt merito ⁊c. Idem precedentia poterat ꝓ libito obseruare. Nō ita in sequentia que dependebāt ab alio. Itē nō est ad oia referēda qñ resultaret aliqua iuris exorbitātia glo. no. ⁊ ibi bar. ⁊ doc. in. d. l. talis scriptura ⁊ in. l. vxori de leg. iij. Sed nō est dubiū ꝙ nō parua iuris exorbitātia esset ꝙ dictus venātius subiret penam cassationis a dicta ciuilitate ꝓpter factū alienū cui nō poterat obuiare ar. regule nō dz in. vj. iuncta. l. j. C. ne filius pro patre ideo ⁊c. dominus Bar. ser cole.

¶ Sequitur subscriptio.

Expetito diuino numine. ¶ Plz mihi petro phili. de corneo cōclusio supra facta per clarissimū vtriusqz iuris interpetrē dñm Balduz de Bartolinis p̄tem ⁊ dñm meū lz in ꝯtrariū faciat q dicta cōcessio ciuilitatis videt facta sub modo scilicet vt pater retineat ⁊c.

a ¶ Et mod⁹ soleat eqparari ꝯditiōi. l. j. C. de his q̄ sub mō.

b ¶ Ideo ꝓut defectus cōditionis casualis. s. que nō dependet a potestate honorati deficiens per casum vitiat dispōnē l. j. de cōdi. ⁊ demō. ⁊. l. legatū. C. eo. ti. cum infinitis similibus ita ⁊ defectus modi attenta dicta equiparatione.

c ¶ Et ꝙ modus dficiēs casu ⁊ sine culpa honorati vitiet vī ꝓbari i. d. l. j. C. de his q̄ sub mō attenta gñali eqparatione ibi facta ꝓut per illū tex. ⁊ tenēt ibi petrus ⁊ Cy. ⁊ Raf. ful. ibi ꝙ ⁊ vult ibi Saly. dicēs ꝙ qñ mod⁹ ē cā finalis tūc deficiēs casu vitiat. Et qñ cōcernit alterius fauorē ꝗ honorati tūc cēset cā finalis sz cū. Sz in cāu isto istud hon⁹ ꝯcernit fauorē cōitatis ⁊ nō fauorē honorati merito ⁊c. Et lz dicta lex. loquat in legatis ⁊ sitr doc. ꝑallegati. Nos in lege q̄ trāsit in ꝯtractū. l. ꝙ semel cū ibi notatis. ff. de decre. ab ordi. fac.

d ¶ Tñ de vltimis volūtatibus ad ꝯtrus ⁊ eꝯ ꝓcedit arg. l. si ex legati cā ⁊. l. ita stipulatus de ver. ob. l. seruuz filij. §. cū qui cyrographū de le. j. ⁊. l. fi. C. e. tit. Nec vī exorbitātia vel iniquitas si bñficiās aliū suuz bñficiū moderat ⁊ modificat pro suo libito cū nō oneret beneficiuz nisi volēte. s. acceptare bñficiū cū suo onere ꝓut videmus in legatis ⁊ donatiōibus q̄ fiūt sub modis vt in spālibus ti. Et qñqz onera sint grauiora ꝗ sint emolumēti. l. imperator de le. ij. tñ nō hēat obstare prio q lz pe. Cy. ⁊ Raf. i. d. l. j. de his q̄ sub mō velint ꝙ modus deficiēs casu vitiet legatū ⁊ Saly. videat idē velle vt. s. tñ ꝯtriū vī ꝓbare tex. in. l. lutio. §. quisquis de leg. ij. ⁊ in. l. si funduz per fideicō. §. iulianus de leg. j. ⁊. l. pz filiū §. tusculanus de lega. iij. prout per illa iura voluit Pau. de cast. in. d. l. j. de is que sub modo ꝙ ⁊ voluit Bart. in. l. quibus diebus. §. termilius. de condi. ⁊ demon. ⁊ Dy. in. l. ticio centum. §. ticio genero de condi. ⁊ demō. ⁊ Cy. Bar. Bal. Ang. ⁊ Imo. in. d. §. iulianus ⁊ Ange. in. d. l. legatum. ⁊ per consequens ista est magis cōmunis opi.

e ¶ Et lz legēdo conatus fuerim cōcordare opi. in. d. l. j. de his que sub modo concordia tñ illa facit pro hac parte. Nec ob. d. l. j. q illa indefinita equiparatio ꝓcedat quo ad quid non simpliciter itaqz limitat per dicta iura sm doct. prefatos. Preterea quicquid sit in legatis non vitiat i cōtractibus q datum ob cām si causa deficit absqz mora vel culpa recipientis non reuocatur datū. l. iij. §. sed si sticbus ⁊ in. l. si pecuniam. §. fi. de condi. ob causam. Nisi simus in casu in quo sit locus penitentie prout contingit in cōtractibus nominatis quo casu reuocatur datum nō ex capite cause non sequute sed ex capite pñie prout habet in dictis iuribus in casu isto nō est locus pñie. Nec agit vt reuocet ex pñie cōtactis nec apparet eum penitere. Sed agitur vt reuocetur: q causa

q: causa non est sequuta. & non est impletus casus seu modus vel onus iniunctum beneficio merito cessatione predictorum contingens citra moram vel culpam venantii non reuocetur ciuilitas sibi concessa fatendum tamen esset q si se submisisset dicte pene esset astrictus.

f ¶ Nam et pmissioi facti alieni pōt addici pena. d.l. stipulatio ista in pn. io est opus deuenire ad articulū tactū & discussuz p dnm cōsulentē. s. vtz illa clā sub penis &c. referat et ad sequētia in quo articulo plz decisio dni cōsulētis p adducta p eū. & et q: cessatio q fieret ex hac cā q: pr alienasset nō esset pena illius legis q: illa lex nullā penā iponit h cāu ergo illa vba sub penis in dicta lege ōscriptis nō cōcernūt sequētia nec ad sequentia adaptant. Preterea illa vba sub penis &c. sunt pars capituli precedentis quia reguntur ab illis verbis non possit ponere aut poni vel describi facere non autē est clausula de per se stans prout in terminis. l. iij. §. si filius de libe. & postbu.

g ¶ Et subditur copula & que copulat sequentia pcedentibus vt diuersa cū natura copule sit copulare diuersa vt notatur per gl. in rub. de iure & fac. ign. & facit. l. eatn adiectio de le. iij. ergo cū copula & ponat imediate post illa vba sub dictis penis separat illa vba a sequētib9. vt diuersa io nō sumus i illo articu. an clausula in medio posita referatur ad sequētia.

h ¶ Et ista forte est ratio. c. inquisitioni de appel. inquantū dr q clausula appel. remota posita in medio pluriū capitulorū refertur ad pcedētia & nō ad sequētia vt ibi est expssuz lz aliā in. l. qsquis cū sua gl. ō le. iij. dicat q verba pcedentia magis operant seqntibus q sequētia i pcedētibus q theorica suaderet q illa clā potius respiceret sequētia q pcedentia cuius ɔtriū ibi dr forte ea rōne q: fere semp inter vnū capitulum & aliud ponit aliqua cōiūctio vel aliqd loco cōiūctionis facit et ad pdicta q: pene sunt restringende nō ampliāde regula in penis in. vi. & l. si pses & l. interpetratione de penis. posset etiam attentari q non censeatur venantius se astringere q pater non posset alienare quicquam de bonis suis per. xxx. annos quia id erat nimis duruz. Sed q retineret libram quam habebat rebus sic se habentibus scilicet nisi bonafide alienasset vel aliter rebus ipsius libra possitis priuaretur.

i ¶ Nā conuentiones intelligunt rebus sic se habentibus. l. cōtinuus. §. cū quis in fi. de vbo. obli. & c. quēadmodum de iureiur. & q per glo. & doc. in. l. q seruius. ff. de cōdi. ob cāz. hoc tn vltimum nō aliter firmo lz sit equum & satis substētabile. Nō tn opus est firmare cū militēt alia supra adducta & per dominum consulentem & per me. Laus deo.

¶ Statutū fabriani disponit q filia maritata vl dotata nō possit contra fratres carnales aliquo modo amplius petere nisi quantum sibi fuerit relictū in testamento de bonis maternis vl paternis an si filie dotate a patre mater postea in suo testō relinquāt aliquid minus tamē q sit sua legittima possit filia petere supplemētū statuto pdicto non obstante.

¶ Consilium lxxxvi.

Dominus petrus de vbaldis. ¶ Consuluit q non licet. n. statutū disponens q dotata non succedat intelligatur in bonis dotantis p. l. vt liberis. C. ō col. ibi ex substantia eius profecta conferat. & casus in. l. qm nouella. de inoffi. te. & ita consultum fuit p dnm Raynerium de monte vbiano dnm lapū. de prato dnz Manfredum de spoleto & dnm Marcū angelelli vt ipse. d. marcus refert in alio eius consilio. & idem tenet Guido de sumzaria vt refert dns Dionysius. in. l. j. C. de leg. heredi. & lz statutū excludat ab hereditate si nō facit mentionem de legittima videtur q non tollat legittimā prout dicitur in pacto in. l. si quando. C. de inoffi. test. arguendo. de pacto ad statutum. arg. l. non impossibile. de pactis.

a ¶ Tamen q: lz sint varie opi. vtrum statutum possit tollere legittimaz filijs de quo. in. l. scimus. C. de nup. per dnos de rota in deci. xviij. vbi referunt varias opi. vbi collector decisionū cōcludit q statutum vel cōsuetudo valet dummodo non grauet nimis debitum naturale. & sic videtur velle q non possit in totum tolli. & hanc opin. sequitur Antoni. de but. in. c. raynutius de testa. vbi dominus Nicolaus abbas siculus dicit se putare q vbi filius non haberet aliter vnde viueret non valeret tale statutum in totum absorbens legittimam alīs secus: quia tunc cessat illa equitas naturalis tamen hoc non attingunt casum nostrum in quo non agitur de tollendo in totum: sed de diminuēdo q facere potest vt est casus in. d. c. raynutius. Statutum habet virtutem exclusiuam & applicatiuam. Applicat enim fratri q aufert a sorore vt per Bal. in. l. si defunctus. de suis & leg.

b ¶ Et applicat ppetuo cū simplr nō temporaliter applicet. vt p bal. in auc. sz & si qs. C. de scdis nup. & bar. i. l. fi. ad ter.

c ¶ Non ob. d. l. si qn. quia loquit in pacto q habet diuersam naturam a statuto. nam statutuz priuās feminā successione. priuat etiā legittima bal. in. l. fi. C. de dotis promis. & in auc. res que. C. cōmunia. de succes. Bar. in. l. titio centuz. §. titio genero. de condi. & demō. Bal. & Imo. in. l. gallus. §. & quid si tantū de lib. & postbu. facit tex. in auc. hoc amplius. C. de fideicom. Preterea statutū disponēs q cui aliquid est relictuz in testamento nō possit petere si non intelligeretur de legittima nihil operaretur quia in residuo potest puari per patrem absq statuto. d. c. raynutius.

d ¶ Non obst. qō notat Bald. in. d. l. j. C. de legit. heredibus: q: statutum nō excludit soluz pter dotē. vt patent q: dicit maritata cū possit esse maritata sine dote. l. fi. de dona. propter nup. Est ergo sensus q si a patre est aliqd relictum nō possit aliqd depetere. de bonis paternis si a mre non possit aliqd vltra petere de bonis mrnis. Non ob. q statutum dicit q nō possit aliqd petere cōtra fratres q: respondetur q ex quo frater superat tēpore quo debebatur legittima: ipsa fuit priuata & applicata perpetuo fratri. ideo transit ad heredem. argu. l. pro hereditarijs. de acti. cum similibus. & licet dictum statutum in primo responso loquatur alio casu q: in patre & non in matre. tamen adiuuat q: vult q filia vel neptis cui aliquid est relictum in test. non posset aliquid petere etiam iure nature hoc in effectu prefatus consulens.

¶ Subscriptio supra proximi consilij per dnm corneum.

Repetito nomine iesu christi. ¶ Placet mihi Petrophilippo de corneo. U. J. doctori de perusio conclusio supra facta p famosissimū. U. J. doctorē & dnm petrū de vbaldis patrē & dnm meū rōnibus & iuribus p eū adductis. Ex quo eniz put mihi psupponit dicta helysabetta erat maritata & dotata tēpore quo decessit dicta Jacoba. & sic tēpore quo delata fuit ei9 hereditas & ius petēdi supplemētuz legittime si q cōpetijsset absq dubio fuit qsitū ius defensiōis. d. Apollonio filio & hrdi instituto fratrisq dicte helysabete q: militāt & vba dicti statuti & mens cū nō cōsideret solūmō dos. sz sufficit solū matrimonium & mrimoniū ɔhit ɔsensu viri & vxoris nō volūtate parētū & sic filia maritat seipaz nō pr vel mr. io nō cadit illa ɔsideratio que cadit in dote prout & tangit dominus consulens.

e ¶ Et licet dos non possit esse sine matrimonio. d. l. fin. de dona. pp nup. & l. dotis promissio. & l. pmittēdo. de iure do. tn dotata mulier cēseri potest absq mrimonio adhuc ɔtracto put firmat bar. in. l. titio cētū. §. titio genero. de cōdi. & demō. & phat i h statuto vt sic cōiūctio aut ponat iter diuersa vt est de sui nā iuxta notata in rubrica. C. de iure & fac. ign.

f ¶ Et io finis statuti decidit hunc casum. & maxime attenta prefatione dicti que est attendenda ad interpetrationem sequentium. deprehenditur eniz rō & mēs dispositiōis. l. fi. ff. de here. insti. l. titia rndit. § idem rndit. de vbo. obli. & in. l. item q: de pactis per Bart. in. l. ambitiosa. de decre. ab ord. facit. & in prima constit. C. §. qbus. & per bald. in. l. pacta nouissima. C. de pac. & in. l. iniustum. C. siquis alteri vel sibi.

g ¶ Posita enim in pn. oia sequētia vr respicere & ad oia referri. l. siqs argentarijs. §. si intrium tabul. ff. de eden. & in. l. iij. §. si filius. ff. de edē. & in. c. secūdo regris. de appel. cuz similibus. ex ratione autez saltem descripta in lege ampliatur etiam dispositio alīs restringenda vt quia correctiua: prout notat Imo. in. l. si vero. §. de viro. ff. solu. matri. per glo. singularem in verbo eligatur in cle. j. de elec. quam glo. approbant ibi docto. maxime domi. Anto.

h ¶ Extenditur enim dispositio etiam alīs restringenda ad casum qui potest comprehendi sub verbis: licet ex lata & impropria significatione prout declarat Imo. vbi supra per dictam glo. tunc enim fit extensio ex mente comprehensiua quoniam ratio legis est mens legis. l. cum mulier iuncta gl. j. in fi. & ibi Bald. ff. solu. matri. & notat Hyn. in. c. fi. de reg. iur. in. v. Barto. & Bal. in. l. non dubium. C. de ll. & Imo.

l.ij.in fi.ff.de dona.& per Bal.in.l.j.col.ix.ff.so.ma.qui dicit esse meliorem tex.qui sit in iure in.l.scire op3.§.& si maxime.de excu.tut.ibi mens legislatoris.ff.de excu.tut.Cum itaq3 mens dicte legis adaptetur ad hunc casum & verba etiam proprie sumpta similiter adaptentur ad hunc casum.

g ¶ Merito iste casus decidatur dicta constitutione municipali s.ꝙ ipse quo fuit delata hereditas.& ius succedendi dicta helysabeta excludenda foret & illud tempus attendi debet.l. siquis filio exheredato in prin.ff.de iniu.rest.& l.ij.§.proximus.ff.de suis & legit.& insti.de here.quali.& dif.§.in extraneis.& ex quo quesitum fuit ius & defensio dicto Apolonio fratri dicte helysabete transire debet in heredem cum iura omnia defuncti regulariter transeunt in hereditatem.l.hereditas.de reg.iur.& l.nihil aliud de ver.sig.& hereditas queritur heredi.ideo.& in eum transeunt.l.j.C.si cer.pe.cum similibus censetur enim eadem persona cum defuncto in auc.de iureiurã.a mor.presti.§.j.

h ¶ Et maxime exceptio & defensio que transeunt etiam in singularem successorem.l.etiam si in rem successerint.ff.de iureiu.& per Bar.& Imo.in.l.si tertius.§.si qs prius.ff.de aqua plu.arcẽ.facit.l.iurisgẽtiũ.§.pactorum.& l.si tibi.§.si pactus.ff.de pac.cum si.iuncta.l.non impossibile.de pac.attento etiam ꝙ rõ que deprehenditur ex prefatione predicta adaptatur pariter ad heredes fratris prout ad fratrem.& licet restringatur illa rõ generalis vt nõ militet vbi frater nõ fuisset heres:tñ ex quo fuit heres & sic statutũ in fauorẽ fratris claudit os sorori trahendum est etiã ad heredẽ fratris vt seruetur voluntas testatoris per predicta faciunt verba generalia statuti ibi aliquo modo amplius &c.maxime cum heres representet personam defuncti quodammodo cẽseatur agi contra eum cum agitur contra heredem qui eum representat.& sic ex vltimo responso statuti probatur decisio dñi consulẽtis & posset attentari ꝙ decidatur etiã ex primo responso ꝙ licet loquatur in patre & in bonis patris & auitiis qr masculinum concipit femininum.l.j.de verb.sig.& l.tres fratres.ff.de pac.cum infinitis similibus.

i ¶ Et ratio statuti pariter se habet ad testamentum matris prout ad testamentum patris satis probabiliter teneri posset ꝙ etiam in testamẽto matris.& eius bonis militet cum ratio legis ampliet dispositionem etiam correctiuã ad in propriam significationem verborum & magis de facili videtur ꝙ in iure masculinum concipiat femininum quam verba trahantur ad impropriam significationem cum regulariter seruanda sit propria verborum significatio.l.j.§.si is qui nauem.de exerci.& l.non aliter.de lega.iij.

k ¶ Et tñ regulariter masculinũ prolatum a legislatore cõcipit feminium per iura vulgaria.& facit qr verba etiam proprie intellecta adaptantur ad auũ maternũ & rõ similiter ad eum pariter adaptatur nõ tñ opus est hoc firmare ex quo alijs medijs probatur decisio dñi cõsulentis.ex dictis itaq3 dñi cõsulẽtis & aliquibus additis cõcludo prout ipse cõcludit ꝙ dicta dña helysabeta nequeat petere supplemẽtũ legitime. Laus deo.

¶ Hereditas matris nõ agnita an.& in quos trãsmittatur. Item restitutio in integ.aduersus hereditatem non agnitam an transmittatur.& an heredes minores petant restitutio.in integ.ex persona minoris vel ex eorum personis ex clausula generali si qua mihi.

¶ Consilium lxxxvij.

In noĩe dñi nostri iesu

a xpi. ¶ Circa primũ est aduertẽdum ꝙ minoribus decedẽtibus hereditate materna non adita competit heredibus ipsorum minorum ius petẽdi restitutio.in integ.aduersus hereditatem nõ aditam:qr ex quo hereditas matris nõ adita non trãsmittitur regulariter.l.ij. C.ad orfici.l.j.§. nouissimo.C.de cad.tol.nisi in descẽdẽtibus bñficio ti.de his qui ante apertas tab.vt in eo.ti.& in.d.§.in nouissimo.tñ si nõ trãsmittit hereditatem censetur lesus ideo aduersus talẽ lesionẽ restituitur.arg.l.pantonius.ff.de acqui.here.& l.qui duos in prin.de reb.dub.& l.j.C.de testa.mili.prout voluerunt Jac.de are.Oldra.& Cy.in.d.l.qui duos per tex.ibi.& per tex.in.d.l.panto.& in.d.l.j.de resti.mili.& Jo.in.c.in presentia.de probatio.& Bar.Bal.& Imo.in.d.l.panto.& Barte.& Imol.in.d.l.ventre.qui Imo.refert idem tenere Franci.de ramponi.& idẽ tenẽt Bar.in.d.l.qui duos.ꝙ & firmat Raph.fulg.in.d.l.si infanti.& eam firmat ibi clarissimus doctor do.Joãnes de monte sperello pater & dñs meus.& secundum eam vt cõem pluries consului.& ideo vr ꝙ dictus petrus ex persona sui auctoris possit petere restitui in integrum aduersus hereditatem nõ aditã cum fuerit minor & maior infante.in infante enim est maius dubiũ qr multi tenẽt in eo contrariũ per.d.l.si infanti licet magis cõiter teneatur.qd idẽ sit in infante prout latius dico in d.l.si infanti:nõ tñ pertinet ad hãc cõsultationẽ cũ imediatus auctor dicti petri esset pubes prout dr in petitiõe restitutiõis in integ.cui stãdũ est iuxta ea q̃ habentur in.l.cũ precũ.C.de liberali cã.cũ itaq3 habeamus cõem decisionẽ ꝙ minor q decessit hrditate nõ adita trãsmittit in eius heredẽ ius petẽdi resti.in integ.vr aperta frõte cõcludẽdũ qd petitio procedat. Et maxime cũ presupponatur ꝙ in dicta cã ex forma legis municipalis nõ requiratur libellus neq3 ordo iudiciarius qd & satis innuitur ex principio dicti libelli ibi dũ dr nõ p modũ libelli sed simplicis petitiõis & facti narratiõis &c.Et talis simplex petitio nõ differt a libello in alio principaliter nisi qr nõ requiritur ꝙ aperte concipiatur vt habetur in cle.sepe.de ver.signi.

b ¶ Et vbi libellus nõ requiritur licet producatur & ineptus nõ nocet prout est glo.notabilis in.l.vinũ.ff.si cer.pe.in fi.glo.magne.& glo.in vbo in trãsitu in.§.multis.insti.de libertinis ideo dicta petitio nõ vr respuẽda.qnimo si i meritis cãe probata sunt vel probabuntur ea que in dicta petitione narrantur.vr ꝙ partes iudicis sint in pronunciãdo pro dicto petro.s.ipsum fore & esse restituendum aduersus dictam hereditatem maternã nõ aditã per dictũ.& in restituẽdo ipsum petrum.

c ¶ Tamẽ his minime refragãtibus cõtrariam partẽ arbitror iuri cõsonam.Nam premittẽdum est ꝙ dicta in integrum restitutio que transmittitur aduersus hereditatem nõ aditam competit non rõne minoris etatis prout est regularis in integrum restitutio que cõpeteret solet minoribus lesis.de qua in titu.ff.de minor.& C.eo.ti.& in multis titulis sequẽtibus.sed est in regularis in integrum restitutio que cõpetit ex clausula generali si qua mihi.de qua in ti.ex quibus causis maio.ff.& C.prout voluit Barto.in.d.l.qui duos.de reb.dub.& Bal.in.d.l.vnica.§.in nouissimo.de caduc.tol.

d ¶ Et est ratio qr ipsi & alij cõmuniter videntur velle ꝙ lesio non sit cõsumata in vita ipsius minoris:sed in morte.Ideo rõne minoris etatis nõ cõpetit secundum eos.dicit aũt dñs meus clarissimus.vz iur iterpres dñs Joãnes petrutij de nobilibus de monte sperello mihi pr obseruãdissimus ꝙ vr posse dici ꝙ imo fuit consumata in vita minoris eo qr in articulo mortis est instãs tpis in quo apud natura est certũ ꝙ nequit adire ideo tũc ẽ cõsumata lesio.& p pñs cõsumata ẽ in vita.ideo lex tunc concedat sibi minori ius petẽdi in integ.resti.

e ¶ Cũ ipsa lex sit certa de oi eo de quo est certa natura.l.cũ quidã.§.suũ.de acq.here.& ibi p bar.& doc.& bar.ẽ subtile & cõcludens:ꝙ lesio cõsumata in illo instanti articulo mortis licet ipse non persistat in eo ex quo doc.nõ dicunt secundum eum.

f ¶ Illud aũt motiuum tetigit etiam Imo.in.d.l.qui duos.ff.de vulga.& pupil.per.l.fi.ff.qñ dies leg.ced.vbi in simili considratur dicta ratio.& dicitur ibi ꝙ dicitur viuens tunc mori.

g ¶ Et qñ apud naturã est certum mortẽ oino exituram sine recõualescẽtia & aliquid de quo agitur nõ posse fieri in illo momẽto vite ante mortẽ cõsumatã.tũc lex que ẽ de illo certa operatur deferẽdo ius rõne illius certitudinis qr cẽsetur esse perinde aliqd euenisse vel esse oino exiturũ. arg.l.si pupillus.§.q sub cõdi.ff.de noua.ideo lex disponit ac si certe extitisset vt probatur in.l.fi.ff.de cõdi.insti.vbi solo suo herede instituto in testõ sub cõditione prãtiua q̃ nõ põt ipleri in vltimo vite spiritu prout sunt ille q̃ nõ pñt p aliũ impleri i ipso articulo mortis anteq̃ spũs exalet defertur hrditas testatoris ab intestõ & ille institutus iure suitatis efficitur hrs in vita & hereditatẽ trãsmittit iure suitatis:vt est ibi tex.notabilis.ad idẽ etiam põt induci.d.l.fi.qñ dies leg.cedat.sed licet rõ videatur astringere ꝙ lesio sit cõsumata in vita minoris p pdicta.tñ nõ propterea cõpetere debeat restitutio iure minoris etatis.

h ¶ Sed ex clausula generali si qua mihi prout dicunt doc. Nam dicta lesio non fuit cõsumata dolo aduersarij vel minoris facilitatẽ prout requiritur vt competat regularis resti.in integ.s.rõne minoris etatis prout est tex.in.l.fi.C.de in integ.resti.mino.nã ante articulum mortis nõ fuit lesio ex qua debeat cõpetere in integ.resti.prout oẽs cõcordant.in articulo aũt mortis ipse minor fuit vsus iure cõmuni.hoc est fecit illud qd fecisset quilibet minor & prudẽtissimus & diligentissimus.nam in articulo mortis nemo adisset.ideo cessat in integ.restitu.regularis que datur ratione minoris etatis d.l.fi.C.de in integrum restitu.minor.Non enim desijt adire tunc sui facultate.Ideo lesio non fuit consumata nisi in morte

morte prout dicunt doc. hoc est duz moritur non dico post mortem sed in illo articulo mortis: non autē in vita hoc est anteꝗ̃ moriretur. ꝛ sic tempore in quo haberetur conside-ratio minoris etatis. ꝛ ideo medullitus ꝛ subtiliter intuen-do. Non obstat ratiōe domini mei ꝛ Imo. nihilominus pro-cedit opi. doc. viua ratione satis aperta.

i ❡ Hoc presupposito infert ꝙ ista in integ. resti. petit ex perso-na defuncti put ꝛ omnes presupponunt immo nō apparet ꝙ presupponāt ꝛ v̄ba Bar. p̄mo aspectu in. d. l. pantonius sonāt ꝯ Caccialupuz qui subscripsit meo cōsilio dicit ꝙ idē etiā vult Pau. de ca. in. l. pātonius idē tāgit Bal. in vltima col. in. l. si infanti. de iure delibe. s̄m eū forte idē bal. vult in l. j. d̄ resti. mil. ex relatiōe caccialupi notare q̄ pōderāt caccia. ꝛ suz. ꝙ poterat petere bon. pos. exquo poterat peti p̄ aliū ꝛ fuit motiuū Fran. de acoltis. de aretio. in. d. l. pātonius put refert suz. ꝛ illa. l. pantonius loquit̄ in bo. pos. sed est aduer-tēdū ꝙ pōt peti per seruū. vl̄ p̄ procuratorē. nō per quēlibet aliū forte non hēbat seruuz in partibus vel p̄curatorē cac-cialupus dicit ꝙ siue teneat̄ dicta opi. ꝙ censeat̄ lesio cōsu-mata in vita in articulo. s. morte ꝛ petat̄ ex persona d̄functi siue alia ꝙ nō ex persona defuncti: sed ex abs̄ntia iusta. iūcta morti causet eq̄tas ex cl̄a gn̄ali si qua mihi. ꝛ sic ex hoc loco ꝛ dicit hoc velle bar. in. d. l. pātonius. ꝛ i. d. l. q duos. de reb. dub. ꝛ bald. in. d. §. in nouissimo: ꝙ placere vr̄ modernioris-bus in dictis locis. ꝛ i. d. l. si infanti. ꝛ in. d. l. j. C. d̄ rest. mili. s̄z eū caccialupū puto tn̄ ꝙ bar. velit ꝙ nō ex p̄sona d̄ est ac tēta qualitate p̄sone q̄ puta fuerit minor. nā nō datur rōne minoris etatis cogita. ꝛ vide bal. in. l. j. de resti. mili. dicit ꝙ mino. ledit̄. ꝛ ex lesiōe minoris causat̄ resti. nō ex lesiōe here-dis l̄z anteꝗ̃ exalet spiritus tollatur facultas adeūdi ꝛ pro-pterea videat̄ cōsumata lesio cessante facultate transmittens-di. Tn̄ poterat peti restitutio bon. pos. que pōt per aliū que-ri. l. iij. §. acquirere. de bo. pos. ꝛ. l. seruus. Igitur exquo cō-petit ordinarium cesset extraordinarium. Exquo ea que p̄nt explicari i articulo mortis possunt p̄ alios post impleri. l. fi. de condi. insti. Scd̄o l̄z in illo momēto his ledatur. Tn̄ q̄ hēditas momēto apud eū remāsura non cōsiderat̄ illa lesio l. fi. §. fi. de bo. q lib. ꝛ ꝙ per illā. l. dicit bal. in. l. fi. de condi. insti. Idō nō datur lesio ex tali modica lesione. Et has duas rn̄siōes ponit. Tertio rn̄det ꝙ ad hoc vt de rigore trāsmit-tat̄ restitutio in integ. reqrit̄ ꝙ minor sit lesus in vita. Sed ēt ꝙ minor potuerit restitui in vita probat tex. in. l. non so-lū. de in integ. resti. S̄z in vita restitui nō poterat ex lesione causata in articulo mortis: ergo illa non transmittit̄ Suz. ꝙ subdit rōnez quā adducebā ꝙ in articulo mortis non le-dit̄ dolo aduersarij nec sui facilitate igit̄ ꝛc. Subdendo ad hāc obiectionem insurgit Aretinus in. d. l. pātonius dicēs ꝙ l̄z in pūcto mortis nō ledatur vere sui facilitate. Tamen fingit̄ lesus ad hoc vt restitutio concedatur ex titulo de mi-nor. per tex. in. l. etiā ei. ff. de mino. vbi posthumus fingitur natus. ꝛ consequenter lesus sui facilitate vt restitutio conce-datur preterea. si fingitur lesus absens ex causa reipublice d. l. pantonius fortius in minore p̄ no. in. l. fi. ff. de in inte. re-sti. vbi eius causa fauorabilior esse vr̄. ꝛ p̄bat̄. in. d. l. pap. in fi. s̄z ista dcā nō habēt obstare in casu nr̄o. ꝛ ad p̄mum mo-tiuū dico soluādo eōez sn̄iāz a qua nō est recedēdū i cōsulē-do ꝙ lex nō fingit sup̄ lesione: sed eū natū put est regulare in cōcernentibus sui fauorē. l. cuz in vtero. ff. pro socio. ꝛ eo ipso ꝙ natus fingitur lesus censet̄ sui facilitate permittēdo tēpus p̄scriptiōis labi tex. est. ꝛ ibi Bart. in. l. fi. C. in q̄bus causis in integ. resti. non est necessaria. nā si hoc dicimus in nato facilitate sua ledi fortius in nō nato. nec est opus alia fictiōe. p̄terea multa fingunt̄ in ꝯsequētiā q̄ nō p̄ncipal̄r. l. penul. ff. de suis ꝛ leg. ꝛ tradit bar. in. l. si is qui pro empto-re in materia fictiōis translatiue. p̄terea h̄ rō nō stringit ꝙ dicat̄ lesus seu fingat̄ lesus in vita s̄z: m̄ p̄ mortem in abs̄te. quo cāu exquo restitutio nō cōsumat̄ in vita nō cōpetit he-redi. s̄z in. d. l. ēt ei consumat̄ in vita. p̄terea ad illud qd̄ dr̄ ꝙ causa minoris est fauorabilior pōt dici illud verum qn̄ mi-nor est lesus sui facilitate vt dolo aduersarij. sed in casu nr̄o nō dicit̄ lesus sui facilitate s̄z p̄pter minorem etatē iunctam cū morte vt. d. l. pātonius p̄ quā. l. pōt argui extēsiue ad mi-norē. ꝛ sic in minore fundat̄ decisio sicut in maiore Suzi-nus. vnde qn̄ aliud remediū competit cessat hec irregularis resti. in integ. q̄ cessat illa eq̄tas ob quaz p̄tor dat hāc irre-gularē in integ. restitu. ex cl̄a si qua mihi iusta cā eē videbit̄. ꝛ iō magis d̄ facili cessat quā vbi cōpeteret in inte. resti. mi-nori cōcessa ad h̄ q̄ dico in. l. sub p̄textu instr̄i. C. de trāsac.

k ❡ Naz videmus ꝙ licet minor habeat regressum aduersus tutorem etiaz existētem soluendo. nihilominus habet etiaz in integ. resti. vt. l. etiam. C. si tutor vel cura. interue.

l ❡ Et tamen minor hoc casu decedens si haberet regressum contra tutorem non haberet hāc in integ. resti. prout voluit Bar. in. d. l. q duos de reb. dubi. ꝛ Bal. in. d. §. in nouissimo cū quibus alij transeūt Suz. allegat Bart. ꝛ Fran. de albe. in. d. l. si infanti subdens ꝛ communiter alij. d. Franciscus d̄ areti. in hoc consuluit contrariuz consi. clxxij. incip. in p̄senti consultatione videndum vide in illo cōsilio multa ad propo-situm elegantia ꝛ parum meo iudicio vera.

m ❡ Inter cetera ad hoc propositum ꝙ licet quando reme-dium in subsidium datur actio vel officiū iudicis fundatuz in ea equitate q̄ aliud remedium non competit tunc si com-petit aliud remedium etiam contra aliam personā illud ces-sat ita loquuntur iura Barto. vz. l. j. in fi. ff. mulier ven. no. cuz similibus allegatis per Barto. Aliquando ꝛ scd̄o super est etiam alia equitas que causat resti. in integ. puta ratione minoris etatis absentie ex causa reipu. non impeditur offi-cium iudicis extraordinarium ex eo ꝙ competat aliud reme-dium contra diuersam personaz vt in minore probatur in. l. etiam ꝛ. l. fi. si tutor vel cur. interue. in abs̄te p̄batur ex no-tata per glos. in secunda solu. in. l. is qui reipubli. ex quibus causis maio. Fran. de are. cōtra Bar. d. Suz. rn̄det ꝙ licet qn̄ datur restitutio rōne minoris etatis vel absentie reipu. p̄cedant predicta. s. ꝙ regressus competēs ꝯ tertiā personā nō faciat silere resti. in integ. Tamen qn̄ nō cōpetit simpli-citer ratione minoris etatis. Sed partim ratiōe minoris eta-tis partim propter lesionem contingentē in puncto mortis. Et sic mixtim ex tit. de minor. ꝛ tit. ex quibus causis maio. tunc habet locum ꝙ dicit Barto. s. ꝙ qn̄ habetur regressus contra tutores cessat eq̄tas. ꝛ ista fuit intentio Bart. in. d. l. si infanti. ꝛ ita premisse rationi respondebant insignis doc. dominus Joan. de bonieronimis de eugubio. ꝛ pleriqꝫ alij aduocati florēn. Sum. etiam adducit ꝙ licet vnum reme-dium extraordinarium non tollatur per aliud extraordina-rium. d. l. etiaz Bar. in. l. in prouinciali. ꝛ. l. de pecoribus. C. ad. l. acqui. ꝛ tradūt. d. Anto. ꝛ Imo. in. c. significauit de test.

n ❡ Tamen quando vnum remedium est magis subsidiariuz illud cessat propter minus subsidiarium text. est nota. ꝛ ibi Bald. in. l. si filius. C. de inoffi. test. Sed nulli dubium ꝙ est magis subsidiaria restitutio de qua agitur ꝗ̃ illa ex ti. de minor. Ideo non mirum si fundus cessat Suzzi. d. Julia-nus ad me rescripsit ꝙ Bald. idem consuluit sibi in ordine dcclvij. in primo lib. consiliorum Bal. incipit qd̄ est de plu-ribus transmissiōibus. s. ꝙ qui trāsmisit ius deliberādi non trāsmittit ius petēdi resti. in integ. ꝛ ꝙ idē t3 dn̄s Jo. petru-tij. in. l. in fi. de rest. mino. Dn̄s baldus ser cole vidit meum cōsiliū noluit subscribere sui secū alloquutus nihil allega-bat nisi q̄ minor q nō adit trāsmittit ius petēdi rest. i inte. h̄ fatebat qn̄ nō trāsmittit hereditatez dicebat ꝙ restitutio in inte. aduersus sn̄iam cōpetebat minori l̄z hēat remedium appellādi ex eo q̄ remediū appellādi sit breuius. l. fin. C. si aduer. rē iud. iūcta gl. ꝛ doct. ibi dicūt ꝙ rō est q̄ restitutio in integ. plenius subuenit ꝛ allegāt plura in q̄b' plene sub-uenit. ꝛ paulus interserit hāc q̄ h3 longius tempus. Nō tn̄ dicit ꝙ ex hoc solo interesse longioris tp̄is daret̄ restitutio in integ. Sed ex hoc addit ꝙ plenius subuenit. ꝙ est fatē-dum tamen propter hoc solum interesse non competit re-sti. in integ. prout dico in consilio. Et dato ꝙ cōpeteret in integ. resti. regularis. Non datur irregularis ex clausula ge-nerali si qua mihi: q̄ si habet̄ beneficium appellandi nō ha-betur beneficiū resti. in integ. ex clausula si qua mihi. ꝛ si est elapsum tp̄s ad appellanduz restituitur soluz ad appellan-dum licet in minore secus vt. l. fi. de in integ. rest. ꝛ not. glo. in. d. l. fi. C. si ad ver. rem iud. Itaqꝫ ista ratio iuuat hanc par-tem. Tn̄. d. petrus nescio quo ductus sp̄ū consuluit contra. ꝛ Dominus Bal. ser cole se subscripsit consi. domini petri Dominus Bar. Suz. vidit̄ eorum consilium ꝛ meum ꝛ se subscripsit meo ꝯsilio sir̄ se subscripsit. d. Joānes baptista caccialupus pōderat v̄ba Cy. i. l. j. de resti. mi. in scd̄a q̄ōne. Itē v̄ba Jac. bu. ibi. itē Bar. ibi dum sequitur opi. Jac. bu. Itē in. d. l. pantonius quatenus cōsiderat lesionē. Itē bar. in. d. l. q duos ꝛ dū dicit ꝙ in h̄ditate vltimi inueniet he-reditatē p̄mi q̄si transmissaz ex iure deli. Itē quatenus di-cit ꝙ illud remediū restō cōpetebat ante. l. cū antiquioribus quasi sentiat ꝙ hodie nō cōpetat si cōpetit t̄n fictū illius. l. itez quatenus subdit si annus deliberādi trāsiuit ꝛc. Item

adducit.d.l.pantonius.quatenus dicit q de rigore nullum remedium competebat vnde non militat quando aliud remedium cōpetit. Itē adducit Bal.in.d.l.j.de resti.mil.quatenus dicit q ratio equitatis fundat in hoc: q2 vltimo vite ledit eo q non transmittit. idem sentit in eadē.l.ver.p hoc dico.idē de mente Bal.in.§.in nouissimo in.l.cū antiquioribus in vltima col.dum ponit famulā Nico.de mat.idē in d.l.si infanti.vj.q.Itē adducit Bal.in.l.non solū.de in integ.resti.dum referendo Ja.de are.Ja.bu.& Bar.q minor di lesus eo ipso q nō trāsmisit hereditatē: ideo beneficium restitutionis cōpetit eius heredi.idem mente Ang.in.d.l. non solum & omniū qui scripserūt in hac materia. & hoc videtur voluisse satis aperte in consi.ccclij.incipi.de iuribus aditionis caccialu. & sic quādo cōpetit aliud remedium quo pōt consuli cessat dicta restitutio irregularis ēt si esset tale q faceret cessare restit.in integ.regularē vt ex predictis p3 si ergo cessat qn heredi pōt cōsuli per regressu3 ptutorē vl curatorē fortius vi q debeat cessare h casu quo hrs habuit remediu3 a recta via adeundi ex iure deliberādi.doc. enim volunt q donec pōt adiri hrditas non censet minor lesus.

¶ Sed demum tunc lesio consumat qn desinit posse adiri sed in casu isto tpe mortis poterat adiri ex iure deliberandi ergo nō erat cōsumata lesio.ergo minori nō cōpetijt ius petendi.resti.in integ.si sibi nō cōpetijt ergo in alium.& sic in suū heredē illud trāsmitteret nō potuit.ar.l.nemo plus iuris.de re.iur.&.l.traditio.de acq.rerū do.& sic sumus extra terminos.d.l.pōtonius.&.d.l.j.de resti.mili.&.d.l.qui duos & doctor qui loquunt qn hereditas non transmittitur.

p ¶ Et lesio consideratur: q2 hereditas non adita nō transmittitur prout patet ex dictis doc.in iuribus supra allegatis & videtur multum clarum.que enim lesio pōt dici nisi forte q2 ius deliberandi nō durat tanto tēpore qto tempore durat ius adeundi cum illud duret.xxx.annis. argu.l.l3.C.de iure deliber.prout omnes ibi tenent.& facultas adeundi ex iur deliberandi transmisso non potest egredi annum.l.cum antiquioribus.C.de iure deliberādi.sed huiusmodi distātia tēporis prescribendi non est in cōsideratione.l.qui bis ide3 & q ibi per doc.ff.de ver.ob.& in.l.pater qui castrense.& ibi per Bar.de castren.pecu.& ita etiam in similibus terminis nostris dicit Jmo.in.l.ventre.de acq.heredi.in.ix.col.Su3 3inus ex persona ergo minoris non pōt peti in integ.resti. q2 leo cessauit inuita minoris.& ēt tpe sue mortis: ideo sibi non cōpetijt nec ex persona sua: q2 maior nec illā ex persona sua petijt: & hoc ēt legendo tenui pro expedito legēdo.d.l.si infanti.§.q cessat in integ.resti.eo casu quo hereditas aliquo iure transmittit.& puto clarissimum. & per hec tollunt quasi omnia que replicant pro parte petri petentis restitui. Nec ob.illud qd allegat q infans nō transmittit ius deliberandi: q2 in eo nō datur scia cōsiderabilis.arg.l.j.C.de falsa moneta. q2 l3 fateter q heres infantis non haberet ius deliberandi ex scientia ipsius cessante scia tutoris que hoc casu no presupponit l3 sit magnū dubiu3 an infans quicq in huiusmodi terminis trāsmitat tn in casu isto nō est opus aggredi dictam difficultatē.na3 dictus petrus nō est heres illius infantis ideo ex persona sua nō pōt petere restitutionem in integ. Nec illā petijt: sed ex persona Joannisfrācisci puberis: qui vltimo decessit.ipse autem Joānesfranciscus l3 forte sibi fuissent delate hereditates fratrum: tamen ex quo illas non adiuit eas non trāsmisit.d.§.in nouissimo.&.l.quoniam sororem.C.de iure deliberandi. nec pro parte dicti petri petitur restitutio aduersus non aditam hereditatem fratrum: sed solum. & dumtaxat aduersus non aditam hereditatem matris quinimo ipse Petrus videt niti ex non aditione dictor Antonij & helysabete & philippi fratrum dicti Joannisfrancisci.cum alleget q hereditas dicte sue matris est ad eu3 delata saltem beneficio iuris accrescendi.& prius alleget q portio hereditatis materne delate helysabete per eius mortem fuit delata fratribus & successiue pariter per mortem aliorum q portio decedentis erat delata superstitibus.& sic petit se restitui ad adeundum ex persona Joannis: & si petijsset se restitui aduersus hereditates fratrum delatas dicto Joānifrancisco.& nō aditas per ipsum Joānemfranciscum.& consequenter non transmissas in ipsu3 petrum heredē ipsius Joannisfrācisci dicta petitio laboraret eodē morbo quo petitio restitutionis integ.aduersus hereditatem matris non aditam & non transmissam. cum etiam transmissum fuisset ius deliberandi super hereditatibus fratrum & sororis. sed super hoc non insistendum. quia talis restitutio respectu hereditatum fratrum non postulat. Quinimmo nec allegatur q dicto Joānifrācisco fuerint delate. Nec q si fuissent delate non fuerint adite. & propterea fuerit aliqua lesio.remanet itaq firma & indubia meo iudicio concludo q dicta restitutio in integ.nullatenus concedi debeat. Nec competat ius illam petendi.

q ¶ Et quia ex narratis in dicta petitione per dictum petru3 constat q sibi ius non competit petendi in integrum restitutio.ipse est ab initio reijciendus. Na3 exceptio tu non habes actionem tibi ius non competit repellit quem a limine iudicij.l.si pupilli.§.videamus.de nego.gesto.& ibi per bar. & per docto.in.l.nam postea in princi.de iureiurando & per Modernos in.l.eleganter.§.siquis post.de condi.indebi. deponuntur exceptiones impedientes litis ingressum. Prout repellitur qui agit ex actiōe si actio deficit.ita & qui principaliter iudicis officium intentat pari ratione est repellendus si ab initio apparet sibi non competere officium iudicis q intentat. Est enim eadem ratio ergo idem ius per iura vulgaria. Utroq enim casu deficit fundamentum ita q nihil fundari seu vt ita dixerim superedificari potest j.q.j.cum paulus. Et ex quo ex ipsa petitione apparet q de iure non debet in integ.restitu.concedi si sententia concedens restitutionem in integ.ferreretur illa contineret manifestum iuris errorem qui apparet ex ipsa sententia qd esset lata contra ius.ex quo sententia habeat necessariā relationem ad petitionem.l.vt fundus.ff. communi diui.l.fine. C.de fideicōmissarijs lib.&.c.licet hely.de symo.adeo q si error est in libello censetur esse etiam in sententia. ita q si ex libello apparet error censetur apparere etiam in sententia ita q sentētia ex hoc redditur nulla.prout volunt Bar. & Bald.in.l.j.C.de errore calcu.& ibi Jaco. butri.& Cy.ibi. & Barto.& Ange.in.l.j.§.item si calculi. que sententie sine appella.rescin.& Barto.in.l.si expressum. de appella.casi. in.c.in presentia.de renuncia.& in.c.inter ceteras.& de re iudica.& maxime ibi per Pauor.hinc est q vbi libellus est ineptus totum iudicium ruit non potest ferri apta seu valida sententia.glo.in verbo sm institu.de oblig.titu.generali.c. cum dilecti.& ibi per doc.

r ¶ Et l3 in causa ista forte non foret necessarius libellus.& ideo nō sit necessaria solēnitas que in libellis requirit.& h respectu non curetur si inepte proponat & pcedant glo.in ptium adductis. Tn petitio qualis qualis requirit vt iuxta eius formā ferri valeat snia vt est expressum in cle.sepe.de verb.sig. Itaq pariter habet snia necessariā relationem ad qualem qualē petitionē put h3 ad libellū p tex.d.cle.sepe.

s ¶ Et ideo error q apparet ex quali quali petitione censet apparere in snia rōne dicte necessarie relationis per supradicta.& prout etiam videmus in secunda snia confirmatoria prime que non v3 si prima continet expressum iur errorem prout voluerunt Bar.Ang.& Jmo.in.l.si expressim.de appel.& bar.in.d.l.j.C.de errore calculi.& ideo cū nō possit ferri valida sententia non debet iudex frustra procedere.

t ¶ Q2 iudex non debet facere actum frustratoriu3.l.si pretor in prin.ff.& de iudi.& nō d3 quis admitti ad actu3 iudiciarium qui factus nō releuat prout dī in probatione q non admittit quis ad probandum qd pbatum non releuat.l.ad probationē.j.C.de pba.hinc etiā descēdit q iudex lacerat libellu3 vt per glo.in.l.j.ff.de offi.asses. Ne.s.faciat acta frustra.cu3 itaq ex narratis in quali petitione appareat q & si oia narrata docerent veniret snia ferēda contra petentem. Ideo nō d3 deueniri ad pbationes cum nō pbata nō releuarent ad victoriam.ideo ad merita cāe nō est deueniēdū.

v ¶ Sed est reijciēdus ipse puocans ad iudicium. Nō eni3 ex alio vult litigare nisi vt sententiet pro eo.sed ex quo nunc apparet q non pōt optinere nō est expectanda snia. q2 nō est expectandus euētus & finis q non est pfuturus. frustra enim expectat euētus nihil operaturus.l.aliquando.§.si.ff. ad velle.&.l.cū heres.§.si.de acqui.heredi.&.l.j. in prin.de cura.bonis dan.&.c.cū contingat ver.vex.de offi.deleg.cu3 multis similibus.& per hec pluribus varijs vijs deducit q dominus iudex d3 reijcere talem petitionem.& in causa nō procedere.seu absoluere conuentos ab obseruatione dicti iudicij seu instantie. Laus deo.

¶ Statutū asisij disponit q mulier dotata nec ipsa vel eius filij possint venire ad hrditates dotātiū vel nō dotātiū donec fuerit aliq pdictor &c.an nepotes ex filia fris defuncti possint succedere auo stāte patruo & sic frē carnali defuncti.

¶ Cōsilium

Consilium. lxxxviij.

IN noie domini nostri iesu xpi. Et in primo cōsultatiōis articulo videat prima facie dicēdū q dictus Jacobus frater carnalis succedat dicto dño Mazico & excludat dictos Joannembaptistam & Robertum nepotes ex filia dicti dñi mazichi quis secus sit de iure cōi p auc. in successione. C. de suis & leg. cū filiis. Nam ius municipale q constituit spāle ius ciuile in loco. l. oēs populi. ff. de iusti. & iure. & insti. de iure. na. gen. & ciui. §. ius aūt ciuile. & ppterea seruādū in loco vt dictis iuribus, & l. lege municipali. & l. fin. de decr. ab ordi. faci. disponit q masculini. de domo excludāt feminas dotatas vel dotādas. & eorum filios. sed dicta filia dñi Mazichi fuerit dotata a patre prout presupponit in themate: ideo videtur exclusa & ipsa & eius filij a successione intestati dicti sui aui existēte iacobo fratre carnali. & de domo dicti dñi Mazichi cū statutū excludat dotatā. & eius filios a successione pris mris aui vel auie & fratrum dotantis vel non dotantis donec superuixerit masculus heres natus ex pdictis vel aliqua predictorum &c. Sz hic superest masculus descendens ex aliquo pdictorum: q2 ex auo. & forte ex auia dicte filie dotate ergo ipsa erat excludēda & eius filij exclusi sint ab hēditate eorū aui. vz dñi Mazichi non eniz videtur obstare q dictus iacobus masculus de domo dicti domini Mazichi nō sit descendēs dicti domini Mazichi. sed transuersalis: q2 statutū videtur requirere solum q sit descendens ex aliquo predictorū vt patet ibi dum dicit ex predictis vl aliquo predictorū. & ibi de bonis & sup bonis cuiuslibet predictorum quoquo mō q vbū cuiuslibet predictorū est distributiuū vniuersale vt. l. si pluribus in pn. de leg. ij. & habet p bar. in. l. h articulo. de here. insti. & ne vba vident aperte excludere dictos nepotes ex filia pp fratrē ex eodē patre genitum q & videt dicendum ex generali rōne posita in prin. dicti statuti ibi ne hereditates & successiones ad alios qui non essent de domo & linea masculina proueniant statuerunt &c.

a Constat eniz q dicti nepotes non sunt de linea masculina dicti Mazichi de cuius successiōe & hēditate agit. Item nō sunt de eius domo: q2 domus pro agnatiōe hoc casu sumit. l. pnunciatio. de v. sig. in. §. familie versi. cōi iure. & ibi domū pro agnatiōe exponit Bar. adducēs tex. cū gl. in vbo domū in. l. cū vnius. ff. de alimē. & cib. leg. ad hoc ēt. l. j. C. si quacūq predi. pote. & ibi per Bal. & l. j. C. ne liceat potētioribus ibi potentiorum domo. & c. j. in prin. de scisma. li. vj. ibi domus. de colū. tex. iuncta glo. in verbo domesticis in. l. j. in prin. ad sille. vbi Jac. de are. exponit domus. i. agnatio & expositio est vā put ibi dicit Bart. q vltimo loco subdit q domus in partibus tuscie sumitur p oibus descēdentibus ab vno stipite. suppleri debet. s. descendentibus per lineam masculinam. & ita sumit in alijs iuribus pallegatis cū agnatio nō sit nisi inter cōiunctos p lineaz masculina. l. sunt aūt agnati. ff. de legi. tut. & insti. eo. ti. in pn. & q sumat ita in casu nrō. s. p descēdentibus p lineā masculinā apparet ex verbis sequentibus ibi ex linea masculina pueniant lz nō possit in casu huius statuti sumi omnino p agnatiōe cū excludat dotatas. & earū filios pper filios. & nepotes masculos ēt ex femina descēdētes sunt aūt descēdētes p lineā masculinam ab ipsa femina. s. nepotes ex filio constat aūt q dictus iacobus cēset esse ō eadē domo qua erat dictus dñs Mazichus: q2 sibi agnatus cōiūctus ex eodem prē. iō ratio statuti eum admittit. & excludit dictos nepotes filios filie dotate.

b Et ex ratione legis sumitur mens legis: q2 censetur esse mens legis latoris dicto. c. fi. de reg. iu. in. vj. Bar. & Bal. in. l. nō dubium. C. de ll. & bal. per illuz tex. in. l. cum mulier ff. solu. matri. & dicit Jmo. in. l. ij. §. fi. ff. de dona. & Bald. in l. j. col. ix. ff. solut. matri. dicit q de hoc est melior text. qui sit in iure in. l. scire oportet. §. & si maxime ibi mens iuris latoris. de execu. tut. & Ange. in. d. l. ij. dicit q est ipsa lex ad hoc etiam q dicit bal. in auc. post fratres. C. de legi. heredi. & in l. fin. ff. de heredi. insti. Concurrere ergo videntur mens legis. & verba merito videtur hoc aperta fronte concludendum. & maxime cum vba ipsius rationis sint dispositiua adeo q ex eis potest sumi decisio per no. per glo. & doc. in rubrica. C. ne fideius. dotium dentur.

c Tamē non obstātibus pmissis puto in p̄rium fore aptam iusticiā. nā pmittēdū est q exquo de iure cōi sunt equiparati agnati & cognati. & sic coniuncti ex linea feminina. & linea masculina tā descēdentes q transuersales & ascendentes vt in auc. in successiōe. de suis & legi. auc. cessante. & auc. seq. C. de legi. heredi. & auc. defuncto. C. ad tertul. itē de iure descēdētes preferunt transuersalibus ocā auc. in successiōe. & ocā auc. cessante. Et legū correctiones sunt pro posse euitāde. l. precipimus. C. de appel. & c. cū dilectus. de consue. & l. sancimus. C. de testa. & l. vnica. C. de inoffi. dot.

d Et excludere descēdētes feminas pp masculos est qdaz species exheredatiōis dicit Bal. in. l. illā. C. de colla. Jō reputat odiosuz & restringēdū sz eū. Et idē bal. i. l. qcūq. C. de ser. fug. dicit q statutū excludēs auū maternū pp patruū est odiosum odio irrationabili. Jō restringendū adeo q nō excludet auiā maternā sm cum. Longe aūt magis debet cēseri odiosum excludēs filiā & nepotes ex filia ppfrēm & propter patruuz & alios vlteriores prout resultaret ex h statuto talis exclusio si statutū ita late interpretaret prout sumit ex adductis per alterā partē. Jō alia interpetratio est sumenda magis cōuenit vba dicti statuti. s. q femina dotata vel dotāda siue sit descēdēs siue ascēdēs eius de cui hēditate agit siue trāsuersalis excludat a masculis dīcēdētibus ex aliquo pdictorū veniēs in successiōe pdicta cū tali muliere dotata vel dotāda. Jta eniz apte sonāt vba statuti veniēs in successiōe pdicta cū tali muliere dotata vel dotāda. Jlla eniz vba restringūt pcedētia alr fuissent ludibrio posita qd minime est dicendū. l. si quādo. ō leg. j. & c. si papa. de priui. li. vj. Est ergo sensus q si ocurrūnt filius & filia q simul venirēt iure cōi ad successionē pris tūc filia sit dote cōtēta nec succedat ipsa nec eius filius: sz si vna cum filia dotata cōcurrit alius masculus agnatus q de alio iure nō veniret ad successionez vna cū femina dotata. tūc statutū non excluderet feminez sz casus ille remanet sub dispōne iuris cōis. & in p̄riuz sensus dicti statuti cōcordat cū iure cōi. iō tale argumētū est sumēdū cū sit fortissimū in iure. l. j. §. huius rei fortissimū est arg. de offi. eius cui man. est iurisdi. & cū ap'lica. de his que fiunt a prela. sine cōsen. ca. & l. apud antiquos. C. de furtis.

e Et q se fundat in iure exorbitāti. & fortius in correctiuo dz pbare oia q ponunt in ipo iure. Jo. an. in. c. j. de tēp. or. put refert & sequit bal. in. l. si qs nō dicā capere. de epi. & cle. & ponūt legētes in. l. si qs maior. C. de transac. ad h optime qd notāt gl. & doc. in cle. fi. de rescri. Dz ergo cōcurrere iste qualitas pōderata in statuto q sit filius nepos vel pnepos alicuius predictaruz veniēs in successiōe pdicta cū muliere dotata. sz dictus iacobus nō est hmōi. q2 lz sit filius cbristofori. & sic pris dicti dñi Mazichi & aui pñi dicte filie dotate matris dictorū ioānisbaptiste & roberti. tñ nō est veniēs in successiōe pdicta cū muliere dotata q2 excluderet ab ea si viueret. & si erat premortua nō poterat cum ea venire.

f Jdeo exquo deficiūt vba dicti statuti. cesset ēt dispositio iuxta. l. ita autē in prin. ff. de admi. tuto. & l. iiij. §. prot ait. §. totiēs. ff. ō dāno infec. cū cōcor. q & demōstrat: q2 si statutū gñaliter disposuisset q mulier dotata vel dotanda excluderetur a quolibet filio nepote vel pnepote vel hēde masculo aliquorum ex supradictis frustra subdidisset. §. declarantes. q etiā mulier dotata siue dotāda nō possit succedere frī vel fratribus decedēti vl dcedētibus donec & quousq supstite rint fres nepotes vl pnepotes ex linea masculina descēdētes &c. Certe nepos & pnepos descēdēs ex fratre cōprehēdebatur sub pcedētibus cum supra memorauerit fratrē & ab eius successione excluserat dotataz donec superesset aliquis nepos vel pnepos masculis. quinimmo & magis generaliter donec supererit heres. idest descendens masculus.

g Nam sepe in iure heres pro descendente sumitur. l. ex facto. §. fin. ad trebel. & c. j. §. & si clientulus. de alie. feu. in vsibus feu. & in ti. de eo qui sibi & hered. suis in rubro. & nigro. & in. c. j. §. penul. de lege corra. cum multis siribus in materia feudali. Et sir r in precedenti dispōne excludebat superstite fratre cum esset filius patris qui pus noiabatur in pncipio statuti. Uerū q2 nepos aut pnepos non succedit vna cum sorore iuxta auc. post fratres: fratruma filios. C. de legi. here. voluit statuens etiam hoc exprimere. & vlterius decidere in nepotibus & pronepotibus ex fratre q excludant sororem dotatā & descēdētes ex ea lz de iure cōi nō succederent cū sorore dotata. Jn descēdētibus aūt nō erat h necesse cum descēdētes ex alia linea cuiuscūq sint gradus si alij ex ea linea eos nō pcedūt succedūt vna cū alijs alterius linee lz illi alij sint primiores in gradu. insti. de hered. ab intesta. §. cū filius. & in auc. e. ti. §. j. Nepos enim intrat locum filij pdefuncti. & sic de singulis vlteriorib vt dictis iurib.

b ¶ Itaq₃ clare apparet ꝙ dictum statutum minime excludit filiam vel nepotes ex filia propter fratrem defuncti qui nõ venit ad successionem vna cũ eis per supradicta. Nec ob. ꝙ ratio est generalis. nã ratio generalis extendit dictũ in correctiuis ad casus qui possunt cõprehendi sub verbis dicti: lȝ ex im propria significatione pro nõ ad casum qui non posset sub v̇bis dicti cõprehẽdi ꝑut declarat Imo. in. l. si vero §. de viro solu. matri. per no. per glo. ⁊ doc. in cle. j. de elec.

i ¶ Et est cõe dictũ ꝙ per arg. a p̄ioritate rõnis nõ fit extẽsio incorrectiuis per. d. l. precipimus cũ cõcor. ⁊ maxime q₂ dicta rõ si generaliter intelligeret̃ excluderet oẽs cognatos mares ⁊ feminas dotatas ⁊ indotatas neq₃ dotandas ⁊ sic corrigeret multa iura ꝙ nõ est dicẽdũ ꝙ iurislator vno verbo ita effuse prolato voluerit corrigere tot iura. ar. l. si q̄s in prin. Et ꝙ nõ sit de mẽte apparet ex sequẽtibus: q₂ statuẽtes frustra se restrixissent ad mulieres dotatas vel dotãdas si gñaliter voluissent ꝙ h̄ditates nõ ꝑuenirẽt ad alios qui nõ eẽnt de domo ex linea masculina. ⁊ ludibrio fuissent apposita oĩa v̇ba sequẽtia ꝙ nullaten⁹ est dicẽdũ. ⁊ maxĩe q₂ dicta rõ nõ ẽ gñalis ad dicta sequẽtia. nã dũ admittit descẽdẽtes ex femina nõ peruenit successio ad illos. de agnatione seu ad illos qui sunt ex domo ꝑ lineã masculinã cũ nõ sit linea masculina in filio matris vel auie vt de se est notissimũ.

k ¶ Et q̄n rõ nõ est generalis ad dictũ censet̃ impulsiua nõ finalis ꝑut voluit Bal. in. l. j. vij. col. per no. in. c. institu. de hereti. lib. vj. Ideo nõ magnifaciẽda q₂ ratio impulsiua nõ restringit vel extẽdit dictã. l. j. §. sexũ. de postu. ⁊. l. ij. §. fi. de dona. remanet ergo cõclusio ꝙ dictus Jacobus nõ poterit ab intestato succedere dicto dño Mazichbo extãtibus nepotibus ex filia: sed succedunt insoliduȝ dicti Joãnes baptista ⁊ rubertus nepotes predicti. ⁊ dato ꝙ dictus dñs Mazichbus cõdiderit testm̃ ⁊ instituerit heredeȝ vniuersalẽ dictũ Jacobũ ⁊ dictis suis nepotibus reliquerit certã q̄ntitatem pecunie: tñ dictis nepotibus deberet̃ supplemẽtum legittime per. l. oĩnodo. ⁊. l. seq. ⁊. l. sancimus. C. de inoffi. test. nã vt dictũ est ipsi fuissent ab intestato successuri nihilominus cũ dictus Jacobus q vt presupponit̃ habebat noticiaȝ testamẽti adiuit ab intestato ⁊ ab intestato adiri nõ põt donec põt esse locus successioni ex testamẽto vt. l. q̄diu. C. qui admitti. ⁊. l. anteq̄. C. cõmunia. de succes. ⁊. l. q̄diu. ff. de acqui. here. Ideo cẽset̃ repudiasse hereditatẽ ex testamẽto ve est expressum in. l. illud. ff. de acqui. here. qui enim vult vnũ censet̃ velle omne id sine quo illud qđ vult expediri nõ põt vt ibi. ⁊. l. ad rem mobilẽ. ⁊. l. legatũ. ff. de ꝑcu. ⁊. l. ad legatũ ff. de ꝑcu. ⁊. l. ij. ff. de iurisdi. om. iudi. cũ cõcordãtijs: sed instari potest quod ex quo in dicto testamento fuerãt etiã instituti lȝ incertis q̄ntitatibus nepotes ipsius testatoris.

l ¶ Licet heres vniuersalis repudiet non ꝑpterea deuoluit̃ successio ab intestato: sed vniuersum accrescit instituto in re certo ꝑut tȝ Bart. in. l. quot̃. C. de heredi. insti. ⁊ in. l. ex facto. ff. eo. tit. ⁊ est cõis opi. vt habet̃ in dictis iuribus. ⁊ in. c. minutius. de testa. ⁊ in. c. si pater. eo. ti. lib. vj. lȝ Marti. sili. Nico. de mat. Ja. bu. Ray. de forli. tenuerint q̄triũ quos sequit̃ Bal. in. d. l. quoti'ns qđ ⁊ tȝ Fran. de rampo. vt refert Imo. in. l. j. §. si ex fundo. ff. de heredi. instituẽ. Ideo ex quo ꝯm primam opi. ex sua repudiatione non defertur sibi hereditas ab intestato. ⁊ sic non consequitur facultatem adeũdi non videtur resultare repudiatio ex quo non consequitur id propter qđ censetur repudiare ꝙ non cõsequitur ex alio. s. q₂ non ipse. sed dicti nepotes ex filio succedunt ab intestato tñ ad hoc rñderi põt pluribus modis. primo ꝙ dictus Jacobus institit esse heredem ab intestato postq̄ dicti nepotes insistebant se heredes ab intestato. ⁊ sic etiam postq̄ etiã pro parte institutoꝝ in testamento censet̃ repudiata hereditas vt pȝ ex serie actoꝝ. ⁊ per hoc tollit̃ ꝙ non defert̃ ab intestato donec est locus successioni ex testamento. secũdo rñdetur ꝙ lȝ essent duo obstacula successione ab intestato vnũ institu. in vniuersalis aliud institutiones in re certa vnũ dependebat ab ipso iacobo aliud dependebat ab alijs cẽseat̃ ipse voluisse tollere obstaculũ ꝙ tollere põt ⁊ volendo cõsequens censeat̃ velle necessarium antecedens ꝙ velle potest. argu. l. que de tota cum concor. ff. de rei ven.

m ¶ Tertio rñdetur ꝙ ex quo ipse instat se esse heredẽ ab intestato cẽset̃. ita putare ꝑut asserit: q₂ nemo presumit̃ dicere nisi ꝙ mẽte cogitat. ar. l. labeo. §. idẽ tubero. de suppe. lega. Lȝ itaq₃ nõ posset. eẽ hẽs ab intestato vel pp institutos in re certa vel q₂ statutũ nõ defert successionẽ fratri extãtibus descẽdẽtibus: lȝ ꝑ lineã femininã. Tñ satis ẽ ꝙ ipse putauerit sibi delatam ab intestato hereditatẽ. Et voluerit illã cõsequi ⁊ q₂ putabat illã querere voluit repudiare ex testõ. lȝ enim non sequat̃ effectus q. i. s. illam ab intestato nõ consequat̃. Tñ operat̃ effectuȝ voluntas repudiãdi ex testamẽto.

n ¶ Prout alias in simili dicit iurisconsultus in. l. ꝙ meo. §. si a furioso. ff. de acq. pos. vbi tradens possessionem furioso volebat amittere possessionem q₂ putabat illã queri furioso cui tradebat allegabat̃ ꝙ tradens non amittat eo q₂ furioso non querit̃. Et ideo cessare dicebat̃ causa ꝑpter quam volebat eam a se abdicare. Quaȝ opi. deridet ibi iurisconsultus ea rõne: q₂ lȝ furioso possessio non querat̃. Tamen tradens eam amittit q₂ amittere voluit q₂ putabat furioso queri.

o ¶ Ita formaliter cadit in his terminis do. Bal. fer cole allegabat incõtrariuȝ. l. clodius clodianus de acqui. here. vbi adiens ex scdõ credens valere põt adire ex primo si ꝯm nõ valebat. ⁊ Bal. ⁊ Imo. ibi dicũt ꝙ error vitiat repudiationem licet papi. contrarium dixerit ⁊ reprehenditur a paulo.

p ¶ Sed ego dicebã anteq̄ viderẽ tex. ⁊ doc. ꝙ rõ est q₂ errabat circa validitatẽ primi cui dicebat̃ repudiasse ⁊ errans circa d̄lationẽ nõ põt nec adire nec repudiare. l. si is ad quẽ ⁊. l. hẽs institutus ⁊ se. de acq. here. Sȝ in casu nr̃o lȝ errauerit circa delationẽ ab ĩtestato nõ errabat circa delationẽ ex testõ sciebat delataȝ ex testõ ⁊ voluit ⁊ potuit repudiare ex testõ. Et h̄ satis plane ꝑbat̃ ꝑ. d. l. clodi⁹ a q̄trio sensu ⁊ a rõne cessante cũ dicat iuriscõsultus ꝑ rõne q₂ repudiare nõ potuit. Ergo si potuissȝ repudiare iduceret̃ repudiatio ꝑut tenebat papi. Nã dictus Jacobus voluit repudiare ex testõ q₂ credebat querere ab intestato lȝ aũt ab intestato nõ quereret tñ satis est ꝙ voluit repudiare lȝ ob cãm nõ verã. Ex quo repudiatio a solo aĩo depẽdet. l. recusari. ff. đ acq. here. prout aditio. l. gerit ⁊. l. pro herede. eo. ti. ⁊. l. si auia. C. eo. ti.

q ¶ Et ꝑut amissio posses. l. si q's vi. §. d̄ria. ff. đ acq. pos. satis est qualitercũq₃ volũtas resultet siue ex vera vl' ob verã siue ex falsa seu erronea vel ob falsam seu erroneã cãm resultet.

r ¶ Sic ⁊ alias tradens ob cãm erroneam trãsfert dñium vt in toto titulo de cõdi. indeb. Nec põt dictus Jacobus dicere ego fingebã velle adire ab intestato sciebam tñ me nõ posse. Et ideo non habui animũ repudiandi ex testamẽto.

s ¶ Q₂ talia allegando allegaret dolũ ⁊ turpitudinem suam quã allegare nõ permittit̃. l. trãsactione finita. C. de trãs. cũ multis cõcor. ibi in glo. allegatis: ꝙ aũt noticiã habuerit de dicto testõ satis deducit̃: q₂ fuerũt petiti testes examinari ad perpetuã rei memoriã ⁊ publicari: ꝙ aũt publicatũ est cẽset̃ peruenisse in noticiã eis ad quos spectat. arg. l. sed si pupillus. §. ꝑscribere de tribu. ⁊ in. l. ij. in v̇bo ꝑ rostris de veteri iure enucleãdo. Et in h̄ indiuiduo ꝑbat̃ q₂ timore subornatiõis ẽ statutũ a iur̃ cõi ꝙ post didicita testificata nõ possint iterato testes examinari sup eisdem articulis vel directo contrarijs in autẽ. de testi. §. q₂ vero in fi. seu. §. illud. ⁊. c. veniens. ⁊. c. cum in tua. ⁊. c. constitutis extra. eo. ti.

t ¶ Et tñ iura passim volũt ea rõne ꝙ publicatis attestationibus nõ possint sup eidẽ articulis vel directo q̄trijs testes examinari. c. fraternitatis. c. cãm q̃ vertit̃ iter vos. c. ex tenore. c. ꝑ tuas. de testi. ⁊ cle. testib⁹. eo. ti. Quib⁹ iuribus simul iunctis deducit̃ ꝙ publicate attestatiões ꝑsumunt̃ in noticiã peruenisse. Et h̄ saltem si pars in iudicio cõparebat t̄pe publicatiõis. ⁊ maxime h̄ deprehẽdit̃ ex tex. d. c. venies. vbi solũ premittit̃ attestatiões publicatas postea presupponit̃ ex hoc didicisse testificata. Cum itaq₃ cẽseat̃ repudiasse hereditatem ex testõ non põt ad illã redire. l. sicut. C. de repu. ⁊ absti. here. ⁊. l. j. C. de repu. bono. pos. Laus deo.

¶ Snia an ex eo possit dici nulla: q₂ nõ fuit lis cõte. nec ꝑductus libellus esto ꝙ sit cã in qua eius natura nõ requirit̃ ordo iudiciarius. Item si gabella quadrupedum vendat̃ sub istis verbis. vȝ a pacte vecbie an cẽseat̃ derogatuȝ noue reformationi que tendit in ꝑiudiciũ emptoꝝ dicte gabelle.

¶ Consilium lxxxix.

IN nomine domini

nostri Jesu christi. ¶ Visis actis ⁊ actitatis que asserunt emanasse in quadam causa vertente inter communitatem fani ⁊ nonnullos datiarios datij tracte ⁊ passus bestiaminis ciuitatis fani. ⁊ nonnullis statutis. ⁊ duabus sententijs in causa ipsa latis. ⁊ appellatione ab vltima sententia interposita: queritur que habeant esse partes iudicis dicte cause

cte cause appellationis et circa hanc consultationem duo di scutienda sunt an sententia pmo lata fuerit aliqua. an vero nulla prout pronunciatum fuit p secundam sententiam. secundo circa merita cause que partium foueat iusticiam.

a ¶ Assumendo primum articulum licet in hac causa non fuerit ab initio productus libellus nec litis contes. que solent esse de substantia iudicij vt de libello in l. edita. C. de eden. et auc. offeratur. C. de lib. contest. et extra de libelli obla. per totum adeo q ubi non extat libellus vel libellus est ineptus snia est nulla vt in c. cum dilecti. de empti. et vendi. et ibi doc. notant et est glo. reputata singularis insti. de obli. titulo generali in verbo secundum. et de lit. contes. q requiratur adeo q sine ea iudicium nō subsistat probat in c. j. de lit. contes. in c. dudum. ij. de elec. et in l. j. C. de li. conte. et est notissimum. tamen vr posse dici q hoc casu h non requirantur: qr vr causa breuis exquo agitur de reuocando quodam bannimento: que reuocatio videtur leuis preiudicij dicte cōmunitati cōuenie. et in causis breuioribus solemnitates iudiciarie nō requirūtur auc. nisi breuiores. C. de sententijs ex periculo recitā. et cum interuenerit quedam petitio videtur q iuxta illā potuerit ferri sententia vt in cle. sepe. de verbo. signi.

b ¶ Tamen his non obstantibus contrarium arbitror. de iure respondendum. nam in hac causa nulla fuit petitio directa ad iudicem: sed solum fuit facta protestatio cōitati. et iudex facta responsione pro parte cōitatis assignauit terminum ad probandum per totam illam diem et intra terminum pro parte datiariorum fuerunt facta capta et iuramenta testibus pstita in pñtia partis: ideo attestationes emanauerunt nulla precedente petitione nec tela iudicij.

c ¶ Et licet in casibus in quibus ordo iuris non requiratur libellus inscriptis et solemnis nō requirat: tñ regrit qualis qualis petitio que debet in initio saltem produci vt iuxta illa qualem qualem petitionē possit ferri sententia vt est expressum in d. cle. sepe post principium. de ver. signi. et per Barto. in extrauā. ad reprimēda in verbo sine figura iudicij: quod minime contingit in casu nostro: qr elapsa dilatione data ad probandum et factis probationibus pro parte prouocantium ad iudicium et publicato processu fuit qualis qualis petitio porrecta. Nec postea parti pucāti. et sic ipsis datiarijs fuit aliqua dilatio assignata ad probandum licet vt ser euangelista hēret facultatem pbādi fuerit reuocata publicatio pcessus et data dilatio ad pbādū dcō ser euāgeliste sindico cōitatis i qua dilatione nulla pbatio facta fuit pro parte datiariorum.

d ¶ Itaq probationes facte pro parte datiariorum fuerunt irrite qr ante telā iudicij. et ante litē cōtest. vel actū qui habetur pro litis conte. Nam in summarijs causis in qbus nō requirit lit. conte. actus qui solet sequi post lit. cōte. habetur pro lit. contest. et operatur effectus lit. contest. prout habetur in l. nihil. et in l. nulla. C. de procura. et in l. ij. C. de cōsor. eiusdem. li. Sed dilatio ad probandum protestata et apposita contra protesta. nulla petitio precedente et actus qui solet sequi lit. contesta.

e ¶ Cum lit. cōtesta. nō soleat fieri ante petitionem: ideo illa dilatio ante lit. primordium assignata non censet actus qui inordinarijs solet sequi lit. contesta. ideo dicte attestationes partis datiariorum sunt nulle qr adhibite ante lit. contest vel habitam pro contes extra vt lit. non contest. in rubro et nigro. et c. j. de lit. contest. et c. dudum el grande vt lit. non conte. q satis demōstratur ex ordine lre in. d. cle. sepe. de verb. sig. vbi prius iniungitur q porrigat petitio qualis qualis deinde dilationes ad probandum.

f ¶ Et sine dilatiōe ad pbādū nō valet snia vt habetur in l. prolatā. C. de sentētijs. per Bar. et alios. et ex hoc capite dcā snia vr nulla. Itē ex alio qr non constat q ista cā sit de breuioribus. regula enim est q ordo iur regrit in iudicijs. l. libel. oblatio. et lit. cōtest. vt pbatū fuit. in pn. nec apparet. de quāto piudicio partium agat in hoc iudicio qr nō est expssa qntitas. iō nō apparet q sit de breuioribus. et p regula in dubio psumit dicit Bar. in l. quod. ff. si qs cau. ideo q se fundat i iure exorbitāti a regla incūbit ei onus pbādi: vt no. p gl. et doc. in cle. si. de rescrip. facit. l. in exceptiōibus. ff. de excep. in hoc tamē nō facio magnā vim: qr multotiēs sunt iura municipalia q puidēt ēt i cāis nō leuiorib9 pcedi citra ordinē iudiciariū. tamē nō vidi statutum q tolleret necessitatē pponēdi qualē qualē petitionē quā regrit. d. cle. sepe. iō nō tolleret pma rō q reddit dcā snia nulla qnimmo patronus cāe q debet esse instructus. de statu. loci presupponit in suis alle. regri i his terminis ordinē iudicior. itē q sit nulla

g ¶ Quod videtur ex alio dicendum qr dicta sententia non est conformis petitioni. nam aliud est reuocare et irritare. aliud pronūciare nullum et irritum reuocare et irritare presupponit subsistentiam. arg. l. decē. de verbo. oblig. et l. non potest videri desinere. de reg. iur. cum concordātijs. itē aliud est pnunciare reuocandum. aliud est reuocare. vt no. glo. et doc. in l. j. si aduer. liber. aliud enim per sniam declarare liberum. aliud declarare libertatem prestandam. Et aliud est liberare aliud liberatū declarare. Sic et alios aliud est pnunciare deportandum q potest fieri per presidem: aliud per sniam deportare q per presidem fieri pōt. l. j. §. deportatos. de leg. iij.

h ¶ Item alsa: aliud est mittere in possessionem q non potest delegari. l. iubere cauere. de iurisdi. om. iud. aliud est pronūciare immittendum quod delegari potest. l. vt cognitio. §. vt bonorum. ff. de offi. eius cui mand. est iuris. item aliud est pnunciare restituendum quod potest facere arbiter. l. fin. cum sua glo. C. vbi et apud quem.

i ¶ Et alsa dicebat bart. in. d. l. j. C. si aduer. liber. q si cā fuit missa ad cōsiliū sapiētis et cōsultor cōsuluit partē cōdēnādā. et iudex pronūciauit put in cōsilio cōtinet nō cēset cōdēnare. et idē voluit Jo. an. in addi. Spe. in ti. de excep. §. viso in addi. q inci. dat intelligere. vbi vr velle talē sniam nō tenere. Et doc. dicūt talē sniam nō valere. put dicit Ang. in. d. l. j. si aduer. liber. Et licet Jac. de are. et Cy. Bal. Ange. et Pau. de cast. ibi et Jmol. et Ponta. in. l. j. §. si quis ita. de verbo. oblig. in dicto casu. tamen qn pronunciauit condēnandum: put in consilio idē volunt Bald. post Jac. bu. in. l. cum iudex. C. de sententijs. et Ponta. in dicto. §. siquis ita.

k ¶ Ex qbus pz qd aliud est petere pnūciare reuocādū: aliud est petere pnūciari reuocari et irritari. Et pserti in cāu nro in quo petebat pnūciari nullū. vñ quatenus petebat reuocādū poterat intelligi. s. per ptē q fecerat bāniri reuocādo p ōrium bānū. et sic nō fuit petitū q iudex irritaret et annullaret. merito snia nō cōformis petitiōi p pdicta. Ex qbus oibus simul iunctis pncipaliter p pmā rōnē ocludo q iudex q pnūciauit sniam nullā bñ iudicauerit. et hēre in hac pte iudicē ad quē vltio loco ē appellatū dictā sniam cōfirmare. nec posse circa merita cāe pnūciare ō cōitatē: qr laboraret vitiis snia pmo morbo. Itē qr nō video pbatū eē aliqd bānimētum. et licet nō negēt: tñ nec reperio cōfessatum: sed stante validitate actor. et psupposito bānimento facto per cōmunitatem actor dubitari pōt an dicti datiarij teneantur soluere pagas cōuentas et pcium conuentum. et an agni possint extrahi citra bānimētum qr pmum quesitum dependet a scdo

l ¶ Capio scdm. Circa qd videt prima facie dicendum. q dicti agni potuissent extrahi. qr licet statutū antiquum disponeret q agni nō extraherent. tamē ōrium disponi videbat per statutum gabellarum disponēs q pro extractione cuiuslibet agni soluat datiario vnus bononen. p quolibet capite agnor ergo psupponit q liceret extrahere et testes probare vidētur q soliti sunt agni extrahi ad solā bullectā gabellarij seu datiarij. et q datiarij soliti sunt obseruare statuta gabellarum et non aliud statutum. ideo videt per statutum gabelle derogatum statuto prohibēti extractionem agnor. Item per consuetudinē etiā derogatū videt dcō statuto. et p pñs videtur q licita sit extractio agnor. et iō cū cōuētum fuerit inter cōmunitatem et datiarios q seruent circa tractā animalium pacta vetera et modi consueti videt cōcludēdum. q dicti agni possint extrahi ad bullectā gabellarior prout cōsuetum fuit.

m ¶ Tamē his nō obstātibus ōrium videt de iure rñdēdum. nam statutū antiquum disponit q nullus audeat vel psumat extrahere de districtu fani cū licētia vl sine lnia alicuius officialis cōis fani sub pena amissionis bestiar et x. solidorum pro quolibet agno &c. Qd statutū in nihilo ōriat statuto gabelle circa tractā bestiaminis. licet enim disponat q qcūqs voluerit extrahere aialia de districtu fani soluat pro quolibet capite bestie vnū bolonenū: vz ō castratis pecudib9 capris agnellis &c. Nā minime dicit q liceat extrahere: sed sine de iure extrahant habita forte lnia a cōitate q poterat super h disponere et reuocare suum statutum iuxta. l. oēs ppli. de iusti. et iur. et l. nihil tam naturale. de re. iu. et l. siqs in pn. testi de leg. iij. et l. humanū. C. de ll. cū si. siue p supiorē talis licētia concedat et derogetur statuto siue de facto et ō ius extrahāt idifferēter soluere tenerent. Nō eni dz esse imunis a tali solutiōe ille q illicite extrahit. Nā licet statutum cōitatis vetus imponat penā extrahēti. nō pptera pstat immunitatē q nō teneat soluere gabellā quā solueret licite extrahens. qr pena nō debz pstare immunitatē. l. relegatorum. §. fin. de

interdic.ꝛ rel.l.ij.§.nemo.ꝛ.l.tutelas.§.iniuriaruȝ.ff.de ea.
dimi.cū si.ꝛ iura sunt iuribus concordanda.l.vnica.C.de in
offi.dotibus.ꝛ.c.cū expediat iura iuribus cōcordari.de ele.
lib.vj.nec est nouū vt vna lex noua trahaẜ ad aliā ꝛ ſm aliā
intelligaẜ.l.nō est nouū.ꝛ.l.nā ꝛ posteriores.de.ll.ꝛ.l.si ser
ui vestri.C.de noxa.¶ Sunt enim cōcordanda statuta cuȝ
statutis.ꝛ cū iure cōmuni quatenus pñt Bal.in.l.j.C.q bo
nis cedere possunt ꝛ vt Pe.de aneb.in.c.canonū. de cōsti.
xiiij.q.prin.col.cxlij.ꝛ ibi in co.precedēti ponit multas que
stiones ad ppositū:ꝛ similiter Gui.Bar.bal. in.d.l. nō est
nouū.l.nā ꝛ posteriores ponūt plures qōnes ad ppositū.
n ¶ Inter cetera dicunt lȝ dicti soleāt ꝙ generi per speciem
derogaẜ tñ statutū speciale derogat generali prout disputā-
do tenuit Ray.de forli.per no.ff.de accu.l. senatus consult
l.qui sepulchra.ff.de sepul.vio.l.quotiēs.de act.ꝛ ob. Et qñ
statuta possunt aliqua sub diuisione cōcordari vltimum nō
tollit primū sed sunt cōcordanda lȝ apparent cōtraria put
ꝛ concordanda sunt iura cōmunia.d.c.cum expediat prout
dicit Pe.de ancb.in.d.cano.q.xxiiij.col.cxxiij.
o ¶ Et qñ vnū statutū loquiẜ distincte ꝛ aliud loquiẜ indisti
cte scḋm indistincte loquēs nō tollit distinctionē primi statu
ti.dicit bal.in.l.oēs populi.de iusti.ꝛ iure.ꝛ plus dicit bal.
ꝙ si statutū dicit ꝙ non obstāte aliqua lege defensor teneaẜ
satisdare. Nihilominus seruabiẜ distinctio.l.sciendū.ff.qui
satisda.cogā.ꝛ infinita dicta possent adduci ꝙ statuta lȝ vi-
deanẜ discrepātia tñ sunt cōcordanda qñ pñt ꝛ euitāda cor
rectio.l.precipimus.de ap.ꝛ.l.sancimus.C.ḋ test. quāto for
tius in casu nostro in quo nulla apparet ꝯrietas cū stent h
simul ꝙ nullus possit extrahere. ꝛ tñ si extrahat se.de iure
vel de facto soluat gabellam nec vllaȝ cōtineat repugnātiaȝ
vt de se est notissimum. Nec ob.allegatio cōsuetudinis:nam
talis cōsuetudo nō probaẜ ex eo qꝛ attestationes nō valent
qꝛ nō examinate rite put requiriẜ qꝛ ante lit.cōte.vel habi-
tam pro contest.quinimo ante omnem porrectaȝ petitionē.
p ¶ Secūdo respondeẜ ad allegationem cōsuetudinis ꝙ illa
nō pbaẜ ex alio.nā super hoc deponūt sex testes primus est
paulus qui deponit ꝙ tpe quo fuit datianus faciebat bulle
ctā volētibus extrahere animalia etiā agnos ꝛ bullectaȝ fa-
ciebat sine reqsitiōe lnie dñi Sigismūdi tpe quo regnabat
ꝛ sine reqsitione prior vel cōsilij:iste quidē minime cōclu
dit:qꝛ non sequiẜ faciebat bullectā ergo illi extrahebāt sine
licētia:nec exprimit quot psonis dictis tpibus faciebat bul-
lectas. Iteȝ iste testis non est ydoneus testis:qꝛ ipse asserit
se extraxisse:vñ interest sua ꝙ extrahi potuerint. Et sic quo
dāmodo in cā sua deponit.ideo non ydoneus per.l.nullus
ydoneus.ff.de testi.ꝛ.l.oībus.C.e.ti.ꝛ ꝙ hẜ in.c.insuper.ꝛ
c.cū nuncius extra.eo.ti.ꝛ ēt qꝛ deponit super facto suo ex
quo resultat sibi vituperiū si nō licebat sibi facere bullectaȝ
ꝛ faciebat.ꝛ qñ quis pretendit ex facto suo laudem vel vitu-
periū nō est ydoneus testis put doc.notāt in dictis iurib⁹
secūdus testis.vȝ Ludo.laborat eisdē morbis:qꝛ dponit ꝙ
ipse faciebat bullectā.ꝛ non dicit quot fuerūt extrahere vo
lentes.nec ꝙ illi extraxerint nec ꝙ si q extraxerūt nō habue
rit licētiā a supiore.ꝛ pretēdit simile interesse vituperij sui
facti.ꝛ qꝛ asserit se habere agnos venales qui verisilr magis
de facili vēdenẜ ꝛ cariori foro si poterūt extra passim sine li-
centia. Itē dixit ꝙ extraxit lȝ per emētes. Itē interrogatus
de tpe dicit a.xx.annis citra vel circa.pfecto a.xx.an.citra
verificaẜ ēt si fuit anno elapso iuxta theoricā Jo.an.ꝛ doc.
in.c.lȝ causam.de proba.ꝛ Bar.ꝛ doc.in.c. cellus.de vsuca.
q ¶ Et pbatio ꝯsuetudinis a decēnio citra nō releuat iuxta
l.de qbus.de.ll.ꝛ.C.q̄ sit lōga ꝯsuetudo p totū. Itē iste as-
serit se fratrē carnalem vnius ex datiarijs cū quibus est cā.
r ¶ Et propterea suspectus iuxta ea que habenẜ maxime per
Bal.in.l.parētes.C.de testi. Itē lȝ isti dicant:ꝙ seruauerūt
statuta gabelle nō refert qꝛ nō sunt ꝯria alijs statutis.ter-
tius testis solū ꝙ ipse fecit bullectā extrahētibus bestias ꝛ
nullū fuit sibi datū impedimētū sup extractiōe alicuius ge-
neris bestiarum. Non facit mentionem . de agnis.ꝛ si forte
nemo extrahebat nullum sibi impedimentū prestituȝ fuit.
s ¶ Ser Antonius quartus testis dicit ꝙ iam sunt.x.an.ꝛ
vltra illud vltra nihil operaẜ posset intelligi.de vna ora.l.h
adiectio.de verbo.signifi.l.ꝛ si post tres.ff.si quis caut.quo
casu non fuissent cōpleti.x.anni ante litem motam:ideo nō
sufficerēt iuxta no.per Bar.in.l.celsus.de vsuca. Iteȝ iste te
stis laborat eo morbo qꝛ super iustificatiōe sui facti agitur.
Item quatenus deponit ꝙ alij extrahebāt sine licentia nō
cadebat in sensum corporis.s.illa negatiua sine licētia:ideo
debebat reddere cām sciētie etiā nō interrogatus iuxta no.
per Inn.ꝛ doc.in.c.cām que.de testi.per Bar.in.l.solā.C.
eo.per Bar.in tractatu de testi.in pluribus locis illius tra
ctatus:interrogatus aūt ēt sup his q̄ cadūt in sensum testis
dȝ ydoneā reddere.vt p glo.in.d.l.solaȝ.ꝛ per doc. ibi.ꝛ in
alijs pallegatis locis ꝛ p bar.in.l.q testō.§.fi.de testa. Sed
iste testis iterrogat⁹ in cā scie nullā reddit saltē que ad ex-
tractionē factā lȝ quo ad factum suū posset iustificari cā scie
Antonius olim Joānis qntus testis deponit de tpe iā sunt
v.anni.ideo nō releuat vt.s. Itē nihil dicit ꝙ fuerint extra
cti. Sȝ ꝙ nō fuit ipedita:sȝ stāt h simul ꝙ nō fuerit impedi
ta qꝛ nō fuerit attētata extractio vgolin⁹ vltimus testis:iste
testis lȝ magis astringat ꝗ aliqs ali⁹ qꝛ deponit de ānis.x.
ꝛ septē.ꝛ ꝙ ipse faciebat bullectā extrahētibus.ꝛ illi extra-
hebāt sine lniaꝝ tñ ipse laborat plurib⁹ morbis.nā ipse ē fr
carnalis datiarij asserit se extraxisse ꝛ hr̃e venales extrahen
dos.s.agnos.ꝛ sic pretēdit interesse affectiōis.itē iustifica-
tionis sui fm als phibiti ꝛ euitationis dāni.vt euitet penā
extractionis ꝛ cōsecutiōis sperati cōmodi.s.ex facultate ex
trahēdi suos agnos venales.itē ꝙ extraxerit sine lnia non
vȝ illa qualitas.iō sup h nō reddit sufficiētē cāȝ scie.itē nec
probat ꝙ fuerint tot extracti ꝙ verisilr venerit extractio i
noticiā ppli q̄ verisilis noticia ppli reqriẜ adesse ꝯsuetudi
nis put oēs tenēt in.l.de qb⁹.de.ll.ꝛ in.c.fi. de ꝯsue.insup
dicti testes sunt singulares qꝛ circa bullectas oēs deponūt
de facto suo ꝛ nō alioꝝ circa hoc ꝙ alij extraxerint sunt duo
dumtaxat.ꝛ illi deponunt de diuersis tpibus . ꝛ lȝ possent
eorum dicta adaptari ad idem tempus. Cum primus dicat
iam sunt.x.anni ꝛ vltra.ꝛ illud vltra posset verificari in se-
ptem annis.de quibus deponit vltimus testis.
¶ Et ipse vltimus deponit ꝙ ēt alia vice postea fuit datia-
rius qḋ pōt verificari in illo tpe.de quo deponit primus.tñ
dicit bal.in.l.edicto.C.de edic.diui.circa mediū.ꝛ.c.bone.ḋ
elec.ꝙ put nō probāt testes singulares.ita nec pbant illi q
pñt esse singulares ꝛ nō singulares ſm euȝ. Et saltē h casu
procedit.qꝛ quilibet deponit de extrahētibus rōne sue bul
lectis. Nec est verisimile ꝙ p vna extractione facerēt diuer-
si datiarij diuersas bullectas.iteȝ quatenus ille testis depo
nit ꝙ obtinuit:qꝛ allegauit esse cōsuetudinē est singularis.
t ¶ Et consuetudo non probaẜ per testes singulares prout
dicunt Pe.ꝛ Cy.in.l.ij.C.que sit long.consue. qḋ ꝛ volue-
runt do.Ant.in.d.c.fi.eo.ti.col.pe.ꝛ Florē.ibi.xlj.q.ꝛ simi-
liter ibi Pe.de ancb. Qḋ ꝛ vȝ velle ibidem Jo.an.in ver.
practicant legiste. Ex quibus omnibus intrepide concludē
dum est ꝙ non est probata consuetudo ideo non est opus
intrare articulum:an sit probata interruptio.
v ¶ Insuper dato ꝙ esset pbata ꝯsuetudo.tñ illa fuerat sub
lata p reformationē ꝯriā factā a nō precedēti ante factā vē-
ditionē istis datiarijs. Nulli.n.dubiū ꝙ populus q suo taci
to cōsensu induxit cōsuetudinem ꝯrio ꝯsensu expresso pōt
illā tollere. Nec ob.capitulū venditionis ꝙ cantat ꝙ la tra-
cta el passo del bestiame a pacte vecbie e modi vsati se iten-
da ꝛc. Nā de pactis veteribus nihil pbatum est de modo
vsitato nō est probatū:vt satis ex multis supra deductū est.
x ¶ Nam vsus ꝛ consuetudo differunt:qꝛ consuetudo sonat
in ius ꝛ vsus in factū dicit Jo.an.in.d.c.fi.de consue.ꝛ idē
Pe.ꝛ Bar.in.d.l.de quibus in fi. Item do. Ant.ꝛ Imo.in
d.c.cum cōsuetudinis.de cōsue.dicūt ꝙ vsus ꝛ consuetudo
differunt vt cā ꝛ causatū. Ex quibus videẜ ꝙ nō sit pbatus
modus vsitatus prout nec consuetudo:lȝ verba illa modi
vsitati vt verificenẜ non puto requirere longum tps: prout
in cōsuetudine:tñ nec vsus minoris tpis est pbatus attētis
supra deductis:ꝛ insuper post reformationē vt crediẜ non
fuerūt extracti agni.ꝙ si verū est put ꝛ demōstrat ipsa re-
formatio.ꝛ ēt aliud cōsilium in quo petebaẜ dari lnia ꝛ nō
fuit obtentū.ꝛ lȝ nō pbeẜ necessario iste vsus pximus.tñ
nec pbaẜ vsus ꝯrius ex multis supra deductis si nō qlibet
de p se.ꝛ verba illi modi vsitati verificanẜ in vsu pximo.nā
vsitatum ꝛ consuetū dȝ per binū actum.l.iij.in fi.C.de epi.
audi.ꝛ p Bar.in.l.j.C.qūo ꝛ qñ iud.ꝛ qḋ p Bar.in.l.mela.
§.j.de ali.ꝛ cib.leg. Et si datiarij in h vel alio iudicio pbas-
sēt.melius ēt p parte cōitatis posset pbari vsus a reforma
tionis tpe ꝛ citra vsq ad vēditionē ita ꝙ circa agnos pote-
rūt illa vba modi vsati verificari in vsu pxio:maxie qꝛ vba
dicti pacti sunt in hac pte interpetrāda ꝯ datiarios q pote-
rāt circa hqḋ pretēdāt tēdere in eoꝝ fauorē legē apertius dice
re.l.veteribus cū sua glo.ff.de pac.ꝛ.l.labeo.de ꝯhen.emp.
ꝛ.l.quicquid astringende.de ver.ob. Laus deo.

¶ Pater

¶ Mater an perdat querelam inofficiosi testamenti aduer sus testamentum filij ex eo quod acceptauit certum relictum fa ctum sibi in dicto testō. et grauata ipsum dispensare et dispen sauit dato quod sibi non remaneat debita portio. Item an ma ter hodie possit preteriri vel exheredari sine iusta causa. Itē an petens supplementū legittime pdat beneficiū querele.

¶ Consilium xc.

In nomine dñi nostri iesu xpi. ¶ Videtur prima facie dicendum quod dicta mater non possit querelare vel impugnare dictum testamentum: qr ex quo semel acceptauit et approbauit testamentū et in ipsa confessione dr pñte dicta dña et acceptante. et postea mādan do executioni disposita in testō. ita quod non vr posse variare arg. regule quod semel placuit de reg. iur. in. vj. et filius preteritus approbat testamentum nullum. l. filio pterito. ff. de iniu sto test. fortius mater preterita.

a ¶ Et insuper ius agendi ad supplemētum legatum videtur regulari sm querelam inofficiosi testi cū sit subrogatū in lo cū querele vt vr pbari in. l. oīmodo. et duabus. ll. sequen. C. de inoffi. te. et subrogatum sapit naturā eius in cuius locum subrogauit. l. si eum. §. qui iniuriarum si quis cau. et. l. j. §. hec actio. ff. si quis testamento liber esse iussus fuerit.

b ¶ Prout hanc rōnem ponderat Bar. in. l. si qs filiū. C. de inoffi. te. volens p hanc rōnem et illum tex. quod prout querela nō durat vltra quinquenniū. Ita nec ius agendi ad supplementū. Quod et voluit in cōsi. mihi. lxix. incip. qrit vtr ius agendi ad supplementū et in cōsi. mihi. cxlv. incip. statuto ciuitatis cauetur. iō prout approbatio testi et acceptatio legati tollit qrelā. l. papi. §. si cōditiōi de inoffi. te. et in iuribus allegatis in themate piter et tollat hoc casu supplementum hic.

c ¶ Et qui non pōt insurgere ꝯ testm̄ nō pōt petere supple mētū legittime put voluit Bart. in. l. cum ex filio de vulg. et pupillari dicēs quod q nō pōt qrelare non pōt petere supplemētū legittime. Et satis idē colligit ex dictis p eū in. l. titio cētū. §. ticio genero de cōdi. et demō. Insup dicta mater non fuit rite pterita nec rite exhēdata nec instituta quod nō fuerit instituta satis ꝯstat. Et si fuisset istituta haberet clarius intētū. iō nō in stādū quod nō sit rite pterita vel exhēdata. demō strat qr nulla fuit expssa cā igratitudinis et hodie exhēdatio vel pteritio descēdētiū vel ascēdētiū facta nō expssa legittima cā igratitudinis ē irrita et irritat testm̄ vt ē tex. i. §. aliud quoq capl'm in aūt. vt cum de appel. cogna. sm cōem fere oium sniaz. Nec sufficit titulus legati vt est ibi expressuz. Et in hoc ē correcta. d. l. oīmodo cuz cōcor. put doc. cōiter oēs tenēt i dictis iurib' et in aūt. ex cā. C. de lib. pte. et i. d. l. filio pterito. Et iō lz pteritio matris habeat p exheredatiōe. §. mr ō exhered. li. fortius eꝫ. Tamē nō refert ad ppositū cū et exheredatio esset nulla p pdicta. Et qn testm̄ ē nullum pteritione vel exheredatione descēdentiū vel ascendentiuz. lz legata remaneāt valida per aūt. ex cā. C. de lib. prete. Tn̄ nō valent legata fcā ipsis pteritis vel exheredatis quorū exhēdatione vel pteritione testm̄ irritat put in. d. auc. ex cā volūt Bar. Bal. Ang. et idē voluit gl. idest totius in scōa opposi. in. l. maximum vicium. eod. ti. et idem tz Jac. de bel. vt refert Bal. in. d. auc. ex cā. et idē tenēt Bar. et Imo. in. d. l. filio pterito. et idem tz Rap. vt refert Pau. de cast. in. d. l. maximum vicium. et est cōis opi. vñ non vr quod possit agi. ad supplementum cum nihil valide videtur sibi relictū. Nec videtur posse impugnare testamentum quod iam approbauit per iam dicta.

d ¶ Tamen his nō obstātibus puto ꝯtiam sniam veriorez et in trepide ꝯcludēdā. Nā aut testm̄ est nullū aut validū. Si testm̄ est nullū. et tūc mater hz intētū. qr hēditas ab intestato ad eā ptinet p senatuscōsultū tertullianuz et hodie p no uas ꝯstī. aūt. defuncto. C. ad tertul. Et facultas adeundi durat de iure cōmuni. xxx. ānis. l. licet. C. de iure deli. ideo sibi adhuc ꝯpeteret: nā et si vēdicaret sibi locū statutū quod loquit de meta. xx. ānorū illi nō sunt elapsi. Et si diceret approbauit testamētū exequendo testamentuz in satisfaciendo relictis profecto relicta particularia tenebātur itaq erant exequēda in omnem euentuz et nō indigebāt approbatione aliqua. d. auten. ex causa sola instituto euacuatur et illa non fuit per matrem approbata. Ideo non releuat illa approbatio.

e ¶ Et si dicatur acceptauit relictum sibi factum retinendo quod restabat de quantitate per testatorem in eum collata non propterea videtur approbare totum testamentum ex quo relicta sunt alterius nature quam institutio in hac parte per. d. auc. ex causa. Item potest dici quod dictam quantitatem acceptauit et assumpsit animo distribuēdi in cām a testatore dispositam ignorans quanta esset in eaz causaz exponenda. Si residuum postea retinuit nō apparet fortasse quod sibi ap propriauerit iure legati sibi facti potuit retinere: vt ad eam spectaret tanq heredem ab intestato. Et tanq heres ab intestato potuit relicta illa pia exequi. Similiter illa acceptatio facta tempore testamenti potest dici quod acceptauit illud quod sibi iniungebatur. s. retinere residuum et exequi voluntatem defuncti in sibi iniunctis a testatore que in omnē euentum erant implenda per eam successiuam ab intestato.

f ¶ Et maxime stāte cl'a codicillari que ē repetitiua relictorum in testō a venientibus ab intestato iuxta no. p Bar. in l. j. ff. de iure codi. et p eū. et doc. in. d. auc. ex cā per Bal. in. l. fi. C. de codi. et habetur in. l. eam quam. C. de fideicom.

g ¶ Et insuper ē inductū in fauorē preteriti vel exhrēdati quod debeat exprimi cā ingratitudinis alr testm̄ esset nullum. Et suo fauori vr quod mater potuerit renunciare: ar. l. si quis in cōscribēdo. C. de pac. cum cōcor. Iō potuit renūciare dispō ni. d. §. aliud quoq capitulum et reduci ad ius codicis ne in ductū in fauorē retorqueatur in odium ꝯ. l. quod fauore de. ll. eum concor. et facit. d. l. filio preterito.

h ¶ Et insuper non est expeditum quod legata facta preteritis vel exheredatis non valeant. Naz dispō. d. aucten. ex causa probat quod valeant. Et iam opi. quod valeant posuit gl. in. d. l. maximū viciū. et approbat eam Ugo. Et de rigore iuris dicit verum Marti. silli. vt refert Cy. in. d. auc. ex cā. Qui vr inherere opi. pdicte Ugo. quam et approbat Fran. de rāpo. in. d. l. filio pterito. vt ibi refert Imo. dictaz etiaz opi. firmat Paul. de ca. in. d. l. maximū viciū. Et ista opi. in pūcto iuris est magis sustentabilis. Naz plures rationes que a varijs varie adducuntur quod legata preteritis vel exheredatis non debeant de facili tollunt: prout dictas rōnes late recitaui et rñdidi in. d. auc. ex cā in verbo cetera. Sz nō est opus insta re: qr rōne doc. et mēs eoꝝ qui tenēt legata relicta preteritis vel exheredatis non valere militant quādo testamentuz impugnatur preteritione vel exheredatiōe. Sz quādo approbat testamētum tūc cessant oēs rōnes cōtra. Iō eo casu sine dubio procedit opi. Ugo. et sequacium: vt. s. legata facta preterito vel exheredato debeant. Et eo casu sine dubio militet generalitas. d. aūt. ex causa. et. d. l. filio preterito. vbi est tex. quod filio preterito approbante testamentum legata debentur et voluntas testatoris ex bono et equo tuetur.

i ¶ Sz maior equitas ē quod debeat filio vel matri q nō recognouit iniuriā sibi illatā approbādo testm̄ et recusando suc cedere ab intestato ꝙ quod debeat extraneo. et ita proclaro firmaui legēdo i. d. auc. ex cā in. d. ver. cetera. Et insup nō est expeditū quod si parēti nō relinquit iure instōnis testamentū non valeat vel possit ipugnari. Nam Bart. voluit quod immo valeat: put ipse voluit in auc. nouissima. C. de ioffi. te. et in rubrica si qs a parē. fuerit manu. et in. l. siue patronus. §. excludit de iure pa. Eqparādo parētē patrono cui pōt relinq quoquo relicti titulo nec reqrit titulus institutionis. d. §. excludit. et. l. iij. §. si debita de bonis libertis. Et qr nulla. l. reperitur quod in parentibus sit necessarius titulus instōnis sz eū: et idē vr velle Pau. de ca. in. l. j. in fi. C. de bo. pos. ꝯtra. q patrono p. l. filio. §. ꝯtrab. de inoffic. te. et. l. j. in pun. si qs a par. fu. man. Quam opi. lz nōnulli impugnent per. §. et hoc gdā in auc. vt cum de appel. cog. ad quē tex. pōt faciliter respondēri vt dixi in. d. aūt. ex cā in ꝟ. irrituz. vij. q. col. xlix. Ex quibus omnibus cōclusio est plana quod remanet dispō. d. l. oīmodo. et ꝯcordantes cuius remedium nō tollit per approbationē testamēti nisi expresse renunciet supplemēto legittime vel per eqpollentia. l. si quando. §. generaliter. et. ti. Que quidē specifica renūciatio imo nec tacite aliquo modo facta apparet. Ideo remanet bñficium illoꝝ iuriū. et licet alias qui non posset impugnare testamentum non posset petere supplementum legittime. Tamen fallit quando non possit querelare descendit ex causa legati quod acceptatur. Nam tunc secus est vt probatur in. d. l. si quando. et. d. l. omnimodo. et similes. est enim diuersa ratio hoc casu in querela et in iure petendi supplementum legittime. Ideo diuersum ius. quia querela impugnatiua testamenti remedium illorum iu rium fauorabile inductum ad conseruationem testamentorum ideo etc. prout voluit Bar. in consi. mihi. lxix. incip. queritur vtrum ius agendi ad supplementuz legittime. Solum ergo est videndum. an dictum beneficium sit tempore

sublatuz. Et profecto licet Barto. velit q tollatur quinquē
nio. Tamen contrarium est verius. Nam constat q compe-
tit pro isto supplemento actio personalis: vz cōditio ex lege
vt voluit gl. in l. omnimodo de inoffi. testā. et ibi doc. volūt
q agatur petitione hereditatis vel condictione ex lege put
refert et transit Bal. in l. si quis suo in prin. eod. titu. Et q
detur conditio ex lege tenuit etiam Ang. in d. l. omnimodo.
et Bal. in l. si quis filium. eo. titu. et Bar. in d. consil. lxix. et
Ricar. et Bar. de Saly. in consilio.

k Quod infra referam actiones aūt personales vel rea-
les nō tolluntur prescriptione minori. xxx. annorū l. sicut. et
l. seq. et l. si quis emptionis. C. de prescrip. xxx. vel. xl. anno.
et insti. de perpe. et tem. acti. nec ab ista regula reperitur exce-
ptuatus iste casus merito. &c. Et hoc voluit ptra Bar. Bal.
in d. l. si quis filium. et in consilio incip. q dicit q legittima
in ordine mihi. dxxx. et in consil. m. bi. clxxxiij. incip. viso te-
stamento secunda. colum.

l Ea ratiōe q2 querela odiosa istud ius fauorabile. Item q2
istud ius competit. ipso iure. l. scimus. C. de inoffi. test. idem
Ange. i. d. l. omnimodo dicta rōne q2 fauorabile q̄rela odio
sa. idē volūt Ricar. et Bal. de Saly. in quodā cōsil. incip. in
casu pposito viso puncto q ꝯsilū habeo insertū inter consi
lia. Bal. Et nitunt supradicta ratiōe: q2 est actio personalis
et ciuilis merito &c. Et negant h ius agendi ad supplemētuz
legittime esse subrogatum in locum querela. immo ad extin
guendum querelam. Et per hoc euitant fundamentū Bar.

m Et similiter Bald. in d. l. si quis filium dicit q non est
subrogatio. Sed amotio querele insuper ius agendi ad sup
plementuz negatur q subrogetur loco querele ex alio quia
competit etiam alias vbi testamentum viciatur alio iure: vt
probatur in d. l. omnimodo ibi vel alio modo subuertendis
prout cōmuniter tenetur. Et dato q subrogatum esset loco
querele q negat. Nihilominus est diuersa rō in vno q̄ in
reliquo per supradicta.

n Et ipse Bart. in d. consi. lxix. vult q vbi est diuersa rō in
iure agendi ad supplementum q̄ in querela non est idem
ius in tali iure q est in querela prout contingit in d. l. si qn.
§. generaliter. vbi per acceptionem legati non perditur ius
agendi ad supplementum. Et tamen amittitur querela. l. pa
pi. §. si conditioni meminisse de inof. te. cum ergo etiaz hoc
respectu sit diuersa ratio in vno q̄ in reliquo dicamus q
sit diuersum ius. item videmus differentiam: quia ius istud
resecat ipso iure et ipso iure tribuit legittimam. d. l. scimus.
in prin. secus in querela. ite3 nō magis subrogat loco q̄rele
istud ius q̄ dispositio. l. quoniam in prioribus. C. de inof.
te. vt patet ex eius prefatione. Laus deo.

Conditio apposita substitutioni si institutus decessit si-
ne liberis. An dicatur existere vel deficere si institutus mo-
riatur cum vna filia femina et quid si remaneat filius natu-
ralis tantum. Item an et quando prelegata veniant in resti-
tutione fideicō. Ite3 an et quando ex detentatione bonoruz
hereditariorum presumatur aditio stante statuto loci q pos
sidens vel detinens bona defuncti censeatur adiuisse.

Consilium. xcj.

In nomine dñi nostri
iesu christi. Uisa facti narratione in hac
consultatione aduertendum est. Primo an
conditio dicti fideicom. censeatur purificata
necne icōo presupposito q fideicom. substitu
tio censeat purificata an in dicta substitutiōe veniant prele-
gata. Tertio an bene animaduersa et diligēter ponderata di-
cta lege municipali et eius verbis dicta adiudicatio facta di
cto Brācatio excuset dictū Brācatiū casu quo bona adiudi
cata possedisse doceatur quasi lex illa municipalis quatenus
vult possidentē vel detinentē bona p defunctū possessa tem
pore mortis censeri adiuisse hereditatez intelligat dūmodo
nō exiuerint de hereditate. Circa pmū ē aduertēdū q sub
stitutio fuit cōcepta sub cōditione si alter decesserit sine fi-
lijs et dictus Petrus decessit cū Alesandra eius filia. Et p-
fecto si fuisset testator vsus vbo feminini vl cōmunis gene
ris absq dubio fuisset defecta conditio substitutionis: q2 de
cedens cum vno filio vel filia non dr decedere sine liberis.
l. nō ē sine liberis. ff. de v. sig. et l. j. C. d pdi. isertis. vbi Bal.
assignat pro rōne q id cātur per naturalem rōnem. ar. l. cum
auus. ff. de condi. et demon. et l. cu3 acutissimi. C. de fideicō.

a Et cōis vsus loquēdi se hz q nō dicat nō habere filios
q hz vnicū filiū nec solet dici decedere sine filijs q decedit
cū vno filio intelligimus. n. decedere sine filijs q nullo filio
supstite decessit. Quasi illa negatiua orō verificetur quādo
oēs filij cessant. et sic sit negatio oium nec vt arbitramur for
ret i h aliq disceptatio si cū vnico filio masculo decessisset.
Solū videt exitādū q2 dixit sine filijs nō dixit sine filiab9
vel sine liberis. Nā lz masculinū soleat excipe femininū. l. j.
ff. de vbo. signi. et ibi p bar. et l. q duos. ff. de leg. iij. et l. si ita
sit scriptū. ff. de leg. ij. et l. qcūq. C. de ser. fugi. et ibi p Bal.
et doc. et p cañ. in c. generali de elec. li. vj. et p Arch. in c. si qs
suadēte. xvij. q. iiij. Adeo q si essemus i terminis iuris cōis
res pcederet de plano. Tamē q2 de iure mūicipali: vt asserit
frater agnatus prefertur filie videtur secus dicendum quia
testator videtur se conformare cum dispositione iur comu
munis et iuris municipalis prout voluit Bar. in l. iurisiurā
di. §. si liberi. de ope. liber. ff. et in l. heredes mei. §. cū ita. ff.
ad treb. et ibi Rap. cuma. et Paul. de ca. in lec. pa. q et voluit
Bart. in consi. incip. quidam accepit a quodam abbate alis
incipit questio ista habet duo dubia in numero. cxxxj. Sm
ordinem perusinū nō informis et Imo. in c. potuit in fi. ex-
tra de loca. et etiaz Pe. de ancha. in l. tres fratres. ff. de pac.
et in repe. c. cañ. de cōsti. xiiij. q. pn. post recitatū qōnē pillei.

b Tamen lz militet regulariter dicta coniectura q quis in
dubio cēseat se ꝯfirmare cū dispositione iur municipalis qñ
extat. alias cū dispositione iur cōmunis. Tn nō semper. na3
sepe numero secus videmus. Nam lz ēt filij naturales olim
non succederēt vt in aūt. quibus mo. na. effi. sui. in princi. et
§. discretis. et §. si quis autē defunctus nec ēt hodie stante
cōiuge vt d. §. si quis aūt. et aūt. licet. C. de natu. lib. tamē ex
cludunt substitutum sub conditione si institutus decesserit
sine liberis attēta tñ qualitate personaz vt e tex. et ibi Bar.
et ceteri in l. ex facto. §. si quis rogatus ad trebe. Etiaz si ex-
taret cōiūx per generalitatē illius tex. Et Bar. in d. §. si qs
rogatus ēt ex leui cōiectura puta si in eadē vltima volūtate
naturales nominauit filios vult naturales excludere sub-
stitutū ēt vltra dispōnē illi9 tex. et sic nō curat iuriscō. et bar.
et ceteri q non se ꝯformat cū dispōne iur ita interpetrādo.

c Item si qs relinqt fratrē et filios ipsius fratris admittunt
simul. c. Ray. de testa. et ibi Host. Pe. de anch. d. Ant. imo.
Floren. et Panor. doct. magis cōiter in l. gallus. §. quidam
recte de libe. et posth. lz Bar. et quidā contra. Itē Bal. in l.
si mulieri de vsufru. accre. tenet ēt dictā primam opi. Host.
et sequacium. Itē et idē in l. fi. C. de impub. et l. si qs hēs. §. fi.
de acqui. heredi. Et tñ de iure veniebant ordine successiuo
hoc est veniunt si ijs si tpe delate hereditatis non superest
frater et sic testator non censet se cōformare cū dispositione
iur. Quinimo ēt sm opi. Bar. et sequaciū qui volunt q in
telligantur inuitati ordine successiuo vz frater inuita et filij
post mortē fratris non se ꝯformat cū dispositiōe iur q2 ius
non vocat vllo tpe filios fratris fratre existente tpe delate
hereditas frater acceptante ad idē qd no. Bal. in l. quicūq
versi. sed pone q frater. C. de terminis fugi. vbi vult q si
iur municipali frater excludit ab inte. sororem: s3 dz dotari
si pater instituit filios in eo q eis tangit de iur masculinuz
concipit femininum et soror in virili succedet pariter cū fra
tribus et tamen statutum repugnabat: vnde testator non cē-
setur se conformare cū dispositione iuris municipalis.

d Itē imo. in d. l. hēdes. §. cū ita. et Pau. de ca. ibi in lec. ho
noniēsi tenēt ibi ꝯ Bar. volētes in illis termis nō cēseri te
statorē voluisse se ꝯformare cū dispositiōe iur. ad idē qd no.
Pe. de anc. recitādo pilleū in dcā repe. c. cañ. xiiij. q. pn. v. s3
occurrit. ad idē qd no. Bal. in l. cū ita. §. fideicō. de leg. ij. ad
idē tex. in l. fi. C. de v. sig. vbi veniūt gener et nur9. lz nō sint
successuri ab intestato. l. affinitati. et l. vitrico. C. cōia. de suc
ces. Et iō dispositio testatoris nō se ꝯformat cū dispōne iu
ris: qbus demōstrat vel q illa theorica nō sit vera q te-
stator censeat se cōformare cū dispōne iur cōis vel munici-
palis vel si vera est q magis placet procedat regulariter.

e Tamē de facili a tali coniectura recedit: vt patet ex iā di-
ctis: q2 in casu nostro obstant dicte regule iur vna q mascu-
linum in vltimis voluntatibus concipit femininum p iura
vulgaria alia q etiam si testator post mortem filij substituit
et obmittatur conditio sine liberis presumitur dictuz. lz nō
scriptum etiam si substituisset fratrem eundēq filium testa-
toris vt est casus in l. cum auus. ff. de conditio. et demon. re-
spon. quia mens testatoris cēsetur fuisse q bona patris suo
que filij deueniant ad filium sibi que nepotem magis q̄ ad
proprium

proprium filium fratremq defuncti grauari. Ita pariter lz non appareat scriptum de filiabus presumitur plus dictum q scriptum. Non enim vz maior ro presumendi plus dcm q scriptu siue filijs nihil est scriptuz quo casu subintelligit dictu de filijs masculis et feminis vt ibi q si expssit de filijs censeatur a scriptore obmissum de filiabus imo vr maior ro presumedi. qz de facili potuit notarius obmittere d filiab' putas q sufficeret dicere sine filijs put dicere sine liberis.

f ¶ Et testores plerumq immo coiter loquuntur vulgari sermone dicendo si more senza figlioli q vr coe vtriq sexui. Et notarius de facili potuit in plurali scribere sine filijs. ita q longe magis de facili occurreret q licet testor in conditione posuerit filios et filias vtendo forte verbo liberis vel materno vocabulo coueniente vtriq sexui. Et tn notarius scripserit sine filijs q q obmiserit totam conditionem.

g ¶ Et prout in expressa conditione. Ita in subintellecta a lege nō curat q filij nō sint successuri ab intestato puta in filijs naturalibus: put voluit Bar. in. d. §. si qs rogatus ea rone. qz ius presumit q testor in conditione posuerit si sine liberis &c. Et sic non est tacita: sed expssa que expssio probatur presumptione iur. Est enim presumptio nō fictio put interlineādo voluit Dynus in. d. l. cuz auus. et pr qz sunt vba veritatē denotātia nō fictionē. Et ēt est de mēte bar. et doc. in d. §. si qs rogatus si diligēter aduertat. Ex qbus vr cōcludendum q ex quo dictus Petrus decessit cū filia expirante rit subsīdō concepta sub conditione si decesserit sine filijs.

h ¶ Daro aūt q fuisset locus dicte fideicō. substitutioni vz q plegata veniāt in substōne pdicta. Nā qñ prelegata facta instituto pcedūt fideicōmissariā substōnē si in substōne vel fideicō. nō ē facta mentio hereditatis vel portionis hēditarie plegata veniunt in fideicō. vel: maxime collata post mortem rogati. l. marcellus. § qdā liberis ad treb. et concludunt doct. cōiter oēs ibi. est gl. et doc. in. l. cū virū. C. de fideicom. Si vero fieret mētio hereditatis et nō essent vba vniuersalia: sed generalia seu indefinita. tūc nō veniunt prelegata. d. §. quidam liberis nisi pro portione hēditaria. l. in fideicō. in fi. ad trebel. Secus si eēnt vba vniuersalia. d. l. cum virum. et l. cū pater. §. fidei tue de leg. ij. put volunt Cy. Bal. et doc. cōiter in. d. l. cū virū in casu aūt nostro non fuerūt vba vniuersalia: sz indefinita et simplicia. Itez prelegata procedunt substitutionē: nō venire censeantur in dicto fideicō. vniuersali. Et maxime p dimidia q censet habuisse dcūs Petrus a seipso. et sic iur hereditario habuisse per. d. l. fideicom. §. fi.

i ¶ Tamē his nō obstātibus secus vr dicēdū primo ex eo qz dicta substitutio facta fuit sub vbo hēdē dicēdo heredē instituit et substituit et vulgariter pupillariter et p fideicō. iō vr eadem ratio si dixit heredē instituit et substituit prout si dixisset substituit in hereditate. nā verbū heres ē directū ciuile. l. verbis ciuilibus de vulg. et pupil. et per doc. ibi. et in. l. cēturio. eo. ti. et in prin. et in. c. raynutius. et. c. raynaldus. de testa. Et Jo. an. appellat verbū directū directo. in. c. si pater. eo. ti. li. vj. ideo non videtur substitutus in eo q non habuit ab eo iure directo hēditario. Et sic nō videt facta substitutio in eo q habuit Petrus iure prelegati viget enim meo iudicio lōge maior ratio qñ in substitutione exprimit vbū hēdem: qz magis respicit ius hereditariū p verbū heredē q p verbū hereditatē. nā et pars hēditatis non quotitatiua pōt haberi iure legati et fideicō. nō autē esse hēs qtelibet enim res hereditaria ē pars hereditatis et habet pars hereditatis. licet non sit quota hereditatis nec habeatur vt heres.

k ¶ Et tamen non erit heres neq vere neq loco heredis cū ergo substituit heredem vr q substituerit in eo in quo erat honoratus vt heres cum substitutus sit loco heredis non loco legatarij. l. qui quadringenta. et. l. postulāre. §. sane. ff. ad treb. et insti. e. ti. §. restituta. et ideo per hāc viā deducit q in dicto fideicō. nō venerit nisi id qd pcepit iure hereditario. et sic tāq heres insup et magis plane alio medio q deducit nō veniāt plegata ēt p ea parte quaz dcūs Petrus accepit a seipso. et sic habuit iure hereditario. naz dictus testator in testamēto premittit in institutione in oibus autez alijs suis bonis instituit heredem vniuersalē Petrum et benuenutuz eius filios et si alter eorum decesserit sine filijs substituit hēdem superstitem vulgariter pupillariter et per fideicom.

l ¶ Illa verba in omnibus alijs suis bonis excludunt bona legata ipsis heredibus et alijs personis etiam si sunt posita aute institutionem et substitutionem: et ideo ad vtrunq referenda sunt arg. l. si quis ex argentarijs. §. si initium tabula. ff. de eden. l. iij. §. si filius de libe. et posthu. et capitu. ij. re

quiris de appel. cum si. bene confert ad hoc not. Ange. in l. cogi. §. inde queritur. ff. ad trebel.

m ¶ Cum itaq verba sonent q substitutio sit facta in rebus non legatis neq prelegatis vr q prelegata non veniant in restitutiōe. nā verba repugnāt quibus standū ē cū de mēte contraria nō pster. l. nō aliter. et. l. ille aut ille. §. cū in verbis de lega. iij. et. d. c. scdo requiris cum similibus.

n ¶ Nec obstant q in institutione veniant res plegate pro portiōe hereditaria: ergo prout verbū heredē pmo loco positum in institutione trahit ad res legatas pro dimidia. l. si quidem de lega. j. d. l. in fideicō. §. fi. ita et trahatur in substitutione simile verbum heredem.

o ¶ Quia rūdet q in institutione nō trahitur ex mēte testatoris nec exiui verborū: sz ex quadā necessaria cōsequentia qz nō pōt qs sibiipsi debere. l. vrā nitie de fideiuss. l. frater a fratre de cōdi. indebt. in cōsequētiā plegarū p ea parte est inutile: iō illa pars in qua plegatū ē inutile remanet penes heredē preter volūtatē testatoris. l. vnica. §. in primo. et. §. p secūdo de cadu. tollē. et institutio in parte quotitatiua vel integrali in institutiōe attrahit ad se totū i quo nō reperit dispositio vtilis facta a testōre. l. j. §. si ex fundo. l. quotiēs. §. si duo. et. l. ex facto. ff. de hēdi. insti. et. l. si qs ita heres instituat excepto fundo. e. ti. et rō ē ne qs decedat p parte testat' et p parte intestatus. l. ius nostrū. ff. de re. iur. Sed dicta rō nō militat in fideicō. vniuersali qz i eo nō veniūt nisi q testator voluit vt venirēt. d. l. nō aliter. et. d. § quidā liberis. l. cogi. §. inde querit. ff. ad tre. cū multis similibus. et vba sunt mētis demonstratiua: qz nemo presumitur dicere nisi q mente cogitat. l. labeo. §. idem tubero de suppel. leg. iō cū verba clare sonant q sit substitutio facta in rebus non legatis neq plegatis mentio illa non veniunt in restitutionē hereditatis. lz enim testator non potuerit facere q illa non venirent in institutione maxime cum hoc q Petrus ille haberet que sibi prelegauit insolidū nisi pro parte haberet iure hereditario: ideo veniant in institutione vt pmisi. Tamē prout facere q haberet illa bona et non venirent in substitutione fideicō. et nihil repugnat: iō cum voluerit vt verba sonant et potuerit nihil obstat quominus sequatur dictus effectus q dicta bona prelegata in nulla parte veniant in substōne pdicta cum cessent dicte rōnes. s. q quis sit obligatus sibi ipsi vel qs cēseatur pro parte decessisse testatus et pro parte intestatus.

p ¶ Deuenio nunc ad tertium vz an adiudicatio facta alteri de bonis hereditarijs excuset euz cui est delata hereditas si reperit postea possidere vel detinere rē que fuerat hereditaria tñ exiuerat de hereditate circa q videt prima facie dicēdum q sic ex pluribus. et primo qz dictum statutū loquit de eo qui detinet vel possidet res que sunt hereditatis cū dicat quicunq tenuerit vel possederit post quindecim dies a morte defuncti hereditatem sibi delatā &c. vel bona ipsius hereditaria quecūq vel possessiones immobiles ipsius tēte vr possessas per defunctum tpe sue mortis &c. hereditatez adiuisse intelligatur non obstante repudiatione &c.

q ¶ Et per consequens statutum loquit de bonis que erant hereditatis tempore possessionis et detentionis: qz qualitas adiecta verbo intelligit fm tempus verbi. l. in delictis. §. si extraneus de noxali. et. l. q ait. §. iulis. e. ti. et. l. titius. ff. de mili. test. et. l. tutoris ē. §. fi. ff. q iussu. Si itaq nō erāt hēditaria tpe quo possidet vel detinet is cui ē dlata hereditas nō videnr militare dcā vba statuti q loquunt de possidēre vel detinēre hereditatē seu bona ipsius hereditatis q genetiuus vr denotare dñiuz. l. ij. §. in locū. ff. de relig. et sum. fune. Et maxime i isto statuto q ē ꝯ ius cōe: qz ꝯ. l. sicut. C. de repu. et absti. hereditate. et. l. j. C. de repu. bono. posses.

r ¶ Et per consequens est stricte interpretandum non ampliandum contra propriam vim verborum. nam exorbitantia iura sunt restringenda. l. ius singulare. et. l. q vero cōtra de. ll. et. c. que a iure communi exorbitāt. et. c. que propter necessitatem de regu. iur. in. vj. et intelligenda vt quantum minus potest ledant ius commune. c. cum dilectus de consue. et multomagis statuta correctiua sunt restringenda iuxta ea que habentur in. l. precipimus. C. de appel. et in. l. sancimus in rōne sui. C. d testa. merito istud statutuz sit strictissime interpretandum cū videat correctiuū. d. l. sicut. et. d. l. j. de repu. bo. po. Jō dcm Deneciuū videt stricte et pprie intelligēdum de possessione seu detētione bonoz que tpe possessionis seu detentationis erant hereditaria et nō de illis q exiuerāt hereditatē. et p consequens tunc tpis non erant hereditatis: licet prius fuerint. qz et secundo vr iniquum et iu

humanum q si quis receperit rem insolutum pro suo vero credito q efficiatur heres etiam si repudiauerit prius. Naz dictus actus potius tendit in contrarium cuz additione so leat cōfundi et extingui creditum.l.creditori.C.de pac.l.aria nus de fideius.cum multis si.

e ¶Tertio vr hoc probari per tex.l.municipalis sub rubrica de heredibus et hereditate debi.conue.in.§.postq̄ repudia tionem. vbi expresse disponit q post repudiationem possi dens vel detinēs rem hereditariā acceptam insolutum non censeatur astrictus neq̄ molestet propter debita heredita ria. Nec premissis videt obstare generalitas dicte legis mu nicipalis in eis principio ibi nec pretextu dotis materne vl auite vel repudiationis vel aliquo alio iure talia bona vel se defendere possit. Nam dicta verba dotis materne vel aui te sunt intelligenda quando possideret tanq̄ obligata pro dote materna vel auita non tanq̄ data insolutum pro ma terna vel auita dote. Tunc enim tenetur pretextu solutionis non pretextu dotis diceret enim tenere pro soluto potius q̄ p dote vt ēnotat diuersitas titulorum p soluto et p dote.ff.

f ¶Et illa verba vel aliquo alio iure intelligantur alio iure simili. Nam similitudinem denotat dictio alie.tex.cum glo. in.l.ij.C.de ser.fug.et q per glos.et doc.in.c.sedes de rescri ptis intelligatur.itaq̄ de tali iure pp q res possessa vel de tenta non desierit esse hereditatis vel prout reperimus alle gatū pro parte dicti Brancatij intelligatur si possideret ali quo iure habito a defuncto non aūt si possideret aliquo iu re aliūde q̄sito: maxime post delatam hēditatē: et maxime si post repudiatā. Itē post repudiationē nō est amplius dlata hereditas et statutū loquitur de eo cui est dilata hereditas.

g ¶Et pro hoc facit qd no.Pau.de ca.in.l.si seruuz.§.si.de acq.here.dicens q ille tex.quatenus dicens q amotio fa cta ante abstēsionē facit filium heredem eē nō obstante be neficio abstēsionis: q: aliud pdit pp amotionē. Secus si aū amotionem se imiscuit vt ibi facit pro pratica florentie que est q licet florentie statutū sit q si ille cui est delata hēditas possiderit aliqua bona hereditaria ēt alio iure q̄ vt here: vt q: diceret sibi obligata pro dote materna: nihilominus et efficiat heres et teneat omnibus creditoribus rc. Naz reme diū est put dicit ibi Pau.de ca.q añ omnia palā repudiet hereditatē paternam: nā postea poterit occupare bona hēdi taria: neq̄ nocebit sibi statutū: q: dz itelligi qñ occuparet ēt cū auctoritate curie ante repudiationē secus si post repudia tionē de quo dicit esse ibi casum expressum et mēti tenendū.

h ¶Tamē his non obstantibus ɔ̄rium puto de iure respon dendum.nā principiū dicti statuti loquit multū generaliter et.d.§.postq̄ repudiationem a ɔ̄rio sensu dupliciter sumpto coadiuuat generalitatez dicti principij. Nam dr in.d.§.post q̄ repudiationem q si filius vel nepos acceperit insolutuz aliquam rem pro dote materna vel auita talis filius vel ne pos non astringat oneribus non hereditarijs. Ergo a ɔ̄rio si alius q̄ filius vel nepos cui esset delata hereditas accepe rit insolutum et possideret rē hereditariam acceptam insolu tum astringeret oneribus hereditarijs. Item si non ipse fi lius vel nepos acceperit insolutum: sz alius et ipso filius vel nepos ipsam rem hereditariam acceptam ab alio insolutuz possideret astringeret debitis hēditarijs: sz possideret post repudiationē put probat.d.§.a ɔ̄rio sensu q ɔ̄rius sensus h bet fortissimū ar.l.j.§.huius rei fortissimum est argumentū. ff.de offi.eius cui man.ē iurisdi.l.si qs ex argen.§.prohibet de edē.et.l.qui testō.§.mulier.ff.de testa.c.cuz apostolica de his que fiunt a prela.sine cōsen.ca.cum cōcor. Cum itaq̄ di ctus Brancatius nō sit nepos vel filius nec dicta bona fint data insolutum pro dote materna vel auita. Itē nec ipse in solutuz acceperit: sz Nicolaus eius filius emācipatus. Non pōt se excusare dictus Brancatius ptextu dicte dationis in solutū tñ pp generalitatem principij dicte legis municipa lis. Tum propter cōtrarium sensum dicti.§.postq̄ repudia tionem duplici via sumptum q argumentū a contrario sen su fortificatur quia in directo sensu als nihil operaretur.

i ¶Constat enim q de iure cōi possidens rem sibi datam in solutum nō astringitur oneribus hereditarijs: quia illa pos sessio potest haberi titulus et nomen heredis ergo rc.l.pro herede.et.l.gerit cum notatis in dictis iuribus de acqui.hē. Maxime si possidet vel detentat post repudiationem.d.l. sicut.et.d.l.i.de repu.bon.pos. Cum itaq̄ in directo sensu nihil operatur nisi forte excipiat a regula tradita.s.in prin cipio ipsius statuti: quo casu habemus intentum q regula militat etiam in re data insolutum alias non esset bona ex

ceptio cū exceptio cōprehēdat sub regula put hr i rubrica de reg.iur.ff.et.in.vj.decre.et per Bal.i.l.actiōe.C.de trāsa.

k ¶Si autē nō operaretur in directo operat in ɔ̄trario sen su ēt vbi resultaret legum correctio. Nā qñ lex noua vel sta tutū aliqd pncipalr disponens nihil opat in casu expresso operat in ɔ̄rio sensu ēt si ex ɔ̄rio sensu induceretur legū cor rectio prout videt probari in auc.ex testō. C.de colla.et ibi Pontanus pro hoc allegat auc dyaconissaz.C. de episco.et cle.iuncta glo. supple iuncta glo. legis nulla super qua est posita.d.auc.dyaconissam. Nam tex.illius auc.et in corpore in.§.dyaconissam in auc.de san.epi.vnde sumitur prealleg. auc.diaconissam nō potest corrigere ius antiquuz nisi per contrarium sensum.et sic corrigit prout vult gl.in.d.l. nul la.et alia gl.in.§.quanta in auc.qūo opor.epis. Idē ɔsulēdo tenuerūt Dy.et Cy.in statuto disponente q nō extātibus masculis femina succedat ab intestato.

l ¶Volunt enim q a contrario sensu disponat q masculis extātibus filia femina non succedat ʒm eos quorū dictum refert et sequit Bal.in.l.puēriculam.C.de epi.et cle.et in.l.si cū dotē in pn.ff.so.ma.et ibi Ang.et Imo.Tex.n. nō dz esse facta ludibrio.c.abbate de ver.si.et.c.cōmissa.de ele.lib.vj. et id qd.ā.vr voluisse bal.in.l.obseruare.§.pficisci de offi. pcōsu.iij.q.co.iiij. Quod maxime est dicēdum in casu no stro in quo non corrigit ius antiquū. Sed exorbitat ab illo nō.n.inducit q qui repudiauit possit adire. Neq̄ disponit q possidēs vel detinēs rē hereditatis adeat seu adire intel ligat hereditatē: nec q ex tali possessione vel detentatione inducat aditio. Sed q intelligitur adiuisse.et sic loquit per verba temporis preteriti plusq̄ perfecti cum dicat ipsam adiuisse et successionem agnouisse intelligatur.

m ¶Item non loquitur de vera aditione. sed de ficta seu presumpta aditione.

n ¶Nam verbum intelligat solet denotare fictionē seu pre sumptionē vt in.l.postliminij ius in princ.ff. de capti.in.l. quoniā.ff.de his qui no. infa.in cle.quāuis rigor.§. similr de appel.et in.l.j.in prin.C. de rei vxo.ac.et in.l.in rebus.§. si.ff.de pcar.et i.l.pignoris in prin.de acq.pos. In qbus iu ribus omnibus denotat fictionē: et in.c.ex studijs de psum. et ibi glo.q denotat presumptionē.itaq̄ statutū.disponit q presumant retro adiuisse seu fingat et hoc ad euitādas frau des ne qs simulet repudiare ne astrigat oneribus heredita rijs et fraudet creditores hereditarios.et iū velit bona here ditaria: put ēt i simili disponit de iure cōi i.l.ij.C.de repu. et absti.here.et i.l.is q bonis.ff.de acq.he. Quā fraudē mul te cōiecture suadēt in casu nro: put late demonstrāt alij in hac cā cōtra Brācatiū cōsulētes pclari doctores. Statutū autē istud nō corrigat ius cōmune.sed ampliat iura illa que prouident aduersus huiusmodi fraudes.et non disponunt q resultet vera aditio q esset contra.d.l.sicut. Sed fingit vel presumit aditionem retro factam q non est contra di ctam.l.sicut.et.d.l.j.

a ¶Quod et denotāt verba sequētia ibi tanq̄ ex vera agni tione: nam dictio tanq̄ denotat impropriectatē nō veritatē. c.ad translationem de offi.le.c. licet.et.ti.iūcto cōmuni sum mario.et.§.finautē hec obseruata nō fuerint in auc. vt cū de app.cog.et cle.j.§.porro ad fi.et ibi doc.de summa tri.et.c.so lite de ma.et ob. Quīq̄ similitudinez.c.pro humani in fi.de homi.li.vj.c.nup de bigamis tex.et glos.in.c.qm frequēter. §.q si super in verbo cōtestata vt lit.nō cōte .cū si.quā si militudinem denotant etiam verba sequentia videt verus successor: nullus aūt sīe est idem.l.q nerua.ff.depositi. Cū ergo nō corrigat ius cōe: sz aliqualiter exorbitet nō tollitur argumētū a ɔ̄rio sensu. Et p hec pz q nō obstant primū et vltimū argu.supra in ɔ̄rium adducta: q:.d.§ postq̄ repudia tionem facit pro nō ɔ̄. Item declarat principiū q loquatur etiā in reb᷑ que nō sunt hereditatis tēpore possessionis vel detētationis: sz fuerūt hēditatis dicunt aūt bona titij: sz tñ sit defunctus et ille genitiuus denotat tēpus preteritū.et ita denotet hoc casu vt demonstrat per.d.§.postq̄ repudiatio nem. Preterea lz dicatur bona quecunq̄ hereditatis et post ea subdatur et possessionis ipsius: tū subditur vel bona que cunq̄ immobilia que defunctus possidebat tēpore sue mor tis que verba verificant ēt si postea exiuerint.de hēditate per dationem insolutū vel aliter et illa verba vel bona que cunq̄ rc.veniunt additiue ad pcedentia.et sic ēt si iūctpis nō forent hēditatis verificant verba pdicta.et hec ēt demō strat.d.§.postq̄ repudiationem.vt supra inductus.

b ¶Nec obstat q resultaret iniquitas: q: non est iniquum

q euitentur

ꝙ euitentur fraudes vt qs abstineat a possessiōne bonorū hereditatis sibi delate si vult eam repudiare. et saltē non est iniquū quādo ipse spōte deuenit ad hoc prout aliqua ex parte cōtingit in hoc casu qz dictus Brancatius nō artabatur soluere integrā dictā quantitatē quā soluit pro dicta dote. nā forte erat debitū paternū ad ꝙ dictus Brancatius tenebat forte pro dimidia per.l.j.C.si cer.pe.et.l.pro hereditarijs. C.de hēdita.ac.et si fideicō.ad euз spectabat pro alia quarta. et per ꝯñs ad tres quartas. et sic non tenebatur ad totaз. vnde affectauit ipsam cām possidendi equum est ꝙ non iuuetur. arg.l.spadonē.§.fi.de execu.tu.et saltem nō est iniquū ꝙ se abstineat a possessione rerum quas non ipse: sed alius accepit insolutum. nam alias de facili posset fieri fraus. et insuper dato ꝙ sit iniquuз quando ipse recta via acceperet insoluto pro iure sibi cōpetente ante delatam hereditatē et auctoritate curie. tñ nō est iniquū quando non ipse sed alius accepit insolutuз. et sic per talē acceptionē insolutum sibi nullū ius quesiuit. Nec etiaз si ipse accepit insolutum pro iure postea quesito ꝙ forte affectauit vt possessionem bonorū hereditariorum acciperet. et sic tūc nō est immunis a suspitione fraudis lз ergo statutū rōne iniquitatis euitande reciperet aliquā restrictionē.s.quando auctoritate curie acciperet insolutum pro iure veteri sibi cōpetēte et verba statuti paterent eo casu aliquaз restrictionē et pratica hoc induxisset post tñ repudiationem prout dicebat Pau.de ca.in.d.l.si seruum. §.fi. Tamē nō recedatur a vbis principij dicti statuti. et a cōtrario sensu.d.§.postꝙ. Qñ non ipse cui est delata hereditas: sed alius accepit insolutum: nam tunc nulla resultat iniquitas. Nec forte quando ipse accepissз: insolutuз pro iure affectato. ita ꝙ posset innuere suspitio fraudis. qz nō videt ꝙ siue ministerio tex.d.§.postꝙ ponderauerit dotem maternam vel auitā. Cū itaqз ipse Brancatius in casu nr̃o non acceperit ipse insolutum et illa acceptio insolutum non fuerit facta pro dote materna vel auita. Nec pro iure quesito añ morteз petri de cuius hereditate agitur nō videt ꝙ habeat dictum Brancatiū excusare. Attēto etiam ꝙ sua occupatio. nō fuit facta cū auctoritate iudicis: lз occupatio Nicolai sic.

c ¶ Ita ꝙ pratica quam refert Pau.de cast.in.l.j.C.de repu. hereditate.s.in occupante auctoritate iudicis post repudiationem eum non iuuat. Ideo ex his resultat ꝙ verba statuti ibi vel aliquo alio iure non loquuntur stricte de iure habito a defuncto que interpretatio nō video.vñ summatur: nā si hñt ius a defuncto magis cessaret ꝯiectura fraudis ꝙ̃ si ab alio. et sic magis cessare deberet dispō.d.l.municipalis.

d ¶ Et licet dictio alio denotet de stricta significatione similitudinem. Tamen sepe aliter ponitur iuxta illud euangelij et duo aꝉij latrones cum Christo et no.in.c.c.sedes. et in cle. j.eo.titu. Et maxime qz precedit de repudiatione que causat ius defensionis non habitum a defuncto. Item dos mater na vel auita non habetur a defuncto. Et si intelligatur rōne hypothece illa tacite habetur a lege non a marito. Item potest tertius obligare illa bona forte socer vel alius q̃ hōa hypothecata remanserunt postea in hereditate mariti de cuius hereditate agebatur. vnde nihil vrget ꝙ debeant dicta verba intelligi in iure quesito a defuncto.

e ¶ Potest ēt ponderari verbū aliquo ꝙ alias alterat naturā verbi cui adiungit. vt in si.p glo.notabilē in vbo earū parte in cle.j.de foro compe.que vult ꝙ lз verbū ps intelligat de dimidia.l.nomē filiaruз.§.portionis vbo.de vbo.signi. Tñ secus ē si adiungit verbū aliqua quā glo.sequunt ibi doc. et allegat eam Bal.in.l.j.C.de inoffi.dona. et sequit pōta.in.l. sicut certi.et.l.si cū vel in vtero.C.de testa.mili. Nec etiā obstat ꝙ statutū loquit ō eo cui delata fuerit hēditas. et post repudiationē nō est tūc delata hēditas.l.delata.de vbo.signi. qz rñdet ꝙ statutū loquit de eo cui delata fuerit. et sic p vba preteritū pfectū tēpus significatiua. ita ꝙ nō requirit ꝙ tēpore quo possidet duret delata si desijt esse delata per repudiationē p ea que subduntur in dicto prin. et in.d.§.postꝙ.

f ¶ Itē ex pmissis ē pmittēdum ꝙ statutū predictum militat in generalitate sui siue repudiatio sequatur possessionē rerū hereditariarū siue pcedat. vt pbat generalitas vborum dcē legis que non distinguit nec nos distinguere debemus. ar. l.iij.ff.de offi.psi.et.l.de ptio.de publici.cū similibus. Et ꝙ militet etiaз si repudiatio precedat aperte demonstrat.d.§. postꝙ repudiationem. Super quo late insistunt alij consulentes: ideo vlterius non instamus.

g ¶ His ad euidētiam. Pluribus medijs deducit ꝙ dictus Brācatius intelligatur et intelligi debeat eē hẽs dicti petri. Primo qz dictus Brācatius vt heres insolidū dicti Nicolai sui olim patris perijt a debitore dicti olim Nicolai certā pecunie ꝗtitatē. et h post delatā sibi hēditateз ab intestato et repudiatā. Et exegit vt.j.deducam. Et ex quo exegit insolidū vt hẽs Nicolai cuius nō poterat eē hẽs insolidūз: nisi foret hẽs dicti Petri q fuerat hẽs p dimidia dicti Nicolai cū duo nequeant eē hēdes in eadē quota. ar.l. si vt certo.§. si duobus vehiculū.ff.cōmo.et.l.hēditatem.ff.de pecul. castrē.et.l.iij.§.ex ꝯtio.ff.de acq.pos. Cum itaqз nō posset esse hẽs insoliduз dicti Nicolai qn eēt hẽs dicti Petri quē sciebat fuisse hēdē p dimidia in ꝯsequētiā censet voluisse esse hēdē Petri. vt eo medio eēt hẽs insolidū dicti Nicolai: qz hẽs hēdis pmi auctoris est hẽs.l.fi.C.de hēdi.insti. Et qui vult vnū vult oē suū necessariū añcedēs.l.illud.ff.de acqui. hēdita.et.l.ad rē mobilē.ff.de pcurato.cū concor. Ideo petendo vt heres insoliduз dicti Nicolai censet petere vt hẽs dicti Petri quatenus dict⁹ petrus fuit hẽs dicti Nicolai. et per ꝯñs militat dcm̃ statutū in.§. qcunqз tanꝙ̃ hēditariuз disponit inter cetera ꝙ qcunqз exegerit debitū hẽs in quo tanꝙ̃ verus heres et successor oībus debitis legatis et fidei commissis et oneribus hereditarijs sit effectualr obligatus.

b ¶ Et si dicatur dcm̃ statutū ita simplr loquēs debeat intelligi sm ius cōe et ab illo distingui. ar.l.si serui vrī de noxa. l.lз si lege.§.vt gradatim de mune.et bono.et.c.cum dilectus de cōsue. Jō limitet nisi predicta fecerit post repudiationē. vt sic concordet cū cū.d.l.sicut.et.d.l.j.de repu.ho.pos.cuз sint iuribus concordanda.c.cum expediat de elec.in.vj.

i ¶ Respondet ꝙ immo generalitas dicti statuti ē generaliter itelligēda attēto maxime qz si restringeret ad terminos iuris cōmunis dispositio dci statuti nullā haberet dubitationē. nā cui dubiū ꝙ is cui ē delata hereditas si agnouit hereditatē obligat oneribus hereditarijs ꝙ esset ꝯ.l. ꝙ laheo ad carbo. Et si dicat imo haberet maximā dubitationē qz curator nō pōt adire hereditatē sine adulto.l.potuit.C. de iure deli.nec p curatorē qri potest.l.paulus respōdit p procuratorē.ff.de acquiren.heredi. Respōdet ꝙ si deberet intelligi sm ius cōmune deberet intelligi ꝙ p curatorē exegerit de eius voluntate: nā si curator exigeret de consensu adulti resultabit aditio.argu.d.l. potuit.et.l. puberem eod. titu.et tunc per curatorē exiget similiter si per procuratoreз exiget de eius voluntate efficiet heres etiā de iure cōmuni prout habetur in.d.l.paulus respōdit per procuratorē per Bar.et alios. Et sic remaneret de casu in dubio intelligat. ergo statutum respectu repudiationis generalr prout rñsa precedētia: nam per precedētia sequētia declarant et interpretrantur.l. si seruus plurium.§.fi. de leg.j.et.l. heredes palam.§.sed si notam de testa.

k ¶ Et dicta in superiori capitulo legis censent repetita in posteriori capite.§. Hoc tñ capite insti.de leg.acq.et.ff. eo. ti.l.queadmodū.§.fi.psertim cum in pribus capitibus eius legis loquit ēt post repudiationē: nā in pn.et in rñso ptio precedēte. vt demōstrāt illa vba in oibus et p oia. vt dcm̃ ē de masculo. Quinimo et sequentia loquunt ēt de actu post repudiationē. vз in.§.postꝙ repudiationē. et sequētia ēt precedētia dclarant et fortius media p pcedētia et sequētia prout habetur in.d.l.si seruus plurium.§.fi.et.d.§.lз si notum cum concordantijs. et ita prout percepimus solet intelligi in pratica.d.§.quicūqз.s.ēt post repudiationem.

l ¶ Nec ob.huic medio si dicat nō exegit: sз dūtaxat apparet ꝙ petijt. Nā sup hoc pōt insistari ꝙ q i iudicio petit psertiз si sniaз obtinuit possit verificari vbū exegerit put egregie deducit et ꝯcludit alius ꝯsulēs. Sз h obmisso psupponit aūt nobis ꝙ dictus Brācatius obtinuit sniaз sup dicta petitiōe et fuit missus i possessionē in certis bonis dicti sui debitoris. Tādē dict⁹ debitor vēdidit certa bona forte illa de qbus fuerat capta tenuta et i instro vēditionis ꝯtinet ꝗr dictus vēditor facit refutationē dicto emptori de quātitate quā p dcō vēditore dedit et numerauit dicto brācatio pñti et recipiēti: lз ꝗtitas petita et ꝗtitas in cōdēnatiōe cōtēta esset minor ꝙ̃ dcā ꝗtitas brācatio soluat p dcm̃ emptorē et ppterea possз istari ꝙ p h nō cēseat exactū debitū hereditariū: qz nō dicit i instro ꝙ ille emptor soluerit p h debito. potuit.n.ex alia cā numerari.et nō pbat h eē et c.l.nō h. C. vñ leg.c.i pñtia de pba.l.ad pbationē.cū si.C.e.ti. Maxime cū sint quantitates diuerse.arg.l. quinquaginta.ff.e.ti.

m ¶ Ad que rñdetur ꝙ lз sit maior summa: tñ in maiori minor cōtinet.l.j.§.stipulāti.de v.ob.l.dič proferre.§. si pleš. ff.de arbi.ꝙ.n.pluris est vtiqз tāti ē.l.nā furti.ff. de in lite,

tur. Item lz in condēnatione fuerit minor summa deducta:
tñ circa executionem verisimiliter fuerūt ēt alie expēse adeo
ꝙ ꝓbabilr pōt coniecturari ꝙ ascēderit ad illaz quātitatem
ꝙ autē liberaliter vel sine cā ille fecerit Brācatio numerari
illā quātitatem nō est presumēdū. l. cū de indebito de ꝓba.
ꝛ. l. si cui aurū. ff. de solu. ꝛ. l. si filius. ff. de dona. ꝛ. l. elegāter.
§. q reprobos. ff. de pigno. acti. Sz ex pcedēti cā cēsef brā-
catius habere. arg. l. ii. C. de acqui. pos. ꝛ. l. j. C. de imponen.
lucra. descrip. lib. x. ꝛ. l. quedam mulier de rei vendi.

m ¶ Et prout debitor pecunie ex pluribus causis dando pe-
cuniam censetur soluere in duriorē cām. l. j. cū pluribus se-
quentibus. ff. de solu. ita ꝛ ille q ex vna cā tñ dz dando ꝙ
dz censetur soluere in eā cām quā dz. ꝛ non in eā quā nō dz
iaciādo suā: nā durius est debitum ꝙ̃ non debitū. Et lz illa
iura loqui videanf qñ soluit: tñ ēt qñ simplr accepit credi-
tor id qd debef idē ē. vt loquif tex. in. l. si stipulat⁹ sim mihi
aut sticho. §. Item qui stichum de solu.

n ¶ Scdo ad probādā dictā aditionē seu actū p quē cēseatur
hrē dictus Brancatius deduc. f: quia dictus Brācatius te-
nuit ꝛ possedit quādā domū de baldera ꝛ ortum ibi ꝯtiguū
quā conduxerat a dicto petro Dñicus Pauli. Nam probaf
p multos testes ꝙ dicta domus ꝛ ortus fuerūt dicti Petri.
ꝛ possedit illa inuita vsqz ad tēpus mortis. itaqz super hoc
nō vr habenda exitatio. Sed dr ꝙ nō ꝓbaf ꝙ Brancatius
illam possederit. Et si possedit sibi licuerit possidere vigore
laudi p ꝙ laudū sibi pmittif possidere bona petri quibusdā
exceptis libere pōderata virtute aduerbij libere de qua. j. di-
cef. Et est aduertēdum ꝙ dicta domus ꝛ ortus nō veniunt
in fideicōmisso: q: nō fuerūt bona Nicolai patris Petri ꝛ
Brācatij. ita ꝙ Brācatius non pōt se excusare ꝙ tenuerit
iure fideicō. Itē nō fuerūt adiudicata in solutū dicto Nico
lao filio Brācatij. ita ꝙ non pōt se tueri vigore dicte adiu-
dicationis ꝙ aūt dic⁹ Brācati⁹ possederit dictā domū ꝛ
ortū dponūt pncipalr duo testes. vz dic⁹ dñic⁹ ꝛ dña Lisa
eius vxor. Nā dic⁹ Dñicus deponit ꝙ vidit dcm̄ Brāca-
tiū idē ad vnū ānū post mortē dicti Petri venire ad dictā
domū ꝛ intrare i dicta domo ꝛ orto ꝛ dixit ipi testi. portate
me d qste fructe che sono i qsto orto. Itē dixit eidē testi p
caciate daltra stātia che io ñ voglio che tu ce stie piu. Pro
fecto possessio dr a pedū positione. l. j. i pn. ff. d acq. posses. ꝛ
ibi allegatur sacra pagina quicquid calcauerit pes tuus ꝛc.

o ¶ Itaqz arguendo ab ethymologia vocabuli ꝙ argumen-
tū est bonū. l. ij §. appellata. ff. si cer. pe. ꝛ. l. tigurij. ff. de vbo.
signi. ꝛ insti. de dona. §. est ꝛ aliud. Et illo itroitu in domo
ꝛ orto quesita fuit possessio que erat facta vacās per mortē
dicti peri cum hereditas non possit possidere. l. j. §. sceuola
si quis testamēto liber esse iussus fuerit. Nec heres antēꝙ̃
apprehendat possidet rem a defuncto possessam: licet secus
in domino. l. cuz heredes. in princi. de acqui. posses. Et ꝙ di-
ctus Brancatius inde ad vnum annuz multotiens intrauit
in dictam domum ꝛ dictum ortum.

p ¶ Et in hoc iste testis hz contestē dñam Lixam eius vxo-
rem que ēt deponit ꝙ ipsa ꝛ dictus eius maritus steterūt p
duos annos in dicta domo post mortem dicti peri ꝛ dicto
tpe dictus Brācatius iuit pluries in dcā domo ꝛ orto eūdo
spatiatuz per dicta bona. ꝛ id fecit multotiens. Et sic actus
corporeus q requirif ad querendaz possessionē. l. iij. in pn. ꝛ
l. quēadmoduz de acqui. posses. videf probatus.

q ¶ Probatur etiam animus possidēdi p dictos testes. Nam
animus alterius non pōt directo ꝓbari. vt p glo. in. §. alie.
insti. de acti. Idō nō reqrif. ita exacta ꝓbatio ꝓut in alijs q̄
pñt directe ꝓbari. vt not. gl. in. d. §. alie. ꝛ ꝓbat tex. ꝛ ibi per
doc. in. l. dolū. C. de dolo. vbi lz dolus ꝓsumatur abesse. ar.
l. merito. ff. p socio. ꝛ. l. quotiens. §. qui dolo de proba.

r ¶ Tamē ex indicijs probatur. l. dolū. C. de dolo. ea rōne. q:
in aio cōsistit q animus non videf facit ēt. l. si ventri. §. si. de
priui. cred. l. post ꝯtrum cum ibi notatis p Bart. ꝛ doc. ff. de
dona. Et animus ipse ostēditur p exteriora. l. reprehēdenda.
C. de insti. ꝛ substi. sub conditione factis. Profecto p reite-
rationēz huiōi eundo multotiens in dicta domo ꝛ in dicto
orto satis demōstratur ꝙ ibat tanꝙ̃ in re qua vtebaf ꝓ sua.
Nam accedere ꝛ intrare in domo ꝛ orto ꝯtinguo que habi-
tatur p. r conductorem cuz quo non habef alia familiaritas
non est actus qui soleat fieri citra ius ꝛ nomen possessionis:
accedat qd not. Bal. in. l. inditia vltima col. C. de rei vēdica.
dicens ꝙ per ire ꝛ agere probatur possessio. Et maxime dā-
do licentiam habitantibus seu licentiando eos prout dicta
licentia para dicto Dominico probatur per dictos Dñicuz
ꝛ dñam Lisam. Nam ambo probant ꝙ dictus Brancatius
dum ibat in dictam domū ꝛ ortū licentiabat dictum Do-
minicum profecto: licet dicta licentia potuerit dari etiam
de facto nullo iure competente licentiandi: tamen non li-
cebat facere nisi aditione quesiuerit ius vel nisi apprehen-
diderit possessionem rei.

s ¶ Et in dubio interpetraf animus faciēdi actū eo mō quo
fieri: licet ꝛ de iur. fieri potest vt probatur in. l. pro herede.
ꝛ in. l. gerit. de acquiren. hereditate. Nam actus illi poterāt
de facto fieri citra animum adeundi. ꝛ tamen presumitur
animus adeūdi quādo nō licebat facere actū: nisi adiuerit
hereditatē quo casu licebat. alias nō licebat qñ illicitū nō
ꝓsumif quādo pōt ꝓsumi licitū. l. merito. ff. p socio maxime
in actu adeundi. vt declarat Barto. in d. l. gerit. Itē dato ꝙ
actus nō fuerit illicitus: tamē si alias fuisset inutilis similiter
ꝓsumif ex hoc animus adeūdi. l. si auia. C. de iure deli. Itē
animus ꝓsumif etiā si id qd gerif potuerit licite ꝛ efficacif
geri: tamē si talis actus nō solet fieri alio modo seu non est
verisimile ꝙ alias fiat presumif animus faciētis. vt illo mō
ꝛ eo aio fuerit gestus. vt probatur in. l. ij. C. de iure delibe.

t ¶ Nā licite solui potest ꝛ efficacif debitū alienū. l. soluēdo.
ff. d nego. gest. ꝛ. l. solutionē. ꝛ. l. iudiciū. ff. de solu. Et tñ sol
uendo debitū hereditariū cēsetur qs soluere animo se libe
randi. ita ꝙ resultat aditio. Non alia rōne: nisi q: non solet
quis soluere debitū alienuz: lz soluere possit fortius in casu
isto. lz potuisset dictus Brancatius licentiare dcm̄ Domi-
nicū ꝛ mādare ꝙ exirēt de dicta domo ꝛ orto. ꝛ itade facto.
Tamen dicta licētia erat inefficax: nisi ipse Brācatius pos-
sessionē haberet seu dominiū. Dominiū habere nō poterat
nisi mediante aditione. Et si aditio resultaret haberemus
intētuz. Sinautē adire directo nō poterat obstāte repudia
tione. d. l. sicut nisi possidendo vel detinendo bona heredi
taria vigore dicti statuti intelligendo. vt supra. Ideo cēseaf
habuisse animū querēde possessiōis. vt sic sua licētia foret
de iure efficax. ꝛ per ꝯñs hoc respectu cēseaf habuisse aium
possidēdi. ꝛ cōcurrēte aio ꝛ actu corporeo cōstat acqsiuisse
possessionem que vt dixi vacans erat p. d. l. iij. in prin. ꝛ. d. l.
quēadmodū. ꝛ. l. clā possidere. §. qui ad nūdinas. d acq. pos.
Item expellere aliquē de domo quaz habitat ꝛ detinet non
licet nec solet fieri nisi per eum ad quem res pertinet iure
dominij vel possessionis. ideo presumitur animus possiden
di ꝛ hactenus sunt contestes dicti testes ꝛ similiter sunt cō
testes ꝙ propter licentiam predictā ipsi exiuerunt. ꝛ sic fue
runt a dicto Brancatio expulsi de dicta domo.

u ¶ Nec obstat ꝙ allegatur ꝙ possessio dicte domus ꝛ orti
non erat vacans. Ex quo dñicus deponit ꝙ dictā domū ꝛ
ortū conductā tenebat a dicto Petro ꝛ perseuerabat in di-
cta detētiōe. ideo nō resultet acqsitio possessionis. Quñ re
spōsio est clarissima. Nā colonus vel inqlinus nō possidet.
Sz ille a quo cōduxit: cuius nomine possidef. l. si qs ante.
ꝛ. l. ꝙ meo. in prin. ꝛ. l. si rē aliquā. ff. de acq. posses. ꝛ. l. si co
lonus d vi ꝛ vi arma. cū si. Petrus ergo locator possidebat:
cuius possessio vacauit p mortē. Lz. n. colonus detineret.
Tamen possessio vacans erat. iō animo ꝛ corpore Brācatij
potuit queri. ideo nō obstat si dicaf ꝙ statutū intelligif de
detētiōe que hz in se custodiā nō d detētatiōe asinina: q: lz
nō esset forte negādū ꝙ nō verificef statutū in detētatiōe
asinina. Tamē nos sumus nedū in detētatiōe cōsiderabili.
Sz etiā in possessione p predicta. Nō obstat etiā si dicaf ꝙ
dicti dñicus. ꝛ dña Lisa sunt infames saltē infamia facti: su
per quo deponūt multi testes q deponūt ꝙ dictus dñicus
fuit semel captus a curia pro furto. Itē deponūt ꝙ habebāt
eorū filiā qui fornicabaf ꝓ lucro. ꝛ quidā ꝙ scientibus ꝛ cō-
sentientibus ipsis parentibus. Quorū attestationes nō vi
denf artare. Nam plures deponunt ꝙ publice dici audiue-
runt ꝛc. Profecto talis attestatio non releuat: q: potuerūt
audiuisse publice a Brancatio. Et lz aliqui dicāt audiuisse
publice dici a vicinis verificaf illa locutio si a duobus au-
diuit: q: pluralis locutio est duobus ꝯtēta. l. vbi numerus.
de testi. c. pluralis. de reg. iur. in. vj. l. inter illam. in fi. de vb.
sig. Itē potuit audiuisse post depositionez ipsorum dñici. ꝛ
Lise opera dicti Brancatij. ita ꝙ ea depositio non ꝯcludit.

x ¶ Accedat qd habenf per Bart. in. l. de minore. §. tormenta
de qōnibus. ꝛ per Imo. in. l. heredes palam. in pn. de testa.
dñicus aūt primus testis: addit ꝙ ipse testis per ea que vt
vicinus vidit tenuit ꝛ arbitraf ꝙ ea q audiuit. profecto in-
famia nō videf. ꝛ etiā ꝯsensus nō videf. ꝛ etiā fornicari nō
solet videri. ita ꝙ talis depositio est d credulitate ꝛ arbitra-
tu non

tu non de vera scientia & testimonium de credulitate non pbat c.inquisitionis.§.q̄ in iustis.de accusa.c.lr̄is.&.c.tertio loco cum ibi no.de presumpti.& in.l.testium.de testi.

y ¶ Scd's aũt testis qui deponit de veritate nõ de credulitate & interrogatus in cã scientie si eã nõ reddit nõ pbat glo.& doc.in.c.solã.C.de testi.& habet in.l.testiũ.e.ti.in.c.cãm que extra.e.tit.in.l.q testa.§.ff.de testa.cũ similibus.perus alius testis laborat eodẽ morbo. Duo aũt testes.vz Jacobus mei & zacharia magis artant circa fornicationem filie scientibus ipsis Dñico & dña Lisa.sz ipi sunt pticipes cris exquo volũt causari infamiã.& participes cris nõ sunt ydonei testes. c.j.de test.li.vj.iiij.q.iij.Jtẽ liberi & extra de testi.c.veniẽs.l. Alius testis.vz Antonius mei Frãcisci aliquãtisper magis astringit:qz deponit de infamia.& addit q̄ est vicinus p vnã balistratã vl' circa ista qdez vicinitas est satis distans. Et cz ex qua causa dicta infamia nõ de facili cadit in sensum vicinorũ.alius etiã testis.vz massius sanctis addit q̄ vidit eos tractari haberi & reputari pro talibus ab omnibus & singulis eos cognoscentibus iste vr magis astringere Tamen nimis lato sermone deponit:quia ipse nõ potest verisimiliter habere noticiam de omnibus qui cognoscebãt vel recognoscũt dictos dñicum. & Lisaz & minus qd ita illos reputent.

z ¶ Forte enim sunt aliqd qui nup eos cognoscebãt.& nõ habebant de eis aliã noticiam.vñ vr suspectus dicendo q̄ ita habentur & reputant ab omnibus & singulis eos cognoscentibus loquendo.ita p geminatum vniuersale prout suspecti sunt testes q deponũt negatiuam:qz deponũt sup eo qd nõ cadit in eius sensum h̃ ẽ non põt haberi omnimoda noticia per sensum corpis ipsius testis.c.cum ecclesia sutrina de cã pos.& ppriẽ.& ibi Jnno.& doc. Nam recte intuẽdo nõ cadit in sensus testis q̄ illi quos ipse vidit hẽre & reputare tales pro infamibus sint oẽs q cognoscũt eos hz.n.iclusuz tacitã negatiuam q̄ nullus alius eos cognoscat:nisi illi q eos ita reputant que negatiua non cadit in sensum testis.ideo &c.

& ¶ Ex qbus reddit dubia dicta probatio infamie. Et si probat ẽ infamia facti nõ infamia iur. Et infamia facti:lz repellat a testimonio in cã criali put volũt Bar.Bal.i.l.j.C.de summa trini.& Jo.an.& doc.cõiter.i.c.testimoniũ extra d' testi.Bar.i.l.cassius.ff.d' sena.Bal.in.l.optimũ.C.de pbẽ.& cõmit.stipul. Tñ sec9 ẽ i cã ciuili put volũt gl. Bar.& Bal. in.d.l.j.de sum.tri.&.d.Ant.& Jmo.in.d.c.testimoniũ.& cõiter tenet saltez.de iur.ciuili.q̄ ius ciuile seruat florẽtie.& in aliis terris impii.vt habet in.c.j.de noui op.nũc.& p Bar.& Bal.i.l.puilegia.C.de sa.san.ecc.& p gl.i.c.ij.de arbi.lib.vj. & habet in.c.ij.de reg.iur.eo.li. Sz p pte dñe alexãdre agit ciuilr.vt pnũciet hẽs.vt sic teneat sibi satisfacere d' suo legato.& q̄ sit hẽs vel habeat p hẽde.vt teneat satisfacere creditorib9 & legatariis nõ ẽ criale. Nõ.n.ẽ pena eẽ hẽdẽ põt eẽ cõmodũ.& si pena eẽt nõ ẽ pena applicãda fisco. id ẽ cẽsenda cã crialis si agit.vt pnũciet hẽs.& lz in cõsequẽtiã veniat imponẽda pena applicanda fisco ex eo:qz negauit se hẽdem. Tñ h nõ intẽtat pncipalr. Sz agit pncipalr.vt pnũcietur hẽs.ita cõtinet in petitiõe dicti ser Joãnis pcuratoris dñe Alexãdre fcã die martis.xvij.septembris.Mcccclxxxij. Nõ autem petit q̄ condẽnetur in pena statutaria.ideo debet cã ciuilis reputari.vt etiaz reputatur.& ita nuncupatur in actu facto solutionis gabelle die.xiiij.Julij. Mcccclxxxj.

9 ¶ Jtem ciuilr non põt iudiciũ criale regl'r pmouere.l.qui accusare.in pn.ff.de accu.&.l.de crie.C.q accus.nõ pñt Jtẽ nec p pcuratorẽ ab initio criale iudicium.instituit.l.licet in pplaribus in pn.in rõne sui.ff.de procu.istud aũt iudicium promittitur ab ipso initio per procuratorem mulieris merito iudicari debet iudicium ciuile non criminale.

7 ¶ Et licet in consequentiaz veniat imponẽda pena crialis propter negationem:tñ attẽditur.id qd pncipalr agit.arg.l. qui exceptionem de cõdi.inde.&.l.si quis nec causam in pn. ff.si cer.peta.insuper pena est leuis centũ librarum pro quibus ad declarationem iudicis est soluta gabella & satisdatuz itaqz potest adduci doctrina. Bal.in.l.sciãt.C.de proba.volens q̄ in criminalibus puta pecuniariis ea probatio sufficiat que sufficeret in ciuilibus in quibus de simili q̄ntitate ageretur. Et dato q̄ reqreret probatio luce clarior put sua det generalitas.d.l.sciãt.& propterea nõ admitteretur testis infamis infamia facti ad dictam penam irrogandã. Tamen non sequitur q̄ nõ admittatur pro interesse partis & quatenus iudicium censetur ciuile. Et illa verba si probatum fuerit talis negans condemnetur intelligi possunt si probatum fuerit legittime.ita q̄ sufficiat ad criminalem penam irrogandam.nã illa verba posita in.§.& si negauerit solum referuntur ad dictam penam. Quantum autem ad pronuntiam q̄ sit heres que respicit interesse partis & est iudicium ciuile itemus iuris dispõni que regulariter admittit testez infamem infamia facti insuper potest attentari q̄ pena hoc casu non veniret irroganda. qz vt diximus statutum non facit verum heredem. Sed fingit vel presumit heredẽ pena autẽ imponit si probat heres.ita q̄ põt intelligi de ppria probatione q̄ esset heres.s.vere. Nam fictus heres non est heres:sed habetur pro herede. Nam fictio est contraria veritati:vt no.glo.in.l.siue possidetis de proba.C.&.ff. q̄ metus cã in.l.si.& patet in diffinitiõe fictionis posita p Bar. in.l.si is qui pro emptore.ff.de vsu.

a ¶ Jtem presumptio nõ est probatio proprie sumpta. Sed releuatio ab onere probandi.l.lucius.& ibi Cy.Bar.& doc. ff.de cõdi.& demõ.Bar.in.l.ij.C.de fide instru.& iure aste si.li.x.& Bald.in addi.spe.in ti.dpositi.v.psumptio.& facit q̄ notat gl.in.l.j.de pba.ff.Jtẽ statutũ i.d.§.& si negauerit pmittit ad instãtiã petẽtis q̄ verba in pn.posita psit referri nõ solũ ad satisdationẽ pstãdã:de q̄ immediate subnectit. sz ẽt ad cõdẽnationẽ faciẽdã de qua subiicit cũ cl'a in prin. posita ad oĩa sequẽtia soleat referri.l.si qs ex argẽtariis.§.si initiũ ta.ff.de edẽ.&.c.scdo reqris de appel.&.l.iij.§.si fili9. de libe.& posth.psertim in penis restringẽdis.ar. regule in penis.in.vj.&.c.statutũ.de elec.e.li.&.l.si pses.&.l.iterpretatione de penis. Nõ aũt reperio q̄ p pte fuerit petita satisdatio. Nec q̄ ad penã pdẽnet merito variis pluribus viis deducit q̄ in familia pdicta nõ dz repellere dictos testes. Et psertim:qz iuuant ẽt aliqbus piecturis q̄ sumunt ex attestationib9 aliorz testiũ nã Frãcisc9 peri scds testis deponit q̄ vidit Brancatiũ intrare in dictam domum & eius filios paruulos intrare in dcm ortũ & colligere de vuis. Jtẽ paulus romuli alter testis depõit qualiter Blasius laborator Brãcatii asportauit cannas recollectas in dicto orto & portauit in domũ dicti Brãcatij.& de eis palauit vineas dicti Brãcatij.& pcordat ẽt dña Lisa q̄ depõit q̄ laborator dicti Brãcatij asportauit dictas cãnas. Et lz ipsa dicat q̄ dictas cãnas incisit dñicus eius maritus.& Paulus depõat q̄ incisit dictus Blasius:possunt pcordari si ambo icisciũt:qz nullus eorũ depõit q̄ oẽs inciserit talis: sed loquunt indefinite. & indefinita d' rigore verborũ nõ eqpollet vniuersali:sz ex humanitate qñqz.l.seruitus.ff.de serui.vrb.predi. & ibi.Bal.& Petrus Bar.& Jmo.i.l.si pluribus de leg.ij. Et lz no appareat de mãdato Brãcatij:tamẽ nõ est verisimile q̄ laborator sine voluntate Brãcatij fecisset.s.incidere cãnas in re nõ sua & asportare illas in domũ brancatij & cũ eis palare vineas brancatij nõ dico q̄ sufficienter pbet:tñ adminiculat. Jtem est ponderandum q̄ dicti duo testes .vz Dñicus & Lisa etiã alia deponunt que plurimum cõferunt ad demõstrandum animũ dicti brãcatij q̄ volebat possidere dictam domum & ortum:nã Lisa deponit q̄ dũ dictus Brãcatius dabat eis licentiã.vt recederent dicebat domum esse suam. Jtem Dñicus deponit q̄ dictus Brãcatius dicebat ei q̄ apportaret de fructibus dicti orti.& ipse apportauit & brancatius recepit. Ex quibus datur intelligi q̄ ipse brancatius se gerebat pro possessore & patrono dicti orti. Jtem dictus dñicus deponit q̄ in anno quo ipse fuit expulsus de dicta domo dictus brancatius mãdauit cuidã blasio laboratori: tunc & nunc dicti brãcatij & mariotto eius fratri q̄ in dicta domo asportarẽt regulas ibi existẽtes q̄ ceciderãt de tecto dicte domus & ipsi apportauerũt ad domũ dicti brãcatij.& ex hoc deducit possessio dictarũ regularũ que erant res hereditatis & etiã fructuuz dicti orti qui ẽt erant hereditatis: qz fructus rerũ hereditariarũ augent hereditatem.l. Jtem veniunt.§.fructus de peti.hereditatis.&.l.in fideicom.§.si. ff.ad trebel.& si dicat fructus sunt coloni separati per eum a solo. respondetur q̄ licet dictus dominicus conduxerit dictam domum & dictum ortum a dicto Petro:tamen non apparet pro quanto tempore. ita q̄ non apparet q̄ tempore illo haberet conductum.

b ¶ Sepe eniz assolet q̄ quis conducit domum ad tempus & finito tempore perseuerat inhabitatione domus & censet recõduxisse pro tpe quo inhabitat.l.sequit.§.q ipleto.&.l.q ad certum.ff.loca. Et talis tacita reconductio causetur attento presumpto consensu. ita q̄ vbi alter contrahentium non potest consentire prout contingit in furioso in infante.& similibus cessat tacita reconductio vt est text. in.d.l. qui ad certum.ita contigebat in casu isto:quia Petrus lo

ratoꝛ erat defunctus: ita ꝙ ipse non poterat consentire.l.nec similiter hereditas iacens que non habet sensum ⁊ propterea non resultat tacita reconductio per.d.l.qui ad certum.⁊ est aduertendum: quia videtur ꝙ in hoc casu quo agitur de probanda aditione vera vel ficta in genere admittantur testes singulares prout.j.immediate deducam.

c ¶ Probatur etiam dicta aditio per venditionem cuiusdam petij terre vineate posite in pplo sancti iusti loco dicto i pratticella ⁊c.facta de mēse iunij.Mcccclxxxj. Que petia terre vineate probatur remansisse in hereditate dicti Petri ⁊ dictus Brācatius eam vendidit post factam repudiationē.⁊ constituit illaz precario nomine possidere. Et sic totam vendidit ⁊ super totam cōstituit precario nomine emptoris possidere: qui actus de re hereditaria nō poterat fieri citra ius ⁊ nomen heredis.vt.d.l.pro herede nec potest dictus Brācatius se iuuare ꝙ si vendidit: nam censetur esse heres: quia statutum non loquitur de vendēte: sed de possidente vel detinente rem hereditariaz vel exigente debitum hereditariū: itaqꝫ venditio est casus obmissus remaneat sub dispositione iur cōis iuxta.l.cōmdissime.de libe.⁊ postbu.⁊.l.si extraneꝰ de cōdi.ob cām.qꝛ licet super hoc posset instari: qꝛ videtur eadem: immo maior ratio in vendente ꝙ̄ in detinente rem hereditariaz. Tamen hoc obmisso in instrumento profitetur se precario possidere.⁊ sic se tenere ⁊ possidere.

d ¶ Nam qui precario rogat possidet.ff.de precar.l.⁊ habet.§.cum.nec potest dictus Brancatius se iuuare: quia possideret.vt datam insolutum iure familiaritatis filij sui.arg.l.qui iure familiaritatis de acqui.pos.qꝛ venditio rei maxime immobilis aliene nō est actus q soleat fieri iure familiaritatis.ideo non censetur factus iure familiaritatis.vt habetur in.d.l.qui iure familiaritatis.preterea qui iure familiaritatis vtitur re aliena non possidet.ideo non potest constituere se possidere precario nomine.⁊ insuper si pcario nomine emptoris detineret non detineret iure familiaritatis filij: sed iure concessionis precarie ab emptore.

e ¶ Et licet dicta assertio non probet dictam possessionē quātum attinet ad dictā dñam Alexandram: qꝛ facta ea absente.l.certuz.§.siquis absente.ff.de confes.⁊.l.si.ff.de interroga.act. Tamē videt ꝙ saltē probat semiplene put no.per Bar.⁊ alios in.l.admonendi.ff.de iureiuran.⁊ in.l.in bonefidei C.co.ti.⁊ in.c.si cautio.de fide instru.vbi quidaz tenent ꝙ plene probat:⁊ semiplena probatio possessionis causat semiplenā probationez aditionis.ita ꝙ ex hoc habemus vnam semiplenā pbationē aditionis in genere.quā in genere sufficit probare.ideo ista semiplena probatio est cōiungēda cum probatione facta p dictos dñicū ⁊ Lisam dato ꝙ eorū pbatio denigraret pp malos mores ⁊ ifamiā facti: nā saltē duo iuuati maxie alijs piecturis d qbus supra dictū est faciūt semiplenā pbationē illius possessiōis ⁊ ɔsequenter iungant iste due semiplene pbationes diuersi generis.vt faciūt vnā plenā put tradit bar.in.d.l.admonēdi. Nō aūt idē in probationibus semiplenis eiusdē generis put sunt duo testes singul.

f ¶ Tamē dum agit de probando aliqd in genere ꝙ sufficiat probatio per testes singulares voluit Ja.bu.in.l.arriani.C.de heret.vbi dicit ꝙ ad probandum quē hereticū sufficit si vnius testis dicat ꝙ audiuit eum negare xpum crucifixum alius ꝙ videt eum negare aliū articulū fidei ꝙ ⁊ voluit bal.in cōsi.mihi.cxlj.incipiēte visis articulis.de quo tāgit etiam bal.in.l.j.C.q nūe.tut.facit gl.in can. nihilominus.iij.q.ix.

g ¶ Et ad probandum aliquid vniuersale seu successiuū put est possessio.decimatio.iurisditionis exercitium. sufficiant testes singulares voluit glo.in.l.ob carmen.§.fin.ff.de testibus quam ibi seu in.fi.tituli sequitur Ja.bu. Itez sequit ibi Bar.⁊ idem cōiter doc.ibi prout refert ful.idem tenēs.idē voluit Cy.post Petrum ⁊ Jac.de are.in.l.ij.C.que sit lōg.consue.idem panor.in.c.cum dilecti de elec.sequens illā gl. quam ⁊ sequit Ang.in dispu.sua que incipit astensis miles. vbi tradit regulam ꝙ qn̄ agit de probando aliqd vniuersale plura indiuidua comprehendēs nō requirit ꝙ testes sint cōtestes. Nisi in illo vniuersali: lz sint singulares in actibus immediatis super qbus deponunt exēplificat.in possessione iur.iurisditionis dans aliā ēt alia exēpla.idem ēt voluit Bald.in repe.l.de quibus de.ll.in pri.car.⁊ in.l.actoꝛ ꝙ asseuerat de proba.referens Ja.bu.in.d.l.ob carmen.§.fi.⁊ in.l.j.C.de testa.⁊ spec.in titu.de testi.§.nunc de interrogatorijs versic. Itē ꝙ de tpe.⁊ in titu.de inquisi.§.nunc tractemus.vsi.item sufficit idē Host.⁊ Jo.an.in.c.qualiter ⁊ qn̄.ij.de accu.⁊ Inno.ibi put cōiter allegat.⁊ idem.d.Ant.in.c.cū ex oꝛteat.⁊.ti.idem spe.in ti.de test.§.añpenul. post pncipiū.idē voluit Jo.an.in.c.j.de arbi.dicēs ꝙ qn̄ agitur de probando actū q hꝫ cām successiuam q̄ non diuersificat ex diuersitate actuū diuersitas in attestationibus circa diuersitatē actuuz puta in quantitate.vel in re vel in alijs circūstātijs nō reddit testes nō probantes: qꝛ sufficit ꝙ cōcordent in illo vniuersali.idem voluit Bal.in.l. imperium.ff.de iurisdi.om.jud.xix.col.idem in pbatione voluit ipse Bald.in.l.j. C.de testa.⁊ Imo.in.l.inter pares.ff.de re iudi.

h ¶ Cū igit agat de probatiōe qd Brācatius sit vere vel ficte heres: qꝛ eē heres: est actus successiuus q ostēdit varijs modis sufficiat qd testes ɔcordēt i isto vniuersali qd sit hres lz probēt p diuersa media.⁊ hoc ē pōderādū p dictis dñici ⁊ dñe Lise q vltra ea in qbus ɔcordāt.s.qd Brācatius multotiēs iuit in dictā domū.⁊ ortū. Tamē sunt singulares in alijs eorū dictis supra ponderatis. Tñ ꝙ lz tendat ad probādū possessionē ⁊ ad pbādū Brācatiū heredē iuxta formā dicti iur municipalis fortius autem debent cōcordari eoꝝ dicta cum ista cōfessione possessiōis facte absente pte insup deducit Brācatiū cēseri heredē ⁊ vēditiōe vestiū quas vēdidit rigatterijs ⁊ possessione earūdē. Sup qbus deponūt quattuoꝛ testes. Nā frācīscus Frācisci locti.vij.testis. Deponit qd emit a dcō Brācatio plura bōa mobilia inter cetera vnā vestē seu vnā cioppā monachinā mulicbrē ⁊ vnā aliaz nigrā ⁊ qd Brācatiꝰ dicebat ꝙ fuerāt dicti petri sui fratris ⁊ vidit Brācatiū eas possidere p plres dies ostēdēdo illas rigatterijs vt eas eis vēderet ⁊ retinēdo.idē deponit loctiꝰ eius frater similr. Rigatterius ɔcordāt in quantitate precij ⁊ in omnibus pdictis preterqꝫ in vno: qꝛ dictus Franciscus deponit qd ipse emit ⁊ loctus deponit qd ipse loctus emit. Possibile est qd vnusqsqꝫ emerit.nā possibile ē qd vnus vēdat rē eādē duobus: lz si dolo faciat incidat in crimē falsi.l.duobus.ff.ad.l.corne.de fal. Et ita possent dicti testes concordari. Sed magis verisimile est qd dicti testes fuerant simul ad emēdū cū sint fratres ⁊ ambo habeāt vnā apothecā ⁊ ābo retineāt dictas vestes: vt pꝫ ex eorū attestatiōibꝰ.nā qlibet depōit ꝙ due mulieres iuerūt ad eius apothecā. vbi erant dicte vestes. Et ita scdo loco ɔcordia fiat vel tertio cōcordent ꝙ franciscus emerit vere ⁊ effectualiter ⁊ loctꝰ appenter vt colligi pōt ex depositiōe dicti Frācisci dū dicit lz emptio dixerit in personā locti sui fratris tūc eius socij itaqꝫ in his nulla est varietas ⁊ ambo deponunt ꝙ due mulieres iuerunt ad apothecā ⁊ viderūt dictas duas cioppas i articulo pmo ⁊ scdo loco positas ⁊ dixerūt se cognoscere ꝙ erāt dci Petri. Est tn̄ aliq̄is erroꝛ seu equocatio in depositiōe dci Frācisci sꝫ cioppā ostēsaz: qꝛ dponūt ꝙ dicit mulieres viderūt dictas duas cioppas monachinas.⁊ tñ in caplo dr̄ vna cioppa monachina da dōna vnc sacheto nero da dōna. Tñ appꝫ equocatio qꝛ expsse se refert ad dictas cioppas pmo ⁊ scdo loco descriptas in.c. q̄ sunt dscrip.p vna cioppa monachina ⁊ vna nigra ⁊ similiter ipsemet testis.ita i sua depositiōe appellauerat pauloante.ita ꝙ appꝫ ꝙ dicte mulieres viderūt illas easdē sꝫ depositionē ipsius testis ⁊ sꝫ depositionē locti q nō equocauit. Et ēt ipse mulieres deponūt de duabus cioppis vna monachina alia nigra. Et exquo appꝫ ꝙ dictꝰ Frācīscus loquit de eisdē cioppis de qbus in.c.⁊ d qbus ipse tūc deposuerat ista equocatio coloris nō hꝫ obstare exquo de corpe ɔstat ⁊ satis appꝫ de errōre loquēdi. Maxime.attēto ꝙ coloꝛ monachinus ⁊ niger parū distāt. Et lz dicti duo testes nō pbēt ꝙ dicte due vestes remāserint in hrditate Petri nisi p cōfessionē dicti Brācatij q̄ tanqꝫ facta pte absente nō facit plenā pbationē.d.§.si qs absēte put supra dictū ē. Tamē dictus defectus pbatiōis supplet ex depositiōibus dictarū duarum mulierū que deponūt ꝙ viderūt dictas duas vestes apud apothecā predictā dictorū. Rigatteriorū.vꝫ Frācisci ⁊ locti ⁊ ꝙ illas vestes tenebat ⁊ possidebat dictus petrus p vnū annū ante eius mortē ⁊ tpe eius mortis secū itaqꝫ dicti duo rigatterij deponāt ꝙ iste due mulieres i eoꝝ apothecā viderūt dictas duas vestes quas ipse emerāt ⁊ quas dictus brācatius possidebat tpe vēditiōis ɔcludēter pbat vtrūqꝫ extremū.s.ꝙ dcūs Brācatiꝰ possederit ⁊ hoc per duos testes predictos. Itē ꝙ fuerunt dci Petri ⁊ successiue sue hrditatis probat per dictas duas mulieres ⁊ per ɔfessionem dicti Brancatij probatum per dictos duos rigatterios.

i ¶ Et cum semel fuerint hrditatis presumunt pseuerasse.l.siue possideris.C.de proba. Adeo ꝙ qui dicit exiuisse de hereditate habet illud probare cū habeat presumptionem

contra se cū ꝑsumptio iur̄ sit liquidissima ꝓbatio l3 in ꝓpria.l.l3 imperator.de leg.j.ꝛ.l.j.in fi. C.de condi.infer. Et ideo probatio agentis non est dubia.

k ¶ Et probatio d3 necessario ꝯcludere.d.c. ꝑitis cū3 concor. Nec per ꝯsequēs suff.cit ꝓbare aliqđ p ꝙ reddi possit dubia ꝓbatio aduersarij. Ille.n.q se defendit d3 fūdamētū sue defensiōis ꝓbare plene si aduersarius fundauit suam intentionē.l. in exceptionib⁹. ff.ð ꝓba.l.nō solum.§.s3 vt ꝓbari.ð noui operis nūc.ꝛ que ibi tradunt doc.ꝛ tex.in.c. in ꝑntis.de ꝓba.ꝛ glo.ꝛ doc.in cle.si.loquunť quādo nō est fundata itētio actoris. Nec viget ꝑsumptio.sec⁹ in casu isto p ꝑdicta.ꝛcū itaq; conetur hoc euitare:q2 allegat habuisse pat⁹ dictas duas vestes insolutū dictū Nico.ei⁹ filiū rn̄deť ꝙ nō apparet ꝙ ille vestes date isolutū sint ille eedem q̄s possidebat.ꝛ vēdidit dict⁹ branc.cu3 dict⁹ petr⁹ potuerit habere plures vestes dicti coloris nigri ꝛ monachini.ita ꝙ idemptitas nō probatur.

l ¶ Et l3 due demōstratiōes videanť satis plene demōstrare idēptitatē.ar.l.ex forma.ff.de cēsib⁹.ꝛ p bar.i.l.demōstratio.ff.de condi.ꝛ demon. Tn̄.d.l.forma loquiť de duobus ꝯfinib⁹ que due demōstratiōes ꝯfiniū nō solent de facili ꝯuenire plurib⁹. Sec⁹ vr̄ ēt ex dictis Bar.qn̄ demonstratiōes ꝯuenirēt plurib⁹.si.n.vellē ꝓbare idēptitatē fundi ꝛ ꝓbarē ꝙ ē laboratiuū ꝛ arboratu3 vel ꝓbare vellē idēptitatē hoīs ꝛ probarem ꝙ esset albus ꝛ magnus:qm̄ iste due qualitates solēt ꝯuenire plurib⁹ non ꝓbareť idēptitas ex notatis p bar. ꝛ alios i.d.l.demōstratio:quatenus dicunt qđ noīa ꝓpria.nō ꝓbāt idēptitatē:q2 solēt ꝯuenir̄ plurib⁹. Ita in ꝓposito cū ista q̄litas qđ sit nigra vľ sit monachina ꝛ sit ad vsu3 mulieris illa data insolutū ꝛ ista vēdita p brā. nō ꝓbať idēptitas cu3 reperianť multe vestes muliebres ꝛ nigre ꝛ mōachine:itaq; idēptitas nō apparet. Et l3.l.si i rē agat aliqs.§.vestimēta. ff.de rei vēdi.dicat ꝙ i libello vestimēta demōstranť p numerū ꝛ colorē nō tn̄ dr̄ qđ ex colorē ꝛ numero ꝓbeť idēptitas. Nā eadē.l. in fine dr̄ qđ hō demōstrať p nomen ꝓpriū:ꝛ tn̄ Bar. ꝛ ceteri in.d.l.demonstratio volūt qđ nō ꝓbať idēptitas p nomen ꝓpriū. Item qđ fundus demōstrať p nomē fundi ꝛ quo loco sit:ꝛ tn̄ nō sufficeret ſm̄ teoricā. d.l.forma ꝛ bar. in.d.l.demōstratio certificari.n.ex ꝓbatiōib⁹ i iudicio faciētib⁹ meli⁹ poterat.

m ¶ Et pōt dici qđ ex quo agēs rei vēdicatiōe petit rē qua3 possidet reus:al's reus non pōt ꝯueniri.l.j.C.de alie.iud. mu.cā fcā reus si h3 plures eiusdē noīs vľ q̄litatis expꝰsse posset de facili eludere talē demōstrationē3 attēta theorica Bar.in.d.l.demōstratio.iđ tollerať talis demonstratio ꝙ. Et si dicať non solet de facili hr̄e vnus plures vestes muliebres eiusdē coloris hoc qdē de facili negari pōt:q2 solēt hr̄i festiue ꝛ ꝑtiose. Itē quotidiāe ꝛ viles seu trite. Et ita persuadetur cōtigisse in casu nr̄o:q2 in datiōe solutū dicit vna cioppa monachina trista ꝛ dcē due mulieres deponūt ꝙ ille due vestes erāt festiue.vestes aūt festiue multum huiusmodi ꝯditiōis ꝓut erat vxor dicti Peri de rucellarijs nō solēt eē tristes seu viles. Ita ꝙ iste demōstrationes trista ꝛ festiua denotāt diuersitatē nō idēptitate3:qm̄ minus verisimile ē ꝙ festiua foret vilis q̄ ꝙ hr̄et petr⁹ duas vestes muliebres eiusdē coloris.ita ꝙ ex demonstratiōib⁹ ꝑdictis potius deꝑhendiť diuersitas q̄ idēptitas. Preterea nō ꝓbatur ꝙ illa vestis monachina data insolutū dcō Nicolao fuerit muliebris:q2 dr̄ vna cioppa monachina nō ſbiūgit da dōna. ita ꝙ iste due q̄litates ꝯformes nō apparent saltē in cioppa mōachina insup.l3 ille res que fuerūt date insolutū dcō Nicolao nō ꝓbať qđ fuerūt bona petri vel sue hr̄ditatis:lic3 fuerant adiudicata tanquā bona petri res eni inter alios acta nō ꝓbat inter alios iuxta titulū res inter alios i rubro ꝛ nigro:lic3.n.ꝓbetur etia3 quo ad alios illa datio illa3 re3 insolutu3 que tempore celebrari instrumēti fuit gesta. Tamē non probať qđ ille res date insolutū fuerint dicti petri: lic3 asseratur ita esse:q2 est assertio partis que non ꝓbat in preiudiciu3 tertij vel pro tertio ꝛ hoc clarum. Item possessio brancatij ꝛ venditio facta per eum innuūt qđ ista nō erāt data insolutum.nec tales actus sunt actus qui soleant fieri iur̄ familiaritatis.vt de se cōstat ita ꝙ dcā datio isolutū nō iuuat dcm̄ Brācatiū dato sine ꝑiudicio qđ al's iuuaret qđ res q̄ possidenť extiterint de hr̄di.

n ¶ Non iuuat etiam dictum brancatium laudum latum inter eam ꝛ dictam dn̄am Alesandram quaten⁹ ꝓnunciatur qđ omnia bona dicti olim petri pertineāt ꝛ spectent libere dictis Brancatio ꝛ Nicolao eius filio.nam allegatur qđ verbū libere intelligatur sine penā prout no.d.Ant.imo ꝛ alij in.c.iij.de offi.dele. Tn̄ hoc nō excusat q2 nō ē pena esse hr̄dē nec statutū id statuit in penā.nā hr̄ditas potius ascribiť cāe lucrose q̄ damnose seu onerose:q2 originariā cām lucrosam h3:vt dicit gl.in.l.si duo.de acqui.here.ꝛ ibi bar.ꝛ doc. Et insuper pōt dici esse inductū in fauorē creditoꝝ ꝛ legatarioꝝ hr̄ditarioꝝ.ꝛ l3 statutū.in.d.§.ꝛ si negauerit imponat penā nō iponit penā rōne possessionis s3 nō negatiōis i.l.fi.de rei ven.ꝛ i.l.p ifitiationē.C.ð lege aq.

o ¶ Itaq; libere poterat spectare ꝛ possidere dcā bona dato ꝙ possidendo fingereť vel presumereť heres tūc clarius libere possideret tanq̄ hr̄s.itē poterant spectare ad ipsum brancatiū libere.nā verbū ꝑtinere ē latissimū ita ꝙ ad nos pertinet ēt id qđ nostrū ē l3 nō possideamus.l. verbū illud pertinere.de ver.sig. Poterat eni3 vendere ꝛ donare ꝛ possidere ꝓut libebat nec poterat dicta Alesandra3 impedire quominus possideret ꝛ quominus ꝓ libito disponat de dictis bonis ita ꝙ si bona illa spectarent ad dictā Alesandra3 vel forte essent eidē obligata liberabanť a dicto onere s3 nō poterat facē dcā Alesandra nec dict⁹ arbiter seu arbitrator quominus dictū statutū militaret si brancatius possideret bona hereditaris per.l.nemo pōt de le.j. Et maxime q2 statutū prouidet ꝙ itelligať heres ēt si aliquo iure possideret ꝙ maxime videtur dicendum q2 iudicat dictus arbitrator ꝙ dicta bona ad eū spectēt ex certis causis expressis ꝛ specificatis ꝛ pluribus alijs rationibus que non sunt specificante itaq; quatenus vigore dictarum aliaru3 rationū possideret nō excusareť q2 nō cōstat ꝙ sint tales rationes que eū excusent q2 nō cōprehendanť sub dictis verbis in pn̄.statuti positis ibi vel aliquo iure insuper dato sine preiudicio ꝙ verbū libere eū excusaret ꝛ tuereť quominus dicta Alesandra posset sibi aliquid obijcere pretextu dictoꝝ bonoꝝ quatenus ꝓnunciať ad eū libere pertinere ꝛ spectare.

p ¶ Tamē ex quo illa verba referunť ad duos v3 ad brancatium ꝛ Nicolaum intelligitur ad quēlibet pro parte.l. Paulus rn̄det ad eos de re iudi.l.reos.§.cu3 in tabulis.de duo.reis.ꝛ.l.si mihi ꝛ titio.de ver.ob.ꝛ.C.si plures vna sententia. Itaq; quatenus Brancatius possedit vltra suam rata3 nō possedit pretextu laudi:sed omnia predicta.v3 domum vineam ꝛ vestes saltem vineam ꝛ vestes insolidu3 censentur possedisse ex quo insolidu3 vendidit ꝛ insolidu3 constituit possidere nō partem ꝛ ostendebat animo vendendi in totū singula singulis referendo.ideo laudum nō excusat dictu3 brancatium nec obstat dicte Alesandre quinimmo satis innuit cōtra dictū Brancatiū quatenus mandat ꝙ relaxet dicte Alesandre bona dicti petri i laudo descripta: nā innuit ꝙ illa tenebat ipse brancatius:q2 non pōt quis relaxare id qđ nō h3 cū priuatio ꝑsupponat habitū.l. decē.de ver.ob. ꝛ.l.nō pōt videri desinere.ff.de reg.iur. Et in sp̄ē.de verbo relaxaret tex.cū gl.in.c.capitulū sancte crucis in fi.de rescri. ad idē.§.s3 ex ꝯstitutiōe.insti.qbus mo.ius patrie potesta. sol.in.c.cū ab ecclesiaꝝ.de offi.ordi.ꝛ in.c.pisanis. de resti. spo. Et l3 nō artet necessario tn̄ cōfert ad mouendū mentē iudicis vna cū alijs supra adductis que longe magis astringunt ꝛ si nō prosunt singula multa iuuant iuxta.l.ij.in princip.cum concor.ibi.in glo.adductis.de ex cu.tuto.

q ¶ Et insup iuuat ptē dicte Alesandre aliđ mediū sup quo alij ꝯsulētes hincinde nō instarunt ꝛ tn̄ magis artare vr̄ q̄ forte aliqđ aliud:na3 ꝓbať per plures testes ꝙ vna domus sita in populo sancti Iusti.habitatiōis oli3 dicti petri ꝛ deinde habitatiōis dicti brancatij de rure fuit tenta ꝛ possessa per dictū Petrū in vita sua ꝛ tpe mortis v3 per paulum romuli primū testem super nono capitulo ꝛ per franciscum scđm testē sup.viij.capitulo ꝛ super nono ꝛ similiter p Stephanū tertiū testē super.ix.capitulo quiđe tres testes probant ꝙ dict⁹ petrus possedit dictā domū p plures annos añ eius mortē ꝛ tpe sue mortis siľiter dn̄a bona sup.viij.c. dicit qđ dcā domus fuit olim dom⁹ habitatiōis de rure dicti olim ps ꝛ hodie dicti Brācatij ꝛ sup.ix.deponit ꝙ tāq̄ vicina sit ꝙ dict⁹ petrus tpe eius vite ꝛ mortis ꝛ p plures annos añ ei⁹ mortē habuit tenuit ꝛ possedit dictā domū. Itē ꝓbať p dictos q̄ttuor testes qđ dict⁹ brācati⁹ possedit post mortē petri dictā domū ꝛ ꝑmi duo teste deponūt qđ brancatius a die mortis dicti petri ꝛ abinde ꝛc.citra possedit dictā domū ergo ꝯtinue habitauit ꝛ possedit dictā domu3 ꝛ sic ēt post delatā sibi hr̄ditatē ab itestato ꝛ añ dationē insolutu3 ꝛ añ assignatū sibi fideicommissum per iudicē ꝛ postea.

r ¶ Et de iure cōi fideicō.añ restitutā hereditaťe ab heredē

nullū ius hȝ in rebus hereditarie sȝ puto φ florentie aliqua lege municipali disponatur φ iacente hereditate heredis rogati restituere per iudicem restituatur qm̄ reperio in actis ita obseruatum in casu isto itaqȝ aperte probatur per istas attestationes φ continuo dictus Brancatius possedit qꝛ dcā verba id important vt per Jo.an.ꝛ doc.in.c.licet cām de pba.ꝛ per bar.in.l.celsus.de vsuca.non pōt se tueri dictus bracatius quominus ex hac censeatur adiuisse vigore laudi:qꝛ ꝛ añ laudum possedit nec laudū qcq̄ disponit sup h̄ an sit hēs necne nec vigore dationis insolutū scē si lte:qꝛ ꝛ ante ꝛ post dationē pdictā insolutū possedit nec ēt vigore fideicōmissi.qꝛ si nō debetur fideicōmissuȝ nō pōt eius ptextu se excusare si debet ꝛ requirat restitutio put requiritur de iure cōi ante restitutionē nō poterat possidere iure fideicōmissi. Et similiter si nō requirit restitutio fcā a rogato actū iudi.tūc similit possedit añ restitutiōem hēdis ꝛ assignatiōeȝ iudicis ꝛ ppterea nō pōt se tueri vigor fideicōmissi. Et si pdicta cessarēt ex alio nō pt se tueri: qꝛ dicta dom⁹ fuit plegata dcō petro ꝛ plegata nō veniūt in dicto fideicōmisso vt supra deductū ē.possessio insuper dicte dom⁹ dcī bracatij lȝ nō p oīa dcā tpa pbatur ēt per alterū testē.s.tertiū i ordine. Item pariter p dictos quattuor testes pbat de possessiōe petri ꝛ successiue de possessione bracatij cuiusdā vegetis magne put de possessione dom⁹ predicte ita φ possent pdicta reiterari sȝ nō ē opus. Quare ex oībus pmissis ꝯcludēdū ē φ dict⁹ bracatius dȝ censeri hēs ꝛ ꝯsequēter ptes iudicis fore i pnūciando hn̄ iudicatum ꝛ male appellatum Laus deo.

¶ Agens rei vēdicatiōe i iudicio summario vt debeat obtinere quid hȝ cōtinere libellus. Itē qd habeat probare.

¶ Consilium. xcij.

In noīe domini nostri

1 iesu christi. ¶ In hac cā qꝛ plurimis occupatus breuit⁹ ꝛ cōclusiue pcedā ꝛ aiaduerto φ si p parte heredū Bartho. Jac. pbat dictā domum de qua agit ad se spectare iure dnij vel qsi φ ipi obtinere debēt maxie si pbat de dnio. nā tūc libellus ēt in iudicio ordinario eēt acte conceptus cū dci hēdes narrēt dcāȝ domū ad se ptinere iur dnij vel qsi ꝛ petāt ita pnūciari ꝛ reū ꝯuentū cōdēnari ad restituēduȝ ꝛ relaxādū dcā bona que est forma libellādi i rei vēdicatiōe ꝛ publiciana simul iūctis put assolet:vt ē tex.ꝛ ibi doc.i.c.abbate sane in pn.de re iudi.lib.vj. gl.in.§.alie.isti. de acti.ꝛ hr̄ i.l.j.ff.de publi.quātofortius i iudicio vbi pcedit simplicit ꝛ ō plano sine strepitu ꝛ figura iudicij i quo iudicio nō reqrit actitudo libelli put ꝛ allegat in pūcto.

a ¶ Et lȝ debeat adhiberi qualis qualis petitio φ possit ferri snīa iuxta formā petitiōis p.d.cle.sepe.ꝛ hoc casu si dnīū vel quasi nō pbaret nō posset ferri snīa cōformis dcē quali quali petitiōi in ea pte qua petit pnūciari dcāȝ domuȝ ad se ptinere iur dnij vl quasi. Tñ possȝ ferri pnūcia ꝯformis petitiōi quatenus petit dcāȝ dominā Joānam ꝯdēnari ad relaxādū ꝛ restituēdū dictā domū attenta ēt clausula non astringēs se ꝛc. Nō eniȝ se astrinxerūt ad docendum ad se ptinere iur dnij vl quasi. Si eni in iudicio hmōi in quo de plano procedit simplicit dixissent petētes dominā Joānā cōdemnari ad restitutionem dictorum bonoruȝ procederet iudicium:qꝛ petitio esset talis φ iuxta eius formam posset snīa ferri ad quem effectum requirit text.d.cle. sepe dictam qualem qualem petitionem. Et allegata incontrarium sunt intelligenda eo casu quo petitio qualis qualis est taliter cōcepta φ nō potest valida sententia ferri iuxta eius formaȝ vt qꝛ forte nihil petit vel apparet ex ea iure erroris sȝ lȝ nulla narratio fiat ex qua inferat conclusio ꝛ petitio:ꝛ tunc qꝛ act⁹ libellus non reqritur sȝ petitio qualiscūqȝ fit:ita φ super ea possit ferri snīa pcedit iudiciuȝ ꝛ snīa p tex.q nō est cauillādus nec pōt cauillari in.d.cle.sepe. Et ita pcedant que not.doc.in.d.l.vinū.ꝛ Bart.in.d.extraua. ad reprimēda. Et ex quo nec libellus nec narratio requirit lȝ nō narrat de donatiōe cā mortis facta p dcm̄ magistrum Anto. non refert satis est si in iudicio probatur.

b ¶ Et maxie qꝛ nō se astringūt ad pbandū φ ad eos spectet iure dnij vel quasi ex cā donationis deducte ꝛ narrate per dictam clausulaȝ nō astringens se ꝛc.ꝛ etiam omni meliori mō ꝛc. apposita i fine dicti rescripti φ loco petitiōis pducit cū pducat ꝛ pducēs petat fieri prout in eo ꝯtinet ꝛ de iure est φ in summarijs hmōi iudicijs rescriptū ē loco petitionis put voluit Jnn.in.c.dudū.el.ij.de elec. loquēs magis gnāliter.ꝛ idē vult flore.in.c. mandatū de rescrip.ꝛ ibi Jmo.dicēs φ dcm̄ Jnn. pcedit ēt in causis ordinarijs in qbus nō reqrit libell⁹ als dcm̄ Jnn.nō ē vex nisi i summarijs fm̄ cū q alle.gl.in cle.sepe. Nō ergo est i hac cā extandū de ineptitudine libelli seu petitiōis ꝛ successiue de inualiditate iudicij. sȝ an ex actis deducat talis pbatio iuris agētiū φ sufficiat ad victoriā cāe. Et pfecto duplici via nitunt vna ex donatiōe inter viuos fcā p dcm̄ dominicū.ꝛ lȝ instrō nō fit clā aliqua ꝯcernens verā vel fictā traditionē possessionis.ꝛ p ꝯns ex illo alio nō docto nō fuerit ꝯstitutū aliqd dnīū vel quasi dcō Bartholomeo nec successiue eius hēdibus. Tñ ex quo appet ex attestatiōibus testiu φ dict⁹ Bartholomeus stabat i dcō cortili seu orto. Et sic habebat possessionē ipsius rei donate pt attētari φ qꝛ illū censet hēre ex pcedēti titulo iuxta.l.min⁹ istructus.ō acq. pos.ꝛ.l.j.C.de ipo.lu.descri.li.x.ꝛ.l.qdā mulier.ō rei vē.ꝛ qd no.bal.in.l. indictis.C.de rei vē.volēs φ siqs hȝ ab aliquo titulū censet sibi cōcedere licentiā vt a quocunqȝ ꝯsequat possessionem.

c ¶ Et iuuat dictus bartholome⁹ ex ꝯfessiōe dicti magistri antonij:qꝛ testes duo dnt φ dict⁹ magr̄ Antoni⁹ dixit dcō bartholomeo si tu me pmettes edificare i qsto tuo cortile o do territorio ꝛc.ꝛ sic asseruit eē ipsi⁹ bartholomei lȝ ex his q̄ pbant dicti agētes nō possent niti dcā donatiōe:qꝛ idē dnicus paulopost dcm̄ ortū vendidit dcō magistro Antonio cū clā pcarij.ꝛ sic vr̄ prius tradita ei possessio nō esset tutū fundamentū dicte donatiōis iter viuos.p.l. quotiēs. C.de rei ven.ꝛ.l.siue aūt.§.si duob⁹.ff.de publici.maxime iunctis his que hn̄tur p gl.in.l.fi.C.de here.vel acti.ven.ꝛ p doc.in.l.j.C.de alie.iudi.mu.cā facta fundamentū aūt dictorū agentiū ex quo hȝ causari eorū victoria.s.donatio fcā p dictū magistrū antoniū dcō Bartholomeo post mortē ipsi⁹ magistri antonij q̄ qdē donatio pbat p quinqȝ testes.vȝ p marinū Joānis marinū Blasij Marianū Bonauenture Gaspar Joānis ꝛ Pascutius angeli q oēs sunt ptestes in dcā donatione ꝛ de loco ꝛ de psentibus:qꝛ vocant inuiceȝ se in cōtestes ꝛ de tpe nō variant.nā tres testes dnt φ iam sunt octo anni vel circa videri suo.ꝛ sic nō deponūt pcise: tū qꝛ dnt videri suo:tū pp dictionē vel citra. iuxta ea que habent maxie p dnȝ Ant.i.c.ptinebat.ꝛ in.c.fi.de despon. impu.alius dicit p sex annos añ mortē magistri Antonij sȝ de tpe mortis nō deponit.alius aūt testis vȝ marianus bonauenture deponit de decē annis ꝛ vltra tñ deponit suo videri ita φ nō deponit affirmatiue ꝛ tps ō facili a memoria labit dicit Jnn.in.c.cū oporteat.de accu. Fuit tñ dicta donatio cōditionalis sub duplici ꝯditiōe.s.vna si dictus bartholomeus permittebat edificare domuȝ in dicto orto seu cortili alia si edificabat:nā relatiuū quā iunctū vbo futuri tpis reddidit actū ꝯditionalē.l.stichū qui meus erit de leg. j.vtraqȝ ꝯditio pbat purificata:naȝ probat per oēs dictos quinqȝ testes φ dict⁹ bartholomeus acceptauit. ꝛ per ꝯns vr̄ cōcessisse dictaȝ licentiā. Et marinus blasij ꝛ marianus bonauenture specifice deponunt φ tunc dictus bartholomeus dedit dicto magistro antonio licentiam edificandi.

d ¶ Itē φ dictus magister antonius edificauerit dictuȝ domuȝ nec sit dubiū quominus dicta domus fuerit edificata in orto seu cortili de quo agebat tpe dicte donationis ꝛ licētie ꝯcesse.ꝛ ita pȝ φ pbata est dicta donatio per quinqȝ testes put requirit.l.fi.C.de dona.cā mortis.itē sufficit purificationē ꝯditionū pbari p duos testes.l.vbi numerus. ff.de testi.c.in omni.extra.eo.ti.cum simi.ꝛ sic satisfactum est dubio ꝛ allegatiōi q̄ fiunt in themate φ nō ēst deducta in petitione dcā donatio fcā p magistrū antoniū dcō bartholomeo qꝛ nō refert in hoc iudicio ita summario p supra dicta. Itē alteri allegatiōi φ testes nō pbēt dictā donationē:qꝛ imo pbant p iā dicta.nō aūt obstat φ dr̄ eē recessum a dcā donatione cū donatio cā mortis reuocet penitētia.l. nō oīs.ff.si cer.pet.ꝛ.ff.de do.cā mor.l.qui mortis.naȝ lȝ testes dicte dñe Joanne ree cōuente deponant φ dicti magister antonius ꝛ Bartholomeus diuiserūt dictū ortū seu cortile ꝛ propterea dicat φ recesserunt a dicta donatione.

e ¶ Qꝛ ad hoc rn̄detur φ pnia seu mutatio voluntatis non presumitur:sed presumit pseuerantia.l.cum qui mutatam. ff.de proba.ꝛ Ideo penitentia dȝ probari ꝛ pbatio dȝ esse ꝯcludēs necessario vel saltē psumptiue.l.nō hoc.C.vñ cog. c.i pntia.de pba.l.neqȝ natales.ꝛ.l.ad pbationē.C. de probatio.

ba.nó autẽ infert necessario ad penitentiã dicta diuisio qꝛ
stant hec simul ꝙ pseuerauerit in eadem voluntate dictus
magister antonius ⁊ tamẽ deuenissent ad diuisióẽ ⁊ maxi
me qꝛ nó dixit magister Antoni⁹ ꝙ voluerit edificare do-
mum super orto seu cortili sed qd̃ permitteret dict⁹ Bart.
ipsuꝫ magistrum Antoniũ edificare domũ in dicto cortili
satis auteꝫ edificauit domũ in cortili illo si in parte ipsius
edificauit profecto verum ẽ me edificare domuꝫ in platea
perusij licet totã plateaꝫ non occupet meo dom⁹ edificio.
f ¶ Et verisimile ẽ illud cortile fuisset ita magnũ ꝙ nó itel
ligeref ĩ toto nec alicui dubium ꝙ pars in toto continef
c.in toto de re.iur.in.vj.xiiij.q.iij.penale.l.si quis cũ totũ
ff.de excep.rei iudi.Et licet esset differẽtia inter magistrũ
Antoniũ ⁊ Bartho.super dcõ orto seu cortili nó infertur
ꝙ dict⁹ Bartho.nó permitteret edificare magistrũ Ant.
in dcõ cortili:sed forte magister Antonius volebat etiam
cortile vł ẽt partem de cortili ꝙ restabat vltra locũ in quo
post dictaꝫ donationem edificauerat vel volebat edificare.
Et iõ dicte partes venerunt ad diuisionẽ dicti orti quam
diuisioneꝫ dict⁹ Bartho.fortasse nó fecisset nisi qꝛ spera-
bat dictum magistrum Antonium edificaturum domũ ibi
quam sperabat consequi ex donatióe iam dicta itaqꝫ dicta
ꝯtrouersia nó concludat vere vł presumptiue penitentiam
dicti magistri Antonij.
g ¶ Quia autẽ in dicta donatione sit mentio mortis in du-
bio presumif donatio cã mortis.l.seia.⁊ que ibi habentur
per bar.⁊ alios.ff.de dona.cã mortis.⁊.l.seia.de dote pre
leg.⁊ per bar.in.l.fi.C.de pac.per bar.⁊ doc.in.l.que do-
tis.ff.so.ma.per bal.in.l.⁊ si mortis.C.ad.l.fal.⁊ in.l.j.C.si
quid in fra.patro.⁊ in.l.fi.post glo.C.de dona.cã mortis.
Ex donatione autem cã mortis post mortem transfertur
dominium absqꝫ traditione vt est tex.qui dicif singularis
in.l.ij.ff.de publi.iuncto fine legis pcedentis.⁊ per bal.in
l.ij.C.siquis alteri vel sibi ⁊ sentit bal.in.l.ij.ij.opposi.C.
de condi.ob cãm.Et cum per partes confiteatur ꝙ dictus
ortus seu cortile fuerit dicti Dominici.⁊ per eũ possessum
in ꝯñtiam inferf ꝙ si per primã donationẽ nó fuit trans-
latũ dñium i bartbolomeũ fuit trãslatũ in magistrũ Anto-
niũ ex ꝯtractu emptióis cũ ꝯstitutione precarij ⁊ actuali
possessióe postea ꝯsecuta i cósequentiã trãslatuꝫ dominiũ
in dictũ bartblomeum ⁊ successiue i eius hr̃des qui agũt.
Et ita verificef petitio quatenus petitur pronũciari dictã
domum ad eos pertinere iure dominij vel quasi.
b ¶ Sinaũt fuisset donatio inter viuos nó foret translatuꝫ
dñiuꝫ p.l.traditióib⁹.C.de pac.Tñ quesita actio per.l.si
qs argentũ.C.ð dona.que lex locuꝫ hꝫ ẽt in donatione cã
mor.vt no.glo.in.l.cũ pr̃.§.meuio de le.ij.⁊ in.l.ij.C.de iu-
re dotiũ quas cóiter oẽs approbãt.Et iõ quatenus dcã do
mina Jo ãna est heres dicti magistri Antonij put se hr̃dẽ
pfitef veniret ꝯdemnanda ad dictã domuꝫ relaxãdã dcis
agentib⁹.Et his oĩb⁹ ꝯcludo ꝙ nó obstãtib⁹ dubijs supra
in themate factis ⁊ allegatióib⁹ ibi adductis pres iudicis
fore in pnunciando bene iudicatum ⁊ male appellatum.

Laus deo.

¶ Custos cui cómissus fuit ĩ custodiã quidam captus pro
mittens ipsum retinere sub bona custodia an ⁊ quãdo te-
neatur de fuga ⁊ ad quid teneatur.

¶ Consilium. xciij.

In noĩe domini nostri

Jesu xpi. ¶ Uiso pcessu agitato inter Ma-
i tiotũ angeli de castro fracte agentẽ.⁊ Joãnẽ
iuliani de dcõ castro reum cóuentum leꝫ pe-
titio nó sit ostensa sed in ea dicitur contineri
ꝙ dictus Mariotus reddat ⁊ assignet quendam captiuũ
cui dict⁹ mariotus extiterat fideiussor.Cũ asserat ꝙ dcũs
Joã.pmisserat dictũ captiuum retinere sub bona custodia
⁊ nó fecit ꝙ.Et iõ aufugit vr̃ prima facie dicendum ꝙ di-
ctus Joãnes veniat condemnandus ad resignandum di-
ctum captiuum.Nam ita vr̃ inter eos conuentũ cum videa-
tur pbari ꝙ dictus Joãnes rogauit dictuꝫ Mariotũ vt
fideiuberet p dicto Nardo ꝙ qdẽ pbaf p duos testes vꝫ.
p Mattheũ Marci ⁊ Andream Matth ei als tãburello.
Itẽ vr̃ pbari p eosdẽ testes ꝙ dictus Joãnes pmisit euꝫ
tenere i domo sua sub bõa custodia hoc eni ð directo p-
bat dict⁹ Andreas ⁊ dictus Mattheus deponit ꝙ pmi-
sit eũ retinere in domo.Itẽ Ang.alius testis super quarto
modo caploꝝ scðo loco pductoꝝ deponit ꝙ dictus Ma-
riotus fcã fideiussióe dcõ dño Carulo repñtando dcũ ca-
ptiuũ illũ assignauit dcõ Joanni vt retineret in domo sua
sub bona custodia si ergo aufugit ñ retinuit.Jõ nó huauit
ꝯuenta merito ⁊c.Preterea vr̃ pbari p duos alios testes
ꝙ dictus Mariotus reqsiuit dcm̃ Jo.ꝙ reassignaret sibi
suũ captiuũ qꝛ volebat ipꝫ reassignare dño Carulo qꝛ oẽs
eidẽ dicebãt ꝙ aufugeret.Et dictus Jo.sibi dixit ne dubi-
tes qꝛ vadit cũ meo prẽ ⁊ cũ meo famulo.Et iõ cũ pmisse-
rit custodire ⁊ retinere sub bona custodia ⁊ postea permit-
teret ire foras.Et interpellatus nó reassignauerit vr̃ cóclu
dendum ꝙ ipse Joannes teneretur ad damna ⁊ interesse di
cto marioto vel ad reassignandum dictũ nardũ captiuum.
a ¶ Tñ his minime refragantibus ꝯriã arbitror de iure ri-
dendũ ⁊ pres iudicis forte in absoluẽdo dcm̃ Joannẽ.Nã
pmo aiaduerto ꝙ lꝫ testes deponant ꝙ dcũs Joãnes roga
uerit dictũ Mariotũ ꝙ fideiuberet p dicto Nardo ⁊ obtu
lerit eidẽ retinere sub bona custodia.Tñ nó pbaf nisi per
vnũ testẽ vꝫ tãburellũ ꝙ Mariotus mandatuꝫ vel rogitũ
illũ acceptaret.Et sic nó põt niti ꝙ eius mãdato fideiusse
rit.Itẽ ꝙ pmiserit retinere sub bona custodia nó pbaf nisi
per duos testes singulares vꝫ p Andreã als tamburello ⁊
Angelũ Andreas deponit de pmissione facta per Joannẽ
dicto marioto ante fideiussionẽ ⁊ dictus Angelus deponit
de assignatione facta per dictũ Mariotũ dicto Joanni di-
uersificant itaqꝫ ⁊ in facto ⁊ in tempore quia vnus ante fi-
deiussionẽ ali⁹ post.Itẽ i loco qꝛ vn⁹ i platea ali⁹ i domo.
b ¶ Et sic qlibet ẽ solus in suo dicto vnico aũt testi seu testi
bus singularibus nó est adhibẽda fides.l.iurisiurandi.C.
de testi.l.vbi numerus.ff.e.ti.c.in oi.⁊.c.tã lr̃is.extra.e.ti.
Nec ob.ꝙ dixit ꝙ mattheus pmus testis vr̃ idẽ probare qꝛ
imo illud nó deponit dictus mattheus ꝙ dictus Jo.pmi
serit retinere sub bona custodia.Sꝫ dixit si tu nó lo porrai
tenere te lo terro io e faroli qllo poco bñ porro ista pmissio
fuit ꝯditióalis.iĩ ẽ illa ṽba farolli quello poco bñ porro nó
sonent in bonã custodiã:sꝫ de bene se gerendo erga ipsum
nardũ.Bona custodia nó erat bonũ dicti nardi.potius ad
uersaf bono captiui.Et ꝯsidero ꝙ dicti duo testes vꝫ tam
burellus nó deponũt verisimilia bñ ꝯsideratis his que de
ponunt bartholomeus dini sup qr̃to caplo ⁊ Nicolaus an-
tonij sup eodẽ caplo.Qꝛ ṽba de qbus ipsi deponũt nó oc
currebant si pus fuisset ꝯuentũ iter eos ꝙ Jo.retineret sub
bona custodia.itẽ ꝯsidero ꝙ dictus mariotus postea dixit
eidẽ Joãni ꝙ dimitteret eũ ire foras quo volebat subden
do:seria el dyauolo me volesse desfacto. Et h̃ pbaf p tres
testes ꝯtestes i oibus lꝫ i loco posset notari aliqualis dr̃ia.
Nã frãciscus deponit ꝙ in strata añ domũ alij duo i domo
sꝫ nó refert.tum qꝛ remanerent alij duo ꝯtestes q suffice-
rent:tũ maxĩe qꝛ ẽt dictus franciscus in pn. attestatióis di
cti in domo itaqꝫ ẽ ꝯsiderandũ ꝙ tres psone iteruenerunt
circa actũ super quo deponunt dicti tres testes vꝫ nardus
ioãnes ⁊ Mariotus nardus inuolendo ire foras Joãnes
in resistendo nardo ⁊ in notificando marioto mariotus in
ꝯsidendo Joanni ⁊ pferendo ṽba sup recitata Nardus ⁊
Joannes erãt in domo put i hoc ꝯcordant oẽs tres testes
mariotus superuenit non deponunt alij vbi superuenerit
mariot⁹ verisimile est ꝙ supuenerit in strata añ domũ:itaqꝫ
nardus ⁊ ioãnes poterãt stare i domo ⁊ mariotus i strata.
ita verificef dcm̃ illoꝝ qui interrogati de loco rñderunt in
domo insup iponif qñqꝫ pro ante glo.i verbo in domo in
cle.cãꝫ.de elec.⁊ ibi pau.de leaz.⁊ qñqꝫ p iuxta.l si status.
⁊ ibi Bar.de iniurijs.si ergo dictus mariotus ad queꝫ ne-
gociũ pertinebat dedit licentiã dicto Joanni ꝙ dimitteret
ire quo volebat.nam est imputandũ dicto Joanni si dimisit
ire foras nec aduersatur ei ꝙ dictus mariotus requisiuit
ꝙ sibi assignaret suum captiuum:qꝛ respondetur ꝙ nó ap-
paret an tunc aufugerit an postea.item non apparet an li-
centiam sibi dederit prius an post dictam requisitionem.
c ¶ Et in dubio interpretatio sint p reo.c.cuꝫ sint pñũ iura
obscura.c.fauorabiliores.de reg.iu.in.vj.cum simi.Itẽ nó
tenebaf reassignare sed custodire si ad aliquid dictoꝝ tene-
baf mariot⁹ habebat ire p eo aut regrere ꝙ diligẽter custo
diret.Et si aufugit ita ꝙ dictus mariotus nó põt illũ reas-
signare dcõ dño carulo casu quo dictus Jo.teneref ad ali-
quid dicto marioto teneref qꝛ nó custodiuit put mariotus
pꝛendit fuisse sibi pmissuꝫ p dcm̃ Joãnẽ.Et teneref refun
dere iteresse iuxta.l.stipulatióes nó diuidunf ver.celsus de

verb. ob. et que ibi habeatur nõ aũt resignare captiuũ qui aufugit et q̃tu as interesse est probanda que p̃bata nõ apparet nec vt arbitror vt mihi vr̃ interesse petitum fuit nec fuit articulatũ nec aliqd p̃batũ ex qbus cõcludi dñ ẽ q̃ partes iudicis sunt in absoluẽdo dictũ Joãnẽ reũ cõuẽtũ nec obstant adducta in cõtrariũ qbus apparet satis responsum ex adductis pro hac parte Joannis. Laus deo.

Substitutio facta per verbum commune an et quando dicatur directa vel fideicommissaria.

Consilium. xciiij.

Dominus petrus cõsuluit. q̃ nõ sit loc⁹ substitutiõi pupillari q̃ bar. in. l. centurio in qõne. iij. in versi. que incipi. quero vlterius quid si institutio cõpendiosa fiat in re certa per verbũ cõe dicit q̃ verbũ cõe adiectũ certe rei vel q̃titati nunq̃ importat directam substitutiõez allegat. l. cogi. §. et generalit. ff. ad treb. et ibi ẽt Bar. tãgit. Jtẽ Jmol. in. c. raynu. i mã. substitutiõis pupil. ver. si aũt substitutio pupillarit facta sit in certa re in. xxiij. cbar. vbi similiter dicit q̃ si sit facta p vbũ cõe nõ trahit ad alia bona per. l. cogi. §. et generalit ad treb. cũ ibi notatis nisi sit facta verba mere directa ciuilia quia tũc trahit ad omnia bona pupilli. l. coheredi. §. fina. de vul. et pupilla. sm vnam lectu. vt patet.

a Et adde incõtũ dixi q̃ substitutio pupillaris trahit ad oĩa bona pupilli. Nõ illud pcedit qñ substitutio ẽ fcã pupillarit vl' vniuersalr in oĩbus bonis siue sit fcã p vbũ cõe substituo siue sit fcã p vbũ mere directum vt talis sit hr̃s filio meo. Si ãt substitutio pupillarit fcã sit i certa re. Tũc si fuit fcã p vbũ cõe nõ trahit ad alia bõa. l. cogi. §. et gñalr ad treb. cũ ibi notatis. sec⁹ si sit facta p vba mere directa ciuilia ð qb⁹ pxĩe dixi nã tũc trahit ad oĩa bõa pupilli vt ẽ casus no. hz vnã lec. i. l. cohrdi. §. fi. de vul. et pu. Sicut isti tutio facta p defunctũ h̃ sunt vba Jmo. Petr⁹ ð vbaldis.

b Nec ob. c. si pater de testa. lib. vj. qr lz ibi institut⁹ fuerit in re certa. Tamẽ substitutio non fuit restricta ad rẽ certã sed substituit persone vt pz ibi eidem moriretur

c Nõ ob. d. l. coheredi. §. fi. qr ibi pupillus fuit institutus in pte sua nõ aũt in re certa. Et fuit ibi datus substitutus pti sue et ẽt persone nõ i re certa. vt pz ibi in locũ partẽ vel eius heres esto. Jtem ibi per verba directa ciuilia.

d Cõcludit ergo q̃ auia pr̃na substituta capit añ partem dictã certã q̃titatẽ ex pticulari substitutiõe fideicõmissaria et in residuo bonoꝝ dicti pupilli succedũt in viriles dictus auus et auie p auc. defuncto. C. ad ter. Pe. ð vbaldis.

Subscriptio cornel.

r Repetito diuino numine. Placet cõclusio excellẽtissimi viri vsq̃ iuris doctoris dñi Pe. de vbald. pris et dñi mei. Primo q̃ dcã substitutio non sit pupillaris q̃ trahat ad vniuersa bona pupilli. Sz sit fideicommissaria restricta ad certã q̃titatẽ in qua fuit institutus dictus pupillus et ad quã fuit restricta specifice substitutio per iura rationes et auctoritates adducta per suam excellentiam licet posset dici.

e Nõ vbũ succedat sit vbũ directũ put voluit Jo. an. in c. si pr̃. de testa. li. vj. sz nõ curandũ tñ qr cõtrariũ. s. q̃ imo sit cõe tenuit Bal. ibi et Bar. in. l. cẽturio. de vul. et pup. circa fi. p ter. in. c. rynutius. de testa. facit. l. nõ tñ. in pn̄. ff. de fideicõ. liber. et. l. restituto. §. fi. cũ. l. seq. ff. ad treb. bal. aũt i. l. fi. C. de sa. san. eccl. distiguit q̃ aut refert vbũ succedat ad bona testõris vt qr dicat succedat in bonis testõris. et tunc sit cõe. aut ad personam istituti: vt qr dicat succedat filio meo et tũc sit directũ hz eũ. Que theorica facit ad rñsionẽ datã p dñz cõsulẽtẽ ad. d. c. si pr̃. vñ hoc casu quo refert ad bõa relicta p testõrez iudi. dz vbũ cõe hz dictã theori. bal.

f Tũ ẽt ex alio non curandũ qr quo ad hoc non differunt. Uerba cõia et vba directa iurisgentiũ equiparantur prout voluit bar. in. d. l. centurio. vj. col. vers. qd si testator substituit aliquẽ cõpẽdiose. et idẽ vult Jmo. ibi et in. d. c. raynu.

g Et hoc q̃ qñ substitutio fit p vbũ cõe nõ ptineat directã substitutionez sz fideicõmissariam singulr voluit vltra bar. i. d. l. centurio. d. vj. co. et in vlt. cbar. et Jmo. i. d. c. ray. quos allegat dñs cõsulens sz ẽt idẽ voluit bar. in cõsi. incip' visio testõ martini i ordie. cxxxv. hz ordinẽ pusinu nõ intos mis idẽ imo. i. d. l. centurio. et bal. in. l. pcib⁹ in fi. Et nich' pbat in. §. aliõ quoq̃ capi. in auc. vt cũ de ap. cog. iuncto. §. ceterꝫ. e. ti. vt voluit Ric. malũ. hz Saly. i. d. l. pcibus in fi.

b Et idẽ voluit Pe. de anc. in. d. c. si pr̃. xiij. no. vbi notat q̃ verbũ cõe adiectũ certe rei in pupillari substitutione nõ trahit ad vniuersũ put in testõ pr̃no p. d. §. et gñalr. vbũ enim cõe tũc demũ iportat directã institutionẽ qñ est adiectũ vniuersitati bonoꝝ et nõ alr. vt not. p gl. et doc. in. l. his vbis. in pn̄. ff. de here. insti. et doc. i. l. j. §. si ex fundo. et in. l. ex fcõ. e. ti. p quã rõnẽ voluit imo. in. d. l. cẽturio. q̃ ẽt si est adiectũ quote hr̃ditatis nõ trahit ad vniuersum nec iportat directã substitutionẽ p no. in iuribus pallegatis q̃ et voluit ẽt Bar. in. d. l. centurio assignans tamen aliã rationez.

i Et lz expressio pupillaris etatis faciat censeri directã pupil'arẽ ẽt vbi alr̃ esset fideicõ. vt p gl. et doc. i. d. l. pcibus. et in. d. l. centurio. et. c. ray. et in. d. c. si pr̃. et facit. l. si ita scriptũ §. si filio. de bono. posses. sm tab. tñ non curatur hoc casu.

k Qr ẽt si eẽt exp̃ssa mẽtio fcã ð pupillari etate verbũ cõe adiectũ certe rei nõ iducit directã substitutiõnẽ p ea q̃ habent. i. d. l. his vbis. et. d. §. si ex fundo. et. d. l. ex fcõ. et in. d. l. cẽturio cũ si. put ẽ de mẽte doc. q simplr et gñalr volũt q̃ vbũ cõe adiectũ certe rei ñ trahit ad directã substitutiõ. ẽ imo bar. loquit p vbũ vniuersale nunq̃ ipoztat directã substitutio. pur ipe loquit in. d. cõsi. cxxxv. et i. d. l. cẽturio i pen. cbar. v. qro vlteri⁹. Et q vlter loquit nihil omittit. c. solite de ma. et obe. cum ccor. et Jmo. et pet. de anc. loquunt et qñ est specifice fcã mẽtio ð pupillari etate q̃ sedo videt velle vt vba eoꝝ sonant q̃ ẽt si sit fcã substõ pupillaris p hmõi vba idẽ sit puta qr dicat pupillariter substituo q̃ tamẽ nõ affirmo nec expedit ad p̃sentẽ cõsultatione cũ nõ simus in eo casu sz in quo est facta mẽtio pupillaris etatis nec obstat qr et decedenti in pupillari etate pt p fideicõmissuz substitui vt ẽ notissimũ et nõ minus operant illa vba in pupillari etate q̃ illa i pupillari etate vl' postea qñcũq̃. nã qlibz vba opant in casu suo. Remanet itaq̃ cõclusio supra facta p dñz cõsulentẽ scilicet q̃ dicta substitutio sit omni tpe fideicommissaria et nõ trahitur nisi ad illaz quantitatẽ. cc. flore.

l Jn residuo ãt succedũt ab itestato dicti tres auiz auus mr̃nus et auia pr̃na et auia mr̃na. Et hoc i viriles put cõcludit dñs cõsulẽs. Et hoc claꝝ i bõis nõ pr̃nis neq̃ maternis. Sz aliunde obuenientib⁹ i qbus oẽs cõcordãt. Sz i bonis pr̃nis et maternis nõ pcedit ita ð plano. qr bar. i. l. q̃ scitis. §. finaũt. C. de bõis q̃ libe. dicit ibi eẽ casuz q̃ auus pr̃nus succedat nepoti in bonis a patre pfectis et auus maternus in bonis a mr̃e eidẽ nepoti pũctis p tex. ibi et dicit bart. q̃ illũ itellectũ ad illũ tex. hũit gl. ibi. et idẽ voluit ipse bart. in auc. itaq̃. C. cõia de succes. Et idẽ vr̃ tenere Ange. i. d. l. q̃ scitis. §. finaũt. Jdẽ ẽt vr̃ velle Jmo. i. l. post dotẽ i vltimis vbis. ff. so. ma. dicẽs q̃ pr̃ p̃fert matri in bõis pũctis a pr̃e vel linea pr̃na p. d. l. q̃ scitis. Similiter Pau. de cast. in. d. l. q̃ scitis in vltimo loco ponit intellectũ bar. et nõ ipugnat.

m Pro quo facit qr alr̃ i fi'i hr̃ q̃ fratres cõsanguinei p̃ferunt vterinis in bonis pũctis a pr̃e et vterini p̃ferunt cõsanguineis in bonis maternis p. d. l. de emancipatis. C. de leg. heredi. et p gl. in. d. auc. itaq̃ q̃ et cõiter tenet in dictis iurib⁹. Et alr̃ videmus in filijs diuersoꝝ matrimonioꝝ in l. cũ in alijs. C. de secũ. nup. facit ẽt. l. si q̃ mulier in vltimis verbis. C. ad ter. p que fiũs Pon. in. d. l. post dotẽ. dicit q̃ lz opi. Bar. nõ pbet p. d. l. q̃ scitis. §. finaũt tñ satis sustẽtabilis. Et quibus satis demonstrat q̃ multi videt tenere sñie Bar. et put auus maternus hz hoc excludit auum paternũ i bonis maternis id eandẽ rõnẽ vr̃ dicẽdũ q̃ auia materna excludat auiã paternã put ẽt vr̃ de mente Bar. et sequaciũ. Et maxime imo. qui loquit in patre et matre facie qr masculinũ ec. et in mã successiõe ẽ sublata differẽtia sexus nec videtur posse assignari ratio differentie ergo ec.

n His tñ nõ obstantibus semp mihi visa fuit verior sua cõtraria scilicet q̃ nõ adhibita distinctiõe bonoꝝ equaliter succedant auus paternus et auus maternus ceteriq̃ ascendentes eiusdẽ gradus cuiuscunq̃ sint linee seu sexus put probat text. in gñalitate sui in auc. defuncto et in corpore vñ sumit: et suadet rõ qr ex quo bona vñcũq̃ puenerit sunt effecta vnicũ p̃rimoniũ et vnica ẽ hr̃ditas ipsi⁹ defuncti de cui⁹ successione agit. Nõ debeat cõsiderari nisi vt vnica hereditas ex quo ipsa hr̃ditas defert. que ẽ successio in vniuersuz ius defuncti. l. nil aliõ. ff. de ver. sig. et. l. hereditas. de reg iur.

turi nec deferunt ab intestato bona ſ; ipa hereditas ⁊ ipa he
reditas adit ⁊ ipſa acquirit ⁊ repudiat vt p;.ff.⁊.C. de acq.
⁊ repudi.heredi.⁊ insti.de here.q̃ ab intestato ⁊ in corpore
eo.ti. l; in ꝯsequentiã deuoluantur bõa tanq̃ in hereditate cõ
ꝓhẽſa hic reſultat petitio hereditatis q̃ ẽ actio vniuerſalis ⁊
nõ dr̃ petitio bonoꝝ vt.ff.⁊.C. de peti.here.i q̃ actiõe bona
q̃ petunt nõ deducunt principalr̃ ſ; veniunt officio iudicis
mercenario petit enim ipa hereditas h̃ ẽ ipm actorẽ declarari
heredẽ vt hr̃ i.l.j.i pn̄.ff.de edẽ.⁊ i.l.edita.C.e.tit. ⁊ i.l.iiij.ff.
de pe.he.ſuadet ḡ rõ ꝙ vbi dr̃fert hereditas nõ habeat disti
ctio bonoꝝ vñ.ſ.delata fuerũt. Et h̃ regulr̃ ⁊ q̃ſi ſemp vide
mus obſuari i oib⁹ ſucceſſorib⁹ ⁊ merito q: ex q̃ vnica he
reditas defert nõ d; diuerſo iure cẽſeri.l.eũ q edes.de vſu.

k ¶ Et l; in quibuſdã caſibus p iura noua ſpecialiter cõtra
rigorem iuris alius determinet nõ debẽt ille ſpecialitates
trahi in cõſequẽtiam ⁊ extẽdi ad caſus ſeperatos arg.l. ius
ſingulare.⁊.l.ꝙ vero ꝯ.ff.de.ll.⁊ regule q̃ a iure cõmu. ex
orbitãt in.vj.cũ ꝯcordantijs.⁊ arg.l.ꝙ nõ rõne. ff. de legi.
Et hinc videmus ꝙ l; in fratrib⁹ cõſanguineis ⁊ vterinis
adhibeat dcã diſtinctio bonoꝝ tñ nõ adhibet in fratribus
patruelibus ⁊ cõſobrinis q ſunt magis ſimiles fratrib⁹ cõ
ſanguineis ⁊ vterinis q̃ auus paternus ⁊ maternus ⁊ ſili
ter nõ adhibet in patruis ⁊ auunculis nec aliqs audet attẽ
tare ꝙ ad eos extendatur ⁊ merito per iura p̃allegata.

l ¶ Si itaq; illa ſicta nõ trahunt ad caſus ſeu caſum magis
ſimilẽ multominus debent trahi ad hũc caſu; minus ſimi
lem arg.auc.multomagis.C.de ſa.ſan.eccle. cum ſimilibus
vñ lic; potuiſſet imperator ex dictis ſimilibus trahi ad idẽ
diſponendũ in auis paterno ⁊ materno nec fuiſſet impro
babilis ſanctio nihilomin⁹ ſi nõ reperit ita ſtatutũ a iuriſ
latore nõ poſſumus ex noſtri capitis ſnĩa facere dictã diffe
rentiam bonorum quam facit Bar.per iam dicta.

m ¶ Et ꝓpterea eſt neceſſario vidẽdu; qualr̃.d.§.ſinaũt in
telligat ⁊ an ſit bonus ad illũ tex.intellectus bart.⁊ ꝓfecto
vr̃ ꝙ intellectũ Bar.nõ patiatur ille tex.nam cõmuniter
habet in illa lr̃a dictio.Idẽ ſm quã litterã ille tex.d; intel
ligi in pr̃e ⁊ auo ipſius nepotis ꝓut dicit ibi Cy. ⁊ tãgit
ẽt Bal.itẽ q: dictio eius q̃ ſequit in littera poſita poſt di
ctionẽ auũ ⁊ poſt dictionẽ patrẽ d; ad vtrũq; referri i du
bio ar.l.talis ſcriptura.de leg.j.⁊.l.iij.§.ſi fili⁹.de li. ⁊ poſth.
⁊.c.ij. regris.⁊.c.inq̃ſitioni .de appel.⁊ ꝙ hr̃ in.l.ſi idẽ cũ
eodẽ.de iuriſdi.om.iu.Et maxime q: in pn̄.dicti.§.vbi ſit
mentio de pr̃e ⁊ mr̃e nõ erat facta mentio de matre ſ; ſolũ
de nepote decedente ſine liberis ſupſtitibus auo paterno
⁊ patre ita ꝙ non diuinãdo ſeu cauilando itelligit de auo
⁊ patre ipſius nepotis defuncti de quo ſolo p̃mittitur.

n ¶ Item dictus intellectus Bar.ſm Saly.⁊ Rap.ibi nõ
põt ꝓcedere q: filia que fuit ſuplucrata dotẽ erat ſub pote
ſtate ſui patris iõ ipi patri q̃ſiuit vſumfructũ. Et ꝓpterea
vſufruct⁹ ptineret ad ipm auũ maternũ cui⁹ ꝯriũ dr̃ in.d.
§.ſinaũt ſ; eos q̃ rõ vr̃ ꝯcludẽs.⁊ l; Pau.de ca.conet dcã;
ꝯfutatiõem tollere tñ nõ hñ ꝓut alr̃s legẽdo dictũ.§.ſinaũt
ſatis ipſe demõſtraui:p̃terea aduertẽdũ ẽ ꝙ l; intellectus
Bar.eẽt rõnabilis ſi loqueret in his dũtaxat q̃ eſſent ꝓfe
cta a matre.⁊.d.l.de emancipatis quã Bar.adducit.⁊ arg.
d.l.cũ alijs.C.de ſecũ. nup. Tñ q: tex.dicit ex matre vel ex
ei⁹ linea certe remanet dictus intellect⁹ ſine rõne ⁊ abſq;
aliquo ſimili qd.n.ſi ab auia materna ꝓficiſcat in ipm ne
potẽ nõ eſt rõ ꝙ ad auũ maternũ reddire debeat.⁊ multo
minus ſi ꝓueniſſet ex ꝓauia h̃ eſt matre auie materne vel
ꝓauo h̃ ẽ patre auie materne tũc .n. clare militãt v̾ba ill⁹
tex.⁊ tñ nulla ſubeſt rõ ꝙ hoc caſu maternus ſuccedat in
iſtis bonis eo q: ꝓfecta ſunt a pſona cui ipẽ auus matern⁹
nõ ſuccederet ⁊ cui poſſibile eſt ꝙ ſit ꝯiunct⁹ auus pater
nus ⁊ nõ auus matern⁹ ſ; caſuũ ꝯtingẽtiã.⁊ l; doc. h̃ nõ
põderẽt ꝯ Bar. tñ vr̃ multũ põderandũ ꝯ ipm intellectũ
Bar.ꝯ quẽ Rap.ẽt iducit q: ille tex. ſaltẽ in ſui gñalitate
⁊ maxie attentis p̃cedentib⁹ ꝓcedit in lucris nuptialibus
⁊ tñ ſi vxor lucrat donationẽ pp nuptias illa donatio pro
pter nuptias ⁊ poſtea tranſit ad ſecundas nuptias illa do
natio ꝓpter nuptias ſtatim quo ad ꝓprietatẽ tranſit in fi
lios p̃mi mr̃imonij.l.femine.C.de ſecũ.nup. cũ auc.ibi po
ſitis ſ; ſilr̃ ſi nõ nubit ſecũdo tñ vadit ꝓprietas ad filios
cõmunes q dicta bona ꝯſequunt tanq̃ bona paterna ⁊ nõ
tanq̃ bona materna.l.generalr̃. §.ſi.⁊ in tribus ſequẽtib⁹
auctẽticis ibi poſitis.C.de ſecũ.nup.iõ nõ eẽt rationabile
q in dictis lucris ſuccederet dictis filijs auus matern⁹ ex
cluſo auo paterno ſ; rõ poti⁹ ſuaderet ꝙ ecõuerſo pr̃nus
auus excluderet maternũ ſi vnus alteri eẽt p̃ferendus.Et
ex his ſatis aperte ⁊ ꝯcludenter deducit ꝙ itellectus bar.
nõ applaudet v̾bis lr̃e ⁊ ſic ei⁹ opi.nõ ꝓbat p illũ tex.ꝓut
ẽt dicit Pont.in.d.l.poſt dotẽ circa mediũ nec ẽt cõuenit
rõni in terminis i q̃bus loquit ille tex.⁊ nõ ꝓbat alibi ꝓut
ẽt ipſe ⁊ ceteri dñi.⁊ p ꝯñs ſtandũ eſt regule iuris antiqui
⁊ nouiſſimi ſm quã hij.q̃bus eſt delata hereditas ſuccedunt
in hereditate pariter reſpectu oium bonoꝝ vndecunq; ꝓue
nerint ꝓut hoc eſt notiſſimũ ⁊.j.ẽt ſubdet ⁊ poſito ꝙ.d.§.
ſinaũt i telligeret ꝓut itelligit eũ bar.nihilomin⁹ eius opi.
non tranſiret ſine dubio per iura nouiſſima autenticoꝝ:q:
By.Cy.⁊ Ray.tenuerunt ꝙ p dictã auc.defuncto ſit corre
cta.d.l.ꝙ ſcitis.§.ſinaũt.nã tex.ibi equaliter vocat auũ pa
ternũ ⁊ maternũ ⁊ clarius in corpore vbi text. dicit ex quo
inter eos hereditas diuidat p ꝙ vr̃ ꝙ pariformiter in oibus
bonis ſuccedant equaliter.nã ex quo dic̃ hereditas oia bona
ꝯp̃hẽdit.ar.d.l.hereditas.Et.d.l.nihil aliud ꝓut hoc põde
rat Saly.in.d.auc.itaq; vbi iclinat i hãc pr̃e ⁊ in eã ẽt ipſe
inclinat in.d.l.ꝙ ſcitis l; nõ ſe firmet in lecturã tñ ꝓut re
fert ibi excellẽtiſſimus doctor dñs Ioãnes petrutij pater ⁊
dñs meus hoc firmat Saly.ibi in certis recollectis hãc ẽt
opi.approbat ipſe By.in ſua diſtinctiõe quã ſequit Cy.in
l.ſi.C.cõmu.de ſucceſ.⁊ eã tenent Ray.⁊ Bal.ꝓut refert
Rap.ſul.i.d.l.ꝙ ſcitis.dicẽs eã intrepide tenendã ⁊ ſm eã
ſepiſſime ꝯſuluiſſe ꝙ auus patern⁹ ⁊ matern⁹ in oibus bo
nis eq̃liter ſuccedãt ⁊ maxie ꝓcedit i alijs bonis q̃ nuptia
libus lucris.nã ſi.d.l.ꝙ ſcitis.§.ſinaũt loquit in auo pater
no ⁊ materno Cy.⁊ bal.ibi reſtringũt i lucris nuptialibus
de q̃bus p̃mittit i pn̄.illius lr̃e.⁊.§.ſinaũt.vr̃ ꝓſeq eundẽ
caſum vt denotat dictio idẽ que vt dixi hr̃ cõiter in littera.

o ¶ Et ſuadet natura aduerſatiue aũt q̃ eſt ꝙ caſus ſequẽs
aduerſet p̃cedentibus in eiſdẽ terminis vt per glo.⁊ Bar.
in.l.mariti.§.ſi.ff.de adul.⁊ per Saly.in.l. vinum.ff.ſi cert.
pet.hãc ẽt partẽ.ſ.ꝙ in oibus bonis ſuccedãt auus mater
nus ⁊ pr̃nus tenuit p̃fat⁹ clariſſim⁹.d.meus i.d.§.ſinaũt.⁊
ſm eũ ꝯſuluit aſiſij integerrimi iudicij.⁊ veridicus ꝯſultor
cui⁹ ꝯſilio me ſubſcripſi.⁊ idẽ legẽdo tenui in.d.§. ſinaũt.
Et idẽ ſemp viſu; fuit ⁊ in pr̃itiaꝝ vr̃ eẽ de iure ſatis clarꝝ.

p ¶ Nõ obſtãtibus adductis in ꝯriũ q̃ ſublata apparent per
ſupradicta.Nõ.n.ob.d.l.ꝙ ſcitis q: h; varios itellectus.ſ.
ꝙ loquat i patre ⁊ auo ipſius nepotis de cuius bonis ibi
agit:⁊ hunc intellectũ dicit ibi Cy.eſſe dandũ ad illũ tex.ſi
dictio idẽ eſt dicens ꝙ iſte eſt intellectus gl.alius eſt itelle
ctus Cy.caſu quo in lr̃a nõ ſit dictio.idẽ.ſ.ꝙ loquat in auo
paterno ⁊ auo materno ꝓut loquit Bar.tñ intelligit in lu
cris nuptialibus prout ẽt intelligit Bal.in alijs autẽ bo
nis dicit ꝙ Bar.male loquit q̃uis idẽ Bal.in auc.defun
cto videat velle ꝙ ẽt in lucris nuptialibus nõ ꝓcedat opi.
ipſius Bar.de iure nouiſſimo.Et l; Bar.damnet duas le
cturas Cy.tñ ipſe Cy.in additionibus ⁊ bal.dictã lectura;
defenſant ab obiectiõe bar.alia lectura eſt ꝙ loquat i patre
⁊ auo materno matris lucrantis ⁊ ſic in auo ⁊ pro auo ma
ternis ipſius nepotis ⁊ iſta fuit lectura accurſij ad illũ tex.
l; bar.dicat ꝙ gl.intelligit illũ tex.ꝓut ipſe intelligit ⁊ hoc
quidẽ in practica eſt nõ mediocriter animaduertendũ pp
auctoritatẽ gl.que maxima eſt iuſta notata per Iac.but.in
in.l.j.C.qui pro ſua iuris circa ergo intellectũ gl accurſius
ibi ſemp vult ꝙ ille.§.ſinautẽ ꝓſequat eundẽ caſu; in pn̄.
poſitũ.ſ.in lucris nuptialibus ꝓut eſt videre in oibus glo
ſellis ibi poſitis excepta glo.ſi.⁊ gl.antepenultima.in qui
bus tñ nõ aliud dr̃ qui alie quinq; glo.ibi poſite oẽs pon
derant de lucrante ⁊c.⁊ ille due nõ aliud dicũt vnde p̃mo
eſt ponderandũ ꝙ accurſius nõ intellexit illũ tex.gñaliter
ꝙ aſcendens maternus p̃ferat aſcendenti paterno ſ; ſem
per loquit in lucris nuptialibus ⁊ illa gl.ita loquit ex qua
Bar.ſummit ſuũ intellectu; que eſt glo.penultima poſita
ſup v̾bo eius que ſubdit litterantis qui eſt auus moriẽtis.
⁊ ſic ſi gl.ſentiret intellectũ bar.illũ ſentiret nõ gñalr̃ ſ; in
lucris nuptialibus cũ dicat lucrãtis ⁊ cũ idẽ pluries repe
tierit in alijs gloſellis p̃cedẽtibus ⁊ ſic eẽt potius in opi.⁊
itellectu bal.q̃ i itellectu bar.⁊ idcirco nõ faceret ad caſu;
noſtrũ in quo nõ agit de lucris nuptialibus ꝓut itellexi iſ
glo.ſi recte aduertit nequaq̃ habuit aliquẽ ex dictis intel
lectib⁹ q: gloſella ꝓxime p̃cedẽs expreſſe ⁊ ſpecifice dicit
ꝙ pater de quo loquit ille tex.eſt in gradu ꝓximior auo.nã
ſuper verbo ſ; ad patrẽ ſupplet qui ꝓximior eſt vt in auc.
de heredi.ab iteſtato.§.ij.⁊ ſic apte ſentit ꝙ deciſio illius
tex.fundat i p̃rogatiua gradus ⁊ apertiſſime dicit ꝙ pater

erat ibi ꝓximioꝛ auo paterno glosellis aũt imediate sequẽs posita up verbo eius non dicit ꝯ̃riũ expſſe nec est verisile ꝙ ꝯ̃riũ sentiat qꝛ nõ est verisile ꝙ imediate in eadẽ quodammõ cõtinuatione sermonis mutauerit sniam ⁊ dixerit ꝯ̃ria arg.l.nõ ad ea.ff.de ꝯdi.⁊ demõ.verus igit̃ sensus gl. fuit ꝙ tex.loquit̃ de p̃re mr̃is lucrãtis ⁊ de auo p̃rno matris lucrãtis. Et forte ꝯsiderauit gl.ꝙ cũ illũ tex.intelligat in mr̃e q̃ lucrata fuit donationẽ pp nuptias.vt.s̃.dixi ex h̃ innuit̃ ꝙ eius maritus ⁊ sic p̃r cõis filij p̃decesserat. Et iõ ille tex.nõ intelligat̃ in p̃re nepotis de cuius h̃editate ibi agit̃ ad hoc q̃ ibi Bar.dicit ad reprobationẽ scḋe lecture.s. ꝙ ibi sit p̃rogatiua gradũ.nã s̃m hãc intelligentiã gl.iõ de patre mr̃is intellexit vt euitaret illã oppositionẽ quã facit Bar.p̃terea tex.ibi appellat nepotẽ nõ filium ⁊ tñ postea premittit de p̃re ⁊ ei defert h̃editatẽ vñ ꝯueniẽtius fuisset ꝙ noiasset filiũ si filius illius p̃ris fuisset hec forte mouerunt Accur.ad intelligendũ in p̃re ⁊ auo mr̃is lucrãtis saltem p̃ma rõ est satis ꝑsuasiua ⁊ sic glosatoꝛ nõ variauit ponendo duos intellectus ꝯ̃rios qꝛ esse ꝓximiorẽ ⁊ esse parẽ in gradu ꝯstat esse ꝯ̃ria sed vnũ tñ̃ posuit intellectũ ⁊ hoc cõgruit lr̃e qꝛ dictio eius in tex.posita post verbũ patrez ⁊ verbũ auũ cuz possit ad vtrũqꝫ referri ad vtrũqꝫ referri dꝫ per ea q̃ habent̃ in.l.si idẽ cũ eodẽ.ff.de iurisdi.om.iu.⁊ in l.iij.§.si filiũ.ff.de lib.⁊ posth.cũ siꝉibus multis. Vñ si exponeremus eius.s.lucrãtis intelligemus patrẽ lucrãtis eẽ auũ lucrãtis ⁊ siꝉr si intelligat̃ eius.s.nepotis ⁊ semp erat gradus p̃rogatiua inter patrẽ ⁊ auum ⁊ iste pro certo fuit intellectus Accur.lꝫ nõ reperiã ab illo tactũ nisi a Saly.in d.l.ꝙ scitis quez vidi postq̃ ista senserã ex qbus elicio ꝙ glo.non cõcordat cũ Bar.sed discrepat ab eo qḋ ipse de ea sentit q̃uis ipse in eã se fundet intelligẽdo mõ quo.s̃.dictum fuit ⁊ nõ bene ꝙ multũ ponderanduz est in pratica.

q ¶ Et hinc est ꝙ glo.nullibi facit mẽtionez de isto casu de quo esset hũda mẽtio si intelligeret̃ s̃m lectu.Bart.q̃ esset menti tenẽda si vera foret. Et ꝑfecto ꝙ loquat̃ in patre ⁊ auo ipsius nep.magis applaudet ille lr̃e ꝓut ⁊ dicit Raph. ibi tñ s̃m istũ intellectũ ⁊ s̃m intellectũ glo.s̃.deductũ est eadẽ rõ.s.ꝙ attendat̃ graduũ ꝓrogatiua ⁊ cõsonant cũ regulis iuris antiq ⁊ nouissimi iõ amplectendi sunt cum nõ sint inducẽde iuriũ exorbitãtie sed ꝯcordie per iura vulgaria ⁊ saltẽ in alijs bonis q̃ in lucris nuptialibus põderata per auctoritatẽ gl.vt.s̃.in hac p̃te sunt plures ⁊ numero ⁊ auctoritate.s.ꝙ nõ debeat adhiberi dicta distinctio bonoruz quã adhibet Bar.vt dep̃hendi põt ex iã dictis ⁊ doc. pro hac p̃te tenẽtes loquunt̃ magis accurate ⁊ digeste.

r ¶ Sepe.n.occurrit ꝙ multi vidẽtes dictũ Bar.non aliter illo põderato sꝫ sola eius auctoritate ꝯtenti cũ illa trãseunt ita in hoc casu plerisq̃ ꝯtingit vt arbitroꝛ. Sed tenẽtes ꝯ̃ secus faciũt qꝛ solent doc.a Bar.recedẽtes diligẽter ponderare ꝓut faciũt in his terminis nec est hoc casu magnifacienda auctoritas Bar.ꝓut in alijs suis dictis attento ꝙ ipse Bar.errauit inherẽdo illã fuisset lecturã glo.⁊ auctoritas glo.potuit eũ faciliter mouere ⁊ forte aliud dixisset si aiaduertisset gl.aliter intellexisse illũ tex.nã auctoritas glo. de facili quẽlibet mouet maxime in lectionum discursu ex his cõcludo ꝓut al's legendo ⁊ cõcludendo pluries ꝯclusi ꝙ auus paternus ⁊ maternus in oibus equaliter succedãt ⁊ idem in auis paterna ⁊ materna. Laus deo.

¶ Testatoꝛ relinquens simpꝉr rem quaz habet cõem cum herede an videatur totam legare vel solum ius qḋ habet.

¶ Consilium xcv.

Diuino nomine Jesu

xp̃i. ¶ Repetito iã diu est ꝙ in hac mã ꝯsului vꝫ dictus Jacobus cõseq deberet tertiã partem bonoꝝ dicti ser Joãnis vigore testi eiusdẽ in quo ꝓut narrabat̃ erãt instituti dicti Jacobus Laurẽ.⁊ Anto.nec teneret̃ ꝯferre seu cõicare tertiã partẽ bonoꝝ magistri cantis eidẽ Jacobo obuẽtam q̃ allegabat̃ cõicãda vigore cuiusdã societatis seu iure collationis. Jtẽ ꝙ dci Ant.⁊ Laurẽ.tenerent̃ subire onera cuiusdã traffici seu negociationis administrate p dictũ Jacobum nec s̃m qḋ in pũcto apud me retẽto inuenio fuit narrata dicta particula testi in qua dictus ser Joã.disposuit de h̃editate dicti ser Petripauli relinquẽdo bona dci ser petripauli dictis Antonio ⁊ Laurẽ.pro duabus p̃tibus ⁊ filijs dicti Jacobi quo ad proprietatẽ ⁊ ipsi Jacobo quo ad vsumfru.ꝓ alia tertia p̃te. Et iõ sup eo de quo ad p̃ns exitat̃ ⁊ super quo famosissimus doctoꝛ dñs Joannesbaptista caccialupus pater honorandus his cõsuluit.vꝫ an vigore dicti relicti sint vniuersa bona dicti ser Petripauli diuidenda in tres p̃tes vigore dicti testamenti ser Joannis an vero ea portio que spectabat ad dictũ ser Joannẽ testatorẽ que portio s̃m cõputũ p̃fati dñi ꝯsulẽtis ꝯsistebat in octo vncijs cũ dimidia super qua exitatione egregie loquit̃ p̃fatus dñs ꝯsulens.nã multũ vrgent cõiecture adducte p suã excellentiã ad cõiecturandã mentem testatoris ꝙ voluit in tantum onerare dictum Jacobum sibi magis coniunctuz.

a ¶ Et ꝯstat testõris voluntatẽ ⁊ mẽtẽ v̇bis fore p̃ferẽdã.l. in ꝯditionibus p̃mũ locũ.l.cas cãs.ff.de ꝯdi.⁊ demon.⁊.l. cũ virũ.C.de fideicõ.⁊ iudex dꝫ seq vestigia mẽtis testatoris ꝓut venatoꝛ vestigia leporis ꝓut dicit bal.in.l. qdã.C. de suis necessarijs here.insti. Si tñ iudici nõ videret̃ tam euidẽs ꝯiectura mẽtis testatoris ꝙ vellet a v̇bis recedere ⁊ inherere vellet ⁊ v̇bis testamenti ⁊ generalitati.l.vnũ ex familia.§.si rẽ.de lega.ij.vbi generaꝉr disponit̃ ꝙ lꝫ testatoꝛ relinquendo rẽ in qua hꝫ aliqḋ ius vel portionẽ censeatur relinquere ius suũ seu p̃tẽ p iura adducta per dñz cõsulentez tamen secus qñ legat rez in qua heres hꝫ ius aliqḋ vel partẽ aliquã.nã tũc censet̃ relinquere nedũ ius seu portionez suã sed etiã ius seu portionẽ heredis tunc animaduertendũ esset qꝛ nõ integra portio dicti Jacobi esset per euz communicanda dictis eius filijs Antonio ⁊ Laurentio.

b ¶ Nã ipse Jaco.est heres dicti ser Joan.tãtũ ꝓ tertia p̃te ⁊ dicti Anto.⁊ lauren.ꝓ alijs duabus tertijs.iõ qlibet eax tenet̃ ad onera h̃ditaria ꝓ virili.l.j.C.si cer.pe.⁊.l.ꝓ h̃ditarijs.C.de here.acti. Jõ onus dicti relicti facti de bonis ⁊ h̃ditate dicti ser Petripauli est diuisum lege.xij.tab. inter dictos tres h̃ẽdes ꝓ h̃ditarijs portionibus talis.n.ꝯsideratio h̃r ẽt qñ relictũ ex hoc redderet̃ aliq̃ ex p̃te inualidũ vt ꝓbat̃ in.l.⁊ quidẽ.ff.de leg.j.⁊ in.l. in fideicõ. in fi.ff.ad treb. Et hoc vt mihi v̄r est satis planũ. Ex quo infert̃ ꝙ dictus Jacob⁹ tenet̃ dictis legatarijs dare tertiã p̃tẽ bonoꝝ dicti Petripauli ⁊ sic tertiã tertie p̃tis dicto Antonio tertiã tertie dicto laurẽtio ⁊ tertiã aliã tertie suis filijs retẽto dicte tertie p̃tis filijs assignande pro se vsufru. Et p̃suppo sito ꝓut p̃supponit p̃fatus ꝯsulens ꝙ bona dicti ser Petripauli ascenderẽt ad q̃titatẽ.xxiiij.floꝛe. dictus Jacobus teneret̃ dictis legatarijs ad.viij.floꝛe.vꝫ dicto Antonio ad cclxvi.duas tertias ⁊ dicto laurentio ad.cclxvj.⁊ duas ⁊ dictis suis filijs quo ad ꝓprietatẽ ad alios.cclxvj.⁊ duas tertias ipse aũt Jac.circũscripto dcõ legato haberet.Mlxvj. ⁊ duas tertias.flo.qm de.z400.d̃traherent̃. 800.obuẽtos dcõ Jacobo ⁊ tm̃ ꝓ quolibꝫ dcis Antonio ⁊ Laurẽtio ⁊ residuũ ꝙ ẽẽt.Mdcc.diuidendũ veniebat in viriles:ita ꝙ cuilꝫ obueniebat tertia ps de.Mdcc.que est.dlxvj.⁊ duas tertias ita ꝙ dcõ Jac.soluto itegre dcõ legato ꝓ sua tertia p̃te restant. cclxvj.flo. Similꝛ dcũs Ant.tenet̃ dictis filijs Jac.ad tertiã p̃tẽ tertie p̃tis dictoꝝ bonoꝝ ser Petripauli que tertia pars tertie partis relicte dictis filijs ascendit vt ẽ.ad q̃titatẽ.cclxvj.floꝛ.⁊ duorum tertioꝛum alterius floꝛ.

c ¶ Et s̃m hoc dicti filij ꝯsequunt̃ integrã tertiã p̃tẽ dictoꝝ bonoꝝ ser Petripauli h̃ns.n.nõ tenet̃ redimere ius alteri ꝯpetens in re legata qñ testõꝛ nõ hꝫ ius ad plenũ i rebus legatis.iõ aũt tenet̃ qñ res cõis testõris ⁊ h̃dis qꝛ h̃ns id qḋ hꝫ nõ tenet̃ reluere ista est rõ scripta in tex.d.§.si rẽ.sꝫ in casu nr̃o dictus Jacob.nõ tenet̃ reluere aliqd ꝓ dando dccc.flo.dictis tribus legatarijs. Jtẽ Antonius pro dãdo. cclxvj.floꝛ.⁊ duos tertios alterius floꝛe.vnicuiqꝫ ex dictis duob⁹ alijs ꝯlegatarijs qꝛ quingẽtos.cccxxiij.⁊ vnũ tertiũ alterius flo.põt soluere ⁊ nihil reluere qꝛ illa penes se hꝫ. Et p ꝯñs militat s̃m h̃ rõ.d.§.si rẽ. Et pariter dictus laurẽtius tenet̃ dare filijs Jacobi tertiã p̃tẽ tertie partis eisdem relicte de bonis dicti ser Petripauli ⁊ similiter Anto.ꝯlegatario que due tertie retento presupposito supra facto ꝙ bona essent valoris.z400.floꝛe. ascenderent ad q̃titatem. dxxxiij.flo.⁊ vno tertio. Et sic tam Antonius q̃ laurẽtius tenent̃ collegatarijs dare.cclxvj.floꝛe.⁊ duos tertios alterius flo.ꝓ quolꝫ cõlegatario que simul iuncta ascendunt ad dictã q̃titatem.dxxxiij.flo. ⁊ vnus tertiũ cũ Antonius ⁊ laurentius haberẽt.dclxvj.floꝛe.⁊ duo tertia alterius floꝛ. ꝓ quolꝫ de dictis bonis absq̃ p̃legato eis fcõ ita ꝙ qlibꝫ eoꝝ hẽbat tm̃ i dictis bõis ꝙ poterat satisfacere ꝓ rata sua h̃ditaria itegre dcõ legato. Et sicp pũctũ rõnis deuenim⁹ ad hanc

ad hanc interpretationē φ dicti filij Jacobi hēbunt de dictis bonis.dccc.flor.q2.cclxvj.τ duas tertias flo.a quolibꝫ ex tribus hēdibꝰ hoc est ipsi quo ad ꝓprietatē τ Jacobus q̄ ad vsumfructū. Et Jacobus quo ad plenā ꝓprietatē hēbit cclxvj. Et duas tertias. Et sic inter eūs τ filios habebunt Mdxvj.duas tertias.τ Antonius hēbit.dclxvj.τ duas tertias τ tantūdē Laurētius. Nec plus nec minus cōseq hñt Antonius τ Laurētius ſm aliā ꝯsiderationē vꝫ φ censeaꝫ prelegata sola portio q̄ spectabat ad ser Joānē testōrē. Et sic portio Jacobi iūcta cū portione filioꝝ suoꝝ erit vniformis ſm ꝯsiderationē quā facio iuxta rigorē iuris τ punctū rōnis ꝓut eēt ſm viā eqtatis τ cōiecturate mētis testōris quā pōderat dñs ꝯsulens. Nā ex quo ſm cōputū p̄fati ꝯsulentis ad ser Joānem de bonis ser Petripauli spectabant Mdccc. Jacobo.cccc.τ Antonio centū τ Laurētio centū de illis. Mdcc.hēbat fieri tres ptes ꝓut sunt tres legatarij filij Jacobi τ Jacobo hēditas ꝓ vno τ vnicuiqꝫ tāgebāt dlxvj.τ duas tertias q̄ multiplicatis tribus vicibꝰ faciunt Mdcc. Jacobus itaqꝫ haberet ante partem.cccc.additis illis.dlxvj.τ duas tertias q̄ obuenirent sibi τ filijs faciunt Mdxvj.τ duas tertias. Et Anto.hēret prius.100.additis dlxvj.τ duas tertias hēret.dclxvj.τ duas tertias. Et pariꝫ Laurētius solū distat vna ꝯsideratio ab alia quo ad ꝓprietatē spectantē ad filios Jacobi.nā attēto iuris rigore quē pōdero erit integre tertie ptis bonoꝝ ser Petripauli τ sic dccc. Et ſm aliam cōsiderationē erit.dlxvj.τ duas tertias. Sed hoc respicit solū interesse patris τ filiorū inter quos nulla vt fertꝫ est cōtrouersia nec inter eos faciūt vim. Nec inuita ptis cadit hec discussio cū pr̄ τ vsumfrucꝰ.hꝫ τ loco dñi hr̄ in bonis aduētitijs filioꝝ.l.j.C.de bo.ma.q̄tuꝫ aūt respicit interesse Antonij τ Laurētij de q̄ agiꝫ nihil interest siue cēseaꝫ relicta portio duntaxat ipsius testōris siue ēt portio heredū merito nō vlterius instandū. Laus deo.

¶Lex si qs maior.C.de trāsactionibus an habeat locū generaliter in oībus cōtractibus τ cōuentionibus. Jtē an τ qñ plures contractus dicantur correspectiui.

¶Consilium xcvj.

IN nomine dñi nostri

Jesu xpi. ¶Videtꝫ in hac cōsultatione φ dictus Benuenutus nullū ius habeat in dicta douana pluribus rōnibus. Et pmo q2 dictus Saluatus ꝓmisit soluere intra mensem.cccc.flor.camere aplice φ minime fecit φ vr̄ φ anteqꝫ donauerit iura sua dicto Benuenuto ipse saluatus venerit ꝯ conuenta etiā que fuerant iuramento vallata.

a ¶Et qñ qs venit ꝯ ꝯctū iuratū nō seruādo ꝯuēta si spōte ꝯterit τ erat maior.xxv.an.ꝓut hec oīa ꝯcurrūt in h̄ casu statim pdit iura sua τ illa trāsferunꝫ in alteruꝫ ꝯbentē qui ꝯctū obseruauit vt est tex.in.l.si qs maior.C.de trāsac.vbi tex.sing.plurimū notādus. Et lꝫ illa lex sit situata sub tit.de trāsa.τ in trāsactione loquaꝫ tñ ēt loquiꝫ gnalr̄ i pactis pluries in lr̄a reiteratis de pactis.iō doc.ibi intelligūt generalr̄ ēt in alijs pactis τ in quolibet ꝯctu. Et satis facit titulū ex quo ēt in trāsactiōe loquiꝫ de ea specifice loquens nec refragari vr̄ φ illa solo pcij ꝯcernebat scdam ꝯcessiōnē alterius medij octaui scdo loco ꝯcessi dcō Saluato τ non primā q̄ ex liberalitate ꝯcessisse vr̄ q2 vr̄ posse r̄nderi φ ex quo vna τ altera ꝯcessiōes fuerūt facte vno ꝯtextu videnꝫ correspectiue vna vꝫ fcā pp alterā ar.l.si vētri.ꝯ.si.de pui.cre.q.n.icōtinēti hūt isunt seu vnr ineē. Et legē dāt ꝯctui l.lecta.v.dicebā.ff.si cer.pe.τ.l.iurisgē.ꝯ.qnimo.ff.d pac.

b ¶Jdeo dicebat Bal.in altera ex suis repetitionibꝰ.l.petens.C.e.ti.φ si repiunꝫ duo ꝯctus celebrati inter easdeꝫ partes eodē die loco τ testibus cēseanꝫ correspectiui vnꝰ vꝫ celebratus pp alteꝝ. Et idē vꝫ velle Bar.saltē qñ apparent eodē tpe hoc est vno cōtextu seu imediate vnus post alterū in ꝯsi.lxix.incip.ꝓponiꝫ φ sindicꝰ ideꝫ vult Bal.in l.j.C.d ope.liber.ad hoc bonꝰ tex.in.l.cōtinuꝰ in pnci.de ver.ob.facit ēt φ hr̄ in.l.pe.ff.so.ma. Jtē φ hr̄ p bar.in.l.ex placito.de reꝝ pmu.post vltra.τ in.l.in bonefidei.C.de pac.τ doc.ibi τ in.d.l.petens.τ in.d.ꝯ.qnimo. Quatenus volūt φ habita relatione pacti ad ꝯctū resultat vnus ꝯctꝰ innoiatus φ maxime dicendū vr̄ in casu nr̄o in quo i fine poniꝫ clā respiciens vtrūqꝫ ꝯctū per quā cōuenit φ non alienetur dictū octauū cōicatū per dictū Syluanū dicto Saluato alteri nisi ipsi Syluano. Et casu quo alienaret in totū vl in pte nulla sit dcā cōicatio itaqꝫ ex dcā clā sundeꝫ vnitas dictoꝝ ꝯuētionuꝫ τ vna respiciat alterā. Similiter vt mihi persuadeo iurm̄ τ pena τ clausula gnāles fuerunt apposite in fine instrumēti post ambas cōmunicationes ex quibus depēdēbit ꝯtextualitas. Et innuiꝫ correspectiuustio. Scdo vr̄ dicendū q2 dictus Saluatus alienauit dictū pmū mediū octauū ꝯ dictā cōuentionē iuratā.ideo eoipso φ alienabat incurrebat periuriū τ statim ꝓut vr̄ priuatus fuit iure φ quesiuerat ex contractu per.d.l.si quis maior.

c ¶Eoipso.n.φ incipit ꝯbere dr̄ alienare añ p factā alienationē alienatiōe aūt pfecta dr̄ aliēasse seu alienasse si aliere:put h̄ no.bar.τ doc.post cū i.l.q si fiti.ꝯ.fi.de acq.pos

d ¶Et alias similis dīa fit si dicaꝫ ingrediens monasteriuꝫ vel dicaꝫ ingressus monasteriū p Bar.τ Bal.in.l.fi.C.de pac. Et alias fit dīa iter moriētē τ mortuū: q2 viuere dr̄ mori.l.fi.ff qñ dies leg.cedat. Jō eoipso φ incipit alienare deierat τ venit ꝯ iurm̄. Jō statim lex operet re trāslationē iuris in dictū Syluanū ita φ pfecto ꝯctū saluatus nullū ius hñs nō pōt trāsferre in benuenutū donatariū ius φ habebat.l.traditio.ff.de acq.re.do.l.nemo plꝰ iuris.ff.de re.iu.

e ¶Q2 vr̄ τ tertio dōm ex eo q2 qñ pactū est sub aliquo ꝯditionis euētu resolutiuū ꝯctꝰ vr̄ φ retrāsferaꝫ dñiū in priorē dñm vt videmus in pacto adiectionis in diē τ pacto l̄gis cōmissorie vt pbaꝫ in suis spālibus titulis:τ p gl.τ doc.in l.j.ff.de dona. Et lꝫ nōnulli dicāt φ sit spāle in dictis duobus pactis. Tñ nō ē adeo spāle quin idē sit alijs pactis qñ vba sunt directo resolutiua ꝯctus:put voluit Bal.in.l.ea lege.C.de cōdi.ob cāꝫ.τ Pau.de cast.in.d.l.j.ff.de dona.τ pro eis lꝫ nō allegent.facit glo.in versi.in rem ibi verū etiā in pactis inter viuos in.l.si mortis cā res donata est.ff.de dona.cā mor. In casu autē nostro verba sunt directe resolutiua ꝯctus cū dicaꝫ in pacto φ alienatio sit nulla tā fienda q̄ tunc tpis facta τ sic vba pacti directo annullant ꝯctū τ sunt perinde ac sic dictū fuisset res nō sit com̄unicata.

f ¶Tñ his minime refragātibus ꝯriā pte arbitror iuri magis ꝯsonā. Nā premittendū est φ dictus syluanus cōicauit dicto saluato iura sua τ illa transtulit in ipsum Syluanum

g ¶Q2 communicare est reꝫ communem facere vt verbum sonat a cuius significatu nō est recedendum.l.nō aliter.de leg.iij.τ.l.j.ꝯ.si is qui nauem.de exerci. cum simi.

h ¶Et nā societatis est vt in sociū iura transferunꝫ.l.j.in fi.τ.l.seq.cū sua gl.ff.pro so.vbi ēt vt ipso iure trāsit dñiū sine traditiōe. Et voluerūt bar.τ Salx.i.l.si vt certo.ꝯ.iterdū ff.cōmo. Modo nā societatis ē vt rei corpalis trāsferaꝫ dñiū pariter ē vt de nā societatis ē vt trāsferaꝫ ius icorporalibus.

i ¶Et maxime hoc est psupponendū in casu isto: q2 super scripta a cōtentis in ea fuit celebratū instrm̄ manu publici notarij τ in instris hmōi soleant apponi clē gnāles quarū vba q̄ ꝯtinēt cessionē. Et idē opaꝫ cessio in incorporalibus φ traditio in rebus corporalibus.vt no.in.l.fi.C.ne fiscus vel ꝓuatus vbi gl.τ doc. Cū itaqꝫ p dcm̄ ꝯctū cōicatiōis τ societatis iura q̄ hēbat dictꝰ Syluanꝰ in dcā douana trāslata fuerint in dcm̄ Saluatū. Potuit dictus saluatꝰ illa iura pcedere τ trāsferre in dcm̄ benuenutū.q2 rei sue quilibet regulr̄ est moderator τ arbiter. Et ꝓut pt qs donando traditiōe trāsferre dñiū rei sue in aliū.l.traditio.ff.de acqui.re.do.τ.l.traditionibus.C.de pac.τ.l.senatus.ꝯ.j.ff.de do.cā mor.τ in ti.ꝓ dona.qsi p totū. Jta τ donatione pōt qs cedēdo in alteꝝ trāsferre iura sua. Et h̄ qdē est idubitatū.

k ¶Et clara foret pñs ꝯsultatio si nō eēt appositū iurꝫ. Nec illa clā φ saluatꝰ nō alienaret.lꝫ.n.societas ꝯcta iter saluatū τ syluanū nō potuerit trāsferri in benuenutū:q2 nō pōt vnus socius facere socio suo sociū.l.qui admittiꝫ.τ.l.se.ff.pro so.τ.l.ꝯsilij.in fi.de reg.iur. Et forte nō potuerit saluatus se liberare a societate pdcā q̄ ad qnquenniū ꝯcta fuit p l.si ꝯuenerit cū ibi no.ff.p socio. Tñ potuit saluatus iura sua in totū vel in pte alteri cedere τ in illis iuribus aliū sibi sociū facē vt dcā.l.qui admittiꝫ.τ alijs.ē.adductis remanē obligatus.itaqꝫ pōt dictus saluatus dicto saluano τ ꝯ:lꝫ saluatꝰ iura sua alteri pcesserit τ alteꝝ sibi sociū fecerit cōicando ipa iura:put fecit cōicādo mediū octauū dcō benuenuto lꝫ ꝯctū societatis forte secū nō inierit. De quo tñ nō agiꝫ ad pñs:q2 vt ferꝫ ꝯcordes sunt saluatꝰ τ benuenutꝰ.

l ¶Nō ob.pdictis.l.si qs maior:q2 est aduertēdū φ dictus Syluanꝰ ꝓmisit soluere rome camere apostolice.cccc.flore.intra mensēꝫ. Et dictus syluanus ꝓmisit mittere romā dicto saluato scriptū societatis intra menseꝫ. Dictus qdē

Syluanus nō misit dictā scriptā Saluato intra mensem put cōuenerit inter eos. Jō non pōt imputare Saluato si ipse soluit intra mēsem put cōuenerat. Qꝛ nō seruāti pctū nō est seruādus. l. cū ppōnas. C. de pac. τ l. quero. §. inter locatoꝛē. ff. loca. cū pcoꝛ. bꝫ. n. pactū τ iuramentū super eo interpositū tacitā pditionē si sibi pacta seruanf. c. puenit. τ ibi gl. τ doc. de iureiur. τ gl. in. c. quēadmodū. de iureiu.

m ℂ Juramētū. n. interpetraf ſm nām pctus sup quo interponif vt dictis iurib⁹. τ. l. fi. C. de nō nu. pe. τ. l. fi. ff. q sat. cogā. τ in. d. l. siqs maioꝛ. dr̄ φ iura que nō seruans amittit querif ei qui pacta seruauit vt pꝫ ibi ei qui intemerata pacti iura seruauerint alꝛs custodierint. Si enī neuter seruat nō pōt vnus alteri quicꝙ imputare. l. cū par. ff. de reg. iur. Prebet ēt dcō Saluato aliqualē excusationeꝫ. Qꝛ camera remāsit postea in cōcoꝛdia cū Syluano debitoꝛe camere φ dictā integrā q̄titatē totius precij solueref Viterbij. τ ita ibi soluta fuit. Nec tenebaf Saluat⁹ q vt dr̄ rome bitabat Viterbiū ad soluendū se pferre vel mittere p solutiōe ibi faciēda cū id erat ex pu͂etā τ sibi magis onerosuꝫ τ syluāo τ alijs socijs q magna ex pte erāt viterbiēses magis leue.

n ℂ Et plus τ min⁹ dr̄ solui loco. insti. de actio. §. plus. τ. §. loco. Nec ob. pactū φ nō liceat alienare τc. Nā ad h̄ rn̄def pluribꝰ modis. Pmo vt. s. ad. l. siqs maioꝛ φ ex q̄ dict⁹ syluanus nō misit sibi scriptā in q̄ debēat ptineri pcā societatꝫ dict⁹ saluat⁹ nō tenebaf eidē pu͂etā suare: τ sic nec illō pctm̄ de nō alienādo: nec φ si aliēat cōicatio sit nulla τ aliēatio.

o ℂ Scdo qꝛ vr̄ φ dicta cōuentio intelligaf q̄n alienaret p aliqua mercede seu pcio nō q̄n gratis pcederet. Naꝫ dicta cōuentio est pditionalis: qꝛ cōuentū fuit de nō alienando alteri q̄ Syluano in casu quo Syluanus vellet dcm̄ octauū in totū vel in ptem p eo qd̄ inueniret dictus saluatus ab alio. Nā illa vba in casu cbe io el voglia per q̄llo ne trouasse lui da altri faciūt pditionē: qꝛ futurū euētū significāt in quē pferf pctm̄ ergo τc. l. respiciendū. τ. l. se. ff. si cer. pet.

p ℂ Et in termīs φ ista vba casu quo faciāt pditionē dicit Bal. in psi. mihi in ordine. lviij. incip. D. testō solēni. facit. Qꝛ relatiuū substātie q vel quo adiectū vbo hn̄ti tractū in futurū impoꝛtat pditionē. l. sicbū q meus erit. de le. j. l. cū certus. de vino triti. τ oleo leg. τ. l. si debitoꝛ. §. verisilr̄. de pbē. emp. idē aūt significāt illꝛ vba in caso cbe φ illa vba casu quo qꝛ nō distāt nisi vt lr̄ale a vulgari τ illud relatiuū quo adijcif vbo hn̄ti tractū in futurū merito τc. Sꝫ dicta cōditio nō vr̄ posse verificari si dictus Saluatus nō inueniens aliqd donaret nō. n. pōt velle p eo qd̄ inuenerit ab alio si nihil ab alio inuēniret: vba. n. ppꝛie sumpta deficiūt qꝛ vba illa per q̄llo significāt aliqd̄ τ nihil nō est aliqd sed priūt τ regulr̄ a ppꝛia significatione vboꝝ nō est recedendum. l. non alr̄. de leg. iij. l. j. §. pꝛospexit. ff. de exerci.

q ℂ Et maxie in pctibus in fauoreꝫ eius q potuit legē apertius dicere interpetranf. n. verba p pferentem. l. veteribus ff. de pac. l. qcqd astringēde. §. j. ff. de ver. ob. Et in dubio p eum q ex pacto nititur. l. labeo. τ. l. in emptiōe. in pn̄. ff. d pben. emp. τ no. i. d. l. veterib⁹. Jō dicta vba interpetrētur p dcm̄ Syluanū qui ex dicto pacto vult niti. Et facit p dicta interpetratiōe. qꝛ pactū de nō alienando cōceptū fuit per illa verba vēdere alienare o pmutare. Naꝫ extrema loquunf de pcrib⁹ onerosis: iō illa ḡnalitas alienare restringaf per pcedētia τ sequētia put media a pcedentibus τ sequētibus declarari solent. l. hꝫdes palā. §. si noteꝫ. ff. de testa. l. si seruus pluriū. §. fi. de leg. j. τ. l. qui filiabus. eo. ti.

r ℂ Et maxime qꝛ si vbū alienare generalr̄ p qualibet alienatione acciperef frustra fuissent apposita verba sequētia o pmutare. Nam pmutatio est alienatio itaꝙ vt verba non sint supflua pōt exponi vel pro. i. put sepe ptingit vt in rubrica si ager vec. vel emphy. pe. τ. l. vbi pactū vel transactio ſm vnā expositionē vel ponif pꝛo pīūcta q̄n inter genus τ spēm. l. qntus. i. ff. de au. τ argē. leg. τ ibi Bar. in summario τ iuxta finē. τ. l. sepe. §. τ cū dicimus. de v. sig. τ Bar. in. l. si is q ducēta. §. vtrū. de reb. du. vij. oppo. Et ſm hoc reqraf φ cōcurrat qualitas vtraꝙ. s. φ alienet τ permutet hoc est alienet pmutando aut vēdendo. Et sic tria cōcurrunt: vꝫ qꝛ nō posset verificari generalr̄ in qualibet alienatione cōditio apposita. Jtē verba pcedentia τ sequētia que declarant media τ alꝛs essent supflua. Jtē qꝛ alternatiua inter genus τ spēm put in. d. ver. τ φ dicimus ibi dari aut donari restringitur vrbū dari per id qd̄ subdif aut donari. Jta τ hoc casu restringatur verbuꝫ alienare per id qd̄ subditur o permutare. Et concurrit qꝛ pactum penale.

s ℂ Naꝫ annullatio actus est pena. l. fi. C. de postu. here. isti. τ. l. senatus censuit. de pben. emp. Et maxie hoc casu quo agif de annullatiōe post ius q̄situ τ successiue d administiōe iure q̄siti. Et pene sunt stricte iterpetrāde. l. fi. pse. τ. l. interpetratiōe. de penis τ regula in penis. in. vj. Et iūcto ēt φ vba dubia sūt iterpetrāda p eū cui pctm̄ fauet vt dcm̄ ē.

t ℂ Tertio rn̄deri pōt φ illa vba i casu cbe io el voglia per quello ne trouasse lui intelliganf casu quo ipe Syluanus vellet tpe quo fieret alienatio. Et nō sufficiat si postea velle: qꝛ q̄litas adiecta v. itelligif hꝫ tps vbi. l. τ. de delictis. §. si exneus. ff. de noxa. cū pcoꝛ. Sꝫ nō psupponif φ tpe dicte alienatiōis dictus Syluanus voluerit dcm̄ sextū alienatū merito τc. Nā illa vba e i caso cbe esso la alienasse τc. itelligif hꝫ pcedētia. nā pena apponif i cāu q̄ fiat p puētā. iō dr̄ accessoꝛia seu succedanea ad puētionē pncipalē vt p doc. in. l. si pacto quo penā. C. de pac. τ i. l. nuda. C. de pbē. τ cōmi. stip. Jtē illa clausula in caso cbe io el voglia posita iter cōuentionē pncipalē τ penalē referenda est τ ad precedentia τ sequentia. l. iij. §. si filius. ff. de lib. τ posth. τ hoc maxime qꝛ in scripta sunt apposita vba illa τc. q̄ nō psit hoc cāu cō mode aliud ipoꝛtare nisi repetitionē pteroꝝ i puētiōe pn.

v ℂ Quarto rn̄def φ put simplex titulus sine cessione seu cōicatione nō trāsferret iuxta. d. l. traditionibus. de pac. τ qd̄ no. in. d. l. fi. C. q̄n fiscus vel pua. τ per gl. τ doc. ita nec resolutione pctus retransferf dn̄iū vl̄ actio. Qm̄ nudis cōuentionibus pdicta nō transeunt. Et hinc est φ q̄n facta pus traditiōe recedit ab emptione nō trāsferf dn̄iū. C. q̄n liceat ab emp. discedere. l. j. τ. ij. τ. l. ab emptiōe. ff. d pactis.

x ℂ Qꝛ eo iure quo actio vel dn̄iū transfertur eodē iure retransferri dꝫ arg. dictoꝝ iuriū. τ. l. nihil tā nālr̄. de reg. iur. Prout ergo puentio fcā postea φ vēditio fit nulla nō abdicat dn̄iū ita τ puētio ab initio facta collata in tps futurū. Qꝛ paria sunt aliquid vno tpe fieri vel in illō tps pferre. l. in tps. de here. insti. τ. l. j. τ. l. φ sponse. C. de do. pp nup.

y ℂ Et h̄ φ p pactū resolutiuū pctus ex quo fuit translatuꝫ dn̄ium nō retransferaf regulariter dn̄ium voluit glo. in. l. cōmis. C. de pac. inter emp. τ ven. in q̄tū dicit esse spālē in pacto legis cōmissoꝛie. Jdē sentit gl. in. l. in ciuile. C. de rei ven. τ ibi Cy. τ bal. idē vr̄ velle gl. fi. in. l. traditionibus. C. de pac. in. l. si ager. ff. de rei vē. Et cū illis glosis doc. transeunt in dictis iuribus idē pcludit Bar. in. l. j. ff. de dona.

3 ℂ Et vr̄ verius per iaꝫ dicta. Lꝫ Bal. τ Pau. de ca. vbi. s̄. secus teneant. Nec ob. gl. d. l. si moꝛtis cū res donata sit in ver. in reꝫ. Qꝛ pꝛimo gl. illa facit dr̄iam inter resolutioneꝫ vltime voluntatis τ resolutionem pctus inter viuos vt in vltimis voluntatibus retransferaf dn̄ium in pctibus secus postea subdit in pctibus inter viuos posse distingui: put no. in. l. j. s. ti. j. Jn qua. l. i. gl. facit mentionē de pacto legis cōmissoꝛie τ adiectionis in diē. Et subdit in illis casibus s. in pactis illis distinguitur aut dixit res sit inempta τ retransferaf dominium aut dixit reuertaf dn̄ium τ tunc secus. Ex quo dicit in illis casibus sentit secus in alijs. Qꝛ siue dicat res sit inempta siue reuertatur dn̄iū nō retransferaf dn̄ium. τ ita itelligit Barr. in. d. l. j. τ hoc modo intelligendo. d. gl. d. l. si moꝛtis causa facit pꝛo non contra.

τ ℂ Et maxime hoc dcm̄ est in casu nr̄o in quo resolutio est pditionalis ita φ pendēte pditiōe durat valida pma pcessio. τ p psis erat ius penes Saluatū tpe quo pcessit τ donauit Benuenuto. iō ius φ habebat trāstulit i Beneuentuꝫ τ resolutio pctus emanat eo tpe quo dn̄iū est apud tertiū. iō nō pōt reuerti put si dictū fuerit si alienauerit. τ per pn̄s theoꝛica bar. i. d. l. qui absenti. facit pꝛo nō p remanet itaꝙ pclusio ex oibus iam dictis. φ iura dicti mediꝫ octaui ptinent addictū Benuenutū qcqd agendū sit iter dictos Saluatū τ Syluanū: de quo ad pn̄s nō q̄rif. Laus deo.

ℂ Testatoꝛ phibēs alienationē suoꝝ bonoꝝ: qꝛ vult ea bona in posteꝝ successuros deuenire: an filia ipsi⁹ testatoꝛis ab eo hꝫde istituta τ fcā substitutiōe φ si ptingat ipꝫ testatorē decedere sine filijs vl̄ oēs filij filioꝝ sine filijs qd̄ tūc voluit q̄dā ei⁹ neptis posse redire i domū ipsi⁹ testatoꝛis i cāu viduitatis τc. potuerit testari τ disponere de hꝫditate psis in pudiciū ex ea descēdētiū. Jtē an dicti descēdētes ex fil a testatoꝛis cēseanf istituti ex eo φ testoꝛ dixit τ si oēs filij vl̄ filij filioꝝ decesserit. Jtē an cēseanf p supradcā vba pmo vocati masculi i pari gradu cū femis stāte statuto φ femie nō succedūt stantibus masculr̄. Jtē p supradcā vba q̄ oꝛdine dicti descendentes hꝫ censeanf vocati a testatoꝛe ad successionem.

ℂ Consilium

Consilium. xcvij.

In nomine dñi nostri

iesu xpi. Primo consultus an appella. successorum in dicto testamento venire censerentur soli descendentes testatoris an etiam alij successores.

a Uisa fuit dubia ꝯsultatio qm̃ ꝓpria vis ṽbi successores ẽ magis lata: qꝛ ꝑ quolibet vniuersali successore ponit̃ ꝓprijssime. l. qd̃ã. §. nihil. ⁊ §. is aũt. ff. de edi. ⁊ in ti. q succes. teneant̃ iũcto nigro cũ rubro. Et maxime qꝛ ꝓhibitio alienationis ẽ facta ꝑpetuo vt ṽba apte sonãt ⁊ ẽ facta post oẽs gradus: iõ oẽs vr̃ determinare ar. l. iij. §. si filius de liberis ⁊ post. l. j. C. e. ti. l. talis scriptura. c. scdo reqris. ⁊ c. inq̃sitioni de appel. Et maxime qꝛ ꝓxima precedẽs dispõ ẽ collata in casuȝ quo descẽdẽtes nõ supessent. ⁊ ideo ad illũ casuȝ tãq̃ magis ꝓximũ referri deberet arg. eius ꝙ habet̃ i. l. si idẽ cũ eodẽ i fi. ff. de iuris. om. iud. ⁊ facit. l. cũ ṽlanionis. §. asinã de fundo istru. ibi ꝓxima copulata succedãt. Et maxime qꝛ illõ pñcipiũ ꝓhibens reqrit eẽ substãtiuũ ꝙ determinet ⁊ ṽbuȝ a quo regat̃ ſm regulas grãmaticales ⁊ salua ratiõe recti sermonis vt decet. l. plautius de aur. ⁊ ar. leg. ⁊ facit ꝙ habet̃ i c. ad audientiam el. ij. de rescriptis itaq̃ decet ꝙ regat̃ a ꝓximis ṽbis voluit disposuit mandauit ⁊ reliq̃t: iõ suadet̃ ꝙ ꝑut illa ṽba referunt̃ ad casuȝ quo dẽscẽdẽtes nõ supsint. ita ⁊ ṽba illa ꝓhibẽs ⁊ omnino vocãs ⁊c. referant̃ ẽt ad casum quo nõ supersint descẽdentes Jacobi quo casu verbũ successores non posset referri ad descendentes. Non autem ꝑp hoc infero ꝙ dicta prohibitio non referatur etiã ad casum quo descendentes supersint. Nam tunc non verificaret̃ verbum perpetuo ⁊ insuper maior ratio attenta verisimili mẽte testatoris militat eo casu q̃ descendentibus nõ superstitibus cũ votum parentum censeatur esse ꝙ bona sua ad descendentes suos potius q̃ ad alios deferantur. l. cũ accutissimi in fi. C. de fideicõ. l. scripto. ff. vñ libe. l. nã ⁊ si parẽtib⁹ in ꝑn. ff. de inof. testamẽ. l. vnica. C. de his qui añ aptas tab.

b Et qꝛ sunt proximiores testatori ⁊ rogati. iõ ipsi cẽsentur prelati. l. si ita relictum. §. in fideicõmis. ⁊ l. peto. §. fratre. de leg. ij. ⁊ l. si C. de verb. sig. Nã ⁊ ipsi successores vniuersales sunt rõne fideicõ. vniuersalis: qꝛ fideicõmissarius hmõi est loco heredis. l. qui quadraginta. ⁊ l. postulãte. ff. ad trebel. ⁊ iura omnia actiua ⁊ passiua in eum transeunt. l. j. in princi. ⁊ l. facta. ⁊ l. restituta. eo. ti. cum similibus.

c Prout enim dicit clarissimus doc. dñs Bal. primus consulẽs pr̃ ⁊ dñs meus ex quo filijs est facta substitutio fideicõmissaria vt apte sonãt verba testamẽti põderata per dñm cõsulẽte ipsi filij positi in ꝯditione cẽseant̃ inuitati cũ onus eis iniunctũ ꝑ fideicõmissariaȝ substitutionẽ esset inutile si ipsi nõ cẽserent̃ inuitati ꝑ. l. ab eo. C. de fideicõ. ⁊ l. imperator. de le. j. ⁊ lȝ ex hoc ꝙ qs fit oneratus nõ cẽseat̃ honoratus ꝑ. d. l. ab eo. ⁊ in. l. hẽditas ad statiũ. ṽ hẽdi. insti. ⁊ ꝑ hoc Jmo. in. d. l. cẽturio. ⁊ in. c. Raynu. de testa. reprobet Bart. in. d. l. centurio quatenus ibi dicit ꝙ si filijs filiorum censerentur rogati ẽt ipsi censentur honorati.

d Et respondeat ad iura Bart. assignando rõnes quare in eis rogati cẽsent̃ honorati tñ opi. Bar. est tenẽda. ⁊ eã sentit ipse Jmo. in. l. filiusfami. §. cũ qs. de leg. j. ⁊ idẽ vt qdam referunt tȝ Cumanus ibi. ⁊ in. l. lutius. ff. de here. insti. ⁊ in l. hẽditas ad statium. eo. ti. idẽ firmat Pe. de anch. in. c. si pr̃ xij. notabili. de testa. lib. vj. hãc ẽt opinionẽ ⁊ legẽdo in. d. l. ab eo ⁊ ꝯsulẽdo firmat dñs meus h̃ est famosissimus ⁊ clarissimus iuris interpres dñs Joan. petrutij. de monte sperello. Nec ob. motiuum Jmo. qꝛ licet ex eo solo: qꝛ filij sint positi in cõditione nõ censeant̃ inuitati iudicio testatoris ſm cõem sñiam quã sepe cõsulẽdo tenui. ⁊ ẽt legẽdo: lȝ multi ⁊ multi teneãt ꝯ̃riũ ⁊ eoꝝ opi. sit de iuris rigore satis substentabilis ꝑut late dico in. l. j. C. de condi. insertis. ⁊ sil'r ex hoc solo: qꝛ qs fit oneratus nõ cẽseat̃ ꝓpterea honoratus tamẽ vtrũq̃ mediuȝ ꝑbet cõiecturam mẽtis testatoris ꝙ voluerit honorare non tñ vna ex ꝑmissis ꝑstat ꝯiecturã sufficiẽteȝ. ⁊ ita loquunt̃ q̃ in ꝯ̃riũ adducunt̃. tñ simul iuncta artãt vt cẽseat̃ honoratus. ⁊ sic q̃ singula nõ ꝓsunt simul iũcta iuuant iuxta. l. excusant̃ in prin. cũ ꝯcor. ff. de excus. tut. ⁊ ꝓbatur in iuribus Bart. ⁊ lȝ Jmol. in. d. l. cẽturio. ⁊ in. d. c. raynutius. vt dixi conet̃ rñdere ad dicta iura assignando rõnem quare in eis oneratus ꝑsumit̃ honorat⁹ tñ ꝑut ẽt ipse fatet̃ illa rõ sola nõ erat sufficiẽs ꝙ ⁊ claruȝ est in iure. ⁊ tamẽ iũcto hoc alio adminiculo. s. ꝙ est oneratus ꝙ ẽt de se nõ est sufficiẽs tamen simul iuncta sufficiunt. Jta pariter in casu nostro: qꝛ ratio que viget ibi neminem mouet ad dicendum ꝙ ex illa sola rõne censeatur honoratus. ⁊ tñ secus est in casu isto vt dictuȝ est: ꝙ nõ est ex alio. nisi qꝛ ista rõ ꝙ filij sint positi in cõditiõe ⁊ ꝑlati substituto viget magis ꝙ censeant̃ inuitati q̃ illa: si ergo illa rõ minus vigl's iũcto alio adminiculo sufficit vt oneratus cẽseat̃ inuitatus. multo forti⁹ ista rõ magis vigens iũcto eodem adminiculo hoc inducat. ⁊ maxĩe in descẽdẽtibus: qꝛ cõcurrit ẽt votũ testatoris vt eius bõa in descẽdẽtes deuoluant̃. vt. d. l. nã ⁊ si parentibus. cũ sil'ibus supra adductis simil'r in. l. titia seio tesserã. §. seia. de lega. ij. ratio qꝛ erat simul honorati ⁊ coniuncti in eodem legato non erat sufficiẽs. vt resultaret tãta substitutio. ⁊ tñ iũcto onere resultat tacita substitutio ꝑut ꝑ illũ. tex. dicit bal. i. d. l. ab eo.

e Similiter si quis vellet tenaciter insistere ꝑut nonnulli facere compertum habeo ꝙ in terminis. l. gallus. de lib. ⁊ posthu. filius ꝑmi gradus positis in cõditione censeat̃ tacite institutus. ⁊ ꝓpterea valeat testm̃ ꝓ quo multum viget. l. cum in testõ in ꝑn. de heredi. insti. Nõ supplẽdo ꝑut supplet ibi glo. ⁊ per ꝯñs diuinando q̃uis Bart. ⁊ doc. cõiter admittãt talẽ supplectionem ibi. ⁊ in. d. l. gallus.

f Tñ in herẽdo ṽbis absq̃ supplectiõe diuinatiua posset ꝓbabiliter dici ꝙ filius positis in ꝯditiõe cẽseat̃ i illis terminis institutis ea rõne: qꝛ posit⁹ est in ꝯditiõe ꝯcurrẽte ẽt ꝙ voluit vti ꝯsilio galli ꝙ ꝓuidet ne ꝑteritiõe nepoti si ꝯtingat agnasci testatori rũpat̃ testm̃. itaq̃ ẽ verisĩle ꝙ ꝑut voluit ꝓuidere ne testm̃ ꝯtingat rũpi in posterũ euenicẽte casu possibili q tñ ex voto testatoris si erat sperãd⁹ iuxta. l. cũ tale i ꝑn. de ꝯdi. ⁊ demõ. forti⁹ ẽ verisĩle ꝙ voluerit ꝓuidere ne ꝑteritione filij. iã nati testm̃ viciet̃: qꝛ viciũ erat ṽ ꝑsenti ⁊ certũ: iõ his ꝯiecturis simul iũctis. ⁊ ne viciet̃ ex ꝓuisiõe galli testm̃ substẽtet̃ i tacita institutiõe filij. sec⁹ aũt si fili⁹ ẽ posit⁹ in ꝯditiõe: qꝛ extraneus sit a testatore istitut⁹ si fili⁹ se viuo moriet̃: tũc qꝛ nõ viget dcã scda ꝯiectura fili⁹ nõ cẽset̃ institut⁹ vt est exꝑssuȝ i. l. si mr̃ §. j. de vulg. ⁊ pup. q rex militãs viget ꝯ̃ tenẽtes opi. ꝙ filij positi in ꝯditiõe cẽseant̃ inuitati. lȝ possent rñdere ꝙ lȝ nõ cẽseant̃ inuitati directa institutiõe. tñ sec⁹ i fideicõmissaria substitutiõe vt pȝ ex solutiõe quã dant doc. i. l. vl' singulis. de vulg. ⁊ pup. ad. d. l. titia seio tesserã. §. seia de leg. ij. ⁊ est ratio qꝛ fideicõmissaria nõ valebat nisi cẽseret̃ iuitat⁹ is cui substitu: t̃. ⁊ sic positus in cõditiõe nõ fit i substitutiõe directa. Jtẽ magis de facili subintelligit̃ substitutio q̃ institutio ꝑ ea q̃ habent̃ in. l. ꝯmodissime. de li. ⁊ posth. ⁊ i. l. ꝑcib⁹. C. de. impu. Jta pariter in casu isto. ⁊ ita pluries ꝯsului. ⁊ vide pluries ab alijs magne auctoritatis viris nostri tẽporis cõsultũ. ⁊ ita legẽdo. d. l. ab eo visuȝ fuit iuri ꝯsonũ. ⁊ i ꝑsentiarũ ẽt vr̃ ex q̃ ergo substituit ẽt ipsis filijs filiorũ ꝑ fideicõmissuȝ. iõ ipi filij filiorũ cẽsent̃ onerati. ⁊ ꝑ ꝯñs honerati ſȝ theoricã iã dictã: ſȝ posset quis istare ꝙ illa verba substituit eidẽ ⁊ eisdẽ sic decedenti ⁊ decedentibus referant̃ ad filias primo gradu institutas.

g Et ꝑ hanc viam euitare ꝑcedẽs fundamẽtũ. ſȝ nihilominus attento ꝙ illa indefinita eisdẽ est posita post oẽs supra relatos equipollet vniuersali iuxta. l. si pluribus. de leg. ij. c. qui circa. de ꝑuile. cañ. si romanoꝝ. xix. dist. vr̃ ꝙ ad omnes suprascriptos referatur. ⁊ maxime cum de filijs filiarum magis proxime ꝑmittit̃ ⁊ ad ꝓxima potius q̃ ad remota soleat fieri relatio. d. l. si ideȝ cũ eodeȝ in fi. cũ ibi notatis ⁊ supra etiã deductũ est ⁊ attẽta gñali ꝓhibitiõe de nõ alienãdo facta ꝑ testatorem: eo qꝛ volebat ad suos successores in posterũ ꝑuenire. ⁊ si voluit filios ⁊ filias institutas onerare verisimile est ꝙ voluerit potius onerare vt restituerent descendentibus testatoris q̃ alijs. ar. d. l. cũ accutissimi. in rõne sui cum sil'ibus supra adductis. dato ẽt ꝙ verbum successores ponat̃ late ẽt ꝓ nõ descẽdentibus testatoris ꝑut rõ quã supra adduxi ꝙ aliquo cãu de alijs intelligatur astringit. ⁊ sic vt descendentes ceteris ꝑferant̃ vt decet censeant̃ ipsi substituti alijs descendentibus. ⁊ sic vt successores vniuersales cõprehẽdant̃ sub ṽbo successores vltio loco posito i testõ.

h Et qꝛ censentur successores vocati ordine successiuo. vt deducit dñs cõsulẽs ⁊ dictũ est. ⁊ sic vt magis verisimiliter dilecti a testatore alijs ꝑferantur. ⁊ posteri cẽsent̃ magis dilecti vt constat ⁊ supra deductũ est: ideo descendentes ipsi censeantur honorati fideicommisso per illa verba eidem ⁊ eisdeȝ sic decedentibus substituit ⁊c.

i Ex quo enim deducitur ꝙ descendentes primo loco positi in ꝯditiõe cẽsent̃ positi in ꝯditiõe vt iuitent̃. ita ⁊ positi in scdo loco cẽseant̃ positi i ꝯditiõe vt iuitent̃. ⁊ sic cẽseant̃

tacite inuitati omnes posteri testatoris. Est enim taz vrgēs
coniectura ꝙ descēdētes positi in conditione censeātur ta-
cite inuitati ꝙ leui alia cōiectura adducta sufficiat cū multi
etiam citra omnē aliā coniecturam ex ea sola:q2 positi in cō-
ditione id cōcludūt vt multos refert dn̄s cōsulēs ⁊ alij pos
sent adduci. Et ego ter separatis tēporibus in diuersis causis
⁊ diuersis territorijs fui ꝯsultus ⁊ semp ostēdebant̄ cōsilia
varioꝝ. doc. q nr̄a tēpestate erāt maxime auctoritatis q mul
tas auctoritates moder. doc. idē ꝯsulētiū allegabāt.

k ¶ Et lʒ noluerim cōsulere cū multi sint in ꝯtria sn̄ia. Tamē
semp fui huius sn̄ie ꝙ est adeo vrgēs coniectura volūtatis
predicte ꝙ leui alia ꝯiectura adiuncta debemus illi parti in-
herere. Et considero ꝙ. l. lutius vbi doc. cōiter dictā sn̄iam
firmāt nō loquit̄ in descēdentibus testatoris.

l ¶ Et p hāc viā omnia verba stāt proprie ⁊ inheremus ver-
bis proprie sumptis ⁊ menti testatoris cuius vestigia iudex
sequi dʒ. l. cum quidaz. C. de seruis necessarijs heredi. insti.
prout venator sequit̄ leporē dicit ibi Bal.

m ¶ Nec ob. si dicat̄ ꝙ veniat i dicta substōne nisi filij filioꝝ
⁊ sic nepotes nō aūt ꝑnepotes aut ꝑnepotes ⁊ fortius nec
ab nepotes p. l. ꝙ si nepotes. ff. de test. tut. ⁊ in. §. fi. insti. eo.
tit. ⁊ in. l. gallus. §. vt instituēs. de lib. ⁊ postb. ⁊ vr̄ voluisse
Fracis. accur. ꝯsulēdo ⁊ Cy. in. d. §. vt instituēs. ⁊ bal. i repe.
l. in suis. de lib. ⁊ postbu. in vlti. col. lati⁹ ꝓsequēdo hūc arti
culū. ꝓpria. n. vis vocabuli filios nō cōprehēdit nepotes. l.
filiū diffinimus. de his q sunt sui vel alie. iur. ⁊ nō bart. in. l.
liberoꝝ. de ṽb. sig. ⁊ Bal. post Bar. in. d. §. vt instituēs. ⁊ ēt
cōmunis vsus loquēdi: vt. d. l. ꝙ si nepotes. ⁊ glo. ibi.

n ¶ Et propter forte primus ꝯsulēs innuit ꝙ vigore dictoꝝ
verboꝝ. ⁊ prime substitutionis ex dictis verbis resultantis
non venirēt pronepotes nisi foret generalis substitutio fa-
cta de successoribus per illa verba: quia voluit ad suos suc-
cessores in posterum peruenire.

o ¶ Tamē vr̄ alr̄ posse dici. q2 magnū dubiuz est. an appella-
tione filij veniāt nepotes ⁊ ꝑnepotes in quo Bald. in. d. §.
vt instituēs. allʒat plures auctoritates ꝓ ⁊ ꝯ. ⁊ nō se firmat.

p ¶ Quod appellatione filij cōprehēdat̄ nepos cōsuluit Ja.
bu. Ray. de forli. refert. d. Lucas de callio habere inter con-
silia Bal. primo volumine. numero. ccclix. ccclx. loquitur in
substitutione facta filio successit sine filijs

q ¶ Quod appellatione nō cōprehēdat̄ nepos repio allega-
tum tenere glo. ⁊ Bar. in cle. j. de baptismo. ⁊ ꝙ glo. insti. q
dari tut. possunt q̄ pōderat cōmunē vsum loquēdi sequitur
Panor. in ꝓhemio decre. col. iiij. d. Luc. de callio in quodā
in suo cōsilio ponit cōsilium Bald. in ꝯtextū. vʒ in xp̄i no-
mine amen. opiniones varie sunt. an appellatione filij in te-
stamētis ꝯtineatur nepos. nam Andr. de pi. Cyn. ⁊ Ray. de
for. in. l. gallus. §. vt instituēs. dicūt ꝙ nō bar. in. l. liberorū.
dicit ꝙ sic p. l. lutius. de here. insti. vbi appellatiōe filiorum
fratris liberos cōprehēdi. dicit sceuola: sʒ appellatiōe libero
ruz ꝯtineat̄ nepotes. ergo ⁊c. ⁊ ad. §. istituēs rn̄det ꝙ i pro-
prio noie designauit filiū nō generali. ⁊ appellatiuo noie.

r ¶ Ego distinguo aut interpetrare ꝙ nepos cōprehēdat̄ cō-
gruit nāli charitati testōris: tūc cōprehēdit̄ nepos: q2 ꝓsu-
mit̄ testōr q̄tū pōt testari prudēter ſm doctrinā rōnis nā-
lis. dicit. l. gallus. §. qdā recte ita loquit̄. l. luti⁹: nā ibi poti⁹
dʒ admitti nepos q̄ꝫ seruus q ē prorsus extraneus. Nō ob. d.
§. instituēs. q2 ibi testōr sensit. de certo nō de oi. c. ti. ticius.
aut extēsio ad nepotes ē ꝯ ordinē nālis charitatis. ⁊ sic eēt
dura interpetratio. ⁊ ista nō est fienda. vt no. in auc. de resti.
fideicō. in. §. manifestū. ⁊ idē in dispositiōe iplicita ad fauo-
rez ⁊ honorē seu grauamē insti. q da. tu. po. §. fi. Nūc i ꝓpo
sito excludere vel artare filias pp liberos fratris est ꝯ natu-
ralē erga liberos charitatē: iō nō iterpetrabor ꝙ includant̄
nepotes. Nō ob. ⁊c. bal. ad ꝯtextū. ⁊ ad. l. ꝙ si nepotes refert
quēdā disputātez dicere ꝙ ibi testōr hēbat filios ⁊ nepotes
pōt verificari in filijs nō trahit̄ ad nepotes ⁊ pōderat impli
catiuā. ⁊ ibi positā. Jtez inducit. d. l. lutius. in fi. a ꝯtrio sensu
in fi. circa quē articulū Bar. in. d. l. liberoꝝ. dicit ꝙ in fauo
rabilibus appellatiōe filioꝝ cōprehēdit̄ nepos ⁊ ceteri de-
scēdētes p. l. lutius. ff. de here. insti. vbi in conditione testa-
tor apposuit verbū filijs ⁊ iuriscōsultus vtitur postea verbo
liberis ꝙ verbū de ꝓpria vi verboꝝ cōprehēdit oēs descē-
dentes. d. l. liberoꝝ. ⁊. d. l. j. C. de ꝯdi. inser. ⁊ facit ethymo-
logia vocabuli: q2 filius dr̄ a philos qđ est amor. ⁊ amor pa-
rētis dirigitur in nepotē. ⁊ pronepotē ꝑut in filiū: imo nō-
nunq̄ꝫ magis prout hoc dicit Bar. in. d. l. liberorum.

s ¶ Et lʒ filius dicat̄ qui natus est ex me. ⁊ vxore mea tamen

dictio ex pōt dnotare cām remotā ꝑut sepe denotat. l. j. §. ex
incēdio. ff. de incē. rui. ⁊ naufra. ⁊ ibi p bar. ⁊. l. si ex falsis. C.
de trāsac. ⁊. l. si eo tpe. in fi. ff. de pecu. ⁊. gl. l. apud trebatium
in pn̄. ⁊ ibi gl. j. ff. de aqua plu. arcē. ⁊ ꝙ appellatiōe filij ve-
niat nepos est ho. tex. in. l. filij appellatiōe. ff. de ṽbo. sig. qui
indefinitū ⁊ generaliter loquit̄. ergo dʒ generaliter intelli-
gi. arg. l. j. §. ⁊ generaliter. de leg. prestā. cū similibus.

t ¶ Et ꝓpterea dicūt Ang. ⁊ Jmo. in. d. l. luti⁹. ꝙ si testator
instituit aliquē ⁊ subiūxit ꝙ si decesserit sine filijs ex senatis
substituit aliū: lʒ dictio ex soleat denotare oēm ꝓximaz ni-
hilominus nō dr̄ decessiue sine filijs si decedit cū nepote. ⁊
idē voluit bal. in quodā ꝯsi. incip. titius istituit sororē q idē
voluit in ꝯditiōe si decesserit sine filijs ex suo corpore natis
in. l. j. C. de ꝯdi. inser. ⁊ in ꝯditiōe adiecta ēt fratri si decede
ret sine filijs voluit ēt bal. in ꝯsi. incip. qdā testōr habēs fra-
trē. ⁊ idē bal. i. d. l. luti⁹. refert bar. i ꝯditiōe sine filijs tenere
ꝙ veniāt ēt nepotes ⁊ cū eo trāsit. ita ꝙ vr̄ idē velle ꝙ ⁊ vo
luit ēt ibi Ang. idē Jmo. ibi p illū tex. ēt si dicat sine filijs ex
se natis. q2 ita loquit̄ ille tex. ⁊ idē post Bar. in. d. l. liberoꝝ
tenuit. d. Ant. in. c. inqbusdā. de penis. ⁊ p ꝯñs cōiter tenet̄
maxime qñ apponit̄ talis ꝯditio p ascēdētē. ar. d. l. cū acutis
simi. ⁊. d. l. cuz auus. fi. n. qñ testōr nihil dixit seu nihil appet
dixisse de liberis onerādi post mortē liberos institutos cen
setur eos onerasse sub ꝯditiōe si decesserit sine liberis. ⁊ sic
nedū filij ipsius rogati: sʒ ēt nepotes. ⁊ ꝑnepotes ⁊ vlterio
res excludūt substitutū. vt dictis iuribus. ⁊. l. generaliter. §.
cū aūt. C. de insti. ⁊ substi. sub cōditiōe factis: qñ forti⁹ si ap
posuit parēs cōditionē si descendēs decesserit sine filijs: q2
militat rō ne alienā sobolem vellit ꝓprie soboli anteponere
quā rōnē ponderat tex. in. l. cū acutissimi: iō censet̄ plus di-
ctū ⁊ minus scriptū. d. l. cū auus. ⁊ militat rō ꝙ si non dixit
presumit̄ nō cogitasse: nā si de liberis vlterioribus cogitas-
set verisimiliter non substituisset extraneos. que rōnes mili
tant ēt ⁊ fortius qñ dixit si decesserit sine filijs.

u ¶ Ex quibus cōcludendū est in trepide. ꝙ cōditio ꝑdicta
si decesserint sine filijs defecit ēt si iulia. decessisset sine filijs
primi gradus cū nepotibus vl̄ pronepotibus vel si testator
decessisset sine filijs cū nepotibus aut pronepotibus.

x ¶ Et si hoc dicimus in ꝯditiōe q̄ dʒ ꝓprie. ⁊ in forma spe-
cifica verificari. l. meuius. ⁊. l. q hēdi. de condi. ⁊ demō. ꝑut
hāc rōnē ꝙ cōditio dʒ ipleri in forma ponderat Bar. in. d.
l. liberoꝝ. ⁊. d. Anto. post eū in. d. c. in qbusdā. de penis pari
rōne vr̄ dicēdū in dispositione. ⁊ cū nō videat̄ subesse ratio
differētie. ergo idē ius. arg. l. postbumi. de iniusto test. l. a ti-
tio. de verb. ob. ⁊. l. illud ad. l. acqui. cū similibus.

y ¶ Et hoc idem firmat Bar. qñ dispositio ꝑncipaliter respi
cit fauorē filioꝝ in. d. l. liberorum. ⁊ idem innuit Bal. in. d. l.
lutius. idem firmat. d. Ant. sequēdo bar. in. d. c. in qbusdā. ⁊
ibi refert Host. ibi simpliciter ⁊ absolute velle ꝙ appellatio
ne filiorum veniant nepotes. hanc etiaz partem voluit Pe.
de ancha. in cle. j. de baptismo.

z ¶ Et facit q2 in dispositione legali communiter oēs cōcor-
dant ꝙ appel. filiorum veniant nepotes.

& ¶ Sed dispositio testatoris habet̄ ꝓ lege in auc. de nup. §.
disponat merito idē regulariter in dispositione testatoris. ⁊
maxime q2 legata ⁊ hmōi vltime volūtates sunt large inter
petrāde. l. in testamētis. ff. de re. iur. ⁊. c. cū dilecti. in fi. ẟ dona.
⁊ potissime qñ dispō cōfert̄ in descēdētes. ar. eoꝝ q̄ habent̄
in. l. cū alienā. C. de lega. ⁊ in. l. si seruus pluriū. §. fi. ibi cha-
ritas ⁊ necessitudo. de lega. j. ⁊ in. l. procula. ff. de ꝓba. ⁊ que
per Bar. in. l. q̄ dotis. ff. solu. ma. ⁊ maxime cū dispositio cō-
fert̄ in tp̄s futurū. ⁊ hʒ verificari in nepotib⁹. ⁊ ꝑnepotib⁹:
eo casu quia filij nō supersint cū si filij superessent de nepo
tibus nō curaret̄. ar. d. l. si ita relictū. §. de fideicō. de lega. ij.
⁊. l. pero. §. fratre. eo. ti. ⁊ in. l. fi. C. de verbo. sign.

? ¶ Et ꝙ in dicta dispōne veniāt nepotes ꝓbat̄: q2 cōstat ꝙ
illa verba si decesserint sine filijs appel. filioꝝ veniūt nepo-
tes. ⁊ sic verbū filijs sepius in dicta vltia volūtate est posi-
tum late vt cōprehendat ēt nepotes. Nā dū substituit filijs
masculis descendentibus sine filijs verbū filijs ponit̄ etiam
pro nepotibus ſm iaz dictas theoricas ⁊ rationes pondera
tas. Jtē pariter ēt dū substituit iulie ⁊ alijs filiabus nascitu-
ris sub cōclusione si decesserit sine filijs. ⁊ similiter dū post
ea substituit filijs filiaꝝ extātib⁹ sub cōditione si decesserint
sine filijs verbū illud filijs in oībus illis tribus locis ponit̄
late vt ēt nepotes cōprehēdat. Jta ēt ibi dū dicit filijs extā-
tibus ponatur etiam pro nepotibus. ⁊ similiter dum dicit
ipsos filios omnes decedere ponantur verbuz filios ⁊ ver-
bum filijs

bum filijs vt comprehendantur etiam nepotes.

z ¶ Et similiter relatiuũ eis. et relatiuũ ei referatur et ad nepotes: quia quãdo verbũ equiuocũ h͡ ẽ quod põt varijs modis sumi reperitur vno modo positũ i eodẽ testõ tũc et in alio loco iterpetratur eodẽ modo positũ. vt. l. q filiabus de leg. j. cũ ibi no. et arg. d. l. si seruus pluriũ. §. fi. ibi ꝯsuetudo testatoris. eo. ti. et no. Bar. de vulga. et pupil. i. l. cẽturio. coadiuuant̃ pmissa ad ꝯiecturandũ mentẽ testatoris quia est verisimile quod ex quo oẽs suos futuros heredes et fideicõmissarios voluit onerare vt ad successores bona deuoluerent̃ est verisile quod descẽdẽtes suos omnes quos supra noiauerat. et in quos affectionẽ preceteris ostẽdidit voluerit venire appellatiõe successorũ. et alijs extraneis pferre. quod nõ põt melius fecisse nisi volẽdo decedẽtib9 sine filijs superstites descẽdẽtes substituere sumendo verbũ filiũs late. et pro filijs primi secundi tertij gradus et vlterioris. et ista vt arbitror fuit mens testatoris cui inherere debemus per iura vulgaria. nec saltem multum recedimus a verbis fm supradicta. et forte vt comprehenderet filios per fideicõmissum honoratos vsus fuit testator generali vocabulo successores quod est latioris significationis q̃ verbum heredes. vt de se est notissimum. et per h͡ concludo vna cum domino consulente quod est locus substitutionis.

a ¶ Nec tunc obstat quod illa prohibitio aliena. non restricta ad certas personas nõ videt̃ trahi ad institutionem heredis: quia non videt̃ ita generalr̃ phibita testamẽti libera factio. et impossibile est quem semp viuere. et nõ est cuiq̃ imputãdum si voluit testator decedere: iõ nõ cẽset̃ phibita institutio etiam heredes extranei prout voluerunt Bar. et doc. cõiter oẽs. in l. si ita quis. §. ea. l. de ver. ob. per. l. j. de fundo dota. et l. quedam. de acqui. rerum domi. et per rõnem pallegatã: quia respondetur quod licet potuerit heredem extraneum instituere dictus bartholomeus tñ ex quo descendentes sunt p fideicommissum substituti. vt supra deductũ est tanq̃ specialr̃ substituti. ß tanq̃ successores magis dilecti sint admittẽdi ad dicta bona dicti olim Jacobi excluso hẽde vniuersali qui succedit in dictis bonis. et hoc mõ verificatur dcã cõis theorica doc. tñ ex trebelleano tenet̃ restituere bõa pdicta descẽdẽtibus dicti olim Jacobi: quod maxime procederet si dicti descẽdẽtes essent aliqua ex parte heredes dicti Jacobi. cum tunc maxime in eis verificaretur verbum successores. et essent magis dilecti. ideo preferendi forent verũ aũt descẽdẽtes superstites sint in aliquo hẽdes dicti Jacobi tangã infra: quia vr̃ quod sic vz filie dci alesij pbato quod descẽdẽtes dci Jacobi q vel q̃ supersunt debeãt ex fideicõmissaria substitutiõe ꝯsequi bona Jacobi predicti videndum est qui descendentes admittantur.

b ¶ Et quidem circa hoc placet conclusio dñi cõsulentis quod pronepotes seu pronepotes dcẽ Julie nõ veniãt ex quo sunt priores in gradu non me extẽdo cõcludit aũt dñs consulẽs quod descẽdẽtes ex filiabus dicte Julie succedant vna cum filiabus alesij ex quo oẽs sunt eiusdem gradus videtur autem circa hoc posse responderi magis in fauorem filiarum dci alesij. s. quod ipse sole cẽseantur inuitate ad dicta bona ex dicta fideicõ. substitutione. Nam inherendo theoricis recensitis in hac parte per dñm consulentem fm quas sepe cõsului. s. quod quando plures iuitant̃ sub noiẽ collectiuo familie filijs descendentibus. et hmõi censeantur inuitati proximiores magis verisimiliter dilecti a testatore. et quod testator censet̃ se cõformare cum dispositione iur̃ municipalis si extat: alr̃s cum dispositiõe iur̃ cõmunis. et sic q successuri essent ab intestato ille cẽseant̃ vocate prout late pbat dñs cõsulẽs et possent circa hoc fm plures auctoritates adducte: sed adducte sunt satis ad saturitatem. videtur primo dicendum quod attendatur quis sit proximior seu successurus ab intestato ipsi rogato non autem quis sit successurus ipsi testatori. nã ille censet̃ a testatore magis dilectus qui esset ab intestato successurus in ipsis bonis non facta substitutione.

c ¶ Ita videt̃ velle Jmo. in. l. heredes mei. §. cum ita ad trebel. vbi dicit quod circa illã cõem theoricã quã tradunt ibi doc. quod excludit̃ substitutus qñ superest psona q̃ ex verisimili mẽte defuncti excludit substitutũ. et censetur ex verisimili mente excludere qñ eidẽ pferrerent̃ ab intestato nõ attẽdit̃ vtrum sit attinẽs testatori adeo quod si testator instituit virum et vxorem. et si decesserint sine filijs ambo substituit eis titium. si vnus dcedit excludit̃ substitutus: lz superstes successurus nõ esset testatori nec attineret testatori fm eum: licet sub dubio dicens nõ audere pcise firmare: quia non reperit ab alijs dictum. et qd dicit in viro a vxore verum intelligit Pau. de ca. in. l. lucius. §. gayo. ad trebelle. referens Guil. de cu. in. d. §.

cum ita. Si nõ sunt alij attinentes q excludãt virũ seu vxorem superstitem: nam si essent ille superstes non succederet. et ideo non excluderet fm eos quod per hoc videtur in effectu idem velle quod Jmo. quod satis confert ad casum nostrum: quia testator censeatur se conformare cum dispositione iuris disponentis de successione ab intestato ei cui est facta substitutio. de qua agitur pro quo optime facit tex. in. c. j. de natur. succe. feu. x. col. vbi est tex. quod si feudum primum quod deuoluitur ad descendentes masculos. l. j. de succes. feu. cum similibus in diuisione totum deuenit ad vnũ ex dictis fratribus donec superest aliquis. de linea ipsius fratris cui deuenit in partem totum feudum ad illum superstitẽ de illa linea deuenit exclusis omnibus de alijs vel alijs lineis nec distinguit sint illi. de alia linea proximiores stipiti necne.

d ¶ Et eadem ratio videtur in emphyteosi. et cum occurrisset superioribus annis similis extatio in quadam emphyteosi apud camerenum et huc consulenda fuerit transmissa fuit adductum copia cuiusdam consilij decisiui. Pau. de cast. quod reperiebatur sigillatim in ciuitate illa concludebat hoc idem in emphyteosi stipulata pro se et descendentibus vsq; in tertiam generationem quod attendatur et succedat proximior ei qui vltimo loco decessit ad quem tota emphyteosis deuoluta erat: licet non esset proximior stipulanti et habebat hoc pro expedito per dictum. c. j. de natur. succes. feu.

e ¶ Et licet natura feudi sit in nonnullis diuersa ab alijs. et potius consuetudine q̃ iure cõmuni reguletur. vt. in. c. j. de succes. feu. et propterea non videatur quod ille. text. vrgeat. necessario: tamen quia videmus quod doct. quottidie arguunt. de emphyteosi ad feudum et contra lz emphyteosi regulet̃ a iure cõmuni. et spãlitates sunt euitãde iuxta theoricam glo. in. l. filium quem habentẽ fami. herci. et vbi non reperit̃ a iur̃ scripto aliter dispositũ etiam consuetudines ad similia extendũtur vt est tex. in. l. de quibus in fine. de legi. Jdeo ille tex. d. c. j. multum viget etiam in alia materia in qua descẽdẽtes pmi acqsitoris sunt successuri. et sic i ista materia et maxime hoc videt̃ dicendũ in casu nostro in quo descẽdẽtes ei9 ad quẽ vniuersa hereditas pmi testatoris fuit deuoluta ad Alesium et successiue ad filias Alesij. et in ea filie Alesij essent sole successure et successiue ipsi Jacobo testatori. nã iur̃ directo dvolueretur ad filias Alesij. si Bartholomeus vltimo loco defunctus non fuisset testatus. nã hereditas dicti Jacobi primi testatoris deuoluta fuit ad Alesium. nam successit iulia prima cui successit Alesius exclusis sororibus vigore iur̃ muncipalis vltimo loco positi in themate Alesio successerũt Nicolaus. et Bartholomeus Bartholomee erant successure abintestato sorores filie alesij exclusis sororibus cõsobrinis p auc. cessante. et sequentibus. C. de leg. heredi. et p cõsequẽs si testator cẽseret̃ se conformare cum dispositione iur̃ municipalis et vocare descẽdẽtes suos gradati iuxta gradus successionum put cõcludendum est. et prout concludit dñs consulens non me extendo in allegationibus: quia satis copiose ipse allegat et reddita cõsultatio est adeo prolixa quod lectori reddetur rediosa. ideo nonnulla obmitto.

f ¶ Cõsultatio vo ẽ de se multiplex. et satis dubia. et pplexa. et multa dubia incidãt ita quod plixitas est excusanda: quia necessaria inferendũ est quod dicte filie Alesij put. de iur̃ essent successure dicto. Bartholomeo et mediante psona Alesij et iulie ipi pmo testatori: quia hẽs hẽdis testatoris est hẽs. l. fi. C. de hẽdi. insti. ita et succedãt in dicto fideicõ. in bonis. s. Jacobi. et sic lz sint pares ipi Jacobo testatori filij filie veronice. et filie Alesij in gradu cognatiõis: tñ nõ sunt pares i gradu successiõis q attendit̃. et pz in exẽplo de fratre et filio fratris pdefuncti posito p gl. i. d. l. si ita relictũ. §. i fideicõ. de le. ij. et volunt doc. in. l. fi. C. de v. sig. et in alijs locis adductis p dñm ꝯsulẽte. et si diceremus attẽdi paritatẽ gradus non fuissent exclusẽ filie Julie ab Alesio qui pariter attinebat Jacobo. et insuper ipsi Jacobo fuissent ab intestato pariter successure remota Julia nam de iure cõi pariter succedunt mares et femine dotate vel non dotate auc. in successione in fi. C. de suis. et legi. et auc. cessante in fi. et autenticis sequentibus. de leg. heredi. et l. maximum vitium. C. de liberis prete.

g ¶ Statuta autem de quibus in themate non excluderent eas: quia vnũ excludit descendentes feminas supstitibus masculis descẽdẽtibus p lineã masculinã: sed dictus Alesius non descẽdẽs Jacobi per lineã masculinã ex quo descendit mediante femina. ergo cessat illud statutũ: si haberet̃ respectus ad successionem Jacobi circunscripto medio: tñ quia Jacobo successit iulia et iulie succedit alesius exclusis filiabus

vigore statuti. ⁊ consequenter Alesius mediante psona Iulie succedit Iacobo. idõ ꝑut pferẽ filiabus in successione directa. ita ⁊ in hac fideicõ. substitutione ꝑut. s. ꝯclusum ẽ ex quo datur intelligi ꝙ attẽdiẽ qs sit successurus medie psone rogate. ⁊ ea mediãte ipsi testatori ꝙ ⁊ demõstraẽ ex alio: qꝛ si secus diceremus cõcepte post mortẽ testatoris nõ venirent ad fideicõ. ex quo ad successionẽ ab intestato nõ inuitaretur. l. j. §. si qs ꝓximior. ff. vnde cogna. l. titius. §. titius. de suis ⁊ legi. ⁊. l. paulus. §. paulus. de bonis liber. ꝙ tñ eẽt penitus ꝯ mẽtẽ testõris maxime cũ fecerit tot gradus filiorũ ita ꝙ nõ est verisĩe ꝙ intellexerit solũ de ꝯceptis eo viuo. ⁊ attẽto ꝙ votũ parẽtis est ꝙ bona sua deueniãt ad posteros siue conceptos in vita sua siue post mortem. nã. d. l. cũ accutissimi. ⁊. d. l. vnica de his qui ante aptas tabu. que tale votũ ponderant nõ restringunt ad posteros cõceptos in vita dicti defuncti. ex quo itaqꝫ ad dictum fideicõ. inuitantur etiaꝫ concepti post mortẽ testatoris ex cõiectura a mente defuncti ⁊ generalitate verboꝝ. lꝫ alĩs alia fiat interpetratio in terminis. o §. de fideicõ. ⁊. l. si cognatis. de rebus dubijs. ⁊ ibi per Bar. demonstratur ꝙ non attenditur quis foret successurus testatori circũscriptis medijs: sꝫ quis fore successurus testatori mediãtibus medijs. seu qs foret successurus onerato restituere fideicõ. ⁊ sm vtranqꝫ cõsiderationẽ dicte filie Alesij sunt pferẽde alijs nepotibꝰ seu neptibus iulie ex psonis filiaꝝ derẽto ordine successionis ab intestato.

b ¶ Nec obstat si dicaẽ dicte femine fuerunt excluse ab hẽditate Iacobi ꝑ existẽtiam masculorũ. ⁊ semel excluse ꝑpetuo excludunẽ ⁊c. qꝛ rñdetur ꝙ fuerunt excluse a successione ab intestato alesio propter existẽtiam Bartholomei ⁊ Nicolai: sed non fuerunt excluse vnqꝫ ab hẽditate Bartholomei q̃ non erat delata. ⁊ cui nõ fuit supstes aliquis descẽdẽs masculus nec aliquis agnatus. nec aliquo iure nec rõne caueẽ ꝙ exclusus ab hẽditate patris ꝑꝑ filium excludaẽ ab hẽditate fratris masculo fratre nõ extãte ꝑut nõ extabat tempore mortis Bartholomei qnimo nec propter fratrẽ cũ hẽditates ⁊ casus sint separati. ⁊ de separatis nõ est illatio. l. fi. ff. de calũ. l. naturaliter. §. nihil commune. de acqui. pos. l. si maritus. C. de dona. inter vir. ⁊ hoc clarissimum. ideo nõ instã dum. ⁊ propterea cum de iure communi cõstet ꝙ dicte filie Alesij successissent nedum Bartholomeo pro earum ratio: sed ẽt Nicolao per. d. auc. cessante videdũ est: an de iure municipali excluse fuerint a dicto Bartholomeo. ⁊ quidẽ primum statutũ eas nõ excludit. Nam licet disponat ꝙ agnati masculi excludant feminas transuersales. tamẽ excipit sorores fratrum. ⁊ cum dicte filie Alesij eẽnt sorores vtrinqꝫ cõiuncte dicto Nicolao delata fuit cuilibet earuꝫ hereditas dicti Nicolai pro equali portione cum Bartholomeo nõ obstante dicto statuto ꝙ sorores nõ excludit nec etiaꝫ videtur obstare aliud statutum ꝙ excludit filias dotatas a bonis paternis ⁊ maternis auitis vel proauitis extantibus filijs: qꝛ statutũ loquiẽ qñ qs decedit relictis filijs. ⁊ filiabus ꝙ tũc filie dotate sint cõtente ⁊ amplius nil petant ⁊c. Profecto dictus Nicolaus nõ decessit relictis filijs vel filiabus: ergo dictum statutũ nõ militat in eius successione.

i ¶ Et si dicaẽ Alesius decessit relictis filijs. ⁊ filiabus dotatis. ⁊ bona ista fuerũt paterna. ergo nõ possint tales femine quicqꝫ petere rñdetur ꝙ hec allegatio vr̃ nimiũ extranea si intelligereẽ gñaliter ẽt ex quolibet iur̃ supueniẽte post mortem patris qd enim si filius instituisset postea sororẽ: qd si sibi hẽditatẽ vel bona paterna donasset vel vẽdidisset: nõne absurdũ eẽt ꝙ petere non posset intelligiẽ ergo statutũ nisi noua tamẽ superueniẽte. vt euiteẽ absurditas q̃ in iur̃ oĩno est euitanda. l. nam absurduꝫ. ff. de bonis liber. ⁊. l. scire oportet. §. aliud. ff. de excu. tut.

k ¶ Sic alias interpetratur actus rebus sic se habentibus. ⁊ non rebus mutatis. l. continuus. §. cum quis. de verb. obli. c. quemadmodum cum sua glo. extra de iureiuran. ⁊ glos. in l. quod seruius. ff. de condi. ob causam.

l ¶ Et maxime qꝛ huiusmodi statuta exclusiua feminarum propter masculos sunt restringenda tanqꝫ odiosa. ⁊ iuriuꝫ correctiua. l. maximuꝫ viciuꝫ. ⁊ ibi per doc. C. de liberis prete. ⁊ per Bal. ⁊ doc. in. l. illam. C. de colla. ⁊ ideo dicit alĩs Bal. in. l. j. C. de legi. here. ꝙ stante statuto ꝙ femina dotata non succedat intelligitur in bonis dotantis ꝙ dictum cõmuniter tenetur. ⁊ sic generalitas statuti nostri restringitur vt minus contineat iniquitatis ⁊ minus derogẽt iure cõi.

m ¶ Ita ⁊ fortius hoc statutum intelligatur qñ decedit ab intestato pater relicto filio ⁊ filia: illa filia nõ succedat patri matri auo vel proauo non aũt si postea decedat filius dicti patris non relicto filio sed fratre ⁊ sororibus.

n ¶ Et insuper soror succedẽs fratri petit bona fraterna nõ paterna super quo alias consului apud narniam. vbi extat tale statutum. vꝫ rubrica de muliere dotata vel dotanda ꝙ non habeat regressuꝫ ad bona paterna vel materna nigrũ. Itẽ statuimus ꝙ nulla mulier dotata vel dotanda in futurũ maritata vel maritanda a patre matre fratre vel nepote vel auo vel patruo possit vel debeat habere regressuꝫ ab intestato ad bona paterna vel patrui vel matris: sed sit cõtẽta dote sua sibi soluta vel promissa. dummodo ex tali patre vel matre subsint filij masculi vel nepotes masculi. ex filio ⁊ patruo subsint filij vel ex fratre talis patrui maritantis existerẽt filij masculi siue filius ⁊ predicta vendicent sibi locum in presentibus preteritis. ⁊ futuris.

o ¶ Conclusi ꝙ non ob. tali statuto soror succedat fratri ea ratione: qꝛ qui succedit fratri non censetur succedere in bonis ⁊ hẽditate patris: qꝛ qualitas adiecta verbo intelligitur sm tẽpus verbi. l. in delictis. §. si extraneus. ⁊. l. ꝙ ait. §. fi. ff. de noxa. ⁊. l. si alienũ. de tribu. succurriẽ enim tũc fratri ⁊ in hereditate fratris. lꝫ in bonis q̃ olim fuerũt patris ⁊ remãserunt in hẽditate patris. idõ habito respectu ad tp̃s iam preteritũ possunt nũcupari bona paterna eo qꝛ a patre ꝓcesserunt: sꝫ habito respectu ad tẽpus patris debẽt dici bona fraterna. ⁊ hereditas fratris nõ hereditas patris iam enim desiit eẽ hẽditas patris eoipso ꝙ fuit adita per filiuꝫ vel per alium eius heredẽ vt ꝑ glo. ⁊ doc. in. l. j. §. veteres. ff. de acq. possess. Et est effecta vna hereditas. ⁊ vnum patrimonium: vt ibi. ⁊. l. sed ⁊ si plures. §. filio propter. de vulga. ⁊ pupil. ⁊ habetur in. l. cum quidam elogio. C. de iure deli. ⁊ in. l. quesitum ⁊ sequen. ff. de acqui. here.

p ¶ Nec curandũ ꝙ quandoqꝫ in iur̃ appellanẽ paterna ea q̃ sunt a patre profecta ⁊ materna ea que sunt a matre profecta quia tunc ille denotationes materna ⁊ paterna demonstrãt qualitatẽ remotam. ⁊ non proximã ⁊ summi pñt huiusmodi vocabula sm subiectã materiam multis varijs modis. diciẽ enim via Romana qua itur versus romam. Scipio africanus: qꝛ deuicit africam talis filius habet effigiam paternam vel mores: qꝛ similes mores vel effigiam prout ⁊ generatiuum: lꝫ sui propria natura significet dominiũ. ff. de religio. ⁊ sump. fune. l. ij. §. in locũ. tamẽ ⁊ multis alijs modis in iur̃ summitur ꝑut late habetur in rubrica de noui oper. nũcia. ⁊ multa circa h̃ possent adduci nõ itaqꝫ mirum si ⁊ imitatores nõnunqꝫ appellant bona paterna: qꝛ a patre profecta. ⁊ bona materna: qꝛ a matre profecta. ⁊ maxime qꝛ ad denotandum differentiam inter feudum nouũ ex quo de nouo quesitum per filium ⁊ feudũ antiquũ. i. profectũ in filiũ ex persona patris itaqꝫ similiter si statuẽtes locuti fuissent. de successione fratris ⁊ dixissent in bonis paternis vel maternis: quia tunc apparent ꝙ non denotant qualitatem seu causam proximam illa verba paternis ⁊ maternis caderet dicta interpetratio prout simili casu loquuntur omnia iura supra adducta non aũt loquũtur quãdo absolute fit mentio. de bonis paternis seu successione boneꝝ paternoꝝ: non respectiue ad psonam filij in quẽ bona patris sunt translata quãdo enim loquimur de bonis filij. ⁊ constat tunc ꝙ verbum paterna vel materna denotant ⁊ demonstrant qualitateꝫ: quia a patre profecta vel a matre singula referẽdo singulis significant causam remotam non proximam proprie autẽ. ⁊ in dubio consideratur causa proxima non causa remota. l. socium qui in eo. ff. pro socio. ⁊ proxima denominatẽ ⁊ iudicatur. l. de die. §. plane. ff. qui satisda. cog.

q ¶ Non tamen inconueniẽ si quandoqꝫ causa remota consideratur ⁊ denotetur. l. non dubium. C. de legi. l. j. §. de incendio. ⁊ qd̃ ibi per Barto. de incendio rui. ⁊ naufra. ⁊ in. l. qui domum habebat. ff. locati. ⁊ in. c. decetero. cum sua glos. de homi. due itaqꝫ regule iuuant hanc interpetrationẽ: qꝛ qualitas. s. intelligitur sm tempus verbi. Et qꝛ in dubio attenditur causa proxima non remota. que maxime sunt amplectende in casu nostro cum sciamus in statuto iur̃ cõis correctiuo cum de iure cõi sit in materia successionis ab intestato sublata omnis differẽtia sexus ⁊ cognationis ⁊ descẽdẽtes ⁊ collaterales in auc. in successione. C. de suis ⁊ legit. here. institu. ⁊ auc. cessante. ⁊ auc. sequẽ. C. de legitti. here. ⁊ maximũ viciũ reputat iustinianus facere hmõi differẽtias inter mares ⁊ feminas. l. maximũ viciuꝫ. C. de lib. preteritis ⁊ nedum iura hmõi correctiua: sed etiã exorbitantia sunt pro posse restringenda vt quantominus fieri põt ledant ius cõe

Lius singulare.& l.q vero cõtra.ff.de legi.c.cũ dilectus de consuetudine.& regula que a iure communi exorbitant in vj.& habetur per doc.de infrascriptis statutis excludentibus feminas propter masculos vel cognatos propter agnatos multa dicta docto. q sunt restringenda vt per Bald. & alios in.l.illam.C.de col.& in.d.l.maximum vicium & in multis locis quos longum esset recensere.

r ¶Et ea ratione ego obtinui in causa propria q stante statuto nostro disponente q si quis ab intestato decesserit nõ superstitibus descendẽtibus vel ascendẽtibus vel fratribus succedãt patrui & filij patruorũ.& auũculi nõ succedãt vigore talis statuti nõ cẽseant excluse matertere vel filie materterarũ.& in ea causa cõsuluerũt integerrimi iudicij & famosissimi iuris interpetres dominus Joannes de monte sperello.dñs benedictus capra dominus bal. de bartholinis.& omnes alij doc.pusini qui tũc essent alicuius precij necnon senis primarij doc.& tamẽ in casu illo vrgebat ratio fauoris agnationis & regula q masculinũ solet cõcipere femininuz per iura vulgaria & paritas seu maioritas rationis.& tñ non obstantibus omnibus pmissis oẽs concluserũt q qr hmõi statuta sunt p posse restringẽda nõ curent pmissa.& aduersarius.tũc plura gimnasia pagrauit nec potuit iuenire qui in 9riũ voluerit 9siliũ reddere.& agebat de successiõe trãsuersaliũ q̃ nõ ẽ adeo debita put descẽdẽtibus.l.si.C.de codicil. & l.si emãcipata cũ sua glo.C.de iur & facti igno.& l.cũ ratio de bonis dãnato.cũ itaq hmõi statuta sint restringẽda restringi debẽt ad bona pprie paterna vel materna de psenti nõ q̃ impropriẽ.& de pterito fuerũt paterna vel materna. & maxime ne resultet alia exorbitãtia:cũ regulariter succedẽs i hereditate succedat ẽ vniuersuz ius defuncti.arg.l.hereditas.de regulis iuris.& l.nihil aliud.de verbo.sig. cẽset eniz hereditas eadẽ psona cum defuncto in auc.de iure.amo.p. nec solet repsentare heredẽ nisi insolidũ vel p quotas hinc est q heres i bonis certis nõ i quota hereditate reputatur poti9 vel legatarius q̃ vt heres.l.quotiẽs.C.de here.insti. l.ex facto.ff.eo.ti.Sz 9stat q bõa paterna nõ sunt aliq̃ quota hrditatis filij.Ideo regulari nõ cadit hmõi successio in aliquib9 bonis solũ reperio h seruatũ inter vterinos & cõsanguineos fratres.& in casu.l.q scitis.C.de bonisq lib.sm lec.bar.q̃ tñ nũq̃ mihi placuit:sed nõ est psñtis discussiõis & si q casus hmõi cõperiuntur sunt casus spãles & exorbitãtes cũ regulari ab itestato succedat p quotas vel i vniuerso nõ per genera bonorũ vt euidẽter apparet ex lectura totius tractatus successionis intestati.& isti.de heredi.ab intesta.& sequen.ti.& in auc.eo.ti.C.de suis & legi.& de legitti. here.& ad tertul.& ff.eo.titu.& vt ita dixerim per vniuersuz corpus iuris de materia loquens.

s ¶Et respondetur ad quedã que adducebant in 9triũ:& inter cetera ad quodam cõsiliũ q ascribebat bar.redditũ sup statuto sancti seuerini q statutum alio casu loquebat.& adducebat cõsilium rationem puerilẽ 9 stilum bar.& illud cõsilium non reperit inter cõsilia Bar. in formis impressa.Nec inter consilia Bar.que habebantur perusie que se habent vt excedentia & excessa. ita q concludebam q nõ erat 9siliũ bar.lz in quodam quolibeto ascriberet bar.& si erat bar.cõcludebam q in illo statuto alia ratio vrgebat.& illud meum consilium sua subscriptione tunc cõfirmauit suprascriptus dñs cõsulens longe aũt magis dicẽdũ est in casu statuti nostri maxime cũ loquatur in decedẽte abintestato cũ filijs ab intestato.& ita q suadet q agat de successiõe decedẽtis cũ filijs.& si verba paternis & maternis impropriarentur saltez deberet intelligi qñ filia succederet decedenti cũ filijs q lz succedere possit decedẽti cũ filijs in alijs bonis.tamen non succedat in bonis pñis vel maternis ipsius defuncti: licet magis placeat q intelligatur pprie.f. q nihil possit petere. de hereditate vel bonis pñis vel mñis vel auo vel proauo decedẽti cũ filijs.& sic filia excludat a filio non frater a fratre & q̃litercũq ex dictis modis intelligatur habemus intẽtum q dcẽ Antonia & sorores succederẽt nicolao q quattuor partibus. de quinq partibus. & sm hoc circũscripta omni substitutione ad eas de bonis Jacobi pertinerent de quinq partibus due tanq̃ hrdes Nicolai.& h matre no extante.sz ea extante ad eam pertineret vna vncia ad quattuor sorores quattuor vncie ad bartholomeũ: septem vncie vna vt hrdez Nicolai sex vt hrdem Alesij p dimidia mrem ante nullum ex statutis positis in themate excludit aliquo pacto & ipsa mr esset onerata oneris fideicon. bartholomeo & sororibus detracto eo q venit detrahenduz rõne legittime iulie hẽdis institute & trebelle.quatenus detrahẽda sit.Item ipse comprehẽderent sub verbo successores posito in testõ Jacobi qualitercũq intelligatur siue de successoribus sanguinis siue de successoribus bonorum & venirẽt ad fideicõ. in portiõe bartholomei quasi bartholomeus esset rogatus restituere successoribus testatoris:nam verbum illud successores ad successores testatoris referendum.est vt per bart. in.l.peto.§.fratre.de leg.ij.& in.l.si cognatis.ff.de rebus dubi.Et forte tanq̃ magis dilecte a testatore q̃ heres extraneus deberent venire insolido fideicom.prout & supra tetigi.& insup dato q excluderet a petitiõe bonoruz paternorum & maternorum ẽt succedendo fratri non pptera tolleret qnin possent esse heredes Nicolai cum hẽditas sit ius quoddam vniuersale q cõsistere posset in alio q̃ in bonis pñis & maternis auitis vel proauitis.Item & in illis succedere posset lz ab eorum petitione excluderetur a statuto q qdẽ non excludit simpliciter a successione seu ab hẽditate defuncti.

t ¶Et insuper fideicommissarius nõ capit tanq̃ bõa rogati:sed tanq̃ bona rogantis.l.coheredi.§.cum filie.& ibi per doc.ff.de vul.& pupil.vnde bona Jacobi capiuntur tanq̃ bona Jacobi qui Jacobus fuit auus maternus Alesijs.ideo filijs Alesij debet dici potius pau9 maternus q̃ paternus attẽta auia que venit appellatiõe matris.l. iusta interpetratione.de ver.sig.Et maxime in hmõi statuto correctiuo iuris cõis & restringendo.vt supradictũ.ideo cũ statutum loquat de bonis pauitis paternis non verificet in bonis Jacobi.& insuper absurdũ esset intelligere dictum statutum q mulieres pdicte nõ possent succedere ex testõ aui vel paui.& per 9sis in omnẽ euentũ successores sunt dicte Antonia & sorores.& nõ filie iulie secunde neq filie veronice.Itaq varijs vijs deuenimus ad hãc cõclusionẽ q dicte Antonia & sorores veniant ad bona Jacobi vigore substitutionis facte in testõ Jacobi attẽto q successores sunt & attẽto q sunt filie posite in 9ditiõe.& meo iudicio videt q ipse sole veniant.& non filij Julie secunde:aut filie Veronice per iam dicta.

u ¶Et per hoc deciditur vltimum quesitum posituz in margine q nõ reperio q decidat primus consulens.

x ¶Itez primũ quesitũ q videlicet dicte Alesij filie veniant ad dicta bona iure. fideicõ.relicti in tit.Jacobi.& tãq̃ filie & tanq̃ successores.& per 9sis q dicta iulia prima non potuerit effectualiter testari in exteros de dictis bõis:nisi quatenus ad eã spectaret ratiõe legittime vel trebelleanice prout & concludit dominus consulens.

y ¶Itẽ ex quo vr q sole filie Alesij veniant in fideicom.euacuantur illa dubia:an masculi proferantur feminis.& an attẽdatur & graduum prerogatiua.nam & masculi feminis preferuntur & graduum prerogatiua attenditur sm ordinem successionis abintestato prout ex dictis primi dñi & consulentis.& ex supra per me adductis deprehenditur.

z ¶Placet insuper conclusio dñi consulẽtis q dos & legata computentur in legittima iulie.Itẽ q legata in trebelleanicam quatenus debeatur imputentur nõ me extendo.& circa trebelleanicam cõcludit dñs 9sulens q illa per dictã iuliaz filiam primi gradus potuerit detrahi.Non ob.prohibitiõe alienationis.& nõ 9fectione inuentarij q est 9 9sultãtez nõ aliter approbo nec improbo:sed satis dubium videt hincinde placet ẽt id qd 9cludit dñs cõsulẽs q ex psona alesij vel bartholomei seu nicolai nulla alia legittima vel trebellianica deducatur illa autẽ inuestigatio quã psequit dñs consulens in.vj.dubitatione.s.an successio in dicto fideicõ.fiat in capita.an in stirpes non est necessaria sm opi.quã teneo q sole filie Alesij admittuntur.Itẽ placet cõclusio dñi consulentis q in dicto fideicõ.veniãt etiaz bona mobilia & iura & actiões.Nõ ob.q prohibitio fuerit facta de bonis immobilibus per adducta p dñm 9sulẽtẽ & si qui 9trius sensus sumit q alia nõ prohibet alienare nõ autẽ sequit q permittat: nã inter prohibere & permittere est medium.i.nõ prohibere neq pmittere put als dicimus iter velle & nolle esse mediũ.l.j.§.volũtate.de tabu.nã itaq cẽset tollere phibitionẽ legis cõditionalẽ:sz purã prohibitionẽ testatoris put & latius 9cludit.d.cõsulẽs.Itẽ placet q legata facta per dictaz iuliã imputentur in suas quartas prout voluit.d.cõsulens.

& ¶Placent insuper q concludit pfatus consulẽs circa bona relicta per dictã iuliã suo marito qui postea transiuit ad secunda vota q illa pertinerent pariter ad iuliam secundaz & veronicam prout ad Alesium non obstante q a successiõe iulie prime excludantur prout vltra adducta p eum cõsulẽdo cõcludit Pau.de ca.in suo consi.incipiente Franciscus

habuit vxorem al's super primo.in.vj.col.et in penul.cui cõsilio se subscripsit primo.d.Anto.de rosellis.deinde Joannes de imo.et dñs Florianus de sancto petro de bononia et incipit subscriptio Jmole circa primum dubium.

¶Decretũ iudicis interpositũ in alienatiõe rei imobilis minoris vt dicat legittime interpositũ quid requiratur. Itẽ diuturnitas tpis an et quando operet vt oia psumant solemniter gesta.et quid de diuturnitate possessionis.

¶Consilium xcvij.

In nomine dñi nostri

iesu xpi. ¶Videtur prima facie hoc casu dicendũ q dicti hẽdes non possint vẽdicare dictum petiũ terre qz constat q ob es alienum soluẽdũ possunt vẽdi res imobiles pupilli.l.ob es.C.de prediijs mino.l.j.in princ.ff.de rebus eoz.et fere per totos illos titulos.et.l.lex que tutores.C.de admi.tuto. cum itaqz pdium qd vẽdicat fuerit p tutricez vẽditum cum decreto iudicis ad finẽ vt solueretur es alienuz vr q omnia fuerint solẽniter acta et alienatio rite et recte facta attento q ex commissione iudicis fuerũt facte subastationes et vẽditio facta plus offerẽti vt in instro vẽditionis asserit.et de cõmissione subastationũ apparet instrumẽtum.et de relatiõe nũcij bãnitoris qui vt arbitror erat ex publico ad id dputatus sifr apparet instrm.Itẽ apparet ex instro q in vẽditione a tutrice facta iteruenit dcretũ iudicis.et sic omnia solẽnia vidẽtur interuenisse.et maxime q pro dcreto iudicis psumit.vt spe. in ti.de emptio.et vẽdi.§.nũc dicẽdum.i.vsi.et breuiter scias et Bald.ibi in addi.dsicu.no.q vbi est glos.in.l.j.C.de fide instrumẽ.et iur aste.fis.lib.x.text. in.l.ab ea parte.in fin.ff.de proba.quẽ ad hoc allegat Ant.de but.in.c.q sicut.in penul. charta.de electio.Idẽ vult Bal.in.l.quicũqz.§.fi.ff.de pub. et in.l.cuz hi.§.si pto.de trãsac.et in.l.fi.C.de pdi.mi.Jmo. in.l.si quis cum aliter.in fi.de vbo.ob.et infinita adduci possunt.d.Alexan.de imo.in consi.lxxiiij.lib.j.allegat Bald.in l.quicunqz.C.de bonis q liberis.et in addi.Spec.tit.de appella.in.xx.col.et in.l.non aĩr.de adoptio.et in.l.fi.C.de pdi. curia.et in.l.manumissiones.p litteras.de manu.et.d.l.ab ea parte.et.l.ij.C.de officio.ciui.iudi.et.c.accepimus.de etate et qualita.et.c.in presentia.de renuncia.

a ¶Facit optime qd notat Bal.in.l.cum te minorez.circa mediuz.C.de probatio.et in.l.ij.§.q obseruari in.iiij.colum.C. de iur.calum.et in.l.idẽ.ff.de testa.tu.et Ange. in.d.l. cum te. q volũt q lz allegãs minorẽ etatẽ illã pbare teneat.tñ secus est si ei fuerit dat9 tutor vel curator:qz tũc psumit p minori etate pp dcretũ pari rõne.idẽ i pbatiõe furoris pp dcretũ.

b ¶Et maxime:qz emptor post vẽditionẽ possedit lõgo tempore:ido vz q rõne diuturne possessionis psumunt oia solẽniter gesta p ea q habẽtur in.l.qui in aliena.in pn.ff.de acq. heredita.in.l.si filius.C.de peti.hẽdi.in.l.cum de rem verso ff.de proba.in.l.seruitutes.ff.de serui.titulo generali.et in.c. peruenit.extra de cẽsi.et qd not.Joan.an.in.c.Albericus.de testi.et Ang.Jmo.et moderni.in.l.sciẽdũ.de verb.obli.

c ¶Tamẽ his nõ ob.2riũ puto de iure verius. Nã dicta alienatio vr nulla ex pluribus ex primo qz licẽtia de alienãdo habita a collaterale potestatis fuit petita p pcuratorẽ 2stitutũ a tutrice.et talis licẽtia peti nõ põt p pcuratorẽ vt est tex. in l.minoz.C.de predi.mino.sm vnam lec.glo.quã approbant ibi Bald.et Saly.et ratio fundatur:qz talis licẽtia dz cõcedi causa cognita.l.magis puto.§.ne passiz.ff.de re.eoz.et.l.res que tutores.in prin.de admi.tut.ido per tutorẽ nõ possit constitui procurator per.l.neqz tutores.C.de procura.

d ¶Secundo videtur q dicta alienatio non valuerit:qz nulla fuit adhibita cause cognitio in dando dictã licẽtiam alienandi.qz tpe quo fuit petita fuit p iudicẽ 2cessa nulla apparente cãe cognitione.imo ex cõtextualitate tẽporis satis deprehenditur non adhibita cause cognitio iuxta nota.per Bar. in.l.prolatam.C.de sententijs.sed huiusmodi decretuz permittens alienationem rei minoris requirit cause cognitionem:vt dictum est.al's non valet vt est text.in.d.l. minoris. sm aliam lec.glo.quam approbat ibi Barto.et etiam Bald. et Saly.merito dictum decretũ nõ valuit ad hoc esse nota.p Bald.in.l.quecũqz.C.de bo.que liber.vbi dicit q decretum perfunctorie interpositum nõ valet et presumitur dãnosum sm eum.tertio dicta licentia seu decretum iudicis permittẽtis alienationẽ dz interponi iudice sedente pro tribunali: vt no.Spe.in tit.de ferris.§.sequitur versi.si. q minime apparet. qz in instrumento dicte licentie nõ dicitur q iudex pro tribunali sedẽdo licẽtiã illã concesserit.et ex his etiaz sequit q subastationes postea facte nõ censeant facte ea valida cõmissione iudicis.et consequẽter nõ valuerint.

e ¶Et per easdẽ rationes dicendum est q non valuit decretum interpositum in ipsa alienatione per auditorem gubernatoris qd etiam ex alio nõ valuit: qz auditor gubernatoris non habet iurisditionẽ ordinariam super hmõi decretũ sup alienatione rerum minoris habet interponi per presidẽ seu tenentem locum presidis.vt probatur in.l.et ij preses.et in.l. obesse.et in.l.etiam.et in.l.vtere.et in.l.si predium.et in.l.inter omnes.C. de predi.mino.in.l. predium.C.quando decreto opus non est.et hoc si in prouincia fiat alienatio fundi prouincialis.si autem rome pretor habet decretum interponere dicta.l.magis puto.§.illud iuncta gl.j.et in.§.ne passim eadẽ l.ad hoc.l.j.in prin.eo.tit.et.l.j.C.eo.tit.

f ¶Et qz decretum cũ cause cognitione requiritur nõ videt q possit delegari per id quod habetur in.l. nec quicqz.ff de officio.proconsul.et in.l.iubere cauere.ff. de iuris.om.iudi.et in.l.prima.de officio eius:cui manda.est iurisditio.et ideo cũ auditores gubernatores eam non soleant habere iurisditionem ordinariam:nisi forte in certis casibus:ideo non videt q eius decretum valuerit nec predictis videtur obstare q in contrarium dicitur.s. q pro decreto presumitur: qz illud videtur procedere quando non est perfunctorie interpositũ per id quod notat Bal.in.d.l.quecunqz.

g ¶Ad hoc ẽt quod notat Paulus de castro.in.l.cuz hi.§.si pretor.ff.de transactio.dicitur q decretum non presumitur interpositum cum cause cognitione:nisi exprimatur per tex. ibi.et dicit idem velle Bald.in.l.j.C. de fideicommis.instrumentum et iure aste.fiscal. libro decimo. Et idem consuluit Paulus de castro in consilio duodecimo incipiẽte in christi nomine super eo quod queritur vtrum quod et voluit in terminis Raph.cumanus in.d.l.sciendũ dicens q si in instrumento non continetur q decretum fuit interpositum cum cause cognitione pro eo non presumitur. Nam dicta verba requiruntur. vt censeantur omnia acta solemniter. vt ibi.et Paulus de castro in dicto consilio.Item voluit ibi Raph. Cuma.q licet pro decreto presumatur tamẽ procedit ad illa requisita que potuerunt interuenire tempore actus et interpositionis decreti:sed illa que nõ potuerũt interuenire non presumuntur.lz decretum tunc interuenerit.

h ¶Quod et probari vr ex notatis per Bart.in.l.i.C.de fide instrumento.et iur aste fisca.iuncta glo.in verbo ordine.nam in illa alienatione habet interuenire decretum vt est text.in l.si deserta.C.si propter publicas pẽsita.et in.l.si quos.C.de rescindẽ.vẽdi.et tamẽ nõ presumitur subastatio sm Barto. in.d.l.j.etiam si in instrumento de subastatione mentio fiat q est fortius.et cum dicto Bar.solent transire docto.in.d.l. sciendum.idcirco cuz plena cause cognitio nõ potuerit verisimiliter fieri in illo instanti q licentia petita fuit non videt q pro decreto presumatur q cause cognitio necessario interuenerit:sz potius appareat pfunctorie interpositum.

i ¶Nec obstat possessio longi temporis.quia Jmo.in.c.peruenit.de emptio.et venditio.per text.et glos. ibi dicit notabiliter. q licet possessio longi temporis faciat presumi omnia solemniter gesta.tamen illud procedit inter gerentes actum vel actui interuenientes. secus ibi agitur in preiudicio tertij:nam tunc ad presumendam solemnitatem requiritur lapsus longissimi temporis sm eum per text.et glos.ibi in casu autem nostro agitur de preiudicio pupilli:ideo non videtur q contra eum presumatur solemnitas interuenisse ex possessione longi temporis : saltem attenta etate pupilli qui forte ignorabat illud prediuz vnqz ad se pertinuisset.et pupillaris etas solet quicquid videt ignorare.l.prima.C.de falsa mone. ita q non interuenit aliquis actus neqz patientia eius de cuius preiudicio agitur.

k ¶Presumptio autem que causatur in terminis dicta.l. si filie.et dicte.l.qui in aliena.§.sed et si adiecit.et in dicta.l.cum de in rem ver.et in dicto capitulo peruenit.de censi. resultat ex actibus seu patientia eius de cuius preiudicio agitur vel cuius consensus requirebatur:licet Barto. soleat dicere q sola patientia non sufficiat in his que sunt magni preiudicij. et Panor. in dicto capitulo peruenit.de censi. et est satis commune dictum et durum esset tenere q alienationes facte per tutorem censeantur solemniter facte per longam possessionem illius in quem facta est alienatio durante pupillari

etate

etate ad hoc etiam notata per Bal.in.l.ij.C.de legi. heredibus.vbi vult ꝙ ex lóga possessione nó ꝑsumiť solemnitas que a partibus nó dependet.⁊ cū qua nó habet commune possessio ꝙ dictū refert ⁊ sequiť Pöjanus in dicta.l.q.i aliena.§.sed ⁊ si adiecit.Jtē Jmo.in dicto.§.sed si adiecit videť residere ꝙ nó presumať vbi agitur de iure quesito amittendo.⁊ licet Angelus ibi prout.⁊ ipse refert dicta ꝙ si quis possedit longo tempore rem a minore emptam cum auctoritate curatoris presumitur decretū interuenisse illud dictū non sequūtur Jmo.⁊ Ponta.⁊ insup nó loquiť in pupillo ⁊ loquiť vbi minor vendidit ⁊ sic datur scientia ⁊ patientia minoris forte facti maioris:sed in casu nostro venditio fuit facta a tutore sine pupillo.itaq͂ꝫ sunt casus separati.

l ¶Ex alio etiam videtur ꝙ dicta alienatio veniat impugnanda:q᷑ apparet ex tenore inuentarij ꝙ in bonis pupilli erant bona mobilia que poterāt alienari:ideo nó erat deueniendum ad alienationē predij.⁊ sic rei immobilis per id qd̄ habetur in dicto.§.nec passim.⁊ in dicta.l.lex que tutores.⁊ arg.in.l.a diuo pio.§.in venditione.ff.de re iudi.

m ¶Jdeo cum narratum fuerit iudici hoc est collaterali potestatis ꝙ non erant alie res quas alienare magis expediret pupillo q͂ꝫ dictum prediū ꝙ erat falsum.vt ex qualitate ipsarum rerum satis apparet saltem magna ex parte. ideo appareret fuisse subreptum iudici.⁊ decretum consequenter ex falsa causa interpositum.sed decretum subrectitium seu ex non vera causa interpositum est ipso iure nullum.l.prima.§.hec verba.ff.ne vis fiat ei.l.thais ancilla.§.subuētū.ff.de fideicō.liberta.⁊.l.seie egresse.⁊.l.tutor si petitus.ff.de tuto.⁊ cura.dan.ab his.merito tale decretum ex his reddatur nullum.⁊ etiam ex eo:quia licet dicta tutrix se asseruerit vēdere ꝓpter soluendum es alienuꝫ tamen ex precio non soluit es alienū quia prout dicitur fuerunt pecunie accepte ab hebreis pro soluendo ere alieno.licet in hoc vltimo non faciam magnam vim.sed ex alijs supra adductis.puto satis plane concludendum ꝙ dicta alienatio non tenuerit.

n ¶Et quando alienatio rei minoris non tꝫ non transfertur dominiū cū causa sit nulla.⁊ sine causa nó transferať dn̄iuꝫ ex traditione.l.nunq͂ꝫ nuda.ff.de acq.reꝝ dn̄io.⁊ vbi est alienatio a iuř prohibita impediť dn̄ij trāslatio.l.fi.cum ibi no.C.de nó alie.l.nó dubium.C.de li.cum similibus.⁊ ideo pupillus ⁊ successiue eius heredes possunt rem venditam non interueniēte solennitate debita vēdicare.l.j.§.j.ff.de rebus eorum.⁊ est expressum in.l.nó solū in.l.prediorꝫ in.l.si qdeꝫ ⁊ in.l.si prediū.C.eo.tit.⁊ ideo ꝓbato dn̄io vel quasi ipsius pupilli heredes sui debent obtinere.⁊ lꝫ emptor emerit dictum prediurn tanq͂ꝫ prediū pupilli.⁊ sic videať fateri illud tunc tp̄is fuisse pupilli.adeo ꝙ iuncta probatione per vnuꝫ testem qui probat possessionē longissimi tp̄is per quaꝫ probatur dn̄ium saltē vtile.l.si qs emptionis.C.de ꝑscript.xxx.vel.xl.annorum.⁊ iuncto ēt adminiculo alterius testis qui probat de.xxx.annis vel circa:lꝫ per illa verba vel circa denigretur eius dictum iuxta no.per do.Ang.in.c.fi.de despon.impu.posset probabiliter tenere ꝙ sint sufficiēter ꝓbata incūbentia ex parte agentium tamē q᷑ allegať h̄ solū nó sufficere ꝯsulo ꝙ agentes ař ꝓbent ꝙ quidem probare possunt in causa appellationis.l.per hāc.C.de tp̄ibus appel.⁊ in.c.fraternitatis extra de testibus. studeat ergo patronus cause se sup dn̄io probando vacuare.⁊ lꝫ forte sit articulata possessio.⁊ super articulis antiquis vel directo ꝯrijs nó admittatur noua probatio per.d.c.fraternitatis:tamē poterit fieri articulus ꝙ talis possedit tali tempore.⁊ talis tali tēpore ⁊ ꝙ fuerūt auctores ⁊c̄.⁊ sic per indirectū probabiť lōgissima possessio pupilli.⁊ consequēter dominium.⁊ eo probato put ⁊ cósultans facile sibi fore asseruit.⁊ eo ꝓbato pretoris iudicis erupt in ꝓnunciando male iudicatū ⁊ bene appellatum.⁊ reformando sententiaꝫ pronunciare dictū prediuꝫ pertinere ad heredes dicti pupilli iure dominij vel quasi:⁊ reū conuentum condemnare ad restitutionē. Laus deo.

¶Heres grauatus a testatore eius patre vt soluat quedā legata.j.certum tempus si postea idem testator in fine testamenti subdat ꝙ si eius hr̄s vel substituti molestarēt contra dicerent vel impedirēt quominus legata ꝑdicta soluantur priuetur omni sua successione si non soluit legata infra dictum tempus appositum in testamento:an priuetur sua successione. Jtem an dicatur facere contra voluntatem testatoris si prohibet filiam naturalem tantum ipsius testatoris capere rem sibi legatam.

¶Consilium xcix.

Dominus bal.ser cole consuluit. ¶Quod sic eo quia non faciendo ꝙ facere debet censetur facere aduersus id qd̄ facere debet lꝫ dn̄a sit inter morā seu culpam in faciendo.⁊ non faciendo.l.deniq͂ꝫ §.⁊c.Tamen qui nó implet iudiciū defuncti cēseť facere cōtra iudiciū defuncti alle.primo.l.post legatū.§.amittere de his quibus vt indig.iuncte.l.nēsenius.l.ex his.de excu.tu.Jtem adducit.l.si quis sepulchruꝫ.§.funus.de relig.⁊ sum.fun.Jtē adducit.l.ij.§.itē si i facto.de ver.obli.vbi obligatio ad nó factū poniť sub mēbro obligationis facti.itē adducit gl.in.d.l.ij.post ꝑnci.q̄ sub faciēdo ꝯp̄hēdit nó factū alle.insti.de nup.§.si vxor.itē alle.l.si mora solu.matri.ibi nec facto mulieris iuncta gl.ibi.itē ponderat ꝙ nó implens iudiciū.defuncti.j.terminū statutuꝫ a lege puať hēditate autem hoc amplius.de fideicō.ita nó implens ꝑceptuꝫ testatoris.

a ¶Et maxime q᷑ durius agitur ꝯ terminū omnis q͂ꝫ cōtra terminum iuř.l.celsus.de arbi.c.illo.de elec.Jteꝫ ponderat geminationem verborū per quā augeť effectus.argu.l.meuius.§.cum qui.de leg.ij.itē.c.vt circa.de elec.in.vj.⁊ alleg.tex.in.l.si mater.§.eandem.de excep.rei iudi.⁊ als.in.l.balista.ad treb.⁊ alle.in.l.ij.§.se furiosus de iure codi.⁊ alle.in.l.si pluribus.de verb.ob.per Ang.⁊ per eum.in.l.si filiobū.§.stipulatio.de verb.ob.⁊ alle.i.l.si stipulatus.de vsur.item ponderat verba modo aliquo de quibus p Bal.in.c.j.§.sacramentuꝫ.de consu.recti feudi:ideo nó implēdo dicta legata puellaruꝫ censeť ꝯfacere merito incipit in penā ⁊ fortius ex quo ypolita nata fuit ex soluto ⁊ soluta ⁊ sic ex concubina vnica cū quo poterat contrahi.mr̄imoniū id potuit sibi relinqui vsq͂ꝫ ad vnciā per.l.ij.C.de natura.lib.⁊ auc.ibi positaꝫ.⁊ venit ꝯ resistēdo ēt armis quominus haberet.

b ¶Jtem cōcludit ꝙ ad substitutos p viā fideicō.q᷑ nó pōt facere testator quominus hr̄s desinat esse hr̄s.l.ei q soluendo.de heredi.insti.⁊.l.hereditas ex die.eo.ti.Et hoc voluit Bar.in.l.paterfami.⁊c.de vul.⁊ idem ⁊ tandē ibi Jmo.⁊ ꝓbatur in.l.vxorem.§.heres.de leg.iij.lꝫ Ang.contra in.l.hereditas.ex die.⁊ Bal.in.l.j.de his que pene nomine.Jtem concludit ꝙ perdit trebellica.quia sub statura est pia causa.⁊ adducit ꝙ glo.⁊ Host.⁊ pleriq͂ꝫ alij in.c.si heres.volunt ꝙ perdatur etiam legitima tn̄ dicit ꝙ non audet firmare.

¶Subscriptio cornei.

Repetito diuino numine. Placet mihi petrophilippo de corneo cōclusio supra facta per excellentissimum.U.J.doc.dn̄m.Bal.de bartolinis patrē ⁊ dn̄m meum ꝙ dicta bona vltra legitimam deuoluta sint ad pium locum substitutum ex rationibus per suaꝫ excellētiā adductis si enim dicta ypolita nata fuit ex legitima concubina ꝓut presupponere videť dominus consulēs res videtur indubia ꝙ ex eo capite:q᷑ dictus heres institutus restitit de facto quominus dcā ypolita filia naturalis cōsequereť legatum sibi factum sit impleta cōditio sub qua dictus testator voluit bona in penaꝫ ad substitutos deuenire.

c Jtē ex alio q᷑ nó impleuit legata facta de puellis maritādis intra duos annos.⁊ ꝓ eis soluerenť.xl.flo.ꝓ qualibeť.nam lꝫ verba precepti sonent ꝙ si contrafaceret vel diceret quominus ⁊c.dictus heres nihil apparet dixisse vel fecisse ⁊c.Tamē quominus dicta legata soluerenť sed solū neglexerit implere ⁊ aliud videať facere aliud nó facere ꝓut de te cōstat ⁊ ꝓbat dominus cósulens in adductis in ꝯtrariū:tamē prout ipse dicit qui nó facit qd̄ facere tenebatur ex precepto legis vel testatoris diciť facere aduersus ea que facere debebat ad quod plura adducit ⁊ recte.⁊ de hoc est regula iuris in lege qui nó facit.ff.de regulis iuris.⁊ ꝓcedit etiam in penalibus vt in.l.si qs maior.C.de transactio.vbi diciť venire ꝯtra pactū iuratū ille qui nó seruat ꝙ ꝓmisit ⁊ incidit in penas illius legis ⁊ ꝓcedit etiā si promittit quis dare vel facere intra certū tempus ⁊ illud tēpus nó facit ꝓut ibi habetur.⁊ prout dicit venire ꝯtra pacta ita ⁊ facere ꝯ pacta quia venire nó ponitur proprie.⁊ sic pro actu qui significat motū de vno loco ad alium prout est propria significatio verbi.Jtem facit quia ratio que mouet testatorem ad faciendū supra dictum preceptum ⁊ adijciendum penam est expressa in dicto testamento scilicet quia voluit ꝙ quicquid per euꝫ

relictum valeat ⁊ executioni mandetur. ⁊ ratio ista est generalis ad quolibet relictum: q2 est vniuersale quicquid. item ad quemlibet honoratuz ⁊ pricipaliter ad heredē scriptum ad quem primo loco spectabat legata executioni mandare: sed ratio ista principaliter respicit ꝙ heres exequatur legata a se relicta ⁊ executioni aduersatur directo non implere ⁊ non mandare executioni. ideo dicta ratio adaptatur pariter immo magis directe ad non factum ꝙ̃ ad factum. merito dictum intelligatur etiam in non facto: quia vbi eadem ratio. idem ius per iura vulgaria ⁊ voluntas testatoris pro. l. ⁊ sic pro iure habetur. §. disponat in auc. de nup.

d ¶ Et ratio facit dictū intelligi dicit Bal. in. l. suū in fin. C. de iure dlib. ⁊ ratio expssa facit verba large ⁊ improprie intelligi ad ea ampliāda ēt in materia strictissime intelligenda prout materia correctiua iuxta. l. pcipimus. C. de appellatio. ⁊ l. sancimus. C. de testamen. ⁊ l. ꝙ vero contra. ff. de li. cum similibus. ista est glo. in clemē. j. de elec. quam ibi ponderant doc. maxime do. Anto. ibi. ⁊ Imo. in. l. si vo. §. de viro. ff. sol. matrimo. dicēs eā singularē. fortius dz hoc īducere in testamētis que sui natura sunt large interpetrāda. l. in testamētis ff. de regulis iuris. ⁊ c. cū dilecti in fi. de dona.

e ¶ Et licet tale preceptum sit penale ⁊ pene sint restringende regula in penis in. vj. ⁊ lege si presces a lege interpetratione de penis. tamen preceptum emanauit principaliter in fauorem legatariorum: vt patet ex ratione predicta. ideo saltē non est ita stricte interpetrandu3: prout materia correctiua. ideo ratio predicta declaret dictu3 vt verba etiam improprie intelligantur ⁊ trahantur ad casum ad quē ratio expssa adaptatur. ideo etiam ad non implētē intra tēpus a testatore statutum. Et iō ex his ⁊ alijs supra adductis per dn̄ium consulentē cōcludo prout ipse cōcludit contētus eius dictis cum fuerim de sola subscriptione regstrus. Laus deo.

¶ Tutrix alienans immobilia pupilli vltra quam exigat es alienum: etiam alienando nomine proprio ipsius tutricis: an ⁊ quādo incipiat currere prescriptio dictorum bonorum ipsi pupillo presupposito ꝙ pupillus fuit absens. Itē ꝙ supra pupillarē etatē nō sunt decursi. xx. an. itē an ⁊ quādo detur restitutio aduersus pscriptionē ex clā si qua mihi ⁊c.

¶ Consilium c.

Consuluit dn̄s Bald. ser cole. ¶ Quod nō est cursa prescriptio p fundamenta pdicta per. l. fi. in quibus causis in integ. restitu. non est neces. ⁊ per. l. sicut. de prescrip. xxx. vel. xl. anno.

a ¶ Item dicit ꝙ prescrip. xxx. an. nō currit contra ignorantem iustā ignorātiam facti que fundatur odio negligentis ⁊ ignorātis: prout istud dicit velle Bar. in. l. genero. ff. de infami. ⁊ Bal. in. l. j. C. qui admi. in. xxj. oppo. ⁊ Pe. d perusio in suo tractatu canonice portionis in. ij. c. ad fi.

b ¶ Adducit ēt ꝙ alr̄s in simili habeť de sindico qui est negligens in denunciando maleficiū. ⁊ incidit in penā ꝙ dz probari ꝙ sciuit maleficium eē cōmissum vt per Bar. in suo ꝯsi. incipiēte charissime vt ēt refert bal. in. l. sola3. ad finē de test. ⁊ per Bar. in tractatu de testi. in verbo negligētia. ⁊ per eu3 in. l. semper ꝙ vi aut clam. ⁊ no. in. j. §. occisorum. ff. ad sylle. ⁊ per Bal. in. l. si ideo. C. de his quibus vt indig. ⁊ facit qō habetur in. l. penul. ff. si quis test. lib. esse iussus fuerit. ⁊ qō ibi per Bar. Bal. ser cole dicit tamē ꝙ in hoc non audebat facere fundamentum. quia emptor habebat bonam fidem ⁊ titulum licet inualidum. ⁊ propterea videtur potius censenda prescriptio fauorabilis ꝙ̃ odiosa ſm eū. ⁊ pro dicta opi. ꝙ prescrip. xxx. an. nō currat aduersus ignorantē ignorantia facti dicit esse tex. a contrario sensu in. l. sicut in fi. C. de prescrip. xxx. an. Bald. prefatus in contrarium facit qō dicit de absentia iusta ⁊ minori etate que sunt magis priuilegiata ꝙ̃ sola facti ignorātia ex his que dixi alr̄s consulendo.

c ¶ Subdit consulens ꝙ dato qō esset decursa prescriptio potest petere in integ. resti. ex clausula si qua mihi. nam ꝙ ex iusta ignorantia detur restitutio dicit esse text. in. l. ij. ff. de in integ. restitu. ⁊ in indiuiduo contra prescriptione3 ⁊c. voluit Bald. in. l. i. §. si quis autem. de itinere actuq3 priua. glos. in l. si parte. §. si per fundum. ⁊ in. l. si sic. ff. quemadmo. serui. amit. ⁊ tex. cum glo. in. l. attilianus. de serui. rusti. predi. idem Ang. in. d. l. sicut in fi. ⁊ ibi etiam Ray. de forli. Bal. in. d. l. j. C. de prescrip. long. temp. ⁊ ipse Ang. in. l. penul. ff. si quis test. lib. eē ius. fue. idē Abb. siccu. in. c. si diligēti. ⁊ in. c. cū nō liceat. de pscrip. viii. col. vbi allegat Spec. idē tenuisse in tit. de pscrip. §. j. versi. pone ꝙ colonus. idē Bar. l. aristo. §. labeo. de dona. idē Inno. in. c. fi. de prescrip. xxij. car. ⁊ in. l. pāponius. de acqui. heredi. ⁊ fuit de mēte glo. in. l. ij. §. fi. de iur. emp. in glo. fi. dū dicit ꝙ propter iustā ignorantia3 datur restitutio aduersus penā incursam pꝑter canonē nō solutum intra triēniū. ⁊ idē ibi Cy. ⁊ bal. idē bar. post By. i. l. cū filio §. in hac. de vb. ob. spe. in ti. de loca. §. nūc aliqua. v. xviij. idē By. in regula cū qs in. vj. ⁊ qō per bar. in. l. emilius larginus. de mino. ⁊ ibi ēt bald. idē Ponta. in. l. si vo. §. de viro. sol. ma. li. fal. in. xiij. casu fallētie cu3 duobus sequētibus. Itē Ange. consi. cxcvj. incip. ex themate predicto duo eliciuntur dubia ad fi. ⁊ Pau. de ca. ccxciij. incipi. visis ⁊ ponderatis. ⁊ in alio cōsi. parū ante incip. ego paulus.

d ¶ Itē cōcludit ꝙ q2 saccomanus nō habuit noticiā ꝙ appareat de dicto testamento. s. qualr̄ ipse sit institutus vel an sit institutus: q2 testiū nō reperiať nō cēseať adiuisse Bald.

¶ Subscriptio.

¶ Ego me subscripsi cōcludendo ꝙ prescrip. xxx. anno. nō erat completa in pupillari etate. l. sicut. de pscrip. xxx. an. ⁊ l. fi. C. in quibus causis in integ. resti. nō est necessaria. nec lōgi tpis detractaui minori etate. d. l. fi. ꝙ tāgebat ī t consulēs adduxi ēt auc. malefidei. C. de pscrip. lon. tēp. applicāde ⁊c. Itē cōclusi ꝙ si eēt decursa pscrip. cōpetit restō. ite ꝯclusiones ꝙ nō resultaret aditio cōfirmaui pōderaui ꝙ refutatio ⁊ pactum de nō petendo. ⁊ recipe ꝯfessionem de recepto fieri pōt citra ius ⁊ nomē hēdis. ⁊ est pꝑficuu3 de facili recipiunť. ar. l. qui patiť man. ⁊ regula q tacet cū ibi no. ⁊ pōt recipi ab eo q nō hz ius de psenti. l. j. de pac. l. de fideicō. de trāsact. ⁊ licet solutio possit fieri p alio. ⁊ sic citra ius ⁊ nomen hēdis cum causat aditionē. l. ij. C. de iur. delib. tn̄ nō de facili sit q2 abdicatur dn̄ium. ideo nō est eadē ratio. Laus deo.

¶ Donatio an ⁊ quādo possit reuocari ex eo qō donāti nō sunt obseruata promissa. ⁊ an donatio dicať contractus nominatus. item mora an ⁊ quādo purgari possit.

¶ Consilium cj.

In nomine dn̄i nostri iesu xpi. ¶ Visis actis ⁊ acritatis mihi exhibitis in causa vertente inter meum donatorē agentem ex vna ⁊ seraphinū donatariū reu3 conuentum ex altera in qua per dictum meū petitur retractari donationem per eum factā dicto donatario ea rōne: q2 nō seruauit pmissa an eius parte vr̄ prima facie dicēdū ꝙ dictus reus veniat absoluendus. q2 ipse hz ex sui parte cōtractum donationis stipulatione vallatū. stipulatio enim ē ꝯtus nominatus ⁊ de h nemo ambigit.

a ¶ Et similiter glos. solet tenere ꝙ hodie sit contractus nominatus donatio. in. l. aristo. de donatio. in. l. in edibus. §. ex rebus. eo. tit. ⁊ in. l. ij. C. de condi. ob causam. ⁊ in. l. iurisgen. in prin. ff. de pac. ⁊ in. l. fi. ff. de condi. ob causam. cuius opi. approbat Salyce. in. d. l. fi. vltramon. autem ꝙ ⁊ olim. ⁊ hodie fuerit ⁊ sit contractus nominatus quos sequiť Bart. vbiq3. ⁊ idem tenent Bal. ⁊ Pau. in. d. l. fi.

b ¶ Et sic est cōis opi. p saltē hodie cēseať ꝯtus nominatus ⁊ in ꝯtibus nominatis nō est locus ꝯditioni ob causam: vt d. l. fi. de cōdi. ob cām pꝑut ⁊ omnes ibi tenēt ⁊ Bal. ⁊ doct. in. l. ij. C. e. ti. tex. ⁊ ibi doc. in. l. in minori. de rei vēdi. ⁊ in donationem ēt ob cām videtur pbari ꝙ cesset cōditio ob cām videtur pbari in. l. aristo. ⁊ pᷣsertim nō reuocať pnia: vt ibi. ⁊ in. l. sicut. C. de act. ⁊ ob. in. l. incōmodato. §. sicut. ff. cōmo. ideo ꝯstat ꝙ dictus ꝯtus donatiōis nō reuocať penitentia per pdicta maxime p. d. l. aristo. Itē nec ex defectu cause nō sequute q2 ex multoꝝ testiū depositiōibus vr̄ probari ꝙ dictus seraphinus seruauit cōuenta ex parte sua. cōditio aute3 ob cām solū ex duplici capite cōpetit. s. ex capite penitētie ⁊ capite cause nō sequute vt. l. si pecuniā. ⁊ per totū. ff. de ꝯdi. ob cām. ⁊. C. eo. titu. merito ex neutro capite videť ꝙ dictus meus possit obtinere in hoc remedio p eū deducto. ⁊ maxime predicta videnť procedere: q2 ipse iurauit seruare dicta3 donatione3 ⁊ non contrauenire aliqua ratione vel cā. ⁊ tale iuramentum seruari potest sine dispēdio salutis eterne. ergo est seruandum. c. cum contingat in fi. de iureiu. c. licet mulieres. eo. tit. lib. vj. ⁊ c. ꝙ̃uis. de pac. eodem libro.

c ¶ Tamen his minime refragantibus contrariam partem arbitror.

arbitrori iuri magis ꝯsentaneam. nam licet in cõtractibus
innominatis regulariter cesset conditio ob causam: vt su-
pradictum est. tamẽ fallit in cõtractu stipulationis inter-
posite. l. siquis accepro. ꝛ l. si mulier. ff. de condi. ob causaꝫ
iuncta. l. j. ff. de accep. ꝛ no. Bar. doc. in. l. fi. eo. ti.

d ¶ Similiter ꝛ donatio rescindit̃ p ꝯditionẽ ob cãm si cõ-
uẽta nõ seruãt. l. j. C. de dona. q̃ sub modo. ꝛ no. i. d. l. ij. C.
de ꝯdi. ob cãm. ibi Bar. ꝛ Bal. hoc voluit. ꝛ doc. ibi. ꝛ i. d.
l. fi. ff. e. tit. Et in dicto omnes cõcordãt. ꝛ ex dictis doc. va-
rie rõnes assumunt̃. nã bar. in. l. ij. C. de condi. ob causam.
vult ꝙ lꝫ donatio simpliciter sit contractus nominati.

e ¶ Tamen donatio ob causam est cõtractus innominatus
q: illa nõ est ꝓpria donatio. l. j. ff. de dona. ꝛ idem Ang. ibi
ꝛ Pau. de cast. in. d. l. fi. de cõdi. ob causam. Bald. aut ibi
dicit ꝙ licet sit ꝯtractus noiatus rõne nominis. tñ magis
accedit nature cõtractui innoiati. ideo dat̃ cõditio ob cau
sam ſm eũ. idem Pau. de cast. in. d. l. aristo. dicit ꝙ est con
tractus mixtus. ideo capitur per iurislatorem media via. s.
q: statuit̃ ꝙ nõ reuocet̃ penitẽtia vt ibi. nec est penitentia
det̃ ꝯditio ob cãꝫ. ꝛ in hoc accedit nature ꝯct⁹ nominati.

f ¶ Cũ in ꝯcribus innominatis cõpetit cõditio ob cãm rõ-
ne penitẽtie. l. si pecuniã. ff. de cõdi. ob cãm. tñ cõpetit ꝯdi
tio. ob cãm ex capite cause nõ sequute. ꝛ in hoc assumit na-
turã ꝯctus innominati ſm eũ. aliã subtilem rõnẽ assignat
bar. in. d. l. fi. de cõdi. ob causam: dicẽs ꝙ quãdo causa adij
cit̃ ꝯtractui nominato ꝛ tũc si informat actionẽ ex ꝯtractu
non competit conditio ob causam. ꝛ ita procedat qd̃ ha-
betur in. d. l. fi. ꝛ hoc nisi non fuisset al's cõtracturus. nam
tunc etiam contractibus nominatis est locus conditioni
ob causam: vt est casus singularis in. l. cum te. C. de pac.
inter emp. ꝛ ven. Si vo nõ informat actionem ex contra
ctu nominato resultãtem. ꝛ tũc competit conditio ob cau-
sam. ꝛ ita procedat tex. in. d. l. j. C. de dona. que sub modo
ſm bar. ꝛ eius distinctionẽ approbãt bal. ꝛ Ang. ibi. ꝛ Sa
lyc. in. l. petens. iiij. q. C. de pac. ꝛ in fi. d. l. fi. pones rõnem
differentie inter vnum mẽbrum bar. ꝛ aliud.

g ¶ Causa nõ potest informare actionem ex contractu do-
nationis cũ causa sit p vno ꝛ donatio pro alio: ꝛ actio que
cõpetit donatario daret̃ ꝯtra euꝫ ꝙ est absonum ꝛ de iure
impossibile. vt per gl. ꝛ doc. in. d. l. petens. Cõstat itaqꝫ ꝙ
si dictus donatarius nõ seruauit ꝓmissa per eũ ꝙ dictus
contractus donationis dꝫ reuocari qnimo reuocatus est
ipso iure quatenus est ꝓficuus donatario ex quo donatio
fuit iuramẽto firmata p singularẽ decisionẽ. l. siqs maior.
C. de trãsac. q̃ lꝫ loquat̃ in trãsactiõe tñ pluries. repetit ẽt
de pactis. idẽ doc. dicũt ꝙ generaliter militat ẽt in alijs ꝯ-
ctib⁹. nã al's frustra totiẽs reiteraret de pac. non aũt est de
ductũ ꝯ ꝙ dictus donatari⁹ esset tpe ꝑstiti iuramenti ma-
ior. xxv. an. put requirit vt illa rigorosa lex procedat put
ibi tradũt legentes. a ꝯtrio eni sensu illius tex. ꝓbat̃ ꝙ nõ
procedit in minore. xxv. an. non refert ex quo saltem com-
petit remediũ conditionis ob causam qd̃ apparet ꝓncipa-
liter intentatum. Solum itaqꝫ est videndũ vtrũ sint suata
ꝯuẽta ꝛ ꝓfecto ex deductis ꝛ ꝓbatis p pte mei agentis. vr̃
satis plene ꝓbatũ ꝙ dict⁹ Seraphin⁹ nõ suauit ꝯuẽta ex
pte sui. naꝫ ipse promissit cõicare oẽs res suas ꝛ oẽs labo
res suos sibi meo ꝛ eius filio ꝛ ipsum meum habere in pa-
trem profecto non probauit sufficienter hec fecisse. nam li
cet ꝓbet ꝙ iuit ad habitandũ cũ dcõ meo ꝛ ꝙ laborabat ꝛ
cultiuabat bõa dicti mei p dimidia sibi donata. tñ nõ pro-
bat ꝯcludẽter ꝙ fructus inde pcepti cõicauerit dcõ meo.

h ¶ Cõstat eni ꝙ incũbit onus ꝓbandi se impleuisse. id ad
qd̃ aduersario tenet̃ lꝫ aduersarius se fundet in negatiua
ꝓut est theorica bar. ꝛ hoium in. l. h iure. ff. de vbo. obli. p
id qd̃ ht̃ in. l. ij. C. de iur. emp. vbi se dñs dicit emphyteo-
tã amisisse ius suũ eo q: nõ soluit canonẽ itra biẽniũ nõ te-
net̃ id ꝓbar̃ ipe dñs lꝫ negatiua sit fũdamẽtũ sue itẽtiõis.

i ¶ Sed tenet̃ ꝓbare ipse emphyteota se soluisse prout oẽs
tenẽt. ꝛ est theorica idubitata dꝫ ꝓbatio cõcludere al's nõ
releuat. l. nõ hoc. C. vnde cogua. c. in ꝓñtia. de ꝓba. ꝛ. l. ad
ꝓbationẽ. C. de ꝓba. nõ aũt cõcludit qñ ꝯtriũ ꝯsequẽtis po
test stari cũ antecedẽti put est vna maxima apud dyaleti-
cos. ꝛ no. bal. in. l. cõuẽticulũ. C. de epi. ꝛ cle. ꝛ satis ꝓbat̃
in iuribus palle. Et hoc in ꝓbatiõe ꝓpria. qñqꝫ fallit dcã
theorica in probatiõe ꝑsumptiua. vt i toto titulo extra de
ꝑsum. ꝛ in. d. l. siue possideris. C. de proba. in. l. q testiũ ꝛ in
l. ꝑcula. ff. eo. ti. cũ infinitis silibus. ꝛ qd̃ p bar. ꝛ doc. in. l.
j. ff. si cer. pet. in casu nr̃o nõ cadit aliqua iure ꝑsumptio.

h bal. con: 93 n.° j° vol: 3 et incip. si
in eodem inst.:

ideo ꝓbatio dꝫ necessario cõcludere sed nõ cõcludit neces
sario dictus meus erat prius paup ꝛ male inductus postea
iuit bene iductus ergo ille cõicauit labores suos ꝛ res suas
nã potuit aliũde assumere vestimenta. facit. l. si defunctus
ꝛ qd̃ ibi habet̃. C. arbi. tute. Itẽ non sequit̃ dictus meus se
laudabat. de meo ergo meus communicauit labores suos
ꝛ omnes res suas ꝛ longe minus sequit̃ ꝙ habuerit eum in
patrẽ. omnia itaqꝫ probant̃ per dcm̃ reum conuentum non
probant concludẽter intentionem dicti conuenti scꝫ ꝙ ser
uauerit cõuenta lꝫ aliquam coniecturam prebeant.

k ¶ Et licꝫ h sint rigorosa q: difficile esset concludenter pro
bare tale implementum. tamen ex altera parte veritas satis
apparet̃ ex ꝓbatis p parte dicti mei ꝙ dict⁹ Seraphinus
nõ habuit in patrẽ dcm̃ meũ. nã plures testes deponunt ꝙ
dictus meus volebat soluere cuidam quem asserebat suum
creditorẽ minimã quantitatẽ grani que erat in eius fossa ꝛ
dictus Seraphinus posuit se in dicta fossa dicendo ꝙ vo-
lebat prius mori q̃ ipe meus aliqd daret de dicto grano.
put h plene ꝓbant ꝓmi tres testes examinati p parte mei.
ꝓfecto ista sunt vba ꝛ facta q̃ nõ ꝯueniunt filio erga patrẽ
cui dꝫ reuerẽtia. l. iiij. §. pror ait cum. ll. seq. ff. de in ius voc.
ꝛ. l. fi. C. eo. ti. ꝛ in quarto ꝑcepto legis diuine talia faciẽdo
nõ honorabat neqꝫ reuerẽtiam prestabat dicto meo.

l ¶ Immo dicta vba volo citi⁹ mori ꝛc. Sapiũt quãdã spẽm
minax. nã mortẽ ꝯsimiliter nõ supportasset cũ patiẽtia sꝫ
restitisset ꝛ potius alteri p posse intulisset cũ oĩs charitas
potior ẽ in seipso q̃ i aliũ. l. si ꝓses. C. de serui. ꝛ aqua hic
ꝙ p sui defensiõe põt qs alteri mortẽ irrogare. l. furẽ. ꝛ. l.
sciẽtiã. §. q cũ aliter. ff. ad. l. acq. c. ij. ꝛ. c. significasti cũ simili
bus. de homi. ita ꝙ dicẽdo il'a vba ꝓus morar maxie homi
ni magis debili sunt pregnãtia ꝛ tacite significãt ꝙ resistet
put resisteret morti sꝫ cui dubiũ ꝙ offenderet ꝓus aliũ q̃
pati mortẽ iõ tacitas minas iportãt. iõ ex hoc deducit̃ ꝙ nõ
tractauit eũ vt patrẽ. Et lꝫ plura argumẽta possent fieri ad
excusationẽ que coloratã excusationẽ non verã deduceret.
tamẽ dictus meus hꝫ aliã viã qd̃ nec ipe Seraphin⁹ exqsi
te vt dꝫ ꝓbat se seruasse vt onus ꝓbãdi sibi incũbit. sunt ẽt
alij testes examinati p parte mei q deponũt ea ex qbus de
prehẽdit̃ ꝙ dictus Seraphin⁹ nõ habebat eũ i patrẽ. ꝛ ma
xime q: vnus testis vꝫ franciscus. al's ceccus deponit ꝙ di
ctus Seraphinus prius dixerat dcõ meo si tu el tocche te
faro vno male seruitio: lꝫ in hoc sit singularis. tamẽ debet
inclinare mẽtẽ iudicis in iterpetrãdo alios act⁹ q ꝓbant̃ p
plures testes: maxie illud se deponere ad sedẽdũ super fo-
uea quã dictus meus discoperiebat ꝛ dicendo iõ se voglio
morire che tu el tocche coadiuuat̃ ẽt q: dictus meus tũc p
testatus fuit ꝙ ipse Seraphinus nõ seruabat q̃ ꝓmiserat
ꝛ nõ habebat eũ in patrẽ ꝓut hoc deponit villanus. ꝛ licꝫ
forte sit in hoc singularis q: nõ reperio alios illud dicere.

m ¶ Tamen satis debet mouere mentem iudicis cui est ar-
bitrarium deferre iuramentum indefectuꝫ semiplena ꝓba-
tionis vni pti vel alteri iuxta. l. in bonefidei. C. de iureiu. ꝛ
l. admonẽdi. ff. eo. tit. ꝛ. c. fi. extra. e. ti. ex quo nõ est iure de-
terminatum cui ꝛ quãdo deferri debeat. ideo iudicis arbi-
trio remittit̃. l. j. ff. de iur. delib. ꝛ. c. causis. de offi. delega.

n ¶ Et lꝫ doc. soleãt magistrali theorica ꝙ qñ ẽ magna cã nõ
deferat̃: tamẽ an sit magna cã ẽt iudex hꝫ arbitrari: ꝛ alias
circũstãtias cũ id totũ nõ sit i iure declaratũ. ꝛ h nõ stat ꝓn
cipalis vis negocij sup dicta ꝓrestatiõe sꝫ sup alijs attesta-
tiõib⁹. lꝫ hec deducit̃ ad aliqd coadiuuãdũ. Ideo nõ dꝫ iu
dicari tã ꝑindicialis ꝓbatio ꝙ pp arduitatẽ negocij nõ cre
dat̃ iuramẽto ptis vna cũ alia ꝓbatiõe semiplena. isup fuit
de hoc rogat⁹ notarius ꝛ instrm̃ in actis ꝓductũ. iuuant̃ ẽt
ꝓmissa qd̃. s. dictus Seraphin⁹ venerit ꝯ cõuẽta q: ꝓbat̃ ꝙ
ipse tẽpore quo dict⁹ me⁹ petebat dictã minimã quãtitatẽ
grani p satisfaciẽdo suo creditori dictus Seraphin⁹ respõ
dit ꝙ illud volebat p suis put hoc in effectu deponũt duo
testes: videlicet Guido secundus testis qui deponit ꝙ di-
xit. ꝙ volebat pro sua familia ꝛ franciscus qui deponit ꝙ
dixit ꝙ volebat per le suoi mãmole. quod in idem recidit. ꝛ
ꝙ demonstratur ꝙ nolebat communicare illud dicto meo
q: nõ erat de sua familia iuxta ea que habent̃ in. l. pronun-
ciatio. §. familie. ff. de verbo. sig. ꝛ. l. fi. C. eo. tit. l. ediles. §.
familie. ff. de edil. edic. Item idẽ. adminiculat̃ id qd̃ etiam
testes deponunt ꝙ dictus Seraphinus dicebat si tu vo-
le che io paga fame cartha del tuo. Ex quibus persuaderi
potest ꝙ dictus Seraphinus volebat male tractare me-
um: vt deduceretur ad donandum sibi residuum ꝙ. non

est boni filij erga patrem. Et licʒ singula non sufficerent saltem ista que vt dixit adminiculantur. tamen omnia simul iuncta meo iudicio iuuāt accedat qđ habetur in.l.excusantur in pn.ff.de excu.tuto.iuncto etiā qđ premisi.s.ꝙ obseruantia dʒ ꝓbari ꝑ debitorē. Et ꝑsertim cū ꝓcessit ꝓtestatio manu publici notarij ꝙ dictus Seraphinus seruaret conuēta q̄ emanauit de mense Augusti.⁊ ille cōtrauenient ſup quibus depositiones fuerunt postea facte. Nam Guido deponit ꝙ transacto mense Augusti anni proximi. M.cccclxxxij. Et alij deponunt ꝙ eorum videri de mense septembris.

o ¶ Itē ꝓtestatio illa alias facta i actu de quo.s. est sufficiēs ad cōstituēdū i mora.nō enī reqritur ꝓtestatio iudicialis. sʒ sufficit extraiudicialis ad cōstituēdū in mora.l. si ex legati cā.de vbo.ob.l. mora i pn. de vsuris cū similib⁹. ⁊ si dicatur dato ꝙ dictus seraphinus fuerit in mora seruādi conuēta.

p ¶ Tamen pōt mora purgari in his terminis vsqʒ ad sententiā prout dicit glo.in.l.siue apud acta. C.de transac.quā multi sequūtur per.l.si maior.eo.ti. Barto.⁊ alij ꝙ vsqʒ ad litis contest.p.l.si insulā fieri.de verbo.obli. ⁊ .l.si stipulatus sim.x.in melle.de solu.idem dato ꝙ dictus seraphinus fuerit in mora.tamē ante lit.cōtest. obtulit separatū adimplere oia q̄ ꝓmisit.iō cū steterit per meū insistit in reuocatione donationis quominus impleat videtur purgata mora.

q ¶ Respondetur ꝙ pmo est aduertēdum ꝙ quando ɔtractus est iuratus nō pōt mora purgari p.d.l.si qs maior prout ibi no.doc. Breuiter incedo qm̄ nuncius instat ⁊ dies feste instant ⁊ alie occupatiōes ne nimiū nunciū detineā. insup dictus seraphinus verbo non apparet ꝙ haberet parata que offerebat prout requiritur.vt voluit Bar. in .l.pretor ait.§.si quis paratus.de noui oper.nunci.per.l.si decē.§.j.ff.de solu.vbi etiā no. Itē si venit ɔtra facto tractādo aliter q̄ʒ vt patrē ꝓut venit nō est possibilis purgatio qʒ factū non postea nō esse factum.l. in bello.§.fcō. de cap.h eni solo ꝓuatur deus vt aiūt theologi. Et ex his non obstat dcā obligatio.

r ¶ Nec obstāt adducta in ɔtriū que maxie ex parte sunt sublata p adducta supra ꝓ hac parte.nō eni obstat ꝙ stipulatio ⁊ donatio qbus iuuatur dict⁹ seraphin⁹ sint ɔtctus nominati lʒ in donatiōe doc. variēt. tamē dato ꝙ sit vt nō reuocentur penitētia p.d.l.aristo.tamē reuocantur p cōditionem ob cām ꝓut doc.cōiter cōcludūt varijs rationib⁹ ꝓut supra late deductū est. Et lʒ nō omnis defect⁹ cause inducat cōditionē ob cām.l.ij.§.fi.ff.de dona.sed cause finalis. tamē finalis cā censetur qn̄ respicit fauorē alteri⁹ q̄ʒ donatarij:vt tradūt doc. in.d.§.fi. Et maxime si respiciunt fauorē ⁊ vtilitatē recipiētis.l.cū proponas.C.de pac.⁊.l.de donā. que sub mo.⁊.l.j. C.de his q̄ sub modo.⁊ formatur p totos tit.ff. ⁊.C.de cōdi. ob causam verum est ꝙ finalis causa summi potest varijs modis vno quando nō fuisset aliter cōtractus nisi ꝓpter illam causam. ⁊ ita consideratur in terminis.d.l. cum te.C.de pac.inter.emp.⁊ ven.ꝓut dicunt doc.ibi.⁊ in.d.l.fi.de condi. ob causam. ⁊ ista talis causa si deficiat ꝓducit conditionem ob causam etiā in contractibus nominatis alio modo potest sumi quando fuisset alias contracturus sed non illo modo verbi gratia volebam vēdere rem meam p cōdecenti precio vēdo ꝓ minori precio ob aliquā cām causa illa est finalis causa vendēdi ꝓ minori precio. facit.l. fundi partē de cōtrahen.emp.sed non est finalis causa vendendi.⁊ defectus.isto casu inducit conditionē ob cām in ɔtcibus innoiatis.⁊ in stipulatione sup eis interposita ⁊ in donatiōe q̄ vt supra dcm̄ est saltē h respectu nō hʒ naturā ɔtc⁹ innoiati.

s ¶ Non obstant ꝓbationes deducte in ɔtriū qʒ ꝓut.s. dixi nō ɔcludunt ⁊ vltra lʒ aliquo tpe bn̄ tractauerit ⁊ seruauerit.nō ꝓpterea arctat in sequēti tpe seruauerit ea ad q̄ tenebatur. Non obstat iuramētū ꝙ ꝑstitit me⁹ de seruādo ɔtctu ⁊ nō ɔueniēdo ⁊c.qʒ iuramētū hʒ tm̄ cōditionē si sibi p aduersariū seruantur ꝓmissa.c.ꝑuenit.⁊.c.sicut.de iureiu.⁊ p glo.in.c.quēadmodū.e.ti. ꝓut oēs tenēt in dictis iurib⁹.⁊ facit.l.fi.ff. si qs cau.⁊.l.fi.C. de nō nu.pec.licet nō sit propria ɔditio doc.ita loquuntur qʒ si aduersarius venit ɔ ꝓmissa iurās nō arctatur obseruare iuramētū.⁊ hoc clarꝫ non ob. si notari⁹ est in sacris plene ɔsultās nō insisto. Laus deo.

¶ Donatio inter viuos iuramento firmata an ⁊ qn̄ possit reuocari ex eo ꝙ dicatur donatariū nō obseruasse pacta ɔuēta in dcā donatiōe.itē ꝙ donatari⁹ vt ingratus intulit manus iniuriosas ⁊ inpias i donatorē. ꝑsupposito ꝙ dōator iurauit dcām dōtionē nō reuocare ēt ex cā igratitudinis. Item snīa lata sup processu publicato die feriata. an valeat.

¶ Consilium cij.

In nomine dn̄i nostri Iesu christi. ¶ In causa licet videatur prima facie dicendum ꝙ dicta domina margarita foueat iustitiam ita ꝙ nequeat proferri sententiam contra eam.

a ¶ Hʒ.n.donationē q̄ nō reuocatur sola volūtate donatoris l.aristo.ff.de dona.i.l. ꝑfecta.C. de donatio.q̄ sub modo ⁊ q̄si p totū titulū.ff.⁊.C.de dona.nec vr̄ ꝙ reuocanda veniat pp pacta nō seruata nec ꝓpter ingratitudinē qʒ i ipsa donatiōe ꝓmissit cū iuramēto eā nō reuocare ⁊ nō venire ɔ renūciādo omni iure ⁊c.p qđ iuramētū ꝙ seruari pōt sine dispēdio salutis eterne vr̄ ꝙ firmatur tale pactū ⁊ renunciatio.arg.c.cū cōtingat.de iureiur. ⁊.c.q̄ʒuis. de pactis in vi.attenta rōne generali illorū iurium.⁊ que generaliter habētur in dictis iurib⁹.⁊ i auc.sacramēta puberū.C.si aduersus vēditionē.⁊ p Bar.in.l.si qs ꝓ eo.ff.de fideius.

b ¶ Et saltē vr̄ ꝙ sit seruādū iurm̄ dato ꝙ pactū n̄ valeret nec firmaretur iur̄o p ea q habentur in.c.j.⁊.c.debitores.de iureiu.⁊ in.c.significāte.de pign.⁊ iō n̄ petita absolutiōe nō vr̄ ꝙ potuerit licite r̄uocari p donatorē q iurauit vt supra.

c ¶ Et insuper videtur ꝙ sententia ferri nequeat qʒ vt presupponitur fuit publicatus ꝓcessus tēpore feriato. Et fuit a dicta publicatione appellatū ⁊ pendēte appellatione nihil innouari pōt.ff.nil nouari app.pen. in rubro ⁊ nigro. His tamē nō obstātibus ɔtrariū videtur aperta frōte cōcludendum vʒ ꝙ dicta donatio facta per dcm̄ Paulum dicte margarite nō iuuet dictam margaritam donatariam.

d ¶ Presupponitur enim esse legitime ꝓbatuʒ ꝙ dcā margarita porrexit manus ipias in dcm̄ paulū donatorē ipm̄ vapulādo. ⁊ ꝓpter dictā causam donatio vicio ingratitudinis reuocatur.vt est tex.in.l.fi.C.de reuocandis donationibus:nec habet obstare ꝙ dicta donatio fuit iuramento firmata ⁊ renūciatum omni iuris auxilio qʒ respondetur.

e ¶ Quod iuramētum appositū sup ɔtractū interpetratur ſm naturā ɔtractus.⁊ recipit cōditiones expressas vel tacitas q̄s recipit ɔtctus in.l.fi.C.de nō nu.pe.⁊.l.fi.ff.qui satisda.cog.⁊.l.si libert⁹.ff.de ope.liber.⁊ ideo ꝓut ɔtractus ⁊ ꝓmissio de seruādo ɔtractū itelligitur ⁊ tacitā ɔditionē recipit si res in eodem statu permāserit seu rebus sic:sed habētibus.l.continuus.§.cū qs in fine.de vbo.ob. ⁊.l.cū qs in prin.de solutionib⁹.⁊ in canone nequ.xxij.q.ideo etiaʒ iuramētum recipit similē condi.per dicta iura.⁊.c.quēadmodum.de iureiurā. ⁊ ibi glo. super verbo conditionis.⁊ p cōsequens iuramētum de seruādo ɔtractū ⁊ nō veniendo cōtra non trahitur ad hunc casum.s. in quo donator fuit percussus ⁊ batutus a donatario. ⁊ sic superuenit causa ingratitudinis ⁊ cōsequēter res nō permansit in eodē statu.

f ¶ Prout in simili in dicto.c.quēadmodum iuramentum de nō dimittēdo vxorem nō astringit si vxor postea fornicatur nec fuit renūciatū iuri reuocandi vigore ingratitudinis. sed fuit ꝓmissum non reuocare vigore defectus insinuationis vel alio iure modo vel causa.

g ¶ Sed verbū alio denotat casum silem.l.secunda cū sua gl.C.de ser.fug.⁊ habetur per doc.in.c.sedes.de rescrip.⁊ in cle.j.eo.ti. Ideo dicta verba nō cōprehēdūt reuocationem eas causa ingratitudinis que nō est silis.⁊ maxime in cā q̄ sonat in delictū ꝓut est inferre manus ipsas in donatorē.

h ¶ Quinimmo renūciatio iuri reuocādo ex causa ingratitudinis.⁊ ꝓmissio de nō reuocādo ex dicta cā videtur ꝙ nō valeret tanq̄ʒ prebens cām delinquendi.ar.l. ɔuenire.ff. de pac.dotalibus.⁊.l.iurisgē.§.illud nulla.ff.de pac.

i ¶ Et iuramētū nō firmat cōuētionem reprobatā odio iurantis vel aduersarij.vt in.c.j.⁊ in.c.debitores. de iureiu.⁊ in.c.significāte.de pignoribus. ⁊ per bar.in.l. si qs ꝓ eo de fideiusso.⁊ doc.in.d.c. cum contingat. de iureiurando. ⁊ in dcā auc.sacramenta puberum.

k ¶ Et insuper potest attētari ꝙ iuramētum hmōi de non reuocando donationē ratione ingratitudinis future non astringat iurātem adeo ꝙ reuocans incidat in periurium licet tutius sit tunc non reuocare.

l ¶ Et in simili est tex.i.d.c.quēadmodū in fine. vbi maritus iurauit nō accusare vxorē de adulterio.⁊ dubitatur vtrū arcetur ad nō accusandū si vxor postea adulteratur ⁊ decidit ꝙ tuti⁹ ē abstinere ab accusando ꝙ vbū tutius est cōparatiuū.

m ¶ Et natura comparatiui est relinquere positiuuʒ in termino.l.vbi autem nō apparet in prin. de verbo.obli. ⁊ per

consequens

cōsequens non recedendo a propria in verborum sibi pro. batur ꝙ non ob. iuramento tutum est tunc vxorem accu- sare. ⁊ cōsequēter nō incidat in periuriū: put hoc ibi dicit Joā.and. super tex. qđ ⁊ tenent ibi Jmo. ⁊ Pano.

n ¶ Dato aūt ꝙ reuocans donationem incideret in periu- rium si iurasset nō reuocare rōne ingratitudinis cōmittē- de nihilominus reuocatio teneret qꝛ lꝫ iurans aliqđ non facere ⁊ ꝯfaciēs sit piurus. tñ nō ꝑpterea factum viciatur.

o ¶ Qꝛ iuramētū nō viciat actū factū ꝯ iuramētum qꝛ iure nō cauet ꝙ iuramētū habeat dcāꝫ vim imo ꝯtrariū volunt Jnn. ⁊ doc. in. c. dilecto. de ꝑbē. ⁊ doc. in. c. intellecto. de iu reiur. ꝙ ⁊ voluit Jo. an. in. c. qdem semel. de re. iur. in. vj.

p ¶ Dicens ꝙ iurans non reuocare testamentum: si postea reuocat est periurus: tamen reuocatio tenet.

q ¶ Jtē Bar. in. l. oēs populi. ff. de iustitia ⁊ iure in. iij. q. ꝑncipali. x. colum. dicit ꝙ iurans non reuocare statutum si postea reuocat valet reuocatio nō obstāt iuramento: ita ergo in ꝑposito si dictus donator iurasset nō reuocare do nationē rōne igratitudinis future voluisset nihilominꝰ re uocatio ēt si ex ṙuocatiōe icidisset i piuriū lꝫ vt dixi posset ꝑbabiliter teneri ꝙ nō incidisset i piuriū p. d. c. quēadmo dū in fine vt supra pōderatū post Jo. an. Jmo. ⁊ Panor. ꝙ maxie dicēdū est i casu isto i quo p donatariā nō fuerūt ipleta ea que ꝑmisit: maxie qꝛ nō soluit vigīti ducatos di cto donatori quos sibi dare ꝑmisserat ad eius reqsitionē. ⁊ requisita cessauit soluere. ⁊ sic fuit in mora soluēdi.

r ¶ Sufficit. n. extraiudicialis iterpellatio. l. mora. ff. đ vsu. ⁊. l. si ex legati cā. ⁊. l. q rome. §. cohrdes. de. v̄. ob. ⁊ hr in. l. qđ te. ff. si cer. pe. ⁊ hoc est clarū ꝙ. s. iterpellatio iudicialis nō reqrit. ⁊ q s nō astringit iuramēto de seruādo ꝯtrū qñ aduersarius sibi ꝯtrū nō seruauit tñ qꝛ interpositū sup ꝯ- ctu hꝫ tacitā cōditionē si sibi pacta obseruent. vt hec ꝑbā tur in. c. venit. de iureiurā. ꝑut ibi omnes tenēt ꝙ ⁊ tꝫ glo. in dicto verbo cōditiōes in. d. c. quēadmodū. Et ꝑpterea dictus donator dato ꝙ ꝑmisisset nō reuocare rōne igrati tudinis ⁊ iurasset: nihilominus potuisset reuocare sine me tu periurij eo qꝛ donataria sibi nō seruauit q̄ ꝑmisserat: ex qbus appet ꝙ pluribꝰ medijs deducit ꝙ dcā donatio po tuit rōne ingratitudinis p donatorē reuocari nō obstante iuramēto: tū qꝛ nō fuit ꝑmissum nō reuocare rōne ingrati tudinis: tū qꝛ si ꝑmissuꝫ fuisset expsse ꝑmissio si tenuisset nec ꝯfirmata fuisset iuramēto: nec forte iuramētū astrin- geret iurātē ad periuriū ꝯtrauenièdo. ⁊ saltem ex quo non fuerūt seruata ꝯuēta. ⁊ si fuissent seruata ⁊ iuramētū astrin geret: tñ reuocatio tenuisset nō obstāte piurio reuocātis: ꝑut hec singula supra deducta sunt. ⁊ ꝑbata recte intuēti.

s ¶ Et insuper si dicta margarita erat maior vigintiquinq; annis tēpore ꝯtractus tūc eoipso ꝙ iterpellata non soluit dictos viginti ducatos cēsetur ipso iure amisisse oē ius si bi cōpetens ex ipso ꝯtractu donatiōis. ⁊ retrāslatū ipo iu- re in donatorē p. l. si qs maior. C. de trāsactiōibꝰ q̄. l. proce dit nō solū in trāsactiōe sed in quolibet pacto. ꝑut gene- raliter loquit. ⁊ ita tenet ibi cōmuniter doc. ⁊ iō tūc dona- tio esset ipē iure reuocata in preiudicium dicte donatarie similiter si alimēta nō probantur dicto donatori.

t ¶ Et sic victum ⁊ vestitū ꝰm conditionem sue psone ⁊ fa cultate donatarie dcā donatio fuit ob dictā cāꝫ effectuali- ter ipo iure reuocata qꝛ vtile dñium fuit ipo iure trāslatū in donatorē ex spāli decisiōe. l. j. C. de dona. q̄ sub modo.

v ¶ Jncumbit autem onus ꝑbandi donatarie saltem ꝙ cō digna alimenta fuerint prestita dicto donatori.

x ¶ Quia qñ debitor tenetur aliqđ pstare creditori sibi in- cūbit onus ꝑbādi affirmatiua nō creditori negatiuā lꝫ ne gatiua sit fundamētū sue intētionis: puta qꝛ agat ad penā cōtrauētiōis. ista est theorica Bar. ⁊ doc. in. l. hoc iure. ff. de v̄bo. ob. ⁊ p glo. Cy. Bal. ⁊ doc. in. l. ij. C. de iure em- phyteotico. ⁊ p Hos. ⁊ doc. in. c. sup his. de accusatiōibus.

y ¶ Et licet si ꝑbarent prestita cōdigna alimēta ⁊ dubitare tur p quē prestita fuissent posset ꝑbabiliter instari ꝙ cēse- rentur prestita per donatariuꝫ que promisserat illa prestare per theoricam quam tradit Bart. in. l. si seruum. ff. de ver- bo. oblig. per. tex. in. l. fi. C. de alimentis prestandis pupil- lo. vbi eandeꝫ theoricā tendunt per illū tex. Bal. ⁊ Saly.

z ¶ Videlicet ꝙ vbi reperit factū aliquod qđ requirit im- pensam indubio psumit factū ab eo q tenebat illud face- re posset. tamē etiā in ꝯtrariū instari: tñ qꝛ nō instat super hoc sed ꝙ nō fuerūt prestita alimēta cōdigna qualitati donato ris ꝰm qđ cōpetuꝫ fuit maxime circa vestitū. ⁊ super hoc te stes instāt pro vtraq; parte quorū attestatiōes ꝑp cumulū scripturaꝝ ⁊ tēporis breuitatē nō potui diligēter erat pcū ctari sꝫ ꝑut mihi dicit testis pro parte margarite sunt pau ciores numero ⁊ dignitate seu legalitate iferiores. Et isup nō vident deponere v̄isi⁊is seu alienati suspitiōe ꝑut sup hoc instat dñs allegās vt arbitror patronꝰ cause q verisimi liter diligēter ispexit dicta testiū. ⁊ isup pōdero q nōnulli testes quos vidi deponūt ꝙ dicta dña margarita pstitit ali menta victū ⁊ vestitū dicto donatori a tāto tēpore ⁊ citra. licꝫ de diuersis tēporibus loquant tamē oēs vel quasi oēs quos vidi: licꝫ oēs nō viderīꝫ loquunt p dictiōes ⁊ citra. ⁊ sic loquunt de tēpore ꝯtinuato vsq; ad tēpus depositiōis.

& ¶ Quia ista est virtus dictorum verborum. ⁊ citra per no. per Jo. an. in. c. licꝫ causam. de probationibus. ⁊ per Bar. in. l. celsus. de vsucap. ⁊ tamen post reuocationem donatio- nis ⁊ donationē ante factam non est verisile ꝙ fuerit ab ea alimētatꝰ sꝫ ꝑut mihi dicit fuit alimētatus a icto dōatario.

? ¶ Jta ꝙ deducit ꝙ veritas ē ꝯtra v̄bis attestationū dicte margarite. ⁊ saltē nō carēt testes suspitiōe qꝛ hoc respectu loquunt euidēter p eūdē pmeditatū sermonē p id qđ habe tur in. l. iij. §. tu magis. de testi. ex qbꝰ mihi psuadeo ꝙ pua leāt in hac parte attestatiōes facte ꝑ parte donatoris: licꝫ oēs attestatiōes nō videri. iō pcise nō loquor i hac parte ex qbus aūt oibꝰ puto cōcludēdo ꝙ pars actoris foueat iusti tiam ita ꝙ sententia sit contra dictā margaritam ferenda.

ꝶ ¶ Nec hꝫ obstare ꝙ publicatio processus fuit facta tem- pore feriato ꝰm formā statutorū qꝛ ferri pōt sententia etiā nō publicato ꝑcessu: vt no. Bar. ⁊ Bal. in. l. prolatam. C. de sententijs. ad hoc. c. fi. de hereticis lib. vj. prout ergo potest ferri sententia non publicato processu: ita pariter po test ferri ꝑcessu nō rite publicato. ad hoc no. per glo. ⁊ do- cto. in. l. vinū. ff. si cer. pet. Preterea ꝰm copiā ad me trans- missum statutum excipit causas summarias a ferijs statu- tarijs. sed ista causa ex forma rescripti est summaria. me- rito dicte ferie statutarie non militant in causa. ⁊ maxime.

a ¶ Quia in supplicatione petitur committi ꝙ procedatur summarie simpliciter ⁊ de plano.

b ¶ Per que verba tolluntur ferie inducte in fauorem ho- minum cle. sepe. de verbo. signi. prout est dies lune carnis- priuij. que dies non videtur deputata ad honorem dei sed potius ad lasciuia ⁊ delicias hominum. ⁊ in signatura dici- tur committimus summaria ⁊c. vt petitur. ⁊ sic videtur in- signatura virtualiter comprehendi ꝙ procedat etiam sim- pliciter ⁊ de plano. ex quo refertur ad petitionem.

c ¶ Et illa verba ⁊c. videntur illa verba comprehendere per ea que habentur in. l. gallus. §. idem credendum. de libe. ⁊ posthu. nec habet obstare appellatio.

d ¶ Quia appellatio ab interlocutoria non suspendit iu- risdictionem seu iudicium iudicis a quo vt est tex. in. c. non solum. de appel. lib. vj. ⁊ iudex processit in causa post ap- pellationem quem processum non debuit frustra facere. ar- gu. l. si pretor in prin. de iudicijs. ⁊. c. j. eo. ti. lib. vj. ideo non obstante appellatione etiā si non sit deserta potest ⁊ debet ad sententiam procedere. Laus deo.

¶ Administrator suorum fratrum constitutus a tutori- bus legittime si reperiat circa administrationem fecisse cre dita vel iam facta non exigisse que sunt in exigibilia: an de- beant dāno suo vel suoꝝ heredum cedere. Jtē an bona que post administrationē acquisiuit presumant acquisita ex cōi patrimonio suo ⁊ fratrum vel ipsius tñ. Jtem confessio in- firmi facta ad interrogationē alterius in vtilitatem ipsius interrogantis an ipsum interrogantem iuuet in aliquo.

¶ Consilium ciiij.

In noie domini nostri Jesu xpi. ¶ Circa primū cōsultationis arti- culū lꝫ videat prima facie dicēdum ꝙ dicta credita inutilia si fuerūt facta p dñm petrū sanctē ꝑ se ⁊ fratribꝰ quoꝝ negocia gerebat seu ad cōem cōputū ⁊ rōnem posuit debeant ad cōmuneꝫ computum ascribi maxime ex quo prout dicitur fuerunt dicta credita facta causa lucrandi: vt scꝫ cum pecunia credi- ta traficaret ad cōmune lucrū ⁊ dānum. ita ꝙ prout si ex di- cto credito fuisset superlucratum lucrum fuisse commune.

a ¶ Jta ⁊ dānum decet ꝙ sit cōmune iter ipsos fratres. naꝫ ad quem spectat lucrum spectat periculum dāni. ⁊ ecōtra. l.

ẜm naturam.ff.de regulis iur.⁊.l.manifestissimi.§.sed cum in secundam.C.de furtis.⁊.l.si quis.§.si quem questum.ff. commoda.cum similibus.

b ¶Et res cõmunis si perit perit cõmuniter dominis quia res perit domino.C.de pig.ac.l.si nulla.⁊.l.pign⁹.⁊.l.seq. ⁊ ff.pro socio.l.cũ duob⁹.§.dãna cũ simil.b⁹.Et si dict⁹ Petrus sanctes gessit negocia fratrũ ⁊ eis in aliqb⁹ subuenit: nõ dꝫ ei imputari si in aliquibus non subuenit:qꝛ satis est amico in aliquibus subueniri.l.tutoris.C.de nego.gest.

c ¶His tamen nõ obstantibus ꝯtrium puto de iure respondẽdum.constat eni ꝙ qui gerit negocia alicrius tenetur de dolo lata culpa ⁊ leui.d.l.tutoris.⁊.ff.eo.ti.l. si negocia.

d ¶Culpa autem leuis est facere id quod prudentes seu diligentes homines non facerent seu nõ facere id qd diligentes homines fecissent: vt declarat Barto.in.l.ꝙ nerua.ff. depo. ⁊ in suo tractatu de testi. sed nemini dubium est ꝙ diligentes homines non credidissent saltẽ notabilẽ quãtitatem pecunie sine aliqua facultate probandi prout dicitur fecisse dictus Petrus sanctes maxime homini. cuius magna fides non esset experientia probata quinimmo nec cuꝫ idonea ꝓbatiõe diligẽs ac prudẽs hõ nõ credidisset notabilẽ summã hoi pauperi nõ habẽti bona correspondentia.

e ¶Docet enim id experientia que est rerum magistra.c.ꝙ sit in ꝑn.de elec.lib.vj.⁊.c.statutũ.de rescrip. in ꝑn. eo.lib. ideo attento ꝙ ille cui dictus petrus sanctes fecit dcã creditã erat paup nõ debuit eidẽ credere tantã summã quantam dicit fuisse pecuniã creditã.⁊ sic duplici respectu censetur fuisse in culpa faciendo dictũ creditum seu dicta credita ne dũ in culpa leui ꝗ sufficit in istis terminis vt dcm est.

f ¶Sed etiam videtur ꝙ fuerit in culpa lata que est quando quis facit id qd cõmuniter homines nõ fecissent prout determinat Barto.in.d.l.quod nerua.raro enim homines ita imprudentes reperirentur qui crederent homini paupe ri notabilem summam pecunie maxime sine facultate probandi creditum presertim homini.cuius fides integra ⁊ illesa non esset approbata. Ex quibus euidenter apparet ꝙ dictus petrus sanctes fuit in culpa saltẽ leui.⁊ ꝑ consequẽs si fecit dicta credita communi nomine suo ⁊ fratrum seu vt administrator fratrum tenet illud dãnum sibi iputare:hoc est eius heredi ⁊ resarciri dꝫ per eius heredem dictis suis fratribus dãnum qd inde sentiunt. si autẽ credidit solũ nomine suo : tunc similiter dãnum predictum dꝫ sibi ascribi. ⁊ ipse eius heres dꝫ reddere cõputũ.Et rationẽ de introitibus bonoꝝ cõmuniũ que pe rus sanctes administrabat ⁊ dicta pecunia credita nõ imputabit dicto cõputo.⁊ sic in effectu dãnum redundabit heredi dicti petri sanctis.

g ¶Si autem non apparet cuius noie credidit : tunc videt recurrendum ad cõiecturas ⁊ verisimilitudines : vnde illa pecunia obuenerit ẜm theoricam quã tradũt doc.in.l.cum oportet in ꝑn.C.de bonis que liberis. distinguũt enim ꝙ si bona apud aliquã personã existẽtiã seu ꝑ eũ ꝗsita cẽsent sua resultaret ꝑsumptio seu suspicio dlicti:tũc bona ꝑsumũtur aliena ⁊ ꝓuẽta ex bonis alteri⁹ a quo cesset suspicio delicti.iste ẽ tex.⁊ ei⁹ rõ in.l.qnt⁹.ff.de dona.iter virũ ⁊ vxo. ⁊ in.l.ẽt.C.eo.ti.si vo cẽseret deliciũ si bona eẽt aliena seu ꝓuẽta ex alteri⁹ bonis tũc ꝑsumunt ꝓpria nõ ꝓuẽta ex bonis alteri⁹ iste ẽ tex.i.l.si defunct⁹.C.arbitriũ tutelle.si neutrum tem cessat ꝑsumptio delicti ex vtraqꝫ parte.⁊ tunc recurrit ad cõiecturas ⁊ ispicit. vñ verisimiliter bona cẽsent ꝓuenisse puta si homo industriosus vel diues ⁊ gesserit negocia cuiusdam pauperis vel eius cuius exitus corresponderet verisimiliter introitibus suis.tũc censerẽtur bona quesita per administratorẽ esse propria ipsius administratoris.⁊ ecõtra si est verisimile ꝙ non prouenerint ex industria administratoris vel ex eius prouentibus puta qꝛ nõ esset industriosus neqꝫ diues ita ꝙ eius redditus verisimiliter non excederent eius exitus ⁊ administraret negocia diuitis nõ habentis verisimiliter pares exitus introitibus. tũc ꝑsumerẽtur ꝗsita ex bõis administratis.⁊ censerentur aliena. ista est theorica bar. Saly. Raph.⁊ Pau.de ca. in.d.l.cum oportet.vbi idẽ videtur velle Ange.⁊ ita procedit opi. Joannis glosatoris ibi recitata per Accursiũ. ⁊ vt arbitror huic vltimo mẽbro applicandus est casus noster ex his que in facto accepi.nam ex quo bona erant communia ⁊ petrus sanctes erat maior ⁊ non habebat bona nisi cõmunia cum fratribus. ⁊ verisimiliter habebat maiores exitus ꝙ fratres eius minores est verisimile ꝙ bona quesita per eum ex bonis cõmunibus prouenerint. Et per hec puto sufficiẽter responsum ad primum ⁊ ẜm quesita.⁊ ad adducta in contrarium patꝫ responsum per adducta supra pro hac parte.

b ¶Circa scdm autem consultationem videtur prima facie dicendum ꝙ dicta confessio releuet ipsum Gabrielem saltem si dictus Petrus sanctes erat integre ⁊ sane mentis. nam est premittendum ꝙ indefinita equipollet vniuersali. l.si pluribus.de leg.ij.⁊.l. si seruitus.ff. de ser.vrba. predi. ⁊ ꝑ gl.⁊ doc.in.c. vt circa. de elec.li. vj. ⁊ in.d.l. si ꝑlribus.

i ¶Itẽ est ꝓmittẽdũ ꝙ respõsio intelligit ẜm interrogata. l.si defensor.§.q interrogat⁹.ff.de iterro.actio.⁊.§.pterea instituta de inutilibus stipula. ⁊ in.l.j.§.si ita. ⁊.l. titia respondit.§.idẽ respõdit.ff.de verbo.obli. idcirco cũ dictus Gabriel interrogauerit indefinite dictũ petrũ sanctẽ.vtrũ pecunias quas a cõmuni indepositũ acceperat ipsi tradidisset.⁊ dictus petrus sanctes respõdẽdo si cẽset respõdisse ꝙ dictus gabriel tradidisset dicto sancti pecunias quas habuit a cõmuni.⁊ sic vr interrogatio ⁊ responsio generaliter de omnibus pecunijs habitis a cõmuni.

k ¶Confessio autem facta presente parte probat in preiudicium confitentis.l. generaliter.C. de non nume.pecu.⁊ in titu.de confessis.ff.C.⁊ extra maxime facta ad liberandum.argu.l.arianus.de actionibus ⁊ oblig.⁊.l. tale pactuꝫ in prin.ff.de pac.Nec obstat ꝙ erat infirmus.⁊ in articulo mortis.nam etiam semimortuus potest facere actus validos.C.de testa.l.quoniam indignum.

l ¶Tamen his non obstantibus contrarium puto de iure respondendum.ad cuius rei euidentiam premitto ꝙ ꝓbatio debet necessario concludere als nõ releuat.l.non hoc. C.vñ legittimi.⁊.c.in presentia.de probationib⁹ cũ si.b⁹.

m ¶Et sic confessio.que est species ꝓbationis ⁊ debet esse certa.l. certum in prin.ff.de confes. debet necessario concludere : als videtur ꝙ non releuet abeo ꝙ probatio per indefinitam:non videtur ꝙ releuet vniuersaliter.nõ enim sequitur Gabriel tradidit petro sancti pecunias quas habuit.a cõmuni ergo oẽs pecunias quas communi habuit tradidit.possunt enim dicta verba verificari si aliquas pecunias a cõi sibi traditas tradidisset petro sci.merito ⁊c.

n ¶Nec obstant iura preallegata disponentia ꝙ indefinita equipolleat vniuersali quia loquuntur in actibus dispositiuis:puta in vltimis voluntatibus contractibus ⁊ in legibus.non autem loquuntur in probationibus que regulariter debent necessario concludere ⁊ non dependet a ratione:sed a facti contingentia.

o ¶Et indefinita equipollet vniuersali quando contentorum vtrũ est eadẽ ratio.Et cõditio als secus vt est theorica glo.B.r.⁊ doc. in.d.l. si pluribus.⁊ glo. ⁊ doc. in .d.c. vt circa.⁊ sic ꝓcedit in actibus in quibus ratio cõsiderat.

p ¶Et non ꝓcedat in actu probatorio in quo non considератur rõ ꝫ factũ vt predixi.Et als in simili cõsuluimus clarissimus.U.J.doc.d.baldus de bartolinis.⁊ ego cõmuni cato ꝯsilio ꝯsulẽdo ꝓ ciuitate firmana ꝙ indefinita ꝓlata a testibus non equipollet vniuersali dicta rõne qꝛ ꝓbatio dꝫ necessario ꝯcludere.⁊ esse certa ⁊ pluralis loquutio verificari põt in duobus.l.vbi.ff.de testibus.⁊.l.illã in fine.ff. de verbo.sig.ꝙ maxime videt ꝓcedere in istis terminis in qbus dictus petrus sanctes poterat ꝓbabiliter ignorare quas pecunias dictus Gabriel recepisset a cõmuni qꝛ in facto alieno ꝑsumit ignorãtia.l.si.ff. ꝓ suo cũ cõcordãtijs ⁊ si aliquas pecunias tradidit dict⁹ gabriel dicto petro sancti potuit petrus sanctes intelligere de illis ⁊ non de alijs quas ignorabat dictum Gabrielem accepisse a cõi. ⁊ sic ex quo non apparet ꝙ dictus petrus sanctes habuerit noticiam de omnibus pecunijs quas dictus gabriel habuerat a cõmuni nõ apparet ꝙ sit eadeꝫ ratio omnium cõprehẽsorum sub vniuersali qꝛ nõ est eadem ratio in ignoratis :ꝓut in his de quibus forte habuerat noticiam. Et quando nõ est eadem ratio omnium cõtentorum sub vniuersali indefinita non equipollet vniuersali. Et ideo videtur ꝙ dicta confessio tanꝙ incerta de quanta quantitate intelligat qꝛ potest verificari in minima quãtitate nihil aut parũ releuet ꝙ saltẽ dicẽdum est. attẽto ꝙ dictus petrus sanctes erat in articulo mortis constitutus. ⁊ fuit instigatus a dcõ gabriel eius genero q pluries eum interrogauit an pecunias ꝗsi ipe gabriel recepat a cõi tradidisset ipsi petro sancti.⁊ ipse petrus sanctes primis interrogationibus non respõdit.demũ forte ꝓpter euitãdam molestiã generi protulit vnicum verbũ si infirmus eni mortis cogitatiõe turbatur de facili applaudet oib⁹.de qb⁹ iterrogat rñdet ꝙ sic.:

q ¶Solent

q ¶Solent enim communiter infirmi applaudere consanguineis et eorũ interrogationibus respondere ꝙ sic prout post Alber. Papi. dicit Jo.an. in additionibus speculi. in ti. de testamen.§.j. ver. quid si his. Et post eos dominus Anto.in.c.cum tibi extra.eo.titu.

r ¶Ex hoc concludens ꝙ si infirmus interrogatus an instituat talem respondet ꝙ sic nõ resultat institutio ne alias daref mã fabricandi falsum ꝓut dicit Albe. Papi. ſm eũ.

s ¶Et licet quando interrogaretur a notario rogato et ab alia persona non suspecta et essent signa perambula ꝙ infirmus volebat testari tũc nõ ꝓcedat dcã opi.tñ qñ predicta cessant et infirmus ad interrogationẽ rñdet ꝙ sic vr̃ quedã subgestio.et nõ vr̃ voluntas testatoris iõ nõ valet prout cõcludit Pau.de cast.in.l.iubemus.C.de testamen.dicens se ita consuluisse aretij et l3 loquantur in testamentis ratione subiecte materie tñ ratio eoꝝ pariter militat in istis terminis et longe magis si diligenter ponderanf supradicta attento maxime ꝙ dictus Petrus sanctes erat nedum infirmus sed in extremis constitutis et ꝙ interrogatus pluries nõ voluit primis interrogationibus rñdere et attẽto ꝙ fuit interrogatus et genero q pretendebat interesse ita ꝙ magis militat suspitio fraudis. Et maxime pdcã ꝓcederent si dubitaref an dictus Petrus sanctes fuisset tunc sane mẽtis. Si enim non fuisset sane mẽtis nulla esset dubitatio:nõ sup pmo quesito cõsultatiõis nõ insisteri ad dcã aũt in cõtrariũ p3 responsum per adducta pro hac parte. Laus deo.

¶Statutũ extat perusij ꝙ bãniti possint ipune offendi an si occidaf bãnitus ab eo cum quo erat fcã treuga occidens excusef a pena posita ꝓ obseruatione treuge vigore statuti predicti presupposito ꝙ occisus non erat bannitus per sententiam iudicis sed ipso iure dicebatur bannitus ex forma alterius statuti de cuius tenore.j.in littera.e.

¶Consilium ciiij.

In nomine dñi nostri Jesu xpi. ¶Licet i hac cõsultatione videatur pria facie dicẽdũ ꝙ dicti occisores incuderint i penã homicidij. Et in penã rupte treuge ex eo qz de iure cõi clarũ est ꝙ homicide incidũt in penã homicidij. Et si erat treuga inter occisos et occidẽtes nulli dubiũ ꝙ occidẽtes incidũt i penã in treuga cõprehẽsam sup qbus nõ est insistẽdũ s3 dũtaxat est instãdũ vtꝝ statuta de qb9 i themate releuẽt a dictis penis circa ꝙ vr̃ dñs ꝙ dicta statuta eos nõ releuẽt a dictis penis qz pmũ statutũ vr̃ loq de bãnitis et ꝯdẽnatis vel de cõdẽnatis tm̃ ita ꝙ nõ vr̃ ꝙ sufficiat ꝙ sint bãniti tm̃ qz copulatiue reqrit ꝯcursum copulatoꝝ.l.si hẽdi plures.ff. de cõdi. insti.et.l.generalr̃ i pn.C.e.ti.cũ similib9 et maxie qz statuẽtes videnf se dclarare subdẽdo alternatiuã vel de ꝯdẽnatis tm̃ et nõ reperẽdo de bãnitis tñ vñ vr̃ dicẽdũ ꝙ sit sensus statuti ꝙ sufficiat tm̃ cõdẽnatio qz forte ꝯdẽnati cõparuerant.et ꝓpterea nõ fuerãt cessante ꝯtumacia bãniti nõ aũt ꝓcedat in bãnitis tm̃ maxie qz dcm̃ statutũ est exorbitãs et plurimũ penale ita ꝙ duplici respectu ẽ restrigẽdũ regula in penis et regula ea que a iure cõi exorbitãt cũ multis concordãtijs. Preterea in fine dicti statuti decidif ꝙ itelligaf dictum statutum in ex bãnitis q intra terminũ bãni nõ cõparuerint s3 contumaces extiterint ita ꝙ nõ vr̃ ꝙ dictum statutũ verificef añ finem termini bãni qz añ nõ videntur cõtumaces. Et per ꝯñs ẽcñ dictũ statutũ militaret in bãnitis tñ nõ vr̃ ꝙ militet in istis bãnitis qui occisi fuerũt añ terminũ bãni decursum. et sic dictũ pmum statutũ de quo in themate nõ videf ꝙ excuset a dictis penis ipsos occisores nec eoꝝ fideiussores ex quo occisi non erant condẽnati nec erat elapsus terminus bãni saltem quo ad vnũ eorũ. Nec videf ꝙ eos excuset ſm statutum in themate ponderatũ quia statutum permittens impune offendi bannitos intelligendum videtur in vere bãnitis vel cõdẽnatis et sic a iudice et nõ in his qui ficte fingunf bãniti vel condẽnati iuris dispositione qz statutũ maxime adeo restringendum ꝓut est istud de quo agitur verificari d3 in casu vero et nõ in casu ficto argu.l. fi.C. de his qui veni. etatis impe. et .l. iij.§. hec verba.ff. de nego. gest. cum similibus. et insuper licet doc. dicant ꝙ bannitis qui possunt impune offendi possit impune pax rumpi de quo.j.subnectam non videtur sequi ꝙ impune treuga rumpi qz videtur ꝙ magis de facili possit rumpi pax ꝙ̃ treuga per not.per Joan.andre. post Vincẽ.in ti.de treug. et pac. quem refert Angel. in.l. qui seruum de verbo. oblig. dicens ꝙ ex hoc patet ꝙ est fortius vinculum treuge ꝙ̃ vinculum pacis de quo etiam tangunt Ang. et Jmo.in.l.si ex legati causa.

a ¶His tamẽ nõ obstantibus contrarium puto de iure rñdendum. Ad cuius rei euidentiam premittendũ est ꝙ bannitus qui ex forma statuti põt impune offendi. Censetur hostis ciuitatis prout dixit Bar.in disputatione sua q̃ incipit statuto lucane ciuitatis et in.l.amissione.§.q deficiunt ff.de cap.diminu.et in quodam suo cõsilio ꝙ incipit ꝙ capitaneus asisij et in.l.j.C.de heredi. institue. vbi idem tenent Bal. Ang. Saly.in repe.et Pau. de cast. ꝙ et voluerunt Jac de are.et Jmo. in.l. ex facto.§. ex sc õ.ff. ad treb. et sic est communis opi.et in pratica obseruatur.

b ¶Hosti autem publico non tenetur quis seruare fidem prestitam de non offendendo. Censetur enim bonus dolus hostem decipere conuentionibus vel aliter .l.j.§. fuit cum sua glo.ff.de dolo. Nec tenetur priuatus ipsi hosti publico seruare fidẽ vt dicit Jacob.de bel.in aucten.de mãd. princi.§.neqꝫ in.vij.contrario.

c ¶Prout eum refert bar. in dicta disputatione in tertia sui parte idem tenens dicta ratione precipua concludens ꝙ potest impune pax rumpi bannito qui ex forma statuti potest impune offendi ꝙ et tenet in .l.qui seruum de vb. oblig.dicens se ita tenere in.l. quidam sunt.ff. de pen. Et idem Jmo.in.d.l.qui seruum ꝙ communiter tenetur.

d ¶Et dicta ratio et alie plures que assignantur in pace pariter militant in treuga. Jdeo idẽ in treuga seruãdum est quia eadem rationes artant. Et vbi eadem ratio ibi idem ius.l. illud ad leg. aequi. et .l. a titio de verbo. obli. Et ita vidi seruari in pratica. Et qñ fit treuga cum bannito solet per superiorẽ derogari dicto statuto quo ad dcãz treugã.

e ¶Jta ꝙ solum est insistendum an simus in casu in quo dicti occisi potuerint impune offendi vigore dictorum statutorum vel alterius eorum circa ꝙ puto dicendum ꝙ sic saltem vigore dicti statuti in puncto scdo loco ponderati in quo disponitur ꝙ si bãnitus occidat alium vel vulnerauerit seu certa alia delicta cõmiserit ex tunc sit et esse intelligatur ex bãnitus et condemnatus pena capitis et omnia sua bona intelliguntur publicata ipso iure.

f ¶L3 ergo nõ fuerit ex bãnitus et ꝯdẽnatus pena capitis p eos iudicis sententiantis ille de quo dictũ statutũ loqf tñ est ex bãnitus p sẽtẽtiã.l.municipalis ex quo statutũ dicit ꝙ ex tũc sit ex bãnitus et condẽnatus et sic statutũ loquif per verbũ sit ꝙ est expressiuũ veritatis. Et cõmuniter non denotat fictionẽ que est contraria veritati vt de se patet. Et no.gl.in.l.siue possideris.C.de ꝓbatio.et p Bart.in.l.si qs pro emptore. de vsucap.immediate ergo ꝙ talia ppetrauit post cõdẽnationẽ fuit dictus Britius p dictã.l. municipales ex bannitus.Et cõdẽnatus pena capitis nõ expectata alia sentẽtia scil3 iudicis vt donotãt dicta verba ex tũc que denotãt extremitatẽ tẽporis vt ꝓbaf in.l.iiij.ff.de ꝯditio.et demon.et p gl.in verbo ex tũc in elemẽ.vt hi q de eta.et quali.et in.c.ꝙ̃ sit de elec.lib.vj.et per Bart. in.l. si stipulatus fuero in prin.de verbo.ob. et per bald.in.l.j. posteri.C. de test.et i .c.j. de mili. et vasal. qui cõtumax ẽ in vsibus feu.et faciunt etiam verba ipso iure que subduntur in statuto que in fine posita vel in medio ad omnia precedentia referuntur.l. talis scriptura. de leg.j.l.iij.§. si filius .ff. de lib. et post.et.c.scdo.requires.et.c.inquisitioni.de appel. denotant rationem latẽ sentẽtie vt vis verbi indicat.et vult.glo. in.l.criminali.C.de iuris.om.iudi. Et in ele.i. in.fi. de rescrip.et docto.in.c.si diligenti.de fo. compe. Nec obstat ꝙ subdatur et intelligatur quia licet verbum intelligatur denotat quandoqꝫ fictionem tamen etiam nonunꝙ̃ significat veritatem vt contingit in.l.qui solidũ in prin.ff.de leg. ij. Et in.l.si tibi homo.§.cum seruus.de leg.j. et .in.l. clam possidere.§.qui ad nundinas.ff.de acqui.posses.l. communis seruus in prin.eo.ti.et instituta.de rerum diuisione in pluribus.§§.et.in.l.cum enim.ff.de noua.dicit autẽ Bar. in .d.l. omnes populi circa prin. vltime charte ꝙ est nota taciti itellectus nõ expressi:vnde in hoc statuto significat ꝙ tacite fit condemnatus quasi nõ p'r snia iudicis expsse loquentes verbũ aũt habeaf nõ referef ad cõdemnationem capitis de qua premittif sed referf ad terras submissas et recõmẽdatas. Jtaqꝫ est curãdũ an denotet veritatem vel fictionem.et insuper etiã verbum habeatur nonunꝙ̃

significat veritatē.vt in.c.tāta.q filij sint legitimi.τ i.c.ex parte in fi.de cōcess.pben.Et ꝯstat ꝙ lex pōt bona publica re τ ēt dānare ad mortē ipso iure.τ qñ lex aliqd facere pōt nō fiat ficte:vt pbaf in.l.in rebus in fine.τ ibi Bal.C. de iure do.τ est theorica Bar. in.l. si is q p emptore circa fi. tij.pncipalis qōnis.de vsucap.Et subdit in dicto statuto ꝙ predicta locū habeāt τ plenū sortiant effectū in omnib⁹ τ p oia in eo q associauerit ex bānitū ad pdicta maleficia cōmittēdū.τ p cōsequēs statuit ꝙ associans ex bānitū ad aliqd ex dictis maleficiis ppetrādū est ex bānitus ipso iure τ cōdēnatus pena captis absqꝫ alia sentētia iudicis.iō cum dictus interfectus de cuius homicidio agitur associaue rit bānitum in homicidio de quo inquirebaf cōtra eum.τ cuius homicidij vigore fuerat in banno positus. idcirco erat a lege municipali ipso iure bānitus τ condēnatus pe na captis.pptereа statutū permittēs bānitum τ condēna tum pena capitis posse ipune offendi militabat in dicto q associauerat aliū bānitum in homicidio per eos ppetrato τ ideo tanꝗ hostis ciuitatis potuit licite τ ipune occidi: adeo ꝙ ppter dictū homicidiū occidētes nō incurrerunt penam homicidij neqꝫ penam rupte treuge. ex quo treu ga non est obseruanda hosti: vt superius ostensum fuit. τ ex hoc capite statuti res deducitur satis clara.

s ¶ Nec est op⁹ inuestigare an potuerit occidi ipune ppter bānū sibi datū a iudice.cuius bāni terminus nō erat in to tū elapsus tñ presupponit ꝙ attēta distātia loci vbi fuit in terfectus τ breuitatē tēporis qd restabat de termino erat ipossibile ꝙ potuisset itra terminū bāni ꝯparere circa quā dubitationē ꝙ vigore dicti statuti nō licuerit iterficere vr gere vr q: statutū predictū pluries loquif in bānito τ ꝯdē nato vel ꝯdēnato tm̄. τ nō loquif de bānito tm̄.ex quo vi def deprehēdi ꝙ statuētes nō itēdebāt ꝙ ex bānuti añ ꝯdē nationē possent ipune offendi. pterea dato ꝙ bāniti añ cō dēnationē possent ipune offendi.tñ nō cēsenf bāniti pēdē te termino bāni τ nō sint cōtumaces nō elapso termino banni.τ lꝫ esset elapsum tm̄ tēpus ꝙ nō possit comparere in termino.nō propterea videtur ꝙ possit impune offen di ante finem termini per tex. in.c.commissa. de elec. lib. vj. τ.l. in illa.ff. de verbo. obliga. attento maxime odiosi tate statuti propter grauitatem pene.

b ¶ Sed licꝫ predicta satis vrgeant.tamen potest attentari cōtrarium scꝫ ꝙ bānitus nō adhuc condēnatus possit im pune offendi.nam licꝫ dictū statutū pluries loquaf in bā nito τ condēnato vel condēnato tm̄ tamē quādoqꝫ loquif in bānito τ ꝯdemnato vt ex inspectione dicti statuti appa ret saltem in duobus locis.

i ¶ Ad veritatem autem alternatiue sufficit alteram partem verificari regula in alternatiuis in. vj. τ.l. si heredi plu res.de cōditionibus.insti.cum simili. τ sic videtur ꝙ suffi ciat esse bānitum licet non sit condēnatus.

k ¶ Pro quo faciunt verba rubrice que sunt dispositiua adeo ꝙ possunt pro tex.allegari.vt notatur per glo. τ doc. in rub.C.ne fideiussores dotium dētur. τ per glo. in auc. vt facte noue cōsti. in pn. τ glo.in.l.j.C. de capitatione ci uium censibus eximenda li.xj.τ per Jmo. in rub. de verb. oblig.loquif enim rub.de bānitis τ cōdēnatis. τ nō sub dit vel condēnatus tm̄.τ sic pariter loquif de bannitis p ut de condēnatis.ideo cum cōstet ꝙ condēnati tm̄ possunt impune offendi declaratur in nigro.ideo etiā banniti tm̄ possint impune offendi vt pariter determinentur illa ver ba bāniti τ cōdemnati que in rub. determinantur ab eo dem verbo. argu.l. iam hoc iure. τ.l. lutius. de vulgari τ pupillari.τ.l.fina.C.de sententijs cum simili.

l ¶ Attento etiam ꝙ natura copulatiue est potius amplia re ꝗ restringere:vt est tex. singularis in.l. ea tamen adie ctio.de leg.iij.τ per Bar.in.l.is qui ducenta.§. vtrum. de reb.dub.τ per Bal.τ doc.in.l.gallus.§.etiam.de lib.τ po sthu.τ per modernos in.c.ij. de rescrip. ꝙ aperti⁹ demō stratur per finem dicti statuti quo disponif ꝙ banniti in telligantur qui intra terminum banni non comparuerint τ contumaces extiterint.si enīꝫ nō sufficeret ꝙ essent ban niti sed requireretur condemnatio vt statutum haberet lo cum τ condemnatio sola sufficeret prout sufficit superua cuo τ sine ministerio fuisset dispositum ꝙ banniti intelli gantur qui τc. Ex quo siue prius intelligerentur banniti siue non.idem resultaret effectus.

m ¶ Non autem est dicendum ꝙ ille finis statuti fuerit po situs sine ministerio aliquid operādi.l. si quādo. de leg.j. τ.c.si papa.de priuileg.lib.vj.cū simili. Ex quo deprehēdi ꝙ intētio statuētiū fuit ꝙ bāniti et añ cōdēnationē possint impune offendi.Si aūt bāniti possunt ipune offendi.τ cō stat ꝙ per iudicē banniūtur τ terminus datur ad faciēdum defensiōes.Licꝫ aūt interim essent bāniti per iudicē noluē runt statuētes ꝙ cēserent bāniti anteꝗ essent cōtumaces.

n ¶ Sed eo ipso ꝙ est impossibile ꝙ comparear infra termi num bāni cōtumacia committif.arg.tex.d.l. in illa.τ.d.l.5 iure.de verbo.obli. vbi doc. habēt pro claro ꝙ cōditio in terim cēsetur purificata.τ obligatio orta licꝫ quādoqꝫ inte rim impediatur agi.τ executio fieri.

o ¶ Ex rōne q: dies adiecte cōditiōe cēsef repetita in dispo sitione qñ cōditio cōsistit in facto pmissoris. in casu autem nrō bānū nō est datū sub cōditiōe si ifra terminū nō cōpa ruerit ita ꝙ bānū nō hꝫ de se diē vel cōditionē sꝫ de se est purum:licꝫ quo ad effectum dicti statuti nō habeaf pro bā nito ante terminum banni si contumaces non extiterint.

p ¶ Sed qui non potest comparere infra terminum est con tumax vt probauit vt verum est intra termino non compa ruisse.ideo militant verba statuti:τ consequenter statutum loquens de bannitis.

q ¶ Nec a verbis in dubio est recedendum.l. non aliter. de leg.iij.τ.l.j.§. si is qui nauem.de exercitoria. τ non militat istis terminis ratio que assignatur per docto.d.l.in illa que militat in terminis dcō capl̄o commissa.in quibus iuribus dispositio est facta sub conditione implenda in diē certam.

r ¶ Et in eadem oratione est facta dispositio τ conditio sub die apposita : ita ꝙ dies de facili pōt respicere τ determi nare dispositionē:put cōditionē magis de facili pōt cense ri repetitio ꝗ quādo id fit in diuersis orationibus:put cō tingit in terminis nostris:ita ꝙ non sunt pares termini ca sus nostri cum terminis dictorum iurium.

s ¶ Et separatorum non est in latio.l.fi. de calumniatoribus. τ.l. si maritus.C.de dona. inter virum. Ex quibus oibus pōt pbabiliter cōcludi: ꝙ etiam vigore dicti statuti potue rit ipune occidi dictus bānitus :tꝫ nō pfecto elapso termi no banni:lꝫ per hoc solum statutū non fuissem ausus neqꝫ auderem cōsulere maxime ne traheretur in exemplo in re tam periculosa. τ adeo preiudiciali. sed iuncto alio statuto puto aperta fronte cōcludēdum vt supra ꝙ scꝫ dictum ho micidium potuerit ipune cōmitti:nec pena treuge sit com missa nō obstātibus adductis in cōtrarium:qbus pꝫ respō siones per adducta pro hac parte. Laus deo.

¶ Statutum firmi disponit ꝙ filia nō succedit ab intesta to patri.sed debeat dotari τc.subdit ꝙ si remāserit patruus ꝙ ipse eam dotet declarando ꝙ dos debeat sibi dari de bo nis defuncti videlicet medietas bonorum:an si filia fuit pri us dotata a patre:illa dos habeat computari in dimidia bo norum patris ꝗ recipere habet ab auo qui fratri succedit ab intestato exclusa filia vigore statuti predicti.

¶ Consilium cv.

In nomine dñi nostri Jesu xpi. ¶ In presenti consultatione fui pmo ad instantiā patruorum dicte marthe requisitus vt cōsulerem ꝙ dicta martha in nihilo succederet:sed deberet esse contenta dote a patre profecta quasi statutum confideret de patre ꝙ idonee dotauerit filiā nō ita confidens de patruo.τ pone batur pro cōstanti ꝙ capitulū statuti loquens de patre sub rubrica de successione mulierum dotatarū vel nō dotatarū loqueref in filia non dotata:postea fui consultus pro parte filie ꝙ ipsa succederet in totum exclusis eius patruus fra tribusqꝫ defuncti.neutra autem pars visa mihi fuit cōsen tanea.nam statutū in dicto capl̄o loquēte de patruo nō ex primit de filia dotata:sed simpliciter dicit.si vero mulier p dicta.supra autē dixit de muliere dotata τ nō dotata. Jdeo videtur ꝙ illa verba indefinite posita referantur ad omnia precedentia. argu.l. talis scripture. de lega.j. τ.c. secundo requiris.τ.c.inquisitioni. de appel. τ.l.iij.§. si filius. de li be.τ posthu. Et si loqueretur duntaxat in filia non dotata. nō propterea videretur concludendum ꝙ filia dotata esset in totum exclusa ab hereditate paterna propter patruos cum statutum dotatam nō priuet expresse.

a ¶ Et per subauditos τ tacitos intellectus non inducitur ll.correctio.vt no.glo.singu. in.c.cupientes.§. ꝙ si per vi ginti. de

gīnta.de elec.lib.vj.nec a maiorítate rationis inducitur.l.l. correctio.put volunt.doc.in auc. quas actiones.C.de sac. sac.ec.⁊ in.l.pcipimus.C.de ap.licet ꝙ est fortius. in casu isto non deꝫ maioritas nec paritas rōnis de exclusiōe partis hereditatis ad exclusionē totius nec nō que pōderabaꝫ de cōsidētia legis in patre dotante filiā aliquo modo vrget attento ꝙ statutū loquēs de muliere dotata non se restringit ad dotatā a prē:sed apte loquiꝫ in dotata a parentibus ⁊ fratribus vel ab alio quocunqꝫ: ita ꝙ pōt verificari etiam in dotata a patruo ⁊ in dotata ab alio minus cōiuncto mulieri.de quo lex minus deberet confidere q̄ de patruo. idcirco si.d.§.si vero. mulier loquens in patruo intelligereꝫ filia non dotata esset casus obmissus in filia dotata a prē.

b ¶Et casus obmissus remanet in dispositione iuris communis.l.commodissime.de liber.⁊ posth.⁊.l.si extraneus. ff.de condi. ob cau.maxime i correctiuis. ⁊ ad odiosis.put excludere filiam a patruo.

c ¶Accedere qd̄ no.Bal.in.l.qcūqꝫ.C.de ser.fug.dicens ꝙ statutū disponēs ꝙ patru⁹ excludat auū maternū ē odiosū odio irrōnabili adeo ꝙ ñ excludeꝫ auia mr̄na ⁊ al's diē bal. i.l.illā.C.de col.ꝙ hmōi exclusiōes filiaꝝ cēsenꝫ eē q̄dā exhr̄dationes.iō nō militāt nisi quaten⁹ in.l.exprimiꝫ.ar.l.ij. ff.de li.⁊ postbu.accedat ēt.l.maximū viciū.⁊ q̄ ibi no.doc. C.ō li.pte.Et isup filia hꝫ p se fortissimū arg. a ꝯrio sensu pncipij ipsi⁹ statuti q̄ten⁹ disponit ꝙ filia dotata a patre nō admittaꝫ ab itestato extātib⁹ filijs ⁊ nepotib⁹ masculis ex filio agnatis defuncti ⁊ adeuntib⁹ ⁊c.ergo a ꝯrio ipsis nō extātib⁹ cēseaꝫ admissa nō solū de iure cōi sꝫ auctoritate ꝯrij sensus dicti statuti.facit ēt p ea pncipiū alteri⁹ statuti sub rub.de successionib⁹ ab intestato simplr̄ disponētis ꝙ pma cā ab itestato morientis sit descēdētis.dūtn̄ filij masculi ⁊ ceteri descēdētes masculi ex filijs masculis pferanꝫ filiab⁹ ⁊c. salua tn̄ filiab⁹ cā dotis:vt in statuto pximo de successione mulierū dotataꝝ vl' nō dotataꝝ.⁊ sic statutū istud.Scōꝫ ex pūse se refert ad pmū statutū.s̄.pōderatū.⁊ tn̄ simplr̄ pfert filias feminas fratrib⁹ defuncti. ⁊ sic patruis suis adeo ꝙ p dicta media posset instari ꝙ filia dotata a patre q̄ nō indiget dotari a patruo nō excludaꝫ a patruo. sꝫ patruū in totū excludat a successione paterna. Verū qꝛ nō suadet ratio ꝙ filia dotata in plus succedat pptr dotem datam a patre q̄ si esset penitus indotata.⁊ attento ꝙ dictum primum statutum in.d.§.si vero.mulier predicta nō exprimit expresse de filia non dotata non auderem firmare : sed relinquo iudicandum a iudice cause:an dicta martha succedat in totum. illud autem intrepide firmandū puto ꝙ saltem debeat habere dimidiam bonorum hereditatis paterne.

d ¶Sed potest probabiliter dubitari :an dos habita a patre debeat computari in dicta dimidia adeo ꝙ solum consequi a patruis tm̄.qd̄ ascendat vna cum dote habita ad dimidiam hereditatis paterne.

e ¶Pro quo facit qꝛ dos computatur in portione debita filie.l.quoniam nouella.C.de inoffi. test. Ita in simili videꝫ computanda in ista portione debita filie ex forma statuti.

f ¶Et etiā al's de iure hr̄ ꝙ in successione ab intestato dos confeꝫ.vt.ff.de dotis colle.p totū. ⁊ in plurib⁹.l.C.eo.ti.

g ¶Tamē his nō ob.saluo sanior iudicio puto tenēdū cōtrariū qꝛ psuppono ꝙ hmōi statutū excludēs filiā a fratre est correctoriū iuris cōis ⁊ exorbitās ab alio statuto.⁊ a cōtrario sensu eiusdē statuti ⁊ apud Iustinianum maximum vicioꝝ iuxta.d.l.maximū viciū.ideo.p posse restringendū vt minus ledat ius cōe ⁊ alia statuta per iura vulgaria. Sed ꝯstat ꝙ tātominus ledit ius cōe quantominus hereditatis auferit a filia pptr prīs. Ideo dꝫ intelligi vt quātominus fieri pōt auferat a filia de bonis prīs.ideo intelligi debet ꝙ deꝫ sibi dimidia de bonis defuncti nō cōsiderata alr̄ dote habita a prē quā dotē nō habuit de bonis defuncti : immo de bonis viuentis cū verba statuti id patianꝫ nec aliquam mētionē facit de dote habita :sꝫ simplr̄ disponat statutum ꝙ patru⁹ ta'ē filia defuncti de bonis ipsius defuncti dotare teneaꝫ.⁊ si sec⁹ diceremus dareꝫ casus in quo patruꝰ nō teneretur dotare filia defuncti:puta si dos data a prē equiualeret bonis defuncti:ita ꝙ oibus computatis haberet dimidiā oium bonoꝝ paternoꝝ.Quinimo inherendo v̄bis statuti si dos esset equalēs dimidie hereditatis defuncti : puta qꝛ pr̄ hn̄s in bonis.ccc.dedisset in dotē cētū ⁊ ducēta reliquisset in hereditate nō teneret dotare si s̄m facultatem fuisset ꝯgrue dotata.⁊ tn̄ statutum gn̄aliter loqꝫ ꝙ patruus teneaꝫ dotare filiam de bonis defuncti.ergo intelligi debet generaliter.put loquiꝫ arg.l.j.§.⁊ generaliter. de leg. prestā.cum multis si. Preterea statutū dicit. dūtamen ipsi filie nō minus ei deꝫ ꝙ sit dimidia bonoꝝ hereditatis prīs defuncti.⁊ sic loquiꝫ per verbū deꝫ qd̄ est futuri tēporis. ⁊ loquitur de dimidia hereditatis patris defuncti.

h ¶Et sic loqꝫ de dote dāda nō de dote data.⁊ q̄litas adiecta v̄bo itelligi dꝫ s̄m tps̄ v̄bi.l.i delictis.§. si extneis.ff. de noxa.cū ꝯcor.⁊ p ꝯn̄s illa dos q̄ daꝫ p⁹ mortē defuncti dꝫ eē equiualēs dimidie bonoꝝ hr̄ditatis defuncti. ⁊ sic v̄bū deꝫ ⁊ verba sequētia q̄ sit ⁊c. intelliganꝫ eodē tp̄e.qd̄ etiā suadet versiculus sequēs disponēs ꝙ si extiterint plures filie tūc patrui in tertia parte succedāt ⁊ relique partes diuidanꝫ inter filias pro dotibus earū que verba militant. generaliter etiā si filie sint dotate.nā tunc patrui s̄m verba statuti nō haberent nisi tertiā partē hereditatis.

i ¶Attento maxime ꝙ tantā exorbitantia statuti est pro posse restringenda.vt supra dictum est.

k ¶Confert etiā quia quando descendens ꝯcurrit in successione ex testamēto vel ab intestato cū extraneo seu quocunqꝫ nō descēdente nō fit collatio dotis vel alioꝝ bonorum ⁊ filia dotata nō imputat in suam partē dotē a defuncto pfectam vt no.glo. ⁊ Bal. in.l. si emancipati in sexto contrario.C.de col.collatio enim fit solum inter descendētes non inter alios.vt no.doc.cōmuniter omnes in .d.l. si emancipati.⁊ Bar.in.l.pater filiū.ff.de col.do.

l ¶Collatio autem quādoqꝫ fit tātominus accipiendo : vt C.de colꝫ.l.dotis filie.tō satis censereꝫ cōferre dotē ista filia si tāto minus hr̄et accipere.Ideo cū ꝯcurrat cū extraneo hoc est nō descēdēte nō debꝫ fieri talis collatio qꝛ nō cauꝫ iure cōi nec iure municipali.put tali arg. vtunꝫ doctores in materia collatiōis per.l. illam eo.ti. Nec ob. ꝙ dos iputaꝫ in legitimā qꝛ nō sequiꝫ iputaꝫ in legitimā ergo cōferꝫ ⁊ iputaꝫ in portionē succedētis cū alio ex voluntate defuncti tacita vel expressa vel al's ab intestato.

m ¶Quia imputatio in legitimam fit ne volūtates defunctoꝝ ipugnenꝫ.l.oīmodo.C.de inoffi. test. non ea rōne fit collatio neqꝫ iputatio in prē.⁊ pꝫ qꝛ iputatio in legitimā de iure cōi fit cū quocūqꝫ filia cōcurrat tamē collatio ⁊ imputatio dotis in partē fit dūtaxat quādo descēdēs cōcurrit cū descēdēte.⁊ sic pꝫ ꝙ de vno ad aliud non refertur.

n ¶Nec ob.illud in prin.C. de col. vbi tradiꝫ regula ꝙ oīa que in legitimā iputanꝫ conferunꝫ lꝫ nō ecōtra qꝛ respondetur ꝙ illa regula pcedit quo ad res cōferēdas ⁊ iputandas nō quo ad psonas debētes cōferre vel iputare in legitimā qꝛ plures ⁊c.cōferunꝫ q̄ iputenꝫ in legitimaꝫ. vt in.l.illud. sed inter plures fit iputatio in legitimā q̄ fiat collatio.ideo nō sequiꝫ ista filia haberet imputare in legitimam si hereditas fuisset onerata.ergo cōcurrens cū patruo habꝫ cōferre dotē tātominus accipiēdo per supradicta. Ex his itaqꝫ remanet conclusio ꝙ dicta filia in casu isto dꝫ habere saltē dimidiā bonoꝝ hereditatis prn̄e:non habita cōsideratione dotis a prē habite. Laus deo.

¶Promittēs alicui in ꝯctu transactionis dare quarundā rerum possessionē liberā vacuā ⁊ expeditā:an dicaꝫ adimplere ꝯctum cedendo postea iura que in dictis rebus hꝫ. Maxime quādo prius alteri cesserat iura sua in dictis rebus quas pariter constituerat se precario tenere.

¶Consilium cvj.

In nomine dñi nostri Iesu xpi.¶Lꝫ i hac ꝯsultatiōe videaꝫ pma facie dicēdū ꝙ dict⁹ felix foueat iustitiā ex eo qꝛ ipe i trāsactiōe dedit cessit ⁊ ꝯcessit dcō dño gabrieli oē ius ⁊ oēm actionē ꝙ ⁊ quā ipse felix hēbat seu hr̄e poterat sup dote dñe bartolomee ⁊ sup pecijs terraꝝ ⁊ domib⁹ de qb⁹ in trāsactiōe.⁊ nō dedit dictas res ita ꝙ vr̄ ꝙ nō tenereꝫ neqꝫ teneaꝫ ad dādū vel ꝯcedēdū dcāꝫ dotē seu res stabiles pdictas:sꝫ ꝯuenit de cedēdo ⁊ ꝯcedēdo ius qd̄ habebat sup dicta dote ⁊ dictis pecijs terrarū ⁊ domib⁹ pdictis.⁊ illud ius si qd̄ habebat dedit cessit ⁊ cōcessit dicto gabrieli p quā cessionē dationē ⁊ concessionem vr̄ impleuisse ꝯctum ex parte sua.

a ¶Nam idē operaꝫ cessio in reb⁹ incorporalibus qd̄ operatur traditio ⁊ datio in rebus corporalibus : vt notaꝫ in l.si.C.qn̄ fiscus vel priuatus. ⁊ in.l.ad eū.ff. de dona. Nec aliter potest fieri traditio iurium seu actionuꝫ qꝛ incorpo

talia nequeũt possideri.l.iij.in p̃n.ff.de acqui.pos.⁊ cõsti
tuẽter nequeũt tradi.idcirco ꝯstitutio p̃carij ⁊ ꝓmissio de
tradẽdo possessionẽ liberã vacuã ⁊ expeditã dictaꝝ rerum
que cesse fuerũt videt̃ ꝙ nõ valeãt tanq̃ facte sup impossi
bili ꝑ legẽ impossibilis.ff.de vbo.obli.⁊ instituta de inutili
bus stipulatiõib⁹.§.impossibilis.⁊.l.nõ solũ.ff.de act.⁊ ob
li.nec vr̃ obstare dcõ felici id qd ipe ꝓmisit ꝙ nemini ius
est datũ cessum vel ꝯcessuȝ in totũ vel in partẽ qd dcõ Ga
brielli vel dicto ꝯctui trãsactiõis nocere posset. ⁊ datũ vel
cõcessum ꝓmisit ipm ius pro eo acqrere ⁊ ipsum dominũ
gabrielẽ ⁊ eius heredes indẽnẽ ⁊ indẽnes cõseruare q᷑ re
spõdet̃ ꝙ lȝ dicta dña bartholomea ad quã dicta dos ⁊ di
cta bona ptinebãt dicta bona donauerit ⁊ iura q̃ in eis ha
bebat donauerit fratribus caplo ⁊ cõuẽtui mõtis Mur
cini de perusio ⁊ in eos iura cesserit. ⁊ dicta cessio ꝑiudica
uerit ⁊ nocuerit dicto dño gabrieli.nihilominus nõ cessit
neq̃ donauit iura deducta in dicta trãsactiõe:q᷑ dict⁹ Fe
lix nõ cesserat iura q̃ hẽbat dña bartholomea ei⁹ mater sȝ
cessit iura sua q̃ habebat in dictis rebus. ⁊ deinde ꝓmisit
ꝙ de dictis reb⁹ cessis nemini alij ius est datũ cessuȝ ⁊c. ⁊
sic loquit̃ de reb⁹ q̃ cesse fuerãt.⁊ sic de iurib⁹ dicti felicis.

b ¶Nã appellatiõe rerũ etiaȝ iura cõtinentur.l. rei el scdo.
ff.de vbo.sig.⁊ instituta de reb⁹ corporalib⁹ ⁊ incorporali
bus in rubro ⁊ nigro.vñ ius cessum in dicta transactione
nõ videt̃ alteri cessum vel cõcessum per dictã donationẽ.
⁊ ideo nõ videt̃ obstare dicto felici.d. caplm trãsactionis
in quo ꝓmisit nemini ius esse datũ cessum ⁊c.nec etiã vide
tur obstare dicto Felici ꝙ si ipse pretendebat habere iura
in dictis bonis vt heres dicte sue matris si eius mr̃ iura
sua dedit ⁊ cessit alteri sibi nullũ ius remãsit. ⁊ cõsequen
ter nihil cessit.ideo videt̃ ꝙ ipse nihil petere possit.

c ¶Quia trãsactio nullo dato vel retento non valet.C. de
transactionibus.l transactio nullo quia respondet̃ ꝙ satis
est ꝙ ab vna parte recedat̃ a lite ⁊ ab alia parte aliqd detur
q᷑ tũc trãsactio non ẽ facta nullo dato vel retẽto ⁊ sic non
obstat dicta lex transactio q᷑ dictus Felix recessit a lite ce
dendo iura sua dicto dño Gabrieli ⁊ ipse.d.Gabriel ꝓmi
sit dare q̃titatẽ predictaȝ dicto felici.preterea si dicta dña
Bartholomea habebat ius ⁊ actionẽ ꝑsonalẽ ad repeten
dũ seu petẽdũ dcãȝ dotẽ seu alias res i trãsactione ꝯtẽtas.

d ¶Donando ⁊ cedẽdo iura sua transtulit actiones vtiles
per ipsaȝ donationẽ ⁊ cessioneȝ factam fratribus montis
Murcini ⁊ penes eam remanserunt iura directa que ne
queũt ab ossibus cedentis separari.l.quis ergo casus cum
sua gl.fi.⁊.l.si sticho.ff.de peculio ⁊.l.iij.ff. pro socio. ⁊ ꝙ
habetur.l.qui stipẽdia.C.de procuratoribus vbi probatur
ꝙ cessionarius intẽtare potest actiões vtiles nomine suo
⁊ non directas nisi intentet nomine cedẽtis ita ꝙ actiões
directe que remansissent penes dominã Bartholomeam
transissent in eius heredẽ ⁊ sic in dictũ Felicẽ q dicta iura
directa potuit deducere in dictam transactionem consti
tuendo dictum Gabrielem procuratorem in rem suam.

e ¶His tñ nõ obstantibus ꝯrium puto de iure clara fron
te ꝯcludẽdũ.vȝ ꝙ dicti heredes dicti dñi Gabrielis veni
ant absoluẽdi a petitiõe dicti felicis ex eo q᷑ dictus Felix
non adimpleuit ea que promiserat in dicta transactione.

f ¶Et nõ iplenti ꝯctũ ⁊ agẽti ex eo ꝯctu obstat exceptio.l.
iulianus.§.offerri.ff.de actio.emptio.⁊.l.quero.§.interloca
torẽ.ff.locati.⁊ in.c.puenit. de iureiur. ⁊ .l.cũ ꝓponas.C.
de pactis cũ multis similib⁹.nã lȝ dictus felix dederit cesse
rit iura sua q̃ hẽbat ⁊ hr̃e sperauerat in dicta dote terris ⁊
domib⁹ i trãsactiõe deductis ⁊ nõ dederit dictas res.tñ cõ
stituit dictas res p̃cario noĩe dicti domini gabrielis possi
dere ⁊ dictaꝝ rerũ possessionẽ eidẽ tradere liberã vacuam
⁊ expeditã.⁊ cũ mihi ꝑsupponat̃ ꝙ dicta dña bartholomea
que possidebat dictas terras ⁊ domos de qb⁹ in trãsactiõe
in instrumento donationis quam fecit dictis fratribus.

g ¶Cõstituerit se p̃cario nomine dictoꝝ fratruȝ possidere
dictas res ꝑ cõsequẽs trãstulerit possessionẽ in dictos fra
tres.⁊ apud eos remãserit possessio ciuilis ꝑ .l. ⁊ habȝ .§.
eum qui.ff.de p̃cario cũ ibi notatis.⁊ in.l.interdum in pñ
cipio ⁊ in fine.⁊ ibi ꝑ Bar.⁊ doc.ff.de acqui.pos.

h ¶Et q semel possedit ꝑsumit̃ ꝯtinuasse possessionẽ:vt hr̃
in.l.siue possidetis.C.de ꝓba.⁊ i.c.cũ ad sedẽ.de resti.spo.

i ¶Possessio enim saltem ciuilis retinetur animo .l. clam
possidere.§.qui ad nũdinas.ff.de acqui.pos.

k ¶Et animus non presumitur mutatus.l.cum qui mutatã
ff.de ꝓbationibus:ideo dictus felix nõ censetur tradidis
se dicto domino gabrieli possessionẽ dictaruȝ terraꝝ ⁊ do
moꝝ liberã vacuã ⁊ expeditã ꝓut ꝓmiserat ex quo posses
sio ciuilis erat apud dictos fratres.⁊ sic nõ cẽset ipleuisse.
⁊ ꝑ cõsequẽs venit repelliẽdus exceptiõe ꝑ dictũ.§. offerri
⁊ similia iura supra adducta h̃ mediũ vr̃ clarũ de iure.ex alio
etiam vr̃ dicendũ ꝙ dictus felix nõ cẽseat̃ impleuisse id qs
ꝓmisit in dicta trãsactiõe.nã ꝓmisit ꝙ de dictis reb⁹ cessis
vt supra nemini ius est datũ cessuȝ vel cõcessuȝ q̃ dicto do
mino gabrieli ⁊ dicto ꝯctu trãsactiõis nocere vr̃ obesse pos
set. ⁊ loqt̃ indefinite.⁊ idefinita eqpollet vniuersali.l.si plu
ribus.de lega.ij.⁊.c.q᷑ circa. de ꝑuilegijs cũ similibus. ⁊ cõse
quenter ꝓmisit ꝙ neq̃ erat datũ ꝑ se nec ꝑ aliũ. ⁊ cessuȝ ⁊
cõcessum ꝓmisit reacqrere:sȝ ꝑ aliũ dictã cessionẽ ⁊ cõces
sionem factam per dictã dominã bartolomeã generat̃ pre
iudicium dicto domino gabrieli ⁊ heredibus suis. ⁊ dicto
cõtractui:ex eo quia per dictũ cõtractum transactionis cõ
cessit actiones directas que competebant dicto felici ⁊ di
ctus felix constituit procuratorem in rem suam.

l ¶Et sic cessit ⁊ concessit exercitium directaruȝ per ea que
habentur in.d.l.qui stipendia.⁊ in.d.l.ad eum.vbi glo.po
nit differentiaȝ inter cedere ⁊ cõcedere:sed in hoc genera
tur preiudiciũ dicte cessioni ⁊ cõcessioni ꝑdicte facte dicto
domino gabrieli ⁊ dicte constitutioni procuratoris in rem
suam per dictam donationẽ cessionem ⁊ concessionem fa
ctam de actionibus dicte domine bartholomee.

m ¶Quia lȝ apud eam remanserit actiones directe tñ non
poterat effectualiter agere q᷑ repelli poterat exceptiõe vi
gore dicte cessionis ⁊ cõcessionis facte dictis fratribus per
l.fi.ff.de trãsac.⁊ que ibi habent̃. ⁊ in.l.iij.C.de nouatiõib⁹
⁊ que per Bar.in.l.facta.§. si hr̃des.ff.ad trebellianũ.ideo
etiam in hac parte videtur ꝙ dictus felix non seruauerit di
ctam transactionem.⁊ ꝓpterea nõ potest effectualiter ex ea
niti.ꝑ.d.l.cum ꝓponas cum similibus.s̃.adductis.⁊.l.cũ pro
ponas.C.de transactionibus. remanet itaq̃ ex his conclu
sio.s̃.facta.s.ꝙ dicti heredes domini gabrielis venient ab
soluendi non obstantibus adductis in contrarium quibus
apparet euidens responsio per adducta pro hac parte.non
enim obstat ꝙ dictus felix dedit cessit ⁊ concessit ius suum
non dictas dotes terras ⁊ domos; q᷑ satis est ad proposi
tum ꝙ promisit tradere possessionem dictarum rerum ꝙ
minime obseruauit vt supra deductum est.

n ¶Nec dictum capitulum trãsactionis põt referri ad iura ⁊
actiones que nõ possident̃. neq̃ dat̃ in eis possessio ꝑ.d.l.
iij.in prin.de acqr.pos.Ideo necessario referri dȝ ad dictas
terras ⁊ domos.vt.s̃. in trãsactiõe expressas vt dicta cõuẽ
tio constitutiõis p̃carij ⁊ de tradendo possessionẽ valeat ⁊
non sit nulla debet actus iterpetrari vt valeat ⁊ non pereat
l.quotiẽs in actionibus.ff.de reb.du.⁊.l.quotiens in stipu
lationibus.de vbo.oblig.cum similibus. ⁊ vba debẽt inter
petrari vt aliqd operent̃.l. si quando. de lega.j.⁊.c.si papa.
de priuilegijs lib.vj. alia autem non obstant fundamentis
supra factis pro parte conuentorum. Laus deo.

¶Inqsitus de vulneribus illatis:an ⁊ ex qbus ꝓbationi
bus possit se excusare. si dicat respõdẽdo inqsitioni se vul
nerasse tñ ad sui defensionẽ ꝑsupponit̃ ꝙ fuit ꝯdẽnatus. ⁊
appellauit ⁊ super eã appellonis fuit postulatũ pñs ꝯsilium.

¶Consilium cvij.

In nomine dñi nostri Iesu xp̃i. ¶Uisa inqsitiõe lȝ videat̃ prima
facie dicẽdum ꝙ dcã sñia fuerit iuste lata ⁊
partes iudicis eẽ debeant in pronunciando
male appellatũ ⁊ bñ iudicatum. ꝯstat enĩ ex
cõfessione inqsitoꝝ ꝙ dicti bartholus ⁊ laurẽtius vulnera
uerũt supradictos ꝑ augustinũ ⁊ gregoriũ:ita ꝙ de delicto
constat per cõcessionẽ sup quo etiã sunt testiũ depositiões.

a ¶Et ꝯ delinquẽtes iminet ꝑsumptio doli.c.j.de ꝑsump.⁊
l.j.⁊.ij.C.ad.l.corne.de sicca.⁊.l.si nõ ꝯuicij.C.d̃ iniurijs.

b ¶Idcirco ei qui dicit se percussisse ad sui defensionem in
cumbit onus probandi ⁊ confessio potest scindi not.Bar.
in.l.aurelio.§.idem quesijt.ff.de liberatione lega.

c ¶Presumptio enim transfert in alium onus ꝓbandi:vt sa
tis probat̃ in dictis iuribus. ⁊ per totum titulum extra de
ꝑsumptionibus.⁊ in.l.fi.ff.quod metus causa.sȝ nullus te
stis deponit ꝙ dicti bartholus ⁊ laurentius predicta fece
rint ad eoꝝ defensionẽ.merito videntur iuste condemnati:
⁊ maxime

e maxime quia dolus probatur e inditijs.l.dolus.C. de do
lo. Sed inditia videntur probata ex attestationibus atten
to ꝙ oēs incedebant armati armis offendilibus e etiā sal
tem nonnulli ex eis armis defendibilibus e attento ꝙ qui
dam testes deponunt ꝙ interrogauerunt dictum ser Ange
lum quare incedebant ipse e socij ita armati dictus ser An
gelus respondit qualiter filij saporosi male tractauerāt per
cusserant blondum eius fratrem qui blondus e eius filij si
mul cum alijs incedebant armati.

d ¶ Et dictus ser Angelus minabatur dictis filijs saporosi
ex quibus summi potest coniectura e sic indicium ꝙ incede
rent ita armati cā offendēdi dictos filios saporosi e vlciscē
di iniuriam factam per eos dicto blondo e non animo fa
ciendi paliare ꝙ e persuadetur ex alio quia dictus ser An
gelus loquendo cum quadam muliere dixit niuno non se
mona semeuedeste tagliare apezze prout videntur probare
duo testes. Item deponitur ꝙ dicti ser Angelus e socij fue
runt obuiam dictis saporoso e filijs e socijs e eis minabā
tur que mine indicant potius animum vindicandi e offen
dendi ꝙ animum defendendi e sic ex multis videt deprę
hendi ꝙ dicte percussiones e vulnera illata per dictos bar
tholum e Laurentium emanauerint dolose e animo offen
dendi e non animo se defendi e sic ꝙ sententia cōtra eos
lata fuerit iusta e similiter sententia lata contra socios qui
astiterunt pugnando cum armis.

e ¶ Nam existentes cum armis censentur prestare auxilium
delinquenti prout voluit Inno.in.c. continentium de cleri
co percus. e Barto.in.l.si in rixa de siccarijs e in.l. qui ser
uo.§.fi.de furtis e Bal.in titu.de beneficio fratris in.j.co
lum.in vsibus feudorum e in.l. Raptores.C.de episc. e cle
ricis e in sua margarita in verbo auxilium e in.l.j.ij.colum.
C.de seruis fugiti. e Barto.in.l.j.§. sed de eo.ff.ad silley. e
ideo ēt socij vīr iuste condemnati de auxilio e fauore.

f ¶ His tamen non obstantibus contrarium puto de iure re
spondendum: nam ex dictis testium vr̄ legittime probatum
ꝙ dicti ser Angelus blondus e socij fuerunt insultati a di
ctis filijs saporosi e socijs. nam Lucas antonij primus te
stis deponit aperte ꝙ vidit per leonardum e Paulū e om
nes alios nominatos in inquisitione aduersarios dicti ser
Angeli e blondi excepto saporoso armatos armis offendi
bilibus e defendibilibus etc. occurrere e venire contra ser
Angelum e blondum e alios e inter alios vidit e audiuit
per Leonardum e Gregorium armatos vt supra etc. dicen
tes a traditore che non geti voce ferendo carne carne e cō
sequenter deponit ꝙ dicti per Leonardus e socij insulta
uerunt dictos ser Angelum e socios ꝙ similiter ꝓbat Ber
nardnius al's ciucus deponens ꝙ vidit Gregoriū e p An
gelum e alios consortes in inquisitione descendere cum ar
mis per quosdam limites contra ser Angelum e alios suos
consortes similiter supra descriptos e illi filij saporosi e alij
sui consortes dixerūt multa verba minatoria. vz a traditori
che orze nō ne giri carne carne. isti duo testes satis sunt cō
testes similiter Franciscus mathei deponit de insultu cum
deponat ꝙ vidit Franciscum gregorium p Augustinum e
per Leonardū qui fecerunt se obuiam prefato ser Angelo
e suis socijs vsqꝫ ad quēdam limitem etc. Dicēdo carne car
ne e inceperunt proijcere sassa ꝯ prefatum ser Angelū e so
cios ita ꝙ isti tres testes probant ꝙ pars filiorum saporosi
insultauerunt partem ser Angeli blondi e sociorum.

g ¶ Nihil enim aliud est insultus quam incedere ꝯ alium aio
offendēdi vt per Dy. e bal.in.l.respiciendū.§.delinquunt.
ff.de pe. e per Bar. e doc.in.l.j.§.cum arietes.ff.si quadru
pes paupe.fecis.dica. e Bal.in.c.j.§.similiter. quibus mo
dis feudum amittatur e Angelum in.l.si vacantia de bo.va
can.lib.x. e pont.in.l.si percussor.§.fi.ff.ad sille.

h ¶ Insultus enim e agressus idem sunt dicit Bart.in.d.§.
cum arietes facto aūt hoc presupposito ꝙ scz dicti ser An
gelus blondus e socij fuerunt insultati ꝙ ꝑsuppositū pro
batur vt.s.sequitur ꝙ indubio quicqd postea ipsi fecerunt
censentur fecisse ad eorum defensionem.

i ¶ Nam insultati cū armis si ꝑcutiunt insultantes excusan
tur a pena. qnimo ēt si occidunt excusant qr censent licite
facere ad eoꝝ defensionē per.l.is qui agressorē ad corneliā
de siccarijs. ꝓut per dictā.l. cōcludit Bar.in consilio suo in
cipiente venātius petri vnus de dictis testibus in ordine.
lix. fm ordinem perusinū non in formis. Item bal.in.l.j.§.
cū arietes.ff.si qua.pau.fec.di. Concludit ꝙ sufficit ꝙ quis
sit insultatus ad hoc vt si occidit insultantē excuset qr cō
stat fecisse ad eius defensionē ar.illius ꝙ e concludit bart.
in.l. e si quecūqꝫ.ad.l.acql. formaliter dicēs nota ꝙ eo ipso
ꝙ probo ꝙ aliqs veniebat ꝯ me cum cultello e ego occido
eum statim est ꝓbata mea defensio casus est hic e tangitur
hoc p glo.in.l.j.C.vnde vi e in.l.si ex plagijs.§.tabernari⁹ ad
legem acqui. Itē bal.in.l.militis in fi.C.de lib.cau. dicit ꝙ
qui vult probare se fecisse ad defensionem sufficit probare
ꝙ aduersarius animo ipsum offendendi in eū irruebat alle
gat.d.§.tabernarius. e.l.is qui cum telo.C.de sicca. vbi ipe
Bal.idem no. Item glo.in.d.l.j.C. vnde vi circa medium glo.
magne dicit ad hoc vt quis censeatur offendere aduersariū
ad sui defensionem sufficit terror armorum. Item Jo in.c.
pastoralis.§.preterea super gl.quo casu de offi.ordi. dicit ꝙ
doc.dicunt non esse expectandum primum ictum nec tenet
quis aufugere. Maxime si erat periculosa sufficit enim pe
riculū vt quis ad offensam possit alium offendere e occide
re dicit bar.in preelleg.consilio incipiente venātius prout
enim potuisset fugere ita aduersarius potuisset insequi.

k ¶ Ita ꝙ inter homines equales per fugam non euitat qs
periculum dicit bar.in.d.eius cōsilio e est notissimum e oēs
fatentur ꝙ non tenetur quis aufugere quando in aufugien
do non euitat discrimen ꝙ imminebat.

l ¶ Et insuper non tenetur quis aufugere qñ fuga est igno
miniosa dicit bar.in.l.vt vim in fi.ff.de iusti. e iur.

m ¶ Et insup non solū pro defensiōe persone ꝓprie. sed etiā
pro defensiōe alterius ꝑsone coniuncte lz alium offendere
ar.l.lex cor.ff.de iniur. e.l.j.ij. e.iij.ff.de lib.cau. e facit glos.
in.d.l.vt vim de iusti. e iur. e ibi no. Bar. e idē volunt bal.
e doc.in.l.j.C.vnde vi. e Bal.in.l.raptores.C.de epi. e cle.
e Saly.in.l.j.C.de rapto.virg.

n ¶ Quinimo ēt pro defendēdo sociū itineris licet offende
re volentem offendere iniuste illum socium vt dicit bart.in
d.l.vt vim per.l.item apud labeonem.§. tenetur de iniur. e
cañ.fortitudo e cañ.nō inferenda.xxiij.q.iij. Et habet etiā
per doc.in.d.l.j. Inno.vult bar.in.d.l.vt vim in.iiij.colū. ꝙ
ēt ad defendendum extraneum potest qs resistere lz glo. di
cat ꝙ attendenda est affectio sed glos. illa potest intelligi ꝙ
attendenda sit affectio ad coniecturandum animum offen
dentis an voluerit facere ob defensam an vero ob iniuriam
e ꝙ pro defensione amici liceat offendere eum qui offende
re volebat tenet etiam Bal.in.d.l.vt vim.

o ¶ Quin insuper tz etiam pro defensione rex suarum potest
quis resistere e alium offendere vt dicit bar.in.d.l. vt vim e
bal.in repeti.l.j.C.vnde vi. e Bar.in.l.deuotum.C.de met.
lib.xij. formaliter dicens no. h tex. expressum ꝙ si aliqs vult
me expellē de posßiōe mea amici mei ēt pegrini possum p
cutere volētē me expellē vt me nō expellat ꝙ dicit esse no.

p ¶ Itaqꝫ cōstat ꝙ dicti ser Angelus e socij exquo fuerunt
insultati cū armis censeatur ea que postea fecerunt contra
insultantes id fecisse ad eorum defensionem maxime qr in
sultantes erant magis potentes verisimiliter ꝙ ipsi insulta
ti vt experientia postea docuit. e per consequens veniebāt
absoluendi. Nec obstant adducta in ꝯrium non enim obstat
ꝙ presumitur dolus in percutiente qr procedit regulariter
hoc est nisi probetur ꝯrium ꝙ censetur probatū in casu isto
vt.s.late deductum est nec etiam obstat ꝙ dicti ser Ange
lus e socij incedebant armati armis offendibilibus e defen
dibilibus quia rñdetur ꝙ ipsi hēbant aliam inimicitiā pro
ut deponit vnus testis in prima cā examinat⁹ e prout mihi
dr̄ id clarius est ꝓbatum per plures testes in cā appellatio
nis in qua cā dicitur ēt esse probatum ꝙ dicti ser Angelus
e socij solebant prius incedere armati ita ꝙ nō pōt summi
ꝓbabilis ꝯiectura ꝙ incederēt armati cā offendēdi dictos
saporosum e filios nec etiam obstat depositio testium depo
nentium ꝙ dictus ser Angelus interrogatus quare incede
bant ita armati respondit qualr filij saporosi male tractaue
rant blondū eius fratrem e ei minabatur quia rñdetur ꝙ di
cti testes sunt singulares. Jō non releuant.c. cum dilecti.
de elec. e.c.tam litteris de testibus cum simi. preterea non
sequitur ꝙ habuerit animum tunc offendendi dictos fi
lios saporosi maxime cū requisiuerit homines pro faciēdo
paliare prout deponunt plures testes e poterant ire arma
ti non solum propter inimicitiam antiquam de qua supra.
sed etiam ex eo quia habebant ire pro paliari construendo
ad aream ipsius ser Angeli propinquam domui dicti sapo
rosi e filiorū ita ꝙ poterant probabiliter dubitare ne offen
derentur a dictis filijs saporosi e sic vt armis possint se de
fendere si contingerit insultari ab eis prout postea occur

Insultus · Agressus

rit ⁊ licet minaretur dictis filijs saporosi non deponūt dicti testes singulares ꝙ dictus ser Ange. minaret tunc velle offendere nec ꝙ accedebat aio tunc offendēdi. stant. n. hec simul ꝙ habuerit aiuz. offendendi dotata opportunitate ⁊ ꝙ tunc accederēt alio aio puta cā faciēdi paliare ⁊ sic ꝙ insultati fecerint aio se defendēdi maxime cū nō daret opportunitas facilr offendēdi insultantes qui erant plures ⁊ eis potentiores nec ēt obstat ꝙ quidaz deponunt ꝙ ser Angelus dixit non sia niuno che se moua se me vedeste tagliare a pezze: qz testes nō sunt oino ꝯtestes ⁊ insuper poterat dicta verba dixisse qz cogitabat posse venire id qd postea cōtingit ꝙ insultaret a filijs saporosi ⁊ socijs ⁊ cogitabat forte se posse defendere sine auxilio alioꝝ. Nec ēt obstat ꝙ dicti ser Angelus ⁊ socij insultati nō se firmauerūt neqꝫ retrocesserūt. sed iuerūt obuiā insultātibus vsqꝫ in areā dicti ser Angeli qz rñdet ꝙ iuerūt obuiā deponit vnus testis. Sed dato ꝙ probaret per plures exquo ꝓsequebantur eoꝝ iter accedēdo ad areā ipsius ser Angeli nō est eis imputanduz.

q ¶ Non enim tenebantur aufugere nec desistere ab eorum itinere eundi maxime ad rē ipsorū. Nec ob. ꝙ ipsi insultati minabantur insultantibus qz rñdet ꝙ illud nō plene probatur ⁊ dato ꝙ probaretur non propterea sunt dānandi ex quo licite poterant offendere ita ēt poterāt minari vt insultantes desisterent ab offendendo ⁊ timidiores fierēt ⁊ hoc suadent verba que dicuntur protulisse dicendo arieto arieto quasi dicerent abstineatis ab insultu. remanet ergo conclusio ꝙ sententia condemnatoria fuerit iniusta. ⁊ per consequens partes iudicis esse in pronunciando bene appellatum ⁊ male iudicatum. Laus deo.

¶ Boues dati colono ad laborandum vt colonus teneat domino respondere de medietate fructuū: an si moriantur penes colonum cedant damno domini vel ipsius coloni ⁊ quis ipsorum habeat probare ꝙ sint mortui casu vel culpa coloni ⁊ quid si moriantur post moram commissaz per colonum in restituendo.

¶ Consilium cviij.

In noie dñi nrī iesu xpi. ¶ Apria facie dōm ꝙ dictus Pasquinus foueat iustitiaz: nā lz boues supradicti de qb⁹ agit ab vtraqꝫ pte ꝓsupponant mortui nihilomin⁹ vr̄ ꝙ pro parte Pasquini ꝓbet ꝙ culpa dictorū Guilielmi ⁊ Simonis precesserit casum mortis dictorum bouuz vt infra deducā.

a ¶ Et qñ culpa precedit casum tenetur quis de casu fortuitu. l. si creditor. ⁊ l. creditor. ⁊ l. si nulla. C. de pigno. actiōe ⁊ l. cum duobus. §. damna. ff. pro socio ⁊ l. si vendita ⁊ l. lectos. ff. de peri. ⁊ cōmo. rei vendite cū multis silibus. Item ex alio vr̄ idē dōm qz vr̄ ꝙ dicti Guilielmus ⁊ Simon fuerint in mora restituendi dictos boues vt infra deducetur.

b ¶ Et mora seu aliud damnum contingens post moraz imputatur moroso. l. si ex legati cā. ff. de ver. obl. ⁊ l. qd te. ff. si cer. pe. ⁊ l. illud. ff. de periculo ⁊ commo. rei vendite cum si. quod aūt dicti Guilielmus ⁊ Simon fuerint in culpa ante mortem dictoꝝ bouum vr̄ dōm ex eo qz vr̄ ꝙ ipsi ex natura contractus tenerentur ad custodiam dictorum bouum.

c ¶ Et qñ res custodienda amittitur imputatur custodi arg. l. si. ff. de custodia reoruz. ⁊ quod no. gl. in. l. siquis ex argentarijs. §. si. ff. de edendo. ⁊ quod hr̄ in. d. l. si vendita. ⁊ quod per bal. ⁊ Ang. in. d. l. si creditor. idcirco vr̄ qd saltez mors dicti bouis primo mortui veniat imputāda dictis Guilielmo ⁊ Simoni ⁊ maxime qz vr̄ deprehendi qd dicti boues erāt sine custodia qñ dictus bos cecidit in foueam ⁊ decessit. Item ex alio vr̄ qd arguatur culpa dictorū Guilielmi ⁊ simonis qz receperāt dictos boues ad laborandum pro cōi vtilitate ⁊ non ad domandum iuuencos cuz dictis bobus nec ad permittendum alijs qd laborarent cū dictis bobus ⁊ non redderēt pro dicto laborerio aliqd lucrū dicto Pasquino sed vr̄ probari per testes dicti Pasquini ꝙ domauerunt vnum iuuencum cum dictis bobus Pasquini ⁊ ēt ꝙ nonnulli alij laborauerunt terras eoꝝ cuz dictis bobus ideo vr̄ ꝙ dicti Guilielmus ⁊ Simō fuerint in culpa ante casum mortis occursum. ꝙ ⁊ vr̄ dōm ex alio. s. qz testes Pasquini deponunt ꝙ dicti Guilielmus ⁊ Simon inceperūt magnum laborerium cum dictis quattuor bobus Pasquini ⁊ mortuo primo boue qui cecidit in foueā dicti Guilielmus ⁊ simon continuauerunt dictuz laboreriū cū dictis tribus bobus remanentibus ⁊ pp nimium laborē perierunt. Ideo vr̄ ꝓbari ꝙ dicti duo boues perierūt culpa dictoruz Guilielmi ⁊ Simonis. Itē vr̄ ꝓbariz per dictū Pasquinū quod dicti boues perierunt post morā dictoꝝ Guilielmi ⁊ Simonis qz pro parte dicti Pasquini sit articulus ꝙ post tps restōnis dictoꝝ bouum dictus Pasquinus requisiuit dictos Guilielmū ⁊ Simonem qd sibi restituerent dictos boues ꝙ facere recusauerunt licet indebite ⁊ iniuste.

d ¶ Et dicto articulo Guilielmus simplr rñdit per verbum credit ⁊ sic vr̄ omnia contenta in dicto articulo fateri quia responsio intelligit ſm interrogata. l. si defensor. §. qui interrogatus. ff. de inte. acti. Et sic vr̄ confiteri ꝙ ipsi indebite ⁊ iniuste denegauerunt restituere si autez indebite ⁊ iniuste recusauerunt restituere. Ergo videt ꝙ fuerint debite ⁊ iuste interpellati ⁊ consequenter constitutis in mora denegando restitutionem. l. mora. ff. de vsuris cum simi.

e ¶ Responsio. n. per verbū credit ita preiudicat prout confessio de veritate vt no. gl. in. c. ex lrīs de iureiurā. ⁊ doc. ibi ⁊ gl. ⁊ docto. in. l. ij. §. ꝙ obseruari. C. de iuramento calum.

f ¶ His tñ non obstantibus ꝯtrium puto de iure rñdenduz vz ꝙ dicti Guilielmus ⁊ Simon veniant absoluendi ꝯstat enim ꝙ per interituz rei debite debitor liberat regulr nisi precedat mora debitoris vel culpa ordinata ad interitum lege que fortuitis ⁊ l. si nulla ⁊ l. pignus. C. de pigno. actione. ⁊ ff. ⁊ C. de piculo ⁊ cōmodo rei vendite quasi p totos:

g ¶ Adeo ꝙ sufficit debitori ꝓbare casum interitus rei debite ⁊ aduersario ⁊ sic creditori incūbit onus probādi culpā vel moram debitoris vt per gl. ⁊ doc. in. l. siquis ex argentarijs. §. si. ff. de edendo. ⁊ in. d. l. si creditor. C. de pign. actiōe ⁊ facit. l. qui quoties. §. qui dolo. ff. de proba. ⁊ l. ei qui. dicit eo. ti. cum si. Sed mora dictoꝝ bouū est ꝓbata per cōfessiones in libello ⁊ in rñsionib⁹ ad articulos p dictū Pasquinum. Ideo pro parte guilielmi ⁊ Simonis est fundata defensio idcirco cum pro parte dicti Pasquini agentis nō sit legittime probata mora vel culpa saltem ordinata ad casum dictorum guilielmi ⁊ Simonis vt. j. deducam merito dicti rei conuenti veniunt absoluendi per iam dicta.

h ¶ Et maxime qz videtur ꝙ dictus contractus celebratus inter dictas partes videt ꝙ fuerit ꝯctus innominatus non eniz potest censeri contractus conductionis ⁊ locationis.

i ¶ Quia ad esse locationis ⁊ cōdictionis reqrit ꝙ interueniat certa merces in pecūia numerata. l. j. ⁊ ij. ⁊ l. si merces in pn. ff. locati que merces in pecunia numerata non interuenit in dicto ꝯctu merito nō potest censeri locatio ⁊ conductio ēt si fuisset nominatus locatio ⁊ cōductio.

k ¶ Quia vba ꝯctus impropriant ſm subiectā mām. l. si stipulatus. ff. de vsuris ⁊ l. si vno in pn. ff. locati vbi. vbuz donatio impropriant ꝙ censeat ptinere ad ꝯctum locationis.

l ¶ Item nō censet ꝯctus societatis per ea que no. Pet. de bellapertica Cy. Bal. ⁊ Raph. ful. ⁊ Pau. de ca. in. l. si pascenda. C. de pac. vbi in termis illius tex. in quo sunt tradita pecora pascenda ⁊ custodiēda cū hoc ꝙ fetus dictoꝝ pecorū sint cōes inter dn̄m ⁊ pastorē ad ignoscendum vtruz talis ꝯctus censeat contractus societatis vel ꝯctus inominatus distinguūt ꝙ aut ipsa pecora fuerunt cōmunicata ⁊ tunc indubio censeatur ꝯctus societatis aut nō sunt cōmunicata ⁊ tunc cēsetur indubio ꝯctus innominatus ſm eos vnde idem dicendum est in casu isto simili.

m ¶ Cum de similibus idē sit iudiciū. l. nō pñt. ff. de legib⁹ ⁊ c. inter ceteras de rescriptis cum simi. Jō cū dicti boues nō fuerint cōmunicati dictis Guilielmo ⁊ Symoni. ⁊ ideo totus dictus ꝯctus censeri dz ꝯctus innominatus ⁊ maxie quantum pertinet ad dictos boues qz quo ad eos ꝯcordat etiā opi. Saly. in. d. l. si pascēda q tz in illis terminis ꝙ si pecora nō sunt cōmunicata censetur societas ꝯtracta in fetibus lz non in pecoribus ſm quā opinionē censeretur in terminis nostris ꝯcta societas in fructibus percipiēdis ex laborerio facto cū dictis bobus ⁊ censeret cōtractus innominatus qūtum pertinet ad dictos boues lz sit magis cōis opi. precedēs. s. ꝙ totus ꝯctus censet innominatus: ⁊ ideo saltem indecisiuis tutius est eam tenere

n ¶ Cōtractus aūt innominati nō producūt actionem nisi perfecte impleantur. l. ex placito. C. de rerum permutatione ⁊ ꝙ per gl. ⁊ doct. in. l. j. C. de pac. Sed non appet qd ꝓ parte dicti Pasquini fuerit obseruatus dictus cōtractus habebat enim cōtribuere interratico ⁊ in expēsis bouū qd nō impleuit saltez in totū vt cōtracta dicit ⁊ satis est qd nō appareat impleuisse paria eniz sunt nō esse ⁊ nō appere. l.

duo sunt

duo sunt tit.ij.ff.de test.tut.⁊.l.si fuerit de rebus dub.⁊.l.in l.⁊.l.rutilia.ff.de cōtrahen.emptio.actore enim nō probante suam intentionem seu ꝙ est fundamentum sue intentionis reus venit absoluendus.l.qui accusare.C.de edendo ⁊ l.fi.C.de rei vēdi.⁊.c.cū ecclesia sutrina de causa possessionis cum multis si.ex quibus deducitur ꝙ dictus Pasquinus nō potest agere vigore dicti ꝯctus innominati ⁊ insup nō probatur pro parte dicti Pasquini ꝙ dicti Guilielmus ⁊ Simon fuerint in culpa quo ad mortem dictorum bouū nam licet quidaꝫ testes deponant ꝙ dicti boues perierunt culpa dictorum Guilielmi ⁊ simonis nihilominus nō reddunt tam scientie per sensum corporis ꝓut requiritur q₂ testes saltem interrogati debent reddere cām scientie.l.testiū C.de testi.in.l.qui testō.§.fi.ff.de testa.⁊ ēt non interrogati in cā scientie qñ deponunt sup eo ꝙ non sensu corporis percipitur:vt no.Bar.in.d.§.fi.⁊ Inn.⁊ doc.in.c.cum cāꝫ que de testibus nec ob.ꝙ Franciscus primus testis interrogatus in cā scientie deponit q₂ vidit dictos boues qui erāt satis iuuenes ⁊ vtiles q₂ dicta cā scie non cōcludit q₂ iuuenes ⁊ vtiles sepe moriunt:vt est notissimum ⁊ meus aliꝰ testis nō deponit precise.sed per verbum fortasse ꝙ est verbum dubiū ⁊ dubia ꝓbatio nō releuat probantē.c.in pñsentia.ff.extra probat.⁊ lꝫ subdat ꝙ vidit dictos Guilielmum ⁊ Simonem mortuo primo boue prosequi laboreriū ꝙ inchoauerant cum quattuor bobus nō propterea infertur ꝙ ppea perierint ⁊ licet primo deposuerit ꝙ ppea firmiter tꝫ ꝙ ex dicta cā fuerint nimis fatigati nihilominus nō deponit precise ⁊ nō sequitur fuerunt prosecuti dictum laboreriūm ergo fuerunt nimis fatigati maxime q₂ idē laboreriuꝫ ꝯtingit qñq₃ pluribus vicibus ⁊ qñq₃ paucioribus laborari ꝙ si cum quattuor bobus intēdebant quattuor vicibꝰ laborare poterant cum tribus bobus tribus vicibus laborare ⁊ nō magis fuissent fatigati tres boues superstites q̄₃ si quartus bos non periȷ̇sset vt de se cōstat.

o ¶ Nec obstat ꝙ dictus meus subdit ꝙ non vidit eos gubernare ⁊ custodire dictos boues vt aliȷ̇ hōies retinētes boues nō sequitur nō vidit ipse ergo nō gubernauerunt ⁊c. siīr aliȷ̇ testes super hoc deponētes non reddunt idoneam causam scie:idō non probant ⁊ deponunt de credulitate merito ⁊c.vt p Bar.⁊ doc.in.l.i.in prin.de ventre inspici.⁊ in l.quid tñ.§.si arbiter.ff.de arbi. Nec etiam obstat ꝙ plures aliȷ̇ testes deponunt de culpa ⁊ negligētia dictorum Guilielmi ⁊ simonis quia deponūt de auditu.c.tam līis de testibus.⁊.c.inquisitiōis de accusationibus ⁊ habetur in.l.ij.§.idē labeo.ff.de aqua plu.ar.⁊ quidaꝫ sunt singulares ⁊ testibus singularibus nō credit.c.cū dilecti de ele.⁊.d.c.tā līis ⁊.l.iurisiu.c.de testibus.⁊ lꝫ qdā testes deponūt de negligētia in nō custodiēdo bouē qui pȷ̇t cecidēdo in fauorē tñ ex aduerso ꝓbatur ꝙ erat de more cōiter hñtium boues ꝓprios vel alienos imittere boues in bannita in qua pȷ̇t dictus bos ⁊ ipsos dimittere sine custodia vna cum aliȷ̇s.

p ¶ Et faciēs id qđ cōiter aliȷ̇ faciunt nō cēsetur eē in culpa saltē leui vt pꝫ ex notatis p bar.in.l.ꝙ nerua.ff.depositi ⁊ p bal.in.l.q̄ fortuitis.C.de pig.actio.pōt aūt dici ꝙ ex quo dictus Pasquinus nō impleuit dictū ꝯctū nō artabant dicti guilielmus ⁊ simon ipsum ꝯctum implere p iura vulgaria ⁊ p supradicta nec vr̄ ꝙ tenerētur custodire ⁊ adhibē diligētiam nisi vigore dicti ꝯctꝰ merito ⁊c.Itē dici pōt ꝙ ex quo dictus Pasquinus tenebatur ad expēsas feni ⁊c. pro necessitatibus dictoꝝ bouū si nō fuerūt bñ gubernati potuit cōtingere pp defectū dicti Pasquini non iplētis ex pte sua ꝓut pp defectuꝫ dictorum guilielmi ⁊ Simonis.itē pōt dici ꝙ dicta testiū deponētiuꝫ de culpa dictoꝝ guilielmi ⁊ simonis possunt verificari in culpa leuissima ē culpa leuissima non venit in dicto ꝯctu qui celebratꝰ fuit grā vtriusq₃.l.si vt certo.§.nunc vidēdum.ff.cōmo.merito ⁊c. Nec ēt obstat ꝙ qdam testes deponūt ꝙ viderūt dictos guilielmū ⁊ simonē domare vnū iuuēcum cū dictis bobus q₂ rñdetur ꝙ lꝫ cōiter contingētia ex hoc verisiīr non dēbat seq mora nec verisiīr ex hoc secuta fuit mora prout audiui a certis rusticis i hoc expertis ⁊ maxime q₂ nō appet ex dictis testiū ꝙ illum iuuēcum inceperint domare ⁊ domatio iuuēci solet durare per multos dies ⁊ elapsis primis diebus octo vel circa non est piculū nec magnus labor bouis cum quo domat ⁊ poterat ꝓut mihi vr̄ esse vtile Pasquino ꝙ dictus iuuēcus domaret in laborerio cōi q₂ cū domat fit laboreriū ⁊ bos q loco iuuēci laboraret interim repausat ⁊ si tunc non erāt supstites nisi tres boues poterāt dicti guilielmus ⁊ Simon arare cū duobꝰ aratris vna cū dicto iuuenco ⁊ sine eo non potuissent laborare nisi cuꝫ vno aratro ⁊ sic poterat esse vtile dicto Pasqno ⁊ ꝯñter nō arguit culpa dictorū Guilielmi ⁊ simonis. Et si qua culpa interuenisset illa non erat ordinata ad casum mortis postea contingentis.

q ¶ Et qñ nō est ordinata ad casum tūc culpa nō facit culposum teneri de casu.l.ij.§.si nō pp.ff.si qs cau.⁊ ibi per bar.⁊ doc.Et insup non apparet ꝙ domarent cū illis duobus bobus qui vltimo morierūt.potuit enim domari cuꝫ boue postea restituto ⁊ cū boue qui cecidit in foueā de quo ꝯstat ꝙ pp illam cām non periȷ̇t ⁊ ppea non ꝯstat ꝙ si qua culpa in domatione iuuenci cōmissa fuerit illa fuerit cōmissa circa boues qui vltimo perierūt de qbus vr̄ impingi ꝙ perierint pp nimium laborē. Nec ēt obstat id qđ vr̄ ꝓbari ꝙ dicti Guilielmus ⁊ Simon arauerūt cū dictis bobus ꝓprias eoꝝ terras q₂ potuerunt id iuste facere ⁊ rñdere de fructibus q̄ntum merebant ipsi boues dicto Pasquino nō enim fuit actum quas terras deberent cū dictis bobus laborare ⁊ insup cū boues eēnt deputati ad arādū laborare cuꝫ eis nō tēdebat ad interitū ⁊ sic militat supradicta theorica tradita per.d.§.si nō pp. Nec ēt obstat si aliȷ̇ de pmissu dictorum Guilielmi ⁊ Simonis laborauerunt q₂ rñdetur vt.s̄.ꝓxime per ea que hñr in.d.§.si nō pp. Et insuper probat ꝓ parte dictoꝝ guilielmi ⁊ Simonis ꝙ erat de more ꝙ habentes boues ꝓprios vel vt ipsi habeant alienos cōmittere boues alteri ad custodiendum cum hoc q̄₃ ipsi custodes possent laborare cū eis.Itē qdā deponūt de auditu ⁊ qdā sunt singulares ⁊ nō deponūt precise de bobus q vltīo pierunt de qbus pōt dubitari ne perierint pp nimiū laborem.

r ¶ Nec ēt obstat ꝙ videant fuisse in mora restituēdi dictos boues ex quo interpellati denegauerūt restituere ꝓut vr̄ cōfiteri dictus guilielmus simpl'r rñdendo ad articulū p verbum credit. Et si dicat ꝙ recusauerūt restituere ex eo quia erant iam mortui cum nō appareat ꝙ interpellatio fuisset facta añ interitū. Pōt dici ꝙ si fuisset facta post interitum ipsi interpellati nō recusassent restituere indebite ⁊ iniuste ꝓut dr̄ in articulo q₂ ad hec rñdetur ꝙ dicta rñsio facta per Guilielmuꝫ nō nocet dicto Simoni qui rñdit non credit.

s ¶ Nec ēt nocet ipsi Guilielmo ex eo q₂ censetur rñdisse ad id qđ principaliter ponit in articulo ꝓut voluit spec.in tit. depositi.§.vij.ver.xj.pro quo facit qđ no.bar.in.l.si dubitet §.ita demū.ff.de fideius.⁊ sic vr̄ confiteri ꝙ fuerūt requisiti ⁊ recusauerunt nō aūt ꝙ indebite ⁊ iniuste recusauerint ꝙ saltem vr̄ dicendum in casu isto ex eo q₂ si indebite ⁊ iniuste recusassent restituere fuissent in culpa quam culpam cōtinue ipsi negauerant prius ⁊ postea.

t ¶ Et confessiones seu rñsiones ad articulos debent interpetrari vt non contrarientur aliȷ̇s per rñdentem positis ⁊ affirmatis vel negatis ⁊ pro posse debēt cōcordari prout notabiliter inquit Bal.in.l.cum falsa.C.de iur.⁊ fac.igno. Et maxime cum indebita nō equipollet vl'i nisi ex quadam humanitate.l.si seruitus.⁊ ibi Bal.Ang.⁊ Raph.ff.de serui.vrb.pre.⁊ Pe.Bar.⁊ Imo.in.l.si pluribus de le.ij.nec semper equipollet.sed solum qñ est eadem rō ⁊ conditio oium cōtentorum sub vl'i vt no.glo.Bar.⁊ doc.in.d.l.si pluribꝰ ⁊ glo.⁊ doc.in.c.vt circa de elec.li.vj. Sed non vr̄ eadeꝫ rō cōfitendi interpellationē ⁊ recusatiōem ⁊ illam qualitatē ꝙ indebite ⁊ iniuste recusauerint attēto ꝙ ipse rñdens semp isterit ꝙ restituere nō tenetur dictos tres boues mortuos ⁊ tñ teneretur si indebite denegasset restituere nō tñ negauit vnq̄₃ se nō fuisse requisituꝫ eos restituere ⁊ denegasset restōnem quattuor bouum. Ex eo q₂ tres erant mortui ⁊ si quis tenaciter vellet insistere ꝙ censeat rñdisse ēt ad illa verba indebite ⁊ iniuste potest rñderi ꝙ illa verba indebite ⁊ iniuste in fi.posita referātur ad omnia precedētia prout regulariter solēt referri vba in fi.posita.l.talis scriptura de le.j.⁊ c.ij.requiris.⁊.c.inquisitioni de app.

v ¶ Et tūc si iniusta fuit iterpellatio ⁊ iniusta recusatio fuissent in pari culpa ⁊ esset potior conductio rei.c.in pari causa de regu.iur.in.vj.cum cōcor.⁊ possent intelligi ꝙ dictus Pasquinus indebite ⁊ iniuste requisiuerit dictos Guilielmum ⁊ simonē ꝓ sibi restituerēt dictos quattuor boues cū tres periȷ̇ssent ⁊ dicti Guilielmus ⁊ Simon indebite denegassent dictos quattuor boues q₂ debuerūt restituere bouē superstiteꝫ ⁊ non simpl'r denegare ⁊ ita pōt verificari rñsio Guilielmi ⁊ si dicat non est verisiīe ꝙ Pasquinus posuerit ꝙ ipse indebite requisiuerit respondetur ꝙ nec est verisimile ꝙ Guilielmus voluerit confiteri se iuste ⁊ debite requi

fuerit et iniuste denegasse.

f ¶ Et est imputandū dicto Pasquino quare fecit positionem multiplici esse et nō clarā qꝛ implicita et multiplex positio censet non admittēda vt no. spec. in. d. §. vij. ver. xj. et Jo. an. in. c. ij. de contes. lib. vj. et doc. in. l. ij. §. ꝙ obseruari. C. de iuramento calum. et in. c. j. de lit. contesta.

g ¶ Cum igit dicta ꝯfessio non sit certa non dꝫ preiudicare per. l. certū. ff. de ꝯfes. et cū nō appeat ꝙ requisitio fuerit facta ante interitum non appet ꝙ fuerit facta cōgruo loco et tēpe put requirit. l. mora. ff. de vsur. de tpe. n. ꝯstat per predicta de loco et deducit qꝛ cū dictus Pasqnus fuerit de diuerso territorio a territorio dictoꝝ guilielmi et Simōis debebat accedere pro dictis bobus ad domum dictoꝝ Guilielmi et Simonis per notata. per Barto. et docto. in. l. item illa. ff. de consti. pecu. Et per consequens non apparet ꝙ dicti rei fuerint in mora ex quibus remanet conclusio. s. facta ꝙ dicti rei veniant absoluendi. Laus deo.

¶ Statutū cortonij disponit ꝙ instrā guarētigiata hēant executionē paratā et ꝙ nō possint opponi nisi alique exceptiones de quibus. j. in lrā. c. an si ꝓducat instrm guarentigiatum et ꝯ fideiussorē petat exequi et iudex ꝓnunciauit eē exequendam alr non declarādo discussionē esse factā ꝯtra principalem an si pp hoc a dicta snīa fuerit appellatū iudex appellationis debeat eam confirmare vel non.

¶ Consilium. cix.

In nomine dn̄i nostri iesu christi. ¶ Viso infrascripto themate et duobus statutis vnū sub rubrica de ꝯcepto guarētigie aliud sub rubrica de reiecta excussione bonoꝝ et copia cuiusdā ꝯsilij decisiui redditi in hac cā contra Jo. baptistam agentem reo mihi videtur clarissima ideo non multis insistam.

a ¶ Fundat pꝰ rei cōuenti ꝙ executio ꝯ eum peti non poterat nō excusso reo ꝑncipali qꝛ fideiussor non potest conueniri non discusso prius debitore principali per aucām. presente. C. de fideius. et in auctentico. eo. titu. in prin.

b ¶ Et ꝯsulens insistit ꝙ requirat ꝓnunciatio ꝙ excussio fit legittime facta quasi videat presupponere ꝙ excussio fuerit facta. sed ꝙ si interuenit snīa declaratoria discussionis legittime facte sequendo opi. Bar. et sui preceptoris que non caret dubitatione: qꝛ Ja. de are. in tractatu excussionū et Ja. bu. in auc. hoc si debitor. C. de pig. tenent ꝯtrium per glo. in l. sancimus. C. ad treb. quam gl. allegat Bar. in. l. si finita. §. iulianus. in. vi. col. ff. de dam. infec. ꝙ nō requiratur ꝓnunciatio: et ideo Jmo. ibi dicit Bar. in hoc fuisse sibi cōtrariū et hanc partē ꝙ nō requiratur pronunciatio firmat Jmo. et Pau. de ca. in. l. pe. §. hꝫ autem. ff. de no. ope. nun. et vide mente Bal. in auc. hodie. C. de actio. et oblig. super quibus tn̄ non insisto maxime quia in themate nō presupponitur factam fuisse aliquam discussionem.

c ¶ Sed dato sine preiudicio ꝙ nulla discussio fcā fuerit nihilominus dictus Joānes baptista fouet iustitiā et hoc vigore statuti sub rubrica de preceptis guarētigie quo disponitur ꝙ ꝯ executionē possint opponi tn̄ infrascripte exceptiones. vꝫ falsitatis solonis seu satisfactionis ꝑscriptiōis et cōpensationis et subdit ꝙ si nō fuerit ꝓbata tunc instrm guarentigie mandet executioni ꝯ debitorē. Et fideius. et c. cum igitur in casu nostro non sit probata neqꝫ opposita aliqua ex dictis exceptiōibus merito instrm guarentigie mādari debet executioni contra dictum fideiussorem attentis verbis dicti statuti que sunt satis clara.

d ¶ Et attento ꝙ pariter et per eadē verba loquit in debitore et fideius. et ipsorum et cuiuscūqꝫ eorum heredes et determinantur ab eisdem verbis ideo debēt pariter terminari p l. iam hoc iur. et. l. lutius. ff. de vul. et pup. et. l. fi. C. de sen. cū similibus. ideo prout principalis debitor non potest opponere aliquam exceptionem aliam ita nec possit fideiussor et sic nequeat opponere exceptionem discussionis non facte.

e ¶ Scdō ponderandū est ꝙ dictus fideiussor renunciauit bn̄ficio discussionis renunciando nouis constitutionibꝰ ne fideiussoribus et omni alio bn̄ficio et bn̄ficio suo quilibꝫ regulariter potest renunciare. l. siquis in conscribendo. C. de pac. et eandem. l. C. de epis. et cler.

f ¶ Et licet prefatus dominus cōsulens allegauerit Romanum in consilio. ccviij. velle ꝙ requiratur discussio etiā si fideiussor renunciauerit excussioni per tex. ſm eundē Romanus singularem in. l. j. C. de conue. fis. debitoribus. li. x. ſm vnā lecturā quā ibi sequitur Bart. ſm eum lꝫ aūt dictū ꝯsiliū nō habeā inter ꝯsilia pontani q̄ habeo nō informis.

g ¶ Tamen miror ꝙ ad hoc allegauerit illum tex. et ibi bart. qꝛ Bar. ibi presupponit ꝙ renunciatio beneficio discussionis conces. sit regulariter tn̄ talis renunciatio non operat ꝙ siquis tanq̄ fideius. promisit creditorem conseruare indemnem tunc si debitor principalis est soluendo creditor non est in damno ideo promissio indēnitatis nō militat eo casu et tunc fideiussor non se tuetur beneficio de fideiussoribus cui est renunciatum sed se tuetur ꝙ sua obligatio sui natura non se extendit ad eum casum et consequenter cesset actio non autem competit exceptio discussionis non facte.

h ¶ Cum exceptio presupponit actionem vt no. Bar. in. l. j. per tex. ibi. ff. de exceptionibus et ista est intētio Bar. in. d. l. j. de cōue. fis. debitoribus que aperte deprehendit ex eius verbis. Itē tertio est ponderandū ꝙ dictus dn̄s per Laurentius non solum fideiussit. Sed vltra promisit se acturū et curaturū ita et taliter ꝙ dictus magister Sigismundus faciet obseruabit et adimplebit omnia et singula et solutionē dictorum ducentorum floren. et c. que verba videntur referri ad casum quo dictus Sigismundus esset soluendo qꝛ si ipse Sigismundus non esset soluendo non posset verisimiliter facere et curare dictus per. Laurentius ꝙ dictus Sigismundus faceret et adimpleret omnia et singula et solueret dictam quantitatem et c.

i ¶ Ideo per predicta et vt illa verba se actuꝝ et curatuꝝ et c. aliquid operentur vltra verba in instrumento ꝑcedentia prout decet per. l. si quando de lega. j. et. c. si Papa de priui leg. lib. vj. Et quod per Bald. in rubrica. C. de fide instrumentorum. vbi dicit ꝙ nullum verbum instrumenti debet interpetrari positum sine virtute aliquid operandi.

k ¶ Suadet ergo ratio naturalis quā sufficit allegare. l. scire oportet. §. sufficit. ff. de excusatio. tuto. ꝙ dictū instrm sit exequendum ꝯ dictum fideiussorē siue principalis debitor sit soluendo siue non et sic vt ipse soluat vel curet et faciat ꝙ debitor principalis soluat vltimo reddit rem clarā. Aut nimmo clarissimam aliud statutum sub rubrica decimasexta de reiecta excussione bonorum cuius statuti verba rubri et nigri sunt clarissima ita ꝙ nō est locus dubitatiōi. l. ille aut ille. §. cum in verbis de lega. iij. ita ꝙ casus legis municipales decidit hanc consultationē. Et vbi est casus. l. vbi nulla est dubitatio. l. ancille. C. de furt. et. l. illam versiculo de modo. C. de colla. et per consequens remanet conclusio. s. facta quod dictus Joannes baptista fouet iustitiā et pars aduersa sit condemnanda in expensis. Laus deo.

¶ Donans irreuocabiliter inter viuos cuꝫ pacto ꝙ donatarius teneatur donantē alimentare: an et qn̄ propterea ꝙ dicta alimenta sibi non prestita: possit in preiudiciū primi donatarij deuenire ad secundam donationē et quibus probationibus habeat doceri alimenta non fuisse prestita presupposito quod donator post mortem primi donatarij iuit ad habitandum cum secundo donatario et cuꝫ eo stetit per multa tempora. Jtem si postea rediit ad habitandum cum heredibus primi donatarij: an per hoc videatur recessisse a secunda donatione.

¶ Consilium cx.

In nomine domini nostri iesu christi. ¶ Videtur in hac consultatione prima facie dicendū ꝙ partes iudicis debeant esse in pronunciando primam donationem factam Baptiste esse inefficacem et secundam factam. Siluestro fuisse et esse efficacem et bona de quibus agitur pertinere et spectare ad eū iure dominij vel quasi et dictum Ludouicū condemnare ad dicta bona relaxandum et dimittendum dicto Siluestro.

a ¶ Ad cuius rei euidentiam premitto ꝙ donatio facta cum pacto ꝙ donatarius alimentet donatorē si donatarius noluit alimentare reddit donatio in effectu inefficax qꝛ in donatariū retransfert vtilis rei vendicatio et vtile dn̄iū vt est tex. et ibi gl. et doc. in. l. j. C. de dona. q̄ sub mō. Scdō ꝑmitto ꝙ qn̄ qs se obligat alteri ad dandū vel faciēdū aliqd debitori incūbit onus ꝓbandi si agit ad penā que dr̄ incursa pp non obseruantiā: lꝫ negatiua sit fundamētū intētionis agentis

agentis vt hꝫ per glo.⁊ doc. in.l.ij.C.de iur emphyteotico per Bar.⁊ doc.in.l.hoc iur.ff.de verb.obli.Et per Hostië. in.c.super his de accusatio.sed non vr plene probatum ꝙ p parte donatarij fuerint prestita alimëta dicto donatori. qn immo vr probatum ꝙ per plures annos fuerint prestita dicta alimenta per Siluestrũ ſm donatariũ:ideo vr ꝙ fuerit translatum dñium in perangelũ donatorez ⁊ successiue ab eo translatum in Siluestrũ ſm donatarium.⁊ ppea videtur ꝙ dictus Siluester habeat fundatam suã intentionem hoc est ꝙ dicta bona ad eũ pertineant iur vtilis dñij ⁊ presupponitur ꝙ dictus Ludouicus conuent⁹ dicta bona possideat.Et per ꝯñs ꝙ dictus Ludouicus veniet condemnandus ad restõnem dictorum bonorum.Attento ꝙ vr ꝙ per Ang.tutor dicti Siluestri possedit dicta bona per.xx.ãnos restat statutum ꝙ qui possedit per.xx.annos habeat pro vero dño ⁊ legittimo possessore. Et si dicat dictum statutum vr iuuare dictum Ludouicũ ⁊ Euangelistam eius auctorẽ quia vr probare ꝙ dictus Euangelista possedit per annos xx.⁊ vltra q: post mortẽ baptiste sui patris q probat ꝙ decessit iam sunt.xxv.anni ⁊ ꝙ possedit vsqꝫ quo vendidit dicta bona dicto Ludouico ad hoc rñderi potest ꝙ testes nõ deponũt qualiter euangelista cepit possidere nec deponũt ꝙ toto dicto tpe elapso inter mortem baptiste ⁊ dictã venditionem dictus Euangelista possederit dicta bona videnetur enim verificari verba testiũ.Super hoc deponentium ẽt si minori spatio.xx.annorum puta q: inceperit possidere post mortẽ dicti Baptiste elapsis.vj.annis vel pluribus.prout als in simili dicimus in testibus deponẽtibus vidisse titium possidere a.xx.annis citra ꝙ non probant q̃to tẽpore possederit vt no.Bar.in.l.celsus.ff.de vsucap.⁊ Jo.an. ⁊ docto.in.c.licet causam de proba.

b ¶His tñ non obstantibus ꝯrium puto de iur rñdendum vꝫ ꝙ partes iudicis esse debent in absoluendo dictum Ludouicũ.nam aduertendũ est ꝙ dictus Siluester agit cõtra Ludouicũ iudicio reali asserens dicta bona ad se pertinere iur dñij vel quasi nec probat intentionez suam q: dato sine p̃iudicio veritatis ꝙ dicta prima donatio fuerit reddita inefficax ⁊ vtile dñium fuisset retrãslatũ in dictuz pang. donatorẽ nihilominus nõ ppea est pbata intẽtio dicti siluestri.

c ¶Eo q: dñium vel quasi dñium nõ pbat fuisse translatuz in dictũ Siluestz q: dñium nõ transfert in donatariũ sine traditione possessionis.l.traditionibus.C.de pac.

d ¶Et multominus transfert quasi dñium q: ẽt in casibus in qbus sine possessione transfert dñiũ nõ transfert quasi dñium sine possessione ar.d.l.cũ qui in prin.⁊.§.fi.⁊.l.traditionẽ.ff.de publiciana put volunt Jo.an.dñs Anto.florẽtinus Imo. ⁊ panor.in.c.ij.de ꝯsuetudine.⁊ bar.⁊ Bal. in.l.j.in fi.ff.de publiciana ⁊ Spec.in tit.de locato.§. nunc aliqua ver.lviij.⁊ Lapus in.c.abbate de re iud.lin.vj. prout ibi refert ⁊ transit Pe.de ancha.in nono notabili.⁊ idez tz ibi geminianus in fine principij cum igitur dictus Siluester non probauerit se possedisse dicta bona non probat se habere dñium vel quasi dñium ⁊ sic nõ probat suam intentionem ⁊ actore non probante suam intentiõem reus etiaz si nihil probauerit est absoluẽdus.l. q accusare.C. de edẽ. l.fi.C.de rei ven.⁊.c.cũ eccle.sutrina in fi.de causa.pos.⁊ p prieta.cum similibus.Item ⁊ scdo non probatur ꝙ dictus perangelus habuerit dominum dictarum rerum.

e ¶Licet enim plures testes deponant ꝙ dicta bona fuerit dicti perangeli nihilominus non reddunt idoneam causaz scientie prout requiritur in probatione maxime dñij ꝙ nõ percipitur sensu corporis nec de facili probat vt habetur in l.cum res.C.de proba.ad hoc no.per Inno.⁊ doc.in.c.cum cãm de testi.⁊ per Bar.in.l.qui te.§.fi.de testa.⁊ per Bal. ⁊ doc.in.l.solam ⁊ in.l.testium.C. de testi.⁊ licet conent p-bare dñium dicti perangeli per eius possessionem.xx.annorum iuncto dicto statuto tamẽ non videtur per hoc mediuz dñium dicti perangeli probatum quia non videtur probatum ꝙ sit plene probatuz ꝙ dictus perangelus possederit per.xx.annos.nam aliqui testes deponunt de pauciori tempore ⁊ tres autem testes possunt adduci ꝙ deponunt de viginti annis.vꝫ antonius Angeli qui deponit ꝙ possedit p triginta annos ⁊ vltra ⁊ venantius Angeli qui deponit ꝙ possedit per viginti annos vel circa.

f ¶Et matheus angeli qui deponit ꝙ ipse testis hꝫ bonum recordum de viginti annis ⁊ ꝙ dicto tpe perangelus possedit .tñ non ppea probant possessionem viginti annorum.

g ¶Quia venantius non deponit precise de .xx. annis adedendo verba vel circa per que verba redditur dictuz testis ambiguum ita ꝙ non probat saltem tempus viginti annorum prout vult dominus Antonius in.c.attestationes ⁊ in c.fi.de desponsatione impuberum.

h ¶Item matheus sĩlr non pbat quia lꝫ deponat ꝙ hꝫ recordum de.xx.annis tñ non deponit ꝙ possiderit toto dicto tpe vnde verificari psũt eius verba etiã si nõ possiderit per totos viginti annos:naz si possedit vno anno possedit dicto tpe per ea que.ss.dixi adducẽdo no.per Bart.in.d.l. celsus.⁊ per Jo.an.⁊ doc.in.d.c.licet cãm ⁊ maxĩe q: constat ꝙ tempore dispõnis ⁊ antea dictus Ludo. ⁊ euangelista a tempore.xx.annorum citra possiderunt dicta bona.Itẽ põt ex alio attentari ꝙ dicti testes nõ probent possessionez dicti perangeli quia non apparet ꝙ deponant de possessione eiusdem temporis:nam vnus potuit videre ꝙ possedit alijs annis quaz viderit alius testis:⁊ ideo possunt esse testes singulares prout contestes.

i ¶Et put non credit testibus singularibus ita ẽt non credit testibus qui psũt esse singulares ⁊ ꝯtestes put notabilr dicit bal.in.l.edicto añ medium.C.de edicto diui allegãdo bar.in.l.celsus de vsucap.⁊ idẽ voluit bal.in.d.l. testiuz circa scdas interrogationes adducẽdo Guilielmũ de cu. in.l.si Item exigit.ff.de dolo.⁊ idem voluit idem Bal. in.c. bone de elec.⁊ per hec media deducitur ꝙ partes iudicis dñt esse in absoluendo dictum Ludouicum.

k ¶Ex his ẽt infertur ꝙ cessare videt dispõ.d.l.j.C. de dona.que sub modo q: si non probatur ꝙ rei vendicatio prius competerent donatori ⁊ sic ꝙ habuerit dñium non cadunt termini translationis dñij seu rei vendicationis:⁊ ppea videtur ꝙ prima donatio non sit reuocata saltẽ ipso iur: ⁊ dato sine preiudicio veritatis ꝙ veniret reuocanda per actionem personalem illa non competit aduersus Ludouicum.

l ¶Quia actio personalis non transit in singularem successorem per ea que habentur in.l.j.§.si heres.ff. ad treb. ⁊ in l.fi.de contrahen.emptio.

m ¶Ex alio ẽt põt deduci ꝙ dicta prima donatio non sit reuocata q: dictus donator steterit cum baptista donatario donec ipse baptista dixit.Ita ꝙ est vĩsimile ꝙ fuerit ab eo alimentatus per ea que habentur in.l.fin.C.de alimen.pupil. prestan.vbi est tex.ꝙ pupillus presumit alimentatus a tutore qui tenebat ipsum alimentare per quem tex.Bal.⁊ Saly.ibi ⁊ Bal.in.l.si seruũ de ver.ob. tradunt notabilẽ theoricam ꝙ quando aliquid ꝙ requirit expensata repertur factum presumit expensis eius q erat obligatus illud facere:ĩõ cum dictus perangelus fuerit alimentatus q: als nõ potuisset viuere presumatur alimentatus ab ipso donatario q tenebatur ipsum alimentare. Et maxime ex quo alimentandus steterit in domo donatarij.Et ꝙ continue prestiterit alimenta est difficilimum probare. Et dicta testiuz aliqualiter adminiculantur ꝙ donatarius seruauerit conuenta.

n ¶Et insuper est fundamentũ intentionis dicti siluestri secundi donatarij ꝙ prima donatio fuerit reuocata propter non obseruantiã donatarij:⁊ q se fundat in negatiua tenet eam probare.l.hoc iure.ff.de ver.ob.⁊ ibi per Bar.⁊ doc.⁊ per Host.⁊ doc.in.c.sup his de accu.⁊ Jo.an.in.c.bone de elec.⁊ per Saly.in auc.hoc amplius.C.de fideicommis.

o ¶Et lꝫ fallat qñ creditor cui debet aliqd obseruari se fundat ꝙ debitor non obseruauit:naz tunc debitori incumbit onus probandi affirmatiuam:vt no.glo.⁊ doct.in.l.ij. C.de iur emphy.⁊ Bar.⁊ Doc.in.d.l.hoc iure tñ dictus secundus donatarius videtur ꝙ sit censendus tertius non autez creditor q: ad hoc vt in sua secunda donatione veniant bona prius donata requiritur ꝙ primus donatarius non obseruauerit:⁊ si de hac negatiua nõ constat silr non constat ꝙ bona prius donata venerint in secunda donatione.

p ¶Nec obstat ꝙ pro parte dicti siluestri secundi donatarij probat ꝙ post mortẽ dicti baptiste dictus perangelus donator steterit cũ dicto siluestro per plures annos ⁊ ab eo fuit alimentatus.Et sic vr probatũ ꝙ heres primi donatoris q tenebatur alimentare:non alimentauit prout debebat.⁊ propterea videatur ꝙ dicta donatio censeatur reuocata.

q ¶Quia ad hoc respondetur ꝙ.d.l.j.C. de donati.que sub modo est.l.exorbitans ⁊ loquitur in eo qui noluit alimentare.Ita ꝙ non militat in herede qui ignorauit obligationẽ de alimentando.

r ¶Q: ignorans non censet nolle. Nã verbũ nolo significat voluntatẽ negatiuã vt pbat tex.in.l.j.§.sciam.ff.de tributoria.vbi pbat tex.ꝙ differt verbum nolle:⁊ verbum nõ

velle ꝛ sic est dare medium inter nolle ꝛ velle.i.non velle.

s ¶ Ut ibi probatur ꝛ probatur recte intuenti in.l.nolle de acq.here.ꝛ in.l.est eius est velle de regu.iur. ignorans autē non censet velle nec nolle arg.l.nec ignorans.C.de do.ꝛ in l.miter decedens.ff.de inoffi.testa. ꝛ probat ratione nāli.l. scire opꝫ.§.sufficit de excus.tuto.ꝛ in.l.dedi.§.siquis quasi versi.Sed ipse celsus.ff.de condi.ob causam.

t ¶ Ubi Bald.dicit ꝙ sufficit fundare in ratione naturali ꝛ nāli equitate in decisiōibus causaꝝ ꝛ Ang.in consi.cccxvij. dicit ꝙ querere.l.vbi est rō nālis est ifirmitas intellectus.

v ¶ Idcirco cum heres presumat ignorare factuꝫ defuncti.l. qui in alterius.ff.de regu.iur.ꝛ in.c.cum quis in ius. eo.ti. lib.vj.cum si.non incidit in dictam penam.d.l.j. de do. que sub modo.ꝛ ꝑpea per suam ꝯuentionem non censet incurrisse in solonem ꝯctus est spāle in casu illo.ergo in ꝯtū est ius cōe.l.j.ff.ad munici.ꝛ.l.j.C.de thesau.lib.x.

x ¶ Et insup ex quo post alimenta prestita per dictū siluestꝛ dictus perangelus donator rediit ad habitandum cum dicto euangelista si ab eo fuit alimentatus vigore dicte donationis censeretur recessum a resolone ꝯctus ar.l.si per emptorem.§.qui post diem ꝛ.l.post dieꝫ.ff.de lege cōmissoria. Ex qbus oibus intrepide concludendū est ꝙ ptes iudicis sunt in absoluendo dictum Ludouicum ꝛ victuꝫ victori in expensis condemnando. Laus deo.

¶ Restitutus ad appellandum cum clā constito de narratis an si fuerit retardata restitutio.interim causa appellationis lapsu temporis deseretur. Item an ꝛ quando causa restitutionis in integrum impediat executionem sententie.

¶ Consilium. cxj.

In noīe dn̄i nostri iesu xpi. ¶ Licet videat prima facie dicendū ꝙ dicta cā super dicta vltima commissione ipetrata per Mattheuꝫ de qua in themate nō sit deserta nec expirauerit ex eo qꝛ nōvr ꝙ sit cā appellationis que deseritur per lapsum anni qꝛ nō fuit commissa cā appellationis sed ꝙ restauret ad appellandum.vn̄ ante restaurationem ad appellanduꝫ non currunt tempora appellationis qꝛ ante appellare non poterat.

a ¶ Et ipedito nō currunt tpa.l.j.in fi.C.de anna.exceptione.ꝛ.l.contra maiores.C.de inoffi.test.cum similibus.

b ¶ Et instantia lꝫ de iure ciuili finiatur triennio.l. properandum.C.de iudi.tamen aliud de iure canoni.per.c.fi. de iud. per quem tex.videtur ꝙ instantia non finiatur tempore: ꝛ iō videatur dicenduꝫ ꝙ adhuc duret instantia dicte vltime commissionis ꝛ non possint exequi lr̄e executoriales hodie magis q̄ꝫ tempore quo agitabatur dicta causa.

c ¶ His tn̄ non obstantibus contrarium puto de iure ꝛ fidē duꝫ ad cuius rei euidentiā premitto ꝙ licet ꝑ parte Matthei fuerit aliter supplicatum tn̄ non fuit ꝯcessum per superiorem nisi ꝙ ꝯstito de narratis dictus Mattheus restituatur ad appellandum:ꝛ illa verba ꝯstito de narratis vr̄ ꝙ faciant ꝯditionem qꝛ ablatiui absoluti faciunt ꝯditionem.l. a testatore.ff.de condi.ꝛ demon. Nec vr̄ obstare id qd̄ no.per Inn.in.c.prudentiā de offi.dele.ꝛ per doc. in.c.ex insinuatione de rescri.qꝛ loquunt in simplici delegatiōe seu in lr̄is iustitie ꝛ in ꝯditione que tacite inerat in casu autem nostro est gratiosa concessio:ꝛ in supplicatione nonnulla narrant que non inerant tacite adesse gratiose concessionis.

d ¶ Et est cōcessio ꝯtria aliis litteris aplicis ꝛ non conformis iuri communi ꝛ ꝑpea vr̄ astringenda ar.l.precipimus.C.de app.ꝛ.c.cum dilectus de consuetudine ꝛ.l.ius singulare. ꝛ l.ꝙ vero contra.ff.de.ll.cum similibus.

e ¶ Et dōm vr̄ ꝙ dicta ꝯditio defecerit qꝛ dato termino per iudicem ad ꝓbandum dictus matheus nihil ꝓbauit ꝛ elapsus est terminus intra quem dēbat constare de narratis. Adeo ꝙ rebus sic se hn̄tibus non pōt amplius cōstare: qꝛ qlibet terminus ꝓbatoribus censet pemptorius.c. licꝫ cām de ꝓba.ꝛ.l.fi.ff.de fer.prout no.per doct.in dictis iuribus. Item pmittendū est ꝙ per dictū rescriptum vr̄ concessum ius petēdi restōnem ad appellandū non aūt fuit ꝯcessa facultas appellandi.ꝑpea non vr̄ ꝙ per illud rescriptuꝫ deberet ipediri executio sniaꝝ que trāsiuerant in rem iudicataꝫ ꝛ super quibus emanauerant littere executoriales.

f ¶ Nec obstat ꝙ in integruꝫ restōne pendēte nil noui fieri dꝫ.C.in integ.restōne pendēte in rubro ꝛ nigro qꝛ ꝑ restōnem in integrū petita suspendit snīa ꝓut per appłonem.l. si cā cognita.C.de trāsa.qꝛ rn̄det ꝙ dicta iura loquunt qn̄ petitur restō in integrum aduersus sniāꝫ qꝛ tn̄c suspendit sententia prout suspenditur per appellationē interpositam a snia.in casu autem nostro in integ.resti.non est petita aduersus sniam.sed est petita ad appellandum a sententia.

g ¶ Item dicta iura loquuntur in restōne in integrum que competit de iure communi nos autem loquimur in restitutione in integrum que petitur vigore specialis rescripti.

h ¶ Et iura specialia sunt minus efficacia q̄ꝫ iura cōia.l.eius militis.§.militia missi de militari testō. Itē dicta iura loquūtur in restōne in integ.non intētata sub ꝯditione sꝫ simplr deducta.nos aūt loquimur in restōne postulata sub ꝯditiōe ꝛ sic termini sunt penitus separati a terminis dictoꝝ iuriū.

i ¶ Preterea integrum restōne pendente. Si reqrit alteriorem indaginem multi tenent ꝙ non impediat executio snie prout in hac opi.fuit Bar.in.l.iiij.§.condēnatuꝫ de re iu.ꝛ in.l.descendente.ff.de aucto.tuto.ꝛ in.l.si pretor.§.marcellus de iudiciis.ꝛ Pau.de ca.in.l.j.C.in integ.resti. postulata.vbi idem videtur velle Ang.licet multi teneant in contrarium:ꝛ ideo in hoc non facio magnum fundamentum.

k ¶ Sed qn̄ imminet aliqua presumptio ꝯ petentem restōnem in integrum tunc non suspendit executio snie per.C. sciscitata de resti.in integ.prout ibi doc.no.ꝛ Cy. ꝛ Bal.in d.l.j.C.in integ.rest.postulata vt quia essent aliqua indicia ita intelligunt doc.illam decre.sm Rap.in.d.l.j.in casu aūt nostro vr̄ imminere indicia ꝯ dictum Mattheum tuꝫ qꝛ contra eum fuerunt late plures snie que transiuerunt in rē iudicatam:tum ēt qꝛ nihil probauit de his que probare tenebatur infra terminum sibi per iudicem assignatum.ita ꝙ videtur militare dispō dicti capituli sciscitata vigore tn̄ huius medij esset prestanda per petentem executionē ydonea cautio sm formā dicte decre. Sed attentis aliis mediis supra deductis:ꝛ infra deducendis dicta satisdatio non videt necessaria. Cautum tamen esset eam prestare ad cautelam.

l ¶ Ex quo autem prout.s.deductum est per dictum rescriptum conceditur facultas petendi restitutionem tamen vt supra videtur ꝙ dictum iudiciū deberet expediri infra quadriennium ꝙ conceditur petenti restitutionem in integ.ad expediendum iudicium.l.fi.C.de temporibus in integ.rest. ꝛ.l.fi.C.de repu.ꝛ abstinenda hereditate.

m ¶ Et insuper si non sufficeret lapsus quadriennij saltem videtur sufficere lapsus.xxx.annoruꝫ vt non possit amplius peti dicta restitutio qꝛ oēs ius tollitur lapsu dicti tēporis.l. sicut.C.de prescrip.triginta vel quadraginta annorum.

n ¶ Et exceptio prescriptionis censetur exceptio litis finite l.fi.ff.pro suo prout no.ibi Bar.ꝙ ꝛ voluit Guiliel.de cunio.in.l.eleganter.§.j.ff.de condi.inde.ꝛ per doc. ibi ꝛ.l.si fratris.C.de transact.ꝛ satis probatum in.d.l.sicut prout.ꝛ ponderat Bart.in.l.fi. Idcirco cum sint elapsi.xxx. anni ēt postq̄ꝫ nihil actum fuit in cā vr̄ ꝙ sit sublatū omne ius cōcessum dicto Mattheo vigore dicti rescripti:si qd̄ ius sibi competebat ꝛ dicta lis censet finita per lapsum dicti tpis.

o ¶ Nec obstat huic medio siquis dixerit ꝙ per lit. contest. prorogatur tempus prescriptionis in.xl.annum per.l.fi.C. de prescriptione triginta vel quadraginta annorum.

p ¶ Et per assignationem termini ad probandum in causa summaria in qua non requiratur lit.conte.videtur resultare idem effectus per ea que habētur in.l.nihil.ꝛ in.l. nulla.C. de procu.ꝛ tempus.xl.annorum non est elapsuꝫ merito ꝛc.

q ¶ Quia respondetur ꝙ.d.l.fi. loquitur in actione personali ꝛ in debitore obligato vt patet ibi suos obnoscios ꝛ ibi licet personalis actio ꝛ illa.l.est correctiua vt patet ibi quod nos corrigentes.

r ¶ Lex autem correctiua est stricte interpetranda ꝛ non extendenda ad alios casus etiā apparitate rationis.l. precipimus.C.de appel.ꝛ.l.si vero.§.de viro.ff.so.matri. ꝛ ibi late per Imol.ꝛ per doct.in auc.quas actiones.C. de sacrosan. eccle.merito non est trahēda.d.l.fi. ad ius petēdi restitutionem seu restaurandi partem ad appellandum prout cōtingit in casu nr̄o in quo nulla cadit obligatio neqꝫ actio ꝑsonalis sed officium iudicis ꝛ ius specialiter concessum per rescriptum non videtur . ita efficax prout actio personalis que oritur ex obligatione .l. licet.§. ea obligatio.ff. de procura.ꝛ iura specialia non sunt ite efficacia prout iura communia : vt.s. dixi.d.§. militia missi. ꝛ facit quod habentur in.l.in prouinciali.ff.de no.oper. nuncia. ꝛ in.l.in cause in prin.de mino.nec officium iudicis prout actio per id quod

habetur

habetur in.l.cum postulassem.ff.de dā.infec. Ex quib⁹ om
nibus saltē simul iunctis videtur intrepide concludendū
q̄ dictum rescriptum nec dicta lis super eo intentata non
impediat executionem sententiarum super quibus fuerunt
pro parte dicti dñi Nicolai impetrate littere executoriales.
Non obstantibus adductis in contrarium quibus satis p̄z
responsum per adducta pro hac parte. Laus deo.

¶ Statutum tuderti disponens q̄ instrumenta guarenti
giata habeant executionem paratam & cetera. An vendicet
sibi locum quando nomine vxoris petitur restitutio dotis
constante matrimonio.

¶ Consilium. cxij.

In noie domini nostri
iesu xpi. ¶ Viso themate & pfunctorie trās
curso processu q̄z cā ē breuis & meo iudicio
res est clara. ideo breuiter rem absoluam.

a ¶ Cōstat enim q̄ dos per mulierem regl'r non petitur cō
stante matrimonio nisi propter inopiam habentis eā solue
re.l.ij.in prin.&.l.si constante in prin.ff.so.matr.&.l.vbi ad
huc.C.de iure dotiū.&.l.vnica.§.ex actio.C.de rei vxorie
actione cum similibus. Et cum hoc concordat tenor instru
menti super quo fundatur hoc iudicium.

b ¶ Item ōstat q̄ actio dande dotis est regl'r mariti ar.l.do
ce ancillam.C.de rei ven.&.l.si p̄ro te.C.de do.promis.

c ¶ Item constat q̄ ex ōctu conditionali pendente conditio
ne nulla oritur obligatio.l.cedere diem de verbo.sig.&.l.q̄
si pendente.ff.de conditio. inde. Et ideo pendente condi
tione agi non potest quia sine actione nemo experitur.l.si
pupilli.§.videamus.ff.de nego.gest.&.l.nam postea in p̄n.
ff.de iureiur.&.l.h iure de verbo.obliga.

d ¶ Et licet ex forma statuti instr̄a guarētigiata habeant exe
cutionē paratam tamen instr̄a conditionalia non merent
executionem añ euentū conditionis quinimo nec anteq̄
constet purificatā conditionē ar.d.l.hoc iure ꝑut no. Bal.
in.l.cū te.in fi.C.de manu.te.n ō.n. antea instr̄m est liqdū.

e ¶ Et hmōi statuta verificantur solum in instr̄is liquidis
prout dicit Bar.in.l.ꝑinde.ff.ad.l.acq.facit ad predicta.l.
falcinius.§.si in diem.ff.ex qui.cau.in pos.ea.vbi tex. dicit
q̄ nihil interest q̄ quis nō sit debitor vel sit debitor sub cō
ditione propter q̄ exigi nō possit. Cū itaq̄ dicta dos sit ꝓ
missa mulieri seu alteri pro ea recipienti sub ōditione si ma
trimonium soluetur vel si angelus & Leonardus vergerint
ad inopiam vel male ipsorum negocia pertractarent nec di
ctum matrimonium est solutū. Nec deducitur q̄ angelus
nec q̄ leonardus vergerint ad inopiam seu male eorum ne
gocio pertractarent nec q̄ euenerit casus restituende dotis
in quem casum est factū dictum instrumentū. Idcirco eui
denter apparet q̄ non potuit nomine dicte Ludouice peti
executio dicti instrumenti prout petita fuit quinimmo nec
potuisset agi via ordinaria exquo dicte dñe Ludouice cui⁹
nomine petitur nulla competit actio non purificata condi
tione contractus seu non apparente purificatione conditio
nis per supra deducta & quidem predicta sunt clara & proce
derent etiam si per testes probaretur q̄.d.angelus percepis
set.xxv.floreñ.pro dicta dote domine Ludouice super quo
deponunt tres testes qui tamen non probant quia vt ex eo
rum attestationibus deprehenditur sunt singulares & testi
bus singularibus non ad habet fides.c.cum dilecti de ele.
&.c.tam litteris ibi solis de testibus cum simi.

f ¶ Quinimo dicit Bal.in.l. edicto añ medium.C.de edi
cto diui allegando Bar.in.l.celsus de vsucap. q̄ prout non
creditur testibus singularibus. Ita non creditur testibus
qui possunt esse singulares & cōtestes.& idem vult ipse bal.
in.c.bone de elec.& in.l.testium.C.de testi. vbi adducit no.
per Guiliel.de cugno.& dicitur idem tenuisse domi. Anto
nium in.d.c.cum dilecti.preterea dicti testes non deponūt
de actu receptionis dicte q̄titatis sed de confessione ange
li facta absente dicta.d.Ludouica.

g ¶ Et ōfessio facta absente pte non ꝓbat.l.certū.§.si qs ab
sente.ff.de ōfes.&.l.si.ff.de interrog.act. Jō non ꝑdest dicte
ludouice l̄z non videat sibi necessaria alia confessio vel pro
batio receptionis stante tenore instr̄i nec dicte attestatiōes
probarent in fauorem Leonardi si peteret dictam q̄titatē:
tum pp singularitatem testium:tum q̄z saltē duo ex dictis
testibus non deponunt de presentia Leonardi.

b ¶ Et exquo dictus angelus seu eius hr̄des sunt sub cōdi
tione obligati restituere dictā dotē dicte dñe ludouice nō
tenet q̄titatem quam recepisse de dicta dote restituere leo
nardo nisi sibi caueret q̄ non cogeretur soluere dictā dotē
eueniente ōditione per.l.si filia.§.integrā.ff.fa.her.& vigo
re dicti instr̄i iuncto alio instr̄o promissionis.xxv.floreñ.de
qnquaginta confessatis in instr̄o dotali de quo in themate
nō probatur dictū angelum recepisse q̄titatē.xxv.floreñ.
sed solū medietatem dicte q̄titatis ar.l.reos.§. cū in tab.
ff.de duo.reis.&.l.si mihi & titio in p̄n.cum si. Idcirco etiā
prestita cautione de qua.s.nō possī dictus leonardus alio
non docto petere ab hr̄dibus dicti angeli vltra q̄titatē.xij.
floreñ.cum dimidio l̄z ista disceptatio nō fuisset necessaria
in hac cā que fit noie ludouice non noie leonardi conclu
do. Igitur ex iam dictis q̄ pres iudicis debēt esse in ꝑnun
ciādo dictū instr̄m non forte exequendū & pro pte dcē dñe
ludouice inepte fuisse actū & absoluendo reos conuentos &
victū victori in expensis ōdemnando. Laus deo.

¶ Agens possessorio retinende:quid & q̄uo habeat probe
re vt in iudicio possit obtinere. Et q̄ñ dicatur qs in sua pos
sessione turbari. Itē an donatarius vel eius hēdes habeant
ꝓbare se obseruasse ꝓmissa in ōctu donationis ipsi dona
tori vel donator hz probare q̄ sibi non fuerit subuentū in
sibi necessarijs. Itē an donatarius si non obseruauit dona
tori.ex eo iuuet q̄z donator de bonis sibi donatis alteri fe
cit donationē:quam promiserat obseruare & non ōuenire.

¶ Consilium. cxiij.

I In noie domini nostri
iesu xpi. ¶ Circa primū consultationis arti
culum dōm vī q̄ pro pte dicti pauli sint ꝓ
bata incūbentia de obtinēda victoria in pos
sessorio retinende per eum intentato.

a ¶ Nam ōstat q̄ per reseruationē vsufructus factā a dona
tore in re donata quam possidet tpe reseruationis transfert
possessio.& dñium rei donate in donatarium.l. quisquis.C.
de dona.iuncta.l.traditionibus.C.de pac.

b ¶ Vsufructuarius eni possidet nāliter & non ciuil'r omnes
enim tenent q̄ ciuiliter non possidet vsufructuarius.

c ¶ Sed possidet ciuiliter.ꝓprietarius q̄ aūt nāliter possi
deat vsufructuarius cōiter tenetur licet quidā contra.l.na
turaliter in prin.ff.de acqui.pos.&.l.iij.§.vnde vi.ff.de vi &
vi arma. Idcirco cū presupponatur q̄ dictus venanti⁹ do
nator tpe donationis possideret bona de quibus agitur.

d ¶ Per reseruationē vsufructus fuit trāslata ciuilis posses
sio in blasiū donatarium & insup per alios actus qui p̄supo
ponunt in themate & l̄z possessio blasij nō transiuerit in an
gelū eius hēdem per apprehensionē hēditatis per.l.cū he
des in p̄n.ff.de acq.here.tñ per culturam recollectionē fru
ctuum dictoꝝ bonorū factā a dicto angelo probatur eius
possessio.l.titia & que ibi habentur.ff.de solutio.

e ¶ Et p̄sumit possedisse vigore dicte donationis & sic rōne
tituli precedētis ar.l.ij.C.de acq.poss.&.l.j.C. de imponen
da lucratiuis descriptiōe lib.x. Et exquo presupponitur q̄
ipse habuit instr̄m dicte donationis & sic notitiā ipsius do
nationis maxie exquo illud habuit sine.c.reseruationis vsu
fructus & sine promissione alimentorum.exquo dictus an
gelus vendidit dicta bona dicto paulo & constituit se preca
rio nomine dicti pauli possidere transtulit in dictum pau
lum ciuilem possessionem quam habebat.

f ¶ Qz per constōnem precarij transfert in emptores posses
sio saltem ciuilis.ff.de p̄cario.l.& hz.§. cum qui.&.ff.de acq.
pos.l.interdū in prin.& in.§.si.& ibi per Bar.& doc.

g ¶ Et per ōñs dictus paulus ꝓbat principale reqsitum in
possessorio retinēde q̄ intētauit.s.suam possessionē in qua
nō est turbandus vt hī per Inn.& doc.in.c.licet causam de
ꝓba.& per bar.in.l.j.§.hoc aūt interdictum & in.l. si duo in
prin.ff.vti possidetis & quasi per totum illum titulum.

h ¶ Probatur ēt aliud requisitū ad victoriā in dicto posses
sorio vz q̄ ipse paulus turbat in eius possessione negando
in iudicio & extra ipsum paulū aliqd ius habere & pñr non
hēe in eis possessiōem sed dicta bona ad ipsos aduersarios
pertinere ēt iure possessionis q̄z per talem negationem ma
xime factā in iudicio possessor agēs hoc interdicto vti pos
sidetis cēsetur turbatus & talis turbatio sufficit in hmōi in
terdicto ꝑut voluit bar.in.l.si prius in quinta oppositione.

ff.de no.oper.nũ.⁊ Bal.in addi.Spec.in.§.vj.in ver.lxv.
versu si emphyteota ⁊ in sua disputatione accusat⁹ de vi tur
batiua ⁊ in.l.ordinarij ver.deinde queritur ago cõtra te.C.
de rei vendicatione ⁊ in.l.nõ ab re.C.vnde vi ⁊ facit quod
no.idem Bar.in.d.l.j.§.hoc autem interdictum vti possíde
ris.Ex quibus deducitur ꝙ dictus paulus probando pre-
dicta debet obtinere sniaȝ ꝙ non turbeẜ in sua possessione
sed sibi liceat possidere absq̃ turbatione ⁊c.

i ¶Deueniendo aũt ad scðm iudicium reconuentionis vr̃
prima facie dõm ꝙ dicto Angelo incumbat onus proban-
di dictũ Blasium donatarium obseruasse ea que ꝑmisit di-
cto venãtio ⁊ sic sibi subuenisse in cibarijs ⁊ medicinis om
nibus ipsius blasij expensis:nam qñ quis est obligatus al-
teri aliqd dare vel facere sub pena incumbit sibi onus pro
bandi affirmatiuam hoc est impleuisse illa ꝙ tenebatur.

k ¶Et nõ teneẜ creditor ꝓbare negatiuã lȝ sit fundamentũ
sue intentionis ista est theorica bar.Et doc.in.l.in illa.⁊.l.
hoc iura de ver.ob.⁊ doc.in.l.ij.C.de iure emphyteo.p no.
per glo.ibi ꝙ ⁊ tenent Hosti.⁊ doc.in.c.super his de accu.
⁊ est cõis indubitata opi.idcireo vr̃ ꝙ ad dictum blasium
seu eius heredẽ incumbat onus probandi se subuenisse ⁊c.
Et nõ dicto venantio seu hñti causaȝ ab eo alias censeatur
cõmissa pena resolonis dicte donationis. Sed non vr̃ ꝙ
sit ꝓbatum ꝙ dictus blasius obseruauerit ꝓmissa.nam licȝ
dictus venantius se laudauerit de dicto blasio dicẽdo ⁊ as-
serendo dictum blasiũ gerere ⁊ gessisse erga dictũ venantiũ
tanq̃ bonus filius erga ꝓprium bonum prẽm.ideo vr̃ ꝙ
sit resoluta donatio per.l.j.C.de dona.que sub mõ.Ex qui
bus vr̃ ꝙ in cã reconuentionis partes iudicis sint in pro-
nunciando in fauorem dictoꝝ martini ⁊ francisci pretendẽ
tium cãm a dicto venantio ꝯ dictum paulum pretendenteȝ
cãm a dicto angelo nõ enim requiriẜ aliqua citatio ad com-
missionem pene q² iure nõ cauetur ⁊ q² recõuenientes suc
cesserunt in locũ venantij vr̃ ꝙ ꝓut venãtius poterat pete
re resolutionem dicte donationis.ita ⁊ possint petere dicti
eius successores presertim facta resolutione ipso iure.

l ¶His tñ non obstantibus ꝯrium puto de iure rñdendum
ad cuius rei euidentiã premitto ꝙ quis censeẜ alimentat⁹
ab eo cui incũbebat onus alimentandi.l.fi.C.de alimentis
pupillo prestãdi per quẽ tex.Bar.in.l.cuȝ seruus de verb.
ob.tradit theoricã ꝙ qñ reperiẜ factuȝ aliqd ꝙ requirit im
pensam presumiẜ factũ ab eo ⁊ expẽsa ipsius qui erat obli-
gatus illud facere ꝙ ⁊ tenẽt bal.⁊ Saly.in.d.l.fi.de alimẽ.
pupil.prestan.

m ¶Item ꝑmitto ꝙ prestatio ꝯtinuã alimentoꝝ inter habi-
tantes in eadẽ domo est difficilis ad probandum q² non so
lent vocari testes qñ fiunt continue he impense.

n ¶Et in his que fiunt ita difficila iprobando iura non req-
runt precisam ⁊ ꝯcludentem ꝓbationem:sed satis est ꝓba-
re per aliqua media p que sit verisil'itudo vrgens reȝ ipsaȝ
ita esse pȝ improbando adulterio ꝙ est quidaȝ actus sui nã
secretus adeo ꝙ esset difficile vnq̃ ꝓbare coitum seu copu
lã nisi per quedã extrema arguẽtia verisimiliter ipsaȝ copu
lã puta si testes dicant vidisse amasiũ cũ amasia solos in lo
co secreto:vel nudum cũ nuda in lecto vt hr̃ in.c.iij.loco ⁊
in.c.lris.de presump.⁊ per bar.in.l.iij.de fur.⁊ hñr in.l.ca-
pite.quinto de adulte.⁊ no.in.c.preterea cum qs de test.sic
ẽt improbando filiationem ex parte patris que cũ non pos-
sit precise ꝓbari vt hr̃ in.l.lucius.ff.de ꝯdi.⁊ demõ.iura per
mittunt vt sufficiat probari per circũstantias verisimil'r ar-
guentem filiationem.vȝ ꝙ fuerit natus ex vxore in domo
viri vt habetur in.l.filium diffinimus.ff.de his qui sunt sui
vel alie.iur.⁊ in.l.si vicinis.C.de nup.

o ¶Nam aliter est ipossibile probare talẽ esse filiuȝ maxime
legitimũ talis.Et maxie si ꝓbareẜ ex aduerso ꝙ eius vxor
⁊ mater illius filij prestabat aliqñ aditum alijs ꝑsonis ⁊ tñ
nõ obstãte tali ꝓbatione diceretur lrie probata filiatio ⁊ ꝙ
sit natus ex viro ⁊ vxore ꝓbando modum de quo supra vt
habetur notabiliter in.l.miles.§.vxor.ff.de adulte.

p ¶Sic ẽt patet in probando factum valde antiquum cum
de sui nã non possit de facili haberi probatio precise conclu
dens ideo pp hoc iura tollerant probationes per modum
possibilẽ licet nõ precise ꝯcludentẽ:vt improbãdis confini
bus seu iuribus antiquis vt hr̃ in.c.cum cãm de proba.⁊ in
l.cum aliquis.C.de iure delibe.⁊ in.c.cum olim de priuil.⁊
in.c.si papa eo.ti.in.vj.⁊ ꝙ habetur in.l.si arbiter.C.de arb.
sic etiam improbando delictum symonie vel vsure que cõ-
muniter cõmittunẜ in secretis per hoies cautelosos.Ideo
admittunẜ probationes alr̃s nõ integre ⁊ recurrimũs ad cõ
iecturas vt hr̃ in.c.ad nostram de emp.⁊ vend.⁊.c.illo vos
de pig.⁊.c.per tuas de symo.⁊.c.mediatores de testi.in.vj.
Si ẽt patet in ꝓbandis his que aguntur in domo que non
pñt de facili probari per extraneos.Ideo iura tollerant ꝓ-
bationem per personas domesticas immo ẽt per suos vbi
alr̃s non admitterentur vt hr̃ in.l.fi.C.de repudij.⁊ in.l.ij.c.
qñ.⁊ qui quar.pars.debe.lib.xj.⁊ alr̃s in simili in.c.veniẽs
el.ij.ad fi.de testi.⁊ multa alia exempla possent poni in iur̃
ad fundamentum huius presuppositi in casu autem nr̃o ꝙ
Blasius donatarius prestiterit alimento dicto venãtio vl-
tra presumptionẽ de qua.§.concurrũt duo que simul iũcta
satis vñr sufficere ad probandum ꝙ dictus Blasius obser
uauerit promissa.Primum q² vt presupponiẜ dictus venã
tius tam in vita Blasij q̃ post eius mortẽ semp se laudauit
de dicto Blasio dicendo ⁊ asserendo dictũ Blasium gere-
re ⁊ gessisse erga dictũ venantiũ tanq̃ bonus filius erga ꝓ-
prium patrem.Si eni noluisset sibi prestari alimenta ⁊ me
delas quas prestare promiserat verisil'r dictus venãtius nõ
se laudasset de dicto Blasio ꝓut se laudabat.Nec dict⁹ Bla
sius se gessisset ergo dictũ venantiũ tanq̃ bonus fili⁹ erga
proprium prẽm q² non est bonus filius q non vult seruare
ea que patri promisit maxime sub iuramento.

q ¶Et licet filius non teneatur alere patrẽ nisi in casu neces
sitatis quando nõ se obligauit.Et propterea tunc possit eẽ
bonus dato ꝙ non alimenter patrem:⁊ propterea tunc nõ
sequeretur gessit se vt bonus filius erga patrem.ergo ipiuȝ
alimentauit prout.ẽ.debitum.

r ¶In contrariũ tñ secus vr̃ in eo qui recepta donatione ꝓ-
misit suo iuramento donatorẽ alimentare per predicta ꝭm
ꝙ magis vrget predictus venantius in instr̃o secunde do-
nationis ꝯfitetur ꝙ dictus Blasius obseruauit ea que pro
miserat dicto venantio ⁊ decessit.Et licet dicta ꝯfessio fue-
rit facta absente angelo herede pro dimidia dicti Blasij ⁊
confessio absente parte facta non plene probet.l.certum.§.
siquis absente.ff.de ꝯfes.⁊ in.l.fi.ff.de interroga.actio.cum
sua glo ⁊ per gl.in.l.cum de indebito.§.fi.ff.de ꝓba.⁊ in.c.
si cautio.de fi.instru.⁊ in.c.fi.de confes.⁊ in.l.j.C.eo.ti.ta-
men de equitate canonica non ciuili tenetur secus.

s ¶Ad qð allegatur glo.que cõiter reputatur singularis in
canoñ.quotiens cordis oculus.j.q.viij.que videtur hr̃ vel-
le per tex.ibi.⁊ cañ.iuramenti.xxij.q.v.⁊ illam glo.vr̃ sequi
Jo.an.⁊.d.Anto.de bu.in.d.c.si cautio.⁊ illam glo.Bal.in
l.pactum dotali.C.de colla.vr̃ etiaȝ sequi in.ix.q.dicens ꝙ
per illam glo.per iuramentum põt queri ius oĩbus etiã ab
sentibus de iur̃ canonico ⁊ idem ẽt dixit in quibusdam ad-
ditionibus super decreto.xvj.q.j.idem reperio allegatũ te-
nuisse Pe.de anch.in.c.j.de iureiur.ꝙ facit vt ꝯfessio iura
ta prosit absentibus de iure canonico.insuper Bar.in.l.ad
monendi.ff.de iureiur.loquendo de iure ciuili dicit ꝙ licȝ
confessio facta absente parte non plene probet.Tñ probat
semiplene ⁊ idem volunt doc.cõiter ibi ⁊ in.c.fi.de confes.
⁊ Panor.in.d.c.si cautio.de quo in.c.fi.de succe.ab intest.
Cum igitur cõcurrat in casu nr̃o oblo dicti Blasij de pre-
stando alimẽta dicto venãtio:⁊ habitatio continua in simul
facta vsq̃ ad mortẽ Blasij ⁊ confessio clara ⁊ certa ꝙ Bla-
sius obseruauit que ꝑmisserat.Et plures alie assertiões di
cti venãtij ꝙ dictus Blasius se gesserat erga euȝ vt bonus
filius erga ꝓprium prẽm concurrẽte difficultate ꝓbationis
vr̃ satis sufficienter probatuȝ ꝙ dictus Blasius obseruauit
conuenta.⁊ non incidit in penam resolonis dicte donatio
nis pp non obseruantiam promissorum.Et licet dictus an
gelus non obseruauerit ignorans dictam ꝓmissionem.Et
ppea forte si promissio nõ fuisset obseruata per eũ nec per
aliũ inciderit in penã resolutionis ꝯctus de rigore iuris tñ
est aduertendũ ꝙ dictus venãtius in instr̃o scðe donatiõis
confiteẜ ꝙ martinus frater dicti blasij ⁊ coheres dicti ange
li ꝯuenta ⁊ ꝑmissa per dictũ blasiũ obseruauit:⁊ obseruat ⁊
obseruare ⁊ ꝓseq itẽdit cẽseẜ ꝯfiteri ꝙ fuerit sibi satisfactũ.

t ¶Quia nõ refert per queȝ debitũ soluatur q² põt solui ꝑ
ignorante:⁊ inuito debitore.l.solutionem ⁊ iudicium.ff.de
solu.⁊.l.soluendo.ff.de nego.gest.⁊.l.fi.C.eod.titu.Et per
consequens non videtur commissa pena licet Angelus nõ
soluerit ꝙ conuertit.Ex quo soluerat Martinus eius fra
ter ⁊ coheres.Et ex quo dictus Venantius tunc fuit no-
uam donationem de bonis primo donatis dicto Blasio vi
detur venisse ꝯ primam donationem quam promiserat ob-
seruare ⁊ nõ ꝯuenire ⁊ ab inde in posterum videtur ꝙ di-

ctus angelus

ctus angelus nõ esset astrictus ad obseruãtiam cõuẽtorum.

v ℭQuia qs nõ tenet obseruare couẽtiões nõ seruãti.l.cũ proponas.C.de pac.t.l.quero.§.interlocutorez.ff.loca.cũ simi.Nec iuramentum tũc ligat.c.peruenit.t.c.quẽadmodum de iureiurã.put gl.t doc.cõcordãt in dictis iuribus. Dato aũt sine preiudicio veritatis q dictus Angelus inciderit in penã resolutionis pp nõ obseruãtiam tamẽ resolutio 9ctus secuta traditiõe nõ fit sola cõuẽtiõe.Sed requirit retrotraditio.l.ab emptiõe.ff.de pac.t.l.nihil taz nãle. ff.de regu.iur.t.l.j.t.ij.C.qñ liceat ab emptione recedere. ideo dicta resolutio dicte donationis non censetur facta.

x ℭNec obstat dicta.l.j.C.de donatio.que sub modo quia est aduertẽdum quod illa lex est exorbitans t penalis.t ppterea duplici respectu restringẽda regula in penis.t regula que a iure communi exorbitant in sexto cum multis cõcordantijs.

y ℭIdõ vt verificet debẽt ponderari verba ipsius.l.t qui ex ea nititur 9pbare verba ipsius.l. verificari in casu suo vt no.Jo.an.in.c.j.de homicidio lib.vj.quẽ refert t sequitur Bal.in.l.siquis non dicã rapere.C.de epis.t cle.t moderni legẽtes.idẽ notant in.l.siquis maior.C.de trãsact.igitur cum in.d.l.imponatur pena resolutionis cõtractus ipso iure si qui promisit alimentare donatorem noluit obseruare ad hoc vt dicta pena irrogetur requiritur q verificetur verbum noluit per predicta.

5 ℭUerbũ aũt noluit importat volũtatem nõ implẽdi.t sic differt a verbis nõ voluit.l.j.§.sciẽtiã.ff.de tributo.t.l. nolle.ff.de acquirẽ.heredi.t.l.eius est velle.ff.de reg.iur.

6 ℭSed ignorãs obligatiõem nõ h3 volũtatem obseruãdi vel nõ obseruãdi ar.l.nec ignorans.C.de donationibus.t l.mater decedẽs.ff.de inofficioso te.t.l.cum acquiana.ff.de trãsa.Idcirco cũ dictus Angelus t ignoraret dictã conuẽtiõem nõ põt dici q noluerit obseruare t 9sequenter non verificatur dispositio dicte.l.j.de dona.que sub modo.

7 ℭNec vigore pene cõtractus que nõ inducit resolutiõem ipso iure.t propterea dicti. Martinus t franciscus in causa recõuẽtionis habent succũbere competant pronunciari dictã donatiõem factam dicto Blasio non valere nec tenere t ipsam esse nullã t nullius valoris.t dictum Blasium cecidisse a dicta donatiõe ppter pacta in ipsa apposita nõ seruata per dictũ Blasiũ dicto venãtio.t sic nõ cõcludunt q dicta do natio resoluat:s3 q declaret nulla t nullius momẽti.Et dato sine piudicio veritatis q in libello 9cludat q rescindatur:tamẽ fm thema libellantes se fundant in nõ solutione Blasij t nõ in cessatione solutionis Angeli eius heredis.Quia tamen non vidi libellum reconuentionis non facio in forma libellantis magnam vim:sed in alijs supra deductis.

8 ℭEt insup pondero q pena resolutiõis apposita in 9ctu põt intelligi q resoluat 9ctus p ipsos 9hẽtes.t sic nõ seruans obliget ad resoluẽdum contractum t nõ resoluat cõtractus ipso iure nam verba cõtractus possunt:id significare.t verba contractus interpetrantur contra stipulãtem t contra eum qui ex cõtractu nititur.l.quicqd astringẽde §.j.de verbo.oblig.t.l.labeo.t.l.si in emptione in pric.ff. de 9hen.empt.t pene sunt restringẽde.t in eis benignior est interpetratio adhibẽda.l.si preses.t.l.interpetratiõe.ff. de pen.t in regula in penis in.vj.cum simili.

a ℭResolutio aũt 9ctus est quid facti ar.l.consilio.ff.de cura.furi.t in factis succedit obligatio ad iteresse.l.stipulationes nõ diuidũtur versic.celsus de verb.obli.t petitur obseruantia facti vel interesse actiõe personali.

b ℭEt actio personalis nõ trãsit in singularem successorem l.§.ff.de 9hẽ.emp.l.j.§.si heres ad treb.Ideo nõ trãsit in dictũ Matthẽũ fm donatorez t longe minus in dictũ franciscũ emptorẽ.Et ppterea dicti Martinus t frãciscus nequeũt agere ad dictã penam resolutionis.Ultimo dato qd predicta nõ 9cluderẽt licet meo iudicio 9cludant pro absolutione dicti pauli:s3 dato sine preiudicio veritatis qd dictus 9ctus prime donatiõis sit resolutus vel veniat resoluendus ad instãtiã dictor martini t frãcisci pp nõ obseruãtiã dicti angeli tñ dcõ angelo cõpeteret in integrũ restõ pp instã ignorantiam q presumit in herede regula cũ qs in ius.t regula presumit in.vj.t.l.verius.ff.de probatio.

c ℭEt leso ex iusta ignorãtia competit in integrũ restit.cũ causet iustũ impedimẽtũ ar.l.j.t.l.sed.t si per pretorem.§. si.ff.ex qb9 causis maiores t no.gl.t bar.in.l.ij.C.de iure emphyteotico t gl.t Bar.t doc.in.l.cũ filius.§.in hac de verb.obli.t Speculator in titulo de locato.§.nunc aliqua di.xviij.t in ti.de pscriptioni.§.j.ver.sed pone colonus.t bar.in.l.q duos de reb.dubijs ipse t ang.in.l.j.§.siqs aũt ff.de itine.actuq priua.t glo.in verbo.non vtendo.l.si per fundũ.ff.quẽadmodũ seruitus amittat t Imol.t Bon.in l.pãtonius de acqui.heredi.t Panor.in.c.vigilanti de prescriptionibus allegat.gl.in.l.j.C.de patria potestate.

ℭJudeus qui cognouit carnalr quãdaz virginẽ perusinã t eã induxit vestib9 virilibus t secũ duxit extra territoriũ perusinũ t elapsis aliqbus annis nõ cognito de dicto crimine fuit captus in ciuitate tuderti.t per breue dñi Pape fuit commissuz potestati illius loci vt de dicto crimine debeat cognoscere dubitatur qua pena debeat puniri.Item an debeat iudicari fm statuta loci commissi criminis vl loci vbi de eo cognoscitur.

ℭConsilium cxiiij.

In noie domini nostri iesu xpi.ℭEt primo aspectu dõm videat q dictus iudeus veniat condẽnãdus pena capitali:qz qñ iudeus cognoscit carnaliter christianã vr puniẽdus pena adulterij p.l.ne quis christianam.C.de iude.

a ℭPena aũt adulterij est pena mortis nãlis de iur cõi.l. Quis t auc.Sed hodie.C.de adul.de iur.aũt.ff.est mitior pena.l.siqs viduã.ff.de quest.vt dicit bar.in.l.si adulteriũ cum incestu in pn.ff.de adult.Igitur videtur q dictus hebreus veniat puniend9 dicta pena mortis pp dictũ choitũ habitũ cũ christiana.Nec videntur obstare iura municipalia perusina que imponunt pro delicto adulterij mitiorem penam.Item disponunt q elapso certo tempore de delictis prius commissis nequeat cognosci.

b ℭQuia rñdet q statuta pusina nõ trahũtur ẽxtra territoriũ.l.extra territoriuz cũ ibi notatis.ff.de iuris.om.iu.t.c. vt animaz in pn.t.c.statuto de 9stit.lib.vj.t bf in.l.cũctos populos.C.de sum.tri.t in.l.oẽs populi de iusti.t iur.Et ppea vr q ex quo papa disposuit q de dicto delicto cognoscat Tuderti dẽat ibi imponi pena iuris cõis.t cõsequẽter dictus hebreus sit puniendus pena mortis.

c ℭHis tñ nõ obstãtibus 9riũ puto de iure rñdendũ v3 q non sit puniendus dictus hebreus pena mortis.

d ℭNã est aduertendũ q cuz virgine cõmittitur stuprum non adulterium.l.stuprum.ff.de adul.

e ℭPena aũt stupri regulariter nõ est pena mortis.S3 pena cõfiscatiõis dimidie ptis bonorũ si est psona honesta. Si vo humilis ẽ pena relegatiõis insti.de publi.iudi.§.s3. eadẽ lege iulia.Itẽ est aduertẽdũ q statutum perusinum p pena adulterij imponit penã pecuniariã ducentarũ librarũ: vel trecentarũ librarum.Si mulierem cognitã retinuerit i domo p horã.Ex qb9 vr q ex quo dict9 hebreus nõ cognouit nuptã nõ veniat puniẽdus pena mortis.S3 pena pecuniaria:si ipõnẽda est pena statutaria:si autez pena iuris cõis pena publicatiõis dimidie partis bonoz.Si dicam9 hebreũ cẽseri honestã psonã alr pena relegatiõis gl.aũt i d.§.s3 eadem lege dicit cẽseri humiles psonas illas que numerãtur in.l.humilẽ.C.de incest.nup.vbi nõ enumeratur iudeus:videt aũt q licet de dicto maleficio cognoscat Tuderti ex cõmissione pape:tamen deberi imponi pena statutaria statuti perusini vbi delictum fuit commissum.

f ℭNã iudex quo ad formaz iudicij seruare d3 iura loci vbi de eã cognoscit:sed quo ad decisionẽ cause d3 seruare iura loci vbi 9ctus vl delictũ extitit cõmissum l.si fundus.ff.de euicti.t.l.j.ff.d vsur.t.l.secularij.§.sunt qdã.ff.d extraordi. crimi.t.l.j.C.de nora.put volũt Inn.Jo.an.d.Ant.Pet. de anch.t Imo.in rubrica ex de cõsuetudine t Bo.i.c.j.e.ti.q pcedit ẽt in iudice delegato,put volũt prefati doct.in d.rubrica.t ibi cõposito.t Petrus de puño ibi.t Florẽ.in c.fi.e.ti.qõne quiquagesima.Et ppea vr q l3 iudex h casu quo ad ordinẽ iudicij dẽat seruare ius cõe seu in ea municipalia Tudertina tñ in sniando dẽbeat seruare statuta loci vbi delictum fuit commissum per predicta.

g ℭEt l3 de iur cõi fiat dubiũ.Si statutũ ipõnit p delicto minorẽ penã cẽseat derogato pene legali circa q io.an.i addi.Spe.i ti.de pena teme.litig.refert iudicatũ tenue q cẽseat receiuz a pẽa iuris cõis hodie.alij d fit id vex si appet de mẽte statutẽ ũ voluisse penã statutariã subrogasse loco

pene legalis. al's secus de baptismo. c. maiores vltimo recitat opi. Ja. de belui. tenentis legem municipalem derogare iuri cōi. ⁊ sic vr̃ inherere opinioni ꝙ derogetur pene iuris cōis arg. l. qui filium. §. sabinus. ff. ad treb. ⁊ silr̃ Bald. in. l. data opera. C. qui accusa. non pos. in secunda charta tz precise ꝙ censeatur recessum a pena legali: qr statutum est speciale ius. ⁊ spēs derogat generi ⁊c. ⁊ idem vr̃ tenere in consilio mihi. lxviij. incipiente in qōne dñi Milani. ⁊ idem vr̃ velle Pe. de anch. in repetitione capituli canonum de consti. xiiij. q. princ. col. cxxij. qui recitatis opinionibus dicit ꝙ si hr̃et iudicare nunꝗ recederet a pena statuti in casu autē nostro cessat talis difficultas: quia statutum expresse disponit ꝙ vbi in statutis est expressa pena imponatur pena statutaria vbi vero non reperitur expressa pena in statutis procedatur de similibus ad similia vbi vero simile non reperitur decisum tunc recurratur ad penam iuris communis. Cum igitur in casu nostro reperiatur per statutum imposita certa pena pecuniaria in adulterio ⁊ in stupro. ideo censeatur per statutum derogatum pene legali.

b ¶ Nec ob. d. l. nequis christianam: qr dupl'r rñ detur. Primo ꝙ loquitur in iudeo ꝯhente matrimonium cum xp̃iana non aūt loquit' in simplici fornicatiōe seu stupro. ⁊ iō illa. l. exorbitans ⁊ penalis nō vr̃ ꝙ debeat extendi vbi cessat matrimonium cum pene sint restringende. c. statutum in principio de elec. lib. vj. ⁊ regula in penis eo. lib. cum simi. Et similiter iura exorbitantia. l. ius singulare. ⁊. l. ꝙ vero contra ff. de. ll. ⁊. c. cum dilectus de consuetu.

i ¶ Et iō qui se fundat in. d. l. dz taliter rem deducere ꝙ verificentur verba. l. exorbitantis prout dicit Jo. an. in. c. j. de homici. lib. vj. quem refert ⁊ sequitur Bal. in. l. siquis non dicam rapere. C. de episcopis ⁊ clericis.

k ¶ Cum igit' in casu nostro non fuerit ꝯtum matrimoniū inter iudeum ⁊ xp̃ianam. Ideo vr̃ ꝙ cesset dispō. d. l. ne qs xp̃ianā. ⁊ ita consulendo tenuit Petrus de perusio frater Baldi in consilio incipiente. Item dictus gayus pro quo facit ꝙ iura imponunt penas illicitis nuptijs. l. siquis incesti. ⁊ auc. incestas. C. de incestis nup. que non reperiunt' posite in simplici choitu incestuoso vel al's prohibito. Scdo rñdetur ꝙ. d. l. ne quis xp̃ianā assimilat seu eqparat istud delictum commissum inter iudeum ⁊ xp̃ianam delicto adulterij. ⁊ propterea delictum illud de quo loquitur illa lex debz puniri pena adulterij: sed adulterium perusie commissum debet puniri pena pecuniaria vt supra deductum est. Idcirco etiam delictum de quo illa lex loquitur debet puniri pena pecuniaria vigore statuti supra deducti.

l ¶ Qñ. n. duo casus sunt equipati ꝙ disponitur in vno censetur dispositum in alio eqparato. l. siquis seruo cū ibi notatis. C. de fur. ⁊ ꝙ per gl. ⁊ per doc. in. c. si postꝗ de ele. li. vj. facit qr. l. semper loquit'. l. ariani. C. de heret. ⁊ iō. d. l. ne quis xp̃ianam censetur hodie loqui. ⁊ sic hodie equiparare illud delictū delicto adulterij. ⁊ per ꝯñs dz nunc pro dicto delicto iponi pena que hodie imponeret' pro simplici adulterio pro quo vigore statuti imponeretur pena pecuniaria: Nec ob. ꝙ statutum non se extendit extra territorium statuentis: quia respondetur ꝙ exquo delictum fuit commissum perusie attenditur statutum perusinuz nec censetur extendi extra territorium licet iudex alterius territorij de delicto cognoscat prout supra deductum est.

m ¶ Nec est verisile ꝙ princeps qui commisit ꝙ cognosceretur in ciuitate tuderti. ⁊ sic alterauit cām respectu loci. cognitionis voluerit alterare cām in maioritate pene. Sed si censeret' cōmissum ꝙ imponerent' pene iuris cōis censeret' commissio subreptitia. exquo nō fuit narratū principi rescribenti ꝙ pene iuris cōis erat derogatū per iura municipalia loci delicti perpetrati. nam si illud fuisset narratum non de leui concessisset ꝙ puniret' maiori pena tuderti ꝗ punitus fuisset si fuissz capt' ꝑusie ⁊ de delicto ꝑusie fuissz cognitū.

n ¶ Sufficit autem ad reddendum rescriptum subrepticium ꝙ aliquid taceatur ꝙ si fuisset expressum princeps non de leui rescripsisset. c. postulasti in fine de rescriptis.

o ¶ Rescripta autē gratiosa seu dispositiua subreptitia ꝯsunt ipso iure nulla. c. ad audientiam el scdo de rescriptis: lz rescripta ad lites iustitie subreptitia non sint ipso iure nulla: sed annullanda mediante obiectu exceptionis. c. super lr̃is de rescriptis. ⁊. l. i. ⁊. l. prescriptionis. C. si ꝯ ius vel vtilitatē publicam satis aūt pōt dici rescriptum gratiosum si postulanti ꝙ de delicto cognoscatur tuderti concederet' ꝙ cognosceretur ⁊ alteraretur pena iuxta desiderium impetrantis.

Ideo tunc censeretur rescriptum subreptitium ⁊ nullū. Iō est interpetrādū ꝙ cognoscat' tuderti nō alterata pena al's eēt imponēda. ⁊ sic pena iponenda in loco delicti ꝑpetrati.

p ¶ Possit ēt attentari ꝙ nulla pena veniret imponenda: qr per statutum perusinum disponitur ꝙ de dicto delicto nequeat cognosci attento lapsu tpis ꝙ si fuisset principi narratum forte id non concessisset. Illud autez constat ꝙ iudei iudicantur ſm iura romanorum saltem in hijsqꝫ geruntur cū christianis. l. iudei. C. de iudeis.

q ¶ Sed iura municipalia sunt de iure cōi approbata. l. oēs populi. ff. de iust. ⁊ iur. merito iudei ligant' ⁊ condemnandi sunt ſm statutū ⁊ h̄ latius determinat excellentissimus doc. dñs Alexander de Imo. in ꝯsi. incipiente xp̃i noīe repertito vr̃ in. ij. colū. nu. lxxv. in. v. volu. Et ꝙ iudei iudicent' ſm iura ciuilia ⁊ nō ſm iura mosayca ēt inter eos ꝯsuluit Rapha. fulg. in consilio incipiente in qōne proposita dubitandum non est ⁊ Raph. cuma. in consilio incipiente videret'.

r ¶ Facit qđ no. Pe. de anc. in ꝯsilio incipiēte latius saluus conductus: vbi ꝯcludit ꝙ si datus est saluus conductus ticio cum duobus socijs comprehenduntur ēt iudei. Ex quibus concludendū est vel ꝙ de dicto delicto nō dz amplius cognosci vel si cognoscatur non dz imponi pena capitalis: sed pena pecuniaria imposita per statutum perusinū ꝙ iudici ostendetur. Et si statutum cessaret (prout non cessat) sed imponenda esset pena iuris cōis videretur ēt tūc ꝙ nō esset imponenda pena capitalis: sed pena confiscationis dimidie partis bonorum vel pena relegationis. Laus deo.

¶ Emphyteota epī si cessauit per quinquennium a solutione canonis. An ipso iure res reuertatur ad epm: vel debeat constare epm voluisse ad eum reuerti. Et an dicat' eps ex eo voluisse ad eum reuerti: quia dictam rem alteri in emphyteosim renouauit: presupposita in themate constitutione episcopatus ꝙ cessans a solutione canonis per quinquennium ipso iure cadat a iure suo.

¶ Consilium cxv.

In nomine domini nostri

iesu christi. ¶ Licet in hac consultatione videatur prima facie dōz ꝙ dictus ambrosius reus conuentus veniat absoluendus. nā re' absoluitur rōne iuris sui si hz. ⁊ ēt si non hz rōne defectus iuris actoris. l. fi. C. de rei ven. ⁊. l. qui accusare. C. de eden. ⁊. c. cū ecclesia sutrina in fi. de cā pos. ⁊ proprie. cum si. ⁊ idcirco cum dictus ambrosius hēat titulū emptionis ⁊ titulum renouationis sibi facte ab epō vr̃ ꝙ possit se tueri ex iure sibi competenti. Et dato ꝙ nullum ius habeat videtur quod debeat absolui ex non iure agentis.

a ¶ Nā exquo francisca ꝗ ꝓut presupponit' in themate spectabat dicta domus emphyteotica non soluit canonē per quinquēniū vr̃ ꝙ amiserit omne ius suū saltem vigore capitulorum de quibus in themate que presupponunt' esse in viridi obseruantia per que disponit' ꝙ si emphyteota cessat in solutione canonis per continuum quinquenniū res emphyteotica sit deuoluta ipso facto ad episcopatū. ⁊ consequenter cum dicta francisca cessauerit soluere canonē per quinquennium ⁊ vltra vr̃ ꝙ dicta res fuerit reuersa ad episcopatuz. ⁊ ꝯsequenter ipsa francisca amiserit ipso iure ius suum. ⁊ per consequens non habeat actionem ad petendū dictam rem. ⁊ sic debet succumbere defectu sui iuris.

b ¶ Et lz de iure cōi dicatur ꝙ tertius possessor nequeat opponere ꝯ emphyteotam de non solutione canonis prout vult Bart. in. l. ij. C. de iure emphyteotico. ⁊ Speculator in titulo de locato. §. nunc aliqua versicu. lxvj. ⁊ Bald. in. l. solemnibus. C. de rei vendica.

c ¶ Qui mouentur rōne: qr ꝑ non solōnem canonis res nō reuertitur ad proprietariuz ipso iure: sed ita demū si ꝓprietarius voluerit vt denotant verba tex. d. l. ij. prout pōderat ibi bar. ⁊ Spe. vbi supra q̄ rō vr̃ ꝙ cesset i casu isto in quo per capitula disponitur expresse ꝙ per non solutionem canonis res reuertatur ipso facto ad episcopatum nec requirit aliam voluntatem episcopi.

d ¶ Et de iure pōt tertius possessor opponere de iure tertij qñ illud ius absorbet in totū ius agentis vt no. bar. in. l. si alienam. ff. sol. matri. ⁊ in. l. ij. fi. de rei vend. ⁊ Bald. ⁊ Salyc. in. l. si seruus quispiam. C. de seruis fugi. ⁊ docto. post compostolanum in. c. mandatum de rescriptis. ⁊ docto. in

canone

canone dilectus de iure patronatus ⁊ Specu.in.d.§.nunc aliqua ver.lxvi.aperte vult ꝙ ſi ꝑpter canonem non ſolutum res ipſo iure reuerteretur.tunc poſſeſſor poſſet opponere de non ſolutione canonis.

e ¶Nec vꝫ obſtare ꝙ dicta franciſca non poſſedit dictã rẽ empbyteoticã:ſꝫ eam poſſedit eius aduerſarius ſeu ſuus auctor:q2 iure nõ cauet ꝙ ꝑpter dictã cãm empbyteota excuſetur a ſolutione canonis immo doc.ſentiunt ꝯtrium duꝫ tractãt an ſufficiat empbyteote ſi poſſeſſor rei empbyteotice ſoluit canonẽ nomine proprio ſi enim nõ poſſidẽs excuſaretur a ſolutione canonis propter non poſſeſſionẽ fruſtra dubitaretur an ipſe ceciderit a iure ſuo non ſoluendo canonem ſi poſſeſſor ſoluit.

f ¶Nec ẽt obſtat ſi dicta franciſca ignorauit ius ſibi competere prout ignoraſſe p̃ſumiť p.l.qui in alterius.ff.de regu.iur.⁊.c.cum quis in ius.⁊.c.p̃ſumiť ignorãtia eo.tit.lib.vj.⁊ iuſta ignorantia vt dictis iuribus.⁊.l.ſi.ff.pro ſuo.q2 reſpõdeť ꝙ pp iuſtam ignorãtiã ſucceſſoris nõ iuuatur quo minus nõ ſoluẽdo canonẽ res incidat in cõmiſſum ꝑut volunt gl.⁊ bar.⁊ doc.in.d.l.ij.ex quibus vꝫ cõcludendum ꝙ dictus ambroſius ſit abſoluendus.

g ¶Maxime q2 dictus ep̃s ꝓcedendo dictam rem empbyteoticam alteri vꝫ voluiſſe ꝙ res cẽſeať ⁊ ſit reuerſa ad eccleſiam:q2 faciendo actũ cenſetur quis velle oĩa id ſine quo ille actus nõ poſſet ſortiri effectũ.l.ad rem mobileꝫ.⁊.l.ad legatum.ff.de ꝓcu.⁊.l.ij.ff.de iuriſdi.om.iud.cũ ſi.Jõ attẽto ꝙ nõ poterat alteri reſirmare ſi res nõ erat reuerſa ad ep̃atum.ideo ſi dicta reuerſio depẽdebat ab eius voluntate cẽſentur voluiſſe ꝙ eẽt reuerſa.⁊ licet in renouatiõe facta frãciſco appoſuerit illam clauſulam ſaluo iure alterius cuiuſcunq3 tamẽ forte illam clauſulam non appoſuit in renouatione facta dicto ambroſio.

h ¶His tñ nõ obſtãtibus ꝯtrium puto de iure rñdendũ ad cuius rei euidentiam premitto ꝙ licet dicta capitula diſponãt ꝙ ſi non ſoluať cañ.per quinquẽnium res ſit reuerſa ipſo facto ad epiſcopatum tñ videť ꝙ nõ reuertiť niſi ep̃s voluerit.nã ẽt de iure cõi res reuertitur ad proprietarium ipſo iure ſi nõ ſoluať canon prout cõmuniter dicunt doct. Ex quo ius permittit proprietario ꝑpria auctoritate expellere non ſoluẽtẽ tñ intelligitur ſi proprietarius voluerit p d.l.ij.prout.ſ.deductum eſt.

i ¶Sic ⁊ al's videm⁹ in cõpẽſatione quam iura dicũt fieri ipſo iure.l.ſi ꝯſtat.⁊.l.ſi.C.de cõpẽſa.⁊ tñ nõ fit niſi ps velit opponẽdo exceptionẽ cõpẽſationis ve no.gl.⁊ doc.i.d.l.ſi ꝯſtat ⁊ ſpeculator in.d.§.nũc aliqua.v.lxvj.vbi ponit plura ſimilia in qbus ſm eũ iura volũt aliqd fieri ipſo iure.⁊ tñ intelligiť ſi ps voluerit ita dicamus in caſu noſtro ꝙ lꝫ capitula dicãt ꝙ res reuertať ipſo facto ad epiſcopatuꝫ tñ intelligatur ſi ep̃s voluerit.⁊ ſic prout de iure communi.

k ¶Pro quo facit.q2 ſtatuta recipiũt interpetrationem paſſiuã a iure cõi.l.ſi ſerui veſtri.C.de noxa.⁊.l.ſꝫ ⁊ ſi lege.§.vt gradati.ff.de mune.⁊ hono.⁊ intelliguntur vt quãtum minus fieri põt recedať a iure cõi ẽt ſi oporteat recedere a ꝓpria vi verborum vt eſt tex.in.c.cum dilectus.⁊ ibi no.doc.de ꝯſue.illa.n.capitula preſuppoſita eorum validitate ꝑut preſupponitur ſunt quedam iura municipalia.

l ¶Et inſup ẽt ꝯtractus ⁊ vltime volũtates interpetranť ſi fieri põt ꝯformenť cũ iure cõi vt pꝫ ex no.p Bar.in.l.vt iuris iurãdi.§.ſi liberi.ff.de opis libertoꝝ ⁊ Jmo.i.c.potuit.circa finẽ de locato q loquunť i mã empbyteotica ꝑut nos loqmur ⁊ multa ſimilia poſſeꝫ adducẽ q̃ breuitatis cã obmitto ꝓ quo ẽt facit:q2 icõuenit ꝙ empbyteota liberet ab obligatiõe q̃ tenebať vigore ꝯtus empbyteotici libereť ꝑpter moraꝫ ſuã in nõ ſoluẽdo canonẽ inuito proprietario.

m ¶Attẽto ꝙ mora ſemp dꝫ eẽ nociua ⁊ nõ ꝓficua moroſo.l.hominẽ.ff.mãdati.ne ergo reſultet incõueniens ꝙ mora empbyteote liberet empbyteotã citra voluntatem proprietarij dꝫ interpetrari ꝙ res reuertať ad ꝓprietarium ipſo facto hoc eſt non expectata ſententia iudicis tamẽ ſi proprietarius voluerit per predicta.

n ¶Jdcirco ſi nõ apparet ꝙ ep̃s voluerit ꝙ dcã frãciſca ꝑpter nõ ſolutionẽ canonis ſit priuata iure ſuo nõ vꝫ ꝙ ipſa amiſerit ius ſuuꝫ ⁊ ſic vtile dominium ꝙ prout preſupponitur habebat qui.n.allegat epiſcopuꝫ id voluiſſe dꝫ illud concludenter ꝓbare cũ ſit fundamentũ ſue intentionis.l.ei q dicit.⁊.l.in exceptionibus.ff.de ꝓba.Sꝫ nõ vꝫ ꝓbatũ ꝙ dictus ep̃s id voluerit merito nõ vꝫ probatum ꝙ dicta Franciſca ceciderit a iure ſuo.

o ¶Non enim apparet dicta volũtas ep̃i per renouationeꝫ factã frãciſco maxime q2 adiecit clauſulã ſaluo iure tertij cuiuſcũq3 habentis intereſſe p quã clauſulam oſtẽdiť ꝙ epiſcopus non intẽdebat p dictam renouationem auferri alicui ius ꝙ habebat ⁊ ita eſt veriſimile ꝙ p renouatiõem factã ambroſio ſimiliter idẽ voluerit arg.l.ſi ſeruus plurium §.ſi.de leg.j.⁊.c.ſcribaꝫ cũ ſua gl.de preſumptionib⁹ cũ ſi. Preterea nõ apparet ꝙ dictus ep̃s haberet notitiã qđ dicta franciſca haberet ius in dicta domo empbyteotica vꝫ ꝙ eſſet de deſcendentibus dicti ſymonis primi ſtipulatoris prout ignoraſſe preſumiť.l.verius.ff.de proba.⁊ regula p̃ſumiť ignorantia in.vj.⁊.l.ſi.ff.pro ſuo.ignorans autem nõ cenſeť velle nec nolle.l.nec ignorans.C.de dona.⁊.l.mater decedens.ff.de inoffi.teſta.⁊.l.cũ ſeq.cũ ibi notatis de trãſa.Et de ſe cõſtat rõne nãli quã ſufficit allegare.l.ſcire opꝫ §.ſufficit.ff.de excuſa.tu.Jdcirco nõ cẽſeť voluiſſe ꝙ frãciſca ꝑdiderit ius qđ habebat pp nõ ſolutũ canonem.

p ¶Nec obſtat ꝙ faciendo renouatiõem cenſeať voluiſſe id per qđ reuocatio teneret ꝑut.ſ.in ꝯtrium dicebať q2 rñdeť qđ pp amiſſionẽ iuris dicte frãciſ.nõ ꝑpea videbať qđ valereť dicta renouatio ſꝫ pariter reddebať nulla pp diſpoſitionẽ dictoꝝ capituloꝝ.⁊ ꝑpea eſt vĩſimile qđ renouauerit q2 credebat qđ nõ ſupeſſet pſona ex primo ſtipulãte ad quẽ dicte domus ptineret vꝫ an eẽt neceſſario renouanda ⁊ maxie attẽto qđ al's alteri renouãdo incideret in penã capitulis cõtẽtaꝫ cũ non ſit veriſimile qđ voluerit incidere in penam per que iuuatur preſumptio ſupra ponderata qđ ep̃s ignorauerit ius competere dicte franciſce.

q ¶Ex qbus cõcludendũ eſt qđ dicta frãciſ.non cenſeatur amiſiſſe ius ſuũ pp non ſolutũ canoneꝫ.⁊ maxime hoc dicẽduꝫ eſſe ſi canon fuiſſet ſolutus per dcm̃ franciſcum vel ambroſium poſſeſſorẽ lꝫ ſoluiſſent noĩbus eoꝝ ꝑprijs:naꝫ ſolutio poſſeſſoris ſoluẽtis noĩe ꝑprie prodeſt do empbyteote prout ꝯcludit Bald.in.l.ſolẽnibus.C.de rei vendi.⁊ in.l.arboribus.§.ſi vſufructuarius.ff.de vſufructu.vbi refert Andreã de piſis idẽ velle.⁊ idẽ voluit ipẽ Bal.in additiõibus Speculi in.d.§.nũc aliqua.verſi.lxxxij.Si autẽ dicta ſolutio canonis nõ eſt fcã per aliquem remanẽt alia ſupra deducta per qui deducitur qđ dicta franciſca non amiſit ius ſuum.

r ¶Quo p̃ſuppoſito inferť qđ dictus ambroſius non põt opponere de ſolutiõe canõis nõ facta q2 tertius poſſeſſor nõ põt id opponere ꝑut voluit Bar.in.d.l.ij.de iure empbyteotico ſpeculator in.d.§.nũc aliqua v̓ſi.lxvj.⁊ Bal.in d.l.ſolẽnibus.Nec obſtat qđ Bal.loqtur in poſſeſſore nõ habẽte reſirmã a ꝓprietario q2 ex quo renouationes facte dicto frãciſco dicto ãbroſio p̃ſupponũtur nulle vigore dictoꝝ capituloꝝ cẽſeť pinde ac ſi facte nõ fuiſſent arg.l.iiij.§.ꝯdẽnatũ de re iudicata ⁊ cle.paſtoralis.e.ti.lꝫ forte idem dõm foret in habẽte reſirmaꝫ validã caſu quo ꝓprietarius reſirmãdo nõ cẽſeatur habuiſſe voluntatẽ qđ primus empbyteota amiſerit amittere ius ſuũ pp ſolutionẽ nõ factãs ſed non opꝫ in hoc inſiſtere ex quo renouatiões nõ valent. Ex qbus omnibus remanet concluſio qđ dicta frãciſca ſoueat iuſtitiã non obſtãtibus adductis in contrariũ que apparent ſublata per adducta ſupra pro hac parte.

s ¶Eſt ẽt aduertẽdũ qđ ſi dicta frãciſca amiſiſſet ius ſuum propter nõ ſolutũ canonẽ ⁊ ignoraſſet ꝯceſſionẽ factã dicto Symoni eius auctori ꝑut preſumiť per.d.l.verius.⁊.d.l.q in alterius cũ ſimilibus poſſet ꝑpter iuſtam ignorantiam petere reſtõnẽ in integrũ per quã cõſequereť ius amiſſuꝫ ꝑut voluerũt glo.⁊ Bar.in.d.l.ij.C.de iure empbyteotico ad idẽ qđ habeť per glo.Bar.⁊ doc.in.l.cũ filius.§.in hac de verbo.oblig.⁊ multa poſſent ad propoſitum induci qđ leſo propter iuſtam ignorantiam competit reſtitutio in integrum ex clauſula generali ſi qua mihi que breuitatis cauſa obmitto. Laus deo.

¶Socius ponens priũ alteri ſocio indiuidẽda ſocietate his verbis aut vis capere totũ corpus noſtroꝝ traffici ⁊ apothece.⁊ dare mihi florẽ.ducẽtũ.aut relaxare ſub eodeꝫ onere. An ille q acceptauit totũ corp⁹ traffici poſſit poſtea ab eo cui dedit dictã ſummã repetere partẽ lucrorum dicti traffici quã habuit ex portiõe ſua lucri pro illis tpibus quibus ſteterũt ſimul. Jtẽ an ſimiliter ſi vnus ex dictis ſocijs exegit ex corpore eorũ ſocietatis aliquas ſummas pecuniaꝝ ⁊ malitioſe retinuit non ſcribendo eas ad introitum teneatur facta diuiſione v3.ſ.reſignare.

Consilium cxvj.

In noīe domini nři iesu xpi. Circa primum ↄsultationis articulū lȝ videať primo aspectu dōm ꝙ dictus augustinus deat a dicto Nicolao recipere id qđ dictus Nicolaus extraxerat in pecunijs ꝛ pannis ex dicta societate guati ēt primorum annorū. Exquo conuenit ꝙ diuiderec totum corpus traffici seu apotbece lane pannorū ꝛ guati ꝙ simul babeat vř.n. de corpore dicti traffici illud qđ socij extraxerunt de societate: nam solent socij quando nimiuȝ percipiunt ex bonis societatis scribi pro debitoribus societatis.ꝛ sic illud creditum censetur esse in corpore societatis prout alia credita extraneorū.ꝛ licet in casu isto non fint descripti pro debitoribus:quia de concernentibus dictam societatem guati lane pannorū non fiebant scripture.

a Tamen vř in dubio actum id qđ est cōsuetum.l. ꝙ si nolit.§.qui assiduo.ff.de edilitio edicto.ꝛ.l.si priue.ff. de aqua plu.arcen.cum si. Et propterea vř perinde ac si fuissent descripti pro debitoribus.preterea prout diuiserunt gabellam etiam pro annis preteritis ita videtur ꝙ voluerint diuidere societatem guati etiam pro annis preteritis.

b Ars enim videmus ꝙ dictum in vno capitulo censetur repetitum in alio capitulo instituta de.l.acquil.§.boc tñ capite.ꝛ.ff.e.ti.l.quēadmodum.§.fi.ꝛ ꝙ per Bar.in.l.pretor ait el secundo.§.eritqȝ differentia.ff.vi bonorum raptorū.

c Circa scōm autē quesitum vř fiřr dōm ꝙ dicte ꝗtitates pecuniarum dicte gabelle percepte per dictum augustinuȝ venerint in dicta diuisione exquo generaliter fuit actum ꝙ diuideretur dicta gabella ad quam gabellam spectabant dicte quantitates quia in generali cōuentione veniunt etiam ignorata.l. sub pretextu specierum.C. de transac. ꝛ ibi per Bar.satis enim sufficit ꝙ cogitauit in genere prout dicit ibi Barto.per.l.qui iuř.militari.ff.de mili.testamen.

d His tñ non obstantibus ↄ̈rium puto de iure rñdenduȝ vȝ circa primum quesitum ꝙ dictus Nicolaus non teneať dicto augustino dare id qđ ↄsecutus fuerat ex traffico guati pro annis preteritis ex pluribus.ꝛ primo qȝ dictuȝ trafficū non durabat pro annis preteritis:sed erat finitum ꝛ ↄ̈iter non babebant amplius illud trafficum exquo presupponiť ꝙ non fecerunt societatē guati pro tribus annis. Sed quolibet anno fecerunt de nouo societatem. Et si dictus augustinus diceret ꝙ fuit vna societas ꝛ vnum trafficum pro tribus annis incumberet sibi onus probandi:qȝ esset fundamentum sue intentionis.l.actor ꝙ asseuerat.C.de proba.ꝛ l.ei qui dicit.ff.e.tit.ꝙ probare non poterit iō succumbet.

e Cum ergo diuisio fuerit facta de traffico ꝙ babebāt per verba presentis temporis non cōprebenditur tempus preteritum vel futurum.l.cum stipulamur de verb.ob.ꝛ.l.scribit.§.scribit.ff.de peculio lega.cum similibus.

f Preterea diuiserunt trafficum per verbum singularis numeri ꝙ verificatur in vno non in pluribus vt de se cōstat. ꝛ ponderat Bar.ad interpetrationem actus in.l.fi.ff.ad trebel.ꝛ probat tex.in.d.c.gaudeamus de diuor. Item ꝛ tertio facit qȝ vbi ↄ̈bentes voluerunt comprebendi societatē plurium annoꝝ illud expresserunt.s.in societate gabelle. Jō est verisimile ꝙ si voluissent venire in diuisione ēt traffica annorū preteritoꝝ similiter expressissent in traffico guati lane ꝛ pannorum prout expresserunt circa societatem gabelle.

g In re aūt dubia attenditur id qđ est verisiſe.l.in obscuris inspici.ff.de re.iu.ꝛ in.c.inspicitur in obscuris.e.ti.li.vj. Quarto idem persuadetur ex ꝗtitate conuenta ꝛ vt ita dixerim precij conuenti pro dicta gabella ꝛ dicto traffico.naȝ prout mibi dř lucrum traffici guati lane ꝛ pannorum pro annis preteritis merebatur preciuȝ seu recompensam.cccc.florenī. Exquo deprebendi potest nō mediocris coniectura ꝙ non intendebant venire trafficum guati annorum preteritorum argu.d.l.in obscuris inspici cum simi.

h Ex ꝗtitate.n.pecunie interpetratur qualitas ↄ̈ctus dicit gl.in.l.j.§.j.ff.de superficiebus ꝛ tangit Bar.in disputatione sua que incipit publicanus in tertia sui parte facit.c. illa vos de pigno.ꝛ.c.ad nostram de empti.ꝛ vendi.

i Facit ꝛ quinto:qȝ verba ↄ̈ctus interpetrantur ↄ̈ euȝ qui nititur ex ↄ̈ctu.l.labeo.ꝛ.l.si in emptione in prin. ff.de contraben.emp.ꝛ no.in.l.veteribus.ff.de pac. Jdcirco interpetratio dicti ↄ̈ctus fieri dȝ ↄ̈ dictum augustinum in bac parte in qua ipse se fundat volens agere. Jdeo interpetrať de traffico vltimi anni ꝛ non de trafficis annorum pteritoruȝ.

k Vltimo ꝛ sic sexto qȝ vř ꝙ illud qđ dicte partes extraxerunt cōi concordia de dicto traffico non est amplius in corpore societatis seu traffici nec illud censentur bře in traffico exquo non babebāt amplius in cōione sȝ quilȝ verifiřr cōuerterat in proprios vsus seu saltē retinebat tanꝗ suū pro prium insolidum nec deseruiebat amplius societati seu traffico vt de se patet ratione naturali quam sufficit allegare.l. scire oportet.§.sufficit.ff.de excusa.tu.facit.ff.de transac.

l Nec ob.ꝙ dicebať in ↄ̈řiū ꝙ socij extrabentes aliqd de societate solent scribi pro debitoribus societatis. Qȝ rñdeť ꝙ illud solet fieri pro inueniendo computuȝ nam requiriť rō. Et solet fieri pertinens computum vt dř ad venetiunā. ꝛ solet fieri ēt qñ debitor soluit nec scribitur tunc ꝙ soluit sed scribitur ex aduerso pro creditore lȝ re vera non sit amplius creditor neqȝ debitor pro ꝗtitate soluta quia solutione eius ꝙ debeť omnis tollitur obligatio instituta quibus modis tollitur obligatio.§.j.

m Qđ ꝛ demōstrať qȝ qñ ꝗtitas descripta pro debito ꝛ ꝗtitas ex aduerso descripta pro credito est equalis tunc fit cācellatio bincinde exquo dať intelligi ꝙ cēleť facta solutio ꝛ de dicto mō scribēdi tāgit Jmo.in.l.j.i fi.ff.ō sol. Nec oēs vtuntur dicto stilo.sed multi maxime qui non tenent cōputum solēniter ꝛ vt ita dixerim pōposum:sed post debitum scribunt binc date ꝛc.ꝙ est magis propriū ꝛ ↄuenits veritati. Cum igiť dicti nicolaus ꝛ augustinus non retinebant computum ad venetianā. Quinimmo nec aliquē cōputum scribebant nō est interpretandū ꝙ illud qđ extrabebāt inter se diuidendo censeať esse in traffico qȝ censeanť inuiceȝ creditores ꝛ debitores ↄ̈ eorum mentem vt de se patet.

n Deueniendo ad scōm dubiū lȝ posset instare vtrū dicta conuētio trabatur ad ignorata si cessasset dolus alterius ex contrabentibus per ea que bňr in .l. cum acqui.ff.de do.ꝛ per Bar.in.l.aurelio.§.gayus.ff.de lib.leg.tñ qñ ignoratur quia dolo celatur tunc non venit in generali conuentione vt est tex.in.l.tres fratres.ff.de pac.ꝛ ibi doc.ꝛ no.Bart.in d.l.sub pretextu specierum.

o Et lȝ dolus non presumatur.l.quotiēs.§.qui dolo.ff.de proba.ꝛ.l.merito.ff.pro socio tñ dolus qui nō pōt saltē de facili pbari directo probatur ex pspicuis indicijs.l.doluȝ. C.de dolo satis aūt vřr subesse pspicue indicia in casu isto in quo augustinus exegerat pecuniam communē ꝗ debebat scribere ad computum cōem ꝛ non scripsit:sȝ deueniēdo ad diuisionē quo saltē tempore debebat notificare illud tacuit. Jdcirco cuȝ fuerit in dolo prout ꝛ presupponitur in puncto non censetur illud venisse in diuisiōe sed censeť remansisse cōe ꝛ medietas deatur.d.nicolao non ob. diuisione per predicta ēt adducta in ↄ̈řiū pȝ rñsum per adducta p bac parte ꝛ b elap quo ad boc scōm dubiū. Nec primuȝ dubium obstat ꝙ in gabella fuit ↄuentum ꝙ venirēt ad diuisionem ēt societates annorum pteritorū qȝ illud potius facit in contrarium vt deductum est.s.pro parte nicolai.

p Et iura in contrarium adducta loquuntur in dispositionibus legalibus in quibus distinguitur an concernat factum an vero iuris dispositionem id quod dictuȝ est in.j.c. vt per Bar.in.d.l.pretor ait.§.eritqȝ differentia.nōn autēȝ videtur idem precedere in dispositionibus bominum puta legatis vel contractibus per no.per Bar.in.l.in repetendis de leg.iij.maxime in contractibus in quibus quis debet legem apertius dicere.d.l.veteribus.preterea in casu nostro verba secundi casus repugnāt dicte repetitioni vt patet ex deductis pro bac parte. Laus deo.

Res que in vltima voluntate relicta est sub conditione an prescribatur spacio longi vel longissimi tpis. Jtem an dicto casu saltem purificata conditione incipiat currere prescriptio. Jtem statutum perusij disponit ꝙ omnes cause super quibus petitur fieri compromissum debeant per iudicē pronūciari cōpromittēde nisi opponať inter alias exceptio prescriptionis statutarie. An ad impediendū cōpromissum possit opponi exceptio prescriptionis iuris communis.

Consilium cxvij.

In nomine domini nostri iesu cbristi. Licet in bac consultatione

i videatur prima facie dicendum ꝙ sit decursa prescriptio. Jteȝ ꝛ scdo ꝙ dicta pscriptio impediat cōpromissuȝ. Nā deueniendo ad primum

primũ deprehendit ex themate ꝙ dictus Nicolaus computato tempore suo ex suorũ auctorum possedit dictum petium terre annis quiquaginta vel circa titulo ⁊ bona fide.

a ¶ Licet titulus nõ requirat in prescriptiõe lõgissimi tp̄is.l.sicut.⁊.l.omnes.C.de prescrip.xxx.vel.xl.anno.⁊.c.vigilanti.⁊ c.de quarta.⁊.c.si.extra eodem ti.⁊ p gl.⁊ doct.in.c.si diligẽti.eo.ti. Mariotus enim habuit titulum emptionis.

b ¶ Successor enim vtit adminiculo possessionis sui auctoris.l.põponius.§.cum qs adminiculo euz.§§.sequẽtibus.ff.de acqren.posses.⁊.l.cum heres.⁊.l.de accessionibus.⁊.l.sequẽ.ff.de diuersis ⁊ temp.prescrip.

c ¶ Bona fides autem presumit vt per glo.⁊ doct.in.l.penul.C.de euictionibus.mariotus enim ⁊ thadeus eius filius ⁊ heres dictus Nicolaus nõ habuerunt verisimiliter noticiã ꝙ dicta petie terre spectauerit primo ad dictuz hospitale ⁊ successiue ad galeotuz dictos heredes ignorantia enĩ presumit regula cum quis in ius ⁊ regula presumitur ignorantia in sexto ⁊.l.verius.ff.de proba.cum simili.

d ¶ Et ex ignorantia resultat bona fides.d.l.cum heres ⁊.l.sed ⁊ si lege.§.scire.ff.de peti.here.⁊.l.fi.ff.pro suo ꝙ autẽ possederint dictus Nicolaus ⁊ eius auctores per lõgissimũ tempus vltra quadraginta annos continuos nec presupponitur in themate.

e ¶ Ideo vr̄ ꝙ dictus Nicolaus sit tutus prescriptione quadragenaria que iuuat etiam aduersus ecclesias auc.quas actiões.C.de sa.san.ec.⁊.c.de q̄rta extra de p̄scriptiõibus.

f ¶ Nec vr̄ obstare ꝙ dicta petie terre erat subiecta restitutiõi ex te.quo casu vr̄ ꝙ cesset p̄scriptio per.l.fi.§.sinautẽ sub ꝯditione.C.cõmunia delega.qr respondet ꝙ ibi impedit cursus vsucapionis ⁊ longi.tempo.prescriptionis non autem impeditur cursus prescriptionis longissimi tẽporis.

g ¶ Immo a ꝯtrario sensu vr̄ permitti.nã qui de vno negat de alio censet permittere.c.nõ ne.de presumptionibus ⁊.l.cuz pretor.ff.de iudicijs.preterea ille tex.denegãs prescriptiõez lõg.tẽp.vr̄ intelligendus donec pẽdet conditio vel dies legati vel fideicõ.qr interim legatarius ⁊ fideicommissarius impedit agere ⁊ ĩpedito agere nõ currit prescriptio l.j.in fi.C.de annali excep.⁊.l.cũ notissimi.§.illud.ff.de prescriptio.xxx.vel.xl.anno.ꝑut sentit gl.in.d.§.sinaũt sub cõditiõe ⁊ vr̄ velle.ibi Cy.⁊ Bald.in lectura antiqua idcirco cũ post euẽtũ cõditiõis ⁊ ante motã hanc litẽ sunt decursi vltra viginti an.idcirco vr̄ ꝙ ꝯtra heredes galeoti sit decursa prescrip.longi temp.⁊ sic dictus Nicolaus vr̄ ꝙ sit tutus exceptione prescriptionis longi tempo.

h ¶ Item exceptione prescriptionis longissimi tẽporis. Itẽ presupposito ꝙ cõpetat p̄scriptio longi.tempo.illa causat exceptionem litis finite que impedit litis ingressum.l.fi.ff.ꝑ suo prout sibi no.Bar.⁊ similiter prescriptio longissimi temporis operat ꝙ postea actio deficit aduersario.l.sicut ⁊.l.omnes.C.de prescript.xxx.vel.xl.an.⁊ per consequens etiam exceptio dicte prescriptionis videtur ꝙ impediat litis ingressum per ea que habentur in.l.si pupilli.§.videamus.ff.de negoc.gest.⁊.l.nam postea in principio.ff.de iureiurando.

i ¶ Omnis autem exceptio que impedit litis ingressum impedit compromissum huiusmodi iudiciale prout est theorica Bald.in.l.si fratris.C.de transactio.cum qua theorica doc.communiter transeunt quod maxime.videtur dicendum in terminis statuti nostri perusini quo permittuntur opponi exceptiones dilatorie ⁊ declinatorie cuz omnis exceptio que impedit litis ingressum declinat iudiciuz quod non potest procedere impedito ingressu litis qui fit per litis contestationem sine qua iudicium non subsistit.l.j.C.de litis contestatione ⁊.c.j.extra eodem titulo.⁊.c.dudum el grande de electio. Et per consequens videtur quod exceptio prescriptionis tam long.temporis q̄ꝫ longissimi temporis impediat pronunciari compromissum ⁊ per consequens videtur quod ꝑnunciari debeat causam non compromittendaz.

k ¶ His tamen non obstantibus contrarium puto de iure respondendum.vz quod ꝑnunciari debeat causaz compromittendam.nam statutum generaliter disponit tradendo regulam ꝙ omnis causa compromittatur. Si non obstant exceptiones permisse per statutum itaqꝫ. Si non obstat exceptio prescriptionis constat nec refragatur in dubium ꝙ dicta causa est compromittenda.

l ¶ Ideo videndũ est an dicta exceptio obstet ꝙ aut non obstet exceptio prescriptionis longi temporis probatur per tex.in.d.l.fi.§.sinaũt sub conditione.C.communia de leg. vbi expresse dicitur qd̄ vbi res sub cõditione relinquit per vltimã volũtatẽ ⁊ interi per ꝯctũ alienat postea euenit cõditio cessat longi tẽporis prescriptio nec lex distinguit pro tp̄e pẽdentis cõditionis vel pro tp̄e post purificatã ꝯditionẽ:sed gn̄aliter loquitur:vnde est generaliter intelligenda.l.j.§.⁊.generaliter de lega.prestandis ⁊ canone si romanorum decima nona distinctione.⁊.l.de precio de publiciana.⁊ maxime hoc procedit:quia tex.videtur pro ratione premittere ꝙ venditio censeatur nunq̄ꝫ facta.

m ¶ Et sine ti.nõ currit longi tp̄is prescriptio.l.diutina cũ similibus.C.de longi tp̄is prescriptione.⁊ licet gl assignat rationem:qr interim pendente scilicet conditione aduersarius erat impeditus agere ⁊ dicta rõ glos.militat respectu tp̄is preteriti non tamen dicit ꝙ ꝑ tp̄e futuro currat dicta prescrip.nec glo.dicit ꝙ currat postea dicta prescriptio nec tex.ponderat dictaz rationem glo.sed ꝙ cesset longi temporis prescriptio tex.videtur inferre ex precedenti proximo dicto quo dicitur ꝙ vẽditio fingitur nũq̄ꝫ facta ⁊ subdit vt lõgi tẽporis prescriptio cõtra fideicõ. Nec procedat ⁊ per consequẽs annullatio cõtractus inter cetera fit vt nõ procedat longi temporis prescriptio.

n ¶ Quia dictio vt quãdoqꝫ ponit ꝯsecutiue vt no.gl.in canone si autem secunda questione sexta ⁊ sepe denotat causam propter q̄ꝫ fit dispositio.c.vt circa de elec.lib.vj.l.vt responsum.C.de transactionibus.⁊.c.vt debitus de appellationibus cum infinitis iuribus ⁊ hanc rationem quare scilicet cesset vsucapio ⁊ longi temporis prescriptio assignat Pau.de ca.in.d.l.fi.§.sinautẽ.C.cõi.de leg.que rõ respicit ẽt tempus futuruz pro tempore autez preterito non erat necessaria dicta annullatio cõtractus ad impediendũ cursum prescriptionis longi temporis qui impediebatur per pendentiam conditionis.

o ¶ Et qr interim emptor erat dñs ⁊ in re sua nõ cadit prescriptio in.l.sequitur.§.lana.ff.de vsucapi.

p ¶ Preterea dicta rõ gl.cessat in legato puro ⁊ tamen text.d.§.sinaũt postq̄ꝫ in legato ꝯditionali dixit ꝙ non procedat vsucapio nec longi temporis prescriptio cõtra fideicõmissarium imediate subdit ꝙ obtinere censemus in huiusmodi legatis que siue pure siue sub die certo siue sub conditiõe siue sub incerta die relicta sunt.⁊ sic aperte tex.vult ꝙ contra legatarium purum cessat longi temporis prescriptio pro ut contra legatarium conditionalem. Sed in legato puro cuius dies immediate cessit impeditur cursus vsucapionis ⁊ longi temporis prescriptionis postq̄ꝫ dies legati cessit ita pariter dicendum est ꝙ cessent dicte prescriptiones contra legatarium conditionalez postq̄ꝫ dies legati cessit.⁊ sic post euentum conditionis vt sit dicta legata pura ex conditionalia que in dicto ꝟsicu.ꝙ similiter determinãtur ab eisdez verbis pariter.⁊ eadem rõne determinentur iuxta id quod habet in.l.fi.C.de sententijs.⁊ in.l.iam hoc iure.⁊.l.lucius de vulg.⁊ pupi.sed in legato puro nõ militat ratio quam sentit gl.⁊ ponderant Cy.⁊ sequaces sꝫ alia rõ necessario est assignãda in legato puro que pariter militare oꝫ in legato conditionali.

q ¶ Ergo si nolimus penitus destruere illũ text.d.§.sinaũtem opꝫ necessario fateri ꝙ cesset longi.tempo.prescrip.ẽt post euentũ cõditionis quicquid dicãt Cy.⁊ sequaces ⁊ h̄ firmant. Raph. fulg.⁊ Pau.de ca.i.d.§.sinautẽ.⁊ ita mihi legendo ibi ⁊ alias consuetudo visum fuit pro quo etiam.

r ¶ Facit qd̄ sequit in.d.ꝟsi.qd̄ similiter in fine dũ dicit oia licentia pateat rem vendicare ⁊ sibi assignare nullo obstaculo eis detẽtoribus opponẽdo per quẽ tex.possit attentari qd̄ nõ possit opponi obstaculũ prescriptionis longissimi temporis cum dicat vniuersaliter nullo obstaculo ⁊ vniuersalr̄ ꝑmittat ois lnia rẽ vẽdicare ⁊ vniuersaliter loquẽs nihil ⁊ excludit.c.solite circa finem de mai.⁊ obe.cum si.lꝫ hoc nõ audeam firmare qd̄.s.non obstat exceptio prescrip.longi.tempo.post euentum conditionis.

s ¶ Sed dato sine preiudicio veritatis qd̄ per illũ text.non denegaret exceptio prescrip.longi.tẽp.illud cõstat qd̄ dicta prescriptio nõ incipit ante purificatã cõditionem fideicõmissi per.l.cũ notissimi.§.illud de prescri.xxx.vel.xl.an.⁊.l.j.in fine.C.de annali excep.cũ simi.ita qd̄ nisi sint decursi.xxx.an.post mortẽ pauli.⁊ sic si post purificatã ꝯditionem fideicõ.nõ sunt elapsi.xxx.an.ꝑut arbitror nõ sunt elapsi cessat exceptio prescrip.long.tẽp. Ex quibus deducitur qd̄ non cõpetit dicto reo cõuento exceptio prescriptionis.

t ¶ Dato autē sine p̄iudicio veritatis ꝙ dicto reo cōpeteret dicta exce. p̄scriptionis longi vel lōgissimi tp̄is tm̄ nō impedit in casu isto cōpromissum. nā statutuʒ generalr̄ disponit ꝙ oīs cā cōpromittatur ⁊ nequeat obstare aliqua exceptio nisi rei iudicate ⁊c. ⁊ exceptio prescriptionis statutarie.

v ¶ Et exquo permittit opponi exceptionem prescriptionis statutarie vr̄ denegare exceptionē prescriptiōis nō statutarie ⁊ sic iuris communis arg. l. cum p̄tor de iudicijs ⁊ legis siquis ex argentarijs. §. prohibet de edendo. ⁊ l. j. §. huius rei. ff. de officio eius cui man. est iurisdi. cum similibus.

x ¶ Et pōt assignari rō quare statuentes moti forte fuerūt ad premittendum ꝙ possit opponi exceptio p̄scriptiōis statutarie ⁊ nō exceptio alterius p̄scriptiōis q2 statutū p̄mittens dictā p̄scriptionē vult ꝙ ois actio ⁊ oblo sit extincta.

y ¶ Per p̄scriptionē aūt iuris cōis nō extinguit oblo nālis vt no. Bart. ⁊ doc. in. l. fi. ff. rem ra. ha. ⁊ Bal. in auc. ad hec C. de vsuris ⁊ doc. in. c. nouit de iudicijs.

z ¶ Quinimmo vr̄ ꝙ nec extinguat ipso iure sed per prescriptionē querat exceptio vt p̄bat tex. in. l. oēs ⁊ in. l. siqs emptionis. C. de p̄scriptione. xxx. vel. xl. an. exceptio aūt p̄supponit actionem. l. j. ff. de excep. ⁊ ibi Bar. per illum text.

& ¶ Et maxime in actiōe reali ꝙ nō sit extincta per prescriptionem p̄bat in. d. l. siqs emptionis vbi p̄bat ꝙ lʒ vetus dn̄s repellat ab eo qui p̄scripsit tm̄ nō repellit vendicans a tertio possessore ⁊ ꝯr̄ter rei vendicatio non est extincta exquo igit statuentes permisserunt opponi exceptiōem statutariam aliaʒ vr̄r negasse per supradicta ⁊ maxime q2 submittitur denegatio aliarum exceptionum generalis.

ꝯ ¶ Et iō cū p̄scriptio de qua agit non sit p̄scriptio statutaria q2 statutū loquit in nō petente debitū ⁊ sic loquitur in actione p̄sonali q2 realis actio nō p̄supponit debitū p̄prie loquēdo vt hr̄ institutā de actionibus in prin. ⁊ de se ꝯstat.

ꝝ ¶ Attento ꝙ dictum statutum est correptiuum iuris communis seu saltem exorbitans ideo est stricte interpretandū vt minus ledat ius commune. c. cum dilectus de consuetudine ⁊. l. ius singulare ⁊. l. ꝙ vero contra. ff. de. ll.

a ¶ Ex qb9 est cōcludēdū ꝙ exceptio p̄scriptiōis iuris cōis vbi cessat p̄scriptio statutaria nō īpedit cōpromissum. Nec ob. ꝙ impedit litis ingressuʒ q2 dictū bal. in. d. l. si fratris ⁊ sequaciū p̄cedere posset qn̄ statutū simplr̄ disponeret ꝙ cāe compromittant ⁊ nō p̄hibet exceptiōes opponi p̄ut p̄hibet statutū nr̄m ꝙ necessario vr̄ intelligenduʒ ꝙ p̄hibeat exceptiōes impedītes iuris ingressuʒ. nā exquo s̄m formā statuti cōpromissuʒ hʒ p̄nūciari ⁊ fieri an̄ litis ꝯtestationē. ⁊ ꝯr̄ter an̄ litis ingressum nō poterāt opponi exceptiones mere perēptorie que nō opponunt nisi post litis ꝯtestationē intelligit ergo denegatio exceptionū de exceptiōibus q̄ īpedirēt al's litis igressuʒ ⁊ sic itelligat h̄ exceptiōib9 mixtis q̄ p̄st opponi in vi declinatoriaꝝ ⁊ ī vi perēptiaꝝ p̄ut sr̄ exceptiōes p̄misse p ip̄ʒ statutū vt exceptio rei iu. ⁊ alie.

b ¶ Exquo ēt dat intelligi ꝙ denegatio intelligat de similibus que p̄nt opponi vt perēptorie ⁊ vt declinatorie. Et insup ex h̄ dep̄rehendit ꝙ dictū statutū quatenus p̄mittit exceptiōes dilatorias ⁊ declinatorias intelligi dʒ de exceptionibus mere declinatorijs alias nō fuisset opus p̄mittere exceptiones rei iudicate ⁊ alias expresse permissas per statutum. Item frustra staret p̄hibitio exceptionū ita ꝙ illa indefinita precedens nō eq̄pollet vl'i vt apparet ex sequentibus. s̄. ponderatis ⁊ q2 nō est eadē ꝯditio oīum cōprehensorum sub vniuersali prout requiritur vt equipolleat vniuersali vt per gl. Bar. ⁊ doc. in. l. si pluribus de lega. ij.

c ¶ Accedat illud brocarduʒ vtrū mixta sub simplicibus cōprehendant de quo per bar. ⁊ doc. in. l. ij. in prin. de ver. ob.

d ¶ Dato aūt ꝙ obstaret cōpromisso exceptio p̄scriptionis iuris cōis tm̄ de illa nō fuit oppositū p̄ut opponi dʒ cū nō nascat cū actiōe iuxta no. per gl. ⁊ doc. in. l. si vnus. §. pact9 ne peteret. ff. de pac. ⁊ dʒ exceptio acte p̄poni vt releuet. l. ij. §. labeo ⁊ ibi per bar. ff. de pac. ⁊ per Bar. in. l. j. de excep. Jō cū exceptio p̄scriptiōis statutarie fuerit opposita ⁊ non alia exceptio prescriptionis ideo non releuat. Et ꝯr̄ter concludendum est ꝙ dicta cā est cōpromittenda. Laus deo.

¶ Donatio facta per maritū scd̄e vxori cum iuris stātibus filijs primi matrimonij qbus postea minus reliqt in testō q̄ȝ illud qd̄ donauerat scd̄e vxori. An ⁊ vsqȝ ad quā q̄ritatē reuocet. Itē illud in quo reuocat dicta donatio qm̄o distribuatur inter filios primi matrimonij. Et heredes scd̄e vxoris quaʒ presupponitur interfecisse filius primi mr̄imonij.

¶ Consilium cxviij.

In noīe dn̄i nr̄i iesu christi. ¶ In hac ꝯsultatiōe est p̄mittendum ꝙ donatio inter virum ⁊ vxo. lʒ non valeat de iure ciuili vt per totum titulū de dona. inter vi. ⁊ vx. ff. ⁊. C. tm̄ ꝯfirmat morte mariti superstite donataria dummō precedat traditio al's secus. l. donationes quas. C. eo. ti.

a ¶ De iure tm̄ canonico interueniente iuro donatoris vʒ ab initio per. c. cum ꝯtingat de iureiur. ⁊. c. q̄uis. de pactis in vi. attenta gn̄ali rōne illoꝝ iurium prout hoc firmat bar. in. l. siquis pro eo. ff. de fideius. ⁊ doct. maxime moder. in. d. c. cum contingat. Et ego al's consulendo idē tenui ⁊ in presentiaruʒ teneo adeo ꝙ si non esset dispō. d. l. editali. C. de secundis nuptijs dicta domina sancta donataria foueret iustitiam si viueret ⁊ pariter eius heredis.

b ¶ Videtur aūt prima facie dōm ꝙ. d. l. hac editali non habeat obstare dictis heredibus: tum q2 super dicta donatione emanauit instrm̄ confessionatum ꝯ cuius executionē nō potest opponi aliqua exceptio nisi certe in statuto expresse inter quas non exprimit exceptio. d. l. hac editali merito ⁊c. Item ⁊ secūdo vr̄ ꝙ exquo dictus donator condiderat instrumentum in quo tantum reliquerat filio primi matrimonij q̄tuʒ donauerat vxori mutando postea testm̄ relinquēdo minus filio predicto ⁊ instituendo nepotes ex ipso filio vr̄ coniecturandum ꝙ illud fecerit cā fraudādi heredes dicte donatarie que predecesserat ⁊ verisimilr̄ dict9 donator non ita diligebat heredes vxoris p̄ut ipsam vxorem attento ēt ꝙ instituit nepotes ex filio ⁊ consequenter videtur ꝙ immineant perspicue coniecture doli qui dolus probatur ex perspicuis coniecturis. l. dolum. C. de dolo.

c ¶ Dolis aūt ⁊ fraudib9 est obuiādū. c. q̄to de diuortijs ⁊. l. in fundo in fine. ff. de rei vendicatione cum similibus.

d ¶ Dato aūt ꝙ militet in casu isto dispō. d. l. hac editali tm̄ vr̄ ꝙ debeant reduci ad equalitatē heredes dicte donatarie ⁊ dictus filius p̄mi matrimonij ita ꝙ illud plus qd̄ fuit donatum scd̄e vxori q̄ȝ relictum filio in scd̄o test. nō dēat totū applicari dicto filio: sed cōputato relicto facto filio ⁊ donatis vxori illud totuʒ diuidat inter filium ⁊ donatariam seu eius heredes p̄ut voluit gl. in verbo diuidi in. d. l. hac editali. ver. sin vero ⁊ ibi Saly. ⁊. d. gl. sequitur ibi Ja. de raue. Pet. ⁊ Cy. idem vult Bal. in eadem. l. ver. omni circunscriptione quam vr̄ legere pro. §. ver. modo occurrit ⁊ in versi. modo statim sequitur. ⁊ idem tenet Saly. ibi ꝙ ⁊ tenet Ange. in. l. quoniam preterite. e. ti. ⁊ pro hac opinione facit tex. in. §. optime in auc. de nuptijs ibi nisi tantum q̄tum vnus filius aut filia solus existens ex generante hʒ si vero multi filij sint ⁊ vnusquisqȝ equalem habeat portionem non amplius q̄ȝ vitricus vel nouerca percipiant que verba tex. videntur probare quod tantundeʒ percipiat vitricus vel nouerca quantum vnus filius.

e ¶ Et plus dicit Bal. ꝙ filio cui est relictum minus legitima computat in portione sua supplementū legitime perinde ac si legitima fuisset ipso filio relicta ⁊ s̄m hanc opinionem diuidet tertia portio que est legitima filij per auc. nouissima. C. de inof. test. ⁊ dimidia donata vxori que dimidia donata ⁊ legitima filij ascendunt ad decem vncias bonoruʒ oīum dicti Barnabei hoc est ad decē partes de duodecim partibus bonoꝝ predictoꝝ. ⁊ per ꝯr̄ quinqȝ partes de duodecim pertinere vr̄r ad heredes dicte donatarie. Et quinqȝ alie partes ad filium primi matrimonij ⁊ residuum ꝙ est duarum vnciarum remanebit apud institutos ⁊ legatarios vltimi testamenti ita ꝙ heredes dicte donatarie s̄m predicta videtur ꝙ nihil aut tantum vnam vnciam de sex vncijs donatis amittere debeant.

f ¶ His tamen non obstantibus contrarium puto de iure respondendum prout ⁊ sepius consului. prima. n. vice qua iuuentute mea requisitus fui de subscriptione consilio cuiusdam excellentis doctoris primo recusaui subscribere pp̄ dictas auctoritates supra in contrarium adductas q2 tm̄ dicto cōsilio se subscripsit clarissimus doc. dominus Bal. de bartolinis qui dicebat se al's consuluisse ⁊ vidisse consiliuʒ domini Mariani Soccini de senis ⁊ disputationeʒ dn̄i Floriani de sancto petro tenentiū hanc partem ⁊ vr̄ dictū dn̄m Florianum. Idem consuluisse deridendo decisionem Cy. ⁊ Bal. dicendo ꝙ loquuntur sine ratione ⁊ contra litterā expressam. d. l. hac editali. ⁊. d. §. optime. Item supradicto consilio vna cum prefato domino Bald. se subscripsit excellentissimus

lentissimus vtriusq; iuris docto. dominus Mattheus de vbaldis nunc auditor rote tandem postea me subscripsi. & postea in alio casu idem consuluimus dñs Bal. prefatus & ego & alias sepius ꝯsultus idez rñdi pro hac pte quã. s. ꝙ nõ reducant ad equalitatẽ dicti vitricus & nouerca voluit Ja. but. vt refert Raph. ful. in. d. l. hac edictali. Et exquo Bald. Ang. & Saly. variauerunt non sunt magni facienda eorũ auctoritates in contrarium adducte hec etiam pars videtur de mente Bart. in. d. l. hac edictalidum in summario dicit & ꝙ relinquitur inter liberos equaliter diuidatur nõ dicit inter liberos & nouerca & vitricum. Jtẽ subdit vir nõ potest lucrari ex forma statuti vltra q̃ reliquerit vni ex liberis &c. Et quidam respondẽt ad gl. in. d. verbo diuidi in ꝯrium adductam ꝙ non loquatur in his terminis sed quando vni filio nihil est relictum vel datũ de qua qõne dubitauit glos. in auc. ad eos. C. de secundis nuptijs & ponit opinionez ꝙ totum attribuatur filijs primi matrimonij licet subdat vel aliter vt in. d. l. hac edictali in princ. & q̃uis glo. illo casu videat potius & in alia snia. s. qõ reducant ad equalitatem & illo casu possit tollerari snia gl. qꝛ satis durũ videret qõ vitricus vel nouerca nihil hẽret & rigor vborũ h casu cesset.

g Quia licet quandoq; qõ nihil est dicatur minus. l. minus. ff. de ver. sig. & l. illõ. §. minus. ff. de tributo. put & dic bal. ad h opponit i. d. l. hac edictali in pncipio tñ nõ pprie.

h Jdeo non miruz si eo casu equitas non scripta preferatur rigori qui potest dici non scriptum. sed quando filio est aliquid relictũ rigor est scriptus vt infra deducet: ideo preualeat equitati nõ scripte. l. placuit. C. de iudi. & l. j. C. de. ll. licet etiam in casu gl. dicta eius opi. sit dubia tamen non ptinet ad thema nostrum in quo filio primi matrimonij fuit aliquod relictum quo casu verba in iuribus scripta sunt satis clara & precisa. Nam tex. d. l. hac edictali formaliter dicit si vero plusq̃ statutum est aliquid nouerce vel vitrico re/lictum vel donatum aut datum fuerit id qõ plus donatum relictum aut donatum fuerit tanq̃ non scriptum donatuz vel datum ad liberorum personas deferri & inter eas diui/di iubemus.

i Nec ob. tex. in. d. §. optime supra in contrarium ponderatus qꝛ tex. ibi se declarat qõ vitricus & nouerca nõ habeant plusq̃ filius habeat dimissum ex nouissima volũtate aut in uita datum: vnde verba precedentia sunt intelligẽda qõ vitricus & nouerca percipiant tantum quantũ filius habuit a patre id autem qõ plus est relictum vitrico vel nouerce nõ habet filius ex voluntate patris sed ex. l. dispõne cõtra patris voluntatem vt de se cõstat: ideo nullo conuenit pacto verbis sequẽtibus illius tex. qõ vitricus vl nouerca habeat tantum q̃tum filius primi matrimonij nec etiaz vllo pacto ꝯuenit verbis aliorum iurium supra ponderatis.

k Et qꝛ supplementum legittime habet siir ex. l. dispõne nõ ex volũtate patris immo ꝯ volũtatẽ put ꝯ volũtatẽ fiebat rescisio testi pp quã est inductũ supplemẽtũ legittime vt hr in. l. oĩmodo. C. de inoffic. testa. ideo nullo pacto dici põt supplemẽtũ legittime ex vltima voluntate patris relictum vl inter viuos datũ p pr̃ez & ppea decisio Bal. nullo pacto ꝯuenit verbis iuriũ supra ponderatis quibus magis inherendum est q̃ decisioni Bal. qui loquit sine. l. & ratione vrgẽti. & ita aliter q̃ Bald. voluit Saly. in. d. l. hac edictali in prin. vt patet ex. s. relatis. & idem alias hic perusie ꝯsuluit prefatus dominus Bal. & eius cõsilio me subscripsi.

l Et ꝙ nõ habeat cõsideratio legittime intrepide concludẽdũ est qcqd qꝛ si fili9 recusat hre supplemẽtũ legittime.

m Qꝛ legittima nõ suppletur nolenti vt no. glo. Barto. & Bal. in. l. scimus in prin. C. de inoffi. testa.

n Nec ob. ꝙ in ꝯriũ. s. dictũ est qõ ꝯ instr̃m ꝯfessionatum nihil põt excipi qꝛ intelligit p eos inter quos celebratũ est instr̃m & ñ p alios qꝛ res iter alios acta &c. p iura vulgaria.

o Nec ꝯfessio vl ꝓmissio de ꝯfessione faciẽda que fit in instrumẽto ꝯfessionato in qua fundatur dcã virtus instrumẽti & pter quaz instr̃m dr ꝯfessionatũ dꝫ nocere tertio & pdesse quodãmõ cõfiteri qꝛ p hãc viã euitaret dispositionẽ d. l. hac edictali & fieret circunscriptio que fieri prohibetur illi legi versi. circunscriptione.

p Nec ẽt ob. qõ cẽsetur mutasse testm̃ dolose vt fraudaret heredes vxoris pte dcẽ dõatiõis qꝛ rñdet qõ dici9 dol9 nõ pbat q dolũ allegat dꝫ illũ pbare. l. quotiẽs. §. q dolo. ff. de pba. & iminẽt due visibles ꝯiecture q̃re mutauerit testm̃ qꝛ poterat dubitare ne pp homicidiũ nouerce veniret publicãda bõa filij homicide. itẽ forte mutauerit testm̃ ex indignatiõe quã testator forte hẽbat. ꝯ filium q interfecit vxorẽ ipsius testatoris ex qbus elicit ꝯiectura in ꝯriũ pōderetur. & p ꝯñs nõ pbatur dolus in ꝯrium ponderatus. Laus deo.

Qõ sequit est quedã subscriptio dñi cornei cuidã ꝯsilio dñi Joãnis baptiste caccialupi sup duobus dubijs. primũ cui incũbat onus pbãdi mortẽ alicui9 & cõmodo mors phẽt de quo aliqua in subscriptiõe. j. in lra. s. scdm an statutũ spoleti de cuius tenore. j. in pximo. §. excludat nepotem ex filia dotata stãtibus nepotibus ex fratre defuncti.

Consilium cxix.

Repetito diuino numine. Placet mihi Petrophilippo de corneo. U. J. doc. de Perusio conclusio. s. facta p famosissimũ iu. doc. dñm Joannem. baptistam caccialupi de sancto seuerino circa primũ articulũ egregie discussum p suam excellentiaz. s. ꝙ dictus Felicianus ad effectuz de quo agitur probet mortuus per deducta p suã excellentiaz quibus de subscriptione sola requisitus sum cõtemptus.

a Circa scdz aũt cõsultatiõis articuluz. s. quis succedat dicto Feliciano an nepotes ex filia dotata an vo nepotes ex fratre pfunctorie trãsiuerit dominus ꝯsulens vt eniz prĩa facie dõm ꝙ statutũ excludat filiã dotataz extãtibus vl heredibus seu filijs fratrũ qꝛ in pn. statutũ simpliciter disponit ꝙ filia dotata a patre nõ succedat in bonis dotãtis & postea in versi. si nõ superfint dictis defunctis vel fratres vl heredes mares dicta mulier possit tũc succedere. Jlla enĩ vba vel hẽdes mares nõ debẽt stare sine ministerio aliqd operandi argum. l. si qñ delega. j. & c. si papa de priuilegijs lib. vj. ita ꝙ videt ꝙ si pro qꝛ supersunt filij & heredes fratris ipsius feliciani censeatur exclusa filia si viueret: itõ pariter vident exclusi nepotes ex filia q succedũt intrãdo locũ matris. §. cũ filijs istituta de hereditate ab intestato.

b Exclusa. n. filia seu alia psona censentur excluse oẽs persone que attinent defuncto mediante persona exclusa tãq̃ corrupta radice arg. c. j. §. notãdũ ti. j. in vsibus feudorum put cõcludit Bal. in filia & nepote ex ea & in matre & auia materna in. l. maximum vicium. C. de libe. prete. & in. l. illaz C. de colla. & in. l. venia. C. de in ius voca. & ibi Pau. de ca. qui idẽ tenet in. d. l. illam ꝙ & tenet Saly. in. d. l. maximum viciuz. q. j. ad idem quod no. Joan. an. in additio. specul. in ti. de testamẽ. facit ad hoc optime. l. si viua matre. §. in nepotibus. C. de bonis maternis vbi tex. habet p inconuenienti ꝙ sint meliores conditionis nepotes q̃ filij: tamen placet hic non obstantibus conclusio domini consulentis ponderando vltra deducta per supra scriptum dominum cõsulẽtem ꝙ dcm̃ statutum videtur procedere ꝙ femina dotata excludatur a successione dotantis quãdo supersunt alij qui essent heredes vna cuz ea de iure cõi vt denotant verba sequentia ibi aliorũ heredum seu succedentium.

c Nã dictio aliorum est nota similitudinis & relatiuũ qualitatis ſm grãmaticos ad hoc tex. cum gl. in. l. ij. C. de suis fug. Et notat Pau. de cast. in. l. fi. C. qui admitti. & doct. in c. sedes de rescrip. ita qõ sit sensus qõ filia dotata concurrens cũ filijs vel alijs descendẽtibus ex ipso dotante sit heres vna cum eis nihilominus nõ consequatur bona sed teneat facere alijs heredibus refutationez vt subdit in dicto statuto que refutatio foret inefficax & elusoria si femina dotata penitus excluderet a successiõe priuatio. n. seu remissio presupponit habitũ. & sic ꝙ refutãs habuerit ius ꝙ refutat arg. l. decẽ de vb. obli. & l. nõ põt videri desinere. ff. de reg. iur. cum si. est ergo sensus statuti ꝙ filia dotata concurrẽs cũ alijs filijs masculis non succedat effectualiter in bonis dotantis lꝫ mero iure sit heres: sed mediante refutatiõe ad quã tenet excludat a bonis dotantis & consequẽter hoc respectu nõ succedat in bonis: lꝫ mero iure sit heres pro sua rata si aũt filia dotata ꝯcurreret cuz fratre dotãtis vel cuz filijs fratris q nõ sunt heredes vna cũ ea nõ vificant predicta vba statuti & alioꝝ heredũ: ideo statutũ predictũ correctiuũ iuris communis nõ verificet eo casu pro qua interpretatione faciũt vba sequentia dicti statuti ibi: sed si non supererunt alij filij vl fratres vl heredes mares referendo vbũ alij in principio positũ ad oĩa sequentia vt decet argu. l. si quis ex argentarijs. §. si initium tabularum de edendo. & l. iij. §. si filius de libe. & postb. & ꝙ habetur i. l. plautius

de au. ⁊ arg. leg. vt sic sensus ꝙ si non supersunt alij filij fi-
lia succedat si nõ supsunt alij fratres soror succedat ⁊ filr
si nõ supsunt alij frãtes prout eẽnt filij ex fratre pmortuo
filr succedat soror ẽt nõ obstãte refutatiõe ꝑus facta ⁊ iste
intellectus statuti applaudet verbis statuti vt. s. põderatis
⁊ euitat nimia correptio iuris cõis decet. n. ꝙ hmõi statu-
ta correctiua interpetrent vt ꝗtominus fieri põt ledat ius
cõe per ea que hñr in. l. ius singulare. ⁊. l. ꝙ vero ꝯ. ff. de. ll.
⁊ ꝙ habetur in. l. si vero. §. de viro cum similibus.

c ¶ Quod ꝓcedit ẽt si oporteat vba impropriare vt est tex. ⁊
ibi no. doc. in. c. cũ dilect⁹ de ꝯsuetu. cũ igit in casu nr̃o filia
dotata nõ ꝯcurreret cũ alijs filijs neq; cũ ꝑsona que simul
cum ea esset heres iõ si viueret nõ excluderet a statuto: iõ
nec excludunt nepotes ex ea ⁊ sic tollunt adducta in ꝯriũ.

d ¶ Ad que põt cadere alia rñsio quaz tangit alius dñs ꝯsu-
lens quã ponit bal. post Jac. but. in. d. l. maximum vitiũ. v.
col. s. ꝙ qñ filia simplr excludit excludunt nepotes ex ea se-
cus aũt si excludit filiaz dotatam qr dicta qualitas cessat in
nepote pro qua facit theorica Barto. in. l. liberoꝝ de verb.
signi. in. v. col. vbi tradit regulam ꝙ qñ lex loquitur de filio
non simplr sed respectu qualitatis que est in filio ⁊ non in
nepote. l. non trahit ad nepotẽ sꝫ eũ vbi sola hec rõ milita-
ret subsisterẽ. Sed ex his oibus ꝯcludo vna cũ dño ꝯsulẽ-
te ꝙ succedant dicto Feliciano nepotes ex filia insolidum.

e ¶ Possunt ẽt per aliã viam dicti nepotes cõsequi bona di-
cti Feliciani. nã presupponit in facto ꝙ filius dicti Felicia-
ni possedit bona feliciani vsq; ad eius mortẽ qui felicianus
decessit per annos duodecim vel circa post discessum dicti
Feliciani superstite sibi asalone filio herede ab eo instituto
qui possedit dicta bona vsq; ad eius mortem qui decessit in
hoc anno ⁊ sic dicta bona fuerunt reperta in eius heredi-
tate dicto autem asalonis succedere debent filij dicte Gri-
selle sororis carnalis dicti filij Feliciani ⁊ sic amitę dicte asa-
lonis cum statutuz nullatenus militet in hac successione asa-
lonis non enim agitur de bonis dotantis.

f ¶ Constat aũt ꝙ fratres ꝯsobrini ꝓut sunt filij griselle pre-
ferunt ab intestato dictis filijs fratris Feliciani qui sunt re-
motioris gradus dicto asalonis p auc. post fratres lultima.
C. de legittimis hr̃dib⁹ omitto ꝙ filij dicte griselle pñt ve-
nire ad bona asalonis vigore substõnis facte in testõ pr̃no.

g ¶ Et vltra deducta per dominum consulentem circa pro-
bationem mortis Feliciani est ponderandum quod Bar.
in. l. si quidem. C. solu. ma. concludit quod qui se fundat in
vita alicuius tenetur probare vitam.

h ¶ Qui aũt se fundat in morte tenet probare mortem vbi
itaq; ageret de succedendo Feliciano hr̃et ꝓbari mors Fe-
liciani qr non succedit viuenti. l. j. ff. de here. vel actione vẽ.
cum si. vbi aũt agitur de hereditate asalonis ⁊ sic de bonis
per eum possessis tpe sue mortis qui allegat Felicianum vi-
uere tempore mortis asalonis vel tempore testamenti con-
diti per eius patrem incumbit onus probandi Felicianuz
tunc viuere ꝙ facere non poterit ideo succumbet.

i ¶ Et qõ dñt gl. ⁊ Bar. in. l. ij. §. si dubitetur. ff. quemadmo-
dum testa. aperiantur ⁊ gl. Bart. Ang. Jmo. ⁊ Ponta. in. l.
sed si de sua de acquir. here. ⁊ Bal. in. d. l. si quidem volen-
tes ꝙ quis presumatur viuere centum annis procedat quã-
do est probanda mors qr quis se fundat in morte quia alio
non doc. non probatur mors nisi per lapsum centum anno-
rum sed qñ quis se fundat in vita dꝫ illam probare nec suf-
ficit probare ꝙ ille de cuius vita agitur nõ ascendit ad cẽ-
tum annos non enim habemus aliquam legẽ que dicat ꝙ
quis presumatur viuere centum annis sed leges dicunt ꝙ
quis presumitur non viuere vltra centum annos ⁊ sic quod
quis non possit excedere metam centum annorũ ⁊ per ista
iura se fundant glo. ⁊ doc. ⁊ ꝙ quis non presumatur viuere
centum annis probatur in. l. hereditatum. ff. ad. l. falcidi. qõ
⁊ vult Bar. in. l. qui duos. §. si in bello de rebus dubijs di-
cens ꝙ licet quis habuerit filios tamen qui dicit eum de-
cessisse sine liberis sufficit probare mortem illius.

k ¶ Et qui dicerent ꝙ decesserit cuz liberis incũbit ei onus
probandi: ⁊ tñ constat ꝙ alij non ascenderant ad centũ an-
nos ex quibus pꝫ manifeste quod dicti filij griselle fouent
iustitiam insolidũ in bonis quer fuerunt feliciani ⁊ postea
possessa per eius filium ⁊ vltimo loco per asalonez eius ne-
potem vsq; ad eorum mortem cũ nullatenus probetur vi-
ta feliciani tẽpore mortis dicti asalonis nec tpe testamenti
Bartholomei filij dicti feliciani. quinimmo ꝓbatur mors
per deducta per dñm consulentẽ: qr dicta fama ⁊ cõmunis
opinio consanguineorum militabant prout mihi dr tempo-
re dicti testamenti prout nunc militant licet quando predi-
cta non probarentur. Jdem putarem rñdenduz. s. ꝙ testm̃
dicti Bartholomei ⁊ dicta substitutio sortirentur effectum
⁊ in dictis bonis succederetur per proximiores dicti asalo-
nis cum onere dicte substitutionis paterne. Laus deo.

¶ Donatio facta irreuocabilr inter viuos cum ꝓmissione
ad eã nõ reuocãdo ⁊ cũ renũciatiõe iurata spãliter fcã. l. fi.
C. de reuocãdi dona. An ex eo per donatorẽ possit reuoca-
ri qr dicat donatariũ sibi non pstitisse alimenta ⁊ qs hẽat
ꝓbare alimẽta pstita vel nõ pstita ⁊ an donator hẽat pete-
re alimẽta a donatario vel donatarius sponte dẽat prestare.

¶ Consilium cxx.

In nomine domini nostri
iesu xpi. ¶ In hac cõsultatione lꝫ videatur
prima facie dõm ꝙ dicta donatio censeat le-
gittime reuocata adeo ꝙ dictus ser Mat-
theus heres dicte Francisce possit repetere
bona donata aduersus dictum Bartholomeum donatariũ
propter ingratitudinẽ dicti Bartholomei donatarij.

a ¶ Constat enim ꝙ donatio reuocatur pp ingratitudinem
donatarij dummodo donans declaret velle donationez re-
uocari vt est expressum in. l. fi. C. de reuo. dona.

b ¶ Et lꝫ text. ibi enumeret cãs ingratitudinis pp quas so-
la donatio reuocetur ⁊ nõ inter eas enumeret denegatio-
nem alimentoꝝ tñ gl. ibi vult ꝙ donatio reuocetur ẽt ex ea
cã qr non alimentet donans a donatario per. l. alimenta in
prin. ⁊. §. j. ff. de libe. agno. ⁊. l. diuus de iur. patr. in quibus
iuribus cauetur ꝙ si patronus non alimentat libertum pri-
uatur his que sibi dñr rõne libertatis cõcesse liberto ꝙ ẽt
probatur in. l. si patronus non habuerit de bonis libertoꝝ
adducit ẽt gl. §. illud in auctẽtico vt liberti decetero vbi assi-
milatur reuocatio donationis pp ingratitudinem ⁊ ingra-
titudo liberti ⁊. d. gl. vñr sequi doc. qui eam non impugnãt
prout in simili dicit Jo. an. in addi. specu. in prin. de dictis
speculi ꝙ censeatur ipse illa approbare que non impugnat
cum itaq; dcã Francisca asseruerit se nõ alimentatã a dicto
Bartholomeo donatario. Et propterea reuocauerit dona-
tionem ⁊ non appareat ꝙ dictus donatarius pstiterit sibi
alimenta videtur quod sm opi. dicte gl. dicta donatio cen-
seatur legittime reuocata.

c ¶ Nam exquo per dictum donatarium debebant alimenta
prestari donatrici vr̃ qõ donatario incumbat onus proban-
di se alimenta prestitisse per theoricaz gl. ⁊ doc. in. l. ij. C. de
iure emphytheotico ⁊ per Bar. ⁊ doc. in. l. hoc iure de ver.
ob. ⁊ doc. in. c. potuit de locato. vnde si non probat prestitis-
se alimenta videtur ꝙ potuerit donatio reuocari.

d ¶ Nec vr̃ obstare promissio de nõ reuocando donationẽ
⁊ renunciatio. l. fi. C. de reuoca. dona. ⁊ iuramentum super
eis prestitum qr dicta promissio ⁊ renunciatio vr̃ ꝙ non va-
leant qr vñr prebere cãm delinquendi prout ꝯcludit Bal.
in. l. fi. C. de bonis libertorum facit. l. conuenire. ff. de pact.
dot. ⁊. l. si vnus. §. illud nulla. ff. de pac. nec iuramentum va-
lidat ꝯtum inualidum odio alicuius vt no. Bar. ⁊ doc. in
l. siquis pro eo. ff. de fideiussoribus ⁊ doc. in. c. cum contin-
gat de iureiur. ⁊ in. c. significante de pigno. ⁊ in. c. j. ⁊. c. de-
bitores de iureiur. nec iuramentum regulariter inualidat
actum qui fit contra iuramentum: licet iurans incidat in
periurium vt not. Jnnoc. in. c. dilecto de preben. ⁊ habetur
per doc. in. c. intellecto de iureiurando. ⁊ per Joan. an. in. c.
quod semel de regu. iur. in. vj.

e ¶ His tñ non obstantibus ꝯtrium puto de iure rñdendum
nam dato ꝙ procedat supradicta opi. gl. d. l. fi. de reuo. do-
na. a qua non auderem in decisiuis recedere pp eius aucto-
ritatem lꝫ in puncto iuris ꝯtrium mihi videatur per text. d.
l. fi. qui taxatiue loquitur enumerando cãs pp quas dona-
tio reuocari põt ⁊ iura que gl. allegat loquuntur in casu se-
parato ⁊ separatorum non est illatio. l. fi. ff. de calum. ⁊. l. si
maritus. C. de dona. inter virum cum simi.

f ¶ Pro quo facit qr non minus obligant filij pr̃i ꝗ dona-
tarius donatori imo lõge magis ⁊ tñ filius non põt ꝑuari
hr̃ditate paterna. ex eo qr non aluerit pr̃em in pñ. vt ꝓbat
in auc. vt cũ de applõne cognoscit. §. illud quoq; capitulus
§. cãs. ⁊. §. seq. ⁊ per gl. in. c. quintauallis de iureiuran. que
enumerat causas ingratitudinis filiorum: ideo pariter do-
natarius.

natrius nō deberet priuari rebus sibi donatis:lz nō aluerit donatricē & tantofortius q̄to efficacius ius habet donatarius in re sibi donata in qua habet ius vere sibi quesituz q̄ filius habeat in bonis paternis in quibus habet ius que rendum attenta rei veritate.

g ❡ Et facilius impediuntur querenda q̄ amittantur quesita ar.l.fi.C.de codicil.& c.ad apostolicam.de regu.& l. patre furioso.de his qui sunt sui vel alieni iuris.& quod not.in.c. cum tibi absenti.de preben.li.vj.

h ❡ Similiter nec pater exheredari potest a filio pro nō prestita alimenta filio vt in auc.vt cum.de appel. cognoscitur. §.& hec quidem de parentum.& .§§.seque.

i ❡ Et tñ magis assimilatur parens patrono vt in ti.siquis a parēte fuerit manumissus i rubro & nigro q̄ donatari⁹ vel donator: assimilat patrono nō idcirco si iura adducta p glo. loquentia in patrono nō prestante alimenta liberto nō trahuntur ad liberos vel parentes fortius vr̄ q trahi nō debeant ad donatariū & hoc in pūcto iuris tenēdū arbitrarer.

k ❡ Tamen cum vt dixi in via decisiua non audeo recedere ab auctoritate glo.

l ❡ Presupposito pro vā dicta opinione glos.est aduertēdū q text. in.d.l.alimenta.regrit q aliměta petantur a liberto & a 9rio sensu si nō petunt a liberto tūc patronus nō priuatur iure suo.ar.aūt a 9rio sensu est fortissimum in iur. l.j.§. huius rei.ff.de officio eius cui mādata est iurisdictio. Sed non presupponit q dicta donatrix petierit alimenta a donatario:ideo non potuit priuari rebus donatis.

m ❡ Itē est ponderādum q qui dicit donatarium ingratū & sic allegat causas ingratitudinis ei incumbit onus probādi vt pbat text.in.d.l.fi.& ibi notat Bald.& in simili probat in l.omnimodo.C.de inoffi.test.ideo dicenti q donatari⁹ non prestitit alimenta donatrici incumbit sibi onus probandi.

n ❡ Qđ maxime pcedit q: qñ aliquod factum requirit ipen sam presumitur factum ab eo qui tenebatur illud facere vt no.Bar.& doc.in.l.qui seruum.ff.de verb.obli.per.l.fin. C. de alimē.pupil.prestandis.put & ibi no.doc.per illū tex.qui loquit in alimentis & pbat q quis censetur alimentatus ab eo qui debebat eum alimentare idcirco si non probat negatiua q.s.dictus donatarius non prestiterit alimenta petita nō potuit dictus donatari⁹ priuari reb⁹ sibi donatis nec donatio sibi reuocari:lz donatarius nequeat pbare sibi donatrici prestitisse integra alimenta potest autem probare q aliqua ad eam misit pro alimentis.

o ❡ Est ēt & tertio ponderādū q tex.in.d.l. aliměta requirit.in.§.impatoris paupertatē vel infirmitatē q vr̄ pōderari vt libertas vel patronus careat alīs aliměntis ita q vr̄ q si alius pstat aliměta ita q libertus nō caret congruis alimentis nō videt q patronus debeat iudicari ingratus vel econtra in patrono nō alimētato a liberto.

p ❡ Et maxime q: si donatarius teneret alimētare donantē ille qui alimētauit pōt repetere impēsas ab ipso donatore lz nō fecerit eo aīo ar.l.itē eū.& l.si pupilli.§.qd ergo & ibi gl.sup vbo ipso gestu.ff.de ne.ge.& p Bar. & doc.i.l. aliměta.C.e.ti.ita q nō suadet egras q si donās habuit congrua alimenta donātarius debeat cēseri ingratus.

q ❡ Et ēt & quarto pōderandū q donatrix pmisit & iurauit nō reuocare dictā donationē rōne ingratitudinis vel ex alia cā & lz dicta conuentio non teneat nec firmet iuramento quatenus ingratitudo fuisset dolosa ita q tēderet in delictum per.d.§.illud nulla.

r ❡ Tamen vr̄ q si alimenta non fuissent prestita per dictum donatarium ex negligentia vel alia culpa vr̄ q dicta couentio valeat saltem mediante iuramento per id qđ habetur in.d.§.illud nulla.in secūdo responso & in.d.c.cum contingat.de iureiuran.cum simi.

s ❡ Quelibet aūt cā etiam nō rōnabilis excusat a dolo.l. igitur.ff.de libe.cā.& l.sed & si lege.§.scire.ff.de pet.here. & no.gl.in.l.vnica.§.fi.ff.si quis ius dicenti non obtēperauerit.& in.l.satis.ff.de in ius vo.si itaq dictus donatarius nō prestitit aliměta:q: videbat q ab alio accipiebat congrua aliměta q nō patiebatur aliqđ detrimētū in alimentis vel si credebat se nō teneri ad prestandū alimenta ex eo q: alius alimētabat & sic donatrix hēbat:vn̄ poterat cōmode alimentari vel q: conuenerat vt conuenit cessasset dolus per predicta adeo q conuentio videt q astringeret donatricem ad non reuocanduz. Ex quibus oibus simul iunctis puto aperta fronte concludendū q dictus fer Matthēus heres dicte donatricis non possit petere aduersus dictū donatarium nec nihil dicta reuocatiōe nō obstantibus adductis in 9triuz in quibus ex magna parte patet responsum per adducta pro hac parte.

t ❡ Nō enim obstat glo.d.l.fi.de reuocādis donationib⁹:q: responsum est & etiā rñderi pōt q dicta glo. loquit eo casu quo donās nō alatur vnde vba gl.cessant qñ donās alimentatur a quocūq alimentet. Et insuper decisio illi⁹ glo.non transit sine dubio q: prout dicit ibi Salyc.iura que glo.allegat non probant eius dictum.

v ❡ Et gl.in.l.cōgnatione.ff.de reg.iu.vult q donatari⁹ nō tenet alimētare donantē q: iure nō cauet & dictas gl. vt inter se 9trias allc. Bart.in.d.l.aliměta.§.imperatoris. de libe.agno.& nihil decidit.& Saly.in.d.l.fi. videt velle q non teneatur nisi obligatione ad antidora & sic videt inherere opin.glo.d.l.in condemnatione. Et si procedit opi.glo.dicte.l.in condemnatione.

x ❡ Non ob.ei q dixi q incumbit onus probādi se alimētasse ei qui tenebatur alimentare per theoricaz gl.& doc. in.d.l.ij.de iure emphyteotico & barto.in.d.l. hoc iure.& doc.ibi.& in.d.c.potuit.

y ❡ Qui loquunt in eo qui tenet alia obligatione q̄ obligatione ad antidora que nō astringit ad obseruantiaz.

z ❡ Et forte nō pcedit in eo q astringit officio iudicis q nō psupponit obligationē.l.q p collusionē.§.pcū fortez. ff.de act.emp.& l.quintus.ff.de aliměntis & ciba.lega.

& ❡ Et memini cū essem 9sultus 9sultatione decisiua duz legebā pisis fuisse mihi ostēsum cōsiliū sigillatū excellentissimi doc.do.Alex.de imo.q 9cludebat q incūbit onus pbādi ei q dicit maritū nō adhibuisse medicū vxori egrotanti & ppterea pdidisse lucrū dotis:lz mariti⁹ teneret adhibere medicū.& ita ego cōsului q casus satis assimilatur casui nr̄o vtroq eniz casu pena irrogat ex dispōne iuris nō ex 9ctu nec ex natura 9ctus & insup in casu isto militat psumptio supra ponderata p.d.l.fi.de aliměntis pupillo pstandis.ita q ēt si pcederet opi.gl.d.l.fi.de reuocandis dona.pcederet per pdicta q dixi.s. q incūbit onus probādi ei qui dicit donatario alimenta non prestitisse.

ꝯ ❡ Pro quo ēt facit q no.Saly.in auc.hoc amplius. C.de fideicō.dicēs q q dicit hrdē nō ipleuisse volūtatē dfuncti & ppterea incidisse in penā illius auc.incūbit on⁹ pbādi dictā negatiuā & tñ ille tex.loquit ēt i legatario cui dz impleri q ēt inuitat ita q pōt agere & tñ Saly.loquit gnālr. Nec ēt ob.q cōuentio de nō reuocādo donationē ex cā ingratitudinis nō vz. Nec firmat iuramēto q: inuitat ad delinquēdū:q: ad hoc supra rñsum est & dato q 9uentio pdicta nō valeat tñ negāt q dictus donatarius cēseatur ingratus pp alia media supra deducta. Laus deo.

❡ Societas salarie q̄ primo vn⁹ a cōi emit & postea aliū in dicta salaria assumpsit in sociuz qui assumptus promisit soluere certā quātitatē pecuniarum pro soluenda obligauit sesesuosq heredes & successores an mortuo dicto assumpto dicatur dicta societas continuari cum eius heredibus propter illa verba se suosq heredes presupposito q eius heres est pupillus. Item q non immisit quantitatem quā promisit dato q socius remanens simpliciter cōtinuauerit predictam salariam.

❡ Consilium cxxj.

In noīe domini nostri iesu christi. ❡ Quāq̄ videat pmo respectu dicēdū q heres dicti Alouisij dbeat participare lucrū dicte salarie saltē in quātitate quā dictus Alouisius imisit in dcā societate:q: vr̄ q dicta societas transiuerit in heredem.

a ❡ Quia societas rerum publicarū que habent ex publico trāseunt in heredes si in 9ctu societatis habet mentio de herede in.l.ad eo.ff.pro socio.que lex lz loquat in societate vectigalium tamē Bald.ibi intelligit generaliter in societatibus que fiunt super rebus publicis. & idem videt probare tex.cum gl.in verbo ceterorum.in.l. verum.§. in heredem.eo.ti.& ideo cum in contractu societatis predicte fiat mentio de herede Alouisij videtur q dicta societas transiuerit in eius heredem.

b ❡ Nec vr̄ obstare q dictus heres est pupillus & sic inutilis societati q considerat glo.in.d.l.adeo.q: illud vr̄ considerandum qñ defunctus hēbat in societate ponere ope

ras suas: qꝛ tũc suadet ratio ꝙ ex quo pupillus nõ põt ꝑstare opas vtiles societati societas nõ trãseat in ipm pupillũ: sꝫ dict⁹ Alouisius hẽbat solũ ponere pecuniã i societate: qꝛ in ea debebãt opari ⁊ negocia societatis gerere Fede. ⁊ Archangelus nõ vr̃ ꝙ militet rõ gl. qꝛ pecunia immissa in societate ꝑ dc̃m Alouisiũ ita profuit societati post mortẽ Alouisij ꝓut i ei⁹ vita: iõ vr̃ ꝙ ꝑ ei⁹ mortẽ nõ fuerit finita societas. Et ꝑ ꝯñs vr̃ ꝙ emolumẽtũ dcẽ societatis ꝑtineat pro rata sua ad dictũ heredẽ Alouisij.

c ¶ Nec vr̃ obstare ꝙ dictus Alouisius nõ imiserit itegrã quãtitatẽ quã imittere tenebat̃ in dcã societate qꝛ ꝑ hoc nõ dꝫ rescindi ꝯctus societatis qui est ꝯctus nominatus.

d ¶ Sed ꝯ nõ obseruãtẽ põt agi ad obseruãtiã ꝯctus seu ad iteresse vel ad penã ꝑ ea q̃ habent̃ in. l. fi. ff. de cõdi. ob cãm. ⁊. C. de pact. inter emptorẽ. in. l. cũ te. vbi casus specialis ꝙ ꝯctus noiatus reuocat̃ ꝑꝑ non obseruantiam vt no. doc. ibi in. d. l. fi. si ergo est ibi spãle. ergo in ꝯ̃rium est cõmune. l. j. C. de thesauris. lib. x. ⁊. l. j. ff. ad munici.

e ¶ Nec ẽt vr̃ obstare lex siqs maior. C. de trãsac. qꝛ illa lex vr̃ intelligẽda in trãsactione ⁊ nõ in ꝯctu societatis cũ sit situata sub ti. de trãsactionib⁹. ar. l. imꝑatoris. ff. de in diẽ adiectione. ⁊ in ꝓhemio sexti in verbo cõgruis subdere titulis. Et ꝑ gl. in. l. sticho. in prin. ff. de condi. indeb. ⁊ qꝛ de trãsactiõe pluries facit mẽtionẽ de trãsactiõe ille text. ⁊ nunq̃ȝ de societate vel alio ꝯctu noiato: iõ cũ illa dispositio sit exorbitans ⁊ penalis vr̃ restringenda ⁊ nõ trahẽda ad societatem arg. regule in penis ⁊ regula que a iure communi exorbitant in sexto cum concor.

f ¶ Itẽ Bal. in. l. qui crimẽ. C. qui accu. nõ pos. x. col. dicit ꝙ siqs fideiussit cũ iuramẽto possit purgare morã vt notatur in cañ. apud misericordẽ. xxxij. q. j. ⁊ in canone beatus. xxij. q. ij. ⁊ in. c. ex lr̃is. de rescrip. ſm eum.

g ¶ Qui opponit de. d. l. siqs maior. ꝑ quã impedit̃ purgatio more ꝓut volũt doc. ibi. ⁊ in. l. si insulã. de ṽ. ob. ⁊ rñdet Bal. in. d. l. q crimẽ. ꝙ illa lex nõ ꝓcedit de eq̃tate canonica ⁊ dictus ꝯctus fuerit celebratus in terris ecclesie ⁊ in eis habebat implere ⁊ rei cõueniendi sint de terris ecclesie: iõ in hac causa habeat seruari ius canonicũ per ea que habent̃ per doc. in. c. j. de no. ope. nun. ⁊ per glo. in. c. ij. de reg. iur. eo. lib. ⁊ per Bart. ⁊ Bal. in. l. priuilegia. C. de sac. san. ecc. Et insuper in Venetijs nõ seruat̃ ius ciuile. ⁊ consequenter nõ ꝓcedit ibi. d. l. si quis maior.

h ¶ His tñ nõ obstãtib⁹ ꝯ̃riũ puto de iure rñdẽdũ ad cui⁹ rei euidẽtiã premittendũ duxi ꝙ dictus ꝯctus societatis cẽset̃ finitus morte dicti Alouisij ꝑ. l. adeo. in prin. ⁊. l. verum. §. in hr̃dẽ. ⁊. l. actione. §. morte. ff. ꝓ socio. in qb⁹ traditur regula ꝙ societas finit̃ morte vnius ex socijs.

i ¶ Que ꝓcedit in societate vectigaliũ ⁊ similiũ rex publicarũ. d. §. in heredẽ. nisi actũ fuit ꝙ in herede trãsiret vt d. l. adeo. in casu aũt nr̃o nõ fuit actũ ꝙ societas transiret in heredẽ: qꝛ fuit assumptus in sociũ Alouisius ⁊ in assumptione in sociũ nõ fuit facta mẽtio de herede: iõ nõ cẽset̃ actũ ꝙ heres Alouisij eẽt socius: iõ standũ est regule pro qua presumit̃ vt per Bar. in. l. quotiens. ff. si quis cau.

k ¶ Nec ob. id qõ subdit̃ in ꝯctu ꝙ ipse Alouisi⁹ ꝓmisit ꝑ se ⁊ heredes ⁊ successores suos exbursare quartã ꝑteꝫ ⁊c. qꝛ nõ ꝓpterea cẽset̃ actũ ꝙ heredes eẽnt socij: sꝫ ꝙ hr̃des essent obligati ad obseruandũ ꝓmissa ꝑ Alouisiũ ꝓut est regulare ꝙ obligatio defuncti trãsit in heredẽ ⁊ si heres nõ exprimit̃ subintelligit̃. l. si pactũ. ff. de ꝓbat. ꝙ ꝓcedit ẽt in ꝯctu societatis ꝑ. l. heres socij ꝓ socio. Et facit. d. §. in heredẽ. iõ noiatio heredũ facta in dicto ꝯctu nõ facit dictã societatẽ trãsire in hr̃dẽ ꝓ quo facit ꝙ noiatio heredũ ⁊ successorũ fuit facta simplr̃ nõ restricta ad primos hr̃des ita ꝙ intelligit̃ de hr̃dibus ⁊ successoribus imꝑpetuũ. l. in annalibus. C. de lega. ⁊. l. heredis. de verbo. sign.

l ¶ Nã heres heredis primi defuncti est heres. l. fin. C. de here. insti. ⁊ tñ societas ẽt vectigaliũ nõ põt trãsire etiã ex cõuentione expressa nisi in primũ heredẽ vt no. in. l. nulla ff. pro socio. per tex. ibi cum qua doc. transeunt.

m ¶ Pro quo ẽt vrget qꝛ dũ in dcõ ꝯctu fit mẽtio de receptione in sociũ noiat̃ solũ Alouisius ⁊ nulla fit mẽtio de hr̃de nec dict⁹ Alouisius recepit ꝓ se ⁊ suis heredib⁹ ex quo deꝑhẽdit̃ ꝙ societas ꝯ̃hebat̃ solũ cũ Alouisio ⁊ dictus Alouisius solũ futur⁹ erat socius nõ aũt ꝯ̃hebat̃ cũ hr̃dibus dicti Alouisij nec eius hr̃des recipiebant̃ in socios nec dictus ꝓcurator inq̃ȝtũ deprehẽdit̃ ex ipso ꝯctu hẽbat mãdatũ recipiẽdi i sociũ nisi Alouisiũ coadiuuant̃ ꝑdicta: qꝛ ex ꝑte recipientiũ Alouisiũ i sociũ societas nõ erat trãsitoria in hr̃des qꝛ nihil erat de heredibus cõuentũ ita ẽt est verisimile ꝙ vt seruet̃ equalitas ẽt ex ꝑte Alouisij non sit transitoria in heredem item confert.

n ¶ Quia regula est ꝙ societas nõ trãseat in hr̃dẽ ꝑ iura superius adducta ⁊ pro regula presumit̃ vt no. Bar. in. l. quotiens. ff. si quis cau. Ideo contractus in dubio dꝫ cẽseri factus ⁊ interpetrari vt societas nõ trãseat in hr̃des. confert ẽt qꝛ verba interpretanda sunt ꝯtra eũ q nitit̃ ex pacto lege labeo ⁊ lege si in emptiõe. ff. de ꝯtrahẽ. empt. Ex qbus oibus ꝯcludẽdũ est ꝙ dicta societas fuit finita morte dicti Alouisij ꝙ maxime dicendũ est attẽto ꝙ heres Alouisij remansit pupillus inutilis societati. Et licet Alouisius nõ hr̃et se exercere in administrando negocia societatis tñ eius ꝑsona suo credito ⁊ auctoritate erat vtilis societati ⁊ ꝑꝑ eius auctoritatẽ ⁊ fauores ab eo prestandos fuerat cũ eo societas ꝯtracta ⁊ al's non fuisset ꝯtracta cũ eo vt in pũcto ꝓ̃supponit̃ vnde stante hoc ꝓ̃supposito etiã si fuisset actum ꝙ societas transiret in heredem Alouisij societas eo casu videretur finita morte ipsius Alouisij per tex. d. l. adeo. versi. quid enim est.

o ¶ Scdo põderãdũ est ꝙ dictus Alouisius nõ obseruauit ea que seruare ꝓmisit in dicto cõtractu societatis: qꝛ nõ imisit in societatẽ integrã quãtitatẽ quã imittere ꝓmisit ⁊ ẽt nõ dedit fideiussorem camere apostolice: ꝓut dare tenebatur ita ꝙ si eius heres aget ex cõtractu societatis vt seruetur sibi contractus societatis ⁊ sic vt dictus Federicus det sibi partem lucri prout cõuenerat obstabit sibi exceptio pacti non seruati.

p ¶ Quia nõ seruãti fidẽ põt licite fides frangi nec tenet̃ qs seruare ꝯctũ aduersario qui ꝯctũ nõ obseruauit. l. cuꝫ proponas. el scdo in fi. C. de pact. cũ cõcor. ibi adductis in gl. fi. ⁊ multis similibus. Nec tunc iuramentum astringit vt est tex. in. c. peruenit. el secundo de iureiuran.

q ¶ Habet. n. iuramentũ tacitas cõditiões inter ceteras si iuranti seruabit̃ fides: vt dicit gl. in verbo conditionẽ. in c. quẽadmodũ. eo. ti. qõ maxime dicendũ est si is qui non seruauit iurauit seruare ꝯctũ ⁊ tpe ꝯctus ⁊ iuramenti erat maior. xxv. an. ꝓut hec ꝯtingũt in casu nr̃o in quo Alouisius maior. xxv. an. iurauit vt ꝓ̃supponit̃ seruare ꝯctum ⁊ venit contra non obseruando predicta.

r ¶ Et sic periurando vnde incidit in penas. d. l. siqs maior que sunt plures.

s ¶ Inter ceteras ꝙ nõ seruãs ipso iure ꝓ̃uat̃ actiõe sibi cõpetẽte in ipo ꝯctu vt determinat gl. ibi in ṽbo ꝓ̃uat⁹.

t ¶ Et etiam priuetur ipso iure omni cõmodo ꝙ ei cõpetebat vel competiturum erat vt etiam no. doc. ibi. ⁊ in. l. si insulam. de verbo. ob. ⁊ Salyc. in. l. semel mora. ff. solu. matri. in quibus iuribus doct. communiter omnes volunt ꝙ pene. d. l. irrogentur ipso iure.

v ¶ Preterea inferentes ꝙ cesset more purgatio.

x Item concludunt barto. ⁊ bal. ⁊ doc. cõiter ꝙ illa. l. procedat nõ solũ in transactiõe sed generalr̃ etiã in alijs pactis qꝛ ille tex. sepe sepius loquit̃ in trãsactiõe ⁊ pactis ita ꝙ nõ se restringit ad transactionẽ sed militat etiam in alijs pactis ⁊ satis facit ad titulũ ⁊ ad subiectã materiã si etiaꝫ in trãsactione procedit nec subesse videtur ratio differẽtie inter transactionem ⁊ alia pacta.

y ¶ Nã licet aliqua spãli dari possint in transactione odio forte litiũ vt. s. ipse lites euitent̃ dicta ratio cessat in casu isto qꝛ ꝑꝑ dispositionẽ. d. l. siquis maior põt restaurari lis magis q̃ȝ euitari: nã si nõ implet transactionẽ ille q aliqd ꝓmisit vt a lite discedat̃ dicta lex tendit ad restaurandaꝫ litem vt de se constat ⁊ sic eadem videt̃ ratio in trãsactione ⁊ in alijs pactis: iõ nõ immerito per doc. generalr̃ intelligit̃ illa lex cuius ṽba sunt generalia ⁊ ita pluries cõsului ⁊ vidi ab alijs excellentibus doctoribus consultũ ⁊ in terris ecclesie. Nec ob. qõ dicit bal. in. d. l. q crimen. qꝛ loquit̃ sine iure ⁊ rõne ex sui capitis snĩa. nõ enim ꝓbant eius dictũ iura per eũ adducta: nã dictus canõ apud misericordem loquitur in foro penitentiali. Itẽ gl. loquitur in purgatione more in pena cõuentiõali nec loquitur in conuentiõe iurata prout loquitur. d. l. siqs maior. ⁊ dato etiaꝫ ꝙ loqueret̃ in pena conuentionali interueniẽte iuramento posset ꝓcedere eius dictũ qꝛ nõ presupponit ꝙ iurans fuerit maior tempore iuramenti.

z ¶ Item executio pene conuentionalis non fit ipso iure propter quam executionem a iure factam impeditur pur-

gatio

gatio more prout docto.dicunt.
z ¶ Ideo teneri pôt ꝙ quo ad penã ꝯuentionalẽ non impe
diatur purgatio more ꝑut legendo dixi in .d.l. siqs maior.
licet doc.aliud in illis terminis videantur velle etiã in pe
na conuentionali prout ⁊ ibi retuli.
9 ¶ Et dato ꝙ illud procederet ꝙ volunt doc. nihilominus
posset procedere contrarium dictum quando non seruans
nihil ex ꝯctu consequit̃.ita ꝙ in nihilo sit executio ipso iu
re ⁊ propterea cessat ratio docto.
ɟ ¶ Insuper glo.d.cañ.apud misericordem allegat iura ciui
lia ita ꝙ nullã dr̃iam sentit inter ius cañ. ⁊ ciuile nec aliqd
facit ꝙ vrgeat.d.cañ.beatus.qꝛ loquit̃ qñ ex iusta cã nõ im
plet iuramentũ quo casu nullatenus incidit in purius vt ibi
est expressum ꝙ etiam esset de iure ciuili ar.l.fi.ff.qui satisd.
cog.⁊.l.adigere.§.Quis.ff.de iurep. ⁊ ita ẽt intelligit arch.
d.cañ. apud misericordem.in co:cano. apud misericordem
addens super text. dum tamen iustum impedimentum in
teruenit ⁊ dies aliter ab homine non sit appositus que ṽ
ba Archi.faciunt ꝙ idem de iure cañ.⁊ ciuili.Nec obst.c.ex
litteris. qꝛ loquitur qñ per contumaciam priuatur cõsone
ita ꝙ nemini applicaretur pena ⁊ non est conuẽtionalis pe
na sed legalis vnde patent rationes differentie.
a ¶ Unde pꝫ ꝙ nõ est tenendũ dictũ bal.cũ nõ sit inducen
da dr̃ia inter ius canonicũ ⁊ ciuile.sꝫ iura sunt iuribus cõ
cordanda.c.cũ expediat iura iuribus cõcordari. de electio
ne.lib.vj.⁊.l.vnica.C.de inoffi.do.Et si aliud dicendũ fo
ret de iure canonico verisimil̃r doc.fecissent de hoc mentio
nem attenta singularitate ⁊ maxima importantia que resul
tat ex dispositione.d.l.siquis maior.
b ¶ Nec ob.id qd̃ dixi ꝙ ꝯctus noiatus non retractat̃ ꝓpter
nõ obseruãtiã alteri⁹ ex ꝯhentibus:qꝛ illud ꝓcedit quo ad
actionẽ ꝯsequendã ad repetendũ data seu executa ꝑut lo
quunt̃.d.l.fi.⁊.d.l.cũ te in ꝯriũ adducte.sec⁹ aũt quo ad ex
ceptionẽ oppenẽdã ꝯ nõ obseruãtẽ agẽtẽ ex ꝯctu quẽ non
seruauit ꝑut loquunt̃ iura ꝓ hac pte ad hppositũ adducta.
c ¶ Preterea illud ꝯriũ non procedit in casibus in qu.b⁹
militat singularis dispositio.d.l.siquis maior.
d ¶ Nec etiam obstat ꝙ in contrariũ primo loco dicebatur
ꝙ huiusmodi societates non finiuntur morte socij:qꝛ ex su
pradictis ꝗplures patent clare responsiones quas breui
tatis cause non repeto. Laus deo.

Post cõsiliũ fui com
pletũ.¶ Fui ꝯsultus an impedire dẽat cõ
promissum ꝓp incertitudinẽ ⁊ ineptitudi
nẽ petitiõis in.qua dictus ser Mattheus
narrare vr̃ se heredẽ ex testõ dicte Franci
sce ⁊ dictã dõationẽ fuisse reuocatã ⁊ dcñ̃ Bartholomeũ
sibi ser Mattheo teneri ad oia q̃ dclarabunt̃ ꝑ arbitros
eligẽdos ex forma statuti quo cauet̃ ꝙ iter ꝯsanguineos
possit alter ipsoꝝ petẽ cõpromissum ⁊ stet̃ dclaratiõi dñi
ptãtis ⁊ iudicis q debeãt declarasse infra certũ tpꝰ ⁊ ei⁹
declarationi stari dẽat omni exceptione ⁊ appellatiõe re
motis ⁊c.⁊ subdit̃ nõ cõpellat̃ qs cõpromittere id de quo
appareãt lata snĩa q̃ trãsiuerit i rẽ iudi. vl̃ istrm guarẽti
giatũ seu ꝯfessionatũ vl̃ ẽpositi vl̃ alteri⁹ vltie volũtatis
seu laudi vel arbitramẽti semel lati ꝙ trãsiuerit ĩ rẽ iudi.
e ¶ Circa qd̃ lꝫ videat̃ ꝑma facie dõm ꝙ dcm̃ cõpromissũ
impediri nõ debeat ꝓpter generalia verba statuti:qꝛ sta
tutũ general̃r loquens generaliter videtur intelligendũ.
l.j.§.⁊ generaliter.de lega.prestã.⁊ vbi nõ distinguit nec
nos distinguere debemus.l.iij. ff. de officio presi.⁊.l. de
precio de publiciana cum multis similibus.
f ¶ Tñ his nõ obstãtibus ꝯriũ puto de iure rñdẽdũ ad cu
ius rei euidẽtiã ꝑmitto ꝙ isti arbitri statutarij cẽsent̃ iu
dices a iure delegati per id qd̃ hr̃ in.c.ab arbitris.de offi
cio deleg.li.vj.⁊ in.l.apertissimi.⁊ in.l.fi.C. de iudicijs.⁊
succedũt arbitri in locũ iudicis vt dicit bald.in.l.si iudex
nutrici.ff.de his qui sunt sui vel alieni iuris.
g ¶ Jõ laudũ qd̃ ab eis ꝓfert̃ censet̃ snĩa a iudicibus lata.
h ¶ Sꝫ vbi libellus est ineptus snĩa inde sequuta est nul
la vt no.gl.in ṽbo ſm instituta.d obli.ti.gñali.⁊ ꝓbat tex.
⁊ ibi doc.no.in.c.cum dilecti.de emptione ⁊ venditione.
i ¶ Libellus aũt cẽset̃ ineptus qñ ex narratis nõ elicitur
actio seu nõ dephẽdit̃ cã idonea ex qua dephendat̃ actio
cõpetẽs vt hr̃ ꝑ glo.⁊ doc.in.l.j.in ꝑnc.ff.de edẽdo.⁊ in.l.
edita.C.e.ti.⁊ in.d.c.cũ dilecti.⁊ in.c.examinata.de iudi
cijs ⁊ est rõ qꝛ sine actione nemo experit̃.l.si pupilli.§.vi
deamus.ff.de neg.gest.⁊.l.nã postea.in ꝑn. de iureiu.sed
nulla actio cõpetit dcõ ser Mattheo ad id qd̃ petit̃.s.ad
id qd̃ arbitri declarabũt qnimo nec ex narratis ifert̃ ꝙ ali
qua obligatio seu actio sibi ꝯpetat qꝛ nõ narrat̃ ꝙ ex do
natiõe q̃ dr̃ reuocata fuerit fcã aliq̃ traditio ita ꝙ.d.bar
tholome⁹ teneat̃ aliqd restituere dcõ ser mattheo actori.
k ¶ Donatio enim hodie ꝑficit̃ solo ꝯsensu.§.ꝑficiuntur.
instituta de donationibus.⁊.l.si qd argentum.C.eo.ti.
l ¶ Itẽ ex alio reddit̃ dict⁹ libellus ineptus:qꝛ est incertus
⁊ libell⁹ incertus est ineptus saltẽ opposita exceptiõe.c.
significãtibus.de libelli oblatiõe ꝙ lꝫ loquat̃ in reali tñ
idẽ est in ꝑsonali:ꝑut vult ibi gl.⁊ Panor.qd̃ ⁊ vult glo.
⁊ Bar.in.l.sed an eandẽ.ff.de excep.rei iudi.⁊ bart. in.l.si
mater.e.ti.⁊ facit.d.l.j.in prin.de edendo.
m ¶ Et iõ ꝯstat ꝙ exceptio incertitudinis libelli impedit
litis igressum ⁊ exceptio q̃ ipedit litis igressum ipedit cõ
promissum volũt doc.post bal.in.l.si frts.C. de trãsact.⁊
in.l.elegãter.§.si qs post de ꝯdi.inde.⁊ i.d.l.si iudex nu
trici.⁊ i.l.si ꝑronus libertũ.de iureiu.ex qb⁹ remanet cõ
clusio ꝙ nõ dꝫ ꝓnũciari cãm cõpromittẽdã nec exceptio
nes statutarie obstant ꝑdictis fundamentis vt de se con
stat maxime qꝛ possunt intelligi qñ reus cõuentus ex re
iudicata vel instrõ guarentigiato peteret cõpromissum.
Itẽ qñ res iudicata verteret̃ in dubiũ ꝓbabile per id qd̃
habet̃ in.l.post rẽ iudicatã.ff.de transac. Laus deo.

¶ Lucrũ ꝙ ꝓuenit ĩ societate salarie empte ꝑ plures in
simul post mortẽ vni⁹ ex socijs an sit cõicãdũ heredibus
socij defuncti.Itẽ an societas censeat̃ ꝯcta ẽt inter here
des sociorum ex eo ꝙ in ꝯctu sit mentio heredum.

¶ Consilium cxxij.

In noie domini nostri
iesu xp̃i.¶ Uiso pũcto ⁊ copia instri ꝯct⁹
societatis vr̃ prima facie dõm ꝙ hr̃des di
cti dñi Pet.felicis nõ debeãt participare
de lucro dicte salarie fcõ post mortẽ dicti
Petri felicis saltem exẽptionibus salis factis post mor
tem dicti Petri felicis.
a ¶ Nã societas morte socij finit̃ ita ꝙ nõ trãsit in hr̃dẽ.l.
actiõe.§.morte.ff.ꝓ socio.⁊.l.adeo.in ꝑn.⁊.l.verũ.§.fi.e.
ti.qd̃ ꝓcedit nõ solũ in societate rerũ ꝑuatarũ in qb⁹ fieri
nõ pôt ꝙ societas transeat in heredem.l.nemo.ff.eo.titu.
b ¶ Sed ẽt in societate rerũ publicarũ prout sunt vecti
galia in qua fieri pôt per pactũ ꝙ societas transeat in he
redẽ.d.l.adeo.tñ nõ transit in heredẽ nisi agat̃ ꝙ in here
dem transeat.d.l.verum.§.in heredem.⁊.d.l.adeo.
c ¶ Et lꝫ obligatio ⁊ actio actiua ⁊ passiua ex ꝯctu societa
tis trãseat in heredẽ.d.§.in heredẽ.⁊.l.heres.e.tit. tñ so
cietas nõ trãsit vt in iuribus ꝑallegatis ⁊ vr̃ intelligẽdũ
ꝙ trãseat obligatio ⁊ actio ⁊ emolumẽta ⁊ dãna que respi
ciunt res factas cões in vita socij vt vr̃ ꝓbari ꝑ.d.§.mor
te.⁊ ꝓpterea lucra ꝓuenientia ex sale empto in vita dicti
Petri felicis debẽt ptinere ad heredes dicti Petri felicis
pro quarta pte de qbus vt arbitror nõ vertitur dubium.
d ¶ Sed lucra ꝓueniẽtia ex reb⁹ emptis post mortẽ socij
lꝫ fuerint empta ex ꝑcio redacto ex vẽditione rerũ cõiũ
nõ ptinẽt ad heredes socij mortui ꝑut declarat Rapha.
ful.post Jaco.de are.in.d.§.morte allegãdo.l.titiũ ⁊ me
uiũ.§.altero.ff.de admini.tu.⁊ ꝓpterea vr̃ ꝙ emolumen
ta que ꝓuenerũt ex emptiõibus ⁊ venditionib⁹ salis post
mortẽ Petri felicis qꝛ nõ peruenerũt ex re cõi nõ debeãt
pertinere ad heredes dicti Petri felicis.
e ¶ Nec vr̃ obstare ꝙ in ꝯctu societatis sit mẽtio de here
dibus socioꝝ qꝛ ipsi ꝯhẽtes receperũt ꝓ seipsis ⁊ eoꝝ he
redibus qꝛ nõ ꝓpterea vr̃ actũ ꝙ societas trãseat in here
dẽ:sꝫ ꝙ ipse ꝯct⁹ societatis sit seruãdus ẽt heredibus ita
ꝙ siqs ex socijs nõ seruauerit ꝯctũ societatis ⁊ sic tenea
tur socij ad interesse vel ad penã obligatio ⁊ actio actiue ⁊
passiue trãseat in hr̃des ⁊ sil̃r quo ad dãna emolumenta
prouenientia ex rebus cõmunibus seu circa res cões:lꝫ
post mortẽ socij ⁊ sic finita societate per.l.hr̃s socij.⁊.d.l.
verum.§.in heredẽ.⁊.d.l.actione.§. si incertã.⁊.§. morte.
f ¶ Pro quo facit qꝛ dũ in dicto cõtractu nominant̃ socij
nõ nominant̃ heredes Petri felicis neq̃ alioꝝ nisi he
redes Antonij de rebattis iã defuncti ex quo dat̃ intelligi

ꝙ heredes ꝯhẽtiũ societatẽ nõ sunt futuri socij: sꝫ obseruãtia ꝯctus societatis fieri dẽat ẽt heredibus ſm naturã societatis q̃ qualis sit ꝓbatur in iurib⁹ ꝓxime adductis.

g ¶ Et ita superioribus dieb⁹ cõsului apud vrbinũ pro filijs Petri arcbãgeli in simili ꝯctu societatis sup salarie marchie ⁊ ducatus pro sequẽtib⁹ annis ꝯcludẽdo ꝙ lꝫ fuerit facta mẽtio de herede cuiusdã Alouisij tñ societas fuerit finita morte ipsius Alouisij sup quo vlteri⁹ nõ insisto cũ dicta conclusio nõ expediat cõsulianti itaqꝫ societas censetur finita: ideo lucra prouenientia post mortẽ Petri felicis ex emptionibus salis factis post eius mortẽ nõ videtur pertinere ad heredes ipsius Petri felicis.

h ¶ His tñ nõ obstãtib⁹ ꝯriũ puto d̃ iure rñdẽdũ vꝫ ꝙ lꝫ societas censeret̃ finita morte Petri felicis ⁊ sic societas nõ trãsiuerit in dictos heredes tñ emolumẽta ⁊ lucra ꝓuenientia ex dicta salaria empta a camera apostolica per dictos socios vt in puncto presupponitur de quo nõ fit dubiũ ꝓut etiã asserit̃ instrõ ꝯctus societatis lꝫ instrm emptionis nõ viderim ptineant ad heredes dicti Petri felicis pro quarta pte siue ꝓuenerit in vita petri felicis siue post eius mortẽ siue ex sale empto in eius vita ⁊ sic facto communi siue ex sale empto post eius mortem.

i ¶ Nã cõstat ꝙ ius ⁊ facultas vẽdẽdi sal cõitatibus ⁊ psonis ⁊ dictarũ ꝓuinciaꝝ spectat ad sedẽ apostolicã ⁊ ad ei⁹ camerã seu ad habẽtes cãm ab ipsa sede apostolica vl̃ eius camerario seu camera apostolica ꝓut sunt emptores dcẽ salarie q̃ sunt positi i locũ sedis apostolice seu pape ⁊ ei⁹ camere ⁊ cẽsent̃ emisse ius ⁊ facultatẽ vẽdendi sal in dcis ꝓuincijs ⁊ exigendi penas alijs vẽdẽtibus vel emẽtibus ab alijs q̃ꝫ ab ipsis emptorib⁹ ⁊ ab eoꝝ institorib⁹ ⁊ ex dicto iure ⁊ facultate causat̃ lucrũ ⁊ emolumẽtũ ex dicta salaria: qꝛ sal vẽdit̃ pro satis maiori p̃cio q̃ꝫ emat̃ ⁊ pro ista cã ⁊ spe lucri inde causata exponit̃ p̃ciũ magne q̃ntitatis ad qd̃ precium sunt obligati heredes ipsorum emptorũ.

k ¶ Quia regulariter omnis actio ex contractu transit in heredem. l. si pactũ. ff. de proba. ⁊ l. j. C. de here. acti. ⁊ per totum cum multis similibus.

l ¶ Ita ꝙ si de dicta salaria fuisset depditũ ita ꝙ nõ fuisset refactũ tm̃ q̃ntũ fuit p̃ciũ dicti heredes passi fuissent dãnum: iõ decet ꝙ ẽt cõsequat̃ emolumẽtũ. l. ſm naturã. ff. de reg. iu. ⁊ l. si his q. §. si quẽ questũ. ff. cõmoda. cũ simi. Itẽ ius vẽdẽdi sal ⁊ exigẽdi penas ab alijs vẽdentibus ⁊ emẽtibus si qd̃ ꝓut arbitror spectat ad eos fuit cõe inter ipsos socios ita ꝙ oẽ lucrũ inde ꝓueniens ꝓuenit ex re cõi ⁊ ppterea ptinet ad hrdẽ q̃ntũcũqꝫ sit finita societas per. d. §. morte. ex quo supra deductũ est ꝙ oẽ emolumẽtũ ꝓficiscit̃ ex iure ⁊ ptãte vendẽdi sal ipsis solis emptoribus attributũ vigore dicte emptionis salarie q̃ p̃suppõit̃ facta cõi noĩe ⁊ pro qua obseruãda ꝓut est verisimile ipsi socij dederũt fideiussores camere apostolice qb⁹ fideiussoribus constat heredes obligari per supradicta.

m ¶ Et hinc est ꝙ text. in. d. §. in hrdẽ generalr̃ dicit ꝙ lꝫ heres socij nõ sit socius: tñ emolumẽta societatis vectigaliũ ⁊ similiũ spectãt ad hrdẽ ⁊ gñalr̃ loquit̃. ⁊ iõ est generaliter itelligẽdus. l. j. ⁊. §. generalr̃. de leg. p̃stã. ⁊ l. iij. ff. de offi. p̃si. cũ ꝯcor. indefinita. n. eq̃pollet vl̃t. l. si plurib⁹. de le. ij. ⁊ l. si seruitus. de seruitutibus vrba. p̃di. Nec distinguit ille tex. vñ ⁊ quo tpe emolumẽta ꝓuenerint ꝙ iõ fieri vr̃. qꝛ omne emolumẽtũ ꝓuenit ex iure exigẽdi vectigal ꝙ ius fuit cõmune inter socios probat̃ etiam dicta cõclusio per generalitatem tex. d. §. si incertam.

n ¶ Coadiuuat̃ ẽt dicta conclusio p id qd̃ disponit̃ i. l. heres socij. eo. ti. vbi est tex. ꝙ heres socij tenet̃ expedire ea que per defunctũ fuerũt ichoata ⁊ ppterea cũ per defunctũ fuerit facta emptio dicte salarie pro quattuor annis pro quarta pte ex qua emptiõe ⁊ eius virtute sequunt̃ vẽditiones salis pro toto quadriẽnio: ideo per heredẽ seruari dꝫ dicta emptio. ⁊ id quod ex ea dependet.

o ¶ Et iõ ne ꝯctus claudicet dꝫ sibi seruari dicta emptio ⁊ qd̃ ab ea depẽdet prout est ius vendendi sal ⁊ lucrum inde ꝓueniẽs ꝙ in effectu fuit emptũ si diligenter ⁊ veridice aduertat̃ ⁊ societas fuit super dicta emptione contracta ⁊ ius q̃situ ⁊ resultans ex dicta emptione fuit cõmunicatũ inter socios actiue prout passiue.

p ¶ Et ius q̃sitũ socio decet ꝙ trãseat in heredẽ q̃ censet̃ eadẽ psõa cũ defuncto in auc. de iuretur. a moriẽte p̃stito. §. j. ⁊ qui querit hereditatẽ q̃ est successio in vniuersum ius defuncti. l. hereditas. de reg. iur. ⁊ l. nihil aliud. de v. sig. ⁊ facit dictus. §. morte. ex qbus vr̃ ꝯcludẽdũ vt supra ꝙ emolumẽta dicte salarie ptineãt ad heredẽ pro ea rata pro qua ptinebãt ad dictũ Petrũ felicẽ in ei⁹ vita p integro quadriẽnio. Nõ obstãtibus adductis in ꝯriũ qbus pꝫ responsuꝫ per adducta pro hac parte. Laus deo.

¶ Cõstitutionib⁹ regni disponit̃ ꝙ si in dcõ regno aliqs fuerit robatus vel assassinatus ꝙ hoies loci in cui⁹ districtu robaria dr̃ fcã teneant̃ malefactorẽ iuenire al's d̃ eorũ ꝓprio teneant̃ emẽdare vt locũ habeãt qd hẽat ꝓbare q agit ꝯ cõitatẽ: qꝛ dicat se fuisse assassinatũ i ei⁹ territorio.

¶ Consilium cxxiiij.

In noie domini nostri iesu xpi. ¶ Viso pcessu ⁊c. Videtur p̃mo aspectu dñm ꝙ dicti agentes foueant iusticiam: qꝛ satis videtur probare maleficiuꝫ ⁊ locus maleficij.

a ¶ Et maxime qꝛ sil'ia maleficia ꝓut sunt robarie communiter fiũt magis occulte q̃ꝫ fieri possunt. ita ꝙ de facili ꝓbari exacte nequeunt.

b ¶ Et in his q̃ sunt difficilia ad ꝓbãdũ admittunt̃ ꝓbationes min⁹ integre. vt hr̃ in. l. in actionib⁹. §. plane. ff. d̃ in litẽ iurãdo. ⁊ in. c. cũ cãm. de ꝓba. ⁊ in auc. quas actiones. C. de sac. san. ec. ⁊ in. c. j. de p̃scriptionib⁹. li. vj. ⁊ in. l. atq natura. §. cũ me absente. ff. de neg. gest. ⁊ in. l. consensu. C. de repu. ⁊ multa similia possent adduci.

c ¶ Et lꝫ dicti testes nõ deponãt de q̃ntitate ablata: tñ vr̃ ꝙ ꝓbari põt p iuramẽtũ Joãpauli spoliati p. l. si qñ. C. vñ vi. ⁊. c. si. extra ꝙ me. cã. ⁊ maxie qꝛ ꝓbari vr̃ p tres alios testes q̃ntitas q̃ꝫ dict⁹ Joãpaulus secũ portabat i scarsella ⁊ bursia. Itẽ quo ad locũ in quo vr̃ fieri insistẽtia coadiuuat̃ ps dictorũ agẽtiũ: qꝛ qdã alij testes deponũt ꝙ viderũt dictũ Joãpaulũ vulneratũ portari tũc tpis in territorio gonesse. ⁊ tñ redibãt retrouersus territoriũ spoleti. ita ꝙ est verisil'e ꝙ d̃lictũ fuerit ppetratũ in dcõ territorio gonesse. Itẽ plr̃es testes dponũt ꝙ fuit dcã d̃robatio fcã i dcõ territorio gonesse: lꝫ dponãt d̃ auditu ⁊ ppea nõ ꝓbãt p iura vulgaria: tñ vr̃ ꝙ aliqualr̃ adminiculent̃.

d ¶ Nec vr̃ obstare ꝙ aliqui testes examinati pro pte gonesse videntur ꝓbare de cõfessionibus dictoꝝ Joãnis ⁊ Joãpauli ꝙ dictũ maleficium fuit cõmissuꝫ in territorio spoleti: qꝛ videntur communiter singulares.

e ¶ Et insup si nõnulli sunt ꝯtestes vr̃ ꝙ dicte ꝯfessiones nõ obstãt tanq̃ꝫ erronee per. l. nõ fatetur ⁊ que ibi p bar. de confessis. ⁊ l. cum falsa. C. de iuris ⁊ facti igno.

f ¶ Error. n. ꝓbat̃ ꝓbãdo rẽ alr̃ se hñre. vt no. Bart. in. d. l. non fatet̃. ⁊ lꝫ error in facto ꝓprio nõ cadat verisimilr̃. l. q̃ꝫ q̃ꝫ. ff. ad velleyanũ. ⁊. c. ab excõicato. de rescriptis.

g ¶ Tñ in casu isto error ꝓbabilis: circa locũ seu loci qualitatẽ ⁊ nomẽ loci põt cadere: qꝛ d̃ facili error in p̃dictis cadere põt nec ꝯcernit factũ ꝓpriũ insup cõfessio Jo. non nocet Joãpaulo: qꝛ res inter alios acta ⁊c. per iura vulgaria. ⁊ per. l. certum. §. sed an ipsos. ff. de confes.

h ¶ Preterea confessio facta absente parte non probat salte plene. d. l. certum. §. si quis absente. ⁊ l. si. cum sua gl. ff. de interroga. acti.

i ¶ His tñ nõ obstãtib⁹ ꝯriũ puto de iure rñdẽduꝫ. cõstat eniꝫ ꝙ actore nõ ꝓbãte fundamẽta sue intẽtiõis reus veniẽt absoluẽdus ẽt si nihil ꝓbauerit. l. q accusare. C. d̃ edẽdo. ⁊. c. cũ eccl'ia sutrina. i si. d̃ cã pos. ⁊ ꝓprietatis. ⁊ l. actor ꝙ asseuerat. C. de ꝓba. cũ si. lꝫ dicti actores nullaten⁹ ꝓbauerũt sufficiẽter fundamẽta eoꝝ itẽtiõis. vt ꝓbabo merito ps ꝯuẽta dꝫ absolui. ⁊ actores i expẽsis ꝯdẽnãdi p. l. ꝓperãdũ. §. sin aũt alterutra. C. d̃ iu. ⁊ l. eũ quẽ temẽ. ff. e. ti.

k ¶ Qd̃ aũt actores nõ ꝓbauerint eoꝝ intẽtioneꝫ deducit̃ ex pluribus. ⁊ primo qꝛ eoꝝ intentio fundatur in. d. cõstitutione regni que est exorbitans a iure communi.

l ¶ Quia regul'r qs nõ tenet̃ pro delicto alterius per iura vulgaria ⁊ in spẽ ꝙ dñs pro d̃licto subditi ciuitas seu terre pro delicto ciuis vel terrigene nõ teneatur si delictuꝫ ignorauerit vl̃ illud prohibere nõ potuit nõ teneatur firma Bar. in. l. nequid. ff. de incendio ruina ⁊ naufragio. ⁊ in. l. j. ff. de arborum furtim cesarum.

m ¶ Et dicta ꝯstitutio disponit ꝙ cõitas tenet̃ si malefactores nõ reperiunt̃ ⁊ nõ cõpellunt̃ ad soluendũ ꝓut in petitione narratur: qꝛ aliter constitutiones non vidi.

n ¶ Et q̃ñ

n ¶ Et qñ quis nititur ex constõne exorbitante nõ obtinet
nisi ꝓbet verificari verba constõnis vt singl'r decidit Joã.
in.c.j.de homicidio.lib.vj.dicens ꝙ ꝑ hoc euasit a pena dicti
c.quendã inqsitum de crie assassinij ꝙ crimẽ ꝓbabat: sed qꝛ
nõ erat probatuz ꝙ is q fuerat assassinatus fuerit xp̃ianus
fuit absolutus:qꝛ ille tex.loquit de assassinãte xp̃ianũ ⁊ eiꝰ
theoricã refert ⁊ sequit Bal.in.l.siqs non dicaz rapere. de
epis.⁊ cle.⁊ no.doc.in.l.siquis maior.C.de transa.

o ¶ Facit optime qd no.glo.⁊ docto.in cle.si.de rescrip.vo-
lentes ꝙ quia illa clemẽ.est exorbitans. ideo ei qui ea nitit
incumbit onus probandi.

p ¶ Nec ob.ꝙ est negatiua:qꝛ eis qui se fundant in negati-
ua incũbit onus eam ꝓbandi al's succũbunt.l.siqs.C. de fa
bricẽ.li.xj.⁊.l.ita stipulatus.in p̃n.de v̄.ob.⁊ in.l.h iur.e.'ti.
⁊ ibi.bar.⁊ doc.⁊ Inn.Host.⁊ doct.in.c.sup his.de accu.⁊
Cy.⁊ alios in.l.ij.C.de iure emphyteo.⁊ Bart.in ꝯsi.xxxj.
ſm ordinẽ pusinũ nõ iformis ꝙ icipit Martinꝰ de eugu.

q ¶ Et in ꝯsi.xcv.incipiẽte viso quodam puncto qõnis vbi
concludit ꝙ q mutuat officiali ciuitatis ⁊ agit ꝯ eũ hꝫ ꝓba
re ꝙ nõ vertit in vtilitatẽ ciuitatis.idẽ firmauit bar.in ꝯsi.
cxxiij.ſm eundẽ ordinẽ incipiẽte statuto ciuitatis gualdi.

r ¶ Concludit ꝙ qui dicit heredẽ nõ obseruasse volũtatem
defuncti ⁊ ꝑꝑea incidisse in penam vigore auc. hoc amplius.
C.de fideicõ.hꝫ necesse probare negatiuam.scꝫ ꝙ volunta-
tem defuncti non impleuerit nec sufficit probare legata fa-
cta.⁊ iussum iudicis ⁊ lapsum temporis.

s ¶ Qd ⁊ voluit Saly. in.d.auc.h amplius. Itẽ al's maritꝰ
tenet adhibere medicũ vxori egrotãti ⁊ si nõ adhibet amit
tit lucrum dotis.l.si ab hostibus.§.si vir.so.matrimo.⁊ per
Bal.in.l.quod in vxorem.C.de nego.gest.

t ¶ Tñ siqs dicit maritũ ꝑdidisse lucruz dotis ex eo:qꝛ non
adhibuit medicos dꝫ ꝓbare negatiuam.s.ꝙ medici nõ fue-
runt adhibiti vt sumitur ex dictis doc.in.d.§.si vir.

v ¶ Et ita apud pisas existẽs consului apud senas ꝯsilio de-
cisiuo.⁊ tũc fuit mihi ꝓductũ consiliũ sigillatũ dñi Alexã
dri de imo.qui idem consuluerat in eadem cã.

x ¶ Et ꝑꝑ predicta al's consului apud Spoletum ꝙ qui ni-
tebatur ex legato facto in casu quo talis mulier nuberet sine
consensu quorundam quos testator nominauit non debe-
bat obtinere probando ꝙ illa nupsit: nisi probaret ne-
gatiuã.s. ꝙ nupsit sine cõsensu illorum facit ad predicta
qd no.Imo.in.l.ex facto.§.si quis autẽ.ff. ad trebel.in cõ
ditione si decesserit sine liberis.

y ¶ Itẽ facit qd no.gl.in.l.qui dos.§.cũ in bello.ff.de reb.
du.ad intellectũ dicti.§.si qs aũt quatenus vult ꝙ sit ibi
spãle fauore fideicõ.⁊ ita iliũ tex.intelligit ibi Ang.

z ¶ Si itaqꝫ est spãle in fideicõmisso. ergo in ꝯriũ in alijs
est ius cõe.l.j.ff.ad mancipia.⁊.l.j.C.de thesau. lib.x.cum
ergo nõ ꝓbet in casu nr̃o negatiua dicte constitutionis:
ideo agentes debent succumbere per iam dicta.

⁊ Nec refragat ꝙ dcã negatiua nõ est facilis ad ꝓbãduz ⁊
quodãmõ impossibilis qꝛ rñdet ꝙ ẽt in casibus supra ad-
ductis est sil'is difficultas ꝓbationis ⁊ tñ non curatur.

ꝯ ¶ Nec propterea constitutio redditur elusoria: qꝛ dato
ꝙ negatiua probari nequeat per testes tamen ꝓbari po-
test per confessionem partis.

ꝫ ¶ Itẽ ꝓbari põt ꝑ discussionẽ vt no.Bar.⁊ doc.in.d.l.h
iure.⁊ And.in.d.§.siqs aũt.⁊ Imo.i.l.luciꝰ.§.tres here-
des.ff.ad treb.⁊ Bar.in dicto consi.xxxj. incipien.marti
nus de eugubio in si.j.col.⁊ in alio consil. mihi.lxxxj.in-
cip.dilecto filio.col.pe.⁊ vltima.

a ¶ Scdõ est aduertendũ ꝙ fundamentũ intentionis agẽ
tium est ꝙ delictũ fuerit cõmissum in territorio cõitatis
conuente ⁊ est ponderandum ꝙ territorium non est tale
quid ꝙ percipiatur sensu corporis:

b ¶ Et in his q ꝑcipiunt iudicio intellectus ⁊ nõ solo sen-
su corporis nõ credit testibꝰ deponẽtibꝰ nisi ẽt nõ inter-
rogati reddãt idoneã cãm scie vt no.Inn.⁊ doc.cõiter in
c.cũ cãm.que de testi.⁊ Bar.in.l.q testõ.§.si.ff.de testa-
mẽtis.⁊ Bal.in.l.solũ.C.de testib. Sꝫ testes deponẽtes
ꝙ derobatio fuit facta in territorio gonesse nõ reddũt ali
quã cãm sciẽtie.s.qũo sciãt ꝙ locꝰ ille sit in territorio go
nesse:ergo nõ vr̃ ꝙ ꝓbent delictũ factũ in dicto territorio
gonesse:lꝫ deponant fuisse factum in territorio gonesse.

c ¶ Et lꝫ deponere videant ꝙ fuit factũ in loco dicto le-
sportelle ⁊ locus vnus vocatꝰ le sportelle sit in territorio
dicte terre gonesse nõ ꝓpterea vr̃ sufficienter ꝓbatuz ꝙ
locus delicti fuerit in territorio dicte terre.

d ¶ Quia nõ sufficit ad probandũ aliquã rem demonstra
tio per solũ nomen rei probãde:sed requirunt alie demõ
strationes.l.forma.ff.de censibus.⁊ no.Bar.in.l.demõ-
stratio.ff.de cõdi.⁊ demõ.⁊ in tractatu de teste sub rubri
cella de idẽtitate ⁊ facit.l.hac consultissima. in princi.C.
qui testamenta facere possunt.

e ¶ Noia.n.ꝓpria rerũ sepe ꝯueniunt diuersis rebꝰ ⁊ po
nunt ad placitũ in.l.j.C.de emẽda.nomi.debebat.n.ꝓba
ri ꝙ illud nomẽ le sportelle nõ ꝯueniebat nisi vni loco ꝙ
minime factũ reperio:lꝫ qdã testes deponant ꝙ nesciunt
nisi vnum locum dicto le sportelle nõ tamen sequitur ꝙ
non sit alius locus dicto nomine nuncupatus.

f ¶ Tertio deficiũt actores in probatiõe eis necessaria:qꝛ
nullus testis deponit ꝙ viderit derobari dictos Joã.⁊
Joãpaulũ de Joãne.n.penitꝰ nihil ꝓbat:lꝫ in petitione
deducat ꝙ certe res fuerũt eidẽ ablate nec ẽt aliqd ꝓbat
de rebꝰ ablatis ⁊ Joãpaulo p̃terq̃ de scarsella ⁊ bursia.⁊
ꝯñr de pecunijs q erãt i dcã scarsella ⁊ bursia q̃uis etiaꝫ
p̃dicta nõ ꝓbent.vt ifra deducã.sꝫ circa alias res in peti
tione deducatas res est magis clara qd aũt nõ ꝓbet pecu
nia drobata dcõ Joãpaulo ostendit:qꝛ nullus testis depo-
nit vidisse dictã robariã:sꝫ solũ ꝙ viderũt isultũ ⁊ vulne
rari ⁊ ꝓijci de equo ⁊ strasenari dcm̃ Joãpaulũ nõ ãt de-
ponũt ꝙ viderũt derogari: imo vnus ex duobꝰ testibus
sup p̃dictis deponẽtibꝰ visis p̃dictis aufugit ꝓut ip̃e de-
ponit. Ita ꝙ nõ potuit videre.an postea derobauerint eũ
necne ⁊ aliꝰ stabat a lõge ꝓut ipse deponit. Ita ꝙ nõ mi
rũ si nõ vidit robariã vtrũ fuerit fcã necne.⁊ satis ẽ ꝙ nõ
deponũt directo robariã:⁊ lꝫ dicti duo testes deponãt ꝙ
viderũt scarsellã strapatã ⁊ latios bursie incisos ⁊ p̃den-
tes ꝙ p̃bet cõiecturã rapine : tamẽ nõ plene ꝓbat : quia
potuit dictꝰ Joãnespaulus p̃dicta fecisse cã aggrauandi
delictũ seu cã postea petẽdi a deliquẽtibꝰ seu a cõitate go
nesse ꝓut petijt q̃titatẽ quã petijt.idcirco dcã ꝓbatio nõ
cõcludit ablationẽ factã a dictis deliquẽtibꝰ q potuerunt
insultasse ⁊ vulnerasse dcm̃ Joãpaulũ ex odio antiquo vl
ꝯcto ex vbis tũc inuicẽ habitis. Itẽ possibile est ꝙ scarsel
la fuerit strapata ⁊ latios bursie diruptos ꝑꝑ traginatio-
nẽ factã de dicto Joãpaulo.⁊ sic nõ ꝓbat cõcludẽter ali
qua derobatio ⁊ ꝓbatio nõ releuat.l.nõ h.C. vñ legitti-
mi.⁊.c.in p̃ñtia.de proba.cum si. Et lꝫ vnus ex dictis te-
stibus deponat ꝙ vidit dictam scarsellã in manibꝰ vnius
ex dictis latronibus:tamen in hoc est vnicus.

g ¶ Et vni testi q̃tũcũqꝫ digno nõ adhibet fides.C. lꝫ ex
quadã de testibus.⁊.c.tã l'ris.e.ti.⁊.l.iureiur.C.eo.ti.

h ¶ Quarto dato sine p̃iudicio v̄itatis ꝙ rapina ꝓbet:tñ
nõ ꝓbat q̃titas ablata qua nõ ꝓbata non põt ferri sñia
certa ⁊ sñia dꝫ eẽ certa al's nõ valet.§.curare instituta de
actionibꝰ.⁊.l.hec sñia.⁊.l.si.C.de sñia que sine cer. q̃tit.

i ¶ Et iõ ꝓbatio dꝫ eẽ certa.l.certũ.in p̃nc.de ꝯfes.⁊ qd ꝑ
gl.⁊ doc.in.l.certi ꝯdi.in p̃n.ff.si cert.pe. nec huic medio
obstãt attestatiões triũ alioꝝ testiũ deponentiũ de quãti-
tate quã dictus Joãpaulus hẽbat in bursia.⁊ in scarsella:
qꝛ nõ deponũt de q̃titate:nisi ꝑ auditũ a dcõ Joãpaulo.
⁊ nullꝰ eoꝝ deponit vidisse pecuniã. ⁊ si vidissent ⁊ non
numerassent nõ potuissent deponẽ d certa q̃titate. vt di
cit bar.in tractatu de teste in rubricella d q̃titate. ⁊ facit
in sil'i qd hr̃ ꝑ eũdẽ bar.in repetitiõe.l.d etate.ff.d mino.
p̃terea dci testes deponũt de die p̃cedẽti añ diẽ delicti.
Ita ꝙ nõ sequit hẽbat die p̃cedẽti dictã quãtitatez.q̃ tp̃e
delicti eãdem quantitatẽ habebat in bursia ⁊ in scarsella.

k ¶ Nec ob.qd in ꝯriũ dicebat ꝙ de q̃titate ablata credit
iuramẽto derobati ꝑ.d.l.si qñ.⁊.d.c.si.qꝛ illõ ꝓcedit ꝯ do
losum delinquẽtẽ nõ aũt ꝯ aliũ puta ꝯ cõitatẽ ꝓut deter
minat bar.i.l.j.ff.arboꝝ furtiꝫ cesaꝝ.⁊ in.l.ne qd d incẽ.
rui.⁊ nau.ꝯcludẽs ꝙ lꝫ ꝯ deliquẽtes admittat ꝓbatio mi
nus plena circa q̃titatẽ:tñ ꝯ dñm loci vel cõitatẽ dꝫ non
solũ furtũ seu rapina:sꝫ ẽt q̃titas plene ꝓbari. Ex qbus
oibꝰ ẽt si nihil ꝓbaret ꝑ pte ꝯuẽta putarẽ intrepide ꝯclu
dẽdũ ꝙ ptes iudicis deberẽt eẽ i absoluẽdo ⁊ nõ in ꝯdẽ-
nando ex quo peracta non probatur intentio agentium.

l ¶ Et iudex hꝫ iudicare ſm acta ⁊ ꝓbata coram eo.l.illici
tas.§.veritas.ff.de offi.presi.⁊.c. pastoralis.§. qꝛ vero de
offi.dele. Multo fortius dꝫ iudex ꝓcedere ad absolutio-
nem attentis his que ꝓbant ex qbus deprehendit satis
ꝙ dictũ delictũ fuit ꝑpetratũ extra territoriũ gonesse at-
tento ꝙ Jo.p̃dictus ab initio anteq̃ forte cogitasset age-
re ꝯ dictam cõitatez ostenderit locũ delicti satis distan-

tem a loco dicto le sportelle qui locus tūc ostēsus est extra territorium gonesse super quo reperio deposuisse quattuor testes: videlz Petrūpaulū Jacobi Marchū Joannis Petrūbenedicti & Franciscū Angeli qui deponūt φ locus quē ostendit dictus Joan. est distās a loco dicto le sportelle per vnū miliare vel circa. & qd nō est in territorio gonesse: sz in territorio spoleti seu polini φ est de territorio spoleti: lz alr ex eis nō deponat de nomine ondētis locū satis: nā depiebenditur φ deponit de dcō Joanne cuius nomē ignorabat. & alter ex dictis testib⁹: vz Franciscus nō deponat de distātia loci a loco le sportelle depositum de territorio. Attētis tñ attestatiōib⁹ oium quattuor saltē duo reperiunt͂ ptestes φ locus ōnsus a Joāne erat distās a loco dcō le sportelle per vnū miliare vel circa. Item φ locus ostensus est in territorio spoleti seu polineti. & sic non de territorio gonesse.

m ¶ Et lz ɔfessio seu assertio Jo. de rigore iur nō probet aduersus Joāpaulū vt in ɔriū deductū est: tñ satis ɔfert ad ɔiecturādū & demōstrādū veritatē rei q̄ vitas. s. φ delictum non fuerit cōmissum in territorio gonesse.

n ¶ Ex plurib⁹ ɔfessionib⁹ diuersis tpib⁹ p dictos Joānē & Joāpaulū factis ondit q añ litē motā asseruerūt maxime Joāpaulus se nō fuisse drobatū in loco dcō le sportelle nec in territorio gonesse aliqñ noiando aliū locuz q est de territorio spoleti aliqñ dicēdo se derobatū in territorio spoleti sup qb⁹ cōfessionib⁹ Joāpauli reperio deposuisse testes: vz Jo. plebāt Joannē finegilliū Jo. dñicum notij gulielmū lōbardū. & Petrūandree ex quoꝝ dcis q̄ pticulatim recēsere tedio sum. & lōgū foret satis depiebēdit vitas φ locus delicti fuit extra territorium gonesse.

o ¶ Et lz cōfessio facta absente pte non faciat plenā pbationem: tñ facit saltem semiplenā probationē. vt habetur in. l. admonendi. de iureiur. & in. l. in bonefidei. C. eo. tit. & in. c. si cautio. de fide instru. vbi quidam tenent φ faciat plenam probationem de iure canonico.

p ¶ Sō teneri pōt si est reiterata diuersis tpibus scđ put de ɔfessionibus reiteratis deponūt supradicti testes p ea que habent͂ in. l. cū scimus. C. de agricolis & cēsitis li. xj.

q ¶ Nec ob. φ quasi oēs testes deponētes pro pte terre gonesse sunt de dicta terra: qz singulares psone pñt deponere p sua vniuersitate: nisi appeat φ ptendāt aliqđ pticulare interesse put cōcludūt speculator in ti. de teste. §. j. vsi. sed nunqd in cā vniuersitatis & Guillielmus & Bart. in l. nemo. §. vniuersitatis. ff. de re. diui. & Bar. & moderni in l. sed si hac. §. qui manumittit͂. ff. de in ius vocā. & Cyn. & Bal. in. l. parentes. & in. l. oib⁹. C. de testi. & Jo. an. & doc. in. c. cū nūcius. extra eo. ti. iō cū nō appeat φ dicti testes terre gonesse ptēdāt aliqđ pticulare interesse & put mihi vr dicta terra hz suos introitus ex qb⁹ posset soluere cōdēnationē si cōdēnaret͂ absqz eo φ haberēt ptribuere singulares de dicta vniuersitate: nō censent͂ idonei testes. & lz de fide aliqualr detrahat͂: qz deponūt p sua vniuersitate: tñ nō minus vr φ sit detrahendū de fide illoꝝ duorum testiū q deponūt de delicto. & loco delicti q sunt de castro polini cui castro dominant͂. dicti Jo. & Joāpaulus. & per ɔñs dominant͂ dictis testib⁹. & lz asserāt φ hoies de polino habeāt certa capitula cū dictis eorū dñis nō ppterea seqt͂ φ nō sunt subditi: nā cōiter terre eccl'ie habēt capl'a cū summo pōtifice. & tñ cōstat φ sunt subditi pontifici.

r ¶ Et substitus in cā sui superioris nō caret suspitiōe. vt pbatur in. c. accedens. el primo vt lite non conte. vbi suffraganeus est suspectus in causa metropolitani sui superioris: licet non sit eius vasallus.

s ¶ Et put docet experiētia magis de facili corrūpit͂ subditus a dño ꝙ corrūpat͂ terrigena a sua terra iusta illd vulgare qui cōmuni seruit nemini seruit nō ita φ seruit dño put & docet experientia rerū magistra. c. ꝙ sit in prin. de ele. li. vj. & l. legatis. §. ornatricibus. de le. iij. ita φ magis videntur suspecti illi de polino ꝙ illi de gonessa.

t ¶ Est ēt aduertēdū φ dicti testes de polino videnf deponere de loco insultū nō de loco robarie & possibile est φ insultus fuerit in territorio gonessa. & robarie in territorio spoleti: lz in h nō facio magnū fundamētū: sed pncipaliter in alijs supra adductis maxie circa defectū pbationis intētiōis agētiū. & nō obstāt adducta in ɔriū quibus satis pz responsum per dicta supra. Laus deo.

¶ Statutū castelli disponēs φ filia femina stāte masculo nō succedat. Sz debeat dotari quo intelligat͂. & an si duo pmittūt dotē pro muliere insimul dicant͂ pmittere tanꝙ duo rei vel tanꝙ vn⁹ sit fideiussor alteri⁹ esto φ ad vnū spectabat onus dotandi ex forma statuti predicti.

¶ Consilium cxxiiij.

In noie domini nostri iesu xpi. ¶ Viso pūcto & copia instri dotalis & psupposito statuto φ alrs vidi dispōnēs φ filia nō succedat extāte filio: sz dēat dotari vl' disponēs φ filia dotata nō succedat cui⁹ statuti vba nō sunt oino clara. vtrū pcedat vno ex dictis casib⁹. an altero ad eo φ in eadē cā Pau. de ca. in cā vētere olim inter vlyxē meū ɔsanguineū & ei⁹ aduersariū reddidit reuolutis ānis ɔsilia ɔria ɔsulēdo p vtraqz pte variādo in intellectu dicti statuti itelligēdo in vno ɔsilio φ intelligat͂ pmo mō. & in alio φ intelligat͂. scđo mō pp qđ variauit decisionē in articulo. an filia impubes decedēs trāsmiserit hrditatē vel dotes. q̄ cōferrent ad pūtē cōsultationē: nā res magis de plano pcederet. si dictū statutū itelligat͂ pmo mō put si bñ memini alrs visuz fuit φ intelligat͂. vt pma facie dōm φ dict⁹ filius & hrēs dicti Petri nō hēat regressum ad repetēdū a dcō Bartho. dictos qnquagīta flo. lz illos solueret: nā dict⁹ pe. erat extrane⁹ dicte dñe Cathe. l. vnica. §. extraneū. C. de rei vxo. acti.

a ¶ Extraneus aūt dādo vel pmittēdo dotē cēset͂ dotē cōstitueret aio nō repetēdi: sed donādi ipi mulieri: nisi reddi sibi stipulet͂. d. l. vnica. §. accedit. & l. cū quidē. in pn. C. de iure dotiū. cū ergo dictus Petrus dotē pmiserit pro filia fratris. & sic pro extranea & sibi reddi nō fuerit stipulatus non vr φ possit repetere per predicta.

b ¶ Itē qñ plures rei ōbēdi pmittūt ex cā lucratiua nō cēset͂ vnus pro altero intercedere adeo φ soluēs itegrū debitū nō repetit a correo debēdi put voluit bar. in. l. reos. in pn. ff. de duobus reis per. l. iulianus. alr's icipit in. l. falcidia iulianus. ff. ad. l. falcidiam. & cū dicta theorica transeunt doc. ibi. & in. l. j. C. de duobus reis. & Rapha. Fulg. in. l. vir vxori. §. fi. ff. ad velleya.

c ¶ Tñ his nō obstātib⁹ ɔriā ptē puto de iure veriorē: naz dicti Petrus & Bartholomeus eius nepos. fratre dicte Catherine simul pmiserūt dictā dotē insolidū & sic censent͂ duo rei debēdi si cā pp quā se obligant pertinet ad vtrūqz cēsent͂ inuicē fideiubere qlibet pro rata sui correi & si cā ipsa pp quā se obligauit ptinet ad alteꝝ tm̄ ipe nō cēset͂ p suo correo fideiubere: sz ecōtra alius correus ad quē negociū nō ptinebat cēset͂ insolidū fideiubere p ipo correo ad quē negociū ptinebat. ita ɔcludit bart. in. d. l. reos allegādo. l. vir vxori. §. fi. ad velle. & l. si p pte. §. fi. de in rē v. & l. sz & iuli. §. itē si duos. ff. ad mace. & idē tz ibi. s. in. d. l. reos. Ang. & cū h trāsit ibi Jmo. idē ēt ɔcludit bal. in. l. j. C. eo. ti. φ & volūt Rapha. fulg. & pau. de ca. in. d. l. vir vxori. & ppea si cā obligationis erat cōis. & alter ex eis solidū debitū soluit repetit p pte a suo correo. vt est exp̄ssuz in d. l. j. C. de duo. rei. & sim'r si cā obligatiōis isolidū ptinebat ad vnū & alter isolidū soluit totā pecūiā repetit ab eo ad quē cā obligatiōis ptinebat cū sit idē iuris ꝺ toto quo ad totū put ꝺ pte quo ad ptē. l. q̄ de tota. ff. de rei vē. & l. qui scit. ff. ꝺ euictio. & c. pastoralis. & fi qe cū totū. ꝺ of. dele. φ & volūt doc. supra noiati. & ceteri i iurib⁹ supra adductis. & p bar. in. l. modestinus. ff. de sol. & est cōis opi. in dubia.

d ¶ Jdcirco si onus dotādi dictā Catherinā spectabat ad dictū Bartholomeū put arbitror φ spectaret vigore dicti statuti & put onus dotādi sororē spectat ad fratrē stāte statuto φ filia extante filio non succedat put post By. concludit bar. in. l. si marito. §. si voluntate. ff. solu. matr. & bal. in. l. fi. C. de dotis promis.

e ¶ Vbi ēt ɔcludit φ frē ex eodem pre natus tenet͂ dotare sororē si nō hz ppriū prīmoniū p. l. nō oi. & l. cū plures. §. pe. ff. de administ. tu. dictus Petrus censet͂ fideiussisse pro dicto Bartholomeo. & soluens pōt ab eo repetere.

f ¶ Nec ob. dictus. §. accedit: qz nō loquit͂ qñ onus dotādi spectabat ad correū debēdi: qz tūc ex quo sit͂ pmittūt put ille ad quē spectat onus nō cēset͂ pmittere aio donādi: sz satisfaciēdi debito p quo facit lex dos a pre pfecta. C. sol. ma. iūcta. l. fi. C. de dotis pmissione. & l. qui liberos. ff. de iure do. & iuncta. l. pōponius filadelphus. ff. fami. her.

g ¶ Jta ēt correus nō cēsetur pmittere aio donādi. vt sic proue

prout determinant ab eodē verbo. ita effectualr pariter terminentur per ea que habentur in.l.fi.C.de sen.ꝛ in.l.iam h iure.ff.de vulga.ꝛ pup.cum concor.

b ¶ Quinimmo vr ꝙ dict⁹.§.accedat generalr loquat quo ad h.vt extraneus soluēs vel ꝓmittens dotē non censeat ꝓmittere aio repetendi a muliere:tñ si ad aliū spectabat on⁹ dotādi non censeat dotasse aio donandi:sed animo repetēdi ab eo ad quem spectabat onus dotandi.

i ¶ Et sic spectabat negociū ipso gestu prout in simili hr in alimentis a mr̄e prestitis filio que non censent p̄stita aio repetēdi a filio.l.nēsennius.ff.de neg.gest. Et tñ quaten⁹ ad prēm spectabat onus alimētandi censent alimentasse aio repetendi ad patrem vt habetur in.l.alimenta.C.eo.ti.

k ¶ Et h vr de mēte Bal.in.l.fi.C.de do.promis.ver.quero qd si sunt duo fratres.vbi vult ꝙ dos soluta viuo auo pro filia alterius fratris venit ascribēda vtriqȝ ꝛ loquit gnāliter nō appetan auus:an pater:an patruus soluerit. ꝛ sic iputatur ei ad cuius onus spectabat dotare ꝙ ꝛ sumit ex dictis eiusdeȝ Bal.in ver.seq.sed pone vbi si filius ꝓ sua filia dat dotē de peculio dos imputat ab auo quē spectabat on⁹ dotandi.cōfert ēt ꝙ hr in.l.si socius pro filia.ff.pro socio.vbi si dotat filia vnius ex socijs oium bonoꝝ finita societate vr ꝙ ascribat oneri patris ꝓut innuit illa lex ꝛ als ꝯsulēdo visum fuit:lȝ non trāseat sine dubio ꝛ ibi Rap.ful.in.j.col. dicit ꝙ id qd ibi dr in socijs oiuȝ bonoꝝ.s.ꝙ so.ma.dos reuertat ad societateȝ equitas suadet ꝙ ēt in fribus nō socijs oium bonorum q hereditatē cōem ex cā societatis retinuissent.l.cū duobus.§.papinianus.e.ti.eqtas suadet ꝙ dos redigat in cōi mortua filia ꝛ sic presupponit nō censeri donatam ꝓ parte patrui.Itē idem Rap.ful.ibi sup glo.in vbo ceteꝝ dicit ꝙ nō solum si pr ꝓmisit dotē dȝ dos soluta reuerti ad societatē vt ibi dr:sed ēt si ipse pr non ꝓmiserit:qr licȝ pr non se obligauerit tñ onus dotādi spectabat ad prēm.d.l.q liberos ꝛ By.l.fi.de do.ꝓmi.iō licet nō clare loquatur tñ iure velle ꝙ ēt si alter socius dotauerit censeat dos pro fectitia ꝛ sic soluta rōne oneris prni ꝛ nihilomin⁹ extrane⁹ erat qui dotabat.d.§.extraneū.suberat eni ibi alia coniectura:ideo cessat illa presumptio donationis de qua in.d.§.accedit.que cessat quando iminet alia coniectura ꝓut vult gl. glo.in.d.l.fi.de doti.promi.ꝛ docto.ibi idem volunt puta qñ ꝓmittens vel soluēs dotē gerebat negocia vel mulieris de cuius dote agitur vel patris ad cuius onus spectabat:nam tunc nō cēset animo donādi sed potius aio gerendi negociū eius cuius negocia gerebat prout Jaco.de are.ꝛ cōiter doctores omnes concordant.

l ¶ In casu aūt nr̄o militāt tres vrgētes rōnes ꝛ cōiecture ꝙ nō cēseat animus donādi vna ꝙ Pe.se obligauit vna cū Bartholomeo ad quē spectabat on⁹ dotādi ꝛ p eadeȝ vba ita ꝙ militat rō q̄ sumit ex.d.l.iā hoc iure.cū ꝯcordā. supra adductis.scd̄a qr ex quo sunt duo rei debēdi cēset intercessisse.Petrus vt fideiussor Bartholomei. tertia qr gerebat ei⁹ negocia ꝛ hec puto clara si onus dotādi spectabat ad dcm̄ Bartholomeū ꝓut vr ꝙ spectaret p supradicta.si aūt ad eū nō spectabat vti qr forte erat ad eā deuolutū ius imiscēdi ꝛ imiscuerat vel sperabat immisceri tūc ex quo dictus Petrus administrabat negocia dictorū filioꝝ si agnouerant hereditatē paternā ꝛ quatenus agnouerint gerebat negocia hereditatis effectualr iacentis:iō in omnē euentū censet ꝓmisisse non animo donādi:sed animo gerendi negocia eius ad quē spectabat.ꝛ sic negocium Catherine si se imiscuit hereditati paterne non exclusa a statuto ꝙ nō puto.ꝛ tūc repetere posset ab ipa Catherina.si aūt ipsa Catherina nō successit patri.qr exclusa a statuto vel qr recusauit succedere.ꝛ tūc.d.Petrus repetere possit a dcō Bartholomeo siue dictus Petrus cēseretur ꝓmisisse.vt administrat ipsi⁹ Bartholomei siue vt administrator hr̄ditatis iacētis in cuius iurib⁹ actiue ꝛ passiue succedit postea hr̄s vt ē notissimū:iō dictus Petrus oī casu hȝ ius repetēdi a Bartholomeo:nisi eo casu quo hr̄ditas pr̄na spectaret ad Catherinā ꝓ sua rata. vt pȝ ex supradictis.Nec ob.adducta in ꝯtrariū qbus pȝ rn̄sum per adducta supra pro hac parte. Laus deo.

¶ Staturū Perusij de cōpromissis disponit ꝙ a laudo lato per arbitros electos fm formā statutorum nō possit appellari vel de nullitate dici. An ꝛ qñ possit dici de nullitate ex eo:qr dicat arbitrū excessisse formā petitiōis vel qr dcimū nō sit solutū fm formā statutoꝝ d cōpromissis.

¶ Consilium cxxv.

In noīe domini nostri iesu xp̄i. ¶ Uiso pūcto ꝛ copia petitiōis stephani magri Polidori vr prima facie dōm ꝙ dictū laudū valeat ꝛ sit seruandum cū dictū statutum disponat ꝙ hmōi lauda data per arbitros electos fm formā dicti statuti habeat pro snia diffinitiua que transiuerit in reȝ iudicatā.ꝛ obseruari ꝛ executiōi mādari debeat cū effectu ꝛ nihil possit dici allegari vel opponi.ꝛ iō vr ꝙ nequeat dici de nullitate laudi ex quo nihil opponi pōt.ꝛ insup nō vr ꝙ obstent que ꝯ dictum laudum adducuntur in puncto.

a ¶ Nō.n.vr obstare ꝙ dictū laudū nō sit cōforme petitioni:qr lȝ in petitiōe dicti Stephani nō petat specifice ꝙ bona p ipm Jac.in tenutā accepta.ꝛ dcō Jac. insolutum data de bonis olim dicti magri Polidori corā auditorib⁹ cābij dent restituant ꝛ cōsignant ꝛ relaxent dcō Stephano:tñ vr ꝙ p̄dicta cēseant petita:qr ex quo dictus Ja.narrat in sua petitiōe ꝙ accepit tenutā certorū bonorū dicti sui debitoris q debitor fuerat dictus Stephanus hr̄s dicti magri Polidori fm narrata in dcā petitiōe Ja. ꝛ ꝙ dicta bona in tenutā accepta fuerūt vēdita.ꝛ postea p emptorē vēdita ꝛ tradita ipsi Jac.ꝛ aduersus oia p̄dicta petit ꝓ pte dicti Stephani se in integrū restitui ꝛ in pristinū statū reponi vr ꝙ in effectu petierit bona in tenutam accepta sibi reddi ꝛ restitui.attento ꝙ dictus Jaco.in sua petitione vr fateri ꝙ dicta bona erant dicti Steph. ꝛ ab eo tenebantur:qr bona alterius ꝛ ab alio tenuta non potuissent capi tanqȝ bona dicti Stephani.

b ¶ Et cōfessio in libello facta p̄iudicat libellāti.l. cū p̄cū. C.de liber.cā ꝛ cū videat ꝯcernere fcm̄ ꝓpriū dicti Jac. nō vr ꝙ allegari possit error.l.qȝqȝ.ff.ad velle.c.ab excōicato.de rescri.ꝛ p bar.in.l.nō fatet.ff.de cōfes.fi.n. prius erāt ipsius Stepha.ꝛ ab eo detēta nō poterat reponi in p̄stinū statū:nisi sibi rederent ꝛ restituerent. Et iō laudū vr ꝙ fuerit ꝯforme petitioni dicti Stepha.nec excessisse formā petitiōis.ꝛ ꝯñr nec formā cōpromissi ꝛ sic nō vident obstare p̄ma scd̄a obiectiōes de qbus in themate.

c ¶ Nec ēt qrta ex quo ꝓut dixi dictus Jaco.vr ꝙ ꝯtrariū fateat in sua petitione ꝛ ꝙ nō possit allegare errorē.Nec vr obstare tertia obiectio:qr vr ꝙ pro parte dicti Stephani sit bene solutum decimum fm formam statutorum.

d ¶ Nā forma dicti statuti est ꝙ soluat decimuȝ ad rōnem triū dnarioꝝ pro qualibet libra rei petite fm extimationē catastri si res petita est in catastro extimata ꝛ si res stabilis petita nō est extimata in catastro fm extimationē massarioꝝ.ꝛ si petat res mobilis fȝ extimationē actoris. ꝛ dictū decimū fuit solutū fm extimationē catastri.ꝛ fm extimatione massarioꝝ.ꝛ fm extimationē actoris:qr massarij extimauerūt.ꝛ silr ipse actor:ꝛ sic vr ꝙ soluēs caute egerit i soluēdo dcm̄ decimū amplectēdo omne mēbrū statuti.ꝛ ideo vr ꝙ legittime fuerit solutuȝ dictum decimum.

e ¶ Nec ob.q̄rta obiectio:qr lȝ statutū iniūgat iudici ꝙ citet ꝛc.nō tñ annullat ꝓcessum postea fcm̄ si citatio p̄dcā fcā nō fuerit maxie si ps opponit absqȝ assignatiōe termini ad opponendū ꝛ maxie:qr lȝ dēat qs citari ad oēȝ actū ex quo ledi potest.l.de vnoquoqȝ.ff.de re iudi.

f ¶ Tñ si nō citat ad interlocutoria nō ꝓpterea interlocutoria reddit nulla ꝓut notabilr tenēt Inn.ꝛ Jo. an.in.c. auditis.de ꝓcur.ꝛ in.c.querelā.de elect.ꝛ sequunt do.de rota in pluribus ꝯclusionibus quas refert Imol.in.l.qd iussit.de re iudicata.idē tenēs nisi sit interlocutoria parans graue p̄iudiciū ꝙ nō vr ꝯtingere in casu isto ex quo dictus Jac.opposuit id qd voluit:iō nō fuit gñatum sibi preiudiciū si nō fuit citatus ad recipiendum copiam ꝛc.

g ¶ His tñ nō obstātib⁹ ꝯtrariū puto de iure rn̄dēdū saltem quatenus dictus Jac.est p dcm̄ laudū ꝯdēnatus ad dādū dimittendū restituēdū relaxādū ꝛ ꝯsignandū ꝛ ꝙ det dimittat relaxet ꝛ ꝯsignet dcō stepha.oia ꝛ singula dcā bōa p ipm Jac.in tenutā accepta.ꝛ dcō Jac.insolutū data de bonis oli dicti magri polidori:nā dictū laudū saltē i hac pte ē nullū ex plurib⁹.ꝛ p̄mo qr nulla bona fuerūt isolutū data dcō Ja.sȝ fuerūt vēdita ꝓ satisfaciēdo dicto Jac.

h ¶ Et dcā copula posita inter duo adiectiua seu pricipia determinātia vnū substātiuū bona reqrit ꝯcursuȝ.ar.l. si hr̄di plures.ff.de ꝯdi.insti.ꝛ q̄ p bar.in.l. si bis q ducēta.§. vtrum.ff.de reb.du.ꝛ bal.in.l.gallus.§.ēt de li.ꝛ posthu:

i ¶ Preterea ⁊ scḋo dict⁹ Ja. in sua petitiõe narrat se acce
pisse i tenutã certa bona tãq̄ de bonis dicti debitoris. ⁊
p. ĩ. narrata deꝑhẽdit ꝙ magr̄ polidorus fuerat debitor.
⁊ postea tpe accepte tenute erat debitor dictus Stepha.
hr̄s dicti magr̄i polido. ita ꝙ illḋ v̓bũ dbitoris in petitio
ne appositũ intelligit de stephano q̄ tũc erat dbitor ⁊ nõ
de magr̄o polidoro iã defuncto ⁊ sic nõ amplius debito-
re: q: mors oĩa soluit i auc. de nup. §. deicepe. ⁊ qualitas
adiecta v̓bo intelligit̃ ſm tp̄s v̓bi. l. in delictis. §. si extra-
neus. ff. de noxa. cũ cõcordã. ibi adductis in gl. ⁊ p bar. in
l. ex facto in p̄n. ij. col. de vul. ⁊ pu. petitio. itaq̄ Jac. loqui
tur de bonis acceptis in tenutã tãq̄ de bonis stephani.
⁊ per ꝯñs ẽt petitio dicti stepha. que se refert ad petitio-
nem dicti Jacobi de dictis bonis est intelligenda.
k ¶ Et id qḋ cõtinet̃ in termino ad quẽ fit relatio cõtinet̃
in termino referẽte in auc. de filijs añ instr̄m dotalia na-
tis. ⁊ in. l. asse toto. ⁊. l. institutio talis. ff. de hẽ. isti. ⁊ insup
dcã petitio Stephani exp̄sse loquit̃ de bonis dicti steph.
⁊ subsequẽter cõpromissum factũ fuit sup bonis captis i
tenutã tãq̄ de bonis stephani ⁊ nõ de bonis olim magr̄i
Poli. captis in tenutã ⁊c. nã potuerãt esse bona olim ma
gistri Poli. ⁊ nõ esse bona stephani ⁊ eꝯ bona Stephani
eius hr̄dis q̄ nũq̄ fuerũt dicti magr̄i Poli. laudũ aũt cõ
dẽnat dcm̄ Jac. ad dãdũ ⁊ restituẽdũ dcõ Stepha. oĩa ⁊
singula dcã bona p ip̄m Ja. in tenutã accepta. ⁊ insolutũ
data dicto Jac. de bonis olim magr̄i Poli. ita ꝙ i hac pte
dcm̄ laudũ nõ est cõforme petitioni dicti stephani. ⁊ ꝯñr
nec ꝯforme cõpromisso: sed excedit formã compromissi.
¶ Et iḋ nõ vꝫ laudũ p. l. uõ distinguem⁹. §. de offi. de ar-
l bitris. ⁊. c. cũ olim. de offi. deleg. nã in ꝑposito nr̄o bona
capta in tenutã p dcm̄ Ja. fuerũt olim bona magr̄i Poli.
ita ꝙ v̓ba laudi cõprehẽdũt dcã bona. Et tñ dcã bona nõ
erãt dicti Stepha. tpe accepte tenute: q: data insolutum
baptiste creditori dicti stepha. ⁊ iḋ dcm̄ laudũ excessit fi-
nes cõpromissi. ⁊ p ꝯñs nõ veller ꝙ ẽt dōꝫ est ex eo: q: di
cta cõdẽnatio de restituẽdo dicta bona fuit fcã vigore re
stitu. in integ. petite per dcm̄ stephanũ ⁊ incõpromissum
deducte ⁊ per dictos arbitros cõcesse: q: nõ erat aľr. peti
ta restitutio bonoꝝ: nisi quatenus cõprehẽdebat̃ sub peti
tione resti. in inte. ⁊ q: v̓ba laudi id exprimunt. s. ꝙ pro-
pter resti. in integ. fit dicta condemnatio.
m ¶ Sed natura resti. in inte. est ꝙ restitutus reponatur
in pristinũ statũ ꝓut erat ante actũ aduersus quẽ fit resti
tutio. l. ꝙ si minor. ⁊ ita petit̃ p dcm̄ Stepha. nõ aũt ꝙ de
nouo per sñiam resti. in inte. ꝓcedat̃ aliqd ꝙ restitut⁹ nõ
hẽbat nec habiturus erat si nõ interuenisset actus ꝯ quẽ
fit restitutio. ⁊ iḋ ꝙ dicto steph. restituerent̃ bona q̄ erãt
dicti Baptiste tpe capte tenute. ⁊ vẽditionũ ide secutaꝝ
nõ fuit exp̄sse deductũ i petitiõe dicti stepha. nec cõpre-
hẽsũ sub petitiõe rest. i ite. ⁊ subsequẽter nõ cõprehẽdit̃
i cõpromisso: iḋ vľ nõ ꝯprehẽdit̃ i laudo vľ si cõprehẽdit̃
laudũ in hac pte est nullũ tãq̄ excedẽs formã cõpromissi.
n ¶ Nec obstãt adducta in hac pte in ꝯriuꝫ. nõ. n. ob. ꝙ lau
da hm̄õi arbitror habent̃ pro re iudicata ⁊ mãdanda sunt
executioni ex forma dicti statuti: q: statutũ loquit̃ in lau-
do dato in cã vertente ⁊c. Et sic in causa cõpromissa: ⁊ sic
nõ loquit̃ in laudo dato vltra formã cõpromissi prout est
istud laudum de quo agitur ſm supradicta.
o ¶ Preterea statutũ loquẽs de laudo nõ verificat̃ in lau-
do nullo: q: laudũ nullũ nõ est laudũ clemẽ. pastoralis. d̓
re iudicata. ⁊. l. iiij. §. ꝯdẽnatũ. ff. e. ti. ꝓut ⁊ no. ibi docto.
p ¶ Et ꝑpterea nõ ob. quaten⁹ statutũ disponit ꝙ aduer-
sus laudũ nihil possit dici vel opponi: q: dꝫ itelligi d̓ lau
do valido p iã dcã. ⁊ p no. p bar. i. l. j. §. ꝓui. ff. ꝙ vi aut clã.
⁊ p doc. in. c. Jtẽ cũ qs de resti. spo. Nec statutũ exprimit
nõ possit dici de nullitate laudi. ⁊ si diceret nõ intelligere
tur de laudo nullo: q: dato extra cõmissionẽ p no. per gl.
singularẽ in rub. de sequestratione posse. ⁊ fructuũ in cle.
Nec ẽt intelligeret̃ in nullitate ⁊ exultãte ex dispõne alte
rius ptis ipsius statuti. vt no. Bar. in. d. §. parui. Et ꝑpte
rea nõ intelligeret̃ in nullitate causata: q: nõ si sit hñ so-
lutũ decimũ ſm formaꝫ statuti ꝙ põt attẽtari. s. ꝙ in casu
isto nõ sit cõgrue solutũ decimũ. ⁊ iḋ laudũ sit nullum: q:
nõ discernit̃ q̄ntũ sit solutũ pro rebus stabilib⁹ a catastra
tis. ⁊ q̄ntũ sit solutũ pro rebus stabilibus nõ a catastratis
q̄ bona nõ a catastrata debẽt extimari per massarios. Nec
ẽt q̄ntũ sit solutũ ꝓ alijs reb⁹ in petitiõib⁹ Stephani de-
ducti; nec discernit̃ q̄ntũ sint extimata p massarios bona
stabilia nõ a catastrata nec q̄ntuꝫ sint extiata bona alia q̄
stabilia ius fcm̄ vel iterẽ q̄ sunt extimãda p actorẽ: sꝫ oĩa
simul iũcta in cõcreto sunt extimata p massarios ⁊ actorẽ
cũ debuissent sigillatim extimari bona stabilia nõ extima
ta in catastro ⁊ hoc p massarios ⁊ sigillatĩ debebãt extima
ri bona mobilia ius factũ vel interesse ⁊ h̓ p actorẽ ⁊ de-
bebat declarari q̄ntũ soluebat̃ pro reb⁹ extimatis in cata-
stro. vt si in ea pte nõ eẽt solutũ integrũ decimũ ſm exti-
mationẽ catastri laudũ eẽt nullũ quo ad ipsa bona extima
ta in catastro. ⁊ silr̄ q̄ntũ soluebat̃ ꝓ reb⁹ stabilib⁹ nõ exti
matis in catastro. vt si nõ soluebat̃ integrũ decimũ ad ra-
tionẽ triũ denarioꝝ ꝓ qualibet libra ſm extimationẽ mas
sarioꝝ silr̄ nõ valeret laudũ in ea pte ⁊c. Cõtenta iu peti
tionib⁹ dicti Stepha. dẽbãt sigillatim extimari p actorẽ.
vt si i ea pte nõ soluebat̃ itegrũ decimũ ſm extimationeꝫ
actoris silr̄ nõ valeret laudũ ꝙ ferreret̃ sup alijs reb⁹ ⁊ si
solueret̃ integrũ decimũ sup dictis alijs reb⁹ ſm extiatio
nẽ actoris reus postea succũbẽs hr̄et electionẽ. vtrũ vel-
let exeq laudũ. an v̓o soluere extimationẽ factã p actorem
que oĩa ꝓbant̃ p ipsam. l. municipalẽ de cõpromissis: que
oĩa ⁊ q̓libet eoꝝ cessat p dictã extimationẽ factã in ꝯcre
to: q: nõ appet q̄ntũ sit solutũ ꝓ bonis extimatis in cata-
stro nec q̄ntũ ꝓ alijs bonis stabilib⁹ ⁊ sic nõ pt̃ videri. an
laudũ latũ sup dictis bonis sit validũ necne vigore deci-
mi integre vľ nõ itegre soluti. ⁊ idẽ circa alias res i peti-
tiõib⁹ deducta ⁊ isup re⁹ nõ posset hr̄e electionẽ q̄ sibi cõ
cedit̃ a statuto: q: ignorat̃ extimatio dictarũ aliarũ reruꝫ.
q ¶ Et sic nõ satisfit menti municipalis legis q̄ seruari dꝫ
potiusq̄ v̓ba legis. l. nõ dubiũ. C. de leg. ⁊. l. fraus legi. ff.
e. ti. facit. l. in cõditiõib⁹ primũ locũ in princi. ff. de ꝯdi. ⁊
demõ. cũ si. Quinimo necṽ ꝙ sit satisfactũ v̓bis. d. legis
municipalis: q: nõ sunt extimata ipsa bona stabilia nõ a
catastrata: q: p extimationẽ factã in ꝯcreto. Nõ discernit̃
q̄ntũ sint extimata dicta bona stabilia. ⁊ silr̄ idẽ ꝯtingit in
reb⁹ mobilib⁹ facto vel iteresse deductis in petitiõib⁹ ⁊
maxĩe q: q̄ñq̄ ꝯtingit ꝙ plus ⁊ q̄ñq̄ ꝙ minus appreciã-
tur ⁊ extimant̃ plures res silr̄ ⁊ i ꝯcreto ꝙ extimarent̃ oẽs
si d̓ q̄libꝫ de p se fieret: q: sepe ꝯtingit ꝙ qs nollet vnã rẽ
sine alia. ⁊ sepe ꝯtingit ꝙ qs vellet vnã ⁊ nõ aliã ex dictis
respectibus plus vel minus extimaret. vt de se constat.
r ¶ Et facit. l. cuꝫ eiusdẽ. ff. de edil. edic. vbi fit dr̄ia an plus
res res emant̃ vno precio. an in singulares preciũ consti-
tuat̃. Jtẽ facit lex si plura. e. ti. vbi si plures res venduntur
vno precio ⁊ vna est morbosa. ita ꝙ venit restituenda hꝫ
de nouo fieri extimatio ex quo innuitur ꝙ nõ censet̃ exti
mata illo precio quo fuit extimata per preciũ constitutuꝫ
pro ipsis pluribus rebus ⁊ aliud foret si precium fuisset
constitutum sigillatim pro qualibet re.
s ¶ Qḋ ⁊ suadet rõ naturalis quã solũ sufficit allegare. l.
scire opꝫ. §. sufficit. ff. de excusationib⁹ tu. q: ignorat̃ q̄nta
sit extimatio vni⁹ rei q̄ñ plures res vna q̄ntitate extimã-
tur adeo ꝙ si vni dat̃ facultas extimãdi vnã. ita ꝙ stetur
eius extimatiõi nõ satisfaciet cõmissioni si illã rem cum
alia extimet vno precio. Nec stabitur eius extimatiõi nec
censebitur ꝑprie extimata illa res cũ ipsius extimatio de
per se sit incerta. vt de se est notissimum.
t ¶ Et icertitudo solet actus viciare puta sñiam ꝯtruꝫ da-
tionẽ tutele vltimas voluntates libellos. ⁊ silr̄ia. l. h̓ sñia. ⁊
l. fi. C. de sen. q̄ sine certa q̄nti. l. duo sunt titij. ff. de test. tu
tel. ⁊. l. si fuerit de reb. du. ⁊ instituta de emp. ⁊ ven. §. p̄ciũ
⁊. c. ij. de libel. obla. ⁊ infinita similia possent deduci ⁊ per
adducta pro hac parte apparẽt rñsiones ⁊ adducta in cõ-
trarium quas breuitatis causa obmitto.
v ¶ Et insup nõ ob. ꝙ in ꝯriũ dictũ est ꝙ bona fuerint ca
pta i tenutã tãq̄ de bonis dicti Stepha. ⁊ ꝙ ꝯ ꝯfessionẽ
nõ in fcõ ꝑprio nõ admittat̃ allegatio erroris: q: rñdet̃ ꝙ
nõ asserit ꝙ fuerint bona stephani: sed ꝙ fuerũt capta in
tenutã tanq̄ de bonis debitoris h̓ est stephani: q: pote-
rat ꝯtigere ꝙ fuerũt capta bona tãq̄ bona Stephani: q:
putabant̃ eẽ Stephani ⁊ nõ erãt bona ipsius stephani. ⁊
sic error cadit nõ sup facto ꝑprio ꝓut verisilr̄ ꝯtingit in
casu isto in quo ꝓut mihi dr̄ fuerũt capta in tenutã bona
tãq̄ de bonis dicti stephani seu Baptiste eius fideiusso-
ris ꝯ quos ambos eã aduertebat̃ ex quo deꝑhẽdit̃ ꝙ ipse
Jac. dubitabat. an bona capta essent stephani. an v̓o Ba-
ptiste vel putabat ꝙ eẽnt cõia vľ ꝙ aliqua essent baptiste:
⁊ aliqua Stephani ⁊ in his versat̃ error. ⁊ sic in fcõ alie-
no in quo est error probabilis. Laus deo.

¶ Exo

¶ Uxor infirma donans marito post mortē. an ⁊ qñ ex ingratitudine mariti ipsam nō alimentauit in infirmitate nec contribuit in medicinis possit eam reuocare. ⁊ an reuocatio dicatur per eam sufficienter facta. si ipsa vxor in p̄sentia sex testium ⁊ publici notarij reuocauit ⁊ annulauit. Item donatio supradicta an ex eo ꝙ fuit in ea dictū post mortem dicatur donatio causa mortis.

¶ Consilium. cxxvj.

In nomine dñi nostri

1 iesu christi. ¶ Et in hac ꝯsultatione videat̄ prima facie dicendū ꝙ dicta donatio valuerit ⁊ censeat̄ donatio inter viuos ⁊ ꝯñter nō potuerit reuocari. q2 donatio inter viuos nō potest reuocari. sȝ donās cogit̄ donationē mādare executioni. l. si qs argentum. C. de dona. ⁊ l. sicut. C. de act. ⁊ obli. etiā si donator esset ingratus nisi ex sex causis ingratitudinis que ponūtur in. l. fi. C. de reuo. dona. que ingratitudinis cāe debēt ꝓbari p donātē. vt est tex. ⁊ ibi no. Bal. in. d. l. fi. q̄s cās igratitudis ibi enūeratas ñ p̄supponit̄ posse ꝓbari.

a ¶ Et parata sunt nō esse ⁊ non posse ꝓbari. l. duo sunt titij. ff. de testa. tutor. ⁊ l. si fuerit. de rebus dubijs. quinimo nec allegatur aliqua ex dictis sex causis igratitudinis. lȝ alleget̄ per dictam dñam donatricē ingratitudo donatarij in genere. ideo nō possunt heredes dicte donatricis niti ex ingratitudine donatarij. Nec videntur posse niti vigore statuti de quo in thematē: q2 videt̄ ꝙ iuramentum validet cōtractuȝ.

b ¶ Licet statutū disponat ꝙ mulier nequeat cōtrahere sine cōsensu cōsanguineorum vel simili statuto cum dicto casu iuramētum seruari possit sine dispēdio salutis eterne per. c. cum cōtingat de iureiur. ⁊ c. q̄uis. de pac. in. vj. in eorū rationibus que sunt generales.

c ¶ Et ideo per doc. illa iura trahantur in dictis iuribus ad casus hmōi statutorū ⁊ similium. ⁊ similiter doc. in auct. sacramenta puberū. C. si aduer. vendi. ⁊ per Barto. ⁊ doc. in l. si quis pro eo. ff. de fideius.

d ¶ Ubi Bar. etiā decidit ꝙ donatio inter viruȝ ⁊ vxorem. lȝ de iure generaliter sit nulla per iura vulgaria: tamē firmatur iuramēto quē videntur sequi communiter doc.

e Nec videnť posse heredes predicti se tueri. q2 dicta donatio censeat̄ donatio cā mortis que donatio cā mortis penitētia reuocat̄. l. nō ois cū sua glo. ff. si cer. pe. ⁊ l. qui mortis cā donauit. ff. de dona. cā mortis. ⁊ l. senatus. §. donatio in fi. eo. ti. allegādo ꝙ censeatur donatio causa mortis.

f ¶ Ex quo fuit collata post mortem donatricis. ⁊ vbi in donatione fit mētio mortis donatricis censet̄ in dubio donatio cā mortis. l. seya. ff. de dote p̄le. ⁊ l. seya. ff. de dona. cā mor. ⁊ ibi p doc. ⁊ p Bar. in. l. que dotis. ff. solu. matri.

g ¶ Q2 ad hoc vr̄ posse rñderi ꝙ illud ꝓcedit regulariter fallit qñ est actū ꝙ dōatio nequeat̄ reuocari ⁊ hoc p tex. singularē in. l. vbi ita donat̄. ff. de dona. cā mor. vbi tex decidit ꝙ si qs donat cā mortis irreuocabilr̄ illa censeat̄. ⁊ fit donatio inter viuos. ⁊ sic vr̄ loq in casu lōge fortiori q̄ȝ in donatione collata post mortē attēto ꝙ donatio inter viuos ⁊ ceteri ꝯtractus pñt cōferri post mortē. C. de act. q̄ ab hēdib⁹ ⁊ ꝯ heredes p totū idcirco cū in dicto ꝯtractu dicta donatrix ꝓmiserit ⁊ iurauit donationē obseruare ⁊ nō ꝯfacere vl̄ venire. ⁊ iō vr̄ ꝓmisisse de nō reuocādo: ⁊ sic vr̄ eē casus silis casui. d. l. vbi ita donat̄ ꝓ quo ēt facit q2 dicta donatio fuit fcā pp merita ꝓut asserit̄ p dictā donationē donatricē ꝙ videt̄ cōuenire donationi inter viuos potiusq̄ȝ donatiōi cā mortis.

h ¶ Nec ēt vr̄ obstare dicto donatario ꝙ dictus notari⁹ dixit dicte donatrici ꝙ poterat dictā donationeȝ reuocare: q2 vba notarij nō poterat iuris dispositionē imutare. ⁊ sic derogare. d. l. vbi ita donat̄ nec poterat p̄iudicare donatario.

i ¶ His tñ nō obstātibus ꝯtriā partē arbitror iuri magis cōsentaneā. vȝ ꝙ dicta donatio nō noceat heredibus donatricis quominus possint cōseq res donatas eas retinēdo si ab eis peterentur vel repetēdo si sunt penes donatarium.

k ¶ Nā vr̄ dōm ꝙ dicta donatio cēseat̄ donatio cā mortis: ex plurib⁹ q̄ cōcurrūt. pmo ⁊ principalr̄: q2 donauit post mortē: ⁊ sic ipsa donatrix potius se habere voluit q̄ȝ donatarius ⁊ dōatarū potius habere voluit q̄ȝ heredes dōatricis ꝓut est d̄ nā dōatiōis cā mor. d. l. senat⁹. §. j. ⁊ institu. eo. ti. §. j.

l ¶ Scdo q2 imminebat periculū mortis ꝓpter qd solet fieri donatio cā mortis. l. ij. ⁊ sequētibus. ff. e. ti. ⁊ in. d. §. j. institu. eo. ti. Tertio q2 fuerūt adhibiti quinq3 testes in ipso contractu donationis qui reqrunt̄ in ipso ꝯtctu donatiōis cā mortis. l. fi. C. de do. cā mortis. ⁊ nō reqrunt̄ in donatione inter viuos. q2 regulariter sufficiūt in ꝯtctibus. ⁊ in alijs duo testes. c. in oi de testibus. ⁊ l. vbi numerus. ff. eod. titu.

m ¶ Quarto q2 notari⁹ asseruit dicte donatrici tpe donationis se posse reuocare. ⁊ illa tacēdo vr̄ cōsensisse. arg. c. qui tacet. de reg. iur. in. vj. ⁊ l. qui patitur. ff. mādati.

n ¶ Attēto maxie. q2 mulier ⁊ isir̄ maxie verisilr̄ debat credere notario verisilr̄ in hmōi iuris nō ignaro. ⁊ adhibito tanq̄ȝ fido. ideo donatrix femina graui infirmitate grauata ⁊ cogitationē mortis turbata iuxta. l. hac cōsultissima. C. q testa. facere pñt verisilr̄ gessit in mēte posse donationē reuocare ēt p̄suppositis his que interuenerint in cōtractu.

o ¶ Maxie cū in mulieribus tollerat̄ iure ignorātia. l. j. i fi. ff. de edēdo. ⁊ facit. l. error. ff. de iur̄. ⁊ facti ignorantia.

¶ Et ꝓpterea lȝ in instrō cōtineat̄ ꝙ dicta donatrix promisit attēdere ⁊ obseruare. ⁊ in nullo ꝯfacere vel venire nō censeat̄ fecisse donationē irreuocabilē ex quo sibi dictū fuerat ꝙ reuocare poterat. qd potuit adactari ⁊ intelligi duobus modis vno mō ꝙ lȝ vellet posse reuocare. tñ ꝓmittebat ⁊ iurabāt nō reuocare. ⁊ lȝ reuocādo incideret i piuriū. tñ iurm̄ nō viciat actū postea gestū ꝯ iuramētū. vt Inn. ⁊ doc. in. c. dilecto de preben. ⁊ habetur in. c. intellecto de iureiu.

q ¶ Scdo modo qui magis placet intelligat̄ ꝓmisisse obseruantiam donationis cā mortis que censet̄ habere tacitā cōditionē si donator nō cōualuerit qñ donauit propter infirmitatē vel qñ donatarius p̄moriret̄ vel qñ donatricē penituerit. d. l. non omnis. ⁊ d. §. j. insti. de do.

r ¶ Et iuramētū recipit tacitas cōditiones quas recipit contractus cuius obseruātia iurat̄. c. ꝑuenit. ⁊ c. quēadmodum cū sua glo. de iureiur. adeo ꝙ qui iurat seruare ꝯtctum nō incidit i piuriū si nō obseruat ex cā iusta seu que veniebat ex nā ꝯtctus. l. fi. ff. si qs cautionibus. ⁊ l. fi. C. de nō nu. pe. ⁊ in d. c. ꝑuenit. ⁊ in. d. c. quēdmodū cū cōcordātijs ibi adductis p glo. in verbo cōditionis. ⁊ iō nō censeatur dicta donatrix incidisse in piuriū reuocando donationē ex penitentia cuȝ talis reuocatio veniret ex natura donationis cā mortis. deciis con: 305

s ¶ Et cōfert ad p̄missa. q2 sepe cōtingit ꝙ notarij accipiūt rogitus simplices. ⁊ postea apponūt in instrumento seu in prothocollo clausulas ex quadā eorū ꝯsuetudine ⁊ sepe nō intelligūt q̄ȝtū import āt facit ꝙ no. Bar. in repetitione. l. j. ff. de iure codicillorū insup dicte ꝓmissiones de obseruādo ⁊ nō ꝯueniēdo pñt v̄ificari post mortē quo ad heredes donatricis q̄ inciderēt in penā ꝯtētā in instrō si donationē nō reuocatam non obseruarēt. sȝ venirēt ꝯ. de facto vel de iure h̄ est agēdo iudicialr̄: ⁊ sic nō cōtrauenien do de facto. ⁊ sic verificent̄ verba instrumēti. ibi de iure vel de facto.

t ¶ Et pōt dici ꝙ ex quo donationē ꝯtulit post morteȝ. ita ⁊ promissionē d̄ obseruādo ⁊ nō ꝯueniēdo ꝯtulerit post mortem ꝙ forte possit verificari quādo lȝ nollet penitere ⁊ reuocare donationē tñ mandaret ꝙ non obseruaret̄ simpliciter vel ad ips vel forte quādo negasset se nō fecisse donationē vel negaret merita que asseruit precessisse.

v ¶ Et sic pluribus modis pōt responderi ad dictā clausulā instrī qua ꝓmisit donatrix attendere ⁊ obseruare ⁊c. prout pȝ ex supradictis que responsiones nō cadūt in terminis. d. l. vbi ita donat̄ vbi donabatur irreuocabiliter. ⁊ sic fiebat donatio generaliter irreuocabilis ꝙ nullatenus conuenire pōt donatiōi cā mor. ꝓut cōuenire pōt dcē donatiōi ꝓmissio de obseruādo donationē cā mortis p p̄dicta. Preterea in. d. l. vbi ita donat̄ nō fuit persuasum mulieri iuris ignare ⁊ isirmitate graui ⁊ mortis cogitatiōe v̄isimilr̄ turbate ꝓut ꝯtingit i casu nr̄o. ⁊ ꝓpterea nō obstat. d. l. vbi ita donatur.

x ¶ Nec ēt obs. ꝙ donatio fuerit pp merita: q2 ēt donatio cā mor. solet fieri pp merita vt est tex. i. l. nec adiecit. ff. ꝓ socio ⁊ in. l. idē q̄. §. fi. ff. mā. ita ꝙ dcā assertio meritoꝝ nō magis cōueniat donationi inter viuos q̄ȝ donationi cā mortis.

y ¶ Et maxie q2 merita q̄ asserunt̄ in donatione nō videtur eē talia seu tāta ꝙ cēseant̄ v̄isilr̄ equalētia hmōi donationē inter viuos tāti pōderis. Attēto ꝙ maritus hȝ supportare onus infortunij sue vxoris ⁊ sibi p̄stare alimenta ⁊ necīa in infirmitate vxoris sm̄ ea q̄ hñtur in. l. si cū dotē. §. si marit⁹ ⁊ §. finaūt in seuissimo. ff. so. ma. ⁊ l. qd in vxorē. C. de ne. ge.

z ¶ Nec ēt ob. ꝙ notarius nō potuit imutare iuris dispōnē neq3 p̄iudicare donatario: q2 nō imutauit donatario iuris dispōnē neq3 p̄iudicauit donatario si declarauit donatrici q̄liter donabat ⁊ si iterpetrat̄ doñ. cā mor. ⁊ fortasse ita asseruit vt eā iduceret ad donādū forte alr̄ nō dōatura. ⁊ sic ve

i ¶ Et cõstat maiorem fidem adhibendam esse consilio de cisiuo q̃ consilio facto ad instantiam vnius partis: & ita super illo statuto Camerini bis cõsului: & semper hec sententia mihi placuit: & licet aliquibus videatur dura: tamen non dȝ censeri multum dura cum reperiantur etiam plura statuta que feminas propter masculos excludunt a successiõe: licet non fuerint dotate.

k ¶ Et etiã hoc reperit fuisse responsum ex ore dei respõdẽtis Moysi in veteri testõ. vt deprehẽdit ex libro numeri. c. trigesimoseptimo. & c. fi. quã legem plerique tenẽt seruandã esset & hodie in successione hebreorũ prout reperio consuluisse Salv. in quodã suo consilio q̃ incipit mathesyas hebreus ciuis perusinus factus. Et idẽ consuluit Pe. de ancha. in consilio incipiente decessit iudes ab intestato: & super eodẽ facto consuluit. idẽ cõsuluit dñs Flori. de sancto Petro in quodã ↄsilio q̃ incipit dubitari dicit mortuo hebreo vel hebrea cui se subscripsit Joã. de Imo. & incipit subscriptio visis que supius cõsulta &c. Nec vr posse dici iniquũ vel absurdũ id qđ ex ore dei processum est seu a lege diuina dispositum neque iniustum id qđ a fonte iusticie emanauit: & alĩs ẽt videmus q̃ in successione feudorũ femine nõ succedũt: & qñ succedunt excludunt a masculis: vt pbatur in. c. j. §. j. & fina. de successio. feu. x. col. & c. j. de gra. succe. in feu. ea dem col. Item dicit q̃ quodã tempore. s. inter primum bellum punicũ & secundũ de iure romanorũ oẽs femine excludebantur a successione etiam parentum ppter masculos. vt refert beatus Aug. in libro vigesimosecũdo de ciuitate dei.

l ¶ Non obstãt adducta in cõtrarium: quia licȝ Bal. in. l. j. C. de legi. hr. dicat q̃ statuta excludẽtia feminas dotatas intelligãtur in successione dotantiũ & eius dictum cõmuniter approbetur: tamẽ intelligit & pcedit ei⁹ dictũ qñ statutũ simpliciter loquit. puta filia dotata nõ succedat extante masculo: nam intelligitur de dotata ab eo de cuius hereditate agitur: & nõ indotata ab alio prout etiam in dictis terminis ipẽ Bal. loquit dicto enim casu verba nõ multũ repugnãt ideo nõ mirũ si illã verisimilẽ interpretationẽ recipiunt: lȝ pro illo dicto nõ allegeẽ. l. necessario probans, tamen vbi verba sunt clara & nõ recipientia dictam interpetrationẽ sine magna violẽtia put cõtingit in casu nostro. aliud dõm est put & ipẽ bal. pluries repit ↄsuluisse. & ẽt alij quos supra retuli.

m ¶ Pro quo etiam facit: quia plerique tenent q̃ statuta excludentia feminas pp masculos a successione ab intestato non sint odiosa. sed fauorabilia. quia cã motiua domus conseruande igitur &c. l. qui exceptionem. ff. de cõdi. indebi. & qđ not. in. l. siquis nec causam. ff. si cer. pe. put voluit Bal. in. l. de quibus. ff. de. ll. prout Pau. in cõsi. incipiente presens casus in ordine. cccxxxvij. sm nouam impressionem Venetianam qui cum eo transit extendisse statutum vltra q̃ verba sonant multofortius. idem consuluisset in casu isto in quo verba non ostenduntur.

n ¶ Et q̃ hmõi statuta censentur fauorabilia voluit ẽt Bal. in. l. cunctos populos. C. de sum. trini. lȝ hoc. s. q̃ censentur fauorabilia: & sic extendenda vltra vim vborũ aliter nõ firmẽ: tamẽ intrepide cõcludo q̃ in casu nostro in quo verba quodãmodo necessario artãt dicta mulier excludat nõ obstantibus adductis in contrariũ. Laus deo.

¶ Statutũ Vrbini prohibens alienationẽ imobiliũ de cuius tenore. j. in littera. b. an habeat locũ si imobilia cedant. Item an & quãdo cõfessio facta absente parte tam in ciuili q̃ criminali causa pbet & qualiter.

¶ Consilium cxxviij.

Viso copiosissimo et elegãtissimo excellentissimi. LL. doctoris dñi dulcis de spoleto olim mei discipuli. & eo respectu & pro etate vt filij dilectissimi pro virtute vero & doctrina. vt patris bono. Et visa cop ia decreti & instri de quibus in cõsilio: lȝ inclinauerim in decisionem dñi consulentis.

a ¶ Tamẽ satis anceps fui ppter duo vltra ea que deducuntur in ↄsilio primo. quia sumus in criminalibus in quibus confessio extraiudicialis nedum q̃ plene probet. Sed videtur q̃ faciat solũ indiciũ per nota. per gl. cum qua doc. transeũt in. l. capite quinto de adulte.

b ¶ Indicium autem est minus q̃ semiplena pbatio. vt nõ. glo. in. l. que probatio. ff. de proba.

c ¶ Et tñ in ciuili facta absente parte facit semiplenam probationem vt no. Bar. in. l. admonẽdi. ff. de iureiurã. & doc. ibi. & in. l. in bonefidei. C. eo. ti.

d ¶ Et facta presente plene probat dũmodo cõtineat causaȝ l. gñaliter. C. de nõ nume. pecu. c. fi. de succe. ab intest. & c. si cautio. de fide instrumen.

e Vbi habetur q̃ nõnulli: tenẽt q̃ de equitate canonica confessio facta absente parte in ciuilibus plene probat: & tamen constat q̃ etiam de iure canonico confessio facta in criminalibus non sufficit ad cõdẽnationem: vt per gl. & doc. in. c. quã sit de excel. prelatorũ: lȝ in casu illius capituli preiudicet in aliquali cõdẽnatione ppter scandalũ causatum ex tali cõfessione ex quo videtur q̃ dato q̃ in. l. desideriũ. C. de positi cõfessio preiudicaret cõfitenti sm summarium Bal. cum loquatur in ciuili nõ videt inferri q̃ pariter preiudicet in criminali prout nos loquimur.

f ¶ Et alĩs fit differentia inter cõfessionem factam in ciuili & confessionẽ factam in criminali: quia cõtra cõfessionẽ in facto pprio factã in iudicio nõ amittit pbatio. vt per Bart. in. l. nõ fatet. ff. de con. tñ secus in causa criminali. in. l. si confessus. & ibi per Bar. ff. de custo. reor. Itẽ facta in iudicio est maioris efficacie: quia cõfessus habet pro cõdemnato. l. vnica. C. de ca. con. & l. j. ff. eo. ti. & ideo parit actionẽ & secus in cõfessione extraiudiciali etiam facta presente parte.

g ¶ Et ideo cõfessio in iudicio facta absente parte nõ preiudicat. vt. l. cerdũ. §. siquis absen. ff. de con. & l. fi. ff. de iterro. act. Ita & fortius videbatur q̃ nõ piudicaret quo ad absentem cõfessio facta extraiudicialiter ex quibus videbatur satis dubiũ q̃ illa cõfessio facta inter Margaritã & eius virũ in instro cessionis piudicaret in hac cã criminali.

h ¶ Scdo quia mihi dicebat q̃ dicte Margarite dictus Ceccus dederat medietatẽ suorũ bonorũ: vt dicta Margarita consentiret ipsum accipere in maritũ. Et tali aũt donatiõe: quia nulla vr esse nõ transferretur dñium. l. si ita stip. fuero tesisti. §. si tibi nupsero. ff. de verbo. oblig. & iunctis que habẽtur in. l. nõ dubiũ. C. de legi. & in. l. j. §. si vir. ff. de acq. pos. & in. l. nunq̃ nuda. ff. de acqui. re. do. Tandẽ re diligẽter considerata sitentiis egregie dictis per dominum consulentem concurro in eius sententiam.

i ¶ Ponderando etiam q̃ decretuȝ loquitur alternatiue q̃ habẽs tenẽs vel possidens bona immobilia nõ possit aliqd de ipsis bonis alienare non petita & obtẽta licẽtia: & nõ dato fideiussore &c.

k ¶ Et ad veritatem alternatiue sufficit alteram partẽ verificari: regula in alternatiuis in sexto cum similibus. ita q̃ videt q̃ dictũ decretũ verificetur in eo qui possidet bona dato q̃ ipsa bona nõ habeat hoc est q̃ non habeat aliqđ aliud ius nisi solã possessionem in ipsis bonis immobilibus si aliquid ex dictis bonis alienat verificatur dictũ decretũ ex pena ipsius. lȝ si nõ habet nisi possessionem nõ potest aliquid aliud alienare nisi ius possessionis: & sic alienãdo possessionẽ hoc est possessionẽ suã faciẽdo alienã aliquid vr alienare de ipsis bõis iõ incidit in penã dicti decreti: iõ cũ mihi presupponat eẽ legitime pbatũ q̃ dicta Margarita tenebat & possidebat dicta bona pro dimidia ante instrumentũ cessionis factũ p eaȝ dicto Cecco. & q̃ postea dictus Ceccus & eius heredes insolidum possederunt dicta bona videnẽ dicta Margarita & dictus Ceccus incidisse in penaȝ dicti decreti. põdero ẽt q̃ dicta Margarita non soluȝ cessit iura q̃ habebat. sȝ ẽt sm vba dicti instrumẽti videtur q̃ concesserit dicta bona pro dimidia vt docere vidẽtur illa verba instrumẽti & ea iura & dicta bona oĩa & singula pro dicta medietate: vt supra cessa cõsequi possit dictus Ceccus &c. & ibi & sup dictis iuribus & bonis. vt supra pro dicta medietate plenũ liberũ & gñale & spãle mãdatũ &c. p q̃ vba vr demonstrari q̃ dcã Margarita ↄcedebat ẽt dicta bona: ita q̃ si illa possidebat cẽset ipa bona aliẽare q̃ ad dispõnẽ dci decreti.

l ¶ Et alĩs si secus diceret de facili eluderet dictum decretũ. quia non esset facile fisco probare dñium alienantis cum dominium propriũ nõ facile probet. vt habetur in. l. cum res. C. de pba. quantofortius dominium alienum.

m ¶ Lex autẽ debet interpetrari vt nõ de facili fiat ludibrio. c. cõmissa. de electione lib. vj. & facit. l. si pretor in pñ. ff. de iu. & l. j. §. que onerande. ff. quarũ re. actio nõ datur. & iõ mens iurislatoris hoc est faciens dictum decretum videtur verificari in possessore transferente in aliam possessionem. lȝ solam haberet maxime si non probatur q̃ possidens non haberet aliud ius.

n ¶ Attento ꝙ possidens presumit dominus rei possesse vt no. Innocē.in.c.olim de p̄uile.ꝛ Moder.in rubrica.ff. de noui.ope.nunc.ꝙ saltē ꝓcedit vbi dñium deducit inciden ter nō principal'r per legem sicuti.§.si querat.ff. si seruitus vendi.ꝛ.l.j.cū ibi notatis per glo.ꝛ doc.ff.fami.bercis.vbi lz iudiciū diuisoriū.vz familie berc.ꝛ cōi diui.nō cōpetat nisi dño vt ibi.ꝛ in.l.iiij.in pri.ff.cōi diui.tñ sufficit ꝓbare pos sessionē ex qua resultat p̄sumptiua ꝓbatio dñi vt babet in d.l.j.eo qꝛ dñium nō deducit principal'r:ita in terminis no stris sufficit ꝓbatio possessionis ad ꝓbādū dñiū si dñium requireret qꝛ non agitur principaliter ad dñiū rei sed ad pe nā pp delictū perpetratū aduersus decretū superioris nec magis principal'r deduceret dñiū in bis terminis ꝙ dedu cat dictis iudicijs diuisorijs:pōdero etiā ꝙ in instr̃o cessio nis nō apparet ꝙ dictus Ceccus dederit medietatē suorum bonorū dicte Margarite:vt in eū ꝯsentiret ꝓ marito:ita ꝙ nō ob.si al'r nō appet dict'.§.si tibi nupsero ad quē ēt pōt rñderi per supradicta.s.sufficit ꝙ ꝓbet possessio alienātis.

o ¶ Tertio posset forte rñderi ꝙ q̄litas mulieris attēta qua litate viri merebatur illam dationem medietatis bonorum quo casu cessat dispositio dicti.§.si tibi nupse.per.l.si volū tate cū ibi no.C.de dotis ꝓmi.prout dicunt Bar.ꝛ doct.in d.§.si tibi nupsero.Nō ob.etiā ea que dixi circa confessionē factam absente parte:qꝛ dato sine p̄iudicio veritatis ꝙ di cta confessio nō ꝓbaret in boc iudicio criminali:tñ militāt alia media supra deducta:qꝛ.s.sufficit probatio possessiōis per iam dicta ꝛ saltem dicta confessio ꝛ dicta cessio demon strat animū dicte dñe Margarite.qḋ.s.non possidebat iure familiaritatis.

p ¶ Et confessio ēt absente parte p̄iudicat ꝛ prodest etiā ꝓ ꝛ ꝯ absentem in bis que concernunt animum confitentis p ea que babētur in.l.nēsennius.ff.de neg.gest. ꝛ per Bar.in l.nuda.ff.de dona.

q ¶ Et circa dr̃iam quā deduxi intēr cōfessionē factā in cri minali ꝛ cōfessionē factā in ciuili posset attentari ꝙ procce dat quādo in criminali agit de pena corporali prout est pe na adulterij de quo loquit.d.l.capite quinto ꝛ eius glo.per l.Quis.ꝛ autē.ibi positā.C.de adul.nā tūc est rō qꝛ cōfitēs nō est dñs suimet seu suorum membrorum in.l.liber bomo. ff.ad.l.acqui.secus vbi agit de pena pecuniaria ꝓut agit in pñti cā.ꝛ boc per no.signāter per Bal.in.l.sciant.C.de ꝓ ba.que dicit ꝙ lz ibi dicat ꝙ in criminalibus ꝓbationes de bēt esse luce clariores:tñ eadē ꝓbatio requirit in criminali que in ciuili cā ceteris paribus boc est vbi cā criminali ten dit ad penā pecuniariā puta ad centum eadē ꝓbatio suffice ret in ea cā que sufficeret in cā ciuili in qua ageretur ad cē tū pro quo facit.l.absentem.§.aduersus in prin.ibi ꝑm morē priuatorū.ff.de pe.Ex quibus ꝛ alijs deductis per prefatū dñm consulentem:ego Petrusphilippus de corneo.V.I. doc.de perusio concurro in sententiam domini consulētis s.ꝙ dicta Margarita ꝛ dictus Ceccus inciderint in penam dicti decreti. Laus deo.

¶ Vxor que remāsit vidua cū duobus filijs infantibus q̄ iam dotē suā separatā babebat in bonis stabilibus:an dēat alimentari vna cum dictis filijs ab eorū auo paterno.Item tutela dictorū filiorū an debeat apprebēdi ab auo predicto vel ab ipsa matre.

¶ Consilium. cxxix.

IN nomine dñi nr̃i ie su christi.¶ Licet circa primū cōsultationis articulū videat p̄ma facie dicendū. ꝙ dict' Michaelangelus teneatur alimentare di ctam Luciam.

a ¶ Nā in vita filij ꝛ sic cōstāte mr̃imonio ad eum spectabat onus alimētādi filiū ꝛ nepotes ꝛ nurū nam onera matrimo nij filij spectāt ad patrem.l.si filia.§.idem ait.ff.fa.ber. vidua autem censetur esse in eodē matrimonio.l.fi.C.de bon.ma. ꝛ.l.filij.§.vidua ad muni.ꝛ.l.fi.C.de ver.sig.ꝛ.l.cū te.C.de nuptijs.ꝛ.l.de emancipatis.C.de legi.bere.ibi priorem tbo rum seruauerit.

b ¶ Ideo dicebat Ricar.malū.ꝛ post eum Cy.in.d.l.fina. ꝙ vxor post mortem viri debet alimentari de bonis viri ꝙ sal tem videtur dicendū intra annum prout voluit glo.ij.in fi. in.l.diuortio in prin.solu.matri.ꝛ idem ibi Bart. ꝛ clarius Ange.ibi.ꝛ in.l.ricia.de solutio.ꝛ in.l.vnica.§.exactio.C.de rei vxo.act.tenens ꝙ indistincte intra annū dz vidua ali ab bēdibus viri:qꝛ interim nō pōt boneste nubere.ꝛ.l.j.C.de secū.nup.ꝛ qꝛ censet durare mr̃imoniū.d.l.fi.ꝑm eū qui di cit se ita sepius cōsuluisse.Et lz loquant de bēdibus seu de bonis mariti:tñ idem dicendū est in socero q cōstāte mr̃imo nio tenebat ad onera mr̃imonij.Nā rō qua mouent doc.in bēdibus viri eadē militat in socero.Et vbi eadē rō ibi idem ius.l.illud ad.l.acq.ꝛ.l.a titio.de v̄.ob.Nec vr̃ obstare ꝙ so cer in vita mariti assignauit dotē marito q seorsum a pr̄e sup portauit onera mr̃imonij:qꝛ cōsideratur ꝙ acta inter pr̄em ꝛ fi lium non videtur ꝙ debeant preiudicare nurui.arg.C.res inter alios acta in rubro ꝛ nigro.cum similibus.

c ¶ Et maxime qꝛ ꝯtctus inter patrē ꝛ filiū in ptāte nō valēt in profectitijs.l.ij.C.de inoffi.dona.ꝛ.l.frater a fratre.ff.de condi.inde.legittimatus per rescriptum prin. est sub patria potestate.§.illud in auc.quib.mo.na.effi.sui merito ꝛc.

d ¶ His tñ non obstātibus ꝯtrium puto de iure verius.vz ꝙ dictus Michaelangelus si est paratus restituere nurui suā dotē. ꝛ stat per nurū quominus recipiat nō teneat alere di ctam nurum ēt intra annum.ex quo.n.dos cōsistit in bonis imobilibus dos est statim restituenda mulieri.d.l. vnica.§. exactio.ꝛ nō suadet eqtas ꝙ pars mariti teneatur ad onera matrimonij.ꝛ ad dotis restōnem cū dos detur ꝓpter onera mr̃imonij.l.ꝓ oneribus.C.de iure dotiū.ꝛ.l. dotis fructus ff.eo.ti.ꝛ expssum est in iure ꝙ ibi dos esse debeat vbi sunt onera mr̃imonij.l. si is qui.§.ibi dos.ff. de iure dot.iō cum dos de iure esse debeat penes mulierem:licet viduam.

e ¶ Quāuis quo ad quid censeat durare mr̃imonium:tñ ex quo ad dotē non censet durare sil'r nō censetur durare quo ad onera mr̃imonij qbus deseruit dos que esse dz vbi one ra matrimonij per predicta.Et sic non militat ratio Ricar. malū.ꝛ sequacium quādo dos consistit in bonis stabilibus vel post annū si cōsistit imobilibus. Et ꝙ post annū nō te neatur pars mariti.ꝛ sic eius beredes vel pater volunt glo. Bar.Ang.ꝛ ceteri in.d.l.diuortio in p̄n.ꝛ ꝙ si dos cōsistat in bonis imobilibus non teneant alere vxorem:etiam intra annum firmant Cy.Bal.Imo.ꝛ Ponta.in.d.l. diuortio.ꝛ sentit glo.in.d.§.exactio.vbi idem vult Saly.Qui etiā vult ꝙ si dos consistit in rebus mobilibus si pr̄ mariti vult pōt statim dotem restituere ꝛ releuabitur ab onere alendi viduā etiā intra annum:qꝛ dilatio est sibi concessa in sui fauorē cui potest renunciare per iura vulgaria.

f ¶ Et pro bac parte fac sūt dicta p Bald.Raph.ꝛ Pau.de ca.in.d.l.fin.C.de bonis mat.ꝛ sic ista est cōis opi.ꝛ tenen da:maxime qꝛ glo.ꝛ Bar.in.d.l.diuortio.nō loquunt speci fice quando dos consistit in bonis stabilibus.

g ¶ Nec obstāt rōnes in ꝯtrium adducte.Nō.n.ob.ꝙ matri monium censetur durare:qꝛ procedit quo ad quedā nō sim pliciter.nō.n.ꝓcedit quo ad dotē per dictū.§.exactio.ꝛ.l.ij. ff.sol.ma.ꝛ p totum eo.ti.ff.ꝛ.C.ꝛ pari rōne nec quo ad one ra matrimonij ꝓut supra satis dictum est qḋ ꝛ patet:qꝛ si di cta ratio militaret quo ad onera matrimonij pariter milita ret post annum prout infra annū.ꝛ tamē glo.ꝛ Bar.ꝛ ipse met Ang.secus volunt post annum.

h ¶ Nec etiam obstat ꝙ intra annum non pōt de iure ciuili boneste nubere:qꝛ boc est sublatum de iure canonico ꝓpter dictum apostoli ad Corinthios.vij.cap.ad finem per.c.pe.ꝛ finale.de scḋis nup.cui iuri stādum est in materia matrimo niali que spectat ad forum canonicum.c.tuā.de ordine co gni.ꝛ ꝙ babetur per glo.in.§.sexto gradu instituta. de gra di.maxime in terris ecclesie per ea que babentur per glo.in c.ij.de arbitris lib.vj.ꝛ in.c.ij.de re iu.eo.lib.ꝛ per Barto.ꝛ Bal.in.l.priuilegia.C.de sacrosan.eccle.

i ¶ Et ideo cū ciuitas aqlie ꝓut totū illud regnū sit de ter ris eccl'ie:vt in cle.pastoralis.de re iu.duplici rōne in bis ter minis attēdit ꝛ attēdi dz ius canonicū in bis terminis:ꝛ sic dicta dōna Lucia pōt boneste nubere qñ vult ēt intra annū p dicta.c.pe.ꝛ finale:ꝛ per ꝯñs cessant rationes que in ꝯtriū adducunt:ꝛ sic remanet cōclusio ꝙ dictus Michaelange lus nō tenet alere dictā Luciā si restituit suā dotem vel stat per dictam Luciam:quominus dos nō restituatur.

k ¶ Circa scḋm aūt quesitū est aduertēdum ꝙ ꝓut mihi di citur dicta Lucia mater dictorum pupillarum est minor vigin tiquinqꝫ annis ꝛ ideo non pōt esse tutrix per.l.fi.C.de le.tu.

l ¶ Ideo cū ascendentes p̄ferant in tutela ceteris tutoribus exceptis testamentarijs auc.mr̃i ꝛ auiē.C.qñ mulier tutele offic.fungi pōt:que lz loquat in mulieribus potius procce dit in parētib' masculis cū officium tutele sit officiū virile.l. fi.ff.

fi.ff.de tute.tamen cum dicte pupille sint sub potestate aui paterni prout fuerat earum pater per.d.§.illud in auc. quibus mo.naturales efficiantur sui.⁊.l.nam ciuium. ff. de his qui sunt sui vel alie.iur.⁊.l.si maritus.C.de pa.pot.⁊ instit. eo.titu.§.j.

m ¶ Et existentibus sub patria ptãte nõ põt constitui tutor insti.de tu.in pñ.⁊ facit.l.fi.in pñ.C.de cur.fur.idcirco cũ nõ cadat actio tutele frustra queritur cui deferat de iure tutela cũ sint sub ptãte aui cũ censeant esse sub quadam eius cura per dictã.l.fi.de cur.furi.iuncta.l.iusta interpetratione in fi.ff.de verbo.signifi.

n ¶ Et attenta patria ptãte iunctis etiã sexu ⁊ etate Michaelangeli puto intrepide cõcludẽdũ φ iudicandũ sit vt dicte pupille dũmõ etatẽ triennalẽ debeãt educari apud auũ sub cuius cura ⁊ ptãte debẽt esse ⁊ ab eo alimẽtari per ea q̃ habeant in.l.alimenta.C.de neg.gest.⁊ in.l.nẽsennius.ff.e.ti.⁊ in.l.siqs a liberis.de lib.agnoscẽdis.⁊ in.l.pater filiũ.C.de patria.po.⁊ q dz ab alio alimentari ex legis dispositione dz illi operari.l.sicut.ff.de ope.lib.⁊ si põt honeste alimenta assumere in domo illius qui tenet alimenta pstare dz ibi alimenta suscipere:⁊ sic apud eũ morã trahere prout volunt Bal.⁊ Imo.post speculatorẽ in.d.l.diuortio in pñ.itra triẽniũ aũt dz filius vel filia alia matre si cõditio matris patitur per.d.l.pater filiũ.⁊ que habentur ibi.⁊ in.d.l.alimẽta. ⁊ p hec pz rñsum ad tertiũ quesitum ⁊ ad quartũ.s.φ dicte pupille q̃tenus excedãt triẽniũ debẽt morã trahere apud auũ. ⁊ ab eo alimẽta suscipere.⁊ illa que est minor triẽnio debet ali apud matrem ⁊ per eam per supradicta. Laus deo

¶ Agens interdicto possidetis:vt possit obtinere quõ habeat docere.⁊ de possessione ⁊ etiã de turbatione. Itẽ cum actione ciuili.An possit accumulari accusatio criminalis.

¶ Consilium cxxx.

In nomine dñi nostri iesu christi. ¶ Viso libello ⁊ actis pluribus attestationibus testium hincinde ⁊ sententia lata in causa vertente inter Bernardinũ ⁊ Alexandrũ mariani ⁊ eorũ procuratores ex vna parte ⁊ loriũ ⁊ alios sex psortes litis ex altera parte ⁊ presupposita appellatione interposita a dicta snia pro parte dicti lorii ⁊ consortium.

a ¶ Videt prima facie dicendũ φ partes iudicis ad quez debeant esse in pnũciando bñ appellatum ⁊ male iudicatum ex pluribus.⁊ primo qz videt φ in dicto libello sit cumulata actio ciuilis cũ accusatione criminali que cumulatio nõ pmissa p.l.fi.C.de ordi.iudi.⁊.l.interdum.ff.de pu.iudi.⁊ p Bar.⁊ doc.in.l.edita.C.de eden.

b ¶ Scdo qz videtur φ pro parte conuenta sit pbatum per plures testes de antiquiori possessione.⁊ quando plures cõtendunt super possessorio retinende succumbit ille qui possidet vi clam vel precario ab aduersario i.l.j.§.fi.⁊.l. si duo ff.vti possi.⁊.c.licet causam.de proba.⁊ qui habet posteriorem possessionem presumitur vi vel clam possidere ab eo q probat de antiquiori possessione:vt in.d.c.lz cãm:⁊ ibi not. docto.⁊ Barto. in.d.l.j.§.fin.in fi.⁊ ex his videtur φ partes iudicis debuerunt esse in absoluendo in totum dictos lorium ⁊ consortes.

c ¶ His tñ nõ obstantibus cõtrarium puto de iure respondẽdum φ partes iudicis appellationis sint in pronunciando bene iudicatũ ⁊ male appellatum.Nam pro parte dictorũ Bernardini ⁊ Alexãdri agentium seu accusantiũ est probatum φ ipsi possiderunt anteq̃ fuerint molestati:⁊ tẽpore molestationis seu turbationis possidebãt petiam terre in libello deductam ⁊ confinatam.

d ¶ Et put mihi dicit sub confinibus in libello positis oẽs iuncte terrarũ de quibus in libello cõprehẽdunt:lz in libello prima facie viderent plures petie terrarum designate:tñ ex quo cõprehẽdũt sub eisdẽ cõfinibus ⁊ vocabulo sub q bus est cõfinata petia terre primo loco descripta in libello. ⁊ est descripta sub verbo singulari φ cõuenit vni soli:vt de se pz.⁊ pbat in.c.gaudeamus de diuor.⁊ fundus seu petia terre constituitur sola destinatione dñi.l.siqs duos. §. siqs partem.ff.cõmunis prediorũ:ideo põt vificari libellus φ oẽs iuncte terrarũ de qbus in libello que cõprehẽdunt sub cõfinibus assignatis in petia terre primo loco descripta habeãtur pro vno fundo:⁊ sic vna petia terre φ saltẽ pcedere vt

si confines dati dicte petie terre non verificarẽtur omnes si iuncte que allegãtur empte p dictos Bernardinũ ⁊ Alexãdrum non comprehẽderentur in dicta petia terre.

e ¶ Et hoc psuadet:qz iũcte que asseruntur empte non sunt confinate in libello qua sentiens libellãs φ sufficerent primi confines assignati dicte petie terre. primo descripte pro quo facit:quia verba libelli interpetrantur a libellãte.l.siqs intentione ambigua.ff.de iudi.

f ¶ Ex quib⁹ resultat φ turbatio facta in dicta petia terre:vt supra cõfinata que probatur per plures testes sufficiat: licet non fiat mentio de iunctis que allegant empte sz solum de petia terre pdicta. Et pter hoc expedit psideratio supra facta:⁊ etiã pter aliud qd infra subdam circa pscriptionez ⁊ tempus possessionis dicte petie terre si probatur possessa p Marianũ dictorũ Bernardini ⁊ Alexandri patrẽ: lz emptio predicta nõ fuerit facta a tãto tẽpore elapso nec aliter probant dicte iuncte empte possesse p tãtũ tẽpus φ sint pscripte de qua pscriptione infra subdam cũ itaq probet φ dicti Bernardinus ⁊ Alexander possiderẽt tẽpore turbationis dictaz petiam terre ⁊ in ea turbati fuerint:ideo merito reportauerunt sentẽtiam pro se.

g ¶ Et maxime qz videtur pbare dñium saltẽ vtile p possessionẽ lõgissimi tẽporis que pbatio dñij ⁊ lõgissime possessionis nõ est impertinẽs in possessorio retinẽde p no.p Bar. in.d.l.si duo in pñ.⁊ Bal.in.l.j.C.vti pos.⁊ doc.in.c.lz cãm de pba.plures.n.testes saltẽ duos pbant φ marianus possedit dictã petiaz terre p annos.xl.⁊ vnus alius pbat φ dictus marianus possedit a.xl.annis citra.

h ¶ Et lz si vlterius nõ pbasset nihil releuaret eius depositio per no.p Bart.in.l.celsus.de vsucap.⁊ Joã.an.⁊ doc.in d.c.lz cãm.tñ qz subdit ⁊ vltra tollitur rõ qua mouent Jo. an.Bar.⁊ sequa.nõ tñ est in hoc insistẽdũ ex quo sunt duo testes deponẽtes φ dictus martinus possedit p.xl.annos.⁊ in hore duorum vel trium stat omne verbũ.l.vbi numerus. ff.de testi.⁊.c.in omni extra eo.cum simi.Attẽto ẽt φ alius testis.vz Narducius deponit φ dictus Marian⁹ possedit p.lx.annos.⁊ consequenter deponit de.xl.

i ¶ Et sic videt pbata longissima possessio.xl.annorũ dicti mariani que regulariter sufficit ad inducendã pscriptionez longissimi tẽporis.l.sicut.⁊.l.oẽs.C.de pscri.xxx.⁊.xl. anñ. ⁊ per eam queritur vtile dñium si processit cum bona fide.l. siqs emptionis eo.ti.⁊ bona fides presumitur:vt no.glos.⁊ doc.in.l.penult.C.de euic.⁊ facit.l.merito.ff. p socio maxime vbi qs possedit longissimo tpe p no.p Bar.in.d.l. celsus.⁊.l.fi.C.vnde vi.⁊ qd no.Inno.in.c.ij.de in inte.resti.⁊ doc.in.c.peruenit de censi.

k ¶ Et lz sup pdictis posset instari φ dicte attestationes nõ pbent:qz nõ videt φ appareat φ loquant de eisdẽ tẽporibus.Nã vnus potuit loqui de.xl.annis incohoatis iam sunt nonaginta ẽt anni ⁊ ptinuatis ⁊ alius de.xl.annis incohoatis minori tpe quinquaginta annorũ:⁊ psequenter dicti testes deponẽtes de.xl.annis possent eẽ singulares put pretestes:⁊ pterea videt φ cõtra eorum attestationes possit instari φ nõ pbent p no.per Bal.in.l.edicto circa mediũ.C.de edicto diui qui dicit φ put nõ pbãt testes singulares:ita nec pbant illi qui possunt eẽ singulares put cõtestes allegãdo no.p Bar.in.d.l.celsus.⁊ idẽ voluit ipse Bal.in.c.bonc.de elec.⁊ in.l.testiũ.C.de testi.adducens no.per Guil.de cu. ⁊ allegatur φ idẽ dixit.d.Ant.de but.in.c.cum dilecti de elec.

Sed respondet φ dicti testes necessario in aliquo sunt cõtestes cũ Nardutio qui deponit de.lx.annis.

l ¶ Quia ex quo nemo presumitur posse viuere vltra centum annos.l.fi.C.de sacrosan.eccle.⁊.l.an vsusfructus.ff. de vsufru.⁊ attẽto φ infans quicqd videt ignorat.l.j.C. de fal.mone.illi.xl.anni.de qbus deponit dictus Nardutius necessario concurrunt pro aliquo tpe cum.xl.annis.de quibus deponũt alij duo testes siue deponãt de annis incohoatis iaz sunt nonaginta tres anni siue deponãt de annis pximioribus.necessario enim capiunt aliquã partẽ.xl.ãnorũ.vt de se euidenter pstat:⁊ maxime hoc pcedit:qz put mihi dicitur apparet in processu. vz in articulis ⁊ rñsionibus φ dictus Marianus decessit iam sunt plures anni elapsi:ita φ licet testes deponentes de.xl.annis possint esse singulares inter se:tamen sunt contestes:vt.s.cum dicto Nardutio.

m ¶ Ita φ iuncta psumptione φ q semel possedit psumit cõtinuasse possessionẽ:vt habet.in.l.siue possidetis.C. de pba.⁊ p do. Ant.in.c.cũ ad sedẽ.de resti.spo.resultat probatio φ dictus Marianus possedit per.xl.ãnos cõtinuos p

timoris morti ipsius et consequenter probatur quod prescripsit dictam petiam terre: et sic quesiuit vtile dominium quod transiuit in eius heredes prout sunt dicti Bernardinus et Alexander: nam presupponitur mihi esse probatum per responsiones conuentorum ad articulos dictorum Bernardini et Alexandri quod dictus Marianus fuit pater legittimus et naturalis dictorum Bernardini et Alexandri.

n ¶ Ex quibus deducitur quod est probata aduersus dictos conuentos prescriptio que censeretur etiam probata contra dictam vniuersitatem quatenus dicta causa censeretur agitata cum dicta vniuersitate dicte ville: licet contra ciuitatem non currat prescriptio minor centenaria.l.fi.C.de sacrosan.eccle.

o ¶ Et soleat dubitari an priuilegium concessum ciuitati trahatur ad castrum vel villam: tamen dato sine preiudicio veritatis quod trahant nihilominus etiam ciuitati videtur quod noceret dicta prescriptio.xl.annorum in his terminis in quibus non probatur pro parte aduersa dominium.sed si quid probatur.probatur sola possessio antiqua attento quod d.l.fi.equiparantur quo ad prescriptionem de qua ibi ciuitas et ecclesia.

p ¶ Et in ecclesia prescriptio centenaria de qua ibi est reducta ad tempus.xl.annorum.

q ¶ Et prescriptio quadrigenaria est subrogata in locum centenarie prescriptionis: et tamen contra ecclesiam currit prescriptio minor quadrigenaria si ecclesia non probat de suo dominio etiam si probaret de quasi dominio vel de iure hereditario: ita quod pretenderet habere publicianam vel petitionem hereditatis prout notat Bal.in.l.siue autem.§.si duabus.ff.de publi. allegando Dy.et Bar.in.l.si finita.§.si de vectigalibus.ff.de dam.infec. quod vltra eum probatur ratione: quia qui possedit.xxx.annis bona fide prescribit aduersus verum dominum.et prescriptione querit vtile dominium.d.l.emptionis.et habetur in auc.nisi tricennalis.C.de bo.ma.et sic a vero domino aduocat vtile dominium.et efficitur dominus: et contra dominum non datur publiciana.l.paulus.ff.de publi.nec petitio hereditatis: etiam non datur contra titulo possidentem per iura vulgaria multominus contra dominum.

r ¶ Et sic illud allegans dictum Bal.probatur per punctum rationis.et ita alias etiam consulendo visum fuit.vnde pari ratione idem dicendum est aduersus ciuitatem: ideo multofortius dicendum videtur quod obstet prescriptio minor centenaria. vbi probatur sola antiqua possessio vniuersitatis prout constat quod nihil aliud probatur in casu nostro quinimo nec possessio vniuersitatis probatur: vt infra deducam.

s ¶ Est etiam aduertendum quod d.l.fi.loquens de prescrip. centenaria non loquitur generaliter.Sed loquitur in certis casibus ibi expressis videlicet in legatis donationibus et emptionibus que non attingunt casum nostrum.Remanet itaque ex predictis conclusio supra facta quod ex quo probatur pro parte Bernardini et Alexandri quod ipsi possidebant tempore turbationis: et turbatio possessionis probatur per testes: vt supra deductum est.Et videtur etiam probari quo ad causam ciuilem per conditionem factam in iudicio secundum nota per bal. in.l.ordinarij in anti pe.col.versic.deinde quero.C.de rei vendi. qui allegat Bar.in.l.si prius.ff.de noui ope.nun.dicta sententia lata pro dictis Bernardino et Alexandro fuit iusta: et debet per iudicem appellationis confirmari maxime concurrente probatione longissime possessionis non obstantibus adductis in contrarium. Non.n.ob.quod ciuilis et criminalis actio non debent cumulari: quia respondetur quod dato quod non debuerint cumulari: tamen iudicium procedit.si non opponitur: et super actionibus cumulatis procedi tur si non opponitur: vt no.Bar.in.d.l.edita.et doct.sequuntur.

t Et insuper etiam iudex cognoscens de causa criminali puta contra furem: licet accusatio tendat ad penam applicandam fisco: et non ad rei restitutionem: nihilominus ex officio iudex cogit ad rei restitutionem: vt habetur in.l.solemus.§.latrunculator.ff.de iudi.et.l.interdum.§.qui furem.ff.de fur.ita pari ratione videtur dicendum quod iudex cognoscens de causa criminali turbate possessionis possit iuste pronunciare quod iniusti turbatores desistant a turbatione et imposterum non turbent. Nec etiam obstat quod pro parte conuentorum conatur probari antiquior possessio: quia respondetur primo quod dato sine preiudicio quod probaretur antiquior possessio communitatis et presumeretur quod dicti Bernardinus et Alexander vi clam vel precario a communitate dicte ville possiderent: non tamen propterea licebat dictis particularibus hominibus ipsos turbare.

v ¶ Qui non possidebant vi clam vel precario ab eis.vnde non militat id quod habetur in iuribus in contrarium adductis: que loquuntur in eo qui possidet vi clam vel precario ab aduersario: et non in eo qui vi clam vel precario possidet ab alio ad h.d.l.si duo in princ.

x ¶ Secundo videtur posse responderi quod non videtur quod dicta presumptio militet in eo qui possedit longissimo tempore.

y ¶ Quia per longissimam possessionem videtur quod presumatur quod iuste possederit per supradicta.

z ¶ Et vna presumptio tollit aliam: vt habetur in.l.fi.ff.de in integ.resti. et clarius respondetur quod nulla possessio dicte communitatis legittime probatur: tum quia testes sunt de vniuersitate et pretendunt particulare interesse: maxime quia per presentes ex eis deponitur quod fuit conuentum inter eos quod si qua pena solueretur vigore dicte turbationis omnibus de vniuersitate solueretur et sic videntur testes quodammodo deponere in causa propria merito etc. per.l.nullus.ff.de testi.et.l.omnibus.C.eo.ti.

et ¶ Videntur etiam pretendere interesse: quia deponere videntur quod homines de vniuersitate pasturant in rebus communalibus vniuersitatis quod non licet in rebus aliorum. Preterea non videtur quod reddant idoneam causam scientie. Nam videtur quod deponant de actibus particularibus singularium hominum de vniuersitate.s. quod ipsi solebant pasturare tanquam in rebus communibus.

9 ¶ Quia aliud est vniuersitas. et aliud singulares homines de vniuersitate.l.intantum.§.vniuersitatis.ff.de rerum diui.et.l. sed si hac.§.qui manumittitur.ff.de in ius voca.et.l.sicut.§. si quid vniuersitatis.ff.quod vniuer.no.

¶ Adeo quod si omnes homines de vniuersitate aliquid faciunt: si tamen non faciunt per vniuersitatem solenniter congregata et communicato consilio non censetur actus gestus a communitate prout voluit Bar.Ang.et Pau.de cast.in.d.§.si quid vniuersitati.et Bar.in.l.aut facta.§.fi.ff.de pen.

a ¶ Ad hoc.n.vt actus gesti afficiant vniuersitatem requiritur quod vniuersitas sit solenniter congregata et conuocato consilio et habita deliberatione.vt ipsi actus gerantur.vt no.prefati doc.in.d.iuribus.et in.l.merum.§.animaduertendum.ff.quod me.cau.et per gl. in.l.aliud §.refertur.ff.de reg.iu.et in.l.sed et dolo.§.j.ff.de dolo. et per bar. in.l.omnes populi circa principium.ff.de iusti.et iur.et quod per gl.in rub. C.que sit lon.cosue.pp que alias consului quod licet omnes homines singulares de vniuersitate vsi fuerint aliqua petia terre tanquam re vniuersitatis non propterea probatur possessio vniuersitatis per predicta: et ita in proposito videtur dicendum in casu isto. Et si qui testes deponerent quod vniuersitas possedit: quia viderunt non videtur quod legittime probent: quia vniuersitas non videtur. Sed videtur potius percipi iudicio intellectus. Ideo cum non cadat in proprium sensum visus non videtur quod sit sufficiens ratio scientie.prima tamen ratio est magis plana. Laus deo.

¶ Instrumenta duo diuersimode loquentia circa substitutionem que dicitur in testamento per eundem facta: an et quomodo valeant.

¶ Consilium. cxxxj.

Repetito diuino numine. ¶ Egregie et diffuse discussa est presens consultatio per famosissimum.V.J.doctorem dominum Bartholomeum de Senis vti fratrem honorandum.adeo quod de sola subscriptione requisitus merito possem sine pluribus allega.ad subscriptionem condescendere: ideo paucis vtar.

a ¶ Considero.n.quod statutum seu consuetudo.prout presupponitur disponit quod instrumentum extractum per duos tabelliones prout presupponitur esse transumptum instrumentum quo nititur capitulum fratrum montis oliueti habet eandem vim: quam haberet instrumentum transumptum manu notarij rogati.

b ¶ Et si contingeret quod reperirentur duo instra manu eiusdem notarij.Et in vno contineretur substitutio facta sub his verbis si Mathias decesserit sine filijs legittimus.et naturalibus tunc substituo ei Magdalenam prout continetur in isto quo vtitur aduersarius dictorum fratrum seu dicta Magdalena.et in alio instro contineretur eadem substitutio sub huiusmodi verbis.videlicet et si dictus Mathias decesserit sine filijs legitimis et naturalibus: et sine testo: tunc substituo ei Magdalenam prout continetur in instro dictorum fratrum.et cenı pis dignitate quilibet sani capitis diceret de duobus alterum vel quod tanquam contraria nullam faciant fidem.ar.l.vbi repugnantia.de reg.iu.et.l. scriptura.et quod ibi habetur.C.de fid.instr.vel quod staretur scripture in qua continetur conditio et sine testo.et sic quod censeatur facta substitutio sub duplici conditione et non sub vna duntaxat conditione: tamen quia per instrumentum in quo continetur solum vna conditio non negatur expresse quod non interuenit alia conditio: licet videatur tacite negari: et per aliud instrumentum expresse continetur etiam alia conditio.

c ¶ Et quia expressum plerumque preualet tacito et efficacius operatur expressum quam tacitum.l.nonnunquam.ff.de condi.et demon.et.l.expressa.ff.de reg.iur.

d ¶Hinc dicimus ꝙ ꝑ argumẽtũ a ɔ̃trario sensu nõ derogatur expͥsse dispositioni. vt habet in.l.conuẽticulã.C.d epi.⁊ cle.⁊ in.l.j.§.huius rei.ff.de offi.eius cui mã.est iurisditio.

e ¶Et no.gl.notabilis i.c.cupiẽtes.§.qd̃ si ꝑ viginti. de ele. li.vj.ꝙ ꝑ subauditiones ⁊ tacitas itellect⁹ nõ est inducẽda ll.correctio.Et hoc respectu põt cẽseri dignior:q̃ efficacior scriptura q̃ exprimit conditionẽ. Si sine testõ q̃ scriptura que tacite negat illam conditionẽ interuenisse.

f ¶Et qñ reperiunt due scripture diuerse vel ɔ̃rie a diuersis partibus ꝓducte statur digniori vt no.Bar.in.d.l.scripture.ꝑ.l.optimã.C.de cõtrahẽ.⁊ commit.stip.

g ¶Tum ẽt q̃ exemplans aliam scripturaȝ magis de facili ⁊ frequẽtius errat in obmittẽdo aliqua verba q̃ in addendo verba que non sunt in originali.vt docet experientia rerum magistra.c.q̃ sit.de electio.lib.vj.⁊.c.statutum in prin.de rescrip.eod.lib.Et idcirco magis videt credẽdum illi instrumento in quo deficiũt illa vba ⁊ sine testamẽto in dicta substitutione fuerit erratuȝ in obmittendo q̃ in inscriptura in qua illa vba cõtinent fuerit erratum in supflue scribendo.⁊ ideo ⁊ his ex aliis multis adductis ꝑ dñm cõsulẽtẽ cõcurro in sñiam dñi cõsulẽtis.s.ꝙ preualeat dicta scriptura dictorũ fratrũ vel si reputant cõtrarie dicte scripture dci fratres fouent iusticiam:quia possident.

h ¶Et in pari causa potior est conditio possidentis regula impari.in.vj.cũ concor.Et pars dicte Magdalene substitute que nititur ex fideicõmisso ⁊ habet agere dȝ idonee ꝓbare suam intẽtionem al's succũbere dȝ per.l.q accusare.C.de eden.cũ si.vulg.⁊ ꝓpterea si dictis scripturis nõ adhiberet fides tanq̃ cõtrariis agendo succũberet. Posset etiã attẽtari ꝙ etiã quo ad scd̃m instrm̃ quo vtitur pars dicte dñe Magdalene dicti fratres foueãt iustitiam:q̃ illa vba nullo condito testõ sunt ablatiui absoluti positi post primã substitutionẽ.⁊ ante secũdam substitutionẽ.⁊ sic vident positi in medio plurium substitutionum.

i ¶Et clausula in medio pluriũ graduũ institutionũ ⁊ substitutionũ posita refert ad precedentia ⁊ sequẽtia in.l.iij. §.si filius.ff.de libe.⁊ posthu.Ad hoc etiam.c.ij. requiris. de appellatio.vbi est tex.ꝙ c'la prohibens appellationem in rescripto posita inter plures articulos refert ad ꝓcedẽtia ⁊ sequentia.⁊ doc.ibi.⁊ in.c.inq̃sitioni eo.ti.intelligũt illa iura in c'la appellatione remota.⁊ sic ꝑ ablatiuos absolutos.⁊ tñ plures articuli solẽt in rescripto apponi mediante copulam prout contingit in pluribus substitutionib⁹ in casu nostro s̃m tenorem instrumenti quo vtitur pars Magdalene.

k ¶Et ideo ꝓut in terminis dicti.c.ij.requiris illa clausula appellatione remota posita in medio pluriũ articulorũ refert etiã ad sequentes articulos:ita in casu nostro illa verba sine testõ habeãt determinare etiã sequẽtẽ substitutionem. Attẽto ꝙ illa vba sine testõ apposita in dicto testamẽto nõ vr̃ ꝙ regant a vbo substituit.vt habeãt rectũ sensuȝ s̃ȝ mẽtẽ testõris. Jõ videat ablatiuus absolute appositus seu c'la absolute posita.⁊ lȝ dicte cõsiderationi videat obstare.d.c. inq̃sitioni.vbi c'la appellatione remota posita in medio pluriũ articulorũ determinat ꝓcedentia ⁊ nõ sequẽtia:tñ respõdet ꝙ loquit qñ ponitur inter negocia oĩo separata prout dicunt glo.⁊ doc.ibi.⁊ in.d.c.ij.requiris.

l ¶Sȝ plures substõnes que respiciũt eandẽ hereditatẽ nõ censent oĩo separate.vt satis vr̃ ꝓbari in.d.§.si filius. vbi exheredatio:lȝ sit odiosa ⁊ restringenda.l.cũ quidã.e.ti. tñ in medio pluriũ graduũ posita etiã ad sequẽtia refert multo fortius ista vba sine testõ que nõ significant quid odiosum:debent etiam sequẽtia determinare.

m ¶Et maxime q̃.d.An.⁊ Jmo.in.c.cõm.de rescri.dicũt ꝙ ideo in.d.c.inquisitioni clausula appellatione remota i medio posita nõ determinat sequentia.q̃ est clausula a iure exorbitans:ideo restringenda.⁊ propterea nõ determinat sequentia.⁊ sic videntur velle ꝙ clausula nõ exorbitans etiã posita inter negocia inuicem nõ se contingẽtia etiam ad sequentia referreretur. Laus deo.

¶Statutũ apud ciuitatem senaꝝ disponit ꝙ nulla mulier habẽs filios vel filias vnũ vl' plures ⁊c. Nõ possit bona sua alienare in eorũ ꝓiudiciũ:vltra quartaȝ partẽ bonoꝝ. An si auia donat existẽte nepote ex filia iam defuncta vẽdicet sibi locũ statutũ ꝓdictũ ꝓsupposito ꝙ dicta auia fuerit instituta heres cũ hoc ꝙ pro libito possit de tota hereditate disponere.⁊ sic an testõr possit permittere heredem institutũ alienare cõtra prohibitionem statuti.

¶Consilium cxxxij.

In nomine dñi nostri iesu christi. ¶Licet videat prima facie dõm ꝙ dicta donatio facta de bonis dicte domine Ramacine vltra quartã partẽ bonorũ suorum nõ valuerit in preiudiciũ. Alterius nepotis ex filia ꝓdefuncta per casum legis municipalis disponentis ꝙ mulier habẽs filios vel filias vnũ vel plures nõ possit relinquere vendere vel alienare:ita ꝙ filij eius qui remanserint postea possint priuari a bonis suis nisi cã necessitatis sui victus saluo ꝙ quartã partẽ bonorũ suoruȝ possit ꝓ suo arbitrio dispensare.⁊ de ea disponere:ita ꝙ si in dicta donatione veniũt bona vltra quartã partẽ bonoꝝ dicte testatricis.vr̃ donatio aperte ꝓhibita ꝑ.d.l.mũicipal' quatenus excedit quartam partẽ dictorũ suorũ bonorũ.⁊ super casu legis nõ videtur insistendũ per.l.ancille.C.de fur.⁊.l. illam versi.de modo.C.de col.

a ¶Nec videt ꝙ habeat obstare ꝙ nõ supsunt filij. Sed nepotes q̃ appellatione filiorũ veniunt nepotes.l.filij appellatione.⁊.l.iusta interpetratione.de verb.sig.⁊.l.filiũ ad mace.cũ si.nec refert ꝙ est nepos ex filia:q̃ statutũ in hoc nõ facit differentiã. Sȝ loquitur in vtroq̃ sexu dicendo filios vel filias ⁊ subdendo cuiuscũq̃ sexus.

b ¶Nec etiã videt obstare ꝙ testator in codicillis disposuit ꝙ dicta dñã Ramacina possit pro libito voluntatis donare ⁊ quocũq̃ titulo alienare subdendo etiã vltra quartã partẽ hereditatis testõris:q̃ vr̃ posse rñderi ꝙ dict⁹ testator nõ potuerit disponere ɔ̃tra dictã.l.municipalẽ ꝑ.l.nemo põt. de leg.j.Jtem videt ꝙ dict⁹ testator dederit dictã potestatẽ alienãdi dicte dñe Ramacine:q̃ post mortẽ onerabat eã de fideicõ.vniuersali:ita ꝙ al's fuisset impedita alienare bona vigore fideicõ.per.l.si.§.sed q̃.⁊.§.sin aũt sub conditiõe ⁊ auc.res que.C.cõmunia de leg. Jta ꝙ nõ videt ꝙ voluerit derogare supradicte legi municipali.⁊ licet addiderit illa vba vltra quartã:tñ videt ꝙ referantur ad ꝓxima:⁊ sic ad facultatẽ sibi cõcessam disponẽdi de ipsis bonis ꝓ aĩa ipsi⁹ testõris. Quinimo videt posse dici ꝙ illa verba pro aĩa testatoris determinent oĩa precedẽtia:ita ꝙ facultas cõcessa sibi vt ꝓhibito possit donare intelligat dũmodo donet pro anima ipsius testatoris arg.l.talis scriptura.de le.j.⁊.c.ij.requiris.⁊.c.inq̃sitioni.de appella.⁊.c.causam.de rescr.cũ simi.

c ¶His tñ nõ obstantibus puto cõcludendũ ꝙ q̃tenus dicta donatio est facta de bonis dicti testõris.lȝ excedat quartã partẽ oĩum bonorũ dicte donatricis:⁊ hoc vigore dictorũ codicillorũ ꝑ quos cõcedit dicte donatrici donare vltra quartã partẽ sue hereditatis pro libito volũtatis:⁊ vr̃ ꝙ dict⁹ testator seu codicillator potuerit eã legẽ adiicere in suis codicillis circa bona sua:q̃ rei sue quilibet est moderator ⁊ arbiter.l.in re mandata.C.man.

d ¶Et videt ꝙ testator possit in sua vltima volũtate iuri disponenti ꝙ bona eius quem honorauit alicui querãtur qd̃ s.non procedat in bonis ipsius testatoris vt probat in auc. excipitur.C.de bo.que libe.

e ¶Quã auc.trahũt ibi Bar.⁊ doc.ad eũm q reliquit Monacho cũ hoc ꝙ nõ querat monasterio.⁊ sic pȝ ꝙ illa auct. per doc.extendit vltra casum suũ ⁊ al's habetur ꝙ testator testator põt ꝓhibere ne bona sua trãsferant seu alienent in aliquẽ ⁊ talis prohibitio operat si illa talis esset heres legittimus ipsius onerati a testatore:⁊ sic lȝ ad illũ heredẽ legittimum bona venirent ex.l.dispositione.

f ¶Tamen volũtas testatoris operat vt nõ ꝓcedat dicta legis dispositio.⁊ sic nõ querat legittimo heredi saltẽ effectualiter:vt per Bar.⁊ doc.in.l.si ita quis.ij.§.ea lege.de verb. obl.⁊ in.l.codicillis.§.matrẽ.de le.ij.qd̃ videret ꝓcedere ẽt si legittimus heres esset filius prohibiti alienare.

g ¶Nã si testator instituerit patrẽ ⁊ prohiberet ne dicta bona deuenirent in filium posset pater bona testatoris donãdo alienare ne peruenirent in filium nec videret ꝙ tunc filius posset donationẽ reuocare tanq̃ inofficiosam:ex eo q̃ ipse filius cõputatis bonis testõris donatis nõ haberet legittimã bonorũ pr̃is:licet de iure al's cessante prohibitiõe ꝓdicta:secus esset ꝑ titulũ de inof.test.⁊ ita vr̃ dĩm ꝑ ea q̃ generaliter habent in.d.§.ea lege.⁊ in.d.§.matrem.⁊ q̃ suadet rõ nãlis quã sufficit allegare.l.scire opȝ.§.sufficit.de excus.tut.⁊ in.l.dedi.§.siquis quasi.ff.de ɔ̃di.ob caus.⁊ ex his videtur ꝙ in casu nostro dictus testator potuerit impedire ne sua bona deuenirent ad filios Ramacine casu quo ipsa

Ramacina voluerit alienare ⁊ alienauerit. Nec videtur obstare ꝙ statutū ꝓhibet matrē alienare: qꝛ non prohibet ex alia cā ꝙ̄ vt bona matris deueniant ad filios.

b ¶ Et sic fauore filiorum. vñ si testator ꝓhibet ne ad filios perueniāt cessat cā pp̄ quam fit dicta ꝓhibitio ⁊ cessante cā cessat iuris dispō. c. cū cessante. de app. ⁊ l. qđ dictū. de pac. ⁊ l. adigere. §. quis. de iurepatro. vñ dicta ꝓhibitio dꝫ intelligi si sunt successuri in dictis bonis.

i ¶ Sicut alias dicimus in statuto disponēte ꝙ filia femina nō succedat stantibus masculis ꝙ nō ꝓcedit si masculi non succedūt: qꝛ exclusi a iure vel repudiatione: vt volunt Bar. ⁊ Ang. in. l. iij. §. filiū circa finē. de cōtrata. ⁊ Bal. in. l. maximum vitiū. C. de lib. p̄te. ⁊ facit tex. in. l. i substōne. §. nō sīt mō in lectione sui. ⁊ ibi per Bal. ff. de vulga. ⁊ pup. igit̄ cū in casu nostro nō ex alio. vr̄ ꝙ dicta Ramacina possit ꝓ libito volūtatis: alienare etiā vltra quartaꝫ: nisi vt impediret filios volētes alienationē matris impedire vigore dicti statuti: qꝛ alr̄ frustra adiecisset illa verba etiā vltra quartā qđ ⁊ pꝫ: qꝛ disposuit ꝙ Magdalena filia dicte Ramacine: lꝫ esset inuitata vna cum matre: tñ in casu quo mater alienasset etiā vltra quartā noluit ꝙ succederet nisi in eo ꝙ superesset: ⁊ sic nō eēt alienatū ⁊ ex quo voluit ꝓuare Magdalenā in bonis alienatis per Ramacinā fortius videt̄ voluisse priuare dictis bonis alienatis filios Magdalene q nō erāt ita dilecti a testatore ꝓut Magdalena: tñ qꝛ illa fuit a testatore honorata ⁊ nō dicti sui filij: qꝛ magis ꝓpinqua ex quibus puto cōcludēdū ꝙ dicta donatio facta dicto Christoforo per dictā Ramacinā valeat i bonis dicti testatoris nec possent per fratres dicta bona ab eo abuocari nō obstātibus adductis in ꝯtrariū quibus satis pꝫ r̄nsum p adducta ꝓ hac p̄te. Nō enī obstat dictū statutū: qꝛ supra r̄nsuꝫ est: nec ob. ꝙ illa v̄ba etiā vltra quartā p̄nt referri ad ꝓximā: ⁊ sic ad alienationē faciēdā ꝓ anima: qꝛ r̄ndet̄ ꝙ cl̄a in fine posita irregulariter refertur ad omnia precedentia: vt supra dictum est.

k ¶ Posset etiā attentari ꝙ etiam in alijs bonis valeat dicta donatio: qꝛ dictū statutum est nimis rigorosum: ⁊ ꝯ ius cōe ⁊ ppea videt̄ restringendū per iura vulgaria: idō cuꝫ loquat̄ in filijs non trahatur ad nepotes.

l ¶ Quia appellatione filij de ꝓpria vi verborū nō comprehendit nepotes sm̄ Bar. post Dy. in. l. liberoꝝ circa mediū ff. de ver. sig. per. l. iusta interpretatione eo. ti. ⁊ probat̄ in. l. ꝙ si nepote. ff. de test. tute. ⁊ voluit gl. in. d. l. filij appellatione eo. ti. que enumerat certos casus in quibus appellatione filij nepos cōtinetur. ⁊ postea subdit ꝙ regulariter contra allegādo. §. fi. insti. qui dari tuto. pos. vbi idem dicitur ꝙ in d. l. ꝙ si nepotes.

m ¶ Et sic aperte vult ꝙ regula sit appellatione ꝙ filiorū minime cōprehendant̄ nepotes a qua regula nō reperit̄ exceptuatus iste casus exorbitantissimus merito videtur stādū regule per ea que habent̄ in rubrica. de regu. iur. in. vj. ⁊ in l. j. ff. eo. ti. ⁊ ꝙ in. l. quotiens. ff. si quis cau. ⁊ per glo. ⁊ doct. in cle. fi. de rescrip.

n ¶ Et lꝫ Bar. in. d. l. liberorū dicat ad. d. l. ꝙ ibi si nepotes ꝙ illud cōtingit: qꝛ illa tutela est onus iuxta. l. tria onera cū si. de excu. tu. Et idō ibi restringit̄ verbū filijs sm̄ eū: nā tex. ibi nō se fundat in h̄ lꝫ significatione vocabuli. ⁊ ita ēt illū tex. intelligit glo. in. d. l. filij. vt est ponderata.

o ¶ Et lꝫ tutela sit onus ex parte tutoris: tñ non pōt negari quin fauorem cōtineat ex parte pupilli: qꝛ inuenta ad tuēdum euꝫ qui propter etatē se defendere nequit. vt dicit tex. in. §. est aūt insti. de tute.

p ¶ Et idō lꝫ datio tutele ex parte tutoris sit restringēda tanꝙ̄ onerosa: tñ ex parte pupilli est fauorabilis ⁊ amplianda per id qđ al̄r notat glo. in. l. venia. C. de in ius vocā. per. l. sꝫ si hac. §. fi. ⁊ l. quesitum. ff. eo. titu. Et ideo cuꝫ tractetur de personis filiorum videtur ex ea parte dispositio amplianda per dicta iura.

q ¶ Pro quo facit: qꝛ lꝫ i legatis fiat ampla iterpretatio. l. in testis. ff. de reg. iur. ⁊. c. cū dilecti in fin. de dona. tñ latior fit interpretatio in datione tutele facta filijs quā in legatis relictis filijs: vt ꝓbat̄ in. l. si qs filiabus. ff. de test. tut. iuncta. l. qui filiabus. de leg. j. prout ⁊ in qualibet earum notatur.

r ¶ Et ideo ꝓut in datione tutele appellatione filioruꝫ non veniunt nepotes: ita ⁊ in sīl̄i videtur ꝙ appellatione filiorū non veniāt nepotes in legatis ⁊ fideicōmis. ⁊ si in legatis ⁊ fideicōmissis que sunt amplianda appellatione filiorū non veniunt nepotes pariter ⁊ fortius videt̄ ꝙ in. l. municipali exorbitantissima similiter appellatione filiorū nō veniāt nepotes. ⁊ maxīe quia licet. d. l. municipalis sit fauorabilis ex parte filiorum: tamen est onerosa ex parte matris.

s ¶ Et si dicat̄. d. l. est p̄ncipal̄r inducta in fauorem filioꝝ: ita etiā cōstat ꝙ datio tutele sit p̄ncipal̄r in fauorē filioꝝ ⁊ nō in odiū tutorū. ⁊ facit ad predicta: qꝛ dispō testatoris h̄r pro l. in auc. de nup. §. disponat. ideo vr̄ interpretanda. vt. l. facit etiam pro dicta donatione: qꝛ dicta donatio nō preiudicat filijs absolute ex quo est facta vni filio.

t ¶ Unde dici pōt ꝙ. d. l. exorbitās indefinita loquendo nō equipolleat vl̄i dispōni: qꝛ non vr̄ eadē rō in alienatione facta vni ex filijs ꝓut in alienatione alijs facta ex quo statutū voluit ꝓuidere filijs ⁊ eis fauere. ⁊ in casu isto nō magis faueret ꝙ̄ noceret filijs. ⁊ indefinita locutio non equipollet vl̄i ex ꝓpria vi verboꝝ: sed ex humanitate dicit tex. in. l. si seruitus. ff. de serui. v̄b. p̄di. ⁊ ibi per Bal. Bar. ⁊ doc. ⁊ idē no. per Pe. Bar. ⁊ Imo. in. l. si pluribus. de leg. ij. ⁊ idō qñ non est eadē rō. In oibus cōprehensis in vl̄i indefinita nō equipollet vl̄i. Sed restringit̄ ad casum in quo viget maior rō. vt no. gl. Bar. ⁊ doc. in. d. l. si pluribus ex quibus pōt non absurde teneri ꝙ dicta donatio: valeat ēt in alijs bonis ꝙ̄ suis predicti testatoris: tñ id non audeo firmare. Sed bñ firmo ꝙ valeat in bonis testatoris. Laus deo.

¶ Contractus dationis insolutū cum pacto de reuendēdo an ⁊ qñ cēseat̄ pignoratitius seu feneratitius stante statuto loci de quo infra in lr̄a. a. Item an ⁊ qñ contractus vnus celebratus post alium dicatur illi priori inesse.

¶ Consilium cxxxiiij.

In noie dñi nostri iesu christi. ¶ Uiso copioso ⁊ eleganti ꝯsilio excellentis. U. J. doc. dñi Bulgarini de Bulgarinis de senis vti fratri bono. Ac etiā consilio famosissimi. U. J. docto. domini Bartholomei succini etiam Senensis de subscriptione requisitus. Ego Petrus philip. de corneo. U. J. docto. de perusio paucis vtar: qꝛ copiose ⁊ per egregie discusa est p̄ns consultatio per p̄fatum dñm Bulgarinum qui primo cōfirmat decisionē factā per p̄fatū dñm Bartholomeū primū consulenteꝫ ꝙ ꝯtrus de quo in themate dicti ꝯsilij non censeatur pignoratitius neqꝫ feneratitius: ⁊ successiue adducit fundamenta quibus mouet̄ prefatus dñs Bartholomeus in cōsilio pro parte aduersa in ꝯtrarium reddito quibus nō obstantibus ꝯcludit ꝙ dictus contractus dationis insoluťꝫ non censeatur illicitus neqꝫ feneratitius: cuius decisio placet p iura ⁊ rōnes per eū adductas quas non repeto: sed addendo ad consilium prefati domini Bartholomei.

a ¶ Primo loco redditi pro hac parte ponderādū est ꝙ statutū terre Plūbini ꝙ in ꝯtrā adducit̄ p̄sumēs datiōeꝫ insolutū seu vēditiōeꝫ p̄sumi pactū pignoris nō loquit̄ in simplici pacto de reuendēdo p qđ obligat̄ emptor seu accipiēs insolutū ad reuendēdū si vēditor al̄r dās insolutum vellet redimere ꝓut vr̄ p̄supponere p̄fatus dñs Succinus in suo ꝯsilio. Sꝫ loquit̄ casu quo vēditor se obligauit ad redimendū rē venditam vel datā insolutū vel ad soluendū precium vel maiorem quātitatem ꝙ minime contigit in casu nr̄o: qꝛ lꝫ fuerit appositum pactuꝫ ꝙ possit redimere ille qui dedit insolutum: nō tñ se obligauit ad redimendū neqꝫ ad soluēdum p̄cium vel similē seu maiorē quātitatē: ⁊ sic sumus extra terminos dicti statuti. Et ꝓpterea non oportet inuestigare: an scđa ꝯtrus emphyteosis cū pactis in eo appositis cēseatur factus incontinenti. Et vtrum censeatur inesse vere vel ficte in ipso ꝯtractu dationis insolutum: ⁊ hoc respectu. Utrum verificent̄ verba dicti statuti in hmōi ꝯtribus ⁊c.

b ¶ Prout discutit p̄fatus dñs consulens concludens ꝙ ex quo ꝯtrus dationis insolutū fuerit habitus pro absoluto sequens ꝯtrus factus eodē die loco ⁊ testibus non cēseat̄ factus incōtinenti. Et dato ꝙ cēseret̄ factus incōtinēti non censeat̄ fact⁹ in ipso ꝯtru dationis insolutum vere sꝫ ficte.

c ¶ Prout sua excellentia concludit ponderando verbū videtur positum in. l. lecta versiculo dicebā. ff. si certum petat̄ tamen qꝛ multi tenent ꝙ censeatur contractus factus incōtinenti non solum quando contractus non est adhuc habitus pro absoluto: sed etiā si postea ꝙ̄ est habitus pro absoluto statim anteꝙ̄ diuertant ad extraneos actus fiat.

d ¶ Ideo ego al̄r legendo. l. bonefidei. C. de pac. vbi docto. tractant hunc articulum pōderabā ꝙ tex. in dicto v̄si. dicebā

loquitur

loquitur per verbū vr̄ ꝙ videtur denotare fictionem prout ponderat prefatus consulens in.l.iurisgentium.§.quinimo.ff.de pac.loquitur per verbum insint: verbum insunt que sunt verba denotantia veritatem.

e ¶Ideo cōsiderabam posse dici ꝙ qñ pactū celebraẜ incōtinenti:tñ postq̄ ɔ̄ctus est habitus pro absoluto, tunc pactū per viā fictionis censeaẜ inesse ɔ̄ctui. Et ita procedat dictus versiculus dicebā si vero pactū interponiẜ anteq̄ contractus sit habitus pro absoluto. tunc vere censeaẜ incepte cōtractui ⁊ ꝓcedat tex.d.§.quinimo. Et ƀm dictam ɔ̄siderationē ꝙ dicit dñs consulēs in hac parte ꝙ.s. ɔ̄ctus emphyteoticus factus post ɔ̄ctū dationis insolutū habitum pro absoluto nō insit vere in ɔ̄ctu dationis insolutū. Et ꝓpterea etiam hac ratione non militet dictum statutum in casu isto.

f ¶Itē pōderādū duxi ꝙ magis de facili coniecturaẜ fraus ⁊ simulatio ɔ̄ctus feneratitij qñ debitor tp̄e quo accipit pecuniā mutuo adijcit aliq̄ pacta q̄ qñ post acceptā pecuniā ex interuallo adijciat aliqua pacta cū creditore q mutuauerat.

g ¶Hinc dicimus ꝙ pactū .l. cōmis. in pignore appositum tempore ɔ̄ctus mutui fit a iure reprobatū adeo ꝙ nec iuramento firmaẜ. vt in.c.significāte de pigno.⁊ in.l.j.⁊ fi.C.de pac.pigno. Et tñ si pactū.l.cōmissorie hoc est ꝙ pignus cedat insolutū appositū ex interuallo valet.l.titius.ff.de pigno.act.⁊ ibi per bar. ⁊ doc. ⁊ per eos in .l. Quis aꝛs incipit alioquin.ff.de sol.⁊ assignāt rōnē differētie:q: indigens pecunia cū illa sibi mutueẜ de facili iniret quodlibet pactum etiā iniustū ad instātiā creditoris. Et ꝓpterea statutum fuit ꝙ hmōi pactū nō valeret. Sȝ postq̄ debitor recepit pecuniā nō ita de facili paciscereẜ ad nutū creditoris. Ita in simili magis de facili dȝ presumi ɔ̄ctus feneratitius ⁊ simulatus. ⁊ sic iniustus qñ hmōi pacta vel similia adijciunẜ ante pecuniam acceptam vel tēpore quo accipitur q̄ si adijciuntur ex interuallo post pecuniam acceptam.

h ¶Et idcirco.c.ad nostram.⁊.c.penu. de emp. ⁊ vend.⁊.c. illo vos de pig. que loquunẜ in pactis appositis tempore emptionis ⁊ venditionis.⁊ sic tempore quo ɔ̄uenit de pecunia accipiēda nō debēt trahi absolute ad terminos in qbus pacta adijciunẜ ex interuallo post pecuniā acceptā:⁊ pariter ea q̄ tradunt doc.in dictis iuribus.⁊ in.l. emptione .C. plus vale.ꝙ agiẜ.q: loquunẜ in ɔ̄ctu apparēte emptionis ⁊ venditionis. Item pondero ꝙ in vltimo contractu inito inter dictas partes renunciaẜ liti pro parte debitoris mutuatarij. Ita ꝙ est verisimile ꝙ eadē lis vertebaẜ inter dictas partes.⁊ sic verisimiliter dictus Angelus petebat dictam domum sibi datam insolutum a dicto magistro Joanne ⁊ dictus magister Joānes non opponebat verisimiliter de simulatione contractus prout nunc opponit cum dicte liti fuerit renunciatum non potest nunc resuscitari per .l. postq̄ liti.⁊ que ibi habentur.C. de pac.

i ¶Item considero circa id qd̄ dr̄ per dñm ɔ̄sulentē pro ɔ̄tra parte in octauo fundamēto ꝙ dato ꝙ illud pactum interuenisset nō ꝓpterea prestaret ɔ̄iecturā simulatiōis q: illud pactū fuisset iustū ⁊ ɔ̄ueniret nature ɔ̄ctus apparentis: q: recipiēs insolutū in casu redemptionis deberet conseruari indēnis prout in simili dr̄ in.l.non dȝ in fine de edili.edic. quā cōsulens allegat pro ɔ̄ria. Et facit pro recte intuenti:q: si dictus Angelus qui mutuauit centū triginta aureos reuendidisset domū acceptā insolutum pro eodē precio fuisset in dāno si soluisset gabellam pro ɔ̄ctu datiōis insolutū. Et tantūdem nō fuisset sibi redditum prout in simili declaratur in.d.l.nō dȝ in redibente animal emptū pro eodem precio ⁊ soluerat pro animali empto vectigal ꝙ fuisset in dāno:si vectigal non redderef. Et ideo vt conseruef indēnis vectigal ꝙ soluerat prout tenebatur sibi redibetur.

k ¶Itē circa decimū fundamentū factum in cōsilio aduerse partis in quo allegās facit principale fundamentū ponderandū est pro quo adiuuanda respōsione data p iupraſcriptū dñm ɔ̄sulētē pro hac parte ꝙ in ɔ̄ctu emphyteotico ɔ̄tineẜ pactū ꝙ possit dictus magister Joannes redimere dictā solutionē annue pensionis pro centūtriginta ducatis semp ⁊ qñcūq̄. ⁊ sic ē sensus ꝙ solutis cētūtriginta ducatis quādocūq̄ infra trienniū censeatur redempta obligatio dicte annue pēsionis.⁊ sic ꝙ cēseaẜ liberatus a dcā annua prestatione dicte pēsionis. Et propterea dicta promissio q̄ sequiẜ de soluēdo quolibet anno sex ducatos ꝓ annua pensione dicte domus necessario intelligiẜ: nisi interim fuerit redempta dicta obligatio annua pensione. ⁊ maxime q: in pacto facultatis redimendi dr̄ ꝙ cēseaẜ appositū in princi. medio ⁊ fine.⁊ in qualibet parte ipsius ɔ̄ctus. ⁊ sic in promissione ꝙ quolibet anno quattuor annorū solueref dicta pensio censetur appositum illud pactū ꝙ possit redimi illa pensio. Et ex his videtur ꝙ dictum decimum fundamentum partis aduerse sit multum debile.

l ¶Itē circa nonū fundamētū ɔ̄silij ɔ̄rij in quo ēt dñs consulēs dicit se facē p̄cipuū fundamentū. Addo ad rñsionem dñi ɔ̄sulētis ꝙ dictio pro qñq̄ denotat cām remotā. ⁊ occasionalem.vt.l.j.C.si aduers.rē iudi.⁊ in canōe agato .lxiij. di.⁊ per Archid.ibi.⁊ in canone ordinationes .j.q.j. Et ita pōt interpetrari in casu isto ad euitādā ɔ̄rietatē que aꝛs resultaret in eodē ɔ̄ctu cū primo ⁊ principaliẜ ɔ̄uenerit ꝙ pēsio solueref ꝓ domo ɔ̄cessa in emphyteosiȝ ꝙ pluries repetiẜ in eodē instrōtō:ió decet ꝙ vbi semel ⁊ incidēter dr̄ de pensione debita ꝓ centumtriginta ducatis intelligaẜ ⁊ declaref p precedētia ꝙ cētūtriginta ducati censeanẜ cā dicte pēsionis remota tñ q: centumtriginta ducati domus pro qua pēsio soluiẜ fuit data in solutū dicto Angelo ⁊ hoc respectu dicta pēsio cēseaẜ ꝓmissa pp dictos cētūtriginta ducatos ⁊ siẜ cēseaẜ ꝓmissa ꝓ q̄ntitate Gabelle quā solueret dictus Angelus tñ tota pēsio censeaẜ pstari ꝓ pēsione domus.⁊ ita ɔ̄ctus tanq̄ licitus saluef ⁊ ex istis improprijs ⁊ ineptis vt ita dixerim locutiōibus in isto pacto ⁊ in pacto facultatis redimēdi.ē.deducto deprehēdi pōt cōiectura ꝙ nō celebraẜ ɔ̄ctus simulatus q solet ɔ̄bi a psonis cautis ⁊ astutis seu prudētibus.⁊ maxime si dictus Angelus innuisset ne dictus ɔ̄ctus iudicaref vsurarius verisiẜ nō apposuisset illa vba de pēsiōe soluēda ꝓ q̄titate cētūtriginta ducatis ⁊ insup si cēseref ꝓmissa pēsio quattuor annorū ꝓ q̄titate gabelle nō putarē ꝙ in h̄ resultaret vsure ex quo quātitas soluta ꝓ gabella nō agiẜ vt restituaẜ ⁊ pēsio quattuor annorū nō ascēdit ad q̄titatē ꝓ gabella solutam. Et ex his vr̄ ꝙ dicta duo p̄ncipalia fundamēta ptis aduerse reddātur friuola ex qbus oibus vna cū adductis per dñm cōsulētē puto intrepide cōcludēdū ꝙ dicti ɔ̄ctus nō censeanẜ. Usurarij vel simulati ꝓut cōcludit dñs cōsulēs. Laus deo.

¶Societas an ⁊ quō possit ꝓbari p testes. Et an testes ex eo ꝙ se iuicē nō vocāt dicanẜ singulares ⁊ an hmōi dicanẜ sufficienter ꝓbare societatē fuisse ɔ̄ctā inter duos in exercitio militari. Itē quid si vnus ex socijs recepit ꝓtē stipendij ꝙ ambobus erat promissum an teneatur.

¶Consilium cxxxiiij.

i In nomine domini nostri iesu christi. ¶Reperio me aꝛs cōsuluisse in hac causa pro heredibus Antoniacij cōcludendo ꝙ est legittime probata societas olim contracta in exercitio militari lucri. videlicet ⁊ questus inter dictum Antoniacium ⁊ saluatorem ⁊ ꝙ dicta conclusio fuit confirmata per plures doctissimos doc.qui dicto meo consiliō se subscripserunt.

a ¶Nunc autem prout mihi dicitur contra dictos heredes Antoniacij in quorū fauorem reddita fuerunt dicta consilia duo principaliter alleganẜ pro parte heredum saluatoris.primum ꝙ testes deponētes super dicta societate sunt singulares nō allegando se inuicē in cōtestes. Testibus.n. singularibus nō adhibetur fides .c. tā litteris de testibus. ⁊.l.iurisiurandi.c.eo.tit.⁊.c.cum dilecti de elec. cum si.

b ¶Ad qd̄ respondetur negando dictos testes esse singulares plures enim sunt contestes ꝙ cōmuniter recipiebāt stipendiū ⁊ conuertebant in cōmunem vtilitatem ⁊ quādoq̄ vnus ⁊ quandoq̄ alter eorum recipiebant dictum stipendium de quo cōmuni stipendio in presentiarum agiẜ adeo ꝙ sufficeret sola ꝓbatio societatis circa hoc:tamē probantur plures alij actus sociales ⁊ alij actus indicantes societatem predictam prout deduxi in dicto consilio ꝙ arbitror ostendetur iudici.ideo nō repeto.

c ¶Et lȝ nō allegēt se in contestes nō ꝓpterea ex hoc cēseri debēt singulares.q: id iure nō ꝓbatur.nec rō naturalis suadet quam sufficit allegare.l.scire oportet.§. sufficit.ff. de excu.tuto.⁊.l.iij.§.si quis quasi.ff. de conditio. ob causam.

d ¶Nā sepe cōtingit ꝙ testis recordatur ⁊ noticiā hȝ de facto de quo ꝓbādo agiẜ ⁊ noticiā nō hȝ de contestibus.q: forte illos nō nouit vel nō vidit vel de eis nō recordatur ⁊ iniquum esset ꝙ propterea repelleretur eius dictum:

e ¶Dato autē ꝙ essent singulares:tamen est aduertendū

ꝙ societas lucri ⁊ questus est. Quid successiuū continens plura indiuidua socialia.

f ¶ Et ad probandum aliquod ens successiuū vel in genere sufficiūt testes singulares hoc est deponētes ꝑ diuersa media prout voluit glo. in. l. ob carmē. §. fi. ff. de testibus circa probationē possessiōis ꝙ ⁊ voluit Jac. bu. ibi seu in fine ti. ⁊ idē in. d. §. fi. tāgit ēt Bar. ⁊ doc. cōiter sequunꝭ illam gl. prout ibi dicit Raph. ful. idē tenens. ⁊ idē tꝫ Cy. post Petrum ⁊ Jac. de arc. in. l. ij. C. que sit longa consuetudo. ⁊ voluit panor. in. c. cū dilecti de elec. sequaces illam gl.

g ¶ Quā ⁊ sequit Ang. in disputatione sua que incipit astē fis vbi tractat an testes singulares probent quē vsurarium manifestum ⁊ tradit regulam ꝙ ad ꝓbandum aliquid vniuersale cōprehendens plura idiuidua sufficit ꝙ testes sint contestes in illo vniuersali: licet in actibus imediatis sup quibus deponūt sint singulares ⁊ exēplificat in possessiōe iurisditionis si vnus testis deponit ꝙ vidit decapitare titiū alius ꝙ vidit suspendere talem ponens etiam alia exempla que causa breuitatis obmitto ⁊ nititur per dicta glos. ⁊ idem voluit Pau. de leaza in quadā sua questione que incipit contra instrumētum ꝙ ⁊ tenuit Bald. in repetitiōe. l. de quibus in penultima charta. ff. de. ll. ⁊ in. l. actor ꝙ asseuerat. C. de proba. referens Jaco. bu. in. d. l. ob carmen. ⁊ in l. j. C. de test. ⁊ specu. in titu. de inquisitione. §. nunc tractemus versiculo item sufficit. ⁊ in titu. de teste. §. nunc vō de interrogatorijs versi. item ꝙ de tempore.

h ¶ Ubi dicit sufficē si vnus deponit ꝙ vidit tali die. puta die mercurij titiū recolligere granū. ⁊ alius deponit ꝙ vidit eū die sabbati recolligere oleū vel fabas. nam satis ad probādum possessiōēꝫ qō in pricipali de quo agiꝭ. s. in possessione se cōcordēt. ⁊ idē voluit. d. Anto. in. c. cuꝫ oportet at de accusa. ⁊ Hosti. ⁊ Jo. an. in. c. qualiter ⁊ qñ. el secundo eo. ti. ⁊ etiam Jnn. ibi prout communiter allegatur.

i ¶ Si igitur testes variantes in eo qō deponunt. ⁊ in tpe probant actum successiuum per supradicta multofortius si non apparet qō varient in actu quē deponūt nec in tempore: licet non appareat qō cōcordent in actu quem deponunt nec in tempore dicendum est qō probent actū successiuum prout cōtingit in casū nostro in quo testes non variant deponēdo de diuersis actibus apparētet. Sꝫ de eisdem actibus saltē in genere nec in tēpore discordant dato qō forte necessario non concordēt. Et ideo probent societatem que est actus successiuus cōtinens in se plures actus sociales qui inferunt in societatem.

k ¶ Accedat etiam ad predicta qō voluit speculator in titu. de teste. §. antepenultimo post pricipiuꝫ dicens qō si vnus testis ad probandum decimā recollectā dicit de decem coꝛbis ⁊ alter de quinqꝫ recollectis pro decima ꝓbāt decimaꝫ recollectam: qꝛ non est vis in numero ⁊ vtrūqꝫ dictuꝫ probar decimam recollectam ſm eum.

l ¶ Et idem voluit Jo. an. in. c. j. de arbi. dicēs qō qñ agitur de probādo actum habentem causam successiuam que non diuersificatur ex diuersitate actuū diuersitas in attestationibus circa diuersitatem actuū. puta in quātitate vl' iure vl' in alijs circūstantijs actuū nō reddit testes nō probantes exquo omnes. Concordant in illo iure vniuersali qō in se comprehendit plura indiuidua. vt est iue decimarū ⁊ iurisditionis. Adeo qō sumus super articulo iurisditionis qō talis ꝯdēnauit qnqꝫ homines ⁊ alter decem bene probant.

m ¶ Et eadē rōne si agiꝭ de ꝓbāda possessiōe iuris decimādi qō testes hmōi singulares illā probēt voluit etiam bal. i l. imperiū. ff. de iur. omnium iudi. in. xix. col.

n ¶ Et idem improbatiōe fame voluit ipse Bald. in. d. l. j. C. de testamētis. ⁊ Jmo. in. l. inter pares de re iudi. licet in tertia col. ⁊ sequētib' videaꝭ velle contrarium de rigore iuris tamen videꝭ velle qō hec pars sit seruanda in pratica ꝑpter auctoritatem accursij Jnno. Jo. an. ⁊ Spec.

o ¶ Et ipse idem Jmo. ibi in vltima colū. versic. forte posset tollerari vr̄ esse in hoc cōcordandum dicit posse tollerari qō si vnus testis dicit ꝙ vidit ticiū tenere ⁊ possidere: qꝛ vidit recolligere ordeū ⁊ alius qꝛ vidit recolligere granuꝫ: qꝛ sunt cōtestes in proxima causa ſm eum.

p ¶ Jdē Jaco. bu. in. l. arriani. C. de hereticis. dicit ꝙ ad ꝓbādū quē hereticū in genere sufficit qō vnus testis deponat ꝙ vidit eū negare ebristum crucifixum. ⁊ alius ꝙ vidit negare aliū articulum de quo etiam tāgit Bald. in. l. j. C. qui nn. tute. lꝫ istud vltimū dcm̄ habeat plus dubitatiōis. Accedat etiā glos. in cañ. nihilominus. iij. q. ix. Nec obstant iura que dicūt testes singulares nō ꝓbare: qꝛ isti testes i dictis casib' dici nō ūt nō singulares exquo cōcordāt iprobādo id de quo agiꝭ ex his igiꝭ appeꝛ ꝙ societas inita in arte militari est legitie ꝓbata nō obstāte asserta singularitate testiū.

q ¶ Scdm̄ ꝙ pncipaliter allegaꝭ pro parte saluatoris. seu pro parte suoꝝ heredū ꝙ dato ꝙ societas predic. a sit legittime probata: tñ tpe quo dictus saluator egit ꝯ heredes. Simonetti ⁊ quo postea trāsegit societas predicta erat finita morte. Antoniacci. l. adeo. ⁊. l. actione. §. morte. ff. ꝓ socio ⁊ lꝫ forte stipendium fuisset cōiter promissum dictis Antoniaccio ⁊ saluatori. tñ cuilibet eoꝝ debebaꝭ pro parte virili nisi aliter actum probareꝭ. l. reos. §. cum in talibus in fine de duobus reis. ⁊. l. si mihi ⁊ ticio in pnn. de ver. ob.

r ¶ Et partes q̄titatis debite pluribus censenꝭ ipso iure diuise ad numerum. d. l. si mihi ⁊ ticio in pzin. ⁊. l. naꝫ ⁊ si fur. §. fi. ff. si cer. pe. ⁊. l. cum pater in principio de lega. ij. ⁊. l. si ticius. ff. pro soci. Jta ꝙ si mille debebanꝭ pro dicto cōi stipēdio prout heres Antoniacci ponit in suo articulo quingēta debebanꝭ dicto saluatori ⁊ quingenta heredi. Antoniacci.

s ¶ Nam licet forte de rigore iuris dicta mille deberent esse cōmunia pro indiuiso. ⁊ sic in quolibet nummo socij deberent habere partem. tamen propter vtilitatem de equitate aliud statutum est prout dicit glo. in. d. l. nam ⁊ si fur. in fi. ⁊ doc. ibi. Et propterea cum dictus saluator transegerit in nomine proprio prout presumitur. l. ⁊ magis. ff. solu. ⁊. l. paulus. ff. man. ⁊ non receperit nisi quadringētos quinquaginta florenos de mille florenis qui asserūtur debiti. Et sic nō recepit vltra parteꝫ suā. Quinimo non recepit integrā ptē suā. ideo non vr̄ ꝙ aliqd debuerit dare heredi sui socij ꝑut dicit tex. in. d. l. si ticius. vbi recipiens partē precij rei vendite que erat societatis nō tenetur aliquid dare heredi socij.

t ¶ His tñ nō obstantibus cōtrarium puto de iure respondendū: nā premittēdū est ꝙ lꝫ societas finiaꝭ morte socij: tñ durat effectus societatis ⁊ trāsit in heredē circa ea que depēdent ex rebus cōibus seu ex ante gestis seu inchoatis. ita ꝙ actio ꝑ socio cōpetit pro predictis in heredes ⁊ heredibus prout cōpetijsset defuncto ⁊ ꝯ defunctum. l. heres socij. ⁊. l. vez. §. i heredē. ⁊. l. actiōe. §. j. ⁊. §. morte. ff. ꝑ socio. ideo vr̄ ꝙ prout in vita Antoniaccij si saluator exegisset suū stipendium nomine proprio tenebaꝭ illud cōicare. ita ēt vr̄ ꝙ ēt si exegit nomine ꝓprio suū stipēdium pro suo seruitu teneaꝭ illud cōicare heredi Antoniaccij pro quo facit: qꝛ actio que cōpetebat saluatori pro dicto suo stipendio compe ēte pro suo seruitu erat cōis vel cōicanda Antoniaccio ⁊ ecōuerso illa actio que cōpetebat Antoniaccio pro stipendio sui seruitus erat cōis seu cōicandi saluatori id aūt qō prouenit post mortem socij ex re cōi dꝫ esse cōmune ⁊ cōmunicari heredi socij defuncti. d. §. in heredē. ⁊. d. l. actione. §. j. ⁊. §. morte. ⁊ propterea videꝭ ꝙ illud qō exegit saluator pro stipēdio sibi debito in vita Antoniaccij existente inter eos dicta societate debeat cōmunicari heredi Antoniaccij: lꝫ exegerit nomine proprio pro stipendio sibi debito. Stantibus ēt attestationibus trium testiū deponētiū ꝙ dictus saluator egit cōtra heredes Simonetti pro cōi stipēdio suo ⁊ Antoniaccij ⁊ pro cōmuni eorum stipendio recepit dictam quantitatem cccccl. florenorum que attestationes deducuntur in alijs consilijs. ideo non repeto quibus attestationibus non obstat si dicatur ꝙ contrarium apparet ex instrumento transactionis ⁊ receptionis dicte q̄titatis. cccccl. flore. ⁊ ex instrumento petitionis quam fecit dictus saluator aduersus heredes Simonetti per que instrumenta publica apparet ꝙ dictus saluator petijt transegit ⁊ recepit dictam quātitatem pro stipendio sibi debito non facta aliqua mentione de dicto Antoniaccio seu de cōmuni stipendio. quia potest responderi concordando dicta testium cum dictis instrumentis quodlibet petierit simpliciter pro suo stipendio. ⁊ similiter transegerit ⁊ pecuniam receperit: tamen intelligebat venire cōmune stipendium vel qꝛ fuerat forte promissum sibi saluatori ⁊ Antoniaccio tanqꝫ duobus reis credēdi seu vni eoꝝ recipienti pro se ⁊ tanqꝫ institori sui socij.

v ¶ Jta ꝙ quesita fuerit actio cuilibet insolidū pro toto stipendio iuxta ea que habenꝭ in titulo de duobus reis. ⁊ per Bar. in. l. si plures de institoria vel qꝛ solebant exigere vnusquisqꝫ eorum stipendium cōmune insolidum non magis pro parte vnius q̄ alterius. ⁊ ideo prout dictus saluator in vita Simonetti solebat petere ⁊ recipere stipendium prout testes deponunt. ita putabat forte sibi licere.

x ¶ Uel quia ꝙ cōmune est dicitur esse meum. ⁊ quandoqꝫ dicitur

dicitur esse proprium. vt dicit Bal. in. l. penul. C. de condi. inserus. et in. l. j. C. qui testa. facere pñt. vbi de hoc brancardo q̄ cōmune est. an censeat esse meū de quo et p Bart. et doc. in. l. serui electiōe. §. j. de le. j. et p Ang. in. l. inter quos de dāno infecto. et hz in infinitis. vt ita dixerim locis et hoc potuit innotescere dictis testibus dato tñ q̄ petierit noīe ꝓprio. et ꝓ suo stipēdio et suo seruitu ꝑut vba sui libelli et censeat petijsse ꝓ suo dūtaxat stipēdio et seruitu. et nō pro stipēdio et seruitu dicti Antoniacij tūc q2 Antoniacius habebat seu hře debebat partez in stipendio q̄ debebat saluatori et cō. Ideo illud qd accepit pro dcō suo stipēdio sibi debito ꝓ suo seruitio dz cōicari hēdi Antoniacij. et multo fortius q̄ si recepisset tāq̄ ptē suam cōis stipendij debiti pro vtriusq̄ seruitu.

y ¶ Et ita pōt respōderi ad. d. l. si titius. vbi recepit ptē pcij tāq̄ ptē sibi debitā cōmunis precij. est. n. tūc diuersa rō: q2 ps cōis vnius debiti obuēta socio post finitā societatē tāq̄ ꝓ pte sua nō suadet rō nālis q̄ cēseat puenisse ad euz res cōis seu cōicāda exquo diuisio de iure fit ad numerū ꝑut cēset puenisse debitū cōe vel cōicādū qñ exegit creditū tpe societatis ꝯtrum sua opa que opera concernebat societatē.

z ¶ Pōt scdo rñderi ad. d. l. si titius. q̄ ibi creditum fuit factū post finitā societatē. et lz res que fuit vēdita fuissz cōis et ptinuisset ad societatē: tñ pretiū nō ptinebat ad societatē sz ad socium supstitē et heredē socij mortui. et h saltez si tpe societatis nō erat destinata ad vēdendum. Tertio rñdet q̄ ibi res fuit vēdita vna cum putatiuo hēde socij defuncti et quilibet accepit ptē suā. ita q̄ cēset pinde acsi fuisset vendita vna cū vero hrēde socij defuncti. et hoc vr̄ de mente Bar. in suo summario et innuit ratio que ibi subditur in textu.

& ¶ Ex qbus appz q̄ siue dictus saluator trāsegerit et pecuniam receperit pro cōi stipendio siue pro suo ꝓprio stipendio teneat pecuniā receptā cōtribuere hēdi Antoniacij. et sic sibi medietatem quātitatem receptam. Laus deo.

¶ Iurm an opet vt ꝯctus nō p̄sumat fictitius stāte statuto loci q̄ si qs reperiat recepisse fructus possessionis vendite per quinquennium post factam vēditionem q̄ talis ꝯctus p̄sumat et habeat ꝓ ficto. Itē quomō testes deponentes de possessione habita per venditorem habeant deponere.

¶ Consilium. cxxxv.

i **In nomine domini** nostri iesu christi. ¶ Visis articulis et attestationibus in causa principali et in cā appellationis vertēte inter henricuz noni honcfrij seu eius procuratorem ex vna pte agentem et Gasparem et ser Petrū magistri Roberti chaterini ex altera parte conuētos et instrumēto ꝯtractus initi inter dictum Henricū et dictum magistrum Rubertum et visa copia statuti sub rubrica de vēditionibus et alienatiōib⁹ fictitijs. Cuius tenor talis ē. vz cū qdā volētes alios suis viribus fraudare alienationē de suis bonis faciūt postmoduz cū alijs ꝯcturis ad hoc vt hominū malitijs obuiemus statuimus q̄ qcūq̄ hz bona posita in terra saxiferrati vel suo districtu seu ptē ipsoꝝ bonoꝝ vel aliqd eoꝝ vēdiderit donauerit seu quouis alio titulō alienauerit seu cōcesserit et post dictā alienationē vel aliquod pdictoruz p se vel alium vel ius hñtem ab eo possiderit fructus ex ipsa re vel rebus percipiēdo et ipsa bona locādo p se vel aliū seu ius hñtem ab eo p tps. v. annoꝝ pacifice et qete dcā ꝯcessio et alienatio pro ficta et ficte cōposita habeat ac nullū sortiat effectum et eis fides aliqua per officiales dicti cōmunis adhiberi non possit imo ipsas alienationes et concessiones sic factas dicimus esse nullas et nullius valoris eē statuimus et hoc locuz hře volumus in alienatiōe et c̄. Si rē alienā cōduxit vel de ipsa locatione fecit pñs sibi obstat statutū ad hoc vt hij qui cum alijs ꝯhunt decipi seu fraudari nō possint que quidem locum habeant in presentibus seu futuris et pendentibus non tamē habeāt locū pdicta et c̄. Et presupposita validitate actorum: q2 singula acta non vidi vertit dubitatio an dictus contractus iudicari debeat simulatus et nullus necne et consequenter an partes iudicis appellationis debeant esse in pronunciando bene iudicatum et male appellatuz an econuerso attento q̄ in causa principali fuit pronunciatuz pro dicto Henrico dictum contractū fuisse et esse simulatuz et simulate confectum. Circa q̄ videtur prima facie dicēdū q̄ dicta sententia fuerit iniusta et q̄ dictus contractus fuerit validus. nam lz dictus Henricus possederit vltra quinquēnium bona que per dictum instrumentū apparent alienata dicto magistro Roberto. et per ꝯñs videat q̄ ꝯctus et alienatio pdicta annulletur per dictum statutum.

a ¶ Tamen pp iurm appositum in ꝯctu vr̄ q̄ ꝯctus reddat validus virtute iuramēti q̄ pōt seruari p dictū Henricum sine dispēdio salutis eterne per. c. cū cōtingat de iureiur. et c. Quis de pactis in. vj. in generalitate dictorū iuriū rōne pp quam doctores in dictis iuribus extendunt illa iura ad alios casus et similiter bar. in. l. si quis pro eo de fideiussoribus et ipse et doc. in auc. sacra puberū. et iō videntur q̄ etiā sint trahenda dicta iura ad casum nostrum.

b ¶ Nam statutum nō pōt tollere vires iuramenti ꝑut dñs do. Ant. Imo. et Panor. in. d. c. cū ꝯtingat. et Pau. de cast. in. d. auc. sacramēta puberum in lectura et in repetitiōe q in dicta repetitiōe etiā dicit q̄ si statutū annullans cōtractuz non facit mētionem de iuramēto. et tūc intelligit nisi fuerit iuratus. et sic statutum interpetretur per ius cōe ar. l. si serui vestri de noxalibus cum similibus fm eum.

c ¶ Et lz Bar. in. l. oēs populi. idem tenens scilicet q̄ statutū nō possit disponere ꝯ iurm tñ limitat si statutum procedit remouendo cām peccati: vt q2 nō adhibita solēnitate p̄sumat dolum vel metum: nam tūc statutum operatur etiam circa contractum iuratum et in hoc tollat vires iuramenti:

d ¶ Quia iuramentū dolo vel metu extortū non confirmat contractum alias nullum vt. d. c. cum contingat in fine. et d. c. Quis. et dicta auc. sacrā puberū tñ Bal. in. d. l. oēs populi deridet dictā cautelā Bart. et dato q̄ procedat de quo infra subnectā tñ procedit in presumptione de qua Bart. loquitur non videtur q̄ procedat quando statutum fingit.

e ¶ Nam ius canonicum q̄ dat huiusmodi vires iuramento considerat peccatum et in materia peccati cōstat esse differentiam inter fictionē et presumptionē. naz fictio semper inducitur contra veritatē vt no. glo. in. l. fin. ff. q̄ me. causa. et in. l. siue possidetis. C. de ꝓba. et pz ex diffinitione fictiōis quā ponit Bart. in. l. si is q ꝓ emptore de vsucapi. et appet in omnibus fictionibus que reperiuntur in iure. Presumptio nō ꝯriat veritati imo est quedam verisimilis probatio veritatis pz in. c. afferte. et in. c. q2 verisimile. et quasi p totū titulū extra de p̄sumptiōibus. et in. d. l. si. q̄ me. ca. et est videre in qualibet iuris presumptione.

f ¶ Hinc est q̄ ꝯ p̄sumptionē admittit ꝓbatio et nō contra fictionem vt no. glo. in. l. conficiunt in pn. de iure codicil. et in. l. si duo de acq. pos. et in. d. l. si. et in. d. l. siue possidetis q̄ et cōiter tenēt oēs doc. si itaq̄ ꝓbaret veritas iuris p̄sumptione cessaret peccatū: iō posset ꝓcedere statutū tanq̄ nō induceret peccatum: sed fictio contrariatur veritati.

g ¶ Et sic vr̄ aduersarij deo et ꝯscientie q̄ veritati inhiberet iuxta illud euāgeliū. Ego suz via veritas et vita et gl. in auc. de instrumētoꝝ cautela et fide not. q̄ deus est ipsa veritas. et ꝓpterea suadet rō q̄ statutū nitēs ex fictione quā inducit cum nō tollat materiam peccati pariter non tollat vires iuramēti ꝯfirmatorij cōtractus q̄ ēt videt de mente Bar. vt satis pz ex supra relatis: iō cū statutū de quo agit loquatur p vba habeat ficte ꝓ ficto. et iō videant inducere fictionē et in ꝓprietatē vt no. bar. in. l. si is qui ꝓ emptore i fine tertie. q. pncipalis de vsucap. adducēdo. l. iure. ciuili de cōdi. et demon. et. l. iure ciuili de regu. iur.

h ¶ Ex quibus videtur q̄ statutum non inducat nullitatem dicti contractus iurati nec etiam videtur q̄ aliter probetur simulatio: q2 lz tres testes conentur probare simulationem contractus tñ dicti testes sunt singulares. nam vnus deponit directo de simulatione et alij duo de confessionibus dci magistri Roberti asserti emptoris factis absente pte et non sunt inter se contestes q2 non vocant se incontestes.

i ¶ Et actus confessionis est reiterabilis et vnus deponit q̄ dictus magister Robertus sibi dixit et altera testis non videtur deponere q̄ dixerit illi testi: vnde verisimiliter deponit de alia confessione. ita q̄ verisimiliter sunt singulares et testes singulares non probant. c. cum dilecti de elec. et. c. taz litteris de testibus. quinimmo dicit Bald. in. l. edicto ante medium. C. de edicto diui. q̄ prout non creditur testibus singularibus. ita non creditur testibus. qui possunt esse singulares et contestes allegando no. per Barto. in. l. celsus de vsucap. et idem voluit Bal. in. c. bone de elec. et in. l. testiuz. C. de testibus. vbi adducit not. per Guil. de cu. in. l. vbi. ff. de edendo. Et insuper dicti testes masculi videntur inter

se variare qꝛ primus testis deponit ꝙ simulatus cōtractus fuit celebratus ne bona ꝑuenirēt ad manus ꝯsanguineoꝝ ipsius hērici ⁊ alius testis deponit ꝙ dictus magister robertus sibi dixit ꝙ dictus cōtractus fuit simulatus ne dcā bona ꝑuenirēt ad ecclesiā. ⁊ sic videnꝭ variare ⁊ ꝓpea vidētur repellendi ar.l.q falsa vel varia.ff.de testi.⁊.l.cum ecclesia sutrina de causa posses.⁊ proprietatis.

k ¶His tñ nō obstātibus ꝯtrariū puto de iure rñdendum vꝫ ꝙ dictus ꝯctus sit iudicādus simulatus ⁊ nullus pōderata dicta.l.municipali.⁊ ꝓbatiōibus. Ad cuius rei euidētiā pmitto ꝙ dicta.l.municipalis nō inducit fictionem.

l ¶Quia fictio cadit sup certo ⁊ i h differt a ꝑsumptiōe que cadit sup dubio vt no.Bart.in.d.l.si is q pro emptore i.j. q.princ.adducendo ea que habenꝭ in.d.l.fine possidetis.⁊ in.d.l.si ꝙ me.cā in.c.is q de sponsalibus.

m ¶Igitur cū statutū nostrū loquaꝭ in casu dubio debet interpetrari ꝙ potius ꝑsumat ꝗ qd fingat maxie cū sit satis verisimile.id qd in statuto disponitur:qꝛ nō est verisilē ꝙ post factā alienatiōem pmittaꝭ alienans possidere tāto tpe facit.l.sicut.§.supuacuū.ff.q.mo.pignus vl' hypo.soluitur.

n ¶Et lꝫ verbū habeaꝭ qñqꝫ importet fictionē tamē:quādoqꝫ ēt importat veritatē ꝓut ⁊ dicit ipse Bar.in.d.l.si is qui ꝓ emptore in si.iij.qōnis principalis.⁊ ꝓbaꝭ in.c.ij.vt lite pendēte lib.vj.⁊ in.§.penul.de rerū diuisione.⁊.ff.pro derelicto.l.ij.⁊.iij.⁊ sequē.idcirco dꝫ cēseri ꝙ statutū ꝑsumat contractum vere fictitiū hoc est simulatum.

o ¶Pro quo etiam faciunt verba rubrice de venditionibus ⁊ alienationibus fictitijs.nam verbum fictitijs exponi debet.i.simulatis vt pꝫ ex nigro ipsius statuti.⁊ sic rubrica loquitur de contractibus simulatis.

p ¶Sed contractus q finguntꝭ simulati seu fictitij nō sunt simulati merito rubrica nō loquiꝭ de ꝯtractibus q finguntꝭ fictitij:qꝛ nō sunt fictitij illi ꝯtractus qui fictitij finguntꝭ ex quo fictio est contraria veritati vt dictum est.

q ¶Et per rubricā declaraꝭ nigrum:qꝛ nigrum intelligitur loqui in terminis rubrice.l.imperatores.ff.de in diem adiectione.⁊ per glo.in.c.j.⁊ in.c.ab arbitris de offi.delegat. lib.vj.in.l.si.in prin.ff.de cōdi.indebi.vnde in istis terminis militat theorica Bar.in.d.l.oēs populi suprarelata cuius cautelam esse multum bonā dicit Bal.in.d.auc.sacramenta puberum quā etiam sequitur in.l.non dubiuꝫ.C.de ll.quā etiam sequiꝭ Saly.in.d.auc. sacramenta puberum. in vltima.q.⁊ similiter Rapha.fulgo.ibi.

r ¶Et hanc tꝫ ēt cardinā.floren.in.d.c.cum cōtingat.dicēs se consuluisse qd valeat statutū si presumit dolū ꝓut eum refert ibi Panor.in decimasexta col.⁊ lꝫ Bald.in.d.l.oēs populi derideat cautelam Bar.tamē ipse tꝫ qd statutuꝫ sit seruandū ēt si nō presumat dolū vel simulatiōem quā opi. Raph.in.d.auc.sacramenta puberū dicit cōiter seruari dictam aūt opi.Bar.⁊ sequaciū sequiꝭ do.Anto.in.c.cuꝫ cōtingat eā verā intelligens qñ apparerent cause presumendi ꝯm eū vt qꝛ appareret verisimilis ⁊ vrgens coniectura ꝓut ibi dicit Panor.seu verisimilis ⁊ proxima ꝯiectura ꝓut dicit Pau.de ca.in.d.auc.sacramēta puberum.⁊ lꝫ loquaꝭ in statuto presumēte dolum seu fraudem tñ eadē ratio militat vbi statum presumit simulationem.

s ¶Maxime qꝛ pariter immo fortius tollit mām peccati: qꝛ non est peccatum non implere contractum simulatum.

t ¶Et prout cōtractus est simulatus.ita censeꝭ simulatum iuramētuꝫ:qꝛ nō est intentio iurantis seruare contractum simulatū.⁊ maxime si est pro parte verus cōtractus seu in aliquem euentum actum est vt sortiatur effectum.

v ¶Nam censetur iuratū de obseruādo quatenus vere agiꝭ vt seruetꝭ vt contingit in terminis.l.si.C.de nō nume.pec. in qua ꝑs fateꝭ se recepisse mutuo.⁊ sic simulat se recepisse ⁊ ꝓmittit simpliciter restituere ⁊ iurat nihilominus iurm nō astringit intra biēniū nō numerata pecunia:qꝛ.l.presumit ꝯfessionem ⁊ ꝓmissionē nō vere factā.sꝫ spe future numerationis ita in casu isto in quo dꝭ vēditionē simulatā factā eē vt bona deducta in ꝯctu efficerenꝭ asserti ēptoris si assertꝰ vēditor pseuerauerit i religiōe quā itēdebat igredi.

x ¶Facit ad predicta:qꝛ iuramētum interpositum super cōtractu interpretatur ꝯm naturam contractus sup quo iterponitur vt habetur in.c.peruenit.⁊ in.c.quemadmoduꝫ de iureiuran.⁊ in.l.si.ff.qui satis.cog.

y ¶Et ideo bene loquitur gl.in.l.emptione.C.plus valere quod agitur dicens ꝙ iuramentum non validat ꝯtractum simulatum. Quam sequitur ibi Bald.assignans rationem quia iuramentum ⁊ contractus simulatus non habet fundamentum consensus.⁊ iuramentum nihil addit vltra consensum nisi vinculum religionis prout dicit Bal.in.d.l.si. C.de non numerata pecunia.⁊ propterea subdit in terminis illius.l.non requiri absolutioneꝫ a iuramento:quia lex presumit confessionem factam spe future numerationis.⁊ sic deficit consensus obligandi casu quo futura numeratio non sequatur pariter:ergo non requiratur absolutio iuramenti quando lex presumit contractum simulatum.⁊ sic deficere consensum.⁊ sic est eadem ratio in contractu simulato ⁊ in terminis.d.l.si.per quam legem si.se mouet glo.in d.l.emptione loquens in contractu simulato.

3 ¶Pro quo etiam facit id qd no.Bar.in.d.l.omnes populi vbi vult ꝙ presumptio.l.in similibus terminis tollat materiam peccati si tollit peccatum:ergo nō requiriꭍ absolutio.

⁊ ¶Et prout.s̄.dictum est presumptio est verisimilis probatio veritatis ⁊ qui veritati inheret non offendit deum qui est ipsa veritas vt.s̄.dictum est:ergo nō peccat ⁊ cōsequenter nō indiget absolutione ꝙ saltem dicendum est attentis probationibus vere simulationis de quibus infra subdam.

p ¶Preterea dato ꝙ iuramentum astringeret ad obseruantiaꝫ contractus simulati non propterea sequitur ꝙ petendo declarari contractum simulatum incidit in periurium: quia etiam post declarationem factam ⁊ pendente lite posset seruari iuramentum prout si quis fecisset contractū vsurarium ⁊ iurasset seruare contractum soluendo vsuras nō incideret in periurium:licet interim peteret declarari contractum vsurarium ex quo non promisit id non petere ⁊ similiter iste non promisit non petere id qd petijt.

7 ¶Potest etiam ex alio deduci ꝙ iuramentum non validet dictum contractum:quia annullatio contractus factum per dictum statutuꝫ non fuit facta fauore debitoris seu eius qui iurauit seruare contractum:sed potius in odium cōmittentium fraudes seu ob publicam vtilitatem.

a ¶Qꝛ publice interest ne fraudes cōmittanꭍ attēto ꝙ fraudes sunt delicta ⁊ puniunꭍ crimine stellionatus.ff.de crimi. stellio.per totū titulū.⁊ maxime in.l.iij.§.j.interest enim publice ne delicta cōmittanꭍ ar.l.si ita vulneratꝰ.ff.ad leg.aquil.⁊.c.vt fame de sen.excō.in.vj.⁊.l.cōgruit de offi.presi.

b ¶Et facit qd dicit Bar.in.l.si quis pro eo dehdeiusso.quatenus tangit ꝙ iuramentum non validat cōtractuꝫ ꝙ a iure annullatur ob publicam vtilitatem principaliter ⁊ inter cetera exemplificat per.l.iurisgentium.§.si paciscar.ff.de pac. vbi nō valet pactum:vt nō agatur de dolo futuro ꝙ nō est ex alio nisi qꝛ censetur publice interesse ne dolus cōmittaꭍ.

c ¶Idcirco cum statutum expresse disponat ꝙ contractus sit nullus ⁊ censeatur fictitius:vt fraudibus hominum obuietur suadet ratio ꝙ censeatur factum ob publicam vtilitatem exemplificat etiam Barto.per.l.properandum.§.si quidem.C.de iudi.vbi non valet pactum per qd protelletur instantia vltra triennium ne lites fiant immortales ⁊ est pōderandum ꝙ dictum capitulum cum contingat.⁊.d.c.ꝗuis ⁊ dicta auc.sacramenta puberum solum disponunt ꝙ iuramentum validat contractus de iure nullos. Et omnia dicta iura loquuntur in casu quo agitur de interesse iurantis.ita ꝙ non est mirum si iuramentum preiudicat ipsi iuranti nō autem videtur eadem ratio quando nullitas inducitur propter interesse tertij.

d ¶Quia non suadet ratio ꝙ iuramentum operetur validitatem actus qui annullatur a iure propter interesse tertij. Et licet ratio dictorum iurium.scilicet.d.c.cum contingat.⁊.d.c.ꝗuis sit generalis tamen non operatur generaliter validitatem actus nulli:vt patet ex not.per doct.in dictis iuribus.⁊ Barto.in.d.l.si quis pro eo. Et inter cetera non operatur validitatem actus quando contractus vitiatur ob fauorem publicum vel in odium alicuius prout doc. concordant in iuribus preallega.

e ¶Nec predictis obstat si dicatur ꝙ dictus enricus nō possedit:qꝛ in contractu cōstituit se nomine emptoris possidere. Et is censetur possidere cuius nomine possideꭍ.l.ꝙ meo in prin.⁊.l.interdū.ff.de acqui.pos.qꝛ respōdeꭍ ꝙ statutum loquiꭍ etiā in eo qui apparēter alterius nomine possedit:qꝛ subdit ꝙ procedit etiā si cōduxerit.minor eniꝫ rō suadet ꝙ presumiꭍ fraus ⁊ simulatio in eo qui conduxit ab emptore ꝗ in eo qui simpliciter constituit se nomine emptoris possidere.maxime si probatur ꝙ venditor recollegit fructus.

f ¶Ex quo fructus pertinent ad cōductorem ⁊ non ad euꝫ qui alterius nomine possidet ꝓut in terminis decidit Bar. in.l.

in.l.post contractū dicēs φ attēdit receptio fructuum allegando.l.in ribus de agrico.ꝛ cēsi.li.x.ꝛ.l.iulia.§.possessionē.ff.de act.emp.ꝛ facit ēt φ ipse bar.no.in.d.§.superuacuum.

g ¶Nec etiā ob.si dicat φ lz.ɔ̄ctus presumat simulatus tñ nō possit simulatio allegari p ɔ̄bēt put dicit in sis bar.in terminis.l.sicut.§.superuacuū qui mo.pig.vel hypo.solui.qz statutū in casu nr̄o magis precise loquit φ in terminis.d.§.supuacuū.nā primo disponit φ ɔ̄ctus habeat pro fictio deinde disponit φ nullū sortiat effectū.Tertio disponit φ fides aliqua per officiales adhiberi non possit.

h ¶Quarto subdit φ tales alienatiōes sint nulle ꝛ nullius valoris que vba ita geminata ꝛ vniuersalia gn̄aliter sunt in telligēda φ nō valeāt ētiā piudiciū alienātis p iura vulgaria q̄ nō militant in terminis dicti.§.supuacuū si.n.statutū istud nō inualidaret ɔ̄ctū quo ad alienātē quo casu sortiret aliquē effectū ꝛ aliqua fides ei adhiberet ꝛ similiter alicuius eēt roboris ɔ̄ que repugnant verba dicti statuti.

i ¶Insuper simulatio dicti ɔ̄ctus in casu isto deducitur nō solum ex dispositione dicti statuti: sed etiam aliis concurrentibus.nam etiam de iure communi possessio continuata per venditorem prebet coniecturam simulationis.

k ¶Quia nō est verisimile φ emptor si soluit precium permittat venditorē tanto tempore recolligere fructus rei vendite argu.d.§.superuacuum.ꝛ.l.si is qui bonis.ff.de acqui.heredi.ꝛ.l.si quis in fine.C.de naturalibus liberis.ꝛ φ no.Cyn.in.l.si paternam.C.de repudianda hereditate concurrit etiam φ precium pro maiori parte fuit confessatum: vt in simili habetur in.l.per diuersas.C.mandati.

l ¶Concurrit ꝛ tertio φ dictus Henricus assertus venditor retinuit bona de quibus in dicto ɔ̄ctu continue in suo catastro tenuit pro eis datiuz soluit.Ex quo etiam summit coniectura φ dicta bona non fuerint vere alienata: sed remanserint in dominio dicti Henrici ꝛ consequenter φ alienatio nō fuerit vere facta: sed simulata per ea que habentur in.l.censualis.C.de donationibus.ꝛ in.l.rara.C.de omni agro deserto lib.x.ꝛ maxime qz dicta perceptio fructuū ꝛ solutio datiorum ꝛ retentio in catastro durauit nō solum per quinquēnium: sed longe vlteriori tempore concurrunt etiam attestationes plurium testiū ex quibus deprehendit simulatio dicti contractus.nam primo super illa deponit frater Sanctes ordinis minorum qui interfuit dicte alienationi ꝛ directo deponit de p̄dicta simulatione ꝛ eā semiplene probat ꝛ etiā probat φ pecunia que fuit apparenter soluta in ipso contractu fuit postea actualiter restituta dicto ser Roberto asserto emptori.Item ser Christophorus deponit φ dictus magister Robertus pluries ꝛ pluries sibi dixit ꝛ confessus fuit dictum contractum fuisse simulatum.

m ¶Et confessio absente parte facit semiplenā ꝓbationem vt no.doc.in.l.admonēdi.ff.de iureiurā.ꝛ in.c.si cautio de fide instrumē.vbi nōnulli tenent φ de equitate canonica faciat plenā probationem ꝛ pluries reiterata videt φ plene probet vt in.l.cū scimus.C.de agri.ꝛ cen.lib.x.deponit etiā dictus ser Christophorus φ dictus ser Robertus infirmus peste dixit sibi testi φ iret pro dicto hērico: qz volebat sibi remittere dictum contractum.Et φ ipse testis iuit pro dicto hērico: sed interim dictus ser Robertus decessit ita φ nō potuit remittere dictum contractum.Item domina Violanta neptis dicti quōdam magistri Roberti deponit de alia ɔ̄fessione dicti magistri Roberti ꝛ etiaz φ vidit scriptū in memoriale dicti magistri Roberti qualiter dicta venditio fuerat facta simulata nec vr̄ obstare ea que adducuntur contra dictos testes vz fratrem Sanctē ꝛ ser Christophorū.vz φ varient adinuicē eo qz frater Sanctes deponit φ dicta simulatio fuit facta ne dicta bona puenirēt ad manus consanguineoruz ipsius henrici ꝛ dictus ser Christophorus deponit φ dictus ser Robertus dicebat φ dicta simulatio fuit facta ne dicta bona peruenissent ad ecclesiam.qz respōdet φ dicta simulatio potuit fieri ob vtranqꝫ causam.scilicet vt si faceret professionē bona nō peruenirent ad ecclesiā nec ad dictos cōsanguineos: sz ad dictum magistrum Robertum: lz nō titulo emptionis: sz potius donationis.Et interim nō puenirēt ad manus cōsanguineoruz.Et sic vtraqꝫ depositio pōt probabiliter verificari ꝛ est satis verisimile φ dictus henricus non dixerit fratri Sancti q erat de dicto ordine in quē intēdebat ꝓfiteri φ faciebat dictuz contractū: vt bona nō peruenirēt ad ecclesiā ne dictus frater Sanctes secū indignaret.Itē dictus ser Robertus nolebat dicere φ dicta simulatio fuisset facta ne bona peruenirent ad consanguineos: sed ne bona peruenirēt ad ecclesiā vt euitaret indignationem dictorum cōsanguineorum.Et sic nulla est contrarietas seu variatio obstatiua.

n ¶Itē nō ob.φ dictus frater Sanctes est religiosus ꝛ deposuit sine licētia sui plati sine qua religiosi deponere nō debēt.xij.q.j.in cano.nō dicatis.ꝛ.q.ij.in canōe placuit: qz respōdet φ lz deponere nō debeāt sine licētia plati tñ si deponūt vz eorū depositio: vt ꝓbat in.c.nup de test.φ loquit in depositiōe fratris minorū ꝛ nō apper ð aliq̄ licētia supioris.Ad idē.c.veritatis de dolo ꝛ cōtu.Et hoc firmat Panor.i.c.cū de testi.ꝛ sentit Spe.i.§.i.ṽ.qd de mōacho.e.ti.

o ¶Et ē aduertēdū φ simulatiōes fiūt cōiter secrete ꝛ caute ne in aptū deducant.ita φ de facili ꝓbari nequeūt iō iura pmittūt φ probent p cōiecturas: vt pz in.c.ad nostram de emp.ꝛ ven.ꝛ in.c.illo vos de pigo.ꝛ gn̄aliter in his in qb9 est difficilis ꝓbatio admittunt ꝓbatiōes minus integre q̄ alias nō releuarēt: vt ꝓbat in.l.in actiōibus.§.plane de in lit9 iurā.ꝛ in.l.oēs.§.lutius.ff.de his q̄ infra credi.ꝛ.c.per tuas de symo.ꝛ in.c.illud de presumptio.ꝛ in.l.cōsensu.C.de repu.ꝛ in.c.transmissē q filij sint legi.ꝛ i auē.quas actiones.C.de sa.san.ecc.ꝛ in.c.eām de ꝓba.ꝛ multa similia possent adduci.Et qn̄qz credit iuro partis vt in.§.alie insti.de actio.ꝛ in.l.si qn̄.C.vn̄ vi.ꝛ in.c.si.cx̄ φ me.cā.ꝛ in.d.§.plane.ꝛ in.l.admonēdi.vbi doc.dicūt φ ad ꝓbādum φ instra sint de nouo repta ꝓbat p solū iuramētū partis idcirco in casu nostro videt φ legittime sit ꝓbata simulatio p dictas cōiecturas iunctis dictis attestationibus testium.

p ¶Et licet dicti testes sint singulares tñ talis singularitas nō detrahit fidei testiū: sz dictū vnius adminiculat dcō alterius prout notabiliter dicit Bal.in.l.de quibus de.ll.

q ¶Licet quandoqꝫ singularitas possit esse talis φ de fide testium detraheret adeo φ mille testes minus probarēt q̄ vnus prout ibi ipse declarat.

r ¶Dato sine preiudicio veritatis φ in materia facili ad ꝓbandum non plene probassent ad abundatiorem cautelam esset deferēdū iuramētū dicto hērico cuz soleat deferri iuramētuz melius informato in defectu ꝓbationū ēt vbi ē se miplene probatū: vt in.d.l.admonēdi.ꝛ in.l.in bonefidei.C.eo.ti.ꝛ in.c.fi.extra eo.ti.que iura generaliter loquunt.

s ¶Licet doc.dicāt in dictis iuribus φ iuramētū nō deferatur in defectū semiplene ꝓbationis quando est causa magna.Et suadet ratio quando dūtaxat est semiplena probatio: qz debilis est fides deponentis quodāmodo in cā propria: qz qn̄ est lōge maior ꝓbatio.Ita φ parū deficiat plene ꝓbationis nō suadet ratio φ iuramētū partis non suppleat paruū seu minimū defectuz probationis nec iura artant in contrariū ꝛ equitas suadet ꝛ facit pro hꝫ generalitas dictorū iuriū.ꝛ saltē hoc vr̄ dicendū in casibus difficilibus ad probandum prout est simulatio de qua agitur.

t ¶Nec vr̄ obstare φ fuit facta citatio ad audiēdum sn̄iam.Et sic ducat cōclusum in cā qz ex quo non fuit facta citatio de volūtate partiū.ꝛ p ꝓis cōstat φ citatus nō cōclusit in causa ne iudiciū claudicet suadet rō φ nō censeatur ab aliqua partiū ɔ̄clusuz in cā.ꝛ ita seruat de facto: qz quottidie videmus φ fit citatio ad istāriā vnius partis tñ postea diu litigat ꝛ fiūt noua acta ꝛ sepe ɔ̄tingit φ pa citat ad audiendū sn̄iam ad instigādū citatū vt litē prosequatur si vult aliquid vltra ꝓbare ꝛ insup per cōclusionē in cā nō cōcludit iudici vt in.c.cū Ioan.heremita de fide instrumen.

u ¶Et dicit Pon.in.d.l.admonēdi φ defert iuramentum indefectū semiplene ꝓbationis vsqꝫ ad sn̄iaz in causis summarijs: lz in causis ordinarijs deferat vsqꝫ ad ɔ̄clusionem in cā.ꝛ lz nō putē eē necessariū dictū iuramētū ptis tñ abūdans cautela nō nocet p iura vulgaria ꝛ conceditr a iure iudici φ qn̄cūqꝫ pōt partē interrogare ꝛ eā astringere ad respōdēdū cū iuramēto p.l.vbicūqꝫ.ff.de interro.actio.ꝛ in d.c.cum Ioānes heremita. Laus deo.

¶Carceratus qui fuit captus pro latrone ꝛ fuit pluribus vicibus a milite socio tortus si postea moriat.An ꝛ quādo potestas in sindicatu teneatur.

¶Consilium. cxxxvj.

In nomine domini nostri iesu christi.¶Quāuis in hac cōsultatione videat prima facie dicendū φ officialis cui est cōmissa custodia carcerati mor

tuo carcerato in dubio sit pena plectẽdus nisi probet mortem contigisse sine culpa ipsius. ⁊ sic casu fortuitu per tex. in.l.fi.§.penultimo.ff.de custodia reorum.

a ¶ Qui probat ꝙ si officialis dicit captuꝫ casu decessisse debet attestationibus probare. ⁊ sic tex.ille videt̃ presupponere ꝙ idubio presumat̃ mortuus culpa officialis ⁊ nõ casu fortuitu. ⁊ ibi gl.dicit ꝙ illud est speciale.

b ¶ Quia officialis tenet̃ ad custodiã prout in argẽtario dicitur in.l.siquis ex argentarijs.§.fi.ff.de edendo. ⁊ ideꝫ voluit gl.in.l.cu ita.§.species de legat.ij.dicens si carceratus est occisus tenetur custos.

c ¶ Et ibi Bal.idẽ vr̃ velle eqparãdo officialẽ argẽtarium ⁊ caprariũ.s.cui est cõmissa custodia caprarũ q caprarius bꝫ ꝓbare casum amissionis caprarum accidisse sine culpa vt vr̃ ꝓbare tex.in.l.siqs fundũ.§.imperator.ff.loca.

d ¶ Facit ẽt tex. ⁊ q̃ ibi bñr in.c.ad falsariorũ de crĩe falsi. vbi q tenet̃ examinare literas apostolicas eis vtẽs si sunt false ꝑsumit̃ in dolo vel culpa pp diligentiã quã adhibere tenebat̃ idcirco nõ vr̃ ꝙ sufficiat officiali ꝓbare mortẽ carcerati nisi ꝓbet ꝙ sine culpa ipsius officialis decessit sed dicta negatiua ꝙ sine culpa decesserit nõ vr̃ ꝙ probet̃ per deducta in pũcto que nõ videnẗ ꝯcludere ꝙ culpa cessauerit ⁊ ꝓbatio dꝫ esse cõcludẽs alias nõ solet prodesse.c.in presentia de probationibus. ⁊ l.nõ hoc.C.vñ cogna. ⁊ l.neqꝫ natales. ⁊ l.ad ꝓbationẽ.C.de probationibus cum simi.

e ¶ His tñ nõ obstãtibus ꝯtrariũ puto de iure rñdẽdũ. nam cõis opi.gl. ⁊ doc.est ꝙ q allegat dolũ vl' culpã tenet̃ eã ꝓbare p.l.quotiẽs.§.q dolo.ff.de ꝓba. ⁊ l.cũ ita.§.species de leg.ij. ⁊ facit.l.ꝯctus in fine de reg.iu. ⁊ ita ꝯcludit gl.in.l.si creditor. ⁊ ibi Bal.C.de pign.acti. ⁊ i.l.siqs ex argẽtarijs.§.penul.de edendo. ⁊ d.l.siquis fundũ.§.imperator.

f ¶ Que iura loqunẗ in eo q bꝫ prestare custodiã ꝓut est argẽtarius ⁊ caprarius quos Bal.in.d.§.species eqparat custodi carceris. ⁊ gl.ibi. ⁊ in.d.l.fi.§.penultimo de custodia reorũ assimilat argentario custodem carceris.

g ¶ Et ẽt creditor q bꝫ rẽ in pignus tenet̃ ad custodiã rei pignorate. ⁊ in.§.fi.institu. qbus modis re ꝯtrahit̃ oblig.tñ sufficit sibi ꝓbare casum ⁊ aduersario incũbit onus ꝓbãdi dolum vel culpã prout vult ibi glo. ⁊ in.d.l.si creditor.

h ¶ Et sic gl.quarũ maxima est auctoritas volũt ꝙ etiam ei qui tenet̃ ad custodiã sufficit probare casuꝫ puta interitus rei ⁊ eo probato aduersario incũbit onus ꝓbãdi culpã ⁊ ĩ ista opi.est gl.in.d.l.fi.§.penultimo de custodia reorũ que se remittit ad no.p eã in.d.l.siqs ex argentarijs.§.penult. nec obstat qd̕ gl.ibi. ⁊ in.d.§.species.dicit ꝙ est speciale ĩ argẽtario ⁊ custode carceris qꝛ gl.predicte nõ volũt qd̕ sit speciale qd̕ argẽtarius ⁊ custos carceris teneant̃ ꝓbare negatiuã scilicet qd̕ nõ fuerint in culpa:sꝫ volũt qd̕ ꝑdicti teneant̃ probare casum pp custodiam quam debent.

i ¶ Si enim nõ tenerent̃ ad custodiã aduersarius haberet primo probare culpã ⁊ postea haberet probari casus.ita se clarat gl.in.d.l.siquis ex argẽtarijs. ⁊ ita etiam suadent verba gl.in.d.l.fi.§.penul.de custodia reoꝝ.

k ¶ Et ita etiã est intelligenda glo.in.d.§.species.vbi dicit qd̕ est speciale in argẽtario qd̕ tenetur probare casum non autẽm dicit ꝙ teneat̃ probare absuisse culpam. ⁊ licet glo. subdat esse etiã speciale in custode qd̕ habeat probare carceratũ occisum absqꝫ suo dolo tñ dꝫ intelligi qd̕ probãdo casuꝫ censeat̃ probasse qd̕ sine suo dolo ex quo dolꝰ ꝑsumit̃ abesse p.d.l.quotiens.§.qui dolo. ⁊ l.merito.ff.pro socio.

l ¶ Et sic qd̕ dolus probat̃ ꝑsumptiue ⁊ eo ipso qd̕ ꝯtrariũ nõ probat̃ prout in simili dicit gl.in.d.§.imperator. ⁊ in.d.l.si creditor. ⁊ hoc ne ipsa gl.censeatur ꝯtraria alijs gl.

m ¶ Et ei qd̕ ipsa gl.dixerat in argẽtario qd̕ scilicet tenet̃ probare casum ⁊ nõ dicit sine dolo ⁊ similẽ cõsideratiõem pro ꝯcordia opi.facit Bal.in.d.l.si creditor. ⁊ siqs precise vellet tenere qd̕ gl.in.d.§.species voluerit qd̕ custodi incũberet onus probãdi dolũ absuisse posset intelligi qd̕ procederet ĩ carcerato occiso:qꝛ pt̃ dici qd̕ custos pt̃ faciliter custodire ne occidat̃ ꝓut vult tex.ĩ.d.l.fi.§.penul.qd̕ custos tenet̃ si carceratus se occidit.vl' ꝓcipitauerit. ⁊ sic intelligatur ſm.l.quã allegat ⁊ prout loquitur in occiso.

n ¶ Et ꝓut q tenet̃ ad custodiã obligat̃ de amissiõe p furtuꝫ vl' incẽdiũ q casus solẽt obuenire culpa custodis.ꝓut i hac mã dic̃ bar.ĩ.d.l.siqs ex argẽtarijs.§.pe.ꝯcludẽs in argẽtarijs ⁊ similibus q tenẽtur ad custodiã qd̕ tenẽtur probare casuꝫ ꝓut volũt gl.preallegate. ⁊ si probant casum qui cõiter nõ solẽt ꝯtingere absqꝫ culpa habẽtis custodire. ⁊ tunc habet necesse probari ꝙ culpa cassauerit si vero probant casum qui solet de facili contingere absqꝫ culpa. ⁊ tunc sufficit ꝙ probent casum nec requiritur probatio ꝙ cessauerit culpa ſm eum cuius theoricam sequuntur cõmuniter doc.ibi ⁊ idẽ tenet Bal.in.d.l.si creditori.

o ¶ Sed mors est de casibus q solẽt obuenire sine culpa vt̃ probare tex.recte intuenti in.l.ꝯctus.circa fineꝫ de reg.iur.

p ¶ Ideo ſm.d.theoricã sufficit custodi ꝓbare casum mortis mors enim ascribitur casui fortuito:vt probat tex.in.l.interdum.ff.de iudicijs. ⁊ in.l.fi.in prin.ĩ.de iure dotium.igitur qui probat mortem satis censetur probare casum mortis. ⁊ sic verificantur verba.d.l.fi.§.penultimo de custodia reorũ que videbatur prima facie satis vrgere in contrariuꝫ primo aspectu.sed non obstat attentis predictis.

q ¶ Et etiã est aduertendum ꝙ tex.predictus venit illatiue ex precedentibus:vt demonstrat dictio ergo ibi posita:ideo dꝫ intelligi : vt inferat̃ ex precedentibus id qd̕ ibi disponit̃: sed non videtur inferatur ex his que proxime precedunt.

r ¶ Qꝛ premittunt quattuor casus particulares.s.qñ carceratur se interfecit vel precipitauerit vel qñ custos interfecit vl' precipitauerit carceratũ ex quibus nõ infert̃ ꝙ generaliter custos teneat̃ probare ꝙ mors contingerit sine culpa:qꝛ ex particularibus non sequit̃ illatio generalis.ita ꝙ vt ꝓcedat illatio opꝫ intelligere ꝙ loquat̃ altero de duobus modis.s. ꝙ si contingat aliquis ex dictis quattuor casibus ꝙ tunc custodi incũbat onus ꝓbandi ꝙ casu mors secuta fuit:qꝛ põt ꝯtingere ꝙ qs se interficiet vel precipitet nõ ex ꝓposito.sꝫ casualiter ẽt citra culpam ipsius vel custodis ⁊ similiter ꝙ a custode casualiter interficiat̃ vel precipitet̃ etiam sine culpa ideo tunc debet necesse probari casus mortis nõ culposus.

s ¶ Vel secũdo referat̃ ad casum quo precipitauerit generaliter loquendo ⁊ nõ referendo illud pronomen se ad verbũ precipitauerit:qꝛ potest custodiri ne precipitetur : ideo debeat probari casus nõ culposus vel tertio potest intelligi ꝙ illatio non inferat̃ ex dictis proximis quattuor casibus.sed ex omnibus precedẽtibus ex quibus deprehendit̃ ꝙ custos debet assignare carceratum nisi excuset̃:qꝛ fugerit cuꝫ altero custode.ita ꝙ nõ sufficit ꝓbare ꝙ nõ sit in carcere nisi ꝓbet̃ casus mortis. ⁊ hec intelligẽtia magis placet qualitercunqꝫ autem intelligatur tex.non probat nisi ꝙ probet̃ casus mortis. ⁊ ita vr̃ illuꝫ tex.intelligere Dy.qui ibi dicit no.ꝙ castellanus dꝫ fieri facere instrumentum de morte captiui anteqꝫ sepelliatur. ⁊ sic debent facere presunerij ſm eum.

t ¶ Ex quibus verbis apparet ꝙ sufficit ꝓbare mortem captiui ſm eum ꝙ ⁊ suadet ratio naturalis:qꝛ statutũ est homine semel mori ⁊ incertuꝫ est qñ.l.j.ff.de condi. ⁊ demõ. ⁊ l.sancimus.circa finem.ff.de dona.ita ꝙ extat prouerbium ꝙ nihil est certius morte ⁊ nihil incertius hora mortis : vt dicit Joãnes an.in.c.cum apostolica de his que fiunt a prelato in fine. ⁊ in.c.ij.in fine de clerico non baptizato . ⁊ in euangelio dicitur vigilate quia nescitis diem neqꝫ horã ⁊c. nec per diligentem seu diligentissimam custodiam potest reparari quominus mors sequatur.ita ꝙ suadet ratio ꝙ mors non sit imputanda custodi ⁊ cuꝫ mors soleat deuenire ⁊ de facili contingat sine culpa alterius vt videtur velle tex.in.d. l.contractus.circa finem.

v ¶ Et docet experientia que est rerum magistra.c.qꝫ sit in prin.de elec.lib.vj. ⁊ in.c.statutum in principio de rescript. eo.lib.ideo ſm theoricam Bar.in.d.l.siquis ex argentarijs §.pe.quam doc.cõmuniter sequuntur.

x ¶ Probato casu mortis incumbit aduersario onus probãdi culpam custodis cum Bar. ⁊ sequaces loquantur in materia argentarij qui ex officio sibi publica auctoritate iniuncto tenetur ad custodiam prout custos carceris qui in hac materia per glo. ⁊ doc.assimulantur in iuribus supra adductis.itaqꝫ pro officiali vrget dicta theorica Bar. ⁊ doc.vrget etiam opi.glo.quas supra adduxi concurrit etiam opi.Jacobi Petri de bellapertica Guil.de cu. ⁊ Cy.prout eos refert Bal.in.d.§.species. ⁊ opi.Dy.ĩ.relata concurrit.

y ¶ Etiam ratio naturalis supra adducta concurrit etiam qꝛ melius est nocentem absoluere qꝫ innocentem condemnare vt.l.absentem in prin.ff.de penis. ⁊ in re dubia debet sequi absolutio : vt in regula cum sunt partium iura obscura in.vj. Nec obstant adducta in contrarium non enim obstat l.fi.§.fi.de custodia reorum qꝛ supra responsum est.

z ¶ Nec etiam obstant glose in contrarium adducte : quia immo faciunt pro recte intellecte.vt .ĩ. deduxi . Nec etiam obstat opi.Bald.in.d.§.species.quia Bal. vltimo loco videtur

detur se remittere ad notata in.d.§.imperator. vbi notatur ꝙ custos nõ teneť ꝓbare culpã cessasse:ꝫ loquať in captario nõ in officiali vel argẽtario tñ bal.ibi eos equiparauerat.

e ⁋Et dato ꝙ Bal.ibi teneat contra officialem ⁊ argentarium.Et idem teneat Ange.in.d.l.si quis ex argentarijs.§. probibet in fine.

? ⁋Qui Ang.idem tenet in.d.l.si creditor. loquitur in eo qui ratione officij publici tenetur ad custodiam per.d.l.si. de custo.reo.⁊ ita intelligit ꝙ notat glo.finvnam opi.in.d. l.si quis argen.in fin.⁊ sic vr̃ ibi.⁊ in.d.l.si quis ex argẽ.ipse Ange.idem velle in argentario. Idem in vtroq; vult do. Jo.petrucij in.d.l. si quis ex argen.idem vult dominus Dionysius in.d.§ species etiam in captario quos omnes vidi dum consului tamẽ in cõtrariũ sunt plures auctoritates supra relate.s.auctoritas glo.Jacobi Petri de bella pertica Dy.Guilielmi de cu.⁊ Cy. ⁊ theorica Barr. que communiter approbatur que debent preualere auctoritatibus Bal.⁊ Ange. maxime attentis rationibus.s.adductis pro officiali ⁊ attẽto ꝙ moueť per dictã.l.si. que nõ ꝓbat eoꝝ dictum ⁊ Ange.moueť per dictũ.§. probibet qui similiter non probat ⁊ in eo glo.⁊ Bar.⁊ sequaces aliter eum intelligunt:vt ex.s.deductis apparet.

z ⁋Itẽ mouetur Ang.per.l.ad cõmẽtariẽsem.C.de custodia reorum que loquitur de fuga captiui que de facili non solet contingere absq; culpa custodis.

a ⁋Que fuga imputať culpe custodis qui non ex officio publico teneť ad custodiam: sed ex contractu vt probat text. in.l.contractus in fine a contrario sensu de regu. iur. qui textus innuit differentiã quo ad hoc inter mortem ⁊ fugã ꝙ plurimum confert ad propositum.

b ⁋Dato autẽ sine preiudicio veritatis ꝙ procederet dicta opi.Bal.⁊ Ang.scilicet ꝙ officialis teneatur probare non solum mortem carcerati:sed etiam negatiuã. scilicet ꝙ sine culpa sua mortuus fuerit tamen qꝛ dicta negatiua est difficilima ad probandum.maxime vbi contingit mors subitanea.⁊ maxime ⁊ in carceribus nõ solet esse copia testiũ ⁊ in materia difficili ad probanduꝫ sufficit probatio per coniecturas notat Bar.⁊ Ang.in.d.l.si quis ex argentarijs.§. penultimo.⁊ infinita similia possunt adduci que gratia breuitatis obmitto tanq; nota que coniecture non sunt in iure declarate:ideo remittendũ est arbitriũ iudicis qui iudex iudicio meo deberet arbitrari cessasse culpã attentis his q̃ presupponuntur in themate saltẽ adhibita diligenti inq̃sitione an culpa officialis interuenerit in actu vel precesserit.

c ⁋Attento ꝙ alias habetur ꝙ negatiua probatur per discussionem:vt per bar.⁊ doc.in.l.hoc iure.ff. de verb. obli. ⁊ in predictis que sunt gesta in domo videntur ydonei testes illi de familia p.l.ꝯsensu.C.de repudijs. Laus deo.

⁋Predia consignata mulieri extimata pro certa quantitate pecunie promisse pro dote cum pacto ꝙ si pecunia nõ soluatur.i.decennium dicta predia sint in dotem. An dos dicatur consistere in predijs vel in pecunia.

⁋Consilium. cxxxvij.

In nomine domini nostri iesu xp̃i. ⁋Visis scripturis ad me sub clausura ⁊ sigillo trãsmissis in causa vertente inter dominas Mattheã ⁊ Jacobam filias olim p̃sentini bruni: vt heredes dñe Catherine earũ matris ⁊ ser Bernardũ Thomasij earum procuratorẽ ex vna parte agẽtes ⁊ Paulũ boni de bonuprijs ciuem aretinum ex altera parte reum conuentum.

a ⁋Licet in ꝯsilijs decisiuis prout est presens cõsilium instruat speculator in ti.de cõsilij requisitiõe versiculo porro ꝙ ꝯsiliũ reddať sine iuriũ ⁊ rõnũ allegationibus assimilať enim tũc cõsultor iudici sententiãti ꝓut dicit Panor.in consilio incipiente dum esset materia questionis.

b ⁋Judex aũt solet ferre sñiam sine expressione cause: vt est doctrina speculatoris in tit. de allega. ⁊ dispu.§. porro versiculo in summa.⁊ in ti.de sentẽtijs.§. qualiter versiculo verũ.⁊ Jo.an.in.c.sicut de re iudicata q dicit fatuũ eẽ iudicem q exprimit cãm in sñia.Et ego in huiusmodi ꝯsilij decisiuis sepe solitus fuerim dictã theoricã amplecti tñ i presenti cã decreui exprimere breuiter vnã cãm qua p̃ncipaľr moueor ad decisionẽ huius ꝯsultatiõis quã nõ video animaduerti in actis cause nec p aduocatũ in allegationibus.

c ⁋Ad euidentiam enim premitto ꝙ dicit in instrumento dotis.dotem dicte Catherine fuisse ⁊ esse florenos.lxv.aureos in infrascriptis bonis ⁊ p infrascripta extimatiõe ⁊c. vꝫ in primis vnum petium terre ⁊c̃.pro extimatione florenorum trigintaquattuor auri.

d ⁋Item vnũ aliud petiuꝫ terre ⁊c̃.pro extimatione triginta vnius florenorũ aurei ex q̃bus verbis manifeste apparet ꝙ dos domine Catherine cõsistit in quãtitate ⁊ predia censentur data pro extimatis.ita ꝙ extimatio censetur proprie esse in dote ⁊ predia censenť quodãmodo empta p dictos Brunum ⁊ presentinũ quasi extimatio faciat emptionem.l.vnica.§.extimatarum.C. de rei vxo.actione.⁊.l.plerũq;.ff.de iure dotium.⁊.l.quotiens.C.eo. titu. ⁊ ꝙ notať per glo.in.l.si inter virum. eo.ti.

e ⁋Nec obstat id qđ subditur in dicto instrumento ꝙ elapsis decẽ annis dicta predia sint ⁊ esse debeant ⁊ remaneãt loco fundi dotis:qꝛ respõdeť ꝙ etiã fundus extimatus dr̃ eẽ dotalis vt ẽ tex.in.l.in rebꝰ dotalibꝰ.C. de iure dotiũ.

f ⁋Et genitiuus in iure ⁊ apud grammaticos sumiť multis varijs modis ꝓut not.cõmuniter doc.in rubrica.ff. de noui.ope.nun.⁊ sparsiꝫ in multis locis.ita ꝙ satis possunt dici esse dotis.Exquo remanẽt apud virum obligata pro dote ⁊ exquo fuerũt data pro satisfactione dotis ⁊ exquo vxor seu heredes vxoris in subsidium in casu restituende dotis vendicationem erant habituri vt.d.l. in rebus.

g ⁋Et in hypothecaria habẽt ꝓrogatiuã:qꝛ p̃feruntur ceteris creditoribus:vt.d.l.in rebus.iõ nõ mirũ si attentis p̃dictis cẽseri possint fundi dotis. Preterea nõ dr̃ in instr̃o ꝙ sint fundi dotis:sed ꝙ sint ⁊ remaneant loco fundi dotis.

h ⁋Aliud eniꝫ est eẽ dotis aliud esse loco dotis.l.mercedes ff.de petitio.heredita.⁊.l.sed si tantum.ff.de pac. ⁊.l.j.C.de testamentis.⁊.l.si maritus.§.l. ⁊ ibi Bar.ff. de adul.

i ⁋Et põt intelligi ꝙ sint loco fundi dotis.s. pro extimatione supra facta exquo in principio instrumenti dr̃ ꝙ dos sit in bonis infrascriptis pro infrascripta extimatiõe. ⁊ sic dicta verba simpliciter apposita in p̃nci. determinent omnia sequẽtia ⁊ ad omnia referanť ad que referri possent argu.l. si quis ex argentarijs.§.si initiũ tabularũ.ff. de edẽdo.⁊.l. iij.§.si filius.ff.de lib.⁊ posthu.⁊.c.scđo requiris de appellationibus cum similibus. ⁊ ꝺm hoc id qđ subdiť ꝙ remaneant loco fundi dotis intelligať: qꝛ dos censeť consistere in dictis bonis tñ pro extimatione p̃dicta ⁊ exquo p̃misserat dotem esse in dictis bonis nõ est mirũ si subdit eẽ loco fundi dotis:qꝛ censeanť esse dotis exquo dos cõsistit in dictis bonis:ꝫ pro extimatione predicta.

k ⁋Attẽto ẽt ꝙ quo ad q̃dã dicta bona:ꝫ extimata cẽseńť esse dotalia vt.s.deductum est p ea q̃ habenť in.d.l. in rebus.Accedat ẽt qꝛ si post decẽ annos dicte petie terrarum censerenť esse fundi dotales ⁊ nõ censereť esse in dote extimatio ipsarũ frustra fuissent distincte extimationes exquo post decem annos non deberentur dicte extimationes nec censerentur esse in dotem:sed dos consisteret in dictis bonis ⁊ infra decẽ annos heredes blasij non poterant reluere vnum predium sine altero: sed habebant soluere integram quantitatem si volebant cõsequi dicta predia. Accedat insuper ꝙ in p̃n.instrumenti premittitur doteꝫ esse in quantitate.lxv.floreñ.auri ⁊ loquiť generaliter:ergo generaliter est intelligendum per iura vulgaria.

l ⁋Attento ꝙ natura infinitiui est trahi ad quodlibet tp̃s ⁊ sic etiã ad tempus futurũ:vt per glo.⁊ doc. in.l. q̃nta.§. stipulatio de verbo.obli.⁊ consequẽter dicta verba important dotẽ esse in quantitate.lxv.floreñ.nõ solũ intra decem annos:sꝫ etiã post decẽ annos ex q̃bus omnibꝰ saltẽ simul iũctis puto aperta fronte cõcludẽdũ ꝙ dicta p̃dia censeantur esse data in dotem pro extimatis etiam post decem annos ⁊ nõ censeanť esse simpliciter dotalia exquo inferť quia nequeant vẽdicari iure dominij vel quasi nisi in subsidium prout volunt glo. Cy.Bal.⁊ Saly.in.d.l. in rebus.

m ⁋Et licet Bar.simpliciter dicat ꝙ est speciale fauore dotis ꝙ competat pro fundis extimatis vtilis rei vendicatio tñ nõ dicit ꝙ indistincte ꝯpetat:sꝫ ⁊ põt intelligi ꝙ sit speciale fauore dotis ꝙ cõpetat vtilis rei vẽdicatio tñ in subsidium prout volunt glo.⁊ sequaces. ⁊ sic ꝯcordenť opi.ex quibus infertur ꝙ exquo non est deductum ꝙ facultates bruni seu presentini non sufficiunt pro soluẽda dicta quantitate dotis.⁊ sic non deducitur ꝙ in subsidium intentetur rei vendicatio partes iudicis sunt ⁊ esse debent in absoluẽdo dictum Paulum reum conuentum.

n ¶ Non ēt displicet fundamētū3 scdm pro parte pauli quod agentes sint repellende quatenus fuerunt cesse actiones. itaq3 si fuerunt cesse actiones competentes vtriq3 ambe ve nirent repellēde tñ vba instrī nō sonāt q fuerit cesse actio nes vtriusq3 posset etiam instari q non sit probata dos di cte domine Catherine attento q non est productum in strumentum originale: sed exemplum.

o ¶ Et in explatione solet requiri citatio quorum interest prout cōiter tenet in.c.cū.p.tabellio de fide instrumētorū & in auc.siqs in aliquo.C.de edēdo.& in dicta explatione nō appareret citatio merito &c.q3 tñ forte puidet p ius mu nicipale prout mihi psuadeo exquo p partē nō opponit: iō sup h nō insisto,cōcludo aūt ego Petruspbilippus.C.J. doc.de perusio partes iudicis eē in absoluēdo dictū Pau lum & victas victori in expensis condēnando.& ita dico & consulo iuris esse. Laus deo.

¶ Litis contestatio. An & quando dicat fieri. Itē statutū3 mōtis politiani disponēs q scripturis mercatorū adhibea tur plena fides an vēdicet sibi locū in qbuscunq3 alijs scri pturis. Itē an & qñ scripture priuate sit adhibēda fides.

¶ Consilium cxxviij.

i In noie dñi nři iesu xpi. ¶ Vi sis scripturis &c.

Querit vtrum censeatur lis contestata.

a ¶ Circa q breuiter respōdeo qd non: quia per petitiōem & exceptiones nō resultat li tis cōtestatio.c.dudū el scdo de electione.& c.j.de litis cōtestatione. Attēto ēt qd simon protestat se rñ dere nō aio lite3 cōtestādi.& attēto etiā qd postea instatu3 fuit sup exceptione pcuratoria que nō discutit nisi ante li tem cōtestatā.l.ita demū.C.de pcu.&.l.post litem.ff.e.ti.& q3 clarū.& parui p̄iudicij vlterius non insisto.

b ¶ Querit ēt an dicte scripte sit adhibenda fides & an di cta scripta p̄iudicet ptractui vēdicatiōis pcedētis.& an ac tio intentata cōpetat dicte Cassandre & si nō cōpetit an li bell' substētet p cla3 i libello appositā petēs sibi i' & iusti ciā ministrari & i effectu an dic' simon veniat absoluendus.

c ¶ Ad euidentiā aūt premitto qd dicta scripta non fuit fa cta cū dicto Simone nec eius manu scripta vel subscripta fuit nec dictus Simon nominat in dicta scripta nec dedu citur qd dictus Simon sit heres dicti lazari.

d ¶ Itaq3 pstat qd dicta scripta non pbat aduersus. Simo nē q3 scriptura puata.c.scdo de fide instrorū maxie cū nō sit trino teste notata p ea que hñr in.l.scripturas.C.q po tiores in pignoribus habeant.& maxie ptra tertiū. nam p tertiū minus probat q3 p eū qui dr scripsisse vt no.doc.in d.c.ij.maxime Panor.& Jo.an.in additio.spec.in ti.[illegible] de instrorū,§.nūc dōm.circa principium per speculatorem in ti.de procuratoribus.§.iij.in versi.qd si mandato.& per Bar.in.d.l.scripturas.& in.l.admonēdi.ff.de iureiurā.& in l.nuda.ff.de dona.& per Bal.i.l.bonefidei.C.eo.titu.& per doc.in.l.comparationes.C.de fide instrumentorum.

e ¶ Constat itaq3 q dicta scripta sine alio adiumento non probat nec plene probaret etiā contra lazarū etia3 si fieret legittima comparatio litterarum.

f ¶ Q2 comparatio lrarū3 regulariter nō facit plena3 pba tiōe3 ēt p eē cuius scriptura dicit p autēticas.& si pctus in fine.C.de fide instrorū prout notāt doc.ibi quā legūt vna cū lege cōparationes eo.ti.q & no.Bar.in.d.l.admonen di.& doc.ibi.& in.d.c.scdo de fide instrorum: s3 regulariter facit semiplenā pbationē p scribentē: vt hr i dictis iurib'.

g ¶ D3 tñ scriptura ex qua fit comparatio eē subscripta tri bus testibus si ē scriptura puata vt est exp̄ssū3 i.d.l.cōpa tiōes p tertiū aūt nō fac ēt semiplenā pbatiōe3 put volūt doc.in.d.c.ij.maxie Jmo.& Panor.& doc.in.d.l.admonen di.maxie Bal.& Petrus de bella ptica in.l.i bonefidei.C. de iureiu.& fac q no.bar.i.l.argētari'.§.nūmularios.ff.de edēdo.& maxie cū si habeat nomē psulis seu pncipis iusta no.post Nicolaū d matarellis p io.an.i dictis additio.& p speculatorē i.d.§.id si mādato.& p host.i.c.iter dilectos de fide istrorū ex qbus p3 q nō fcā lrā cōpatiōe lrarū & scri ptura trino teste nō notata vl' als scriptura publica seu als auc.nō fac ēt semiplenā pbatiōe3 ēt p lazarū vl' eius hrēdē & si fieret legittima compatio.vt.s.ā.nō pbaret etiam semiple ne p Simonem non est hrs lazari.& hoc de iure comuni.

h ¶ Nec vr obstare dcm statutum sub rubrica de fide dād scripturis mercatorum: tum q3 nigrū dicti statuti vz intelligē dum scdm terminos rubrice que loquit de scripturis merca torū per.l.imperator.ff.de in diē adiectione.& in pbemio le xti libri ibi pgruis subdere titulis: & attento pncipio dicti statuti q similiter loquit de scripturis mercatorū per prece dentia declarant sequentia.l.si seruus plurium delega.j.&.l. heredes palam.§.sed si no.ff.de testamentis.

i ¶ Attēto ēt q dictū statutū ē exorbitās & penale: ideo stri cte interpretādu3 arg.l.ius singulare.&.l.q vero contra.ff. de legibus.&.c.cum dilectus de cōsuetudine.&.legis si pre ses.&.l.de interpretatione.ff.de penis cum similibus.

k ¶ Et insup si dictū statutu3 in.§.itē q oēs intelligat ēt in scripturis nō mercatorū d3 intelligi dummodo cōstat q sit scripta vel subscripta manu eius de quo scriptura cantat.

l ¶ Na3 statutū loquit de scribētibus vel mādātibus scribi q ipsi aliquid debeāt &c. Ita q d3 cōstare q scripserint vel mādauerint scribi ipsi q in scriptura dicunt aliqd debere q enim se fundat in iure exorbitāti sibi icūbit onus pbādi vt per gl.& doc.in cle.si.de rescrip.& q p bar. in.l.quotiēs.ff.si quis cautiōib'.& d3 talis pbatio fieri q vīficent vba iuris exorbitātis: vt singulariter dicit Jo.an.in.c.j.de homi.li.vj. quē refert & sequitur Bal.in.l.siqs non dicā rapere.C.de epi.& cle.& hr p moderniores in.l.siqs maior.C. de transac. ita q oberet pstare q lazarus scripserit & insup statutū pdi ctū loquit i scribētib' q ipi aliqd obeāt nō aūt loquit i scri bētib' q ipi aliqd pmittūt face i futurū ex qb'oib' ē pclu dēdū q dicta scriptura nō pbat cōtra symonē reū cōuētū.

m ¶ Dato aūt sine p̄iudicio vītatis q plene pbaret id qd in ea cōtinet ēt in p̄nti cā tñ nō releuaret dicta3 Cassandram maxime si nō doceret q dictus Symō esset heres dicti la3ari q3 per dictū pctum de vendēdo nō trāsfert ius in re.l. traditiōibus.C.de pac.s3 solū ius & actio psonalis que nō afficit tertiū ēt successorē singularē.l.j.§.si heres.ff.ad treb. &.l.si.ff.de pbē.emptiōe. Et insup si dictus Symō eēt hrs dicti Lazari & id cōstaret & dicta scripta plene pbaret p eū nihilominus oimodo dicta Cassandra deberet succūbere in hac cā in qua se fundat q predium ad qd agit ad ea3 spe ctat iure dñij vel quasi & nō se fundet in actione personali.

n ¶ Et qui intētat vnā actionē vel vnā cām que non cōpetit nō pōt obtinere ex alia cā nō deducta in libello: l3 cōpetat: vt in.c.examinata de iudicijs.& in.l.hebitus.ff.de pac.dota bus.& in.l.qui habebat de institoria.& in.l.[illegible]ita.C.de edē do.& ideo per dictū pctum de vendēdo nō transferat dñiu3 vel quasi q etiā non transfereretur si facta fuisset venditio per.d.l.traditionibus.&.§.vendite instituta de rerum diui sione idcirco dicta Cassandra habet succumbere.

o ¶ Nec cla petens in predictis sibi ius & iusticiā ministrari eam iuuat: q3 est aduertēdū q iure nō cauet qd importat di cta clausula nec q per eā substenteтur defectus libellorū: sed doc.magistraliter loquentes se fundant ex vi verborum.

p ¶ Na3 si ex narratis pñt deprehēdi plres cāe.l3 in cōclone libelli nō deducat nisi vna cā tñ p generalia vba dicte cle q se referūt gnāliter ad pmissa in predicta pclone gnāli p pū ctū rōnis fundare i vi vbor summit dcā Magistralis theo rica doc.put deprehēdit ex dictis doc.i.c.cū dilect' de or dine cognitionū.& declarat do.Anl.in.c.j.de iudicijs.

q ¶ Et pbat rōne q3 libellus d3 cōtinere cām ex qua depre hēdit actio i libello deducta vt no.p gl.& doc.i.l.j.in pn.ff. de edēdo.& i.l.edita.C.e.ti.& i.c.ij.de libelli oblatiōe.& iō si ex narratis in libello nō depbēdit alia cā seu actio qua3 illa q dducit in pclone specifica libelli.dcā cla gnālis petēs ius & iusticiā mistrari &c.nihil releuat p pdicta inqtū aūt qrit vtr p dictā scriptā fiat p̄iudiciu3 dcē vēditiōi pus fcē dicto lazaro breuiter tñdet q nō: q3 nō sit de nouo reuēditio: l3 pactū de vēdēdo & aliud ē vēditio aliud pactū de vēdēdo.l. necessarias de pig.acti.& de se cōstat q posset ēt attētari q l3 dictus Lazarus vel eius heres sit obligatus reuendere cōstito q ipse lazar' pmisserit reuēdere.tñ q3 nō tenebat reuēdere nec suberat cā ex qua teneret ad illud se obligare.

r ¶ Potest non absurde dici q dicta promissio de vendēdo fuerit facta sine cā & consequēter si agatur ex ea possit obijci exceptio doli.l.ij.§.circa de exceptione de doli q l3 non di splicat tñ hoc pro nunc aliter non firmo nec a me petit ani ma aduerto autē q dicta promissio de vendendo est facta ad tempus. Adeo q si dicta dña Cassandra nō declarat se in tra illud tempus velle emere & interpellat dictum Lazarum vel eius heredē q reuendat &c elapso dicto tpe nō tenebit reuēdere non enim obstat ista petitio: q3 non dirigit contra

Lazarum

Lazarum nec contra Simonem vt heredem Lazari nec declarat dicta Cassandra se velle emere nec interpellat ꝙ reuēdatur ideo nihil refert quo ad dictam obligationem de vendēdo: sz est penitus separata ⁊ de separatis separate est ratio neqȝ de vno ad aliud infert.l.si.ff. de calū.⁊.l.si maritus C.de dona.inter vir.⁊.l.naturaliter.§.nihil cōe.de acquir. possessione accedant que habentur per Bar.in.l.nō solum §.morte.ff.de noui operis nuncia.⁊ est de se clarissimum. idō vlterius non insisto. Laus deo.

¶ Societas an ⁊ qñ cēseat ꝯcta inter cōiūctos q diu simul habitauerūt viuēdo cōiter ad vnū panē ⁊ vnū vinū. Itē qd si vnus ex eis vēdidit aliqua bona que erāt in illo patrimonio ꝙ cōiter tenebant: lȝ quo ad ꝓprietatē non ptineret ad oēs q simul stabant an teneat preciū inde redactū aliis cōi ⁊ qd de pecuniis quas exegerit. Itē si ꝓnūciat inter dictos sic habentes ꝙ vnus qui possidet teneatur cōicare quartaȝ partem bonoꝝ cōmunium. An possidens vel petens teneatur probare que bona sint vel non sint communia.

¶ Consilium. cxxxix.

In noie domini nostri

iesu.xpi. ¶ Ad euidentiaȝ ꝑmittēdum dixit.

a ¶ Qō lȝ duo ēt si sint fratres habitando simul cōiter viuētes ad vnū panē ⁊ vnā mēsaȝ ⁊ possidētes bōa cōiter ꝓ īdiuiso nō ppea cēsent ꝯxisse societateȝ.l.ex pte.§.si filius.ff.fami.her.⁊ facit l.cū duob⁹.§.si frēs.ala.l.si frēs.ff.ꝓ socio.⁊ no.bar.in.l.titiū ⁊ meuiū.§.altero.de admi.tut.⁊ bar.bal.⁊ doc.i.l.si patruus.C.cōia vtriusqȝ iudicij.⁊ bal.i additione quā fecit ad tractatū bar.de duobus fratribus nō cōpletū.ad hēt no.ꝑ bal.in.l.j.C.q testa.facere pos.⁊ ꝑ Pe.de anc.in consi.xxx.inci.q: qstio modica ⁊c.⁊ in cōsilio.cxxx.incipiēte parū subtiliter ⁊ Pon.in cōsilio.incipiente in casu ꝓposite cōsultationis in ordine.cccxxiiij.ꝯm ordinem informis.

b ¶ Item premitto ꝙ quando cōtrahitur inter plures societas lucri ⁊ questus simpliciter nō declarato ꝓ qbus partibus censetur contracta pro partibus equalibus in .l.si non fuerint.ff.ꝓ socio.⁊ institu.ta.e.ti.§.ꝑmo.⁊ intelligitur equalitas ꝓportionabiliter in societate ꝓut voluit gl.interlinearis in verbo equales dum supplet fuisse equale capitale.

c ¶ Est enim societas cōtractus q debet esse equus ⁊ iustus arbitrio boni viri lege ꝙ enim.§.j.⁊.l.in proposita.§.l. si societatem mecum coieris.ff.pro socio. ⁊ requirit in supremo bonam fidem inquit Bald.in consilio mihi. cclxxxiiij. incipiente examinanda sunt capitula.tertia colum.⁊ in consilio incipiente videamus que societas.

d ¶ Adeo ꝙ non videtur valere pactum ab equalitate alienum in cōtractu societatis videtur probare tex.in.d.l.si nō fuerint.§.j.versi.si modo aliqd plus contulit societati prout voluit Azo.vt refert ⁊ sequitur ibi Accu.ꝙ ⁊ videtur velle Salyc.in.l.mutius.ff.pro socio.⁊ est communis opi. prout dicit Rapha.in.d.l.si non fuerint.§.j.cum hoc residens. ⁊ idem sentit in.d.l.si societatem mecum coieris.facit etiam tex.in.d.l.si non fuerint.§.ita coiri ibi si tanti est opera quāti est damnum.

e ¶ Et ideo qui plus contulit societati plus debet consequi de lucro in societate lucri ⁊ qstus per predicta.⁊ idē firmat Ponta.in consilio mihi.cxcv.col.finali.⁊ tenui ita legendo legem si pascenda.C.de pac.⁊ pluries consului vna cū aliis magne auctoritatis doctoribus.

f ¶ Ex quibus infert ꝙ cum galassius nihil seu parū habuerit ⁊ dictus Joānes abundauerit facultatibus ⁊ successione sui aui.⁊ prout audio dicti Joannes ⁊ Galassius ⁊ eoꝝ filij nō habuerūt exercitia nisi in gubernādo manutenēdo eoꝝ bona que cōmuniter erant dicti Joānis ita ꝙ verisimiliter eorum opere parum lucri offerebant vltra cōuenientes expensas erogandas pro eorum indigentijs

g ¶ Ita ꝙ parū obuenire debebat dictis Anto. ⁊ Bartho. de suplucratis.q: is qui nihil aut paꝝ hȝ ⁊ non est multum industriosus raro solet lucrari notabiliter vltra ipedienda. Hec placuit premittere lȝ nō videant multuᵗ necessaria ad ostendendum ꝙ dictum arbitramentum verisimiliter fuit multum fauorabile dictis Ant. ⁊ Bartholo.attentis etiam aliis capitis dicti arbitramēti ⁊ ad finem vt si viderentur rigorose infrascripte decisiones aiaduertant ad eqtateȝ ⁊ verisiliꝫm iusticiam quaȝ hēbant dicti penicalis ⁊ bernabeus.

h ¶ Deueniēdo ad ꝑmū cōsultatiōis quesitum.vȝ vtꝝ dicti Antonius ⁊ Bar.psīt aliqd petere aduersus dictū penicalē ⁊ Bernarbeū vigore ipensaꝝ q̄ fuerūt erogate instructiōe domoꝝ q̄ pertinet ad dcōs penicalē ⁊ Bernabeū lȝ videat prima facie dicēdū ꝙ dicti Antonius ⁊ Bartholus possint aliqd petere dicta occasione:q: dcā impensa nō videat erogata ꝓ vtilitate domus ⁊ societatis ⁊ sic ꝓ cōi vtilitate: sȝ ꝓ vtilitate particulari dictoruȝ penicalis ⁊ bernabei ad quos pertinebant ⁊ pertinent dicte domus. ⁊ ppea non videtur ꝙ eis noceat dictū capitulum arbitramenti loquens de cētum ducatis de quo supra in themate.

i ¶ Tñ predictis nō obꝯtrium puto de iure rñdēduȝ ex quo eniȝ presupponit ꝙ dictus Joānes ⁊ eius filij administrauerunt ⁊ sic ipsi expēdiderunt in dicta constructiōe domoruȝ non possunt dicti Antonius ⁊ Bar.aliquid petere pro occasione predicta: tum quia non apparet ꝙ fuerit aliquid impensum de eorum pecunia vel communi.

k ¶ Et in dubio qui expendit seu soluit pecuniā censetur expendere pecuniā propriā.l.ij.C.pro socio.vbi Bar.⁊ doc.⁊ Bar.⁊ bald.⁊ doc.in.l.si patruus.C.cōia vtriusqȝ iud.ad hēt.l.si defunctus.C.arbitriū tutele.⁊ ꝙ no.doc.in.l.cū oporteat in ꝑn.C.de bonis que liberis.⁊ Bar.in.l.titium ⁊ meuiuȝ.§.altero.ff.de administra.tu.ꝙ est verisil'e in casu isto attento ꝙ bona quasi omnia fuerant dicti Joānis ⁊ filiorū ⁊ verisimiliter id qō superlucrabantur obueniebat ex fructibus bonorum predictorum.ita ꝙ si dicti Joannes vel eius filij aliquid exposuerunt in propriam vtilitatem potuerunt verisimiliter expendere de eorum bonis.

l ¶ Tum etiam quia si appareret aliquid fuisse erogatum de communi illud poterat peti ratione administratiōis ⁊ ꝓ eo ꝙ poterat peti ratione administratiōis fuerunt dicti penicalis ⁊ bernabeos condemnati in centum floren.vt clare important verba dicti.c.arbitramenti.ꝙ loquitur de centuȝ floren.⁊ propterea vigore dicti arbitramenti non psīt dicti Antonius ⁊ Barto.aliquid petere.si vero aliqd petere potuissent circumscripto. d.c.arbitramenti. non ꝓpterea possent petere quartam partem pecunie exposite in edificatione ꝑdicta cum nō posuerint in societate si societas ꝯcta fuit quartā partem bonorum nec societati tantundē cōtulerunt merito ⁊c.attentis dictis supra in euidentiali.

m ¶ Circa autem venditiones animalium ⁊ eoꝝ precia non exacta ⁊ pecunias mutuatas nō exactas.idē dicendū est presupposito ꝙ dictus Joānes seu eius filij mutuauerint ⁊ vēdiderint noie ꝓprio nō noiatis galassio vl' filijs attento ꝙ vt arbitror nō apparet ꝙ pecunie mutuate fuerint oēs nec ꝑsumunt cōes ꝑ supradicta ⁊ casu quo apparerent cōes dicte pecunie mutuate vel dcā aialia vēdita poterāt peti ꝑciū vēditionū ⁊ pecunie mutuate rōne administratiōis q: ꝑdicta veniebāt i rōne administratiōis reddēda:iō ipedit repetitio vigore dicti.c.arbitramēti loquētis de centū ducatis i qbus intelligunt oia ⁊ singula q̄ peti poterāt rōne administratiōis dictoꝝ Joānis ⁊ filioꝝ ⁊ si qd repetere possent circūscripto.d.c.nō ppea petere possent quartā ptē ꝑ ea q̄ dixi supra in ꝑcedēti dubio Nō ob.vltimū.c.dicti arbitramēti:q: loquit de bonis mobilibus vel se mouētibus ⁊ d actionibus actiuis ⁊ passiuis communibus.

n ¶ Nam verbum cōium in medio positum referendum est ad precedentia ⁊ sequentia argu.l.iij.§.si filius.ff.de libe.⁊ posthu.ꝙ maxime dicenduȝ est in casu isto exquo indefinita illa oratio non potest equipollere vniuersali cum absurdum esset intelligere ꝙ censerent condemnati dicti penicalis ⁊ bernabeus ad assignandum quartam partem omnium bonoꝝ se mouentium ⁊ omnium actionū nō restringendo ad aliquem terminum cum id facere non possent: ideo dicta verba exquo sunt restringenda suadet ratio ꝙ restringātur per verbum cōium: maxime attēto ꝙ non est maior rō quare magis teneantur assignare partem bonorum mobilium: dumtaxat cōium q̄ bonoꝝ se mouentium vel actionum.

o ¶ Attento ꝙ indefinita non equipollet vniuersali quando non est eadem ratio omnium comprehensoꝝ sub vniuersali vt per glo.Bar.⁊ doc.in.l.si pluribus.de leg.ij.⁊ per glo. ⁊ doc.in.c.vt circa.de elec.lib.vj.nā tunc restringitur ad casuȝ in quo viget maior ratio.vt habet in dictis iuribus ⁊ ꝑ Angelū in.l.si seruitus.ff.de serui.vrba.predi.intelligi itaqȝ debet.d.ca.de actionibus cōmunibus. puta q: causarentur ex contractibus communi nomine gestis.

p ¶ Circa bona aūt mobilia si dicti Anto.⁊ Bar.volunt illa petere ꝓ quarta pte vigore arbitramēti incūbit eis onus ꝓ

bandi ꝙ bona sint cōia: q2 est fundamentū eoꝝ intentionis ⁊ q2 actoribus incumbit onus probādi. l. qui accusare. C. de edendo cū similibus vulgaribus. Et maxime q2 prout mihi dicit multa bona mobilia remāserunt in bonis dicti aui dicti Joānis que pertinent ad dictos penicalē ⁊ bernabeuȝ ⁊ non sunt cōia ⁊ lȝ dictis bonis cōiter vterentur galassius ⁊ filij non propterea sequit ꝙ probetur ꝙ sint cōi attento maxime ꝙ promiscue vtebantur domibus ⁊ alijs bonis mobilibus proprijs dictoꝝ Joānis ⁊ filioꝝ duȝ erant in cōione.

q ¶ Et tñ nō cēsebant illa possidere sȝ potius vti iure familiaritatis per ea que habent i. l. q iure familiaritatis. de acq. pos. ⁊ ita verisilr vtebant bonis mobilibus nō cōibus iure familiaritatis preterea ex possessione non probat dñium qñ principaliter deducit. l. naturaliter. §. nihil cōe. de acq. pos. nec qñ incidenter deducit probat ex possessione de preterito vt per Bart. in. l. quidam in suo. ff. de condi. insti. idcirco cum dicti penicalis ⁊ Bernabeus possideant dicta bona immobilia non tenent aliquam partem assignare dictis Ant. ⁊ Bar. si aliter non probant ꝙ sint cōmunia. Laus deo.

¶ Filius heres non conficiens inuentarium an perdat legittimam. Item es alienum an ⁊ qñ minuat legittimam ⁊ legata. Item an ex legatis factis ad pias causas detrahatur falcidia. Item an heres grauatus restituere fideicōmissum vniuersale loco pio possit vendicare possessionem bonorum hereditariorum a dicto loco pio esto ꝙ ipse locus propria auctoritate acceperit possessionem dictorum bonorum.

¶ Consilium cxl.

In noīe dñi nostri iesu

xpi. ¶ Circa hāc cōsultationē possȝ istari ꝙ nō ꝯficiēs inuētariū nō detrahat legittimā.

a ¶ Ex quo per ius nouissimuȝ est inductum ꝙ hēs nō cōficiēs inuētariū teneat legatarijs satisfacere insolidū ēt vltra vires hrditarias vt in auc. de heredibus ⁊ falcidia. §. si vero nō fecerit inuētariū ꝑut tenuit Ric. de mat. ponderās ꝙ tex. d. §. loquit generaliter.

b ¶ Et sic ēt filio herede disponēs ꝙ tenet ēt de suo satisfacere fortius de legittima ſm eū ꝙ ⁊ tenuit Saly. in. l. fi. §. si quis autē temerario. C. de iure delib. ⁊ Raph. ful. in auc. sed contestator. C. ad. l. fal. dicentes ꝙ Ricar. malum. idem tenuit per rationem supra assignatam per Rico. de mata.

c. ¶ Et q2 presumptio est ꝙ qui nō facit inuentariū subtraxerit bona hereditaria. §. sancimus. in prin. ⁊. §. si vero non fecerit inuentarium in auc. de heredibus ⁊ falcidia.

d ¶ Et q2 legittima detrahit vt es alienum. l. papinianus si quis impubes. ff. de inoffi. testa. tamen post aliud es alienuȝ vt eadem. l. §. iiij. sed aliud es alienum non minuit legata ergo nec legittima minuat ſm eos.

e ¶ Verū q2 multi tenēt ꝯtrium nō firmo nec id a me querit.

f ¶ Sed presupposito ꝙ legittima detrahatur querit q̄ntum detrahatur circa ꝙ est premittendum ꝙ legittima dicti filij est tertia portio hereditatis auc. nouissima. C. de inoffi. testa. ita ꝙ si non immineret es alienum legittima defalcaret tertiam partem dicti legati facti dicto monasterio.

g ¶ Veruȝ q2 presupponit in themate ꝙ heres pretendit es alienum in hereditate: ⁊ ꝑpterea intendit magis diminuere legatum. Tñ diligenter intuendo detractio es alieni hoc casu augebit legata eo q2 es alienuȝ hoc casu nō minuit legata ex quo heres tenet vltra vires hrditarias vt dictū est ⁊ tñ minuit legittimā dicto. §. iiij. ⁊ ꝑpterea legittima diminuta ꝑpter es alienū tātominus minuet legata vt rō naturalis demonstrat quā sufficit allegare. l. scire opȝ. §. sufficit. ff. de excusa. tuto. ⁊. l. iij. §. siquis quasi. ff. de condi. ob causam.

h ¶ Legatarijs. n. catenus detrahit quatenus filio debetur pro legittima prout dicit Pau. de ca. in. d. l. fi. §. si autē de iure deliberā. si ergo minus debetur pro legittima filio propter es alienum tantominus detrahitur legatarijs.

i ¶ Quod ⁊ voluit Bal. in. d. §. si naūt dicēs ꝙ si in hereditate sunt trecenta ⁊ es alienū est in centuȝ ⁊ legata sunt trecēta in hereditate censentur esse ducenta ⁊ de ducentis tertia pars debetur filio pro legittima ⁊ sic tertia pars ducentoꝝ: vȝ sexagintasex ⁊ duo tertij diminuetur de legatis.

k ¶ Et si nō fuisset es alienū legittima esset in centū ⁊ centū diminuerentur de lega. prout hanc cōsiderationē facit Bal. in. d. §. si nautem. ⁊ ideo in proposito nr̄o cū hereditas ꝑut mihi dicit sit valoris. Md. flo. ⁊ legatum factū monasterio sit valoris. M. florenoꝝ ⁊ residuū hereditas valeat quingētis floreno. si debita que vult extrahere heres dicti filij testatoris ꝯsistit in quingētis legittima censebit esse tertia pars mille ⁊ sic. cccxxxiij. floreni cuȝ vno tertio alterius floreni ⁊ sic de dicto legato detrahent. ccxxj. floreni ⁊ certi solidi ⁊ residuū legittime detrahet de fideicōmisso vniuersali. si autē nō fuissent debita in hereditate legittima fuisset qngentoꝝ flore. ⁊ sic fieret maior diminutio dictoꝝ legati ⁊ fideicōmissi ita ꝙ interest dicti mōasterij ꝙ ī hrditate sint dicta dbita.

l ¶ Circa falcidiam autem vtrum sit detrahenda de dicto legato facto monasterio constat ꝙ heres testatoris ⁊ sic persona profana nō pōt detrahere falcidiam per auc. similiter. C. ad. l. fal. vbi disponitur de relictis ad pias causas non detrahitur falcidia. vtrum auteȝ detrahatur per hospitale presupposito ꝙ sit locus pius iminet articulus notabilis vtrū pia causa detrahat falcidiam de legatis ad pias causas circa ꝙ videtur dicendum ꝙ sic q2 non videtur ꝙ pia causa vtat priuilegio contra piam causam. Que videtur pariter etiam priuilegiata prout videmus in auc. de san. epis. §. sed ⁊ hoc de presenti vt Ang. illum tex. trahit ad hanc questioneȝ. s. ꝙ pia causa detrahat falcidiam aduersus piam causam.

m ¶ Et hoc idem per illum tex. tenuit Panor. in. c. presentiā de proba. dicens ꝙ Franciscus de alber. hoc consuluit per illam rōnem ꝙ priuilegiati non vtuntur priuilegio contra priuilegiatum. l. sed ⁊ militis ver. ij. de excu. tuto. l. verum. §. pe. ⁊ fi. ⁊. l. seq. ff. de mino. ⁊. l. assiduis. C. qui po. ī pigno. habean. ⁊. l. priuilegia. de priuile. credi.

n ¶ Et dr̄ h tenere dy. ⁊ Albe. de rosa. vt refert. d. meꝰ militat auc. silr. ⁊ idē allegat tenuisse Raph. cu. in. l. j. §. ad municipium. ad. l. fal. Et quidā dicūt ꝙ hoc presupponit ibi Imo.

o ¶ Facit etiam ꝙ not. glo. in verbo perfecta in auc. de testa. imper. §. sed ⁊ si quidem. volens ꝙ lȝ ibi simpliciter dicat ꝙ scōm testamentum non reuocat primum in quo sunt instituti filij nisi in secūdo testamēto adhibeant solemnitates ibi descripte tñ glo. ibi intelligit nisi in secūdo sint instituti liberi. Et hoc ne liberi ibi priuilegiati vtant priuilegio aduersus pariter priuilegiatos ⁊ illā gl. seq. bal. Saly. ⁊ Pau. de ca. cum quadam tñ moderatione ⁊ hoc in auc. inter liberos. C. de testa. Itē facit q2 res de facili reuertit ad ius cōe. ⁊ sic ad suam primariam naturaȝ arg. l. si vnus. §. pactus ne peteret. ver. ꝙ in specie dotis. ff. de pac. Item q2 per specialem prouisionem factam per testatorem in fauorem pie cāe eam instituendo censeat derogatum generali prouisioni facte in fauorem pie cause per. d. auc. similiter. C. ad. l. fal.

p ¶ His tñ nō obstantibus ꝯtriū arbitror de iure rñdendum nam auc. similiter loquit generalr ꝙ de legatis ad pias cās nō detrahat falcidia. Ideo generaliter intelligat. l. j. §. ⁊ generaliter. ff. de leg. prestā. ⁊. l. iij. de offi. presi. cum si. Cuȝ igit non reperiet dispositum ꝙ pia causa detrahat falcidiam de legatis pijs: ideo standum videt cum generalitate dicte auc. similiter. Non ob. ꝙ dr̄ ꝙ priuilegiatus non vtitur priuilegio cōtra priuilegiatū vt in iuribus in cōtrarium adductis ꝙ locū hȝ vbi vterqȝ est priuilegiatus in specie. secus aūt si vnus ē priuilegiatus in genere alius in specie. nā tūc priuilegiatus in specie vtitur priuilegio aduersus priuilegiatum in genere vt est casus in. l. fi. C. ex qui. cau. maio.

q ¶ Ita in proposito quia pia causa non est priuilegiata in specie ꝙ detrahit falcidiam magisq̄ alij: sed solum reperitur priuilegiata in genere ⁊ hoc ꝙ est speciale non aduertit Ang. prout hec dicit Ponta. in auc. similiter quia hanc partem firmat. Nec obstat. d. §. sed hoc presenti: q2 ibi vterqȝ est priuilegiata in specie vt ibi patet. ⁊ idem in alijs iuribus s. adductis ſm eum in. d. auc. qui idem dicit in. l. marcellus §. ꝙ autem. ff. ad trebel. licet se remittat in repe. quam facturum se dicit Dominico sequenti.

r ¶ Et dictam considerationem de priuilegiato in specie ⁊ priuilegiato in genere facit Bal. in auc. quas actiones. C. de sacrosan. eccle. dictam rationem assignans: quia ibi ecclesia vtitur priuilegio nec aduersus eam prescribatur minori spacio. xl. annorum vt ibi etiam contra aliam ecclesiam prout dicit ibi glo. adducendo. d. l. fi. C. ex quibus cau. maio. ⁊ est tex. in. c. de quarta. ⁊. c. ad aures. de prescrip.

s ¶ Subdit tñ Bal. in. d. auc. quas actio. aliā rōnem q2 proprie loquēdo nō sunt duo priuilegiata: q2 eccl̄ia nō ē ꝑuilegiata nō scribēdo ꝯ aliuȝ sȝ est priuilegiata vt nō prescribat cōtra eam ſm eum. ⁊ hoc voluit ibi bar. Et idem ibi Pau. de cast. dicens ꝙ non est verū ꝙ priuilegiati vtant priuilegio contra priuilegiatum: q2 vna sola est eo casu priuilegiata per

ta ꝑ predicta. ita etiaȝ cõtingit in terminis.d.l.fi.nã abñs est priuilegiatus vt restituat̄ in integrũ si est lesus.nõ auteȝ est priuilegiatus vt contra cum non competat restitutio.

t ℭ Idem in minore leso qui restituitur aduersus minorem nõ lesum.d.l.verũ.§.item queritur.ver.puto.si vero vterq̄ lederetur: quia tunc vterq̄ est priuilegiatus vt restituatur. ideo ibi cessat in integrum restitutio in verbo perinde. Et per istam rationem hanc partem in q̃ne nostra firmat dñs meus in.d.auc.similiter. Et idem et consuluit ⁊ eius consilio me subscripsi fueraȝ longe prius de consilio requisitus a parte aduersa ⁊ recusaui per no.per Barto.⁊ Bald. in.d. auc.quas actio.⁊ eoꝝ ratio est viua ⁊ naturaliter ꝯcludens. Et in effectu dcã vltima rõ est eadẽ rõ cũ rõne posita :licet per alia verba magis plena ⁊ magis propria. Et refert do. meus in.d.auc.similiter ꝙ hoc firmat Bar.in cõsilio suo ꝙ incipit occurrit mihi. Et habeo consilium Francis.de alber. vbi firmat hanc partem lȝ Panor.adducat eum in contrarium ⁊ allegatur hãc partem voluisse etiam Ange.in.d.auc. similiter. Et Ange.in.d.§.⁊ ĩ pñti loquitur argumentatiue dicens ꝙ ille tex.prestat arg. ꝙ pia causa detrahit falcidiam de relictis pie cause non autem decidit.

u ℭ Sȝ illud arg.nõ ob.q: ibi vterq̄ cã est priuilegiata ⁊ expsse q̃nimo vna eccl'ia est magis in specie ꝑuilegiata:q: vna eccl'ia est ꝑuilegiata ꝙ monasteriũ habeat ꝓ filijs nõ in specie qñ concurrit cũ alio monasterio. Aliud monasteriuȝ est priuilegiatũ in specie ꝙ illa specialitas seu illud priuilegiũ monasterij nõ noceat monasterio. Et ita et põt dici in terminis.l.sed ⁊ militis.ij.respon.so. Item põt dici ꝙ qñq̄ mouetur iurislator ad disponendũ ꝙ priuilegiatus nõ vtatur priuilegio aduersus suuȝ simile nõ tñ per hoc limitatur lex gñaliter tradens vni priuilegiũ ꝓut alĩs contingit ꝙ q: decet ꝙ successiones sint vicissitudinarie iurislator mouet̄ ad aliqd disponenduȝ vt in lege.xij.tab.C.de leg.here.⁊.l. quorum.C.de naturalibus. lib.⁊ in.§.siquis igitur in auc.quibus modis natu.effi.sui.

x ℭ Et lȝ nepos ex frẽ vtrinq̄ cõiũcto succedat patruo exclu so frẽ cõsanguineo vel filio frĩs ꝯsanguinei vt in auc.cessante ⁊ in auc.post fratres.C.de leg.here.tñ nõ ita in successione ecõuerso ꝓut vult Bar.in.l.post cõsanguineos.§. legitima.ff.de suis ⁊ leg.⁊ Pau.de cast.in auc.post fres.ij.õ le. here. Et sepe contingit ꝙ iurislator sepe decidit aliqd fieri ratione que sola nõ est sufficiens. Et propterea dicebat alĩs Bal.in.c.j.§.si decedenti qui feu.dare poterit ꝙ qñq̄ ratio disponit de lege.⁊ attendit̄ rõ ⁊ nõ lex qñq̄ lex disponit de rõne ⁊ attenditur lex ⁊ nõ rõ ꝙ dcm̃ mihi ad ꝓpositũ nostrum nõ curo aliter insistere.q: rñsio prius data est plana.

y ℭ Et vbi sil'r rñdet̄ ad alia iura in ꝯtriuȝ adducta.s.ꝙ in eis ambo sunt ꝑuilegiati in specie. ⁊ tũc habet̄ alia cõsideratio ẜȝ varios casus quẽ articulũ nõ est nr̃m discutere in cãu.n. nr̃o vna tñ ps est priuilegiata vt.s̃.deductuȝ est. Et sil'r potest dici ad gl.in v̓bo ꝑfecta.⁊ ꝙ ꝑ bal.⁊ sequaces in.d.auc. ẜ inter liberos. ꝙ vbi vterq̄ est priuilegiatus in hoc ꝙ vbi dat̄ testamẽtũ impfectũ eius fauore ⁊ doc.nõ approbãt sim pl'r illa gl. Immo qdã eaȝ reprobãt qdã distinguunt:vñ illi termini pl'r nõ minus induci ꝓ hac pte q̃ ꝯtria nec Imol.in d.§.ad municipiũ ꝑsupponit cõtrariũ si diligenter ponderat̄ q̃nimo in pñ.innuit ꝙ pia cã instituta minus debeat detrahere falcidiam q̃ cã ꝓfana.dũ rñdet ad.l.siqs ad declinandam de epis.⁊ cle.⁊ ibi nõ ꝓbatur ⁊c. Et sic ꝓbatur loquitur in pia cã instituta quasi velit ꝙ dato ꝙ ibi ponat̄ ꝙ pia cã nõ detrahet falcidia.nõ idẽ ꝓpterea fuisset dicenduȝ in cã ꝓfana. Et facit q: iura noua que moderant falcidiam cõsiderant ꝙ pium est exequi voluntatem defuncti etiã cuȝ oẽ lucrum vt in.§.si vero in auc.de here.⁊ fal. Et quis dȝ vti plus pietate q̃ pia cã.ideo semper ex his visa fuit hec pars ꝙ falcidia non detrahatur ⁊ equior ⁊ verior ⁊ legendo ⁊ cõsulendo ⁊ nunc habetur.

z ℭ Ex alio etiã medio cõcludendum est ꝙ dictum hospitale nõ detrahat falcidiã:q: nõ est hrs sed fideicommissarius lȝ vniu'rsalis qui regul'r non detrahit falcidiam vt est text. in l.lex falcidia.§.nunq̃.ff.ad.l.falcidiam.vbi glos.⁊ Barto.⁊ doc.⁊ glo. Cy.⁊ doc.in.l.j.C.cõis de legatis.⁊ facit.l.mulier §.fi.ff.ad trebel. vbi etiam de hoc ⁊ lȝ incertis casibus specialibus fideicõmissarius detrahat falcidiã q notant̄ i dcis iuribus.⁊ in.l.penales.§.fi.ad.l.fal.inter quos casus speciales nõ est casus nr̃ merito remanet res iure clarissimã ꝙ falcidia nõ debeat detrahi de dicto legato facto monasterio.

& ℭ Qd̃ autem hospitale non sit heres sed fideicommissarius est in iure clarissimuȝ.quia substitutio compendiosa saltem facta per verba cõmunia puberi seu post pupillarẽ etatem est fideicõmissaria capitulo Ray.⁊.c. Ray.de testamentis ꝓut ibi oẽs notant ⁊ in.c.si pr̃ eo.titu.lib.vj. ⁊ in.l. centurio.ff.de vulg.⁊ pup.⁊.l. precibus.C.eo.ti.⁊ est clarissimum. ideo absonũ est dicere ꝙ hospitale in casu sit hrs ⁊ pariter ꝙ possit detrahere falcidiam ꝙ cum non sit heres

? ℭ Circa vltimũ aũt q̃sitũ breuiter ꝓcedã ⁊ ꝑmitto ꝙ dictũ mõasteriũ nõ possit ꝑ hrdẽ d̓ facto turbari in sua possessiõe exquo possessionẽ vacãtẽ apprehẽdidit cũ possessor sit tacẽdus i sua possessiõe.maxie si nõ possidet vi clã vl' pcario ab aduersario vt i toto.ti.ff.⁊.C.vti possi.⁊ ꝓbat̄ i ti.quoꝝ legatoꝝ.ff.⁊.C.vbi hrdi.ꝯ legatariũ q iniuste occupat rẽ legatã dat̄ remediũ vt iudicial'r agat interdicto quoꝝ legatoꝝ.

ꝝ ℭ Et nõ lȝ cuiq̄ ꝓpria auctoritate sibi ius dicere.l. non est singulis.ff.de reg.iur.⁊.l.si ex stipulatione. ff.de acqui. pos. cum simi.itaq̄ cõstat ꝙ per hrdeȝ vel ꝑ fideicõmissariũ vniuersalem nõ põt priuari possessione nec dȝ in ea turbari extraiudicialiter.iudicial'r autẽ cõstat ꝙ non põt agi ad dcãȝ possessionem nisi satisdetur de restituendo legatario quicquid si debetur vigore legati.ff.quorum legatorum.l.j.§.ꝙ ait pretor nisi cum.§§.⁊.l.sequen.⁊.l.j.C.eo.ti.⁊ sic debet ꝑstari fideiussor idoneus vel pignora anteq̃ agat per dicta iura iunctis his que habentur in.l.sancimus.C.de verbo. sig. ⁊ in.l.pretorie.ff.de preto.stipula.

a ℭ Item est aduertendum ꝙ interdictum quoꝝ legatorum fuit introductum ꝑꝑ falcidiam quã detrahit hrs de legatis vr̃ probare tex.in.d.l.j.C.quorum legatorum.

b ℭ Adeo ꝙ dicit Ang.i.d.l.j.i pñ.ff.e.ti.ꝙ i cãu i quo ꝯstat cessare falcidiã hrs nõ põt recuperare possessionẽ quã legatarius accipit ꝓpria auc̃te q: cessat tũc illd̓ interdictũ ẜȝ cũ ꝙ ⁊ vult ibi Bart.⁊ idem vult Cy.in.d.l.j.C.eodem titulo.

c ℭ Quoꝝ theorica vr̃ vrgere ꝙ cõtra piam cãm legatariam nõ cõpetat dcm̃ remediũ adipiscende possessiõis illud aũt cõstat ꝙ nõ ꝑstita satisdatiõe cum fideiussione vel pignoribus nõ põt agi ad possessioneȝ ꝯ dictum monasterium licet apprehendiderit possessionem propria auctoritate.

d ℭ Et exquo possessio erat vacans nõ potest impingi dicto monasterio ꝙ censeat̄ priuatũ iure suo p.l.nõ est dubiũ. C. de lega.q: dicta ꝑuatio tũc locũ hȝ qñ legatarius ꝓpria auctoritate occupat rẽ legatum possessione apprehensa per heredem vt no.ibi gl.in scd̃a solutiõe quã ipsa ⁊ doc.cõiter ibi approbant ⁊ nõ qñ occupat possessionẽ vacanteȝ ꝙ ⁊ vult Bart.in.l.j.§.ij.capite.ff.ad.l.falcidiam. ⁊ in.l.j.C.quoꝝ legatoꝝ ⁊ cõiter tenetur ⁊ maxime si occupatio fuit facta palam per no.per gl.in.d.l.non est dubium in prima solutione quam approbant ibi Ang.⁊ Raph. Laus deo.

ℭ Statutum perusie de cõpromissis permittit ꝙ ad impediendum compromissum possit opponi exceptio ꝑscriptionis statutarie.an ⁊ qñ dicta exceptio impediat cõpromissuȝ fieri. Itẽ an ⁊ qñ stetur narratiis in petitiõe actoris ad finẽ vt onus probandi transferatur in actorem.

ℭ Consilium. cxlj.

Expetito diuino numi

r ne. ℭ Diffuse ⁊ egregie discussa est ꝑsens cõsultatio per excellen. V.I.doc.d. Sigismundum de vbaldis vti fratrem honorandum ⁊ eius conclusio.vȝ ꝙ non sit pronunciandus causaȝ cõpromittendã plȝ mihi Petrophilippo de corneo. V.I.doc.õ perusio iuribus ⁊ rationibus per eũ adductis.

a ℭ Constat enim ꝙ anteq̃ agat̄ pauliana reuocatoria debet procedere discussio bonorum alienantis per.l.j.C.de reuocandis his in fraudem creditoris prout cõcludunt Bald. ⁊ Spec.in locis per eum adductis.vȝ spe.in titu.de rebus eccle.ver.porro.⁊ Bal.in.d.l.j.⁊ in.l.j.C.de his que in fraudem patroni.ꝙ ⁊ tȝ Bar.in.d.l.j.post vltramontanos licet soluet gl.ibi per vltramontanos reprobatam.

b ℭ Item constat ꝙ prescriptio statutaria impedit compromissum vt est in statuto expresse dispositum solum consistit difficultas:q: in petitione actoris narratur ꝙ reus fuit in mala fide ⁊ ꝙ discussio fuit facta.

c ℭ Et videtur ꝙ stari debeat narratis in petitione actoris per.l.penul.§.quotiens.ff.de iurisditio.om.iud.⁊ in.l. ampliorem.in fi.C.de appella.⁊ ꝙ per Bart.in.l.ex quacunq̄ penul.col.ff.siquis in ius vocatus non ierit.

d ¶ Ad que respōdet dñs cōsulens q̄ predicta nō sunt vera qñ per reum allegatur ꝛ probatur cōtrarium per qd̄ probat exceptio declinatoria que impediret cōpromissum allegando lapsum in sua allegatione quinquagesimanona.

e ¶ Pro qua rñsione facit qd̄ notant Gulielmus in.d.l.ex quacūq ꝛ Bar.ꝛ Bal.in.l.prescriptione.C. si cōtra ius vel vtilitatem publicam.nam volunt Guil.ꝛ Bart.vbi supra in simili questione.s.si florentinus cōuenitur perusie ex eo qz allegatur in petitione q̄ ꝯtrxit seu deliquit perusie si reus op ponit q̄ nō deliquit vel contraxit perusie propterea volens declinare forum nō audietur sed stabitur petitione.

f ¶ At onus ꝓbandi incumbit opponenti qui se fundat in negatiua nō coartata super qua est impossibilis probatio: ideo nō audit̄ ſm eos qui satis aperte sentiūt q̄ si opposi tio esset ꝓbabilis admitteret̄ opponēs ꝛ fortius si onus ꝓ bādi spectaret ad actorē q̄ ꝛ satis aperte vr̄ velle Bar.ibi ꝛ etiam Bal.ibi dicens q̄ imo dicta negatiua est probabilis.

g ¶ Quia actor cogit̄ declarare tempus ꝛ locum contractus vel delicti vt reo sit saluum ius defensionis ꝛ ius deliberā di ꝛ sic aperte volunt q̄ non semper stetur narratis in pe titione.ꝛ q̄ non stetur si probatur cōtrarium prout contin git in casu nostro vt probat dominus consulens.

h ¶ Et lz prefati doc.velint q̄ onus ꝓbādi incūbat neganti tñ ꝯtrium voluit Pe.de anc.in.c. postulasti.de fo.cōpe.te nens q̄ si cōuentus in alieno territorio rōne delicti ibi cō missi in vi declinatorie opponit negādo se deliquisse vel ibi deliqsse dz audiri. Et delictū summarie ꝓbari ꝛ in ħ in.q.j.

i ¶ Et q̄ tunc non stetur narratis in petitione tenuit etiam Ja.bu.in.d.l.prescriptione dicens in terminis supra posi tis ita fuisse bononie determinatū per no.per Inn.in.c.ro mana.§.ꝯtrahētes.de fo.cōpe.vbi hoc firmat q̄ ꝛ tenuit idem Inn.in.c.super litteris.de rescri.vbi idē firmāt.d. Ant.zā barellus ꝛ Panor.ꝛ Imo.qui adducit ꝓ hac parte.Jo.cal. in.c.bone.de elec.Lapum in allega.x.q̄ in similibus termi nis firmant do.Ant.ꝛ Panor.in.c.si clericus laycū.de fo. cōpe.q̄ ꝛ tenuit ibi Hos.ꝛ Spe.in ti.de cōpetē.iud.adi. §.j.ver.sed pone aliqs put eos refert Archi.cū eis trāsigēs in.d.§.ꝯtrahētes.vbi idem firmāt Jo.an.ꝛ Domini de sancto geminia.ꝛ per ꝯñs hec vr̄ cōis opi.ꝛ tenenda in decisiuis.

k ¶ Et dicunt prefati doc.q̄ sufficit summaria cognitio etiā respectu ꝓbationis.nā sufficit semiplena ꝓbatio ꝓut aperte firmant Jo.an.ꝛ Domi.in.d.§.ꝯtrahentes q̄ etiā de mente Inn.ꝛ alioꝝ de quibus supra in locis supra adductis.

l ¶ Et licet Guil.ꝛ Bar.ꝛ Bal.velint q̄ onus probādi in cumbat neganti quorum dictum procedere posset quando reus non negaret id super quo actor se fundat ſm Imo.in d.c.super litteris.de rescriptis.

m ¶ Sed si reus negat id sup quo actor se fundat vt in casu supra posito onus probādi spectat ad actorem nō solū post litē cōtestatā sz ēt ante arg.l.ei q dicit.de ꝓba.ꝛ.c.ex lrīs.e. ti.ſm.d.Ant.Florē.ꝛ Imo.in.d.c.sup lrīs.q̄ ꝛ volūt Inn. ꝛ Jo.an.in.d.§.cōtrahētes.ꝛ Jo.cal.i.c.bone.ꝛ Lap.in.d. alle.x.ꝛ Pe.de anch.i.d.repe.c.postulasti.de fo.compe.q.j.

n ¶ Et sic hec vr̄ cōis opi.saltem de iure canonico q̄ seruā dum est terris ecclie vt est notissimū.Nec ob.dictus.§.quo tiens.qz rñdēt.d.Ant.ꝛ Imo.ꝛ Panor.in.d.c.sup litteris. ꝛ do.Ant.ꝛ Panor.in.d.c.si clericus laycū.ꝛ Imo.in.l.qui dam cōsulebāt in vlti.col.ff.de re iudi.ꝛ lz.d.Alex.de imo. in.d.l.ex quacunq impugnat dictam responsionem.

o ¶ Nam ponamus iudicē nō posse cognoscere nisi de cau sis a decem libris.j.petunt̄ quindecim ex cā mutui negant̄ sed dr̄ q̄ solū fuerunt mutuata nouē certe tūc si nō est ve rum q̄ narrat̄ nō est cā de iurisditione iudicis aditi ꝛ tñ ꝓ cedit tex.d.§.quotiēs.put ꝛ ita intelligit Pau.ibi ſm eum sed pōt breuiter rñderi q̄ si petunt̄ qndecim libre cā est qn decim librarꝫ siue vere debeant̄ siue nō.naz iurā dicūt q̄ de cā tot librarꝫ nō dicūt de debito tot librarꝫ:qz ille est iudex siue vere sint mutuate ꝛ sic debeant̄ siue nō.ita intelligant̄ do.Ant.Imo.ꝛ Panor.sz in terminis qōnis ꝓposite iura dicūt q̄ qs sortiat̄ forum in loco vbi ꝯtrxit vel deliqt nō di cunt vbi dr̄ ꝯtrxisse vel deliquisse.ꝛ sic saluari pōt eoꝝ rñsio que applicari posset ad terminos nostros:qz si dicitur reus non fuit in mala fide causa non est compromittenda.

p ¶ Reperio ēt do.Ludo.in ꝯsi.ccv.dicētem q̄ lz ad fundā dā iurisditionē iudicis sufficiet facies petitionis tñ quo ad hoc vt reus possit trahi ad iudiciū dz fieri saltem summaria cognitio de narratis in libello p tex.in.l.sed si hac.§.pretor ait ibi cā cognita.ff.de i ius vocā.q̄ pōt trahi ad terminos nostros in quibus nō agit̄ de fundāda iurisditione iudicis.

q ¶ Sz an reus possit trahi ad iudiciū cōpromissoriū:lz di ctus.§.pretor ait nō bñ ꝓbet intētionē eius vt alias dixi in d.§.quotiens.vbi legēdo pōderaui q̄ ibi ꝓbat̄ q̄ attēditur id qd̄ petit̄ ꝛ nō probatur q̄ attēdat̄ id qd̄ narrat̄ in libello.

r ¶ Cōstat aūt q̄ in libello differūt narratio ꝛ petitio lz libel lus a digniori nominet̄ qñqz petitio ꝛ pōt assignari rō dr̄ie inter narrationē ꝛ petitionez seu cōclusionem libelli vz illa quam supra dixi saluādo responsionem do.Ant.ꝛ sequaciū.

s ¶ Itē q̄ rō sit differētie:qz petitio que est ꝯclusio est ꝓnci palis pars libelli.nā est terminus libelli ꝓut dicit Inn.in.d. c.sup lrīs.ꝛ bal.in auc.que fit cū monacho.C.de epis.ꝛ cle.

t ¶ Ideo nō attendit̄ qd̄ quale ꝯtū narrat̄ sed ꝯtū ꝛ quate nus cōcludit̄ quasi modus agēdi substātialiter sit in cōclu sione put dicit Bal.in.l.edita.col.xxvij.alle.glo.ij.q.vj.hoc quippe.ꝛ Inn.in.d.c.sup litteris.ꝛ Dy.in regula nō est plu ribus.ꝛ ista rñsio est plana ꝛ cōuenit vbis tex.lz a doctori bus quos videri nō ponat̄ qlibet aūt ex supradictis ꝙtuor rñsiōibus viget in ꝓposito nr̄o q̄ cā nō sit cōpromittēda.

v ¶ Ad qd̄ iudex debet esse procliuis in casu isto in quo satis verisimile est ꝛ cōiecturari potest q̄ illa narratio malefi dei fuerit facta in fraudē statutis disponentis q̄ compromisso obstet exceptio prescriptionis statutarie.

x ¶ Fraudibus autez est obuiandum.c.quanto.de diuorcijs. ꝛ.l.in fundo.ff.de rei vendicatione cum simi.

y ¶ Et lz attendatur id qd̄ petitur tñ qñ in fraudem petitur plus vel minus ꝙ̄ debeatur non patrocinatur fraus petenti dicit Ange.in.d.l.ampliorem.C.de appel. alleg.tex.in.§. ꝛ iudicare in auc.de defensoribus ciuita.

z ¶ Nō inducit ad statutum q̄ a centum libris supra cā de beat cōpromitti.ꝛ idez tenet Bal.in.d.§. quotiēs in lectu ra antiqua allegat idē tenere Cy.in additionibus ibi ꝛ gui. in.l.quidam extimauerunt si cer.peta. Laus deo.

¶ Jurisditio imponendi collectas:an ꝛ quando ex quibus dam actus particularibus censeatur vniuersaliter acquisita. Et an ꝛ qñ onus soluendi vectigal vel collectas possit auge ri vel nouis personis imponi.

¶ Consilium cxlij.

Epetito diuio numi

r ne.¶ Presens cōsultatio prout mihi vr̄ est satis clara si nolumus iura ꝛ dicta doc.caud lare ꝛ egregie ꝛ diffuse est discusa per excel len.U.J.doc.do. Mattheuz de vico vti fra trem honorandum. Qui eleganter respondet ad id in quo consistit omne fundamētū cari miliani.vz in rōne ꝛ aucto ritatibus Petri ꝛ Cy.ꝛ Saly. in.l.j C.de mancipa.libe.ꝛ Alex.de imo.in consilio.lxxviij.incipiente ꝛ viso.

a ¶ Uolentiū q̄ si acqrit̄ iurisditio ꝑ aliquos actus particu lares cēset̄ quesita gñalr̄ circa alia q̄ cōprehēdunt̄ sub eadē specie.ꝛ ꝯfiter nō sit excēptio cōsuetudinis sz cēseant̄ alij ca sus eiusdē speciei cōprehēsi sub dcā ꝯsuetudie vt latiꝰ ꝓse quit̄ ꝓfat̄.d.Alex.i.d.ꝯsi.q ꝓncipalr̄ mouet̄ ꝑ auctēs supra dctās Pe.Cy.ꝛ saly.quā theoricā tetigi i.l.imperiū i fi.ff.de iuris.om.iu.ꝛ ꝑfecto.d.Alex.q trahit dictā theoricā ad ius collectādi forēsēs ꝛ sic ad terminos nr̄os q tñ sunt sepati.

b ¶ Nā in terminis ꝯsultatiōis.d.Alex.ꝓcedit meo iudicio eius decisio.nā in casu illo ꝓut dep̄hēdit̄ ex ꝯsilio cōitas serē Agathe cōsueuerat ꝑ lōgissimo tp̄e collectas exigere a forēsibus ꝓ bonis q̄ possidebāt i illo territorio ꝓ oneribꝰ ꝛ expēsis gñal̄r occurrētibꝰ dicto cōi ꝙuis post inductā illā cōsuetudinē superueniat illa noua necessitas ꝛ ipensa dicto cōi ita sunt verba Alexādri q̄ nō cōueniūt casui nr̄o i quo nō fuerūt collectati forēses generalr̄ ꝓ oibꝰ oneribꝰ occur rentibus castro miliani sz specialiter ꝓ parte vnius dūtaxat oneris nec noua necessitas vel impēsa superuenit dicto cōi.

c ¶ Ideo prefatus dñs Alexā.in his terminis sentit q̄ non possit augeri collecta forensibus a contrario sensu vt ita di cam verborum suoꝝ qui ponderat q̄ in casu illo cōmunitas generaliter collectauit forēses pro oibus oneribus que oc currebant in casu isto nō collectauit generaliter sed dumta xat pro parte vnius oneris lz etiam alia onera imminerent.

d ¶ Item ponderat q̄ noua impensa ꝛ noua necessitas super uenit ex quibus innuit satis aperte q̄ nō occurrente noua necessitate vel impensa nō possit collecta augeri forensibus.

e ¶ Nō etiā sentit dum subdit q̄ alr̄ sequeret̄ q̄ siquis per cōsuetudinē

cōsuetudinē acquisiuisset gnāliter iurisditionē in forenses in casibus quibuslibet nō posset cognoscere de cā mutui si nūq̄ prius cōtigisset tractari de aliqua cā mutui ꝙ nō est dicēdū ꝛ est ꝯ no.p Cy.ꝛ alios in.d.l.j.ꝛ sic pōderat exercitiū iurisditiōis gnāl'r in qbuslibet.s.occurrentibus ꝛ ꝙ cā mutui nō occurrerat ꝛ sic sentit vt supra ꝙ.s.secus dicēdū esset si nō cognouisset gnāl'r de oībus casibus occurrētibus maxime si cōtigisset tractari cā mutui ꝛ de ea non cognouisset. ꝛ ita intelligere vr̄ ꝙ no.doc.in.d.l.j.cū cōcordātijs ꝛ merito qꝛ ita sunt intelligēdi qꝛ ita suadēt eoꝝ vba qꝛ Cy.referēdo Petrū dicit ꝙ si singulariter exercet actū iurisditionis singul'r vt qꝛ iudicata ꝯ certā psonā tūc nō qritur iurisditio ꝯ alios ſ; qñ vniuersal'r circa psonas ꝛ quoslibet hoīes quicūq̧ casus incidit tūc q̄rit sibi iurisditionē ꝯ oēs ꝛc. Et sic pōderādū est ꝙ loqtur qñ vniuersaliter ꝯ quoslibet hoīes qcunq̧ casum incidit ꝛ sic a ꝯrio sensu videntur velle secus esse si non exercuisset iurisditionem contra quoslibet homines in casibus occurrentibus.

f ¶ Et ſ; subdant ꝙ in dubio psumendū est ꝙ vniuersaliter censeatur exercere debent intelligi qñ cōtra oēs homines ꝛ.s.singul'r vratur vt qꝛ casus nō incidit nisi cōtra vnam vel duas personas ꝛ sic sumus in dubio vtrū habuerit animū exercendi iurisditionē gnāl'r.an vero singulariter circa illas vnam vel duas psonas ſ; qñ non exercet iurisditionē gnāliter ſ; circa qſdā ꝛ quasdā nō exercet tūc nō sumus in dubio.qꝛ appet ꝙ nō itēdit exercere vniuersal'r ꝯ oēs psonas.

g ¶ Nam facto datur voluntas intelligi.l.repbendenda.C.de institutiōibus ꝛ substi.sub cō.factis cū cōcordātijs. theorica itaq̧ doc.que ponderaꝫ in ꝯrium recte intuētibus satis aperte facit in casu nr̄o pro forensibus. Attento ꝙ cōe miliani non censeꝫ exercuisse prētem collectādi forenses vniuersal'r p oībus oneribus occurrētibus ꝙ ēt ōmonstrat extimum vetus p qd taxabaꝫ q̄ntitas collectaꝝ exigendaꝝ licet q̄ntitas nō correspōderet quātitati exponēde p oneribus exquo euidenter apparet ꝙ nō hēbatur animus collectādi vniuersal'r ꝛ ſ; catastrū vetus nō edaꝫ tñ cōsulētes mihi dicit ꝙ pōt pbari ꝛ quādo expediret ꝙ pbareꝫ tñ idē dōm puto ēt si nō pbareꝫ ſ; pbareꝫ quātitas que continuo fuit vniformiter soluta prout psupponitur esse pbatū p pdicta ꝛ clarius p ea q̄ habenꝫ in.l.licitatio.§.earū rex.ff.de publi.ꝛ in.l.si publicanus.§.in vectigalibus.eo.titu.

h ¶ In qbus iuribus pbaꝫ ꝙ in exactiōe vectigaliū, seruāda est cōsuetudo vt soluaꝫ vectigal.pro rebus p quibus cōsuetum est solui ꝛ nō pro alijs rebus.ꝛ Bar.in.d.§.in vectigalibus in fin.aperte dicit ꝙ si pbaꝫ quem exigisse vectigal.de quibusdam rebus nō poterit exigere vectigal.de oibus.sed de illis tm̄ ꝛ Ange.ibi dicit ꝙ si pbaꝫ ꝙ si de aliquibus rebus fuit solutū vectigal. obtinet ille qui probauit ꝙ de aliquibus rebus non fuit solutum vectigal.

i ¶ Et Pau.de ca.post Jac.de are.ibi dicit ꝙ ille text. intelligitur quo ad res subijciendas prestationi vectigalium vel gabellarum ꝛ sic extendunt tex.loquentem in vectigalibus etiam ad alias gabellas ꝛ merito qꝛ est eadē rō ꝛ pariter est eadem ratio in collectis ꝛ per theoricam Bart.in.d.§.in vectigalibus videtur destrui theorica Petri ꝛ Cyn.ꝛ Saly.in d.l.j.ꝛ probat Barto.vrget tex.ibi.ꝛ in.d.§.earum rerum in generalitate illorum iurium.

k ¶ Puto aūt ꝙ sint cocordāde doc̄ theorice qꝛ si p aliquibus reb' fuit solitū solui vectigal vl' collecta ꝛ p aliqb' nō. ſ; casus occurrisset ꝙ ēt p illis potuissent de fcō exigi.ꝛ tūc pcedat theorica bar.prout declarat ibi ang.si do fuit solutū vectigal pro oibus reb' q̄ trāsiuerūt p territoriū vl' collecte p oibus oneribus seu rebus q̄ occurrerūt ꝛ tūc si aliq̄ alie res fuerint trāsportate p territoriū de qbus nō fuit exactū vectigal:qꝛ nunq̄ trāsiuerāt p territoriū.ꝛ tūc etiā p illis pōt exigi vectigal ꝛ militet alia theorica doc. ꝛ ita ēt in collectis.ꝛ propterea ad propositū ſ; cōe militāt nō collectauerit nisi certas personas forenses que habuerūt bona intra territoriū. Tñ si alij forenses de nouo quererēt bona intra territorium possent collectari:qꝛ generaliter fuerunt collectati omnes forenses intra territorium habentes bona.

l ¶ Et forte si augereꝫ onus sex florenoꝝ soluēdoꝝ cōi firmi p qbus fuit solitū imponi collecta p estimū pro duobus partibus vel circa de tribus partibus ita pro rata dēret augeri estimū forensiū ꝛ terriginarū ꝛ in h̄ pcederet theorica doc.in.d.l.j.ꝛ sequaciū ſ; pro alijs onerib' ꝛ p maiori rata secus ꝛ procedat ꝙ hr̄ in.§.in vectigalibus.ꝛ in.d.§.earum rerū ꝛ in alijs iuribus adductis supra per.d.consulentem.

m ¶ Cōfirmanꝫ pdicta qꝛ p catastrū vetus est dispositū ꝙ soluaꝫ p trib' milibus libris ergo a ꝯrio nō p septē milib'. libris.nā q̄ de vno statuit cēseꝫ de alijs negare.c.nōne.de psumptiōibus.ꝛ.l.cū prop.ō iudicijs cū simi.ꝛ ar.a ꝯrio sensu est fortissimū.l.i.§.huius rei.ff.ō officio eius cū si.iō sine nouo statuto nō pñt officiales vel collectores seu sindicus cōis exigere maiorē collectā.ſ; dictū cōe miliani nō pōt de nouo aliqd statuere sine expressa licentia cōis firmi vt psupponitur ꝛ licentia pdicta nō interuenit:ergo non pñt de nouo disponere ꝙ al'r seu maior collecta soluaꝫ q̄ fuerit soluta ꝛ al'r solui deberet. Scōm vetus catastrū ꝛ sic vetus statutū ꝛ dicat mihi queso ps aduersa quo colore officialis vel sindicus cōis miliani vult exigere maiorē collectam solito nisi de maiori solutione disponaꝫ p cōitatē.ſ.n. maior collecta posset exigi per sindicū cōis. Ad exigēdū collectas deputatū pariter possꝫ exigi p publicanos q sunt positi i locū cōis.

n ¶ Et absonū esset dicere ꝙ publicāi possint maiorē collectā solito exigere ꝛ nemo sani capitis attentaret id firmare ꝛ experientia rerum magistra id doc c.q̄ sit in pzin.de elec. lib.vj.ꝛ.c.statutum in prin.de rescriptis.eo.lib. Nam fere p vniuersum vrbem exiguntur vectigalia gabelle ꝛ collecte ꝛ publicani vel collectores predictoꝝ non exigunt vltra mētam a statuto vel consuetudine limitatam ꝛ minime mutanda sunt ꝛc.l.minime.ff.de.ll.vnde in casu isto collector cōis vel officialis ad eius instantiam non potest maiorem collectam exigere a forensibus. Quinimmo nec a subditis sine noua prouisiōe ꝛ sic nouo statuto ꝙ nouū statutū fieri nō pōt per dictū cōe sine licentia cōis firmi que nō habentur.

o ¶ Nec ob.id qd dicitur esse pbatum ꝙ homines dicti castri soliti fuerunt facere extimum sine citatione forensium. qꝛ nō ppterea probatum fuit ꝙ soliti fuerint id facere sine licentia cōis firmi ꝛ dato ꝙ testes id deponerent non propterea probarent nisi redderent causam scientie idoneam.

p ¶ Exquo negatiua ꝙ licētia nō interuenerit nō cadit in sensū corporis p ea q̄ habenꝫ in.l.solā.ꝛ i.l.testiū.C.ō testi. ꝛ p Bar.in.l.q testō.§.fi.ff.de testa.ꝛ p Jnn.ꝛ doc.in.c.cū causā.extra de testi.qnimo cū illa negatiua nō sit cohartata loco ꝛ tpe qꝛ nō refert quo tpe licētia pcesserit.iō testes deponentes ꝙ licentia nō precesserit essent suspecti ꝛ repellēdi tanq̄ satagentes pbare negatiuā per tex. ꝛ q̄ ibi notanꝫ p Jnn.ꝛ doc.in.c.cū eccl'ia sutrina.de cā pos.ꝛ p. Et posset pbabiliter instari ꝙ hoīes de castro militani nō essent idonei testes in hac causa ſ; Alex.de imo.in preallegato consi. cōcludat in casu illo cōtrarium. Attento ꝙ in casu isto prout mihi dicitur per nouum castrum imponitur quibusdam minor collecta ꝛ qbusdam maior.ita ꝙ illi qbus minor collecta imponitur pretendunt directū commodum ex nouo catastro ideo tanq̄ pretendentes directū commodū ꝛ sic quodammodo testis in cā ppria sint repellēdi per iura vulgaria ꝛ si per ea que ipse Alex.no.in.d.consilio super quo nō insisto.qꝛ prout mihi dicitur negatur nouū catastrū ꝛ nūcius instat pro expeditiōe. Et sine pluri ex his ꝛ adductis p dñū cōsulentem idem iuris esse dico ꝛ consulo de subscriptione requisitus Laus deo.

¶ Statutum apud lucinianum disponit ꝙ filia dotata vel descendētes ex ea nō succedant stantibus masculis ꝛ si nō fuerit dotata ꝙ debeat dotari congrue an si filia fuit dotata a patre viua matre si postea tam pater q̄ mater moriantur intestati existētibus filio masculo ꝛ filia dotata a patre debeat dicta filia dotari a matre.

¶ Consilium. cxliiij.

In nomine domini nostri iesu christi. ¶ Circa prescriptionē non insisto cum non putem ꝙ dictus Bartholomeus possit ex ea se tueri.

a ¶ Solum autem est insistendum vtrum teneatur dotare sororem vigore statuti luciniani sub rubrica de successionibus ab intestato quo cauetur ꝙ filia non succedat ab intestato existente filio nec succedat matri existente eius filio subdendo formaliter sed in quolibet casuum pdictorum filie debeant congrue dotari sm̄ facultatē patrimonij ꝛ personaꝝ qualitatem si dotate non sint.

b ¶ Circa ꝙ videꝫ dicendum ꝙ vigore dicti statuti dcā Ludouica debeat a fratre dotari de bonis maternis sm̄ facultatem dictorum bonoꝝ ꝛ qualitatem personarum.

c ¶ Nam illa verba si dotate non sint vt ꝙ intelligi debeant si dotate nō sint ab eo d cuiꝰ successione agit̄ prout in simili in statuto disponēte ꝙ filia dotata non succedat a patre vel matre existēte filio intelligit̄ in dotata ab eo de cuius here ditate agit̄ ꝓut voluit bal. in. l. j. C. de legi. here. per tex. ⁊ gl. ibi vbi idē tenuit Pau. de ca. ⁊ idē dz voluisse ibi Guido d suzzaria. arg. l. vt liberis. C. de colla. idem Pon. in consilio mihi. cccli. incipiente in casu preposite cōsultationis alīs reperio allegatum in cōsi. ccccl xxxv. Item reperio allegatum Ang. idem tenere in cōsi. xxij. ⁊ consi. cxxiij. incipiente testamenti factio licet in consilijs in formis sub dictis quotis id non dicat similiter reperio allegatum Pe. de anch. in cōsi. lxx. lz in consilijs in formis non dicat facit qd no. Bal. in. l. cum mater. C. de iure doti. quez refert ⁊ sequit̄ Pe. de anc. in repetitione. c. j. de constitu. ver. sed pone per statutum. ⁊ facit qd no. Bar. in. l. qui pupillum. ff. de adul. ⁊ legentes ⁊ consulentes dictum Bal. in. d. l. j. cōmuniter approbant. ⁊ hoc vt minus ledat ius cōmune ⁊ minus sit a rōne alienū.

d ¶ Ita pari ratione dicendū videtur in casu isto ꝙ illa verba statuti si dotate non sint intelligantur. s. a matre si a successione matris excludantur.

e ¶ In ꝯtrariū aūt facit generalitas statuti que nō distinguit a quo dotata fuerit sz disponit ꝙ debeat dotari si dotata nō sit ⁊ vbi. l. non distinguit nec nos distinguere debemus. l. iij. ff. de offi. presi. sed generaliter loquēs est generaliter intelligēda. l. j. §. generaliter. ff. de lega. prestā. ⁊. l. de precio. ff. de publi. ⁊ canone si romanoꝝ. xix. di. cū si. ⁊ a verbis in dubio nō est recedendū. l. nō aliter. de leg. iij. l. j. §. si bis q naue. de exercitoria ⁊ inherendo verbis statuti dicta Ludouica cum sit dotata non debet necessario dotari a fratre vigore dicti statuti ⁊ dicit Bal. in. c. j. de alienatione feudi.

f ¶ Quia statuta sunt cōmuniter fundata in sic volo sic iubeo sit pro ratione voluntas.

g ¶ Ideo verbis statuti est cōiter inherendū ſm eum: nec est eadē rō in casu isto que est in casu bal. in. d. l. j. C. de legitti. heredi. ⁊ sequaciū de quo supra. nā in casu bal. ⁊ sequacium femine nō excludunt̄ p masculos nisi sint dotate ⁊ sic nō recedit̄ a iure cōi nisi femina sit dotata adeo ꝙ quatenus restringit̄ verbū dotata eatenꝰ restrigit̄ correptio iuris cōis ⁊ iuriū correptiōes sunt ꝓ posse restringēde. c. cuz dilectus de cōsuetudi. ⁊. l. precipimus. C. de appellatio. cū si. in casu aūt nr̄o filie simpliciter ⁊ generaliter excludunt̄ a successione parentuz nominatoꝝ in statuto siue sint dotate siue nō.

h ¶ Et sic correptio iuris cōmunis est generalis nec restringeretur dicta correptio si illa verba statuti si dotate nō sint intelligerentur si non sint dotate a personis de quarum hereditatibus agitur ⁊ sic cessat principalis ratio que militat in dictis terminis Bal. ⁊ sequacium.

i ¶ Ex quo nō milita̅t exclusio a successione ⁊ ꝑiter nec iuris correptio ⁊ ex quo frater maxime ex matre non tenet̄ de iure cōi dotare sororē cuz nec mater teneatur dotare filiam nisi iure forte in subsidiuz. l. neqꝫ mater. C. de iure do. ideo si restringerentur illa verba si dotate nō sint nō propterea restringeretur iuris cōmunis correptio quatenus statutum disponit ꝙ dotari debeant ex quo iure cōmuni nō est sancitum ꝙ frater teneatur dotare sororez dotatam.

k ¶ Ex quibus pz ꝙ casus noster est separatus a supradicto casu Bal. ⁊ doc. ⁊ habet separatam rationem ⁊ de separatis non fit illatio. l. fi. ff. de calumniato. ⁊. l. si maritus. C. de donatio. inter virum cum similibus.

l ¶ Et insuper illud dictum Bal. non semper militat vt summitur ex dictis Alex. de imo. in consi. xx. primi voluminis consiliorum qui alleg. Pau. de cast. in pluribus consilijs. ⁊ Bal. in consilio incipiente de iure cōmuni concludit.

m ¶ Qd si statutuz dicit ꝙ dotata a patre matre auo vel auia non succedat patri matri auo vel auie tunc dotata ab vno ex predictis excludet̄ a successione alioꝝ non dotantium. ⁊ idē dicit Pe. de anch. in cōsi. clxvij. ſm ordinem in formis incipiente pro veritate premittendum est ꝙ philippus.

n ¶ Nec supradictis obstat id qd subdit̄ in statuto ꝙ si non dotet̄ filia possit petere bona ⁊ exigere debitores donec dotetur qz nō propterea dicitur ꝙ filius masculus desinat esse heres insolidū nec dicit ꝙ filia predicta facere possit tanꝙ heres ⁊ sic dicto casu non restringit̄ correptio iuris cōmunis facta in principio dicti statuti.

o ¶ Ideo cōcludo ꝙ dicta Ludouica si competenter dotata fuit a patre nequeat cogere Bartholomeū ad dandum sibi nouā dotem vigore dicti statuti saltē attēto eo ꝙ mihi presupponit̄ cōsultante ꝙ viget in loco longa cōsuetudo ꝙ dotata a patre excludat̄ per filiū a successione matris nec dotetur a fratre ne petat bona materna donec dotetur.

p ¶ Cōsuetudo eni est optima legū ⁊ statutoꝝ interpres. c. cū dilectus. de cōsuetudine. ⁊. l. cū de interpretatione. ff. de. ll. ⁊ sic per dictā cōsuetudinē interpretet̄ dictū statutū ꝙ dotata ab vno non sit dotanda lz excludat̄ a successione alterius persone que nō dotauit dictaz feminā exclusam a dicto statuto: ⁊ sic saltem mediante dicta consuetudine fit supradicta interpretatio dicti statuti amplectēda. ⁊ per consequens cōcludendum ꝯ dictum Ludouicum. Laus deo.

¶ Statutū perusij disponit ꝙ ꝯ instrumentum laudi lati p arbitros nō possit aliquid obijci vel opponi nec appellari. Et si appellet̄ appellans cogat̄ appellationi renūciare. An vendicet sibi locum eo casu quo laudū latū est per arbitros ⁊ postea iudex ꝓnunciauit dictū instrm̄ laudi esse exequendum si a dicta sn̄ia appellet̄. Itē quatenus statutum predictum prohibet dici de nullitate. An vendicet sibi locum qñ diceretur de nullitate que prouenit ex defectu iurisditionis iudicis quia arbitri excesserunt formam petitionis.

¶ Consilium cxliiij.

In noīe dñi nostri iesu

l xpi. ¶ Viso dicto themate ⁊ vbis statuti qz breuissimū tp̄s mihi cōcessuz est breuiter ad decisionem consultationis descendam.

a ¶ Licet aūt prima facie dicendum videat̄ ꝙ dictus Jacobus venerit contra dictum statutum. ⁊ propterea debeat per dominos Priores compelli ad renunciandum amplectendo laudabilem consuetudinem que viget ꝙ Magnifici. do. Priores compellant ad renunciandum venientes contra dictum statutuz maxime venientes contra lauda iudicialia prout est istud de quo agitur contra ꝙ videtur venire dictus Jacobus dicendo pronunciam super executione dicti laudi latam esse nullam ⁊ contra eaz recurrendo qz verba statuti videntur multum lata ⁊ satis clara.

b ¶ Nec videnṫ militare limitationes dicti statuti non enim videt̄ militare limitatio qñ nullitas dependet ex defectu iurisditionis iudicis vel ꝙ non sit seruatus ordo statuti quia videtur intelligendum dictum statutum defectu iurisditionis iudicis pronunciantis super executione instrumenti ⁊ similiter de non obseruantia dicti ordinis requisiti ad dictam pronunciam ⁊ de non defectu iurisditionis arbitri ferentis laudum nec de ordine requisito in laudo. qz statutuz predictū loquit̄ de nullitate ⁊ appellatione interponēda vel non interponēda aduersus sn̄iam latā per iudicez super executione instrumenti confessionati vel laudi. nec etiam vz militare alia limitatio. s. ꝙ instrumentū nō habeat debitas solēnitates: qz loquit̄ de solēnitatibus instrumenti nō de solēnitatibus laudi. cōstat enim ꝙ aliud est laudū aliud instrm̄ laudi. ⁊ sic videtur ꝙ sumus in regula dicti statuti prohibitiua appellationis nullitatis ⁊ recursus merito ⁊c.

c ¶ His tn̄ nō obstantibus ꝯtrium puto iuris magis cōsentaneū. s. ꝙ dictus Jacobus nō censeat̄ venisse ꝯtra dispositionē dicti statuti ad cuius rei euidentiā pmitto ꝙ dictū statutum quatenus permittit ꝙ instrm̄ cōfessionatum vel instrumentū laudi habeat generaliter executionez paratā est cōtra ius cōmune ꝙ regulariter prohibet incipi ab executione. l. j. C. de executione rei iudicate. ⁊. l. si cum nulla. ff. eo. ti.

d ¶ Cum ēt qz ꝓhibet appellari ⁊ de nullitate dici ⁊ iuris exorbitantie nō sunt ampliāde sed restringēde. l. ius singulare. l. ꝙ vero ꝯ. ff. de. ll. ⁊. c. cum dilectus de cōsuetudine. vbi verba statuti improprianṫ vt statuti exorbitātie restrigant̄.

e ¶ Item premitto ꝙ verbum laudi in statuto appositum maxime si est exorbitans non verificatur in laudo nullo. l. iiij. §. condemnatum. de re iudi. ⁊ ele. pastoralis eo. ti. prout not. doc. in dictis iuribus.

f ¶ Et propterea dicit Bart quasi in proprijs terminis in l. j. ff. ꝙ vi aut clam ⁊ canoniste in. c. item cum quis. de resti. spo. ꝙ si statutum disponit ꝙ contra instrumentum publicum vel contra instrumentum confessionatum vel contra instrumentum laudi arbitrorum non possit aliquid excipi vel opponi ⁊c. Tamen poterit non obstante dicto statuto opponi de nullitate instrumenti.

g ¶ Quia instrumentum nullum de iure non censet̄ instrumentum per. d. §. ⁊ similiter potest opponi ꝙ instrumētum non est

non est publicum vel confessionatum: quia debet ante oīa constare instrumentum esse publicum vel confessionatum vel instrumentum laudi sed non constat esse instrumentum publicum si instrumentum vel publicatio non valet per predicta prout prefati doc. volunt & pariter non potest dici instrumentum laudi si laudum est nullum.

b ¶ Ex quo laudū nullum non venit appellatione laudi per predicta & maxime quando nullitas causatur ex defectu iurisditionis per no. per glo. communiter singularē in cle. j. de sequestratione possessionis & fructuum.

i ¶ Que vult ꝙ vbi lex disponit ꝙ non possit dici de nullitate sn̄ie prout disponit clemen. j. de re iudicata nō habet locum dura. l. si nullitas causatur ex defectu iurisditionis iudicantis cum qua glo. transeunt docto. communiter & sic longe minus venit appellatione laudi laudum nullum ex defectu potestatis laudantium qui est defectus iurisditionis attento ꝙ isti arbitri statutarij.

k ¶ Et sic arbitri iuris municipalis censentur iudices delegati. c. ab arbitris. de officio delega. lib. vj. cum sua glo. & l. fi. C. de iudicijs. & ibi per docto.

l ¶ Si itaqꝫ dictū laudum dicitur esse nullum ex eo quia arbitri excesserunt formam petitionis & consequenter excesserunt fines cōpromissi facti sup cōtētis in petitiōe infert ꝙ intentatur nullitas laudi causata ex defectu iurisditionis & potestates arbitrorum quorum omnis potestas dependet a compromisso. l. nō distinguemus. §. de officio. ff. de arbi. ad hoc c. cum olim. de officio deleg. & c. cum dilectus de rescrip.

m ¶ Ex quibus infert ꝙ dictus Jacobus nō censetur venisse ꝯ sn̄iaꝫ latā instrumētū laudi esse exequēdū exquo instrumētū de quo sn̄ia loqtur nō est istrumētū laudi. & p ꝯn̄s cessat dictū statutū ꝙ loqtur de instrumēto laudi ex qbus etiā patet ꝙ dictus Jacobus nō debet cōpelli ad renunciandū liti per eum mote sup nullitate dcē pronuncie late sup executione dicti instrumenti ꝙ dicitur non esse instrumentum laudi & sic cessant verba statuti.

n ¶ Et q se fundat in statuto dꝫ ꝓbare ꝙ verificent̄ v̄ba statuti. l. omnes. ff. de militari testamē. & ibi p bar. & bal. ꝙ & notabiliter dicit Jo. an. in. c. j. de homicidio li. vj. & post eū bal. in. l. siqs nō dicā rapere. C. de epis. & cle. ad idē ꝙ no. glo. & doc. in cle. fi. de rescriptis. & per hec patent sublata adducta in ꝯtriū: qꝛ regula dicti statuti nō verificat̄ in isto casu i quo negat̄ sn̄iaꝫ latā sup executiōe instrī laudi esse laudū p pdicta. & p cōsequēs nō potest q. Jacobus se fundet in limitatiōibus dicti statuti: ꝫ posset attētari ꝙ possit niti ex illa limitatione statuti qn̄ allegat̄ defectus iurisditionis. qꝛ lꝫ videat̄ loqui de nullitate pronuncie iudicis. & per cōsequēs de defectu iurisditionis ipsius iudicis.

o ¶ Cū prepositio ex soleat denotare causam proximam. l. j. C. si seruus extero sē denotat etiam cām remotam. l. j. §. ex incendio. ff. de incen. ruina & naufragio. & ibi per Bar.

p ¶ Et facit qꝛ s̄m p̄hm qcqd est cā cause est causa causati vt inqt ꝓculus in li. de cāis lꝫ in hoc vltimo nō sit necesse insistere nec ēt sup vltima limitatione sup qua ēt posset instari.

q ¶ Illud aūt qd̄ i themate allegat̄ ꝙ sunt due sn̄ie cōformes deffisoriū qꝛ nō sunt cōformes qꝛ ꝓut aliud & alterius nature est sn̄ia cōdemnatoria & aliud alterius nature est executio ita aliud & alterius nature est cōdemnatio & alterius est pronunciatio sup executione ꝙ est de se notissimum. & maxime qꝛ statutū loquens de sententijs conformibus videtur loqui de sententia secunda lata mediante appellatione.

r ¶ Preterea dato ꝙ essent conformes posset non obstante statuto appellari & de nullitate dici si altera esset nulla ex defectu iurisditionis per no. per. d. gl. dicte clemē. prime de sequestratiōibus pos. & fruc. Ex quo itaqꝫ dictus Jacobus se fundat super nullitate laudi & duplici cā maxime ex defectu potestatis arbitrorum qui non potuerunt excedere fines petitionis & cōsequenter compromissi non censetur venisse cōtra dictum statutum priusq̄ cōstet laudum fuisse validuꝫ ꝙ ventilabit̄ coram iudice per eum adito ideo nō debet cogi ad renunciandum dicte liti. Laus deo.

¶ Reus qui conuenit̄ actione reali tanq̄ heres. An ex eo censeatur se fateri hēdem: qꝛ litem cum actore contestetur. Item an ex possessione de preterito dicatur probari dn̄iuꝫ. Item statutum perusij excludens filiam dotatam. An vendicet sibi locū: vt etiam excludat filiaꝫ a successiōe in re emphyteotica quā auus fuit stipulatus vsqꝫ in tertiam generationeꝫ masculinaꝫ & femininaꝫ.

¶ Consilium. cxlv.

In nomine domini nostri iesu christi. ¶ Ad euidentiam premittēdum est ꝙ iudex artatur iudicare s̄m acta & acitata & probata. l. illicitas. §. veritas. ff. de offi. presi. & habetur in. c. pastoralis. §. quia vero. de officio delega.

a

b ¶ Itē ꝙ actor dꝫ probare fundamentum sue intentionis. l. actor ꝙ asseuerat. C. de ꝓbati. alias reus ēt si nihil ꝓbauerit venit absoluendus. l. fi. C. de rei vendica. & c. cum ecclesia sutrina. in fi. de causa possessionis & proprietatis. & l. qui accusare. C. de edendo cum similibus.

c ¶ Tertio pmitto ꝙ dictus Petrus cōuenit̄ super pdictis tanq̄ hēs venturucij. & lꝫ sup. c. & capitulo equi bouis ꝯueniat̄ tanq̄ hēs venturucij & ēt nomie ꝓprio ipsius petri hoc est nō tanq̄ hēs tn̄ testes nihil d̄ponūt p qd̄ dici possit ꝙ dictus petrus teneat̄ ad restitutionē dicti eq. Sꝫ testes deponētes sup dictis tribus capitulis solū conant̄ ꝓbare d̄ venturucio. vt. j. d̄ducet̄ adeo ꝙ dictus petrus nō pōt cēseri obligatus seu teneri restituere dictū bouē vl̄ dictū equū vl̄ eorū extimatiōes neqꝫ dictorum decē florenorum nisi forte qꝛ Jo. d̄ponit ꝙ habuit dictū bouē a dcō Petro & ꝙ postea d̄dit dcō Venturucio sꝫ saltē q̄tenus deponit de petro. & singularis p ꝯn̄s non probat. l. iurisiur. C. de testibus cuꝫ similibus.

d ¶ Et insuper lꝫ semel possederit bouem Nicolai nō ppea pōt cōueniri actione reali a Nicolao si tpe iudicij nō possidet per ea que habent̄ in. l. j. C. de aliena. iudicij mu. cā fcā cū simi neqꝫ actione psonali nisi factus sit locupletior p ea que habent̄ in. l. si me & titiū. & in. l. si cū seruuꝫ. si cer. pe. sed nullo pacto ꝓbat̄. Quinimmo nec articulat̄ ꝙ dictus Petrus sit hēs venturucij. Nec testes sup petitione examinati quicq̄ deponūt sup hoc. s. ꝙ dictus Petrus sit hēs venturucij merito non pōt condemnari tanq̄ heres venturucij exquo non probatur ꝙ sit heres venturucij.

e Et lꝫ dictus petrus conuentus vt heres non negauerit specifice se heredē tn̄ negauit illud generaliter negando narrata ꝓut narrāt̄ fuisse & esse vera attento ꝙ indefinita regulariter equipollet vniuersali. l. si pluribus. de leg. ij. & l. si seruitus. de seruitutibus vrba. predi.

f ¶ Et maxime in casu isto qꝛ ad excipientem pertinet interpetrari suam exceptionem. l. si quis intentione ambigua. ff. de iudi. iuncta. l. in exceptiōibus. ff. de excep. & l. j. & ꝙ ibi p Bar. ff de excep. & iuncta. l. in ambiguis. ff. de reg. iur.

g ¶ Et qꝛ cōuentus vt hēs siue neget se heredē siue fateatur negando debitū cogit̄ prosequi iudiciū & litē cōtestari non pōt dici ꝙ per illum actum censeatur adiuisse hereditatem siue se immiscuisse exquo potest geri immo necessitatur ēt citra ius & nomen heredis. ideo non resultat immissio seu aditio hereditatis nec debet creditoribus hereditatis condemnari nisi probent filij immistionem vel aditionē vt no. glo. & doc. in. l. j. C. si vt se ab here. absti. & in. l. si cum dotē. §. transgrediantur. ff. solu. matrimonio.

h ¶ Et qꝛ talis probatio respiciens merita cause habet fieri post litem contestatam extra vt lite non contestata in rubro & nigro. & c. j. de litis contestatione & loquuntur de condemnatione apparet ꝙ loquunt̄ post litis cōtestationē & sic satis aperte volunt ꝙ licet filius suscipiet iudicium & litem cōtestatam cum creditoribus hereditarijs.

i ¶ Nō ppea censeat̄ agnouisse hereditatē patris ꝙ & voluit Bar. in. l. necessarijs. ff. de acq. here. vbi bar. vult ꝙ lꝫ filius in suitate cōstitutus sit ipo iure heres & teneat̄ creditoribus hereditarijs tn̄ nō ppea pōt creditoribus cōdēnari & ppea nō mirū si dictus petrus nō specifice negauit se heredem sed negauit se teneri &c. Ex qbus pꝫ h̄ ꝙ medio satis claro ꝙ dictus Petrus venit absoluendus a dictus tribus capitalis insuper non videtur legitime probatū ꝙ dictus Venturucius teneret̄. nā super capitulo bouis reperio d̄posuisse Joānem matthei & matheū & heum francisci Joānes nō deponit ꝙ bos fuerit Nicolai nec ēt Mattheus nisi p auditū a venturucio & petro & sic deponūt de confessiōe patris nō facta presente altera parte & confessio facta absente parte non probat. l. certum. §. siquis absente. ff. de cōfessio. & l. fi. ff. de interrogatio. actio.

k ¶ Preterea in hac cōfessione nō sunt contestes qꝛ nō vocant se in cōtestes & Joānes deponit ꝙ audiuit a petro ꝙ dictus bos erat Nicolai & Mattheus deponit ꝙ audiuit a Venturucio ꝙ Nicolaus lucratus fuerat dictum bouem

tempore quo comes carolus ⁊c. Et sic innuit ꝙ lucratus fuit tempore belli non liciti ⁊ insuper variant in loco quia vnus dicit in tenimēto tuderti ⁊ alius in castro marsani ⁊ sic i tenimento perusij. ⁊ insuper nedum testes singulares sed etiā qui possunt esse singulares ⁊ contestes non probant vt. j. de ducā beus aūt deponit ꝙ dictus Nicolaus cōsignauit vnū bouē dicto Uētrucio ⁊ in hoc nō hꝫ cōtestē ⁊ testibus singularibus nō adhibet fides. c. tam litteris. de testi. c. cū dilecti. de elec. cum si. ideo nō ꝓbatur ꝙ dictus bos pertinuerit ad dictum Nicolaum ⁊ lꝫ posset instari ꝙ nō probet ꝙ peruenerit ad manus dicti Uēturucij tn̄ hoc cōntisso illud constat qꝺ non ꝓbat legittime ꝙ dictus Uēturucius dictū bouem vendiderit: qꝛ testes de venditiōe deponētes deponunt de auditu ⁊ sic nō probant. d. c. tam litteris ⁊ capitulo inquisitioni de accusationibus. ⁊ sic non probatur possessio de presenti nec ꝙ fuerit factus locupletior p predicta super capitulo aūt equi deponunt predicti Joannes matthꝫus ⁊ beus. ⁊ licet deponant ꝙ dictus equus peruenit ad manus Uenturucij tamen nō probant ꝙ fuerit dicti Nicolai. nam de hoc nihil deponit dictus beus ⁊ dictus Mattheus nō deponit ꝙ fuit Nicolai nec similiter dictus Joānes lꝫ deponunt ꝙ dn̄s Marchus habuit dictum bouē a dicto Nicolao ⁊ ꝙ illum retinuerunt pro dicto Nicolao ⁊ sic deponūt de possessione dicti Nicolai ⁊ nō de dominio vel quasi que inter se differunt ⁊ nihil cōmune habent vt dicit tex. in. l. naturaliter. §. nihil cōmune. de acqui. posses.

l ¶ Ita ꝙ probata possessione non probatur dominium vel quasi quando principaliter deducitur ⁊ insuper qn̄ deducit incidenter nō ꝓbat dn̄iuꝫ ex possessione de preterito vt no. Bar. de condi. institu. l. quidam in suo accedāt ad predicta que habentur in. l. cuꝫ res. C. de probati. ⁊ sic non probato dominio vel quasi dicti Nicolai non probatur ꝙ sibi cōpetat actio ad repetenduꝫ dictum equum seu extimationē vel precium. Item nō probatur ꝙ dictus Uenturucius fuerit factus locupletior ꝙ dꝫ attendi per supradicta. item dictus Mattheus deponit de suo interesse ex quo ipse retinuit dictuꝫ equū ꝓ dicto Nicolao ita ꝙ interest sua ꝙ dictus Petrus teneatur ⁊ ꝙ ipse censeat restituisse dictum equum dicto Uenturucio de voluntate dicti Nicolai ⁊ sic censet deponere quodāmodo in causa propria ita ꝙ censet ydoneus testis arg. l. omnibus. C. de testibus cū similibus ⁊ hoc no. per Bar. in. l. deferre. ff. de iure fisci. ⁊ in. l. in tm̄. de rer diuisione ⁊ per doc. in. c. cū nuncius. de testibus. quo autē ad capitulu decem florenorum dictus Petrus venit pariter absoluēdus illa rōne qꝛ nō ꝓbat ꝙ sit heres vēturucij. Itē alia rōne qꝛ nō ꝓbat dicta Joāna adiuerit hereditatē matris ita ꝙ sibi debeat dos materna posset dici ꝙ cōfessio facta per dictū Franciscum cōfessata per dictū Uenturuciū.

m ¶ Et cōfessio dicti Uenturucij que facte fuerūt abn̄te pte nō ꝓbat lꝫ fuerit facte a ꝯstitutis i ifirmitate: qꝛ vltime volūtates plerūqꝫ fiūt ab infirmis ⁊ qn̄qꝫ a semimortuis. C. de testamentis. l. qm̄ indignū ⁊ saltē fiunt cogitatione mortis.

n ¶ Et tn̄ facta i vltima volūtate nō ꝓbāt ꝓut vident velle glo. ⁊ bal. i. l. j. C. ꝺ falsa cā adiecta legato ꝙ ⁊ tenēt bar. ⁊ pba. ⁊ Pau. ꝺ ca. ibi ⁊ bar. i. l. cū qs decedēs. §. codicil. de le. iij. tn̄ ꝯfessio facta abn̄te pte ex cā q̄ si vera eēt obligaret ꝯfitētē lꝫ nō ꝓbet tn̄ iducit relictū vt hr̄ i dictis iuribus ⁊ relictū iter liberos sine solēnitate vꝫ. l. hac ꝯsultissima. §. ex imperfecto. C. de testa. ⁊. l. fi. C. fa. her. cēset āt relictū ei cui cā cōfessata si vā eēt obligaret. sꝫ receptio dotis mr̄na nō obligaret filiabus mr̄is nisi fuerit ab eis adita hr̄ditas matris merito nō ꝓbata aditione nō debet dictū relictū dicte filie.

o ¶ Nec ob. ꝙ dictus dn̄s benedictus deponit ꝙ dictus frāciscus dixit ꝙ dicti decem ⁊ octo floreni pertinebant ad dictas filias qꝛ dicta verba non probant cum in eis nō hꝫ cōtestē. Nec ēt obstat ꝙ dictus Petrꝰ lāberti deponit ꝙ dictꝰ Franciscus reliquit expresse ꝙ dicta q̄ntitas dotis recepte restitueretur dictis Joāne ⁊ Margarite ⁊ similiter dictus Uenturucius qꝛ in predictis non habet contestem ⁊ testibus singularibus non creditur vt supradictum est.

p ¶ Insuper viso instr̄o emphyteosis cōcesse p ecclesiā frācisco recipiēti ꝓ se suis filijs ⁊ nepotibus vsqꝫ ad tertiā generationē vtriusqꝫ sexus masculinā ⁊ femininaꝫ ⁊c. Querit vtrū dicta emphyteosis pertineat ad neptes dicti Francisci superstite nepote ex filio dicti Frācisci circa ꝙ lꝫ verba contractus videant inuitare pariter filias ⁊ neptes adeo ꝙ de iure cōi pariter venirent femine prout masculi arg. l. si mihi ⁊ ticio. de ver. ob. ⁊. l. reos. §. cum in tabulis. de duobus reis cum similibus. ⁊ firmat Bar. quasi in proprijs terminis in. l. vt iuris. §. si liberi. ff. de oper. liber.

q ¶ Tn̄ presupposito statuto ꝙ est perusie ꝙ filia dotata nō succedat extāte masculo presupposito ꝙ dicte filie fuerint dotate ⁊ ꝯn̄ter excluse ab hereditate patris ⁊ aui stipulātis donec extat masculus pariter excludunt ab ēphyteosi ꝓut voluit Bar. in. d. §. si liberi. quē refert ⁊ sequit Imo. in. l. fi. ff. de condi. ⁊ demō. ⁊ in. c. potuit. de locato. ⁊ Pe. de anch. in cōsi. ccxxiiij. incipi. visis ⁊ ruminatis col. antepe. ⁊ in ꝯsi. cccclxxxiiij. incipi. postq̄ꝫ ista dn̄a post principiū ⁊ in cle. ij. ꝺ iurepatronatus ꝙ ⁊ tꝫ Bart. in cōsilio incipiente quidam accepit a quodam abbate al's questio ista hꝫ duo dubia nu. cxxxij. ſm ordinē perusinū nō informis ⁊ ſm ordinē informis nu. lx. ⁊ fundant se prefati doc. qꝛ testator ⁊ ꝯhentes cēsent se conformare cum dispositione iuris cōis vel municipalis. ⁊ idē cōsulendo voluit By. vt euꝫ referūt ⁊ sequunt Bar. Ang. ⁊ Pau. de ca. in lec. Paduana in. l. heredes mei §. cuꝫ ita. ff. ad trebe. ⁊ in. d. l. pe. C. de impub. censet. n. testator se conformare cum dispositione iuris cōis vel statutarij prout. s. dictū est ⁊ vltra. s. dicta voluit Pe. de anch. in cle. ij. de iure patronatus. ⁊ in cōsi. cxxv. incipiēte visis ⁊ diligēter ruminatis col. antepe. ⁊ in alio cōsi. ccccxxxiiij. incipiente postq̄ꝫ ista dn̄a post principiū in quibus locis approbat dictum Bar. in. d. §. si liberi. ad idē ꝙ no. idem Pet. de anch. in. l. tres fratres. ff. de pac. dicēs ꝙ si statutū excludit feminas ab intestato ꝓpter masculos nō cōprehendunt femine si pater instituit filios mouet per dictū bal. ibi in. x. not. dicens ꝙ appel. fratris cōtinet soror nisi ex coniecturis aliud appareat. tāgit ēt idem Pe. de anc. in repetitiōe. c. j. de ꝯsti. in antiqs. xiiij. q. principali post recitatā questionem pillei.

r ¶ Ad idem Pau. de ca. in cōsi. lxxvij. incip. casus iste frequēter contingit concludens ꝙ si testator hn̄s duos filios eos instituit ⁊ si aliter decesserit sine filijs substituit aliū si aliter decedit cū filia est locus substitutioni stante statuto ꝙ frater ab intestato preferat filie alias secus. Item do. Anto. de bu. in cōsilio suo incipiēte viso pūcto ⁊ quesito: vbi ꝯcludit ꝙ si pr̄ instituto filio ꝓhibuit alienare ex eo qꝛ voluit puenire ad suos posteros ⁊ successores femine nō admittunt stāte statuto ꝙ femine nō succedāt ab intestato ad idē ꝙ not. Ant. de iser. in. c. j. ex qbus cau. feu. amit. Ex qbus ꝯcludendum est ꝙ dicte filie dotate a pr̄e nō succedūt in dicta emphyteosi donec supest petrꝰ filiꝰ dicti vēturucij. Laus deo.

¶ Mater que non adiuit hereditatē filiorꝫ qui non agnita hereditate paterna post mensem a morte eorꝫ patris mortui sunt. Et tacuit per. xx. annos post morteꝫ filiorꝫ. An debeat audiri si modo petat bona dictorꝫ filiorꝫ vt heres que bona possessa fuerunt cōtinue per auum paternū dictoruꝫ filiorꝫ.

¶ Consilium clxvj.

In noīe dn̄i nostri iesu

a xp̄i. ¶ Uidet prima facie dicēdum ꝙ dicte matri cōpetat ius petēdi dicta bona. nā cōstat ꝙ hr̄ditas dicte Margarite auie dictorum pupillorꝫ fuit pro dimidia delata dicto Laurētio eius filio q vt mihi presupponit adiuit dictā hereditatē sue matris ⁊ si nō adiuisset trāsmisisset dictā hereditatē per. l. vnicā. C. de his q ante aptas tab. ⁊. l. vnica. §. i nouissimo. C. de cadu. tol. ⁊ hereditas dictorꝫ pupillorꝫ delata fuit. ⁊ ad eorum matrem excluso auo paterno ⁊ patruo eorūdem auten. defuncto. C. ad tertulia.

b ¶ Nec videt sibi obstare ꝙ hereditas laurētij dꝫ nō fuisse adita: qꝛ vꝫ posse responderi duobus modis. primo mō qꝛ vr̄ ꝙ hereditas patris trāsmittatur ad matrem per. l. apud hostes. C. de suis ⁊ legitimis ꝓut per. d. l. tenuit glo. in. d. l. vnica. C. de his q ante aptas tab. ꝙ hr̄ditas ascēdētis trāsmittat in ascendētes lꝫ nō adita tenuit Jac. but. vt refert ⁊ sequit bal. in. d. l. vnica. C. de his qui ante apertas tabul. nā lꝫ ille tex. loquat de transmissione in liberos ⁊ non in transmissione in parentes tn̄ apparitate rationis trahi debet ad parentes ſm eos. preterea ⁊ scd̄o vꝫ dicenduꝫ ꝙ hereditas dicti Laurentij fuerit adita. nā presupponit ꝙ vn̄us ex dictis filijs Laurentij erat infans sub potestate aui qui potuit hereditatem Laurentij nomine infantis adire. l. si infanti. C. de iure delib. ⁊ presupponit ꝙ dictus auus possedit in vita dictorꝫ pupillorꝫ bona hereditaria dicti Laurentij insoliduꝫ ⁊ sic etiam ꝓ rata delata ad dictum infantem.

c ¶ Et qui

b ¶ Et qui potest adire hereditatem censetur adire possidens do bona hereditaria vt habet in.l.pro herede.et in .l. gerit. ff.de acqui.here.et facit quod habet in .l. non hoc.C.vnde legitimi in patre non restituente dotem maternam.

c ¶ Nec videtur obstare huic medio quod pater quesiuit in vita Laurentij vsumfructum in dictis bonis aduenticijs Laurentij prius l.ij.C.de bonis maternis et sequentem titulum et vsufructus per patrem quesitum in bonis aduenticijs filiorum duret donec viuit pater etiam post mortem filiorum per.l.fi.C.ad tertu.et.l.sancimus. C.de communia de succes.et.l.quecunque in principio.C.de bonis que liberis et propterea ratione dicti vsufructus potuit possidere dicta bona.et sic etiam hereditate non adita nomine dicti infantis per ea que habentur in.d.l.pro herede.et in.d.l.gerit.

d ¶ Nam ad hoc videtur posse responderi quod licet vsufructus quesitus per patrem in bonis aduenticijs filij duret regulariter etiam post mortem dicti filij per dicta iura tamen quandoque fallit inter cetera fallit quando filius decedit superstitibus sibi filijs prout voluit Pau.de cast.in.d.l.fi.ad tertul.per.l.quecunque versi. parentibus de bonis que liberis.et si dicta limitatio procedit non potuit dictus auus retinere dicta bona pro portione hereditaria dicti infantis ratione vsufructus quem non habebat pro dicta portione.

e ¶ His tamen non obstantibus contrarium puto de iure respondendum. Vnde quod dicta mater non possit petere dicta bona non probata aliter aditione hereditatis dicti Laurentij. nam regula est quod hereditas non adita non transmittitur.d.C. in nouissimo et qua regula non reperitur exceptuatus iste casus.

f ¶ Licet.n.hereditas ascendentis transmittatur in descendentes beneficio.d.l.j.C.de his qui ante aptas tabu tamen non transmittitur in ascendentes.l.ij.C.ad orficia.et in.l.ij.§ si quis ex liberis.ff.ad tertul.prout voluit Bar.in .d.l. vnica et in consilio incipiente in questione proposita dicendum est dicens quod doc. idem tenent et quod sibi semper visum fuit.

g ¶ Idem tamen Ang.in.d.l.vnica in lectura mea licet Raph.aliter eum referet.et idem tenent Cy.Bar.Ang.Saly. et Pau. de cast.in.d.l ij ad orficianum et communiter a docto.tenetur secundum Rapha.in d.l.vnica.et in.d.l.si infanti.

h ¶ Nec obstat.d.l.vnica hostes per quam se fundat glo.quia loquitur in transmissione iure suitatis: tum quia est situata sub titulo de suis et legittimis argu.l.imparores.ff. de in diem a dictione et quod no.glo. in.l.stico in prin. de condi.indebi.et in.c.i.et i.c.ab arbitris de officio delega.li.vj.tum etiam quia tex. loquitur per verba heres sua extitit.

i ¶ Etsi presupponit quod ignorauerit mortem patris de cuius agebatur hereditate extraneus.i.non existens in suitate non potest esse heres si ignorat mortem eius de cuius hereditate agitur .l. heres institutus in principio.ff.de acq.hereditate.et.l.fi ie ad quem con.l.et iste est communis intellectus ad.d.l.apud hostes.

k ¶ Iure enim suitatis fit transmissio ad quoscunque.l. si fratres.C.de iure delib.et in.l.fi.ff.de condi.insti.et in .l.fi.§.finoutez perpetuos.C.de curatore furio.et in.l.vetere.ff. de acq. here. vbi Bar.dicit esse casum et allegat plures concordantes idem vbique tamen quod et tenuit Pe.de bellapertica et post eum fere omnes doc.et sic est communis opi.et indubitata.

l ¶ Licet glo. et nonnulli antiqui secus voluerint et non bene nec obstat ratio qua mouentur Iaco.but.et Bald. ad extensionem.d.l.i.C.de his qui ante aptas tabulas scilicet ab identitate seu paritate rationis quia imo non est eadem neque paritatio in transmissionem hereditatis non adite parentis per liberos in parentes que est in transmissione que fit a liberis in liberos.

m ¶ Nam liberi liberorum non possunt esse qn sint descendentes parentum de quorum hereditate agitur sed parentes liberorum alicuius possunt esset non parentes illius parentis de cuius hereditate agitur prout contingit in casu isto.

n ¶ Quia mater dictorum pupillorum non erat mater dicti Laurentij sed vxor que non est ita fauorabilis que ad successionem mariti prout liber quo ad hereditatem ascendentis ex quo vxor non succedit marito de iure ciuili nec de iure pretorio nisi in subsidium.l.i.C. vnde vir et vxor. Preterea tex.d.l.j. de his qui ante aptas tabulas considerat desiderium eius de cuius hereditate agitur vt patet ibi a luctuosa auitum vel proauitum desiderium est enim desiderium ascendentis quod eius bona deueniant in descendentes.l.scripto.ff. vnde libr.et.l.nam et si parentibus in principio.ff.de inoffi.testa. sed non est desiderium ascendentis quod bona sua deueniant ad parentes liberorum qui sibi non attinent nisi iure affinitatis.

o ¶ Que regulariter non est in consideratione in materia successionum.l.vltirico.et.l.affinitatis.C.communia de successionibus quinimo non est desiderium liberorum quod eorum hereditas deueniat in eorum ascendentes.d.l.nam et si parentibus in prin. merito etc.

p ¶ Et nemo attentaret quod dispositio.l.cum accutissimi.C.de fideicommissis facta fauore liberorum scilicet quod bona defuncti deuoluantur in liberos liberorum fundata in verisimili mente defuncti traheretur ad parentes liberorum ita nec est dicendum quod extendatur ad parentes et sic patet quod dicta mater non potest se fundare in dispositione.d.l.i. de his qui ante apertas tabulas nec potest se fundare in transmissione que fit iure suitatis quia dicti pupilli non fuerunt heredes quia non erant in potestate Laurentij sed in potestate aui.l.iij.et.l. nam ciuium.ff. de his qui sunt sui vel alieni.et institutis de patria potestate sed filij non sunt regulariter sui heredes si non sunt in potestate patris.§.sui instituta de heredum qualitate et differentia.ibi quoquo modo in potestate morientis fuit et ibi aut qualibet alia ratione liberatus et in.l.vnica.§.extraneum.C. de re vxoria actione. et.l. in suis.ff. de liberis et posthumis.

q ¶ Nec etiam potest dicta mater niti in restitutione in integrum ex persona minorum quia est elapsum ipse quadriennium quod datur ad impetrandum restitutionem in integrum.l.fi.C. de temporibus in integrum restitutionum ex quibus patet quod non potest petere dicta bona si hereditas Laurentij non fuit adita per filios seu nomine filiorum. Nec potest se fundare quod hereditas Laurentij fuerit adita per auum infantis nomine ipsius infantis ex eo quia retinuit bona Laurentij prout supra in contrarium deductum est quia respondetur quod dictus auus potuit licite retinere dicta bona ratione vsufructus quem quesiuit viuo Laurentio durauit etiam post mortem Laurentij per.d.l.quecunque in principio.cum similibus supra adductis.

r ¶ Nec obstant.d.l.quecunque versiculo parentibus et quod per illum tex.dicit Pau.de ca.in.d.l.fi.ad tertu.

s ¶ Dicens quod licet regulariter vsufructus quesitus patri in bonis aduentitijs filij duret apud patrem donec duret eius vita et sic etiam post mortem filij tamen fallit quando filius decedit superstite sibi filio vel nepote: nam tunc deficit antiquus vsufructus. et illum habet auus vel proauus tanquam quesitus de bonis nepotis vel pronepotis per d.l.quecunque versiculo parentibus.

t ¶ Quia respondetur quod dato sine preiudicio veritatis quod dicta limitatio Pau.de ca.procederet tamen esset intelligenda si bona filij essent quesita nepotibus quia alias auus vel proauus non posset vsumfructum habere tanquam de bonis nepotis vel pronepotis ex quo non essent bona nepotis vel pronepotis si illa non quesiuissent adeundo hereditatem eorum patris et aui et sic verba Pau.de cast. non militant ante aditam hereditatem laurentij et sic standum est regule predicte quod vsufructus patris durauerit etiam post mortem laurentij et durante vsufructu potuit pater laurentij citra ius et nomen heredis laurentij etiam vere existente limitatione Pau.de ca.cum qua legendo.d.l.fi.transiui fretus auctoritate Pau.de ca.non inuento contradictore.

v ¶ Tamen cum alias casus mihi in facto occurrisset dicta limitatio visa fuit non vera et nunc etiam idem videtur: nam tex.d.l. quecunque in principio generaliter disponit quod vsufructus quesitus ratione patrie potestatis per patrem vel auum in illis bonis filij vel nepotis duret durante vita patris vel aui sed immediate subdat casum quo filius vel nepos decesserit superstite nepote vel pronepote.ideo generalitas dicti principij est intelligenda etiam in dicto casu quo filius decesserit superstite nepote vel nepos superstite pronepote.

x ¶ Preterea tex. ille immo decidit quod pater vel auus habeat vsumfructum et immediate subdit quod dominium earum rerum permaneat apud filios vel nepotes vel pronepotes et sic loquitur de domino filij qui lucratus fuit bona aduentitia. et similiter de dominio permansuro post eius mortem apud eius filios et nepotes et prout quo ad filium qui lucratus fuit intelligitur dominio separato ab vsufructu intelligendum est in dominio separato ab vsufructu quo ad filios vel nepotes lucrantes vt sic vnum determinabile determinans plura determinabilia ea pariter determinet.l.fi.C.de senten.et.l.iam hoc iure.et.l.lucius.ff. de vulga. et pupil. cum concor. et secundum hoc est ibi casus contra dictam limitationem Pau. de ca.et dictus versiculus parentibus videtur quod sit referendus non solum ad proximum casum qui loquitur nullo predictorum remanente: sed etiam ad casus superiores.et sic quando supersunt nepotes vel pronepotes ex eo qui bona lucratus fuit vt sic clausula in fine posita referatur ad omnia precedentia per iura vulgaria et etiam ne inducatur aliquo casu correctio eius quod in principio.l.generaliter disponitur. et sic versiculus parentibus loquitur in parentibus qui habuerunt in potestate filios vel nepotes qui ab initio bona lucrata fuerunt.

r ¶Et sic cócordet dictus versiculus parētibus cū princi- pio legis ꝑ qua intelligētia facit.qꝛ ille tex.pariter loqui- tur in casu quo filius vł filia qui vel que lucratus fuit de cesserit nó superstitibus sibi liberis. Sed fratre vel sorore vtrinqꝫ ꝯiunctis vł ex altero latere tm̄. ⁊ tn̄ in casu in quo filius decesserit supstite fratre vel sorore nó limitaꝝ p ali- quē supradicta rł'a ꝙ vsusfruct⁹ duret in vita pr̄is.ita sꝫ nō limiteꝝ in casu in quo filius decedat superstite nepote.

s ¶Si qs aūt vellet intelligere dictū versiculū parētib⁹ in parētibus liberoꝝ lucrātis.⁊ sic itelligere :vt dict⁹ v̾sicul⁹ parētibus discrepet a rł'a ꝓdicta ⁊ a ꝓncipio eiusdeꝫ legis r̄nderi posset ꝙ lꝫ parētibus ꝓdictis q̄raꝝ vsusfruct⁹. ⁊ sic auferaꝝ a parētibus lucrātis bona tn̄ non auferaꝝ vsusfru ctus donec viuūt liberi ꝓmoꝝ parētuꝫ qui lucrati fuerāt dictū vsumfructū ⁊ sic ꝓuideat dictus versiculus pentib⁹ nō liberis : vt sic minus recedaꝝ a iure cōi hoc est a regula predicta vel intelligaꝝ ꝙ parentes dictoꝝ liberoꝝ habeāt vsumfructū deficiētib⁹ pentib⁹ q p̄rio lucrati fuerāt vsum fructū.⁊ sic ex ꝓdictis depꝛehenduntꝝ pl'es solones ad dictā limitationē Pau.de cast.⁊ ad dictū versiculū parētibus.

t ¶Et insup si qs vellet tenaciter insistere i dicto itellectu versiculo parētib⁹.ꝙ.s.itelligaꝝ i parētib⁹ liberoꝝ ipsi⁹ lu- crātis dicta bona posset r̄nderi ꝙ ꝓcedat qn̄ ipsi liberi lu- crātis habēt parētes sub quoꝝ sint ptāte alios a parēte pri mi lucrātis bona vł si itelligaꝝ i dcō p̄mo parēte itelligaꝝ ꝙ habeat vsumfructū quē prius qsiuerat. qꝛ nó suadet rō ꝙ perdat vsumfructū quē hꝫ vt illū de nouo acquirat ⁊ eo casu recedatur a regula absqꝫ considerabili effectu.

u ¶Posset ēt itelligi.d.v̾siculus parētib⁹ in parētib⁹ p̄mi lucrātis.⁊ in parētib⁹ filioꝝ vel nepotū nó existēte parēte primi lucrātis.⁊ sit sensus ꝙ in domino succedāt pariter parētes q nó habebāt liberos i ptāte ꝓut habētes liberos in ptāte:tn̄ vsumfructū habeāt soli parētes q habebāt libe ros in ptāte.⁊ ꝓut nó declarat tex.q parētes succedant in dn̄io:sed venit declarādū per alia iura iura.puta si ꝯcurre rent pater auus vel mater ⁊ auia non oēs succederent sed ꝓximioꝛ ita dicamus in versiculo parentibus ꝙ si in vsu- fructu cócurreret pater filij qui p̄rio lucratus fuit bona ⁊ pr̄ filioꝝ ipsi⁹ q eoꝝ hēat vsūfructū vł quo iure hēat nó de clareꝝ per illū tex.sed veniet declarandū per alia iura per que disponiꝝ ꝙ pater qui p̄rio lucratus fuit vsumfructum illū habeat donec viuit ⁊ iste intellectus magis placet solū vr̄ aduersarij:qꝛ lr̄a aliqual'r trāsportaꝝ:sꝫ eēt incōueniens ꝙ si cócurrerent mater ⁊ pr̄ haberet solum vsumfructuꝫ.

x ¶Et si qs tenaciter vellet ingrere in ꝯrium posset tenaci ter r̄nderi ꝙ ille tex.loquiꝝ in lucris nuptialibus ⁊ nó loq- tur in alijs bonis.⁊ sic pluribus medijs deduciꝝ ꝙ dictus pater Laurentij potuit licite retinere dicta bona ēt pro ra- ta nepotis infantis.⁊ sic nó censeatur retinēdo dicta bona adiuisse hereditatē pro nepote infante ex quo poterat reti nere licite citra ius ⁊ nomen heredis dicti infantis. Pre- terea ex quo ꝓsupponiꝝ in puncto ꝙ nepotes predicti de cesserūt infra mensem post mortem Laurentij si in illo tpe dicti mensis nó fuerunt recollecti fructus non apparet ꝙ voluerit retinere dicta bona pro ratis pertinētibus ad di- ctos nepotes:qꝛ potuit insistere rei ratiōe vsusfructus qui sibi competebat pro rata filij superuiuētis.

a ¶Quia habens rem cōem pro indiuiso potest licite insi- stere ⁊ vti re cōi vt habet in .l. duo fratres.ff. de acqr. he- redi. Preterea ex quo duo nepotes superant ⁊ vnus erat maioꝛ infante pro retinuit illicite pro parte nepotis maio- ris infante pro quo non poterat adire per ea que habentur in.d.l.si infanti. ⁊ in.l.potuit codē titu. Ita cēseaꝝ potuisse illicite retinere pro illa rata infantis.

b ¶Semel enim malus presumitur semper malus in codeꝫ genere mali regula semel malus in sexto. ⁊ lege hos accu- sare .§. ijsdem de accusatio. ex quibus patet ꝙ hereditas Laurentij non censetur adita nomine dictorum nepotum vel alterius eorum nec censetur non adita transmissa ad matrem ⁊ consequenten dicta mater nullum ius habet pe- tendi dicta bona. Laus deo.

¶Vxoꝛ instituta heres vna cū filijs communibus. An ex eo ꝙ habitauit domū hereditariam ⁊ cōmuniter stetit cuꝫ filijs in dicta hereditate censeaꝝ adiuisse. Item an ex eo ꝙ donauit suā portionē dicte hr̄ditatis censeaꝝ adiuisse. Iteꝫ statutū Vrbini disponēs ꝙ mulier nó possit alienare imo bilia sine licentita supioris. An si mulier predicta sine licē- tia donet suam tertiam partem dicte hereditatis ⁊ ius ꝙ in ea habet:vendicet sibi locuꝫ dicto casu.

¶Consilium. cxlvij.

j In nomine dn̄i nostri iesu chri- sti. ¶In hac cō sultatione vr̄ p̄ria facie dicēdum ꝙ exquo in dicta hr̄ditate sunt domus ⁊ alia bona imo bilia in dicta donatiōe vr̄ ꝙ cēseanꝝ donata dcā bona immobilia hr̄ditaria pro rata in qua dicta domi- na Franceschа fuit instituta.

a ¶Nā ipsa censeꝝ adiuisse hr̄ditatē possidēdo domos ⁊ bo na hr̄ditaria p ea q̄ hn̄r in.l.j.C.de repudiāda ⁊ absti.here. ⁊.l.ꝓ hr̄des.⁊.l.gerit.ff.e.ti.⁊ per cōsequens vr̄ ꝙ dicta bo na ad eā pertinerent ⁊ venerint in dicta donatione attētis generalibus ⁊ vniuersalibus verbis dicte donationis.

b ¶Et insup dato ꝙ non audiuerit prius dicta Francischa dictā hr̄ditatē dicti ser Bartholomei tn̄ vꝫ ꝙ censeaꝝ illaꝫ adiuisse faciēdo dictā donationē in qua cessit dedit ⁊ cócef sit oīa iura que hēbat vel h e poterat ⁊ sibi qūolibet cōpe- tentia ⁊ cōpetitura in ⁊ sup dictis bonis ⁊ hr̄ditate.nā con stat ꝙ hr̄e poterat dcā bona hr̄ditaria adeūdo ⁊ erant sibi cōpetitura.iō illa iura dando ⁊ cedēdo vr̄ ꝙ voluerit hr̄di tatē adire:qꝛ illa nó poterat al'r dare vel cedere ⁊ faciendo actū q nó poterat esse efficax nisi mediāte aditione censetur qs adire.l.si auia.C.de iure delibe.vbi est tex. ꝙ istitut⁹ in duab⁹ vncijs hr̄ditatis auie illas duas vncias relinquēdo censeꝝ adire hereditatē facit.l.illud .ff. de acquiren.heredi.

c ¶Idcirco vꝫ ꝙ sit nulla dicta donatio facta absqꝫ licentia supioris q̄tenus cōcernit bona imobilia ⁊ ēt vꝫ ꝙ sit nulla quatenus censeꝝ donasse iura dotiū suarum que expresse ⁊ specifice cōprehenduntur sub verbis donationis.

d ¶Maxie attēto ꝙ ꝓ dote sunt hypothecata bona mariti ⁊ ꝓ legato sunt hypothecata bona hr̄ditaria testatoris .l.j. ⁊.ij.C.cōia deleg.⁊.l.j.C.de rei vxoris actiōe. ⁊.l. assiduis. C.q potiores in pignoribus habeanꝝ.⁊ pꝯn̄s pro dicta sua dote sibi legata per dictū testōrem hēbat dicta Francischa ius in bonis imobilibus dicte hr̄ditatis adeo ꝙ vꝫ cōpre- hendi sub ꝓhibitiōe dicti decreti quatenus disponit nó so lū sup alienatiōe rerū mobiliū:sꝫ ēt si alienaꝝ aliqd ex bo- nis imobilibus, ⁊ exquo decretū predictuꝫ loqꝝ gnāliter aliquo titulo inter viuos i alterū alienare ⁊ cōstat ꝙ dona- tio est titulus iter viuos vt patꝫ tit.ꝓ donato ꝑ totū.Ideo vr̄ ꝙ veniat sub dicta ꝓhibitiōe ⁊ qꝛ masculinū regulariter ꝯcipit femininū p iura vulgaria,idcirco vr̄ ꝙ i dicto decre to cōprehendaꝝ ēt mulier alienās. ⁊ qꝛ non distinguit iter alienātem in coniunctum vel extraneum non vr̄ ꝙ per nos possit distingui.l.iij.ff.de offi.ꝓsi.sed gnāliter loquens gnā liter militet.l.j.§. generaliter.ff. de lega.prestā. ⁊ canone si romanoꝛuꝫ decimanona distinctione cum concordantijs.

e ¶His tamen non obstātibus contrarium puto de iure re- spondendum vꝫ ꝙ dicta donatio non debeat iudicari nul- la ad cuius rei euidentiam ꝓmitto ꝙ dicta dn̄a Franceschа non apparet ꝙ adiuerit hereditatē dicti testatoris,immo ex deductis in themate potius innuitur contrarium.

f ¶Non enim censetur adiuisse hereditatē predictā ex eo:qꝛ continuo per multos annos habitauit domū hereditariaꝫ. ⁊ verisil'r praticauit in alijs bonis hr̄ditarijs : nam lꝫ is cui delata est hr̄ditas habitando domū hereditariaꝫ censeatur adire.l.j.C.de repu.⁊ absti.heredi.cum ibi no.

g ¶Tamen fallit qn̄ subest alia causa ex qua licite potuit do mum habitare ꝓut volunt Bar,in.l.gerit.ff.de acq. hr̄di.⁊ doc.maxie bal.⁊ Pau.de ca. in.d.l.j.exēplificantes in filio qui in vita pr̄is habitabat dictam domū vna cum patre ⁊ habebat bona patris obligata pro restitutione dotis mater- ne quo casu non censetur habitasse post mortem patris ani mo capiendi hereditatem ꝫm eos.

h ¶Eadem ratione idem dicendum est in vxore instituta herede a viro vna cum cōi filio que in vita testōris habita bat domuꝫ ⁊ bona testōris erant sibi obligata pro eius do- te.⁊ per ꝯn̄s dicta Franceschа non censeatur adiuisse he- reditatē predictam:lꝫ continuauerit habitationem domus ⁊ forte vsum aliaꝝ rerum ꝓut faciebat in vita testōris.

i ¶Et maxie qꝛ vxoꝛ p⁹ mortē mariti existēs vidua censeꝝ p seuerare i eodē mr̄imonio vt est tex.i.l.fi.C. ď hōis mr̄nis ⁊ ex quo cēseꝝ quodāmō ꝯtinuare mr̄imoniū suadet rō ꝙ lꝫ sibi cōtinuare habitationē domus in qua cōstante mr̄imo- nio habitabat:lꝫ nō sit hr̄s mariti.⁊ maxime ď persuadetur

quando

q̄ est hr̄s filius cōis testatoris ⁊ sue uxoris: nam solet mr̄ habitare vna cū filio lʒ nullum ius hēat in domo ⁊ censeť id facē iure familiaritatis per ea que hn̄r in.l.qui iure familiaritatis.ff.de acq.posses.Et licet filius non hēat nisi ptē domus pro indiuiso.tn̄ potest vti ⁊ frui tota domo vna cuʒ sua familia ex quo erat ad eum vsuʒ destinata per ea que habentur in.l.sabinus.ff.communi diuidundo.

k ¶ Adeo ꝙ ēt si possidet insolidum reʒ que poterat dari ad pensionem ⁊ forte solita erat locari non ꝑpea teneť aliquid soluere pro pte que nō erat sua prout dicit Ange.in.l.duo frēs.ff.de acqui.heredi.vt refert ⁊ sequitur Pau. de cast.in l.j.in fi.C.qui testamēta facere pn̄t. ⁊ allegat glo. in.d.l.sabinus ⁊ tangit Bonfa.in.d.l.duo fratres ⁊ optime facit ꝙ ibi no.Jmo.post Ricar.malū.⁊ Ang. ibi.

l ¶ Jdeo potuit dicta mater habitare dictā domū iure familiaritatis filij qui poterat rōne sue partis tota domo vti ⁊ ꝑmittere alijs sibi cōiūctis saltē matri ꝙ secū habitaret in dicta domo ⁊ pariter ꝙ practicaret in alijs bonis ꝓut faciebat in vita mariti ⁊ ꝓut solēt mr̄es habitare ⁊ ꝯuersari ⁊ vti bonis filioꝝ ⁊ sic pluribus medijs licuit dcē Frācesche habitare in dicta domo citra ius ⁊ nomen hr̄dis ꝑpea ex dicta habitatiōe nō cēseať ꝓbata aditio ⁊ maxime. Attēto ꝙ ipsa nō administrabat neq̄ fructus aliquos percipiebat ex bonis hr̄ditarijs ꝓut in pūcto presupponiť exquo cōiecturari potest ꝙ nō habuit animum adeundi hereditatem.

m ¶ Nō maxime ⁊ clare ꝯcludēdū eēt si aliter nō ꝓbareť ꝙ habuerit noticiaʒ dicti testi p̄sumiť.n.ignorantia.l.vius.ff. de ꝓba.⁊ regula presumiť ignorantia in. vj.⁊.l.fi.ff.ꝓ suo.

n ¶ Nec ob.ꝙ ex instrō donationis apparet ꝙ ipsa habuit noticiā relicti sibi facti in testō. ⁊ ꝯñr videtur p̄sumať habuisse noticiaʒ etiam instōnis per.l.non est ferendus .ff.de trāsac.q: rn̄detur ꝙ probať noticia predicta dci relicti tpe donationis nō ꝓpterea probať ꝙ habuerit prius talē noticiam potuit.n.tūc sibi notificari per donatariū vt efficacior esset donatio.v n̄ non probať necessario noticia p̄oris tpis. ar.l.nō hoc.C.vnde legi.⁊.c.in pn̄tia de probа.

o ¶ Nec per dictam donationem censetur adiuisse hereditatem.immo potius potest persuaderi ꝙ per dictam donationem censeatur repudiasse dictam hereditatem.nam constat ꝙ quis non censetur eligere viam per quam eius actus vitietur .l.iij.ff. de militari testō ⁊ maxime hoc casu in quo premittitur clausula omni meliori modo ⁊c.

p ¶ Et i q̄ iteruenit infm ꝙ operať vt actꝰ valeat eo mō quo melius valere pōt.l. cum pater .§. filijs matrem de lega.ij.

q ¶ Jtem q̄n actus celebratus potuit fieri licite. ⁊ in licite interpetrať factus mō licito.⁊ nō mō in licito.l. merito.ff. pro socio ⁊ ꝙ habeť in.d.l.pro herede.⁊ in.d.l.gerit.

r ¶ Jtem constat ꝙ si dicta Francischa adiuisset hr̄ditatē in qua erāt bona stabilia nō fuisset sibi licitū donare dicta bona absq̄ licentia ⁊ donatio nō esset efficax saltem:quia bona donata venissent confiscanda ⁊ donans ⁊ donatarius incurrissent penam.idcirco dicta interpretatio videtur aufugienda cum possit dicta donatio alr̄ interpetrari. ita ꝙ erit licita ⁊ efficax absq̄ licentia ⁊ bona hereditaria etiam immobilia censebunť venisse in dicto contractu.

s ¶ Jn quo dicta Francischa non solum dedit ⁊ cessit: sed ēt concessit ⁊ mandauit inter que verba est differētia quam ponit gl.⁊ doc.in.l.ad eum.ff. de dona. ⁊ non solum ius ꝙ habebat. sed etiaʒ ius ꝙ habere poterat dicendo ius ꝙ hʒ vel habere pōt. ita ꝙ potest interpretari ꝙ singula verba precedentia referanť singulis verbis sequētibus ⁊ sic verbum cessit referatur ad ius ꝙ habet ⁊ verbum concessit referať ad ius ꝙ habere pōt ꝙ tunc cedi nō poterat: sed poterat concedi ⁊ mandari ꝙ haberet donatarius ius ꝙ ipsa donatrix habere poterat.s.adeundo hereditatē.nam recusando hr̄ditatē ꝯtēplatiōe donatarij vt eiꝰ portio accrescat portiōi legatarij satis large loquēdo pōt dici ꝙ ꝯcessit ius ꝙ hr̄e poterat in hr̄ditate dci testōris dicta donataria.

t ¶ Licet aliqualr̄ v̄ba iproprianť ꝙ ꝑmittiť rōne subiecte materie.Jtē vt actus valeat ⁊ nō peat.l.eas cās. ⁊ .l.pr̄ seuerinā in p̄n.⁊.§.ꝯditionū v̄ba.ff.de ꝯdi.⁊ demō. ⁊.l.⁊ puto.§.j.cū sua glo.ff.familie hercis.cū multis similibus.

v ¶ Dato aūt ꝙ nō censeať repudiasse satis est ꝙ non constat ꝙ ipsa adiuerit hr̄ditatē q: decedens non adita hr̄ditate sibi delata illam non transmittit ad eius heredes.l. quoniam sororem.C.de iure deliberā. ⁊.l.j.§. in nouissimo.C. de cadu.tollen. ita ꝙ talis portio accrescit coheredi.d.§.in nouissimo.⁊.§.his itaq̄.eadem lege.

x ¶ Scdō alia rōne dicēdū vr̄ ꝙ dicta donatio nō debeat iudicari nulla ex eo q: in decreto p̄dicto n̄ expmiť ꝙ sit nulla donatio vl̄ alia alienatio imobiliū facta absq̄ licētia sed adijciť duplex pēa scilʒ ꝯfiscatiōis ⁊ alia pena pecuniaria.

y ¶ Et q̄n lex ꝓhibet actū fieri lʒ regulariť actus in ꝯtrariū factꝰ sit ipso iure nullus.l.non dubiū.C. de.ll.⁊.l.iubemus el scdō.C.de sac.san.eccle.tn̄ ꝓut dicunt Joco.but.Dy.⁊ Cy.i.d.l.nō dubiū ⁊ Bal.in fi.p̄rie q̄ōnis fallit q̄n lex vltra ꝓcedit adijciēdo penā ꝯfacienti.preterea ⁊ tertio dictum decretū ꝓhibet alienationē fieri aliquo titulo inter viuos alienatio aūt ꝓprie dr̄ quādo res efficiť aliena q: dn̄iuʒ in alium transfertur.l.j.ff.de fundo dotali.

z ¶ Jdō nō dr̄ alienatuʒ ꝙ adhuc in dn̄io venditoris adhuc remanet lʒ vēditū sit vt est expssuʒ in.l. alienatū in p̄n.ff. de v̄bo.sig.dn̄iuʒ aūt nō trāsferť ex sola titulo:donatiōis vel alteriꝰ ꝯctus sine traditione.l.traditionibꝰ.C. de pac. traditio aūt nō appet merito nō fcā traditione lʒ dicta donatrix habuisset dn̄iuʒ bonoꝝ immobiliuʒ que cōprehēderentur sub verbis donationis nō censerentur alienata.

⁊ ¶ Et ꝓpterea non verificarenť verba dicti decreti ꝓprie sumpta ꝓut ꝓprie vr̄ ꝙ summi debeant.arg.l. iij.§. h̄ v̄ba de negocijs gestis saltē cum dictum decretū sit exorbitās. Jdeo restringendū.arg.legis ius singulare. ⁊.l. ꝙ v̄o ꝯ.ff. de legibus cū simi.ēt vbi verba oporteret iproptiari vt ꝓbatur in.c.cū dilectus de ꝯsuetudie multofortius q̄n v̄ba si ampliareť statutū iproprianrenť ꝓut ꝯtigeret in casu isto si decretū verificareť in ꝯctu donatiōis nō trāslato dn̄io ⁊ maxīe p̄dicta videnť ꝓcedere:q: dictū decretū est penale ⁊ pene sunt restringēde nō ampliāde.l.si p̄ceo ⁊.l.interpetratione.ff.de pe.⁊.c.in penis.de regu.iur.in vi.cū simi.

ꝯ ¶ Nec vr̄ obstare lex oro.ff.de sponsali.q: dicit Bal. in.l. j.C.si rector ꝓuin.ꝙ.d.l.oro procedit per viā extēsionis que extensio non ꝓcedit in iuribus penalibꝰ s̄m euʒ ⁊ s̄ʒ dictā theoricā non ꝓcederet in isto decreto ꝙ est penale:⁊ maxīe q: non militet oīno eadē rō:q: retinens dn̄iuʒ obligatur ad onera realia ⁊ ad collectas que iponunť ꝑsonis ꝓ rebus ad que nō teneť qui bona alienata nō hʒ amplius ⁊ dictum decretum ponderat dicta onera.

ꝝ ¶ Preterea exquo decretū reqrit licētiā p̄cedē alienationem videť ꝙ licentia sufficeret si iteruenirет post titulum ante dn̄ij trāslationem ⁊ satis persuaderi pōt ꝙ licet precedat titulus validus ꝯhentes abstineant ab alienatione anteq̄ impetrent licentiam. ⁊ venerint ad titulum vt sint certi de alienatione futura si licentia obtineatur.

a ¶ Nā donatariꝰ erit ꝓmptior ad ipetrādū licētiā post ꝯctū donatiōis q̄trū ante sit certꝰ que nō militāt i terminis .d. l.oro ⁊ est via brocardica.verū ꝓhibitio ꝯsequēti ꝓhibeať antecedēs ⁊ danť varie theorice in.d.l.j.si rector ꝓuincie ⁊ in multis alijs iuribꝰ dato insuper ꝙ dicta donatio si nulla sine tamē preiudicio veritas videtur ꝙ nō possit dici nulla per ser Mattheū heredem dicte donatricis.

b ¶ Ex cā q: sit facta ꝯ dictū decretū :nam turbe vr̄ subdito facere ꝯ ꝓhibitionē penalē supioris .arg.c.ij. de maioritate ⁊ obedientia.⁊.c.oīs anima de cēsibus.

c ¶ Et hr̄di nō lʒ allegare turpitudinem sui auctoris.C. de his que in fraudē alienata sunt.l.filios.⁊.l.si creditoribus. C.de suo pignori dato manu.Preterea dcā donatrix obligendo se ⁊ hr̄des suos renūciauit q̄buscunq̄ iuribus ⁊ bn̄ficijs q̄bus modo aliquo dicta donatio ⁊ omnia singula in ea cōtenta elidi seu infringi possent ⁊ gn̄aliter oībus alijs beneficijs ⁊ iuribus sibi q̄ūolibet cōpetentibꝰ ⁊ cōpetituris quacūq̄ rōne causa vel iure que verba sunt multum generalia que nihil videntur excludere.

d ¶ Et postea subditur ꝙ promisit ⁊ promittendo solenniter iurauit omnia ⁊ singula suprascripta firma rata ⁊ grata haberet obseruare ⁊ in nullo ꝯfacere dicere opponere vel venire ꝑ se vel aliuʒ aliqua rōne vel causa de iure vel de facto sub pena ⁊c. Sub q̄bus verbis vniuersalibus cōprehenditur sine dubio etiā iste casus.s.ꝙ promisit non dicere de nullitate ⁊ sic opponere ⁊ venire ꝯ dictā donationem ⁊ contēpta in ea ⁊ maxime q: ꝓmisit in nullo ꝯfacere iure vel de facto.⁊ q: verba sunt clara nō est admittenda voluntatis questio.l. ille aut ille .§. cum in verbis de leg.iij. ⁊ ex quo censeť fecisse pactum de nō opponēdo exceptionē nullitatis illud pactū astringit eā ⁊ eius hr̄dem ⁊ parat saltem exceptionē.§.pretor ait de pactis cū infinitis similibꝰ ⁊ maxīe cū dictū pactū sit iuramēto firmatū:⁊ lʒ alienatio ꝓhibeať fauore publico:⁊ sic ꝓ iteresse publico tn̄ lʒ publice itersit

ꝙ nō alienet nō itercit publice ꝙ ad instātiā alienātis ꝛ in c. vñ itatē pnunciet nulla. Attento maxie ꝙ principalis ser prohibitio dirigit in alienantē ꝛ principalr in odiū alie nātis. vñ nō dʒ retorqueri in fauorē. arg. l. ꝙ fauore. C. de li. ꝛ c. ꝙ ob gratiā de re. iur. in. vj. ꝛ l. legata inutiliter de le. j. Ex quibus oibus saltē simul iunctis cōcludendū satis de plano arbitror ꝙ dictus Bartholomeus debeat absolui a petitiōe dicti ser Mathei ꝛ dict⁹ ser Mattheus nequeat petere aduersus dictū Bartholomeū bona imobilia dicti olim ser Bartholomei testatoris. Laus deo.

¶ Cōitas vel vniuersitas hoīuz, an ꝛ ex vsu particulariuʒ hominum dicatur quesiuisse ius pasturandi in territorio alterius districtus. Item vt sindicus possit nomine commu nitatis compromittere qualiter debeat constare de suo mā dato. ꝛ cuius forme esse debeat.

¶ Consilium cxlviij.

a In nomie domini nostri iesu xpi. Uiso quodā protocollo ꝛ dubiis sup quo cōsiliuṁ petit. Videt pria facie dōm ꝙ hominibus dicti castri montis viti liceat predicta facere in dicta silua in vita vniuersitate ciui telle ex quo per aringam dicti castri fuerūt ɔstituti sindici ad paciscendū ꝛ transigendū cuʒ cōi ꝛ hominibus dicti ca stri montis viti ꝛ aringa vt psupponō est vniuersitas dicti castri vel consilium representans vniuersitatem predictā. ¶ Nam illud qđ facit cōsilium alicuius oppidi censetur fa ctum per ipsum oppidū seu vniuersitateʒ. vt notat gl. in. l. aliud §. refertur. ff. de reg. iur. ꝛ Bar. in. l. oēs populi. ff. de iusticia ꝛ iure. ꝛ facit. l. municipes. ꝛ. l. ꝙ maior ad munici. ꝛ lex nulli. ff. ꝙ cuiusqʒ vniuersitatis nomie. ꝛ. l. municipibus. ff. de condi. ꝛ demon. nam illi per quos gerunt negocia vniuersitatis possunt ɔ̄hibere. ꝛ vniuersitatem ad obser uantiam ɔ̄ctus. ꝛ ad penam in eo appositā obligare. vt not. gl. in. d. §. refert per dicta iura ꝛ sic dicti sindici ɔstituti ad paciscendū ꝛ trāsigendū vr̄ ꝙ habuerint facultateʒ cōpro mittendi ꝛ obligādi vniuersitatē ciuitelle ad obseruantiam cōpromissi ꝛ ad penā in eo cōtemptā. ꝛ ɔ̄ñr ad obseruantiā laudi ꝙ pendet a compromisso. l. non distinguemus. §. de officio. ff. de arbi. ꝛ. l. si cum dies. §. plenum eo. ti.

b ¶ Cōstat. n. ꝙ cōpromissuʒ est spēs pacti ꝛ cēset spēs trā sactiōis secuto laudo auc. si vō ɔtigerit cū ibi notatis p gl. ꝛ doc. C. de iudicijs ꝛ cōpromisso oriē exceptio pacti p ob seruātia laudi. l. cū antea i pn. C. de arbitris. iō habētes ar bitriū paciscēdi ꝛ trāsigēdi. vr̄ ꝙ possint ɔ̄promittere ꝛ ma xie qñ subdit cl'a ꝛc. Que solet ɔtinere cl'as āpliatiēs māda tū. Attēto ꝙ sub dicta cl'a ꝛc. Cōtinet ea q̄ solēt apponi in sīlibus instr̄is p ea q̄ hñr. in. l. gallus. §. qdē recte de libe ris ꝛ posthu. Idcirco cū dicti sindici gn̄aliter cōpromise rint in arbitrū ꝛ arbitratorē dādo ei amplissimā facultatem laudādi ꝛ arbitrādi ꝛ ille laudauerit ꝙ hoīs castrari mon tis viti liceret pasturare ꝛ lignare in dicta silua vr̄ ꝙ dicti hoīs ciuitelle sint astricti ab obseruatiā dicti laudi ꝛ liceat hominibus mōtis viti vigore dicti laudi vti dicta silua in lignando ꝛ pasturando ꝛ competat eis exceptio pacti si ageret ɔ̄ eos vt nō pasturarēt neqʒ lignarent i dicta silua ꝛ si aliter impedirent possint agere ad penaʒ compromissi. l. diem proferre. §. stari. ff. de arbi. cum similibus.

c ¶ Et ꝙ dictis hominibus montis viti liceat predicta facere maxime dicendū exquo pdicta ɔtinue fecerūt a tēpore lati laudi ꝛ citra ꝛ sic per annos vltra octuaginta ꝛ sic videtur ꝙ saltem prescripserint dictam facultatem ꝛ ius lignādi ꝛ pasturandi in dicta silua cum habuerint bonāfidem virtute dicti laudi cum tam longissimo tpe resultat prescriptio per l. sicut. ꝛ. l. oēs. ꝛ. l. si qs emptionis. C. de prescriptione trigi ta vel quadraginta annorū ꝛ maxie seruitutes prescribun tur: qꝛ sufficit longum tempus etiam absqʒ titulo. l. si quis diuturno. C. si seruitus vendicetur.

d ¶ His tñ non obstātibus. ɔ̄trarium puto de iure rñdendum cōstat enim ꝙ nō probat ꝙ cōpromittentes noie castri ci uitelle habuerint mandatū ad cōpromittēdū prout cōpro mis seruntmā dcā scriptura in qua ɔtinet sindicat⁹ eorū est defectiua in plurib⁹ ꝛ obmitto ꝙ nō est publicata prout so leat istra publicari: sʒ dato ꝙ sit publica nō hʒ nomē pnci pis put reqrit de ɔsuetudine ꝛ ēt de iure vt in auc. vt ppo natur nomē iperatoris in rubro ꝛ nigro ꝛ p glo. in. l. gn̄ali

C. ō tabula. Itē deficit idictio cui⁹ obmissio vitiat instrm̄ vt no. Bar. in. l. si librarius. ff. de regu. iur. in. l. noiatim. ff. de cōdi. ꝛ demō. ꝛ in. l. admoni di. ff. de iureiur. ꝛ spe. i ti. de instrorū editione. §. j. vñ. post annos ꝛ i ti. de rescrip. §. nūc. versi. Itē ꝙ nō est ꝛ per Bal. in prima cōll. C. §. ex cepto. ꝛ in. l. si. iij. col. C. de fideicōmissis.

e ¶ Itē i istro sindicat⁹ debēt describi nomia iteruenietiū p ut voluit Host. i sum. i ti. ō sindi. ꝛ bar. i. l. j. ff. ō albo scribē.

f ¶ Qđ saltē pcedit vbi agit de venditione rerum ciuitatis vel castri per ea que habetur in. l. fin. C. de vēditione rerū ciuitatis lib. xj. ꝛ idem vbicūqʒ fit p vniuersitatē act⁹ mul tum pōderosus: vt voluit Bal. in. l. j. ff. de magistra. cōue. ꝛ licet als non esset necesse exprimere dicta nomina voluit Jo. an. in addi. Spe. vbi. Itē opponit ꝛ seq. ꝛ Bal. in. l. j. de magi. cōue. ꝛ do. Anto. Imo. ꝛ panor. in. c. j. de sindico.

g ¶ Et dicunt Jo. an. do. Anto. Imo. ꝛ Panor. ꝙ cōiter cō sueuerūt instra sic ɔcipi cōgregata tali vniuersitate in tali loco more solito in q̄ interfuerūt due ptes. ꝛ vltra repñtan tes ipaʒ vniuersitatē ipsa vniuersitas ɔstituit talē sindicū.

h ¶ Nā tunc credēdū est tali instro s̄m eos qui vident sen tire ꝙ saltē debeat i instr̄o fieri mētio ꝙ iteruenerūt due ptes habētiū interuenire repñtantes vniuersitatē p. l. nul li. ꝛ. l. plane. ff. ꝙ cuiusqʒ vniuersitatis noie. Idcirco cū in casu nr̄o nō ɔtineat in instr̄o ꝙ interuenerūt due ptes ha bentiū interuenire in aringa nec ꝙ dicta aringa repñtaret cōitatē dicti castri ꝛ actus gestus per dcōs sindicos fuerit multū ponderosus. Attēta forma cōpromissi ꝛ laudi ꝙ vr̄ inducere quādam alienationē bonoꝝ dicti castri ciuitelle laudādo ꝙ liceat hoībus castri montis viti sine ipis ɔ̄sni tione pasturare ꝛ lignare in silua castri ciuitelle: qꝛ talis fa cultas non est minoris pīudicij q̄ ɔstitutione seruitutis.

i ¶ Et tñ constitutio seruitutis censetur spēs alienationis.

k ¶ Adeo ꝙ si res est ɔhibita alienari non pōt in ea seruitus ɔstitui. l. fi. C. de reb⁹ alie. nō aliena. pari rōne vr̄ dicē dum ꝙ neqat facultas hmōi cōcedi ꝛ insup glo. in. d. l. nul li. ꝛ Dy. ibi volunt ꝙ in creatione sindici dʒ iteruenire de cretum supioris ꝙ lʒ forte regulariter nō pcedat put vo luerunt Guile. de cu. ibi ꝛ glo. ꝛ Bar. in. d. l. actor. ff. rem ratā hēri tñ pcedit qñ sindicus creat ad alienādū rē vni uersitatis per. d. l. j. C. de seruis reipublice manumi. put ibi no. Bar. ꝛ in. d. l. nulli. ꝛ in. d. l. actor.

l ¶ Nō. n. pñt bōa hmōi vniuersitatis alienari sine decreto supioris: vt. d. l. j. ꝛ. §. vēdēdis reb⁹ ciuitatis: iō i mādato ad alienādū reqrit decretū supioris ꝛ casu quo nō reqrat i creatiōe sindici: tñ reqrit postea i alienatiōe p dicta iura: qꝛ vniuersitas equipat pupillo put dicit Bar. i. d. l. nul li p notata i. l. j. §. ꝙ si nemo. e. ti. ꝛ p. l. republicā. C. ō iure reipublice li. x. ꝛ lʒ. d. l. fi. de vēdēdis reb⁹ ciuitatis. ꝛ. d. l. j. C. de seruis reipublice manumittē. dici possit ꝙ loquant in bonis ciuitatis. tamē Bar. loqt. generaliter i vniuersitate. ꝛ similiter glo. in. d. §. ꝙ nemo ꝛ ipse Barto. in. l. ciuitas. ff. si cer. peta. per specialitatem illius. l. loquētis in ciuitate trahit ad qualibet vniuersitatem cum quo trāsit ibi Ang. ꝛ idem vult glo. ibi ꝛ Jaco. de arena eam sequens ꝙ saltē procedit in vniuersitate que eius negocia exercet per alios puta per administratores vel consilium.

m ¶ Nam tunc comparatur ciuitati prout voluit Bart. in. l. respublica. C. ex qbus causis maiores volens ꝙ put respu blica ciuitatis hʒ in integruʒ restōneʒ. ita ꝛ alie vniuersita tes que negocia sua expediūt per alios ꝛ ita cōiter omnes tenent ibi. ꝛ in. d. l. ciuitas vbi Jac. butri. exemplificat in ca stris que expediunt negocia per sindicos ꝛ ɔ̄positos: qꝛ ni mium difficile foret ꝙ pro singulis negocijs oēs congrege rent ꝛ eandē opinionē approbat ibi Saly. ꝛ Raff. ꝛ idē cō cludit ibi bal. in recollectis ꝛ in effectu idē ɔcludit in lectu ra. lʒ per alia verba. ꝛ idē tenēt doc. put ibi dicit Pau. de ca idem tenent. ꝛ idem finaliter vr̄ velle Ron. lʒ primo se quat Barto. qui magis gn̄aliter equipararet collegia ciuitati cuius opinio pōt probabiliter teneri ēt in vniuersitatibus paruis que quottidie congregant que habēt infantes ꝛ per sonas que nō possunt consensum adhibere: qꝛ vult Jac. de are. ꝙ etiaʒ parue vniuersitates q̄ quottidie congregātur habeant in integrū restitutionem prout ciuitas dicta. n. di stinctio inter paruam ꝛ magnam vniuersitatem non proba tur iure nec ratione: qꝛ etiam in parua non reperitur con sensus verus: sʒ fictus cū sint multi pupilli ꝛ infantes qui non consentiunt nec possunt consentire.

n ¶ Quoꝝ fauore castra ꝛ ville hñt restitutionem in inte grum

grum ꝗ̃tũcunq̃ sint pue ꝓut ſm Bal.in.d.l. respublica ⁊ ꝙ tales pue vniuersitates habeãt restitutionẽ in integrum prout ciuitas firmat ibi Saly.⁊ idem tanq̃ equũ vr̃ tenere Jo.an.in additionibus spec.in ti.de in integrũ restitutiõe prout refert ⁊ sequitur Pau.de ca. in .d.l. respublica.

o ¶ Et ꝓut circa restõnẽ in integrũ tales parue vniuersitates eq̃parant̃ ciuitati si habẽt infantes ⁊ pupillos.ita ẽt vr̃ ꝙ in aliis inductis in fauorẽ ciuitatis eq̃parent̃.puta in terminis.d.l.fi.C.de vẽdẽdis rebus ciuitatis ⁊ dicte.l. ciuitas ⁊ ꝓcedere põt opinio gl.Jac.de arena ⁊ bar.in.d.l.ciuitas.⁊ Pau.ibi q̃ten⁹ sequit̃ bar.q̃ ñ distiguũt iter vniuersitates puas ⁊ magnas vel que exercẽt negocia per se vel per alios.

p ¶ Et opinio Ja.butri.⁊ sequaciũ que distinguit inter vniuersitates paruas ⁊ magnas seu que gerũt negocia per se seu que gerũt per alios ꝓcedat in vniuersitatibus que non hñt infantes vel pupillos nec ẽt mulieres que nõ interueniunt in congregatione vniuersitatis puta in vniuersitate scholariũ vel mercatoꝝ vel hmõi seu in his qui emũt salinas vel alios redditus ex publico de quibus in.l.j.§.j.ff. ꝙ cuiusq̃ vniuersitatis noĩe in q̃bus exẽplificatur in .d.l. ciuitas illud mẽbrum Jac.but.de paruis collegiis.

q ¶ Et iõ cum dictũ castrũ ciuitelle habeat mulieres pupillos ⁊ infantes qui non interueniunt in vniuersitatis cõgregatione seu aringa ⁊ verisilr̃ negocia sua expediat ꝑ alios vr̃ ꝙ eq̃parandũ sit ciuitati ⁊ ꝙ in actu alienatiõis vel alienationi sil'i ꝓut vr̃ esse datio ptãtis ꝑpetuum vtendi dicta silua in lignãdo ⁊ pasturãdo hominibus castri mõtis viti requirat̃ decretũ seu ↄfirmatio superioris per supradicta.

r ¶ Et est aduertenduz ꝙ ẽt in aliis negociis nõnulli tenẽt ꝙ in creatione sindici dꝫ interuenire cõfirmatio superioris ꝓut tenet gl.in.d.l.nulli.⁊ vr̃ velle Jmo.in.l. si qs mihi bona.§.iussum de acq.here.lꝫ posset aliter intelligi. voluit etiã Bal.in.l.j.C.de seruis reipublice manumittẽ. ꝙ requirat̃ auctoritas iudicis nisi ercantiuz ꝑpositi habeãt iurisditionẽ.Jtez Pau.de ca.in.d.l.nulli. dicit pro cõcordia opinionum ꝙ aut sunt vniuersitates que nõ recognoscunt supiorem:⁊ in eis ꝓcedat opinio bar.ꝙ nõ requirat̃ interuẽtus iudicis aut sunt vniuersitates que sunt subdite ⁊ tunc secus ⁊ hoc tenẽdo nõ obstat ꝙ in instr̃o dicit̃ ꝙ aringa fuit voce baiuli de cõmissione vicarii congregata.

o ¶ Quia rñdet̃ ꝙ aliud est dare licẽtia vel mandatũ vt vniuersitas cõuocet̃ ⁊ ↄgreget̃ aliud auctorizare vel confirmare seu approbare ea que in vniuersitate disponuntur.

t ¶ Quod autẽ vniuersitas congregari debeat de mandato superioris vr̃ probare tex.in.l. obseruare.C.de decurionibus lib.x.⁊ ibi no.Bar.⁊ in.d.l.actor.

v ¶ Et lꝫ bar.ibi dicat ꝙ decretũ supioris presumit̃ q̃ñ vniuersitas cõgregat̃ de mãdato supioris vel ipsum mandatũ censeat̃ decretum tñ respondet̃ ꝙ Bar. loquitur q̃ñ mãdatum ꝑcedit ꝙ vniuersitas cõgreget̃ ad tale q̃d faciendũ ita ꝙ innotuerit supiori. Jd q̃õ habebat fieri in vniuersitate. tũc.n.satis aperte appet intentio mandantis ꝙ approbare intẽdebat illud factum:sed q̃ñ simplr̃ mãdat ꝙ vniuersitas congreget̃:q̃ narrat̃ in genere ꝙ hꝫ tractare aliqua negocia vniuersitatis nõ declarato que sint. tũc nulla rõ suadet ꝙ tale mandatũ precedens censeat̃ decretũ approbatiuum eoꝝ que postea fiunt ignorante supiore nec hoc casu loquit̃ Bar.qui loq̃tur q̃ñ vniuersitas de mandato supioris ẽ ad hoc adunata:vñ intelligat̃ q̃ñ superior mandat ꝙ vniuersitas ad hoc faciendum adunet̃ in hoc tñ medio nõ facio magnum fundamentũ maxime:q̃ cõiter statuta vel ↄsuetudines ꝓuidẽt qualiter vniuersitates ↄgregent̃:⁊ q̃liter sindici cõstituantur:sed ex oĩbus supradictis concludo ꝙ ꝑ dictum instr̃m nullo pacto legittime probatur creatio dictorum sindicorum maxime valida ⁊ per adducta pro hac pte patent sublata adducta in cõtrarium.

x ¶ Dato autẽ ꝙ sit creatio valida dictoꝝ sindicoꝝ:tamẽ nõ cẽseret̃ habuisse mãdatũ ad cõpromittẽdũ eo mõ ⁊ forma q̃ cõpromisserũt:nã dederũt facultatẽ arbitro ꝙ posset tollere vni parti ⁊ dare alteri i pua vl' magna quãtitate ⁊ enormiter ledere que non videntur venire in generali mãdato.

y ¶ Prout non venit iactatio rei sue. Argu.l. cum de indebito de probationibus prout etiã dicta rõne non venit donatio.⁊.l.si filius.ff.de dona. ⁊ in .l.contra iuris.§. fi.ff.de pac.⁊ notat̃ in.l.si preses.C.de trãsactionibus nec veniunt turpia.⁊ illicita.l.iii.§.si ꝓcurator.ff.ꝙ quisq̃ iuris.⁊ in.l. si procurator.§.celsus.ff.de conditio.indebi.

z ¶ Sꝫ nõ est licitũ nec honestũ aliquem enormiter ledere l.si qs cum aliter de vbo.obli.⁊.c.q̃ntaualllis de iureiur.

⁊ ¶ Jmmo enormiter ledẽs p̃sumit̃ in dolo ex ꝓposito vt no.doc.in dictis iuribus.⁊ in.c.cũ ↄtingat de iureiu.ideo predicta non veniunt in dicto mandato.

ↄ ¶ Cũ dolus sit crimen stellionatus.l.iii.in prin.ff. de crimi.stellio.⁊ nulla pactiõe ꝑmitti põt.l.iurisgentiũ.§.illud nulla.ff.de pac.⁊.l.conuenire.ff.de pac.dotali.

ꝝ ¶ Facit q̃ in g̃nali cõmissiõe nõ veniũt ea que cõmittẽs nõ esset specialr̃ cõmissurus regula in g̃nali in.vi.⁊.c.ii. de officio vicarii.e.li.⁊.l.obligatiõe g̃nali.ff.de pigno.insuper cõpromissuz fuit factũ inter assertos sindicos dictaꝝ cõitatum noĩe cõitatuz.⁊ nõ habẽtes mandatuz a pticularibus hoĩbus dictaꝝ cõitatum ⁊ cõstat aliud esse cõitates aliud particulares homines cõmunitatũ.l.sed si hac.C.qui manumittitur.ff.de in ius vocãdo.⁊.l.in tantum.§.vniuersitatis.ff.de rerum diuisione.

a ¶ Et ideo vr̃ ꝙ arbiter ñ potuerit laudãdo ↄcedere ius pasturãdi ⁊ lignãdi hoĩb⁹ pticularib⁹ dictaꝝ vniuersitatũ nec ↄpromittẽtes potuerit alteri stipulari ⁊ sic hoĩb⁹ pticularibus dictaꝝ vniuersitetũ.arg.l.stipl'o ista.§.alteri.de v.ob. ⁊ institut a de inutilib⁹ stipl'onibus.§.si qs alii.§.alteri.⁊.l.⁊ herdi.§.nos.aũt.ff.de pac.ita ꝙ nullũ ius cẽset̃ q̃sitũ ex dicto laudo hoĩb⁹ dictarũ cõmunitatũ i.d. silua nec ẽt dicte cõitati montis viti ex pluribus mediis supra deductis.

b ¶ Restat videre.vtrũ ius pasturãdi ⁊ lignãdi sit quesituz prescriptione circa q̃õ est premittẽduz ꝙ si voluisset dictũ laudũ censeret̃ quesita q̃dam obligatio ⁊ actio ꝑsonalis ⁊ nõ fuitus p̃dialis vel ꝑsonalis.l. vt pomũ in ꝑn. ⁊ ibi per glo.Bar. ⁊ Bal.ff. de serui. ⁊ .l.pecoris.ff. de serui. rusticorum p̃dio.⁊ per Ange.ibi.⁊.l.mela.§.fi. ⁊ ibi per glos. ⁊ Bar.ff.de alimẽ.ciba.lega.vnde agit̃ de prescribẽda obligatione ꝑsonali que nõ possidet̃ neq̃ quasi possidet̃.l.iii. in ꝑn.ff.de acq.posses. nec reꝑitur iure cautuz ꝙ obligatio ⁊ actio ꝑsonalis q̃rat̃ p̃scriptione facit instituta de obligationibus. vbi enumerant̃ modi q̃bus obligationes q̃runt̃ ⁊ sitr̃ in.l.j.in ꝑn.ff.de act. ⁊ obli.ad hoc.l. si certis annis. C.de pac.⁊ ꝙ no.glo.in.l.solẽt.ff.de officio presidis.

c ¶ Et alr̃s habem⁹ ꝙ nõ prescribunt̃ fuitutes discõtinue. ff.de serui.l.seruitutes e l.iii.⁊ censent̃ discõtinue ille q̃ requirunt factuz hoĩs.l.foramẽ.ff.de serui.vrba.p̃dio.lꝫ non procedat in fuitute personali.puta vsusfructus.l.fin.C.de longi tp̃is p̃scriptione ⁊ põt esse ratio:q̃ vsufructuari⁹ naturaliter rem possidet.l.naturaliter in ꝑn.ff. de acq.pos. ⁊ est aduertẽdum ꝙ ex alio dicta cõmunitas mõtis viti non põt iuuari prescriptione:q̃ cõmunitas non lignauit neq̃ pasturauit cum suis animalibus in dicta silua.

d ¶ Et lꝫ hoĩes dicte cõmunitatis lignauerint:⁊ pasturauerint in dicta silua nõ ꝓpea censent̃ dici actus gesti ꝑ vniuersitatem nec afficiunt vniuersitatẽ cum aliud sit vniuersitas aliud hoĩes vniuersitatis vt dictuz est ꝑ.d.§. vniuersitatis ⁊ dictum.§.qui manumittit̃.⁊.l.sicut.§.si quid vniuersitati.ff.ꝙ cuiusq̃ vniuersitatis nomine.

e ¶ Ad hoc eñi vt actus gesti afficiant vniuersitatẽ requiritur ꝙ sint gesti vniuersitate solẽniter cõgregata ⁊ cõitato cõsilio ⁊ deliberatione habita gerant̃:vt no.Bar.in.l. aut fcã.§.fi.ff.de peti.⁊ in.l. eos populi circa ꝑncipiũ de iusticia ⁊ iure.⁊ ipse ⁊ Ang.⁊ Pau.de cast.in.d.§.si q̃d vniuersitati ad h̃ no.per glo.in.l.aliud.§. refert̃ de regu.iur.⁊ per glo.in.l.sed ⁊ dolo.§.j.ff.de dolo.⁊ ꝙ nota.glos.C. que sit longa consuetudo in rubrica.

f ¶ Ex q̃bus pluries cõsului ꝙ lꝫ hoĩes alicui⁹ vniuersitatis fuerit vsi aliquo nemore pasturãdo ⁊ lignãdo nõ ꝓpterea cẽseat̃ q̃sita possessio cõitati:lꝫ ꝙ ẽ forti⁹ vsi fuerit tãq̃ nemore cõitatis multomin⁹ i casu nr̃o i q̃ nõ appet ꝙ fuerint vsi tanq̃ silua cõitatis mõtis viti coadiuuant̃ p̃dicta: q̃ mihi dr̃ ꝙ ẽt hoĩes aliarũ cõitatũ circũstãtiũ q̃ nõ ptendũt hr̃e aliq̃õ ius in dcã silua soliti fuerũt lignare ⁊ pasturare i dicta silua cõferret ẽt si nõ apparẽt ꝙ dictũ laudũ innotuerit hoĩbus montis viti.ita ꝙ tũc nõ censerent̃ vsi dicta silua tanq̃ ex iure eis competenti vigore dicti laudi.

Est Consilium vol. 4.

g ¶ Ignorantia autem presumitur in facto alieno.l.fi.ff.pro suo ⁊.l.verius.ff.de proba.⁊.c.presumit̃ ignorantia de reg. iur.in.vj.lꝫ etiã presupposita scientia.Jdem cõcludendum foret per alia media supra deducta per que cõcludo ꝙ cõmunitas montis viti seu pticulares hoĩes ipsius nequeũt niti prescriptione circa predicta. Laus deo.

¶ Statutum perusii disponit ꝙ maritus lucret̃ tertiam

partem dotis vxore pmoriente si cũ ea cõsumauerit matrimoniũ vel cũ ea cohabitauerit: an habeat locũ si vxor despõsata ꝑ vba de p̃senti pmoriat̃ añ cõsumatũ cũ ea matrimoniũ presupposito ꝙ dicta vxor cohabitauerit cũ socero qui ex contractu se obligauit dictam nurum alimentare.

¶ Consilium. cxlix.

In nomine domini nostri

1 iesu xpi. ¶ Licet meo iudicio hec cõsultatio parũ dubitationis habeat tñ pro more seruando vr̃ prima facie dicendũ ꝙ dictus Ugolinus non debeat lucrari partem dicte dotis.

a ¶ Quia vr̃ ꝙ lucrum dotis debeat consequi maritus ꝑꝑ onera mr̃imonij ar. l. pro oneribus. C. de iure dotiũ ⁊ l. dotis fructus. ff. eo. ti. sed non vr̃ ꝙ dictus Ugolinus substinuerit onera mr̃imonij qꝛ Marianus ꝓmisit dictã dñam rosatã ad domũ suam ducere ⁊ in ea retinere ⁊ gubernare exceptis vestibus quottidianis quas ꝓmiserũt facere dicti Petrus ⁊ andreas ⁊ ita est verisil'e ꝙ sequutum fuerit. vꝫ ꝙ dictus Marianus duxerit dictã rosatam ad eius domũ ⁊ ipsam in eius domo retinuerit ⁊ alimẽtauerit ⁊ ꝙ vestes quottidiane sibi facte fuerit per dictos Petrũ ⁊ Andreã ⁊ ꝯñter cũ dictus Ugolinus nõ ꝯsumauerit mr̃imoniũ ⁊ nõ alimẽtauerit dictã rosataꝫ ⁊ ꝯñter nõ substinuerit onera mr̃imonij: iõ non debeat cõsequi lucrum dotis.

b ¶ Facit qꝛ dos dꝫ esse vbi sunt onera matrimonij. ff. de iure dotiũ. l. si is qui. §. ibi dos ergo pari rõne sil'r lucrum dotis debet esse vbi sunt onera matrimonij. preterea dicta rosata vĩ ꝙ habitauerit cũ dicto mariano potius ꝙ̃ cũ dicto vgolino ex quo marianus promisserat eam ducere ad domũ suam ⁊ ibi eam retinere ⁊ alere.

c ¶ Sed statutũ ꝯcedit marito lucrũ dotis si mr̃imoniũ cõsumauerit vel cum ea quo habitauerit merito ⁊c. Attento ꝙ vt p̃supponit̃ mr̃imoniũ ꝑdictũ non fuit cõsumatum.

d ¶ Preterea ⁊ tertio dicte mulieres nõ consenserũt dicto ꝯctui dotis ⁊ forte nõ cẽsserunt ⁊ cõcesserũt iura que habebãt vel habere poterãt in bonis ⁊ hẽditatibus eaꝝ patris ⁊ aui dictis Petro ⁊ Andree ꝓut cõuenit in dicto ꝯctu inter ipsos ꝯhentes ⁊ forte dicta Polonia hr̃s dicte rosate nollet ratificare dictũ ꝯctum dotis ⁊ potius hẽre bona pr̃na ⁊ auita nõ diminuta quatenus ad eas ꝑtinebãt quã dictã dotem cũ diminutione dicte tertie ꝑtis quam lucraret̃ maritus quo casu videret̃ ꝙ dicta dos dñe rosate nõ ꝑtineret ad eius hr̃dem. ⁊ ꝯñter nec tertia ps ad eius maritum.

e ¶ His tñ non obstantibus ꝯ̃rium puto de iure r̃ndendũ. vꝫ ꝙ dictus Ugolinus lucratus fuerit tertiam partem dicte dotis rosate sue olim vxoris ex quo eam desponsauit per verba de p̃nti duꝫ erat nubilis etatis hoc est vltra duodecimum annum: ⁊ simul habitauerunt.

f ¶ Et dictum statutum apte disponit ꝙ maritus ⁊ sponsus q cũ vxore vl' spõsa q̃ habitauerit lucret̃ tertiã partẽ dotis date vl' ꝓmisse. ⁊ vba sunt clara. iõ nõ ẽ op⁹ interpretatiõe. l. ille aut ille. §. cũ i vbis de leg. iij. ⁊ vbi casus. l. municipalis vl' cõis ibi nulla dubitatio. l. illã ṽ. õ mõ. C. õ col. ⁊ l. ancille. C. õ furtis. cũ si. adeo ꝙ remanet res clara. nõ obstãtib⁹ adductis i ꝯ̃riũ q̃ nullaten⁹ obstãt. Nõ. n. obstat pma rõ i ꝯ̃riũ adducta: qꝛ r̃ndet̃ ꝙ dictũ statutũ disponẽs ꝙ vir lucret̃ tertiã partẽ dotis loquit̃ gñaliter si maritus consumauerit mr̃imoniũ vel quo hitauerit cũ vxore nec al'r põderat onera mr̃imonij forte nõ reqrens ad dispõnem dicti statuti ꝙ marit⁹ supportauerit onera mr̃imonij vel p̃supponẽs ꝙ si vxor cũ viro cohabitauerit vir subeat onera matrimonij.

g ¶ Nec obstat ꝙ marianus ꝓmisit alere dictã rosataꝫ. quia respondet̃ ꝙ non promisit eaꝫ alere nisi donec dicta rosata erit etatis legittime ⁊ temporis consummandi matrimonij.

h ¶ Etas aũt legittĩa ad cõsumandũ mr̃imonium mulieris est duodecim annoꝝ cõiter ⁊ dicta rosata vt dr̃ fuit per verba de p̃nti per dictum Ugolinũ desposata in etate tredecim annoꝝ ⁊ decessit in etate quindecim annoꝝ. ita ꝙ post etatem nubilem vixit tribus annis vel circa ad quos non trahitur dicta promissio mariani.

i ¶ Et insup si dictus marianus alimentauit ⁊ supportauit onera mr̃imonij censet̃ supportasse dicta onera ꝯtemplatione Ugolini eius filij ⁊ sic censet̃ pinde ac si dict⁹ Ugolin⁹ supportasset onera mr̃imonij ⁊ alimẽtasset dictam rosatam. arg l. sed ⁊ si p'ces. §. in arrogato in fi. ff. de vulg. ⁊ pupil. ⁊ ꝙ ibi nota. Barto. quem sequuntur ibi Imo. ⁊ idem tenet Saly. in. l. nec inter. C. de dona. inter virum ⁊ vxorem.

k ¶ Et facit ꝙ no. Bal. in. l. j. §. sꝫ nec castrense. ff. de coll'. bonoꝝ voluũt. n. Bar. Saly. ⁊ Imo. ꝙ datũ vxori a cõsanguineis viri censeat̃ datũ ꝯtẽplatiõe mariti ⁊ mariti cẽseatur. ⁊ idem vult ibi Ang. cum quadam tamẽ distinctione.

l ¶ Facit ꝙ voluit Imo. in. l. pe. §. j. ff. solu. mr̃i. ⁊ lꝫ Ange. ⁊ Ponta. in. l. vt liberis. C. de colla. teneant ꝯ̃ Bar. per. l. si seruus cõis. ff. de dona. inter virũ. vbi frẽs mariti ⁊ maritus donauerunt vxori vnius eoꝝ rem cõem valet initio donatio ꝓportionibus fratrũ mariti ⁊ sic nõ censet̃ donatum marito: qꝛ dicit̃ ibi ꝙ res donata efficit̃ vxoris ꝓ duabus partibus. ⁊ sic dicunt Ange. ⁊ Ponta. esse ibi casum in terminis contra decisionem Bar.

m ¶ Sꝫ põt r̃nderi ꝓut dicebã legẽdo. d. l. vt liberis ꝙ ibi cẽsent̃ frẽs mariti velle ꝙ res donata efficeret̃ vxoris ꝓut cẽset̃ velle ẽt marit⁹ ⁊ sic frẽs cẽsent̃ se ꝯformare cũ volũtate mariti: ⁊ lꝫ marit⁹ ñ possit id facerẽ ꝓ sua rata: tñ frẽs id facerẽ potuerũt ⁊ voluerũt merito fecerũt rẽ eẽ vxo: ꝓ eoꝝ ratis si ita ꝯtigit i termis Bar. qñ. s. ꝯsanguine⁹ mariti donat vxori rẽ ꝓpriã q̃ casu ñ ꝯcurrit volũtas mariti vl' saltẽ ꝓcedat decisio Bar. qñ nõ appet ꝙ ꝯsanguine⁹ voluerit donare vxori: sꝫ simpl'r dedit vxori rẽ suã q̃ casu valet act⁹ gest⁹ si cẽset̃ dat⁹ marito: sꝫ si voluit donare seu donaret vxori donatio nõ valeret si cẽseret̃ datũ marito ⁊ ꝑ maritũ donatũ vxori. ⁊ iõ iterpetratio fit vt act⁹ valeat. arg. l. q̃ties õ reb. dub. ⁊ l. quotiẽs in stipl'onibus. de vbo. ob. cũ simili.

n ¶ Idcirco applicando ad casuꝫ nr̃m si pater supportauit onera matrimonij cẽseat̃ supportasse ꝯtemplatione filij ex quo ẽt tunc actus valet ⁊ ex quo nõ declarauit ꝙ voluerit donare vxori ⁊ maxĩe ex quo si ipse nõ tenebat̃ saltem tenebatur marit⁹ ⁊ sic filius onera matrimonij supportare ad hoc ꝙ habet̃ in. l. alimẽta. C. de nego. gestis.

o ¶ Facit etiã qꝛ pr̃ ⁊ filius censeat̃ eadẽ ꝑsona. l. fin. C. de impuberũ. Itẽ facit qꝛ filius censet̃ quodãmo dñs ⁊ possessor bonoꝝ pr̃norum in vita p̃ris. l. in suis. ff. de liber. ⁊ postbu. ⁊ l. ij. ff. pro here. ⁊ l. nihil. C. eo. ti. ⁊ sic multa concurrunt ꝙ gñalitas dci statuti militet in casu nostro.

p ¶ Nec ob. scda rõ in ꝯ̃riũ adducta: qꝛ lꝫ dcã rosata censeatur habitasse cũ mariano: tñ nõ tollit̃ qn quo habitauerit ẽt cũ Ugolino eius marito: qꝛ ꝯstat ꝙ p'ces. imo m'ti p̃nt simul cohabitare. vt de se est notissimum.

q ¶ Nec etiã obstat vltia ratio: qꝛ lꝫ dicta rosata non consenserit ꝯtractui dotali: tñ nõ refert: qꝛ ꝓmissio dotis fit marito vel socero ⁊ actio querirur eis pro dote danda ⁊ nõ q̃ritur vxori. l. si pro te. C. de dotis promissione.

r ¶ Et dotis ꝯstãte mr̃imonio efficit̃ mariti. l. dote ancillã. C. õ rei vẽdi. l. dotis fruct⁹. §. fi. ⁊ l. seq. ff. de iure dotium.

s ¶ Et al's habetur ꝙ cõtractus dotis valuit quo ad maritum ⁊ nõ quo ad vxorem: vt. l. fi. C. eo. ti. ⁊ sic nõ refert si rosata nõ cõsensit tacite: tamẽ fingit̃ cõsensisse ⁊ stipulataꝫ fuisse dotẽ sibi restitui. l. vnica in princi. ⁊ §. accedit. C. de rei vxorie actiõe. ⁊ sic nõ refert si dicta rosata vl' ei⁹ hr̃s nõ ratificat dictũ ꝯctũ ⁊ si nollet ꝯcedere iura sibi cõpetẽtia in bonis p̃ris vel aui: qꝛ ꝑꝑ h̃ nõ vitiat̃ noiat⁹ ꝯctus dotis: sꝫ marian⁹ q ꝓmisit ꝙ illud facerẽt teneret̃ Petro ⁊ Andree ad eoꝝ interesse vel ad penã in ꝯctũ appositã. ⁊ h̃ ẽ clarũ. Iõ vlteri⁹ nõ isisto ⁊ remanet clara ꝯclusio supra facta ꝙ dictus Ugolinus lucrat⁹ fuerit: ⁊ ꝯseq debeat tertiã partẽ dotis: maxĩe qꝛ mihi dr̃ ꝙ dos dicte rosate ẽ apud eius sororẽ vt heredeꝫ ⁊ dicto vigore apud eius maritũ. Laus deo.

¶ Statutũ apõ ciuitatẽ Burgi disponit ꝙ mater ⁊ soror non succedant ab intestato stantibus fratribus defuncti. an operetur vt si mater ⁊ soror pretereantur a testatore istituta vxore ⁊ facto legat fratri carnali vt mater non possit querelare dictum testamentum.

¶ Consilium. cl.

In noie domini nostri

1 Iesu xpi. ¶ Hanc q̃õnem non reperio positam a doctoribus in proprijs terminis nisi per barto. in. l. j. §. si pater. el. ij. ff. de coniungendis cum emancipato liberis qui decidit contra matrem ⁊ sororem. s. ꝙ ambo excludãtur ⁊ succedat extranea persona instituta. reperio aũt doctores ponentes q̃õnem que videtur assimilari huic questioni.

a ¶ Scilicet stante dicto statuto fratrib⁹ p̃teritis ⁊ ipse istis

sote

tuta in legitťia vel in minus legitťia. vtrū habeať cōsideratio fratrū quo ad legittimā mr̄is ꝓsupposito ꝙ turpis psona nō sit īstituta in qua q̄ōne Ja. but. in q̄dā sua disputatiōe cōcludit ꝙ hr̄ ꝑinde ac si fr̄es. ꝓteriti nō essent in rerū nā. ⁊ ꝑ ꝯn̄s legittia mr̄is erit triens totius hr̄ditatis. ⁊ idē tenet O.dra.in cōsi.lxxiij. ſm ordinem informis incipiente quidam quinotius ⁊ sequitur Bald.in.l. pater filium.ff. de inoffi.testō. ⁊ in auc̄.nouissima.C.eo.tit. ⁊ Pau. de cast. in.l.plane.§.si duobus de leg.j.

b ¶ Et fundāt se maxie bal. q̄ꝛ fratres hn̄r ꝓ exhr̄datis ⁊ exhr̄dati hn̄r ꝓ mortuis.l.j.§.si pr̄.el.j. ⁊ ibi gl.ff. de cōiūgendis cū emācipato liberi ⁊ Jac.but.in dicta disputatiōe inter cetera se fundat: q̄ꝛ si fr̄es essent exclusi a lege mater deberet hr̄e legittimā totius hr̄ditatis. Jō idē dicendū est si excludunť ꝓꝑ cām testati. ⁊ sic iudicio testōris ꝙ hꝫ vim legis in auc̄.de nuptijs.§.disponat ſm eū dicit tamen Bal. in.d.autentica nouissima in fine ꝙ indigeret vlteriori discutione. Jdeo nō videtur se precise firmare.

c ¶ Item Dyn.in.l.si post mortem.§.liberi.ff. de bonorum: pos.ꝯtrab. ⁊ in.d.§.si duobus. ⁊ Jaco. de beluisio in auc̄.de trien. ⁊ semi.in prin. ⁊ Guihel.de cuno. Bal. ⁊ Saly.in.d. auc̄.nouissima ⁊ Bal.in repetitione dicte legis pater filiuꝫ ꝯcludūt ꝙ si sunt duo filij quoꝝ vnus ē institutus alius exhr̄datus portio illa īstituti sit triēs toti' hr̄ditati mouenť varijs rōnibus ⁊ ꝓncipaliter duabus de q̄bus ibi per eos.

d ¶ Dicta aūt scōa rō non cōfert multū ad ꝓpositū nr̄um ex quo mr̄ nō est īstituta. ⁊ insuꝑ tunc agiť de iure accrescēdi q̄n portio ē delata cōiūcto. ⁊ postea deficit ſm bal.in.l.j. C.q̄n non petentiū ꝑtes quā rōneꝫ pōderat ēt Saly.in.d. auc̄.nouissima tenēs ꝙ nō sit loc' iuri accrescēdi: lꝫ sequať Dy. ⁊ seq̄ces. Sed Bar.in.d.l.pr̄ filiū in repetitione .d.l. pr̄ filiū tꝫ ꝯ dictā decisionē Dy. ⁊ sequaciū. ⁊ ꝯn̄r ꝙ portio filij īstituti erit tertia dimidie ꝑ regulaꝫ.l.parentibus.C.de inoffi.te. ⁊ .l.papinianus.§.q̄m. ⁊ .§. siq̄s mortis.ff.eo.ti.

e ¶ Et negat ī legittia eē locū iuri accrescēdi inter ꝯiūctos cōiunctiōe legali ꝓꝑ plura suꝑ q̄bus nō insisto: q̄ꝛ nō cōferunt ad casum nr̄um in quo inter mr̄em ⁊ fr̄es seu sororem nulla est coniunctio in qua possit fundari ius accrescendi.

f ¶ Nec ob. ꝙ exheredatus hr̄ pro mortuo: q̄ꝛ potest rn̄deri ꝓut ꝓbať in.d.l.pr̄ filium. vbi pr̄ succedit mediante successorio edicto ꝙ locum hꝫ in querela.l.si is q in ꝑn.de inoffi. testō. ⁊ in.d.l.pr̄ h no.doc. ⁊ in Rubri.C.de succe.edi. ⁊ sic exhr̄datus aperit viā edicto successorio. ⁊ ꝯn̄r non hr̄ pro mortuo ꝙ ⁊ vr̄ ꝓbare glo.in verbo officiū in.§.j. in auc. de triēte ⁊ semisse quatenus dicit ꝙ si sunt filij plr̄es q̄ttuor.puta sex quoꝝ aliq sunt instituti ⁊ aliq puta duo vel tres exhr̄dati legittia institutoꝝ erit semis sue ꝑtis subdens ꝙ ꝓꝑ numerū erat diminuta ⁊ per ꝯn̄s filij exhr̄dati cōputanť in numero filioꝝ. vt legittia sit semis ⁊ nō triēs. ⁊ nihilomin' diminuūt legittimā institutoꝝ vt sonāt dicta v̄ba gl. ꝙ cōtingit nō ex alio: nisi q̄ꝛ semis si detraheť ō tota hr̄ditate: sꝫ de portiōib' quas instituti fuissent habituri ab intestato. ⁊ ꝑ ꝯn̄s.d.gl.vr̄ decidere dictā q̄ōnē ꝓ opinione Bar. ⁊ ita dictam gl.vr̄ intelligere ⁊ allegare Ange.in.d.l.papi.§. vn̄ siq̄s licet. Saly.in dicta auc.nouissima in.vij.q.allegat illā gl.in ꝯriūm. Et hanc partem Bart. vult Paul. de cast. in.d.§.si duobus dicens ꝙ ingratitudo ⁊ culpa exheredati non debet prodesse vel obesse alijs que omnia inferunt ꝙ exheredati non habentur pro mortuis ⁊ pro hac opinione Bart. multum facit id quod ponderat Bald.in.d.§. si duobus.vꝫ quia alias sequeretur inconueniens si exheredati haberentur simpliciter pro mortuis: nam si essent decem filij nouem exheredati. ⁊ vnus institutus in legittima vel in minus legittima vel plurimum oneratus succederet pro legittima ēt contra voluntatem testatoris in triente totius hereditatis ⁊ si frater decessisset ab intestato successisset in longe minori portione ⁊ sic quodammodo imputaret patri. Quare decessisset testatus cōtra.l.si posthumus.ff.de inoffi. testa. ſm eum qui ex hoc videtur inclinare in opinione Barto. licet dimittat dictam q̄ōnem indecisam ⁊ similiter Ang.

g ¶ Ex quibus patet ꝙ multa cōferunt ꝙ exheredatus non habeať simpl̄r pro mortuo. Nec habemus text. qui vrgeat ꝙ exheredatus habeať pro mortuo. Et lꝫ glos. in .§. si pr̄. el ꝑmo. dicat ꝙ exheredatus habeť pro mortuo ꝑ tex. ibi tn̄ tex. ille non ꝓbat ⁊ glo. ibi deuenit ad aliā opinionē. ⁊ licꝫ articulus sit valde dubius in filijs exheredatis ⁊ filijs institutis ꝓpter opiniones ꝯrias. adeo ꝙ non miruꝫ si Bald. ⁊ Ang.in.d.§.si duobus reliquerunt indecisum. Et ego pro nunc indecisum relinquā lꝫ inclineꝫ in opinioneꝫ Bar. ⁊ multo fortius inhereām opinioni Bar. in alia q̄ōne q̄ magis applicať ad casum nr̄m vꝫ si mater est īstituta in legittima vel minus legittima. Et pro opinione Bar. in.d.§.si pater.el scōo. qui loquitur in alijs terminis q̄̄ loquātur Jac. but. Oldr. Bal. ⁊ Pau. de ca. vbi supra q loquunť in mr̄e instituta. ⁊ Bar. loquitur in mr̄e ꝓterita facit: q̄ꝛ si frať ꝓteritus hr̄eť ꝓ mortuo. ⁊ sic ꝓ nō ꝓpria mr̄e repiriť nō exclusa. ⁊ preterita non expressa causa ingratitudinis.

h ¶ Et de iure nouissimo ꝓteritio fcā de mr̄e vl' ēt exheredatio facta sine expssione cāe ingratitudinis reddit testm̄ nullū adeo ꝙ res deduciť ad cām intestati. vt in auc. vt cū de appellatione cognosciť.§. aliud quoq̄ capl'ꝫ iuncto .§. ⁊ h quidē de parētibus. ⁊ no. doc. in auc. ex cā .C. de liber. ꝓterite. Si aūt res deduciť ad cām intestati mr̄ reperiť exclusa a fratre vigore statuti. ⁊ insuꝑ si ꝓteritio fr̄is hr̄eť ꝓ exheredatione eius exhr̄datio nō eēt in ꝯsideratiōe si ex testamēto non adiť hr̄ditas.l.filio.§. sed cum exhr̄datio.ff. de bono.posses. cōtra tabulas ⁊ no. Bar. in.d.§. si pr̄.el.j. ⁊ si testm̄ est nullū vl' sperať annullari preteritione nō pōt ex eo adiri hr̄ditas.l.vētre.ff.de acq.here. ⁊ sic multa cōferunt pro decisione Bar.in.d.§.si pater. el scōo. que nō militant in terminis in q̄bus loquiť Jaco.butri. ⁊ sequaces q loquūtur in matre instituta. Nec etiam in terminis Dy. ⁊ sequacium qui loquitur in filijs institutis ⁊ filijs exheredatis ⁊ insuper Bar.in.d.§.si pater.el secundo. si diligenter ponderetur vult ꝙ preteritio fratris nō habeatur pro exheredatione pro quo facit.l.quidam cum filium.§.si videamus circa finem.de verbo.oblig.

i ¶ Et ita ēt pōt respōderi ad illā rōnē quā pōderāt doc. ꝙ exheredat' habeať ꝓ mortuo feci magnū discursuꝫ: q̄ꝛ mihi persuadebant ꝙ frater eēt preteritus. Sꝫ ex quo ꝓsupponiť in themate ꝙ frater fuit oneratus ī trigīta florenis res videtur magis clara: quia ex quo admittitur ad partem.

k ¶ Jdeo suadet rō ꝙ faciat ꝑtem. ⁊ non habeať ꝓ mortuo seu ꝓ nō ꝓpre: lꝫ diuerso iure admittať.l.hmōi.§.si titio de leg.j. vbi Bal. ⁊ Jmo. volunt ꝙ nō cureť si admittiť ad minoreꝫ ꝑtem argumēto illi' tex. ⁊ .l.duob' eodē titulo ad q̄ꝺ optime facit. id q̄ꝺ no. Bar. in.l.j.§.filiū de bonoꝝ possessiōe ꝯ tabulas quarta questione volens ꝙ si filia recepta dote ꝑ pactū renūciat hr̄ditati facit ꝑtē in legittima.

l ¶ Ex quo habuit ꝑtē: lꝫ minorē legittimā. ⁊ idē voluit Bal. in.l.pacto dotali.C.de col. ex q̄bus oīb' puto intrepide ꝯcludēdū ꝙ ī casu isto sit loc' dcō statuto exclusio matris ⁊ sororis ⁊ ꝯn̄r dicta mater ⁊ dicta soror sint penitus exclu se ab hereditate ⁊ bonis dicti testatoris illud autē constat.

m ¶ Quod exclusus a successione ab intestato censetur exclusus a iure impugnandi testm̄.l.j.§.vocante. ⁊ .l.si in ademptionem de ꝯtrab. prout ⁊ ꝯcludit Bar.in.l.fi.ad tertul. ⁊ Bal. Ang. Jmo. ⁊ Pau. de ca.in.l. gallus.§. ⁊ q̄d si tm̄ de liber. ⁊ posthu. ⁊ Bal. in.l. leg.xij. tab.C. de legittimis here. ⁊ in.l.si defunctus de suis ⁊ legittimis. ⁊ in.l.cū lege. C.de epis. ⁊ cler. ⁊ ī.l.j.§.ius naturale ad fi.ō insti. ⁊ iure ⁊ in.l.si quis filium.C.de inoffi.test. ⁊ Ang. in.l. papi.§. vn̄ siquis. ⁊ .§.si condi. ⁊ .l.pater filiuꝫ.ff. de inoffi.test. ⁊ in.l. plane.§.si coniunctim de leg.j. ⁊ Pau.de ca.in.l.titio centum.§.titio genero de condi. ⁊ demō. ⁊ communiter oēs legendo ⁊ consulendo idem tenent.

n ¶ Et excluso a successione ab intestato nō debetur legittima quia est quota portio eius quis est habiturus ab intestato.l.ꝑentib'.C.de inoffi.test. ⁊ .l.nuꝑ.C.eo. tit. ibi ꝙ deest legittime portioni idest quarte partis successiōis ab intestato. ⁊ .c. Raynutius de testa. ibi legittimam ipsam videlicet eius ꝑtis q̄ debebatur ab intestato. ⁊ .l.papi.§.q̄m aūt quarta. ⁊ ibi Ang.ff.de inoffi.tex. ⁊ filij.emancipati qui ꝓꝑ emācipationē nō succedebant ab intestato de iure ciuili nō succedebant in legittima ⁊ idem in omnibus qui non admittūtur ad successionem ab intestato vt deportati ⁊ similes.

o ¶ Et lꝫ quidam teneāt ꝙ ꝑ statutū nō possit in totū tolli legittima tn̄ ꝯrium ꝯcludunt Dy. ⁊ Jo.an.in regula indultum in sexto vbi disputant hanc q̄ōnem. ⁊ idem voluit Jo. an. ⁊ Jac.de belui.in.§.si quis aūt ī auc. de heredibus ⁊ fal. ⁊ Oldra.in consilio.lxxiij. ⁊ Alber. de rosa. secunda parte statutorum q̄ōne.ciiij. ⁊ Bald.in auc.hoc amplius.C. de fideicommis.q̄ōne.xxxviij. ⁊ Ang. in .d.l.Papi.§. quoniam iiij. ⁊ .§.vnde si quis de inoffi. testa. ⁊ in.l. ꝙ de bonis.§. fi. ad legem falci. ⁊ in .l. plane.§. si duobus de lega.j. ⁊ in repetitione dicte.l.pater filiū. ⁊ in consilio.ciiij. ⁊ in ꝯsi.cv. ⁊

Jmo.in.d.l.plane.§.si côiunctim ꝛ in.l.titio centuz.§.titio genero de condi.ꝛ demonst.ꝛ Pon.in.l.sequens gradus ff.ad sille.ꝛ dñicus in.c.quis de pactis in.vj. ꝛ hec est communis opinio que maxime procedit in legittima matris: nam Bal.in.l.j.§.ius nãle.ff.de iusti.ꝛ iure: licet teneat ꝙ legittima filij nequeat omnino tolli per statutum.

p ¶ Tamen secus dicit de legittima matris ꝛ aliorum descendentium.quia illa non est de iure naturali ſm eum facit:qꝛ de lege.xij.tab.vsqꝫ ad tempora senatus consulti tertul.mater in nihilum succedebat instituta ad tertulianum. Restat itaqꝫ conclusio ꝙ mater ꝛ soror excluduntur propter existentiam dicti fratris. Laus deo.

¶ Causa dotis. an dicatur causa spiritualis adeo ꝙ possit agitari ordine iudiciario nô seruato stante etiam ꝙ causa fuit commissa ꝙ in ea procedatur summarie. Item confessio de dote recepta: secuta postea promissione dotis eiusdeꝫ dotis. An in tantum preiudicet ipsi confitenti ꝙ non possit opponere exceptionem non numerate dotis. Item promissio restituende dotis facta per plures. an obliget quêlibet insolidum vel pro virili.

¶ Consilium. clj.

In nomine domini nostri iesu xpi.

f ¶ Circa primum consultationis articulum vr̃ prima facie dicendum ꝙ dictus ꝓcessus sit nullus nô solum: qꝛ nô est seruata forma statuti de duplici libello producendo: sed etiam qꝛ non est seruatus ordo iudiciarius requisitus de iure communi.

a ¶ Quia etiam vnus libellus non fuit productus prout de iure requiritur auc.offeratur.C.de litis contestatione ꝛ extra de libelli oblatione quasi per totum nec litis contestatio interuenit sine qua iudicium est nullum.c.j. de litis contestatione cum similibus.

b ¶ Qui iuris ordo videtur ꝙ requiratur etiam in causa dotis per.l.si cum dotem.§.eo autem tempore.ff.solu.matri. prout per illum tex.voluit Bar.in.l.si constante in princi. eo.tit.ꝛ Bal.ꝛ Ange. in.l.j.eo.titu.

c ¶ Nec obstat cle.dispendiosam de iudicijs. quia procedere vr̃ quo ad dotem qñ intentaꝛ principaliter causa matrimonij ꝛ successiue cã dotis secus qñ principaliter intentaꝛ causa dotis prout dicit Ange.in.d.l.j.

d ¶ Nec ẽt vr̃ obstare ꝙ est supplicatum ꝙ ꝓcedatur simplr̃ summarie ꝛ de plano ꝛc. Et qñ procediꝛ in cã prout supplicatum fuit censetur remissus ordo iudiciorum adeo ꝙ non requiritur libellus neqꝫ litis contestatio clemen.sepe. de verbo.signi.ꝛ per Bar.in extrauagã. ad reprimendum ꝛ per doc.in.d.cle.dispendiosam.

e ¶ Rñdeꝛ.n. ꝙ lꝫ pars. ita supplicauerit. tñ ꝑnceps illud nô côcessit: sed solũ concessit ꝙ summarie cognosceretꝛ per que v̾ba nô censeꝛ remissus ordo iudicarius: sed requiriꝛ libellus ꝛ litis contestatio.vt no.Bar.in.verbo summarie in dicta extraua.ad reprimendam ꝛ doc. maxime Joannes de lignano in.d. clementi. sepe. nec etiam videtur obstare renunciatio facta per dictas partes.

f ¶ Qꝛ non vr̃ ꝙ per pactũ fieri possit ꝙ iudicium sine ordine iudiciario valeat per ea que i sil̃i hñr in.l.properandum in principio.C.de iudicijs.ꝛ in.l.prolatã.C. de sententijs.

g ¶ His tamen non obstantibus contrarium. puto de iure respondendum. vꝫ ꝙ in dicta causa dotis non requiratur ordo iudiciarius: sed procedi possit de iure can.sine strepitu ꝛ figura iudicij per.d.cle. dispendiosam que disponit ꝙ in causa matrimonij. ꝛ alijs causis spiritualibus dicto modo procedi possit. Et similiter in causis quoquô tangentibus dictas causas matrimonij seu spirituales.

h ¶ Sꝫ cã dotis aliquo modo tangit cãm mr̃imonij. qꝛ dos sine mr̃imonio esse non pôt.l.fi.C. de dona.ꝑꝑ nuptias cũ si. Ideo q repetit dotẽ presupponit matrimonium.

i ¶ Et sic hoc respectu causa dotis censeꝛ accessoria ad mr̃imoniũ.vt in.c.de prudentia de donationibus inter virũ ꝛ vxorẽ ꝛ dote post diuor.resti.ꝛ ideo glo. in.c.annum de iudicijs li.vj.sup verbo dependentibus dicit ꝙ causa dotis dependet a matrimonio.ideo negari non potest. Quin causa dotis aliquo modo tangat cã matrimonij ex quo matrimoniũ presupponitur ꝛ si matrimoniũ negareꝛ ꝛ subsequẽter negarenꝛ filij nati eẽ legittimi oporteret rem deduci ad iudicẽ ecclesiasticũ per ea que habenꝛ in.c. tuam de ordine iudiciorum.ꝛ in.c.tenor. Qui filij sint legittimi.

k ¶ Et restringere.tex.dicte cle. dispendiosam ad casum in quo ꝑncipalr̃ fuit deducta cã mr̃imonij.ꝛ vr̃ ꝛ maxia diuinatio ꝛ restrictio ad illũ tex.ꝛ violare gñalitatẽ ipsius tex. ꝛ lꝫ dictũ.c.de prudẽtia in ꝑncipio loquaꝛ dicto cãu:tñ ibi in fine mãdat finita cã mr̃imonij p eius côm:ssariũ expediri cãm dotis que nô depẽdebat amplius a cã mr̃imonij ex quo daꝛ intelligi ꝙ cã dotis ẽt vbi nô pendet cã mr̃imonij ꝑncipaliter intentata pertineat ad forũ ecclesiasticũ ꝙ ꝛ ꝓbatur in.c.ex l̃ris de pignoribus.vbi nullatenus vertebaꝛ cã mr̃imonij saltẽ ꝑncipaliter.ꝛ tñ i foro ecclesiastico agiꝛ cã dotis.ꝛ hoc ꝙ cã dotis ẽt principaliter intẽtata pertineat ẽt ad forũ ecclesiasticũ tenuerũt Inn.Host.ꝛ Jo.an. in.c. de prudẽtia quoꝝ opinioni inheret ibi panor nec ab coꝝ opinione recedẽdũ vr̃ in materia iuris canonici nec alia rône probabiliter dici pôt ꝙ causa dotis principaliter deducta pertineat ad forũ ecclesiasticum nisi quia dependentiã hꝫ ad cãm matrimonij:lꝫ nô sit principaliter deducta.

l ¶ Et ꝑpterea verificanꝛ v̾ba dicte cle.dispẽdiosaꝫ ibi quoquõ tãgẽtibus.ꝛ p ꝯñs dicta cle.dispẽdiosam militat ẽt in cã dotis principaliter intẽtata. ꝛ p ꝯñs in ea ꝓcedi possit sine strepitu ꝛ figura iudicij. ꝛ sic iuris ordine nô seruato ꝛ hãc opinionẽ vr̃ velle gl.ij. in.d.l.j.ff.solu.matri. quatenus allegat.d.clem. dispẽsam ꝛ eãdẽ opinionẽ firmant ibi Jo.de Jmo.ꝛ pon.q Ponta. Idẽ tꝫ in auc.similiter.C.ad l.falci.ꝙ ꝛ tꝫ cardina.floreñ.in clemen. dudũ de sepulturis non obstat dictus.§.eo autem tempore: quia loquitur de iure ciuili.ꝛ ita procedere potest opinio.Barto.Bald. ꝛ Ange.qui se fundant per illum tex.

m ¶ Lꝫ dici posset ꝙ ille tex.non astringat necessario ꝙ litis ꝯtestatio sit necessaria:naꝫ ẽt i cãis in qbus ꝓcedi pôt sine strepitu ꝛ figura iudicij pôt interuenire litis ꝯtestatio prout dicunt doc.in.d. clemen.sepe. ꝛ insuper vbi lis non contestaꝛ attenditur tp̃s quo interuenit actus qui solet sequi litis côtestationem qꝛ illud tempus censetur tp̃e litis côtestate vt habetur in.l.nulla. ꝛ in.l.nihil.C.de ꝓcuratoribus ꝛ sic.d.§.eo autem tempore militat etiã in casibus in quibus lis non contestatur.

n ¶ Et propterea non in merito concordando opiniones dicit Jmo.in.d.l.j.solu.matri.ꝙ opi.Bar.ꝛ sequaciũ procedit de iure ciuili ꝛ ſuanda est in terris imperij in foro seculari in foro autẽ ecclesiastico ꝛ sic de iure canonico ſuanda est opinio ꝯtraria ꝛ similiter in terris ecclesie vtroqꝫ foro idcirco cũ simus in terris ecclesie ſm hoc etiã in hac cã seruari debet ius canonicum ꝛ opinio canonistarum ꝛ côsequẽter valeat processus etiam sine libello ꝛ litis côtestatione per dictam clemen.dispendiosaꝫ iuncta dicta clemẽ. sepe.ꝛ ꝙ ibi per docto. ꝛ per Bar. in dicta extrauagan. ad reprimendam ꝛ prout in huiusmodi causis censetur remissus ordo ꝛ solẽnitas iudiciaria requisita de iure cômuni: ita etiam ordo reqsitus a iure municipali pari ratione.

o ¶ Et qꝛ statuta generaliter loquẽtia recipiũt iterpetrationẽ passiuã a iure cômuni.l.si serui vestri.C. de noxalibus. ꝛ.l.vt gradat i.§.sꝫ si lege municipali.ff.de munerib⁹ ꝛ oneribus ꝛ.c.cũ dilectus de ꝯsuetudine ꝛ ꝙ notaꝛ i auc.offeraꝛ.C.de litis côtestatione.ꝛ in.l.sciẽdũ in princ.ff.q satisdare coganꝛ.côfert etiã renũciatio facta ꝓductioni libelli deducta in stipulationẽ ꝛ firmata iuramento.

p ¶ Nam pôt attentari ꝙ dictum statutũ reqrens duplicem libellum sit inductum fauore rei ꝛ qlibet potest renũciare fauori suo.l.si quis in ꝯscribendo.C.de pac.cũ ꝯcordantijs maxĩe per côtractum iuramento firmatum per ea que habẽtur in.c.cum côtingat de iureiurã.ꝛ in.c.quis de pactis in sexto.ꝛ lꝫ teneatur ꝙ talis ꝯtractus non validat processum tamen obligat partem ad nô opponendum de inualiditate processus ꝛ si opponit incidit in penam dicti côtractus vt sumitur ex dictis Bar. in.d.l.properandum in ꝑn.ꝛ iudex debet esse procliuis in hanc partẽ ꝙ processus non censeatur nullus qꝛ non honor iudici facere processum nullum l.si pretor in iudicijs.ꝛ.c.j.eo.ti.lib.vj.

q ¶ Circa secundam autem consultationis dubitationem licet videatur prima facie dicendum ꝙ pro dictis centum florenis licet fuerint simpliciter confessati ꝙ fuerint recepti tamen exquo promissio de soluendo statim interuenit apparet ꝙ confessio predicta non fuit vera.sed vr̃ ꝙ censeatur facta spe future numerationis arg.l. si ventri.§. in bonis.ff.de ꝑui.credito.ꝛ.l.sicut.C.de non nume.pecu. Ideo maritus seu heredes mariti q obligati sunt ad restitutionẽ

dotis

dotis cōfessate possunt excipere cōtra mulierē vel eius heredes de dote non numerata ⁊ liberabuntur cedendo actionem contra eum qui promisit dotē soluere prout dicit bal. in.l.pe.§.mulier sol.ma.⁊ pari rōne idem dicendū videt̃ in alijs promittentibus dotem restituere militat enim eadē ratio ergo idē ius.l.illud ad.l.acquiliam cum similibus vulgaribus.⁊ per cōsequens videtur ꝙ sufficiat in casu nostro ꝙ dictus reus conuentus cedat heredibus mulieris actiones quas habet aduersus eum qui sibi promisit dotem soluere.

r ¶ His tñ nō obstantibus ɔ̃triuz puto de iure r̃ndendum:qꝛ immo v̄r ꝙ dicta cōfessio dotis recepte nō censeat̃ facta spe future numeratiōis.sꝫ spe future promissionis incontinenti secute ꝭm Bar.in.d.l.pe.§.si vir so.ma.nec in hoc discordat Bal.qui alienatiue loquitur ꝙ confessio censetur facta spe future promissionis seu numerationis. sed subdit Barto.ꝙ exquo confessio censetur facta spe future promissionis censetur illam promissionem recepisse in solutum.⁊ illud futurum nomen debitoris:nam pro illa promissione futura fuit confessus tantū se habuisse in dotem:vnde illud nomen videtur tantuꝫ extimasse:qꝛ illud nomen videtur accepisse in solutuꝫ:ideo periculum est ipsius viri vt dicit se dixisse in.l. meuia in prin.eo.ti.subdens ꝙ in hac opinione videtur inclinare Jac.de are.⁊ in hac opinione residet ipse Bart.qui v̄r ꝙ melius ⁊ subtilius considerauit:nā longa est differentia an ɔfessio fiat principaliter spe future numerationis quo casu locum hꝫ exceptio nō numerate dotis an vero fiat spe future promissionis ꝑncipaliter prout in hoc casu:quo casu censetur voluisse fore de illa ɔtentus vt sic ex illa possit agere:vnde illa cedit loco solutionis argu. legis inter causas.§. abesse.ff.man.⁊ Jo.de Jmo.in.d.§.si vir qui approbat hanc opinionem quam etiam approbat ibi Pau.de cast.licet eam limitet qñ vxor q̃ habebat recipere dotē illā ꝓmisit soluere.

s ¶ Et maxime hec opinio Bart.⁊ sequacium procedere videtur in casu nostro ex eo qꝛ renunciauit exceptioni non numerate pecunie cum pacto firmato iuramento per ea que habentur per Bar.⁊ doc.in.l.fi.C.de non numerata pecunia licet etiam absqꝫ illa renunciatione idem dicendū putarem per rationes assignatas per Bar.⁊ sequaces:nā si censetur datum in solutum nomē debitoris ⁊ promisse restitutio certe quantitatis tanqꝫ recepte nulli dubiuꝫ ꝙ promittens potest cogi ad soluendum quantitatem promissam quam confessus fuit:⁊ ita al's consulendo visum fuit.

t ¶ Restat vt deueniam ad tertiam consultationeꝫ que meo iudicio hꝫ parum dubitationis:qꝛ exquo tres confessi fuerunt recepisse trecenta quilibet censetur recepisse virilē suā alio nō docto maxime cum simpliciter promisserint soluere dictos.ccc.floren.in casu restituende dotis. ⁊ sic quilibet ex ꝓmissione obligatur pro equali portione .l. reos.§.cum in tabulis.ff.de duobus reis.⁊.l.si mihi ⁊ titio in prin.de ver. ob.cū si.nec obstat id qđ subditur in instrumento cōputationis que recepit Joannes in pecunijs cremosino ⁊ argento qꝛ non sequitur ꝙ ille receperit in solutum nomine proprio plusqꝫ vnus ex alijs fratribus:tum qꝛ exquo stabat in cōmunione faciliter ex commissione aliorꝫ.Jtē potuit faciliter ea que recepit cōuertere in cōem vtilitatē.Jtē potuit contingere ꝙ quilibet ex alijs fratribus tantundem recepit:vnde dicta verba nō ɔcludunt ꝙ dictus Jo.receperit plusqꝫ alter ex fratribus ⁊ maxime qꝛ nō apparet quid receperit ⁊ confessio seu probatio incerta nihil releuat.l. certuꝫ in prin.de cōfessis cū simi.Jdeo dicta verba computationis ⁊c.nō iuuant dictos reos conuentos quominus teneantur pro virilibus soluere quantitatē promissam ⁊ hoc maxime quatenus agat̃ nomine heredū vxoris quibus debetur restitutio dicte quātitatis dotalis quaꝫ simpliciter promisserunt dicti tres fratres tāqꝫ ab eis receptā nō distinguēdo magis de receptis ab omnibus qꝫ vno eorum ⁊ maxime predicta procedunt respectu illorum centum que postea fuerunt promissa pariter omnibus ex quibus concludo ꝙ dictus reus debet cōdemnari ad restitutionem integre tertie partis dictorum trecentorum per iam dicta. Laus deo.

¶ Statutum viget vrbini ꝙ nullus possit alienare stabilia nisi habuerit licentiam sub pena confiscationis:an si mulier de alio territorio habēs stabilia in districtu vrbini extra territorium vrbini alienet dicta stabilia non petita licentia vendicet sibi locum dictum statutum.Jtē casu quo bona predicta fuerint cōfiscata ab emptore:an ipse possit repetere precium ab illa muliere que vendidit sine licentia.

¶ Consilium. clij.

IN noie domini nostri

iesu xpi. ¶ Licet in hac consultatiōe videat̃ prima facie dicendū ꝙ dicta bona censeant̃ ⁊ sint confiscata.Presupposita facultate statuendi cōtra ius fuisse apud illustrissimū ducē de qua nō est in dubiū refricandū:qꝛ isti dñi temporales vtuntur plenitudine p̃tāis in eorum territorijs.

a ¶ Adeo ꝙ dicit bal.in cōsi.mihi.lxxxiij.incip. recolo me cōsuluisse ꝙ vertere in dubiū p̃tāteꝫ istorū dñoruꝫ tp̃aliū esset reuāgare mundū adeo ꝙ cōcludit ꝙ possunt instituere spurios ⁊ cōcubinas illicitas.Nā dictū decretū loquit̃ generaliter ꝙ nulla persona cuiuscūqꝫ status ⁊ cōditionis existat nō debeat presumere ⁊c.⁊ sic p verba v̄lia quarū nature est nihil excludere p.c.solite circa finē de maio.⁊ obe.⁊ cano.si romanorꝫ.xix.di.⁊.l.iulia.de lega.iij.⁊ sic videt̃ cōprehēdere subditos ⁊ nō subditos maxie cū subdat cuiuscunqꝫ status ⁊ cōditionis existat ꝙ maxime dicēdū v̄r qꝛ v̄r ꝙ dictū decretū fuerit factū ob publicā vtilitatē ne ꝑsone discedant de territorio ⁊ vt facilius collecte ⁊ alia publica onera exigant̃.

b ¶ Et qñ statutū fit ob publicaꝫ vtilitatem non restringitur ad subditos statuentiū.⁊ trahit̃ ēt ad nō subditos.l.siquis ingraui.§.vtrū.ff.ad sylle.put ibi no.bar.⁊ Pon.⁊ Bar.in l.oēs populi de iusti.⁊ iure ⁊ Bal.in.l.j.C.de pcibus ipera. offe.⁊ Pet.de anch.in repe.c.j. de ɔstitutionibus ꝑncipali q.xij.col.xcviij.Et qꝛ v̄r ꝙ dictū decretū fuerit factū in fauorē publicū vt.s̄.idcirco v̄r ꝙ lꝫ sit penale tñ debeat iudicari fauorabile exquo ꝑncipaliter fuit in fauorē inductū per ea que habentur in.l.qui exceptionem.ff. de cōdi.inde.⁊.l. siquis nec causam in prin.ff.si cer.peta.cum simili.

c ¶ Et qñ statutū ē fauorabile trahit̃ ad ɔ̃ctū celebratū extra territoriū statuentis vt no.bar.in.l.cunctos populos.C.de sum.tri.⁊ fi.catho.in.vj.q.⁊ bal.ibi qdē voluit in cōsi.mihi cccccliij.incip.factū sic preponit̃.d.v.de perusio vbi vult ꝙ lex ihabilitans ꝑsonā trahit̃ ēt ad personā testantē in alieno territorio ⁊ petrus eius frater in eodē puncto ɔsuluit ⁊ incipit ɔsiliū verba statuti vbi sequendo Bar.ɔcludit ꝙ statutū prohibitiuū respiciēs personā militat etiā in actu celebrato extra territoriuꝫ ⁊ al's dicit Bar.i.d.l.cunctos populos in vj.q.ꝙ si statutū disponit ꝙ res nō possit alienari vel ꝙ nō fiat alienatio extra ɔsortes vbicunqꝫ fiat talis alienatio etiaꝫ extra territoriū nō valet ꝭm eum.⁊ Saly.ibi ꝙ ⁊ tꝫ Pet.de ancha.in repetitione.c.j.de consti.in antiquis. xcvij.col.dicens ꝙ vbi actus respicit rē de qua litigatur seruanda sunt iura loci vbi res est sita.⁊ ista est communis theorica ꝭm eū:⁊ idcirco exquo dictū decretum trahendum videtur etiam ad non subditos per primam rationem.⁊ ad actum factum extra territorium de re sita in territorio statuentis videtur necessario inferri ꝙ dictum decretum militet in casu huius cōsultationis si autem dictum decretū militat in casu isto verba decreti sunt clara ꝙ bona que sine licētia alienantur sint confiscata ⁊ vbi verba sunt clara non est admittenda mentis questio.l.ille aut ille.§.cū i vbis de le.iij. facit.l.j.§.si is qui nauem de exercito.⁊.l.non aliter de leg.iij.⁊ similiter videtur ꝙ censeatur etiam confiscatum precium:qꝛ illud decretum etiam circa precium clare loquitur.⁊ ex his videtur posse inferri ad decisionem tertij quesiti scilicet ꝙ emptor dictorꝫ bonorū a fisco preferatur emptori dictorꝫ bonorū a dicta dña Mariana exquo bona vident̃ ipso iure cōfiscata. ⁊ sic nō quesita primo emptori. Sed quesita fisco ⁊ consequenter habenti causam a fisco prout est secundus emptor.

d ¶ His tñ nō obstantibus ɔ̃triuꝫ puto de iure respondendū qꝛ statutum penale nō ligat forenseꝫ venientē ɔ̃ prohibitioneꝫ statutariā saltē duobus cōcurrentibus scilicet ꝙ nō sit delictū de iure cōi prohibitū ⁊ verisimiliter a forense ignoratū per.c.vt animarꝫ in prin.de cōsti.li.vj.⁊.l.fi.ff.de decre. ab ordine faci.prout voluit Bar. in.d.l.cunctos populos.⁊ ibi Bal.⁊ in dicto casu ɔcordant cōiter oēs ibi.⁊ in.l.q data opera.C.qui accu.nō pñt.⁊ Jo.an.in addi.spec.in ti.de ɔsti. ⁊ in.d.c.vt animarꝫ.⁊ i.c.cognoscentes de cōsti.in antiquis. ⁊ ibi dominus Ant.⁊ Jmo.⁊ in hoc omnes concordant.

e ¶ Est tñ cōflictus opinionū vbi statutū imponit penā temporalē in delicto prohibito de iure cōi vtrū.s.militet improbabiliter ignorante quo casu Jo.an.in locis superius allegatis tꝫ ꝙ nō quē nonnulli sequunt̃ lꝫ Bar.⁊ Bal. ⁊ pleriqꝫ alij teneant ɔ̃triū.sꝫ nō pertinet ad thema nostrū:qꝛ dictum decretuꝫ imponit penā actui de iure communi nō ꝓhibito.

f ¶ Ideo nõ videt̃ ꝙ militer in casu isto in quo venditrix ⁊ emptor erant forenses qui verisimiliter ignorant statuta alterius territorij facit.c.j.de cõsti.lib.vj.⁊.c.ij.in prin.eo.tit. Et insuper venditrix:q₂ femina p̃sumitur iura et cõmunia ignorare.l.si adulteriũ cũ icestu.§.fratres.⁊.§.idẽ pollioni.⁊ ibi Bar.ff.de adul.⁊.l.j.§.fi.ff.de eden.⁊.l.siquis id qđ.§.doli.⁊ ibi glo.⁊ docto.ff.de iur.om.iudi.⁊ no.glo.in.c.fi.de solu.⁊ Barto.in.l.nec passim.C.de iure ⁊ fac.igno.Ange.in.§.j.in auc.de incestis nup.

g ¶ Itẽ presumit̃ ignorantia in ea:q₂ rustica vt in.d.l.j.in fi.de eden.⁊.d.§.doli.⁊ in.l.siquis ingraui.§.siquis ignorans ff.ad sylle.⁊ no.Bal.in.l.ij.C.de fideicõ.p.l.pater in prin.ff.de excep.doli.⁊ sic in ea cõcurrunt tres qualitates ex quibus presumit̃ ignorantia.s.q₂ forensis sexus ⁊ rusticitas.⁊ in emptore cõcurrunt due similes qualitates.s.q₂ forensis.

h ¶ Et q₂ rusticus ⁊ exquo excusant̃ a pena delicti probibiti ꝑpter sexũ ⁊ ꝑpter rusticitatẽ vt ꝓbat̃ in.d.§.doli.⁊ in.d.§.fratres.⁊ in.d.§.idẽ pollioni.⁊ in.d.§.siquis ignorãs multofortius veniunt excusandi a pena.l.municipalis alterius territorij d₃ tñ p̃sumpta ignorantia allegari al's presumptio nõ releuat vt notabiliter dicit Bart.in.d.§.idem pollioni per illum tex.de quo etiam per eum.l.cu₃ quid.ff.si cer.pet.⁊ ex hoc solo medio clare demonstratur ꝙ in penã₃ dicti directi non inciderunt neq₃ venditrix.

i ¶ Cõfert ẽt:q₂ v̄ba dicti decreti dirigunt̃ in personã ⁊ statutũ nõ põt afficere personã forense₃ ꝑut dicit bar.in.l.cunctos populos i.iij.q.C.de sum.tri.⁊ etiã in.vj.q. ponderat.an verba statuti Florentini dirigantur in personã.An vero in rem.itẽ cõfert:q₂ dictus ꝯctus fuit celebratus extra territoriũ statuentis ar.l.extra territorium.ff.de iur.om.iudi.⁊ sic cõcurrunt plura.s.q₂ actus probibitus a statuto fuit celebratus a forensibus rusticis ⁊ feminã:⁊ extra territorium ⁊ ab ignorantibus in qua tñ ignorantia facio principale fundamentũ.Nec ob.adducta in contrarium.nõ enim obstant verba generalia decreti:q₂ recipiunt iterpretatiõnẽ passiuã a iure cõt arg.l.serui vestri.C.de noxa.⁊.c.cum dilectus de consti.⁊ ꝙ hr̃ in.l.j.§.de sacrosan.eccle.⁊ in.l.sed ⁊ si lege.§.vt gradatim de muner.⁊ honor.ita ꝙ saltem restringunt̃ ad scientes per.d.l.fi.de decre.ab ordi.faci.⁊.c.vt animaru₃ de consti.⁊ per alia iura ⁊ auctoritates.s̈.adductas.

k ¶ Nec ob.ꝙ dicebatur ꝙ statutũ factum ob publicam vtilitatem non recepit restõnem ad subditos vel habiles per d.§.vtrum.⁊.que habentur:q₂ respondet̃ ꝙ.d.§.vtru₃ loquitur in p̄mio.⁊ sic in materia de se fauorabili nec incõuenit si statutum fauet forensi sed bene inconuenit vt statutum puniat forensem in quem non habet iurisditionem.⁊ saltem si est ignorans per supradicta.

l ¶ Et insuper statuta probibentia delicta pñt dici facta ob publicã vtilitate₃:q₂ publice interest ne delicta remaneant impunita.l.ita vulneratus ad leg.acqui.⁊.c.vt fame de sen.excõ.⁊ facit.l.congruit.ff.de offi.presidi.⁊ no.Barto.in.l.quemadmodũ.C.de agri.⁊ cẽs.dicẽs ꝙ iura punientia delicta censent̃ fauorabilia:q₂ censent̃ fcã ob publicã vtilitatẽ.

m ¶ Et tñ ꝯstat ꝙ statuta penalia nõ afficiunt ignorantẽ maxime forense₃ ꝑ supradicta.Nec ẽt ob.ꝙ statuta circa rẽ atiẽdunt̃ vbi res ẽ sita.Et ꝑpea statutũ ꝓhibẽs alienari militat ẽt si res ẽ sita in territorio statuẽtis ⁊ alienat̃ ex̃ territoriu₃ vt.s̈.in ꝯsilio deductũ ẽ q₂ hoc nõ aduersat̃ p̃ncipali fundamẽto de ignorãte ⁊ insup Bar.id dicit ⁊ sequaces loquunt̃ in subditis statuentiũ alienãtibus extra territoriũ ⁊ loquit̃ vbi probibitio est in rem nõ in personã puta.q₂ dicit ꝙ res nõ alienetur que nõ cadunt in terminis nostris in quibus forensis alienauit ⁊ verba statuti diriguntur in personam.

n ¶ Et ex his remanet cõclusio ꝙ dicta bona nõ censent̃ cõfiscbata ⁊ longe minus nec preciũ.ꝙ nõ est situm in territorio statuentis.Et exquo bona nõ censent̃ ꝯfiscbata fiscbus nullum ius habebat in dictis bonis.⁊ consequenter nullũ ius potuit trãsferre in emptorẽ.l.nemo plus iuris de reg.iur.⁊.l.traditio de acqui.rerum do. Ideo non obstat dicto primo emptori seu venditrici. Laus deo.

¶ Possidens bona hereditaria pro indiuiso:an.⁊ qñ presumat̃ adiuisse hereditatẽ.Itẽ an ⁊ eo ꝙ apparet possidere ꝑ indiuiso bona hereditaria possit insolidũ ꝯueniri pro debitis hereditarijs.Item testes qui discordant in formalitate verborũ:an ⁊ qñ tanq₃ singulares nõ probent.Itẽ an pena conuẽtionalis possit exigi vltra q₃ interfit.Itẽ nomen debitoris:an ⁊ quando censeatur obligatum ipsi debitori.

¶ Consilium. cliij.

REpetito diuino numine.

¶ Eleganter ⁊ diffuse quãtumcunq₃ cõpendiose discussa est presens consultatio per excellentissimum.d.V.I.doc.dñm Antoniũ de malgonellis ciuem ⁊ aduocatum Florentinum mihi vti fratrem plurimum honorandu₃ adeo ꝙ de sola subscriptione requisitus nõ in merito possem sola simplici confirmatione esse contentus.

a ¶ Tamẽ ne videar minus accurate ⁊ sine lugubratione ad confirmationem suarum decisionum deuenisse aliqua breuiter subdam reassumendo vnamquanq₃ ex quinq₃ consultationibus de quibus in themate.

b ¶ Capiẽdo itaq₃ primã ꝯsultationẽ placet decisio p̃fati dñi ꝯsulentis.s.ꝙ dictus Franciscus nõ potuerit insolidũ ꝯueniri ꝑut ꝯuentus fuerit p̃suppositis in facto que in cõsilio presupponunt̃:q₂ ꝓcessum nõ vidi pondero autẽ ꝙ nõ presupponit̃ in ꝯsilio fuisse probatũ ꝙ dicta bona fuerint vnq₃ communiter possessa per dictos Girardum ⁊ franciscum:l₃ enim deductũ fuerit ꝙ dicta bona fuerint Andree eo₂ patris ⁊ ꝙ decessit ⁊ ꝙ eiꝰ hr̃ditas fuerit ẽlata dictis Girardo ⁊ Francisco eius filijs si non probatur ꝙ apprehendiderit possessionem non probatur ꝙ communiter possederint.

c ¶ Q₂ possessio nõ transit in heredẽ.l.cũ herede in prin.ff.de acqui.pos.itaq₃ nõ videtur ꝙ dictus Franciscus possederit iure familiaritatis Girardi qui non probatur possedisse nec eo casu videtur loqui.l.qui iure familiaritatis.sed quando quis vtitur re ab alio possessa. Nihilominus etiam non probata possessione dicti Girardi etiã presupposito ꝙ eam non apprehendiderit.Nihilominus non propterea censeat̃ dictus franciscus insolidum possedisse.

d ¶ Q₂ exquo ꝓbat̃ ꝙ dcã bona fuerũt ad eũ deuoluta iure hereditario pro dimidia ⁊ nõ insolidũ possidẽdo dcã bona censeat̃ illa possedisse pro dimidia ⁊ nõ insolidũ per ea que habent̃ in.l.j.C.iponenda lucra.descri.li.x.⁊.l.ij.C.de acq.pos.⁊ facit ꝙ hr̃ in.l.merito.ff.pro so.⁊ in.l.pro here.ff.de acqui.pos.⁊ q₂ deuoluta fuerũt dicta bona ꝑ dimidio pro indiuisio poterat dictus franciscus vti dictis bonis:q₂ in quolib₃ cespite terre hẽbat portionẽ suã ad hoc qđ no.doc.

e ¶ Maxime Ang.⁊ Io.in.l.duo fratres de acq.her.volentes ꝙ si vnus habitat domũ cõe₃ ⁊ alius socius nõ habitat eã nõ tenet̃ vtens tota dicta domo soluere pensionẽ pro dimidia socij:q₂ rõne ptis sue p̃t vti tota domo ꝑ rõnẽ p̃allegatã ⁊ per id qđ hr̃ i.l.sabinus.ff.cõi diuidundo ⁊ hec saltẽ si nõ est ꝓbatũ ꝙ recolligebat fructus insolidũ.⁊ sic nõ refert quo ad propositũ vtrũ censeatur possedisse dicta bona iure familiaritatis pro parte fratris.an vero censeatur possedisse solum partẽ suã quã nõ poterãt pro idiuiso possidere nisi insistendo ⁊ vtendo simpl'r dictis bonis per predicta.

f ¶ Capiendo scđm quesitũ dñs ꝯsulens allegat p̄mo dictũ domini antonij.in.c.nihil de ver.sig.⁊ subdit ꝙ illud prius dixerat Bal.in.c.bona.el.ij.de ele.⁊ ꝙ illud sequitur Alex.de Imo.in ꝯsi.xlvij.incipiente abunde ⁊ per celeberrimas in secundo volumine exemplificans predicta habere locu₃ nõ solũ qñ pars capitulans intendit ꝓbare verba formalia.sed de eis testis interrogat̃ per modũ interrogatorij ab examinante vt p₃ ex verbis Bal.d.Ant.⁊ Alex.prout dicit dominus cõsulens nõ displicet circa illud decisio domini cõsulentis l₃ dñs Anto.in.c.cum ecclesia sutrina de causa possessionis ⁊ proprietatis limitet eius dictum in.d.c.nihil.de verb.sig.ꝙ ꝓcedat quãdo est disceptatio de verbis formalibus tamen nõ loquitur quando interrogati de verbis formalibus deponunt de ipsis verbis formalibus ⁊ variant.s₃ loquitur quando simpliciter interrogati de facto de quo agitur variant in verbis formalibus.

g ¶ Tertium autem consultationis articulum puto alienum a dubitatione.⁊ sic ꝙ pena sit commissa ⁊ plene est discussum ⁊ clare probatum per dominum consulentem ideo non insistendum dixi.

h ¶ Circa quartũ ꝯsultationis qõnẽ multũ egregie ⁊ diffuse processit dñs cõsulens ⁊ ego legendo ⁊ cõsulendo semp fui eiusdẽ snie quã ad presens firmauit dominus cõsulens scil₃ ꝙ pena conuentionalis exigi possit etiam vltra quã interfit maxime a laycis saltem si principalis promissio non fuit ꝑ parte seruata ⁊ debitor non fecit quicquid potuit quo casu euitantur duo principales intellectus seu tres satis communes ad.d.c.suam de penis:licet dicti duo vltimi intellectus

non multum

non multum conueniant illi littere.

i ¶ Nec obstat si dicatur ꝙ dictus Jo. Franciscus venditor seruauit pro parte ea que ꝓmisit: q̄ tradidit bona vendita ⁊ ꝓpterea dicat̃ ꝙ pena nõ censeat̃ effectualiter debita nisi pro pte ẜm vnũ itellectũ dicti.c.suã de quo supra q̄ r̃ndet̃ ꝙ exquo dicta pena veniebat cõmittenda totiens quotiẽs ꝯuentũ fuisset ⁊ plura fuerant per venditorẽ promissa inter cetera ꝙ traderet bona vendita. itẽ ꝙ curaret ꝙ dictus phi lippus ratificaret ⁊c. si nõ tradidisset ⁊ fuisset in mora tradẽ di fuisset pena semel cõmissa propter moram in tradendo.

k ¶ Itẽ si nõ fecisset dictũ philippũ intra tempus cõuentũ ratificare fuisset pena iterum commissa prout importat illa clausula ꝙ pena committat̃ totiens quotiens ꝯtrauentuꝫ fuerit exquo euidenter apparet ꝙ pena insolidũ est ꝓmissa in defectũ illius facti promissi ꝙ Philippus ratificabit ꝙ factũ minime est pro parte impletũ vt de se cõstat: ideo placet conclusio domini cõsulentis ꝙ dicta pena integraliter possit exigi per adducta per dominum consulentem.

l ¶ Circa vltimũ ꝯsultationis articulũ similiter plꝫ decisio dñi ꝯsulentis. s. ꝙ censeat̃ obligatum nomen debitoris ipsi debitori per no. per bar. ⁊ Ang. in. l. cũ ex pluribus de solutionibus: q̄ verba generalia ita ꝙ cõprehendunt nõ soluꝫ alia nõia debitorũ de quo nõ sit dubiũ: sed ẽt nomẽ ipsius debitoris cui creditor obligat oĩa sua bona. nã pariter est in bonis ipsius hypotecantis illud nomẽ prout alia nomina: vnde pariter venit appellatione omniũ bonoruꝫ ⁊ a verbis nõ est recedendum. l. j. §. si is qui nomẽ de exercito. ⁊ l. nõ aliter de leg. iij. cũ si. Nec obstat ꝙ in cõtrariũ dicit Imo. in. l. j. eo. ti. q̄ vltra responsionẽ dñi cõsulentis clare r̃ndet̃ ꝙ per dictã hypotecam nõ est obligata persona debitoris cuius nomẽ est hypothecatũ que nõ est in bonis hypothecantis. sed est obligata actio ⁊ obligatio actiua que actio ⁊ obligatio est in bonis creditoris ⁊ non in bonis debitoris vt dicit Bal. ff. de pac. in. l. iurisgentiũ. §. si ante ⁊ facit ille tex. ⁊ sumit̃ etiã ex dictis Cy. in. l. fi. C. que res pignori obligari possunt. sed nihilominus remanet dubiũ: q̄ tex. d. l. fi. dicit ꝙ debitor exigitur vtilibus actionibus ⁊ doc. ⁊ cõiter tenent ꝙ sit actio personalis vtilis illa que apud hypothecantẽ est directa. sꝫ nõ v̄r ꝙ quis ꝯtra seipsuꝫ possit habere actionem personalem directam vel vtilem contra seipsum.

m ¶ Nã actio est ius persequendi in iudicio ꝙ cuiq̄ debet̃ institu. de actionibus in prin. sed in iudicio requiruntur tres persone. s. iudex actor ⁊ reus. c. forus. de ver. sig. ⁊ l. in tribus. ff. de iudicijs. ideo nõ põt esse quis actor ⁊ reus: q̄ nõ cõstaret tũc iudiciũ ex tribus ꝑsonis ꝓut requirit̃ nec reperio ꝙ creditor vnq̄ cedat actionẽ personalẽ q̄ hꝫ aduersus cessionariũ ne ꝙ quis sit in iudicio ꝓcurator ꝯ seipsuꝫ in herede aũt q̄ fecit inuentariũ iõ v̄r ꝙ habeat actionẽ quã hẽbat ꝯ defunctũ ⁊ successiue aduersus hereditatẽ iacentẽ. q̄ fingit̃ quo ad hoc hereditas nõ adita actio censet̃ cõpetere ꝯ hereditatẽ que h̄r quo ad hoc pro nõ adita ⁊ nõ intentat̃ ꝯ seipsum vt h̄r in. l. fi. §. si ꝑfatã. ⁊. §. sinuero ⁊ ipse.

n ¶ Preterea actio ibi cõpetierat cõtra aliũ in casu autẽ nostro nunq̄ cõpetijt cõtra aliũ ⁊ facilius impediunt̃ ꝯhenda ⁊ de nouo oriunda quã impediant̃ seu tollant̃ iam ꝯcta c. ad apostolicaꝫ de regularibus. ⁊ l. pater furioso. ff. de his qui sunt sui vel alieni iuris cuꝫ concordantijs ibi adductis per glo. ex his mihi est satis dubium ꝙ in casu isto competierit vtilis actio ipsi Andree emptori ⁊ successiue eius heredibus pro exigendo eorum nomen debitoris.

o ¶ Nam tex. d. l. si que res pignori obligari possit loquit̃ in nomine tertij debitoris ⁊ Bar. in. d. l. cũ ex pluribus nõ dicit ꝙ possit hoc casu debitor agere ꝯ seipsum pro nomine suo hypotecato sed dicit ꝙ potest compensare cuꝫ alio suo credito prout in simili pecuniã exacta ex venditione nominum debitorꝝ. in casu autẽ nostro nõ cadit compensatio: q̄ nõ debet̃ hincinde quãtitas: ideo fuit primo aspectu mihi dubia in hac parte presens consultatio. tñ mihi v̄r esse cõcludendum ꝙ cesset actio vtilis ⁊ cesset facultas compensandi propter supradicta nihilominus illa obligatio nominis debitoris non sit innanis quando nomen hypothecatum consistit in re nõ compensabili ⁊ propterea saltẽ sit locus retentioni excipiendo contra creditorem agentẽ prout si exegisset a tertio debitore cuius nomẽ esset sibi hypothecatuꝫ posset illud retinere donec sibi satisfiat prout est tex. in. d. l. si conuenerit in fine principij. ⁊ hoc si exactuꝫ nõ est cõpensabile prout dicunt Bar. ⁊ Bal. ibi in eoruꝫ summarijs ⁊ probat ille tex. ita etiaꝫ possit retinere id qđ debet ex suo nomine obligato ꝙ nõ põt compẽsare. ⁊ sic repellere creditorẽ agentẽ exquo bar. equiparat id qđ debet̃ ex dicto suo nomine hypothecato ei ꝙ fuisset exactũ ex alijs debitis aliorum debitorũ ⁊ locũ habeat hoc casu ẜm membrum iurisconsulti seu pretoris de quo in. d. l. si conuenerit quatenus ibi d̄r ꝙ pretor tuet̃ debitorẽ cuius nomẽ est obligatũ aduersus creditorẽ aduersus eũ agentẽ. ⁊ lꝫ ille tex. loquat̃ in nomine tertij debitoris hypothecato tamen eadeꝫ ratio videtur vbi nomen debitoris est obligatũ ipsi debitori in ceteris autem in hac quinta consultatione deductis per dominum consulentem concurro in eius sententiam.

p ¶ Videtur autẽ ꝙ presens difficultas possit euitari. nã aut illud pactũ de reuẽdendo fuit interpositũ tempore ipsius ꝯctus ita ꝙ ab eo vestiatur. ⁊ tunc censet̃ pars ipsius contractus. l. fundi partez. ff. de contrahen. empti. censet̃ enim inesse contractui. l. iurisgentiũ. §. quinimmo de pactis. ⁊ l. lecta ver. dicebam. ff. si cer. pe. ⁊ ideo tunc agens ex eo ꝯctu vel ex eo pacto debet impleuisse contractũ ex sui parte alr̃s repellitur. l. cuꝫ proponas. C. de pactis. ⁊ l. iuli. §. offerri de actionibus emp. cum simili. ideo cum Jo. Franciscus non impleuerit cõtractũ ex parte sua possit repelli si aũt illud pactũ intercessit ex interuallo tũc ex pacto nudo nõ potest agi in terris imperij per iura vulgaria: ideo venit repellendus.

¶ Vsusfructus pluriũ possessionẽ relictus. p. ⁊ suis ꝓmis successoribus ⁊ nõ secundis: an si. p. moriat̃ relictis duobus filijs quoꝝ vnꝰ moriat̃ relicto suo herede filio ipsiꝰ: debeat reddire ad aliũ filiũ. d. p. vel ad heredes primi concedentis.

¶ Consilium. cliiij.

In nomine dñi nostri Jesu. xpi. ¶ Lꝫ hãc ꝯsultationẽ satis claram putẽ tñ pro morte seruando arguam pro pte negatiua ꝙ. s. portio dicti Francisci non pertineat ad dictũ Petrũ fuit enim deuolutus dictus vsusfructus ad dictos Franciscũ ⁊ Petrũ ad quelibet ꝓ dimidia exquo ambo fuerunt hr̄des dñi Antonij ꝓ virilibus: ⁊ q̄ plures simplr̄ inuitati ad aliquid equaliter admittunt̃ arg. l. si mihi ⁊ titio de ver. ob. ⁊ l. reos. §. cũ in tabulis. ff. de duo. reis cũ si. tum ẽt q̄ iura defuncti trãseunt in hr̄des ꝓ hr̄ditarijs portionibus. l. j. C. si cer. pet. ⁊ l. pro hereditarijs. C. de hereditarijs actiõibus. nec v̄r ꝙ ad dictũ petrũ sit deuoluta dicta portio francisci per ius accrescẽdi.

a ¶ Nã post ius quesitũ regulariter cessat ius accrescendi vt no. Bar. in. d. l. si mihi ⁊ titio in prin. ⁊ Bal. in. l. j. C. quãdo nõ petentiuꝫ partes in vltima qõne ⁊ in. c. j. §. si decedent̃ qui fundũ dare possunt per tex. in. l. j. §. interdum. ff. de vsufructu accrescendo: ⁊ lꝫ fuerit actũ ꝙ nõ transiret in scđm heredẽ tamẽ videt̃ ꝙ transmissus fuerit ad filiũ dicti francisci: q̄ censet̃ eadẽ persona cũ patre. l. fi. C. de ipube. ⁊ quodammodo dñs ⁊ possessor bonoꝝ patris ẽt in vita patris. l. in suis. ff. de lib. ⁊ posthu. ⁊ l. ij. ff. pro herede. ⁊ propterea videtur ꝙ portio dicti francisci censeatur ꝯtinuata in ipsuꝫ filium per dicta iura ⁊ ius transmissionis est efficacius iure accrescendi vt voluit bal. in. l. iij. C. de heredibus instituendis per. l. si fratris. C. de iure deliberandi.

b ¶ His tñ nõ obstantibus ꝯtrium puto de iure clara fronte r̃ndẽdũ ꝑsuppono. n. ꝙ vsusfructus nõ ẽ sui nã trãsmissibilis in heredẽ. sꝫ finit̃ morte vsufructuarij. §. finit̃ institu. de vsufructu. ⁊ l. titio cũ moriet̃. ff. eo. ti. cũ si. ⁊ siquis stipulat̃ vsumfructũ ꝓ se ⁊ hr̄dibus suis lꝫ appellatione heredũ soleant venire heredes in infinitũ. l. in annalibus. C. de leg. ⁊ l. heredis. ff. de ver. sig. ⁊ l. iiij. ff. de iure immunitatis. tñ in vsufructu stipulato appellatione heredum venit dumtaxat primus heres seu primi heredes vt est expressum in. l. antiquitas. C. de vsufructu ⁊ dicunt ibi bar. ⁊ doc. ꝙ vsusfructꝰ defuncti tunc nõ transit in heredẽ. sed erit nouus vsusfructus per. l. stipulatio ista. §. siquis ita de ver. ob.

c ¶ Item lꝫ regulariter post ius quesitũ cesset ius accrescendi tamen fallit in vsufructu legato vt. s. §. interdũ. ⁊ l. ij. in fine eo. ti. ex quibus infert̃ ꝙ dictus vsusfructus nõ trãsit in filiũ dicti francisci qui est secundus heres testatoris: tuꝫ q̄ expresse disponit̃ per testatorẽ ꝙ nõ transeat in scđm heredẽ ⁊ voluntas testãtoris h̄r pro. l. in auctentico. de nuptijs. §. disponat. tum q̄ de natura vsusfructus est ꝙ nõ transeat de persona in personam. sed extinguatur vna cum persona vsufructuarij vt. s. §. finitur cum similibus.

d ¶ Et maxime nõ transeat in scõm heredez.d.l.antiquitas nec quo ad vsumfructũ filius censeť eadẽ persona cũ patre qꝛ iura p̃allegata loquunť generaliter ꝛ generaliter itelli gunť tam in filiꝭ ꝙ̃ in aliꝭ:ꝛ qꝛ vsusfructus finiť cũ per sona patris nõ põt censeri ꝙ cõtinueť in persona filij.ꝛ sic non obstat ꝙ habeť in.d.l.in suis.ꝛ in.d.l.ij.ff.pro herede.

e ¶ Et alꝭ persona heredis censeť eadẽ pſona cũ defuncto vt in auctentico.de iureiu.a moriente p̃sti.ꝛ tamẽ vsusfru ctus defuncti nõ trãsit in heredẽ vt.d.§.siquis ita cũ si.ita ẽt lꝫ fili⁹ quo ad quedã censeat eadẽ pſona cũ patre nõ tñ quo ad vsumfructũ qui extinguiť morte patris p iã dicta:ꝛ qꝛ vsusfructus nõ transmittiť in heredẽ vel filiũ vt dictum est:iõ trãsmissio que cessat nõ impedit ius accrescendi.Itẽ lꝫ vsusfructus predictus sit relictus p̃mis heredibus tñ nõ succedunt in eo vt heredes repr̃sentantes defunctũ prout loquunť termini.d.l.j.C.si cer.pet.ꝛ.d.l.pro h̃ditarijs cũ si.qꝛ nõ succedunt in vsufructu paterno.ſꝫ querunt nouũ vsumfructũ.d.§.siquis ita ꝛ prout supradictum est.ꝛ sic nõ obstant adducta in contrarium ꝛ remanet indubitata con clusio ꝙ dictus vsusfructus integraliter pertinet ad dictũ petrum post mortem dicti Francisci. Laus deo.

¶ Statutũ factũ a gubernatore pape in ciuitate perusij ꝙ ciues exercentes ruraria teneanť ad onera:an valeat i tantũ ꝙ si per priores ciuitatis aliq̃ eligãť in ciues ẽt si ruraria exercent non teneantur ad onera. Item an dicto guberna tori credatur simplici verbo quatenus asserat se habere ad id faciendum specialem commissionem.d.pape.

¶ Consilium clv.

In noĩe dñi nostri iesu xp̃i. ¶ Qui ꝙ̃ videať in hac ꝯsultatione prima facie di cendũ ꝙ dicti assumpti ad ciuilitatẽ teneanť collectã captã ei ꝛ ad alia onera extraordina ria prout comitatiui exquo ruraria exercẽt ꝛ in rure habitant cũ esset statutũ domini cardinalis de sa bellis tunc tunc regentis prouinciã vt legatus seu vicari⁹ pape sup h̃ clare disponens ꝙ ciues ruri degentes ꝛ rura ria exercẽtes quo ad p̃dcã p comitatiuis tractenť ꝛ h̃ãnť.

a ¶ Et ꝯstat ꝙ qui preest ꝓuincie vt legatus põt cõdere sta tuta que sunt perpetuo seruanda ẽt si nõ sit legatus de late re:ſꝫ simplex gubernator vt est tex.in.c.fi.de officio legati nec vr̃ ꝙ per priores ꝛ camerarios potuerit derogari dicto statuto superioris ar.c.cũ inferior de maioritate ꝛ obedien tia ꝛ qd̃ no.gl.cõiter approbata vt singularis in.c.fi.de hẽ. li.vj.maxie cũ fuerit p eundẽ sabellũ ex speciali cõmissione pape prout asserit dictũ statutũ cõfirmatũ cũ prohibitione nequis audeat cõtrauenire sub pena excommunicationis.

b ¶ Crediť autẽ cardinali de cõmissione sibi facta de officio legationis canone nobilissimus.xcvij.dist.pari ratione vi detur sibi credendũ de aliqua speciali cõmissione que nõ est tante importantie.ꝛ sic videtur eadẽ ꝛ maior ratio prout ꝛ hoc firmat Panor.in.c.ꝙ super de fide instrumentorum.

c ¶ Preterea per priores ꝛ camerarios nõ fuit expresse de rogatũ dictũ statutũ.Sꝫ simplr̃ dispositũ ꝛ ordinatũ ꝙ di cti comitatiui assumanť ad ciuilitatẽ.ꝛ habeanť pro ciuibus originarijs statutum autẽ sabelli pariter militat in ciuibus originarijs habitantibus in rure ꝛ exercentibus ruraria ꝙ s.teneanť ad collectã capitanei ꝛ ad onera extraordinaria ꝓut comitatiui itaq̃ si per ordinamentũ priorũ ꝛ camerariorũ dicti nouiter assumpti in ciues assimilanť ꝛ equiparanť ci uibus originarijs nõ vr̃ ꝙ dictũ ordinamentũ priorũ ꝛ ca merarioꝝ ꝯtrieť statuto sabelli:sed dicta ordinamẽta sunt cõ cordanda ar.c.cũ expediat iura iuribus ꝯcordari de elec.li. vj.ꝛ.l.j.C.de iofficio.doti.itelligẽdo ꝙ dicti nouiter assum pti in ciues habeanť pro ciuibus originarij eiusdẽ qualita tis seu cõditionis.ꝛ ꝯñter si ipsi noui ciues habitabunt in ciuitate vel nõ exercuerint ruraria equiparenť ciuibus ori ginarijs predicta facientibus si autẽ dicti noui ciues habi tarent in comitatu ꝛ ruraria exercuerint equiparentur ciui bus originarijs habitantibus in rure q ruraria exercuerint nõ enĩ est nouũ ꝙ posteriores leges simpliciter loquẽtes interpretenť ꝛ distinguentur per leges anteriores.l.nõ est nouũ.ꝛ.l.nã ꝛ posteriores.ff.de legibus.ꝛ.l.si serui vestri. C.de nota.ꝛ qd̃ no.gl.in auc.offeratur.C.de litis cõtesta.

d ¶ His tñ nõ obstantibus ꝯtrium puto de iure rñdendum. vꝫ ꝙ dicti noui ciues nõ debeat reputari ꝛ tractari prout comitatiui quo ad onera extraordinaria nec quo ad colle ctam capitaneorũ.nã premittendũ est ad euidentiam ꝙ ad grauiora munera.ꝛ sic onera tenentur comitatiui ꝙ̃ ciues vt no.bart.in.l.j.ff.ad munici.ꝛ in consilio incipiẽte dubia cõcurrentia numero.vij.ſm ordinẽ perusinũ nõ informis ꝛ in alio consilio incipiente in questione proposita viden dum est in ordine nonagesimotertio ſꝫ eundẽ ordinẽ per finum ꝙ ꝛ tꝫ Panor.in.c.rodulphus de rescriptis.

e ¶ Secundo premittendũ est ꝙ comitatiui nõ in plus gra uantur ꝙ̃ ciues:ex eo qꝛ ruraria exerceant dando operam agriculture:qꝛ immo agricultura est fauorabilis:qꝛ iura fa uent agricolis.ꝛ hoc propter publicã vtilitatẽ ꝯ auc.ad hec C.de vsuris prout no.ibi Bal.ex illo tex.in secundo nota bili ad hoc lex prima ꝛ lex colonos.C.de agri.ꝛ censi.li.xj. ꝛ.l.j.C.ne rusticani ꝛc.eodem libro.

f ¶ Hinc est ꝙ serui aratores ꝛ boues deputati ad arandũ non possunt capi ex primo decreto pro debito ẽt publico.l. pe.C.q̃ res pignori obligari pñt.ꝛ.l.si adductis.ꝛ ibi bal. C.quibus causis pignus tacite ꝯhať.ruraria autẽ cõsistunt p̃ncipaliter in agricultura:ideo nõ decet ꝙ pp agriculturã ciues onerentur magisꝙ̃ si agriculture.ꝛ sic ruraribus se nõ exercerent est enĩ inconueniens ꝙ id qd̃ mereť fauorẽ ꝓpter publicã vtilitatẽ ꝛ cui iura fauent pp dictam causam retorqueať in odiũ tribuendo maiora onera ar.l.ꝙ fauore. C.de.ll.ꝛ.c.ꝙ ob gratiam de reg.iur.in.vj.cum simi.

g ¶ Nec apud antiquos imputabať agricultura ciuibus etiã notabilibus legiť enim ꝙ Cyncinatus fuit per senatum ro manũ creatus dictator ꝛ nuncij missi pro eo iuenerunt ꝙ arabat cum bobus ꝛ statim terso puluere accepit dictaturã que erat maius officiũ ꝙ haberet in roma ꝛ assumpto exer citu inimicos populos debellauit ĩfra q̃ndeci dies ꝛ õ eis triũphauit ꝛ stati redijt ad arãdũ velut ad itermissũ opus.

h ¶ Nec etiam tenetur ciuis habitare in ciuitate vt not.bar. in.l.j.ff.ad munici.

i ¶ Item est premittendum ꝙ inferior a principe nõ potest statuere contra ius commune vt.l.formam.C.de offi.prefe cti illirici ꝛ facit.d.c.cum inferior.

k ¶ Adeo ꝙ nec legatus de latere põt aliquid disponere cõ tra ius cõe ꝓut no.gl.cõiter approbata in.c.fi.de hereti.li. vj.facit glo.interlinearis in cle.sepe.in prin.de verb.sig.ex quibus vr̃ inferendũ ꝙ exquo de iure cõi ciues nõ debent tractari vt comitatiui nec debẽt artari ad subeundũ onera que iponunť comitatiuis tãꝙ̃ sint digniores ꝙ̃ comitatiui. vt dicit Inn.in.c.Rodul.de rescriptis ꝛ Bal.in sua mar garita i verbo ciuitas tertio.c.idcirco non potuerit dictus sabellus vicarius Pape statuere ꝙ ciues tñ originarij ali ter assumpti in ciues tractenť ꝛ repetenť vt comitatiui ma xime quo ad onera imponenda per capita hominũ que ap pellanť capitationes.C.de capitatione ciuiũ censibus exi menda li.xj.ꝛ per Bar.in.l.j.circa principiũ.ff.ad municip.

l ¶ Et qꝛ onera per librã subeuntur in loco vbi homines sunt alibrati ꝓut est de more:iõ cuꝫ dicti ciues sint alibrati in ciuitate.ꝛ nõ in castris in quibus habitauit:ideo nõ de bent subire onera imposita per librã in castris in quibus nõ habent librã lꝫ ibi habitent ex quibus inferť ꝙ vigore dicte.l.edite per sabellum nequeant astringi dicti ciues ad onera que imponerentur per capita hominuꝫ vel per librã castris seu comitatiuis castrorũ seu villarũ: lꝫ ibi habitent ꝛ ruraria exerceant vigore dicti statuti sabelli ꝙ ẽt de iure vr̃ dicedũ ex alio qꝛ soli iudices illustres vel superillustres si sunt temporales cõdunt statuta perpetua: sed alij solum duratura durante eoꝝ officio vt concludit bar.in.l.omnes populi.ff.de iustitia ꝛ iur.ꝛ in.l.j.ff.ꝙ quisq̃ iuris vbi Cy. idem voluit nisi qñ statutum fieret ob quietem ꝛ vtilitatem reipublice vt in terminis.l.congruit.ff.de officio presidis. Quem refert ꝛ sequitur Petrus de anch.in.c.fi.de off.cio legati.sed vicarius principis non est superillustris nec illu stris vt videtur probari ex ordine titulorum.C.vbi primo ponuntur de officijs illustriũ deinde successiue de officijs spectabilium prout est officium prefecti augustalis vt nor. glo.in auctentico.de illustribus ꝛ superillustribus ꝛ post ti tulũ de officio prefecti augustalis poniť titulus de officio vicarij qui est minus dignus ꝙ̃ prefectus augustalis.

m ¶ Arguendo ab ordine titulorum ꝙ lꝫ vt no.glo.in rubri. ff.de eo per quem factum.est ꝛ Imo.in rubrica.ff.de verb. obli.facit lex quotiens.ff.de vsufructu.

n ¶ Ideo vicarius principis statuendo non potest regula riter facere statutum perpetuũ.sed eius statutũ durat do nec dura-

nec durat eius offi͞m ꝫ dictas theoricas Cy.bar.ꝛ Pe.de anc.ꝫ eoꝝ statuta finiunt finito statuētiū offo ad qḋ allegat Bar.inter cetera.l.cuꝫ naviculariorum.C. de naviculariis lib.xj.ꝛ.l.pclama.C.de pclama.vel epist.que iura loquunt in prefecto augustali ꝛ in presside provincie.ꝛ sic Bar.pre supponit ꝙ prectus augustalis qui est spectabilis ꝛ dignior vicario non potest statutum perpetuum facere.

o ¶ Nec sit p͞ses pvincie put hec ponderat pceptor meus dn͞s Benedictus capra ꝛ sequitur in.d.c.fi.de officio lega.

p ¶ Ex hoc inferens ꝙ legatus Pape enumerat inter maiores iudices ꝫ cū ꝙ pōt intelligi lꝫ quo ad quedā cōparat p͞sidibus vel pro pluribus vt in.c.ij.de officio legati li.vj. tn̄ quo ad quedā legatus censeat maior seu dignior p͞side.

q ¶ Et maxie vr̄ hoc dcēm in vicario Pape qñ in provincia est deputatus alius in legatū put si bn̄ memini erat deputatus i pvincia ali⁹ i legatū de latere.ꝛ sic hoc casu vicari⁹ deputatus ad regimē pvincie nō vr̄ i pvincia hēre post pn cipē maius iperiū q̄ alius put dr̄ i p͞side qs ipse hꝫ maius iperiū q̄ ali⁹:ꝫ dict⁹ vicari⁹ dcō casu nō vr̄ ꝙ hēret maius iperiū in pvincia q̄ legatus de latere ob cuius reuerentiā fuit sabellus deputatus i vicariū nō in gubernatorē.ꝛ hoc respectu vr̄ minus dignus q̄ p͞ses seu gubernator ex qbus oibus vr̄ ꝯcludēdū ꝙ dcm̄ ordinamētū.sabelli nō hꝫ obstare ꝛ maxie attēto ꝙ cōiter fuit obseruatū ꝯtrū.s.ꝙ ciues habitātes i comitatu ꝛ ruraria exercētes nō fuerūt i p̄dictis habiti ꝛ tractati vt comitatini tā isti noui facti ciues q̄ alij antiquiores ciues ꝛ consuetudo est optime legum ꝛ statutorum interpres.l.cum de interpretatione.ff.de legibus.ꝛ c.cum dilectus de consuetudine.

r ¶ Et ad hāc ꝯclusionē suꝫ maxie ꝯcluiuis.s.ꝙ dcā lex sabelli nō obstet dictis ciuib⁹ nouiter assumptis qꝛ itētio ipsoꝝ ꝛ eos assumētiū i ciues ꝙ.d.l.sabelli eos nō artaret ad onera p̄dicta gn̄alr̄ ꝙ vltra id qḋ mihi innotescit:qꝛ fui vn⁹ ex assumētibus q̄ p̄ses ex eis q fuerūt pus assumpti in ciues vigore p̄me legis poꝝ ꝛ camerarioꝝ demonstrat ex tenore scḋe legis pꝛioꝝ ꝛ camerarioꝝ in q̄ exprimit ꝙ absumpti in ciues vigore.d.l.hēant p ciuib⁹ originarijs.ꝛ ita tractent ēt si ruraria exercerēt ꝛ in rure habitarēt ex qbus v̄bis declarat mēs legislatoꝝ ꝙ nō itendebāt ꝙ tenerent ad onera de qbus in.l.sabelli.ꝛ tn̄ assumpti vigore legis nō exposuerunt p ciuilitate plus q̄ exposuissent assumpti vigore p̄me legis ita ꝙ est verisile ꝙ eadē fuerit intētio prioꝝ ꝛ camerarioꝝ ꝯdēm̄ p̄mā legē exquo pariter fuerūt onerati assumpti vigore p̄me legis ꝛ assumpti vigore scḋe legis. ex postea.n. gestis prius gesta interpretant.c.cū p bellicā. xxxiiij.q.ij.ꝛ per glo.in.c.scribā de p̄sumptionibus ꝛ illa lex sabelli que loquit indefinite vr̄ ꝙ possit interpretari ꝙ pcedat in his qui erant facti ciues tpe dicte legis ꝯdite ꝛ in his q postea assumerent simplr̄ in ciues ꝛ nō in illis qui assumerent in ciues ea itentiōe vt nō soluerēt illa onera de qbus loquit lex sabelli:qꝛ idefinita nō equipollet vli ex ppria vi vboꝝ. ꝫ ex humanitate lege si seruu⁹.ff.de s͞uitutibus vrbanorū p̄di.put ibi no.doc.p illū tex.qḋ ꝛ no.Pet.de bellapertica Bar.ꝛ Imo.in.l.si pluribus de le.ij.Sꝫ tūc demū equipollet vli qñ est eadē rō ꝛ ꝯditio oiuꝫ cōprehēsoꝝ sub vli als secus put no.gl.bar.ꝛ doc.in.d.l.si pluribus.ꝛ gl.ꝛ doc.in in.c.vt circa de elec.li.vj.ꝫ nō vr̄ eadē rō onerandi eos qui emerint ciuilitatē p pecunia exponēda p necessitatibus occurrentibus reipublice put ꝯtingit in istis terminis si fuerunt assumpti tacite vel expsse ea mente vt nō astringerent ad dicta onera prout ꝯtingit in casu isto si velimus veritati inherere put ē in illis ꝙ simplr̄ assumerent in ciues ꝛ forte gratiose lꝫ aliq̄ pecuniā exposuerit ꝛ maxie:qꝛ si lex sabelli gn̄alr̄ intelligeret ēt in assumēdis i ciues post dictā legē ēt si assumerent p interesse reipublice dcā lex generaret p̄iudiciū nō solū ipsis ciuib⁹ rusticanis.ꝫ ēt habētibus p̄ātē cōcedēdi liberā ciuilitatē.ꝛ ēt generaret p̄iudiciū reipublice: qꝛ nō possꝫ p dictā viā ꝯcedēdi ciuilitatē liberā a dictis oneribus puidere necessitatib⁹ occurrētib⁹ ex qbus vr̄ ꝙ nō sit eadē ꝯditio istoꝝ q assumpti nouiter vt dcm̄ est ꝛ sit diuersa rō i eis q̄ sit gn̄alr̄ i alijs merito dcā idefinita oratio legis sabelli nō trahatur ad istos vt.s. assumptos in ciues.

s ¶ Ex quibus pluribus medijs r̄ndet ad adducta in ꝯtriuꝫ vt de se pꝫ ꝛ saltē ex his omnib⁹ simul iunctis eliciēda est cōclusio supra facta scilicet ꝙ dicti ciues vt supra nouiter assumpti tam vigore prime legis prioꝝ ꝛ camerarioꝝ q̄ secunde eorum legis ita ꝙ eis.Non ob.dicta lex sabelli.

t ¶ Solū restat r̄ndere ad id qḋ in ꝯtrū de ꝯfirmatiōe facta vt dr̄ ex spāli commissiōe Pape que vr̄ obstare aliquibus medijs supra factis pro hac pte saltē vni qꝛ breuiter r̄ndit ꝙ exquo de cōmissione nō aliter apparet ꝛ nō credit assertioni facte p sabellū vt pxime deducā ꝛ paria sunt nō eē ꝛ nō apparere lege duo sunt tutij.ff.de test.tutela.ꝛ.l.si fuerit ff.de rebus dubijs cū si.ideo nihil obstat dicta cōfirmatio.

u ¶ Quod autem nō credat dicte assertioni ipsius sabelli cōfirmantis pbat:qꝛ inferiori a cardinalibus nō credit de commissione ei facta nec de alijs nō gestis per eos vt pbat i.c. cū in iure peritus de offo delegati ꝛ qḋ hr̄ in.c. post cessiones de pbationibus.ꝛ in.c.quoniā cōtra falsam eo.tit.ꝛ in c.cū a nobis de testibus.ꝛ in.c.ꝙ super de fide instroꝝ: iō cū p̄supponit ꝙ tpe dicte ꝯfirmationis dictus sabellus nō erat adhuc cardinalis:iō ei⁹ assertiōi nō adhibet fides: nec si fuisset cardinalis esset expeditum ꝙ sibi crederetur:qꝛ lꝫ cardinali credat de generali officio legationis sibi commisso viue vocis oraculo per dictū canonē nobilissimus ꝛ que habent ibi.ꝛ in.c.cū olim de priuilegijs. ꝛ in.c.ad apostolice de re iudi.lib.vj.tn̄ si attestat de alio sibi specialiter cōmisso vltra officium legationis ꝙ sibi nō credat voluit Arch.in prohemio sexti ꝛ Jo.an.in.c.j.de officio de leg.li. lib.vj.ꝛ spe.in ti.de leg.§.superest ver.qd si delegati iurisdictione ꝙ ꝛ voluit Imo.in.d.c.ꝙ super is qñ cardinalis non esset in curia ꝛ saltē vbi cōtinetur nō leue alterius preiudiciū prout summit ex dictis Imo.ꝛ panor.in.d.c.ꝙ super is prout de graui preiudicio agitur in casu isto. Laus deo.

¶ Agens ad penaꝫ conuentionalem via executiua instrumento non liquidato:an ꝛ quando dicatur rite agere.

¶ Consilium. clvj.

In noīe dn̄i nostri iesu xpi. ¶ Videtur dicendū ꝙ nō potuerit peti executio dicti instrumenti quo ad penā nō facta prius liquidatione.s.ꝙ purificata fuerit ꝯditio sub qua pena fuit stipulata qꝛ statuta loquētia ꝙ instrumenta habeant executionē paratā seu qḋ per iudicem exequant vel per similia v̄ba permittenda viaꝫ executiuam intelligunt ꝛ verificant solū in instris liquidis.l.si cōuenerit.ff.de pigno.acti.prout dicit Bar.in.l.proinde.§. notandū.ff.ad.l.acqui.ꝙ ꝛ voluit Bal.in.l.si in cām.C.de euic.dicens ꝙ similia statuta nō itelligunt nisi de instris liquidis ꝛ nō militant anteq̄ instrumēta liquident.ꝙ ꝛ voluit ideꝫ Bal.in.l.si testamento in fi.C.de testa. manumi.in fine dicens ꝙ ante liquidationem non deuenitur ad executionē.

a ¶ Et ideo dicit bar.in.d.§.notandū ꝙ si promisisti emendare damnū nec apparet quantum sit damnū primo adeundus est iudex vt declaret quantitatē damni prout ibi communiter hr̄ in lectura.ꝛ sic vr̄ velle qḋ nō debeat peti executio anteq̄ sit facta liquidatio. qḋ ꝛ voluit idē Bar.in.l. iij.C.de pignoribus circa principiū tertie q̄nis p̄ncipalis vbi ꝯcludit ꝙ pactū ꝯditionale executiuū nō habeat executionem etiam post purificatam conditionē anteq̄ liquidet corā iudice scilicet ꝙ ꝯditio sit purificata ꝛ querit qualiter liquidabitur respondet parte citata solēniter libello dato ꝛ lite contestata.ꝛ sic requirit ꝙ procedat prius super liquidatione seruato ordine iudiciario qui ordo non fuit seruatus in hoc iudicio merito videtur ꝙ dicta sententia absolutoria fuerit iusta ꝛ ꝯsequenter sit cōfirmanda.Nō enim sic eleuato velo procedi debeat via executiua facit.l.deserterē §.si ad diem.ff.de re militari ꝛ ibi per Bar.ꝛ per bal. in.l.metum.§.cum autem hec actio.ff.ꝙ metus causa.

b ¶ His tn̄ nō obstantibus ꝯtrū puto de iure r̄ndenduꝫ.vꝫ ꝙ dcā sn̄ia fuerit iniusta ꝛ qḋ potuerit pcedi via executiua put pcessuꝫ fuit.ꝛ ꝯñter partes iudicis ad quē debeāt esse in pronunciando bene appellatū ꝛ male iudicatū exquo de liquidatione ꝯstat exactis in procedendo ad executionem instrumentoꝝ penaliū attento qḋ non fuit petita executio instroꝝ simplr̄.sed cum clausula liquidatis liquidantis.

c ¶ Nā tūc s͡m ordinē intellectus hꝫ prius fieri liquidatio. nā ablatiui absoluti resoluunt s͡m grāmaticos in si vel postq̄ iō faciūt ꝯditionē vel diē incertū qui hr̄ pro ꝯditione.l. dies incertus de cōdi.ꝛ demon ad hoc.l.a testore eo.ti.ꝛ.l. cuiectis agris.ff.de vsu.ideo in effectu fuit primo petita liquidatio ꝛ facta liquidatione petita fuit executio ita ꝙ seruatū fuit id qḋ voluit bar.in.d.§.notandū ꝛ bal.in.d.l.si in cām.ꝛ in.d.l.si testō.qꝛ nō fuit deuentū ad executioneꝫ nec

petitum q ad eam deueniretur ante liquidationem q maxime dicendum est propter virtutem vulgaris clausule petens in predictis sibi ius et iusticiam ministrari.

d ¶ Attento q narrati fuerunt tenores instrorum que petebant exequi ita q si requirebat prius petitio liquidationis censet virtute dicte clausule petita liqdatio eo mo et forma prout de iure petenda erat per ea que habentur per doc.in.c. cu dilectus de ordine cogni.et per.d.Anto.in.c.j. de iudiciis.

e ¶ Et io cum sit petita liquidatio et post liquidationem petita executio valuit et similiter processus inde secutus valet qr glo.et doc.volunt q actus qui meret executionem puta snia que de iure coi hz executionem vt.C.de executione rei iudi.per totu et instra que ex forma statuti habent executionem paratam si no sunt liquida veniut in executionem.et sic duz petit executio liquidanda vt in snia ocludit gl.in.l.j.in prin.ff.de ede. quam oes sequunt q et voluit bar.in.l.hec snia.C. de snia q sine certa quanti.et ide apparitate rones dicunt bart.et bal.et Raph.fulg.in.d.l.j.in pn.de eden.et coiter legentes ibidez q et voluerunt bar.et Jo.de Jmo.i.l.j.ff.de leg.ij.et ita vidi milies vt ita dixerim in pratica obseruari et consuetudo est optima legu et statutorum interpres.l.cu de iterpetratione.ff. de legibus.et.c.cum dilectus de consuetudine ad idem qd no.Ang.in.d.l.metu.§.cum autem hec actio cu igitur potuerit agi prout actu fuit no debuit sequi dicta absolutoria ab obseruatione iudicu.sed ex quo fuerunt producta instra copromissorum et instra laudorum que inde secuta fuerunt.

f ¶ Ex quibus constat q dictus Bernardinus pmisit agere et curare q Jo.Bartholomea geneuera et vnica ratificabunt sub pena in instrumeto cotenta et interpellate a parte et statuto termino a iudice et elapso no obseruauit:io liquet pena esse comissam qr interpellatio constituit debitorez in mora.l.si ex legati causa.ff.de ver.ob.cum similibus.

g ¶ Et ex mora comittit pena vt hr in.l.si insula de ver.ob. et.l.et si post tres.ff.siqs cau.et in.l.si pacto quo penaz.C.de pac.cu si.Et maxime lapsus termini assignati.arg.l. magna C.de ohenda emptione et facit.l.quo.n.ff.rem rata haberi.

h ¶ Que pbat q pmissio rati dz oprimu ipleri io debuit et dz ad executione iudex pcedere:maxime qr mora purgari no potuit tu qr e elapsuz breue tps ifra q dz mora purgari in d.l.et si post tres.et in.l.si ita quis.§.sexa de verbo.obliga.

i ¶ Tu et qr iteruenit iurm pstitu a maiore vigintiquinq annis q ipedit purgatione per.l.siquis maior.C.de trasa. prout ibi no.doc.et in.d.l.si insulaz fieri.et Saly.in.l.semel mora.ff.so.ma.tu et qr petita fuit executio super pena et sup ea pcessum in meritis cause ar.d.l.si insula fieri iunctis his que habentur in.l.nihil.et in.l.nulla.C. de procuratoribus.

k ¶ Nec obstat adducta in otriu no.n.obstant q dicit bar.in d.§.notandum.et q Bald.in.d.l.si in causam.et in.d.l.si testamento quia supra responsum est.

l ¶ Nec ob.d.§.si ad dië.et q ibi per Bar.qr respondetur q ibi solu probat q lz sit elapsus terminus ad aliquid faciendum quo no facto infra terminu meretur pena no dz iudex elapso termino irrogare pena nisi vocata parte et auditis et discussis eius defensionibus q obseruatu fuit in hoc iudicio vt de se constat.Nec ob.q dicit Bar.in.d.l.tertia.C.de pigno.in tertia questione principali:qr respondetur pluribus modis primo q lz Bartholus ponat illu modum procedendi in liquidatione qui est indubitatus.

m ¶ No tn dicit q aliter procedi nequeat prout ipse et in aliis locis supra allegatis in quibus vult q i executioe fieri pot liquidatio.et sic vult ipse et alij doc.q no reqret q pncipalr petat liquidatio et pcedat seruato ordine iudiciario q no est necessario obseruandus in executione vt est notissimum.

n ¶ Scdo rndet q termini dicte.l.iij.de pigno. in quibus loquitur Bar.via executiua copetit parti no principalr iudici nec petitur a iudice q ipse iudex exequatur sed intentat via executiua vt liceat parti exequi ppria auctoritate:ideo non miruz si no intentat cora iudice via executiua no miruz si in iudicio liquidatiuo requireret ordo iudiciarius et differunt tunc termini bar.in.d.tertia qone a terminis nostris in quibus loquit Bar.in.d.l.j. de lega.ij.et in.d.l.j.in prin. de eden.in quibus iudex adit principaliter vt exequat.et sic non obstat q dicit bar.in.d.l.iij.in.iij.q.et maxime.

o ¶ Qr ipse bar.ibi i quinta qone pncipali vbi tractat quid sit officiu iudicis i terminis illius legis qn iudex ex vrbanitate adit vt exequat vult q tuc no requirat ordo iudiciarius. et sic no requiratur libellus nec litis contestatio lz no specifice loquatur in pacto no liquido:sed loquitur simpliciter:

vnde potest vtroq casu intelligi ad dicta per Bal.respondetur q debet intelligi sm supra dicta. Laus deo.

¶ Soluens dotem secundo viro vxoris cui alij ad dotez restituendam erant obligati. An et quando ab eis tanq co dicatur liberas possu repetere et qua actione.

¶ Consilium. clvij.

In noie dni nostri iesu xpi.

a ¶ Lz videat prima facie dicenduz q dictus aurelius foueat iusticia:qr soluendo illos.xl.flore.ad quos videt q eent obligati dicti Pamphi.et sempro.filij et heredes lucij eorum patris qui se obligauerat insolidu ad restituendu mille flore.receptos in dote et et tenebant ad centu alios et similiter tenebantur ad centu quos dicta berta lucrata fuerat rone antifacij.et sic vr q dictus Aurelius soluedo dictos.xl. florenos pro residuo debiti vr q liberauerit dictos Pamphi.et sempro.soluedo eorum debitu:ideo videtur q sibi competat actio negociorum gestorum per.l.soluendo.ff.de neg.gest.cum similibus.

a ¶ Nec vr sibi obstare q censeat facta diuisio ex eo:qr dicta berta exegerit pte dicti crediti ab hrdib9 lucij vni9 ex reis debendi et residuu petierit ab aliis reis debendi per.l.si creditores.C.de pac.et q hr in.l.liberu.et i.l.liberu.et i.l.reos. C.de fideius.qr rnderi pot q ex quo no fuit facta solutio et petitio pro virilibus nec dicti Pamphi.et sempro.apper q soluerint p eorum rata vl p eorum psonis magisq simplr et fuit solo iudicialis vr q attetis pdictis doctores magis coiter pcordant q no resultet diuisio prout hr in dictis iuribus. et in.l.si ex toto de leg.j.nec etiam videtur obstare q dicti lucius.et fratres se obligauerunt Berte et non secundo viro.

b ¶ Qr vr q dicta obligatio transiuerit in scdm viru:qr mulier scdo nubendo vr nubere cu dote pmi mrimonij in.l.si mulier et.l.pe.§.vxor.ff.so.ma.et.l.post diuortiu.et.l.diuus. ff.de iure dotiu.et pp ea vident fuisse debitores secudi viri.

c ¶ His tn no obstanbus otriu puto aperta fronte rndendu. vz q dictus Aurelius no heat regressuz p dictis.cccel.flo. per euz solutis hrdibus dicti scdi viri et obmitto q tentari posset q dictus Aurelius pmittendo dicto scdo viro mille centu.flo.pro dote dicte berte et no stipulado ea sibi reddi in casu restituede dotis censeat pmisisse dote aio donandi ita q resultet tacita donatio per.l.vnica.§.accedit.C.de rei vxorie actioe.et.l.si.C.de iure dotiu.et per ons nequeat illa quantitate qua soluit repetere a dictis Pamphi.et sempro. vt hrdibus dicti Lucij nec ab alio.sz dicta quantitas.cccel. florenoruz cedere debeat lucro heredu Berte.Quinimmo possint heredes berte petere a dicto Aurelio septingentos florenos pro residuo dictorum.Mc. florenorum quos dictus Aurelius promisit pro dicta dote.

d ¶ Et maxime attenta consanguinitate:qr frater berte et interfratres de facili presumit donatio.l.si seruus.ff. de dona. inter viruz et que per Bar.et doc.in.l.que dotis.ff.so.ma.q medium de rigore iuris videretur satis substentabile tame illud no audeo firmare:qr puto alienum a mente Aurelij.et sic a veritate tamen obmisso hoc medio ex aliis mediis cocludendum censeo q dictus aurelius non habeat actionez negociorum gestorum.Quinimmo nec aliud remedium ad repetendum dictam quantitatem.cccel.florenorum a dictis Pamphilo et sempronio vt heredibus lucij.

e ¶ Ad cuius rei euidentia premitto q dicti lucius et fratres et successiue heredes lucij no fuerunt vnq obligati secundo viro dicte berte qr nihil sibi pmiserunt.sz remanserunt obligati dicte berte et post scdz matrimoniu q satis demonstratur ex eo.qr dicta berta seu eius scds vir nomine dicte berte exegit a dictis Pamphilo et sempronio vt heredibus dicti lucij.dcc.florenos pro dicta dote primi matrimonij.et residuu petijt dicto nomine ab aliis reis debendi.et sic non exegit nomine suo ex quo datur intelligi q non erant debitores secundi viri.sed debitores berte.

f ¶ Nec ob.q dicebat in otriu qd mulier scdo nubendo censet nubere cu dote pmi mrimonij:qr ad hoc rndet tribus modis.pmo qd dca iura vident pcedere qn scdm mrimoniuz est simplr otctu no aut qn est pstituta expressa certa quantitas pro dote secudi matrimonij:qr no verisimile qd nupserit cu duplici dote.et aliud e pmittere mille aliud est pmittere pma dote:qr pmittens.M.obligat ad dandu mille nec liberaret cededo actione aduersus debitores prime dotis.

g ¶ Quia

g ¶ Qr alind est dare mille aliud vero dare nomina debitoꝝ qui tenent̃ ad mille vt de se constat ⁊ aliud pro alio inuito creditore solui nõ põt. l.ij.§.j.si cer.pet.cum ibi notatis.⁊ in.l.paulus respondit creditorem de solutionibus.

b ¶ Nec tñ valet noĩe debitoris q̄tuȝ est pecunia debita vt hr̃ in.l.per diuersas.⁊ in.l.ab Anastasio.C.man.⁊ in.l.lucius.§.fi.ff.ad treb.secũdo r̃ndetur ꝙ dicta iura.vȝ lex si mulier.⁊.l.pe.§.vxor.⁊.l.post diuortiũ.⁊.l.diuus preallegate loquunt̃ qñ scdo nupsit eidem viro ita ꝙ a ↄ̃rio vident̃ probare aliud esse qñ nubit alteri secundo viro cum argu.a contrario sensu sit optimum in iure per iura vulgaria.

i ¶ Et lȝ lex dotẽ.ff.de iure do.loquat̃ simpliciter tamẽ nõ inconueniret si limitaret̃ per ↄ̃riũ sensum tot iurium.⁊ sic intelligeret̃ in scdo matrimonio eiusdẽ viri attento ẽt ꝙ in d.l.dotẽ immediate subdit̃ aduersatiue ꝙ si nõ fuit diuortiũ.lȝ iurgiũ inter eosdẽ ⁊ oĩa dicta iura loquunt̃ in diuortio ⁊ nõ in matrimonio soluto ꝑ mortẽ primi viri lȝ sepius verisimiliter ↄtingeret ꝙ matrimonium solueret̃ morte q̄ȝ diuortio lȝ aũt mihi hoc mediũ videat̃ de iure ꝓcedere tñ aliter nõ firmo:qꝛ doc.vident̃ magis large loqui nõ ponderantes predicta.sed tertio r̃ndet ꝙ dato sine preiudicio veritatis ꝙ censeret̃ nupsisse secundo viro cuȝ dote primi matrimonij.tñ nõ trãsisset actio in scdm virũ sine cessione.

k ¶ Qr actio personalis sine cessione regulariter non transit.l.possessio.§.⁊ si possessio.ff. de acqui. pos.⁊.l.j.cum ibi notatis.C.de actionibus.⁊ obliga.

l ¶ Maxie hoc casu in quo si trãsiret ↄcurrerẽt due specialitates ↄ̃.l.j.⁊ q̃ ibi habent̃.C.de dotis ꝓmissiõe facto.ergo hoc p̃supposito sequit̃ ꝙ dictus Aurelius promittendo secundo viro nõ censet̃ gessisse negocium lucij.⁊ fratruȝ qui tenebantur herte ⁊ nõ secundo viro cui aurelius promisit.

m ¶ Nec eos liberauit a dicta obligatione vigore cuius fuerunt ꝓ pte exacti ⁊ pro pte cõuicti ⁊ cõcessa executio ↄ̃ eos nec ẽt solutio eos liberauit:qꝛ facta alteri q̄ȝ creditori.⁊ qꝛ fuit facta pro se ⁊ vigore sue obligationis ⁊ nõ pro obligatione heredũ lucij.ꝺ.auc.lex soluendo ⁊ si lex loquunt̃ qñ quis soluit ꝓ debitore nõ qñ soluit pro se:⁊ lȝ quis vtiliter gerat negociũ alterius tñ si gerit noĩe suo nõ cõpetit actio negocioꝝ gestorũ ꝓbat̃ in.l.si in area.ff.de condi.indebi.⁊ ꝙ habetur in.§.ex diuerso institutã de rerum diuisione.

n ¶ Ex quibus pȝ ꝙ dicto Aurelio nõ cõpetit actio aduersus dictos pamphi.⁊ sempro.vt heredes dicti lucij ꝙ maxime dicendũ est:qꝛ ipsi vt heredes dicte herte ⁊ anto.liberati successiõe per eoꝝ ratis hereditarijs ⁊ insuper exquo fuerant.ccccl.flore.petiti aduersus alios reos debendi ⁊ cõcessa executio ↄ̃ eos illi.ccccl.flore.verisimiliter nõ fuissent exacti a dictis heredibus lucij cõtra quos nõ habebat̃ ita apparata executio ita ꝙ nõ apparet ꝙ dato sine preiudicio veritatis ꝙ dicta solutio facta per Aurelium liberasset dictos pamphi.⁊ sempro.fuisset vtiliter facta pro dictis pamphi.⁊ sempro.sed potius facta in vtilitatẽ fratrũ dicti lucij qui verisimiliter al's fuissent exacti.⁊ non ita in vtilitatem heredum lucij qui verisimiliter non fuissent exacti pro dicta quantitate.ccccl.florenorũ pro quibus fuerat concessa executio aduersus alios itaq̄ȝ pluribus medijs deducitur ꝙ dictus Aurelius non potest petere dictam quantitatem.ccccl.florenorum per eum solutam aduersus dictos pamphilum ⁊ sempronium vt heredes lucij.

o ¶ Sȝ possȝ dubitari an possit dictã q̄titatẽ repetere aduersus dictos pamphi.⁊ sempro.vt heredes dicte herte qꝛ censeat̃ ꝓmisisse. Mc.flore.aio gerẽdi negociũ herte.⁊ sic aio repetẽdi ab ipsa herta cuȝ sibi vtile fuerit hr̃e maritum obligatũ ad restõnẽ dotis ꝓ ea ꝓmisse ⁊ postea solute.⁊ obligatio defuncti trãsit i heredẽ ꝑ iura vulgaria.Hoc tñ nõ venit discutiendũ in iudicio inceptato ↄ pãphi.⁊ sempro.vt hr̃des lucij.⁊ nõ tanq̄ȝ ↄ̃ hr̃des herte.⁊ si de nouo peteret̃ ↄ̃ eos vt heredes herte:qꝛ negociũ gestũ ꝑ dictũ Aureliuȝ nõ est vtile heredibus herte nisi qꝛ pñt q̄titatẽ solutã per dictũ Aureliũ heredibus scdi viri repetere ab ipsis heredibus scdi viri.Jõ heredes herte liberarent̃ cedendo dicto Aurelio actionem quã ipsi haberent aduersus heredes secundi viri:qꝛ his qui tenetur:ex eo qꝛ actionem hȝ liberat̃ cedendo actionem.l.fi. circa medium.ff.de admini.tuto.⁊ l.cum fundus.§.seruum tuum imprudens.ff.si cert.pet.qꝛ tamen hoc directo nõ venit in presenti ↄsultatione exquo non agitur contra pamphilum ⁊ sempronium vt heredes herte.sed vt heredes lucij:ideo vlterius non insisto ⁊ etiaȝ nuncius instat pro expeditione. Laus deo.

¶ Cõtractus initus inter duas cõitates ꝙ si inter eas nõ reperiuntur alij termini ꝙ terminus inter eas intelligatur quidã locus in ↄ̃ctu demonstratus.Ad hoc vt ille locus demonstratus nõ sit terminus quomodo debeãt reperiri alij termini ⁊ virũ habeant esse similes illi loco demonstrato.

¶ Consilium. clviij.

In noĩe dñi nostri iesu xp̃i. ¶ Viso puncto ⁊ visis copijs instroꝝ de quibus in puncto.vr̃ primo facie dõm ꝙ dictus ↄ̃ctus sit obseruandus ita ꝙ debeãt terminari dicta territoria ad vnguẽ ꝓut respicit dictus terminus approbatus a ptibus pro termino qui terminet dicta territoria nõ obstãtibus dictis testiũ depositiõibus.

a ¶ Qr ↄ̃ctus sunt seruandi ⁊ pacta nouissima attendunt̃.l.pacta nouissima.C.de pac.⁊.c.j.de pac.⁊ maxime stipulationes per iura vulgaria ⁊ clarũ videret̃ si nõ esset facta in dicto ↄ̃ctu reseruatio ꝙ si reperirentur termini dictus ↄ̃ctus quatenus in eo cõtinet̃ ꝙ si reperirent̃ alij termini nõ debeant dicta cõfinia terminari s̃m ꝙ respicit ille terminus repertus:sȝ dicta reseruatio nõ vr̃ ꝙ hẽat obstare:qꝛ facta sub ↄditione si termini reperirent̃ que ↄditio vr̃ deficere ⁊ censeat̃ ac si facta nõ esset dicta reseruatio.l.j. in p̃n. de regula catoniana cũ si.nã termini nõ vident̃ reperti.lȝ enim ꝓbent̃ loca vbi termini fuerunt exquo illi termini nõ sunt amplius in rerũ nã vt presupponit̃.iõ nõ possunt reperiri.

b ¶ Qr ꝙ nõ est reperiri nõ põt:qꝛ nulla qualitas põt eẽ sine subiecto.l.ij.ff.de vsufru.⁊.l.eius q i ꝓuinciã ꝓpe finẽ.ff.si cer.pe.⁊.l.adde.§.ꝙ si toto de acqui.rerũ do.ↄstat.n.aliud esse loca vbi termini erãt positi aliud eẽ ipsos terminos ⁊ ꝑ ↄ̃ns lȝ repta sint loca vbi termini positi erãt nõ ꝓpea vr̃ ꝙ hẽant cẽseri reperti termini.Et maxie qꝛ sit mẽtio i instro de termino murato.⁊ in reseruatione dr̃ si fuerint repti alij termini ⁊ dictio alij est no.silitudinis vt no.i.l.ij.C.ꝺ ser.fug.⁊ ꝑ doc.i.c.sedes de rescrip.⁊ ↄ̃ñr vr̃ ꝙ illa reseruatio intelligat̃ de terminis similibus illi termino inuento murato.Nõ de inuẽtiõe locoꝝ vbi erãt fines territorioꝝ.⁊ sic vbi determinabant̃ territoria.⁊ ↄ̃ñr ↄditio reseruatiõis nõ vr̃ purificata.⁊ sic vr̃ remanere firma ↄuentio ꝙ terminatio dictoꝝ territorioꝝ debeat fieri s̃m ꝙ respicit dictus terminus inuentus nõ obstãtibus depositiõibus testiũ p̃dictis.

c ¶ Nec habent in aliquo obstare instrumẽta antiqua:qꝛ nõ declarant loca vbi erãt termini antiq euulsi ꝑ cõitatẽ hittonũ.Et insuper vr̃ ꝙ dicta instr̃a antiqua adminiculent̃ intentioni cõis hittonij:qꝛ faciũt mentionẽ ꝙ termini erãt i montibus ⁊ ꝓut mihi dr̃ i dictis territorijs sunt tres montes ⁊ in monte medio est ille terminus inuentus ⁊ ille terminus respicit versus illũ montẽ q est versus castrũ diruti.ita ꝙ vt verificetur illud plurare in montibus vr̃ ꝙ aliqui termini fuerint in monte qui est versus castrum diruti.ꝙ aduersatur intentioni dicti castri diruti.

d ¶ His tñ nõ obstãtibus ↄ̃riũ puto de iure r̃ndendũ.vȝ ꝙ si reperit̃ ꝑ depositiões testiũ ꝓut p̃supponit̃ vbi erãt termini dictoꝝ territorioꝝ.⁊ sic vbi determinabant̃ seu finiebant̃ dicta territoria illi antiq determinationi.⁊ illis finibus standũ ẽ nõ obstãte dicta noua ↄuentiõe ⁊ nõ obstare ꝙ terminꝰ iuentꝰ de quo i dcã ↄuẽtiõe alr̃ videat̃ respicere.

e ¶ Pro cuius rei euidẽtia p̃mitto ꝙ terminꝰ ponit̃ ꝓ fine. Et idẽ significat ꝙ finis vt ꝓbat̃.ff.finiũ regũ.l.eos vbi i prin.lr̃e noiat terminos ⁊ in fine noiat fines ad idẽ tex.cuȝ glo.in verbo termino in.§.his omnibus in auc.de heredibus ⁊ falcidia vbi glo. exponit termino idest fine.

f ¶ Et subdit̃ postea in tex.ad aliũ finẽ ꝙ terminus vite est mors.⁊ in.l.fi.C.de sac.san.ec.dicit tex.terminus vite iponimus centũ annoꝝ ⁊ in auc.de nõ eligendo scdo nubente §.hec nos ibi terminũ suscepit hec qd ⁊ quotidie dicimus dat̃ terminus ad ꝓbandũ vel ad soluendũ ⁊ terminus denotat finẽ vsq̄ȝ ad quẽ ꝓbari vel solui dȝ.⁊ sic denotat finẽ tpis ⁊ de tpe ad locũ bonũ est ar.l.vinũ.ff.si cer.peta.⁊.l.in hac.⁊.l.fi.ff.de triti.⁊ magis in ꝓprijs terminis probatur in.l.fi.ff.finiũ regũ.vbi in p̃n.dicit ꝙ qui plantat sepe nõ dȝ excedere terminũ alterius regionis.Et postea subdit ꝙ qui edificat domũ sepulchrũ foueã puteũ q̄tũ dȝ derelinquere subdẽs oliuã aut ficũ nouẽ pedes ab extranea regione plãtet ⁊ alia ligna qnq̄ȝ pedes.Exquo euidẽter apparet ꝙ terminũ in p̃n.lr̃e positũ ponit̃ ꝓ fine ẽt vbi nõ sunt positi lapides vel alia signa pro finibus ad idem text.ij.q.c.primo.

g ¶ Facit optime tex. in l. si irratione. ff. finiũ. regũ. vbi dr ꝙ ad mensores pertinet declarare terminos agri ꝓ cũ offm aũt mensoꝝ est mensurare fundos. ⁊ sic declarare vsqꝫ ad quẽ locũ se extẽdat mensura fundi nõ aũt vr ꝙ pertineat ad eoꝝ officiũ mutare vel iponere fines lapideos vel similes. Ex quibus ⁊ multis alijs que possem adducere ꝓbaṫ ꝙ termini ponunṫ pro finibus tẽporis vel locorũ vel alterius rei.

b ¶ Nõ ⁊ significat ethymologia vocabuli. nã vr ꝙ terminꝰ deriuaṫ a vbo termino ⁊ terminari poniṫ ꝓ finire. c. j. in fi. de eo q mittiṫ in possessione li. vj. ⁊ c. pe. circa finẽ de arbitris ibi diffiniẽdo terminarũt ⁊ in vsibus feudoꝝ in rub. de ꝯtrouersia feudi iter pares terminãda. ⁊ C. fini. regũ. l. iij. ibi litigiũ termineṫ. ⁊ faċ. l. ij. ⁊ l. iiij. e. ti. ⁊ ifinita similia diligens idagator iueniret ꝓcedit aũt ar. ab ethymologia vocabuli. l. ij. §. appellata. ff. si cer. pe. ⁊ l. figurę de v̄. sig. cũ si.

i ¶ Ex quibus euidenter deduciṫ ꝙ termini ⁊ fines: idẽ significant ꝯstat aũt ꝙ loca vbi finiunṫ territoria pñt ꝓprie dici fines territorioꝝ lꝫ in eis nõ sint posita aliqua signa cõfinituꝫ. ⁊ quotidie dicimus fines cuius ab vno bona talis ab alio via ⁊c. Jõ put illa loca ꝓbata p testes pñt proprie dici fines dictoꝝ territoriorũ. ita ẽt pñt ꝓprie dici termini dictoꝝ territorioꝝ ⁊ per ꝯñs verificanṫ verba reseruatiõis facte in dicto ꝯctu verificaṫ ẽt mens ꝯbentiũ prout suadet subiecta mã qꝛ agebatur de finibus territorioꝝ. vꝫ vsqꝫ ad que loca extendebanṫ territoria. ⁊ vbi finiebanṫ ⁊ ad hunc solũ finẽ. Querebanṫ termini imissi vt discernerenṫ fines dictoꝝ territorioꝝ. ita sola mens ꝯbentũ erat iuenire fines territorioꝝ ⁊ discernere loca vsqꝫquo territoria trahebanṫ. ⁊ nõ querebanṫ termini immissi pp se discernendum fines territorium vbi scilicet finiebantur hincinde.

k ¶ Et sic subiecta mã que attendiṫ ẽt vbi ꝓpria vis verboꝝ repugnat. l. si vno in prin. ff. locati. ⁊ l. si stipulatus de vsuris ⁊ mens ꝯbentiũ que ꝓualet vbis. l. iconuentionalibus ff. de ver. signi. ⁊ l. in cõditionibus primũ locum de cõdi. ⁊ demon. cũ si. Et ꝓpria vis dictorũ verborũ reperianṫ termini se cõformant merito cũ ad idẽ ꝯcurrant ꝓpria vis verboꝝ que superius ꝓbata est subiecta mã ⁊ mens ꝯbentiuꝫ ad eliciendã dictã interpretationẽ. iõ illa amplectenda est.

l ¶ Nec ob. verbũ alijs: qꝛ scitis denotat similitudinẽ respectu subiecte materie qꝛ prout ille terminus muratus est finis vbi terminanṫ dicta territoria. ita ẽt loca qui ꝓbantur per testes sunt similiter fines ⁊ termini territorioꝝ. ⁊ sic facit positionẽ. Et denotat similitudinẽ: qꝛ illa loca sunt termini q terminant ⁊ finiũt territoria put ille locus muratus.

m ¶ Preterea vbũ alij nõ semp denotat similitudinẽ iuxta illõ euãgelicũ ⁊ duo alij latrones ⁊ in cle. j. de rescrip. ⁊ i. l. si. §. debitũ de ꝯstituta pecunia ⁊ p gl. in. d. c. sedes. scdo ꝓbaṫ dicta ꝯclusio. s. ꝙ militet dicta reseruatio. ⁊ per ꝯñs dictus ꝯctus non habeat preiudicare cõi diruti seu perusie.

n ¶ Et eo qꝛ regła ẽ ꝙ ẽt i ꝯditiõibus nõ refert qd ex equipollẽtibus fiat. l. si mr. C. de isti. ⁊ substi. sub ꝯdi. faċ. ⁊ l. mulier. ff. ad treb. ⁊ l. gallus. §. ⁊ quid si tm̃. ff. de libe. ⁊ posthu.

o ¶ Nõ ꝓcedit vbi ꝯditio poniṫ pp effectũ eius de quo agiṫ quo casu cõsideraṫ potius effectus q̃ ipsuꝫ factũ: ideo tũc ꝯditio impleṫ dummodo habeaṫ effectus lꝫ nõ impleaṫ cõditio in forma specifica vt dicit Paul. de ca. in. d. l. si mater per illum tex. vbi relictum filiofamilias sub conditione si emancipabitur a patre vendicat sibi locum qualitercunqꝫ exeat patriam potestatem puta per mortem patris.

p ¶ Qꝛ ꝯditio si emancipabiṫ censeṫ apposita ad hoc vt honoratꝰ effectꝰ p emancipationẽ sui iuris sibi ꝗrat relictũ. ⁊ sic non curatur si verba conditionis omnino cessent.

q ¶ Nã mors nullatenus venit appꝛone emancipatiõis. ⁊ ita notat ibi bal. ex illo tex. ꝙ habito effectu nõ curamꝰ de mõ.

r ¶ Et pau. de ca. ibi subdit ꝙ si testãr vxorẽ istituit sub cõditione donec honeste ⁊ caste vixerit ⁊ vitã seruauerit vidualẽ. ⁊ ei post mortẽ substituit titiũ tũc si dcã vxor nupserit admitteṫ titius in vita ipsius vxoris nõ expectata eius morte put dicit Jo. an. in addi. Spe. in ti. de secũ. nup. sm eundẽ paul. de ca. q dicit se ita pluries ꝯsuluisse. Ad idẽ no. p bar. ⁊ doc. in. d. §. ⁊ qd sit tm̃ vbi Bar. dicit ꝙ aut ꝯditio necessaria ad ipsum actum cui apponiṫ aut est necessaria ad effectũ actus aut est voluntaria in primis duobus casibus nõ refert. Quid ex equipollentibus fiat i tertio vero casu ꝯditio dꝫ impleri in forma specifica ṡꝫ cũ quẽ in effectu sequunṫ cõiter doc. ⁊ exemplificat bar. sm mẽbrũ qñ testator relinquit filiofamilias sub ꝯditione si emancipabitur quasi velit ꝙ emancipatio sit necessaria quo ad effectũ quẽ ꝯsiderat testãr. s. vt ille filius quęrat sibi relictũ lꝫ possit id ꝯtingere alijs modis itẽ in ꝓposito in casu nr̃o in quo agebaṫ de inueniẽdo loca vbi finiebanṫ territoria dictaꝝ cõitatum que ꝯtrouersia veniebat diffiniẽda si termini inmissi iter dicta territoria reperirenṫ qꝛ p illos terminos declararenṫ fines dictoꝝ territoriorũ. Jõ ꝯsideraueũt ꝯbentes dictuꝫ effectũ dũ in dicta reseruatiõe apposuerunt ꝯditionẽ si alij termini reperirenṫ. itaqꝫ censetur purificata qualitercunqꝫ fines. ⁊ limites territorioꝝ inuenianṫ: qꝛ tũc hẽmus effectũ pp quẽ fuit apposita dicta ꝯditio. iõ dicta ꝯditio censeṫ purificata qꝛ habito effectu nõ curamus de modo p p̃dicta. ꝙ mediũ militat ẽt si termini sumerenṫ pro terminis imissis ⁊ sic verba cõditionis nõ verificarenṫ prout nõ verificanṫ in supradictis terminis doctoꝝ ⁊ iuriũ qbus mouenṫ quã fortius in terminis casus nr̃i quo vba ẽt ꝓprie sumpta ipsius ꝯditionis pñt verificari vt late dictũ est in euidentiali remanet: itaqꝫ clara ꝯclusio ꝙ ꝓbatis locis quibus cõfinia terminabanṫ illis standũ est nõ obstante dicto ꝯctu. ⁊ nõ est opus instare ꝙ si secus esset dicte cõitates dirute ⁊ perusie tanq̃ lese essent restituende in integrũ per legem rempublicã ⁊ ꝙ ibi per Bar. C. de iure reipublice lib. xj. ⁊ que per eum. ⁊ doc. in. l. ciuitas. ff. si cer. pe. Laus deo.

¶ Cõstitutio pape pij Spoleti disponiṫ ꝙ a sententijs latis ꝯ homicidas nõ possit appellari. An hẽat locum si snĩa feraṫ cõtra aliquos de auxilio ⁊ fauore prestitis cõmittenti homicidium. Item an ⁊ quando assistentes cum armis teneantur de auxilio ⁊ fauore. ⁊ commodo debeat probari.

¶ Consilium. clix.

In nomine dñi nostri. Jesu xp̃i. ¶ Viso ꝓcessu agitato corã auditore illustrissimi domini gubernatoris spoletani. Queriṫ que debeant esse partes iudicis in. d. cã. Circa ꝙ est primo videnduꝫ an dicta appellatio potuerit interponi. videtur enim prima facie dicendum ꝙ non ex pluribus.

a ¶ Et ꝑmo: qꝛ ẽ ꝯstõ pape pij disponẽs ꝙ de sentẽtijs latis ꝯ homicidas nequeat appellari: ṡꝫ dicti inqsiti fuerũt inquisiti rõne homicidij cõmissi i ꝑsonã nicolai: lꝫ de auxilio cõsilio ⁊ fauore. ⁊ extat statutũ disponẽs ꝙ pari pena plectanṫ ꝑstantes auxiliũ vel fauorẽ maleficio: puta homicide q̃ puniunṫ ꝑncipales delinquẽtes. ⁊ si ꝑstantes auxiliũ vł fauoreꝫ homicidijs vr ꝙ habeanṫ. ⁊ iudicari debeant vt homicide ⁊ p ꝯñs vr ꝙ militare debeat i illis terminis ꝯstitutio predicta prohibens appellationem: confirmata per fiscum.

b ¶ Scdo idẽ vr ꝓbari p. l. municipalẽ que disponit ꝙ ꝯdẽnati in ꝑsonã vel mutilationẽ mẽbri nequeant appellare vł de nullitate snĩe dicere nisi ꝑsonaliter compareat corã iudice ⁊c. Sꝫ dicti iquisiti ꝯ quos fuit lata snĩa in ꝑsonã nõ cõparuerunt neqꝫ cõparent ꝑsonaliter corã iudice: ideo nõ vr ꝙ potuerint per se vel per aliũ appellare vł dicere de nullitate snĩe cũ statuta sint seruanda in territorio lege omnes populi. ff. de iusti. ⁊ iur. ⁊ l. lege municipali. ⁊ l. si. ff. de decre. ab ordi. faci. cũ si. Tertio vr ex alio nõ potuisse appellari: qꝛ statutũ disponit ꝙ positus in banno nõ cõparens in termino banni habeaṫ pro cõfesso ⁊ cõuicto sed confessus ⁊ cõuictus de homicidio nõ põt appellare. l. ij. C. quorũ appellatiões nõ recipiunṫ. Jdcirco cũ dicti inquisiti fuerint positi i banno rõne dicti homicidij. ⁊ nõ cõparuerint ifra terminũ banni ⁊ propterea videatur ꝙ habeantur pro cõfessis ⁊ cõuictis: propterea vr ꝙ nõ valuerit dicta appellatio eoꝝ nomine iterposita. ꝙ ex alio sic quarto vr dicendũ ꝙ dicta appellatio nõ teneat qꝛ interposita per ꝓcuratorẽ in cã capitali in qua de iure cõmuni nõ põt iteruenire ꝓcurator. l. penul. §. ad crimen. ff. de publi. iudi. ⁊ c. veniens. de accusationibus ⁊ in canone in criminali quinta. q. iij. etiaꝫ in causa appellationis. l. j. ff. an per alium.

c ¶ His tñ nõ obstãtibus ꝯriũ vr. vꝫ ꝙ potuerit a dicta snĩa appellari ⁊ de nullitate dici ẽt per ꝓcuratorẽ. nã extat cõstitutio ꝓuincialis disponens ꝙ in cã appellationũ ⁊ nullitatum criminaliũ interponendaꝝ a quocũqꝫ alio q̃ a rectore prouincie vel suo iudice maleficioꝝ possit interuenire ꝓcurator taꝫ ad appellandũ q̃ ad ꝓsequendũ ẽt si essent capitales. ⁊ hoc in lib. iiij. ꝯstitutionũ p̃dictaꝝ. c. vij. sub rub. de ꝓcuratoribus admittẽdis in criminalibus. Que ꝯstitutio ꝑmittit appellationẽ in causis capitalibus. Jtẽ ꝑmittit interuentum

teruētū procuratoris in cā appellationis capitali ēt in casu
quo de iure cōi non deberet admitti attēto ꝙ si appellatio
interponeret a rectore vel suo iudice maleficioꝝ disponat
dicta constitutio ꝙ q̄tum ad admissionē ꝓcuratoris obser
uent iura cōia ⁊ sic vult ꝙ in alijs appellationibus admit-
tantur generaliter siue deberēt admitti de iure cōi ⁊ sic ge-
neraliter siue principales cōpareant personaliter nō obstā-
te dicto statuto municipali in ꝯtriū adducto.

d ¶ Nō saltē vī dōm attentis alijs constōnibus prouinciali
bus sub sexto libro vna in.c.x. sub rubrica ꝙ appellationis
⁊ medio non possit renunciari qua disponitur ꝙ nullo mō
possit peti statutū ⁊ ordinamētū fieri nec factū seruari quo
prohibeatur vel tollatur aliqua appellatio expresse vel taci
te nec per aliquam viam directā vel indirectā ⁊c.

e ¶ Satis eni ꝓhibet appellatio si disponit ꝙ non ꝓcedat
appellatio nisi capitaliter cōdēnatus ꝑsonaliter cōpareat
attento ꝙ cōiter condēnati pena capitali nō audēt ꝑsonalr
comparere. Preterea alia cōstitutio.c.xxiij. sub rubrica de
pena innouantiū vel aliquid facientium ꝯ appellantē ⁊c.
Qua constitutione statuta annullantia seu prohibentia ap
pellationes cassant ⁊ irritantur ⁊ viribus vacuantur ⁊ irrita
⁊ nulla nunciant statuta ⁊ ordinamēta edita ⁊ edenda ⁊ se-
cuta ⁊ sequenda ex eis vel ipsorū occasione seu pretextu ⁊
presupponitur ꝙ dicte cōstitutiones ꝓuinciales sunt in vi
ridi obseruantia in territorio spoletano.

f ¶ Ex quibus pꝫ ꝙ non obstat scda rō in ꝯtrium adducta
vigore statuti ꝓhibentis appellationē in causa capitali nisi
condemnati personaliter compareant coram iudice.

g ¶ Nec ēt ob. quarta rō adducta in ꝯtriū per dictū.§.ad cri-
men.cū ꝯcordātijs ꝓpter dictas cōstitutiones ꝓpter quas
pōt dici ꝙ nō obstat tertia rō: qꝛ si habitus pro ꝯfesso ⁊ cō
uicto vigore dicti statuti nō posset appellare satis posset di
ci ꝙ ꝑ statutū tacite ꝓhibeat appellatio saltē ꝑ indirectum.
Ideo hoc respectu dictū statutū annullat ꝑ dictas cōstitu
tiones quatenus cēseret ꝓhibere appellationē. Preterea
aliud est esse talē aliud haberi pro tali.l.mercede.ff.de peri.
here.⁊.l.ꝑdonis.eo.ti.⁊.l.in bello.§.facte.de capt.⁊.l. si ma
ritus.§.j.ff.de adul.⁊ ibi Bar.cū similibus.

h ¶ Ideo aliud est esse confessum ⁊ ꝯuictū aliud haberi pro
confesso ⁊ conuicto.⁊ ideo nō vr̄ ꝙ militet in casu isto.d.l.
ij C.quoꝝ appellationes.⁊ maxime cū.d.l.loquat in ꝯfesso
propria voce ⁊ statutū predictū nō dicit ꝙ habeat ꝓ ꝯfesso
propria voce ⁊ insup iura saltē exorbitātia ꝓut est.d.l.ij.nō
vendicāt sibi locū in casu ficto.l.fi.C. de his qui veniā eta-
tis impetrauerūt.⁊.l.iij.§.hec v̄ba.ff.de neg.gest.cū si.
¶ Et facit qđ no.ꝑ Bar.⁊ doc.in.l. cum filius. in ꝑn.⁊.l.j.
in.vj.q.⁊.in.fi.ꝑ Bal.C.ne filius pro patre.ff.de v̄b.ob.⁊ ꝑ
bal.in.l.transigere.C.de trāsac.⁊.in.l.vnica.§. si procurator
ff.siquis ius dicēti nō obtēperauerit quatenus volūt ꝙ sta
tuta loquentia de cōdēnatis ex delicto per eos cōmisso non
vendicant sibi locū in ꝯdēnatis qui rōne cōtumacie habent
pro cōuictis seu cōfessis. Preterea dicti inq̄siti non fuerūt
contumaces nec haberi debuerunt vel debent pro cōfessis
⁊ conuictis vt ex infra dicendis apparebit.

k ¶ Nec etiam obstat predicta bulla pij confirmata per fiscum
⁊ sic prima ratio in ꝯtrium adducta: qꝛ loquit de homicidijs
ꝙ.s.quecunqꝫ appellationis interposite a sententijs ꝯ ho-
micidas latis vel a processu contra eos facto sint nulle ⁊ in-
ualide: qꝛ loquit ď sentētijs latis ꝯ homicidas q̄ v̄ba nō ve
rificant i ꝑstātibus auxiliū vel fauorē occidētibus iuxta no
tata ꝑ bar.in.l.hec verba.ff.de adulterijs. ⁊ in.l. aut q aliter
§.fi.ff.ꝙ vi aut clā.⁊ faciūt dcā supra in rñsiōe ad tertiā rō-
nē ꝯtriā. Preterea dicta bulla loquēs de sentētijs dꝫ intel-
gi de sentētijs validis.l.iiij.§.cōdēnatū.de re iudicata.⁊ cle
mē.pasto.eod.ti.⁊ a snia nulla pōt appellari.l.si expressiꝫ.ff.
de appe.⁊ ibi per Bar.⁊ doc.⁊.l.carmelia pia.ff.de iurepat.
⁊.l.quedā mulier.ff.fami.her. sed dicta snia prime instātie
vī ꝙ sit nulla vt inferius deducet nec dicta bulla ꝓhibet
appellari a sentētijs nullis nec ꝓhibꝫ dici ď nullitate merito
nō obstat. Idcirco iudex appellatiōis merito tacite ꝓnūcia
uit appellationē ⁊ nullitatē admittendam cum fuerit oppo
situm ꝙ non poterat appellari ⁊ nihilominus pronuncia-
uit mandatum ser Augustini esse legitimum ⁊ proceden
dū ad vlteriora per ca.ex parte.in.de appellationibus.prout
ibi per docto.⁊ per glo.⁊ doc.in.l.ij.§.si dubitet.ff. de iudi.
⁊ per Barto.in.l. a procedente.C.de dilati. ⁊ Jo.an. in. c.
dilecto.de appellationibus.
¶ Snia aūt interlocutoria transit in rem iudicatā: quo ad
partes.c.cum dilectus.de elec.⁊ habet in.l.ꝙ iussit.ff.de re
iud.⁊ in.c.cū cessante.de appel.ex q̄bus cōcludēdū est ꝙ ꝓ
cessus valet agitatus in cā applonis ⁊ nullitatis ꝑ procura-
torem videndum est itaqꝫ de meritis cause ⁊ ꝑncipaliter an
sit ꝓbatuꝫ delictū in inquisitione deductū per acta facta in
causa principali ⁊ facta in causa appellationis.

m ¶ Et primo ⁊ potissime an dicti inquisiti censeantur fuis-
se cōtumaces nō cōparēdo in termino bāni si.n.cēsent ꝯtu
maces habent ꝓ cōfessis ⁊ cōuictis tam ex forma legis mu-
nicipalis q̄ꝫ ex forma constōnis prouincialis ex quo funda-
ta esset intētio curie ⁊ procuratoris camere adeo ꝙ regrerē
tur ꝓbationes ꝯtrie necessario ⁊ plene concludentes ex quo
contumaces habentur pro confessis ⁊ conuictis.

n ¶ Tñ vī ꝙ non debeant censeri contumaces.⁊ ꝯñter non
habeantur pro cōfessis vel confessis vel cōuictis: imo bānū
⁊ totus ꝓcessus cause principalis debeat cēseri ⁊ sit nullus
⁊ ꝯñter etiā snia ꝯ eos lata sit nulla ꝑinde ac si fuisset lata ꝯ
nō citatos: qꝛ paria sunt citationes nō emanare ⁊ eē nullas
ar.d.§.condēnatū.⁊.d.cle.pasto.vbi sententia iudicat nulla
ꝓpter citationē nō legitime factā: sꝫ citationes facte de di
ctis inq̄sitis cēseri debēt nulle vt infra deducā merito dicti
inq̄siti nō tenebant cōparere: ideo nō poterāt bāniri ⁊ ban
nū tanq̄ꝫ latū ꝯ nō citatos censeri dꝫ nullū ⁊ nō cōparētes
nō fuerūt cōtumaces ⁊ sic nec habiti ꝓ cōfessis vl' cōuictis
⁊ successiue ꝓcessus habit' ⁊ snia lata ꝯ eos cēseri dēbēt nō
valere: qꝛ nō seruato iuris cōis ordine nec forma statutorū.

o ¶ Nō autē citationes facte de inq̄sitis sint nulle deducit
ꝙ statutū disponit qualiter ⁊ qua forma citationes fieri de-
beāt in causis criminalibus subdendo ꝙ aliter facta nō va-
leant ipso iure: sꝫ dicta forma a statuto tradita nō appareat
seruata in pluribus: ideo dicte citationes cēseri debēt nulle.
⁊ ꝯñter nō artasse citatos ad comparendum ⁊ omnia inde
sequuta iudicari debent nullius momenti tanq̄ꝫ cōtra non
citatos per iam dicta. Dat enim formam citationibus statu
tū: vꝫ primo ꝙ fiant due citationes per diuersas personas.
Itē ꝙ in eis debeant citatis assignari dilatio trium dierum
si citati nō habitant in ciuitate sed in comitatu tertio ꝙ cita
tio scda debeat in scriptis fieri cum subscriptione notarij.
Quarto ꝙ citationes debeant fieri ꝑsonaliter vel domi so
lite habitationis ⁊ in ꝑsentia vnius de domo citati vel vici-
ni maioris ⁊c. Que oia videntur cessasse in dictis citationi-
bus: ⁊ primo qꝛ prima ⁊ scda citatio apparet facta per ean-
dem ꝑsonam ⁊ in hoc non seruata forma dicti statuti. Se-
cūdo in prima citatione fuit assignatus terminus duoꝝ die
rū ⁊ erat assignanda dilatio trium dierum ex quo citati non
habitabant in ciuitate spoleti ⁊ si dicatur statutum predictū
in hac parte loquitur de habitantibus in comitatu sed dicti
citati non sunt habitantes in comitatu spoletano: sed in di-
strictu spoleti ⁊ sic cessant verba statuti.⁊ ideo ex quo statu
tum non declarat que dilatio sit concedenda habitantibus
in districtu spoleti vī remittēda in arbitrio iudicis ar.l.j.ff.
de iure delibe.⁊.c.de causis.de offi.delega. Respondetur ꝙ
ex quo districtus cōiter magis distat a ciuitate spoleti ⁊ a tri
bunali iudicis ideo est eadem ⁊ maior ratio ꝙ habitantibus
in districtu debeat ꝯcedi dilatio triū dierū que ꝯcedit habi
tātibus in comitatu ⁊ sic in loco cōmuniter minus distāte a
loco iudicij vbi dꝫ cōparere ⁊ vbi eadem ratio ibi idem ius
esse debet.l.illud.⁊.l.acquiliam.⁊.l.a titio.de verbo.oblig.

p ¶ Et ideo apparitate rōnis extēduntur iura ēt exorbitan-
tia vt per Bar.⁊ doc.in.l.si constāte.in prin.ff.solu.ma.⁊ ꝑ
Imo.in.l.si v̄o.§.de viro.eo.ti.⁊ longe fortius vbi est ma-
ior ratio auc.multomagis.C.de sacrosan.eccle.

q ¶ Quinimo absurdum vī ꝙ minor dilatio assignetur exi
stenti in loco magis distanti q̄ꝫ assignet existenti in loco ma
gis propinquo adeo ꝙ ad euitādam dictā absurditatem lex
que quo ad verba assignat dilationem existentibus in loco
magis distāti q̄ꝫ assignauerit existenti in loco minus distan-
ti interpetretur ꝙ existens in loco magis distanti nullo casu
habeat minorem dilationem q̄ꝫ sit illa que est assignata exi-
stenti in loco magis propinquo ⁊ sic receditur per dictaꝫ ra
tioneꝫ a v̄bis legis: lꝫ claris vt est expressum in.l.scire opꝫ.
§.aliud.ff.de excu.tuto.multofortius dicendum est hoc idē
vbi verba legis non repugnāt: lꝫ nō loquant in eo casu ꝓut
contingit in casu nostro.⁊ per ꝯñs istis inquisitis habitāti-
bus in districtu spoleti non debuit assignari dilatio duoruꝫ
dierum sed triū tā in prima citatione q̄ꝫ in scda.tertio baiu-
lus non retulit se citasse domi solite habitationis ꝓut req-
rit statutuꝫ: sꝫ solū retulit citasse domi que relatio pōt veri-

ficari in alia domo ꝙ̃ solite habitatiõis: qꝛ põt qͥs habere plures domos ⁊ vna tantũ cẽseri solite habitationis. lꝫ in h non faciã magnã vim ex quo fuit baiulo mandatuꝫ ꝙ citaret domi solite habitationis ⁊ ipse retulit se alia oĩa fecisse ꝓut habuit in mãdatis: lꝫ posset instari: sed nõ curo insistere: qꝛ sunt alia media satis clara. Quarto dictus baiulus non retulit se dimisisse cedulam coraꝫ vno maiore de familia vl' vicino citati prout requiritur ex forma statuti nec apparet ex actis id sibi cõmissum: ⁊ ꝯñter non releuat dicta generalis clausula relationis baiuli: ⁊ lꝫ in commissionibus que apparent in actis ponantur dictiones ⁊c. Tamen nõ vidẽtur posite in locis que verisimiliter hoc important.

r ¶ Quinto nõ apparet ꝙ cedula tradita baiulo haberet subscriptionem notarij ſm formaꝫ que requiritur in statuto ex quibus maxime oĩbus simul iunctis deducit̃ ꝙ dicte citationes sunt nulle: qꝛ facte nõ seruata forma requisita in eis vbi forma nõ est seruata actus reddit̃ nullus. l. cum hi. §. pretor ff. de trãsac. ⁊ l. ij. ff. de libe. ⁊ posthu. cuꝫ simi. Ex quibus ẽt infert̃ ꝙ nec ex contumacia vel ficta cõfessione resultat aliqua ꝓbatio nec ex attestationibus testiũ examinatis in prima cã: qꝛ sunt nulle tanq̃ facte nõ p̃cedẽte aliqua legittima citatiõe: ⁊ sic nõ seruata forma statuti nec forma iuris cõis.

s ¶ Solum itaqꝫ restat videre vtruꝫ testes examinati pro precurie in cã appellationis ꝓbent delictũ intentatũ in inquisitione circa qd̃ dicẽdũ est ꝙ nullatenus ꝓbent ex eo: qꝛ sunt sex testes. Quoruꝫ quattuor deponunt ꝙ accesserunt ad dictam rixam post vulnera illata dicto Nicolao: quia deponũt ꝙ inuenerunt dictum Nicolaum vulneratum. ita ꝙ licet deponãt ꝙ viderunt aliquos ex inquisitis starẽt presentes cũ armis. tñ non probant ꝙ prestiterint auxilium vel fauorem vulnerãtibus nec ꝙ astiterint tẽpore quo fuerunt illate vulnera. Et lꝫ Iretullus baptiste vnus ex dictis testibus deponat ꝙ vidit bastianum Benedicti Laurẽtiũ cecbi marinuꝫ Bartholomei ⁊ Antoninum Antonij ballantes ⁊ ad minãtes contra dictũ Nicolaũ ipsumqꝫ vulnerãtes pluribus vulneribus cum magna sanguinis effusione ⁊ supra scriptis bastiano ⁊ socijs tunc assistebant cum armis martellus plures alij quos nominat tñ vr̃ vnicus. ⁊ p cõsequẽs nihil ꝓbat. l. iusiurãdi. C. de testib⁹. ⁊ l. vbi numerus. ff. e. ti. ⁊ c. ex quadã extra eo. ti. cũ simi. alius aũt testis non deponit de vulneribus Nicolai. ⁊ sic remanet ꝙ per dictos sex testes non probatur de auxilio ⁊ fauore prestito per dictos inquisitos homicidio Nicolai per predicta ⁊ etiam.

t ¶ Quia ille vnicus testis q deponit de assistentia cũ armis a pluribus per eũ nominatis deponit de pluribus vulneribus que verba possunt verificari in duobus. l. inter illam. in fine de v̀b. sig. ⁊ c. pluralis locutio. de reg. iur. in. vj. Et attẽto ꝙ dictus Nicolaus habuit plura vulnera circa sexdecim. Que saltem singula non erãt mortalia ⁊ saltem non apparet ꝙ illa duo vulnera de quibus deponit dictus testis eẽnt letalia nec ꝙ ex eis decesserit dictus Nicolaus ⁊ sic nõ infert̃ necessario ex dicto illius testis ꝙ illi qui assistebant cum armis ipsis vulnerãtibus Nicolaũ ꝙ assisterent homicidio ⁊ probatio debet necessario ꝯcludere al's non releuat. c. in presentia. de proba. ⁊ l. nõ hoc. C. vnde legittimi. cum concordãtijs. potuit enim contingere ꝙ anteq̃ illi assisterent dictus Nicolaus recepit vulnera ex quibus decesserit. Item ex quo dicti nominati vulnerantes ⁊ alij erãt in societate armati ex alia cã quã propter dictã rixã: vt deponunt q̃plures testes examinati in cã appellationis ⁊ in cã principali: licet superueniente dicta rixa cum dicto Nicolao starent ibi presentes cuꝫ armis non videtur inferri necessario vel presumptiue ꝙ prestarẽt auxilium vel fauorem ex quo erãt ibi armati ex alia cã: non eniꝫ tenebãtur aufugere nec recedere de loco ꝓpter dictos quattuor vel quinqꝫ rixantes ⁊ ex quo nullus testis deponit ꝙ prestiterint auxilium vel fauorem dicto homicidio vel dictis vulnerãtibus Nicolaũ: licet multi deponũt in cã principali ⁊ cã appellatiõis de inquisitis stãtibus in loco armatis non sequitur probatio auxilij vel fauoris ẽt si oẽs testes fuissent rite examinati maxime cum nõnulli testes interrogati an dicti astantes cum armis prestiterint auxilium vel fauorem dictis vulnerãtibus respondent se nescire adminiculatur etiã predictis ꝙ nõnulli testes deponunt ꝙ Nicolaus predictus insultauit vel prius percussit. Item q̃plures deponunt ꝙ superuenerunt alij consanguinei Nicolai ꝓut erat verisimile: quia non erat credendum ꝙ Nicolaus insultasset aliquos qui erãt tot armati associati nisi fretus auxilio superuenientium: ita ꝙ probabiliter potest persuaderi ꝙ socij assisterẽt nolentes recedere de loco sed assistere timore ne a superuenientibus offenderentur ipsi vel eoꝝ socij. ita ꝙ rõ naturalis suadet ꝙ non appareat ꝙ assisterẽt animo prestãdi auxilium vel fauorem vulnerãtibus Nicolaum ⁊ maxime cum essent quattuor armati contra vnũ in camisia existẽteꝫ. ita ꝙ verisimiliter non indigebant auxilio vel fauore aliorum sufficit autẽ rõnem naturalem allegare. l. scire opꝫ. §. sufficit ff. de excu. tut. ⁊ l. iij. §. si quis quasi. ff. de condic. ob cau. ex quibus restat cõclusio ꝙ oẽs dicti inq̄siti de auxilio ⁊ fauore veniũt absoluẽdi multo fortius illi qui nõ ꝓbantur interuenisse in dicta rixa ⁊ fortius illi de quibus testes deponũt ꝙ nõ interuenerũt super q̄bus nõ opꝫ insistere ex quo oẽs veniũt absoluendi per predicta obmitto ẽt id qd̃ allegatur p auctores medicine ꝙ dicta vulnera non erãt letalia: qꝛ non suꝫ expertus in dicto exercitio. Itẽ plura alia que allegant̃ ad euasionẽ dictoꝝ inq̄sitoꝝ breuitatis cã obmitto ⁊ qꝛ principaliter me mouent media supra adducta. Laus deo.

¶ Contractus initus inter partes ꝙ si. p. murauerit vel fabricauerit in. d. domo oĩa necessaria ad ꝑfectionem domus totius ꝙ postea domus p̃dicta tota extimari debeat p duos homines eligẽdos ꝓut. j. in littera. e. An si. p. fecerit in dicta domo aliqua que tendunt ad necessitatem domus non tamẽ domus predicta est perfecta. An si homines eliguntur debeant extimare illa facta per. d. p. prout ipse in eis exposuit: vel debeant extimare ipsam domum in totum prout est nũc cum illis factis per. d. p.

¶ Consilium clx.

In nomine dñi nostri iesu xp̄i. ¶ Viso suprascripto instr̃o: ⁊ diligẽter ponderatis v̀bis ipsius. Querit̃ qd iuris circa qd̃ p̃ria facie vr̃ dicẽdũ ꝙ dictus Franciscus foueat iustitiaꝫ: qꝛ dicti homines sunt collecti ad extimãduꝫ totã domũ prout aperte ⁊ pluries exprimit̃ in dicto instrumẽto: ⁊ nõ ad extimãdũ ea que dictus Frãciscus postea fecit ⁊ exposuit in dicta domo.

a ¶ Et a verbis ꝯctus in dubio nõ est recedẽdũ. l. non aliter. de leg. iij. ⁊ l. j. §. si is qui nauẽ. ff. de exerc. maxime cum sint clara. l. ille aut ille. §. cũ in verbis. de le. iij. nulla enim dubitatio est ꝙ ea que fecit dictus Franciscus in dicta domo post dictas conuentiones non est tota domus: ideo verba dicti contractus nullatenus adaptant̃ ad illa que fecit dictus Frãciscus merito vr̃ ꝙ dicti homines habeãt extimare totã domum ꝓut nunc est ⁊ eoꝝ extimatio ipsius domus sit attẽdẽda. ita ꝙ dictus Dñicus teneat̃ dicto Frãcisco soluere pro sua rata quatenus extimatis tota domus ꝓut nũc est excederet quãtitatem sexcentorum florenorum.

b ¶ Nec vr̃ obstare ꝙ in dicto instr̃o nõ exprimit̃ quid fieri debeat de dicta extimatione: qꝛ vr̃ posse r̃nderi ꝙ mens dictoꝝ ꝯhentiuꝫ fuerit ꝙ dicta extimatio non deberet frustra fieri ex quo ꝓmiserunt dictam extimationem seruare dictus Dñicus teneret̃ soluere dicto Francis. quatenus plus extimaretur q̃ fuerit precium conuẽtum prout est verisimile ꝙ plus veniret extimanda propterea q̃ erant facienda. Et que sunt facta postea in dicta domo.

c ¶ Constat. n. ꝙ ꝯctus nõ censet̃ factus sine virtute aliquid operandi nec verba ipsius sunt interpetranda vt nihil operentur. l. si qñ. de leg. j. ⁊ c. si papa. de priuileg. lib. vj. ⁊ dixit Bal. in rubrica. C. de fide instr. ꝙ nullũ verbũ instrumenti censeri dꝫ appositũ sine virtute aliquid operãdi quãto fortius totus contractus seu totũ instrumentum.

d ¶ Itẽ constat ꝙ mens ꝯhentiũ p̃ualet verbis. l. in cõuẽtionalibus. ff. de v̀bo. sig. ⁊ l. cũ vir. C. de fideicom. cũ infinitis simi. Et maxime vbi verba non repugnãt ꝓut nõ repugnãt in casu nostro. Et facit ad p̃dicta. l. tale pactũ. §. fi. de pac. vbi pactum trahit̃ ad casum qui verbis pacti non comprehẽdit̃ propter verisimilem mentem paciscentium.

e ¶ His tñ nõ obstãtibus ꝯtrariũ puto de iure r̃ndendum: vꝫ ꝙ dicti hoĩes nũc electi nõ habeãt extimare dictã domũ: ꝓut nunc est: ⁊ si dictam domũ extimarent non teneretur dictus Dñicus stare dicte estimationi. Nã aduertẽdum est ꝙ electio dictoꝝ hoĩum fuit facta p obseruãtia cõuẽtionis prius facte inter ipsos eligẽtes ⁊ dicta ꝯuentio fuit facta ꝙ dictus Francis. posset murare ⁊ fabricare ⁊ murari ⁊ fabricari facere in domo p̃dicta oĩa necessaria vsqꝫ ad perfectionem dicte totius domus: ⁊ postea dicta domus tota debeat extimari p duos

duos hoīes eligendos ⁊c̄. Et ꝓmiſerūt dicte ptes inuicē legittime ſtipulātes extimatiōi p̄dicte ſtare ⁊c̄. Que v̄ba ſi gnificāt ꝙ poſt perfectā dictā domū debeat fieri extimatio dicte domus. Attēto ꝙ poſt dcā v̄ba vſq ad pfectionē dicte domus ſubdaꝛ ⁊ poſtea dicta domus toto debeat extimari q̄ v̄ba clare impoꝛtāt ꝙ extimatio dēret fieri poſt pfectionē totius domus. Et innuūt dcā v̄ba diligēter pōderata ꝙ ꝯ hētes nō ſumebāt domū ꝓut erat ꝑ tota domo: ſꝫ capiebāt totā domū poſtq̄ fuerit ꝑfecta. ita ꝙ v̄ba dicte ꝯuētiōis nō verificant in domo ꝓut nūc ē nō pfecta maxime dū dr̄ ⁊ poſtea tota domus debeat extimari. Nā illud v̄bū poſtea neceſſario vr̄ referꝛ dū ad ꝓxima p̄cedētia v̄ba vſq ad pfe ctionē totius ipſius domus. Et attēto qḋ partes venerūt ad electionē dictoꝝ hominū ꝑ obſeruātia p̄cedētis ꝯuētio nis in inſtr̄o ſupꝛa ꝓxime relat. vt denotāt v̄ba iſtr̄i ibi id circo dn̄icus p̄dictus ex vna pte ⁊ Frāciſcus predictus par te ex altera volētes ſeruare pacta ⁊ ꝯuētiōes inter eos facte elegerūt ⁊c̄. Jdeo dicta electio facta pro obſeruātia taliū cō uētionū eſt intelligēda ſm̄ terminos ꝯuētiōis ⁊ ꝯn̄r vt ex timēt dictā domū poſt pfectionē ipſius: ⁊ intelligant v̄ba q̄ ſubdunt ⁊ his repetunꝛ tota domus poſt pfectionē ipſius domus. al's enim electio nō foꝛet facta ꝑ obſeruātia conuē tionis ⁊ non conuenirent verba ſupꝛa ponderata.

f ℭ Jdcirco volentes ſuare pacta ⁊ ꝯuētiones iter eos fa cte: q2 potius eſſet noua ꝯuentio ſi hiet extimari dom⁹ nō pfecta ꝙ eſſet ſeruare ꝯuentiones factas. ita ꝙ v̄ba repu gnāt intētioni dicti Frāciſ. ⁊ a v̄bis minime eſt recedēdum vt ſupꝛadixi ⁊ maxime hoc eſt dōm: q2 verba ꝯuentionū interpetranꝛ ꝯ eū qui nitiꝛ ex ꝯuētiōe ⁊ in ea ſe fundat. l. labeo. ⁊ l. ſi in emptione. in prin. ff. de ꝯhen. emp. ſimul iun ctis ⁊ notaꝛ p glo. ⁊ doc. in. l. veteribus. ff. de pac. ⁊ ideo ex quo franciſcus ſe fundat in dicto ꝯctu ⁊ in dcā electione ex timatoꝝ intēdēs extimationē p eos faciēdā petere ⁊ ꝙ do mus ꝓut nunc eſt nō perfecta extimeꝛ: ideo verba dicti cō tractus ſunt ꝯ eū interpetranda per iam dicta.

g ℭ Nec ob. ſi dicaꝛ ſi domus poſt pfectionē erat extimāda non erat opus ad pſens eligere extimatoꝛes: rn̄deꝛ ꝙ lꝫ nō eſſet neceſſe nūc eligere extimatoꝛes tn̄ nō erat incōueniens nunc eligere ante pfectionē vt extimarēt poſt pfectā domū ſepe enim ꝯtingit ꝙ qs ꝓmittit facere aliquod opus extimā dum p certos hoīs qui eligunꝛ ante opus factum ⁊ intereſt prius eligi ne poſt opus pfectū ꝯtingat ptes eē in diſcoꝛdia in eligēdo vel ꝙ altera ps nollet eligere. ⁊ ſic impediaꝛ vel differaꝛ extimatio. ita ꝙ expedit prius cū ſunt in concoꝛdia eligere hoīes habētes extimare rem poſtea faciēdam poſtq̄ facta fuerit ex qbus clare deduciꝛ ꝯcluſio ſupꝛafacta. ſ. ꝙ di ctus dn̄icus nō teneaꝛ ad extimationē domus ꝓut nunc eſt non pfecta ⁊ maxime q2 ꝓut mihi dr̄ longe plus reſtat ad fa ciendum pro perfectione dicte domus q̄ fuerit poſt ꝯuen tionem factā in dicta domo per dicto Frāciſ. Nec deducta in contrarium obſtāt: q2 pꝫ ſupꝛa reſponſum per adducta ꝑ hac parte ſatis itaq videꝛ equū ꝙ extimeꝛ opus factū p di ctum Frāciſcum in dicta domo ⁊ extimatio illius ſibi ꝓ rata ſoluatur per dictum Dominicum. Laus deo.

ℭ Teſtamētū in quo nō reperiꝛ facta inſtitutio hēdis vl'is per verbū inſtituo ſꝫ reperitur in eo factū relictū quibuſdā eccleſijs per verbū relinquo de qbuſdā bonis ſtabilibus ſpe cificatis: ⁊ actionibus que reperienꝛ in quibuſdā locis no minatis. An valeat. ⁊ an quo ad legata pia ꝯſeruēꝛ ⁊ an con feſſio in eo facta a teſtatoꝛe preiudicet heredibus.

ℭ Conſilium clxj.

In nomine domini no ſtri ieſu xpi. ℭ Licet videatur pꝛima facie dōm ꝙ dcā vltima voluntas valeat vt teſtm̄ nuncupatiuum: q2 in pꝛin. dictus teſtatoꝛ aſ ſerit ſe velle facere teſtamentū ⁊ i fi. dicit vel le valere hanc vltimam voluntatem ⁊ teſtm̄ ⁊ preſupponitur interueniſſe ſolemnitatem teſtium requiſitā in teſtamēto ⁊ videtur ꝙ interuenerit inſtitutio heredis.

a ℭ Quia verbum relinquo eſt verbum cōmune vt no. Bal. in. l. his verbis. in pꝛin. ff. de here. inſti. ⁊ Joan. de imo. ibi in vltima char. ⁊ Bal. in. c. ſi pater. de teſti. in. vj. ⁊ Joan. de imo. in. c. cum tibi. xxvij. columna.

b ℭ Verbum aūt cōe adiectum vniuerſitati bonoꝝ in vltima voluntate ſolēni inducit inſtitutionē ſi alius nō eſt in ea in ſtitutus vt pꝛobaꝛ in. d. l. his v̄bis. in pꝛin. ⁊ ibi gl. dicit ꝙ ſi quis in teſtō dixit relinquo bona mea tali ille cenſeꝛ heres inſtitutus ſi nulla alia inſtitutio facta erat ⁊ illam glo. ſequū tur cōiter doc. ⁊ idē videtur velle gl. in auc. de heredibus ⁊ falcidia. §. ſi vero nulla. in ver. relictis. ſed tn̄ eſt dicere re liquo ꝙ m̄rno ſmōe laſſo ad hoc no. p bal. in. l. ſi. C. fa. her.

c ℭ Qui dicit ꝙ verbum lego adiectum vniuerſitati bonoꝝ inducit inſtitutionem p caſum ſingularē in. c. raynaldus. de teſtamētis. vbi idē vult zambarellus. lꝫ hoc vltimū de ver bo lego non ſit expeditū: ſed nō refert in terminis noſtris: q2 teſtatoꝛ non fuit vſus verbo lego. ſed verbo relinquo ſeu equipollenti in quo verbo relinquo glo. ⁊ doct. concoꝛdant ſed in caſu noſtro verbum relinquo videꝛ adiectū vniuerſi tati bonoꝝ vt videnꝛ denotare illa verba teſtamentu liquali tutti ⁊ ſinguli beni. Maxime attētis verbis precedētibus: vꝫ oēs res che haueſſe ho hauere podeſſe: vr̄ ꝙ dcm̄ teſtm̄ valeat ⁊ ſingula legata debeātur excluſis venientibus ab in teſtato. Si tn̄ nō valeret vt teſtm̄ videtur ꝙ dꝫ interpetrari alia vltima voluntas puta codicillus in quo nōn requiritur heredis inſtitutio. Quinimo nec pōt in eo heres inſtitui. l. j. C. de codicillis. ⁊ l. ꝙ per manus. ff. eo. ti. ⁊ l. non codicil lum. C. de teſtamētis. Et hoc ſignificent illa v̄ba in fine po ſita. ⁊ queſta diſſe eſſere ſua vltima volunta ⁊ ſuo vltimo te ſtamēto: q2 actus dꝫ interpetrari vt valeat ⁊ non pereat qn̄ fieri pōt lege quotiens de reb⁹ dubijs. ⁊ c. ſi papa. de ꝑui le. lib. vj. Cōſtat enī codicillos fieri poſſe ab inteſtato. l. ſi qs cū nullū. ⁊ l. conficiuntur. in pꝛin. ⁊ l. ab inteſtato. ff. de iure codicil. Quod caſu legata debentur ab heredibus ab inte ſtato vt dictis iuribus: tamen heredes ab inteſtato delegati pꝛofanis habent detrahere falcidiam que delegatis ad pias cauſas non detrahitur auc. ſimiliter. C. ad. l. falcidiam.

d ℭ His tn̄ non obſtantibus ꝯtrium puto de iure rn̄dendū: vꝫ ꝙ dicta vltima voluntas nullatenus valeat vt teſtm̄: quia in ea nulla eſt facta inſtitutio heredis que eſt de ſubſtantia teſtamenti ⁊ ea non facta teſtamentū redditur penitus nul lum. l. j. in fine. ff. de vulga. ⁊ pupi. ⁊ l. pꝛoxime pꝛope finē. ff. de his que ſunt in teſtamento delentur. ⁊ §. ante heredis inſtitutionem inſtituta delegatis ꝙ aūt in dicto teſtamento non ſit aliqua heredis inſtitutio pꝛobatur: q2 nullū relictū eſt factum vniuerſaliter: ſed quolibet verbum leſſo ſeu relin quo eſt adiectum rebus particularibus.

e ℭ Et verba cōia adiecta rebus particularibus nō inducunt inſtitutionē neq ſubſtōnē directam vt habeꝛ in. d. l. his ver bis. ⁊ in. l. cogi. §. ⁊ generaliter. ff. ad treb. ⁊ per Bart. ⁊ doc. in. l. centurio. de vulg. ⁊ pupil. ⁊ in. l. illa inſtitutio. de heredi bus. inſtituendis ⁊ vbiq habetur pro claro.

f ℭ Nec ob. illa particula teſtamēti dū dixio laſſo omne raſio ne ⁊c. ⁊ ibi tutti ⁊ ſinguli beni v̄ba ſupꝛa in ꝯtriū pōderata: q2 rn̄detur ꝙ ſi dicta verba nō eſſent reſtricta per alia verba procederet ꝙ in ꝯtriū deductū fuit: q2 ſignificarēt vniuerſi tatē bonoꝝ: tamē illa v̄ba omne raſone determinanꝛ pſequē tia v̄ba: che haueſſe ouer podeſſe in qualunche loco apꝛeſſo a qualūcha cōfini foꝛa del caſtello de colle longo: q2 relatiuū ſubſtātie qui vel que poſitū ſine copula reſtringit p̄cedētia verba legati. l. ea tn̄ adiectio. de leg. ij. ⁊ pꝫ ad ſenſum: adeo dictū relictū nō extahiꝛ ad debita ⁊ credita que nō claudunꝛ loco nec habent cōfines nec ꝯfinibus ꝓpinquitatē: vt de ſe cōſtat ad h̄ qḋ habeꝛ i. l. fideicōmiſſū. §. tractatū. ff. de iudi. ⁊ v̄ba ſequētia liquali tutti ⁊ ſinguli beni loquunꝛ ō bonis ſupꝛa relictis vt pꝫ p illud relatiuū liquali qḋ refert p̄cedē tia ⁊ ſi alia cui⁹ natura eſt nō ampliare p. d. l. ea tn̄ adiectio.

g ℭ Ex quibus euidēter apparet ꝙ dcm̄ relictū non eſt vl'e. ſꝫ reſtrictum ad quedā bona pticularia ⁊ maxīe nō cōpꝛehē ditur es alienū adeo ꝙ nedū ꝙ inducat inſtitutionem here dis ſed nec fideicommiſſum vl'e vt eſt expꝛeſſū in. d. §. ⁊ ge neral'r. ⁊ ibi p bar. ⁊ doc. Quinimo vr̄ de mēte ꝙ in dcō re licto veniāt ſolum bona ſtabilia ⁊ iura que in bonis ſtabili bus haberentur de quo tn̄ non queritur: ideo ſup hoc nō in ſiſto: ſed pro claro habeo ⁊ indubitato ꝙ non reſultat inſti tutio ⁊ ꝙ nullo pacto dicta diſpoſitio valeat vt teſtm̄.

h ℭ Et poſſet attentari ꝙ non valeat etiam vt codicillus vel alia vltima voluntas que nō requirit inſtitutionē: q2 eſt pō derandum ꝙ in pꝛincipio dicte diſpoſitionis dicitur ꝙ de bonis ſuis oꝛiatur aliqua diſcoꝛdia: queſto preſente teſtō el quale da la raſone e dicto ſine ſcriptis feci ⁊ cōpuſi in q̄ſto modo ⁊ foꝛma cioe: que v̄ba in pꝛin. poſita determinant oīa ſequētia. l. ſi qs ex argētarijs. §. ſi initium tabularū. ff. de edē do. ⁊ c. ij. requiris. de appellationibus. cū ſimi. Et ꝯſiter vr̄

ꝙ ẽt determinent illa verba in fine posita: vz e questa disse essere la sua vltima volunta ⁊ suo vltimo testamento.

i ¶ Et dicta verba vltima posita exponantur vltima volũtas ⁊ pro idest qꝛ positũ inter genus ⁊ speciẽ.l.de qbus.ff.de.ll. vel exponaṫ vltima volũtas ⁊ testm̃.i.vltima voluntas testamẽtaria ꝓut al's in simili ꝓbaṫ in: ex.iũcta gl.in.l.j. in prin. ff.de pac.⁊ instituta de tutelis.§.est aũt.vbi text. dicit ius ⁊ potestas.⁊ glos. exponit.i.violẽta prãs.ad hoc.l.sz si adijciaṫ ff.pro socio. vbi verba lucri ⁊ questus exponunṫ.i. lucri ex questu prouenĩẽtis seu lucri questuarij: ⁊ hec interpetratio conuenit nature copule ⁊ que est requirere concursuz copulatoꝝ:que referuntur ad vnum subiectuz.l.si heredi plures. de condictionibus insti.cum multis similibus. Item vt saluentur verba in prin.testamẽti.posita supra põderata ad qᵒ etiã facit clausula sequens: e casso e a nullo omne altra sua vltima volunta ⁊ suo vltimo testamento.

k ¶ Attẽto ꝙ ꝑ aliã volũtatẽ ꝙ̃ ꝑ testm̃ nõ põt annullari precedens testm̃.d.l.ꝙ ꝑ manus.⁊.d.l.j.C.de codi.cũ simi.

l ¶ Facit etiã qꝛ adhibita fuit solemnitas rogitus testiuz que non requiriṫ nisi in testamẽto.l.fi.§.in omni.de codi.⁊ facto datur voluntas intelligi.l.reprehendenda. cum concordantijs.C.de institu.⁊ substi.sub condi.factis. Ex qbus oibus simul iunctis inclino in eam sententiam ꝙ dicta vltima voluntas censeri debeat testamentum nullum.

m ¶ Quia factum sine heredis institutione: ⁊ ꝑ ꝯñs ꝙ legata in eo facta nõ ad pias causas sint penitus nulla ꝑ dictã legẽ primã in fine de vulg.⁊ pupil.cum concordantijs.

n ¶ Quia tñ nõ vr̃ equũ ꝙ volũtas testatoris rustici ita ruat: iõ nõ aliter firmo hãc ptẽ ꝙ legata ꝓfana sint penit⁹ nulla: sz ꝓ indubitato habeo ꝙ nõ valeat dispositio vt testamẽtuz sed hereditas sit deuoluta ad successores ab intestato. Qui de legatis nõ pijs detrahere poterũt falcidiã si ꝯsulte adiuerint hereditatẽ ⁊ si vltra relicta in dicta vltima voluntate reperiretur aliqd in hereditate ad eos pertinebit. Laus deo.

¶ Inquisitus de vulnere si respõdẽdo inquisitioni dicat se vulnerasse ad sui defensionem: vt possit se excusare de vulnere. An ⁊ quomodo habeat probare ꝙ fecerit ex sui defensam ad hoc vt veniat absoluendus.

¶ Consilium clxij.

In nomine dñi nostri iesu xp̃i. ¶ In hac consultatione videtur prima facie dicendum ꝙ dicti inquisiti de vulnere veniant condemnandi.

a ¶ Nam prout ⁊ presupponitur est probatuz ꝙ dictus Bernardi.vnus ex inqsitis intulit vulnus in inqsitione deductum. Et ꝙ alij inquisiti prestiterunt. ad idem auxilium ⁊ fauorem ⁊ constat ꝙ vulnus censetur dolo petratum.c.j.de presumptionibus.⁊.l.si non cum vicij.C. de iniurijs.⁊.l.j.⁊.l.iij.C.ad.l.cor.de sicca.

b ¶ Ideo qui fateṫ vulnerasse ad sui defensionẽ succũbit nisi probet defensionẽ: qꝛ hz iuris presumptionẽ ꝯ se vt inquit Bar.in.l.aurelio.§.idẽ quesijt.ff.de libe.lega.nec sufficit ꝙ prouocatus vulnerauerit si alr̃ euadere poterat ꝓbat tex. in l.sciẽtiã.§.qui cũ aliter se tueri nõ posset.ff.ad.l.acq.⁊ in cle.j.de homici. Ibi ⁊ ita de illo cẽsemus qui mortẽ alr̃ euitare non valẽs suũ occidit vel mutilat inuasorem.

c ¶ Et sic a cõtrario non sufficit ꝙ sit inuasus sed requiritur ꝙ aliter euadere non poterat ⁊ glos.ibi super verbo non valens supplet angulatus erat vel sic artatus ꝙ fugere nõ poterat nec se iuuare clamore vel aliter ⁊ illam glos.sequuntur ibi docto. cõmuniter omnes sequuntur illam.ideo Pau.de leaz.zenze.Pe. de anch.⁊ zamb.ibi no. ꝙ potius aufugere debet si põt per illã glo.⁊ per.c.suscepimus.⁊ qᵒ ibi no.glo. de homici.⁊ ita ibi no.dñs Antonius.

d ¶ Et ideo Bart.in.d.§.qui cum aliter.dicit ꝙ non sufficit articulare ⁊ probare ꝙ fuit insultatus: ideo interfecit insultantem nisi probetur ꝙ aliter euadere poterat: si eniz aliter euadere poterat cẽsetur facere ad vltionẽ vt inquit Cy.in.l.j.C.vnde vi ⁊ qñ qs facit cã vlciscẽdi puniṫ etiaz ꝓuocatus ⁊ iniuriatus vt est expressum in.d.§.qui cũ alr̃.⁊ in.c.significasti prope finẽ.de homicidio. Cuz itaqz videaṫ ꝙ nõ ꝓbeṫ ꝙ dicti inquisiti alr̃ euadere nõ potuissent qui vulnerassent dictũ Christophanum. Quimmo vr̃ ꝓbari ꝙ euadere poterant aufugiẽdo ⁊ insup ꝓbaṫ ꝙ dicti Christophorus ⁊ baptista nõ se appropinquauerũt ad dictos inquisitos anteꝙ̃ dicti inquisiti currissent aduersus eos. ita ꝙ ꝓpter distãtiaz loci dicti inqsiti non poterant offendi a dictis Christophoro ⁊ Baptista prout nõnulli testes deponunt.

e ¶ Et attẽto ꝙ dicti inqsiti erãt quattuor bene armati ⁊ aduersarij erãt solũ duo verisilr̃ dicti inquisiti nõ ỏ facili vr̃ ꝙ fuissent offensi: ⁊ ideo vr̃ ꝙ potius vulnus predictũ fuerit illatũ animo offendẽdi ꝙ̃ aĩo defendendo ꝓut ⁊ deponunt tres testes ⁊ vnus: vz lazarus famulus mariotti deponit ꝙ dicti Christophorus ⁊ baptista nõ potuissent iferre aliquã iniuriaz personalẽ dictis inquisitis eo qꝛ dicti inquisiti erãt plures ⁊ melius armati ꝙ̃ dictus Christophorus.

f ¶ Et licet aliqui testes examinati pro parte inquisitoꝝ deponant ꝙ inquisiti fecerunt ad defensam magis vr̃ credendum dictis testibus examinatis pro parte curie: tũ qꝛ habẽt pro se iuris presumptionem per supradicta: tum etiam qꝛ videntur deponere magis verisimilia qᵒ est plurimum attendendũ.c.licet causam.de probationibus.⁊.l.hoc carmẽ.ff.de testibus.tum etiam qꝛ videtur ꝙ reddant vrgentiorem causam arbitrandi ꝙ vulnus illatum fuerit ad offensam ꝙ̃ testes inquisitoꝝ qᵒ illatum fuerit ad defensam.

g ¶ His tñ nõ obstãtibus ꝯtrium puto de iure rñdendum ad cuius rei euidentiam. Premitto ꝙ licet videatur ꝙ defensio ꝓprie videri nequeat cum sit res incorporea vt de se ptz tamen sufficit ꝙ testis dicat ꝙ talis fecit ad sui defensionez in cã scientie qꝛ vidi: ita concludit Barto.in consi.clxiij. ſm ordinẽ perusinum non informis qᵒ incipit quidã massiolus accusatus: qꝛ lz percipiaṫ iudicio intellectus tñ visus est ꝓpinqua cã iudicij intellectus: ideo sufficit ſm eum.

h ¶ Idem in effectu vult Bal.in.l.solã.C.de testi.ꝓpe finem ver.ij.queriṫ referẽdo Bart.velle in cõsilijs suis qᵒ sufficit ꝙ testis dicat ꝙ talis occidit ad sui defensionẽ ẽt si nõ reddit causam scientie ⁊ cum eo transit ipse Bal.

i ¶ Et lz Bar.in.d.ꝯsilio id nõ expresse dicat tñ satis id voluit: qꝛ in his que ꝑcipiunṫ sensu corporis testis nõ tenetur reddere cãm scientie prout volunt glo. Bart.⁊ docto.in.d.l.solã.⁊ Inno.⁊ doc.in.c.cũ cãm.que extra eo.tit.

k ¶ Et Bart. in tractatu de testibus in pluribus rubricellis vult ꝙ cẽseṫ ꝑcipi sensu corporis id qᵒ percipiṫ iudicio intellectus tñ facili discursu ex his q̃ ꝑcipiuntur sensu corporis ⁊ inter ista Bar.in.d.cõsilio tz esse defensionẽ tangit ẽt Bal.in.l.j.C.de confessis. loquẽs in teste q dicit ꝙ talis fecit ad necessariã defensionẽ ⁊ Pont. idem vult in singularibus suis in singulari incipiente si sum accusatus.

l ¶ Igitur cũ tres vel quattuor testes deponãt ꝙ inqsiti ea que deducunṫ in inqsitione fecerũt ad eoꝝ defensionẽ ⁊ qᵒ si dictus Christophorus non fuisset vulneratus offendisset dictos inqsitos cũ spõtone. Nã Ludouicus ỏponit ꝙ arbitraṫ ꝙ dicti inqti iuerũt ad dictã apothecaz ne ipsi fuissent offensi a dictis Christophoro ⁊ baptista. Itẽ Bernardinus deponit ꝙ dict⁹ bernardinus ꝑcussit dictũ Christophoꝝ cã defendẽdi se ⁊ socios: qꝛ si dict⁹ xp̃ophorus exiuisset cũ armis astatis q̃ hẽbat i manib⁹ ꝑcussisset aliquẽ dictoꝝ inqsitoꝝ. Itẽ Nicola.ỏponit ꝙ dicti inqsiti iuerũt ad dictã apothecaz ne dictus xp̃ophorus exiret de dicta apotheca iret ꝯ ipsos inqsitos. Itẽ baptista deponit ꝙ dicti inqsiti nõ potuissent stare ante dictũ hostiũ dicte apothece. Et nõ offendere dictũ Christophoꝝ: qꝛ vidit ꝙ dictus xp̃ophorus exiuisset dictã apothecã ⁊ potuisset offendere dictos inqsitos. Itẽ saluator deponit qᵒ si dicti inqsiti nõ accessissent ad dictã apothecã dictus xp̃ophorus exiuisset de dicta apotheca ⁊ dictos inqsitos iniuriasset ⁊ forte offendisset.

m ¶ Et licet dicti testes deponũt per verba arbitraṫ tñ qꝛ deponunt per ea que viderunt videtur qᵒ probent.

n ¶ Quia testis deponens per verbuz videtur vel arbitratur si causam sciẽtie reddit: qꝛ vidit bene ꝓbat ꝓut voluit Bar. in.l.quid tamẽ.§.si arbiter.ff.de arb.⁊ Cy.in.l.testiuz.C.de testi.in.v.q.dicens ꝙ credulitas ꝯiuncta sensui. Testis probat.idem voluit Bald.in.l.solam.versicu.v.Quero dicens ꝙ si credulitas est causata a re vl' sensu inferente incredi debere probat subdens quod verbum credo non destruit testimonium cui adiungitur congrua ratio. ad idem dñs Anto. in.c.quotiẽs.de testibus.dicens qᵒ si testis deponit ꝑ ṽbuz credit si cã assignata per eum cõcludit scientiã non inficitur dictum testis ſm eum.facit qᵒ no.speculator in titu.de testi. §.iam de interrogatorijs.⁊ Joã. and. in.c.inquisitionis.de accusationibus. Itẽ qᵒ no.Host.in.c.presentiuz.in prin. de testibus.lib.vj.⁊ ratio naturalis artat: ad hoc in probatione eoꝝ que discernunṫ iudicio intellectus tñ facili discursu ex

his que

bis q̃ percipiunt sensu corporis q: tũc nõ ẽ tãta certitudo ꝓut in his q̃ directo videntur ideo tũc testis caute deponit p verbũ credit prout ergo probat si absolute deponit ꝙ factũ fuit ad defensaꝫ. ita si deponit per verbũ credit arbitrat et hmõi si credulitas causatur ex his que testis vidit prout cõtingit in casu isto: et lꝫ testes curie deponant ꝙ inquisiti fecerunt animo offendẽdi nõ videt obstare q: potuerunt habere animũ offendendi vt ꝓpter offensaꝫ xp̃ophori illataꝫ euitarent piculũ ꝙ iminebat. videtur eniꝫ ꝙ dictus Bernardinus voluerit vulnerare. Ex quo vulnerauit et vulnerando offendit: tamẽ habuit animũ offendẽdi ne ipse vel socij offenderent. Et ita possunt dicte attestatiões ꝯcordari.

o ¶ Sunt eniꝫ attestationes cõcordande qñ fieri potest per ea que habentur in.c.cũ tu.de testibus. et in.l.ij.§.creditũ. ff.si cer.pe. et in.l.sed et si possessori.in prin.de iureiur. cum multis similibus. Et est aduertendum ꝙ solum vnus testis deponit ꝙ non animo defendendi: alius autem testis deponit ꝙ potius animo offendendi q̃ꝫ defendendi q duo testes videntur contrarij quia secundus testis videtur deponere ꝙ etiam animo defendendi.

p ¶ Quia illud potius est cõparatiuum et natura comparatiui ẽ relinquere positiuũ in termino ſm grãmaticos et habet in.l.vbi aũt nõ apparet in prin.ff.d ṽbo.ob. Vñ dicti testes nõ sunt cõtestes ex quo videntur ꝯtrarij et saltẽ p̃mus ẽ singularis in negatiua quã depõit et testi singulari nõ adhibet fides p iura vulgaria. Itẽ dictũ secũdi testis põt verificari et intelligi qđ lꝫ offensa fuerit facta potius aio offendendi q̃ꝫ defendẽdi q: vꝫ qđ ex quo animus offendẽdi fuit ꝓpiquior offense vulneris: ideo h respectu possit dici potius lꝫ voluerit offendere ꝓpter defensaꝫ et sic animus defendẽdi vꝫ qđ sit remotior: lꝫ alio respectu sit cẽsendus potior: q: finalis causa fuit cã defensiõis ꝓut videntur ꝓbare testes inq̃sitoꝝ.

q ¶ Et meo iudicio raro contingit qđ insultatus et positus in periculo offendens inimicũ nõ habeat animũ offendẽdi lꝫ velit offendere vt se defendat et euitet periculũ iminẽs. Et propterea tertius testis deponẽs de animo offendendi nihil dicens de animo defendendi non videtur ꝯtrius testibꝫ inquisitorum prout et supra deductum est.

r ¶ Nec obst. text.d.§. qui cum aliter. quatenus excusat insultatum qui aliter euadere non poterat si dumtaxat fecit causa defendendi. secus si causa defendendi et vlciscendi vt est ibi expressum: q: respondetur qđ ille text. non loquitur de animo offendendi: sed de animo seu causa vlciscendi. Vltimo enim seu causa vlciscendi non tẽdit vllo pacto ad defensionem: vt de se constat sꝫ offendere et causa offendendi põt de facili tendere ad defensionem.

s ¶ Nec obstat dictũ lazarusi: tum q: est singularis: tum etiã q: non deponit verisimilia. immo aperte falsum deponẽdo ꝙ dicti inquisiti non potuissent pati aliquã iniuriam personalem a dictis Christophoro et Baptista eo q: inq̃siti erãt plures et melius armati. Constat enim qđ possibile erat qđ duo prestitissent aliquã iniuriam personalem aliquibus ex quattuor etiam melius armatis vt est notissimũ et prout deponunt plures testes pro parte inq̃sitoꝝ. Itẽ dictus testis deponit ꝙ ille qui vulnerauit dictũ Christophoruꝫ accepit biscappam dicti xp̃ophori. Et in hoc est solus et plures alij testes videntur deponere ꝯtriuꝫ. Nec obstat ꝙ dicebatur ꝙ testibus curie est magis credẽdũ: q: reddunt efficaciorẽ cãm q: rñdetur pluribus modis qui summi possunt ex iam dictis: vꝫ quia vidẽtur quidam singulares et varij. Itẽ ꝙ dato ꝙ eis crederetur. Quatenus deponũt de aio offendendi põt cõcordari cũ testibus inquisitoꝝ qui deponũt d animo defendẽdi per supradicta. Et insuper negatur ꝙ reddant efficaciorẽ cãm: quia licet inquisiti essent plures tñ ex quo illi duo currebant armati ꝯ eos: lꝫ viderent illos esse quattuor poterãt probabiliter dubitare ne offenderentur: sufficit. n. terror armoꝝ vt infra deducam: et ad faciẽdũ illos timidiores potuerũt ꝓbabiliter ire obuiam ꝯ inimicos ꝓut iuerũt: et lꝫ xp̃ophorus currisset in suaꝫ apothecã ꝓbabiliter potuerũt dubitare de eo ꝙ verisimiliter occurrisset. s. ne exiret cum armis magis offendibilibus ꝓut experientia postea secuta demõstrauit. Et testes inquisitoꝝ reddunt etiã cãm eoꝝ dicti. s. ꝙ dictus christophorus potuisset cum dicto spontone offendere dictos inquisitos ꝙ ẽ plurimũ verisile: ideo ꝓbabiliter negatur ꝙ testes curie deponãt verisimiliora vel reddant efficatiorem cãm et est aduertẽdũ ꝙ vltimus testis deponens de aio offendẽdi nõ reddit aliã cãm nisi q: vidit et testes inquisitorũ etiã viderũt. Itẽ est aduertẽdum ꝙ dicti testes deponentes de animo offendendi fuerunt examinati post publicationẽ processus: et lꝫ potuerint per iudicem examinari ex officio et ꝓpterea non sint ex hoc repellẽdi per ea que habentur in.c.cũ clamor.de testibus cogendis q: iura de iudice nõ suspicantur tñ q: ꝓut audio dictus christophorus sollicitat dictam cãm põt probabiliter suspicari ne ipse subornauerit dictos testes et propterea non inconueniret si aliqualiter eorum fides ex hoc diminueretur.

t ¶ Nec etiã obst. ꝙ p̃sumptio iuris est vulnus censeatur dolo illatuꝫ q: rñdetur ꝙ illud ꝓcedit in dubio. in casu aũt nostro plura ꝯcurrũt ꝓpter q̃ cessat dicta p̃sumptio p̃mo ꝓpter ꝓbationes supra põderatas. Itẽ q: inq̃siti fuerũt insultati et ꝓuocati a dictis xp̃ophoro et Baptista currẽtibꝫ aduersus eos cũ armis euaginatis et erant eoꝝ inimici. Ex q̃.n. plures testes deponũt ꝙ dicti christophorus et baptista inimici dictoꝝ iq̃sitorũ currebãt ṽsus dictos inq̃sitos cũ ensibꝫ euaginatis et habebant palia in brachijs censetur eos insultasse.

u ¶ Quia insultus nil aliud est q̃ꝫ in alium. i. ꝯtrium saltus. Attẽto etiã ꝙ prius interrogauerũt vbi erãt dicti inquisiti et attẽto ꝙ gallus ciuis vnius eoꝝ. Qui erat etiam armatus dixit dictis xp̃ophoro et baptiste ꝙ nõ accederẽt. Vlterius q: illi inq̃siti erãt nimis sursum. Attẽto etiã ꝙ alij videntes dictos christophoꝝ et baptistã currẽtes. ita armatos versus dictos inq̃sitos iudicauerũt ꝙ irent aio offendendi dictos inquisitos ꝙ demonstratur. Ex quo dixerũt dictis inquisitis guardateue &c. ex q̃bus et etiam ex quibusdã alijs attestationibus euidenter percipitur ꝙ christophorus et baptista currebant versus dictos inquisitos animo ipsos offendendi.

x ¶ Adeo ꝙ debent censeri insultasse. et per cõsequẽs licuisse vulnerare dictũ christophoꝝ p no. p Bar. i.l. et si quecunq;. in p̃nci.ff.ad.l.acqui. q formaliter dicit no. ꝙ eo ipso ꝙ ꝓbo ꝙ aliquis veniebat contra me cuꝫ cultello et eo occido eum statim est probata mea defensio casus est hic et tãgitur hoc p glo.in.l.j.C.vnde vi. et in.l.si ex plagijs.§.tabernarius.ad.l.acqui. Item Bal.in.l.militis.in fi.C.de liberali causa. dicit ꝙ qui vult probare ꝙ vitam suam defendẽdo occidit inimicum sufficit probare ꝙ aduersarius animo ipsum offendẽdi in eum irruebat.d.§.tabernarius. et.l.is qui cũ telo.C.de siccarijs. vbi ipse bal. idem no. Iteꝫ Bal. in.l.j.§.cũ arietes. ff.si quadru.paupe.fecisse dicatur. ꝯcludit ꝙ sufficit ꝙ quis sit insultatus ad hoc vt si occidat insultantem excusetur quia censeatur fecisse ad suam defensionem arg. illius tex.

y ¶ Idẽ cõcludit Bar. in cõsilio suo incipiẽte vanucius Petri vnus ex dictis testibus in ordineꝫ. lix. ſm ordinẽ Perusinum nõ informis p.l.is q agressorẽ. C.ad.l.corneliã.d sicarijs. Idem zãbarellus in dcã cle.j.de homicidio. et Pet.de ancha. ibi dicens ꝙ glo. cõiter tenent ꝙ probata agressura si agressus percutit insultãtem presumitur fecisse ad defensionẽ.

z ¶ Subdẽs ꝙ in dubio probato insultu cum armis. Quicquid durãte rixa insultatus fecit p̃sumitur fecisse ad defensionem percutiendo agressorem dicens se putare ꝙ ita intellexerint glosatores. Et dicunt glo. magna in.l.j.C.vnde vi. et Bal. ibi et in dicto.§.cum arietes. ꝙ sufficit terror armorũ ad hoc vt offendens excusetur et no. Bal.in.d.l.j.col.ix post glo. ꝙ si in expectando est periculum censetur occidisse ad defensam: quia melius est aduersus rixam se proparare q̃ꝫ in discrimine se cohortare ſm eum.

& ¶ Qui idem voluit in cõsilio qđ incipit qui mortẽ in ordine mihi.ccccxv. vbi dicit ꝙ non oꝫ expectare cedi ab inimico et dicit Jo.an.in.c.pastoralis.§.preterea de homicidio nõ esse expectandum primum ictum. et ideꝫ no. Bal.in.d.l.j.C.vnde vi.col.ij. Ex quibus et alijs que possunt adduci cõcludendum est ꝙ dicti inquisiti veniunt absoluendi.

? ¶ Nec obstat ꝙ dicti insultantes cum armis non se appropinquauerũt in tm̃ ꝙ posset inquisitos offendere q: rñdetur ꝙ si se appropinquassent in tm̃ ꝙ potuissent offendere iminebat periculum ne fuissent offensi vt de se ꝯstat nec docto. id requirunt sed dicit Bal. vbi supra ꝙ sufficit ꝙ inimicus contra ipsum irruebat aio offendendi negari aũt nequit. qn dicti christophorus et baptista irruerint cum armis ꝯtra dictos inquisitos animo ipsos offendendi.

ꝫ ¶ Et quin imminerer terror armoꝝ qui sufficit ſm glos. et Bal. vbi supra et alij dicunt ꝙ sufficit ꝙ quis sit insultatus cuꝫ armis nec requirunt tantã ꝓpinquitatẽ sed generaliter loquuntur. Attẽto ꝙ de facili et in breui poterãt currẽdo prout currebant se ꝓpiquare. Nec tenebantur expectare ꝙ possent offendi melius est aduersus rixosos se ꝓparare q̃ꝫ in discrimine se ponere prout dicit Bal. vbi supra.

a ¶ Et si dicatur incedendo versus dictos Christophorũ ꝛ baptistã nõ euitabãt periculũ offense: imo vĩ ꝙ potius se ponerent in periculo q̃tomagis se appropinquabãt insultantibus: ideo nõ videant̃ id fecisse ad euitandũ periculũ. ꝛ per cõsequens nec ad defensã: qꝛ rñdetur qȯ imo cẽseri dꝫ qȯ fecerint ad terrẽdum inimicos vt nõ auderẽt eos offendere sed redderent̃ timidiores ꝛ tolleretur ab eis audacia quam habebãt inuadẽdi eos quattuor. Nã ꝑut experientia docet. Que est rerũ magistra. c. q̃ sit. in prin. de electione. lib. vj. ꝛ in. c. statutũ. in princi. de rescriptis. eo. lib.

b ¶ Quãdo inimicus ostẽdit se animosum aduersarius redditur magis timidus ꝛ versa vice. Quãtomagis inimicus ostẽdit̃ minus animosus seu timidus tãtomagis auget̃ audacia alterius inimici. Ideo legitur apud antiquos romanos qȯ duces belli hortabant̃ milites qȯ initiarẽt ꝓliũ cũ magno clamore. Et audacia vt terrerẽt inimicos. Et iȯ nõ est imputãdũ dictis inq̃sitis si ad terrorẽ suorũ inimicorũ qui in eos irruebãt iuerũt eis obuiã ꝓpter qȯ repreimerunt audaciã aduersariorum vt experiẽtia docuit. ꝛ si expectassent de facili cõtingere poterat qȯ aduersarij putassent eos timidos ꝛ ꝑsecuti fuissent insultũ. ꝛ si dictus xp̃opho. nõ tẽtasset exire de apotheca cũ spõtone nõ fuisset verisimiliter vulneratꝰ: qꝛ nõ appet ꝙ dicti inq̃siti fecerit aliq̃ signa volẽdi intrare ĩ dictã apotheca.

c ¶ Si quis aũt vellet tenaciter insistere ꝙ dicti xp̃ophorus ꝛ baptista nõ censeant̃ insultasse dictos inq̃sitos ꝙ quidem puto penitus falsum per supradicta. Nihilominus pariter: tunc dicẽdũ est ꝙ propter parem distantiã loci nec dicti inquisiti cẽsent̃ insultasse dictum christophorũ ꝛ satis est ꝙ testes deponant ꝙ si dictus Christophorus non fuisset vulneratus ꝛ impeditus exire de dicta apotheca cũ spõtone de facili potuisset dictos inquisitos offendere ꝛ ꝓpterea deponãt ꝙ dicti inquisiti fecerunt id qȯ egerunt ad eorum defensam qȯ sufficit vt supra ostensum fuit.

d ¶ Et iudex dꝫ in re dubia inherere huic parti: qꝛ melius ẽ nocentẽ absoluere q̃ innocentem cõdemnare: vt. l. absentẽ. in prin. ff. de penis. adeo ꝙ si duo apparẽt rixati ꝛ nõ appareret quis inchoauerit rixã seu insultauerit nõ puniant̃ offendentes vt vĩ voluisse glo. in. d. §. cum arietes. per tex. in. d. l. scientiã. §. cũ instra. ꝛ ita ꝑ illã glo. firmauit Jacc. de arena. prout refert ibi Raph. fulg. idem tenens per. d. l. absentem. ꝛ regulã fauorabiliores in sexto. cum similibus. ꝛ dicit opinionẽ illius glo. esse seruandã tanq̃ humaniorem.

¶ Nec obstãt adducta in ꝯtrariũ nõ enim obstat iuris presumptio ꝙ vulnus censet̃ in dubio dolose: qꝛ rñdetur qȯ probatum est ꝙ fuit factum ad defensam tñ iuris presumptiõe: qꝛ fuit factũ ab insultatis: tum etiam qꝛ directo probatur ꝑ testes fuisse factum ad defensionem.

f ¶ Nec ẽt obstat qȯ poterant euadere periculum: qꝛ nõ erãt ita angulati seu artati prout requirũt glo. Pau. de leaz. zenzeli. Pet. de ancha. ꝛ zamba. in. d. cle. j. de homicidio. ꝛ dñs Anto. in. d. c. suscepimus. eo. tit. qꝛ rñdetur ꝙ illud procedit quo ad euitandam irregularitatem prout loquit̃ in illa cle. per quã se fundant predicti gl. ꝛ doct. prout expresse se declarant Pe. de ancha. ꝛ zamba. dicentes ꝙ ad euitandũ penã delicti non tenetur quis aufugare.

g ¶ Et est rõ differentie qꝛ irregularitas incurrit̃ qñq̃ etiã sine aliqua culpa immo qñqꝫ ex actu meritorio vt in. c. sniaꝫ sanguinis. ne clerici vel monaci ꝑut ẽt habet̃ in. d. cle. j.

h ¶ Et ꝙ aufugere non tenerentur volũt communiter doct. quia qui aufugit patitur iniuriam. l. Itẽ apud labeonem. §. j. de iniurijs. Ideo non euitatur offensa propter fugam ꝑut voluerunt Bar. Ange. ꝛ Saly. in. d. l. j. C. vnde vi. ꝛ Bald. in. l. vt vim. ff. de iust. ꝛ iure.

i ¶ Et maxĩe qꝛ nõ euitat̃ periculũ qꝛ aduersarij potuissent eos ꝑsequi ꝛ eis in cursu ꝑualere ꝑut in effectu vult Bar. in. d. cõsi. incip. vannucius petri maxĩe qꝛ aufugiẽdo est periculũ in casura cui periculo nõ tenebant̃ se subijcere ꝑut ꝛ dicit Ioh. in. d. cle. j. ꝛ qȯ qs nõ teneat̃ aufugere voluit etiã Ant. de bu. in. c. olim. ꝛ Panor. in. c. significasti. el. ij. de homicidio. qȯ maxime ꝓcedit si est verecũdia aufugere ꝑut dicit Bar. in. d. l. vt vim exẽplificãs ſm aliquas lecturas in perusinis. ꝛ ſm aliquas in pisanis. Cõstat autẽ ꝙ dictis inq̃sitis fuisset magna verecundia aufugere ex quo erãt quattuor bñ armati ꝛ inimici erãt tm̃ duo: iȯ nõ tenebant̃ aufugere.

k ¶ Nam crudelis est qui negligit honorẽ seu famam suam. c. nolo. xij. q. j. ꝛ. xj. q. iij. de his ꝛ grauius est perdere famã q̃ res ꝛ ecclesiastes. xij. curã habe. de bono. nomine qꝛ magis valet q̃ mille thesauri etiam preciosi.

l ¶ Et preferendus est honor quo pecuniario. l. Iulianus. ff. si quis obmissa cã. ꝛ ideo cum pro defensione rerum suarũ potest quis insistere ꝛ alium offendere ꝑut concludit bart. in. d. l. vt vim. ꝛ in. l. deuotum. C. de metha. lib. xij. ꝛ bal. in repetitione. d. l. prime. vnde vi fortius licite põt opponere ꝓ defensione honoris ꝛ euitandi verecundiam.

m ¶ Nec ob. qȯ dicit bar. in. d. §. si qs cũ alr. qꝛ alibi ipse ꝛ alij tenẽt ꝯtrariũ. s. ꝙ sufficit ꝙ qs sit insultatus cũ armis.

n ¶ Et ꝙ sufficit terror armorũ: ꝛ volendo saluare Barto. in. d. §. si quis. cum aliter potest dici ꝙ procedat eius dictũ quando quis insultatur sine armis: secus in insultato cum armis per latius dicta supra posset etiam attentari ex alio ꝙ dictus Christophorus potuerit licite offendi: quia ꝓstabat fauorem bannito facienti grauẽ offensã insultando dictos inquisitos cum armis per ea que alĩs allegando scripsi: qꝛ tñ que sit grauis offensa non est in iure bene declaratum. propterea remittitur arbitrio iudicis. arg. l. j. de iure deliberãdi. ꝛ. d. c. de causis. Ideo super hoc aliter non insisto: qꝛ ad iudicem spectat id arbitrari. Laus deo.

¶ Uxor constante matrimonio. An ꝛ qñ ex eo qȯ dicat maritum vergere ad inopiam possit repetere dotem. Itẽ cõfessio facta per maritum de dote recepta cum iuramento. An ꝛ quando valeat tanq̃ dos censeatur data vel dicta confessio censeatur facta in fraudem vt donatio.

¶ Consilium clxiij.

In nomine dñi nostri iesu xp̃i. ¶ In cã vertẽte inter dñam Perlã hebream agẽtẽ ex vna parte ꝛ Joannẽ Antonium olim ser Juliani ꝛ Antonium Bartholomei eius curatorem cõtradicentem inchoata cõtra Isac maritũ dicte Perle. Uidet̃ prima facie dicendum ꝙ dicta Perla foueat iustitiã petijt enĩ aduersus Isac dotẽ sibi restitui eo qꝛ maritus vergit ad inopiã ꝛ probare videtur maritũ vergisse ad inopiã ante litẽ motã ꝛ produxit instrumẽtum dotis in quo dictus Isac cõfitetur se recepisse ꝓ dote ꝛ dotis nomine dicte domine Perle ꝛ promisit eã restituere in omnẽ casum. ꝛ euentũ restituẽde dotis: dos autem est restituenda vxori in casu quo vir vergit ad inopiam. l. si constante. in principio. ff. solut. matrimo. ꝛ. l. vbi adhuc. C. de iure dotium.

a ¶ Et lꝫ cõfessio facta per virũ vxori vel ecõtra sit suspecta: qꝛ prohibet̃ donatio inter eos vt in titulo de donationibus inter virũ ꝛ vxorẽ. ff. ꝛ. C. quasi ꝑ totũ ꝛ cõfessio facta inter prohibitos tanq̃ suspecta nõ releuat. l. que testamentũ. ff. de probationibus. ꝛ. l. cum quis decedẽs. §. titia honestissima. femina. de leg. iij. prout oẽs notãt in dictis iuribus: tamẽ qꝛ interuenit iuramẽtũ vĩ ꝙ cessant dicta iura: qꝛ donatio inter virũ ꝛ vxorẽ firmat̃ iuramento. c. cũ contingat. de iureiur. ꝛ. c. Quis. de pactis. in. vj. attentis rationis dictorum iurium prout no. Bar. in. l. si quis pro eo. in prin. ff. de fideius.

b ¶ Et lꝫ nonnulli ꝯtrarium teneant tñ dicta opinio Bart. vĩ magis cõis ꝛ propterea vĩ ꝙ interueniente iuramẽto donatio inter virum ꝛ vxorem non sit prohibita. ꝛ per ꝯñs confessio nõ reddatur suspecta ꝛ per ꝯsequẽs probet elapso termino opponendi exceptionẽ non numerate dotis. vt in tit. C. de dote cauta nõ numerata. ꝛ qȯ habet̃ in. l. assiduis. C. qui poti. in pignoribus habeantur.

c ¶ Et cum dictus Isac citatus non comparuerit fuit dicte Perle decreta tenuit ex primo decreto in donis dicti Isac. tanq̃ contumacijs ſm formam statutorum ciuitatis castelli prout asseritur in actis ꝛ tãdẽ accepta tenuta dimidie vnius domus super qua litigiũ vertitur tanq̃ de bonis dicti Isac ꝛ deinde petitur deueniri ad secundum decretũ hoc est ad venditionem seu adiudicationem tandem factis nonnullis actis comparitum fuit pro parte dicti Joannis Antonij. ꝛ oppositum ꝙ non debet deueniri ad adiudicationem dicte dimidie dicte domus: qꝛ illa pertinet iusto ꝛ rationabili titulo ad dictũ Joãnem antoniũ ꝛ ad probationẽ iuriũ dicti Joãnis antonij produxit processum agitatũ ꝯ dictum Isac ad instãtiã ser Juliani patris dicti Joãnis antonij in quo deuentũ fuit ad adiudicationẽ dicte domus docto ser Juliano vt creditori dicti Isac: sed vĩ ꝙ dicta adiudicatio nõ habeat obstare. maxime qꝛ dicta adiudicatio facta dicto ser Juliano vĩ ꝙ sit reuocata ꝑ statutum dicte ciuitatis postea constitutũ quo cauet̃ ꝙ exitij reuersi restituant̃ ipso iure

ad bona

ad bona que habebãt anteq̃ forent exules. ⁊ ꝙ possint recuperare possessionẽ dictoꝝ bonoꝝ ppria auctoritate.

d ¶ Et ideo vĩ ꝙ sit reuocata p dictum statutum ꝙ reuocat processus ⁊ sñias emanatas ↄtra dictos exitit ios cũ statuta populi sint seruanda inter subditos. l. oẽs populi. ff. de iusti. ⁊ iure. cũ concordantijs. Attẽto etiam ꝙ videtur probatum ꝙ dictus Isac fuit de dictis exulibus ⁊ ꝙ reuersus vna cuꝫ alijs exititijs habitauit. ⁊ possedit dictam domum prout habitabat ⁊ possidebat eam anteq̃ exularet.

e ¶ Et ex quo eã possedit cẽsetur in dubio cõtinuasset possessioneꝫ ꝑut habeẽ in. l. siue possidetis. C. de ꝓbationibus. ⁊ in. c. cũ ad sedem de resti. spoli. Item dĩ super hoc emanasse quãdã bullã sedis aplĩce p quã vĩ ꝙ derogeẽ dicte adiudicationi facte dicto ser Juliano. ⁊ p ↄñs vĩ ꝙ dictus Joannesantonius non pretendat habere aliqđ ius in dicta domo per qđ possit impediri adiudicationeꝫ fieri dicte perle. Preterea dato ꝙ dcã adiudicatio facta dcõ ser Juliano subsistit. nihilominus vĩ ꝙ dcã Perla habeat potiora iura: quia eius credituꝫ fuit ꝑus ↄctũ q̃ creditũ dicti ser Juliani ⁊ ꝓ dote sunt obligata bona Isac etiaꝫ si expresse nõ obligãtur l. j. C. de rei vxo. actio. ⁊ l. assiduis. C. q po ti. in pi. habe. ⁊ insuper talis hypotecata est priuilegiata. d. l. assiduis.

f ¶ His tñ nõ obstãtibus ↄtrium puto de iure rñdenduꝫ: vꝫ ꝙ dicta adiudicatio fieri non debeat dicte perle de dcã dimidia domus. Primo q: vĩ ꝙ dicta perla nullum ius habeat ad petendũ dictã quãtitatẽ asserte dotis: q: ꝑut supra dixi donatio inter virũ ⁊ vxorẽ est prohibita.

g ¶ Et confessio de dote recepta facta per maritum est suspecta. adeo ꝙ non probat per iura superius allegata ⁊ que habentur in. l. si donatione. C. de colla.

h ¶ Nec ob. ꝙ in ↄtrium supradictum est. s. ꝙ iuramentũ firmat donationeꝫ inter viruꝫ ⁊ vxo. q: rñdeẽ ꝙ de iure ciuili ↄstat ꝙ iuramẽtũ regulr̃ nõ obligat iurãtẽ nec firmat ↄctꝰ inualidos. d. l. siquis pro eõ. in prin. fallit in casu spãli auc. sacramenta puberum. C. si aduersus venditionem.

i ¶ Et licet de iure canonico disponaẽ ꝙ iuramentũ regulr̃ firmet ↄctus alĩs inualidos per. d. c. cũ ↄtingat. ⁊ d. c. q̃uis. ⁊ c. lꝫ mulieres. de iureiur. lib. vj. tñ illa iura respiciunt fauorẽ aĩe. vt depꝛehẽdiẽ ex rõne dicti. c. cũ ↄtigat. ⁊ d. c. q̃uis. ⁊ per. d. c. lꝫ mulieres. quo disponitur ꝙ dicta iura sunt generalr̃ obseruãda etiã in foro seculari etiam in terris imperij in qbus alĩs seruareẽ ius ciuile p ea que habentur in. c. j. de noui op. nun. ⁊ per glo. in. c. ij. de arbitris. lib. vj. ⁊ in. c. ij. de regu. iur. eo. lib. ⁊ per Bart. ⁊ doc. in. l. priuilegia. C. de sac. san. eccle. ↄstitutiones aũt canonice que respiciunt animam nõ militãt in iudeis seu in infidelibus. c. gaudeamus de diuorijs. ⁊ canone multi. ij. q. j. per. d. apostoli ad corinthios. v. c. de his enim qui foris sunt nihil ad nos ẜm euꝫ.

k ¶ Et hoc in terminis decidit Bal. in. c. j. §. sacramenta. de pace iuramento firman. dicens ꝙ etiã in terminis illius tex. iuramentũ hebꝛei vel infideliũ nõ firmat ↄctum inualidum per dictã rationẽ ex quibus vĩ cõcludendum ꝙ dicte perle nõ cõpetat aliqꝰ ius petendi dictã quantitatẽ cõfessatam. ⁊ propterea nihil pro solutione dicti pretensi debiti debet adiudicari cum nihil debeatur.

l ¶ Nec videẽ ꝙ tenuta ex primo decreto valuerit cũ deficiat fundamẽtũ dbiti ⁊ dñciẽte fundamẽto oĩa ruũt ⁊ missio in tenutã debet fieri p quãtitate debiti auc. ei q. C. de bonis auctoritate iudicis possi. ita ꝙ si nihil ẽ in debito nihil põt sibi correspectiuari. ar. l. eius q. ff. si certũ petaẽ. ⁊ l. ij. ff. d vsu fructu. ⁊ l. adeo. §. ꝙ si toto. de acqui. re. domi.

m ¶ Et cũ dicta nullitas debiti ↄstat ex actis iudici dꝫ ex officio repellere agẽtẽ sine actiõe. ar. l. si pupilli. §. videamus. de nego. gestis. ⁊ qđ gl. incipiẽte in opponẽdo in. l. si vnus §. pactus. ne peteret. ff. de pac. Et exquo ad interponẽdum primũ decretũ dꝫ iudici cõstare de debito. vt p bar. ⁊ doc. in l. si finita. §. iulianus. ff. de dãno infect. ⁊ in. d. auc. ei qui. idõ non debuit interponi dictũ primũ decretũ. ⁊ lõge minꝰ dꝫ deueniri ad scđm decretũ vel ad adiudicationem.

n ¶ Quia venditio ⁊ adiudicatio fiunt ꝓ solutione debiti vt de se constat ⁊ habetur quasi per totum titulum de bonis aucto. iudi. possi. ff. ⁊ C.

o ¶ Ita ꝙ ẽt si nullus esset legitimus ↄdictor iudex nõ deberet neq̃ legitime posset deuenire ad venditioneꝫ vel ad adiudicationẽ per supradicta posset ẽt instari ꝙ primũ decretũ nõ teneat: q: nõ seruata forma iuẽ cõmunis.

p ¶ Maxime q: deficit citatio debitoris ad vidẽdũ interponi primũ decretũ ꝑut de iure requiriẽ. arg. l. de vnoquoq̃. de re iudicata. ⁊ notatur p glo. ⁊ doc. in. l. presenti. C. de his qui ad ecclesias cõfugi. ⁊ in. d. §. iulianus. solum enim fuit Isac citatus ad respondenduꝫ de iure ⁊ non fuit expressus citatione super quo haberet de iure respondere.

q ¶ Nec fuit citatus ꝑsonalr̃ vel ad domum in qua tunc habitabat dictus Isac prout vĩ requirere tex. in. l. iiij. §. pretor ait. de dãno infec. Nec ad domum tũc solite habitationis iuxta ea que habentur in cle. causam que de electione: sed fuit citatus ad domum iam solite habitationis.

r ¶ Que dictio iam adaptatur ẽt ad tp̃s preteritũ etiã si cessat de presenti iuxta illud vulgatuꝫ olim iam dudũ quõdaꝫ tria tp̃a signant ⁊ ꝙ per glo. ⁊ Bar. in. l. j. §. j. de noui op. nũci. ⁊ per panoꝛ. in. c. ex parte. de foro cõpet. citatio aũt debet fieri ad domum in qua citatus degit vel tp̃e citationis solet habitare prout declarat Bar. in. d. l. iiij. §. pretoꝛ. super his auteꝫ que cõcernunt nullitatẽ rõne defectus citationis nõ multuꝫ insisto: q: mihi persuadeo ꝙ forte p statuta ꝓuideatur insuper ex alio dicendũ est ꝙ non debeant deuenire ad vẽditionẽ vl̃ ad adiudicationẽ: q: ꝓ parte dicti Joãnisantonij ⁊ eius curatoris fuit oppositũ ꝙ dcã dimidia domus de qua agitur ad eã ꝑtinebat: q: fuit legittime adiudicata dicta domus dicto ser Juliano eius patri in cuius hereditate ꝓbaẽ se imiscuisse. ⁊ ꝑut ꝑsupponiẽ ꝓbatũ est de dicta adiudicatione legittime facta per publica instrũ: lꝫ eam nõ viderim ⁊ lꝫ notarius rogatus sit pusinus ⁊ forensis quo ad territorium castelli: tñ vt mihi dĩ fuit facta fides p sigillũ auctẽticũ per priores ciuitatis perusij ꝑut est notoria cõsuetudo faciendi ꝓbationẽ de notariatu. ita ꝙ videtur probatum de iure dicti ser Juliani ⁊ successiue eius filij ⁊ heredis solũ restat respõdere ad duo que pro parte dicte perle allegantur contra dictam adiudicationem dicendo ꝙ dicta iudicatio est annihilata vigore statuti ⁊ vigore bulle de quibus supra.

s ¶ Ad primum aũt rñdeẽ ꝙ dictũ statutũ factum a populo subdito indiget cõfirmatione alĩs nõ astringit. vt no. cõpostolanus. in. c. cum oẽs. de ↄsti. ⁊ Bar. in. l. oẽs populi. de iustitia ⁊ iure. ⁊ lꝫ Innocẽtius ↄtriuꝫ teneat: tñ Bal. in. c. que in ecclesiarũ. in prin. de ↄstitutionibus. dicit ꝙ in terris ecclesie seruaẽ opinio compostolani in alijs aũt seruaẽ opinio Innocentij ẜm eũ ⁊ ẜm hoc cũ ciuitas castellana sit de terris ecclesie dictũ statutũ indigebat cõfirmatione ꝙ saltẽ dicendum vĩ quo ad reuocanduꝫ gesta auctoritate superioris.

t ¶ Prout cõtingit in casu isto in quo adiudicatio predicta fuit facta per delegatum a gubernatore qui censetur adiudicasse auctoritate gubernatoris. l. j. §. si mãdatam. ⁊ l. si pro. ff. de offi. eius cui mandata est iurisditio. ⁊ sic censeẽ facta a gubernatore qui erat superior populo castellano statuenti.

u ¶ Adeo ꝙ delegatus a superiore gerit vices superioris cẽsetur maior subdito delegantis. arg. c. sane. de officio delegati ⁊ inferior non potest statuere contra gesta per superiorem. argu. c. cum inferior. de maioritate ⁊ obedientia. ⁊ l. formam. C. de officio prefecti illirici. ⁊ ꝙ per glos. in cap. fina. de hereticis. lib. vj.

x ¶ Et insuper populus non potest sine iusta causa auferre dñium priuati etiam subditi. Quinimo nec princeps potest sine causa dñium auferre subdito ẜm magis cõem opinionem que habetur in. l. quotiens. C. de precibus impera. offe. ⁊ in. l. fi. C. si contra ius vel vtili. publi. ⁊ per Inn. ⁊ doct. in c. quia. pleriq̃. de immunitate ecclesiarum.

y ¶ Licet dñi de rota in decisiõe. cccxlj. dicãt ꝙ Papa ⁊ Imperator pñt ex priuilegio dñium auferre subditis. Sꝫ non inferiores doc. aũt cõiter tenẽt ꝙ i Papa ⁊ Imperatore ẽ speciale: q: in dubio presumiẽ subesse causa in alijs autẽ presumptio ista nõ militat. Preterea potest etiã responderi ꝙ principium dicti statuti loquitur in rebellibus relegatis ⁊ confinatis per quẽcunq̃ officialẽ ⁊c. Et non loquiẽ in quolibet exititio. puta i eo qui ꝓpter seditionẽ status aufugerat de territorio qui vulgariter solet dici exititius. Sed nõ probaẽ legittime ꝙ dictus Isac fuerit factus rebellis cõfinatus vel relegatus per aliquem iudicẽ seu officialeꝫ. Nam solum vnus testis dponit ꝙ fuit ꝑsens inie rebellionis dicti Isac ⁊ vni testi non creditur per iura vulgaria ⁊ maxime q: non loquitur certitudinarie. Sꝫ sub cõditione si bene memini. ⁊ sic loquiẽ ↄditionaliter. ⁊ sic dubitatiue ⁊ probatio dubia nõ releuat iuxta. l. certũ. de cõfes. ⁊ c. in ꝑsentia. de ꝓba. cuꝫ simi. Nec obstat ꝙ in dicto statuto postea circa mediuꝫ subditur ꝙ contra ipsos rebelles relegatos vel confinatos vel aliter expulsos: q: nõ probatur ꝙ dictus Isac fuerit expulsus: sed potius ex processu innuiẽ ꝙ aufugit de carceribus.

⁊ cum dictum statutum sit valde exorbitans est restringendum etiam si valeret per iura vulgaria. ⁊ propterea debēt verificari omnia verba ipsius statuti: alr̄s statutū cessat vt no. per Joā. an. in. c. j. de homi. lib. vj. quem sequitur Bald. in. l. si quis non dicaʒ rapere. C. de episco. ⁊ cleri. vt no. Roder. in. l. si quis maior. C. de transac.

z ¶ Nec obstat bulla supra allegata in ꝯtrarium: qꝛ lʒ dicta bulla restituat rebellibus ⁊ cōfinatis bona cōfiscata vel alijs personis cōcessa per legatos vel alios officiales seu cōmissarios sedis apostolice. ⁊ ꝙ ipsi restituant̄ in pristinū statū. ⁊ sic dicta verba generalia videant̄ trahi posse ad hūc casuʒ in quo dicta domus fuit ꝑ adiudicationē cōcessa dicto Juliano: tn̄ postea subdit̄ in dicta bulla ꝙ gesta rite in curijs secularibꝰ ecclesiasticis dicte ciuitatis castelli. ⁊ alias non possint propterea infringi vel annullari. ⁊ sic per dictam specialē dispositionem que subdit̄ in dicta bulla restringūtur verba precedentia generalia: qꝛ generi per speciem derogatur. vt in regula generi. in. vj. cū multis simi. Et sic precedētia verba intelligi debent de bonis confiscatis vel alijs gratiose concessis ⁊ non de bonis seruatis iuris ordine cōcessis pro solutione creditoꝝ ꝙ maxime dicendum videtur.

⁊ ¶ Quia rescripta ⁊ priuilegia principū restringuntur quatenus concernunt preiudiciū tertij. arg. l. ij. §. merito. ⁊ §. si quid a principe. ne quid in loco publico. ⁊ C. de emācipa. li. l. nec auus. ⁊ in. c. cū capella. de ꝑuileg. ⁊ per ꝯn̄s dicta bulla non militat quo ad reuocationē dicte adiudicationis rite facte dicto Julia. ex qbus restat ꝙ ptes iudicis sunt in pronūciandū aduersus dictā Perlam. Laus deo.

¶ Conditio donec vitam vidualeʒ seruauerit adiecta vxori institute vna cum eius filio. An censeatur repetita in substitutione de ea facta filio ꝑdicto si decesserit sine filijs. Adeo ꝙ si post purificatam conditionem substitutionis transiuerit ad secunda vota perdat iura substitutionis. Item heres institutus alienans bona stabilia contra prohibitionem testatoris. An perdat iura hereditaria. Item an alimenta percepta per heredem ⁊ precium bonorum alimentorum computentur in trebelleanicam.

¶ Consilium clxiiij.

In nomine domini nostri iesu xp̄i. ¶ In hac consultatiōe maxima idest dubietas ⁊ varietas opi. nā vxor est instituta i dimidia hēditatis; donec vixerit ⁊ vitam vidualē seruauerit. ⁊ nō ē facta sibi substitutio nisi si decesserit. In casu aūt quo nō seruauerit vitā vidualē nulla est expssa facta substitutio.

a ¶ Et qui semel est heres nō pōt facto testatoris desinere eē heres. l. ei qui soluēdo de here. insti. hinc est ꝙ hereditas ad diem dari non potest. l. hēditas ex die de hē. insti. ⁊ nō solū ad diem certā: sed etiā ad diem incertam per rationem preal legatam prout dicunt ibi docto. ⁊ ꝭm hoc dicta vxor testatoris semel heres directo pro dimidia non desinit eēe heres directo per illa dimidia. Et sic de rigore iuris probabiliter teneri posset ꝙ non solū portionē filij retinere posset donec vixerit. sʒ ēt suam dimidiam in qua fuit ipsa heres instituta ⁊ ꝭm hanc considerationem ipsa domina Candia deberet in hereditate testatoris prius legittimam si illaʒ non fuit cōsecuta in dote per que in legittimam imputatur. l. quoniam nouella. C. de inoffi. testamē. vel in relictis sibi factis per testatorem. Deinde detrahatur legittima filij ⁊ trebelleanica de eo ꝙ restabit vltra suam legittimam de dimidia eidem relicta per testatoreʒ ⁊ in dicta legittima ⁊ trebelleanica succedit ab intestato dicta Angela mater ⁊ dicta Cādia vtrinqꝫ coniuncta equalibus portionibus ꝑ auc. defuncto. C. ad tertul. Legittima constat ꝙ est tertia ps eius qd̄ ipse filius fuisset habiturus ab intestato per auc. nouissima. C. de inoffic. test. Ideo si ex forma statuti filia femina forte dotata nō succedit ab intestato. tūc legittima filij fuisset tertia pars totius hereditatis. Et sic due tertie partes dimidie in qua fuit institutus. Et quarta pars illius dimidie relicte filio deuoluta fuisset dicte Angele virtute substitutionis. ⁊ ꝭm hūc computum de dicta dimidia filij quarta pars ⁊ dimidia alterius quarte partis pertinent ad Candiam ⁊ residuum ad dictam Angelaʒ ⁊ sic hereditas deberet diuidi in octo ptes de quibus octo partibus quinqꝫ pertinerent ad matrem ⁊ tres ad sororem. Si autem filia succederet ab intestato sicut filius prout de iure communi. l. maximum vicium. C. de lib. prete. ⁊ auc. in successione. C. de suis ⁊ legit. qꝛ non obstaret statutum excludens filiam ab intestato. ⁊ tūc illius dimidie tres partes de quattuor pertinerent ad matrem ⁊ vna ps ad filiā quia tunc legittima filij esset sexta pars totius hereditatis ⁊ sic tertia pars dimidie ⁊ de residuo detraheretur trebel. ⁊ tūc ad Candiā spectabit pro sua legittima sexta pars totius hēditatis computatis in ea computandis. ⁊ de residuo octauā partem. Et predicta procedunt si illud tempus incertū adiectum institutioni facte de dicta domina Angela est reijcienda ꝙ licet de iuris rigore ⁊ stricta disputatione substentabile foret: tamen videtur non alienum a mente testatoris qui noluit ꝙ vxor transiens ad secunda vota postea succederet in illa dimidia. Et verisimiliter fuit intētionis ꝙ prout post tempus mortis adiectuʒ institutioni voluit peruenire ad filios. ita ⁊ post aliud tempus similiter institutioni adiectum voluerit ad filios peruenire.

b ¶ Et verisimiliter non fuit appositum in substitutione ex errore notarij vel in aduertētia testatoris qui saltem mortis cogitatione turbatus omnia nō animaduertit. arg. l. hac consultissima. §. at cum humana fragilitas. C. qui testamen facere possunt. ⁊ mens testatoris pro posse sequenda est. l. cuʒ virum. C. de fideicom. ⁊ l. in conditionibus. primum locum de condi. ⁊ demonstra. cum simi. Et dicit Bal. in. l. cum quidaʒ C. de necessarijs seruis heredi. insti. ꝙ iudex dʒ sequi mentem testatoris prout venator leporem. Et multofortius arbitra ⁊ arbitratores per quos: vt audio ista causa ex forma iuris municipalis decedēda est. faciūt pro hac parte que in simili notat Bart. in. l. quotiens. §. si duo. de heredi. insti. ⁊ Paul. de cast. in. l. certi iur. C. de testa. mili. ⁊ in. l. extraneum C. de heredi. insti. ⁊ qd̄ ibi dico post eum. iiij. ⁊. v. colum. Attento etiaʒ ꝙ est verisimile ꝙ testator noluerit ꝙ vxor dimidiam habuerit post secunda vota. Et hanc secundam interpetrationem putarē amplectandā omnibus pensatis. Essent multa dicenda si omnia que hincinde adduci possent in medium adducerentur: ad quod faciendum non datur tempus maxime alijs occupatus. ⁊ nō suadet quantitas mercedis ⁊ natura ⁊ extimatio cause. ⁊ ꝭm hanc interpetrationem volūtas testatoris dicta vxor de sua dimidia haberet detrahere quartam in quam imputarentur fructus per eam percepti ante transitum ad secunda vota. Portio autem dimidia in qua institutus est filius masculus veniret diuidēda vt supra conclusum est ex quo in dicta substitutione facta Angela dicti filio masculo non est repetita illa clausula donec vitaʒ vidualem seruauerit ⁊ oratio. d. substitutionis est perfecta. ⁊ vbi oratio sequens imperfecta non censetur repetita conditio seu alia qualitas adiecta in precedēti oratione iuxta no. per Bart. in. l. in repetendum de lega. iij. concurrente etiā ꝙ viderentur subesset due presumptiones voluntatis testatoris. Una quod clausula adiecta in institutione presumeretur de mente testatoris repetita in substitutione. Alia quod illa verba donec vitam vidualem seruauerit: presumantur adiecta in fauorem filioruʒ. ita quod filij censeantur post secunda vota inuitati.

c ¶ Et due presumptiones. ⁊ consequēter due specialitates non debent concurrere. l. cum ibi notatis per glo. ⁊ doct. C. de dotis promis. Attenta etiā dubietate non parua que versatur circa dictum tempus adiectam institutioni. d. Angele quid operatur de quo supra dictum est.

d ¶ Est tamen animaduertenduʒ ꝙ res alienate per. d. Angelam veniunt computande in trebelleanicam. ⁊ similiter res alienate per dictum filium veniunt computande in legittimam ⁊ trebelleanicam per eius heredes detrahendas per. l. marcellus. §. res que. ff. ad trebel. Nec obstat si quid diceret ꝙ per prohibitionem alienationis censetur prohibita detractio quarte per text. in. §. si. in auc. vt spōsa. largi. col. ix. vnde sumpta est auc. sed ex mea. C. ad. l. falci.

e ¶ Et propterea cuʒ in casu isto fuerit prohibita alienatio cēseatur prohibita detractio trebelleanice: quia respondetur ꝙ ille text. loquitur in fal. non in trebellea. ⁊ dato ꝙ traheretur etiam ad trebelleanicaʒ loquitur quando legatarius a quo venit falcidia detrahēda nō qñ heres rogatus est prohibitus alienare. Nec eo casu militat rō quam assignat glos. in dictis iuribus ad illum tex. que est ꝙ legatarius censetur alienare in herede si heres falcidiam retineret: vt dicūt glo. predicte. si autem heres est prohibitus alienare retinenda fal. vel trebelleani. non alienat merito cessat ratio. ⁊ cessante ratione legis cessat. l. dispositio. l. adigere. §. quis. ff. d iure pa. ⁊. l.

pa.⁊.l.ꝙ dictū.ff.de pac.cū similibꝰ. Et maxie icorreptiuis ⁊ exorbitātibus que sunt stricte interpetrāda.l. ius singulare.⁊.l.ꝙ vo ꝯ.ff.de legi.⁊.c.cū dilectꝰ. de cōsue.cū cōcordantijs. Nec per alienationē alienantes priuanť eoꝝ iuribus:quia testator tam penam non iniunxit:nec etiaꝫ lex eā penam imponit ⁊ pene sunt restringende regula in penis in.vj.⁊.c.statutum.de elec.co.lib.⁊.l.si preses. ⁊.l.interpetrationem.ff.de penis. Nec obstat.l.cum pater.§. libertis. ff.de leg.ij.vbi punitur prohibitus alienare si alienat.

f ¶ Quia ibi res pluribus libertis relicta fuit ꝓhibita alienari vt remaneret in familia si vnus alienat partē suam nō priuatur parte sibi prius legata :sed nō admittitur ad partes alioꝝ postea decedentium ad quas admissus fuisset si nō alienasset quasi sit indignus illo fideicōmis. propter qđ fuit facta ꝓhibitio alienationis qui termini cessant in casu nostro. Nec vt dixi pene sunt extendende ad casus maxime in quibus non militat rationis idemptitas per supradicta.

g ¶ Cōstat autē ꝙ dicta domina Ange. teneť satisdare dicte domine Cādie de restituēdo dicte domine Cādie post mortē ipsius domine Angele casu quo decesserit supstite dicta domina Cādia qcqd ad eam ꝑuenerit vigore substitutiōis facte.d.filio instituto in dimidia hereditatis per.j. ⁊ per totū.ff.vt leg. nomie cauea.⁊.l.ij.⁊.l.penul.C.vt in pos.lega. ⁊ hoc vigore substitutionis facte de dicta dn̄a Cādia dicte domine Angele. Itē qꝛ vxor trāsiens ad scd̄a vota priuatur quo ad proprietatem bonis sibi relictis a primo viro:⁊ etiā bonis primi viri in quibus successit filio primi viri :⁊ hoc quo ad proprietatem vt probatur in.l.femine in auc.ex testamento.C.de scd̄is nup.⁊ in.§.hinc nobis in auc.de nup. ⁊ sic apud eam remanet solus vsusfru.dictoꝝ bonoꝝ. vt.d. §.hinc nobis.⁊ dicta auc.ex testamento.

h ¶ Et vsufructuarius tenetur satisdare proprietario de fruendo ⁊ vtendo arbitrio boni viri ⁊ restituendo proprietario finito vsufructu.ff.vsufru.quēad.caue.l.j. ⁊ per totum. ⁊.l.vsufructu.el ꝓmo.C.de vsufru. Idcirco.d. dn̄a Angela tanꝙ̄ vsufructuaria bonoꝝ primi viri in quibus successit ex institutione vel substitutione facta de ea in testō primi viri vel in qbus successit dicto filio ꝓdefuncto teneť dare satisdationem:⁊ sic fideiussores vel pignora de vtendo ⁊ fruendo dictis bonis ꝓmi viri ad eam deuolutis ex dictis causis donec durauerit dictus vsufru. ⁊ eo finito de restituendo dicta bona.d.dn̄e Candie si tunc superit ꝑ dicta iura. Si aūt decesserit prius.d.Candia ꝙ̄ dicta Angela proprietas tūc rediret ad dictā Angelā ꝑ tex. in.d.l. femine in fi.⁊ no.Bar.in.d.auc.ex testō. ⁊ ita cōiter teneť:⁊ per cōsequens nō teneť satisdare simplr̄ de restituēdo.d.dn̄e Candie dicta bona:qꝛ ad eā nō sunt deuoluēda si decesserit dicta Candia in vita dicte Angele. Si autem non vult satisdare non debet habere fructus:vt cōmuniter omnes tenent in.d.l.vsufru. Laus deo.

¶ Hereditas matris non agnita:an ⁊ qn̄ transmittať ꝑ filias feminas ad eaꝝ filios qui nati sunt post mortem auie. Itē an pr̄ censeať adiuisse hereditatē mr̄is filiaꝝ cōmuniū.

¶ Consilium. clxv.

IN nomine dn̄i nostri Iesu xp̄i. a ¶ Ad euidentiam premittendum duxi ꝙ hereditas non adita regulariter non transmittitur .l. quoniam sororem. C.de iure delib. ⁊ .l.vnica.§. in nouissimo. C.de cadu.tol. ⁊ .l. vnica.C. de his qui ante aper. ta.argu. sumpto a speciali. fallit autē dicta regula in certis casibus: ⁊ quantum pertinet ad propositum nostrum hereditas ascēdentis non adita transmittitur in descendentē per.d.l. vnicam.C.de his qui ante aper.tab.

b Item presupponiť ꝙ facultati adeundi prescribitur spatio.xxx.annoꝝ.l.l3. C.de iure delib.ꝓut ibi cōiter tenetur. ar.illius tex.⁊.l.sicut.C.de prescrip.tri.vel qua.anno.⁊ maxime lapsu tēporis.xl.annoꝝ.C.eo.titu.l.oēs. His presuppositis concludendū est ꝙ l3 dicta dn̄a Frācisca si decessit ante lapsum.xxx. annoꝝ transmiserit hereditatem seu ius adeundi in eius filios p.d.l.vnicā.C.de his qui ante apertas tabu.tn̄ per eius heredes debuit adiri hereditas dicte dn̄e Catherine ex ꝑsona dicte Francisce infra.xxx.annos a die mortis dicte Cathe.alš censentur exclusi prout si superuiueret dicta dn̄a Francisca fuisset exclusa lapsu tanti temporis:qꝛ transmitteretur hereditas nō adita cum sua causa ⁊ q̄litate ꝓut erat apud transmittentē.l.siquis filiū.§.si filius.ff.de acq.heredi. neqꝫ potest qs in alium transferre plus iuris ꝙ̄ ipse hr̄et.l.nemo plus iuris.ff.de reg.iur.

c ¶ Ideo dicti filij dicte dn̄e Francis.nō pn̄t tūc querere dictā hēditatē dicte dn̄e Cathe.ex ꝑsona dicte Frācisce neqꝫ ex eoꝝ ꝑsonis:qꝛ nō erāt creati tpe mortis dicte dn̄e Cathe.⁊ ꝑ cōsequēs nō cēsenť quo ad successionē coniuncti seu attinētes dicte dn̄e Cathe.l.fi.ff.vn̄ legi. Et idcirco cōcepti post mortē defuncti nequeunt ex ꝑsonis eoꝝ succedere:vt ibi.⁊.l si titius.⁊.l. Itē ꝓor.ff.de suis ⁊ leg.⁊.l.siqs filiū exheredato.§.s3 h ita.ff.de inin.resta.⁊ in.l.j.§ siqs prī mior.ff.vn̄ cogna.⁊ in.l.paulus.§.paulus.ff. de bonis lib. qđ ⁊ no.gl.insti.de here.que ab intesta.§.cū queriť. ⁊ in.l. fi.C.ad or.fi.l3 placen.tenuerit ꝯtrariū ⁊ nō bene fm̄.d .gl. ꝙ ⁊ tenēt Cy.Bal.Ange.Rapha. ⁊ Pau.de cast.in .l.qui se patris.C.vnde libe. ⁊ videtur velle Barto. in .d.l.vnica.C.de his qui ante aper.tabu.

d ¶ Quantū aūt ad portionē dicte dn̄e Marie est aiaduertendum.vtrum pro eius parte fuerit adita hereditas dicte dn̄e Cathe.necne.si enim hereditas nō fuit per eā vel aliū eius noie adita tunc illā nō trāsmisit ex quo non habuit liberos cū hereditas matris nō adita nō transmittať:nisi in descendētes per supradicta:⁊ per consequens eius portio tunc fuisset delata mediante iure accrescendi in dictā dn̄aꝫ Francis.tunc superstitē. Et ꝓpterea tunc de eius portione idem iudicandum esset ꝓut de alia dimidia ab initio delata dicte dn̄e Francis. de qua supradictum fuit. Si aūt ꝓ parte dicte dn̄e Marie censeať hereditas adita:⁊ tūc portio delata dicte dn̄e Francis. postea excluse lapsu tēporis censeť accreuisse portiōi dicte dn̄e Marie p.l.j.C.quādo nō peten.par.⁊.d.l. vnicaꝫ.§.his itaqꝫ C. de cad.tol.

e ¶ Accrescit.n.portio portioni nō persone.l. si totam.ff. de acqrē.heredi.l3 aūt in puncto presupponatur ꝙ dicta dn̄a Maria nō adiuit hereditatē sue matris ꝓdicte:tn̄ nō propterea necessario inferť ꝙ pro eius parte nō fuerit adita. Ex quo.n.ipsa tpe mortis dicte sue matris erat ifans triū annoꝝ potuit pater pro ea adire.l.si infanti.C. de iure delibe. Et qꝛ pater erat obligatus dotē maternam restituere intra annuꝫ a tpe soluti matrimonij.l.vnica.§. ex actio.C. de rei vxo. actio.⁊ pater sit legittimus administrator filie maxie ifantis.arg.l.fi.in ꝓn.C.de cura. furio. ꝓut ꝑ illam l.⁊ per.l.fi.§.fin aūt recusante.C.de bo.qꝫ libe. no. Raph. ibi.⁊ tenet Saly.in auc.excipitur.C.de bo.mater.

f ¶ Et expedire dicte filie adire dictā hereditatem sue matris cum esset lucrosa merito pater pro liberando se a dicta obligatione:⁊ pro gerendo vtiliter negocia sue filie censetur adiuisse hereditatē dicte Cathe. prout concludit Bar. in.l.nō hoc.C.vnde legi.p.l.si peculiū.§. sicut.ff. de pecu. lega.⁊ in.l.gerit ꝟsi.venio ad quartam principalē qōnē.ff. de acquirē.here.⁊ in sua dispu.que incipit debitor in dicas fundans se p.l.recusari.ff.de acquirē.here. ⁊ per.l.merito. ff.pro socio ex quo alias est in mora.

g ¶ Et mora est delictum.l.oē delictum.ff.de re mili. ⁊ licet Bal.in.l.j.C.qui admit.dicat ꝙ per delictum non inducitur aditio:tamen Imo. qui sequitur Bar. in.d.l. gerit.dicit ꝙ licet per delictum non inducať aditio vbi de delicto constat:tamen in dubio presumitur aditio quando per eam cessat delictum per.d.l.merito fm̄ eum.

h ¶ Et hanc partē sequiť et Pau.de cast.in.d.l.gerit.⁊ l3 in l.cū antiquioribꝰ.C.de iure deli.ipugnet dictā rōnē Bar. p.l.pecunie fenebris.ff.de nauti.feno.tn̄ vr̄ inclinare et ibi in sn̄iam Bar.l3 nihil.firmet.⁊ l3 Bal.i.d.l.nō hoc.⁊ alibi teneat ꝯ Bar.tn̄ ꝯcordat cū Bar. si pater doteꝫ retinuit ꝑ longū tempus ꝓut ipse cōcludit in.d.l.nō hoc referēdo se idē dixisse i.l.j.C.q admit.multo ergo fortius si retinuit ꝑ longissimū tēpus ꝓut ꝯtingit i casu nr̄o.⁊ l3 ad iura Bar. possit forte r̄nderi:tn̄ et ad iura que in ꝯriū adduceť r̄nderi pōt ꝓut late dixi i.d.l.nō hoc.⁊ vltra ibi dicta pōt r̄nderi ad.d.l.pecūie fenebris ꝙ ex quo pater pōt ꝓ filia ifante adire hereditatē matris:⁊ sic pōt facere ꝙ possit restituere dotē debitā cēseť posse dotē restituere :l3 hēditas facne rit:⁊ sic nō fit cui possit solui:tn̄ censeť cessa ex quo debitor pōt facere ꝙ fit cui solui possit.argu.l. qui pōt facere.ff. de reg.iur.⁊ ideo censeať in mora si nō facit ꝙ soluere possit cū cesset:hec ratio doctoꝝ.⁊.d.l.pecunie. fenebris tn̄ in decisiuis maxima est auctoritas Bar. ⁊ non videť tutū ab ea recedere saltē si pater dicit se habuisse animū adeundi.

i ¶ Cū in dubio de his que ɔsistūt in animo credit ei de cuius animo dubitaꝫ p not.p gl.in.§.alie.insti.de actio.⁊ tāgit ad ꝓpositū Bar.in.d.l.gerit.⁊ facit ꝙ hr̄ in.l.siue possidetis.C.de ꝓbatio.⁊ ꝓsertim si debitū est penale ꝓut ɔsiderat Jmo.in.d.l.gerit.⁊ ꝓsertiꝫ si est iterpositū iuramētū ꝓut solet iterponi cōiter in instrumētis: qꝛ tūc magis de facili dꝫ ɔiecturari aditio timore periurij a quo nō vr̄ excusari pp hēditatē nō aditā ex quo illā adire poterat: ⁊ sic poterat iplere iuramētū:⁊ sic euitare piuriū ꝙ videbaꝫ incurrere nō soluēdo ꝓut ꝓmisit.Attēto ēt ꝙ hēditas ꝓut presupponiꝫ erat lucrosa:qꝛ nō ꝓsupponiꝫ ꝙ imineret ea alienū:⁊ iō rōne administrationis que sibi patri iminebat tenebaꝫ negocia filie ifantis bn̄.⁊ vtiliter agere:⁊ ideo sibi incūbebat onus adeundi noīe filie dictaꝫ hereditatem maternam ne moriendo lederetur in amittendo successioneꝫ.

k ¶ Nam eoipso ꝙ qs non transmittit hereditatem sibi delataꝫ censeꝫ ex hoc lesus adeo ꝙ cōpetit restitutio in inte. iuxta ea que habenꝫ in.l.pantonius.ff.de acqui.here.⁊ in l.j.C.de resti.mili.⁊ in.l.si infanti.C.de iure deli.

l ¶ Sic itaqꝫ pater cēseaꝫ male gessisse negocia filie nō adeūdo ꝓ ea hēditatē ꝓdictā suadet rō ꝙ ꝓsumaꝫ voluisse ꝓ ea adire ⁊ tāq̄ȝ administrator filie ⁊ vsufructuarius retinuisse dotē maternā:⁊ ɔsequenter ꝺm ꝓdicta inferꝫ ꝙ tota dicta hereditas materna fuit quesita dicte domine Marie. vꝫ dimidia ꝓ iure primeue successiōis sibi delate alia dimidia iure accrescendi altera filia exclusa lapsu temporis.

m ¶ Nec tunc ob. si dicaꝫ ꝙ qñ deferꝫ hēditas filie: lꝫ ipsa filia excludaꝫ iure succedēdi vt filia:tn̄ qꝛ exclusis descēdētibꝰ deferꝫ ex alio capite iure cognatiōis inter quos ipsa ē proximior:iō pōt infra alios.xxx.annos adire.arg.l.j.§.sꝫ vidēdū.ff.de succe.edic.ꝓut voluit Bar.in cōsi. incipiēte q dam hꝫ vxorē in ordine.xxxviij. ꝺm ordinē perusinum nō informis qō ⁊ tenuit Bal.in.d.l.lꝫ.C.de iure delibe.

n ¶ Nam ad hoc primo respōdetur ꝙ illud dictum Bar. ⁊ Bal.nō transit sine dubio:⁊ ɔ̄triū firmāt Saly.⁊ Rapha. fulg.reprobātes dictā opi.Bar.⁊ Bal. in .d.l.lꝫ. ⁊ similiter contrariū tenuit Franciscus de albergo.in cōsilio incipiente predicte rōnes sunt decore loquēdo de rationibus Bar.in consilio supra allegato:⁊ eas postea reprobat.

o ¶ Tn̄ dato ꝙ opinio ꝓdicta Bar.⁊ Bald. de iure ꝓcedat nihilominꝰ ꝓcedit si nō est alter filius vel filia succedens ex primo capite:qꝛ donec est aliqs succedens ex capite liberoꝝ nō defertur successio ex alio capite auc. in successione.C.de suis ⁊ legi.⁊ ideo portio alterius filie exclusa ex capite liberoꝝ accrescit alteri que venit ex illo capite: qꝛ ius accrescendi preferꝫ successorio edicto. vt.l.j.C. quādo nō pe.par.⁊ not.gle.in.d.§.sꝫ vidēdū. ⁊ ideo cessat dictū Bar.⁊ Bal.in casu isto ꝓsupposito ꝙ pro parte dicte domine Marie censeatur hereditas adita per predicta.

p ¶ Cessat etiā illud dictū Bar.⁊ Bal. si dicta dn̄a Francisca decessit ante lapsuꝫ.xxx.annoꝝ a die mortis dicte Catherine:qꝛ tūc nō potuit trāsmittere in eius filios:nisi ius succedēdi iā delatū ex p̄mo capite liberoꝝ:qꝛ ius succedēdi ex scdo capite nō erat ortū i eius vita:⁊ sic nūq̄ȝ sibi cōpetijt:⁊ per ɔ̄ns nō potuit illud trāsmittere.ar.d.l. nemo plus iuris:ideo eius filij exclusi lapsu temporis ex primo capite successionis nō pn̄t succedere ex ꝑsona eoꝝ matris: nec ex ꝑsonis ipsoꝝ qui nō erāt ɔceptitpe mortis eoꝝ auie ꝓ supradicta:⁊ sic eo casu nihil ad eos prineret de dicta dote:etiam si ꝓ parte dicte dn̄e Marie hereditas nō fuisset addita:sinaūt dicta dn̄a Francisca decessisset post lapsum xxx.annoruꝫ a die mortis sue matris transmisisset in eius filio suis succedēdi ex secundo capite si pro parte dicte domine Marie non fuisset adita hereditas dicte matris si retineatur opinio Bar.⁊ Bal.suprascripta.

q ¶ Sed retinēdo ꝙ censeatur adita hereditas per patrem pro filia infante ꝺm ꝙ tenuerūt Bar.⁊ sequaces prout supradictū:fuit etiā tunc excluderenꝫ filij dicte dn̄e Francisce:lꝫ dicta dn̄a Francisca decessisset post.xxx. annos a die mortis dn̄e Catherine per iam dicta.Namlꝫ hereditas dicte dn̄e Marie fuisset delata dicte domine Francisce sorori vtrinqꝫ coniuncte pro dimidia ⁊ patri pro alia dimidia per autēticā defuncto.C.ad tertul. nō obstante suprascripto statuto ꝙ nō loquit in casu nostro:tn̄ qꝛ prout presupponitur dicta dn̄a Frācisca nō adiuit hereditatē dicte dn̄e Marie ⁊ decedendo illā nō transmisit per dictā.l. qm̄ sororem cū si.Ideo eius portio censetur vacasse ⁊ accreuisse portioni dicti sui patris mediante iure accrescendi per .d.

l.vnicām§.his itaqꝫ.C.de cad.tol. Laus deo.

¶ Transactio iurata:an ⁊ quādo pretextu enormissime lesionis non obstante iuramento possit rescindi: ⁊ an remedium.l.ij.C.de rescindē.vendi. habeat locum in transactione.Item emphyteosis concessa femine pro se ⁊ suis descēdentibus vsqꝫ in tertiā generationē: preferendo tn̄ semp masculinaꝫ lineam linee feminine an ⁊ qn̄ vadat ad feminas: quomodo intelligatur linea masculina. Item statutum excludēs filias dotatas:an habeat locum in successione rei emphyteotice. Item decretum illustrissimi domini Camerni disponens ꝙ proximior defuncto ab intestato possit propria auctoritate res per eum possessas occupare: an habeat locum in re emphyteotica concessa.vt.ꝯ.

¶ Consilium. clxvj.

In noīe domini nostri

Jesu christi. ¶ Circa primū ɔsultationis ar
i ticulū:lꝫ videaꝫ prima facie dicendum ꝙ dicta transactio sit efficax non obstante enormi.seu enormissima lesione.

a ¶ Eo qꝛ lesio vltra dimidiam iusti precij videtur enormis lesio:⁊ tn̄ ꝓpter illā videꝫ ꝙ transactio nō reddaꝫ inefficax neqꝫ rescindatur ꝓut voluerunt Pe.⁊ Cy. in .d.l.ij.⁊ glo. vicen.⁊ Jo.an.in.c.pe. de emp.⁊ vendi.⁊ in Spe.de emp. ⁊ ven.§.nunc videndum ꝟsi.quid de transac.⁊ Bald.in.d. l.ij.de rescin.ven.in octaua opinione dicens istam esse communem opinionem doctoꝝ ⁊ veriorem.⁊ sententiam Bar. contrariam esse erroneā:⁊ quādam truffam:⁊ prout refert Jmo. in .l.lutius.§. fi.ff. ad trebel. mouentur doc. per tex. ibi qui indistincte ⁊ simpliciter videtur inducere ꝙ si interuenisset transactio nullum daretur remedium.

b ¶ Scdo per.l.j.C. de plus petitio. nam videꝫ speciale in ipsa transactione odio litiū per id qō ibi habetur. Tertio qꝛ sententia ⁊ transactio equiparantur .l. post rem.ff. de re iudi.sed sententia non retractatur pretextu alicuius lesionis.arg.l.ad peremptorias.C.sententias rescin.nō posse.⁊ l.sub spē.C.de re iudica.ergo nec transactio.

c ¶ Eo qꝛ in actu liberatorio nō vr̄ habere locū dictū remediū:limitat tamē Bal.dictā opinionē si iteruenit ɔsi.fraudis facit.l.si summa.ff.de cōdi.ide.cū ibi notatis:⁊ maxie vr̄ dicta opinio ꝓcedere qn̄ iteruenit iuramētū ꝓut arbitror ꝙ interuenerit in casu isto:qꝛ iuramētū tollit remediū restitutiōis in integ.l.j.C.si aduer sus vē.⁊ restitutio i integrū nō datur pro parua lesione.l.scio.ff. de in integ. resti.⁊ ī ḡnali.

d ¶ Ergo magna lesio nō impedit virtutem iuramēti. Item in.d.c.quāuis.de pac.in.vj.contingit multotiens ꝙ mulieres grauiter decipiunꝫ:⁊ ꝓcedit ille tex.etiā si renūciantes nihil haberēt ꝓut ibi volūit Jo. an. ⁊ Dn̄icus de scō Geminia.⁊ sic leduntur in toto eo ꝙ renunciant fortius si in parte ꝓut cōtingit hoc casu.Item ⁊ tertio deducitur:quia vbi est lesus vltra dimidiā iusti precij iuramentū supplet.

e ¶ His tamen non obstantibus contrarium puto de iure respondendū ex quo ꝓut in themate presupponitur in dicta transactione filij primi matrimonij qui erant minores fuerunt nedum enormiter: sed enormissime lesi.⁊ quando est excessiua lesio tunc inest dolus re ipsa.l.siqs cum aliter. ff.de verbo.oblig.⁊ quādo est dolus re ipsa: qꝛ viget enormis seu emormissima lesio nō videtur ꝙ iuramentuꝫ:tunc adeo liget qn possit peti absolutio a iuramēto:⁊ postea veniri ɔtramam ꝓut dicit do.Anto.in.c.cū contingat.de iureiur.in quarto suo casu principali si non arguit aliqua deceptio que habeat annexū dolum saltē ꝓsumptū nullū remedium competit contra iuramētū:sed vbi lesio esset enormis tunc iurans hꝫ remedia veniendi cōtra ad hoc no.per glo.in.c.veniens.⁊ in iuribus ibi allegatis de iureiurā.

f ¶ Quia in enormi lesione presumitur dolus ⁊ subest causa presumendi.l. omnes.§. lutius.ff. de his que infra. cre. ꝺm eundem do.Anto.⁊ est bonus tex.in.l.superstite.C.de dolo.⁊ ideo ꝙ vbi interueniten ormis lesio possit veniri cōtra.firmet Pe.de ancha.in sua repe.c. canonū. de constitutio.in.xj.q.colū.lxxvj.dicens se ita cōsuluisse seniis vbi viget statutum ꝙ nullus contractus vel quietatio facta per minorē.xxv. annis valeat nec de eo reddatur ius nisi certa solēnitas intercedat:nā cum quedā puella fuerit enormiter lesa consuluit ꝙ potuerit peti absolutio ⁊ relaxatio a iuramento:nā ꝺm cū iuramētū nō debet esse iniqtatis vinculū cano.

cano.iter cetera.xxij.q.iiij.⁊.c. quāto ꝺ iureiurā. Itē iuramētū ꝺꝫ habere tres comites.s. ꝟitatē iudiciū ⁊ iustitiā cano.aiaduertēdū.xxij.q.ij.⁊ eadē cā.q.j.cano. ⁊ iurabunt ⁊ ex̄ de iureiurā.c.⁊ si chꝛist᷑.⁊ ꝑ gl.in auc.ꝙ eis de nup. Sꝫ dicto casu nō est iustitia sꝫ euidēs iniqtas.ergo ⁊c. Itē paria sunt inesse doluꝫ ex proposito ⁊ dolum re ipsa.l. siquis cum aliter.de verb.oblig.⁊.l.ij.§.circa.de excep.doli.

g ¶ Rōne ergo euidētis doli saltē re ipsa vr̄ relaxādū hꝫ cū q ꝯcludit ꝙ dicta auc.sacramēta pubex.⁊.d.c.cū ꝯtigat.⁊.c. quāuis nō hn̄t locū qn̄ iteruēit dol᷑ re ipa ⁊ adducit dictū vicētij in.d.c.cū ꝯtingat.de quo supra:⁊ rōnes Fed.in ꝯsi. cclxv.incipiēte factū tale est statutū ciuitatis pusij supra relato cuius ꝟba satis placēt Panoꝛ.put ipse dicit in.d.c.cū ꝯtingat col.xxvj.vult aūt Pe.de anch.ꝙ iuramētū liget:tn̄ possit peti relaxatio seu absolutio a iuramēto: ita rn̄dēs ad ad qꝺ dicit Io.an.post Iac.de bel.in addi. Specu. in titu. .de snie ꝓla.§.vt autē.⁊ in titu.de resti.i integ.§.j.ad fi.prie col.sꝫ dn̄s Anto.vult ꝙ nō astrigat iuramēto: ita ꝙ nō fit necessaria absolutio:qꝛ dol᷑ ex ꝓposito:⁊ dol᷑ re ipsa vr̄ exceptus a iuramēto facit.c.qntauallis.de iureiurā.vt latius. ibi ꝑ eū cui᷑ dicta in effectu ibi seqꝉ Panoꝛ.col.xxxj.ea rōne.qꝛ p̄sumiꝉ dolus.⁊ qꝛ iurās nō p̄sumiꝉ cogitare talē casuꝫ. Et qꝛ iura cōiter excipiūt dolū ⁊ paria sunt adesse dolū ex ꝓposito.⁊ dolū re ipsa:vt ibi latius ꝑ eū siue ergo nō liget iuramēto siue liget:⁊ possit peti relaxatio seu absolutio a iuramēto habemus ꝓpositū.idē etiā videꝉ velle Bal. in.d.auc.sacramenta pubex:⁊ in corpore vn̄ sumiꝉ in .iiij. q.dicens ꝙ vbi minoꝛ enormiter lediꝉ presumiꝉ dolus ex enormi lesione adducit glo.que ſm eū mature loqtur in.l. iij.in.§.ꝯrio.ff.de ꝯrio iudi.tute.ſm eū.⁊ idem Roffr.voluit vt refert Iac.butrig.in.l.ij.C.de rescin.vendi.s. ꝙ iuramentū nō trahiꝉ ad enormē lesionē put est illa que excedit dimidiā iusti p̄cij.⁊ facit optime qꝺ no.Bar.in.l.sꝫ ⁊ siqs. §.quesitū.ff.siqs cautio.⁊ ꝙ ipse tradit in.l.pe.§. idē q̄rit.ff.de cōdi.inde.Et etiā ꝙ ipse idē Bar.no.i .l.fi.ff.de preto.stip.⁊ lꝫ Imo.in.d.c.cū ꝯtingat multa adducat in ꝯrium ꝯfutando rones dn̄i Anto.Et rn̄dens etiā ad rōnem ꝙ in integrū restitutio non daꝉ pro leui lesione:sꝫ pro graui seu enormi.l.scio.ff.de in integ.rest.Nā leuis lesio aliter sumiꝉ in terminis.d.l.scio put ibi habeꝉ ſm eū:tn̄ dicit ꝙ negari nequit qn articulus sit dubius attētis rōnib᷑ que hincinde adducunꝉ:⁊ tandem in.xxxj.charta. ⁊ seq.vadit cespitando nec figit pedes:videꝉ aūt velle ꝙ in minore muliere vel rustico iuramentū nō tollat remediū causatū ex enormi lesione put est illa que excedit dimidiā iusti p̄cij. vt ibi late ꝑ eum:⁊ ita videꝉ limitare cōem opinionē glo. ⁊ doc. que hꝫ qꝺ iuramentū tollit remediū.l.ij.C. de rescin. ven.put habetur in eadē.l.ij.⁊.c.pe.de emp.⁊ vendi.

b ¶ Cum itaqꝫ in casu nr̄o simus in minoribus lesis. ⁊ lesio sit nedū enormis seu excedens dimidiā iusti p̄cij:sed etiā enormissima put p̄supponiꝉ videꝉ ꝙ iuramētū nō effectualiter astringat saltē quin debeat concedi absolutio a iuramento:dato etiā ꝙ quando esset excessus vltra dimidiā iusti p̄cij posset teneri opinio ꝯria que videꝉ cōis:nā hoc casu.s.qn̄ lesio est multū excessiua loqtur Bal. i corpore auc. sacramēta pubex.⁊ Pe.de ancha.in dicto suo ꝯsi. Et communis opinio loquaꝉ qn̄ lesio est nō multū excessiua.⁊ maxime ꝓcedat in minore leso per dicta supra per Imol.

i ¶ Nec respōsioni quā dat Imo.in.d.c. cum ꝯtingat ad.d.l. scio.ff.de in integ. resti. obstat.l.j.C. si aduer. ven. pigno. que requirit grauē lesionem vt ꝓcedaꝉ in integ. resti. qꝛ est spāle in casu i lo put sumitur ex dictis doc. ibi. ⁊ Barto.⁊ Bal.in.l.ij.co.xi.ergo regulariter ꝯtra prout ⁊ ipsi volunt ad hoc.l.j.ff.ad municipa. ⁊ .l.j.C. de thesau.lib.x. Preterea lꝫ magna lesio reqraꝉ put dicit tex.ibi nō tn̄ videtur ꝙ requiraꝉ ꝙ sit tanta lesio ꝙ excedat dimidiaꝫ iusti p̄cij siue equipolleat dimidie iusti p̄cij cū paruū ⁊ magnuꝫ sumaꝉ arbitrio iudicis ſm subiectā naturā. ar.l.j.ff. de iure deli. Qualitercūqꝫ aūt sumaꝉ ibi magnū ⁊ paruum non est vis ad hoc propositum cum vt dixit sit ibi speciale.

k ¶ In materia aūt nr̄a pōt sumi enormis lesio pro illa que excedit in aliquo dimidiaꝫ iusti p̄cij quo casu multi tenent ꝙ iuramētū ꝓuideat aduersus dictā lesionē:⁊ est cōmunis opinio glosaꝝ ⁊ doc.quā tn̄ Imo. limitat:vt supra.s. ꝙ non ꝓcedat in minore muliere ⁊ rustico:⁊ in ista enormi lesione ꝓcedat opinio coꝝ q volūt ꝙ enormis lesio nō ipediat vires iuramēti.Itē pōt sumi enormis lesio ꝓ multū plus excessiua put p̄supponiꝉ in casu nr̄o: ⁊ tūc ꝓcedat opi.Bal. dn̄i Ant.pe.de an.panoꝛ.⁊ seq̄ciū ⁊ vin c.⁊ Io.an. ⁊ alioꝝ.

l ¶ Et ita sepius consului.vꝫ ꝙ vbi cadit enormis lesio iuramentū nō astringat saltem petita absolutione a iuramento que eo casu debet cōcedi saltē ad cautelam.⁊ ita hic perusie in causa in qua fui aduocatus vidi consultum per clarissimos p̄ceptores meos ⁊ patres obseruādos do.Io. petru. de nobilibus de monte sperello.⁊ do.Bene.de benedictis integerrimos ⁊ recti iudicij consultores.

m ¶ Nec ob.d.c.quāuis.de pac.in.vj. ⁊ ꝙ ibi dicunt Io.an. ⁊ dn̄icus de sctō Gemi.s. ꝙ illō.c. ꝓcedat etiam vbi nihil est datū in dotē:qꝛ rn̄deꝉ ꝙ nōnulli tenēt ꝯtra put Ricar. ⁊ Bar.de sali.in.l. pactum dotali.C. de colla. ⁊ videtur de mente Rapha.fulg.ibi quoꝝ opinio videtur equa.

n ¶ Ea rōne.qꝛ mulieres cōiter cupiunt nubere ⁊ fortius nupte mitti ad maritū:⁊ turpe est eis ⁊ verecundanꝉ illud postulare vel per se nubere vel ire ad domū mariti sine deliberatione suorum qui plerūqꝫ impedirent vel procrastinarent si mulieres nō implerent coꝝ votū:⁊ puelle ꝓpter reuerentiam ⁊ ꝓpter dictā causaꝫ ⁊ nōnunq̄ꝫ:qꝛ parū intelligant trahuntur ad faciēdū quicquid sui postulant.

o ¶ Dato autē ꝙ illud dictuꝫ Io.an.⁊ dn̄ici procederet respondetur ꝙ tunc in effectu est quedam donatio in qua nō censetur semper lesus is qui donat.

p ¶ Nā inquit dn̄s beatius est dare q̄ꝫ accipere.c.cuꝫ marte de celebra.missa.⁊.xvj.q.j.p̄dicatoꝛ.⁊ qui donat non hꝫ recōpensam.⁊ scit quid facit nec ita decipiꝉ:vt qn̄ dat ꝓpter recōpensam nō condignā:qꝛ pōt credere ꝙ nō sit tanta disproportio:⁊ nō ita de leui qs trahiꝉ ad gratis ꝯcedendum seu renūciandū put ad renūciādū ꝓpter recōpensaꝫ in qua de facili pōt ledi facit optime.l.si ego.ff.ad ve.le.Ex qbus patet ꝙ nō obstat ꝙ dicta trāsactio fuit iurata.

q ¶ Nec ēt ob.ꝙ dictū fuit i ꝯriū.s.ꝙ remediū.d.l.ij.ꝺ rescin. ven.nō hꝫ locū i trāsactiōe ſm Pe. Cy. Tācredū Io.an. Spe.⁊ Bal.ꝑ iura ⁊ rōnes supra adducias:qꝛ rn̄deꝉ ꝙ gl. Bar.⁊ Ange.in .d.l.luti᷑.§.fi.ff. ad trebel. ⁊ Bar. i.d.l.ij. de rescin.ven.⁊ in.d.l.siqs cū aliter.⁊ in.l. si societatē.§.arbitroꝝ ꝓ socio.⁊ Ia.de ra.⁊ Ray.de forli.in.d.l.luti᷑.§.fi. put ibi refert Imo.q vr̄ inherere huic opi.⁊ eā seqꝉ in.c.cū causaꝫ.de emp.⁊ vēdi.qꝛ vr̄ equa ſm eū ſm quē idē tꝫ ibi cardi.floꝛe.quā etiā firmat ibi Panoꝛ.⁊ ideꝫ voluit Saly. in cōsi.suo ꝙ incipit Marthasias i fi. ⁊ Frācis. de rampo. consulens sup eodē facto:idem tenet in prin.cōsilij ꝙ incipit ego Francis.de rampo.de Bononia visis ⁊c.

r ¶ Et opinio ꝯria pōt itelligi q᷑ nō rescindatur transactio ꝓpter lesionē vltra dimidiā iusti p̄cij habito respectu ad verā extimationē cū quo ꝯcordat etiaꝫ Bar.in locis infra allegatis dicens ꝙ in trāsactione est ꝯsiderādus ⁊ estimandus dubius euentus litis per no.ꝑ glo. in.d.l. lutius.§.fi. ⁊ ita dictas opiniones concordat Imo.ibi.

s ¶ Vel ꝓcedat opinio Io.an.⁊ sequa.ꝙ nō habeat locū remediū.d.l.ij.de rescin.vē.⁊.d.c.cū cām q̄ iura loquunꝉ i ꝯtractu bonefidei ⁊ trāsactio regulariter est stricti iuris:sꝫ locū habeat remediū.d.l.siqs cū aliter ꝙ ad idē tēdit ⁊ militat i ꝯtractu stricti iuris:put ēt dicit Imo.i locis supra adductis maxime i.d.c.cū cām.Et insup dato ꝙ nō militarēt media dictoꝝ iurū in simplici lesiōe vltra dimidiā iusti p̄cij i trāsactione:tn̄ qn̄ est tā excessiua lesio ꝙ p̄sumaꝉ inesse dolū ex ꝓposito put iesse cēseꝉ qn̄ militat enormissima lesio,put notāt doc.in.d.l.siqs cū aliter.⁊.in.d.c.quintaualis.⁊ i.d.§. arbitroꝝ.⁊ in.d.c.cū ꝯtingat.put.s.dictū fuit tūc saltē ꝓcedat opinio Bar.ne dolosus ex dolo suo lucretur cuꝫ aliena iactura.l.ne ex dolo.ff. de dolo. ⁊ prout in simili dictum fuit circa articulum iuramenti.

t ¶ Deueniendo aūt ad scđm ꝯsultationis articuluꝫ ex quo presupponiꝉ in themate ꝙ qꝛ extant ꝯsilia excellentissimorū doctoꝝ dicta dn̄a Francisca presupponit nō posse consequi dictas domos emphyteoticas de iure ꝓpter ꝟba stipulationū.Et put intellexi ꝯsilia principalr̄ se fundant:quia generatio masculina censeꝉ illa que descendit ex masculo ⁊ nō verificaꝉ in descēdente ex femina:ideo sup dicto articulo.ex quo a me de hoc non queritur me non intromitto.

v ¶ Addo tn̄ ꝙ ponderari pn̄t illa verba p̄ferēdo. semꝑ generationē masculinā notādo ꝟbū semꝑ ꝙ opereꝉ ꝙ gn̄atio masculina p̄feraꝉ nō solū donec viuūt masculi:sed etiā postea h̄ est ꝙ adeo emphyteosis deferaꝉ ad masculos generatos ex masculis nō solū donec viuūt:sed etiā post mortē preferantur eo respectu ꝙ femine ex eis descendentes preferanꝉ descendentib᷑ ex feminis:adeo ꝙ dicte descenden-

ſes ex feminis cenſeant ꝑpetuo excluſe donec ſupſint aliq̄ vel alique de tertia generatione ipſorum maſculorum.

f ¶Prout in ſimili dicimus in ſtatuto ꝙ extantibus maſculis filia femina nõ ſuccedat q: tũc filia femina ꝑpetuo ſit excluſa. ſ; ſi ſtatutũ diceret ꝙ femine excludant donec extãt maſculi: vt no. Bar. in. l. ſi. ff. ad tertul. ⁊ cõmuniter oẽs tenẽt. Et attẽto ꝙ ſtatutũ loci in ſucceſſione ab inteſtato excludit feminas temporaliter poterat ꝓbabiliter dubitari: an verba ſtipulatiõis ſimiliter excluderent tẽporaliter ab emphyteoſi generationẽ femininã. arg. notatoꝝ p Bar. in l. iuriſiurã. §. ſi liberi. ff. de iureiuran. ⁊ ꝙ p doc. poſt By. in. l. hr̃des mei. §. cũ ita. ff. ad trebel. iõ ad tollẽdam dictaꝫ dubitationem poteſt ſeri adiecta dictio ſemper.

g ¶Et facit tex. in. c. j. de natu. ſucceſſio. feu. vbi notabiliter ꝓbatur ꝙ ſi eſt queſitum feudum deuoluenduꝫ ad poſteros ⁊ deceſſit ſtipulator ſupſtitibus pluribus filijs ⁊ feudum ex diuiſione vel aliter ꝑuenit ad vnum ⁊ ille in quem peruenit decidit dictũ feudũ deuoluitur ad illos qui ſunt de eius linea. donec aliq̄s ex eo ſupereſt excluſis deſcendẽtibus ex alia linea: licet ſint proximiores ſtipiti. ſeu ſtipulatori ꝙ confert ad caſum noſtrum.

h ¶Uel ſignificet dicta dictio ſemp ꝙ q: v̄bũ generatio eſt nomẽ v̄bale ꝙ põt ſummi actiue reſpectu generãtis ⁊ paſſiue reſpectu generati ſ; grãmaticos: ⁊ ſic poſſet q̄s dicere ꝙ generatio maſculina actiue ſumpta ſignificet ꝑſonam a maſculo generatã ⁊ paſſiue ſignificet maſculum generatũ.

i ¶Ideo ſtipulatrix voluerit ꝙ qualitercunq̄ ſummatur generatio maſculina preferat̃ ſemp generationi feminine: ⁊ ſic ſiue ſit femina generata a maſculo ſiue ſit maſculus a femina generatus ſemp p̄ferat̃ femine a femina generate: ⁊ pro hac iterpretatione faciũt v̄ba prime ſtipulationis in qua dicit̃ p̄ferendo: tñ ſemp generationẽ maſculinã generationi feminine: ⁊ ꝙ viuentibus maſculis dicte dñe Ioãne nullũ ius queraĩ feminis. Si enim illa verba p̄ferendo tñ ſemp generationẽ maſculinã intelligerent̃ tm̃ de maſculis natis ex maſculis verba ſequentia: ⁊ ꝙ viuentib⁹ maſculis nullũ ius querat̃ generatiõi feminine viderẽtur fruſtra adducta niſi itelligerent̃ de maſculis natis ex femina vel q: poſſet cõtingere ꝙ ex maſculo naſceret̃ maſculus ⁊ femina l; ambo dici poſſent gñatio maſculina actiue ſumpta tñ preferat̃ maſculus: ⁊ ſic dictio ſemp cõprehendat caſus oẽs ꝯſiderabiles ſup quibus: tñ q: a me nõ queritur ⁊ extant alioꝝ conſilia. ideo non inſiſto

k ¶Sed deſcendo ad id qđ a me querit̃. ſ. vtrum dicta dña Frãciſca vigore decreti de quo in themate poſſit poſſeſſionẽ apprehendere ꝓpria auc. ſup quo queſito: l; videat̃ prima facie dicendũ ꝙ dicta dña Franciſca poſſit ꝓpria auc. apprehendere poſſeſſioneꝫ dictaꝝ domoꝝ vigore dicti decreti: q: ipſe eſt ꝓximior filijs dicti Guidonis ad quos vltimo loco de iure peruenerãt dicte domus emphyteotice q̄ filie dicti dñi Frãciſci: ideo ſibi tanq̄ ꝓximiori videtur conceſſa facultas apprehendendi dictam poſſeſſionem per dictum decretũ ꝙ concedit proximiori facultatem apprehendendi poſſeſſionem propria auc.

l ¶Tamen his nõ obſtantibus puto aperta fronte ⁊ intrepide cõcludendũ contrarium. Nam dictũ decretũ videtur intelligendum de poſſeſſione vacante: nõ aũt poſtq̄ alius apprehendiderit poſſeſſionẽ: q: nõ eſt veriſimile ꝙ decretum permiſerit quem priuari de facto poſſeſſione: l; de facto fuerit apprehenſa: quia etiam predo nõ debet ſpoliari ſua poſſeſſione: etiã a ſpoliatore: ſed eſt tuendus in ſua poſſeſſione. c. in litteris. de reſtitu. ſpoli. ⁊ ff. de vi ⁊ vi arma. l. colonus. ⁊ l. cum fundum.

m ¶Et iura municipalia ꝓut eſt dictũ decretum recipiunt paſſiuam interpretationẽ a iure cõi. l. ſi ſerui veſtri. C. de noxali. ⁊ l. vt gradatim. §. ſed ſi lege. ff. de mune. ⁊ bono. ⁊ l. nõ eſt nouũ. ⁊ l. nã ⁊ poſteriores. ff. de legi. ⁊ qđ no. p gl. in. l. ſciẽdũ in ꝓn. ff. qui ſatiſda. cog. cũ ſi. ⁊ ꝓpterea ex quo poſſeſſio dictaꝝ domoꝝ peruenit ad dictũ Guidonẽ ⁊ deinde ad hoſpitale nõ videt̃ ꝙ militet amplius dictũ decretũ. Preterea dictũ decretũ videt̃ ꝙ habuit reſpectũ ad volentes apprehẽdere tanq̄ heredes defuncti ꝙ percipit̃: ex eo q: primo ꝑmittit dictã apprehẽſionẽ inſtituto heredi in teſtã: ⁊ ſic nõ ꝯſiderat ꝓximitatẽ: in ſucceſſione aũt ab inteſtato ꝑmittit dictã apprehenſionẽ ꝓximiori eo reſpectu: q: ꝓximiori ab inteſtato defert̃ hereditas. ff. de ſuis ⁊ legi. l. ij. §. hereditas. ⁊ ff. vnde cogna. l. j. §. ſi q̄s ꝓximior. ⁊ inſti. de legi. agna. ſuc. in ꝓin. cũ ſimilibus. Sed dicta Frãciſca nõ eſt heres dictoꝝ filioꝝ Guidonis merito ⁊c. Preterea ⁊ clarius aut nos conſideramus filios Guidonis a quib⁹ fuerunt poſſeſſe dicte domus ẽphyteotice: ⁊ tũc decretũ nõ militat ĩ ꝑſona dicte dñe Frãciſce: q: eis erat ꝓximo tẽpore eoꝝ mortis dictus Guido eoꝝ pater: ⁊ ꝓpterea ſibi licuit apprehẽdere poſſeſſionẽ dictaꝝ domoꝝ tanq̄ repertaꝝ in hr̃ditate ſeu tẽpore mortis filioꝝ poſſeſſaꝝ p dictos filios. Et iõ decretũ tũc verificatũ fuit in dicto Guidone aut cõſideram⁹ ꝑſonã Guidõis q tpe mortis ſue poſſidebat dictas domos: ⁊ tũc decretũ nõ militat in dicta Frãciſca. Tũ q: nõ eſt ꝓximior. imo nec aliquo mõ ſibi ꝯiũcta aliqua ꝓximitate: niſi forte affinitatis q̄ nõ eſt in ꝯſideratiõe reſpectu ſucceſſionis. l. victico. ⁊ l. affinitatis. C. cõia de ſucceſſio. Tũ q: dictus Guido deceſſit teſtat⁹ inſtituto hoſpitali. ⁊ decretũ permittit apppreheẽſionẽ poſſeſſiõis inſtituto heredi: ⁊ nõ ꝑmittit: tũc ꝑmiſſori: imo tunc videt̃ eã denegare: q: q vni ꝑmittit videt̃ alijs denegare. arg. l. cũ pretor. ff. de iudi. ⁊ l. ſi q̄s ex argẽ. §. ꝓhibet. ff. de eden. ⁊ l. maritus. C. de ꝓcur. cũ ſi. Aut ꝯſideramus ꝑſonã dicte dñe Ioanne p̄me ſtipulatricis. ⁊ tũc decretum militat in filijs maſculis in themate noĩatis qui fuerũt heredes inſtituti a dicta. d. Io. ⁊ p ꝯñs dicta. d. Ioãna nõ põt ex eo niti: poſſet etiã inſtari ſup rõnibus in themate deductis. Sed quia ſupradicte rationes me magis mouent: ideo vlterius non inſiſto. Laus deo.

¶Frater emens ſtabilia noie ꝓprio dum ſtabat in cõmunione cum alio fratre: an ⁊ quando teneat̃ cõmunicare alteri fratri ꝙ emit. Item an ſi bona per eũ empta ſunt meliorata cõmuniter per dictos fratres debeant ſaltem dicta melioramenta cõmunicari. Nõ obſtante ꝙ ex dictis bonis emptis familia amborum fratrum fuit gubernata.

¶Conſilium. clxvij.

In nomine dñi noſtri

Ieſu chriſti. ¶Quamq̄ videat̃ prima facie dicendũ ꝙ dictus Seraphinus teneat̃ communicare dicta bona per euꝫ empta ſuo fratri ex quo ſimul viuebant in communione.

a ¶Quia Spe. in titu. de iudicijs in quarta parte. §. ſequit̃ videre verſi. vt aũt vult ꝙ fratres ſimul habitãtes in cõmunione lucra que reperiũtur facta preſumuntur facta ex bonis communibus. Et ſi frater maior emit aliqua bona p̄ſumitur in dubio emiſſe de cõmuni pecunia ⁊ tenet̃ cõicare ſuo fratri bona p eũ empta ꝓut eũ refert Bal. in ꝯſi. mihi lxxxj. incipiẽte vnus. vꝫ Ioãnes ex q̄nq̄ fratribus dicens ꝙ opinio Spe. eſt equa. l; Bar. aliud velit ſ; eũ: qđ maxie videt̃ dicendũ in caſu iſto in quo p̄ſupponit̃ ꝙ ambo fratres dicta bona empta laborauerãt ⁊ laborib⁹ eoꝝ meliorauerunt ⁊ fructus inde ꝑceptos cõiter ꝯſumpſerunt. ⁊ ſic oĩa videnẽ geſſiſſe cõmuniter tanq̄ in bonis cõmunibus: ⁊ ſic videnẽ dicta bona habuiſſe tanq̄ bona ꝯmunia: nã facto datur voluntas intelligi. l. reprehendenda cum ꝯcor. C. de inſti. ⁊ ſubſti. ſub condi. fac. ⁊ quod habet̃ in. l. pro herede. ⁊ in. l. gerit. ⁊ in. l. recuſari. ff. de acqui. here. ⁊ per Bar. in. l. titiũ ⁊ meuiuꝫ. §. altero. ff. de admi. tuto.

b ¶Tñ his nõ obſtãtibus ꝯtrũ puto aperta frõte clariſſime reſpõdẽdũ. Ex q̄. n. ꝓut p̄ſupponit̃ dict⁹ Seraphin⁹ emit dicta bõa noie ꝓprio bõa ſibi q̄ſiuit ẽt ſi emiſſet de pecũia cõmuni nec tenet̃ illa cõmunicare: vt eſt tex. in. l. ſi patru⁹. C. cõmunia vtriuſq̄ iudi. ⁊ ita tenẽt ibi Bar. ⁊ Bal. ⁊ h in terminis decidit Ang. in ꝯſi. clxxiiij. ſ; ordinẽ in formis incipiẽte Iulius vgonis de cortonio allegãs. l. multũ. ⁊ l. cũ aliena. ⁊ l. nihil. C. ſi q̄s alte. vel ſibi cui ꝯſi. ſe ſubſcripſerũt Pe. de peru. eius frater ⁊ Frãciſ. de albergot. de are. ⁊ Io. de lig. ⁊ qdã alij. Ad idẽ qđ no. Bal. in ꝯſi. mihi. cccccxvj. incipiẽte qdã. h. vbi concludit ꝙ ſi vnus frater recepit pecuniam pro dote ⁊ reperitur ꝙ poſtea emit vnum potere: l; poſtea nõ appareat vnde ſoluerit pecuniã illud potere non eſt cõmune neq̄ cõmunicandũ: l; ſteterint ſimul in cõmunione. ⁊ dictũ potere tractauerint vt cetera bona cõia: l; in cõſi. mihi. cccccxv. incipiente duo fratres teneat ꝙ ſi ꝓbet̃ ꝙ per plures annos prius cõicauerint lucra ⁊ vnus emit noie ꝓprio debeat illud qđ emit cõicare debet aũt intelligi qñ nõ eſt cõiectura ꝙ aliunde potuerit hr̃e: nã eſt in ea ſnĩa ꝙ in dubio ſit recurrendũ ad cõiecturas: ꝓut etiã ipſe tenet i. d. l. ſi patruus. in caſu aũt nr̃o eſt ꝯiectura ꝙ potuerit aliunde hr̃e. Ex quo in themate p̄ſupponit̃ ꝙ vendiderat quedam

rat quedam bona vxoris. et inde pecuniam percipere potuit: quinimo in dubio censetur de proprio emisse non de communi.l.ij.C.siquis alteri vel sibi, put tenet Barto.ibi.et in.d.§.altero per.l.si defunctus.C. arbitrium tute.

c ¶ Quinimmo vu't Bar.in.d.§.altero q nō sit recurrendum ad coniecturas: nisi in certis psonis puta filijs prelatis et vxoribus: als autē pluries cōsulendo visum fuit esse recurrendum ad theoricam quā tradunt doc. vz Bar. Ange. Saly. Rapha. fulg. et Pau. de cast. in.l. cū opz in pn. C. de bonis que libe. et Ang. in.l. facultas. C. de iure fi. lib. et qui in articulo. vnde psumanf lucra obuenisse distingūt q aut sumus in casu in quo si nō psumitur lucrari ex alieno presumo delictum. et tūc psumitur ex alieno lucrari.l. quintus. ff. de donatio. inter vir. Aut sumus in casu in quo si lucratus fuisset de alieno resultaret delictū. et tūc psumit lucratum de suo. et nō recurrit ad coniecturas. d.l. si defunctus. C. arbi. tute. Aut neutrū psumif. et tunc recurrif ad cōiecturas fm eos. et ideo si soluit frater pro re empta cōi noie recurrendum est ad coniecturas fm dictam theoricam.

d ¶ Si autē soluit pro re empta suo noie et p se vr q sit dolus sibi appropriare cōmune pecuniā. et p ɔsequens militet dispositio. d.l. si defunct⁹. put eni est dolus in tutore expēdere pecuniā pupilli pro re suo nomine empta. vt in.d.l. si defunctus iūcta dicta theorica. ita et expēdere rē cōmunē p re ppria saltē si fit clam. et nō cōfessata q pecunia sit cōis. dolus. n. ē delictū et punif crimine stellionatus.l.ij. in pn. de cri. stellio. Vn̄ dicta theorica vr in his terminis applicāda p snia Bar. et sic q pecunia p fratrē exposita in emptionem factā nomine proprio nō censeaf exposita de cōmuni.

e ¶ Et cōsequēter q in casu nostro pecunia exposita in emptionē dictoz bonoz que dict⁹ Seraphin⁹ emit nomine ppřio psumaf fuisse pecunia dicti Seraphini plura ɔcurrūt cōcurrit eni theorica predicta: q: si fuisset pecunia cōmunis nō debuisset expēdi pro precio emptiōis facte noie pprio dicti Seraphini. Itē cōcurrit q: dato q recurref ad cōiecturas ex quo apparet q dictus Seraphinus vendidit bona sua vel sue vxoris. et inde verisilr preciuz suscepit militat ɔiectura q pecunia expensa in dictā emptionē fuerat redacta ex venditione dictoz bonoz prout in simili dicit Bal. in dicto ɔsilio in fratre qui receperat pecuniam pro dote et postea noie pprio fecerat emptionē. et pecuniā soluerat q censetur pecuniam de proprio expendisse. Itē cessantibus ɔiecturis hincinde in dubio cēsef pecunia soluta fuisse soluentis per dictam.l.ij. siquis alteri vel sibi. et dicta supra.

f ¶ Cōcurrit etiā theorica Bar. in.d.l. si patruus. et in.d.§. altero. quaten⁹ vult q exceptis certis personis inter quas non sunt fratres non recurritur ad coniecturas: sed pecunia soluta presumitur esse soluentis. Et que peruenit ad manus alicuius censetur esse sua et non aliena vel cōmunis fm eum q saltem procedit cessantibus coniecturis prout cessant in casu nostro. Et tunc non ob. opinio Spe. et sic in casu nostro remanet res clara q bona empta p Seraphinum non sunt cōmunicāda neqꝫ etiam pecunia in emptionem dictoruz bonoz per eum exposita est pro aliqua parte fratri resarcienda per supradicta.

g ¶ Et etiā q: dicto fratri qui peteret sibi resarciri partem pecunie tanq̄ fuerit soluta pecunia cōmunis incumberet onus probandi.l. actor q asseuerat. C. de pbatio. et.l. ei qui dicit. ff. eo. tit. q probare non poterit. Ideo succumberet.l. qui accusare. C. de edē. et.c. cū ecclesia sutrina in fi. de causa pos. et proprie. cum simi.

h ¶ Circa melioramenta autez constat q melioramenta que processerunt ex qualitate temporum cedunt dn̄o dn̄i. et consequenter dicti Seraphini per ea que habentur in titu. de peri. et co. rei vendi. per totuz maxime iuncta.l. fm naturā. de reg. iur. cum similibus.

i ¶ Quo autem ad meliorāmenta facta laboribus et operis dicti Valeriani dicendum est q opere et labores vsqꝫ ad concurrentem quantitatem sunt compensande cum fructibus inde perceptis consumptis in vtilitatem dicti Valeriani per id quod habetur in.l. sumptus. ff. de rei vendi. qd̄ maxime procedit si dicte opere et labores sunt bene expositi in bene cultiuando dicta bona prout solent facere rustici in bonis proprijs qui censentur facta gratia fructuuz: ideo non imputantur dn̄o: sed ei qui fructus percipit. arg. eorum que habentur in.l.j. in fi. cum tribus.l. sequentibus. ff. de impensis in reb⁹ dota. fac. Et quia res est clara ideo non insisto. Laus deo.

¶ Laudum latum per arbitros quibus partes dederunt amplam potestatem iudicandi et diuidēdi certas possessiones nominatas cum iuramento et promissione non appellandi vel reclamandi et c. Cum clausula q etiam possint tā cognita q̄ incognita diuidere et laudare. an ex eo possit peti reduci ad arbitrium boni viri: quia arbitri in eo excesserunt formam expressorum in compromisso.

¶ Consilium. clxviij.

In noie dn̄i nostri iesu

a christi. ¶ Visa copia compromissi facti videtur prima facie dicenduz q dictus Mariotus foueat iustitiam cum habeat pro se laudum cui standum est siue iustum sit siue iniustum.l. diem proferre. §. stari. ff. de arbi.

a ¶ Et lz arbitramentum iniustum possit peti reduci ad arbitrium boni viri per ea que habenf in.l. si societatē §. arbitrorum. ff. pro socio. et in.c. quintaualle de iureiurā. et in.l. siquis arbitratu. ff. de verbo. oblig. tū secus est in laudo arbitri. prout videtur esse istud de quo agitur ex quo pluries appellatur laudum in prolatione ipsius. Ex quo innuitur q elegerunt viam arbitrorum.

b ¶ Laudū aūt nō petif reduci ad arbitriū boni viri p.d.§. stari. put etiā hr.i iuribus. s. adductis. et maxime hoc casu vr q dicti Carolus et Thomas non possint reclamare seu petere reductionē ad arbitriū boni viri, put petierūt. Tuz q: dederūt in dicto cōpromisso dicte partes licētiā et potestatē dictis arbitris de dādo alteri partiū in parua magna et maxima quātitate: ita q put ipsi poterāt inuicē sibi dare de bonis suis: ita poterant dare potestatem alteri q daret vni partium de bonis alterius: quia rei sue quilibet est moderator et arbiter.l. in re mandata. C. man.

c ¶ Nec dolus inferf volenti.l. cū donationi. C. de transac. et.l.j.§. spectat. ff. de iniuris. Tū et q: pmiserūt in dicto cōpromisso nō appellare nec reclamare nec petere reductionē ad arbitriū boni viri nec recursum habere: sz ptius obedire et nō cōtrauenire aliqua rōne lesione vel causa sub vinculo iuramenti. Et ideo cuz dictum iuramentū seruari possit sine dispendio salutis eterne seruari debet. et insuper firmat cōtractum. licet als fuerat inefficax seu nulluz.c. cum co tingat de iureiuran. et.c. licet mulieres eo. titu. lib. vj. et auc. sacramenta puberū. C. si aduer. vēdi. et.c. quāuis. de pac. i. vj. Preterea nō vr necessario pbata lesio saltē magna. lz eni dicti reclamātes conenf pbare q certe possessiones posite in catastro dictoz Caroli et Thome p dictū laudū assignenf dicto Marioto q: cōprehēdunf fm eos sub generali assignatiōe bonoz facta dicto Marioto p dictum laudum: lz specialiter nō nominentur in eo: rū ex aduerso dicti Carolus et Thomas per dictū laudum liberantur et absoluunf ab omni eo et toto q dictus Mariotus vigore donationis et cessionis eidē facte per cōmune ciuitatis castelli petere poterat: nā forte dictus Mariotus vigore dicte donationis et cessionis poterat ab eis petere tm̄ q equiualeret dictis possessionibus de quibus conquerunf dicti Carolus et Thomas. vnde nisi appareat quid venerit in dicta absolutione et liberatione nō videtur apparere de lesione dictorum Caroli et Thome.

d ¶ Preterea lz forte pro parte dicti Caroli et Thome: pbetur q dicte possessiones de quibus cōquerūtur essent catastrate in estimo cōis castelli nō pptērea videf probatum q ptinerent ad dictos Carolū et Thomā: q: catastrum nō pbat in preiudiciū tertij.l. si pater. C. de actio. emp. et q ibi per Bar. et specifice no. ibi Bald. allegando.l. que quisq̄. de acq. re. do. et notant Cy. et Bal. in.l. solēnibus. C. de rei ven. et in.l. indicia eo. ti. Et pptērea nō vr q pbef lesio dictorum Caroli et Thome vel iniustitia dicti laudi: lz probetur q dicte possessiones que sunt posite in estimo dictorum Caroli et Thome censeanf per dictum laudum consignate dicto Marioto. Nec videf obstare dicto Marioto si pro parte dictoz Caroli et Thome allegetur q compromissum fuit factum de oi lite qōne et controuersia vertēte inter dictas partes noie et occasione possessionū emptaz p dictuz Mariotū a cōi dicte ciuitatis vel eidē a dicto cōi sitarum in villa condeggi non positarum in catastro dicti cōis. vn̄ si dicte possessiones de qbus agitur sint posite in catastro dicti cōmunis nō veniant in dicto compromisso, et consequenter nec possint venire in laudo.

e ¶ Cū ois potestas arbitroꝝ a cōpromisso dependeat.l. nō distinguemus.§.de officio.ff.de arbi.⁊.l.si cuꝫ dies.§. plenū.e.ti.facit.l.diligēter.ff.man.⁊.c.cū oli.de offi. dele. cū si. qꝛ ad hō vr̄ posse respōderi ꝙ lꝫ fuerint i spē cōpromissuꝫ:vt supra relatū est tñ subdit clausula gñalis i dicto cōpromisso qō.s.dictū cōpromissuꝫ extēdat ⁊ cōprehēdat oia ⁊ singula laudāda decidēda terminānda ⁊ declarāda p dictos arbitros p q̄ vba vr̄ actū ꝙ lꝫ i spē pncipaliter fuerit cōpromissuꝫ sup bonis nō catastratis:tñ voluerit gñal'r cōpromittere de oi eo ꝙ p dictos arbitros laudabit ⁊ declarabit. Ita vident̄ iportare dicta vniuersalia verba dicte clausule cū natura vniuersalis oratiōis sit nihil excludere c.solite circa fi.ō maio.⁊ obe.⁊.l.iulia.ō le.iij.cū simulib⁹.

f ¶ His tñ nō ob.puto ɔ̃riū rñdēdū.s.ꝙ dictū laudū quatenus cōphēdit bona catastrata in estimo cōis castelli sit inefficax ⁊ nullū:qꝛ bona catastrata nō vr̄ ꝙ veniāt i dcō cōpromisso.vt.j.pbabo.⁊ p ɔ̃ns nec pñt venire i laudo cū arbitri vl' arbitratores nequeāt excedere formā cōpromissi.⁊ qten⁹ excedūt nihil agit̄.d.§.ō offi.cuꝫ si. supra adductis.

g ¶ Qō autēꝫ possessiones a catastrate non veniant in dicto cōpromisso deducitur:ex eo qꝛ fuit cōpromissum de omni lite ⁊c.vertente occasione possessionū ɔcessarū dicto Mariotoper cōmune castelli nō positaꝝ in catastro dicti cōis inter quas dicebant̄ esse multe possessiones q̄ tūc tenebantur per dictos carolū ⁊ thomā. Ita ꝙ a ɔ̃rio sensu dictorū verborum cōpromissi sumitur ꝙ de possessionibus a catastratis in estimo cōmunis nō fiebat compromissum.

h ¶ Nam etiam in cōtractibus sumitur arg.a contrario sensu.l.inter socer.§.cum inter.ff.de pac.dota.⁊ in.l.eum qui ita.§.qui ita.ff.de verbo.obli.

i ¶ Et si nō eēt adiecta dicta cl'a gñalis in ɔ̃riū ponderata res eēt clarissima. Sꝫ dcā cl'a gñalis nō ob.qꝛ qñ in ɔ̃ctu aliq̄ spāliter p̄mittunt̄:qꝛ sup eis spāl'r p̄bit̄:lꝫ postea subijciat̄ cl'a gñalis:tñ nō trahit̄ ad alia q̄ nō ɔcernūt spāl'r deducta:vt est tex.in.l.si ex pluribus in prin.ff.de solu.⁊ in.l. emptor.§.lutius ꝟm vnum intellectū.ff.de pac.⁊ in.l.aurelius.§.gaio.ff.de libe.leg.⁊ in.l.si de certa.C.de transac.

k ¶ Et lꝫ glo.faciat in hoc differentiā inter trāsactionēꝫ ⁊ alia pacta:qꝛ in trāsactione dicit ɔcedere ꝙ clausula generalis restringit̄ ad speciē sup qua erat controuersia vel sup qua principaliter transigit̄ p.d.l.si de certa. secus in alijs pactis per.d.§.lutius ꝟm intellectum ipsius glo.

l ¶ Tñ dcā opi.gl'. nō pcedit.vt.j.dicā.Dato tñ ꝙ pcederet nos sumus in cōpromisso ⁊ laudo inde ferendo q̄ sunt spēs trāsactiōis auc.si vō ɔtigerit:⁊ qō no.ibi p doc.C. de iudi.⁊ saltē sunt sil'ia trāsactiōi ⁊ de sil'ib⁹ idē est iudiciū.l. nō pñt.⁊.l.de qbus.ff.de legi.⁊ in.c. iter ceteras.de rescri. Et ppterea eēt retēta.d.opi.gl.dicēdū est ꝙ i cōpromisso clausula gñalis restringit̄ ad spēꝫ sup qua cōpromittitur.

m ¶ Et hꝫ h cl'a dicti ɔpromissi ⁊ voluerūt hic ptes pñs cōpromissuꝫ exteri ⁊ cōphēdi ad oia ⁊ singl'a laudāda decidēda terminada ⁊ declarāda p dictos arbitros ēt ad icognita ⁊ icogitata pinde ⁊c.itelligat̄ dūmō sup reb⁹ɔcessis dicto Marioto a cōi castelli:si a catastratis vl' ō pēdētib⁹ emergētib⁹ vl' cōnexis ab eisdē.Cū itaqꝫ dicte possessiōes catastrate ñ veniāt ne cōphēdant̄ sub reb⁹ ɔcessis dcō Marioto a cōi castelli:nec sub emergētib⁹ depēdētib⁹ vl' cōnexis ab eisdē de qb⁹ fuerat spāl'r cōpromissuꝫ.Idcirco dcā clausula gñalis posita i instrō cōpromissi apposita ñ trahit̄ nec extēdit̄ ad dictas possessiōes tūc positas i catastro cōis :put sunt iste de qbus cōquerunt̄ dicti Carolus ⁊ Thomas.

n ¶ Et lꝫ glo.distinguat.vt.s̄.inter transactionēꝫ ⁊ alia pacta:tñ Bar.in.d.§.lucius.⁊ in.d.§.gaio.⁊ in.d.l.si de certa:tꝫ ꝙ idē sit in alijs pactis.⁊ idē tenuit Gui.de cu.in.d. §.lucius.dicēs ꝙ cl'a gñalis idistincte restringit̄ ad pcedētia noiata.allegat.l.qsitū.§.j.de leg.j.⁊.d.l.aurelius.§. gaio.⁊ dicit Ange.in.d.§.lucius.ꝙ est ipsa veritas. ⁊.d.opi. Gui.sequitur Raph.ful.ibi dicēs ꝙ dcā opi.doc.vr̄ vera ꝙ ꝟm intellectū glo. iurisconsultus nō rñdisset questioni nā ꝟm intellectū gl.rñsio esset negatiua:⁊ nihilominus rñsio iurisɔ̄sulti magis sentit ꝙ obl'o remaneat in sua cā hꝫ eū.

o ¶ Differētia itaqꝫ quā facit glo. inter pactū ⁊ transactionē est vera in se ꝟm Bal.ibi qꝛ pactū gñale est gñaliter intelligendū sꝫ transactio restringit̄ ad ea de qbus est ɔtrouersia sꝫ habito respectu ad thema illius.§. lucius versia generalia restringunt̄ ꝟm euꝫ qui ex his vr̄ seq opi.Gui.⁊ Bar.⁊ idē vult Bal.in ɔ̄si.suo incip. orte lite numero mihi.cxix.Et idē vr̄ velle Imo.in.d.l.si ex plurib⁹.qui idem vult in quodā suo cōsilio incip.in.q. q̄ vtit̄ circa fi.⁊ sic est cōis opi.q̄ pcedit dūmō rō recti sermonis patiat̄ vt ad pcedētia restrīgat̄ sec⁹ si rō recti sermonis nō pateret̄ dictā restrictionē:puta si dixisset ex q̄cūqꝫ alia cā ⁊c.vel qd sile:nā tūc vba nō restrigunt̄ p.l.plurib⁹. de accep.⁊ tūc posset pcedere gl.d.§.lucius hꝫ Bar.Ang.⁊ Raph.ibi.Idcirco cū in casu nr̄o nō sint sil'ia vba q̄ necessario loquat̄ de alijs rebus merito restringant̄ ꝟm pcedētia vba p iura pallegata:maxie p.d.l.si ex plurib⁹.de sol.⁊.d.l.empt.§. lucius.lꝫ.n. sint in dicto cōpromisso vba vniuersalia oia ⁊ singl'a ⁊c. tñ patiant̄ restrictionē.s.oia singl'a q̄ respicerēt res cōcessas p cōe castelli dicto Marioto nō allibratas in estimo cōis:nā ēt in.d.l.si ex plurib⁹ sunt verba vl'ia:⁊ ēt in.d.§.lucius sunt vba vl'ia geminata cuiuscūqꝫ summe ex quacunqꝫ cā ⁊ Imo.i.d.suo ɔ̄si.loqt̄ in clausula gñali i q̄ erāt expssa dicta vba oia ⁊ singl'a prout expressa sunt in dicto compromisso.

p ¶ Et sic ex predictis remanet ɔclusio ꝙ in dicto compromisso nō cōprehendunt̄ nisi res cōcesse dicto Marioto p dictū cōe nō allibrate seu qōnes que verterent̄ vl' verti potuissent sup dictis possessionib⁹ vel dependentib⁹ emergētibus vel cōnexis eisdē tam cogitatis q̄ incogitatis:⁊ hoc videt̄ opari dicta clausula gñalis in qua subditur etiā incognita vel incogitata. Et idcirco dcm̄ laudū quaten⁹ cōprehēdit alias res.s.nō ɔcessas dicto Marioto:qꝛ erāt allibrate in estimo cōis sit ipo iure nullū. Et hoc vr̄ sufficere pro victoria ɔcedenda dictis Carolo ⁊ Thome qui vt ex actis mihi oñsis pcipio nō pretendūt aliā lesionē ex dicto laudo nisi in certis pdijs deductis in actis q̄ oñdunt̄ allibrate in estimo cōis castelli. Et p predicta appent sublata oia in ɔ̃rium deducta:qꝛ rñsum est ad dictā clausulam generalem.

q ¶ Nec ēt ob.dicta clausula q̄ cōcedit̄ dictis arbitris facultas auferēdi ab vna parte ⁊ dādi alteri i parua ⁊ magna quātitate:qꝛ dꝫ itelligi dūmodo nō excedāt fines cōpromissi:⁊ sic circa ea que fuerāt supra comprehēsa i compromisso.

r ¶ Preterea dicta clausula restringit̄ per sequentia verba:put videbitur ⁊ placebit que verba denotant arbitriū boni viri.l.thais ancilla.§.sorore.⁊.l.lutius. de fideicō. liber. ⁊.l.fideicō.§.q̄q̄.de leg.iij.⁊.l. si sic.de leg.j.⁊ que in eis p Bar.⁊ doc. Sꝫ nō cōueniebat arbitrio boni viri cōprehēdere dicta bona a catastrata :maxime nullus factis probationibus :put nulle fuerunt facte coram dictis arbitris: vt pbatur ex cōfessione dicti Marioti in rñsionibus per euꝫ datis ad articulos dictoꝝ Caroli ⁊ Thome.

s ¶ Nec etiā ob.illa clausula compromissi qua ɔuenit de non appellādo nec reclamādo nec petendo reduci ad arbitrium boni viri:nec p viā recursus ab ipso laudo vel arbitramento ⁊c.qꝛ debet intelligi dūmō valeat ⁊ latū sit itra fines cōpromissi:qꝛ debet intelligi ꝟm pcedētia. arg.d.l.emptor.§. lucius.⁊.d.l.si de certa.⁊.d.l.si ex pluribus.⁊ ꝙ supra p dicta iura dictū fuit. Preterea laudū seu arbitramentum nullum nō censet̄ laudū vel arbitramentū ⁊ nō venit appellatione laudi vel arbitramenti.l.iiij.§. cōdēnatū.ff. de re iudi.⁊ cle.pisanis eo.ti.⁊ que no.Barto. in.l.j.§.parui.ff.qō vt aut dam ⁊ canoniste in.c.itē cum quie.de restitu.spoli.⁊ maxime vbi nullitas causatur ex defectu potestatis laudantis vel arbitrantis.argu.not.per glo.sing. in cle.j.de seque. pos. ⁊ fruc. Et per hoc etiā patet ꝙ non obstat ꝙ habet̄ in d.l.oiem proferre.§.stari. Laus deo.

¶ Compensatio de liquido ad nō liquidum an debeat fieri vigore rescripti cuiusdam vice regie abrucij.Itē scriptura priuata nō subscripta testibus : an ⁊ quando probet debitum in ea confessatum facta comparatione litterarum ⁊ a testibus recognita ꝙ sit scripta manu talis ⁊c.

¶ Consilium. clxix.

In nomine dn̄i nostri Iesu christi. ¶ Licet in hac cōsultatione videatur p̄ma facie dicendum ꝙ dicta cōpensatio fieri debeat per sententiam dicti domini capitanei seu alterius iudicis de ea cognoscentis : quia videtur constare de dicto debito dicti Bartholomei vigore dicte scripte : nam dicta scripta iuncta comparatione dictarum litterarum :maxime dicte scripte subscriptione trium testium adnotate cōcurrente etiaꝫ adminiculo testiū videtur ꝙ faciat plenam fidē per ea que habetur in.l.comparationes ⁊ in autenticis ibi positis dicet enim

cet enim sit dubitū & varie sint doctoꝝ sententie vtrum so la comparatio litteraꝝ faciat plenam fidem: tñ quando habet adminiculū testiū videt clarū ꝙ plenā fidem faciat, put habet in dictis iuribus & in corpore. vnde dicte auc. extra hunt. Itaqꝫ ꝓbatū videt ꝙ dictus Barthō. dictā quātitatem dictoꝝ. ccxx. ducatoꝝ pro dicto maximo & fratrib⁹ receperit: & pn̄ter videt ꝙ noīe maximi & fratrū receperit.

a ❡Quia illa monosyllaba pro significat idem ꝙ nomē per nota per glo. & doc. in. l. hmōi in pn̄. ff. de leg. j. & per Bar. in. l. j. §. nunciatio. ff. de noui oper. nūc. & quando pecunia numeratur nomine alterius queritur actio illi cuius nomine numerat. l. certi cōditio. §. si nūmos. ff. si cer. pe. & in. l. j. §. si re rogauero. ff. depositi. & in. l. licet. §. j. ff. de iure do. & in. l. si donaturus in prin. de cōdi. ob causam. & in. l. si quis ab alio in prin. ff. de calūniato. cum similibus.

b ❡Et lʒ doc. in. d. §. si nūmos cōmuniter velint esse spāle in mutuo ꝓpter frequētiā ɔ̄ctus vt vr̄ ꝓbare illetex. tñ alia iura supra adducta idē ꝓbāt i alijs obligatiōibus q̄ re ɔ̄hūtur. & idē ēt ꝓbat in. l. si ꝓcurator. de ɔ̄di. inde. & in. l. vnica §. accedit. C. de rei vxo. actio. spālitas aūt in mutuo ɔ̄sistit in duobus: qꝛ actio q̄rit ēt ignorāti. & qꝛ actio ēt directa vt ꝓbat in. d. §. si nūmos. & per doc. ibi in alijs aūt ɔ̄ctibus vel quasi ɔ̄ctibus querit vtilis actio. l. pe. C. ad exhibē. & querit sequuta ratihabitiōe put legēdo dixi post Saly. & Pōta. in. d. §. si nūmos. quātū aūt ad ꝓpositū nō refert queratur actio vtilis: vel directa & vtrū querat ignorāti vel acceptāti ex quo p dictos fratres maximi vt principales & heredes dicti maximi dicta numeratio ratificet ex quo perūt dictā quātitatē p eis numeratā ɔ̄pēsari: & sic videt ꝙ ex quo cōstare videt de debito admitti debeat dicta compensatio maxime stante rescripto principis: nam ꝙ principi placet habet vigorem legis. l. j. de consti. princi. & §. sed ꝙ principi institu. de iure natu. gen. & ciui.

c ❡His tñ nō obstātibus ɔ̄triū puto de iure r̄ndendū. constat enim ꝙ de nō liquido ad liquidum nō debeat admitti cōpensatio. vt. l. fi. C. de cōpensa. Sʒ debitū dicte dotis est liquidum cū clare & liquido ɔ̄stet de eo per instr̄m & per dictos Gasparem & Leonardū debitū ɔ̄fessat & debitum dictoꝝ. ccxx. ducatorū nō erat nec est liquidū vt inferius deducet: ideo cōpensatio admitti nō debeat neqꝫ debet.

d ❡Et lʒ attētari posset ꝙ vice rex abrucij ñ potuerit aduersus. d. l. fi. ꝓuidere: qꝛ iferior a ꝓncipe nō pōt. l. supioris tollere arg. c. cū iferior. de maio. & obe. & l. formā. C. de offi. ꝓ. afri. & ꝙ p gl. & doc. i. c. fi. de hr̄. lib. vj. Nec pōt vicarius seu vicē gerēs regis facere qcqd pōt rex p ea q̄ habent i dictis iurib⁹. & in. c. ij. de offi. vi. li. vj. tñ in hoc nō facio vi: qꝛ vt arbitror talis allegatio ñ admitteret nec forte dicta masciarella vel Michaelangelus eius vir auderent id allegare.

e ❡Sed p̄suppoſita p̄tāte rescribētis videt etiā posse attentari dictū rescriptū nō valere: qꝛ rescripta etiā regis & principis suppremi nō valent si sunt iuri cōmuni ɔ̄tria. vt. l. rescripta. C. de preci. impe. offe. & in. l. nec dānose eo. ti.

f ❡Presupposita tñ validitate rescripti: qꝛ nec forte talis allegatio admitteret: nihilominus etiāʒ ex forma rescripti non debet talis compensatio fieri: nam in dicto rescripto continetur ꝙ compēsatio fiat si intra breue tp̄s appareret dictam masciarellam fore debitricem dictoꝝ supplicantiū in dicta quantitate dictoꝝ. ccxx. ducatoꝝ. Sed illud nō cōstitit intra breue tp̄s: nec etiam constat. vt. j. deducam merito dicta compensatio fieri non debet.

g ❡Qd autem non cōstat dictā masciarellā esse debitricem dictoꝝ supplicantiū deducitur ex pluribus. Et p̄mo qꝛ videtur ꝙ dicta apodissa per quā intenditur ꝓbari dicta numeratio. ccxx. ducatorū. videt directa ad dictos mercatores de neapoli & nō ad dictos maximū & fratres. Itaqꝫ videtur cōtinere quādam cōfessionē factā dictis Petropaulo Thomasij & Joāni arigni mercatoribus de neapoli.

h ❡Et videt facta in absentia dictorum supplicantium qui erant ciues aquilani: & qui p̄sumunt esse tūc tēporis in ciuitate aquilana: qꝛ qs presumitur esse in patria sua: vt no. Bar. in. l. is pōt. ff. de acqr. here. & facit. l. fi. C. de prescrip. lon. temp. Confessio autē facta absente parte non ꝓbat. l. certum. §. siqs absente. ff. de confe. & l. fi. cum sua glo. ff. de interro. ac. Ideo dato sine p̄iudicio veritatis ꝙ dicta apotcha seu scripta manu dicti Barthō. facta probaret a fauore dictoꝝ mercatoꝝ de neapoli: tñ videt ꝙ nō ꝓbet i fauorem dicti maximi & fratrū. Itē & scdo nō video ꝓbatū nec deductū ꝙ dicta masciarella sit heres dicti Barthō. q̄ ꝓbatio est necessaria vt dicta masciarella sit debitrix dictorū ccxx. ducatoꝝ solutoꝝ dcō Barthō. vt de se est notissimuʒ. Itē & tertio pōt attētari ꝙ dicti supplicātes nō ꝓbauerint se eē fratres & heredes dicti maximi ꝙ ē neciuʒ ad docendū ꝙ ipsi sint creditores de q̄ntitate dictoꝝ. ccxx. ducatoꝝ.

i ❡Et lʒ in instr̄o promissionis dicte dotis asserant heredes & fratres dicti maximi: tñ dicta assertio fuerit facta per verba enunciatiua que nō ꝓbāt nisi principalr̄ sint ꝓpter se ꝓlata: vt habet in. l. ex hac scriptura. ff. de dona. & in. l. ex his vbis. C. de testa. mi. & in. l. nō nudis. C. de proba.

k ❡Et lʒ predicta duo forte possint de facili ꝓbari: tñ satis videt eē ꝙ nō sint breui tp̄e ꝓbata: put reqrebat ex forma dicti rescripti: cuius forma erat diligēter obseruanda. c. cū dilecta. de rescrip. & c. cū olim. de offi. dele. & l. diligēter. ff. manda. & tāto fortius: qꝛ rescriptū erat cōtra ius. ergo h̄ respectu odiosum & restringēdū. ar. l. ius singulare. & l. qđ vo ɔ̄tra. de legi. & c. que a iure cōi exorbitant. de reg. iur. in. vj. cū si. Itē quarto nō videt expeditū ꝙ dato sine p̄iudicio ꝙ oia p̄dicta ꝓbent cōpetat aliq̄ actio p dictis. ccxx. ducatis heredib⁹ & fratrib⁹ dicti maximi: qꝛ act⁹ fuit celebratus cuʒ dictis mercatoribus de neapoli: & cū mercatorib⁹ de medicis & nihil fuit gestū cū dicto maximo & fratrib⁹: & p liberā psonā regulr̄ nō q̄rit actio psonalis alteri. vt. l. possessio. §. & si possessio. ff. de acq. pos. & in. l. j. C. p quas pso. no. acqui.

l ❡Nec pōt qs alteri pacisci vl̄ stipulari. l. stipulatio ista. §. alteri. ff. de vbo. ob. & l. si tibi. x. milia: al's. l. qdā. §. si paciscat. & §. si pact⁹. ff. de pa. iō si tibi mutuo noīe meo vl̄ simplr̄ & paciscor reddi alteri q̄ntitatē mutuatā ñ q̄rit actio illi p dcā iura & sentit gl. i. l. singularia. ff. si cer. pe. ibi dū dicit nūmo noīe suo ɔ̄hat. Et illa vba p mario & fratrib⁹ pn̄t itelligi. i. vt det maxio & fratrib⁹: & sic cōuertant i eoꝝ vtilitatē. facit l. siqs pro redēptiōe in pn̄. C. de dona. & dictio pro denotat modū: vt no: Bar. in. l. luci⁹ titius. §. ad te. ff. de leg. ij. & i. l. qb⁹ dieb⁹. §. termilius. ff. de cōdi. & demō. Et sic dicta vba vident posse verificari si fuissent numerata dicto Bart. vt ipse daret dicto maxio & fratrib⁹: nā tūc pro eis fuisset recepta dicta q̄ntitas. Itē dato ꝙ dicti mercatores neapolitāi fecissent numerari dictā q̄ntitatē dicto Bart. noīe dictoꝝ maximi & fratrū ex quo ipi actualiter nō numerarūt. sʒ fecerūt p alios eoꝝ noīe numerari nō videt iste casus exceptuatus a regula ꝙ p alios actio alteri q̄rat. lʒ enim dcā regula dictās ꝙ p liberā psonā alteri actio non q̄rit: fallat qñ qs alieno noīe numerat saltē ex causa mutui p. d. §. qui nūmos.

m ❡Tñ cū dict⁹ casus & siles sint exorbitātes a regula nō vident trahēdi ad ɔ̄sīes. Iō non vident trahēdi ad casum qñ qs numerat nomine alterius qui intendit alterius nomine mutuare cum tunc concurrerēt plures spālitates & plures spālitates regulr̄ nō ɔ̄currāt. l. j. C. de dotis promis.

n ❡Sexto sunt aiaduertēda vba dicte scripte ibi liqli me hāno pagato p maxio &c. q̄ verba vident significare ꝙ dicti. ccxx. ducati ñ fuerūt numerati animo obligādi dcm̄ Bart. sʒ aio sibi soluēdi debitū dicti maximi: qꝛ illa vba me hāno pagato vident significare solutionē nō mutuū vl̄ aliū ɔ̄ctū obligatoriū: qꝛ soluere vulgarizat pagare. Et pn̄ter dicta scripta dato ꝙ eēt ɔ̄fessata vel aliter ꝓbaret vba i ea ɔ̄tēta nō ꝓpterea ꝓbat dictū Bart. eē debitorē dicte q̄ntitatis. sʒ poti⁹ ꝓbaret dictā q̄ntitatē fuisse sibi solutā & solutio p̄supponit obligationē. ar. l. decē. de v. ob. & i toto ti. ff. & C. de solutio. & si dicat ꝙ dict⁹ maxim⁹ & fratres nō erāt debitores dicti Bart. & si nō erāt debitores cōpeteret repetito p ɔ̄ditionē idebiti & resultaret obligatio ad reddēdū dictos. ccxx. ducatos. Respōdet ꝙ si apparet ꝙ fuerit solutū idebitū & qñ aliqd soluit tāq̄ debitū p̄sumptio ē p recipiente. s. ꝙ sit solutū debitū: vt est tex. in. l. cū de indebito. ff. de probatio.

o ❡Nec ob. si dicat hoc ɔ̄cedit nisi qs negauerit solutionē quo casu probata solutiōe incūbit onus probādi dictū debitū esse solutū vt est exp̄ssuʒ in. d. l. cū de indebito: qꝛ rn̄detur ꝙ. d. l. cū de indebito loqtur qñ ille qui accepit negauit se accepisse qui meret penā mēdacij: nos loqmur in herede qui ꝓtendit iustā ignorātiā. l. q in alteri⁹. ff. de reg. iur. & in c. cū qs in ius eo. ti. li. vj. ideo cessat absurditas in qua fundat tex. d. l. cū de indebito. Itē tex. d. l. loqtur qñ agit de indebito soluto: & sic qñ allegat id qđ solutū fuit fuisse indebitū. Sʒ in casu nr̄o pro parte supplicātiū nō dicebat fuisse solutū indebitū: sed dictū Barthō. fuisse debitorē in dictis. ccxx. ducatis vigore dicte scripte. lʒ dicta masciarella negaret se debitricē nō vident ꝓpterea militare vba. d. l. cū, de indebito. Et insuper dato ꝙ dicte masciarelli incumbe

ret onus probādi q̄ dicti.ccxx.ducati fuerint debiti dicto Baribo.non ꝓpterea est liquidum q̄ ipsa esset debitrix:ex quo non est sibi assignatus terminus ad ꝓbandum. Et de hoc an fuerit debitum vel indebitum non est cognituȝ nec aliquo modo in causa deductum. Et de non liquido non fit compensatio per.d.l.fi.C.de compensa.

p Postremo videtur dicendum q̄ dicta numeratio dictorū. ccxx.ducatorum nō sit plene ꝓbata:qꝛ constat q̄ scriptura priuata de se nō ꝓbat:⁊ ad cōparationē litterarū non debet deueniri nisi in subsidiū ⁊ in autētico de instru.cau.⁊ fi.§. vt autē ibi nō hñtem aliam fidē.⁊.§.siquis igit.⁊.§.si vero tale.ꝓut dicit Bal.in autentica sed nouo iure.C.si cer.pe. ⁊ Ange.in.d.l.cōparationes. ⁊ propterea anteq̄ deueniat ad cōparationem litterarū debet petens eam fieri:iurare se nō habere aliam ꝓbationē sm̄ Bal.in.d.l. comparationes qui subdit q̄ nō iurat cōparatio est ipso iure nulla.

q ¶ Sed non presupponitur q̄ fuerit prestitū dictum iuramentū merito si nō est iuratū comparatio nō releuat. Item vt fiat valida cōparatio debet esse solēnis scriptura ad quā fit comparatio:dicit Bal.in.d.auc.sed nouo iure col.iiij.

r ¶ Item Ange.in.d.l. comparationes.ij.col.idem tenēs dicit q̄ vt sit locus comparationi litterarū opꝫ q̄ scriptura ad quā habeat solēnitatē legis fi. ⁊ auc.ibi posita.C. si cer.pe. ⁊ silr̄ Bar.in.d.auc.⁊ si ꝯtractus.C.de fide istru.i vlti. col. dicit q̄ debēt adesse tot testes quot notant̄ in.l.fi.⁊ in auc. ibi posita si cer.pet.⁊ glo. in.d. auc. ⁊ si ꝯtractus id repetit sm̄ eum.⁊ in.d.auc.sed nouo iure posita sup.d.l.fi.decidit̄ q̄ scriptura priuata excedens librā auri dꝫ hr̄e subscriptionē triū testiū:ideo si nō hꝫ subscriptionē triū testiū nō est solēnis:ideo nō est talis scriptura ad quā debeat fieri comparatio litterarū sm̄ dictā theoricā Bar. Bal. ⁊ Ange. sed dicta scriptura que ꝓducitur ad ꝓbationem dicte solutionis nō habet subscriptionem alicuius testis: ideo cōparatio litterarū non releuat sm̄ dictā thoricam.est.n.scriptura ad quā fit cōparatio vt declarant doc. maxīe Bal.⁊ Ange. in.d.l.cōparationes. ⁊ auc. ibi positis ⁊ excedit librā auri.

s ¶ Bar.n.vult i.d.auc.sꝫ nouo iur̄ q̄ cētū floreni excedāt librā auri. Et aurei legales septuginta duo faciūt vnā librā.vt C.ō su.⁊ archa.li.x.l.quotiēs.⁊ no.gl.i.l.fi.ff. de i ius vocā.

t ¶ Itē sola cōparatio litterarū nō facit plenā fidē.d. auc.⁊ si ꝯtrus ꝓut doc.cōmuniter cōcordāt i.d.l.cōparatiōes.⁊.d. autētica ⁊ si ꝯct⁹ nisi habeat subscriptionē testiū ⁊ vtriusq̄ partis:ꝓut no. Bar. in dictis iurib⁹ p.l.scripturas.C. qui potio.in pig.ha. q̄ nō ꝯtingit in casu nostro:alias vt faciat plenā fidē debēt ꝯcurrere testes saltē duo deponētes scripturā esse illius cui⁹ manu dicit̄ eē scripta vt dicit Bar. in d.autē.⁊ si ꝯctus. Itē Ang.i.d.l.cōparatiōes dicit q̄ ꝓuata scriptura ex qua fit cōparatio dꝫ hr̄e subscriptionē triū testiū ⁊ iuuari ꝓbatiōe saltē.duorū testiū ꝓut hoc dicit in summario ⁊ in notabili silr̄ ibi Bal.i casus positiōe: ⁊ i tertio notabili requirit q̄ scriptura ex qua habeat subscriptionem trium testium ⁊ testes deponant fuisse p̄sens subscriptionibus.idē vult Raph. ibi in summario dicēs p duos ex eis subscriptis:⁊ sic Bal.Ang.⁊ Raph.intelligunt illū tex.dū dicit ⁊ prius litteris eorū fides imponat̄ vel quibusdam ex ipsis hoc deponentibus siue cūctis siue oīno duob⁹ ex his q̄ scriptura ex qua fit cōparatio debeat probari per testes subscriptos ipsi scripture qui deponant q̄ ipsi fecerunt dictas subscriptiones: prout ⁊ supra dicta verba illius littere aperte satis idem volunt. Et idem ipse Ang. in.d.l.comparatiōes.in.iiij.col.dicit q̄ si scriptura non hꝫ subscriptionem partiū ⁊ testium cōparatio nō facit plenam fidem sine adminiculo testium deponentium de veritate negocij.

v ¶ Solum ergo adminiculum testium per se ⁊ sola comparatio per se nō imponit scripture ad quā plenariam fidem: sed comparatio vna cum adiumento testium sm̄ eum:⁊ sic aperte vult q̄ testes iuuantes comparationem litterarum debeant deponere de veritate nō de credulitate prout deponunt testes qui dicunt se recognoscere scripturam.

x ¶ Item Bal.in.d.auc.sed nouo iure loquens de scriptura ad quā fit cōparatio dicit q̄ non sufficiūt deponere testes se fuisse p̄sentes dicte scripture que ꝓducitur ad ꝓbandū:qꝛ possunt decipi sm̄ eum ibi in.iiij.col. Itē ibi Bal. in.ij.col. dicit q̄ si testes fuerūt p̄sentes in actu scribendi nō in actu numerationis duo sunt necessaria.vꝫ q̄ testes deponant q̄ scriptura sit illius cui⁹ manu asseritur scripta ⁊ cū testibus concurrat cōparatio lr̄arū vt in corpore in.§. sed ⁊ si ge aut itaq̄ si testes non viuunt talis scriptura priuata nō pōt cōparatio re iuuari:vt ibi not. glo. que incipit causam recat vꝫ eundē Bal. Ex quib⁹.ḡ.recitatis aperte deducit̄ q̄ dicta scriptura priuata p quā volūt dicti supplicātes ꝓbare debitū q̄ p doc.az pe̾lal scriptura ad quā fit ꝯparatio nō facit vllo pacto plenā fidē:lꝫ videat̄ iuuari ꝯparatiōe litterarū ⁊ adminiculo testiū dpor ēiiū q̄ regnoscūt scripturā dicti Bal. Nā dicta ꝯparatio litterarū patit̄ plures defect⁹ tā circa scripturā ad quā:q̄ circa scripturā d q̄: nā scriptura ad quā ꝓut ē illa de q̄ fit mētio i supplicatiōe si hꝫ subscriptione testiū:ꝓut reqrit̄ cū excedat librā auri:⁊ sic si fit solēnis ꝓut reqrit̄ ad ꝯparationē litterarū ꝓut volūt doc.ḡ.relati. Itē dicta scriptura nō iuuat̄ depositiōe aliquorū testiū deponētiū se fuisse p̄ntes dicta scriptura ꝓut reqrit̄:vt volūt gl.⁊ Bal.supra ꝓxime relati p dictū.§. sꝫ ⁊ siquis aut.

y ¶ Itē dicta ꝯparatio litterarū patit̄ defectū ex pte scripture ex q̄ fit ꝯparatio ꝓut sunt scripture ꝓducte ad ostēdēdū q̄ scriptura de qua in supplicatiōe fuerit scripta manu dicti Bart.nā vna ex dictis scripturis nō hꝫ subscriptionē triū testiū:ꝓut reqrit̄.vt.d.l.ꝯparatiōes ⁊ alia q̄ hꝫ subscriptionē triū testiū nō hꝫ adminiculū testiū:qꝛ dicte subscriptiones testiū nō ꝓbant̄ fuisse facte manibus illorū testiū:nec est facta cōparatio litterarū ipsarū subscriptionū ꝓut allegatū ex predictis reqrit̄ vt ꝓbat tex.in.d.l. cōparationes:⁊ volunt doc.ibi. Et sic ex multis deducitur q̄ debitum dicti olim Bartbo.nō probatur ⁊ successiue q̄ nō probatur dictam maciarellā esse debitricem dictorū supplicantiuȝ:⁊ cōsequēter nō esse faciendā dictā cōpensationē: ⁊ ita itrepide cōcludēdū arbitror per supradicta. Laus deo.

¶ Cōfessio ꝓcuratoris facta in positionib⁹ in qbus ponit maritū recepisse dotē:an ⁊ qñ p̄iudicet hr̄dibus vxoris.a quib⁹ maritus petebat tertiā partē dotis quā lucrat̄ ex forma statuti perusij vxore p̄moriēte:an ⁊ qñ ꝯfessio alterius possit pro parte acceptari ⁊ pro parte non.

¶ Consilium clxx.

Expetito diuino numine.

r ¶ Licet posset istari pro parte heredum ser Joannis agentiū cōtra decisionem factā in cōsilio:qꝛ p dicta capl̄a vidit̄ confessata dicta dos pro parte recepta:⁊ sic videat̄ esse locus statuto disponēti q̄ maritus lucret̄ dimidiā dotis ex quo nō repetit̄ in capitulis illa q̄litas afferte dotis.

a ¶ Quia capitula sint penit⁹ separata a dictis exceptionibus non solū respectu diuersarū orationuȝ:sed ēt respectu diuersorū temporū iuxta nota.p Bar.in.l. repetendis.ff.de leg.iij.⁊ in.l.iiij.§.eritq̄ ōria.ff.vi bo.rap.⁊ facit q̄ hr̄ per glo.in.§.itē lapilli insti. de rerū diui. Et ea que dn̄r in cōsilio circa neptitudinē libelli vident̄ tolli ⁊ posse remoueri vigore dicti statuti disponētis q̄ p dote possit ꝓcedi sine strepitu ⁊ figura iudicij ⁊ qñ ꝓcedit̄ sine figura iudicij nō requirit̄ aptitudo libelli vt hr̄ in cle.sepe.extra de re iudi. ⁊ per Bar.in extraua.ad reprimenda in verbo figura.

b ¶ Tamē his nō obstātibus videt̄ q̄ dicta ꝯfessio facta in dictis capl̄is nullo pacto obstet decisioni supra facte in cōsilio. Nā p dicta capitula nō asserit̄ q̄ dicti fratres aliqd ꝓmiserint dicto ser Joāni:qꝛ v̄ba capitulorū nō ipoztāt. Nā stant hec simul q̄ ipsi soluerēt pro dote seu parte dotis.lꝫ nō essent obligati ad ea que soluerunt ⁊ lōge fortius q̄ nō essent obligati ad aliud q̄ ad ea que soluerunt.

c ¶ Et ꝯfessio prout ⁊ q̄libet alia ꝓbatio dꝫ eē certa ⁊ ꝯcludēs vt releuet.vt.l.certū in p̄n.ff.de ꝯfes.⁊.l.nō hoc.C.vn̄ legi.⁊.c.in p̄ntia extra de ꝓbatio. cū multis silib⁹ ⁊ insup dato q̄ ipsi fratres ꝓbarent̄ fuisse obligati vigore dicte cōfessiōis:tñ si dicti heredes ser Joānis acceptāt dictā ꝯfessionē:⁊ sic q̄ dict⁹ ser Joānes receperit a dictis fratribus pecuniā res ⁊ bona infrascripta in dictis capitulis ꝓ dote seu pte dotis tūc ipsi heredes ser Joānis tenent̄ stare ꝯfessioni p eos acceptate. Et sic si qua obligatio p̄cesserit probatur sublata vigore solutionis:qꝛ solutione eius q̄ debetur ois tollitur obligatio insti.qui.mo.to.ob.in prin.

d ¶ Et ex quo dicta capitula alternatiue loquuntur ⁊ ad veritatem alternatiue sufficit alterā partē esse verā in regula in alternatiuis in.vj.⁊ in.l.si heredi plures.ff.de ꝯdi. insti. ⁊.l.si is qui ducenta.§.verū.ff.de reb⁹ dubijs. ideo verificat̄ dicta ꝯfessio etiā si dict⁹ ser Joānes recepisset dictas res in capitulis descriptas pro integra dote.

e ¶ Recepiss

e ¶ Nec pñt dicti eius heredes se fundare in vna pte cōfes-
sionis alternatiue facte magis ꝗ̄ in alia. qꝛ probatio dubia
non releuat probantē. d.l. certū ꝛ.d.c. in pñtia cū si. ꝛ.l. duo
sunt titij. ff. de testa. tut. cū ꝯcor. Et ppea si dicti hrdes ser
Joānis volūt niti ex dicta ꝯfessione nō pñt ppea aliqd pe-
tere aduersus dictos fratres qꝛ si lucrant̄ dimidiā dicte do-
tis solute illā hñt penes se ꝛ ꝯñter nō possent ab alijs repe-
tere ipsam quaꝫ penes se hñt ymo ipsi vt hrdes ser Joā-
nis tenerent̄ restituere dictis frībus dimidiam bonoꝝ que
habuit dictus ser Joannes pro dicta dote si dicti frēs sunt
hrdes dicte dñe mariote ꝓut arbitror ꝙ sint: qꝛ maritus ꝛ
eius hrdes tenent̄ so. ma. dotē restituere vxori vel eiꝰ hrdi
bus. l. ij. in pn. cuꝫ mille si. ff. so. ma. ppea dimidiaꝫ dotis re
cepte tenerent̄ dicti hrdes ser Joānis restituere dcis hrdi
bus mariote: lꝫ de hoc ad pñs nō agat̄. Jō sup hoc nō insi-
sto. s. ꝙ dicti hrdes ser Joānis teneant̄ dcis frībus heredi
bus marioti. Sinaūt dicti heredes ser Joānis negant dicta
capl'a. ꝛ sic dictū ser Joānem recepisse dicta bona in capl'is
descripta non possunt niti ex ipsa confessione.

f ¶ Quia ex positione negata non potest negans se niti ar.
regule ex eo ꝙ in. vj. ꝛ.l. post legatum in prin. ff. de his qui-
bus vt indig. vbi Bar. hoc no. qui ēt idem no. in. l. nāliter.
§. nihil cōmune. ff. de acq. pos. ꝛ cōmuniter omnes tenent.

g ¶ Nec pōt ꝯfessio ꝓ pte acceptari ꝛ pro pte recusari: arg. l.
neminē cū si. ff. de le. ij. ꝛ no. bar. in. l. aurelio. §. idem quesiit
ff. de lib. leg. Et p ꝯñs in oēꝫ euentū dicta capl'a nullatenꝰ
releuāt dictos agentes. Et maxie qꝛ in dictis capl'is nulla
mentio fit de. ccc. flore. quoꝝ. ccc. dimidia petit̄ in libello di
ctoꝝ agentiuꝫ ꝛ ꝯñr dicta ꝯfessio nullatenus ꝯcludit ad ꝗ̄-
titatē petitā. Et h̄ meo iudicio sunt luce meridiana clario-
ra. Jō nō oporteret insistere vtꝝ dictum statutū dictās ꝙ
in cā dotis ꝓcedat̄ sine strepitu ꝛ figura iudicij militet in ca
su isto: qꝛ siue militet siue nō predicta ꝓcedunt: qꝛ predicta
respiciunt merita cāe non ꝓcedendi moduꝫ. tñ si oporteret
in illo insistere ꝓbabilr̄ teneri posset ꝙ non militet in casu
nostro: qꝛ illud statutum vꝫ ꝙ sit exorbitans a iure cōi.

h ¶ Ergo se fundat in iure exorbitanti dꝫ ꝓbare ꝙ verificen
tur vͣba ipsius iuris seu statuti exorbitātis prout no. Jo. an.
in. c. j. de homi. li. vj. quē refert ꝛ sequit̄ bal. in. l. siqs non di
cā rapere. C. de epi. ꝛ cle. ad idē qḋ no. glo. ꝛ doc. post cā in
cle. si. de rescri. Ad h̄ ēt. l. diuus. ff. de mili. test. ꝛ que ibi no.
bar. ꝛ Bal. no. ēt mod. legētes in. l. siqs maior. C. de trāsa.
iō dictū statutū ꝙ loquit̄ vbi qs peteret dotē sibi ꝓmissam
vel vbi ꝓ repetitione dotis ageret̄ nō verificat̄ nisi ꝓbetur
dotē fuisse ꝓmissam vel ageret̄ pro repetitione dotis. Sed
constat ꝙ in hac cā non agit̄ de repetitione dotis sꝫ de do
tis petitione que presupponitur non soluta. argu. l. verbuꝫ
reddēdi. ff. de verbo. signi. ꝛ qḋ no. glosella interlinealis in
vͣbo petatur in rub. ff. si cer. pe. ꝛ in rubrica. ff. so. ma. Jta nō
probatur dotem fuisse promissam dicto ser Joanni: iō non
videntur verificari verba dicti statuti. Jdeo cessare videtur
dispositio. d. l. municipalis per predicta. Et quia vbi cessant
verba legis cessat. l. dispositio. l. iiij. §. pretor ait ver. totiens
ff. de dam. infec. ꝛ. l. ita autem in prin. ff. de admi. tuto. ꝛ. l. si
seruum. §. non dixit pretor. ff. de acqui. here. Remanet ergo
conclusio suprafacta in suprascripto consilio non obstanti-
bus dictis capitulis. Laus deo.

¶ Jnstrm̄ loquens de ꝯfinibus ꝛ termis antiqs inter duo
castra. an ꝛ qñ ꝓualeat quibusdam nouis ꝓbationibus que
alr̄ demonstrant cōfinia ꝗ̄ demonstrentur per. d. instrm̄.

¶ Consilium. clxxj.

i In nomine dñi nostri

iesu xpi. Ui in hac ꝯsultatione pria facie di
cendū ꝙ dcm̄ instrm̄ in quo vniuersitas ca
stri ficbini facit magnū fundamentū nō rele
uet in aliquo dcm̄ cōe ficbini. Ex pl'ibus ꝛ
prio qꝛ in eo sunt descripti ꝯfines pberij ficbini ꝛ aliud vr̄
esse preberiū ficbini. Aliud territoriū ficbini: qꝛ preberiuꝫ
significare vꝫ ius ecclesiasticū ecclesie ad que loca se exten
dit castrū aūt ꝛ ꝯfines ipsius respicit tpalia ꝛ ꝯfines signi-
ficant vsqꝫ ad q̄ loca se extēdat territoriū ꝛ iurisditio i tpa
libus: ꝓut alias differt dyocesis epi vniꝰ ciuitatis ꝛ territo
riū eiusdē ciuitatis. sepe. n. videmus ꝙ epsvniꝰ ciuitatis hꝫ
suā iurditionē ꝛ fines sue dyocesis i territorio alteriꝰ ciui-
tatis ꝓut ꝯtingit in territorio nr̄o Perusino. Nā dyocesis
Perusina ꝛ dyocesis eugubina capiunt de nr̄o territorio.

a ¶ Jta ēt ꝯtingit in preberijs ita ꝙ non sequitur preberiuꝫ
ficbini hꝫ istos confines: ergo ꝛ castruꝫ ficbini seu eius ter
ritorium hꝫ eosdem confines: non. n. est probatio ꝯcludens
prout requiritur ꝙ probet. c. in pñtia de probatio. l. nō hoc
C. vñ legiti. cum si. ꝙ ēt ex alio vr̄ deduci: qꝛ confinat̄ pre-
berium ficbini castri falcie: castri vrbetani ꝛ castri veroli. Et
sic vnum preberiū quattuor castroꝝ. Jta ꝙ dato ꝙ dicti cō
fines ēt respicerent territoria ipsoꝝ castrorū non propterea
videtur inferri ꝙ territorium ficbini se extendat ad omnes
dictos confines. Jta ꝙ non est miruꝫ si hoies de sancto ca
siano aliquos ex confinibus descriptis in instrō predicto
esse confines territorij castri ficbini ꝛ aliquos ex eisdē con
finibus negant esse confines dicti territorij.

b ¶ Ex alio ꝛ sic tertio vꝫ ꝙ dictum instrm̄ nō releuet in ali
quo dictum cōe ficbini: qꝛ dictum instrm̄ non attestat̄ ali-
quid fuisse gestum in pñtia ipsius notarij ꝛ notarius nō pōt
conficere instrm̄ publicum nisi de his que coram eo ꝛ testi
bus instrarijs gesta fuerunt: prout voluit Bald. in rubrica
C. de fide instrumen. colum. vij. ver. sed nunquid notarius.

c ¶ Nec pōt conficere instrm̄ nisi de his que tūc. s. tpe instri
gerunt̄ per ptes seu per ptem si actus ad vnū solū pertinet:
arg. l. iij. §. diuus. ff. de testi. prout voluit Bar. in auc. siquis
in aliquo. C. de eden. Et idem voluit Jnn. in qm̄ ꝯ falsoꝫ de
proba. prout refert Bal. in. d. auc. siqs in aliquo. idem vo-
lens ꝙ ꝛ voluerunt ibi Jac. but. Saly. Raph. fulg. ꝛ Pau.
de ca. Ad hoc ēt ꝙ per Bar. in. l. singularia circa si. ff. si cer.
pe. ꝛ ꝙ per gl. Bar. Bal. ꝛ doc. in. l. si ex cautione. C. de nō
nu. pecu. Et ꝙ per bald. in. l. cuꝫ precibus. C. de proba. ꝛ ꝙ
per Bart. in. l. j. C. de fi. instr. ꝛ iure haste fi. li. x. ꝛ per Jnn.
in. c. albericus de testi. Cū itaqꝫ tunc non fuerint inter par-
tes hoc est inter castrum ficbini: ꝛ castruꝫ sancti casiani po
siti fines non potuit notarius de finibus conficere instrm̄.

d ¶ Jtem ꝛ quarto dictum instrumentum ꝙ ostenditur nō
haber testes descriptos in instrumento prout requiritur vt
per glos. in. l. generali de tabu. lib. x.

e ¶ Quinto allegatur pro parte castri sancti casiani ꝙ dicta
descriptio cōfiniuꝫ verisimiliter fuit facta per hoies vrbis
veteris ex quo in eius archiuio publico dictum instrm̄ repe
ritur ꝛ castrum sancti casiani non erat de cōitatu seu iuris-
dictione vrbis veteris: prout erat castrum ficbini. Jta ꝙ in-
tererat ciuitatis vrbis veteris ampliare territorium ficbini
vt in consequentiam ampliaretur territoriū ciuitatis ꝛ pro
pterea detrahendum est de fide dicti instrumenti.

f ¶ Sexto ex alio videtur ꝙ dictum instrumentum non
probet quia non est originale.

g ¶ Sed exemplum faciens mentionē de alio instrō. Et exē
plo seu transumpto non credit̄. d. auc. si quis in aliquo nisi
fiat cum auctoritate. iudicis vt ibi hr̄ ꝛ in. c. cuꝫ. p. tabellio
de fi. instr. que iudicis auctoritas non interuenit nec inter
uenerunt alia que hñt interuenire qñ instrm̄ exemplat̄ de
qbus in iuribus ꝓallegatis. Ultimo aduersus dcm̄ instrm̄
adduci pōt ꝙ nō apparet ꝙ conficiens instrm̄ fuerit nota-
rius ꝛ sitr̄ nō apparet ꝙ ille qui exēplauit fuerit notarius.
Et sic vꝫ deficere principale fundamentuꝫ dicti castri ficbi
ni. Accedat ad predicta quod no. gl. in. l. cū aliqs. C. de iure
delibe. dicens ꝙ instrm̄ inter alios confectum non probat
fines territorioꝝ ꝙ ꝛ firmant ibi bar. ꝛ Ang. ꝛ idem ibi fir-
mant Bal. Saly. ꝛ Pau. de ca. si est vnum instrm̄. secus di
centes si sunt plura instrā. Alia aūt que deducunt̄ respiciūt
quasi possessioēm: nō aūt ꝓprietatē iurisditionis ꝛ territo-
rij de qua vt arbitror agitur. Et nihil cōe hꝫ proprietas cū
possessione. l. naturaliter. §. nihil commune. ff. de acq. poss.

h ¶ His tñ non obstantibus ꝯtrium puto de iure rñdenduꝫ
vꝫ ꝙ dictum castrum ficbini debeat obtinere in hac cā. Nā
dictum instrm̄ est antiquissimum ꝛ in factis multuꝫ antiqs
admittuntur probationes minus plene per ea que haben
tur per Jnn. ꝛ doct. in. c. quid per nouale. ꝛ in. c. super qui-
busdam de ver. sig. ꝛ per doc. in. l. hoc iure. §. ductus aque
ff. de aqua quoti. ꝛ exti. ꝛ in. l. ij. §. idem labeo de aqua plu.
ꝛ ar. ꝛ per Archi. in canone inter. xv. q. iij. ꝛ gl. ꝛ doct. in. c. j.
de prescrip. lib. vj. ꝛ per doct. in. l. si arbiter. ff. de proba. ꝛ in
c. veniens de ver. sig. in. vj. ꝛ in. c. cum cām. de proba. ꝛ per
glo. ꝛ Ag. in. l. atqui nā. §. qui me absñte. ff. de ne. ge. ꝛ aliqd
per Bal. in auc. quas actiones in si. C. de sa. san. eccle.

i ¶ Ubi dicit ꝙ instrumentis antiquissimis non est necesse
probare quod ille qui confecit instrm̄ fuerit notarius: quia
ex ipso actu ita antiquo oritur presumptio ꝙ fuerit nota-

rius prout asserit in instrō vt no. per Inno. in. d. c. veniens & per spec. in tit. de proba. §. j. & idem voluit Jo. an. in addi. Spec. in tit. de instru. edi. §. restat ver. & scias.

k ¶ Et sic bal. in. l. cōparationes. C. de fide instru. in pe. co. ver. sed hic dubitat dicit ꝙ pp distantiā loci & pp tpis antiquitatem credit instrīs: lʒ aliter non ꝯstet de notariatu illorum qui instrā fecerūt. Et ibi & idem voluit Guil. de cu. de quo ēt per Jo. an. in addi. spec. in. d. §. restat ꝟ. illud. autē & qđ hr̄ in. l. siquis per calūniam. C. de epis. & cler. lʒ in factis non antiqs. secus esset dōm vt hr̄ in dictis iuribus. & p Inno. & doc. in. c. j. de fide instr. & bar. in. l. barbarius. ff. de offi. pto. Et iō cum agat de facto antiqssimo non exigit exacta ꝓbatio. Et maxie in ꝓbandis confinibus. vt est text. & ibi per glo. & doc. in. d. c. cum cām que vertit de ꝓba. & in. l. in fi. ff. de fide instru. fines. n. antiqui lʒ non appeat qs im miserit & sic lʒ non appeat ꝙ sint auctētice impositi nihilominus alio nō doc. ꝓbāt alias. n. nō possent de facili terminari qōnes confiniuʒ si requirerentur exacte probationes.

l ¶ Et ideo vr̄ ꝙ dictuʒ instrm̄ reptum in publico archiuio quo ad ꝯfines territorij cū sit antiqssimū ꝓbet confines in eo descriptos libris. n. reptis sub custodia publica dat plena fides ēt vbi agitur de magno ꝑiudicio. vt in auc. ad hec. C. de fide instru. & no. glo. in. d. c. cum cām adducens canonem peruenit. xx. qō. j. & §. illud in auc. de his qui ingre. ad appellan. adducens etiam plura alia iura.

m ¶ Ad hoc etiam qđ not. per glo. in. l. ij. §. exactis in ver. prostris. ff. de ori. iur. ꝙ & volunt Host. & Jo. an. in. d. c. cum cām. & cōiter tenet. Nec requirit ꝙ alias sit autentica vt hr̄ in dictis locis. Et maxie in istis terminis in qbus de se est difficillima ꝓbatio. Et censetur agi de paruo ꝑiudicio: vbi agit de finibus diocesum seu territorioꝝ: ꝓut volunt doc. maxime Inno. & Panor. in. d. c. cum cām. vbi etiā hr̄ p doc. post glo. ibi ꝙ creditur scripturis non aucteticis.

n ¶ Et inter cetera dr̄ ꝙ credit scripturis descriptis in lapidibꝰ seu colūnis in qbus nō adest solēnitas & auctor igno rat multo ergo fortius credendū est scripture antiqssime reꝑte in archiuio publico. Et maxie cū adiuuetur ꝯfessiōe aduersarij q̄ vā est maior ps confiniū q̄ sunt descripti in dicto instrō. Ita ꝙ est verisile prout ꝯtinet veritatem in illis ꝯfinibus ꝯfessatis. & ꝙ sunt ꝯfines territorij castri ficbini. Ita ēt veritatem ꝯtineat in alijs ꝯfinibus de qbus vertit ꝯtrouersia. Et ꝙ sint ꝯfines territorij saltem ꝯcurrente adminiculo quasi possiōis q̄ resultat ex illis actibus q̄ ꝑsupponūtur in themate. Nā denūciatio maleficioꝝ fcā p dictos baiulos cōis ficbini & ꝯdēnatio fcā per iudicē & exactio penarū sunt actus iurisditiōales & designāt territoriū ꝙ dr̄ a terrēdo. ff. de ver. sig. l. pupillus. §. territoriū dicens ꝙ territoriū est vniuersitas agroꝝ intra fines cuiusq ciuitatis ꝙ ab eo dictū qdaʒ aiūt ꝙ magr̄atus eiꝰ loci inter eos fines terrēdi ius hn̄t: vn̄ cū dci actus iurisditiōales sint gesti q̄ plimi p plres annos ēt in hoīes dicti castri sancti Casiani demōstratur ꝙ dcm̄ castꝝ ficbini fuit i quasi possione dci territorij.

o ¶ Et licet quasi possessio nō iferat proprietatē necessario per. d. §. nihil cōe tn̄ inducit quādam ꝑsumptionē: qr̄ q̄ possidet ꝑsumitur dn̄s vt p Inn. in. c. olim de priui. & p Imo. & ponta. in rubrica de no. oper. nun. & facit. l. sicuti. §. si queratur si seruitu. vendi. & ꝙ habetur in. l. j. ff. fami. her.

p ¶ Et qui semel possedit ꝑsumit ꝯtinuasse possessionē que aīo retinetur nisi asserat se amisisse possessionē: vt hr̄ in. l. siue possideris. C. de proba. & per do. Anto. in. c. cum ad sedeʒ de rest. spo. Adminiculat ēt solutio erbatici & redditio fructuū seu mercedis facta cōitati castri ficbini p hoīes de sancto casiano ꝓut in themate ꝑsupponitur: lʒ enim predicti actus respiciant possessionē agrorum nō possessionē territorij seu iurisditionis. Nā quilibet pōt hr̄e predia sua in alieno territorio: nihilominus nō solēt vniuersitates ciuitatuʒ vel castroꝝ hr̄e ꝑdia in alienis territorijs: lʒ particulares hoīes vnius vniuersitatis sepenumero habeant predia propria in territorijs aliarum ciuitatum vel castrorum.

q ¶ Et a solitis & cōiter accidentibus bonum est ar. vt no. gl. in. l. j. C. de arb. facit. l. ꝙ si nolit. §. qui assidua. ff. de edi. edi. & in. l. si prius. ff. de aqua. plu. ar. cum si. ꝙ procedit etiam in materia probationis vt per glo. & Bal. in. l. neq natales. C. de proba. & per glo. & docto. in. l. non ħ. C. vnde le.

r ¶ Non ob. adducta in ꝯtriū: nō enī ob. id qđ scđo loco in ꝯtrium adducebat. vʒ ꝙ confinat preberium quattuor castrorum & non solius castri ficbini: qr̄ ad hoc breuiter respondetur ꝙ dicta tria castra que nominantur in instrumento sunt de territorio ficbini & agitur de territorio dictoꝝ quattuor castrorum quod presupponitur esse vnum territoriuʒ itaq super hoc non est insistendum.

s ¶ Non ob. primum ar. vʒ ꝙ differet preberiuʒ ficbini a territorio ficbini: qr̄ rn̄detur ꝙ deprehenditur ex verbis dicti instrī ꝙ ꝯfinato preberio ꝯfinat ēt territorium: & sic ꝙ ijdeʒ sint ꝯfines castri ficbini & ꝑberiū dicti castri. nā id deprehēditur primo ex prefatione dicti instrī quatenus in eo dr̄ hic est liber factus de ꝯfinibus preberioꝝ & terraꝝ comitatus ciuitatis vrbe vetane &c. ex prefationibus. n. declarant sequētia & deprehenditur mens loquētis. vt. l. si. ff. de here. insti. & ꝙ habetur in. l. item queritur. ff. de pa. & in. l. ticia respondit. §. idem respondit. ff. de ver. ob. & ꝙ per Bar. in. l. ambitiosa. ff. de decre. ab ordi. facit etiam ꝙ habetur in. l. si quis ex argentarijs. §. si initium tabularum. ff. de eden.

t ¶ Quod ēt demonstrat ex verbis sequentibus dicti instrī ibi dū dicit & h̄ incipit ꝯfinare tenutā dictoꝝ castroꝝ cū tenuta liplagie: & deinde dum subdit & hic incipit ꝯfinare tenutam preberij dictoꝝ castroꝝ cum tenuta sancti Casiani & dicta strada diuidit inter vtrāq tenutā. Item circa finē instrumenti ibi dum dicit vbi ꝯfinat dictū preberiū cū castro fabrij. Deinde sequitur castruʒ cāpiose dolij & sic successiue oīs alia preberia dicte ciuitatis ex qbus deprehendit ꝙ in dicto instrō promiscue agit de cōfinibus prebioꝝ & castrorum & maxime ibi dum dicit hic incipit ꝯfinare tenutaʒ castroꝝ &c. Et postea reassumit ex alio latere cōfinare tenutaʒ preberij dictoꝝ castroꝝ facit ēt qr̄ preberia non dicunt habere tenutas ſm cōem vsum loquendi & tn̄ in dicto instrumento confinatur tenuata preberij dictorum castrorum.

v ¶ Nec ob. tertium ar. in consilium deductum qr̄ fatenduʒ est ꝙ dictū instrm̄ nō ēēt esse auctenticū. tanq̄ publicum ex quo nō attestat aliqd fuisse gestū in p̄ntia ipsius notarij & testibus instrarijs & qr̄ nō hʒ descriptos testes instrarios prout requiritur in instrīs publicis per no. cōfectis. Tn̄ qr̄ agitur de probandis ꝯfinibus in quoꝝ ꝓbatione admittunt scripture non auctētice saltē si sunt antiquissime excedētes memoriam hoīuʒ maxime si sunt iunctis alijs adminiculis prout est dictuʒ instrm̄ per supra latius deducta: ideo ex deductis supra vr̄ dicti confines sufficienter probati non obstantibus deductis in consilium in tertio & quarto argu.

x ¶ Ex deductis ēt supra apparet rn̄sum ad vltimum arg. in consilium deductum. s. ꝙ non appareat qđ conficiēs dictū instrm̄ originale fuerint notarij qr̄ pp antiqtatem dictus defectus tolleratur prout superius deductū est. Quātuʒ aūt ad exemplum seu transumptum dictum infra dū rn̄det ad. vj. ar. Rn̄det ēt tribus argumentis ꝯtrijs qđ dictum originale instrm̄ ex quo reptum fuit in archiuio publico censet auctēticum lʒ non hr̄et solemnia publicoꝝ instroꝝ per. d. auctenticam. ad hec & alia supra ad propositum adducta.

y ¶ Nec ēt ob. ꝙ instrm̄ qđ producit non est originale. sʒ exēpluʒ & exemplo non creditur vt deducit in. vj. arg. qr̄ rn̄det ꝙ presupponitur in subscriptione dicti exēpli qđ vigore statuti vrbis veteris cuilibet publico notario lʒ scripturas repertas in archiuio publico cōis vrbis veteris exemplare & publicare & dictis exēplis adhibeatur plena fides sicut ipsi originali: vn̄ vigore dicti statuti dicto exemplo adhiberi dʒ plena fides si probatur quod dictus exemplans fuerit publicus notarius ꝙ probari oportet cum dictum instrumentum exempli non sit antiquum: vt. s. probatum est.

z ¶ Restat rn̄dere ad quintam allegationem ꝯtriam ꝙ nō apparet qđ castruʒ sancti Casiani non fuerit tunc tpis de territorio vrbis veteris immo prout audio credit ꝯtriuʒ. Dato aūt ꝙ appareret non propterea tollunt deducta supra pro parte maxime cum non appareat ꝙ dictum instrm̄ fuerit factum ad instantiam cōitatis vrbis veteris. Nec apparet qđ notarius conficiens dictum instrm̄ fuerit de ciuitate vrbi vetane & ex sua subscriptione apparet quod illud confecit de mandato domini brecruldi tunc potestatis dicte ciuitatis vrbis veteris qui potestas solet esse forensis.

& ¶ Et pro iudice & eius gestis ꝑsumitur ꝙ sint vera & iusta l. herennius. §. seya. ff. de euic. & c. in presentia de renun. cuʒ concor. & maxime predicta procedunt quia agebatur de paruo interesse dicte ciuitatis.

ꝯ ¶ Nec ēt ob. ꝙ hr̄ in. d. l. cum aliquis. C. de iure deli. quatenus ibi dr̄ ꝙ per instrā inter alios ꝯfecta nō ꝓbant cōfines: qr̄ doc. ibi loquunt de instrīs facientibus mentioneʒ de dyocesi vel territorio per verba enūciatiua pp aliud ꝑlata: puta qr̄ dum ꝯficiunt instrā de gestis per ptes describendo loca: vbi

loca: vbi illa gerunt dicunt actum in tali loco in pertinētijs dicte ciuitatis vel castri. put ibi se declarat bal. Saly. Ang. & Pau. de cast. nos autem loquimur in instrumento cōfecto ad ostendendum & probandum cōfines & nō ad alium finē inter que lōga est dr̄ia p ea que habent in. l. ex hac scriptura. ff. de dona. & in. l. ex his verbis. C. de testa. mili.

¶ Et licet glo. & Bar. non se declarent tamen non exprimunt ꝙ loquant de instrīs antiquis. ꝑterea vñr intelligēdi: put intelligunt alij q se declarant. Et vt ꝯcordent p ea que dn̄t doc. in. d. c. cū cām. & in alijs locis supra adductis.

¶ Confert ēt ad ꝑmissa q2 in prefatione dicti instrī dictos ꝯfines esse declaratos ſm constōnem. Itē confert ad rñsionem supradictā ad primū argumentum ꝯtrium: q2 dictū instrumentū fuit confectū de mandato ꝑtātis vrbis veteris q hēbat se intromittere de tp̄alibus non de spūalibus seu ecclesiasticis: & sic non ꝑtinebat ad eū se iplicare circa ꝯfines pleberioꝝ si non ꝯtinerent confines territoriū ꝙ ꝑbet cōiecturam ad ea que. s̄. dixi. Aliqd etiam adminiculat locus vbi fuit positū dictum instrm̄: quia instrā confinium pleberiorum ꝯgruentius deberēt situari in archiuio epāli q̄ in archiuio vt ita dixerim seculari. Laus deo.

¶ Vicarius epī an possit vendere fundū pignoratum epo sub pacto ꝙ si. j. certum tp̄s nō releuat liceat epo vendere ꝑsupposito ꝙ vicarius ad hoc nō hēbat spāle mandatum: lʒ postea ratificauerit. Itē an hrēdes quondaʒ mariti qui in dotem sue vxoris accepit quasdā possessiōes existimatas so. matri. teneantur restituere precium vel possessiones. Item an heredes predicti mariti teneant restituere fructus quos maritus constante matrimonio percepit ex bonis parafrenalibus que mulier supra dotem habebat.

¶ Consilium. clxxij.

i **N noīe domini nostri** iesu christi. ¶ Circa primam cōsultationē: lʒ videat prima facie dōm ꝙ dicta vēditio facta per vicariū epī dicto Antonio alias cornacchia nō valuerit nō: q2 ipē ñ appet ꝙ habuit mandatū ad vendēdū vt in themate presupponit & paria sunt nō eē & nō appere. l. duo sunt titij ꝺ te. tu. & l. si fuerit de re. du. & l. in lege & l. rutilia. ff. de ꝯhen. empt.

a ¶ Preterea creditor qui hʒ rem pignoratam non pōt illaʒ vendere añ lapsum biennij. l. fi. C. de iure do. impe. & alr̄s de iure antiquo requirebant plures denunciationes. l. si cōuenerit in fi. ff. de pig. ac. Et si dicat epūs hēbat facultatē vendendi ex pacto: rñdetur ꝙ non vendidit ipse: sed eius vicarius qui nō hēbat dictā facultatē. Item epūs fuit factus ꝓcurator in rem suā ad vendēdum. vnde vr̄ cōuentum ꝙ vt venderet vt ꝓcurator debitoris nō vt epūs seu vt creditor. vñ vendēdo epūs vl̄ eius vicarius nō vt ꝓcurator in rē suā vr̄ excessisse fines mādati seu ꝯuenti ōis: nō dicta ꝯuētio nō vr̄ iuuare dictū emptorē. vt. s. dicta emptio sortiat effectum in ꝑiudiciū hr̄dis dicti petri q pignorauit dictā rē vēditā.

b His tñ non obstantibus ꝯtrium puto de iure rñdendum: vt ꝙ dictus emptor possit se tueri vigore dicte emptionis aduersus heredem seu hr̄des dicti Petri. Nam exquo vt presupponit fuit conuentū inter ipsum petrū & dñm epm creditorem vt dictus epūs per se vl̄ per procuratorē suū vel mādato eius dictum fundū possit vendere ad libituʒ si dictus Petrus nō soluerit debitū infra certū terminum in instrō expressum vigore dicte cōuentionis elapso termino potuit vendi per. d. l. si conuenerit in prin.

c ¶ Nec tunc expectatur bienniuʒ: q2 per prouisionem hōis tollitur: seu supplet prouisio. d. l. fi. que non loqtur qñ ꝯuentum fuerat ꝙ posset post certum tp̄s ad libitum creditoris vendi res pignorata prout loqtur. d. l. si cōuenerit. Nec in cōuenit ꝙ lex noua simpl'r seu generaliter loquens distinguatur seu limitet per. l. antiquā. l. non est nouum. & l. naʒ & posteriores. ff. de leg. & in. l. si serui vestri. C. de noxa. & not. per glo. & doc. in. l. sciendum in prin. ff. qui satis. cog.

d ¶ De iure eni antiquo licebat creditori rem pignoratā vēdere seu iura dñij imperrare nō expectato biēnio etiaʒ sine ꝯuentione ꝑmittentis facultatē vendēdi: vt not. gl. in. d. l. si conuenerit de iure aūt nouo p. d. l. fi. de iure do. in pe. prouidetur aduersus dictam gñalem prouisionē iuris antiqui ꝙ non liceret creditori rem pignoratam vendere vel dñiuʒ impetrare ante lapsum biēnij: non aūt loquitur nec ꝓcedit qñ est expresse ꝯuentum ꝙ creditori liceat post certum terminū rem pignoratā vendere ad sui libitū p. d. l. si conuenerit. pōt. n. debitor pacto renunciare iuri p se introducto & sic prouisiōi. d. l. fi. l. si quis in conscribēdo. C. de pac. cū si.

e ¶ Nec obstat ꝙ nō interuenerunt plures reqsitiones: pro vt dr̄ in. d. l. si conuenerit in fi. q2 ille finis illius legis loquitur qñ intercessit pactū ꝙ non liceret creditori vendere reʒ pignoratā non aūt id reqrit qñ nullum pactū interuenit & multominus qñ interuenit pactuʒ concedens creditori facultatem & in sam vendendi prout contingit in casu nr̄o.

f ¶ Nec obstat ꝙ ipse epūs non vēdidit nec eius procurator nec fuit facta vēditio de eius mandato ꝙ appeat. q2 rñdet ꝙ vicarius habens generale mādatum satis pōt dici procuratorū q2 ēt qui gerit negocia alterius sine mādato potest dici ꝓcurator q2 procurat rem alienam. l. si ego. ff. de nego. gest. Tum ēt q2 vicarius epī hʒ virtualiter gñale mandatuʒ gerendi oīa que sibi epūs verisilr fuisset in spē concessurus ad hoc. c. ij. & iij. de offi. vica. lib. vj. Jō satis pōt dici procurator & maxime attentis verbis ꝯuentionis dum in ea dr̄ ꝙ possit vendere p se vel per ꝓcuratorem suū vel ex mandato vt sic aliqua denotetur dr̄ia per illa verba per ꝓcuratorem suū vel ex mandato, put est de natura ꝯiunctionis ꝙ. s. iter diuersa ponat vt no. per gl. in Rubrica. ff. de iur. & fa. igno. Et si dicta vba importēt ꝙ possit vēdere p alium siue hēat mandatum spāle vel tale ꝙ ad id trahatur siue alr̄s sit eius ꝓcurator vel q2 forte ꝓcurat sine mādato eius negocia siue gerat cū tali mandato ꝙ se non extenderet ad venditioneʒ predictam vt sic tūc possit per illum vendere. scʒ secuta ratihabitione q2 alr̄s non diceretur ipse vendere per alium.

g ¶ Et ratihabitio retrotrahit & mandato comparat vt in. l. fi. C. ad macedo. & c. ratihabitio de reg. iur. in. vj. cum si. Idcirco cum vicarius epī vendiderit censeat potuisse vendere vel q2 id censeatur cōprehensuʒ in gñali ꝯmissione sub qua generalitate censet venire omne id qꝺ verisilr in specie cōmisisset per regulam in gñali in. vj. & p. c. fi. de offi. vica. c. li. tum ēt quia ille vendidit vt vicarius epī & ꝯñr epī nomine & sic vt eius procurator sumendo verbū procurator gñaliter pro procurante negocia alterius p. d. l. si ego. Ita ꝙ secuta ratihabitiōe censeatur epūs vendidisse p. c. qui p aliū de re. iur. in. vj. & l. j. §. deiecisse. ff. de vi & vi ar. lʒ satis videatur posse dici ꝙ id venerit sub gñali mādato epī quia vr̄ ꝙ epūs verisimiliter id fuisset in specie concessurus si erat vicarius in spūalibus & tp̄alibus generalis. nā in vendendo dictum fundū & exinde ꝯsequēdo suum creditū versabat mere eius ꝯmoduʒ & vtilitas lʒ alr̄s. s. in vendēdo res proprias non veniat in gñali mandato nisi sit cuʒ libera. l. ꝓcurator totorum. ff. de ꝓcu. Tunc. n. agitur ēt de preiudicio alienantis: ideo non mirum si non venit in generali mandato.

h ¶ Et ꝙ epūs verisilr id concessisset plurimuʒ ꝯfert ratificatio postea per eum facta. Ex quibus oībus concludo ꝙ heredes dicti Antonij pñt retinere dictum fundū vigore dcē emptionis adeo ꝙ dʒ absolui a petitione dicte Apollonie. Et per hec sit rñsum ad primum scʒ & tertium quesita.

i ¶ Circa quartam videtur prima facie dicenduʒ ꝙ heredes dicti Antonij teneantur reddere predia que recepit ab heredib9 dicti Pauli primi viri & non possint in vita dicta domina Pollonia reddere quantitatem extimationis pro qua recepit dicta predia. naʒ exquo recepit dictus Anto. illa predia vt marit9 dicte Apollonie licet extimata videtur illa recepisse nomine dicte Apollonie.

k ¶ Quia maritus censetur habere generale mandatum ab vxore. l. maritum. C. de procurato. & sic videtur recepisse tāq̄ procurator ipsius vxoris ita ꝙ q̄uis illa extimatio censeatur facere emptionem. l. plerunq3. ff. de iure do. & l. vnica §. extimatarum. C. de rei vxo. actio. & no. per glo. in. l. si inter virum. C. de iure do. nihilominus illa emptio censeatur facta noīe dicte Apollonie & si qua dos censeatur promissa secundo viro illa censeat promissa in scd̄o matrimonio iuxta ea que habentur in. l. pe. §. vxor. ff. solu. ma. & in. l. diuus. & l. dotem. & l. post diuortium. ff. de iure do.

l ¶ Sed apud primū virum dos censebat esse in q̄ntitate nō in dictis predijs: ideo videtur ꝙ etiam apud scd̄m viꝝ dos censeat esse in q̄ntitate & non in dictis predijs & sic videatur perinde acsi dicta vxor recepisset ab heredibus ꝑmi viri dicta predia extimata & si quasi empta & dictam quantitatem extimationis dedisset in dotem.

m ¶ Et insuper pro parte dicte Appollonie dicitur ꝙ dictuʒ scd̄m matrimonium contractum cum dicto Anto. fuit con

tractum sine dote pot enim esse matrimoniũ sine dote.l.fi. C.de do.ante nup.pro quo facit q: iura que probant ꝙ secundũ matrimonium censetur ꝯtrum cum eadẽ dote loquũtur in matrimonio iterum ꝯcto cum eodem viro prout est expressum in.d.§.si vxor.⁊ in.d.l.dotem. ⁊.d.l. post diuortium de iure do.⁊ in.l.si mulier eo.ti.⁊ licet.d.l.dotẽ videatur loqui magis generaliter tamen.l.sequens innuit ꝙ.d.l. dotem immediate precedens etiam loquatur hoc casu ⁊ si hoc est dictus scḋs vir non vr ꝙ possit se niti ex eo quia censeatur recepisse dicta predia extimata in dotem.⁊ ideo dcã predia censeantur esse dicte Apollonie.

n ¶ Tamen his non obstantibus contrarium puto de iure respondendum vz ꝙ heredes dicti Antonij possint reddere dicte Apollonie dictam ꝗtitatem extimationis pro qua recepit dicta predia ⁊ ipsa predia pro se retinere. nam sunt ponderanda verba dicti contractus quia dictus Antonius recepit dicta predia extimata pro se ⁊ dictis heredibus que verba aperte demonstrant ꝙ illa recipiebat nomine suo ⁊ non noie vxoris ⁊ ex quo recipiebat dicta predia ꝓ se ⁊ suis hḋibus sequit̃ ꝙ non recipiebat ꝓ vxore ⁊ vxoris hedib᷒.

o ¶ Et licet subdatur ⁊ vt maritus ⁊c̃.tamen potest intelligi vt non discrepet a precedentibus verbis ꝙ recipit vt maritus q: pro dote sua cõiter enim doc.dicunt ꝙ dos constituta in pmo matrimonio censet̃ repetita in scḋo matrimonio non ponderantes an scḋm matrimonium sit ꝯtrum cum eodem primo viro prout cõiter loquuntur doc.in iurib᷒.ã. al legatis.⁊ bar.in disputatione q̃ incipit mulier hñs magnũ patrimonium ⁊ Cy.in auc.sed ꝗuis.ij.q.C.de rei vxo.act.

p ¶ Et quia hodie matrimonium nõ potest solui nisi morte iuxta illud quos deus coniunxit homo non separat.c.ꝗto de trãsla.pla.⁊ matthei.xvij.⁊.xxxiij.q.ij. can.quos deus ⁊ c.ante ꝗ.⁊.xxx.q.j.ad limina:verisimiliter doct.intelligunt etiam si scḋm matrimonium ꝯbatur cum alio viro:nam ałs ipse casus raro vel nunꝗ possit accidere.Ideo potuit dict᷒ Anto.recipere dicta predia extimata:vt maritus putãs sibi esse constitutaз primã dotem fretus gñalibus dictis doctorum.siue sint gñaliter intelligenda siue non est eniз cõe dictum non restrictũ ad eundẽ viruз.Et ꝙ gñaliter intelligãtur dicta iura:facit.l.si maritus.§.si titius iuncta gl.fi.ff.de pac.dota.⁊ ꝙ ibi dicit Raph.ful.adeo ꝙ duoꝝ esset in practica obtinere ꝙ scḋm matrimoniũ ꝯtrum cũ scḋo viro nõ cẽseat̃ ꝯtrum cũ eadem dote. Itaqз dictus Ant. probabiliter credere potuit ꝙ eadem dos censebatur sibi constituta.

q ¶ Probabile eniз dubiũ iuris comparat̃ dubio facti adeo ꝙ causat iustã ignorantiam ⁊ iustum errorem per no.ꝑ glo. in.c.j.de postu.pla.li.vj.⁊ ꝓbat tex.in.c.cũ dilectus de consue.prout ibi no.do.Anto.⁊ Imo.⁊ idẽ tз do.Ant.in quarta de prescrip.⁊ Imo.in.c.si diligenti.de prescript.allegant d.c.cum dilectus.⁊ nõ.per Jo.an.in.d.c.j.de postu.prela.li. vj.idcirco vt omnia verba dicti contractus verificentur intelligantur ꝙ ipse Anto. secundus vir recepit dicta predia pro se ⁊ heredibus suis:vt sic ipse proprio nomine reciperet ad eius vtilitatem ⁊ sibi proprietatem quereret pro retẽtõne dicte dotis que sibi restituebatur tanꝗ marito dicte Apollonie cui dos erat restituenda.

r ¶ Et q: dos pertinet ad maritum.ideo recipiebat vt maritus tamen pro se quia maritus querit dñium rerum dotaliũ l.doce ancillam.C.de rei ven.⁊ censeatur recepisse in dotez seu pro dote extimationem dictorum prediorum in qua cõsistebat dos pmi viri.⁊ pdta predicta censeat̃ recepisse ꝓ se ⁊ hḋibus suis quasi ipse emerit dcã pdia ex pecũia dotali.

s ¶ Res eniз empte ex pecunia dotali querunt̃ ipsi marito non vxori nec sunt restituende sol.ma.vxori ipse res empte ex pecunia dotali.sз ipsa pecunia.l.ex pecunia.C.de iur.do. ⁊.l.fi.C.de ꝟuo pig.da.manu. Et pñr ex predictis apparet ꝙ siue censeatur constituta dos siue non in omnem euentum debet restitui pecunia extimationis dictorum prediorum facte in datione dotis primo marito ⁊ in restitutiõe facta secundo viro.Et ex deductis pro hac parte patet satis rñsum ad adducta in ꝯrium.Ideo sine vlteriori instantia super hoc quarto quesito deuenio ad quintum quesitum.

t ¶ Quod quintum quesitum habet duo capita vnum vtrum valeat scḋm si valet vtruз reuocari possit in causa appellationis.circa primum aũt membrum q: in thémate nihil deducitur propter ꝙ dicta sententia dicatur inualida:iõ non possum aliter respondere.licet enim allegetur ꝙ prima sententia per sindicos lata non valuerit q: lata per iudices incompetentes ad quam allegationẽ respondetur pro parte dicti Antonij ꝙ immo erant iudices cõpetentes ⁊ ꝙ snĩa primorum sindicoꝝ erat valida ⁊ iusta ⁊ dictus articulus fuit decisus per ꝯsilium sapientis petitum pro parte dicte Apollonie in quo declarat̃ dictam sniam esse bñ latam ⁊ ꝑm illud consilium dicti noui sindici qui tenebant ꝯsilium sequi ex forma statuti processerũt ⁊ pronũciarũt.Ita ꝙ dicta dubietas ⁊ dictus articulus est decisus per dictum ꝯsilium sapiẽtis ⁊ pronunciam dictoꝝ sindicoꝝ a qua pronuncia vt mihi dr̃ non fuit appellatum prout nec appellari potuit ex forma legis municipalis sub rubrica de la electione ⁊ officio de li sindici de la appellatione ⁊ ordine loro. Ita ꝙ dicta pronuncia secundorum sindicoꝝ transiuit in rem iudicataз per lapsum.x.dierum ita ꝙ non põt reuocari ad instãtiaз ptis.

v ¶ Cum res iudicata pro veritate habeat̃.l.res iudicata de reg.iur.⁊ non põt aduersus eam aliquid per partẽ opponi l.ad peremptorias.C.de sen.rescin.non po.⁊.c. cum dilecti de elec.⁊ ꝙ habetur in.l.ꝙ iussit.ff.de re iud. Nec video ꝙ aliquid adducatur contra validitatem dicte pronuncie late per dictos secundos sindicos.

x ¶ Restat itaqз deuenire ad vltimum quesitũ circa ꝙ breuiter insistendo dñm est ꝙ fructus saltem industriales quatenus sunt consumpti maritus non tenetur restituere prout concludit Bal.in.l.vbi adhuc in fi.C.de iure do.vbi ẽt allegat Bart.⁊ similiter Recuperum de sancto miniato consuluisse quod vir lucratur fructus rerum parafrenalium.

y ¶ Et reperio consilium Bar.numero mihi.xlij.inci.titius hñs vxorem ꝙ de verbo ad verbum hic describam. Et idẽ tenuerunt Ray.⁊ Cy.prout ⁊ ibi refert Salyc.in.l.fi.C.de pac.conuen.dicens ꝙ doc.cõiter idem tenent ⁊ idem concludit Bar.referẽs disputationẽ super hoc factã per Martinum silli.in.l.pe.ff.ad legeз falci.ꝗ disputatione recitat ẽt Saly.in.d.l.fi.⁊ eam sequitur ⁊ distinctionẽ Bar.quã facit post mar.silli.in.d.l.pe.cõmendat ⁊ approbat Imol.ibi vñ fretus tantoꝝ doctoꝝ auctoritate idẽ ego ꝯcludo sine vlteriori discussiõe.s.ꝙ dicti fructus saltẽ industriales ꝓut sunt vinum granũ pensiones domoꝝ ⁊ mercedes locationũ quatenus sunt consumpti non veniũt restituẽdi per hḋes mariti sol.ma.facit ad predicta qḋ no.bal.in.l.de his.C.de do. iter vir.vbi notat ꝙ res ꝗs portat vxor ad domũ viri ꝯten᷒ sunt ꝯsumpte ĩ viꝝ eo mortuo mulier si repetit. Laus deo.

¶ Statutum florentie disponit quod filij cessantium non emancipari teneantur pro debitis paternis. An habeat locum in filijs infantibus.

¶ Consilium clxxiij.

In noie domini nr̃i iesu xpi. ¶ Me subscripsi post dñm Bal.de Bartholinis cõiocato consilio cum eo in casu quo consuluerat dñs Bartholomeus succin᷒ cõiocato cõsilio cum dño Antonio de strocis de florentia ꝙ statutum florentinũ disponẽs ꝙ filij cessantium non emancipati teneantur pro debitis paternis non hẽat locuз in filijs infantibus tempore cessationis vel debiti cõtracti.

a ¶ Fundamentũ conclusionis principale fuit q: infantes sunt inemancipabiles sine rescripto principis.l.iubemus.C.de emancipa.lib.iõ emancipatio censet̃ impossibilis per.l.apud iulianum.§.fi.de le.ij.iõ dictum statutum nõ verificet̃ in infante qui non põt emãcipari per no.in simi per Bal.in.l.do ti.C.de iur.dot.Item per.l.j.in prin.ff.de suis ⁊ legi.vbi ꝓbat tex.ꝙ pupilli ⁊ furiosus qui testari nequeũt proprie loquendo non decedũt intestati sed intestabiles ⁊ statutũ ꝓdictum ꝙ est odiosum odio rõnabili ⁊ sic plurimũ restringendum intelligatur proprie in his qui pñt emancipari.

b ¶ Adducebatur ẽt qḋ no.gl.in.l.precibus.C.de impuberũ in substitutione facta sub conditione si decesserit sine liberis per verba directa ciuilia que concludit ꝙ licet ałs substitutio compendiosa facta pupillo per verba directa ciuilia comprehendat pupillarem substitutionem :tamen quia illa conditio si decesserit sine liberis non conuenit pupillo qui non põt habere liberos.iõ dicta substitutio interpetrat̃ semper fideicommissaria quasi facta post pupillarem etatem ꝗ opi.sequitur Innoc.⁊ nonnulli.alij in.c.Ray.testa.⁊ Ja.de belui.vt refert Barto.in.l.centurio de vulg.⁊ pupil. in versicu.quero si testator sic substituit.

c ¶ Et licet Barto.reprobationem glos.⁊ sequacium in illis terminis tandem videtur se fundare in communi vsu lo- quendi

quēdā qui cōis vsus loquendi nō ꝓsupponiť in istis termi
nis ⁊ reguľr cōis vsus loquēdi est ꝓbandus. Adducebať
etiam ꝙ dictum statutum disponit ꝙ dicti filij capi possint
sed infantes nō pñt capi.l.neqꝫ impuberes.ff. de in ius vo.
⁊ vbi cessant verba legis cessat legis dispō ⁊c̄. Habebāt cō
silia alia fundamenta sed predicta erant principalia.

¶ Statutū perusij disponens ꝙ ad successionem filij inte
stati non admittatur mater stantibus cōsanguineis filij de
functi vsqꝫ ad tertium gradum. An gradus debeat compu
tari ſm ius ciuile vel ſm ius canonicum.

r **Epetito diuino nu**
mine. ¶ Plurimū copiose ⁊ elegāter discus
sa est quedam ꝯsultatio per famosissimū. U.
J.doc.dñm Petrū de vbaldis pr̄ez ⁊ dñm
meum ⁊ eius ꝯclusio ꝯfirmata per famosissi
mum. U.J.doc. dñm Bal.de Bartbolinis pariter patrem
⁊ dñm meum. Et lꝫ non mediocriter dubia apparet hec cō
sultatio tñ tandem ꝯcurro in sniam prefatoꝝ consulentiuꝫ
pondero.n.ꝙ ꝑmū statutū incipiēs formā iuris loquiť gñā
liter nō se restringens ad maritū decedēte intestatū ⁊ dcm̄
statutū gñalr intelľm ꝓut iacet vr̄ cōprehendere ēt casum i
quo pr̄ pupilli ⁊ sic marit⁹ m̄rīs decessisset testat⁹ facto.s.sibi
testō ⁊ nō suo filio pupillo ⁊ si illa v̄ba in tertio gradu vel
vsqꝫ ad.iij.gradum intelligerenť ſm ius canonicū casus no
ster sine dubio comprehendereť sub dicto primo statuto.
d ¶ Nec recedereť a decisione ꝑmi statuti per scdaꝫ reforma
tionem loquentē de marito intestato decedente qꝛ ꝯtri⁹ sen
sus illi⁹ reformatiōis nō dꝫ ꝓualere directo exꝑsso sensui
ꝑmi statuti maxime cū in ꝯtrio sensu vigere videať par rō.
e ¶ Et ar.a paritate rōnis preualet ar.a ꝯtrio sensu ar.l. non
pñt.ff.de legi.⁊ l.illud ad legē acq.cuꝫ si.ſm Jmo.in.l.si ve
ro.§.de viro prope finem.ff.solu.matri.
f ¶ Ad idē qđ no.bal.in.l.qui testamenta.§.mulier.ff.de tes.
dicens ꝙ ar.a ꝯtrio sensu non sumitur qñ in casu ꝯtrio ē ea
dem rō que in expresso facit ad predicta glos.not.in cle.j.de
rescrip.nec assumiť ꝯtrius sensus ꝯ casum in iure expressum
ꝓut no.Jo.an.in.c.publicato de elec.⁊ bar.in.l.oēs populi
de iusti.⁊ iur.⁊ Bal.in.d.§.mulier ⁊ in.l. conuenticulaꝫ.C.
de epis.⁊ cle.ad hoc qđ no.glos.in.c.j.de eta.⁊ quali.lib.vj.⁊
in.c.significasti de fo.competen.ad hoc etiaꝫ quod no. glo.
sing.in.c.cupientes.§.ꝙ si per viginti de elec.lib.vj.iuncta
l.apud antiquos.C.de furt.
g ¶ Dictuꝫ aūt primum statutū dum loquiť de tertio gradu
vr̄ intelligendū de gradu cōputando ſm ius canonicum vt
sic primū statutū ꝯcordet cum scdo lꝫ eni alio nō docto gra
dus in mā successionis intelligi dēat ſꝫ ius ciuile ꝑ no.per
gl.in.§.vj.gradu insti.de gra.ꝓut ⁊ dicit ꝑmus ꝯsulēs. Tñ
non sequiť ꝙ non possit capi ſm ius canonicū. Et iō cū re
formatio seu ſm statutū veniat ad declarādum primū statu
tum vt pꝫ ibi dum dicit declaramus dicendū est ꝙ declaret
in hac pte primum statutū.s.dū ꝙ loquiť de ꝯstitutis in ter
tio gradu intelligať ſm computationeꝫ iuris canonici ⁊ in
h primū statutū declareť ꝑ scdm ⁊ verificeť in h illud ver
bū declaramus ꝙ meo iudicio in nulla alia parte dicte re
formatiōis ⁊ primi statuti ꝯgruentius aptari pōt. Et ꝑ hāc
interꝑtationē ſm statutū ꝯformat se cū ꝑrio ꝓut decet cuꝫ
iura iuribus sint ꝯcordātia.l.vnica.C.de inoffi.do. ⁊.c.cuꝫ
expediat iura iuribus ꝯcordari de ele.li.vj. Et ꝑ hec ⁊ alia
latius dicta per dños ꝯsulentes qbus sum ꝯtētus: qꝛ de so
la subscriptione reqsitus fueram ꝯcurro in eandē sniam cū
ipsis dñis ꝯsulentibus.s.ꝙ ipe Joānes ꝯstitutus in.iij.gra
du ſm ius canonicū computando preferať matri in succes
sione predicta excepta quarta parte. Laus deo.

¶ Filius qui receptis aliqbus possessionib⁹ a pr̄e aliqbus
annis seorsum a pr̄e habitauit ⁊ in interi emit qsdā posses
siōe. An ꝓsumiť ipses emisse de suis proprijs pecunijs vel
de paternis vt teneatur eas cōicare post mortem patris.

¶ Consilium. clxxiiij.

N noīe domini nostri
iesu xp̄i. ¶ Quāqꝫ in hac ꝯsultatiōe. videať
ꝑma facie dōm ꝙ dicta domus ⁊ dicta vinea
que fuerunt empte ꝑ.d. filiumfa. ⁊ precium
per eum solutum pertineant ad eum non ad eius patrem.
a ¶ Nam ꝯstat ꝙ ea que qs hꝫ censenť esse sua non alterius
⁊ ꝙ est fortius ēt si sit alterius administrator.l.si defunctus
C.ar.tu.ex post.n.ꝓsumitur dñium.l.sicut.§. si quērať.ff. si
serui.ven.⁊.l.j.cū glo.sua.ff.fa.her.⁊ ꝑ Jnn.in.c.olim de pri
uil.⁊ per Jmo.⁊ Pon.in rubri.ff.de no.oper.nun.
b ¶ Quinimo ēt si soluens sit socius ⁊ emerunt rem cōi no
mine censeť preciū soluisse de ꝓpria pecunia ita ꝙ repetere
poterit a socio no.Bar.in.l.ij.C.pro so.ꝑ tex.ibi dicens te
ne mētiꝛqꝛ lucraberis mille aureos.⁊ idē firmant ibi Ang.
Raph.fulg.⁊ similiter bal.allegans.l.si ventri.§.si.de ꝑuil.
cre.multo fortius qñ quis emit noie proprio ⁊ precium sol
uit censeatur soluisse de propria pecunia.
c ¶ Prout not.Bart.in.l.si patruus.C.cōia vtriusqꝫ.iu.⁊ facit
qđ no.idem Bart.in.l.titiū ⁊ meuium.§.altero.ff.de admi.
tut.dicens ꝙ presumiť quis negociari cum pecunia ꝓpria.
Si aūt emptio fuit facta noie proprio ⁊ presupponiť ⁊ vt
in dubio facta presumiť ar.l.⁊ magis.ff.de so.⁊.l.papinian⁹
ff.man.⁊ solutio facta de ꝓpria pecunia ipsius emptoris ne
cessario vr̄ inferri ꝙ res empte sint ipsius emptoris. Et in
super res empta ꝑ aliquem noie ꝓprio ex pecunia alterius
efficiať ipsius emptoris.l.si vt proponis.C.de rei ven.⁊.l.si
ex ea pecunia.e.ti.⁊.l.ex pecunia.C.de iu.do. Jtē exquo di
ctus emptor possidet ⁊ aduersarij sunt actores ipsis vr̄ incū
bere onus ꝓbandi ꝙ pecunia soluta pro dicta emptione ꝑ
tineret in totū vel in partem ad pr̄em al's reus vr̄ absoluē
dus ꝑ.l.accusare.C.de edē.⁊.l.actor ꝙ asseuerat.C. de ꝓba.
⁊.c.cū ecclesia sutrina in fi.de cā pos.⁊ proprie.cū si.sed dci
actores ꝓbare nequeūt ꝙ dcā pecūia fuerit pr̄is merito ⁊c.
d ¶ His tñ non ob.ꝯtrium puto de iure rñdendum vꝫ ꝙ ex
quo dictus filius nō hēbat tale exercitiū exquo verisilr po
tuisset suplucrari dictā q̄ntitatem quā exposuit in dictā em
ptionē.d.domus.⁊.d.vinee nec hēbat alia bona ex qb⁹ red
ditus perciperet nisi ea que sibi ꝯcessa fuerunt a pr̄e saltē at
tentis honoribus que sibi incūbebāt. Jdcirco censeť pecu
nia soluta ꝓ precio.d.emptionis ꝑtinuisse ad pr̄em in totuꝫ
vel ꝓ parte habita ꝯsideratione lucri qđ ipse verisilr facere
poterat sue industrie ⁊ ipensarū quas ipse subibat ⁊ illō qđ
verisilr supererat ex ipso lucro vltra ipensas ad eū spectan
tes censeť expositum de sua pecunia ⁊ residuū censeť ꝓfe
ctū ex bonis pr̄is: ꝓut hec hñr per glo.⁊ doc.in.l.cū opꝫ in
ꝑn.C.de bonisqꝫ li.⁊ ꝑ bar.in.d.§.altero.⁊ ꝑ bal.in.l. si pa
truus cōi vtriusqꝫ iudi.q vult ꝙ non solū in filio: sed ēt in
alijs sit recurrendū ad dictas coniecturas: lꝫ bar.in.d.§.al
tero velit ꝙ soluꝫ in filiofa.⁊ in vxore ⁊ in administratore
ecclesie sit recurrendū ad dictas coniecturas in alijs aūt se
cus ꝑ.d.l.si defunctus.ꝙ tñ non ꝑtinet ad presentē discus
sionē exquo sumus in filiofa.quo casu ꝯcordant Bar.⁊ bal.
scdo ꝯcludendum est ꝙ in termis nr̄is attēdi debeat.vñ ve
risilr obuenit pecunia exposita pro precio.d.emptionis.
e ¶ Et si dicať reddit⁹ bonoꝝ que pr̄ sibi filio assignauit nō
fuerunt tanti ꝙ verisilr ascenderint ad dictā q̄ntitatē in di
cto tpe in quo dictus filius stetit sepatus a pr̄e ita ꝙ atten
tis dictis redditibus ꝑiū.qd de.d.pecunia censebiť expost
tū in dictā emptionē. rñdeť ꝙ lꝫ vigore dictoꝝ redditūū ꝑ
ceptoꝝ per pr̄em consignatoꝝ dicto filio parū cēseať expo
sitū de pecunia pr̄na in dictas emptiōes. Nihilominus qꝛ
potuerūt ex bonis pr̄nis aliqua ꝑuenire i dictū filiū ēt tpe
quo hītabat cum pr̄e saltē si gerebat negocia pr̄na: ꝓut au
dio ꝙ negocia pr̄na gerebat. Jdcirco q̄tenus verisilr nō su
perat ex lucris ex industria ⁊ questu.d.filij ꝑceptis ⁊ ex fru
ctibus seu redditibus bonorū que fuerūt per pr̄em assigna
ta vltra expēsas que ipsi filio incūbebant ꝓsumeť dictā pe
cuniā obuenisse ad dcm̄ filiū ex bonis pr̄nis. Coadiuuať di
cta ꝯiectura: qꝛ dictus fili⁹ nihil postea suplucratus fuit ꝙ
appeat vltra ipensas: si.n.aliqd supfuisset vltra ipensas ve
risilr exposuisset in aliquā emptionē.ꝓut exposuit illos.cl.
flo.quos exposuit in dictā emptionē domus ⁊ vinee de q
bus in themate. Nā ex prius gestis sequētia interpetranť.c.
scribā extra de ꝓsum.cū ꝯcor. Jtē sumēda est ēt ꝯiectura ex
vltia voluntate pr̄is qui in suo testō ꝓfiteť dicta bona fuis
se empta ex pecunia ipsius pr̄is: lꝫ.n. sibi nō credať in pre
iudiciū ltia filij in qua pr̄ non pōt filio ꝑiudicare ar.eoꝝ q̄
hñr in.l.oīno.⁊.l.qm̄ in prioribus.C.de inof.test.iuncta.l.
que testm̄.ff.de proba.⁊ que ibi hñr.⁊ in.l.cū quis decedēs
§.titia honestissima femina.ff.de le.iij.non ꝓpea tollitur qn
prebeant aliqualem ꝯiecturam ꝙ verū dixerit.maxime cum
id asserat in vltia voluntate.l.hac ꝯsultissima.§.at cū huma

na fragilitas.C.q test.fa.pos.ita q̄ verisimiliter magis tunc immineat stimulum conicientie ꝛ sic nolit contra consciam dicere mendacia ꝛ iniuste filio preiudicari.

f ℂEt licet predicta oia remittenda videant̄ arbitrio iudicis ar.l.j.ff.de iure delib.rū iudex dꝫ regulare suū arbitrium ex coniecturis ſm supradicta put doc.cōes ꝯcordant in.d.l.cuꝫ opꝫ in prin.ꝛ Bar.in.d.§.altero.ꝛ Bal.in.d.l.si patruus.ꝛ facit q̄ habetur in auc.licentia.C.de epis.ꝛ cle.

g ℂInsup est aduertendū q̄ de iur antiquo oia que querebat filius querebat patri sub cuius erat ptāte.l.placet.ff.de acqui.here.ꝛ.l.cū filio de le.j.ꝛ insti.per quas pso.no.acqui. in prin.ꝛ.§.j.a qua regula hodie excipiant̄ aduētitia per ti. C.de bo.ma.ꝛ de bonisq̄ li.per totas que iura noua exorbitantia a regula iuris antiq ꝛ q se fundat in iur nouo exorbitanti incūbit ei onus ꝓbandi q̄ cōprehēdat̄ sub iure nouo ꝛ verificent̄ ea que ponderant̄ in iure nouo.vt no.glo.ꝛ doc.in cle.fi.de rescrip.ꝛ no.Jo.an.in.c.j.de homi.lib.vj.ꝛ eum refert Bal.ꝛ eū sequitur in.l.siquis non dicaꝫ rapere C.de epis.ꝛ cle.ꝛ no.legentes in.l.siquis maior.C.de pba. facit optime qd no.Bar.in.l.quotiens.ff.siquis cau. dicēs q̄ qui se fundat in regula habet pro se iuris presumptioneꝫ ꝛ aduersario incumbit onus probandi ſm eum.

h ℂHec predictis ob.adducta in ꝯ̄rium.Non enim obstat q̄ soluens regl'r presumit̄ soluisse de pecunia propria: qꝛ illud procedit regl'r fallit saltem in filiosa.qn̄ verisil'r pecunia nō obuenit de suis lucris: put ꝯcludunt glo.bar.bal.Ang.Saly.Rap.Ful.ꝛ Pau.de ca.in.d.l.cū opꝫ in pn.ꝛ Ang.in.l. facultas.C.de iure fi.ꝛ Bar.in.d.§.altero.ꝛ Bal.in.d.l.si patruus.q loquuntur ēt qn̄ bona sunt apud filium ꝛ sic nō militat hoc casu q̄ ex possessione dominium presumatur.

i ℂEt si dicat̄ doc.in.d.l.cū opꝫ in prin.ꝛ Ang.in.d.l.facultas tradūt hāc theoricā q̄ qn̄q̄ si res esset sua esset suspitio delicti ꝛ tūc presumit̄ aliena ita ꝓcedit tex.in.l.qntus.ff.de do.inter vi.ꝛ in.l.ēt.C.co.ti.qn̄q̄ si res esset aliena resultaret delictū ꝛ tunc presumit̄ ꝓpria.d.l.si defunct⁹.C.ar.tu.

k ℂEt ad hoc mēbruꝫ adactari pōt casus.d.l.ij.C.pro soc.ꝛ que ibi no.bar.ꝛ Bal.qꝛ conuertere pecuniā alienam in ꝓprios vsus citra voluntatem dn̄i sonat in delictuꝫ: ideo nō mirum si presumit̄ esse soluētis qn̄q̄ aūt non cadit delictuꝫ vel suspitio ex vna pte vel altera: ꝛ tūc recurrendū est ad cōiecturas: prout dictā distinctionem faciunt bart.ꝛ alij supra relati in.d.l.cum opꝫ ꝛ Ang.in.d.l.facultas.Si ergo filius pecuniā patris ꝯuertit in proprios vsus vꝫ ſm dictam theoricā q̄ presumat̄ fuisse sua ꝛ non recurratur ad ꝯiecturas ꝛ militet hoc casu q̄ habetur in.d.l.ij.pro so.ꝛ in.d.l.si defunctus ne de eo habeatur sinistra suspitio.Rn̄detur q̄ ex quo filius emendo nomine ꝓprio ex pecunia paterna querit patri qꝛ censetur profectitium: ꝛ licet sibi paciscatur patri querit insti.de inuti.stip.§.q̄ siquis sibi non sonat in delictū si pecuniam paternā expendit in emptionem factā nomine propro quicq̄d enim ex re pr̄is vel patris occasione illud totum patri querit̄ vt insti.per quas per.no.acqui.in.§.j.ver. sancitū enim maxime iuncta glo.sup verbo ex re ꝛ in iurib⁹ per eam allegatis idcirco dicte res empte quatenus censentur empte ex pecunia paterna ſm theoricam.s̄.traditaꝫ fuerunt quesite patri non obstante q̄ emptio fuisset facta nomine filij.Nec hoc casu procedunt dicte.l.ex ea.ꝛ.l.si vt pro ponis de rei ven.ꝛ.d.l.ex pecunia allegate in ꝯ̄rium qꝛ procedunt regulariter fallit qn̄q̄ regula illorum iuriuꝫ ꝛ inter cetera fallit qn̄ filiussa.emit ex pecunia patris per supradicta.Et ideo quatenus dicta bona ſm supradictam theoricā censentur paterna qꝛ quesita patri ipse filius habet ipsa bona iure relicti sibi factiin testō ipsius patris ꝛ relicta facta per patrem filio computantur in legittima: vt.l.oi no.ꝛ.l.sequenti.ꝛ.l.si qn̄.ꝛ.l.scimus.§.cū aūt.C.de inoffi.test.iō dcā bona debēt cōputari in legittimā per theoricā supra dataꝫ. Et eadē ꝯsideratio est adhibēda in reb⁹ mobilibus que reperiunt̄ fuisse penes filiuꝫ in vita patris ꝛ sil'r in pecunia ꝛ alijs rebus quas dict⁹ filius hēbat in exercitio sue artis qꝛ doc.loquūtur generaliter in locis preallegatis i cunctis bonis que sitis per filiū in vita patris ita q̄ dicta distinctio pariter adactatur ad omnia predicta ꝛ in omnibus predictis est eadem ratio ergo idem ius.La ticio de verbo.obliga.ꝛ.l. illud ad.l.acqui.cum simi. Laus deo.

ℂStatutū spoleti disponit q̄ bāniti possint impune offendi: an hēat locum in eo qui occidit bānitum cū quo fecerat treuguam promittēdo ipsum nō offendere sub certa pena.

ℂConsilium clxxv.

1 In noie domini nostri iesu xpi.ℂCōsuluit dn̄s dulcius de spoleto q̄ cū fuerit facta treugua per ꝯsanguineos cuiusdā pr̄bytri occisi cū occisoribus qui pp dictū homicidium erant bāniti ꝛ in dicta treugua fuit cōuentuꝫ de non offendendo sub certa pena Et durante dicta treugua dicti consanguinei presbyteri interfecti interfecerunt dictos bānitos nō incidāt in penā conuentionaleꝫ appositā in dicta treugua stāte statuto q̄ filĕs bāniti possint īpune offendi.

a ℂFundat se qꝛ tales bāniti equipant̄ trāsfugis ꝛ hostibus ciuitatis vt per Bar.in sua dispu.incip.lucane ciuitatis statuto.Et ꝯ̄ fidem datā hosti a se pōt priuatus venire.secus in fide data a duce belli.l.j.§.nō fuit.ꝛ ibi gl.ff.de dolo que gl.vt ibi dicit bar.vꝫ decidere casum nr̄m. Et ita tꝫ Jac.de bel.in auc.de māda.prin.§.sed nos in.iiij.oppōne.Et ita sequitur bar.in.d.sua dispu.Et probat tex.in.l.qui seruū de ver.ob.ꝛ in.l.si seruum stichum.ꝛ.ti.ꝛ tex.in.l.qd ergo.§.si heres de le.j.ꝛ vꝫ probare tex.in.l.elegāter.§.fi.de pig.act. quā sniam sequutus est bar.in.d.l.qui seruum.ꝛ in.d.l.eleganter.§.fi.allegādo oldraduꝫ ꝛ Ja.de bel.ꝛ sequutus fuit bal.in.l.j.§.dolum.ff.de dolo allegādo Old.ꝛ bal.idē tenere ꝛ no.Archi.xij.q.ij.in.c.vtilem dicendo q̄ ita vidit pronunciari de facto in ciuitate Florentie allegādo An.de pisis prout hec refert.d.consulens quē adducit etiam not.per Barto.ꝛ Bald.ꝛ Moder.in.d.§.si heres.Item adducit que no.in.c.si vero de senten.excommuni.cum simi.

b ℂItem adducit quia ius q̄ est productum odio alterius ꝛ non fauore remittentis priuatorum pactionibus tolli non potest.l.tam ꝛ si.ff.ad maced.ꝛ.l.si.C.de pac.immo tale ius est introductum propter vtilitatem publicaꝫ.ergo pactione priuatorum non tollitur.l.ius publi.ꝛ.l.iurisgen.§.si paciscor.ff.de pac.cum simi.merito ꝛc.

c ℂAdducit ēt text.iuncta gl.decidere casum in auctentico de mā.prin.in.§.neq̄ homicidīj vbi gl.dicit ꝛc. Ponderat ēt q̄ offensa nō dr̄ vbi nulla pena resultat: vt in.l.testim̄.§.j.ff.de manu.test.ꝛ in.l.licitatio.§.q̄ illicite de publi.merito ꝓmissio de nō offendēdo nō intelligit̄ in actu qui nō meret̄ penā put est homicidiū q̄ pōt impune fieri ꝛc.ſm eū.

ℂSubscriptio.

Repetito diuino numine.

ℂPresens consultatio est multū seriose ꝛ eleganter discussa per excellentissimum doctorem dn̄m dulciuꝫ de spoleto mihi vti fratrem bon̄.Ideo cuꝫ non indigeat supplecione ꝛ ego fuerīꝫ de subscriptione requisitus breui tpe mihi concesso breuibus reꝫ absoluā.Placet.n.mihi petro philippo de corneo.V.J.doctori de perusio cōclusio suprafacta per prefatum dn̄m consulentem.s.q̄ predicti occisores bānīti non inciderint in penam rupte treugue: licet ille fuerit bannitus tpe ꝯtractus treugue per adducta per dominum consulentem ꝛ maxime per not.per Barto.in.d.disp.que incipit lucane ciuitatis statuto quem sequuntur Bal.ꝛ Angel.in.l.iurisgen.§.si paciscar.ff.de pac.

d ℂEt lꝫ loquant̄ in pace q̄.s.occidens bannitū qui ex forma statuti pōt impune offendi non incidat in penam pacis ꝛ ita ēt loquant̄ bar.ꝛ doc.in.l.qui seruū de verb.ob.ꝛ nos simus in treugua que vꝫ inferre fortius vinculū q̄̄ pax prout dicit Ang.in.d.l.qui seruum per no.per Jo.an.in addi.spe.in ti.de treu.ꝛ pa.qui referendo Vicentium dicit q̄ lꝫ si inuicem facimus pacem ꝛ promittimus inuicē nō offendere si tu me offendis potero te absq̄ pena rupte pacis re offendere.qꝛ lex pmittit q̄ rūpenti fidē nō fuet̄ ipsi fides l.cū proponas.C.de pac.ꝛ.l.qui fideꝫ.C.de trāsa.c.peruenit el.ij.extra de iureiu.secus aūt est in treugua.qꝛ offenso non est licitū rumpere treuguā ſm eū.q̄ ꝛ voluit Jo.an.in.d.c. peruenit referendo dictū Vincentij sbi qui mouetur per.l. actione.§.diximus.ff.pro socio.Et Jmol.post Ang.in.l.si ex legati cā.de v.ob.cū h̄ trāsiens sil'r notās q̄ est fortius vinculū treugue q̄̄ pacis adducens no.in.d.c.peruenit vbi cum Vin.ꝛ Jo.an.trāsit.d.An.de but.Ideo cuꝫ treugua inferat ſm predicta fortius vinculum q̄̄ pax non videntur dicta dictorum loquentia in pace trahenda ad treuguam.

e ℂTn̄ h̄ non obstante idem dōm est in treugua oēs.n.rōnes que supra adducuntur in pace militāt in terminis nr̄is in treugua

in treugua si recte aduertant. Et vbi eadem rō ibi idez ius
l. illud ad. l. acq. ⁊. l. a titio de verbo. obli. cum multis si. Et
illud dictum Uin. ⁊ sequaciū procedit potius de consuetu
dine q̄ de iure ꝓut dicit Jmo. in. d. l. qui seruū. Et. d. §. di
ximus per quem se fundat Uinc. non probat illud dictum
prout dicit Jmo. in. d. c. peruenit. nihil. n. dicit de treugua. ⁊
loquit in terminis satis separatis qui non magis cōferunt
ad treuguam q̄ ad pacē. Jdeo dicit Jmo. in. d. c. ꝑuenit. ꝙ
non est recedendū a regula que dictat ꝙ rumpenti fidē po
test fides rumpi per iura vulgaria supra adducta. ⁊ hāc par
tem vr̄ tenere glo. in. d. c. ꝑuenit. quatenus dicit ꝙ hosti est
seruanda fides si eidem seruetur. Exquo enim loquitur de
hoste vr̄ intelligēda in fide data in treugua non in pace: q̄
post pacem factā non esset censendus hostis. Et hec pars le
gendo mihi placuit in. d. l. si ex legati cā. quicquid autē ser
uandum sit in illis terminis qui sunt sepati a terminis no
stris. Et separatoꝝ sepata est ratio: ⁊ de vno ad reliquum
non infert. l. fi. ff. de calū. ⁊. l. si maritus. C. de do. inter vi. ⁊
l. nāliter. §. nihil cōe. ff. de acqui. pos. Jdeo dicta in illis ter
minis non sunt trahenda ad casum nr̄m. nō enim versatur
ibi publica vtilitas seu ius introductum ob publicā vtilita
tem sed agitur de priuato interesse secus in casu nostro.

f ¶ Et hosti publico nō potest per priuatū prestari fides ob
ligatoria vt hr̄ in. l. j. §. j. de dolo. prout ⁊ dicit dn̄s consulēs
Jdeo treugua facta cum bānito ⁊ sic hoste ciuitatis non ob
ligat facientem etiam volentem se obligare ꝙ non cadit in
terminis Uin. ⁊ Jo. an. Merito idem ꝙ in pace dicenduz
est in treugua per latius dicta per dn̄m consulentem.

g ¶ Nec predictis ob. id qd̄ prout audio alr̄ per ptem aduer
sam ꝙ bānum illius interfecti non tenebat: quia fuit bāni
tus propter sacrilegium. nam occisit clericum ꝙ delictū vi
detur spectare ad forum ecclesiasticum: quia ad h̄ breuit re
spondetur ꝙ sacrilegium commissum per laycū potest puni
ri per iudicem secularem. c. cum sit generale ⁊ ibi glo. de fo.
competen. Et ꝙ offensa lata in clericum per laycum secula
rem possit cognosci ⁊ puniri per iudicē secularem ꝓbat tex.
⁊ ibi no. Barto. ⁊ Bal. in. l. siquis in hoc genus. C. de epi
sco. ⁊ cleri. vnde tenuit dicta sententia licet lata per iudicez
secularem. Laus deo.

¶ Filius qui post mortem patris remanet in possessiōe fun
di quem eius pater vigore cuiusdam laudi tenebat restitue
re. An dicatur prescripsisse vt sic sibi non noceat sciētia pa
tris. Jtem an debitor sciens se debitorem si non soluat dica
tur esse in peccato. Jtem an debitum prescriptum ex forma
statuti vel iuris ciuilis possit peti per denunciationem euā
gelicam in foro ecclesiastico.

¶ Consilium. clxxvj.

In nomine dn̄i nostri
iesu xp̄i. ¶ Ad euidentiā premittendum est
ꝙ siue dictum laudum valeret siue non vale
ret dictus Joānes tenebatur adimplere ex
quo fuit per partes ratificatum.

a ¶ Nā ex tali ratificatione ⁊ approbatiōe resultat pactuz de
obseruādo ipsum laudum: adeo ꝙ lz laudu3 non valeret ex
pacto cū obligarentur partes ad illud seruanduz per. l. ij. ⁊
que ibi habentur. C. cōia vtriusq̄. iud. Jō non opz inuestigare
an arbitri excesserit formā cōpromissi: ⁊ sic an laudu3 tenēt.

b ¶ Scdō est aduertendū ꝙ lz in themate dicat ꝙ laudum
fuit latum cū diuisione expssa: tn̄ in laudo fuit pronuncia
tum ꝙ dictus Joānes vēderet dictu3 fundū: vz ptem suam
dicto Petro ꝓ precio. cc. flore. Et dictus Petrus teneret
vēdere dcō Joāni certas alias res i laudo ɔtētas. Nec ōdu
citur ꝙ dicte venditiones hincinde fuerint facte. Jta ꝙ ex
dicto laudo emologato non fuit trāslatum dn̄ium: sed orta
fuit oblō ⁊ actio hincinde ad obseruātiā laudi ⁊ ad facien
dum venditiones predictas. Jtaq̄ videndum est an sit de
cursa prescriptio aduersus oblonem personalem.

c ¶ Circa ꝙ est aduertendū ꝙ licet Bart. in. l. fi. ff. quemad.
serui. amit. ⁊ in. l. sequitur. §. si viam. de vsucapi. tenuerit ꝙ
q: prescriptio longi tpe aduersus actionem personalem nō
fundatur in possessione nec in bonafide nec in aliquo iure
prescribentis. sed in sola negligentia non petentis non cen
setur derogatum iuri ciui. per ius cano. disponens ꝙ pscri
ptio non currat cum malafide.

d ¶ Nam tex. in regula. ij. in. vj. loquitur de possessore dicens
ꝙ possessor malefidei nullo tpe prescribit ⁊ tex. in. d. c. qm̄
omne loqtur in hn̄te noticiam rei aliene que verba nō ve
rificantur in debitore qui non detinet alienuz. Tn̄ doc. ma
xime moderni cōiter reprobant Bar. Ang. eni in. d. §. si viā
dicit ꝙ Bar. bn̄ fecit se cōmittere in hoc iudicio theologo
ruz ⁊ sancte matris ecclesie: q: disputatur ꝑ theologos quo
rum disputationes refert Jo. an. in mercuria. in. d. c. posses
sor malefidei determinans ɔ̄ Bar. prout refert ipse Ange.
licet ipse Jo. an. videat loqui in reali potiusq̄ in psonali. ⁊
ɔ̄ Bar. adducit Ang. tex. iur̄ ciuilis in auctentico. vt ecclesia
romana. C. annorum gaudeat spacio circa medium. Et idez
tenuit Ang. in repe. l. j. C. de su. dicens ꝙ ɔ̄ Bart. vr̄ de di
recto tex. in. d. c. qm̄ omne qui loquit in quolibet malefidei
prescribente etiam ɔ̄ actionem psonalem al̄. illud. c. esset su
perfluum ɔ̄. §. quibus in prima cōstōne. C. nam prius erat
dispositū per. c. vigilanti ꝙ in realibus prescriptio non pro
cederet cū malafide. ⁊ hanc opi. firmare vr̄ Bal. in. l. j. C. de
serui. ⁊ aqua. dicens ꝙ canoniste dicerent ɔ̄riū ⁊ rectius in
foro eorum: q: negligentia petitoris nō excusat conscientiā
debitoris: immo q̄to plus moratur tn̄ plus deliquit. ⁊ ita te
nendum dicit in foro canonico. ⁊ hanc partē ipse Bald. fir
mat in. c. j. in. §. siqs si de feu. fue. ɔtro. inter dn̄m ⁊ agna. q:
certū est ꝙ debitore nō soluens id ad qd̄ tenetur semꝑ pec
cat maxime si fuit interpellat⁹ a creditore sed non dz quis
foueri in suo peccato. c. fi. extra de ɔsue. immo non vz con
stō legem inducens que foueat pctm̄ vt no. in. c. līas de re
sti. spo. ⁊ ꝑ Host. in summa in ti. q filij sint leg. in. §. nūc di
cēdum in ver. qd si imperator ⁊ facit. c. lz. c. lex est. ij. di. ⁊. c.
erit aūt lex. iiij. di. idē tz bal. in auc. ad hec. C. de vsur. q: cer
tū est ꝙ fortius obligat qui tenet actione psonali q̄ q reali.

c ¶ Nam qui reali tenetur non dr̄ proprie obligatus. l. aure
lius in. §. meuia. ff. de lib. leg. ⁊ insti. de ac. in. §. j. Hanc etiā
partem firmat Jmo. in. d. §. si viam. dicens hanc esse cōem
opi. ⁊ ꝙ fm eam consuluit: ⁊ idem tz Raph. in. l. cum notis
simi in. §. imo. C. de pscrip. xxx. an. Dicens esse cōem opi. ⁊
idē tenent Dn̄icus ⁊ Jmo. in. d. c. qm̄ nisi sit actio penalis.
quoꝝ opi. sequuntur cōiter mod. legiste ⁊ cano. prout dicit
Pon. in. d. §. si viam. vbi late prosequitur hunc articulū. ⁊
tandem lz dicat se valde dubitare finaliter concludit ɔ̄ bar.
eo q:. d. c. fi. vr̄ corrigere ius ciui. in oibus casibus in quib⁹
resultat pctm̄ siue simus in actionibus realibus siue in per
sonalib⁹ ⁊ verba illius. c. qm̄ omne sunt adeo gn̄alia ꝙ cō
prehendere pn̄t etiam actionē personalem ꝓut late prose
quūtur Jmo. ⁊ idem Pō. in. d. §. si viā. vnde cū in casu nr̄o
sit debitu3 penale vr̄ attenta dicta cōi opi. ꝙ non fuerit de
cursa prescriptio in vita dicti Joānis: nec post eius mortez
q: a tpe sue mortis quo cepit cessare malafides nō est decur
sum longissimum tpꝰ: sed forte. x. anni. ꝙ maxime vr̄ dicen
dum q: dictus Joannes fuit in mora soluendi nedū in re
gulari de qua in. d. l. de diuisione. sed ēt in mora regulari: q:
interpellatus a die interposito ab hoīe pro parte a die lega
li de quo in. d. §. Preterea dies eni interpellat pro hoīe. l.
magnam de ɔhen. ⁊ cōmit. stip. c. potuit de locato. ⁊ in. l. tra
iecticia. §. de illo. ff. de consti. pe. ⁊ in. d. §. Preterea.

f ¶ Cōfert ad supradicta tex. in auctētico. vt eccle. roma. c. an
no. gau. spacio. §. hēat ibi ne iniquis hoībus relinquat ini
quum presidium ⁊ tutus peccandi locus ēt scientibus relin
quatur. exquo vr̄ ꝓbari ꝙ sciens peccat si vult niti pscriptio
ne. Jdeo vr̄ ꝙ dictus Joānes qui sciebat dictū debitum cā
tum ex laudo emologato foret in peccato ⁊ malafide.

g ¶ Sed malafides defuncti censet transire in hēdem ⁊ ipe
dit heredem prescribere. l. cum hēs. ff. de diuer. ⁊ temp. pre
scrip. merito prout non prescribebat dictus Jo. qui sciebat
debitum. ⁊ per ɔn̄s videbatur esse in malafide. ita etiā non
prescribat heres per dictam rationem. Ac etiā ea ratione q:
videtur ꝙ heres teneatur exonerare conscientiam defuncti
⁊ eius animaz extrahere de penis purgatorij per ea que ha
bentur in. c. in litteris de raptoribus. ⁊ in. c. fi. de sepultu. ⁊
in. c. a nobis el. ij. de sen. excom. lib. vj. ideo dictus heres di
cti Joannis vt extrahat animam dicti Jo. de purgatorio vi
detur cogi possit ad soluendum ⁊ implenduz dictum laudū
non obstante cursu longissimi temporis.

h ¶ Tn̄ his non ob. arbitror in casu nr̄o ɔ̄rium rn̄dendum.
nā primo pmitto ꝙ in opi. Bart. de qua. s̄. sunt etiā plerīq3
cān. nā Jnn. in. c. cura de iur. pro. in glo. pe. tz eādem opi. di
cens ꝙ cum ista fuerint inducta ab eo qui hz ptātē disponē
di in tpalibus. l. hn̄ a zenone. C. de quadri. prescriptiōe. ⁊. l.
deprecatio ad legem rho. de iactu. ⁊. l. antiocēsium de priui.

credi.pñt salua ꝯscia remoueri qꝛ potuit ꝑnceps dictaꝫ penam remissionis suis iuris inducere in odium negligentiuꝫ prosequi ius suum. Idem ēt tenuit Hosti. in summa in tit. de prescriptio. §.res prescribi pñt dicēs ꝙ aut queritur an cū malafide ꝓcedat ꝑscriptio actionū realium & dicendum est ꝙ nō & in hoc ius cañ.corrigit ius ciuile qꝛ talis prescriptio reqrit possessionē prescribentis merito si apud eum est mala ꝯñr est in peccato ꝙ preponderat negligentia non petentis. Ideo locum habet.d.c.si.cum militer eius ratio.

i ¶ Aut querit an ꝓcedat malefidei ꝑscriptio in actionibus & tūc secꝰ qꝛ debitor nihil possidet iō nō dr̄ peccare si ñ soluit creditori nisi eo inuito aut interpellāte hoc faciat merito prescribi ius liberationis ꝯ actionem personaleꝫ exquo nō ꝓcedit cum aliquo peccato.sed tm̄ ob negligentiaꝫ creditoris & in h remanet incorrectum ius ciuile ẜm eum.

k ¶ Itē Pau.de cas.in.l.hoc aūt.ff.de serui.vrb.ꝑdi.dicit ꝙ licet ꝯ Bar.teneant cōiter doc.maxie cañ.& eoꝝ opi. procedat in ꝑscriptione cāta de iure cōi ꝙ dirigit verba in ꝑscribentē sꝫ si statutū dirigit ṽba in creditorē vt qꝛ dicat q nō petierit.j.tale tp̄s cadat ab actione tūc ꝓcederet opi.Bar. prout dñt iura cōia ꝙ nō vtens seruitutē perdat illā ẜm cū ꝙ dictum si ꝓcederet decidere casum nr̄m qꝛ statutum nostrum dirigit verba ad creditorem non petentem.

l ¶ Ad idē qd no.panor.in.c.ꝙ clericis de fo.compe.dicens ꝙ si dbitor nō tenet ire ad domū creditoris lꝫ sciat debitū tm̄ ꝑscribit qꝛ nō peccat & iō ꝑscribit.& idē dic̄ i.d.c. qm̄ oē s.ꝙ qñ debitor sciēs non tenet offerre si nō soluit qꝛ nō potuit vel si potuit soluere.tm̄ nō soluit qꝛ nō iterpellatus paratus soluere si fuisset interpellatus.cessat.n.tūc rō fundata in peccato.iō remanet hoc casu incorrectū ius ciuile & ꝓcedit opi.bar.ẜm panor.in.d.c.qm̄ oē.& sir̄ Io.an.in mercu.in.d.c.possessor malefidei.& doc.vbiqꝫ vñr se fundare in pctō & tex.ipse in.d.c.qm̄ omne in rōne peccati est fundatū vñ eo casu quo esset pctm̄ non soluere eo casu tenenduꝫ foret non currere ꝑscriptionē & tunc ꝓcedat opi.tenentiuꝫ ꝯ Bar.& sequaciū vbi aūt non foret pctm̄ non soluere nō vr̄ in aliquo p ius cañ.derogatuꝫ iuri ciui.qꝛ cessat rō.d.c. qm̄ omne p ꝙ derogat iuri ciuili.nulluꝫ.n.aliud capl̄m ad hoc artat in iuribus seu actionibus ꝑsonalibus nā.c.vigilāti de ꝑscript.&.d.c.possessor.malefidei loquunt in possessoribus malefidei:iste aūt debitor nō est possessor.nā incorpalia nō possident.l.iij i prin.de acq.pos. & maxime talia personalia.

m ¶ Itē debitor lꝫ sciat debitū nō sequit ꝙ sit in mala fide. Si.n.est parus soluere stati ꝙ iterpellaret ꝓfecto nō est in malafide nec de iur̄ cañ. vl̄ ciuili cēset eē i mora vl̄ i culpa.

n ¶ Pꝫ qꝛ si deberetur species & interim periret extinguere tur debitum.l.si ex legati cā.ff.de verb. obli.l.ꝙ te.ff.si cer. pe.&.ff.de pericu.& cōmo.rei vendi.quasi per totum.

o ¶ Si cessat culpa ergo malafides qꝛ dolus non est imunis a culpa.immo est latissima culpa.& sic in suplatiuo gradu iusta theoricā bar.in.l.ꝙ nerua.ff.depositi in repe.iō cum nō sit possessor nec malefidei cessat dictū.c.vigilanti.&.d.c.possessor.cū itaqꝫ solum artet illud.c.qm̄ omne & in casu ꝑposito cesset rō illius capituli:iō cessare vꝫ dispō eiusdem.c.ar. c.cuꝫ cessante de appel.&.l.adigere.§.quis.ff. de iure pa.& l.ꝙ dictū de maximū cū sit iuris ciuilis correctiuū &.ll.correctio sit euitāda.l.ꝑcipimus de appel.&.c.cū expediat de appel.lib.vj.&.c.cuꝫ dilectus de consue.cum si.in casu itaqꝫ quo debitor non est interpellatus ilicꝫ sciat debitum si nō soluit nō video aliquod ius ipsum astringere ad peccatuꝫ. Non enim videt stare per eum exquo non facit moram solutioni.iō ratio & mens iuris suadere videt ꝙ non peccet.

p ¶ Nec allegatur tex.iuris cañ.vel ciuiles q debitori nō interpellato ascribat peccatū dolum seu culpā si nō soluit nisi qñ debitor gereret negocia creditoris:tunc eniꝫ imputatur sibi quare nō exegit vt.l.diuortio in prin.ff.de neg.gest.

q ¶ Si itaqꝫ nō est in culpa nec in peccato dicendum restat ꝙ tunc nō sit in malafide:& per ꝯñs currat prescriptio gñaliter a iure ciuili inducta:prout & dicunt Mod.l.do. Ant. Imo.panor.& Pont.vbi.s̄.in debito penali ea sola ratione quia non est peccatum non soluere.

r ¶ Et ꝙ dictus Io.non fuerit in malafide & ꝯñr in peccato vltra predicta vr̄ ex alio dicendum.vꝫ qꝛ ipse erat obligatꝰ ad vendendum ꝙ facere non poterat nisi petrus vellet emere cum venditio non ꝯhat nisi consensu.l.j.ff.de pac. Ideo antequā dictus Petrus notificaret Ioanni ꝙ volebat emere non vr̄ ꝙ dictus Io.astringeret ad vendendū cūvēdere nō potuisset citra volūtateꝫ petri. Preterea ēt dictus Petrus erat per dictum laudum emologatū obligatus vendere certa bona dicto Ioāni. Adeo ꝙ si ipse Petrus petijsset a dicto Ioanne ꝙ sibi venderet poterat repelli exceptione nisi prius ipse offerret implere laudum ex pte sua:ar.l.iulianus §.offerri.ff.de actio.emp.&.l.cum proponas.C.de pac.cum concor. Idcirco dictus Ioan.antequā dictus petrus impleret laudum ex parte sua non artabatur etiam ipse implere laudum & si non implebat non peccabat.

s ¶ Qꝛ nō est in culpa seu mora ille qui pōt se exceptiōe tueri in.c.non est in mora de re.iu.in.vj.&.l.nulla intellr̄.ff.eo.ti.cum si.nihil.n.interest quis actionē non hēat an per exceptionē actio infirmet dicit tex.in.l.nihil iterest.ff. de re.iu.

t ¶ Ex his itaqꝫ posset attentari ꝙ ēt dictus Io.potuisset ꝑscribere si vixisset longissimo tpe. Sꝫ in casu nr̄o sumus extra dictā difficultatē qꝛ tp̄s.xl.an.fuit decursuꝫ ēt post mortem Io.debitoris. Et sic dato ꝙ ꝑscriptio nō incohoasset in vita dicti Io.pp eius sciaꝫ:tm̄ decursa fuit & cōpleta per heredem qui fuit semper in bona fide ꝑsumit. n.ignorasse dictum laudum.l.verius.ff.de proba.& regula ꝑsumit ignorātia in.vj.& regula is qui in ius.e.ti.& li. Iō cū in hr̄de cesset scia debiti & mala fides:& sic peccatum. Iō procedit prescriptio longissimi temporis. De iure enim ciuili est indubitatum per.l.sicut.&.l.omnes.C.de prescrip.xxx.vel.xl.ann.

v ¶ Et a iure ciuili ita demum recedit per ius cañ.vbi vrget peccatum. Et ꝙ prescriptio cuꝫ bona fide procedat omnes presupponunt pro expedito etiam in debito personali.

x ¶ Et ꝙ ēt in foro poli solui non dēat debitū bona fide prescriptum voluit Pe.de anc.in regula possessor malefidei in vj.in.ij.q.ꝑn.xxix.col.cōcludēs post bal.ꝙ executor in testō deputatus ad soluendū debita nō pt̄ soluere debitum prescriptum cū bona fide:lꝫ posset soluere debitū nō exigibile in foro ciuili.sꝫ exigibile in foro eccl̄iastico per denūciationem euāgelicā:ergo apte volūt bal.& Pe.de anc.ꝙ debitū bona fide ꝑscriptū nō possit peti per denūciationē euāgelicā per quā denūciationē posset peti si nō soluēs eēt in peccato per ea que hñr per doc.in.c.nouit.de iud.per Bart.in extraua.ad repri. Iō ex his clarū vr̄ ꝙ heres ignorās dictū laudum ꝑscripsit per lapsum.xl.an.post mortē pr̄is:prout est casus apertus in.d.l.sicut.& in.d.l.omnes merito non videtur dubitandum.l.illam ver.de modo.C.de colla.&.l.ancille.C.de fur.&.l.ille aut ille.§.cum in verbis de lega.iij.

y ¶ Nec ob.ius cañ.ꝙ iuri ciuili derogat solum vbi resultat peccatū pp malā fidē que mala fides & peccatuꝫ sine dubio cessauit in hde:nec obst.ꝙ mala fides defuncti nocet hr̄di ad impediēdū ꝑscriptionē per.d.l.cū hr̄s. qꝛ negari pōt ꝙ defunctus fuerit in mala fide per.d.s̄. Et dato ꝙ defunctꝰ fuisset in mala fide non ob.illa.l.qꝛ loquit in vsucapione & lōgi tpis ꝑscriptiōe vt apte sonāt ṽba illiꝰ legis. Et ēt pꝫ qꝛ illo tpe ffoꝝ nō erat cognita ꝑscriptio longissima.xxx.vel xl.an. Et no.gl.i.l.q occidit.ff.ad legē acq.&.l.siqs emptionis.C.de ꝑscri.xxx.an.&.l.iulianꝰ alr̄s icipit nō solū.ff.ex q. cau.ma.& isti.de ppe.& tēp.act.circa ꝑncipiū & auc.vt eccle. roma.c.an.gau.spa.ꝙ & tenēt doc.cōiter in iuribus ꝑalleg.

z ¶ In prescriptione autem longi tpis requiritur titulus & bona fides.l.diutina possessio.C.de lon.tem.prescrip.cum simi. Nec sufficit cessare malam fidem. Quinimmo non omnis bona sufficit:sed requiritur iusta bona fides.

& ¶ Ideo lꝫ iuris ignorātia cāet bonam fidem.l.sed & si lege §.scire.ff.de pe.here. Tñ iuris error nō ꝓdest in vsucapiōe & ꝑscriptiōe longi tpis.l.nunquā iur̄.ff.de vsuca.illa. n.bona fides h respectu nō cēset adeo iusta vt cāet tales ꝑscriptiones:lꝫ alio respectu iusta censeatur:vt.d.§.scire.ita & ignorantia & bona fides heredis iusta regl̄r requiritur.d.regula siquis in ius &.d.l.qui in alterius:tm̄ qꝛ heres reputat eadem persona cum defuncto in auc.de iureiuran.a mori.prestito.§.j.& a defuncto habuit titulum.ideo ius non habuit pro infecta talem bonam fidem & pro non sufficiente.

ꝯ ¶ Ad vsucapionē & ꝑscriptionē lōgi tpis non reqritur de iure ciuili vlla bona fides:nam ēt cum mala fide ꝓcedit vt l.siquis emptionis.C.de prescrip.xxx.vel.xl.ann.&.d.c.qm̄ omne.e.ti.& est notissimum & procedit etiaꝫ de iure cañ.vbi mala fides non causaret peccatum prout volunt moder.in d.c.qm̄ omne exēplificātes in debito penali. Et iō ꝓcedit.

ꝝ ¶ Et fortiꝰ vbi ē bona fidesꝫ ñ oi ex pte iusta vt illa q̄ cāetur ex iuris ignorātia & illa q̄ ē apd̄ succedēteꝫ auctori vicioso. Nā hmōi vicia d iur̄ ci.ñ curant & ius cañ.ñ descripta a iur̄ ciuili nisi vbi iminet pctm̄ pp malā fidē.iō h casu quo cessat pctm̄ apud hr̄dem ipse hr̄s prescribat & est notissimum.

a ¶ Ideo dicebat Bar.allegando By.in.d.l.cum heres.ꝙ de iure canonico nō hꝫ locum dicta.l. cum heres ſi heres vult incohare pſcriptioneꝫ a ſeipſo.⁊ h̄ eſt vna rōſio clara.
b ¶ Cōfert ad ſupradicta ꝙ tradit Bar.in.l.fi.C.vnde vi.⁊ Inn.⁊ Imo.in.c.ij.de in inte.reſti.volētes ꝙ ex lapſu longiſſimi tpis cauſet preſcriptio bonefidei q̄ cōferunt ad ſupradicta.lꝫ nō loquatur oīno in noſtris terminis ⁊ dcā illa indigeret diſcuſſione.Nec ſupradictis obſt.text.in corpore vi eccle.ro.cen.an.gau.ſpa.in.§.habeat qꝛ rn̄detur ꝙ non dicit ꝙ ſciētes ſemp peccēt:ſed qꝛ iniq facile peccarent :qꝛ eſſet eis relictus tutus peccādi locus.ideo remouet preſcriptiones minores centū annis.ita ⁊ alr̄ ne fiant fraudes in donatiōibus exigunt iura inſinuationē in oibus donationibus excedētibus metā.l.data opera.C.de dona.⁊ tamen nō oēs donatiōes nō inſinuate ſunt fraudulētes.Itē in teſtamētis ⁊ alijs vltimis volūtatibus reqrit maior numerꝰ teſtiū ne fraudes fiāt.l.fi.C.de fideicō.⁊.l.hac cōſultiſſima C.q teſtamēta face.poſ.⁊ tn̄ nō oīa teſtamēta in qbꝰ ceſſat reqſitꝰ numerꝰ teſtiū cū fraude celebrant ⁊ infinita vt ita dixerim ſiſia poſſent dari.fit.n.ſepenumero iuris diſpoſitio gn̄alis ad euitādū fraudes ſeu mala que qſiq3 alias perpetrarent.ita pcedat tex.d.§.hēat.⁊ ita intelligi debet cum dicit iniquū cōpēdiū iniqe reliquatur.nō.n.dicit ꝓpterea ꝙ ſemp cōpēdiū pſcriptiōis ſit iniquū.Nā imo eſt bonuꝫ ⁊ equū dic̄ tex.in.l.j.ff.de vſu.ex bono ⁊ equo ⁊c.ſꝫ eſt iniquū iniques.de qbus loquit̄.d.§.habeat ibi ne iniqs ⁊c.eſt ergo iniquū cōpendiū habētibus iniquā.⁊ ſic malā fidem.
c ¶ Nō.n.ob.in caſu nr̄o ſi cōis opi.aduerſat̄ dicto Bar.in d.§.ſi viā.qꝛ illa cōis opi.non attingit caſuꝫ nr̄m vt ex pluribus medijs deduxi.Itē ſifr nō obſtāt dcm̄.c.fi.de ſepul.⁊.d.c.i lris.de rapto.⁊.d.c.a nobis.qꝛ loquūtur qn̄ ex peccato defuncti aliqs eſt dānificatꝰ.quo caſu iudex eccleſiaſticus pōt arctare heredes vt dānū illud reſarciant ꝑut in dictis iuribus.iō nō poſſet agi via executiua ratione guarantigie nec coram iudice ſeculari.dato ꝙ iura illa militent in terminis nr̄is.iō ſi heredes mutuātis egerint coraꝫ iudice eccleſiaſtico etiā ſuccūberēt duobus vel tribus medijs primo qꝛ creditor nō fuit paſſus dānū ex delicto debitoris ſꝫ ex ſua negligētia ꝙ demonſtrat̄ qꝛ ſiue debitor peccet ſiue nō peccet creditor negligēs patit̄ dānū loquendo de iur̄ ciuili ⁊ de iur̄ canonico ſi nō peccat itaq3 de iur̄ ciuili peccatū debitoris nō dānificat creditorem.de iur̄ aūt canonico peccatū debitoris reddit creditoreꝫ imuneꝫ a dāno qꝛ ceſſat pſcriptio pp peccatū dbitoris vbi ſi nō peccaret nō ceſſaret.Itē ſiue peccet debitor ſiue nō ceſſat pſcriptio ſi ceſſat negligentia creditoris.l.ſicut.C.de pſcrip.triginta vel xl.annoꝝ.Ideo nō ſunt hic termini dictorum iurium.
d ¶ Secūdo qꝛ tpe vite patris nō fuit cauſatum dānū qꝛ pſcriptio nō fuit incohoata ſi pr̄ fuit in peccato.Iō eius peccatū ſi qȯ fuit:nullū dānum intulit dicto petro:q tpe mortis ioānis hēbat ſuā actiōem illeſaꝫ.iō tūc nō itrauit Ioā. purgatoriū pp damnū illatū:ſꝫ pp malā fidē ſi quā habuit nec a pena dicti peccati liberaret̄ ſi heres immediate ſoluceret:qꝛ p hoc nō purgaret̄ culpa peccati pteriti.ꝑut qȯ eſt fortius ſi dbitor diu recuſaſſet ſoluē.⁊ poſtea ſoluiſſet ſolo faceret ceſſare pctm̄ in poſterum.ſꝫ nō ꝓpea purgaret pctm̄ preteritū.⁊ nemo negaret qn gehēna cremeret̄ ſi nō peniteret de preterito ⁊ in purgatorio purgaret̄ ſi penituiſſet.
e ¶ Iō nec pctm̄ defuncti dānificauit creditoreꝫ nec ſolutio hr̄dis extrahit defunctū a penis purgatorij:ꝓut arbitror apud theologos eſſe notiſſimū.⁊ ſi ita eſt euitant̄ illa iura. Tertio rn̄det̄ qꝛ negat̄ dcm̄ ioānē peccaſſe p ꝯducta.ſ̄.Ob mitto ꝙ dcā iura hn̄t varios itellectꝰ.vt pꝫ ex no.per Pano.i.d.c.fi.de ſepultu is.Remanet itaq3 ꝯcluſio ꝙ dictus filiꝰ ⁊ hr̄s Ioānis eſt tutꝰ exceptiōe pſcriptiōis.Laꝰ deo.

¶ Legittimatio fcā de filio iſante.An ex eo dicat̄ nō valere.qꝛ iſans.Itē qꝛ nō ſunt citati ſucceſſuri ab iteſtato.Itē an imperator an̄ coronationem poſſit legittimare vel alteri ꝯcedere auctoritatē legittimādi.Itē an filiꝰ legittimatꝰ faciat deficere ꝯditiōem ſi deceſſerit ſine filijs lr̄is ⁊ nālibꝰ.

¶ Conſilium clxxvij.

Epetito diuino nomine. ¶ Egregie diſcuſſa eſt pſens cōſultatio ⁊ ſerioſe p famoſiſſimū.U.I.doctorē ⁊ vtri patrē boū. dn̄m Bartholomeū ſuzinū de ſenis circa tres articulos p ſuā excellētiā diſcuſſos ſup qbꝰ de ſola ſubſcriptione requiſitus paucis verbis rem abſoluam.
a ¶ Et qdē ſup pr̄io articulo ſum ꝯtētꝰ dictis p eius excellētia ſimplr̄ ꝯfirmādo eiꝰ deciſiōeꝫ.l.ꝙ dcūs bernardinꝰ ſibi nō piudicauerit in aliquo pp petitiōeꝫ de dimidia domus vel propter generale cōpromiſſuꝫ ⁊ eius petitionē ſeu propter laudum inde ſequutum.⁊ a partibus approbatum.
b ¶ Circa ſcdm̄ aūt articulū.ſ.vtrū legittimatio viciet̄ ex eo qꝛ legittimatus eſt infans.ſifr inhereo eius deciſioni.ſ.ꝙ nō obſtāte iſantia legittiati legittiatio tꝫ ſaltē ſequuta ratificatiōe.ꝑut dic̄ dn̄s ꝯſulēs.Pōdero tn̄ ꝙ bar.i.l.iubemꝰ C.de emāci.li.⁊ tex.ibi quos allegat dn̄s ꝯſulēs plurimuꝫ vrgētiqꝛ decidit ꝙ lꝫ i abſēte reqrat̄ ꝙ poſtea ſequat̄ ꝯſenſus emācipati vt emācipatio ꝑus fcā ſortiat̄ effectū tn̄ in infante talis ꝯſenſus nō exigit̄:vt eſt ibi tex.aptus quem tex. bar.ibi trahit ad termīos legittiatiōis dicēs de facto ꝯſultū rn̄diſſe ꝙ lꝫ legittiatio reqrr̄ nō teneat fcā abſq3 ꝯſenſu legittimati.tn̄ fallit i iſante.qꝛ lꝫ legittimet̄ ſine eius ꝯſenſu tn̄ vꝫ ſm̄ eū.Et ꝓpea vr̄ de directo Bar.approbare deciſionē ſupra facta p dn̄m cōſulentē ēt nō adhibita cautela quā adhibet dn̄s cōſulēs.Et lꝫ tex.i.d.l.iubemꝰ reqrat reſcriptum pncipis.ad h̄ vt fieri poſſit emācipatio iſantis.tn̄ ille tex.loqt̄ i iudice ordinario q hꝫ a lege iuriſditione ꝯferēdi ſeu auctorizādi emācipationē.Nos āt ſumꝰ i cāu quo a pncipe eſt data ſpālit er gn̄alis ptās:⁊ facultas legittimandi quaſcūq3 ſpurios exceptis dūtaxat filijs illuſtriū pſonarū ⁊c.nō obſtāte aliq̄ lege illa potiſſime q̄ legittiori ſpurios ⁊ nāles niſi ex certa ſcia nō pmittit ⁊ alijs legibꝰ iuribꝰ ⁊ ꝯſtitutiōibꝰ aduerſantibꝰ pdictis vl̄ aliqbus pdictoꝝ qbꝰ ex certa ſcia pnceps derogauit:ſub qua gn̄ali derogatione vr̄ cōprehēdi diſpō.d.l.iubemus ſi p illā ipediret̄ facultas legittimandi iſantes.vr̄.n.ꝙ ſi fuiſſet principi ſupplicatum ꝙ dictus epſ aretinus potuiſſet legittimare infantes pnceps veriſifr ꝯceſſiſſet.ergo id cēſet̄ venire in dcā gn̄ali cōceſſione attētis ſaltē dcis clauſulis derogatorijs iuribus ꝯ̄ faciētibus.Ex his itaq3 ⁊ ex deductis p dn̄m conſulentem cōcurro in eius ſniam ꝙ.ſ.dicte legittimationi non obſtet infantia legittimati ſaltē adhibita cautela de qua in ꝯſilio.
c ¶ Poſſet tamē inſtari vtrū dicte legittimationi obſtaret ꝙ nō fuit adhibita citatio eius de cuius preiudicio agit̄ ſup quo non inſiſto:qꝛ mihi pſupponit̄ ꝙ vel dicta citatio interuenit vel ſi requiritur adhibebitur cautela per quam ꝓuidebitur dicto defectui ſi defectus cenſetur.
d ¶ Itē videt̄ poſſe inſtari ꝙ dictus epſ non habuit neq3 habeat poteſtatē legittimandi:qꝛ cōcedēs dictaꝫ poteſtatē nō erat imperator.ſed rex romanoꝝ vt dephēdit̄ ex verbis ꝓuilegij conceſſi dicto epō.eligitur.n.qs ad imperium romanoꝝ ē pncipibus alamanie.c.venerabilem.de elect.⁊ c.ad apoſtolice.de re iudi.li b.vj.⁊ papa vngit̄ conſecratur ⁊ coronat̄.d.c.venerabilem.⁊ cle.ne romani.de elec.⁊ ante coronatiōem dicit̄ rex romanoruꝫ nō imperator.Sed ad imperiū ꝓmouēdus ſꝫ poſt coronationē dicit̄ imperator:vt dictis iuribus maxime.d.c.venerabilē.⁊ in extrauagan.ad reprimen.⁊ ibi bar.i ṽ.reges.⁊ i ver.imperatores.Ad ideꝫ tex.iūcta gl.fi.l.hn̄ a zenone.C.de qua.preſcri.ꝓuilegiū aūt legittimandi a pncipe cōceſſum ante coronationeꝫ nō vr̄ iuribus ſubſiſtere.arg.d.l.hn̄ a zenone i fi.ꝑut vr̄ ibi ſumē gl.fi.⁊.ꝓbari vr̄ qꝛ ptās legittimandi eſt reſeruata ſoli imperatori.ita vt nullus aliꝰ poſſit vt i auc.q.mo.na.effi.ſui.§.ſi qs ergo.ṽ.ſi ergo lnia.⁊.§.ſequēti.⁊.§.fi.dū ita dic̄ nr̄e māſuetudinis i auc.q.mo.na.effi.le.§.fi.in ṽ.noſtre clemēcie.ſicut dicimus i reſtitutiōe nataliū ⁊ iure aureoꝝ annuloꝝ.l.j.⁊ ij.C.de iure au.an.ſi ſoli iperatori.ergo nō regi romanoꝝ.
e ¶ Facit qꝛ rex romanorum non poteſt ſigillare cum bulla: ſed demum poſt coronatiōem.⁊ ſic factus imperator.d.clemen.romani in fine.
f ¶ Et differentiam inter bullam ⁊ ſigillum ponit Spec.in titu.de reſcrip.§.j.igitur.verſi.porro.
g ¶ Item facit qꝛ reges ſubditur imperio non poſſunt legittimare.c.per venerabilem qui filij ſint legi.⁊ de nō ſubditis eſt dubium per no.per Innoc.in.c.cū te.extra de re iudi.Sed rex romanoꝝ ſubditus eſt imperio.lꝫ ad illud ſit promouendus cum impium ſemper ſit.argu.l.ꝙ principi. de leg.ij.⁊.c.ſi gratioſe.de reſcrip.ſn.vj.
h ¶ Item facit qꝛ epſ vel archiepiſcopus:lꝫ habeāt iuriſditionem ante conſecrationeꝫ.nō tamen omnium qꝛ non eorum que miniſteriū conſecrationis deſiderant.ꝑut ſunt ea que ſunt ordinis.vt.c.tranſmiſſam cum ibi nota.per gloſ.⁊

doc.extra de elec.prout hāc partē ꝙ rex romanoꝝ nequeat legittimare per dictas rōnes excepta prima: ꝛ pleraſq; aſs firmat diſputando Bartho.de ſaly.in ſua diſputatione que incipit mediolanenſis.quidã facit q2 ppl's romanus apud quem erat imperium oēm ptātem tranſtulit in imperatoriā maieſtatē ſeu ptātem.dicit tex.c.de vete.iur.enu.l.j.circa medium.§.cū.n.lege antiqua ibi omne ius oēm que ptātem ppl'i romani i impatoriā trāſlata ſunt ptātē.ꝛ no.i.l.nō ambigit.ff.de legi.Nō.n.dicit in regiā ptātē ſed in impatoriā. merito impator hꝫ plenitudinē ptātis nō rex.ꝛ iō reſeruata impatori ꝓut eſt ltiatio non vī ꝯceſſa regi lꝫ romanorum.

i ¶His tñ nō obſtantibus ꝯtrariū eſt tenendū.nā lꝫ Saly.diſputando tenuerit regē romanoꝝ nō poſſe legittimare per rōnes ſuas.quaꝝ potiores.s̄.retuli.tñ in ꝯtrariū eſt cōis opi. dictam.n.qōnem diſputauit Ja.de are.cuius diſputationē ad lrām ponit Cy.in.l.bñ a zenone qui per multas rōnes que videri pñt in lec.Cy.quas cā breuitatis obmitto.concludunt ꝙ rex romanoꝝ poſſit legittimare.ꝛ per ꝯñs ꝯcedere facultatē legittimãdi ꝛ in effectu tangūt ꝛ ꝯfutant rōnes quibus mouet Saly.hāc ēt partem tanꝗ indubiaꝫ approbat Barto.in extrauag.ad reprimen.in ver.reges per text. ibi.idem allegat tenuiſſe Jaco.butri.in.d.l.bene a zenone.

k ¶Idem firmauit.d.An.in.c.per venerabilē qui fil. ſint le. ꝛ allegat idē firmare ſpe.in ti.de reſt.ſpo.§.ſi.ver.itē ꝙ obtentum.ꝛ Jo.an.in addi.Spe.in ti.de ſucceſ.ab inteſt.§.j. Et lꝫ ſpe.nō ſpecifice tāgat de legittimatiōe tñ ſue rōnes ēt in ea ꝯcludūt.Jō h̄ ps tenenda eſt ex auctoribus añ dictis per eaꝝ rōnes que vrgent.Et inſup negari nō pōt regem romanoꝝ dici principem ꝛ princeps ipſe legibus eſt ſolutus.l.princeps legibus.ff.de legi.ꝛ.l.digna vox.C. eo.titu.

l ¶Et ꝙ principi placuit legis hꝫ vigorem in ſti.de iur.nat. gen.ꝛ ciui.§.ſed ꝛ ꝙ principi.ꝛ.ff.de ꝯſti.l.j.in prin.Jō ꝑnceps pōt legem ꝯcedere ꝛ legibus derogare qō maxime demonſtratur:q2 lege regia ppl's tranſtulit oēm ptātem in imperatorem.l.j.§.cū.n.lege antiqua que regia nūcupat ꝛc.C. de vete.iu.enucle.Noto q2 dicit lege regia.ſi.n.reges romanoꝝ non habuiſſent omnimodā ptātē nō fuiſſet appellata lex regia.illa lex que de oimoda ptāte in principem transferenda diſpoſuit.Item pōdero ꝙ illa oimoda ptās in ceſarem ꝓmū impatorē extitit trāſlatā in auc.vt ꝑpo. no.imparo.§.i.vbi ꝓbat ꝙ Ceſar primus ꝛ Octauianus auguſtus fuit ſcōs impator.ꝛ tñ illud eſt notiſſimum ꝙ Ceſar nunꝗ coronam aſſumpſit ergo ꝛ añ coronā princeps romanoruꝫ oimodā hēbant ptātem.Iſtā aūt ptātē ꝛ iuriſditionē quaꝫ princeps romanoꝝ hēbat añ coronationem que lex abſtulerit nō inuenio nec per quēpiā allegat.ergo ꝯcludamus vna cum doctoribus.s̄.adductis.qui tñ hāc rōnē nō adducūt.

m ¶Qō imperator añ coronationem hēat oimodam iuriſditionem prout poſtea nec xp̄s qui dr̄ approbaſſe imperium per illa verba dū dixi que ſunt Ceſari reddite Ceſari.Coronauit Tyberiū tunc tertium imperatorē ſed ſibi ꝯceſſit imperium ſub noīe ceſaris qui nunꝗ extitit coronatus vt dixi.vñ deſignatur ꝙ dato ꝙ forte tunc Tyberius foret coronatus ꝙ apud me eſt ignotum.tñ non ꝯceſſit ſibi tanꝗ coronato.ſed tanꝗ Ceſari quaſi non ponderetur corona ſed aſſumptio in imperiū.Nec eſt veriſil'e ꝙ principes electi in imperium different per annos aſſumere coronā ſi interim non libere diſponerent ea que impatori ſunt reſeruata.ꝛ ſic eſſet ſuppoſitus legibus imperatoris ſi imperio ſuppoſit9 eſſet ꝓut dicit Saly.vt ſupra retuli:q2 inferior non poſſet tollere legem ſuperioris.c.cuꝫ inferior.de ma. ꝛ obe.cū ſi. Unde non dubito ꝙ conſuetudine eſt approbata hec opinio ꝛ ꝯſuetudo eſt optima iuriuꝫ interpres.l.cum de interpretatione.ff.de.ll.ꝛ.c.cum dilectus extra de conſuetu.

n ¶Et puto ridiculum eſſe ꝙ imperator añ coronationē alicui ſubſit.lꝫ.n.imperium ſemper ſit.tñ vacante ſede impiali.non eſt ſubiectum in quo illud imperium reſidet.nec eſt ſubiectum ꝙ hēat ius ꝛ ptātem ſtatuendi ꝛc.prout diffinit iuriſditio in.l.i.ff.de iu.om.iu.ꝛ imperatore electo: ipſe electus eſt illud ſubiectum in quo illud imperium quo ad quedam repreſentatur de preſenti.ꝛ quo ad infulas ſeu coronam forte de futuro prout putarem abſonam quod eccleſiaſticus non conſecratus dicatur ſubeſſe epiſcopatui.

o ¶Nec allegat iura in ꝯtrarium que vrgeant.ꝛ gl.d.l.bñ a zenone.dicit ꝙ ſubſit imperio.ꝛ lꝫ dicat ꝙ ꝑuilegiū ꝯceſſuꝫ ab imperatore añ coronationē nō valeat.nō loquit determinãdo.ſed argumētatiue loquit.ꝛ Cy.ibi poſt Jac.de are. rñdet ꝙ non ponunt infule pro coronatiōe vt ibi per eos. dato aūt ꝙ poneretur pro coronatione.non cōſtat nobis ꝙ tunc tpis eſſet diuerſus dies coronatiōis a die electionis.

p ¶Nec tpe Juſtiniani erat impiuꝫ tranſlatū in germanos cū iuſtinianus fuerit ꝯſtātinopolitanus impator vt ꝑcipio ex lectione epl'e inter claras.ꝛ ex leonardo aretino in bello gotoꝝ.ꝛ tñ nemo dubitat eū fuiſſe romanoꝝ imperatorem: al's eius leges nō ſubditos nō arctarēt.nā impator ꝯſtātinopolitanus ſua lege nō ligaret:alias natiōes.ar.l.extra territoriū.ff.de iu.om.iu.ꝛ.l.cūctos ppl'os.C. de ſum.tri.ꝛ fi. ca.ꝛ.c.vt aiarū.§.ſtatuto.de ꝯſti.li.vj.ꝛ tñ videmus ꝯtrarium qō.ſ.leges iuſtiniani ſeruant in vniuerſo romano imperio.

q ¶Iſtud aūt qō imperator coronet a papa nō credo reperiri legibus antiqs ꝛ ſatis innuit in.c.ſolite. de ma.ꝛ obe.nā ſi a papa recepiſſet ꝛ coronationē ꝛ iurꝫ qō hodie ꝑſtāt imperatores ſm formā.d.cle.romani nō miretus veriſil'r fuiſſet impator ille ſi papa tanꝗ dignior ꝛ ſuꝑiore increpatus extitiſſet.ꝛ eſt pōderādus ille tex.qui impatorē nūcupat.regē.ꝛ ſil'r epl'a inter claras in prin.ꝙ ꝯfert ad cōcluſionē ſupra factā.ꝛ ex illo tñ ſupraſcripto apꝑet ꝙ erat impator cōſtantinopolitanus.ꝛ tñ erat impator vl'is.ita ꝙ veriſil'e eſt ꝙ imperatores ꝯſtantinopolitani.ꝛ qui ēt romanoꝝ erāt imperatores nō veniebāt romā pro corona.vñ forte illā ad ſui bñplacitū a ſeipſo aſſumebat.Jō nō idicabat diuerſuꝫ tp̄s corone ꝛ tp̄s aſſumptiōis in imperiū.lꝫ hec mihi ipſi perſuadeā.ꝛ faciant que adduxi.tñ q2 non habeo veram noticiam qualiter olim imperatores aſſumebant ad imperium ꝛ qualiter coronā ꝛ quo tpe aſſume.iō hanc ſolutioneꝫ que ex his colligi pōt non firmo nec in ea me fundo. Sed do aliam vltra ſupradictam Jaco.de aret.ꝛ Cy.reſponſionem.

r ¶Nam.d.l.bñ a zenone eſt lex noua qua de donationibus alienatiōibus rex ꝑimonij impatoris loquit.vt eſt tex.illi9 l.euidēter apꝑet.l.leges aūt nouā dāt formā futuris nō ꝑteritis caſib9 ſeu negocijs.vt.l.leges ꝛ ꝯſtōnes.C.de legi.ꝛ cognoſcētes.ꝛ.c.ſi.extra de ꝯſti.ꝛ.l.de vſu.niſi aliud.l.noua ſit cautū.d.l.leges.ꝛ.l.añpe.ꝛ ſi.C.de ſa.ſan.ec. Juſtinian9 itaq; in.d.l.bñ a zenone ꝯdidit illā.l.que ſui nā nulla negocia ꝑterita terminabat niſi quatenus legiſlator volebat ad ꝑterita ſpāliter trahi.voluit ꝙ ad ꝑterita vſq; ad infulas ſuſceptas traheret.ꝓut expꝛſſit ita ſtādū.nā ꝛ ſi ad ꝑterita per annū vel bienniū.idem dōm fuiſſet.Qō.n.ad ꝑterita traheret nulla rō arctabat.Nec magis vigēs rō arctabat ꝙ traheret ad alienatiōes ipſius.l.ꝯditoris ꝛ ad alienatiōes ſucceſſoꝝ que ad alienatiōes ꝑdeceſſoꝝ principū.ꝛ tñ nō trahit ibi niſi ad alienatiōes factas poſtꝗ ipſe.l. auctor ſuſcepit infulas.vt eſt ibi expꝛſſuꝫ i fine lr̄e.vñ pꝫ ꝙ non ad oia preterita trahit.ſꝫ quatenus placuit legiſlatori. nec.n.vrgētē rōneꝫ hēmus quare voluit ad ꝑterita trahi.nec quare illud tp̄s ꝑteritū limitauit.ſed ſuccedit illud qō hr̄ in.d.l.ꝙ ꝑncipi placuit.ꝛ i.l.nō oiuꝫ.ff.de.ll.Qualitercūq; ergo ille tex. intelligat.Cōſtat ꝙ nō vrget.nec obſtāt iura que dictāt per nr̄m reſcriptū ꝛ nr̄aꝫ clementiā.Lꝫ.n.ibi imperator loqueret.nōne ꝛ qui rex fuit loquit.vñ ꝯueniūt ſibi illa v̄ba ſiue ante potuerit ſibi poſtea.pꝫ exempluꝫ.ego ſum doctor.ꝛ dico tale negociū non poſſet fieri niſi per me. ſequitur ne qō illud ego non potuiſſem anteꝗ fuerim doctor certe non.

s ¶Concludo itaq; regeꝫ romanoꝝ poſſe ltiare ꝛ pari rōne ptātem legittimãdi ꝯcedere.ꝛ per ꝯñs non obſtat prima rō in ꝯtrarium adducta contra primā legittimationem.ſ.comitis.

t ¶Placet ēt ꝯcluſio dñi ꝯſulentis circa tertiū articulū.ſ.ꝙ ꝑſuppoſita validitate dicte ltiatiōis.ꝓut.s̄.deductū eſt dicta ꝯditio ſi bernardinus habuerit vel hēbit filios maſculos legittimos ꝛ nāles vnū vl' pl'es cēſeat purificata ꝑ late deducta per dñm ꝯſulētē.ꝛ ego al's ꝯſului ꝙ filius legittimatus faceret deficere ꝯditionē ſi deceſſerit ſine filijs legittimis ꝛ nālibus fideicommiſſo adiectā.legittimatus.n.v̄e eſt legittimus:vt ꝓbat dñs ꝯſulēs.ꝛ probat in auc̄o.q.mo. na.eff.le.in rubro ꝛ nigro iuncto nigro tractāte de filijs legittimatis.ꝛ in auc.qui.mo.na.eff.ſui in prin.ibi nāli iuſ ꝑori libertati ꝛ legittimi fierēt.ꝛ.c.ti.§. bella v̄o ibi reſtituere nāe ꝛ antique legittimitati ꝛ iuri ltio.ꝛ.§.ſi qs ergo nō bñs v̄.liceat aūt ibi reſtituere nāe ꝛ antique legittimitati. Itē ex v̄bis ꝑuilegij demōſtrat ibi dū dicit ex quocūq; dānato coitu natos ltios ꝯſtituē.Itē ex v̄bis legittimatiōis maxīe ibi ꝛ legittimū ꝯſtituim9 ꝛ facim9 ꝛc. Cū g̃ dcūs fili9 ſit legittim9.nec dubitat qn ſit nālis.iō dcūs bernardin9 cēſet hr̄e ꝛ hꝫ filiū legittimū ꝛ nālē.ꝛ ꝑīter v̄ificant v̄ba dicte ꝯditionis ēt proprie ſumpta.Et a verbis nō eſt recedēdū vbi de mente ꝯtraria non conſtat.l.non aliter.de leg.iij. Laus deo.

¶Venditor

¶ Venditor qui stipulatus fuit fundum venditum sibi reuendi ab emptore infra certum tempus ⁊ ꝓmisit sub certa pena alteri non reuēdere nisi primo emptori. An si anteq̄ a primo emptore reemat alteri vendat dicatur venire contra promissionem quam fecit vt sic incidat in penam contractus. ⁊ similiter si postea petit a primo emptore sibi venditionem fieri obstet sibi exceptio tu non seruasti ꝓmissa ⁊c. Item quid si a secundo emptore reemat. An sibi videātur remisse pene de quibus in primo contractu.

¶ Consilium clxxviij.

1 In noie domini nostri iesu xpi. ¶ Circa primā cōsultationis dubitatiōez alās consultum fuit in hac cā per famosissimum. V. J. doctorez dominū Bal. de bartolinis patrem ⁊ dn̄m meū. ⁊ p me cōclusimus ꝙ dictus bartholome⁹ faciēdo dictā scdaz vēditionē cēseaꝛ venisse ꝯ ꝯuētionē pmi ꝯtractus adeo ꝙ dicti bartolus ⁊ blasius erāt tuti exceptiōe aduersus petitiōem dicti bartholomei. Et ppea forte dictus bartholomeus timēs succūbere in dicta cā: vt euitaret dictā exceptiōem fecit dictā emptionem a dcō secūdo emptore. Videndū est itaq̄ obmisso primo articulo p nos deciso quantū in nobis est solum a me. queriꝛ vtrū dicta noua emptio iuuet dictū bartholomeuz.

a ¶ Circa qd̄ videꝛ prima facie dicendum ꝙ dictus bartholomeus debeat obtinere vigore dicte emptionis. exquo reemit anteq̄ dictus bartholus ⁊ blasius sibi reuenderent. quādo enim in aliqua dispositione aliqua persona in fauorem alicuius tertij ꝓhibetur rem aliquā alienare vel vēdere. tunc si illa psona ꝓhibita illam. rez vendidit vel alienat. Et anteq̄ dictus tertius ex dicta vēditiōe vel alienatione ledatur persona ꝓhibita que illā rem vendiderat vel alienauerat reemit vel alio modo recuperat ipsam rē seu ipsa res ad eum reuertiꝛ nō intelligiꝛ fecisse cōtra predictam ꝓhibitionem nec in penā aliquā incidisse saltem effectualiter per tex. in. l. ex hoc edicto. §. siqs alienauerit. ff. de alie. iu. mu. causa fac. ⁊ in. l. sequitur. §. idem labeo. ff. de vsucap.

b ¶ Prout concludit per dicta iura Ang. in ꝯsilio. clxix. ſm ordinē informis incipi. sup puncto suprascripto breuitatis causa ⁊c. in. ij. col. dicens de hoc esse casum ad litteram cuz glo. sua incip. siqs presbyterorum extra de reb. ecclesi. non alie. ⁊ notā. Specu. in ti. de loca. §. nūc aliqua ver. xcvj. Et loquuntur dcā iura ⁊ termini dicti cōsilij in eo casu quo alienatio erat simpliciter nō sub cōditione ꝓhibita. Multo fortius idē videꝛ dicēdum. in casu nostro in quo ꝓhibitio vēditionis erat facta sub cōditione que nō erat adhuc purificata tēpore vēditionis. qnimo nec tpe quo dictus bartholomeus reemit. Preterea dicit Ang: in prin. dicti cōsilij iura volūt in ꝓhibitione de nō vendēdo vel alienando rem aliquā a testatore facta debet attēdi ratio ⁊ mens que testatorē induxit ad ꝓhibenduz alienationē. vt sic p ipsam rationem ⁊ mētem ꝓhibitio limiteꝛ adeo ꝙ licet fiat cōtra verba ꝓhibitiua. si tamen ipsa ratio ⁊ mens non offenditur sed potest sortiri effectum nō intelligatur esse factum contra dictam prohibitionem. ne alienans in penam incidat. l. filiussa. §. diui. de leg. j. ⁊. l. peto. §. fratre. ⁊. l. cum pater. §. libertis. de leg. ij. ⁊. l. pater in prin. ⁊. §. j. cum. §. sequentibus de legatis. iij. ⁊. l. voluntas. ⁊. l. quotiens. C. de fideicom. ſm eum. qui licz loquatur in vltima voluntate. tamē idem videtur dicendum in contractibus.

c ¶ Quia de vltimis voluntatibus ad contractus. ⁊ ecōtra ꝓcedit argumentum adeo ꝙ dispositum in vno trahiꝛ ad aliud ex predictis. l. seruum filij. §. cum qui cyrographum. de leg. j. ⁊. l. si ex legati causa. ⁊. l. ita stipulatus ꝟ. sabinus. ff. de verbo. oblig. cum simi. Ideo videtur in casu nostro ꝙ dictus Bartholomeus non censeatur venisse contra prohibitionez: quia mens ⁊ rō prohibitionis videtur fuisse ꝙ dictus Bartholomeus possit illam rem reemere causa eam rem pro se retinendi ⁊ non vt eā alteri venderet. Si itaq̄ ipsam reemit ⁊ vult eam rem pro se retinere cessare videtur ratio prohibitionis. ⁊ per consequens non censeatur venisse contra dictam prohibitionem: que censeatur limitata ⁊ ratione ⁊ mente predicta.

d ¶ His tamen nō obstātibus contrarium puto de iure respōdendum. exquo enim presupponiꝛ ꝙ dictus Bartholomeus censebatur venisse cōtra ꝓhibitionem per ipsam secundam vēditionem. tertio factam vt probatum fuit in suprascriptis cōsilijs que in presenti causa reddidimus prefatus dominus Bal. ⁊ ego deuentū quidē vr̄ ꝯ rōnem ⁊ mētē ꝯhentium. Si. n. ꝯhētes voluerūt ꝙ si dictus bartholomeus vellet dictā rē vendere. tūc dicti pmi emptores deberēt dictā rē ꝯseq postq̄ rē retrāstulissent in ipsuz Bartholomeū. Multo fortius censenꝛ voluisse ꝙ dicti primi emptores eā rē retinerēt ⁊ effectualiter ꝯsequerētur si dictus Bartholomeus vellet ꝑus eā rē alteri ꝯcedere. ita ꝙ mēs ꝯhentium cōprehenditur p venditionē prius factam. Et sic rō Ange. supra scdo loco assignata nō militat hoc casu. Preterea non presupponitur in casu Ang. ꝙ in casu alienatiōis fuerit adiecta pena: prout fuit adiecta in casu isto.

e ¶ Nec etiam presupponiꝛ ꝙ interuenerit iuramentū ꝓhibiti qui vt presupponitur erat maior. xxv. annis qd̄ iuramētum impedit purgationem. prout no. doct. in. l. siqs maior. C. de trāsac. p tex. ibi qd̄ ⁊ no. doc. in. l. si insulam. de verb. ob. ⁊ si impedit purgatiōem more cōmisisse in nō faciēdo multomagis īpedit more purgatiōem cōmisse in faciēdo.

f ¶ Quia maius vicium est mora in faciendo q̄ mora in nō faciendo. vt no. cōiter singularis in. l. si mora. ff. solu. matr. sed est glosella similis in. l. in lege. ff. ad sylle. Ex quibus pꝫ qd̄ termini ꝯsilij Angeli sunt multū dissimiles ⁊ separati a terminis nostris. ⁊ separatorū separata est rō ⁊ iuris dispositio. l. fi. ff. de calūniato. ⁊. l. si maritus. C. de donatio. inter virum. ⁊. l. naturaliter. §. nihil commune. ff. de acqr. posses.

g ¶ Preterea purgatio more seu cōtrauentionis debet fieri incōtinēti seu paruo tēpore elapso. l. ⁊ si post tres cū ibi notatis. ff. siquis cautio. ⁊. l. si ita qs. §. seya in fi. ff. de verb. obli. ⁊. c. potuit. de locato. ⁊. d. c. siquis presbyterorum vel saltē ante litis ꝯtestationem. l. si insulam fieri. de ꝟb. oblig. Nos autē sumus in purgatione more seu cōtrauentiōis in faciēdo facta nō intra breue tēpus ⁊ nedū post litē ꝯtestatam. sed post litē diu vētillatā ⁊ tacitā cōclusionem in causa. merito sera fuit penitētia. Nec obstāt iura ⁊ theorica q̄ seu que primo loco adduxi post Ange. qꝛ primo respondetur ad. d. c. siquis presbyteroꝝ. qd̄ facit pro non cōtra. nam a cōtrario sensu vult qd̄ reemptio facta nō celeri tpe nō excusat a pena. Item ad. d. l. ex hoc edicto. §. siqs alienauerit. de alie. iu. mu. cā fac. rn̄detur qd̄ ibi agiꝛ ad id qd̄ īterest vt eo. ti. l. nō solum. §. hec actio. Jō si reemit ante iudiciū mutatū cessat omne interesse vn̄ nō mirum si tūc cessat actio.

h ¶ Item ad. d. l. sequiꝛ. §. item labeo. rn̄detur qd̄ viciuz furti aboletur quo ad vsucapionem rei furtiue eoipso qd̄ res furtiua peruenit in potestatem domini vt in eadem lege. §. quod aūt. ⁊ insti. eo. ti. §. aliquādo. hinc est qd̄ si res furtiua redempta fuit noie domini vel per representantem dominum vt est depositarius censetur res reuersa in potestatem dn̄i. Ideo extinguiꝛ viciuz furti. iste est tex. ⁊ eius ratio. d. §. item labeo. Ad dictum autez speculatoris lꝫ negari possit ꝓut alij negabāt prout ipse in fine illius ꝟsi. refert. tamen presupposito qd̄ bn̄ loquatur vide intelligēdū ſm ius qd̄ allegat. Allegat. n. principaliter dc̄m. c. siqs presbyteroꝝ. qd̄ loquiꝛ qn̄ celeris fuit penitētia ⁊ reemptio qd̄ ⁊ innuūt ꝟba. Specu. dū dicit ꝙ postea intellecto a peritis qd̄ res commissa eēt illā recupauit q̄si sentiat qd̄ prius ignorāter vēdidit ⁊ statim qd̄ intellexerit qd̄ inciderat in cōmissuz rē recuperauit. Nō aūt loquiꝛ qn̄ recuperasset postq̄ dn̄s petijsset rem tāq̄ inciderit in cōmissum. ⁊ post litē trutinatā vidēs se habere succūbere ipaz rē venditā recuperaret: maxime qꝛ tūc nō viget eqtas in qua se fundat Specu.

i ¶ Et sic Specu. in terminis similibus in qbus nos loquimur potius vr̄ sentire quod recuperatio rei vendite nō iuuaret emphyteotam. exquo reemptio non fuisset celeris: ⁊ exquo equitas illa cessaret que militat quando ante litem motā intellecto a peritis qd̄ res inciderat in cōmissum rez redemit saltem si eam rē redemit anteq̄ dn̄s declarauerit qd̄ volebat rē incidisse in cōmissuz qꝛ pena forte nō cōmittitur nisi dn̄o volente ꝓut in fili notāt gl. ⁊ doc. i emphyteota cessante soluere canonē i. l. ij. C. de iure emphy. ⁊ habetur etiam in. c. potuit. de locato. Preterea ad oia supra dicta iura cōtraria quibus moueꝛ Ang. responderi pt̄ ꝙ loquūtur in ꝓhibitione facta a iure. ⁊ in pena legali. Nos āt loqmur in ꝓhibitione facta ad homie. i. p ipsos ꝯhētes. ⁊ i pena cōuentionali ⁊ effectu qui resultat ex conuentione.

k ¶ Facilius autem agiꝛ cum lege q̄ cū homine. l. celsus cū ibi no. ff. de arbi. ⁊ efficaciora sunt iura que qs consequitur sua prouisione q̄ legis. l. assiduis cum ibi no. C. qui potio. in pig. ac. ⁊ in. l. fi. C. de pac. conue.

l ¶ Ideo lex q̄n̄q; denegat suum.i.legale bn̄ficiū ꝛ nō tm̄ idest propria prouisione quesitū bn̄ficiū.vt no.gl. ꝛ doc.in l.j.C.si aduer.ven.Jō dicta iura non sunt detrahēda ad casum nr̄m per pdicta.Ex quibus oibus cōcludo ꝙ dicta re emptio tali tpe fcā non excusat dcm̄ Bartho. Laus deo.

¶ Agens ex aliquo ɔ̄ctu:q: dicat consignasse id ad qd̄ erat in ɔ̄ctu obligatus ꝛ petens sibi obseruari ꝙ promissum est in dicto ɔ̄tractu qd̄o habeat probare implementum. Item testes qui examinantur ad probandum consignationem ali cuius nemoris quomodo habeant probare.

¶ Consilium clxxix.

In noīe dn̄i nr̄i iesu xp̄i. ¶ Uisis scripturis sub sigillo trāsmissis.Lz multa dici possent dici.de.Item lz instruat Spe.in ti.de ɔ̄silij re qui.ver.porro.ꝙ ɔ̄silia decisiua reddantur sine iuriū ꝛ rōnū allegatiōib⁹.ꝛ fac ꝙ ipse no.in ti.de alleg.ꝛ dispu.§.porro.ṽ.in sum.ꝛ in ti.de sen.§. pariter ṽ.vex.ꝛ qd̄ no.Jo.an.ꝛ Panor.in.c.sicut. de re iu.

a ¶ Assimilatur.n.ɔ̄siliuz decisiuū in hac parte plationi snie vt dicit Pano.in ɔ̄si.ij.inci.dum esset mā ɔ̄nis.tn̄ non ex toto in p̄nti cōsultatione sequar dictam Spe.doctrinā.sed breuiter attingā aliqua que principalr̄ me mouent pro decisione huius ɔ̄sultatiōis alia obmittēs.vt vtar breuitate soli ta in consilijs decisiuis.Aduerto aūt ꝙ actor dz fundare legitimis probationibus suam intentionem:alr̄s ēt si reus nihil probet.tamen est absoluendus per iura vulgaria.

b ¶ Item qn̄ actor nitit̄ ex aliquo ɔ̄ctu vltro citroq; obligato rio dz implere ɔ̄ctū ex pte sua:alr̄s repellit̄ ab agendo.l.iu lianus.§.offerri.ff.de act.emp.ꝛ.l.quero.§.iter locatorē.ff. locati.Jō parti dicti xp̄ofori incūbebat onus iplēdi ɔ̄ctū. exquo nitit̄ vl̄ saltē effectualr̄ offerēdi dicti ɔ̄ct⁹ iplemētū. Itē onus fundādi suā intētionē legittimis pbatiōibus ꝙ minime factuz arbitror.Nam amplectēdo istud scd̄m caput pro pte dicti xp̄ofori non vr̄ legittime pbata eius intentio.

c ¶ Deducit.n.in sua petitiōe dict⁹ xp̄oforus ꝙ dictus mar cus pro anno.M.cccclxxxvij.cessit ꝛ cōsignauit dicto xp̄o foro triginta tornaturas siluaꝝ ɔ̄ducturū per dictū marcū a dicta cōitate Cenese.Itē cessit pro tribus ānis sequētibus quartā ptem dictaꝝ siluaꝝ.ꝛ ꝙ per dictū marcū fuit ɔ̄uētū in quolibet pdictoꝝ q: de dictis.xxx.tornaturis.d. marcus postea occupauit.xxv.tornaturas. ꝛ.xxv.alr̄s tornaturas de dicta quarta pte pro annis sequētib⁹ dicto xp̄oforo ɔ̄signa ta.Et pp dictaz ɔ̄uētionem petit eius interesse ꝙ existimat ascendere ad q̄ntitatē.ccl.librarū.Et an pbādū occupatio nem.xxv.tornaturaꝝ de dictis triginta tornaturis induxit qnq; testes vz Dn̄icum primū testē.marcū tertiū testē.frā ciscū octauū testē.romanū decimū testē.ꝛ Joannē vndeci mum.Et lz dictus Dn̄icus primus testis pbare videat̄ ꝙ boies dicti marci ex cōmissione ipsius marci inciderēt circa tertiam ptem dicte partis silue ɔ̄signate dicto marco.tn̄ di ctus testis dixit se ignorare q̄ntam q̄ntitatem.lignaꝝ vel fas sinaꝝ habuerit de dicta incisiōe.ꝛ per p̄ns non probat q̄n titatem interesse prout pbari debet vt ferri possit certa snia per no.per gl.ꝛ doc.in.l.certi conditio in prin.ff.si cer.pet.

d ¶ Et lz subdat ꝙ credit ꝛ arbitrat̄ ꝛc.non sibi credit̄:q: te stimonium de credulitate nō pbat regularit̄. vt hr̄ in.l.j.ff. de vē.inspi.ꝛ per Bar.in.l.qd̄ rā.§.arbiter.ff.de arbi.ꝛ per casi.in.c.quotiēs extra de testibus.ꝛ per Jo.an.in.c.inqsi tioni.de accu.ꝛ est claꝝ.Itē nō deponit de certa q̄ntitate in cisionis:q: dicit circa tertiā ptē.ꝛ sic nō deponit precise de tertia pte pp dictionē circa.ad h.c.attestatiōes.ꝛ.c.si.de de spō.impubeꝝ.vbi dn̄s Ant.de but.dicēs ꝙ testis per dictio nem circa nihil pbat.Item nō intererat dicti christofori ꝙ ligna non inciderentur:q: ad incidendum erant destinata: sed intererat ꝙ non essent asportata per alium ad alterius vtilitatē ꝛ non deponit dictus testis ꝙ oīa ligna incisa fo rent asportata per dictum marcū vel nomine ipsius marci.

e ¶ Et pluralis loquutio verificat̄ in duobus regula pluralis loquutio ī.vj. Preterea nō deponit q̄ligna icisa fuerit portata p ipsuz marcū.ꝛ q̄ noīe ipsi⁹ marci.ꝛ aliqua potue runt asportari eius noīe sine eius mādato.nā ꝯbat dictus testis de mādato ad incidendū.nihil aūt deponit de māda to ad asportandū dicta ligna incisa.ita ꝙ ex pluribus osten ditur ꝙ dictū istius testis nō releuat dictū xp̄oforum acto rem:licet magis arctet ꝙ dictum alicuius ex alijs testibus.

f ¶ Marcus aūt Jacobi tert ius testis silr̄ non probat:q: vl̄ in suo dicto singl̄is ꝛ deponit de suo facto ꝛ ad iustificatio nem ipsius facti.ꝛ sic deponit super suo interesse.ꝛ propte rea non est ydoneus testis tanq̄ deponens in sua causa.l. nullus ydoneus.ff.de testi.ꝛ.l.in omnibus.C.eo.titu.

g ¶ Item Franciscus octauus testis silr̄ non probat:q: lz di cat ꝙ vidit plures operarios marci incidere ēi in. xxx. tor naturis dicto xp̄opboro assignatis ꝛ ēt in alijs quartis ꝛ ꝙ ex eis habuit ꝛ percepit ligna.non tn̄ deponit de certa q̄nti tate.probatio.n.dz esse certa.l.certum de confessis.Itez in terrogatus in cā scie nō reddit ydoneā cām scie. dixit.n.ꝙ p̄ns fuit ɔ̄signationi facte de dictis triginta tornaturis ꝛc. ꝛ subdit ꝙ habet noticiam de dictis siluis ꝛ audiuit vt.s.

h ¶ Quinimmo sup interrogatorijs examinatus deponit ꝙ non fuit p̄ns qn̄ dictus marcus cōmisit dictis suis oparijs ꝙ inciderēt in dictis siluis:sz credit ꝙ dictus marcus com misit ꝛ ꝙ alr̄s dicti oparij nō incidissent ꝛc.ꝛ sic nō depo nit per sensum corporis put testis deponere dz.l.testiū.C. de testi.ꝛ.l.qui testā.§.si.ff.de testis.ꝛ p glo.in.l.solā.C.de testi.sz deponit p verbū credit quo ad cōmissionē pdictaz ꝛ testimoniū de credulitate nō releuat vt.s.dcm̄ fuit ꝛ si opa rij dicti marci asportauerūt sine eius cōmissiōe non potue runt dcm̄ Marcuz obligare ꝛ non tenet̄ de gestis p alios.

i ¶ Itē romanus quōdā bartoli examinatus sup.iij.arti.de ponit per auditū de ɔ̄signatione facta dicto xp̄opboro de triginta tornaturis.ꝛ ꝙ vidit famulos xp̄opbori icidere ꝛc. ita ꝙ nihil deponit in preiudicium dicti marci.

k ¶ Silr̄ Joānes quondā guillielmini nihil pbat q: solum deponit ꝙ dictus marc⁹ cū testē ɔ̄duxit ad incidēdū ligna in dictis siluis ꝛ ei assignauit vt indiceret ibi prope vbi p fa mulos xp̄opbori incidebat ꝛ ipse ꝛ eius frater cuz duobus alijs socijs iciserūt miliaria vigintiquattuor fassinaꝝ.iste.n. testis nō deponit de icisiōe in dictis triginta tornaturis as signatis dicto xp̄opboro sz solū de incisiōe ꝛ nihil deponit de asportatiōe.ꝛ p p̄ns dicti qnq; testes nō ɔ̄cludūt in eoꝝ dictis id qd̄ est deductū in dcā petitiōe circa dictas trigita tornaturas.alij āt testes nō fuerūt examiati sup istis trigin ta tornaturis nisi frācisc⁹ quōdā inguberti de cesena vltim⁹ testis q fuit examiat⁹ sup.iij.arti. loquēte de dictis triginta tornaturis tn̄ sup eis nil deponit.nā solū ɔ̄ponit ꝙ habuit in p̄io āno tornaturas cētū vltra q̄rtū dictaꝝ siluaꝝ ꝛc.sup quo deponūt p̄tes alij testes de qbus imediate subnectā.

l ¶ Deponit.n.frāciscus de cesena octauus testis sup p̄mo c.ꝙ dicto marco fuit assignata pro p̄io anno maior ps dcōꝝ rū q̄rtoꝝ ei tūc non assignatoꝝ interrogatus in cā scie dixit ꝙ audiuit ꝛ ꝙ est publica vox ꝛ fama de testificatis per eū.

m ¶ Redditio āt cāe p auditū nō est ydonea adeo ꝙ depositioni non dat̄ fides.c.cū l̄ris de testi.ꝛ.c.inqsitioni.de accu. ꝛ.d.l.testiū cū si.ꝛ lz sup.iij.artic.deponat in cā scie ꝙ p̄ns fuit ɔ̄signationi.s.facte vl̄ intelligendū de p̄ntia assignatio ni facte dicto xp̄opboro.marie q: subdit ꝛ audiuit vt.s.sin gula singulis ɔ̄grue referēdo.Itē iste testis nō probat q̄nto maior fuerit ps assignata pro p̄io āno dicto marco:lz.n.su per.iij.arti.deponat de ordinaturis cētū vel circa tn̄ vl̄ de ponere p ṽbū credit subdēdo.ꝛ sic credit ꝛ firmiter tz ꝛc.ꝛ testimonium de credulitate nō probat vt supra dictum fuit.

n ¶ Preterea deponit per ṽba vel circa ꝛ sic nō deponit de certa q̄ntitate.itē exquo nō appet ꝙ dicta silua assignata fue rit mēsurata nec facili discursu pōt discerni q̄ntuz vna ps sil uarum sit maior altera:lz deponēs fuerit p̄ns ɔ̄signationi. non ppea vr̄ sufficiens pbatio exquo maioritas nō est res que sensu pcipiat̄ maxime facili discursu in rebus magis p ut verisir̄ erāt dicte silue.p̄terea dato ꝙ pbaret̄ ꝙ assigna ta fuit maior ps ꝛc.nō ppea sequit̄ ꝙ in annis sequētibus nō fuerit assignata quarta ps dicto xp̄opboro: q: nō depo nit dictus testis aliud ꝙ marcus inciserit in primo āno to tā ptē sibi assignatā a trigita tornaturis assignatis dicto xp̄o pboro vltra.itaq; nō infert̄ ꝙ dicto xp̄opboro nō fuerit cō signata quarta ps put ɔ̄uenerat.deponit ēt romanus deci mus testis ꝙ fuit p̄ns dicte assignationi facte dicto marco pro primo āno ꝛ ꝙ fuit maior pars:sed ignorat de quanta quantitate ꝛ per hec constat ꝙ nil certum deponit.

o ¶ Franciscus āt duodecim⁹ testis:lz deponat de certa q̄nti tate maioritatis:q: de cētū tornaturis ꝛ vltra tn̄ in certa q̄n titate nō hz ɔ̄testē ꝛ testi singulari nō credit̄ per iura vulga ria.p̄terea ad dcm̄ isti⁹ testis pt ēt r̄nderi p ea q̄ dcā fuerūt circa p̄mū testē marie q: nō deponūt testes ꝙ dictus mar cus talr̄ vsus fuit dcā assignatiōe sibi fcā ꝙ dcūs xp̄opbor⁹ non

non potuerit consequi quartam partem dictarum silvarum pro annis sequentibus. Preterea dicta cōuentio facta cū dicto xpophoro fuit facta de mense septēbris et annus inci piebat de mense Januarij. ita ꝙ poterat de mēse decēbris incidisse dictam partem sibi assignatam pro primo anno a triginta tornaturis supra: quo casu non habuisset iura insu per dictis silvis nisi pro quarta parte residui. ita ꝙ cum di ctus marcus solum cesserit iura sua q̄ hēbat in quarta par te dictarū silvarū pro annis sequentibus: satis vr̄ ꝙ fuisset tū satisfactum si dictus xpophorus dicti residui dicto casu habuisset quartā partē dictarū silvarū ꝑ sequētibus annis

p ¶ Ex quibus deducitur ꝙ ꝓbatiōes dicti xpophori acto ris non concludant sufficiēter maxime vt pro eo possit fer ri certa sententia.

q ¶ Itē militat aliud fundamentū. s. in ꝓnc. ponderatū. s. ꝙ dictus xpophorus agendo ex dicto ꝯtractu obligatorio ipsius xpophori opposita ꝯ eū exceptiōe ꝙ ipse non iple uerat ex parte sua debuit prius implere vel saltē offerre im plemētū per. d. §. offerri cū similibus. Nec obstat si dicatur ꝙ ipse marcus erat prius obligatus quia xpophorus ad ni hil tenebaꝛ in anno. M. cccclxxxvij. et veniendo ꝯ in dicto anno priuatus fuit iuꝛ ꝙ pretendebat habere ex dicto con tractu per singularem dispositionem. l. siquis maior. C. de transacti. Respondeꝛ ꝙ non est probatū nec deductum omne id qđ reqriꝛ ad hoc vt militet dispositio. d. l. siqs ma ior. Dato etiā sine preiudicio veritatis ꝙ ꝓbatū fuerit qđ Marcus primo ꝯuenerit saltē. q: non est ꝓbata nec dedu cta maior etas dicti marci. et insuper nō est expediū qđ sit probatū qđ dictꝰ Marcus ꝯuenerit. Ita qđ ex his et alijs que deducunꝛ ꝑ patronū cause que breuitatis causa obmit to. Attēto qđ sum in cōsi. decisiuo. concludo per dicta. s. i ꝓncipio ꝯsilij qđ partes iudicis sunt in obsoluēdo dictū Marcū a ꝯtentis in petitiōe. dictū autē xpophoꝛ absoluē dū fore ab expēsis saltē factis ante publicatiōem processus

¶ Substitutio cōpendiosa facta duobus filijs. quoꝝ vnꝰ est pubes alius impubes. An et quando in persona impu beris censeatur pupillaris vel fideicōmissaria.

¶ Consilium clxxx.

Repetito diuino nu mine. ¶ Principalis dubitatio presentis consultationis versatur. vtrum substitutio de qua in thēmate interpetranda sit in per sona Martini ipuberis pupillaris. an vo fideicōmissaria. et de hoc ꝓncipaliꝛ queritur per ꝯsultātē.

a ¶ Circa quā dubitatione dn̄s ꝯsulēs transiuit sicco pede cōcludendo qđ sit fideicō. eo q: vna cōceptione verborum facta fuit dicta cōpendiosa substitutio fieri puberi et filio i puberi et in persona constantij filij puberis nō potuit dire cto substitui post aditā hereditatem. l. post aditā. C. de im pubeꝝ. ideo vt seruetꝛ eq̄litas et vnū determiābile plura de terminabilia respiciēs illa pariter determinet. idcirco ꝑut in persona constantij impuberis dicta substō interpetraꝛ fideicō. q: non potest interpetrari directa pupillaris. iō ēt in persona martini impuberis fideicō. interpetrāda est nō directa pupillaris p. l. iā h̄ iuꝛ. de vul. et pupi. et. l. lutiꝰ. et. ti. et. l. hereditatē. et. l. quāuis. C. eo. ti. ſm eum.

b ¶ Sed ꝑfecto dicta iura omnia loquunꝛ in directis substi tutionibus ꝑut pōderat Pau. de ca. in. l. in testō. C. de te sta. mili. dicēs qđ dcā iura loquuntꝛ in simplici breuiloq̄ q̄ nō ꝯtinet nisi directas substitutiōes. s: cōpendiosa ꝯtinet i persona puberis fideicō. substitutionē. magis aūt interest pupilli qđ in eius ꝑsona sit pupillaris substō q̄ ꝯtinet fauo rē pupilli q̄ ꝙ sit fideic. q̄ ꝯtinet onus. iō vr̄ qđ ꝯtineat pu pillarē substitutiōē s: eū. ibi q ita t: dicens se ita ꝯsului se ꝑ q̄ opi. facit q: verbū substituo in cōpendiosa substitu tiōe diuersimode determinat: q: ꝯtinet substitutiōem dire ctā vulgarem si nō fuerit adita hēditas. Itē ꝯtinēt obliq̄ substitutiōē si fuit adita hēditas casu quo cessat pupilla ris. cū ergo diuersimode determinet respectu casuum non mirū si diuersimode determinet respectu personaꝝ sicut et qn̄ substō cōpendiosa est facta vnicuiq: tunc vnus v̄bū substi tuo specifice determināns vnū determiābile qđ ꝑ se cōpre hēdit illud dispariter determiat vt aliquo casu hēat locum directa substō et aliquo casu fideicō. s: posset pariter deter minare si hēret locū sola fideicō. vt h̄ habentur in. l. pcibꝰ. C. de impubeꝝ. et in. l. cēturio. C. eod. ti. et in. c. Raynutius et. c. Raynaldus. de testa. et. c. si pater. eo. ti. li. vj.

c ¶ Eadem rōne et fortius videbaꝛ dōm ꝙ non incōueniā si diuersimode determinet qn̄ specifice determinat plura de terminabilia quasi fortius sit ar. ꝙ substō dcāt in dubio in terpetrari directa q̄ ꝙ vnū determinabile plura determi nans ea pariter determinet. pro quo arg. vr̄ optimus tex. in d. c. si pater. et facit. d. l. iam hoc iure cum si. supra adductis.

d ¶ Sed l: in via disputatiua ꝓbabiliꝛ illud substentari pos set ꝑut legēdo dicebā in. d. l. i testō. tñ i decisiuis tenēda est ꝯria opi. in terminis i qbꝰ loquiꝛ Pau. de ca. q refert imo. tenuisse ꝙ in ꝑsona vtriusq: sit fideicom. in qōne de facto.

e ¶ Et ideo vr̄ velle Bal. in. d. l. in testō. in. iij. q. loquens in substōne mixta. s. breuiloqua et compendiosa facta personis disparibus ꝯcludens ꝙ pōt dici ꝙ testōꝛ fecit plures sub stitutionum spēs et in vno deficit. suppletur per alterā dum modo seruetur equalitas per. d. l. q̄uis ſm eū per que vlti ma verba vr̄ velle bal. ꝙ non sit pupillaris in alicuius per sona. exquo in altera cadere non pōt qui bal. ſm Pēta. ibi h̄ loquiꝛ. et sic bal. Imo. et Pōta. vr̄r in h̄ cōcordare. pro quo facit gl. fi. in. d. l. in testō. ꝑut et pōderat ibi Pau. de ca. Et hāc partem t: ēt Barr. in consilio incipiente liuarellus quondam ceci in ordine. cxvij. ſm ordinem perusinum non informis. et ſm ordinem informis nu. lvij. et incipit annarel lus de castro plebis. et idem tenet Bar. in alio consilio inci piente Jacobus poli numero. xlj. ſm ordinem informis.

f ¶ Et idem vt relatū reperi ꝯsului in fortiori casu Rizziar. de saly. in ꝯsilio incipiente quidā testōꝛ habuit. dicēs ꝙ te stator hñs tres filios vnum impuberem: alios plures dixit siquis eorū in pupillari etate vel postea qn̄cunq: decesserit sine liberis substituo superstites. tunc ēt in persona pupilli erit sola fideicom. vt seruetur equalitas ſm eum. et ſm hoc est tā efficax. arg. ꝙ debeat seruari equalitas in compendio sa vel breuiloqua pluribus facta ꝙ interpetretur fideicom. in persona impuberis etiā vbi est facta expressa mentio pu pillaris etatis ſm dictam sententiam Ricciar. de Saly.

g ¶ Licet dinumeratio etatum. et sic expressio pupillaris eta tis faciat interpetrari pupillarem substitutione: vbi alr̄s in terpetraretur fideicom. ſm glos. et docto. in. d. l. precibus. et habetur in similibus iuribus supra adductis.

h ¶ Item Bar. in dicto ꝯsilio. xlj. incipiente Jacobus poli. vult ꝙ pp seruādā equalitatē iter ꝑsonas qbus fit substō cōpēdiosa iterpetreꝛ fideicō. ēt vbi ex tali interpetratione redderetꝛ substō inefficax. Itē bar. de saly. in. d. l. in testō. di cit ꝙ l: ꝓbatio directa nō obliqueꝛ. tñ ꝑut substō in testō descripta talibus v̄bis que sonāt in directā substitutionē qn̄q: obliquāꝛ. ita et ꝓbata per testes pari rōne obliqueꝛ.

i ¶ Immo et si testes ꝓbarēt qđ testatoꝛ voluit directo sub stituere et si substituere q: directo nō poterat substitutio obli quabiꝛ. arg. l. sceuola ad trebel. ſm eum. sub dubio tñ forte q vult ꝙ tūc obliquabiꝛ in ꝑsona vtriusq: vt seruetꝛ equa litas. et q: est verisimile qđ ideo testatoꝛ voluit directe sub stituere. q: credebat posse directo substituere vtriq: ſm eū in. d. l. in testamento. vij. oppositione. col. vij.

k ¶ Et sic omnes prefati doc. magni faciunt istud fundamē tum ꝙ debeat seruari equalitas loquuntur. tñ Bar. Bald. Imo. Rizziar. de saly. et Ponta. in substitutione facta per verbum commune substituo.

l ¶ Et idem in substitutiōe facta per verba directa iurisgen tium. cōcludit Ange. in cōsili. suo. xcvij. icipiente Julianus de mōte politiano in vltima col. dicens formaliter. Itē nō obstat ꝙ hic mater est in medio. q: istud h: locum cū sub stituiꝛ filijs per verba cōmunia. sic itelligitur gl. in. l. preci bus. de impuberū. et in. l. ex tribus. sed h̄ fuit facta ꝑ verba directa vt ꝓbaui. ergo et c. vt. d. c. si pater. et. d. l. precibus. et c. Subdēs ꝯcludo igiꝛ ex ꝓmissis dcām substitutiōem añ tē pora pubertatis directa si oēs filij erāt impuberes tpe testi alias. esset fideicō. omni tpe pp disparitatem ꝑsonarū. ad h̄ vt vniformiter eis succedaꝛ. d. l. in testō. et. ff. de vul. et pup. l. iā h̄ iure ſm eū. facit aūt dubiū in ꝓnti ꝯsultatione q: in casu nostro est facta substitutio cū adiectione v̄bi directi ci uilis heredes ꝙ verbū sine magna improꝑriatiōe non ad aptaꝛ ad obliquā substitutionem. ꝑ ea que hñr in. l. verbis ciuilibus. ff. de vulga. et pupil. et tāgit bar. in. d. l. cēturio qñ tale v̄bū adiungitur v̄bo cōi substituo. ꝑut cū refert dñs cōsulens in fine adductoꝝ ꝑ pte ꝯria. sed pōt dici ꝙ exquo dcm̄ v̄bū hēdes obliquatur quoad ꝑsonā cōstantij puberis et obliquatum fuisset in ꝑsona martini si decessisset pubes

non multum inconueniat si obliquetur et eo casu quo mar tinus decessit impubes pp seruandaz equalitatē prout bar. de Saly.c.in casu fortiori.s.qn testes probarent qd testator voluit directo substituere q dictum si procedit viget et arc ctat vt fortius.idem dicamus in casu isto in quo adduci pōt illa rō quam ipse Saly.adducit in casu suo.s. q est verisile q si voluit directo substituere fecit qz credidit posse substi tuere vtriqz.Item multum viget dictum ɔsiliū Rizziar.de saly.qz non vz q minus arcet ad interpetrandum substō nem pupillarez expressio pupillaris etatis que non poterat referri:nisi ad impuberem q̄ arcet virtus verbi directi ci uilis iuncti verbo obliquo saltez exquo refertur ad plures dispares.ita q non pōt pcise stare in virtute directa. Mul tum ēt artat ɔsilium bar.qz multum vz.ar.q actus dz inter petrari vt valeat.et non vt reddatur inefficax.l. quotiens in actionibus.ff.de re.dub.et c.si papa.de priui.li.vj. et l.quo tiens in stipulationibus.ff.de ver.ob.et tñ eo nō obstante.bar. voluit in dicto suo consi.xlj.q preualeat ɔ fundamentū q seruetur dicta equalitas.ita q ēt in persona impuberis non interpetretur directa nō obstante inefficacia substitutiōis.

m ¶ Ita q reteris suprascriptis dictis doctoꝝ.pstertiz Bart. barbo.et Rizziar.de saly.a quoꝝ auctoritatibus non puta rem tutum iudicantez recedere tenendū putaui q ēt in per sona martini sit iudicāda substō fideicō.per quaz mater nō excluditur a luctuosa filij hereditate: sed filio mr̄ succedit ab intestato exclusis sororibus ɔsanguineis per auc. defuncto C.ad tertu.cū onere:tñ restituendi hēditatē testōris reten ta legittima et trebellianica prout concludit dns consulēs.

n ¶ Confert ad predictaz interpetratiōem:qz fauore matris interpretatur qnqz substō fideicom.vbi alš cessante fauore matris interpetraretur directa. vt est text.in.l. precibus in fi. C.de impubeꝝ.et alš no.bar.et multi sequaces in qōne illa vulgata.s.an substō cōpendiosa facta per verba cōia sine tē porum distributione seu dinumeratione sit interpetranda fideicom.vel directa.de quo late in.d.l.pcibus.et in.d.l.cē turio.vbi Bar.cōcludit q sit interpetranda directa.fallit si mater est in medio sm eum et sequaces. Quātū aūt ad alia deducti.ō.in ɔsilio de subscriptione requisitus sum ɔten tus dictis et per dnm ɔsulentem. Anū tñ aiaduerto q mar tinus prout in puncto presupponitur erat frater ɔsanguineus con sanguineus tantum non vtrinqz coniunctus.et alie filie te starois erant sorores dicti constantij vtrinqz coniuncte.

o ¶ Frater aūt ɔsanguineus excluditur ab intestato a sororibus vtrinqz coniunctis.auc.itaqz.C.cōia.de successio. et auc.ces sante.et auct.post fratres ex vtroqz parente.C.de legi.here. adeo q excluditur etiā mater martini.vt hēs ipsius martini.

¶ Statutū puniens blasphemantes deum vel sanctos:an eius vigore debeat ɔdemnari de blasphemia ille qui dixit si sapontasse nostra dōna tu me renderai quello mai tolto.

¶ Consilium clxxxj.

In nomine domini nostri iesu xpi. ¶ Licet videatur prima facie dcm̄ q dictus Jacobus censeatur blasphemasse virgi nem mariā:qz proferendo dicta verba vz de traxisse potentie beate virginis. Et blasphe mia erga deum et sanctos vz esse quotiēs aliqs detrahit po tentie vel alteri qualitati que eis conuenit sm beatū Tho mam.ij.ij.q.xxxiij.arti.j. Et iō cum beata virgo videatur q hēret maiorem potentiaz q̄ facere q ille Antonius non re stitueret vel solueret dictos pullos.ideo vz blasphemasse et maxime qz vz illud dixisse in vilipendium beate virginis.et sic videtur illud maledixisse.et quotiēs qs maledicit de deo vel aliquo sancto censetur blasphemare.dicit Bar.in.l.itē apud labeonem.§.comitium.ff.de iniurijs.

a ¶ His tñ non obstantibus.ɔrium puto de iure rñdendū. Nā pmittendū est q in criālibus probationes dnt esse cla rissime.l.sciāt.C.de probatio. Nā verius est nocentē absol uere q̄ innocentē ɔdemnare.l.absentem in prin.ff.de penis.

b ¶ Item premittendum est q deus non pōt facere pecca tum nec aliqd malū prout concordant oēs theologi. Et so let dici q peccatum nihil est in euangelio Joānis primo ca pitulo ibi.omnia dicit et sine eo factum est nihil.i.peccatum.et tñ clarum est q deus est oipotens.et sic oia pōt.ergo non detrahitur potentie non posse peccare.peccatum.n.potius detrahit potētie faciendi bonuz vel abstinēdi a malo.sonat enim in defectū potentie vt alš vidi tenere theologos.vn̄ non posse facere qd malum est non ascribitur in potentie.

c ¶ Facit.c.si paulus.xxxij.q.v.vbi dz q deus non pōt coro nare corruptam.ad idez et clarius in.§.charitas.de peni.di. ij.vbi dz q Augustinus ait q peccare non est aliqd posse. immo aliqd non posse.vn̄ ille solus vocatur oipotens qui hoc non pōt.s.peccare vn̄ si qs diceret deus non pōt pecca re vel non pōt facere aliqd mali non peccaret:nec diceretur detrahere potentie dei sz verum diceret et pariter de beata Virgine et alijs sanctis. Sed malum est et peccatuz non re stituere ablatum.c.peccatuz non dimittitur nisi restituatur ablatum.de reg iu.in.vj.cum concor. Ideo non detrahitur potentie beate Virginis si non posset facere q qui tenetur restituere ablatum illud non restitueret.

d ¶ Quinimmo impossibile esset q beata Virgo se oppone ret restōni rei ablataꝝ qz se opponeret iustitie dei.et sic op poneret se virtuti et ipsi deo qui est iustitia sm beatū Tho mam.ij.ij.q.lviij arti.j.et si se opponeret peccaret et peccan do non eēt beata.et iō nō mirū si nō posset impedire restō nem. Preterea dicta vba seuele apōtasse nostra dōna seu la virgine maria tu me li darai etc.pñt interpetrari et itelligi q si virgo istaret q restituerentur dicti pulli vel soluerētur ipse Antonius restituet vel soluet etc. Et sic si ipsa virgo se oppo neret antonio resistēti soluere vel restituere ipse Antonius soluet vel restituet etc.et tunc non censeretur detrahere potē tie immo affirmare potētiam.et ɔsiter non cēseretur beatā vir ginem blasphemasse.cum igitur dicta vba ɔlata per dictū Jacobum hēre possint varios intellectus et summi in bonaz partē et in malam non probatur delictum intentatuz qz nō refulcat probatio luce clarior prout requiritur in criālibus vt premissuz est:sed amplectenda est benignior interpetra tio cum tractatur de pena irroganda vel non irroganda re gula in penis in.vj cum concordantijs.et.d.l absentem. Ex quibus oībus cōcludendum est q dictus Jacobus dz ab solui et non condemnari in penaz blasphemie. Laus deo.

¶ Filij qui in vita patris emerunt aliqua bona stabilia:an illa presumantur empta de bonis et pecunijs pris.vt sic de beant iudicari profectitia vel de pecunijs filioꝝ vt debeant iudicari aduenticia. Item mulier repetens dotem ab here dibus mariti.an et qn preferatur antiquioribus creditori bus. Item fratres qui communicauerunt inter ipsos bona ram presentia q̄ etiam futura:an dicatur inter ipsos contra societas:et quomodo et que veniant communicanda.

¶ Consilium clxxxij.

f In noie dñi nostri iesu xpi. ¶ Cir ca pmū quesituz vz an bona quesita per dictos filios censeātur acquisita cū pecunia et bonis pr̄nis et ɔsiter censeantur pfectitia:an vo cēseantur aliūde qne sita.et ɔsiter censeantur aduenticia lz videatur prima facie dcm̄ q presumetur dictos filios bona quesiuisse cum pecunia prīs.et sic bona fuisse quesita prīs quia de iure antiquo generaliter qcqd querebat filius qrebat pri.l.plz.de ac qui.here.l.cum filio.de lega.ij.cum simi. Adiecta autem re gula exceptuantur bona aduenticia per iura noua. C.per ti. de bonis mater.et titulum de bonis que libe.que iura sunt exorbitantia a regula iuris antiqui.

a ¶ Qui aūt se fundat in iure exorbitanti hz necesse pbare ea in qbus fundantur iura exorbitātia.vt not. Joā.an.in.c.j. de homi.li.vj.et refert et sequitur Bal.in.l.siquis non dicā ra pere.C.de episco.et cle. Ad idem glo.et doc.in cle.si.de re scrip.et notant legentes in.l.siquis maior C.de transac.

b ¶ Item qui nititur exceptione ɔ regulam incumbit ei onus probandi qz pro regula ɔsumitur no. Bar.in.l.quotiēs.ff. siquis cautio. Jō cum pr̄ hēat iura antiqua pro se vr q filij qui dicunt pecuniā eoꝝ fuisse aduenticiā hēant necesse pro bare q aliunde prouenerit q̄ a patre.facit ēt quod in simili hr̄ in plato qui aliqua querit.nā ɔsumitur acquisiuisse de bonis eccle.vt est tex.in auc.licentiā.C.de epis. et cleri.et ibi per doc.et per Jnn.et doc.in.c.requisisti.de test.et alš in vxo re ɔsumpto est q quesita per eā censeatur obuenisse ex bo nis seu contēplatione mariti.et sic cēsentur fuisse mariti.l. qn tus.ff.de donatio.inter virum et vxo.et.l.ēt.C.e.ti. Ita etiā dicamus in filiosa.q bona per eum quesita cēseātur quesi ta ex bonis pris vel pris contēplatione adeo q prie presu mantur tanq̄ profectitia cum de filibus idem sit iudiciuz

l.non

ꝓ.non possant.ff.de leg.ij.c.l.inter cetera.de restrip.cam si.

c ¶ His tamẽ non ob.contrariũ puto de iure respondendũ nam qcqd sit in prelato vel vxore in filiosa.glo.ꝛ doc.in.l.cũ opꝫ in prin.C.de bonis que libe.concludũt ꝙ in quesitis per filiosfa.si querit vtrũ censeant profectitia vel aduẽticia recurrenduꝫ est ad coniecturas:qꝛ si pater fortasse est diues ꝛ filij nõ sunt industriosi presument quesita ex bonis paternis.si aũt pr̃ est pauper ꝛ filij sunt industriosi ꝓsumet ꝯtrariũ.s.ꝙ bona quesita per filios ꝓsumant aduẽticia ꝛ in h concordãt gl.ꝛ doc.in.d.l.cũ oportet.in pñc.ꝛ huic mẽbro ſm mihi relata in rei veritate applicat casus noster qꝛ lãcillottus pr̃ nõ erat diues ꝛ filij erant industriosi:sꝫ qꝛ h nõ sunt ꝓbata nec deducta ideo iudex qui habet ex actis iudicare iuxta.l.illicitas scilicet veritas.ff.de offi.presi.nõ potest in hoc se fundare.

d ¶ Sed videndũ est quid alio nõ docto in dubio presumatur circa ꝙ glo.in.d.l.cũ oportet in pñ.in vltima sua opin.que videt a glossatore approbata iuxta.l.qui filiũ.§.sabinꝰ.ff.ad trebel.ꝯcludit ꝙ actori incũbit onus probandi.ꝛ alio nõ docto reus obtinet.ꝛ hoc firmat Salyc.ibi.ꝛ Bald.in auc.ex testã.C.de collatio.q cõclũdunt ꝙ ille qui agit habet ꝓbare.ꝛ sic ꝓcedit opinio vltima.gl.sed sufficit ꝙ ꝓbet presumptiue.ꝛ ita ꝓcedat opinio glo.que fuit Joãnis.aut enim querit qs probet ꝛ procedit dicta vltima opi.aut qualiter probet ꝛ procedit precedens opinio ioannis ſm eos.

e ¶ Idcirco in casu nostro in quo dicta francisca repetit dotes suas ꝛ sic est actrix ꝛ dicti iacobus ꝛ huguitionus sunt rei ꝯuenti idcirco incũbebat onus ꝓbãdi dicte francisce ꝙ dcã bona ꝑ filios quesita essent ꝓfecticia probãdo illud ꝑ cõiecturas de quibus supra vel sites qbus cõiecturis non ꝓbatis rei veniũt absoluẽdi.qꝛ actore nõ probãte reus absoluit.l.qui accusare.C.de eden.cũ infinitis similibus.

f ¶ Facit etiam pro filijs:qꝛ ipsi emerũt noibꝰ ꝓprijs.ꝛ ipsi soluerũt pecuniã.pecunia aũt soluta in emptiones factas siue noie ꝓprio siue noie alieno vl̃ cõi presumit regulariter fuisse soluẽtis.l.ij.C.ꝓ socio.de quo facit ibi tex.bart.ꝛ sequunt eũ doc.ꝛ idem dicit bar.in.l.titiũ ꝛ meuiũ.§.altero.ff.de administr.tut.ꝛ in.l.si patruus.C.cõia vtriusqꝫ iudi.pro quo facit:qꝛ soluẽs possidebat tempore solutionis.ꝛ ex possessione presumit dominiũ.l.sicuti.§.si queratur.ff.si seruitus vẽ.ꝛ.l.j.cuꝫ ibi no.ff.fami.hercis.ꝛ qd̃ not.Inn.in c.olim.de priui.ꝛ moder.in rubrica.ff.de noui oper.nũ.

g ¶ Nec obstant adducta in contrarium.non enim obstat ꝙ olim qcqd querebat filius querebat patri.ꝛ ꝙ de iur̃ antiquũ erat regula ꝓ patre:qꝛ ex quo plures sunt casus aduẽticij ꝙ̃ sint casus profecticij:scꝫ a patre ꝓfecti hodie potest dici ꝙ regl̃a sit pro filio.Et sic facit pro filijs theorica bar.in.d.l.quotiẽs.ff.si qs cautio.ꝛ militãt ẽt alie presumptiones.s̃.deducte ꝑ.d.l.ij.C.pro socio ꝛ dicto.§.si queratur ꝛ alia.s̃.deducta ꝛ ideo non est mirum si non incũbit onus probandi fundanti se in iur̃ exorbitanti a iure antiquo.

h ¶ Deueniẽdum est amodo ad ſm quesitũ.quo querit qs preferat in bonis lancilotti.cuius hereditas est agnita cũ beneficio legis ꝛ inuentarij per huguitionũ ꝛ Jacobuꝫ ꝛ dominam franciscã ex persona sue filie neptis dicti lancilotti.s.an preferatur domina Francisca repetẽs dotes suas pro quibus se obligauit dictus lãcilottus eius socer.ꝛ bernardus eius maritus vnus ex filijs lancilotti.an vero preferãtur dicti Jacobus ꝛ huguitionus ꝛ filij Joãnismarie nepotis ex filio dicti Lancilotti ꝓtendẽtes se creditores dicti Lancilotti in vna manu librarum mille trigintaqnqꝫ.ꝛ in alia manu in ducatis.lxxiiij.venetis vꝫ pro tribus partibus de quattuor ptibus qꝛ alia quarta ps dictoꝝ.cxxxv.librarꝝ ꝑtinet ad dcãm franciscã vt heredẽ dci bernardi.ꝛ filie bernardi.ꝛ vt heredem dicti lancilotti pro quarta parte ex ꝑsona sue filie neptis dicti lancilotti ꝙ crediruꝫ.cxxxv.librarꝝ est antiquius ꝙ̃ creditũ dicte dotis.ꝛ similiter creditum dictoꝝ.lxxiiij.ducatoꝝ.qꝛ depositum factũ dẽ dictis lxxiiij.ducatis precessit dationem dicte dotis.lꝫ cõditio donationis causa mortis euenerit post dationem dicte dotis ꝙ autem dicta francisca preferat in credito sue dotis.

i ¶ Facit qꝛ crediruꝫ dotis est ꝓuilegiatuꝫ.nã ꝓfert ẽt creditoribus anterioribus.l.assiduis.C.q potio.in pigno.ha.ꝙ vr̃ procedere ẽt in pretendentibus expressam hypotecham prout tenẽt vltramontani.ꝛ Cy.in.d.l.assiduis.pro quibus faciũt rõnes illius tex.ꝓut ibi dicit bar.q innuit dcãm opi.veriorẽ de rigore iuris.ꝛ marie h vr̃ ꝓcedere qñ mulier ꝓ dote pretendit etiã expressam hypothecã.prout eni mulier in tacita hypotheca posteriori prefertur pretendẽtibus tacitam hypothecam anteriorem.vt est expressum in.d.l.assiduis.Ita pari ratione videtur dicendũ ꝙ in expressa hypotheca preferatur creditoribus anterioribus pretendẽtibus expressam hypothecam.

k ¶ Tamẽ his non obst.ꝯtrium puto in decisiuis cõcludẽdũ s.ꝙ anteriores creditores pretendẽtes expressam hypothecã ꝓferant gñaliter credito dotis posteriori in tpe.regl̃a.n.est ꝙ prior in tpe sit prior in iur̃.in.l.potior.ꝛ.l.q balneuꝫ.ff.q potio.in pig.ha.ꝛ.l.j.C.e.ti.cũ si.A qua regula nõ reperit expresse exceptuatus iste casus.Nã priuilegiũ prelationis in dote circa hypothecã est inductum per nouam legẽ assiduis preallegatã que solũ militat in tacita hypotheca vt innuit tex.ibi in.§.ad hec omnia:ꝓout firmat ibi glo.ꝙ̃ prout ibi dicit Bal.omnes sequũtur.

l ¶ Et Bar.dicit ꝙ opi.glos.cõiter obseruat ꝛ ꝙ malũ esset ab ea recedere.ꝛ eam sequitur ibi rapha.fulg.Et quicquid dicendũ sit de rigore iuris dcã opi.est indecisiuis tenẽda.

m ¶ Tũ quia ab opinione glo.nõ est recedendũ iuxta notata per Jaco.butr.in.l.j.C.qui pro sua iurisdi.ꝛ multominus a cõmuni opiniõe cõcurrẽte cũ sentẽtia glo.qꝛ adherẽdum est carrotio.i.cõi opinioni doctoꝝ.vt no.glos.in.l.oĩs diffinitio.ff.de reg.iu.ꝛ bal.in ꝓcibus.C.de impub.ꝛ doct.in.c.ne innitaris.de constitu.ꝛ in.l.cum prolatis.ff.de re iu.ꝛ hoc saltem procedit in rebus quesitis per dictum Lancilottum ante dotis constitutionem.in quesitis autẽ postea est dubium:qꝛ glo.in.d.l.assiduis.idẽ tenet.sꝫ nõnulli doc.tenent contrarium:sed prout percepi sunt parui momenti quesita postea.ideo non insisto.

n ¶ Concludo itaqꝫ ꝙ saltẽ in bonis quesitis per dcm̃ Lancilottum ante cõstitutionẽ dotis preferant dicti Jacobus Huguitionus ꝛ coꝝ nepotes qui pretẽdunt anterius debitum ꝛ anteriorẽ hypothecã expressam.ꝛ qꝛ dcã bona lancilotti ꝓut percepi sunt longe minoris extimatiõis ꝙ̃ sint ille mille trigintaqnqꝫ libre.idcirco dicti Jacobus fratres ꝛ nepotes rei ꝯuẽti sunt ꝓferẽdi in dictis bonis nõ obstãtibus adductis in cõtrariuꝫ qꝛ loquũtur in tacita hypotheca nõ in expressa prout expressaꝫ habẽt dicti iacobus ꝛ alij rei conuenti.lex enim alr̃s etiam denegat auxilium ꝓtendẽtibus iura a lege cõcessa ꝛ non denegat iura quesita ꝓpria prouisione.vt per gl.ꝛ doc.in.l.j.C.si aduersus vẽ.ꝛ in.l.fi.C.de pac.cõuẽ.ꝛ hr̃ in.d.l.assiduis.

o ¶ Circa tertiũ autẽ quesitũ cum in instro dicti ꝯctus celebrati inter dictos fratres nõ sit fcã aliqua mẽtio societatis sed solũmodo cõuẽtum ꝙ bona acqrẽda ꝛ acqsita eẽnt cõmunia nõ vr̃ ꝙ censeat ꝯcta societas.Et qꝛ iura resultãtia ex cõtractibus tã puris ꝙ̃ cõditiõalibus trãseunt ad heredes.§.ex ꝯditionali.insti.de vbo.oblig.censet enim heres eadẽ ꝑsona cũ defuncto in aũc.de iureiur.a mo.presti.§.j.ꝛ maxime filij q cẽsent eadẽ ꝑsona cũ patre.l.fi.C.de ipuberuꝫ ꝛ iura ꝛ actiões saltẽ ciuiles sunt ꝑpetue.vt hr̃ insti.de ꝑpe.ꝛ tẽpo.actio.ꝛ in rubrica.ff.de diuer.ꝛ tempo.prescri.idcirco vꝫ ꝙ dicta communio causata ex dicto ꝯctu ꝛ iura ex ipso cõtractu resultãtia nõ fuerint finita morte dicti bernardi:sed transiuerint in filios ipsius heredes.

p ¶ His tamẽ nõ ob.ꝯtrium puto de iure respondenduꝫ.nã premittẽduꝫ est ꝙ cõtractus societatis ꝯtrahit quandoqꝫ expresse quãdoqꝫ tacite.l.societas coiri.ff.pro socio.ꝛ per Bar.ꝛ doc.in.l.titiuꝫ ꝛ meuiũ.§.altero.ff.de admi.tuto.ꝛ in.l.si patruus.C.cõmunia vtriusqꝫ iudi.ꝛ ꝑ eundem bar.in tractatu suo de duobus fratribus.

q ¶ Que tacita societas ꝯtrahit qñ celebrant actus q cõueniunt societati vt declarãt doc.in locis ꝓallegã.sed communicare oĩa bona presentia ꝛ futura est actus qui conuenit societati omnium bonoꝝ ꝛ non solet fieri citra ius ꝛ nomẽ societatis:quia non aliter cõtrahitur societas omnium bonorum nisi communicãdo oĩa bona quesita ꝛ acquirenda.l.iiij.ff.pro socio.ꝛ.l.si societatem vniuersarum eod.ti.

r ¶ Facit optime.l.ij.ff.cõi diui.vbi est text.ꝙ si duo simul emũt vnã rẽ cẽsent in ea re cõtraxisse societatẽ.ꝛ sic qui incidunt in communiõeꝫ ex coꝝ ꝯtractu censent in dubio societatẽ cõtraxisse in re cõi pari rõne ꝛ fortiori censeant cõtrahere societatẽ q expresse ꝛ specifice cõmunicãt oĩa bona presentia ꝛ futura qui ꝓncipaliter ex coꝝ ꝯtractu in cõmunionem deueniũt ꝛ nõ incidenter prout ꝯtingit in emẽtibus simul.iõ intrepide ꝯcludendũ est cẽseatur inter predictos fuisse contractam societatem non obstantibus adductis in contrarium que satis apparent sublata ꝑ iam dicta.

a ¶ Facto aūt h̄ p̄suppoſito ꝙ dictus ꝯctus ceſſat ꝯctus ſo
cietatis reſultat clara deciſio queſiti: q2 ſocietas finit̄ morte
vnius ex ſocijs.l.actione.§.morte.ff.pro ſocio.⁊.l. adeo.eo.
ti.idcirco morte dicti Bernardi fuit finita dicta ſocietas.⁊
non trāſiuit ad h̄des ꝯctus.n.ſocietatis nō trāſit ad here
des niſi ſit ſocietas vectigalium.d.l.adeo.⁊.l.nulla cum ſua
gl.e.tit.⁊ faciunt ēt verba ꝯctus: q2 actum fuit vt eēnt cōia
bona per eos querēda: nō aūt ꝙ cōia eēnt bona querenda
per eoꝝ h̄des.exquo ergo Bernardus mortuus nō pote
rat poſt mortē aliqd querere nec ſibi qcq̄ cōicari. q2 mors
oīa ſoluit in auc.de nuptijs: iō v̄ba dicti ꝯctus nō ſunt tra
henda ad queſita poſt mortē dicti Bernardi. in bonis aūt
queſitis ꝑ dictos fratres in vita dicti Bernardi dictus ber
nard⁹ h̄ebat ſeu h̄re d̄ebat quartā ptē oīuꝫ dictoꝝ bonoꝝ
q2 ita īter eos ꝯuētū fuit.⁊ dicta quarta ps ptinuit ad eius
filiā ⁊ poſt eius mortē ad dictā Frāciſcā eius mīeꝫ ⁊ h̄dē.
b ¶ Q2 mater p̄fert̄ patruis in auc.defuncto.C.ad tertu.⁊ in
corpore.de here.ab inteſta.§.reliquū.⁊ ex pſona filie ſucceſ
ſit in h̄ditate dicti bernardi ſiue dicta iacoba filia agnoua
rit h̄ditatē Bernardi ſui pr̄is ſiue q2 nō q2 h̄ditas pr̄is ꝑ
filiā tranſmittit̄ ad quoſcunqꝫ iur̄ ſuitatis.l. ſi fratris.C.de
iur̄ deli.cū ꝯcor.maxime in mfem.l.apud hoſtes cū ſua gl.
C.de ſuis.⁊ legi.lꝫ in infante fiat per quoſdā aliqua dubita
tio per.l.ſi infanti.C.de iur̄ deli.tñ cōis opi.eſt ꝙ idē ſit in
infante.⁊ ita late ſequēdo teneo in.d.l.ſi infanti poſt cōem
doc.ſniam: idcirco ꝯcludēdū eſt ꝙ bona oīa queſita ꝑ ber
nardum ⁊ fratres in vita bernardi ptineāt ad dictā frāciſcā
pro quarta pte ⁊ īſup ad.d.frāciſcā ptinēt ducēte libre ꝓut
ꝯuētū fuit in dcō ꝯctu ſocietatis detrahēde de bonis dcōꝝ
ioānismarie buguitiōi ⁊ iacobi.⁊ pro alijs ptibus ptineant
ad buguitionū ⁊ iacobū ⁊ filios ioānismarie. Laus deo.

¶ Heredes vxoris cui ſunt a marito legata alimēta in vita
an ſi in vita vxoris eidē nō fuerūt p̄ſtita ipſi ea petere poſ
ſint. Itē h̄s qui eſt grauatus ſoluere certa legata ex fructi
bus ⁊ redditibus poſſeſſionū h̄ditariaꝝ ⁊ ꝙ vltra nō poſſit
cōpelli.an ſi ceſſat ꝑ multos annos a ſolōne legatoꝝ ⁊ alie
nauit poſſeſſiōes h̄ditarias ꝯ prohibitionem teſtōris poſ
ſit compelli ad ſolutionem legatorum ſine aliqua dilatione.

¶ Conſilium clxxxiiij.

In noīe domini nr̄i ieſu chri
ſti. ¶ Quā
1 uis videat̄ prima facie dōm ꝙ dicti heredes
dn̄e flore legatarie non pn̄t petere dictā q̄ti
tatem ſexaginta flore.legatā dicte dn̄e flo
re nec alimenta.q2 nō p̄ſumit̄ in themate ꝙ
pro pte dicte dn̄e flore fuerint petita dcā relicta.⁊ ꝑiter nō
vr̄ ꝙ fuerit heres conſtitutus in mora ⁊ fructus bonoꝝ he
reditarioꝝ ex qbus ſolō fieri dēat veriſilr̄ ſint conſumpti.
a ¶ Quia fructus cōiter ſunt de rebus que ſeruando ſerua
ri non pn̄t: q2 vſu ꝯſumunt̄ vt.l.ſi vini.ff.de vſufruc. earuꝫ
rerum que vſu ꝯſu.⁊ res que vſu conſumunt̄ non p̄ſumunt̄
durare vltra triennium vt no.gloſ.ſine qua doc.ſequuntur
in.l.j.C.ſi aduer.vſuca.iō non vr̄ ꝙ de fructibus prius per
ceptis an̄ triennium ꝓxime elapſum poſſit fieri dicta ſolu
tio.⁊ cum ex forma teſti ſolō fieri dēat de fructibus bonoꝝ
hereditarioꝝ non vr̄ ꝙ h̄s poſſit cogi ad ſoluendū in pe
cunia vel in alijs rebus ⁊ in fructibus iā ꝯſumptis ſoluere
non pōt: idcirco vr̄ ꝙ debeat expectari ꝙ tot fructus ex bo
nis heraditarijs recolligant̄ ꝙ ex eis velit fieri ſolutio lega
toꝝ ⁊ imputet ſibi dicta dn̄a flora ſeu eius h̄s quare nō pe
tijt ſibi ſolui ꝙ ſibi debebat̄ dū fructus extabāt.⁊ lꝫ nōnul
la bona h̄ditaria ſint alienata ꝑ h̄deꝫ: nō tñ tollit̄ facultas
ſoluēdi ex fructibus dictoꝝ bonoꝝ ēt alienatoꝝ q2 pōt h̄s
fructus poſtea recollectos in dictis bonis alienatis emere
⁊ de eis ſatiſfacere legatarijs non ob.alienatione.
b ¶ Et lꝫ ipſe Franciſcus heres non ſeruauerit voluntatem
defuncti prohibentis bona alienari.non propterea vr̄ infer
ri ꝙ ipſe aſtringatur ad ſoluendū legatarijs alr̄ q̄ ſibi fue
rit iniunctū in teſtō q2 h̄ per teſtōrem nō diſponit̄ ſꝫ ꝓhibi
tio alienatiōis vr̄ facta per teſtōrē vt ipſe Frāciſcus h̄s fa
cilius poſſit de fructibus ſatiſfacere legatarijs inſuꝑ defun
ctus non pōt amplius alimentari.⁊ iō non vr̄ ꝙ alimenta
flore iam defunctus peti poſſint cum ſit impoſſibile eidē ali
menta preſtari ⁊ impoſſibilium nulla eſt obligatio.ff.de re
bus dubijs.l.impoſſibilium cum concor.ibi in gloſ.adduc.
c ¶ His tñ non obſtantibus ꝯtrium puro de iure rn̄dendum
vꝫ ꝙ dicte dn̄e Flore poſſint aduerſus dictum Franciſcum
petere ⁊ ab eo conſequi effectualiter ⁊ integralr̄ dictos ſexa
ginta florenos legatos dicte dn̄e Flore.⁊ ēt alimenta prete
rita donec vixit dicta dn̄a Flora.exquo p̄ſupponit̄ ꝙ poſt
morteꝫ dicti teſtatoris recollecti ſunt ex bonis hereditarijs
tot fructus qui excedunt ſummam legatoꝝ cum preſuppo
natur ꝙ legata oīa non excedebant ſummam. dcc.florenoꝝ
⁊ fructus dicte hereditatis aſcendebant ad ſummā ſexagin
ta ducatoꝝ ⁊ vltra quolibet anno. ⁊ ꝙ teſtator deceſſit iam
ſunt anni.xxiiij.⁊ ſic fructus hactenus ꝑcepti ex bonis he
reditarijs ſm̄ preſuppoſita excedunt ſummaꝫ.M.cccc.du
catoꝝ.⁊ ꝑiter excedunt longe plus duplo extimationis le
gatorum que erant ſoluenda ex fructibus hereditarijs.
d ¶ Et preſupponenduꝫ eſt ꝙ q̄titates relicte erant ⁊ ſunt
in oblōne.⁊ fructus ſunt in ſolōne per.l.ſiqs ſtipulatus ſit
x.in melle.ff.de ſolō.vbi eſt tex.notabilis ꝙ ſi qs ſtipulat⁹
eſt decem in melle.x.ſunt in oblōne ⁊ melle eſt in facultate
ſoluendi.itaqꝫ.x.h̄nt petiſed dat̄ facultas debitori ſoluēdi.
x.vel mel ad eius electionē.vt ibi hr̄.multofortius qñ pro
mittitur vel legat̄ q̄titas ſoluēda ex melle vel ex fructibus
hereditarijs: q2 tūc ex verbis apparet ꝙ ſola q̄titas eſt re
licta vel ꝓmiſſa.⁊ ſic ſola eſt in oblōne ⁊ fruct⁹ ſeu mel ſunt
in facultate ſoluendi.⁊ exquo nō ſunt declarati fructus cer
ti: nec pro qua extimatiōe vr̄ ꝙ legata ſoluant̄ ex fructibus
fuerit adiectū in fauorē h̄dis futuri debitoris.⁊ maxime ꝑ
id qd̄ ſubdit̄ qd̄ legatarij nō poſſint cogere dcm̄ eius h̄dē.
taliter qd̄ cogatur vendere bona ſtabilia dicte hereditatis.
e ¶ Et exquo q̄titates relicte legatarijs ſunt in oblōne ꝯſr
ſolui pn̄t cū ſolōne eius qd̄ debet̄ oīs tollit̄ oblō inſti.qui.
mo.tol.ob.in pn̄.⁊ ꝑ in.d.l.ſiqs ſit ſtipulat⁹.x.i melle ma
xime in caſu noſtro in quo concurrit impoſſibilitas ſoluen
di fructus conſumptos.⁊ concurrit volūtas creditoris qui
conſentit ſibi ſolui in quantitatibus debitis vel in alijs re
bus: puta bonis hereditarijs non alienatis.
f ¶ Facit ēt q2 ſi ſec⁹ diceremus ſequeret̄ incōueniēs ꝙ h̄s
fuiſſet lucratus ex fructibus debitis legatarijs cōſumendo
illos in ſuos vſus cū iactura legatarioꝝ nec decet ꝙ qs lo
cupletet̄ cū aliena iactura.l.nā h̄ nā.ff.de ꝯdi.inde.⁊ ſi di
catur ipſe h̄s nō ꝯuertit in ſuos vſufructus ꝑceptos ex re
bus vēditis: q2 emptores illos ꝑceperūt ⁊ ꝯſumpſerūt. Rn̄
det̄ ꝙ ipſe h̄s ꝑcepit inter vſuriū ⁊ cōmoditatē pecunie ꝑ
cepte ex ꝑcio vēditionū q̄ cōpēſat̄ ⁊ correſpectat̄ ad fruct⁹
reꝝ vēditaꝝ ꝑ ea q̄ hn̄r in.l.curabit.C.de actio.emp. ⁊ in.l.
iulianus.§.ex vēdito.ff.e.ti.alr̄s ſequeret̄ ꝙ vēditiōes ꝑ eū
facte dolo ſeu culpa ſua: q2 ꝯ ꝓhibitiōeꝫ teſtōris cederēt in
eius cōmodū.⁊ ſic ex dolo ſeu culpa ſua ſentiret cōmoduꝫ
qd̄ eſt inconueniēs.arg.l.hoiem.ff.mandati.⁊.l. ne ex dolo
ff.de dolo.⁊.l.ſiquis ex argentarijs.§.ſi.ff.de eden.cum ſi.
g ¶ Ex his itaqꝫ oībus concludendum eſt qd̄ q̄titates reli
cte peti pn̄t.⁊ ꝑiter dicti h̄des dn̄e flore petere pn̄t dictā
q̄titatem ſexaginta florenꝫ.relictā dn̄e flore. Itē petere pn̄t
alimenta preterita.lꝫ.n.pro tpe preterito qs amplius alimē
tari nequeat.vt de ſe ꝯſtat: tñ qui tenetur ex teſtō alimenta
preſtare.⁊ illa non preſtitit pōt ꝯueniri vt preſtet id quod
erat pro alimentis p̄ſtandū tpe preterito ſi ipſe debitor ali
mentaſſet vel eius extimationē: vt eſt tex.in.l. ſi libertis.§.
manumiſ.ff.de ali.⁊ ciba.lega.prout ⁊ declarat Bart.ibi.⁊
in tractatu ſuo de alimentis in.iij.q.principali.
h ¶ Non obſtant adducta in ꝯtrium. Non.n.obſtat ꝙ fruct⁹
ſunt ꝯſumpti.nā ſatis pꝫ rn̄ſum ex adductis pro hac parte.
Nam exquo fruct⁹ non ſunt in oblōne ſꝫ tm̄ in ſolōne.⁊ ſi
ſunt ꝯſumpti dici pōt fuiſſe ꝯſumptos in cōmodū debito
ris. Ideo nō liberat̄ ipſe debitor: ſed remanet obligatus ad
q̄titatem que ſolui pōt: vt ſupra deductū eſt. Adducta aūt
in ꝯtriū ꝓcederēt ſi ſoli fructus fuiſſent in oblōne ⁊ fuiſſent
conſumpti ſine mora ⁊ culpa debitoris.⁊ debitor nō fuiſſet
ex ipſis fructibus locupletatus.que quideꝫ ceſſant in caſu
nr̄o.item lꝫ dicta dn̄a flora deceſſerit ⁊ nequeat amplius ali
mentari non ꝓpterea tollit̄ quin poſſint peti alimēta prete
rita.⁊ ſic id qd̄ preſtari debuiſſet pro alimentis vel ſi preſta
ſtari non poterat preſtari debeat extimatio per.d.§. manu.
per not.per Barto.vbi ſupra. Laus deo.

¶ Statutum Camereni diſponit ꝙ nullus poſſit facere fe
neſtram vel priuagium in muro ſuo verſus territoriuꝫ alte
rius ſi in eius p̄iudiciū tēdit: an vēdicet ſibi locū in eo qui
vult facere priuagiuꝫ in ſua cloaca non verſus territorium
alterius: licet poſſet tendere in eius preiudicium Ioanni.

¶ Consilium clxxxiiij.

In noie dñi nostri iesu christi. ¶ Licet prima facie dicendū videa-
tur q dicto Joanni liceat facere dictum pri-
uagium ea ratione: quia illud facere inten-
dit in sua domo & in suo: licet domino face-
re quicquid vult: quia rei sue quilibet est moderator & arbi-
ter. l. in re mandata. C. mandati.

¶ Item & scdo qr dictum aquarium q apud nos appella-
a tur inter casella. videtur q sit cõe inter dictū Augustinū &
Joānem. & videtur q sit destinatū ad vsū recipiendi aquā
& imunditias ad vsum domorū dictorū Augustini & Joānis.
Tum qr ad eū vsum solēt deseruire hmōi aquaria seu inter
casella. Tum ēt qr in dicto aquario dictus Joannes hz duo
necessaria seu puagia & vnū aquarolū per que demonstrat.
vr q dictum aquariū sit destinatum ad hmōi vsum recipien
di imunditias priuagiorum domorum dicti Joannis.

b ¶ Et lz socio vti re cõi ad vsum destinatum. vt. l. si edes. ff.
cõi diui. & l. cum duobus. §. item mella. ff. pro soc. & habetur
per glo. & doc. in. l. sabinus. ff. cõi diui. iō liceat dicto Joāni
facere dictum priuagium in dicto aquario q maxime ex alio
dicendum videtur: quia videtur hoc sibi permitti ex forma
legis municipalis in themate descripte sub rubrica q non
possit facere in muro &c. Nam cū in dicto statuto pmo pro-
hibeatur fieri puagium &c. In muro domus sue versus ter-
ritorium vel aliā rem alterius in preiudiciū illius cuius est
territorium contra ius & antiquā consuetudinem & subdat:
nisi forte esset aquarium commune vel proprium.

c ¶ Et natura dictionis nisi sit ponere ɔtrium eius q est po
sitū in pcedenti oratione. Adeo q si pcedens oratio est affir
matiua dictio: nisi censet apponere orationē negatiuā si vo
p recedēs oratio est negatiua seu phibitiua dictio: nisi cen-
set ponere orationē affirmatiuā & permissiuā. vt. l. actiõe. C.
de transac. & l. si cū. § q iniuriarū. ff. si qs cautio. Et ita p di
cta iura tradūt in eis doc. cõiter dcs. ita q ad ppositū cū in
statuto nro. primo disponat phibitiue q nō liceat in muro
pprio facere fenestrā hostiū vel priuagiū vsus territoriū vi
cini in eius piudiciū cõtra ius vel antiquā formā subdēdo:
nisi esset aquariū cõe vel ppriū dictio: nisi cēseat denotare
permissionē faciendi pdicta. & sic ponere & affirmare ɔtriam
orationē affirmatiuam. & ɔsir q in aquario cõi liceat facere
puagium versus territoriū vicini in preiudiciū illius cuius
est territorium contra ius & antiquam formam.

d ¶ Et ita intelligēdo vr casus in. d. l. municipali q liceat fa
cere priuagiū in aquario cõi in piudiciū vicini ēt ɔtra ius &
antiquā formā. vt sic orō sequēs post dictionē: nisi sit ɔtria
orationi pcedenti referēdo clām in fine dicti statuti positā
ad oia pcedētia put fieri solet. l. talis scriptura de leg. j. c. ij.
regris. & c. inqsitioni. de app. cū si. Et iō non vr obstare di-
cto Joāni antiq forma dicti aquarij que est q in pte ante-
riori p. xl. pedes nō fuerit puagiū. Nec vr sibi obstare si ex
dicto puagio gnaret piudiciū dicto Augustini. & eius puteo.
Ex quo dictū statutū phibet fieri piudiciū vicini. vbi nō est
aquariū cõe. ergo pmittit finis ipsius statuti fieri puagiū in
aquario cõi: lz vicino piudiciū generet. Et lz alias de iure
cõi id fieri nō liceret ex quo principiū statuti phibet fieri cõ
trā ius. ergo finis statuti permittit fieri etiam contra ius. s.
commune ponderata natura dictionis nisi.

e ¶ Quod maxime vr dicendum: qr pro parte dicti Joānis
offert ita artare dictū aquariū q imunditie ex puagio fien
do nō stillabunt in dicto puteo Augustini. & sic nō genera-
bunt preiudiciū dicto Augustino & nō generando piudiciū
non vr esse contra ius: qr quis tenet alteri pmittere q sibi
nō nocet & alteri pdest. l. j. §. itē varijs. ff. de aqua plu. ar. &
no. in. l. ij. §. j. §. so. ma. & maxime in socio hnte rem cõem: qr
non pōt prohibere aliqd fieri in re cõi si sua non interest.
vt no. gl. in. d. l. sabinus per. l. quidā hiberus in prin. & §. j. &
§. ij. & §. fi. ff. de serui. vr. predio. facit qr quis pōt locū ser-
uientē altiare & deprimere. vt cõmode seruitute vti possit.
vt est tex. in. l. refectionis. ff. cõia predio. Ideo videtur q di-
ctus Joānes possit edificare in dcō aquario ad hoc. vt im-
munditie priuagij faciendi nō noceant puteo dicti Augu-
stini & vti possit dicto aquario cõmuni siue oporteret solū
dicti aquarij altiare siue deprimere. Nec videt obstare sm
statutū de quo in themate sub rubrica de questionibus de-
cidendis: quia dictum statutum nihil permittit neq prohi-
bet: sed solum disponit qualiter lites seu questiones inter
vicinos de aliqua smaita aquario &c. Cognosci & decidi de-
beant. & sic in nullo contradicit. pmo statuto. Nec obstat di-
cto Joāni nec confert ad presentem consultationem in qua
queritur. An dictus Joānes possit priuagium facere. & non
queritur qualiter dicta lis dēat cognosci & terminari. vz an
per iudicem an per bonos viros eligendos.

f ¶ His tamen non ob. ɔtrium puto de iure respondendū.
vz q non liceat dicto Joanni facere dictum priuagium. Ad
cuius rei euidentiam videndum est primo q dictum aqua-
rium sit cõmune pro indiuiso vel pro diuiso in dubio autē
aquarium in duas domos positū vel porticus seu conclaue
vel quid simile censetur esse cõmune & p diuiso vt no. Bar.
& Ang. in. l. q conclaue. ff. de dam. infec. facit. l. arbor. in pn.
ff. communi diui. & q per Barr. & docto. in. l. damni infecti
quidam. §. cum parietem. ff. de dam. infec. & in. l. inter quos
eo. titu. vbi concludit q paries positus inter duas domos
censetur in dubio esse communis pro diuiso.

g ¶ Et sic quilibet vicinus censet habere dñium parietis ex
latere suo vsq ad dimidiū parietis & h nisi dñi domorū ha-
beāt tigna seu trabes excedētes vltra dimidiā parietis quo
casu paries censet esse cõis pro indiuiso sm Bart. & doc. in
dictis iuribus. & in. l. parietē. ff. de serui. vr. pdio. Ita in sili
vr dicendum in dicto aquario. Sed dubiū restat: qr prout
mihi narrat priuagia dicti Joānis excedunt dimidiā ptem
dicti aquarij. & forte silr priuagia dicti Augustini si qua hz
in dicto aquario: quia prout mihi dicitur dictum aquarium
est adeo artum q non possit cõmode fieri priuagium prout
fieri solet pro commoditate domus quin excedat dimidiam
partem dicti aquarij versus latus vicini.

h ¶ Propter qd posset allegari q dictum aquarium sit cõe
pro indiuiso ad similitudinem eius q dicit in pariete cū de
similibus idem sit iudicium. l. non possunt. ff. de legi. & c. in-
ter ceteras extra de rescriptis. Sed qr in pūcto narratur q
dictum aquarium est longitudinis. lxiij. pedū. & a parte an-
teriori dictarū domorū dictū aquariū per. xl. pedes est sine
aliquo priuagio. & sic maior pars in duplo dicti aquarij est
sine priuagio. Ideo potius censendum videt cõmune maio
ris partis q dictum aquarium sit cõmune pro diuiso saltē
a parte anteriori in qua nullū est priuagium. Et potest dici
q dicta priuagia que excedunt dimidiam partē dicti aqua-
rij versus vicinū excedant iure seruitutis: vt sic totū dictū
aquariū censeatur eodē iure. arg. l. eū qui edes. de vsucapio.
vel si quis vellet insistere q propter dictum excessum dicto-
rum priuagiorum denotetur cõmunio pro indiuiso.

i ¶ Dicamus q communio pro indiuiso denotetur pro illa
minori parte versus finē dicti aquarij in qua sunt dicta pri
uagia ne sequatur inconueniens q maior pars cedat mino
ri parti. Nā potius econtra minor pars cedit maiori & ma-
ior pars attenditur vt. l. domum. ff. de contrahen. emptio. &
l. q maior. ff. ad munici. & extra de his que fiūt a maio. par-
te capi. c. j. & per totum. cum similibus.

k ¶ Nec refragatur aquarolū q est in domo dicti Joannis
in parte anteriori: qr illud aquarolum non excedit dimidiā
partem dicti aquarij versus domū Augustini. & sic non de-
notant cõmunionem pro indiuiso. Et si hoc est dictū aqua-
rium vsq ad dimidiam partem latitudinis versus eius do
mum sit propriū dicti Augustini. Tunc magis de plano di
cendum est q potest prohiberi dictus Joānes ne faciat pri
uagium supra rē ipsius Augustini prout facere intendit ex
quo prout mihi dicitur priuagium q facere intendit habe-
ret excedere dimidiam latitudinis dicti aquarij.

l ¶ Et nemo pōt facere aliqd supra solum alienū. l. quēad-
modū. §. j. ff. ad. l. aqliā. Si vo dictū aquariū est cõe p indi
uiso silr dōm est q dictū puagiū fieri nō possit: qr in re cõi
regulr aliqd fieri nō pōt inuito socio: qr melior est conditio
phibentis vt. d. l. sabinus cū ibi notatis per gl. & doc.

m ¶ Confirmatur ēt dicta cõclusio: qr non lz ēt in re propria
aliquid facere per qd aliquid imittatur in re aliena. l. sicuti.
§. aristo ff. si seruitus vendi. & l. si quando. §. fi. eo. ti. & l. flu-
minum. §. fi. in glo. pe. in fi. ff. de dam. infec.

n ¶ Et ppea non lz facere necessariū seu priuagiū in suo vel
in re cõi si imūditie stillant in puteo vicini put hr in dictis
iuribus. & dicit Bartho. ce. in suo tractatu de seruitutibus
in verbo necessariū allegādo papiēsem & dñm flo. multomi-
nus: lz id fieri supra solū alienū vr cõe si exinde sequat di-
ctus effectus q pp imūditias fiat detrimētū puteo pdicto.
Item dici potest q ex quo dicte imunditie dicti priuagij si
fieret haberent necessario intrare in cloacam subterraneam

dicti Augustini possit prohiberi per dictum Augustinũ ne immitantur in rem suam per iura preallegata.

p ¶ Et si dicat̃ dicta cloaca erat destinata vt reciperet aquam ⁊ imunditias dicti aquarij. ⁊ si domus dicti Aug. censeat̃ hr̃e seruitutẽ recipiẽdi aquã ⁊ imunditias dicti aquarij. Rñdetur ꝙ seruitus nõ põt durior fieri. l. si seruitutes. §. si stillicidiũ. ⁊ l. cuius edificiũ. ff. de serui. vrb. pdio. Licet dicendũ sit ꝙ si aquariũ predictũ est cõe saltem ab illo latere inferiori iuxta dictã cloacam subterraneã non possit cadere seruitus: quia res cõis non potest debere seruitutem rei proprie vnius ex dñis. l. in re cõi. ff. de serui. vrb. predio.

p ¶ Sed nihilominus si dicta cloaca stetit tãto tẽpore cuius initij memoria hoium nõ existit cẽset̃ hr̃e vim cõstituti. l. hoc iure. §. aqueductus. ff. de aqua quotti. ⁊ esti. ⁊ l. j. in fin. ff. de aqua plu. ar. Et facit ꝙ in. c. sup qbusdã. ⁊ in. c. q ꝑ nouale. de vbo. sig. ⁊ in. c. venies. eo. ti. li. vj. Sed tũc ꝯstitutũ cẽset̃ onus recipiẽdi in dictã cloacã id qd̃ solitũ erat imitti ⁊ nõ ꝙ de nouo ex nouo ꝓuagio veniret imittendum. Et sic multa conferunt in hanc decisionem ꝙ dictum priuagium fieri non possit inuito dicto Augustino. ⁊ ita cõcludo per predicta non obstantibus adductis in contrariũ.

q ¶ Non. n. ob. ꝙ primo loco dicebatur ꝙ licet vnicuiq; facere in suo qcqd sibi placet per. d. l. in re mãdata. q: rñdet̃ ꝙ verũ esset si fieret in suo nihil imittendo in alienum vel supra rẽ alienam vel rẽ cõem pro indiuiso secus si ex opere facto in suo veniret in necessariã ꝯñtiam imittendum aliqd in rem alienã vel faceret aliqd sup rem alienã nõ destinatã ad illũ vsũ ꝓut hec oĩa cõcurrunt in casu isto ꝓut supra deductũ fuit. Nec ẽt obstat ꝙ scd̃o loco in ꝯtrariũ adducebat̃: q: negat̃ ꝙ dictũ aquariũ fuerit destinatũ ad illũ vsũ ab illa pte anteriori. Ex quo ꝓ maiori pte semp stetit sine ꝓuagio. ita ꝙ nõ appet ꝙ illa ps fuerit destinata ad vsũ recipiẽdi imũditias ꝓuagiorũ: sed ad recipiendũ aquas stillicidiorũ dictarũ domorũ. ⁊ dicti aquaroli nec infert̃ fuit destinata ps inferior seu posterior dicti aquarij ad recipiẽdũ imũditias aliquorũ ꝓuagiorũ veterũ. ergo ad id fuit destinata pars anterior. s. ad recipiendum imunditias nouorum priuagiorum.

r ¶ Et regula est ꝙ in re cõi melior est cõditio ꝓhibentis ⁊ pro regula ꝓsumit̃. vt dicit Bar. in. l. quotiẽs. ff. si qs cautio. ⁊ hr̃ in rub. de reg. iur. in. vj. iõ qui se fundat in falletia incũbit ei onus ꝓbandi. Iõ dicto Ioãni incũbit onus ꝓbandi ꝙ dictũ aquariũ fuerit destinatũ ad recipiendũ imunditias veterũ ⁊ nouorũ ꝓuagiorũ: maxime a latere anteriori in quo latere nunq̃ fuerũt ꝓuagia ꝙ ꝓbare nõ poterit merito ⁊c. Et maxime q: negari põt ꝙ dictũ aquariũ a dicto latere anteriori sit ꝓprie cõe hoc est ꝓ indiuiso. ⁊ attẽtari posset ꝙ sit ꝓpriũ cuiuslibet vicinorũ a latere suo vsq; ad dimidiũ ipsius aquarij ꝓut supra deductũ est. ⁊ si hoc est multo fortius ꝓhibere põt vicinos ne in pte sua ꝓpria aliqd imitãt a vicino vel aliqd edificet̃ supra suũ solũ. ex quo rei sue ipse est moderator ⁊ arbiter ꝓut supius deductũ fuit. ⁊ maxĩe cũ sua intersit ne pdicta fiãt. ⁊ licet pro pte dicti Ioãnis offerat̃ aptare ita ⁊ taliter ꝙ dicto Augustino nihil nocebit nõ ppea desinit interesse: q: licet non noceret de pñti de facili posset nocere in posterũ: q: id qd̃ cõstrueret in dicto solo ne imũditie stillarẽt in puteo Augustini. ⁊ sic de pñti fortasse sibi nõ noceret nõ ppea ꝑpetuo ꝓhibet̃ in futurũ cũ nihil ꝑpetuũ sit sub sole. l. eũ debere colũnã. ff. de serui. vr. pre. Et licet posset cogi ad manutenẽdũ in eo statu: tñ interest nr̃a potius hr̃e rẽ securã ⁊ tutã q̃ hr̃e actionẽ ad cogẽdũ aliũ: vt curaret ꝙ res sit tuta ⁊ secura a ꝑiudicio ꝓut alias dicimus ꝙ interest nr̃a potius nõ soluere q̃ solutũ repetere. Et ppea nõ obstat ꝙ qs cogitur permittere ꝙ sibi non nocet ⁊ alteri prodest.

s ¶ Nec obstat. l. refectionis cõia prediorũ: q: loquit̃ in hñte seruitutẽ cõstitutã pro ea cõseruanda ꝙ nõ cõtingit in casu nostro: q: non apparet ꝙ vlla seruitus debeat̃ in dicta parte anteriori dicti aquarij ⁊ si est commune non potest debere seruitutem per dictam. l. in re communi.

t ¶ Nec etiã obstat dictum statutũ in ꝯtrium ponderatũ: q: licet rigore verborũ videatur pati interpetrationẽ supra datã dicto statuto: tñ non vr̃ de mente statuentiũ ꝙ fiat dicta interpetratio: q: intẽtio statuentiũ vr̃ esse ꝙ prohibeant̃ fieri ꝓuagia fenestre ⁊ hostia ⁊c. Versus territoriũ ⁊c. Potiusq̃ permittantur fieri casu quo alias non liceret.

p ¶ Prout pz ⁊ rubrica ipsius statuti que est ꝓhibitiua non permissa ⁊ tanq̃ ex ꝑfatione declarat mens disponentium. arg. l. fi. ff. de here. insti. ⁊ qd̃ habetur in. l. titia respondit. §. idem respondit. de verbo. oblig. ⁊ per Bart. in. l. ambitiosa. ff. de decre. ab ordi. fa. Si autem non prohiberetur nisi qñ fieret contra ius. ⁊ in preiudicium vicini a contrario sensu videretur permitti si fieret contra ius. ⁊ non in preiudiciũ vicini. ⁊ sic statutum potius videret̃ permissiuum q̃ ꝓhibitiuum: maxime si haberet̃ aquarium proprium vel cõmune.

t ¶ Et saltẽ nullo casu ꝓhiberet vltra ius cõe ꝙ non vr̃ de mente statuentiũ. ⁊ maxime q: vba rubrice sunt dispositiua hñtia orationẽ perfectam ⁊ sunt gñalia. ita ꝙ pñt pro textu allegari. vt per gl. ⁊ doc. in. l. j. C. ne fideius. do. den. Adeo ꝙ licet vba nigri sint specialia: tñ verba rubrice gñalia gñaliter intelligunt̃ nõ obstãte ꝙ vba nigri sint magis stricta. Sed nigrũ potius ampliat̃ a gñalitate rubrice ꝓut hanc theoricã ponit Ponta. in suis singularibus allegãdo ad hoc gl. sm̃ eũ singularẽ i. l. vnica. C. de capita. ciui. cẽsibus eximẽda li. xj. Sed est fictis ⁊ melior glo. in verbo hmõi lex in auc. vt facte noue ꝯstõnes in ꝑn. vbi legẽ nouã loquentẽ in spãli casu. i. de quibusdã legibus loquentibus in testis trahi gñaliter ad alias leges ea rõne: q: verba rubri sunt gñalia: licet in ꝯtrariũ faceret: q: iura in multis fauent testis. ff. de reg. iu. l. in testis. ⁊ c. cum dilecti in fi. de dona. cũ amplius non redeat arbitriũ. l. j. C. de sa. san. ec. Et sic nõ obstante ꝙ posset assignari ratio drĩe inter casum in nigro exꝑssum ⁊ ceteros casus. tñ pp generalitatem rubrice dispõ non restringit̃ ad casum expressum in nigro: licet illa sit lex noua ⁊ exorbitans ⁊ aliquo respectu correptoria iuris antiqui: vt innuit verbum sancimus ibi positũ iunctis notatis per glo. in cle. fi. de rescrip. in c. constõnem in prin. de reg. iur. lib. vj. ⁊ in cle. ne romani. de elec. ⁊ in cle. j. de offic. vi. ⁊ cle. q̃uis in prin. de appella. cum infinitis similibus melius probat tex. dicti auc. vt facte noue constõnes in prin. ibi extimauimus talia breui lege corrigere. Et hinc vidi non absurde hoc moderno tempore consultum ꝙ si rubrũ statuti dicat ꝙ mulier dotata non succedat ⁊ nigrũ dicit ꝙ soror dotata non succedat. Tunc nõ solum soror excluditur: sed ẽt alia femina pp gñalitatem rubrice mouebat̃ cõsulens auctitate pauli de ca. in cõsi. cccxxxiij. incip. primus casus paruam habet dubitationem.

t ¶ Ad idem adduco ꝙ signanter decidit Bal. in consi. mihi cccxxj. incipiente rubrica dicit ꝙ vir lucretur. vbi concludit ꝙ si statutum dicit ꝙ vir lucret̃ tertiam partẽ dotis tradite trahitur ẽt ad dotem nõ traditã: sed tñ promissam pp gñalia verba rubrice que dicebat ꝙ vir lucret̃ tertiam ptem dotis. Et licet prefati doct. nõ allegent optime faciũt glose supra adducte. Et pp pdicta in diuersis casibus pluries consului ꝙ statutũ exorbitans: licet strictus loqueret̃: tñ magis gñaliter intelligatur pp gñalia vba rubrice dispositiua. Ex his itaq; deducitur ꝙ dictũ statutum gñaliter prohibet fieri hostium fenestrã priuagium ⁊c. Etiam in muro proprio versus territorium vicini; licet alr̃s non esset cõtra ius cõe: sed censet̃ esse cõtra ius vigore dicti statuti generaliter id ꝓhibentis. ⁊ ita verificent̃ illa verba contra ius dictio. ergo nisi verificet̃ intelligendo ꝙ qñ aquariũ est propriũ vl̃ cõe non censeat̃ generaliter prohibitũ fieri hostium fenestrã vel priuagium in muro ꝓprio; sed permittat̃ qñ. s. ius cõe nõ ꝓhiberet ⁊ hoc ne inducatur iuris correptio que est euitãda. l. precipimus. de appellatio. ⁊ l. sancimus. C. de testa. ⁊ q: si intelligeretur oratio simpliciter permissiua propter naturam dictiõis: nisi supra deductam esset oratio indefinita.

3 ¶ Et indefinita ex ꝓpria vi verborum non equipollet vli: sed ex benignitate. vt est text. in. l. si seruitus. ff. de serui. vrb. predi. ⁊ ibi notant Bal. Ang. ⁊ Raph. cuma. ⁊ Pe. de bella perti. Bar. ⁊ Imo. in. l. si pluribus. de leg. ij. ⁊ tũc indefinita equipollet vli qñ est eadem rõ ⁊ conditio oium comprehensorum sub vli. alr̃s secus vt est theorica gl. Bar. ⁊ doc. in d. l. si pluribus. ⁊ glose ⁊ doctorũ in. c. vt circa de elect. lib. vj. sed in casu nr̃o non est eadem rõ neq; cõditio oium cõprehensorũ sub vli: q: nõ est eadem rõ permittendi fieri in aquario ꝓprio vel cõi in preiudiciũ vicini cõtra ius cõe prout ⁊ si fieret sm̃ ius cõe. ergo dicta oratio indefinita virtualr̃ cõprehensa sub dictiõe nisi intelligat̃ qñ non fieret cõtra ius cõe: maxime cũ nõ esset humanũ nec benignũ interpetrari dictũ primũ statutũ ꝙ ꝑmitteret fieri cõtra ius cõe in ꝑiudiciũ vicini. vñ humanitas que ponderat̃ in. d. l. si seruitus cessat hoc casu. iõ dicta permissio non intelligat̃ vl̃teri sed restringat̃ ad terminos iuris cõis ⁊ satis operet̃ disponendo ꝙ gñalis prouisio supra facta in dicto statuto non trahet̃ ad casum qñ aquarium esset proprium vel cõmune.

t ¶ Coadiuuat̃ pdicta interpetratio pp dictionem forte que est dictio dubitatiua. ⁊ suadet ꝙ nõ semper permittatur vbi

aquarium est commune vel proprium quasi tunc remittatur
ad arbitrium iudicis qui habeat considerare qualitatẽ ope-
ris ⁊ dispositionem iuris communis.arg.l.j.ff.de iure deli.
⁊ qđ habetur in.c.de causis extra de offi.deleg.
? ¶ Posset etiã rñderi ꝙ dicta clã in fine dicti statuti posita
referat ad ꝓxima. ⁊ sic ad id qđ dr̃ ꝙ compellat summarie
remurare:nã clã in fine posita non refert ad oĩa p̃cedentia
qñ per relationẽ ad aliqua ex p̃cedentibus resultaret dispõ
contra ius:qꝛ tũc ad illa nõ refert.l.vxori.§.vxori de le.iij.⁊
not.gl.per illã.t.in.l.talis scriptura de leg.j.sed si referreret
ad oĩa ⁊ gñaliter intelligeret dicta clã statuti resultaret per-
missio faciẽdi p̃dicta cõtra ius. iõ non dꝫ gñaliter ad oĩa re-
ferri.Item q̃ñcũqꝫ dictũ statutũ intelligat loquit in fa-
ciente in muro domus sue nõ aũt in faciẽte aliqd supra rẽ
cõem neqꝫ in imittente aliqd in rẽ vicini.⁊ sic multipliciter
responderi potest ad dictum statutum.⁊ remanet conclusio
supra facta.s. ꝙ dicto Joanni non liceat facere dictum pri-
uigium prout facere intendit. Laus deo.

¶ Statutuꝫ vrbis veteris disponẽs ꝙ maritus hñs filios
non possit legare vxori. An vẽdicet sibi locũ si a marito in-
stituatur heres vl'is.Item conditio adiecta filio instituto.An
⁊ que ⁊ vsqꝫ ad quam portionem reijciatur.

¶ Consilium clxxxv.

Expetito diuino nu-

r mine. ¶ Aliquãdiu post redditũ suprascri-
ptum cõsiliũ. Noua dubitatio exorta est sup
dicta cõsultatiõe qꝛ allegat statutũ vrbis ve-
teris disponẽs ꝙ hñs filios nõ possit aliqd
legare sue vxori ⁊ ꝓpea allegat ꝙ relictuꝫ factũ vxori per di-
ctum testatorẽ est nullũ.ita ꝙ dicta vxor nõ hꝫ aliqd conse-
qui de hr̃ditate dicti testatoris.⁊ iõ portio dicti Ang.in bo
nis dicti testatoris vr̃ ꝙ reddat maior q̃ꝫ presupponat in su
prascripto cõsilio ꝑꝑ portionẽ que dicebat deuolui ad pau
lam hr̃dem institutã vxorem.s.testõris:nã si eius portio est
ꝓ nõ scripta vigore dicti statuti illa deuoluta fuit ad filios
testatoris siue sint hr̃des ex testõ vigore dicte substõnis re-
mota.s.cõditione casuali siue sint hr̃des ab intestato:qꝛ cen
seat testm̃ nullũ p̃teritiõe filioꝝ ꝑꝑ appositã cõditionẽ eoꝝ
instõni ẜm varias opinio.recẽsitas supra in cõsilio. ⁊ sic vi
deat ꝙ ad Angelũ pertinuerit q̃rta portio bonoꝝ dicti testa
toris ⁊ nõ solũ ltĩma que erat.xij.portio ꝓut dicebat in cõ-
silio ⁊ ꝓpea videat ꝙ maior portio deuoluta sit ad dictã ro-
manam ex personis filiorum q̃ꝫ dicatur in consilio.
a ¶ Tamen nõ obstantibus p̃dictis tenendũ arbitror ꝙ di-
cta romana nõ ꝓpea succedat in maiori portione bonoꝝ di
cti testõris non obstãte dicto statuto nouiter allegato.Nam
presupposita opinione Bar. ꝙ ꝯditio casualis reijciat per
l.qm̃ in prioribus.C.de inoff.test.quã tꝫ Saly.in.l.si pater
C.de insti.⁊ substi.sub cõdi.fac.⁊ Imo.⁊ Pau.de ca.qui di
cit ꝙ totus mũdus sequit Bart.ꝓut supra retuli in cõsilio
que opinio vr̃ saltẽ ꝓcedere in cõditione in ꝓpria.s. que cõ
tinet p̃ncipalr̃ diẽ:lꝫ incertã: nã eo casu loquit.d.l.scimus.
§.cũ aũt.C.de inoffi.testa.ꝓut dicit Bal.in.d.l.qm̃ in p̃ori-
bus.⁊ in.l.gñaliter.C.de epis.⁊ cle.⁊ in.d.l.si pater.
b ¶ Ubi facit dr̃iaꝫ.vtrũ testator dixerit si nupserit.an vo di
xerit dũ nupserit dicens se ita cõsuluisse.idcirco cuꝫ in casu
nr̃o dicti filij sint directo substituti sub cõditiõe improp̃ria:
qꝛ post mortẽ Paule.⁊ sic sub die incerta.Idcirco testm̃ di
cti Joãnis nõ reddat nullũ p̃teritiõe filioꝝ. ⁊ ꝯñr nõ sit di
uidẽdũ ad virtutẽ clẽ codicillaris q̃ ꝯtinet virtualr̃ fideicõ.
ꝙ est ꝓhibitũ vigore dci statuti nouiter adducti quo dispo
nit ꝙ maritus nõ possit legare vel donare aliqd vxori extã-
tibus liberis.⁊ ꝯñr disponit ꝙ nõ possit ꝑ fideicõ.relinque
re cũ sint ꝑ oĩa exequata legata ⁊ fideicõ.l.ꝑ oĩa q̃ est.l.j.ff.
de lega.j.⁊.l.ij.C.de leg.Tñ non sunt equipata legata ⁊ fi-
deicom.ex vna parte ⁊ instõ heredis:maxime vniuersalis.
c ¶ Et ideo attentari põt ꝙ dictũ statutũ disponens ꝙ ma
ritus nõ possit legare vxori non trahatur ad instõnem here-
dis vl'is cũ sit statutũ correptiuũ iur cõis. ⁊ in correptiuis
sit strictissima iterpretatio.⁊ nõ fiat extẽsio a paritate vl' ma
ioritate rõnis.vt hr̃ in.l.p̃cipimus.C.de appel.⁊ in.l.sanci-
mus.C.de test.⁊ late per Imo.in.l.si vo.§.de viro.ff.so.ma.
Et maxime cum non videatur omnino eadem ratio.
d ¶ Quia magis de facili ⁊ frequentius cõtingit ꝙ maritus
leget aliquid vxori q̃ꝫ ꝙ ipsaꝫ vniuersaliter instituat.Prete-
rea de iure cõi donatio inter virũ ⁊ vxorem est prohibita.
vt in ti.de donatio.inter virum ⁊ vxo.ff.⁊.C.per totũ.⁊ le-
gatum est quedã donatio.l.legatum donatio est.ff.de leg.ij.
prebet.n.titulum mere lucratiuũ:ideo non miruꝫ si statuen
tes prohibuerunt ligari vxori ad exempluꝫ donationis que
est prohibita. institutio autem heredis vniuersalis prebet
titulum onerosum:quia heres tenetur ad soluendum one-
ra hereditaria.ideo non mirum si non prohibetur institui
vxor:licet prohibeatur legari vxori.
e ¶ Et licet in ꝯ̃rium dici possit.s.ꝙ sub ṽbo legare cõprehen
datur ẽt heredẽ instituere per.l.ṽbis legis.ff.de verb.signi.
⁊.l.filius.§.legata.ff.de leg.p̃stan.iuncta.l.j.in p̃n.eo.ti.pro
quo facit.c.Raynaldus ex de testa.vbi vr̃ probari ꝙ verbũ
legauit adiectũ vniuersitati bonorũ importet instõnem per
quẽ text.Bal.in.l.fi.C.fami.hercis.dicit ꝙ verbũ legauit in
testõ appositum adiectũ vniuersitati bonoꝝ inducit institu
tionem per casum singularem.d.c.Raynaldus.
f ¶ Tamen ꝯ̃riuꝫ cõcludit Saly.in.d.l.fi.⁊ silr̃ Imo.in.d.c.
Raynaldus in.xj.col.⁊ in.l.his ṽbis.ff.de here.insti.tenẽtes
ꝙ ẽt adiectũ vniuersitati bonoꝝ non trahit ad instõnẽ nec
ẜm Imo.obstat.d.c.Raynaldus.qꝛ ibi ṽbũ legauit est ver-
bum pape nõ verbũ testõris ⁊ impropriat respectu patruo-
rum ꝓut tꝫ gl.que incipit nunqd in.c.si pr̃ de testa.lib.vj.⁊
in hac opi.vr̃ esse ẽt Bar.in.l.centurio in fi.princ.q. p̃nci-
palis.ff.de vulg.⁊ pup.vbi tꝫ ꝙ verbum lego vel legauit est
verbum obliquũ quo ad materiam directe vel oblique sub-
stitutionis per.l.mulier.§.fi.ff.ad trebel.
g ¶ Et qꝛ lꝫ ex latissima interpetratione possit trahi ad institu
tionem tñ ẜm cõem vsuꝫ loquẽdi aliud est legare aliud in-
stituere vl' directe substituere cui cõmuni vsui loquendi est
standũ ẜm eum.Et iõ ꝙ sit obliquum tꝫ Bal.in.l.quotiẽs
C.de here.insti.dicens ꝙ lꝫ apud legẽ.xij.tabu. verbũ lego
fuerit cõe:tamen per sequentem iuris prudentiã fuerũt di-
stincta vocabula.Ideo de per se habemus tituluꝫ de legatis
⁊ titulum de institutionibus ẜm eum.
h ¶ Et qcqd dicenduꝫ sit in illis terminis:tñ in mã exorbi-
tanti ⁊ correptiua verbũ legare non trahat ad institutionẽ.
Preterea ⁊ scdo dato sine preiudicio veritatis ꝙ per dictũ
statutum prohibeat etiam instõ heredis.⁊ consequenter in-
stitutio dicte paule fuerit pro nõ scripta: nihilominus di-
ctus Angelus ⁊ alij filij testatoris nõ fuerunt pure instituti
seu directo substituti:sed sub conditione.
i ¶ Et lꝫ conditio reijciat quo ad legitimã filioꝝ:tñ in resi-
duo remanent cõditionalr̃ honorati.Ideo censent hr̃e legit
timã pure ⁊ residuũ sub cõditione ⁊ censet perinde ac si te-
stator eos in ltĩa pure instituisset ⁊ in residuo eos instituis-
set post mortẽ dicte Paule quo casu videret dicendũ ꝙ de-
beat pro residuo vltra legittimã expectari euentus cõditio-
nis.adeo ꝙ moriente vno ex substitutis pendente cõditio-
ne quo ad eum institutio in residuo euanescat.
k ¶ Quia honoratus sub cõditione decedẽte pendẽte cõdi-
tione dispositio quo ad eum euanescit ⁊ caducatur.l.vnica.
§.sin aũt sub cõditione.C.de cadu.tol.⁊.l. hꝫ meus in p̃n.
de cõdi.⁊ demon.⁊.l.cũ his.ff.qñ dies leg.ce. in qbus iuri-
bus probat ꝙ relictũ post mortẽ tertij vel post mortẽ roga-
ti censet cõditionale.adeo ꝙ honorato p̃us decedente reli-
ctum ipsius caducat. Et ꝓpea cũ dictus Angelus decesserit
in vita paule post cuius mortem ipse Ange.erat honoratus
euanuit relictũ factuꝫ de dicto residuo dicto Angelo. ⁊ per
consequens solã legittimã trãsmisit in eius filios ⁊ residuũ
effectũ caducũ accrescet alijs filijs sibi cõiunctis si qui forte
supererũt post morteꝫ dicte paule per ea que hñtur in.d.§.
si naũt sub cõditione.⁊.§.sic itaqꝫ.⁊ sequẽtibus de cadu.tol.
⁊.l.j.C.qñ non peten.par.⁊ per Bart.in repe.l.re coniuncti
de leg.iij.⁊ maxime in casu isto in quo filij testatoris sub con-
ditione honorati fuerunt inuicem compendiose substituti
per illa verba ꝙ vnus alteri moriatur.
l ¶ Et sic sunt inuicem vulgariter substituti cum in cõpen
diosa contineatur substitutio vulgaris. vt habetur per glo.
⁊ doc.in.l.precibus.C.de impuberum.⁊ in.l.centurio.ff.eo.
titu.⁊ in.c.si pater.de testamen.lib.vj.Et per cõsequens est
coniuncta substitutio vulgaris cũ iure accrescendi in portio
ne dicti Angeli a legittima supra prout in fil'i contingit in.l.
si quis heres institutus.ff.de acquirẽ.heredi.Et ideo dicta
romana non potest aliquid petere de dicto residuo a legitti-
ma supradicti Angeli de bonis dicti Joannis testatoris.Et
per consequens remanet conclusio supra facta in consilio
non obstante dicto statuto. Laus deo.

¶ Socius an ⁊ quando teneať restituere partē rerū cōiuz heredibus alterius socij ⁊ quō habeat probari qualiter penes dictū sociū remanserūt dicte res cōes. Jtez testes an ⁊ quando ante litē contestatam dicanť legittime examinati.

¶ Consilium clxxxvj.

In noīe dñi nostri iesu christi. ¶ Licet in hac cōsultatione videatur prima facie dicenduz ꝙ dictus hēs dicti luce teneatur ⁊ obligatus sit heredi dicti Nicolai restituere medietatem dictorum equorum ⁊ aliarum rerum communiuz ⁊ probantur peruenisse ad manus dicti luce post mortem dicti Nicolai sui fratris vel medietatem dictorum ducentorū quinquaginta florenī. ex quo ad eius manus peruenerunt dicte res cōmunes.

a ¶ Et socius teneť restituere hēdi socij defuncti ptem rerū cōium peruētarū ad eius manus lz.n.societas morte vnius socij finiať.l.actione.§.morte.ff.pro soc.⁊.l.adeo.eo.ti.tñ socius superstes teneť hēdi socij defuncti pstare bonā fidez ⁊ durat actio pro socio post mortē socij quaz teneť socius superstes pstare hēdi defuncti si qd ad euz puenit pro pte socij.l.nemo pōt cuz.l.seq.⁊.l.si titius pro socio.⁊ licet dictus perangelus postea correxerit suum dictuz tamen: quia illud dixit sine iuramento ⁊ non in forma iudicij nec parte citata non videtur ꝙ preiudicet primo dicto argu.l. iurisiu.C. de testi.⁊.l.si quando eo.ti.⁊.c.ij.extra eo.ti. Et qz post didicita testificata non possunt testes examinari.§.si vero in auc. de testi.⁊.c.fraternitatis extra eo.ti.cum si.

b ¶ Et in terminis ppriis ꝙ nō credať testi deponēti se falsuz dixisse ēt si dicat in articulo mortis notāt Bar. ⁊ bal.in l.gñaliter.C.de nō nu.pe.⁊ Bar.in.l.siqs in graui.§.j.ff. ad sylle.ar.tex.ibi.⁊ in.l.j.§.siqs filiū.⁊.l.seya in pn.ff.ad velle. ⁊ vř tex.in.c.sicut extra de testi.ſm eum ꝙ ⁊ tenuit Bal. in auc.siqs dicatur.⁊ Pau.de ca.in.d.l.seya. Nec snīa lata contra dictū perangelum preiudicat hēdi dicti luce.qz res inter alios acta ⁊c.C.res inter alios acta in rub. ⁊ nig.⁊.l.sepe.ff. de re iu.per quā rōnem doctores tenēt ꝙ si testis fuit accusatus ꝙ dixit falsum testimonium ⁊ condēnatus de falso testimonio. Nihilominus illud testimoniuz probat inter partes non obstante ꝙ fuerit pronūciatum falsum multo ergo fortius vbi sententia est lata contra testez super alio delicto ꝙ non respicit ipsum testimonium.

c ¶ Nec vř obstare ꝙ tpe depositionis erat male opinionis ⁊ forte infamis infamia tamen facti: nam ex quo habet contestem fidedignū iuuatur eius fides ⁊ suppletur per dignitatem alterius contestis argu.l. siquis ex argentarijs.§.j.ff. de eden.prout ibi notant Bal.⁊ Ang.⁊ alij doc.

d ¶ His tñ non obstātibus ꝯriū puto de iure rñdendū ⁊ primo aiaduerto ꝙ dicte depositiones nō vř ꝙ fuerint rite recepte: qz lite non cōtestata regulř recipi nequeunt ⁊ recepte nō valent.c.dudū.el grāde de ele.⁊.c.j. de litis cōte.⁊ extra vt lite nō cōte.in rubro ⁊ nig.⁊ lz quandoqz testes possint recipi ac examinari ad perpetuaz rei memoriam.c.qm frequenter eo.ti.⁊.l.in lege acquilia.§. si deletū.ff.ad.l.acqui. cum si.tñ id procedit qñ petuntur examinari p parte rei quo casu testes examinantur ⁊ publicantur ēt si non sunt valitudinarij si vero examinantur ex parte actoris qui pōt litem mouere non examinantur testes ante litez contestatā nisi sint senes vel valitudinarij vel alias dubitetur de morte vel absentia. ⁊ tunc non publicanť prout hec habenť in.d,c.qm frequenter in prin.⁊.d,l,in lege acquilia si deletum.⁊ in auc,si dicatur.C.de testibus.⁊ in.c.significauit extra eo.ti.

e ¶ Cum ergo fuerint exaiati dicti testes lite nō ꝯtestata nec appet ꝙ fuerint valitudinarij senes vel abfuturi imo dictꝰ pangelus multo tpe postea vixit: iō dicta exaiatio testiū nō valuit nec dictus pangelus pōt amplius exaiari: iō non extantibus alijs testibus hēs dicti Nicolai. Non poterit aliquid petere ex cā predicta deficientibus probationibus cū dictum vnius nil releuet.l.iurisiu.C.de testi.⁊.c,in oi.⁊.c.lz ex quadam.⁊.c.tam litteris extra eo.ti.cum si.

f ¶ Item dato sine preiudicio veritatis ꝙ dicti testes probarent tanqȝ rite recepti dictam cōionem rerum ⁊ ꝙ res cōes post mortē dicti Nicolai remanserit penes Lucā nihilominus non vř ꝙ vllo pacto posset sequi condēnatio in quātitate centū.xxv.florenorū.⁊ sic in dimidiam florenorū.ccxxv. ex pluribus.⁊ primo qz dictus perangelus nō deponit precise de extimatione quantitatis.ccl, florenorpz.sed addit vel circa.⁊ sic nō deponit certā ꝗtitatem arg.c.attestatiōes.⁊.c. fi. de despon.impu.⁊ ibi notat do. Ant.de bu.ꝙ dictū testis deponentis per verbū vel circa nō probat pbatio.n.dz esse certa arg.l.certū.ff.de confe.vt sic sequi possit certa sentētia prout certa sentētia ferri debet.§.curare insti. de actio.⁊.C. de sen,que sine cer.quan,quasi per totum.

g ¶ Preterea ⁊ secūdo extimatio reruz non cadit in sensum corporis: sed percipiť iudicio intellectus: vt de se cōstat ⁊ in his que nō cadunt in sensum corporis nō creditur testi nisi reddat cām scientie: vt per Jnno. ⁊ docto.in.c. cum causam que extra de testi.⁊ per Bart.in.l.qui testamento.§ fi.ff.de testa.⁊ in suo tractatu de testi. in pluribus suis partibus.⁊ Bal.⁊ doc.in.l.solaz.C.de testi.sed dicti testes deponentes de extimatione dictarū rerum cōmunium non reddunt cām scientie.s.quō sciant ꝙ dicte res communes essent dicte extimationis merito eis nō creditur. ⁊ per ꝯñs non probatur dicta extimatio quantitatis.ccl. florenorum ad hec que habentur in.l.pcia reruz.ff.ad.l.fal. nec iudex deberet in dicta quantitate condemnare heredem dicti luce: maxime stante confessiōe dicti perangeli qui quodāmodo in articulo mortis constitutus pro exgrauatione conscientie dixit ꝙ dicte res non valebant tanta quantitate que secunda assertio: licet de rigore iuris non probet nec reuocet primū dictum si esset validum per adducta in ꝯriū tamen negari nō potest quin prebeat maximam coniecturam veritatis.

h ¶ Insuper ⁊ tertio aut dicte res communes extanť.⁊ tunc non debetur extimatio ⁊ si extarent apud tertium essent vendicande ab illo tertio.

i ¶ Nec tenetur heres dicti luce non probato dolo vř culpa ipsius luce aut dicte res perierunt prout est verisile ꝙ tanto tempore non durauerint: maxime equi. ⁊ tunc siľr heres luce nō teneť qz res perit dño.l.que fortuitis.⁊.l.si pignus. C.de pigno.actio.⁊ debita pereunt creditori.l. si ex legati cā ⁊.l.ita stipulatus.de verbo.oblig.⁊ in ti.de peri.⁊ cōmo.rei ven.ff.⁊.C.quasi per totum.

k ¶ Idcirco hēs luce nō teneret nisi hēs Nicolai pbaret precessisse morā dolū vel culpā dicti luce nō allegāti culpā moraz vel dolū incūbit onus pbandi.l.siqs ex argētarijs.§.fi. ⁊ ibi p doc.⁊ in.d.l.que fortuitis.⁊ in.l.quotiēs.§. qui dolo ff.de pba.⁊,l.dolū.C.de dolo cū si. Nec obstaret hēdi dicti luce pbatio ꝙ dicte res cōes peruenerint post mortez dicti Nicolai ad manus dicti luce put deponunt dicti duo testes: qz licite potuit dictus Lucas retinere dictas res cōes ⁊ eis vti cum socius rei cōmuni possit vti ad vsum destinatum etiam inuito socio in.l.sabinus cum ibi notatis.ff.cōmuni diui.⁊ si pōt inuito socio pari ratione eo ignorāte vel mortuo arg.l.qui potest inuitis.de reg.iur.

l ¶ Nec tenetur vt eus insoliduz rei cōi aliqd refundere socio ex quo vsus est indiuiduus ⁊ non pōt vti parte sua quin vtať parte socij.l.vsus pars.ff.de vsu.⁊ habi. ⁊ not.glo.in.d. l.sabinus. per quam glo. ⁊ dictam rationem dicunt Angel. Jmo.⁊ Pau.in.l. duo fratres.ff.de acquir.here. ꝙ habens domum vel nauim cōmunem vel cōiter conductaz si vtitur insolidum domo vel naui altero forte socio mortuo vel absente vel ex alia cā non vtente re cōmuni non tenetur ipse insolidum vtens ad aliquid suo socio.⁊ idem tenet Pau.de ca.in.l.j.in fi.C.qui testa.face.pos.

m ¶ Ex quibus patet ꝙ licet dictus Lucas retinuerit dictos equos ⁊ alias res cōes ⁊ eis vsus fuerit aliquo tpe nō ppea infertur ꝙ pro dicto vsu ad aliqd teneatur hēdi dicti Nicolai ⁊ si dicte res perierunt vel deteriorate fuerunt vetustate vel aliter absqz culpa dicti luce non ppea dictus lucas teneretur si viueret nisi ad dimittendū dictas res extantes put extarent: lz forte deteriorate ⁊ hoc pro dimidia dicti Nicolai. Et si post mortem dicti luce nō peruenerūt dicte res ad manus hēdis ipsius luce non vř ꝙ de rigore iuris hēs luce teneatur alio non docto ad aliquid heredi Nicolai: maxime cum dici possit ꝙ dictus lucas retinuit ⁊ possedit dictas res pro sua dimidia ⁊ nō possederit insolidum.lz insolidū vsus fuerit dictis rebus: qz vsus erat indiuiduus: vt dictū est. Ex quibus oibus intrepide cōcludendum est ꝙ hēs dicti luce non teneť ad soluendū integrā dimidiā ꝗtitatis.ccl.florēn. Quinimo vř ꝙ de rigore iuris dictus hēs luce alio nō docto veniat absoluendus in totū per iam dicta non obstantibus adductis in ꝯriū que nō obstant vt plane deprehenditur ex adductis pro hac parte. Laus deo.

¶ Substitutio facta per vba cōia filio pupillo. An sit intra pupillarem

pupillarem etatẽ pupillaris. an vo semp sit fideicõmissaria. Item factor ecclesie faciẽs emphyteoticario quietationez de solõne canonis pro pluribus annis elapsis quibus vere emphyteota non soluit. An potuerit ecclesie preiudicare. Item vicarius epi recipiens canonem ab eo qui pro nõ solutione annoꝝ preteritoꝝ ceciderat a iure suo. An dicat sibi facere remissionem ꝛ reconfirmare emphyteosim.

¶Consilium clxxxvij.

In noĩe dñi nostri iesu

christi. ¶Trita ꝛ vulgata est qõ an substitutio cõpendiosa facta per vba cõia filio pupillo sit intra pupillarẽ etatẽ pupillaris substõ. an vero semper sit fideicom.

a ¶Constat.n.ꝙ vbũ substõ per qõ vbũ est facta p Guerrerũ substõ cõpendiosa eius filio impuberi est verbũ cõe se hñs ad directã ꝛ obliquã substõnem: vt no.gl.ꝛ doc.in.l.pcibus.C.de impu.ꝛ in.c.si pr̃ de testa.li.vj.ꝛ doc.maxie Bar. in.l.cẽturio.ff.de vul.ꝛ in.c.raynutius.de testa.vt probat̃ ex regulis traditis per Bal.in.l.fi.C.de sac.san.ecc.ad cognoscendum verba directa obliqua ꝛ communia.

b ¶Et circa dictam qõnem tres fuerũt principales opiniones.vna enim opinio fuit ꝙ hmõi substõ cõpendiosa sit oĩ tpe fideicõ.put tenuit gl.in.d.l.pcibus.ꝛ in.d.l.cẽturio.ꝛ in l.ex tribus.C.de inoffi.test. ꝛ gl.in.d.c.raynutius.ꝛ glo.Jo. an.in vbo absq3 deductione in.d.c. si pr̃ put illa gl. Jo.an. allegat̃ per Bar.ꝛ doc.cõiter l3 non multu3 clare loquat̃. ꝛ ꝛ idẽ tenuerunt Odo. ꝛ mar.sylli.Jac.de bel. ꝛ ẽt Inno.in d.c.raynutius put eos oẽs refert Bal.in.d.l.pcibus. dicẽs ꝙ interpetratio prudentũ cõiter t3 hanc opi. idẽ tenẽt Dy. Rayne.de forli.ꝛ Guil.de cuno vt refert Bart.in.d.l.cẽturio.ꝛ idẽ tenuit Ja.bu.in.d.l.ex tribus.ꝛ idẽ firmat Bal.ibi ꝛ in.l.hoc iure.de vul. ꝛ pu.ꝛ in.d.l.cẽturio. dicẽs se ita sepius cõsuluisse ꝛ ꝙ doc.ita cõiter cõsultauerũt ꝛ vnũ cõsiliũ Bal.incipit pr̃ filio ipuberi ꝙ cõsiliũ multe lectu.Bal. hñt insertũ in.d.l.ex tribus aliud cõsiliu3 Bal.incipit testõr iste tpe mortis aliud incipit Andreas fecit testm̃.vbi dicit hanc opi.esse cõiorem ꝛ suffultam efficacioribus rõnibus ꝛ ꝙ in practica seruatur ꝛ ꝙ sepe ita consuluit.

c ¶Scda opi.pncipalis est ꝙ pdicta opinio antiquoꝝ pcedat qñ mr̃ est i medio ne substõ dubia talr̃ iterpretet̃ ꝙ mr̃ excludat̃ a luctuosa filij hrditate ꝯ ea q̃ hñr in.l.fi.C.de insti.ꝛ substi.sub cõdi.fac.pp qõ tacita pupillaris nõ admittit̃ ꝯ mr̃em pupilli: vt ibi.ꝛ in.d.l.pcibus.ꝛ p doc.in dcis iuribus.ꝛ i.l.ij.i pñ.ff.de vul.ꝛ pu.Et ppea ẽt substõ cõpẽdiosa dubia fauore mr̃is in medio existẽtis interpetrat̃ fideicõ. d.l.pcib⁹ in fi.Sed substõ cõpẽdiosa facta p vba cõia sine distributiõe etatũ est dubia g̃ interpetret̃ fideicõ. ꝛ sic pcedat opi.gl.ꝛ doc.ꝭm bar.in.d.l.cẽturio in vlt.col.qui firmat hãc opi.in quã vr̃ inclinare.d.Ant.in.d.c.raynutius.ꝛ eãdẽ opi.tenuit Raph.cu.in.d.l.cẽturio.ꝛ Pe.de anch. in.d.c.si pr̃.ꝛ ꝭm hanc opi.reperio consuluisse Fran.tigri. de pisis.ꝛ incipit consiliu3 titius h3 tres filios. ꝛ idem dicitur consuluisse dominum Petrum de perusio germanum Bal.

d ¶Tertia aũt opinio est ꝙ imo intra pupillarem etatem sit substõ pupillaris put hãc opi.tenuit gl. l3 de mr̃e mẽtionẽ nõ faciat in.§.qua rõne insti.de pup.substi.put solet cõiter allfari illa gl.ꝛ ipsam sequit̃ Cy.in addi.suis in.d.l.pcibus ẽt si mr̃ sit in medio ꝛ refert se ita ꝯsuluisse.ꝛ idẽ p pl̃es rõnes maxie per.d.c.si pr̃ tenuit Jo.an.ibi eãde3 opi.sequit̃ Ang. in.d.l.cẽturio dicens ꝙ nõ videt rñsum ad.d.c.si pr̃.idẽ tenuit Saly.in.d.l.pcibus.ꝛ idẽ ibi t3 Raph.ful.p.d.c.si pr̃. dicẽs se ad illud nõ videre rñsum.ꝛ idẽ repio tenuisse Car. floreñ.in.d.c.raynutius per.d.c.si pr̃.ꝛ idẽ tenuit Frãcis. de rãpo.in.d.l.pcibus put refert Imo.in.d.c.ray.in.xviij.col. qui Imo.idẽ tenuit in.d.l.cẽturio in.xiij.colũ. ꝛ tribus seq. vbi dicit hũc articulũ esse satis determinatu3 p illud.c.si pr̃ p ius cañ.adeo ꝙ dicit hãc opi.esse seruãdã ẽt in terris ipe rij per notata p doc.in.c.j.de no.oper.nũ.ꝛ in.c.ex suscepto de fo.cõpe.ꝛ in.l.puilegia.C.de sac.san.ec.cũ fi. ꝛ idẽ latius ꝓsequẽdo t3 idẽ Imo.i.d.c.ray.in.xxxj.col. vbi late ꝓsequitur hũc arti.firmãs opi.gl.in.d.§.qua rõne. ꝛ eãdẽ opi.firmat Panor.i.d.c.ray.ꝛ idẽ t3 Pau.de ca.in.d.l.pcibus.dicens ꝙ hodie ista est cõis opi.ꝭm quã doc.bono. sic cõiter cõsuluerũt.ꝛ ꝭm quã ipse sepe cõsuluit ꝛ pl̃es se subscripserũt.ꝛ hãc opi.recitãdo Jo. de fantucijs vr̃ tenuisse Domi. de san.gemi.in.d.c.si pr̃ l3 non faciat mẽtionẽ de mr̃e tñ satis cõiecturandũ est ꝙ ide3 voluerit vbi mr̃ sit in medio ex quo nõ excipit dictũ casum ꝛ ipse exaiat late istud dubium tanq3 fortius dubiũ illius decretalis: vt p3 ex dictis per eũ ibi in.§.testõre in.iiij.col.ꝛ in casu illius tex.mr̃ erat in medio: vñ ipse vr̃ idẽ velle ẽt mr̃e existente in medio ꝛ silr̃ alij supra noiati q potissime se fundãt per.d.c. si pr̃. ꝛ dicta doctoꝝ itelligunt̃ ꝭm rõnes iuriũ q̃ allegãt iuxta theoricã bar in.l.nõ solũ.§.si liberatiõis vba de lib.lega.ꝛ i.l.cũ qdã.ff. de is q.vt idi.ꝛ.d.Ant.i.d.c.ray.xviij.col. simplr̃ dicit cõe opi.canonistaꝝ simplr̃ eẽ ꝙ substõ cõpẽdiosa p q̃cũq3 vba fiat intelligo dũmõ nõ mere obliq̃ sit pupillaris itra tpa pupillaris etatis. ꝛ dicit ita practicari floreñ.qcqd dicat Bar. vñ cũ bart.nõ dicat ꝯtriũ nisi qñ mr̃ est in medio dicta cõis opi.canonistarũ: vt supra recitata p.d.Ant.intelligat̃ ẽt mr̃e in medio existẽte ꝭm vba ipsius.d.Antonij. Et ꝯ mr̃e3 plu ries ꝯsului semel apud eugubiũ cui ꝯsilio se subscripsit clarissimus doctor dñs meus.d.Jo.pe. de mõte sperello ꝛ alis apud montẽ Falconẽ cui cõsilio se subscripsit famosissimus doctor dñs Bal.de bartholinis.s3 maxie vbi mr̃ non est in medio tenẽda est hec opi.s. ꝙ substõ cõpẽdiosa fcã sine dinumeratiõe etatũ p vba cõia sit interpretãda pupillaris intra pupillarẽ etatẽ exquo cõcordãt Bar.ꝛ sequaces tenẽtes scdam opi.cũ opi.cañ.Et iõ cũ in casu nr̃o tpe mortis dicti Hieronymi decedẽtes in pupillari etate mr̃ eẽt defuncta vt mihi ꝓsupponit̃ dcã substõ fcã p.d.Guerreriũ dcõ hieronymo eius filio iterpetrari d3 pupillaris ẽt si fuit fcã sine dinumeratiõe etatũ put in pũcto narrat̃ multofortius si fuit fcã cũ dinumeratiõe etatu3 put postea vidi instr̃m testi in quo appet dictã substõnẽ fuisse factã cũ dinumeratiõe etatis pupillaris dicẽdo si decesserint in pupillari etate vel postea qñ cũq3 qñ.n.est facta expssa mẽtio pupillaris etatis in substõne cõpẽdiosa facta p vba cõia doc.ꝯcordãt ꝙ intra tpa pupillaris etatis iterpetret̃ pupillaris alias frustra fuisset fcã expressa mentio pupillaris etatis ꝭm doct. Reperio ẽt ꝙ in substitutione predicta sunt adiecta verba sine diminutione que verba faciunt substõnem dubiam interpetrari directam ꝭm Bar.in.d.l.centurio.ꝛ in.d.l.precibus.

e ¶Et l3 bart.in.d.l.pcib⁹ in fi.pe.charte.ꝛ Ang.i.d.l.cẽturio alr̃ loquant̃ volẽtes ꝙ dcã vba vel silia videant̃ potius apposita ad ipediendũ trebelleanicã tñ Imo. in.d.l.cẽturio in pñ.pe.charte saluat ꝛ sequit̃ bar. q2 cũ agimus d filio cui debet̃ ltia p obliquã substõne3 ẽt ꝓhibita trebelleanica nõ põt hr̃e substitut⁹ hõs testõris sine diminutiõe pplriam q̃ nõ recipit on⁹.l.qm̃ in pꝛorib⁹.C.de iof.test.Jõ vt dcã vba vificent̃ suadet̃ ꝙ dẽat substõ interpetrari directa put dicit bar.ꝛ idẽ voluit Imo.i.d.c.ray.in.iiij.col. Ex qbus sine dubio cõcludẽdũ est ꝙ dicta substõ cõpẽdiosa facta per dictũ guerreriũ filio suo hieronymo decedẽti postea in pupillari etate sit iterpetrãda substõ pupillaris adeo ꝙ substitut⁹ succedere pñt directo in vniuersa hrditate dcĩ hieronymi sine aliq̃ diminutiõe ꝛ i hrditate dci hieronymi iueniẽt ius imiscendi hereditati dicti Guerrerij: licet per eum non agnite.

f ¶Quia hrditas patris nõ agnita trãsmittit̃ per filiũ iure suitatis.l.si fratris.C.de iure delibe.ꝛ.l. apud hostes.C.de suis ꝛ legi.ꝛ.l.vẽtre.ff.de acq.here.cũ si. ꝛ in hrditate guerrerij inueniẽt hrditatẽ Baptiste sui pr̃is ꝓportiõe in q̃ successit dictus Guerrerius a dicto suo pr̃e institutus cui guerrerio fuit substitut⁹ dictus hieronymus p fideicõ.q2 directo substitui non potuit post aditã hrditatẽ per.l.post aditã.C. de ipubeꝝ.sed exquo dicte substitute ex psona dicti hieronymi directo succedũt dicti Guerrerio nõ est agendũ de dicta substõne que cõfundit̃ exquo creditor succedit debitori per.l.debitori.ff.de pac.ꝛ.l.hurãnius.ff.de fideiusso.cu3 si.

g ¶Et est aduertẽdũ ꝙ l3 dicto hieronymo fuerint substitute q̃ttuor filie testõris sub cõditiõe si dict⁹ hieronymus decesserit in pupillari etate ꝛc.ꝛ due ex dcis substitutis decesserint añ mortẽ dicti hieronymi expirauit dcã substõ arg.l. hrs meus in pñ.ff.de cõdi.ꝛ de.ꝛ.l.cũ hrs.ff.qñ dies leg.ce. ꝛ.l.vnica.§.si aũt sub cõditiõe.ꝛ.§.his itaq3.C.de cad.tol. idcirco eaꝝ portiones accreuerũt dictis substitutis supstitibus.v3 dñe hlicite.ꝛ.d.Flore.per.d.§.his itaq3. ꝛ.l.j.C.qñ nõ peten.par.l.cũ si. iõ oĩa bona dicti Guerrerij ꝛ bona dicti Baptiste deuoluta ad dictum Guerrerium pertinẽt ad dictam dñam Hlicitam ꝛ dñam Floram.

h ¶Circa scda3 aũt consultationẽ premittendũ est ꝙ dictus iuliannus nõ soluendo canonẽ per octo vel nouẽ annos cecidit a iure suo emphyteotico per.l.ij.C.de iure emphy.ꝛ c.potuit.de loca. in quibus iuribus communiter tenetur ꝙ

empbytheota non soluens canonē intra biennium seu trien nium ipso iure priuatur suo iure empbytheotico et deuolui tur ad proprietarium proprietario tamen volente.

i ¶ Item pro claro presupponendum est q licet dictus fa ctor dicte ecclesie proprietarie fecerit quietationē de pensio ne pro toto tpe preterito vsq ad tps qetationis debita pro duobus petijs terre empbytheoticis de quibus continet in duobus instris. Tamen dicta quietatio non pīudicauit di cte ecclesie proprietarie cū vt presupponit dictus factor non habebat mandatum recipiendi dictam pensionem. et sic in hoc preiudicandi dicte ecclesie proprietarie.

k ¶ Tū q2 put extra punctū psupponit Vicarius dicte eccle sie hūs vt arbitror mandatū recipiēdi solonē pensionū em phytheoticarū et renouādi empbytheosim recepit integrā pēsionē p tpe postea sequuto quā pēsionē recipe nō debat si dictus Julianus ceciderat a iure suo: iō recipiēdo solonē pdictā vr declarasse q nolebat q dictus Julianus pp solo nē nō factā esset puatus iure empbytheotico: q2 proprietari recipiēdo pensionē sine prestatione cēset confirmasse empby theosim ipsi empbytheote et renūciasse suo iuri. adeo q nō poterit postea empbytheotā expellere prout voluit gl.in.d. c.potuit.et glo.in.d.l.ij.C.de iure empby.

l ¶ Et idē tz Jo.an.et cōe doc.trāseunt in.d.c.potuit.et tz ēt Bal.i.d.l.ij. dicēs q in dubio proprietarius recipiēs solonē pēsionis ēt pro tpe preterito censeat sibi pīudicasse:lz bar. post Jac.de are.in.d.l.ij.aliud velit in recipiēte pro tpe pre terito.tū idem vult si recipit pro tpe futuro intelligo si reci pit pro tpe elapso postq̄ res incidit in cōmissum. et iō videa tur q dictus Vicarius recipiendo dictā pensionem ēt pro tpe decurso postq̄ res predicte inciderunt in cōmissuz vi deatur pīudicasse dicte ecclesie psupposito q habuit man datum ad recipiendū pensionē et renouandū et pariter facul tatem pīudicandi in hoc ecclesie put pōt prelatus in hmōi preiudicare ecclesie non collegiate:vt tenent doc. in.d.c.po tuit.vbi in ecclesia collegiata sit dubium.

m ¶ Et pfecto putarē q dicta receptio pēsiōis facta p dictū Vicariū confirmasset empbytheosim pdictā dicto Juliano si dictus Vicarius nullū actū cōrium pus fecisset: sed dubita tio remanet: q2 dictus Vicarius pus renouauerat p pte di cti Baptiste dictā empbytheosim marito dicte Brigide re cipienti pro dcā Brigida et dña Flora et qdem si dicta reno uatio vz clar est q dicta receptio pensionis nō pīudicat di ctis Brigide et Flore nec dicte ecclesie idcirco videndūz est an valeat et si non vz an operet q dicta receptio pensionis nō pīudicet dicte eccl'ie et quominus dictus Vicarius pos sit de nouo renouare dictaz empbytheosim dictis Brigide et Flore cū intēdat q dicte dñe consequant dictas res em phytheoticas pro parte dicti Baptiste si fieri pōt et presup ponitur q dicta renouatio facta dictis Brigide et flore pro bari pōt per pñes testes.dicendū autem vr q per instrm nō probet cū in eo non appeat qd fuerit renouatum nec q ge stor recipiens receperit noie dicte Brigide et Flore.

n ¶ Videtur autē q pbatio per testes non releuet q2 cōctus empbytheoticus vr q sit cōctus qui necesse hēat fieri in scri ptis:vt vr tex.in.l.j.C.de iure empby. et videt velle ibi gl.l. et firmat ibi Bal. et tz gl.in.c.j. in verbo in scriptis de censi. lib.vj.cōrium tū vr velle gl.in.d.l.j. super vbo scriptura quā vr sequi ibi Bar. dicens q istud approbat cōsuetudo et te nendo istā sm opi.res transiret sine dubio q dicta dña bri gida et dña Flora fouerent iusticiam sinautem teneat prece dens opi.dicte attestationes testium nō probarent renoua tionem validam factam dictis dñe Brigide et Flore.

o ¶ Et ppea videat q dicta renouatio nō habeat pīudicare dicto Juliano nec iuuare dictā ecclesiā: vt possit alteri dictā empbytheosim renouare:q2 paria vr esse aliqd non esse fa ctū et esse nulliter factū ar.l.iiij.§.condēnatū.ff. de re iudi.et cle.pastoralis eo.ti. Nihilominus saluo iudicio rectius sen tientis arbitror cōrium esse cōcludendū.vz q dicta receptio solonis pensionis facta per dictum vicarium nō preiudicet sibi seu dicte eccl'ie quominus possit dictaz empbytheosim renouare. Nam cōstat q per dictā renouationē dictus Vi carius habuit animum acceptandi ammissionem iuris dicti Juliani propter nō solutionem factam facto.n.datur volun tas intelligi.l.reprehendenda.C. de insti.et subsi. sub con ditio.fac.et.l.de quibus in fi.ff.de leg.cum cōcor. et quis ge rendo actum censetur velle omne id sine quo actus valere non potest.l.ad rem mobilem.et.l.ad legatum. de procu.et.l. illud.de acqui.her.sed renouatio predicta fieri nō poterat nisi res incideret in cōmissum merito et c. Et maxime q2 ve risimiliter credidit q dicta renouatio teneret ex quo nota rius ecclesie fuit rogatus et scripsit:lz nō perfecte scripserit. et maxime si ipse Vicarius ad pñs id asserat cuz iuramento arg.notator per gl.in.§.alie insti.de actio. que dicit q credi tur asserenti cū iuramento de his que cōsistunt in eius aio et cū habuit eā intentionē non vr mutasse volūtatē.l. cū qui mutatā.ff.de pba. et maxime sit ita profitet vicarius ipse cū iuramento per pdicta.ideo dicta receptio pensionis nō piu dicet ex alio nisi q2 recipiendo pensionem vr nolle q priua tio pp canonem non solutum sortiatur effectum.

¶ Pena conuentionalis promissa per pactum nuduz vltra q̄ interfit an et quando peti possit.

¶ Consilium clxxviij.

Expetito diuino nu

r mine. ¶ Post consiliū suprascriptū per me redditum. Noua dubitatio exorta est. vz an dictus Nicolaus et fratres postea vendendo inciderint in penā cōuentā de qua in scripta continet sup qua dubitatione cōsuluerunt excellētissimi do ctores.d.Bartholomeus Suzzinus de senis et.d. Hēricus boncius et.d.Guidantonius vespurius de Florētia pñes bo no.scribētes se meo cōsilio qui cōcludūt pluribus rōnibus quas breuitatis cā nō repeto q dicti Nicolaus et fratres nō inciderint in dictā penā cōuentā quoz snie inhereo adden do q dicta pena alia rōne non potest exigi.vz q2 dicta pena fuit pmissa pacto non vallato stipulone. nam illa verba scri pta conquesti pacti et c.non importabant stipulationem.

a ¶ Licet.n.quilibet cōctus sit pactum nudū vel vestitū.l.j.in princi.ff.de pac.tū in dubio appellatione pacti intelligit de pacto nudo.l.legem.C.de pac.prout ibi no.Saly.

b ¶ Et pena pmissa per pactū:lz appositu3 iuxta cōctum ve stitū non debet nisi qtenus interest.l.seruus ea.ff. de seruis expor.put voluit gl.in.l.stipu.ista.§.alteri.de ver.ob.p.d.l. seruus ea.et idem tenet ibi Bar. qūtum pertinet ad casum nrm.idem tz Bal.dicens q qn pena promittitur pacto nu do apposito iuxta cōctum vestitum si addit pro pena id qd directo ordinat in penā alterius.tunc pena peti nō potest si vero illud qd additur nō ordinatur directo in penam alte rius. sed principaliter in fauorem alicuius. et tunc debetur: licet resultet aliqualr pena promittenti et isti duo casus pro bantur in.d.l.seruus ea. Petrus autem de bellaperti.in.d. §.alteri.vr velle q eo casu quo principalr non ordinatur in penam alterius distinguat:vt in vsura. et sic in cōctibus bo nefidei peti possit et nō in cōctibus stricti iuris per notata in l.q̄uis.C.de vsuris quem sequuntur ibi Rayne.et Jmo.qū ergo principaliter ordinat in penam sentiunt idem q glo.et Bar.in casu autez nostro constat q ordinatur in penam:q2 appositio pene non respicit fauorez alicuius tertij prout re spicit in secundo membro.d.l.seruus ea.

c ¶ Nec ibi dr in dicto scdo mēbro q id qd cōuenit in casu quo fiat cōtra conuenta pmittat in penaz prout dr in casu nro.et sic sumus in termis pmi mēbri.d.l. seru9 ea in qbus terminis vr̄ concordare gl. Bar.Bal.Pe. de bellaper. Rayne.de forli.et Jmo. Et per cōns vz tenendum q dicta pena promissa nullatenus debeat nisi forte quatenus pro baretur q interfit dicti dñi Petri laurentij nō fuisse vendi tum dictū prediū q interesse non vz pbari posse saltez no tabile:maxime q2 lz dicti Nicolaus et fratres pmiserūt non vendere alteri q̄ dicto p Laurētio nō tū pmiserūt sibi ven dere nec vr q artari possent ad sibi vendendū dato q ven ditio facta retractaretur:q2 id non fuit promissum.

d ¶ Licet enim promiserint non vendere alteri q̄ dicto do mino per Laurentio non tamen promiserunt sibi venderei quia verba id non important.

e ¶ Et factum regulariter nō trahit ad aliud q̄ vba impor tent.l. si vnus.§. ante omnia.ff.de pac. et verba pacti inter pretrantur contra eum qui ex pacto nititur qui potuit legez apertius dicere.l.veteribus.ff.de pactis.et.l.quicquid astrin gende.ff.de verbo.obli.et.l.labeo.et.l.si in emptione in prin. ff.de contrahen.emp.Et insuper paruū interesse potest ca dere in emendo rem pro iusto precio idcirco per dictam ra tionem concludendum puto q dicta pena peti nō possit vl tra q̄ probaretur interesse dicti domini per laurētij dictam venditionem non fuisse factam q interesse non puto pbari posse

posse saltem considerabile. Et insuper etiam si probari mi litant rõnes adducte supra per suprascriptos dños subscri bentes ꝛ aliquid ẽt per me deductũ fuit ad propositũ. circa finem consilij q̃tenus tetigi ꝙ pactũ de non alienando alte ri habeat referri ad proxima: nam illa rõ respicit ẽt conuen tionem pene promisse casu quo venderetur alteri.

f ❡ Et si cõtra rõnem supra per me adductã diceref ꝙ gl. in d. §. alteri. dicit ꝙ inspicere an intersit non quãtum intersit rñdetur ꝙ glo. se fundat per. d. l. seruus ea que ꝓbat ꝙ non solũ inspicif an intersit. sed q̃tuʒ intersit. ita ꝙ si in aliquo interest tantũdeʒ ꝛ non vltra peti potest ex pacto penali: vt aperte probat. d. l. seruus ea. ꝛ propterea etiam ita intelligi debent glo. ꝛ sequaces qui se fundant per. d. l. seruus ea. ꝛ dicta glosarum ꝛ doctorum intelligenda sunt ſm iura que allegant prout tradit Barto. in. l. non solum. §. si liberatio nis verba. ff. de liber. a lega. ꝛ in. l. cuʒ quidam. ff. de his qui bus vt indignis. Laus deo.

❡ Transactio facta per mulierem rusticam cum consensu: ꝛ presentia patris cum iuramẽto ꝛ cũ renunciatione facta. l. ij. C. de rescin. ven. ꝛ cum cl'a ꝙ si ex parte mulieris esset plus datum q̃ receptũ ꝙ illud plus donat. An ex eo possit retra ctari: q: mulier fuit enormisse lesa. Et an ex eo: quia rustica debeat facilius obtinere absolõneʒ a iuramento. ꝛ per pñs, rescissionem dicte transactionis.

❡ Consilium clxxxix.

In noĩe dñi nostri iesu christi. ❡ In pñti consultatione vr̃ prima fa cie dicenduʒ ꝙ dicta dña Angelina nequeat venire contra dictam transactionem ex plu ribus. ꝛ primo q: vr̃ ꝙ ex enormi lesione ex cedente dimidiam iusti precij non possit rescindi transactio: q: remedium. l. ij. C. de rescin. vendi. non vr̃ ꝙ locuʒ habeat in contractu transactionis prout voluit glo. in. d. l. ij. ꝛ Bal. ibi. ꝛ Jo. an. in. c. cum cãm. de emp. ꝛ vendi. Scdo remedio d. l. ij. ꝛ sic facultati rescindendi cõtractum pp enormẽ lesio nem preiudicaf pp appositum iuramentum de obseruando ꝯtum cessat. n. ꝑpter iuramentum remediũ. d. l. ij. prout vo lunt glo. Bar. Bal. ꝛ doc. cõiter in. d. l. ij. ꝛ glo. ꝛ cõiter doc. in. c. cuʒ causam extra de emp. ꝛ vendi. ꝛ glo. in verbo custo diantur in fi. in auc. sacra. puberuʒ. C. si aduer. vendi. ꝛ doc. ibi. ꝛ Jmo. in. c. cum contingat. de iureiur.

a ❡ Preterea ꝛ tertio renũciari põt dicto remedio vt voluit Bar. in. l. siquis cũ aliter. ff. de ver. obli. ꝛ maxime pcedit si renũciatio fuit iurata prout iurata fuit in casu isto in quo ẽt fuit renũciatũ exceptioni doli mali. ꝛ pñter remedio resultã ti ex enormi lesiõe in ꝯtibus stricti iuris ꝓut est trãsactio.

b ❡ Cum ex enormi lesiõe causef exceptio doli mali. d. l. siqs cum aliter. ꝛ dolus p̃teritus remitti potest. l. si vnus. §. illud nulla. ff. de pac. ꝛ. l. aurelius. §. tutue. ff. de lib. lega. ꝛ insti. de lega. §. siquis debitori cũ si. Et pari rõne vr̃ ꝙ remitti pos sit dolus pñs: q: dolus non inferf volenti. l. cũ donationis. C. de trãsac. ꝛ facit. l. j. §. vsq; adeo. ff. de iniurijs. Ideo renũ ciando exceptioni doli mali videf sublata exceptio ꝛ reme dium ꝙ resultasset etiam ex dolo. ex proposito.

c ❡ Idcirco dato ꝙ dict⁹ Jo. Angeli fuisset i dolo nihilomi nus vr̃ ꝙ dicta Angelina sibi preiudicauerit renũciãdo ex ceptioni doli mali: maxie cũ ꝓmiserit cũ iuramẽto illã renũ ciationẽ obseruare ꝙ maxie ꝓcedit ex alia cl'a apposita i di cta trãsactiõe p quã exp̃sse renũciauit rescissiõi ipsius ꝯtus rõne enormis lesiõis qm̃ sic sibi placuit ꝛ visuʒ est sciẽs bo na ꝛ hr̃ditatẽ ꝑdictã multoplus valere q̃ valeat dictũ casa lenũ idcirco: vt pñs ꝯtus factus ad vtilitatẽ ꝑorũ plus siue in pua siue in mediocri siue maxia q̃titate libere ꝛ gratuite dederũt cõcesserũt ꝛ donauerũt: per quã cl'am vr̃ demõstra ri ꝙ dicta Angelina nõ fuit decepta ex quo sciebat heredi tatem quam concedebat multoplus valere q̃ casalenum ꝙ recipiebat ꝛ illud plus donabat etiam in maxima quãtitate donans. n. non propterea censetur lesus: quia concernit no bilitatẽ ipsa donatio. c. j. de donatio. ꝛ beatius ẽ dare q̃ acci pere inqt dño. xvj. q. j. ꝑdicator. ꝛ de cele. missa. c. cũ marte.

d ❡ Nec vr̃ obstare absolutio facta a iuramento: quia lʒ quis absoluaf a iuramẽto tñ ꝯtractus remanet in sua validitate si cl'a de p se erat validus. Quinimo ẽt si cõtractus alias iua lidus cifs firmatus iuramẽto nõ põt qs venire ꝯ ꝯtũ. lʒ p superiorẽ absoluaf a iuramẽto: q: actus est de se validus pp interpositionem iuramenti ꝛ hoc casu absolõ solum operaf ꝙ absolutus nõ incidit in periuriũ non aũt annullat ꝯtuʒ: vnde nullus dicat ꝙ minor qui fuit deceptus vltra dimidiã iusti precij si per superiorem absoluaf a iuramento possit ve nire contra ꝯtum: q: contra contractus est validus ꝛ in re uocabilis secus vbi iuramentũ non firmat actum: sed soluʒ ligat prout hec dicit Angel. in quodam suo consilio ꝙ inci pit domina Catherina ꝙ est perpetuo menti tenenduʒ ſm Jmo. in. c. cum contingat. de iureiur.

e ❡ Quod ꝛ vr̃ approbare panor. ibi dicẽs ꝙ p interpositio nẽ iuramẽti lex tollit ꝓhibitionẽ p quã ꝯtus annullabaf. ꝛ sic ꝯtus remãsit validus sine alia ꝓhibitiõe: iõ non dʒ re scindi p absolõne a iuramento: q: ꝯtus assumpsit vires ex cõsensu priuʒ vallato iuramẽto: vñ tunc nõ cessat ex toto cã cõfirmans ſm eũ qui dicit hoc esse mẽti tenendũ ponderan do ẽt tex. d. auc. sacra puberuʒ in. v. inuiolabiliter. ꝛ. c. q̃uis de pac. in. vj. ibi omnino seruandum.

f ❡ His tñ non obstãtibus ꝯrium vr̃ de iure rñdendũ. Naʒ premitto ad euidentiã ꝙ qlibet diceret maximã esse lesionẽ lesio que esset in duplo ꝛ in triplo. ꝛ clarius in q̃druplo vel qntuplo ꝛ res que vʒ plusq̃ alia in triplo vel q̃druplo dice ref ab oĩbus multoplus valere ꝛ v̄ificarenf v̄ba dicte trãsa ctionis ibi sciẽs multoplus valere ẽt si sciuisset solũ ꝙ plus valeret in triplo vł q̃druplo ꝛ si donasset id qđ excedebat in triplo vel q̃druplo censeref donasse maximã q̃titatẽ ꝛ v̄ifi carenf oĩa v̄ba vltime cl'e dicte trãsactionis supra pondera tis ꝛ interlineatis. Ex qbus pʒ ꝙ ẽt in maxima q̃titate pñt dari gradus quãtitatis ẽt multũ differentes. Nam donatio mille florenorũ diceretur saltẽ inter mediocriter diuites do natio: maxime q̃titatis. licet ẽt potuisset fieri maioris q̃tita tis. puta duorum vel trium milium florenorum.

g ❡ Item ponderandũ est ꝙ supradicta cl'a est apposita cõti nuatiue ad renunciationẽ factã bñficio. l. ij. C. de rescin. vẽ. dr̃. n. renunciauerũt bñficio. l. ij. C. de rescin. ven. hoc est re scissioni pñtis ꝯtus iure enormis lesionis: qm̃ ita eis pla cuit ꝛ visum est ꝛ sciens bone hr̃ditatẽ predictã multoplus valere q̃ valeat dictũ casalenum ꝛc. Per que verba demon straf ꝙ donatio que sequif in dicta cl'a fuit facta ad euitan dum remediũ rescissiuuʒ rõne enormis lesionis bñficio. d. l. ij. vel fili hoc est bñficio. d. l. siqs cum alr. de ver. obl. ꝛ sic non videaf cõprehendere renunciationẽ rescissionis resul tantis rõne doli ex ꝓposito qui dolus p̄sumaf ex enormissi ma lesione prout infra dicã ꝛ donatio maxime quantitatis que sequif intelligaf de maxima quãtitate que causet rescis sionem rõne enormis lesionis ꝛ nõ de maxima quãtitate re sultante ex enormissima lesione que causef ex dolo ex propo sito cum non fuerit renunciatum rescissioni contractus re sultantis ex enormissima lesione.

h ❡ Et lesio enormis cẽseaf illa q̃ ẽ maxie q̃titatis ꝛ ecõuer so cẽseaf donata maxia q̃titas. s. q̃ causet enormẽ lesionẽ ex pcedẽtib⁹. n. sequẽtia declanf ꝛ ꝯ. l. si seru⁹ pluriũ. §. fi. ff. de le. j. ꝛ. l. hr̃des palã. §. sʒ si notã. ff. de testa. Et dictũ fuerit de maxia q̃titate: q: magna lesio dr̃ ẽt illa q̃ nõ causet re mediũ rescissiõis ꝯtus bñficio. d. l. ij. C. de rescin. vẽ. ꝛ. d. l. siqs cũ alr pʒ q: rõne parue lesionis minor nõ restituif in integ. l. scio. ff. de in integ. resti. ꝛ tñ minor restitueref qñ eẽt le sus longe minus q̃ in dimidia iusti pcij: vt est notissimum.

i ❡ Ex quo pʒ ꝙ magna lesio censef esse ẽt illa que nõ ascen dit ad dimidiã iusti pcij: ꝛ iõ donatio maxime q̃titatis cen seatur facta de illa quantitate que excedat dimidiaʒ iusti pre cij vel aliquantulum plus puta in duplo.

k ❡ Et non vr̃ intelligẽda de illa que eẽt longe plus excessi ua: q: in hmõi terminis v̄ba indefinite ꝓlata restringuntur non amplianf: vt pʒ ex notatis per Bar. ꝛ doc. in. d. l. ij. vbi Barto. dicit ꝙ si in venditione adijcitur cl'a ꝛ si plus valet donat illa donatio intelligitur de modica quantitate.

l ❡ Et fili in. l. siqs cum alr. dicit idẽ Bar. ꝙ siqs. l. renun ciauit exceptioni doli mali intelligif renunciasse exceptioni doli mali respectu pue q̃titatis nõ magne. Et alr dicũt. d. Ant. ꝛ Moder. in. c. qñtauallis. de iureiur. ꝙ ꝑmittens nõ venire cõtra rõneʒ enormis lesionis. lʒ enormior lesio fit enormis. tñ poterit venire cõtra rõnẽ enormioris lesionis ꝛ pari rõne si renũciatũ eẽt seu ꝑmissum foret de nõ veniẽ do cõtra rõnẽ enormioris lesionis potif veniri cõtra rõnẽ lesionis enormissime. ꝛ idcirco cum in casu nr̃o lesio fuerit: vt p̄supponif nõ solum in duplo vel triplo: sʒ ẽt in octuplo vr̃ ꝙ dicta cl'a nõ trahaf ad lesionẽ ꝑdictã que nedũ fuerit enormis vel enormior. sed enormissima ꝛ longe minor. lesio

fuisset reputata enormissima: ideo dicta clausula non trahatur ad tantam lesionem per iam dicta.

m ¶ Pro quo et facit ꝙ tradit Bar. in. l. pen. §. idem querit. ff. de cōdi. inde. dicens in finibus terminis. s. renūciantis cōditiōi indebiti ꝙ renūciatio cōditionis indebiti sibi nō preiudicat: q2 ea facilitate q̄ inductus fuit ad soluendū indebitū inductus fuit ad renūciandū cōditiōi indebiti. Ita in terminis nr̄is dici pōt ꝙ ea facilitate qua dicta dn̄a Angelina inducta fuit ad ita transigendum inducta fuerit ad renunciandum ⁊ adijciendum dictam clausulam donationis.

n ¶ Et puto decepta fuit in trāsigendo ita faciliter decipi potuerit in adijciēdo dictas clās. ⁊ maxime q2 hmōi clāe solent apponi ex cōsuetudine notariorū put alās ponderat Bar. in. l. j. ff. de iure codicil. Itē de facili potuit induci ad transigendū ⁊ adijciendū dictas clās renūciationis ⁊ donatōis ex falsis assertionibus dicti Joānis qui asserebat ꝙ hēditas dictorum xpophori ⁊ Nicole ad eū spectabat vt fratrē dicti xpophori ⁊ patruū dicte Nicolae tamen ex eo ꝙ dictus xpophorus duꝫ fuit in humanis dixit ⁊ asseruit ꝙ erat volūtas sua q̄ etiam ex eorū testīn ascendente dictorū Joānis ⁊ xpophori ligabat dictū xpophorum ⁊ Joānem ⁊ descendentes ex eis ad inuicē: vt de pdictis dictus Joānes dicebat ꝙ forte habebat documēta quibus verbis forte fraudulentis dicta dn̄a Angelina femina rustica ⁊ bonefidei possedit: vt vr̄ in puncto hoc nō est astuta de facili potuit ad predicta faciendum trahi. ⁊ lꝫ premittatur ꝙ ipsa sciebat hereditateꝫ ⁊ bona dicti xpophori ad eam fore deuolutam ⁊ ad eam spectare nō propterea aduertisset pdictis assertiōibus. licet. n. dictus xpophorus habuit voluntatē ꝙ hēditas ipsius deueniret ad ipsū Joānem. tamen si solēniter non disposuit non ppea resultabat ꝙ dicta hereditas nō esset deuoluta ⁊ spectaret ad dictaꝫ Angelinam. Item licet testīn ascendente ligasset dictum xporum non ppea inferebatur ꝙ hereditas xpophori non esset deuoluta ⁊ non spectaret ad Angelinaꝫ q2 ad heredi rogatum de restituendo hēditatem spectat hereditas ante restōnem ipse. n. est dn̄s rerum hereditariarū ⁊ fructus suos facit ⁊ nō tenet illos restituere dūmodo perceptos ante morā. l. mulier. §. si heres. ff. ad trebel. Est etiā premittendū ꝙ ex enormissima lesione presumit dolus. ar. l. omnes. §. lucius. ff. de his que infra cre. prout dicit. d. Ant. in. d. c. cum contingat. de iureiur. in. iiij. suo casu principali. ⁊ idem vult Bal. in corpore vnde sumit dicta auc. sacramenta puberum in. iiij. q. adducit glo. que ƒm eū mature loquitur in. l. ij. §. cōtrario. ff. de cōtra. iudi. tut. ⁊ est bonus tex. in. l. superstite. C. de dolo.

o ¶ Et contra ꝙ vbi iuramentū est dolo interpositū non firmat ꝯctum. d. c. cum contingat. ⁊. c. q̄uis. de pact. in. vj. nec ligat saltem quin debeat concedi absolutio a iuramento. c. si vero de iureiur. cū si. ⁊ ideo vbi in ꝯctu interuenit enormissima lesio iuramentum nō firmat ꝯctum nec astringit contra absolutione. Et hoc. s. ꝙ vbi interuenit enormis lesio possit veniri contra iuramentū firmat in sua latissima repetitione. c. canonum. de constitutio. xj. q. col. xxvj. dicens se ita consuluisse senis. vbi viget statutū ꝙ nullus ꝯctus vl' quietatio facta per minores. xxv. annis valeat nec de eo reddatur ius nisi certa solemnitas intercedat. Nam cum quedam puella fuerit enormiter lesa consuluit ꝙ poterat peti absolutio ⁊ relaxatio a iuramento. Nam ƒm eū iuramentuꝫ non debet esse iniquitatis vinculum can. inter cetera. xxij. q. iiij. ⁊. c. q̄to. de iureiu. Iteꝫ iuramentū debet hēre tres comites. s. veritatem iudiciū ⁊ iusticiam can. animaduertendum. xxij. q. ij. ⁊ eadem cā. q. j. ⁊ can. iurabūt extra de iureiur. c. ⁊ si xpe. ⁊ per glo. in aūt. ꝙ eis. c. de nuptijs. Sed dicto casu non est iusticia. sed euidens iniquitas ergo ⁊c. Item paria sunt in esse dolum ex proposito ⁊ dolum re ipsa. l. siquis cum aliter. de verb. obli. ⁊. l. ij. §. circa de exceptio. doli.

p ¶ Ratione ergo euidētis doli saltem re ipsa vr̄ relaxandum ƒm eū qui cōcludit ꝙ. d. auc. sacra puberum. ⁊. d. c. cū contingat. ⁊. c. q̄uis nō habeant locū qn̄ interuenit dolus re ipsa ⁊ adducit dictum luce. in. c. cū contingat. de iureiur. de quo. s. ⁊ rōnes Fede. in cōsilio incipiente factum tale est statutū ciuitatis perusij. s. relato cuius vba satis placēt Panor. put ipse dicit in. d. c. cum contingat col. xxvj.

q ¶ Vult aūt Pe. de anc. ꝙ iuramentuꝫ litiget tn̄ possit peti relaxatio seu absolōo a iuramento. ita rn̄dens ad id qd̄ dicit Jo. an. post Ja. de belui. in addi. spec. in ti. de sen. prola. §. vt autem. vt in ti. de resti. in integ. §. j. ad finem prime col.

r ¶ Sed do. Anto. vult ꝙ non astringatur iuramento. ita ꝙ non sit necessaria absolutio qui dolus ex proposito ⁊ dolus re ipsa videtur exceptus a iuramēto facit. c. quintauallis. de iureiuran. vt latius ibi per eum cuius dicta in effectu sequitur ibi Panor. col. xxxj. ⁊. xxxij. ea ratione. q2 presumitur dolus ⁊ quia iurans non presumitur cogitare taleꝫ casum. ⁊ q2 iura communiter excipiunt dolum.

s ¶ Et paria sunt ad esse dolum ex pposito ⁊ dolum re ipsa: vt ibi latius per eum siue ergo non liget iuramentū siue liget ⁊ possit peti relaxatio seu absolōo a iuramento habemus propositum. idem etiam vr̄ velle Bal. in. d. auc. sacra puberum. ⁊ in corpore vnde sumit in. iiij. q. dicens ꝙ vbi minor enormiter leditur presumit dolus ex enormi lesione adducit glo. que ƒm eum mature loquitur in. l. ij. §. contrario. ff. de contrario iudi. tutel. ƒm eum.

t ¶ Et idem Rof. voluit vt refert Ja. bu. in. l. ij. C. de rescin. vendi. s. ꝙ iuramentū non trahit ad enormem lesionē prout est illa que excedit dimidiā iusti precij. ⁊ facit optime qd̄ no. Bar. in. l. sed ⁊ siquis. §. qui situm. ff. si qui. cau. ⁊ qd̄ ipse tradit in. l. penul. §. idem querit. ff. de condi. indebi. ⁊ etiam qd̄ ipse Bar. no. in. l. si. ff. de preto. stipu.

v ¶ Et lꝫ Imo. in. d. c. cū contingat multa adducat in ꝯsilium confutan. do rōnes dn̄i Antonij ⁊ rn̄dens etiam ad rōneꝫ ꝙ in integ. restitutio nō datur pro leui lesione. sed pro graui seu enormi. l. scio. ff. de in integ. resti.

x ¶ Nam leuis lesio alr̄ sumit in terminis. d. l. scio prout ibi hr̄ ƒm eum. tn̄ dicit ꝙ negari nequit quin articulus sit dubius attentis rōnibus que hinc inde adducunt ⁊ tandem in. xxxj. cbar. ⁊ sequenti vadit cespitando nec figit pedes.

y ¶ Videtur autem velle ꝙ in minore muliere vl' rustico iuramentum non tollat remedium causatuꝫ ex enormi lesione prout est illa que excedit dimidiaꝫ iusti precij: vt ibi late per eum. ⁊ ita vr̄ limitare cōem opi. gl. ⁊ doc. que hꝫ ꝙ iuramentum tollit remedium. l. ij. C. de rescin. vendi. prout habet in eadem. l. ij. ⁊ de emptione ⁊ vendi. c. penul.

z ¶ Nec obst. responsioni supra date ad. d. l. scio. de in integ. resti. text. l. j. C. si aduers. vendi. pigno. que requirit grauem lesionem: vt concedatur restitutio in integ. quia est speciale illo casu prout sumitur ex docto. ibi. ⁊ Bar. ⁊ Bal. in. l. ij. C. eo. ti. ergo regulariter contra prout ⁊ ipsi volunt ad hoc. l. j. ff. ad mu. ⁊. l. j. C. de thesau. lib. x.

⁊ ¶ Preterea lꝫ magna lesio requirat prout dicit ibi tex. non tn̄ iure ꝙ requirat ꝙ sit tanta lesio ꝙ excedat dimidiā iusti precij seu equipolleat lesioni dimidie iusti precij.

ꝯ ¶ Paruum. n. ⁊ magnū sumitur arbitrio iudicis ƒm subiectam materiam ar. l. j. ff. de iure delib.

ꝶ ¶ Qualitercūqꝫ summat ibi magnū ⁊ puum nō est vis ad hoc ppositum cū vt dixi sit ibi spāle: in mā autē nostra pōt summi enormis lesio pro illa que in aliq̄ excedit dimidiā iusti pcij quo casu multi tenēt ꝙ iuramētū puideat aduersus dictā lesionē ⁊ est cōis opi. gl. ⁊ doc. quā tn̄ Inno. limitat vt s. ꝙ non pcedat in minore muliere ⁊ rustico ⁊ in ista enormi lesione pcedat opi. eorū. q volūt ꝙ enormia lesio nō impedit vires iuramēti. Item pōt summi enormis lesio p multū plus excessiua puta q2 excedit tertiā vel saltē quartā iusti pcij hoc est q2 nō dat cā limitata q̄um est tertia vel q̄rta pe iusti precij put cōtingit in casu nr̄o quo casu loquuntur Bal. in corpore. d. auctentice sacra pube. hoc in. c. j. §. sacra de prohi. feudi alie. col. x. Et ita prodit eorū opi. ⁊. d. Ant. ⁊ Panor. ⁊ sequaciū ⁊ Vin. ⁊ Jo. an. ⁊ aliorū ⁊ ita sepius cōsului ꝙ vbi cadit tā enormis lesio iuramētū nō astringit saltem petita absolōne a iuramento que eo casu dꝫ concedi ad cautelā si nō est necessaria: ⁊ ita hic perusie in cā in q̄ fui aduocatus vidi cōsultum per clarissimos. §. pceptores meos ⁊ pr̄es obseruandos dn̄m Joānem petrucij de nobilibus de monte sperello ⁊ dominum Benedictuꝫ de benedictis integerrimos ⁊ recti iudicij consultores.

a ¶ His itaqꝫ psuppositis cum ꝯctus dolo initi sint inefficaces. l. elegāter. ff. de dolo cum similibus. ⁊ trāsactio pdicta censeat ex premissis dolo inita vr̄ ꝙ dicta trāsactio sit inefficax ⁊ veniat restringēda nō obstāte iuramento ꝯcessa absolōne ab ipso iuramēto ⁊ nō obstāte dicta vltima clā que magis vr̄ debat obstare quibus vr̄. s. rn̄sum esse sufficienter.

b ¶ Nec etiam obstant alia. s. in contrarium adducta. Non enim ob. ꝙ trāsactio nō rescinditur pretextu enormis lesionis ƒm opin. glo. ⁊ Joā. and. ⁊ Bal. ⁊ sequacium q2 contrarium voluit Barto. in. l. lucius. §. si. ff. ad trebel. ⁊ in. d. l. ij. C. de rescin. vendi. ⁊ in. d. l. siquis cum aliter. ⁊ in. l. si societatem. §. arbitrorum. ff. pro socio.

c ¶ Consideratur

c ¶ Consideratur tamen ⁊ extimat̃ dubius euentus litis per no.per glo.in.d.l.lucius.§.fi.ſm eundem Bar.in.d.locis.⁊ idem voluit Jaco.de ra.Ray.de for.⁊ Ange.in.d.l.lucius put ibi refert Jmo.pro quo facit gloſ.in.l.per diuerſas.C.mandati.ſm eum qui vr̃ inherere huic opi.⁊ eã ſequit̃ ipſe Jmo.in.c.cum cãm.de emp.⁊ vendi.que eſt equa ſm eũ ſʒ quẽ idem tʒ ibi do.car.floren.quã ⁊ firmat ibi Panor.⁊ idẽ voluit Saly.in quodã ſuo cõſilio ꝙ incipit mathaſias in fi.⁊ Fran.de rampo.cõſulens ſuper eodẽ facto ꝙ cõſiliũ inci pit ego Franciſcus de rãpo.de bononia viſis ⁊c. Et opi.ↄ̃ria põt intelligi ꝙ tranſactio non reſcindatur propter leſio nem excedentẽ dimidiam iuſti precij habito reſpectu ad ve ram extimationem in quo concordant etiam Bar.⁊ ſequa ces.⁊ ita concordant opi.Jmo.in.d.l.lucius.§.fi.

d ¶ Vel poſſunt concordari ꝙ non habeat locum remedium d.l.ij.de reſcin.ven.⁊.d.c.cum cauſam.que iura locum hñt in cõtractibus bonefidei ⁊ tranſactio ſaltem regulariter eſt ↄ̃ctus ſtricti iuris vt.§.actionum.inſti.de acti.

e ¶ Tamen locũ habeat remedium.d.l.ſi quis cum alr̃.ꝙ ad idem tendit ⁊ militat in contractibus ſtricti iuris put etiaʒ dixit Jmo.in.d.locis maxime in.d.c.cum cauſam.

f ¶ Et dato ꝙ generaliter procederet opi.glo.Jean.and.⁊ ſequacium.ſ.ꝙ dicta remedia non militẽt in tranſactione tñ omnes concordant ꝙ vbi interuenit dolus ex pꝓpoſito trã ſactio reſcindatur ⁊ dato ꝙ dolus nõ preſumatur ex leſiõe excedente dimidiam iuſti pretij tamen ex longiſſima leſiõe dolus preſumitur prout ſupradictum fuit.⁊ no.doct.in.d.l.ſi quis cũ alr̃.⁊ in.d.c.cum ↄ̃tingat.⁊ in ca.quintauallis.de iureiur.⁊ in.d.l.ſi ſocietatẽ.§.arbitrorum.

g ¶ Nec ẽt obſtat ꝙ fuit renunciatuʒ remedio.d.l.ij.⁊ reme dio reſultanti ex enormi leſione:qꝛ.ſ̃.reſponſum eſt ꝙ dcã renunciatio ⁊ iuramentum.ſ̃.ea emanatum non trahuntur ad leſionẽ adeo enormiſſimam ꝗ̃ enormiſſima eſt ẽt habito reſpectu ad dubiuʒ euentum litis q erat leuis extimationis alio nõ doc.Et pariter rñdetur ad renunciatiõem exceptio nis doli mali ad quã etiam.ſ̃.reſponſum eſt.

h ¶ Nec ob.ꝙ dolus non infertur volenti:qꝛ rñdet̃ ꝙ dicta dña Angelina non cenſet̃ voluiſſe decipi in tam enormiſſi ma q̃ritate per dicta ſupra euidẽtiali.Nec etiã obſtat ꝙ cõ tractus firmatur iuramento non vitiat̃ per abſolutionẽ a iu ramento:qꝛ iuramentũ dolo extortum non firmat ↄ̃ctũ.d.c.cũ cõtingat.⁊.d.c.q̃uis.⁊ facit dicta auc.ſacramẽta puberũ ita ꝙ non cadit in caſu iſto inueſtigatio an cõtractus iuua tus iuramẽto vitiari poſſit ſublato vinculo iuramenti p ab ſolutioneʒ que nõ tranſit ſine dubio per dicta per Panor. in.d.c.cum cõtingat recitantẽ Joannẽ cal.⁊ Pau.de leaza rijs in quodã eoꝝ ↄ̃ſilio velle ↄ̃riũ ⁊ ipſe pro concordia di ſtinguit ſatis cõfuſe cuius diſtinctionẽ obmitto qꝛ nõ expe dit quo ad preſentem conſultationem. Laus deo.

¶ Uxor agens ad reſtitutionem dotis contra quoſdam ter tios poſſeſſores.Actiõe hypothecaria lʒ in libello faciat mẽ tionem de vtili interdicto ſaluiano. An ſi in eius fauorẽ eſt lata ſnĩa per reum poſſit appellari non obſtantibus ꝙ in li bello videatur intentatum ſaluianum.Jtem poſſeſſio appre henſa per maritum rerum que ab inteſtato deferebant̃ vxo ri. An cenſeatur queſita vxori.preſuppoſito ꝙ non habuit ratam apprehẽnſionem mariti.Jtem ſententia lata ↄ̃tra ter tium poſſeſſorem.An ⁊ qñ ex eo poſſit dici iniuſta.qꝛ prius non eſt facta excuſſio contra principales.

¶ Conſilium cxc.

In noĩe dñi noſtri ieſu xpi. ¶ Ad euidentiam premitto ꝙ in dicto li bello non eſt ſimpliciter intẽtans vtile inter dictum ſaluianum:ſʒ in ſubſidium hoc eſt defi ficiente hypothecaria.Qꝛ in concluſiõe libel li petitur declarari bona in fine libelli deſcripta fuiſſe ⁊ eſſe hypothecata ⁊ obligata dicte dñe lucretie pꝓ ipſius dotibus ⁊ antifacio ſeu ſaltem dicta bona ad ipſam dominam lucre tiam pertinere ⁊ ſpectare ex vtili ſaluiano interdicto.

a ¶ Et ſic de duo reſpectu in libello ſaluianum interdictum perditionem ſaltem que dictio eſt dictio ſubſidiaria quaſi dixerit ſi non cõpetit hypothecaria. Et non poteſt per ſen tentiam declarari dicta bona fuiſſe ⁊ eſſe obligata ⁊ hypo thecata dicte dñe lucretie tunc pronuncietur ſpectare ad eã ex vtili ſaluiano interdicto. Nam talis eſt natura dictionis ſaltem prout declarat Bal.in.l.ſi ita vlti.col.ff.de auro ⁊ ar. lega.⁊ in.l.j.ff.de iure codicillo.Jtem ſcđo premitto ꝙ ſen tentiatũ ⁊ declaratum fuit per ſententiam diffinitiuam dicta bona fuiſſe ⁊ eſſe obligata ⁊ hypothecata dicte domine Lu cretie pꝓ ſuis dotibus ⁊ antifacio detractis ⁊c. Et per ↄ̃ñs declaratur per dictam ſententiam ꝙ competat dicte domi ne lucretie hypothecaria quo caſu non eſt deductũ in libel lo vtile interdictum ſaluianum ꝙ cenſetur eſſe deductũ ſub conditione ſi non competit hypothecaria per ſupradicta.ad idem facit ꝙ ſubditur in dicta ſententia diffinitiua ꝙ dicti rei conuenti cõdemnant̃ ad tradendum dicte domine lucre tie omnẽ poſſeſſionem ⁊ detentionẽ ⁊ ſibi libere reſtituen dum p ipſaʒ dominam lucre.retinendum in cauſa pignoris ⁊ hypothece pro ſatiſfactione dicti reſidui dictarum eius do tium ⁊ antifarij donec ⁊ quouſqꝫ ⁊c.

b ¶ Retentio aũt quã petijt iure ſaluiani interdicti nõ fit in cãm pignoris ⁊ hypothece:quia ⁊ illud interdictuʒ nõ pre ſupponitur pignus vel hypothecam competere. ſed potius quaſi pignus vel quaſi hypothecam:qꝛ fundatur in poſſeſ ſione quã hẽbat pignorans vel hypothecans prout in ſimi li dicemus in eo qui titulum poſſeſſionis recepit ab eo qui poſſidebat qui non preſupponitur dominus qui dicitur ſe fundari in quaſi dñio ex qua fundatur publiciana.c.abbate ſane.de re iud.lib.vj.⁊ no.per glo.⁊ doc.in.l.j.ff.de publi.⁊ in.§.alie.inſti.de acti.Ex quibus videt̃ ↄ̃cludendum ꝙ di cta ſnĩa diffinitiua cenſeat̃ lata ſuper hypothecaria.⁊ ſic ſu per petitorio ⁊ non ſuper poſſeſſorio ſaluiano interdicto: tum ex verbis ipſius ſnĩe:tum qꝛ alias non cenſeretur cõ formis libello in quo ſaluianum interdictuʒ intentatur ſub ſidium.ſ.caſu quo non competat hypothecaria.

c ¶ Conſtat aũt ꝙ ſnĩa dʒ eſſe conformis libello alias nõ va let.l.vt fundus.ff.commu.diuidun.⁊.c.lʒ hely.de ſymonia.⁊ cle.ſepe poſt prin.de ver.ſig.cum ſimi.

d ¶ Jtem eſt pmittenduʒ ꝙ.l.fi.C.de acqui.poſ.non proce dit quando poſſidens nomine alieno ammittit poſſeſſionẽ vel detentionem per mortem:qꝛ mors omnia ſoluit in au tentico.de nuptijs.§.deinceps. prout expreſſe determinat Ange.in dicta.l.fina.verba.n.dicte.l.noue ⁊ correptiue ſeu exorbitantis de iure antiquo non militant dicto caſu:ſʒ qñ interuenit dolus vel forte ſaltem culpa detinentis nomine alieno.⁊ Bart.ibi vult ꝙ dicta.l.locũ habeat ſolum in duo bus caſibus.ſ.quãdo detinens pro alio relinquit vel perdit poſſeſſionem ꝙ ⁊ tangitur ibi per gl.⁊ alios docto.ſit autẽ dubium vtrum militet quando tradit alteri poſſeſſioneʒ vt pote maxime ex notatis ibi per Cy.in caſu autem nr̃o non deducitur ꝙ dicti debitores qui conſtituerunt ſe poſſidere pro dicta domina lucretia derelinquerint poſſeſſionem vel eam perdiderint vel tradiderint.Sed deducitur ꝙ dicti de bitores deceſſerunt.⁊ per conſequens ex deductis in libel lo non competit remedium dicte.l.fina.

e ¶ His preſuppoſitis clara remanet deciſio primi queſiti ſci licet ꝙ a dicta ſententia potuit appellari:licet in poſſeſſorio adipiſcendo appellari nequeat.l.j.C.ſi de momen.poſſeſ.⁊ propterea a ſententia lata pro interdicto ſaluiano appellari non poteſt vt dicit Bald.in.l.j.ff.de ſal.interdi.Nam prout ſupra in euidentiali premiſſum eſt ſententia predicta non cenſentur lata ſuper interdicto ſaluiano:ſed ſuper hypothe caria.⁊ conſequenter ſuper petitorio ⁊ non ſuper poſſeſſo rio ⁊ inſuper dato ꝙ cenſeretur lata etiam ſuper poſſeſſorio nihilominus cenſetur lata tanquam pretendenti ius etiam ſuper petitorio ex quo in ſententia condemnatur ad reſti tuendum poſſeſſionem retinendã in cauſa pignoris ⁊ hy pothece donec ⁊c.quouſqꝫ aliter fuerit integre ſolutum ⁊ ſatiſfactum.

f ¶ Non.n.eſt dubium ꝙ interdictum ſaluianũ cõpetit nõ ſolum habenti hypothecaʒ a bonefidei poſſeſſione nõ dñõ ſed etiam habenti a võ dño ⁊ ſic habenti vere hypothecam ſibi conceſſam a dño ⁊ poſſeſſore. ⁊ tunc enim habet retine re poſſeſſionem donec fuerit ſibi de credito ſatiſfactum.⁊ tunc habẽt eam retinere in cã pignoris ⁊ hypothece quan do autem res hypothecarentur a poſſeſſore ⁊ non domino tunc non reſultat verum pignus ⁊ hypotheca.l.ſi rem alie nam in prin.⁊.l.aliena res.ff.de pigno.actione.⁊.l.lege pre liũ.⁊.l.ſi.C.ſi res pignori dat.ſic ⁊ per ↄ̃ſequẽs dicta ſnĩa ẽt ſi lata foret ſup poſſeſſorio adipiſcende cenſeret̃ lata tanq̃ꝫ fuerint hypothecata a võ dño ⁊ poſſeſſore ⁊ ſic gñaret pre iudiciũ non ſolũ in poſſeſſiõe.ſʒ ẽt in petitorio vᷓba ſnĩe ve rificarent̃:⁊ pꝛiudiciuʒ ſup petitorio dato ꝙ nõ ſit preciſum

sed quale quale causat facultatē appellādi ēt ō iure ciuili.l.a snia in prin.ff.de appellatio. Ideo restat conclusio ꝙ a dcā sententia potuit appellari.

g ¶ Circa scōm aūt q̄sitū clare sit̄ ꝯcludēdū cōstat.n.ꝙ per apprehendentē possessionē noie alieno sine mandato non queritur possessio aute ratihabitionē.l.cōis seru⁹.§.pe.ff.de acq.pos.⁊ facit.l.si ego.ff.de nego.gest. ⁊ ꝙ habetur in.l. qui mihi donatum.ff.de donatio.per Bart.⁊ modernos ⁊ notat pano:.in.c.conuenisse.de resti.spo.dicens notabiliter ꝙ si vnus apprehēdit possessionem vacantem nomine meo ⁊ anteq̄ ego ratificem alius possessionem predictā nomine proprio apprehendit.licet ego postea ratificem tñ preferitur ille qui nomine proprio interiꝫ possessionem accepit: q: dū ille scōa apprehendit possessionem reperijt eam vacantem: nam apprehendens nomine alieno non sibi quesiuit possessionem nec ei cuius nomine apprehēdit ṡm eū. ⁊ ita fuit in hac ciuitate in ardua cā iudicatum.

h ¶ Nec obstat.ꝙ dictus maritus acceperit possessionem vt procurator dicte vxoris: quia lꝫ ipse asseruerit se procuratorem non tñ per hoc ꝓbatur ꝙ fuerit procurator tū q: vnus ⁊ sine iuramento extra iudiciū illud asseruit ⁊ ad iustificandum eius gesta q̄ oīa causant ꝙ dicto nō detur fides ꝑ iura vulgaria ⁊ suadet promissio de rato quā subdit in instro: nā vbi procedit mandatum ratihabitio non est necessaria.

i ¶ Et insuper negociorū gestor potest large loquendo dici procurator vt probat tex.in.d.l.si ego.de nego.gest. Et ꝑ specula.in titulo instrumentorū edicti.§.nunc vero aliqua versiculo porro.

k ¶ Nec etiam obstat id quod tradit Bar.in.l.qui iure familiaritatis in fi.ff.de acqui.pos.dicens ꝙ vxor possit dici possidere rem ad eam spectantem: lꝫ nunq̄ ad eam accedat. Nā possidet per virum qui ad eam rem accedit. Naꝫ respondet ꝙ Bar.loquitur quādo vxor prius acquisiuisset possessionem: nam tunc dato ꝙ postea nunq̄ ad eā vadat sed maritus tunc.n.possidet vxor per maritum hoc est retinet ⁊ continuat possessionem per ipsum virū recte intuenti deprehēditur ex dictis ipsius Bar.non enim est mirum si tunc retinet possessionem: q: etiam animo possessio retinet.l.clā possidere.§.qui ad nundinas.ff.de acqui.posses.⁊.l.j.§.ammittendam.⁊.l.quemadmodū.eo.ti.

l ¶ Nec ēt obstat ꝙ maritus censetur habere mandatum ab vxore.l.fina.C.de pac.conuen.⁊.l.maritus.C.de procur.q: rndetur ꝙ mulier habet tres spēs patrimonij.s.dotem bona parafrenalia ⁊ alia bona.bona autem dotalia sunt mariti.l.doce ancillam.C.de rei ven.bona aūt parafrenalia sunt vxoris.tamen maritus censetur habere mandatū ad ea administranda vt est tex.singularis in.l.si eo.§.penu.⁊ fi.ff.de iure do.⁊ prestat optimum arg.l.j.§.fi.cum.l.seq.ff.de vsuf. quemad.ca.⁊ in his loquit̄.l.fi.C.de pac.ꝯuen. ꝓut volunt glo.⁊ Bar.in.d.l.maritus.⁊ prout habetur in.d.l.fi.in alijs autem bonis maritus no censet̄ hr̄e mandatū: licet ad agendum admittat̄ sine mandato tanq̄ coniuncta persona.d.l. maritus.⁊ habet̄ in.l.sed ⁊ hec in prin.ff.de procuratori.

m ¶ In bonis itaq̄ parafrenalibus tm̄ censet̄ maritus habere tacitum mandatū ab vxore ꝓut volunt glo.Bar.⁊ doct. in.d.l.maritus.⁊ in.d.l.fi.sed dicta bona de q̄bus agitur nō erant bona parafrenalia ergo in eis non habebat maritus mandatum bona.n.parafrenalia sunt bona non dotalia tradita ꝑ vxorē viro ⁊ sic cōmissa sub custodia viri vt hr̄ in iuribus preallegatis.ideo in terminis nostre ꝯsultatiōis dict⁹ maritus apprehēdendo possessionē noie sue vxoris nō q̄siuit ipsi vxori possessionē ipsarū reꝝ deficiēte mādato ⁊ nō sequuta ratihabitiōe. Ex q̄bus resultat conclusio ꝙ possessio dictarum rerum apprehensarum per dictum maritū nō erat neq̄ est apud dictam vxorē neq̄ etiā apud dictū Leonardum maritum sed detentatio est apud eum.

n ¶ Deueniendum est mō ad tertium quesitum circa ꝙ ē aduertendum ꝙ ex quo in libello narratur ꝙ dicta dña Thomasa ⁊ androciulus eius maritus tenent ⁊ possident dictas res ⁊ petitur eos cōdemnari ad eas tradendum ⁊ restituendum ⁊c.censet̄ narratum ꝙ possident dictas res pro virilibus hoc est quilibet pro dimidia. Et eodēꝫ mō censetur petitum ꝙ veniant condemnandi ar.l. si mihi ⁊ titio in prin. ff.de verbo.obliga.⁊.l.reos.§.cum in tabulis.ff.de duobus reis.⁊.l.paulus rn̄dit eos.ff.de re iudi.⁊.l.j.C.si plures vna sententia cum simi.⁊ idcirco snia eodēꝫ modo censetur lata contra eos.s.ꝙ quilibet censeatur condemnatus ad tradendum ⁊ relaxandum dictas res pro dimidia sua.

o ¶ Et maxime quia etiam si fuisset actum contra quemlibet insolidum tamen snia lata simpliciter contra plures censet̄ lata contra quemlibet pro virili vt est text.notabilis in.d.l. paulus.⁊ in.d.l.j.si plures vna snia idcirco quatenus dicta sententia fuit lata contra dictam dominam Thomasam censetur iniusta ex quo ea non possidet nec detinet dictas res.⁊ per consequens non potest illam relaxare nec restituere q: nemo dat ꝙ non habet.l.traditio.ff.de acqui.reꝝ do.⁊.l.nemo plus iuris.ff.de reg.iur.

p ¶ Quantum autem ad androciulum qui insolidū detinet dictas res potest attētari ꝙ ipse pro dimidia sit tutus ipso iure quasi solum pro dimidia sit lata sententia contra eū ⁊ ꝓ alia dimidia ꝯ dictā dñāꝫ Thomasāꝫ.sꝫ nihilominus ꝓut ꝓ dimidia pro qua censeret̄ lata ꝯ eum ṡm dictam ꝯsiderationem.ita ⁊ insolidū si dicta snia censeret̄ insolidum lata ꝯ eū dicta snia censet̄ iniusta: eo q: ipse est tertius possessor seu detentator ⁊ opposuit ꝓut ꝑsupponit̄ ꝙ prius discutiantur ꝑncipales q̄ deueniat̄ ꝯ eū tertiū detentorē. Ideo contra eum ꝓcedi nō debuit nec sniari nō discusso principali vt est expressum in auc.hoc si debitor.C.de pigno.

q ¶ Nec ob.si dicat̄ ꝙ maritus dicte dñe lucretie fuit bānitus ⁊ eius bona ꝯfiscata ⁊ ꝓpterea fuit effectus notorie nō soluēdo ⁊ vbi debitor est notorie nō soluēdo nō exigit̄ alia discussio per no.per Bar.⁊ doc.i.l.decē.ff.de v.ob.⁊ in.l.fi. ff.si cer.pe.q: rn̄det̄ ꝙ dato ꝙ fuerit ꝓbata ꝯfiscatio bonoꝝ nō ꝓpterea infert̄ ꝙ fuerit notorie nō soluēdo q: ꝯfiscatio bonoꝝ nō trahit̄ ad bona postea q̄sita.ff.mādati.l.si mādatu ero.§.is cui⁹ bona cū ibi notatis ⁊ qs semp ꝑsumit̄ ditari ⁊ ꝯñter de nouo q̄rere.l.si defunctus cū ibi notatis.C.arbitrio tute. Jō cū post ꝯfiscatiōēꝫ Leonardus marit⁹ dicte lucretie potuisset bona q̄rere sufficiētia ad dotis restitutiōēꝫ: iō debebat discuti an eius bona ēēnt sufficiētia. Itē possibile erat ꝙ habuerit bona extra territoriū senēse. Itē ⁊ tertio ex quo ꝑsupponit̄ ꝙ defunct⁹ erat: erat possibile ꝙ ei⁹ hr̄s adiuerit eius hereditatem incōsulte.⁊ ꝑ ꝯñs insolidū teneret̄ creditoribus hereditarijs ⁊ sic dicte dñe lucretie.l.fin.§.⁊ si prefatam cū.§.sequentibus.C.de iure delibe.

r ¶ Insup fiscus succedēs in bonis confiscatis cēsetur quodāmō hr̄s ⁊ hr̄di assimilat̄.l.inter eos.§.fin.ff.de fideiusso.⁊.l.tutoris.C.ad.l.iul.de vi.ideo tenet̄ de ipsis bonis satisfacere creditorib⁹ vt in iurib⁹ ꝑallegatis fiscus aūt semp cēset̄ eē soluēdo.l.ij.de fundo dotali.⁊ ꝑ glo.⁊ bal.l.snia.C.de fideius.⁊ ꝑ Rap.⁊ pau.de ca.i.d.l.fi.si cer.pe.⁊ ꝑ eūdē bal.in l.j.C.de fideius.⁊ dato ꝙ fisc⁹ nō teneret̄ nisi q̄tenus bona sufficerent saltē debuit discuti an bona ꝯfiscata sufficerēt ꝓ satisfactione dicte dotis ⁊ antifacij ꝙ minime factum fuit.

s ¶ Et insuper dictus Leonardus nō erat obligatus nisi ꝓ tertia pte: q: ad restitutionē dicte dotis simplr̄ se obligauerūt ipse Leonar. Bartholome.⁊ nānes.eo q: confessi fuerunt se habuisse. ⁊ recepisse dictā dotē ⁊ sic censent̄ se obligasse ꝓ virilibus ꝑ.d.l.reos.§.cū in tabulis.⁊.d.l.si mihi ⁊ titio in ꝑn.cum si. Et sic ēt cēsent̄ recepisse q̄titatē dicte dotis q̄libet ꝓ virili ꝙ q̄libet ita censet̄ ꝑncipalr̄ obligat⁹ nec magis ꝑncipalr̄ maritus q̄ alij ex quo pariter omnes receperūt dotē ⁊ ꝑiter se obligauerūt ad eā restituendā nō tāq̄ vnus ꝑncipalis ⁊ alij fideiussores. Nec se obligauerunt insolidum ⁊ sic non tanq̄ plures rei debendi quo casu vnus censet̄ tanq̄ fideiussor alterius quē negociū principalr̄ tangit vt ꝓbat̄ i auctētico de duob⁹ reis.⁊ hr̄ ꝑ bar.⁊ doc.i.d.l.reos.⁊ sic saltē ꝓ duobus tertijs debebāt vt ꝑncipales obmitto ēt ꝙ forte corā iudice nō ē ꝓbatū ꝙ dictus Leonar. fuerit bānitus ⁊ bona eius cōfiscata seu fuerit nō soluēdo ⁊ sic pluribus vijs ⁊ multipharia deducit̄ ꝙ nō debuit ꝯdēnari dict⁹ androcius vl̄ dcā Thomasa nō discusso ꝑncipali.

t ¶ Ad vltimū aūt quesitū responsum est supra in euidentia li.s.ꝙ non competit remedium.d.l.fi.C.de acquiren.posses. Que nō mutat q̄si detinens noie alieno decedit ⁊ is cui⁹ omne non possidebat negligentia forte amittit possessionem iuxta ea que habentur.l.si de eo.§.si forte.ff.de acquirenda.possessio. Preterea dicta clausula generalis in libello apposita non debet iuuare quando per reum conuentum apponitur de generalitate libelli prout in simili notabiliter dicit Bald.in.l.edita.C.de eden. Posset etiā attentari ꝙ ex quo non apparet ꝙ dicta domina lucretia fuerit presens dicto contractui dotali. sed Antonius ⁊ notarius receperunt promissionem dotis restituende ⁊ obligationem bonorūꝫ pro ipsa lucretia si dicti Leonardus Bartholomeus ⁊ nannes simplr̄ se constituerūt possidere nomine

dicte

dicte lucretie: ita puto ꝙ cõtinentur sub dictiõib9 ⁊c. abbreuiate scripte. Sʒ ipsi ignoranti nomine pro ea recipiẽti nõ puto ꝙ ante ratificationem queraẜ ⁊ ratificatio dʒ interuenire tempore quo actus geri potest. l. bonorũ ff. rem ra. habe. ⁊ constitutio ipsa non poterat fieri post mortem constitutionum merito nec ratificatio super hoc tamen nõ insisto neq; facio fundamentum maxime quia non mihi cõstat per se sub dictis dictiõibus ⁊c. Cõtineatur ideo sup h non ine ɋndo. Sʒ me fundo i aliis mediis. s. deductis. Laus deo.

¶ Notarius qui ad instantiam alicuius reperitur fecisse aliquam scriptam sine die testibus ⁊ sine rogitu. sed solum est manu ipsius notarij subscripta. An possit compelli vt de ea conficiat publicum instrumentum de iure validum.

¶ Consilium cxcj.

In noie dñi nostri iesu xpi. ¶ Licet in hac consultatione videtur p̃ma facie dicendum ꝙ dictus ser Joãnes teuetur ad instantiam dicti Georgetti publicare ⁊ reddere publicum instrumentum de cõtentis in dicta sua scriptura.

a ¶ Ar ex quo notarius manu ꝓpria scripsit ⁊ se subscripsit dicendo. Ego Joãnes quondã frãcisci de palatio manu ꝓpria subscripsi vr̃ ꝙ presumatur rogatus qz gl. in. §. nos aũt in auc. de tabel. tʒ ꝙ no. presumitur rogatus quã vt singularem allegat Jmo. in. l. sciendũ. ff. de v. obli. in vltima col. ⁊ subdit si reperiẜ in quodam folio non habẽte signa publici instrumẽti: nec notarius in ea dixerit rogatus fuit nec dixit publicaui. sʒ simpliciter scripsit probabat talis scriptura ex quo cõstat scripta manu talis nota. nõ. n. dʒ nota. tales scripturas facere nisi veritas sic se habeat. Jõ tũc etiã dʒ presumi rogatus vt voluit glo. preallegata ẜm eũ. Et ad predictã conclusionem conferũt verba dicte scripture in facto enim presupponitur ꝙ dictus Georgettus. ⁊. d. ser Nicolaus fecerunt inter se quandam refutationem de qua fuit rogatus dictus ser Joannes ⁊ de ea fecit publicum instrumentum. Et quia lis inter eos fuit agitata ⁊ super contentis in refutatione emanauerant nonnulle scripture ⁊ dicte partes vellent ꝙ dicte scripture redderentur dicto georgetto videtur ꝙ verba dicte scripture significent illud contineatur in dicto instrumento refutationis. id enim innuit verbum insuper ⁊ clarius verba sequentia ibi ⁊ omnia infracta comprehendantur in presenti instrumento. Nam attento ꝙ infra scribitur ꝙ ser Nicolaus dedit licentiaʒ dicto georgetto rehabendi dictas scripturas ad sui libitũ ⁊c. Ergo vr̃ actum inter partes ꝙ dicta licentia cõprehendaẜ in dicto instrumento refutationis ꝙ p̃supponitur esse publicũ ⁊ solemne. Et idcirco videtur ꝙ ꝓut dictus ser Joãnes fuit rogatus de dicto contractu refutationis ita ⁊ censeaẜ rogatus de dicta licentia qz al's predicta licentia non potuisset comprehẽdi in dicto instrumento refutationis.

b ¶ His tñ non obstantibus ɔ̃trium puto de iure r̃ndendũ: nam ex quo presupponitur ꝙ dictum instr̃m refutationis reperiẜ scriptum inter protbocolla dicti ser Joannis ⁊ folium dicte scripture de qua agitur est separatum a dicto instrumento ⁊ non reperitur inter protbocolla dicti ser Joannis quinimmo nec reperitur apud eũ sed apud dictuʒ georgettum: nec dictum folium hʒ in eo descriptum diem locum vel nomen principis nec nomina testium que omnia requiruntur in scripturis publicis vt not. glo. in. l. generali. C. de tabu. lib. x. ⁊ habetur in. c. j. ⁊. ij. de fide instrumen. ⁊ in auc. vt preponatur nomen imperato. in rubro ⁊ nigro. Jdcirco si fuisset scriptura publicata nõ valeret nec probaret per ea que habentur in dictis iuribus multofortius non est adhibenda fides dicto folio ita scripto ⁊ subscripto licet manu nota. nec debet cogi dictus nota. tanq̃ persona publica cõficere instrumentum inualidum ꝙ in nihilum releuaret ar. l. ad probationem. C. de probatio. ⁊. l. si pretor in prin. ff. de iudi. cum similibus.

c ¶ Nec suadet ratio ꝙ notarius presumatur rogatus de cõtentis in scriptura que non habet aliquas solemnitates publici instrumenti ⁊ Jnnocen. in. c. ij. de fide instrumẽ. quem refert Jmo. in. d. l. sciendũ. simpliciter tenet ꝙ notarius nõ p̃sumaẜ rogatus de sua scriptura nisi asserat se rogatuʒ. Et sic tenet ɔ̃. d. gl. in. d. §. nos aũt. ꝓ quaꝝ cõcordia dicit imo. vbi supra ꝙ qñ nota. simpliciter. dicit ego talis scripsi ⁊ non dicit publicaui nec reperitur in quaternõ rogationem nec habet alia signa consueta publici instrumenti tunc procedit dictum innocentij al's procedit. d. glos. subdens de quo hic plenius per Bar. qui Bart. licet non alleget. d. gl. ⁊ Jnno. tñ dicit ꝙ si no. dicit ego talis scripsi nec dixit rogatus nec dixit publicaui si scriptura reperiẜ in quaternis rogituʒ vel instrumentum habet omnia alia signata nota. videtur publicum. al's secus ẜm eum i qui plura adducit vt ibi per eũ. Et similiter ꝙ notarius de sua scriptura non p̃sumaẜ rogatus firmat Ang. in repeti. d. l. sciendum post medium.

d ¶ Et sic ad propositum nostrũ ɔcordant Jnno. bar. ⁊ ang. cum dicta scriptura nõ habeat aliqua signa no. nec reperiaẜ inter instrumẽta ⁊ protbocolla no. ⁊ tãtofortius: qz rogitus notarij originales ⁊ sic matrices debent ⁊ solent stare apud notariũ nõ solent dari parti ⁊ dictũ foliuʒ p̃supponiẜ etiaʒ apud manus dicti georgetti ⁊ nõ apud dictũ ser Joãnẽ notarium. ⁊ iõ resultat magna cõiectura ꝙ dictus ser Joannes nõ fuerit de dicta scriptura rogatus. ⁊ maxime cũ dictus ser Joannes asserat se nõ fuisse rogatũ: sʒ dictã scripturã fecisse ad fidẽ partiũ post perfectũ ⁊ habitũ ꝓ absoluto dictis instrumentis refutationis ⁊ post discessum testium.

e ¶ Nec est verisimile ꝙ id falso asserat: cum sua interessʒ ꝙ instrumentũ posset de ipsa scriptura in publicã formã redigere ⁊ reddere parti: qz inde haberet debitã mercedẽ. Non enim est verisimile ꝙ mendaciũ diceret in sui dãnũ. ⁊ maxime id dicẽdũ foret si testes instrumẽtarij dicte refutationis vel q dicte refutatiõi interfuerũt deponerẽt ꝙ tempore dicte refutationis ⁊ dicti instrumẽti nõ fuit data dicta licẽtia de qua in dicta scriptura vel ꝙ nõ interfuerũt dicte licentie. Et ꝓut audio plures notarij ad cautelã vltra testes instrumentarios se subscripserũt dicto ꝓtbocollo dicte refutationis. ita ꝙ ꝓut arbitror de facili possit haberi notitia an dcã licentia fuerit data tempore dicte refutatiõis seu p̃sentibus testibus instrumentarijs. Si autẽ non fuit data dicta licentia coram dictis testibus instrumentarijs non posset dicta licentia cõprehendi in dicto instrumẽto: nec posset dictus notarius etiam si fuisset rogatus de ea ɔficere publicũ instrumentum ꝙ inter cetera requirit presentiam testium.

f ¶ Ex his itaq; intrepide concludenduʒ puto ꝙ dictus ser Joannes non debeat nec possit dictam scripturam de qua agitur redigere in publicam formam nisi aliter probetur ꝙ ipse fuerit rogatus in presentia testium nec obstat glo. in dicto. §. nos autem. quia debet intelligi quando scriptura notarij habet solemnitates requisitas ad instrumentum publicum ⁊ solum dubitatur an notarius fuerit rogatus necne. non. n. est credenduʒ ꝙ glos. voluerit ꝙ simpliciter scriptura notarij non habens aliquã solemnitatem ⁊ reperta apud partem ⁊ non apud notarium habeatur per publicata seu ꝙ nota. presumatur de ea rogatus: qz id non probatur iure nec ratione immo ratio suadet contrarium.

g ¶ Et regula iuris que dictat ꝙ ea que consistunt in facto non presumitur in. l. libello. §. facte. ff. de capt. sed qui allegat factum debet illud probare. l. ei qui dicit. ff. de probatio. ⁊. l. actor ꝙ asseuerat. C. eo. titu. cum concordã. Jtem viget alia regula ꝙ solemnitas extrinseca non presumitur. l. quecũq;. ff. de publi. ⁊ habetur in dicta. l. sciendum. quã regulam applicat ad terminos nostros Angel. intelligi debet ergo glos. predicta quãdo scriptura habet solemnitates requisitas in publico instrumento solum deficit ꝙ non exprimitur nota. fuisse rogatum quo casu etiam dubiuʒ est an bene loquatur quia Jnnocen. Barto. ⁊ Ange. contrarium volunt ⁊ militãt pro eis regule supra deducte. ⁊ lʒ Jmol. videatur sequi glos. predictam tamẽ ipse dʒ intelligi in casu quo si nota. fuisse rogatus resultaret publica scriptura auctẽtica. nõ ergo in casu nostro in quo deficiunt omnes solemnitates instrumẽtarie ⁊ in quo dicta scriptura non reperiẜ inter alias scripturas dicti nota. nec apud manus ipsius notarij: sed apud parteʒ ⁊ in quo nota. asserit se non rogatum.

h ¶ Facit qz negatiua probaẜ per inspectionem scripturaruʒ vbi actus de quo agiẜ solet auctẽtice describi p ea que habentur. in. c. qm̃ ɔ̃ falsam. de proba. ⁊ no. Barto. in consilio ccvj. ẜm ordinem perusinũ non informis incipiẽte apparet snia lata in prin. ⁊ no. idem Bar. in cõsilio. xxxj. ẜm eundẽ ordinem incipiẽte Martinus de eugubio ⁊ ẜm ordinẽ informis ɔsilio. lxxxj. incipi. Martinus formiconus de eugubio. j. col. vbi dicit ꝙ probatur negatiua ꝙ solutio non fuit facta si sint certi libri in qbus solutio describi solet: si inspectis dictis libris non reperiẜ scripta dicta solutio per. l. si. C.

de re.cre.ſm eum:in ꝓpoſito ergo cum rogitus dicti notarij ſoliti ſunt deſcribi in ſuis baſtardellis ⁊ i eis nō reperiaẗ dicta ſcriptura imminet pſumptio ſeu ſaltē cōiectura ꝙ dictus notarius nō fuerit rogatus de dcā ſcriptura:ita ꝙ cōiuncta cū alijs ſupra deductis inferat in dictam cōcluſionē ꝙ dictus ſer Joānes non teneatur redigere dictaȝ ſcripturam in publicam formam.

l ¶ Nec obſtant ṽba dicte ſcripte in ɔ̃riū ponderata. Naȝ lȝ dictus ſer Nicolaus voluerit ꝙ licentia q̄ ſequiẗ in dcā ſcripta cōprehēdaẗ in dicto inſtrō refutatiōis:nō tñ ſequiẗ propterea ꝙ inſtrō cōprehendi poſſit. Quinimmo cōprehendi nō pōt attentis.ſ̃.deductis. Et ſi voluit ꝙ cōprehenderetur vtde inſtrumento vr̃ non voluiſſe ꝙ de dicta licentia fieret aliud inſtrumentum. Et ideo verba illa non iuuant dictum Georgettum qui petit ꝙ dicta ſcriptura publicetur ⁊ ſic de ea fiat aliud inſtrumentuȝ. Et ſic dicta verba poſſunt retorqueri contra dictuȝ Georgettum. Laus deo.

¶ Maritus qui in promiſſione dotis ſibi facte ⁊ per eum confeſſate promittit pacto nudo facto poſt dictum contractum promiſſionis ꝙ vxor non petet amplius hereditatem maternā vel paternā. An aſtringatur vxor ad obſeruantiam dicti pacti. Iteȝ eſto ꝙ non aſtringatur. An ipſe maritus teneatur ad intereſſe.

¶ Consilium cxcij.

In noīe dñi noſtri ieſu

l chriſti. ¶ Lȝ videaẗ i hac ɔ̃ſultatiōe pm̃a facie dm̃ ꝙ ɔ̃uis dictus philippus nō potuerit ɔ̃hēdo vel paciſcēdo p̄iudicare dicte dñe Guiliermine quominus poſſit petere hr̄ditatē m̄rnā ſibi delatā q: res inter alios acta ⁊c. C.de re.iter al.ac.l.j. Tñ paciſcēdo poterat ſibi p̄iudicare. Sȝ q: cenſeẗ ipſe philippus ꝓmittēdo ꝙ dicta dña Guilielmina non petet amplius aliquid de bonis paternis ⁊ m̄rnis. Et non ſeruando videtur ꝙ ipſe teneatur ad intereſſe.

a ¶ Quia in obligationibus facti ſuccedit obligatio ad intereſſe.l.ſtipulationes non diuiduntur.ver.celſus.ff.de ver.obli. ⁊.l.j.ff.de ac.emp.cuȝ multis ſimi. Nec videtur obſtare ſiqs dixerit ꝙ ex pacto nudo non oriẗ actio.l.legem. C.de pact.⁊ l.iuriſgētiū.§.qnimmo.ff.eo.tit.qe dicta iura videntur correcta.per.c.primum.extra eo.titu.

b ¶ Item q: vr̃ ꝙ dictū pactum veſtiaẗ cohērētia ɔ̃ctus promiſſionis dotis:q: incōtinēti ſequuta fuit ꝓmiſſio ſoluendi quantitatē dotis confeſſatam:q: eodem die loco ⁊ teſtibus ſequuta fuit ⁊ ꝓpterea eodem tpe cenſeẗ interueniſſe.l.cōtinuus in prin.ff.de ṽbo.obli.⁊ no. Bal.in altera ex repetitionibus.l.petens.C.de pac.dicens ꝙ qñ duo ɔ̃ctus reperiunẗ facti eodē die loco ⁊ teſtibus cēſenẗ correſpectiui. Et dicit Bal.in.l.j.C.de ope.liber.ꝙ id qđ fit eadeȝ die preſumiẗ factū eodem ɔ̃textu. Tangit etiā Bar.in cōſilio incipi. ꝓponitur ꝙ ſyndicus monaſterij numero.lxxix.ſm morem peruſinū non informis. Pactum.n.appoſitum iuxta ɔ̃ctuȝ noiatum veſtiẗ cohērentia ɔ̃ctus vt.l.in bonefidei. ⁊.l.petens.C.de pac.⁊.d.§.quinimmo.⁊.C.de pac.ɔ̃uē.l.ex morte in fi. Ex qbus cōcludēdū videẗ ꝙ dictus philippus teneaẗ heredibus dicti Bartholomei ad intereſſe:ſi dicta domina guilielmina veniret contra dictum pactum.

c ¶ His tñ non obſtantibus ɔ̃rium puto de iure rn̄dendum videlȝ ꝙ non ſolū non impediaẗ dicta dña guilielmina:ſed ēt dictus philippus non aſtringatur dicto pacto nec teneaẗ ad intereſſe.nā appellatione pacti venit pactū nuduȝ.l.legē C.de pac.prout notat ibi Saly.⁊ ex pacto nudo non oritur actio vt ſupradictum fuit.

d ¶ Nec ob.d.c.j.de pac.q: illđ ca.ꝓcedit de iure ca.⁊ nō ꝓcedit đ iure ciui.ꝓut doc.cōiter oēs ɔ̃cordāt.iō. dcm̄ cap̄ȝ ſeruaẗ de iure ca.⁊ in terris eccl.i terris aūt imperij ſeruanẗ iura ciui.vt notaẗ p doc.in.c.j.de no.ope.nū.⁊ p gl.i.c.n.de arbi.li.vj.⁊ in.c.poſſeſſor malefidei.de regu.iur.eo.lib.⁊ per Bar.⁊ Bal.in.l.priuilegia.C.de ſacroſan.eccle.

e ¶ Ideo cū ciuitas Cortone vbi cauſa ṽtiẗ:ſȝ de terris imperij in ea militat ius ciui.quo iure pactū nudū nō producit actioneȝ per iura.ſ̃.adducta.⁊ ſine actione nemo experitur. l.ſi pupilli.§.videamus.ff.de neg.geſt.⁊.l.nam poſtea in p̄n. ff.de iureiuran.

f ¶ Nec videtur ꝙ dictum pactum veſtiatur cohērentia dicte promiſſionis:quia qñ cauſa que influit in ɔ̃tractū nō influit in pactum nuduȝ non veſtitur cohērentia ɔ̃ctus.vt no. Bal.in.d.l.petens.C.de pac. Qđ dictum puto intelligēdū ſm no.per Bar.in.l.ſi vbi deceȝ milia in prin.ff.de pac.qui vult ꝙ qñ pactum non fit reſpectu ɔ̃ctus cui cohēret illi cōtractui non dat legem nec ab eo veſtitur:vt.d.l.iuriſgentiū. §.idem marcellus.eo.ti.ſm eum.

g ¶ Quādo.n.pactum reſpicit ɔ̃ctum iuxta quem eſt appoſitū cenſeẗ ſibi ineſſe p le.lecta.ver.dicebā.ff.ſi cer. pe.⁊ cēſeẗ pars ɔ̃ctus.l.fundi ptem.ff.de ɔ̃hen.emp. ⁊ ideo dat legem ɔ̃ctu.d.§.idē marcellus. Ideo non eſt mirū ſi veſtiẗ cohērētia ɔ̃ctus. Et alias ſecus per p̄dicta:applicādo ad ꝓpoſituȝ lȝ dicta ꝓmiſſio dotis dāde fuerit ſequuta poſt pactū eodē die loco ⁊ teſtibus tñ dicta ɔ̃feſſio cum dicto pacto nō vr̃ ꝙ habuerint reſpectū ad dictā ꝓmiſſionē nec emanauerit vigore dicte ꝓmiſſionis:vt apte deprehendiẗ ex verbis inſtr̄i dicte ꝓmiſſionis ibi duȝ dicit quā veritatē fecit ſub ſpe future numeratiōis:q: aliter non feciſſet q: in veritate dictus philippus credidit ſibi ſatiſfieri in preſentiarum vigore ꝓmiſſionis:al's ſibi facte de qua pȝ manu mei notarij infra ſcripto publico inſtrumento ⁊c.

b ¶ Cum igitur dictum pactum ⁊ dicta cōfeſſio non emanauerit propter dictā cōfeſſionem:ſed q: credidit dictus philippus tunc ſibi ſatiſfieri ⁊ numerari quātitatem ɔ̃feſſataȝ. Ideo dictum pactum non vr̃ dare legem dicte promiſſioni nec cenſeẗ eſſe pars ipſius ɔ̃ctus ꝓmiſſionis dotis. Et propterea non veſtitur eius cohērentia prout nec fuiſſet veſtitum dictum pactum numeratiōe dicte dotis:q: ex quo emanauerat obligatio dicte dotis preſtande itum q: pater teneẗ filiam dotare.l.obligamur.§.lege.ff.de acti.⁊ ob.⁊.l. qui liberos.ff.de ritu nup.

i ¶ Tum etiā q: precefferat ɔ̃ctus dotalis per quem dictus pater conſtringebatur ad ſoluendum dictam quantitatem. Et ideo licet traditio voluntaria iuxta pactum appoſita pactum veſtiat.l.legem.C.de pac.tamen ſecus eſt in traditione neceſſaria hoc eſt qñ quis ad tradendum tenebatur non veſtit pactum iuxta ſe appoſitum:vt no.docto.poſt glo.in.l. in donationibus.ff.de pac.⁊ here.⁊ in.d.l.legeȝ.⁊ probatur in.l.auia.C.de iure doti.⁊ ibi glo.⁊ docto.

k ¶ Ratio enim illius textus facientis differentiaȝ inter cōuentionem patris ⁊ conuentionem matris dotantium filiaȝ eſt q: mater non traditur dotem filie ex neceſſitate iq: filiaȝ dotare non tenetur.l.neq̄ mater.C.de iure doti.ideo traditio tunc eſt voluntaria:ſed pater cum teneatur dotare filiam vt dictum eſt tradit ex neceſſitate:ideo conuentio nō veſtiẗ cohērentia traditionis:vt ibi ⁊ in.l.quotiens.ff. ſolu.matri. prout ergo ſolutio dotis facta per patreȝ non veſtiſſet dcm̄ pactum eius cohērentia. Nec promiſſio veſtit ſolent enim equiparari ſolutio ⁊ promiſſio.l.ſi.C.ad.l.fal.⁊ videẗ in terminis noſtris eadem ratio:ergo idem ius.l.a titio. de verb. obli.⁊.l.illud.ff.ad.l.acqui.

l ¶ Ex his itaq̄ videtur ꝙ vigore dicti pacti nequeat cōueniri dictus philippus:licet dicta dña guilielmina eius vxor peteret dotem maternam poſſet ex ſcđo attentari ꝙ ex alio non teneatur quia confeſſa fuit ſe habuiſſe ⁊ recepiſſe ⁊c. cum pacto ꝙ dicta domina guiliermina non poſſit plus petere de bonis maternis ⁊ p̄rnis. q: ita actum eſt inter eos: nec declarat cum quo pactum illud emanauerit. Potuit.n. interuenire inter patrem ⁊ filiam Guilielminam de cuius dote agebatur ⁊ poteſt intelligi ꝙ actum fuerit inter Bartholomeum ⁊ Philippum ⁊ hoc reſpectu videtur ꝙ dicta confeſſio fuerit dubia ⁊ incerta.⁊ propterea non preiudicet dicto philippo.argu.l.certum.ff.de confeſ.facit.c.in preſentia.de probatio.cuȝ ſimi.licet in hoc ſecundo non faciat magnū fundamentum ex alio etiam ⁊ tertio dicenduȝ eſt ꝙ dictum pactuȝ non preiudicet dicto philippo nec dicte guilielmine:q: ſi dictum pactum factum fuit cum dicto philippo in eo venit factuȝ alienuȝ:ſcilicet ꝙ dicta guilielmina nō peteret ⁊ promiſſio etiā veſtita cōtinens factum alienum nō obligat promittentem vt eſt expreſſum in.l.ſtipulatio iſta in prin.ff.de ver.ob.fteri autē perplexus in hoc fundamento: q: putabā ꝙ dictum pactuȝ eſſet roboratum iuramento.

m ¶ Qz pontanus in.d.l.ſtipulatio iſta. dicit ꝙ licet regulariter ſtipulatio facti alieni non valeat:tñ fallit quando interponiẗ iuramentum:q: iuramentum habet vim clauſule ſi nō valet ꝙ ago vt ago.valeat vt valere poteſt.l.cum pater.§.filijs maternis.de lega.ij.ideo operetur ꝙ ꝓmittēs factū alienū iurando cenſeatur promiſiſſe ſe acturum ⁊ curaturum ꝙ illud fieret:valet enim ꝓmiſſio quādo qs ꝓmittit ſe acturū ⁊ curaturum

⁊ curaturū ꝙ alius faciet p.l.quotiens quis.de ṽbo.oblig. prout tenent glo.Bar.Ang.⁊ cōīter omnes in.d.l.stipulatio ista: ideo similiter valeat promissio facti alieni interueniente iuramento per.d.rōnem ſm eundem Pōta.allegat glo.formalem ſm eum in.c.qui non est.xxx.q.xj.⁊ tex.cū gl.j.in.c.ex litteris.el.ij.⁊ in.c.si quis ex litteris.de spōsali.vbi habetur ꝙ valet promissio iurata si pmitto ꝙ talis tibi nubet:q₂ per iuramentum supplet℞ clausula me acturum ⁊ curaturum ⁊c.ſm glo ſm eu₃ cui addo glo.in.c.vbi dño.lxiij.di.in vlti.glo.sed est aduertendum quia dicte glo.nō se fundant in iuramēto ꝙ sit spāle virtute iuramēti ī no gl.i.d.canone nō ē dicit eē spāle ī mrīmonialib⁹.l₃ ī h̄ se nō fundat.

n ¶ Sed predicte glo.videntur velle ꝙ si regulare ꝙ quis promittendo factū alienū censeantur promittere se acturu₃ ⁊ curaturum.⁊ idem sentit etiam glo.in canone.i.xcj.distin. ꝙ maxime patet per iura que allegāt que non se fundant in iuramento ⁊ dicta glosarum ⁊ doctoꝝ intelligunt̄ ſm iura que allegant ſm ꝙ tradit Bar.in.l.nō solu₃.§.si liberationis ṽba.ff.de liber.lega.⁊ in.l.cū quidam.ff.de his qbus vt ind.g.S₃ hoc de iure ciuili communiter nō tenet̄: iō dicta limitatio pontani non transit sine dubitatione.

o ¶ Ad.d.§.filijs matrem responderi potest ꝙ licet iuramentum habeat vim clausule ꝙ actus qui geritur valeat cōmodo quo melius valere potest.non autem ꝙ censeatur aliud factum promittere quare id quod promisit. Constat enim ꝙ si promittam me acturum ⁊ curaturum ꝙ alius faciet nō promitto factum alienum:sed promitto factum meū. Quod est aliud quā factum alienum ⁊ est aduertendum:quia omnia iura preallegata loquuntur quando promittitur factu₃ alterius ꝙ est subiectum promittenti: ideo potest attentari ꝙ limitetur.d.l.stipulatio ista quando quis promittit factū alterius cui potest percipere ꝙ tunc censeat̄ promittere se acturum ⁊ curaturum:⁊ valeat promissio ad qđ lex inter stipulantem in princip.de verborum obliga.⁊ ꝙ ibi per Bar. do.autem Anto.de but.in.d.c.ex litteris. dicit ꝙ regula.d.l.stipulatio ista nō procedit in stipulationibus canonis hec in stipulationibus spectantibus ad materiam pertinentem ad ius canonicum prout sunt matrimonia:vt per gl.§.sexto gradu.insti.de gradi.⁊ ꝙ habetur in.c.tuam.de ordi.cog.⁊ per Bar.in.l.ticia solu.matri.

p ¶ Na₃ si hoc opat̄ equitas pretoria in stipulatiōibus pretorijs.in.d.l.quotiens quis ſm vnam lecturam.⁊ per Cyn.in l.j.C.de ꝓcu.fortius debet operari equitas canonica in stipulationibus canonicis ſ₃ eunde₃ do.Ant.⁊ ita ēt possent intelligi glo.superius alleg.vidi aute₃ postea copiam instrumenti dicte confessionis cum pacto predicto ⁊ copiam instrumenti promissionis postea secute ⁊ in neutra cōtinetur aliquid de iuramento ⁊ memini me al's intellexisse vigere statutum in territorio florentino in quo territorio est ciuitas Cortone per qđ habetur notarijs ne in instrumētis apponatur iuramentum.⁊ vidi al's plura instrumenta cōfecta in territorio florenti.in quibus non sunt apposita iuramenta ⁊ ex his sumus extra dictam difficultatem. Et insuper si interuenisset iuramentum ⁊ procederet.d.limitatio pontani.Attentari posset ꝙ dictum pactum non astringeret dn̄m philippū. Si dicta gulielmina ageret ad bona mrn̄a.

q ¶ Quia pmisio iuramētū astringūt qn̄ res durat in eode₃ statu intelligunt̄.n.rebus sic se hn̄tibus.l.continuus.§.cum quis in fi.de verbo.oblig.⁊.l.ꝙ seruis.ff.de ꝯdi.ob cau.⁊.c. quēadmodum.⁊ ibi glo.extra de iureiu.⁊.xxij.q.xj.in canone ne qs:sed nō vr̄ ꝙ res durat in eodem statu:q₂ tpe.d.cōuentiōis superāt filij masculi.d.bartholomei pter filij matri dicte gulielmine qui erant successuri in totū:vel in ptem dicte coꝝ mr̄i q postea decesserunt hereditate mr̄ forte non adita ⁊ coꝝ portiōes deuolute fuerūt ad dictā gulielmina₃ si sola filia supest:⁊ si alia filia superest deuolute fuerunt ad vtrāq₃:iō vr̄ ꝙ saltē ꝓportiōibus que ipse dcē ꝯuētiōis delate erāt dcīs filijs masculis. Que de nouo deuolute fuerūt ad dictā gulielmina₃ nō vr̄ ꝙ dicta ꝯuentio impediat quominus dcā gulielmina petere possit sine p̄iudicio dicti philippi:⁊ quo ad eas portiones res nō erat in eodē statu nec verisilr̄ sperabat̄ ꝙ masculi decederēt non adita hereditate mr̄is. Si v̄o filij masculi decesserūt hr̄ditate mr̄is adita tūc quo ad coꝝ portiōes ageret̄ de bonis fraternis potiusq̄₃ de bonis mr̄nis. Et tūc fortius possit dicta guiliermina agere pro portionibus que ad eam deuolute forent ex successione fratris ⁊ ꝙ dictum iuramentum non traheret̄ ad cā₃ de nouo supuenientem nec ad bona fraterna ⁊ per hec apparent sublata adducta in contrarium. Laus deo.

¶ Statutū terre mōtis succi de marchia disponit ꝙ null⁹ possit immobilia alienare sub certa pena. An vendicet sibi locum si communitas dicte terre rem aliquam stabilem cōcesserit seu renouauerit in emphyteosim.

¶ Consilium cxciij.

Epetito diuino numine.

r ¶ Pl₃ mihi Petrophilippo de corneo.U.J.doctori conclusio suprafacta p famosissimum vtriusq₃ iuris doctorem.d.bal. de bartholinis.v₃ ꝙ dicta cōitas nō inciderit in penā rōnibus per eū adductis:rō enim dicti decreti penalis est neqs recedat de territorio decernētis vt p₃ maxīe ex illis verbis dicti decreti ibi: che tutto famo acio niuno habia cagione partirse dal nostro terreno:q̄ ṽba apte demōstrāt intētionē statuētis. Rō.n.legis est mēs legis dicit dy.in regula si.in vj.⁊ bar.i.l.nō dubiū.C.de legi.⁊ bal.⁊ in.l.cū mulier.ff.so.ma.p tex.ibi ⁊ mens preualet ṽbis arg.l.in conditionibus. primum locum.de condi.⁊ demon.⁊.l.non aliter.de leg.iij.⁊.c.intelligentia.de verbo.signi.cum simi.

a ¶ Et ideo vbi cessat ratio legis cessat lex.l.ꝙ dictum.ff.de pac.⁊.l.adigere.§.q̄uis.de iure patro.⁊.c.cum cessante.de app.l₃ in ꝯtrariū videat̄ tex.in.l.ꝓspexit.ff.q ⁊ a qbus.s₃ bart. in.d.l.nō dubiū ꝯcordādo.dicit ꝙ qn̄ dictū legis est gn̄ale ⁊ rō stricta tūc aut si dictu₃ gn̄alr̄ intelligeret̄ vbi rō cessat qs indebite pateret̄ dānū ⁊ tūc rō legis restringit dictū ita ꝙ lex nō vēdicat sibi locū in quo rō cessat ita ꝓcedat.d.l.adigere.§.q̄uis. Aut si dictū generaliter intelligeret̄ qs indebite amitteret lucrū.⁊ tunc ratio non restringit dictum.sed l.generaliter procedit etia₃ vbi ratio cessat.⁊ ita loquitur.d.l.prospexit ſm eundem Barto.

b ¶ In terminis aūt nostris in qbus agitur de pena irrogāda qs indebite pateret̄ damnū si dictū decretū intelligeret̄ etiam vbi ratio cessaret sumit enim Bar.indebite pati damnum vel ammissionem lucri qn̄ ratio legis cessat. Cum itaq₃ dicta cōmunitas non possit recedere de territorio statuentis sub quo non est sita.ideo cessat ratio dicti decreti. Ideo cessat etiam ipsum decretum ſm dictam theoricam Barto. quam etiam tangit Bal.in.d.l.non dubium.

c ¶ Cessant ēt in casu isto ṽba ipsius decreti. Nam l₃ dictu₃ decretū disponat ꝙ nullus possit pmutare vendere pignorare alienare. Et sub ṽbo alienare large loquendo cōprehēdat̄ etiā cōcessio in emphyteosim vt in.l.fi.C.de rebus alie. nō alienan. ⁊ in.c.nulli.extra de rebus eccle.non alie. Et in auctētico de non alienādo.§.nos igit̄.⁊ per Spec.in tit.de loca.§.nūc aliqua ṽsi.cxxv.tn̄ stricte ⁊ proprie loquēdo non venit concessio in emphyteosim appellatione alienationis vt est tex.in.l.j.in prin.C.de iure emphy.⁊ no.glos.ibi ⁊ in d.l.fi.de rebus eccle.non alienan.

d ¶ Et maxime qn̄ res alias erat solita concedi in emphyteosim quo casu res ecclesie pōt re ꝯcedi ⁊ renouari in emphyteosim absq₃ solemnitate vt quottidie fieri videmus.

e ¶ Ideo nō videtur ꝙ dicta renouatio comprehendat̄ in dicto decreto sub verbo alienare maxime cum dictum decretū sit penale ⁊ stricte interpetrandu₃.ar.regule in penis.in.vj.⁊.c.statutum in prin.de elec.eo.li.⁊.l.si preses.⁊.l.interpetratione de penis.

f ¶ Nec in statutis penalibus vendicat sibi locum.d.l.fi.C. de rebus alie.nō alie.prout tāgit Bal.ibi. Preterea est aduertendum ꝙ dictū decretu₃ punit alienātē nō punit recipientē ex pte enim alienātis vtit̄ pluribus vocabulis:q₂ ꝓhibet cambiare vēdere pignorare ⁊ alienare. Ex parte autē recipientis vtitur solum vno verbo comparere.

g ¶ Cōstat autem ꝙ qui recipit rē in emphyteosim nō dicit̄ emere. Differt eni₃ ꝯtus emphyteoticus a ꝯtu emptionis ⁊ vēditiōis:vt.d.l.j.in p̄n.⁊ insti.de loca.⁊ ꝯduc.§.adeo. Ex qbus p₃ ꝙ in casu isto cessant ṽba mēs ⁊ rō ipsius decreti. idcirco dictū ēt cessare d₃. Et ꝓpterea intrepide cōcludendum est ex p̄dictis ⁊ alijs rōnibus adductis per dn̄m cōsulentem ꝙ dicta communitas inquisita debet oīno absolui a dicta inquisitiōe que absolutio sequi etiā deberet dato sine preiudicio veritatis ꝙ dictum decretum militaret in terminis nostris:si dicta communitas contraxisset.

h ¶ Nam ex quo ipsa non contraxit sed syndicus qui vt arbitror habebat generale mandatū nō fecisset incidere communitatē in penā q₂ in generali mādato nō venit actus illicit⁹

seu qui faceret dominum in penaz incidere.l.si procurator.§.celsus cum ibi notatis.ff.de cõdi.inde.Et si habuisset mandatum speciale ad acceptandũ renouationem predictã ⁊ sic ad faciendũ dictum cõtractum emphyteoticũ debuisset mãdatum intelligi ⁊ interpretari q dictũ contractũ licite faceret ⁊ sic petita licẽtia:nã qui vnũ mandatũ censet mandare omne sine quo illud qđ mandatur fieri non potest.l.ad rez mobilẽ.⁊.l.ad legatũ.ff.de procura.nec dicitur quis posse q licite ⁊ honeste nõ põt.l.nepos proculo.ff.de ver.sig.

i ¶ Insuper est ponderandus q dictum decretum prohibet alienationẽ fieri sine licẽtia:vnde vr̃ punire actum alienationis ⁊ sic videtur delictum affirmatiuum.non autem delictũ negatiuum non petite licentie.

k ¶ Et qñ delictũ est affirmatiuũ attendit locus vbi actus celebrat ⁊ vbi delinquẽs sortit eoꝝ rõne delicti.l.j.⁊ auc.qua in prouincia.C.vbi de cri.agi op3.Et iõ cũ dict⁹ ꝯctus fuerit celebratus in terra mõtis secchi nõ in territorio Ducis Urbani seu in territorio inquirẽtis nec dicta cõitas ars ibi sortit forũ.iõ nõ potuit inquiri p ingrentẽ ⁊ pariter nec ꝯdẽnari. Multipharia itaq multisq medijs deducit iusticia p parte dicte cõitatis inqsite q.s.veniat absoluẽda Laus deo.

¶ Statutũ tuderti disponẽs q si inquisiti de aliquo maleficio fuerint legittime citati ⁊ personalr non cõparuerint q habeant p ꝯfessis.An si ꝯ aliquos inqsitos ꝯtumaces iudex tulerit sniam ꝯdemnatoriã vigore contumacie:si postea aliquis de populo cõpareat allegando innocentiã ꝯdemnatoꝝ.Et docendo de eoꝝ innocentia debeat dicta cõdemnatio retractari ⁊ quales debeant esse probationes.

¶ Consilium cxciiij.

In noie dñi nostri iesu xpi.¶ L3 in hac ꝯsultatione:videatur pma facie obm q dicti Lucas ⁊ Ninus veniãt ꝯdẽnandi nõ obstãte q dictus Guilielmus comparuerit tanq vnus de pplo ⁊ conatus fuerit pbare:q dicti lucas ⁊ ninus inquisiti non cõmiserũt delictũ in inquisitione deductum. Nam psupponit in themate q in dicta ciuitate tudertina vigeat statutũ q quilibet ꝯtumax habeat p ꝯfesso ⁊ cõtumax censeat si legitime fuerit citatus ⁊ p se eundem psonalr non cõparuerit.Et dicti inqsiti put psupponit fuerint legitie citati ⁊ nõ cõparuerint.idcirco fuerint cõtumaces.⁊ ꝯsiter habent p cõfessis: vñ cẽsent cõfessi q scienter ⁊ dolose pstiterũt dcõ Andree auxiliũ ⁊ fauorẽ.⁊ p ꝯns vr̃ q teneant stare ppria ꝯfessiõi.

a ¶ Quia cõfessus solet comparari condemnato.l.j.ff.de cõfes.⁊.l.vnica.C.eo.titu.

b ¶ Nec põt quis venire ꝯ propriam cõfessionez.l.gñalr.C.de non nu.pec.maxie cũ sit facta super facto pprio decedẽti ⁊ nõ intricatoria q nõ cadit pbabilis error.l.qꝺ.ff.ad vel.⁊ in.c.ab excõicato.de rescrip.Et iõ ꝯ ꝯfessionez super facto pprio nõ admittit pbatio vt inquit Bar.in.l.non fatetur.ff.de confes.⁊ prout non admittitur ꝯ veraz confessionem.ita nec ꝯ fictam confessionem prout firmat Imo.in.l.creditor in.§.iussus.de appel.⁊ Pe.de anc.post Jac.de are.in.c.si post prestitum de confes.in sexto.

c ¶ Et q eadem probatio requiratur ⁊ admittitur ꝯ fictam confessionez que admitteretur ꝯ verã ⁊ non alia voluit Jo.an.in addi.Specu.in titu.deposite.§.ix.ver.verũ.⁊ do.anr.in.c.fi.circa finem.de confes.facit optime q no.Pe.de bellapertu.Cyn.⁊ Bal.in.l.j.C.quo appel.qui volunt q prout confessus ⁊ conuictus non appellat vt ibi:ita etiaz non auditur appellans:qr habetur pro cõfesso ⁊ conuicto puta qr non iurauit de calũ.Et sic equiparat verus confessus ⁊ cõuictus:⁊ ficte confessus ⁊ cõuictus s3 eos. Item non vr̃ q alius potuerit comparere pro alio ex forma statuti tenetur quis per seipsuz psonaliter cõparere alias hr̃ pro contumace ⁊ p confesso. Constat.n.q non comparet per seipsum psonaliter l3 alius pro eo assumant defensionem.Et propterea comparitio dicti ser Guiliermi non videtur iuuare dictos inquisitos quominus dicti inqsiti cẽseant cõtumaces ⁊ cõfessi. Preterea vr̃ q in causa criminali non possit qs p alio comparere.c.veniẽs.de accus.⁊.v.q.iij.cano.in crimi.⁊ extra de pcur.c.tue.⁊.l.pe.§.ad crimẽ.ff.de pub.iu.⁊ in cãu in quo alius pro alio nõ põt admitti in cã criminali acta p ipsu3 gesta sunt nulla put voluit bart.in.d.§.ad crimẽ in fi. Preterea dictus ser Guilielmus nõ cõparuit noie dictoꝝ reqsitoꝝ. S3 cõparuit tanq vnus de populo tudertino ⁊ pro oi iure ⁊ intereẽ dicti ppli ⁊ reipu.tudertine:ne innocẽtes p nocentibus habeant ⁊ cõdemnent pmaleficio:vñ ex quo nõ cõparuit eoꝝ noie inqsitoꝝ non releuauit eos a cõtumacia:⁊ successiue nec a ficta cõfessiõne.Et ex his vr̃ cõcludendũ q dicti inquisiti tanq ꝯfessi veniant ꝯdemnãdi.

d ¶ His tñ non obstantibus contrariũ puto de iure rñdendum.s.q ptes iudicis sint in absoluẽdo dictos inquisitos.s.lucam ⁊ Ninũ. Nam ex quo presupponit in themate q testes producti ⁊ examinati p pte dicti ser Guilermi defensoris in effectu pbãt q dicti inquisiti nullu3 auxiliũ prestiterunt dicto fabiano ad dictã percussionem:qr viderũt ⁊ presentes fuerũt dicte percussioni:l3 enim prebeat negatiuã tñ est talis negatiua q̃ facili discursu . Ex his q̃ videat p pñtes põt discerni.iõ testes pbãt vt summit ex no.p bart.in trac.de testa.in pluribus suis locis.Et etiã deprehẽdit.ex his q̃ ipsi testes deponũt q dicti Lucas ⁊ Ninus incõtinẽti post dictã pcussiõe3 cũ calce phibuerũt dcm̃ fabianũ volentẽ facere impetũ cum ense contra dictum Andreã.

e ¶ Ex quo deprehenditur q ipsi non intendebãt q dictus Andreas offenderetur facto enim voluntas datur intelligi in.l.reprehendenda.C.de insti.⁊ substi.⁊.l.de quibus.in fi.ff.de lega.cum similibus.

f ¶ Et ex postea gestis prius gesta interpetrant ⁊ eꝯ.xxxiij.q.ij.cum pbelicã.de psump.c.scribã.cũ sua glo.maxime ex his que incõtinenti interueniunt ar.l.si ventri.§.fi.ff.de priui.cred.⁊ q p Bart.in.l.post ꝯtru3.ff.de dona.⁊ q hr̃ in.l.si seruus pluriũ.§.fi.ff.de lega.j.cũ simi. Et iõ exquo iudici cõstat de innocẽtia inqsitoꝝ partes sue sunt in absoluendo innocentes:vbicunq enim proceditur contra absentem.

g ¶ Judex ẽt si nemo pro absente compareret potest ⁊ debet supplere vices absentis ⁊ suas defensiões inqrere ⁊ admittere.l.si nõ defendant.ff.de pe.⁊ auc.qui simul.C.quomõ ⁊ qñ iudex:ibi p qsita veritate ⁊ in.l.ampliorem.C.de appel. Ideo iudex examinando dictos testes iuste fecit ⁊ poterat ⁊ debebat eos examinare etiam si nullus eos produxisset.

h ¶ Non ergo ob.q dicti inquisiti deberẽt p se psentialiter comparere, Et ex hoc videatur q nulla fuerit acta gesta ad eoꝝ excusatẽ quominus censeantur contumaces ⁊ habiti p ꝯfessis put disponit statutu3 ciuitatis. Nõ propterea tollit quin alius quilibet possit corã iudice cõparere ad ostendendum absentis innocentiã ne innocẽtes condemnent.arg.l.absentem in prin.ff.de pe.vt probat tex.in.l.seruũ quoq.§.publice.ff.de pcur.per quem tex.Bart.ibi:⁊ in.d.§.ad crimẽ ⁊ in extra.ad reprimen.hoc firmat.s.q vbicunq absens damnari põt admittit qlibet ad eũ defendendũ ⁊ ostendẽdum eius innocentiam q firmat Rizar.⁊ Bartho.de saly.⁊ Pau.de ca.in.d.§.publice.⁊ voluerunt.d.Anto.⁊ panor.in.d.c.veniens.⁊ Imo.§.ad crimen.

i ¶ Et concor.doct.cõmuniter q quilibet defensor admittatur:l3 nõnulli velint q admittat etiã pcurator ⁊ quidam contra. Sed non pertinet ad presentem cõsultationem illa difficultas cum dictus ser Guilielmus non interuenerit vt procurator ⁊ p hoc: q saltez vt defensor admittatur videt tex.in dicto.§.publice qualem vniuersaliter loquatur.

k ¶ Et videtur etiam tex.satis apertur in.d.c.veniẽs vbi dicit papa nõ possumus in cã criminali admittere procuratores ⁊ tamen postea admissi fuerũt tanq excusatores ⁊ si nõ esset tex.q hoc diceret viget ratio vrgentissima quã Barto.⁊ docto.assignant qr si nemo pro absente compareret iudex posset ⁊ deberet supplere vices absentis ⁊ inquirere p suis defensoribus ⁊ illas admittere put supra deductũ fuit.

l ¶ Et dato sine preiudicio veritatis:q alius non posset pro absente comparere tamen admittit dominus in causa serui ⁊ abbas in cã monaci.⁊ pater in causa sui filij legittimi put voluerũt doc.⁊ maxime Ange.⁊ imo.in dicto.§.ad crimen per.l.sciendum.⁊.l.seruus.ff.de publicis iudi.⁊.l.lucius.ff.de appellatio.dominus enim defendit seruũ pro suo interesse ne perdat dominium serui ⁊ sic censeretur potius p se comparere q̃ pro alio vt habetur in dictis iuribus ⁊ apparitate rationis docto.extendunt ad partem.

m ¶ Qui rõne patrie potestatis potest filiu3 vendicare vt est tex.in.l.j.§.per hanc ver.nisi forte.ff.de rei ven . ne itaq perdat ius q h3 in filium ⁊ suam rei vẽdicationẽ vel actionem in factũ q̃ sibi cõpetit pro psona filij vt in ti.de lib.exhibẽ. ꝯcedit pri cõparere in cã criminali prout volunt doc.cõiter vt refert Imol.in.d.§.ad crimen.xvij.⁊.xxvij.colum.⁊ tangit etiam Barto.in dicto.§.ad crimen colũ.antepen.versi.

Item

Item opponitur de.l.lucius.pari ratione videtur idem di-
cendum in ciuitate.s.pro interesse ciuitatis possit quis com
parere ne perdat ius ꝙ habet in suum ciuem.

n ¶ Non enim habet minus ius ciuitas in ciuẽ ꝙ̃ pater in
filium vt probat tex.in.l.postliminium.§.filius.ff.de capti.⁊
postlimi.reuer.⁊ ꝙ per illum tex.dicit ibi Bar.post guil.de
cu.in.l.veluti.ff.de iu.⁊ iur.facit optime ꝙ no.bar.⁊ docto.
in.l.vbi pactum.C.de transac.vbi volunt ꝙ quilibet admit
tatur vbi versatur publica vtilitas :sʒ rei pu.interest absen-
tem defendi vt.d.§.publice merito ⁊c.

o ¶ Nec obstat ꝙ dicti inquisiti ratione cõtumacie habeant̃
ꝓ confessis ⁊ ↄ̃ fictã cõfessionẽ non admittat̃ ꝓbatio ꝓut
non admittitur ↄ̃ verã qñ versantur circa factũ propriũ:nec
comparitio alterius reddit inq̃sitos immunes a cõtumacia
ex quo tenebant̃ pr̃ cõparere q: rñderi põt ꝙ ficta confes-
sio ciuis non nocet ciuitati:prout ficta confessio filij nõ ꝑ-
iudicat patri defendendo filium pro suo interesse.

p ¶ Quia filius nõ videtur ꝙ possit facere conditionem pa-
tris deteriorẽ in.l.filius.C.de pac.⁊ in terminis ꝙ ficta cõ
fessio filij rõne contumacie non noceat pri voluit Ang.in.l.
cum filius in prin.de ver.ob.ꝑ.l.ciuis qui delatorem de iure
fisci,⁊ facit qd̃ habet̃ in.l.qui repudiãtis.⁊ in.l.papinianus.
§.meminisse.de inoffi.testa.⁊ in.l.⁊ ideo.ff.de euic.ſm eum
ꝙ ⁊ voluit Bal.in.d.l.ij.ideo pari rõne vr̃ dicendũ ꝙ ↄfes-
sio ciuis nõ noceat ciuitati:sed hoc obmisso.

q ¶ Secundo rñdetur ꝙ lʒ ↄ̃ veram confessionem in facto
proprio non admittatur regulariter ꝓbatio in causis ciuili-
bus per dicta supra in ↄ̃rium.tñ secus est in criminalibꝰ ad
hoc ꝙ no.Bar.in.l.j.circa finem.ff.de custo.re.dicẽs ꝙ cõ-
fessio in criminalibus transfert onus probandi in ↄfitentẽ
⁊ tñ criminalia cõiter intẽtant̃ in facto proprio accusati vel
inquisiti:q: pene tenent suos auctores in.l.sancimus.C.de
eden.vnde confessio delicti quasi semper versat̃ circa factuʒ
ꝓprium.ideo ꝓut admittitur probatio ↄ̃ veram confessio-
nem ita ↄ̃ fictã arg.l.qui ad certuʒ.ff.locati.⁊ que habentur
in proprijs terminis ficte confessionis per Jo.an,d.Anto,
Imo.⁊ Pet.de ancha.supra relata.

r ¶ Nõ.n.plus operatur ficta confessio ꝙ̃ vera,dicit Pe.de
anc.in.d.c.si post prestitũ:Immo vltra eũ qñq; minus ope-
rat̃ in.d.l.ciuis q delatorẽ.de iure fis.⁊ q̃ ibi per Bart.⁊ alia
verus contumax nõ appellat fictus sic per iura vulgaria.

s ¶ Et ſm predicta ꝓcedat ꝙ no.Joã.an.in addi.Specu.in
tit.de pol.§.ix.versi.veruʒ.vbi vult ꝙ paciscens super fur-
to fingitur cõfiteri tñ admittitur ꝓbatio in ↄ̃rium adeo ꝙ
si ꝓbaret se non cõmisisse furtum deberet audiri ⁊ absolui
ꝓut refert:⁊ vr̃ sequi Imo.in.d.§.iussus merito non obstã
te dicta ficta confessione dictoꝝ Luce ⁊ Nini inquisitorum
debuit admitti defensor ⁊ ꝓbata innocentia ruit dicta ficta
confessio adeo ꝙ dicti inquisiti veniũt absoluendi.

t ¶ Et hoc ꝓcerto fuit mente Dyn.Bar.⁊ sequa.q in.d.§.
ad crimen.⁊ in.d.§.publice trahunt regulaʒ.d.§.publice ad
statuta eque sunt cõiter per italiam ꝙ absens contumax pos
sit damnari attento ꝙ statuta italie communiter dictant ꝙ
contumax habeatur pro cõfesso:⁊ ideo condemnet̃ ꝓut vi-
get in dicta ciuitate tudertina.⁊ etiam in hac nr̃a ciuitate:q̃
quidem statuta non erãt incognita Dyn.Bart.⁊ sequaci-
bus.⁊ ideo verisimiliter non erant eis incognita que in di-
ctis statutis ↄtinebantur.Et sic ꝙ contumax habeat̃ ꝓ cõ-
fesso:vnde cũm ipsi ↄcludant ꝙ in terminis dictorũ statu-
toꝝ italie admittat̃ defensor:⁊ ꝓbata ꝑ eũ innocentia inq̃si
toꝝ absentes sint absoluendi satis aperte colligit̃ ꝙ lʒ esset
statutũ ꝙ absentes ↄtumaces habeant̃ ꝓ ↄfessis ⁊ condem-
nent̃ nihilominus possit defensor admitti ad probandũ in-
nocentiam ⁊ ea ꝓbata absens absoluatur.

u ¶ Non enim admitteret̃ quis ad ꝓbandũ.ꝙ ꝓbatum non
releuaret in.l.ad ꝓbationẽ.C.de proba. Et ita in terminis
dicti statuti specifice disponẽtis ꝙ ↄtumax habeat̃ ꝓ ↄfesso
refert Ey.Imo.⁊ similiter eũdẽ Dy.de facto ↄsuluisse i ter
minis statuti ꝙ contumax habeatur pro confesso:ideo con-
demnetur vnde Bart.Rizar.⁊ Barto.de saly.⁊ ceteri qui
Dy.sequuntur in dictis terminis sunt intelligendi etiaʒ di
cto casu:nec Imo.nec Pau.de ca.qui Dy.specie in h̃ casu
referunt faciunt vim in hoc restat itaq; ꝙ est de mente doc.
in proprijs terminis nostris ꝙ admittatur defensor ⁊ pro-
batio innocentie releuet.

x ¶ Accedat qd̃ no.bal.in.l.ita demũ.C.de procur.vbi firmat
ꝙ stante statuto ꝙ non comparens infra octo dies habeat̃
pro confesso ⁊ conuicto : ⁊ bannitus condemnetur possit a

snĩa appellari ⁊ non obstante ficta confessiõe ꝓderit sibi ap
pellatio ad victoriã si ipse fictus ↄfessor assumat in se onus
probandi Innocentiã inter cetera allegat not.ꝑ Jac.de are.
in.l.ij.§.ꝙ si actor.C.de iu.cal.⁊ ita i ꝓprijs terminis dicto
rũ statutorũ italie de q̃bus.s.firmat ange.in.d.§.ꝙ si actor.

y ¶ Et ita firmat Pau.de cast.ibi dicens ꝙ ex not.per gl.ibi
⁊ alijs q̃ ipse tradit soluit̃ qñ in qua cõsuluit bal.vʒ ꝙ si sta
tutũ dicit ꝙ cõtumax ponat̃ in banno : ⁊ habeat̃ ꝓ ↄfesso ⁊
possit condemnari de crĩe tñ tũc cõdemnatus rõne cõtuma
cie poterit appellare ꝑ gl.ibi ⁊ ꝑ glo.in cle.causamq; de ele.

z ¶ Et subdit Bal.in.d.consilio vt refert Pau.de ca.ꝙ cõ-
tumax condemnatus poterit in causa appellationis proba-
re se non commisisse maleficium ⁊ sententia tunc retracta-
bitur : quia non debet quis ex vera confessione damnari si
apparet non deliq̃sse.l.qui occidit.ff.ad.l.acquil.⁊ not.ꝑ gl.
in.l.vnica.C.de confessis.multominus ex ficta confessione.

& ¶ Ad hoc no.per Bart.in.l.absentem.de pen.ſm eundem
Bal.in.d.consilio vt eundem refert ⁊ sequitur Pau.de ca-
stro in.d.§.ꝙ si actor.Accedat ẽt qd̃ no.Barto.in.d.l.ciuis
qui delatorem dicens ꝙ hmõi ficte confessiones non ope-
rant̃ ipso iure sed requiritur snĩa interlocutoria expressa vel
tacita ſm varios terminos de quibus ibi per eũ ante snĩam
vero interlocutoriam vel diffinitiuam non preiudicat dicta
ficta confessio prout ipse Bart.ibi vult per tex.ibi:⁊ ꝑ auc.
principales in fi.C.de iur.cal.⁊ nota.glo.Bernar.⁊ ibi Jo.
an.in.c.fina.de iur.calũ.l.d.vj.vnde si iudici liquet de dicta
innocentia non dʒ interloqui contra dictos inquisitos.

ↄ ¶ Nec obstat qd̃ dicit Bald.in.d.l.j.C.quorum appel.quia
non se fundat in hoc ꝙ non sufficeret probare innocentiã
sed ea ratione q: ↄfessus ⁊ cõuictus non auditur appellãs:
ideo prout vere confessus ⁊ conuictus nõ appellat : ita nec
ficte confessus ⁊ conuictus appellat ſm eum:vbi autem ab-
sens habetur solum pro cõfesso dicendũ est secus ꝓut vult
glo.ibi.⁊ in.d.§.iussus.⁊ glo,⁊ Ange.in.d.§.ꝙ si acto quin
imo ipse Bald.in.d.l.ita demum.C.de procura.dicit ꝙ vbi
contumax habetur pro cõfesso ⁊ ↄuicto potest appellare ra-
tio tñ sua tendit ad aliud nec multum pertinet ad p̃sentem
discussionem.Nec sumus in casu quo contumax habetur ꝓ
confesso ⁊ conuicto:sed solum habetur pro confesso. id̃ nõ
obstat illud dictum Bal.in.d.l.j. Laus deo.

¶ Testm̃ in quo est institutus frater testatoris ⁊ in eo plu-
ries est facta mentio filiorum non tñ per modum institutio
nis:q: tpe testamenti testator non habebat filios neq; vxo
rem.An si postea suscepit filios ⁊ superuixit testator post nati
uitatem filiorum ⁊ non mutauit testm̃:i dictum testm̃ dicat̃
sumptum natiuitate posthumorum. Item an ⁊ que legata
facta in eo conseruentur.Iteʒ an ex eo ꝙ.d.testator erat mi-
les iuuetur ex aliquo vt testm̃ non rumpatur ⁊c.

¶ Consilium cxcv.

In nomine dñi nostri

stri iesu xpi. ¶ In hac consultatione dõm est
primo : ꝙ sine dubio natiuitate filij preteriti
rumpit̃ testm̃.l.posthumo p̃terito.C.de bo.
pos.ↄ̃ tab.⁊.l.j.⁊ ꝑ tot.C.de postb.her.insti.
⁊ hoc clarꝫ.sʒ dubium nõ mediocre versat̃ vtrum legata par-
ticularia relicta in dicto testõ vitientur.an v̾o conseruentur ꝑ
auc.ex cã.C.de lib.p̃te.seu ꝑ claʒ codi.⁊ maius dubium vi-
get an cõseruetur instõ vl̃is facta de Alexandro per clausu-
lam codicillarem in vim fideicommissi vniuersalis.

a ¶ Qd̃ aũt nõ ↄseruent̃ ẽt legata ꝑticularia nedũ institutio
p̃dcã i vĩ fideicõmissi vl̃is:vr̃ p̃ma facie dõʒ:q: vr̃ ꝙ lʒ ↄser
uent̃ legata fcã i testõ vitiato p̃teritiõe filij nati ꝑ auc.ex cã
C.de lib.p̃te.tñ secꝰ vr̃ vbi rũpit̃ nati posthumi:nã h̃ tenuit
gl.i.l.j.C.de post.hẽ.insti.⁊ idẽ tenuit azo.ea rõne :q: testm̃
ab initio rʒ.Id̃ legata hñt dependẽtiã ab institutiõe : idcir-
co vitiata institutiõe vitiant̃ legata q̃ ab institutiõe depen-
dẽtiã hñt.ar.l.nã ⁊ si sub cõditiõe.§.de rũpẽdo.ff.de inius
sto testõ.idem ẽt tenuit Jac.but.vt refert Ange.in.d.auc.ex
cã.⁊ Imo.in.d.l.filio preterito.lʒ ipse Jac.but.prius tenue
rit ↄ̃riam opi.ſm Ang.in.d.auc.ex causa.

b ¶ Pro qua opi.scd̃o facit q: in.d.§.aliud quoq; capitulum
⁊ sequẽtibus.§§.vñ summit̃.d.auc.ex cã non fit mentio de
posthumo:sʒ tm̃ de filio ⁊ appellatiõe filij nõ venit posthu
mus.Tertio q: tex.in corpore loqtur de causa ingratitudi
nis in scd̃a in p̃teritiõe ⁊ ꝓbandaq; quidẽ non põt eadẽ

re in posthumo.l.siquis suo.C.de inoffi.testa.

c ¶ Ideo cum in posthumo verba dictorum iurium non adaptentur consequenter nec eorum dispositio.l. ꝙ constitutum.ff.de mili.testa.⁊.l.ita autem.ff.de admini. tuto.⁊.c.indemnitatibus.§.pen.de elec,lib.vj.

d ¶ Quarto qꝛ exceptio solet declarare regulam:vt.s. regula intelligatur ſm terminos exceptionis.l.nam ꝙ liquide.§.fi.de pena lega.vbi tex.singularis ſm Imo.in.d.l.filio preterito.sꝫ exceptio posita in.d.§.aliud quoqꝫ ca.respicit tātū eos qui possunt cōmittere cām ingratitudinis.ita ergo ⁊ regula illius.§.si aūt.d.§.aliud quoqꝫ capitulū non loquit̃ in eo qui nō pōt cōmittere cāꝫ ingratitudinis ⁊ consequenter non loquitur in posthumo ergo nec sequētes.§§.q ab illo.§.dependente:⁊ ad euꝫ se referunt ex quibus infertur ꝙ legata non conseruant̃ per dictū.§.si vero contigerit.

e ¶ Et idem tenet bar.in.l.qui filiabus in prin.ver.opponit̃ hic dr̃ ꝙ legando filiabus ⁊c.ff.de leg.j.Dato autē ꝙ dicta auc.ex causa locum habeat in preteritione posthumi:tamen nō videt̃ ꝙ locum habeat in preteritione filij vel posthumi ignoranter facta:nam lꝫ bar.vt.j.dicā:ꝙ dicta auc.ex cā locū habeat in preteritione posthumi:tn̄ secus dicit vbi testm̄ viciatur p̃teritione filij vel posthumi ignorāter facta proutvoluit ipse bar.i.l.filio p̃terito in.iij.⁊.v.col.ff.de iniust . testa.⁊ i.d.auc.ex cā.⁊ in.l.j.ff.de iure codi.in.iiij.col.⁊ idē voluit in ꝯsilio incipiente qdē noīe Lapus in ordine.xcj.ſm ordinem perusinum non informis.⁊ in cōsilio incipiēte.quideꝫ cōcludit testm̄ in ordine.clxxiij.⁊ in alio incipiēte . quidam noīe a ꝯdidit testm̄ in ordine.cliij.Et ideꝫ voluit Bal.in.l.si titius.ff.de lib.⁊ posthu.qui se fundat in rōne verisimilis mentis defuncti:qꝛ si de filijs cogitasset nō fecisset tot legata.idem volunt Ang.⁊ Pau.de ca.in.d.auc.ex causa.

f ¶ Et idē Ang.in.d.l.filio p̃terito.⁊ in.l.j.C.de bo.pos.cōtra tab.⁊ in.l.vxorē.ff.de manu.tes.⁊ in.l.militis codicil.§.in suppremis.ff.de milit.test.vbi dicit fuisse originalr̃ opinio.Odof.⁊ idem tenuit Bene.de plumbi.in.l.generaliter.§.ex testō.ff.de fideicommis.lib.ꝙ ⁊ tenuit legendo ⁊ consulendo Pe.de anch.per eandem rōnem prout refert imo.in.d.l.filio preterito colum.xiiij.

g ¶ Bar.auteꝫ se fundat primo per tex.in corpore in.§.Sin aūt obseruata hec nō fuerint.vbi assignant̃ due rōnes ⁊ qlibet adaptat̃ ad p̃teritioneꝫ scienter factam ⁊ non ad factam ignoranter.dicit.n.tex.ne liberi falsis accusatiōibus ꝯdemnentur que ratio respicit exheredationem vel p̃teritionē factā cuꝫ insertione lrīe cāe.lꝫ nō bn̄ subdit tex.vel aliquā circūscriptionem in parentum substantijs patiantur: que ratio respicit exheredationem vel preteritioneꝫ factaꝫ sine insertione cause lꝫ scienter:quia verbum circūscriptio presupponit dolum.l.j.iuncta glo.ff.de in integ.resti.

h ¶ Secundo probatio simili per tex.cum ibi not.in.l.sicut certi.⁊ in.l.si cuꝫ vel in vtero.C.de testa.mili.

i ¶ Tertio se mouet p.l.si vnqꝫ.C.de reuocan.dona. vbi est tex.ꝙ donatio inter viuos q̄ nitit̃ maiori firmitate qꝫ legata reuocat̃ pp supueniētiā filioꝝ d qb⁹ testōꝛ nō cogitauit,

k ¶ Fortius reuocant̃ legata que nitunt̃ minori firmitate ſꝫ eundē bar.⁊ sequaces. Pro quo facit qꝛ de ꝯctibus ad vltimas voluntates ⁊ ecōtra regulariter procedit argumētatio l.seruum filij.§.cuꝫ qui cyrographū.ff.de lega.j.⁊.l.ex legati.cā.l.ita stipulatus.ff.de verbo.obliga.

l ¶ Et maxime dcā opi.procedere vr̃ in fideicōmisso vl̃i in quo bal.in.d.auc.ex cā sequr hanc partē:lꝫ secus velit in legatis singularibus.⁊ ad dictam.l.si vnqꝫ rn̄det Bald.in.d.auc.ex cā ꝙ illa lex loquitur in vniuersali non in singulari donatione.Ad idē bonus text.in.l.penul.ff.de iure codicil.vbi consideratur ꝙ testatoꝛ non fecisset tot legata si cogitasset se habiturum filium quem postea habuit ⁊ videt̃ hoc procedere etiam vbi est adiecta cl̃a codicillaris:qꝛ.d.l.penul.loquitur in codicillis. ⁊ per.d.l.dicit Ange.in.d.auc.ex causa ꝙ relicta facta in codicillis valent superueniente filio quatenus fuisset relicturus si de filijs cogitasset.

m ¶ Et hec firmat Bart.in.d.l.j.ff.de iure codicil.dicens ꝙ in hmōi terminis nō validant̃ relicta per cl̃am codicillarē.presertim cum dicta cl̃a apponatur hodie potius ex consuetudine notariorum qꝫ ex mente testatorum.

n ¶ Facit ēt p hac pte qꝛ virtute cl̃e codicillaris:saltem fideicommissum vl̃e est relictum a filio p̃terito. Relictū autē factū a p̃terito nō valet.l.pen.C.de fideicōmis.⁊.l.ij.ff.de le.iij.nec ꝯfirmat̃ p.d.auc.ex causa ꝓut volunt doc.ibi ⁊ in.d.l.filio preterito.⁊ in.d.l.j.de iur.codicil.

o ¶ Confert etiam ad predicta qꝛ in casu nr̃o duobus legatis factis ad pias causas ipse testatoꝛ noluit legata predicta habere effectum casu quo ipse decederet cum filijs masculis legittimis ⁊ naturalibus:ita est verisil'e ꝙ nollet alia relicta propbana sortiri effectum casu quo ipse decederet cum filijs masculis:qꝛ verisimile est qꝫ animam suā voluerit aliquatenus preferre cum anima sit ceteris rebus preferenda.l.sancimus.C.de sacrosan.eccle.

p ¶ Licet aūt predicta reddant rem dubiam.tn̄ ꝯriam parteꝫ arbitroꝛ iuris magis consentaneaꝫ:ꝓut sepe consulendo ⁊ legendo visum fuit.Nam primo ꝙ.d.auc.ex cā locū habeat in preteritiōe posthumi deducitur:qꝛ tex.in.§.aliud quoqꝫ c.⁊.§§.seq.in auc.vt cum de appel.cog.vn̄ sumitur.d.auc.ex cā loquunt̃ gn̄aliter in patre vel matre qui p̃tereūt filios vel ceteros liberos ergo gn̄aliter intelligatur per iura vulgaria:qꝛ appellatione filij venit posthumus.l.etiam.ff.de verbo.signi.⁊.l.si quis filiabus.ff.de testa.tute.⁊ insti.qui dari sut.pōt.§.penul.⁊ fin.⁊ maxime qꝛ text.in.d.§.aliud quoqꝫ capitulum loquitur de filijs.⁊ cet.lib.

q ¶ Preterea lex parificat posthumum ⁊ iaꝫ natum.l. maximum vitiū in fi.de libe.p̃teri.ergo dispositū in vno trahat̃ ad aliud.l.siquis seruo cum ibi notatis per glos.⁊ docto.C.de fur.⁊ hanc opi.firmauerūt gl.in.l.gn̄aliter.§.ex testō.ff.de fideicommissa.liber.⁊ in.l.C.de codicil.⁊ in.l.j.ff.de test.tuto.⁊ in.l.si pater.⁊.l.si bona.§.fin.ff.de capti.⁊ post limi.reuer.⁊ idem etiam tenent Iaco.de are.⁊ Cy.vt refert bar.q idē tꝫ i.d.auc.ex cā.⁊ in.d.l.filio p̃terito.⁊ tenēt bal.ang.⁊ Fran.de ramp.⁊ Pau.de cast.in.d.auc.ex cā.⁊ Imo.in.d.l.filio.ꝙ ⁊ disputat Saly.in.d.l.j.C.de posthu.hrdi.insti.tenēs hāc pteꝫ.ex ⁊ cōiter tenet̃ per rōnes p̃allegatas.Nec obstāt adducta in ꝯriū.⁊ pmo nō obstat pma rō in ꝯriū adducta qꝛ ꝯfundit̃ p tex.i.§.fin.aūt.hec obseruata nō fuerit.

r ¶ Nam si filius est exheredatus expressa legitima causa q̄ postea non probetur testm̄ est validum ⁊ ad rescindendum opus est querela prout communiter tenetur saltem vt minus recedatur a iure antiquo.

s ¶ Et tn̄ si rescindit̃ per querelam qꝛ non ꝓbetur cā ingratitudinis ꝯseruant̃ legata vt ibi subditur in.§.sequenti ꝓut ⁊ cōiter tenet̃.ergo pꝫ ꝙ licet institutio ab initio valeat nō propterea rescinduntur legata rescissa institutione . Nec est illatio.l.fi.de calum.⁊.l.si maritus.C.de do.inter vi . ⁊ vxo.cum simi.qnimmo etiaꝫ in terminis illius.§.pōt dici ꝙ illa ratio dependentie nō est bona prout dicit Imo.in.d.l.filio p̃terito.xx.col.⁊ in.l.iij.§.fi.de lib.⁊ posthu.Dato autem ꝙ illa rō dependentie militet in terminis.d.§. rumpendo : tn̄ ibi est diuersa rō.Nam substitutus ibi nō potest multum de hoc conqueri qꝛ si non esset natiuitas posthumi.institutus verisilr̃ adire ⁊ ipse substitutus excluderet̃. Si autē substitutio nō rumperet̃ ipse substitutus admitteretur beneficio posthumi a quo excluderetur institutus.que cessant in terminis nostris:qꝛ si posthum⁹ nō nasceret̃ legatarij ꝯsequerent̃ eoꝝ legata:iō illa nō ꝯsequunt̃ bn̄ficio posthumi dato ꝙ valeant.Nec ob.scda rō qꝛ immo appellatione filij venit posthumus:vt.s̄.deductū est.Nec ob.d.l.q filiabus: qꝛ loquit̃ qn̄ fit mentio de filio in vltima volūtate ei legādo secus si fiat mētio alr̃ disponēdo.d.l.q filiabus cū si.s̄.adductis.⁊ rō dr̃ie hr̄ in.d.l.q filiabus.Iteꝫ secus si fit mētio de filio in dispōne legali.d.l.ēt ſm Imo.in.d.l.filio preterito.

t ¶ Et fortius vbi fit mentio de liberis qꝛ verbum liberi hꝫ ampliorem significatum qꝫ verbum filij.l.liberorum.de verbo.sig. Nec ob.tertia ⁊ quarta rōnes in contrarium adducte que ad idem tendunt qꝛ negatur ꝙ exceptio limitata limitet regulam.vt.s.quia non adaptetur nisi ad casus in quibus cadunt termini exceptionis . Non enim inconuenit si regula que militat in casibus non exceptuatis magis generaliter se habeat qꝫ se habeant termini exceptionis vt est videre fere in omnibus regulis iuris.

u ¶ Nec obstat.d.l.nam ꝙ liquide.§.fina.qꝛ rn̄detur ꝙ relatiuum ꝙ ibi positum refertur ad verbum penum ꝙ ibi ponitur in genere neutro.⁊ hoc ꝓut est in littera.omne penuꝫ prout hoc sumitur ex dictis Bar.in.d.§.fina. Si autem in littera est omneꝫ penū.⁊ sic penum ponitur in genere feminino Tunc rn̄det Imola.in.d.l.filio preterito.colum.xx.ꝙ dicta.l.nam ꝙ liquide procedit in dubio.secus quando resultaret ex tali intellectu aliqua absurditas prout resultaret in his terminis:qꝛ sequeretur ꝙ posthumo possit hodie relinqui legittima quoquo relicti titulo:lꝫ non possit relinqui ita iā nato.l.j.§.gn̄aliter.ff.de:ven.in pos.mittē. Itē sequeretur

vetur ꝙ similiter non haberet locum in infante ⁊ furioso per.d.l.si qs suo.⁊ ideo dicta regula intelligat̄ generaliter vt iacet ⁊ exceptio hēat locum in casu quo pōt locū habere s̄m eūdē Jmo.possumus ēt dicere ꝙ termini.d.l.nā ꝙ liquide.§.fi.sunt satis diuersi a terminis nr̄is. nā ibi ponit̄ regula ⁊ exceptio que exceptio postea arctat̄ p quandā adiectionē seu qualitatē que pōt adaptari ad regulā ⁊ exceptionē:sꝫ in terminis nostris ponit̄ regula simpliciter. ⁊ exceptio simplex que nō restringitur per aliquā qualitatem adductam:vn̄ vbi nō deficit exceptio nō deficit regula sed militat:si ergo cā ingratitudinis nō ꝓbat̄ vl̄ nō inserit̄ in p̄teritione posthumi hꝫ locum regula.d.§. aliud quoqꝫ.c.qꝛ cessat exceptio.nā verū est nō esse ꝓbatā cām ingratitudinis si eā nō cōmisit qꝛ cōmittere non potuit. P̄terea illud relatiuū qd̄ positū in.d.§.fin.pōt referri ad regulā ⁊ ad exceptionem qꝛ pōt referri ad penum legatā ⁊ ad vinum exceptuatum.⁊ ita illum tex.intelligit Bart. in.l.plautius.ff.de aur.⁊ arg.lega.

x ¶Et lꝫ dictio penū posita fuerit in genere feminino respectu dictionis oēm:tn̄ respectu dictiōis ꝙ ponit̄ in genere neutro ex quo dictio penū ⁊ in feminino genere ⁊ in neutro summi pōt vt ea.l.§.nomē.ita dicit bar.in.d.l. nā ꝙ liquide.§.fi.qui vr̄ velle ꝙ relatiuum ꝙ referat̄ solū ad penum:sed in.d.l.plautius.vult ꝙ referatur ad vtrūqꝫ ⁊ ita dicit glo.in.d.l.nam liquide.§.fi.

y ¶Et hoc tenēdo ꝙ ⁊ verius vr̄ dici pōt ꝙ potest referri ad vtrūqꝫ.⁊ cum sint diuersi generis duo substātiuo ad q̄ refertur se ꝯformat cū magis proximo figurā generuꝫ de qua facit mētionē Bar.in.d.l.plautius q̄ in his terminis erit zeuma:sꝫ obstat huic rn̄sioni ꝙ dicit bar.in.d.l.plautius in.iij.opi.Nā in.d.l.plautius poterat cadere similis figura.⁊ tn̄ dictio in fine posita refert̄ ad substantiuū ꝓmū vt verba intelligant̄ ꝓprie sine aliqua figura.⁊ Bart. dicit ꝙ illud ꝯtingit ibi pp duo.s.qꝛ adiectiuū in fine positū hꝫ substātiuū q̄ oia ꝯforme.Jtē qꝛ fauor est ꝙ nō referat̄ ad oia p̄cedētia.ar.l.in testamētis.ff.de regu.iur.ad qd̄ vbi deficit aliqd̄ p̄dictoꝝ.secus esset s̄m eum que duo cōcurrūt.d.l.nā ꝙ liqde.§.fi.⁊ refert̄ ad vtrūqꝫ s̄m figurā potes dicere ꝙ in.d.l.plautius erat duplex figura.s.numeri ⁊ generis.ꝑut ⁊ dicit ibi Bar.sed in.d.§.fuerat vna figura tm̄.s.generis.iō nō curat̄ de vna figura in.d.§.fi. sed curat̄ de pluribus figuris in.d.l.plautius ꝙ nō multū plꝫ qꝛ post duo substātiua magis dat̄ verbū vel adiectiuū pluralis numeri q̄ singularis numeri.⁊ ad hoc gl.in v̄bo relictis in.l.cū filio.de le.j.lꝫ vtrūqꝫ fieri possit ꝑut dicit Bart.in.d.l.plautius.vel s̄c'do dicas ꝙ in.d.l.nā ꝙ liqde est qꝛ magis refert̄ in dubio ad id qd̄ fuerat dictū dispositiueq̄ ad id qd̄ fuerat dictū exceptiue.⁊ hoc dicit bart. in.d.l.nā ꝙ liqde ꝙ ꝑut mihi vr̄ caret rōne ⁊ ipse bart.ꝯ̄ illō opponit.⁊ nō vidit solutionē.Quare forte potes dicere ꝙ in.d.l.nā ꝙ liqde vna cū dicta figura concurrit ꝙ exceptio ⁊ regula habēt inuicē cōformitatē. ⁊ ꝓpterea ꝯuenit ꝙ ad vtrūqꝫ referat̄.⁊ ita p̄cedat illud vulgatū qd̄ exceptio declarat regulā ad qd̄ solet allegari.d.l.nā ꝙ liqde.§. fi.nō intelligas simpl'r sed ꝑut deprehēdit̄ ex predictis. nā si relatiuū qd̄ nullatenus possit referri ad penū nō restringeret̄ illa regula pp.dictā exceptionē ꝑut ⁊ sentit gl. ibi.⁊ bart.ibi.⁊ in.d.l.plautius:sed in.d.l.plautius nō est regula ⁊ exceptio sꝫ plura legata eque principalia:iō nō attenditur figura sed propria latinitas.

z ¶Pōt ēt dici ad.d.§.fi.ꝙ relatiuuꝫ qd̄ iō referat̄ ad oia p̄cedētia qꝛ relatiuū seu adiectiuū positū in genē neutro pōt referri ad oē genꝰ ꝑut dicit bar.in.d.l. plautius adducēs.l.ea tn̄ adiectio.de leg.iij.huic aūt vltimo dicto obstat.d.l.plautius.sed solutio patet ex iam dictis.

⁊ ¶Cōclusio ergo remanet ꝙ.d.auc.ex cā ⁊ cōseruatio legatorū inde resultās militat ēt in p̄teritiōe posthumi do. Ludo.de interā.in quodā suo cōsilio ꝙ fecit perusie dicit idē tenere in.l.in cōfirmando.ff.de cōfir.tut. ⁊ in.l.q filiabus.de lega.j.⁊ ꝙ his cōsuluit bal.qn̄ ipsa legata non sunt necessaria sed ex mera liberalitate p̄cedentia vt ipse bal.refert in.d.l.filio p̄terito.⁊ dicit ꝙ reperit eandē opi. firmasse Pau.de ca. perusie super quodā testamēto bartholomei de perusio in ordine.lvij.incipit clarū est testm̄ predictū.⁊ cōcludit ꝙ ēt vbi est clausula codicillaris per verba futuri temporis procedit opi.Bar.

ꝯ ¶Et illi consilio se subscripserunt.d. Marianus suzzi. qui solum adducit auctoritatem odof.in cōsi.cxlij.ꝙ incipit super.j.q.tenētis ꝙ auc.ex cā nō habeat locū quādo testm̄ valet ab initio ⁊ postea rumpit̄ p̄teritione posthumi.d.Bal.ser colle se subscripsit.⁊ dicit esse cōem opi.⁊ multū pōderat.l.pe.ff.de iur.codi.d. Mansuetus se simpliciter subscripsit.Jtē silr̄ ꝙ locū hēat in p̄teritiōe ignoranter facta firmauit Saly.in.l.j.C.de po.he.insti. ⁊ ideꝫ vr̄ tenere Nico.de mata.ibi simpliciter dicens ꝙ.d. auc. ex causa.quo ad conseruationē legatorū locū hēat in p̄teritione posthumi.ꝙ ⁊ videnṫ velle omnes gl.superius allegate que simpl'r volunt ꝙ.d.auc.procedat etiā in preteritione posthumi.attēto ꝙ p̄teritio posthumi.cōiter solet fieri ignorāter.⁊ in terminis preteritiōis ignorāter facte: tꝫ idē glo.relata ad text.in.l.vxorem pregnantē.ff.de manu.te.idem etiā tenuit Franci.de rāp.ꝑut refert Jmol. in.d.l.filio preterito ꝙ idē tenet: ꝙ ⁊ videtur tenere bal. in.d.auc.ex cā dicens hoc presertim p̄cedit si legata sunt modica ⁊ relicta pro anima vel coniunctis personis ⁊ cū loquat̄ per implicatiuā presertim sentit idem esse si legata fuit alr̄ facta ēt si non sint modica.pro quo facit qꝛ licet nō cogitauerit de posthumo nascituro tn̄ dēbuit cogitare. Jtem lꝫ ignoret filiū postea nasciturum.tn̄ si simpl'r legauit fuit volūtas indefinita que saltē īplicite respicit oēm casum.ar.l.que ꝯditio.de condi.⁊ demō.⁊.l.celsus.de le. ij.⁊ qd̄ no.per Py.in.l.sub p̄textu specierū.C. de trāsac. s̄m Bal.qui hoc adducit in.d.auc.ex causa.qui ēt pro hac parte inducit.l.iij.C.de inoffi.testa.⁊.l.fi.ff.de here. insti. in qbus iuribus valēt legata facta in testō inualido p̄teritione filij ꝓpter iustā ignorantiam seu iustum impedimētum pretereuntis etiam eo casu non valebant al's relicta facta in testamento inualido.

ꝝ ¶Et sic ignorātia pretereūtis est causa vt legata validēntur vbi al's nō valerēt.ideo nō debet esse causa vt vicient̄ vbi al's valerent ad id vltra eum.d.l.cum mr̄.ff. de inoffi. test.vbi silr̄ probatur ꝙ propter iustā ignorantiā p̄tereūtis seu exheredantis validant̄ legata que al's irritarentur quarto pro hac parte adducit Bal.qꝛ posthumus de quo testator non cogitauit censet̄ ab intestato habere tacitam voluntatem defuncti.l.si quis cum nullū.⁊.l.cōficiunt̄ in prin.ff.de iure codici. ergo iuris fictione intelligit̄ de ipso posthumo.s̄m eum vltra quē facit ⁊ quinto qꝛ testator scit vel scire debet dispositionem.auc̄.ex causa.que indistincte conseruat legata ex testamento vitiato ex preteritione.ideo in genere videtur voluisse ꝙ etiā si hoc contigeret legatum debeatur.al's debuit nominatim ab aliquo relinquere al's sibi imputet s̄m Jmo.ꝙ cōcordat cū prima ⁊ secūda rationibus bal.Jtem.vj.⁊ principaliter qꝛ text.in.d.auc̄.ex causa ⁊ in corpore generaliter loquit̄.ergo est generaliter intelligendus.l.j.⁊ general'r.de le.p̄stā.⁊.l.iij.de of.p̄si.cum simi.

a ¶Nec ob.prima ratio Bar. qꝛ respondet Jmol. in.d.l.filio preterito colum.cxvij.ꝙ circunscriptio est duplex:vna que fit cum dolo ⁊ alia que fit re ipsa. l.j.ff.de i inte. rest.⁊ l.j.ff.de in rem verso.⁊.l.nā ⁊ postea.§.si minor.ff.de iureiuran.⁊.l.item si precio.§.j.cū sua glo.ff.loca.

b ¶Jdeo lꝫ qn̄ simpliciter fit mentio de circūscriptione dꝫ in dubio intelligi de dolosa.tn̄ quando adiungit̄ dictio aliqua debꝫ intelligi de vtraqꝫ circunscriptione. gl.notabilis in cle.j.de foro cōpe.super verbo aut eoꝝ parte s̄m Jmo. in.d.l.filio p̄terito.ideꝫ de verbo antiquo tāgit Bal. in.l.j. de iosti.do.⁊ Ludo.in.l.si cū vel in vetero.C.de testō mili.

c ¶Pōt ēt dici vltra eū ꝙ i.d.§. fina.aūt.⁊ i.d.auc̄.ex causa fit mētio generalis.ne aliquā circūscriptionē.nā si distinguere̅t īter scientē ⁊ ignorantē posset filius aliquā circūscriptionē pati ī substātijs parētū.nā posset qs fingere se ignorare cū sciret.⁊ tamē nō posset scia ꝓbari.⁊ sic posset aliquā circūscriptionē pati filiꝰ si fieret distinctio inter sciēter ⁊ ignorāter p̄tereuntē.ideo cū īperator vellit tollere oēm circunscriptionē:vt denotant illa v̄ba ne aliquā.l.nec vllā.de peti. here.fuit necesse vt facere dispositionē generalē cōprehendentē omnē preteritionē tā ignorāter q̄ scienter factā. Nec obl.ꝙ nō circūscribat̄ filiꝰ si legata nō debent̄ imo subleuatur.qꝛ respondeo ꝙ verū est.tamē Bar. inducit illū.§.finaūt hec obseruata nō fuerint qui loquit̄ de annullatione institutionis.ad hoc propositum ponderando ꝙ ille.§.non loquitur in preterito ignoranter ⁊ in cōsequentiaꝫ vult inferre ꝙ nec sequens.§.qui loquitur de conseruatione legatorum debet intelligi de preteritione ignoranter facta: que inductio tollitur per supradicta circa primam questionem.preterea ex inductione Bar.sequeretur ꝙ quando qs

esset p̃teritus ignorãter: saltẽ vbi ante dictã auc. valebat
q̃ est ↄ̃ mẽtẽ ipsius bar. Et cõiter oium. Nec obst. l. si vt
certi. ⁊ d. l. si cũ vel in vtero. q2 in illis iuribus distinguit
inter sciam ⁊ ignorantiã quo ad inducẽdũ vel nõ inducẽ
dũ exheredationẽ ⁊ exclusionẽ filij p̃teriti a totali here-
ditate. nõ aũt distinguit quoad cõseruationẽ legatorum.

d ¶ Nec est eadẽ rõ: q2 posthumus de legatis põt detrahe
re legittimã ⁊ non de institutione in terminis. d. ll. sicut
certi. ⁊ si cũ vel in vtero p̃ut rñdet Bal. in. d. auc. ex cã. ⁊
plures rñsiones dat ẽt Imo. in. d. l. filio p̃terito col. xxij. ⁊
vna est q̃ loquat̃ quoad institutionem nõ quo ad legata.
Alia in qua residet est q̃ rõ ibi ẽ: q2 p̃teritio militis igno
ranter facta nõ hr̃ pro exheredatione. Jõ testm̃ viciatur
p̃ut in pagano. ⁊ in hoc cõcordat cũ Bald. iñ q2 nõ valet
testm̃ ↄ̃ñter nõ valẽt legata. cuius ↄ̃riũ dicit Bar. in sua
solutione. sed dicas q̃ bal. habuit respectũ ad ius nouissi
mũ. d. auc. ex cã rõne subiecte materie. Imo. vero habuit
respectũ ad tp̃s. d. l. si cum vel in vtero q̃ p3: q2 al's esset
sibi ↄ̃riũ cũ velit q̃ legata ↄ̃seruent̃ nõ obstãte p̃teritio
ne ignorãter facta ⁊ soluat ↄ̃rium. d. l. de quo ẽt p̃ bald. in
l. fi. C. de codicil. Itẽ illo iure in legatis nõ fiebat aliqua
distinctio. sed indistincte viciato testõ viciabant̃ regul'r
legata. ⁊ sil'r hodie indistincte per ius nouissimũ genera-
liter statuitur q̃ valeãt legata. Sed forte nõ rep̃ibat̃ ge-
neral'r statutũ q̃ p̃teritio filij a milite facta haberet̃ pro
exheredatione. Nec ob. d. l. si vnq̃. C. de reuoc. do. q2 loq
tur in singulari nõ in vniuersali alienatiõe. Itẽ donatio
p̃terq̃ in liberto nõ reuocat̃ nisi vsq3 ad debitũ bonorũ
subsidiũ. C. de inoffi. testa. auc. vñ si parens. ⁊ exp̃sse t3 gl.
gl. in. v. q. in. l. i. C. de inoffi. dona. s̃m bal. in. d. auc. ex cã. ⁊
hãc scdam rñsionẽ tangit ẽt Imo. sed iste rñsiones nõ vi
dent̃ vere in se per ea que tradunt̃ in. d. l. si cũ vel in vte-
ro. dicas vt p̃ bar. in. l. iuria. §. impator. de leg. ij. ⁊ per doc.
in. d. l. j. ⁊ in. d. l. si vnq̃. Tertio rñdet Imo. in. d. l. filio p̃-
terito. q̃ illa lex est ↄ̃ rigorẽ iuris ⁊ a iure exorbitãs. ⁊ iõ
nõ tradẽda in ↄ̃ñtias saltẽ ad casum nostrũ vbi nõ viget
tanta rõ: q2 in donatiõe agit̃ de maiori p̃iudicio ex quo
donatio semel facta est irreuocabilis. Jõ conueniẽs fuit
q̃ prouideret̃ de remedio. ar. c. sibi periculũ. de elect. lib.
vj. Preterea vltra eos agit̃ de minori p̃iudicio: si lex di-
sponit q̃ donatiões reuocent̃. attẽto q̃ donatari⁹ p̃t sibi
prouidere faciendo exprimi q̃ volebat donationẽ valere
siue filij tunc viuerẽt siue postea supuenirẽt siue non. ⁊ si
hoc nõ facit sibi imputet q̃ nõ cadit in legatarijs q cõiter
sunt absentes. Preterea qñ qs legat cogitat vel cogitare
d3 q̃ si filius nasceret̃ ipse esset hr̃s. Jõ est verisil'e q̃ sal-
tem implicite cogitet hũc casum. ⁊ si nõ cogitat ẽ qd sibi
imputet̃ magisq̃ imputet̃ donatori qui cũ donat non h3
cogitare de herede. Itẽ nõ agit̃ de tãto p̃iudicio filij p̃-
teriti. Si nõ reuocat̃ legatũ: p̃ut si nõ reuocat̃ donatio p̃
legata nõ grauat̃ filius in legittima. l. qm̃ in p̃oribus. C.
de inof. testõ. l. papinianus. §. quarta. ff. eo. tit. Nec ob. id
qd̃ dicunt bal. ⁊ Pe. de anch. de verisimili mẽte testõris
q̃ si de filijs cogitasset nõ fecisset tot legata q2 illa rõ nõ
vr̃ bona q̃trum ad inualidandũ legata. vt p3 in. l. si qs cũ
nullũ. ⁊ l. qui graui. ⁊ l. ab in testõ. ff. de iure codi. nã testa
tor vr̃ in dubio acquiescere dispositiõi iuris simpl'r ↄ̃fir
mantis legata. Attento q̃ si nolebat acq̃scere poterat fa-
ciliter obuiare p̃testando q̃ nolebat valere si in futurum
contingeret eũ habere filios s̃m Imo. in. d. l. filio p̃teri-
to col. xix. Preterea vltra eũ l3 forte nõ fecisset tot legata.
tamen forte aliqua fecisset. Ideo non est mirum si subsistẽ
tantur aliqua que verisimiliter non fecisset vt non irritẽ
tur ea que verisimiliter fecisset.

e ¶ Et pro hac rõne facit optime tex. in. l. iij. C. de inoffi. te
sta. vbi ex verisimili mẽte testatricis testm̃ validat̃ ↄ̃ rigo
rẽ iuris. ⁊ ↄ̃ iur̃ regulas eo q2 p̃teritio fuit facta ignoran-
ter. ⁊ tñ ille tex. p̃cedit ẽt vbi extraneo fuit aliqd relictũ
attẽto q2 gl. bar. bal. ⁊ doc. cõiter dicũt q̃ illa lex procedit
etiã si vna cũ filijs fuisset institutus extraneus ⁊ Bal. di
cit q̃ illa lex procedit etiam quo ad legata.

f ¶ Si ergo hec qualitas q̃ p̃teritio validet legata q2 fuit
ignorãter facta: vbi al's nõ valerẽt ⁊ validat ex v̾isil'i men
te testatoris vt ibi. ⁊ in. l. cũ mater. ff. de inof. testa. Ma-
gis enim peccat q sciẽter preterit q̃ q ignorãter. Jõ non
meret̃ ita fauorẽ q̃ suũ iudiciũ mandet̃ executioni. p̃ut p̃
dictã rationem. ⁊ per ea que habentur in. d. l. cum mater
consuluerunt. d. Signorellus de mediolano. ⁊ collegiũ
mediolanense q̃ legata fcã a sciẽte preterẽũte filiũ nõ va-
leant sed valeãt legata facta ab ignorãte p̃terẽũte s̃m bal.
in. l. gallus. §. fi. de lib. ⁊ posthu. p̃ut refert Imo. in. d. l. fi-
lio p̃terito. vij. col. ⁊ Ray. de for. Jac. de are. ⁊ Oldra. teo-
nuerũt ẽt hãc p̃tẽ dicẽtes q̃ glos. fi. d. auc. ex cã volens q̃
nõ cõseruent̃ relicta vbi testm̃ viciat̃ ex cã p̃teritionis
vel exheredatiõis militat qñ p̃teritio fuit facta scienter
de filio iã nato. secus in p̃teritione posthumi q2 aliud est
mos insani hoĩs nõ curare erga liberos charitate natu-
ralẽ: aliud est errasse in iur̃. ⁊ nõ p̃pendisse de ↄ̃siliõ galli
vel velleya. s̃m eos: q ex his voluit q̃ ↄ̃seruent̃ relicta vbi
p̃teritio fuit ignorãter facta: secus si scienter fuit facta
p̃teritio vel exheredatio. Jõ nõ vr̃ q̃ debeamus arguere
ex verisimili mẽte testatoris q̃ p̃p qualitatem ignorantie
legata infirment̃ ↄ̃ regulam. d. auc. ex cã. ⁊ ita tenendo ad
tex. d. l. cũ mater intellectũ gl. qui est q̃ decisio in p̃tona
ibi approbet̃ per iuriscõsul. vr̃ ibi casus pro hac p̃te. ⁊ sic
saltẽ est ibi gl. satis aperta pro ista p̃te puto aũt q̃ intelle-
ctus gl. nõ sit verus. nihilomin⁹ illa. l. p̃stat satis vrgẽs.
ar. q̃ nõ sit maior rõ viciandi legata qñ p̃teritio est fcã
ignorãter q̃ quãdo sciẽter pro quo ẽt optime facit. l. fi. d̾
here. insti. vbi testm̃ viciat̃: q2 filius erat ignoranter prete
ritus. ⁊ tñ p̃stant̃ legata in eo facta vbi nõ p̃starẽtur si
fuisset scienter facta per. l. papi. §. fi. ff. de inoffi. testõ. põt
coadiuuari. q2 l3 disceptari possit de p̃sumpta mẽte testa
toris quando p̃teritio est facta ignoranter: tamẽ ex alte
ra parte tunc testator magis peccat. Ideo tunc suum iudi
cium non meretur tantum fauorem.

g ¶ Nã d3 sibi imputare cur sibi nõ p̃uidit: q2 attentis p̃-
dictis ⁊ attenta generalitate text. d. auc. ex cã. ⁊ in corpore
hec pars q̃ legata cõfirment̃ per. d. auc. ex causa. ẽt vbi p̃-
teritio filij fuit ignoranter facta videtur de rigore iuris ve
rior. Quis nõ auderem eam ita generaliter firmare: quia
Bar. in multis locis legendo. ⁊ etiam cõsulendo precise
sequitur ↄ̃riam opi. ⁊ multi eum sequuntur.

h ¶ Tñ cũ sequentes limitant. d. suã opi. pluribus modis
⁊ p̃ut ad p̃positũ nostrũ cõfert limitant Ang. ⁊ Pau. de
ca. in. d. auc. ex causa. ⁊ Ang. in. d. l. filio p̃terito q̃. d. opin.
bar. procedat qñ testator nõ cogitauit de filijs nec in ge-
nere nec in specie. Nã si cogitasset in genere de filio p̃te-
rito cõseruarent̃ legata per. d. auc. ex causa. ar. l. q iur̃ mili
tari. ff. de mili. testõ. q̃ ẽt est de mẽte bal. in. d. auc. ex causa
qui subdit q̃ si in aliqua parte testamenti sit mentio de
posthumo. sine dubio substentarent̃ legata quando esset
adiecta clausula codicillaris s̃m eum.

i ¶ Per quã limitationẽ q̃ limitatio plurimũ ↄ̃fert ad de-
cisionẽ casus nr̃i in quo testõr pluries fecit mẽtionẽ de
suis filijs masculis ex quo d̾ducit̃ q̃ d̾ filijs nascituris co-
gitauit. ⁊ l3 possibile fuerit q̃ tũc cogitauerit d̾ filijs ⁊ nõ
cogitauerit d̾ eis postea dũ fecit alia legata: tñ nõ est ve-
risimile q̃ tã cito oblitus fuerit de filijs. facit qd̃ habent̃
in. l. nõ ad ea. ff. de ↄ̃di. ⁊ de. Itẽ q̃ hr̃ in. l. nõ est ferẽdus
ff. de transac. ⁊ l3 anima sit preferẽda ceteris reb⁹ tñ non
p̃pterea sequit̃ q̃ testator maluerit q̃ vbi ↄ̃ditio adiecta
est legatis factis p̃ aĩa censeat̃ voluisse apponere simile3
cõditionẽ alijs relictis maxime factis suis coniunctis.

k ¶ Maxime cũ sep⁹ ↄ̃tingat q̃ qs relinqt bona sua suis
cõiunctis q̃ pro aĩa. ⁊ maxĩe q2 apparet ex serie testamẽ-
ti q̃ ipse testator magis honorauit Alexandrum quẽ he-
redẽ instituit in vniuerso. ⁊ ↄ̃sil'r quoad h̾ magis dilexit di
ctũ Alexãdrũ q̃ dicta pia loca. ⁊ p̃ut plus dilexit quoad
honorabilẽ titulũ institutio. ⁊ in quãtitate bonorũ sibi re
licta ita põt probabiliter ↄ̃iecturari q̃ plus dilexerit etiã
in qualitate relinquẽdo pure. ⁊ nõ conditionaliter. ⁊ est
verisil'r q̃ si voluisset q̃ institutio vniuersalis ⁊ alia par-
ticularia relicta viciarent̃ si ipse testator decederet cum fi-
lijs masculis id exp̃ssisset in alijs relictis ⁊ in institutio-
ne vniuersali p̃ut exp̃ssit in alijs duob⁹ relictis p̃ijs. Ita
q̃ dicta exp̃ssio facta in dictis duobus relictis prebet ma-
gnã cõiecturã verisimilis mẽtis testatoris q̃ cogitauerit
in toto testõ de filijs nascituris. ⁊ q̃ nõ fuerit de ei⁹ mẽte
q̃ cetera relicta viciarentur eo decedente cum liberis.

l ¶ Scdõ limitat̃ dicta opinio qñ testator relicta in testamẽ
to repeteret a legittimis hr̃dib⁹. h̾ est ab aduenientibus ab
intestato. Nã tũc relicta debent̃: l3 posthumus de quo nõ
fuit cogitatũ nascat̃. vt p̃bat tex. in generalitate sui in. l.
general'r. §. ex testõ. ff. de fideicõ. li. ⁊ facit lex si qs cũ nul-
lum. ⁊ lex ab intest. ⁊ lex qui graui. ff. de iur̃. codicillorum.

m ¶ Et idcirco

m ¶ Et idcirco cum clausula codicillaris apposita in testō inualido operetur ꝙ legata censeantur repetita ab intestato prout notant doc.in.l.j.ff.de iure codicil.⁊ in.l.fi.C.eod.ti.⁊ in.d.auc.ex causa ⁊ in.l.eā quaz.C.de fideicō.sequit ꝙ si dicta clausula est adiecta in testō nulla p̄teritione filij igno ranter facta.vt qꝛ forte preter propositum patris nascat tūc relicta conseruentur si clausula codicillaris est concepta sub verbis futuri temporis.⁊ hoc pro claro p̄supponit bal. in.d.auc.ex causa. in.iij.⁊.iiij.col. ꝙ ⁊ videtur velle idem Bal.in.d.l.j.de iure codicil.

n ¶ Facit ꝙ ipse dicit in.l.pe.eod.tit.⁊ idem tenet in.l.fi.col. penul.C.de codicil. Respondēs ad dictā.l.sicut certi.⁊ ad d.l.si cū vel in vtero.de testō.mil.ꝙ in eis testatoꝛ non ꝓui dit sibi in casu rupture testamēti ꝓut ꝓuidit sibi in his ter minis adijciēdo clām codicillarē per v̄ba futuri temporis.

o ¶ Et ita etiam respondet ad .d.l.si vnq̄.C.de reuo.do.⁊ idem tenebant Dy. Jaco. de are.⁊ cōiter omnes moderni ante Bar.prout ipse Bar.refert in.d.l.j.de iu.codi.⁊ idem tenet Raph.cu.in.d.l.j.⁊.d.l.si quis cum nulluz.de iure co di.ꝙ est solitus tenere Panoꝛ. vt pz in consilio. lvij.ꝙ in cipit q̄q̄ multa scripta fuerit ⁊ in ꝯsilio.lviij.ꝙ icipit clarū est testm̄ predictum vbi clare ad propositū nr̄m per eum in vlti.col.⁊ lz Bar.in.d.l.j.aliud velit loquens:tn̄ de eo qui nō putabat in futurū hr̄e filios tn̄ hec magis cōis opini.ex quo oēs ante Bar.tenebant hanc opi.⁊ post Bar.multi te nent.Adeo ꝙ dn̄s meus doctoꝛ quidē clarissim⁹ ⁊ integer rimi iudicij dicit h̄ cōiter teneri per doc.⁊ ēt seruandū licet vbi nō esset dicta clā codicillaris ipse sequatur opi.Bar. ꝓ ut hec dicit in.d.auc.ex cā. ⁊ ita etiam videntur velle Ang. ⁊ Pau.de cast.ex dictis supra in prima limitatione.

p ¶ Et ita legendo.d.auc.ex causa visuz fuit ⁊ al's pluries consulendo intercetera his apud terram burgi apud quam viget presens consultatio . Cum itaq̄ in proposito nostro virtus clausule codicillaris nil aliud velit.nisi ꝙ quatenus testamentuz nō valebit illud testamentū censeatur codicil lus.Sed codicillus non habet institutionē.Sed solum le gata vel fideicommissa particularia ⁊ vniuersalia. vt.l.non codicillum.C.de test.⁊.l.ij.C.de condi.cum similibus. Jō institutio resoluitur in legatum vel fideicōmissum ab inte stato.l.sceuola ad trebel.⁊ habet.in.d.l.cā quā.⁊ similib⁹ iuribus supra adductis.Jō illa institutio facta de Alexan dro resoluit in fideicō.vniuersale factum in codicillis ab aduenientibus ab intestato.⁊ per ꝯn̄s vz per supradicta.⁊ maxime qꝛ ex quo verba premittunt si non valet per que prouidebat aduersus nullitatez respectu solēnitatis ob misse.Et subiungant verba vel valebit per que verba nō video ꝙ possit de facili ꝓuideri:nisi rupture q̄ posset cō tingere ex natiuitate posthumi.Deducit ꝙ de hac ruptu ra cogitauit saltē in genere.⁊ sic nō fuit ignorāter fcā.Et maxime hoc ꝓcedit si nō ꝓbabitur ꝙ nō sperabat habere filios.Quinimo ex dispositiōe testamēti suadet ꝯtrium ex cōditione apposita in dictis duob⁹ legatis ad pias cās ⁊ aliud est nō hr̄e filios.⁊ nō hr̄e spem habere filios quo se cundo casu loquitur Bar.in.d.l.j.de iur̄ codi. ⁊ similiter Bal.in.d.l.filio preterito loquitur in eo qui nō habebat nec habere sperabat filios.

q ¶ Et similiter loquit in.d.l. titius subdens.vt qꝛ forte haberet vxorē sterilem ⁊ dictam distinctionē. An simpli citer ignoraret.An v̄o nō solū ignoraret.Sed ēt nō esset verisimilis spes habendi filios.vt qꝛ erat senex ⁊ forte ha bebat vxorē senem vel forte iuuenem sterilē. Facit domi nus Diony.de barisa.cū ciuis noster q sua tēpestate ap pellari meruit doctoꝛ veritatis dicto scdo casu intelligens opi.Bar.dicens ita se consuluisse prout relatum reperio a clarissimo.J.U.doct.domino Bal. de Bartho. qui cū hoc transit in dicta auctentica ex causa.

r ¶ Cū itaq̄ in casu nostro p̄dicta nō p̄supponant.iō non militat opi.Bar.⁊ maxime cū dictus testatoꝛ post natiui tatē filij supuixit adeo ꝙ de facili potuisset mutare dictū testm̄ si voluisset.Nā Pau.de ca.legēdo ⁊ in consi.lxxxix. incip.preclarus ⁊ egregius doctoꝛ ⁊ in sequēti cōsilio se quit opi.bal.⁊ subdit dato ꝙ ꝓcederet opi. Bar.tn̄ limi tandā esse nō ꝓcedere qn̄ pater supuixisset post natiuita tem filij adeo ꝙ potuisset testm̄ mutare per no.per glo.in l.athlete.§.dat remissionē ver.nisi post de excu.tu.

s ¶ Et idē Pau.de ca.in ꝯsi.lviij.incip.bar. de perusio.di cit ꝙ opi.Bar.vr̄ sibi multū equa.tn̄ eam limitat qn̄ pa ter supuixit post natiuitatē filij per no.i.d.§. dat remissio nem.⁊ per.l.tractabat.de mil.testō.⁊ per no. per Bar.in l.j.in.j.q.scdi effectus.de vul.⁊ pup.ꝙ ēt voluit Jaco.de bel.in quadā sua disputatiōe quā posuit in.l.iij.C.de lib. prete.vbi cōcludit ꝙ si testatoꝛ posthumū ignoꝛāter prete rijt adiecta clā codicillari est distinguēdū ꝙ aut pōt testa toꝛi culpa ascribi vt:qꝛ post conditū testm̄ sciuit natū sibi esse posthumū ⁊ cū potuerit testm̄ mutare nō mutauerit tūc clā codicillaris apposita.s.per verba futuri tp̄is ope ratur ꝙ scripti heredes vident vocati per fideicomissum allegat.l.j.§.sciendū ver.sed ei.⁊.l.si ita fuerit fideicōmis sum.de le.iij.⁊.l.generaliter.§.ex testō.ff. de fideicō.li.vbi s̄m eū vr̄ casus.⁊.l.iij.in p̄n.C.de inoffi.testa.⁊.l. certi.C. de test.mili.ad hoc etiā vltra eū bonus tex.in.l.tractabat. ff.eo.ti.⁊.l.tres tutores ibi ⁊ ex tp̄is itercapedine ꝙ testm̄ factū est ⁊c.ff.de admi.tu.Si vero testōri nō pōt imputa ri culpa tūc ipse Ja.de bel.vbi supra cōcludit ꝙ clā codi cillaris operat quo ad legata ⁊ fideicō.p̄ticularia per.d.§. ex testō.⁊.d.l.si ita fuerit.⁊.l.fi.ff.de heredi.insti.

t ¶ Sed quo ad fideicōmissum vniuersale nō operabit:qꝛ nō est verisimile ꝙ testatoꝛ voluerit ꝙ filius hr̄et tantum legittimā ⁊ extraneus hr̄et residuū.ar.l. cū accutissimi.C. de fideicō.⁊.l.generalr̄.§.cum autem.C.de insti.⁊ substi. sub condi.factis.⁊.d.l.iij.C.de inoffi.testō s̄m eum. Cum itaq̄ in casu nostro testatoꝛ sciuerit filium sibi natuz ⁊ po tuerit mutare testm̄ imputet sibi quare nō mutauerit.⁊ est ponderandum ꝙ dicta cōsideratio Jaco.de bel. ⁊ Pau. de ca.fit per eos quando testatoꝛ nō cogitauit de filijs in casu aūt nostro de filijs cogitauit vt supra deductū est.vn̄ multofortius respondendū est ꝙ attēdat virtus clausule codicillaris.⁊ sic substentet institutio Alexandri in vim fideicommissi vniuersalis per supradicta.

v ¶ Nec ob.ꝙ dicebat bar.in.d.l.j.de iur̄ codi.s. ꝙ notarij apponūt clausulā p̄dictā de ꝯsuetudine potius q̄ fit vo lūtas testōris:qꝛ ꝓut dicit Jmo.in.d.l.filio preterito.xiiij. col.notarij apponūt dictā clausulā de volūtate testatoris cū testm̄ publice legat corā eo s̄m eū ꝙ ⁊ al's in simili di cit Saly.in.l.quotiēs.C.de here.insti.dicēs ꝙ notarij in clausulis quas apponūt in instr̄is intelligunt scribere id qō testatores voluerunt ꝙ ⁊ dixit Bald.in.l.erroꝛe.C.de testa.⁊ Pau.de ca.in.d.l.quotiens.

x ¶ Jtē testatoꝛ alio nō exp̄sso vr̄ in dubio velle ꝙ no.ap ponāt clausulas al's cōsuetas apponi.ar.l.ꝙ si nolit.§.qui assidua.ff.de edil.edic.⁊ in.l.ex ea p̄te cū ibi no.ff.de ver. obli.⁊ est bonus tex.⁊ ibi no.bal.in.l.fi.C. de fideius.⁊ qō notat Barto.in.l.si prius.§.recte de aqua pluuia.arcenda s̄m Jmo.in.d.l.filio preterito.

y ¶ Et notarius p̄sumit peritus.⁊ nō indoctus iuxta no tata p glo.in.§.Jtē si scriptū insti. de inutil.stipu.⁊ in.l.j. C.de vsu.s̄m Jmo.in.l.j.§.si ex fundo.ff.de here.isti.acce dat ad p̄dicta qō notat Spec.in ti.de instru.edic.in.§.cō pendiose versiculo.Jtem videndum.

z ¶ Et doc.oēs ante Bart.in.d.auc.ex cā qui dicebant ꝙ per clausulā codicillarē inducit repetitio fideicōmissi ab intestato rupto testō agnatione posthumi preteriti nec di stinguebāt inter scientē ⁊ ignorantē. Attēto ꝙ posthumi pretereuntur communiter ignoranter.

⁊ ¶ Accedat ēt ꝙ idē videt sentire bar.in.d.l. qui filiabus in p̄n.de leg.j.in vna solutione.Attento ꝙ illam legē in telligit in testatoꝛe qui nō cogitauit.de posthumo ꝓut ad hoc propositū ponderat ibi Jmo.verba barto. ex quibus omnibus concludo ꝙ institutio dicti Alexādri in vim fi deicōmissi ⁊ legata particularia conseruentur non obstan te natiuitate posthumi. Laus deo.

¶ Moꝛs patris ꝙ cōtingerit ante moꝛtē filij vel ꝙ mors filij contingerit ante moꝛtez patris quomodo habeat per testes probari vt v̄na dicatur fuisse post aliam.

¶ Consilium cxcvj.

In noīe domini nostri iesu xp̄i. ¶ Jn hac cōsultatiōe:lz de pluri bus queratur tandē principaliter queritur que probatiōes sint magis efficaces circa articulū.vtrū Matheus decesserit an̄ Sil uestrum eius filiuz.An vero dictus siluester filius deces serit ante patrē circa ꝙ videtur prima facie dicēdū ꝙ pre ualeant probationes facte pro parte pauli ꝙ.s. dictus sil

uester decesserit post mortem Matthei sui aui. Nam hoc vr̃ pbari per septē testes qui videnſ directo pbare dictā intentionē pauli. vʒ Dianyra mater dicti Syluestri ⁊ Ant. Michaelis sextus ⁊ testis. ⁊ nellus Michaelangeli: qui tres testes reddere videnſ sufficientes cās sciē: qꝛ dictus nellus interrogatus in cā sciētie dixit ꝙ fuit presens qñ dictus Mattheus decessit. ⁊ ꝙ fuit presens funeri ipsius Syluestri inde ad .x. vel .xij. dies post funus dicti matthei similiter dictus Anto. in cā scientie interrogatus deponit ꝙ interfuit funeri dicti Matthei ⁊ dicti Syluestri. ⁊ dicta Dianyra asserit se interfuisse morti oium pdictoꝝ. ⁊ sic reddūt sufficientē cām scientie. Itē Jac. masij secūdus testis. ⁊ Rebecca vxor Joachini quarta testis.

g ¶ Itē Bernardinus sanctis qntus testis. ⁊ dña Masia vxor sanctis: q quattuor testes interrogati in cā sciētie deponūt: qꝛ erāt vicini: que cā sciētie vr̃ sufficiens per ea que habenſ in. l. si vicinis. C. de nup. ⁊ per bar. ⁊ doc. in. l. j. ff. si cer. pet. nec video aliqd allegari pꝑter qd dicti testes oino repellanſ: nisi forte dicta dña dianyra: lʒ enim vna ex dictis testibus dicat ꝙ filius Angeli filij dicti pauli sit eius gener. nō pꝑterea est repellēda: qꝛ nihil attinet dcō Paulo. lʒ nepos dicti pauli sit gener ipsius testis.

b ¶ Et insup attinentes saltē transuersales oino nō repellunt. vt per Bal. ⁊ alios in. l. parētes. C. de test. ⁊ lʒ dict⁹ Nellus dicat se fuisse condēnatū nō deponit ex qua cā lʒ se refert ad pcessum quē nō reperio pductū in actis: lʒ reperiam pductā sniam condēnatoriā in libris qngentis occasione ⁊ cā homicidij cōmissi ⁊ pperrati per dcm̄ Nellum in personā ministri ordinis sancti Francisci seu p auxilio pstito p dictū Nellum dicto homicidio: tñ snia sine actis nulla est. l. platā. C. de sen. Nec dictus nellus in sua depositiōe simplr̄ se refert ad dictā sniam. sed ad pcessuʒ.

c ¶ Et insup cōdēnationes in causis homicidij ⁊ similib⁹ fuerit cōiter in cōtumacia qui ex forma statuti habentur pro cōfes. ⁊ cōdēnatis rōne pdicta nō est infamis. vt no. bar. in. l. ictus fustiū in fi. ff. de his qui no. infa. ⁊ in. l. non solū. §. fi. ff. de procu. ⁊ bal. in. l. j. x. colū. C. de here. insti. ⁊ in. l. j. ij. col. C. de fur. ⁊ in. l. transigere. C. de transact. facit ꝙ ipse notat in. l. ij. C. qui test. facere pos. Ex his videtur ꝙ dictus Nellus sit idoneus testis.

d ¶ Coadmittanſ pdicti testes attestationibus dñe Christophore tertie testis ⁊ domine Lucie septie testis ⁊ Antonij Joānis quoꝝ attestationes: lʒ nō concludāt: tamen adminiculanſ: qui deponit ꝙ dictus Syluester decessit post mortē dicti Matthei. ⁊ ꝙ ita fuit publica vox ⁊ fama in dicta terra burgi. ⁊ in dicta vicinia. ⁊ interrogatus in cā sciētie dicit ꝙ audiuit dici ab amatore. ⁊ dōno benedicto ⁊ quibusdā alijs mortuū esse dictū Mattheum. ⁊ postea inde ad aliquos dies vidit portari ad sepeliendū dictum puerum mortuū. Simpliciter dicta Christophora deponit ꝙ dictus Syluester decessit post mortem dicti matthei. ⁊ deponit ꝙ fuit psens quando decessit dictus Syluester ⁊ ꝙ audiuit a dicta dianyra. vt supra. s. ꝙ erat mortuus dictus Mattheus: lʒ enim dicti duo testes nō necessario cōcludant in cā scientie: qꝛ nō deponunt nisi de auditu mortis dicti Matthei: tamē satis adminiculātur ex quo deponūt ꝙ fuerunt psentes mortui dicti Syluestri nepotis dicti Matthei. Nam si tūc mattheus fuisset viuus verisimiliter eis innotuisset.

e ¶ Itē dicta dña Lucia deponit ꝙ dictus Syluester decessit post mortē dicti matthei: ⁊ ꝙ qñ iuit ad videndum dictū mattheū infirmū dictus syluester erat prope ignem ⁊ ꝙ postea audiuit dici ꝙ dictus mattheus erat mortu⁹. ⁊ ꝙ post euʒ fuerūt mortui dicti Syluestri ⁊ angela. ⁊ ꝙ ita est ⁊ fuit publica vox ⁊ fama in dcā vicinia d qua fama deponunt ēt alij testes ꝙ etiam videtur plurimum adminiculari. coadiuuanſ etiam dicte pbationes ex confessione facta per dictū paulū: qui videſ respondisse ꝙ in hereditate dicti syluestri Nepotis dicti matthei remansit dictus fundus de quo agebatur. ⁊ ꝙ remanserat in hereditate dicti Syluestri eius proaui. ⁊ dicti matthei eius aui. ꝙ nō accidisset si dictus syluester nepos non remansisset post mortē dicti matthei. ⁊ pñr vr̃ confiteri ꝙ dictus fundus fuerit dicti Syluestri proaui ⁊ post eius mortē dicti matthei remāsisse in hereditate dicti Syluestri supstitis dicto mattheo. ⁊ sic ex cōfessione dicti pauli videſ probari ꝙ dictus Syluester nepos decesserit post mortē dicti matthei. ⁊ lʒ ipse asserat se errasse. ⁊ pꝑterea reuocet cōfessionē: tñ nō pbat de errore put pbare dʒ p ea que habentur in. l. nō fateſ. ff. de cōfes. ⁊ lʒ in puncto videaſ pꝛesupponi ꝙ mca filia dicti pauli que asseritur heres dicti matthei fuerit in integrum restituta aduersus dictā confessionē: tñ id nō reꝑio in actis ad me delatis. imo mihi asseriſ nō esse restitutā sed velle restitui. ⁊ queriſ an sit restituenda. Circa ꝙ vr̃ dicendum ꝙ nō sit restituenda nisi pbeſ de lesione. nā minor petēs in inte. resti. dʒ pbare se lesum sui facilitate vel dolo aduersarij. l. nā postea. §. si minor. ff. de iureiur. ⁊. l. fi. C. de in inte. resti. mi. q̄ lesio nō vr̃ in termīs nr̃is pbari nisi pbeſ ꝙ dcā cōfessio fuerit falsa seu erronea. quo nō probato cessare vr̃ lesio. ⁊ consequenter nō debere concedi resti. in integ.

f ¶ His tñ nō ob. ꝯriū puto de iure rñdēdū. vʒ ꝙ pualeāt pbationes fcē p pte pauli ꝙ. s. dictus mattheus decessit post mortē dicti syluestri sui nepotis. nā quattuor testis illud deponūt. vʒ fr̃ barnabeus pmus testis ⁊ dñs bñdictus scds testis ⁊ angelus terti⁹ testis ⁊ Jo. baptista nonus testis qui deponūt reddēdo cām scie. qꝛ fuerūt psentes funeri dicti Syluestri. ⁊ postea viderūt viuum dictuʒ mattheū. ¶ Et sic deponūt per sensum corporis ⁊ nō psumptiue prout deponūt illi testes qui deponūt in causa scientie quia vicini qui probant presumptiue.

g ¶ Cōtra psumptionē aūt admittiſ pbatio put habeſ in l. fi. ff. qd me. cau. ⁊. l. siue possideris. C. de pba. cū si. ⁊ maxime qꝛ tpe pestis nō ita innotescit tps mortis vicinoruʒ maxime qñ plures moriunſ surreptiue in eadeʒ domo. ⁊ presertim mortis infantiū put alio tpe coadiuuanſ dicte attestationes adminiculo alioꝝ testiū. Et pmo qꝛ benedictus renrij ⁊ dña xpophora eius vxor inducti pro parte dicti angeli deponūt ꝙ ipsi steterūt ad videndū dictū mattheū infirmū in domo dicti matthei p duas noctes. vʒ a die sabbati vsqʒ ad diē lune vsqʒ ad eius mortē in qua domo tūc erant dicti matthias Dianyra ei⁹ nurus ⁊ ꝙ angela puella ⁊ nō alius nec potuisset eē qn vidissent. ⁊ pñr deponūt ꝙ tūc nō erat dict⁹ syluester. Ita ꝙ est visibile ꝙ dictus syluester erit tūc mortuus. ⁊ insup dicta xpophora deponit ꝙ qñ accessit ad videndū dictū syluestrū ⁊ eū gubernandū dcā Dianyra dixit ꝙ oēs de dcā domo erant mortui pter eā. ⁊ dcūʒ mattheū egrotantē ⁊ dcāʒ puellā.

h ¶ Iteʒ adminiculaſ dicta dña Margarita quinta testis dicti pauli que deponit ꝙ dictus Syluester decessit viuo dicto mattheo. ⁊ ꝙ est publica vox ⁊ fama ⁊c. In cā scientie: qꝛ vidit dictā dñam Dianyram ⁊ dictū mattheū eius soccrū. ⁊ interrogauit eos quare flebant. ⁊ dicta Dianyra rñdit Jo ho sotterato stamatina el mio figliolo. Iteʒ subdit ꝙ vidit postea portari dictū mattheū ad sepeliendū ⁊ audiuit dictum dōnum benedictū dicentē noi possiamo hora serare lusso. Item Michaelangelus Baldus ⁊ Frāciscus deponūt ꝙ qñ iuerunt ad sepeliēdū dictū mattheū nullū inuenerunt viuū in dicta domo. ⁊ ꝙ adinuicē dixerunt ꝙ poterant claudere hostiū dicte domus. ꝙ verisimiliter nō dixissent si fuisset viuus dictus Syluester. psertim cū alij testes deponūt ꝙ dictus Syluester decessit in dicta domo. Item frater gregorius deponit ꝙ dictus syluester decessit ante mortē dicti matthei. ⁊ ꝙ ita est publica vox ⁊ fama. ⁊ ꝙ ita audiuit dici ab angelo pauli rhei. ⁊ a dōno Lazzaro cum simul loquerenſ de quadā cōcordia ⁊ cōpositione inter dictas paulum ⁊ Angelum.

i ¶ Adminiculaſ etiam qꝛ dicta domina Dianyra cū iuramento: lʒ extraiudicialiter deposuit ꝙ dict⁹ syluester decessit post dictum Mattheum: ⁊ ꝙ licet ipsa deposuerit contrariuʒ tamen illa depositio fuit falsa: prout ipsa asseruit asserēdo se deponere de falsitate predicta pꝑter conscientiam. ⁊ licet dicta attestatio extraiudicialiter facta. ⁊ post dedicita ⁊ testificata ⁊ tāqʒ de iure nō teneat per iura vulgaria. tamen negari nequit quin prebeat aliquam coniecturam veritatis. attento ꝙ ipsa in contrarium pretenderat interesse: quia cesserat iura sua dicto Angelo tanqʒ fides dicti matthei. ⁊ si non erat eius heres tenebatur dicto Angelo maxime si cesserat titu. venditionis: put ipsa asserit in dicta sua vltima depositione etiam si ipsa donasset tenebatur de dolo ad interesse per. l. aristo. §. fina. ff. de dona. satis autem pretendit interesse dictus Angelus ꝙ nō fecisset impensas si dicta Dianyra asserens se haredē matthei nō cessisset iura sua ⁊ Dianyra dolus satis apparet si asseruit se heredem matthei tanquā defuncti ante Syluestrum si postea decessit. Ex quibus satis euidēter apparet

apparet Dianyra nõ esse idoneã testez pro dicto Angelo in prima depositione. ⁊ satis dz cõferre ad inclinandum mentem iudicis. scõa eius depositio lz nulliter facta. Ex quibus vr̃ dicendũ ꝙ sine efficaciores probationes facte pauli ꝗ̃ ꝓbatiões fcẽ p parte Angeli. Attẽto ẽt ꝙ sunt cõ testes quattuor testes deponentes per sensum corporis.

k Et videnť testes magis digni cũ duo sint religiosi ⁊ cũ de religiosis nõ sic suspicandũ ꝓut de laycis secularibus per ea que habenť in.c.cum ex iniuncto.de no. ope.nun. ⁊ attento ꝙ dictus Rentius ⁊ eius vxor sunt testes producti pro parte Angeli. ⁊ sic eorum fides per euz approbata per.l.si quis testibus.C.de testi.

l Confert ẽt ꝙ in simili habeť in.l.cum mulier.ff.de reb. dub. vbi ꝓbať ꝙ si simul decedũt mater ⁊ filius impubes presumiť prius decessisse filiũ ꝗ̃ matrẽ pp imbecillitatez etatis. ⁊ facit etiam a ꝯ̃rio sensu.l.cũ pubere eo.ti. ꝯfert ẽt qꝛ qui pertendit esse successorẽ matthei ex ꝑsona Syluestri. incũbit ei onus ꝓbandi syluestrũ supuixisse post mortem matthei. iõ si ꝓbationes sunt dubie vr̃ ꝙ debeat succũbere: qꝛ dubia ⁊ icerta ꝓbatio nõ releuat per ea que habentur in.c.in ꝓ̃sentia.de ꝓba. ⁊ in.l.certũ in prin.de confes. ⁊ in.l.duo sunt titij.ff.de test.tu.cum simi.

m Ille aũt qui ꝓbat se fuisse cõiunctũ tali coniunctione ꝙ si alius nõ precedit est successurus ab intestato nõ habet necesse probare ꝙ alius euz non precesserit tempore mortis. dicunt Raph.cu. ⁊ Ponta.in.l.hr̃s institutus.ff. de acqui.hered. facit etiam ad predicta ꝙ habetur in.l.ex facto.§.si quis autem.ff.ad trebel.

n Nec obstãt obiectiones q̃ fiunt ꝯ̃ testes ⁊ attestationes dicti pauli: non enim obstat ꝙ obijciť Bartholomeo primo testi. Nã impingiť ꝙ nõ sequiť fuit presens funeribus matthei ⁊ syluestri. ergo syluester decessit post mattheum: qꝛ rñdeť qꝛ licet id nõ sequať tñ sequiť ꝙ sciuerit ꝙ funus fuerit prius ⁊ ꝙ posterius. vñ cũ ipsa in depositione dicat ꝙ dict⁹ syluester decessit sup̃stite dcõ mattheo satis vr̃ idonea cã scientie: qꝛ fuit p̃ñs funeri vtrisqꝫ. Preterea ipse testis reddit ꝑ̃cipuã cãm sciẽtie ꝯcludẽtẽ necessario dicendo ꝙ vidit dictũ mattheũ viuum post mortẽ dicti syluestri ita ꝙ friuola remanet exceptio que fit attestationi dci Bartho: dño ãt bñdicto pl'a obijciunť. obijciť enim ꝙ ipse exiuit de ordine suo ꝙ intẽdit ꝓbare p eius depositionẽ: qꝛ ipse deponit ꝙ ꝓfessus fuit de ordine camaldolensiũ. ⁊ postea ꝓfessus fuit de ordine scti bñdicti.

o Cũ aũt ipse asserat se ꝓfessum de regula sancti benedicti. cẽseť deponere se legitime ꝓfessum: qꝛ ꝓfessio nulla nõ est ꝓfessio. ar.l.iij.§.condẽnatũ.ff. de regu. iur. ⁊ ele. pastoralis.eo.ti. Jdõ ex hoc nõ est repellendus alio nõ doc. deponit ẽt ꝙ stat extra monasteriũ: tñ de licentia abbatis ⁊ propterea ex hoc non videtur repellendus.

p Obijciť ẽt sibi ꝙ pregnantẽ reddidit eius neptẽ ex sorore ꝙ tñ legittime nõ ꝓbať. nam testes deponunt solũ de auditu. lz enim aliqui deponãt ꝙ audiuerũt ab ea nepte nõ ꝓpterea id necessario cõcludit maxime cũ ipsa variauerit ꝓut vnus ex testib⁹ deponit: ⁊ potuit ip̃a neptis illud asserere putãs se magis excusatã. sz fuit cognita ab auunculo ꝗ̃ si fuit cognita ab alio forte viliori.

q Et insup nõ tale delictum citra conditionẽ non infamat ⁊ testẽ nõ repellit. ad hoc qd̃ habeť in.c.testimoniuz. de testa. maxime nõ cõstito ꝙ tpe coitus fuerit religiosus impingiť ẽt dicti fratri benedicti ꝙ ipse deposuerit falsaz deponẽdo ꝙ audiuit in confessione dictum mattheũ sup quo deponunt duo testes. vz Rentius ⁊ xp̃ophora eius vxor: quorũ attestationes nõ concludũt qꝛ deponit dicta domina xp̃ophora ꝙ tẽpore quo ipsa stetit ad videndum ⁊ gubernandum dictum mattheuz dictus mattheus non fuit ꝯfessus nec aliqua sacr̃a recepit dicendo ꝙ ipsa stetit a sabbato vsqꝫ diẽ lune proxime sequentẽ quo ipse mortuus fuit subdendo ꝙ dictus mattheus nõ potuisset cõfiteri q̃ñ ipsa testis stetit quin ipsa vidisset ꝙ dictũ nõ cõcludit aduersus attestationem fratris benedicti: qꝛ lz non recepit sacr̃a neqꝫ fuerit ꝯfessus tpe quo ipsa stetit ad ip̃m gubernandũ potuit ante ⁊ recipere sacramenta prout etiã ipsa d̃ponit se audiuisse a Jacobo genero dicti Matthei dictũ mattheũ fuisse antea cõfessum ⁊ recepisse eucharistiam. ⁊ si dicať sacramentũ extreme vnctionis id fit dum infirmus stat in extremis. rñdetur ꝙ sepe cõtingit ꝙ infirmus creditur laborare in extremis ⁊ postea durat p aliquos dies ⁊ q̃ñqꝫ conualescit: ⁊ tamẽ recipit extremam vnctionem tpe quo apparet esse in extremis ⁊ est aduertendum ꝙ dicta testis nõ deponit ꝙ nõ potuisset accipere eucharistiã seu extremã vnctionẽ: quin ipsa vidisset sz solũ nõ potuisse cõfiteri quin ipsa vidisset. ⁊ merito qꝛ recipere eucharistiã ⁊ extremã vnctionem sunt actus magis momẽtanei ꝗ̃ cõfiteri. ideo potuerũt interuenisse tẽpore quo ipsa egrediebatur domum ⁊ maxime dum iuit ad audiendũ missam. ideo dictũ ipsius testis non concludit ⁊ maxime interrogata in causa scientie solum deponit nõ vidit vt supra nec sequitur non vidit. ergo nõ fuit. minus aũt probat attestatio dicti Rentij deponẽdo ꝙ ipse Mattheus nõ potuisset cõfiteri a die sabbati vsqꝫ ad diẽ lune neqꝫ eucharistiam accipere quin dicta Christophora vidisset. non autem deponit quin ipse vidisset. ⁊ merito cuz ipse accesserit in sero. ⁊ interrogatus in cã scientie ꝙ ipsa testis nõ vidit ipsum cõfiteri. neqꝫ audiuit ad causa eius vxore a qua audiuit ꝙ cum ipsa nunꝗ̃ discessisset a dicto Mattheo eo tempore non poterat confiteri ⁊ sacramenta percipere quin ipsa vidisset. licet enim ipse nõ viderit: non sequitur ꝙ predicta non interuenerit maxime cum ipse non deponat ꝙ nunꝗ̃ discesserit.

r Et insup testimoniũ de auditu alieno non probat per iura vulgaria subdit etiam ꝙ a dicto die sabbati vsqꝫ ad dictam diem lune nunꝗ̃ locutus fuit dictus mattheus nec aliquid concedit ⁊c. ꝙ facit ad id qd̃.s̃.dixi circa extremã vnctionẽ ꝙ de facili potuit fieri ⁊ conferri ante diẽ sabbati qꝛ ex quo nõ loquebatur neqꝫ comedebat. poterat ꝓbabiliter censeri ꝙ laboraret in extremis ⁊ dubitari de dubio transitu maxime cuz esset infirmus peste ex qua infirmitate plerũqꝫ subito transeũt ex hac vita. ⁊ sic ex his cõcluditur ꝙ testimonium dicti fratris benedicti nõ viciatur ex oppositis contra eum.

s Et licet aliqui deponãt de fama. tamẽ in causa sciẽtie deficiunt. Attentis no.per Barto.in.l.de minore.§.tormenta al'a.§.si plurium.ff.de questi. que autem obijciuntur contra Angelũ ⁊ Joãnẽ baptistã parum aut nihil conferũt. impingitur enim ꝙ ipse testis deponit ꝙ ipse testis cum quibusdam alijs portauit scilicet mattheuz ⁊ Syluestrum ad sepeliendum dicendo ꝙ non Jdonea causa sciẽtie: ꝙ tamẽ est falsuz per supradicta. nihilominus ipse testis subiungit causam magis cõcludentẽ scilicet ꝙ ipsi viderint dictum Mattheuz viuũ ⁊ locutus fuit cũ eo postꝗ̃ portauerũt ad sepeliendum dictũ Syluestrũ. Itẽ impingitur ꝙ quandoqꝫ dicit portasse dictũ Syluestrum ⁊ quãdoqꝫ portasse syluestrum ⁊ mattheũ quasi sine cõtraria ꝙ est ridiculum dicere. Jdeo non insisto. ⁊ similiter nihil concludit ꝙ impingitur ꝙ ipse testis non erat vicinus familiaris vel solitus cõuersari sed longe distat a domo olíz dicti syluestri. ergo ipsum nõ cognouit vnde ludibrio sunt que impinguntur dicto Angelo ⁊ pariter que impingunť dicto Joãni baptiste. lz eniz dixerit ꝙ dictus syluester erat mortuus ⁊ cum mortuũ sepeliuit in eccle. plebis ꝙ quãdo portauit ad sepeliendum dictum syluestrum ⁊c̃. non propterea contrarium aliquid dixit quia nõ dixit quod prius sepeliuerit ⁊ postea portauerit licet loquatur prius de sepultura ꝗ̃ deportando ad sepulturã ⁊ superfluũ est ⁊ ridiculuz circa h̃ instare.

t Et similiter circa aliud ꝙ subditur ꝙ vidit dictum mattheum ⁊ intellexit. ex viso eniz resultat intelligentia. ⁊ licet non esset necessarium: non propterea fuit vitiosum addere: quia ꝙ superabundat. non vitiat.l.testamentum.C.de te. ⁊ l.que dubitationes.ff.de reg.iu.cum concor. Nec etiam ob. aliud ꝙ impingitur a testibus angeli ⁊ Joannis baptiste qui ambo dicunt se portasse dictum Siluestrum ad sepeliendum cum solitum sit puerum dicte etatis portari per vnum ⁊ nõ per duos. Nam respondetur ꝙ non plene probatur ꝙ solitum sic portari per vnum solum si testes super hoc deponũt recte ponderantur. Preterea potuit faciliter contingere ꝙ vnus detulerit pro p̃te vie. ⁊ ex alia occasione dederit postea portandum alteri. Jtem persuaderi potest ꝙ fuerit immissus in cassam. vt minus inficeret portantes eum. Et plures portauerint ipsam cassam. Nec obst. dicto paulo ⁊ matri eius filie qd̃ testes Angeli sunt plures numero: quia sunt sex remota dicta Dianyra ⁊ testes dicti pauli sunt quattuor quia solum duo deponunt concludẽter ⁊ alij quattuor presumptiue. Et videntur maioris auctoritatis dicta ratione: ⁊ quia vt dixi duo sunt religiosi ⁊ omnes masculi ⁊ deponũt aptiora negocio. ⁊ sic ꝙ magis natura negocij conuenit attentis supra deductis.

v ¶ Nec dꝫ iudex inspicere ad pluralitatē testiū q̄ꝫtum ad testium dignitatem ⁊ ꝙ nature negocij conuenit ⁊ qbus magis lux veritatis assistit: vt dicit tex. in. l. ob carmen. §. fi. ff. de test. ⁊ in. c. in nostra extra co. titu. ad idem text. in c. licet causam de proba.

x ¶ Nec ob. dicto paulo ⁊ mee articulus in quo ipse ponit formaliter ꝙ dicti syluester ⁊ angela asserti filij dicti peri remāserunt infantes vel pupilli post mortem dicti peri ⁊ post mortē dicti matthei per quem articulum vr̄ asserere dictum syluestrum remansisse post mortem dicti matthei ⁊ sic videtur sibi preiudicasse. quia rn̄dēt ꝙ ex quo. s. eo. contextu articulauerat. specifice ꝙ dictus syluester decesserat ante mortē dicti matthei ⁊ i tota causa in hoc se fundabat non est interpretandum ꝙ ipse voluerit in dcō articulo sibijpsi contrariari maxime incontinenti. ar. l. nō ad ea. ff. de condi. ⁊ demon.

y ¶ Accedat ꝙ notabilr̄ dicit Bald. in. l. falsa. C. de iur. ⁊ fac. igno. dicens ꝙ positionē partis sunt interpretāde. vt sibijpsi nō ꝯdicant. ideo dictus articulus nō dꝫ interpetrari taliter ꝙ p̄iudicet p̄cedentibus articulis. ⁊ sic ꝙ dicti syluester ⁊ angela post mortē dicti peri remāserūt infantes: ⁊ post mortē dicti matthei remāserit dicta angela prout veritas se habuit. Itē pōt interpetrari ꝙ remanserūt infantes: qꝛ post mortē nemo fari pōt. ⁊ hoc respectu mortuus pōt dici īfans quasi voluerit articulare ꝙ dict⁹ syluester ⁊ angela nunq̄ꝫ excesserint infantiā vel pupillarem etatē ēt post eorū mortē scilicet petri ⁊ matthei. ⁊ silr̄ dicta rn̄sio facta articulis dicti angeli dꝫ interpetrari. vt non contrarietur alijs deductis per ipsum paulum.

z ¶ Dictus enim articulus est multiplex. ⁊ rn̄sio est indefinita. ⁊ indefinita nō semp equipollet vniuersali. vt habetur per gl. Bar. ⁊ doc. in. l. si pluribus. ff. de le. ij. ⁊ per gl. ⁊ doc. in. c. vt circa de elec. li. vj. ⁊ nō equipollet ꝓpria v̄borū significatione. Sed ex regularitate ⁊ qn̄ equipollet. vt est tex. in. l. si seruitus. ff. de serui. vrb. pre. ⁊ hoc no. ibi Bal. Ang. ⁊ Raph. ⁊ per eūdē tex. idē no. Pe. de bellap. Bar. ⁊ Imo. in. d. l. si pluribus. sed nō esset humanū in dicta responsiōe illā indefinitā interpetrari ꝙ equipolleat vniuersali attento per id contrarietur alijs deductis per ipsum rn̄dentem nec est eadem rati ⁊ conditio omniū cōprehensorum in vniuersali. nam ꝙ dictus fundus remanserit in hereditate dicti syluestri proaui ⁊ in h̄ditate dicti matthei nō vertebatur in dubiū inter dictas ptes ꝓfitebatur. neq̄ꝫ similiter vertebatur in dubiū circa hereditatem dicte angele que nō negabat̄ remansisse post mortē dicti matthei. sed bene negabatur ⁊ super hoc litigabat̄ super hereditate dicti syluestri infantis. ⁊ iō illud indefinituꝫ verbū credit suadet rō ꝙ interpetret̄. vt referat ad hereditatē dictorū syluestri dicto el passa ⁊ matthei ⁊ angele ⁊ nō hereditatem dicti syluestri ne cōtrariet̄ alijs dictis ⁊ deductis per ipsum respondentē. ⁊ insuper si interpetraretur rn̄disse ad omnia supradicta. nō propterea necessario confessus fuit ꝙ dictus syluester nepos dicti matthei decesserit post ipsum Mattheū: quia possibile fuisset ꝙ dictus fundus fuisset dicti Syluestri in vita dicti Matthei. ⁊ sic remansisse in h̄ditate licet decesserit post mortem Matthei.

& ¶ Itē dato sine preiudicio veritatis ꝙ dicta rn̄sio interpetraretur ita ꝙ censeatur confiteri dictuꝫ syluestrū decessisse post mortem dicti Matthei. Tamen cōperto contrario cōfessio non preiudicat tanq̄ꝫ erronea per. l. nō fatetur. ⁊ qđ no. ibi Bar. ff. de confes. ⁊ Bal. in. d. l. cū falsa. ⁊ in. l. error. C. de iur. ⁊ fac. igno. ⁊ satis constat de contrario si probationes dicti pauli preualent ꝓut eas preualere deductum est. s. ⁊ ſm predicta non videtur necessaria resti. in inte. que restitutio videretur etiā concedēda si obstaret. ⁊ sic lederet iura dicte mee pupille. Attēto ꝙ esset lesa facilitate sui administratoris.

? ¶ Nam minor restituitur ēt aduersus gesta per administratorem in. l. minoribus. C. si tutor vel cur. interue. que militant etiam quo ad confessionem: que dr̄ facta per articulum. s. deductū. Posset etiaꝫ attentari ꝙ dicta respōsio nō ob. dicte mee: qꝛ paulus conuenitur tanq̄ꝫ paulus possessor dicti fundi. Non tanq̄ꝫ paulus ⁊ legitimus administrator dicte mee. ⁊ ita vr̄ ꝙ simpliciter ⁊ sic nomine proprio responderit ⁊ nō administratorio noīe. ⁊ ꝓpterea non preiudicauerit dicte mee in dicta rn̄sione: licet in h̄ non faciam magnam vim. Laus deo.

¶ Substitutio cōpēdiosa facta pluribus filijs institutis istis v̄bis. videlꝫ ꝙ si in futurū ꝯtingeret ꝙ aliqs dictoꝝ filiorū ⁊ cuiusq̄ꝫ ipsoꝝ decederēt succedāt decedētes masculi ⁊ si cōtingeret ꝙ ex masculis filijs eēnt femie ipsas relinqt dotari cōpetēti dote ⁊c. an si vnus ex dictis filijs institutis interficiat̄ ab alijs fratribus filijs ex eo remanētibus. videlꝫ duabus feminis ⁊ vno masculo si masculus impubes moriat̄ remanētibus sororibus dotatis ⁊ matre v̄dicꝫ sibi locū. d. substitutio vt succedāt p̄mi filij instituti. an v̄o succedāt mr̄ ⁊ sorores. Itē dos que relicta ē dictis feminis remanētib⁹. vt. s. An debeat detrahi an̄q̄ꝫ detrahantur legitima ⁊ trebellianica vel postea.

¶ Consilium cxcvij.

In noīe domini nostri iesu xp̄i. ¶ Circa primū cōsultationis articulum cōstat ꝙ dictus Anto. pupillus decessit ab itestato: qꝛ ipse nō fecit nec potuit facere sibi testm̄ neq̄ꝫ pr̄ ei⁹. s. sanctinus q decessit intestatus nō fecit sibi testm̄ validū ꝓut dr̄ in themate. Nec fecit testm̄ filio ꝓut facē poterat faciēdo sibi ⁊ filio ipuberi testm̄. l. morib⁹ cū multis si. ff. de vul. ⁊ pup. neq̄ꝫ galeott⁹ au⁹ lꝫ sibi substituerit cēset̄ sibi fecisse testm̄.

a ¶ Quia substōnē sibi facere nō potuit ex plurib⁹. ⁊ p̄mo qꝛ dictus Anto. nepos natus fuit ⁊ cōceptus vt percepi post mortē dci galeotti. ⁊ sic nūq̄ꝫ fuit sub eius p̄tāte vere nec ficte. qnimo nec cēset̄ fuisse ei⁹ ꝯsanguine⁹ vel cognatus. l. j. §. si qs ꝓximior. ff. vn̄ cognati. ⁊ l. titius. ff. de suis ⁊ legi. nemo aūt pōt nisi liberis in p̄tāte ꝯstitutis cōdere testm̄ seu pupillarē facere substōnē. qnimmo nec filijs in p̄tāte q post mortē testōris sunt recasuri in alteri⁹ p̄tāte. vt hec ꝓbant̄ in. d. l. morib⁹. in p̄n. ⁊ ꝓpterea etiā si dict⁹ Anto. fuisset natus in vita galeotti nō potuisset eidē pupillariter substituere: ex quo post morteꝫ galeotti recasurus erat in potestate sanctini sui patris.

b ¶ Et insup si potuisset sibi substituere nō esset expeditū ꝙ iterpetraret̄ substō pupillaris. ex quo substitutio fuit fcā plurib⁹ ēt puberib⁹ qb⁹ nō poterat nisi ꝑ fideicōmissum substituere. l. post aditā. C. de ipu. cū si. ⁊ qn̄ plurib⁹ puberib⁹ ⁊ ipuberib⁹ fit simplr̄ substitutio cōiter tenet̄. ꝙ ēt quo ad impuberes interpetret̄ substitutio fideicommissaria. vt oēs pariter determinent̄ tā puberes q̄ꝫ impuberes. ar. l. iā hoc iure. ⁊ l. lucius. ff. de vulg. ⁊ pupi. ⁊ l. hereditatē. ⁊ l. q̄ꝫuis. C. eo. ti. ꝓut cōcludit Bar. in consi. ꝙ incipit Riuarellus quōdā ceci in ordine. cxvij. ſm ordinē pusinū. ⁊ ſm ordinē informis. lvij. Iteꝫ in cōsi. xlj. ſm ordinem informis incipiente Iac. poli. ⁊ Ange. in consil. xcvij. ſm ordinē informis incipiente Viuianus de mōte policiano in vlti. col. ꝙ ⁊ videtur velle Bal. ⁊ post eum Pont. in. l. in testamēto. C. de testamēto mili.

c ¶ Et idē in qōne de facto dicebat Imol. ꝓut refert pau. de ca. in. d. l. in testō silr̄ Sanctino q erat pubes non potuit dictus galeottus directo substituere post aditā hereditatem. d. l. post aditam. ⁊ propterea dictus Sanctinus cui est facta substitutio per dictum galeottuꝫ cēsetur per fideicōmissum rogatus de restituendo.

d ¶ Et idcirco ex ꝑsona sua hꝫ detrahi legitima ⁊ trebellianica cū diuersis tpibus veniant detrahēde per. c. Ray. ⁊ c. Raynaldus. de test. ⁊ c. si pater. e. ti. lib. vj. ⁊ habet̄ in l. q̄ꝫq̄ꝫ. C. ad legem fal. ⁊ in. l. in ratione. §. qđ vulgo. ff. eo. ti. ⁊ hec hactenus sunt satis clara.

e ¶ Sꝫ iminet circa h̄ nō mediocris dubitatio. quanta. s. sit legitima dictoꝝ filioꝝ. nā de iure existētib⁹ quattuor filijs legitia filioꝝ esset tertia ps totius h̄ditatis. si aūt sunt qnq̄ꝫ legitime est dimidia h̄ditatis. in casu aūt nr̄o sunt quattuor filij masculi q succedūt. ⁊ ē filia dotata exclusa a statuto. Et sic sunt qnq̄ꝫ filij: tn̄ quattuor successibiles ab itestato. ita ꝙ est dubiū. an dcā filia ꝯnumeret̄ in numero filioꝝ. adeo ꝙ legitima sit semis hereditatis.

f ¶ Circa ꝙ sunt varie opi. Nā Ange. ⁊ Imo. in. l. plane el p̄mo. §. si duob⁹. de le. j. dicūt ꝙ filia dotata exclusa a statuto. nō facit ptē ꝑ tex. cū gl. in. l. papinian⁹. §. si ꝯditioni in v̄. vn̄ si qs iūcta gl. singulari in v̄bo deberet. ff. de inof. tes. vbi ang. idē vult se declarās ꝙ hr̄ pinde ac si filia non esset in medio. Et ita ēt firmat Imo. in. d. §. si duobus.

g ¶ Et sic debet̄ sibi dos tanq̄ꝫ es alienū ſm Imo. ⁊ idem cōsuluit Ang. in ꝯsi. icip. statuto ciuitatis Cortesi. in ordine.

dine.cccxix.pro quo facit quia legittima est tertia vel semis eius ꝙ qs est habiturꝰ ab intestato.d.l.papinianus.§.quarta.ꝛ in auc.nouissima.C.de inoffi.test. Sꝫ masculi essent habituri totam hrditatē dote excepta merito vniuerse hrditatis habeant sentē vel semissem ſm eundē Ang. cū quo trāsit Raph.ful.in dicto ver.vñ siquis per illum tex.ꝛ idē voluit Pau.de ca.in.d.§.si duobus.loquiť tñ in statuto simpliciter excludente feminam non dicit.verum dotatam vel non dotatam inter quos casus facit differentiam Bal.in.l.vnica in.vj.q.C.quando non pe.par.

b ¶ Sed ꝙ filia connumeretur in numero filioꝝ ꝛ sic legittima sit semis satis aperte volunt Bal. ꝛ Jmol.in .l.hmōi.§.si titio.el pmo.de leg.j.dicente ꝙ filia dotata que admittitur ad dotē iure dotis:tñ ex forma statuti excluditur a successione faciat filio ptem in legittima:qꝛ licꝫ veniat diuerso iure tamen faciunt sibi ptēꝫ p istum.§.ēt filia.nō hēret:nisi vnū denariū in dotēꝫ.tamē quātū ad faciendū ptē reputať habere totā ptēꝫ legittime qꝛ ius accrescendi non pōt diuidi:qꝛ non habet locuꝫ nisi in portione oīno defecta ſm eūdem Bal. quem refert ibi Jmol. cum eo transiens.ex quo ergo vult ꝙ cēseatur hēre totā legittimā in consequentiam quo ad legittimaꝫ ꝯnumerari dꝫ in numero filioꝝ.idem vꝛ velle idem Bal.in auc. nouissima.C. de inoffi .testō in vlt. q.vbi vult ꝙ si mater succedit simul cuꝫ fratribus defuncti legittima matris erit tertia tertie.quia fratres qui admittuntur ad partem faciunt ptē.Et lꝫ fratres nō veniāt sub noīe legittime vt notať in auc.de here. ꝛ fal.§.j.tñ sufficit ad faciedū alteri ptē ꝙ quocūqꝫ iuř admittanť vt.d.§.si duobꝰ.

i ¶ Et p hoc subdit ꝙ si factū esset testm̄ ꝛ instituta essꝫ nō turpis psona.ꝛ frēs non essent preteriti:sꝫ essent instituti ēt in vno nūmo:qꝛ admitterenť ad partē ltia matris non esset nisi tertia tertie:non enim sunt exhēdati tacite vel expresse. Ergo non hñr pro mortuis ſm eum qui subdit.

k ¶ Jstud tñ vltimum indiget altiori indagine ꝛ non firmo ꝙ ideo vꝛ dixisse:qꝛ in.l.si defunctus.C.de suis.ꝛ le.in pn. dicit per illum tex.ꝙ si statuto cauetur ꝙ filia dotata sit cōtenta dote existentibus fratribus.nam ex hoc immediate sequitur ꝙ si in dote erat minus legittima illud applicať fratribus masculis ſm euꝫ quasi forte voluerit in.d.auc.nouissima in vltimis verbis qđ illud diminuiť fratribus accresceret quo ad legittimā matri. nō autē ꝙ qui habeat ptē diminutā nō sint in cōsideratione.ꝙ aūt nō accrescat masculis id qđ diminuiť filie voluit Bal.in.l. vnica.§. in pmo circa mediū.C.de cadu.tol.vbi vult ꝙ si portio nō est caduca in totū:sed modificata vt in filia q̄ dꝫ stare ꝯtenta dote.nā si minꝰ legittia hꝫ:tñ alijs nō accrescit:qꝛ admittiť ad ptē dꝫ cū quadā diminutione.l. municipali ſm eū.

l ¶ Et idē dř ꝯsuluisse in cōsi.ꝙ incipit ꝑponiť ꝙ christianus ꝛ in alio ꝙ incipit sup pmo ꝛ in alio ꝙ incipit statuto cauet ꝙ filia.in oibꝰ aūt dictis locis bal. vult ꝙ filia q̄ admittiť ad ptē faciat ptē quoad legittimā in totū vř in partē.ꝛ ꝯñr sit in ꝯsideratione quo ad ipsam legittimaꝫ.ꝛ sic cēseantur filie dotate ꝯnumerari in numero filiorum quoad ipsam legittimā.pro quo facit.qꝛ tex.in.d.auc.nouissima ꝛ in corpore vñ sumitur lꝫ in.§.j.in auc. de trie.ꝛ semi.simpl'r dicit ꝙ si sunt quattuor filij vel pauciores legittima filioꝝ est tertia.si sunt plures legittima est semis: que verba verificanť in terminis istis qbꝰ sunt qnqꝫ filij. pro quo etiam facit qꝛ statutum excludens filiā dotatā est factū in fauorē filioꝝ masculoꝝ nō aūt in fauorē ascendentium vt de se ꝯstat.iō dꝫ interpetrari tal'r ꝙ nō redundet in damnum.ꝛ sic odium liberorū.l.ꝙ fauore.C. de le.ꝛ.c. ꝙ ob gratiam.de reg.iur.in.vj.

m ¶ Sed si filia nō ꝯnumereť in numero filioꝝ. pater nō cogereť relinquere filijs pro legittima:nisi tertiā partem hereditatis vbi de iure cōi cogereť relinquere dimidiaꝫ ꝙ redūdaret in odiū masculoꝝ.ꝛ sic videreť inconueniēs put hanc rōnē assignat Pau.de ca.in ꝯsi.ccliij.ſm nouā impressionē incipiēte testōr habēs masculū.al's sup pmo pūcto q̄ta sit legittima q vř in h residere:lꝫ premittat ꝙ nō intēdat multū insistere:qꝛ supuacuū esset cum vtraqꝫ pars in hoc concordat ꝙ sit semis ſm eum.

n ¶ Variat aūt Bald.qꝛ qnqꝫ vult ꝙ id qđ diminuiť filie cadat in augumētū legittime masculoꝝ ꝛ qnqꝫ vult ꝯtriuꝫ. ꝯ ꝙ vltimū facit text.cū gl.in.d.l.papinianꝰ.§.cōditioni. ver.vñ si qs p quē mouenť Ang. Raph.ful.ꝛ Jmo.qꝛ ibi filie succedūt cū diminutione tertie ptis ꝑpter quam diminutionem impinguatur legittima filij masculi.

o ¶ Et sic diminutio fcā a iure de portiōe vniꝰ filij auget portionē legittime alteriꝰ filij ꝙ multū ꝯfert ꝓ pma opi. Bal.de qua.s.in.d.l.si defunctus ſm quā reperio allegatū cōsuluisse Pau.de cast.in consi.cclj.incipiente qm̄ fundamenta.ꝛ ꝙ ꝯsuluerunt dñs Joānes pagliarensis de Senis.d.grifus de monte policiano.dñs Anto.de rosellis ꝛ dñs Nellus de sancto geminiano ꝛ dñs Joannes de Eugubio ꝛ plures alij aduocati florentini.

p ¶ Et hāc ptē tenuit Pont.in.l.j.C.qñ nō pe.par.in fin. vbi p plures col.disputat hūc articulū:tñ ꝯcludit ꝙ quatenꝰ filia excusata a statuto pcepit de bonis defuncti vel rōne alimētoꝝ vř alia rōne facit ptē.quatenꝰ aūt plus cēt de iure cōi in legittia filie eatenꝰ ipinguať legittia masculi.ꝛ ꝓ h vt dixi facit dictꝰ v̄ficulus.vñ si qs cū sua glo.nō aūt vrget ꝙ nō ꝯnumereť in numero filioꝝ ipsa filia dotata.nā in illis terminis si hodie militarēt nemo diceret ꝙ filie nō ꝯnumerenť in numero filioꝝ:ꝛ si dictꝰ v̄ficulus. vñ si qs nō obs.huic opi.quā vbiqꝫ ꝓsupponit bal.s.ꝙ filia dotata ꝯnumereť in numero filioꝝ. Nā cū vbiqꝫ dicat ꝙ faciat ptē satis vult ꝙ ꝯnumereť in numero filioꝝ i locis.s.supia adductis.ꝙ ꝛ vult satis aperte i.d.l. vnica.C. qñ nō pe.par.xj.seu.xij.col.in.vj.q. vbi dicit ꝙ si filia renūciauit cū iuramēto in vita pris ꝯtēta dote tūc facit ptē qꝛ vř hēre suā ptē.si āt ex alia cā:qꝛ sic placuit sibi facē tūc hř ꝓ mortua i vita pris.ꝛ iō nō accrescit aliqd frībꝰ ex cōnumeratiōe psone sororis ꝛc.vult ergo ꝙ in casu pcedēti psona filie cōnumereť in numero filiorū qñ habet dotē.

q ¶ Et excellētissimus sue tēpestate iuris interpēs dñs Jo. de mōte sperello dñs meus in.l.př filiū circa fi.ff.de iof. testa.dicit ꝙ est clarū ꝙ filia auget numeꝝ filioꝝ in cōputatione legittime.ꝛ ꝙ doc.cōiter tenent ꝙ ex quo hꝫ dotem habet partem.ꝛ ideo facit partem ſm eum.

r ¶ Nō maxime dicēdū vř si statutū nō disponit ꝙ filia sit ꝯtēta dote sꝫ solū dispōit ꝙ filia dotata.nō succedat quo casu alio nō docto dos nō dꝫ esse minus legittia:put voluit Bal.in quodā cōsilio mihi scđo in ordine icipiēte statutū dꝫ tria capita.ꝛ in alio cōsi.mihi in ordine.cccxxiiij.

s ¶ Nō ꝛ ꝯcludit Salyc.in quadā sua disputatiōe q̄ incipit statuta caueť dicēs ꝙ habens arbitrari ꝯgruā dotē nō potuit arbitrari minꝰ legittia vt colligi pōt ex tex.auc.res q̄ C.cōia de le.vbi ipē idē ꝯcludit in qbusdā lecturis.ꝛ idē dř cōsuluisse Ang.cōsi.cccx.incip. dñs gregoriꝰ.ꝛ h vidi pluries ꝯsultū p celeberrimū doctorem dñm benedictum caprā pceptorē meū:q fuit itegerrimi iudicij.ꝛ ita i dubio cōsuluimꝰ pluries dñs bal.de bartolinis ꝛ ego.si igiť dos dꝫ cē q̄ta cēt ltia suadet rō cōnumereť in numero filioꝝ si ea ꝯnumerata excediť numerꝰ q̄ttuor filioꝝ: nec al's pp expulsionē filie ꝛ successiōe minuať legittima masculoꝝ.

t ¶ Nec iure caueť ꝙ dicto casu dos detrahať tāqꝫ es alienū.put dicebat Jmo.iō his satis vř posse teneri ꝙ legittima dictoꝝ filioꝝ cōputata filia sit semis totius hereditatis:ita ꝙ dos succedat loco legittime filie prout ꝙ dos in his terminis succedat loco legittime.dicit Bal.in dcō cōsi.inci.materia diuidiť in duas partes.ꝙ ꝛ dicit Salyc.in d.auc.in nouissima in.x.q.ꝛ idē dicit Guil.in.l.sancimus. C.de nup.ꝛ idem dicit Salyc.in qbus de lecturis in.l.ob es.C.de pre.mi.ꝛ Guil.de cu.ꝛ Bald. in.l.j. de iustitia ꝛ iure.ꝛ Bal.in.l.j.ff.solu.ma.ꝙ videntur velle By.ꝛ bart. ꝛ moderni in.l.ticie cētum.§. ticio genero.ff. de condit.ꝛ demon.ꝛ Rizzar.malū.ꝛ Bal.in.d.l.sancimus.

v ¶ Si aūt dos succedit loco legittie.suadet rō ꝙ dos cōsidereť tanqꝫ legittia filie potiusqꝫ tanqꝫ es alienū.ꝛ si cōsidereť tāqꝫ legittia filie suadet rō ꝙ filia augeat numerū filioꝝ vt sit ltia filioꝝ cēseť dimidia hrditatis ꝛ nō tertia. ꝙ vř mihi rōnabile:lꝫ res sit satis dubia:qꝛ pleriqꝫ ꝯtriuꝫ tenēt.remanet ergo ꝯclo clara ex iā dictis ꝙ ex psona dicti Sanctini dēat detrahi legittima ꝛ trebellianica.ꝛ hoc clarū q̄ta aūt dēat esse legittima in pūcto nō queriť. dcā aūt legittia ꝛ trebellianica quātacūqꝫ sit deuoluta fuit ad antoniū ab intestato.si testm̄ dicti sanctini fuit nullū ꝑ preteritione dicti Antonij vel ex testō si fuit validum cuꝫ ipse testōr in testō heredes instituerit filios nascituros ex ipso testōre.ꝛ eius heredes pro equali portione si vltra vnū nasceret ex quo posset exitari si vnus tm̄ nasceret put ꝯtingit in facto sup quo lꝫ inclinē ꝙ nō sit nullū vt sit illa verba si vltra vnū nascerenť referanť ad pxima verba p equali portione que quedā v̄ba pro equali portione nō respiciunt casum quo vnus nasceret non autēꝫ est vix quo ad

pñtem cõsultationẽ valuerit testm̃ vel nõ valuerit ex quo
in oẽm euentũ deuoluta fuerit tota hereditas dicti San-
ctini ad ipm Antoniũ filiũ cũ onere restituendi heredita
tẽ post mortẽ suaȝ masculis supstitibus ⁊ galeotto p̄dicto
ex testõ ipsius galeotti d̃tracta libre legitima ⁊ trebellea
nica ex psona ipsius Sanctini filij primi gradus.
f ¶ Ita q̄ fruct⁹ medio tpe pcepti nõ cõputanẽ in trebel-
leanica p.l.iubem⁹.§.ad treb.⁊ dcã legitia ⁊ treb.ptinet
ad matrẽ ⁊ sorores dicti Antonij ab intestato exclusis pa
truis per auc.defuncto.C.ad tertul.⁊ auc. cessante.C. de
leg.here.residuũ aũt hereditatis dicti Galeotti pro por-
tione deuoluta ad dictũ Sanctinũ:lȝ ptineat ad heredes
Antonij.tñ nõ librẽ sȝ cũ onere restituẽdi dictis patruis
dicti Antonij filijs.vȝ dicti Galeotti tã añ restitutionem
hr̃ditatis p̄dicte bona sunt hr̃dũ dicti Antonij ita q̄ fru
ctus pcepti ex dictis bonis añ mortẽ ptinẽt ad dictos he
redes Antonij.ff.ad trebe.l.mulier.§.si heres.silr quarta
portio bonoꝝ ⁊ hr̃ditatis dicte dñe potiole que deuoluta
fuit ad dictũ Sanctinũ libere ptinet sine aliquo onere re
stitutionis ad dictas matrẽ ⁊ sorores dicti Ant.vt libere
deuoluta fuerit ad dictũ Sanctinũ ita q̄ dos dcẽ potiole
dȝ detrahi añ oia tanq̄ es alienũ de bonis ⁊ hr̃ditate di
cti galeotti ⁊ retineri p dictas hr̃des dicti Anto.⁊ p̃ñr di
cti sanctini in restõne bonoꝝ tantominus restituẽdo.Et
silr retineri debeant alia bona que fuerunt dicte dñe Po
tiole cum illa non subiaceant restitutioni.
r ¶ Et lȝ in diuisione fcã iter sanctinũ ⁊ fr̃es vel dictũ An
toniũ ⁊ suos patruos forte maior ps bonoꝝ dicte Potio
le puenerit ad singulos vl' aliquos dictoꝝ patruorũ q̄s ad
dcm̃ sanctinũ vel eius filiũ nõ refert si p pte sanctini vel
eius filij fuit habita cõgrua cõpẽsatio:q2 de bonis galeot
ti tãtũdẽ receperint:q2 censeẽ in diuisione facta q̄dã pmu
tatio in.l.j.⁊.l.si fr̃es.C.cõia vtri.iu.⁊.l.cũ pf.§.heredita-
tẽ.ff.de le.ij.⁊ per ꝯñs tantũdẽ de bonis Galeotti q̄tum
ad ipm Anto.ptinebat de bonis dcẽ dñe Potiole censeẽ
hr̃e a dictis suis patruis titu.oneroso.⁊ nõ a dicto galeot
to.⁊ per ꝯñs nõ subiacet restitutioni ⁊ hoc clarũ.⁊ p hec
patet responsum ad primum ⁊ vltimum quesitum.
3 ¶ Restat deuenire ad rñsionẽ ad scdm q̄sitũ in quo imi
net nõ paꝝ dubitationis: q2 dubitari põt qs cẽseaẽ one-
ratus dotare dcãs sorores antonij an galeotto p̄mo testa
tore.an sanctin⁹.an vo antonius: an vo oẽs filij dci Ga-
leotti q fuerũt honorati ab ipso galeotto. nã vr̃ p̄mo dicẽ
dũ q̄ cẽsereẽ honoratus dictus sanctinus ad quẽ specta-
bat on⁹ dotãdi filias.l.si.C.de dotis pmis.⁊.l.qui liberos
ff.de ritu nup.nã testõr.⁊ ꝯhẽtes cẽsenẽ se ꝯformare cuȝ
dispositione iur.put voluit Bar.in.l.iusiurãdi.§.si libe-
ri.ff.de ope.lib.⁊ in suo cõsilio qd incipit qdam accepit a
quodã abbate.cui⁹ dcm̃ sequunẽ Imo.in.c. potuit circa
fi.de loc.⁊ in.l.fi.ff.de cõdi.⁊ demõ.⁊ Pe.de anch.in cle.
ij.de iurepatro.⁊ in.l.sed si hac.§.liberto.ff.de in ius vo.
⁊ in.c.canonũ.de cõsti.xiiij.q.p̄ncipali post recitatã.q.pi
lei.⁊ Andr.de iser.in.c.j.ex q.ca.feudum amit.
e ¶ Ad idẽ qd elegãter voluit Bal.in.l.precibus.C.de im
pube.vbi dicit q̄ testator presumitur cogitare ⁊ velle q̄
statutũ sui municipij.allegat tex.sm eum meliorẽ.de iure.
in.l.si duo.ff.de acquiren.heredi.
9 ¶ Ad idẽ qd notant Pe.de anch.⁊ Panor.in.c. in p̃sen
tia.de pba.volẽtes q̄ ibi ex consuetudine vel statuto filij
nãles admittunẽ vt legittimi ad successionẽ:tũc nãlis in-
distincte excludit substitutũ:lȝ als secus per.l.ex fcõ.§.si
qs rogatus.ff.ad treb.qd ⁊ voluit do.de sancto Gemi.in
c.j.de cẽsi.lib.vj.⁊ Pau.de ca.in consi.cccxv.incipiente.
an sit nullũ.ad idem qd notant post Dyn.Barto.Ang.⁊
Rapha.cu.in.l.heredes mei.§.cuȝ ita.ff.ad treb.⁊ Pau.
de cast.ibi in lectura Paduana.
F ¶ Ad idẽ qd no.Pe.de anc.in.l.tres fr̃es.ff.de pactis di
cẽs q̄ si statutũ excludit feminas ab itestato pp masculos
tũc si pr̃ instituit filios non cõprehẽdunẽ femine moueẽ
per dictũ Bal.ibi in primo notabili dicentis q̄ appella-
tione fratris contineẽ soror nisi ex cõiecturis aliud appa-
reat.ad idẽ qd notat Pau.de ca.in cõsi.lxxvij.incip.casus
iste frequẽter cõtingit cõcludens q̄ si testõr habẽs duos
filios eos instituit ⁊ si alter decesserit sine liberis substi-
tuit aliũ.tũc si alter decedit cũ filia est locus substitutiõi
stãte statuto q̄ fr̃ excludat filiã ab intestato als secus.Itẽ
dñs Ant.de butr.in cõsi.suo incip.viso puncto ⁊ cõclu-
dit q̄ si pr̃ instituto prohibuit alienare ex eo q2 voluit pe
uenire ad suos posteros ⁊ successores:tũc femine nõ ad-
mittuntur stante statuto qd femine non succedant.
a ¶ Ad idẽ põt adduci qd notant gl.Imo.⁊ Pau. de ca.in
l.cũ ita legaẽ in.§.in fideicõ.de le.ij.⁊ Bal.⁊ doct.in.l.fi.
C.de ver.sig.c.ideo ex his ⁊ alijs q̄ ad ppositum possent
adduci vr̃ q̄ dictus galeottus disponẽdo in suo testamen
to q̄ femine debeãt dotari censeaẽ se ꝯformare cũ dispo-
sitione iuris.⁊ sic q̄ filie dotarenẽ a parẽtibus ⁊ sorores a
fratribus si parẽtes nõ extarent potiusq̄ patruis vel ab
alijs vlterioribus.in ꝯ̃riũ aũt adduci põt q̄ testator simpli
citer disposuit q̄ femine dotarenẽ ⁊ sic feminis religt do
tes nõ declarãdo alr̃ a qbus dotari d̃berẽt. legata aũt ⁊c.
onera hereditaria ptinent ad heredes pro hr̃ditarijs por
tionibus.l.j.C.si cer.pe.⁊.l.pro hr̃ditarijs.C.de here.act.
b ¶ Nec semp testator cẽseẽ se ꝯformare cũ dispositiõe iu-
ris.nã sepenumero ꝯ̃riũ videm⁹.nã lȝ filij naturales solũ
nõ succederẽt vt in auc.qui.mo.natu.effi.sui in p̄n.§.di-
scretis.⁊.§.si qs aũt defunctus nec ẽt hodie extante cõiu
ge vt.d.§.si qs aũt ⁊ auc.lȝ.C.de natu. liber. tñ excludũt
substitutũ sub ꝯditione si institutus d̃cesserit sine liberis
attenta tñ qualitate psonaꝝ vt est tex. ⁊ ibi Bart.⁊ ceteri
in.l.ex fcõ.§.si qs rogatus.ad treb.ẽt si extaret ꝯiũx p ge-
neralitatẽ illius text.⁊ bart.in.d.§.si qs rogatus ẽt als ex
leui cõiectura puta si in eadẽ vltia volũtate naturales no
minauit filios vult naturales excludẽ substitutũ ẽt vltra
dispositionẽ illius tex.⁊ sic nõ curãt iurisconsultus.⁊ bar.
⁊ ceteri q̄ nõ se cõformet cũ dispõne iuris ita interpetrã
do.Itez si quis reliquit fratri ⁊ filijs ipsius fratris admit
tunẽ simul.c.Ray.de testa.⁊ ibi Host.Pe. de anch. ⁊ do.
Ant.Imo.flo.⁊ panor.⁊ doct. magis cõmuniter in.l.gal-
lus.§.quidã recte.de libe.⁊ posthu.licet Bar.⁊ quidaȝ ꝯ̃.
Itẽ bal.in.l.si mulieri de vsufru.accrescendo tȝ ẽt dictam
primã opi.Hosti.⁊ sequaciũ.⁊ idẽ in.l.fi.C. de impuberũ.
⁊.l.si qs heres.§.fi.de acq.here.⁊ tamẽ de iure veniebant
successiue h̃ est veniũt filij si tẽpore delate hereditatis nõ
superest frater.⁊ testator nõ cẽseẽ se cõformare cũ dispos
tione iuris.quinimo etiam sm opi.bar.⁊ sequacium qui
volunt q̄ intelligantur inuitari ordine successiuo.vȝ in
vita ⁊ filij post mortẽ fratris.nõ se ꝯformat cũ dispositio-
ne iuris.⁊ ius non vocat vllo tpe filios fratris fr̃e existẽte
tempore delate hereditatis fratre acceptante.
c ¶ Ad id qd not.bal.in.l.qcũq̄ v̄.sed pone q̄ fr̃.C.de ser-
uis fug.vbi vult q̄ si iure municipali fr̃ excludit ab itesta
to sororẽ.sȝ dȝ dotari si pr̃ instituit filios in eo qd eis tan-
git de iure masculinũ ꝯcipit femininũ.⁊ soror i virili suc-
cedet pariter cũ fr̃ibus.⁊ iñ statutũ repugnabat.vñ testõr
nõ cẽseẽ se ꝯformare cuȝ dispositione iuris municipalis.
Itẽ Imo.in.d.l.hr̃des mei.§.cũ ita.⁊ Pau.de castr.ibi in
lectura Bononiẽsi tȝ ibi ꝯ̃ Bar.volẽtes in illis terminis
nõ cẽseri testõrẽ voluisse se ꝯformare cũ dispositione iu-
ris.ad id qd no.Pe.de anc.recitãdo pilleũ in.d.repetitio
ne.c.canonũ.xiiij.q.p̄ncipali.v̄siculo.sed occurrit.ad ideȝ
qd no.Bal.in.l.cũ ita.§.in fideicõmisso.de leg.ij. ad ideȝ
tex.in.l.fi.C.de v̄.sig.vbi veniunt gener ⁊ nurus:lȝ non
sint successuri ab intestato.l.affinitatis.⁊.l.vitrico.C.cõ-
mu.de successio.⁊ iõ dispositio testatoris non se ꝯformat
cũ dispositione iuris ex qbus demõstraẽ. vel q̄ illa theo-
rica nõ sit vera q̄ testator cẽseaẽ se cõformare cũ disposi-
tione iuris cõis vel municipalis si vera est q̄ magis placȝ
procedat regulariter.Tamen de facili a tali coniectura re
ceditur vt patet ex iam dictis.
d ¶ In casu aũt nr̃o sanctinus nõ tenebatur filias impube
res dotare cum nõ essent nubilis etatis.⁊ dos sine matri
monio esse non possit in.l.fi.C.de dona.propter nupt.
e ¶ Nec frater cogiẽ regulr̃ dotare sororẽ.⁊ nõ existentib⁹
parẽtib⁹ vel fr̃ibus alij descẽdẽtes ex dicto galeotto cense-
rentur sine dubio onerati ad dotandũ feminas descendẽ
tes ex dicto Galeotto.⁊ sic ꝯstat q̄ ipse galeottus onera-
uit ad dotãdũ illos q nõ erant onerati a iure cõi vl' mu
nicipali.⁊ iõ hoc respectu nõ censeẽ se cõformasse cũ di-
spositione iuris.iõ pbabilr̃ dici põt q̄ oẽs cẽseanẽ p he-
reditarijs portionibus onerati ad dãdum dictas dotes.⁊
tenẽdo nõ ẽẽt dubiũ q̄ dicti patrui p tribus portionibus
hr̃ditarijs deberent contribuere ad soluendum dotes cõ
gruas dcis filiab⁹ sanctini.⁊ nõ ẽẽt inuestigãdũ.an debe-
rẽt detrahi de residuo vltra legittimã ⁊ trebellianicaȝ de
trahẽda ex psona sanctini. an vo d̃ portiõe ꝯcernẽte legit
timã ⁊ trebelleanicã p̄dcãs nisi dubitaret quo ad q̃rtaȝ por
tionem

tionem hereditariā dicti sanctini. Si autē teneatur ꝙ dem
onus dotandi dictas filias Sanctini cedat oneri ipsi⁹ san-
ctini. est aduertendum ꝙ legittima est libera ab omni onere
q: ab ea omne onus remouetur. l. quoniā in prioribus. C. de
inoffi. testamēto. ꝛ ideo tertia vel semis sue portionis here-
ditarie in qua cōsistit legittima dicti sanctini: nullatenus di
minui dʒ per dictum legatū dotis. nec ēt de quarta trebellia
nica detrahi dicte dotes. sed heredes dicti Sanctini prout
sunt mater ꝛ sorores dicti Antonij vt heredes dictorum an
tonij ꝛ sanctini debent habere integrum legittimam ꝛ quar
tā residui portiōis hereditarie dicti sanctini sine diminutio
ne vigore dictarū dotium. ꝛ h̄ puto clarum: sed iminet scru
pulus. vtrum dicte dotes veniant defalcante ꝑpter detra-
ctionē legittime ꝛ trebellianice. circa qđ est vidēdum a qui-
bus dicte dotes cēseantur relicte. Nam si censeatur relicte ꝛ
dictis sanctino ꝛ fratribus. dicēdum videt̄ ꝙ defalcētur ſm
ea que habent̄ in. l. qui quadringēta. ꝛ in. l. marcellus in ṗn.
ff. ad treb. Si autem cēsentur relicte ab vlterioribus. ꝛ sic ab
eis qui vocantur per fideicommissum vigore substitutionis
fideicōmissarie. tunc non defalcantur sed integraliter debē
tur ab ipsis substitutis per ea que habent̄ in. d. l. marcellus
in. §. idem pomponius. nullus enim detrahit falcidiam vel
trebellianicam. nisi heres ꝛ his qui vt heres oneratur. l. mu
lier. §. fi. ff. ad treb. ꝛ. l. lex falcidia. §. nunq̄. ff. ad. l. fal.

f ℭ Et ideo substitutus substitutione fideicōmissaria non de
trahit quartā. l. j. §. inde neratius. ꝛ. §. is qui quadringenta.
cum simi. ad trebel. nisi rogatus coacte adiuerit. d. l. marcel-
lus in ṗn. dictus autē sanctinus nō vr̄ oneratus soluere di-
ctas dotes quarū dies nō cessit in eius vita. sʒ cessit tpe quo
locus erat substitutioni. ideo videtur potius oneratus anto
nius eius filius sibi substitutus q̄ ipse sanctin⁹. ꝛ si ita est
dictus Antonius nō potest detrahere falcidiā de dictis do
tibus. ne sibi legittima debetur cum nō esset successurus ab
intestato dicto galeotto existēte in medio dicto sanctino p-
ximiori dicto galeotto.

g ℭ Et propterea dicte dotes detrahi nō debēt de portioni
bus detrahēdis ꝑ legittia ꝛ trebellianica seu falcidia. sʒ de
residuo quaten⁹ venit restituēdū dictis patruis. Laus deo.

ℭ Tutor testamentarius. An si petitur remoueri tanq̄ su
spectus ex causis de quibus infra in cōsi. in littera a b c d e
sit remouendus. Itē mater que fuit tutrix. an ꝛ quō debeat
reddere rōnē administrationis. Itē mater que tutrix q̄ trā-
siuit ad scḋa vota. an pena aliqua sit plectenda.

ℭ Consilium. cxcviij.

In nomine dñi nostri

1 Iesu christi. ℭ Quāq̄ in hac consultatio
ne. videatur prima facie dicēdum ꝙ senten
tia cōtra dictū petrum sit ferenda. ita ꝙ di-
ctus petrus sit remouendus a tutela tanq̄
suspectus ex causis in themate deductis. Et primo ex eo q:
non posuit in inuētario oēs res pupilli. ꝛ administrauit ne
gocia pupilli nō appositis in inuētario noibus debitorum.

a ℭ Tutor enim qui administrat negocia pupilli nō confecto
inuētario p̄sumitur esse i dolo. l. tutor qui repertoriū i ṗn.
ff. de admi. tu. ꝛ. l. fi. C. arbitriū tutele. ꝛ in inuentario debet
describere oēs res inuētas in bonis pupilli. l. tutores vel cu
ratores. C. eo. ti. ibi inuētarium solēniter oium rerum ꝛ in
strumētorū facere curabunt. ꝛ no. Bar. in. d. l. tutor q reper
toriū in ṗn. ṽ. quero q̄ res. ꝛ in ṽsi. quero quid si tutor non
posuit. vbi subdit ꝙ si non ponit omnes res in inuētario re
mouet̄ vt suspectus ꝙ ꝛ p̄supponit in vltima col. in ver. sed
quero qd si aduersarius. si ergo dictus tutor non posuit in
inuentario debita pupilli nomina debitorūʒ. ꝛ sic res pupil
li videt̄ ꝙ cēset̄ fuisse in dolo ꝛ cōsequēter remouet̄ vt su-
spectus rōne doli presumpti.

b ℭ Et non solum pro dolo remouet̄ vt suspectus. sed ēt pro
culpa in. l. iij. §. fi. ff. de suspectis tuto. ꝛ no. Bal. in. l. q̄ for-
tuitis. C. de pigno. act. ꝙ etiā pro leuissima culpa remoueri
potest per tex. d. §. fi. Negari autem posse nō videtur qn fue
rit in culpa nō faciendo scribi in inuētario id qđ scribi de-
bebat. ꝛ lʒ dixerit notario ꝙ describeret illa noia debitorū
in inuētario: ꝛ propterea forte fuerit immunis a dolo. Non
tamen videt̄ ꝙ fuerit immunis a negligentia in non viden
do ꝙ notarius illa describeret.

k ℭ Nec clausula illa saluo iure addendi videtur eum excu-

sare quominus dēat postea describere i inuētario res quos
postea inuenit ad predictā questio. no. Bal. in. l. fi. C. arbi-
triū tute. vbi dicit ꝙ si nō potest oēs res in inuētario ꝑpter
ignorantiam nō remouet̄. tamen dʒ statim cū venerint i no-
ticiā illas in inuētario describere. facit etiā qđ no. Bar. i. d.
l. tutor q repertorium. vbi dicit ꝙ hmōi clausule nō operā-
tur. Itē dicit Bar. ibidē paria sunt nō fecisse inuētariū vel
nō legittime fecisse. ꝛ ꝑpter non confectionē inuētarij ꝙ tu
tor q administrat est remouēdus. l. iij. §. tutores qui reper-
toriū. ff. de suspe. tuto. ꝛ. d. l. fi. C. arbitrium tute. ergo pari-
ter vr̄ remouendus iste tutor qui nō fecit legittime inuenta
rium non describēdo oēs res pupil. in inuētario. Secūdo
videt̄ ꝙ dictus tutor sit remouendus. ex eo q: ipse vendidit
domū pupilli que vendi ꝓhibetur etiā pro ere alieno si pōt
aliunde solui es alienuʒ. l. j. in ṗnci. ꝛ in. l. magis puto. §. ne
passim. ff. de re. eorū. ꝛ facit lex que tutores. C. de admi. tuto.
nec videt̄ ꝙ possit iuuari ex eo q: domus fuerit ruinosa. q:
non permittit̄ alienatio fundi steril̄. l. si fundus. ff. de reb. e.
qnimo nec permittit̄ alienatio rei stabilis etiaʒ si allegaret̄
ꝙ expediret minori rem vēdi. d. l. si magis puto. §. si es alie
nū. multo ergo fortius nō debet promitti alienatio domus
licet ruinosa cum ruine potuisset reparari.

d ℭ Tertio videt̄ dicendum ꝙ sit remouendo: ex eo q: vide-
tur suspectus ꝑpter paupratē: q: si male tractat negocia pu
pilli nō videt̄ ꝙ de facili possit consuli ipsi pupillo sicut also
videmus ꝙ imminet suspitio ne aufugiat reus qui nō possi
det bona equiualentia respectu rei litis more vt habetur in
l. sciendum. ꝛ quasi per totum. ff. qui satisd. cog. Si ergo est
inops ꝛ inutiliter administrat. videt̄ vrgeri suspitio. ꝛ ma-
gis de facili remouēdus. ꝛ maxime si non bene se gerit circa
personam pupilli faciēdo eum instrui bonis litteris ꝓut fa-
cere expedit saltem cum qui abūdat facultatibus. arg. l. si fi-
lium. ff. vbi pupillus educari debeat.

e ℭ Videtur ꝛ quarto augeri suspitionem: ex eo quia credi-
tum pupilli non mediocre scʒ quingētorū aureorum sibijpsi
appropriauit. vt dicitur in themate.

f ℭ Quinto videt̄ redarguendus. ꝛ cēseri suspectus eo quia
testator iusserat ipsum tutorem quolibet anno reddere ratio
nē qđ minime factū fuit. lʒ enim pluribus annis administra-
uerit. tamē nunq̄ rōneʒ reddidit ꝛ lʒ testator iusserit ꝙ red
deret rōnē dn̄o ibi. ꝛ ipse dominus Ioānes decessit ante
lapsum p̄mi anni. ꝛ sic nō potuerit dictus tutor reddere ra
tionē ipsi domino Ioāni. Et ꝑpterea pretendat se excusatū
tamē lʒ nō potuerit reddere rōneʒ dicto domino Ioāni vt
testator p̄cepit. tamē reddere rationem potuit, ꝛ preceptuʒ
videt̄ habere duo capita vnum ꝙ reddat rationem quolibet
anno: aliud ꝙ reddat rationem dicto domino Ioāni. Ideo
si excusabatur ab vltimo precepto videtur ꝙ nō sit excusan
dus a primo capite precepti per ea que in simili habentur. l.
celsus. ff. de arbi. augetur etiam suspitio q: vnum par bouuʒ
dicti pupilli sibi appropriauit. Ex quibus omnibus videtur
concludendum ꝙ dictus Petrus sit ꝑ sententiam remouen
dus a dicta tutela tanq̄ suspectus.

g ℭ His tamen non obstantibus contrariuʒ puto de iure rn̄-
dendum. Et ad euidentiam premito ꝙ dictus petrus est af-
finis dicti pupilli in secūdo ꝛ p̄mo gradu affinitatis. ex quo
habet in vxorem amitaʒ dicti pupilli ꝛ consanguineus vl' af
finis pupilli suspectus nō remouetur a tutela. sed adiungit̄
sibi curator. ff. de suspec. tut. l. si tutor. ꝛ lʒ in. l. j. in. §. osten-
dimus eo. ti. videat̄ ꝓbari cōtrarium in generalitate sui ꝛ ēt
q: exprimit de patrono qui patronus videt̄ equparat⁹ cōsan
guineo vel affini. in. d. l. si tutor.

h ℭ Tamē dant̄ plures solutiōes vna quā ponit glo. in. d. l. si
tutor. ꝛ cā approbat in. d. §. ostendim⁹. s. ꝙ in. d. l. si tutor po
nit̄ cōsiliū ꝛ nō necessitas: quasi velit vt iudex possit remo-
uere vt suspectū ēt patronū vel consanguineū. tn̄ consulti⁹
facit si patronū vel cōsanguineū nō remouet: lʒ sit suspect⁹
sed ei curatorē adiungi tetēta dicta solutione.

i ℭ Alia solutio datur ꝙ aut petit̄ remoueri propter dolum
aut ꝑpter culpā. Si eniʒ ꝑpter culpaʒ: q: tūc non infamat̄
ideo tūc pōt remoueri vt in. d. §. ostendimus aut ꝑpter do-
lum. vt in. d. l. si tutor. ꝛ istam vltimo loco ponit glos. in. d. l.
si tutor. ꝛ eam approbat Cy. vt refert ibi Barto. qui sequē-
do istam solutionem distinguit ꝙ propter culpaʒ potest re-
moueri. si vero petitur remoueri propter dolū. tunc sit i ar-
bitrio iudicis q si reperit dolum ꝛ fraudem esse commissam
in magna re debebit eū remouere. si v̄o modicus est dolus
vel circa modicā reʒ. tūc dʒ curator adiungi. vt. d. l. si tutor.

k ¶ Datur etiam alia solutio per glo.in.d.l.tutor.sed ꝙ con sanguineus affinis vel patronus nullaten⁹ est remouēdus per.d.l.si tutor.quasi velit ꝙ lʒ in.d.§.ostendimus dicatur ꝙ etiā patronus fieri possit suspectus.nō propterea dr̄ ibi ꝙ remoueatur a tutela adeo ꝙ probabiliter dici posset ꝙ lʒ reperiatur suspectus.⁊ sic suspectus fieri possit.cuius contrariuʒ non dicitur in.d.l.si tutor.

l ¶ Tn̄ ꝓpter suspitionem non remoueatur:sed sibi adiungatur curator.⁊ ita potest intelligi text.d.§.ostendimus in fine dum dicit parādum est patrono.⁊ loquitur generaliter nō magis qn̄ agit̄ de suspitiōe pp dolum ꝗ̄ pp culpaʒ.⁊ lʒ Bar.nō faciat mentionē de ista solutiōe.⁊ sic nō videatur eam magnifacere tn̄ ꝓbabiliter teneri posset in pūcto iuris. nec Bar.dicit ꝙ vbi suspicio causatur ꝓpter culpā tutoris debeat remoueri.Sed dicit ꝙ potest remoueri.

m ¶ Et nō qeqd iudicis potestati cōmittit̄ iuris necessitati subijcitur.l.nō qeqd.ff.de iud.⁊.l.j.C.qn̄o ⁊ qn̄ iudex.ideo cautius esset iudici sequēdo primā solutionē approbatā per gl.⁊ nō reprobatā a Bar.dato sine p̄iudicio v̄itatis ꝙ dict⁹ tutor foret suspectus ipsum non remouere.⁊ maxime cū vt arbitror in petitione impinguatur dolus dicto tutori.

n ¶ Nec si dolus adesset videatur dolus magnus seu in magna re.⁊ cū non petatur ꝙ curator adiungatur.⁊ sententia debeat esse cōformis petitioni vt fundus.ff.cōi diui.⁊ cle. sepe post prin.de v̄bo.signi.iō dictus tutor affinis pupillo esset absoluēdus.simplr̄ et p̄supposito sine p̄iudicio ꝙ eēt iudicandus suspectus.qđ tn̄ non puto.vt.j.dicam.

o ¶ Secūdo premitto ꝙ nomina debitorum non sunt ponē da in inuentario:nisi in bonis pupilli reperiātur instrumēta quo casu sunt in inuētario describēda ipsa instrumenta ꝓ ut hec no.Bar.in.d.l.tutor q repertoriū in prin.in secunda col.in v̄si.ex h̄ cōcludo.sed quando reperiunt̄ instrumenta debēt describi ipsa instrā.vt ibidē in v̄sic.quero an instra si igitur in petitiōe deducit̄ ꝙ erat suspectus:qꝛ nō posuit in inuētario noīa debitorū dicti pupilli nō infertur ex hoc ꝙ debeat censeri suspectus.ex quo alio non docto nomina debitorū nō sunt in inuētario describenda.Debuit autē dici in petitione ꝙ inuenit in bonis pupilli instrumenta nominum debitorum.⁊ illa non posuit in inuentario vł ꝙ exegit pecunias a debitoribus.⁊ illas non posuit in inuentario.⁊ si aliter deduxit in libello inepte deduxit:ipse agens.⁊ propterea deberet succumbere.

p ¶ Quia tamen non vidi petitionem nec aliter probationē nisi quatenus presupponunt̄ in themate.Ideo non facio in hoc secundo medio magnum fundamentum.Sed deueniē do ad ea que obijciuntur dicto Petro videtur concludēduʒ ꝙ nō sint talia ex qbus dict⁹ per⁹ dēat iudicari suspectus.

q ¶ Maxime attenta affinitate.⁊ ꝙ est tutor testamētarius: de quo tutore testamentario iura magis confidunt:ꝗ̄ de ceteris.iuxta ea que habentur in.l.decretionibus.C.de epis. audi.⁊ in.l.fi.Sed antiquitas ver.⁊ si quidem pater.C.de cu.fu.⁊.l.pe.ff.eo.ti.cum simi.

r ¶ Et lʒ iura velint ꝙ ob culpā tutor possit remoueri vt suspectus.nō tn̄ astringunt ꝙ propter qualibet culpā debeat remoueri.Iō vr̄ remissum arbitrio iudicis.arg.l.j.ff.de iure delib.⁊.c.de causis.de offi.deleg. q iudex tanꝗ̄ bonus vir debet arbitrari iuxta.l.vir bonus.ff.iudicatuʒ solui.Cunꝗ̄ debet considerare circūstantias ⁊ qualitatem personarum ⁊ qualitate culpa vtrum sint tales ꝙ imineat suspicio cōfide rabilis.necne al's enim fere omnes tutores facili remoueri possent vt suspecti qꝛ rari reperiuntur quibus nequeāt aliqua impingi iuxta illud vulgatū septies in die peccat iustus ⁊ nemo sine crimine viuit.

s ¶ Deueniēdo itaqꝫ ad obiecta cōtra dictū tutorē.Et prio ad id qđ p̄mo loco obijciebatur ꝙ nō descripsit nomina debitorū vr̄ ꝙ ex hoc nō debeat remoueri vt suspectus deducitur nō solum ex his que dicta sunt.s.in secūdo euidētiali.sed etiā qꝛ nō videt̄ ꝙ sit talis culpa.Ex qua debeat iudicari suspectus.Si sepe dixit notario ꝙ illa debita describeret in inuentario.debuit enim credere ꝙ notarius q assum pserat officium scribēdi dictum inuentariū deberet esse fidelis.Et i inuentario ea describere.Et lʒ forte posset sibi impingi aliqua negligentia non vr̄ ꝙ sit talis ꝙ ex hoc debeat iudicari suspectus.attētis alijs circūstantijs.s.dictis. Et si asscriberet̄ dolo.nō vr̄ magnus dolus propter quem deberet remoueri s̄m premissam theoricā Bar.

t ¶ Nec etiam videtur ꝙ possit eidē obijci ꝙ vendidit domū pro dotādā sorore defuncti.saltem presupposito ꝙ esset dotanda de bonis pupilli:quia pro dote vendi possunt res stabiles.vt habetur in.l.ob es.C.de predi.mino.⁊ in.l.lex que tutores.C.de administra.tutorum.

v ¶ Et maxime cum mihi presupponatur ꝙ interuenerit decretum iudicis prout reqritur in hmōi alienationibus bonoruʒ imobiliū pupilloꝝ.C.de p̄di.mi.in rubro.⁊ quasi per totū nigrū.pro quo decreto iudicis presumit̄.ar.l.berēnius §.gayo.de euic.⁊.c.in p̄ntia.de renun.⁊ ꝙ per Imo.in.c.innotuit.de eo qui fur.ordines susce.⁊ ita no.Specu.in ti.de emp.⁊ ven.§.nūc dicendū v̄.⁊ breuiter sciās.⁊ ibi bal.⁊ no. ꝙ vbi est gl.in.l.j.C.de fi.instru.⁊ iure aste.fis.lib.x.tex.in.l. ab ea parte in fin.ff.de proba.quem ad hoc allegat Anto.de but.in.c.qđ sicut in penul.cbar.de elec.

x ¶ Idem vult Bal.in.l.quacūqꝫ.§.fi.ff.de publi.⁊ in.l.cum hij.§.si p̄tor.ff.de transac.⁊ in.l.fi.C.de p̄di.mi.Imo.in.l.si quis cū afr in fine.de ver.obli.⁊ in fi.adduci p̄sit.d.Alex.de imo.cōsi.lxxxiiij.allat Bal.in.l.qcunqꝫ.C.de bo.qꝫ lib.⁊ in addi.Spec.ti.de appel.in.xj.col.⁊ in.l.nō aliter.de adop.⁊ in.l.fi.C.de p̄di.curi.lib.x.argu.d.l.j.de p̄di.curi.⁊.l.manumissiones per lr̄as.de manu.vin.⁊.d.l.ab ea parte.⁊.l.ij.ff.de probatio.⁊.c.accepimus.de etate ⁊ qualita.⁊.c.in presentia. de renuncia.facit optime qđ not.Bal.in.l.cum te minorem circa mediū.C.de proba.⁊ in.l.ij.§.ꝙ obseruari.iiij.col.C. de iura.calū.⁊ in.l.idem.ff.de testa.tu.Et Ang.in.d.l.cū te minorē qui volunt ꝙ lʒ allegans minorē etatē illam ꝓbare teneatur.tn̄ secus est si ei fuerit datus tutor vel curator.qꝛ tunc presumitur pro minori etate pp decretuʒ pari ratione. idem in probatione furoris propter decretum.

y ¶ Iuuat etiam cōsensus matris que non vr̄ voluisse damnificare filiū consulitur.n.iudici ꝙ reqrat parentes pupilli.l. magis puto.§.igit̄ in p̄mis.ff.de reb.eo.Nec dʒ mater allegare ꝙ dicta alienatio fuerit dolosa vel culposa cum alleget turpitudinē suam:qꝛ nō debuerit cōsentire.Attento ꝙ nō pōt pretendere ignorantiā attēta necessitudine ⁊ tutela quā gesserat.Nec debet quis impingeri alteri qđ ipse est in pari causa.argu.l.vero.ff.solu.matri.⁊ in.l.in arenam in fi.C.de inoffi.testa.Et licet bona imobilia minorum non debeant alienari nisi deficientibus alijs rebus minorum.l.j.in prin. ff.de rebus eo.⁊.l.magis puto.§.ne passim eo.ti.

z ¶ In iudicem autem de quo cōfidit remittitur istud vt non concedat licentiam alienādi nisi ⁊c.in.d.§.ne passim.⁊.§.sequenti.ideo nō videt̄ ꝙ si iudex id permisit sit adeo imputandum tutori ꝙ debeat vt suspectus remoueri.maxime cū interuenerit consensus matris ipsius pupilli.

⁊ ¶ Et lʒ nō de facili permittat̄ licētia vendendi fundū sterilem.vt dr̄ in.d.l.si fundus sterilis.vbi mouet̄ imperator ea rōne:qꝛ sibi a quo licētia petebat̄ nō poterat p̄suadere fundum esse sterilem cū inueniat emptorē.tn̄ nō ꝓpterea dr̄ ꝙ si lnīa conceditur qꝛ re vera est sterilis.⁊ forte inutilis pupillo imputet̄ tutori intātū ꝙ sit reputādus suspectus.⁊ ꝓpterea remouendus.Et rō illius text.nō est generalis.sepe eniʒ ꝯtingit ꝙ fundus est sterilis ⁊ inutilis vni p̄sone.⁊ tn̄ nō est inutilis alteri p̄sone.⁊ si est inutilis forte desideratur ab altero ob aliquā oblectationem:qꝛ tn̄ p̄dicta nō frequenter accidūt:iō nō immerito dixit imperator in.d.l.si fundus. ꝙ allegatio q̄ fiebat ꝙ fundus erat infructuosus.nō mouebat eum ad concedendum licentiam vendendi eum.

ꝯ ¶ Itē in.d.§.si es alienū nō iminebat es alienū.iō nō mirū si nō p̄mittit̄ alienatio.⁊ insup dato ꝙ dicta domus nō debuisset alienari.non propterea vr̄ ꝙ ex h̄ debeat dictus tutor remoueri vt suspect⁹.attētā qualitate domus alienate ⁊ attēto decreto iudicis ⁊ ꝯsensu m̄ris ⁊ affinitate ipsi⁹ tutoris etiā si ꝓbaret̄ ꝙ aliūde ex bonis.s.mobilibus potuisset cōmode satisfieri dicte doti.qđ tamen non p̄supponitur in themate.⁊ si illud non ꝓbaret res de plano procederet.

ꝶ ¶ Nec obstat ꝙ tertio loco impingit̄ sciʒ paupertas dicti tutoris.qꝛ r̄ndet̄ ꝙ pp paupertatē nō remouet̄ tutor:vt suspect⁹ vt est tex.⁊ ibi bar.i.l.q pietatis.C.de suspe.tu.⁊ lʒ ibi dicat̄ ꝙ si tutor est adeo egenus ꝙ substātiaʒ pupilli p̄clitet̄ dēat ei adiūgi curator.tn̄ de hoc nō agit̄ in h̄ iudicio i quo petit̄ remoueri vt suspectus.lʒ et si aliud actū fuisset nō debuisset ꝓpterea curator adiūgi:qꝛ nō imminet suspicio ne substātia pupilli periclitet̄.ex quo p̄supponitur in themate ꝙ licet dictus tutor nō habeat tm̄ in bonis saltem stabilibus quātum valeat bona pupilli.tamen habet tm̄ in bonis ꝙ non potest dubitari ꝙ si dictus tutor abutitur bonis mobilibus ipsius pupilli non possit de facili satisfieri ex substantia ipsius tutoris indēnitate ipsius pupilli.⁊ insuper si non sufficerent.

sufficiunt bona fideiussorum contra quē poterit haberi regressus: vt presupponitur in themate.

a ¶ Licet etiam si nō dedisset fideiussores testamentū haberetur ꝓ satisdatiōe vt dicit tex. in. l. fi. §. cū antiquas ibi pater no testamēto pro satisdatione sufficiēte. C. de cur. fur. q tex. vult ꝙ iudicium paternū in cōstituēdo tutorē testamētariū faciat cessare suspitionē alas resultantē ex defectu facultatē ipsius tutoris. illud aūt ꝙ allegat contra tutorē ꝙ ipsa male administrat negocia pupilli circa bona negatur per tutorē. Nec p̄supponitur id ꝓbari per accusantē. ideo nō isisto. Itē similiter id qđ allegat ꝙ nō instruit pupillū bonis l̄ris negat ⁊ non p̄supponit negatiuam illam probari: prout ꝓbari dꝫ negatiua per eum qui in ea se fundat per. l. hoc iure ff. de verbo. oblig. ⁊ ibi per bar. ⁊ doc. ⁊ per Inno. ⁊ Hosti. in. c. sup his. de accusa. ⁊ habetur in. c. bone. de elec. imo presupponitur ꝓbari cōtrarium scilicet ꝙ dictus tutor facit dictum pupillum instrui ⁊ doceri litteris.

b ¶ Et lꝫ dicto pupillo cōmiserit aliqualē operam circa equū nō vr̄ sibi imputandū maxime q2 ꝓut audio dictus pupillus est de infima natione lꝫ abundet facultatibus. Nec etiā vr̄ imputādū id qđ sibi appropriauit quātitatem quingētorū aureorū: q debebantur dicto pupillo a cōmunitate firmi nam illud nō fecit secrete: sed palam ⁊ tēdere videt in cōmodū ipsius pupilli. q2 verisimiliter est ꝙ ille q emit dcm̄ creditum adhibiturus esset diligētiam in extorquēdo dictā pecuniam a dicte cōmunitate. ⁊ si nō ipse saltē alij qui habebāt simile creditū. vnde cū ipse tutor se obligauerit referendo se ad tp̄s quo dict⁹ emptor vel alij siles creditores exigerēt a cōitate dcm̄ creditum vel alia credita singula singulis referēdo videt eē magis cōsultū ipsi pupillo q nō habuisset obligatū ip̄m tutorē ad ip̄am pecuniā nisi a tp̄e quo ipse exigisset. lꝫ alij creditores exigissent eorū credita. Item redundat ex alio vtilitas pupilli. s. q2 exactio forte requisiuisset expositionē pecunie q̄ solēt fieri ꝓ expensis litium. ⁊ sepenumero nō reficiunt. ⁊ ꝓpterea dictā appropriationē quā tutor sibi fecit de dicta quātitate pupilli ipsi pupillo nō ascribunt impēse si que fierēt ꝓ dicta exactiōe. ⁊ lꝫ tutor appropriauerit sibi dictā quātitatē cū dilatione tp̄is. tamē illa dilatio nō fit sine vtilitate pupilli q2 lucratur cētum vigintiquinqꝫ aureos ꝓ dicta dilatione. ⁊ cōsequēter lucrat quinqꝫ ꝓ centenario quolibet anno. ⁊ insup cōstat ꝙ est ꝑmissum tutori sibiipsi mutare pecūiā pupilli ⁊ se debitorē scribē pupillo ꝓ ip̄a pecūia mutuata vt expssū i. l. quotiēs. §. sicut i fi. ff. d admi. tu.

c ¶ Nec ēt obstat dicto tutori id qđ quinto loco allegat ꝯtra eum. s. ꝙ nō reddidit rōnem administrationis quolibet anno p̄t p̄ceperat q2 r̄ndet ꝙ ex quo dictus dn̄s Joānes cui reddenda erat ratio stādum preceptū testatoris decessit ita ꝙ nō potuit sibi reddi rō. nec ēt erat p̄sona cui reddēda eēt ratio administrationis. ex quo pupillo non expediebat ꝙ sibi redderetur nec habebat alium administratorem cui esset reddēda dicta ratio. vnde non stetit ꝑ dictum tutorem quominus obtēperaret p̄cepto testatoris sed per casum cōtingētem in personā eius qui requirebat ad implemētum p̄cepti testatoris. ⁊ ꝓpterea nō est imputādum nō implenti prout in simili habet in. l. que sub conditione. §. quotiens. ff. de cōdi. insti. ⁊ in. l. j. C. eo. ti. cum si.

d ¶ Nec ob. d. l. celsus. q2 ibi post lapsum termini poterat impleri p̄ceptū arbitri. ⁊ opabat eundē effectū ꝓut si solutio fuisset facta in tēpore q2 soluēti resultabat pariter liberatio ex solutione facta post termnū ⁊ erat cui solui poterat ꝓut arbiter p̄ceperat. Sed in casu isto nō ita contingit q2 deficit p̄sona de qua testator confidebat in reuisione. ita ꝙ si alteri reddita fuisset non fuisset satisfactum mēti testatoris ꝑcipiētis. ⁊ forte dictus perus reddēs alteri rōnem non consequutus fuisset eundē ꝯctū. s. liberationis a redditione rōnis. Ad quā reddēdā astringit post finitā tutelā. ff. de tute. ⁊ rōnibus distrahē. l. nisi tutela. ꝓut videt ꝙ liberaret si reddidisset rōnem dn̄o Jo. ex p̄cepto testōris. cui testatoris p̄cepto heres tenet acqescere ꝑ iura vulgaria.

e ¶ Nec etiā reddit suspectū dictū tutorem: eo quia sibi appropriauit vnum par bouum dicti pupilli. nam tutor palam ⁊ bonafide potest sibi appropriare rem pupilli in. l. pupillus §. sane cum sua glo. ff. de auctori. tuto. ⁊ l. tutor rerum. ff. de admini. tuto. vbi tutor rem pupilli sibi appropriauit. ⁊ p̄ciū ascripsit rationibus pupilli ⁊ sibi non imputatur sed approbatur dicta appropriatio. ⁊ licet ibi res fuerit alteri vendita. ⁊ illo non soluente p̄cium rem venditam pro se retinuit. non tamen videt ꝙ ex hoc deberet magis appropriatio validari. cum per vēditionē nō fuerit trāslatam dn̄ium nisi ꝑ traditionē. l. traditionibus. C. de pac. qnimo facta traditione nō transfertur dominium in emptorē nisi soluto p̄cio vl̄ habita fide de p̄cio. §. vēdite. insti. de re. diui.

f ¶ Unde propter dictam vēditionem alteri factam non desierat eē res pupilli. Et consequēter rē pupilli sibi appropriauit. ⁊ tamen sibi non imputat. ex quo p̄cium ascripsit in rōnibus pupilli. Et licet Bald. in. l. cum ipse. C. de contrahen. emp. vbi est tex. ꝙ tutor potest bona fide ⁊ palam emere rem pupilli dicat ꝙ si ipse emit non interueniente auctoritate alterius tutoris. vel non emēte ab alio tutore non valeat emptio: lꝫ facta palam ⁊ bonafide quia dꝫ esse distantia personarum inter emptorē ⁊ vēditorē. ⁊ sic non p̄t quis vēdere sibiipsi s̄m eum. tamē glo. ⁊ Bar. in. d. l. pupillus ⁊ gl. in. d. l. nō existimo. de admi. tuto. secus volunt pro quibus facit. d. l. tutor rerum. vbi pariter militat ratio Bal. ⁊ nihilominus valet non ob. dicta ratio: q2 tutor vendidit nomie pupilli ⁊ sic representando personam pupilli. ⁊ emit nomie proprio. ita ꝙ videt gerere vices duorum.

g ¶ Prout al's cōtingit in iudice circa acta voluntarie iurisditionis in. l. si consul. ff. de adop. facit etiam quod habetur in. l. si plures. ff. de pac. vbi quis gerit vices pluriū personarum. Et satis videtur venditio facta per tutorem assimilari actui voluntarie iurisditionis attento ꝙ contractus ab initio sunt voluntarij in. l. nec emere. C. de iure delib. ⁊ l. sicut. C. de act. ⁊ oblig.

h ¶ Quicquid autem sit de dicto articulo an valeat vel non valeat dicta venditio. ⁊ dicta appropriatio bouum. tamē nō videtur ꝙ ex ea immineat aliqua suspitio contra tutorem: vt satis dep̄henditur ex iuribus. supradictis. ⁊ q̄ in eis habentur. Concludo itaqꝫ ex predictis ꝙ dictus perus non est remouendus a tutela tanq̄ suspect⁹. ⁊ consequēter absoluendus a petitione dicte m̄ris quatenus ipsi⁹ perijt ip̄m ꝓnūciari suspectū. ⁊ a dicta tutela remouēdū.

i ¶ Nec mihi videt ꝙ dicta mater habuerit in hac parte iustam causam litigandi. Et si ita est succedit iuris dispositio ꝙ debeat in expensis in hac parte factis condemnari per. l. ꝓperandū. §. siue autē alterutra. C. de iudic. ⁊ q̄ habent in. l. eum quē temere. ff. eo. ⁊ in. c. a. finē litib⁹. extra de do. ⁊ contumacia. Et insup fui p̄ncipaliter cōsultus. Ideo ⁊ quia satis prolixus. Ideo super alijs que in puncto deducuntur breuiter ⁊ perpunctorie transibo.

k ¶ Super eo igitur de quo queritur an sit dictus pupillus alendus apud tutorem dicendum ꝙ id remittitur de iure i arbitrio iudicis qui habet arbitrari affectionem ⁊ qualitatē personarum. vt est tex. ⁊ ibi doct. in. l. ij. C. vbi pupillus edu. de. Et lꝫ in casu isto pro intentiōe matris faciat. ⁊ sic ꝙ nō alatur apud dictum perum. ⁊ cōsequenter apud amitam pupilli tutoris vxorē. q2 spes successionis que resultat ex substitutione causat suspitionem. vt est text. in. d. l. ij. Facit autē ex aduerso affectio ⁊ qualitas ipsi⁹ amite que presupponuntur in themate. ⁊ etiam qualitas tutoris testamētarij. ⁊ etiā quia prout percepi fuit pluribus annis alimētatus apud dictos tutorem ⁊ amitam. ⁊ fuit fideliter educatus.

l ¶ Itaqꝫ ex preterito potest presumi in futurum per ea que habentur in. c. scribam cum similibus. de presump. Et quia regulariter apud tutorē pupillus educari dꝫ prout sumi vr̄ ex dictis Glo. ⁊ Saly. i. l. j. C. vbi pupill⁹ educari de. Apud matrē aūt nō videt ꝙ sit educandus: q2 sibi vitricū pupilli sibi induxit. vt est tex. in. d. l. j. Nec p̄supponit i themate alia persona qua vellet ꝙ apud eam pupillus educaretur. tandē hec omnia sunt remittenda arbitrio ipsius iudicis qui habetur considerare quid magis expediat ipsi pupillo.

m ¶ Ad aliud autem ꝙ queritur de ratione reddēda per matrem que vt tutrix negocia pupilli administrauit per annum cum dimidio dicendum est ꝙ sine dubio cogi dꝫ ad reddendum rationem. q2 regulariter omnes tutores finita tutella reddere rationem debent. ff. de tute. ⁊ rati. distrahend. quasi per totum. Et ideo debebit mater cogi ad reddendū rōnis administrationis dicto pero postq̄ fuerit absolutus a dicta petitione suspecti tutoris.

n ¶ Circa aliud autem de quo querit cui pena subiaceat mater per transitum. Ad secunda vota recurrendum est ad ea que habentur in. l. femine. ⁊ in auctē. ibi positis. C. de secū. nup. in quibus iuribus statuitur ꝙ amittit ꝓprietatem eorum que lucrata fuit de bonis primi mariti siue immediate siue mediante successione filiorum dummodo supersint filij primi matrimonij. Laus deo.

¶ Statutum siue decretum factum per illustrissimum dominum perfectũ sinogalie: vt nullus possit vẽdere possessiones sitas intra suã iurisditionẽ sine licẽtia alicuius iudicis sub certa pena. An vẽdicet sibi locũ in personis que sunt de iurisditiõe ecclesie vẽdẽtibus possessiones quas habent in tra iurisditionẽ pfati illustrissimi domini. Itẽ verba ista sentẽtiamus ꝙ tales possessiones sint omnimode iurisditiõis illustrissimi domini ⁊c. An que onera dñis illarũ possessionũ iponi possint esto ꝙ ipsi sint alterius iurisditionis. Itẽ an rõ enim possessionũ quas quis alterius iurisditionis hꝫ in alieno territorio possint imponi onera personalia. ⁊ que imponi possint ⁊c.

¶ Consilium. cxcix.

In nomine domini

nostri iesu christi. ¶ Circa primũ cõsultationis articulum dicendum videtur ꝙ dictum decretum iuri possit q̃r videtur dictuꝫ decretum adijcere quandam qualitatem cõtractui venditionis.

a ¶ Qr q̃tũ ad ordinationẽ ɔ̃ctus attẽdunt statuta loci. vbi ɔ̃ctus celebrat. l. si fundus. ff. de euic. ⁊ in. l. ij. ff. quo. te. ap. ⁊. l. si nõ speciali. C. de test. Et tenẽt Bar. in. l. cũctos populos. C. de sum. tri. in. j. ⁊. vij. q. ⁊ Bal. in. l. extra territorium ff. de iuris. om. iudi. ⁊ in. l. j. C. de eman. libe. ⁊ doc. in rub. extra de cõstͤ. ⁊ cõsequẽter statutum potest imponere legem contractui ordinando.

b ¶ Facit qd̃ no. Bal. in repe. d. l. cũctos populos col. xl. dicẽs ꝙ statutũ disponẽs ꝙ de quolibet ɔ̃ctu soluat gabella statutũ ligat ẽt forẽsem in territorio ɔ̃hentẽ. Ideo pariter dꝫ ligare forensem statutũ disponẽs ꝙ in ɔ̃ctu vẽditiõis requirat lnia statuẽtis. Et maxime in casu isto in quo est per snias attributa oimoda iurisditio in locis vbi sunt sita pdia de quibus agit verbũ enim oimoda vr ꝙ q̃r vl'e nihil excludat. ar. c. solite. de maio. ⁊ obe. ⁊ canonis romanorũ. xix. di. cõcor. Et maxime q̃r dictũ statutũ videt respicere res potius psonas. Et ex quo imponit penam contrafacienti non mediocrem videt ꝙ per statutuꝫ efficiatur ꝙ contrafactum sit delictum. Et cõsequẽter cõtrafaciẽs delinquat ⁊ forensis delinquẽs in territorio alieno subijcit iurisditioni iudicis seu dñi territorij in quo delictũ cõmittit. ⁊ ibi sortit forũ. l. j. ⁊ auc. qua in ꝓuincia. C. vbi de cri. agi opor. ⁊ in. l. secularij. ff. de extraor. cri. ⁊ per glo. in. c. a nobis. de sen. excõ. ⁊ tꝫ Dy. in. l. fi. ff. de acc. ⁊ Ja. de are. ꝓut dicit bar. in. l. cunctos populos. C. de sum. trini. in. ij. q. Et ex his videt ꝙ hodiẽses lꝫ nõ sint de territorio senogaliẽ. si vendiderunt eorum possessiones sitas in territorio senogalie inciderint in penã dicti statuti seu decreti dñi prefecti.

c ¶ Tñ his nõ obstãtibus ɔ̃riũ puto de iure rñdẽdũ: vꝫ ꝙ dicti vẽditores nõ inciderint in penã dicti decreti lꝫ vẽdiderint non habita nec requisita licentia a dicto prefecto.

d ¶ Nã est aduertẽdũ ꝙ aut statutũ seu decretuꝫ superioris territorij prohibet sub pena id qd̃ est delictũ d̃ iure cõi: aut prohibet qd̃ nõ est delictũ de iure cõi: ꝓut est vẽdere rẽ suã sine lnia alterius cũ d̃ iure cõi rei sue quilibet sit moderator ⁊ arbiter. l. in re mandata. C. man.

e ¶ Primo casu an a pena statuti excusent forẽses sunt opi. Nã gl. in. d. c. a nobis. ⁊ Dy. ⁊ Ja. de are. ⁊ Bar. vbi. s̃. tenẽt ꝙ nõ excusentur. Et idẽ tꝫ Pe. de ancha. in repe. c. j. de consti. in anti. dicẽs ꝙ lꝫ forẽsis ꝓbabiliter ignoret statutũ. nõ tñ ignorabit delinquere vr cõsensisse in oi genere pene. ar. no. in. l. j. §. bestias. ff. de postbu. ⁊. l. fi. de cri. expi. here.

f ¶ Et facit qd̃ no. Bar. in. l. diuus. ff. de sicca. ẜm eũdẽ Pe. de ancha. in. d. c. j. xij. q. pn. col. cvj. ⁊. cvij. ⁊ ipse tꝫ ipse Pet. de anch. in. c. vt animarũ. in prin. e. ti. li. vj. tñ Jo. an. d. Ant. ⁊ Imo. in. c. cognoscẽtes. e. ti. in antiquis tenẽt ꝙ etiã dicto casu delinquẽs excuse at a pena delicti statutaria qd̃ ⁊ tꝫ Jo. an. in addi. Specu. in titu. de cõsti. §. penul. ꝓ quo. d. c. vt animarũ sancto. §. statuto q̃ loquit in furto qd̃ est delictuꝫ de iure cõi. Et lꝫ dictum. c. loquatur in pena spirituali excõicationis: tñ Dñicus de sancto Geminiano dicit ꝙ illud capitulum indistincte procedit. istud tñ membrum non attingit casum nostrum.

g ¶ In secũdo aũt casu Bar. vbi. s̃. distinguit ꝙ aut forẽsis verisimiliter sciuit vel scire debuit. Illud esse prohibitum: q̃r cõiter vbiq̃ꝫ est ꝓhibitum vt portare arma ⁊ mercimonia nõ soluta gabella: vel q̃r diu morã traxit in loco. ⁊ tũc forẽsis non excusetur: aut predicta cessant ⁊ tunc excusat a pena statuti ẜm eundem Bar. Et idem tenent ibi Bal. qui idem tenet ⁊c. lꝫ per alia verba in. l. data opa. C. qui accu. non pos. ⁊ eandem distinctionem facit Jo. an. in. d. c. vt animarum.

h ¶ Et ꝙ regulr forensis excuset a pena statuti voluerunt Jo. an. in dictis additionibus. de cõsti. §. pe. ⁊ ipse ⁊. d. Ant. ⁊ Imo. i. d. c. cognoscẽtes. ⁊ Pau. de eleazarijs in ꝓhemio clementinarum. ⁊ Imo. in. l. si vo. §. de viro. solu. matri. Cum itaq̃ꝫ non presupponatur in themate ꝙ dicti hodiẽses diu moram traxerint in dicta terra Senogalie ⁊ non sit tale factum qd̃ gñaliter soleat esse prohibitũ non inciderunt in penam qui vendiderunt nõ petita licentia dato sine preiudicio veritatis ꝙ dictũ decretuꝫ potuerit ligare forenses habentes noticiam de dicto decreto. pp enim iustam ignorantiam que presumitur. l. verius. ff. de ꝓba. ⁊ regula presumit ignorantia in. vj. ⁊ lꝫ posset instari vtrũ dictum preceptũ liget hodienses hñtes noticiam sup quo vidi consultum per plures rõnes ꝙ non liget ipsos hodienses. tñ q̃r sup hoc non sum cõsultus ⁊ nũcius instat pro expeditione. Et ego sum alijs negocijs occupatus. Ideo cum de hoc non queratur in themate non me super hoc intromitto.

i ¶ Circa scd̃m est aduertendum ꝙ snia predicta tam domini epi q̃ꝫ reuerendissimi. d. Cardinalis q̃ꝫ etiam laudus dñi Joãnis andree nihil spãliter exprimunt de castellari plani nisi ꝙ tam castellare plani q̃ꝫ villa de qbus agebat sint sub oimoda iurisditione senogaliensiuꝫ ⁊ illustris. dñi prefecti. laudum autem dñi Joannis andree solum moderat sniam domini cardinalis circa dictas villas se restringendo ad eas tam circa tractas bladorum q̃ꝫ circa collectas ⁊ munera dictionibus taxatiuis tantum ⁊ dumtaxat.

k ¶ Et sic vr ꝙ in alijs q̃ꝫ in villis remaneat snia dñi cardinalis. ⁊ ɔ̃ñter dictum castellare simplr ⁊ absolute subijciat oimode iurisditioni dictorũ senogaliẽ. ⁊. d. prefecti. ⁊ ɔ̃ñter possint iponi pro possessionibus dicti castellaris onera realia que possent imponi etiam non subditis. l. de his. C. de epis. ⁊ cleri. ⁊. l. iubemus nullam. C. de sacrosan. ecde. ⁊ in. l. rescripto. §. sciendum. ff. de mune. ⁊ hone. ⁊ ibi per glos. ⁊ Bar. ⁊ per eum in. d. l. de his. ⁊ in. l. cum neq̃ꝫ. C. de incolis lib. x. ⁊ in. l. j. C. de mu. ⁊ in quo loco eo. lib.

l ¶ Et etiã vr ꝙ si dicta ciuitas senogaliẽsis ⁊ dñs pfectus habent ex antiquata ɔ̃suetudine ius collectãdi nõ subditos ꝓ rebus situatis in eoꝝ territorio. ꝓut habẽt cõiter oẽs ciuitates. Italie ꝓut dicit bar. in. d. l. j. C. de mili. ⁊ in. q. loco. ⁊ bal. in. l. ẽt. C. de execu. rei iu. vr ꝙ ꝓut alij forẽses possunt collectari ꝓ rebus sitis in dicto territorio senogalien. Ita ẽt possint collectare ẽt hodiẽses. Constat enim potestas collectandi depẽdet ex iurisditiõe: vt depꝛehẽdit ex iuribus pallegatis. ⁊ sic vr ꝙ sub oimoda iurisditiõe cõprehendat dicta ptãs collectãdi: q̃r illud vniuersale oimoda vr oia cõprehẽdere que ptinẽt ad iurisditionẽ. ⁊ nihil excludat. argumẽto eorũ q̃ habent in. l. iulianus. de leg. iij. ⁊. c. solite. de maio. ⁊ obe. cum si. maxime stãte dicta lõgissima ɔ̃suetudine. vt presupponit in dicto loco ꝓut in alijs ciuitatibus Italie.

m ¶ His tamẽ nõ obstãtibus cõtrariuꝫ puto de iure respõdendũ. Ad cuius rei euidẽtiam pmitto ꝙ ał's iam diu est ꝙ cõsului ꝓ hodiẽsibus: ꝙ nõ tenerent ad collectas ⁊ munera ꝓ possessiõib' quas tenebãt in dictis locis: q̃r psupponebatur ꝙ dicti hodiẽses lõgo ⁊ lõgissimo tempore nõ soluerãt aliqd senogaliẽsib' nisi certã q̃ñtitatẽ taxatã. iõ ɔ̃cludebã ꝙ dato sine piudicio ṽitatis ꝙ dci senogaliẽses ⁊ eorũ dñi hñent ius iponẽdi vectigalia gabellas vel collectas.

n ¶ Tamẽ aduersus istud ius competebat prescriptio. x. an. ⁊ saltẽ prescriptio. xxx. vel. xl. an. ꝑ no. ꝑ Barto. Ange. Imo. ⁊ Pau. de ca. in. l. illicitatio. §. earũ reruꝫ. ff. de pub. q̃ hoc firmant. ⁊ per eũdẽ Bart. ⁊ pau. de ca. in. l. si publicanus. §. in vectibalibus. eo. ti. ⁊ si fuerat exactuꝫ vectigal vel collecta ꝓ aliquibus rebus nõ ꝓ alijs nõ poterit postea exigi pro illis rebus: ꝓ qbus nõ fuerãt exacte vel a personis a qbus non fuerũt exacte dũmõ venerit casus exigendi predicta. vt no. Bar. in. d. l. si publicanus. §. in vectigalibus.

o ¶ Prout enim noua vectigalia imponi nõ pñt nisi ꝑ ꝓncipem. vt. C. vt noua vectigalia. l. ij. ⁊. iij. Et pariter nec noue gabelle. q̃r est eadem ratio. ⁊ pariter in eis loquuntur Ang. ⁊ Pau. de cast. in dictis iuribus. ⁊ per. d. l. ij. ⁊. iij. Bald. ibi not. ꝙ ciuitates que subsunt principi non possunt noua datia imponere ⁊ imposita non debent solui. ⁊ consequenter illa iura. trahit etiam ad collectas. ⁊ merito quia videtur eadem ratio vt hec latius deduxi in dicto alio consilio quod

poterit

poterit ostendi. Ideo vlterius super hoc non insisto.

p ¶ Sed cōcludo ꝙ ante dictas sententias satis clarum erat ꝙ hodienses non tenebantur ad collectas vel tractas grani neqꝫ ad alia onera realia vel personalia senogaliensibus ꝓ rebus eorum quas possidebant in dicto castellari plani vel i dictis villis nisi ad certam taxatam quātitatem ꝓ reb⁹ sitis in dictis villis.

q ¶ Dictum autem laudū ꝙ fuit a partibus emologatū nō obstat predictis nec recte intuēti nocet. In predictis ipsis hodiensibus: sed potius ipsos iuuat. ex quo enim expsse disponit ꝙ pro rebus sitis in dictis villis tm̄ teneātur ad collectas negat pro alijs rebus ad collectas teneri prima enim oratio est perfecta ꝙ pro rebus sitis in dictis villis tm̄ teneatur ad collectas.

r ¶ Et illa dictio tātū nō respicit quātitatē que postea taxatur. sꝫ respicit collectas si punctaꝛ ante dictionē tm̄. ⁊ sic dictio tm̄ determinat sequētia. Si vō respicit ꝓcedētia tūc est sensus ꝙ ad collectas teneātur tm̄ pro rebus sitis in dictis villis ⁊ cōsequēter nō ꝓ rebus sitis in castellari.

s ¶ Quantitatem autē respiciūt illa verba sequētia ⁊ non vltra que alr̄s essent superflua ꝙ in dubio nō est presumendū per. l. si quādo. ff. de lega. j. ⁊. c. si papa. de priuile. lib. vj. ⁊ qd̄ not. Bald. in rubrica. C. de fide instrumē. dicēs ꝙ nullū verbum instrumenti debet interpetrari positū sine virtute aliquid operandi. ⁊ maxime dicta taxatiua tantū non dꝫ interpetrari ꝙ respiciat quantitatem soluendam pro collectis de qua subditur.

t ¶ Quia cōcludētius fuisset dcm̄ ꝙ teneantur ad quattuor bonon. ꝓ collectis. ⁊ fuisset fcā cōtinuatio orōnis ⁊ nō interposita dictio: vꝫ vt recte intuēti pꝫ ad sensum. Facit etiā qꝛ verba precedētia vel sequētia referunꝛ potius ad ꝓxima q̄ȝ ad remota. vt no. in. l. si idem cū eodē in fi. ff. de iurisdi. om. iud. Facit. l. cū delanionis. §. asinā. de fun. instr. ibi proxima copulata succedant. ⁊. l. ij. ff. de sta. homi. Sit ergo conclusio ꝙ dicto tm̄ non limitet quantitatē postea expssam. sꝫ limitet vl' collectas vel ꝓdia sita i dictis villis. Si autē determinat verbum collectas ꝙ sequitur nō multum confert ad interēum. si autē respicit precedētia est sensus ꝙ pro rebus sitis in dictis villis hodiē. teneantur ad collectas ⁊ nō pro rebus sitis in alijs locis. ⁊ consequēter non pro rebus sitis in dicto castellari: maxime cum tm̄ pro rebus in castellari ꝓdicto ⁊ pro rebus sitis in dictis villis erat cōtrouersia ⁊ de ipsis tm̄ loquebanꝛ snie precedentes super quibus seu saltē super sentētia cardinalis emanauit dictum laudum.

u ¶ Videamus itaqꝫ que interpetratio est melior an ꝙ referaꝛ taxatiua tm̄ ad ꝓcedētia: an ꝙ referaꝛ ad sequētia. Profecto suadet verisil'is ratio ꝙ potius determinet precedētia tū qꝛ sil'is dictio taxatiua in caplo tractāte de tracta frumētorū determinat ꝓcedētia. ⁊ sic predia sita in dictis villis qꝛ posita est dicta dictio in medio verborū de dictis predijs loquētium. argu. l. iij. §. si filius. ff. de lib. ⁊ postbu. ⁊ ex precedētibus sequētia declaranꝛ. l. si seruus pluriū. §. fi. de leg. j. ⁊. l. heredes palam. §. sꝫ si notam. ff. de testa.

x ¶ Et verbum equiuocum si reperitur positum prius in eodem actu vno modo postea positum interpetratur eodē modo: vt alr̄s dicit Bar. in. l. cēturio. ff. de vul. ⁊ pupil. circa medium vsi. vel quid si in ꝓcedētibus. tum ēt qꝛ sitia equiuoca declaraꝛ ex actis. l. si quis ad exhibēdum. ⁊ ibi ꝑ gl. ⁊ Bar. ff. de execu. rei iudi. Et in actis prout mihi dicit apparet ꝙ ꝓ possessionibus sitis in dictis villis hodiēses soluebant certam quantitatē pro collectis. ⁊ pro possessionibus sitis in dicto castellari nihil soluebant. ⁊ ideo suadēt ad precedētia ꝙ collecte ꝑ hodienses soluantur senogaliē. seu eorum domino: dumtaxat pro possessionibus sitis in dictis villis. pro quibus soliti erant soluere ⁊ non pro possessionibus sitis i dicto castellari. ꝓ quibus longissimo tpe non soluerant ⁊ soluere nō tenebantur: prout late deduxi in alio consilio.

y ¶ Nec vllo pacto est verisimile ꝙ pro possessionibus pro quibus nihil vnq̄ȝ soluerūt: plus voluerit laudans grauari hodiēses q̄ȝ pro possessionib⁹ pro quib⁹ soluerant. prout plus grauarētur si simpliciter pro possessionibus sitis in castellari tenerētur simpliciter ad collectas ꝓut alij forēses. Ita ꝙ est verisimile ꝙ de mēte laudantis foret arctare hodiēses ad soluēdum collectas pro possessionibus tantum. pro quibus tenebantur ⁊ soliti erant collectas soluere. tamē sm̄ moderationē que subditur in laudo ⁊ non arctare hodiēses ad soluendum collectas pro possessionibus. pro quibus non tenebantur nec soliti erant soluere ⁊ non adhibere aliquam moderationem ne sequatur absurdum ꝙ in plus grauarentur ꝓ rebus pro quibus nihil erāt soliti soluere nec quicq̄ȝ soluere tenebantur: q̄ȝ pro alijs pro quibus soluere soliti erāt ⁊ soluere tenebantur.

ꝫ ¶ Argumētū enim ab absurdo optimum est in iure in. l. nā absurdum. ff. de bo. liber. ⁊. l. scire oportet. §. aliud. ff. de excusa. tuto. ⁊ maxime qꝛ presumiꝛ ꝓ sentētia iudicis ꝙ sit iuste lata. l. herēnius. §. gaia. ff. de euic. ⁊. c. in ꝓsentia. de renū. ⁊ per Inno. in. c. innotuit. de eo qui fur. or. suscep. Et pariter videtur dicendum in arbitrio qꝛ arbitria redacta sunt ad instar iudiciorum. l. j. ff. de arbitris.

⁊ ¶ Et ꝓsertim ita est coniecturandum. ⁊ qꝛ arbiter fuit doctor iuris adeo ꝙ non est verisil'e qd̄ ex ignorantia vel dolo cōtra iusticiam laudaret. maxime ita absurde. Ideo non suadet ratio ꝙ taxatiua respiciat collectas vel si volumus instare ꝙ collectas determinet potest instari ꝙ determinet etiā possessiōes villarū. ⁊ sic in medio posita referatur ad ꝓcedētia ⁊ sequētia. ꝓut alr̄s dicit tex. in. d. l. iij. §. si filius de libe. ⁊ postbu. ⁊ tūc magis faueret hodiensibus. qꝛ esset sensus qd̄ ipsi tenerētur dūtaxat ad collectas pro possessionibus sitis in villis. ⁊ nō ad aliud ꝓ dictis possessionibus. Item ꝙ non tenerētur ad collectas pro alijs rebus q̄ȝ pro rebus sitis in dictis villis. ⁊ tunc hodienses non tenerentur ad collectas pro predijs sitis in dicto castellari.

9 ¶ Et facit ꝓ ꝓdictis ꝙ dicit bar. in. l. si pupil. ff. ad leg. falci. dicens ꝙ gabelle sunt res odiose. Et propterea indubio debet fieri interpetratio contra gabellam seu volentem gabellam exigere.

ꝫ ¶ Et ꝓut in gabella ita a paritate rationis dicendū est in vectigalibus ⁊ collectis ꝓut ⁊ supra deductum fuit. Et notatis per doc. in. d. §. earum rerum ⁊ per Bal. in. d. l. j. ⁊. ij. C. vt noua vecti. Facit etiā qꝛ alr̄s dicimus ꝙ testator ⁊ cōtrahentes censentur se conformare cum dispositione iuris. vt no. Bar. in. l. iuriurādi. §. si liberi. ff. de op. libe. ⁊ in. l. hēdes mei. §. cum ita. ⁊ ibi ꝑ alios post Py. ff. ad trebel. ⁊ ꝑ Pe. de anch. post Bal. in. l. tres fratres. ff. de pac. ⁊ ꝑ Imo. in. c. potuit in fi. extra de loca. ⁊ in fi. ff. de cōdi. ⁊ demō. ⁊ multa similia possent adduci. multo fortius dicēdū est in iudice ⁊ in arbitro qui tenenꝛ se conformare cū dispositione iuris. Et idcirco cum dicti hodiēses nō tenerentur ad soluēdum collectas ꝓ ꝓdijs sitis in dicto castellari ꝓut late deduxi i alio consilio non est interpetrandum ꝙ sentētiantes vel laudās voluerit non se cōformare cum dispositione iuris ⁊ recedere a tramite iusticie. Ex quibus omnibus intrepide concludendum est ꝙ dicti hodiēses non teneantur soluere collectas pro rebus sitis in dicto castellari atqꝫ etiā onera realia.

a ¶ Que licet proprie stricte sumendo non videantur venire appellatione collectarū que solent sumi ꝓ oneribus que imponuntur personis ꝓ rebus: vt notat Barto. in. d. l. rescripto. §. sciendum tamen large loquendo veniunt etiam onera realia appellatione collectarū: quia ita colliguntur munera realia. prout munera personalia.

b ¶ Et argumentū ab ethymologia vocabuli bonū est in iure. l. ij. §. appellata. ff. si cer. pet. ⁊. l. xygurij. ff. de vborū significatiōe cū similibus. Et ita sumiꝛ verbū collectas in dicto laudo. vt pꝫ ex sequētib⁹ ibi tā realibus q̄ȝ personalibus q̄ȝ mixtis ⁊c. Ex quibus apparet ꝙ in dicto laudo sumitur verbū collectas ēt pro oneribus mere realibus ⁊ sic differentibus a ꝑsonalibus ⁊ mixtis. Et lꝫ munera realia afficiāt ipsas res tn̄ quia ꝑsone que ipse res possident arctanꝛ ad soluendum illas. Ideo large loquendo possunt dici collecte imponende personis ꝓut rebus. lꝫ improprie. ⁊ ita saluenꝛ omnia verba dicti laudi. que proprie sumpta vidētur sonare in quandam repugnantiam dum loquitur de collectis imponēdis ꝑsonis ꝓ rebus tam realibus q̄ȝ ꝑsonalibus q̄ȝ mixtis.

c ¶ Cum reales collecte nō imponanꝛ ꝑsonis pro rebus. sed cēsenꝛ mixte vt pꝫ ex notatis ꝑ Bar. in. l. j. C. de muli. ⁊ i. q. loco lib. x. ⁊ in. d. §. sciendū. ⁊ ideo dictū laudū sm̄ interpetrationē de qua. s. vult ꝙ hodiēses nō teneanꝛ ꝓ rebus alibi sitis etiā ad onera mera realia ꝓut nec ad personalia vel mixta. nec obstāt sententie late que ꝑ laudum confirmantur quatenus diciꝛ in eis ꝙ predia sita in castellari sint de territorio senogalien. ⁊ ad senogaliēses ⁊ eorum dominium pertineāt ratione territorie ⁊ omnimode iurisditionis.

d ¶ Quia illa verba oīmode iurisditionis possunt interpetrari ꝙ quia sunt plures spēs iurisditionis. s. merū ⁊ mixtū imperiū ⁊ simpliciter iurisditio. l. imperiū. ff. de iuris. om. iudi. ꝑtineāt quo ad omnem iurisditionē. ⁊ sic non solum que

ad simplicem iurisditionem sed etiam quo ad mixtuz & merũ imperiũ vel interpretetur ꝙ ois iurisditio que br̃ rõne territorij ꝑtineat ad senogliensem & ad eorũ dñm. & nulla pertineat ad bodiensesqui pretendebãt hr̃e iurisditionem in dictis locis. & pro hoc facit ꝙ in snia domini cardinalis infertur postea in ver. ita ꝙ ex pmissis ꝙ ex dicta determinatione possessionũ possessiões que sunt versus montem bodiũ sint de territorio & districtu mõtis bodij & q̃ sunt v̾sus senogaliã & eius districtu sint de territorio & districtu ciuitatis senogaliẽsis quasi. s. intellexerit de oimoda iurisditione. s. que a iure cõcedit̃ rõne territorij sꝫ collectare forenses ꝓ possessiõibus regulariter non pertinet iure territorij seu iure omnimode iurisditionis terminate a territorio merito dicta verba omnimode iurisditionis non arctãt ꝙ possint collectari forenses nec imponi noua munera vectigaliũ babellarum vel collectarum.

e ¶ Que impositio ptinet ad solũ principẽ. C. vt no. vectiga. l. j. & ij. ibi p bal. & p doc. maxime ang. & Pau. de ca. in d. §. carũ rerũ ꝓ ut & dixi latius in alio cõsilio. nec est verisilẽ ꝙ sentẽtiãtes vel arbiter laudãs voluerint intelligere de iurisditiõe circa reseruata soli principi. Et satis esset noua collecta si imponeret̃ dictis bodiẽsibus ꝓ rebus dicti castellaris ꝓ qbus antea nulla collecta fuerat imposita. ꝑterea dcã v̾ba oimode iurisditiõis posita snia reuerẽdissimi. d. cardinalis sunt d̾clarata p laudũ dñi Jo. an. ꝙ nõ itelligant̃ quo ad impositionẽ collectaꝝ realiũ ꝑsonaliũ vel mixtarũ. vel ꝓ extractiõe iumẽtorũ nisi quo ad villas tm̃. & sic non quo ad castellare. Et ꝯñr laudũ interpetrat̃ verba dicte snie videlꝫ iure oimode iurisditionis ꝙ nõ intelligant̃ absolute & simpliciter seu generaliter respectu tracte bladorum & collectarum: nisi quo ad villas predictas: & sm̃ declarationẽ moderatã in dicto laudo: & sic respectu castellaris dicta verba oimode iurisditionis declarantur p dictũ laudũ ꝙ nõ intelligantur iurisditioni senegaliensiuꝫ vel prefecti quo ad dicta onera tracte & collectarum.

f ¶ Et p ꝯñs remanet cõclusio supra facta. s. ꝙ bodiẽses nequeãt a ꝑfecto vel senogaliensibus collectari ꝓ bonis sitis castellari ꝑdicto nec cõpelli ad soluẽduꝫ aliqd ꝓ tracta frumentoꝝ & alterius generis bladi qꝛ parte disponit̃ i alio capl'o dicti laudi in quo disponit̃ ꝙ ipsi bodiẽses itelligant̃ ẽẽ obligati ad onus vectigalis tracte grani & reliquorũ bladoꝝ & frumẽtũ ꝓ recollectis in possessiõibus dũtaxat in possessionibus villaruꝫ senogalia vꝫ &c. Ex quo ergo declarãdo & determinãdo sniam. d. cardinalis que loquebat̃ de oimoda iurisditiõe respectu villaꝝ & castellarijs in laudo disponit ꝙ bodiẽses intelligant̃ obligati dumtaxat ad onus vectigalis bladorũ ꝓ recollectis dũtaxat i possessiõib' villaꝝ ḡ ꝓ possessiõib' castellaris declarat̃ ꝙ bodiẽses intelligant̃ ẽẽ obligati ad dictuꝫ onus vectigalis ꝓ extractione bladorum &c.

g ¶ Ex quo ergo de vno pmittat obligationẽ de alio censet̃ negare. l. cuꝫ pretor. ff. de iu. & c. nõne. de presump. & magis stante virtute taxatiue dũtaxat que significat alioꝝ exclusionẽ. auc. ex testã. C. de colla. & l. ob es. C. de predi. mili. cũ si. Et qꝛ dicti bodiẽses non possunt onerari ad soluendum aliquid pro extractione fructuum recollectorum in possessionibus castellaris. nec pro ipsis fructibus per cõsequens nõ potest eis licite precipi ꝙ non extrahant dictuꝫ bladum occasione dicti oneris soluendi dictum vectigal pro extractione dictorum bladorum. Et per hec fit responsuꝫ ad tertiũ quesitum. Laus deo.

¶ Arrogatio facta in pñtia alicuius dñi tpalis in sua terra qui tanq̃ testis fuit adhibitus & de mandato eiusdẽ dñi iudex luci. ꝑstitit auctoritatẽ: an dicat̃ legittime facta. presupposito ꝙ idẽ dominus habebat ex ꝑuilegio impatoris dato suis antecessoribus: vt in terris suis posset imperialia exercere. Itẽ an si ille q põt ꝑstãdo auctoritatẽ actũ ipsuꝫ reddere validum si adhibetur vt testis sufficiat.

¶ Consilium. cc.

In nomine dñi nr̃i iẽsu xp̃i. ¶ Videt̃ prima facie in hac cõsultatione dicẽdũ ꝙ dicta adoptio seu arrogatio valuerit & p ꝯñs dictus magister franciscus tanq̃ filius legittimus succedat dicto colangelo per. l. cũ in adoptiuis. C. de adop.

a ¶ Licet enim arrogatio fieri nequeat sine rescripto vel auctoritate principis per. l. ij. ff. de adopt. & in. l. ij. in fin. & in. l. arrogationes. C. eo. ti. & insti. eo. tit. §. j. Nihilominus videt̃ ꝙ in casu isto sufficiat ꝙ i teruenerit auctoritas comitis qui in loco habet regalia. & sic gerit vices ꝑncipis vigore dictorum priuilegiorum. ac etiam vigore consuetudinis.

b ¶ Isti enim dñi tpales Italie gerunt se ꝓ ꝑncipe in terris sibi subditis exercẽdo in eis indifferẽter iura ꝑncipis. Et reuocare in dubiũ ꝑtãtem istoꝝ dñoꝝ esset reuagare munduꝫ inqt Bal. loquẽdo de dño barnabo dño mediolani in cõsil. mihi. lxxxiij. incip. recolo me consuluisse. vbi cõcludit ꝙ dominus tpalis vicarius imperatoris potest donare concubine illicite: licet hoc sit contra ius commune.

c ¶ Item idem Bal. in consilio mihi. cccxxxij. incip. quẽadmodum imperator concludit ꝙ concessio facta a duce Mediolani habet eadem priuilegia que habet facta a principe. ideo lex bene a zenone. C. quatri. prescrip. locum habet in tali concessione sm̃ eum.

d ¶ Et al's ideꝫ Bal. in consilio mihi. dlxvj. incip. ꝙ vos velitis dicit ꝙ dominus qui habet in loco plenitudinem potestatis potest disponere ꝙ causa appellationis deserta negligentia appellantis restauretur. & cõsequenter veniat euocanda ꝙ non competit nisi principi.

e ¶ Et al's idem Bal. in. l. sancimus. C. de donatio. in. ij. vel iij. colum. refert Barto. consuluisse ꝙ testamentum ꝙ fecit quidam de vrsinis in quodã castro in quo ipse habebat merum & mixtum imperium. licet carerent solemnitatibus. tamen fit validum. & cum hoc videtur transire ideꝫ Bal. licet prius referat Oldra. consuluisse contrarium.

f ¶ Idem voluit Ponta. in consilio. lx. incipiente ad discutiendum voluntatem qui consuluit ꝙ licet dominus Pandulphus de malatestis recognosceret papam in superiorem tamen in terris suis tenet locum principis. ex quo infert ꝙ donatio ab eo facta tenet firmat̃ per dictam. l. hñ a zenone acsi esset facta a principe. Item Bal. in. l. ij. in p'o notabili ff. de orig. iuris. dicit ꝙ omnes reges habent supremaꝫ potestatem. & oia regunt suo arbitrio. & eadem. l. §. initio dicit ꝙ sicut non appellatur a snia imperatoris: ita nec appellatur a sententia regis. Et idem voluit ꝙ Bal. in ꝓhemio. ff. in tertio col. subdens ꝙ omnis rex habet in regno suo plenitudinẽ ꝑtãtis. etiã si regnum habeat in feudũ ab alio rege. & sic loquit̃ ẽt in recognoscente alium in superiorẽ. Idẽ tangit Joã. an. in additione Speculi in titu. de instru. edic. §. porro. in additione magna principis hec subscriptio dicens formaliter multis autem videt̃ ꝙ cum hodie reges in regnis suis de facto vicem imperatoris obtineant. Idem fit in rege ꝙ impatore vt eius donatio nõ egeat insinuatione & eo amplius in his q nõ recognoscũt supiorẽ sm̃ eũ: ex qbus vltimis v̾bis pꝫ ꝙ. s. etiã loquit̃ in regibus recognoscentibus superiorẽ. & ꝙ dicim' in regibus v̾ dꝫ in ipsis comitibus qbus sunt ab impatoribus concessa regalia. ꝓut cõcessa fuerũt. d. illust. & eorũ filijs & hr̃dibus. & ꝑfecto alij etiã dñi temporales ꝑpetui saltẽ de facto in eoꝝ terris fungant̃ vice ꝑncipis. & pꝫ ex dictis. s. ꝑ bal. & Põta. Accedãt etiã que no. Ange. in ꝯsi. ccxvij. sm̃ ordinẽ informis incipi. in eã accusatiõis in. ij. col. dicẽs ꝙ comes in terris suis ꝑnceps est. & qꝛ qd vult lex. est in. l. j. de cõsti. ꝑn. Jõ ꝓut princeps ita comes mediolani delegat causas meri imperij. Ad idẽ ꝙ ꝯsuluit pau. de ca. in ꝯsil. ccxxviij. inci. sup ꝑmo dubio in. ij. col. dicẽs ꝙ nõ solũ nõ recognoscẽtes superiorem habeant iura ꝑncipis & imperatori eqparant̃ ꝓut voluit barr. in. l. hostes. de cap. & in. l. ambitiosa. de decre. ab ordi. faci. & in. l. j. de postli. & in. §. j. a q. app. non li. Sꝫ ẽt vicarij ꝑpetui duces vl' barones. Nã tales pñt facere in terris suis omnia q̃ imperator de iure facere possunt p totuꝫ orbem sm̃ eum.

g ¶ Ex quibus videt̃ dicẽdum ꝙ interuentus dicti comitis in loco sibi subdito. Idem operet̃ ꝙ operaretur interuentus principis. & idcirco cum interuenerit mandatum ipsius comitis. vt presupponitur in themate videt̃ dicta arrogatio facta de mandato. & sic auctoritate ipsius comitis.

h ¶ Et licet ipse comes fuerit adhibitus in testem. tamẽ non aduersatur quominus potuerit auctorari dicte arrogationi quia in his actibus qui sunt voluntarie iurisditionis. prout est adoptio & arrogatio potest quis fingi duplici officio. l. si consul. ff. de adop. prout hanc rationem assignat Barto. in consi. supra relato per Bal.

i ¶ Preterea sola ꝑsentia principis validat actum coram eo gestũ. vbi al's esset nullus. vt est tex. in. l. omniuꝫ. C. de test. Nec requiritur ꝙ ipse princeps interponat auctoritatem: vel aliquid

vel aliquid decernat sꝫ sufficit sola presentia ꝓut ibi volunt Bar.ꝛ Bal.quã.l.loquẽtem in testamẽto trahẽda videtur ad alios casus a paritate rõnis ꝓut sumit̃ ex dictis Jo. an. in.c.j.extra de trãslac.q post Tancbre.ꝛ Vincẽ. dicit sententiam ꝛ trãslactionẽ factam presente papa fore munitam omni solẽnitate.ita ꝙ ꝑdicta videnẽ velle tenere Vincẽ. Joã. and.Bar.ꝛ Bal.ꝙ presentia principis suppleat omnẽ defectum quem haberet actus gestus coram eo. Ita ẽt videt̃ ꝙ sola presentia dicti comitis qui in loco gerit vices principis suppleat omnẽ defectum dicte arrogationis ꝛ eam validet que alr̃s esset inualida.

k ¶Hie tñ nõ obstãtibus ꝯtrarium puto magis iuri consentaneam.s.dictam arrogationem fore inualidã cõsequẽter dictum magistrum frãciscum nõ succedere dicto colangelo.

¶Ex quo vt.s̃.dcm̃ fuit arrogationes fieri nequeunt sine rescripto ꝛ auctoritate supioris ꝑ iura supius allegata. Sed rescriptũ imperatoris vel tenẽtis eius locuꝫ nec auctoritas ipsi⁹ īteruenerũt ĩ dcã arrogatiõe ꝑsupposito ẽt sine ꝑiudicio tenuerit ĩ loco pñcipis.merito dcã arrogatio ñ tenuit.

m ¶Nec ob.ꝙ mãdatũ ipsius comitis intercessit:q2 mandauit fieri arrogationẽ.sed mãdauit notario ꝙ se rogaret de dcã adoptione.Cõstat aliud esse arrogationeꝫ.gestam inter arrogãtem ꝛ arrogatum.aliud esset rogitus notarij q solum tendit ad ꝓbationem actus gesti inter partes.

n ¶Ideo nõ sequit̃ mãdauit notario ꝙ se rogaret.ergo actũ auctorizauit:q2 ẽt de actu nullo potest notarius se rogare ꝛ conficere instr̃m prout quottidie occurrit.

o ¶Itẽ cõstãt aliud esse adhiberi in testem.aliud ẽẽ actum approbare ꝛ auctorizare.aliud esse adhibitum in testẽ.sunt enim officia sepata.Ideo vno ad aliud nõ infertur.arg.l. si. ff.de cal.ꝛ.l.si maritus.C.de dona.iter vi.cũ si.

p ¶Itẽ cõstat aliud esse in presentiã adhibere ꝛ esse presentem in actu.aliud esse actũ approbare ꝛ auctorizare.iura autẽ ꝑlegata scꝫ.d.l.arrogationẽ ꝛ silia iura supra adducta.requirũt rescriptũ iperatoris vel auctoritatem sine qbus disponũt ꝙ arrogatio nõ teneat.merito vr̃ ꝙ non sufficiat sola presentia pñcipis.ꝛ maxime hoc vr̃ dicẽdũ:q2 si pñceps suam auctoritatẽ interposuisset frustra fuisset īterposita auctoritas ꝛ decretũ iudicis inferioris ipsi⁹ pñcipis. Ex quo satis dat̃ itelligi ꝙ pñceps si pñcipeꝫ volui⁹ appellare dictũ comitẽ nõ ītẽdebat decernere seu auctoritatẽ actu ꝑstare q2 tũc frustra fuissent adhibitũ decretuꝫ iudicis inferioris.

q ¶Et insup nõ cõstat ꝙ dicto comiti inotesceret ꝙ dictus magister frãcisc⁹ fuerit sui iuris.ꝛ ꝯsequẽter ꝙ adoptio nõ teneret sine auctoritate pñcipis qd̃ satis est verisil̃e sꝫ qd̃ id ignorare attẽto ꝙ fuit interpositum decretuꝫ iudicis qd̃ reqrit̃ in adoptione hominis non sui iuris:vt in.d.l.ij.ff.de adop.ꝛ insti.eo.titu.§.j.

r ¶Et in arrogatione decretum iudicis inferioris a principe nihil penitus operat̃:vt i.d.iurib⁹.ꝛ i.d.l.arrogatiõe.s.Ex quo verisimiliter deducit̃ ꝙ iudex ꝛ comes nõ intelligerẽt celebrari arrogationẽ sed simplicẽ adoptionem.ꝛ sic ꝙ nõ habuerit noticiã qualitatis ipsius adoptati ꝓut etiã de iure presumit̃ ignorãtia:vt in regula presumitur ignorãtia in vj.ꝛ in.l.verius.ff.de ꝓba.

s ¶Et ideo nisi forte apparet de sciẽtia ꝑdicta staremus claro:q2 nedum auctoritas.sed nec ꝑsentia comitis cẽseret̃ adhibita q2 nõ censet̃ esse ꝑsens q intelligit qd̃ agit̃ in.l. diem proferre.§.coram.ff de arbi.ꝛ ꝙ ibi ꝑ bar.ꝛ in.l.coraꝫ.ff.de verbo.signi.ꝛ sic non obstaret.d.l.omnium.C.de testamen. quatenus loqtur de ꝑsentia principis.ꝛ insup termini.d.l. omnium sunt satis separati a terminis nostris.Nam.d.l. loquit̃ in testamento facto citra solemnitates que specialiter in testamẽto requiruntur.

t ¶Et in casu quo testm̃ factũ corã iudice apud acta fit̃ valet vt est tex.ibi.ꝛ in.l.sancimus eo titu.Inde non mirum si fit̃ corã principe factum valet.Ideo non videt̃ eadem rõ in alijs terminis in quibus nõ valet actus minus solẽnis gestus corã iudice apud acta:ꝛ maxime q2 tanta solẽnitas reqrit̃ in testamẽtis ꝛ in vltimis voluntatibus in qb⁹ ampli⁹ nõ reddit arbitrium vt euitẽtur fraudes.vt in.l.fi.C. de fideicõ.ꝛ in.l.hac cõsultissima in fi.C.q test.face.pos. que falsitas videt̃ cessare qñ actus gerit̃ coraꝫ principe: maxime q2 vbi adest pñceps cẽset̃ adesse copia hominũ.vt ꝓbatur tex. in.d.l.omniũ ꝓbate fidei ꝛ nobiliũ ꝑsonarũ.vt no.ibi doc.ꝛ maxie Raph.ful.ita ꝙ nõ videt̃ eadẽ ratio.vbi solẽnitas adhibetur:ad aliũ finẽ.q nõ respicit copiam testium.ꝛ vbi nõ sufficeret ꝙ actus gereretur coram iudice apud acta.

v ¶Quod maxime videt̃ ꝓcedere q2 tex.in.d.l. omnium assignat rõneꝫ quare non attendat̃ ꝙ princeps non rescripsit nec ostẽdidit suũ cõsensum actui adhibere.videlicet ne videat̃ princeps approbãdo actũ impedire ne testamẽtũ posset postea a testatore mutari ꝓpter reuerẽtiã ipsius principis testm̃ approbantis.vt ibi test.apte declarat. que qdem ratio cessat in actibus q nõ ita de facili mutari possunt ꝓut cõtingit in s̃nia ꝛ trãslatione q̃ ab altera partiũ mutari nequit.ita ꝙ mirum est ꝙ.d.l.oium trahẽda sit ad s̃niam ꝛ trãslactionẽ:ꝓut trahũt Tãcbre.ꝛ Vincẽ.quos refert ꝛ nõ impugnat Jo.an.in.d.c.j.de trãs.lꝫ durũ sit ab eorum auctoritate recedere in decisiuis.

x ¶Dato aũt ꝙ illud dictum ꝓcederet.non videt̃ ꝙ sit extẽdendum ad terminos nostros duabus rõnibus vltra adducta supra q2 ꝑmo nõ videt̃ ꝙ apud istos paruos dominos tẽporales presumatur esse copia nobiliuꝫ ꝛ probatarum personarũ ꝓut ꝑsumit̃ esse apud imperatorem.nã cõtrariũ docet experientia rerum magistra.c.cũ sit in pñcipio. de elect. lib.vj.c.statutum in prin.ꝛ.ti.ꝛ lib.

y ¶Nec presumit̃ isti dñi temporales habere omnia iura in scrinio pectoris sui ꝙ ponderat tex.d.l.omnium.ꝓut ꝑsumit̃ habere imperator propter copiam peritarũ personarũ que sibi assistunt ꝙ nõ verisimiliter cõtingit in comitibus pystilianis vel similibus dominis tẽporalibus.maxie qui solent dare operam rei militari ꝛ nõ legibus.imperatoriã autẽ maiestatẽ opꝫ non solum armis sed etiã legibus esse decoratã.vt in ꝓhemio.insti.in pñ.ꝛ sic in ipsis nõ militat ratio que põderat̃ in tex.d.l.omnium.

z ¶Scda aũt ratio est q2 dato ꝙ cõscientia ꝛ ꝑsentia imperatoris faciat actum censeri esse munitum omni solẽnitati.ꝛ sic suppleat defectum solẽnitatis etiã in alijs actibus q̃ꝫ in testamẽto tamẽ nõ ita supplere videt̃ alios defectus q nõ ita de facili supplent̃.vt est defectus habilitatis ꝑsonarũ q defectus nõ supplet̃:ẽt vbi imperator vel papa actũ cõfirmat supplẽdo eius defectus nisi defectum exꝑmat.ꝓut determinãt Imo.ꝛ Panor.in.d.c.j.de trãslact.adducẽtes no.ꝑ Archi.in canone cenomanẽsem.xvj.dist.ꝙ refert ꝛ sequtur. do. Bened.capra ꝑceptor meus.in.d.c.j.Ideo nõ videt̃ ꝙ presentia imperatoris haberet supplere istum defectum in arrogatione cũ nõ respiciat actus solẽnitatẽ sed ꝑsone inhabilitatẽ q2 ꝑsona sui iuris nõ põt adoptari.ꝛ sic ex multis deducit̃ ꝙ dicta ꝑntia comitis nõ validauit dictã arrogationẽ.

ꝛ ¶Dato etiã sine ꝑiudicio veritatis ꝙ isti dñi tẽporales cẽseant esse loco principis in eorũ terris.qd̃ tamẽ iure nõ cauet̃ nec doc.supra adducti allegant ꝑ iura ꝓbãtia eoꝝ dicta. Et Bar.in cõsilio supra relato ꝑ Bal.nõ dicit titulũ illud valere tanq̃ factũ corã principe.scil tanq̃ gestum corã iudice. Ex quo vr̃ innuere ꝙ ille dominus de vrsinis licet haberet dñium perpetuum.tamẽ nõ equipararet̃ pñcipi.

? ¶Item idẽ Barto.in tractatu suo de tyrãno.in.vij.q. pñci.circa mediũ ipsius.q.sentire videt̃ ꝙ isti dñi temporales nõ censeant̃ principis in eorũ terris quatenus vult ꝙ contractus gesti inter eos ꝛ subditos nõ valeant.ꝑ.l.j.C.de cõtrac.iud.ꝛ sic vult ꝙ.d.l.j.liget etiam ipsos dominos que tamẽ nõ ligat imperatorẽ.ꝑ.l.princeps legibus.ff.de leg.ꝛ facit.c.j.de ꝓba. Et lꝫ bar.loquat̃ in tyrãno.nõ refert q2 suus tractatus militat ẽt in habẽtibus titulũ dñij ab imperatore vel papa.vt pꝫ ex no.ꝑ eũ in.ix.ꝛ.x.ꝛ.xj.q.eiusdẽ tractatus. Itẽ dato ꝙ gesta ꝑ eos habeãtur ꝓ gestis ꝑ iperatorẽ. ꝓut loquunt̃ auctoritates in cõtrarium adducte:nõ ꝓpterea infert̃ ꝙ cõsciẽtia seu ꝑñtia ipsorũ dominorũ tẽporaliũ operet̃ idẽ ꝙ cõsciẽtia seu ꝑñtia imperatoris:q2 q eqparant̃ in vno.nõ sequit̃ ꝙ eqparent̃ in oĩbus. Et lꝫ gerãt vices iperatoris gerẽdo ea q̃ geri ꝑ̃t ꝑ iperatorẽ.nõ sequit̃ ꝙ in oĩbus sint similes iperatori seu iperatori eqparent̃. Nemo.n. dixerit ꝙ dñi tpales aliquarũ terrarũ vl̃ castroꝝ sint super illustres ꝓut est impator.vt hꝫ in auc̃o de illust.ꝛ supillust.

ꝝ ¶Nec ẽt qd̃ qui assistũt hmõi dominis cẽseant̃ in dignitate positi:ꝓut assistẽtes imperatori ꝓut ꝓbat̃ in.l.j.C. d mã. princi. Et sic pꝫ ꝙ non in omnibus equiparantur nec de iure nec etiam de consuetudine.

s ¶Et licet arrogatus esset subditus comiti predicti tamen adoptãs nõ erat sibi subditus.ꝛ tamen in arrogatione pariter interueniãt adoptãs ꝛ adoptatus ita qd̃ non est eadem ratio in presentia dicti comitis qui nullam iurisdictioneꝫ haberet in adoptantem.prout est in iperatore qui censet̃ dominus adoptantis ꝛ adoptati.cum censeatur dominus totius orbis.in.l.deprecatio.ff.ad.l.rod. de iactur. Ex quibus

omnibus remanet supradicta conclusio.s. ꝙ dicta adoptio non valuerit nō obstātibus adductis in ꝯtrium que satis patent sublata per adducta pro hac parte.

b ¶ Et insup nō obstāt indulta imperialia. Nā primo non ob. pmū indultū cōcessuꝫ in anno. M.clxiiij.p Federicū imperatorē cōmitti. Itē in quo cōcedit ipsi comiti ⁊ suis filijs ⁊ heredibus oia q̄ tūc habebat p se vel alios.⁊ que legittime habiturus est ⁊ in specie nominat castrū de sperna:⁊ nō apparet ꝙ dictus comes tūc hrēt castrum pytiliani:nec postea habuerit:⁊ lꝫ in dcā cōcessione cōprehēdant etiā filij ⁊ heredes.tñ nō fit mētio de his q̄ habituri essent ipsi filij ⁊ heredes.sed se restringit ipse cōcedēs ad bona que ipse.idem tūc habebat vel habiturus erat vt demōstrāt apte verba ipsius cōcessionis. Itē regalia ⁊ oēm iurisditionē imperialeꝫ cōcedit ei ⁊ nō filijs si verba cōcessiōis pōderent. Itē loquitur in iurisdictiōe quā habebat imperator in terris ⁊ possessionibus suis videt ꝙ ei restringat ei cōcessionē ad tps tūc pñs.ar.l.si ita cū ibi no.ibi p Bar.ff.de aur.⁊ arg.leg. Silr nō ob.indultū cōcessum p Hēricū alteri comiti idē in āno. M.cxcv.in quo in effectu cōtinet ꝙ cōfirmant oia cōcessa dcō pri suo. Idē ⁊ insup cōcedit qcqd iuris hꝫ imperiū in ciuitate masse. Et cōsequenter nihil apparet de terra pytiliani.⁊ insup nō appet ꝙ comes illustr. Et dñs Nicolaus de vrsin s in quoꝝ pñtia emanauit dcā adoptio fuerint filij descēdētes aut heredes dictorū comitū qbus ꝯcessa fuerūt dicta puilegia. Et ꝯñter dicta priuilegia nō possunt ad eos extēdi de qbus nō loquūtur nō docto alr ꝙ sint hrēdes seu filij illorū de quibus ipsa priuilegia loquunt.lꝫ enīꝫ in adoptione nomine comes illust. Cōstat ꝙ nō est ille comes illust.de quo cantat indultum.

c ¶ Cū inter vltimū indultū ⁊ ipsam adoptionem elapsi fuerint anni.ccc.vel circa.⁊ qs nō psumit posse viuere vltra.c. annos.in.l.fi.C.de sa.san.ec.⁊.l.anni vsufructus.ff.d vsuf.

d ¶ Nec ēt ob.antiq̄ ꝯsuetudo:q2 put mihi dr nō legittime pbat.⁊ lꝫ ego nō pōderauerim sigillatim oia dcā testiū nihilominus vr ꝙ solū conent pbare ꝙ soliti fuerint comites interpouē auctātē i adoptiōib⁹ nō loquētes d arrogatiōibus ꝙ nō releuat:q2 potuerūt tanq̄ simplices iudices loci interuenire cū adoptiōes corā simplicib⁹ magrātibus fieri possint:vt.s.deductū fuit. Itē lꝫ attestent ꝙ auctātē pstiterit adoptiōib⁹.nō tñ deponūt ꝙ eorū pñtia adoptiones fuerint validitate:q2 tñ nō diligēter nō ponderaui dcā testiū nō me extēdo.lꝫ sup his ꝯsultū vidi p excellētissimuꝫ ll.doctorē q sigillatī pōderat attestatiōes in hac parte deducēdo ꝙ nō releuāt nec mihi fuit facta vis super attestatiōibus pdictis:nec puto ꝙ cōsuetudo habeat validare dictaꝫ adoptionē attentis fundamentis.s.deductis.

e ¶ Itē vltra pdcā pōt attētari ꝙ dcā adoptio ñ ē lrīe pbata:q2 nō pducit instrm originale dcē adoptiōis:sꝫ exēplū ⁊ exēplo reglarit ñ credit.l.sancim⁹ C.de diuer.rescrip.⁊ auc. siqs in aliq̄ documēto.C.de edē.⁊ h nisi sit exēplatū cū debitis solēnitatib⁹.iter cetera.n.reqrit citatio.quoꝝ interest ar.l.nā ita diu⁹.de adop.cū si.put h voluit Egydi⁹ ⁊ Boatin.in.c.cū.P.tabellio.d fi.instru.⁊ Spe.i ti.de istru. edic. §.ostēso.v.qualr vt eos refert Jo.an.in.d.c.cū.P.tabellio: q ita rñdet ꝙ ⁊ voluerūt Pe.⁊ Cy.⁊ Gui.de cu.⁊ Spe. ⁊ Inno vt refert Barto.in.d.auc.siqs in aliquo ꝙ tenēs. ⁊ idē tꝫ Inno.in.c.albericus.de test.⁊ in.c.j.⁊.ij.de fi.instru. fm Bal.in.d.auc.siqs in aliquo. Idē tenēs ꝙ ⁊ cōiter tenetur;vt dicit ibi Pau. de ca.idē tenens.ita ⁊ seruat in practica:put dicit Imo.in.d.c.cū.P.tabellio. Sꝫ i dicta exēplatione nō repio quēq̄ fuisse citatū.merito vr ꝙ dictū exemplū nō pbet dictā adoptionē.⁊ sic ex hoc capite vr ꝙ deficiat fundamentū intētiōis dicti magri frācisci. Laus deo.

¶ Agēs rei vēdicatiōe q2 dicat in libello res ad eū ptinere iure dñij vel quasi vt i cā obtineat qūo habeat pbare de iuribus sui. Itē emēs iura q̄ vēditor hꝫ sup re possessa. An dicat hrē titulū habilem ad prescribendū.⁊ p ꝯñs vt eo respectu possit agere publiciana:vel rei vendicatiōe.

¶ Consilium, ccj.

In nomine dñi nrī iēsu xpi. ¶ Lꝫ videat in hac cōsultatiōe pma facie dōm ꝙ.d. Philip.foueat iusti.⁊ reportare debeat sententiā pro se. Nā vr ꝙ legittime fundauerit eius intentionem.

a ¶ Deduxit.n.in libello quasdā petias terraꝝ ad se ptinere iure dñij vel quasi ⁊ aduersariū tenere ⁊ possidere que duo extrema reqrunt in libello sup rei vē. vel publiciana p ea q̄ habent in.l.j.de alie.iudi mutā.cā fac.⁊ tollerat talis libellus alternatiuus.c.abbate sane.i pn.de re iu.li.vj.⁊ hr in.§. alte.insti.de act.⁊ in.l.j.ff.de publi.vñ sufficit ipsi agēti pbare reū cōuētū possidere ꝙ in casu nrō psupponit pbatū nec negat.⁊ probare alterū eꝝ q̄ deduxit alternatiue.s. dñium vel quasi dominiū:q2 in alternatiuis sufficit alteraꝫ partiuꝫ verificari regula in alternatiuis in.vj.⁊ in.l.si is qui duccnta.§.vtrum.cum simi.de rebus dubijs.

b ¶ Sed videt ꝙ p parte agētis sit pbatuꝫ dominiū. attento ꝙ put dicit est pbatuꝫ ꝙ hereditas polydori fuit debita ex substitutiōe dictis frātribus sancti dominici ⁊ hospitali. ⁊ pro parte eorum fuit hereditas.adita ergo in eos fuit trāslatum dominiū rerum que fuerunt dicti polydori.

c ¶ Quia in heredes ipso iure transfert dominiū absq̄ possessione in.l.cum heredes in prin.ff.de acquirē. possess.⁊.l.si ager.ff.de rei vendi.

d ¶ Et si diceret ꝙ substitutio predicta fuisset fideicommissaria.⁊ fideicommissaria regulariter requirat restitutionem hereditatis.l.restituta.⁊.l.facta.ff.ad tre.⁊.§.restituta . insti. de fideicom.here.⁊ nō fuerit doctum de restitutione.respōdetur ꝙ est speciale in ecclesia ꝙ dominium trāseat in fideicommissarium vrem citra restitutionem per.l.fi.C.de sacro sanc.eccle.lꝫ hoc nō sit necessarium:q2 ex quo filij polydori instituti in primo gradu decesserunt in vita polydori prout presupponitur. Ideo non fuit locus substitutioni fideicommissarij : sed directe substitutioni vulgari comprehense sub cōpendiosa per not.in.l.pcibus.C.de impub.⁊ in.l.centurio.ff.eo.ti. Itē videt pbatū ꝙ dicte petie terraruꝫ in libello deducte fuerūt dicti polydori :q2 fuit articulatū ex parte conuenti:si aūt fuerunt polydori.ergo videt ꝙ fuerunt sub dñio ipsius polydori : q2 genitiuus denotat dñium in.l.ij. §.in loco.ff.de relig.⁊ sump.fune. Si dñium fuit polydori. ergo censetur translatuꝫ in heredes qui censent eadē persona cum defuncto.vt in auctētico de iureiuran.a mo.pre.§.j.

e ¶ Et dñium semel habitū censet ꝯtinuatuꝫ in.l.siue possidetis.C.de proba.⁊ consequenter videt pbatuꝫ dñiū fuisse apud dictos fratres hospitale ⁊ successiue vr ꝙ p eos fuerit translatum in dictū martinum cum dicti fratres ⁊ hospitale titulo cuiusdā permutationes dederit dictas petias terrarū dicto martino.⁊ ꝯñr videtur dñium ꝙ habebāt in dictis petijs terraꝝ transtulerint in dictū martinuꝫ. ⁊ successiue martino mortuo translatū fuerit in eius hrēdes per.d.l.cū heredes.⁊ per ꝯñs vr ꝙ fuerit probatū dñium dictarum rerum que petuntur ⁊ ꝯñter videtur probata prima ps dicte alternatiue:dato autem ꝙ nō esset probatum dñium. tamen videtur ꝙ censeatur probatum quasi dominium.

f ¶ Quia dictus Martinus habuit a frībus ⁊ hospitali titulum pmutationis habile ad trāslationem dñij: ⁊ postea habuit possessionē que presumit habita ex titulo pcedenti.l.ij. C.de acqr.pos.in.l.j.C.de iponen.lucra.descrip.l.x.ergo vr ꝙ qsiuerit quasi dñiuꝫ:ex quo causat publiciana per.l.quecunq̄.ff.de publi.q̄si per totum ti.⁊ per.§.alie.insti.de act.⁊ licet ēt pars cōuenta habeat titulū vel possessionem. tñ titulus ptis agentis ⁊ possessio ipsius quatenus censeat probata fuit prior in tpe.⁊ prior in tpe censet potior in iure.c.por. de regu.iur.in.vj.⁊.l.potior.ff.qui po.in pig.ha.⁊.l.quoties. C.de rei ven.cum similibus. Et ex his videtur ꝙ pro parte agentia sit fundata eius intentio ⁊ pars cōuenta non deduxerit aliquam defensionem legittime probatā per quam infringatur intentio partis agentis. ⁊ per consequens vr ꝙ partes iudicis sint in pnunciando dictas petias terrarum spectare ad partem agentē iure dominij vel quasi ⁊ partem conuentam condemnare ad ipsarum restitutionem.

g ¶ Tamen his non obstantibus ꝯtriuꝫ puto iuri magis consentaneū. Ad cuius rei euidentiā premitto ꝙ pro pte agente non vr probatum dñium dictarum rerū. Non enim probatur per dictū articuluꝫ in quo pon.t ꝙ dicte petie terrarum fuerunt dicti polydori ex eo q2 genitiuus in iure multis modis sumit. Nam quandoq̄ ⁊ sepe significat possessionem.l.j.§.ait pretor cuꝫ seq.ff.na.cau.sta.⁊.l.j.§.ij.ff.de arb. ced.⁊ in.l.j.§.domū.ff.de alta.⁊.l.lege cornelia.§. damnum. de iniur.⁊ in.l.si quis domum.de adul.

h ¶ Per que iura dicit Bar.in rub.ff.de no.ope.nun. ꝙ statutum imponens penā cuicūq̄ acceperit reꝫ alterius illud verbum alterius verificatur etiaꝫ in possessore:q2 de lata significatione

gnificatione et de cōmuni vsu loquēdi genitiuus verificat in possessore per dicta iura et per id qd̄ not: glos. in.l.ij.§.j. ff.de origi.iur. ꝙ et tenuit Specu.in titu.de proba.§.viden dum versi.sed pone.et eandem.q. posuit idē Bar. in prohe mio.C.vbi videtur idem sentire

i ¶Et ſm predicta dicta verba dicti articuli sunt equiuoca et ꝯsequēter nō sunt certa ꝙ significent dn̄ium confessio aūt vt preiudicet dꝫ esse certa.l.certū.ff. de cōfessis est enim spēs probationis et probatio dꝫ necessario concludere.c.in presentia de proba.et.l.non hoc.C. vnde legi.

k ¶Et verba ambigua interpetrātur a proferente: qꝛ intelliguntur ſm mentem proferentis.l. in ambiguis orationibus.ff.de regu.iur.et.l.intentione ambigua.ff.de iudi.et saltem videtur ꝙ debeat verificari in habente quasi dominiū vt videatur quodāmodo dn̄s per.d.§.alie insti. de ac.et facit optime tex.et ꝙ ibi habetur.l. item mela .§. sed et si quis ff.ad legē acqui: Ex alio etiam non obstat dictus articulus dicte parti cōuente quia dictus articulus non fuit per reos conuētos productus.Sed per Bernardū eorū auctorem tanꝙ eorum necessariam defensorē:tamen oīa acta fuerūt gesta per actores cōtra ipsos reos conuētos et non contra Bernardum:et prout de causa fuit deducta in cōpromissuꝫ ex forma statuti et cōpromissum fuit celebratum cum reis conuentis:et non cum dicto Bernardo. Et propterea dictus articulus fuit res inter alios gesta. Preterea non preiudicat dictis reis cōuentis.C.res iter alios acta in rubro et nigro.et in.l.sepe.ff.de re iudicata.

l ¶Et maxime dictus articulus non preiudicat ei qui negat dictū articulum:qꝛ ex positiōe negata nō potest negans niti articulo.c.ex eo ꝙ de regu.iur. in.vj.et.l. post legatum in prin.ff.de his quib.vt indig.prout ibi no. Bar.qui ideꝫ no.in.l.naturaliter.§.nihil cōmune.ff.de acqui. posses. ꝙ et communiter tenetur ex his itaꝙ videtur ꝙ pro parte agēte non sit probatum dominium sibi cōpetere in dictis bonis petitis.ꝙ clare dicēdum foret si nō legittime probaretur ꝙ pro parte agente fuerit habita possessio.

m ¶Lꝫ.n.ecclesia maxime et titulo ꝓ hr̄de queratur dn̄ium sine possessione per supra deducta:tn̄ nō querit habēti cām ab ecclesia:qꝛ in eo militat regula.l.traditionibus.C.de pa. et multominus querit quasi dominium sine possessione.

n ¶Quia etiam in casibus dominium queritur sine possessione nō querit sine possessione quasi dn̄iuꝫ : prout firmāt Joan.an.do.Anto.Jmo.dn̄s Floren.et Panor.in rubrica de consue.et Specu.in tit.de locato in .§. nunc aliqua ver. lviij.et Bar.et Bal.in.l.j.ff.de publi.et Bal.in.l. siue autem §.si duobus eo.ti.l.fi.C. de sanc.san. eccle. et merito qꝛ q̄si dominiuꝫ querit ea pretensa causa : qꝛ is qui possidet titu. et bonafide cēsetur vsucapere. Jdeo censet quasi dominus. Adeo ꝙ si cadat a possessione vendicat illā reꝫ quasi prius perfecerit vsucapionem vt dicit tex. in .d.§.alie.

o ¶Hinc est ꝙ qui non potest vsucapere nō hꝫ publicianā et ecōuerso qui vsucapiebat et a possessiōe cecidit publicianā hꝫ.l.eū q in prin.et.l.traditionē.et.l.quecūꝙ.ff.de publi. et in.d.§.alie.Sꝫ sine possessiōe vsucapio nō ꝓcedit.l.sine possessiōe.ff.de vsuca.et.c.sine possessiōe de regu. iur.in.vj.

p ¶Et ꝓpter per dictam rationem ars consului ꝙ q̄si dn̄s vendidit rem suā ab alio possessaꝫ si accessit ad fundū vēditum trāsferat dominium in emptorē:lꝫ nō transferat possessionem vt est tex.no.in.l.si fundus.ff. de fun. dota. tn̄ si talis venditor nō erat dn̄s tradendo rem venditaꝫ ab alio possessam nō trāsfert quasi dominium ex quo talis emptor nō vsucapit cōtra possessorem per iura p̄allegata.

q ¶Ex quibus clare deducitur ꝙ si dictus Philippus non possedit nec dicti venditores:vel si dictus bernardus possi debat tempore traditiōis facte dicto Philippo et possessionem cōtinuauit dictus Philippus vel eius heredes non potest niti ex quasi dominio per predicta. Si autem probatur ꝙ dictus Philippus habuit possessionem ex titulo precedenti.et dictus Bernardus non possideret et ꝯn̄ter quesiuerit quasi dn̄ium et ꝯn̄ter publicianam: tn̄ non potest ex eo niti contra dictos reos conuentos qui habent iustum titulum bonā fidem et possessionē ex ipso titulo. Nā publiciana nō datur contra titulo possidentem. qꝛ agens publiciana non nititur nisi ex titulo et possessione preterita et cōuentus habet similiter titulum et possessionē.et in pari causa et melior est conditio possidentis vt in regula in pari cā in sexto et rei sunt fauorabiliores ꝙ̄ actores:vt in.c.fauorabiliores et in.c.cū sint partiū de re.iu.in.vj.et est tex. aptus in.l.siue aūt.§.si duobus.ff.de publi.prout pōderāt ibi Bal. Rapb.et Pau.de cast. et hoc nisi ambo ab eodem emerint.

r ¶Nam tunc prefertur ille qui prius habuit possessionem secus autem si emerint a diuersis vt est ibi tex.Sed rei conuenti nō emerunt a dictis Fratribus et hospitali a quibus emit dictus philippus.Sed emerunt bernardo idcirco publiciana competens dicto philippo vel eius heredibus nō competit contra ipsos per.d.§. si duobus.

s ¶Nec ob.si dicat ꝙ lꝫ ipsi rei ꝯuenti nō emerint a dictis fr̄ibus et hospitali:tn̄ ab eis emit Bernardus eoruꝫ auctor qꝛ r̄ndet ꝙ dictus bernardus non emit dictas res a dictis fr̄ibus et hospitali:sed emit iura que dicti fr̄es et hospitale hēbant in bonis et hr̄ditate dicti polidori et quo ad ꝓpositum vtrū qs emat rem quo casu querit titulū:qui sequuta traditione causat vsucapiendi conditionem.

t ¶Secus si emit iura que venditor hēbat in ipsa re prout post By.voluit Bart.in.l.fi fic.§.fi mihi .ff. de lega.j. ꝙ et volunt ibi bal.Ange.et Jmo.et doc.comuniter.

v ¶Preterea si nō probat ꝙ dicte res de qbus agit fuissent in bonis et hereditate dn̄i Polidori nō apparet ꝙ illa emptio traheretur ad ipsas res vel eaꝝ iura et paria sunt non esse et nō apparere.l.duo sunt titij.ff.de te.tu.et.l. in lege.ff. de ꝯben.emp.cum si.Et insup dato ꝙ appereret dictas res fuisse in bonis et hr̄ditate Polidori: tn̄ ex quo dicti fr̄es et hospitale nō hēbant aliq̄ iura in dictis rebus : qꝛ iura que hēbant in ipsius rebus trāstulerāt in ipsum philippum.iō dicta vēditio bernardo facta nō censet facta de dictis rebus vel eaꝝ iuribus.Et sic vr̄ ꝓinde ac si nullum titulū habuisset dictus bernardus a dictis fr̄ibus et hospitali quo casu dicti rei cōuenti fuissent potiores per tex.d.§. si duobus.et que ibi per doc.prout supra deduxi.

x ¶Et insuper.d.§.si duobus loqtur gn̄alr ꝙ q̄si duo emerunt a diuersis prefert is qui possidet lꝫ aduersarius prius habuerit titulū et possessionē nec distinguit an auctor dicti possessoris habuerit titulū ab eo a quo aduersarius habuit titulū necne.Et iō gn̄aliter loquēs est gn̄aliter intelligendus ꝑ iura vulgaria nec suadet rō ꝙ efficacius ius hēat ille q possidet si emit ab eo q nullū titulū hꝫ ꝙ̄ si emit ab eo q titulū lꝫ habuerit titulū ab eo a quo aduersarius habuit titulū.Vn̄ gn̄alitas.d.§.si duobus et rō n̄alis suadet ꝙ .d. §.si duobus gn̄aliter intelligit quā rōnē n̄alē sufficit allegare.l.scire opꝫ.§.sufficit.ff.de excusa.tuto.

y ¶Nec ob.si dicat si dictus bernardus fuisset ꝯuentus an dicto philippo:vel eius hr̄dibus nō habuiſſꝫ ius se tuendi idcirco fir̄r nō censeant hēre ius se tuēdi hn̄tes ab eo cām qꝛ non pōt qs plus iuris in alium trāsferre ꝙ̄ in se hēat.l. nemo plus iuris.ff.de re.iu.et.l.traditio.ff. de acqui.re.do. qꝛ r̄ndetur ꝙ vēditor eo casu nō transfert ius illud:sed iuristator ius illud causat ꝓp bonā fidem et titulum quem hꝫ ipse emptor quem non habebat venditor.

z ¶Jō hinc est ꝙ emptor ꝓp titulū vsucapit lꝫ auctor non potuerit vsucape ꝓp defectū tituli.Ex qua vsucapione inchoata causat quasi dn̄ium et publiciana.Et ꝯstat ꝙ in terminis.d.§.si duobus sc̄ds emptor qui possidet se tuet aduersus eū qui ꝑus emit et ꝑus habuit possessionē lꝫ is q vēdidit sc̄do emptori non potuisset se tueri aduersus primum emptorem ꝓp defectū tituli que sc̄ds emptor non hēbat.Et ex his vr̄ concludendum ꝙ dicti actores nequeant niti ex dn̄io vel quasi dominio intentatis in eorum libello.

et ¶Item vr̄ posse dici ꝙ dato sine preiudicio ꝙ predicta obstarēt et sic valerent:valerēt iura quesita ex p̄ria emptione facta per dictum philippum : tamen dicta iura fuerint quesita patri ipsius philippi.Attento ꝙ dicte res fuerunt concesse dicto Philippo. Ex eo quia dictus Philippus tradidit quedam consilia que consilia pertinebant ad patrem cum fuerint habita ex pecunia paterna.

9 ¶Et consequenter dicte res fuerunt habite vigore substantie paterne:ideo tanꝙ profecticia fuerunt quesite quo ad plenam proprietatem ipsi patri per.l.cū oportet in ꝑn. et que ibi habentur.C.de bonisꝙ li.et dict⁹ pater vt dicitur condidit testm̄ in quo instituit pro dimidia dictū Bernardum et pro alia dimidia filios dicti philippi. Agentes.et iō si ita est dicti agentes non potuissent se niti ex dicto contractu philippi nisi pro dimidia super quo tamen non me extendo nec facio magnum fundamentum quia non mihi clare presupponitur qualiter circa hoc res se habet.

ꝫ ¶Esset etiam ponderandum maxime ex quo lis agitur coram arbitris et arbitratoribus ꝙ dicte res concesse dicto

Philippo sunt magni valoris excedentia valorē dictorū cōsiliorum vltra triplū vel quadruplū: ita q̄ heres nō careret scrupulo ⁊ presumptiōe simulationis vel doli. ex tā maxima lesione per ea que hn̄r in .l. siquis cū aliter de vb. ob. ⁊ in .c. cū contingat de iureiur. ⁊ in .c. penul. de empt. ⁊ ven. Adeo q̄ arbitri vel arbitratores debent esse procliues in absoluendo dictos reos conuentos ne dolus prosit do'oso arg. l. ne ex dolo saltem. si ex alijs medijs licet rigorosis rei niti valeant. Laus deo.

¶ Statutū hescoli disponit q̄ siqs cōmiserit homicidiū vel cōmitti mādauerit vel pro homicidio cōmittēdo depositū fecerit an vendicet sibi locū in eo qui recepit pecunias vt aliquē venenaret ⁊ cū aīo deliberato accessit p̄ cōmittēdo delicto tn̄ captus fuit cōfessus suam prauā intentiōe quā non potuit executioni mandare.

¶ Consilium. cciij.

In noie dn̄i nr̄i iesu xp̄i. ¶ Lz in hac ɔsultatione prīa facie videat dōm q̄ dictus Joā. inqsitus debuerit ɔdēnari pena amputatiōis capitis prout si delictū consumasset.

a ¶ Quia in delictis atrocibus prout est hmōi delictum punit attentatum prout cōsumatum vt in .l. siqs non dicam rapere. C. de epi. ⁊ cle. sm vnū intellectum quē approbat ibi Bal. ⁊ sm quē ille tex. cōiter allegatur vt no. doc. in .l. j. ff. q̄ quisq̄ iuris ⁊ ibi gl. ⁊ in homicidio probatur in .l. j. §. diuus. ff. ad .l. cor. de sicca. ⁊ in .l. is qui cū telo. C. eod. titul. vbi tex. q̄ is qui ambulauerit cū telo aīo occidēdi punitur pro homicidio pena .l. cor. de sicca. ac si delictū ɔsumasset.

b ¶ Quod maxie dōm est in assassino prout est ille qui pro pecunia attentat vel cōsumat homicidium.

c ¶ Nam pro crimine assassinatus punit attentatū prout dicit Ang. in .d. l. j. q̄ quisq̄ iuris. Et in consilio .xiiij. incipiē. Nos Carolus qui mouet per .c. proximū de homicidio li. vj. vbi expresse punitur attentatum in crimine assassinatus etiam nō secuto homicidio: ⁊ maxime ponderat quatenus in .d. c. dicit q̄ censeatur diffidatus q̄ diffidatus a principe potest impune occidi tanq̄ ei sit bellum indictū a principe allegat Cy. C. de accusat. in .l. reos in .vj. q. qui allegat .l. si huius. C. de his q ad ecc. cōfu. ⁊ .l. i. C. vt nemo priuatus.

d ¶ Et pro hoc sm Ang. optime facit .c. felicis de pe. lib. vj. vbi ponit de diffidatis ⁊ bānitis q pn̄t impune occidi sm eum. Si igitur assassinus etiā nō secuto homicidio ipune potest occidi a priuato fortius a iudice ⁊ ɔsequēter videtur q̄ dicta sn̄ia fuerit iusta.

e ¶ Pro quo etiā facit q̄ statutum de quo in themate imponit penam amputationis capitis nō solum ei qui fecerit homicidium ⁊ qui fieri fecerit. sed etiam ei qui mandauerit vel depositū fecerit. s. vt homicidiū fieret ⁊ sic vr̄ q̄ statutum predictū imponat dictā penam mandati homicidiū fieri et si homicidiū non sequat. Nam si homicidiū vigore mandati fuisset sequutū cōprehenderet sub vbis precedētibus statuti vel fieri fecerit. Et sic illa vba vel mādauerit essent superflua ⁊ insup coniunctio ponit inter diuersa vt no. gl. in rubrica. ff. de iur. ⁊ fac. igno. Preterea dictū statutū irrogat penam capitis ei q depositū fecerit pro homicidio fiēdo. Et sic nō requirit q̄ sit commissum homicidiū ⁊ si punit pena capitis ille qui fecit depositū pro homicidio faciēdo pari rōne puniri dꝫ ille qui actualiter pecuniā dedit cum plus sit dare q̄ deponere. iō sit is pena imponēda videtur danti q̄ deponēti.

f ¶ Et q̄ minus nō vr̄ delinquē qui accipit pecuniā p̄ homicidio faciēdo q̄ qui pecuniā dat ob similē cām: iō vr̄ q̄ dicta pena amputationis capitis sit interrogāda vigore dicti statuti ei qui acceperit pecuniam p̄ homicidio perpetrando saltē: concurrēte alio statuto disponēte q̄ in penis irrogandis procedatur de similibus ad silia vbi simile in statutis repiri pōt aliās recurratur ad ius cōe.

g ¶ His tn̄ nō obstātib' saluo iudicio rectius sentiētis puto q̄ dict' Jo. nō dbuerit ɔdēnari pena amputatiōis capitis. Ad cuius rei euidētiā pmitto q̄ lz de iure cōi in delictis atrocioribus ⁊ i spē i delicto homicidij puniat attētatū pi pena p̄ut cōsumatū tn̄ de gn̄ali ɔsuetudie ɔtrīū obseruat vt dicit Spe. i ti. de accus. §. i. vsi. qd si prio actu quē referunt ⁊ sequuntur cy. ⁊ Bal. in .l. si is qui cum telo. C. de sicca. ⁊ larius ibi Saly. dicēs q̄ .d. l. non seruatur de facto.

h ¶ Et q̄ cōiter statuta loquunt per verba preteriti perfecti tp̄is: ⁊ sic denotāt actū cōsumatum per .d. l. j. in fi. q̄ quisq̄ iur. vbi hoc cōiter no. ⁊ subijcit Saly. in .d. l. is qui cū telo. vbi statutum punit delictū per verba preteriti perfecti tp̄is non punitur attentatū non solū ex forma statuti sed nec ēt de iure cōi vt ibi latius per eum: quasi statutū irrogans penam delicto consumato noluerit eandem penam irrogari si delictum non fuerit perfectum seu consumatum.

i ¶ Et ex his videt q̄ vigore dicte cōsuetudinis nō debeat puniri delictū non cōsumatum prout delictum cōsumatū.

k ¶ Judex enim in penis irrogandis debet seruare cōsuetudinem prout statuta dicit Bal. in .d. l. siquis non dicat rapere. Ad hoc .l. de quibus. ff. de leg. ij. §. ex non scripto insti. de iur. natu. gen. ⁊ ciuili cum similibus.

l ¶ Preterea vbi de iure cōmuni punit attentatū nō punit quelibet attentatio. Sed qn̄ attentat deueniendo ad actum facti p̄ximū principali delicto arg. d. l. si qs nō dicat rapere secus si deuenit ad actum remotū vel ad actum verbi prout post Jac. de rauē. ⁊ Pe. de bellaper. tꝫ Cy. in .d. l. siquis nō dicat rapere q̄ ⁊ dixit ibi bal. post glo. in .l. j. in prin. ff. de extraor. crimi. q̄ ⁊ voluit Saly. in .d. l. si is qui cū telo in summario ⁊ in .ij. col. dictus autē Joānes nō deuenit ad actum proximū p̄ut esset si dedisset venenū ⁊ tn̄ nō fuisset sequuta mors vel fortē misisset venenū in potu destinato ad dandum dictis Ludouico ⁊ dn̄o Joāni ad idem optime qđ no. bar. in .d. l. si qs nō dicat rapere in prima oppo. dicens q̄ in delictis iura in foro fori cōsiderant passum: ideo nō punit attentatū ex quo null' patit ⁊ nemo offendit. ideo sm theoricā bal. ex quo dicti Ludouicus ⁊ dn̄s Joānes nihil passi fuerūt ⁊ non fuerūt offensi dictus Joānes assassinus deberet puniri tanq̄ ex delicto cōsumato ⁊ sic p̄ homicidio: tū q̄ nō fuit deuentū ad actum proximū: tū etiā q̄ nemo fuit passus vel offensus a dicto Joāne propter dictā cognitionē delinquendi: tum etiā q̄ statutū loquit per verba preteriti perfecti tp̄is: tum maxime attenta generali consuetudine ⁊ obseruantia quam refert Spe. etiā ceteri doc. supra relati.

m ¶ Nec obstant adducta in ɔtrium non. n. obstat q̄ in delictis atrocioribus punit attentatum p̄ut delictū cōsumatū ⁊ in specie in homicidio per iura in ɔtrium adducta q̄ plures responsiones apparent ex supra narratis: vꝫ q̄ derogatum est iuri cōi per generalem cōsuetudinē supra narratā.

n ¶ Itē q̄ iura predicta intelligunt qn̄ ex attentato aliquis est passus ⁊ offensus. Item qn̄ est deuentum ad actum facti proximū delicto principali: que nō cōcurrūt in casu nostro.

o ¶ Et lꝫ dictis vltimis rn̄sionibus videat aduersari .l. si is qui cum telo loquēs de eo qui cū telo ambulauerit aīo occidendi tn̄ vꝫ intelligenda ⁊ supplenda per alias leges nō. n. erat ignota .d. l. si is qui cū telo doc. supra relatis qui requirunt in attentato actū p̄ximum ad hoc vt puniat tanq̄ cōsumatū. Et exēplificat Cy. in eo qui ambulauerit cum telo animo delictum consumandi ⁊ non deuenit ad alium actū magis propinquum. ⁊ facit optime .d. l. j. §. diuus. ff. ad legē corne. de sicca. loquens in eo qui cum telo vulnerauerit vel si volumus magis generaliter intelligere .d. l. is qui cū telo dicamus q̄ saltem intelligatur qn̄ ambulauerit cū telo aīo tunc occidēdi. ita q̄ homicidiū erat de proximo perpetrandum ⁊ non qn̄ habuisset animū occidendi ⁊ portasset telum vt si contingeret habilitas occidendi haberet instr̄m paratū ad homicidium perpetrandum quo casu nemo diceret q̄ deuentum esset ad actum proximum homicidio.

p ¶ Et propterea non imerito Saly. in .d. l. is qui cum telo summat illum tex. in actu proximo homicidio ⁊ in processu materie ita etiam intelligit illum tex. ⁊ Bal. ibi ita etiam intelligit sumando illum tex. in insultu cum telo.

q ¶ Et licet illa lex loquat magis generaliter loquitur indefinite ⁊ indefinita non semp equipollet vniuersali vt pꝫ ex his que habentur in .l. iulianus de lega. iij. ⁊ in .l. si pluribus de leg. ij. ⁊ in .c. vt circa de elec. lib. vj. ⁊ vbi equipollet vniuersali non equipol'et ex vigore ⁊ vi verbo℞. Sed ex humanitate probat text. in .l. si seruitus. ff. de serui. rusti. predio. ⁊ ibi not. Bal. Ang. ⁊ Rapha. Fulgo. q̄ per eundem tex. not. post Pe. de bellaper. Bar. ⁊ Imo. in .d. l. si pluribus. Sed non esset humanū q̄ quilibet ambulans cū telo aīo occidēdi puniret pena capitali q̄ puniuntur siccarij. ideo illa indefinita .d. l. si is qui cum telo non verificet in quolibet ambulante cū telo animo occidendi. Sed in eo qui deuenerit ad actum proximum homicidio puta vulnerādo vel insultādo ⁊ sic offendente aliū animo occidendi: tunc autē indefinita

equipollet

equipollet vniuersali qñ est eadem cõditio ⁊ ratio omniuȝ cõprehensoꝝ in vniuersali alˀs secus vt no.gl.Bart. ⁊ doc. in.d.l.si pluribus ⁊ gl.⁊ doc.in.d.c.vt circa.

r ¶ Sed in termis.d.l.si is q cũ telo nõ est eadẽ rõ ⁊ eadem cõditio omniũ ambulantiũ:cũ telo aĩo occidẽdi ꝑ supra adducta merito indefinita ibi nõ eqpolleat vniuersali:sed restringat̃ ad eũ q ambulando cũ telo deuenerit ad actũ facti ꝓximũ homicidio ex quo fcõ alius passus fuerit aliquam offensam ꝙ nõ cõtingit in casu isto. Et predicta trahi pñt ad termios statuti descripti supra in themate loquẽte de eo q mãdauerit homicidiũ fieri vr̃.n.intelligendum in eo qui mandauerit fieri homicidium ꝙ postea fuerit perpetratuȝ ꝙ satis persuadetur. Attenta generali consuetudine supra relata qua non punitur:attentatum prout consumatum ẽt in homicidio ⁊ attrocioribus delictis.

s ¶ Et attento ꝙ idem statutũ loquens in faciente homicidium cõsiderat actum cõsumatum ⁊ sic non punit̃ si solum attentauit occidere:ita ꝙ est verisile ꝙ prout statutuȝ non punit homicidã nisi homicidium cõsumauerit:ita nec censeat̃ punire mandantẽ homicidium cõmitti nisi homicidiũ fuerit sequutũ:ita ẽt intelligat̃ in deponẽte pro homicidio faciẽdo ex sequẽti eni ꝓcedẽtia declarat̃ .l. si seruus pluriũ §.fi.de lega.j.⁊.l.heredes palam.§.sed si notam.ff. de testa.

t ¶ Et sic v̈ba indefinita dicti statuti non equipolleant vniuersali:sed restringant̃ ad casuȝ in quo viget maior rõ. Et si intelligerent̃ etiam si homicidiũ non fuerit cõsumatũ saltem intelligant̃ si fuerit deuẽtum ad aliquã offensam ⁊ ad actum proximum homicidio per supradicta.

v ¶ Et qꝛ statuta recipiũt interpetrationẽ passiuã ⁊ sic restrictionẽ ꝑ ius cõmune.l.si serui vestri.C.de noxal.⁊.l.sed si lege.§.vt gradati.ff.de mune.⁊ hono.⁊.c.cũ dilectus de cõsuetu. Et ita intelligẽdo dictũ statutũ ꝓut intelligẽdũ est.
¶ Non obstat aliud statutum disponens ꝙ procedatur de similibus ad filĩs qꝛ non sunt similia homicidiũ cõsumatũ ⁊ attentatũ saltem si est attentatum per qḋ nemo est passus offensam ⁊ non est deuentũ ad actum proximũ homicidio per supra adducta nec obstat.d.c.primũ de homicidio lib. vj.qꝛ lȝ ibi puniat̃ mandans per assassinos occidi etiaȝ nõ sequuto homicidio potest probabiliter intelligi qñ lȝ non fuerit sequuta mors tñ deuẽtũ fuerit ad aliquã offensaȝ seu ad actũ ꝓximũ homicidio per queȝ aliquis patiat̃ offensaȝ per dicta supra ⁊ qꝛ nõ est nouum ꝙ vna lex distinguat̃ per aliam.l.non est nouum.l.nam ⁊ posteriores.ff. de leg.

y ¶ Et insuper est aduertendum ꝙ ille tex. loquitur in mandante ⁊ fieri faciente homicidium non autem loquitur in faciente licet videatur eadem ratio est dispositio multum rigorosa ⁊ plurimum penalis:ideo non videtur de facili trahenda in consequentias. Et insuper non loquitur in pena amputationis capitis neqȝ in pena mortis . ideo dato sine preiudicio veritatis ꝙ ille tex.extendatur ad quodlibet attentatuȝ.tamen non de facili trahendus est ad penam amputationis capitis.

z ¶ Maxime cum non soleat de iure canonico pena mortis irrogari ⁊ vbi cano.faciunt mentionem de morte exponũtur de morte excõmunicationis .c. per venerabilem prope finem . qui filĳ sint legitimi. Et cum loquatur ꝙ sit diffidatus a toto christiano populo mirum est ꝙ intelligatur de pena mortis tẽporalis cum papa non soleat disponere. circa totum populum christianum cum distincte sint iurisditiones per ea que habentur in.c.solite de maio. ⁊ obe. ⁊ in.d.c.per venerabilem cum similibus.

⁊ ¶ Preterea non fuit intentatum in inquisitione ꝙ dicti Ludouicus ⁊ donnus Joannes fuerint christiani vt militaret dispositio dicti .c.j. de homicidio prout notabiliter concludit Joan.and.ibi in nouella in verbã christianoruȝ se euasisse quendam prelatum contra quem fuerat deductum ꝙ fecerat assassinari quendam hominem ⁊ non fuerat deductum ꝙ ille homo erat christianus . ⁊ propterea euasit a pena dicti .ca. j. quia debebat deduci ⁊ probari ꝙ ille fuerat christianus ſm Joan. Andre. quem refert ⁊ sequitur Bald. in .d.l. si quis non dicat rapere . Ex quibus omnibus concludendum videtur ꝙ dicta sententia non fuerit iuste lata. Laus deo.

¶ Apothecа que erat cõmunis inter testatorem ⁊ fratres: licet separatam ab alĳs domibus similiter cõmunibus : an veniat in relicto facto a dicto testatore suis fratribus de omnibus domibus cõmunibus inter ipsum ⁊ fratres.

¶ Consilium. cciĳ.

i # In nomine domini nostri iesu xpi.
¶ Quãuis in pñti consultatione: videatur prima facie dõm ꝙ in dicto legato appellatione domus veniat etiam apotheca.

a ¶ Nam domus constat ex duobus .s. ex solo ⁊ superficie dicit tex.l.cum qui de vsucap. Sed dicta apotheca hȝ solũ ⁊ superficiem vt de se ɔstat merito vr̃ ꝙ veniat appellatione domus ⁊ saltem vr̃ ꝙ sit ps domus. Et ideȝ iuris est de parte quo ad partem:ꝙ de toto quo ad totũ.l.ꝗ de toto.ff. de rei ven.⁊.l.qui scit.ff.de vsur. ⁊.c. pastoralis versi. si qs cum totuȝ de rescrip.⁊ maxie videnť procedere in vltimis volũtatibus que sunt large interpetrande .l. in testis .ff.de regu.iur.⁊.c.cum dilecti in fi. extra de donati.

b ¶ His tñ minime refragantibus.contrariuȝ puto de iure respõdendum:videlȝ ꝙ non censeat̃ legata dicta apotheca que vt ꝑsupponit̃ non est pars domus habitationis dicti testatoris. Sed est penitus separata sita sub palatio papali seu dñi Gubernatoris dicte ciuitatis fulginei.

c ¶ Nam domus solet poni pro domo deputata ad habitandum.l.cum lex cornelia.§.domũ.ff.de iniur.⁊.l.j.§.domuȝ. ff.de lib.agno.⁊.l.j.§.pe.ff.de his qui deie.vel effud. ⁊.l. scire opȝ.§.opȝ de excusa.tut.⁊.l.iiĳ.§.pretor.⁊.§.totiens.ff. de dã.infec. Et iõ in senatusconsul.sille. domus sumit̃ pro simul habitãtibus.l.j.§.si vir.ff. de senatuscõsul. sille.prout ⁊ no.Bar.⁊ Bald.in eadem.l.in prin. qui etiam adducunt l.cum vnus in prin.ff.de alimen.⁊ cib.leg.⁊.l.j.C. ne liceat potentio.⁊.l.j.C.si rector prouincie.

d ¶ Ideo cuȝ dicta apotheca nõ fuerit habitatio cõis dicti testatoris nec solite habitari nõ veniat appellatiõe domus.

e ¶ Pro quo facit ꝙ no.bar.in suo ɔsi.incipiente:statuto cauet̃ ꝙ ꝓ maleficio.ɔcludẽs ꝙ statutũ aggrauãs ĩ lictũ offendẽtis aliquẽ ad domũ nõ v̈ificet̃ in offendẽte ad apothecã.

f ¶ Quod ⁊ voluit Pau.de ca.in ɔsi. incip. viso puncto in ordine.xliĳ.ſm nouã impressionẽ in statuto ꝙ qs nõ possit capi in domo cõcludit ꝙ licite capiat̃ in taberna vel apotheca ⁊ inter cetera dicit ꝙ nomẽ taberne vel apothece non cõgruit. Itẽ põderat ꝙ cõmunis vsus loquẽdi tabernas vel apothecas nõ appellat domos.⁊ ex quo aliud speciale nomen assumũt a quo denominãtur.iõ recedũt a noie gñali.

g ¶ Sicut in cõtractibus noiatis qui nõ stant in gñali noie ɔuentionis vel pacti:sȝ trãseunt in spãle nomẽ :nõ veniunt appellatione pacti vel ɔuentionis vbi simplr̃ de pacto vel ɔuentione fit mẽtio.l.lecta v̈si.ɔuenit.ff. si cer. peta. ⁊ facit ꝙ no.Bal.C.de pac.sup rubrica ſm eũ ad hoc etiã.l.legem ⁊ ibi no.Saly.eo.ti.adducit etiã alia similia.s. in permutatione ⁊ trãsactione vt ibi latius per eum.

h ¶ Qui tandẽ cõcludit ꝙ aptitudo ⁊ dispõ ad habitanduȝ facit appellari domũ sił̃r etiã Saly.in ɔsilio incipiẽte. Cuȝ ꝗrit̃ an ꝓhibitus ɔcludit ꝙ statutum ꝓhibens aliquẽ capi in domo nõ verificet̃ in apotheca nõ sita in domo habitationis põderans inter cetera ꝙ cõis vsus loquendi nõ se hȝ vt appellatione domus veniat apotheca.

i ¶ Facit ad ꝓdicta qꝛ testõr in eadẽ orone vr̃ summere domos pro domibus habitationis duȝ dicit si dicta eius hřs benigne visa ⁊ tractata fuerit in domibus ⁊ familia a fr̃ibus ⁊c.nõ enim erat tractãda in apotheca a domibus separata qꝛ ad mulierem non pertinebat cõuersari in apotheca ex ꝓcedentibus sequentia declarant̃.l. si seruus pluriuȝ.§. fi.de leg.j.⁊.l.heredes palam.§. sed si notam. de test.

k ¶ Et facit qḋ no.bar.in.l.cẽturio ꝓpe mediuȝ.ff. de vul.⁊ pu.vbi dicit ꝙ verbuȝ equiuocũ positũ per testõreȝ in vna pte testi.in vna significatiõe si repit̃ in alia pte testi simplr̃ positum interpetratur in dubio positum eodem modo.

l ¶ Item facit ad ꝓdicta qꝛ domus ſm Dyaleticos constat ex solo parietibus ⁊ tecto vt refert glo. in.l. solum .ff. de rei vẽdi.⁊ lȝ tex.in.d.l.cũ qui edes de vsucap. dicat ꝙ domus cõstat ex solo ⁊ superficie tñ debet suppleri de supficie cũ tecto:qꝛ non omne in solo fundatum:lȝ cõstet ex solo ⁊ superficie venit appellatione domus : lȝ veniat appellatione edium prout dicit Bar.in.l.j.§.deinde.ff. de cloacis.

m ¶ Sȝ apotheca nõ constat ex solo supficie ⁊ tecto nec tectum est cõe dicto testõri ergo nõ veniat in relicto facto de domibus cõibus. Facit etiã.q.not. Bald.in.c.j.de fratre de no.ben.inuest.quatenus vult ꝙ appellatione domus non veniat capana. Nec obstant adducta in cõtrariũ qꝛ patẽt sublata per adducta pro hac pte. Ex quo deductum est vt

appellatiõe domus nõ veniat apothecã & q̃ non oĩ q̃ cõstat ex solo & supficie cẽset domus. Nec dicta apothecã lz sit cõis inter testõrẽ & fratres: est pa domor cõius ex qua domus sub qua est sita dicta apothecata non est cõmunis & sic non obstat arg. de toto ad partem.

n ¶ Item licet sub toto pars contineatur. tamen pars non est totum & sic appellatione totius integralis non veniat pars separatim considerata. nec est curandũ sit in vltimis voluntatibus sit ampla interpretatio.

o ¶ Quia nõ omni respectu fit ampla interpretatio in legatis: nam vbi agitur de interpretando q̃tum veniat in legato vbi verba sunt equiuoca fit magis interpretatio pro herede q̃ pro legatario vt patet in. l. nummis legatis. ff. de lega. iij. cum concor. & in. l. si ita scriptum. ff. de leg. j. & in. l. pe. ff. de dote preallegata & in. l. vxor patui. C. de leg. cum concor. Et multa silia possent adduci. Remanet ergo cõclusio q̃ in dicto legato non veniat dicta apothecã. Laus deo.

¶ Statutum nursie disponens q̃ inquisiti si legittie citati non cõparuerint personaliter habeantur pro confessis. An inquisitus qui non cõparuit bis citatus excuset a statuto predicto si vnus de populo compareat allegãdo suã innocentiam. Item maleficium q̃ dicatur commissum ad defensam: an & quomodo probari possit & debeat.

¶ Consilium cciiij.

In noie dñi nr̃i iesu xp̃i. ¶ Pro decisione p̃ntis consultatiõis q̃ dictus ser Paulus comparens ad excusandũ deñ iuliũ inq̃sitũ debuit nõ obstante dicto statuto admitti ad defensionem dicti inquisiti & censetur admissus non obstãte clausula si & inquantuz.

a ¶ Que clausula prout verba sonãt importat q̃ si admitti debebat censetur admissus alr̃s secus vt hr̃ in. l. si q̃s de lega. ij. clarum est nõ insisto. q̃ enim defensor sit admittendus et in casibus in q̃bus debet quis per se causam dicere & sic p̃sonaliter cõparere alr̃s fit contumax: dummodo absens cõdẽnari possit q̃ defensor ad probãdum innocentiã admitti debeat probatur in. l. seruuz quoq;. §. publice. ff. de procu. & in. c. veniẽs de accu. & que late hñr per doc. in do. in dictis iuribus & in. l. pe. §. ad crimẽ. ff. de pub. iud. & in. l. reos. C. de accus.

b ¶ Et ita pluries consului & q̃ mihi dicitur q̃ copia mei consilij est ostensa iudici nec incontrarium super hoc instaretur vt deprehenditur ex tenore bãni: ideo super hoc vlterius non insisto.

c ¶ Sed solum an attentis attestationibus testiũ factis super defensione dicti Julij ad instãtiam dicti ser Petri pauli defensoris dictus Julius inquisitus veniat absoluẽdus necne. circa q̃ licet videatur prima facie dicendum q̃ non veniat absoluendus sed condẽnandus quia constat q̃ pro parte curie ingrentis est probatum omne delictum in inq̃sitione deductum ex ficta cõfessione resultãte vigore statuti ex contumacia iulij non comparentis.

d ¶ A qua contumacia non excusat: pp comparitionem defensoris: vt probat tex. in. d. c. veniens. & ego latius alr̃s deduco in alio cõsilio cuius copia videri potest. Et ꝯ delinquentem seu percutientem aliquẽ imminet presumptio do li. c. j. de presum. & l. j. & l. iij. C. ad legẽ cor. de sicca. & l. si nõ conuitij. C. de iniurijs. Preterea q̃ dolose percusserit dictus iulius est deductum in inq̃sitione & inquisitio est cõfessata: ergo q̃d dolose fecerit dictas percussiones. p̃bat per ipsam confessionem. Sz si licite processisset ad defensionez nõ fuisset in dolo igr̃ vr̃ q̃d non possit excusari dict⁹ iulius ex eo q̃ licite processerit p̃ defensiõe patris & fratris ipsius prout nitit eum defendere dictus ser Paulus.

e ¶ Et maxime quia contra confessionem in facto proprio non solet admitti probatio quia in facto proprio nõ cadit cõmuniter probabilis error. l. q̃ḋ. ff. ad velle. & c. ab excõmunicato de rescrip. & probatio non admittitur contra cõfessionem nisi ex errore vt per Bar. in. l. non fatetur. ff. de confess. Item non videtur probari per attestationes dicti ser pauli q̃d dictus iulius fecerit deducta in inquisitiõe ad defensam: attento maxime q̃d probatur per Bernardum magistri sanctis q̃ dicti baptista & petrus de facili potuissent euadere offensionem a dicto Lucaangelo etiam si dictus iulius nõ percussisset dictuz lucaangelum pp mediatores: qui erant interdictos baptistã & petrum & lucaangeluz.

f ¶ Et quia dicti baptista & petrus erant in hostio eorum domus & habebant arma & erant tres & ille vnus adeo q̃ sine periculo potuissent ingredi domum. Item pollitus testis productus pro parte dicti ser pauli deponit q̃ dictus baptista potuisset euadere offensionem a dicto lucaangelo post primam percussionem: tum quia propter dictam primã percussionem dictus lucaangelus flexit genu ad terram: tuz etiam quia ibi multi mediatores se opposuerunt ne dictus baptista offenderetur a dicto lucaangelo. Cum itaq; dictus baptista pater dicti iulij & petrus eius frater poterant euadere offensionem a dicto lucaangelo non videtur q̃ fuerit necessaria defensio dicti iulij. Et per consequens dictus iulius non excusetur quominus veniat condemnandus.

g ¶ His tamen non obstantibus. contrarium puto de iure respondenduz pro cuius rei euidentia premitto q̃ insultatus cum armis si percutit insultantem excusatur a pena quin/immo etiam si eum occidit censetur sibi licere & excusatur per. l. is qui aggressorem ad legem cor. de sicca. prout per. d. l. concludit Bar. in consilio suo incipiente Uanutius petri vnus de dictis testibus in ordine. lix. s̃m ordinez perusinũ non informis. Item Bald. in. l. j. cum arietes. ff. si quadru. pauper. fe. di. concludit q̃ sufficit q̃ quis sit insultatus ad hoc vt si occidit insultantem excuset. q: censentur fecisse ad eius defensionem argu. illius tex.

h ¶ Quod & concludit Bart. in. l. & si quecunq; ad. l. acqui. formaliter dicens nota q̃ eoipso q̃ probo q̃ aliquis veniebat contra me cum cultello: & ego occido euz statim est probata mea defensio: casus est hic & tangitur hoc per glo. in. l. j. C. vnde vi & in. l. si ex plagijs. §. tabernarius. ad legem acqui. Item Bal. in. l. militis in fi. C. de liberali causa. dicit q̃ qui vult probare se fecisse ad defensionez sufficit probare q̃ aduersarius aĩo ipsuz offendẽdi in eũ irruebat allegat. d. §. tabernarius & l. is q cũ telo. C. de sicca. vbi ipse Bal. idẽ no.

i ¶ Item glo. in. d. l. j. C. vnde vi. Circa medium glo. magne dicit ad hoc vt quis censeatur offendere aduersarium ad sui defensionem sufficit terror armorum. Item Jo. an. in. c. pastoralis §. preterea super glos. quo casu de offi. ordi. dicit q̃ doct. dicunt non esse expectandum primuz ictum: nec tenetur quis aufugere maxime si fuga erat periculosa. sufficit enim periculum vt quis ad defensam possit alium offendere & occidere dicit Bar. in preallegato consilio incipiente vnus ex dictis testibus: prout eniz potuisset fugere ita aduersarius potuisset insequi ita q̃ inter hoies equales per fugam non euitat quis periculuz dicit Bar. in. d. eius consi.

k ¶ Et est notissimuz & omnes fatentur q̃ non tenetur quis aufugere q̃si in fugiendo non euitat discrimẽ q̃ iminebat. Et insuper non tenetur quis aufugere q̃si fuga est ignominiosa dicit Bar. in. l. vt vim in fine. ff. de iusti. & iur.

l ¶ Et insuper non solum pro defensione persone proprie. Sed etiam pro defensione alterius persone cõiuncte lz aliũ offendere argu. legis lex. cor. ff. de iniur. & l. j. §. ij. & §. iij. ff. de liberali causa. & facit glo. in. d. l. vt vim de iusti. & iur. & ibi no. Bar. & idem volunt Bal. & doct. in. l. j. C. vnde vi. & Bal. in l. raptores. C. de episco. & cler. & Saly. in. l. j. C. de rap. virg. quinimo etiam pro defendendo socium itineris lz offendere volentem offendere iniuste illum socium vt dicit Barto. in. d. l. vt vim per. l. item apud labeonez. §. tenetur de iniur. & cano. fortitudo & cano. non inferenda. xxiij. q. iij. & habentur etiam per doc. in. d. l. j.

m ¶ Immo vult Bart. in. d. l. vt vim in. iiij. colũ. q̃ etiam ad defendendum extraneũ potest quis resistere: lz glo. dicat q̃ attendenda est affectio. Sed glo. illa potest intelligi q̃ attẽdenda sit affectio ad coniecturandum animum offendẽtis: an voluerit facere ob defensam an vero ob iniuriam.

n ¶ Et q̃ pro defensione amici liceat offendere eum qui offendere volebat tenet etiam Bald. in. d. l. vt vim quin insuper etiam pro defensione rerum suarum potest quis resistere & alium offendere vt dicit Bart. in. d. l. vt vim & Bald. in repetitione. d. l. j. C. vnde vi & Bar. in. l. deuotum. C. de mathema. lib. xij. formaliter dicens not. hic text. expressum q̃ si aliquis vult me expellere de possessione mea. Amici mei etiã peregrini possunt percutere volentẽ me expellere vt me nõ expellat q̃ dicit esse notandum.

o ¶ His autem ad euidentiam premissis: clara videtur resultare decisio huius consultationis. Attento q̃ clare probatur per testes hincinde productos q̃ dictus Lucaangelus insultauit eum partisana dictos Baptistam patrem dicti Julij

cri Julij ⁊ Petrum eius fratrem anteq̄ dictus Julius per cuteret dictum lucaangelum.

p ¶ Et insuper probatur per testes examinatos ad defensam ꝙ dictus lucaangelus cum quadam partisana ferrea astata de ligno adminauit cōtra dictum baptistā ⁊ ꝯ̄ dictum petrum ⁊ tunc dictus iulius inquisitus superuenit ⁊ cum vna spada pcussit dictū lucaangelū. Ex quibus deprehenditur ꝙ dictus lucaangelus. primo insultauit ⁊ adminauit ⁊ postea tūc tpis supuenit dictus Julius ⁊ pcussit ⁊c. Et exquo precessit insultus ⁊ adminatio ex parte lucaangeli pcussiones sequute incōtinēti censenᵗ sequute ad defensam arg.d. §.cū arietes.⁊.d §.tabernarius.⁊ p auctoritates supra adductas. Et lꝫ dicta iura loquātur in insultato percutiente: tñ eadē rō est in filio maxime cū pater ⁊ filius censenᵗ eadē persona.l.fi.C.de impuberum. Et ex quo consanguineo ⁊ maxime filio licet defendere consanguineum ⁊ maxime patrem: vt seipsum vt supra deductum est.

q ¶ Et ꝙ iulius percusserit dictū lucaangelū incontinenti post dictuꝫ insultū ⁊ dictas adminationes factas p lucaangelum apparet ex verbis attestationū cū testes dicant ꝙ dictus iulius tunc superueniens percusserit ⁊c. dictio.n.tunc denotat extremitatē temporis in.l.iiij.ff.de conditio.⁊ demonstratio.⁊ notatur in.l.in substitutione .ff. de vulga. ⁊ pupilla.⁊ per gl.in cle.j.de concess.preben.⁊ in.l.j.C.de codicillis ⁊ per Joan.andre.in.c.requisisti de appel.

r ¶ Et insuper per lactantium expresse deponitur ꝙ dictus iulius superuenit quando dictus lucaāgelus ⁊ dicti baptista ⁊ petrus erant in rixa ⁊ pollitus deponit ꝙ dictus iulius superuenit dicto lucaangelo persistente adminare: contra dictum baptistam. Et similiter bernardus testis curie deponit ꝙ dictus iulius superuenit dum predicti essent in rixa ⁊ percussit ⁊c.⁊ per cōsequens. Ex his que dicti testes deponunt presumitur ꝙ percussiones facte per dictum iulium presumuntur facte ad defensionē attentis iuribus ⁊ auctoritatibus supra adductis. Et iuuatur dicta p̄sumptio: qꝛ Joānes blasij expresse deponit ꝙ dictus iulius: illud qđ fecit: fecit ad dfensionē sui patris ⁊ sui frīs p ea q̄ ipē vidit.

s ¶ Et testis deponens ꝙ talis vulnerauit talem ad defensionem in causa scientie qꝛ vidit sufficit ad probandum ꝙ fecit ad defensionem: licet de alijs circunstantijs nihil deponat s̄m Bar.in suo consilio incip.quidaꝫ masiolus in ordine.clxiij.s̄m ordinem perusinum non informis ⁊ no.bal. in.l.solam in vltima.col.versi.scđo queritur.C. de testibus licet enim quo animo quis moueatur non videatur a testibus: tamen qꝛ ex his que videntur de facili potest discerni: an fuerit factum ad defensam. ideo est bona causa scientie quia vidi ⁊ presens fui.

t ¶ Nam licet regulariter ea que non videntur: sed capiuntur iudicio intellectus non probentur per testes nisi reddant extrinsecam ⁊ ydoneam causam scientie: vt per Jnn. ⁊ doc.in.c.causam que de testi.⁊ per Barto.in.l. qui testamento.§.fi.ff. de test. tamen fallit quando est talis actus ꝙ ex his que videntur vel sensu corporis percipiuntur facili discursu possunt innotescere: tunc enim testes de eo deponere possunt prout de his que directe sensu corporis percipiuntur: prout hec theorica sumitur per ea que tradit Bar.in tractatu de teste in pluribus locis ipsius tractatus ⁊ per doc.in.d.c.causam que.

v ¶ Jtem iuuantur predicta ex depositione Bernardi: qui interfuit ⁊ deponit ꝙ existimat ꝙ dictus iulius percussit lucaangelum pro defensione dictorum baptiste ⁊ petri: licet deponat per verbum existimat: tamen quia non poterat videre animum ⁊ existimare per ea que ipse vidit satis videtur tollerari eius dictum. Et idem videtur dicendum circa depositionem dionysij qui deponit de percussionibus in capite ⁊ in brachio pro defensione dicti petri prout ipse existimat ⁊ interrogatus in causa scientie quia vidit ⁊ presens fuit.testis enim qui deponit per verbum videtur vel verbum existimat probat quando est iunctum verbum videtur cum sensu corporis prout voluit Bart. in.l.quid tamen.§.si arbiter.ff.de arbi.vbi idem dicit. Pe.de suzzaria prout refert ipse Barto. in tractatu de teste. ꝙ idem vult Bar.in.l.diui.§.in eadem.ff.de libe. cā. Conferunt etiam ad premissa attestationes scđo loco facte super vltimis articulis.⁊ si singula non prodessent: tamen simul iuncta: clare videntur sufficere ad solutionem dicti iulij.

x ¶ Maxime cum promptiores esse debemus in absoluendo q̄ in condemnādo.l.absentes.ff.de penis ⁊.l. arrianus de act.⁊ obli.⁊.c.cum sunt partium de regu.iur. in.vj. Nec obstant adducta in contrarium. non enim obstat ꝙ vulnera ⁊ percussiones censentur dolose facte qꝛ illud procedit regulariter: tamen potest probari ꝯ̄rium prout ⁊ probatur in casu nostro saltem p̄sumptiue: ⁊ vna p̄sumptio vincit alteram: vt no.per glo.⁊ doc.in.l.diuus.ff. de in integr.restitu.

y ¶ Nec ēt obstat ficta confessio causata ex contumacia dicti Julij qꝛ etiam contra veram cōfessionem consistentē in scđo proprio: etiam nō probato errore in criminalibus admittitur probatio.l.si cōfessus.⁊ ibi per Bart.ff.de custo.reo.iđo etiam in terminis dicti statuti admittitur probatio Jnno. ꝯ̄ fictā cōfessionē prout ⁊ sumitur ex dictis doc.⁊ maxime Jmo.in.d.l.penul.§.ad crimē.ff.de publi.iudi. si diligēter inspicianᵗ. Nec etiā ob. ꝙ bernardus magistri sanctis deponit ꝙ qn̄ dictus Julius pcussit dictū lucaangelum dicti baptista ⁊ Petrus de facili potuissent euadere offensioneꝫ a dicto lucaāgelo: qꝛ erāt in hostio eorū domus ⁊ habebāt arma ⁊ erāt tres ⁊ ille vnus adeo ꝙ sine piculo poterat intrare domū: ⁊ pp mediatores ⁊c. qꝛ respōdeᵗ ꝙ si erāt tres ⁊ ille vnus ⁊ habebāt arma fuisset eis verecūdia ⁊ sic nō tenebātur aufugere ingrediendo domum per dicta.§.

3 ¶ Preterea ipse testis est vnicus.⁊ propterea non probat l.iurisiurandi.C.de testa.⁊.c.in omni ⁊.c.tam litteris extra de test.cuꝫ simili. Et licet pollitus deponat ꝙ dictus baptista potuisset euadere percussioneꝫ a dicto lucaangelo tempore secūde percussionis: tamen non deponit ꝙ potuisset sine periculo. Jtē deponit de Baptista ⁊ nō de petro. Jtem deponit ꝙ tempore p̄me percussionis dictus baptista non potuisset euadere pcussionem ⁊ offensionē a dicto lucaangelo nisi dictus Julius pcussisset dictum lucaangelum. Et in hoc videᵗ aduersari eius dictū attestationi dci Bernardi aduersatur etiaꝫ aliqualiter dictū perJoannis quatenꝰ deponit ꝙ cum dicto lucaangelo erat quidā eius attinens armatus quadā ꝫanetta ferrea astata de ligno ⁊ dictus bernardus videtur deponere ꝙ erat solus. Et insuper dato ꝙ potuissent ingredi domū dci Baptista ⁊ petrus sine piculo: tñ exquo nō ingrediebātur nō cessabat piculū. Et insup dictꝰ Juliꝰ supueniēs i rixa de facili poterat nō discernē ꝙ illi poterāt euadere sine piculo maxīe cū testes qui fuerāt p̄sentes iudicēt ꝙ dci baptista ⁊ Petrus fuissent offensi si dictꝰ Julius nō pcussisset maxīe cum in rixa quodāmodo momētanea nō daᵗ tpis cuncta discernēdi. Ex qbus remanet conclusio ꝙ dictus Julius debeat in totum absolui.

4 ¶ Et casu quo illicite fecisset ꝙ negatur: tāmen condēnari deberet non de dolo: sed tanq̄ de culpa arbitrio iudicis ⁊ de excessu nō de toto delicto prout singulariter determinat Jo.an.in addi. Specu. in tit. de homi. super rubrica ⁊ tenet Bal.in.c.de pace tenenda allegans Joan. an.in.c.significauit de peniten. ⁊ remis.

5 ¶ Et facit tex.notabilis in.l. si adulterium cum incestu.§. imperatores de adulterijs facit etiam ꝙ notabiliter dixit do. Anto.de but.referens Jaco. de are. in .c. olim de resti. spolia.ꝙ si insultans post insultum fugit ⁊ insultatus insequitur ⁊ eum occidit nō debet decapitari neq̄ puniri tāq̄ homicida: quia calore iracūdie ⁊ prouocatus fecisse videᵗ per.l.ꝙ calore de regu.iur.⁊.l.respiciendum.§.delinquunt de penis ⁊ facit.d.§.imperatores. Laus deo.

¶ Fratres ⁊ sorores sancti Francisci tertij ordinis. an dicantur persone ecclesiastice: ita ꝙ si eis concessa imunitas per.s.pon.ꝙ ipsi gaudeant puilegijs ⁊ imunitatibus quibus gaudent alie persone ecclesiastice per hoc non teneantur ad datius ⁊ collectas que possessionibus ꝓuincie imponuntur presupposito ꝙ ex ꝯsuetudine loci clerici ⁊ alie persone ecclesiastice non cōpelluntur ad huiusmodi impositione. Presupposito etiam statuto loci ꝙ iponit necessitatem soluēdi datiuꝰ ratione possessionum de cuius tenore.j.in littera.b.in fine in versi. idcirco.

¶ Consilium. ccv.

1 **In nomie domini nostri iesu christi.** ¶ Et si videaᵗ in hac cōsultatione prima facie dicenduꝫ ꝙ dicti fratres ⁊ sorores tertij ordinis de penitentia teneātur soluere in terra treuij collectas.

2 ¶ Nam cōstat ꝙ de iure cōi non sunt persone ecclesiastice adeo ꝙ gaudere debeant immunitate ecclesiastica prout

cōcludit Bal.in.l.placet.C.de sa.san.ec.dicēs ꝙ non sunt ꝓprie ꝑsone ecclesiastice allegat glo.in cle.j.de relig.domi.

b ¶Non enim est regula: sed quidā modus viuendi dicit gl.in cle.cum ex eo de sen.excō.ꝛ ibi doc.ꝛ dicit Ang.in cō silio.cc.xviij.incipiente visa variatiōe facti in.ij.co.ꝛ Pon. in consilio.ccc.xviij.incip.circa primum.

c ¶Et propterea dicit Ange.in dicto consili.cc.xviij.in fin. col.prime qḋ possunt grauari per laycos ad taleas ꝛ collectas vt no.gl.expresse in.l.cura.§.fi.de mu.ꝛ bono.ꝛ.C.de sacrosan.eccle.l.qui sub pretextu.ꝛ.C.de decurio.in.l.qdā ignauia lib.xj.ſm eum.

d ¶Qui subdit ꝙ si aliqua iura reperirentur que appellēt ipsos religiosos loquuntur ipꝛopꝛie ꝛ largissime vt sumit in.c.ecclesia sancte Marie de const.vbi laycos appellat religiosos ꝛ in.c.fi.de reb.eccle.non alienan.

e ¶Itē Bal.in ꝯsi.mihi.xcj.incip.quedā soror dicit ꝙ non sunt oīno persone ecclesiastice.ꝛ pñt ex eorū delictis ꝛ cōtractibus cōueniri corā iudice seculari:lȝ quo ad quedā censeant ꝑsone ecclesiastice.que exēplificat ꝛ non videtur facere ad propositū.Cum igit nō sint proprie persone ecclesiastice ꝛ de foro seculari nō vr̄ qḋ fiat ꝯ libertatem ecclesiasticam:si cōpellimur soluere collectas que ex forma statuti videntur esse facta tributa ꝛ sic onera mere realia.

f ¶Non enim videtur contra libertatem ecclesiasticam onerare bona ecclesiarum dicit Bal.in.l.omnes.j.iij.col.C.de censi.ꝛ reliq.ponderans ꝙ lege humana ꝛ non lege diuina fuit inductū qḋ ecclesie haberēt predia.iō que humana lege inducta sunt humana censent.Secus dicens circa decimas ꝛ primitias que fuerunt inducte lege diuina.

g ¶Et dato qḋ predicta nō procederent in simplicibus collectis que sunt munera personalia seu mixta que imponūtur personis pro rebus ꝛ subditis tantum:ꝛ ꝯsequēter nō imponūtur ecclesijs nec personis ecclesiasticis vt in.l.rescripto.§.sciendum.ff.de mu.ꝛ bono.ꝛ ibi per Bar.ꝛ i.d. l.placet.C.de sac.san.eccle.ꝛ ibi per Bar.ꝛ bal.ꝛ per bart. in.l.incola ad municip.ꝛ in.l.fi.C.de exac.tribu.ꝛ per bal. in.l.omnes.ꝛ in auc.Item nulla cōmunitas.C.de episco.ꝛ cleri.ꝛ in.c.aduersus de immuni.ecclesiarum in antiquis ꝛ in.c.j.eod.titu.lib.vj.etiam pro rebus que fuerunt prius laycorum ꝛ subiecte oneribus collectarum vt habetur in dictis iuribus.

h ¶Tamē ad tributa ꝛ onera mere realia videtur quod persone ecclesiastice ꝛ ecclesie teneantur hoc est earuȝ res que fuerūt laycorum ꝛ facte tributarie quia transeūtes postea in ecclesias vel in personas ecclesiasticas transeunt cū suo onere prout voluit bar.in.d.l.rescripto in.§.sciendū.ꝛ in d.l.placet.ꝛ tangit bar.ꝛ nō impugnat in.d.l.oēs.ꝛ sequit Pe.de anc.in ꝯsilio.cccliij.inci.hoc statutum.idcirco cum per statutum cōis treuij sint effecta tributaria pro collectis imponēdis ꝛ dicte res de qbus agit non erāt ecclesiarum vel personarum ecclesiasticaꝝ tpe statuti vel saltē postea fuerūt effecte res profane ꝛ sic subiecte dicto statuto.ꝛ per ꝯñs effecte tributarie lȝ postea puenerint in ecclesias vel ꝑsonas ecclesiasticas vr̄ qḋ transiuerint postea in ꝑsonas ecclesiasticas cum onere tributario.Et sic soluēdi collectas tanꝗ onera mere realia:ꝛ sic tanꝗ tributa.ecclesie.n.tenētur soluere tributa pro rebus ad eas puentis.c.si tributum ꝛ.c.magnū.xj.q.j.ꝛ.c.tributum.xxiij.q.viij.ꝛ.c.j.de censi.ꝛ ibi Panor.qui etiā idē notat in.c.nō minus de imu.eccle. nec vr̄ ꝙ dictum priuilegium ꝯcessum fratribus ꝛ sororib[9] de penitentia debeat intelligi cū preiudicio tertij sup iure iam quesito ar.l.ij.§.siquid a principe.ff.ne quid in loco publico ꝛ.l.cum auus.C.de emancipa.libero.

i ¶His tñ non obstātibus.Pꝛiū puto de iure diuo.Ni quid sit de iure cōi.Et sic vtrū dicti fratres ꝛ sorores tertij ordinis gaudeant immunitate ecclesiaꝝ ꝛ ꝑsonarū ecclesiasticarū.ꝛ an censeant ꝑsone ecclesiastice necne ꝛ consequenter an teneant de iure cōi ad collectas tñ vigore dicti indulti aplici vr̄ declaratū qḋ gaudeant priuilegijs:ꝛ immunitati h[9] fori personarum ꝛ rerum.put alie persone ecclesiastice.

k ¶Ex quo expresse disponitur in ipso indulto.qḋ nulla cōmunitas potestates vr̄ offi ciales:nullo mō impediant quominus dicti fratres ꝛ sorores gaudeant dictis priuilegijs ꝛ immunitatibus.put alie persone ecclesiastice ꝛ hoc sub pena excommuni.late sententie.

l ¶Et cum verba dicte bulle sint clara non videtur admittenda volūtatis questio dicitur al's in.l.ille aut ille.§.cum in verbis.ff.de leg.iij.Quicquid enim principi placet legis habet vigoreȝ.l.j.ff.de cōsti.prin.ꝛ.§.sed ꝙ principi insti.de iur.nat.gen.ꝛ ciui.Et vbi cōstitutio ē clara nō est loc[9] dubitationi.l.illā ver.de mō.C.de coll.ꝛ.l.ancill.C.de fur.cū fi.

m ¶Idcirco videtur pro claro presupponendum ꝙ dicti fratres ꝛ sorores tertij ordinis in italia consistentes cēseantur persone ecclesiastice.ꝛ gaudeant priuilegijs ꝛ imunitatibus in personis vel rebus quibus gaudēt alie persone ecclesiastice.Sed alie persone ecclesiastice ꝓut sunt clerici gaudent priuilegio ꝛ imunitate ne possint astringi absoluendum collectas pro eoruȝ rebus ꝙ clarum est per iura supra adducta.

n ¶Et auctoritates preallegatas nisi esset dictum statutum. ꝙ reddit rem aliqualiter dubiam maxime propter auctoritatem Bar.ꝛ sequacium:tamen contra Bar.concludit bal. in.d.l.placet ꝛ in.d.auc.Item nulla cōmunitas per plures rationes quas breuitatis gratia obmitto maxime quia dictum statutum videtur factum in fraudem ecclesiarum ꝛ personarum ecclesiasticarum ꝛ sequitur Pau.de ca.in.d.l.placet.ꝛ vult idem bal.in sua margarita super Inno. in verbo ecclesia primo capitulo.ꝛ Ang.in consilio.xxiiij.incipiente ecclesia non tenetur idem concludit:si collecte sunt incerte qꝛ variantur:prout cōmuniter esse solent collecte.

o ¶Et intelligit Bart.quando collecte sunt certe ꝛ vniformes ꝙ satis sentit bal.in consilio.dxlix.incipi.per cōmune ciuitatis bononie fuit imposita collecta.

p ¶Et per hoc potest responderi ad id quod habetur in.d. cano.si tributum.ꝛ.d.cano.magnum ꝛ in.d.cano.tributuȝ. Ad que etiam potest responderi per not.per bal.in.d.l.placet qui vult ꝙ ecclesie teneantur ad tributa imposita per imperatorem qui fecit omnia predia non italica:sed prouincia tributaria secus in tributis impositis per cōmunitateȝ per d.auc.Item nulla cōmunitas.

q ¶Et ex predictis redditur res saltem dubia vtrum scilicet ecclesie vel persone ecclesiastice teneant ad collectas stante huiusmodi statuto.s.pro rebus post statutum peruentis ad ipsas ecclesias vel personas ecclesiasticas.

r ¶Ideo dicta dubitatio vr̄ sublata ex interpretatione cōsuetudinis que est optima legū ꝛ statutoꝝ interpres.l.cū de interpretatione.ff.de leg.ꝛ.c.cum dilectus extra de consuetu.

s ¶Et ꝙ in huiusmodi attendit cōsuetudo no.bal.in.d.ꝯsi. dxlix.Idcirco cū presupponat ꝙ vigeat longa consuetudo etiā.xxx.vel.xl.annoꝝ ꝛ vltra ꝙ clerici nō soluunt collectas pro rebus eorum que prius fuerant subiecte dicto statuto.

t ¶Et consequenter ꝙ statutum non trahatur ad personas ecclesiasticas prout sunt clerici.ideo similiter nō debet trahi ad fratres ꝛ sorores tertij ordinis sancti Francisci:qui ex indulto sedis apostolice gaudent immunitatibus quibus gaudent alie persone ecclesiastice maxime qꝛ in cōsuetudine proceditur de similibus ad similia in.l.de quibus in fi.ff.de leg.ꝛ facit.c.inter ceteros.de rescript.cum similibus.

v ¶Nec obstant adducta incontrarium:qꝛ apparent sublata per adducta supra pro hac parte:lȝ enim de iure cōmuni dicti fratres de penitentia potuisse tenerentur ad collectas maxime stante dicta lege municipali tamen vigore dicti indulti apostolici concurrentes consuetudine de qua supra fecus dicendum est per adducta supra pro hac parte.

x ¶Nec ob.ꝙ indultum apostolicum censetur in dubio cōcessum sine preiudicio iuris tertij quesiti:qui respondetur ꝙ ius non erat quesitum cōmunitati ad collectas imponendas.Preterea non sumus indubio.Nam si ꝙ preiudicium generatur cōmunitati treuij illud venit in necessariā consequentiam priuilegij concessi per dictum indultum:nō enim gauderent immunitate ecclesiastica vt alie persone ecclesiastice si possent collectari prout alie persone non ecclesiastice. Laus deo.

¶Concessio in emphyteosim facta per rectorem hospitalis sine licentia episcopi.An ex eo retractari possit per eius successorem qꝛ non interuenit auctoritas epi stante cōsuetudine ꝙ epus in similibus concessionibus non consueuit interuenire stante etiā possessione habita per emphyteoticarium ꝛ successores per quadraginta annos.

¶Consilium ccvj.

In noīe dominini nostri

a iesu christi.¶Licet in hac consultatione:vt deatur prima facie dicendum ꝙ dictus dominus Ualentinus foueat iusticiam.

a ¶Quis

a ¶ Quia vr ꝙ dicta ꝯcessio in emphyteosim dicto emiliano facta nõ valuerit: qꝛ hospitalia equiparant ecclesijs ⁊ hñt priuilegia ecclesiarum. l. oĩa priuilegia. C. de sa. san. eccle. ⁊ ibi no. bar. ⁊ veniũt appellatione ecclesiarum. §. auctoritate. liiij. di. ⁊ c. cũ dilectus de cõsue. ⁊ est tex. in. c. ij. de cõsue. ⁊ ibi notãt Flo. d. Ant. Jmo. ⁊ Panor. qui no. ꝙ hꝫ priuilegia ecclesiarũ ⁊ no. bal. in auc. quas actiones. C. eo. ti. ⁊ habetur p glo. ⁊ doc. in cle. qꝛ contingit de relig. domibus.

b ¶ Et ideo habet in integ. restit. sicut ecclesia ⁊ minor vt no. bal. in. l. orphanatrophos de episc. ⁊ cleri.

c ¶ Sed bona imobilia ecclesiarum alienari nõ possunt saltem sine auctoritate superioris vt extra de reb. eccle. non alienan. c. nulli ⁊ per totuꝫ. ⁊. c. j. eo. titu. libro. vj. ⁊ in cano. sine exceptione. in. xij. q. ij. ergo nec bona hospitalium ꝙ ⁊ not. Pau. de eleaza. in. d. clemen. quia contigit in. §. illi prout refert ibi Cardinalis floren. in vlti. q.

d ¶ Dicens ꝙ ceteri scribẽtes tenent idem ꝙ Pau. s. ꝙ in alienatione rerum hospitaliũ requirit decretũ supioris. Et lꝫ ipse florẽtinus teneat in hoc ꝯtrium tñ vult ꝙ debeat interuenire solẽnitas que reqrit in alienatiõe rerum ecclesiaruꝫ in qua nõ requirit decretuꝫ adducit. c. j. de reb. eccle. nõ alienan. li. vj. ⁊ ꝙ ibi per gl. ſm ꝙ ⁊ tenẽdo opi. floren. oĩmodo nõ valeret dicta cõcessio in emphyteosim qꝛ nõ sunt seruata ea que requiruntur in alienatione rerum ecclesiarum.

e ¶ Ex qbus vr concludendũ ꝙ dicta ꝯcessio in emphyteosim que alienatio censet in. d. c. nulli nõ valuerit qꝛ iure cẽsetur prohibita ꝓut prohibita: ꝓut est alienatio rerum ecclesiarum vt in iuribus supra adductis. ⁊ in. l. iubemus. ⁊ in auc. hoc ius correctum. C. de sac. san. eccle.

f ¶ Et qui contra iura emit ꝑsumit in malafide. C. de agri. ⁊ censi. l. quẽadmodũ li. xj. ⁊ in. c. qui cõtra mercat. de reg. iu. in. vj. ⁊ no. gl. in. c. si diligẽti de rescrip. lꝫ. n. possit ignorare ⁊ iuris ignorãtia causet bonã fidem. l. sed ⁊ si lege. §. scire. ff. de pe. here. tñ iuris ignorãtia non ꝑsumit. l. legẽ sacratissime. ⁊. l. fi. C. de leg. iõ potius presumit mala fides ꝙ̃ iuris ignorãtia: dicũt Bar. ⁊ Ang. in. d. §. scire. ⁊ satis id probat in. d. c. qui contra iura. ⁊ in. d. l. quẽadmodum.

g ¶ Et ꝑpea vr ꝙ dictus emilianus fuerit in malafide ⁊ malefidei possessor nullo tpe ꝑscribit. c. possessor malefidei de re. iu. in. vj. ⁊. c. qm̃ omne de prescrip. in antiqs ⁊ malafides auctoris nocet hẽdi. l. cum hẽs. ff. de diuer. ⁊ tempo. ꝑscrip. Et ideo videtur ꝙ dicti heredes emiliani non iuuent prescriptione etiam quadragenaria que requirit ad prescribendum contra ecclesias auc. quas actiones. C. de sacrosanct. eccle. ⁊. c. de quarta. extra de prescrip.

h ¶ His tñ nõ obstãtibus ꝯtriũ puto de iure rñdenduꝫ. Ad cuius rei euidẽtiã pmittẽdũ duxi ꝙ hospitalia qñqꝫ ꝯstruũtur auctoritate epi ⁊ tũc cẽsent loca religiosa: vt i. c. ad hec de relig. domi. ⁊ tũc ꝓcedũt que dicta sunt supra. s. ꝙ gaudeãt priuilegijs ecclesiarũ ⁊ ꝙ in eorum rerũ alienatiõe reqrunt ea que interuenire debent in alienatione rerum ecclesiarum.

i ¶ Aliqꝫ aũt cõstruuntur sine epi auctoritate: prout construi pñt per quẽlibet: vt in. c. interdictos de dona. ⁊ per glo. in d. cle. qꝛ cõtingit. xviij. q. ij. quidã. ⁊ per bald. in. d. l. orphanatrophos ⁊ talia hospitalia nõ sunt loca religiosa: vt probat tex. in. d. c. ad hec a ꝯtrio sensu. prout no. ibi Panor. ꝙ ⁊ vult bal. in ꝯsilio mihi. dclv. incip. viso instrõ. ⁊ Ang. in cõsilio. cxvij. incipiẽte in canonica portiõe ad hoc no. per gl. incipiente talia hospitalia ⁊ docto. ibi in. d. cle. qꝛ contingit ⁊ tunc non comparantur ecclesijs nec habent priuilegia ecclesiarum vt voluit bal. in. d. auc. quas actiones ⁊ in. d. auc. hoc ius correctum Hosti.

k ¶ Et ꝑpea in alienatiõe bonorum suorum nõ requirit solemnitas sꝫ ꝓ libito alienari pñt vt no. zaba. in. d. cle. qꝛ contigit. §. illi adducẽs no. in. d. c. inter dilectos. ⁊ faciũt. ſ. proxi. dicta. sed nõ cõstat ꝙ dictum hospitale fuerit cõstructũ auctoritate epi. ideo nõ apparet ꝙ in dicta cõcessione in emphyteosim requirat solẽnitas ⁊ maxie decretũ ipsius episcopi.

l ¶ Et in re obscura possessor seu reus est tuendus. c. fauorabiliores. ⁊ ca. cum sunt partium de regul. iur. in. vj. Et dato ꝙ appareret ꝙ fuerit constructum cum auctoritate episcopi. tamen hoc non innotuerat. d. emiliano qui potuit probabiliter credere ꝙ fuerit constructum sine auctte epi.

m ¶ Et consequenter esse in bona fide que bona fides in dubio presumitur vt no. gl. in. l. pe. C. de euic. ⁊ merito: quia malafides inducit dolum ⁊ dolus non presumitur ibi quotiens. §. qui dolo. ff. de ꝓba. ⁊. l. doluꝫ. C. de dolo. ⁊. l. merito. ff. pro socio. ⁊ maxie stãtibus alijs cõcessionib⁹ in ẽphyteosiꝫ sitr scis: ita ꝙ cadit magis ignorãtia facti ꝙ̃ iuris.

n ¶ Et ignorantia facti ꝑsumit vt in regula ꝑsumit ignorãtia in. vj. ⁊ in. c. ver ius. ff. de ꝓba. ⁊ in. l. fi. ff. pro suo.

o ¶ Et maxime presumit bonafides stante possessione tanti temporis. dicit enim Jnno. in. c. ij. de in integ. restl. ꝙ longa possessio facit presumi bonam fidem: Et multofortius possessio. xxx. vel. xl. annorum vt no. Bart. in. l. celsus. ff. de vsuc. Et idcirco si ꝙ ius habuisset dictum hospitale etiã si fuisset constructum auctoritate episcopi.

p ¶ Et sic censeretur locus ecclesiasticus obstaret sibi exceptio quadragenarie prescriptionis que obstat ecclesijs per d. auc. quas actiones. ⁊. d. c. de quarta. ex pluribus.

q ¶ Quare concludẽdum est ꝙ dicti heredes emiliani foueant iusticiam nec põt ab eis auferri dicta res in emphyteosim concessa dicto emiliano non obstantibus adductis in cõtrarium que militarent si dictum hospitale appareret ꝯstructũ auctoritate epi ⁊ ꝙ illud innotuisset dicto emiliano vel eius hẽdibus q̃ mime appent. iõ nõ obstãt: ⁊ si apparerent eẽt videndũ an dcã res in emphyteosim concessa fuisset solita in emphyteosim concedi necne: Laus deo.

¶ Productio supplicationis. an ⁊ in quibus causis hẽat petitionis vt sic sine alio libello iudicium substẽtari possit. Item rescriptum secundo loco impetratum. An ⁊ quando vicietur: qꝛ in eo non sit facta mentio' de pmo. Item rescriptum ꝙ emanauit per legatum alicuius dñi tẽporalis. An finiatur finito eius officio. Itẽ transactio facta per aliquos super rebus ecclesiasticis. An ⁊ quãdo valeat ⁊ quomodo debeat cõstare de mandato trãsigentium. Itẽ ꝯgene petitione hereditatis: lꝫ in libello dicat res ad se pertinere iure dominij vel quasi. An si non probat de dominio vel q̃si possit optinere. Item heres qui est grauatus restituere per fideicommissum interim anteq̃ꝫ veniat dies restõnis possit soluere debita hereditaria ⁊ sic dotes restituere.

¶ Consilium. cc v

a In nomie domini nostri iesu xpi. ¶ Quoniam de multis in themate querit. ideo breuiter incedã nimia prolixitas iudicem tedio afficiat.

a ¶ Deueniendo itaqꝫ ad prima quesita respicientia supplicationes ⁊ libellum. Premitto ꝙ Jnno. in. c. dudum el. ij. de elec. voluit ꝙ productio rescripti habeatur loco libelli. Cuius dictuꝫ licet generaliter loq̃tur procedit in causis in qbus libellus non reqritur: sed qualis q̃lis petitio vt dicit Jmo. in. c. mãdatum de rescri. allegando cle. sepe de verbo. signi. ⁊ idẽ tꝫ dñs Cardinalis zaba. ⁊ ideo cuꝫ superior rescripserit die vltima Febru. Mcccclxxxix. ꝙ vica. cognosceret ⁊ decideret summaris ⁊ de plano: ⁊ dictum rescriptum fuerit die pma Octob. productũ loco petitionis: ⁊ petitum per ser Franciscum ⁊ eius pncipales prout est dictus: ideo condẽnari ad restituẽduꝫ ⁊ relaxandũ bona ibi scripta de qbus agitur spectantia ⁊ ptinentia ad dictas ecclesias iure dñij vel quasi ⁊ alijs iustis causis suis loco ⁊ tpe ostendendis ⁊ allegandis: dicta ꝓductio censet esse loco petitionis. Adeo ꝙ super ea potuit fundari processus.

b ¶ Nec vr ꝙ dictum rescriptum vicietur: ex eo qꝛ nõ fuerit facta mẽtio de pmo rescripto: qꝛ pmuꝫ rescriptũ ⁊ scd̃m tendunt ad idem: adeo ꝙ si fuisset in secundo facta mentio de primo de facili ita rescripsisset.

c ¶ Et qñ tacetur aliqd ꝙ si fuisset expressum rescribens de facili rescripsisset non redditur rescriptum subreptitium vt habetur in. c. super litteris. ⁊. c. postulasti de rescrip. ⁊ in. l. j. ⁊ in. l. prescriptione. C. si cõt. ius vel vtil. pu.

d ¶ Preterea rescripta ad lites subreptitia nõ sunt ipso iure nulla: sed veniunt rescindenda ope exceptionis vt habet in iuribus pallegatis: ⁊ lꝫ exceptio subreptiõis fuerit opposita: tñ per processum ad merita cause fuit tacite pronunciatũ ⁊ consequẽter fuit dicta exceptio repulsa ⁊ similiter alie exceptiones dilatorie ⁊ declinatorie per. c. ex parte. ·ii. de ap. ⁊ ibi no. per glo. ⁊ docto. in. l. ij. §. si dubitetur. ff. de iudi.

e ¶ Et propterea licet rescriptum fuisset subrepticiũ processus nihilominus valeret ⁊ nõ est amplius locus tractandi de subreptione rescripti: qꝛ super eo est tacite interlocutũ: quo ad ptes. c. cũ dilecti de elec. ⁊ no. in. l. ꝙ iussit de re iu. ¶ Et per hec sit rñsum ad primum ⁊ scd̃m dubiũ. Exquo

f enim procedi potest de plano ⁊c. non requiritur aptus li

helluo:sed qualis qualis petitio.ideo ꝯcludendũ est ꝙ dicta petitio processerit:ex quo petijt fieri ea que in rescripto continentur per supradicta.

g ¶ Deueniendo aũt ad tertiũ quesitum.r̃ñdeo breuiter ꝙ si ante finitũ officiũ dicti locũ tenentis rescribẽtis fuit ꝓcessum ad aliquẽ actũ vigore dicti rescripti dictum rescriptũ nõ expirauit q2 re nõ integra finitũ fuit officiũ ergo mandatũ durat per ea que h̃ntur in.l.et q2.ff.de iuris.om.iu.et in.c.gratũ.et in.c.relatum de offi.delrg.et in.l.mãdatũ.man.non tñ non videtur necessaria dicta inuestigatio quia vĩ ꝙ sufficiat rescriptum illust.D.prefecti.

h ¶ Ideo descendo ad.iiij.quesitũ.Circa qd vr̃ clare r̃ñdẽdum ꝙ transactio nõ valuerit non.n.est dubiũ ꝙ si transigẽtes non hẽbant mãdatum ad trãsigẽdum.Trãsactio nõ preiudicat dictis ecclesijs q2 gesta per procuratorẽ nõ habẽtẽ mãdatũ nõ valent in preiudicio dñi nisi ratificent.l.licet.C.de procur.et.l.licet.ff.de iudi.et.§.si procuratori.ff.de condi.inde.cum multis similibus.

i ¶ Dato aũt sine preiudicio ꝙ trãsigẽtes habuissent mãdatum ad transigendum nihilominus trãsactio non valeret.

k ¶ Quia non interuenerunt vt presupponit solemnitates que requirunt in aliena.rerũ immobiliũ ecclesie de qbus in.c.ꝑ.de reb.ec.nõ alie.li.vj.et in cañ.sine exceptiõe.xij.q.ij.et in auc.hoc ius porrectum.C.de sac.san.ec.sine quibus solemnitatibus alienationes rerum eccle.sunt prohibite et nullius momenti vt in iuribus preallegatis.et in.c.nulli.et quasi per totum titulum de rebus eccle.non alienand.et in l.iubemus.C.de sacrosan.eccle.

l ¶ Et transactio est species alienationis:adeo ꝙ ea solemnitas que requiritur in alienatione requiritur in trãsactione vt per glo.et doc.in.l.j.et.ij.C.si aduer.trans.

m ¶ Deueniendo aũt ad quintum dubium est premittendũ ꝙ in petitione hereditatis non requiritur probatio dñij vl̃ quasi:sed sufficit probare ꝙ res que petitur remanserit in hereditate defuncti:et ꝙ agens sit h̃res illius defuncti vt probatur in.l.item videndum.§.si.cum.l.sequẽ.ff.de pe.here.

n ¶ Fũdat enim intentionem suam is q agit petitiõe hereditatis in possessione defuncti vt declarat Bar.et docto.in l.hereditas.C.de peti.here.vnde sufficit probare possessionem defuncti absq3 eo qd probetur dominiũ vel quasi dominium ipsius defuncti:dũmodo probetur titulus ipsius agentis:et sic qd ipse sit heres.

o ¶ In casu aũt nr̃o nõ est itẽtata petitio h̃ditatis nec illa competit q2 dicte ecclesie neq3 pretẽdũt se esse h̃des dicti defuncti:sed fideicõmissarie.itaq3 eis cõpetit fideicommissarie h̃ditatis petitio:vt.ff.de fideicõ.he.pe.per totũ.et illa censetur intẽtata q2 est silis petitioni heredit.nisi q2 differt ꝙ vna cõpetit h̃di et altera fideicõ.vl̃ qui loco h̃dis cẽsetur positus.l.qui quadringenta.ff.ad trebel.

p ¶ Et large loquẽdo h̃s dr̃.l.si filius.ff.ꝙ cũ eo.idõ i dictã fideicõmissarie petitiõe h̃ditatis sufficit ꝓbare titulũ vl̃ is fideicõmissi et possessionẽ defuncti reqrit aũt reqr̃r qd hereditas sit restituta re vl̃ v̄bo ipsi fideicõmissario vl̃i.§.restitutas insti.de fideic.hare.et in.l.restituta.ff.eo.ti.cũ simi.

q ¶ Tñ in ecclesia est spãle qd hmõi restitutio non reqritur q2 transeunt iura hẽditaria ipso iure ꝑ.l.fina.C.de sac.san.eccle.sufficit ergo ꝓbasse qd dictus petrus possedit dicta bona de qbus agit vsq3 ad tẽpus sue mortis:et cessisse diẽ substitũis fideicõ.que satis probata videntur.

r ¶ Nec vr̃ obstat qd nõ sit ꝓbatũ dñiũ vl̃ quasi q2 talis ꝓbatio nõ reqrit i fideicõmissarie hẽditatis petitiõe ꝑ p̃dicta.

s ¶ Et l3 in petitione dictarũ ecclesiaꝝ dicatur bona que petuntur spectare ad dictas ecclesias iure dominij vel quasi et ꝓpea videat intẽtata rei vẽdicatio vl̃ publiciana.

t ¶ Tñ petens nõ se restrinxit ad predicta:sed subdidit et alijs causis suo loco tpe deducẽdis et premiserat ꝙ petebat exequi et fieri que in rescripto ꝯtinẽtur et ex narratis in rescripto deducebat cã fideicommissi vniuersalis ex quo causat fideicõmissaria hereditatis petitio.Et super ea p̃t fundari iudicis snia ferẽda ꝓ dictis ecclesijs.Attẽto qd in causa predicta vt premissum est põt ꝓcedi de plano:et sine strepitu figura iudicij.Et sic sufficit qualis qualis petitio et rescriptũ h̃r loco petitionis.vt.s.deductum fuit.

v ¶ Sed posset circa hoc instari qd petitio h̃ditatis pariter fideicõmissaria h̃ditatis petitio non datur ꝯtra titulo possidentem.l.reqr̃r.et.l.nec vllã.ff.de peti.heredi.sed dictus Ioãnes reus conuentus possidet titulo:q2 titulũ habuit a Ludouico:ergo videtur qd nõ potuerit cõueniri fideicõmissarie hereditatis petitione.

x ¶ Sed ad hoc respondetur pluribus modis.et primo q2 dicta bona hereditatis dicti peri erant effecta litigiosa et propterea donatio de eis non impedit petitionem hereditatis vt no.Cy.Bar.et Bal.in.l.cogi.C.de peti.here.

y ¶ Scdo r̃ñdet ꝙ dictus Ludouicus donauit dicto Ioãni generalr̃ oia bona sua et iura que habebat nõ autẽ spãliter bona que petuntur.ideo si dicta bona pertinebãt ad dictas ecclesias vigore dicti fideicõmissi vniuersalis prout pronũciatum fuerat contra galeottum auctorem dicti Ludouici dicta bona non comprehenduntur in dicta donatione.

z ¶ Preterea et tertio qñ quis donat vel vendit iura sua que h3 in aliqua re nõ censet emptor vel donatarius habere titulum in ipsa re habilem ad prescribẽdum vt no.Dy.Bar.Bal.et Ang.Imo.et doct.cõmuniter in.l.si sic.§.si mihi de leg.j.et est ratio q2 non vĩ ꝙ donatarius vel emptor sint certificati ꝙ ius habuerit ipse donans vel vendens.

& ¶ Et ꝓpterea sint dubij qd sit eis donatũ vel vẽditũ:et idõ nõ censent habere titulũ in ipsa re Attẽto etiã ꝙ si auctor predictus nõ habebat iura:in re nihil cõcedebat q̃ rõnes vident pariter militare in eo q donat bona sua et iura que h3 nõ exprimẽdo que bona donet:ideo vĩ ꝙ dict9 titulus nõ prebeat vsucapiẽdi conditionẽ:et cõsequẽter quasi dñium.

ꝯ ¶ Ubi enim militat eadem ratio ibi idem ius.l.illud ad le.acqui.et.l.a ticio de ver.ob.pariter etiam vĩ ꝙ nõ censeantur dictas res ti.possidere ad impediendum petitionem hereditatis seu fideicõ.hereditatis petitionem.

ꝝ ¶ Obmitto ꝙ nõnulli tenẽt ꝙ titulus quesitus post mortem defuncti ab eo q poterat cõueniri petitiõe hereditatis nõ impedit petitionẽ h̃ditatis:et inter ceteros id tenuit bal.in.l.si.C.de edic.diui.ad.oppo.ꝙ dictũ veꝝ putat ibi Pau.de ca.in ti.quesito ab eo.ꝯ quem erat orta petitio hereditatis per no.per Bar.in.d.l.cogi.sed ꝯ dictũ Ludouicũ nõ solũ erat orta fideicõ.hereditatis petitio.sed ꝯ ei9 auctorẽ fuerat intentata et ꝯtr̃ quodãmodo ꝯ eum q2 heres censet eadem persona cũ defuncto in auc.de iureiu.a mo.pre.§.j.

a ¶ Ideo ex his oĩbus saltem simul iunctis dicendum vĩ ꝙ nõ obstet dictis ecclesijs ti.donatiõis maxime cũ fuerit tit.lucratiuus in quo nõnulli dicunt ꝓcedere.d.Bal.de quo s.ita intelligentes Bart.in.d.l.cogi prout refert ibi Saly.

b ¶ Trãseũdũ est a mõ ad.vj.quesitũ ꝙ respicit cõpetẽtiam vel incõpetẽtiã iudicis quã ẽt respiciũt sequẽtia tria quesita ipsa cumulãdo dõm puto ꝙ dict9 vicari9 mõdauij cẽseat et sit iudex cõpetẽs etiã pro reb9 sitis ex̃ territoriũ mõdauij.

c ¶ Nã fideicõ.hereditatis petitio itentãda est vbi est maior pars bonoꝝ h̃ditatis vt est tex.et ibi doc.not.l.fideicõmissum.ff.de iu.ideo l3 vna res hereditaria ex petitis sit extra territorium iudicis nõ refert q2 nõ debet continentia cause diuidi.l.nulli.ff.de iudi.et.l.j.ff.de qui.re.ad eun.iudi.ea.

d ¶ Et in petitione hereditatis:d3 principaliter pronũciari agẽtem esse heredẽ restitutio aũt bonoꝝ venit accessorie vt habet in.l.j.in prin.de edẽ.et in.l.diuus.ff.de pe.here.ideo decet et suadet rõ ꝙ cã agit et vbi est maior pars bonoꝝ h̃ditatis et nõ fiant inter easdẽ personas plura iudicia:circa illud idem qd principaliter venit in eadẽ actione.i.pronũciari actorem esse heredem fideicõmissariũ vniuersalem itaq3 frustra est tractandum de prorogatione iurisditionis.

e ¶ Dato aũt sine preiudicio veritatis ꝙ dictus vicari9 nõ esset iudex cõpetẽs respectu rei site ex̃ territoriũ delegãtis.

f ¶ Nihilominus si corã eo fuit litigatũ nõ opposita exceptione incõpetẽtie censent partes cõsensisse in eũ:ita ꝙ nõ posset postea allegari.l.s3 et si suscepit.ff.de iu.et.c.intra monasteriũ de re iu.et no.bar.doc.in.l.nõ vĩ.ff.de iu.ꝙ ꝑ solã r̃ñsionẽ ad libellũ censet cõsentire in iudicẽ et sic ꝓrogasse iurisditionẽ adeo ꝙ nõ põt postea allegari incõpetẽtia nihilominus si est deuẽtũ ad merita cause põt incõpetẽtia allegari istud tñ ꝓcedit si partes sciebãt esse iudicẽ incõpetentem secus si errabant q2 credebant esse cõpetẽtẽ et nõ erat per.l.ij.in prin.ff.de iu.et in.l.si per errorem de iuris.om.iu.

g ¶ Error aũt iuris non presumit arg.l.leges sacratissime.C.de lega.et no.Bar.et Ang.in.l.sed et si lege.§.scire.ff.de peti.here.qui volunt ꝙ l3 dolus et malafides non presumatur.l.quotiens.§.si dolo.ff.de proba.et.l.merito.ff.pro socio et ꝙ per glos.in.l.pe.C.de euic.tamẽ potius presumitur malafides et dolus q̃ iuris ignorãtia sm̃ eos nec cadit in istis terminis error facti q2 notorium est in partibus ꝙ territorium corinaldi est separatũ territorio mondauij et vtrũ sit subditum territoriũ corinaldi.d.prefecto qui causam delegauit.

h ¶ Nibi

b ℭ M.bi non innotuit ꝛ loca vbi sunt sue res que pertine-
tur describunt in actis ꝛ qs cẽsef hẽre sniaꝫ qualitatis sue
rei.l.quisqs.C.de rescin.ven. Et iõ imputet sibi si non op-
posuit exceptionẽ declinatoriã ꝑut ab initio opponi dꝫ.d.
l.sꝫ ꝛ si susceperit.ꝛ.l.fori.C.de exce.cum simili.
i ℭ Et si opposuit nihilominus fuit ꝓcessuꝫ ad vlteriora cẽ-
sef tacite ꝓnũciatũ sup cõpetẽtia iudicis ꝛ ꝯñter exceptio
in cõpetẽtie repulsa ꝑ ea q̃ no.in.l.ij.in.§.sꝫ ꝛ si dubitef de
iud.ꝛ in.d.c.ex pte.m.de app.ꝛ ꝑ bar.ꝛ doc.i.l.ex q̃cũqꝫ.ff.
siqs in ius vo.nõ ier. Nec tũc curaf an ps errauerit necne
ꝑut vult bar.in.d.l.ex q̃cũqꝫ ꝛ merito:qꝛ tũc nõ ꝓrogaf iu
risditio cõsensu ptiũ sꝫ illa ꝓnũciatio tacita vel expſſa trã-
sit in rẽ iudicatã quo ad ptes ꝛ ꝑ hec sit rñsuꝫ ad dicta q̃t-
tuor q̃sita:qꝛ satis est ꝙ dictus iudex cẽseaf iudex cõpetẽs
siue rõne maioris ptis bonoꝝ siue rõne tacite ꝓrogatiõis
siue rõne pronũcie super cõpetentia late tacite vel expresse.
k ℭ Restat vt descendamus ad decimum quesitum circa ꝙ
dicendum puto ꝙ.d.dña sama.potuerit dare de bonis he-
reditarijs dicte.d.tadiole pro dote sibi relicta in testamen-
to dicti peri nec video quid obstet.
l ℭ Nõ.n.impedit fideicõmissuꝫ vlẽ ꝛ maxime relictuꝫ post
mortem heredũ quominus credita vel legata pura interim
soluanf per heredes de bonis hereditarijs tñ si dos alr nõ
probef q̃ꝫ per dictum testm̃ peri q̃ntitas relicta debef iure
legati vt habetur in.l.i.ꝛ in.l.si non designata.C.de falsa cã
ad le.ideo cuꝫ mihi dicaf ꝙ dicta dos non probetur debita
nisi vigore dicti testamenti illa q̃ntitas censetur prelegata.
m ℭ Jõ dicta dña Tadiola cẽsef hẽre dictã q̃ntitatẽ ꝓ pte iur
hẽditario ꝛ ꝓ pte iure legati ꝛ cẽsef venire ex restõne fidei
cõ.vlis postea relicti in testõ exquo nõ fuit facta mẽtio hẽ-
ditatis ꝑ text.in.l.marcellus.§.qdã liberis.ff.ad treb.ꝛ ibi
ꝑ bar.ꝛ doc. Et ꝑ doc.in.l.cũ virũ.C.de fideicõ. Secus aũt
esset dicẽdũ si dicta dos aliter fuisset debita ꝛ appareret pa
ria aũt sunt nõ esse ꝛ esse ꝛ nõ apparere.l. duo sunt titij.ff.
de test.tut.ꝛ.l.in lege.ff.de contrahen.empt.cum simili.
n ℭ Circa.xj.aũt quesitũ lꝫ dicendũ videaf ꝙ dicte eccle. te
neanf soluere dicto Joãni q̃ntitates seu bona q̃ dictus pe-
trus recepit noie dicti Galeotti ꝓ dote vxoris ipsius Ga-
leotti mrĩs dicti Pãdulphi cũ videaf ꝙ fuerit debitor pro
dictis rebus dicti Galeotti seu sue vxoris quibus successe-
runt dicti Ludouicus ꝛ pãdulphus.vꝫ ambo dicto galeot-
to ꝛ pãdulphus sue matri ꝛ pãdulpho vr̃ ꝙ successerit di-
ctus Ludouicus q ludouicus vr̃ habuisse iura petendi di-
cta bona aduersus hẽditatẽ dicti peri ꝛ successiue aduer-
sus eos q dictã hereditatẽ cõsequuti fuerũt ꝛ mediãte do-
natione supradicta dicta iura videntur deuenisse ꝛ trãslata
fuisse in dictũ Joannem.ꝛ ꝯñs videtur ꝙ dictus Joannes
possit detrahere dictas q̃ntitates sibi debitas.
o ℭ Jñ his nõ ob.ꝯtrũ puto de iure rñdẽduꝫ. Ex pluribus
ꝛ primo:qꝛ dato ꝙ dicte q̃ntitates recepte deberentur dicto
Joãni tñ pro dictis q̃ntitatibus vel ꝓ bonis receptis ꝑ dcm̃
peruꝫ nõ pñt retineri alie res hereditarie dicti peri.
p ℭ Qꝛ vna res ꝓ alia solui vel retineri non põt nisi cõsen-
tiẽtibus ptibus per.l.si ex ea pecunia.C.de rei vẽ.ꝛ.l.q̃uis
C.de pig.ꝛ.l.si maritus.C.de distra.pig.cũ simi. Preterea
ꝛ secũdo aduersus dictũ debitũ obstat ꝑscriptio longissimi
tpis cũ post mortem dicti peri sint elapsi.xlv.anni ꝛ vltra
ꝑut deprehẽdif per instrm̃ donatiõis facte dicto ludouico
per dictã Samari.vt heredem dicti peri de bonis peri ꝛ ꝑ
instrm̃ solõnis facte dicte tadiole pro dicto relicto dotis.
q ℭ Per lapsuꝫ aũt tãti tpis ois tollif oblĩo per.l.sicut ꝛ per
l.oẽs.C.de ꝑscri.xxx.vel.xl.annoꝝ lꝫ.n.forte nõ inchoaue-
rit ꝑscriptio.in vita dicti peri propter eius scientiam.
r ℭ Jñ in heredibus presumif ignorantia.l. qui in alterius.
ff.de reg.iur.ꝛ.c.qui in ius co.ti.lib.vj.
s ℭ Et lꝫ malafides defuncti noceat hẽdi ad vsucap. ꝛ lon-
gi temporis ꝑscriptionẽ per.l.cuꝫ heres.ff.de diuers.ꝛ tẽp.
prescri.quo tẽpore nõ erat inuẽta prescri.longi.tẽp.vt not.
glo.in.l.qui occidit.ff.ad.l.acqui.
t ℭ Jñ secus est in ꝑscriptiõe longissimi tpis que de iure ci-
uili currit etiam cum malafide per.d.l.sicut.ꝛ.l.omnes.ꝛ.l.
sicut emptionis.C.de prescrip.xxx.vel.xl.annorum.ita ꝙ ð
iure.ciuili heres sine dubio prescribat non obstante malafi
de sua vel sui auctoris.
u ℭ Et licet ð iure cañ.corrigatur rõne peccati in eo qui est
malefidei ꝑ.c.qm̃ oẽ de prescri.ꝛ.c.possessor malefidei ðre.
iu.in.vj.sed si ignorans non soluit non peccat nec est in ma
lafide.ergo currit prescriptio etiam attento iure canonico.

x ℭ Et dixit Dy.in reg.q in ius in.vj.ꝙ dicta lex.cũ hẽs q̃
dispõit ꝙ malafides auctoris nocet hẽdi nõ ꝓcedit de eq-
tate cañ.si hẽs vult a se.ꝛ sic post mortẽ defuncti ichoare
ꝑscriptionẽ ꝑut eũ refert ꝛ sequitur Bar.in.d.l.cũ heres.
y ℭ Qð dictũ puto intelligẽdum in prescriptiõe que currit
cõtra eccl.s.quadragenaria ꝑ.c.de quarta de prescri.ꝛ auc.
quas actiones.C.de sac.san.ecc. Et ẽt in prescriptiõe cõtra
priuatos longissimi tpis per supradicta.tertio non pñt re-
tineri dicta bona hẽditaria q̃ petunf ꝑtextu dicte dotis re-
cepte ꝑ dictũ peꝝ:qꝛ nõ appꝫ ꝙ fuerit dcã receptio dotis
fcã noie dci galeotti ratificata ꝑ.d.galeottũ vl ꝑ ei hẽdes.
z Nec appꝫ de mãdato ex negocio gesto ꝑ ne.ge. noie alte-
rius nõ q̃rif ius seu actio alteri nisi mediãte ratihabitiõe vt
habef i.l si ego.ff.ð ne.ge.ꝛ i.l.si pupilli.§.sꝫ si ego.ꝛ.§.itẽ
q̃rif.e.ti. Jõ nõ ꝯstat ð credito dicti galeotti vl eiꝰ vxoris.
ꝛ ℭ Et lꝫ ð mediũ videaf rigorosum:qꝛ verisilẽ est ꝙ fuerit
dictũ negociũ ratificatũ tñ ex aduerso est ẽt verisilẽ ꝙ fue-
rit solutũ ꝛ satisfactuꝫ.d. galeotto q erat exul a pr̃ia ꝛ ege-
nus ita ꝙ nõ est verisimile ꝙ receperit vxorẽ ꝛ ab eo habue
rit filios ꝛ nõ est receperit doteꝫ datã in eius absentia suo
consanguineo recipienti nomine suo.
ꝯ ℭ Est ẽt aduertẽdũ ꝙ nõ repio deductã seu ꝓbatã aditio
nẽ hẽditatis mr̃ne ꝛ hẽditas nõ adita regulr̃ nõ transmit-
titur.l.vnica.§.in nouissimo.C.de cad.tol.ꝛ.l.ij.C.ad orf.ꝛ
l.qm̃ sororẽ.C.de iure delib.lꝫ hoc nõ sit magnifaciẽduꝫ:
qꝛ debitũ erat mariti cuius noie fuit dos recepta non vxo-
ris facit.l.si pro te.C.de do.ꝓm. Si ergo nõ fuit dicta re-
ceptio dotis ratificata dictus ludouicus non hẽbat ius pe-
tẽdi dictã dotẽ ꝛ ꝯñter nõ venit dictum ius in donatiõe
facta dicto Joanni. Ex quibus clare deducitur ꝙ ratione
dicti crediti non potest retinere dicta bona hereditaria.
ꝝ ℭ Circa vltimũ aũt q̃sitũ nõ dixi insistẽdũ:qꝛ puto ꝙ cen-
seaf adita hẽditas pãdulphi ꝑ dictã habitationem per.l.j.
C.de rep.ꝛ absti.he.ꝛ.l.pro hẽde.ff.de ac. hẽ.ꝙ vt arbitror
non expedit consultanti:iõ non insisto vlterius nõ tñ no-
cet consultanti dicta aditio hereditatis:qꝛ ea non ob.fouet
iusticiam per adducta.s̃.circa alia quesita. Laus deo.

ℭ Venditio facta ꝑ factorẽ hospitalis sine interuẽtu ꝓorũ
ꝛ alioꝝ q in alienatione immobiliuꝫ hẽnt interuenire:an ꝛ
qñ possit rescindi posito ꝙ emptor diu fuerit i possessiõe
cõtractus vẽditiõis.an ꝛ quando resoluaf ex eo ꝙ emptor
non obseruauit ꝓmissa in eo sub pena resolutionis ꝯctus.
Item an ꝛ quando dicto casu admittaf purgatio mor.

ℭ Consilium ccviiij.

In noie domini nostri iesu xp̃i. ℭ Circa p̃ntẽ cõsultationẽ videtur
ꝓma facie dõm ꝙ dictum hospitale nequeat
vẽdicare nec ẽt repetẽ dictã dimidiã poteris
ꝑ dictũ hospitale vẽditã lꝫ.n.presupponatur
in themate ꝙ prior dicti hospitalis nihil stabilis possit alie-
nare sine cõsensu magnifi.dñoꝝ cõsuloꝝ ciuitatis eugubij
ꝛ quattuor ciuiuꝫ deputatoꝝ vel maioris partis ipsorum.
a ℭ Jñ vr̃ ꝙ appeat ex tenore instr̃i ꝙ ꝑdictoruꝫ consensus
interuenerit ita ꝙ ex ðfectu talis solẽnitatis nõ põt ifringi
dicta vẽditio ꝛ exquo hꝫ interuenire cõsensus laycoꝝ secu
lariũ mihi ꝑsuadeo ꝙ sit hospitale ꝓphanũ ꝛ nõ eccl̃iasticũ
ꝛ ꝑ ꝯñs ñ reqraf solẽnitas reqsita i alienatiõe reꝝ eccl̃iaꝝ
que regulariter sunt ꝓhibite alienari per iura vulgaria.
b ℭ Nec ex hoc capite allegatũ dictaꝫ venditionem resulta-
re inefficacem.sed solum instaf ꝙ sit inefficax ea rõne.quia
non sunt seruata pacta in ipsa venditione posita stante ma
xime clausula dicti instrumenti ibi non aliter intendentes.
ꝙ dicta venditio valeat ꝛ teneat nisi seruatis modis ꝛ pa-
ctis in instrumento descriptis.
c ℭ Sed vĩ ꝙ vigore dicte rõnis non cõpetat dicto hospi-
tali ius seu actio maxie rei vẽdicatio ad repetẽdũ dictaꝫ di
midiã dicti poteris vt.s̃.venditã aduersus dictos possesso-
res ꝛ cessionarios dicti emptoris. Nã vĩ ꝙ in dictũ empto
rem fuerit translatũ dñium qꝛ venditio vĩ ꝙ fuerit perfe-
cta.ꝛ consequenter mediãte traditione exti.emptionis fue-
rit translatum dominium in emptorem presupposito ꝙ di
ctum poterẽ fuerit dicti venditoris prout presupponitur.
d ℭ Et qñ transferf dñiũ ob aliquã cãm seu vt aliqð pactum
obseruef si pactũ nõ seruaf ꝛ cã nõ sequif non retransferf
dñium sed cõpetit cõditio ob cãm.ꝛ sic actio personalis si

translatio dñij emanauit ex ꝯctu innominato vt.ff.ꝛ.C.de condi.ob cau.quasi per totos ꝛ maxime in.l.ea lege.C.eo.ti.

e ¶Et qñqȝ etiam competit conditio ob cām translato dñio ex contractu empti.ꝛ vendi.C.de pac.inter emp.ꝛ ven.in.l.cū te fundū.ꝛ hoc qñ venditio facta fuit principaliter propter ipsum pactum regulariter autem secus est.

f ¶Qꝛ in ꝯctibus nōiatis cessat cōditio ob cām lȝ cā nō sequat᷑:sed agit᷑ actiōe ex eius ꝯctu ad obseruātiā pacti.l.fi.ff.de condi.ob cām ꝛ.l.qui ea lege.C.de pac.inter emp.ꝛ ven.

g ¶Ubi est expressū ꝙ si vēditio fit ea lege.i.eo pac.vt nisi residuū precij intra certū tp̄s solutū eēt pdiū vēditū ad emptorē reuerteret᷑ nō seruato pacto nō cōpetit rei vēdicatio venditori:sed agit᷑ actiōe ex vendito facit ēt.l.si cōuenit.ff.de rescin.ven. Actio aūt personalis regulariter non cōpetit dñō qꝛ nemo condicit rem suā preterꝗ̄ a fure in.§.sic itaqȝ insti.de act.ꝛ.l.fi.ff.de vsufruc.quēad.caue.ꝛ cōsequēter nō obseruantia pacti propter qd̄ contractus celebratus fuit.

h ¶Et resolutio ipsius ꝯctus non causat trāslationem dñij sed conditionem personalē vt in dictis iuribus.ꝛ no.glo.in l.mortis cā donatio de do.cau.mor.ꝛ in.l.j.ff.de do.allegās d.l.qui ea.l.ꝛ.l.etiā.C.de iure dot.ꝛ.l.legem.C.de dona.

i ¶Licet qñqȝ dicta regula fallat.vȝ fauore alimētoꝝ per.l.j.C.de dona.que sub modo ꝛ in pacto adiectionis in diē ꝛ in pacto legis cōmissorie ꝑut vult dicta glo.est eni speciale in dictis pactis prout concludit Bart.in.d.l.j. ꝙ ꝛ volūt ibi Ang.ꝛ Imo.ꝛ habetur in.l.cōmissorie.C.de pac.inter emp.ꝛ in.l.ij.ff.de in diem adiec.idcirco videtur ꝙ ob non obseruantiam dictorum pactorum non fuerit translatum dominium in dictum hospitale per predicta.

k ¶Et qꝛ suadet ratio:qꝛ prout ex sola contractu sine traditione non trāsfertur dominium.l.traditionibus.C.de pac. ita nec ex resolutione contractus transferatur dñium nisi sequatur retraditio per.l.nihil tam naturale.ff.de regu.iur.ꝛ per qd̄ habetur in.l.ab emptione.ff.de pac.

l ¶Et ꝓpterea vī ꝙ nec ēt retrāsferat᷑ dñiū per illā clāȝ instrī nō intendētes vēditionē valere nisi ꝛ pacta ꝛ modi seruent᷑. Nā dicta clā vī solū inducere resolutionē ꝯctus:qꝛ ea vī nā dictiōis nisi.s.nō reddere ꝯcū ꝯditionalē.sȝ inducere cōditionalē resolutionē ipsius ꝯctus vt not.bar.in.l.j.ff.de cōdi.ꝛ demō.in.iij.q.ꝛ hoc qñ precedunt verba p̄ntis tp̄is allegat no.in.l.ij.ff.de in diem adiec.ꝛ idem no.Jo.an.in ad.di.spe.in tit.de sponsali.§.j.vbi post Guil.generaliter dicit ꝙ in ꝯctibus inter viuos dictio nisi hȝ vim resolutionis vñ totum ꝯctum resoluit allegat.d.l.ij.de in diem adiec.ꝛ.l.obligationum fere.§.conditio.ff.de condi.ꝛ demon.

m ¶Ubi glo.idē tenet qñ dictio nisi sequit᷑ post dispositionem ꝛ lȝ secus dicat qñ precedit.ꝛ in hoc scd̄o reprehēdit᷑ p Bar.sed non refert:qꝛ in casu nostro dictio nisi sequit᷑.ꝛ lȝ Bar.loquat᷑ qñ ꝯctus fit per verba p̄ntis tp̄is:tñ est eadē ratio qñ per verba preteriti tp̄is:qꝛ pōderat tp̄s presens ad differentiā tp̄is futuri de quo premiserat:vñ nō refert si verba instrī sunt preteriti tp̄is:maxime qꝛ denotāt tp̄s presens nā de presenti fit venditio ꝛ loquit᷑ Bar.de verbis presentis temporis:qꝛ non potest fieri contractus de preterito.

n ¶Uñ vī ꝙ dictio nisi in istis terminis nō reddiderit venditionē cōditionalē.sȝ ꝙ vēditio resolueret᷑ ꝛ nō valeret si pacta nō obseruarent᷑ ꝛ ꝓpterea vī nō fuerit dñium reuersum i hospitale dato ꝙ pacta nō fuerint obseruata. Et lȝ cōpeteret actio personalis vigore dicti pacti ad repetendū dictam rem venditā tñ actio personalis cōpetit ꝯ emptorē ꝛ nō sequit᷑ singularem successorē.l.fi.ff.de cōtrahē. emp.ꝛ.l.j.§.si heres.ff.ad treb. Et idcirco nō competat actio personalis aduersus dictos cessionarios qui non contraxerunt.

o ¶Preterea in themate presupponit ꝙ dicta pacta fuerūt obseruata lȝ post longū tp̄s per ipsos cessionarios nec refert vtrum debito satisfiat per debitorem an per alium.l.solutionem ꝛ iudiciū.ff.de soluti.ꝛ.l.soluēdo.ff.de nego.gest. Nec tp̄s fuit adiectū obseruātie pactoꝝ nec presupponit᷑ ꝙ venditor fuerit interpellatus.ꝛ ꝓpterea nō vī ꝙ dictus debitor fuerit in mora implendi.ꝛ cōsequenter nō censeat᷑ nō impleuisse cōuentiones.ꝛ sic nō fuisse purificatā illā cōditionē cōtentā sub dicta dictione nisi.ꝛ lȝ cōditio cōsistens in facto potestatiuo debeat impleri ꝗ̄ primū fieri pōt per.l.hec conditio la.ij.ff.de cōdi.ꝛ demō.tñ illa lex procedat in vltimis volūtatibus nō aūt ꝓcedat in ꝯctibus ꝑut cōcludit Bar.ibi vñ reqrit᷑ interpellatio vt mora cōmittat᷑ prout vult bar.in.l.ita stipulatus de ver.ob.in qnta principali qōne insuper mora cōmissa pōt purgari.l.si insulā fieri de ver.ob.l.ꝛ post tres siquis.ꝛ.l.semel mora solu.matri.

p ¶His tñ non obstātibus ꝯrium puto de iure rn̄dendum. Ad cuiꝰ rei euidētiā p̄mitto ꝙ vī dictam vēditionē fuisse cōditionalē nō aūt purā resoluēdā sub cōditiōe natura.n.dictionis nisi est ꝙ si p̄cedit oratio negatiua ponat ꝯriā orationē affirmatiuā si vero p̄cedit oratio affirmatiua inducat contrariā orationē negatiuā ꝓbat᷑ in.l.actione.C.de trās.ꝛ ibi per doc.ꝛ habet᷑ in.l.si cā.§.qui iniuriarū sigs cau.ꝛ in l.fideicō.§.sic fideicō.de leg.iij.ꝛ per bal.in auc.nisi rogati in.j.col.C.ad tre.ꝛ i.c.ij.per quos fi.inuest.ꝛ per bar.in.l.diuus de pet.here.ꝛ per Dy. in regula peccatum in.vj.ꝛ per Jo.an.post Guil.in addi.spe.in.d.§.j.de sponsa.

q ¶Unde in casu nostro cū precedat oratio negatiua per illa verba nō aliter intendētes ꝙ vēditio valeat nisi seruent᷑ pacta dictio si ponat ꝯriam orationem affirmatiuā.s.ꝙ venditio valeat si seruent᷑ pacta.ꝛ cōsequenter non vī ꝙ inducat conditionem resolutiuā ex vi verboꝝ:qꝛ si induceret ꝙ si nō seruarent᷑ pacta vēditio nō valeret poneret orationē negatiuā nō affirmatiuā ꝑut est de natura ipsius cōdictionis.s.ponere affirmatiuam orationē qñ oratio negatiua precedit termini aūt in quibus loquunt᷑ glo.ꝛ doct.dicētes ꝙ dictio nisi inducit conditionē resolutiuā militāt ꝛ sunt intelligendi qñ precedit oratio affirmatiua puta vēdo nisi alius meliorem cōditionem attulerit vel nisi tale quid fiat secus aūt dicerent si dictum fuerit non vendo nisi tale quid fiat vt satis pȝ ad sensum ꝛ militat theorica doc.supra adducta.

r ¶Ex quibus vī ꝙ venditio fuerit conditionalis nō pura. Et ideo ante conditionis euentum nō vī facta venditio ꝛ si conditio deficit censetur venditio non facta potiusꝗ̄ inutiliter facta vt probat tex.in.l.j.in prin.ff.de re.cato.si aūt venditio non censetur facta ergo non videtur ꝙ precedat causa habili ad translationem dominij.

s ¶Sed traditio tanꝗ̄ nuda non transtulerat dñiū in emptorem per.l.nunꝗ̄ nuda traditio.ff.de acqui.re.do.saltē hoc casu in quo non apparet facta traditio:qꝛ potest interpetrari ꝛ venditor permitteret emptorem retinere vt reduceret predium ad culturam ꝛ reficeret domum vt conuenerat aliter enim predicta cōmode fieri non poterant.

t ¶Pro qua interpetratione faciūt:qꝛ aľs nō possent verba dicti instrī ꝓprie stare:qꝛ si cēseret᷑ facta traditio ꝛ traditiōe trāslatū dñium nō posset simplici ꝯsensu ꝯhentium retrāsferri dñium ꝛ venditio ipso iure rescindi.qꝛ dȝ ad rescissionem cōtractus interuenire retro similis aľs non rescindit᷑ vt probat᷑ in.l.j.ꝛ.ij.C.qñ li.ab emp.disced.ꝛ.l.ab emptione ff.de pac.ꝛ facit.l.nil tam naturale.ff.de regu.iur.lȝ enī illa iura possint intelligi qñ consensus contrahentium ex interuallo intercessit ꝛ ita forte sentit glos.in.d.l.ab emptione.ꝛ in.d.l.ij.quatenus loquitur de pacto nudo ꝛ similiter bal.ibi nihilominus generalitas dictorum iurium militat etiam in consensu adhibito tempore contractus vel postea.

v ¶Item vtroqȝ casu militat ratio.s̄.assignata ꝛ ad probādū dictam rōnem cōmuniter ꝛ quottidie allegant᷑ dicta iura si autem vtroqȝ casu militat dicta ratio:ergo militat idem ius in vtroqȝ casu.l.illud ad leg.acqui.ꝛ.l.a ticio de ver.obli.ꝛ suadet ratio ꝙ pactum incontinenti appositum iuxta cōtractum emptionis ꝛ venditionis non vestiatur ad contractus inualiditatem:qꝛ sic contractus daret vires pacto ꝛ quodāmodo arma contra se ꝙ ratio non suadet.

x ¶Et in contrarium videtur theorica glo.ꝛ doc.in.l.petens C.de pac.vbi doct.volunt ꝙ pactum appositum iuxta stipulationem non vestiatur ab ipsa stipulatione quando pactū est contra stipulantem.

y ¶Et hoc ne stipulatio censeatur dare arma cōtra se prout dicunt doc.ibi. Ideo hoc respectu pōt dici huiusmodi pactum nullum lȝ incōtinenti sit appositū nec ob.l.ex empto §.siquis virginem.ff.de ac.emp.ꝛ.l.si conuenit.ff.de rescin.vendi.vbi pactū resolutiuū ipsius cōtractus vestit᷑ coherētia ꝯctus qꝛ in dictis iuribus non inualidat᷑ ipse contractus pȝ qꝛ agitur actione ex ꝯctu. Sed agit᷑ ex ipso contractu vt interueniāt actus retro similes.ꝛ sic i illis terminis emptio ꝛ venditio valet ꝙ nō contingit in casu nostro in quo actū est inter partes ꝙ contractus nō valeat neqȝ teneat ꝛ censeatur non factus vt igit᷑ verba instrumenti maxime geminata non penitus improprient᷑ adhibenda vī dicta interpetratio ꝙ dicta venditio intelligatur conditionalis non resoluenda sub conditionis euentu ꝛ ꝙ dicta conditio censeat᷑ defecta.ꝛ sic pacta non seruata deducitur.

z ¶Quia promissio de reparādo domos hȝ tacitū diem.nā reparari

reparari dz infra tpe infra qd commode reparare potest.l. si insulā fieri.e.l.cōtinuus.§.itē q insulā. e.l. stipulationes nō diuidunt.§.sigs ita de vbo.ob.e facit.d.l.continuus.§. cū ita a deo qd p lapsuz dicti tpis cōstituit in mora vt pbat in dictis iuribus e no.Bar .in.l.its stipulatus in.j.q. principali.co.ti.e doc.in.l.e si post res.ff.siquis cautio.

e ¶Et sil'r pmisso d reducēdo ad culturā pari rōne cēsetur hēre tacitū tps qd cōmode reduci poterat: qd tps psupponitur fuisse elapsuz ergo verificat illa cōuentio qd venditio non valeat neqz teneat exquo pacta non sunt seruata.

? ¶Nec vr qd potuerit mora purgari:qz si vēditio cēset pditiōalis purgatio more induceret actiōis acqsitionē.e ad qrēdā actionē nō admittit purgatio more.l. thais ancilla. §. si intra.ff.de fideiuss.li.put no.bar.in.d.l. si insulā fieri i.ix. q.e in.l.si ita qs.§.seya.el.ij.de ver.ob.e no. cōiter doct. in dictis iuribus.e in.d.l.si post tres merito nō admittit purgatio more i casu isto q et nō vr alr admittēda. qz interest dicti hospitalis morā nō fuisse cōmissaz lz ex īteruallo fuerint facta ea q i pactis dducta fuerāt si.n.dictū potere fuisse reductū ad culturā tēpore debito e domus fuissent tunc tēporis reparate hospitale recepisset maiores fruct9 e qd interesse nō cessat propter more purgationem.

f ¶Jō purgatio more nō admittit vt vr pbare tex.in. d.§. seya.e saltē id pcedit nisi dictū īterēē resarciret put volūt doc.cōiter oēs ibi.e i.d.l.si isulā.e i.d.l.si post tres.e alibi vbi tractat materia purgati ōis more de qua p saly.i.l.semel mora.ff.so.ma. Jtē mora purgari dz infra modicū tēpus vt d.§.seya quē.§.Bar.generaliter intelligit lz alij nōnulli intelligant in actore e non in reo e saltez deberet dictū interesse refundi anteqz dicta medietas repeteretur.

a ¶Quia saltem dz mora purgari ante litis contestationem per tex.in.d.l.insulaz fieri in quo tpe doct.concordant qua pp cautum esset non aperiri hoc medium de interesse nō resarcito nisi prius lis contesteretur.

b ¶Et alio insup cessat purgatio more:qz interuenit iuramētū e vbi nō obseruat conuētio iurata nō admittit purgatio more put notāt bar.e doc.in.l.sigs maior.C.de trāsa.per illū tex.e no.et doc.e maxime Jmo.in.d.l. insulaz vt aūt istud medium militet deberet probari qd dictus emptor erat maior.xxv.annor tpe pctus initi si cui aūt nō placeret dcā interpetratio qd pctus vēditiōis cēseat cōditionalis: sz placeret qd esset purus resoluēdus sub conditione tūc haud resultaret nullitas pctus ipso iure put importāt vba pprie sumpta maxime cum sint geminata.

c ¶Accedat qd no.Bal.in pace pstātie sup vbo annullet.e irritet volens qd lz vbi pena apponit per verba futuri tpis put sunt dicta verba irritet e annullet e non irroget pena ipso iure. Sed requiratur sententia iudicis vt no.gl.e doc. in.l.in criminali.C.de iuri.om.iu.e.d.an. in.c.si diligenti d foro.compe.tn qz dicta verba sunt geminata inducitur nullitas ipso iure absqz iudicis sententia.

d ¶Et hanc ptē qd in hmōi pactis resultet resolutio pctus ipso iure e retrāslatio dnij tenuit Pau.d ca.in.d.l.j.de do. quē nōnulli sequunt. Alij aūt volūt priū tenētes esse spāle in pacto legis cōmissorie.e in pacto adiectiōis in diē si aūt tenemus opi.pau.hēmus intētum qd hospitali competeret rei ven.propter non obseruantiam pactorum si autē teneremus e non esset retranslatum dominium.

e ¶Sed vēditio esset annullata ipo iure tūc cā pp quā dcā dimidia poteris vēdita puenit ad dictuz emptorē e successiue ad dictos cessionarios esset reducta ad nō cāz.e p pns cōpeteret ad repetēdū pditio sine cā p ea q hntur i.l.si fullo.ff.de cōdi.sine cā.e in.l.dissolute.C.e.ti.si vo teneamus qd vēditio nō sit rescissa.sz veniat rescindēda ita qd competat actio ex vēdito pp nō obseruātiā pactor put alrs in siti in.d.l.si cōuenerit.e in.d.l.empto.§.sigs virginē.tūc resultaret maxime impropriatio vbor:nam tūc valeret e teneret emptio e venditio exquo ex ea ageretur nō pprie ad rescissionem contractus.sed vt res vendita redderetur.

f ¶Verba aūt nō debent impropriari si alr fieri pōt.l. non alr de leg.iij.e.l.j.§.si is q nauē de exercit.sigs aūt vellet tenaciter inherere dicte opi.tūc cōpeteret hospitali actio ex vendito ad repetēdū dictā rē vēditā e si opponeret qd mora fuit purgata lz non obstaret prima rō.s.adducta in primo casu:qz nō tenderet more purgatio ad querēdam actionē:sz acqsitā cōseruādā vel melius ad exceptionē cōsequēdā tn militaret aliud mediū.s.deductū qd debuit fieri purgatio more infra modicū tps p.d.§.seya.tenēdo opi.Bart. q generaliter intelligit illū tex. Alij aūt volūt qd pcedat ex parte actoris e nō ex pte rei qd tenēdo non obstaret lapsus longi tpis dictis possessoribus obstaret tn aliō medium.s. deductū.s.qz interesse hospitalis pacta nō fuisse seruata tpe cōgruo.e sic morā nō fuisse purgatā cū īteresse pdictū nō sit resarcitū. Jtē obstaret aliud mediū.s.qz vētū fuit p pctū vallatuz iuramēto p.d.l.sigs maior psupposito tn vt .s. qd tpe pctus dictus emptor fuerit maior.xxv.annis.

g ¶Et sic in oēm euētū dictū hospitale hz facultatem repetēdi dictā dimidiā pris vēditā. Nec ob.qd forte por dicti hospitalis post morā cōtractā p pte eptoris videat approbasse dictū pctū vēditiōis faciēdo dictū emptorē e successiue eius cessionarios retinere dictū pdiū vt cōe e retinere ptē fructuū tangētiū dno ac si venditio valeret e ppea censeat recessisse a dicto pacto resolutiuo pctus per. l.si fundus. §. elegāter.ff.de leg.commisso.vbi est tex.e.l. si per emptorem §.si post diem co.ti. vbi est tex.qd si venditio fuit facta cuz pacto legis cōmissorie e post diem dicti pacti.e sic post purificatā cōditionē rescissiuā vēditor vsus fuit dicto pctu cēset recessisse a dcō pacto e tenet pctui acqescere nec potest variare vt est expssum in dictis iuribus.qz rndet qd exquo por nō hz facultatē alienādi bona dicti hospitalis sine licētia dnor cōsulū e quattuor ciuiuz deputator non potuit sine cor consensu preiudicari hospitali in actiōe sibi qsita propter dictam non obseruantiam pactorum.

h ¶Eadē.n.solēnitas q reqrit in alienatione rer requiritur etiā in actu p quē receditur ab actiōe qsita per ea q notantur per glo.doc.in.l.j.e.ij. C.si aduer.trāsa.qd maxime pcedit si dictus emptor fuit maior tempore contractus:qz tunc periurium operatur vt ipso iure retrāsferatur dnium qd fuerat quesitum vigore ipsius pctus vt pbat in.d.l.sigs maior prout e doc.ibi declarant. Laus deo.

¶Statutū anchone dispōit qd īter forēses e forēses ibi nō habitātes nō reddat ius d cui9 tenore.j.i litis.t.v.x.an vēdicet sibi locū inter duos forēses q ibidē retinēt domos cōductas lz nō firmiter habitēt. Jtē saluuscōductus cōcessus alicui dbitori cū cla qd nō iuuet ipsuz p creditores q essent originarij ciues Venetiarū. An dicta cla se extēdat in casu quo debitor esset obligatus quibusdā ciuibus Venetiaruz ex persona eorundem negociorum gestorum.

¶Consilium ccix.

In noie domini nostri

iesu xpi. ¶In hac cōsultatione soluz querit. An Andreolus possit se tueri quominus soluat qntitatē in cyrographo cōtētā p qua fuit vt suspectus captos e detinetur vigore dicti saluicōductus e vigore statuti de quo in themate.

a ¶Nec vtit in dubiū vtr debeat necne:qz vt arbitror non negat cyrographū manu dbitoris e scriptura puata manu debitoris scripta e maxie notata trino teste cōtinēs cāz debiti pbat p scribentē si apparet eius manu scripta vt pbat in.l.scripturas.ff.de pigno.e no.in.l.si cautio.de fide istru. e in.l.cū de indebito.§.si.de pba.e tz Bar.in.l.nuda.ff.de don.e Jmo.e Panor.in.c.ij.de fide instr.e cōiter tenetur.

b ¶Item non sit dubium in themate quominus potuerit. Anchone conueniri si non fuisset concessus saluuscondu ctus.e non obstaret dictuz statutum:licet non sortiat ibi forum rōne originis vel ratione pctus seu delicti nec rōne rei site vel destinate solutiōis qd ideo puto nō fieri dubiū: quia censeatur sortiri forum ratione domicilij.

c ¶Nam in supplicatione quaz fecit dictus Andreolus pro saluoconducto consequendo narrauit se ituruz ad habitandum in ciuitate Anchone e presumitur habuisse in animo id qd expressit:quia nemo presumitur aliquid dicere nisi qd mente cogitata.l.labeo.§.idem tubero.ff.de suppel.leg. Et cū accesserit postea ad ciuitatē anchone habito saluoconducto.e ibi steterit per aliquos menses censetur ibi stetisse animo permanendi e habitandi.

d ¶Habitare autem non censetur quis in loco nisi habeat animum permanendi.e sic contrahendi domicilium per.l. j.§.habitare.ff.de his qui deie.vel effud.e ibi no. Barto.e ita per illum tex.dicit in consi.cclxxiiij. inci.vt is nursinus e sentit etiam Ang.in consi.xxxiiij.incipit.constantinus in j.colum.facit.l.penul.ff.de fur.balnea.e in.c. fundamēto. §. vt autem ciuis de ele.lib.vj.e in auc.de quest. vbi videtur

fieri differentia inter habitantem ⁊ forensem.

e ¶ Facit ēt q̄z nō censeẜ esse in loco nisi sint vt ibi perpetuo maneat.l.cum delanionis.§.sabinus.ff.de fun.instru.⁊.l.ex facto.preponebaẜ.§.rex.ff.de here.insti.cum concor.

f ¶ Et non dicitur venisse ad locum qui hʒ animum reuertendi.l.nihil.ff.de lega.j.cum similibus.

g ¶ Solum itaq̄ȝ insistendum.est super dicto saluocōducto ⁊ dicto statuto ⁊ profecto circa saluūcōductum dicenduʒ est verba ipsius saluiconductus sunt medium precisa ⁊ clara.⁊ vbi verba sunt clara non est admittenda extratio mentis loquentium.l.ille aut ille.§.cum in verbis nulla dubitatio est non est admittenda voluntatis questio.ff.de leg.iij.

h ¶ De ptāte aūt concedentiū saluūconductuʒ non arbitror verti in dubium nec arbitror ꝙ Anchonitani velint saluūconductuʒ rumpere. Nec vī ꝙ capitula que non ostenduntẜ lʒ allegenẜ debeant preiudicare dicto Andreolo:quia paria sunt non esse ⁊ non apparere.l.duo sunt ticij.ff.de testa.tut.⁊.l.senatus ⁊ in lege de contrahen.emp.cum si.

i ¶ Sed a dicto saluoconductu excepttuanẜ ciues oriundi.⁊ nati in ciuitate Venetiaruʒ quibus dictus saluuscōductus nō habeat preiudicare si ita dicti Veneti sunt tales ꝙ i eis verificenẜ verba predicta:vʒ ꝙ sint ciues veneti oriundi ⁊ nati in ciuitate Venetiarum constat aperte ꝙ.d.saluuscon ductus nullatenus opitulatur.d.Andreo.

k ¶ Nec hʒ obstare ꝙ debitū originaliter fuit ꝯctū cum ciue paduano ⁊ nō cū ciuibus Venetis:q̄z satis v̄ificanẜ verba s̄.deducta si hodie dictū creditū spectat ad ipsos Venetos. ¶ Negari.n.nequaq̄ pōt si dictus saluuscōductus iuuaret dictū Andreolū hoc casu haberet preiudicare Venetis ⁊ maxime cum originaliter dictū crediuʒ spectaret ⁊ pertineret ad dictos Venetos qui habebant actionē contra coꝝ mandatarium qui dictum creditum contraxerat.

m ¶ Et res dī pertinere ad eum qui hʒ actionē ad eā consequendaʒ.l.verbū illud pertinere.ff.de ver.sig.⁊.l.pretor.§. pertinere.ff.de eden.⁊.l.ij.§.ad causam.ff.qui te.ap.

n ¶ Et maxime cū p̄dictū saluūcōductum derogeẜ iuri cōi.⁊ hoc respectu sit restringendus.l.ius singulare.⁊.l.ꝙ vero cōtra.ff.de leg.⁊.c.que a iur cōi exorbitant de reg.iur.in.vj.

o ¶ Attento etiā ꝙ agiẜ de preiudicio tertij in rōnabili ar.l. ij.§.merito.⁊.§.si quid a principe ne quid in loco publico.⁊ c.cum capella de priui.vbi doc.no.ꝙ lʒ priuilegia cōcedanẜ principaliter in fauorem coꝝ quibus conceduntẜ tm̄ quatenus agitur de preiudicio alterius q̄ȝ cōcedētis sunt stricte interpetranda qđ etiam habetur in.l.fi.ff.de consti.prin.

p ¶ Nec ob.d.l.fi.loquēs in beneficijs ꝙ sint latissime interpetranda:q̄z beneficia dicunẜ illa que non preiudicāt.tertio sed solum cōcedenti vt habeẜ ibi.⁊.c.q̄z circa extra de priui. Et ideo cum dictus saluusconductus dictis rōnibus sit restringendus merito limitatio ipsius saluicōductus facta in fauorem Venetorum ⁊ per quam in ea parte res reducitur ad ius cōmune est penitus amplianda.

q ¶ Cum contrarioꝝ contraria sit nam ⁊ cōtraria iuris dispositio.l.⁊ si contra.ff.de vulg.⁊ pupil.⁊.l.si ex toto in prin.de lega.j.⁊.l.j.⁊.l.patre furioso.ff.ð his quid sunt sui vel alien. cum simi.⁊ facit.c.hodie de reg.iur.in.vj.

r ¶ Deueniēdo admodū ad particulā statuti vtrū.s.habeat obstare dictis Venetis ⁊ patrocinari dicto Andreolo ēad uertendū ꝙ dictū statutū loquiẜ inter forēses ⁊ forēses nō habitātes i ciuitate Anchone ꝙ.s.nō reddaẜ ius inter eos. Ideo vī ꝙ si dicti Veneti qui pretēdunt agere ꝯ dictū Andreolū nō sunt habitātes i ciuitate Anchone vel dict⁹ Andreolus nō cēsereẜ habitās in dicta ciuitate nō debeat iter eos ius reddi.⁊ lʒ i themate dicatur ꝙ dicti Alouisius ⁊ fratres habitant:q̄z habent domum conductaʒ.⁊ ibi tenēt massariam:lʒ aliquando more mercatoꝝ discedant ⁊ redeant.

s ¶ Est aduertendū ꝙ habitare sumiẜ in iure ꝓprie ⁊ in pro pre ⁊ diuersimode.nam large loquēdo dī habitare etiaʒ forensis qui non hʒ aium ꝯhendi domiciliū in.l.lex cornelia §.si tm̄ in fundum ver.ego puto.ff.de iniu.⁊ facit titulus de vsu.⁊ hab.quasi per totum:ideo lʒ dicti Veneti habeāt ibi domum cōductam ⁊ ibi retineāt famulā seu massariā si non steterūt longo tpe ⁊ aliter non appareret de animo ꝯhendi ibidem domiciliū non censeanẜ ibi proprie habitare per.d. l.j.§.habitare.ff.de his qui deie.vel effu.⁊ alia iura.s̄.adducta ⁊ hoc respectu possunt dici non habitantes.

t ¶ Et similiter dictus Andreolus posset dici nō habitans in ciuitate anchone:q̄z nō habuit animuʒ ibi ꝯhēdi domicilium.⁊ ꝓpterea verificeẜ dictū statutū.⁊ per ꝯn̄s potuerit fieri dicta captura ⁊ captus debet relaxari.

v ¶ Tn̄ his non obstātibus ꝯtrium puto aperta fronte respōdendum. Nam est premittendum ꝙ quatenus dictum statutum disponit ꝙ ius non reddaẜ debet stricte intelligi ⁊ deʒ restringi vt minus ledat ius cōmune.c.cum dilectus de cōsue.⁊ per ea que dicta fuerunt.s̄.circa saluum conductum.

x ¶ Item ⁊ scđo premittēdū ꝙ qui in loco ꝯtrit domiciliū.⁊ sic is qui ꝓprie habitat in loco nō dī forensis.sed dī incola ⁊ municeps vt.C.de incolis.lib.x.⁊.l.j.ff.ad munici.⁊ per glo.in rubrica.C.de municip.lib.x.⁊ probatur ꝙ non dicātur forenses in.d.§.si vero aliqui in auc.de quest.

y ¶ Ideo cum dictū statutū disponat ꝙ nō reddaẜ ius inter forenses ⁊ forenses nō habitātes in loco nō vī dictū statutū intelligēdū de habitatione perpetua vel tali q̄ causet domiciliū.sʒ debeat intelligi ⁊ verificari ēt de habitatiōe q̄ nō causat domiciliū vt ꝓprie verificenẜ illa verba inter forensem ⁊ forēsem nō habitātē saltē vt dictū statutū min⁹ deroget iuri cōi:q̄z v̄ba statutoꝝ impropriantẜ vt minus recedaẜ a iure vt ꝓbat tex.⁊ ibi no.doc.in.d.c.cuʒ dilectus de cons. Ideo vt cesset dispositio dicti statuti.⁊ sic exorbitātia a iur cōi sufficiat quelibet habitatio siue propria siue in propria.

z ¶ Itē sufficiat ꝙ altera pars litigātiū habitet in ciuitate anchone ad hoc vt cesset dicta exorbitans dispō municipalis. Naʒ illa v̄ba nō habitātes posita post illa v̄ba inter forēses ⁊ forēses referēda sunt ad p̄cedētia verba inter forēses ⁊ forenses vt sic determinet ambo verba forenses precedentis.

⁊ ¶ Qz verba in fine posita regulr̄ referēda sunt ad precedētia si ad oia referri pñt.l.si talis scriptura de lega.j.⁊.l.si percercerit.§.si filius de li.⁊ post.⁊.c.scđo reqris.⁊.c.inq̄sitioni de ap.⁊ maxime qn̄ p talē relationē ad oia p̄cedentia res magis reduciẜ ad ius cōe ꝓut cōtingit in casu isto. Et iō vt cesset dispō p̄dicta statutaria sufficit ꝙ sint habitantes dicti Veneti ꝙ in themate p̄supponiẜ ⁊ si dicti Veneti nō sint habitātes sufficit ꝙ sit habitans dictus Andreolus q vt.s̄. premissi censeẜ habitās attento tenore suppli. Et ꝙ postea actualiter p aliquos mēses inhabitauit ⁊ vt cesset dictū statutū sufficit quelibet habitatio etiā in ꝓpria per iam dicta.

ꝯ ¶ Sumiẜ.n.in iur habitatio multis modis vt pʒ ex predictis ⁊ vt declarat bal.in ꝯsi.mihi.liiij.incip. verba rescript. col.v. Ex quibus omnibus concludendū est ꝙ dictū statutum nō verificaẜ in casu isto.⁊ per cōsequēs ꝙ nec saluuscōductus nec statutum iuuet dictum Andreolum nec impediat quominus potuerit fieri dicta captura ⁊ retineri dict⁹ Andreolus per iam dicta. Laus deo.

¶ Pena adiecta solutioni faciēda ad certā diē.an cōmittaẜ si adueniente solutione nō apparet cui solui possit:q̄z hereditas est iacēs. Itē maritus q ab vxore in dote sua est institutus heres.an teneaẜ eā restituere ex eo ꝙ pater vxoris reliquit ei doteʒ cū hoc ꝙ si moriaẜ sine filijs dos reuertatur ad suos heredes presupposito ꝙ dicta vxor se cōposuit cuʒ suis fratrib⁹ heredibus ꝙ recepta dote sua renūciauit oēm actionem quam habebat in bonis paternis. Item statutum an possit tollere vel minuere legittimam.

¶ Consilium ccx.

In noīe dn̄i nostri iesu

i xp̄i. ¶ In hac ꝯsultatiōe vī prima facie dicēdū ꝙ dictus andreas vt heres dicte frācisce possit petere dictū fundū tāq̄ȝ dotalē ex quo est elapsus annus cum dimidio:naʒ lʒ dicta francisca interim decesserit nihilominus debebat dicta dos solui.j.dictū tēpus ꝓut conuentū fuerat non obstāte ꝙ dicta dn̄a francisca decesserit ⁊ hereditas forte fuerit iacens.

a ¶ Qz hr̄ditate ēt iacēte cōmittiẜ pena ꝓmissa cāu quo solo nō fuerit facta intra certū tp̄s vt vī.tex.in terminis in.l.ad diem.ff.de ver.ob.nec vī releuare depositio ⁊ cōsignatio facta ante lapsum termini:q̄z debuit offerri solutio ⁊ citari dictus Andreas heredes predictus ad recipiendū solutioneʒ si erat heres vel debebat offerri solutio si q̄s erat q eā legittime recipere posset ꝙ minie factū fuit ⁊ dies iterpellauit.

b ¶ Tenebantur enim soluere non autem deponere ⁊ consignare.ideo non videẜ ꝙ citatio facta de dicto Andrea ad videndum fieri consignationem ⁊ depositionem fuerit legittime facta nec vī ꝙ dictus fundus factus fundus dotale ne dicti ducētiquinquaginta floreni debeant restitui dictis Jacobo ⁊ dicto venātio q̄z lʒ franciscus testator reliquerit ccl.flore.

ccl.florenos dicte francisce & eidē post mortē ipsius franci-
sce in eis substituerit dictum Jacobū gētilē; nihilominus
videtur ꝙ dicta francisca & eius heres possit se fundare in
promissione sibi facta per Jacobū in qua nulla est facta mē-
tio legati de dictis ccl.florenis qui non videntur promissi
animo compensandi argu.l.creditorem de leg.ij.& l. vnice.
§.sciendum.C.de rei vxo.act.

c ¶In quibus iuribus habetur ꝙ si debitor relinquit aliqd
creditori nō cēset relinquere animo cōpensandi cū debito
seu animo se liberandi a debito saltē si debitū ꝓcedit ex cā
voluntaria prout no.Bar.& cōiter doc.in.l.si cu; dotem.§.
si pr sol.ma. & in auc. ꝓterea.C.vn vir & vxor.& vbiq; & ꝓut
concluditur in legato ita etiam videtur in stipulatione.

d ¶Quia delegatis ad stipulationem & eꝰ procedit arg.l. si
ex legati cā.& l.si ita stipulatus de vb.ob.& in.l.seruum filij
§.eū qui cyrographū de le.j.& l.fin.C.de leg.ꝙ maxime vr
dicēdu; in casu isto:q; ꝓmissio vi facta ex cā q; dicta fran-
cisca renūciauerat hereditati pr̄ne & mr̄ne.& sic alis subest
cā ꝙ cā cōpēsandi cū debito causato ex dicta vltima volū-
tate ꝙ suadet ex alio:q; dictus Jacobus promisit noie suo
dictā ꝗtitate;.ccl.florenorum.& tamen ipse non tenebatur
soluere dictu; relictum nisi pro dimidia:q; ad aliam dimi-
diam tenebatur dictus gentilis. vnde ꝓ dicta dimidia spe-
ctante ad dictū gentile nō vi subesse cā cōpēsandi. Nec vr
dicta vnica promissio diuerso iure censeri & facta pro parte
animo compensandi & pro parte non causa compensandi.

e ¶Una.n.res non d; diuerso iure cēseri dicit text.in.l.cum
qui edes.ff.de vsucap.Nec vr obstare alius ꝯtrus celebra-
tus inter Andreā maritū dicte francisce ex vna pte & dcm
Jacobū & venātiū vt hēdes dicti frācisci ꝗtenus declaratur
ꝙ omnis promissio facta ō dictis.ccl.florenis sit facta solū
& duntaxat de illamet ꝗtitate eidem francisce relicta pro
sua dote per dictū Franciscum.q; dicta declaratio non fuit
facta a dicta francesca vel ab habente mādatū ab eatiō non
vi ꝙ potuerit ipsi francisce preiudicare.

f ¶Dato aūt ꝙ cēseat eadē ꝗtitas relicta & ꝓmissa:tñ vr ꝙ
l; sit locus substōni dcō frācisco facte in dictis.ccl. florenis
tñ vi ꝙ de dcō relicto dēat dtrahi asī oīa legittima:q; vsq;
ad cocurrētē ꝗtitate legittime detrahit oē onus.l.quoniā
in prioribus.C.de inoff.te.Que legittima h; ꝙ in pūcto in-
nuit ascēdit cū ad quātitatē.cxxv.florenoꝝ & de residuo ꝙ
supest vltra legittimā vi ꝙ dēat detrahi alia quarta:q; ꝓ he-
redē cui debet legittima detrahunt due quarte si veniūt di-
uersis rpe detrahēde.c.ray.& c.raynaldus de test.& c.si pr.
eo.ti.lib.vj.& hētur in.l.quicquā.C.ad legem falci.

g ¶His tñ nō obstātibus asr puto de iure rñdendum. Na;
circa primū articulū.s.an pena adiecta ꝓmissiōi in diē com
mittat euenīēte die rpe quo non est cui soluat:q; creditor ō
cessit & hereditas nō est adita sunt varie opi.que plurimu;
dependent ex intellectu.d.l.ad diē.

h ¶Nā ang.ibi dicit ꝙ ibi cōmittit pena ex cōditiōe euē-
tu nō ex mora ꝓmissoris sentiēs ibi ꝙ ibi ꝓmissio pene ice-
pit a pcedēti cōditiōe nō a pcedēti ꝓmissione.Itē Jmo.in
d.l.ad diē.dicit ꝙ nō est absonū dicere ꝙ l; ibi cōmuttat pe
na de rigore tñ de equitate obstat exceptio p.l.ij.§.pe. & ꝓ
totā.l.ff.siqs cau.& l.si vehenda.§.idem iuris ad leg. rod.ō
iact.& facit.l.ꝙ test.si cer.peta.

i ¶Et facit .l. si pecunie reipu.ff.de vsur. vbi absentia ne-
cessaria excusat a mora & per ꝯns a pena:ergo & fortius ab
sentia a rebus humanis argu.c.si de leg.de offi.de leg.li.vj.
prout arguit Bar.in.d.l.ad diem.

k ¶Et l; dicte opi.sint dubie.q; Barto.& glo.vident aliud
velle in illis terminis nihilominus Py.Bar. Ang. & imo.
ibi tenent ꝙ l; pena ibi cōmittat tñ cōpetit in integ.restis-
tutio ex clausula generali si qua mihi.& licet dicta.l. ad diē
& dicta doc.ibi loquantur iacente hereditate debitoris: ta-
men eade; ratio & maior videtur esse in hereditate iacente
ex parte creditoris:q; tunc videtur stare quodāmodo per
creditorem quominus sibi soluatur.

l ¶Prout als videmus ꝙ cōditio q deficit per casum con-
tingētē i psonā eius q d; cōditio ipleri hētur ꝯditio ꝓ pu
rificata sec⁹ si cōtingit i psonā ei⁹ q d; ꝯditionē iplere vt
hētur ꝓ gl. & doc.in.l.j.C.de insti.& substi.sub condi.factis.
& sic casus quodāmō imputat ei in cuius psonam euenit &
ꝯñter magis vr excusandus debitor si non est cui legittime
solui possit pp mortē creditoris ꝙ si nō est cui soluere pos
sit pp mortē ipsius creditoris ita ꝙ vr ꝯcludēdū a paritate
vel a maioritate rōnis ꝙ dicta pena non sit cōmissa in casu
isto vel ꝙ ex equitate competat exceptio.

m ¶Uel saltē ꝙ cōpetat in integ.restō ꝓ dictā clāu; generalē
si qua mihi no.ii.est qd fuerit imputādu; dictis Jacobo &
venantio sinō soluerūt in tpe si nō erat cui possent soluere
vel si erant pretendebāt iustā ignorātiā que cadit in facto
alieno in.l.fin.ff.pro suo.& l. verius.ff.de proba.paris sunt
nō esse & nō apparere in.l.in lege de act.emp.& l.duo sunt
titij de test.tut.cum simil.

n ¶Circa scdm aūt dubiū ꝙ resultat ex infrascripto thema-
te.s.an Andreas vt heres dicte francisce possit niti ex dicta
ꝓmissiōe Jacobi ita ꝙ nō teneat ad restōnē alicuius quāti-
tatis vigore dicte substōnis vr concludēdu; ꝙ imo teneat
in totū vel in partem ad restituēdū dictā quātitatē.ccl. flo-
renorū nō obstāte. dicta ꝓmissiōe:q; dicta ꝓmissio vr sit in
telligēda de ccl.florenis ꝓ dictu; franciscū relictis:q; nō est
verisimile ꝙ dictus Jaco.voluerit se obligare ad soluēdu;
ꝓ dote dicte francisce duplicē quātitatē.& sic.ccl. florenos
vigore ꝓmissiōis.& .cxxv.ꝓ eius rata hereditaria vigore di-
cti relicti nō.n.tātūdē eidē remāsisset de hereditate pater-
na.Nam cum in themate dicat ꝙ legittima dicte francisce
non ascendebat.ad.cxxv.florenos.& legittima dicte franci-
sce erat nona pars totius hēditatis ita ꝙ facto cōputo tota
hereditas nō ascendebat ad quātitatē.Mcxxv. florenos ō
quibus dimida spectabat ad venantium coheredem. & per
consequens dimidia dicti Jacobi non ascendebat ad exti-
mationem florenorum quingentorum sexaginta duorum
cum dimidio de qbus detractis trecentisseptuaginta q̄ꝗ
florenis non restassent sibi.clxxxviij.floreni & tantominus
q; imminebant etiam aliqua relicta particularia facta in te-
stamento dicti francisci que erant ab eo soluenda pro dimi-
dia adeo ꝙ parum sibi superesset ita ꝙ nullo pacto vide-
tur verisimile ꝙ fuerit ita fatuus ꝙ voluerit ita quodam-
modo pro nihilo iactare suu; in tanta quātitate arg.l. cum
de indebito de proba.renunciatio.n.quam fecit dicta fran-
cisca de bonis paternis parum seu nihil fuit sibi proficua:
q; nihil poterat petere de bonis paternis dicta francisca
attento dicto testō & statuto de quo.j.subnectam & heredi-
tas materna prout arbitror erat parue extimationis ita ꝙ
paru; sibi obueniebat sibi pro sua tertia parte saltem vltra
id qd sibi promittebat de bonis maternis.

o ¶Et in re dubia inspicit vtplurimū id qd est verisimile
vt in.c.inspicit in obscuris de reg.iur.in.vj.& in l.in obscu
ris inspici.ff.e.ti.& in.l.si.ꝙ me.cau.cū simi.facit ēt q; si di-
ctus.Jac.soluisset simpliciter dictā quātitatē cēseret soluis
se animo se & coheredem liberandi a dicto relicto.

p ¶Unde pariter videtur ꝙ promittendo censetur promi-
sisse aīo consequendi liberationem predictam:q; solutio &
promissio soleni equipararī.l.fin.C.ad leg.fal.cum concor-
dan.ibi adductis per glos.insuper hoc deducitur ex contra
ctu secundo loco celebrato super dicta dote inter dictos
Jaco.& venantium ex vna parte & dictum Andream. Nam
inter eos conuenit ꝙ nedum dicta vltima promissio:sed ēt
promissio pus facta intelligeretur esse facta de illamet quā-
titate relicta pro dote ita ꝙ esset vna quantitas & non due.
& id non processit solum per viam confessionis sed etia; per
viam conuentionis.

q ¶Qd maxime deducitur ex prefatione ibi partes asserue
runt & plene cōfesse & cōtente fuerūt & sunt illa.n. verba &
sunt sonant in pactum arg.l.j.§.j.de pac.maxime vt copula
& ponatur inter diuersa vt decet per no.per glos.in rubrica
ff.de iur.& fac.igno.& dicta in prin.referuntur ad omnia se
quentia.l.si quis ex argentarijs.§. si initium tabularum de
eden.& ar.l.iij.§. si filius de li.& post.Nec ob.ꝙ dictus an-
dreas nō apparet ꝙ habuerit mādatū ad ita cōueniendum
vel cōfitēdū.q; rñdetur ꝙ l; forte nō habuerit mādatū ni-
hilominus cōuenit noie dicte Frācisce cui successit & con-
sequenter vt heres ipsius Frācisce potuit ratificare dictas
conuentiones eius noie factas & censet ratificasse ex quo in
stetit & instat vt psupponitur ꝙ vigore dicti ꝯtrus fundus
in dicto ꝯtru deductus sit dotalis.

r ¶Et ꝯñter vr ratificasse dictū ꝯtrū quē non potuit ꝓ par-
te acceptare & ꝓ parte recusare ar.l.iiij.de le.ij.& l. aurelius
§.idē ꝗsiṫ de liber.leg.cū simi.ex qbus cōcludēdū restat ꝙ
censetur promissa ꝗtitas in testō relicta. & sic dicta franci-
sca censetur habuisse dictam quātitatem in testō relictam.&
consequēter censet obligatus eius heres vigore substōnis
facte in testamento reddere dictam quantitatē in totum vel
in partem prout infra deducam in sequenti articulo.

s ¶ Nec ob. adducta in contrarium: qꝛ lꝫ legatum non censeatur relictuꝫ animo compensandi nõ videtur omnimode eadem ratio in promissione: qꝛ legatum est species donationis. l. legatum donatio est. ff. de lega. ij. ⁊ ubi fit animo compensandi non cadunt termini donationis.

t ¶ Promissio aũt nõ censet facta animo donãdi ubicunqꝫ cenſ cadere pót alia cõiectura cessat presumptio donationis l. si cum aurũ. ff. de solu. ⁊. d. l. cũ de indebito ⁊ per bar. l. que dotis so. ma. Itẽ in legatis fit plena interpretatio pro legatario. l. in testamẽtis. ff. de re. iur. ⁊. c. cũ dilecti in fine de dona.

v ¶ In stipulationibus aũt fit interpretatio cõtra stipulantem. l. quicquid astringende. §. j. de ver. ob. ⁊. l. veteribus. ff. de pac. Et quicquid dicendum fuisset in dubio si non emanasset dictus ultimus cõtractus tñ ex dicto ultimo cõtractu resultat ꝙ dicta promissio censet facta de dicta q̃titate relicta super qua fuit facta substitutio predicta ꝓut supra deduxi.

x ¶ Restat modo ultimo loco videre quid veniat in dicta restitutione circa ꝙ est advertendum ꝙ virtus substitutionis est ꝙ dicta Francisca censetur rogata de restituendo post mortem suam dictam q̃titatem. ccl. flore. sibi relictam. ⁊ hoc clarum nec est detrahenda falcidia.

y ¶ Quia falcidia nõ detrahit legatarius nec quis alius nisi heres. l. lex falcidia. §. nunc q̃. ff. ad legem falci. prout nec trebelleanicã. ff. ad treb. l. mulier. §. fi. sed dicta Frãcisca instituta in certa q̃titate habetur loco legatarie. l. quotiens. C. de here. institu. maxime postq̃ universales heredes agnouerunt hereditatem testatoris herede enim universali adeũte institutus in re certa habet loco legatarij dicit Ange. in. d. l. quotiens ꝙ ⁊ videtur velle Imo. in. l. i. ff. de heredi. insti.

z ¶ Et Barto. in. d. l. quotiens. dicit ꝙ heres in re certa non est proprie heres nec proprie legatarius. ⁊ facit tertiam speciem ⁊ consequenter non videtur ut heres detrahat falcidiã quia quo ad falcidiam habetur loco legatarij: qꝛ falcidiam non patitur heres. sed eã patitur heres institutus in re certa. l. quotiens. ff. fami. hercis. ⁊. l. ex facto promouebatur. ff. de here. insti. ⁊ not. Bar. in. d. l. quotiens.

⁊ ¶ Et insuper censet prohibita filia extãtibus masculis detrahere falcidiã ⁊ trebellianicã vigore statuti disponẽtis ꝙ filie ⁊ neptes cogantur inuiolabiliter observare voluntatẽ patris ⁊c. ita ꝙ plus petere vel habere non possint q̃ fuerit eis relictum ⁊c. extantibus filiis masculis ⁊c.

ꝯ ¶ Cum igitur falcidia ⁊ trebelleanica detrahant cõtra voluntatem testatoris. l. ticia. ff. ad leg. fal. ideo qui detrahit falcidiam vel trebelleanicam nõ seruat inuiolabiliter voluntatem testatoris. Item plus consequitur q̃ fuerit ei relictum fuit enim dicte filie effectualiter relicta dicta q̃titas donec vixerit ⁊ post eius mortẽ fuit relicta heredibus universalibus descriptis i testõ quatenus ergo de dicta q̃titate ꝯfiter dicta filia post mortẽ suã haberet plusq̃ fuerit sibi relictuꝫ in testõ patris. ⁊ sic esset ꝯ tenorẽ dicti statuti: qꝛ plus etiam dicit tẽpore dicit tex. in. §. plus. ⁊ in. §. tempore insti. de act.

ꝝ ¶ Et nulli dubium ꝙ per statutuꝫ pót tolli falcidia ⁊ trebelleanica que fuerunt inducte mero iure positiuo insti. ad l. fal. in prin. ⁊. l. i. in prin. ff. ad trebe. Quinimmo vĩ ꝙ nec legittima sit detrahẽda: qꝛ similiter detrahit ꝯ volũtateꝫ testatoris ⁊ eaꝫ detrahẽdo haberet plusq̃ testõr sibi reliqͥt.

a ¶ Et per statutum potest tolli legittima prout disputantes concludunt Dy. ⁊ Jo. an. in regula indultuꝫ in. vj. ⁊ Jo. an. in addi. spe. in rubrica de successionibus ab intesta. ⁊ alberi. de rosa. in quarta parte statutoꝝ. in. q. cxiiij. ⁊ Bal. in auc. hoc amplius. xxxviij. q. C. de fideicõ. ⁊ in. l. si defunctus in prin. C. de suis ⁊ legi. ⁊ Ang. in. l. plane. §. si duobus de leg. i. ⁊ in repetitione. l. pater filiuꝫ de inoffi. test. ⁊ in. l. papi. §. qm̃ aũt quarta. ⁊. §. vlt siquis eo. ti. ⁊ in. l. ꝙ de bonis. §. fi. ad leg. fal. ⁊ Imo. in. l. ticio centũ. §. ticio genero de cõdi. ⁊ demõ. ⁊ in l. plane. §. si cõiunctim de le. j. ⁊ Ron. i. l. sequẽs gradꝰ. ff. ad sylleniãnũ ⁊ dñi tcꝰ de sancto gemi. in. c. q̃uis de pac. in. vj.

b ¶ Quod saltem videt dicendum in filia femina stante masculo que de iure diuino non succedebat ab intestato extante masculo ut probatur numeri. cxxvij. ⁊. c. fi. adeo ꝙ Pet. de aneb. ⁊ Imo. in questione de facto consuluerunt ꝙ hoc hodie etiam est seruandum inter hebreos.

c ¶ Licet Rapha. consuluerit cõtrarium ea ratione: qꝛ etiaꝫ inter hebreos seruandum est ius ciuile per qð derogat iuri mosayco volunt tamen etiã ipsi ꝙ dicto iure mosayco. ⁊ sic diuino femina nõ succederet stante masculo. cõmuniter aũt tenetur ꝙ exclusi a successione ab intestato censeantur etiã exclusi a legittima ꝙ tenendum videtur efficaci ratione.

d ¶ Qꝛ legittima est portio eius ꝙ quis est habiturus ab intestato. d. §. qm̃ autem quarta debite portionis. ⁊. l. parentibus. C. eo. tit. ibi ꝙ est legittime portioni idest quarte parti successionis ab intestato. ⁊ in. l. que nuper eo. tit. ibi legittime portioni idest quarte parti ab intestato successionis. ⁊ in c. Ray. ver. qꝛ vero ibi legittimam ipsam. vꝫ eius partis que sibi debebatur ab intestato extra de test.

e ¶ Constat autẽ ꝙ non dat pars eius ꝙ nihil est. Ideo ius simpliciter disponens ꝙ qs nõ succedat. ⁊ sic tollens successionem ab intestato tollit ẽt ⁊ legittimã ꝙ ⁊ pꝫ: qꝛ exclusio a iure ciuili a successione nõ succedit in legittima pꝫ in emãcipato de iure antiquo ⁊ in deportato ⁊ alijs huiusmodi q excludunt a successione ⁊ nõ debet eis legittima p iura vulgaria. ⁊ sic incogniti de iure ciuili positiuo non succedunt in legittima ex quo dat intelligi ꝙ legittima non est de iure naturali primeuo nec secundario. sed de mero iure ciuili ex quo incognitis de iure positiuo non debetur legittima.

f ¶ Et per cõsequens infert ꝙ iure ciuili tolli pót legittima ergo ⁊ per statuta que sunt iura ciuilia municipalia. l. oẽs populi de iusti. ⁊ iure. dato aũt sine preiudicio veritatis ꝙ legittima tolli non possit per statutũ ꝓut nõnulli tenẽt nihilominus constat ꝙ legittima pót per statutum diminui prout pro claro concludit bar. in. d. §. ticio genero. dicens ꝙ ꝓut potest diminuere in re ⁊ q̃titate ita in tempore.

g ¶ Quia de re ad tempus bonum est argu. ff. de mili. test. l. miles si ita heredem. §. ⁊ qꝛ diximus.

h ¶ Et ideo infert ꝙ si statutũ excludit filiã dotataꝫ extante masculo dato ꝙ dos cẽseat debita sub cõditione nihilominus mulier excludit quasi dos cẽseat loco legittime diminute tpe. Item bal. in. l. fi. C. de dot. ꝓmis. in fili statuto dicit ꝙ statutũ dꝫ intelligi de dote cõgrua ⁊ pluries cõsuluerit nõ cẽseat dos congrua si est minor legittima nihilominus secus dicit in. d. l. fi. si statutuꝫ ultra disponit ꝙ filia sit contẽta dote sibi relicta per patrẽ: qꝛ tũc non attendit q̃titas legittima seu congruitas dotis ex qbus pariter dicẽduꝫ vĩ in terminis huius statuti cuius verba sunt magis precisa ⁊ magis clara q̃ in terminis Bar. ⁊ Bal. ⁊ ꝯfiter filia extãtibus masculis teneat inuiolabiliter obseruare testim̃ pr̃is ꝙ fuit ut post mortem suã q̃titateꝫ relictã restituat scriptis heredibus qui erãt filij masculi nec plus possit consequi ꝙ testator voluerit ⁊ ꝯfiter dictã q̃titatem nequeat retinere. ⁊ sic effectualiter consequi post morteꝫ suam prout censeretur consequi si eam transmitteret effectualiter in heredes.

i ¶ Ex quibus vĩ cõcludẽdũ ꝙ heres dicte frãcisce nõ possit detrahere ẽt legittimaꝫ de dicta q̃titate. ccl. flore. relicta Francisce ⁊ dictã q̃titatem teneat reddere vigore dicte substitõnis est tñ aduertẽduꝫ ꝙ duo fuerũt substituti. vꝫ Jaco. ⁊ gentilis cũ aũt gẽtilis decesserit in vita dicte Frãcisce. ⁊ sic pendente conditione deficit conditio quo ad eius personã l. unica. §. si aũt sub conditione. C. de cad. tol. ⁊. l. si cum here qñ dico lega. ced. cum simi. ideo dicto venantio nihil debet. sed portio dicti gentilis accrescit dicto Jac. per. d. §. fin autẽ sub conditione. ⁊. §. in his. ⁊. §. ubi aũt legatarij. eo. ti. ⁊. ff. de leg. j. l. si duobus cum simi. ⁊ propterea dicto Jac. debetur dicta q̃titas vigore dicte substitutionis maxime dimidia super qua petebatur consilium. Laus deo.

¶ Appellari a snĩa: an possit ille qui nunq̃ interuenit in prima instantia. ⁊ sic sententia fuit inter alios lata ⁊ ut talis appellare possit quomodo debeat sua interesse. Item instrumento ꝙ notarius non legit eo perfecto coram testibus ⁊ partibus: an adhiberi debeat fides.

¶ Consilium ccxj.

Repetito diuino numine. ¶ Presens cõsultatio est multum diffuse ⁊ eleganter discussa per excellentissimos ⁊ famosissimos doctores dominum Saluatiũ Bucconium de Parma ⁊ dominum Baldum de Bartholinis conciuem perusinum patres ⁊ dominos meos. Itaqꝫ de sola subscriptione requisitius paucis rem absoluam dictam appellationem arbitror fuisse admittendam prout admissa fuit.

a ¶ Sufficit. n. quale quale preiudicium appellãti inferri per sniam inter alios lataꝫ ut ab ea possit legittime appellari ut est tex. in. l. a snĩa. ff. de appel. in prin. que militat ẽt si appellans nunq̃ in causa interfuit in casu autem nostro ꝓ parte dicte

dicte pupille fuit in dicta cā cōpertum ⁊ in statutum ꝙ dicto in instrō inuentarij esse fides adhibēda maxime virtute legittime cōsuetudinis q̄ per multos testes probatur ita ꝙ sua intererat pronunciari cōsuetudinē fore legittimā ⁊ non abusiuam ⁊ consequenter fidem esse adhibendam dicto instrumento saltem virtute consuetudinis.

b ¶Et iō cum in dicta snia asseratur dictaȝ consuetudinem fore abusiuam generatur sibi saltem quale quale preiudicium ex dictis verbis snie.⁊ ēt ex sequentibus verbis sentētie ibi sub dubia forma inuētarij ⁊c. Attento ꝙ dubia probatio non releuat ꝓbantē.c.in pñtia de proba.⁊.l.non hoc C.vnde cog.⁊.l.certū in princi.ff.d confes. ⁊ ppea non in merito fuit super meritis cause appellationis processuȝ.⁊ per consequens appellatio admissa.

c ¶Et quidem placet conclusio dñoꝝ cōsulentium ꝙ dicto instrō inuentarij dbeat fides adhiberi. Nō.n. reperio iure cautum ꝙ adesse ⁊ validitatē instrumenti publici requirat alia stipulatio notarij nisi ꝙ notarius sit rogatus de gestis coram eo ⁊ testibus ab eis quorum interest ⁊ actus gestus sit habitus pro absoluto vt pȝ ex his que habentur per gl. in.l.generali.C.de tab.lib.xj.⁊ per spe.in tit.de instru.edic. §.breuiter.⁊ que habentur in auc.de tab.⁊ in auc.d instru. cau.⁊ fide ꝑ totos.⁊ in.c.j.⁊.ij.extra de fide instru.⁊ ꝑ bar. in.l.sciendum de verbo.obli.

d ¶Et iō cū nullus testis instrārius dponat ꝙ notarius nō fuerit rogatus de inuentario ⁊ saltē vnus deponit ꝙ notarius fuit rogatus d dicto inuētario.iō stādū dicto instrō ꝓ quo ꝓsumit.l.cū pcibus.C.d ꝓba.lȝ vnus ex testibꝰ instrumētarij deponat ꝙ notarius nō stipulatus fuit dictū inuētariuȝ nec potuisset stipulari qn ipse vidisset nō declarando q̄liter ipse intelligat notariū stipulari solet autē intelligi a plerisq; quādo notarius coram testibus ⁊ partibus legit vel verbis profert ea que in instrumento scripto vel scribēdo continentur ⁊ nōnunq̄ postea interrogat partes an ita faciant ⁊ partes respondent ꝙ ita faciunt.

e ¶Cum stipulatio deriuata stipulor ponatur pro interrogatiōe ꝓut dicit prisianus vt refert pon.in.l.j.in prin. de vb. ob. iustinianus aūt insti.eo.ti.in pn.aliter sumit stipulationem quasi deriuata a stipulo seu stipite ꝙ est firmum.

f ¶Quod autem notarius legat instrm vel verbis recenseat eius tenorē vel interroget partes non reperio iure cautum licet allegetur Bal.in.l.fideicom.§.quotiēs de le.iij.q videtur velle ꝙ instrumentuȝ nō sit autenticum anteq̄ per notarium legatur coram testibus.

g ¶Sȝ diligenter aduertendo ad verba Bal.⁊ ad verba illius tex.ꝑ quem se fundat nō est ea intentio Bal.ꝙ requiratur ꝙ instrm legatur ea rōne:q2 lectio instrumēti sit de solemnitate vel substantia instrumenti. Sed ad finē vt licet notarius scripserit testamentū de volūtate testatoris tamē cum proposito legendi ⁊ publicandi testibus testm̄ censeatur perfectū ⁊ cōsumatū tpe quo legit coraȝ testibus.⁊ sic lectura instri tendat principaliter ad perfectionem testamēti super quo instrumentum celebratur.

h ¶Dicit.n.tex.anteq̄ testet nō autem dicit anteq̄ instrm perficiatur ⁊ Bald.exponit testet.i.instrumentum corā testibus legatur quasi per lecturam instrumēti censeatur testamentum fieri per testatorem quasi illa prima scriptura facta de voluntate testatoris censeatur quoddam preambulum ad testamentum faciendum.

i ¶Et ita declarat ille tex.ꝑ dicta per bar.ibi ⁊ ꝑ ea q̄ hn̄tur in.l.si is qui de test. Et ita etiā significant verba illius tex. Ideo dictū Bal.qui se fundat per illū tex.est intelligendū quia dicta doc.intelligunt s̄m iura in quibus se fundāt vt not.bart.in.l.non solum.§.liberationis verba de lib. leg.⁊ in.l.cum quidam de his qui.vt indig.

k ¶Idcirco si alr appet ꝙ testōr habuit testm̄ ꝓ pfecto ⁊ de testō rogaret notariū ⁊ testes.⁊ sic testaret nō requireret alia lectura testi nō militarēt dicta v̄ba tex.dicti.§.quotiēs anteq̄ testet ⁊ p̄ter nec militaret dictū bal.⁊ hic sumpta occasiōe ⁊ v̄isimile ꝙ notarij plerūq; corā testibus legūt seu v̄bis exprimūt ea q̄ sunt descripta vel describenda in instrō vt ex h ostēdat ꝙ ꝯctus vel testm̄ cēsent haberi ꝓ absolutis nō ꝙ illud sit de necessarijs requisitis ad validitatē istrumēti qn̄ alr constaret ꝙ contractus vel testamentum de quibus notarij rogantur essent haberi pro absolutis ⁊ idcirco nō in merito quandoq; notarij alr obseruant.

l ¶Adeo ꝙ de iure sufficere videtur ꝙ coram testibus appareat ꝙ actus gestus de quo notarius rogatur sit a partibus habitus ꝓ absoluto ⁊ pfecto ⁊ idcirco nō est cēsenda abusiua cōsuetudo si inuentaria q̄ vt plurimū cōtinēt plures res nō legunt corā testibus si fiūt de eis publica instrumēta maxie cū subsit eā ꝓferri qn̄ celebrant apud acta iudice sedēte ꝓ tribunali q hȝ vt plurimū plura negocia expedire ⁊ lectura rerū in inuētario descriptarū occuparet multum tēporis ⁊ alia negocia impediret.

m ¶Attento ēt ꝙ res ipse verisilr nō retinerentur memorie per ipsos testes arguendo cōiter accidentibus ꝙ arg.optimū est in iure per glo.in.l.j.C.de arb.⁊ gl.⁊ Bar. in.l.neq; natales.C.de prob.ad hoc.l.fin.C.de fideius.⁊.l.ꝙ si nolit §.qui assidua de edil.edicto.cū simi.⁊ sic quodāmodo esset frustratoria lectura ipsarum rerum inuentarū.

n ¶Et constat consuetudinē prebere fidem instrīs quibus de iure fides non esset adhibenda vt est tex. ⁊ ibi doc.not. in.c.cum dilectus de fide instru.

o ¶Lȝ itaq; vnus testis instrārius deponat ꝙ notarius nō fuit stipulatus dictum inuentarium nō propterea derogat fidei instri ⁊ maxime q2 se restringit ad tp̄s decrete tutele ꝑ verba tūc tpis ⁊ dictio tūc denotat extremitatē temporis. l.obtinuit de condi.⁊ demō.⁊ in cle.j.de conces. preben.cū sua gl.potuit aūt notarius stipulari parum postea ipsum inuentariuȝ quo casu verificari pñt verba dicti testis quia nō tempore decrete tutele q2 etiā id qd incontinenti fit potest dici non eodem tempore factum.

p ¶Licet ēt dici possit saltē large loquēdo eodē tpe factum q2 v̄ba eodē tpe varijs modis summi pñt vt no.Bal.in.l.j. de op. lib.⁊ facit tex.in.l.lecta ver.dicebam si cer.pe.vbi dicitur ꝙ ea que incontinenti fiunt videntur inesse.

q ¶Et sic loquitur per verbū vȝ ꝙ solet denotare fictionem vt in glo.l.si duo.de acq.here.verificari etiā possit instrū ⁊ dictū illius testis dūmō eodē die fuisset stipulatum inuentariū quo fuit decreta tutela exquo in instrō soluȝ fit mentio de die ⁊ tn̄ verū esset nō fuisse stipulatū inuentariuȝ tpe decrete tutele confert etiam:q2 dictus testis deponit ꝙ dictus Antonius non dedit folium inuentario dicto notario tunc tpis ⁊ tn̄ duo testes deponunt ꝙ Antonius dedit foliū inuentarij dicto notario ⁊ non se restringunt ad tp̄s decrete tutele immo vnus dicit ꝙ dedit dictū folium ante decretā tutelā:iō dictū illius testis vel deberet iudicari falsuȝ vel ꝙ magis placet deberet saluari cōcordando cuȝ instrō ⁊ dictis alioꝝ testiū vt ex supradictis apparet.

r ¶Et propterea ex suo dicto non dȝ detrahi fidei dicti instrumenti nec etiam ex dictis alterius testis instrārij.qui lȝ deponat ꝙ Antonius dedit dictum folium dicto ser francisco ⁊ ꝙ ipse ser Frācis̄cus tūc dixit illud est inuentarium dicti Antonij tn̄ subdit ꝙ dictus ser Franciscus non stipulatus fuit dictū inuentarium ꝙ ipse testis audiret:quia vacabat ad suas causas:naȝ iuri similiter intellexit de stipulatione que fit per lecturam ipsaꝝ reꝝ maxime cū alius testis deponat ꝙ notarius p̄dictus stipulatus fuit dictū inuentariuȝ ⁊ ꝙ non legit bona descripta in ipso folio.

s ¶Et ideo ex iam dictis ⁊ latius adductis per dños consulentes concludendum est ꝙ dicto instrumēto inuentarij debeat adhiberi plena fides stante saltem dicta consuetudine que probatur per multos testes qui legitime ꝓbāt dictam cōsuetudinē vt deducūt dñi cōsulētes:lȝ potuerint testes diligentius examinari super tempore consuetudinis.

t ¶Quia cōiter deponunt a tali tempore citra que depositio non solet sufficere ad probanduȝ tēporis longitudinē per no.per Ioan.an,⁊ doc.in.c.licet causaȝ de proba.⁊ per Barto.in.l.celsus de proba.

u ¶Nihilominus diligēter ꝑcūctatis singulis attestatiōibꝰ testiū.q2 nōnulli dicūt semꝑ vel cōtinuo satis ꝓbat longa cōsuetudo si diligēter inspiciant singula dicta testium q̄ cā breuitatis nūc deducere obmitto:q2 nūcius instat.⁊ si qua dubitatio suꝑ hac parte immineret ad iudicē spectaret repetere testes vt declararent eorum dicta circa tempus:quia si aliqua dubietas immineret id contingit ex imperitia seu in aduertentia examinantis per notata in capi.cum clamor. de testa.

Laus deo.

¶Legans partem fundi:an intelligatur legare partem totā quaȝ in fundo habet vel solum dimidiam ptis sue. Item legatarius ꝓhibitus a testatore ꝙ vltra legatum sibi factum amplius de bonis suis petere non possit. An possit petere illud qd testator sibi dbebat ab eius herede non obstante ꝙ acceptauerit legatum.

Consilium ccxij.

Epetito diuio numi

a ne. Clarum puto decisionem dominorum consulentium in ea parte in qua concludūt ꝙ in dimidia parte dicti poteris legata domine Isabette veniat etiam portio dicti baldini heredis instituti a testatore.

a Imminent autem in hac consultatione due dubitationes meo iudicio satis ardue que non tangunt per dños consulentes Clarissimos quidē doctores. vz dñm Petrū de vbaldis et dñm Baldum de Bartholinis patres dños meos.

b Nam contra eorum decisionem videt vrgere auctoritas Bar. in .l. serui electione. C. cū fundus de leg. j. vbi notabiliter dicit ꝙ si quis hz dimidiā in fundo Corneliano et legat dimidiā fundi Corneliani censetur legasse dimidiā iuris ꝙ hz in dimidia fundi Corneliani. et cōsequenter venit in legato quarta pars fundi Corneliani. et non dimidia quā habeat prout. n. legans fundum censetur legare solum partem quā habet in fundo. ita et legando dimidiam censetur legare dimidiam partis sue arguendo de toto ad partem argu. l. que de tota cum concor. ſm eum.

c Pro cuius dicto facit notabilis tex. iuncta gl. in .l. lucius in prin. de leg. j. qui singulariter probat ſz bal. et pont. ꝙ si testator instituit duos heredes quēlibet pro dimidia et vnū ex eis onerauit vt dimidiam sue hereditatis restitueret post mortem venit in fideicōmisso solū dimidia dimidie sibi relicte ita in proposito dicendum videtur ꝙ in legato dimidie poteris veniat solum dimidia partis quam habebat dictus testator et dimidia portionis sui heredis.

d Et ideo cū testator et heres haberēt in dicto potere octo vncias hoc est octo partes de duodecim in dicto legato cēseantur venisses solum quattuor vncie et non sex prout decidunt dñi consulentes. et sic ſm dictam theoricam bar. Elysabet non haberet consequi vndecim vncias prout concludunt domini consulentes. Sed nouem dumtaxat vncias.

e Et profecto dicta theorica bar. a qua non reperio aliquē doctorem recedere reddit me satis anxium et alias legendo. d. §. cum fundus satis dubitaui de intellectu dicte theorice bar. et visum fuit ꝙ bar. esset intelligendus quando testator reliquerit partem fundi sub cōmemoratione iuris sui prout loquitur. d. §. cum fundus prout innuunt eius verba dum subdit ꝙ si testator redimeret aliam partem ꝙ dimidia alterius partis redempte non veniret in legato per supradicta. Et tamen ex supradictis suis quando legatur fundus non sub cōmemoratione iuris sui venit in legato etiam pars forte postea per testatorem redempta secus autem ſm eum si legasset sub cōmemoratione iuris sui.

f Et per consequens vt vltimum eius dictum nō contradicat superius dictis per eum ad que se refert videtur bar. necessario intelligendus qñ testator legauit dimidiā fundi sui corneliani cum non sit verisimile ꝙ incōtinenti variauerit a superioribus eius dictis per .l. nō ad ea de condi. et demon. maxime cum se fundet in dicto vltimo eius dicto per dicta. s. per eum innuit etiam dictam interpetrationem: qr ipse bar. ibidem dicit ꝙ est perinde ac si dixisset lego dimidiam iuris ꝙ habeo. et sic se refert ad ius ꝙ habet de presenti scilicet tempore testamenti.

g Et idem bar. supradixerat ꝙ qñ legatur fundus sub cōmemoratione iuris sui censetur legare ius ꝙ habet de pñti s. tempore testamenti secus autem qñ legat fundum simpliciter nō sub cōmemoratione iuris sui: qr tunc non censetur legare solū ius ꝙ hz tempore testamēti. sed ius etiam ꝙ habebit tempore mortis ſm eum cū ergo pro ratione assignet ꝙ censetur perinde ac si dixisset lego ius ꝙ habeo pro dimidia vt ista ratio procedat intelligendus videtur quando legauit dimidiam sub cōmemoratione iuris sui suadet etiam dictam interpretationem quatenus ipse arguendo ad partē contrariam dicit videtur ꝙ non habeat locum hec. l. vnde postea concludendo contrarium videtur decidere ꝙ habeat locum. d. l. in dimidia respectu dimidie prout habet locum in toto respectu totius et tex. ibi loquit in legato facto sub cōmemoratione iuris sui. ergo intelligatur eius dictum in legato facto de dimidia fundi sui.

h Et pro hac interpretatione vrget rō que assignat quare testator legando rem simpliciter censetur legare ius suum qr nō censet voluisse grauare heredem in redimēdo rem per l. sticho in fine de vsufruc. leg. et .l. vnum ex familia. §. si rem de leg. ij. et qr cessat dicta ratio qñ res est heredis: ideo in legato venit etiā res vel portio heredis ex quo heres nō oneratur in redimendo rem cum sit sua que ratio pariter militat in casu Bar. qr tota dimidia poteris sit testatoris si in legato veniret tota dimidia heres nihil cogeretur redimere idcirco veniat in legato tota pars testatoris. et sic tota dimidia cum cesset ratio quare verba legati restringuntur ad ius ꝙ habet testator tempore mortis sue.

i Quādo aūt legat sub cōmemoratione iuris sui restringitur legatū ex vi verbo non autē illa ratione: qr censeatur legare ius ꝙ hz ne heres oneret onere redimēdi: et ideo tūc non venit in legato portio vel ius ꝙ heres haberet vt not. Bar. et doc. in. d. §. cū fundus. Ideo nō mirum si nō venit tota portio dimidia quā testator habebat sz veniet dimidia iuris sui nō attēta rōne oneris redimēdi rem ꝙ cessat ita ꝙ et ratio vrget p dicta interpetratione et verba bar. s. deducta lz ipse Bar. imponēdo casum qōnis secus nō ponat verbū cōmemoratiuū iuris sui: et ideo dum legi dictū. §. cum fundus reliqui cogitādū: lz semper inclinauerim in hāc sniam in qua presentiarum ex isto fretus etiā opinione dominorū consulentium. lz ipsi non tangant hanc difficultatem.

k Secunda autem dubitatio: qr dictus Baldinus in relicto facto dicte dñe Isabette voluit ꝙ plus petere non possit de bonis suis ita ꝙ videt non errare dictam Isabettam ꝙ si acceptabat dictum legatum non possit amplius petere vigore substitutionis facte dicto baldino per dictam dñam Nicolutiam primam testatricem cuius vigore videt ꝙ dicta Isabetta substituta posset petere de bonis dicti baldini.

l Attēto maxime ꝙ ipsa Isabetta transuersalis dicti baldini nō poterat insurgere cōtra testamentum ipsius baldini iure successionis et forte non habebat aliqd ius petendi aliquid aduersus dictum baldinum vel eius heredes.

m Ita ꝙ vt dicta phibitio ne plus peteret aliqd operet vt decet ar. l. si qñ de le. j. et. c. si ppterea de priui. li. vj. cū si. et ppterea nō vz ꝙ dicta Isabetta vigore dicti fideicōmissi aliquid possit petere ꝙ vz contra decisionē dños consulentiū.

n Tū his nō ob. ꝯnū puto de iure rñdendū: qr bona intelligunt deducto ere alieno. l. subsignatū. §. bona. ff. d ver. ob.

o Et ideo q petit debitum nō censet aliqd petere de bonis debitoris: put cōcludit Bart. in. l. vt iurisiurandi. §. si liberi in fi. de oper. libe. per. l. pretor. §. emancipati de col. bo. et in consi. incip. quidā accepit a quodam als hec questio hz duo dubia nu. cxxxij. ſm ordinem perusinum non informis ſm ordinem informis. lx. et in alio consilio incipiē. dñs amatus numero informis. lv. et in alio ordine nō informis. clxix. Et idem determinat Bal. in. l. liberti libertæq. C. de ope. libe. xj. colum. versiculo. sed dubitatur.

p An filia instituta vltra legitimā suam phibita plus petere: petere possit dotem maternam: vbi recitata supradicta opi. bart. subdit formaliter attēde tu aut dixit simpliciter ꝙ non possit plus petere: et tunc vz animo cōpēsandi relinquere. Et clausula debet aliquid operari aut apposuit verba de bonis suis: et quia tunc ꝙ petit est extra bona testatoris. qr es alienum potest intelligi dictum Bar.

q Et licet subdat vel dic aut testator erat debitor speciei: et tunc non fit cōpensatio aut debitor ꝙtitatis. et tunc distinguit que distinctio nō pertinet ad terminos nostros: qr dictus baldinus non erat debitor ꝙtitatis: sed debitor restituendi partem hereditatis: in qua inter cetera erat pars poteris de quo agitur: preterea dicta distinctio Bal. militat in dicto suo primo membro: prime distinctiōis. s. in prohibita simpliciter plus petere prout sonant eius verba: et pz etiam ex responsione quam subdit ad. d. §. emancipati.

r Et sic in effectu Bal. aperte cōcludit ꝙ dicta clausula ꝙ plus petere non possit de bonis testatoris non impedit ꝙ prohibitus non possit petere sibi debitum ꝙ debebatur a defuncto maxime si debitum non erat debitum ꝙtitatis etiam dicta clausula nihil operetur. et his fretus auctoritatibus Bar. et Bal. et ratione prealleg. concludo ꝙ ad dictam Isabettam pertineat etiam vna vncia de dicto poteri sibi debita vigore dicti fideicōmissi vniuersalis et consequenter ad eam pertineant. xj. vncie dicti poteris: prout concludunt domini consulentes. Laus deo.

Annus ceptus an et qñ in materia substōnis habeat pro completo puta si filia mea nō peruenerit ad. xxv. annū. Itē heres pmittens legatario certā summā: an intelligat pmittere illam summam que prius sibi fuerat legata vel noua.

Cōsilium

¶Consilium ccxiij.

Experto diuino nu-

r mine. ¶Post supradictū ꝯsiliū redditū ccx. due fiunt dubitatiōes sup themate su prascripto vna q̄ dr̄ ꝙ dcā dña Frācesca tpe sue mortis erat in.xxv. ann. incohato nondū finito. Ita ꝙ cēseatur ꝑuenisse ad etatē.xxv. an. ⁊ cō sequēter nō sit locus substōni facte sub cōditiōe si ipsa frā cesca nō ꝑuenisset ad etatē.xxv.ann. Scda dato ꝙ sit locus substōni: q̄ cēseat̄ purificata conditio supradicta.⁊ p ꝯñs si heres dicte frācisce vellet niti ex dicto testō pro ꝯsequēdis dictis.ccxx.flor.prout in cōsilio cōtinetur: tn̄ q̄ nitit̄ ex ꝓ missiōe in qua nulla est facta substitutio nec ꝓmissio de re stituēdo. Ideo pretēdit se nō teneri aliquid restituere.

a ¶Deueniendo ad primā dubitationē: lʒ videatur prima fa cie dōm ꝙ annus ceptus habeat̄ in his terminis pro cōple to. ita ꝙ cēseat̄ dcā Frācisca ꝑuenisse ad etatem.xxv.an.ma xime per tex.in.l.q filiū.§.sabinus.ff.ad treb.vbi est text.ꝙ heres instituta ⁊ rogata restituere hereditatē filio testōris si ad.xx.annuʒ peruenisset. Et dictus filius decessit ingres sus.xx.annum ⁊ non perfectū.⁊ deciditur ibi pro ipso filio.

b ¶Et inter cetera pōderant̄ ṽba testamēti ad.xx.annuʒ q̄si tex.sentiat ꝙ dicta ṽba verificent̄ si ingressus fuerit.xx.an nū.lʒ nō perfectus. Et lʒ ibi fuerit adiectū verbū peruenis set qd̄ denotat perfectionē: q̄ dictio p dnotat perfectionē. l.si vrbana.§.pernoctare.de verbo.sig.⁊ q̄ ē p̄teriti plusq̄ perfecti tempus qd̄ denotat rem perfectaʒ.l.j. in fine.ff.qd̄ quisq̄ iuris cum si. Et per ꝯñs debere cēseri nō peruenisse ad.xx.annū. ſm nota.p bart.⁊ doc.in.l.si cui leget̄.in prin.⁊ in.l.si in annos.⁊.l.nō putabam. de condi.⁊ demon.

c ¶Tamen fauore filij testōris annus ceptus habet̄ pro cō pleto. Et sic verbū ꝑuenisse impropriat̄ fauore filij per.d.§. sabinus prout volūt ibi Bar. ⁊ doc. ⁊ in.d.l.si cui legetur.

d ¶Ita vr̄ pariter dōm in casu nostro ꝙ fauore filie annus ceptus habeat̄ p cōpleto nō obstāte natura monosyllabe p que denotat ꝑfectionē. Et sic nō obstat ṽbū ꝑueniētes.⁊ maxime q̄ participiū ꝑueniētes est p̄ntis ⁊ preteriti impfe cti tpis q̄ nō importat ꝑfectionē sicut verbū ꝑuenisset. Si itaq̄ fauore filij impropriat̄ ṽbum ꝑuenisset in quo duplex rō in ꝯtrium militabat multofortius dʒ impropriari verbū participiū peruenientes in quo vna tm̄ rō offenditur.

e ¶Constat enim ꝙ due rationes plus astringunt q̄ vna ar.auc.itaq̄. C.cōia de succes.⁊ ꝙ habetur in.l. excusantur. in prin.ff.de.excusa.tuto.cum simi.

f ¶His tn̄ non obstantibus ꝯtrium puto de iure rn̄dendum. Nam est aduertenduʒ ꝙ hic plura ꝯcurrunt ꝙ debeat cēse ri de anno perfecto.primo natura participij peruenientes. scdo q̄ tempus est ad signatum per casum genitiui qui de notat tempus perfectū ſʒ theoricā Bar.⁊ doc.in.d.l. si cui legetur.imo etiam id notat ex illo tex.⁊ dicat illud velle. ⁊ sic videtur sentire ꝙ illud sit in pratica obseruādum: ꝯ sub dat ꝙ sibi non videtur de iure procedere dicta distinctio in ter genitiuum ⁊ accusatiuum quam faciunt doc.

g ¶Sed facit ditam ibi ⁊ in.l.hoc anno.ff.de ṽb.ob.verum ṽba denotātia tps sint pluralis numeri an singularis. Nam si sunt singulis numeri possunt verificari in tpe īcepto. Nā in anno.xx.censet̄ esse qui annū vigesimū ingressus est: ⁊ si militer verificant̄ ṽba ad annuʒ vigesimū. Non ita ṽificant̄ ṽba si vixerit annis vigiti vel si erit vigiti annoꝝ vel ascen deret ad.xx.an. ſm eū in qua opi.fuit originalr̄ Bal.

h ¶Et ſm vtranq̄ opi. verba. xxv. annoꝝ significant rem perfectam: q̄ sunt verba genitiui casus ⁊ pluralis numeri.

i ¶Et sic plura concurrunt ꝙ debeat interpetrari pro fi lijs masculis.s.ꝙ annus inceptus non habeatur pro com pleto.s.natura casus genitiui ſm theoricam Barto. ⁊ doc. cōiter.item natura pluralis numeri ſm opi.Bald. ⁊ Imo. ita natura dictionis per que omnia offenderentur si intel ligeretur si annus ceptus haberet̄ pro cōpleto ⁊ interpetra tio non adaptaretur ad aliqua verba conditionis.

k ¶Item militat hoc casu fauor filij heredis vniuersalis ma gis dilecti a tastatore ⁊ votum testatoris qd̄ est: vt bona sua deueniant ad posteros suos potiusq̄ ad extraneos.l.nam ⁊ si parentibus.in principio.C.de inofficio. test.⁊.l. vnica.C. de his qui ante aper.tab.⁊.l.scripto.ff.vnde lib.ita ꝙ est ve rissimile ꝙ votum testatoris fuerit ꝙ deueniant sua bona relicta posthume ad alios institutos q̄ ad Andreaʒ qui ni hil sibi attinebat idcirco in casu isto multa concerunt que astringunt ꝙ annus inceptus habeat̄ pro cōpleto ⁊ nō mi litant in terminis.d.§.sabynus. Nam ibi per illā interpreta tionē offendit̄ soluʒ natura verbi peruenisset ⁊ adaptat̄ ad vim verboꝝ ad annū vigesimū ꝓut ponderat̄ p filio in illo tex.⁊ sic nō offendunt̄ ibi oīa ṽba cōditionis ꝓut in termi nis nostris. Itē ibi erat ꝯtrouersia inter filiā testatoris ⁊ filiā filij. Et sic qlibet ex eis habebat votū testatoris nō ita i casu nr̄o. Itē ibi allegant̄ plures rōnes ⁊ inter cetera allegabat̄ ege stas neptis ⁊ ꝙ imperator mous fuit equitate que equitas nō vr̄ militare in casu nostro cū equitas suadere videat̄ ꝙ potius dicta q̄titas deueniat ad filiū testatoris q̄ ad extra neū cuius egestas nō itelligat̄. Itē ibi allegant̄ verba testa mēti que in casu nostro allegari nequeūt vt.s̄.deductū est.

l ¶Item ibi est ponderandum ꝙ non probatur ibi oino ꝙ annus ceptus habeatur pro cōpleto: q̄ si ita esset tota here ditas testatoris pertineret ad neptem: qd̄ ibi nō dicitur: sed solum dubitabat̄ vtrum tota hereditas pertineret ad filiam quasi annus inceptus non haberet̄ p cōpleto. Et cuʒ essent qualiter inuitate per testm̄ matris ad hereditatem paternā equitas suadebat ꝙ equaliter succederent potiusq̄ altera earum cōsequeret̄ totam hereditatē ⁊ hec forte fuerat ratio eqtatis que mouerat imperatorem ad seruādā equalitatem inter descēdētes quam equalitatē iura plurimuʒ ponderāt: vt pʒ in..vt liberis.⁊ in.l.illud.§.j.C.de coll.

m ¶Concurrit etiam ꝙ dicta filia in terminis.d.§.. sabinus. non fuit inuitata sub conditione si filius nō peruenisset ad annum.xx.sed fuit inuitata sub conditione si filius decessis set ante.xx.annum que verba proprie loquendo non veri ficātur si decessit in.xx.anno prout non dicitur qs esse ante domum si est in domo.

n ¶Et de re ad tempus procedit regulariter.arg.l.miles.ita heredem.§.⁊ quia diximus.de mili.testa. Et similiter de tē pore ad locum ⁊ econtra.l. vinum.ff.si cert. peta.⁊.l.si.de triti. Ideo non mirum si ibi pronunciatur contra filiaʒ que nititur ex verbis testamenti que proprie loquendo eaʒ non iuuabant. Et putarem ꝙ si neptis egisset vt heres filij suiq̄ patris contra filiam tanq̄ purificata fuisset conditio substi tutionis. Et sic ꝙ annus ceptus haberetur pro impleto ipsa neptis pariter succubuisset.⁊ ꝯñter non videt̄ ꝙ ibi annus inceptus absolute haberetur pro impleto.

o ¶Nec solus fauor filij videtur ꝙ inducat illam specialita tem. Sed plura alia concurrunt que vbi cessent cessare de beat etiam specialitas cum spālia nō sint trahenda in conse quentias.l.ius singulare.⁊.l.qd̄ vero contra.ff.de leg.⁊ in.c. que a iure cōi exorbitant.de reg.iur.in.vj.cum simi.

d ¶Idcirco cum in casu nostro cessent plura que militabant in.d.§.sabinus. Idcirco ille tex.nō ē trahēdus ad terminos nostros per predicta ⁊ mirandum videtur ꝙ doc.dicant ꝙ ibi sit speciale fauore filij cū fauor filie esset pariter in cōtra rium.s.ꝙ annus ceptus non haberet̄ pro impleto.⁊ de iure cōmuni non maior fauor filio adhibeatur q̄ filie.de.l.xij.⁊ de iure.ff.tā ciuili q̄ p̄torio pariter succederent filij ⁊ filie.⁊ lʒ de media iuris prudētia fieret aliqualis differentia inter eos tamē d iure codicis reputatur maximū viciū.l.maximū viciū. C.de lib.prete.fauor aūt filij cōsideratur.in.d.§.sabi nus.⁊ priuetur tota hereditate concurrentibus: tamen pluri bus alijs que causant dictam decisionem per supradicta.

q ¶Et ita verificetur dictum doc.qui ponderant fauorē filij non tamen intelligitur ꝙ semper fauore filij annus ceptus habeatur pro impleto maxime in casu isto in quo fauor filij superfluus est ꝙ nō habeat̄ pro impleto ⁊ in quo plura ꝯcur runt ad idem que non concurrunt in terminis.d.§.sabinus.

r ¶Circa scdm autem dubium satis putabam elici posse con clusionem ex deductis in consilio. Ex quo enim expresse de ductum fuit in secunda conuentione ꝙ illamet quantitas in testamēto patris relicta dicte domine Francisce intelliga tur promissa ⁊ non alia diuersa quātitas ⁊ dicta conuentio facta nomine dicte Francisce censeatur ratificata ⁊ approba ta per hedē dicte Francisce.⁊ per ꝯsequens dictum relictuʒ factum in dicto testamento censetur esse ⁊ est acceptatum.⁊ per ꝯñs onus substitutionis fideicommissarie iniunctum dicte francisce militat vt.l.imperator.de.lega.ij.cum simi.⁊ ex his paucis ⁊ alijs adductis in consilio remanet conclu sio in dicto consilio facta. Laus deo.

¶Descriptio stabiliū reperta in catastro alterius cum asser tione de voluntate partium an causet ei in cuius catastro sunt descripta titulum habilem ad prescribendum vel pre

sumptionem donationis. Item emptio cuius precium remissum est declarandū per arbitros electos an dicatur perfecta esto q̄ arbitri moriantur non declarato precio.

¶ Consilium. ccxiiij.

In nomine dñi nostri

iesu xp̄i. ¶ Licet in hac consultatione prima facie dc̄m videatur q̄ dicte petie terrarum pertineant ad dictum Laurētium ⁊ nequeāt vendicari seu repeti per dictos filios ⁊ heredes Angeline ex quo dicte petie terrarum fuerunt posite ad extimum dicti laurentij ⁊ verisimiliter dictus Laurentius soluit datia ⁊ onera pro dictis petijs terrarum incumbentia ⁊ ꝯñter vr̄ q̄ fuerit translatum dñium earundem in dictum Laurentium. ⁊ per ꝯñs non possunt ab eo repeti. ar. l. vnica. C. de omni agro deserto. lib. xj.

a ¶ Per quem text. dicit ibi Bar. q̄ si sunt plures fratres ⁊ vnus emit p̄dia noīe proprio ⁊ ꝯñter sibi quesiuit dñiuz: ⁊ tñ predia posuit in cōi extimo. ⁊ propterea cōiter soluerunt onera imposita pro dictis predijs seu occasione dictoꝝ prediorꝝ dicta predia efficiuntur cōia ⁊ tanq̄ cōia veniunt diuidenda non obstante q̄ vnus emerit noīe ꝓprio. Quō maxīe dc̄m videtur in casu isto in quo vꝫ presupponi q̄ dicte res fuerant per dictam Angelinam vendite dicto Laurentio vt presupponitur in compromisso postea inter eos celebrato ⁊ propterea de facili censentur cōsensisse in trāslatione dñij vigore emptionis p̄dicte nō obstāte q̄ nō essent oīno ꝯcordes de p̄cio. Sed veniret declarandum p̄ arbitratores ⁊ ꝓpterea venditio esset quodāmodo conditionalis per ea que habentur in. l. fi. C. de contrahen. emp.

b ¶ Nam ex ꝯtu cōditionali trāsferꝭ dñium si ꝯtus de sui natura erat habilis ad trāslationem dñij. l. dotis fructus. §. fi. de iure dotiuꝫ. ⁊ no. bar. in tractatu suo tiriadis q̄ lꝫ venditio facta ad mensurā censeaꝭ ⁊ sic cōditionalis ante mēsurationē: ⁊ tñ pēdēte cōditiōe trāsferꝭ dñiūꝫ ſm eū ibi circa fineꝫ tractatus de insula. ⁊ saltē ex quo p̄cessit titulus habilis ad trāslationē dñij: lꝫ cōditionalis vr̄ q̄ sequuta lon. tē. posſione sit causata p̄scriptio: ⁊ sic repetētibus obstet exceptio p̄scriptiōis. Siue itaq̄ p̄sumaꝭ donatio ex positiōe in extimo de voluntate priū: siue q̄ cēseaꝭ trāslatū dñiuꝫ ex titulo venditionis sequuta maxīe longeua possessione vꝫ q̄ non competat repetitio dictis heredibus Angeline.

c ¶ His tñ nō ob. ꝯtrariū puto apta frōte ꝯcludēdū. s. q̄ dictis filijs ⁊ heredibus cōpetat ius repetēdi dictas petias terraꝝ aduersus dc̄m Laurē. Nā p̄mittēdū est q̄ vēditio nulla est nisi p̄ciū sit certū insti. de emp. ⁊ vēdi. §. lꝫ ⁊ certū. Ideo ex quo nō erat inter p̄tes determinatū p̄ciū dicta vēditio ñ erat pfecta: lꝫ. n. in instrō cōpromissi p̄tes asserant q̄ dicte petie terraꝝ erāt vēdite. tñ asserūt q̄ erat inter p̄tes erat dūa de p̄cio ⁊ p̄ ꝯñs q̄ p̄ciū nō erat certū ⁊ ꝯñter ex narratis in cōpromisso deduciꝭ q̄ nō asserebāt de vēditione pfecta ⁊ valida ex q̄ vēditio sine certo p̄cio ñ vꝫ. ⁊ ꝓpterea p̄ validāda seu pficiēda vēditione remiserūt in arbitratores declaratione p̄cij. ⁊ sic reddiderūt vēditionē ꝯditionalē. p. d. §. lꝫ certū p̄ciū. ⁊. d. l. fi. ⁊ de dicta venditione videnꝭ loquute dicte p̄tes cū ex sequētibus p̄cedētia declarenꝭ p. l. seruus plurtū. §. j. de le. j. ⁊ per. l. heredes palaꝫ. §. sed si notam. ff. de testa.

d ¶ Et attēto q̄ dicti arbitratores non declarauerunt p̄ciuꝫ ⁊ altero mortuo cōstat q̄ declarare nō possunt cōstat q̄ cēsetur defecta conditio venditionis per. l. si qs arbitraꝭ. ff. de ver. obl. ⁊. d. l. fi. C. de ꝯhē. emp. ⁊. d. §. sed ⁊ certū. Ex q̄bus pꝫ q̄. d. Lauren. non potest niti ex dicta venditione.

e ¶ Nec ēt niti pōt ex dcā positione in catastro ex pluribus ⁊ p̄io q̄ ꝓut dꝫ est statutum q̄ notarij deputati sup catastris nō possint leuare res de vno extimo ⁊ ponere ad aliud nisi cū p̄ntia duoꝝ testiū. Ideo cū dicta forma non sit seruata dicta scriptura non vꝫ maxime cū scripture manu notarioruꝫ sine testibus reguꝭr non probent vt per glo. in. l. generali. de tab. li. x). ⁊ p̄ doc. in. c. ij. de fi. instru. in q̄bus iuribus ponuntur ea que req̄runtur in publicis scripturis. notarioꝝ.

f ¶ Dato autem q̄ dicte scripture notarij adhiberetur fides circa id q̄d principaꝭr in scriptura cōtinetur. tñ ex quo non declaraꝭ q̄ voluntate dicte dñe Angeline fuerint posite in catastro Laurentij non vꝫ q̄ sibi preiudiciū generauerit dicta scriptura: lꝫ aūt dicat de voluntate partium: ex quo non declarat que erant dicte partes dicta scriptura quo ad hoc est ambigua. Ideo non releuat q̄ ꝓbatio dꝫ esse certa. l. certum. de ꝯfes. ⁊. c. in. presentia. de ꝓba. cū simi. dato insup q̄ dicta positio in catastro dicti Laurentij fuerit facta de voluntate dicte Angeline tñ sibi non obstat.

g ¶ Non. n. p̄sumiꝭ quis velle iactare suū. l. cum de indebito de ꝓba. Et ꝓpterea non presumiꝭ donatio saltē vbi pōt cadere alia cōiectura. l. si cum aurū. ff. de solu. ⁊. l. ꝯ iuris regulas. §. fi. ff. de pac. ⁊ que per bar. ⁊ alios doc. in. l. que dotis. ff. so. ma. igitur cū in casu nr̄o subsit alia cōiectura. Ideo cesset presumpta donatio q̄ enim subsit alia coniectura apper. Nā apparet q̄ dicta Angelina vēdiderat lꝫ preciuꝫ nō eēt certū: ⁊ saltē destinauerāt inter se dicta p̄dia emere ⁊ vēdere vt pꝫ ex compromisso inter eas habito. Ideo dicta positio in catastro dicti Laurentij censeꝭ potius facta vigore vēditionis facte vel faciende ⁊ vigore donationis.

h ¶ Constat. n. apte ex dcō cōpromisso q̄ dicte res nō erāt donate dicto Laurē. q̄ si fuissent donate non cadebat dicta emptio. Nam rei sue nulla est emptio. l. sue rei. ff. de ꝯtrahē. emp. Non ergo obstat. d. l. rura. q̄ ibi nō iminebat alia coniectura. Preterea illa. l. loquitur in curialibus. ⁊ cū sit exorbitās a regula. d. l. cū de indebito. ⁊ alioꝝ iuriū quibus habetur q̄ donatio nō presumiꝭ non videꝭ trahēda in ꝯñtias ad alias personas ar. l. ius singulare. ⁊. l. quod vero ꝯ ō leg. ⁊ regule que a iure communi exorbitant in. vj.

i ¶ Et lꝫ bar. in. d. l. rura illam legē videaꝭ extēdere ad alias p̄sonas: tñ vꝫ q̄ secus ſuꝭ in pratica quotidie. n. videmus q̄ predia vnius insunt in extio alterius q̄ soluit collectas ⁊ tñ postea ab eo repetunꝭ ⁊ nō attendiꝭ extimū predictū.

k ¶ Et nōnulli asserūt q̄ lectura q̄ asseriꝭ Bar. in tribus libris. C. nō sit edita a bar. lꝫ in hoc nō faciā fundamētū. Sꝫ ponderari pōt q̄ bar. loq̄tur in fratribus inter quos de facili presumi pōt donatio. ar. l. si seruus. de dona. inter viruꝫ ⁊ vxo. ⁊ bar. ⁊ doc. in. d. l. q̄ dotis. vel q̄ p̄dia sint empta de cōi ⁊ pro oībus: lꝫ instrā cantent de eo q̄ actuaꝭr emit ꝓut quotidie occurrit maxime in rusticis: ⁊ nō loq̄tur bar. q̄ñ imminet alia cōiectura: prout contingit in casu nostro.

l ¶ Insup. d. l. rura pōderat q̄ ille q̄ fūctiōes soluit p̄ p̄dijs alterius ipsa p̄dia coluerit: ⁊ sic possessionē acq̄sierit patiēte dñō. Sꝫ in casu nostro lꝫ dicte res fuerint posite i catastro laurētij: tñ Laurētius nō apprehēdiderat possessionē vt deꝓhēdiꝭ ex ipō ꝯpromisso q̄nimo fuit ꝯuētū īter ipꝫ ⁊. d. angelinā vt i dcā bona nō itraret nec caperet tenutā seu corporalē posſionē ante dc̄m p̄ciū fuerit declaratū p̄ ipsos arbitratores vt presupponiꝭ in themate in cōpromisso aūt conuentū ⁊ stipulatū fuit q̄ liceret dicto laurētio tenutā ⁊ corporalē possessionē apprehendere postq̄ preciuꝫ fuerit p̄ dictos arbitratores declaratū. Ideo a ꝯtrario sensu censeꝭ cōuētū q̄ anteq̄ preciū fuerit declaratū nō liceret dicto Laurētio tenutā ⁊ corporalē possessionē apprehendere.

m ¶ Militat. n. in ꝯtrib⁹ a contrario sensu in. l. inter soceꝝ. §. cū inter. ff. de pac. dota. ⁊. l. cū qui ita. §. q̄ ita. de ꝟb. obl. cum ergo ꝯuenerit q̄ prius nō intraret possessionē predictā deprehēdiꝭ q̄ possessio dictarū rerū nō erat tradita dcō Laurentio: lꝫ dicte res essent posite in eius extimo nec p̄missuꝫ fuit a dicta Angelina q̄ dictus laurētius possideret: immo prohibitum vigore dicte conuentionis. Et sic cessant. d. l. rura. Ibi vel possidere alios permiserit ⁊c. ⁊ sic ex pluribus. s̄. deductis euidenter apparet q̄. d. l. rura non militat in casu isto. ⁊ ꝯñter non presumitur donatio.

n ¶ Constat etiā ex p̄dictis q̄ nō fuit trāslatum dñium vigore dicte venditionis in dictū Laurē. q̄ ex pura vēditione ⁊ valida nō trāsferꝭ dñiuꝫ sine traditione. l. traditionibus. C. de pac. multominus ex vēditione nulla vel cōditionali nō purificata ꝯditione. ⁊ p̄ ꝯñs cū nō p̄supponaꝭ fcā traditio nō obstat q̄ dicebaꝭ q̄ ex ꝯtu cōditionali trāsferꝭ dñium pendēte ꝯditiōe q̄ intelligiꝭ facta traditiōe: ꝓut loq̄tur. d. l. dotis fructus. §. fi. cum leg. seq. de iure dotium. ⁊ si fuisset trāslatū dñium facta traditiōe ex cā vēditionis conditionalis ꝯditione defecta cā fuisset deducta ad nō cām. ⁊ per ꝯñs cōpeteret repetitio p̄ conditionē sine cā. l. si ego. in ꝓin. de iure dot. ⁊ ar. facit. l. si fullo. de condi. sine causa cū si.

o ¶ Nec ob. exceptio p̄scriptiōis lon. tp̄is: q̄ ad cā causandā req̄runꭍ titu. ⁊ bonafides queꝝ vtrūq̄ cessat i casu isto titu. n. vēditiōis cessat: q̄ ex quo vēditio fuit ꝯditiōalis. ⁊ ꝯditio defecta cēseꝭ vēditio nō facta ⁊ potiusq̄ inutiliter facta vt dicit tex. in. l. j. in ꝓn. ff. de regula cath. ideo dict⁹ Laurē. post mortē arbitri possedit sine titu. puro seu cōditiōali: ex quo cōditio erat defecta. Itē possedit malafide ex quo deficiebat titul⁹ ⁊ ius nō p̄mittebat eū possidere ex dicto titulo.

p ¶ Et potius

p ¶ Et potius psumitur malafides ꝙ iuris error vt not.bar. ⁊ ang.in.l.ſ3 ⁊ ſi lege.§.ſcire.ff.de peti.hędi.ad hoc.l.quęad modum.C.de agrico.⁊ cē.li.x.⁊ in regula qui ꝯtra iura mercatur in.vj.⁊ maxie censetur fuisse in malafide vigore dicte couentionis de nō intrando possessionem dictarū rerū nisi postꝗ fuerit precium declaratum:⁊ per ꝯñs cessant fundamenta dicti Laurentij in contrarium.ſ.deducta.

q ¶ Et ideo heredes dicte Angeline possunt agere petitorio probādo ꝙ dicte res fuerunt dicte Angeline eoꝝ auctricis. Et si id probare non possent sufficeret eis probare ꝙ dicta Angelina possedit ⁊ ꝙ dicta bona remāserūt in eius hēditate:⁊ sic intētare petitionē3 hēditatis cū dict⁹ Laurēti⁹ sine titulo possideat.⁊ poterat etiā fructus repetere.Liꝫ venitūr.§.fructus.de peti.heredi.⁊ ꝙ habetur in.l.certum.C.de rei vēdi.⁊.l.ex diuerso.⁊.l.fructus.ff.eodem titulo.Laus deo.

¶ Conducens domum vel apothecā3 nomine alterius an ⁊ quādo cōductor teneatur domino vel ille cuius noīe cōduxit ⁊ quid si conductor in eam apothecam reperitur laborare:⁊ contra quem debeat agere locator.

¶ Consilium ccxv.

In noīe dñi nostri iesu xpi. ¶ Licet videatur prima facie dōm ꝙ dictus Marti.teneatur soluere dictā pēsionem.eo qꝛ ipse vr̄ cōduxisse dictam apothecā cum pmiserit soluere dictā pensionē subdēdo infrascripta verba:⁊ p la dicta pmessa facta volemo se tenga a mia petitiōe.v3 ipsius martini q loquebat̃.put apparet in scripta manu sua de q̄ in themate. Et maxie eu3 videat̃ probari p testes dicti petri ꝙ dictus Marti.postea retinuit dictam apothecam faciendo laborari in dcā pothecā. ¶ Ex quo vr̄ dep̄hēdi ꝙ in dicta scripta cōuenerit inter ipsos Martinum ⁊ Petrū ꝙ ipse martinus assumpserit in se cōductionē dicte apothece ⁊ intrauerit in locū dicti Petri primi conductoris.⁊ ꝑñter ipse censeat̃ conduxisse dicta3 apothecam:hoc autē p̄suppositō ꝙ ipse martinus censeatur conduxisse dictam apothecā vr̄ inferri ꝙ ipse teneat̃ ad pensionē pro toto tpe:⁊ quo ipse nunꝗ renūciauit dictam conductionē put renūciare debeat in pñtia testium p duos mēses ante finē cōductionis:al's censet̃ recōduxisse vigore statuti in themate descripti. Et ex quo conductio fuit facta de dcā apotheca cū certis massaritijs spectantibus ad exercitium tincte pro.xx.flore.pro vno anno vr̄ ꝙ pro quolibet anno postea sequenti teneatur ad.xx.florenos.

b ¶ Nec videnṫ obstare dcō Petro acta facta i pmo iudicio:tū qꝛ obstet exceptio rei iudi.iter cetera vr̄ reqri ꝙ eadē res petat̃ in scdo iudicio q̄ petebat̃ in pmo.l.cū queriṫ.ff.d excep. rei iu. S3 in casu nr̄o in isto scdo iudicio petiṫ diuersa summa:qꝛ petunt̃.xl.flor.debiti dcō petro.p duobus vltimis annis cū in p̄mo iudicio peterent̃.lx.flore.p alijs trib⁹ annis:⁊ ꝑñter diuerse q̄titates fuerunt deducte in scdo iudicio ⁊ diuerse q̄titates p diuersis annis.⁊ ꝑñter diuerse sunt res qnimo diuerse cēsent̃ cāe:qꝛ recōductio ex forma dicti statuti cēsetur fcā p vno anno. Adeo ꝙ si statutū interpetrat̃ ꝙ donec cōductor renunciauerit ſm formā dicti statuti semp cēseat̃ recōduxisse ad annū ⁊ nō restringat̃ ad tp̄s expresse cōductionis tūc quot sunt anni postea elapsi tot censentur noue tacite cōductiōes.⁊ ꝑñter quot sunt anni tot cēseātur cause debiti.et quo infertur ꝙ quātitates petite in secundo iudicio p diuersis annis sint petite ex diuersis:causis qꝛ ex diuersis tacitis ꝯductionibus.⁊ ideo nō vr̄ ꝙ obstaret exceptio rei iudicate si fuisset lata sn̄ia:qꝛ reqriṫ vt eade3 subsit causa ve obstet in alio iudicio.l.an eande3.de excep.rei iudi.

c ¶ Et cui non obstaret sn̄ia nō obstāt etiā acta ⁊ ecōtra cui obstaret sn̄ia obstant etia3 acta vt est theorica Inno.⁊ doc. in.c.causa3 que.de test.⁊ Bart.in.l.spe.in fine.de re iudica. preterea ex alio vr̄ ꝙ non obstēt acta primi iudicij dcō Petro:qꝛ l3 ipse Petrus fateatur rn̄dēdo articulis dicti marti. ꝙ ipse petrus locauit dictā apothecam Petro noīato in dicta scripta:⁊ ꝙ dictus Pet.conductor habuit possessionem dicte apothece nihilominus ex quo post conductionē dicti petri dictus martinus facit dictā scriptā pmittendo dictam pensione3 ⁊ paciscendo ꝙ dicta apotheca staret ad eius petitionē nō vr̄ obstare dicto Petro locatori dcā locatiōis p̄us facta. Non.n.negat dictus petrus locator se locasse dcō petro nec negare potest cum se fundet in dicta scripta in qua apparet ꝙ locatio fuit facta dicto petro.sed ipse petrus locator pretēdit in scdo iudicio ꝙ dictus petrus dictam cōductionem fecit pro.d.martino ⁊ eius noīe:⁊ ideo acta pmi iudicij non videnṫ obstare intētioni dicti petri in isto scdo iudicio ex quibus vr̄ ꝯcludēdū ꝙ partes iudicis esse debeāt in cōdēnando dictū Martinū in quātitate petita.

d ¶ Tū pdictis minime refragātibus ꝯtrariū puto apta frōte cōcludēdū ꝙ cuius rei euidētia pōderādū est ꝙ dictus petrus agēs in scdo iudicio vt se fundare in ꝯductiōe facta i anno. Mcccclxxiij.die pma Januarij pretēdēs dictā cōductionē facta fuisse p dictū Pet.noīe ipsius martini ⁊ successiue in tacitis recōductiōib⁹ factis p dictū Martinū vigore dicte pme cōductiōis facte eius noīe ⁊ nō se fundat in ꝯuētione facta tp̄e dicte scripte q̄ fuit alio tp̄e facta:s3 dict⁹ petr⁹ nullatenus pbat ꝙ dcā cōductio p dictū petrū facta die pma Januarij fuerit fcā noīe dicti Marti.ergo dictus d̄ficit in salutari suo qꝛ nō pbat cā3 i libello d̄ductā:ideo succūbere d3 ēt si aliā cām crediti pbaret p.l.habebat.i prin.de inst.

e ¶ Debet.n.sn̄ia esse conformis libello.l.vt fundus.ff.commu.diui.⁊.c.l3 elx.de symo.⁊ in cle. sepe.post prin.de verb. sig. Et hec si dictus petrus vult se niti vigore tacite reconductionis si aūt velit se fundare:qꝛ dictus Martinus retinuerit dictam apothecā per quattuor annos ⁊ ꝙ dicta apotheca fuerit solita pensionari pro.xx. flore.quolibet anno. Et sic ꝙ tanꝗ vsus fuerit dicta apotheca teneatur ad quātitatem petitā prout etiā ad hanc cām videnṫ posse adaptari verba libelli ⁊ tunc erat necesse dicto Pet.legittime pbare ꝙ dictus Mart.retinuit dictam apothecā p duos annos vltimos deductos in libello:qd̄ minime pbatū est vt imediate deducam. Ideo ex hoc capite dictus marti.venit absoluendus ꝙ aūt dictus Pet. pdicta legitime nō probauerit deducit pōderādo dicta testiū ꝑductoꝝ pro parte dicti petri.

f ¶ Et primo capiendo dictum Hieronymi andree:qui licet deponat ꝙ dictus Martinus retinuit apothecam per quattuor annos post discessum dicti Petri. Et in ea fecit exercere artem tinctorie interrogatus in causa scie ꝙ Andreas cechi eius pater ibi exercitauit ⁊ fecit artem tinctorie ad instantia3 dicti Martini. Et hoc super primo capl'o. Sup q̄rto ⁊ quinto articulis dicit ꝙ dictus Marti. retinuit apothecam ⁊ clauē ipsius p quattuor vel qnq3 annos interrogatus in cā scie:qꝛ vidit dictum Marti.dicto tp̄e dictā apothecam retinere ⁊ eius clauem ⁊ sup interrogatorijs dixit se nil aliud scire nisi ꝙ ipe testis ⁊ eius pater retinuerunt dcō tp̄e dictā clauē ad instātiā dicti Joannis iste testis:l3 videat̃ pbare intētionē dicti Petri quo ad retētionem dicte apothece ⁊ claues ipsius:tñ non vr̄ idoneus testis ex quo deponit se nihil aliud scire nisi ꝙ ipse testis ⁊ eius pater retinuerunt dictam clauem ad instantiam dicti Martini.

g ¶ Et ex quo sup quarto ⁊.v.articu.deposuerat ꝙ vidit retinere dictā apothecā ⁊ clauē vr̄ intelligēdus d retētiōe mediāte ipso teste ⁊ Andrea eius pr̄e.ex quo v̄bū retinere determinat apothecā.⁊ eius clauē vn̄ d3 i dubio pariter d̄termina re p ea q̄ habent̃ in.l.fi.C.d sen.⁊ interlocu.⁊ in.l.iā h iure. d vul.cū pcor.⁊ quo ad retētionē clauis intelligiṫ d retētiōe facta p ipsu3 testē ⁊ e⁹ patrē ad istātiā dicti Marti.al's eēt sibiipsi ꝯtrius. Ita ēt quo ad retētiōe apothece intelligat̃ de retētiōe fcā mediāte retētiōe andree seu ipsius testis ad instātiā dicti marti.attēto maxime eo ꝙ ipse depōit sup pmo articulo ⁊ attēto eo ꝙ d̄ponūt Stephanus ⁊ p Joānes alij testes q d̄ponūt de dicto Andrea ⁊ nō de dicto Martino.

h ¶ Et qꝛ si ipse ⁊ eius pater retinuerint ipsam apothecam ⁊ eius clauē ipsi deberēt teneri nisi retinuissent ad alterius instātiam. Ideo dictus testis vr̄ suspectus tanꝗ deponens in cā propria ⁊ sui p̄is:ar.l.oibus.C.de test.⁊.l. nul'us idoneus.ff.eo. ti.⁊.l. qui iurisdictioni.ff. de iure. om.iu. Preterea non sequitur Andreas retinuit clauē vel apotheca3 ad instantiā Martini:ergo Martinus obligatur dn̄o apothece:qꝛ si mandaui titio ꝙ conducat vel retineat apothecā gayo ⁊ titium eam conducit a gayo ⁊ apothecam retinet inter me ⁊ titium oritur actio mandati:⁊ l3 titius conduxerit ad mei instantiam ⁊ apothecā retineat ad mei mādatū:⁊ sic ad mei instantiam:tñ non teneor gayo. Sed titius tenetur gayo ar. l.si mandata.ff. mandati.⁊.l.qui mandatum.eo.tit.⁊.l. pcuratores qui pro euictione cum ibi no.ff.de procura.

i ¶ Stephanus autem scdus testis nihil vr̄ effectualiter probare:qꝛ solum probat ꝙ postꝗ Petrus recessit a dicta apotheca eam introiuit ⁊ laborauit ibi andreas de asisio ⁊ ignorat ad cuius instantiā.⁊ sic nō nocet dicto Martino. Et l3

depõat ꝙ tpe quo Petrus stetit i dicta apothecã ipse testis laborauit in vna cũ dicto petro. Sȝ erat solutus de sua mercede a dicto martino. ꝙ qdẽ dcm̃ nõ nocet dicto martino: tũ qꝛ nõ loquit̃ ð tpe: de quo agit̃ in hac cã: tũ maxie qꝛ nõ sequit̃ fuit ipse testis solutus ð sua mercede a dcõ martino: ergo martin⁹ retinebat apotecã. ꝑterea in dicta solone nõ bȝ cõtestes. ꝑ Joãnes aũt terti⁹ testis depõit ꝙ postq̃ dictus petrus exiuit dictã apothecã ⁊ introiuit dictus Andre. ad instãtiã dicti martini in ea laborãdo ⁊ exercẽdo artẽ tĩctorie ad instãtiã ⁊ ꝑ ipso martino ⁊ ꝙ ꝑ mercede laboris dicti and. dictus martinus soluebat ei bononenos. xxiiij. ꝑ qlibet ebdomoda interrogatus in cã scie dixit: qꝛ pdicta vidit. iste testis nõ ꝓbat ꝯ dictũ martinũ: qꝛ ꝙ ipse introiret dictã apothecã ad instãtiã dicti martini nõ ẽ bona redditio cause: qꝛ illud qđ ad instãtiã martini nõ cadit in sensuȝ visus. Itẽ nõ sequit̃ itrauit ad instãtiã martini ⁊ laborauit ad eius instãtiã in apotheca petri: ergo martinus est obligatus petro: ar. l. si mãdato cũ si. vt. ñ deduxi. Et sic nõ sequit̃ laborauit andreas ad instãtiã dicti martini ⁊ ꝑ dicto martino ⁊ ꝑ eius opa soluebat sibi mercedẽ: ergo dictus martinus obligat̃ ad pẽsionẽ dicto petro ꝑ dicta apotecha: qꝛ poterat dict⁹ Andreas retinere apotecã ⁊ rõne hypothece recipe maiorẽ mercedẽ a dicto martino. Itẽ poterat se ꝯuenisse cũ dicto Andrea de conseruãdo ipsum indẽnẽ vel de soluẽdo mercedẽ: nõ tñ per hoc erat obligatus petro. Sed dicto Andree ar. d. l. si mandato. cum si. ⁊ que. ß. dicta fuerunt.

k ¶ Et sic probatio nõ ꝯcludit necessario. ꝑut cõcludere dȝ c. in pñtia. extra de proba. l. nõ hoc. C. vñ leg. cũ cõcor. Preterea ⁊ tertio non probat dictũ istius testis qꝛ interrogatus de tpe dixit ꝙ iam sunt anni tres vel circa quo dictio circa reddit dictum testis ambiguum per id qđ habetur in. c. attestationes. ⁊. c. si. de sponsa. impuberum vbi. d. Anto. dicit ꝙ dictum testis deponentis per dictionem circa non probat ⁊ in proposito nostro dictum ipsius testis nõ arctat ad tpa duoꝝ annoꝝ de quibus est actum in presenti causa.

l ¶ Magr̃ Bartholomeus quartus testis minus ꝓbat. Naȝ lȝ deponat ꝙ postq̃ dictus petrus discessit de dicta apotheca. d. martinus vna cũ quodã andrea ð asisio stetit i dicta apotheca in h ꝙ martinus steterit nõ bȝ ꝯtestẽ. ideo nõ ꝓbat. l. iurisiurãdi. C. de test. ⁊. c. lȝ ex quadã. extra eo. ti. cum si. itẽ iste testis nõ deponit de tpe duoꝝ ann. q deducunt̃ i ista vltia cã: sȝ poti⁹ vĩ deponere de tpe anteriori eũ deponat pmo de tpe postq̃ discessit dictus petr⁹ ⁊ postea subdit ꝙ de an. Mcccclxxxiiij. ipe testis laborauit seu laborari fecit in dcã apotheca ⁊ ea vsus fuit de lcia ⁊ volũtate dci martini ⁊ ꝙ ꝑ pcio ⁊ mercede ⁊ pẽsione dicte domus soluit dicto martino vnũ ducatũ tanq̃ locatori dicte apothece: qꝛ annis. Mccccxxxiiij. nõ cõprehẽdit̃ in dictis duob⁹ annis ꝑ qbus agit̃: ⁊ lȝ si ꝯduxisset cẽseret̃ ꝯtinuasse cõductionẽ vigore statuti. Nõ ita vĩ si retinuisset absq̃ ꝯductiõe: qꝛ verba statuti ad eũ nõ adaptant̃ ⁊ vbi cessãt vba cessat iuris dispõ l. iij. ꝗ. ptor ait. ð. totiẽs. de dã. infec. ⁊. l. ita aũt. in pn. de adMi. tu. ⁊. l. si seruuȝ. ꝗ. nõ dixit ptor. de acq. here. cũ si. maxie cũ sumus in exorbitãtibus a iure cõi: ar. c. q a iure cõi exorbitãt. de reg. iu. ⁊. l. ius singule. ⁊. l. qđ ꝯo ꝯ. de leg. ꝑut ꝯtingit in casu isto: qꝛ de iure cõi ẽt ꝯductor domus nõ cẽset̃ recõduxisse nisi solũ ꝑ tpe quo stetit in domo. ff. locati. l. item querit̃. ꝗ. q impleto. ex qb⁹ pȝ ꝙ testes in hac cã examinati ꝑ dcõ petro nõ ꝓbant intẽtionẽ dicti petri ⁊ actore nõ plene ꝓbãte reus dȝ absolui. l. q accusare. C. de edẽdo. cũ ꝯcor. sic testes examinati i pmo iudicio sic nõ releuãt. Nã Bartholomeus lȝ deponat ꝙ audiuit interdũ dici a dicto martino ꝙ erat sibi necesse soluere dcõ petro dño dicte apotheche certã q̃titatẽ pecunie: lȝ ignoraret qua cã nil releuat: qꝛ potuit teneri ex alia cã. Item si petrus tenuit ad eius instantiam habebat necesse soluere pro ipso petro ꝯductore: lȝ nõ esset obligatus petro locatori. Itẽ in hoc non bȝ ꝯtestẽ. Itẽ lȝ deponat ꝙ vidit andreã exercere arteȝ tĩctorie in dcã apotheca ꝑ dcõ martino non reddit cãm scĩetie idoneã ꝙ ꝑ. d. martino artẽ exercuerit: qꝛ id non videt̃ merito ⁊c.

m ¶ Christophorus etiaȝ nil releuat qꝛ solum deponit de tpe quo dictus petrus retinuit dictaȝ apothecaȝ ⁊ ẽt ꝑ dcõ tpe eius dictũ non arctat vt satis deducit̃ et supradictis sic dictũ thome non arctat attẽtis. ß. dictis. Et lȝ sup. v. ⁊. vj. articulis deponat ꝙ post discessum dicti petri de dcã apotheca vidit stare dictum martinũ: nõ sequit̃ stabat in dicta apotheca: ergo tenet̃ ad pẽsionem: qꝛ sepe ꝯtingit ꝙ quis stat in apothecis ad solatium ⁊ ex alia causa. Preterea isti tres testes non deponũt de tempore deducto in presenti causa ⁊ preterea etiam ex hoc non releuant per ea que habentur in l. cum actũ. ff. de neg. gest. ⁊ in. l. non solum. ꝗ. sed vt probari. ff. de noui oper. nun. ⁊ in. l. ij. C. de peti. here.

n ¶ Et ex his pȝ ꝙ dictus martinus venit absoluendus a petitione dicti petri quo ad solonem pensionis: ⁊ sextius a restitutiõe massaritiaꝝ q̃ non ꝓbant̃ ꝑuenisse ad eius manus ⁊ maxie pdicta ꝑcedũt ex quo appet ꝙ. d. pet. conduxit a dicto petro dictã apothecã ⁊ eam nunq̃ renũciauit: ꝓut renũciare debebat ſm formam statuti ⁊ attẽto ꝙ statutũ ꝓhibet conduci apothecã ab alio conductam ⁊ qs non censetur facere actum prohibitum. l. merito. ff. pro socio.

o ¶ Nec obstant vba dicte scripte facte inter dictum marti. ⁊ petrum dña apothece. Nã verba dicte scripte nullã mẽtionem faciunt de cõductiõe facta vel facienda: lȝ aũt promittat dictus martinus flor. xx. dicto petro vigore vnius pẽsionis tinte cuȝ certis massaritijs tũ se refert ad pensioneȝ icepturam ꝑ petruȝ die pma Januarij. Mccccxxxiij finenda ꝑ totũ mẽsem Decẽbris ita ꝙ non est noua cõductio. Sed ꝑmissio soluẽdi pẽsionem cõductionis facte per dictũ petrũ ⁊ ita sonant verba a quibus non est recedendum in. l. j. ꝗ. lȝ si nauem. ff. de exerci ⁊. l. non aliter. ff. de leg. iij.

p ¶ Et maxime qꝛ in ꝯtibus verba interpretant̃ ꝯ eum qui nititur ex ꝯctu. l. labeo. ⁊. l. si in emptione. ff. de ꝯben. emp. ⁊ qđ habet̃ in. l. veteribus. ff. de pac. Attẽto etiã ꝙ tpe dicte scripte erant elapsi plures menses pro quibus debebatur pars dicte pensionis adeo ꝙ pro tpe decurso impossibilis erat conductio apothece: qꝛ tps preteritũ redire nõ potest. Ita qđ ex quo vnica quãtitas est promissa ⁊ verba ꝑmissionis respiciunt pariter tps preteritum ⁊ tps futurũ: ideo debent illa tpa determinare: arg. l. iam hoc iure. ⁊. l. lucius. ff. de vulg. ⁊ pup. ⁊. l. si. C. de senten. cum si. ⁊ insuper statutuȝ annullat conductioneȝ factaȝ tpe quo alius conduxit.

q ¶ Et interpretatio dȝ fieri vt actus valeat ⁊ non viciet̃. l. quotiẽs. in actiõibus. ff. de re. dub. ⁊. c. si papa. de ꝑui. li. vj. cũ si. Ideo dicta ꝑmissio pẽsionis facta ꝑ dictũ Martinuȝ dicto Petro nõ dȝ iterpetrari facta rõne noue ꝯductionis. Sȝ facta ꝑ soluẽdo debito dicti petri ꝯductoris. Nec refragat̃ cl'a q̃ subdit̃ in dicta scripta. s. ꝙ dicta apotheca retineat̃ ad istatiã dicti martini ꝑ dicta ꝑmissione. s. facta ꝑ dicto petro: qꝛ dicta vba nõ arctãt ad interpetrãdũ ꝯductionẽ maxime ꝓhibitã. Sȝ potius itelligẽda sunt ꝙ dict⁹ martin⁹ retineret dictã apothecã ꝑ sua securitate vt forte dictus petr⁹ volebat recedere ⁊ dictus marti. eius promissor volebat ꝙ dcã apotheca nõ staret clausa: sed vti cõmoditate dicte apothece loco dicti petri cõductoris ꝙ nõ erat a statuto ꝓhibito. ⁊ sic ꝯuẽtio ð soluẽdo q̃titate pẽsionis ⁊ cõuẽtio ꝙ apotheca teneret̃ ad eius petitionẽ respiciãt cõductionem dicti Petri ⁊ nõ nouam conductionem factã per. d. Martinuȝ.

r ¶ Et lȝ petr⁹ cẽseat̃ ꝯtinue recõduxisse vigore dicti statuti: tñ tacita recõductio ñ obligat tertiã psonã obligatã ꝑ pma cõductione. d. l. itẽ qrit̃. ꝗ. q impleto. Jõ dict⁹ martinus obligatus ꝑ dicto petro ꝑ pma expssa cõductiõe nõ censetur obligatus pro tacita vel tacitis recõductionibus ⁊ ex his pȝ ꝙ dicto martino nõ obstet cõuẽtio de qua in dicta scripta. Nec ẽt obstãt alia adducta in ꝯriũ: qꝛ dato sine ꝑiudicio veritatis ꝙ acta primi iudicij nõ obstarent dicto petro nihilominus obstãt ꝙ nihil ꝓbat: ꝓbat ð intẽtione sua quo ad deducta i scđo iudicio. Et in hoc facio pꝛincipale fundamẽtũ ⁊ si acta pmi iudicij nõ nocẽt petro pariter nec nocẽt martino cõductio aũt dicti petri satis appet ex dcã scripta ꝓducta ẽe in hoc vltio iudicio. Jõ nõ ẽ opus insistere ꝙ acta pmi iudicij non ꝓbẽt in isto scđo iudicio lȝ instari posset. Laus deo.

¶ Snĩa lata ꝑ arbitros electos a qbusdã rectoribus ciuitatis post tps eis statutum ad iudicandũ an valeat. Itẽ snĩa q̃ ꝑnunciatur causaȝ esse cõpromittẽdã sup qua alre fuit iudicatum ⁊ snĩa transiuerat in rem iudicatam an valeat.

¶ Consilium. ccxvj.

In nomine dñi nostri iesu xpi. ¶ Multũ diffuse ⁊ eleganter pñs consultatio discussa est per excellentissimuȝ. U. J. doc. dñm Bulgarinum de bulgarinis senensem fratrem hon. Et merito iure mediante decisum ꝙ partes iudicis delegati per magnificos dños officiales bailie ciuitatis Senarum deberent esse in ꝑnũciãdo

in pronunciãdo diffinitiue super causa principali & nõ in restituendo in integrũ vel pnũciando cõpromissum adeo ꝙ non mediocriter miror ꝙ iudex viso consilio pronũciauerit ꝙ inter dictas partes deberet fieri compromissum.

a ¶ Maꝫ in suprascripto ꝯsilio meo iudicio optimus ac claris medijs deducit ꝙ in dicta cã nõ debeat pnunciari ꝙ fieret cõpromissuꝫ nec poterat iudex sup hoc pnũciare. In themate aũt inibi ostẽso presupponitur ꝙ fuit in cã principali per assessorẽ potestatis sniatũ in fauorẽ Bartholomei agẽtis: & lꝫ a dicta snia fuerit pro pte ꝯuẽta appellatum & in cã appellationis petitũ compromissum & demũ factis pbationibus sup incidẽti qõne cõpromissi: qꝛ sera fuit petitio ꝯpromissi. cũ porrecta fuerit petitio restõnis in integrũ aduersus petitionẽ cõpromissi nõ factã tpe debito. Et sic in pncipio litis put disponit lex municipalis sub rubrica de cõpromissis pẽdẽdis sup qua icidẽti qõne restõnis i integrũ dꝫ fuisse pnũciatũ dñaꝫ agnetẽ fore & esse restituẽdã aduersus obmissam petitionẽ ꝯpromissi & fuisset p iudicẽ restitutã & pnũciatuꝫ debere fieri cõpromissuꝫ tñ in themate dꝫ ꝙ pdicte pnũciẽ fuerũt nulle: qꝛ finita istãtia appellationis qꝛ p statutuꝫ disponit ꝙ cãe appellatiõis istãtie duret p mẽseꝫ a die dati libelli corã iudice ad quẽ q libellus fuit datus die .xxvij. Augusti. & die .xxviij. Septẽb. fuit. pnũciatũ. & sic. xxxij. die post diẽ libelli porrecti corã iudice ad quẽ. Adeo ꝙ si intra dcm̃ tpa nõ interuenerũt aliq dies feriati pter messes vel vẽdemias q̃ ferie variant̃ ſm ꝯsuetudinẽ locoꝝ. l. pdie. ff. de fer.

b ¶ Constat ꝙ erat finita instantia & ꝯñter snia p Bartholomeo lata transiuerit in rem iudicataꝫ. Et res iudicata habetur pro veritate. l. res iudicata. ff. de reg. iur. & facit ius inter partes. nec põt res iudicata p rescriptum etiaꝫ principis rescindi. l. fi. C. de senten. rescin. non pos. & facit. l. causas. C. de trans. & l. oẽs. C. si cõtra ius vel vti. publi.

c ¶ Ideo per rescriptum officialiũ bailie nõ põt res iudicata rescidi maxie cuꝫ de re iudicata mentio in rescripto nõ fiat qn imo in rescripto iniungit̃ delegato ꝙ de iure sententiet: & si non fuit intẽtio delegãtũ tollere ius parti q̃situ p rẽ iudicatã. Nec compromissum fieri dꝫ post rẽ iudi. put nec trãsactio. l. post rem iudicatã. ff. de transa. Cui transactioni compromissum assimilat̃ auc. si vero contingerit. C. de iudi.

d ¶ Itaqꝫ etiã ex hoc medio dicta pronũcia. cõpromissi apparet iniuſta. Et cõfert ẽt ꝙ sit nulla dicta aũt nullitas & iniustitia dicte pnũcie late p dictũ iudicẽ delegatũ clarius & euidenter deducit̃ p adducta p dñm cõsulẽtẽ mã petitio cõpromissi fieri dꝫ in pncipio litis in casibꝯ in qbus cõpromissuꝫ peti potest vt expresse disponit. l. municipalis qõ minime factũ fuit in casu isto. Item forma rescripti delegatiõnis ẽ diligẽter obseruãda adeo ꝙ gesta p delegatũ vltra formam rescripti sunt nulla. c. cum dilecta. de rescri. c. cuꝫ olim. de offic. dele. & l. diligẽter. ff. mandati. vba aũt rescripti sonant ꝙ ipse iudex delegatus sua snia decidat causam pncipalem nõ aũt ꝙ nõ pronũciet dcidẽdã mediãte cõpromisso p arbitros vt late & egregie deducit dñs consulens non repeto.

e ¶ Preterea in rescripto iniungit̃ ꝙ partes possint pducere allegare & petere oĩa iura eoruꝫ. ita & taliter ꝙ quelibet pars possit & valeat pducere petere & allegare oĩa & singula eoꝝ iura. & intellectis & auditis pdictis ambarũ partiũ in dicto mẽse. j. aliũ mẽseꝫ &c. Et p ꝯñs rescribentes statuunt & limitãt tps infra qõ partes possint petere qõ volunt corã iudice delegato. Et ideo postea denegant facultatẽ petẽdi a cõtrario sensu p iura vulgaria: & sic videt̃ perinde ac si dixissent ꝙ post mẽsem nõ possint pducere iura sua: neqꝫ petere quo casu productio & petitio censeri debet nulla ipso iure.

f ¶ Quia negatio preposita verbo põt reddit actum nullum ipso iure. c. j. & qõ ibi per glo. de reg. iur. lib. vj. & l. de his. & que ibi per bar. & doc. ff. de transac. & l. solemus. §. latruncula tor. ff. de iud. cum simi. Ideo petitio cõpromissi ẽt ex hoc capite redditur nulla cũ dcã petitio facta fuerit post primũ mẽsem: qꝛ rescriptum fuit datũ die .xiij. mẽsis Octob. & die .xiij. Nouẽbris fuerit presentatuꝫ & petitũ p parte dñe Agnetis ipsam cãm pricipalẽ p officium ipsius iudicis delegati cognosci & sniari &c. Et sic presentatũ fuit vltĩa die pmi mensis & qcqd post illam diem pductũ & petitũ fuit vꝫ vltra formaꝫ mãdati productũ & petitũ. & ꝯñter nulliter p iura. s. adducta p quo faciunt alia verba que subdunt̃ in dcõ decreto ibi & intellectis & auditis iuribus predictis ambaruꝫ ptium in dicto mense que vba videntur facere conditionem.

g ¶ Quia ablatiui absoluti videntur reddere dispositionem conditionalem. l. a testatore. de condi. & demon. & l. cui etiã agris. ff. de vsur. & ſm hoc est sensus ꝙ non auditis & non intellectis iuribus predictis in dicto mense nõ habeat iudicare & pro hac interpretatione facit: qꝛ dictum decretuꝫ plurimum exorbitat a iure cõmuni.

h ¶ Ideo si est validum est stricte immo strictissime interpretandum cũ regulr̃ delegationis sint stricte interpretrande vt no. glo. in cle. j. de offi. deleg. & glo. & doc. in. c. j. de rescrip. li. vj. & doc. in. c. sedes. & ti. in antiquis. & recessus a iure est etiam stricte interpetrandus. l. ius singulare. & l. qõ vo ꝯ. ff. de le. & c. que a iure cõmuni exorbitãt. ȷ. reg. iur. in. vj. Et iõ dictuꝫ decretũ restringat̃ ad mensem tũc imediate incohandum vt sic restringatur & nõ amplie̾ ad mẽsem incohandũ die presentationis & imputet sibi is ad cuius instãtiaꝫ emanauit ipsum decretum si immediate non presentauit.

i ¶ Est. n. presumẽdũ ꝙ ad instãtiã partis emanauerit & nõ p pprio motu rescribẽtiũ. c. si motu pprio. ȷ prebẽ. li. vj. cũ ibi notatis ex his igit̃. Et principaliter p adducta p dñm cõsulentẽ intrepide cõcludẽdũ arbitror ꝙ dcã pnuncia ꝙ debeat fieri cõpromissuꝫ fuerit & sit nulla: lꝫ eñi cõsiliũ redditũ fuerit ante dictã pnunciã latã tñ rõnes in eo adducte artãt ad nullitatẽ dicte pnuncie & ẽt ad iniusticiã ipsius pnuncie stante maxima nullitate supradicte snie late in causa appellatiõis: qꝛ lata fuerit post finitã instãtiã put in themate presupponit̃: & ẽt si dicta pnuncia fuisset valida ideꝫ cõcludẽdũ foret. Nã a dicta pronuncia lata ad instãtiã dñe Agnetis cẽseret̃ fuisse recessuꝫ p dñm decretũ attentis rõnibus adductis. s. & adductis i ꝯsi. & maxie attẽta pñtatiõe dicti decreti & petitiõe fcã p pte dñe Agnetis & petitiõe ꝙ p offm̃ ipsiꝯ iudicis dlegati de cã principali cognoscat̃ & sententiet̃.

k ¶ Nõ etiã post cõpromissuꝫ factũ eoipso ꝙ pars vadit ad iudicẽ cẽset̃ a cõpromisso recessuꝫ. l. si qdẽ. ff. de arbi. pariter & fortius cẽset̃ esse recessuꝫ a cõpromisso faciẽdo: qꝛ facilius impediunt̃ facienda q̃ iã facta. c. ad apostolicaꝫ. de reg. & l. pater a furioso. ff. de his qui sunt sui vel alie. iur. ad idẽ. l. oratio. de spon. tangit. plura dñs cõsulens circa restitutionẽ in integ. & egregie quidẽ tñ qꝛ coram iudice delegato nõ presupponitur ꝙ fuerit cõcessa: quinimo nec petita in integrũ restitutio inuestigatio an sit cõcedenda restitutio in integrũ nõ videt̃ necessaria circa presentẽ ꝯsultationẽ placet tñ conclusio p eũ facta adeo ꝙ si fuisset petita nõ debuisset pcedi per adducta p ipsuꝫ dominũ consulentẽ quem non repeto.

l ¶ Et presertim qꝛ restitutio in integrum nõ pcedit minori nisi aduersus actum in quo fuerit lesus dolo aduersarij vel sui facilitate. l. fi. C. de in integ. resti. mi. In dubio auteꝫ non vꝫ lesus minor si non petit fieri cõpromissuꝫ: qꝛ imo eoipso ꝙ minor compromittit cẽset̃ ledi. l. si minor. xxv. annis filio fa. §. j. ff. de mino. Super quo vlterius non insisto cum fuerim de sola subscriptione requisitus. Laus deo.

¶ Beruarij an possint eẽ testes ꝯ inqsitũ ȷ maleficio ꝙ dꝫ per eũ cõmissuꝫ & an faciãt indiciũ vt possit ad torturã. Itẽ statutũ disponẽs ꝙ inqsitus nõ possit poni ad torturaꝫ nisi veniat cõdẽnandus pena centuꝫ librarũ. An debeat locum qñ inqsitus de pluribus delictis simul iũctis veniret puniẽdus dcã pena nõ pro vero tñ: de quo statuto. j. in lra. b.

¶ Consilium ccxviij.

In noĩe domini nostri iesu xpi. ¶ Viso themate & copia inquisitionis. & copia quorũdã statutorum de quibus infra facio mentionem & copia attestationuꝫ ad me transmissa vꝫ prima facie dõm ꝙ dictus Sebastianus veniat cõdẽnandus pro delictis in inqsitione deductis: & saltẽ ꝙ possit subijci torture qua mediãte verisimr̃ cõfitebunt̃ delicta in inquisitione deducta.

a ¶ Nam prout in themate presupponitur per duos testes probatur ꝙ dictus Sebastianus percussit dictuꝫ Joãnẽ in personã pluribus percussionibus & p vnum testẽ ꝙ dictus Jo. percussit & vulnerauit dcm̃ Sebastianũ in facie cuꝫ sanguinis effusione cuius dictuꝫ coadiuuat̃ per dictũ alterius qui deponit ꝙ vidit dictuꝫ Joan. percussum in facie. Et ꝙ erat sanguinolentus & sanguis degutabat per faciem.

b ¶ Nec ob. ꝙ dicti testes erant socij militis: & sic beruarij qui beruarij vt plurimuꝫ solẽt esse viles persone: qꝛ ex quo delicta fuerunt ppetrata de nocte & verisimiliter non interuenientibus alijs personis talia delicta verisimiliter probari nõ poterãt nisi p ipsos beruarios & qñ factũ nõ põt pbari

verisimiliter per alias psonas admittuntur testes aliis inhabiles in.l.psensu cũ ibi no.C.de repud. Preterea dato sine preiudicio veritatis q̃ dcã delicta non sint plene probata: tñ negari nõ põt quin dicte attestationes faciant indicium qd est minus q̃ semiplena probatio iuxta no.per Bar.in.l. maritus.r in.l.fi.ff.de quest.r per glo.in.l.cum probatio.ff. de proba.r per pñs negari non potest quin dicte attestationes faciant indiciũ. Jte constat q̃ pro delictis intentatis in inquisitione irroganda venit maior pena.c. librarum.

e ℭEt vbi venit imponenda pena a.c.lib.s̃.potest quis poni ad torturã ex forma statutorum r si mediante tortura confitebitur delicta veniat condemnandus pro delictis intentatis r de treugua rupta nõ obstante q̃ allegetur q̃ fecerit ob nouã causam.qr non presupponitur causa per quam verisimiliter debuerit induci ad percutiendum ita q̃ est verisimile q̃ potius motus fuerit ob cãm antiquã r insuper nõ est expeditũ q̃ offendẽs ex noua cã.l3 nõ cẽseatur rũpere pacẽ nõ censeatur rumpere treuguam: vt habetur in.l.qui seruũ.ff.de v.obli.

d ℭHis tñ non obstantibus p̃rium puto de iure rñdẽdum vz q̃.d.Sebastianus inquisitus veniat absoluẽdus a p̃tẽtis in inquisitione non.n.pbatur delictum in inquisitione deductũ nam in libello inquisitionis est deductus mensis r annus:qui de iure deduci debent in libello criminali tã q̃ de substantia libelli in.l.libellorum.cum ibi no.ff.de accu. r tempus in libello deductum dz probari nõ solũ mensis r annus qui requiruntur in libello si apponitur dies delicti r non probatur dies reus est absoluendus vt per bar. in.l.pantonius.§.j.de acqui.here.r in.l.denunciasse.§.quid tñ de adul.r in.l.is.qui reus.de pub.iudi.r Bal. in.l.j.C. qui accu.non pos.r Saly.in.l.pe.C. de accu.

e ℭSz testes deponẽtes super delicto intẽtato deponũt de mense delicti:r nõ de anno ita q̃ nõ pbant tempus delicti in inquisitiõe deductũ. Et l3 appareat delictũ fuit ppetratũ tpe talis potestatis r officiũ illius potestatis fuerit de illo anno in inqsitiõe deducto:tñ id nõ p̃stat ex actis ipsi iudici r si aliter cõstaret nõ attendit p ea que habent i.l. illicitas. §.veritas.ff.de offi.p̃.maxime qr potuit cõtingere q̃ qs diuersis annis r diuersis vicibus fuerit potestas eiusdẽ loci.

f ℭSecũdo aduertendũ ẽ q̃ plura delicta in inquisitione deducunt:vz pcussio sanguinolẽta in facie r plures percussiones in alia parte corporis:percussio aũt in facie nõ probatur nisi per vnũ testẽ r dictũ vnius nõ probat in.l.iurisiurandi. C.de testi.cũ multis si.r insup non deponit de Sebastiano dicit enim nõ cognouisse percutientẽ:r q̃ primo credit eũ esse de familia potestatis:ideo dãnauit factũ r postea perpẽdit q̃ nõ erat de familia potestatis. Sz erat ille q cõduxerat militẽ r socios. Et l3 alij testes dponãt q̃ Sebastianus eos duxit r propterea videatur dicendum q̃ ille vnicus testis satis deponat de dicto Sebastiano. Sed quia poterant esse plures ductores nõ concludit necessario.

g ℭEt insuper dicit Bal.in.l.fi.§.cũ igitur.C.de iure delib. q̃ testis non cognoscẽs delinquẽtẽ nõ probat delictũ insup memini me legisse Bal.in vsibus feud. q̃ testis deponens de eo q̃ vidit de nocte ad lumen lune de facili fallitur:r propterea nõ plene probat multofortius in casu nostro in quo agitur de probando delicto de nocte non existente lumine lune. Percussionis autem in personã non probant per plures testes:vnus.n.deponit de duabus pcussionibus. Alius autem deponit solum q̃ percussit cuius dictũ verificatur solum in vna percussione. Jdeo non pbat de pluribus percussionibus:qr dictum testis necessario concludere dz:r sic nõ concordant nisi in vna percussione. Et licet posset instari q̃ etiam vna percussio non probetur plene attenta vilitate testium r qualitate temporis nocturni supra ponderata:tamen quia in hoc non facio magnum fundamentum:quia sunt alia media magis plana:ideo non insisto.

h ℭEt si dicatur l3 non plene probetur nec forte semiplene pcussiõ in facie r plures percussiones in alia pte corporis:tamen saltẽ vr q̃ dicte attestationes faciant indicium pp̃ter q̃ possit poni ad torturam. Rñdetur q̃ statutum disponit q̃ nullus possit poni ad torturã nisi pena ascendat a.c.lib.s̃. Sed nullum ex dictis delictis venit puniendum a.c.lib.s̃. qr percussio in facie si non est remãsura cicatrix aut signum non remansit punitur in.c.lib.ex forma statuti: r pariter pena non est a.c.lib.s̃.vt de se constat exquo in inquisitione nõ deducit q̃ sit remansura cicatrix vel signum: pcussiões aũt in alia pte corporis puniuntur minori pena. Jdeo nullũ ex dictis delictis de p se est tale q̃ p eo permittatur tortura.

i ℭEt si dicatur pro pluribus percussionibus vna.s.in facie r alia vel vna tm̃ alia parte corporis venit imponenda maior pena.c.lib.rñdetur q̃ pene dir totum delictorum sunt cõsiderã de singulariter quelibet.s.de p se r nõ debẽt simul iungi vt censeatur pena a.c.libris.s̃.per ea que habent in.l.vbi fideiussor.ff.de fideiusso.r i.l.nã r si fur.§.si.ff.si cer.pe.r p Ange. in.l.si idez cũ eodẽ.ff.de iu.om.iu.in quibus iuribus habet q̃ vnus condemnatus pro vno delicto in.l.lib.r pro alio in alijs.l.nõ cẽsetur cõdẽnatus inceptũ. Adeo q̃ statutum loquens in cõdẽnato.c.nõ verificatur in cõdẽnato in.l.p vno delicto r in condẽnato in alijs.l.pro alio delicto pari rõne nõ dz quis censeri pdẽnatus a.c.lib.s̃.si pro vno delicto cõdẽnatus est in.c.lib.r p alio delicto est sifr cõdemnatus in alijs.c.lib.vel minori pena:que si simul iungerentur essent a.c.lib.s̃.tñ nõ sunt simul iũgẽde sz quelibet de per se pside rãda per ea q̃ hñr in iuribus prelegatis:q̃ maxime dicẽdũ ẽ in terminis nostris in qbus statutũ loquitur de pena in singulari r nõ de pluribus penis ex quibus aperta fronte concludẽdũ ẽ q̃ in terminis nostris pro delictis ẽductis in inquisitione non potest quis poni ad torturam.

k ℭNec ob.si forte dicatur q̃ pena posita in treugua excedat summam.c.lib. Qr respondetur q̃ illa pena debetur ex contractu non ex maleficio r sic est pena ciuilis r non criminalis. Jdeo non est locus torture.

l ℭJnsuper licet pbarentur plene omnia deducta in inquisitione.tamen deberet dictus sebastianus absolui vigore statuti disponentis q̃ bannitum r cõdemnatum a.l.lib.s̃. cuilibet licet impune offendere r vulnerare.ideo cum dictus Joã.vt presupponitur fuerit bannitus r condemnatus vltra.l.lib.quinimmo in quingẽtis licet pro diuersis delictis: tamẽ plures pene pro singulis delictis de per se excedebant summam.l.lib.r iõ vigore.d.statuti potuit impune offendi.

m ℭEt licet.d.Sebastianus promiserit dictum Joãnẽ non offendere. Et casu quo offenderet promisit penam: nihilominus offendẽs nõ incurrit penã.qr dictum statutum est factum odio bannitorum r ob publicam vtilitatem vt ciuitas purgetur prauis hominibus. Jdeo pactum factum in contrarium non attingit in.l. tam r si.ff.ad mace. r in.l. si. C.de pac.pig.r in.l.ius publicum.ff.de pac.r in.l.iurisgentium.§.paciscar eo.ti.cum simil.

n ℭEt censetur hostis ciuitatis r pactũ factũ a priuato cum hoste nõ est seruãdũ.prout not.in.l.j.§.j.ff.de dolo:prout hec latius prosequẽdo pcludit bar.i sua disputatiõe que incipit lucane ciuitatis statuto q licet loquatur inpacẽ:tñ rationes preallegate r q̃ ipse eadduci pariter militãt in treugua. Et idem tenẽt bar.r Bal.in.l.fi.C.quãdo l3 fin.iud.vindi. r bal.in.d.§.si pacisca r in.l.j.in.vj.col.C. si a nõ compet. iudi.r Ray.de for.in.l. siquis in graui.§.si ex stipulatu. ff. ad sille. Ad idez qd no.bar. in.l.qd ergo.§.si heres de leg.j. r in.l.elegãter.§.fi.de pig.actio.r.l.j.§.non fuit.ff.de dolo. Ex quibus restat conclusio q̃ dictus sebastianus venit absoluendus ab oĩbus in inquisitione deductis. Laus deo.

ℭAgens contra filium familias pro debito patris eiusdez filij cum dicat dictum filiũ habere de bonis patris sui debitoris.c.an si filius est contumax r nihil opponit.r per pñs condemnetur si postea in alio iudicio vbi cõuenitur vt consignet q̃ de bonis patris dicebatur habere in manibus possit se aliqua exceptione tueri:maxime qr dicat se filium familias r q̃ in dicto iudicio non fuit pater suus citatus. Jtem statutum disponẽs q̃ in causis pupillorum procedatur sine strepitu r figura iudicij. An ex eo substentari possit iudiciũ agitatum contra filiumfa.non citato patre. vt veniat ei prestare consensum:de quo statuto.j.in littera.k.r.s.

ℭConsilium cccviij.

In nomine domini nostri iesu christi. ℭLicet super hoc themate plura deducantur. dubia tamen vt breuior sim:quia consultans instat pro expeditione aliter incedam q̃ discutiendo singula dubia de per se videtur autem prima facie dicendum q̃ snia sit ferenda in fauorem neapolionis ex pluribus.

a ℭEt primo quia ipse neapolio tpe primorum actorum vt presupponitur erat filiusfa.qui filiusfa.nõ censentur habere legittimam personam essendi in iudicio sine psen.patris.l.nõ solum.§.necessitate.C.de bo.que lib.r.c.si annum de iudi.

li.vj.que iura generalr sunt intelligenda ſm ſniam gloſ.in d.§.neceſſitate quaꝫ multi ſequũtur ⁊ cõſuetudo approbat prout dicunt ſaly.⁊ pau.de ca in.d.§.neceſſitate ⁊ conſuetudo eſt optima.ll.interpres.l.cũ de interpetratione.ff.de leg. ⁊.c.cum dilectus de conſue.ideo in pratica videtur ſeruanda.licet de iure cõmuniter tenetur contrarium.

b ¶ Nec ob.ſi dicatur ꝙ vbi agitur officio iudicis filiusfa.cẽſetur habere idoneam perſonam eſſendi in iudicio per not. per gl.in.l.j.C.qui admit.iuncta.l.ſi cui.ff.de cõdi.⁊ demõ. Ad idem no.in.l.cum filiusfa.ff.ſi cer.pe.quia videtur poſſe reſpõderi ꝙ tunc filiusfa.cenſetur habere legitimã pſonam quãdo officium iudicis imploratur non in formam iudicij vt in terminis.d.l.j.qui admi.vbi non requiritur alicuius citatio ⁊ ſic nõ habent neceſſario interuenire tres perſone ꝗ in iudicijs habent interuenire.ſ.iudex actor ⁊ reus.c. forus de ver.ſig.⁊.l.in.l.in tribus.ff.de iudi.prout hec rñſio ſumitur ex dictis doc.in.d.l.j.qui admitti.

c ¶ Adeo ꝙ Paul.de ca .refert ibi nõnullos tenere ꝙ etiam in illis terminis ſi interuenit contradictor filius nõ habeat legitimam perſonaꝫ. Et ideo videntur prima acta inualida ⁊ deficiente fundamento omnia ruũt.j.q.j.cum paulus.

d ¶ Scđo ꝙ dictus neapolio veniat abſoluẽdus tanꝙ non fuerit ꝯ eũ rite proceſſum.qꝛ videt̃ proceſſuꝫ nõ ſeruata forma ſtatuti ꝙ diſponit ꝙ quãdo pro executiõe ſnie habet fieri immiſſio in poſſeſſionem bonorũ debitoris primo mittat̃ vnus baiulus ad inquirẽdũ bona debitoris ⁊ facta per euꝫ relatiõe iudici iudex hꝫ mittere duos baiulos ad capiẽdum tenutã dictorũ bonorũ que forma ſtatutaria nõ eſt ſeruata. Ideo videt̃ ꝙ tenuta nõ valuerit:ar.l.cuꝫ di.§.ſi pretor.ff. de tranſac.cum ſi.Nõ ⁊ tertio dicẽdum videtur qꝛ prout dicitur non fuit facta actualis productio ſentẽtie cuius executio petita fuit. Et per conſequens videtur ꝙ iudex vt iudex nõ habuerit notitiam ſnie ſuper qua fundatur executio.

e ¶ Licet enim notarius actorũ aſſerat ſentẽtiã apparere ſua manu ⁊ id ſcribat in actis:tñ nõ videt̃ ſibi credendũ qꝛ nõ credit̃ inſtrumẽto ſe referẽti ad aliud inſtrumẽtũ.C.de edẽ. aue.ſi qs in aliquo documẽto ſꝫ vnũ intellectũ quẽ omnes approbant ⁊ geſta per iudiceꝫ nõ habẽtẽ noticiã eius ſuper quo fundãtur reddũtur nulla ratiõe ignorãtie vt eſt text.in l.hec aũt.§.oſtendi:⁊ ibi bar.ff.ex qb.cau.in poſ.eatur ⁊ no. Barto.⁊ doc.in.l.multum intereſſe.ff.de condi.⁊ demonſtra.⁊ ꝙ habetur in.c.prudentiam de offi.delega.

f ¶ Quarto deduci videtur iuſtitia pro pte neapolionis quia nomen debitoris pre executionis ſnie capi non poteſt debitore delegante debituꝫ vt eſt tex.in.l.a diuo pio.§.ſic quoqꝫ ff.de re iudi.⁊ ibi glo.⁊ doc.⁊ no.glo.in.l.j.C.de preto.pig. ⁊ ſm.l.ij.C.quando fiſcus vel priua.⁊ bald.in.l.etiam.C.de exec.rei iudi.in.j.col.cum igitur dictus neapoleo non fuerit cõfeſſus debitũ. Sed illud negauerit non videtur ꝙ valuerit dicta executio in capiendo dictuꝫ nomen debitoris ⁊ in dando inſolutum creditori.

g ¶ Et maxime ⁊ ſic quinto quia principalis debitor contra quem fuit lata ſnia non habebat parataꝫ executiõeꝫ ꝯ dictũ neapoleonem. Jõ nec creditor pro quo lata fuit ſnia potuit viam executiuam ꝯ ipſum neapolleonem intentare:qꝛ ſnia lata ꝯ principalem debitoreꝫ non debuit ꝑiudiciũ generari eius debitori:nec creditor ꝑncipalis debitoris dꝫ plus iuris cõſequi vigore ſentẽtie in bonis debitoris cõdẽnari ꝙ̃ haberet ipſe debitor condemnatus:prout hoc no.doc.maxime Ang.⁊ Jmo.in.d.§.ſic quoqꝫ.

h ¶ Et predicta potiſſime procedunt ⁊ ſexto quia pro pte dicti neapoleonis vr̃ probari ꝙ ipſe non erat debitor patris condemnati.nã id ꝓbat per apodiſſam ſcriptã manu patris debitoris que vt preſupponitur fuit recognita per duos teſtes:⁊ lꝫ de iure cõi talis probatio forte non eſſet ſufficiens: tamen videt̃ ꝙ ſufficiat ex forma ſtatuti diſponentis ꝙ ſcripture manu alicuius ſcripte ⁊ recognite detur plene fides lꝫ non habeat teſtium ſubſcriptionem nec huic medio videtur obſtare ſi dicatur ꝙ ſtatutum intelligatur ꝙ ſcriptura probet contra ſcribentem ⁊ non contra tertium. Et ſic non probet contra gentilem in caſu iſto:qꝛ ad hoc videtur poſſe reſponderi ꝙ ſatis videtur ſufficere neapoleoni ꝙ dicta ſcriptura iuuaret ipſum ꝯ eius patrem cuius fuerat debitor per id qđ no.doc.in.d.§.ſic quoqꝫ:vꝫ ꝙ non dꝫ creditor immiſſus pro executione ſnie in nomẽ debitoris plus iuris cõſequi ꝙ̃ haberet eius creditor:nec ſnia lata ꝯ creditoreꝫ dꝫ preiudicium generare eius debitori prout.s̈.deductum eſt.

i ¶ Inſuper ⁊ ſeptimo inter filium ⁊ patrem non oritur obligatio ciuilis ſꝫ naturalis tm̃.l.frater a fratre de condi.inde. ⁊ naturalis obl'o regulariter nõ eſt efficax ad exigẽduꝫ.l.fideiuſſor obligari.§. fideiuſſor de fideiuſ.l. iuriſgentium.§. igitur nuda cum cõcor.de pac.merito.⁊c. Ex his itaqꝫ vr̃ dicẽdum ꝙ executio facta ꝯ dictum neapoleonem vigore capture nominis debitoris:⁊ dationis inſolutum nõ tenuerit ⁊ eius pretextu veniat abſoluendus a dicta executiõe. Nec videtur ꝙ ꝯ eum habeat pronunciari ꝙ executio fiat cõtra eum tanꝙ heredem debitoris condemnati:qꝛ ad id actum nõ fuit. Sed tanꝙ contra debitorem debitoris.

k ¶ Tamẽ his nõ ob.cõtrariũ.puto reſpõdẽdũ ad cuius rei euidẽtiã premitto ꝙ iſta cauſa ẽ cauſa pupillorũ ⁊ in cauſis pupillorũ vt preſupponit̃ in themate poteſt procedi đ facto ꝗ v̇ba de facto importãt ꝙ poſſit cognoſci ⁊ iudicari manu regia:prout dicit Bar. in extrauag.ad reprimẽ.in verbo videbit̃ circa finẽ ⁊ Lap. in alleg.ccxxiiij. quẽ refert Pon.in Rubrica.ff.de arbi.dicit ꝙ importãt oẽm amplaꝫ poteſtatẽ dummodo nõ fiat ꝯ ius ⁊ honeſtum que vltima verba intelligẽda ſunt copulatiue ꝙ nõ fiat qđ ſit inhoneſtum ⁊ etiam iuri cõtrariũ vel ꝙ nõ fiat id qđ ſit cõtra ius naturale.

l ¶ Nã manus regia nõ aretabat̃ ad ſeruãdũ ius ciuile:arg.l. princeps.ff.de leg.⁊ ꝙ verba iſta de facto ſignificẽt amplã poteſtatẽ vult Bar.in.d.verbo videbit̃ in ſi. q ẽt vult in.d. verbo videbit̃ ꝙ verba denotãtia merã voluntatẽ vel liberũ ſeu plenũ arbitriũ importent relaxationem eoruꝫ que ſunt iur̃.ciui.nõ autẽ eorũ que ſunt iuriſgen.

m ¶ Et ideo licet non reperiam in ſtatutis ad me tranſmiſſis iſta verba de facto tamen reperio ſtatutum ꝙ in cauſis pupillorum ⁊ ſimilium iudices procedant pro libito voluntatis que verba denotant liberam poteſtatem non aſtrictaꝫ ad obſeruantiam eorum que ſunt iuris ciuilis:vt no.Barto.in d.ver.videbitur.⁊ ꝙ per eum in.l. fideicommiſſa.§. ꝙ̃ꝙ̃ de leg.iij.⁊ in.l.ſi filius de donatio.⁊ ibi Jmol.⁊ Ponta.⁊ per Bal.in.l.ſi ſic de lega.j.

n ¶ Verba ẽt reformationis facte ſuper cauſis pupillorũ idẽ vident̃ ſignificare:dĩ.n.ꝙ cauſe eoruꝫ expediantur ſine ſtrẽpitu ⁊ figura iudicij ſimpliciter.⁊ de plano viſa tantũ ⁊ inſpecta veritate facti:que verba videntur idem ſignificare ꝙ de facto procedant.⁊ ſubditur in dicta reformatione ꝙ ſententia lata iuxta illam reformationem executioni mandetur omni ordine ⁊ iuris ſolemnitate obmiſſis ex quibꝰ videtur concludendum ꝙ in iſta cauſa pupillari non fuerit ſeruandũ ius ciuile cõmune vel municipale. Sed procedendum inſpecta veritate facti ſm ius naturale ſeu gentium.

o ¶ Et ideo cum dictus neapoleo de iure gentium naturaliter fuerit obligatus patri per ea que habent̃ in.d.l. frater a fratre.⁊.l.cum amplius.§.his natura debet.ff. de reg.iur.⁊ dicti pupilli obtinuerint ſniam cõtra patreꝫ que mandanda erat executioni in bonis paternis:potuit iudex facere executionem in dicto noie debitoris non obſtante patria poteſtate que de iure gentiũ.non erat inuenta in.l. nam ciuiũ.ff. de his qui ſui vel ali.iur.⁊ inſti.de patri.pote.

p ¶ Et ideo de iure gentium poterat filius cogi ad ſoluendum patri per.d.§.his natura debet. ⁊ que ibi habentur ⁊ maxime per Bar.in.d.l. frater a fratre. Ideo habẽtes liberam poteſtatem ⁊ conſequenter non aſtringunt̃ ad obſeruãtiam iuris poſitiui poſſunt aſtringere naturaliter obligatum.⁊ non obſeruare ordinem iuris poſitiui ⁊ alia iura a iure poſitiuo diſpoſita. Sed inherere iuri gentium.⁊ procedere quodammodo manu regia per ſupradicta.⁊ ideo videtur concludendum ꝙ in executione dicte ſententie late in fauorem pupillorum potuerit fieri executio de eo quod debebat dictus neapolio ſuo patri condemnato ⁊ dictis pupillis concedi inſolutum id qđ debebat dictus neapoleo non ob.adductis in ꝯtrium quibus.j. reſpondebit̃. Et dato ſine preiudicio veritatis ꝙ non valuerit dicta captura nominis debitoris.⁊ datio inſolutum:tamen qꝛ vt preſupponit dictus neapoleo eſt factus heres patris ⁊ ꝯſequenter ſuccedit patri in iuribus actiuis ⁊ paſſiuis poteſt fieri executio dicte ſententie contra eum vt heredem patris.

q ¶ Non aũt obſtant in contrarium adducta. Non ob.enim primum argumentum in contrarium formatum:qꝛ ex quo patria poteſtas eſt de iure ciuili vt dictum eſt ⁊ ꝙ conſenſus patris requiratur eſt diſpoſitum a iure poſitiuo per dictum.§.neceſſitate:⁊ ſumus in terminis in quibus iura ciuilia non aſtringunt ⁊ non eſt obſeruandus ordo iuris nec ſolemnitates a iure requiſite.ideo non obſtante defectu cõſenſus patris valent acta etiam facta in vita patris ⁊ hec p-

ꝑcedunt etiam probata patria potestate que ꝓut videtur ꝓbari debet per eum qui se fundat in patria potestate.

f ¶ Nam patria potestas non presumit prout concludit bar. in ꝯs.mihi.cxliij. incip. visa inquisitione contra franciscum vbi cõcludit ꝙ semper presumit quis paterfami.per.l. titia. ff.solu.mat. ⁊ pon.post Raph.cuma.in.l.sed si de sua.ff.de acquiren.here.tenet ꝙ ei qui allegat patriam potestatem ⁊ existentiam sui iuris incumbit onus probandi.

g ¶ Ideo si dictus neapoleo nõ ꝓbauit patriã potestatẽ nõ põt se ex ea niti q2 tñ nõ vidi processuȝ nõ facio in hoc fundamẽtũ sed in precedẽti respõsione per q̃ ẽt respõdet ad scḋȝ argu.partis aduerse q2 statutũ tradens formã procedẽdi ad executiõeȝ sñie nõ loquit in causis pupillaribus in quibus est relaxatus iuris ordo ⁊ solẽnitas iuris positiui prout est statutũ predictũ similr per predicta respõdetur ad quartum fundamentum partis aduerse q2.d §.sic quoq; disponẽs ꝙ capi nõ possit nomẽ debitoris ꝓ executiõe sñie si negat debitũ est ius positiuũ nõ iurisgẽtiũ ꝙ est seruãduȝ in causis pupillaribus per supradicta volũt.n.doct. ꝙ vbi negat debitum detur curator bonis absentis ꝯ quẽ procedatur via ordinaria que via ordinaria est ex forma statutorũ sublata in causis pupillaribus ⁊ satis est ꝙ de debito apparet.

h ¶ Cum statutum disponat ꝙ sola veritate facti inspecta ꝓcedatur ⁊ pro libito voluntatis iudicis vt.s. deductum fuit ⁊ maxime suadet ratio q2 tempore accepti nominis debitoris ⁊ dationis insolutum idem Neapoleo tacuit ⁊ non negauit debitum. Nam est verisimile ꝙ si non fuisset debitor negasset se debitorem postea autem potuit cogitare malitiam faciendi sibi facere scriptam a patre ꝙ ipse soluerat.

i ¶ Potuit enim pater dictam scripturam facere post dationem nominis insolutum ⁊ scribere tpe preteritum:ideo dicta scriptura priuata non dȝ facere fideȝ in preiudicium tertij prout regulariter scriptura priuata salteȝ sine subscriptione testium non probat.c.j.⁊.ij.de fide instru.cum simi.

k ¶ Nec ob.statutum q2 dictum statutum dat fideȝ scripture priuate in preiudicium scribentis non autem trahi dȝ ad ꝓiudiciũ tertij cum sit exorbitãs ⁊ nõ trahẽdũ in ꝯñtias arg. regule que a iure cõi exorbitãt i sexto ⁊.l.ius singulare ⁊.l. ꝙ vero ꝯ.ff.de leg.maxime ꝯcurrẽte dicta subscriptiõe ⁊ attẽto ꝙ pr̃ ⁊ filius cẽsent eadeȝ persona.l.fi.C.de ipu.Et pr̃ diligit filium qñq; plusq̃ seipsum dicit in.l.isti quidẽ.ff.ꝙ me.cã.Et dicta scripta si probaret redundare poterat in fauorem patris scribentis ne.s.exigeretur eius debitor.Ideo non suadet ratio ꝙ vllo pacto in istis terminis adhiberi debeat fides dicte scripte cum non appareat ꝙ fuerit scripta tpe quo deuentuȝ fuit ad pignus pretorium ⁊ ad dationem insolutum ⁊ propterea non obstat in qḋ dicebatur in cõtrarium ꝙ.s.satis videbat sufficere Neapoleoni ꝙ vigore scripte se tueri poterat aduersus patrem q2 respondetur ꝙ nõ apparet ꝙ se tueri poterit tunc temporis aduersus pr̃em.

l ¶ Et per hec ẽt cõfunditur.vj.arg.ꝯtrarium tollit ẽt quintum q2 satis est ꝙ appareat veritas ꝙ ipse neapoleo tenebatur eius patri attenta forma supradictorum statutoruȝ reducentium rem ad terminos iurisgentium quo iure procedebatur manu regia ⁊ sic quodãmõ via executiua.

m ¶ Tollit ẽt per predicta septimũ fundamẽtũ cũ de iure gẽtiũ nõ requireret ciuilis obligatio nec actio q̃ fuerũt iducta de iuregẽtiũ.l.ij.§.oium de orig.iur. Satis.n.erat nãlis obligatio ad exigẽdũ p.d.§.natura dȝ.Similr ḋ iure positiuo ẽ inductũ ꝙ vt valeãt gẽsta p iudicẽ debeat i actis apparere id sup quo fundant eius gesta p.d.§.defendi q2 nõ reperit hoc dispositũ de iuregẽtiũ ⁊ insup ẽ de more ꝙ qñ scripture apparẽt manu notarij actuarij nõ fiat alia actualis ꝓductio. Sȝ ṽbo ꝓducũtur ⁊ haberi solẽt ꝓ ꝓductis q2 verisimile est ꝙ notarius apud quem remanent acta iudicij ⁊ scripture que ꝓducunt in iudicio ⁊ cõiter ꝯtingit ꝙ iudex non legit instrã ⁊ scripturas q̃ ꝓducunt i actis tpe ꝓductiõis sȝ postea tpe quõ hȝ iudicare vl facere actũ ꝑiudicialẽ facit sibi oñdi ꝓcessuȝ a notario ⁊ notari⁹ i ꝓcessu iterserit ẽt scripturas de qbus est rogatus ⁊ q̃ sunt ṽbo ꝓducte coraȝ iudice.

n ¶ Et argumentũ a solitis ⁊ a communiter accidentibus bonũ est in iure.l.certi ꝯdictio.§. si nummos. ff.si cer.pe. ⁊ nor. glo. in.l.j.C. de arbi.⁊ glos. ⁊ bald.in.l. neq; natales.C. de proba.⁊ facit qḋ no.gl.⁊ doct.in.l. non hoc.C. vnde legitti. ⁊ hoc maxime procedit in terminis nostris in quibus ex dispositiõe legis municipalis potest procedi sine scriptis.ideo dato ꝙ non appareat per acta scripta per notarium actualis productio sententie non propterea sequitur quod nõ fuerit actualiter producta maxime si actualis productio requireretur cum pro gestis per iudicem presumat.l.herennius.§. gaia de euic.⁊.c.in presentia de renunc.cum simi.presertim attento ꝙ pro executione sententie processeru ad pignus ꝓtorium ⁊ ad iudicationem.videtur satis apparere ꝙ habuit notitiam sententie.

o ¶ Et per hec est sublatum tertiuȝ fundamentũ contrariũ. ⁊ per consequens concludendum est ꝙ potuerit ⁊ possit fieri executio contra dictum Neapoleonem vigore dicte adiudicationis in solutum concludi etiã ⁊ clarius potest ꝙ si nõ valuisset dicta adiudicatio insolutum.ita ꝙ non posset fieri executio contra eum tanq̃ debitorem patris:tamen posset contra eum fieri ⁊ cogi ad soluenduȝ tanq̃ heredem patris presupposito ꝙ sit heres prout presupponitur.

p ¶ Nec obstat ꝙ non fuerit petitum:quia peti potest ⁊ cum non requiratur libellus in executione sententie nec de iuregẽtium libellus requirebatur.ideo potest pronunciari aliter quam sit petitum.vt no.gl.notabilis in.l.vinuȝ.ff.si cer. pe.Et quia ex predictis apparet ꝙ potest fieri executio contra dictum Neapoleonem non est opus deuenire ad hypothecariam nec ad tertios possessores rerum que alienata fuerunt post sententiam. Laus deo.

¶ Donatio an ⁊ quando debeat pronunciari illegittima ex eo ꝙ dicatur donatorem fuisse fatuum. Et an ⁊ quomodo debeat probari fatuitas per eam allegantem vel per donatariuȝ habeat doceri de sanitate mentis, ⁊ quomodo testes super vtroq; habeant deponere.

¶ Consilium ccxix.

IN noĩe domini nostri iesu christi. ¶ Licet videatur dicendũ ꝙ ꝓ parte dñe orientis sit legitime probatum ꝙ dictus meus donator fuerit mentecaptus ⁊ mente non sanus tempore donationis.

a ¶ Naȝ ꝓ parte ipsius orientis est articulatum in scḋo articulato ꝙ dictus meus tẽpore dicte facte donationis ante ⁊ post ⁊ ab eius natiuitate vsq; ad eius mortem semper fuit mẽtecaptus.adeo ꝙ nõ intelligebat quicquid agebat ⁊ faciebat,⁊ plures testes super dicto articulo examinati deponũt vera esse.vȝ Andreas Iacobi terti⁹ testis.⁊ Raynerius tati quintus testis.⁊ dña Francisca nona testis.⁊ Andreas tati decim⁹ testis.⁊ dña Iacoba vndecima testis.⁊ sic sunt q̃nq; testes qui videntur probare dictum articulum.Item domina Blaxina decimatertia testis deponit aperte ꝙ dictus meus erat mẽtecaptus ⁊ sine itellectu ⁊ omnes vident reddere sufficiẽtem causam sciẽtie.Nã dictus Andreas Iacobi pro cause scientie deponit ꝙ multotiens locutus fuit cũ dicto meo:⁊ nõ rñdebat ad interrogata.⁊ cũ eo habebat ꝯuersatiõeȝ ⁊ ḋ eo habuit plenã notitiã ⁊ qñ ipe testis loquebat cũ eo solũ loquebat cã eũ deridendi ⁊ reputabat tanq̃ mentecaptus ab oĩbus certe ex loquela ⁊ ꝯuersatione fatuitatis ⁊ dementie alterius habet notitia.ideo vr̃ idonea cã sciẽtie.

b ¶ Prout in sili dicimus in vicinis ⁊ cõsanguineis q presumunt habere notitiã de qualitate vicinorũ ⁊ cõsanguineorum.l.si vicinis.C.de nupt.⁊.l.octaui.ff.vnde cogna.⁊.l.de tutela.C.de in integr.restitu.mino.⁊ propterea censet bona causa scientie:quia vicinus vel q2 consanguineus.vt habetur in dictis iuribus ⁊ per Barto.⁊ doct.in.l.j.si cer.peta.

c ¶ Et idcirco est idonea causa scientie quam reddit Raynerius quintus testis qui deponit ꝙ erat vicinus ⁊ habebat domum contiguam.⁊ similiter domina Francisca nona testis reddit causam scientie quia vicina ⁊ cuȝ eo loquuta fuit multotiens:similiter Andreas tati reddit causam scientie: quia ipsum cognouit per tempus.xxx.annorum ⁊ vltra ⁊ ꝙ multotiens locutus fuit cum eo.similiter domina Iacoba vndecima testis deponit de collocutione ⁊ ꝙ erat conuicina sunt multi alij testes qui ideȝ in effectu deponunt.

d ¶ Nam Angelus primus testis deponit quod iudicio suo erat insapiens.⁊ ꝙ ipse fuit multotiens locutus cum eo ⁊ non respondebat ad propositum:⁊ nullam habebat intelligentiam.similiter Gregorius secundus testis deponit ꝙ vidit semper ipsum insensatum ⁊ nihil intelligebat quid faciebat ⁊ ꝙ multotiens locutus fuit cum eo ⁊ quasi semper nõ rñdebat ad interrogata.similr bassius sextus testis ꝙ suo videri erat insensatus.⁊ videbatur ꝙ non comprehenderet qd dicebatur ⁊ si rñdebat alicui nõ intelligebatur quid diceret:

ret: similiter marcus.xv. testis satis adminiculator: licet necessario non astringat: et sic dictus secundus articulus per multos testes probari videtur: et probato ꝙ dictus meus donator erat mentecaptus tempore donationis prout probatum videtur sine dubio dicta domina orienti foveret iustitiam.

e ¶ Coadiuvatur dicta probatio ex depositionibus testium factis in alijs articulis quas longum esset recitare: et non ita artant prout supradicta: ideo eas obmitto. Aliquid autem tanquam in responsionibus: et eandem super.xxvij. articulo continente ꝙ dictus meus erat homo simplex: et adeo modici intellectus ꝙ nemo qui haberet informationem dicti mei iudicaret ꝙ posset de iure donare nec aliquem contractum et obligationem facere: et ita est publicum et notorium et publica vox et fama decem vel undecim testes deponunt vera esse per ea que testificati sunt.

f ¶ His tamen non obstantibus contrarium puto de iure respondendum. videlicet ꝙ dictus meus diligenter consideratis deductis hincinde non sit iudicandus mentecaptus: ita ꝙ donatio quam ipse fecit dicte domine Francisce donatarie debeat iudicari inefficax propter insaniam mentis ipsius mei donatoris. Nam quamplures testes deponunt ꝙ dictus meus non erat mentecaptus: et inter ceteros Baldus massij cellini de castro costani super.xv. articulo deponit ꝙ respondebat ad interrogata quotiens opus erat in causa scientie: quia vidit audivit et presens fuit quod est satis evidens signum non dementie. Item deponit ꝙ eius pater pluries et pluries conduxit dictum meum ad operas in caneto. Item deponit super alijs articulis ꝙ custodiebat suas pergulas muscbatelli: et clamabat contra circumdantes timens ne auferent uvas: et contra damnum dantes dicebat. io te cie cog'iero: et ꝙ erat solicitus ad faciendum sua negocia que omnia tendunt ad sanam mentem in causa scientie dixit quia vidit audivit et presens fuit.

g ¶ Item super interrogatorijs deponit ꝙ ipse cognoscebat dictum meum: ut supra testificatus est et non mentecaptum. Item Jacobus luce de castro costani super.xv. et.xvj. articulis deponit ꝙ dictus meus cum volebat loquebatur et erat boni intellectus et faciebat negocia sua prout faciunt alij homines sane mentis et sani intellectus: et super alijs articulis ꝙ erat bonus et pacificus et diligens in acquirendo et non permittebat eius bona dilapidari: et cum homines auferebant fructus de possessionibus suis insequebatur eos clamando et deponit ꝙ erat surdaster et oportebat clamare ut ipse meus audiret: iste quidem testis deponit sanam mentem: et deponit de actibus iudicantibus sanam mentem: et de actibus qui cadunt in sensum corporis.

h ¶ Et propterea non videtur obstare ꝙ non reddit causam scientie non interrogatus per no. per glo. et doct. in. l. solam. C. de test. et per Inno. et doc. in. c. cum causam que extra de test. Item Bartholomeus luce ꝙ dictus meus erat bonus loquebatur cum volebat: bonitas autem vel pravitas non cadit in mentecaptum qui caret intellectu. Item subdit ꝙ non erat mentecaptus et erat bonus laborator et nunquam revertebatur ad domum quin aliquid afferret in causa scientie: quia vidit audivit et presens fuit. et quia vicinus et etiam iste testis directe probat sanam mentem: et reddit idoneam causam scientie. Item cecbus masij de eodem castro deponit ꝙ dictus meus erat surdaster: et cum homines vellent ipsum loqui oportebat exclamare alta voce et

i ipse respondebat ad interrogata alias non fecisset alicui verbum. Et ibat cum diligentia ad laborandum vangandum et ligonizandum: et faciebat crinos nunquam amittebat tempus pistabatur cum nassis in clasio boves diligenter custodiebat ne facerent damnum: et cum boies auferebant de suis possessionibus muscbatellum et alios fructus exclamabat lassatole stare: in causa scientie quia predicta vidit audivit et presens fuit singula singulis referendo que omnia tendunt ad ostendendam sanam mentem ꝙ erat homo pacificus et sane mentis et nunquam perdebat tempus et cum revertebatur domum semper portabat aliquid in manibus fasces lignorum et similia potius de bonis suis quam alienis. Item vitalus luce deponit ꝙ dictus meus erat surdaster et loquebatur quando volebat: et ꝙ semel vidit ipsum genibus flexis coram sacerdote in quodam agro ad confitendum peccata sua: quia ut audiret oportebat loqui alta voce. Item subdit ꝙ erat solicitus laborator et vidit ipsum facere fossata seminare canapam metere granum extrahere canapam de clasio et similia facere: et quando revertebatur domum semper deferebat fasces lignorum prout faciunt alij homines sane mentis.

l ¶ Que verba prout faciunt alij homines sane mentis in fine posita referenda videntur ad omnia precedentia per ea que habentur in. l. talis scriptura. de leg. j. et in. c. secundo requiris. et in. c. inquisitioni. de appel. cum si. in causa scientie: quia vidit audivit et presens fuit. et supra premiserat ꝙ erat vicinus. Item subdit ꝙ credit dictum meum scivisse dicere reservo mihi usumfructum et constituere se tenere et possidere precario nomine sicut sciebat dicere alias res. Item ꝙ vidit eum stare quinquaginta vicibus et ultra ad missam: et vidit expergere aquam benedictam super eius caput.

k ¶ Item domina Francisca uxor petri de baleste deponit super.xv. articulo vera esse: quia sepe fuit cum eo loquuta. Item ꝙ erat bonus laborator et diligenter custodiebat suum et abhorrebat perdere tempus et faciebat prout faciunt et faciebant homines sane mentis et premiserat ꝙ erat vicina: et videtur reddere bonam causam scientie.

l ¶ Item domina Christofora deponit ꝙ dictus meus non erat stultus. Item ꝙ loquebatur quando sibi erat necesse loqui: et ꝙ erat pacificus nisi fuisset molestatus ab alijs: et ꝙ erat bonus laborator et diligenter custodiebat bona sua: et loquebatur bene et respondebat ad propositum que omnia tendunt ad demonstrandam sanam mentem. Item domina Ludovica uxor mateutij deponit ꝙ dictus meus sciebat bene loqui et loquebatur et fuit cum eo loquuta pluries et pluries: et respondebat ei ad propositum et vidit vocari a pluribus personis et audivit ꝙ respondebat ad propositum: ut diligens et sapiens homo. Item ꝙ dictus meus cum oportebat sibi ligonizabat et alia faciebat sicut faciunt alij homines et coloni. Item subdit ꝙ erat homo pacificus et qui eum non impediebant ipse non impediebat alios et reddit idoneam causam scientie: et subdit ꝙ credit dictum meum fuisse tanti intellectus ꝙ scivisset dicere ꝙ constituit se possidere predicta bona pro domina Francisca etc. Et ꝙ bene intelligebat et cognoscebat quid erat usufructus.

m ¶ Et licet subdat ꝙ non credit dictum meum fuisse tanti intellectus ꝙ scivisset immiscere et apprehendere aliquam hereditatem non propterea intendebat ipse testis ꝙ non esset boni intellectus. Attento ꝙ immediate subdit ꝙ dictus meus non erat mentecaptus: et ꝙ erat tanti intellectus. ꝙ sciebat facere negocia sua: sed forte credebat ꝙ immiscere et apprehendere hereditatem requireret perspicacem intellectum. unde isti octo testes aperte probant ꝙ dictus meus non erat mentecaptus: et erat sani intellectus. et magis apte probant sanam mentem per actus de quibus deponunt quam testes partis adverse probent non sanam mentem ipsius.

n ¶ Et maxime quia testes utriusque partis deponunt ꝙ erat surdus seu surdaster: et non audiebat nisi cum quis loquebatur alta voce: et ex hoc poterat contingere ꝙ loquentes secum non intelligebat et murmurabat et non respondebat: quia forte eum colloquebantur bassa et consueta voce et propterea ostendebatur insapiens et insensatus: et ideo deridebatur in quibus se fundant pro maiori parte testes partis adverse quod demonstratur: quia plures testes deponunt ꝙ magis intelligebat ad Cynum quam per loquelam ꝙ ostendit defectum auditus potiusquam intellectus: et per hoc medium reducantur quodammodo ad concordiam testes deponentes super non sana mente et testes deponentes de sana mente: quia testes deponentes eum mentecaptum. Ita arbitrabantur: quia secum loquebantur consueta voce non exclamando: ita ꝙ propter defectum auditus non poterat respondere ad propositum et ostendebat signa dementie.

o ¶ Et propterea iudicabant eum mentecaptum: et non esse talis intellectus ꝙ posset donare: et aliquem contractum seu obligationem facere: testes autem qui iudicabant ipsum non mentecaptum videbant alia eius gesta que conveniebant homini sane mentis: et forte eum alloquebantur alta voce: ita ꝙ ipse meus eos audiebat: et licet testes deponentes pro parte domine orientis fuerint magis favorabiliter examinati et magis animose deponant per verba vera esse: tamen putarem potius eis ex hoc diminuenda fides: quia capitula super quibus deponunt vera esse continent aliqua non verisimilia et que verisimiliter non erant ipsis testibus nota.

p ¶ Nam inter cetera capitulum.xxvij. continet ꝙ est publicum et notorium ꝙ dictus meus non posset de iure donare: nec aliquem contractum obligationis facere nec hinc erat res talis qualitatis ꝙ verisimiliter caderet in notorium maxime cum dictus meus tempore depositionis esset mortuus. Item capitulum secundum continet ꝙ dictus meus ab eius nativitate usque ad eius mortem semper fuit mentecaptus: adeo ꝙ non intelligebat quicquid agebat dicebat et faciebat: et tamen aliqui ex dictis testibus deponentibus per vera esse deponunt in causa scientie ꝙ habuerunt notitiam de eo per aliqua tempora: ita ꝙ deprehenditur ex eorum dictis ꝙ non habuerunt de eo notitiam toto dicto tempore de quo articulus cantat.

q ¶ Ita ꝙ deponunt vera esse ea de quibus non habebat notitiam et testis qui deponit id de quo non habet notitiam: quia non cadit in eius sensum est suspectus.

r ¶ Prout contingit in teste deponente negatiuã non coartatam cui nõ creditur per.c.cuz ecclesia sutrina.de ca.pos. ꝛ ꝓprieta.ꝛ ibi per Innoc.ꝛ doc.nõ alia ratione:nisi quia deponit id qđ nõ cadit in eius notitiam:ꝛ lz videanť plures testes deponentes de fatuitate ꝙ̃ de sana mẽte:vt deprehenditur ex supra narratis:tamẽ testes deponẽtes pro sana mente deponunt verisimiliora attentis gestis de quibus deponunt hincinde testes.

s ¶ Et magis attenditur in testibus verisimilitudo eorum de quibus deponunt ꝙ̃ multitudo testium:vt est tex.in.c. in nostra extra de test.ꝛ.c.lz causam.de proba. ꝛ.l. ob carmen.§.fi.ff.de test. Item magis creditur testibus deponẽtibus de sana mente ꝙ̃ testibus deponentibus de mentis insania:nam habent presumptionẽ pro se: qꝛ quilibet presumitur sana mentis.l.nec codicillos. ꝛ ibi per glo. ꝛ doc. C.de codicil.ꝛ in.c.fi.de succes. ab intesta. ꝛ testes quibus assistit ius cõmune vel aliqua iuris presumptio preualent ſm Innocen.ꝛ doc.in.c.auditis.de presum.ꝛ in.c. ecclesia vulterana.de elect.ꝛ facit qđ habeť in.c. qualiter ꝛ quãdo de accus.ꝛ qđ nota.d.cardi.zabarel.i.c.cũ i tua.ð spon.sup glo.fi.ẽt si sint pares numero:qꝛ illi hñt ꝑsumptiõez ꝓ se.

t ¶ Itẽ eadẽ rõne magis crediť testib⁹ deponẽtib⁹ ꝓ instrõ publico ꝙ̃ testib⁹ deponẽtib⁹ cõtra instrm per no.p doc. in.c.cũ Joãnes heremita de fide istru.ꝛ Bar.i.l.i.qui te. ape.ꝛ p Bal.in.l.in exercẽdis.C.de fide instru. Quinimo si vnus testis deponit pro instrõ:ꝛ duo cõtra instrm ꝑualet dictuz illius testis qui deponit pro instrumento prout notabiliter voluit Imo.in.d.c.cum Joannes heremita.

v ¶ Et ideo cum furiosus non possit donare.argumẽ.l. nec ignorans.C.de dona.ꝛ.d.l.nec codicillos cum simi. Ideo testes deponentes ꝙ dictus donator erat mentecaptus:ꝛ non poterat donare deponunt in effectu contra instrumẽtum in quo continetur ꝙ donauit.

x ¶ Item concurrit alia ꝑsumptio:qꝛ dcã donatio fuit facta auctorante iudice pro cuius gestis presumitur.c. in pñtia de renun.ꝛ.l. herennius.§.gais de euic. Adeo ꝙ non presumitur ꝙ interposuisset suum decretum seu auctoritatem si ille fuisset mentecaptus:ꝛ sic multa concurrunt que preualent numero testium.

y ¶ Et insup sunt multi testes qui deponũt ꝙ dictus meus possidebãt certa bona qui in ꝯñtia deponunt de sana mẽte qꝛ furiosus ꝛ mentecaptus non possidet.l. qđ meo.§.si furioso.ff.de aqui.pos. possessio.n. reqrit animum possidẽdi l.iij.in ꝑn.ꝛ.l.quẽadmodũ .ff.eo.ti.ꝛ.l. furtũ.§. fundi cum sua glo.de vsucap.merito cũ deponãt ꝙ possidebat dicta bona in ꝯsequentiã deponũt ꝙ nõ erat mentecapt⁹. Adeo ꝙ ꝓut poterat possideri ita poterat donare cum possessio requirat sensum ꝓut donatio per predicta ꝛ istis testibus deponẽtibus de dicta possessione iunctis testibus deponẽtibus de sana mente:ꝛ aliis gestis ostẽdentibus sanum intellectum non sunt pauciores numero.

z ¶ Adminiculatur etiã qꝛ testes deponunt ꝙ dicta Francisca donatoria merebatur ꝙ sibi fieret dicta donatio. Donatio aũt facta precedentibus meritis cadit in prudẽtẽ virum:ꝛ de facili presumitur.l.si vero nõ remunerãdi.§. inde papinianus.ff.man.lz alś non presumatur.l.cũ de indebito.de ꝓbs.ꝛ.l.si filius.de dona.ꝛ per Bar.in.l.q̃.e.d.ff. solu.matri. Ex quib⁹ oĩbus videť satis aperte concludendum ꝙ dicta donatio censeať valida non obstantibus adductis in cõtrarium quibus satis apparet responsuz p supradicta:qꝛ depositiones facte super scđo arti.ꝛ sup.xxvij. magis artant.deponẽtes.n.ꝙ nunꝙ̃ viderunt eam audire missam nec ꝯfiteri sacerdoti nõ artãt:qꝛ nõ sequitur nõ viderunt ipsi predicta fieri ergo facta non fuerunt:ꝛ aliquid testes deponunt de predictis affirmatiuam.

ꝛ ¶ Et insuper nõ est mirum si nõ audiebat missam vł non confitebatur. Attento ꝙ nõ audiebat:nisi exclamaretur ꝛ testes q deponũt ꝙ ne sciuisset dicere reseruo mihi vsum fructum vel cõstituo me possidere possunt verificari ꝙ ne sciuisset latino sermone loqui:ꝙ nõ intelligeret dicta verba latina non sequitur propterea ꝙ nõ potuerit exprimere grosso modo talia verba que tantũdẽ significarent ꝛ notarius exprimeret mentem contrahẽtium.

? ¶ Si.n.dixisset voglio li fruti per me idez significarent ꝙ retinere vsumfructũ p.l. fundi trebatiani.ꝛ no. ibi p Bar. ff.de vsufru.leg.ꝛ pariter ad alia que deponũt testes partis cõtrarie põt ꝓbabiliter:ꝛ de facili rñderi. Attẽtis maxime deductis pro hac parte. Laus deo.

¶ Maritus qui recepta dote pro sua vxore a socero.ꝛ vltra vnũ petiũ terre ꝓmisit p quãdã scriptã de cui⁹ tenore j.in lrãm ꝙ vxor sua nõ peteret amplius legittimã vel aliqd aliud de bonis maternis sub certa pena absente vxore:an si vxor postea agat ꝯ patrẽ ad legittimã i bonis maternis: ꝛ obtineat sñiam dicať iusta:ꝛ an ꝯ dctm maritũ sit cõmissa ꝛ peti possit pena de qua i dcã scripta. Itẽ ꝯtenta i scripta priuata manu tertij. An ꝛ quõ possint probari per testes.

¶ Consilium. ccxx.

a In noĩe dñi nrĩ Jesu christi. ¶ Mistror satis viso pũcto ꝛ scripturis ad me trãsmissis qualiter sententia lata fuerit ad instantiam Jacobe filie dicti sclaui cõtra dictũ sclauuz eius patrem legittimum ꝛ naturalem.

b ¶ Et obmitto ꝙ non cadit iudicium inter patrem ꝛ filiaz in patria potestate constitutam.l.qui in potestate.C. de in ius vocan.ꝛ.l.lis nulla.ff.de iud.

c ¶ Sz põdero ꝙ i bonis mřnis q̃sitis filie př hz vsumfructũ ꝛ legittimã administrationẽ tãꝙ̃ dñs.l.j.C.ð bõis ma.

d ¶ Et filius vel filia nõ põt viuo patre durante patria potestate agere pro bonis maternis sibi cõpetentibus neduz contra patrẽ:sed nec ꝯ extraneũ.d.l.j.de bonis mater.ꝛ.l. j.in fin.C.de annali.excep. itaꝙ̃ non video quo pacto potuerit pater condemnari filie ad dandum ꝛ consignanduz legittimam in bonis maternis durante patria potestate.

e ¶ Insuper nõ video ꝓbatũ valorẽ bonoꝝ maternoꝝ:nec valorẽ petie terre assignate marito dicte Jacobe pro Jacoba recipiente que petia terre in sñia in legittimaz cõputať: ita ꝙ iudicio nõ liquet ꝙ legittima dicte filie debita excederet valorẽ dicte petie terre i legittimã cõputate:ꝛ ꝯñter nõ liquebat iudici ꝙ aliqđ residuũ deberet. Itẽ nõ video ꝓbatũ ꝙ donatio facta p matrẽ fuerit inofficiosa:attẽta reseruatiõe quã sibi fecit in ipsa donatione cũ nõ videã probatũ ꝙ bona donata excesserint duas partes.§. bonoꝝ.ita ꝙ non remanserit tantũ ꝙ equiualuerit legittime:ꝛ ꝯñter nõ vř ꝙ ꝓ pte dicte Jacobe fuerint liquidata incumbẽtia.

f ¶ Et cũ iudex debeat iudicare ſm acta ꝛ actitata in.l.illicitas.§.veritas.ff.de offi.ꝑsid.nec põt iudicare de his q̃ sibi nõ liquent.l.ħ aũt.§.nõ defendi.ff.ex qui.cau.in pos.ea.iõ nõ debuit dictus pater ꝯdemnari:ꝛ multominus debuit ꝯdemnari in expẽsis:itaꝙ̃ mihi vř ꝙ dicta sñia fuerit iniustissima si qua sñia dici põt:lz quo ad dictã Jacobaz nõ sit attendenda ꝯuentio facta cũ magistro Jacobo eius viro.

g ¶ Qꝛ pacta ꝛ ꝯctus nõ excedunt personas ꝯhentes.ff.de pac.l.si vnus.§.ante oĩa.cũ si.si tñ dicta Jacoba vellet hře pro parte legittime terrã sibi assignatã in ꝯctu facto cũ dcõ Jacobo prout in sententia ꝯtinetur:ꝛ sic vellet in ea parte probare dictum contractum teneretur illi contractui stare.

h ¶ Quia non posset illum pro parte acceptare:ꝛ pro parte recusare.arg.l.neminẽ.de leg.ij.ꝛ.l.aurelius.§. idẽ quesijt. de libe.leg.ꝛ que ibi per Bar.cum simi.

i ¶ Est itaꝙ̃ videndũ saltẽ quo ad sñiam latã in cã agitata inter dictũ sclauũ ꝛ inter dictũ magistrũ Jacobũ: vtrũ cõuentio facta ĩter eos sit legittime ꝓbata:ꝛ taliter ꝙ trahať ad legittimã dicte Jacobe:ꝛ ꝯñter an dictus Jacobus debuerit agere ꝛ curare ꝙ dicta Jacoba nõ peteret dictã legittimã ꝯ dictũ sclauũ ei⁹ přez:ꝛ eius filios:ꝛ ꝯñr an sñia lata pro dicta Jacoba ꝯtra dictũ sclauuz fuerit iusta necne.

k ¶ Circa qđ est premittendum ꝙ ex quo dictus sclauus:ꝛ eius filij erant futuri rei ꝓut experientia docuit potuerũt petere testes examinari ad perpetuã rei memoriã ante litẽ contest.vt in auť.si quis.C. de test.ꝛ.c. significauit. de test. ꝛ habetur i.c.qm̃ frequenter. vt lite non contest.l. in lege acquilia si delictũ.ff.ad leg.acq. Et ideo cũ fuerit examinati citata parte ꝛ publicati ꝛ pronunciatum testes fore rite ꝛ recte examinatos constat ꝙ dictis testibus tanꝙ̃ rite examinatis debet fides adhiberi.

l ¶ Cum sententia etiã interlocutoria faciat ius inter partes:ꝛ transeat in rem iudicatam quo ad partes.c.cum dilecti.de elec.ꝛ habetur in.l.quod iussit.ff.de re iudi.ideo est põderandus tenor scripte conuentionis inite inter dictos sclauum ꝛ magistrum Jacobum.

m ¶ Que scripta licet non probet tanꝙ̃ priuata scriptura tñ contenta in ea probantur per dicta testium:ꝛ profecto i dicta scripta cõtinetur forma ꝟ͂ ita in dei noĩe ꝛc̃. Essendo in discordia tra lo schiauo:alias dicto Antonio delella de

anciano: et maestro Jacobo daciano deli facti dela dota cõ uenuta ad esso maestro Jacobo per esso schiauo p nome e parte de Jacoma figlia del dicto schiauo volendo ꝺ questa la discordia venir e a bona ꝯcordia cõstitute esse doe parte auante a me dõno bonofrio de iamozatis de bazno fo p me dõno bonofrio decise esse discordie e ꝯdẽnato lo schiauo in florẽ.xij.e megio de moneta aqlana.e cosi luno e laltro ad acceptare: et cosi lo schiauo a satisfacto al dicto maestro Jacobo flo.xj.e celle.xv.che resto debitore el dcõ schiauo al pdicto maestro Jacobo ꝓmette el dicto schiauo satisfare li dicti.xv.celle ad oẽ sua volũta e reqũtione: et per questo obseruare obliga luno alaltro le psone.loro e li loro bene mobili e stabili pñti e futuri: e giurano ad sancta dei euã gelia de niuno tẽpo hauere ad renouare ne fara renouare le dcẽ discordie euogliano che qlunche venisse a renouare cossa alchuna ptinẽte ad essa dota cada in pena de vncie .l. la mita dapplicarse alla regie corte e laltra mita ala parte. Itẽ Jacoba dona de esso magistro Jacomo fa fermo refuto de tuti li beni materni e cosi lo schiauo li da vna terra p esso refuto laqual terra e allozenaro e qsta ptira nõ che Jacoba sia stata de pñte ma p vigore del marito e ancho scdo se contiene la charta de la dota conuenuta ad essa Jacoba. A qsto fo ꝺ pñte Antonio de trẽtacinqꝫ e Joandñico de cola de porcinaro e Ludouico de li iamozati Et io dõno bono frio ho facto qsto scripto de mia ꝑpria mano ad cautella de vna parte e laltra. Et p questo refuto ꝓmette esso maestro Jacobo che la donna sua nõ debia mai inouare ne an cho esso p vigore de legittima quãtuncha essa Jacoba non fosse pñte promette esso maestro Jacomo sotto la pena su pradicta. Ego Antonius de trẽtacinqꝫ de aqla qui. supra scrip. ego Joãnesdñicus de cola de porcinaro foi pñte a q sta scripta io lodouico ꝺ mariano foi pñte a questa scripta.

n ¶ Et qꝛ testes in eoꝝ depositionib⁹ se referũt ad contẽta in citatione: ideo de effectu ipsius citationis hic itersera in ea.n.in effectu ꝯtinet ꝙ p dictũ magistrũ Jacobũ noĩe di cte Jacobe fuit renũciatũ bonis maternis ipsaqꝫ bona ma terna dict⁹ magister Jacob⁹ noĩe dcẽ Jacobe cessit e cõ cessit Antonio dicto sclauo recipiẽti ꝓ filijs masculis ip sius Antonij: et ipse magister Jacob⁹ ꝓmisit pro dicta sua vxore e se obligauit e ꝯuenit eidẽ Antonio stipulãti pro se e suis filijs ꝙ dicta Jacoba e ipse vllo vnqꝫ tpe nõ mo lestabũt neqꝫ inqetabũt dictũ Antoniũ e eius filios occa sione dicte legittime ipsamqꝫ nõ petẽt: et pdictis oĩbus di cte partes ꝓmiserũt nõ ꝯuenire. Sed ea oĩa e singula attẽ dere e obseruare sub pena vnciaꝝ qnqginta applicãda tc̃. Ad quã penã ẽt dict⁹ magister Jacob⁹ pro pdictis pro missis e ꝯuentis noĩe sue vxoris e pro ea vt pdicit se obli gauit e pncipalr ꝓmisit pdicta ad que se obligauit: vt.ꝺ.el dẽ Antonio pñti: et vt predicit stipulãti: et ꝓmittit in dicta scripta ꝙ iter dictas partes fuit deuentũ ad dictã ꝯcordiã e ꝯuentionẽ: qꝛ erat orta ꝯtrouersia iter ipsum Antoniũ ex vna parte e dictũ magistrũ Jacobũ ex altera occasiõe do tis dicte Jacobe e occasione legittime portionis quã dicta Jacoba sup bonis quõdam aluzie mr̃is dicte Jacobe: idꝫ ꝓ parte dicte dotis Antonius soluit tc̃. Et occasione dicte legittime ꝯuenit e dedit dicto magistro Jacobo tũc pñti e recipiẽti noĩe dicte Jacobe petiã vnũ terre aratorie positã in pertinẽtijs de acciano vbi dicit allere nate iuxta via tc̃.

o ¶ Itaqꝫ videndũ est: an dicta ꝯuentio trahat ad legittimam debitaꝫ iure nature ꝯm vba dicte scripte e dicte citationis.

p ¶ Scdo videndum erit: an contenta in dicta scripta sint legittime probata per attestationes testium examinatorum ad perpetuam rei memoriam.

q ¶ Circa ꝑmuꝫ vr̃ apta frõte dicẽdũ ꝙ dcã ꝯuẽtio trahit ad legittimã debitã iur̃ nature. vba.n.ꝯuẽtiõis apte loqu unt ꝺ legittima: et a vbis maxĩe claris nõ ẽ recedẽdũ.l. nõ aliter.e.l.ille aut ille.§.cũ i vbis.ꝺ le.iij. cũ si. Itẽ subiecta mã ad idẽ tẽdit. Nã ex quo filij dci ant. ptẽdebãt hr̃e bona materna vigore donatiõis sibi fcẽ nõ poterat dcã Jacoba petere de bonis maternis nisi supplementum legittime.

r ¶ Attento ꝙ mater dicte Jacobe in donatione sibi aliqd reseruauit: ideo donatio nõ poterat querelari seu rescindi tanqꝫ inofficiosa. Sed erat necesse petere supplemẽtũ le gittime per.l.oĩno per.l.si qñ.e.l.scimus. C. de inof.testa. iuncta.l.j.l.cũ donatiõibus.e.l.si.C.de inof.do.verba autẽ intelliguntur secundum subiectam materiam.l.si stipulat⁹ ff.de vsur.e.l. si vno in princi.ff. locati cum concordan.

s ¶ Et licꝫ potuisset dubitari: an ex refutatione facta a bo nis maternis: et ex verbis dicte scripte positis ante dictuꝫ signum censeret refutatũ supplementũ legittime per tex. d.l.si quando.§.e generaliter. vbi generalis refutatio non trahitur ad supplementuꝫ legittime: nisi de legittima fiat expressa mentio: et ibi est expressum: et propterea forte mo tus est iudex ad sententiandũ ꝯ dictuꝫ sclauũ e eius filios.

t ¶ Tamen ex quo in dicta scripta post dictum signum fit expressa mentio de legittima: et etiã in citatione pluries fit mentio de legittima nõ videtur dubium ꝙ si probatur cõ uentio facta prout in fin. dicte scripte: et prout in citatione continetur conuentio ipsa trahitur etiã ad supplementum legittime ex quo verba sunt clara per.d.§.cum in verbis.

v ¶ Restat itaqꝫ videre: vtrũ cõtenta in dicta citatione.e in fi.dicte scripte legittime probent super quibus deponunt quattuor testes descripti in dicta scripta: quoꝝ primus.vꝫ donnus Honofrius deponit primo de spectantibus ad di ctã dotẽ: et subdit infrascripta verba.vꝫ e che per la legit tima deli beni mr̃ni dela mogliere de esso schiauo matre de Jacoba mogliere del dicto maestro Jacobo glie dette vna terra allozenaro: et cosi le dicte parte remaseno dacordo e cõtente: et cosi el dicto maestro Jacobo promisse in nome de sua mogliere che mai se adomãdera niẽte a dcõ schiauo tanto pro dote quanto per legittima ꝓmittendo esso prin cipalmente: et cosi de questo ne face vna scripta de sua man ꝑpria doue el dcõ maestro Jacobo ꝓmisse obseruare qsto sub pena e con iurõ como se ꝯtiene i dicta scripta: et subdit che monstrata dicta scripta se era de man sũa e se era vero cioche in qllo se ꝯtiene disse de si. Profecto iste testis ex presse deponit ꝙ dicta ꝯuentio fuit facta super legittima: et sic ꝙ p dictã Jacobã nõ peteret legittima: et ꝙ dict⁹ magi ster Jacobus principaliter se ad id obligauit cũ pena e iu ramento. Et lꝫ ipse testis deponat ꝙ verba posita in dicta scripta post dictũ signũ nõ fuerint apposita in pñtia testiũ non habet obstare ex quo probatio non fundatur in dicta scripta: sed in attestationibus testium. ipse enim testis de ponit ꝙ ea que continentur in dictis verbis vere interue nerunt: et ꝙ fuerunt obmissa per inaduertentiam.

x ¶ Ludouicus mariani de inamozatis scdõ testis examina tus cum iuramento super ꝯtentis in dicta citatione: e tota causa dixit ꝺ tm̃ scire de ꝯtẽtis in ea.vꝫ che esso fo pñte a quanto se ꝯtiene in dicta citatione e che lui se subscrisse de sua ꝑpria mano ad vna scripta facta p mano de donno Honofrio: iste quidẽ testis deponit contenta in dicta cita tione in qua expresse ꝯtinet ꝙ discordia erat s ꝓ legittima: e ꝙ dictus magister Jacobus promisit e se obligauit cum pena e iurõ ꝙ dicta Jacoba nihil petere vigore dicte legit time. Itẽ dictus testis interrogatus super dicta scriptura: e ea sibi ostensa e si post signũ erant illa verba. vꝫ dixit ꝙ sic: e ꝙ illa erant scripta tpe quo se subscripsit: et ꝙ dcã vba interuenerũt in dicto acordio tc̃. Et sic etiã iste testis pro bat ꝯtenta in dicta scripta e est cõtestis cũ dicto donno bo nofrio: et lꝫ dictus donnus honofrius deposuerit ꝙ dicta verba scripta post dictum signum fuerint scripta in absen tia testium: et iste secundus testis deponat ꝙ erant scripta tempore quo se subscripsit: tamen nõ propterea sunt con trarij: cum potuerit contingere ꝙ dictus testis se absenta uit e ex interuallo se subscripsit.

y ¶ Et insuper istud si fuerint scripta in pñtia testiũ vel nõ refert ad decisionẽ cause: qꝛ decisio cause dependet ex veri tate ꝯuentionis nõ in circunstantijs scripture maxime pri uate: et ꝑptera si dictũ testis nõ esset verũ nõ deberet pp ꝺ vitiare eius dictũ principale per no.per Inno.e doc.in.c. fraternitatis.de here.e p bal.e doc.i.l.si ex fal.C.ꝺ trãsac.

z ¶ Itẽ Joannesdominicus cole tertius testis cũ iuramẽto examinatus sup dicta citatione: et tota cã dixit che essendo discordia tra dicto maestro Jacomo per nome dela moglie per dicta dote: et de la legittia deuenero allo acordo se cõ tiene in dicta citatiõe: et che ne fo fcã scriptura p mano de donno honofrio laquale esso testimonio essendoli monstra ta regnosce e dice essere vero quanto in essa se contiene. in terrogatus si dicta verba scripta in dicta scriptura e signo infra tempore quo se subscripsit dixit se non recordari: ma forono vere e interuenero in dicto acordo iste testis clare probat ꝯtenta in dicta citatiõe e ꝯtenta in dicta scriptura.

& ¶ Item Antonius de trentacinquedenti quartus testis cũ iuramento interrogatus super contentis in dicta citatione e tota cã dixit che se referisse alla scriptura de dicto acordo cõtinuta i dcã citatiõe scripta p mano de dõno bonofrio e

subscripta da esso testimonio ⁊ da altri testimonij: laqual scriptura ad esso mõstrata dixit che era vero cioche in essa se ↄtiene:⁊ recognouit manũ suã.⁊ȝ subscriptionẽ per ipsum factã:⁊ dixie che qñ se subscrisse nõ ciera quella gionta impiede ⁊ per questo ⁊c̃. ma nientedimancho esso testimonio se ricorda che maestro Jacomo ꝓmisse de rato per Jacoma dõna sua quãtunche essa Jacoma nõ cie fusse presente:⁊ albora esso Jacobo promisse per dicta Jacoma de starc ↄto:⁊ la moglie certe iste testis deponit ↄtenta in dicta scripta vera esse: ⁊ in hoc ↄcordat cuȝ alijs testib⁹:⁊ si sic bene aduertantur oẽs dicti quattuor testes deponũt ꝙ conuentio fuerit facta sup legitima ⁊ dictus magister Jacobus se principaliter obligauit sub pena ꝙ dicta Jacoba non peteret dictam legitimã ⁊ oẽs reddunt sufficientem causam scientie ⁊ sunt ↄcordes in loco tpe ⁊ presentib⁹:⁊ cõsequenter clarissime ↄcludendũ est ꝙ est ꝓbata ↄuentio de nõ petendo dictã legitimã ↄtra quã est ↄuẽtuȝ: ⁊ ideo vr̃ ꝙ dictus magister Jacobus inciderit in penã in cõuẽtiõe deductam ⁊ ↄñter ꝙ dicta snia absolutoria fuerit iniusta.

z ¶ Nec ob. si dicat̃ ꝙ promissio facti aliqđ nõ valet.l.stipulatio ista in prin.⁊.l.inter stipulantẽ in prin.de verb.oblig. qꝛ respondetur ꝙ dicta regula fallit quãdo interuenit iuramentum: qꝛ virtute iuramenti ꝙ hȝ virtutem clausule si nõ valet ꝙ ago vt ago valeat vt valere põt.l. cuȝ pater.§. filius matrẽ.ď leg.ij.Censet̃ ꝓmittens factũ alienũ ꝓmittere se facturũ ⁊ curaturũ ꝙ alius faciet:ideo ꝓmissiõ valet ꝓut hec dicit Ponta.in.d.l.stipulatio ista in pñ.Preterea dato ꝙ nõ valeret ꝓmissio facti alieni. tñ valet promissio pene, casu quo non fiat vt est ibi tex.

z ¶ Nec ẽt ob.si dicat̃ ꝙ pene ↄuẽtionales nõ pñt peti per c.suã extra de penis.qꝛ respõdet̃ ꝙ quatenus interest nulli dubiũ ꝙ exigi põt ⁊ pene plerũqȝ adijciunt̃ ꝓ extimatione interesse ne actor cogat̃ ꝓbare quãtitateȝ interesse vt ẽ tex.in l.fi.ff.de pto.stipu.d.aũt.c.suã loquit̃ i debito quãtitatis in q̃ nõ cadit ꝓbabile interesse vltra sortẽ que lȝ nõ sit soluta: tñ solui debet ad hoc.l. nũmis.⁊ qđ ibi habet̃.ff.de in litẽ iurãdo:in casu aũt nr̃o ẽ ꝓmissio facti alieni ad cuius obseruantiam ipsa Jacoba non astringit̃ vigore ꝓmissionis:ita ꝙ sola pena exigi põt ⁊ sic non ob.d.c. nõ suam ꝙ loquitur in alijs terminis per predicta.

a ¶ Preterea ille tex.habet varios intellectus:nam secũdũ vnum intellectũ obligatus ad certã quãtitatẽ soluendam certa die sub pena infra terminũ soluit certam partem sortis principalis ⁊ nõ totã pro rata tenetur ad penam ⁊ nõ insolidum prout hunc intellectum ponit ibi glo.⁊ ipsuȝ tenuit Jo.an.⁊ cõmuniter doc.in casu aũt nostro nõ fuit impleta promissio pro parte:ideo non obstat.

b ¶ Alius itellect⁹ quẽ ponit Hosti.i.c.dilecti.de arbi.⁊ est satis cõis ꝙ i.d.c.suã debitor fecit illud qđ potuit in seruãdo ꝓmissa:iđ excusat̃ a cõmissiõe pene i casu aũt nr̃o cessat difficultas iplẽdi ꝓmissionẽ nec appet ꝙ fecerit.ꝙ potuit ideo non obstat.Alius intellectus etiam datus per Hostiẽsem ꝙ rigore potest peti pena. Sed de honestate est ꝙ nõ petat̃ vltra q̃ȝ itersit que hõestas nõ astrigit necessario saltẽ laycos:qꝛ tex.loqt̃ ď honestate põtificalis modestie. Dicit.n.Hostien.in.d.c. dilecti.ꝙ clerici nõ debẽt penas exigere ꝓut layci p.d.c.suã.Innocẽ.aũt vult in.d.c.suaȝ.ꝙ ẽt a clericis peti possit vltra q̃ȝ itersit dũmõ nõ sit apposita in fraudẽ vsurarũ:⁊ ista opinio est de iure verior ꝓut dicit Panor.in.d.c dilecti.vbi eam sequitur etiam Jo.de Imo.

c ¶ Et ideo ex his restat ↄclusio ꝙ dictus magister Jacobus nõ debuit absolui a dicta pena maxime i totũ:ex quo sine dubio interest dicti sclaui ꝙ nõ petatur dictuȝ supplementum legitime: ⁊ ex quo ipse est laycus ⁊ promittẽs nõ fecit qđ potuit nec in aliquo impleuit ⁊ pena est adiecta facto nõ dationi quãtitatis per predicta. Laus deo.

¶ Iuramentũ:an ⁊ qñ firmet donationẽ non insinuatam Item an insinuatio possit peti postq̃ȝ petitũ est donationẽ declarari nullam ex defectu insinuationis.

¶ Consilium. ccxxj.

In noie domini nostri iesu christi.¶ Quia in hac causa bis ↄsului:ideo breuiter incedã:⁊ ex nouo puncto tuo percipiuntur dubia.

a ¶ Nã allegat̃ Bal.in quodaȝ suo ↄsilio incipiente: quidam masius de gualdo ꝙ iuramentũ nõ firmat donationẽ que nõ insinuat̃ quasi per auctoritatẽ Bal. velit ꝓs dicere donationẽ fore nullã ꝑ dfectũ insinuatiõis.

b ¶ Et lȝ sit petitum fieri insinuationem allegatur consilium angeli ꝙ postq̃ȝ est allegata nullitas nõ potest fieri insinuatio.itaqȝ primo videndum est:an absqȝ insinuatione sustentetur dicta donatio propter iuramentum.

c ¶ Circa ꝙ Bal.in.d.ↄsi.teneat partẽ negatiuã ea ratione: qꝛ nõ põt renunciari insinuationi:⁊ ꝙ donatio nõ insinuata nõ firmetur iuramento:tenuit etiam idem Bald.in alio consi.incipiente certũ est ꝙ filia:⁊ idẽ tenuit in alio consi. incipiẽte quadã dña benedicta in ordine mihi. cccclxxxvij. ⁊ in alio cõsilio in ordine mihi.cccccixxviij. incipiente statuto cauetur ꝙ in aliena qđ ⁊ multi tenent.

d ¶ Tñ ↄtrariũ.s.ꝙ immo talis donatio iur̃o firmet̃ tenuit Jo. an.in addi.Spe.in ti.de insti.edic.§.porro.in vlt.addi.p.c. cũ contingat. de iureiu.⁊.c. q̃ȝuis.de pac.in.vj.⁊ que in eis habent̃ ⁊ quẽ Jo.an.vr̃ sequi Pon.in consi.mihi in ordine xxiiij.incipiente pro decisiõe eoꝝ:qđ ⁊ firmat Imo.in.d.c. cũ ↄtingat in antepenul.charta:qđ ⁊ lȝ ibi Panor. hãc etiã partẽ vr̃ tenere Ang.in.l.sancimus.C.de dona.dum in fine se remittit ad no.per Jo.and.⁊ in anno.Mcccclxxiij.apud vrbinũ pro hac parte ↄsuluit clarissimus doctor dominus Alex.de Imo.allegabat idẽ tenere Bal.in.d.c.cũ cõtingat in octaua col.vbi dicit ꝙ iurȝ firmat donationẽ nõ insinuatam:qꝛ nõ est ↄtra tales mores quoꝝ trãsgressio inducat peccatũ p id qđ hr̃ in.d.c.q̃ȝuis.Itẽ adducebat ꝙ idẽ ↄsuluit i ↄsi.xcij.incipiente cũ lis.⁊ p̃fatus ↄsulens ꝙ vidit ita alias ↄsultũ p excellentes doc.⁊ maxime p dñm Jo.de anania q dicebat ꝙ ita viderat ↄsultũ per dñm Paceȝ de aquila dicentẽ ꝙ lȝ Bar.in.l.modestinus.de dona.⁊ in.l.siquis pro eo.de fideiusso.expresse non decidat hunc casum.

e ¶ Tñ ex dictis per eũ in.d.l.siquis pro eo colligitur.Bar. voluisse ꝙ donatio firmet̃ iuramento:⁊ etiã dicebat ꝙ dñs Pet.de vbal.idẽ cõsuluerat:⁊ dicto cõsi.domini Pacis se subscripserũt q̃si omnes doc.bononiẽñ.maxĩe dñs Flori. de sancto Petro ⁊ Joã.de Imo.prout referebat p̃fatus.d. Jo.de anania ẜm predictum dominum Alexandrum in.d. consi.cuius domini Alex.consi.se subscripsit famosissimus doc.dominus Bal.de bar.mihi cõpatriota ⁊ vti pater:qui in sua subscriptione allegabat.Jo.an.vbi.s̃.⁊ Ang.in cõsi. xcij.⁊ Fed.de senis in cõsi.cclxxvij.⁊ Bal.in cõsi.incipiente quidam nomine Jacobus de toschanella.

f ¶ Itẽ Imo.in.d.c.cũ cõtingat in antepe.char.⁊.xliiij.circa septimuȝ membrum:⁊ in vigesimaprima col.Item dicebat se plures vidisse consultum per do.Jo.petru.⁊ dñm Benedi.capiã qui fuerunt doctores integerrimi iudicij.Item dicebat ꝙ vidit consilium domini Mariani suzzini qui dicebat se vidisse bis cõsultum pro hac parte:⁊ dicebat prefatus dominus Bal.ꝙ etiam ipse pluries consuluit.

g ¶ Nec ob.ꝙ non potest renunciari insinuationi ꝓut dicebat Bal. in dicto cõsi. icipiente quidã masius qđ ⁊ tenuit Barto.⁊ Imo. in.d.l.modestinus. ⁊ Bal.in.l.illud de sacrosan.eccle.⁊ Cy ⁊ Bal.in.l.fi.C.de dona.quia nõ sequitur nõ potest renũciari.ergo nõ potest iuramento firmari: nam Jo.an.in.d.§.porro.in.d.vlti.addi.tenet post Simonẽ Vincentinũ ⁊ Jac.de belui.⁊ ideȝ tenuit Ange.in.d.l. sancimus:⁊ tñ ipsi tenẽt i dictis locis ꝙ firmet̃ iuramẽto: ⁊ similiter Imo.in.d.c.cũ cõtingat in dicta antepe.charta vult ꝙ nõ possit renũciari dicte solẽnitate insinuationis:⁊ tamen eius effectus tollatur iuramento.

h ¶ Et hec opi.s.ꝙ iuramentum firmet donationem non insinuatam procedit saltẽ quando est renũciatuȝ exceptione insinuationis nõ facte specifice vel iplicite:nam Federicus de senis:lȝ concludat i dicto cõsi.cclxx.incipiẽte casus talis est statuto ciuitatis cauetur: queȝ refert Ponta. in.d.l.modestinus.lȝ dicat ꝙ iuramentũ simplr̃ prestituȝ super obseruantiaȝ donationis nõ firmet donationeȝ aduersus nullitatem que causatur ex ꝑostfacto.

i ¶ Quia iuramentũ itelligit̃ rebus sic se hñtib⁹.c.quemadmodũ.de iureiurã.⁊.c.cum Pe.aut.Gau.de renuncia.

k ¶ Tñ si iurat seruare donationem etiam non insinuatam tenet expresse ꝙ firmatur iuramento:⁊ h̃ idem voluit do. Ant.in.d.c.cũ ↄtingat dicens ꝓut eũ refert Imo.in septimo mẽbro ꝙ iuramẽtũ excludit nullitatẽ causatã ex cã de pñti ẜm tps iuramẽti:qꝛ iuramentũ refert̃ ad illud tps secus si nullitas resultet ex cã supueniẽti ex post facto:vt pp insinuationẽ nõ factã ⁊ gabellã nõ solutã ex forma statuti

annullantis

annullitatis act⁹ ex post fcō limitat tñ nisi tali statuto loquit tūc infinuatione eēt renūciatū cū iuramēto ꝛ q2 tūc donato2 nec ei⁹ hēdes nō possunt venire contra: vt ibi lati⁹ p eūz quez sequit Jmo. ꝛ hāc partē tenuit ēt Ang.i.l.pen. C.de dona.ꝛ ē tutio2 pro animandeo vī amplec enda.arg.l.sune psone.ff. ō religi.ꝛ sump.fun.ꝛ.c. iuuenis ō spō.cū simili.

l ¶ Et q2 vī cōis opi.fere oiuz canonistaꝛ quibus magis ē credendū in mā canonistaꝛ.ar.c.vetez.xx.d.put ē mā iura menti in qua sunt attendendi cano.ēt in foro ciuili.c.licet mulieres de iureiuran.lib.vj. Et lz in casu nr̄o nō sit renūciatuz specifice defectui infinuatiōis tñ vbis generalib⁹ ē renūciatuz ēt tali defectui cū sit renūciatuz certis iuribus specificatis. Et omni alij iuri cōpetenti ꝛ cōpetituro:ꝛ sic lz nullitas causet ex post factoꝛtñ illi iuridicēdi de nullitate ex post facto causata cēteris dz renūciatuz p illa vba iuri cōpetituro. Et pari sunt gn̄alis locutio ꝛ ea que in gn̄ali sermone ptinētur ꝛ specifica locutio.l.si duo in fine.ff.de administra.tuto.cū pcordāt. Et qui omne dicit nihil excludit c.solite de maio.ꝛ ob.ꝛ cano.ii romanoꝝ.xix.d.cū simili.ꝛ p ɔ̄ns cēset virtualr̄ renūciatuz solēnitati infinuatiōis cuz iuramēto:ꝛ ppterea nō est necessaria alia infinuatio.

m ¶ Dato aūt sine preiudicio ꝙ infinuatio requiratur. Jlla tamen fieri pōt ex quo statutuz nō statuit tp̄s infra qd̄ fieri debeat. Et infinuatio ēt ex interuallo fieri pōt.l.si.§. similiq̄ modo.C.de dona.ppter nup.ꝛ.l.in hac. C.de dona.ꝛ Bal.in.l.cum multe.C.de dona.propter nup.ꝛ in.l. vnica §.vbi autem legatarij in fine.C.de cadu.tollen.

n ¶ Nec iure cauetur ꝙ ppter obiectū nullitatis ipediatur infinuatio ex post facto nec rō suadet nec Ang.in dicto cōsilio ꝙ incipit visis pdictis instris numero.clxxix.secūduz ordinem infoꝛmis tenet ɔ̄trarium: imo hoc idez sentit si recte inspiciaf.dicit.n.in vers.de primo ꝙ potestas infinuationis durat ppetuo. ꝛ lz dicat ꝙ si donatio dicit nulla propter infinuationez obmissaz forsan nō poterit ad remediū infinuationis recurri.arg.optimū in auc.eo decursum.C. de dona.ante nup.ꝛ in.§.ii ō vnde sumitur: tñ videtur intelligendus qñ donatio dicitur nulla ppter infinuationē obmissam anteq̄ donatarius velit eam infinuare.

o ¶ Prout satis aperte colligitur ex his que ipse Ange. ibi subdit circa articulū:an solus donatarius possit infinuare dicens ꝙ nō credit fore dubium ꝙ possit alias esset in potestate donatoris donationē suaz euertere ꝙ esset iniquū.C. de reuoca.dona.l.perfecta.debebit autez donato2 aut eius heres citari cū de eius preiudicio agatur ex generali regula.ff.de adop.l.nam ita diuus.

p ¶ Ex quo ergo vult ꝙ donato2 sit citandus:ꝛ ꝙ sit iniquum ꝙ sit in potestate donatoris donationez euertere in ɔ̄sequentiaz vult ꝙ nō sit in potestate donatoris citati donationē euertere dicēdo eā nō esse infinuatam ex quo citatio habet precedere infinuationē. Si enim citatus cōparēs posset infinuationē impedire esset in eius potestate euertere donationē. q2 posset vere allegare eam nō infinuataz: ꝛ propterea nullam:ꝛ ɔ̄sequenter euerteret donationez pfectam si talis allegatio impediret infinuationem.

q ¶ Et tñ ipse presupponit ɔ̄trium.s.ꝙ nō possit donationē euertere ꝙ ꝛ clare sumit ex his que ipse Ang. subdit dicēdo ꝙ ad oē dubiū tollendū cautū est adire iudicē cōpetētē ꝛ petere donationē infinuari ꝛ facere citari donatorez cui⁹ interest. Si.n.citatus posset allegare nullitatē ꝛ ipedire infinuatiōez nō eēt sublatū oē dubiū put ipse Ang.psupponit:ꝛ sic nō vult ꝙ tūc allegatio nullitatꝭ ipediret isinuatiorē nec si ipediret fuisset cautū adire iudicē vt isinuaret:q2 satis cēseret quodāmō fateri isinuationē regri:ꝛ tñ ipe suis rōnib⁹ pmisserat eo isinuationē nō requiri de necessitate.

r ¶ Ex his itaq̄ aperte dēducit intentio angeli ꝙ allegatio nullitatis ratione infinuationis obmissa non impediat infinuationem nec viciet donationem.

s ¶ Et id qd̄ ipse premisserat ꝙ allegatio nullitatis impedit infinuationē intelligi dz put.s.dixi quādo pro parte donatoris prius est dictum de nullitate:q2 tūc nō pōt recurri ad remediū isinuatiōis put ipe dicit. Nō.n.loquit qñ prius est recursuz ad remediū infinuationis.tūc.n.videntur cessare vba angeli ꝛ eius mens per supradicta ꝛ suadet rō:q2 donatarius semp posset negligere facere infinuationem si postq̄ est allegat⁹ defect⁹ isinuationis posset ad isinuationē recurrere:ꝛ ex aduerso suadet rō ꝙ possit anteq̄ opponaf de nullitate peti isinuari:ꝛ ex quo pōt ex interuallo facere isinuationē ꝛ reqrit citatio:q2 p indirectū semp ipediret sola voluntate donatoris infinuatio ex post facto facienda ꝛ donatio viciaretur ꝙ non est dicendum nec est de mente iuris nec de mente angeli per supradicta.

t ¶ Et maxime videt hoc pcedere in casu isto in quo iudex mandauit infinuationem fieri ꝛ descriptionem in actis ciuilibus cōis:ꝛ illud mandatū censet quedā interlocutoria per id qd̄ hr̄ in auc.de litig.§.ad excludendas de snīa interlocutoria transit in rem iudicatā quoad ptes.c.cū dilec.de elec. ꝛ qd̄ notatur in.l.qd̄ iussit.de re iudi.ꝛ consequenter videt quoddammodo pronunciatum ꝙ infinuatio fiat.

v ¶ Facit etiā ad predicta qd̄ no. Bal. in.d.§.vbi autez legatarij in fine vbi vult ꝙ demū litis cōtestatio super nullitate impediat infinuationē:sed in casu isto lis venit contestanda super infinuatione ꝛ non super nullitate q2 super eo ꝙ principaliter deducitur lis contestatur nō super exceptione incidenti:ꝛ ō nullitas incidenter deducta in iudicio isinuationis nō impedit infinuationē:sed causa nullitatis principaliter deducta ante petitā infinuationē per iam dicta. Laus deo.

¶ Consuetudo ꝙ talis ecclesia non soluit quartā episcopo per tantum tempus cuius initij memoria nō extat in ɔ̄trium. Quomodo debeat pbari ꝛ qualiter testes examinari ꝛ deponere debeant:vt dicant legittime cōsuetudinē probasse.

¶ Consilium. ccxxij.

In noie dn̄i nostri iesu xp̄i. ¶ Q2 supra in cōsilijs deductum fuit ꝙ saltē si per dictū hospitale nō fuit soluta q̄rta episcopo delegatis sibi factis per tantū tempus:cuius initij memoria non extat prout in facto psupponebat hospitale foueat iustitiā:ꝛ ppterea circa h̄ sūt facti articuli ꝛ examiati testes ꝛ attestatiōes publicate.

a ¶ Querit nūc an per dictas attestationes:ꝛ in iudicio deducta sit sufficienter pbatuz ꝙ dicta solutio nō fuerit facta cuius ɔ̄rij memoria nō extet circa ꝙ lz videat dicenduz ꝙ nō sit legittime pbatū:tum q2 testes super hoc deponētes aliqui deponunt de schola aliqui de fraternitate. Et tamen agitur de quarta soluenda de relictis factis hospitali:ꝛ put sunt diuersa nomina:ita videnf in dubio esse diuersa loca.

b ¶ Na ex diuersitate vocabuloꝝ designaf diuersitas reiū. vt.l.si idē codicilli.C.de codicil.tum ēt q2 glo.in.c.j. de prescrip.lib.vj.ponendo modū qualiter pbet pscriptio:cuius ɔ̄rij memoria nō extat inter cetera vī requirere ꝙ testes deponant ꝙ cōis opi.est ꝛ semper fuit ꝙ nō extet memoria ꝛc. Sed nō reperio ꝙ aliquis testis deponat ꝙ dicta cōmunis opinio semper fuit:nisi vnus ex dictis testibus merito ꝛc. Q2 dictū vnus dictū nullius.l.iurisiurandi.C.de testa.ꝛ.c. tāz litteris extra eo.ti. Preterea ꝛ tertio testes predicti communiter se referunt ad certum tempus quidam de quinquaginta quidam de sexaginta ꝛ quidaz de quadraginta:ꝛ quidam de minori tempore:ꝛ ad illa tempora videntur se referre:ꝛ sic non videntur deponere de tempore centum annorum vel vlteriori de quo tp̄e non possit extare memoria.

c ¶ Preterea ꝛ quarto lapsus quē refert ꝛ sequitur Pet.de Ancha.in.d.c.j.de prescrip.lib.vj.vult ꝙ ad probandū prescriptionē tanti temporis:cuius memoria nō extet sufficienter testes deponentes de auditu s̄m formā que traditur ibi per glo.respectu temporis ꝙ est impossibile cadere incorporeum sensum testis vel nō de facili cadere potest. Tamē quo ad tempus:qd̄ de facili cadere potest in sensum testis:puto vsq̄ ad.xl.annos debent testes deponere directo:ꝛ sic per sensuz corporis:quia quo ad illud tempus cessat ratio quare admittit pbatio min⁹ integra put videnf velle pfati doc. Sed in terminis nostris nō vī integre pbatū ēt ꝙ per tp̄s xl.anno.nō fuerit soluta aliq̄ quarta ep̄o merito nō videtf probata dicta prescriptio temporis non extat memoria.

d ¶ His tñ nō ob.ɔ̄trū puto de iure rn̄dēdū scilicet ꝙ testes plene probauerint nō fuisse solutā ep̄o aliquā quartā de relictis factis dicto hospitali seu fraternitati vel schole sancti Michaelis de fano per tantū temporis:cuius initij memoria nō extet. Nā ad probandū huiusmodi prescriptionez vel similem negatiuam Jo.an.in regula sine possessione in sua mercuriali videtur firmare ꝙ sufficiat ꝙ testes deponant ꝙ fuit ꝛ ē cōis opi.ꝙ quarta nō fuerit soluta p tp̄s cuius ɔ̄rīū nō extet memoria. Et qd̄ aduertendum ꝙ ibi nō loquit in transcurso lectionuz prout faciebat glosando sextū:vt pz ex dictis per eū in data sexti libri. Sed in qōne quaz disputat.

⁊ idē vr̄ velle glo. Accur.in.l.si arbiter.ff. de pba.qð ēt vr̄ velle Spec.i titu.de pba.§.pbare vñ. ⁊ no.ꝙ nō absurde teneri posset ꝙ sola dicta pbatio:q₂ alˀs dicim⁹ sufficeret ꝙ sola fama pbat in facti antiqs excedētib⁹ metā centum ānoꝝ p no.p glo.i.l.arg natura.§.cū me absente.ff.de neg. gest.⁊ ibi no.Ang.referēs se ita de facto obtinuisse padue i quadā ardua questiōe.⁊ no.ēt ipse i.l. quidā i suo. ð cōdi. insti.qð ⁊ no.Bal. Ange.⁊ Saly.i.l.ppꝛietatis. C.de pba. ⁊ Bal.in auc.quas actiōes.C.de sacrosan.eccle.⁊ in.l.bonefidei in vlti.col.C.de rebus credi. ⁊ i.l.cuȝ super. C.de rei vendi.⁊ ibi etiam Ang.⁊ no.etiaȝ Saly.in.l.iij.in pn. in.iij.vel.iiij.colū.ff.de test. ⁊ clare firmat.d. Anto.de bu. in.c.veniens.el primo. de test.benefaciunt nota. per Cy.⁊ Bar.in.l.si quidem. C.solu.matrimo.⁊ per Archi.xvij.q. iij.in.c.inter.⁊ per Innocen.in.c.cum causam. de iuramēto calū.⁊ ꝙ per Bald.in.l.conuenticulam in vlti. colū.C. de episco.⁊ cleri.⁊ ꝙ per Cy.i.l.cum res in fine.C.de probatio.⁊ per docto.maxime Pau.de castr.in.l.cum aliquis C.de iure delibera.

e ¶ Nō ē ergo mirū si pbatio ꝙ extat cōis opi. memoꝛiam hōis nō extare sufficiat ad probādū pscriptiōeȝ tanti tpis: igiꝰ cuȝ i casu nr̄o ꝗplures testes deponāt ꝙ ē cōis opi.ꝙ nunꝗ per dcm̄ hospi.fuerit soluta aliqua quarta ð relictis sibi factis:⁊ ꝙ nō extat memoꝛia in ꝯrium sit ex hoc sufficienter pbata dcā pꝛescriptio dicti longissimi tempoꝛis.

f ¶ Et licet glo.d.c.j.de pꝛescriptiōe lib.vj.adijciat quedam alia ad pꝛobandum dictam pꝛescriptionem dicti tempoꝛis: nō tamen dicit ꝙ nisi omnia pꝛobētur nō releuet pꝛobatio. ⁊ ꝙ non requiratur ꝙ testes deponant ꝙ semper fuit dicta cōmunis opi.sumitur ex dictis Innocē.⁊ Pe.de ancha.in.d.c.veniens.de verb.signifi.⁊ ipsius Innocē. ⁊ dn̄i Antonij de but.in.c.quid per nouale eo.titu.in antiquis. ⁊ per Bar.in.l. in summa.§.idem labeo el scðo.ff. de aqua plu. arcen.ꝙ ⁊ sumitur ex dictis per Joā.and. in dicta sua mercuriali.⁊ per glo.in dicta.l.si arbiter. ⁊ per Spec.in.d. § pꝛobare versiculo:⁊ etiam no.

g ¶ Et suadet ratio: q₂ testis non de facili debet dicere ꝙ semper fuit dicta cōmunis opi.q₂ id sibi non potest constare non restringendo se ad tempus determinatū. Dato autē ꝙ non sufficeret sola pꝛobatio ꝙ extet communis opi.⁊c̄. Sed ꝙ testes deponant ꝙ ipsi non viderunt neqȝ audiuerunt quartam solutam fuisse aliquo tempoꝛe pꝛout dicit glo.in.d.c.i.non obstaret in casu nostro quominus sit sufficienter pꝛobata:q₂ plures testes ita deponunt. Quinimo deponunt ꝙ nec ipsi viderunt ⁊ audiuerūt:nec audiuerūt aliquem qui viderit vel audiuerit. Nam vgolinus pꝛimus testis fraternitatis: licet in pꝛincipio sui dicti deponat de annis quinquaginta vel circa. de quo tempoꝛe dixit se recoꝛdari: tamen postea videtur se nō restringere ad dictum tempus: sed generaliter loquens dixit ꝙ de dictis relictis factis hospitali aliquis habuerit aliquam quartam nec vidit neqȝ audiuit aliquem qui viderit vl̄ audiuerit ꝙ de dictis relictis debuerit aliquid solui nomine quarte. ⁊ ꝙ nūquam fuit visum vl̄ audiū aliquid esse in contrariū obseruatum: ⁊ postea subdit ꝙ ita est cōmunis opi. ⁊ publicum ⁊ notoꝛiū de pꝛedictis in dicta ciuitate fani ⁊c̄.⁊ sic non videtur se referre ⁊ restringere ad tp̄s quinquaginta annoꝝ.

h ¶ Antonius autem secundus testis similiter deponit in pꝛincipio sui dicti de annis circiter: quinquaginta tamen subdit ꝙ ipse testis non vidit neqȝ audiuit aliquem qui viderit vel audiuerit ante eum eius tempoꝛe aliud fuisse obseruatum in contrariuȝ. Nec etiaȝ ꝙ episcopus dicte ciuitatis est memoꝛia alicuius hominis dicte ciuitatis nec ipse testis vidit vel audiuit alium ante eum qui viderit vel audiuerit ꝙ ð dictis.relictis dicto episcopo fuerit aliq̄ quarta soluta. Nec audiuit ꝙ aliqui alij ante eum:supꝛadictam solutionem fuisse factam:imo sine solutione alicuius quarte fuerit soluta: vt supꝛa: ⁊ ita est cōsuetudo in dicta ciuitate nec aliquis est qui de contrario recoꝛdetur vel alicuius cōtrarij memoꝛia:⁊ sic aperte loquitur de tempoꝛe cuius contrarij memoꝛia non existit:⁊ postea subdit ꝙ est publicum notoꝛium ⁊ manifestum ⁊ cōmunis opi.omniū hominum:⁊ sic iste testis pꝛobat cōmunē opi.⁊ ꝙ ipse nō vidit neqȝ audiuit aliquem qui viderit ⁊c̄.

i ¶ Malatesta terti⁹ testis specifice deponit ꝙ quarta non fuit soluta de relictis factis dicto hospitali tempoꝛe suo vl̄ alioꝛum qui sunt eius tempoꝛe fuit:⁊ est memoꝛia nec ipse vidit neqȝ audiuit aliquem tempoꝛe suo vel aliqueȝ alium ante eius tēpus qui viderit vel audiuerit ab alijs eius tempoꝛe vel ante eum ꝙ de dictis relictis fuerit vllo tempoꝛe aliqua quarta soluta de relictis dicto hospitali factis nec est aliquis in dicta ciuitate qui viderit vel audiuerit ab eius antecessoꝛibus memoꝛiaȝ esse in contrarium ⁊ subdit ꝙ ita est cōmunis opi.de pꝛedictis in dicta ciuitate:⁊ postea subdit ꝙ ita est publica vox ⁊ fama publicum ⁊ notoꝛiuȝ ⁊ communis opi.⁊c.⁊ sic iste testis plene videtur pꝛobare.

k ¶ Similiter Petrus quartus testis aperte pꝛobat de tempoꝛe cuius nō extat memoꝛia in contrariū:⁊ ꝙ semper fuit ⁊ est communis opi.⁊c. Et ꝙ nec ipse testis eius tempoꝛe vidit nec intellexit aliquem ꝙ viderit vel eius antecessoꝛes viderint vel itellexerint esse memoꝛiā in contrariū ⁊ plura verba circa idem repetit:⁊ sic iste testis etiaȝ plene pꝛobat.

l ¶ Magister autē Bartholomeus similiter aperte pꝛobat de tempoꝛe de cuius memoꝛia in contrariuȝ nō extat ⁊ deponit ꝙ ipse nō vidit neqȝ vidit neqȝ audiuit alios antecessoꝛes qui intellexerint ab alijs ꝙ episcopi habuerint aliquā poꝛtionē de dictis relictis:⁊ postea subdit ꝙ fuit ⁊ est communis opi.⁊ non multiplicando verba idem pꝛobat.

m ¶ Petrus sextus testis similiter Franciscus septimus testis preterꝗ de communi opi.de qua nihil deponit:⁊ similiter petrus octauus testis:⁊ ex his pȝ ꝙ pdicti testes deponunt de cōmuni opi.vȝ sciȝ testes ⁊ ꝙ ipsi nō viderunt neqȝ audiuerunt ⁊c. Et etiam ꝙ non audiuerunt aliquem q viderit vel audiuerit ⁊c. ¶ Et h̄ septem vel octo testes.

n ¶ Et ideo concludendum est ex theoꝛicis doc.traditis in loco supꝛa adductis ꝙ est pꝛobata pꝛescriptio cuius nō extat memoꝛia ꝙ quarta de dictis relictis soluta nō fuit non obstantibus adductis in contrarium que vere non obstant.

o ¶ Nō eniȝ ob.pꝛimū arg.in contrariū adductū:q₂ ex multis partibus pcessus deduciꝰ ꝙ fraternitas schola ⁊ hospitale sancti Michaelis capiuntur pꝛo eodē coꝛpoꝛe seu subiecto pꝛimo ex pꝛecepto facto per episcopum directum ad Nannem vincentij ⁊ Andream durantis vt pꝛioꝛes hospitalis schole ⁊ fraternitatis sancti Michealis de fano quibus pꝛecepit ꝙ integraliter soluisse debeant quartā canonicā poꝛtionē suo epatui fanensi tāgentē de oibus relictis factis dicte fraternitati per comitē monaldinum ⁊c.⁊ tm̄ ex articulis dicti epi ⁊ instr̄o testamenti pꝛoducto apparet ꝙ comes monaldinus pdict⁹ si qð reliquit:reliquit hospitali sancti Michaelis nō faciēs mētionē de fraternitate ex quibus deduciꝰ clare ꝙ ipsemet epūs sumit pꝛo eodē fraternitatē ⁊ hospitale sancti Michaelis. Preterea totus pcessus agitatur cū ser Jacobo vt sindico ⁊ pcuratoꝛe dicte schole ⁊ fraternitatis:lȝ tractetur de relictis factis hospitali sancti Michaelis:in capitulis ēt partis ꝯuente ponuntur pꝛo eodē fraternitas ⁊ schola sancti Michaelis siliꝰ in replicationibus dicti epī in quibus asserit dictū pceptū fuisse rite ⁊ recte factū. Idē effectualiter asserit ⁊ assumit:⁊ maxie q₂ petit condemnari dictū ser Jacobū ⁊ eius pꝛincipales qui sunt hoīes de schola ⁊ fraternitate pdicta:siliꝰ capitula partis cōuente pꝛomiscue loquunꝰ de fraternitate ⁊ hospitali sancti Michaelis ⁊ inter cetera in.xiij.c.diciꝰ schola siue fraternitas hospitalis:⁊ in.xviij.c.dr̄ ꝙ inter cetera legata facta dicte schole sancti Michaelis ⁊c.quidā ȝanbanus reliquit schole ⁊ fraternitati pꝛedicte certas possessiones ⁊c.⁊ in.xix.dr̄ ꝙ fraternitas pdicta disposuit ⁊c.⁊ in.xxxij.appellaꝰ fraternitas seu schola hospitalis.siliꝰ testes sumunt pꝛo synonimis scholā fraternitatē ⁊ hospitale:⁊tū q₂ deponunt de relictis de quibus in capitulis factis schole seu fraternitati:⁊ tm̄ relicta fuerunt facta hospitali saltē relicta facta per dictū comitē ⁊ per quēdā taliolū de boglionibus de fano:⁊ tamē loquuntur tanꝗ de relictis factis dicte schole seu fraternitati ⁊ ex multis dictis testiū que recensere particulariter ⁊ magis labꝛiosuȝ ꝗ subtile.idē dꝑꝛehēdiꝰ. ⁊ nō mirū: q₂ ēt apud grāmaticos dictio siue poniꝰ inter diuersa.vocabula ideȝ significantia iuxta illud Alexandri siue paris: ⁊ si pꝛo diuerso sumeretur relictum factū hospitali ⁊ relictū factū fraternitati siue scholis pdictis frustra agereꝰ contra fraternitatem siue scholaȝ sancti Michaelis pꝛo quarta canonica detrahēda de relictis factis hospitali. Itaqȝ dicta ratio in contrarium adducta debilis videtur.

p ¶ Nō ob.ēt scðm ꝯriū q₂ supꝛa responsuȝ fuit in adductis pꝛo hac parte. Nā lȝ glo.interserat iter cetera qð testes asserant qð est cōis opi.⁊ semper fuit:nō tm̄ pꝛopterea dicit qð si obmittanꝰ illa verba ⁊ semper fuit nō resultet sufficiens pbatio.⁊ ex quo ipsemet glosatoꝛ alibi nō requirit dcā v̄ba in depositionibus

in depositionibus legittima testium ꝛ alij doc.supra relati fil'r ea nõ requirunt:nõ tenendũ ẽ ꝙ requirant:ꝫ forte ex abundanti:expediat etiã ꝙ testes id asserant referẽdo illud semper ad tẽpus de quo recordant ꝛ ita intelligat illa glo.
q ℭNec ob. tertiũ argumentũ in cõtrariuꝫ deductum q: lꝫ testes deponant de tpibus de qbus recordantur :tñ nõ se restringunt in eoꝝ depositionibus soluꝫ ad illa tẽpora:sed subdunt specifice de tpe vlteriori de cuius ꝯtrarij memoria non existit ꝑut supra deductum est non repeto.
r ℭNon obstat quartuꝫ:q: licet lapus ꝛ Pe.de ancha.eum referens illud teneant:tñ alij doctores supra relati sec⁹ te nere videntur cũ simpl'r dicãt ꝙ sufficit ꝙ testes ꝑbẽt cõmunẽ opi.ꝛc̃. Saltem si adijciunt in eoꝝ depositiõibus.ꝙ ipsi nunꝗ viderũt neqꝫ audiuerunt ꝛc̃. Nec audiuerunt aliquos q viderit vl' audiuerit ꝛc̃. Prout supra lati⁹ deductũ fuit. Et saltẽ dictũ lapi ꝛ Pe.de ancha. nõ procedit in legittima ꝑbatiõe negatiue que nõ cadit in sensuꝫ testis: q: ꝑut dicit. Jo.an.in dicta regula sine possessione in sua mercuriali: ꝙ ẽt per.xl.annos non fuerit soluta quarta: q: testes nõ potuerunt esse semp p̃ntes:vt vbi latius p eũ. Si aũt agerer d ꝑbatiõe affirmatiua puta ꝙ talis ꝛ ei⁹ auctores possederũt tale qd p tp̃s cuius initij memoria nõ extitit:tũc q: ꝑbatio pro tẽporib⁹ ꝑrimis ẽẽt possibilis ꝛ facilis p testes ꝑbantes legittime p sensuꝫ corporis ẽẽt satis rõnabile dictũ Lapi ꝛ Pe.de ancha.q se fundãt in ratiõe ꝙ vsqꝫ ad tp̃s.xl.ãnoꝝ d facili põt p testes legittime ꝑbari vñ videntur intelligẽdi casu quo esset possibilis seu facilis ꝑbatio p testes deponẽtes p sensuꝫ corporis ꝙ nõ ꝯtigit in casu nr̃o. Preterea põt in casu nr̃o attẽtari ꝙ sit ꝑbata negatiua p librũ episcopaleꝫ i quo sunt descripte solutiões canonicaꝝ portionũ que sunt solute ep̃o de relictis pijs ab ãnis sexaginta citra quẽ librũ pars ꝑduxit ad ꝑbationem suoꝝ iuriũ. vñ dictuꝫ librũ tanꝗ idoneũ ad ꝑbãdũ approbauit: ideo non videtur ꝙ illum improbare possit, argu.l. siquis testibus. C.de test.
s ℭAdeo ꝙ per inspectionem illius libri põt deduci probatio negatiua.s.ꝙ relictis factis dicto hospitali sancti Michaelis de fano seu eius fraternitati seu schole nũꝗ tẽporibus in libro ꝑdicto descriptis fuerũt solute ep̃o alique canonice portione:q: per inspectioneꝫ libri vel scripturarum in qbus solẽt scribi solutiones vel alij actus probat negatiua qd.s.dicte solutiões vl' actus facti nõ fuerint p ea que habentur in.l.fi.C.de rebus creditis ꝛ iureiuran.
t ℭUbi Bal.p i.lũ tex.dicit ꝙ non descriptus in matricula ꝑbat nõ matriculat⁹ ꝛ alias habet acta iudicij nõ interuenisse p inspectionẽ scripturaꝝ notarij de ac. rogati per ea que habent p doc.maxie Jo.i v̄bo occurrerit. ꝛ dñs An.i fine pe.char.ꝛ ibidẽ col.vij.in.c.qm̃ ꝯtra fal.extra de ꝑba.qd ꝛ voluit Bart. in.l.hij qui ad ciuilia.C.de appel.ꝛ.d.Ant.ꝛ Panor. in.c.j.de lite ꝯte.p tex.ibi ꝛ dñs Ant.in.c.cum ad sedẽ p tex.ibi de resti.spo.i antepe.char. ꝛ Jo.an. in addi. Sepe in ti.de senten.pla. §.vt aũt v̄si.ꝛ no.ꝛ in simili no. Bar.i ꝯsi.xxxj. ſm ordinẽ perusinũ nõ isormis incipiente Martin⁹ de eugubio:ꝛ ſm ordinẽ isormis.lxxxj. icipiẽte Martin⁹ formiconis de eugubio p̃ma col.vbi dicit ꝙ ꝑbat negatiua ꝙ solutio facta nõ fuit si sunt certi libri cõis in qbus solutio que fit cõi solet scribi:ꝛ illis inspectis non reperitur solutio scripta per.d.l.fi.C.de reb.credi,
v ℭNec etiaꝫ ob.si dicatur ꝙ dicti testes qui deponunt pro parte fraternitatis sunt pro maiori parte de ipsa fraternitate:q: p hoc nõ desinũt ẽẽ idonei testes ex quo nullũ particulare interesse ptẽdũt.nõ.n. curat si agit de iteresse cõi.s. vniuersitatis vel collegi.vt ꝑbat in.c.cuꝫ nuncius extra de test.ꝛ ibi p Jo. an.ꝛ doc.qd ꝛ ꝑbat in canon.sup prudẽtia xiiij.q.ij.ꝛ no.Guil.ꝛ Bar.in.l.intm̃.§.vniuersitatis.ff.de reꝝ diui.ꝛ Cy.ꝛ Bal.in.l.parẽtes.ꝛ in.l.oibus. C.de test. ꝛ Bar.ꝛ Raphael ful.ꝛ moderni.in.l.in hac. §.qui manumittitur.ff.de in ius vocan.ꝛ est etiã tex.in.c.insuper extra de test.vbi dicit Panor. ꝙ sunt adeo integri testes illi de vniuersitate ad ꝑbanduꝫ pro vniuersitate ꝙ sufficiũt duo saltẽ si plures haberi nequeunt ꝙ ꝛ vult Jmo.in.d.c.cum nũcius.ꝛ loquunt dicta iura,ꝛ doc.ꝑdicti etiã si testes deponũt super bonis que sunt remansura in vniuersitate vel collegio tãto fortius in casu in quo agit de relictis dispensandis impios vsus que non sunt remansura i fraternitate:ꝛ maxime cum plures cõcordent. Laus deo,

ℭTestes an ex eo dicantur varij siue singulares:q: i facto super quo deponunt vnus dicat plus alius vero minus. Item donatio facta a muliere suo affini sub istis verbis.videlicet io te do ꝛ dono lo palazzo ꝛ la vigna con questo che fin che viuo io ne voglio essere patrona ꝛc. An dicatur donatio causa mortis vel inter viuos. Itẽ casu ꝙ donatrix predicta postea fecerit testamentum instituendo suos vniuersales heredes;an censeatur dictam donationem reuocasse.

ℭConsilium. ccxxiij.

In noĩe dñi nostri iesu christi. ℭIn hac consultatione duo veniunt discutienda. Primo an dicti testes censeantur varij:quia vnus plus probat ꝗ alter. Secũdo an si testes probent donationem:an illa donatio valeat tanꝗ donatio inter viuos. Ad cuius validitatem ꝛ probationem sufficiunt duo testes. An vero censeatur donatio causa mortis ad cuius validitatem ꝛ probationẽ requirunt quinqꝫ testes.l.j.C.de donatio.causa mortis.
a ℭCirca primum est aduertendum ꝙ dicti testes variant Nam Joannesbaptista deponit inter cetera qd dicta domina Lucia post donationem dixit filie Bastiani nomine felici da le chiaue del palazzo a Marcho:ꝛ tunc dicta felix consignauit clauem dicti palatij dicto Marcho:ꝛ ipse testis tunc iuit simul cum dicto Marcho in dictum palatium ꝛ collegerunt nucellas existentes in dicta vinea.
b ℭDicta autem Thomasina nihil deponit de predictis. Item dicta Thomasina deponit qd dicta Lucia dixit ꝙ dabat palatium ꝛ vineam cum omni eo qd habebat circumcirca dictum palatiuꝫ ꝛ dictam vineam dictus Joannesbaptista solum deponit ꝙ donauit palatium ꝛ vineam. Item dictus Joãnesbaptista deponit qd dicta Lucia dixit ꝙ in vita sua volebat esse patrona ꝛ domina dictorũ bonorũ de quibus verbis nihil deponit dicta Thomasina:ꝛ sic in pluribus vident variare:ꝛ ex quo tantum duo testes variant nõ vr̃ ꝙ plene probent.l.qui falsa vel varia.ff de testi.ꝛ.c.cum ecclesia sutrina.ver.nos igitur de causa pos.ꝛ proprie.cũ si,
c ℭDato autem sine preiudicio veritatis ꝙ dicti testes nõ censeantur varij ꝛ non repellendi ex predictis nihilominus videtur ꝙ non probent donationem predictam:quia ad probandum donationeꝫ causa mortis nõ sufficiunt duo testes:sed requiruntur quinqꝫ:ꝛ dato ꝙ probatur donatio causa mortis puta quia concurreret confessio patris tamen non valeret facta coraꝫ duobus tantum per.d.l.fi.C.de donatio.causa mortis. Quod autem dicta donatio censeatur donatio causa mortis deducitur:ex eo quia quando in donatione fit mentio mortis illa censetur donatio causa mortis.l.seia.ff.de donatio.causa mortis.ꝛ in.l.seia.de dote prelegat.vt no. Barto.ꝛ docto.in dictis iuribus.ꝛ in.l.que dotis sol.matri. Sed dicta Lucia donatrix dixit ꝙ volebat ꝙ ea mortua dicta bona essent dicti marci donatarij ergo videtur ꝙ deponat de donatione causa mortis:ad quod etiaꝫ tendit depositio dicti Joannisbaptiste deponentis qd dicta domina Lucia dixit qd in vita sua e voleua essere padrona e madonna e signora ex quibus deprehenditur qd magis volebat pro se quam pro donatario:ꝛ magis pro donatario quam pro heredibus ipsius prout est de natura donationis causa mortis:vt est tex.in.l.j.ꝛ in.l.senatus.§. post mortis. ff.de dona.causa mortis.
d ℭHis tamen non obstantibus contrariuꝫ puto de iure respondendum.videlicet ꝙ dicti testes non repellantur ꝙ varij:lꝫ in aliquibus sint singulares ꝛ i his in quibus sunt singulares nõ probent:q: testibus singularibus non adhibetur fides.l.iurisiurandi.C.de testi.ꝛ.c.tam litteris.ꝛ.c.licet ex quadam cum simili.extra eo.tit. concordant enim in donatione palatij ꝛ vinee de quibus agitur.ꝛ licet domina Thomasina deponat de omni eo ꝙ erat circuncirca :de quo non deponit dictus Joannesbaptista: tamen non deponit contrarium ipse Joannesbaptista: ꝛ licet ipse Joannesbaptista deponet de donatione clauis ꝛ introitu palatij ꝛ collectione nucellarũ:ꝛ de verbis ꝙ ipsa donatrix in vita sua volebat esse domina ꝛ patrona.
e ℭTñ dicta Thomasina nõ deponit i his quicꝗ ꝯtriũ nec ꝑpterea dicunt varij:lꝫ vnus deponat aliqd qd nõ deponit alius ꝛ eꝯ:sꝫ qñ circa idẽ vnus dicit vnũ mõ aliud vl' circa idẽ variant plures testes:q: vnus dicit vnum ꝛ alius dicit qd diuersum circa idẽ:quottidie aũt ꝯtingit ꝙ testes deponunt diuersa ꝛ vnũ plusꝗ alius qui forte nõ recordat de vl'

nõ oĩa audiuit seu vidit vł nõ de oib⁹ interrogał ⁊ absonũ esse eq̃ nõ ꝓbarẽt ea i q̃b⁹ ↄcordant. Nec eẽt adeo angustãda mãz ꝓbationis.ar.l.q̃m. C.de here.⁊ ideo ex his vł cõcludẽdũ q̃ sit ꝓbata donatio palatij ⁊ vinee ⁊ reſuatio fructuũ in quibus testes concordant.

f ℂNec videł obstare ꝙ in donatione cã mortis requirunł q̃nq; testes:q: imo videtur ꝙ dicta donatio sit īterpetrãda donatio iter viuos ⁊ nõ dõatio cã mor.ea rõne:q: i dubio dʒ iterpetratio adhiberi per quaʒ act⁹ valeat.c. si papa de priui.li.vj.⁊ l.quotiẽs in actiõib⁹.ff.d rebus dub.

g ℂNec videtur quis eligeł viã per quã sua iudicia impugnentur.l.iij.ff.de mili.testa.tradunł.n.hec pro regulis in dictis iuribus:nõ autẽ reperił traditũ pro regula ꝙ quotiens fit mentio mortis debeat donatio interpetrari causa mortis:lʒ in dictis.ll.seia in casibus illoꝝ iurium adhibeatur illa interpetratio:⁊ ꝓcedendo de similibus ad similia. idem dicendum esset in parib⁹ terminis.s.quando essemus in casu dubio:q: actus vtroq; modo valeret.

h ℂSecus aũt vbi donatio causa mortis non valeret ⁊ valeret donatio inter viuos: q: tũc debet interpetrari donatio inter viuos per regulas supra traditas prout hoc not. Pe.de bellaperti.⁊ Cy.in.l.lʒ.C.de pac.

i ℂPro quo facit:q: de facili recedił a cõiectura ꝙ censeatur donatio causa mort. ꝓpter id q̃d in donatione est facta mentio donatoris: vt deprehendił ex dictis per Bal.in.l. ij.C.de iure dotium: vbi signanter dicit ꝙ si fit mẽtio mortis donantis: ⁊ mentio heredis donatarij cẽsetur donatio inter viuos ea sola ratione:q: si donatarius premorił non transit donatio ad heredes donatarij.l.nõ oĩs.ff.si cer.pe. ⁊.d.l.senatus in.d.§.si sic donare.cum si. Et tñ dicta mẽtio heredis posset verificari hoc casu:eo casu quo donator premoriretur nõ reuocata donatione: ⁊ sic mẽtio heredis nõ astringit necessario insuper tacite quodãmodo inerat l.si pactum.ff.de.prob.

ℂEt frequenter ex quadaʒ ↄsuetudine tabellionum modo quedam mentio heredũ. Adeo ꝙ saltem non prebet tñ presumptionem vt alias ꝓstaret iuxta ea que tradit Bart. circa clausulã codicillarẽ:⁊ nihilominus Bal.ꝓpter mentionẽ heredis donatarij recedit a dicta ꝑsumptione et mẽtione mortis donatoris similiter Bar.i.l. que dotis solu. ma.in.ij. col.dicit ꝙ vbi mulier paciscitur dari tertio post mortẽ suã ⁊ ille tertius stipulał post mortem mulieris sibi dari resultat donatio inter viuos inter mulierem ⁊ stipulãtem: vt est tex.in.l.cuʒ maritus.ff.de pac.dota.ẜm eũ.

l ℂEt lcʒ Imo. in.d.l.que dotis recedat a Bart.q: dicit ꝙ glo.in.d.l. cum mari⁹ intelligit illũ tex.quãdo cõstabat ꝙ voluit donare tñ inter viuos:tñ non est veruʒ ꝙ illa glo. illud dicat:solum autẽ dicit pro solutione ad dictam.l.seia. de dot.pleg.ꝙ ibi voluit donare causa mortis hic inter viuos: sed quare magis iudicetur inter viuos vno casu q̃ʒ altero nõ aperit ibi gl.nec in tex. apparet ꝙ fuerit expressuʒ vnde non imerito Barto.voluit inuestigare quare in vno casu interpetrał inter viuos in alio causa mortis.

m ℂEt considerauit ꝙ inter vnũ casum ⁊ alterum dictarũ legum nõ est in facto alia differentia cõsiderabilis nisi ista quã ipse considerauit.⁊ q: ista nõ videbatur vrgẽs coniectura:ideo Bart.satis dubitauit nihilominus.quia est verisimile vbi adhibenł duo actus velint partes facere actũ magis efficacem.

n ℂEt efficatior ẽ donatio iter viuos q̃ʒ donatio cã mortis ideo propter reiterationem actus interpetratur donatio inter viuos prout tandem Bar.concludit. ⁊ sic leuissima coniectura receditur a coniectura que sumitur ex. d.ll. seia nec rationes Imo. adducte contra Bar.vrgent: q: si constaret ꝙ primuʒ pactum tenderet in donationẽ causa mortis:tũc scđʒ pactũ vallatũ stipulatione nõ imutaret naturã primi pacti:⁊ ꝓcederet ꝙ dicit Imo.sed nõ apparet ad q̃d tendat primum pactum nisi ex quadã cõiectura que coniectura cessat vbi actus reiterał ẜm mentem Bar.que videł approbari per.d.l.cum maritus.

o ℂSepe enim ex actu sequenti interpetratur precedens.l. si venditi.§.si.de priuile.cred.⁊.c.cuʒ per bellicam.xxxiiij.q. ij.cum si.⁊ ex iteratione actus resultat plerũq; actus efficacior: vt patet in binis pactis : vt habetur in.l. legittima.ff. de pac. ⁊ in.l.si.ff.ad leg. fal. in quibus geminatio obligationis naturalis reddit nudum pactuʒ efficax ad agendũ. Item geminata confessio fit efficacior per not. per glo. ⁊ Bar. in.l.cum scimus. C.d agric. ⁊ cens.li.xj. ⁊ bina iussio vt plurimũ operatur per ea que habentur in.§.⁊ h̃ vero iubemus: vt in auc.vt nulli iudiciũ.⁊ i.l.j.C.de pe.bo.subla. ⁊ per ea que no.Bal.in.l.nec dãnosa.C.de pre.imp.offer.⁊ multa similia possent adduci que breuitatis causa ob mitto: negari aũt nequit quin sit leuis cõiectura ista que resultat ex ita ratione actus:⁊ maxime q: in terminis.d.l. cum maritus.primus actus erat inefficax:q: ex nudo pacto donationis siue causa mortis siue inter viuos nõ oriebał actio: ita ꝙ stipulatio sequens poterat ↄiecturari iterposita siue inter viuos siue cã mortis ex quibus pʒ ꝙ ex leui ↄiectura receditur a coniectura que sumitur ex dictis legibus seia.

p ℂEt alias vidi ↄsultũ per solemnes doctores inter quos fuit excellentissimus iurisconsultus.d. Alex.de Imo.ꝙ tũc mentio mortis facit interpetrari donationeʒ causa mortis q̃ñ mẽtio mortis adijcił ṽbis dispositiuis sec⁹ q̃ñ adijcił executiuis ꝓut fuit singulare dictũ Bal.in addi.Spe.in ti. de insti.edic.in vlti.col.ver.siq̃s donat.Et ita dicebał esse de mente Spec. in.d.ti.§.porro ver. donatio aũt firmał ⁊ dicebał esse de mente Bal.in.d.l.ij.C.de iure do.Adducebatur etiã bal.⁊ Pon.in.d.l.que dotis.Bal. autẽ in.d.ver. siquis donat nõ loquił:ita clare lʒ verba rõnis quã allegat aliquid faciãt casus autẽ suus est q̃ñ donauit simplr reseruato sibi vsufructu in vita quo casu donatio fuit nude proprietatis:mẽtio autẽ vite seu mortis fuit facta in eo q̃d nõ donabatur. Nã vsusfructus nõ donabał:lʒ post mortẽ vsufructuarie ex sui natura venit recõsolidãdus in ꝓprietate.

q ℂNec Bald.pro suo dicto allegat aliquam legem nec rationem vrgentem:solum autem dicit ꝙ in casu quem ponit Specu.in.d.§.porro verbum mors respicit verbum principale donationis:non autem verba executiua.

r ℂEt ex h̃ sumunt prefati consulentes auctoritatem Bal. ex quo etiam deducitur ꝙ leuis coniectura sufficit a tollendum coniecturam que sumitur ex.d.ll.seia.⁊ confert plurimum ad casum nostrum in quo donatio fuit facta simpliciter:⁊ reseruatio fructuum fuit facta in vita donatricis ⁊ incidenter propter reseruationem fructuum fuit facta mentio vite ⁊ mortis donatricis:⁊ constat ꝙ mẽtio mortis nõ respiciebat verba dispositiua donationis.

s ℂEt est aduertendũ ꝙ reseruatio fructuum simpliciter facta prout in dicta donatione est reseruatio vsusfructus per ea que tradit Bar.in.l.fundi trebatiani.ff.de vsufruc.lega. q̃d maxime cõstat:q: ex alijs verbis deprehenditur ꝙ fructus volebat percipere ꝑ seipsam nõ ꝑ manus donatarij:q̃d confert etiã ad infra dicenda:q: reseruatio vsusfructus inducit tacitã traditionẽ:⁊ cõsequenter translationẽ ciuilis possessionis ⁊ proprietatis:⁊ sic donatio nõ fuit nuda a traditione quo casu nõ potuisset agi iure dñij vel aliter prout actum fuit:ex quo nõ al's probał traditio possessionis nisi forte per vnum testem qui non releuat per iura vulgaria.

t ℂEx hoc etiam deducił ꝙ non obstat ꝙ Thomasina non expressit verbum dono ⁊ donatio tacita seu presumpta non perficitur efficaciter nudo pacto prout no. Bart.in.l.si tibi decem milia.ff.de pac.Bald.in.l.si pacto quo penaʒ.C.eo. ⁊ Ray.de forli.in.l.iurisgentium.§.sed cum nulla.ff.eo.tit. vt refert Bart.in.l.ij.§.circa.ff.de exceptione doli q̃d ⁊ videtur velle Saly.in.l.legẽ.C.eo.in lectura mea nitumur ea rõne ne ↄcurrant duo specialia arg.l.j.C.de dot.promis.s. ꝙ ꝑsumał donatio:⁊ ꝙ pactũ nudũ sit efficax ad agendũ: istud autẽ vltimũ speciale cessat in casu nostro:q: nõ agił ex nudo pacto sed ex donatione sequuta traditione per.d.l. quisquis ⁊ nõ est nudum pactũ sed contractus nominatus.

x ℂPosset etiam attentari ꝙ de iure cañ.obseruatur in terris ecclesie nõ est speciale sʒ regulare ꝙ ex pacto nudo orił actio:sunt etiam ponderanda dicta testium ex quibus deprehenditur ꝙ precedebant merita dicti marci donatarij: ⁊ ex quo resultat presumptio donationis.ff. mandati.l.si vero non remunerandi.§.inde papinianus.

y ℂIteʒ probatur satis certa affinitas propter quaʒ magis de facili presumitur donatio.arg.l.si seruus communis cũ sua glo.ff.de dona.inter virum ⁊ vxo.concurrente etiaʒ dicto vnius testis qui deponit de donatione.

z ℂNec obstant adducta in contrarium:q: satis patet ad ea responsum per adducta pro hac parte. Nec etiam ob.supradictis si dicatur ꝙ non fuit translatuʒ dominiũ in vita donatricis sʒ ipsi donatrici reseruatũ per illa verba cõ questo che sin che io viuo voglio li fructi per me ⁊ essere signora ⁊ madonna:quia dicta verba possunt referri ad fructus intelligendo essere signora e madonna scilicet dictorum vsufructuum ex

fructuu3 ex quo eni3 premiſit ꝙ reſeruabat vſuffructus pro ſe in vita ſua vr̄ denegare reſeruationē proprietatis etiā in vita qui de vno dicit de alio excludit.c.nōne de preſum.⁊ l.cum pretor de iud.cum ſimi.

e ¶Nec etiam ob.ꝙ ſubdit ꝙ ipſa volebat eſſe patrona palatij:q2 ſatis pōt dici patrona ſi poterat ad libitum fructare ⁊ ipm̄ habitare ⁊ alij ꝓhibere vſu3 dicti palatij ⁊ h̄ ſaltē large loquēdo ſaltē attento ꝙ reſeruauit ſibi fructus ⁊ ꝯñter vſumfructū p.d.l.fundi trebatiani cū ibi notatis p bar.Nec ēt ob.ꝙ dicit dña thomaſina dū depōit cō q̄ſto p ſin che io ſon viua voglio li vſufrcū p me e como ſon morta lo palazzo euigna ⁊ terra ſia del dcō Marcho q2 dicta verba ſia del dicto Marcho intelligēdo ēt quo ad fructus.⁊ ſic quo ad plenā ꝓprietatē ⁊ poſſeſſionē etiā naturalē:q2 talis interpetratio deprehendit ex precedētibus ex quo in vita reſeruauit ſolū vſufructus:ex precedētibus.n.ſequētia declarātur.l.ſeruus pluriū.§.ſi.de lega.j.cū concordan.

z ¶Et plerunq3 bona appellant illius qui ea actualiter poſſidet ⁊ fructus recipit ad hoc no.per doc.in rubrica de noui ope.nuncia.cum ſimilibus. Laus deo.

¶Cōtractus vēditionis in quo eſt appoſitū pactum de reuendēdo.An debeat iudicari vſurarius.⁊ ſic in h̄ conſilio examinatur ille articulus.An ad faciēdū p̄ſum i ꝯctū vſurarium ſufficiant duo.ſ.paucitas p̄cij.⁊ pactū de reuendendo vel requirat tertium.ſ.ꝙ emptor ſit ſolitus fenerari.

¶Conſilium ccxxiiij.

In nomine dñi nr̄i ieſu xp̄i.¶Quanq3 in hac conſultatione videatur prima facie dicendum ꝙ dcūs Angelus faucat iuſtitiami ⁊ dictus contractus licet fuerit factus apparenter ſub nomine venditionis:tamen cenſeatur factus in fraudem vſuraru3.⁊ cenſeatur contractus vſurarius.

a ¶Nā i eo interuenit pactū d̄ reuēdēdo infra triēniū ⁊ ꝓbatur factus ꝓ modico p̄cio.Nā fuit articulatio ꝓ parte dicti Angeli ꝙ dictū petiū terre ꝙ fuit apparēter vēditū p dictū Angelū dicto Bartholomeo ꝓ p̄cio.xl.floreñ. ad rationē.xl.boñ.ꝓ floreñ.erat tp̄e vēditiōis ⁊ ante ⁊ poſt extimationis octuagintaunius floreñ.⁊ vltra dictā rationem.

b ¶Et ſuper dicto articulo multi teſtes deponunt ꝙ dcm̄ petiū terre erat extimationis vltra dictā quātitatem octuagintaunius floreñ.multi.n.deponūt de quātitate nonaginta floreñ.nōnulli de maiori quantitate.⁊ quidam de centu3 florenis.⁊ aliqui de octuagintaquinq3.⁊ cōiter ſubdunt ꝙ pro quantitate de qua deponunt fuiſſet emptu3 ⁊ venditū a volentibus emere ⁊ vendere ⁊ ꝙ quilibet habens noticiam de dicto terreno ita iudicaret ⁊ arbitraret.⁊ ꝙ ipſi teſtes hn̄t notici3 de dicto terreno.⁊ ꝯñr vr̄ probatū ꝙ p̄ciū cōuētū nō aſcēdit ad dimidiam iuſti precij.

c ¶Quod ⁊ videt deduci ex redditibus dicti terreni cōfeſſatis per dictum Angelum qui confitet ꝙ in anno quo ſeminatur fructat dictū terrenu3 pro parte dño tangente ſex ſalmas grani cum dimidio.⁊ vnam brocham olei quolibet anno.⁊ ſic quolibet anno vno anno cum alio computato fructus recollecti in dicto terreno cenſentur aſcendere ad extimationem.iiij.floreñ.Attento etiam ꝙ confitetur receپiſſe aliquid de fabis ⁊ de lino:licet dictus Bartholomeus aſſerat de maioribus quantitatibus.

d ¶Tamen redditus.iiij.floreñ.vidētur indicare extimationem octuaginta floreñ.q2 fructus conſueti vidētur eſſe ad rationem quinq3 pro cētenario.ad hoc qd̄ notat glo.in auc.perpetua.C.de ſacroſan.eccl.que dicit ꝙ iuſta penſio eſt ad rationem quinq3 pro cētenario ex q̄ntitate autem redditū iudicatur ⁊ probatur extimatio rei ex qua redditus percipiuntur.vt no.per glo.⁊ doc.in.c.cām que.extra de teſt.⁊ p Bar.⁊ doc.in.l.ij.de reſcin. vēdi.⁊ in.l.precia rerum.ff.ad l.fal.⁊ per eundem Bar.in tractatu ſuo de teſt.

e ¶Probata autem paucitate precij cum pacto de reuendēdo videtur reſultare preſumptio ꝙ contractus cenſeatur factus in fraudem vſurarum:prout videtur concludere gloſ.in capitulo conqueſtus de vſu.⁊ domi.Anto.de but.in.c.ad noſtram.de emptio.⁊ vendi.loquens per verbu3 maxime qd̄ tenuit Alberi.de roſa.in.l.emptione.C.plus val.qd̄ agitur:quia huiuſmodi fraudes probantur ex coniecturis.dicit ꝙ ita obtinuit coram peritis.⁊ qd̄ ita notatur in.d.c.ad noſtrā.⁊ in.c.illo vos de pig.p Bernar.Ir:no.⁊ Hoſtiē.⁊ per goffre.in ſumma de pig.in ſi.⁊ Specu.in titu.de vſuris verſi.ſinautem.ita etiam allegatur tenuiſſe Joannem vicen.epiſcopum in.d.c.ad noſtram.⁊ totum collegium mediolani ⁊ papie viſa opinione dicti epiſcopi.Idem dicitur conſuluiſſe dominum ſignorellum de hōdeis in conſi.incipiente certe ipſe Joānes ⁊ ꝙ dicto conſilio ſe ſubſcripſerunt domínus bene.de plumbi.⁊ Raf.ful.idem tenet Panor.in.d.c.ad noſtram.dicit enim.licet hoc non probetur ibi:tamen eſt verum in ſe ſm̄ eum.idem etiam tenet Raf.fulgo.in.d.l.emptione.dicens hanc eſſe commune3 opi.Allegatur etiā hanc partem tenuiſſe archi.xiiij.q.iij. in cano. plerique.

f ¶His tamen non ob.contrarium puto de iure reſpondendum ex pluribus.⁊ primo quia licet multi teneant id quod dictum fuit.ſ.ꝙ pactum de revendendo ⁊ paucitas precij ſufficiant ad inducendum preſumptionem contractus feneraticij tamen alij tenent contrarium.ſ.ꝙ dicta duo non ſufficiant.Sed requiratur ꝙ vendens ſit ſolitus fenerari vel facere ſimiles contractus prout hanc opi.tenet Bal.in.c.j.de feu.da.inuicem legis commiſſo.vbi dicit ꝙ pactum de reuendendo poſt tempus non facit preſumi contractum feneraticium:niſi ſit ſolitus fenerari ⁊ facere ſimiles contractus in fraudem vſurarum ꝙ ⁊ tenent Bal.⁊ Saly.in.d.l.emptione.⁊ idem ibi Jaco.de are.⁊ Cy.idem tenet Pe.de ancha.in.d.c.ad noſtram.ꝙ etiam tenet in conſi.cclviij.ſm̄ ordinem informis incipienti xp̄i nomine repetito ſi predicta ſnia ⁊c.Referens ide3 firmare Joan.an.in.d.c.illo vos quam etiam opi.tenuit Pe.de peruſio.d.cardinalis floreñ.in.d.c.ad noſtram.vt ibi eos refert Imo.

g ¶Hanc etia3 opi.tenuit ſolemnis aduocatus florñ.d.Laurē.de rodul.in ſuo tractatu de vſur.quem poſuit in.c.conſuluit de vſur.q.lx.vbi refert ꝙ egregius doctor ⁊ magnꝰ.praticus.d.Lauren.de pinis dicebat in.d.c.illo vos in pratica ſeruari ꝙ illa tria requirantur.ſ.paruitas precij pactum de reuendendo ⁊ ꝙ ſit ſolitus fenerari ⁊ facere ſimiles contractus illicitos.⁊ videtur hec opinio de mente Pau.de ca.in conſi.cccxxvj.incipiente in cauſa mota per dominam Dorotheam.licet preciſe non ſe firmet iſtam etia3 opi.firmat Bal.in conſi.ſuo incipiente hunc paſſu3 tangit Archi.ꝙ dicitur eſſe in tertio volumine conſi.cxj.vbi refert archi.in.d. cano.plerique de verbo ad verbum qui ſcd̄m relata per ipſu3 Bal.refert vlti.loco opi.Ray.de for.qui ponderabat ꝙ emptor conſueuerit exercere vſuras.

h ¶Et ſic videtur ꝙ Archi.inhereat huic opi.potius q̄ alteri opi.ꝙ ſufficiant pactum de reuendēdo ⁊ modicitas precij ⁊ ſubdit formaliter Bald.in.d.l.conſi.huic vltime opi.que vult inter alia ꝙ conſueuerit exercere vſuras conſonat Jaco.de arena interuenire ſcilicet modicum precium pactū de reuendendo ⁊ ꝙ conſueuerit vſuras exercere.⁊ ita intelligit.c.ſupra allegata.

i ¶Nam licet quantitas precij ſit.argumentū doli.ff.de tranſ.l.cum hij.§.modus.tamen iſtud argumentum pro ſe nō ſufficit nec etiam pactum de reuendendo:niſi emptor conſueuerit exercere vſuras.idem tenet Cy.C.plus valere ꝙ agitur.l.emptione.⁊ iſta eſt cōmunis opi.⁊ ita teneo ꝙ dictus contractus non debeat vſurarius iudicari:niſi ſit cum vſurario celebratus.i.cum illo qui alias conſueuerit fenerari.vt in regula ſemel malus.⁊.ff.de accuſa.ſi cui.§.iiſde3.vnde illud verbum ꝙ ponit glo.in.d.c.ꝯqueſtus de vſur.dum dicit p̄cipue nō pl3 p̄dictis doc.nec ego teneo:niſi ſint violēte vel probabiles cōiecture h̄ ſunt verba Bal.ad contextū.

k ¶Quinimo multi ex ſupradictis doctoribus.ſ.relatis tenent ꝙ nec illa tria ſufficiant:niſi immineant alie coniecture ꝓut i hac ſentētia fuerunt Jaco.de are.Cy.in.d.l.emptione.⁊ Pe.de peruſio.⁊.d.cardinalis in.d.c.ad noſtram.vt ibi eos refert Imol.idem firmat Joan. an.in.d.c.illo vos.prout eum refert.Pe.de anch.in.d.conſi.cclviij.vbi cum ea opi.tranſit.licet eſſet contra conſultantem pro quo conſuluit alijs.tamen medijs.idē videtur velle bal.in.d.l.emptione.vbi expreſſe vult ꝙ pactum de reuendendo.etiam in ſolito fenerari non inducit preſumptionem fraudis vel ſimulationis:quia etiam vſurarij faciunt plerunq3 bonos contractus dummodo non preceſſerit tractatus mutui prout contingit in.d.c.ad noſtram ſm̄ eum.

l ¶Et licet Bald.non faciat ibi mentionem de paucitate precij:tamen ex quo allegat dictum.c.ad naturam videtur intelligendus etiam vbi concurrit paucitas precij.⁊ licet idem Bald.aliud in hoc videatur tenere in.d.c.j.de feu.da.

inuicem.l.cōmisso.vbi videtur velle ꝙ predicta tria sufficiāt tamen potest concordari:q: in.d.c.j.nō est ꝯtentus ꝙ sit so litus fenerari:sed vult etiam ꝙ sit solitus facere similes cō tractus in fraudē vsuraruȝ. Item in.d.c.j.loquitur in pacto de reuendēdo post tempus.alia.n. tēporis dilatio ad faculta tem redimēdi aggrauat plurimū suspitionē fraudis quasi ta cite velit vēditor certitudinarie lucrari fructus interim ꝑce ptos prout habeṫ in.d.c.ad nostram.

m ¶ Et satis facit ille tex.ꝙ etiam ponderat Panor.in suo cō silio incipiente in presenti consultatione numero.lxxvij.ṡm ordinem informis.

n ¶ Et ex h potest summi vna responsio ad.d.c. ad nostram. quatenus ibi non requirit ꝙ ēmptor sit solitus fenerari alia responsio summitur ex dictis Bald.supra relati.s.ꝙ ibi pre cessit tractatus mutui potest etiam dari tertia responsio: q: ibi non interuenit pactuȝ de reuendendo. Sed pactū ꝙ do mos restitueret data quātitate sexaginta librarum pactū aūt de reuendendo astringit ad faciendum pactum reuenditio nis ad qḋ faciendum non potest precise repelli:q: potest sol ui interesse.l.stipulationes non diuiduntur.§.celsus de vb. obliga.cum concor. Et si venderet tenetur ad tradendum ⁊ non ad restituendum.l.j.ff.de act.empt.⁊.l.traditio.eo.titu. differt autem rem tradi.⁊ rem restitui.vt patet ex nota.pro bat in.d.versi.celsus.ita ꝙ pactum ꝙ res restitueretur con uenit magis nature pignoris que est ꝙ res pignoraticia so luto debito restituaṫ sine nouo contractu. ⁊ ex ipso contra ctu pignoraticio directo esset:q: tacite inest.l.ne creditores. ⁊.l.seq.C.de pigno.actio.⁊.l.si te.§ omnis.⁊.l.si pecunia.ff. eo.ti.non ita contingeret in pacto de reuendendo per predi cta.⁊ etiam q: si esset pignus non posset reuendi per pigno raticium creditorem:q: remaneret in dominio debitoris: ⁊ in proprie non cadit emptio.l. rei proprie.ff. de contrahen. emp.⁊ ita etiam responderi potest ad glo.in.d.c.cōquestus. que loquiṫ per similia verba. ⁊ dictam differentiam inter pa ctum de reuendendo ⁊ pactum de restituendo ponderat ēt Pau.de cast.in.d.consi.cccxxvj.ex quibus patet ꝙ non ob stat.⁊.c.ad nostram.nec etiam obstat.c.illo vos ꝙ innuit nō requiri ꝙ consueuerit exercere vsuras cum loquatur per di ctionē presertim que est implicatiua.vt no.glo. in verbo pre sertim in.c.cū apostolica de his que fi.a prela.⁊ glo.in verbo presertim in.c.inter alia.de sentē.excom.

o ¶ Potest.n.ad dictū.c. responderi ꝙ ibi fuit factum pactū ꝙ post tēpus septem annoꝝ solutis sexaginta libris emptor teneret dare rem emptā vēditori.qḋ.s. fuit ponderatum ad dictuȝ Bal.in.d.c.j.Itē ibi duo alia concurrūt in qbus tex. se fundat.s. q: conuenit ꝙ vltra preciuȝ darentur sexaginta libre.Item q: conuētum fuit ꝙ fructus ꝑcepti computarenṫ in sortem ꝙ ꝯuenit nature pignoris.vt in.l.j.⁊.ij.C.de pig. act.⁊ aduersaṫ natura emptionis:q: fructus ꝑcepti ex re vē dita ptinent ad emptorem nec illos computat in sortem.l. fructus.C.de act.emp.cum similibus.

p ¶ Nec aliquo iure probatur ꝙ illa duo sufficiāt.scilicet sim plex pactum de reuendendo ⁊ paucitas precij sufficiant ad coniecturandam fraudem vsurarum: nec videtur ꝙ Inno. qui allegatur in contrarium teneat contrarium in pacto de reuendendo nec similiter Archi. ⁊ licet Panor. simpliciter teneat ꝙ paucitas precij ⁊ pactuȝ de reuendendo:quia in.d. c.ad nostram.tamen non vult ꝙ sufficiat quelibet paucitas precij. Sed requirit ꝙ sit valde tenue preciuȝ duplici rōne. primo quia contrahentes solent sit decipere in precio.secū do quia res minus valet propter dictum pactum de reuen dendo.arg.l.fundi partem de contrahen.empt.ṡm eum ꝙ ⁊ similiter tangit Pon.in consi.suo.cccxv.incipiēte plura sunt que allegantur.puta id qḋ valebat mille dedit pro cētuȝ ṡm eum ex quibus videtur concludendum ꝙ dato sine preiudi cio veritatis qḋ in casu nostro terrenum venditū fuisset exti mationis octuagintaminus vel nonaginta floreñ. non pro pterea debere iudicari contractus vsurarius. Attēto ꝙ non probatur ꝙ emptor fuerit solitus fenerari.

q ¶ Licet enim fuerit ita articulatū pro parte Angeli ⁊ testes super illo articulo examinati tamen non probant articuluȝ sed dicunt se nescire.⁊ pro parte Bartholomei est articula tum ꝙ ipse est bone fame ⁊ bone vite ⁊ conscientie.⁊ ita est habitus ⁊ reputatus apud bonos ⁊ graues ⁊ testes plures deponunt vera esse qḋ est plurimum attendendum ad eleuā dam cōiecturam fraudis vsurarum insuper multi testes pro ducti pro parte Bartholomei deponūt de minore extima tione octuaginta florenorum.itaq; detrahitur de fide testiuȝ deponentium de maiori extimatione.

r ¶ Maxime exquo sunt depositiōes ex iudicio intellectus. vnde si arbitrantur aliqui plus aliqui minus non videṫ re sultare clara probatio ⁊ pōt attentari ꝙ testes hincinde non probent:q: nō videnṫ apte deponere.licȝ.n. deponant de exti matione ⁊ quātitate extimationis ⁊ qd tātum fuisset vēdūū ⁊ emptū ab emere ⁊ vēdere volētibus nō vr̄ h sufficere : sed debuerūt adijcere ab habentibus noticiam ipsius terreni: prout videnṫ velle Bar.Ang.⁊ Pau.de cast.in.l.mortis cā capimus.§.fi.ff.de dona.cā mor.qḋ ⁊ clarius vult ibi Imol. ꝙ ⁊ vult Barto.in.l.ij.C.de rescin.vend.⁊ in.d.l.precia reꝝ ⁊ voluit Imo.⁊ Panor.in.c.cum causaȝ que inter iconomū de test.⁊ Ang.in.d.l.ij.de rescin.vendi.

s ¶ Nec vr̄ sufficere ꝙ testes dicāt ab emere ⁊ vēdere volēti bus. Nā talis locutio verificaṫ in duobus q forte voluissent emere ex pticulari affectione que pticularis affectio nō cōsi deraṫ in extimatione rei.vt volūt bar.bal.⁊ Ang.in.d.l.ij.de rescin.vēd.Et ideo doc.ibi.⁊ in.d.l.precia rerū.⁊ in.d.c. cū cām.dicūt ꝙ testes debēt deponere ꝙ tātū fuisset venditus ⁊ emptū cōmuniter a volētibus emere ⁊ vēdere.

t ¶ Et sic ṡm pdicta dicte probationes adhibite ad proban duȝ extimationē deficiūt in duobus.s.q: nō apposuerūt ver bum cōiter vel equipollēs: ⁊ obmiserūt ꝙ fuisset emptū ⁊ venditum ab habētibus noticiam ipsius terreni.

u ¶ Nec etiam obstat cōfessio dicti Bartholomei super fru ctibus recollectis in dicto terreno:q: doc. q volūt ꝙ proba tio extimationis sit p probationē quātitatū reddituū volūt ꝙ probata quātitate reddituū etiam probeṫ ꝙ res eiusdem qualitatis ex qbus tanti redditus recipiunṫ solēt vendi pro tanta quātitate vel sunt tante extimationis prout vult bart. in.d.l.precia reꝝ.⁊ Imo.ibi.⁊ Imo.⁊ Panor.in.d.c. causaȝ que inter iconomū.⁊ probaṫ rōne euidenti:q: quotidie vr̄ ꝙ pdia vnius loci quoꝝ redditus sunt extimationis.iiij.va lent centuȝ.vt docet experiētia in pdijs vrbanis sitis in pla tea perusina ⁊ pdia sita inclusio perusino . ⁊ in multis alijs locis que fruciant.x.nō valēt centum.

x ¶ Quibus omnibus attētis ⁊ simul iūctis puto intrepide cōcludēduȝ ꝙ dictus Bartholomeus veniat absoluēdus a petitiōe dicti Angeli possent adduci aliqua aliquātisper ad miniculantia que breuitatis causa obmitto.

y ¶ Et ad adducta in contrarium patet responsuȝ per addu cta supra. Laus deo.

¶ Capitulum sancti Laurentij de perusio solitū fuit p mul tos annos vigore quarūdā cōstitutionū dicti capituli super quibusdā possessionibus dicti capli cōstituere eius canoni cos in sindicos ⁊ ꝓcuratores vt de fructibus dictarum pos sessionū quilibet eoꝝ viuere possit.an possit capitulū predi ctum a canonicis predictis vel ab vno tantum reuocare di ctas procurationes stante ꝙ ex commissione domini pape. vni nouiter fuit collatus locus canonicatus in dicta ecclesia sancti Laurētij in cuius preiudicium tractabatur remoueri dictas procurationes.

¶ Consilium ccxxv.

In nomine domini no stri iesu xpi. ¶ Visis litteris summi pontifi cis super collatione canonicatus ⁊ portiōis canonicalis que olim spectabant ad dominū Angelum mataratiuȝ super collatione de eis facienda petrogentili montis emanatis ⁊ processu ⁊ collatio ne inde secutis per delegatum apostolicum . ⁊ que in dictis litteris ⁊ processu continentur. Et visis quibusdam consti tutionibus capituli ecclesie sancti Laurentij in quibus in ter cetera continetur ꝙ singuli canonici pro tempore existen tes constituūtur sindici ⁊ procuratores dicti capituli super certis bonis ipsius capituli. ita ꝙ de fructibus ⁊ prouenti bus eorundem possint sibi pro eorum necessitatibus ⁊ indi gentijs subuenire : ⁊ presupposito qḋ abinde citra fuit fieri consuetum ⁊ appellantur procurationes . ⁊ presupposito ꝙ nomine dicti pergentilis agitur contra colonum possessio num procurationis olim dicti domini Angeli.vt sibi respō deat de fructibus . Et pro parte dicti coloni fuerit respon sum qḋ ipse tenet ⁊ possidet nomine dicti capituli ⁊ nomi nauerit capitulum iudicium ⁊ capitulum comparuerit per eius sindicum ⁊ suscepit in se iudicium.⁊ inter cetera allega uit ꝙ per dictū capitulum fuit reuocatus sindicatus ⁊ pro

curatio

curatio dicti pergentilis ꝛ bona dicte procurationis reincorporata capitulo.ꝛ ꝙ capitulum semper possedit:qꝛ is possidet cuius nomine possidetur pro parte autem dicti petri gentilis instatur ꝙ condẽnetur dictus colonus.

a ¶Queritur modo que debeant esse partes iudicis pro cuiꝰ rei euidentia. primo discutiendum est.an dicta procuratio potuerit reuocari necne circa ꝙ videtur prima facie dicendum ꝙ reuocari non potuit.qꝛ licet dicte procuratiões possint regulariter reuocari:tamen exquo papa apposuit eius manus in cõcedẽdo nõ videꝛ ꝙ possit p inferiorẽ reuocari.

b ¶Prout videmus in simili in beneficijs manualibus concessis in religiosis que possunt ab eorũ abbate vel alio eorũ superiore ad libitũ reuocari nihilominus si papa illa beneficia manualia confert vel collata confirmat inferior nõ põt reuocare prout voluit Inno.in.c.nisi de prebẽ.ꝛ alij docto. maxĩe Imo.ꝛ Panor.ꝛ pãdul.ꝛ zãb.in clemẽ.j.§. de missa de supplẽ.negli.plato.ꝛ Pau. de eleazarijs in q. disputata p eũ q̃ incipit religioso ꝙ ꝛ voluerũt Jo.cal.ꝛ Pau.de eleazarijs vt refert Lapus in allegatiõe.ix.ꝙ ꝛ volunt zamb.ꝛ Imo.in.c.porrecta de cõfir.vtili vel inutili. ꝛ sentit Archi. in cano.si monachus.xvj.q.j.ꝛ in.c.pñsenti de officio ordinarij li.vj.ꝛ Jo.an.i.c.cũ sup de elec.ꝛ hec quãdo papa cõfert ex sua ordinaria potestate nõ autẽ supplẽdo negligẽtiã inferiorũ put ex ordinaria potestate cõtulit in casu isto.

c ¶Et propterea in casu isto videtur ꝙ illa facultas reuocandi dictã pcurationẽ canonicalẽ alias cõpetentẽ archipñ̃sbytero ꝛ capl̃o censeatur sublata exquo auctoritate pape fuit facta collatio extraordinaria pape potestate arguẽdo a simili ꝙ l3 de similibus.idẽ ẽ inditiũ.c. inter ceteras de rescrip.ꝛ l.nõ pñt.ff.de leg.cũ ꝯcor.ꝙ maxime dicẽdũ vr̃ qꝛ in dictis litteris aplĩcis iniũgiꝛ dlegato ꝙ cõpescat auctoritate pape ꝯdictores.ꝛ qd̃ defendat dictũ petrũgẽtilẽ in possessionem inductũ ꝛ sibi de illoꝝ fructibus redditibus ꝛ pũetibꝰ iuribus ꝛ obuẽtionibꝰ vniuersis integre rñderi p q̃ verba vr̃ apte deduci ꝙ dicto petrogẽtili rñderi debeat de dictis fructibus ꝛ redditibꝰ nõ obstãte ꝯdictione dicti coloni ꝛ dicti capl̃i.Pro quo ẽt facere vr̃ ꝯstitutio dicti capituli in qua disponitur ꝙ pcurationẽ a capl̃o cõmissam ꝛ assignatã vni canonico quousq3 vixerit habere debeat ipse canonicus ꝛ qd̃ nullus eã mutare possit aliquo modo ꝛc.

d ¶His tñ non ob.ꝯrium puto de iure rñderi posse saluo tñ semp saniori iudicio.Nã pmittẽdũ est ꝙ dicta bona semper pertinuerũt ad capl̃m iure dominij ꝛ possessionis:qꝛ exquo assignãtur bona canonicis tanq̃ sindicis ꝛ procuratoribus capl̃i non videtur eis assignata pro eorum portionibus his enim possidet cuius nomine possideꝛ.l. qd̃ meo.in pnci.ꝛ.l. interdũ.ff.de acq. pos.cũ si.Ex quo vr̃ inferri ꝙ exquo ois possessio dictoꝝ bonoꝝ spectabat ad capitulum mortuo sindico nõ cẽseanꝛ vacare dicta bona.Nõ.n.pdiꝛ possessio per mortẽ pcuratoris vel coloni.l.si de eo.§.j.de acq.here.

e ¶Et iõ cũ papa in suis lr̃is cõmittat conferri canonicatũ ꝛ portionẽ canonicalẽ tanq̃ vacantes non vr̃ ꝙ collatio dictoꝝ bonoꝝ facta de dictis bonis: tanq̃ portionis canonicalis vacãtis valuerit ꝛ tenuerit ex quo nõ erat ppria portio canonicalis:qꝛ nõ assignanꝛ canonicis pro eoꝝ portionibus:s3 vt sindicis ꝛ pcuratoribus capl̃i ꝛ nõ cẽsenꝛ proprie vacare p mortẽ canonicoꝝ p iam dicta.

f ¶Et insup dato ꝙ collatio tenuerit nõ vr̃ ꝙ cẽseanꝛ plus iuꝛ collatũ in petrũgentilẽ q̃ habuerit dñs Angelus mataratius exquo narraꝛ in lr̃is ꝙ ptinebat in vita dicti dñi angeli ad ipsum angelũ.ꝛ qd̃ per eius obitũ vacauit in curia.ꝛ iõ eius ꝓuisio ad papã ptinebat.ꝛ tãdẽ mãdaꝛ locum ꝛ portionẽ pdicte cõferri ꝛ assignari dicto petrogẽtili.ꝛ ppterea prout dñ̃o angelo ptinebãt dicta bona seu portio si portio canonicalis dici d3 tanq̃ sindico ꝛ pcuratori capl̃i.ꝛ sic tenebat ꝛ possidebat noĩe capl̃i.ita cẽseaꝛ ꝯcessum dicto petro gentili ꝙ teneat noĩe capl̃i tanq̃ eius sindicus ꝛ pcurator ꝛ ꝯsiter possessio dictoꝝ bonoꝝ sit penes capl̃m.

g ¶Et idcirco colonus cẽseaꝛ possidere pro capl̃o.ꝛ ꝯñr tenaꝛ capl̃o de fructibꝰ rñdere tanq̃ vero dñ̃o ꝛ possessori. ꝛ nõ dicto petrogẽtili inuito capitulo.

h ¶Nec est bona similitudo de beneficio manuali ad istos terminos:qꝛ l3 bñficiũ manuale possit ad nutũ abbatis reuocari vt hr̃ in.c.cũ ad monasteriũ de sta.mona.ꝛ in.d.cle. j.ꝛ in.d.c.nisi cu3 si.tñ nõ possideꝛ noĩe abbatis vel capl̃i.ꝛ donec nõ reuocaꝛ bñficiũ est ipsius monaci.ꝛ p reuocationẽ seu mortẽ monaci.vacat vt hr̃ in dictis iuribꝰ ꝛ ppterea si papa illud ꝯfert monacho ꝯfert ipsum bñficiũ possidẽdũ nomine pprio ꝛ nõ nomine capl̃i:iõ ex quo illud h3 a papa non mirũ si solus papa reuocare põt.Nõ.n.auferꝛ aliquod ius ipsi capl̃o:nisi solum facultas reuocãdi.s3 in casu isto si dicta bona ꝙ tenebat dictus.d.angelus cẽserenꝛ cõcessa dicto petrogẽtili.vt illa teneret nomine proprio auferreꝛ possessio que erat dicti capl̃i ꝙ non est dicendum.

i ¶Quia beneficia principum intelliguntur sine preiudicio tertij.l.ij.§.merito.ꝛ.§.si quid a pncipe.ff.ne quid in lo.publico.ꝛ.l.nec auus.C.de emancipa.libe.cu3 si.ꝛ insuper iura magis resistunt ne monaci habeant bona temporalia q̃ habeant beneficia ecclesiastica.

k ¶Patet quia monaci pñt habere ꝛ hñt qñq3 bñficia ppetua.c.monaci de sta.mona.sed non pñt habere tpalia tanq̃ propria in.d.c.cum ad monasteriu3.vbi doc.volunt ꝙ papa põt facere ex cã de monacho nõ monachũ.s3 nõ põt facere ꝙ qs sit monachus ꝛ ppriu3 habeat.ꝛ iõ cum ista bona de quibus agiꝛ sint tpalia.ꝛ nõ sint bñficiũ eccl̃iasticũ nõ sunt eqparãda bñficijs manualibus ꝛ insup papa abhorret concessiones ppetuas fieri monacis ẽt de bñficijs.adeo ꝙ nisi fiãt ex certa scia facte p papã vel cẽsenꝛ subreptitie vel censenꝛ false.vt in.c.ad nr̃am.ꝛ in.c.porrecta de confirma.vtili vel inutili.prout ꝛ no.doc.in dictis iuribus.ꝛ in.d.cle.j.

l ¶Epari rõne ꝛ fortius vr̃ idẽ dicẽdũ ꝙ papa non cẽseaꝛ canonico regulari voluisse ꝯferre bona tpalia in ppetuu3 ꝛ satis videreꝛ ꝯcessisse in ppetuũ si non possent ab inferiore reuocari:maxime qꝛ ea q̃ a solo pncipe fieri pñt cẽleanꝛ quodãmõ impossibilia ad impetrãdũ.l.apud iulianũ.§.si.ñ le.j. Et iõ vr̃ ꝙ si pape fuisset narratũ ꝙ portio quã habebat dictus dñs Angelus si portio dici põt ꝯsistebat in bonis tpalibꝰ q̃ hõa dictus dñs Angelus possidebat noĩe capl̃i papa nõ ꝯcessisset dicta bõa simplr̃ possidẽda ñ nomine capituli.

m ¶Et iõ si aĺr interpretaretur dicta gratiosa concessio esset iudicanda subreptitia attentis pdictis.Et ꝯñter bulla p.c. ad audientiam el scdo de rescri.Jõ potius interpetranda vr̃ ꝙ cẽseaꝛ concessisse ꝙ dictus pgentilis retineret dicta bona vt sindicus ꝛ procurator dicti capl̃i ꝛ non inuito capl̃o ꝛ ꝙ possit sindicatus ꝛ procuratorium reuocari put poterat reuocari ꝛ procuratorium dicti domini Angeli.

n ¶Et ex his concludendum videtur ꝙ dictus pergentilis nequeat exigere neq3 petere dictos fructus quos petijt ꝛ petit:tum quia non potest petere capitulo inuito per predicta non obstantibus adductis in contrarium.

o ¶Nõ enim obstat ꝙ dcm̃ fuit circa bñficia manualia qꝛ.s̃. est late rñsum.Nec ẽt obstant verba lr̃arum apostolicarum quatenus iniungant delegato ꝙ ꝯdictores auctoritate apostolica cõpescat.Na3 d3 intelligi de iniustis ꝯdictoribus nõ aũt de ꝯdicẽtibus iuste ꝛ qbus competit ius ꝯdicẽdi ꝛ ex nr̃a gratie cõcesse si.n.censeꝛ cõcessisse dicta bona dicto pergentili tanq̃ sindico ꝛ procuratori capituli ex natura ipsius cõcessionis venit ꝙ non habeat inuito capitulo.

p ¶Et ꝙ sindicatus possit reuocari:iõ reuocatio sindicatus nõ videtur aduersari dicte collatiõi nec ei ꝯdicere ꝛ verba intelliguntur ꝑm subiecta3 materiã p iura vulgaria ad id qd̃ habeꝛ.ꝛ maxime p Bald.in.l.ex pdijs.C.de euic.vbi si pbĩbeꝛ opponi exceptio contra cõtractũ nõ cẽseꝛ prohibita exceptio que venit ex natura contractus.Item non ob.dicta constitutio que prohibet reuocationem:qꝛ dato sine preiudicio ꝙ dicta constitutio tenuerit tñ loquiꝛ de procuratiõibus.tunc presentibus non autem de futuris.ꝛ si non trahitur ad istam procurationem. Laus deo.

¶Mater que post mortem filij iam patre mortuo ꝛ aliter nõ adita hẽditate se cõposuit cũ patruo filij defuncti vt ipse eidem matri restitueret suas dotes.An ex h intelligatur repudiare hereditate3 filij.ꝛ an qꝛ mulier in aliquo excusetur.

¶Consilium ccxxvj.

IN nomine dñi nostri iesu xp̃i.¶In hac consultatione illud primo constat ꝙ hereditas gentilis fuit delata Joannibaptista eius filio legittimo ꝛ naturali per suc.in successione.C.de suis ꝛ legi. cum suis concor.

a ¶Item scdo constat ꝙ hereditas Joannisbaptiste fuit delata lucretie eius matri excluso patruo dicti Joãnisbaptiste per suc.defuncto.C.ad tertul.ꝛ ex persona filij fuit hereditas dicti Gentilis dlata domine lucretie eius matri siue di

eius Joãnisbaptiste se immiscuerit hereditati paterne siue se nõ imiscuerit: qz hereditas patris per filium transmittit iure suitatis in quoscũqz.l.si fratris.C.de iur.deliberan.z.l. si venerit.ff.de acqui.here.cum si. maxime in matrez.l. apud hostes cum sua glo.C.de suis z legi.

b ¶ Item presupponitur ꝙ iur̃ ignorantia non presumit.l. leges sacratissime.z.l.fi.C.de legibus. Adeo ꝙ licet dolus etiam non presumat.l.quotiẽs.§.qui dolo.ff. de proba. z.l. merito.ff.pro socio.tamẽ potius presumitur dolus ꝙ iuris error z prout no.Bart.z Ange.in.l.sed z si lege.§.scire.ff.de peti.here.z probatur in.l.quẽadmodum.C.de agri.z censi. lib.xj.z in regula qui contra iura mercatur in.vj. Et ex his videtur ꝙ dicta domina lucretia presumatur habuisse noticiam ꝙ hereditas dicti gentilis ex persona sui filij erat sibi delata.z ꝯñr adita per eam hereditate filij pertinebat ad eaz hereditas patris si filius se immiscuerat alias ad eam spectabat ius immiscendi dicte hereditati.

c ¶ Quia hẽs filij hz ius imiscẽdi z abstinendi ab hereditate paterna ꝓut habebat filius.l.si qs filiũ.ff.de acq.here.z ꝯñr aut hẽditas dicti gẽtilis ad eã spectabat mediãte imixtione: z tũc eius creditũ erat extinctũ aut hẽditas patris non erat agnita.z tũc ipsa erat creditrix hẽditatis paterne vel si filius se imiscuerat hẽditati paterne z hereditas filij nõ erat adita.z tũc hẽditas filij erat debitrix dicte lucretie pro sua dote iura.n.actiua z passiua trãseũt in hereditatem vt.l.heredi tas.ff.de reg.iur.z nihil aliud.ff.de verbo.oblig.

d ¶ Ex quibus constat ꝙ Antonius Nicolai nõ poterat eẽ debitor dicte lucretie:nisi vt heres dicti gẽtilis nec poterat dare insolutum bona hereditaria dicti gẽtilis. Item cõstat ꝙ dictus gentilis non poterat esse heres dicti gentilis nisi mediãte persona Joãnisbaptiste eius filij adeũdo eius hereditatẽ q̃ sibi nõ erat delata:nisi mater repudiasset hẽditatẽ ipsius filij que oĩa sunt in iure notissima.

e ¶ Itẽ cõstat ꝙ q gerit actũ censet velle qõ actus valeat.l. ij.ff.de mil.test.iõ ea interpetratio adhibetur qua mediãte actus valeat.l.quotiens in actiõibus.ff.d reb.dub.z.l.quotiẽs in stipulationibus.ff.de verb.obli.cum simi.

f ¶ Item constat ꝙ qui vnum actũ gerit eẽ setur velle omne id sine quo actus ille geri nõ põt.l.illud.ff.de acq. here.z.l. ad rem mobilẽ.z.l.ad legatũ.ff.de ꝓcur.ex his infert ꝙ attẽto ꝙ dicta lucretia recepit insulutuz bona hereditaria dicti gentilis a dicto Antonio censetur voluisse ꝙ ipsa datio insolutum teneret.ideo cũ alias nõ teneret nisi dictus Antonius esset heres gẽtilis qõ esse nõ poterat nisi ipsa lucretia repudiaret hereditatem filij vel si adijsset hereditatem filij recusasset hereditatem patris non imixtam per filiũ idcirco videtur voluisse recusasse hereditatẽ patris gerendo actum qui geri non poterat:nisi mediante dicta recusatione p iura z auctoritates preallegata.

g ¶ Et maxime dicendum v̄:qz datio insolutũ fuit facta per dictũ Antoniũ tanꝗ heredẽ dicti gẽtilis cum eius hẽs esse non posset nisi exclusa dicta lucretia ab hereditate gẽtilis repudiatione vel lapsu tẽporis.z prout alias resultat aditio si fit actus qui fieri nõ põt citra ius z nomẽ heredis in.l. pro herede.ff.de acqui.here.z.l.gerit.eo.tit.z.l.auis.C.eo.tit.ita actus qui geri nõ põt citra ius z nomen repudiationis hoc est citra repudiationem inducit repudiationem.

h ¶ Et repudiatio z aditio solẽt ꝓcedere a pari.vt.l. nolle.z l.his põt.z.l.his repudiãdo de acq.hẽdi. ad idẽ optime facit qõ no.Bar.vt refert z sequit Ang.in.l.recusari.ff.eo.ti. qui dicũt si hẽditas patris est delata filio masculo.z filie femine z filius possidet bona hereditaria sciẽte filia.z ista filia petebat a fratre ea qbus indigebat de bonis hẽditatis censetur recusasse hereditatẽ patris ꝙ z tz Jmo.ibi.

i ¶ His tamen non ob.contrarium puto de iure respondendum p̃dicta eniz procederent si dicta lucretia sciuisset hereditatem dicti gentilis ad eam fuisse deuolutam.z dictũ actũ dationis insolutum z refutationis non potuisset efficaciter celebrari z dictum Antonium vt heredem gentilis nisi ipse recusasset hereditatem gentilis tamen ea ignorante hereditatem gentilis ad se deuolutam predicta cessant renunciatio enim non fit de ignoratis.z sic ignorans non renunciat l.mater decedens.ff.de inof.testamento.

k ¶ Et prout non potest adire hereditatẽ is qui ignorat sibi delatam.l.si is ad quem.z.l.si heres institutus in princi. de acqui.here.cum simi. Ita z non potest repudiare ignorans hereditatem sibi delatam.d.l.nolle.d.l.is potest.z.d.l.repudianda. z h̃ procedit non solum in ignorantia facti. qõ est clarum. Sed ẽt z ignorantia iuris: lz in h̃ pepinisent e iuris consultus tenuerit ꝯtrium:qñ eius opi.reprobat in.l.clodius clodianus.ff.de acq.here.ꝓut doc.ibi volunt.z Jmo.in.d.l. recusari.tota igitur inuestigatio presentis ꝯsultationis cõsistit i h̃ vtz dicta lucretia ignorauerit hereditatẽ gẽtilis fuisse ad eã deuolutaz.an v̄o id sciuerit.z ẽt sciuerit ꝙ actus q celebratus fuit inter eã z Antoniuz alias valere nõ poterat nisi ipsa recusasset hereditatẽ gẽtilis.circa ꝙ lz.vt.ŝ.dictuz est iur̃ ignorantia regulariter non presumat: tamẽ videtur ꝙ hoc casu iuris ignorantia presumatur.

l ¶ Non enim est verisimile ꝙ ipsa domina Lucretia voluerit recusare hereditatem lucrosam cum genus femininuz sit auarissimum.l.si stipulata.ff.de iure do.z qõ no.glos.in.l.si a sponso de dona.ante nup.nec quis presumitur velle iactare suum.l.cum de indebito.ff.de proba.

m ¶ Et licet ante aditam hereditatem bona nõ essent sua tñ ex quo sola eius voluntate poterãt fieri sua v̄ eadẽ rõ coniecturandi ꝙ noluerit illa quodãmodo amittere ꝓut si fuissent sua. Item lz error vel ignorantia iuris nõ presumatur regulariter tamen probat ex qualitate personarũ z ex qualitate facti.l. si adulterium cum incestu.§.j.ff.de adult. prout per illum tex.no.Bar.ibi.z in.l.non fatetur prope finẽ.v̄si. quomodo qualiter probatur ignorãtia qualitas aũt persone id suadet in casu isto:qz mulier potest.

n ¶ Nã femina p̃sumit ius ignorare dicto Bal. in.l.vẽditionem.C.de vsucap.p emp.z Jmo.in.c.cũ cãm.de emp.z vẽ. q allegat.l.j.§.fi.ff.de edẽ.z.l.regula.§.j.ff.de iuris z fa. igno. si aũt istoz opi.ꝓcedit habemus intẽtũ sinaũt ita gñalr nõ procederet ꝓut ipsi loqnunt quoz magna est auctoritas saltem negari nõ põt quin de facili ꝓbet ignorãtia in muliere cõcurrẽtibus alijs circũstãtijs q̃ qdẽ ꝯcurrũt in casu isto militat.n.ꝯiectura.ñ.põderatas: qz nõ ẽ verisimile ꝙ femina genere auarissima velit quodãmodo iactare suũ recusando hereditatẽ nõ dãnosam. Sz lucrosaz. Itẽ militat alia vrgẽs cõiectura:qz ipsa absolute fatet dictũ eẽ heredẽ dicti gentilis:sz his dũ nominat ipsum heredẽ addit: vt d̃r que verba innuit ꝙ ipsa lucretia putabat ipsum heredẽ:qz ita dicebat. Et verisimiliter ducebat ad credẽdum: qz ita dicebatur nõ qz ipsa sciret hereditatẽ dicto Antonio delatam mediãte repudiatione vel recusatione ipsius lucretie.

o ¶ Et de facili quis maxime mulier inducitur z ad credendum id qõ ab alijs d̃r ar.l.j.§.dolũ.ff.de eo per.q.fa.ẽ.z.l. ꝙ vulgo.ff.pro emp. Item militat alia coniectura:qz ipsa lucretia ostẽdidit se errasse:qz qñ fuit sibi dictum ꝙ hẽditas fuit ad eã d̃lata ostẽdidit se velle eẽ heredẽ nõ multo tpe elapso post dictũ ꝯtũ q̃ cõiectura põderat per Bar.in.d.l.nõ fatetur.z in.d.l.si adulterium cum incestu.

p ¶ Pro quo facit qz mutatio volũtatis nõ presumit.l. cum qui mutarã.ff.de ꝓba.facit ẽt qz ignorãtia cõsistit ex mẽte z de his que consistũt in animo solet stari iuramẽto eius de cuius animo agitur vt no.glo.in.§.alia.insti.de act. Ex quibus omnibus videtur aperta fronte cõcludi posse ꝙ nõ appareat de dicta repudiatione hẽditatis. Et ꝯñter hereditatem dicti gẽtilis ptinere ad dictam lucretiam.

q ¶ Non obstantibus adductis in ꝯtrium. Quibus pro maiori parte respõsum est supra:qz procederent si dicta Lucretia sciuisset hereditatẽ gẽtilis sibi fuisse delatã z supradictũ cõtractum nõ potuisse aliter fieri efficaciter nisi ipsa dictaz hereditatẽ recusasset. Non aũt ꝓcedũt p̃supposita ignorantia in p̃dictis que ignorãtia p̃supponit satis probata ex deductis solum restat rñdere ad ea q̃ hñr in.d.l.recusari supra relata ad que responderur ꝙ vt illa procedant opz necessario presupponere ꝙ illa filia sciebat hereditatẽ patris ad se deuolutam alias ibi dicta non procederent per.d.l. clodius prout z vult Jmo.in.d.l.recusari.

r ¶ Et ibi nõ ita p̃sumit error qz agebat de hereditate patris que iura;quodam quasi naturali ptinet ad filios z ad filias z de iure quasi naturali nõ ita p̃sumit error ꝓut i alio iure per id qõ h̃r in.l.venia.C.de in ius vocã. Preterea ibi agit de q̃o fratris.z inter sororẽ z fratrez de facili resultat presumptio donatiõis z liberalitatis. arg.l.si seruus. de dona. inter vi.z vxo.z ea q̃ hñr in.l.ꝓcula.z que per Bar.z doct. in.l.que dotis ꝙ non cadit in terminis nostris.

s ¶ Item in casu isto poterat cadere error ex multiplici capite.nã agebatur d̃ hereditate mariti cui vxor nõ succedit. poterat.n.ignorare ad se deuolutã mediãte persona filij. Itez poterat dubitare ne pp transitũ ad scda vota per id qõ h̃r i l.mater.C.ad tertul.z.l.femine. z in auc. ibi posita d̃ secũd. nup.

nup.l3 re vã sibi nõ obstaret ex quo nullus sibi supest filiꝰ.
a ¶ Itē cessant alie cõiecture in illis terminis que sunt supra deducte in casu nostro.ideo sunt casus separati ⁊ de separatis non est illatio.l.fi.de calū.⁊.l.fi maritus.C.de dona.inter virum ⁊ vxorem. Laus deo.

¶ Statutū disponens ꝙ nullus possit vendere domū suam nisi prius requisito vicino de cuius tenore infra in līis b c vt vigore statuti pdicti possit rescidi quedā alienatio cuiusdā domus tanꝗ dicaꝫ facta nō re: uisito vicino ⁊ vt ei q se dicit ꝓximiorē vicinum vendatur an ⁊ quō debeat ꝓbari vicinitas ⁊ que vicinitas debeat esse.

¶ Consilium. ccxxvij.

In nomine dñi nostri Iesu xpi. ¶ Uisa copia statuti de quo i thematę.⁊ viso ipso themate ⁊ designatiōe facta de dictis tribus domibus quare inuicem se bñt. Et viso ⁊ ꝯsiderato themate. vī pma facie dicendū ꝙ dictus philippus foueat iustitiā:⁊ veniat absoluēdus a petitione porrecta noīe faustine ⁊ profirie.
a ¶ Ex eo qꝛ ipse b3 domum vicinam pariete inter medio domui de qua agitur ⁊ attingit domus sua maiorem partē domus venalis de qua agitur ꝗ attingat domus dictarū faustine ⁊ profirie fm ꝙ demonstranꝫ dicte domus ⁊ mihi designantur ad oculos:qꝛ domus venalis est altior ꝗ sit domus dictarum faustine ⁊ profirie ⁊ domus dicti philippi est altior domo venali.ita ꝙ domus philippi attingit maiorem partem domus venalis ꝗ domus faustine ⁊ profirie.
b ¶ Ideo cū statutum disponat ꝙ qñ sunt duo vicini quorū vnius maiorem partem parietis seu muri domus venalis attingit ille alteri vicino pferꝫ. Scdo vr pferēdus ex alio:qꝛ in pariete inter medio inter domum philippi ⁊ domum venalem est adhuc quedam fenestra.
c ¶ Et statutu3 disponit in.§.sed si sunt plures ꝙ si sunt plures vicini ad eandem domu3 venalē.ille preferatur in cuius domo sunt signa ꝙ olim fuit vna habitatio vel sua domus ⁊ domus venalis fuerint olim. Attinentium ipsius:vt qꝛ in muro cōmuni sunt hostia murata vel non murata vel fenestre.iō cum in muro inter domū philippi ⁊ domū venalē sit dicta fenestra ⁊ non in muro inter medio inter domū venalem ⁊ domū faustine ⁊ profirie.propterea dictus philippus vr ꝙ sit preferendus in acquisitione dicte domus. Preterea ipse est reus ⁊ in dubio reus est absoluēdus.c.cū sunt priu3 de reg.iur.li.vj. Itē est possessor ⁊ in pari cā potior ē ꝯditio possidentis regula in pari in.vj.cu3 suis concor.
d ¶ His tñ nō ob.puto ꝯtrariū iuri ꝯsentaneū.⁊ sic dictas faustinā ⁊ pfiriā fouere iustitiā: nā statutū pmo ⁊ ante oīa disponit ꝙ nullus possit emere vel acqrere domū ī qua vicinus b3 murū cōmunē iter mediū:nisi vicinus pdictus pus fuerit reqsitus.vtꝝ vellet emere necne. Sed dicte faustina ⁊ profiria habebāt.⁊ hñt domū vicinā mediāte muro cōi Et nō fuerūt reqsite. Iō nō potuit dicta domus alienari dicto philippo.⁊ alienata d3 reuēdi ipsi vicino mediāte muro cōi:vt aperte disponit dictum statutum.
e ¶ Nec ob.si dicaꝫ ꝙ ēt philippus habebat ⁊ b3 domū vicinam muro cōi mediāte:qꝛ paries domus sue claudit dicta3 domū de qua agiꝫ.⁊ dicta domus de qua agiꝫ b3 tigna in dicto pariete.ita ꝙ paries deseruit. vtriqꝫ domui ⁊ sic vr cōis vtriusqꝫ domus: qꝛ ad hoc rñdetur ꝙ dictus paries nō apparet ꝙ sit cōis. Nā ex quo psupponiꝫ ꝙ domus philippi.⁊ dictus paries inter medius est antiqor ꝗ sit domus de qua agiꝫ in ꝯsequētiā ꝯstat ꝙ totus paries fuit pro domus ipsiꝰ philippi seu suoꝝ antecessoꝝ integre ⁊ totus fuit sub dñio dñi dicte domus philippi ꝙ ēt demōstraꝫ ex eo:qꝛ parietes domus venalis nō sunt cōnexi cū dicto pariete domus dicti philippi qd ē ēt euidēs signū ꝙ dictꝰ paries iter medius fuit totus edificatus:vt eēt integer paries domus philippi.
f ¶ Ex signis enim iudicaꝫ res cuius sit ⁊ cuius qualitatis.l. stigmata.⁊ ibi Barto.C.de fabri.lib.xj.⁊ auc. dos.C.de donatio.ante nup.⁊ ibi Bald. talis enim res presumitur qualem signa demonstrant.l. apud labeonem si quis virginem ff.de iniurijs.⁊.l. eos cum ibi notatis.ff.de fal. ⁊ ex quo semel dictus paries totus ⁊ integer fuit paries solius domus Phi lippi. vt apparet ex vetustate ⁊ antiquitate ipsius presumitur semper in eadem qualitate durare. argu.l. fine possidetis.cum ibi notatis.C.de proba. Ideo etiam hodie presumatur paries domus dicti philippi ⁊ non paries domus vicine ꝙ etiam demonstraꝫ ex alio:qꝛ domus dicti philippi ⁊ dictus paries inter medius est altior domos vicina. Ad ꝙ videtur ꝙ abinde supra possideatur per ipsum philippū u3 tanꝗ pars sue domus:⁊ totus paries verisimiliter est cooꝑtus tignis ⁊ tegulis dicti philippi.
g ¶ Et qui cooperit censetur habere dominium etiam soli quantum cooperit ad arg.l.fin.§.lutius de serui.vrb.pre.ex quibus omnibus saltem simul iunctis videtur elicienda cōclusio ꝙ dictus paries sit iudicādus totus paries domus dicti philippi ⁊ iure dominij pertinuerit totus ad dictum philippum.⁊ propterea non censeatur murus cōmunis
h ¶ Nec obstat ꝙ ligna que deseruiūt domui vicine sunt immissa in dicto pariete:qꝛ non inferꝫ ex hoc ꝙ proprietas parietis fuerit cōmunis. S3 potius ostendiꝫ ꝙ dictus paries habeat seruitutē tignoꝝ immittēdoꝝ in dictū parietē.⁊ l3 seruitus non presumatur:qꝛ quelibet res psumiꝫ libera nisi probeꝫ debere seruitutem.l.altius.⁊.l.si in edibus.C.de ser ui. Nō ꝓpterea inferꝫ ꝙ hñs tigna ī vno pariete q ex alijs circunstantijs ⁊ signis demonstreꝫ ꝙ fuerit alterius ex ipsa immissione tignoꝝ presumaꝫ cōis.⁊ maxime stante pluralitate signoꝝ ꝗ aliud indicant.⁊ probatio d3 necessario cōcludere.l.non h.C.vn.leg.⁊.c.in pñtia d proba.iō immissio tignoꝝ que potuit fieri ex liberali concessione dño parietis vel iurꝫ seruitutis non probat dominium parietis in quem sunt immissa saltem concurrētibus cōiecturis in contrariū.
i ¶ Et dubia probatio non releuat eum cui incūbit onus probandi:s3 d3 esse certa ⁊ cōcludens.l.certū in pn.de ꝯfes.⁊.l. inter stipulantē.§.si stichum cū ibi notatis de verbo.oblig. ⁊ in.d.c.in presentia cum cōcor. Cu3 itaqꝫ ex his deducaꝫ ꝙ dictus philippus non habuerit murū cōmunem cū vicino domus venalis ⁊ faustina ⁊ profiria fuerit vicine dicte domui mediāte muro cōmuni sequiꝫ necessario ex forma dicti statuti ꝙ dictus philippus nō potuerit acquirere emendo vel permutando dictam domū ⁊ tenetur illam reuendere dictis faustine ⁊ pfirie:qꝛ ita aperte decidítur in dicto statuto.
k ¶ Alia autē capitula dicti statuti sunt intelligēda qñ ambo vicini sunt vicini mediantibus muris cōmunibus ⁊ nullus eoꝝ ē vicinus mediāte muro cōmuni:nec cēseatur recessu3 ab eo ꝙ clare ⁊ expresse deciditur supra in eodē statuto ar. eius ꝙ habeꝫ.l.nō ad ea.ff.de condi.⁊ demō.⁊ per Bart.in l.j.§.parui.ff.ꝙ vi aut clam.⁊ ꝙ habetur in.l.seruū pluriu3. §.fi.de leg.j.cum simi. Dato autem sine preiudicio veritatis ꝙ etiam paries domus dicti philippi iudicetur cōmunis vr etiam tunc posse concludi ꝙ faustina ⁊ profiria sint pferēde dicto philippo qꝛ earum domus est propinquior platee cōmunis deciditur.n.in dicto statuto in.§.⁊ qꝛ vt plurimu3 ꝙ si sunt duo vicini ille vicinus preferatur in acquirendo domum vicinam qui propinquior est ad plateam cōmunis.
l ¶ Et licet in alio.§.eiusdem statuti disponatur ꝙ preferatur ille vicinus qui maiorem partem parietis vel muri attingit. ⁊ propterea videatur ꝙ dictus philippus preferatur .vt s.in contrarium deducrum fuit.
m ¶ Et sic quelibet pars b3 pro se vnam qualitatem ex qua venit preferenda vr ꝙ illa qualitas pferaꝫ que primo est posita in statuto arg.l.quotiens cum ibi no.ff.de vsuf.⁊ qd no. glo.in rubrica de eo per q.fa.est. Sed in dicto statuto pmo statuiꝫ ꝙ pferaꝫ ille qui est propinquior ad platea3 ꝗ dispōnaꝫ ꝙ preferaꝫ q attingit maiorē partem parietis seu muri venalis:iō qñ concurrunt dicte due qualitates d3 preualere propinquitatis qualitas ad plateam.⁊ ꝯfiter non ob.ꝙ domus venalis de qua agitur est altior ꝗ sit domus faustine ⁊ profirie ēt si presupponereꝫ parietem cōem.⁊ sic nō ob.§.⁊ ēt ru3 si sunt duo dicta rōne ⁊ ēt qꝛ negatur ꝙ philippus attingat maiore3 partē parietis seu muri domus venalis ex quo murus domus sue non apparet ꝙ sit murus seu paries domus venalis ex his que superius deduxi.
n ¶ Nec ob.§.dictis faustine ⁊ profirie.d.§.sed si sunt plures. qꝛ non militat in casu nostro:qꝛ non apparet per euidētiam facti ꝙ domus philippi vna cum domo venali fuerit vna habitatio:tum quia domus venalis nunꝗ fuit habitatio:quia non fuit habilis ad habitandum:sed solum fuit accōmodata ad stabulum animaliu3 ⁊ nunꝗ in ea fuerunt terrata seu balcones. Sed solum ligna accommodata ad retinendu3 paleam seu fenum ad vsum animalium.tum etiam quia nō est aliquod signum ꝙ olim fuerit vna habitatio vel ꝙ fuerint dicte domus destinate ad vsum vnius eiusdem. Nec etiam ꝙ fuerint attinentium vel consortium ipsius philippi.

o ¶ Nec obstat q in dicto pariete domus Philippi est vna fenestra: qr illa fenestra nō prebet signum verisimile q domus vicina fuerit attinētium dicti Philippi: maxime qr vt presupponitur erat supra tectū domus vicine venalis. et sic prebet potius signum q ille paries esset totus sue domus quā q dicta fenestra fuerit facta: qr dñs domus vicine fuerit attinēs dicto Philippo. et dictum statutū in. d. §. si sunt plures requirit q sint talia signa per que verisimiliter comprebendi possit q domus venalis fuerit olim attinentiū vel consortium ipsius vicini. Sed dicta fenestra non est signū per qd verisilr id deprebendi possit merito &c.

p ¶ Preterea. d. §. sed si sunt plures psupponit murū cōmunem. nā dicit vt qr sunt in muro cōi bostia et. ē. deductū fuit q nō apparet q dictus murus. sit cōis. Itē loquitur in plurali bostia vl fenestre. et pluralis locutio nō verificat in vno regula pluralis locutio in. vj. et. l. inter illā in fi. de vb. sig. cū simi. Nec ēt obstant. d. regula impari. et dicta regula cum nō sunt partiū. qr non sumus in pari cā per ea q supra deduxi nec sunt iura obscura: qr iura dictarū faustine et pfirie sunt satis clara. ex qbus p3 rñsū ad adducta i pōū. Restat itaqz conclusio supra facta q dicta faustina et profiria fouēt iusticiam et dictus pbilippus tenet eis vēdere dictam domum. et satis apparet rñsum ad quesita in tbemate. Laus deo.

¶ Promittens sponso q sponsa quā si accipiet ibit ad domum suam infra duos menses ad consumandum matrimonium sub certa pena. an si sponsa ingrediatur religionem et propterea promittens soluit penam possit eam pecuniā nomine pene solutam repetere ab eo qui eum promissorē promisit indemnem conseruare.

¶ Consilium ccxxviij.

Expetito diuino numine. ¶ Multū diffuse cū magna copia discussa est psens ōsultatio p famosissimū doc. dñm Joānē cazzalupū d sancto seuerino vti patrē bonorā. itaqz de ōfirmatione et qsitus paucis agendū duxi.

a ¶ Confirmando conclusionem quā facit sua excellentia. s. q Jacobus mercator possit repetere pecuniam quam soluit aduersus dictā dñam Magdalenā mediante actione mandati: l3 aūt prefatus dñs consulens late psequat articulum. an promissio quā dictus Jacobus fecit dicto psero valuerit necne vt nibil firmat. Et l3 multa adducat ad probādaz q promissio tenuerit ōcludit tñ finaliter q dictus Jacobus non tenebat soluere dictā pecuniam promissam loco pene.

b ¶ Posset tamen attentari q soluere teneretur: qr exquo de dicta promissione fuit confectum publicum instrumentum et in instrūis cōiter solēt prestari iuramēta. vñ verisimiliter ē q dicta promissio fuerit iuuata iuramento.

c ¶ Et cōstet q est seruādum iuramētum q seruari pōt sine dispēdio salutis eterne. c. cū cōtingat in fine de iureiurā. et c. Quis de pac. in. vj. et c. licet mulieres. de iureiuran. eo. lib. etiā si emanauerit sup pmissione nulla et inbonesta quo ad recipientē. c. j. et c. debitores de iureiurā. et c. significanti. idcirco si dictus Jacobus iurauit soluere pecuniā casu quo dicta dña gentilescba nō accederet infra bimestre ad domū dicti prosperi pro cōsumādo matrimonio cum soluēdo dictam pecuniam nō incurrat dispendiū salutis eterne. Ideo metu periurij videtur q esset arctatus ad soluendum.

d ¶ Prout cōtingit in eo qui iurauit soluere vsuras. Itē posset attētari vltra deducta p dñm ōsulentem q dicta pmissio tenuerit: qr iuramētū b3 eā virtutē. vt actus interpretet eo mō quo melius valere pōt. l. cū pr. §. filius mrem de leg. ij.

e ¶ Cū itaqz promiserit se acturum et curaturum q dicta gētilescba infra duos menses. Accedat ad consumandum matrimonium censeatur promisisse. id agere et curare quantum licite posset: nec censet posse q boneste non posset. l. nepos proculo. de verbo. significa.

f ¶ Nec boneste poterat impedire ingressum religionis igit promissio de curādo q accederet ad domū psperi pro cōsumando matrimonio non censeat astringere eo casu. tñ in recōpensationē iniurie quā reputabat sibi fieri dictus psper censeat promisisse dictus Jacobus. ita q nō interpretetur promisisse impedire ingressum religionis: sed pro verecundia inde resultante dicto prospero satisfacere sibi pecuniam promissam. et sic dicta promissio boc respectu non censeatur ex turpi causa facta maxime ex parte dicti Jacobus prefertim. Attento q si dictus Jacobus non fecisset dictam pmissionē dicta gentilescba verisimiliter impediebat ingredi religionē quā paratus erat impedire dictus prosper: l3 pmissa nō sit necessariū firmare: qr potissimū et pncipale fundamētum faciēdi cōclusionē suprafactā. s. q dictus Jacobus possit aduersus dictā magdalenā repetere dictā pecuniā solutā est: qr cēset satis aperte actū ex vbis ōtus mitti inter eū et dictū Jacobū q si dictus Jacobus pmittebat et nō seruaret promissio ipse Jacobus ōseruaret indēnis sine verecundia et sine impedimēto seu intricatiōe ponderatis: maxime precedētibus verbis dicti Jacobi dicētis q prius volebat mori q nō implere pmissionem. et sic q intēdebat soluere pecuniā quā soluere pmittebat pōderatis ēt verbis pcedētibus dicte Magdalene que presupponebat q dictus psper rapuerat dictā gentilescbā: qr dubitabat q dicte gentilescba vellet ingredi religionē. et ita erat verisimile. Attentis etiam verbis dicti prosperi. et ōsir dictus Jacobus censetur voluisse protestari q si faciebat dictam promissionem quam dicta Magdalena mandabat fieri intendebat eā soluere si dicta gentilesca ingrederetur religionem.

g ¶ Ex precedentibus enim verbis sequentia interpretant l. seruus plurium. §. fi. de leg. i. et l. beredes palam. §. sed si nota. de test. cum simili. Et subiecta materia et qualitas persone suadent dictam interpretationem. argu. l. si vno locati. et l. plenum. §. equitij de vsu et babi. cum mul. si. Cum igitur nollet alias promittere: nisi postea solueret pro seruanda eius fide. et dicta Magdalena promiserit babere ratum et firmum et q ipse euaderet sine verecundia et senza impazzo et sine dāno censet satis aperte promisisse q si dictus Jacobus solueret baberet ratam et firmam solutionem. et consequenter restitueret sibi pecuniam solutam: qr alias non conseruaretur indemnis. et sine intricatione.

b ¶ Dato autem q solutum repetere posset per conditionem indebiti: quia talis repetitio non foret sine intricatione et senza impazzo: qr lites non carent predictis et damno plerunqz admissione temporis et expēsarum. qr plerunqz nō resarciuntur totidē quot fiunt. et prout mercatori imputaretur ex verecundia non soluere id qd promisit. ita etiam non careret scrupulo verecundie solutum repetere. igitur cū satis aperte constat q censeatur actum inter mandantē et mandatarium q si promitteret baberet soluere in casu quo non accederet ad consumandum matrimonium infra bimestre et seruaretur indemnis sine verecūdia et senza impazzo in cōsequentiā censeatur promisisse q si solueret sibi restitueret dicta Magdalena mediante actione mandati. et etiam certe conditione ex stipulatione si stipulatio interuenerit seu actiōe prescriptis verbis si predicta emanauerūt simplici pacto q censetur vestitum coberentia contractus mandati iuxta. l. in bonefidei. C. de pac. cum concor.

i ¶ Et ex bis per ea que babentur in. l. quintus mandati. et l. ideqz. §. generaliter. et l. si fideiusso. §. fi. et xi. et per ea que circa boc latius tradit dominus consulens concludo q dictus Jacobus repetere pōt dictam pecuniam solutā prout et cōcludit dominus consulens. Laus deo.

¶ Agens rei vendicatione: vt sibi relaxetur possessio cuiusdā fundi tanq̄ dotalis vt obtineat. an et quomodo debeat docere de viribus suis. Item exemplis instrumentorum an et quando credatur.

¶ Consilium ccxxix.

In noīe domini nostri iesu xpi. ¶ Visis diligēter scripturis cause et ipsius actis et allegatiōib⁹ vtriusqz ptis sub sigillo mibi traditis paucis vtar.

a ¶ Tum quia mei moris est in consilijs decisiuis et plerunqz sine iurium et rationum allegationibus sequendo doctrinā Specu. in ti. de cōsilij req. versi. porro. tum maxime qr rem claram arbitror. et licet multa sint binc inde actitata tamē in paucis consistit decisio buius consultationis.

b ¶ Constat enim in iure q actore non probāte intentionē suam reus et si nibil docuerit est absoluendus. l. qui accusare C. de eden. et l. fi. C. de rei vendi. et c. cum ecclesia sutrina in fi. de causa pos. et propri. cum mul. simi.

c ¶ Item constat q sententia debet esse conformis libello. l. vt fundus communi diui. c. licet ely. de symo. et capitu. quasiter et quando. el grande de accus. et etiam vbi libellus non requiritur

requiritur. Sed qualis qualis petitio sententia debet esse conformis quali quali petitioni clem.sepe post principium de verb.signi.adeo ꝙ si in libello vna causa seu vna actio deducit̄ ⁊ alia probat̄ reus venit absoluẽdus.l.habebat ꝺ inst. ⁊.c.examinata de iudi.⁊ ꝙ habet̄ in.l.edita.C.de edẽdo.

d ¶Item constat ꝙ iudex dꝫ iudicare ꝭm acta ⁊ actitata l. illicitas.§.veritas de offi.presi.⁊ ibi Bar.⁊ doc.⁊ in cano. iudicet.iij.q.one.vij.etiam si aliud alias sibi constet vt in dicto cano.iudicet.⁊ in.c.j.de officio.ordi.⁊ facit.c.pastoralis. §.qꝛ vero de offi.delega.vbi hoc volunt Inno.Host.Joan. an.Jo.cald.floren.⁊ Imo.ꝙ ⁊ voluit Joan.an.in addi.spe. in ti.de allega.⁊ dispnta.§.vlti.versi.lꝫ aũt ꝙ ⁊ voluit glo. in.d.c.j.⁊ in.d.c.iudicet.⁊ Thomas de aquino.scda scde artic.lxviij.⁊ est cõis opi.ꝭm Imo.in.d.§.qꝛ vero.

e ¶Item constat ꝙ exemplis non creditur seu copijs instrumentorum.l.si procurator.⁊ auc.si qs in aliquo.C.de eden. vbi casus ꝭm vnam lecturã ab omnibus approbataꝫ:nisi sit exemplum extractũ cũ auctoritate iudicis cuꝫ debita solẽnitate prout habet̄ in dicta autẽtica si quis in aliquo.⁊ in.c. cum p tabellio de fide instrumẽ ad hoc nota.per Specu.in titulo de test.edic.§.ostensum.

f ¶His ad euidentiam premissis ponderandum est pro decisione presentis cõsultationis ꝙ dictus Nicolaus perijt pronunciari bona de quibus agitur ad eũ pertinuisse ⁊ spectasse ⁊ hodie spectare ⁊ pertinere ad ipsum Nicolauꝫ iure dominij vel quasi ⁊ condemnari dictuꝫ magionum ad dimittẽdum ⁊ relaxandum dicta bona premittendo ꝙ dicta bona fuerunt data ꝑ fundo dotali sancti eius patri pro matrimonio contracto inter dictum sancterm ⁊ dominã victoriã eius matrẽ.⁊ ꝙ dicta victoria decessit.⁊ ipse Nicolaus eius hẽditatẽ apprehẽdidit.Et sic dictus Nicolaus in dicto libello intentat rei vẽdica.seu publicianã adducendo ꝑ causa dominiũ vel quasi ad se spectare ex eo:qꝛ dicta bona fuerunt data pro dote ⁊ fundo dotali sue matris cuius asserit se heredẽ.

g ¶Et ad probandum ꝙ dicta bona fuerũt data pro fundo dotali nihil adducit nisi quandam copiam assertoruꝫ instrumentorum cui copie non datur fides per supradicta prout ꝺ põderat ⁊ fatetur aduocatus ipsius Nicolai in suis allegationibus.Constat itaqꝫ euidenter ꝙ intentio Nicolai nullatenus probatur per dictam copiam seu exemplum instrumentoruꝫ nec etiã per testes qui nihil super hoc deponunt.

h ¶Et licet patronus cause nitatur ex quadaꝫ confessione facta per dictum magionum ad quendam articulum dicti Nicolai in quo continetur ꝙ dicta bona pertinent ad dictum Nicolaum.⁊ dictus magionus respondidit ꝙ verbum credit ⁊ propterea intentio dicti Nicolai dicatur ꝓbata per cõfessionem predictam:nihilominus dicta responsio non relevat dictum Nicolauꝫ:qꝛ ex ea non probatur ꝙ dicta bona pertineant ad dictum Nicolauꝫ iure dominij vel quasi ꝓut deducitur in libello.

i ¶Nam verbum pertinere est verbuꝫ latissimum.adeo ꝙ verificari põt in alio iure ꝗ dominio vel quasi.l.verbuꝫ illud pertinere.de verboruꝫ significatione.⁊.l.si quis ex argentarijs.§.pertinet.ff.de eden.⁊.l.super possessione.C.de transactio.cum similibus.Ad hoc notata per glo.in.l.si quis intẽtione ambigua.ff.de iudic.ibi glos.in terminis decidit ꝙ si actor ponit ꝙ res ad eum pertinet.⁊ reus respondet ꝙ ad ipsum actoreꝫ pertinet non probatur ex tali responsione ꝙ pertineat iure dominij vel quasi.

k ¶Quia responsio ambigua ipsius rei interpetratur ꝑ ipso reo per illam legem ꝭm dictam glos.quam in terminis approbant Bart.⁊ Ange.⁊ propterea videtur ꝙ dicta responsio etiam si non fuisset erronea non iuuet dictum Nicolaũ. Et tantofortius nõ releuat:quia satis videtur apparere ꝙ fuit erronea:quia in alijs articulis negauit dicta bona fuisse data dicto sancti ꝑ dote ⁊ fundo dotali ⁊ negauit ꝙ dictus sancteus tenuerit dicta bona pro fundo dotali.Item negauit ꝙ dicta bona fuerint de bonis proprijs dicte domine victorie vel fundo dotali.

l ¶Item in articulo immediate sequenti negauit ꝙ dictus Magionus teneatur ⁊ obligatus sit restituere dicto Nicolao.vnde ex sequentibus ⁊ precedentibus responsionibus apparet intentio dicti Magioni quod non credebat dicta bona fuisse dotalia nec spectasse ad dictam victoriaꝫ cuius vigore Nicolaus pretendebat ad se pertinere.ita quod non credebat se teneri ad restituendum prout teneretur si spectarent ad ipsum Nicolaum iure dominij vel quasi tanquã bona dotalia dicte victorie sue matris ⁊ auctricis.ex sequentibus autem ⁊ precedentibus media declarantur.⁊ interpetrantur.l.heredes palam.§.sed si notã de testa.⁊.l.si seruus plurium.§.fina.de legatis primo.Ex his itaqꝫ deducitur ꝙ dicta responsio non nocet dicto magiono.⁊ consequenter intentio dicti Nicolai non est probata.Et per consequens reus venit absoluendus obmitto ꝙ per positiones dicti Nicolai appet ꝙ sancteus pater dicti Nicolai vẽdidit dicta bõa dicto Gregorio patri dicti magioni ⁊ vigore dicte vẽditionis ⁊ dictus Gregorius ⁊ successiue dictus magionus eius hřs possedit dicta bona.⁊ ꝙ dictus Nicolaus est heres dicti sanctis etiam apparet ex processu.⁊ sic potest dici ꝙ virtute dicte emptionis dicta bona pertineant ad dictum magionum.⁊ publiciana regulariter non detur contra titulo possidentem ⁊ bona fide.l.siue autem.§.si duobus de publici.in pari enim causa potior est conditio possidentis regula in pari in.vj.cum concordan.Ex his itaqꝫ concludo partes iudicis eẽ in absoluẽdo dictũ magionũ ier Angelũ eius procuratorẽ.⁊ victũ victori ꝯdẽnãdo in expẽsis.Laus deo.

¶Oblatio extra iudicialis facta creditori habenti pignus. an sufficiat debitori:vt possit agere pigneraticia.Item quid si egit ⁊ in prima causa succubuit. an si appellat in causa appellationis possit offerre magis legittime:vt in causa appellationis obtineat.

¶Consilium ccxxx.

In nomine domini nostri iesu christi.¶In causa vertente inter dominũ Ludouicum agentem ⁊ ioseph reuꝫ cõuentum.Uisis scripturis mihi traditis sigillatis:quia breuis est ⁊ breuis est merces hic cauiter incedam.

a ¶Pro cuius decisione animaduerto ꝙ agitur pigneraticia actione ad repetitionem pignoris que actio demum oritur satisfacto omni debito pro quo pignus intercessit.l.si rẽ §.omnis.⁊.§.sequenti.ff.de pig.act.Nec sufficit sola oblatio extraiudicialis:vt satis ꝓbatur in dictis.§§.⁊ no.Bart. in.l.creditor lultima.ff.de distrac.pig.iudicialis autem oblatio sufficit ad ortum pigneraticie actionis.d.l.si rem.§.fin. ⁊ no.Bart.in.d.l.creditor.allegando.d.§.fi.⁊ l.si residuuꝫ. C.de distra.pig.

b ¶Oblatio autem extraiudicialis impedit venditionem pignoris in casu alias a iure permisso:vt not.idem Bart.in d.l.si creditor.⁊ Bald.in.d.l.si residuum.ita ꝙ venditio postea facta nõ valet si autem non offert debitor debitum.Sꝫ dicit se paratum soluere:licet non vicet ipso iure venditionem pignoris postea factam tñ operatur:vt venditio postea facta rescindatur.l.pe.ff.de rescin.ven.prout no.bar.per illã l.pe.in.l.pretor ait.§.si quis paratus.ff.de no. oper.nun.⁊ in.d.l.si creditor.⁊ Bal.in.d.l.si residuum.

c ¶Prout autem oblatio extraiudicialis impedit facultatem vendendi in casu permisso a iure communi pari ratione ⁊ a simili videtur dicendum ꝙ impediat in casu isto facultatem disponendi per creditorem de pignore ad libitum:ꝺ similibus enim idem est iudicium.l.nõ possunt.ff.de leg.⁊.c.inter cetera de rescrip.cum si.⁊ maxime attento ꝙ ista capřa concessa hebreis ꝙ in materia fenoris pignus incidat in cõmissum post tps videntur multum odiosa.

d ¶Et ideo magis ꝺ facili videt̄ impedita facultas disponẽdi de pignore ꝑ ipsaꝫ oblationẽ dbiti ꝗ facultas disponẽdi a iure ꝑmissa ꝑ viam vẽditionis pignoris:ar.regule odia.de reg.iur.in.vj.⁊.c.significãte de pig.qbus videt̄ dicẽdũ ꝙ si dictus dñs Ludouicus obtulisset in iudicio satisfacere de debito.lꝫ dicta oblatio iudicialis fuisset facta post decem ⁊ octo menses ꝯsiliũ ꝑ se reportasset.qꝛ oblatio extraiudicialis facta añ lapsum.⁊.xviij.mẽsiũ opata fuit ꝙ dcm̃ pignus nõ incidit i cõmissuꝫ ꝑ lapsuꝫ dicti tpis.Et vt dcm̃ est oblatio iudicialis causat ortum pigneraticie actiõi:vez qꝛ dcã oblatio ñ fuit facta i iudicio.Jõ dcũs actor egit sine actiõe sine qua nemo experit̄.l.si pupilli.§.videamꝰ.ff.de neg.ges.

e ¶Et cum simus post conclusioneꝫ in causa:ex quo causa est transmissa consulenda iuxta no.in.l.j.C.de rela.nõ est locus amplius oblationi.Idcirco partes iudicis hñt esse in absoluendo reum conuentum ⁊ condẽnando actorem in expensis ex quo egit sine actione.

f ¶Uerumtñ si appellaret ⁊ in cã appellationis offerret soluere actualr̄ ꝙ dꝫ putarem ꝙ deberet obtinere.Et maxime

si peteret sibi deferri iuramentum indefectũ semiplene probationis. Attento q̄ dictus ioseph promisit eidem domino Ludouico satisfacere prout probatur per vnicũ testem qui de se nõ sufficit.l.iurisiurandi.C.de testi.cum multis si.hoc aũt qđ pertinet ad cãm appellationis non est mei officij. Jđ vlterius non insisto:sʒ placuit h̄ addere: q2 mihi indignum videtur q̄ culpa hebrei q nõ bene custodiuit pignus iuuet ipsũ hebreũ ⁊ noceat dicto domino Ludouico qui putauit sibi sufficere oblationẽ extraiudicialem. Laus deo.

¶ Institutio fcã sub istis ṽbis istituo filios ⁊ nepotes quõ intelligatur.an.s.ordine successiuo vel omnes insimul.

Consilium. ccxxxj.

In nomine dñi nostri

iesu xpi. ¶ Uisis scripturis sub sigillo transmissis ad nos Petrũ đ vbaldis ⁊ petrũphilippũ de corneo.J.U.doctores perusinos in cã vertẽte corã dño p̃ itre ciuitatis castelli inter ser Angeluʒ ser Baptiste curatorẽ ⁊ curatorio noĩe filij ser Francisci ser mariotti ex vna parte agentem.⁊ Eliseum ⁊ Lucantonium Blaxium dominum paganum auoliarum ⁊ perantoniũ ex altera pte cõuentos ⁊ diligẽter põderatis libello ⁊ actis cãe ⁊ allegationibus vtriusq3 partis.

a ¶ Pro decisione pñtis consultationis: q2 pars agentis se fundat in instõne ⁊ substitutiõe factis de pertrãcisco ⁊ eius filijs ⁊ filiabus i testõ domine Elisabette auie paterne dicte Elisabette agẽtis. Discutiẽduʒ ẽst ante oia de virtute dicte instõnis ⁊ substitutiõis. Ex qua discussione depẽdet nostro iudicio decisio p̃sẽtis consultationis. circa q̄ licʒ videatur prima facie dicendum q̄ dicta Elisabetta filia dicti perfrancisci cẽseatur instituta in dimidia. Et sic vigore instõnis ad eam pertinere videatur iure directo tanq̄ simul inuitata cũ perfrancisco eius patre prout ipsa presupponit in eius libello ⁊ conatur probare ⁊ presupponit eius aduocatus necnõ aduocatus partis aduerse in contrarium insistit.

b ¶ Natura.n.copule est pariter copulata inuitare.l.si mihi ⁊ titio de verbo.obli.l.reos.§.cũ in tabulis de duo.reis.etiam qñ inuitanẽ pater ⁊ filius:vt est tex.⁊ i.c. Raynutius đ test. ⁊ l.si qs titio.⁊.l.si mulieri cũ liberis.ff.de vsufru.recte.q̄ ⁊ generaliter voluit Jac.de raue. ⁊ sic ẽt si ɔcurrit debitũ naturale ⁊ timor ne testm̃ rũpat̃ s̃m eum:quẽ sequit̃ Jmol. in d.l.gallus.§.quidã recte. ⁊ hoc ꝑpterea naturaʒ copule que est vt copulatiue censeant̃ simul ⁊ equal̃r inuitati put.ñ.deductũ est.⁊ p.l.codicillis.§.instituto.ff.de leg.ij.s̃m eum.

c ¶ Et maxime hoc procedere vr̃ q2 testatrix adiecit clausulã equis portionibus que vr̃ superflua si referat̃ solũ ad filios vel filias:q2 ẽt sine dicta clã censerent̃ inuitati equis portionibus operat̃ aũt si refert̃ ẽt ad perfranciscum.

d ¶ Quia qñ vnus nominat̃ noie ꝓprio ⁊ plures nominant̃ nomine collectiuo oẽs nominati noie collectiuo habent̃ ꝓ vno vt tantũdem recipiant quantum ille solus nominatus nomine proprio.l.si pater de vul.⁊ pup.⁊ in.l.si titius.ff.de here.insti.⁊ in.l.plane in prin.de leg.ij cum simi.

e ¶ Fallit qñ ẽ adiectũ q̄ eque succedãt. Nã tũc instãtiũ succedit qlibet ex nominatis noie collectiuo inquãtũ succedit solus nominatus noie ꝓprio vl̃ noie appellatiuo:vt ẽ tex.no. in.l.interdũ.ff.đ here.insti.pari rõne ⁊ fortius dicẽdũ ẽ vbi adijciunt̃ verba equis portionibus:vt ergo dicta ṽba aliqd operent̃ vt decet per.l.si quãdo de leg.j.⁊.c. si papa de priui legijs.li.vj.intelligantur relata ẽt ad perfranciscum. Et q2 non possunt filij vel filie equis portionibus cum perfrancisco succedere si censerẽtur inuitati ordine successiuo.iđ cẽseantur simul inuitati filij ⁊ filie cum ipso perfrancisco q̄ ⁊ videtur constare ex alio.

f ¶ Quia subditur in dicto testõ ⁊ eos inuicẽ substituit que verba tanq̄ in fine posita referẽda videnẽ ad oia p̃cedẽtia.l.talis scriptura de lega.j. ⁊.c. scđo requiris.⁊.c.inquisitioni de appel.cũ si.⁊ sic referenda videnẽ etiam ad perfrãciscum superius institutum. Sed inepta esset substõ perfrancisci.facta suis filijs si filij censerentur inuitati ordine successiuo vt de se constat:iđ censeant̃ inuitati simul cum perfrancisco eoꝝ patre.⁊ per ɔñs ad dictam isabettã censeat̃ delata hẽditas dicte isabette auie etiam in vita dicti perfrancisci ⁊ per ɔñs dicta isabetta ex persona sua:vt heres pro dimidia potuerit agere prout egit ad dictam dimidiam iure institutionis ⁊ vigore dicte substitutionis facte dicto perfran.ideo videtur q̄ portio que fuerat delata.d.perfran.debeat̃ dicte isabette ex substõne fideicõmis.detractis tñ detrahendis.

g ¶ Predictis tñ nõ ob. ɔtriũ putamus de iure respõdendũ vʒ q̄ dicta instõ ⁊ substõ alr̃ sint interpetrãde.ita q̄ cẽseant̃ euanuisse.adeo q̄ eoꝝ p̃textu nihil hereditatis p̃dicte ad eã deuolutũ censeat̃ qñ.n.instituunt̃ filij ⁊ eoꝝ nepotes nõ cẽsent̃ simul inuitati filius ⁊ nepotes. Sʒ ordine successiuo h̄ est q̄ si filius non superit tpe delate hẽditatis.⁊ sic non erit hẽs.tũc cẽseant̃ instituti nepotes.l.gallus. de lib. ⁊ posthu.

h ¶ Cõcurrũt.n.tũc ordo scripture ⁊ ordo charitatis ⁊ debiti naturalis ⁊ timor ne testm̃ rumpatur agnatione nepotum quasi posthumoꝝ.argu.d.l.gallus.§. quidem recte prout ibi firmant glo.Dy.Cy.And.de pi. Barto.Bal.⁊ Ange.q̄ ⁊ tenet ibi Pau.de cast.dicẽs doc.ita tenere.⁊ ita tenẽt cõiter doct.excepto Jac.de are.s̃m Jmo.ibi idẽ si solus ordo charitatis ⁊ affectiõis adesset.puta si instituo fratrẽ meũ ⁊ suos filios.argu.l.generaliter.C.de insti.⁊ substi.⁊.l.lutius.ff.de here.insti.s̃m Bar.lʒ hoc vltimũ nõ sit expeditum:q2 plurimi doc.tenẽt in hoc ɔtriũ:sed nõ curãdum in casu nostro:q2 sumus in terminis in quibus concurrit ẽt ordo debiti naturalis ⁊ timor ne testm̃ rũpat̃:q2 debet̃ legitima filio ⁊ ipso filio decedẽte in vita matris superstite nepote ⁊ ex ipso filio debet̃ legitima ipsi nepoti tenẽti primũ locum ⁊ si nõ instituitur rũpit testm̃ per.§.aliud quoq3 capl̃m in auc.vt cũ de appella.cog.⁊ insti.de sena.consul.orfi.§.j.

i ¶ Et maxime hoc dicendum vr̃ in casu isto:q2 nõ ẽ verisile q̄ voluerit perfrãcisco vnico filio equiparare futuras filias ipsius perfrancisci:maxime cum inuitauerit etiam filias nõ legitimas ⁊ que non solẽt esse ita dilecte prout legitime maxime in concessione bonorum.

k ¶ Nõ.n.solẽt pariter inuitari filie non legittime ꝑut filius masculus legittimus ⁊ naturalis ⁊ arg.a solitis ⁊ a cõmunit̃ accidẽtibus bonũ est in iur̃ vt no.gl.in.l.j.C. de arb.⁊ glo.⁊ Bal.in.l.neq3 natales.C.de ꝓba.⁊ glo.⁊ doc.l.non hoc.C. vñ legi. Et in re dubia inspicitur q̄ est magis verisimile.l.in obscuris inspici.ff.de reg iur.⁊.c.inspicitur co.titu.li.vj.

l ¶ Concurrit ẽt in casu isto:q2 dictus perfranciscus tpe testi non habebat aliquos filios. vt pʒ ex processu. Nec solet esse par affectio erga filios non natos prout erga natos. Accedit ẽt q̄ si filij perfrancisci censerent̃ inuitati simul cuʒ perfrãcisco equis portionibus adeo q̄ si fuissent ex eo nati duo filij vel filie dictus pfranciscus nõ potuisset succedere vltra quã in tertia parte per.d.l. interdum.in princi. Et q2 donec erat in dubio quot filij erant nascituri in consequẽtiã eẽt in dubio quota pars esset ad eũ delata.⁊ sic in quota pte hereditatis posset succedere. Et semp donec viuebat poterat dubitari ne filios procrearet.⁊ ɔñr cõtinuo fuisset incerta portio hereditaria ad eum deuoluenda.

m ¶ Quia semp de futuris est incertũ apud naturã naturataʒ ⁊ ɔñter apud legẽ.l.respiciẽdũ cũ.l.seq.ff si cert.pe.⁊.l.cum quidã.§.iuũ ver.ita.⁊ cum vnũ a contrario sensu.ff.de acq. here.⁊ qđ ibi per Bar.qui vult per illũ tex. q̄ donec est incertum que portio hereditatis deuoluẽda veniat ex eo:quia plures filij nasci pñt nõ põt queri hereditas nec mediante iuris dispõne vt in his qui sunt hẽdes ipo iure:vt sui nec in alijs q mediãte additione fiũt heredes p illũ tex. s̃m eum:⁊ est rõ q2 si semel efficeret̃ heres incerta quota puta in tertia parte:q2 duo filij essent nati si postea alij nascerent̃ debuissent succedere in eorũ ratis q facere nõ possent.q2 q semel fuit heres nõ põt desinere esse heres ex dispositiõe tex.tertia toꝝ.l.ei q soluẽdo.ff. de here.insti.iuncta.l. q̄ de tota.ff. de rei ven.cũ cõcor.⁊ sic sequeret̃ incõueniens ⁊ quodã absurdũ q̄ dictus perfranciscus non potuisset succedere ante infirmitatem ex qua decessit:q2 semper erat possibile ex eo posse nasci filium ex cuius natiuitate portio sua veniebat diminuẽda q̄ ꝑfecto est penitus alienũ a mente testatricis.⁊ est quodãmodo absurdũ.iđ adhibẽda vr̃ interpetratio p quaʒ deseruiat̃ menti testatricis que verisilr̃ fuit q̄ perfrãciscus frueret̃ bonis ipsius testatricis ⁊ nõ impediret̃ ea ɔseq saltem vltra legitimã pp dubiũ futuroꝝ filioꝝ cũ p̃cipue volũtati testatoris inherẽdũ sit.l.in ɔditionibus p̃mũ locum in prin.de ɔdi.⁊ demõ.⁊.l.cũ virũ.C.de fideicõ.⁊ dicit Bal.in l.cũ quidã.C.de ser.neces.here.insti. q̄ iudex dʒ sequi volũtatem testõris ꝑut venator sequit̃ leporeʒ Jsta rõ astringit q̄ verba illa equis portionibus non referantur ad perfranciscum q̄ ẽt ex alio dicẽdũ ẽ:q̄ dicta ṽba sunt posita in medio capl̃i instõnis filioꝝ ⁊ filiaꝝ. Jdeo solũ illud caplm determinãt.l.iij.§.si filius de libe.⁊ posthu.

n ¶ Et sic

n ¶ Et sic multa ꝯcurrunt quibus trahi debemus ad inter petrandū ꝙ filie ꝛ filie ꝑfrancisci cēseant̄ inuitati ordīe suc cessiuo.s.p̄rio ꝑfranciscus solus deinde filij vel filie: ꝛ licet in ꝯtrariū posset adduci ꝙ quo ad filios vel filias nō legittias nō cadit debitū naturale: nec timor ne testm̄ rumpat̄ cum filio nō legittio nō debeat̄ legittima nec preterit⁹ rumpat testm̄ vt est glo.no.in.l.j.§.j.de ꝯtab.vt no.bald. ꝛ Ange.in d.§.qdā recte dicentes.ꝙ si pr̄ instituit filiū naturalē ꝛ ne poteᷓ:q: cessat dbitū nāle ꝛ timor ne testm̄ rūpat.Jō simul censentur inuitati pro quo Jmo.ibi allegat.d.c.Raynuti⁹.

o ¶ Jtē nōvr̄ ꝙ testōr habuit respectū ad ꝯsiliū galli.ex quo preterijt neptes extātib⁹ nepotib⁹ masculis:nihilomin⁹ ex quo in filijs masculis p̄rio institutis iminebat debitū nāle ꝛ timor ne testm̄ rumperet̄ si erāt legitimi eo casu militat ꝯsiliū galli ꝑpterea suadet̄ eo casu ea iterpetratio ꝙ ordie successiuo.ꝛ qꝛ ineōueniret ꝙ i filijs masculis legittimis ea iterpetratio adhiberet̄.ꝛ in ceteris min⁹ dilectis iterpetra ret̄ ꝙ venirēt simul vl̄ ꝙ simul venirēt filij nō legittimi.vbi legittimi nō venirēt ꝙ viderēt absurdū ꝛ a mēte testatricis alienū.Jdeo quo ad omnes eadē interp̄tatio adhibeat̄ ma xime ꝯcurrentibus alijs coiecturis ꝛ rōnibus.s̄.adductis.

p ¶ Preterea forte statutū non inuitat filias extantibus fi lijs:ꝙ statutū memini me legisse ꝙ licet faciat mentionem de dotibus. tamen vidi Pau. de ca. consulentem interpe trari dictū statutum ꝙ etiā filia non dotata excluditur.Sꝫ dꝫ dotari ꝙ si ita est in filiabus nō inuitatis in dicto testō nō cadebat debitum naturale ꝛ timor ne testm̄ rumpetur.

q ¶ Jnsuper est ponderandum ꝙ dicta Jsabetta neptis fuit ꝯcepta post mortē dicte Jsabette testatricis ꝛ saltē si filij vl̄ filie ꝑ frāci.censerent̄ inuitati simul cū dcō ꝑ frācisco vide rent̄ inuitati filij vel filie q̄ essent i rerū nā tempore mortis ipsi⁹ testatricis ꝑ ea q̄ habent̄ i.l.si cognatis.ff.d reb.dub. vt habet̄ ꝙ si inuitant̄ cognati testatricis itelligunt̄ inuitati illi q sunt cognati tpe testi vl̄ tpe mortꝭ testatricis.si vo iui tant̄ cognati vl̄ filij cuiusdā tertij intelliguntur de cognatis vl̄ filijs tpe testi. Vn̄ in ꝑposito cū iuitent̄ filij ꝑphilippi. cum conditiōe si erūt nō absurde censeant̄ inuitati illi qui erūt tempore mortis testatricis attētis saltē alijs rōnibus ꝛ ꝯiecturis.s̄.ꝑōderatis.Ex quibus omnibus putamus co cludenduꝫ esse ꝙ dicta isabetta non censeatur inuitata vi gore dicte institutionis non obstātibus adductis in ꝯtriuꝫ que satis patent sublata per adducta.s̄.hac parte.

r ¶ Non.n.obstat propria vis copulatiue quia multotiēs re ceditur a ꝑpria in verborum ratione subiecte materie vel rōne verisilis mentis testatoris vt contingit in terminis in quibus loquit̄ glo.ꝛ doc.in.d.§. quidam recte ꝛ in iuribus allegatis in illa glo. ꝛ.l.gnāliter.C. de insti. ꝛ substi. ꝛ in.l. cum pater.§.a te peto.de lega.ij.ꝛ in.l.heredes mei.§.pero ad trebel.ꝛ in.l.j.C.de secū.nup.ꝛ in.l.si incestu.C.d incest. nup.ꝛ in.l.j.C.de natu.libe.in quibus lex vocat plures per sonas per copulatiuam:tñ inuitantur ordine successiuo.

s ¶ Nec obstat.d.l.codicillis.§.instituto:quia non exprimit ibi rex.ꝙ nepotes ꝛ filius simul inuitentur nec de hoc erat ibi q̄stio.Et dico ꝙ ibi ꝯstaret ꝙ simul successerit ꝑut ibi vr̄ innuisunt ibi alia verba in testamento ex quibus illud resultare potest: videlꝫ ibi sed manē eas firmas simplices filijs ꝛ nepotibus ꝑ vniuersum tempus non enim eēnt fir me filijs ꝛ nepotibus ꝑ vniuersum tempus si censeretur fa cta institutio ꝓm ꝯsilium galli summi ēt ex verbis alijs te stamenti que subdunt̄ ibi in lr̄a. Nec etiam obstat.c. Ray nutius:q: ex quo ibi institutione pupillari facta per patrem filio impuberi in qua instituit alteraꝫ filiam ꝛ eius sobolēꝫ ꝛ consequenter sororē impuberis in qua non cadit timor ne testamentum pupillare rumpatur nec debitum naturale per.l.papinianus.§.sed nec impuberis.ff.de inofficioso te stamento.ideo non mirum si ibi non inuitātur ordine suc cessiuo attenta communi opi.de qua.s̄.

t ¶ Nec ēt obstat substitutio facta in dicto testō: quia dicta substō reciproca seu breuiloqua inter ipos filios ꝑfrancisci ꝛ nō iter ꝑfrācis.ꝛ filios eēset̄ fcā.ꝛ sic relatiuuꝫ eos refert ad p̄xia ꝛ sic ad vbū filios.nō āt referat̄ ad oia ꝓcedētia ꝑ quo facit:q: parit̄ substō reciproca ꝛ breuiloq̄ ē fcā filiab⁹ ꝑ vbū eas ꝙ relatiuū eas qꝛ femininū ñ pt̄ referri ad ꝑfrāci.

u ¶ Et quibus remanet ꝯclusio ꝙ dcā Elisabetta nō censet̄ inuitata vigore dicte instōnis ex quo ꝑ Frācis.fuit hřs ꝛ sic hꝫ succūbere ex primo capite petitiōis ꝙ fundatur in.d.in stōne similiter hꝫ succumbere in ꝯo capite petitiōis ꝙ fun datur in substōne. Nam dcā substō fuit fcā inter ipsas fi

lias nō fuit facta francisco ꝓm.s̄. deducta. Et dato ꝙ fuis set facta ēt ꝑ Frācisco nihilominus non foueret iustitiam.

x ¶ Tū qꝛ substō breuiloqua simplr̄facta iterpetrat̄ directa ꝛ nō fideicōmissaria.l.nō h̄ iure.ꝛ.l.luti⁹.ff. de vul.ꝛ pup. ꝛ.l.hēditatē.C.e.ti.lꝫ i his termis bar.al's videat̄ velle i.d. §.qdā recte.Si aūt tenem⁹ ꝙ sit sola directa tūc expirauit ꝑ aditionē ꝑ frācis.l.post aditā.C.de ipup. Si aūt tenem⁹ ꝙ dcā Jsabetta fuerit onerata substōne fideicōmissaria.Et tūc nō facta restōne saltē vbo ab hr̄de nō cōpetit sibi ius i bonis hr̄ditarijs.l.j.in ꝑn.seu.§.j.ꝛ.l.restituta.ff. ad treb. ꝛ.§.restitutā isti.de fideicō.hr̄di.cū si.Jdcirco cū nō ꝑsup ponat̄ fcē restitutio hr̄ditatis ꝑ heredē vel ipso iure non potuit agere ꝯ possessores bonorū hereditariorum.

y ¶ Nec pōt libellus substētari virtute generalis cl'e petēs sibi ius ꝛ iustitiā ministrari:q: restō hereditatis hꝫ fieri ꝑ hr̄dē ꝛ si fuit actū ꝯ hr̄dē:sꝫ tertios possessores q nō po terāt hr̄ditatē restituere.Jō ēt ex hoc capite substōnis nō potuit niti dicta Jsabetta. Ex qbus restat ꝙ pres iudicis sunt in absoluēdo dictos reos cōuētos ab oibus ꝛ singu lis deductis in libello dicte Jsabette ꝛ cōdemnādo dictā Jsabettā in expēsis tāq̄ temere litigantē ꝑ dimidia ex ca pite substōnis ꝛ absoluēdo ꝑ alia dimidia ab expēsis quas tenuis egit ex ꝑmo capite ꝑ alia dimidia.q: nō iminet me diocris dubitatio qualr̄ dicta instō sit interpetranda.

3 ¶ Cōfert ad suprādictā ꝯclusionē:q: lꝫ ꝑ parte dicte Jsa bette ꝑhet̄ ꝑ.v.testes ꝙ bona q̄ in libello petūt fuerunt possessa ꝑ dcām Jsabettā testatricē tpe ei⁹ ꝛ vsqꝫ ad tps ꝛ tpa sue mortis. Et ꝙ remanserint in eius hr̄ditate: tñ ex aduerso ꝑ pte ꝯuentoꝝ fuit sitr̄ ꝑ alios.v. testes legitime ꝑbatuꝫ ꝙ dictus perfranciscus possedit dcā bona tpe ei⁹ vite:ꝛ vsqꝫ ad tps ꝛ tpa sue mortis ꝛ in eius hereditate re manserunt ꝛ ꝙ possedit etiam in vita dicte Jsabette testa tricis:ꝛ tñ ambo nō potuerūt isolidū possidere.l.iij.§.ex ꝯ rio.ff.de acquir.pos.Jta ꝙ vr̄ ꝙ alter eoꝝ censeatur posse disse iure familiaritatis ex quo erant mr̄ ꝛ filius ꝛ nō con stat precisse quis eoꝝ foret verus possessor ꝛ q possederit iure familiaritatis. Et ideo vr̄ ꝙ ꝑbatio Jsabette reddat̄ in hac pte aliqualr̄ dubia:ꝛ in re obscura sequi dꝫ absolu toria in regula cum sunt partiū iu.vj.cū ꝯcor. Laus deo

¶ Testm̄ an ꝛ qn̄ ex eo reddat̄ inualidum:q: aliq ex testi bus testārijs dicant ꝙ testōr nō disposuit ea que in testō reperiunt̄ scripta.Jtē an sitr̄ ex eo reddat̄ nullū:q: testōr ꝑprio motu non nominauit heredeꝫ:sed confirmauit illū quem sibi nominauit notarius.

Consilium. ccxxxij.

In noīe dñi nostri iesu christi. ¶ Diu est ꝙ al's cōsului super hac causa anteq̄ testes fuerint in cā examinati ꝑsupponebatur ꝙ testes ꝯdicebant instrō. Jtē ꝑsupponebat̄ ꝙ testōr nō noiauit noia hr̄dū.Jtē ꝑsupponebat̄ ꝙ nō appareret virū ꝯfis in vē tre mr̄is substitute esset viu⁹ ꝛ mortuus.ꝛ ꝑpterea ꝯclu debā ꝙ instrm̄ tanq̄ falsum nō ꝑbaret ꝛ sic testm̄ nō ꝑ baret ꝛ isup lꝫ ꝑbaret̄ eēt nullū:q: testō: palā ñ nominauit noia heredū. Jdcirco hereditas deuoluta erat ad instuu tos in p̄rio testō vl̄ si primū testm̄ nō subsistebat ad succes sores ab intestato. Jtem ꝯcludo in dicto cōsilio ꝙ dato ꝙ testm̄ valuisset nihilominus:q: in dicto testō fuerūt insti tuti posthumi si venerint i lucē ꝛ mr̄ substituta si nō vene rit ad lucē seu si posthumi decesserit dcā mr̄ decedēs ante q̄ ꝯstaret an posthumi eēnt nasci turi necne nō transmisit hr̄ditatē nec fideicōmissuꝫ vt lati⁹ hec i dicto ꝯsilio ddusi.

a ¶ Jn p̄ntiaꝝ aūt videndū est testibus examinatis an attes statiōes reprobēt instrm̄ attento ꝙ lꝫ qdeꝫ testes ꝯdicant instrō tñ plures testes referūt se ad testm̄.ꝛ sic vr̄ testm̄ approbare.Jtem testes probant ꝙ lecto ꝑ notarium testō corā testib⁹ fuit a notario testōr interrogat⁹ an vellet ita te stari ꝛ illud eē suū testm̄.ꝛ ipe testōr rn̄dit ꝙ sic ita ꝙ imi net dubitatio an valeat testm̄ ac si ore ꝑprio nominasset ꝛ sic cesset scđm fundamentuꝫ factum in consilio.

b ¶ Jtē ps aduersa conatur probare ꝙ puer existens in ven tre mr̄is fuit mortuus per aliquos dies ante morteꝫ mr̄is ꝛ hoc inotuit matri:adeo ꝙ potuit adire ꝛ trāsmittere he reditatē vigore dicte substōnis.ꝛ maxie trāsmittere potuit si substō fuit fideicommissaria ex quo certum erat posthu

mum non futurum in lucem venturum. et per hoc pars ad uersa conatur euitare vltimum fundamentum factu in con silio super his itaq; est insistendum quid iuris.

c ¶ Capiendo primu sup quo lz videat prima facie dom q stadu sit dicto instro no obstate q in instro cotineat q te stator reliqt dne Angeline ei9 vxori ei9 bona mobilia r iura r actioes. Et duo testes testarij deponat q no reliqt iura r actioes nec potuisset reliquere qn ipsi testes audiuissent r sicr ide videat deponere dnicus sanctutij testis testarius r pariter tres testes videant deponere c instrm. Nihilomi nus eis no ob. videat dom q stadu sit istro. Attento q quat tuor testes inducti p pte q nitit ex instrumeto videat de ponere p instro cu se referat ad testm scriptu mau ser An tuini q pfecit instrm testi r qn aliq testes deponut c istru metu. Et aliq p instrumeto pualet ceteris parib9 testes de ponetes p istrumeto put voluit bar. in. l. j. in fi. ff. q testa. ape. r bal. i. l. in exercedis. C. de fide instr u. r doc. in. c. cum Joanes heremita. extra. e. ti. quinimo etia si plures testes deponeret c instrumetu q deponerent p instrumeto stat instrumento puta si duo testes deponunt cotra instrume tum r vnus pro instro preualet instrumentum cum vno te ste prout pcludit Jmo. in. d. c. cum Joanes heremita quez refert r sequitur ibi super glo. in additione magna prece ptor meus. d. Benedictus capra cum igitur sint in casu no stro plures testes q se referunt ad testamentu scriptu ma nu dicti notarij q testes deponentes cotra instrumentu: ideo videtur q probatio instrumenti preualeat.

d ¶ Et insuper no est expeditu q duo testes deponentes c instrumetu pualeant instrumeto q: Bal. post Nicolau de matarel. in. d. l. in exercedis. dicit q duo testes deponetes cotra instrumetu tacitu valet quatu instrumetu r e c r gl. ibi r in. §. ite verboru institu. de ver. ob. r in. d. c. cu Joan nes heremita dicant q si duo testes pbant c instrumetuz no reprobat instrumetu etia si a nullo teste iuret r Simo vicen. Jac. de rauen. Pe. r Cyn. in. d. l. in exercendis di cunt no posse dari circa hoc certam doctrinam. Sz totum remittendu in arbitriuz iudicis qui habet considerare au ctoritatem r coditionem testium r conficietis scripturam autentica r similiter Innocen. Joan. an. dominus Anto. cardi. flo. Jmo r Panor. in. d. c. cum Joannes heremita di cunt q remittitur arbitrio iudicis vtrum preualeat dicta duorum testium deponentium contra instrumentuz an ve ro ipsum instrumentum. in casu autem nostro duo tantuz testes videnf concludenter probare contra instrumentuz. Na tertius testis in contrariu ponderatus deponit q no interfuit in principio testameti r potuit ptingere q in pn cipio testi testator reliquerit dicte sue vxori iura r actio nes r pbatio necessario no concludens probantem no re leuat. c. in pntia. de pba. r. l. non hoc. C. vnde legi. Rema nent ergo duo testes nec apparet q sint omni exceptione maiores r fidedigni prout videtur requiri in testibus de ponentibus ptra instrumentum prout voluit Bar. in. d. l. j. in fi. ff. que te. ap. r bal. i. d. l. in exercedis allegado. l. opti ma. C. d pbe. r comit. stipu. Jo ptes iudicis videnf esse in arbitrado q fides sit adhibenda dicto instro non obstan. dictis testium deponentium contra instrumentum.

e ¶ Nihilominus his no ob. pzium puto de iure rndenduz vz q dco instro no sit fides adhibenda. Attento maxime q dicti primi duo testes deponentes c instrm sunt testes instrarij r de numero requisito in solemnitate instri super testo pfecti. Qn. n. testes instrarij de numero requisito c dicunt instro hr in iuribus palleg. q faciant vacillare fi dez instri et no reqsito q sint oi exceptione maiores. patz quia doc. volunt q si tm duo testes sint descripti in instro r vnus dicit se non interfuisse facit vacillare fidem instri adeo q non probat Et tu constat q vnus solus testis no pbat. l. iurisiurandi. C. de testi. cu multis concor. r facit ro q: fides instri fundatur et in testibus in instro descriptis. Jdeo si fides testium cessat pp pzium dispositionem: ideo impedit fides instri et si testes non sunt oi exceptione ma iores. cum igit in casu nro duo testes instrarij q no appet q laborent aliqua suspitione pdicant instro vr q tollant oem fidem instri. Et maxime q: hnt tertium testem incon teste qui deponit q interfuit testo qn notarius legebat in stitutionem postbumoru. Et relicta facta angeline vxori r deponit q reliquit bona mobilia r vsumfructu in bonis stabilibus r non reliquit iura r actiones.

f ¶ Et lz ipe testis no interfuerit in prin. testi prout ipe de ponit: r tunc potuerit relinquere iura r actiones. tn no est verisimile: cum q: in instro est descriptu relictu iuru r actio num post relictum rez mobilium r ante relictum vsufru ctus rerum stabilium. Et in eodem pzextu verborum: ideo tunc censet factum relictum iuriu r actionum si factuz fuis set. Et ideo cuz dictus tertius testis fuerit pns relictis fa ctis de rebus mobilibus r de vsufructu rez stabiliu pari ter fuisset pns relicto iurium r actionum si factum fuisset.

g ¶ Preterea sm tenore instri dicta angelina fuit substituta postbum9 in bonis mobilib9 iurib9 r actiolb9 r vsufructu stabiliu nec solet pus fieri substo q isto. Cu substo sit scbs gradus instonis i. l. j. de vulg. r pup. nec solet secudus pce dere pmu r arg. a solitis r coiter accidetib9 bonu e in iure r vt no. gl. in. l. j. C. de arbi. r gl. r bal. in. l. neq; natales. C. de pba. r. gl. r doc. in. l. no hoc. C. vn cogna. facit. l. fi. C. de fide iuf. r. l. q si nolit. §. q assidua. ff. de edil. edic. cu pcor. Et sic tres testes censent et pzij instro p quoz dictis plurimu ad miniculat q: sunt examinati in hac ca tres alij testes: vnus vz pduct9 p parte pauli ipugnatis instrm. Et duo p parte aduersa. r tn oes deponut q dict9 notari9 du legebat testm legit q reliqt angeline bona mobilia vsumfructu rez stabi liu in vita sua r post ei9 morte disposuit ad pias cas r nul lus deponit de relicto facto de iurib9 r actionib9. r est veri simile q put dicti testes oes recordant d oib9 alijs relictis que sunt plura. Jte salte aliqs eoz recordat9 fuisset d relicto iurium r actionum. r maxime q: alij quattuor testes exami nati super lris monitorijs deponunt de institutione fca de postbumis: de qua etiam omnes supradicti testes depo nunt r subdunt dicti alij quattuor testes de substone fca dicte dne angeline in bonis mobilibus. Et de relicto eide facto de vsufructu bonoru stabiliuz in eius vita r post mor tem r c. r pziter reperiunt decem testes examinati super di ctis relictis factis dicte vxori r omnes deponunt de bo nis mobilibus r de vsufructu bonoz stabiliu r de instone postbumoz r de substone facta post mortem vxoris in bo nis stabilibus r nullus deponit de relicto facto de iuribus r actionibus adeo q nullo pacto persuaderi potest q si te stator relinquisset et iura actiones q aliquis ex dece testib9 qui oes deponunt pticulariter de alijs relictis factis in dco asserto testo nullus ex decez testibus deposuisset de ipso re licto iurium r actionum. Et oes tradidissent obliuioni illa particulam testi attento q oes pariter recordant r no fue runt obliti de alijs partibus testameti quo fit vt instrm qte nus ptinet relictum iuriu r actionu non cotinet verisimile.

h ¶ Et dicti tres testes deponetes q no fuerit in dco testo relicta iura r actiones deponut verisilia r vero aptiora. Jo eoz dca pualet ar. tex. c. lz cam. de pba. r. c. in nra. de testi. r. l. ob carme. §. testes. ff. eo. ti. iucta. d. l. in exercedis. C. de fide instr. Adminiculat insup: q: vnus alius testis deponit q dcus notarius sibi dixit q vez est: q du legit testm non expssit iura r actioes cora testib9. Sz postea iunxit: quia te stator in camera declarauerat sibi suam voluntatez volendi relinquere vxori etiam iura r actiones ex quibus omnib9 intrepide concludendum est q credendum est testibus de ponentibus q tempore quo fuit lectum dictum testm non fuit dictum q relinquebat iura r actiones.

i ¶ Nec obstant adducta in contrarium non enim obstat q quattuor testes se referunt ad testamentum: tu et quia vna probatio referens se ad aliam non releuat vt auc. siquis in aliquo cum ibi nota. per doc. iuncta. d. l. in exercendis. assi gnant. n. docto. ronem: q: testibus r non testimonijs cre dendum est. l. iij. §. item diuus. ff. de testib9: tu et q: pdicti testes se referunt ad testm no aut ad instrm testi r pstat aliud esse instrm pfectum a notario aliud esse testm conditum a testatore lz scriptum manu notarij.

k ¶ Et isup et si se retulissent ad instrm testamenti ceserent se retulisse ad verum instrm q fuit scriptu in eoz pntia tpe pditi testi. no aut necessario essent referendi ad istud instrm q ostenditur r de cuius falsitate dubitatur. itaq; dictum instrm de quo agitur non iuuatur dictis attestationibus se ad testm referentibus. Et sic non ob. id qd in pzium addu cebat q testes deponetes pro instro preualent testibus de ponentibus c instrm: q: illud procedit qn testes deponunt idem q deponit instrm non aut qn testes non recordant r sic nihil deponunt de cotentis in instro sed se referunt ad instrm r multominus procedit quando testes non se refe runt ad instrumentum sed se referunt ad testm prout con tingit in casu nostro per supradicta.

l ¶ Nec et

l ¶ Nec ēt ob. ꝙ testes deponentes ꝯ instr̄m debent esse oī exceptione maiores: q2 istud pcedit in testibus non instrārys de numero requisito put sumitur ex dictis barto. in. l. j. in fine quēadmo. test. ap. Et in dictis doc. in. d. c. cum iohānes heremita. Preterea in casu nostro sunt plures duobus testibus ꝛ nō apparent aliqua exceptione minores ꝛ iuuātur alijs presumptionibus ꝛ adminiculis. s. deductis. Et ideo ex his interpide ꝯcludendum videtur ꝙ dicto instro falso in vna parte non adhibeatur fides in aliqua parte p ea que deduxi in alio consilio non repeto.

m ¶ Deueniēdo ad modo ad scdm̄. s. An dictū scdm̄ testamētū dato ꝙ pbaref p legittimū numerū testiū seu p instr̄m valeat vl' vicief ex eo: q2 testator nō explīsit nomi a heredū: sz lecto testō p notariū fuit testator iterrogatus. An vellet ita disponere an vellet illud esse suū testm̄ ꝛ testator rñdit ꝙ sic circa quā extrationē glo. in. l. iubemus. C. de test. rz ꝙ siqs interrogaf an tales instituat nominādo nomina ꝛ testator rñdet ꝙ sic ꝛ docto. vt plurimū eā sequanf tñ multi tenent contrariū vt Hy. in suis questionibus ꝛ Jacobus de aren. in. l. heredes palam in principio. ff. de testamen. ꝛ Nico. de mat. in. l. iubemus. C. de testa. ꝛ etiam Albe. Rapiensis prout refert Jo. and. in addi. specu. in titu. de test. §. j. ver. quid si is. ꝛ. d. Ant. in. c. cum tibi extra eo. tit. dicit ꝙ ipse Jo. sequitur hanc opi. ꝙ ꝛ dicit Pau. de cast. in. l. hac consultiss. ma. C. qui testa. fa. pos. alias si secus diceremus daretur materia fabricandi falsum.

n ¶ Quia infirmi mortis cogitatione turbati de facili applaudent omnibus ꝛ oibus de quibus interrogantur rñdent ꝙ sic: prout dicebat Albertus galeottii solent enim infirmi. maxime propinqui mortis de facili applaudere consanguineis ꝛ respondere ꝙ sic prout dicit ipse Joan. and.

o ¶ Et Saly. ibi distinguit dicēs ꝙ qñ sumus in dubio aūt instituit venientes ab intestato. ꝛ tunc res nō est suspecta ꝛ valet testamētū aut instituit alios nō successuros ab intestato: ꝛ tūc res ē suspecta nisi pdixerit testib9 ꝙ eēnt testes ꝛc. ꝛ gl. illa. l. iubem9 est itelligēda fz. l. quā allfat. allegat. n. d. l. hac ꝯsultissima. §. at cū humana fragilitas: q̄ loqf qñ ille q interrogauit scripsit prius testm̄ de eius voluntate ꝛ postea dum legit coram testib9. estatorē interrogauit. ꝛ ipse rñdet ꝙ sic put dicit Pau. de ca. in. d. §. at. cuz humana fragilitas ꝛ in. d. l. iubemus. alf. n. esset q̄dam suggestio ꝛ testatores grauati sepe ad remouendū molestias rñdent ꝙ sic fm euz in dictis locis: ideo ad remouendum falsitates concludendum est ꝙ tale testm̄ nō valeat fm eum in dictis locis.

p ¶ Qui in. d. §. at cum humana fragilitas dicit se ꝯsuluisse aretij ꝙ cū quidā fecisset testm̄ qdā ꝯsanguinei nō instituti fecerunt scribi testm̄ per quēdā notariū qui corā testibus postea illud legit ꝛ interrogauit testatorē vtrū vellet ita disponere ꝛ ille rñdit ꝙ sic tñ coclusit ꝙ nō valeret put ipse refert in. d. §. at cum humana fragilitas. ꝛ hec opi. mihi placuit legendo. d. l. iubemus in fi. cōis aūt opi. gl. bart. ꝛ doc. pcedat qñ ꝯstat ꝙ vult testari vel q2 rogat notarium vel testes ꝙ sint psentes testō vel alr ꝯstat ꝙ ea est sua intentio put alr constat in. l. Pamphylo. §. ppositū. de leg. ij. quē doc. ēt adducunt extratio aūt videbaf vtrum vicieretur testamentum ea rōne q2 testator nō nominauerit proprio ore prout requirebaf per dcām. l. iubemus. vnde procedat cōis opi. qñ cōstat de voluntate testatoris: alias secus ꝛ pro hoc multum in simili vrget. l. diuus. ff. de mili. testō. nam non requiritur rogitus testiū ad solēnitatem testi cum nulla solēnitas requiraf. l. j. ꝛ. l. ij. eo. ti. ꝛ. l. iij. ꝛ. l. milites. C. eo. titu. Sz requirif vt ꝯstent verba q̄ significāt institutionē esse plata aio testandi nō aio cōplacendi vel alio respectu lcr. n. nō h. p expedito ꝙ siqs citra aliā pparationē dicit ego te facio heredem vel similia vba ꝙ velit ita disponere. iō vult ꝙ nō valeat. iō multofortius infirmus interrogaf vis talē facere heredes si rñdet volo nō dz haberi p expedito ꝙ deliberate proferet illa vba aio ita disponēdi maxie q2 pōt cēseri dictū aio blandiēdi. Item timore ne relinquaf ꝛ careat oportunis seruitijs. Item vt euitet molestias.

q ¶ Cū q̄f in casu nostro nō appareat ꝙ dict9 notarius scripserit testm̄ de voluntate testatoris nec alr appet ꝙ testōr se alr pparauerit ad testādū ꝛ dictū testm̄ tendat principalr in fauorem vxoris: que ipsium infirmum morbo epidimie gubernabat ꝛ tempore lecture dicti testamenti ipsum tenebat. ꝛ sic stabat ad eius aures satis probabiliter ꝛ coniecturari potest ꝙ rñderit ꝙ sic: ad suggestionem vxoris. Et ne ab ea delinqueretur.

r ¶ Et maxime hoc psuaderi pōt si i prio testō fuerūt instituti venietes ab intestato. ꝛ facta fuit mētio d posthumis nasciturus vt arbitror ꝙ sic attēto ēt ꝙ non psumif de facili mutatio volūtatis. ar. l. cū qui mutatā. ff. de pba. ꝛ cois opi. doc. pcedat in casu quo appareat p alias circūstantias de volūtate testōris. Sed dubitaref de validitate testi ex eo. q2 testōr non nominauit nomina heredū ore pprio gl. enim quā doc. sequunf est posita in dicta. l. iubemus ita ꝙ persuadef ꝙ questio glo. intelligaf fm terminos illius. l. in qua testm̄ viciaf ppter defectuz solēnitatis etiā si pars fateretur illam fuisse voluntatem testatoris.

s ¶ Itē gl. allegat. d. l. hac ꝯsultissima. §. at cū hūana fragilitas. ꝛ. d. l. pamphilo. §. ppositū. vñ fz terminos illo9 iurū vf intelligēda vt dictū est: q2 dcā doc. itelligunf fz. ll. quas allegāt vt dicit bar. i. l. nō solū. §. liberatiōis verba. de lib. leg. ꝛ. l. cū quidā. ff. de his q. vt indig. ꝛ ita videnf intelligēdi doc. sequētes gl. ꝛ plurimi ex eis loquunf i notario vl' in illo qui scripsit testm̄ de voluntate testatoris.

t ¶ Et cōiter allegāt. d. §. ppositū ꝛ multi loquuntur in notario interrogante de quo notario iura plurimū ꝯfidūt ita ꝙ nō ē verisil'e ꝙ voluerit decipe testōrem salte si ex testō confidit instr̄m. ar. l. cū precibus. C. de pba. in casu aūt nro non est ꝯfidendū de notario cuius fides vacillat: q2 pbaf ꝙ falsificauit instr̄m dicti testi. arg. regule semel malus in vj. cū si. ita ꝙ pbabiliter teneri pōt ꝙ dcm̄ allertum test. m̄ nō teneat: lz fatēdū sit ꝙ hoc medium nō trāseat sine scrupulo. Adeo ꝙ lz inclinem in hāc ptem ꝙ ex hoc capite testamentū reddaf nullū ēt si pbaref per legitimū numerū testium ꝙ dictus notarius legerit ꝛ interrogauerit. Et ille rñderit ꝙ sic nihilomin9 testm̄ non valeat: q2 nō legitime censeat ꝯstare de voluntate testōris p supradicta nihilominus hoc nō firmo. Sed remitto iudicio habētis iudicare.

u ¶ Circa tertiū aūt. s. an sit pbatū ꝙ fet9 existēs i vtero dcē Angeline decesserat añ mortē angeline p aliquos dies ꝛ id innotuerit dcē angeline adeo q potuerit adire hereditatē dicti Cypriani in testō sibi relictā vigore substōnis psupposita validitate ꝛ legitiā ptatiōe testi vf pma facie dcm̄ ꝙ pdicta sint legitie pbata p tres testes: vz dñaz Dyanā dñaz Camillā ꝛ dñaz venātiā q̄ testis pmo deponit ꝙ. d. dña angelina dixit corā ipsius testib9 ꝙ fetus quē hebat in vtero erat mortuus: q2 p duos dies añ ipsum nō sentierat. Et dcā dyana ꝛ camilla deponūt ꝙ dcā angelina ita dixit p duos dies añ anteq̄ moreref. dicta aūt venātia no deponit de dcō de ipe. Itē deponūt dicte tres testes deponunt ꝙ dict9 fetus erat mortu9 ꝛ cognouerūt q2 tetigerūt corp9 dcē angeline q̄ hēbat dolores partus vt cognoscerēt an fetus eēt mortuus necne ꝛ q2 fetus nō se mouebat cognouerūt ꝙ fetus erat mortu9. ita dcā dyana ꝛ camilla deponūt de alio signo mortis dci fetus: vz ex fetore oris dcē Angeline. Ex qbus iudicant cognouisse dcē tres mulires ꝙ dcūs fetus erat mortu9. Itē vf ꝙ dcē tres mulieres pbenf tunc tpis fuisse matrone expente ꝛ pratice in huiusmodi.

x ¶ Credif. n. obstetricib9 ꝛ alijs peritis i eo9 exercitio: licet deponāt per vbū credit in. l. j. ff. de ven. inspi. ꝛ ibi per bar. ꝛ in. c. pposuisti. ꝛ. c. cām. de pba. ꝛ. c. fraternitatis. de frig. ꝛ malefi. cum si. iō vf ꝙ resultet legitima pbatio ꝙ dict9 fetus decesserit ante mortē dcē dñe angeline. ꝛ ꝯñter purificata fuerit ꝯditio dcē substitutionis ex quo erat impossibile fetum venire in lucē si prius erat mortuus ꝛ ex quo innotuerat dicte dñe angeline q̄ dixerat fetum eē mortuū vf ꝙ potuerit adire quasi sciret mortē fetus ꝛ sic ꝯditiōe substōnis extitisse cū nemo psumaf dicere nisi ꝙ i mēte gerit. l. labeo. §. idem tubero. de suppellec. leg.

y ¶ Et ꝯhebemēs opi. ꝯsona veritati causat facultatē adeundi. l. cū qdē. §. ꝙ dr. de acq. he. attēto ēt ꝙ dcā dyana ꝛ. d. camilla deponūt ꝙ dcā angelina dixit hñ socio dcm̄ fetū eē ꝯsecutā. vf pbata aditio cū pbef ꝙ dcā angelia possedit res mobiles dci testōris. ꝛ ꝯñter vf ꝙ hēditatē predictam adiuerit per ea que habētur. in. l. pro hēde. ꝛ i. l. geru. ff. de acq. here. ꝛ. in. l. j. C. de repudian. ꝛ abstinen. heredi.

z ¶ His tñ nō ob. ꝯtrū puto appta frōte ꝯcludēdū vz ꝙ nō sit legittie pbata mors dci fetus i vita dcē angeline: ꝛ isup dato sine pnudicio vitatis ꝙ fuerit legittie pbatū ꝙ dict9 fetus decesserit i vita dcē angelie. tñ dcā dña angelia nō cēsef adiuisse hēditatē pdcāz qnimo nec illā adire potuerit tāq̄ dubiā an fuerit sibi dlatā hēditas pp dubitatiōez an fetus in ventre existens viueret necne. lz. n. forte dixissz ꝙ fetus erat mortuus nō seqtur ppterea ꝙ de morte here-

vehementē opi. attēto q̄ dcē mulieres q̄ deponūt de dcis v̄bis ꝓlatis p̄ dictam Angelinā de morte dci fetus deponūt ēt q̄ ipsa noluit accipe aliqd ꝯferens ad suam infirmitatē ne acqreret aliqđ pctm̄ pp ipsum fetū: ꝓut hoc deponūt dicte dyana ⁊ camilla q̄ camilla deponit đ tpe q̄ a p̄ncipio sue infirmitatis vsq̄ ad noctē q̄ angelina decessit ⁊ Dyana depōit đ sero ⁊ de mane quo Angelina decessit: ⁊ sic post tp̄s dcā angelina dr̄ ꝓtulisse dicta v̄ba. itē dcā allegreza p̄ parte paule examinata deponit q̄ camilla mr̄ dicte angeline voluit sibi dare firmontanum ⁊ ipsa angelina noluit accipe ex qb⁹ appet q̄ ipsa dubitabat ne viueret fetus quē habebat in vētre. ⁊ ꝯñter dubitabat an eēt purificata ꝯditio sue substōnis. ⁊ ꝯñter an sibi eēt đlata hr̄ditas.

e ¶ Et dubitās an sit sibi delata hr̄ditas nequit adire. l. hr̄s institutus. ⁊ l. q̄ si dubitet. ff. de acqr. here. Nec ob. q̄ dyana ⁊ camilla deponūt q̄ dcā angelina dicebat q̄ bene sciebat fetum eē mortuū: q: potuit dicta v̄ba ꝓferre ⁊ alia de morte fetus fauore sui filij vt si contingeret eā decedere: ꝓut decessit nō apparēte đ morte vel vita fetus cēseaꝭ trāsmisisse hr̄ditatē quā trāsmittere nō poterat stāte dubietate vel ignorātia mortis ipsius fetus insup nō vr̄ q̄ aliquo pacto sit legittīe ꝓbatū q̄ dictus fetus decesserit i vita dicte angeline ex pluribus. ⁊ p̄mo q: nō vr̄ q̄ legittime ꝓbeꝭ q̄ dcē mulieres deponētes sup dcā morte ꝓbenꝭ perite in cognoscēdo fetū mortuū in ventre de dcā. n. eaꝝ peritia nullus deponit nisi dcē dñe dyana ⁊ camilla. dyana aūt deponit de se sola ⁊ non de camilla vel venantia lꝫ camilla deponat de peritia oīum dictarum trium mulierum tñ de peritia sua ⁊ de peritia dicte venantie non habet contestatē.

? ¶ Preterea lꝫ dicta Dyana đponat q̄ ē matrona p̄tica ⁊ expta i sibi exercitio qñ fetus mulieris ē mortu⁹ vl̄ viu⁹ in cā scie dixit q: est bñ p̄tica ⁊ experta obstetrix ⁊ ad q̄ꝫ plurimas mulieres accessit tpe eaꝝ part⁹: tñ nō vr̄ q̄ q̄libꝫ p̄tica ⁊ experiētia reddat quē peritū ⁊ maxīe in hmōi q̄ nō de facili percipiunꝭ ⁊ meo iudicio reqrūt p̄spicaciā itellectus. Nec vr̄ q̄ p̄tica mulierū de facili possit dare p̄itiā cognoscēdi fetū esse mortuū i vētre mulieris. Et lꝫ pcepetint aliqua signa vel postea viderint nasci puerū mortuū nō ꝓpterea appꝫ q̄ tpe illoꝝ signoꝝ fuerit mortuus. nam potuit mori i partu ꝓut sepe ꝯtingit. ⁊ ꝯñter p̄tica ⁊ experientia que solet cadere in obstetricibus nō vr̄ q̄ cōiter p̄beat peritiā in cognoscēdo fetū mortuū. ⁊ maxime p̄ tactū vētris: maxime momentaneū. Nā prout percepi docti medici profitenꝭ q̄ nō est signū sufficiens ⁊ ipsemet testes deponūt q̄ p̄ plures ⁊ plures horas potest tangi venter mulieres pregnantis non sentiri aliqs motus pueri: ⁊ tñ esse viuus ⁊ suadet rō: q: sepe contingit q̄ puer ⁊ homo post natiuitatē stat sine motu per aliquas horas: lꝫ sit viuus ⁊ fortius id contingere potest in puero existente in ventre.

f ¶ Cū itaq̄ dicti testes reddūt cām scie mortis dci fetus: q: tetigerūt ventrē ⁊ nō pceperunt aliquem motū fetus ⁊ nō deponāt q̄ tetigerit per aliquas horas. Jō dicta rō nō ꝯcludit ꝓut ꝯcludere dꝫ per ea que hn̄r in. c. in p̄sitia. đ ꝓba. ⁊ in. l. nō hoc. C. vnde cog. ⁊ l. testiū. C. de testi. Simil'r ⁊ fetor oris pōt cōtingere ex alio defectu q̄ꝫ ex morte fetus q: sepe ꝯtingit q̄ non solū infirmi: sed ēt sani habent fetorē in ore. Jtē dicte Dyana ⁊ camilla videnꝭ in eorū dicto suspecte tanq̄ꝫ loquētes per eūdē premeditatū sermonem nō verisil'r notū mulieribus nisi fuissent istructe a pte eas ꝓducente. Dum. n. deponunt super quinto articulo.

a ¶ Dicta Angelia dixit qual'r fet⁹ quē i vtero hēbat ⁊ spes futuri posthumi erat amissus ⁊ mortu⁹: illa. n. v̄ba spes futuri posthumi nō cadūt cōiter i sensū mulieꝝ. ita q̄ đ facili p̄sumiꝭ subornatio. ar. l. iij. §. tū magis. ff. đ testi. ibi p̄ eūdē p̄meditatū s̄monē. Preterea sunt tres testes q̄ sup p̄dictis deponūt q̄rū vna. s. venātia nō dicit se p̄itiā neq̄ p̄raticā vel expertā: ⁊ sic nō ē idonea testis deponēs de credulitate tanq̄ꝫ perita in arte. Jtē alia testis vꝫ Camilla non est idonea testis: q: deponit in fauorem nepotis ex filia.

b ¶ Et parentes non sunt idonei testes ꝓ descendentibus l. parentes. ⁊ q̄ ibi per Bal. ⁊ doc. C. de testi. ⁊ l. testis idoneus. ⁊ l. idonei. ff. eo. titu. ⁊ per bar. in. l. qui testō. §. quecunq̄. ff. de testi. Jtem ipsa est suo nepoti substituta ita q̄ potest verti in sui cōmodum ꝓpter spem substōnis q̄ spes est considerabilis argu. l. spem. C. de dona. cum simi. licet in matre ⁊ auia dicta spes sit parum in consideratione. ar. l. cum tale. in prin. de condi. ⁊ demon. iteꝫ dicta Dyana nō videtur idonea testis. Quia videtur posse redargui de falso: quia examinata super. xix. arti. deponit q̄ ex dicta dña angelina post mortē Cypriani nō potuissꝫ nasci aliqs posthumus qn ipsa testis vidisset. Et tñ dña alegreza deponit q̄. d. Dyana p̄ diem añ mortem dicte Angeline non exiuit cum dicta Angelina ⁊ dña Camilla interrogata de presentibus dixit vt. s. ⁊ per vnam diem ante mortem ⁊ in nocte qua decessit semper interfuerunt excepta Dyana que tpe mortis dicte Angeline fuit vocata a quadam ansuina ⁊ iuit in domum ipsius ansuine. Si ergo tpe mortis non interfuit quo tpe potuisset nasci posthumus ergo falsum est eius dictū quatenus deposuit q̄ posthumus nasci non potuissꝫ ex dicta Angelina qn ipsa vidisset. Jtē dicta Dyana deponit sup interrogatorio pauli q̄ añ vnū diē ante mortē dicte Angeline a principio infirmitatis dcē angeline p̄ prius introibat ⁊ exibat domum dicte Angeline. ⁊ ꝯñter tempore infra q̄ ipsa exibat ⁊ redibat domum potuisset nasci posthumus quia ipsa vidisset licet contrarium ipsa deponat.

c ¶ Jtem dicta Dyana super interrogatorio deponit q̄ per vnam diem anteq̄ꝫ moriretur dicta Angelina ⁊ in nocte sequenti qua decessit de mane ipsa Dyana semper fuit cum dicta Angelina ⁊ in hoc contradicit depositionibus camille ⁊ venantie. Jtem dicta Dyana examinata. s. quinto capitulo deponit q̄ dicta Angelina per duos dies antequā moreretur dixit q̄ fetus erat mortuus ⁊ q̄ ipsa tetigit corpus dicte angeline ⁊c. Et dat in contestes camillam venātiam ⁊ alegrezam. Et tamen ipsa venantia super interrogatorio pauli deponit q̄ ipsa steterit cum dicta Angelina p̄ diem ante eius mortem ⁊ nocte qua decessit ⁊ non per pri⁹ ⁊ sic non potuit esse presens tempore actus gesti per ipsam angelinam per duos dies ante mortem ipsius Angeline vel tempore tactus corporis dicte Angeline: ⁊ sic contrariatur dicto venantie. Et sic dicto camille ⁊ allegreze. ⁊ iō sibi non creditur. l. qui falsa vel varia. ff. de testi. c. ⁊ in ecclesia sutrina. de cā pos. ⁊ proprie. ⁊. iiij. q. iij. §. item qui falsa cum simi. ⁊ testi qui dicit falsum in vno non creditur ēt in alijs vt per Jnno. ⁊ doc. in. c. fraternitatis de hereticis ⁊ in. l. si ex falsis. C. de transac. videtur etiam ex alio argui dictum ipsius Dyane suspectum quia nimis animose deponere. dum deponit q̄ firmiter cognoscebat fetum esse mortuum: quia videtur q̄ etiam doctissimi viri ⁊ in predictis exptissimi de facili non auderent asserere se firmiter cognoscere esse mortuum fetum existentem in ventre. ⁊ cōsequenter non est adhibenda fides ipsi Dyane: nec ipsi camille predicta. Nec ēt dicte Venantie que non apparet q̄ esset perita in predictis. item laborat alio morbo. Que examinata super. xxv. articulo sup possessiōe rerū mobiliū ipsius Angeline dixit se nihil scire. Et in alio iudicio dixit q̄ ipsi Angelina tenuit ⁊ possedit res mobiles ipsi⁹ Cypriani interrogata in cā scientie dixit: q: predicta vidit ⁊ p̄sens fuit. Jtē in alio iudicio deponit q̄ anteq̄ꝫ infirmareꝭ dicta Angelina ⁊ postq̄ꝫ infirmata est semp stetit cum ea vñ videbat dum dictas res mobiles tangebat ⁊ de eis faciebat qcqd sibi placebat ita q̄ nō est verisimile q̄ predicta fuissent tradita obliuioni tam breui tempore ita q̄ nihil sciret tempore noue depositionis. Jtem q̄ est fortius examinata i hoc iudicio deponit q' ipsa Venantia stetit cum dicta Angelina per diem ante eius mortem ⁊ nocte qua decessit ⁊ non per prius ita q̄ aperte contradicunt dicte attestationes venantie ex quo primo deponit q̄ ante infirmitatem ⁊ postq̄ꝫ infirmata fuit dicta Angelina semper stetit cum ea. Et tamen apparet ex articulis ⁊ alijs attestationibus q̄ infirmitas dicte Angelie durauit per plures dies ita q̄ necessario conuincitur de periurio in primo vel in secundo iudicio ⁊ testi semel periuro non adhibetur fides. c. testimoniū de testi. ⁊ l. lucius. ff. de infa. ⁊. in. d. c. fraternitatis cum si.

d ¶ Ex quibus aperte apparet q̄ nulla ex dictis tribus testibus censetur legittima testis ⁊ insuper testes que deponunt ex peritia artis sue debent esse fidedigne ⁊ honeste: vt in. l. magistros. C. de profes. libe. x. ⁊. c. causa matrimonij. de proba. que qualitas dictarum mulierum non est probata neq̄ deducta quinimo mihi dicitur q̄ est deductū q̄ vna ex dictis mulieribus vt arbitror dicta dyana erat inhoneste vite ⁊ sic etiam ex hoc capite erat repellenda. Confert etiam ad premissa: quia allegreza in pluribus contrariatur attestationibus dictarum trium mulierum.

e ¶ Ex quibus oib⁹ intrepide cōcludēdū est q̄ nō sit legittime ꝓbata mors dicti fetus añ mortē angeline ⁊ nō ꝯstito de p̄oritate mortis non constat q̄ fuerit purificata cōditio

substōnis

substōnis.⁊ ꝯiter nec ꝯstat ꝙ transmiserit hereditatem vel fideicommissum ⁊ paria sunt non posse probari.l.duo sunt titij cum concor.de testa.tu.⁊ facit optime.l.q posthumus.ff.ad fille.facit ēt.l.negat lex regia.ff.de mor.inferē. Ex his ēt vr̄ iferēdū ꝙ saltē si aliud nō apparet stādū ē prio testō: ꝓut ⁊ dixi i alio ꝯsi.acta autē facta i h̄ iudicio n ꝑsunt neqꝫ nocēt pie cāe:qꝛ res iter alios acta.C. res iter alios acta in rubro ⁊ nigro:⁊.l.sepe.de re iudi.cū si.ideo ꝫ nouas ꝓba tiones iudicādū in ea critīō nūc nō insisto. Laus deo.

¶ Agens vt ꝯctus transactionis rescindatur tanꝗ̄ ex eo sit enormiter lesus. An ⁊ qūo sit audiēdus si non potest re stituere rem quam ex transactione recepit.

¶ Consilium. ccxxxiij.

Epetito diuino numi

ne. ¶ Longe post redditū.s. scriptū cōsiliū sit noua dubitatio.n ādcā angelina in trāsa ctiōe facta cū.d. Jo.habuit ab eo Joā. vnū cassalenū ꝙ ꝑ dimidia spectabat ad.d.ange linā ⁊ totū erat tenuissimi ꝑcij.ꝙ cassalenū dicta Angelina anteꝗ̄ sibi notuerit posse veniri ꝯ dictā trāsactionē dona uit suis fratrib⁹ erat forte sibi i ⁊ forte ē sup ea dom⁹ edifi cata ita ꝙ ipsa Angelina non hꝫ facultatem dictum cassa lenum in totum vel in ꝑtem restituere dicto Joanni ꝓpte rea allegatur ꝑ parte dicti Joannis seu eius heredum ꝙ ipsi non tenentur recedere a dicta transactione rescinden da ꝓpter enormen lesionem prout in ꝯsilio ꝯcluditur nisi ex aduerso dicta Angelina eis restituat id quod accepit a dicto Joanne vigore dicte transactionis.

a ¶ Quando.n. ꝯtractus rescinditur venit rescindendus ex vtraqꝫ parte adeo ꝙ recepta sunt hincinde restituenda vt habetur in.l.ab emptione.ff.de pac.⁊ in.l.j. ⁊.ij.C.qn̄ li.ab emp.disced.⁊.l.ij.C.de pac.inter emp.⁊ magis in terminis in.l.ij.C.de rescin.ven.⁊ in.c.pen. extra.e.ti. Et ꝓpterea vr̄ ꝙ si dicta dn̄a Angelina vult ꝙ heredes dicti Joannis ei dem reddant ea que dictus Joannes recepit virtute dcē trāsactionis.debet ipsa offerre ⁊ restituere ea que ipsa ac cepit ex dicta transactione ar. dictorum iurium. ⁊ .l.iulia nus.§.offerri.ff.de act.emp. cum simi. cum igitur non of ferat restituere ꝙ restituere non pōt videtur ꝙ veniat ex ceptione repellenda per iura iam dicta.

b ¶ His tn̄ non obstantibus que vere obstarent si dcā An gelina haberet facultatem reddendi dictum cassalenum:tn̄ ex quo non hꝫ facultatez dictum cassalenū seu eius partem restituere. Sed offert restituere extimationem ꝯcludendū est ꝙ ipsa foueat iustitiaꝫ.debitor.n.cui est impossibile sol uere id qd̄ dꝫ liberatur soluendo extimationem vt est text. in.l.si domus.§.q ꝯfect.de le.j.⁊.l.q ꝯcubinā.§.fi.de le.iij.

c ¶ Et lꝫ dcā iura loqui videant in legatis tn̄ idem vr̄ in ꝯ ctibus siue distractibus: qꝛ delegatis ad ꝯctus ⁊ eꝯ proce dit ar.l.si ex legati.cā.de ver.ob.⁊.l.fi.C.de leg. ⁊.l.seruum filij.§.eū qui cyrographū.de le.j.cum simi. Ideo dicta iura trahenda sunt ad contractus ⁊ distractus cum de similib⁹ idem sit iudicium.l.non p̄nt.ff.de leg.in.c.inter ceteras.de rescrip. Preterea text.d.§. qui confitetur loquitur gn̄alr lꝫ se exemplificet in legat. non restringitur ꝓpterea dictuꝫ generale qꝛ exempla non arctant regulā.l.j.§. ꝙ dicitur.ff. de vi ⁊ vi arma.⁊.c.j.ex̄ ne cleri.vel mona. ⁊.l. damni infe cti stipulatio competit. ff.de dam.infec.si itaqꝫ dicta dn̄a an gelina non potest emere dictum casselenum pro iusto precio quia pro iniusto precio emere non tenetur.d.l. qui concu binam.§.fi.⁊.l.non dubium.co.ti. ⁊.d.§.qui confitetur. Et offert soluere extimationem sibi sufficit per dicta iura.

d ¶ Ex cā.n.potest solui aliud pro alio vt in auc. de fideius. §.siquis enim mutuauerit. ⁊ maxime soluendo extimatio nem que in iure fungitur vice ipsius rei. ⁊ idem reputatur l.si ita fideiussorem accepero.ff.de fideiusso. ⁊ sepenumero extimatio soluitur pro ipsa re:vt.l.mortuo.§.j. ⁊ .l.codicil lis.§.insulam. de le.ij. ⁊.l.sed si res. ⁊ .l.si filius.§. siquid. ⁊.l.apud iulianum.§.fi. ⁊ .l.seq. de le.j. ⁊.l.predia.C. de fi deicō.cum multis simi.⁊ maxime hoc est dicendum in casu nostro ne ipse Joannes seu eius heredes qui censentur ea dem persona cum Joanne vt in auc. de iureiuran. a mo. presti.§.j.alias lucrarentur ex dolo ipsius Joannis ꝙ esset inconueniens in.l.ne ex dolo.⁊ in.l.sequen.ff.de dolo.

e ¶ Nec debet quis locupletari cum aliena iactura.l. nam hoc natura.ff.de cond. inde.prout locupletarent dcī here des Joānis si ipsi effectualiter cōsequerent dcā bōa ex eo qꝛ dicta angelina nō posset eis restituē dictā dimidiā dicti cassaleni:ꝙ ꝓut audio fortasse nō valebat vltra vnū flore. Et maxime attento ꝙ dicta Angelina nihil cōsequuta fuit vigore dicti cassaleni. Sꝫ tāꝗ̄ fortasse sibi inutile illud do nauit bonafide credēs ad se pertinere ⁊ dictā trāsactioneꝫ nō fore rescindēdam adeo ꝙ posset nō absurde attētari ꝙ etiā si ipsa nihil offerret ꝓ extimatiōe dicti cassaleni debe rent sibi reddi ea que tradidit ex trāsactiōe predicta attēto ꝙ omnia processerūt ex preambula cā doli dicti Joannis ⁊ attento ꝙ in his terminis cōpetit ad repetendū condi tio indebiti ꝫm nota.per Barto. ⁊ Jmol. in.l. siquis cum aliter.ff.de verbo.oblig.

f ¶ Et conditio indebiti aduersus bonafide recipientem in debitū competit quatenus est factus locupletior vt habe tur in.l.indebiti in prin.⁊ in.ll.precedentibus.ff.de cōdi. indebi.ideo cum dicta Angelina non sit facta locupletior ex receptiōe dicti cassaleni ⁊ refundēdo extimationē esset in damno mediante dolo dicti Joannis suadet equitas ꝙ potius damnum redundare deberet ipsi doloso.

g ¶ Tamen hoc vltimum aliter non firmo nec super hoc suꝫ consultus: sed concludo ꝙ si dicta Angelina offert sol uere iustam extimationem dicti cassaleni debent sibi resti tui per aduersarios ea que Joannes recepit virtute dicte transactionis per supradicta. Laus deo.

¶ Statutuꝫ senis disponens ꝙ fratres veniētes ad diui sionē ꝙ maior natu tanꝗ̄ melius informatus debeat face re partes ⁊ minori ponere partium. An si ꝫm formā statuti predicti diuisio sit facta aliquo casu possit retractari.

¶ Consilium. ccxxxiiij.

In noīe dn̄i nostri iesu

christi. ¶ Licet in hac consultatione videa tur prima facie dicenduꝫ ꝙ dictus Bernar dus foueat iustitiam.

a ¶ Quia de iure cōi diuisio debet fieri arbitrio iudicis ꝓut magis partibus accōmodatur .l. ad officium.C.cōi diui.⁊.l. plane. ⁊.l.puto.§.j. ⁊ .ij.ff. famili. her.⁊.l. communi diuidundo iudicium.§.j.ff.cōi diui.⁊.§. cum de vsufructu.

b ¶ Nec vr̄ ꝙ pertineat ad maiorē fratrē facere diuisioneꝫ de bonis cōibus:lꝫ quidā cōtra teneant p.l.vnicam.C. de his qui se deferūt.lib.x.⁊.l.iij.C.de mathema.lib.xij.⁊.c.j. extra de parroch. ꝙ ⁊ vr̄ tenere bald. in.l. suus quoqꝫ in prin.ff.de here. insti.ꝓut ibi refert Jmol. tn̄ Bar. in.d.l. vnica.tꝫ ꝯtrariū ⁊ similiter Jmo.i.d. l.suus quoqꝫ. ꝙ ⁊ re perio tenuisse Ang.q recitata prima opini.subdit sꝫ tu dic ꝙ.d l.vnica ⁊ alia.s.allegata loquunt in muliere. ⁊ dicto. c.j.de parrochi.loquit in ecclesia regulariter aūt est falsum nisi in casibus cōcessis in priuilegium vt.d.ll.diuisio enim nisi in casibus a iure expressis sit officio iudicis institu. de offi.iudi.§.familie. ⁊.§.seq. ⁊ ꝙ regulariter non detur ele ctio in diuisionibus videtur tex.in .l.ij.quando ⁊ quib.qr. par.deb.lib.x.ꝫm eum.

c ¶ Dato autem ꝙ maior deberet diuidere ⁊ darem opinio nem minori videtur ꝙ id fuisset inductum in fauorem ⁊ beneficium minoris: vnde non debet sibi retorqueri in odium.argumen.l.ꝙ fauore.C. de legi. ⁊ ꝙ ob gratiam. de regu.iuris. in .vj. cum simi. Nec beneficium confertur in uitum.l.in uitus.ff.de regu. iur. ⁊.l. hoc iure.§. non potest ff.de donatio. Ideo cum dictus Bernardus frater minor nolit ꝙ sibi detur electio diuisionis facte per dominuꝫ pe trum non videtur standuꝫ sit dicte diuisioni. Nec videtur obstare statutuꝫ disponens ꝙ frater maior natu debet fa cere diuisionem ⁊ dare optionem fratri minori: quia vide tur responderi posse: vt supra scilicet vt statutum id dispo nit in fauorem fratris minoris: ideo possit frater minor re nunciare dicto iuri in eius fauorē inducto.⁊ per dicta iura ⁊ per.d.l. siquis in conscribendo. C. de pactis cum simili bus. Ideo videtur recurrendum ad terminos iuris com munis: ⁊ sic ad diuisionem faciendam in arbitrio iudicis per iura superius in prin.adducta.

d ¶ His tamen nō obstantibus cōtrarium puto de iure re spondendū: videlicet ꝙ standum sit diuisioni facte per di ctum dominum Petrum maiorem fratrem. Nam lex mu

nicipalis aperte disponit ꝙ qñ fratres veniũt ad diuisionẽ bonoꝝ cõmuniũ frater maioꝛ natu tãꝗ̃ verisimiliter meli' informat' bꝫ facere diuisionẽ dictoꝝ bonoꝝ ⁊ frater minoꝛ natu bꝫ electionẽ: ⁊ q2 d.l. municipalis est clara ⁊ apte loq̃tur ei stãdũ est: q2 vbi casus legis nõ est locus dubitatiõi l.ancilla.C.de furtis.⁊.l.illã.ver.de modo.C.de colla. Jõ qcqd dicẽdũ sit de iure cõi de iure municipali res vr̃ satis aperta: ⁊ legi municipali stãdũ est.l.omnes populi.ff.de iustitia ⁊ iure.⁊.l.lege municipali.ff.de decre.ab oꝛdi.fa.cum si. Et vbi verba legis sunt clara non est admittenda mentis questio.l.ille aut.§.cum in verbis.de leg.iij.

e ¶ Negatur autẽ ꝙ dispositio.d.l. municipalis sit inducta in fauoꝛẽ fratris minoꝛis: lꝫ.n. iura faueant in multis minoribus.xxv.annis: vt in iuribus vulgaribus: tñ non reperitur iure cautum. nec ratio suadet ꝙ maioꝛi.xxv.annis magis faueatur si est minoꝛ etate ꝗ̃ si est maioꝛ etate: imo iura venerant̃ senectutem.l.semper in prin.ff.de iure immunita. Jdeo non est verisimile neq3 interpretandũ ꝙ in fauoꝛem fratris minoꝛis sit inductum ꝙ frater maioꝛ teneatur facere partes in diuisione bonoꝛum cõium: q2 non est magis fauendum minoꝛi ꝗ̃ maioꝛi: dummodo sit prouecte etatis. Jn quibus verificantur etiã verba dci statuti.

f ¶ Preterea statutũ exprimit rõnẽ seu rõnes qbus mouet̃ ad disponẽdũ. put disponit. Nã pꝛimo ponit rõnẽ generalem ad vtruq3 mẽbrũ: vꝫ ad obuiãdũ litibus inter fratres patruos ⁊ nepotes pp quã rõnẽ puidet̃ p statutũ ꝙ maioꝛ frater diuidat ⁊ minoꝛ eligat. Jtẽ assignat̃ i statuto rõ scd̃a que respicit solũ pꝛimũ caput statuti: vꝫ q2 frater maioꝛ est verisimilr̃ melius ifoꝛmatus ꝗ̃ frater minoꝛ tpe. Et ꝓpterea fratri maioꝛi tanꝗ̃ melius ifoꝛmato statutũ iniungit ꝙ teneat̃ facere partes ⁊ in hoc nõ vꝫ fauoꝛ: fratris minoꝛis expedit.n. habere facultatem faciendi partes: put sibi libet. Et q2 frater maioꝛ in hoc releuatur probabiliter grauatur. Jn alio.s. ꝙ frater minoꝛ habeat optionem argu.l. eum qui in pꝛin.ff.de iureiuran. Jdeo lꝫ ipse frater minoꝛ posset foꝛte renunciare facultati eligendi sibi a statuto cõcesse in eius fauoꝛẽ ar.d.l. siquis in conscribendo eoꝝ cõcoꝛdan. non tñ põt renunciare diuisioni facte p fratrẽ maioꝛem: q2 facultas ⁊ necessitas faciendi partes nõ fuit concessa ⁊ inducta in fauoꝛem fratris minoꝛis. Sed ob alias cãs in statuto expꝛessas. Jdcirco dictus frater minoꝛ dꝫ arctari vt eligat vel si nõ vult eligere debent foꝛte dirimi partes per.d.l.j.C.qñ ⁊ quibus quar.pars deb.

g ¶ Nec obstant adducta in ꝯ̃riumq; quibus satis apparet rñsum per adducta p hac pte. Non.n. obstat ꝙ de iure pertinet ad officiũ iudicis facere diuisionem ⁊ arbitrari qualr̃ ptes fieri debeant ⁊ qualr̃ concedant̃: q2 rñdet̃ ꝙ de iure cõi posset instari ꝙ iudex posset arbitrari vt frater maioꝛ arcteat̃ ad faciendum partes. Et ita vidi alıs hic ꝯsultũ. Et dicebat̃ ꝙ nõ est accõmodata rñsio ad.d.c. pꝛimum. de paroch. ꝙ illud ibi inducatur fauoꝛe ecclesie. Ex quo ibi agebatur inter ecclesias. Jta ꝙ nõ erat magis fauẽdũ vni ꝗ̃ alteri. Sed qcquid sit de iure cõi.l.municipalis clare in hoc puidet ⁊ ei ẽ stãdũ vt.s̃. deductũ est. Nec obstat ꝙ dicebatur ꝙ frater minoꝛ põt renunciare dispositioni.d.l. tanꝗ̃ inducte in eius fauoꝛem: q2 put.s̃. deductum est.d.l. municipalis non est inducta in fauoꝛẽ fratris minoꝛis: sed ad obuiandũ litibus. Et q2 frater maioꝛ put creditur est melius infoꝛmatus vt latius.s̃.deduxi. Laus deo.

¶ Filius emens vnum potere ex pecunia quã pater ei dedit vt emeret. An possit post moꝛtẽ prĩs tanꝗ̃ sibi pcipuũ illũ retinere vel tãꝗ̃ ꝓfectitium debeat fratribus cõferre.

¶ Consilium. ccxxxv.

In noie dñi nostri iesu chꝛisti. ¶ Circa hanc consultationem videtur pꝛima facie dicendum ꝙ dicta quarta pars predij empti per dictum Laurentium suo pꝛopꝛio nomie de pecunijs patris non sit precipua ipsius dñi Laurẽtij. Sed censeat̃ ⁊ sit cõis ⁊ veniat diuidenda inter ipsos dñm laurentium ⁊ Bernardinum fratres ⁊ heredes patris cõmunis.

a ¶ Nã de iure antiquo qcqd querebat filius querebat prĩ pter castrense peculium vel quasi.l. placet. ff. de acq. here. ⁊.l.cũ filio.de leg.j.⁊ insti.per quas perso.nobis acq.i.§.j. Et lꝫ p iura noua sit imutatum in aduẽtitijs p titulũ.C.de bo.mater.⁊ p titu.de bo. que lib. p totos. tñ in ꝓfectitijs nihil est immutatuꝫ p iura noua pꝛofectitia aũt censent̃ ea que sunt ꝓfecta a patre vel ex bonis prñis.l.ꝓfectitia.ff.de iure do.⁊.l.cũ opꝫ in pñ.C.de bo.que lib. igitur cũ dcã quarta poꝛtio dicti pdij puenerit ad filiũ ex pecunia paterna vr̃ ꝙ cẽseat̃ ꝓfectitia. Et ꝓpterea post moꝛtẽ patris veniat diuidẽda iter filios iter quos ꝓfectitia diuidunt̃.l.si dõatione.C.colla.⁊.l.certũ.C.fa.her. Nec vr̃ ꝗ̃ resultauerit donatio. Q2 donatio regulr̃ nõ ꝓsumit̃.l.cũ de indebito de pꝛoba.⁊.l.si cũ aurũ.ff.d sol.⁊.l.ꝯ iuris.§.si.ff.de pac. cũ si. nec valeat donatio facta iter patrẽ ⁊ filiũ.l.ij.C.de ioffi.dona.⁊ maxie nõ vr̃ ꝓsumi donatio ex quo pr̃ parte pecũie exposite i dicta emptiõe mutuauit dcõ dño Laurẽtio. ⁊ sic vr̃ habuisse animũ repetẽdi ⁊ nõ donãdi. Et sic vr̃ cessare ꝓsumpta cã donatiõis. ⁊ p ꝯ̃ns vr̃ ꝙ dcã quarta poꝛtio dicti fundi. vt.s̃. empti fuerit ⁊ sit cõis dcõꝝ fratrũ. ⁊ ꝯsequẽter ẽt fructus pcepti per dictum Laurẽtiũ tanꝗ̃ pcepti ex re cõi veniãt resarciẽdi dcõ Bernardino pꝛo parte sua saltẽ quatenus est factus locupletioꝛ: maxime q2 nõ vr̃ ꝙ cẽseat̃ fuisse in bõa fide: q2 potius presumit̃ malafides ꝗ̃ iuris erroꝛ vt no.bar.⁊ ang.in.l.sed si lege.§.scire.ff.de peti. here. pꝛobat̃ in.l.quẽadmodum.C.de agri. ⁊ cen.li.xj. ⁊ in.c.qui ꝯ iure mercat̃ de reg.iur.in.vj. ⁊ maxime attẽta qualitate dñi laurentij qui est iurisdoctoꝛ in quo nõ tolleret̃ iuris ignorantia nec presumitur in.l.j.cũ ibi no.C.qui ⁊ aduer. quos ⁊ in.l.ij.§.seruius sulpitius de oꝛig.iur.

b ¶ His tñ nõ ob.ꝯ̃rium puto de iure rñdendum: vꝫ ꝙ dicta quarta poꝛtio dicti pdij empta per dcm̃ dñm laurentiuꝫ censeat̃ ⁊ sit pꝛopria ipsius dñi laurentij pꝛo cuius rei euidentia pmitto ꝙ qñ pater emit rem noie filij ⁊ eam sibi tradit censetur sibi donare per.l. filie cuius.C.fa.her. ⁊ l.ij.C.siquis alteri vel sibi put no. bar. in dictis iuribus ⁊ in.l.que dotis.ff.so.ma.⁊ in.l.j.§.ꝫ nec castrense.ff.de coll. bo.⁊ in tractat' de duob' fratribus.iiij.q.pꝛin.pꝛie ptis.⁊ Ang.in.d.l. filie cuius.⁊ in.d.l. si donatiõe. vbi idẽ tenent Raph.fulg. Pau.de castro ⁊ Ponta.

c ¶ Et idem vr̃ qñ pater interponit filium ad stipulandum nomine ipsius filij: q2 dictos casus vr̃ bar.eqpare.l.si pr̃ in pꝛin.ff.de dona.⁊ in dicto suo tractatu de duob' fratrib' in fine.⁊ pari rõne vr̃ idem dicendum si pater dat filio pecuniam vt emat nomine ipsius filij.

d ¶ Nõ.n.vr̃ minoꝛ rõ ꝯiecturãdi donationem eo casu quo pr̃ dat filio pecuniam vt exponat in emptionem faciendam noie ipsius filij ⁊ p ipso filio ꝗ̃ si ipse exponit pecuniã in emptione quã facit noie filij ꝗ̃ si pecuniam exponit in emptionem factam nomine filij per ipsum filium.

e ¶ Et put qñ pater interponit filium ad stipulandum censet̃ sibi velle donare ita pariter qñ interponit ad emendum vt nõ sit rõ dṙie.⁊ vbi eadem rõ. Jdẽ iuꝫ.l. illud ad legem acqui.⁊.l.a titio.de ver.ob. ⁊.ff. de iniust.te.l.posthumi.in pñ. Et ita visuꝫ fuit legẽdo i auc.ex testõ.C.d col.i añpe. col. Cum ergo in casu isto emptio predicta vt presupponitur fuit facta per dictum dominum laurentium noie pꝛopꝛio de ꝯsensu ⁊ voluntate prĩs: lꝫ foꝛte fuerit prediũ quesitum patri tanꝗ̃ pꝛofectitium ex quo donatio inter prẽ ⁊ filium in potestate non valet. tamen ex quo traditio fuit facta filio ⁊ filius possedit vsq3 ad moꝛtem patris sciente ⁊ patiente patre presumitur ꝙ pater habuerit animum donandi dictam quartam partem predij emptam.

f ¶ Et donatio inter patrem ⁊ filiũ interueniente traditione licet a pncipio nõ valeat: tñ confirmatur moꝛte patris.d.l.filie cui'.⁊.l.donatiõe quas.C.de dona. inter.vi. ⁊ vxo.

g ¶ Facit ad pdicta qd̃ no.bal.in.d.auc.ex testõ in.vj.col. volens ꝙ si pater mutuat vel deponit pecuniã nomie filij censet̃ i dubio sibi velle donare. Nec obstat ꝙ pater i casu isto mutuãdo filio censet̃ habuisse animũ repetẽdi q2 ea est nã mutui: q2 mutuũ dam' idẽ in genere recepturi.l.ij. i pñ.ff. si cer.pe. Ergo nõ cẽset̃ habuisse animũ donãdi. Q2 rñdet̃ ꝙ licet nõ videat̃ habuisse animũ donandi dictas.ccclxxv. libꝛas mutuatas. Tñ censetur habuisse animum donandi quatenus ad eum pertinebat prediuꝫ emptum per dictum dominum laurentium ⁊ dictum mutuum auget coniecturam voluntatis paterne ꝙ fuerit ꝙ predium fieret filij.

h ¶ Nã alias inconueniens resultaret: ꝙ preter verisimilem mentẽ ꝙ pr̃ vellet habere pecuniã mutuatam: ⁊ ꝯsequi rem emptã ex ipsa pecunia mutuata: ⁊ sic lucrari cum aliena iactura ꝙ fuisset iniquũ ſm terminos.l. nã hoc natura.ff.de ꝯdi.inde. Confert etiã ad pmissa quia dictus filius viuo patre

patre ⁊ post mortẽ pr̃is lõgo tpe tenuit ⁊ possidit ⁊ fruct⁹ pcepit ex dicta re ẽpta sciẽte ⁊ patiẽte patre i ei⁹ vita. Et fratre post mortẽ patris ꝙ pbet ɔiecturã cõsensus pdictoꝝ ꝙ dicta res spectaret ad dcm̃ dñm Laurentiũ. ar. l. si filius. C. de pe. here. ⁊ l. q in aliena. ff. d acq. here. put hoc cõsiderat Saly. in. d. l. si donatione. ⁊ d. l. filie cũ dicẽs ꝙ etiã si non intercesserit traditio presumit anim⁹ donãdi si filius lõgo tempore possederit ⁊ de fructibus fecerit velle suum.

l ¶ Ex qbus ɔcludẽdũ est ꝙ dicta portio dicti predij empta per dcm̃ dñm Laurentium sit precipua ipsius dñi Laurentij. ⁊ ɔñter non sit diuidẽda cũ dcõ bernardio: ⁊ q: fructus tanꝙ accessorij iudicant put iudicat de fundo ex quo pcipiunt. l. sꝫ ⁊ si possessori in pñ. ṽ. pinde. ff. de iureiu. ⁊ facit regula accessoriũ in. vj. ⁊ l. c. cum pncipalis. ff. e. tit. id dcũs dñs Laurẽtius nõ tenet cõicare dictos fructus extantes nec aliqd ɔtribuere rõne fructuũ cõsumptoꝝ. Itẽ nõ vr̃ ꝙ teneat cõputare in eius portione nec quicꝙ resarcire rõne pecunie exposite per pr̃e; p pcio dicta emptiõis. Nã vr̃ ꝙ cẽsat expositũ animo donãdi put qñ pater emisset nomine filij ⁊ tradidisset quo casu doc. in iurib⁹ pallegatis psuppo nunt ꝙ nihil a filio repetat. Et vr̃ in casu nostro eadem ratio: ergo idem ius prout ⁊ supra deductum fuit. ⁊ prout qñ mutuat pater nomine filij cẽset donare vt supra dictũ fuit: ita pari ratione videtur dicendum ꝙ videatur donare si soluit precium nomine filij censeatur ipsum precium donare.

k ¶ Preterea inter patrem ⁊ filium ex cã pfectitia nõ cadit obligatio ciuilis neqꝫ actio. l. frater a fratre. ⁊ ibi per bar. ⁊ doc. ff. de ɔdi. indebi. Et sine actione nemo experitur. l. si pupilli. §. videamus. ff. de neg. gest. ⁊ l. nam postea in prin. ff. de iureiuran. Et propterea vr̃ posse ɔcludi ꝙ non solum pecunia soluta per patrem pro dicto precio nequeat repeti per dcm̃ bernardinum. quia censeatur donata: sed nec pecunia mutuata dcõ filio mandato dicti patris exposita per dcm̃ dñm Laurentium pro precio dicte emptionis: lꝫ mutuata aio rehabendi: tñ repeti nequeat per dcm̃ bernardinũ deficiente actione prout hoc concludit Bar. in. d. l. frater a fratre. col. xxi. j. qõne vltime partis per. l. meuius. §. j. ⁊ que ibi habent. ff. fa. her. dicens ꝙ mutuũ factũ per pr̃em filio non venit resarciẽdũ iudcio familie hercis. Laus deo.

¶ Papa rescribens pluribus vicibus in eadem causa inter easdem personas. An ⁊ quando per vnum rescriptum censeatur derogatum alteri ⁊ quõ iudices dati in dictis rescriptis habeant procedere.

¶ Consilium. ccxxxvj.

In noie dñi nostri iesu christi. ¶ Licet videatur in hac consultatione prime facie dicendum ꝙ sententia lata per dñm gasparem fuerit valida ⁊ non sententia lata per dictum dñm Sigismundum vigore rescripti tertio loco emanati per locũtenentem dñi legati siue gubernatoris. Qui primo rescripsit mandando dño gaspari ꝙ cãm infra octo dies terminaret. secundo rescripsit ꝙ ambo dicti iudices simul ferrent sententiam in dictis causis coram eis vertẽtibus. tertio rescripsit ꝙ dicti iudices deberent ferre sñiam infra octo dies proxime sequentes declarando ꝙ si infra dictum tempus causa expedita non fuerit per sñiam amborum: volebat dictam causam remanere in eo statu in quo erat ante dictum rescriptum. Coram eodem solo domino gaspare qui solus dictam cãm ⁊ litem terminet ⁊ diffiniat prout poterat ante dictum rescriptuꝫ nõ obstãte dicto rescripto cui mõ pdcõ derogauit.

a ¶ Ex quo ergo pmo rescripsit ꝙ ambo simul sñiarent. Et postea iterum mandauit ꝙ ambo infra octo dies terminarent dictam litem: ⁊ si infra dictos octo dies non terminarent. tunc dictus solus dominus gaspar terminaret videtur per vtrunqꝫ rescriptum disposuisse ꝙ dictus dominus Sigismundus non posset dictam causam terminare. ⁊ maxime per dictum tertium rescriptum.

b ¶ Nam qui vnum concedit alterum videtur denegare. l. cum pretor. de iudi. ⁊ . c. nonne. de presump. cum simi. Et maxime quia rescribit ꝙ ipse solus quasi dicat: ⁊ non alius dcãm cãꝫ terminet. Et his facit mentioneꝫ de eo solo: ⁊ nõ videtur sine ministerio reiteratum. Nec videtur predictis obstare quartum rescriptum in quo idem locumtenens rescripsit q⁹ dicta causa expediret per supradictos iudices in fratres dies iuridicos pxime futuros sub certa pena declarando ꝙ si infra dictum terminum expedita nõ fuerit dicta causa per sententiam amborum volebat dictam causam remanere in eo statu in quo erat ante dictum scdm̃ rescriptum per ꝙ mandauerat causam expediri per sentẽtiaꝫ amborum. Quia dictum quartum rescriptum videtur ꝙ tanꝙ subrepticium fuerit inefficax. ex quo non facit mentionem dicto tertio rescripto per ꝙ erat mandatum ꝙ causa expediretur per solum dominum gasparem. Nam littere posteriores non facientes mentionem de prioribus litteris censentur subreptitie: ⁊ consequenter inefficaces. vt in c. si autem. ⁊ c. plerunqꝫ. de rescrip.

c ¶ His tamẽ non obstantibus: ɔ̃trium puto de iure rñdendum. s. ꝙ propter dicta rescripta non fuerit sublata facultas iudicandi dicto domino Sigismundo. Nec vigore dictorum rescriptorum sit iudicanda nulla seu inefficax sñia ipsius domini sigismundi. Nam constat ꝙ de iure cõmuni non interuenientibus dictis rescriptis: ex quo ambo dicti iudices erant iudices ordinarij quilibet poterat de per se procedere. Et sñiare: ⁊ si discordabant non erant ambe sñie nulle sed regulariter valuisset sñia lata pro reo: vt. l. pomponius scribit si vni: ⁊ l. inter pares. ff. de re iudic. ⁊ c. si duo. extra eodem titulo.

d ¶ Item constat ꝙ iure communi de qua re iudex cognoscit debet iudicare. l. de qua re. ⁊ l. solemus. ff. de iudi. ⁊ c. cum ecclesia sutrina circa finem. de cã possess. ⁊ proprie.

e ¶ Itẽ tertio cõstat ꝙ nõ solũ locumtenẽs. Sꝫ nec gubernator quinimo nec legatus de latere põt rescribere ɔ̃ ius cõmune. l. formã. C. de offi. pfec. illiri. ⁊ no. g'. que reputat singularis in. c. si. de here. li. vj. ad idẽ glosella in verbo mãdamus in clemen. sepe. in prin. de ver. signi. p que iura vr̃ posse attentari ꝙ dictus locumtenẽs nõ potuerit rescribẽdo disponere ꝙ dictus dñs Sigismũdus nõ posset solus iudicare: ex quodam iure iudicare tenebatur ⁊ ei saltem: non censeatur rescribens voluisse iuri communi derogare: licet eniꝫ mandauerit ꝙ simul sententiarent ꝙ de iure cõmuni fieri poterat. non tamen mandauit ꝙ si nõ essent cõcordes nõ possent sepate iudicare vel si separatim iudicarent sententie non valerent.

f ¶ Ex quo rescriptum poterat se conformare cum iure communi: prout in dubio sunt rescripta interpetranda per ea que habentur in capitulo cum dilecta. de rescript. sunt eni interpetranda vt quanto fieri potest se conforment cum iure communi prout dicimus de statutis. in . c. cum dilectus. de consuet. ⁊ in. l. ius singulare. ⁊ l. ꝙ vero ɔ̃. de leg.

g ¶ Et statutis rescripta assimulant: vt no. Bal. in relatoribus. C. de leg. Et tantofortius rescripta sunt iuri cõmuni cõcordãda q: rescripta iura ɔ̃ria etiaꝫ principũ nõ valet. l. rescripta. ⁊ l. neqꝫ damnosa. C. de pcibus iperato. offeren. Ex quo dat intelligi ꝙ etiã priceps rescribẽdo nõ cẽsetur velle iuri cõmuni derogare: vt dictis iuribus. ⁊ facit. l. humanũ eo. tit. Et id vr̃ dictũ scdm̃ rescriptum p ꝙ mãdat ꝙ ambo simul sententient interpetrãdũ ꝙ lꝫ rescribens voluerit ꝙ simul sententiarent non tamen voluerit ꝙ si separatim ⁊ non simul sententiarent sententie non valerent attento etiam ꝙ multa fieri prohibentur que si fiant tenent capi ad apostolica. de regul.

h ¶ Et licet verba supplicationis videantur repugnare: cũ supplicetur ꝙ vnus sine alio non possit in dicta causa procedere ad aliquem actum neqꝫ ad sententiam. Nihilominus verba rescribentis possunt referri ad commissionem ꝙ simul procedant in dicta causa. Quia in supplicatione duo petuntur ꝙ committatur ⁊ mandetur. Et rescribens solum cõmittit: vnde videtur ꝙ cõmittit q simul procedant: ⁊ non mandet ꝙ vnus sine alio non possit ⁊c. lꝫ i hac interpetratione non faciam magnum fundamentum. Nec aliter eaꝫ firmeꝫ: sed in alijs infra dicendis ⁊ supradictis. Ad tertium aũt rescriptum respondetur ꝙ lꝫ dictus dñs locumtenens declaret ꝙ si causa infra octo dies proxime sequentes non fuerit expedita per sñiam amborum iudicum volebat dictam causam remanere in eo statu in quo erat ante dictum rescriptum coram eodeꝫ solo dño gasparre qui solus dictam cãm terminet ⁊ definiat prout poterat ante dictum rescriptum. Tamen per ipsum tertium rescriptuꝫ nõ phibetur dictus dñs Sigismundus procedere ⁊ sñiare: ꝙuis enim iniungatur ꝙ. d. gaspar solus terminet: Nihil autem dr̃ de dño Sigismundo. ita ꝙ verba verificãtur si solus gaspar põt sñiare hoc ẽ sine dño sigismũdo: lꝫ

etiã dñs Sigismũdus sniare potuisset. Et sic verbũ solus exponatur sine collega: et hoc maxime suadēre sequētia vba dicti rescripti ibi put poterat ante dictũ nostrum rescriptũ.

l ¶ Nam ante dictũ rescriptum poterat dñs Gaspar solus sententiare: licet dñs sigismundus sniaret et posset non ergo datur per illud tertiũ rescriptum maior ptās dicto dño gaspari q̃ haberet dictum scdm rescriptum quo tpe dñs gaspar poterat solus pcedere et sniare: et tñ nō ipediebat qn etiã dñs sigismundus non potuerit et pcedere et iudicare voluit ergo tertio rescribēs tollere quo ad solũ dñm Gasparem obstaculũ scdi rescripti non aũt dare sibi maiorem facultatem q̃ haberet ante dictum scdm rescriptum vt denotant verba sequentia rescripto non obstãte. Si itaq; dictus dñs sigismundus phibebatur procedere et iudicare absq; dño gaspare phibitio resultabat ex dicto scdo rescripto. Non autem ex dicto tertio rescripto p predicta. Et propterea non fuit necesse in quarto et vltimo rescripto facere mentionem de dicto tertio rescripto in quo disponitur q̃ si per dictos iudices infra tres dies pxime futuros dicta causa non expediatur dicta causa remaneat in pristinum statum. vz in eo statu in quo erat ante dictum scdm rescriptum: qr rescripto non obstante. Et ideo cũ ante dictũ rescriptum dictus dñs Sigismundus poterat procedere et iudicare sepatim a dño Gaspare put etiã poterat dictus dñs Gaspar: ideo per dictũ vltimũ rescriptum elapsis dictis tribus diebus potuit dictus dñs Sigismundus pcedere ad sniandũ put poterat ante dictum scdm rescriptũ.

k ¶ Nec dictum q̃tum rescriptum. Contrariatur dicto tertio rescripto imo concordat quatenus pmittitur q̃ dictus dñs Gaspar solus possit terminare put poterat ante scdm rescriptum. Nam causa remanente in eodem statu put erat ante dictum scdm rescriptũ infert q̃ dñs Gaspar poterat solus cognoscere et sniare hoc est sepatim a dño Sigismundo: et sic concordentur quartum et tertium rescripta prout decet q̃ concordentur cum concordari possint arg. c. cum expediat. de elec. lib. vj. et l. vnice. C. de inoffi. doti.

l ¶ Et qd dicitur de concordia scripturarum per doc. in. l. i exercendis. C. de fide instru. et de concordia testium in. c. cum tu. et in. c. in nr̃a. extra de testi. et in. l. ij. §. creditũ. ff. si cer. pe. cuz si. Et maxime hoc videtur dicendum quia post paucos dies emanauit. quartum rescriptum post tertium.

m ¶ Ita q̃ verisimiliter erat rescribens memor de ipso tertio rescripto. arg. l. q̃q̃s. ff. ad velle. et. c. ab excõicato. de rescrip. Nec ob. si dicatur q̃ quartum rescriptum contrariatur tertio quatenus in quarto disponitur q̃ itra tres dies iuridicos per ambos iudices cã expediatur: et in tertio rescripto disponitur q̃ dñs Gaspar terminet: qr respondetur q̃ per tertium rescriptũ nō disponitur quin post octo dies causa expediri posset per ambos iudices.

n ¶ Lz enim disponat in dicto tertio rescripto q̃ cã remaneret in eo statu in quo erat añ dictũ scdz rescriptũ corã eodē solo Gaspare nō pptera sequit ex dicto rescripto q̃ nō posset ipse dñs Gaspar cũ dño sigismũdo sniare put poterat ante dictũ scdm rescriptũ lz potuisset ēt solus sniare: et hoc aperte demōstrat verba sequētia dicti tertij rescripti ibi illudq; modo quo supra limitamus: p que verba dat intelligi q̃ dictũ scdm rescriptuz nō in totũ tollit. s. quominus post octo dies possint simul iudicare: sz limitat q̃ dñs gaspar nō phibeatur: sed pmittatur solus iudicare. Et idō nō ɔ̃riatur vltimũ rescriptuz si in eo mandat q̃ infra tres dies dicti duo iudices causam diffiniant.

o ¶ Et ex his deducitur q̃ dictum vltimum rescriptum nō est subreptitium pter tertiuz rescriptum: lz de eo mentionem non faciat. Et insuper rescripta ad lites subreptitia non sunt ipso iure nulla: sed veniunt rescindenda mediante obiectu exceptionis vt habetur in. c. super litteris. de rescrip. et in. l. j. et in. l. prescriptione. C. si ɔ̃ ius vel vtilitatē publicam: ideo processus habitus vigore rescripti subreptitij si non est obiecta exceptio non est nullus neq; inefficax vt habetur in iuribus preallegatis. Et ideo cum nō fuerit obiecta neq; opposita exceptio nō redditur nulla dicta snia dñi sigismũdi dato sine preiudicio veritatis q̃ dictum vltimum rescriptum censeatur subreptitium cuius ɔ̃rium rñdetur dicendũ per supradicta. Ex quibus oibus ɔcludendum vr̃ q̃ dicta rescripta non obstent dictis sententijs seu dicte sententie late per dictum dñm sigismundum: sed concludendum est super eis prout si dicta rescripta non emanassent.

p ¶ Et ɔ̃r q̃ quatenus dicte snie inuicem ɔdicant preualeat snia que fauet reo: et sic quatenus est absolutoria per d. l. pomponius scribit si vni. et. d. l. si inter pares. et. d. c. si duo. §. in prin. adducta quatenus: ergo snie dñi sigismundi est absolutoria Floraũtis illi standũ est lz snia. d. Gasparis sit in ea parte cōdēnatoria ipsius Floraũtis: et pariter econuerso quatenus snia dñi Gasparis est absolutoria dñe Florite: illa preualet in ea parte: lz forte snia dñi sigismũdi sit in ea parte condēnatoria ipsius dñe Florite. Aduertēdũ tamen est q̃ lz dictus Florauãs petierit circa predia diuidi inter eum. et. d. Floritam et dñs gaspar dcã dñaz Floritam absoluerit a dcã petitiõe Florauantis: et ſm theoricã supra dictã: snia dñi gasparis in ea parte preualere debebat. Nihilominus non pptera dicta predia iudicant fuisse propria dicte dñe Florite potuit. n. absolui dña Florita: qr non fuerunt probata cõia potuerũt eni esse aliena: et sic nō diuidēda quia petens diuisionem debet probare dñium esse cõe. l. ij. iij. iiij. et quasi per totum. ff. cõi diui. itaq; si res non erãt in aliqua parte dicte dñe Florite ipse veniebat absoluenda: et sic snia non declarat q̃ dicte res nō pertinerent in totum vel pro parte ad dictum Florauantē: lz dicta domina Florita fuerit absoluta iudicio cõmuni diuidundo. Et propterea dicta snia absolutoria non prodest dicte dñe Floritē neq; nocet dicto Florauanti: si dicta bona possidet: et dicta dña Florita illa vellet ab eo petere: et prout audio dicta predia fuerunt postea concorditer diuisa inter ipsos Florauantem et Floritam itaq; dictus Florauantes potest dictam suã partem pro diuisa retinere non obstante dicta sententia: et hoc clarum. Laus deo.

¶ Mulier agens contra ecclesiam pro re quam dicit fuisse concessam in emphyteosim suis parentibus sub cuius cōcessione dicit se fuisse inclusam. An ex eo debeat succũbere quia non appareat q̃ illi cui fuit concessa dicta emphyteosis fuerit vnq̃ tradita possessio. Et sic an rei emphyteosim concesse sine possessione transferatur vtile dominiũ exceptio canonis non soluti: an possit per tertium opponi.

¶ Consilium. ccxxxviij.

In nomine dñi nostri Jesu christi. ¶ In hac consultatione. videt prima facie dicendum dicta dña Francesca debeat obtinere. videtur enim q̃ ipsa sit de personis comprehensis in prima concessione emphyteotica facta Simoni. ideo videtur q̃ rõne prioris concessionis in emphyteosim ipsa sit preferenda per regulam qui prior in tpe. de reg. iur. in. vj. cum concor.

a ¶ Nec sibi videnť obstare ea que pro parte reorum obijciunť. Nō eni vr̃ obstare q̃ nō apparet q̃ dict' Simon vnq̃ habuerit possessionem dicte rei emphyteotice et sine traditione nō trãsferť ex solo ti. dñiuz. l. traditionib'. C. de pac.

b ¶ Quia rñdetur q̃ regula. d. l. traditionibus videtur. q̃ fallat in iure emphyteotico: vt vidi hoc consultum a doctore non mediocris auctoritatis qui nitebatur auctoritate Specula. in tit. de loca. §. nunc aliqua. versi. clxij. qui videtur concludere q̃ emphyteota absq; traditione habeat vtilem in rem ex contractu solo et iure emphyteotico absq; traditione per. l. j. si ager vectig. vel emphy. pet. vbi non fit mentio de traditione.

c ¶ Et hoc ad exēplum hypothecarie que oritur ex solo ɔ̃ctu absq; alia traditione sz eundē. Spec. idō ɔcludebat in dicto ɔ̃silio q̃ in emphyteotã trãsit vtile dñium absq; traditione vidi ēt aliud ɔ̃sultũ ab alio nō minoris auctis q̃ similr sine traditiōe querať emphytēote vtilis rei vendicatio. Tñ illa vtilis actio dicebať q̃ erat datiua qr nō p̃supponebat vtile dñium. Et hoc p illud dcm̃ Specu. Et adducebať auctoritas Jo. an. qui transit cũ Spec. nihil de hoc dicendo iunctis his q̃ ipse Jo. an. pmittit in p̃n. suaɿ additionũ quatenus pmittit q̃ intendit transire in his in qbus ɔcordat cum Spec. Adducebať ēt q̃ Cy. in. l. ea lege. C. de ɔ̃dicti. ob cãm dicit q̃ vbicunq; dať a iure actio vtilis in rē illa dr̃ et datiua nō causata ab aliquo dñio: sz a legis ptãte. et idō nō requiritur aliqua traditio ſm euz. Et idē voluit bal. in. l. si vt proponis eo. ti. Et idō dicit idē bal. in. l. si asposo in fine. C. de dona. añ nup. p illũ tex. q̃ vtile dñium q̃ causatur pp vtilē in rē acquirit ipso iure: et ipsa legis ptãte sine aliqua traditione vt pz ibi. et in. l. cum veterum. eo. titu.

d ¶ Nec ẽt

d ¶ Nec et obstat ꝙ p dictū Simonē vel eius filios qui sibi succedebant in dicto iure emphyteotico nō fuit solutus canon: qꝛ vr̄ ꝙ de hoc nō possit obijcere nisi ecclesia que concessit emphyteosim qꝛ non vr̄ ꝙ pp non solutū canonē reuertat̃ res ad ecclesiam: sed requirat̃ declaratoria: tum quia tex. in. l. ij. C. de iure emphy. dicit ꝙ nō soluens canonē cadet a iure suo ꝛ sic loquitur per verbum futuri temporis.

e ¶ Et qn̄ pena imponit̃ per verba futuri tp̄is non irrogatur ipso iure: sed requiritur s̄nia iudicis vt no. glo. ꝛ doc. in l. in crīali. C. de iuris. om. iu. ꝛ glo. sup verbo amittat in. l. si quis in tantam. C. vnde vi. ꝛ in. l. iubemus. C. de sacrosanc. eccl. ꝛ dn̄s Anto. in. c. si diligenti de fo. compe. ꝛ hoc in terminis n̄ris. l. in non soluēte canonē voluit. ꝛ Spec. in ti. de loca. §. nūc aliqua ver. lxvj. Pon. in eius consi. ccxij. Et saltem res emphyteotica non incidit in cōmissum nisi voluerit ipse proprietarius vt probat text. in. d. l. ij. de iure emph. ibi volenti ei ꝛc. ꝛ ibi si dominus voluerit. Et ita cōcludūt doc. ibi ꝛ in. c. potuit extra de loca. ꝛ Spec. e. ti. §. nunc aliqua ver. xlvij. Et pp̄ea non potest quilibet obijcere emphyteote ꝙ non soluit canonē vt no. Bar. in. l. j. §. puta in perpetuum si ager. vec. ꝛ Bal. in auc. qui rez. C. de sacrosan. ec. ꝛ in addi. Specu. in ti. de loca. §. nunc ali qua in. vij. colū. ꝛ Ang. in auc. de non alienā. §. si vero idcirco cum non appareat de aliqua sententia iudicis neqꝫ dominus proprietari⁹ declarauerit eius voluntatem videtur ꝙ nequeat dicte frāncisce dici ꝙ non fuerit solutus canon.

f ¶ Nec et vr̄ obstare prescriptio longi tp̄is. xxv. annorū qꝛbus dictus franciscus ꝛ ei⁹ nepotes ꝛ magister ambrosius dr̄r possedisse post cōcessionem sibi factā de dicta domo in emphyteosim. Et sic cum ti. ꝛ bonafide cū bonafides presumatur per glo. ꝛ doc. in. l. pe. C. de euic. ꝛ in. c. si diligenti de prescrip. qꝛ r̄ndetur ꝙ non obstat qꝛ etiam benedictus pater dicte domine Frācisce agentis probatur per aliquos testes ꝙ possedit. ꝛ ꝯtr̄ ꝯ possidentē non vr̄ ꝙ prescriptio curtat. Preterea dicta dn̄a Francesca nō poterat agere in vita bn̄dicti sui patris qꝛ ad eaz non erat adhuc deuolutum ius emphyteoticū ꝛ non valenti agere nō obstat p̄scriptio. l. j. in fi. C. de annali exce. ꝛ. l. j. in fi. C. de bo. mater. cuz fi. ꝛ forte post mortem bn̄dicti non fuit elapsum longum tempus.

g ¶ His tamen non obstantibus contrarium puto de iure respondendum. Et primo allegatur non esse probatum ꝙ dicta domina Francesca sit de generatione dicti Simonis: licet plures testes super hoc deponant: quia tamen non vidi attestationes non facio in hoc fundamentum.

h ¶ Sed scd̄o moueat qꝛ non est probatū ꝙ dictus Simon vigore ꝯcessionis sibi facte de dcā domo vnq̄ habuerit possessionez qꝛ sine possessiōe non vr̄ ꝙ emphyteota querat vtile dn̄iū neqꝫ vtilē actionē in rē p regulā. d. l. traditiōib⁹ qua non reperit̃ exceptuatus iste casus: ꝛ hoc firmat bal. in addi. spec. in. d. §. nūc aliqua qꝛ s̄m eū emphyteota est cessionarius iuris non actionis allegat. l. si culpa. ff. de superfi.

i ¶ Et ita cōsulendo ꝛ al's legendo. d. l. traditionibus. Et licet primo fuerim requisitus vt me subscriberem cōsilijs. s. relatis recusaui illis me subscribere qꝛ non videbantur iuri consona. Nec ob. si dicatur ꝙ quidam testes post concessionem factam dicto Francisco viderunt Bn̄dictum patrē dicte francisce ꝛ fratrē dicti francisci possidere dictaz domum: qꝛ ex quo nō apparet ꝙ dictus Benedict⁹ possederit tanq̄ rem emphyteoticam concessam dicto Simoni. ꝛ eius filijs quinimmo nec apparet ꝙ de dicta concessione facta dicto Simonē habuerit notitiam.

k ¶ Et facti alieni non p̄sumit̃ scientia immo presumitur ignorātia. l. si. ff. pro suo. ꝛ regula presumitur ignorātia ꝛ regula qui in ius in vi. ꝛ. l. qui in alterius. ff. eo. titu. Et maxime cū fuerit dicta cōcessio facta per. lx. annos prius vel circa ar. eius ꝙ habetur in. l. furti. ff. de vsuca. ꝛ in. §. ꝙ autem inst. eo. tit. ꝛ. l. peregre. ff. de acqui. posses. ita ꝙ presumitur potius possedisse iure familiaritatis ꝛ stetisse in dicta domo tanq̄ frater dicti Francisci: p ea que habent̃ in. l. qui iure familiaritatis de acqui. pos. ita ꝙ nō cēset̃ possedisse nec ꝯtr̄ quesiuisse vigore cōcessionis facte dicto Simoni ius emphyteoticū vl' actionē in rē maxime qꝛ pp nō solutū canonē res inciderat i cōmissuz qꝛ nedū cessatū fuit i solutione p biēniū ꝙ sufficit in emphyteosi ecclesiastica. c. potuit de locato: sed p. xxij. annos prout presupponitur cessatuz fuerat.

l ¶ Propter canonem eniz nō solutum res emphyteotica reuertitur ad proprietarium ipso iure ꝑut concludit glo. in. l. fina. in fine super verbo cadat de iure emphy. dum exponit ipso iure cum qua glo. transeunt ibi doc. ꝛ dn̄s Anto. in quodam suo cōsilio qd̄ incipit christi nomine visis punctis ꝛ presuppositis. ꝛc̄. dicit non reperiri ꝙ in dubio reuocet̃ Et idem. d. Anto. in dicto. c. potuit. vbi dicit hoc communiter teneri vbi idem tenet Imol.

m ¶ Mouetur maxime per text. d. l. ij. C. de iure emphy. quatenus promittit proprietario ꝙ possit emphyteotam expellere si enim nō esset iure priuatus: sed requireretur sententia nō posset expelli. ꝛ dicit hoc esse de mente Bart. in. l. ij. ff. de exceptione rei iudi. dum allegat not. per glos. in. l. ij. ff. si ager. vecti. vel emphy. petatur ꝙ ꝛ firmat Saly. in. d. l. ij. de iure emphy. in questione inter alia per text. d. l. ij. ꝛ in auc̄. de non alienan. §. si vero. ꝛ. §. sane intelligens ꝙ dicta iura non loquant̃ cū iudice: sed cū parte. idē et tenuit Bal. in addi. Spec. in ti. de loca. in. vij. col. in versi. si emphyteota cecidit ꝛ in versi. sequenti ꝛ in auc̄. qui rem. ij. col. versi. subsequenter queritur de sacrosan. ecclesie ꝛ Ang. in. d. §. si vero. ꝛ in cōsilio. cccx. s̄m ordinē informis incipiente in themate predicto in. ij. col. ꝛ videtur velle Ponta. in cōsilio mihi. ccxxij. incipiente quo ad primum in. j. col. qd̄ ꝛ concludit Pau. de cast. in cōsilio. cxxxvj. s̄m nouam impressionem incipiente in casu presenti allegant glo. in dicto verbo cadat in. d. l. ij. ꝛ glo. in verbo reuertatur in capi. imperialez. §. callidis. de probib. feudi aliena. per Federi. in vsibus feud. ꝙ ꝛ vult Panor. in. d. c. potuit in vltimo notabili dicens idem velle ibi Innocē. qꝛ si non priuaretur ipso iure emphyteota nō soluens nō posset propria auctoritate expelli per proprietarium ꝑut permittitur in. d. l. ij.

n ¶ Et sic glo. ꝛ docto. cōiter omnes concludunt ꝙ priuatio que resultat ex non solutione canonis fiat ipso iure: requiritur tamen ꝙ proprietarius vellit. ꝛ sic appareat de voluntate ipsius proprietarij: per text. d. l. ij. Et hoc est ꝙ voluit Specu. in. d. §. nunc aliquo versi. xlvij. non autē vult ꝙ requiratur sententia iudicis: voluntas autez ecclesie videtur satis apparere ex cōcessiōe quā fecit in emphyteosim dicto francisco qꝛ alias nō potuisset licite eam sibi concedere. Et qui vult vnum censetur velle omne id sine quo illud fieri non pōt. l. ad rem mobilem ꝛ. l. legatuz. ff. de pcur. ꝛ. l. illud. ff. de acqui. here. cuz simi. facto enim datur voluntas intelligi. l. reprehendenda cum concor. ibi adductis in glo. C. de institutionibus.

o ¶ Et qui potest facere actuz licite ꝛ illicite interpetraretur in dubio ꝙ voluerit facere mō licito p ea que h̄n̄r in. l. pro herede ꝛ in. l. gerit. ff. de acq. he. ꝛ. l. merito. ff. p socio. ꝛ presumitur quis h̄re notitiam rei sue. l. quisqꝫ. C. de pos. cum ibi no. vnde concedens rem in emphyteosim dicto francisco censet̃ habuisse notitiaz. vtrum res fuerit reuersa ad eccl'iā necne sciebat. n. vl' scire debebat ꝙ si erat res emphyteotica non poterat alteri concedi nisi esset ad ecclesiam reuersa.

p ¶ Et si erat res nō emphyteotica similiter non poterat cōcedi sine solemnitatibus a iure requisitis vt extra de re. eccle. non alienā. quasi per totum ꝛ in. c. j. ꝛ. ij. eo. titu. lib. vj. ꝛ in auc. hoc ius porrectum. C. de sacrosan. eccl. Attento etiā ꝙ in ecclesia erat liber censuarius in quo erāt descripte res emphyteotice ꝛ earum concessiones ꝛ solutiones canonuz ita ꝙ erat verisimile ꝙ haberet notitiam de solutionibus factis ꝛ de ommissis ꝛ saltem videtur habuisse animum saltē in genere ꝙ qualitercūqꝫ potuerit dictam domum renouare siue qꝛ fuerit reuersa propter finitam generationem siue propter non solutionem canonis voluerit ꝙ haberet effectum renouatio facta francisco ꝛ sufficit voluntas in genere per. l. qui iur̄ militari. ff. de mil. testa. ꝛ que habentur in. l. emptor. §. lucius. ꝛ in. l. tres fratres. ff. de pac.

q ¶ Item facit qꝛ possessio longi tp̄is facit presumi requisita ad causam possessionis interuenisse. l. si filius. C. de peti. here. l. qui i aliena. de acqui. hē. ꝛ quod h̄r in. c. peruenit de censi. illud etiam constat ꝙ cessatio solutionis canonis fcā per primū stipulatorez vel sequentē nocet oībus qui ad emphyteosim sperant vocari vt concludit Bal. in. l. adoptiuū §. fi. ff. de in ius vo. ex eo qꝛ negligentia est cōis. scd̄o qꝛ hoc est ex primordiali natura ꝯtus a qua non potest recedi. l. si lex vectigali. ff. de pig. ij. qꝛ non solum aufert non soluenti. sed deuoluit ad proprietarium auc. si quas ruinas. C. de sa. san. eccl. s̄m eum idem vult eadem ratione in. l. ij. C. de lib. ꝛ eoꝝ lib. ꝙ ꝛ voluit Bar. in. l. ij. ff. de interdi. ꝛ releg. ꝙ ꝛ voluit Pau. de cas. in. d. l. adoptiuum. §. fi. Et hec videntur sufficere ad oīno repellēdū dictam Franciscaz a sua petitione ꝛ absoluendum dictum Ambrosium reum ꝯuentum qui

vltra predicta potest niti ex prescriptiõe longi temporis et quo habet titulum renouationis et bonafides presumitur vt supradictu3 fuit et possedit longo tempore vltra.xxx.annos. Et 9sir militant omnia requisita ad prescriptionem qui.n. habuit rem emphyteoticam a non domino habet publiciã. nam.l. si cum sponsus.§. in vectigalibus.ff. de publiciana. et consequenter habet ius prescribendi.

r ¶ Quia non datur publiciana non prescribenti.l. eum qui in prin.et.l.traditionibus eo.ti.et.§.alie insti.de act. Et ideo per prescriptionem longi tpis quesiuit sibi dominium vti le als non habuisset per ea que habentur in auc. nisi tricennalis.C.de bo.mater.et consequẽter ius si qd erat apud primum emphyteotã illud aduocauit et propterea non potuit transire in sequentem successurum in emphyteotam est.n. vna emphyteosis et vnum ius emphyteoticum qd est transitorium in filios et nepotes prout declarat Barto.in.l.inde biti.§.si nummi.ff.de condi.inde.

s ¶ Constat autem qd possessio francisci et suorũ nepotum et magistri Ambrosij eorum successoris coniungunt ad complendam prescrip.l.si duobus.§.deniq3.l.de accessionibus. §.j.ff.de diuersis et quando pscrip.et.l.pompon.§.cum quis admini.et.§§.sequentibus de acquir.poss. non nulla alia in medium adducit patronus cause egregie quidem que breuitatis causa obmitto. Laus deo.

¶ Promissio facta pro patre filio qua3 tradidit nuptui de certa qtitate pecuniarum casu quo ipsa nõ posset cõsequi vnum tertium vnius poteris. An si per maritum vel eius patrem nomine ipsius mariti agatur ad dictum tertium et succubuit possit dicta filia agere ad qtitatem sibi promissam. Itẽ sententia lata super fructibus ad quos fuit actum. An preiudicet in proprietate. Ite3 iuramentum. An firmet donationem inter patrem et filium.

¶ Consilium. ccxxviij.

In noĩe domini nostri

1 iesu christi. ¶ Quãq3 videatur in pñti cõsultatione prima facie dñm qd dicta catherina debeat obtinere 9 dcm petrũ qui pmisit dicte dñe catherine dare sibi sexaginta flore.si ipsa catherina nõ potuerit obtinere tertiã partẽ certi terreni de quo in instrõ apparet que 9ditio purificata fuit cũ ipsa egerit ad fructus dcẽ tertie partis dicti terreni tanq3 terrenu3 ad eam ptineret p dicta tertia pte et succubuerit ea forte de cã quia dñsum fuit qd dictũ terrenum nõ pertinebat ad ea3 p aliqua parte vñ dictum terrenu3 prout presupponit non fuit dñe Bartholomee auie materne dicte domine catherine cui dicta dña catherina pretẽdebat succedere pro tertia parte et vigore dicte successionis ptendebat dictam tertiam partem ad se pertinere sed vt presupponitur fuit quorundam debitorum dicte dñe Bartholomee qui promiserunt dare dicte dñe Bartholomee certam partem puta ducentorum florẽ.in bonis eorum exigendis per dictam dominam Bartholomeam et extimandis etc.

a ¶ Nec presupponitur qd dicta Bartholomea elegerit apparẽter dictũ tenimentum terre p dicta qtitate sibi debita l3 illud p aliqua tpa possederit pp quam possessionẽ dictus petrus forte putabat dictu3 petium terre ad dictã Bartholomeã pertinere et 9sir dictam dñam catherina3 9sequi posse dictam tertiã partem dicti tenimenti vt heredem dicte domine Bartholomee pro dicta tertia parte cõstito itaq3 per sniam predictam qd dictũ tenimentum terre insolidum pertinet ad aduersarios dicte dñe Catherine qui fuerũt in iudicio legittime nominati et iudiciu3 in se susceperunt iuxta ea que habentur in.l.ij.C.vbi in rem actio et in.c. quoniam frequenter.§.qd si super rebus vt li.non conte.

b ¶ Et l3 snia fuerit lata sup fructibus et nõ principalr sup proprietatem tñ si fuit lata p reo pbante rem ad se ptinere pducit exceptionẽ rei iudicate ẽt super proprietate.l.q ro me.§.duo fratres sm lec.vgol.de verb.obli.et no. Bar.in.l. sed si ante.ff.de exce.et sic vr satis apparere qd dicta dña catherina non possit 9sequi dictam tertiã partem dicti tenimẽti terre et 9sir possit petere 9 dictum petrum qd obseruet qd pmisit nec vr qd obstet dicte dñe catherine qd ipsa poss3 petere tertiam partem bonoꝝ dicte dñe Magdelene que tertia pars bonorum tantumdẽ valebit qtum tertia pars dcĩ tenimẽti q2 vr posse rñderi qd vba dcẽ pmissiõis sunt clara

referẽtia se ad tertiã pte3 dcĩ tenimẽti et nõ ad tertiã ptẽ bonoꝝ dcẽ dñe Bartholomee et vbi vba sunt clara nõ ẽ opus interpetratione.l.ille aut ille.§.cum in verbis de le.iij.et facit.l.non aliter eo.ti.et.l.j.§.si is qui nauem de exercito.

c ¶ His tñ non obstantibus 9rium puto de iure rñdendu3. nam primo premittendum duxi qd l3 in puncto dicatur qd pro parte dicte dñe Catherine fuerit actum 9 laboratores dicti tenimenti vt sibi rñderẽt de fructibus tñ alr res se habuit q2 immo actum fuit per Angelu3 crescembenis vt patrem et legittimum administratorem Bernardini sui filij 9 laboratores predictos vt eidem rñderent de fructibus in vna manu p sexta parte vnius poteris etc. Et in alia manu pro tertia parte residui tanq3 vero dño et patrono. Et snia fuit lata pro dicto Angelo pro dicta sexta parte pro qua dictum tenimentum fuerat assignatum dicto Angelo seu dicto Bernardino pro dote dicte dñe Catherine vxori dicti bernardini. Et consequenter pertinebat ad dictum Angelum seu ad dictum Bernardinum dicta sexta pars.

d ¶ Cum dñium rei dotalis cõstante matrimonio pertineat ad maritum.l.doce ancillam.C.de rei ven.et.l.in rebus.C. de iur.dot. Pro tertia autem parte merito succubuit dictus Angelus quia nullo iure pertinebat ad eum etiam si pertinuisset ad dictam dominam catherinam.

e ¶ Nec promissio.lx.florenoꝝ fuit facta casu quo dictus Angelus seu dictus Bernardinus non posset consequi dicta3 tertiam partem. Sed casu quo dicta Catherina eam consequi non posset. Et consequẽter dicta sententia nullatenus probet qd dicta domina Catherina illam consequi debeat.

f ¶ Nec vllo pacto nocet dicte domine Catherine quia res inter alios acta alteri non preiudicat.C.res inter alios acta in rubr.et nig.et.l.sepe.ff.de re iudi.

g ¶ Nec h3 obstare predictis si in meritis cae fuit deductu3 qui dicta tertia pars spectabat ad dictam dñam catherina3 quia snia h3 referri ad petitionem siue sit producta in modum libelli.l.vt fundus.ff.communi diui.et.c.licet ely.de symo.cum si.siue per viam qualis qualis petitionis cle.sepe post principium de verbo.signifi.deficiente ergo petitione tanq3 fundamentum omnia alia ruunt.j.q.j.cum paulus.

h ¶ Insuper dato qd fuisset actum noĩe dicte dñe catherine qd tñ est falsum nihilominus snia lata super fructibus regulariter nõ nocet agenti postea super proprietate per theorica Bar.in.d.§.duo fratres in quinta opp.argu.l. Sed si ante.ff.de excep.vbi Barto.hoc in terminis decidit.

i ¶ Licet secus esset qñ absolutoria super fructibus lata eẽt pro reo q2 probauerit rem ad se pertinere et non ad actore3 prout determinat idem Bar.in.d.l. Sed si ante qd non apparet probatum in isto iudicio agitato contra petrum fesilicet qd sententia lata fuerit absolutoria ex eo quia pro parte conuenta probatu3 fuerat ius non competere super proprietate dicte domine catherine.

k ¶ Dato ẽt qd fuisset deductum et probatum qd dictum tenimentum terre pertinuerat ad auctores partis cõuente quia ex quo actum fuit in dictos auctores partis conuente et dictam dñam Bartholomea3 qd dicti auctores tenerenẽ dare supradictam qtitatem dicte dñe Bartholomee de eorum bonis per eam eligendis et ipsa possederit dictum tenimentum terre vltra.xx.ann.post dictam conuentionẽ et fructus inde perceperit et in suos vsus conuerterit vt mihi presupponitur videtur qd ex hoc satis deducatur qd dictum tenimentum terre quatenus tempore conuentionis pertinebat ad ipsos debitores censeatur vigore dicte conuentionis secura dicta possessione per tantum temporis pertinuisse ad dictam dominam Bartholomeam.

l ¶ Nã possessio predicta censeẽ habita ex precedenti ti.dicte conuentionis per id hr in.l.ij.C.de acqui.pos.et in.l.j.C.de imponen.lucra.prescrip.li.x.presumitur.n.qd dicta domina Bartholomea elegerit dictum terrenum de quo agitur pro dicta tertia parte quia als non poterat iuste illud possidere et per electionem factam poterat iuste possidere.

m ¶ Et qñ quis põt actu3 licite gerere et illicite presumitur voluisse id per qd actum legittime gerat vt est tex.in.l.merito.ff.pro socio.et apparet ex his que hñr in.l.gerit.et in.l. pro herede.ff.de act.hered.et in.l.j.C.de repud.et abstinen. hered.in quibus iuribus habetur quod si possidet res hereditarias is cui est delata hereditas censetur voluisse adire hereditatem ne als censeatur illicite possidere: ita in proposito dicta domina Bartholomea cui erat vt ita dixerim delata electio bonorum pro restitutione sue dotis possidendo

dendo dictam tertiaꝫ partem dicti tenimenti de quo agitur censeatur eligisse dictam tertiam partem pro restitutiōe sue dotis ne alias censeretur illicite possedisse.

n ¶ Et maxime cum possederit ⁊ fructus recollegerit ꝑ longum tp̄s vltra .xx. annos ⁊ possessio longi tēporis presumit iusta dicit Inno. in. c. ij. de in integ. resti.

o ¶ Et possessio tanti tp̄is facit p̄sumi interuenisse rēq̄sita ad iustificationē act⁹. l. si fili⁹. C. de pe. he. ⁊ l. q̄ i aliena. in p̄n. ff. de acq. hē. ⁊ q̄ hn̄r in dictis iurib⁹ ⁊ in. c. ea noscit de his que fiunt a prela. sine consensu capituli. ⁊ in. c. peruenit de censi. ⁊ in. l. cum de in rem verso. ff. de vsu.

p ¶ Et maxime q꜠ ꝓut mihi dr̄ is ad queꝫ pertinebat dictum tenimentum terre seu alter ex eis ad quos pertinebat locauit dictas tres partes dicti tenimenti nomine dicte domine Bartholomee ita ꝙ est verisimile ꝙ de consensu eorum ad quos pertinebat dictum tenimentum dicta domina bartholomea consequuta fuerit dictas tres partes ipsius pro restitutione sue dotis vigore precedentis contractus. ⁊ propterea videtur ꝙ dicte tres partes dicti tenimēti pertineāt ad dictam Catherinam vt heredem dicte Bartholomee ei⁹ auie vel saltem non constat ꝙ ipsa nequeat consequi dictas tres partes dicti tenimenti ꝙ sufficit dicto Petro ad victoriam reportandā ex quo promisit dictos sexaginta florenos si dicta domina Catherina non posset consequi dictas tres partes dicti tenimenti.

q ¶ Et sic promissio fuit concepta sub conditione ⁊ ex contractu conditionali non potest agi nisi constet conditioneꝫ extitisse etiam si esset conditio negatiua quodammodo improbabilis. l. hoc iure. ff. de verbo. ob. Et merito q꜠ pendente conditione nulla oritur obligatio. l. cedere diē. ff. de ver. obli. ⁊ l. sub conditiōe. ff. de condi. indebi.

r ¶ Et actori incumbit onus probandi sibi competere actionem intentatam. l. qui accusare. C. de edend. ⁊ l. actor. C. de proba. ⁊ c. cum eccle. sutri. in fine de causa posses. ⁊ proprie. in fine insuper potest attentari etiam ꝙ si fuisset probatum pro parte dn̄e catherine ꝙ ipsa non posset consequi dictas tres partes nihilominus deberet succumbere quia non vr̄ ꝙ ex dicto ꝯtu competat sibi aliqua actio contra patrem ꝑ l. frater a fratre ⁊ que ibi habentur. ff. de condi. indeb. ⁊ l. ij. C. de inoffi. dona. quia in profecticijs quicqnid querit fili⁹ querit patri vt. l. placet de acqui. here. cum simi.

s ¶ Et constat ꝙ si non interuenisset iurm̄ dicta ꝓmissio nullius esset efficacie quo ad agendum ꝯ patrem per predicta ⁊ ꝑ. l. lis nulla. ff. de iu. ⁊ l. fi. C. de in ius voc. Sed non est mediocre dubium vtrum contractus puta donatio facta ꝑ patrem filio validetur iuramento circa ꝙ licet videatur dicendum ꝙ validetur iuramento patris ex quo iuramentum seruari potest sine dispendio salutis eterne ergo est seruandū ⁊ validet contractum super quo est interpositum ar. c. cum contingat de iureiu. c. q̄uis de pac. in. vj. ⁊ c. licet mulieres de iureiur. eo. lib. qn̄ enim contractus vitiatur propter varias voluntates hominum non comprehensas sub alijs conditionibus bar. de quibus per euꝫ in. l. siquis pro eo de fideiussori. cuius combinationes sequuntur cōiter moderni in. d. c. cum contingat contractus firmatur iuramento prout ipse bar. concludit in. d. l. siquis pro eo ⁊ doc. in. d. c. cū contingat per. d. iura. ⁊ auc. sacramenta puberum.

t ¶ Et hanc partem ꝙ iurm̄ firmat donationem inter patreꝫ ⁊ filium tenere vr̄ Bal. in. l. iij. C. de vsuc. pro do. dicens ad propositum formaliter. Sed si fuit inter patreꝫ ⁊ filiū appositum iurm̄ ⁊ videtur ꝙ non possit veniri contra iurm̄.

v ¶ Quia est de iure naturali iuramentum quo videtur non curatur patria potestas: vnde constat ꝙ inter patrem ⁊ filiū oritur obligatio naturalis. l. frater a fratre. ff. de condi. inde. tunc arguo sic oritur obligatio naturalis ad dandū ergo dari potest ⁊ sic dominium transferri alias sequeretur ꝙ illa naturalis obligatio esset inanis ⁊ vacua ꝙ est absurduꝫ vt l. j. §. de nouo iur. quir. toll.

x ¶ Preterea ista naturalis vestit̄ iuramento per. l. sacre scripture que lex potentior est qualibet patria p̄tāte quia nulla constitutio humana potentior est diuina ad hoc. s̄. de epis. ⁊ cle. auc. sed episcopalis dignitas similiter ꝙ donatio ⁊ contractus celebrati inter patrem ⁊ filium in p̄tāte firment̄ iuramento vr̄ velle Jo. an. in addi. Spec. ti. de testa. §. j. versi. sed pone filius. Nā refert Ubertum de bobio in. l. pactū dotali. C. de colla. ponderare ꝙ lꝫ inter patrem ⁊ filium ꝯtus non valeat tamē oritur obligatio naturalis. l. frater a fratre de cōdi. inde. ⁊ ideo oritur exceptio pacti ꝯsuluit tamē ꝙ iuretur vel emancipetur ⁊ postea pater ꝯhat s̄m eum.

y ¶ Facit etiaꝫ q꜠ fauore dotis valet donatio inter patrēm ⁊ filiam. l. Pomponius filadelphus. ff. fami. hercis. fortius validetur fauore anime que est ceteris reb⁹ preponenda. l. sancimus. C. de sacrosanc. eccle. ⁊ si non seruando iuramentuꝫ anima moriatur morte. scilicet eternali.

z ¶ Contrarium tamen. scꝫ ꝙ donatio quam pater facit filio non firmet̄ iuramento ꝯsulendo firmat Pau. de ca. in ꝯsil. incip. quidā vbert⁹ miles al's incipit circa bona que fuerūt in ordine. ciij. s̄m ordinē informis col. iiij. vbi ꝯfutatis rōnibus quorūdam qui sīr tenebant donationem factaꝫ per patrē filio in p̄tāte non firmari iur̄o subdit dic ergo melius ꝙ hec donatio iur̄o non confirmat̄ quia cum pater filio vt filio donauerit vr̄ sibiip̄si donasse pp̄ qd̄ redditur iuramētū frustratoriuꝫ ⁊ inutile ⁊ quasi sup̄ impossibile vnde non est obligatorium de reg. iur. non est obligatorium lib. vj. quis namq̄ȝ dubitet ꝙ si mihi ipsi dono ⁊ iuro nullius vtilitatis vel momenti est tam donatio q̄ȝ iuramentum.

⁊ ¶ Preterea licet iurm̄ astringat iurantem: non tm̄ facit capacem illū cui iuratur: si al's erat incapax ar. ff. de cōdi. ⁊ demon. l. cui fundus. Nec hoc reperit̄ cautuꝫ: sed cuꝫ huic filio donaret̄: vt filio non vt extraneo incapax erat: vn̄ per iuramentum capax nō potuit fieri: ⁊ hec est vera solutio ad ꝯrium hec Pau. ad contextum. Reperio pro hac p̄te consuluisse consilio incipiente de supradicto instr̄o idem al's pluries consulendo visum fuerit anteq̄ȝ innotesceret sn̄ia pau. de ca. ⁊ Raph. ⁊ ꝓ hac parte alio anno ꝓ qua consulueram iudicatum fuit licet pro alia parte consultum fuerit.

ꝯ ¶ Et legendo dictā auc. sacra puberū si aduersus vendi. in verbo ꝯtibus in. xvij. q. illatione. vj. visum fuerit lꝫ non firmauerim: sed ad ꝓpositū relectis primo dictis bal. ⁊ Jo. an. ⁊ data rn̄sione ad dictum Jo. an. ꝙ loquit̄ in donatione fcā per filium patri. Sic formaliter subdo. sed ꝙ donatio facta ꝑ patrem filio firmet̄ iuramento: sꝫ mihi visum fuit dubiuꝫ licet simplr̄ dictum bal. allegauerim in auc. ex testō. j. de colla. Nam non pōt facere iurans ꝙ incapax capere possit quis enim sani capitis diceret ꝙ siquis donaret fratri minori ⁊ iuraret: frater minor quereret qui est incapax: ⁊ insuper ꝙ si dn̄s donaret seruo ꝙ seruus hr̄et ius in reb⁹ donatis pari rōne non potuisset facere de iure antiquo ꝙ filiusfa. esset capax bonoꝝ merito nec hodie possit in ꝓfecticijs in quib⁹ nihil est immutatū: ⁊ maxime q꜠ ꝑ seruū queritur dn̄o etiā inuito. l. et inuitis de acq. re. do. ⁊ l. seruus vetante de verb. ob. ⁊ pari rōne olim ꝑ filium ⁊ etiam hodie in profectitijs: vnde nō potest facere ꝙ quesitum filio ex causa profectitia non querat̄ sibi. Nec si hoc respectu vitiatur ꝯ iuramentuꝫ ⁊ per ꝯn̄s cessat rō dicti. c. cum contingat: nec iurm̄ ligat sn̄ per eo ꝙ est impossibile de iur̄ vel de facto ar. l. impossibiliū ff. de regu. iur. ⁊ c. ad impossibile. e. ti. in. vj. ⁊ dictū fuit. s̄. proxima qōne: ⁊ si filius ꝯhit puta emit noīe suo ⁊ pater iurat seruare ꝯtum filij nō ppea erit piurus si re empta fruatur quesito sibi oliꝫ pleno dn̄io ⁊ hodie vsufru. ⁊ insuper si donat ⁊ tradit iam soluta est oblr̄o naturalis fatēdum tamē est ꝙ si iurat nāliter obligatur ad non reuocanduꝫ ⁊ tenetur ad obseruantiam ⁊ ꝯn̄r donatio confirmaret̄ morte donātis iusta no. in. l. filie cuius fa. here. ⁊ in. l. ij. de inoffi. do. ⁊ d. l. donationes. non tm̄ forte esset nulla reuocatio i si fieret quia iurm̄ non vitiat actum factum fratrum ꝯ ipsum vt dixi. s̄. in fi. q. proxime ad hoc etiam ꝙ dixi circa iurantem nō reuocare testm̄ de quo vide in. d. auc. sacra puberuꝫ in. viij. q. ⁊ hic in scōas ad contextum hr̄ enim in. c. intelligitur de iureiu. ⁊ in. c. sunt de sponsa. ⁊ in. c. cum dilecto de preben. ꝙ regl'r non vitiatur actus factus contra iurm̄ prout per ea que hn̄r in dictis iuribus firmat Jmol. in. c. cum contingat in arti. an iuramentum firmet ꝯtum qui vitiatur ratiōe rei vel materie super quo ar. seu nouo membro ipse de doc. ibi ⁊ bar. in. d. l. siquis pro eo tenent ꝙ non firmet ea ratione quia vr̄ concernere impossibile de iure vel facto ⁊ quia nō vr̄ ꝙ iuramentum possit tollere defectum rei s̄m eos: sed ꝙ filius profectitia sibi querat est impossibile de iure etiaꝫ de facto merito non artet per dictam theoricam: ⁊ c. ad impossibile de regul. iu. Item prout non videtur ꝙ iuramentum possit tollere defectum rei ita videtur ꝙ non possit tollere defectum persone ⁊ eius incapacitatem ad hoc ꝙ not. bart. in. l. illud. C. de sac. san. ec. dicens ꝙ ad hoc vt iuramentum validet contractuꝫ inter cetera requiritur ꝙ persona sit habilis seu habilitata per iuramentū: sꝫ persona donatarij nō reperitur habilitata per iuramentum donantis merito ⁊c.

x ¶ De persona babilitanti:ideo dixit propter minorē cuius
persona babilitatur per iuramentum p auc.sacramenta:⁊ qꝛ
iuramentum facit minorem reputari maiorem.

a ¶ Nec obstat arg.bal.est obligatus ad danduꝫ:ergo potest
dare qꝛ negaꝉ immo qꝛ nō potest dare non est obligatus ad
danduꝫ:licꝫ alꝭ obligeꝉ filio puta si promittat aliqd facere
filio ꝙ filij interesset vt fieret:⁊ forte licꝫ alias potuisset re-
uocare donationem ne confirmareꝉ morte ipsius donantis
iuxta.d.l.filie cuius.⁊.d.l.donationes esset forte naturali-
ter obligatus ad non reuocandum:ve sic posset morte con-
firmari vbi alꝭ confirmaretur nec ob.ꝙ iuramentum est de
iure gentium:⁊ patria potestas de iure ciuili.l. nam ciuium
ff.de bis qui sunt sui vel alieni iure.⁊ insti.de patria pote/
sta.qꝛ respondetur ꝙ ius ciuile disponit circa ea que sunt iu
risgentium ei addendo ⁊ detrabendo.l.ius ciuile est.ff.de
iusti.⁊ iure.⁊ profecto donatio mutuū emptio ⁊ venditio ⁊
bmōi sunt iurisgentium.l.ex boc iurisgentium. ff.de iusti.⁊
iu.⁊ tamen quo ad ipsos ꝯctus consideraꝉ patria potestas
d.l.frater a fratre:⁊.d.l.ij.C.de inoffi.donatio.d.l.filie eius
cum fi.⁊.l.ij.ff.de contraben.emp.

b ¶ Et insuper iusgentiū non attribuebat dictā virtutem iu
ramento ꝙ validaret ꝯctum alꝭ inualidum:⁊ iō nemini du
bium esset ꝙ de iure ciuili iuramentum nō validaret bmōi
donationem ꝓut non validat ceteros ꝯctus inualidos pre
terq̄ in terminis.d.auc.sacra pubes prout satis deprebēn-
diꝉ ex principio.d.c.cū cōtingat de iureiu.⁊.c.q̄uis de pac.
in.vj.⁊.c.licet mulieres de iureiur.eo.ti.ꝓut no.doct.in di-
ctis iuribus exquo patet ꝙ dicta ratio Bal.nibil valet.

c ¶ Nec iure probaꝉ ꝙ dicta nālis obligatio vestiaꝉ calore sa
cre pagine:⁊ insuper dictuꝫ est.ā. ꝙ cessat naturalis obliga
tio ad dādum per patrem filio cui dare non potest per iam
dicta.Insuper siquis simpliciter donat rē tradendo non ob
ligatur dominiuꝫ transferre.l.aristo.§.fi.ff.de do. Et si sim
pliciter donat anteq̄ tradat similiter non videtur ꝙ si non
potest dare qꝛ res non est sua obligeetur ad dandū videmꝰ
ꝙ in tota.l.siqs argentuꝫ.C.de do.fit mētio de traditione.

d ¶ Fateor ꝙ siquis promittit rem ex causa donationis te-
neaꝉ dare.Nec obst.ꝙ fauore dotis filia est capax dn̄ij ⁊ vꝫ
datio patris in filiam qꝛ non sequiꝉ boc priuilegiuꝫ bꝫ dos
ergo ⁊ iuramentuꝫ:pꝫ de iure ciuili quo iure dictum priui-
legium daꝉ doti.iuramentum non bꝫ taleꝫ virtutem immo
iuramentum eo iure nō producit regulariter talem obliga-
tionem.l.siquis pro eo de fide.⁊ ꝯctus dotis producit eam
⁊ p cōsequens non sequitur boc disponiꝉ in fauoreꝫ dotis:
ergo ⁊ in ꝯctu iurato ⁊ maxime:qꝛ si non potest impleri iu-
ramentum obstante iuris censura iuramentuꝫ non ligat ar.
d.c.ad impossibile: ideo nō tractatur:de fauore anime si nō
seruans qꝛ non potest non ledit animaꝫ insup dato ꝙ iura
mentum ligaret ⁊ ꝯctus nō valeret omnimodo posset sine
detrimento anime procedi:qꝛ iuramentum seruari posset:
licet cōtractus foret inualidus.ita ꝙ consulitur fauore ani-
me non ita consulitur fauori dotis si dotis datio non vale-
ret vel non esset efficax.Iteꝫ nō interest anime ꝙ dominiū
transferaꝉ in filiam vel nepoteꝫ in potestate donantis con-
stitutam prout interest dotis ita ꝙ termini non sunt pares
sed multum dissimiles ⁊ de separatis non est illatio.l.fi.ff.de
calum.⁊.l.si maritus de dona.inter vi.⁊ vxo.bal. in.d.l.iij.
non dicit ꝙ iuramentum firmet cōtractum sed ꝙ iurans te
neꝉ seruare iuramentum:lꝫ alique rōnes innuant ꝙ velit ꝙ
ꝯctus donationis firmetur.Nec obstat ꝙ vbi ex ꝯctu oritur
obligatio naturalis iuramentum validat ꝯctum ⁊ illum ro-
borat vt in pacto nudo ⁊ stipulatione alteri facta vt no.bar.
in.d.l.siquis pro eo in.vj. conbinatione ⁊ Imo.in.d.capi.
cum contingat cbarte.xliiij.⁊ ibi.d.Anto.sub sexto casu.Pa
nor.ibi in vltima col.Quia rn̄deꝉ ꝙ dicta theorica ꝓcedit i
exemplis per doctores positis in quibus obligatio ciuilis ⁊
ꝯsir actio q̄ri pōt ei cui iuraꝉ ꝙ non ꝯtingit in casu nostro
in quo ciuilis oblꝭo ⁊ actio transfereretur in p̄rem nec iure
caueꝉ ꝙ iurm opereꝉ vt quesita per filiuꝫ p̄ri non queranꝉ.

e ¶ Et lꝫ bar.in.l.frater a fratre de ꝯdi.indeb.prope fi.in.vj.
q.dicat ꝙ nālis oblꝭo oriatur ex donatione facta a p̄re filio
non aūt dicit ꝙ possit in filiū transferre dn̄iū vel siꝉeꝫ oblꝭo
nem que nō transfereretur in eū.Nec dicit bar.ꝙ nālis oblꝭo
sit ad dandū:⁊ pōt intelligi ꝙ sit nāliter obligatus ad nō re
uocandū donationē ⁊ nō sit nāliter obligatꝰ ad faciēdū ꝙ
facere non pōt.s.trāsferre dn̄iū in filiū ꝓut donatio p̄supo-
ponit ⁊ prout tendit presens ꝯctus in quo dictus pater ꝓ-
misit dare ⁊c.Et dato ꝙ esset nāliter obligatus ad danduꝫ

nosꝉ vꝉ propterea ꝙ oblꝭo ciuilis ⁊ actio sit orta ꝯ p̄rem.Et
sine actiōe nemo experiꝉ.l.si pupilli.§.videamus.ff. de ne.
ge.⁊.l.nam postea in prin.ff.de iureiu.Nec boc iure aliquo
cauetur ꝙ iurm bēat similem vim.iō standum videtur ge-
neralitati.d.l.lis nulla.⁊.l.qui in potestate.C. de in ius vo-
can.Ex quibus omnibus videtur aperta fronte concluden
duꝫ ꝙ dictus petrus reus conuentus veniat absoluendus
⁊ pars aduersa in expensis condemnanda. Laus deo

¶ Communitas vrbis veteris petijt super infrascripto du
bio ꝯsilium ab almo collegio doctoꝝ perusie.Et cum inter
eosdē maximus dn̄s Cornerꝰ in vtroq̄ iure reputareꝉ:onus
ꝯsulendi fuit sue excellentie commissuꝫ ⁊ scripsit vt sequiꝉ.
Dubium aūt erat:vtrum castrū ꝯcessum in feudum cuidaꝫ
comiti pro se suisq̄ successoribus cum onere soluendi eccle
sie romane certum quid annuatim. Deficientibus mascu-
lis transiret in vnam feminam que de genere remansit ⁊ du
bium faciebant duo.s.qꝛ in bulla concessionis pluries dice
betur tibi tuisq̄ successoribus. Item scdo qꝛ prestatio ser-
uitij quod babebat fieri in recognitionem dominij poterat
explicari per feminam sicut per masculum.

¶ Consilium ccxxxix.

In nomine domini no

i stri iesu christi.¶ Pro decisione p̄ntis con-
sultationis:videndum est. An dicta domina
Mariana filia tanq̄ ex dicto Comite Ugo
lino descendens successerit in feudo.Uirtu
te bulle Nicolai de qua in themate. Circa qꝫ videtur prima
facie dicendum ꝙ dicta castra deuoluta fuerint ad dictam
marsiliam.Nepotem ex filio dicti Comitis Ugolini.

a ¶ Ex lꝫ regulariter femine non succedat in feudo vt in.c.j.
§.b aūt notandum est qui feu.dare pos.x.col.⁊ in.c.j.§.filia
vero de succes.feu.⁊ in.c.j.§.ad filias de gra.succe. in feu.⁊
in ti.de bis que sibi ⁊ bere.sui masc.⁊ femi.in fin.vbi dꝛ ꝙ
ad feminas non trāsit feudū nisi in cōcessione dicaꝉ expsse.

b ¶ Et quando in concessione exprimitur quod transeat ad
feminas limitatur earum successio.vltra vim verborum vt
in.c.j.§.quin etiam in ti.episcopum vel abbatem:⁊ in.c.j.de
bis qui sibi ⁊ bere.sui.⁊ in.d.§.filia.

c ¶ Tamen regula p̄dicta limitaꝉ in pluribus.casibus in qui
bus feudū trāsit in feminā.Nā septē casus numerat Pō.
in ꝯsi.cccxcviij.sm ordinē nō informis qui bꝛ perusie inci.
Circa primum ꝯsultationis articulū quoꝝ duo casus princi
paliter conferunt ad ꝓpositum nr̄m:⁊ tertius in rōne sui.

d ¶ Primus qn̄ feudū datū ad certū seruitiū qꝺ pōt explica
ri tā per feminā q̄ per masculū:na tūc in tali feudo succe-
dit femina prout masculus tex.est notabilis in c. si cui mili
ti de capl'is extraordinarijs quē titulum pauci bn̄t illum tn̄
allegat Bal.in.l.quotiens.C.de suis ⁊ legi.sm eundē pon.

e ¶ Scđs casus est qn̄ pro feudo nullū seruitiuꝫ debetur vt
est casus in.d.c.si cui militi.⁊ nota.Bald.in.d.l. quotiens.

f ¶ Tertius aūt est qn̄ feudū est paruū.Nā tunc non obligat
feudatarium ad faciendaꝫ fidelitatem:⁊ ꝯsir nec ad seruitij
exbibitionem:vt est casus in.d.c.si cui militi. ⁊ ad boc alle-
gat Bal.in.c.j.§.est ⁊ alia que fuerit prima causa beneficij
amittendi sm eundem Ponta.Qui oēs tres casus proba-
ri videntur ratione.Nam ideo feudum non transit in femi
nam quia feudum sui natura fit vt feudatarius prestet fide
litateꝫ ⁊ seruitia domino vt in.c.j.in fi.in qui.cau.feu.amit
tatur de forma fideli.quasi per totum ⁊.xxij.q. fi.de forma.
⁊ in.c.j.in prin.quibus modis feudum amittatur ⁊ in.c.j.in
prin.⁊.§.ad boc bic finitur lex corradi.

g ¶ Ad que seruitia non est acta femina prout masculus:iō
feudum non transit in feminaꝫ regulariter prout dixit bal.
in consi.cclx.incip.in boc concordati sunt omnes colū.i.

h ¶ Et ideo quando femina ex ꝯsuetudine vel ex pacto suc-
cedit in feudum ipsa est vasalla:sed seruitia prestat per ma-
sculum prout voluit Spe.in ti.de feudo.§.j.ver.xxj.Quan
do igitur cessat dicta ratio qꝛ nullum seruitium babet pre-
stari vel tale ꝙ eque bene potest prestari per feminam pro-
ut per masculum tunc cessat ratio quare iura disponunt ꝙ
femine non succedant in feudo.ideo etiam cessat iurisdispo
sitio argu.l.adigere.§.q̄uis.ff.de iure patro.⁊.c.cum cessan
te de appella.⁊.l.ꝙ dictum de pac.

i ¶ Et boc scilicet ꝙ quando femina seruire potest vt mascu
lus non excludatur femina a successione feudi firmat Bal.
in.d.

in.d.l.quotiens.&.c.j.§.si decedenti qui feu.da.pos.

k ¶Licet multi tex.& multe lecture bal.nõ habeant:d.§.idẽ voluit Bal.in.d.§.quin etiam.dicens q feudum concessuz ad seruitium q potest prestari a femina vel q potest presta ri per aliuz succedit in eo femina sm Jacob.de belui.qui di cit q ista qstio fuit de facto in regnoneapuleo sz eũdẽ bal.

l ¶Cũ igitur in dicta cõcessione nõ imponatur onus alicu ius seruitij psonalis:sed solũ q soluatur quolibet anno vna tazza argenti.Et dicta solutio pariter fieri potest per femi nam potest per malculum:ideo istud feudũ transeat ex suc cessione in filiam heredem patris.

m ¶Qñ enim pro feudo prestatur seruitium reale non est p prie feudum put voluit Cy.post Mart.fillyma.in auc.in gressi in antepenul.qõne.versi.Circa premissa.C.de sa.san. eccle.& Bal.in.l.liberti libertecq.C.de oper. liber.pro quo etiam facit:quia ex quo pro tali concessione habet solui cen sus vnius cratere:ideo femina succedat.

n ¶Quia feudũ censuale non est pprie feudum:put voluit Bal.in.d.l.liberti libertecq.Adducens auctoritatẽ Cyn.in d.auc.ingressi.idem voluit Pon.in consil.lxx.sm ordinem informis incip.Uisis themate & qõne.ŝ.positis col.ij.

o ¶Feudũ enim proprium requirit seruitium psonale & pre stationem fidelitatis:qđ sm eum demonstrat:ex glo.super verbo libellario in.c.j.de pace constan.

p ¶Et subdit q si i instrumẽto tũc fit mẽtio de feudo illud feudum conditionatum dicitur & Bal. in.d.l.liberti liber tecq.dicit q est magis contractus emphytheoticus vel con tractus innominatus q feudum.

q ¶Et in dicto feudo conditionato seu censuali succedunt persone als in feudo insuccessibiles:prout voluit.d.An.de bur.in.c.cum apud.in fine de spon.

r ¶Unde lz clerici vel monasterium regulariter non succe dant in feudo:vt in.c.i. de milite & vasallo qui armas est. & in.c.q clericus si de feu.fuerit contrauer.inter mili.& vasal. & in.c.j.an mutus & surdus.& in.c.j.de aliena.feudi.

s ¶Nec ecclesia seu monasterium hoc respectu habetur loco filiorũ.sed dũtaxat in casibus in iure expressis dicit bald.in auc.nisi rogati post mediũ versi.extra no.C.ad treb.tamen ecclesia & monasterium succedit in feudo censuali prout vo lunt Marti.fili.& Cy.in.d.auc.ingressi.& est de mente bal. in.d.l.liberti libertecq.idem voluit in.c.j.de mili.vasal.qui arma bellica deposuit:& in.d.capi.qui clericus & not.doct.& maxime Panor.in capi.in presentia de probatio.q & voluit bald.in.c.que in ecclesiarum de constitu.in.iiij.colũ.dicens q si monasterium potest prestare seruitium impositum feu do succedit in eo etiam post mortem feudatarij als secus & prout transit tale feudum in monasterium:licet non habea tur pro liberis.ita pari rõne vr q transeat in filiam.Et hoc maxime dicendum vr in casu nostro qr pontifex concessit q Comiti Ugolino & eius heredibus & successoribus.Et se pe & sepius fit mentio de heredibus & successoribus.

t ¶Et licet alias in materia feudi appellatione heredum ve niant solum liberi masculi:vt est text.in.c.j.§.pe.de lege cor radi.& in.c.j.§.& si clientulus de alienatiõe feudi:vbi expo nitur herede.i.filio.Et firmant bar.&.bal.in.l.gallus.§.etiã ff.de li.& postb.& Bar.in.l.q dicitur de verb.obliga.

v ¶Tamen ex quo istud si feudum est nõ videtur q habeat naturam feudi suadet ratio q non sit recedendum a propria vi verborum arg.l.non aliter de lega.iij.&.l.p.§.si is qui na uem de exerci.cum simi.

x ¶Et maxime qr addit & successoribus q verbum maxime totiens repetitum non dz stare sine virtute aliqd operandi ar.c.si papa de priuileg.lib.vj.&.l.si quando de leg.j.opere tur q comprehendat.quoslibet successores tam feminas q masculos.Si enim voluisset papa q transiret in eos dum taxat in quos solẽt feuda deuenire frustra totiens repetijs set de heredibus & successoribus:verisimile ergo videtur q intellexerit de oibus heredibus nolens in hoc sequi ppriã naturam feudi prout vr q noluerit sequi in alio magis sub stantiali.s.in prestatione seruitij:& iuramenti fidelitatis.

y ¶Ideo qñ concederetur tali & suis hẽdibus quibuscunq transit feudũ in quẽlibet successorem adeo q põt feudata rius legare cui vult dicit Bal.in.c.j.vj.colũ.ver.Sz quid si pcessum de prohib.feu.aliena.p federicum:& ita hoc casu.

z ¶Et q pontifex noluerit sequi naturam feudi qr feudum ẽt censuale non amittitur per negligentiam vel morã in sol uendo censum prout voluit Spec.in ti.de loca.§.nunc ali qua ver.lxxxv.& sentit Pon.in.d.suo consil.lxx.col.ij.alle gando Spec.& Alricum de sancto Gemi.in.c.ad apostoli ce.ver.Sed licet in fine de re iudicata.

& ¶Prout regulariter in contractibus censualibus nõ amit titur res censualis licet census non soluatur .c. constitutus de relig.domi.& ibi glo.& doc.& Bart.& doc.in.l.j.ff.de pu bli.Et tamen in dicta gratia continetur q propter non solu tionem census illud feudum ceciderat in commissum.

? ¶Nec possumus dicere q pontifex dixisset ex iuris igno rantia:qr presumitur q oia iura sint sibi no. residere in scri nio sui pectoris.l.omnium.C.de test.&.c.j.de transac.Et ita videtur interpetranda gratia quam papa Nicolaus fecit di cto comiti Ugolino quasi sub eadem forma.

¶ ¶Nam qñ feudum reuersum ad dñm conceditur descen dẽtibus primi feudatarij illud feudum cẽsetur paternuz:lz de nouo concessum.c.j.§.hoc quocq.&.§.pe.& fi.de succes. feudi.&.c.j.de natura successionis feudi.& declarat bal.in.d. §.hoc quocq.in fi.& Jaco.de belui.in prohemio feudorum. & Bal.ibi.xvj.col.& in auc.defuncto.in.ij.co.C.ad tertul.& est melior tex.q sit in iure in.c.j.de gra.succed.in feu.pro ut dicunt ibi Jaco.de bel.& Bal.& ideo istud feudum con cessum comiti Ugolino.de suis successoribus:licz sit de no uo concessum.tamen intelligatur sm naturam precedentis concessionis facte suis parentibus:& per cñs q reuertatur ad dñm propter censum non solutum.

a ¶Et in hoc qr incidit in commissum pp non solutionẽ cẽ sus sapit magis naturam emphyteosis q feudi.Et videtur q probabiliter possit procedere qđ dicit bal. in.d.l.liberti li bertecq.Non ita forte in simplici feudo censuali.Naz illud potius deberet censeri feudum extra regulare extra naturã feudi iuxta rubricam de feudo qđ contra propriam naturaz feudi:vt pz ex no.per Spec.in.d.§.nunc aliqua. ver.lxxxv. & Pon.in.d.suo cñsi.lxx.si enĩ iudicaret emphyteosis amit teretur non solone census cuius cñũ ipsi volunt & nõ amit teret ex multis causis:ex qbus amittit feudũ de qbus in ti. qui.mo.feu.amit.& in ti.que fuerit prima cau.bene.amit.

b ¶Et tamen feudum censuale amittitur eisdem modis qui bus amittitur proprium rectũ feudum put voluit Pon.in dicto suo cñsilio.lxx.per tex.in.d.c.j.de feudo cõtra ppriam naturam feudi vbi pbabiliter q lz feuduz pcedat ctra ppriã naturam feudi:tñ eo modo amittit put cetera feuda . istud autẽ feuduz concessum comiti Ugolino alio modo amittit qr ppter nõ solutionez census:ideo magis separatur a p pria natura feudi quaz illa feuda de quibus in.d.c.j.de feu. contra propri.na.feu.Item ex alio qr non videtur q dictus comes Ugolinus vel eius successores fuerint artati ad p standum iuramentum fidelitatis prout est de natura feudo ruz:vt pz in ti.qualiter vasallus iurare debeat fideli.& in ti. de forma fidelitatis.& in.d.c.de forma.

c ¶Et in super heredes vasalli post mortem vasalli intra an num & diem debent polliceri iuramentum fidelitatis & pe tere inuestituram:& similiter post mortem dñe fieri dz suc cessori:vt est text.in.c.j.de capitulis corradi.& in.c.j. in pn. que fuerit prima causa bene.amit.que nõ presupponuntur facta:& ideo cum videatur magis sapere naturam emphy teosis q feudi non absurde videretur posse teneri qđ dicit Bal.in.d.l.liberti libertecq.

d ¶Et lz videatur aduersari vltima clausula bulle ibi volu mus autem q si tu aut heredes seu successores tui q absit a nostra obedientia plena deuotione:ac fidelitate te detra xerit seu detraxerint hec nulli9 existant roboris vl momen ti.Nam in hoc sapit potius naturam feudi q emphyteosis & maxime quatenus fit mentio de fidelitate:& supra etiaz in eadem bulla antecessores dicuntur fuisse fideles:& videtur conuenire feudo potiusq emphyteosi:quia in emphyteosi non cñsiderantur fidelitas emphyteote videtur posse respõ deri q gratia ista cõceditur subditis ecclesie.Et sic his qui alia ratione debebant esse obedientes fideles & deuoti eoz dño.Maior enim est obligatio fidelitatis subditi erga talẽ dominum q vasalli erga dominũ ratione feudi.c. est & alia circa principium de forma fideli.

e ¶Et est ponderandum q verba dicte clausule non sonant q ex tunc dicta castra reuertantur ad dominum.

f ¶Sed q ista grã nullius sit roboris vel momẽti que verba vñr significare q sit perinde acsi non fuisset concessa.

g ¶Et ex predictis vr q ex quo pontifex in cñcessione huius grẽ non pcessit iuxta nãm feudoz q videtur demonstratũ ex pñibus siue dicam9 q dẽat cẽseri emphyteosis nõ debeãt in ista grã seruari oia que sunt de nã feudoz.Et maxime

istud de quo agitur.s.ꝙ non succedant nisi heredes sanguinis masculi. Et sic non improprientur verba dicte bulle totiens reperita ⁊ geminata heredibus seu successoribus ⁊ stetur verbis ⁊ non intiss offendantur propter naturam feudi que in multis alijs offenditur: ⁊ prout in alijs non curatur natura feudi ita nec in hoc attendatur.

b ¶ Accedat etiã qđ not.gl.fi.in.capi.fi.de capi. qui curiã vendi.quatenus vult ꝙ vbi feudũ cóceditur ad certum seruitium non potest vasallus feudo renunciare vt ex illo seruitio exhonereᷓ ꝫ secus esset in proprio feudo. Nam ꝫ vasallus ad seruitia astringatur ⁊ obligetur: tamẽ renunciãdo feudo a seruitijs liberatur.c.j.in fine de vasallo qui contra cósti.lotarij feu.alie.⁊ no.d.glo.fi.d.c.fi.

i ¶ Et sic in hmói feudo vt ita dicamus in regulari non cósideretur natura attributa regulariter feudis: ꝫ potius ius commune. Et ideo licet.d.capi. si cui militi sit apocliphum vt dicit Bald.in.c.j.de gra.succe.in feu.hoc est non autenticum.xvj.distin.⁊.c.j.in verbo apocliphã: tamen videtur seruandum: qꝛ videtur iuuari rationibus ⁊ auctoritatibus doctorum de quibus.s̃.⁊ ideo seruandum videtur in casu nostro ex multis supra deductis.

k ¶ Et ẽt qꝛ dicta castra cóceduntur in feudum nobile. Nobile aũt dicitᷓ qñqꝫ illud qđ alteri nó ſuit: vt dicimus in officio iudicis nobili ⁊ mercenario per Bar.⁊ doc.in.l.imperium.de iurif.om.iu.⁊ seruitus est aliena a nobilitate.ideo feudũ franchũ ⁊ liberũ a fidelitate dicatur nobile prout videtur velle Jo.an.in addi. Spec.in rubrica de prescri.circa finẽ vbi vult ꝙ feudũ liberũ ⁊ franchũ sit liberum ab oĩbus alijs preterqꝫ expressis in concessione. Et videtur velle ꝙ dicta adiectiua nobile liberum ⁊ franchum: idem significent ꝫ in questione proposita dicta tria cumulauerit.

l ¶ Item Bal.in.l.j.§.illud.in fine.C.de latina liber.tol.dicit ꝙ feudum franchum est suꝑplius paucis.domino reseruatis ⁊ in.l.si plures.ij.col.C.de códi.inser.dicit ꝙ feudũ franchum est liberum a fidelitate ⁊ transit in ecclesiam. Et idem Bald.in.d.auc.nisi rogati.iij.col.versi.⁊ dicunt quidam ꝙ qñ feudum est franchum seu liberꝝ succedit ecclesia: ꝫ non habeatᷓ loco filij ⁊ pót feudatarius de tali feudo libere testare ſꝫ eũ. Si aũt testari pót libere: ergo relinqͥre cui vult.⁊ sic succedũt q alias i feudo nó sunt successibiles.

m ¶ Nã regulr̃ vasallus non testatᷓ de feudo.c.j.de suc.feu.prout dicit idem bal.in.d.auc.nisi rogati: ió transire pót i oẽs hrẽdes: ió verbũ hrẽdes ⁊ successores sumatᷓ gñalr̃ in feudo francho ⁊ a simili pariter in feudo nobili ꝑ predicta: maxie concurrente ꝙ papa concessit in feudũ perpetuũ. Nã dicit Bal.in.c.que in ecclesiarũ.de consti.in.iiij.col. ꝙ feudum perpetuũ pót dici franchũ: ⁊ redigitᷓ ad instar ꝓprietatis. ⁊ ideo vr̃ velle ꝙ succedant oẽs heredes ⁊ successores prout succedũt i proprietate quasi illud verbũ imꝑpetuũ opereᷓ ꝙ nó restringatᷓ ad heredes masculos sanguinis qui de facili non sunt ꝑpetui prout hrẽdes generaliter sumpti iuxta ea que hñr in.l.ex facto.§.fi.ff.ad treb. Ex quibus omnibꝰ saltem simul iunctis vr̃ dicendum ꝙ attento tenore dictoꝝ lr̃arum nicolai dicta Marsilia successerit in dicto feudo.

n ¶ In contrariam autem partem sunt iura que generaliter tradunt pro regula ꝙ femine nó succedunt in feudo.nec habemus iura que distinguant casus.s̃.adductos a regula tento ꝙ.d.c.si cui militi est apocliphum. ⁊ sic non autenticum.⁊ vbi lex.non distinguit non possumus doctores auctoritate distinguere.l.iij.ff.de offi.presi.

o ¶ Sed iura generaliter loquẽtia sunt generaliter intelligẽda.l.j.§.⁊ generaliter. ff.de leg.prestan.⁊.c. si romanorum.xix.distin.cum concor. ꝙ procedit etiam vbi cessat ratio generalr̃ loquẽtis in.l.ꝓspexit.ff.q ⁊ a q.⁊.c.scriptũ ẽ in.l.vj.q.iij.q̃ iura ꝓcedũt vbi qs tractat de lucro captando.

p ¶ Et sic ꝫ indebite cesset lucruꝫ cessante ratione legis: tñ statur legis gñalitati per dicta iura: licet secus qñ indebite quis pateretᷓ damnum per.l.adigere.§.qͣuis.ff.de iurepatro.prout per dicta iura distinguit Barto.in.l.nó dubiuꝫ.C.de leg.⁊ tãgit etiã Bal.ibi in casu autem nostro dicta marsilia tractat de lucro captando non aũt de damno.

q ¶ Quia damnum est priuatio patrimonij. l.iiij.ff.de dam.infec.⁊ ideo cũ dictũ feudũ nó fuerat in patrimonio ipsius marsilie si impeditur eius acquisitio nó ascribitᷓ damno.sed cessationi lucri ideo stetur generalitati iurium disponẽtiuꝫ ꝙ femine non succedant in feudo.

r ¶ Pro quibus facit ꝙ not.Jo.an. in.c.ad supplicationem de renun.qui dicit ꝙ lex fundatur in ratione ⁊ in auctoritate condentis legem: ideo sublata róne remanet lex ꝑꝑ auctoritatem conditoris facit etiam ꝙ notabiliter dicit Bal.in.c.j.§.si decedenti qui feu.dare pos.dicens ꝙ vbi lex disponit de róne attenditur lex.⁊ non ratio per.d.l.ꝓspexit.

s ¶ Et ió ꝫ femina prohibeatur succedere in feudo qꝛ non pót ꝑstare seruitia fidelitatis prout masculus ⁊ dicta ró cesſat vbi seruitia non dñr vel sunt talia que pariter prestare pót femina ꝑut masculus tñ steᷓ gñalitati iuriũ que simplr̃ prohibent feminas succedere in feudo. Ex quibus vr̃ inferri ꝙ dato sine ꝑiudicio veritatis ꝙ feudatarij ex forma feudi non tenerentur ad seruitia fidelitatis vel teneanᷓ ad talia seruitia que pñt explicari ꝑ feminã nihilominus femina nó succedat per gñalitatem dictoꝝ iurium que nó distinguũt.

t ¶ Vr̃ aũt dõm ꝙ ex quo dicta castra per Nicolaum fuerunt concessa in feudũ.⁊ nó exprimiᷓ in ꝯcessióe ꝙ non teneanᷓ feudatarij ad prestandum fidelitatem ⁊ seruitia ad que consueuerunt teneri feudatarij censeaᷓ tacite actum ꝙ in dicta concessione veniãt ea que consueuerunt venire in concessione feudi ar.l.quid si nolit in.§.qui assidua.ff.de edili. edic.⁊ l.si prius.de aqua plu.arcen.cum si. Maxime cum iura disponant ꝙ feudatarij sint obligati ad prestandum fidelitatẽ ⁊ iuramentum fidelitatis per iura.s̃.adducta cũ multis si. Nec requirunt quod id exprimatur in concessione feudi venit enim ex natura feudi in quandam necessariam ꝯsequentiam per iura vulgaria. Ideo vr̃ ꝙ dictus comes Ugolinus teneretur ad prestandum iuramentum fidelitatis ⁊ ad seruitia ad que tenentur regulariter vasalli.⁊ per consequens femina non succedat. Ex quibus videntur confutari fundamenta.s̃.in contrarium adducta.

v ¶ Nec videtur obstare quod dicta gratiosa confessio fuit facta in feudum nobile quia potest aliter interpetrari potest enim summi nobile idest dignum ⁊ honorificum argumen. eius quod not.Barto.in.l.j.C.de dignita.libro.xij.vbi summit pro eodem nobilitatem ⁊ dignitatem.

x ¶ Pót ẽt dici nobile respectu concedentis prout ⁊ tangit Jo.an.in dicta rubrica de ꝑscri.circa finẽ cum nulla ꝑsona sit dignior Papa ꝯcedente dictum feuduꝫ ⁊ insuꝑ dato ꝙ nobile summatᷓ pro francho dicit Jo.an.in dicta rubrica ꝙ si non exprimiᷓ aliqđ seruitiũ feudatarius nó est immunis ab onere seruitioꝝ que veniũt ex nã feudi secus si iniungiᷓ onus alicuius seruitij qꝛ tũc censeᷓ immunis ab alijs seruitijs si exprimitur qđ sit feudum nobile franchum ⁊ liberũ.

y ¶ Et est ró qꝛ imposito vno seruitio censentur alia seruitia delegata qꝛ qui de vno dicit de alio excludit.l. cum pretor.ff.de iud.⁊.c.nonne de presump. Secus forte si iniungitur aliquod onus qđ non sit de natura feudi ⁊ sic nó sit seruitium personale vt est prestatio census qꝛ tale onus censetur expressum ex eo qꝛ alś non censeretur impositum non sic qñ exprimiᷓ onus seruitij personalis qđ veniebat ex natura feudi: quia tunc non erat opus exprimere: ideo censentur alia onera exclusa si appellatur feudum franchum.

z ¶ Nec ob.verbum imperpetuũ qꝛ sumiᷓ in iure varijs modis qñqꝫ adiũcta hois.l.j.ff.ꝓ socio qñqꝫ ad.xxx.an. l.sicut.C.de prescri.xxx.vel.xl.an.qñqꝫ sine tpis prefinitione: licet actus sui natura non sit semp duratiuus.c.clericos.⁊ ibi gl.⁊ Inn.de cohabi.cle.⁊ mulie.⁊ in.c.ob tua.de his que fuerit a prelato sine consensu capitu.vnde satis potest dici concessio imperpetuum si conceditur ſm naturam feudi sine prefinitione temporis ⁊ sic duraturam donec durant heredes masculi sanguinis ⁊ per hec videtur esse responsum ad adducta in contrarium.

⁊ ¶ Et licet adijciatur verbuꝫ successores potest intelligi de successoribus qui non sunt heredes prout sunt bono.poss. vel successores in feudo qui succedunt licet non sint heredes impetrantis vt in.c.j.in tuu.an agnatus.

ꝯ ¶ Ex ꝫ super his posset instari si nó esset bulla sixti declaratoria approbans hanc scđam pte: ꝫ tñ stante dicta bulla vr̃ hec pars sine dubio amplectenda. Ex quo declarat aperte quod est feudum ⁊ est reuersum ad ecclesiaꝫ romanaꝫ quia feudatarius decessit sine legitimis heredibus.

ꝝ ¶ Licet.n.non credatur lr̃is Pape narratiuis facti alieni regulariter vt ꝓbat text.a ꝯrio sensu in cle.j. de proba.⁊ ibi gl.⁊ doc. Nam in facto alieno potest quis falli: quia probabilis est error.l.fi.ff.pro suo ⁊ regula presumitur ignorantia in.vj.cum simi. Et no.glo.⁊ doc.in.d. cle.j.

a ¶ Tñ qñ in verbis narratiuis facti alieni fundatur intentio pape talia verba probant si in litteris est cl'a motu proprio prout voluit Lapus in.d.clemen.j.qui ita intelligit gl.

in verbo

in verbo narramus.qui simpliciter dicit ꝙ etiaꝫ verba nar
ratiua facti alieni in litteris pape faciunt plenaꝫ fidem ⁊ idẽ
post glo.tenet ibi Pau.de eleaza.idem etiam firmat ibi.d.
Cardinalis zaba.in.x.q.dummodo adsit proprius motus
pape qd ⁊ voluit idem Cardinalis in.c.in possessionem.co.
ti.Et lapus in allegatione.cxxij. idem etiam si ex preceden
tibus vel sequentibus deprehenditur ꝙ pontifex est infor
matus de facto qd narrat in litteris prout voluit.d. Anto.
de but.in.d.cle.j.arg.illius text.⁊ qd not.Jo.and.in.c.non
nulli.de rescri.ꝑut dicit Jo.de Imo.in.d.cle.j.

b ¶ Cuꝫ igitur in dictis lr̃is sixti narretur ꝙ dicta castra feu
dataria sint reuersa ad ecclesiaꝫ q: feudatarius decessit sine
legittimis heredibus ⁊ addicit clam ꝓprio motu ⁊ ex cer
ta scientia per quã clausulã ex certa sciẽtia demonstratur ꝙ
erat plene informatus de his que narrabat.

c ¶ Et gratia fundat̃ in narratis q: si feuda non fuissent ad
ecclesiam reuersa nõ cõcessisset alteri in feudũ:ideo standũ
est dictis litteris que ꝓbant dicta feuda ad ecclesiã reuersa
⁊ feudatarium decessisse sine legittimis heredibus intelli
gendo verba ẜm subiectam materiam ꝑut regulariter intel
ligunt̃.l.si vno locati.cũ cõcor.Et sic sine legittimis heredi
bus hoc est sine descendentibus masculis nec est verisimi
le ꝙ Papa intellexerit de heredibꝰ succedentibus in bonis
q: rarissimi sunt nõ carẽtes bonis q decedãt sine heredibꝰ.

d ¶ Et ex quo papa asserit de sua certa scientia videtur ꝙ fa
ciat plenariam fidem adeo ꝙ non potest probari cõtrarium
prout volunt glo.⁊ doc.in.d.clemẽ.j.ea ratione q: non pre
sumitur error in facto ꝓprio.l. q̃q̃ ad velle.⁊. c.ab excõ.de
rescrip.prout dicunt doc.in.d.cle.j.

e ¶ Et ꝯñter nõ põt allegari ꝙ papa sciẽter mentiat̃ pari rõ
ne ⁊ fortius si aliquid narrat dicens de eo hr̃e certam scien
tiam non possit probari ꝯ̃riuꝫ q: probando ꝯ̃rium ꝓbare
tur personã scienter mentitũ fuisse cum igit̃ sixtus in dictis
lr̃is proprio motu ⁊ ex certa scia narret dcã feuda ad eccle
siã reuersa ⁊ feudatariũ decessisse sine legittimis heredibꝰ
plenarie ꝓbantur dicta duo ex qbus necessario infertur ꝙ
dicta Marsilia non succedit in dictis feudis q: si succede
ret feuda predicta non essent reuersa ad ecclesiã nec feuda
tarius sine legittima hr̃de decessisset interpetranda igit̃ sunt
verba pontificis ꝙ ideo declaret feuda reuersa ad ecclesiã
q: in eis non succedebat filia femina ex propria natura feu
dorum:⁊ sic licꝫ pater patruus feudatarius decesserit cum
filia seu nepote femina ⁊ herede tamen censeatur decessisse
sine herede quo ad ipsa feuda.

f ¶ Et ita p sixtũ interpetret̃ grã Nicolai cui interpetratiõi
pro lege standum est.l.fi.C.de leg.⁊ facit.l.j. de consti. prin
cipum cũ concor.concluditur ergo ex premissis circa primũ
quesituꝫ ꝙ dicta Marsilia non succedit in dictis feudis.⁊
ꝯñr dicta feuda pertinent ad cõitatem vrbis veteris vigo
re emptionis facte a feudatario permissu domini.

g ¶ Circa scdm aũt quesituꝫ paucis est instãdũ q: exquo pre
supponit̃ dicta dña Marsilia nunq̃ possedit dcã feuda ⁊
posśio pr̃is ⁊ patrui cessauit eoꝝ morte nec posśio trãsit in
successores.l.cũ hr̃des.de acq.pos.i p̃n.ꝯstat ꝙ nõ põt sibi
cõpetere possessoriũ recupande nec possessoriũ retinende.

h ¶ Possessoriuꝫ aũt adipiscẽde prout est inter dictum quo.
bo.nõ cõpetit ꝯ̃ dñm. Quinimo nec ꝯ̃ tituluꝫ possidentem
vt no.Bar.in.l.j.quoꝝ bo.per text.ibi Ideo non competit
contra dictã cõitatem vrbis veteris que habet titulum em
ptionis:immo vtile dominiũ per supradicta. Laus deo.

¶ Iuramentum impuberis pubertati proximi. An firmet
contractum donationis per eum facte. Et an si non obser
uat contractum iuratum incidat in periurium.

¶ Consilium. ccxl.

In noie domini nostri
iesu xpi. ¶ Quãq̃ videat̃ prima facie i hac
ꝯsultatione dñm ꝙ pupillus lꝫ ꝓximus pu
bertati ꝯ̃hendo alteri nõ obliget̃ inst.d auc.
tu.in p̃n.⁊.ff.l.iulianus.§. siqs a pupillo.ff.
de act.emp.⁊.§.pupillus.insti.de inuti.stip.Nec iur̃m ipsiꝰ
pupilli vr̃ ꝓdesse nec iuuare ꝯ̃ctum p auctenticam sacra pu
berum.C.si aduer.ven.a ꝯ̃rio sensu:ꝯ̃rius enim sensus pre
bet fortissimũ argumentum dicit tex.in.l.j.§.huius rei for
tissimum est ar.ff.de offi.eius cui man.est iurisd.

a ¶ Et hoc ꝙ iuramentum non firmet ꝯ̃ctum impuberis:lꝫ
doli capax seu proximus pubertati voluit glos.in verbo pu
berum.in.d.auc.sacramenta puberũ.⁊ glo.prima in corpo
re qd ⁊ tenent Pet.⁊ Cy.in.d.auc.sacramenta puberum:
licet ratione non bona.s.q:.d.auc.est odiosa.⁊ idem.s.ꝙ iu
ramentum impuberis non firmet ꝯ̃tuꝫ tenet Bal.ibi ⁊ in
corpore.q: in omnibus est iudicium infirmũ.l. qua etate.ff.
de test.⁊.l.fi.C.de manu.vind.⁊ q: lex diffinit etatem nec ẽ
nostrum addere vel detrahere legi ẜm euꝫ in corpore.⁊ idẽ
tenet Ja.bu.si non interuenit decretum iudicis ꝙ nõ pre
supponitur interuenisse in casu nostro.Et hanc partem te
nebant omnes vsq; ad Bar.vt dicit Rapha.

b ¶ Et lꝫ bar.dicat ꝙ q: doli capax obligat̃ delicto.l. impu.
de fur.⁊.ff.de fal.l.super ⁊ obligatur periuro. Ideo obliga
tur iuramento prout cõiter doc.dicunt ẜm euꝫ qui ita trã
sit sed consuetudo h̃ non seruat ẜm Ang.Nam ius canoni
cum exigit pubertatem:iõ non est nostrũ extendere ẜm euꝫ
qui ita residet in.d.auc.sacr̃a puberum dicens ita fuisse di
sputatum ⁊ sentit hoc procedere tam de iure cano. q̃ ciuili
quod ⁊ firmat ibi Raph.dicens ꝙ quãdoq; impubes doli
capax iurando obligatur dyabolo quãdo iurat super re pre
terita dicendo mendaciũ sic loquit̃.d.c.j.de delic.pue.qñq;
non peccat.s.qñ iurat seruare ꝯ̃ctum licituꝫ. Et sic iurat de
re futura.Nam tale iuramentum non ligat sicut nec ligat ꝯ̃
ctus.⁊ ideo transgressio iuramenti non inducit periurium.

c ¶ Presertim q: iuramentum debet hr̃e discretionem iurã
tis.c.⁊ si christus de iureiur.⁊ cañ.animaduertendum.xxij.
q.ij.que discretio non cadit in pupillo licet proximo puber
tati.d.l.etate.⁊.l.pupillus si fari.ff.de acqui.here.sicut ⁊ vi
demus ꝙ de iure cañ.impuberes non pñt vouere aliquam
religionem.c.vestram.⁊.c.significatum.de regula. ⁊.c.j.eo.
ti.li.vj.ita nequeant iuramẽto astringi cũ vtrunq; prestetur
deo ẜm eundem Raph.

d ¶ Tamen his non obstantibus ꝯ̃rium puto de iure tenen
dum.s.ꝙ iuramentũ impuberis doli capacis obliget iuran
tem ⁊ firmet ꝯ̃ctum.cõstat enim ꝙ pupillus obligatur natu
raliter ex ꝯtractu vt est text.in.l.j.ff.de nouat.Ideo non est
ratio quare nõ obligetur ex iuramento ⁊.d.c.j.de delic.pue
ro.loquitur simpliciter non magis in iuramento de preteri
to q̃ de futuro ⁊ Ang. in.l.si quis pro eod.de fideius.dicit
ꝙ impubes peccat veniendo ꝯ̃ iuramentuꝫ ⁊ Bal.in.l.pa
ctum dotale.C.de col.dicit ꝙ iuramentuꝫ impuberis habet
deum vltorẽ ex his pꝫ ꝙ iuramentuꝫ impuberis ꝓximi pu
bertati est seruandum si non tendit in dispendium salutis
eterne attento ꝙ eius inobseruantia tendit in dispendium
salutis eterne.⁊ ideo militat ratio.c.cum contingat de iure
iu.⁊.c.quamuis.de pac.in.vj.

e ¶ Et lꝫ illa iura loquant̃ in casibus spãlibꝰ tñ doct. cõiter
oẽs extendũt illa iura ad alios casus in qbus militat ratio
illoꝝ iuriũ ⁊ merito q: illa iura sunt p̃ncipaliter inducta in
fauorẽ aĩe q̃ ceteris rebꝰ ꝑponẽda.l.sanci.C.de sac.san.ec.

f ¶ Et nõ corrigunt simpliciter iura ciuilia que loquũtur ge
neraliter sed illa limitant ꝙ nõ procedant quando interue
nit iuramentuꝫ a paritate rationis maxime si est in iure de
scripta extenduntur iura exorbitantia vt tradit bar. in repe
titione.l.si cõstante in prin.ff.solu.ma.Et Imo.in.l. si vero
§.de viro.eo.ti.Maxime fauore aĩe per no.p glo.in.§.item
mixta inst.de act.⁊ p bar.in.d.auc.sacramenta puberum:iõ
cum rõ dictoꝝ iurium militet etiaꝫ impubere ideo dicta iu
ra trahantur ad ꝯ̃ctus impuberuꝫ ⁊ hanc partem tenuit Ar
chi.in.d.c.q̃uis.⁊ host.Jo.an.⁊ Imo.d.c.cuꝫ ꝯtingat ad h.
c.ex lr̃is de iureiu.ẜm Pau.de ca.in.d.auc. sacramenta pu
berũ qui hãc ptẽ tꝫ ⁊ hec ps vr̃ tenẽda p predicta ⁊ tãq̃ tu
tior pro aĩa ar.c.iuuenis de spõ.⁊.c.significasti de homi.

g ¶ Et q: canoniste cõiter firmãt hãc ptẽ ⁊ sumus in mã ca
nonistali:iõ in practica seruãda ẽ hec opi. Maxime in ter
ris ecclesie in qbus seruãdũ ẽ ius cañ.p no.per gl.in.c.ij.de
arb.li.vj.⁊ reg.iur.e.li.⁊ p bar.⁊ bal.in.l.p̃uilegia.C.de sac.
san.ec.⁊ per doc.in.c.j.de no.ope.nun.lꝫ hoc seruandum ẽt
in terris imperij per.c.lꝫ mulieres de iureiu.lib.vj. Nec ob
stãt adducta in ꝯ̃rium nõ eni ob.ꝯ̃rius sensus.d.auc.sacra
menta puberuꝫ q: dici potest ꝙ ꝓcedat de iure ciuili secus
de iure cañ.⁊ non est miruꝫ si communiter doc.legiste ante
bar.tenebant ꝙ iuramentum impuberis non firmaret ꝯ̃ctũ
q: poterãt loqui de iure ciuili ꝑut loquebatur dicta auc.sa
cramenta pubeꝝ de iure cañ.secus dicendum sit per gene
ralitatem rõnis.d.c.cum contingat ⁊.d.c.q̃uis pro quo fa
cit q: fortius est argu.a paritate rationis q̃ arg.a ꝯ̃rio sensu
prout dicit Imo.in.d.§.de viro iuxta finem.

240 Decius con: 682: in fi: ubi meminit de h° con: vol. ij · 4°.

b ℂ Et militat ar. a paritate rōnis vt extendat. l. etiam ad ca sum in quo militat eadē rō sed non tāta prout in casu exp̄ssō ſm glo. no in. l. vnica. C. de his qui ante ap. tab. que loqtu: in. l. exorbitāte. e doc. cōiter trāseunt: ideo non mirū si di cernt. c. Quis. t. d. c. cū contingat. l3 fint exorbitātia a iure ci uili extenduntur a paritate rōnis ēt ad iuramentum impuberis doli capacis l3 non videat tāta rō in impubere prout impubere. Nec ob. q̄ dicit Ang. q̄ ɔ̄riū seruat ɔ̄suetudo: qꝛ hoc negādū vr̄ maxime in terris ecclesie exquo canoniste cōiter tenent hāc ptem. Nec est verū q̄ dicit Rap. q̄ oēs ali bar. tenebāt ptem ɔ̄riā attento q̄ Arch. Hosti. t Jo. an. fuerunt ante bar. t tamen tenent idem q̄ Barto.

i ℂ Nec ēt est verū id qd ipse Rapb. dicit q̄ impubes iurando super re futura nō peccet t non obliget iuramento: qꝛ immo obligatur vt. s. deduxi. t l3 nō obliget ex voto solem ni tn̄ non sequitur q̄ non obligetur iuramento.

k ℂ Nec ob. q̄ iurās debet habere discretionem: qꝛ discretio cadit in impubere doli capace: si enim nō esset discretio nō esset doli capax: l3 non sit tāta q̄ta est impubere. t propter ea sint inhabiles ad certos actus qui requirāt plenā discretionē prout testm̄ t votū solemne non propterea infertur q̄ non censeatur hr̄e discretionem que sufficit ad eos obligādum nāliter t sic ad obligādum ipsi deo qui est ipsa natura naturās vt no. in. l. respiciendum. ff. si cer. pet. t tex. cū glo. in ver. nā. in. §. singulorum. insti. de rerum diui. Et maxime hoc p̄cedit in casu isto in quo presupponitur q̄ prudentia donatoris supplebat etatem put ałs ponderatur in c. fi. de sponsa. impub. t in. c. de illis. eo. tit. t facit. c. impuberes. eo. ti. t consequenter presupponitur fuisse in donatore donante discretionem acsi fuisset pubes.

l ℂ Et facit qꝛ vbi cadit discretio seu malitia cēsetur doli capax t obligatur ex delicto t sic ex periurio, put volunt doc. in. d. c. j. de delic. pue. vbi Jo. an. refert Greg. i dyalogo. di xisse q̄ quendam puerum quinq̄ annorū solitum iurare t blasphemare fuisse a dyabolo raptum in dubio autem licet glo. in. d. c. j. dicat q̄ qui excedit septem annos censetur doli capax t cum ea trāseant cōiter docto. tamen glo. in. l. impuberem. de fur. tenet q̄ ille censetur doli capax qui est proximus pubertati. t idem videtur velle gl. in. l. nil aliud. ff. de iur. t fac. igno. t in. l. pupillus. ff. de reg. iur.

m ℂ Pro qbus gl. vr̄ tex. in. l. pupillū. de reg. iu. vbi dicit tex. pupillū qui proximus pubertati sit capacem esse furandi t iniurie faciende ergo a ɔ̄rio sensu qui non est proximus pubertati non est capax predictorum. Ad hoc etiam optimus tex. in. l. apud celsum. §. que in tutores diximus de excep. do li. ibi iulianus sepissime scripsit pupillos doli capaces esse qui prope pubertatem sunt ergo a ɔ̄rio q non sunt ppe pubertatē non sunt capaces doli ad idem tex. in. l. herennius. §. Item in cāe. ff. de dolo. vbi labeo dicebat q̄ pupillus de dolo suo nōn ɔueniebat vulpianus subdit ego arbitror eti ā ex dolo suo conueniendum si proximus pubertati est.

n ℂ Et dr̄ p̄ximus pubertati masculus qui excedit decimū annū cū dimidio t femina que excedit nouē annos cū dimidio ſm glo. in. d. l. pupillū. de reg. iu. t gl. in. §. pupillus. insti. de inutil. stip. t gl. in. l. i. ff. de noua. t ibi Bar. t Jmo. cū igit dictus donator excesserit decimū annū, cū dimidio vt presupponit. ideo in dubio cēseret doli capax t proximus pubertati: ꝛ̄ō etiam no. doc. q̄ prudentia suppleret etatē obligatus fuisset iuramento. Et ɔ̄sir iuramētum firmasset donationem multofortius firmauit presupposito q̄ prudētia supplebat etatem prout presupponitur in themate.

o ℂ Nec h3 obstare donatario testm̄ nicolai patris ipsius donantis qui instituit Laurentiū t duos alios filios t eos in uicem substituit qꝛ aut dicta substitutio fuit fideicō. t tunc non trahit nisi ad bona testatoris. l. coheredi. §. cū filie. de vulg. t pupi. Sed in casu nostro agit de bonis maternis t de bonis paternis t sic ipsius testatoris merito dicta substitutio non h3 iuuare dictos actores qui fuerūt substituti.

p ℂ Dicta substō interpretatur directa pupillaris que trahitur ad vniuersa bona pupilli. t tunc similiter non iuuat dictos substitutos: qꝛ substituti succedūt vt heredes ex testamento pupillari. l. moribus quasi per totam. l. de vulg. t pupil. t. l. precibus. C. eo. ti. t quasi p totos illos titulos: ideo prout ipse Laurentius obligatus fuit ad obseruantiā donationis. l. siquis argentum. C. de do. t per totum ti. t extra eo. ita t eius heredes in quos trāseunt iura actiua t passiua l. i. C. si cer. pe. t. l. pro hereditarijs. C. de here. act.

q ℂ Item dicta bona donata verisimiliter transiuerunt in donatarium t desierunt esse donatoris attentis clāis que solent apponi in instrūis notariorum: ideo substituti pupillariter agnoscendo hereditatem pupilli non successerunt in dictis bonis que nō remanserunt in hr̄ditate pupilli t hec omnia sunt clarissima in iure: ideo non insisto. Laus deo.

ℂ Contractus emptionis pro medietate minori iusti precij cum pacto de reuendendo. An t quando dicatur vsurarius t quomodo testes debent probare valorem rei empte. t quomodo debet constare quod fructus rendite ascendunt vltra medietatem precij soluti.

ℂ Consilium ccxlj.

In noie dn̄i nr̄i iesu xp̄i. ℂ Cū q̄ p̄mittendum est q̄ l3 gl. in. c. conquestus. de vsuris videat velle q̄ paucitas precij t pactū q̄ relicto precio res reuertat ad venditorē faciunt p̄sumi ɔ̄ctum factum in fraudē vsurarū t multi quos refero in ɔ̄si. M. cccc. lxiij. char. j. idem tenēt per. c. ad nr̄am. de emp. t ven. t. c. illo vos. de pig. tn̄ alij tenēt: nō sufficiāt modicum pciū t pactū de reuendendo pro eodem precio ad inducendū fraudis vsurarū p̄sumptionē: sed requirat q̄ vēdens sit solitus fenerari vel facere fictos ɔ̄ctus in fraudem vsurarum vt hanc opi. t3 Bald. in. c. j. de feudo dato in ric. leg. cōmisso. vbi dicit q̄ pactum de reuēdendo post tp̄s nō facit p̄sumi ɔ̄ctum feneratitiū nisi sit solitus fenerari t facere fictos ɔ̄ctus in fraudē vsurarū qd̄ t tenēt Bal. t Saly. in d. l. emptione. t idē ibi Jac. de are. t Cy. idē t3 Pet. de anc. in. d. c. ad nr̄am. qd̄ ēt t3 in cōsi. celviij. ſm ordinē informis incipiēte xp̄i noie repetito si p̄dicta snīa referēs idē firmare Jo. an. in. d. c. illo vos. quā ēt opi. tenuit Pe. de perusio dn̄s Cardinalis floren. in. d. c. ad nostram. vt ibi eos refert Jmo. hanc ēt opi. tenuit solēnis aduocatus floreñ. d. Laurētius de rodulphis in suo tractatu de vsu. quē posuit i. c. cōsuluit. de vsu. q. lx. vbi refert qd̄ egregius doctor t magnus practicus. d. laurētius de py. dicebat in. d. c. illo vos in practica seruari qd̄ illa tria requirant. s. puitas precij pactum de reuendēdo t qd̄ sit solitus fenerari t facere fictos ɔ̄ctus illicitos t vr̄ hec opi. de mēte Pau. de ca. in consi. ccc. xvj. incip. in cā mota per dn̄am Dorothream: l3 dicisse nō se firmet. istam ēt opi. firmat Bal. in ɔ̄silio suo incipiēte hūc passum tangit Archi. qd̄ dr̄ esse in. iij. volu. consi. cxj. vbi refert Archi. in. d. cā. plerūq̄ de verbo ad verbum qui ſm relatam per ipsum Bal. refert vltimo loco opi. Ray. de for. qui ponderabat qd̄ emptor consueuerit exercere vsuras t sic vr̄ qd̄ Archidy. inhereat huic opi. potiusq̄ alteri opi. q̄ sufficiant pactum de reuendendo t modicitas precij t subdit formaliter Bald. in. d. consilio huic vltime opi. que vult inter alia quod consueuerit exercere vsuras consonat Jaco. de are. in interuenire scilicet modicum precium pactum de reuendendo t q̄ ɔ̄sueuit vsuras exercere t ita itelligit. c. supra allega.

a ℂ Nam l3 q̄titas pcij sit ar. doli. l. eum hij. §. modus. ff. de trāsactio. tn̄ illud erg. pro se nō sufficit nec pactū de reuēdendo nisi emptor ɔ̄sueuerit exercere vsuras idē t3 Cy. in. l. emptione. C. plus vale. q̄ agi. t ista est cōis opi. Et ita teneo q̄ dictus ɔ̄ctus nō dn̄i vsurarius cēseri nisi fit cū vsurariis celebratus. i. cū illo qui ałs ɔ̄sueuerat fenerari vt in regula semel malus. t. l. si cui. §. ijdē. ff. de accusa. vn̄ illud verbum qd̄ ponit gl. in. c. cōquestus. de vsu. §. alle. dn̄i dicit pcipue nō pl3 predictis doc. nec ego teneo nisi sint violente vl̄ probabiles coniecture hec sunt verba Bal. ad contextum.

b ℂ Quinimo multi. ex. s. dictis doc. supra relatis tenent q̄ nec illa tria sufficiant nisi immineant alie coniecture put in hac snīa fuerunt Jac. de aret. Cy. in. d. l. emptione. t Pe. de perusio t dn̄s Cardinalis in. d. c. ad nostram. vt ibi refert Jmo. idem firmat Jo. an. in. d. c. illo vos prout refert pe. de anc. in. d. consi. cclviij. vbi cum ea opi. transit: licet esset contra consultantem pro quo consuluit alijs tamen medijs.

c ℂ Idē vr̄ velle Bal. in. d. l. emptione. vbi expresse vult qd̄ pactum de reuendendo etiam in solito fenerari non inducit suspitionem fraudis vel simulationis quia etiam vsurarij faciunt plerunq̄ bonos contractus.

d ℂ Dummodo non precesserit tractatus mutui prout contingit in. d. c. ad nostram. ſm eum.

e ℂ Et licet Bald. non faciat ibi mentionem de paucitate precij tamen exquo alleg. dictum. c. ad nostram videtur intelligendus etiam vbi concurrit paucitas precij.

f ℂ Et l3

f ¶ Et lʒ idem Bald. aliud videatur tenere in.d.c.j.de feu. da.inuic.legi.cōmi.vbi videt velle q̄ predicta tria sufficiāt tamē pōt concordari.quia in.d.c.nō est ɔtentus q̄ sit soli tus fenerari sed vult ēt q̄ sit solitus facere similes ɔ̄ctus i fraudē vsurarum. Jtē in.d.c. loquit in pacto de reuendēdo post tpa.illa enim tpis dilatio ad facultatē redimendi ag grauat plurimū suspitionem fraudis quasi tacite velit ven ditor certitudinarie fructus interim pceptos lucrari put habet in.d.c.ad nostrā.ɾ satis facit ille tex.q̄ ēt ponderat Panor.in suo consilio incip.in presenti consultatione nu mero.lxxvij.ſm ordinem informis.

g ¶ Et ex hoc pōt sumi vna rñsio ad.d.c.ad nostrā.quatenꝰ non reqrit q̄ emptor sit solitus fenerari alia rñsio sumitur ex dictis Bal.ṡ.relatis.s.q̄ ibi pcessit tractatus mutui pōt etiā dari.iij.rñsio:q: ibi nō interuenit pactū de reuenden do.sʒ q̄ domos restitueret data q̄ntitatem.lx.librarum.

h ¶ Pactū autē de reuendēdo astringit ad faciendum ɔ̄ctū reuenditionis ad qd̄ faciendū nō pōt precise cōpelli:quia potest solui interesse.l.stipulationes.nō diuiduntur.§.cel sus de verbo.obli.cū cōcordantijs si venderet teneretur ad tradendū ɾ nō ad restituendum.l.j.ff.de actio.emp.ɾ.l. traditio eod.ti.differt aūt rem tradi.ɾ rem restitui vt pʒ ex no.per Bar.in.d.§.si.celsus.

i ¶ Jta q̄ pactum q̄ res restitueret ɔuēnit magis nature pi gnoris q̄ ē q̄ res pignoratitia soluto debito restituat sine nouo cōtractu:ɾ ex ipso ɔ̄ctu pignoratitio directe agit :q: tacite inest.l.ne creditores.ɾ.l.sequēti.C.de pig.actio.ɾ.l. si rem.§.ois.ɾ.l.si pecunia.ff.eo.ti.

k ¶ Non ita contingeret in pacto de reuendendo per predi cta:ɾ etiā q: si esset pignus nō posset reuendi per pignora titiū creditorē:q: remāneret in dāno debitoris ɾ rei ppe si cadit emptio.l.rei ppie.ff.de ɔ̄hen.emp.ɾ ita ēt rñderi pōt ad glos.in.d.c.conquestus.que loquitur per similia verba.

l ¶ Et dictā differētiā inter pactū de reuendendo ɾ pactuʒ de restituendo:ponderat etiam Pau.de cast.in consi.cccx vj.ex qbus pʒ q̄ nō ob.d.c.ad nostraʒ.nec etiam ob.c.illo vos qd̄ innuit requiri q̄ ɔsueuerat exercere vsuras cum lo quit perditiōem presertim que est implicatiua:vt no.glo.i verbo presertiʒ in.e.cū apostolica de his que fi.a pla.ɾ glo. in verbo pſertim in.c.inter alia de snia excō.pōt.n.ad.d.c. rñderi q̄ ibi fuit factū pactum q̄ post tpa septē annorum solutis.lx.libris emptor teneret dare rem emptā vendito ri qd̄.ṡ.fuit ponderatū ad.d.Bal.in.d.c.j.Jtē ibi duo alia ɔcurrunt in qbus tex.se fundat.s.q: cōuenit qd̄ vltra pciuʒ darent.lx.libre.Jtem q: ɔuentum fuit qd̄ fructus percepti cōputarent in sortem qd̄ ɔuenit nature pignoris vt in.l.j.ɾ ij.C.de pig.actio.ɾ aduersat nature emptionis:q: fructus pcepti ex re vendita ptinent ad emptorē nec illos cōputat in sortē.l.fructus.C.de acti.emp.cū silibꝰ.Nec aliquo iur pbatur qd̄ illa duo sufficiant.s.simplex pactū de reuēdēdo ɾ paucitas pcij sufficiant ad ɔiecturandā fraudē vsurarum nec videt qd̄ Jnno.qui allegatur in ɔ̄riu n teneat ɔ̄riuʒ in pacto de reuendendo nec similiter Archid.

m ¶ Et licet Panor.simpliciter teneat qd̄ paruitas precij ɾ pactum de reuēdēdo:q: in.d.c.ad nostrā tādē non vult qd̄ sufficiat quelibet puitas pcij:sʒ reqrit qd̄ sit valde tenue p ciū dupliciratione.pmo q: ɔ̄trahētes solēt se decipē i precio.

n ¶ Scdo q: res minus valet ppter dictū pactū de reuēden do ar.l.fundi.partem.de ɔ̄hen.emp.ſm eū qd̄ ɾ silr tangit Ponta.in ɔ̄si'io suo.cccxv.incip.plura sunt que allegātur puta id qd̄ valet mille dedit pro cētuʒ ſm eum.

o ¶ Jn casu aūt nr̄o nō est sīlis paucitas pcij dato q̄ esset p bata extimatio dicti terreni venditi in q̄ntitate qnquagin ta vel sexagita floreñ.Nec est pbatum q̄ dictus Joā.ingsi tus sit solitus fenerari vel siles ɔ̄ctus facere i fraudē vsur rarum quinimo nō est pbata aliqua paucitas precij put pro bāda erāt in his terminis.s.tpe ɔ̄ctus qd̄ tpa cōsideratur: vt habet per do.in.d.c.ad nr̄am.ɾ in.d.c.illo vos.ɾ in.l.ij. C.de resein.ven.ɾ in alijs locis.ṡ.adductis.fuit.n.ɔ̄ctus de quo agit celebratus per septem annos ɾ vltra ante for matam inquisitioneʒ.ɾ Paulus Nicolai Petrus Andree deponunt de valore rei a sex annis.j.

p ¶ Et sic nō deponūt de valore tpe ɔtractꝰ quo tpe forte poterat valere minus:q: pcia rerum mutant tpe.l.pcia reruʒ ff.ad leg.fal.Et illa vba a sex annis.j.vsq: ad pñtē diem q bus vtunt dicti testes verificant si ab anno citra tātuʒ va luisset q̄ñtū ipsi deponunt per ea que no.Jo.an.ɾ doc.in.c. causam.de pba.ɾ Bar.in.l.celsus.ff.de vsucap.

q ¶ Nam idem vident significare illa vba a tali tpe.j.qbus vtunt isti testes q̄ significant illa verba a tali tpe citra qbꝰ vtunt Joā.an.Bar.ɾ sequaces.Remanēt ergo duo testes qui se referunt ad tpa vēditionis Bonacursius Blasij.q deponit qd̄ dicta possessio vendita valebat tpe venditionis floreñ.triginta monete vt circa:ɾ sic loquitur de paruo ex cessu ɾ insup loquit per vba vel circa:que ēt possunt verifi cari in minori valore ɾ ppea reddūt dicta verba dcm̄ testis ambiguū ɾ nō pbat aliqd certū put voluit dñs Ant.i.c.at testationes.ɾ.c.fi.de spōsa.ipub.arg.illorum turiū.Remanet solū vnus testis qui deponit de tpe vēditionis qd̄ erat va loris qnquaginta florenorum ɾ vltra qui tn̄ solus nō rele uat.C.de test.l.iurciu.ɾ.c.tam litteris.ɾ.c.lʒ quadam extra eo.ti.cum si.Ex quibus aperte deducitur qd̄ paucitas pre cij nō est legittime probata maxime considerabilis.

r ¶ Non est etiam probatum pactuʒ de reuendendo pro eo dem precio saltem initum tempore contractus venditiōis. Nullus enim testis deponit qd̄ fuerit presens pactum de reuendendo initū iter vēditricem ɾ emptorem solū conā tur aliqui probare de cōfessiōe dicti emptoris ingsiti qd̄.s. fecerit dcm̄ pctm̄ de reuēdēdo nullus aūt deponit qd̄ ɔfes sus fuerit fecisse pactum de reuēdēdo tempore emptiōis.

s ¶ Nec videt qd̄ pactum de reuendendo factum ex inter uallo causet presumptiōem fraudis put causaret simile pa ctum interpositū tempore venditiōis argu.eorū que habe tur in.l.titius.ff.de pigno.act.ɾ in.l.callipodius.ff.de sol. in qbus iuribus habetur qd̄ lʒ pactum legis commissorie interpositum in pignore tempore contractus pignoris red dat contractum fenoratitiū:tn̄ secus est si interponitur ex interuallo simil̄r videt idem dicendū in pacto de reuendē do interposito tpe vēditionis si induceret suspitiōeʒ feno ris nō idem introducat simile pactū interpositū ex inter uallo.l.nō possunt.ff.de lega.ɾ.c.inter cetera.de rescrip.

t ¶ Preterea confessio extraiudicialis in causa criminali nō inducit probationem sed solum indicium facit.l.capite qn to.ɾ ibi per Bar.ɾ doc.ff.de adul.Jtem nō probatur legit time qd̄ dictus Joā.inquisitus cōfessus fuerit se fecisse pa ctū cū venditrice pro eodem precio.Nam Bonacursius q vt super hoc deponere est singularis vt deprehenditur ex lo co de quo deponit.Jtem non deponit de simplici pacto sʒ de pacto conditionalis si dicta venditrix seruaret sibi pro missa que promissio poterat esse talis qd̄ interesset dicti Jo annis emptoris reuendere similiter Antonellus deponēs de ɔfessiōe dicti pacti videtur singularis:quia deponit de alio loco quo ad confessionem factam Joanantonio i quo loco non habet contesteʒ.Nec etiam habet contestem quo tenus deponit q̄ alia vice confessus fuit sibi.Accedat qd̄ no.bal.in.l.edicto circa mediū.C.de edic.diui.ɾ i.c.bone. de elec.dicens q̄ prout non probant testes singulares.ita nec probant testes qui possunt esse singulares.

v ¶ Petrus autē agnolelle vltimus testis nō deponit cla re de pacto de reuēdēdo.sed q̄ dictus Joānes inquisitus dicebat Joā blondelli se li seruarano a me li pacti li serua ro alloro p che io o cōparato ɾc.Et iste testis est cōtestis de loco ɾ de psonibus cum Antonello baldasaris scdo teste.sʒ discrepant in eorum dictis.Nam dictus Petrus agnolelle deponit q̄ tandē dictus inquisitus remāsit in ɔcordia cuʒ Joāne blondelli interueniente nomine dicte sancte venditri cis reuendere dictam possessionem pro eodem precio :ɾ de pecunijs in quibus erat obligatus Antolinus maritus di cte sancte dictus Joānes inquisitus faceret dilatiōem di cte sancte duorum mensium.dictus vero Antonellus Bal dasaris deponit q̄ ipse tractauit compositiōem iter predi ctos.vʒ q̄ dicta possessio remaneret añ dicto Joāni inqui sito:ɾ q̄ vltra vigintiquinq: floreñ.nominatos in cōtractu relaxaret idē Joānes decem floreñ.in qbus erat sibi obli gatus Antolinus maritus dicte sancte:ɾ q̄ vltra dictos de cem floreñ.ipse Joā.inquisitus dare ɾ soluere deberet di cte domine sancte quinq: flo.ɾc.Predicta multuʒ discepāt inter se ɾ sunt quodammodo ɔ̄ria vt de se innotescit ex q bus pʒ q̄ non est legittime probatum q̄ aliquod pctm̄ de reuendendo interuenerit inter dictum inquisitum ɾ dictā sanctam venditricem.

x ¶ Et lʒ videatur probatum per duos testes.vʒ Petrum ɾ Paulū Nicolai q̄ dictus Joānes inquisitus pmisit di cto Joāni blondelli recipienti nomine sancte eius socrus qualiter ipse volebat reuendere possessionē predictam pro dicto precio vigintiquinq: floreñ. iuxta eorum cōuentiones

tamen dicta conuentio non nocet dicto Joanni inquisitõ: rum q: non fuit facta tpe ɔctus per supradicta:tñ et q: sub duntur illa verba ſm eoꝝ conuentiones.potuerunt enim interuenire iter eos tales ɔuẽtiões qd expediebat dicto Jo anni inq̃sito reuẽdere dictã possessionẽ pro dicta q̃titate vi gintiq̃ꝫ florenoꝝ dato ꝙ eã emisset puta sine aliquo pcõ.

y ¶Quia conuentiones censentur loco partis precij.l.fun di partem.ff.de emp.& vendi.Item pactuꝫ ex interuallo ap positum potuerit emanare q: pro parte dñe sancte forte di cebatur ꝙ fuerat decepta vltra dimidiam iusti precij & sibi competebat actio ad rescindendum ɔctum reddito precio si emptor nolebat soluere residuum vſq; ad condignam ex timationem per.l.scdam.C.de rescin.ven.&.c. cum dilecti.& c.pe.de emp.& ven.Et emptor ad ostendenduꝫ ꝙ non erat decepta promittebat reuẽdere pro eadẽ q̃titate merito pa ctum de reuendendo ex interuallo appositum non inducit coniecturam pignoris prout & supradictum fuit.Ex his igi tur satis aperte constat ꝙ nedum non probantur interue nisse illa tria que doc.requirunt ad inducendã presumptio nem fraudis vsurarum scilicet modicum precium pactũ de reuendendo:& ꝙ emptor sit solitus fenerari. Sed nullum ex predictis tribus est legitime probatuꝫ prout probandũ erat.Et ideo intrepide & absq; vlla dubitatione concluden dum est quod partes iudicis debent esse in absoluendo di ctum Joannem inquisitum. Laus deo.

¶Custos equarum:an & q̃n teneatur de incendio puta si combuste fuerunt capanne vbi eque in nocte morabantur vna cum custodibus:& si erat pupillus aliquo casu excusef:

¶Consilium ccxlij.

Consuluit dominus Matheus de pesauro.U.J.doctor aduo catus marchie pro quodam puero custode equaꝝ cuius culpa dicebat incendiũ factuꝫ inter cetera se fundat:q: locãs operas suas pro mercede.lꝫ teneaf custodire forte aialia tñ tenef solum de leui culpa sec⁹ si exp̃sse ɔuenit de custodia:q: tũc tenef de leuissima tex.cũ gl.in.l.qui mercedẽ.ff.locati.& no.Saly. in.l.i iudicio.C.e.ti.circa p̃n.v̇.oppono ꝙ imo d leuissima.

a ¶Et lꝫ incendium presumatur culpa &c.tñ presumif culpa leuissima non leuis per gl.in.§.preterea insti. quibus mo dis re ɔ̃bitur obli.quam pro singulari allegat Saly.in.l.q̃ fortuitis.C.de pig.act.& in tractatu suo de incendio.idẽ tꝫ Alex.de Jmo.in consi.l.in.ij.col.in.j.volu.& in.l.siqs ex ar gentarijs in.j.&.ij.col.ff.de eden.vbi allegat.d.gl.in.d.§.p̃ terea.& Saly.in.d.l.que fortuitis dicentem ꝙ illa gl.est sin gulariter notanda:q: non semper quis tenetur de leuissima culpa.Et idem tꝫ dñs Augustinus de ari.in addi.ad Ange lum de aretio in tractatu maleficiorum in verbo incendia rio circa.iiij.vel.v.colum.per.d.glos.d.§.preterea.ideo con cludit quod dictus puer non tenetur de dicto incendio.

b ¶Dñs aũt Bal.de Barrbolinis qui se subscripsit appro bat primam.sed ꝙ incendium presumatur factum culpa le uissima vel leui non approbat:sed in ɔ̃rium allegat.l. si ven dita.ff.de pericu.& co.rei ven.& ad gl.d.§.preterea.rñdet ꝙ licet dicat ꝙ incendium non presumatur factum sine culpa leuissima non propterea dicit ꝙ non teneatur de leui culpa non tamen firmat forte ob honorem primi consulentis.

c ¶Fundant et se prefati dñi consulentes ꝙ minor excusaf a dolo presumpto.l.vbi exigif in prin.ff.de eden.cũ ibi not. per gl.& doc.fortius ergo non tenef ob culpam legem pre sumptam ſm eos qui latissime se extendunt circa plurima.

¶Subscriptio.

Epetito diuino numi ne.

¶Late & egregie est discussa pñs ɔsultatio per excellentissimos.U.J.doc.dñm Mat theum & dñm Bal.pres & dños meos:adeo ꝙ de subscriptione reqsitus non ab re pos sem sine pluri ad simplicem subscriptionem descendere:tñ ne videar inaccurate pcessisse aliqua subdaꝫ & pfecto mihi vr̃ iustitia satis plana pro dicto Barrbolomeo.s.ꝙ veniat in hac cã absoluẽdus nõ solũ ex adductis per dños ɔsulen tes lꝫ et q: actor nõ plene probauit intentioneꝫ suã ex alio.

d ¶Et primo principaliter:q: nullatenus p̃bauit equas cõ bustas qd erat fundamẽtũ sue intẽtiõis.nullus.n. testis in attestationibus mihi ostensis deponit ꝙ eque dicti Hiero nymi fuerint cõbuste ex dicto incendio:& sic deficit dictus Hieronym⁹ in salutari suo & actore nõ p̃bãte:re⁹ et si nihil opponit venit absoluẽd⁹.l.q accusare.C.de edẽ. cũ si.vulg.

e ¶Est et ponderandum ꝙ lꝫ plures testes deponant ꝙ di ctus Bartbolomeus custodiebat equas dicti Hieronymi: nullus tamen deponit ꝙ custodiret pro mercede habita:& si custodiuisset gratis non esset sibi ita imputanda culpa le uissima vel leuis prout si custodiebat ad mercedem per ea que habentur in.l.si vt certo.§.nunc videndũ.ff. commod. & per Barto.in.l.nerua.ff.depositi.

f ¶Item & tertio est ponderandũ ꝙ non concludenter pro baf ꝙ eque quas custodiebat dictus Bartbolomeus eẽnt in dño dicti Hieronymi.lꝫ.n.testes dicant ꝙ dictus Bar tbolomeus qui custodiebat equas dicti Hieronymi & di ctus genetiuus significet dñiũ.l.ij.§.j.ff.de relig.& sump.fu ne.tñ dñium non probatur per testes non reddentes cãm scie per ea que hñr in.l.cum res.C.de proba.est eniꝫ res q̃ non cadit in corporeum sensum testis:iõ requiritur qd te stis super dñium deponens reddat cãm et nõ interrogat⁹ per ea hñr per Jnn.& doc.in.c.cãm que de test. & per doct. in.l.solam & in.l.testium.C.e.& per Bar.in.l.qui testã.§.si. ff.de testa.& in tractatu suo de teste in multis locis.

g ¶Et actio legis aquilie datur dño.l.item mela.§.itẽ mẽns st.ad leg.aq.& lꝫ actio i factũ detf bonefidei possessori vt in d.§.& in.§.sequenti tamen nec videtur probata bonefidei possessio.item est ponderandum ꝙ dicte eque non stabant in capanna vbi dictus Bartbolomeus moram trahebat & faciebat ignem sed in alia capanna ibi propinqua.

h ¶Et lꝫ ambe capanne fuerint cõbuste lꝫ eaꝝ cõbustio nõ multum exquisite probetur tamen non apparet que capan na fuerit prius combusta an illa in quo stabant eque que di cunf cõbuste an illa in qua stabat dictus Bartbolomeus.

i ¶Jõ lꝫ combustio capanne in qua stabat dictus Bartbo lomeus presumatur contigisse culpa leuissima vel leui dicti Bartbolomei per.l.iij.§.& q: plerũq; incendia fiunt culpa in habitantium.ff.de of.pref.vig.tñ ꝙ capãna vicina fue rit incensa culpa inhabitantis capannã vicinam non vr̃ hñ iure probari & iuris presumptio cadit in specialitateꝫ.l.j.C. de dotis promis.& specialia non sunt extendenda.l.ius sin gulare.l.quod vero contra.ff.de lega.&.c.que a iure com muni exorbitant de reg.iu.in.vj. Et plura specialia nõ con currunt.d.l.j.de dotis promissi.iõ ex his & deductis per do minos consulentes puto intrepide concludendũ quod di ctus Bartbolomeus veniat in hac causa absoluendus pro ut concludunt prefati domini consulentes. Laus deo.

¶Societas inita inter fratres super emolumentis proue nientibus ex quibusdam officijs:ad que sperabant publica ri:an si vnus moritur dicatur finita adeo quod si eo mor tuo alius publicetur ad vnuꝫ officium heredes defuncti ha beant participare de emolumento dicti officij.

¶Consilium ccxliij.

In noie dñi nostri iesu

i christi. ¶Uiso supradicto themate & copia instři initi iter dictos duos fratres & tertiũ fratrẽ vr̃ prima facie dõn. ꝙ dictus Franci scus nõ teneaf aliqd ɔtribuere hr̃dibus di cti Christofori vigore emolumẽti habiti vigore dicti officij.

a ¶Nam vr̃ qd inter dictos fratres super emolumentis pro ueniendis ex dictis officijs ad que sperabant publicari ɔ̃ cta societas & societas finitur morte vnius ex socijs.l.adeo §.fi.&.l.actione.§.morte.ff.pro socio.& iõ cum emolumen tum qd prouenit dicto francisco ex dicto officio & ipsuꝫ offi cium ɔsecutus fuit dictus Francis.post mortem dicti Chri sto.& ɔ̃ir post finitam societatẽ:iõ non dꝫ cõicari:q: quesi ta post finitam societatem non cõicantur hr̃dibus socij de functi nec alijs supstitibus socijs.d.§.morte.qd autẽ cẽseaf dicta ɔuentio ɔctus societatis deducitur:ex eo q: conuenit deponendo in cõi seu communicando lucra proueniẽtia ex dictis officijs:& vt ita dixerim ex negociatione predicta.

b ¶Et erant fratres simul habitantes:iõ vr̃ inter eos ɔ̃cta societas:q: tacite ex actibus socialibus resultat ɔctus socie tatis.l.societatem coire.ff.pro socio.& not. Barto. Bald.& doc.in.l.si patruus.C.cõia vtriusq; iudi.& Bar.in.l.ticiuꝫ

τ meuiū.§.altero.ff.de admini.tu.τ in tractatu de duo.fratribus.τ per Bal.ibi in addi.τ per eū in.l.j.C.qui test.facē pos.τ p Bar.in ↄsi.mihi.ccliiij.incip.ex pcedenti ↄctu τ p Bal.in ↄsi.mihi.cccclxvj.incip.duo fratres longo tpe steterūt insimul.τ Ang.in ↄsi.lxxv.incip.frater abbas alīs ex themate predicto circa finē:τ in cōsi.cxij.incipi.vanuti⁹ τ Ant.alīs bona acqsita in.j.col.τ Pe.de anc.in cōsi.cxlviij. icip.plura dubia τ in ↄsi.cciij.icip.in materia de q̄ querit.

c ¶ Et maxie inter fratres presumi dꝫ societas qꝛ societas. in star fraternitatis hꝫ.l.veꝝ in pn.ff.p socio.dato aūt sine preiudicio veritatis ꝙ societas nō censeret inter eos ↄcta tm̄ ex alio videt dicendū ꝙ dictus Frācīscus nō teneat cōferre fratrib⁹ lucrū dicti officij:ex eo qꝛ ipe Frācīscus a pn cipio cōicauit fratribus lucrū sui officij pter quā cōicationem deuentū fuit ad dictū ↄctum τ hoc vt fratres obligati quodāmodo ad antidora iuxta.l.sed si lege.§.cōsuluit.ff.de pet.here.τ.l.si nō remunerādi.§.tm̄ papinian⁹.ff.mā. similiter cōicarent lucra eis puenientia postea ex similib⁹ officijs intra.xv.annos intra ꝙ tps verisimiliter nō sperabāt forte conseq nisi vnū officiū pro quolibet ↄsiderato ꝙ erāt tres alij fratres τ attenta ↄsuetudine ciuitatis itaq; dictus Frācīscus satis posuit in cōi cōmunicādo ab initio emolumentū sui officij cū nō videat minus cōicasse q̄ verisimiliter vnusquisq; suoꝝ fratrū habebat cōicare:iō non vr̄ conueniens ꝙ dictus Frācīscus teneat aliqd amplius cōicare attento etiā rōne assignata in pn.instri ibi.τ cū forte alter suoꝝ fratrū ad dictū officium deputabit iustūq; videatur ꝙ etiā ipse ↄuertat in vtilitatē cōeꝫ inter ipsos fratres oē id τ totū ꝙ ex dicto officio pcipiet igit volētes ipse partes ad instrm̄ pmissionis deuenire τc.Et sic cā pter quā deuenerūt ad instrm̄ pmissionis respicit alios fratres. non aūt ipsum Francīscū:ideo ipse Frācīscus nō videt obligatus cessante cā.c.cū cessante.de appel.τ.l.qō dictū.de pact. cum si.Item dictus cōtractus videt factus in fauorem dicti Francisci.ideo non videt retorquendus in eius odium arg.l.qō fauore.C.de leg τ.c.qō ob grām.de re.iur.in.vj.

d ¶ His tm̄ nō obstantibus:lꝫ satis videant vrgere:tm̄ in ↄrrū puto eē iustitiā pro cuius rei euidētia pmitto ꝙ verba ↄctus clare τ necessario importāt ꝙ ipse Frācīscus prout alij fratres se obligat ad cōicandū emolumēta que sibi obuenirent ex dicto officio si ↄtigerit ad illud publicari vt ex tenore instrumēti euidenter apparet:τ vbi verba sunt clara nō est admittenda volūtatis questio.l.ille aut ille.§.cum in vbis.de leg.iij.Nō eniꝫ est a verbis recedēdū.l.nō alr̄ eo.ti.τ.l.j.§.si is qui nauē.de exercito.cum si.Et licet rō in prin.instrumēti assignata nō videat respicere dcm̄ Franciscuꝫ nihilominus alie rōnes specifice assignate in medio instrumēti sunt magis gnāles cōcernētes ēt ipsum Franciscum ibi τ hoc fecerūt pro eo qꝛ sic voluerūt:τ sic eis bene placuit τ pro augendo τ manutenendo inter ipsos fratres fraternalē amorē τc. Maxime qꝛ est cōiter mos i ciuitate ꝙ si vnus frater est vna vice publicat⁹ ad dcm̄ offm̄ alter frater solet publicari scdā vice:τ sic de singulis:τ ita auget τ manutenet fraternalis amor:τ ppterea fuit equū obligare ēt dcm̄ Frācīscū ad cōicandū emolumētū dicti officij si postea ↄtigerit ad illud officiū publicari infra dcm̄ tps nec cōtingeret iter eos dedignatio sed manuteneret fraternalis amor:τ ex his tollit vltima ratio in ↄriuм assignata.

e ¶ Itē pmittendum est regulariter obligationes ex ↄctu resultantes transeūt ad heredes.l.si pactū.de pac.τ.l.j.C.si cer.pe.cēset.n.heres eadē psona cū defuncto in auc.de iureiurā.a moriēte presti.§.j.succedit.n.in hereditate que est successio in vniuersum ius defuncti.l.hereditas.de reg.iur. τ.l.nihil aliō.ff.de vb.ob.Ideo in dubio effectus τ obligatio ↄctus trāsit actiue τ passiue in heredes:τ in casu nostro verba ↄtractus id important ibi τ quilibet eoꝝ τc.per se τ cuiusq; ipsoꝝ heredes:τ sic partes voluerūt obligationem ex dicto ↄtractu transire ad heredes actiue τ passiue.

f ¶ Et cum hoc sit regulare qui nitit in ↄriuм sibi incūbit onus pbandi:qꝛ pro regula psumit.dic̄ Bar.in.l.quotiēs. ff.si quis cautionibus.iō q se fundat in exceptionibus seu in iure exorbitāte a regula hꝫ necesse pbare:vt no.Io.an. in.c.j.de homi.li.vj.τ Bal.eos referēs in.l.si qs nō dicam rapere.C.de epi.τ cle.τ moderni in.l.si qs maior.C.de trāsac.Ad idem glo.τ doct.in cle.si.de rescrip.Ideo qui dicit hmōi ↄctū eē ↄtractū societatis τ ppterea nō trāsire ad hr̄des eidē incūbit onus pbandi cū ex vbis ↄtractus nō appareat iō aliter nō pbando standuꝫ est regule que vult ꝙ cōtractus τ obligationes ex eis resultātes nō finiantur morte maxime qꝛ si dicti fratres voluissent in re ↄtractum societatis verisimiliter expressissent prout cōmuniter solet exprimi in instrumentis celebratis super cōtractibus societatis attēto ēt ꝙ dictus ↄctus nō est ↄformis nature societatis.

g ¶ Quia nā societatis est qō ille qui plus ponit in societate plus de lucro detrahat.l.vñ si neruę.§.qō.n.alīs.l.qō.n. ff.pro socio.dūt.n.ptes lucri τ dāni inter socios esse eq̄les vꝫ correspectiue ad capitale:ita ꝙ si vnus plus ponit in societate q̄ alter plus lucri consequatur put vult gl.interlinearis in.§.j.in verbo equales instit.de societa.τ Nicol.de matta.τ Bal.in.l.j.C.e.ti.in.iiij.q.Et firmat Salyce.in.l. mutuis in.vij.q.ff.eod.ti.

h ¶ Et alīs vidi dum legi.l.si pascēda.C.de pac. theologos tradentes ꝙ quotiēs in contractu societatis ↄditio vnius socij est melior q̄ conditio alterius socij tunc ↄctus societatis est iniquus τ inualidus p quo fac̄ ꝙ voluit Azo.quē recitat Accur.in.l.si nō fuerit.§.j.ff.pro socio.qui voluit ꝙ in ↄctu societatis nō valeat pcm̄ inequalitatis iter socios nō quo respectiue ad imissa i societate:τ lꝫ Io.glosator antiquus fuerit in ↄria opi.tm̄ Accur.seqtur opi.Azo.τ Raphā.ibi firmat idem dicēs ꝙ opi.Azo.cōiter tenet τ dicta opi.Azo.se cōfirmat cum supradicta opi.theologorum.

i ¶ Pro quo etiā facit tex.d.l.si nō fuerit.§.j.sed in ↄctu de quo agit emolumēta pariter cōicanda veniebāt vni prout alteri licet dictus Frācīscus plus cōmunicauerit.Naꝫ ipse primo cōmunicauit tpe ↄtractus emolumentū qō iā ↄsecutus fuerat τ fratres communicauerunt spem lucri futuri:τ sic minus cōmunicauerunt hoc respectu per id qō habet i §.plus.τ in.§.tpe insti.de actio.τ in.l.nō habet pro puro. ff.ad leg.fal.τ in.l.in q̄ntitate.§.magna.τ.§.seq.eo.tit.item plus cōfert fratribus:qꝛ etiam ipse promittit cōicare id qō ipse esset consecuturus ex dicto offō si ipse publicaretur:τ ideo hoc respectu dictus contract⁹ nō se cōformat cū propria nā societatis.Itē i dicto ↄctu nō ↄuenit ꝙ si ex dicto officio aliqō dānū emersisset publicato ad offm̄ fratres deberent contribuere prout esset de natura societatis.

k ¶ Itē ↄuenit iter eos de cōmunicādo lucra ēt quarto fratri qui constat ꝙ nō intuit societatē cū ipse nihil habebat ↄtribuere fratribus iuxta ea que no.per Bar.in.d.§.altero.τ per eū.τ Bal.in.d.l.si patruus.ideo nec inter alios fratres censeat initus ↄctus societatis.arg.eoꝝ que hn̄r i l.si.C.de senten.τ in.l.hoc iur.ff.de vulg.τ pupil.cū cōcor. ex qbus vr̄ concludendū ꝙ alio nō docto non censeat initus ↄctus societatis inter dictos fratres:τ per hec tollit prima ratio in contrarium adducta.

l ¶ Nec obst.ꝙ cōtractus societatis init qñq; tacite qñ fratres cōmunicāt hincinde lucra eis ex questu puenientia vl ex vna negociatione:qꝛ tūc ex quo nihil est cōuentū nihil est qō repugnet proprie nature societatis adeo ꝙ si vnus plus ponit in societate q̄ alter:qꝛ vn⁹ ponit opas τ forte pecuniā in diuisiōe lucri dꝫ retrahere maiorē ptē q̄ alter q ponit solas operas nisi illius opere eēnt preciosiores. Itē si ambo solas opas:tm̄ vnus eoꝝ est multū industriosus τ alter parū industriosus ille frater industriosus dꝫ habere maiorē partē lucri q̄ alter frater per theoricam.s.traditam ꝙ q plus ponit in societate plus detrahit per supradicta.

m ¶ Et in casu quo fratris idustriosi τ fratris nō idustriosi ↄhentiū simplr̄ societatē ꝙ industriosus plus debeat cōse. qui de superlucratis consuluit Pōta.in ↄsilio mihi.clxv.incip.circa primū colū.si.Et ego pluries cōsului in diuersis causis vna cū dño Bal.de bartho.τ qñq; cū dño Philippo de franch.patrib⁹ τ dominis meis:ita ꝙ in casu quo tacite ↄhit nihil repugnat ppria nā societatis put repugnat in casu nostro insup nō imminet cōiectura qō si voluissent ↄhere societatē id expressissent prout solitū est exprimi in instrumētis societatū q̄ cōiectura militat in casu nostro τ nō militat in casu quo tacite ↄhit ita ꝙ verbis nihil exprimit. Ex qbus omnibus concludendū puto ꝙ dict⁹ Frācisc⁹ teneatur communicare partem emolumenti qō consecutus fuit ex dicto officio heredib⁹ fratris defuncti. Laus deo.

¶ Promittens soluere residuum precij rei.j.mensem put fuerit declaratū a qbusdam arbitris ad hoc electis:an dictus mensis currere incipiat anteq̄ illi arbitri declarent. Item promissio de reuendendo.j.certuꝫ tempus casu quo emptores velint emere pro seipsis tm̄:an τ quando pcedat vt promittens compelli possit.

℃Conſilium ccxliij.

N nomine dñi noſtri

l ieſu chriſti. ℃Licet in hac conſultatione vi-
deať prima facie dñm ꝙ dictus gayus ꝛ fra
tres nō teneantur ſoluere ticio predicto niſi
quadringentos quinquaginta floreñ. vigore
prime conuentionis ꝛ non teneatur dictum prediuꝫ reuen
dere non obſtante alia conuentione ſecundo loco facta per
quam licet videatur receſſum a prima conuentione: tamen
videtur ꝙ non habeat obſtare dicto gayo ꝛ fratribus.

a ℃Nam prima conuentio cenſetur ɔ̄ctus noiatus: qꝛ reſul-
tat ex eo venditio conditionalis ꝛ conditio preſupponitur
purificata exquo ſoluta fuit pars q̄ntitatis debite ſempro-
nio: ideo fuit perfecta venditio pria perfectione que in ſolo
ɔ̄hentium conſenſu conſiſtit. l. conſenſu. ff. de act. ꝛ oblig. ꝛ
inſt. de oblig. que ex conſenſu naſcuntur in prin. Sed ēt ſe
cunda perfectione ex parte ticij: qꝛ prout dř fuerat dicto ga
yo ꝛ fratribus facta traditio: ꝛ ſic non erat res integra: ꝛ cō
ſequenter non potuit ſolo conſenſu a primo venditione re
cedire non integra: tum qꝛ facta fuit traditio ex pte ticij: tū
qꝛ ex parte gaij fuit ſoluta pars precij: vt in. l. prefectum. C.
quando liceat ab emp. diſced. ꝛ. l. ab emptiōe in fi. ff. de pac.

b ℃Ideo non vř ꝙ per ſcđam conuentionem que in ſolo cō
ſenſu conſiſtit fuerit receſſum a prima venditione ꝛ contra
cta noua venditio ēt ſeruatis his que in ſcđa conuentione
conuenerunt prout contingeret ſi re integra fuiſſet facta ſu
per precio noua ɔuentio. l. iuriſgentiū. §. adeo. ff. de pac. Re
manet ergo ꝙ dicta ſcđa ɔuentio non ɔſtituit nouā emptio
nē: ſꝫ remanet in puris terminis ɔuentiōis ꝛ ſtat in puris
terminis nude ɔuentionis ſeu cuiuſdaꝫ ɔ̄ctus innominati.

c ℃Ex nuda aūt ɔuentione non oriť actio. l. iuriſgentiuꝫ. §.
igitur nuda. ff. de pac. ꝛ. l. legem. C. e. ti. ꝛ ſilr ɔ̄ctus innoia-
ti nō ꝓducunt actionē niſi veſtianť rei implemēto. l. ex pla-
cito. C. de rer permut. iō qꝛ ad plenum non impleuit ex p-
te ſua non pōt agere ex ɔ̄ctu innoiato. d. l. ex placito. ꝛ per
notata per gl. ꝛ doc. in. l. j. C. de pac. vbi hř ꝙ plenius imple
mentuꝫ requiriť in ɔ̄ctu innoiato vt agi poſſit ꝛ actio oriať
q̄ꝫ requiratur in ɔ̄ctu noiato vt agi poſſit ſine obſtaculo ex
ceptionis: ꝛ in caſu iſto non vř ꝙ dictus ticius vllo pacto
impleuerit dictum contractum ex parte ſua.

d ℃Quia vř ꝙ ipſe conuenerit facere ꝛ curare ꝙ eius filius
j. menſem conſentiet ſeu det licentiam in forma valida ad
ſenſum ſapientis gaij ꝛ fratrum qđ non moleſtabit dictos
gayos ꝛ fratres incertis poſſeſſiōibus de quibus in ſcripta
ꝙ minime factum eſt nec fieri pōt. j. menſem predictuꝫ. Itē
conuenit ꝙ arbitri eligendi ſeu electi deberent preciuꝫ de-
clarare. j. menſem ꝙ etiam minime obſeruatum fuit: iō di-
cta ſecunda conuentio videtur euanuiſſe: quia partes viden
tur ita conueniſſe dicendo con queſto inteſo ꝛc.

e ℃Et ēt poſtea ſubdendo con queſto pacto ꝛ non altramē
te a tēpi detti idetti ꝛ gay ꝛ fratelli ſiano tenuti a fare idet-
ti pagamenti commo de ſopra detti: que vltima verba aper-
te vřř ſignificare ꝙ dicti gayus ꝛ fratres non tenentur ob-
ſeruare dictam nouam ɔuentionem niſi dicta declaratio p
arbitratores ꝛ dicta ratificatio ſeu lnia per filium dicti ticij
fierent. j. tp̄s vnius menſis: ꝛ hoc quo ad ſolutionem ſexcē
torum floreñ. Idem dñm vř quo ad obligationem de reuē
dēdo. ſ. ꝙ dict⁹ gayus ꝛ fratres non ſint obligati ad reuen-
dendum: quia promiſerunt facere reuenditioneꝫ caſu quo
predicta. ŝ. conuenta facta fuerint ꝛ non aliter.

f ℃Continentur enim in ſcripta facta de dicta conuentione
hec verba formalia. vꝫ.

g ℃Item idetti gaij ꝛ fratelli facte le predette coſe pro ticio ꝛ
non altramente per loro libera volunta ꝛ corteſia ſono con
tenti che paſſate anni dui da ogi ꝛ non prima che ſel detto
ticio infra vel tēpo de dui altri anni ſequēti da poi li doi ſo
pra noiati vora per ſe proprio ꝛ nō per altre comparare la
noiata poſſeſſione venduta per li dicti fiorini. cccc l. e piu e
meno ſera iudicato ꝛc. Dandoli el detto ticio in ɔtanti in
ſu el ɔ̄cto tutto el coſto ꝛc. ꝑmette ō vēdergliele a tutte ga
belle de epſo ticio ꝛc. Dicta igiť ɔuentio de reuēdēdo fuit
facta ſub ɔditione ſi ſupius ɔuenta fuerint obſeruata ꝛ nō
alř ſed ɔditiones ṕdicte nō fuerunt purificate: qꝛ arbitra-
tores non declarauerant. j. menſem nec filius ticij dictam
ratificationem fecit nec dictā lniam ɔceſſit. j. dictū menſeꝫ.
Quinimmo predicta non fecit dictus filius merito dictus
ticius agere non poteſt vt ſibi dicta poſſeſſio reuendatur.

b ℃Qꝛ nedū ex ɔ̄ctu innoiato ſꝫ nec ex noiato agi pōt nō
purificata conditione. l. cedere diem. de ver. ſig. ꝛ. l. ſub con
ditione. de condi. inde. cum ſi. Nec dictis gayo ꝛ fratribus
vřř obſtare alie ɔuentiones que poſtea interuenerunt iter
eos ꝛ dictum ticium: qꝛ in illis dictis gayus ꝛ fratres nō ſe
obligauerūt ad reuendenduꝫ: ſꝫ dictus ticius ꝓmiſerit eis
facultatem edificandi in dicta re vendita. Non. n. ex h̄ dicti
gayus ꝛ fratres ſe obligauerunt vltra q̄ꝫ prius eſſent obli-
gati ad reuendendū ꝛ q̄uis dicte noue ɔuentiōes videanť
facte: eo qꝛ ɔ̄hentes preſupponere viderenť ꝙ dicti gayus
ꝛ fratres tenerentur ad reuendendū ꝛ eſſent obligati reuē
dere ſm formam prime cōuentionis de qua ſupra proxime.

i ℃In qua inter cetera continebať qualř dicti gayus ꝛ fra-
tres poſſent edificare in dicta poſſeſſione: ita ꝙ eis reficien
de venirent impenſe facte p eos in dicta edificatiōe. Adeo
ꝙ non ad aliuꝫ finē vř tendere dicta permiſſio de edifican-
do niſi qꝛ ſi cogerenť reuendere vigore prime cōuentionis
ſibi refunderenť dicte impenſe faciēde in dictis nouis edi-
ficijs. Nihilominus non ex hoc vřř ſe de nouo obligare ad
reuendendum: qꝛ verba id non important: ꝛ a verbis non
eſt recedendum in dubio in. l. non aliter. de leg. iij. ꝛ. l. j. §. ſi
is qui nauem. de exerci. Potuerūt aūt errare i iure putan-
do ſe fore obligatos ad reuendendū: ſꝫ non eſſent non pro
pterea ex hoc obligātur. l. regula. ꝛ. l. iuris ignorantia. ff. de
iur. ꝛ fac. igno. ꝛ quod no. in. l. j. ff. de condi. inde. ꝛ in. l. cum
quis. C. de iuris. ꝛ fac. ign. qui enim errat non conſentit. l.
ſi per errorem. ff. de iuriſditione omnium iudicum.

k ℃Tamen his non obſtantibus ɔ̄rium puto de iure rñden
dum pro cuius rei euidentia ponderandū duxi ꝙ dicte p-
tes primo ɔuenerunt ꝙ non obſtante ꝙ vigore prime em-
ptionis dicti gayus ꝛ fratres eſſent obligati ad certā ſum-
maꝫ. ſ. quadringentorum quinquaginta florenoꝝ ſoluendā
infra annum: tñ voluerunt in ſecunda ɔuentione teneren-
tur dicti gayus ꝛ fratres ſoluere illud plus vel illud minus
quod iudicareť per arbitratores. Et ſi plus iudicareť illud
plus qđ iudicareť vltra ſummā. cccc l. floreñ. deberenť ſolui
infra annum poſtq̄ꝫ fuerit iudicatum. Et reſiduum. ſ. ſum-
mam. cccc l. floreñ. vel illud minus tenerentur ſoluere infra
menſem non declarando qñ inciperet currere ille menſis.

l ℃Et lꝫ in dubio videatur intelligenduꝫ de menſe immedia
te ſequenti arg. l. cum qui kal. ff. de ver. ob. in prin. tñ ſubie
cta materia alias ſuadet: qꝛ exquo ſe obligabant ad ſoluen-
duꝫ reſiduū hoc ē. cccc l. florenos vel illud minus: ꝛ ſic erat
incertum quid eſſet pro reſiduo ſoluendum anteq̄ꝫ iudica-
retur non ſuadet ratio ꝙ interim tenerentur ad ſolVenduꝫ
id quod ignorabant ſe debere: ꝛ ideo alio non expreſſo ſua
det ratio ꝙ interpetrandum eſſet ꝙ ille menſis curreret a
tp̄e declarationis arg. l. interdum. ff. de ver. ob. per quam le
gem in. d. l. cum qui kal. gl. limitat dictam legem facit opti-
me. l. iij. §. ſiquis heredi. de ſta. lib. ꝛ quod per illum tex. no-
tant glo. ꝛ doc. in. l. ſi. §. ſi autem. C. de iure delibe. vbi tex.
aperte dicit ꝙ inuentarium incipiatur intra. xxx. dies poſt
apertas tabulas ꝛ poſtq̄ꝫ fuerit nota delatio hereditatis: ꝛ
ſic verba text. ſunt clara.

m ℃Et tñ glo. in verbo delatam vult ꝙ dicti. xxx. dies non
currant ſtatim poſt notitiam delate hereditatis ꝛ tex. in. d.
§. ſiquis here. probat ꝙ ſiquis iuſſus fuerit dare heredi in-
fra. xxx. dies ꝓximos tēpore mortis teſtatoris illi. xxx. dies
incipiunt currere demum poſt aditam hereditatem quia
prius nequeunt dari heredi: ꝛ ſic verba clare repugnabant
ꝛ tñ ratione ſubiecte materie interpetranť ꝙ tp̄s deſigna-
tum non ſtatim currat multofortius in caſu noſtro: in quo
non exprimitur qñ incipiat currere menſis: ꝛ ſic verbo non
offenduntur ſi interpetrantur ꝙ currat demum poſt decla-
rationem factā exquo antea non poterat ſciri quid eſſet ſol
uendum pro quo etiam facit quia. ŝ. proxime tempus anni
declaratur ꝙ currat a tempore declarationis arbitratoruꝫ ꝛ
per precedentia declarantur ſequentia. l. ſi ſeruus plurium
§. ſi. de leg. j. ꝛ. l. qui filiabus. e. ti. ꝛ. l. heredes palam. §. ſed ſi
notā. ff. de teſt. ꝛ dicta in vno capitulo plerūqꝫ cenſentur re
petita in proximo ſequenti capitulo. ff. ad. l. acqui. l. quemad
modum. §. ſi. ꝛ inſti. eo. ti. §. hoc tamen capite: ꝛ facit. l. ſeya
§. gayo. de fun. inſtru. ꝛ quod per Barto. in. l. pretor ait. §.
eritqꝫ differentia. ff. vi bo. rap. Et hoc preſuppoſito verba
ſequentia a quibus dependet preſens excitatio. vꝫ e queſto
inteſo che infra detto meſe e prima chel dicto ticio poſſa
adomandare alcuno pagamento ſunt interpetranda quod
ante dictum menſem.

n ℃Quis

n ¶ Quiā nonnunq̄ reperitur ꝙ dictio intra ⁊ dictio.j.ponunt pro ante seu pro tempore anteriori de intra videtur tex.in.l.qui rome.§.challimachus.de verb.oblig.vbi ꝓmissio de nauigando intra idus talis mensis videt̃ impleta ēt si ante idus nauigauerit.Et de dictione infra videtur tex. in.c.ad audiētiā.de prescrip.⁊ in.c.abbate.de v̄b.sig.in quibus iuribus dictio infra excludit terminū ad quem refert̃ ⁊ ponitur pro tempore anteriori:⁊ similiter exclusiue termini ad quē refertur ponitur in.c.j.⁊ in.c.qd ante.de cleri. coniug.⁊ ponūt Jo.an.⁊ Panor.in.d.c.j.ita etiā ponatur in terminis nostris vt excludat tp̄s mensis in quo solutio fieri debet ⁊ sumat̃ pro tempore anteriori qd ⁊ suadet ratio q2 alias contingeret quedā absurditas ꝙ si cōtingeret qd arbitratores declarent q̄titatem precij in vltima hora mēsis artarentur gayus ⁊ fratres intra eundē mensem soluere qd esset quodāmodo impossibile.

o ¶ Facit etiam ꝙ hac interpetratione:q2 verba pactorū interpetrantur contra eum qui ex eo nititur.l.labeo.⁊.l.si in emptione in principio.ff.de contrahen.empt.que iura vīr ad inuicē cōtrariari.Sed ita reducūtur ad cōcordiam. debuit enim ille qui vult ex pacto niti verba expressius exprimere per.l.veteribus.ff.de pac.⁊ facit.l.quicqd astringēde. §.j.de verbo.oblig.Ad idem etiā faciunt verba sequentia. Et prima che idetti gaij ⁊ fratelli siano tenuti a fare alcuno pagamēto ⁊c.Que verba vident̃ apposita ad declarationem precedentium verboꝝ.si enim declaratio arbitratorū necessario debuisset fieri in p̄io mēse quo tp̄e ex p̄cedētibus apparebat ꝙ nulla solutio debebat fieri.Ideo nō erat necesse adijcere illa verba:⁊ prima ⁊c.

p ¶ Sed quia verba precedētia erāt aliqualiter ambigua voluerūt partes declarare ꝙ sufficeret ꝙ declaratio fieret anteq̄ gayus ⁊ frēs obligarent̃ ad faciēdū aliquā solutionē.

q ¶ Et hoc declaratur.s.ꝙ ea fuit intentio cōtrahentiū per duas sequētes ꝯuētiōes de quibus appet due scripte inter ipsos ꝯtrahētes facte.Ex q̄bus est aperte demōstratū ꝙ ipsi ꝯtrahētes presupponebāt ꝙ dicti gayus ⁊ fratres eēnt obligati ad obseruādū ꝯuentiōes que ꝯtinētur in dicta p̄cedēti scripta.s.de soluēdo illud plus qd arbitratores arbitrati fuerāt:⁊ de reuēdendo:q2 in vna scripta cōtinetur ꝓmissio de soluēdo dicto ticio sexcentos quinquaginta florenos:⁊ hr̃ relatio ad dictā precedētem scriptā:in alia autem scripta ꝯtinet̃ qualiter dictus titius dabat liciam de faciēdo certa edificia in dicta possessiōe vēdita ⁊ se obligabat ꝙ facto certo edificio faceret dictis gayo ⁊ fratrib᷒ locari quoddā cellariū ad triēnium ⁊ ꝓmittebat dictus ticius facē bonā pēsiōem dicti cellarij dictis gayo ⁊ fratribus qd nil aliō vr̃ significare nisi ꝙ sperabat reemere vigore dicte cōuētionis de reuēdēdo ⁊ cōpēsare dictā pēsiōem ⁊ expēsas edificiorum cū precio soluēdo per dictos gayum ⁊ fratres ⁊ tātoplus soluere pro precio reemptionis:⁊ ꝙ edificia predicta cederēt in cōmodum:⁊ vtilitatem ipsius ticij.Itē in altera ex dictis scriptis exprimit̃ apte ꝙ in dicta p̄ia scripta erat fc̄m pactum ꝙ dictus gayus ⁊ fratres nō tenerētur soluere nisi prius filius ratificaret oīa gesta ⁊c.Et nō fit aliq̄ mētio de ratificatiōe.j.mensem ⁊ mēsis erat elapsus ⁊ arbitratores declarauerant ēt post mensē.Unde ex his ⁊ alijs que continent̃ in dictis vltimis scriptis demonstrat̃ aperte ꝙ dicti ꝯhētes intēdebant ⁊ presupponebāt pro cōstāti ꝙ essent astricti ad obseruandū cōtenta in dicta precedēti scripta.vz dicti gayus ⁊ fratres ad soluēdum illud plus qd fuerat declaratū per dictos arbitratores:⁊ ad reuendendū ⁊ dictus ticius teneret̃ ad faciendū prius ratificare eius filiū prout actum fuerat in precedenti cōuentione ⁊ scripta nō obstāte ꝙ declaratio p arbitratores eēt fcā post lapsum primi mensis:⁊ q̄uis in dictis vltimis scriptis dci ꝯhētes nō se obligarēt de nouo ad predicta faciēdum:tn̄ p dictas scriptas ⁊ nouas cōuentiōes in eis contētas declarant̃ verba ⁊ mētes ꝯhentium.vz ꝙ arbitratores nō artarent̃ ad artādū in primo mēse:nec similiter ꝙ filius ratificaret.j.mēsem imediate sequētem.sed ꝙ dicti gayus ⁊ fratres nō eēnt astricti ad soluendū aliqd priusq̄ arbitratores declararent preciū ⁊ filius ratificaret.⁊ qd nō inciperet prius currere mēsis ⁊ annus assignati ad soluendū:nec tp̄s assignatū ad reuēdendū.Et ex sequentibus gestis precedētia declarant̃. c.cū p bellicam.xxiiij.q.ij.⁊ p gl.in cano.mulris.⁊.xliiij.di. casi.peruenit.xviij.dist.⁊ in.c.scribam.de presump.

r ¶ Nec est verisimile ꝙ tam breui tempore tradiderint obliuioni rem tam ponderosam nec in facto proprio presumitur error.l.q̄q̄ ad vell.⁊.c.ab excōmunicato.de rescript. Nec etiam iuris error presumitur saltem in masculis.l.cōstitutiones.C.de iur.⁊ fac.igno.⁊.l.leges sacratissime.⁊.l. fi.C.de lega.adeo ꝙ licet dolus non presumat̃.l.merito.ff. pro socio.⁊.l.dolum.C.de dolo.nec malafides.l.penul.C. de euict.tamen potius presumit̃ dolus malafides q̄ iuris ignorantia.l.sed ⁊ si lege.§.scire.ff.de peti.heredita: probatur in.l.quēadmodum.C.de agrico.⁊ cef.lib.xj.⁊ in regula qui contra iura mercatur in.vj.Ex quibus satis aperte demonstratur mens contrahentium quod nolebant se artare quod arbitratores declararent infra mensem proxime sequentem nec quod filius ticij infra mensem ratificaret ⁊c. Sed quod volebant ꝙ dicti gaij ⁊ fratres non essent obligati ad aliquid soluendum nec ad reuendendum nec currerent tempora assignata ad soluendum ⁊ reuendēdū nisi prius declaratio ⁊ ratificatio predicte facte fuerint.constat autem mentem preferendam esse verbis.l.in cōuentionalibus.de verbo.signifi.⁊.l.in conditionibus.primum locum de conditioni.⁊ demonstrationi.⁊.l.non aliter.de legat.iij. verba autem in casu nostro conueniunt menti interpetrādo:vt supra deductum fuit.

s ¶ Et sepe contingit quod dictio ⁊ ponitur expositiue pro idest.c.monasteria.de vita ⁊ honesta.cleric.in.c.pastoralis. de rescrip.⁊ glo.secūda questione.vj.sunt quorum.§. quotiens cum fi.⁊ quandoq̄ ponitur pro disiunctiua.vt not. glos.in verbo figura in clementi.sepe.de verbo.significa.⁊ in cle.causam.de causa possessio.⁊ propri.⁊ docto.in.c.penul.de vita ⁊ honesta.cleri.ita pōt interpetrari in casu:isto ita vt conueniat menti contrahentium dum dicitur:in prima chelí ditti gaij ⁊ fratelli siano tenuti ad fare alcuno pagamento ⁊c.Potest etiam dici quod dum conuenit de reuendēdo non fit aliqua mentio de mense.Sed solum dicitur quod factis supradictis rebus ⁊c.Ita quod quicquid fit de augmento vel diminutione precij de quo ad presens non agitur:quia dictus titius non petit precium quod forte fuit cōsequutus vel si nō fuit ꝯsequutus sua nō interest: q2 vult reemere ⁊ reemēdo h3 tantūde refundē ⁊ in conuētione de reuēdēdo non est facta mētio mensis:s3 solum ꝙ prius fit facta dicta declaratio ⁊ ratificatio ⁊c. Ex quibus euidēter deducitur ꝙ l3 arbitratores non declarauerint.j. mēsem immediate sequentem post conuētionem ⁊ dictus ticius non fecerit filium ratificare prout conuētum fuit:tamē gayus ⁊ fatres teneant̃ reuēdere dictas possessiōes venditas dummodo dictus ticius faciat filium ratificare ⁊ facē ea que in scripta continētur ⁊ soluat ea que tenet̃ vigore dicte conuētionis pro p̄cio soluto ⁊ pro expensis expositis in edificijs f̄m formam conuētionō:⁊ l3 egerit anq̄ impleuerit:quia non fecerit filium ratificare ⁊ consequēter egerit sine actione:⁊ sic inepte videatur egisse.ar.l.si pupilli.§. videamus.ff.de neg.gest.⁊.l.nā postea in prin.ff.de iureiu. ⁊.l.nō p̄t videri.ff.de iud.tn̄ h̄ casu secus est: q2 sufficit qd actio superueniat pēdente iudicio:⁊ sic post litē ꝯtestatam p l.si rē.§.fi.ff.de pign.act.⁊.l.si mandauero tibi aut ticio.ff. mādati.⁊ p.l.si ticius.ff.de v̄b.obli.prout no.glo.⁊ doc.in d.l.non pōt videri.⁊ doct.in.d.l.si rem.§.fi.

t ¶ Non obstant adducta in contrariū q̄bus satis possunt deprehēdi responsiones ex deductis pro hac parte. Non enim obstat ꝙ a prima emptiōe nō cēsetur recessū p sc̄dā conuētionē:quia l3 nō censeatur sublata prima emptio:tamē ex nouo cōtractu inominato facto implemento potest agi actione p̄scrip.verb.ad obseruandū conuēta ꝙ.l.naturalis.ff.de prescrip.v̄b.cum si.l3 itaq̄ non agat̃ ex noua emptione ꝓut agi potuisset si prima emptio stetisset in solo cōsensu:⁊ sic re integ.p.d.§.adeo tamē agi pōt prescript.v̄b. vt dictum est:⁊ sic nō ob.ꝙ primo loco deductū fuit in cōtrarium:⁊ similiter non ob.ꝙ ex conuētione nuda agi non pōt nec ex contractu innominato añ plenum implementū quia in casu nostro est cōtractus innominatus pro pte impletus ⁊ ꝙ superest presupponatur ꝙ impleatur añ sniam qd sufficit.vt supra deductum est.

v ¶ Nec obstat qd nō est declaratum per arbitratores.j. mēsem immediate sequentem post ꝯctum neq̄ sequuta est ratificatio filij:q2 illud non requirebatur ꝓut late.s̄. demonstratum est.Nā verba ꝯctus aliter intelligenda sunt vt subiecta mā suadet ⁊ sequentes conuentiones declarāt que licet non inducāt in predictis nouam obligationem:tamen declarant precedentem contractum:vt supra clare deductum est.

Laus deo.

¶ Conditio adiecta legato.s.si legatarius vel cũ legatarius habuerit filios vnum vel plures:an dicatur purificata si legatarius legittimat filium naturalem. Item an si dictus legittimatus erat infans dicta infantia obstet dicte legittimationi. Item habens auctoritatem legittimandi a rege romanorum:et non ab imperatore:an potuerit dictum infantem legittimare. Item qui debeant citari vt legittimatio valeat. Item qualis debeat esse ille qui legittimatur.

¶ Consilium ccxlv.

In nomie domini nostri iesu christi.

1 ¶ Licet alias ↄsulueriȝ in fauorem dicti Bernardini.s.ꝙ dicta legittimatio tenuerit non obstante infantia dicti legittimati:et non obstante quod legittimans nõ habuerit potestatem legittimandi ab imperatore romanorum:sed dumtaxat a romanorum rege.

5 con 177:

a ¶ Et presupposito validitate legittimatiõis ꝙ filius legitimatus censeat filius legittimus et nãliter ↄñter censeatur purificata ↄditio dicti legati:tñ q̃ plura deducuntur ↄ dictam legittimationem vltra predicta ↄsultus. An dictum legatum peti possit visum fuit dictum Franciscum fouere iusticiam. Et immemor consilij redditi pro dicto Bernardino promisi consulere non qd secus de iure tenerem super medijs in qbus ↄsulueram. Sed pp alia media que nõ tangebantur in puncto. Idcirco lȝ alias sim solitus abstinere a consulendo pro vtraq; parte ẽt super diuersis punctis:et de facili abstinuissem si tpe consultationis fuissem memor:tñ ex quo promisi et partem mercedis suscepti et consultans recessit cum ea promissione.visum fuit fore astrictũ ad ↄsulendũ pro iustitia:non tñ recedendo ab his que primo consului.

b ¶ Non.n.apud bonos et graues et intelligentes est reprehensione dignus consulere pro vtraq; parte pro iustitia super diuersis medijs:lȝ cautum sit se abstinere pp duas voces pplr:lȝ non sint magnifaciẽde p.l. decurionẽ.C. de pe.

c ¶ Deueniendo itaq; ad rẽ ipsam:et presuppositis his sup qbus alias ↄsultus fui plura deducunt pro iustitia dicti Frãcisci.primo et pncipalr ꝙ dicta legittimatio nõ tenuerit in preiudiciũ dicti Frãcisci:q̃ nõ fuit narratũ legittimandi ꝙ gñabat pudiciũ dicto Frãcisco et eius filius ex legittimatione dicti Thome si ex eius legittimatione censebat purificata ↄditio dicti legati ꝙ vt mihi dr non est paruũ legatũ.

d ¶ Qñ.n.gratia seu rescriptum gratiosuȝ alicui ↄceditur p qd gñatur alteri preiudiciũ non paruum rescriptũ reputat subreptitium:q̃ rescribens verislr non intendit alteri preiudicium generare.l.ij.§.merito.et.§.si qd a principe.ff.ne quid in loco pu.et.l.nec auus.C.de emancip.lib.et grã subreptitia est ipso iure nulla.c.ad audientiã.el.ij.et doc.ibi de rescri.et qñ princeps nõ esset legittimaturus in casu de quo agitur non pot legittimari ab habẽte ab eo potestatẽ.dicit Pau.de ca.in.l.gallus in.§.et qd si tñ.de lib.et posth.et merito q̃ in gñali ↄcessione non veniunt ea que nõ fuissent verislr in spẽ concessa regula gñali in.vj.et.l.oblone gñali.de pig.et.c.si.de offi.vica.li.vj.et maxime in casu isto non fuisset princeps vel legittimãs legittimaturus saltem de leui si innotuisset solum dictum legatum:et sic preiudicium graue irrogare dictis Frãcisco et filijs:et ẽt innotuisset ꝙ mater dicti Thome tpe ↄcessionis erat male fame et carnalr cognoscebat a pluribꝰ maxie ab agabito.de quo erat dubitatio an dictus Thomas eẽt eius filius:et ꝙ dicta mater tpe quo erat pregnans dixerat ꝙ putabat se esse pregnantẽ ex dicto agabito:q̃ put dicebat:lȝ eẽt cognita a pluribus: tñ magis frequenter a dicto agabito. Et multi testes deponunt ꝙ ipsa meretrix:lȝ ipsa non staret in lupanari. Attento ẽt ꝙ dictꝰ Bernardinus habebat vxoreȝ cum qua multo tempore steterat et nunq̃ procreauerat filium:ita ꝙ potest probabiliter persuaderi quod dictus Thomas non esset suus filius. Sed cum receperat et tractauerat vt filium pro consequendo dicto legato quod non est parue extimationis.

e ¶ Attento ẽt ꝙ vnus testis deponit ꝙ dictus Bernardi. sibi dixit ꝙ cognouerat plres mulieres et nũq̃ poterat hr̃e filium et erat opus vt hr̃et vnum si deberet hr̃e a dyabolo.

f ¶ Et attento ꝙ plures testes deponunt ꝙ dicebat ꝙ dictus Thomas erat filius agabiti pfecto si hec oĩa fuissent notificata principi vel legittimanti nõ de leui cõcessissent et ad reddendã grãm subreptitiam sufficit ꝙ tale qd sit subreptum qd si fuisset expressum concedenti:non de leui concessisset:vt est text.sing.in.c.postulasti in si.de rescri.prout et doc.ibi no.et saltem in legitimatione requiritur citatio eorum qui pretendunt probabile interesse per.l.ij.pe. et si.ff. de nata.rest.et.l.diuus.de iure aureo.anul.et per id quod habetur in.l.nam ita diuus.ff.de adop.

g ¶ Et ppea voluerunt Mar.sily.et quidam Bar.de capu. vt refert.d.Ant.in.c.per venerabilem.qui fi.sint le.qd si quis est substitutus alteri puta ticio sub conditione sine filijs legittimis si ille ticius vult filium legittimare debet necessario citari ille substitutus propter spem dicte substitutionis.

h ¶ Et idem sentit Ja.de bel.in aucẽ qui.mo.natu.effi.legi. vt eum refert Panor.in.c.per venerabileȝ.ad id quod no. Ja.de are.in.d.l.nam ita diuus.vbi circa qõnẽ an rescriptũ requirat citationem distinguit quod aut est rescriptum ad litem et non requirit citationem aut est rescriptum gratiosum:et tunc aut neminem ledit vel paruum ledit:et tunc non requirit citationẽ.ar.l.quotiẽs.C.de pre.impe.offe.et.d.§.si quid a principe.aut multuȝ ledit:et tunc est citandus si multum leditur.d.l.ij.de nata.resti.et.d.l.nam ita diuus.alij autem non sunt citandi.d.l.adoptio.de adop.sm eum.

i ¶ Et ꝙ in legittimatione sint citandi hij. de quoruȝ agitur preiudicio circa ius quesitum. ↄcludit Bar.in.d.§.sed quid si tñ.et doc.ibi cõiter post eum. Idcirco constat quod dicti Franciscus et filij debuerunt citari in dicta legittimatione.

k ¶ Citatio aũt de persona certa dȝ fieri in personam vel ad domum solite habitationis si fieri potest.l.j.§.j.ff. de libe. agno.et.l.iiij.§.pretor ait.ff.de dam.infec.et cle.causam que. de elec.et.l.aut qui aliter.§.et si forte.ff.quod vi aut clam.

l ¶ Nec reperitur iure cautum qd sufficiat citari in valuis palatij capitanei vel ptãtis. Tollerat.n.citatio ad domũ solite habitationis seu in qua degit citãdus:q̃ verislr est citatio peruentura ad noticiã citati:et illoꝝ de domo ꝙ nõ ita ↄtingit in citatione facta in valuis palatij. Ideo dicta citatio fuit nulliter facta:et ↄñr dicti Franci.et filij pñt merito dici non citati.ar.l.iiij.§.ↄdẽnatum.ff.de re iu.et cle.pastoralis eo.ti. Quinimmo non solũ requirit citatio:sed ẽt requirit ↄsensus illoꝝ de quoꝝ graui preiudicio agitur.ar.d.l.diuus.de iure aureo.anul.et.d.l.ij.pe.et si.de nata.rest.que non faciũt mentionem de citatione patroni:cuius interest:et est de mẽte doc.tenentiuȝ qd requirat citatio eius cuius interest qui allegant dicta iura que loquunt de consensu. Ideo videtur velle quod requiratur citatio vt illi quorum interest consentiant:quia dicta doctorum intelligunt sm iura que ipsi allegant vt dicit Bar.in.l.non solum.§.liberationis verba. de libera.lega.et in.l.cum quidam.de adimen. lega.

m ¶ Et ꝙ requirat ↄsensus nõ solũ citatio determinat bart. per.d.iura in.d.§.quid si tñ.et idem Ja.de are.in.d.l. pe.de nata.resti.vt refert Bald.et non impugnat in.d.§.et quid si tñ.cũ etiaȝ refert et sequit.d.Ant.in.d.c.p venerabilem in vj.charta. Et lȝ loquant in legittimatione facta post aditaȝ hr̃ditatem p ltios heredes:et sic vbi agit de preiudicio eoꝝ post ius quesitum:tamen non de minori preiudicio agit in casu isto:in quo erat ius quesitum dicto Francisco:et si censeretur purificata conditio legati per dictam legittimationẽ auferret ipso iure ab eis ius qd habebãt in fundo legato.

n ¶ Q: dñium rei legate ipso iure transit ad legatarium.l.a ticio.ff.de fur.et.l.legatum ita.de lega.ij.cum si.vnde agit ĩ casu de amittendo iure quesito put agit in terminis in quibus Bar.loquitur maxime q̃ se fundat per casuȝ.l. vbi nõ agitur.de tam graui preiudicio prout agitur in casu isto.

o ¶ Ad idem no.Bal.in.d.§.et quid si tñ.dicens ꝙ non credit qd isti comites palatini hñtes ptãtẽ legittimãdi possint auferre ius alteri quesitũ. Et ↄsuluit solẽnis doc.d.Franci. de acoltis de are.consi.clxvij.inci.magnifici et excelsi dñi in fine qd non valeat ltiatio in preiudicium eius qui hȝ speȝ considerabileȝ nisi princeps legittimans sit certificatus de illa spe:q̃ in quacunq; gñali ↄcessiõe ẽt si dicat ꝙ possit qd põt concedens non venit qd possit auferre ius quesitũ alteri.no.Bar.i.l.dotalis.ff.de mili. test.et qd ipse bar.no.in l.ambitiosa.de decre.ab or.faci.sm euȝ:et qd impetratio nõ piudicet iuri alteri delato voluit nisi d eo fuit mẽtio:voluit d.An.in.d.c.per venerabilẽ.vj.char.post vber. de eugubio et Jo.an.in addi. Spe.in ti.de succes.ab intesta. §.j.ver.iteȝ scias.et subdit.d.An.id procedere ẽt si fieret motu pprio.

p ¶ Ex qbus puto apta fronte ↄcludẽdũ ꝙ dicta legittimatio non tenuerit in preiudiciũ dictoꝝ Frãcisci et filioꝝ. Nec obstat clausula non obstantibus apposita per principem in concessione facultatis legittimandi.q̃ censetur derogatum

illis

illis iuribus que disponũt ꝙ filij spurij nequeãt legittimari ẽt p rescripta pncipũ vel filibus iurib⁹: nõ aũt illis iuribus p que dat forma qualiter legittimatio fieri debeat nec iuribus disponẽtibus ꝙ princeps nõ censeꝛ pꝛiudicare tertio in iure sibi quesito: nec ꝙ gr̃a generalis non trahaꝛ ad casus qui non fuissent verisilr̃ in specie ꝯcessi: qꝛ dicta iura nõ sunt filia legi que exprimiꝛ i dicta clausula nõ obstãte.

q ¶ Et verbũ alijs ꝙ subdiꝛ in dicta clausula referꝛ ad similis in .l.ij. cũ sua gl. C. de ser. fug. ꝛ habeꝛ per do. in. c. sedes de rescri. ꝛ facit qḋ hꝛ per Bal. in. l. si nõ. C. de his q a nõ dño manumit. Stare. n. potest validitas concessionis dicte facultatis sine derogatione dictorum iurium: ideo non censetur eis derogatum ad hoc tex. cũ gl. in ver. vacantibus in auẽtico. de here. que ab intest.

r ¶ Nec ẽt obstãt clausule derogatorie apposite i legittiatione dci Thome p ep̃z legittiantẽ: qꝛ nõ fuit sibi ꝯcessa facultas derogãdi iurib⁹ cõibus: ꝛ sic pncipis: qꝛ inferioꝛ nõ põt derogare iuribus supioris. c. cũ inferioꝛ. ḋ mai. ꝛ obe. ꝛ. l. forma. C. de offi. pfe. illiri. ꝛ ꝙ p gl. ꝛ doc. in. c. si. de here. li. vi.

s ¶ Et insup clausula nõ obstãte nõ tollit viciũ subreptionis. dicit notabiliter Bal. in cõsilio mihi. ccxc viij. icip. ppo nitur ꝙ inter agnatos ꝙ ꝛ vult. d. Ant. in. d. c. per venerabilem in. vj. char. dũ dicit ꝙ debet fieri mentio agnatoꝛuz ꝛ clausula nõ ob. nec sufficit scdm̃ fine primo ſm eũ: qḋ maxime dicendũ videꝛ in casu isto: qꝛ dicti Frãciscus reus filij vr̃ qḋ fuerint citati tãꝗ agnati seu cognati nõ tanꝗ pretendẽtes dcm̃ interesse i iure quesito: vt pz ex verbis dicte legittimationis ibi spãliter ꝛ legittime citatis ꝛ reqsitis supradictis agnatis ꝛ sua interesse putãtibus. spãliter. n. non fuerunt citati Frãciscus ꝛ filij: iõ vr̃ ꝙ intentio dicti ep̃i legittimantis fuerit qḋ faceret eos citari tãꝗ agnatos ꝛ cognatos. Et ꝑpterea putãtes sua interesse. Adeo qḋ si forte fuisset sibi narratũ qḋ dictus Frãciscus ꝛ filij ẽent onerati in dicto legato sub cõditione si dictus Bernardinus habuerit vnũ filiũ legittimũ nõ de facili fuisset induct⁹ ad legittimãdũ saltẽ nõ admonitis aliter ꝛ nõ auditis dictis Frãcisco ꝛ filijs. Coadiuuaꝛ predicta cõclusio. s. ꝙ dicta legittiatio fuerit ꝛ sit nulla: ꝛ ꝑpterea nõ releuet dcm̃ Bernardinum quo ad dictum legatum.

t ¶ Quia ciuitas florẽtina nõ recognoscit impatorẽ in superiorẽ: ꝛ ciuitas cortone nõ recognoscit aliũ supiorẽ nisi populũ florẽtinũ: ꝛ h̃ est notoꝛium facti pmanentis. Et iõ vr̃ ꝙ nõ censeaꝛ ẽẽ sub impio impatoris seu rege romanorũ: ꝛ si hoc est nõ extendiꝛ põt dicti ep̃i ad legittimãdũ in terra cortoñ. ciuem cortoñ. ꝛ sic nõ subditũ regi romanoꝝ.

v ¶ Quia concessa fuit ep̃o reatino facultas legittimãdi p totũ impium cõcedentis: qꝛ dr̃ per totũ nostruz imperiuz ꝛ sic nõ cõceditur facultas legittimãdi extra eius imperiũ. Pro quo etiã facit qꝛ sub eadẽ cõceptione verboꝝ dat facultatez creandi tutores ꝛ curatores. ꝛ tñ nemo vt arbitroꝛ attentaret firmare ꝙ ep̃s aretinus posset dare tutores vel curatores pupillis vel adultis cortonẽsibus vl̃ florẽtinis.

x ¶ Et si nõ posset dare tutores ꝛ curatores pariter nõ possit legittiare. qꝛ datio tutoꝝ ꝛ curatoꝝ ꝛ legittimatio fuit cõcessa pariter ꝛ ambo dicti termini determinanꝛ ab eodem determinabili. ergo sunt pariter terminandi per id qḋ hꝛ i l. iam hoc iure. de vul. ꝛ pup. ꝛ. l. hereditatem. ꝛ. l. ꝗuis. C. eo. ti. ꝛ. l. fin. C. de senten. Non esset etiam absonum tenere ꝙ nõ constet dcm̃ Thomam esse filiuz dci Bernardini ex quo dicta Iuliana eius mater nõ habitabat in domo dci Bernardini: ꝛ quod ab alijs carnaliter cognoscebatur.

y ¶ Et lz ꝑsumptiue regulalr̃ pbeꝛ filiatio pbando ꝙ fuit habit⁹ ꝛ tractatus vt filius p tex. ꝛ qḋ ibi hꝛ in. c. p tuas. de pba. ꝛ in. c. trãsmisse qui fi. sint leg. ꝛ p glo. ꝛ doc. in. c. michael. de filijs pꝛ̃b. ꝛ p bar. in. l. j. §. j. ff. de qsti. ad idẽ. l. nõ ep̃is. ꝛ. l. non nudis. C. de proba. ꝛ ibi per Bart. ꝛ Bald.

z ¶ Et iõ videaꝛ satis pbatũ ꝙ dict⁹ Thomas sit fili⁹ dicti Bernardini qḋ fatẽdũ eẽt si nõ militarẽt pbatiões facte p pte Frãcisci ꝛ filioꝝ cũ ꝗ̃ plures testes deponãt ꝙ dcã Iuliana mr̃ dci thome erat ꝑpeꝯceptiõis dci thome erat meretrix: ꝛ nõnulli deponũt ꝙ erãt vicini quoꝝ testimoniũ admittiꝛ p id qḋ hꝛ in. l. si vicinis. C. de nu. ꝛ p Bar. ꝛ doc. in l. j. ff. si cer. pe. Et nõnulli deponũt de coitu cum ea per sensum corporis: ꝛ nonnulli qḋ associauerunt agabitum euntem ad eam: ꝛ nonnulli de confessione ipsius Iuliane qḋ cognoscebatur carnaliter ab agabito ꝛ ab alijs.

ꝛ ¶ Et deponũt de fama ꝛ qḋ multi dicebant quod dictus Thomas erat filius agabiti: ꝛ ipsamet tẽpore quo ipsa erat pregnans in dicto Thoma confessa fuit se esse pregnantez ex dicto agabito: ex quibus oĩbus videꝛ satis posse deduci ꝙ nõ possit bene discerni per dictã Iulianã neq̃ per dictũ Bernardinum neq̃ per alios ꝙ dictus Thomas fuerit filius dicti Bernardini: ꝛ si qua presumptio resultat ex q̃si pbatione paternitatis: qꝛ Bernardinus. s. tractauit dictũ Thoma vt filiũ videꝛ per predicta satis debilitata saltẽ cõcurrente suspitiõe fraudis: qꝛ dictus Bernardinus vidẽs se inuitatũ ad dcm̃ ponderosum legatũ sub cõditione si filios vnũ vel plures legittimos ꝛ nãles haberet: ꝛ vidẽs se carere filijs legittime natis ꝛ habẽdo forte spẽ filios consequẽdi ex dicta sua vxore faciliter potuit dcm̃ Thomã tractare vt filiũ ꝛ ipsum postea legittimari facere cã purificãdi cõditiõem dicti legati: ꝛ ꝯñr cã dcm̃ legatũ cõsequendi ita ꝙ ex hoc vr̃ plurimũ debilitari. Illa presumptio que resultat de tractatu quem ipse fecit de dicto Thoma vt filio: adeo ꝙ ꝯcurrẽtibus probationibus factis p parte Francisci que videntur probabiles pbationes.

b ¶ Attento ꝙ agiꝛ de pbando coitu q de facili nõ põt dire cto pbari. Et iõ admittunꝛ pbationes p coniecturas in. c. litteris. ꝛ. c. tertio loco. de presump. ꝛ per gl. ꝛ bar. in. l. capite qnto. ff. de adulte. Conaꝛ insup probare dictus Franciscus cõem vsuz loquẽdi ꝙ appellatiõe filioꝝ legittimoꝝ ꝛ naturaliũ nõ veniãt filij in legittie nati ꝛ postea legittiati.

x ¶ Qui cõmunis vsus loquendi legittime pbatus meo iudicio satis esset etiam si legittimatio esset omni respectu valida per ea que habentur in. l. libroꝛum. §. qḋ tamen cassius de leg. iij. ꝛ in. l. labeo. §. idez tubero. de suppel. leg. ꝛ in. l. si seruus plurium. §. si. de lega. j. cum si. tñ in hoc medio non insisto: qꝛ potest probabiliter dubitari an sit legittime probatus talis communis vsus loquendi.

z ¶ Attẽtis maxime no. p Bar. in. d. §. idẽ tubero. ꝛ si esset legittime pbatus vel pbareꝛ ꝙ sufficiat plene ꝛ optime allegatum est p patronum cãe. Ideo vlterius non insisto circa h̃ attẽto qḋ pncipale fundamẽtũ in hac cõsultatiõe i pmo loco. s̃. deductis. s. ꝙ nõ fuit facta mẽtio de iure q̃sito dictis Frãcisco ꝛ filijs ꝛ de coꝝ graui pꝛiudicio: ꝛ ꝙ nõ adhibuerunt ꝯsensuz neq̃ fuerũt legittime citati. Laus deo.

¶ Mulier que pro restitutiõe dotis habet generaliter hypothecata bona mariti sui: an si elegit post mortem mariti vnam vineam que cuidaz creditori posteriori fuit spãliter hypothecata cogatur illam relaxare ꝛ capere vnaz domum que pro sua dote sibi sufficit. Itez an casu quo dicta mulier assumpserit tutelam fierꝛ cõmunis: ꝛ inuentario non scripsit dictam vineam sibi in aliquo preiudicauerit.

¶ Consilium ccxlvj.

In nomine dñi nostri

i iesu xpi. ¶ Lz in pñti ꝯsultatiõe videaꝛ prima facie dõm ꝙ dicta dña Antonia nõ hẽat potiora iura in dicta vinea. Sz mercatores lz posteriores in tempore potiora iura censeatur habere.

a ¶ Ex quo. n. ipsa dña Antonia hz hypothecatã ẽt domum dicti debitoris. Et põt faciliter habere regressum in dicta domo p ꝯsequẽdo suo credito. Et iõ nõ videaꝛ sua iteresse an sibi satisfiat in dicta domo: an in dicta vinea maxime attẽto ꝙ ex forma cõuentiõis ipsa põt apprehẽdere possessionẽ ꝓpria auctoritate: ꝛ ipsam domũ vendere ꝛ alienare: ꝛ de precio sibi satisfacere ꝛ ipsam rem accipere insolutum pro iusto precio ꝙ facere nõ põt dictus mercatoꝛ qui non hz obligatã dictã domum: ꝛ per ꝯñs videꝛ ꝙ nõ noceat dicte dñe Antonie dimittere dictam vineam ꝛ capere dictam domum: ꝛ prodesset dicto mercatori qui videtur quod tractet de dãno euitando. qꝛ ne perdat suum creditum.

b ¶ Et quis cogitur facere qḋ sibi nõ nocet ꝛ alteri prodest l. ij. §. item varus. ff. de aqua plu. ar. ꝛ. l. in creditorem. ff. de euic. ꝛ per glo. in. l. cyrographis. ff. de admi. tu. ꝛ. l. ij. in pn. ff. sol. matri. ꝛ ibi per Bar. ꝛ doc.

c ¶ Preterea ꝛ scdo nõ põt quis repudiare aliqd ad incommodũ alienũ: vbi nõ cadit cõmoduz ipsius repudiantis. l. liberte octuaginta. ff. de ope. libe. ꝛ no. in. l. si mihi ꝛ tibi circa finem. de leg. j. ergo ipsa domina Antonia non vr̃ quod possit accipere illã domum in preiudicium ipsius mercatoris. Ex quo videtur quod sibi aliqḋ cõmodũ consequatur.

d ¶ Tertio facit eqtas. l. ij. C. de pig. vbi pbaꝛ quod licet creditori habẽti bona debitoris generaliter obligata detur fa- Cremona sing: S.

cultas eligendi que bona velit eligere.vt.l.qui gñalr in pn. ꝛ in.§.j.cum ibi notatis.ff.qui po.in pig.habean.tñ si repe ritur creditor prius hñs gñalem hypothecam ꝛ spâlem pôt secundus creditor ipsum arctare vt nitatur spâli hypotheca ꝛ desistere prosequi alia bona virtute generalis hypothece.

e ¶ Ex quo per spâlem hypothecam pôt sibi esse hñ ꝯsultũ. Ideo non dꝫ recurrere ad gñalem in preiudiciuꝫ posterio ris creditoris: put per dicta iura ꝛ rõnes preallegatas pre supponitur consuluisse excellentissimum doctorē dñm Sa lustium egregium aduocatum Florentinum ꝛ dominum Benedictum de bargiis de perusia doctorem insignem: ꝛ etiam excellentissimum doctorem domi. Antonium de ro sellis aretinum qui se fundauit per.d.l.ij.C.de pign.

f ¶ Nam postꝙ.l.municipalis in dote prestat hypothecã sup domo pꝫ ꝙ excludit gñalr ab aliis gñalibus oblõnibus:ꝛ spâliter in dote conseruat illam mulieribus: vñ dici pôt ꝙ mulier ex dispõne iuris municipalis hêat in domibus spe cialem hypothecam aliis denegandam merito ꝛc. ſm eum.

g ¶ Preterea ꝛ quarto exquo dicta Antonia existens tutrix sui filij heredis Bartholomei ꝛ Baldasaris suorum olim debitorum ꝛ non posuit in inuentario dictam vineam vide tur amisisse ius quod habeat in dicta vinea.

h ¶ Quia non ponendo dictam vineam in inuentario cense tur fuisse in dolo per ea que hñr in.l.tutor qui repertoriuꝫ ff.de admi.tut.ꝛ in.l.fi.C.arbi.tutela.ꝛ vr quodammodo fa teri dictam vineam non esse in bonis pupilli:ꝛ consequen ter non esse sibi obligatam:quia res aliena obligari non po test.l.res aliena.ꝛ.l.si rem.ff.de pig.act.ꝛ consequenter vi detur fuisse confessam non esse sibi hypothecatam.

i ¶ His tñ non obstantibus ꝯtrium arbitror esse aperta fron te concludendum.dꝫ ꝙ dicta dña Antonia foueat iustitiam ꝛ preferatur in dicta vinea.regula.n.est notoria ꝙ hñs pio rem hypothecam pferr hñti posteriorem hypothecam per regulam iuris qui prior in tpe in.vj.ꝛ.l.qui prior.de pig.cũ mult.si.Ideo cum dicta domina Antonia habuerit prioreꝫ generalem hypothecam.Ideo est preferenda.

k ¶ Et maxime fauore dotis que in multis est priuilegiata in.l.assiduis.C.qui potio.in pig.habe.ꝛ in.l.j.cum ibi nota tis sol.ma.cuꝫ mul.si.Et insuper hꝫ dicta dña Antonia di ctam vineam sibi spâliter obligatam.qꝛ exquo fuit pro dote inmissa in possessione in dictaꝫ vineã ex primo decreto fuit cãtum quoddaꝫ spâle ius pignoris.causat.n.primũ decretũ pignus pretorium vel iudicialem.C.de preto.pig.per totuꝫ ꝛ in titulo sequẽti.ꝛ.l.a diuo pio.§.in venditione.ꝛ.§. si pi gnore.ꝛ.§.si super rebus.ff.de re iud.ita ꝙ hꝫ in vinea du plicem obligationem.s.conuentionalem gñalem ꝛ pretoriã specialem quãlibet anteriorem obligationẽ ipsius mercato ris idcirco est preferenda per regulam preallegatam.

l ¶ Non ob.adducta in ꝯtrium.non.n.ob.prima rõ in ꝯtriuꝫ adducta:qꝛ lꝫ qñqꝫ quis inuitus cogatur facere ꝙ sibi non nocet ꝛ alteri prodest vt in iuribus in ꝯtriuꝫ adductis:tñ re gulariter non cógitur.satis.n.censetur sibi nocere illud qđ sibi displicet ꝛ est ꝯ voluntatem suam.l.fi.ff.de vsu.ꝛ hab.ꝛ §.preterea insti.de act.prout dicit Bar.in.d.l.ij. in prin.so: ma.in.vj.opp.vbi distinguit circa hunc articulum.

m ¶ Quod vbi agitur de lucro captando ꝛ non pôt quis fa cere ꝙ sibi non nocet ꝛ alteri prodest fallit fauore dotis ita loquitur.d.l.ij.so.ma.aut quis tractat de damno euitando: ꝛ tunc aut vult cogere vt patiatur refici qđ iam factuꝫ fuit: ꝛ tunc cogere pôt ita loquitur.d.§.item varus:ꝛ qđ not.in d.l.cyrographis aut de aliquo faciendo de nouo:ꝛ tunc nõ cogitur facere ꝙ alteri prodest lꝫ sibi nõ noceat.l.binas.de seru.vrb predi.ſm eundem Bar.cum quo côiter doc.tran seunt.ideo cum in casu nostro non agatur de reficiendo ꝙ factum fuerat non possit cogi dicta dña Antonia ad dimit tendum dictam vineam ꝛ capiendum dictam domuꝫ si sibi magis plꝫ habere pignoratam vineam ꝙ dictam domum.

n ¶ Nec ob.d.l.in creditorem.qꝛ ibi natura negocij induce bat ꝙ venditor teneretur emptori in casu euictionis:qꝛ re gulariter venditor tenetur de euictione vt in toto illo ti.de euic.Ꝫ ô creditor vendens rem debitoris vt creditor:lꝫ nõ teneatur precise de euictione. Exquo vendidit rem alienaꝫ scilicet debitoris.C.creditorem ven.pig.non deb.tñ tene tur ratione iuris quod habet ꝙtum pôt emptorem seruare indemneꝫ ab euictione. Adeo ꝙ prout teneretur si non ha buisset ius.vt.l.C.creditoreꝫ ven.pig.non deb.ita ꝛ si hꝫ te netur illud ius cedere emptori.d.l.in creditorem. ꝛ sic non obstant iura primo loco adducta in contrarium.

o ¶ Preterea interest dicte dñe Antonie insistere in dicta vi nea:tum qꝛ si ageret ad dictam domum oporteret probare ꝙ dicta domus fuisset sibi hypothecata:ꝛ consequenter ꝙ fuisset in bonis Baldasaris qui hypothecauit bona sua ꝙ non habet necesse probare quo ad dictam vineam.

p ¶ Preterea magis de facili deuenire pôt ad scdm decretũ seu ad venditionem dicte vinee ſm ea que hñr in ti.de bo nis aucto.iud.poss.ff.ꝛ.C.ꝛ in.l.si finita.§.iulianus. de dã. infec.ꝙ deueniri posset ad venditionem seu adiudicationẽ pignoris conuentionalis iuxta ea que hñr in tit.C.de iure do.impetran.ꝛ sic dimittendo vineam ꝛ capiendo domum faceret ꝙ sibi noceret:ꝛ sic sumus extra dictam viaꝫ breuiter dicam:ꝛ casus iste est diuersus a casu in quo ꝯsuluerũt pre fati excellentes doctores:qꝛ in illo casu non fuerat prius cre ditrix immissa in possessionem. Ex primo decreto prout cõ tingit in casu nfo:lꝫ ẽt decisionem illius casus putarem sa tis dubiam attenta theorica Bar.in.d.l.ij.sol.ma.quem se quitur Pau.de cast.in.d.§.item varus.

q ¶ Nec ob.d.l.liberto octuaginta.qꝛ casus ille est satis sepa ratus a casu nfo. Et separatorum separata esse solet rõ:ꝛ de vno ad aliud non infert.l.fi.ff.de calũ.ꝛ.l.si mari.C.de dona.in ter virũ.ꝛ.l.nãliter.§.nihil côe.ff.de acq.pos.cũ si.d.enim.l. loquit in falcidia que regulariter detrahitur ꝯ voluntatem testãtoris:ꝛ ꝯ respectu est odiosa vt hr in.l.ticia.ff.ad le.falci. ꝛ defalcat legata ipso iure.l.linea margaritaꝝ. ꝛ ibi p doct.

r ¶ Et ꝯñter ab initio defalcat:ꝛ ppea consideratur ſm tps ante repudiationem prout in simili videmus in relictis cõ ditionalibus que quo ad falcidiam extimantur ab initio nõ expectato conditionis euentu.l.in ꝙtitate.§. magna.ꝛ in.l. lege falcidia non hr pro puro.ff.ad legem fal.ꝛ ita vr.d.l.li berto octuaginta.ꝛ sic non obst.scda rõ in ꝯtrium deducta. Nec ẽt obstat.d.l.ij.C.de pig.ꝛ ꝯñter nec tertia rõ adducta in ꝯtrium que fundatur in.d.l.ij.quia loquitur in casu quo prior creditor hꝫ gñalem ꝛ spâlem hypothecam:quia ibi de equitate deciditur ꝙ primus creditor inhereat spâli hypo thece.In casu aũt nostro dicta vinea est specialiter hypo thecata seu pignorate dicte Antonie vigore missiõis in pos sessione ex primo decreto:ꝛ sic sunt termini separati.

s ¶ Nec loquitur.l.ij.qñ duo haberent gñalem hypothecam tñ primus haberet magis gñalem ꝙ primus teneatur elige re illam rem ad quam non se extendit generalis hypothe ca secundi creditoris tunc pro primo creditore.

t ¶ Facit rigor iuris generaliter scriptus per.l.qui generali ter in principio qui po.in pig.hab. Et equitas non est scri pta in dicto casu. Rigor autem scripture prefertur equitati non scripte:vt habetur in.l.placuit.C.de iudi.ꝛ in.l.j. C.de leg. Nec est omnino eadem ratio:quia specialis hypotheca videtur ꝙ afferat aliquid plus iuris.ar.eius quod habetur in regula generi in.vj.cum concor.

v ¶ Et vbi quis hꝫ gñalem hypothecam ꝛ spâlem in certa re censetur hñre in illa re dupliceꝫ oblõnẽ:ꝛ duo vincula plus astringũt ꝙ vnũ i auc.itaqꝫ cũ ibi notatis.C. côis vtriusqꝫ iudi.vnde non mirum si suadet equitas ꝙ eligat illam rem in qua habꝫ plus iuris:ꝛ de qua spâliter sibi prouidit vltra generalem prouisionem:adeo ꝙ non vr eadem equitas qñ in qualibet re hꝫ tantũdem iuris:qꝛ soluꝫ gñalem hypothe cam hꝫ ꝙ eligat magis vnam rem ꝙ aliam. Illa aũt rõ quã adducit dñs consulens ꝙ exquo lex municipalis disponit ꝙ gñalis hypotheca in dote competat ẽt ad domos ꝙ ex hoc censeatur spâlis hypotheca nec iure nec ratione iuua tur in dote. In dote eniꝫ non statuit aliquid vltra ius com mune:sed limitat exorbitantiam statuti disponentis ꝙ ge neralis hypotheca non comprehendat domos quod.s.tale statutum non habeat locuꝫ in dote non propterea disponit ꝙ gñalis hypotheca in dote censeatur spâlis in domo nec ꝙ censeatur cessare in aliis bonis:quia statutum in hoc in tendit fauere doti ꝛ retorqueretur in odium si hypotheca cessaret in aliis rebus contra.l. quod fauore.C. de leg.ꝛ.c. quod ob gratiam de regu.iur.in.vj.ꝛ sic per hec tolluntur rationes quibus mouentur dicti consulentes.

x ¶ Nec reperio iure cautum ꝙ tutrix seu tutor non ponens aliquam rem in inuentario priuetur iure qđ hꝫ in ipsa re:ꝛ maxime hoc dõm est in casu nfo:qꝛ mulier de facili errat in iure.l.j.§.fi.ff.de eden.ꝛ per Bar.in.l.ne passim.C.de iur.ꝛ fac.igno.ꝛ in iuribus adductis ibi per eum:ideo dicta Anto nia potuit errare in iure putans ꝙ per illam apprehensio nem tenute pro restitutione dotis dicta vinea fuisse effecta ipsius Antonie ꝛ desijsse esse in bonis pupilli.

y ¶ Et error

y ¶ Et error iuris nō nocet in damnis.l. iuris ignorantia ⁊ l.regula.ff.de iur.⁊ fac.igno.⁊ maxime mulieribus.

z ¶ Et solent ad cautelam in inuentario adijci clausule in q̄bus conficiens inuētarium protestatur se ponere ea que ponenda essent in inuentario si non fuissent posita vt p̄ Spec. in ti.de instru.edi.§.fi.ver.quid si tutor. ⁊ p̄ Ang. in.l.ij.ff. si cui plusq̄ per.l.fal.⁊ in.l.fi.§.sin aūt dubius.⁊ ibi p̄ Bar. ⁊ Bal.C.de iur.delib.⁊ p̄ bar.in consi.mihi.cxcliij. inci.existēs.in quibus iuribus ponitur forma inuentarij hr̄dis ⁊ ē verisimile ꝙ ēt in inuētario dicte dn̄e Antonie fuerit apposita dicta clausula. Non tamē prodest dcā clausula si aliqua res sciēter obmittitur prout voluit Spec.in.d.§.fi.ver.sed si omnia.⁊ Bar.in.l.j.§.item solēs.ff.de offi.prefec.vrb. Ita ꝙ puto clarum ꝙ p̄p non appositionē dicte vinee in inuētario dicta domina Antonia non amiserit ius suum ꝙ habebat in dicta vinea. Laus deo.

¶ Legatus de latere an ⁊ qn̄ bona que dicuntur confiscata camere apostolice possit p̄sone priuate concedere. Itē bulla dn̄i pape in qua ↄtinetur ꝙ omnes certi territorij q̄ non discesserunt a deuotione ⁊ seruitute talis dn̄i intelligantur serui ⁊ bona eoꝝ intelligantur confiscata.⁊ qn̄ quis vigore dicte bulle dicat̄ incidisse in eius penas ⁊ an infantes vl' impuberes astringant̄.⁊ an dicta bulla nō publicata sortiatur effectum. Itē transumpto an ⁊ quando credat̄.⁊ an in eo requiratur citatio partis cuius interest. Idē iudex delegatus in causa appellatiōis ab iterlocutoria: an ⁊ qn̄ possit cognoscere super articulo cause p̄ncipalis. Item processus agitatus per iudicem recusatum tanq̄ suspectum an valeat ⁊ similiter sententia per eum lata valeat.

¶ Consilium. ccxlvij.

In noīe dn̄i nostri iesu xp̄i. ¶ Qm̄ multa veniunt discutienda nō sequar ordinē ↄsuetum arguēdo primo vna parte non fouente iusticiā ⁊ postea p̄ altera ⁊ demū r̄ndendo ad adducta in ↄ̄riū. Sȝ breuiter fundabo p̄rio intentionē agentiū deinde conabor ↄfutare ea que rep̄io adduci in ↄ̄rium pro parte conuenta.

a ¶ Qd̄ aūt pro p̄te agente sit fundata intentio agētiū deducitur: ex eo q̄ vt p̄supponit̄ agit̄ iure dominij vel quasi ad certa bona possessa pro parte rei ↄuēti.⁊ imeritis cause deducit̄ ꝙ dicta bona fuerūt cuiusdam dn̄e Antonie.⁊ hoc fatet̄ p̄s cōuēta.qui dn̄s Anto.decessit sup̄stitib' sibi dn̄a Elisabetta eius sorore ⁊ quibusdā eius filijs spurijs vno masculo ⁊ duabus feminis infantib' seu p̄rimis infantie ⁊ cōdito testamēto in quo suā heredē vniuersalem instituit dictā dn̄am Elisabettā eius sororeȝ deinde post mortē dicti dn̄i Antonij dicti filij fuerūt auctoritate summi pōtificis legittimati in ipsa legittimatione dicta dn̄a Elisabetta in effectu renunciauit cessit ⁊ concessit dicta bona dn̄i Antonij dictis eius filijs legittimatis intercedēte auctoritate summi pontificis seu eius cōmissarij cōfirmantis dictā ↄcessionē dictorū bonorum. Et noīe dictorum filioꝝ fuerūt dicta bona possessa per certa tēpora.

b ¶ Itē p̄supponit̄ ꝙ p̄s cōuenta possidet dicta bona que petunt̄. Et sic vr̄ ꝙ pro p̄te agēte sit legittime fundata ei' intentio ⁊ prout mihi presupponitur super his non vertitur excitatio: prout etiam deprehenditur ex dubijs datis per iudicem: ideo super his non insisto.

c ¶ Sed insistēdū duxi sup̄ his que p̄ut reperio adducit p̄s cōuenta pro eneruāda intentione agentiū. Nā p̄ncipaliter se fundat in quadā ↄcessiōe reuerēdissimi dn̄i Cardinalis. Tieneñ. legati apostolici qui dicta bona cōcessit p̄ti cōuente seu eius auctoribus tanq̄ bona ↄfiscata camere ap̄lice vigore duarū bullaꝝ apostolicaꝝ pij summi pōtificis. Idō videndū est an dicte bulle apostolice. Et dcā ↄcessio cardinalis. Tieneñ. eneruēt intentionē partis agētis.

d ¶ Circa qd̄ ex pluribus vr̄ dicēdū ꝙ nō ⁊ primo q̄ non apparet ꝙ dictus cardinalis habuerit p̄tātē seu facultatē cōcedendi bona camere apostolice: maxime ex titulo lucratiuo. Liberalis enim cōcessio nō venit in generali cōmissione per ea que habent̄ in.l.contra iuris.§.fi.de pac. ⁊ in.l.si preses.C.de transactio.⁊ in.l.si filius.ff.de dona. ⁊ facit.l.cum de indebito.ff.de proba.

e ¶ Nec iure cauet̄ ꝙ legatus ēt de latere habeat facultatē alienandi ex causa liberali bona camere apostolice,⁊ lȝ cōcedens asserat ꝙ dn̄s Ant.abstulerat bona mobilia ⁊ vsūfructū seu fructus bonoꝝ imobiliū dicti ↄuēti. tn̄ nō sibi credit̄ ex quo alias nō poterat facere dictā ↄcessionē arg. eoꝝ q̄ habent̄ in.l.que testim̄ de p̄ba.⁊ per gl.⁊ doct.in.l. j.C.de fi.instru.⁊ hast.fisca.li.xj.⁊ per Bar.in.l.si forte ad idem.l.cū quis decens.§.ticia de leg.iij.quinimmo.

f ¶ Nec reperit̄ iure cautū ꝙ procōsul hēat administrationem rerū fiscaliū seu bonoꝝ cesaris. Cui procōsuli legat' de latere cōparator.c.ij.de offi.leg.li.vj.⁊ cōsequēter nec reperit̄ iure cautū ꝙ legatus de latere hēat administrationem bonorū camere apostolice cōfiscatorū. Sed administratio bonoꝝ fiscaliū seu cesaris p̄tinet ad p̄curatorē cesaris in.l.j.⁊ per totū.ff.de offi.procu.cesaris iūcta.l.bene a zenone.C.d̄ quadri.presc.⁊ tn̄ nec illi p̄mittit̄ alienatio bonorū.d.l.j.§.deniq̄ de offi.p̄cur.cesa. Idō nec legato de latere multofortius p̄mittit̄ alienatio ēt titulo oneroso p̄ut ⁊ sentit gl.in ꝙ trāslationē de offi.dele.in antiqs: lȝ pars cōuenta conet̄ p̄bare ꝙ dictus dn̄s Cardinalis h̄ret p̄tātē alienādi ⁊ cōcedēdi bona camere apostolice cōfiscata. Et sup̄ hoc deponūt duo testes ⁊ vnus deponit per auditum cuius depositio nil releuat per.c.tā litteris de test.⁊ in.c. inq̄sitioni de accu.⁊ p̄ glo. Bar.⁊ doc. in.l.ij.in.§.idē labeo de aqua plu.ar. Et alius tāq̄ vnicus nō releuat.l.iurisiurandi.C.de test.⁊.c.lȝ ex quadā cū multis simi. extra eo.tit. Preterea nec ille vnicus testis directo deponit ꝙ dictus legatus h̄ret p̄tātē cōcedēdi bona ↄfiscata. Sed ꝙ vtebat̄ dicta p̄tāte. Et tn̄ visus lȝ p̄sit iualidando gesta p̄ iudicē ordinariū in his que p̄tinēt ad iurisditionē ordinariam per.l.barbarius.ff.de offi.p̄to. Non tn̄ vr̄ idē dicenduȝ in his que nō cōpeterēt nisi ex sp̄ali cōmissiōe p̄ut est istud de quo agit̄ p̄ ea que habent̄ in.d.l.barbarius.⁊ per Panor.in.c.cū in iure peritus in.ij.colū.de offic.delega.

g ¶ Et insup̄ vr̄ ꝙ dicta illorū duorū testiū ⁊ aliorū qui examinati fuerunt per dn̄m Blaxiū vicariuȝ ep̄i ceseñ. sunt nulla ⁊ p̄pterea non probēt. q̄ fuerunt examinati nō discusso nec diffinito articulo appellatiōis sibi cōmisso: deuoluitur enim negocium principale ad iudicem appellationis ab interlocutoria demum post discussum ⁊ diffinitum articulum appellationis ⁊ nō antea.c.vt debitus de appel.⁊ ibi glo.in verbo alioquin.

h ¶ Nec al's pōt iudex ad quē in ipso articulo appellationis p̄cedere sup̄ negocio principali nisi sit talis iudex ad quē per simplicē querelaȝ adiri possit vt per glos.in.c.j.in verbo ad nos in fine de app.lib.vj.⁊ per glo. p̄mā in fi.in c.romana de fo.cōpe.eo.lib. Et ita cōiter tenet̄ in.d.c.vt debitus.⁊ lȝ p̄p ad quē fuit appellatū potuerit adiri p̄ simplicē querelā.⁊ ↄ̄r potuerit de negocio p̄ncipali cognoscere tamē ipse papa nō cōmisit cām principalē sȝ delegauit cām appellationis ⁊ intelligit̄ delegasse illā s̄m ius cōmune ⁊ s̄m naturam appellationis ⁊ intelligitur delegasse illam s̄m ius cōe ⁊ s̄m naturam appellationis ab interlocutoria iuxta ea que habentur in.c.cām que de rescrip. Et sic ꝙ non cognoscat de causa principali ipse iudex delegatus obmisso articulo appellationis.

i ¶ Quinimo nōnulli tenēt ꝙ si sup̄ior delegat cām appellationis ab iterlocutoria nequeat iudex delegat' cognoscere de cā p̄ncipali ēt iustificata appellatione nisi sibi de nouo p̄ncipalis cā cōmittat̄ q̄ rescripta d̄legationū sunt stricti iuris.c.i.⁊.g.⁊.c.cū olim de offi.dele. Et q̄ a forma rescripti nō est recedendum.c.cum dilecta de rescrip.⁊.c. porro de priuileg.prout per p̄dicta voluit vicē.in.d.c.vt debitus p̄rō qua opi.facit glo.in cle.j.in prin.de cā posse. Et hoc idem consuluit Fede.de se.in suo consil.clxxxvij. ꝙ incip.c.vt debitus ⁊ eandem sequit̄ Dn̄icus de sancto Gemi.in.d.c.romana.in prin.de fo.cōpe.lib.vj. Et idem vr̄ esse de mente Io.an.in.c.fi.de iudi.in antiquis.

k ¶ Et insup̄ vr̄ ꝙ ēt si est cōmissa cā appellationis cū negocio p̄ncipali nō possit iudex delegat' cognoscere d̄ negocio p̄ncipali nō iustificata appellatione q̄ cōmissio negocij p̄ncipalis pōt intelligi s̄m termios iuris.s.iustificata appellatione per.d.c.vt debitus cū ibi notatis iunctis his q̄ habent̄ per doc.maxime p̄ Inn.in.c.cām que de rescrip.vbi dr̄ ꝙ v̄ba rescriptorū debent semp̄ intelligi s̄m debitum ordinē iuris q̄ rescripta recipiūt interpetrationē a iure cōi ⁊ hoc vident̄ velle dn̄i de rota in deci.xj.que incipit. Itē fuit dubitatū vtrū auditor vbi circa medium vident̄ velle ꝙ si cā appellatiōis ab interlocutoria cōmittitur in curia vna cum negocio principali non sit amplius

remissio ad partes: sic ad iudicē a quo cum causa sit semel in curia. Et ita dicunt seruari de stilo curie.

l ¶ Sed dicūt q de iure forte eēt ɔtrariū per tex. d. c. vt debitus. Et iō sentiūt dni de rota q si iudex cui est cōmissa cā appellatiōis vna cū negocio pncipali pronūciat male appellatū dēat cā remitti ad iudicē a quo quasi illa cōmissio negocij pncipalis pēdeat a iustificatione appellationis: & aliter negociū principale nō intelligat fore commissum.

m ¶ Et lz gdā insurgāt in ɔtriuz qz tunc talis cōmissio negocij pncipalis nihil operaret q nō vr dicēdum arg. c. si papa de priui. li. vj. & l. si qñ de le. j. tñ rñderi pōt q satis operat ex quo tollit dubitationē que alias resultat vtrū cēseat comissum negociū principale absq noua cōmissione ēt iustificata appellatiōe pp opiniones. s. recitatas. Cuz igit ista cā nō sit cōmissa in curia maxie cū ipm negociuz principale nō sit cōmissum vr in dubiis tenēdū q nō potuerit dictus delegatus pcedere sup negocio pncipali. & si pcessit pcessus sit nullus nō est iustificata appellatiōe.

n ¶ Nō e dicendū vr ex alio qz ipse dñs Blasius cui fuit cōmissa cā appellationis ab interlocutoria tulerat dictaz sniam. Et si nō potuit sibi per rescriptū cōmitti cā appellationis ab interlocutoria per ipm lata: vt per Bar. bal. & Saly. & doc. in. l. eos. C. de app. Ex his itaq pz q dicta concessio dñi cardinalis fuit nulla ex defectu ptātis.

o ¶ Nō ēt demōstrat qz prout dr per partē conuentam dictus dñs cardinalis habebat facultatē cōcedendi & alienandi bona subditorū dñi Sigismundi cōfiscata camere apostolice: et dictus dñs Cardinalis dicta bona concessit tanq confiscata camere apostolice sed vt. j. deducā dicta bona nō erant cōfiscata camere apostolice merito dcā cōcessio nō tenuit ex defectu ptātis: et ēt tanq subreptitia. Gratiosa. n. ɔcessio supioris rōne subreptiōis reddit nulla. c. ad audientiā el. ij. & ibi per doc. cōiter de rescri. Reddit ēt ex alio subreptitia qz narrat in ea q dñs Ant. olim dñs dictoz bonoz abstulit bona mobilia auctrici ptis aduerse cui fuit facta dicta cōcessio & dicta oblatio bonoruz mobiliū: lz fuerit articulata tamen nullatenus probatur.

p ¶ Nō aūt dicta bona nō essent confiscata camere aplice deducit: qz ex quo psupponit q dictus dñs Anto. fuerit dñs dictoz bonoruz vt pz ex assertione in actis vtriusq partis. Et dñiū cēset cōtinuatū. l. siue possideris cum ibi no. C. de pba. Ideo qui dicit bona pdicta fuisse confiscata camere apostolice habet illā probare. Ad hoc etiaz. l. ei qui dicit. & l. in exceptionibus. ff. de proba.

q ¶ Et qz intendit ps cōuenta illā pbare per ostēsionē duarū bullarū pape pij. Uidēdū est an ex eis inducat seu fuerit inducta cōfiscatio dato sine piudicio veritatis q dicte bulle fuerint legittime pbate. Et pfecto dicendū vr q nō inducat ex eis aliqua cōfiscatio. Nā capiēdo pmā bullam q dr emanasse in anno dñi. Mcccclxi. x. kalen. martij. Lz videat posse attētari q bōa subditorū dicti dñi sigismūdi g nō se subtraxerint ad obediētiā dñio & iurisditiōe pfati dñi sigismūdi seu officialiū suoz & ab omni eius cōmertio nō se separauerint cēseant cōfiscata camere aplice vigore dicte bulle. qz dr in ea q q pdicta mādata per dictā bullā obseruare cōtempserint redigunt per ipsam in ppetuā seruitutē. Sed serui nihil hñe pñt. ergo vident coruz bona per eos qui nō paruerint amissa & ɔñr applicata camere aplice & sic fisco: iō cum dicti agentes essent subditi dñi Sigismundi & nō apparet q se subtraxerint a dñio & iurisditione prefati domini Sigismūdi & eius cōmertio. Ideo videntur incidisse in penas dicte bulle.

r ¶ Nec vr obstare q essent femine qz dicta bulla loquit p vbū cōe hoībus vt ex eius initio ibi dilectis filijs vniuersitatibus & hoībus q verbū hominibus cōprehēdit pariter feminas et masculos vt de se pz & not. bart. in. l. j. ff. de ver. sig. vñ vba sequētia determinant a verbo pdicto hominibus. & ɔñr lz aliqua sint masculini generis: tñ ex ppria significatione cōcipiunt femininū per no. per bar. in. d. l. j. de ver. sig. & per no. per bal. in. l. qcunq. C. de ser. fu.

s ¶ Sed ɔtrariū est dicēdū ex pluribus & pmo qz nō apperet q dicta bulla fuerit publicata. Et tñ noue constitutiones nō arctāt subditos añ publicationē in auc. vt no. constitutio in rubro & nigro: et maxie dicta cōstitutio. in qua mandatū cōfert in spaciū qnq mēsiū a die publicationis ipsarū lrarū. vñ nō facta publicatiōe dicti qnq mēses nō currūt nec mandatū astringit. Et paria sunt non esse facta & nō appere. l. duo sunt titij de test. tute. cum concor.

t ¶ Preterea & scdo nō probat quinimo nec articulat q dicte puelle auctrices agentiū fuerint subdite dicti. d. sigismundi & sic comprehendantur in dictis literis.

v ¶ Preterea & tertio dato q eēnt subdite non appet nec deducit q habuerint aliqd cōmertiū cū dño Sigismundo nec q cognouerint dictū dñm sigismūdū in supiorem vel dñm. Nec obedierint ei vel eius officialibus vel eoꝝ iurisditioni eoꝝ se subierint. & sic q mādata cōtēpserint & ps cōuenta q se fundat in negatiua arctat ad eā pbandā. l. h iure. ff. de v. ob. & p doc. in. c. sup his de accu. & per Jo. an. in. c. bone de elec. conat aūt ps cōuētra pbare q dcā bona ptinerent ad dictā dñaz elisabettā vxorē dicti dñi Sigismūdi & nō paruit dcis bullis. Et ɔñr ex ɔductis per eos ostēdit q ipsi intēdebant dicta bona tpe ɔcessionis eis facte fuisse dicte dñe Elisabette: & tāq eius bona impetrasse: nō tanq bona dictarū puellarū. Et etas earū suadet q ipse nō habuerit aliqd cōmertiū cū dcō Sigismūdo. nec fecerint actus ex qbus deducat obediētia supioritas vel iurisditio domini Sigismundi vel suorum officialium.

x ¶ Quarto rñdet ad dictā bullā q illa imponit penā illis qui ɔtempserint que in eis mādantur vt clare apparet ex eius verbis: vnde dato q pbaret q dicte puelle fuissent cōprehēse in dicta bulla & non obedierint. licet minime probatum sit. tamen probatio non sufficeret nisi probaretur q in contemptum fecerint.

y ¶ Aliud est nō parere aliud cōtēnere. dicit gl. in cano. qs aūt. x. di. ad idē gl. in verbo nō accipit. xv. dist. in. §. alis ea. Ad idem tex. cū gl. in cañ. quicūqs. lxxxj. dist. facit tex. & q ibi hr in. c. si celebrat de cleri. excō. celebra. & q per Joā. an. in. c. cordi. de ap. li. vj. & per Arch. in. ij. q. vj. si qs erga. Dato igit q nō paruerint non sequit q contempserint: potuerunt enim non parere ex timore. item ob honestatem sexus & debilitatem etatis & quelibet causa nedum probabilis excusat a dolo. l. igitur de libe. cā & no. gl. in. l. vnica in. §. si ff. si quis ius dicen. non obtē. & l. satis. ff. de in ius vo. & consequenter a contemptu superioris.

z ¶ Itē qui ignorat nō cōtēnit nec est in dolo. l. sz & si lege. §. scire. ff. de peti. here. & l. q in graui. §. si qs ignorās. ff. ad sill. & c. qz ɔcessionē de cōcessione pbē. Et dato q dcā bulla fuerit in loco bānita q nō est visimile qz vox preconis paucis solet inotescere in auc. q semel. C. qūo & qñ iudex cadere poterat pbabilis ignorātia maxie in puellis: multo fortius si fuerit alibi publicata & bānita psumit ignorātia & ē pbabilis. Ad h q hr i. l. cū platis. ff. de re iu. & i. c. pastoralis ō si. istr. i qbus iuribus hr q iura extrauagātia nō psumunt no. si nō pbant & in eis probabilis ignorantia.

& ¶ Et hinc est q lz snia lata cōtra ius clausum in corpore iuris est nulla ipso iure. l. j. C. qñ prouocare non est necesse: tamē secus est si fertur cōtra ius extrauagātis vt ē tex. in. d. l. cum platis. Ideo cum dicte bulle sint extrauagantes psumunt ignorate maxime a puellis. Facit regula iuris presumit ignorātia in. vj. & l. verius. ff. de pba. in earū generalitate. Et per consequens dato q non paruerint non censet contempsisse. Item & quinto mulier & minor excusantur pter iuris ignorantiam nisi potuerint consulere peritiores: ar. l. bonoruz. ff. de bono. pos. & per Bal. & doc. in. l. iuris ignorantia. C. qui admit.

? ¶ Ad pdicta facit. l. j. in fi. ff. de edē. & qd no. in. l. vbi exigitur eo. ti. Et maxime excusant infantes & pximi infantie in qbus nō cadit dolus: & cōsequēter nec ɔtemptus pximi aūt infantie cēset esse mulieres que nō ascendūt nonum annū cū dimidio & masculi q nō ascēdūt decimū annū cū dimidio put no. glo. in. l. pupillum de regu. iur. & insti. de inuti. stipu. §. furiosus. & in. l. j. ff. de nouatio. & ibi Bar. & doc. tales. n. proximi infantie nō sunt doli capaces prout vident velle glo. in. l. impuberē de fur. & in. d. l. pupillum.

ꝝ ¶ Ad hoc tex. in. l. apud celsum. §. que in tutores diximus de excep. doli ibi iulianus sepissime scripsit pupillos qui ppe pubertatē sunt doli capaces esse: ergo a ɔtrario non est doli capax qui nō est ppe pubertatē ad idē tex. in. l. pupillum de re. iur. vbi dicit tex. pupillū qui pximus pubertati sit capacem esse furandi & iniurie faciende.

a ¶ Ad idē melior tex. in. l. heredibus. §. item in cause. ff. de dolo vbi labeo dicebat q pupillus de dolo suo nō conueniebatur & vulpianus subdit ego arbitror etiam ex dolo suo cōueniendus si proximus pubertati est. Ideo qui nō est proximus pubertati non pōt de dolo conueniri qz in eo nō cadit dolus per pdicta & ɔsequēter nec contēptus

probatur

probatur autem per testes ꝙ vna dictarum puellarum erat etatis quinq; annorū vel circa alia etatis annorum octo vel circa ⁊ quidam masculus eius frater erat etatis septem annorum vel circa ⁊ si ita est ergo nō erant doli capaces ⁊ cōsequenter non cōprehenduntur in dicta bulla.

b ¶ Posset tamen instari ꝙ dicta etas nō bene probetur saltem quo ad eam que dicitur fuisse etatis octo annoꝝ vel circatum qꝛ illa dictio vel circa reddit dictū testis dubium qꝛ verificatur etiam in etate maiori vel minori arg.capi.attestationes.⁊.c.si.de spons.ipub.⁊ ꝙ ibi per dñm Anto.item ꝓbatio per aspectuꝫ non cōcludit punctaliter qꝛ aspectus sepe fallit vt not.Barto.in repetitione.l.de etate.ff.de mino. videtur tamē ꝙ illa verba vel circa referantur ad modicum arg.l.hec tamen adiectio de verbo. signi.⁊ ꝙ habetur in.l.⁊ si post tres in prin.ff.si quis cautio.

c ¶ Et siḻr licet aspectus quādoq; fallat tamen saltem in taꝫ tenera etate nō solet multum decipe vt not.Bart.in.d.l.de etate ⁊ expientia docet que est rerū magistra in.c.q̄ꝫ sit de elec.lib.vj.⁊.c.statutū in ꝑn.eo.tit.⁊ lib.⁊ arg.a cōiter accidentibus est bonū etiā in materia probationis vt not.glo. ⁊ Bal.in.l.neq; natales.C.de proba.ad idē glo.⁊ doct.in.l. non hoc.C.vnde leg.Ex quibus vr̄ dicendum ꝙ satis probatur etas infantilis vel ꝓxima infantie illi⁹ de qua testes deponunt ꝙ erat etatis quinq; annoꝝ vel circa:qꝛ raro vel nunq̄ꝫ illa que est.ix.annoꝝ cuꝫ dimidio est iudicanda esse etatis annoꝝ.v.vel circa ⁊ siḻr ille qui ē etatis.x. annorum cum dimidio rarissime iudicabit.vij. annorum vel circa: vñ saltem illi duo probātur saltem fuisse infantes vel proximi infantie ⁊ ꝯñr nullatenus comprehensi in dicta bulla.

d ¶ Et maxime qꝛ per dictam bullaꝫ irrogatur magna pena scilicet seruitutis saltem si caperentur.nam Bald.in.l.excipiuntur.ff.ad sill.dicit ꝙ pupilli etiam doli capaces nō puniuntur nisi essent proximi pubertati per sex menses ꝑ illū tex.ibi nō multum a pubertate aberat.facit qđ no.per Bar. ⁊ doc. in.l.ij.C.si aduer.delic.qui volunt ꝙ pena diminuitur etiam in doli capace propter etatem.

e ¶ Item ⁊ sexto in casu isto vr̄ agi de pena delicti in omittēdo qꝛ non paruerunt preceptis superioris ⁊ in contemptū se nō subtraxerūt a cōmercio supioritate dñio vel iurisditione dicti dñi Sigismūdi vel suorū officialium. Minor aūt.xviij.annorū nedū pupillus:seu ꝓximus infantie nō tenent̄ de dlicto in omittēdo per auc.si captiui cū sua gl. C.de epis.⁊ cle.ꝓut no.Bal.ibi.⁊ Jac. de are.⁊ Jac. bur. Bar.Salyc.⁊ cōiter doc.in.l.si qs in tm̄.C. vnde vi.⁊.d. Ant.qui se remittit ad Bart.in.c.j.in.ij.col.v̄.nunqd aūt ex delicto in obmittendo extra de dolo ⁊ contumacia.

f ¶ Insup ⁊ septimo nō vr̄ ꝙ per dictā bullā inducat̄ bonoꝝ ꝯfiscatio nec ꝙ efficiant̄ ipso iure serui. Nā ex quo in disponit̄ ꝙ qui cōtempserint possint bonis ⁊ rebus suis oibus spoliari infert̄ ꝙ post cōtemptum intendebat ipse rescribens ꝙ nihilominus retinerent ⁊ haberēt bona sua ex quo dicit in bonis ⁊ rebus vr̄is.⁊ ex quo dixit spoliari: qꝛ si efficerent̄ statim serui nō possent hr̄e amplius bona nec possent spoliari rebus suis:qꝛ spoliatio ⁊ sic priuatio ꝑsupponit habitū.l.decē.ꝺ v̄.ob.⁊.l.nō pōt videri desinē. ff.de reg.iur.Nec obstāt illa verba in perpetuam seruitutem redigimus:qꝛ vt ꝯueniāt verbis sequentibus.s̄. ponderatis debent intelligi nō ꝙ statim efficiantur serui.Sꝫ sint extra seruitutem. Sed qꝛ subijciuntur capture ⁊ per capturam seruituti censeantur destinati ad perpetuā seruitutem:⁊ sic censeantur esse iuxta seruitutem.

g ¶ Nā dictio iniūcta casui accusatiuo ponit̄ qñ pro iuxta ⁊ denotat exterioritatē nō intrinsicitatē.l.j.in ꝑnc.⁊.§.j.ff. de arb.ced.⁊ no.Bar.in.l.gallus.§.ille casus indifficilis. ff.de lib.⁊ posth.Et lꝫ Bal.ibi recedat a Bart. qñ ponit̄ in actu denotāte motū:tñ tex.d.l.j.ꝑ quē se mouet Bart. nō loquit̄ in actu denotāte motū. Et sic nō bñ recedit a Bar.⁊ lꝫ Bar.loquat̄ qñ dictio in adiungit̄ v̄bo significāti locū ꝓut ⁊ loquit̄ text.quē allegat. Tñ vr̄ posse ēt al's similiter poni:⁊ maxime pro euitāda ꝯrietate:qꝛ dictio in impropriat̄ vt ꝯrietas euitet̄:prout ⁊ subdit Bart.in.d.§. ille casus.Et ideo pro euitanda cōtrarietate non incōuenit si improprietur dictio in.

h ¶ Facit ꝙ habet̄ in.l.pe.ff.de test.mili.vbi ꝓximus cingi habet̄ pro cinto ⁊ ita qui est iuxta seruitutē potest cēseri redactus in seruitutē idest ad seruituteꝫ destinatus.Pro quo etiam facit subiecta materia ⁊ qualitas personarū:qꝛ hostes ⁊ rebelles nō efficiuntur serui nisi capiant̄ ⁊ qñq;

impropriantur rōne subiecte materie.l.si vno in prin.ff. locati.⁊.l.si stipulatus de vsu.cū multis si. Et interpetrātur ſm qualitatē ꝑsonarū ad quas referunt̄ in.l.plenū.§. equitij.ff.de sta.homi.⁊.l.pr̄ seuerinā in ꝑnc.⁊.§.cōditionum verba.de condi.⁊ demō.Et hoc idē ꝙ.s.per secūdaꝫ bullā nō cēsent̄ in dicta bona cōfiscata.Clare cōcludendum est:qꝛ per eā solū dr̄ ꝙ subijciant̄ capientiū seruituti ⁊ eoꝝ bona ꝑde.⁊ sic nō subijciunt̄ seruituti nisi capient̄ persone:nec bona eorum amittantur nisi deportentur.

i ¶ Et adduci pñt circa scđam bullam ēt alie rationes. s̄. adducte circa ꝑmā excepta illa rōne que fundat̄ in verbo contēpserint.Tñ ēt nō habuit locum nisi in his qui dolo malo nō paruerit:nā ex quo irrogat:lꝫ sub cōditione penam seruitutis que est mors.s.ciuilis.l.publicoruꝫ cū sua gl.de pu.iu.⁊ morti.s.nāli cōparat̄.l.iterdicit i si.de ꝯdi.⁊ demō.⁊.l.seruitutē de reg.iur.⁊ pena mortis.qnimo nec pena corporalis irrogat̄ nisi ex dolo vt no.gl. in v̄bo culpā qui in actionib⁹ de in litē iuran.⁊ ibi doct. cōiter oēs ⁊ Bar.in.l.j.§.j.ff.si qs testamēto lib.eē iussus fuerit.⁊ ꝙ nerua depositi ⁊ dolus nō cadit in ꝓximis infantie:vt.s. deductū est merito ⁊c.Et ēt nō cadit in scđa bulla ꝙ dixi circa primā ꝙ exꝑsse ꝯfert̄ post publicationē:qꝛ in secūda bulla nō fit mētio de publicatiōe. Sꝫ nō refert qꝛ de iure cōi noua ꝯstitutio nō ligat nisi publicet̄ in auctentico vt noue ꝯsti.i rubro ⁊ nigro.⁊ saltē tūc nō ligāt ignorantes. vt i.c.vt aiarū in ꝑn.de ꝯsti.li.vj.⁊.l.fi.de decr.ab. or.fac.

k ¶ Cū igit̄ dicta bona nō censeant̄ per dictas bullas publicata nō valuit dicta cōcessio facta per dictū dñm Cardinalē assertū legatū ēt si habuisset potestatē concedendi bona cōfiscata camere apostolice:prout asserit̄ per parteꝫ cōuentā:lꝫ nō probet̄ ⁊ sic ex multis deducitur ꝙ dcā cōcessio nō iuuat partē cōuentam ēt si dicta concessio ⁊ dicte bulle legittime ꝓbarent̄.ꝙ aūt non legittime ꝓbētur plurimum ⁊ egregie instat patronus cause.

l ¶ Nā cōstat ꝙ nō sunt producta originalia : sed exempla sunt transumpta ex registris redactis ex originalib⁹ ꝓut asserit̄ in trāsumptis.Et lꝫ per patronū cāe plura deducātur.tamē causa breuitatis ⁊ qꝛ etiam legittime probata nō releuant.Ideo ero paucis contentus.ꝙ enim dicta transumpta non probent deducitur qꝛ in nullo ex eis fuerūt citati quorū intererat ⁊ qui ex ipso transumpto poterat ledi:prout erant agētes in presenti cā.Et in actu in quo qs ledi potest requiritur citatio.l.nam ita diuus de adopt.⁊ l.de vnoquoq; de rei iudi.cum simi.⁊ in.c. significauit.⁊ in.c.albericus extra de testibus.

m ¶ Prout hoc ꝙ in exēplatione seu trāsumptione requiratur citatio tenuerūt Egidi.⁊ Boati.in.c. cū.p.tabellio. de fi.instru.⁊ Spe.in ti.de instru.edic.§.ostensum versi. qualiter ſm Jo.an.in.d.c.cū.p.tabellio ꝙ ⁊ tenuit Bar. in auc.si quis in aliquo documento.C.de eden.referens Cy.Pe.de bellaper.Gui.de cu.Innoc.⁊ spec.idem velle ꝙ ⁊ tenuit ibi Bal.referens Inno.in.d.c. albericus.⁊ in c.j.⁊.ij.de fide instru.⁊ ita cōmuniter tenetur ſm Paul. de cast.qui idem tenet in.d.auc.si quis in aliquo documēto ⁊ ita seruatur in practica ſm Imo.in.d.c.cum.p.tabellio.⁊ ita seruandū est quicquid dixerit Panor.in.d.c.cuꝫ p.tabellio.⁊ ideo propter dictum defectum dicta trāsumpta non probant.

n ¶ Et lꝫ transumpto dictarū bullarum apostolicaruꝫ camerarius asserat se habere cōmissioneꝫ viue vocis oraculo a summo pōtifice dato sine preiudicio veritatis ꝙ ꝺ cōmissione sibi crederetur.cuius ꝯriū forte verius est.Sꝫ nō attingo modo dictā difficultatē:nihilominus cōmissio in dubio cēsetur facta : vt faceret transumi ⁊ transumpto auctoritatē interponeret seruato iuris ordine per.c. cām que.⁊ que ibi no.per Inno.⁊ doc.de rescrip.

o ¶ Ex alio ēt nō creditur transumpto facto de cōcessione facta per Cardinalem Tyrenseꝫ ex qua sola nititur pars cōuenta:qꝛ non apparet ꝙ scriptura originalis fuerit publica seu scripta manu publici notarij:⁊ consequenter ꝙ fuerit publica saltem scriptura registrata per secretarium ex qua dr̄ facta exemplatio de hoc transumpto per eundē secretarium qui nō apparet ꝙ sit seu fuerit publicus notarius seu publica persona maxime.

p ¶ Quia nō sequit̄ est secretari⁹ cardinalis ⁊ legati ergo est publica persona seu notarius ⁊ consequenter nec registrum ab eo factū alio nō docto probaret ⁊ multominus exemplum vel trāsumptum ab eo factū probat requiritur

enim ꝙ exꝑlet scriptura auctētica ⁊ ꝑ ꝑsonā publicam: ꝓut hec habent in.d.c.cū.ꝑ.tabellio.⁊ in.d.auc.si qs in aliquo.⁊ si eēt ꝑsona publica dēret ꝯstare. Ex quo instrm ꝓducit extra locū vbi est ꝯfectū plura alia adducit patronus cāe q̄ obmitto vt dixi breuitati gratia. Nō iuuat ergo ꝑtē conuētam dicta concessio domini Cardinalis Tyrenē.

q ¶ Nec ēt ea iuuat ꝑscrip.longi tpis.licet forte ꝓbauerit se possedisse vigore dicte ꝯcessionis per.xx. annos. Nam prescriptio longi tēporis non currit cōtra minores vt est casus in.l.fi.C.ex qbus cau.in integ.resti.nō est ne.⁊ per hec in effectu summi potest rn̄sio ad sex dubia que prout ex scripturis mihi ostensis fuerunt facta in causa.

r ¶ De Bulla aūt cōfirmatoria gestorum per Cardinalem Tyrenēsem nihil vidi nec presupponit producta. Nec me fundo sup restauratione que dicitur facta per cōmissarium apostolicum episcopum castellanū. Attento ꝙ non video ꝙ appareat de commissione.

s ¶ Sup septimo aūt dubio ⁊ sua validitate sn̄ie dn̄i Abbatis.lꝫ videat dicendū ꝙ processus factus per ipm abbatē ⁊ sn̄ia lata per eā nō valeant. Ex quo ipse iudex fuit allegatus suspectus allegatis iustis causis suspitionis. Nā ꝓcessus agitatus per iudicē recusatū ex legittima cā: lꝫ forte nō vā vr̄ ꝙ sit null⁹ ꝓut voluit gl.ij.q.vj.quotiēs.⁊.iij.q.v.qꝛ suspecti.⁊ Hosti.in.c.cū spāle de ap. ⁊ in summa de offi.de le.§.qs sit effectus.⁊ Barto.in.l.qꝛ poterat ff.ad treb.per tex.in.l.j.C.si quacūqꝫ pred.pote.ꝙ ⁊ sequitur Lapus in sua ꝑma allegatiōe ⁊ Pe.de anc.in.c.iudex de offi.dele.li.vj.per illū tex.⁊ maxīe ex quo ante ꝓcessum fuit appellatum ab interlocutoria iudicis recusati.

t ¶ Nā Innoc.in.d.c.cū spāli quē multi sequuntur dicit ꝙ processus agitatus per iudicē recusatū nō est nullus: nisi appellet: ⁊ per ꝯsequens si appellat vr̄ ꝙ processus postea agitatus sit nullus attēta natura dictiōis nisi de qua per docto.in.l.actione.C.de transac.⁊ in.l.si eum.§.qui iniuriarum si quis cautionib⁹.⁊ per consequens in casu isto videntur concordare ꝙ processus sit nullus opi. Inno.⁊ sequacium ⁊ opinio Hosti.⁊ sequacium.

v ¶ Tamē his nō ob.videt in casu isto cōtrariū esse cōcludendum. Nam aduertēdū est ꝙ non fuit simpliciter opposita exceptio suspitionis.sed fuit opposita exceptio incōpetentie. Et sub ꝯditione fuit opposita exceptio suspitionis.s.sub cōditione si appareret cōpetens vel appere posset. Ideo nō erat cognoscendū de suspitiōe nisi cōstaret de cōpetētia vel ꝙ de incōpetētia apparere poterat. Si enim fuisset incōpetens de suspitione nō erat cognoscendū.qꝛ eo casu non erat obiecta exceptio suspitionis. Ideo anteq̄ de suspitione esset agendum oportebat discuti ⁊ doceri super competentia iudicis.

x ¶ Et qꝛ ad iudicē de cuius incōpetentia agitur pertinet cognoscere an sua sit iurisditio.l.ex quacūqꝫ.ff.si qs in ius vocā.non ierit.⁊ ibi per Bar.⁊ doc.⁊ in.c.sup litteris extra de rescrip. Idcirco videt ꝙ sentētia lata sup cōpetentia fuerit iuxta: qꝛ non aduersabat exceptioni recusatiōis que non erat opposita nisi in casu quo esset competens. Et propterea appellatio a dicta pronuncia super competentia non videtur ꝙ fuerit iuste interposita.

y ¶ Et qꝛ appellans ab interlocutoria censet ꝓtestari nolle ampli⁹ cōparere corā iudice a quo appellauit vt est tex.in c.ij.de dolo ⁊ contu.li.vj.non poterat procedi ad electionem arbitrorū coram eo ⁊ sic cognosci de cā suspitionis iuxta ea que habent in.d.c.cum spāli.⁊ in.c.suspitiōis de offic.delega. Ideo dictus iudex a quo potuit super causa principali procedere.ex qua super causa recusatiōis procedi non poterat.⁊ processus merito fuit validus ⁊ similiter sententia per eum lata.

z ¶ Etiam qꝛ regulariter ꝓcessus agitatus per iudicē recusatū est validus: qꝛ nō reperit ꝯtrium iure cautum: ꝓut voluit Inno.in.d.c.cū speciali.⁊ cū eo trāsit ibi Joā.an. ꝙ ⁊ tenuit glo.in.c.qm̄ contra de proba.⁊ Ang.in.d.l.qꝛ poterat.⁊ Spe.in ti.de recu.§.pariter vši.qd si delegatus.⁊ Bal.in.d.l.j.si quacūqꝫ preditus pote.⁊ in.d.c. qm̄ cōtra in.vj.col.in fi.vbi idē tenēt do. Anto.⁊ Imo. ⁊ idē tenent bal.⁊ florē.in.d.c.cū speciali.⁊ Imol.in.l.qdā consulebat de re iud. Et hoc de iure canonico prout dicit bal.ibi. Secus ſm eū de iure ciuili quo iure pōt intelligi bart.maxime cū se fundet ꝑ.l.ciuilē.s.d.l.j.C.si quacūqꝫ ꝑditus potestate.⁊ assignat bal.euidentem rationem differentie.

& ¶ Quia de iure ciuili sufficit allegatio suspitiōis: nec requirit ꝙ ꝓbet per.l.apertissimi.⁊ ibi bf.C.de iud. Secus autem de iure canonico per.d.c.cum speciali cum simi.

? ¶ Nec ob.appellatio qꝛ appellatio ab iterlocutoria ēt de iure canonico nō suspēdit iurisditionē iudicis a quo nec impeditur iudex a quo ꝓcedere in cā principali post appellationē nisi sibi inhibeat vt est text.in.c.nō solū de appel.lib.vj.⁊ hanc opinionē tenuit Imol.in.d.l. quidā cōsulebat. Et ſm dictā opinionē potest intelligi opinio Inno.⁊ sequacium qꝛ dum dicit nisi appelletur pōt intelligi ꝙ si appellatur processus reddit nullus iustificata appellatione: qꝛ tunc reuocant attemptata post appellationem quasi nulliter gesta per ea que habentur in.d.c.nō solum.⁊ per glo.in verbo recusationis in.d.c.quoniam contra.

ꝫ ¶ Uel pōt dici prout quidā dicunt in.d.c.cum spāli.ꝙ si iudex recusatus ꝓcedit in cā post recusationē nō discusso articulo recusatiōis appellatio est apparēter iustificata: qꝛ eoipso ꝙ post recusationē ꝓcedit grauat ⁊ ꝓpterea appellatio de se appet iustificata. Ideo processus tunc post appellationē reddat nullus cum exactis appeat ꝙ appellatio est interposita ex cā legittima ⁊ vā. In casu aūt nostro nō ita cōtingit ex quo nō poterat de cā suspitionis cognosci nisi prius discuteret sup cōpetentia. Attēta forma ꝓpolite exceptiōis suspitiōis: vt.s̄.ostēsum est: debuit enim simpliciter ꝓponi exceptio suspitiōis vel expectare ꝙ iudex post dictā ꝓnunciā ꝓcederet in cā.⁊ a ꝓcessu appellare ⁊ sibi imputet si nō apte ꝓposuit exceptionē ⁊ appellationē exceptio enim dꝫ apte ꝓponi: ꝓut libellus actoris.l.j.§.labeo.ff.de flum.⁊ ibi bar.nec ob.si dicat ꝙ dictus dn̄s Abb.nō solū pronūciauit se iudicē competentē: sed etiam pronūciauit ꝓcedendū ad vlteriora in causa. Et iō in hoc videt grauasse ꝑtē qꝛ ⁊ sic censeat iustificata appellatio.qꝛ ad hoc rn̄det duobus modis. Primo ꝙ nō pronūciauit simplr ꝓcedendū ad vlteriora.sꝫ adiecit clausulā omni meliori modo ⁊c. Et sic si nō poterat ꝓcedi in cā nisi prius discusso: arg. suspitionis de dicto articulo prius discutiatur: vt sic meliori mō de cā ꝑncipali postea cognoscatur. Preterea pōt intelligi precedendū in cā.s.suspitionis.secūdo rn̄det ꝙ fuerunt due ꝓnūcie vna super cōpetentia alia sup ꝓcedendo ad vlteriora. Pars aūt nō appellauit a secūda ꝓnūcia: sed a ꝑma ⁊ sic nō appellauit a ꝓnuncia de ꝓcedendo ad vlteriora ⁊ sic ab eo ꝙ non poterat fieri post recusationē.sed appellauit a ꝓnūcia sup cōpetentia que habebat precedere ⁊ nō sequi cognitionē suspitiōis per supradicta. Laus deo.

¶ Substitutio compendiosa facta inter filios institutos ⁊ postea substitutos inuicē sub istis verbis. vꝫ ꝙ si aliqs dictorum suorū filiorū decederet quādocūqꝫ sine filijs voluit dicta testatrix ꝙ pars decedētis seu decedētiū deueniat ad superuiuentem seu supuiuentes filios suos pro equali portione. An si morit vnus relicto vno filio masculo.⁊ postea moriat secūdus sine filijs remanente alio filio testatricis.vt.s̄.instituto dicta substitutio dicat euanuisse vel qūo vendicet sibi locum. Itē si mater instituit tres filios predictos cum hoc ꝙ duo qui erant extra ciuitatem non possint eorum partes fructare nisi fuerint reuersi ad habitandum in ciuitatem ⁊ interim tertius sit vsufructuarius. An dicta perceptio fructuum expediret eo filio mortuo remanente ex eo filio.

¶ Consilium ccxlviij.

In noīe dn̄i nostri Jesu christi.

¶ Circa hanc consultationē. Duo discutienda sunt vꝫ. Primo an prebeat impedimentū substitutio ꝑdicta cōpendiosa ⁊ breuiloqua inuicem eis facta. Scdo an impediat dictū Mariottū disponere ꝺ dictis bonis quo ad fructus ⁊ possessionē dicta cōditio ⁊ onus adiectū dicte sue institutioni: ex quo nunq̄ rediit perusiū. Et forte decedet anteq̄ redeat ad beniuolentiam cōmunis perusij.

a ¶ Circa ꝑmū clare dicēdum est ꝙ dicta substitutio expirauerit ex quo nullus ex dictis filijs superest: nisi dictus Mariottus. Et lꝫ dictus hector decesserit cū filio cui superest ⁊ filius cēseat eadē ꝑsona cū patre.l.fi.C.de impub.⁊ hereditas ascendentis trāsmittatur in ascendentē.l.vnica.C.de his qui ante aper.tab.

b ¶ Tamen relicta in vltima volūtate sub conditione efficiuntur

ciuntur caduca ⁊ non valent si honoratus sub ꝯditiõe decedit pendente conditione.l.vnica.§. sinautem sub conditione.C.de cadu.tol.⁊.l.si cum heres cum.l.seq.ff. quando dies leg.ced.cum multis si.Non ergo transmittitur relictuz conditionale:si is cui relinquitur decedit ante purificatam conditionem.

c ¶Nec refert si postea purificaꝰ per dicta iura cum si.Licet ergo dictus Mariottꝰ decedat forte sine filijs quo casu videaꝰ purificata conditio dicte substitutionis.Tamen qꝛ casus non euenit in vita hectoris ⁊ paridis cẽsetur quo ad dictam substõnem defecta conditio quo ad portionem dicti Mariotti per dicta iura ꝙ maxime dicendum est: qꝛ verba dicte substõnis id aperte significant.nã substituit supstites tpe mortis decedẽtis sine filijs.Ideo cũ tpe mortis Mariotti nullus sit vel erit supstes ex dictis substitutis:ideo nullus eo casu reperitur substitutus etiam quo ad verba testamenti:ideo substitutio non fuit facta isto casu.

d ¶Nec obstat si dicatur ꝙ filius hectoris ẽ nepos dicte testatricis ⁊ appellatione filiorum veniunt etiam nepotes.l.lutius la vltima.ff.de hẽ.insti.⁊.l.filium habeo.ff. ad mace.iuncta.l.j.eo.ti.⁊ per Bar.in.l.liberorum.de verbo.signi.⁊ per doc.in.l.gallus.ff.de liber.⁊ posthu.⁊ sic dictus filius hectoris veniat vigore dicte substitutionis.

e ¶Quia ad hoc respondeꝰ ꝙ est magna exitatio. an ⁊ quando appellatione filij veniat nepos qꝛ tex.in.l.quid si nepotes.ff.de tes.tut.probat ꝙ non veniant nepotes appellatione filiorum ⁊ vr̃ se fundare in vi ṽborum pro quo facit.d.l.liberorum.Et dicta bart.ibi ⁊ doc.in.d.l.gallus.possunt induci pro ⁊ ꝯ.⁊ nihilominus in casu sumus extra dictam dubitationem:qꝛ substituit supuiuentes filios predictos. Et sic testatrix se refert ad filios quos ṕdixerat. Sz non ṕdixerat nisi de hectore marioto ⁊ paride ⁊ nihil dixerat de filio hectoris. Jõ ipse nullatenus censetur substitutus. Et h̃ est clarissimum.Ideo dicta substõ non impedit quominus dictus mariottus possit disponere de sua portione.

f ¶Et lz filius quoad quedã censentur eadem persona cum pr̃e non autẽ simpl'r quoad oĩa prout ẽt hr̃s censeꝰ eadem ꝑsona cum defuncto:vt in auctẽtico de iureiur.a mo.pre.§.j.Et tñ quo ad relictum sub ꝯditione si honoratus decessit pendẽte ꝯditione hr̃s nõ admittiꝰ ad legatũ per iura superius allegata.Et sic quo ad hoc nõ censeꝰ eadez ꝑsona cum defuncto.Ita ⁊ pari rõne dicenduz est in filio.

g ¶Quãtum aũt ad secũdam dubitatiõem illud primo cõstat ꝙ quo ad legittimã dictum onus reijciꝰ per.l. qm̃ in prioribus.C.de inoffi.test.⁊ qꝛ relictũ factum Hectori de fructibus portionum Mariotti ⁊ paridis non fuit factũ simpliciter:sed donec illi nõ redierint perusium.⁊ sic sub cõditione seu die incerto qui habetur pro conditione.l.dies incertus de cõdi.⁊ demõ.vr̃ ꝙ de dictis fructibus possit ẽt detrahi falcidia.Si dictũ onus vna cũ alijs particularibus relictis factis in dicto testõ excedũt tres partes quo ad portiones dictorũ paridis ⁊ Mariotti.

h ¶Quia filij detrahunt duas quartas qñ diuerso tempore veniunt detrahende.c.Ray.⁊.c.Raynal.de testa.⁊.c.si pater eo.titu.lib.vj.

i ¶A legittima autẽ ⁊ trebellianica supra nõ videtur ꝙ dictus Mariottus possit disponere de possessiõe ⁊ fructibus dictorũ bonoꝝ:nisi ante mortẽ perueniret in beniuolentiã cõis ciuitatis perusie.Et in dicta ciuitate steterit ⁊ habitauerit ꝓut faciũt ⁊ facere possunt alij ciues perusini stãtes ⁊ habitantes in dicta ciuitate. Nam testatrix ita aperte disposuit in suo testõ.⁊ cõstat ꝙ vltra trebellianicam seu falcidiã põt testator de suis bonis libere disponere:quia libera est vnicuiqz testamẽti factio.l.stipulatio hoc mõ cõcepta.ff.de ver.ob.⁊ rei sue qlibet est arbiter ⁊ moderator.l.in re mãdata.C.mandati.⁊ sua dispositioni.

k ¶Põt testõr onus ⁊ modũ adijcere in tit.de cõdi.⁊ demon.per totũ.⁊.C.eo.ti.⁊ in ti.de his que sub modo per totos.⁊.l.impator de leg.ij.cũ infinitis similibꝰ. Si ergo dicti paris ⁊ Mariottus decesserint anteꝗ̃ ꝑuenerint ad beniuolẽtiaz cõmunis perusini videꝰ ꝙ nequiuerint disponere de possessione ⁊ fructibus suarum portionum vltra legittimam ⁊ aliam quartam per supradicta.

l ¶His tamẽ non obstantibus cõtrarium puto de iure respondendum ad cuius rei euidentiam premitto ꝙ ex quo dicti paris ⁊ Mariottus fuerũt instituti vna cũ hectore equali portione heredes vniuersales fuit eis relicta ꝓprietas tertie partis proposite.Nec onus aliquod vel conditio fuit per testatricem apposita dicte ꝓprietati. Sed in possessione ⁊ fructibus dũtaxat.Ita ꝙ ꝓprietas dictoruz bonorũ pro duabus tertijs trãsiuit in eaz adita hereditate sine aliquo onere vel ꝯditione quo ad nudã ꝓprietatẽ.

m ¶Itẽ presuppono ꝙ vsusfructus dictorũ bonorum pro dictis portionibus Mariotti ⁊ paridis fuit relictus hectori interim donec dictus Mariottus ⁊ paris fuerint in mora in non veniendo stando ⁊ habitando vt supra.

n ¶Et qñ alicui relinquunꝰ fructus aliquorũ bonoꝝ percipiẽdi per seipsum nõ per manus alterius cẽseꝰ relictus vsusfructus:vt notabiliter tradit Bart.in.l.fundi trebatiani.ff.de vsufru.leg.⁊ cõsequẽter dictus Hector fuit cõstitutus vsusfructuarius.⁊ qr vsusfructus finiꝰ morte.§.finitur insti.de vsufruc.⁊.l.ticio cũ morieꝰ.ff.eo.ti.Jõ dictũ relictũ factũ eidem Hectori de dictis fructibus fuit extinctum morte dicti Hectoris.⁊ consequenter dicti fructus non pertinent ad heredes ipsius Hectoris.

o ¶Tertio ṕsupponiꝰ ꝙ proprietas relicta pure ⁊ simpl'r dictis Mariotto ⁊ Hectori trãsibit ad eorũ heredes qui succedunt in vniuersum ius defuncti succedendo in eoꝝ hereditate.l.hereditas.ff.de reg.⁊.l.nihil aliud.ff.de ver.sig.⁊ hoc etiã si Mariottus ⁊ paris decesserint ⁊ nunꝗ̃ venerint in beniuolentiam dicti communis.

p ¶Nec decet ꝙ ꝓprietas apud aliquẽ ꝑpetuo sit inutilis.l.antiqtas cũ sua glo.⁊ qd̃ no.ibi Bald.C.de vsufruc.vbi vsusfructus cũ hoc ꝙ transeat in heredes intelligiꝰ de pmis heredibus ne proprietas remaneat inutilis si vsusfructus nunꝗ̃ ad proprietatem rediret.

q ¶Prout dictam rõnem sentit ibi glo.j.⁊ eam assignat ibi Bal.licet al's appellatione heredis veniãt nõ solũ pmi heredes:sed ẽt vlteriores heredes.l.in annalibus.C.d̃ leg.⁊ l.heredis appellatiõe heres enim heredis primi defuncti est heres.l.si.C.de here.insti.sz si nunꝗ̃ heredes predictorum paridis ⁊ Mariotti ꝓprietarij dictorũ bonorum nunꝗ̃ possent percipere fructus dictorũ bonorũ ꝓprietas esset apud eos inutilis ꝙ nõ vr̃ dicẽdũ per predicta. Ideo ne sequaꝰ dictũ incõueniens interpreteꝰ voluntas testatoris ꝙ ipsi Mariottus ⁊ paris in eorũ vita non possent ꝑcipere dictos fructus donec nõ ꝑuenerint in dictã beniuolentiã ⁊ habitauerint ⁊c.Et tale onus fuit forte ꝑ testatricem iniunctũ vt ipsi Mariottus ⁊ paris inducerentur ad querendũ reduci in beniuolentiaz dicti cõis ⁊ redeundi ad habitandũ ⁊c.Non autẽ ita curabat dicta testatrix vtrũ eorũ heredes qui poterant esse extranei eẽnt in beniuolẽtia communis ⁊ habitauerint in perusia necne prout curabat de suis filijs.

r ¶Itẽ non decet ꝙ vsusfructus ad neminem pertineat ⁊ non reddeat ad proprietatẽ:⁊ sic quodãmodo stet in aiere nõ enim reperitur aliquo casu iur̃ cautum ꝙ vsusfructus formalis ⁊ sic separatus a proprietate ꝙ nõ hereat persone ⁊ hinc est ꝙ morte vsufructuarij diciꝰ finiri ⁊ extingui vsusfructus extincta ꝑsona cui coheret ⁊ cõsequẽter ⁊ necessario reddit ad proprietatem sed vsusfructus relictus Hectori fuit extinctus morte ipsius Hectoris ⁊ nemini fuit alteri constitutus.

s ¶Quia vsusfructus nõ trãsit in heredem nisi exprimaꝰ d.l.antiquitas.⁊.d.§.finiꝰ cum simili. idcirco post mortẽ Hectoris saltem post mortẽ Mariotti ⁊ paridis proprietas plena ⁊ sic concreta cum vsufructu ꝑtineat ⁊ pertinere debet ad heredes ipsorum Mariotti ⁊ paridis ⁊ consequẽter ius percipiendi fructus dictorum bonorũ ⁊ pro dicta interpetratione induci pñt verba dicti testamẽti ibi ⁊ interim donec fuerint in mora in nõ veniẽdo stando ⁊ habitando.vt.s̃.per que verba innuitur ꝙ onus nõ percipiendi fructus supius inductũ censeaꝰ colatum in tp̃s donec fuerint in mora in non veniendo stando ⁊c.

t ¶Sed post mortẽ nõ censentur amplius esse in mora in auc.de nup.§.deinceps.⁊ deficit subiectũ sine quo qualitas aliqua esse nõ põt.l.ij.ff.de vsufruc.⁊.l.eius q in ꝓuinciam prope finẽ.ff.si cer.pe.cum simi.Ideo post mortẽ dictorum paridis ⁊ Mariotti non duret amplius dicta ꝓhibitio percipiendi fructus dictarum portionum relictaruz ipsis Mariotto ⁊ paridi per predicta.⁊ consequẽter heredes dicti Mariotti vel illi qui successerint in dictis bonis ex testamẽto dicti Mariotti vel alia eius dispositione poterunt dictos fructus percipere nõ obstãte dicta prohibitione dicte testatricis ⁊ adducta in ꝯ̃triuz pz rñsuz per adducta pro hac parte. Laus deo.

¶ Statutum Racbaneti disponit ꝙ recipiens pecuniã pro homicidio cõmittendo de cuius tenore ⁊ verbis ĩfra in litteris f g m p: an vendicet sibi locũ in eo qui recepit pecuniã ⁊ vulnerauit quem habebat interficere: lz mors non sit sequuta. Item mandans predictum homicidium committi: an ⁊ qua pena puniatur.

¶ Consilium ccxlix.

In noĩe dñi nostri Iesu christi.

¶ Licet videaꝛ prima facie dicendũ ꝙ dictus Oliuerius nõ veniat ꝯdẽnãdus pẽa capitali saltẽ pena mortis nãlis: ex quo nõ fuit secutũ homicidiuz. Et lz in atrocioribus pariter puniaꝛ attentatũ si deuentũ est ad actum ꝓximum ꝑut delictuz ꝯsumatũ. l. si qs nõ dicaz rapere. §. de epi. ⁊ cle. ⁊ l. j. §. diuus. ff. ad l. corne. de sica. cum si.

a ¶ Tñ lz crimẽ assassinatus sit crimen atrocissimũ. vt ꝓbaꝛ in. c. j. de homi. li. vj. ⁊ in. l. cicero. ⁊ ꝙ ibi per Bart. ff. de pe. tñ non vꝛ ꝙ veniat puniendum pena statutaria: licet fuerit deuentum ad actum proximum homicidij.

b ¶ Quia regula dictorũ iuriũ ⁊ similiũ non vꝛ ꝙ vendicet sibi locũ in penis statutorum. vt dicit Bald. in. d. l. si quis non dicaz rapere ⁊ in. l. j. §. fi. ff. quod quisqꝫ iur. vbi Ange. dicit allegando Specu. in titu. de accu. §. j. versic. ꝙ si primo in fi. ꝙ omnibus iuribus dicentibus conatuz puniri eo modo quo consumatum.

c ¶ Est derogatũ per generalẽ cõsuetudinẽ mũdi ꝙ Ang. dicit esse valde notabile ⁊ esse veruz preterqꝫ in crimine lese maiestatis ⁊ patrie oppugnate. ⁊ hoc idẽ ꝙ hodie in delictis que cõiter puniunꝛ penis statutarijs non puniaꝛ attetatum prout consumatum tenet etiam Pau. de cast. ⁊ communiter legẽtes in. d. l. j. §. ꝙ quisqꝫ iur.

d ¶ Et in ꝓprijs terminis. s. in crimine assassinatus tenẽt Dy. ⁊ Ang. in. l. Itẽ apud labeonẽ. §. si curauerit. ff. de iniur. s. ꝙ attẽtatũ nõ puniaꝛ tanqꝫ cõsumatum. sed mitiori pena. Et ꝯñr nõ vꝛ ꝙ dictus Joãnesbaptista debuerit cõdẽnari pena capitali ex quo lz pecuniã receperit vt iterficeret martinũangelũ ⁊ volens mãdare executioni gladio vulnerauerit dictũ martinũangelũ nõ ipm iterficiẽdi tñ ex quo nõ fuit secuta mors. ⁊ sic nõ fuit homicidiũ cõsumatũ nõ vꝛ ꝙ veniret ꝯdẽnãdus pena capitali statutaria.

e ¶ Pro quo ẽt facit statutũ sub rubrica d pena homicidiũ cõmittẽtis ꝙ reqrit homicidiũ eẽ ꝑpetratũ ⁊ reqrat esse ctũ. Ita in siñi vꝛ dicẽdũ in crimine assassinatus arguẽdo a siñi ꝙ in iuꝛ lz in. l. nõ pũt de leg. ⁊ in. c. inter cetera de rescri. cũ si. ⁊ dato ꝙ dictus Jo. baptista debuisset cõdẽnari ꝑut cõdẽnatus fuit pena capitali: tñ nõ vꝛ ꝙ dictus Oliuerius veniat cõdẽnandus eadem pena capitali.

f ¶ Quia statutũ sub rubrica de pena mãdãtis vel ortantis homicidiũ cõmitti disponit ꝙ iubẽs mãdans vel ortans aut opẽ prestans ꝑpetrato delicto pari pena puniaꝛ ergo a ꝯtrario sensu nõ veniat puniendus pari pena delicto non perpetrato cũ arg. a ꝯtro sensu fortissimũ sit in iure. l. j. §. huius rei. ff. de offi. eius cum mul. concordan.

g ¶ Nec pdictis vꝛ obstare tex. in. c. j. de homici. lib. vj. vbi tex. aperte punit assassinũ qui pro homicidio faciẽdo pecuniã recepit dato ꝙ homicidiũ nõ cõmiserit. vt ibi est tex. apertus per quẽ tex. Ange. in cõsi. xiiij. ſm ordinẽ informis incipiẽte nos. Carolus ꝙ assassinus ẽt si nõ cõsumauerit homicidiũ veniat puniẽdus pena mortis p illũ tex. qui licet non faciat mẽtionem de pena mortis: tñ quia diffidat. ⁊ hz pro diffidatis ipsos assassinos censetur eos habere pro hostibus. ⁊ pmittere ꝙ quilibet priuatꝰ mero iuꝛ possit eos occidere ꝑut Cy. in. l. eos. C. de pe. in. vj. q. qui allegat pro hoc. l. si seruus. C. q ad ecc. cõfugi. ⁊ l. j. in fi. C. vt nemo priua. ſm eundẽ Ang. in dicto ꝯsilio subdẽtez ꝙ pro hoc optime facit. c. felicis de pe. li. vj. vbi ponit de diffidatis ⁊ bãnitis qui pñt impune offendi ⁊ occidi. ⁊ est ẽt tex. in auc. gazaros. C. de hꝛti. ⁊ in corpore vñ sumitur vbi similiter ponitꝛ de diffidatis ⁊ bãnitis ſm euz.

h ¶ Quia ille tex. d. c. j. de homic. lib. vj. non vꝛ militare in casu isto per ea que notabilr dicit ibi Jo. an. dicẽs ꝙ ille tex. loquitur in assassinante christianum. ⁊ per hoc dicit euasisse quẽdam prelatum qui fuerat accusatus seu inquisitus de crimine assassinatus ⁊ fuerat deductũ in processu vel in libello ꝙ ille qui fuerat assassinatus fuerat christianus fundans enim se in illo iure exorbitãti dz pariter docere ꝙ verba iuris exorbitantis verificenꝛ ſm eũ: quẽ refert ⁊ sequiꝛ Bald. in. d. l. si qs nõ dicã rapere. ⁊ not. in simili doc. legẽtes in. l. si qs maior. C. de trãsac. Ita in ꝓposito vꝛ dicẽdũ ꝙ si in libello accusatiõis nõ est narratuz ꝙ dictus Martinusangelus foret xpianus vel nõ est id ꝓbatũ ꝑut mihi psuadeo nõ eẽ deductũ neqꝫ ꝓbatũ. Jõ nõ pñt deduci i his termis dcisio dicti capituli pmi d ho.

i ¶ Dato autẽ ꝙ militaret aduersus dictũ Oliueriũ pena dicti statuti. ⁊ sic veniret cõdẽnandus pena capitali ꝑut fuit cõdẽnatus dictus Joãnesbaptista: tamen nõ videꝛ ꝙ debeat cõdẽnari pena mortis naturalis: quia pene capitale sint plures diuersi generis. l. publicorũ. ff. de publi. iudi. ⁊ l. capitalium. ff. de peni. ⁊ l. respiciendum. §. fi. eo. tit. Et inter cetera est pena exilij seu deportationis. vt dictis iuribus. ⁊ l. edicto. §. rei autez capitalis de bono. posses. ⁊ l. licet capitalis. de verb. signi. ⁊ in penis mitior via est eligenda regula in penis in. vj. ⁊ in. l. si preses. ⁊ l. interpretatione. ff. de penis. ⁊ de peni. distin. j. §. pene. ⁊ propterea dictũ statutũ. videtur intelligendum in mitiori pena capitali ⁊ consequẽter de morte ciuili prout volũt Jo. an. in. c. quãto de iureiur. prout eniz refert ⁊ sequitur ibi Panor. dicens ꝙ docto. cõmuniter eum sequuntur ꝙ ⁊ voluit Imo. in. d. l. ij. circa medium. ff. de publi. iudi. in ver. Item adde quid iuris si statutum allegando legez eos. §. super is cum sua glo. C. de appella.

k ¶ His tñ non ob. ꝯtriũ puto de iure rñdendũ. Ad cuius rei euidentiã premittendũ est ꝙ crimẽ assassinatus ⁊ assassinus dꝛ quando qs pecuniam recepit vel de ea recipienda ꝯuenit pro interficiendo aliquẽ vt hoc ꝓbat text. in. d. c. j. de homi. quatenus punit eos ẽt nõ ꝑpetrato homicidio. vt est ibi expssum ⁊ ẽt quatenus in eodẽ text. pmittiꝛ ꝙ nõnulli magnates coacti fuerũt securitatẽ ab eorũdem assassinorũ domino impetrare. Et sic appellat assassinos etiam ante offensam perpetratam. ⁊ sic resultat delictum assassinatus ex sola conuentione de recipiendo pecuniaz pro homicidio perpetrando.

l ¶ Nõ ⁊ sumiꝛ ex verbis statuti disponẽtis ꝙ nullus tãte psistat audacie ꝙ ꝓmittat alicui aliquẽ occidere vel assassinare aut pro dicto delicto cõmittẽdo recipiat pcciũ aut ꝓmissionẽ pcij seu hanchũ vel ad assassinãdũ aliquẽ se cõducat ⁊c. ⁊ subdit qꝛo ꝯfecerit vel deliquerit in aliquo pdictoꝝ tanqꝫ assassinus pena capitali puniaꝛ. ⁊ ꝯñ vba dicti statuti clare disponũt ꝙ cõuentio de homicidio ꝑpetrãdo pro pcio puniaꝛ dicta pena. Et qꝛ verba sunt clara nõ vꝛ admittẽda questio mentis statuentiuz in. l. ille aut ille. §. cũ in verbis de le. iij. Et sic vꝛ casus legis municipalis. ⁊ vbi casus. l. ibi nulla est dubitatio. l. ancille. C. d fur. ⁊ l. illã ver. eo mõ. C. de col. cũ insup vꝛ ꝙ dictũ statutum puniat nõ solũ qui cõuenit de occidendo. sed etiã de alr personaliter offendendo. Cũ loquaꝛ dez mittente aliquẽ occidere vel assassinare attẽta natura cõiunctionis ⁊ que est vt ponaꝛ inter diuersa iuxta ea q hñr per gl. ⁊ doct. in rubrica. ff. de iur. ⁊ fac. igno. quasi voluerint statuentes ꝙ assassinare sit generalius qꝫ occidere pro pecunia.

m ¶ Et nã alternatiue est vt verificeꝛ in altera eius pte regula in alternatiuis in. vj. ⁊ in. l. si is qui ducẽta. §. vtrũ. ff. de re. du. cũ si. ⁊ maxime hec interpetratio est sumẽda in dicto statuto. s. ꝙ sola ꝯuentio de homicidio perpetrãdo per pecuniã puniaꝛ pena capitali: qꝛ ꝯuenit ẽt ex dispositione iuris cõis. s. d. c. j. de homi. ⁊ statuta recipiũt iterpetrationẽ a iure cõi. l. si serui vestri. C. de nex. cũ si. ⁊ ideirco cũ. d. Jo. baptista receperit pecuniã ⁊ ꝯuenerit de occidẽdo dcm Martinũangelũ ⁊ ipz ꝑpea vulnerauerit ⁊ sic dici possit eũ assassinasse. iõ inciderit in penã dicti statuti cuius statuti verba clare militant in casu isto.

n ¶ Et lz homicidiũ nõ fuerit ꝑpetratũ: tñ delictũ assassinatus fuit ꝑpetratũ ⁊ cõsumatũ. Cũ ꝑpetreꝛ per solã cõuentionez seu receptionẽ pecunie pro homicidio ꝑpetrãdo tã ex forma dicti statuti qꝫ ex dispõne iuꝛ cõis. pńtim cũ fuerit deuentũ ad offensaz grauẽ ⁊ sic delictũ fuit ꝑpetratũ. Cũ delictũ sit nomẽ gñale. vt pz in titulo de priua. delic. ⁊ C. si aduers. delic. Et delictũ assassinatus censetur perpetratũ ⁊ delictũ cõmissum etiam si nõ sit deuentum ad actũ homicidij nec ad actum proximũ prout concludit Angelus in preallegato consilio ⁊ Dominicus ⁊ de sancto Gemi. in. d. c. j. de homi. lib. vj. Et verba dicti statuti idem significãt. vt supra demonstratũ est. Ideo verificanꝛ verba dicti tertij statuti loquentis de mandante.

o ¶ Et ex

o ¶ Et ex quo statutū predictū gñaliter disponit ꝙ mādans puniatur eadem pena qua punitur faciens non opꝫ intrare illam qōnem an pena statutaria militet in mādāte prout in faciente. ⁊ vtrum verba statuti punientis delictū vel facientem comprehendāt mandātem ⁊ si non comprehendāt an mandās puniatur eadem pena ex interpretatione.

p ¶ Circa ꝙ bar. in .l. hec v erba de adult. ⁊ in .l. aut quia alit §. si. ff. ꝙ vi aut clam. Concludit per illuꝫ tex. ꝙ aut statutū loquitur in rem puta quia punit homicidium vel culpaꝫ: ⁊ tunc verba ex proprio significatu comprehendunt etiaꝫ mādantem aut verba statuti loquuntur in personaꝫ ⁊ tunc verba non verificantur ꝺ ꝓpria significatione in mandantem ſm eum que distinctio fuit Jaco. de are. prout refert bal. in .l. non ideo minus. C. de accuss. in .vij. q. videtur autē Bal. velle ꝙ puniatur tunc mandans eadem pena ex mente ⁊ interpetratione. Licet nō ex verbis in dicto secūdo casu. Et idem cōcludere videt Bar. etiam in pena statuti non cōformi pene iure cōmunis ⁊ hoc ideꝫ sumitur ex dictis Jo. an. post glo. in .c. si contingerit extra de homici.

q ¶ Et licꝫ Saly. in .d. l. nō ideo minus in .vj. q. videatur velle cōtrarium vbi statutum est cōtra vel preter legem tamen etiam ipse cōcludit ꝙ tunc mandans puniatur pena extraordinaria. Pena autē extraordinaria que remittitur arbitrio iudicis potest etiā extendi ad penam mortis: vt est glo. notabilis in verbo extraordinaria in .§. in summa insti. de iniurijs. ⁊ sic etiaꝫ circumscripto tertio statuto pro euitandis opinionibus caute faceret iudex in condennando mandantem pena dicti statuti. ⁊ maxime cum de iure communi pro vulnere illato causa occidendi imponatur pena capitalis ⁊ vltimi supplici. l. penult. ff. ad legem corne. de sicca. ⁊ .l. iij. §. penul. eod. titu. ⁊ sic de iure communi iste talis veniret puniendus pena capitis etiam si non interuenisset pecunia ꝑ dicto. §. diuus cum concordan.

r ¶ Ex his itaqꝫ concludendum est ꝙ dictus Oliuerius veniat puniendus pena dicti statuti. ⁊ eadē pena qua dict⁹ Joannesbaptista non obstātibus adductis in ꝯriū quib⁹ satis summi pūt rñsiones ex adductis pro hac parte.

s ¶ Non enim obstat ꝙ pene statutarie saltem ex generali cōsuetudine non verificātur in attētante: qꝛ respondet ꝙ procedit quādo verba statuti non verificātur puta qꝛ statutum punit homicidā vel homicidiū vel adulteriū: tunc pena statuti nō trahit ad attentantē sed verificat solū in homicidio cōsumato: sed in casu nr̄o verba statuti ēt de ꝓpria significatione verificant: licꝫ homicidiū nō sit secutū. ⁊ crimē assassinatus ꝙ cōsumat in ipsa cōuētione pro ꝑcio facta: vt. s. demonstratū est. Nec ob. id qd̓ dicūt Py. ⁊ ang. in .l. itē apud labeonē. §. si curauerit. ff. de iniur. s. ꝙ attētatum nō puniat tanꝙ cōsumatū ēt in crimine assassinatus: qꝛ pōt dici ꝙ nō bn̄ loquant ꝑ ea que habent in .d. c. j. de homi. ⁊ ꝙ ipsemet Ang. firmauit ꝯriū in dicto consi. xiiij. vel pōt dici ꝙ forte loquunt de iur cōi vbi attētatū nō est deuentum ad actum proximum adeo ꝙ de iur cōi nō veniret puniēdū. l. cornelia de sicca. vel qꝗd sit de iur cōi vel si statutū simplr̄ puniret homicidā nō puniret assassinū attentātē homicidiū ⁊ nō cōsumātē. Nō aūt procedit in casu nr̄o in quo statutum non punit homicidam. Sed promittentem occidere vel assassinare que promissio fuit consumata in casu nostro.

t ¶ Nec ob. qd̓ dicit Jo. an. in .d. c. j. de homi. ⁊ Bal. in .d. l. si qs nō dicā rapere: qꝛ licet nō verificent verba .d. c. j. tñ verificant verba statuti in quo fundat accusatio. ⁊ ꝯsequēter cessat in casu nr̄o rō ⁊ dictū eorū cū statutū nō loquat de xp̄iano assassinato. Sed loquat generalr̄. ideo licꝫ dicti Joānesbaptista ⁊ Oliuerius nō venirēt cōdēnandi pena dicti capituli ꝑmi ꝙ loquit de xp̄iano assassinato: tñ veniunt cōdēnandi pena statuti ꝙ generaliter loquitur.

v ¶ Remanet itaqꝫ cōclusio ꝙ dictus Oliuerius venit cōdēnandus pena capitali. ⁊ licꝫ pena capitalis sit de iure triplex ⁊ mitior pena capitalis sit pena deportationis: vt in iurib⁹ supra ꝑ pte ꝯria adductis: tñ salua r̄iori determinatione vr̄ ꝙ pena capitalis in terminis dicti statuti nō possit verificari in scd̓a ⁊ tertia specie pena capitalis. Sed in vltimo supplicio scd̓a enim species pene capitalis est qñ quis efficit seruus pene ꝑut efficiebant olim dānati in metallum nec de iur permittit: qꝛ de iure disponit ꝙ hodie nemo bene natus efficiat seruus pene: nisi forte qui vltimo supplicio dānantur in suc. Sꝫ hodie. C. de dona. inter virū. Nec potest verificari dictum statutum in pena deportationis per quā quis amittit ciuitatem romanam: qꝛ statuētes nō habēt prātēꝫ statuēdi de ciuitate romana que nō subest territorio statuētiū. est enim deportatio exilium a ciuitate romana in .l. ij. de pub. iud. Alia aūt exilia nō ascribunt pene capitali nec capite minuit qui exulat a patria vt ibi ꝓbat ⁊ insti. de cap. dimi. §. media ⁊ sequenti.

x ¶ Ideo licet statuentes possint statuere ꝙ imponat pena exilij ab eorum territorio nō aūt possunt irrogare penam exilij a ciuitate romana vl̓ ab alio oppido extra territoriū per ea que habent in .l. extra territorium de iurisdi. om. iudi. ⁊ in .c. vt animarū de cōsti. li. vj. ⁊ ideo vr̄ ꝙ pena dicti statuti non possit intelligi de pena deportatiōis neqꝫ de pena dānationis in metallum.

y ¶ Pena eniꝫ deportatiōis imponit solū per ꝑncipē seu senatū vel ꝑfectū vrbis. l. j. §. deportato de leg. iij. ⁊ .l. inter penas. ff. de inter. ⁊ relega. ⁊ .l. si qs filio exheredato. §. ei⁹ ⁊ ꝓpterea preses ꝓuincie nō pōt penas deportatiōis irrogare vt dictis iurib⁹ multoforitus dictā penā irrogare nō pōt prās seu qui ꝑeest vni dūtaxat ciuitati ⁊ ꝓpterea dictū statutū vr̄ intelligendū non de pena deportationis seu exilij ⁊ cōsequēter v̄ificet in pena vltimi supplicij maxime hoc casu quo de iure cōi veniret īponēda pena vltimi supplicij cū mādans ⁊ mandatarius nō sint in dignitate cōstituti ⁊ tanꝙ pro homicidio vident puniēdi pena .l. sicca. que est pena vltimi supplicij. d. l. pe. de sicca. ⁊ .d. l. ij. §. pe. eo. ti. iuncta .l. j. §. diuus. eo. ti.

z ¶ Et est aduertēdū ꝙ dicta iura loquuntur ꝙ siccarij capite puniantur ⁊ illud verbuꝫ capite nō verificat in pena deportationis sed in pena vltimi supplicij vt probat in .d. l. pe. ita ꝙ nō incōuenit qꝛ est pena capitalis in terminis. d. statuti interpetrāda sit in pena vltimi supplicij ⁊ saltēꝫ qꝛ statutū remittit arbitrio iudicis arbitrādo acrioreꝫ penam adeo ꝙ si iudex irrogaret vltimū suppliciū nullatenus excederet metas statuti attenta attrocitate delicti ⁊ adducta in ꝯriū ⁊ sic ad theoricam Jo. and. ⁊ sequa. pōt responderi ꝙ procedat in casu quo statuentes potuissent imponere penam deportationis ⁊ sic vbi de iure communi vel lege principis vel habentis generalem potestateꝫ a principe imponeretur pena capitalis vel saltem nisi statutum disponeret de acriori pena imponēda idcirco cōcludendum est ꝙ iudex potest imponere penam vltimi supplicij. Et hoc puto clarum ⁊ non incideret in dubium ꝙ in casu isto pena capitalis non possit verificari in alia pena per supradicta. Laus deo.

¶ Statutū Camereni disponit ꝙ intrans tenutā ⁊ possessionem bonoruꝫ puniatur certa pena prout pꝫ de eius tenore. j. in littera .b. An vendicet sibi locuꝫ in eo qui ingressus est ad laborandum aliquam possessiouem nō seruata forma statuti predicti.

¶ Consilium ccl.

In noīe dominī nostri iesu xp̄i. ¶ Uiso statuto ciuitatis Camereni sub rubrica de intrando tenutā ⁊ possessionem bonorum ⁊ viso etiam processu ⁊c.

a ¶ Querit que sint ptes iudicate debētis: circa ꝙ licꝫ videat ꝑma facie dicēdū ꝙ ptes iudicis debeāt esse in cōdēnando dictos lucaꝫ ⁊ pergētilē. qꝛ probat pro parte dicti facti accusatoris ꝙ ipse emerat petiā terre de qua in libello ⁊ de licētia vēditoris acceperat possessionē dicte petie terre. Itē ꝓbat ꝙ dicta petia terre ante dictā vēditionem erat dicti Juliani. ⁊ consequenter probat ꝙ dicta petie terre erat possessa per dictū factū ad eū spectabat iure dominij vel quasi. Item probatur per confessionem dictorū luce ⁊ pergētilis ꝙ ipsi intrauerunt dictam petiam terre ipsam laborando. ⁊ tanꝙ laboratores dicte petie terre. videtur ꝙ acceperint tenutam dicte petie terre. ⁊ nō ꝓsupponit ꝙ interuenerit aliqua lnsa alicui⁹ iudicis vel aliqua citatio dicti nec aliqd̓ bannimentum.

b ¶ Et sic vident dicti lucas ⁊ pergētiles accusati incidisse in penā dicti statuti disponētis ꝙ nullus possitītrare ⁊ apprehēdere tenutam bonoruꝫ alicuius fine licētia iudicis. ⁊ vocato possessore. ⁊ eo cōtumace facto bannimento ⁊c. Et subdit in dicto statuto ꝙ si in predictis cōtrafactum fuerit puniat in pena in statutis contenta: ideo cuꝫ videat ꝙ dicti lucas ⁊ pgentiles venerint ꝯ dispositionē

dicti statuti intrando dictum petium terre nõ seruata forma dicti statuti inciderint in penã ⁊ veniãt condẽnandi: q꞉ statuto in loco sunt seruanda inter subditos.l.oẽs populi.ff.de iu.⁊ iur.⁊.l.lege municipali.⁊.l.fi.ff.de decre.ab ord.faciẽ.cũ si.nec videtur posse excusari ꝙ ignorauerint dictam petiam terre seu eius possessionem:q꞉ allegatur ꝙ erant vicini ⁊ sic presumunt habuisse noticiã de possessione dicti facti per ea que habent in.l.si vicinis.C.de nupt. ⁊ per Bar.in.l.ff.si cer.pe.Itẽ ꝙ erat fama. ⁊ p̃sumit scia propter famã per no.gl.⁊ doc.in.l.si tutor.C.de peri.tut.

c ❡His tamen nõ obst.ↄ̃trium puto de iure r̃ndendũ.Naz aduertendũ est ꝙ dictum statutum nõ punit intrantẽ in tenutam vel possessionẽ bonoꝝ alterius.Sz cũ qui intrauerit ⁊ tenutã vel possessionẽ apprehẽderit.Sed copulatiue requirit.vtrũq꞉.l.si hr̃di plures. de condi.insti.cum cõcor.dicti aũt accusati r̃ndẽdo accusationi cõfessi fuerũt se laborasse dictã petiã terre de qua in accusatione ⁊c.Cõtenta in accusatione negauerũt ⁊ sic negauerũt se apprehendisse tenutam dicte petie terre que continebatur in accusatione ⁊ stant hec simul ꝙ quis laborauerit petiam terre nõ animo accipiendi tenutam nec animo detentorem turbandi prout expresse dicti accusati negant se laborasse animo aliquem turbandi subdendo ꝙ non dixerũt se habere aliquod ius in possessione ⁊c.

d ❡Et sub illis verbis ⁊c.Põt ꝓbabiliter cõprehendi tenuta de qua ẽt fit mẽtio in libello accusatiõis maxime cuz verba ambigua in iudicio ꝓlata iterpetrant apferẽte.l.si qs intentione ambigua.ff.de iudi.⁊ sic in effectu ex predictis deducit ꝙ dicti accusati nequeũt vigore dicte cõfessionis cõdẽnari.q꞉ statutũ nõ punit laborantes in possessione aliena.Sed apprehendẽtes tenutã vel possessionez ⁊ laborare rẽ alienã probet potius vtilitatẽ q̃ incõmodũ nec sequitur qs laborat rẽ meã.ergo capit tenutã rei mee vt de se pz maxime ex quo laborans negat habuisse animũ turbãdi detẽtorẽ vel apprehendẽdi tenutaz.⁊ de his que cõsistũt in aio stat iuramẽto eius de cuius animo agit vt no.gl.notabilis in.§.alie.insti.de act.cõfessio aũt vt preiudicet debet esse certa.l.certuz.ff.de confes.⁊ necessario concludens per ea que habentur in.l.nõ hoc.C.vnde le.⁊.c.in presentia extra de probatio.

e ❡Necvr̃ ꝙ dicta ↄ̃fessio possit rescindi.⁊ sic pro pte acceptari ⁊ pro pte respui per ea que habent per Bar. in.l.aurelio.§.idẽ quesijt.ff.de libe.lega.Et iõ non vr̃ ꝙ accusator vel curia possit niti ex dicta confessione acceptãdo ꝙ intrauerũt tanq̃ laboratores ⁊ nõ acceptare ꝙ nõ intrauerunt aio turbandi nec tenutam accipiendi.Et si dicatur probat per testes ꝙ dicti Lucas ⁊ pergentiles intrauerunt ⁊ laborauerunt dictã petiã terre.Respondetur ꝙ tantũ vnus testis deponit ꝙ pergẽtiles laborauerit dictã petiam terre ⁊ vnicus testis non probat.l.iurisiurandi.C.de test.c.tam litteris.⁊.c.licet ex quadam extra eo.tit.cum simili.Quod autem dictus Lucas laborauerit dictam petiam terre deponunt duo testes qui non se vocant incõtestes.Et in codez mense pluries potest quis laborare in eadem petia terre.Et sepe id contingit. ita ꝙ non deprehenditur.an deponant de eodem actu quia vnus potuit videre dictum Lucam laborantem vno die.⁊ alius cuz laborantem alio die . ita ꝙ non apparet ꝙ dicti testes sint contestes.an vero singulares.

f ❡Dicit aũt notabiliter Bal.ꝙ prout nõ probant testes singulares in.d.c.tam litteris.⁊.c.cum dilecti de elec.ita non probãt illi testes qui pñt esse singulares ⁊ contestes prout ipse dicit in.l.edicto.C.de edic.diui.adri. tol.circa mediũ.⁊ in.c.bone de ele.Et dato ꝙ per testes ꝓbaretur ꝙ dictus Lucas laborauerit dictã petiaz terre non infertur ꝙ laborauerit animo accipiendi tenutam ꝓut ⁊ superius dictum fuit.Itẽ videntur excludẽdi:q꞉ non apparet ꝙ habuerint noticiã de possessione vel tenuta dicti facti ignorantia autem presumitur in facto alieno in.l. verius. ff.de proba.⁊ regula p̃sumit ignorantia in.vj.in.l.fi.ff.pro suo ⁊ maxime cum probetur per testes ꝙ Iulianus possidebat dictam petiaz terre vsq꞉ ad tempus ⁊ tempora sue mortis ⁊ nõ probatur per testes ꝙ dictus factus possederit post mortem Guil.ita ꝙ dicti pergentiles ⁊ Lucas potuerunt probabiliter credere ꝙ dictus factus nõ haberet possessionem vel tenutam dicte petie terre.sed illa remanserit vacans per mortem dicti Iuliani ⁊ illã pertinere ad hereditatem Iuliani si erat iacens.

g ❡Licet enim hereditas nõ possideat.l.j.§.scenola si qs testõ li.ius esse fue.tñ qualis qualis possessio censet esse in hereditate.vt est tex.in.l.gerit de acq.here.Et pari ratione.ita vr̃ dicendũ in heredi.post hereditatẽ adită.Nec ob.ꝙ testes deponũt ꝙ fuit publica vox ꝙ dictus factus emit dictam petiam terre a dicto Iuliano.

h ❡Quia r̃ndet ꝙ dicta fama non ꝓbat legittime:q꞉ dicti testes nõ reddunt sufficientẽ cãm sciẽtie ſm no. per bar. in.l.de minore.§.tormẽta als.§.si plurũ.ff. de quest.quẽ sequitur Imo.in.l.heredes palam in princ.de testa.dicẽs ꝙ doc.communiter idem tenent.

i ❡Preterea lz testes deponant de publica fama ꝙ dictus factus emerit nõ aũt deponunt ꝙ vigore emptionis apprehenderit possessionẽ ex titulo aũt emptionis nõ transfertur dñium vel possessio.l.traditionibus.C. de pac.Et sic dato ꝙ habuerint noticiam mediante fama de emptione predicta nõ sequitur ꝙ habuerint noticiam possessionis dicti facti dato ꝙ ꝓbaretur ꝙ dictus factus possideret tempore quo dicti Lucas ⁊ pergentiles intrauerũt dictam petiam terre super quo posset instari:quia testes nõ deponunt de dicto tempore.

k ❡Et lz qui semel possedit cẽseat cõtinuasse possessionez per id qd hr̃ in.l.siue possideris.C.de ꝓba.⁊ per.d.Anto. in.c.cũ ad sedẽ de resti.spolia.tñ dicta p̃sumptio debilitat hoc casu:q꞉ probat apprehẽsio possessionis dicti facti ꝙ fuit facta in vita Iuliani.⁊ tñ probatur ꝙ dictus Iulianus postea possedit vsq꞉ ad eius mortem.

l ❡Et duo nõ pñt eodẽ tpe eandem rem in solidũ possidere.l.iij.§.si ex ↄ̃trio.ff.de acquir.pos.facit.l. si vt certo.§.si duobus vehiculũ.ff.cõmodati.Item nõ ob. ꝙ dicebat ꝙ dicti Lucas ⁊ pergentiles p̃sumant habuisse noticiam de possessione dicti facti q꞉ vicini.Nam respondet ꝙ nõ probatur ꝙ ipsi fuerint vicini.insup ex alio vr̃ ꝙ dicti pergẽtiles ⁊ lucas veniant absoluendi.q꞉ accusatio est fundata in supradicto statuto ꝙ est exorbitãs a iur̃ cõi. ⁊ tãq̃ exorbitans ⁊ penale est restringendũ.arg.l.ius singulare.⁊.l. ꝙ vero contra de leg.cum cõcordan.⁊ in.l.si preses.ff. de pe.⁊ in regula que a iure cõi exorbitant in.vj.Et iõ accusatori incũbit onus probandi ea que in dicto statuto ponderantur per no.per Io.an.in.c.j.de homici.lib.vj. ⁊ per bal.in.d.l.si quis non dicã rapere.C.de epis.⁊ cleri. ⁊ per moderniores in.l.si quis maior.C.de transac.idcirco cuz dictum statutum irroget penaz non seruanti contenta in dicto statuto.⁊ sic apprehendenti tenutam vel possessionem bonorum alterius ab alio detentam sine licentia iudicis ⁊ sine citatione detinentis vel possidẽtis. Et sic statutum reqrit ad cõmissionem pene ꝙ apprehensio fuerit facta sine dictis licẽtiis ⁊ citationibus.⁊ per consequens nõ sufficit docere apprehensionem fuisse factam de re ab alio detenta vel possessa:sed ꝙ illa facta fuerit sine licẽtia iudicis sine citationibus detinentis.

m ❡Quia dicta negatiua fundatur dictũ statutũ quatenus penam imponit.l.si quis.C.de fabri.li.xj.⁊.l. hoc iure de verbo.oblig.⁊ ibi per Bar. ⁊ doc.⁊ per Inn. ⁊ doc.in.c. super his de accu.⁊ per Ioan. an.in.c. bone.el primo de elec.⁊ per Cy.⁊ doc.⁊ in.l.ij.C.de iur̃ emphy.⁊ per Bar. in.l.actor ꝙ asseuerat.C.de proba.⁊ per Bar. in ↄ̃si.xxxj. ſm ordinẽ primum nõ informis incipiẽ. Martinus de Eugubio.⁊ in alio consil.incipi.statuto ciuitatis Gualdi in ordine.cxxiij.ſm eundem ordinem.

n ❡Vbi per dictã theoricã concludit ꝙ qui dicit heredem nõ seruasse volũtatẽ defuncti.⁊ ꝓpterea priuari relictis sibi factis in testamẽto ſm terminos auctentice hamplius C.de fideicõ.habet necesse probare negatiuam.s. ꝙ qui tenebatur implere voluntatẽ illã nõ impleuerit nec sufficit probare legata facta ⁊ tp̃s elapsum ſm eum ⁊ als cõsuluit Bart.in cõsi.xcv.ſm ordinẽ informis incipiente viso pũcto qõnis qui mutuat officiali ciuitatis ⁊ agit contra euz habet necesse probare ꝙ officialis nõ cõuertit quãtitatez mutuatam in vtilitatem ciuitatis.

o ❡Et per dictam theoricam als consului in territorio senensi consilio decisiuo ꝙ cũ maritus de iure teneat adhibere medicũ vxori egrotanti als vxore moriẽte perdit lucrum dotis.vt habetur in.l.si ab hostibus.§. si vir vxorem.ff.soluto matrimo.tunc ei qui dicit maritũ non adhibuisse medicum incumbit onus probandi dictam negatiuam als succumbat.⁊ in eodem casu idem consuluerat dominus Alexãder de Imola.Itez als apud Spoletum

consului

consului fretus eadẽ theorica q̄ si est instituta titia ⁊ a testatore sibi iniunctum q̄ non nubat sine consensu puta gaij ⁊ sempronij: ⁊ si contrafecerit priuetur omni q̄uo sibi relicto a legittima supra ⁊ totũ dictum residuum distribuatur amore dei non sufficiat probare q̄ titia nupserit nisi ꝓbetur q̄ nupserit sine illorum volũtate ita ergo in casu nostro non sufficiat accusanti probare q̄ lucas ⁊ pergentiles apprehenderit tenutam rei sue ⁊ a se possesse: nisi probetur q̄ illã apprendiderit non seruata forma statuti. ⁊ sic accusanti incumbebat onus probandi illam negatiuam q̄ minime probatuȝ fuit. ideo accusati veniunt absoluendi ex his que supra deducta sunt. Laus deo.

¶ Possidens stabilia nomine alieno ad possit conueniri ꝓ solutione subdiorum ab exactoribus cõis stante q̄ ille cuiꝰ nomine possidet habeat immunitatẽ: tamen nescitur precise an viuat vel mortuus sit. ⁊ an in dubio iuris presumptione presumatur viuere necne.

¶ Consilium. cclj.

In nomine dñi nostri iesu christi. ¶ In hac cõsultatione vr̃ prima facie dicendũ q̄ dictus detẽtator qui prout mihi presupponitur fructus recollegit ⁊ cõsumpsit teneatur ad solutionẽ subsidiorum ad quam cõstat q̄ saltem ex censura iuris municipalis possessores artuntur ad soluendum subsidia.

a ¶ Qui autẽ detinet presumit̃ possidere prout voluit Inno. in .c.cum olim el.ij.de priui. ⁊ c.cãm que inter archiepiscopum extra de testibus ad hoc qd̃ no.glo. ⁊ doct.l. stipulatio ⁊ ista.§.h quoqȝ ver.ob.vbi hoc idem no.Bal. ⁊ Imo.qd̃ ⁊ no.Pon.in rubrica.ff.de no.op.nũ.Idẽ vult archi.in.c.ij.de deci.li.vj. ⁊ maxime cũ per tm̃ tp̃is fructus recollegerit. naȝ ex recollectione fructuũ ostẽditur recolligẽtis possessio ⁊ q gerit in re prout dñs cẽsetur possidere vt habetur in.l.titia. ff.de vsu. ⁊ habi. ⁊ in.l.litibus.C.de agri. ⁊ cẽ.lib.xj. Et ex eo q̄ qs stat in possessione presumitur possidere nisi protestet̃ q̄ nõ intẽdit possidere tex.cum glos.in cañ. pontifices. vij. questio.j. ⁊ facit glo.antepenul.in.c.cum ecclesia sutrina de causa posses. ⁊ proprieta. ⁊ q̄ ibi doc.no.vt potius.n. presumit̃ gerere actum nomine suo q̄ alieno ⁊ suo iure q̄ ex generi alterius vt dictis iuribus. ⁊ l. ⁊ magis.ff.de sol. ⁊ l. papinianus.ff.mãdati. Cum itaqȝ dictus detẽtator cẽseat̃ possidere ⁊ possessor ad subsidia soluẽda sit obnoxius in consequẽtiam infertur q̄ ipse sit obligatus ad soluẽdum dicta subsidia. Cum ipse nõ habeat immunitatem. Nam ipse est trãsuersalis nõ est filius vel nepos nec immediate vel mediate generatus a dicto thmo. ideo nõ verificãtur verba dicte immunitatis ⁊ hoc constat.

b ¶ Nec vr̃ excusandus ex eo q̄ dicat se possidere nomine dicti petri ex quo presumptio vr̃ esse cõtra eum ⁊ presumptio iur̃ est legittima ꝓbatio ⁊ transfert onus probãdi in aduersarium.l.licet imperator de leg.j. ⁊ l.fi.cum sua gl. q̄ metus cã. ⁊ extra de presum.quasi per totũ insup dictus petrus ex quo tãto tp̃e in carcere positꝰ nõ fuit visus cõiecturãdum est q̄ decesserit ad exempluȝ eius q intrauit preliũ ⁊ nõ fuit visus exire nã ꝓbat̃ mortuus ire p̃sumptiõe ꝑut hẽtur in l.fi.ff.de his qui no.infa. Et mortuus p̃sumit̃ de quo est fama ꝑ decesserit iquit bal.in cõsi.mihi.xix. incipiente inter scholam. ita ⁊ vr̃ q̄ presumat̃ mortuus his de quo ex opiñ. multorum q̄ decesserit. ex quo secũdo loco infertur q̄ exactores si nõ cogũt eum vt soluat incidũt in excõicationem.

c ¶ His tamẽ nõ ob.puto cõtrariam partẽ esse magis iuri cõsentaneam s̃m ea que preponerẽtur vt solitus est dicere scevola iurisconsultus. Nam constat q̄ his qui alieno nomine possidet non possidet.

d ¶ Sed possidens cuius noie possidet̃.l.q̄ meo in princip. ff.de acqui.pos. ⁊ c.cũ venissent de resti.spo. ⁊ licet is cuius nomine possidetur nõ possideat. vt q̄ nõ sit habilis vel nolit possidere vel nõ sit in rerum natura. Ita q̄ possidere nequeat nõ tamẽ possidet ille qui eius noie possidet nõ.n.habet animum suo noie possidẽdi. ⁊ sic querẽdi sibi possessionem. nec sine aĩo possessio queritur.l.iij.§.j. ⁊ §. in amittenda. ⁊ l.quẽadmodum de acquirẽ.pos. Itaqȝ presupposito q̄ ipse semp possederit nomine dicti petri prout in puncto p̃supponitur ipse nunq̄ possedit. ⁊ per ꝯñs nõ est obligatus soluere subsidia prout tp̃e p̃terito dato q̄ hodie probaret̃ dictum petrum lãdiu decessisse si itaqȝ statutum disponit q̄ possessores cogantur soluere subsidia pro bonis que possidẽt nõ tenetur iste cõsultãs qui nõ possidet subsidia soluere siue viua dictus petrꝰ siue decesserit: sed tenetur. dñs dictorum bonorum seu is cuius nomine iste consultãs possidet.

e ¶ Et lȝ consultãs fructus recollegerit ⁊ forte consumpserit. Tamẽ recollegit ⁊ consumpsit nõ tãq̄ suos sed tãq̄ dicti petri. ⁊ multũ confert. q̄ anteq̄ dictus Petrus detruderet̃ in carcerẽ dictus consultãs eodẽ mõ se habebat cum dcã bona fructꝰ ex eis bonis recollectos ꝑut se habuit post captiuitateȝ dicti petri ⁊ postq̄ habitus est sermo ⁊ opinio de eius morte. iõ prout ante captiuitatẽ iure familiaritatis tenebat dicta bona iuxta ea que habent̃ in.l.qui iure familiaritatis de acqui pos. seu vt administrator dicti petri. ita ⁊ post captiuitatem censeatur tenuisse.

f ¶ Cum non liceat mutare causam possessionis.l.iij.§.illud ff.de acq.pos. ⁊ l.cũ nemo.C.eo.ti.cum concordãtijs. Nec mutatus animus p̃sumit̃.l.cũ q mutatã.ff.de ꝓbati. ⁊ l. nõ ad ea.ff.de cõdi. ⁊ demon. Saltẽ si ipse dicit semp eius fuisse aĩ cum in hoc stet̃ eius assertioni p ea q̄ notãtur p glo. ⁊ doc.in.l.siue possidetis.C.de proba. ⁊ in.c.cum ad sedem. ⁊ c.oliȝ de resti.spo.ad idẽ gl.q̄ dr̃ sing.in.§.alie insti.de acti. volens q̄ in his que cõsistũt in aĩo alicuius credit̃ eius iuramento ad idẽ qd̃ no.bar.in.l.gerit.ff.de acqui.here. ⁊ predicta militãt siue vẽ mortuus retro fuerit siue adhuc viuat.

g ¶ Ex his aũt que in pũcto presupponunt̃ nõ ꝓbat̃ mors. lȝ enim multi opinent̃ ⁊ credãt dictũ petrũ mortuũ: tñ credulitas multoꝝ non reperit̃ in iure pro legittima ꝓbatiõe.

h ¶ Fama aũt que fere semp est cõiuncta cũ cõmuni opinione non plene ꝓbat: sȝ semiplene s̃m quosdã. ⁊ s̃m alios nõ ꝓbat: sȝ alias ꝓbationes coadiuuat.l.iij.§.eiusdem ⁊ q̄ ibi habet̃.ff.de testi. ⁊ c.veniẽs. ⁊ ibi per glo. ⁊ doc.extra eo. ti. per bart.in.l.de minore.§.tormenta de q̄õnibus per eum ⁊ doc.post glo.in.l.admonendi.ff.de iureiuran.

i ¶ Longe fortius opinio multorũ nõ est legittima probatio maxime cũ apud consanguineos non habet̃ pro mortuo cuȝ ipsis consanguineis innotuisset verisilr̃ magis q̄ alijs ipsa mors p ea q̄ hñr.in.l.de tutela.C.de in integ.rest.mi. ⁊ in.l. octaui.ff.vnde cognati ⁊ qd̃ p bar. ⁊ docto.in.l.si cert.pet.q autẽ allegat mortẽ dȝ eã probare si non sunt elapsi centum anni a die natiuitatis per ea q̄ hñr in.l.fi.C.de sacrosan.eccle. ⁊ in.l.an.vsusfructus.ff.de vsufruc.

k ¶ Nec ob.q̄ visus intrare bellũ. ⁊ non exire p̃sumitur mortuus: q̄ non est eadẽ rõ in viso intrare carceres. ⁊ nõ visus exire: q̄ primo casu preliũ tẽdit in necẽ nõ ita carceres. Itẽ post prelium milites solent videri. ⁊ finito prelio videtur sȝ qui intrat carceres si non videtur exire non est mirũ. q̄ adhuc potest stare in carcere. Item q̄ multi solent in prelio perire ⁊ non est facilis probatio mortis occurse in p̃lio q̄ non adhibentur tunc testes sȝ quilibet est intẽtus pro sui defensione ⁊ pro ostensione hostiũ. itaqȝ animus sunt penitus separati ⁊ separatorũ non est illatio.l.fi.de calum.cuȝ si.ibꝰ. Ex his cõcludo q̄ dcũs cõsultãs nõ tenet̃ soluere dcã subsidia ex his q̄ in themate ꝓponunt̃ nec põt astringi ad soluẽdũ.

l ¶ Et per consequẽs dicti exactores non incurrunt excommunicationẽ si non exigunt ab eo a quo de iure exigere nequeunt. Cum sit verisimile q̄ superior excõmunicet exactores qui non exigunt illos qui p̄nt exigi de iure. lȝ nõ viderim formã cõstitutionis irrogantis excõicationẽ. Sȝ q̄truȝ percipere possum excõicãt exactores qui non retinet de salario q̄ percipere dȝ a cõmuni senarũ forte vigore alicuius officij tantũ q̄tũ quis tenet̃ soluere cõi predicto pro subsidijs. Nec obstãt adducta in cõtrariũ: q̄ satis summi potest rñsum ex adductis.s̃.ꝑ hac pte.lȝ.n.ex detẽtatione in dubio presumat̃ possessio. Tamẽ hoc est verũ aliud adducatur in contrariũ prout contingit in casu isto. q̄ detentãs protestet̃ non habuisse animum tenendi pro se seu noie suo. Sed iure familiaritatis ⁊ noie sui cõsanguinei. ⁊ ita in pũcto p̃supponit̃ itaqȝ stamus claro. ⁊ satis deprehẽdi põt ex p̃missis nec de morte dci ꝯstat vt deductum est. Laus deo.

¶ Pater qui vna cum fratre suo carnali nomine suo proprie ⁊ vt legittimus administrator suorum filiorũ diuisit hereditatem que a patre ⁊ sic auo suorum filiorum fuit cõmuniter eis delata. An potuerit suis filijs preiudicare adeo q̄ si ipse pater dissipauerit partem suorũ filiorũ idem filij possint venire cõtra dictam diuisionem non obstãte q̄ pater eã obseruare ⁊ attendere iurauit.

¶Consilium ccliij.

Consuluit dñs bal. ser

cole. ¶Q̃ꝺ lꝫ pater in bõis aduẽtitijs filij in quibus hꝫ vsumfru. non possit ipsa bona alienare. l. cum opꝫ. §. nõ aũt. ⁊. l. fi. §. hoc ꝓculdubio. C. de bonisq̃ libe. Et iõ videatur ꝙ nequeat diuidere cuꝫ diuisio sit spẽs alienationis. l. j. C. cõia vtr. iud. ⁊. l. cũ pr̃. §. hereditatẽ. ff. de leg. ij. ⁊ hinc est ꝙ tutor nõ põt noie pupilli prouocare ad diuisionẽ. l. si pupillorum. ff. de rebus eor. Tñ diuisio tenuerit facta per dictos patres nomine suo ⁊ filiorum de rebus inter ipsos patres ⁊ eorum filios cões. Nam procurator cum libera põt permutare. l. procurator cui libera. ff. de procu.

a ¶Et solet dici ꝙ lꝫ testator ꝓhibuerit filijs alienationem bonorũ sue hereditatis tñ possint inter se diuidere. l. cũ pater. §. libertis. de le. ij. ⁊ no. Cy. in. l. voluntas. C. de fideicõ. Itē lꝫ emphyteote sit ꝓhibita alienatio. Et vasallo. Tamẽ emphyteote. ⁊ vasalli pñt res emphyteoticas vel feudales inter se diuidere no. Bar. in. l. qui rome. §. duo fratres. x. q. de verbo. obli. ⁊ in. l. ⁊ ideo. ff. de condi. fur. ⁊. l. cum hij. §. si vni. ff. de transactio. ⁊ in specu. de loca. §. nunc aliqua versic. lxxij. tangit etiam Bar. in. l. pater. §. quindecim. de lega. iij. ⁊ in consi. sibi. lxij. ⁊ Fede. de senis consil. ccxxj. ⁊ per Bal. in l. j. ad finem de alie. seu.

b ¶Ponderat ꝙ vtilius est diuidere q̃ stare in cõione: quia ꝙ cõiter possidet̃ cõiter negligit̃ ⁊ allegat. l. ij. C. qñ ⁊ q̃bus iiij. pars debet̃ lib. x. Ideo magis diligẽter attẽdit̃ in rebus diuisis vt docet experientia ⁊c. cõio parit discordiã. l. cũ pr̃ §. dulcissimis de le. ij. Ideo non vꝫ pactum de non diuidendo. l. in hoc iudicium. §. si conueniat de cõi diui. adducit ẽt l. si non sortem. §. si centum de condi. inde.

c ¶Et ponderat ꝙ per diuisionẽ nihil dicitur deperire: sed habetur pars certa loco partis incerti. ⁊ maxime dicit ꝓcedere: q2 diuisio emanauit per viam cõpromissi compromissum est species transactionis procurator cum libera põt trãsigere. c. qui ad agendũ. §. fi. de procu. lib. vj. Sic etiam tutor potest petere compromissum Bar. in consilio ꝙ incipit nũquid tutorio nomine ⁊c. Facit qđ habetur in. l. preses. C. de transac. ⁊. l. pactum curatoris. C. de pac. adducit etiaꝫ. l. tutor ff. de iureiuran. Ideo ⁊ pater qui hꝫ maiorẽ ptãteꝫ q̃ tutor.

d ¶Nec obstat ꝙ dictum est de tutore qui non potest diuidere: nisi prouocatus. l. j. §. si communis de rebus eorum. ⁊ dicta. l. si pupillorum. q2 illud est speciale cuꝫ requiratur decretum ⁊c. Sed in patre non requiritur. Preterea etiam tutor potest diuidere quando tenderet in euidentem vtilitatẽ pupilli no. Cy. Bar. Bal. ⁊ omnes in. l. iubemus in princi. C. de sacrosan. eccle. per Bal. post Dynum in dicta. l. si pupillorum. vnde ⁊c. Constat esse in euidentem vtilitatem cuꝫ essent nouem partes ⁊c. Concludit ꝙ potuit super diuisione dictus pascutius compromittere non solum nomine suo pro sua rata. Sed etiam pro ratis filiorum eorum nomine. Nec possunt ipsi filij venire contra diuisionem ex dicto cõpromisso factam.

¶Subscriptio.

Epetito diuino nu

mine. ¶Placent mihi Petrophilippo de Corneo. U. Iuris doctori ꝯclusiones supra facte per clarissimum iuris interpretem dominum Baldum de Bartholinis patrem. ⁊ dominum meum hoñ. per iura ⁊ rationes per euꝫ elegãter adductas. ⁊ profecto conclusio circa secundum quesitum est indubia.

e ¶Remanet autem scrupulus circa primam consultationẽ q2 lꝫ patri circa huiusmodi bona aduentitia cõcessa sit amplissima potestas. vt. l. j. de bo. mater. Tamen circa alia quaꝫ circa alienationem: q2 circa alienationem videtur plurimuꝫ restricta per tex. §. non autem. ⁊. §. hoc proculdubio allegatos per dñm consulenteꝫ. ⁊ per tex. l. j. in fi. C. de bonis ma. ⁊ maxime per tex. in. l. quecũq3. C. de bonisq̃ liberis ibi casdem res quocunq3 modo alienandi vel hypothece obligãdi facultate eis penitus interdicta.

f ¶Que verba sunt multũ generalia ⁊ multũ p̃cisa cũ dicunt quocũq3 mõ alienãdi. ⁊ sic excludit oẽm spẽm alienationis merito censeat̃ excludere ẽt diuisionẽ q̃ negari nequit quin sit spẽs alienatiõis. l. j. ⁊. l. si fratres. C. cõia vtriusq3 iudicij.

Cuꝫ ergo omnis alienatio sit penitus interdicta. ergo ⁊ ista videtur interdicta cum vniuersalia quocũq3 modo nihil videantur excludere. c. solite. de maio. ⁊ obedien. ⁊. l. iulianus. de leg. iij. ⁊ cañ. si romanorum. xix. dist.

g ¶Et dño penitus est dño precisa. c. per inq̃sitionem circa fi. de elec. ⁊ ibi Io. an. super verbo penitus. c. ordinarij in fi. de offi. ordi. lib. vj. ⁊ ibi Arch. l. ij. C. de sum. tri. in. l. fi. C. de serui. ⁊. c. fi. de here. li. vj. per Io. an. in. c. j. de postu. prela. c. li. super verbo penitus. ⁊ in. c. romana ad finem de sen. excõ. eo. li. in nouella super glo. in verbo penitus.

h ¶Et ꝓpea vr̃ ꝙ lꝫ hẽat quo ad quedã maiorẽ ptãtẽ q̃ tutor vel ꝓcurator cũ libera ꝓut dicit dñs cõsulens. Tñ quo ad alienãdi facultatẽ hẽat minorẽ ptãtẽ ex quo est penitus interdicta facultas quocũq3 mõ alienãdi per. d. l. quecũq3 ꝙ non reperit̃. ita precise ⁊ vl'iter inhibitũ in tutore ⁊ ꝓcuratore cum libera facit: q2 qui in vno releuatur plerũq3 in alio grauatur. l. eum qui in prin. ff. de iureiur.

i ¶Tamen hoc minime obstãte puto de iure ꝓcedere sñiam firmatã per dñm consulentẽ. Nam lꝫ tex. inhibeat facultatẽ alienandi tñ intelligitur qñ alienat tanq̃ rem suã. ⁊ sic noie suo. vt probat tex. in. d. §. non aũt ibi: sed tantũmodo alienatione vel hypoteca suo noie patribus denegata. ergo a ꝯtrio sensu noie filioꝝ non est patribus denegata alienatione vel hypoteca ꝙ argumentum a ꝯtrio sensu est fortissimum. l. j. §. huius rei. ff. de offi. eius cui mandata est iurisdictio. ⁊. c. cum apostolica. de his que fiunt a prela. l. qui testamento. §. mulier. ff. de testa. cum concordantijs.

k ¶Et maxime: q2 iũcta ẽst virtus dictionis taxatiue tantũmodo. ex quo ergo est denegata tantummodo alienatio suo noie: ergo nõ alienatio non suo noie: sed noie filioruꝫ facta ꝓpria. n. natura taxatiue est negare omnia alia q̃ ea cui iungitur vt est videre quasi semper vbi h̃ vel siles dictiones taxatiue ponuntur vt no. Bar. in. l. j. in princ. ff. si quis ius di. non obtẽ. allegat. l. j. C. de patribus qui filios di. in. l. ob es. C. de predijs mi. l. ꝯtrus. de regu. iur. ⁊ no. Dy. in regula in ar. in. vj. ⁊ ibi per Io. an. ⁊ per eũdem in addi. Spec. in tit. de alleg. ⁊ dispu. §. pro hoc versicu. vtruꝫ illud de monachis super verbo non contradicunt: licet quandoq3 restringatur. vt non excludat casus similes qui alijs. ll. declarantur. vt. d. l. ob es. ⁊. l. j. C. de bo. pos. sm tab.

l ¶Sed non refert q2 ⁊ multotiens verba vniuersalia ⁊ negatiua ⁊ affirmatiue ꝓlata restringunt̃. vt est videre in multis regulis iuris q̃ p ṽba vniuersalia loquunt̃. ⁊ tñ plures respiciũt fallentias ꝓbat̃ ẽt in. l. j. C. de sacrosan. ec. ⁊ in infinitis. vt ita dixerim iuribus. Et tñ dicimus ꝙ qui vniuersaliter loquit̃ nihil excludit. c. solite in fin. de maio. ⁊ obe. ⁊. d. cañ. si romanoꝝ. ⁊. d. l. iulianus. Iõ ad ꝓpositum illa dictio tantũmodo excludat alienatiõem factam per patrem nõ suo nomine: sed nomine filiorum q2 alienatio facta noie ꝓprio per patrẽ nõ est filijs alienatioi facte noie filioꝝ quorum est ꝓprietas rei alienate. Et h̃ idem innuit tex. in. l. j. in fi. C. de bonis mater. Ibi docere. n. dꝫ pater ꝓprij iuris eam rẽ esse quã donat aut distrahit si enim distraheret noie filij nõ caderet ꝙ teneret̃ docere rem esse suam non filij.

m ¶Iuris ergo vertices qui patrem priuauerunt proprietate bonoꝝ aduentitiorum filij quã querebat iure antiquo. l. placet de acqui. here. cũ cõcor. voluerũt inhibere alienationem quã pater simpliciter vel noie suo faciebat in signũ forte ne videat̃ proprietate fungi prout de iure antiquo. Qua auteꝫ ratione mouerentur non refert satis sit ꝙ inhibuerunt alienationẽ factam nomine proprio vt. d. §. non autem vel forte simpliciter factũ vt in alijs iuribus. s. adductis.

n ¶Simpl'r. n. alienãs põt censeri ꝓprio nomine alienasse. arg. l. ⁊ magis. ff. de solu. ⁊. l. papinianus. ff. mãdati. ⁊. l. fi. C. de dotis ꝓmi. Nõ aũt cẽsentur inhibuisse alienationẽ bona fide factã noie filioꝝ. ⁊ ita p ꝯtriũ sensum. d. §. non aũt limitet̃ gñalitas aliorũ iurium simpl'r loquentium in ꝓhibẽdo patrẽ alienare bona aduentitia filiorum cũ nõ sit nouum ꝙ vnũ ius aliud limitet. l. nõ est nouuꝫ de. ll. ⁊. l. si serui. vnus. C. de noxa. cum multis similibus. ⁊ ita tex. d. §. nõ autẽ. ponderant Bal. ⁊ Raf. fulg. ibi notantes ꝙ alienatio patri est interdicta suo noie. Sed noie filij pro eius vtilitate nõ est interdictũ. ⁊ ita etiam notat glo. j. in. d. l. quecunq3. ⁊ Bald. ibi dicens id esse perpetuo menti tenendum.

o ¶Cum itaq3 in casu isto patre diuiserit dicta bona nomine suo pro rata sua: q2 ⁊ ipse erat pro parte proprietarius ⁊ nomine filiorum pro ratis filiorum ⁊ inutilitatem tẽdebat diuisio. vt probauit primus consulens.

p ¶Et est

p ¶ Et est verisimile: q2 pater censet vtilitatē filiorū anclare vt propriā.l.fi.in princi. C.de cur.fur.&.l.isti quidē.ff.ꝙ metus cā.&.l.scripto.ff.vnde liberi.cū similibus. Et insuper ꝑsuadet: q2 ipse pariter diuisit partē suā prout partes filiorū. Nec est verisimile ꝙ partē suā diuidere voluerit nisi ꝓ vtilitate sua .ar.l.cum de indebito de ꝓbat.ideo pariter ꝓ vtilitate filiorū. Et his itaqꝫ pꝫ rñsum ad adducta in cōtrariū & firmata conclusio domini consulentis. Laus deo.

¶ Pater instituit suum filium heredem conditione ista apposita ꝙ vxor filij predicti nunꝗ̄ possit habere ex dicta hereditate aliquid ex testō vel abintestato.& dixit facere ex eo q2 ipse testator nolebat ꝙ aliqd de sua hereditate peruniret ad manus patris dicte vxoris: an si filius predictus veniens ad mortē instituat suā vxorē heredē cū hoc ꝙ non possit patri suo aliquid relinquere vel donare valeat dicta secūda institutio facta de dicta vxore.

¶ Consilium. ccliij.

R Epetito diuino numine iesu christi. ¶ Licet nō indubia videatur decisio famosissimi. U. Jur. interpetris domini baldi de bartholinis patris & dñi mei. Qr lꝫ vex sit ꝙ limitata cā limitet dispositionē prout dicit dñs cōsulens. Tñ vr̄ ꝙ dictus sabatellus noluerit ꝙ paulus aliqd relinqueret dñe Catherine: q2 considerauit ꝙ si relinqueret dñe Catherine poterat occurrere ꝙ ab intestato vel ex testō mediante ipsa Catherina dcā bona peruenire poterāt ad fabianum patrē ipsi⁹ Catherine vt id cuitaret vr̄ voluisse testator facere gñalem dispositionem ꝙ non relinquatur ipsi Catherine.

a ¶ Prout plerūqꝫ cōtingit ꝓhibetur pactum de futura successione cōquerenda ne ꝯtingat ꝙ ꝓ parua re renūciet magne hereditati ꝓut habet in.l.pactum dotali de colla.

b ¶ Itē trāsactio sup alimentis futuris fil'i rōne.l.cū hꝫ de trāsa.cū ibi notatis.& tñ si nulla esset lesio simil' pactuꝫ vel transactio non valerent. Iteꝫ nō valet donatio excessiua nō insinuata ne fraudes fiāt.l.data.C.de do.in vltimis volūtatibus testes plures duobus requirunt ne fraudes committantur.l.hac consultissima.C.qui testa.fac.possunt.&.l.fi. C. de fideicom.& tamen.& sic constat fraudes cessare testamentum non valet. Ideo videbatur ꝙ licet cōstet hoc casu non posse peruenire ad fabianū nec ad aliqueꝫ de familia sua.tamen prohibitio generalis militet.

c ¶ Preterea dictus paulus instituit dictā dñam Catherinā & ꝓhibuit ne dcā dña Catherina possit aliqd reliquere vel donare dicto fabiano vel sue familie. Nō autem videt prohibuisse ꝙ fabianus non possit ab intestato sibi succedere: tunc enim nec sibi relinquit nec donat. Sed lex.ipsa defert hereditatem & tñ principis testator voluit ꝙ nullo mō perueniret posset ad dictum fabianum vel eius familiam.

d ¶ Insuper Paulus instituit Catherinā & exquo per institutionem facit eā heredem nō pōt facere ꝙ desinat esse heres.l.ei qui soluēdo.ff.de heredi.instituen.l.& si fine.§. lꝫ ꝙ papinianus.ff.de minor.ita ꝙ si instituo heredem aliquem de familia dicti fabiani ille institutus esset heres dicte Catherine vniuersalis nec possidet in aliqua pte bonorum esse heres ex testō & nō in residuo: q2 nemo paganus pōt decedere ꝓ pte testatus.& pro pte intestatus.l.ius nostruꝫ.ff.de regu.iur.facit.l.j.§.si ex fundo cū cōcor.ff.de here.insti. Jō tunc institutus esset heres insolidum & licet teneretur restituere ipsis substitutis exquo & primus & secundus testatores illud voluerūt nihilominus ad ipsum fabianum peruenisset prima peruentione.idcirco nō videt ꝙ oīno cesset cā prohibitionis. Et ideo videt ꝙ dictus Paulus venerit cōtra voluntatem dicti sabatelli.& per consequens dicta bona spectent ad dictos substitutos.

e ¶ Tñ his nō obstā. Placet conclusio dñi cōsulētis. Nā vltra adducta per dñꝫ cōsulentē aiaduerto ꝙ dictus sabatellus non prohibuit ne dcā bona q̄ fecit liberata ab onere fideicom.relinquātur dicte Catherine. Sed ne relinquatur aliquid.vnde possit aliqd peruenire ad dictum fabianum si itaqꝫ relinquitur taliter peruenire nequeat satisfactum est ne dum cāe prohibitionis.& menti testōris prout dicit dominus consulens. Sed etiaꝫ verbis ex quo ex dicto relicto nihil peruenire pōt ad fabianum vel aliqueꝫ de sua familia. Nā tunc non est relictum aliquid.vnde hēat aliqd puenire ad eos &c. Nō est ergo necesse restringere prohibitionē ex eo.q2 cesset cā ꝓhibitionis. Nec recedere a vbis exquo verba.& sic ipsa prohibitio sunt restricta ad donationem seu relictū.vnde possit aliqd peruenire.vt predixi ostenso itaqꝫ ꝙ ex dicto relicto facto dicte Catherine nihil peruenire possit ad dictū fabianū vel aliquem alium de sua familia infertur necessario ꝙ dicta bona sunt libera dispositioni dci pauli.& nō sunt subiecta oneri fideicō.& per cōsequēs dicti substituti repellunt a petitiōe dictorum bonorum.

f ¶ Nō autē ex dicto relicto facto dicte dñe Catherine nihil peruenire posset ad dictū dñm Lactantiū vel aliquē de familia fabiani.ita ꝙ sit locus substitutioni pdicte dicit. Nā dictus Paulus aperte se declarat ꝙ vult ꝙ seruetur voluntas testatoris & vult ꝙ taliter fiat & taliter intelligat facta talis institutio ꝙ nō deueniat aliqd.ad dñm Lactantiū vel ad aliquē de familia dicti Lactantij alioqn vult seruari volūtas dicti sabatelli primi testatoris q̄ voluntas fuit ꝙ nihil perueniret ad aliquē ꝙ familia dicti fabiani & nihil ad dictam Catherinā.vnde possit ad eos vel aliquē eorū peruenire. ideo de duobus alterū aut dicta institutio potuit.taliter fieri ꝙ nō censeat deuentū cōtra dictam prohibitionem testatoris & tūc dicta Catherina hꝫ itētum & dicti substituti debēt succūbere. Sin autē dicta domina Catherina nō potuit istitui ita vt instituta fuit qn censeat venisse cōtra voluntatē dicti sabatelli & tunc dicta institutio nō censet facta cū ipse Paulus oīno voluerit ꝙ seruetur voluntas dicti sabatelli potius q̄ꝫ dicta institutio Catherine prout euidenter deprehendit ex verbis dicti sui testamenti.

g ¶ Et maxime ponderata virtute dictionis alioquin: cuius virtus est mirabilis inquit Bar.in.l.j.versi.iiij.quero.ff. de cōdi.& demō.& in tractatu suo tiberiadis tertio libro de alueo in verbo alr̄ inducit enim conditionē cōtrariā precedēti dispositione & in seipsa orationem cōtinet fm cū allegās multa iura & auctoritateꝫ speculatoris & oīa alia precedenti bus cōtraria vel diuersa a precedentibus separat prout dicunt Rizziar.de salu.& Bartholomeus eius nepos.& Pōta.in.l.ij.in prin.si cer.pe. Addeo ꝙ est virtus dicte dictiōis ꝙ si per dictam institutionē resultaret factū cōtra voluntatem testatoris ipsa voluntas seruet. Que volūtas fuit ꝙ nihil relinquat.vnde possit aliquid peruenire ad dictuꝫ fabianū vel aliū de eius familia prout videt presupponi ꝙ fuerit dictus dominus Lactātius. Et ideo est perinde ac si fuisset instituta dicta dña Catherina si inde nihil possit puenire in familiam dicti fabiani contra voluntatem testatoris.

h ¶ Maxime q2 pur datū & postea ademptum sub conditione resultat datum sub contraria conditione & resultat nō pura: sed conditionalis datio.l.aliquando.ff.de conditio.& de mon.&.l.iij.in prin.ff.de admē.legatis & iō nullo modo est locus dicte substitutioni siue dicamus ꝓ ꝑ dictam prohibitionem quā fecit dictus paulus censeatur plene satisfactum voluntati testatoris prout concludit dominus consulens ꝑ suas rationes quas non repeto siue contrariū dicam⁹: quoniam tunc per aliam viaꝫ euitatur onus dicte substitutiōis. vt patet ex premissis. Et per hoc euitātur omnia in contrarium adducta & penitus eneruatur intētio substitutoruꝫ.iō cum ipsa Catherina ꝓut mihi psupponitur possideat dicti substituti prēdētes ius ex dicta substitutione in omnē euētum habent succumbere.ꝙ auteꝫ dicte Catherine competat ius in dictis bonis vltra deducta per dominum consulentem ponderandum duxi ꝙ dictus sabatellus verisimiliter habuit odio dictum fabianum eius socerum & fortasse prohibuit deuenire in familium fabiani ne ipse fabianus inde aliquid lucraret saltem gaudij & delectationis cum satis dicatur lucrari qui voluntatem suam adimplet.& sic si aliqd consequitur .vnde delectationem suscipit. Cuꝫ autem vt pcipio dictus fabianus tempore mortis dicti pauli decesserit ita ꝙ inde lucrari nihil poterat & cuꝫ mors omnia soluat in auc.de nup.§.deinceps.

i ¶ Nullus amplius erat proprie loquēdo de familia ipsius fabiani sit ideo licet dictus dominus Lactātius tempore vite dicti fabiani fuerit de eius familia tamē post eius mortem non erat amplius de eius familia maxime summendo familiam proprie.l.pronuntiatio.§.familie.ff.de verborum significa.habet autem verbum familia varias significationes.vt ibi &.l.si chorus in princip.de lega.iij.&.ff.si familia fur.fec.dicatur in rubro & nigro.l.ediles.§.familie appellatio de edili.edic.& capi.cum olim de arbi.&.l.fin.C. de verborum significa.&.l.nam ꝙ.§.fina.ad trebellia.& ꝙ per glos.

iij.q.v.in summa cum multis similibus. Qualitercun[que] aũt summaꝫ proprie loquendo non est familia mortui per.d.§. deinceps in casu autem isto cum agatur de odio ⁊ pena ver ba sunt stricte capiẽda.ar.l.cũ quidam.ff.de liber.⁊ postbu.⁊ regula in penis ⁊ regula odia.in.vj.cum concord.

k ¶ Et qualitas adiecta v̄bo intelligit̃ ſm tp̄s verbi.l.in de lictis.§.si extraneus de noxa. Ideo cuꝫ dictus Sabatellus prohibuerit relinquere Catherine aliquid: vnde possit aliqd peruenire ad fabianum vel ad aliquẽ de familia fabiani in telligat̃ d̄ eo qui est de familia fabiani tẽpore relicti nõ alio tẽpore per predicta si igitur tũc erat mortuus dictus fabia nus non poterat aliquid peruenire ad fabianum vel ad ali quem de eius familia. Ideo prohibitio satabelli etiã ſm ver ba non complectitur hunc casum ⁊ per h̄ varijs vijs respõ detur ad contraria. Laus deo.

¶ Statutũ florẽtie disponit ꝙ muliere p̄decedente in ma trimonio sine filijs vir lucret̃ totam dotem. Item ꝙ mulier sine consensu mũdualdi non possit se obligare. an si mulier scd̄o nubat ⁊ non appareat scd̄o viro per eã facta aliqua pro missio dotis lꝫ heredes primi mariti promiserunt scd̄o viro dotẽ restituere: si postea dicta mulier premoriatur sine filijs maritus lucret̃ dotem illã quaꝫ mulier dederat primo viro vt sic eandem videatur constituisset secundo viro.

¶ Consilium ccliiij.

In noie dñi nostri iesu xpi. ¶ Vr̃ in hac cõsultatione prima facie di cendum. ꝙ dictus Baldasar Rossi secũdus maritus lucretur dictam dotem.

a ¶ Nam p̄mittendũ est ꝙ est de iure cõi mu lier trãsiẽs ad secundas nuptias vr̃ scd̄o nubere cum eadeꝫ dote quã dedit primo marito.l.dotem que in princ.l.diuus l.si mulier.⁊.l.post diuortium.ff.de iure dotium.⁊.l.si mu lier.⁊.l.pe.§.si vxor.ff.solu.matri.⁊ Bar.in sua dispu.incip. mulier habens amplum patrimoniũ in secunda parte in.vj. arti.Cy.in auc.sed ꝗuis.iij.q.C.de rei vxo.ac.⁊ facit.l.rein tegrato.ff.rerũ amo.⁊.l.cũ maritus.§.si titius.ff.de pact.do ta. Ideo videtur ꝙ dicto secundo viro fuerit tacite promissa dos mille florẽn.data primo viro.

b ¶ Hoc premisso vr̃ clara decisio ꝙ dictus Baldasar lucra tus fuerit dictã dotẽ cum dicta.d.cõtessa eius vxor decesse rit sine filijs ⁊ statutũ vigeat ꝙ vxore p̄decedẽte sine liberis eiusdeꝫ matrimonij maritus lucretur dotẽ.ideo videtur de hoc casu legis municipalis propterea non videt̃ admitten da questio.argu.l.ancille.C.de fur.⁊.l.illam ver.de modo de colla. Non enim videtur obstare ꝙ nulla fuit facta expressa dotis constitutio: q[uia] videtur sufficere tacita constitutio do tis.nam idem solet operari tacitum ꝙ expressum.l.cuꝫ quid si certum peta.l.qui ad certum loca.cum similibus. Non.n. est ficta constitutio dotis: sed vera descendens ex presum pta voluntate contrahentium.d.l.diuus ibi ſm voluntateꝫ mulieris que vtiqꝫ non indotatam redire voluit.⁊.d.l. do tem que in prius ibi hoc agi semper interpretantiũ: nisi pro hetur aliud conuenisse.

c ¶ Satis ergo dici potest dos promissa cuꝫ videatur ꝓbari promissio dotis legis p̄sumptiõe cum legis presumptiones sint liquide probatiões.l.lꝫ imperator de le.j.l.j.in fi.C.de condi.insertis. Et ideo non videtur obstare statutũ in the mate de secundo loco descriptũ in ver.⁊ intelligatur ad ꝙ vi detur aliter posse respõderi: q[uia] statutũ in dicto ver.dicit eã censeri dotem qua maritus confitetur. Sed in themate pre supponitur ꝙ maritus confitetur dotem predictam dum pro ea soluit gabellam.ergo videtur ꝙ dictum statutum in dicto versi.⁊ intelligatur verificetur in hac dote.

d ¶ Nec etiam videtur obstare aliud statutum ꝙ requirit cõ sensum mũdualdi aut viri. Quoniam ad istud statutum dan tur plures responsiones prima ꝙ in casu isto interuenit con sensus viri.⁊ sic verificatur altera pars alternatiue ꝙ suffi cit regula in alternatiuis in sexto cũ suis concordantijs.ꝙ autem interuenerit consensus viri deducitur: quia prius vi detur esse matrimonium ꝗ̄ dos cum dos nequeat esse sine matrimonio.l.fina.C.de donatio.propter nupt.⁊.l.iij.ff.de iure dot.⁊.§.sed nec in auc.de trien.⁊ semis. Ideo tempore obligationis dotis Baldasar videtur ꝙ fuerit vir ⁊ con sensit ipsi contractui merito satisfactum est statuto.naꝫ vbi alicuius consensus requiritur. Satis est ꝙ ille simul con trahat dicit Ang.in.l.j.§.fuit quesitum.ff.ad treb.non suffi cit cõsensus illius qui secum ꝯhit ꝓut dicit cõsuluisse apud tudernum vbi statutum disponit ꝙ mulier non possit con trahere vel testari sine consensu consanguineorum.⁊ licet nequeat quis auctorari in vtilitatẽ ꝓpriã.l.j.in fi.ff.de auc. tut.tamen potest prestare consensum in sui vtilitateꝫ prout dicit Ang.in.d.§.fuit quesitum.

e ¶ Sic ⁊ al's pr̃ põt ꝯsentire filio sibi donanti cã mortis: lꝫ fili⁹ nõ possit sine ꝯsensu p̄ris donare ꝓut voluit ipse Ang. ⁊ Raph.cu.in.§.fuit quesitũ.idẽ Raph.in.l.seruuꝫ.C.qui testa.face.pos.⁊ Pau.de ca.ibi qui dicit ita se cõsuluisse vna cũ pluribus doc.pusinis.⁊ idẽ voluit ipse Pau.de ca.in.l.si quis mihi bona.§.si qs mãdauerit.ff.de acq.here.⁊ in.l.qui in ptãte.ff.de testa.⁊ Ang.in consi.clxiij.ſm ordi.infor. inci piente itia vr̃r repugnare. Preterea est verisile ꝙ tale mr̃i moniũ fuerit ꝯctum palã ⁊ bona fide ⁊ successiue ẽt contra ctus dotis qui tacite resultat ex ꝯctu talis matrimonij vt su pra demonstratũ est. Et ideo vr̃ ꝙ etiam si cõsensus equipa raretur auctoritati ꝓut multi tenent posset prestari in pro priam vtilitatẽ per.l.non existimo.de admi.tut.⁊.l.cum ipse C.de contrahen.emp.⁊ glo.in.l.si in emptione.§.si.eo.tit.⁊ no.Bart.in.l.frater a fratre.de condi.inde.in vlti.char.ver. iij.quero dicens ꝙ tunc dicitur contrahere palã ⁊ bona fi de quando p̄sentibus consanguineis vel amicis. Ita ꝙ ces set omnis suspicio.arg.l.transactionis.C.de transa.vel pre sente iudice.l.fi.ff.qđ metus causa.

f ¶ Secundo respondetur ꝙ non ob.dictum statutũ. Quia huiusmodi statuta requirentia consensum munualdi vel si milem consensum non vendicat sibi locum in ꝯctu mr̃imo nij.l.in copulãdis.C.de nup.⁊ ibi Bal.per illum tex. Ergo nec in dote que videtur esse accessoria ad matrimoniuꝫ.c.si. cum sua glo.de iudi.lib.vj.⁊ qđ habetur in cle.dispẽdiosum de iudi.cum accessoriũ sequatur naturam principalis.l.cum principalis.de reg.iur.⁊.c.accessoriuꝫ.eo.ti.lib.vj.⁊ facit qđ no.d.Anto.in consi.suo in ordine.xx.

g ¶ Tertio respondetur ꝙ hmõi statuta videntur facta in fa uorem mulierũ ne decipiant̃. Ideo non vident̃ militare vbi ꝯctus respicit fauorem ipsarum mulierũ per ea que hr̃ per glo.⁊ docto.in.l.ij.ff.de accep.ꝙ Ang.ibi dicit esse multum vtile ad istud statutũ Florentinuꝫ requirens consensuꝫ mu nualdi prout ibi tangit cum Imo. Sed dare doteꝫ videtur vtile mulieri cum eius intersit non esse indotatã.ar.l.si ego §.si res ibi ne indotata maneat de iure dot.⁊.l.cuꝫ is.§.mu lier de condi.⁊ per rationes quas tangit Bart.in dicta sua dispu.incipi.mulier habens ⁊c. In secũda parte versi.quin to probo.ergo similiter non requiratur consensus munual di in constitutione dotis.

h ¶ Quarto ⁊ vltimo r̃ndet̃ hmõi statuta non vident̃ vendi care sibi locum in obl'onibus legalibus que sunt cõsecutiua ad actũ p̄missum prout voluit in fi'i petrus Cyn.⁊ Ray.de forli.in.l.fin.C.de legi.tut.ꝙ ⁊ firmant ibi Ange.⁊ Saly.⁊ est cõis opi.ꝓut dicit ibi Bal.idem tenẽs volẽtes ꝙ bona etiã immobilia minorũ sint tacite obligata ꝓ dote a mino re recepta ⁊ licet non interuenerit auctoritas curatoris vel decretũ iudicis ⁊ idem in fi'i voluit Bal.in.l.Item q[uia].ff.de pac.⁊ idem Ange.ibi ⁊ idem videtur tenere Saly.in.d.l.fi. C.de leg.tut.⁊ Joã.and.in addi.specu.in ti.de do.inter vi rum ⁊ vxo.§.fi.v̄si.qd si mulier p.l.j.in fi.cũ.ll.sequentibus de rebus eoꝝ ⁊ q[uia] hypoteca venit in ꝯsequẽtiam ꝯctus do tis permissi.lꝫ aliud videat̃ velle Bar.in repe.l.si constante in p̄n.in.iiij.qõne tertie partis.⁊ simil'r Bart.in.d.l.Item de parte.⁊ ibi Saly.facit: q[uia] statutũ istud de quo agitur di sponit ꝙ mulier nõ possit se obligare sine ꝯsensu ⁊c. Sed vbi est obligatio legalis ipsa se non obligat.sed lex eam ob ligat. ergo verba dicti statuti videntur hoc casu cessare.⁊ vbi cessant verba vr̃ cessare legis dispõ.l.ita aũt.ff.de admi. tu.l.iiij.§.pretor ait ver.totiens.ff.de dam.infec.l.si seruum §.non dixit pretor.de acqui.hereditate cum si'ibus.⁊ maxi me cum istud statutum sit exorbitans a iure cõmuni.⁊ per consequens restringendum.l.ius singulare.⁊.l.ꝙ vero cõ tra de.ll.⁊.c.cum dilectus de consue.⁊ in regula que a iure communi exorbitant in.vj.

i ¶ Tñ lꝫ ista videant̃ plurimũ astringere adeo ꝙ nõ ẽ quid miruꝫ si qs ꝯsulẽdo eã ptẽ firmauit tñ re diligẽter pẽsata ⁊ mature discussa contraria pars videtur de iure verior.

k ¶ Et lꝫ videat̃ sp̄ale in dotem qñ dat̃ in dotẽ nomen debi toris ꝙ.s.trãseat vtilis actio sine cessiõe vt est exp̄ssum in.l. nominib⁹.C.de acti.⁊ ob. Tñ nõ vr̃ ꝓcedere in casu isto in quo dici

quo dici potest ꝙ dato ꝙ sit tacite conuentum ꝙ scdo nubat cum eadem dote. Tñ non censeat esse in dote datum nomen debitoris:sed pecunia exigēda prout ⁊ suadent postea actus gesti cū ipsa mulier exegerit pecuniam exactam ⁊ ipsa principaliter cōuenit de tpe quo hēret solui residuum. Itē transactio quando in dotē datur nomē debitoris prout loquitur.d.l.noibus.non ita forte qñ solum ꝓmittitur in dotem nomē debitoris insuper spāle est actio transeat sine cessione ꝙ negari nequit.

l ¶ Item spāle vr̄ ꝙ lз nihil conueniat de dote tñ censeatur assignata seu ꝓmissa eadem dos cū regulariter qui ꝓuentionē allegat habeat eā probare.l.q ei dicit cū cōcor.de probat. immo qui paciscit̄ si nō aperte exprimit sibi imputat̄.l.veteribus.C.de pac.l.qcqd astringēde.§.j.de vbo.oblig.fortius ergo sibi imputare deberet si penitus nihil dixit.⁊ tñ cōtrarium disponitur in iuribus p̄allegatis.ergo etiam hoc est spāle.⁊ sic militarent simul duo specialia ꝙ esse nō debet ꝑ l.j.C.de dotis promis.

m ¶ Prout in simili hanc rōnē pōderat bar.in.l. si tibi decē milia in prin.ff.de pac.per hanc rōnē dicens ꝙ in presumpta donatione nō militat dispositio.l.siquis argentū. C.de donat.que continet spālitatem ꝙ ex pacto seu propter pactum donationis actio oritur. ⁊ idem ibi notant Angel. ⁊ Pau.de cast.⁊ idem voluit Ray.de forli.in.d.l. iurisgētiū. §.sed cum nulla.ff.de pac.⁊ ibi Bal.in lec.perusina.⁊ idem tenent ibi Ange.⁊ Paul.de castro ꝙ ⁊ voluit Salyce.in.l. legem.C.de pac.

n ¶ Profecto eadē rō militat in casu isto cum maior spālitas sit ꝙ vbi nihil appet cōuentū censeat̄ conuentū ex cā dotis ꝗ ibi.s.ꝙ vbi aliquid est ꝓmissum.⁊ nō apparet ex qua causa presumatur causa donatiōis nec minor specialitas ꝙ trāseat actio sine cessione ꝗ ꝙ actio ex pacto orią̄t Nec vt arbitros plures sunt casus in quibus actio sine cessione transit ꝗ casus in qbus orit̄ actio ex pacto nudo.

o ¶ Itē ꝓmittendū duxi ꝙ a iuuētute mea semp mihi visum fuit ꝙ de mente iur̄ mulier secundo nubens alteri viro nō censeatur nubere cum eadem dote. Naз iura que disponūt ꝙ censeatur nubere cum eadem dote de quibus premissum est loquuntur quando nubit primo viro ita loquitur.d.l. si mulier ⁊.d.l.penul.§.si vxor sol.mat.⁊.d.l.si mulier.l.diuus ⁊.d.l.post diuortium de iure do.⁊.licet.d.l.dotem in princ. videatur loqui magis generaliter tamen lex sequens innuit ꝙ.d.l.dotem etiam hoc casu loquatur. Nec est verisimiliter ꝙ sine ministerio iura loquantur semper in eodē viro ⁊ de alio nō dicant cēseri cōstitutū eandem dotē dato ꝙ ēt de secūdo viro ēt alique interserūt ꝓut cōtingit in.d.§.si vxor.⁊ in.d.l.post diuortium.

p ¶ Pluries aūt verisir̄ ēt antiquo tpe ꝯtingebat ꝙ mulier secundo nubens alteri nubat ꝗ renubat eidem viro:tū qꝛ quando matrimonium soluebat̄ frequentius morte ꝗ diuortio ꝓut credenduз est ⁊ quando morte nō poterat nisi alteri secundo nubere. Item quando diuortio soluebat̄ matrimonium poterat alteri prout eidē nubere ⁊ est magis verisimile ꝙ alteri nubat cum exquo semel illud matrimoniū displicuit presumptio est ꝙ animus non mutetur.arg.l.cuз qui mutatam.ff.de proba.⁊ ꝙ habet̄ in.l.siue possideris. C. eod.ti. Itaqꝫ si plures casus contingebant ꝙ alteri secundo nuberet pluries cōtigisset dubitari. An eadem dos debeatur scdo viro. Et iō plures.ll.fuissent verisimiliter edite super hꝰ:⁊ tamen nulla ex dictis legibus loquitur de dote debita secundo viro ⁊ h̄ sentit Bal.in.d.§.si vxor summans illum tex.ꝙ dos censetur repetita quando mulier. Secundo nubit eidem viro quasi secus si nubit alteri viro.

q ¶ Item facit qꝛ si mulier dotē sibi redditā nubit iterato eidem viro non censetur de nouo constitui eadem dos prout videtur probare tex.in.d.l.diuus.⁊ in.d.l.post diuortiū vbi glo.videtur presupponere pro cōstanti ꝙ si vir soluisset dotem non censeret̄ repetita dos in secundo matrimonio cum eidem contracto. Sз quando nubit alteri ille alter ad nihil tenetur.vnde dos prima est apud mulierem.⁊ nihil apud virum cui secūdo nubit.vnde alia ratio vr̄ in eo ꝗ si eidē nupsisset apud quem erat dos.

r ¶ Et lз posset induci in contrarium.l.cum maritus.§. si titius.ff.de pac.dota.iuncta gl.si.⁊ ꝙ ibi dicit Raph.ful. Tamē ibi suadet ratio.qꝛ consensus illius heredis ꝓmiviri frustra interueniebat nisi respectu dotis. Ideo censetur in dubio consentire matrimonio propter dotem que nō poterat in secūdo matrimonio concedi.nisi suo consensu. Ideo non mirum si ea interpretatio adhibetur vt censeatur dos eadem in secundo matrimonio constituta. Licet autem hoc sustentabile sit ⁊ verum mihi videatur de mente iur̄. tamē firmare in decisiuis non audeo propter auctoritatem Bartol.⁊ dicitur Petrus de ancha.idem presupponere in suo cōsil.lxiij.ꝙ tamen non reperio in consilijs Pet.de ancha. redactis informis.

s ¶ Sed dato ꝙ premissa non iuuent reos cōuentos aut heredes dicte contesse. Tamē videtur eos fouere iustitiā alijs medijs. Primo qꝛ dictum statutum nimium exorbitās a iure communi vt de se est notissimum maxime cum excludat etiā filios mulieris ab integra dote mr̄is que fortasse nihil aliud habз videtur intelligendā in dote clara promissa non in dote tacita.⁊ sic ficte vel presumptiue promissa. Saltem attenta theorica Bar.in.d.l.si tibi.x.mili.⁊ sequaciū de quibus.ŝ.que militat etiā ad hoc propositum.s. ꝙ exorbitātia dicte legis municipalis non verificetur in dote presumpta.

t ¶ Item dato ꝙ verificetur in dote presumpta non videtur verificari in cāu nr̄o. Nā dicta contessa nō potuisset se pro dote obligare expresse sine cōsensu munualdi vel viri. ergo nec tacite qꝛ non volens se expresse obligare non potest tacite se obligare.l.qui ad certum locati:maxime qꝛ statutū vr̄ loquitur dicens ꝙ nulla mulier possit se obligare modo aliquo.⁊ sic neqꝫ expresse neqꝫ tacite :nam negatiua prepositꝰ signo particulari.⁊ sic indefinite prolata equipollet vniuersali negatiue.

v ¶ Nā tātum est dicere non feci aliquid quātū nihil feci. vt est expressum in.l.si is qui.cc.§.vnū in fine versi. ꝓinde de rebus dub.⁊.l.ij.in fine.⁊.l.in illa stip.de ver.obl.⁊ ꝑ Bar. in.l.si pluribus.de leg.ij.circa medium.⁊ sic impor̄tāe verba dicte legis municipalis ꝙ nullo modo possit se obligare. ⁊ sic nec modo tacito neqꝫ expresso neqꝫ ꝑncipaliter neqꝫ consecutiue seu accessorie qui.n.vniuersaliter loquitur nihil excludit.l.iulianus de lega.iij.c.solite de maiori.⁊ obe. ⁊ casi. si romanorū.xix.dist.si itaqꝫ non interuenit consensus munualdi prout presupponitur non interuenisse non fuit obligatio dotis ergo non fuit dotis promissio:qꝛ si fuisset nō valeret ⁊ statutum debet intelligi de promissione valida:qꝛ ꝓmissio vel dos nulla non dicuntur promissio vr̄ dos.l.iiij.§. condemnatum de re iudi.clc.pastoralis.eod.ti.

x ¶ Non obstant adducta in contrarium.⁊ sic rñsiōes date ad dictum statutum. Non.n.ob.ꝙ interuenisse consensus viri ꝙ videtur sufficere ex forma dicti statuti prout supra in ꝯriū dicebatur. Qꝛ ad hoc respōdetur duobus modis. Prio qꝛ negatur ꝙ interuenerit cōsensus viri. Nam si presupponatur ꝙ tacite conuentum fuit de eadem dote danda non seqtur ꝙ fuerit vir tempore cōstitutionis dotis.qꝛ solent contrahentes prius conueniri cum qua dote matrimoniū contrahatur anteꝗ veniāt ad matrimonium perficiendum. Et contrahere matrimonium cum tāta dote:licet nōnunꝗ fiat postea instrumentum super dote. Quandoqꝫ tamen etiam ante concordia autē ⁊ consensus reciprocus super dote cōiter ⁊ quasi semper fit antea vel vno contextu. Ita ꝙ anteꝗ matrimonū sit habitū ꝓ absoluto adhibet̄ quasi semp consensus cōis super dote vt docet experientia que est rerū magistra.c.ꝗ sit i ꝑn.de ele.li.vj.⁊.c.statutū in ꝑn.eo.ti.⁊ li.⁊ l.legatis.§.ornatricibus de leg.ij.

y ¶ Ante autem ꝗ contractus matrimonij sit habitus ꝓ absoluto non est matrimonium.⁊ consequenter non sunt maritus ⁊ vxor ar.l.contractus.C.de fide instrorū.ergo iste tacitus consensus nō apparet interuenisse tempore quo erat vir ⁊ paria sunt non esse vel non apparere.l.duo sunt titij de testa.tut.⁊.l.si fuerit de rebus dub.l.in lege.de contrahend. empti.cum similibus.

z ¶ Et maxime cum solitum sit aliter contingere ⁊ arg. a fortiis est probabile ⁊ concludēs.argūm.l.ꝙ si nolit.§.qui assidua de edili.edic.⁊.l.si prius de aqua plu.arcē.⁊.l.si.C. de fideiuſ.⁊ ꝙ per glo.⁊ Bal.in.l.neqꝫ natales.C.de probati. per glos.in.l.j.C.de arbit.per glos.⁊ docto.in.l.non hoc.C. vnde cognati.

⁊ ¶ Preterea consensus requisitus illius qui nō ꝑtendit interesse saltem vbi cadit imbecillitas persone in cuius actu requiritur alterius consensus equiparatur auctoritati. ⁊ cēset̄ requiri loco auctoritatis. Nā qñ duo cōcurrūt.s. ꝙ negare super quo cōsensus requirit̄ non spectat ad eū qui hз prestare cōsensum ⁊ qui consensum prestat est maior nō est minor:sз aliquo respectu maior eo cui ꝓstat cōsensū tūc ꝯsensus cēset̄ regri ꝑ modū auctitatis ꝓut est theorica.d.Anto.

⁊ Jmo.in.c.cū cōsuetudinis de cōsue. Sed obligatio vxo-
ris regulariter non pertinet ad maritū loquendo generali-
ter prout loquitur dictū statutū. Item maritus censetur ali-
quo respectu maior vxore: nam dicitur subdita dʒ esse viro
⁊ quasi eius familia.xxxiij.q.v.cum h imago ⁊ in genesi.iij.
ca.⁊ masculus dignior femina ⁊ facies eius facta ad imagi-
nem dei non facies femine dicto capitulo h imago. ⁊ est di-
ctum apostoli.vt ibi dicit tex.⁊ insignuʒ subiectionis debet
mutare cōmunem eorum si qua mulier ⁊ dicitur esse in po
testate viri.xxiij.q.v.mulierem.

? ¶ Et munualdus nō vr̄ cōstitui nisi ad ꝓuidēdum ne mu-
lier ledat̄.⁊ p ꝯñs vr̄ quodāmō sil'is curatori cū iudicē mu-
lieris fragile sit.c.forus in fi.de vb.sig.⁊ plerūqʒ laborat cō
tra ꝓpria cōmoda notat̄ in.l.si pr̄.C.de nup.⁊ mulier quasi
mollis agitur mobilis ⁊ momētanea in volūtate.l.fi.C.qui
peta.tu.⁊.l.lex que tutores in fi.de admi.tu.hinc iurat̄ vel-
leyano.⁊ non admittitur ad officium publicū ⁊ multa hmōi
possunt adduci.vnde munualdus non videtur ꝙ possit pre
stare consensum in suā vtilitateʒ ad sil'itudinē curatoris ita
nec vir qui sibi assimilatur.

x ¶ Et lʒ Ang.⁊ nōnulli teneāt ꝙ consensus req̄situs. pos-
sit prestari iura propria ⁊ q̄nqʒ forte posset ꝓcedere q̄ñ nō
in sil'itudinē auc̄tatis:tñ secus vr̄ i istis teris.⁊ in termis
illis q̄bus loquit̄ Ang.multi ꝯ̄riū tenēt:nā ꝯ̄riū sentit glos.
in.d.l.j.ō auc.tu.⁊ ibi firmat bart.idē ēt Py.ibi ⁊ Bal.in.l.
bonoꝝ:C.q admit.⁊ in.l.si vxorē.C.de condi. insertis. ⁊ in
l.furiosi.C.de nup.⁊ Jo.an.in addi.spe.in ti.de instrorum
editione.§.porro in addi.que incipit petrus de ceruot.⁊ i
hāc opi.vr̄ inclinare Cy.in.l.seniū.§.j.⁊ eā lʒ Pōta.in.l.ij.
ff.de dona.⁊ Jmo.in.d.§.fuit quesitum.dicens ꝙ h opin.
Bar.est cōis ⁊ Raph.ful.⁊ Pau.de cast.in.d.l.senium. vo-
lunt ꝙ vbi req̄ritur cōsensus alicuius ad integrādā per-
sonam nequeat adhiberi ad proprium cōmoduʒ puta in sta
tuto ꝙ mulier nequeat contrahere sine cōsensu consangui-
neorū dicit Pau.de ca.q seq̄tur Ang.in consensu patris su
per donatione cā mortis filij:q2 s̄m eum non requiritur ad
integrandam personam filij:sed propter eius preiudicium:

a ¶ Nec ob.ꝙ in ꝯ̄riū dicebat̄ ꝙ auctoritas pōt in facto pro
prio interponi palā ⁊ bōafide.vt.s̄.in ꝯ̄riū dicebat̄ ⁊ tenuit
etiā glo.in.d.l.j.de auc.tu.⁊ tāgit in.l.pupillus.§.sane eo.ti.
q2 p̄mo rn̄det̄ ꝙ istud nō transit sine dubitatiōe nec bene
ꝓbat̄ iure ⁊ ꝯ̄riū ꝓ claro p̄supponūt bar.⁊ Ang.in.d.l.cum
ipse sʒ dato ꝙ opi.predicta ꝓcederet nō vr̄ militare in casu
isto ea rōne:lʒ ꝯ̄ctus m̄rimonij fuerit v'isil'r palā celebratus
tñ sec⁹ in ꝯ̄ctu dotis:q2 ille nō p̄supponit̄ palā sʒ tacite cele
brat⁹.⁊ cōsanguinei ⁊ amici q dū publice nuptie celebrant̄
seu m̄rimonia ꝯ̄hunt̄ interueniūt plerūqʒ ignorāt qd ō co
te actū sit inter cōtrahētes. q2 cōiter nō solet i publicis spō
salitijs seu nup.dotes exprimi ⁊ fortasse ꝯsanguinei ⁊ amici
q interuenerūt ignorabāt q̄ntum dot. prio viro promissum
fuerit ⁊ poterāt ꝓbabil'r cogitare ꝙ in scdo m̄rimonio spe-
cifica cōuētio.dot. interuenerit. Jta ꝙ nō infert̄ m̄rimoniū
palā ⁊ bonafide contractum fuit.ergo ⁊ contractus dot.

b ¶ Et insuper ipsa mulier que de facili censet̄ ius ignorare
fortasse ignorabat ꝙ in scdo m̄rimonio cēseat̄ eadē dos cō-
stitui:iō non appet ꝙ talis obligatio dotalis palā bonafide
emanauerit. Nec ob.scda rn̄sio supra data:q2 lʒ nō requirat̄
hmōi consensus munualdi in contractu matrimonij non se
quit̄ ꝙ nō requirat̄ in contractu dot.vt ꝓbat̄ in.l.nō tm̄ de
tut.⁊ cura.da.ab his.⁊.d.l.lex que tutores.C. de admi. tut.
lʒ enim in copulandis nuptijs nō requirat̄ auctoritas cura
toris.d.l.in copulandis tñ secus est in ꝯ̄hendis dotibus. ⁊
negari pōt doteʒ esse accessoriā ad matrimoniū.nam accesso
riū sublato principali stare nō pōt.l.cū principalis. de reg.
iur.cum concord.⁊ tñ lʒ dos non posset inesse produci sine
matrimonio tñ dissoluto matrimonio dos subsistit.ff. solu.
ma.in rubro ⁊ nigro quasi per totum. Nec.ob.d.c.fi.i prin.
cum sua glo.in verbo deprehendentibus de iudi. ⁊ q2 non
dicitur ibi ꝙ dos sit accessoria:q2 lʒ dicat̄ dependere a ma-
trimonio eo respectu:q2 sine eo nō pōt ab initio constitui.
⁊ etiā q2 retētio ⁊ restitutio ab eo dependet regulariter non
tamen sequitur ꝙ sic proprie accessoria.

c ¶ Et lʒ dicatur ꝙ dn̄s Antonius in suo scdo consi.ꝙ ruri
existēs videre non potui decidat ꝙ cōtractus dotis non vi-
cietur per statutum municipale:eo q2 statuta laycorum non
possunt matrimonia vitiare tamen ꝓut percipere potui dn̄s
Antonius nō mouet̄ q2 cōtractus dotis depēdent a matri-
monio: q2 nō in tātum absurde errasset ꝙ iura municipalia

nequeant sup dote disponere lʒ nequeāt sup m̄rimonijs di
sponere sed rō eo casu erat:q2 per indirectū ibi impediebat̄
matrimoniū:q2 mulier ꝑdebat totā dotē si nubebat forensi.
Nec voluit ꝙ nō valeat in dote tanq̄ accessorium alicuius
prohibiti sed tanq̄ per indirectū impediens m̄rimonia con
trahi ⁊ tanq̄ imponēs penam ꝯ̄henti matrimoniū cum fo-
rensi libertas enim matrimonij impediri non pōt per penā
impositam lege municipali prout voluerunt Joā.an.⁊ Pe.
de anch.in.c.statutum.de hereti.lib.vj.

d ¶ Ad hoc ēt no.per Jo.an.⁊ ceteros in.c.fi.de secun.nup.
⁊ vbi habet̄ ꝙ leges ciuiles imponentes penaʒ scdo nuben
tibus intra annū corrigant̄ per ius cañ. dicta ratione. Non
aūt ꝑpea censet̄ impediri matrimoniū:lʒ iura ciuilia dispo-
nant ꝙ adulte nō possint dare dotes salteʒ in bonis imobi-
libus vel mobilibus preciosis sine auctoritate curatoris. ⁊
propterea iura ciuilia adhuc hodie durant.

e ¶ Et si diceremus iura municipalia nō posse disponē sup
dote ꝓut nec super m̄rimonio. tūc hēdes dn̄e cōtesse habe-
rent intentū q̄ȳ statutū disponens ꝙ maritus lucret̄ totaʒ
dotē non ꝓcederet.⁊ sic staremus iuri cōi quo iure dos est
restituenda soluto m̄rimonio taʒ de iure cañ. q̄ȝ ciuili vt ex
de dote ꝓ diuor.rest.in rub.⁊ nig. Nō ergo iudicat̄ dos vt
accessoria m̄rimonij saltē h respectu vt iura municipalia que
nō militant in m̄rimonijs que sunt spūalia non militent in

f dotibus tanq̄ m̄rimonijs accedant vel ab eis dependeant.
¶ Tertia aūt rn̄sio parū vʒ. Nā cōstat ꝙ pupillus vel alius
minor non pōt se obligare ad dotem sine auc̄tate sui admi-
nistratoris eo casu quo non pōt al's obligari.d.l. non tm̄.⁊
d.l.lex que tutores:⁊ tñ pōt in terminis.d.l.ij. ⁊ iō constat
ꝙ illi termini nō sunt trahendi ad istos terminos in illis.n.
termis agebat̄ de mero cōmodo pupilli in dote agit̄ p̄nci-
pal'r de cōmodo mariti ⁊ de onere ⁊ icōmodo mulieris ma
xime stātibus termis huius statuti disponētis ꝙ vir lucret̄
totā dotē:cui dubiū ꝙ magis interest mulieris hr̄e res suas
in suo dn̄io q̄ȝ in dn̄io viri ꝓut sunt res dotales.l.doce an-
cillā.C.de rei ven. Et fruct⁹ interiʒ p̄cepti faciūt eā ditiorē
si nō fuerūt res in dotē date al's sunt viri.l.dotis fructus de
iure dot.⁊.l.pro oneribus.C.eo.tit.

g ¶ Et hinc est ꝙ si dos est excessiua mulier dans dotem di-
citur ledi.⁊ propterea restituitur.l.j.C.si aduer.dotem.⁊ ar
guendo de toto ad partem ⁊ a contrarijs si non dat dotem
censetur potius accommodari.

h ¶ Et lʒ mulier q̄ hʒ dotem melius tractet̄ q̄ȝ nō hn̄s dotē
nec bona parafrenalia:tñ si hʒ bona parafrenalia ⁊ ꝑmittit
maritū eis frui ꝓut fruerēt bonis dotalibus lōge melius a
marito tractabit̄ vt quottidie experiētia innotescit.⁊ si ꝓ se
retinet fructus si maritus in aliq̄bus deficiet supplebit ipsa
de ꝓbo ⁊ illud qō nō pōt vsucapi est parue cōmoditatis re
spectu alterius cōmoditatis quā p̄stat dotis obligatio.⁊ ma
xime q2 interesse ꝙ res si est prescribi non videtur eē in cō-
sideratione cū possit prescriptio euitari.argumen.l.pater q
castrense in fi.⁊ ibi Bart.de castren.pecu.⁊ in.l.qui his idē
de verbo.obliga.⁊ in.l.si creditori de leg.j.⁊ per glo.in.l.ma
nifestissimi.C.de fur.

i ¶ Et lʒ Bar.arguendo loquat̄ ꝙ sit vtile:tñ decidēdo cō
cludit ꝙ nō censet̄ vtilis.ita ꝙ cēseat̄ seu possit minor sine
auctoritate curatoris ⁊ decreto iudicis al's req̄situs se obli-
gare ad dotē ⁊ tñ pōt in terminis.d.l.ij.de accep. vbi etiam
pupillus pōt se obligare sine aliqua auctoritate s̄m decisio-
nem gl.⁊ sequaciū. Preterea ibi obligatio tēdebat ad libe-
rationē immediate sequacium.⁊ ꝑp illā liberationem ema-
nabat.iō pōt obligari qui al's obligari nō poterat ar.l. cogi.
§.hij qui solidū.ff.ad treb.⁊ attendit̄ p̄ncipalis intentus q
est vt pupillus liberetur facit.l.si quis nec causam si certum
petatur.l.qui exceptionem de condi.inde.

k ¶ Et illa momentanea obligatio non ꝯsiderat̄ sicut in sil'i
in.d.§.hij qui solidū.⁊ al's in.l.fij.ff.de diuor.⁊ maxime q2
ibi obligat̄ ad id ad q̄ȯ erat al's obligatus ita ꝙ fuit trans-
fusio vnius obligationis in aliaʒ obligationeʒ ad idē nihil
penitus incōmodi inferēdi ⁊ in merum cōmodum tēdentē.
vnde multa ibi confluunt que non militant in casu isto.

l ¶ Nec ob.vlti.rn̄sio.s̄.data ad dcm̄ statutū.q2 p̄supposito
ꝙ ꝓcedat illa opi.ꝙ in obligatiōib⁹ legalib⁹ minores obli-
gent̄ sine solēnitate q̄ tñ ē dubia:q2 bar.⁊ nōnulli alij secus
tenēt:tñ ñ militāt i cāu nr̄o:q2 negat̄ istā eē obligatiōeʒ le
galē imo ē obligatio ꝯuētiōalis. Nō.n.ꝯstituit̄ p̄ma dos in
scdo m̄rimonio nisi ptes ita ꝯueniūt.vt.d.l.dotē.q̄ i p̄us p
mo rn̄so. Tū īterpetrat̄ semp h agi:nisi aliō ꝓbet̄ vt ibi i ho
responso

responso,pcedit.ergo lex p̄sumēdo volūtatē contrahētium nō de se inducēdo obligationē ꝓut inducit in terminis hꝫ porhece sup dote in qbus loquunť doc.in.d.l.si.ad idē.d.l. diuus ibi ſm volūtatē mulieris q̄ vtiqꝫ nō indotatā in mr̄i moniū redire voluit.Jō consensus ⁊ cōuentio tacita debꝫ esse talis que obliget ꝑ superius dicta.⁊ h̄ satis plane voluit Bar.in dicta sua disputatiōe incipiēs mulier hn̄s magnum patrimoniū in tertia parte quaten⁹ in minori gnāliter deci dat ꝙ dotis constō non resultat non distinguens fuerit pri mo data necne ⁊ immediate in maiore loquēs distinguit aut fuit primo data aut non videtur.

m ¶ Insup si eēt obligatio legalis ipsa non fuisset promissio neqꝫ data:sꝫ a lege cōstituta.iō nō verificarenť verba dicti statuti in ver.⁊ intelligať.⁊ ꝑ ꝯn̄s cessaret tanta exorbitātia huius statuti que est plurimū restringēda ꝑ iura vulgaria ⁊ ꝙ statutū dicēs ꝙ maritus lucreť ptē dotis sit pro posse re stringendū cōcludit Saly.in cōsi.incip.circa examinationē dubiorū ꝗtofortius vbi disponit ꝙ lucreť totā dotē ēt ex tātibus filijs p̄mi matrimonij quos in ꝯtriaꝫ ꝓuat legitīa als filijs debita.⁊ suadet maior rō in dote a muliere cōstitu ta ꝗ in dote legali.Nā si lex onerat mulierē ꝙ censeať dos cōstituta:lꝫ nō sit a ꝯtrahentibus cōstituta ⁊ maritus releuať in h̄ ꝙ p̄ter volūtatē ꝯtrahentiū dotē hēat nō decet ꝙ mulier duplici onere onereť.s.ꝙ censeať dos constituta ⁊ ꝙ ꝑ mor tē eā perdat.ar.l.penul.ff.de dote p̄leg.cū cōcor.ibi in glo. allegatis.sed exquo in vno oneretur in alio releuetur.arg.l. eum qui in prin.ff.de iureiuran.

n ¶ Nec ob.ꝙ dicebať ꝙ maritus cōfiteť:qꝛ dꝫ intelligi de dote cōfessata a marito.s.eā recepisse ⁊ nō de dote quā asse ruit sibi eē ꝓmissa.Cōfessio.n.solet dici qn̄ qs fateť aliquid cōtra se nō quādo asserit aliqd in sui vtilitatē als resultaret absurdū ꝙ maritus passim posset asserere sibi ꝓmissa multa in dotem.vt sic vxore mortua ea lucrifaceret ꝙ nulli dubiū ꝙ eēt absurdū ⁊ iniqssimū.ergo euitādū.l.nā absurdū.ff.de bo.li.⁊.l.scire opꝫ.§.aliud.ff.de excu.tu. Laus deo.

¶ Tutor q administrauit tutelam sui nepotis ipsumqꝫ reti nuit ad habitādum in domum suā vsqꝫ ad pubertatem ⁊ ēt post an teneatur reddere rationem administrationis nō so lum vsqꝫ ad pubertatem.s.vsquequo durauit tutela:vel etiā vsquequo dictus pupillus postea factus adultus steterit i do mo ipsius patrui iā sui tutoris ⁊ cui ipsorum incūbat onus probādi administrasse vel non administrasse.

¶ Consilium. cclv.

In nomine dn̄i nostri

1 Jesu christi.¶ Pn̄s cōsultatio lꝫ videatur penitus indubia si aliud in fcō non p̄sup ponať.Qꝛ cōstat ꝙ offm̄ tutoris ⁊ necessi tas administrandi negare pupilli non durat: nisi durāte pupillari etate q̄ in mari durat vsqꝫ ad.xiiij. an nos inst.qb⁹ mo.tu.fi.i p̄n.⁊.§.j.⁊.l.j.⁊.l.inde corā.C,e.tit.

a ¶ Tn̄ pro ea dubia reddēda vr̄ ꝙ si post finitā tutelam ali quid administrauit duret effectus prime tutele:pꝫ qꝛ cōpe tit aduersus eū vtilis actione tutele rōne p̄cedentis tutele. l.tutor.C.arbit.tut.⁊.l.si is q iuncta gl.C.qn̄ ex fac.tu.ergo videtur ꝙ exquo dictus mariottus cōtinuauit habitationē in domo Marini ꝓut prius ⁊ introitus bonorū dicti ma riotti fuerunt repositi in domo dicti marini prout repone bantur durante dicta tutela dictus marinus teneatur red dere rationem generalem de omnibus tam post finitam tu telam ꝗ ea durante.

b ¶ Qꝛ vr̄ ꝙ teneať ⁊ de gestis ⁊ de nō gestis ēt qui est me re volūtarius administrator vt ꝓbať in.l.si pupilli.§.videa mus.⁊ in.l.pompo.in negocijs.§.fi.cum.l.sequen.ff.de neg. gesto.⁊ in.l.incōmodato.§.sicut.ff.commo.⁊ in.l.tres tuto res.ff de admini.tuto.

c ¶ Tn̄ ꝑ veritate rei est aduertendū ꝙ sunt cōsiderādi plu res casus.Nā aut dict⁹ marinus nihil administrauit de ne gocijs dicti mariotti post finitā tutelā:prout presupponitur in themate.⁊ tunc est casus clarissimus ꝙ non teneť de ali quo reddere rōnem nisi de gestis vel gerēdis tēpore pupil laris etatis ⁊ sic pro tpe quo durabat tutela.Nemo enim re gulariter cogiť negocia aliena gerere.qꝛ negociorum gestio est officium voluntarium.l.tutori.C.de neg.ges.⁊ ar.l.sicut C.de acti.⁊ oblig.⁊ ideo casus consultationis proposite est in dubijs aut aliqua administrauit.

d ¶ Aut sumus in dubio.An aliqua administrauerit necne. Si sumus in dubio idē ꝙ in p̄cedēti casu:qꝛ paria sunt nō esse vel non apparere.l.duo sunt titij de test.tu.l.si fuerit de rebus dub.cum cōcor.Et qꝛ actori incumbit onus ꝓbandi. l.qui accusare.C.de eden.l.actor ꝙ asseuerat.C.de probati. c.cum ecclesia sutrina in fi.de causa pos.⁊ proprie.Jō si di ctus mariottus non probat ꝙ dictus marinus post tutelā finitam quicꝗ de suis negocijs post finitam tutelam admi nistrauerit.⁊ tunc non potest eum artare vt rationem red dat.Et iste etiam est casus clarus.

e ¶ Aut cōstat ꝙ aliqua administrauit.⁊ tūc de administra tis teneť si culpa lata vel leui ipsius fuit dictus mariottus dānificatus.qꝛ negocioꝝ gestor teneť de lata ⁊ leui culpa.d. l.tutori.⁊ h̄ regulariter:lꝫ quandoqꝫ de dolo dūtaxat ⁊ lata culpa qn̄qꝫ etiā de leuissima.vt.l.iij.§.interdū.ff.de ne.gest. ꝓut no.gl.ibi.⁊ in.d.l.tutori.Itēꝫ tenetur de cōnexis si ꝓ pter culpā cōmissam in nō administrādo cōnexa fuit domi nus dānificat⁹ no.bar.⁊ doc.i.d.l.tutori alle.d.l. tres tuto.

f ¶ Et regulariter de cōnexis.idē est iudicium.l.si is q duos de lib.leg.⁊ no. in.c.quāto.⁊.c.fi.de iudic.⁊ cle.ij.eo.ti.⁊.c. super eo.ij.de appel.⁊.c.super his de accu.⁊ nō.Bald.in.l. ij.in fi.de sponsa.Idē si vnū negociū incipit gerē ⁊ postea illud obmissit.nam ⁊ tūc pp illam obmissionē dānificať dn̄s hoc est ille cuius negociū administrať.⁊ tūc teneť etiam de illa negligentia si fuit ascribenda culpa leui.l. incōmodato. §.sicut.ff.cōmo.ꝓut notāt Bar.⁊ doc.in.d.l.tutori.⁊ hacte nus sunt casus clari.

g ¶ Si vero non sunt negocia incohoata nec annexa incohoa tis.⁊ tunc regulariter non tenetur de non gestis.

h ¶ Fallit si alius erat gestur⁹.⁊ qꝛ iste icepit gerē alius se re traxit ⁊ pp ea dn̄s fuit damnificatus iste est tex.in.d.l. si pu pilli.§.videamus de neg.gest.⁊ iste etiā est casus clarus.

i ¶ Scd̄o fallit ſm quosdā qn̄ ab initio incepit gerē aīo oīa gerēdi.⁊ sic cepit administrationē gn̄alem:nam tūc si aliqua neglexit teneť.⁊ hoc puto clarū si in gn̄ali administratione perseuerauit:qꝛ tanꝗ vl'is administrator se habuit tamē nō diligenter omnia gessit.sed aliqua obmissit:nā tunc decet ꝙ de obmissis teneatur.

k ¶ Sinaūt ab initio assumpsit negociorum gestionem gn̄a lē tn̄ postea voluit omnia administrare.⁊ tūc sunt opiniōes inter antiquos glosatores ⁊ ēt accursius variauit ⁊ ēt inter doc.Nā Bar.vnā ptem Bal.aliā in.d.l.tutori Nap.sul.ap probat in puncto iure opi.bal.dicit tamē cōem opi.esse opi. Bar.s.ꝙ tūc teneať de oībus per ea que habenť in.l. pom ponius in negocijs in fi.cū.l.sequenti de neg.gest. lꝫ super hac opinione bar.possit instari.tamē ea pro vera presuppo sita.Cū nō appareat ꝙ dictus marin⁹ si qua negocia admi nistrauit illa administrauerit quasi oīa gesturus.imo ex his que percepi potius suadeť contrariū.Quoniā tēpore tute le tenebat cōputum de introitibus ⁊ exitibus dicti mariot ti postea secus.Jō datur cōiectura ꝙ non habuit animū per seuerandi in generali administratione prout prius.Nec etiā apparet ꝙ fuisset alius administraturus ⁊ cessauerit pp ad ministrationē incohoatā dicti marini restat ꝙ dictus marin⁹ nō teneť nisi de his que ꝓbenť male administrasse de obmis sis nō tenetur.vt est casus in.d.l.tutori nisi incohoauerit vel obmiserit cōnexa per supradicta.

l ¶ Si itaqꝫ dict⁹ mariott⁹ vult ꝙ marinus sibi teneať red dere generalē rōnem administrationis post eius.xiiij.annū hꝫ probare ꝙ administrauit omnia vel animo omnia admi nistrandi administrare incohoauit als habet probare ꝙ cul pa ipsius marini fuit damnificatus.

m ¶ Nō est aūt culpa si qs negocia cōsanguinei non suscepit vel si qua suscepit ⁊ alia obmisit.qꝛ satis est amico saltem in aliqbus subueniri.d.l.tutori.Si itaqꝫ domus sibi imputet dictus mariottus:nisi ꝓbet ꝙ dcūs marin⁹ vel gn̄alē nego ciationē susceperit vel spālē reactādi illā domū.⁊ postea ne glexerit cū potuerit reactare post eā cura susceptā. ꝙ minie scm̄ intelligo:lꝫ.n.vnus testis deponat ꝙ dictus marin⁹ di xit ꝙ arctabit eā.⁊ dict⁹ mariott⁹ dixerit ꝙ erat cura marini.

n ¶ Tn̄ est singularis ⁊ testi singulari non adhibeť fides.l.iu risiurādi.C.de testi.l.vbi numerus.ff.eo.ti.⁊.tā l'ris extra.e. ti.⁊ insup non deponit ꝙ post illa verba anteꝗ domus rue ret inter mediū fuerit tantum tpis ꝙ dictus marinus potue rit reparare.ita ꝙ deducať negligētia dicti marini:ideo nō concludit.Nec ad rē ptinet ꝙ dictus mariottus steterit in eadem domo cum dicto marino qꝛ stare poterant in ipsa do mo ⁊ quilibet sua negocia gerere.

o ¶ Et dato q eidem Mariotto ipse marinus prestiterit alimenta. et in ea negociu Marrioti gesserit iuxta ea que habent in.l.alimenta. et in.l.q i vxore. et in.l. si paterno affectu C.de neg.gest. et in.l.nesennius.ff.eo.ti.no infert q eius negocia generaliter assumpserit p.d.l.tutori: nec sequitur fructus bonorum mariotti reponebant in domo marini. ergo marinus de ipsis fructibus cura et administratione assumebat. presertim ex quo etiam mariottus habitabat in eade domo et poterat de eis curam suscipere put marinus satis sibi subuenicbat dictus marin9 si sibi domu comodabat ad reponendu ipsos fructus. Itaq ex his que percipio pbari pro pte dicti mariotti dictus marinus no tenet: nisi ad reddendam rationem tutele de gestis et geredis tempore pupillaris etatis. Illud autem qd det actio vtilis tutele de administratis post finitam tutelam non est expeditu: sz no curadu q actio copeteret si administrasset et fuisset in culpa. Cu ex deducti supra demostretur q nulla competat. Laus deo.

¶ Pater qui cosensit filio accipieti vxorem et qn ipse filius fuit cofessus dotem sue vxoris recepisse pr fuit pns. et consentit lz in cotractu appareat dixisse citra obligatione3 suorum bonorum asserens se nolle p incertis obligari. an soluto matrimonio morte filij pr ipse sit obligatus pro restitutione dotis predicte.

¶ Consilium cclvj.

In nomine domini nostri iesu xpi. ¶ Viso puncto et allegatiōibus elegātib9 ad me trāsmissis vr prīa facie aperta fronte dicendum q pz no teneatur ad restōnem dicte dotis date filio maritoq dicte domine Catherine. et qui ad dotis restōnem se et bona sua obligauit ex pluribus.

a ¶ Et pmo p regula3 generalem qua cauet q pr non teneat pro filio put nec econtra nisi pr hns filium in ptāte iubeat l.j.C.ne filius p pre.l.j.et.l.si seruus.C.q cu eo.et.ff. q iussu.l.j.§.quid ergo.nec videtur obstare q cosenserit filio recipienti dotem et promittenti restitutionem dotis quoniam aliud est se obligare ad restitutionem aliud est cosentire se obliganti.ar.l.aliud est vendere aliud vendenti consentire ff.de reg.iur.

b ¶ Et q pr cosentiendo filio ōhenti vel alr se obligāti no teneatur probat in.d.l.j.§.quid ergo. Nam ille q fideiubet constat q consentit principali obli.contracte per filium ex quo vult pro eo teneri et tamē siue teneat fideiussio siue no teneat pater non obligatur ex contractu filij nisi ex fideiussione si tenet: nam tunc tenetur tanquā quilibet extraneus fideiussor.

c ¶ Itē q pr cosentiēdo filio no obliget pbat ex his que habentur in.l.cu no solu.§.necessitate.C.de bo.que lib.nā constat q ibi pr no obligat et tn consentit filio se obligari cum et in iudicijs quasi ōhatur et successiue obligatio et actio.s. iudicati orias p iura vulgaria. Ite3 pbat ex.l.lucius ticius gaisum de admi.tu.vbi pr cosentit filio suscipienti tutelā. et cosequēter q obligat ex quasi ōctu.§.tut.insti.de obli.q ex qsi ōctu nascunt. et ex tali quasi cotractu ex quo nascit actio tutele vt ibi et in ti.de tut. et in ti.dist.quasi per totu3 pater no tenetur nisi de peculio vel de in remverso.l.si filiusfa.administrauerit eo.ti.et.d.l.j.C.q cu eo etiam si consensu3 prestiterit tutele assumptioni.d.l.lucius ticius gaium. Pater enim videtur tunc consentire potius vt personam habilitet q vt se obliget. Ideo non obligatur prout tangit glos.in.d.l. lucius titius galum. ita et si forte viget floretie statutum q filius nequeat se obligare sine cosensu patris videtur q consensus patris interponatur vt habilitet filius vt possit se obligare potiusq vt pater ipse obligetur prout contingit in terminis.§.necessitate.

d ¶ Et als etia3 suadet ro q pater ex consensu prestito filio ōhenti no obliget. Nam ex ōctu filij solet pater teneri dumtaxat actione de peculio vel de in rem verso vel q iussu iste sunt spāles actiones que copetunt aduersus dnm ex ōctu serui et aduersus patrē ex cotractu filijfamilias obmissa exercitoria et institoria que sunt coes etiam alijs personis et obmissa tributoria que tres actiones concurrunt etia3 cum dictis actionibus primo nominatis.

e ¶ Prout h omnia declarantur institu. q cum eo et in.ff.ib. habentur speciales tituli termini actionis de peculio non militant quia peculium cessat termini de in re3 verso etiam cessant: q2 non presupponitur q dicta pecunia dotalis conuersa fuerit in rem.idest vtilitatem pris solum dubitari potest de actione q iussu. Sed actio q iussu presupponit iussum. vt.ff. q iussu per totum. et in.d.l. q cum eo.§. si igitur iussu.et.§.ceterum.et.§.si.

f ¶ Constat aut differri iussum et cosensum. vt diuersitas vocabulorum suadet ar.l.si idem codicilli.C.de codi. et probat ex his que hnt per Bar. et alios in.l. si qs mihi bona.§.iussum de acqui.here. Ideo licet consentiat pater non vr q iubeat. Ideo non videtur q teneatur actione q iussu.

g ¶ Et licet in quibusdam casibus reperiatur q pater consentiens filio contrahenti ipse obligetur vt in terminis.l.si filius.ff.de tute. et in.l.si inter tres.§.imperator.de excu.tu. et in.l.si.§.imperator.de suspec.tut. et in.l.ij. in princip.ff.ad muni. et in.l.j. C. de decur.lib.x.et.l. filius.ff. de administra. rerum ad ciui.perti. Que omnia iura loquūtur quando filius assumit aliquod munus necessarium publicu auctoritate. Non videtur idem dicendu3 in dote in qua hoc non reperitur exceptuatum a regula et iura exorbitantia no sunt extendenda ad alios casus.l. ius singulare.et.l. q vero contra.ff.de.ll. et regula que a iure comuni exorbitant in.vj. cu3 si. Nec dos est munus publicum auctoritate et vtilitate nec auctoritate tantum. Nec maritus cogitur contractum dotalem inire. itaq casus sunt plurimum differentes. Et propterea non videtur q idem dicendum sit in dote.

h ¶ Et q pater ad dotem filio datam no teneatur: nisi de in rem verso vel de peculio si non interuenit iussus est expressum in.l.si.cum dotem.§.transgrediamur.ff.solu.ma. et licet ibi non presupponatur q pater consenserit: tn in generalitate sui illud probat: nam si consensit et non iussit verum est sine iussu patris filium recepisse dotem. Ideo in generalitate sui reprobat etiam si pater consentiat. Unde idem videtur et si consentiat contractui: nisi velit obligari per supradicta et maxime: q2 ibi oportet presupponi q pater consensit matrimonio contracto cum assignatione dotis.

i ¶ Nam sine cosensu pris matrimoniu filij illo iure no valebat.l.si vt pponis.el primo.el secundo.C.de nup.l.qui liberos.ff.eod.titu. et tamen in.d.§. transgrediamur presupponitur matrimoniu tenere maxie: q2 als no esset dos que sine matrimonio ee no potest.l.fin.C.de dona.pp nup. et in auc.de triente et semi.§.sed nec.et.l.iij.ff.de ritu nup.

k ¶ Et maxime: q2 protestatus est nolle obligari. et sic ptestatio vr q eum iuuet: nam iuuat etiam vbi ex consensu tacito vel expresso obligat. vt est expressu3 in.l.honores.§.si.ff.de decur.et.l.nesennius d ne.ge.l.q in aliena.§.celsus. de acq. hr. et merito: q2 i depēdētib9 ab aio ptestatiōis ptestatio releuat vt late p bar.in.l.no solu.§.morte de noui ope. nu.in tractatu ptestatiōis circa prima3 spēm protestationis. et per eum in.d.§.celsus. et in.l.gerit eo.tit. et per doc.in dictis iuribus. et licet quandoq debeat in presentia partis. vr late psequitur Barto.in.d.§.morte. Tum in casu isto secus dicendum videtur: tum q2 actus fuit celebratus cum illis soluentibus dotem et stipulantibus nomine mulieris. et sic mulierem ipsam representantibus in hoc actu. et ideo videtur q ipsi in ipsa acquisitione potuerint mulieri preiudicare scilicet agendo q non teneatur pater: sed filius dumtaxat.arg. l.si autem dominicam.ff.de pactis. et q habetur in.l.seru9. et in.l.filius.C.eo.titu.

l ¶ Agitur.n.tunc de acquirendis non autē de acquisitis. in acqrendis autem potest et seruus dno et filius patri et procurator dno preiudicium generare.l.fina.C.de acquirē.pos. et habetur in iuribus proxime allegatis pari ratione in negociorum gestoribus in acquirendis.s.per ipsos negociorum gestores cu dominus hēat ratu hēre si vult sibi queri et ratihabitio retrotrahitur et mandato comparatur.l.fina.C.ad mace. et in regula ratihabitio in.vj. Ideo satis videtur facta protestatio parti si fit ei cum quo actus geritur. et in cuius actu consensus adhibetur: lz ad vtilitatem alterius actus celebretur et consensus adhibeatur.

m ¶ Preterea quando obligatio descendit ex prouisione legis non ex voluntate protestantis tunc non refert cui fiat vel in presentia cuius vt.l.honores in si.de decu.prout per dictam legē determinat Bartol.in dicto.§.morte circa dictam primam principalem speciem scilicet declaratoriam voluntatis in fine primi membri versicu. Si vero illud a quo me exonero. et licet subdat immediate q ea que supra dixerat procedebant ex potestate et voluntate sua tantum

non videtur

non vr̃ refragari:q2 adhibere consensum de quo hic agitur
procedebat ex volũtate sua:nam si consentire voluisset non
cõsensisset.⁊ si non cõsensisset nõ teneret̃ ⁊ dato ꝙ potuis
set cõpelli non ppea sequit̃ ꝙ ille consensus qui fuit adhi-
bitus non potuerit tunc adesse ⁊ abesse ex mera voluntate
ipsius ꝯsentiẽtis:lꝫ potuisset p iudicẽ forte cõpelli nõ pote
rat p ipsos ꝯsentes ⁊ iudicis coactio nõ interuenit merito
ille consensus p̃litus dependebat ex volũtate ⁊ potestate.

n ¶Prout al's dr̃ in eo qui r̃ndet narrationi actoris in iu-
dicio ⁊ dicit r̃ndeo non aio litẽ ꝯtestandi:q2 nõ resultat li-
tis cõtestatio prout voluerũt gl. Guil. de cunio. Cy. Bart.
Ang.⁊ Raffa.ful.in.l.j.C.de lit.cõtest. idem glo. ⁊ Imo.⁊
Panor.in.c.j.extra eo.ti.⁊ Inn.in.d.c. cũ.m. ferrariẽsis ex
de ꝯsti.⁊ in.c.cumana de elec.⁊ Jo. an. in regula exceptio-
nem obijciens in.vj.⁊ Spe.in ti.de lit.cõte.§.j.v̾si.illud.lꝫ
Bal.idem vult si nõ precessit mandatum iudicis in.l.j.§.j.
illo proculdubio de latina liber.tol. alias secus.

o ¶Et dictam cõem opi.amplectitur ẽt.d. Ant.in.d.c.j.nisi
iudex prestationi ꝯdicat quo casu prestans acquiescens vr̃
interlocutoria iudicis faciẽdo postea actũ.⁊ sic vr̃ a presta
tione recessisse ex quo postea v̾ba iudicis nõ reperit ẜm cũ
q dicit.ita voluisse Guil.⁊ Jac.butri.in.d.l.j.⁊ tñ qs tenet̃
ad litẽ cõtestandũ.vt ⁊ h̃ ẜm oẽs ⁊ põt p̃cise cõpelli.l.quo-
tis.in p̃n.in tex.⁊ gl.ff.de noxa.⁊ in auc̃.de exhib. reis.§.il
lud.⁊ lꝫ al'r videat̃ loq glo.in.l.cõsentaneũ.C.q̃uo ⁊ q̃n iu-
dex.Tñ oẽs ꝯcordãt ꝙ saltẽ cõpelli põt p indirectũ mitten
do aduersariũ in pos.⁊ iõ dicimus ꝙ iudiciũ reddit̃ in inui
tũ.l.inter stipulãtẽ.§.si stichũ.de v̾b.obli.aduersus contu-
macẽ.⁊ bal in.l.j.C.de lit.cõte.⁊.d.Ant.in.d.c.j.e.ti. dicũt
ꝙ põt ad cõte.lit.qs cõpelli captis pignoribus. ⁊ multa in
duc̃.Ecce ꝙ lꝫ q̃s possit cõpelli ad p̃standũ cõsensum.tñ si
faciendo actũ protestat̃ ꝙ nõ intẽdit litẽ cõtestari nõ cõte
stat̃ litẽ.Satis.n.dr̃ dependere a sui ptãte ⁊ volũtate ex q̃
sua volũtate põt litẽ cõtestari ⁊ sui volũtate nõ resultat.Et
lꝫ Bar.vbi supra loquat̃ in actu depẽdente a volũtate pre
stantis tm̃.tñ eadẽ rõ esse hoc respectu in actu depẽdente
a volũtate prestantis ⁊ prestari si prestatio fit in ipso actu
in p̃ntia protestari.⁊ idẽ vult Bar.ibi in sequenti mẽbro al
legando.l.obligationũ substantia in prin.de act. ⁊ obli.⁊.c.
solicitudinem in fi.de appel.⁊.l.vbi repugnãtia de reg. iur.
Et apparet ex exẽplo supra proxime dato de litis contesta.

p ¶Insup h̃ ps iuuat̃:q2 vr̃ iniquũ ꝙ pater teneatur subire
duplex onus.s.restituẽdi dotem datã filio ac ẽt cõstituendi
donationem pp nuptias ad quã constituendaꝫ pro cautela
dotis artat̃ pat̃ put probat tex.in .l.fi.C. de dotis promis.
put hanc partẽ hac equitate forte motus approbat Bart.
in.d.§.trãsgrediamur.vbi est cõsuetum cõcedi donationeꝫ
pp nuptias.Sed dr̃ florentie esse cõsuetuꝫ ex parte mariti
assignare donationem propter nuptias merito s̃nia Barto.
hoc casu cõcurrit cum alijs qui tenent partem nõ teneri se
obligare ad restitutionem dotis date filio suo.

q ¶Et maxime hoc vr̃ dicendũ:q2 forte non apparet dictaꝫ
Catherinam cum qua ꝯxit matrimoniũ fuisse eidem condi
gnã quo casu pr̃ non tenet̃ ꝯsentire nec doti nec m̃rimonio
put voluit Bar.in.d.§. trãsgrediamur .arg.l.non tantũ.§.
emancipatus.ff.de ꝯtabulis.Insup Bar. qui tꝫ ꝙ vbi nõ
est cõsuetum cõstitui donationẽ pp nuptias pr̃ tenet̃ cõsen
tire matrimonio.⁊ doti ⁊ se obligare ad dotis restitutioneꝫ
loqui videtur q̃n aliter nubere non posset.

r ¶Et pꝫ ex rõne quam adducit ⁊ per.ll.quas allegat cum
dictũ soleat a rõne regulari.l.ꝙ dictũ.ff.de pactis. ⁊.l. adi-
gere.§.q̃uis.ff.de iur̃ patro.cuꝫ cõcor.⁊ maxie dictum do-
ctoris cuius dictum tm̃ valet q̃tum rõ vel lex qua mouet̃.
Item dictũ doctoris est intelligendũ ẜm legeꝫ quã allegat
no.Bar. in.l.non solum.§.liberationis verba de libe.leg.⁊
ideꝫ in dicto iuriscõsulti no. Bar.ex illo tex.in.l. cum qui-
dam de his qbus vt indig.Et ita Raffa.cuma .⁊ Ponta.s.
ꝙ tũc demũ pater teneat̃ se obligare ad dotis restitu.q̃n fi-
lius al's impediret̃ nubere.ar.d.l.q liberos ⁊ alioꝝ iuriũ.q̃
Bar.allegat.Sꝫ hoc forte nõ est pbatũ merito ⁊c̃.Insup
dato ꝙ sancitũ sit ꝙ pater teneat̃ ꝙ iussu ad restõnem do-
tis nõ tñ vr̃ ꝙ eius bona sint hypothecã:q2 tacita hypote-
ca vr̃ militare in bonis eius q principal'r ꝯbit non in acces-
sorijs prout est pater qui tenet̃ vt accessorijs non vt princi-
palis.l.fi.ff.ꝙ iussu.⁊ no.Bal.in.l.j.in fi.C. ꝙ cum eo.

s ¶Licet aũt hec reddant rem dubiam ⁊ colorent partem
rei conuenti : tamen his non ob. contrariam partem arbi-
tros esse iuri magis cõsentaneam ⁊ sequendam. Nam cõis
opi.est ꝙ pater teneat̃ se obligare ad restitutionem dotis
date filio pro matrimonio cum eo ꝯctu prout h̃ generaliter
voluerunt Hy.Oldra.Cy.Bal.⁊ Ang.in.d.§. transgredia
mur adducunt iura Barto.iuncto h̃ ꝙ tutela ⁊ dos solent
equiparari.ar.l.pro officio.C.de admi.tu.⁊.l. assiduis .C. q
potio.in pig.hab.Bal.⁊ per.§.illud.in auc̃. vt exac.instan.
dotis adducunt etiam.l.quẽadmodum .ff. de iure dotium.
⁊ licet Imo.in.d.§.transgrediamur respondeat ꝙ.d.l.quẽ-
admodum loquitur in dote data filio ab vxore patris non
autem in data ab vxore filij.

t ¶Tamen põt dici ꝙ tex.illud non aperit ⁊ verba tex.p̃sit
intelligi in vtroqꝫ casu:lꝫ pro Imola faciat: q2 tex.interse-
rit etiam de dote data seruo ⁊ cum seruo de iure ciuili non
consistit matrimonium.l.cũ ancillis.C.de incestis nup. er-
go nec dos per.d.l.fi.C.de dona.propter nup.cum concor.
ĩ.adductis.ideo in seruo necessario intelligit̃ in dote data
pro matrimonio d̃ñi.ita suadetur ꝙ fit in filio. Sed posset
dici ꝙ tex.intelligatur gñaliter in quolibet casu cõsiderabi
li.iõ ex quo vterqꝫ casus est ꝯsiderabilis in filio vtroqꝫ ca-
su pcedat:licet in seruo non possit occurrere nisi vno casu:

v ¶Facit pro hac parte:q2 non est minus priuilegiata dotis
restõ q̃ꝫ sit dotis datio.vt est videre in priuilegijs que a iu
re dotis cõcedunt̃ que enumerare tedio esset solent poni in
Rubrica seu in.l.j.ff.so.ma.⁊ cõmuniter hñt eadẽ p̃uilegia
videmus in p̃sumpta seu ficta stipulatione in tacita hypo-
theca de qbus in.l.j.C.de rei vxor.acti.⁊ in terminis clem.
dispendiosam de iudi.⁊ in termis auc̃. res que .C. cõia de
leg. iõ dispositum in vno vr̃ in alio ẽt esse dispositum cum
videat̃ eadem ratio imo maior in dote restituenda.

x ¶Pater aũt constat ꝙ tenet̃ dare dotem pro filia . ergo ⁊
teneat̃ restituere dotẽ p filio ⁊ tãto fortius q̃ꝫ filius acci-
piẽdo dotẽ oliꝫ q̃rebat bona dotalia pr̃i:q2 qcqd querebat
exceptis castrẽsibus vel quasi q̃rebat pr̃i.l.placet.ff.de acq.
here.l.cũ filio de leg.j.insti. p quas p̃sonas nobis acq.§.j.
hodie querũt quo ad vsumfructũ ⁊ quo ad liberã admistra
tionẽ.adeo ꝙ donec viuũt se hñt vt d̃ñi p̃terq̃ꝫ quo ad alie
nationẽ.l.j.C.de bõis mr̃.⁊.l.j.ij.iij.⁊.iiij.⁊ .v.C. de bonis
q̃ lib.iõ minus cõqueri oꝫ si ad ea restituẽda obligat̃ suade
tur ẽt q2 p tutela dotis pr̃ cõstãte m̃rimonio artat̃ mulieri
cõstituere de iure donationẽ pp nuptias equalentẽ vt mu-
lier sit p sua dote ꝯstãte m̃rimonio se obligare fortius oli te
neri ad dotis restitutionẽ post matrimonium dissolutum.

y ¶Sancitum aũt fuerat ꝙ pro dote cõstitueretur donatio
pp nuptias ⁊ istud onus imponit̃ patri per.d.l.fi.C. de do-
tis pmi. Nec suadet rõ ꝙ ex alio pater teneat̃ dare dona-
tioneꝫ pp nuptias vxori sui filij:nisi q2 ipse pater hẽbat do
tem restituere cũ ipsa donatio pp nuptias nõ fiat principa-
liter ex alio nisi ad cautelaꝫ dotis cũ fiat pp dotem . vt in.l.
fi.C.de dona.ppter nup.Ideo ratio suadet ꝙ saltem pater
teneat̃ se obligare ad dotis restitutionem ⁊ ad h̃ cogi possit
prout ⁊ artari põt.vt dotem cõstituat.⁊ lꝫ h̃ nõ repiatur ex
presse decisum in iur̃.Tamẽ satis est ꝙ sit in simili decisum
cum nõ possint oĩa.ll.exprimi.l.non possunt.ff. de legi.⁊.c.
inter ceteros de rescriptis cum concor.

z ¶Et licet sit turpe sine lege loq.tamẽ secus est vbi addu-
cit̃ vrgens ratio q2 sufficit illam adducere.l.scire oꝫ.§.suffi-
cit de excu.tuto.Accedat ad predicta theorica glo. sing.in
c. si postq̃ꝫ de elec.libro. vj.s. glo. pen. que vult ꝙ q̃n duo
sunt cõmuniter equiparata:q2 id qd disponit̃ in vno pari-
ter solet disponi in alio:lꝫ non sint eqparata per viaꝫ regu
le tñ si aliqd etiã exorbitans reperit̃ in iure dispositũ cense
tur ẽt dispositum in alio ꝙ est nõ dignũ.⁊ cõfert ad ppo-
situꝫ.Itẽ pro hac pte in casu nr̃o cõcurrit s̃nia Bart. in.d.§.
transgrediamur quam Imo.dicit ẽt tutiorem.s.ꝙ procedat
quando non solet constitui donatio propter nuptias.

⁊ ¶Sed prout mihi presupponit̃ non solet florentie consti
tui donatio propter nuptias pro tota dote:q2 non solet cõ-
stitui donatio pp nuptias equiualens doti prout de iur̃ cõ
stituenda est aũt equalitas.C.de pactis. conuen. Ideo pro
ea rata que nõ equiualet doti ⁊ sic mulier nõ est secura pro
sue dotis restitutione ẜm s̃niam Bar.iuncto .arg. de toto
ad parteꝫ.l.que de tota de rei vendi.⁊.l.qui scit.ff.de vsur.
⁊.c.pastoralis.§.siquis cum totum de offi.de le.Et maxime
q2 apparet intentio Bar.per rõnem quam subdit dum di-
cit debet enim esse equalitas vt tanta sit donatio q̃ta dos
ergo vbi vel quatenus cessaret dicta ratio cessat intentio
Bar.siue ergo teneamus opi.Bar. quam sequitur Imola
habet domina Catherina intentum donationem propter

nuptias constitutā siue sequamur opi. Dyn. Oldra. Cyn. Bal. ⁊ Ang. multoforcius. Nec eis ob. motiuū Bar. qua tenus dicit ꝙ esset incōueniens ꝙ pater astringeretur ad vtrūq;. Nam negari pōt ꝙ sit inconueniens cū ⁊ alij q teneanf ad dotis restitutionē teneantur et ad constituendū donationem pp nuptias. ⁊ tñ non reputaf inconueniens.

p ¶ Nec curat iurilator ꝙ pp mariti astringaf duplici onere ⁊ merito: q: onera illa respiciunt cōiter diuersa tēpora. vz vnū constāte mr̄monio quo tpe regulariter dos non restituit. ff. so. mr̄imonio in Rubrica. ⁊ in. l. ij. in pn̄. ⁊. C. si cōstante matrimonio. l. vnica cum multis si.

r ¶ Item donatio pp nuptias fit ad securitatem restitutionis dotis ⁊ soluto mr̄imonio reddit ad partē viri illam cōstituentē prout dos reddit ad partē vxoris. Et lz interim deseruiat oneribus matrimonij iux. l. vbi adhuc. C. de iur. dot. non vi onus magnopere cōsiderandum cū onera matrimonij ad maritū spectent. l. pro oneribus. C. de iur dotium. ⁊. l. dotis fructus in pn̄. ff. de iure dot. ⁊. l. si is qui sti chum. §. ibi dos eo. ti. Et insup cedit et tunc ad cōmodum ipsius viri cum ⁊ ipse ⁊ eius liberi ex talibus substentētur que alias fortasse ad creditores vl in perditionē deuenissent per ea que habentur in. d. l. vbi adhuc ⁊ per bar. in. l. si cōstante in prin. solu. ma.

a ¶ Hoc facto presupposito succedit theorica tradita p Cy. ⁊ Bal. in. l. j. C. ꝙ cū eo. ⁊ Bar. bal. Ang. Imo. ⁊ Paul. de ca. in. d. §. trāsgrediamur ⁊ in effectu et sequif ibi Ponta. ⁊ transeunt cōiter legentes. s. ꝙ vbi pater tenef cōsentire ⁊ se obligare ibi simplr consentiendo censef se obligare p l. si filius. ff. de tut. Jō inferūt qd ex quo pater tenet se obligare pro restitutiōe dotis. Jō simpliciter consentiēdo cēsetur et se obligare ⁊ obligatio resultat. Et qd simplr consentiēdo ꝯtractui dotali facto p filium pater obligef ad dotis restitutionē vt tex. in. d. §. transgrediamur exponendo tex. ibi iussu. i. volūtate prout exponunt ibi Dy. ⁊ Bald. ⁊ sic speculator in ti. de dona. inter virū ⁊ vxo. §. formatis. §. si. qd si filius dicens qd si filius recepit dotem voluntate vel pabola patris pater obligaf ⁊ eius bona pro restitutiōe dotis ⁊ in eadem snia vl in addi. ibi fuisse Jo. an. cū nō dicat sibi displicere cum in pbemio dicti sui operis pfiteaf se expressur qñ aliqua snia speculatoris sibi dispicebit cū igit in ppposito. specula. specifice pferat suā sniam ⁊ Jo. an. trāseat est euidēs signū qd illa sibi nō displicet. Sz dictus pr dedit pabolā ⁊ volūtatē. q: nō daf cōsensus sine volūtate: q: q nō vult nō cōsentit. ⁊ qui ꝯsentit adhibet voluntatem vt de se est notissimū. ⁊ probaf. in. l. cuz nō soluz. §. necessitate de bōis que libe. vbi dicit tex. ꝙ pater tenef ꝯsentire ne filius sine voluntate patris censeaf consistere ad idē l. j. ⁊ si. simul iunctis. C. de filijsfami. quēadmo. ⁊c. lib. x.

b ¶ Ideo pr consentiendo tenef ꝙ iussu sm dictā sniam. ⁊ merito prefati doc. ita exponunt: q: lz alias iussus ꝓprie sumptus differat a simplici cōsensu ⁊ a simplici volūtate ⁊ a mandato ⁊ ratihabitiōe. vt per Bar. ⁊ doc. in. l. si qs mihi bona. §. iussum de acq. heredi. tex. ⁊ gl. in verbo quēadmodum. in. l. j. in. §. j. ff. qd iussu per Bal. in. l. cum non solum. §. necessitatē. C. de bonis que libe. per doc. in. c. cuz ꝯsuetudinis de consuetu. tñ in terminis istis qbus. s. pr obligatur qd iussu iussus sumitur magis late. nam cōprehendit et mādatum. d. l. j. §. j. qd iussu.

c ¶ Item cōprehendit et ratihabitionē. ⁊. l. j. §. ratum. ⁊. l. si res. §. qd si seruus. ff. de in rē vsō iuncta gl. Itē voluntatem vt est expressum in. d. l. si res. §. qd si seru⁹. Itē subscriptionē simplicē. d. l. j. §. sed ⁊ si serui. ff. qd iussu. Et tñ illa subscriptio nō oñdit nisi voluntatē ⁊ cōsensuz. ⁊ ppea glos. ibi no. qd q se subscribit actui censef actui cōsentire. Itē q simplr pmittit tenef qd iussu. l. si seruus. C. qd cū eo. Jō bona est expō Dyn. ⁊ sequacium exponendo iussu. i. voluntate. Sic ⁊ alr̄ iussus non differt a cōsensu in. c. ij. iuncta gl. de feudo sine culpa nō amit. Et de mente tex. ⁊ gl. in. d. §. sz si serui vr̄ esse qd solus cōsensus patris regulariter obliget cum actione qd iussu. et si sumus in materia in qua pr non tenebatur consentire nec se obligare, put contingit in terminis. d. §. sz si seruus. ⁊. d. l. si seruus. ⁊. d. §. qd si seruus. ⁊ tñ in eis probatur qd pater voluntatē vel permissuz adhibēs vel se subscribendo consentiens tenetur qd iussu.

d ¶ Adeo ꝙ miror ꝙ Bar. in. d. §. trāsgrediamur. ⁊ Bald. in. d. l. j. C. ꝙ cum eo firment ꝙ in casu quo pater non tenetur consentire nec se obligare simpliciter consentiendo nō tenetur ꝙ iussu allegat Bart. qd nota. in. l. j. §. j. ff. ꝙ iussu.

Sed satis percunctatus sum no. in. d. l. j. §. j. non repio quicꝗ no. ad propositum Bar. immo cōtra in. d. §. ꝙ si serui. vt premisi. Sed forte voluit allegare no. in. d. §. si ratum habuerit quatenus ibi allegatur. d. §. necessitate.

c ¶ Sed ille. §. nil facit. quia ibi pater cogitur consentire non ad finem vt se obliget. immo ea lege qua cogitur consentire prohibetur obligari. ideo. d. §. necessitate parum aut nihil vrget pro isto membro in quo rationes differentie sunt apertissime. Item in terminis. l. ij. in prin. ad muni. cum e concor. non tenetur consentire neqꝫ se obligare. vt est expressum in d. l. honores. ⁊ tamen simpliciter consentiendo obligatur. vt. d. l. ij. ⁊. d. l. j. ⁊ si. C. de filijsfami. queād. ⁊c. lib. x.

f ¶ Et ad. d. l. lutius ticius gayum satis probabiliter videtur posse dici ꝙ non suadet ratio ꝙ in casu quo filius necessitatur aliquid facere censeatur patris iussu fecisse. ⁊ ideo cesset actio ꝙ iussu ⁊ si dicatur ista ratio militat in terminis. l. si filius de tute. ⁊. d. l. ij. ad munici. cum concor. Respondere potest ꝙ in dictis terminis non teneatur actione ꝙ iussu sed teneatur tanꝗ fideiussor vt. d. l. ij. in fine pricipali. ⁊ sic speciale fauore reipublice ⁊ pupillorum.

g ¶ Quicquid sit in terminis dictoꝝ iurium. vtrū teneatur pater ꝙ iussu necne. ⁊ vtrum vbi pater non tenef consentire nec se obligare consentiendo obligetur necne. Circa que non intendo quicꝗ firmare propter auctoritatem Bart. lz in puncto iur̄ inclinem contra eum per iam dicta. Tamen in casu nostro Bar. est in hac sententia ꝙ simpliciter cōsentiendo censeaf obligari prout ipse ibi firmat ⁊ est cōmunis opi. vt pz ex supra recensitis. Ideo non est ab ea indecisiuis recedendum per no. per glo. in. l. omnis diffinitio de re. iur. ⁊ est notissimum ⁊ est aduertendum ꝙ lz Bar. premittat ꝙ pater teneaf consentire filio recipienti dotē ⁊ pro ea se obligare ad restitutionem. ita demum si non est consuetū dare donationem propter nuptias. Tamen postea dum querit. An pater consentiendo obligetur generaliter loquitur simpliciter sine distinctione dicendo ꝙ sic eo q: pater tenetur consentire filio ⁊ se obligare pro restitutione dotis. Nec se restringit ad loca: vbi non est consuetum facere donationes propter nuptias. ꝙ ideo fecit puto: q: iur̄ illo antiquo non erat inducta necessitas seu consuetudo faciendi donationes propter nuptias. ideo iure antiquo vult ꝙ generaliter pater tenebatur se pro filio obligare ad dotis restitutionem. ideo generaliter dicit ꝙ filius consentiēdo obligatur.

b ¶ Et hoc etiam confert ad opinionem Dyni ⁊ sequacium simpliciter tenentium ꝙ pater teneatur se pro filio obligare ad dotis restitutionem. Nam iura noua que sunt inducta in fauorem mulieris disponentia fieri donationem propter nuptias ex parte mariti non debent retorqueri in odiuz ar. l. ꝙ fauore de. ll. ⁊. c. ꝙ ob gratiam de reg. iur. in. vj. ideo nō debent operari ꝙ pater non sit obligatus ad dotis restitutionem nec generaliter bona sua.

i ¶ Concludo itaqꝫ ꝙ ipse pater est obligatus ad dotis restitutionem saltem quatenus dos excedit ꝗtitatem donationis propter nuptias ac et eius bona sunt tacite hypothe. ad dotis restitutionē. Nam presupponit bar. in. d. §. transgrediamur pro constanti ꝙ qñ pater tacite vel expresse obligaf ad dotis restitutionē eo casu sint hypothecata eius bona ꝓ ipsa restitutione dotis ⁊ ideꝫ presupponit spe. in. d. §. formatis ver. quid si filius de dona. inter vi. ⁊ vxo. allegādo. l. vnicam. §. sed vt plenius. C. de rei vxor. act. ⁊. d. §. transgrediamur. ⁊ quidē nō imerito q: tex. d. §. sed vt plenius inducēs tacitā hypothecā pro restitutione dotis nō loquif de mariti bonis dūtaxat sz dicit induci tacitā hypothecā ex pte mariti pars aūt mariti vr̄ esse non soluz ipse maritus seq et eius pater vel eius qui pro eo se obligaret ad dotis restitutionē. prout et ex aduerso pro dote danda dicit hypothecā cōstitui ex parte mulieris. Etsi non refragaret in dubiū quominus si pater obligaf ad dotē filic pariter eius bona sint tacite obligata ⁊ sic pars mulieris censeaf etiam eius pz vel alius dotem pro ea constituens ita ⁊ pars viri censeatur et eius pater qui ad dotis restitutionem est astrictus.

k ¶ Nec ob. adducta in ꝯrium. Non. n. ob. ꝙ primo loco dicebaf. s. regula est ꝙ pater non obligef pro filio q: illa regula militat qñ filius contrahit sine iussu patris non qñ iussu ipsius vt in iuribus in cōtrarium adductis ⁊ in toto ti. ff. ꝙ iussus ⁊ iussus large ponif pro voluntate ⁊ consensu saltez eo casu quo pater est astrictus consentire ⁊ se obligare pro filijs prout contingit in dote danda ⁊ dote resti.

l ¶ Et lz alr̄ aliud sit facere actum aliud faciendi consentire ⁊ aliquo

& aliquo respectu ēt h casu q2 si pr reciperet dotem obligaretur principal'r actione ex stipulatu vt principalis prout & no.doc.in.d.§.trāsgrediamur sed si iubet vel consentit recipienti tenet vt accessorius tanq̄ intercessor vt no. bal.in d.l.in fi.C.q cū eo.& probat.in.l.fi.ff.q iussu.& facit.d.l.ij. in prin.ad muni.tn̄ quo ad obligationem absolute loquendo non est aliud in casu isto per supradicta.

m ¶ Nec ob.d.§.quid ergo q2 tex.ibi soluit h̄ ptiuz assignās rōnem q2 quasi extraneus fideiussit. Sed in casu nostro pater cōsentiens consentit vt pr non quasi extraneus merito ille tex.ptio sensu rōnis assignate seu a rōne cessante iuuat partem supra firmatā non aūt facit contra. Nam ex quo fideiubens nō iubet vt ibi est expressum:tamē consensus ille sufficeret si censeretur prestitus.vt pr & sumus eo casu quo pater non tenebatur consentire nec se obligare.

n ¶ Nec ob.d.§.necessitate.quia supra rn̄sum est dupliciter: vno mō: q2 lex illa que patrē compelli vt cōsentiat eadem pr disponit q non obliget. Item ibi cōsensus prestat in signū repudiationis put volūt Bar. & multi quos in pn̄tia recensere nō est oportunū.ideo insignū eius relque tendit ad euitandū obligationem non ad eam inducendam.

o ¶ Item.d.§.necessitatem loquit in eo casu quo tenebatur consentire & nō se obligare in casu isto tenet & consentire & se obligare fm cōem opi.supra relatū vel fm alios eo casu quo nō tenetur cōsentire nec se obligare. Non ob.d.l. lutius titius gaium.q2 responsio sumit ex dictis bart. qui applicat casum nostrū ad primum suū mēbrum.s. qn̄ pater tenetur cōsentire & se obligare & casuz.d.l. lutius titius gaiū ad tertiū eius mēbrum.s.qn̄ non tenet consentire nec se obligare inter que mēbra facit bart.magnam differētiam. Itē in.d.l.lutius titius gaium filius erat astrictus iussu legis assumere tutelam si ergo eam assumpsit potius censet assumere iussu legis pcipientis q̄ simplici cōsensu consentientis assumptioni:sed filius qui recipit dationē vel pmissionem dotis nō facit iussu legis.ideo pater cōsentiens censeatur iubere & filius censeatur facere iussu patris.

p ¶ Nec ob.q aliud est iubere aliud cōsentire. q2 fatēdū est sumēdo v̄bū iubere stricte & pprio quo casu differt a mādato a ratihabitiōe a licētia seu pmissione a ratificatiōe a subscriptiōe & a volūtate.tn̄ q̄tū ad istos terminos iussus ponit late p oībus pdictis.& sic ēt p cōsensu saltē pstito p patrē q tenebat psentire & se obligatiōe p dicta supra. Jō nō ob.q pater nō tenetur pro filio nisi q iussu de peculio vel de in rem verso vel tribus alijs que cū istis concurrunt vt ptium dicebatur q2 in istis terminis tenet q iussu vt supra latius demōstratum est in adductis pro parte affirmatiua.

q ¶ Nec ob.q nō reperit hoc decisum in actione de dote: q2 respondet q satis est decisuz & iure per xime & a sili & per rōnem vt p3 late per adducta supra pro hac parte affirmatiua.Et l3 iura exorbitantia nō sint trahenda in pn̄tias. tn̄ trahuntur ex silitudine seu idētitate rōnis saltem in fauorabilibus prout p3 ex notatis per Bart.in.l. si constante in pn.ff.solu.ma.& Imo.in.l.si vero.§.de viro solu.matri.l3 in casu isto non fit necessaria extensio . vt est deductis pro hac parte euid enter summi potest.

r ¶ Nec ob.d.§.transgrediamur :q2 immo facit pro scōm q supra late dictū est non repeto. Nec ob. q psupponit q pr cōsenerit saltem in gn̄alitate sui q2 h negatur. imo se psensisset censet iussisse per iam dicta.nec ob. q cōsensit mrimonio:q2 ex quo sine dote mrimoniuz esse pōt.d.l.si.de dona. pp nup.nō sequtur cōsensit mrimonio.Ergo preterea dos poterat dari ipsi patri prout & erat decens. Ideo nō infertur consensit matrimonio.ergo & doti date filio.

s ¶ Nec ob.q dum consensuz adhibuit protestatus fuit exprimendo q consentiebat citra obligationem : q2 nolebat obligari &c.q2 p responsione premittēdū q in duobus actibus & diuersis tēporibus interuenit cōsensus patris prio in ptu sponsaliū & promissionis dotis & ex aduerso pmissionis de cōfitendo dotem recepisse & pn̄ter se obligando ad dotis restitutionem cum recipiens ad eā teneat & saltez ficta stipulatio subintelligitur.d.l.vnica.C. de rei vxo. acti. Alius dum filius dotē recepit & expresse se obligauit ad dotis restitutionem. Primus cōsensus fuit adhibitus sine aliqua protestatione. Scōs sub pstatione iam dicta . ideo dato q protestatio illa iuuaret quo ad obligationē resultātem ex actu illo posteriori.tn̄ q2 sine nouo ptu ex primo ptu secuta solutione sequebatur obligatio ad dotis restitutionem per .d.l. vnicam. sufficiebat .n. primus ptus dotalis absq3 nouo contractu & in eo erat sub intelligenda tacita stipulatio dotis restituende:dicet conditionalis:adeo pater consentiendo illi cōtractui censetur etiam consentire his qui ex eo sequebantur. vt patet in patre qui consensit filio assumenti officium:q2 ex assumptione officij se obligat ad illud bene administrandum ars tenet licet pater ad ista non se obliget neq3 in istis consentiat:tn̄ tenetur :q2 veniūt ex nā & consequentia actus cui cōsensit.vt.d.l.ij. ad mu.&.l.j. C.q cum eo idem si consentit assumptioni tutele datj ne ipsius filij vt eadem.l.j.&.d.l.si filius de tut.

t ¶ Item si pater pstituit filiū institorē vel exercitorē tenet ne dū exercitoria & institoria. Sed ēt actione q iussu ex ptractibus postea p filiū gestis vel ex culpa cōmissa circa dicta officia:l3 pater in illis aliter nō psenserit insti. q cū eo.§. fi.iō merito dicit Bal.in.l.iij.§.sed vtrū.ff. de minor.q cōsensus pr̄is pstitus filio in aliquo actu cēset pstitus in quolibet cōsecutiuo illius actus ad idē q ipse no.in.d.§. necessitate in casu isto est fortius:q2 intelligit tūc emanasse trāsacta stipulatio de reddēda dote de qua agit quatenus recipiet. Nec ob.q illa pmissio dotis fuit cōmissa arbitrio arbitratoꝝ q nō fuerūt arbitrati:q2 censet commissa arbitrio boni viri.l.iij.in fi.C.de dotis promis.Jō promissio valuit saltē:q2 put arbitror cōpromissum q df factum in plenissima forma & per instrumentum fuit vallatuz stipulatione & ita euitatur cōtrariuz.l.j.de dote promissio. & q tradit bar. per eam in.l.cum post.§.gener de iure dot.

v ¶ Et insuper verbū promisit in instrō repertum intelligitur per viā stipulationis insti.de inuti.stip.§. item si scriptum insti.de fideius.§.fi.&.d.l.j.cum sua gl.C. de vsur.Et sic prima cōuentio dotis intelligit de dote iusta & equa fm qualitatem personaꝝ & facultatem pr̄imonij ipsius dotantis.d.§.gener.quatenus ergo ista pstitutio dotis est equa arbitrio iudicis comprehendi d3 sub primo ptu dotali & ad eam trahitur ille primus ptus ex quo primo cōtractus non est irritus illis nō arbitrantibus per.d.§. genere.&.d. l.iij.& insuper quominus illi arbitrarentur . vr stetisse per ipsos pbentes qui de dote conuenerunt & qn̄ stat per eos qui ex euentu cōditionis hn̄t obligari quominus conditio purificet habetur cōditio pro purificata.l.iur ciuili de conditio.& demon.&.l.iure ciuili de reg. iur. &.l. labeo scribit si mihi bibliothecam de contrahen.emptio.

x ¶ Et si dicatur potuerunt ipsi pbentes a contractu & compromisso recedere.argu.l. nihil tam nāle de regu.iur.&.l.ab emptione de pactis rn̄detur q imo hoc casu non pn̄t post ptum matrimonij qm̄ iam erat quesitū ius mulieri saltem spe cōsiderabili ex tacita stipulatione que subintelligit in eius fauorem.Jō nō pn̄t ei piudicare. Nō igit puto q ista sit noua dos.imo puto q sit eadē q2 nō est verisile q dans dotem voluerit se ad duas dotes prestandas obligare & sic suum quodāmodo iactare.arg.l.cum de indebito de proba.

y ¶ Sed potius censet solutionem cedere in antiquū debituz.ar.l.j.& sequētibus.ff.de solu.ex quo vt dixi pmam obligationē tollere nequeūt. Et in dubio ptus interpetrant fm id qd est magis verisile.l.in obscuris inspici de reg. iu. &.c.inspicit in obscuris eo.ti.li.vj. Cum igit pstatio emanauerit respectu secundi cōsensus & nō respiciat primū consensum nō tollit obligationē que ex prio cōsensu causabat quinimo vr q nec tollit obligationē que resultasset ex scōo psensu.q2 in ista mā sunt duo.vnū est pstatio consensus & h depēdet a voluntate & ptāte protestantis : l3 posset ad id cōpelli prout supra plenius declaraui aliud est obligatio & ista descendit ex iur dispōne que obligat patrē ac si pbens vel quasi pbens cuz filio ptrisset cuz pre.l.j. in pn.ff. q iussu istud quidem non dependet a voluntate & potestate patris:sed ex legis dispositione.

3 ¶ Dato.n.q pater iusserit filio q emeret talē rē & non habuerit animū se obligādi.imo noluisset obligare nihilominus obligaret.Jō nō causat ab eius voluntate nec oino depēdet ab eius potestate:sed a volūtate & potestate legis.iō pstatio sua nō releuat put rō suadet & determinat bar.in d.§.morte circa finem dicte prime principali speciei prestationis scz declaratorie voluntatis versic.circa quintum.

& ¶ Nec ob.d.l.honores de decur.& qd not. Barto. in.d.§. morte circa eandem speciem protestationis versic. si vero illud a quo me exonero &c.quia est aduertendum q Bar. loquitur quando protestatio emanat circa id qd dependet a volūtate & a potestate protestantis. ideo licet esset in potestate & voluntate patris consentire ipsi donationi dotis

licet potuisset per iudicem compelli per ea que supra in cõ
trarium deducta sunt.tñ protestatio non emanat circa id
qḋ dependet a voluntate ⁊ potestate sua.q2 nõ.protestaꝛ ꝙ
lz dicam me cõsentire receptioni dotis ⁊ obligationi ⁊ cõ
tractu filij.tñ non cõsentio vel nõ cõsentio si resultat obli
gatio mea tunc ꝓtestatio respiceret consensum ⁊ miluant
que dicit Bar.⁊ que supra in ꝯtrium deduxi.Sed hic dicit
cõsentio accusi:sed nolo obligari certe:lz nolit obligari.tñ.
cõsentit ⁊ obligatur:q2 non ꝯstatur cõsensui.Sed ei ꝙ re
sultat ex consensu ꝙ non dependet a ptãte sua:sz iur.Jta
breuiter cõfutantur circa ꝓtestationẽ adducta possent plu
ra circa h̄ in medium deduci ⁊ plura adducit dñs alfans.
Sed obmitto gr̃a breuitatis.⁊ q2 non daꝛ ociũ plenius di
scutiendi ⁊ nimia instantia consultantis aduersatur.

? ❡Nec ob.id qḋ Bar.dicit ꝙ non teneꝛ pater cõsentire ⁊
se obligare.vbi est consuetum assignari donationez pp nu
ptias qm̃ ad hoc.s̃.rñsuz est.Nec ob.ꝙ forte chaterina nõ
est condigna ⁊c.quia respondetur ꝙ hoc pro parte patris
non potest allegari qui consensit matrimonio dũ inita fue
runt sponsalia ⁊ alias responsiões ⁊ quidez bonas dat alle
gans ⁊ res in hoc est clara.maxie cum presupponaꝛ in the
mate esse probatũ eam condignari.iõ non insisto.

z ❡Nec ob.ꝙ in ꝯtrium dicebatur ꝙ pater tũc tenetur con
sentire cõtractui dotali sui filij qñ alr̃ nõ potuisset cõmo
de nubere.Nã ad hec rñdetur ex lectura thematis.Jnsup
Bar.simpliciter dicit ꝙ pater teneꝛ consentire ⁊ se obliga
re nec limitat si alr̃ ⁊c.Sed presupponit id resultare quo
niã cõiter ita accidit ⁊ arg.a cõiter accidẽtibus est optimũ.
⁊.l.j.cum sua glo.C.de arbi.l.fi.C.de fideius.l.ꝙ si nolit.
§.qui assidua de pigno.actio.Etiam in mã ꝓbationis:vt p
gl.⁊ Bal.in.l.neq3 natales.C.de prob.⁊ per gl.⁊ doc.in.l.
non hoc.C.vnde leg.bar.ergo vult ꝙ in dubio teneaꝛ ⁊ cõ
sentire ⁊ se obligare ⁊ By.Ol.Cy.bal.Ang.⁊ Pau.gñа
liter illud dicunt. Jdeo generaliter saltẽ in dubio hoc te
nẽdum.qñ aũt probareꝛ ꝙ posset alr̃ cõmode nubere.tũc
colorate teneri posset opini.illa Raffa.cu.⁊ Pont . Nec
ob.vltimũ de tacita hypotheca.q2.s̃.rñsum est.Laus deo.

❡Alimẽta prestita per hẽdẽ institutum a marito sue vxo
ri.An ⁊ quando per eundem heredem vl̃ suos successores
possint repeti. Stante qḋ dicta vxor fuit relicta domina ⁊
vsufructuaria a suo marito stante etiam ꝙ vidua stetit in
domo heredis qui erat frater sui mariti.Jtem vxor relicta
domina massaria ⁊ vsufructuaria a marito fratre mariti here
de instituto.An ⁊ ꝓ qua parte sit heres vl̃ sit vsufructua
ria tãtum.Jtem vsufructuarius.A quo tempore dẽat inci
pere posse consequi fructus.

❡Consilium cclvij.

In nomine dñi nostri

iesu xp̃i.❡Circa primũ cõsultationis arti
culum vĩ prĩa facie dõm sine ꝑiudicio me
liatis ꝙ dicta dña bellina nõ hẽat cõseq fru
ctus perceptos ex dictis bõis danielis sui olim mariti pp sa
tisdationẽ non ꝑstitam sup quo ex bona cuz me ad pñs nõ
intromitto.Ex quo alimenta percepit ex bonis Geminia
ni possit hẽs dicti geminiani alimenta repetere.

a ❡Nã regl̃r prestãs alimẽta alijs q̃ descendẽtibus cẽsetur
illas ꝑstare aio repetendi.Et qñ quis aio repetendi ꝑstat
alimenta descendẽtibus vel alijs quibuscũq3 erogatã pecu
niã in alimẽtis repetit ⁊ sil̃r extimationem aliaꝝ reꝝ quas
in alimẽtis repetit ⁊ sil̃r extimationẽ aliarũ reꝝ quas in ali
menta consumeret vt est expressuz in.l.nẽsennius.ff.de ne
go.gest.⁊ in.l.si paterno affectu in fi.C.eo.ti.ꝙ aũt censeaꝛ
soluisse animo repetẽdi suadet rõ:q2 non presumiꝛ dona
tio seu iactatio sui quãdo alia cã potest subesse.l.cum de in
debito de prob.l.si cum aurum.ff.de so.l.contra iur.§.fin.
ff.de pac.Sz erogare in alimenta alterius persone q̃ ero
gãs alimẽtare non tenebatur nihil est aliud q̃ iactare suũ
ex cã donationis merito nõ presumatur animus non repe
tendi sz erogatum animo vtiliter gerendi negocium alimẽ
tati.tñ cum proposito in tpe repetendi ⁊ ita faciẽdo amici
tie officio fungiꝛ.l.si pilli.§.sz si ego de neg.ge.Satis.n.est
amico in aliqbus subuenire.l.tutori.C.eod.ti.

b ❡ Et ꝙ animus repetendi in dubio presumatur voluit
glo.in dicta.l.si paterno affectu prout dictam glos. intelli
gunt Bald.⁊ Raph.qui videntur in dubio idez velle nisi
ex coniecturis aliud appareat ꝙ minime in occurrenti casu
apparere videntur merito ⁊c.

c ❡His tñ minime refragantibus ꝯtrium arbitror de iure re
spondendum vz ꝙ expensis facte per dictuz Geminianũ in
alimẽta dicte dñe belline relicte sui fratris per eum vniuer
salem heredẽ institutum nequeãt per eius heredes repeti.Et
hoc ex pluribus.⁊ primo q2 dicta.d.bellina perseuerauit in
viduitate in domo olim sui mariti.Et ideo dr̃ esse in eodez
matrimonio.l.fi.C.de bo.mater.ꝓut ibi not.per illum tex.
Rizar.malũ.⁊ Cy.idẽ bar.ibi allegans glo.idẽ notare in.l.
vnica.§.exactio.C.de rei vxo.actio.cõcordat.l.filij.§.vidua
ad muni.⁊.l.fi.C.de ver.sig.prout ⁊ dicit Saly.in.d.l.fi.de
bo.ma.ad hoc ẽt ſm Rapha.ibi.l.cũ te.de nup.ad idẽ.l.de
emancipatis.C.de legi.here.ibi priorem torum seruauerit.

d ❡ Et ex his infert Rizar.malũ.in.d.l.fi.de bo . mater.ꝙ
ita debet de bonis viri alimentari vidua sicut cõstante ma
trimonio.Et hoc verum intelligit Bal.ꝙ heredes viri alã
tur de fructibus sue dotis vel si non habet vnde alr̃ se alat
his cessantibus alatur de suo:q2 non operaꝛ viro.l. sicut de
ope.lib.ſm euz.Dicta aũt dña bellina dotes suas vt in the
mate deducitur reliquit in domo prout prius ⁊ vt arbitror
non habebat alia bona nisi relicta a suo viro.Que forte nõ
fuit actualiter consecuta in vita Geminiani.

e ❡Jtem scdm punctũ ipsa operabatur Geminiano heredi
viri.Jdeo debebat ab eo alimentari.Unde prestita fortius
non repetuntur.Et hoc puto satis clarum si dotes non exe
gerat dicta bellina.⁊ fortius si nec dotes nec alia sibi relicta
prout in themate deducitur.

f ❡Secundo hoc vĩ dicẽdum ex alio.q2 dictus Daniel ma
ritus reliquit dictã eius vxorẽ dñaz Massariã ⁊ vsufructua
riam suoꝝ bonoꝝ:profecto ſm vir verboꝝ ipsi esset relictũ
dñium suoꝝ bonoꝝ:q2 verbum dñam constat ꝙ illud signi
ficat.Tamen doc.interpretrantur huiusmodi verba:tum ex
verisimili mente:tum ex quodam cõmuni vsu loquendi ꝙ
denotent quãdam preeminentiam in domo ⁊ habeaꝛ ⁊ tra
ctetur:prout in vita mariti in domo ⁊ bonis mariti ratione
promiscui vsus dña in bonis viri.prout concludunt bart.⁊
Bal.⁊ Jmo.in.l.ticia cũ testamento.§.ticia de leg.ij.⁊ bal.
in auc.cui relictum.C.de indic.vid.tol.⁊ Rizar. mal j.Cy.
Bar.Saly.in auc.hoc locum.C.si secundo nup.mulie.

g ❡Nam vxor dicit a lege dña domus ⁊ bonoꝝ viri.l.j.rerũ
amo.⁊ in.l.q marito i prin.de annu.leg.⁊.l.fi.§.vxori vxor
a marito appellatur dña ⁊ bona mariti quasi ꝓpria vxoris
censeꝛ.l.j.§.si vir.ff.ad sillen.Et dñium pro preeminentia
quadaz nõ pro ꝓprietate qñq3 sumiꝛ in iure.l. pronũciatio
§.familie ibi dñium in domo.ff.de ver.sig.⁊ ita in his ter
minis sumit ẽt Spe.in ti.qui filij sint legi.§.j.ver.qd si vir.
Et etiã vulgariter solet dici massaria domus illa que tz cu
ram ⁊ regimẽ domus.Et si testator reliquit vxorẽ dñam in
domo vel reliquit massariaz in domo censeꝛ ei reliquisse ali
menta:dicit bal.in.l.fi.de indic.vid.Jta interpretranꝛ dicta
verba ſz eũ.⁊ merito q2 si de mẽte testatoris est ꝙ vxor tra
cteꝛ in domo ⁊ in bonis suis:ꝓut ipse tractabat:⁊ ꝓut tra
ctabaꝛ in vita sua ⁊ in vita sua ex bonis viri capiebat alimẽ
ta ita ⁊ capiat post mortez vigore dictoꝝ verboꝝ.ergo mẽte
testatoris que sumiꝛ ex ipsis verbis testamẽti dicte vxori de
bebantur alimẽta.ꝙ ⁊ suadeꝛ q2 si filij fuissent instituti ipsi
filij haberẽt ꝑstare alimẽta ab ipso initio sine alia ꝑstatiõe
satisdationis.⁊ dictus geminianus extraneus testatori inte
rim ad nihilum teneret ⁊ sic inductuz in fauorẽ filioꝝ retor
quereꝛ in odium contra.l.ꝙ fauore de legibus cum concor.

h ❡Jnsuper ⁊ tertio qñ aliquis attinẽs alteri ꝑstat alimenta
vtrũ.s.censeaꝛ prestare aio repetendi.⁊ sic repetere tunc pos
sit per actionẽ negociorum gestoꝝ.An vero aio non repe
tendi:sed affectu pr̃no vel ex amicitia paterna .d.l.is qui.ff.
eod.ti.vel pietatis cã.d.l.ex duobus.§. fi.⁊.l.j.primo rñso.
C.eod.ti.Uel affectione domestica.d.l.j.in fi. Quibus casi
bus cessat repetitio vt probaꝛ in precalleg.iuribus ⁊ per glo.
in.d.l.si pr̃no affectu in casu nostro militat affectio domesti
ca ex quo vna domo continuo ad eandez mensam viuebãt
ideo ⁊c.ad cõiecturas aũt arbitrio iudicis cõsiderandas re
currendũ est:ꝓut volunt Bar.⁊ Bal.⁊ doc.trãseunt in.d.
l.si paterno affectu.Et inter cetera ex qualitate personaꝝ ⁊
sumptuuz q̃titate sumiꝛ cõiectura.Quãtitas aũt vĩ parua
cũ paulatim dictũ ministreꝛ ⁊ si prĩa expẽsa parua fuit ꝑsti
ta aio non repetẽdi ⁊ sic ex cã cuiusdã donationis non põt
postea reuocare ⁊ sic põt iam facta de facili a pari presumiꝛ
secũda ⁊ tertia.Jtez Geminianus erat homo diues sine fi
lijs masculis

liĳs masculis ⁊ paucis feminis forte vna dūtaxat.

i ¶ Item hr̄s vniuersalis mariti qui dilexit vxorem ⁊ eam
dimisit dn̄am massariam ⁊ vsufructuariam. Ita ꝙ est verisi
mile ꝙ affectione memorie mariti sub cuius matrimonio
iudicatur viuere dicta bellina dictus Geminianus presta-
ret dicta alimenta vtendo ea liberalitate casu. s. quo non te-
neretur cū obligatio n̄alis ad antidora de qua in. l. sꝫ ⁊ si le-
ge. §. consuluit de pe. here. ab his maiora eum artaret.

k ¶ Et obligatus ad antidora censetur velle donare. l. si vero
non remunerādi. §. inde papinianus. ff. man. Concurrebat
etiā q: si dictus Geminianus denegasset alimenta vel dixis
set illa velle repetere dicta bellina fuisset ꝓuocata ad prestā
dam satisdationem ⁊ consequendum vsumfructum sibi re-
lictum ꝙ non expediebat dicto Geminiano.

l ¶ Item forte q: non petebat vsumfru. sibi debitum gra-
tificabat dicto Geminiano :⁊ dictus Geminianus artaba-
tur erga eam vti liberalitate per obligationē naturalē ante
dictā. Ideo liberalitas p̄sumatur ar. d. §. inde papinianus.
Item vrgentē prestat coniecturam. q: dictus Geminianus
voluit ꝙ etiā post mortē suam haberet fructus suorum bo
norum. Ex quibus pōt alimēta suscipe ita ꝙ est verisimile
ꝙ alimenta prestita in vita nolebat repetere seu ꝙ ab here
de repeterentur. ⁊ demonstrat ꝙ affectione domestica eam
ꝓsequebat. Et satis verisimile est ꝙ si voluisset eam esse de-
bitricem dictorū alimētorum fecisset in codicillis aliquam
mētionem: lꝫ h̄ vltima cōiectura sit leuis. Alie autē vrgēt.
Sed oībus conglutinatis: puto intrepide cōcludendū di
cta alimēta p̄stita dicte belline repeti nō posse p h̄redem di-
cti Geminiani. Nō obstātibus adductis in ꝯtriū que ex ma
iori parte apparent sublata per adducta pro hac parte.

m ¶ Nō. n. ob. ꝙ nō p̄sumit donatio nec iactatio sui. q: respō
det ꝙ in casu nō est iactare. Sed vel satisfacere debitū ma
xime si dos nō fuit restituta ꝓut arbitror ꝙ restituta nō ex
p̄ma rōne. s̄. adducta ꝓ pte dn̄e belline. Itē ꝓpverba testō
ris que id importāt p dcā. s̄. circa secūdā adductam ꝓ eadē
parte. Uel saltem ex multis coniecturis que arctant presu-
mitur animus non repetendi ⁊ facit cessare repetitionem.

n ¶ Et prepōderāt illi vnice presumptioni ꝙ quis nō presu
mit iactare seu donare cū plures presumptiones vincant
vnā per ea que hn̄r in. l. si. ff. de integ. rest. ⁊ auc. itaqꝫ. C. cō
munia de succes. Et multis aliĳs casibus donatio p̄sumitur
quos longū esset recenseri ⁊ laboriosū potiusq̄ subtile: sꝫ
ꝓe nōnullis per bar. in repe. l. que dotis. ff. so. ma. Et dato
ꝙ gl. in. d. l. si paterno affectu velit ꝙ in dubio censeat aio
repetēdi: ꝓut intelligunt Bal. ⁊ Rapha. ex eo ꝙ Pe. Cy.
⁊ Bar. aliter referunt ⁊ eorū intelligentia verior videat si
stabat in seruitio Geminiani ꝓut stetisse p̄sumit nihilomi-
nus ēt si hoc nō sufficerent militant alie coniecture que si-
(?)uncte faciunt presumi aium repetendi cum hoc totū sit ad
iudicis arbitrium remittendum per supra latius dicta.

o ¶ Circa scōm vo ꝯsultatiōis articulū. Nō est dubiū ꝙ di-
cte dn̄e belline censet relictus vsufructus bonoꝝ testōris.
q: v̄ba illa reliqt dn̄am massariā ⁊ vsufructuariā oiuꝫ bo-
norū suoꝝ iportāt de vi v̄boꝝ relictū vsufructus. nam v̄ba
sunt clara. Itaqꝫ de vi v̄boꝝ nō est dubitandū. Et a verbis
nō est recedēdū si de mēte nō ꝯstat. l. nō aliter. ⁊. l. ille aut ille
§. cū in v̄bis de le. iĳ. ⁊. l. j. §. si is q nauem de exer. cū si. Et
doc. oēs ꝯcordāt ꝙ si nō sunt istituti filĳ testōris vel codi-
cillātis q dicta v̄ba protulit. Nō est recedēduꝫ a v̄bis quin
censeat relictus vsufru. Solum aūt fauore filioꝝ iterpetra-
tio emanauit ex curia vulgari ꝙ cēseant p dicta v̄ba relicta
dumtaxat alimenta. ꝓut no. gl. ⁊ doc. cōiter in. d. auc. h̄ lo-
cuꝫ. ⁊ doc. in. d. l. titia cū testō. §. titia. ⁊ Bal. in. d. l. si. C. de
indic. vid. Secus qn̄ agitur de fauore extranei: vt q: ipse est
institutus ⁊ non filĳ: pro contingit in casu nostro.

p ¶ Uis aūt v̄boꝝ sonat ꝙ cēseat relicta ꝓprietas ⁊ vsusfru.
formalis que sunt incōpatibilia. Jō alterum ex rigore ver-
borū deberet. nā magis vsusfructus q̄ plena ꝓprietas adeo
ꝙ rigor v̄boꝝ suaderet ꝙ eēt electio ipsius dn̄e belline an
vellet plenā proprietatē an v̄o vsumfru. ita solꝫ contingere
qn̄ vbi reliquit res ⁊ vsusfru. ipsius rei vt est casus aptus
in. l. si titio fundus de vsuf. leg. sic ⁊ alr̄ in simili in. l. recu-
sare. §. si titĳ. ff. ad treb. vbi copula ponitur inter plura in
compatibilia datur electio honorato.

q ¶ Et s̄m hoc esset in electiōe dn̄e belline ⁊ filiaꝝ eligere
plenā ꝓprietateꝫ vel eligere solū vsumfructum. Et verisi-r
eligerēt plenaꝫ proprietatē tanq̄ vtiliorē. ⁊ hērent intentū
suum. Et hoc firmat Bald. in. d. aūt. hoc locum per. d. l. si
titio. Et hoc satis persuadetur ex quo tali relicto sunt ho-
norate filie testatoris adeo ꝙ nō deberet dedignari frater
testatoris si filie testatoris forent sibi adequate incōmodo
bonorum patris. Nec foret absurda interpetratio ⁊ nimis
aliena a verisimili mente testatoris si saltem fauore filiarū
fieret hoc casu ea interpetratio.

r ¶ Cum nō interpetrentur iura ꝙ quis velit alienam sobo
lem proprie anteferri. l. cum accutissimi in si. C. de fideicom.
⁊. l. generaliter. §. cum autem. C. de insti. ⁊ substi. sub con-
ditione fac. ⁊ ꝙ plus est eo casu receditur a verbis ꝓp talē
verisimileꝫ mētē paternā. ⁊ in ꝓpria mā verba ista dominā
massariā ⁊ vsufructuariā impropriant fauore filiorū vt pre-
missum est. Nō ergo mirū si ponderaret ea verisimilis mēs
paterna: ⁊ fauore filiarū vt a rigore ⁊ ꝓpria vi verboꝝ nulla
tenus recederet. Et sic verbū illud dn̄am staret in propria
vi verborum ⁊ importaret dn̄ium ⁊ plenam proprietatem.

s ¶ Et maxime attento ꝙ nec foret institutio quodāmodo
superuacua ⁊ nuda a cōmoditate cū in hoc relicto sit coniū
ctus ēt heres ipse institutus. Et tantofortius quāto vxor ⁊
filie sunt coniuncte cū ipso Geminiano herede instituto.
nā paria sunt dicere relinquo bellinā dominā ⁊c̄. vna cum
Geminiano ⁊ filiabus meis ac si dixisset dominam bellinā
Geminianum ⁊ filias meas. l. illa cū illo de vsufru. lega. ⁊. l.
siquis titio de vsufru. accrescen. ff. de vsufru. ⁊. l. titie textō-
res. §. nihil de lega. j. ⁊ in ipso h̄de instituto nō pn̄t verba
verificari in vsufructu formali. Sed in plena ꝓprietate ⁊ ⁊
consequenter in vsufructu causali. Et vnū vel plura deter-
minabilia determinantia simul plura determinabilia dꝫ ea
pariter determinare. l. iam hoc iure de vulga. ⁊ pupil. ⁊. l.
in testamento. C. de testa. mili. ⁊. l. hereditatē. ⁊. l. q̄uis. C.
de impu. Itaqꝫ multa cōcurrunt hoc casu cum sn̄ia. Bald.
scꝫ ꝙ tale relictum importet etiam plenam proprietatem.

t ¶ Et licet Bart. ⁊ alr̄ Bal. aliter dicant tn̄ eorum opi. ꝓ-
cedere potest in simplici relicto facto vxori vbi non concur
rit fauor filioruꝫ ⁊ coniunctio heredis instituti hec motiua
ponderet bonus vir. i. iudex qui habet iudicare ego qui-
dem non precise firmo nec respuo maxime quia non que-
ritur ⁊ fortasse est actum ad vsumfru. ⁊ sic facta electio in
via quidem disputatiua profecto eam partem firmarē hoc
casu ⁊ ad motiua que fieri possent in contrarium facilis fo
ret rn̄sio sꝫ missam facio sup ea re ampliorē disputationē.

v ¶ Sed presupposito relicto vsufruct. non est quidem du-
bium quin fructus debeantur vsufructuario saltem a tem-
pore prestite satisdationis vt est expressum in. l. vxori vsuf.
de vsufr. leg. transit enim vsusfru. prout dominium rei le-
ga ⁊ recta via. l. is cui eo. ti. ⁊ id habetur in. l. sempronius
actalus. eo. tit. clarum est itaqꝫ ꝙ pro sua parte debentur ei
fructus a die prestite satisdationis.

x ¶ Sed videndum est quota est eius pars ⁊ profecto ipsa
est nominata nomine proprio ⁊ heredes sunt nominati no-
mine collectiuo ⁊ similiter filie scripte in testamento nomi
nate nomine collectiuo filiabus. Et regula est ꝙ nomina-
ti sub nomine collectiuo licet sint plures tamen loco vnius
censentur ⁊ ad vnam portionem omnes vocantur ⁊ voca-
tus nomine proprio ad tantūdem inuitatur. l. interdum de
here. insti. l. si pater filio de vulga. ⁊ pupil. l. siquis titio de
vsuf. accre. cum multis similibus. Et s̄m hoc domina bel-
lina censeretur inuitata in tertia parte h̄des scripti in ter-
tia ⁊ filie in tertia dicti vsusfructus.

y ¶ Percepi quosdam modernos maxime auctoritatis in
hoc indiuiduo respondisse ꝙ censentur viriles partes assi-
gnate forte facti quia Jac. de are. vt referunt Bar. ⁊ Bald.
dicebat in. d. l. pater filio. ꝙ dicta regula non procedit quā
do plures sunt nominati per relatiuum quos per text. in. l.
lucius. §. lucius titius testator de leg. ĳ. quo casu inducatur
id prout quando per distributiuum quisquis vt in. l. fin. C.
de impu. s̄m eum ⁊ in eā opi. fuerunt And. de pisis petrus
de bellap. ⁊ Ray. de forli. vt refert Bal. in. d. l. si pater ideꝫ
By. in. d. §. lucius s̄m relata ibi per Bal. in summario idē
Cy. in. d. l. si. C. de impu. si hoc est in relatiuo quos ideꝫ vr
in participio infrascriptis cum s̄m grāmaticos participiuꝫ
resoluatur in relatiuū ⁊ verbum eiusdem tp̄is ad idem qō
no. gl. in verbo nō displicentibus in auc. neqꝫ virum ꝙ ex
dote in p̄n. col. viĳ. ⁊ satis sumitur ex verbis Barto. in. l. j.
vlti. col. ff. de condi. ⁊ demon.

z ¶ Cōcurrit ēt fauor filiaruꝫ ⁊ verisil'is affectio p̄rna erga
vnā filiā q̄ erga vxorē ar. d. l. cū accutissimi cū si. facit sum-
mariū bal. positū in. d. §. lucius ꝙ est tale nomē indifferēs

ad proprium ⁊ appellatiuum vbi est par affectio persona-
rum virilem distribuit portionem. h. d. iuncto tex. ibi. Nā
put hic est collectiuū filiab⁹ ita ibi collectiuum libertis li
bertabusq̧. sed Bal. vr̄ niti ex relatiuo quos. s. manumis-
si ⁊c. par) ħ in v̄bo infra scriptis presertim cū postea sint
scripte nominatim nominibus proprijs. Et affectio vr̄ esse
par imo maior erga filias presertim circa bona relinquēda.
Licet autem hec videantur colorata. Tamen non auderem
firmare: licet non aliter improbem.

t ¶ Sed presupposito ꝙ stemus regule. Est aduertendum
ꝙ relictū vsusfructus quo ad heredes est futile: q2 sibi ipsi
relinqui nequit. l. ⁊ si quidem de leg. j. Tum ēt vsusfru. for
malis est incōpatibilis cum proprietate. d. l. si titio fundus
de vsuf. leg. confunditur enī in plena proprietate vt est no
tissimū. Licet autem sit inutile: tn̄ ex mente testatoris vide
tur ꝙ faciat partem: ⁊ sic non debeatur domine belline ⁊ fi
liabus integer vsusfructus: sed detrahatur portio que debi
ta fuisset Geminiano si relictum vsusfructus sibi factuȝ va
luisset p tex. in. l. huiusmodi. §. si titio de leg. j. Itaq̧ si filie
predicte acceptāt relictum vsusfructus ꝙ eis persuadendū
est cum non diminuat legitimā vt pro eis consultum est.
Tūc detracta portione Geminiani que erit vl' tertia vl' vi-
rilis s̄m varias considerationes suprafactas. Sinaūt ipse
filie forrasse timentes ne tale relictuȝ vsusfructus diminue
ret earū legitimam illud repudiarent. Tunc earum portio
vel earum portiones accrescerent domine Belline.

v ¶ Qr portio accrescit portioni non persone. l. si totam. ff.
de acquiren. heredi. ⁊ ibi Bar. ⁊ doc. Cum aūt ipse Gemi
nianus nullam portioneȝ habeat vsusfructus formalem.
Ideo portio filiarum deficiens accrescit portioni vsusfru-
ctus dicte domine Belline.

x ¶ Nec consideretur vsusfructus causalis dicti Geminiani
qui est proprie vsusfructus: prout de hoc vr̄ tex. quasi in in
diuiduo in. l. sempronius actalus. §. fi. de vsuf. leg. vbi si fil'
est legata plena proprietas duobus ⁊ duob⁹ vsusfructus si
deficit portio vni⁹ vsufructuarij accrescit alteri vsufructua
rio non proprietarijs. ꝙ maxime dōm est in casu isto quia
si dictus Geminianus habuisset vsumfru. illud iā expiras-
set eius morte institu. de vsufru. ⁊. l. titio cuȝ moriretur. ff.
eod. titul. cum si. ⁊ consequenter etiā tunc non accresceret.
Ideo nec accrescat cum illum nunq̄ habu t. Ideo tunc fi-
liabus repudiātibus domina Bellina habebit ad minus
duas ptes totius vsusfructus.

a ¶ Restat vt descēdamus ad tertiū cōsultatiōis articulum
qui pfecto non vr̄ magna dubitatione plenus. Nam dato
ꝙ esset debitor in vsufructu bonorū. Danielis dictus Ge-
minianus put reuera debitor erat ad vsumfru. licet non ad
fructus nō perceptos nec debet sub ꝯditione si satisdabit
sȝ purum est legatū vsusfructus: d3 vsusfructuari⁹ satisdare
teneatur. Que probare non curo: q2 non iuuāt vsufructua
riā consultātem. Et sic dato ꝙ nō obstarēt adducta in the
mate. tn̄ oimodo cessaret cōpensatio. Ita ꝙ dicta domina
bellina dȝ cōsequi vsumfructū in bonis dicti danielis sui
patris pro ratis de qbus. s. in pxi. quesito discursum est.
Item debebit habere vsumfructum in bonis geminiani p
rata in codicillis ipsius Geminiani sibi relicta. Nam illud
debitū vsusfruct⁹ bonoꝝ danielis fuit ab initio volūtariū
q2 geminianus non artabatur ab initio adire hereditatem
Danielis ⁊ adeundo subire onus satisfaciendi legatarijs.

b ¶ Sed quando debitor simpliciter relinquit creditori nō
censetur relinquere animo compensandi relictum cum de
bito vt est expressum in. l. creditore. ff. de leg. ij. ⁊ ibi Bart.
⁊ docto. concor. ⁊ in. l. si compensandi. C. de heredi. institu.
vbi traditur eadeȝ theorica ⁊ similiter in auc. preterea. C.
vñ vir ⁊ vxor. vbi plene discutio qd si est debitū ex cā ne-
cessaria. ⁊ est magna disceptatio i. d. auc. p̄terea. ⁊ in. l. si cū
dotē. §. si pater so. ma. ⁊ in. l. huiusmodi. §. cū pr̄ de le. j. ma-
xime circa quartā quā lucratur vir ex dote vxoris.

c ¶ Cōiter aūt tenetur ꝙ indebito necessario cēseat relictū
factum aio compēsandi. Et sic compēsatio inducatur p di
cta iura ⁊ p. l. quoniam nouella. C. de inoffi. testa.

d ¶ Tamē dātur plures fallentie inter ceteras quod cesset
compensatio quādo testator dixit quod relinquebat de bo
nis suis. Nam tunc: quia bona intelliguntur deducto ere
alieno. l. subsignatum. §. bona de v̄borum signi. Idō debi-
tum detrahitur propterea non cēsetur relictum aio compē
sandi nec compēsatur prout cōcludit Bar. in. d. l. hmōi. §.
cum pater. ⁊ in. l. liberti liberteq̧ de ope. lib. ⁊ facit ꝙ in fi'l

not. idem Bar. in. l. iurisiurandi. §. si liberi. ff. eo. ti. ⁊ ꝙ als
dixit Bal. in. l. j. C. de his que pene nomine dicens per di-
ctam rōnem ꝙ heres tunc non tenetur vltra vires heredi-
tarias: licet non confecerit inuentarium.

e ¶ Secundo limitatur non procedere qñ alterum. s. vel de-
bitum vel relictum esset in spēbus. Et sic non esset vtrūq̧
in q̄titate. Nam tunc demum admittit̃ huiusmodi compē-
satio quando vtrunq̧ est in q̄titate. als secus prout tenent
Old. Bar. Bal. Ang. ⁊ Pau. de ca. in. d. §. cuȝ pater per. l.
si pater pro filia. ff. de colla. dotis. ⁊ idem tenuit bal. in. l. filia
legatorum. C. de lega. per. l. alij. §. rerum. ff. de vsufru. ⁊ idem
tenet Bal. in. l. vxor. C. de bo. auct. iudi. possi. ⁊ in. l. quoniā
in prioribus in col. vlt. C. de inoffi. testa. Salv. in. l. nensen-
nius. ff. de neg. gest. ⁊ est cōmunis opi.

f ¶ Licet Imo. in. d. l. hmōi. §. cum pater damnet eaȝ cōem
opi. per generalitatem. d. §. si pater. ⁊ quia diuinatur. d. l. si
pater pro filia. Et q2 huiusmodi nō sunt proprie cōpēsatio
nes. Sed imputationes que admittūtur de spēbus ad q̄ti
tates. d. l. creditorem. d. aut̄. preterea. d. l. qm̄ nouella. d. l. si
compensandi. ⁊. l. qui non militabat. ff. de here. insti. ⁊. l. om-
nimodo ⁊ auten. nouissima. C. de inoffi. testa. ⁊ idem teneat
Pon. in. d. auc. preterea. Tamen saltem in decisiuis non est
recedendum a cōmuni sententia. Cui non obstant in con/
trarium adducta per Imol. ⁊ Pon. q2 licet quandoq̧ fiant
huiusmodi imputationes relicti in spē ad debitum q̄titate
vel econtra: quādo constat de mente testatoris. ꝙ nemo ne
garet. Tamen in dubio non debet ita presumi.

g ¶ Qñ enim vtrūq̧ est in q̄titate potest eē dubiū an testa
tor legare voluerit. Illud idē qd̄ debebat̃ necne. Tunc enīȝ
imputat̃ q2 censet̃ esse relictū id qd̄ debebat̃. d. §. cuȝ pater.

h ¶ Et profecto idem esset quando relinqueretur eadem spe-
cies debitori. l. si creditori. d. l. si creditori. d. l. j. item facit q2
in habentibus symbolum. i. similitudinem facilis est transi-
tus. l. in rem. §. item quecunq̧. ff. de rei ven. iteȝ facit qd̄ ha
betur. in. l. ij. §. j. solu. matri. iteȝ non incōuenit ꝙ. d. l. si pa-
ter pro filia diuinatur vt concordetur cum. ll. sibi cōtrarijs
que concordia fieri nequit sine aliqua diuinatione. Et licet
illa lex non probaret cōmunem opi. Tamen probatur ratio
ne premissa ⁊ per contrarium sensum. d. §. cuȝ pater. Nec. d.
§. si pater per quem se fundat Imo. obstat cōmuni opi. imo
eam roborat quia loquitur per verba denotantia q̄titatem
prout sunt verba tn̄ quantum ⁊ sic remanet cōmunis opi.
applicando ad propositum tria vrgent vt compensatio seu
imputatio cesset. Primo quia debitum est voluntariū ⁊ in-
debito voluntario. doct. fere omnes concordāt. Secūdo q2
dictus Geminianus reliquit vsumfructum suoꝝ bonoꝝ de
cuius bonis erat d̄trahēdus vsusfructus bonoꝝ Geminia
ni qui erat debitor dicte belline per dicta in prima fallētia.
item q2 nec debitum nec legatum est in q̄titate merito om-
nino cessat huiusmodi compensatio.

i ¶ Est insuper aduertendum ꝙ licet testator non fuerit lo-
quutus: tamen sufficit in legatis ⁊ fideicōmis. solus nutus
vt est casus in. l. nutu. ff. de lega. iij. Et licet ad interrogatio-
nem alterius responderit ⁊ non proprio motu quo casu
multi teneant ꝙ non valeat. Tamen in contrarium est cō-
munis opi. salteȝ quando interrogatur a notario rogato de
testamento: prout voluit glo. in. l. iubemus. C. de testa. quaȝ
sequitur Bar. ibi: ⁊ in. l. heredes palam in fi. prin. ff. eod. ti.
⁊ fuit opi. Azo. quam tenuerunt mar. fil'. Iaco. butri. ⁊ Cy.
⁊ cōmuniter approbatur in iudicijs ⁊ in scholis ⁊ tenenda
prout dicit Ang. in. d. l. iubemus. ⁊ idem tenet ibi Rapha.
Fulgo. dicens ꝙ cōmuniter tenetur quam ⁊ tenet Bene-
dictus de plum. ibidem ⁊ eam tenet Imol. in. c. cum tibi de
testa. dicens ꝙ est opi. ⁊ ꝙ eam in effectu tenuit Ioā. an. in
addi. spec. in ti. de testa. §. j. ver. quid si is.

k ¶ Et in notario rogato videt̃ cessare suspitio. nam ex quo
ei cōmittitur tota substātia veritatis ei stādum est: dicit bal.
in. d. l. iubemus. ⁊ Specu. in tit. de instru. edic. §. j. ver. quid
si is. ⁊ ibi Io. an. in addi. Et est aduertenduȝ ꝙ prefati doc.
loquuntur insti. heredis que est maioris ponderis longe q̧
fortius in alijs relictis. ⁊ q2 de his vltimis in cōsultatione
non sit dubium vlterius non me extendā. Laus deo.

¶ Alienans domum sibi relictaȝ a testatore eius patre qui
alienationem prohibuit nisi fieret in familiam ipsius testa-
toris: an valeat ⁊ an ille in quem erat promissum fieri alie-
nationem possit domum predictam vendicare. Item testa-
mentum legitime factum si de voluntate testatoris ⁊ here-
dis remittit̃

dio remittitur moderandum in aliquos electos per eosdē si confirmatur in ceteris preterq̄ in vna particula non tamen circa institutionem: an valeat ⁊ quomodo.

¶Consilium. cclviij.

1 In nomine domini nostri iesu xpi. ¶ In hac ꝯsultatione tota vis residet in hoc. An dcā alienatio facta p dn̄am Finitiā ⁊ ꝑscidā de dicta domo ꝯ ꝓhibitionē testatoris ⁊ ꝯ arbitramētū a testatore approbatū valeat. Necne ideo h discutiendū est principaliter ⁊ in huius arti. discussione ventilāda veniūt dubia in themate deducta.

a ¶Nā aūt dicta vēditio teneat ⁊ dn̄iū fuerit ⁊ sit incōmutabiliter trāslatū in ēptorē p fundamēto deducit̄ q dn̄iū ꝑtinebat ad dictā finitiā ⁊ ꝑscidā si testm̄ vꝫ: vel si nō vꝫ in solidū ad dictā finitiā cū hr̄ditas patris ad filiā ꝑtineat exclusis ascēdētibus ⁊ trāsuersalibus in auc. de hr̄di. ab īterst. ven. §. j. ⁊ in auc. i successiōe. C. de suis ⁊ legi. inde sumpta.

b ¶Licet aūt arbitramentum faciat eas vsufructuarias in casu quo dicta finitia decesserit sine filijs. Tamē nō videt̄ q arbitramētū possit mutare testamentū. Nam prout arbitramētum non pōt ordinare testamētum qꝛ tunc ordinatio testamēti esset captatoria ⁊ ipsum testm̄ foret captatorium. ⁊ non valeret. l. captatorias. C. de te. mi. ⁊ l. captatorie de leg. j. cū si. Ita nec videt̄ q reuocatio testamenti fieri possit per arbitramentum cuꝫ ꝯtrariorū eadē soleat esse disciplina. l. ⁊ si ꝯ. ff. de vulg. ⁊ pupil. ⁊ l. q si toto de leg. j. ⁊ l. nihil tam nāle de regu. iur. ⁊ eius sit tollere cuius cōdere dictis iuribus. ⁊ l. ab ēptiōe de pac. ⁊ l. siqs in prin. testi de le. iij. put ⁊ sic i ar. in adēptione legati vtitur iurisconsultus in l. iij. §. si duobus de adi. leg. Et maxie in his terminis in qbus ipsa reuocatio est dispō noua: quia facta sub noua formā. Nā si reuocat legatū dn̄ij sub ꝯditione si sine filijs decesserit ergo dn̄ium ei legat sub cōditione si decesserit cū liberis per. l. alteri. ff. de cōdi. ⁊ demō. ⁊ l. si legatū pure in ꝑn. ff. de adimē. leg. vbi ꝓbat̄ q legatū purum trāslatū in aliū sub vna ꝯditione vel alr̄ reuocatū sub ꝯditione censet̄ datū sub ꝯtra cōditione. Si itaq̄ reuocatio conditionalis teneret tūc ipsa domus ⁊ eius ꝓprietas iudicaret̄ ei legata sub conditione si decederet cum liberis.

c ¶Constat aliud esse legatū pur aliud legatū cōditionale. l. j. §. siqs simplr̄ de vb. obli. ⁊ qd hr̄ in .l. ius aūt ciuile. ff. de iusti. ⁊ iur: ideo resultaret legatum conditionale ⁊ ꝯñter esset volūtas captatoria que nō valet cuꝫ nequeat pendere vltima volūtas ex alieno arbitrio. l. si. ff. cōis predi.

d ¶Nec potuit validitas dicte vltime voluntatis committi arbitratoribus qꝛ tūc vltima voluntas pendet ex alieno arbitrio q iura nō patiunt̄ vt. d. l. fin. ⁊ l. ille institutiones in ꝑn. de here. insti. si nō tenet cōpromissū ergo nec arbitramētū q dependet a cōpromisso .l. nō distinguemus. §. de offi. de arbi. Posset aūt qs instare lꝫ arbitramētum non tenuerit tn̄ tenet reuocatio facta ⁊ noua ordinatio volūtatis qꝛ ipsemet testātor emologauit: nā illa emologatio nō depēdet ab alieno arbitrio cum illi arbitratores iam functi fuerint eoꝝ officio nec de emologatione aliqd tentarunt: ideo constat q emologatio non est captatoria.

e ¶Prout diceremus si ꝯtingeret q aliqs forte idiota dicēt sapiēti ordia qr̄ tibi vr̄ q ego faciā testm̄ ⁊ ille sapiens ordiaret in scriptis totū testm̄: ⁊ ille idiota in ꝑn̄tia testiū ad id adhibitoꝝ diceret ⁊ ego dispono put ordiatū ē i hac scripta cōposita per istū sapiētē ꝑsupposito q ipe intellexisset id qd erat ordinatum. pfecto nemo deberet dubitare qn tale testm̄ valeret nec diceret̄ captatoriū nec pendere ex alieno arbitrio. Nō. n. in secretū volūtatis alterius cōmittitur volūtas quo casu resultaret voluntas captatoria que improbat̄ a iure vt ꝓbat tex. in. l. captatorias. ff. de heredi. insti. Nec tunc pendet ex alieno arbitrio q a iure reprobat̄ in vltimis volūtatibus. d. l. si. cōmunia predio. ⁊ l. illa institutio in prin. eo. ti. Non eni confertur in futurū arbitrium alterius q est improbatum. l. ille autē institutiones. eo. ti. Que tria ad idem tendunt se l cōfertur in preteritum arbitriū alterius q licet vt eadem .l. ille autē institutiones. tunc eni vltima voluntas non pēdet sꝫ ab initio per se firma est. ideo valet. d. l. ille autem institutiones. ⁊ . d. l. illa institutio. nam conditio de presenti vel preterito non suspendit. l. cum ad presens cum seq. ff. si cer. peta. ⁊ l. conditio in preteritum. ff. de verbo. obli. ⁊ insti. eo. ti. §. conditiones.

f ¶Idcirco dicta vltima voluntas nō vr̄ reddi captatoria ⁊ inutilis. Et iō cū vltia volūtas sit ambulatoria vsq̄ ad mortē ⁊ nuda volūtate relicta recidant̄. l. iij. §. si. ⁊ l. iiij. ff. de adi. leg. insti. de ademp. leg. ⁊ l. datū. C. de lega. ⁊ sola pn̄ia reuocat̄. l. fideicō. C. de fideicom. sed ꝯstat dictū testatorē penituisse relicto fcō dictis finitie ⁊ ꝑsceide de dicta domo put factū fuerat. Iō reuocatū cēset̄. Et profecto si dicta emologatio fuisset in solēni voluntate ꝑdicta meo iudicio de plano ꝓcederet. Sed vt arbitror nō fuit facta in solēni volūtate. Reuocatio aūt fcā in min⁹ solēni volūtate nō viciat ipo iur: sꝫ ope exceptiōis: put volūt gl. ⁊ doc. i. l. datū.

g ¶Utrum aūt codicilli dicunt̄ minus solēnis vltima volūtas quo ad reuocationē legatorū factorū in testō solēni est nō mediocre dubiū. Naꝫ si ꝓbaret̄ solū per duos testes videret̄ q nō iuuaret in aliquo: put facta corā duobus vr̄ tribus testibus nō valeret ēt ope exceptiōis: quo ar. forte firmat Pau. de ca. in. d. l. datū q codicilli dicunt̄ minus solēnis vltima volūtas quo ad legata in codicillis facta. Ita q reuocatio in codicillis facta inducit reuocationē ope exceptionis nō ipso iure fm̄ eum ibi ⁊ in. d. l. fideicōmissum. ⁊ idem firmat ibi Saly. dicens q gl. j. ibi idem tenet.

h ¶Et sic volunt prefati doc. s. Saly. ⁊ Pau. de cast. q talis reuocatio si fit in codicillis qui requirunt .v. testes reuocet ope exceptiōis si fit corā minori numero. ⁊ tūc nō inducat̄ reuocatio nec ipso iure nec ope exceptionis. Et idē q reuocatio facta in codicillis reuocet ope exceptionis voluit glo. in. l. si ita scriptum de leg. j. vt refert bar. in. l. heredes palaꝫ in. §. j. de test. sed ꝯtrū volūt bar. Bal. ⁊ Imol. ibi. ⁊ Bal. in d. l. fideicōmissum. ⁊ Rapha. ful. vr̄ idē velle in. d. l. datū. lꝫ opponat. d. l. militis codicillis. §. veteranus de mili. test. ⁊ reliquit p sorone cogitandū ⁊ in ea opi. vr̄ gl. in. d. l. hr̄des palam. §. j. ⁊ idem dicit ibi bar. q vult gl. in. d. l. fideicōmissum. Ista vr̄ magis cōis sententia quam tamen alr̄ firmare non expedit qꝛ alia magis prodesset consultanti.

i ¶Et vt arbitror non fuit talis emologatio laudi seu arbitramenti facta coram .v. testibus qui sunt necessarij ad validitatem codicillorum. l. si. §. in omni. C. de codicil. Si vero fuit facta coram minori numero tunc Pau. vult q nihil p sit ⁊ vt puto eadem fuit sententia Saly. in. d. l. fideicommissum. idem forte voluit By. vt deprehendi videtur ex relatis per Bar. in. d. l. heredes palam.

k ¶Nō ⁊ vr̄ velle bar. in. d. l. fideicō. vbi querit q̄liter habꝫ ꝓbari pn̄ia ⁊ rn̄det q si allatur pn̄ia expressa in alia voluntate ⁊ dꝫ ꝓbari per sufficiētē numerū si tacite puta per inimicitias tūc sufficiunt duo testes fm̄ euꝫ Bal. vo ibi tꝫ q pn̄ia ꝓbata per duos testes reuocet ope exceptiōis. sed in ꝓposito nostro siue non reuocet aliquo modo siue reuocet ope exceptionis: idē vr̄ effectus ex quo possessio est penes successorem legatariorum. iō heres repetere non possit. l. militis codicillis. §. veteranus de mili. test.

l ¶Et his remanet conclusio q aut dicta emologatio fuit facta corā sufficiēti numero testiū ⁊ sic in volūtate h respectu solēni: ⁊ tūc standū erit ipsi emologationi ⁊ primū relictū esset reuocatū q̄tenus variat ab arbitramento: ⁊ ꝯñter ab emologatione. Et successiue a noua voluntate. Nam ex quo arbitramentū dat nouā formaꝫ dispōni ⁊ reuocat primū q̄tenus ab vltia discrepat. ⁊ testātor exp̄sse emologat ꝯtēta in laudo ex hoc apte declarat q vlt mutare pmū relictū ⁊ illud reducere ad nouā formā in arbitramēto expressam.

m ¶Ex qbus resultat noua dispō ⁊ sic noua vltima voluntas qꝛ enim cōfirmatio ⁊ emologatio non pōt ꝯfirmare id qd intēdit ꝯfirmare tūc de nouo disponit. l. ij. C. cō. vtri. iu. ⁊ q hr̄ in. l. siqs priore. ff. ad treb. ⁊ in .l. ⁊ qꝛ. ff. de iurisdi. om. iudi. in qbus iuribus hr̄ q qꝛ confirmat̄ actus nullus qui cōfirmat de nouo disponit. Iō tunc qui ꝯfirmat dat secus si ꝯfirmat̄ actus validus: put doc. dicūt in dictis iuribus. Itaq̄ eo casu ex ista noua vltima volūtate erit prohibita alienatio. Si vo ex hmōi emologatione nō inducit̄ reuocatio prīe vltie volūtatis: tunc sit̄ ex prīa vltia volūtate reperit̄ ꝓhibita ipsa alienatio. Et sic in oēm euentū repetitur alienatio ꝓhibita per vltimā voluntateꝫ. Nec ꝓhibitio fuit captatoria vltia minime put. s. deductū est. Nec ēt prīa qꝛ fuit simplr̄ facta sine aliqua depēdentia. Nec franciscus cōquerebat̄ de dicta ꝓhibitiōe. Sed vt pcipit̄ ꝯquerebat̄ de nimio honore facto dictis finitie ⁊ ꝑsceide. Et cū super hoc nō esset aliq̄ ꝯtrouersia neq̄ querimonia neq̄ dissensio inter dictos testātorē ⁊ franciscū. Non vr̄ ex mēte cōpromittendum remissa ampliatio seu validatio testi q non

erat opportunũ cum ex se valeret.sed reuocatio seu moderatio testamenti ex mente compromittentium videtur commissa. Nec fuit captatoria ipsa prima dispositio: sed ipsa voluntas ꝙ mutaretur ⁊ corrigeretur. Ista itaq; volũtas ostẽsa in compromittendo mutandi cassandi annullandi ⁊ corrigendi fuit captatoria. Ideo illa non tenet.sed tenet ipsa prima vltima voluntas.

n ¶ Nã inutilis adẽptio nõ viciat legatũ aliter factũ.l.j.⁊.l.iij.§.siq̃s plus.⁊.§.si duobus.⁊.l.si seruo de adimẽ.leg.

o ¶ Conclusio ergo sic ꝙ per compromissuʒ aut arbitramẽtum non reuocatur dictum testamentum in aliqua sui pte. Et sic per emologationem reuocatur.reuocatur in ea pte qua relinquitur propter eas pure ⁊ precipitur de vendendo dicto francisco aut eius heredibus pro.lxx.flo.nam.lxx. reducuntur ad.l.profecto franciscus consultans hoc capit. Et putarem ipsum fouere iusticiã etiã in his duobus si emologatio fuisset fcã corã sufficiẽti numero testiũ. Alias q2 tunc legatum non viciatur ipso iure: sed ope exceptiõ s ſm cõmunem opi.Bar.⁊ sequacium non posset dictus heres petere predicta per.d.ĩ. Sed ꝙ sibi vẽdat pro.lxx.põt ex quo primum testm̃ ipso iure subsistit ⁊ in maiori summa minor inest.l.j.§.si stipulanti der vbo.ob.⁊.l.diem ꝓferre.§.si plures.ff.de arbi.⁊.c.j.eo.ti.lib.vj.

p ¶ Sed ex quo est prohibita alienatio per ipsum testatoreʒ impeditur dominij trãslatio: qr alienatio est nulla ꝓut qñ prohibetur a lege ipsa alienatio.l.fin.C.de rebus alie.non ali.⁊.l.cum pater.§.libertis de leg.ij.⁊.l.pater.§.quindecim de leg.iij.cum voluntas testatoris habeatur pro lege in auc.de nupt.§.disponat ꝙ apud omnes est in dubium. Nec ob.quod allegatur ꝙ dicta prohibitio sine cã fcã fuit. Ideo non artat per.l.filiuss.§.diui de leg.j.⁊ preceptuʒ de non alienãdo nudum a cã ⁊ a pena non tenet vt ibi. Censetur.n.potius concernere fauorem prohibiti q̃ aliud iõ reputatur consiliũ non preceptum: prout hec habentur in d.§.diui. Sed hic non vr̃ apposita pena nec cã: nec insup videtur exprimi persona: cuius contemplatione fcã fuerit prohibitio merito videtur ꝙ alienatio teneat.

q ¶ Et licet dicte domine in casu quo vellent alienare sint damnate vt vendant dictam domuʒ.d.frãcisco pro.lxx.flo. ſm tenorem testamenti vel pro.l.ſm tenorem arbitramenti emologati tamen sunt obligate ad factum qr contractus sunt facti.l.consilio de cura.fu.⁊ obligatus ad fcm̃ non solet precise compelli: sed succedit obligatio ad interesse.l.stipulationes non diuiduntur versic.celsus de verb.obli.⁊.l.siquis ab alio.§.fi.de re iudic.⁊.l.si procurator.§.mandati.ff.mand.cum similibus. Et dato ꝙ dicta regula fallat in obligationibus descendentibus ex vltima voluntate per.l.fideicom.§.fi.de leg.iij.⁊ quod tradit Barto.in.d.versic.celsus in.ix.q.

r ¶ Tamen dicta obligato descendens ex vltima voluntate est ꝙ vendat ex venditione autem oritur obligatio ad fcm̃: quia venditor tenetur ad tradendum non ad dandum.l.j.l.j.ff.de actio.emptio.⁊.l.fi.ff.de conditio.ob causam. Ideo succedit obligatio ad interesse nec potest precise cõpelli si ratio non habet penes se.d.l.j.⁊ qđ ibi per glos.⁊ doct.de acti.empt.⁊ in.l.si rem tradi de verbo.oblig.⁊.d.l.stipulaciones nõ diuiduntur versi.celsus dicta.xviij.q.per Bar. Ideo non videtur ex hoc impediri validitas alienationis. Sed predicta non obstant. Nam immo dicta prohibitio non est nuda a causa nec a pena.

s ¶ Nam loco pene est nullitas actus. Nã est expressum in testamento quod alias alienatio sit ⁊ nullitas actus censetur pena.l.fi.C.de postu.here.insti.⁊.l.senatus de ꝯhen.empt. Item est appositum perceptuʒ quod si vult alienare teneatur alienare dicto francisco pro precio.lxx.flo.seu pro l. Causa ergo prohibitionis est ne exeat de ipsis personis que testatorẽ representant. Nec prohibitio emanat mere fauore prohibiti ex quo in casu quo velint alienare permittit immo precipit alienationem fieri in dictum franciscuʒ pro tanto precio.⁊ ideo est factum dicto frãcisco relictum sub cõditione si dicte dñe voluerint alienare ꝙ ei vendat. Et interest sua ꝙ teneatur sibi vendere.

t ¶ Tum quia forte ipsa domus est maioris extimationis. tum quia datur sibi dilatio ad soluendum sex annorum. Ideo est considerabile interusurium medij temporis.l.si constante.§.quotiens.ff.solu.matri.⁊ minus precium iudicatur propter dilationem institu.de actio.§.plus.⁊.§.tẽpore est.n.tempus pars solutionis.l.j.§.editiones.ff.de eden

Ita ꝙ talis prohibitio concernit fauorem etiam Francisci cuʒ intersit sua propter predicta. Quin immo ⁊ interesset si fuisset iniunctum ꝙ venderet pro iusto precio.⁊ ideo valet tale relictuʒ vt est expressum in.l.⁊ si equo.ff.de leg.j. Unde apparet persona cuius contemplatione est facta prohibitio. Ideo prohibitoreʒ ⁊ alienatio videatur per.d.l.fi.de reb.alie.non alie.⁊.l.iij.C.pro emptore.⁊.l.iij.§.siq̃s ita de adi.leg.⁊.l.generaliter.§.si petitum.versi.sed ⁊ si ita de fideicõ.lib.⁊.d.§.libertis.⁊ latius per Bar.in.d.§.diui.

v ¶ Et ex quo est relicta ipsa domus pro illo precio sub conditione si velint alienare ⁊ conditio euenit alienatio a lege annullatur.l.fi.§.sed quia nostra.⁊.§.sin autem sub conditione.C.cõmunia de leg. Et si dicatur non est relicta domus. Sed venditio domus respondetur ꝙ oblato precio censetur legata ipsa domus. Nam transit dominium absq; traditione ⁊ absq; venditione sicut rei simpliciter legate.l.vxorẽ.§.agriplagam de leg.iij.prout per illum text.voluerunt ibi Bx.⁊ Bar.⁊ idem voluit Cy.in lectu.in.l.j.C.comunia de lega.⁊ licet in addi.sequatur opi.Jaco.de are.ictus volentis.voluit Bald.ibi. Videtur ergo testator dictas mulieres onerare non solum ꝙ ipsas res vendant: sed ꝙ etiam tradant ⁊ dominium transferunt quatenus fuissent penes testatorem. Non autem videtur iniunxisse ꝙ solum contractuʒ venditionis faceret.quia si id esset liberaretur ab actione ex testamento faciendo ipsum contractum duntaxat qui solo consensu perficitur.l.consensu de actio.⁊ obliga.⁊.l.ab emptione de pact. ꝙ tamen est falsum per.l.si heres.ff.de actio.emptio.prout inducit Bar.in.d.§.agriplagam.⁊ similiter Rapha.Fulg.in dicta.l.si heres. Ex quibus infertur ꝙ testator censetur dictas res reliquisse dicto Francisco ⁊ eius heredibus sub conditione si ipse Franciscus vel eius heredes voluerint emere dictas res ⁊ soluere precium vt premissi.ergo purificata conditione transeat dominium recta via in legatarium.⁊ sic in ipsum franciscum vel suuʒ heredem per.l.a ticio de fur.⁊.l.legatũ de leg.ij.⁊.l.fi.C.de leg.cum si.⁊ per consequens dictus mariottus filius ⁊ heres dicti marci potest agere cõtra dictas finitiã ⁊ proleidã ꝙ sibi tradant seu dent dictam domum ⁊ intentare.n.hypothecariaʒ que actione cõpetunt pro relictis in vltima voluntate.

x ¶ Item põt vendicare dictã domuʒ aduersus possessorem quatenus ꝓbabit dictã domũ fuisse ipsius testatoris per supradicta.⁊ per.l.fi.§.sin aũt sub condi.in fi.C.cõis.de le.vbi est expressum ꝙ legatarius vẽdicat ab emptore qui emit pẽdente cõditione legati: ꝓut cõtingit in casu nostro attẽtis supra premissis. Et ita trãsẽ duʒ pisis legebã cõsului ⁊ fuit ab alijs doctissimis viris consultuʒ. Et per h patent sublata que in ꝯtrium adducta sunt ⁊ in effectu rñsum ad oĩa quesita.⁊ cõclusio remanet ꝙ dictus mariottus põt agere cõtra dictas mulieres ꝙ sibi tradãt dictã domũ. Item põt ipsam domuʒ petere ab emptore oblatione prius facta ipsis mulieribus de precio. vtrum autem debeant offerre.lxx.vel.l.dependet a supradictis. Laus deo.

¶ Actio an ⁊ quando oriatur ex sñia lata per arbitros electos a partibus. Item presentium qñ arbitri ferunt sniam. an ⁊ quando operet emologationeʒ. Item ratificatio laudi an ⁊ qñ ex facto videatur facta a partibus. Item oblatio vt releuet offerentem quomodo fieri dʒ. Item laudum nulluʒ an ⁊ quando possit emologari.

¶ Consilium cclix.

In noie dñi nostri iesu xpi. ¶ Queritur a me que nã partiũ iusticiam foueat ⁊ ꝓ̃sũter que sint partes iudicis psupposititis iaʒ dictis ⁊ legitimatiõe psonaꝝ.s.ꝙ dicti.d.Alex.⁊ alij quoꝝ noĩbꝰ agit sint fr̃es oẽs filij legitimi ⁊ naturales dicti frãcisci ser nicole eoꝝ patris super quo deponunt dicti duo testes.⁊ per consultantẽ non sit dubium de predictis: ideo nec me intromittam.

a ¶ Ante omnia videndũ est an pro parte actoris sit fundata eius intẽtio cũ alr̃ pars rei ⁊ si nihil doceat est absoluẽdus l.qui accusare.C.de edẽ.l.fi.C.de rei ven.⁊.cũ ecclesia sutrina in fi.de causa pos.⁊ proprie.cum si. successiue videndum erit an obstent exceptiones ⁊ defensiones reorum.

b ¶ Profecto intentio actoris fundata videtur ex eo quia agit vigore compromissi ⁊ laudi inde sequuti ꝙ inter partes extitit emologatum. laudum autem est clarum cui se

cõformat

conformat petitio & cōpromissum ꝙ per solemnes stipula/ tiones contractum fuit cum in fine compromissi dicatur ꝙ vna pars alteri & altera alteri stipulanti & recipienti &c. ꝙ p misit attendere & obseruare &c. Ideo ex stipulatione ori/ tur actio insti. de verb. oblig. & l. si quis certum. ff. si cer. pe. & l. diem proferre. §. fi. de arbi.

e ¶ Licet enim ex laudo non soleat oriri actio. l. j. C. de arbi. sed statur laudo timore pene stipulate. l. diem proferre. §. stari. ff. de arbi. ideo arbiter non cogebatur laudare quan/ do non erat adiecta pena. l. nō distinguemus. §. j. ff. de arb. Tamen quando obseruantia laudi est in compromisso per stipulationem promissa tūc pro obseruantia laudi compe tit actio. d. l. diem proferre. §. fi. & l. seq.

d ¶ De iure autem cano. ex solo pacto actio oritur. c. j. extra de pactis ſm communem in dubiam opin. Ideo etiam si com promissum citra stipulationem emanet ad contenta in lau/ do competit actio prout habetur in. c. per tuas. de arbitris. & in dicto. c. j.

e ¶ Et presertim cum fuerit latum in presentia partium & a partibus acceptatum ex qua acceptatione resultat inter par tes quoddam tacitum pactum ꝙ contenta in laudo obser/ uentur per. l. ij. & que ibi habentur. C. cōmunia vtriusq̧ iu/ dicij consulentes allegat Bar. Bal. Ange. & Saly. ibi firma te post glo. idem Bar. & Bal. in. l. j. C. qui p sua iuris. abbas siccu. in. c. significasti. ī fo. compe. in pe. col. Iō ex tali tacito pacto oritur actio p. d. c. j. de pac. iuncta. d. l. ij. & que ibi per doc. C. cōmunia vtriusq̧ iud. Et h̄ est clarissimū saltē exquo cōpromissum fuit stipulatione vallatum vt premissi. cū itaq̧ inter ipsos cōpromittētes fuerit hincinde orta actio ad ob/ seruantiam contentoꝝ in laudo. & sic francisco competebat actio aduersus petrum compromittentem & aduersus anto niū eius fratrem presupposita ratificatione per eum facta de compromisso eius nomine facto per petrum & rei conuenti sint filij & heredes predictoꝝ put ipsi fatentur in respōsio nibus quas faciunt ad articulos & actores sint etiam filij & heredes Francisci prout presupponitur constare. ideo fun data est intentio agentium.

f ¶ Quod aūt dictus Antonius ratificauerit cōpromissum noīe eius factum. & laudum inde sequutum cōstat euiden/ ter ex instrumento publico: quo ipse antonius refert dictū laudum fuisse latum inter ipsos petrum & Antoniū ex vna & Franciscum ex altera partibus se condemnatos p dictos arbitros referendo se ad dictū laudum & compromissum. & asserit se incepisse mandare executioni cōtenta in laudo sol uendo certam quantitatem pro precio &c. Et ꝙ obtulerāt se paratos ad plenum soluere dicta. lxxx. ad que fuerunt cō denati. & alia facerent ad que tenebantur ſm formam dicti laudi. Et tunc de nouo obtulerunt dūmō dictus frāciscus ex parte sua impleret. Et asserunt se pluries requisiuisse frā ciscū vt eis impleret contenta in laudo. profecto ex pdictis clarissime constat resultare ratificationem cum predicta nō potuerint emanare citra ius & nomen ratificationis.

g ¶ Non enim esset censeretur laudum latum inter ipsum Antonium & frāciscū si ipse non ratificasset cōpromissum. Sed esset res inter alios acta vt constat.

h ¶ Item ipse asserit se teneri ad obseruantiam laudi. Sed non teneret nisi ratificatione mediante. vt in titu. res inter alios in rubro & nigro cum similibus. ergo presupponit ra tificatio. q2 qui vnū vult omne suū necessarium añcedens. l. illud. de acquirē. heredi. & l. ad rē mobilē. & l. ad legatū. C. de procura. l. ij. ff. de iurisdi. omnium iudi.

i ¶ Hinc videmus ꝙ qui petit rescissionem sententie late p falsum procuratorem censetur ratificasse gesta per ipsum pcuratorē. l. iij. in princi. ff. rem ratam hab. ea ratione: quia non potest rescindi ꝙ non valet. l. non potest videri desijsse. ff. de regu. iuris. & l. decem. de verbo. oblig. vel ea ratio/ ne quia si non ratificat non est lesus. exquo sententia cum non obligat & non leso non competit in integ. resti. in cau/ se in prin. de mino. & l. fi. C. eod. titu. Quinimmo & si appel lat dominus censetur ratum haberi. vt eadem. l. §. falsus. prout & ibi dicunt Bartol. & Angel. licet a sententia nulla appellari possit. l. si expressum. de appella. & l. carmelia pia. ī iurepatro. & l. quedam mulier. ff. fami. hercis. & no. Innocē. in. c. dilectus. de appella. allegans ad hoc. d. l. si expressum. Quis Barto. in. d. §. falsus pro ratione assignet quia a sen/ tentia nonnulla potest appellari.

k ¶ Sed lꝫ possit appellari put cōiter tenet. tamē q2 appel/ latio est supuacua. l. si cōstat. & ti. & frustratoria. l. ex consen/ su. §. j. e. ti. Iō presumitur potius ratificare ꝙ facere actum fruitratorium & supuacuū. Ista potest esse rō. d. §. falsus. Sic & alis potest quis soluere debitū absq̧ eo ꝙ adeat heredita tem: q2 pro alio potest quis soluere. l. solutionē & iudiciū. ff. de solu. & l. soluēdo. ff. de neg. gest. Et tñ soluendo debitum hereditarium censet qs velle adire. l. ij. C. de iure delib. Ea rōne q2 non solet quis pro alio soluere. Iō cēset potius p sua obligatiōe soluere ꝙ pro alia. l. & magis de solu. cū ergo a sua voluntate pendet vtrum obligetur necne: quia nuda voluntate potest adire vt ibi: & l. pro herede & l. gerit. ff. de acqui. here. censetur velle adire. d. l. ij.

l ¶ Licet regulariter tunc resultet aditio quando fit actus q non potest geri citra ius & nomen heredis. d. l. pro herede. §. pe. in fi. ita & qui facit actum qui non potest fieri citra ius & nomen ratificātis censet ratificare cū ratificatione a nu da voluntate dependeat prout a dictio & ideo est eadem ra/ tio & per consequens idem ius. l. illud ad. l. acqui. & l. a titio de verborū obligatione cum simi. Et ideo prout aditio ostē ditur nedum verbis sed etiam factis vt in iuribus pallega/ tis. Ita & ratificatio non solum verbis: sed ēt factis resultat l. respondit non tñ verbis. ff. rem ra. habe.

m ¶ Cum itaq̧ asserat se teneri ſm formam laudi & se reqsis se dictum Franciscum ꝙ sibi impleat laudum & se paratum implere dummodo ex altera parte impleatur & insuper ex parte sua incboasse implere profecto verbis & actibus ostē/ didit se ratificasse. Ideo absq̧ dubio cēsetur dictus Anto/ nius ratificasse. Cui enim dubium ꝙ ex his consensit dicto laudo ergo ratificauit per predicta & l. mater. C. de rei ven. vbi consentiens venditioni prius ex interuallo censetur ra tificasse venditionem ēt nō suo nomine factam fortius cense tur ratificasse actū suo noie gestum ar. eius ꝙ habetur in. l. si pupilli. §. sed si ego. ff. de neg. gest.

n ¶ Ex his itaq̧ constat dictos filios & heredes dicti franci sci fundasse suam intentionem saltem iuncto ꝙ ipsi offerant se implere ex pte sua: put & reqrit si de nō implemēto p ad uersariū opponit. l. iulian⁹. §. offerri. ff. de act. emp. l. qro. §. interlocutoriē. ff. loca. & c. puenit de iureiur. cū si. & si obliga tio facta nō est. pōt fieri in qlibet pte iudicij añ cōclusionē in cā. l. si rē. §. fi. ff. de pig. act. vbi casus ꝙ sufficit oblatiōnē fieri pendente iudicio in casu fortiori scilicet in quo añ ob/ lationem non erat orta actio in casu vero nostro erat orta actio. Sed obstabat exceptio. d. §. offerri. ideo lōge fortius debet sufficere ꝙ exceptio reijciatur pendente iudicio per oblationem post ea factam pendente iudicio.

o ¶ Oblatio autem prius facta de qua apparet dictum instru/ mentū non est tuta ꝙ sit sufficiens attento ꝙ lꝫ Franciscus obtulerit dictis petro & antonio se paratum implere ex par te sua: & requisiuit eos vt sibi soluerent dictos. lxxx. florenꝭ Tamen ex aduerso dicti petrus & antonius postea versa vi ce obtulerunt ei se paratos implere dummodo ipse franci/ scus impleat & dictum francis. cum instantia requisiuerunt ꝙ faciat cessionem de qua in laudo ita ꝙ vltima obligatio & vltima requisitio in dicto instrumēto fuit ex parte dictoꝝ petri & antonij cui requisitioni & obligationi dictus franci/ scus nihil respondidit ꝙ appareat.

p ¶ Ultima non nocet. l. illud de procu. & cō. rei vend. & l. si rem de iure do. & l. si seruum. §. sequit. & l. interdū de ver. ob. cum concor. Uel itaq̧ in hac parte censetur in mora pars ipsius francis. vel sunt in pari causa compensata vna re quisitione & oblatione cum altera iuxta ea que habentur in l. cū ambo de compen. & in. l. in arena. C. ī inoffi. testa. & l. si duo. ff. de dolo. Nisi dicamus ꝙ nō apparet ꝙ petrus & an tonius haberent pecuniam paratam soluendi prout requirit vt obligatio releuet per ea que habentur in. l. qui. x. §. idem risusm de solu. & l. seruus si heredi. de sta. li. prout concludūt Bar. ang. & doc. in. l. ptor ait. §. siqs paratus de noui. ope. nū. & bal. in. l. acceptam. C. de vsu. ad h̄ gl. fi. in. l. si residuum C. de distra. pig. & pon. in. l. si mora. ff. so. ma. dicēs post doc. ꝙ obla vbalis non sufficit. Sꝫ realis sic quo ad cōst. tuen/ dum in mora aduersarium realem intelligit quando res que offert est tunc parata solutioni. Ex parte quidem francisci erat res parata solutioni nec poterat alter ostendi. Sꝫ ex parte petri & antonij nō ita merito &c. nec ad hunc effectum vo/ lunt doc. ꝙ requiratur cōsignatio & depositio. Sed sola ob ligatio vt ibi doc. volunt: & in. d. l. acceptam & vbiq̧.

q ¶ Et maxime cum iura nequāt deponi vel cōsignari. ideo p̄dicta cessant. put & in alijs rebus tāgūt g'o. & doc. in. d. l. si mora. & in. d. l. acceptam: & pbatur in. l. ij. C. qñ & quibus

quarta pars debetur.⁊ ibi Bar.⁊ insuper vbi fieri prout ⁊ requiritur consignatio ⁊ depositio sufficit sola oblatio in iudicio facta.l.si rem.§.fi.de pigno.act.⁊ not.Ang.⁊ Ponta. in.d.l.si mora.Offerunt itaq₃ denuo pendente iudicio.Et euitabunt talem exceptionem ⁊ obstaculu₃.Reperio aūt in calce petitionis ꝙ talis oblatio facta fuit q̄ꝫ nō perpetratā. Illa sufficit cum sit vltima.Non tñ esset malum ꝙ specifice offerrent cedere omne ius ⁊c.capiendo verba laudi.Et hoc ne pars aduersa diceret vos offertis facere id ad qđ tenemini.Sed ad nihilum tenemini anteq̄ꝫ nos impleamus.meri to oblatio non releuat cōpetens debeat prius implere vel offerre simpliciter implementum.d.§.offerri cum concor.

r ¶ Nec ob.qđ allegatur ꝙ condemnatio fuit conditionalis ⁊ implementū conditionis non potest fieri per heredes.qꝛ immo vtrunq₃ est falsum.nam laudum fuit purum.hinc inde quia dictus franciscus fuit condemnatus ad cedendum ⁊c.⁊ dicti Petrus ⁊ Antonius fuerunt condemnati ad soluendum.lxxx.fuit ergo laudum purum l₃ reciprocum ⁊ correspectiuum.hincinde prout emptio ⁊ venditio locatio ⁊ conductio ⁊ huiusmodi.vna autem condemnatio fuit causa alterius.⁊ constat aliam esse causam.aliam conditionē l.demonstratio.§.qđ autem.de condi.⁊ demō.⁊.l.cum tale §.legato falsum.⁊.§.fi.eo.ti.Et potius inberet modo q̄ꝫ cōditioni ⁊ modus nō impedit ortu₃ obligationis ⁊ actionis l.quibus diebus.§.termilius ⁊ que ibi per Bar.eo.ti.l₃ nō sit proprie modus.sed cōdemnatio reciproca ⁊ contractus reciprocus attentis emologatione ⁊ cōpromisso quibus partes astringuntur ad obseruantiam laudi inter que est differentia.vt ⁊ no.bar.ibi.Sed ad propositu₃ nostrum nō multum refert.ideo non insisto vlterius.Et spes contractus cōditionalis ad heredes transmittitur.§.ex cōditionali insti.de ver.ob.⁊ in simili conditio dandi potest per alium impleri.l.fi.ff.de condi.insti.⁊.l.arctusa in fi.ff.de sta.homi.⁊ pari ratione conditio cedendi iura.⁊ ideo sufficeret ꝙ cederent illa iura per heredes.super his tñ non est opus instare cum non interuenerit aliqua conditio vt premissi.

s ¶ Deueniendum est modo ad defensiones reorum ⁊ dubia que reperio facta in causa vltra deducta supra.Et reperio oppositum de cursu prescriptionis statutarie.⁊ etiam iure communis.sed est aduertendum ꝙ agnoscendo debitum interrumpitur prescriptio.l.cum notissimi.§.immo.⁊ §.sed ⁊ si quis in textu.⁊ glo.de prescript.xxx.vel.xl.anno. Sed dicti Petrus ⁊ Antonius agnouerunt soluendo partem debiti.Item confessi fuerunt se debitores ⁊ offerendo se paratos soluere ergo ⁊c.insuper licet de iure ciuili currat prescrip.long.temporis.xxx.vel.xl.anno.cum scientia debiti ⁊ malafide.l.siquis emptionis.eo.tit.⁊.l.sicut.⁊.l.omnes in eorum generalitate.⁊.l.fi.C.vnde vi.

t ¶ Tamen secus est de iure canonico.vt in.c.quonia₃ omne.de prescrip.⁊ in regula possessor malefidei que iura procedunt etiam in prescriptione aduersus actiones personales.vt est cōmunis opi.cañ.fere omnium in dictis iuribus. ⁊ etiā legistarum cōmuniter prout dicūt Imo.⁊ Ponta.in l.sequitur.§.si viam.de vsucap.⁊ Rapha.Fulg.in.d.l.cum notissimi.§.imo licet Bart.in.d.§.si via₃.aliud velit ⁊ non bene prout cōmuniter tenet.⁊ put ipsemet voluit in repe. l.omnes populi.ff.de iusti.⁊ iure in.iij.q.prin.ver.Ecce alia questio.colū.x.Et hoc ius preualet nedum in terris ecclesie inter quas est ciuitas fulginei vbi est presens causa.sed etiam in terris imperij cum animam respiciat per ea que habentur per glo.in.d.regula possessor.⁊ in.c.i.de arbi.lib.vj. per doc.in.c.j.de no.ope.nū.⁊ in.d.c.qm̄ omne.⁊ per bar. ⁊ Bal.in.l.pe.C.de sac.sanc.eccle.

v ¶ Nec valet ius imperatoriū vel statutū secus disponens. vt dicit bar.in.d.l.omnes populi.d.ver.ecce.⁊ habetur in d.c.qm̄ omne.⁊ alijs iuribus supra adductis.Et statutum simpliciter ⁊ generaliter disponēs ꝙ non audiatur post.x. annos.creditor intelligitur nisi debitor habeat scientiam debiti.⁊ sic sit in malafide prout dicit Rapha.in.d.§.imo. Et ex his puto ꝙ inter alia dubia que fuerunt elicita in causa non elicitur istud de prescriptione.ideo vlterius non insisto.Excipitur etiam ꝙ compromissum ⁊ laudum seu arbitramentu₃ non valeat qꝛ super re emphyteotica episcopi cū res emphyteotica nequeat alienari.l.fi.C.de iure emphy. Et ideo dictus franciscus nō poterat cedere iura sua.Sed ad hoc respondetur ꝙ emphyteota potest cu₃ consensu domini alienare rem emphyteoticam.vt in.d.l.fi.

x ¶ Et cui dubium ꝙ episcopus qui condemnauit Franciscum ꝙ cederet actiones prestitit cōsensum ipsi cessioni.cōsensus eni₃ pōt adhiberi in actu ante actū ⁊ post actū vt habetur per doc.in.c.cū cōsuetudinis.de cōsuetu.in.l.siquis mihi bona.§.iussu₃ de acqui.here.⁊ in.l.fi.§.necessitate.C. de bo.que liber.Et insuper ipse epūs dederat licētiam ꝙ cōpromitterēt de iure ⁊ de facto.Unde nō video super hoc aliquā dubitationē.Reperio etiā per patronū cause.Alias datas responsiones quas gratia breuitatis obmitto:posset etiam instari ꝙ ex actis non cōstat dictum franciscum esse emphyteotam poterat aut res esse emphyteotica epātus ⁊ frāc.nō esse emphyteotam:sed forte Petrum ⁊ Antoniū ⁊ dictum franciscu₃ habere aliquod aliud ius in re vel ad rē. Et l₃ in instrumēto licētie fiat mētio de instrumēto emphyteotico ꝙ h₃ franciscus nō ꝓpterea ꝓbatur ipsum esse emphyteotā per ea que habent in auc.siqs in aliquo.C.d.edē. ⁊ ex alijs que obmitto:qꝛ res in hac parte est clarissima.

y ¶ Nec ēt ob.ꝙ allegat ꝙ cōpromissum fuit cōceptū sub cōditione si epūs cōsentiet:qꝛ satis apparet de cōsensu.ex quo vigore cōpromissi cognouit ⁊ laudauit cū cōsensus nō solū verbis:sed facto ostendit.l.reprehēdenda de insti.⁊ substi. sub cōdi.fac.⁊ ele.j.de ꝓcu.⁊.d.l.respondit ⁊c.d.l.ꝓ herede cū infinitis simi.⁊ latius prosequit patronus cāe ⁊ cōsultores.Et insuper dato ꝙ nō valeret cōpromissum v₃ tacitum pactum resultans ex approbatione laudi:arg.l.ij.C.cōmunia vtriusq₃.iudi.⁊ ex illo agi pōt prout allegat potissime theoricam Bar.in.l.quo enim quā d₃ sequi in.l.si absentis.C.si cer.pe.⁊ Ang.ibi ⁊ Bar.in.l.que dotis solu.ma.⁊.l.j.ff.fur. aduer.nau.caup.prout ⁊.s.ostensum est illud enim non est conditionale:prout nec ipsum laudum vt de se constat.

¶ Fragile etiam est aliud ꝙ allegat ꝙ compromissum non valuit:qꝛ compromissum in eu₃ qui tenebatur de euictione per ea que adducit patronus cause non repeto.Sed addo ꝙ etiam tollitur per vltimam rōnem proxime deductam in proximo articulo si per tacitum pactū resultantē ex simulatione approbatione arbitramenti.Et insuper non video ꝙ constet iudici episcopum teneri de euictione.Nec predictis refragatur ꝙ laudum nullū nō pōt ratificari.qꝛ l₃ nō possit ratificari vt valeat vt laudū.Tñ vt astringat vt pactū approbari potest.prout apparet in snīa nulla in d.l.ij.C.cōmunia vtri.iudi.dummodo.in snīa cōtineatur id super quo partes possint sibi preiudicare paciscēdo posset ēt approbari vt laudum ⁊ vt snīa qñ nullitas causaret propter defectu₃ cōsensus seu mādati vt in.c.per tuas de arbi.⁊ que habētur in.l. l₃.C.de procu.⁊ in.d.l.ij.in prin.⁊.§.falsī.rem ra.ha.

z ¶ Nec ob.qđ dicit ꝙ dilatio data per arbitros ad soluendum illa.lxxx.incip.currere tempore cessionis faciendi per franciscum vel eius heredem per ea que tradit no.Bart.in l.si cui legetur in fi.principij.ff.de lega.j.

? ¶ Dicēs ꝙ qñ datur dilatio emptori ad soluendū preciu₃ puta annus ille annus currit a die traditionis ⁊ nō ab ipso initio:arg.l.talis de iure do.ꝙ ⁊ t₃ ibi Bal.⁊ Ang.⁊ doc.cōmuniter trāseunt cū tali theorica.facit in.l.iij.§.siqs heredi de sta.li.tex.in.l.fi.§.sinaūt dubius.C.de iure delib.iuncta glo.in verbo delatā ⁊ in verbo cōsumatione:vbi tpūs a lege indultum heredi non currit nisi a tpe adire hereditatis.l₃ tex.dicat a die mortis eius.de cuius hereditate agitur.idem ꝙ glo.volunt ibi Bar.Bal.Ang.Idem Pau.de ca.ibide₃ per no.in.l.ea que.§.fi.C.de tempo.in integ.resti.qđ ⁊ vult Bart.in.d.l.fi.de iure deliberā.§.donec.⁊ Bal.in ea.l.§.si vero postq̄ꝫ.Sed rñdet ꝙ dictu₃ bar.procedit nisi aliud exprimat ꝓut dicit bal.in.d.l.si cui leget in prin.Et ēt Franciscus de alber.ibi facit distam vtrū simpliciter assignet tpūs in laudo:puta.j.mensem vel assignet.j.mensem proxime futurum.An vero dicat hinc ad mensem.Nā hoc secūdo casu vult ꝙ stati₃ in precedētibus casibus dicit ꝙ a die scie.⁊ ad scđm casum allegat.d.l.iij.§.siqs heredi de statu.lib.In casu aūt nostro est expressum per ipsos arbitros qñ incipiat currere tpūs.nam assignant sex menses proxime futuros:postea melius se declarāt subdendo incipiēdos hoc die lati laudi. verba itaq₃ sunt clara.Ideo non est locus dubitationi.l.ille aut ille.§.cum in verbis.de leg.iij.⁊ facit.l.continuus.§.cu₃ ita de ver.ob.Bar.aute₃ ⁊ sequaces loquuntur qñ tempus ēst simpliciter assignatum.nec est designatum initium.

p ¶ Nec obst.d.§.siquis heredi.quia respondetur duobus modis vno modo quia ex quo assignatur tempus ad dandum heredi:nec heredi dari potest ante aditam hereditate₃ qꝛ nō est heres cui detur:adeo interpretatio fit ꝙ tpūs illud currat nō a die mortis testatoris:sed a die adite hereditatis quādo

qñ anna impleri nõ põt ita ꝓcedit ille tex.⁊.l.si in diem de cõdi.⁊ demõ.⁊ in simili qd notat bal.in.l.j.C.de his q̃ pe/ne noie antepe.co.q.xij.dicens ꝙ si testator mandat heredi ꝙ solueret.j.decem dies a die mortis sue nõ enim põt mãdare heredi nec sibi penã indicere anteq̃ adeat.nã nõ adita hereditate non est effectualiter honoratus ergo nec põt onerari.l.ab eo.C.de fideicõ.⁊ ipse bal.allegat rõnẽ q2 anna nõ debetur legatuz:vnde nõ põt solui.Itẽ scdo respõdetur ꝙ per illa verba a die mortis nõ resultat talis expressio ꝙ verba nõ possunt verificari.nã dictio a est nota exclusiõis.l.a caligato.C.d nup.⁊ ibi p Cy.⁊ bal.⁊ gl.pen.xxviij.dist.de his per Bal.in.c.pe.de offi.leg.itaq3 excludit diem mortis ⁊ tempus Antonius nõ aũt oino declarat initium ꝓut est de mente Francisci de alber.in.d.l.si cui legetur vt deprehendi põt ex.ã.relatis cum velit ꝙ non demõstretur initiũ in casu.d.§.siqs heredi secus si adijciat dictiõez hinc. Et est rõ q2 qñ dicit a die mortis nõ demõstrat initiuz nisi per ꝯtrũ quendam tacitũ sensum q2 si illum diem excludit ergo sequentes includit:ideo non est tacita expressio prout quando dicit hinc ſm cum fortius si dicit hodie incipiendo ⁊ maxime cum precedat alia expressio cum dixerunt.l.j.sex menses proxime futuros cuz ꝑimi sint quos nullus precedit dicit tex.in.l.proximus.ff.de verbo.signifi. Et p hoc etiam potest responderi ad ea que habentur in.d.§.sin autem dubius.conclusio ergo fit ꝙ partes iudicis debent esse in condemnando dictos ⁊ eos conuentos presuppositis his que premissi. Laus deo.

¶Dos ꝓpter incertitudinem an ⁊ quando vitietur. Itez an ⁊ quando licet a persona arbitri recedere.Item verbuz bona quot modis in iure accipiatur.

¶Consilium cclx.

In noie domini nostri iesu christi.¶Ad euidentiam huius consultationis est premittendum ꝙ non queritur an ⁊ qualiter debeantur dicti.ccc. floreni dictis felici ⁊ Nicole filiab9 dicti magistri cautis ⁊ domine Thomasie ⁊ non immerito quia incertitudo non vitiat dotem ⁊ ea ratione remissa arbitrio alterius:illo non arbitrante dos nsi vitiatur prout de his est casus in.l.cum post.§.gener de iure dotium.

a ¶Et insup nõ fuit cõmissa arbitratio ser Petripauli sub stãtia dotalis ꝯctus.Nec circa illam fuit aliqua incertitudo. Sz circa modũ solonis.s.in quibus rebus ⁊ pro qua extimatione haberet fieri solutio dictoruz.ccc.trecenti aũt floreni erũt in obligatiõe ⁊ bona in facultate soluendi.l.siqs stipulatus fuerit.x.in melle de solu.⁊ ibi per glo.⁊ doct.

b ¶Quando autez in arbitriuz alicuius cõmittiẽ accidentale contractus in se perfecti recditur a persona illo non arbitrante:prout cõcludit Bar.in.l.si quis arbitratu.ff.de ver.ob.per.l.domum.⁊.l.sui rei cum.l.seq.⁊.l.si in emptione de cõtrahen.emp.⁊ idez in effectu sequitur Bal.in repe. post summarium qui non facta mentione Barto.dicit ꝙ aut arbitriuz dat causam formalem contractui ⁊ tunc nõ recediẽ a persona:aut contractus dat causam arbitrio vt q2 incidit in contractu sui natura perfecto:⁊ tunc a persona receditur vt ibi latius p eũ.licet Imo.ibi aliter eum referat qui forte videret in lec.nõ in repe.Idẽ Bal.in.l.si.C.de contrahen. emptio.et sequiẽ Bar.p no.p glo.in.l.in euentis eo.tit.

c ¶Exquo enim contractus est firmatus in substãtialibus de facili fit extensio in accidentalibus: arg.l.cum filius.§.heres de leg.ij.Et sic in effectu concordant glo.bar.⁊ bal.a qbus minime est recedendũ in decisiuis:lz Imol.⁊ Pon.ibi ꝯ dictaz theoricam bar.quorum motiuus legendo.d.l.si quis arbitratu respondidi. Sed gratia breuitatis obmitto exquo de h non exitatur.Et attento ꝙ ipse etiam Imol.tz ꝙ contractus valeat dicens ꝙ licet non recedatur a persona:tamen vtile per inutile nõ vitiatur.vt in regula vtile in vj.cum concordan.Et ſm hoc in nostris terminis deberet vitiari.Istud accidens ꝙ fuit remissuz in arbitriuz ser Petripauli scilicet pactum ꝙ solutio fieret in bonis que arbitrabitur ser Petruspaulus ⁊ pro illa extimatiõe ⁊c.⁊ remaneret obligatio ad trecenta.

d ¶Item non deducitur in dubium ꝙ filie predicte nõ fuerunt stipulate. Sed alij eis stipulati fuerunt seu pacti forte ea ratiõe quia pater filio stipulari potest vt filio queratur: ꝓut voluit barto.in.l.qd dicitur.ff.de verbo.ob.Imo.vero.ibi cõtra.facit pro ⁊ cõtra tex.in.l.⁊ heredi.§.nos autez.ff.de pac.insup in terris imperij ex pacto nudo nõ oriẽ actio legem.C.de pac.⁊ in.l.iurisgentium.§.sed cum nulla.⁊.§§.seq.ff.eo.ti.⁊ licet apponatur in contractu dotali.tñ ꝯctus ille est inter alios ⁊ pro alijs celebrate.Ideo videẽ ꝙ nõ vestiat per ea que habentur in.l.si tibi.C.locati.⁊ qd per illã.l.habetur per doc.in.l.petens.C.de pac.⁊ in.d.l.iurisgentium §.quinimmo ꝓ dictis aũt filiabus nõ emanauit stipulatio aliqua.sed solum pactum vt ex forma instrumenti apparet. Sed super hoc aliter non insisto q2 non queritur.

e ¶Itẽ pmittendũ duxi ꝙ bona in iure varijs modis capiũtur.nã quandoq3 capiũtur vt cõprehendant etiã es alienũ adeo ꝙ is cui cõceduntur bona tenetur etiaz ad onera eris alieni:vt.l.princeps bona.de verbo.sig.l.nam qd.§.si.ff.ad treb.qñq3 vo capiũtur deducto ere alieno.vt in.l.subsignatũ.§.bona.de verbo.sig.⁊.l.bonorum.idest.⁊.l.ꝓprie.e.tit.⁊.l.siquis seruuz.§.si.cũ.l.seq.de leg.ij.⁊.l.non amplius.§.cũ bonoꝝ.de leg.j.⁊ qd per gl.in.l.cũ a matre.C.d rei ven. Quãdo autem capiunẽ bona deducto ere alieno bona ipsa diminuuntur quatenus imminet es alienũ.⁊ venit id qd superest deducto ere alieno.vt est expressum in.d.§.bona ⁊c.⁊ in.l.mulier bona in si.ff.de iure do.⁊ in.l.cũ emancipati.§.illud.de colla.bono. ad idem.d.l.siquis seruum in si. cum sequen.l.ij.⁊ qd ibi per bar.⁊ doc.⁊ per gl.in.d.l.cuz a matre.⁊ per docto.ibi.⁊ in.l.papinianus.§.quarta.de inoffi.testa.⁊ in.d.§.cum bonorum.Nec in hoc fit exitatio inter scribentes.deducitur autem es alienum hac consideratione si bona valent mille ⁊ in ere alieno sunt quingenta.tunc ei cui debentur bona non sunt tradenda omnia bona.sed extimatio bonorum detractis quingentis vel dabuntur tot bona que valeant quingenta ⁊ nõ vltra ita probatur in dictis iuribus. Et super his nullam video dubitationem.⁊ ſm hoc si bona capiuntur primo modo.c.fraternitas ipsa haberet soluere istud es alienum. ⁊ si qd aliud imminebat tempore mortis dicte domine nicole.Si vo secundo modo bona capiuntur.tunc fraternitas ipsa nõ esset obligata ad soluendum es alienum.nec posset cõueniri a creditoribus sz heres haberet soluere creditoribus.⁊ ab eis cõueniẽdus esset ⁊ nõ fraternitas cui bona sunt delata.sed haberet detrahere de ipsis bonis tm̃ quantum est es alienum ſm supradictam considerationem.⁊ sic vtroq3 casu es alienum cederet dãno fraternitatis cui sunt bona relicta.

f ¶Nec est notabile interesse ipsius fraternitatis ꝙ vno mõ magis q̃ altero capianẽ bõa.imo iura reputant magis amplam dispositionem.⁊ ꝙ sit magis fauorabilis si capiuntur nõ deducto ere alieno q̃ si deducto ere alieno.ꝙ dmõstratur q2 in dispositiõibus magis fauorabilibus ⁊ magis late interpetrãdis bona capiuntur nõ deducto ere alieno.⁊ in dispositiõibus que magis stricte interpetranẽ capiunẽ deducto ere alieno beneficia enim principis latissime interpetrantur.l.beneficium.ff.de constitu.prin.⁊.c.q2 circa.de priuileg.⁊.c.cum dilecti in si.de elec.itẽ vltime volũtates pinguius interpetrantur q̃ cõtractus.d.c.cum dilecti in si.⁊ l.in testamẽtis.ff.de reg.iur.Et tñ in contractibus in concessione bonoruz capiũtur bona deducto ere alieno.d.l.mulier bona.⁊ in beneficijs capiuntur nõ deducto ere alieno..d.l.princeps bona:prout ⁊ ibi not.glo.⁊ in. d.l.subsignatũ §.bona.⁊ Bar.in.d.l.princeps bona.⁊ docto.cõcordant in iuribus precalleg.in vltimis vo voluntatibus in qbus plenior fit iterpetratio q̃ in ꝯtibus ⁊ strictior q̃ in bñficijs:ꝓut est expressum.d.c.cum dilecti adhibeẽ media via:q2 si oia bona relinquũtur tũc interpetranẽ nõ deducto ere alieno.d.l.nam qd.§.si.cũ.ll.seq.si vo pars bonoꝝ.⁊ tũc ꝙ superest deducto ere alieno.d.l.iij.de leg.iij.⁊.d.l.nõ amplius.§.cuz bonoꝝ.in casu isto nõ sint relicta oia bona testõris. sed pars lz nõ pars quotitatiua.Idõ vẽ potius interpetrãdũ ꝙ bona capiãtur deducto ere alieno:ꝓut hoc reperio plene discussum p alios excellẽtes viros qui pro vniuersitate cõsuluerunt licz nõ cõsuluerũt in indiuiduo istorum.ccc.florẽi.Cũ autẽ in hoc nõ versetur interesse fraternitatis.consultãtis nõ duxi isistẽdum quia siue primo siue secũdo modo caperẽtur bona ex premissis videreẽ ꝙ fraternitas non foueret iusticiaz ſm intẽtum suum cum velit habere integra bona sine onere seu deductione eris alieni.

g ¶Nec videẽ posse iuuari ipsa fraternitas ea rõne:q2 dem̃ debitum.ccc.floreñ.qui debebantur a dicta domina nicola non sit amplius debitum hereditatis dicte Nicole cum

eius hereditas fuerit adita per Mattheuz et hereditas matthei per se Joãnem testatorem. de cuius testamẽto agit cuz hereditas aditione cõfundatur adeo q non dicit amplius hereditas vt no. per glo. et doc. in. l. j. §. veteres. ff. de acqui. pos. et ideo dictũ debitũ nõ sit amplius debitũ hereditatis seu bonoꝝ dicte dñe nicole: sed sit debitum heredum dicti Matthei cuius ipe testamenti erat heres dictus testator.

b ¶ Quia ad hoc respondetur q lz hereditas proprie et stricte non dicat post aditam hereditatẽ. tñ large dicitur etiam post aditã hereditatẽ. vi. ff. et. C. de hereditate vel actiõe vẽ. in rubro et nig. quasi per totũ. Et lz hereditas cẽseat cõfusa in patrimonium adeuntis. Tamen vbi hereditas ipsa post aditionem deducitur intelligitur cum debitis et creditis: pz qr is cui conceditur hereditas iam adita tenetur debita soluere. l. j. C. de hereditate vel ac. ven. l. ij. §. sicuti. ff. eo. ti. quin immo etiam debitum confusione extinctum capiens hereditatem soluere artatur. d. l. ij. §. cum quis. ideo si hoc casu bona pro vniuersalitate capiuntur habet consideratio eris alieni qd ipsis bonis iminebat ad similitudinẽ hereditatis.

i ¶ Preterea testator se retulit ad bona que olim fuerũt domine Nicole. et sic retulit ad tps vite ipsius dñe Nicole quo tpe debitũ istud subsistebat. ideo illud tps cõsideretur ac si illo tpe de bonis dñe Nicole: facta fuisset mẽtio cum paria sint aliquid vno tpe fieri vel in illud tps conferri. l. j. et. l. qd sponse. C. de dona. ppter nup. et. l. tempus. ff. de here. insti. Si autem consideretur tempus relicti. profecto nulla erant ipsa bona et sic nihil in illo relicto venisset. Si vero consideretur bona prout erant olim domine Nicole. et tunc es alienum cõprehenditur vel considerat vt bona censeant id qd superest deducto ipso ere alieno: insuper testator in dictis bonis instituit fraternitatẽ heredẽ vniuersalẽ. et h plurimuz difficultatez hãc consultationẽ: lz in themate nõ ponderet.

k ¶ Et lz respondeatur q ista verba restringunt relationez que fit ad ipsa bona. tñ ex aduerso vr dicendum q imo ipsa verba precedẽtia interpetrant p sequẽtia vba heredẽ vlem q bona capiant vt qd vniuersuz vt sic cõprehendãt debita et credita qr natura hrdis vlis est vt subeat onera: et als nisi in relicto veniat onus eris alieni nõ cẽset relictũ vniuersale. l. cogi. §. inde queritur. et qd ibi per bart. et doc. ff. ad treb.

l ¶ Constat enim q bona capiunt sepenumero vt vniuersalitatẽ significẽt cõprehẽdẽdo cõmoda et incõmoda. l. bonorum appel. ij. de ver. sig. et. l. bonoꝝ appel. i. eo. tit. sm vnum modum intelligẽdi quez ponit glo. ibi. et in. d. l. bonoꝝ. ij. et ita capitur in. d. l. princeps bona. et in. d. l. nam qd. §. fi. ideo lz verba bona proprie sumptum non cõprehendat es alienuz. d. §. bona. et. d. l. bonoꝝ. i. et expressius in. l. pprie de ver. sig. Tamẽ amplief significatio dicti verbi bona: vt sumat in significatione ciuili et cõprehendat etiã onera ppter verba vniuersalẽ heredẽ que determinãt verbũ bona. Nõ enim reperimus in iur verba heredẽ vniuersalez instituit capi pro particulari relicto: ita q taliter institutus censeat institutus in rebus certis et nõ comprehendat onera hereditaria.

m ¶ Sed lz ex his reddat dubia presens cõsultatio: adeo q si testator dixisset instituo heredẽ vlem fraternitatez in bonis dicte dñe nicole inhererẽ interpetratiõi: vt venitẽt i institutione ẽt onera hereditaria dictoꝝ. Tñ qr testator nõ instituit heredẽ vlem ipsam fraternitatẽ simplr in bonis dñe nicole sed pmisit q tenebat et possidebat bona que fuerunt olim dicte dñe nicole. et postea subdit q in dictis bonis instituit fraternitatẽ etc. pfecto dictũ est de bonis que ipse testator tenebat possidebat. ideo i dictis bonis que ipse testator tenebat et possidebat instituit fraternitatẽ: sz debita non possident per debitorẽ nec per aliquem qr incorporalia non possidentur. l. iij. in prin. de acqui. pos. et. l. sequit. §. si viaz. de vsu. et. l. seruus. §. incorporales. de acqui. rerum do.

n ¶ Et maxime actiones in quibus non cadit aliqua possessio vel quasi possessio maxime ex parte debitoris: quia actio censetur esse in bonis creditoris nõ in bonis debitoris: nec dicitur esse res debitoris: sed res creditoris. l. iurisgentium §. idem probat et si filius. ff. de pac. iuncta. l. fi. C. eo. ti.

o ¶ Prout dicit bal. in. d. §. idem pbat. et probat in. l. item videndum. §. fi. de peti. heredi. vbi dr q in peti. here. veniunt oẽs actiões hereditarie. et tñ nulli dubiũ q in peti. here. nõ venit actio passiua qua. s. hereditas tenebat cũ non opus q heres illã petat cũ ipse apud se habeat. s. passiue. ad hoc ẽt. l. rem in bonis. ff. de acqui. reꝝ domi. Ideo dicit notabiliter glo. in. l. regulariter. de peti. here. q incorporalia dicunt vt seruitus improprie possidet. sed creditor magis improprie dicitur possidere actionem impropriissime debitor.

p ¶ Quia reuera creditor et debitor nõ possident neqz quasi possident actiones: sed aliquo respectu iudicantur: ac si possiderent. pz qr debitor conuenit peti. here. tanqz iuris possessor. l. etiaz. §. fi. eo. ti. Non ergo testator simpliciter honorauit fraternitatẽ in bonis dñe nicole: sed in bonis dñe nicole que ipse testator tenebat et possidebat ideo non veniũt actiones actiue et passiue que non tenentur et possident maxime actiones passiue per predicta: maxie cum testator vtat verbis que denotant veritatem hoc est veram possessionem et detentionem que non cadunt in actionibus. Ideo verba non patiuntur q censeantur fraternitas onerata in soluendis debitis olim domine nicole cum de ipsis debitis non fuerit prius dictuz explicite nec implicite. ex quo dixerat de bonis que possidebat et tenebat. Nec ob. verbum vniuersalem q indubitationem vertit hanc consultationem: qr respondetur q vniuersale verbum dr omne quodlibet et huiusmodi. Ideo vniuersalitas põt capi q oia dicta bona habeat vt heres. nã illa verba in dictis bonis sunt indefinita.

q ¶ Licet aũt nõnunqz indefinita equipolleant vniuersali si. l. pluribus. de leg. ij. et cañ. si romano. xix. dist. et. c. qr circa. de priuileg. Tñ sepe plus importat vniuersalis qz indefinita. l. iulianus. de lega. iij. et per Dy. Bart. et doct. in. c. vt circa. de elec. lib. vj. Ideo testator voluit adijcere verbuz significans vniuersalitatẽ: nõ cõtentus verbis indefinitis. tamẽ dictam vniuersalitatẽ restringere voluit ad bona per eum possessa. inter que non sunt actiones maxime passiue. Preterea videtur q dictus ser Joãnes reliquerit dicte fraternitati nõ solum bona dñe Nicole. sed etiam bona dñe ligie referendo verba illa et bona domine ligie matris dicte dñe nicole ad verbum fuerunt: vt sic construatur bona que fuerunt domine nicole. et. s. que fuerunt domine ligie: sed bona dñe ligie erant sine hoc onere. merito relictum istud si sine onere cum bona de quibus agitur vt percepi fuerunt etiaz domine ligie cui successit dicta nicola in dictis bonis. Si itaqz relinquunt bona dñe ligie. et illa sunt sine onere q'itercũqz capiatur verbum bona et verbum vniuersalẽ dicta fraternitas est libera a dicto onere. cc. flore. Accedat q natũ copule est ampliare non restringere relictum. vt est casus singularis in. l. ea tamen adiectio. de lega. iij. et ibi Dy. et Bar. et de eius natura habetur. in. l. gallus. §. etiam. de lib. et postbu. in. c. ex parte. de rescriptis. et per Barto. in. l. si is qui. cc. §. vtrum. de reb. dub. Si vero sit sensus q instituit in bonis que fuerunt vtriusqz. ita q requiratur concursus. Tunc ex quo bona ista fuerũt sine hoc onere ipsius domine ligie. et cum isto onere ipsius dñe Nicole non possunt venire cum onere et sine onere. Ideo capiatur alia interpetratio. s. cẽseantur relicte ipse res corporales que possidebantur.

r ¶ Que res singulares non capiunt onus eris alieni. d. l. cogi. §. inde queritur. et. l. ex facto ppontbatur. ff. de here. insti. et. l. quotiens. C. eo. ti. Ista autẽ bona particularia pariter fuerant bona vtriusqz. ideo vtraqz interpetratio dictoꝝ verboꝝ que fuerunt dñe nicole etc. et dñe ligie potest trahi ad intentionẽ dicte fraternitatis: sed diceret quispiam illa verba et dñe ligie nõ determinant a verbo fuerũt. sed a verbo filie. et tũc predicte cõsiderationes vltimo facte nõ militant sed nõ referret: qr tunc remaneret primum fundamentum qd pro principali teneo. Tñ magis vr de mente q verba illa et dñe ligie determinent a verbis que fuerũt qz a verbo filie frustra fuissent apposita illa vba matris dñe nicole. Nam ex quo dixisset filie dñe ligie superuacuo exprimit q ligie sit mater. nã si illa est filia huius ergo ista mater illius. Nec est verisimile qd id superuacuo adiecit prout nec adiecit in nominatione patris cum dixerit filie olim ser Joãnis non subdito patris dñe nicole coadiuuatur etiã supradicta conclusio scilicet q dicta fraternitas nõ teneatur subire dictum onus qr postea testator Jacobum ex heredibus vniuersalibus onerauit nõnullis relictis factis dñe nicole et domine Felici. casu quo dicta nicola non petat aliquid de dictis. cc. flore. Ex quo persuadetur q sue intentionis erat q onus dictoꝝ. cc. spectatẽt potius ad onus heredum vniuersalium qz ad onus fraternitatis lz fatear q hoc vltimum nõ vrget necessario. sed vt dixi coadiuuat.

s ¶ Confert etiam quia vltime voluntates sunt fauorabiles maxime ad pia et fauores sunt ampliandi: vt in regula odia in. vj. et in. l. cum quidam de libe. et postbu. et in. l. in testamẽtis. de regu. iuris et in. d. c. cum dilecti. de dona. Et in dubio sententia que facit pro pia causa est assumenda. l. sunt personein

sone in fine.de reli.et sump.fune.et.c.fi.de re iudi.et.l.in ambiguis pro dotibus.ff.de iure dot.et.ff.de re.iur.iuncta .l. cum ie.§.mulier.ff.de condi.inde.

t ¶ Non propterea firmo q relictum fraternitati sit relictum ad pias causas. Ita q gaudeat priuilegiis quibus gaudent relicta facta ecclesiis vel pauperibus vel similia: qz hoc esset longioris discussionis: saltem large potest dici pium cum in huiusmodi fraternitatibus soleant opera pia exerceri. et relicta plerunqz in pios vsus conuertuntur. Laus deo.

¶ Testamentum factum ad pias causas. An possit legittime probari per duos fratres illius ecclesie que in eo dicitur instituta. et per legatarium. Et an ex eo non valeat qui non constat q aliquis fuerit stipulatus tenorem dicti testamenti.

¶ Consilium. cclxi.

In nomine domini nostri iesu christi. ¶ In hac consultatione videtur prima facie aperta fronte dicendum q dicta ecclesia sancte Marie seruorum de dicto castro habeat potiora iura in hereditate dicti Francisci.

a ¶ Nam licet in testamentis regulariter requirantur septem testes.l. hac consultissima in prin.et.§. per nuncupationem.et.l.in testamentis.C.de testa.et in aliis vltimis voluntatibus quinqz requirunt.l.fi.§.in omni.C.de codi.et.l.fi.C.de dona.cau. mor. Tamen fallit in relictis ad pias causas qz in his non solum codicilli sed etiam testamenta fieri possunt coram duobus testibus.c.relatum.i.extra de testa.et in.l.i.C.de sacrosanc.eccle. secundum vnam lec.et hoc est expeditum apud omnes. Nam ad pias causas est sublata omnis solennitas iuris positiui. et remanent in dispositione iuris diuini quo scriptum est in ore duorum vel trium stat omne verbum: vt de Deuterono.c.xvii. et Matthei.xviii. cap.et.d.c.relatum.et.c.proxime precedenti.et in.c.omni.de testi.cum concor.prout et contingit in testamento et vltimis voluntatibus inter liberos.d.l.hac consultissima.§. ex imperfecto cum auc.ibi positis.et in.l.fi.cum sua auc. C.fami.hercis.et in testamento militis.l.i.ff.de mili.testa. et in.l.quamquam.et.l. milites. C.eo.titu. Cum itaqz probari videatur per tres testes dictum testamentum quo fuit instituta dicta ecclesia sancte marie.et sic pia causa.ideo valeat dictum testamentum. In hac parte licet in relictis profanis non valeat pro iura primo loco adducta. Nec vitiatur vtile per inutile.vt in regula vtile per inutile.in.vi. cum concor.et probatur in indiuiduo.l.testamenti.in.d.§. ex imperfecto.vbi si in eodem testo non solenni sunt honorati liberi.et extranei valet tale testamentum quo ad liberos licet sit nullum quo ad extraneos. Nec premissis obstare videtur q vna ex dictis testibus sit femina.et in testamentis femine nequeant esse testes.l.qui testo.§.mulier. et insti.eo.ti.§.testes.et in.c. forus in fi.de verbo.sig. Quia istud est de solennitate iuris ciuilis que est relaxata in testis ad pias causas.vt in iuribus preallegatis.

b ¶ Et q in testo ad pias causas mulier sit idonea testis voluerunt bar.et bal.in.l.i.C.de sa.san.eccle.et Panor.in.d.c. relatum. prout et in simili in testo inter liberos habetur i.d.§.ex imperfecto. Et in testamento condito coram presbytero parrochiali in causa prophana in quo sancitum est q sufficiant duo vel tres testes vna cum presbytero predicto: vt in.c.cum esses.de testa.secundum communem lec. et adducitur.pro ratione dicta auctoritas veteris testamenti que adducitur in.d c.relatum in prin.et latius in fi.voluit Panor in d.c.cum esses q mulier sit tunc idonea testis.et dicit Bal. ita velle in.l.i.C.de sacrosanctis eccle.

c ¶ Nec obstare videtur q dicti duo tres: videlicet frater paulus et frater iacobus sunt de capitulo dicte ecclesie collegiate.qz illi de capitulo possunt deponere in causa sui capituli.c.sup prudentia.xiiii.q.ii. et.c.insup.c.cum nuntius.et.c.suis.de testi.prout et illi de vniuersitate sunt idonei testes pro eorum vniuersitate prout voluerunt Cu.de cu.et Bar.in.l.i.in fi.§.vniuersitatis.ff.de rerum diui. et Spe.in ti.de teste.§.i.versi.sed nunquid in causa vniuersitatis et Cy.Bald.et doc.in.l.parentes.et in.l.omnibus.C.de testi.et Barto.Ripba.et moderni in.l.sed si hac.§.qui manumittitur.ff.de in ius vocan. Et presertim cum sint religiosi qui renunciauerant proprio et mundo de quibus nil sinistri videtur suspicantur per.c.cum ex iniuncto circa medium. de noui oper. nunci. Nec obstat q dictus frater iacobus dixit coram vicino pape q ipse non fuit stipulatus dictum testamentum coram testibus: vt vtar vulgarium verbo stipulatum prout vtuntur ipse testificantes. Qz illud asseruit sine iuramento et potuit sine piurio tunc dicere mendacium postea cum iuramento deponit forsasse veritatem. Et insup isto se modo videtur q remaneat q videtur esse sufficientes p.q.a.dicta. Et maxime qz eo adiuuantur adminiculo dicti alterius testis: videlicet domine Eusebie que deponit q ipse testator sibi dixit q adimpleuerat omnem suam voluntatem et frater iacobus oia scripserat: licet ista non sit contestis cum aliis et propterea non probet. Tamen probet quandam coniecturam veritatis. Et similiter frater ioannes baptista de dicto castro montisfalconis plebanus qui deponit q domina Casandra eidem testatori dixit: vole che quello hai lassato ad sancta Maria dei serue se facia et ipse respondit sine sine. ita q est verisimile q iam disposuerit de suis bonis in fauorem dicte ecclesie. Et sic adminiculum quoddam q sit verisimile q illi testes deponant veritatem.

d ¶ Nec premissis videtur refragari q dicta domina Casandra vna ex dictis testibus sit in multis honorata in dicto testo. Et sic videtur pretendere interesse q dictum testamentum teneat et propterea non sit idonea testis tanqz deponens in causa propria.l. nullus idoneus.ff.de testi.et.l.omnibus.C.eo.tit.qz ad hoc respondetur q dicta Casandra est honorata titulo singulari legati et legatarius est idoneus testis i testo et probat i fauorem heredis.l.dictantibus.C.de test.et i.l.q testo i pn.ff.e.ti.et insti. e.ti.§.legatariis.et maxime cum non videatur q ipsa posset sperare aliquod comodum qz eius legatum non videtur cum deficiat solennitas numeri testium que requiritur quo ad legata non pia pro supradicta. Et hoc minime eam latebat cum ipsa deponat q super hoc habuerat consilium q nihil ad eam erat peruenturum.

e ¶ His minime refragantibus contrariam sniam arbitror de iure veriorem. Nam premittendum est q de iure diuino in quo fundatur dispositio q in testis ad pias causas sufficiant duo testes non dicitur simpliciter q duo sufficiant: sed dicitur i ore duorum vel trium stat omne verbum vt.d.c.in oi et in aliis iuribus supra adductis et in c.nouit circa principium de iud.et i canon.si peccauerit.ii.q.i. nec est verisimile q supuacuo et sine ministerio aliquid operandi addiciantur toties illa verba vel trium qz nullum verbum in iure debet esse sine ministerio aliquid operandi.l.si quando.de leg.i.et.c.si papa. de priui.li.vi.vr ergo mens q licet regulariter sufficiant duo testes.

f ¶ Tamen non semper etiam de iure diuino vel gentium: sed quandoqz requirantur tres.vt qz forte testes non sint omnino integri.licet non sint repellendi.q totum videtur iudicis arbitrio remittendum.ar.l.i.ff.de iur.delib.et. c.de causis de off. deleg.et q no.per glos.in verbo canonibus.in.c. quoniam frequenter.§.porro.vt lite non contes.et q ibi per Host.dicentem q quando in iuribus reperiuntur ad aliquid diuerse mente ipsorum deputare denotatur q est iudici arbitrarium q est notandum prout ibi dicunt Bald.et Panor.pari ratione vbi iura loquuntur de vario numero testium quando itaqz duo testes deponunt non integri sed laborantes suspitione in causa presertim non leui iudex debet arbitrari q duo non sufficiant ne illa verba vel trium stet ludibrio sine virtute aliquid operandi.

g ¶ Cum hoc presupposito est aduertendum q licet legatarius non repellatur quominus sit idoneus testis i testo.tamen non videtur q sit omnino integer: qz licet principaliter deponat pro herede.tamen ex quo heres scriptus articulat totum tenorem testi et interserit etiam legatum factum ipsi testificanti non potest negari quando legatarius inducatur ad deponendum super toto testo vt includatur etiam suum legatum: si enim obtineret veniens ab intestato non probato testo ipse non speraret consequi suum legatum: sed si obtinet heres scriptus ipse sperat consequi suum relictum.ideo non caret scrupulo suspecte affectionis in tantum q Jo.an.post Simonem vicem. in.d.c. insuper et Panor.in.d.c.cum nuncius tenent q non erit idoneus testis etiam pro herede.tamen non repellitur omnino.et poterit deponere et aliqualis fides adhibebitur in tantum q si deponunt octo testes pro testamento probabunt. licet duo sint legatarii.sed septem testes non probabunt si vnus est legatarius secundum eos. Nec obst.iura in contrarium adducta: quia potest responderi q possunt esse testes ad solemnitatem testamenti adeo q si de viribus testamenti dubitatur vt qz dicatur q testamentum non valet qz non interfuerunt septem testes. Et non negatur testamentum factum tunc legatarii reputantur idonei testes.et ita possunt intelligi dicta iura prout dicit Raph.ful.in.d.l.dictantibus.et Imo.in d.l.qui testamento in prin.et tangit ibi glo.

h ¶ Et similiter si de testo apparet instrumentum licet requiratur ad validitatem instrumenti q in eo sint descripti septem testes. tamen erit idoneus testis legatarius ad validitatem testi et instri et sufficiunt septem licet vnus vel plures sint legatarii cum tunc testamentum probetur per instrumentum nec est necessaria depositio ipsius legatarii. prout hoc voluit

Nico.de mat.in.d.l.dictantibus.⁊ bal.ibi post eu᷎.⁊ Jmo. in.d.l.qui testamento.⁊ cōmuniter tenetur.s.ꝙ dictis casibus erit ydoneus testis legatarius prout ceteri.

i ¶ Et lꝫ multi teneant magis generaliter ꝙ sint ydonei testes legatarij ēt ad ꝓbandū veritatē testi de quo nō apparet instrumētum ita ꝙ sufficiant septē testes lꝫ vnus sit legatarius per generalitatē.d.l.qui testamēto.⁊ similiū.Tñ nō propterea dicunt ꝙ nō careat scrupulo suspitionis cū lꝫ nō deponāt principaliter de suo legato sed de toto integrali testamenti ꝓut dicit glo.in.l.siquis ita.de reb.du.⁊ bar.in.d.l.q testamēto.in prin.sentiens ꝙ sua depositio ꝓdest nō solum heredi:sed ēt sibi legatario.Et hoc aperte dicit Saly. in.d.l.dictātibus.lꝫ sub philosophico temperamēto.forte ē hoc fauore testamēti.⁊ fides que in eo diminuit̄ supplet̄ ꝑ alios.arg.l.siquis ex argētarijs in prin.ff.de edē. ſm eū.qđ prout non nulli referunt tꝫ etiam ibi Benedi.de plum.

k ¶ Et prout subdit Saly.in.d.l. dictantibus.potest etiam dici ꝙ ex quo heres non potest niti tali testamento nisi eo publicato ⁊ redacto in scripturam per notarium actorem.l. publicati.C.de testa.⁊ qđ notatur in.l.fi.C.de edic.diui.

l ¶ Non pōt heres venire ꝯ scripturā auctēticaꝫ quā ipse semel approbauit ⁊ fieri fecit ſm euꝫ.qđ ⁊ voluit bal.in.d.l.q testamēto dicēs ꝙ heres vtit̄ adminiculo legatarij testificātis:qꝛ alr̄ sua institutio esset inefficax.⁊ ex eo fundat ꝑsonā legatarij testamētū ē vnū totū indiuiduū.vñ nō pōt postea improbare ꝑsonā ipsi⁹ legatarij.ar.l.siqs testibus.C.đ testi.

m ¶ Ex quibus deducitur ꝙ Bal. Saly.⁊ Benedic.de plū. volunt ꝙ depositio legatarij iuuat non solum heredē:sed ipsummet deponentem qđ ⁊ est de mente glo.in.d.l.siquis ita.⁊ in.l.nullus.⁊ clarius Bar.in.d.l.qui testamento.qđ ⁊ voluit Jmo.eo casu quo heres scriptus articulauit totum tenorem testamenti:ita ꝙ inseruit etiam ipsum legatum factum testamenti.⁊ hoc casu verificetur opi. supradicta tenentium ꝙ dictum legatarij sibi prosit.

n ¶ Si vero heres non ponit totum tenorem testamēti:sed ponit ꝙ talis fecit testamentum.⁊ inter cetera euꝫ instituit. tunc secus ꝓut dicit Jmo.in.d.l.qui testamēto.Nō enim sequitur valet institutio.ergo factum est legatum dicit Bal. ibi.⁊ hoc casu ſm eundēꝫ Jmo.pōt procedere opi.eoꝝ qui tenent ꝙ depositio legatarij ꝓdest heredi.⁊ non sibi legatario prout fuerunt Bal. Raph.⁊ Pau.de cast.in.d.l. dictantibus.⁊ Spe.in ti.de teste.§.j.ver.item ꝙ est talis.⁊ in tit. de instru.edic.§.instrumentum.ver.quid de legatario.

o ¶ Cum itaqꝫ in casu nostro pro parte ecclesie que dicit̄ instituta ponat̄ totus tenor testamenti ⁊ interserant̄ multa legata facta dicte casandre.⁊ ipsa Casandra deponat oīa ⁊ singula cōtenta in dicta scripta fratris Jacobi fuisse vera.ideo ad instantiam heredis scripti ponētis totū tenorē testamēti deponit ipsa Casandra legataria.⁊ eius depositio vna cū dictis alioꝝ testium redactum est in publicam formam.ideo si ꝓbat pro herede.ꝓdest etiā sibi ſm dictam sniam Bal. Saly.Benedi.đ plū.⁊ Jmo.que vꝫ fuisse:⁊ bar.⁊ glo.ideo cui dubium ꝙ imminet suspitio ne deponat affectione suoꝝ legatoꝝ.ideo non sit integra testis ꝓut firmauerūt Symō Vincen.Jo.an.⁊ Panor.vt superius relatum fuit.

p ¶ Nec refragatur ꝙ sua legata non valent.ex quo deficit solemnitas numeri testium requisita in testamēto:qꝛ respōdetur ꝙ lꝫ non teneat vltima voluntas minus solēnis adeo ꝙ ex ea orat̄ actio ⁊ agi possit iudicio ordinario.tñ orit̄ obligatio naturalis ꝓut voluit glo.in.l.j.ff.de condi.inde.⁊ in l.cū quis.C.de iure ⁊ fac.igno.in quibus iuribus hoc tenēt Jac.de rauē.Jac.bu.Bar.Bal.Ang.⁊ Pau.de ca.⁊ est cōmunis opi.glo.prout dicit Pau.de ca.in.l.ij.C. de fideicō. idem tenens ꝙ ⁊ tenent ibi Bal. Raph.Fulg.⁊ Benedi. de plū.ꝙ saltem ꝓcedit eo casu quo hereditas deuoluitur ad oneratuꝫ per ipsam voluntatē ꝓut cōtingit in casu isto si valeret testamētum quo ad ecclesiā institutā cum ipsa ecclesia sit onerata legatis hereditas deuolueretur ad eam.ideo ipsa esset naturaliter obligata prout voluit Salyc.in.d.l.j. de condi.inde.qui hoc casu sequitur cōmuneꝫ opi.supra recitatam exemplificāis vt qꝛ legata sunt facta in codicillis vel in testamento in quo est clausula codicillaris adeo ꝙ si testamentū non valent cēsentur rogati veniētes ab intestato l.siquis cum nullum.⁊.l.conficiunt̄ in princi.⁊.l.ab intestato.ff.de iure codil.Si vero legata sunt facta in testamento minus solēni.tunc ex quo cēsentur onerari scripti heredes ⁊ non ipsi venientes ab intestato.tunc Saly.sequitur contrariam opi.Pe.de belui.Gui.de cu.⁊ Cy.tenentiuꝫ ꝙ ex minus solemni vltima voluntate non oriatur naturalis obligatio qui ex quibusdam eorum rationibus hoc secundo casu Salyc.videntur loqui.

q ¶ Hoc ergo casu quo si isti tres testes legitime probarent hereditas testatoris deuoluta foret ad ecclesiam in ipso testamēto institutam ⁊ sit ad oneratā dictis relictis in ipso testamento quo ad ea minus solemni factis ipsa ecclesia esset obligata obligatione naturali que sufficit ad retentionem soluti per iur̄ ignorantiam.l.error.C. ad.l.fal.⁊ in.d.l.cum quis.⁊ habetur in.d.l.j.ff.de condi.inde.item astringit in foro conscientie.Nam relictum in minus solēni vltima voluntate debetur in foro conscientie.dicit Saly.in.l.ij.C.de fideicō.per tex.ibi.⁊ facit.l.militis.C.de reli.⁊ sum.fune.⁊ l.in testamento.ff.de fideicō.liber.⁊ tenet Bar.in lib.j.minoricarum.q.ij.ſm eundem Saly.⁊ idem voluit Ang.in.l. quidam.§.illo.C.de neces.seruis here.insti.dicens ꝙ peccat heres si non implet volūtatem testatoris inualidam per tex.ibi.⁊ per tex.in.§.si vero expressim.in auc.de here.⁊ fal. ⁊ ideo poterit in foro casi.peti per denunciationem euangelicam.prout voluit Ang.in.d.§. illo.licet quidam contra ideo omnimodo pretendit interesse non spernendum.

r ¶ Et maxime attēto ꝙ ecclesia sit instituta que magis sperandum est ꝙ exequatur voluntatem defuncti qđ est pium d.§.si vero expressim.⁊.d.§.illo.⁊ licet de iure cōmuni:quo iure septem testes requirunt̄ tolleret̄ ꝙ legatarius admittatur in numero.vij.testium.quo casu loquuntur iura que supra in contrarium adducuntur:tamen non est eadem ratio ꝙ admittatur in casu quo sufficiunt duo vel tres testes in numero dictoꝝ duoꝝ vel trium testium.presertim cū ⁊ alij non sint omnino integri prout contingit in casu nostro.vt j.deducetur.Jdeo dicta iura que admittunt legatarios ad testificandum pro testamento cum non loquuntur in hoc casu non militent in casu isto in quo non est eadem ratio.

s ¶ Similiter ⁊ frater paulus collegiatus dicte ecclesie institute nō est oīno integer testis deponēdo pro suo collegio. Nam vꝫ affectionem non mediocrem ad causaꝫ sui collegij. Et lꝫ non pretendat singulare.tñ pretendit interesse in cōmuni.qꝛ vbi collegium est diues ⁊ abūdat facultatibus subuenit̄.melius collegiatis in suis necessitatibus . maxime in istis religiosis qui nihil habent nisi in cōmuni ⁊ viuunt ex bonis collegij.ita ꝙ ratio naturalis suadet ꝙ pretēdant affectionem non mediocrem ad cām sui collegij.⁊ sufficit rōnem allegare.l.scire opꝫ.§.sufficit.de excu.tuto.Et experiētia suadet ꝙ afficiunt̄ non mediocriter cause sui collegij ⁊ bonis ipsius collegij saltem non obseruantes . ⁊ presertim qñ collegiuꝫ non abundat multis redditibus prout est collegium dicte ecclesie sancte marie . Experientia autem est rerum magistra.c.qꝫ sit in princi.de elec.c.statutum in prin. eo.ti.⁊.l.legatis.§.ornatricibus.de lega.iij.

t ¶ Et ex eo qđ solet accidere bonum est argumentū in iure text.cum glo.in.l.j.C.de arbi.l.fian.C.de fidciuss.l.ꝙ si nolit.§.qui assidua.de edil.edic.etiam in materia probationis vt per glo ⁊ Bal.in.l.neqꝫ natales.C.de proba.⁊ per glo.⁊ doc.in.l.non hoc.C.vnde legi.Et ꝙ collegiati deponentes pro collegio vel pro sua vniuersitate nō sint integri testes licet sint ydonei tenuerunt Archi.in.d.c.super prudentia. ⁊ Bal.in.d.§.vniuersitatis qui ex hoc sentiunt ꝙ duo non sufficerent.ꝙ ⁊ vult Jmo.in.d.c.insuper qñ alij testes haberi possunt:sed in testamento predicto poterant adhiberi plures testes:ideo lꝫ duo interuerint nō sint oīno integri.

v ¶ Et ꝗuis Panor. in.d.c.insuper velit ꝙ imo duo sufficiant.⁊ etiā do.Ant.in.d.c.cū nuncius in collegio ecclesiastico.Secus dicens in collegio seculari qꝛ ſm eū plus spectant ad singulos de collegio vel vniuersitate seculari res vniuersitatis vel collegij ꝗ ad singulos đ vniuersitate vel collegio ecclesiastico per no.in.c.cū dilecta.de excessi.prela. ⁊ in.l.fi.de colle.illi.⁊ qđ ibi per Bar.ſm eundeꝫ do.Ant. Sed lꝫ dissoluta vniuersitate vel collegio seculari res ipse vniuersitatis distribuantur inter ipsos de vniuersitate.⁊ hoc respectu cēseantur habere plus iur̄:qꝛ non sic dissoluta vniuersitate ecclesiastica.tamē maiorem cōmoditatem consequuntur illi de vniuersitate ecclesiastica.de rebus ecclesie cum ex ea redditibus soleant victum ⁊ alia necessaria assumere ꝙ non solet contingere in vniuersitate seculari.

x ¶ Et ꝙ vniuersitas dissoluatur solet rarissime contingere : ideo illa spes videtur paruifacienda : ideo non cadit numero affectio collegiati circa res sue ecclesie ꝗ laycus circa res sue vniuersitatis . vt experientia ipsa docet . ideo

si non

si nō est integer testis in cā sue vniuersitatis secularis. multomagis videtur ꝙ non sit integer testis collegiatus in cā sui collegij ecclesiastici quando de facultatibus ecclesie necessaria sibi ministrantur cum versetur particulare commodum. ideo licet iura disponant ꝙ possint deponere ꝓ ecclīa collegio seu vniuersitate ꝑpria. Tn̄ nō ꝑptea dicunt ꝙ duo sufficiant. Et insuper dato ꝙ duo sufficiant. nō ēt infert ꝙ sint oīno integri adeo ꝙ valeant quantū ad duo alij testes ꝓut ⁊ firmat Panor. in. d. c. insuper. Et lȝ illi ō dicto collegio sint regulares. tn̄ nō sunt obseruātes ꝓut audio. ⁊ non obseruando peccant. ⁊ qui sunt in peccato non sunt integri testis. c. testimonium cum ibi no. de testi. Et saltem nō sunt talis vite ꝙ de eis non possit sinistra suspitio haberi prout de alijs Ideo non obstat. d. c. cum ex iuncto ꝙ loquitur de religiosis qui saltem apparenter sunt obseruantes.

y ¶ Alter testis videlicet frater Jacobus laborat vt puto eodem morbo. Et insuper nō est sibi adhibēda fides qȝ cōuincitur de periurio. Naȝ ipse examinatus in iudicio dixit nō est verū ꝙ ipse dixerit corā reuerendissimo dn̄o vicario ꝙ ipse scripserat dictaȝ scriptā sine teste. Et ꝙ non fuit eā stipulatus. ⁊ tamē mattheus ioannis de fulgineo examinatus deponit ꝙ ipse dixit ꝙ eā scripsit sine testibus. ⁊ ꝙ nō fuerāt stipulatus in p̄sentia alicuius testis. Itē iulius alius testis deponit ꝙ scripta dicta scripta cuȝ ipse frater Jacobus vellet adhibere testes suꝑuenit dn̄a lucia soror testatoris: ideo nō fuit stipulata dcā scripta. nec tunc nec postea fuit aliquid factum per manus ipsius fratris Jacobi.

z ¶ Et sic concordant isti testes in hoc ꝙ dictus frater Jacobus dixit in presentia reuerē. d. Vicarij ꝙ ipse frater iacobus nō fuerat stipulatus dictam scripturam seu dictuȝ testamētum. ⁊ tamē ipse frater iacobus deponit ꝙ non dixit. ⁊ sic conuincitur de periurio ad finem vt repellatur a testimonio ⁊ eius dicto nulla fides adhibeatur.

& ¶ Quia testis periurus in vno redditur non idoneus in omnibus eius dictis. vt est tex. in. c. testimoniū. de testibus ⁊ multe concor. allegātur ibi in gl. in verbo periurus. ⁊ not. glo. in. l. lutius. ff. de infami. Et maxime in periurio in actu testificandi. p̄sertim in eadeȝ attestatione cū tota fundet in eodē iuramento. ideo falsa in vno vitiat in oībus ꝑ ea q̄ habētur per Inno. ⁊ doc. in. c. fraternitatis. ō hereticis. ⁊ per Bal. ⁊ doct. in. l. si ex falsis. C. de trāsac. Remoto isto teste remanent duo alij non integri testes vt premissuȝ est.

9 ¶ Quoꝝ testimoniū ex alio etiā reddit suspectū: quia frater paulus deponit. ⁊ ꝙ oīa scripta ⁊ cōtenta in dicta scripta fuerūt ⁊ sunt vera ꝓut in ea cōtinet in oībus ⁊ ꝑ oīa. Et sic loquitur ꝑ vl'e qō nihil excludit. l. iul'. de leg. iij. ⁊ c. solite in fi. de ma. ⁊ obe. ⁊ cā. si romanoꝝ. xix. dist.

ꝝ ¶ Et non fuit contētus vno vl'i: sed geminare voluit vl'ia ad maiorē exp̄ssionē ꝙ nihil excludē itēdebat dicēdo ꝓut oīa scripta ⁊c. ⁊ postea subdēdo i oībus ⁊ ꝑ oīa. geminatio eni ⁊ duplicatio vboꝝ auget vi vboꝝ. l. balista cū ibi no. ff. ad trebel. vbi ꝓbat ꝙ vl'ia duplicata plus operant q̄ȝ vl'ia nō duplicata. facit qō hētur in. c. ⁊ si christus. de iureiurā. i l. cū scimus. de agri. ⁊ cēsi. in. c. vt circa. de ele. lib. vj. ⁊ qō ꝑ Ang. in. l. si sticbū. §. stipulatio. de v. ob. ⁊ ꝑ bal. in pace cōstan. cassetur ⁊ irritetur. ⁊ multa possent adduci de virtute geminationis verbum ⁊ actuum.

a ¶ Potest etiā ponderari natura dictionis per qō significat perfectionem. l. vrbana. §. pernotare. ff. de verbo. signi. Et tn̄ in ipsa scripta in calce ꝯtinet ꝙ scripta fuit in p̄ntia ipsi⁹ fr'is pauli. ⁊ tn̄ dcā dn̄a casandra ⁊ dictus fr̄ iacobus deponūt ꝙ ipse frater paulus non erat p̄sens tēpore quo scripta fuit dicta scripta. ꝙ ⁊ ꝯprehenditur ex attestatione ipsius fratris pauli dū deponit ꝙ frater iacobus. tunc scripsit q̄uis ipe a p̄ncipio nō interuenerit: sed in vltimo ⁊ stipulatione. vt. s̄. ipse interfuit. profecto cum ab initio fuerit facta scriptura ⁊ in fine ꝓut dicit fuit stipulata. ⁊ ipse non interfuit in p̄ncipio dat intelligi ꝙ nō iterfuit tēpore quo scripta fuit dicta scripta. Eodē morbo laborat ētipsa dn̄a Casandra deponēs ꝙ oīa ⁊ singula cōtenta in dcā scripta sunt vera ꝓut in ea cōtinetur. ⁊ postea ipsemet dꝑonit ꝙ nō fuit scripta in p̄sentia ipsius fratris iacobi ⁊ in scripta cōtinetur cōtrarium vt supra deductum est Iteȝ hoc medium aduersatur etiam dicto fratris iacobi cum ipse scribendo dictam scriptam asserat vnuȝ ⁊ postea examinatus in iudicio deponat cōtrariū. Quo casu Bart. in. l. eos. ff. de falsis dicit testem repellēdū. Et lȝ eius dictū nō careat dubio qō in p̄sentiaꝝ nō intēdo discutere. tamē negari nequit quin suspitionem falsitatis inducat. Item debilitatur dictuȝ fratris pauli: quia ipse deponit ꝙ dictus frater iacobus tunc scripsit dictam scripraȝ ⁊ dictio tunc denotat extremitatem tēporis. l. iiij. ff. de condi. ⁊ demon. Et tamen si non fuit scripta in eius p̄sentia nō poterat scire tēpus scripte immo ex attestatiōibus fratris iacobi ⁊ casandre deprehenditur ꝙ fuit interuallum temporis: licet frater ꝙ hoc solum non impugnaret dictum testis. Item prebet suspitioneȝ quandam: quia dictus iacobus in presentia reuerendissimi. d. vicarij hodie legati ꝙ superuenit lucia tempore facte. scripte. ⁊ ꝙ dictus testator dixit propter aduentum dicte lucie dicto fratri iacobo: sta fermo non fare piu niente sauia il faremo vnaltra volta. ⁊ hoc in effectu probatur per quattuor testes. Et tamē ipse frater iacobus ⁊ domina Casandra deponunt ꝙ ipsa domina Lucia suꝑuenit post cōpletum testamentum. ⁊ dictum eusebie demonstrat ꝙ illud quod frater iacobus dixerat extra iudicium fuit magis verum: quia deponit ꝙ vidit dictum fratrem iacobum scribere in domo dicti francisci qui iacebat infirmus. ⁊ tunc superuenit domina Lucia. ⁊ dictus fr̄ iacobus ꝑligauit chartam. licet etiam hoc fateor ꝙ non astringat necessario: sed que non prosunt singula multa iuuant. l. excusantur in p̄n. cum concor. Nec obstat. ꝙ dicta Eusebie: postea subdit ꝙ dictus Franciscus sibi dixit postea ꝙ impleuerat totā suaȝ voluntatem ⁊ frater iacobus eam scripserat: quia dictuȝ huius est singulare ⁊ incertum quia non continent quid scripserit frater iacobus. Et stant hec simul ꝙ frater iacobus scripserit voluntatem dicti francisci ⁊ non isto modo ꝓut apparet in scripta que producitur.

b ¶ Dictum autem fratris Ioannis vltimi testis non minus adminiculatur ꝯ ecclesiam q̄ȝ pro primo: quia si dictus frāciscus solemniter disposuisset nō est verisimile ꝙ dicta Casandra illo modo interrogasset. Item deponit ꝙ dicta Casandra: vole che tu hai lassato che se faccia ala chiesa de sancta Maria de i serue il calice el messale el tabernaculo e laltre cose vole che se faccia. ⁊c. Non autem expressit ꝙ instituerit heredem ecclesiā sancte marie qō erat principale. nā ad eam adaptantur dicta verba quia adire nō fit ecclesie: sȝ ipsa facit. Et stant hec simul ꝙ dictus Franciscus aliquid reliquerit dicte ecclesie ⁊ non oīa disposuerit que in dicta scripta cōtinentur. Et est verisimile ꝙ ipsa Casandra interrogasset etiam de relictis factis sibi factis. ita ꝙ depositio istius fratris ioānis baptiste aliqd coniecture p̄bet hincinde. ⁊ parum releuat. Restat itaq̄ȝ ꝙ dicti duo testes qui deponunt ꝙ dicta vltima voluntate semoto fratre iacobo laborant tot suspitiōibus ꝙ nō puto ꝙ dicta vltima volūtas debeat censeri probata per supradicta.

c ¶ Presupposito autem ꝙ dicta vltima volūtas valeret fauore pie cause. tamen ipsa ecclesia heres instituta teneretur soluere dicte domine lucie sorori dicti frācisci ducentos florenū. eidē relictos in testamēto Simonis p̄ris ipsius francisci sub conditiōe si dictus franciscus eius filius decesserit sine liberis. nam conditio predicta p̄supponitur extitisse qȝ decessit sine liberis superstite dicta Lucia. Et iō cū presupponatur ꝙ dictus franciscus adiuerit hereditatē dicti Simonis sui patris tenendo aliqua eius bona in consequentiam heres dicti Francisci est obligatus satisfacere dicto legato. cc. floreū. cum sit onus hereditariuȝ. ⁊ heres heredis est testatoris heres. l. fi. C. ō here. insti. ⁊ per consequēs ipse vt heres censetur rogatus satisfacere dicto legato. facit. l. sȝ ⁊ sic. de leg. iij. ⁊ est clarissimum.

d ¶ Nec ob. si dicatur ꝙ dictus Franciscus non habuit tot de bonis dicti Simonis que valeant. cc. quia respondetur ꝙ ex quo adiuit non facto inuentario tenetur integra legata soluere quia censentur tot bona remansisse ꝙ sufficiant ⁊ sibi est imputandum quare inuentariuȝ non fecit in auc. de heredi. ⁊ falci. §. si vero non fecerit inuentarium colum. prima. detracta tamen sorte legitima cui nō potuit aliquod onus imponi. l. quoniam in prioribus. C. de inoffic. testamento. Et idem dicendum est circa dotem promissam per Alexandram pro dicta Lucia quia heres dicte Alexandre tenetur soluere dictam dotem. Et quia prout presupponitur dicta Alexandra instituit heredem dictum franciscum eius filium. ⁊ ipse post eius mortem possedit eius bona hereditaria. Ideo similiter heres ipsius francisci tenetur etiam soluere istam dotem promissam per matrem ⁊ insolidum: vt supra non facto inuentario al's pro viribus hereditarijs.

Laus deo.

¶ Mater instituta vna cum filijs. ⁊ dato substituto. Si oẽs filij moriantꝛ. An eueniẽte casu substitutionis possit petere legittimã in bonis testatoris ex ꝑsona filioꝝ. Itẽ an possit retinere tertiã partẽ ipsius hereditatis in vita sua. Itẽ qꝛ similiter fuit a marito relicta vsufru. ĩ vita. an nõ obstãte ꝙ venerit casus substitutiõis debeat habere vsumfru. in vita.

¶ Consilium cclxij.

In noĩe dñi nostri iesu

1 xp̃i. ¶ In hac ꝯsultatiõe in primo dubio vꝫ primo aspectu dicẽdum ꝙ dicta dña marchesina possit petere legittimã ⁊ trebellianicã ex ꝑsona dicti ꝑ frãcisci sui filij paritercꝫ filij testatoris aduersus dcãꝫ cõitatẽ ꝓ cuius rei euidẽtia est vidẽdũ. dictũ relictuꝫ ꝙ bona vẽdantꝛ ꝑ eõs terremõtis sancte marie in cassiano censeatꝛ substitutio directa. An vero substitutio obliqua. nam ex substitutione directa nõ detrahitꝛ legittima nec trebellianica. c. si pater. de testa. lib. vj. ⁊ l. papinianus. §. sed nec impuberis. ff. de inoffi. testa.

a ¶ Sed ex substitutiõe fideicõmissaria legittima semper detrahitꝛ. l. qm̃ in prioribus. ⁊ d. c. si pater. Itẽ trebellianica qñ restitutio nõ iniungitꝛ statim. sed in diẽ. vel sub cõditione. c. raynutius. ⁊ c. raynaldus. de testa. in antiqs. ⁊ d. c. si pꝫ ꝑ que iura ita cõiter a doc. tenetꝛ ⁊ cõsuetudine cõprobatꝛ: lꝫ de rigore iuꝛ ciuilis ꝯtrium cõiter teneatꝛ prout in dictis iuribus habetur. ⁊ in. l. ꝙꝙ. C. ad. l. fal. ⁊ in. l. in rõne. §. qd vulgo. ff. eo. ⁊ in multis alijs locis. lꝫ autẽ videatꝛ substitutio directa qꝛ cõcepta sub conditione specifica si decesserit in pupillari etate. Nam in primo capite substitutionis facte ipsis filijs est facta expressa dinumeratio etatum qꝛ dictum si decesserint in pupillari etate vel postea quandocunqꝫ.

b ¶ Et licet in secundo capite non exprimatur specifice etas pupillaris: tamen virtualiter exprimitur nõ generaliter: sed in specie per illa verba vt dictum est. nam ex quo dictum est si decesserint in pupillari etate vel postea sine filijs. Illa verba vt dictum est significant scilicet si decesserint in pupillari etate vel postea quandocunqꝫ sine filijs ⁊c. Id eniꝫ continetur in termino referente ꝙ continetur in termino ad quem fit relatio. l. si ita scripsero. de conditio. ⁊ demonstra. ⁊ l. asse toto. de heredi. institu. ⁊ l. institutio talis. de condi. ⁊ demonstra. cum similibus.

c ¶ Substitutio autem compendiosa facta per verba cõmunia pupillis si facta est sub dinumeratione etatum solet cõprehendere directã pupillarem ſm oẽs. Quinimo ⁊ si non est facta sub dinumeratione etatum ideꝫ videtꝛ ꝓbare tex. in d. c. si pater. maxime in rõne sui per quem tex. moderni cõmuniter eo casu. idem tenẽt. sed est articulus multuꝫ tritus ⁊ multũ dubius. presertim matre existẽte in medio ꝓut cõtingit in casu nostro. sed non est opus attingere hanc difficultatẽ cum vt dixi cẽseatꝛ facta sub dinumeratione etatũ. tñ duo videntꝛ arctare ꝙ censenda sit substitutio fideicõmissaria. vnuꝫ qꝛ dicta substitutio est restricta ad bona testatoris.

d ¶ Per pupillarem autem succeditur in bonis pupilli: licet pupillo existente herede patris in eius bonis inueniantur etiam bona testatoris pꝫ qꝛ per pupillarem succeditur etiaꝫ si filius se abstinet ab hereditate patris testatoris. l. filius q se paterna. ⁊ l. sequenti. ff. de acqui. here. ⁊ l. sed ⁊ si plures §. filio puberi. de vulg. ⁊ pupil. efficitur enim per pupillarem heres filij non immediate heres patris dictis iuribus. ⁊ d. l. sed ⁊ si plures. §. quos possum cum infinitis similibus.

e ¶ Per fideicõmissariam autem substitutionem succeditur patri testatori. ⁊ in eius bonis non filio nec in bonis filij. l. coheredi. §. cum filio. de vulga. ⁊ pupilla. Ideo cum testator iusserit vendi bona sua non bona filij censeatur facta substitutio obliqua potiusqꝫ directa.

f ¶ Substitutio enim cõpendiosa que al's interpetraretꝛ directa intra pupillarẽ etatẽ, iterpetratꝛ fideicõmissaria: ex eo qꝛ restricta est ad bona testatoris ꝓut firmant Bal. in. l. precibus. C. de impub. in penu. char. ⁊ Saly. ibi col. penul. Et preclarissimus. ⁊ pater obseruantissimus do. Joãnes petrutius de monte sperello dicit ibi ita fuisse perusie iudicatum ⁊ idem ipse ibi approbat. ⁊ idem in effectu cõsuluit Bal. in quodam suo cõsi. incipiẽte ꝓponitꝛ ꝙ pater filio impuberi. cui cõsi. se subscripsit Ang. eius frater. ⁊ nõnulli alij. ⁊ erat eo casu substitutio facta pro aĩa testatoris: vt deprehẽditꝛ ex verbis cõsilij: lꝫ in themate nõ dicatꝛ. Et ego ⁊ legẽdo in. d. l. antepenul. ⁊ pluries al's consulendo tetigi. Secundo vrget qꝛ ex quo testator disposuit ꝙ omnia bona sua venderentur in ipsa substitutione videntur venire etiam ipsa bona pro parte relicta domine marchesine: quia tunc non venderentur omnia. ⁊ maxime qꝛ poterat contingere ꝙ interim scilicet ante conditionis euentum fuissent diuisa: qꝛ nõ erat certum ꝙ filij ita de proximo decederent: maxime oẽs ⁊ ꝙ starent in cõmunione. ideo sub illa cõditione si filij oẽs decesserint cẽsetur substitutio facta nõ solum filijs sed etiã ipsi marchesine institute vna cum filijs. põt enim directe ⁊ oblique substitui in vita instituti ꝓut post mortem ⁊ sub quãuis cõditione. vt. C. de insti. ⁊ substi. ⁊ resti. sub conditione fac. in rubrica. ⁊ l. generaliter ⁊ nihil obstat. ideo licet filij sint positi in cõditione. tamen sub ea cõditione potuit substitui ipsi domine marchesine. ⁊ cum vis verboꝝ vniuersalium hoc cõprehẽdat. qꝛ al's nõ possent vendi omnia bona per ipsam cõmunitatem ⁊ distribui in vsus que testatorem destinatos. Ideo ipsa substitutio censetꝛ facta etiã ipsi marchesine. qꝛ qui vult vnũ censetꝛ velle omne qd ad illuꝫ est necessarium. l. illud. de acqui. here. l. ij. de iurisdi. om. iu. ⁊ l. ad rem mobilem. ⁊ l. legatum. de procura. cum similibus.

g ¶ Et scdꝫ hoc est facta substitutio ipsis filijs ⁊ ipsi marchesine qui fuerunt simul instituti. sed dicte marchesine nõ potuit post aditam hereditatem directo substitui. l. post aditã C. de impu. ideo sibi censetur necessario facta obliqua substitutio. si in persona obliqua substitutio ⁊ non directa iudicatur. ergo videtꝛ ꝙ similiter personis aliorum obliqua iudicari debeat. vt sic pariter oẽs ab vno determinabili terminentur per tex. l. iam hoc iure. de vulga. ⁊ pupil. ⁊ l. hereditatem. ⁊ l. ꝙuis. C. eo. ti. ⁊ l. in testamẽto. C. de testa. mili. Et seruetꝛ equalitas inter eos quibus fit substitutio. naꝫ ex hoc interpetratꝛ fideicõmissaria vbi al's interpretetꝛ directa. prout voluerunt bal. Ang. ⁊ Saly. in. d. l. in testamento. qd ⁊ voluit bar. in cõsi. cxvij. ſm ordinẽ perusinũ non informis incipiẽte niuarellus quõdam Ceci. ⁊ idem firmat Ang. in suo cõsil. icipiẽte viuianus de mõte politiano ĩ ordine. lxxvij. ſm ordinẽ informis. Et qdã referũt idẽ cõsuluisse Riccar. de Saly. in con. incipiente quidaꝫ testator habuit. itaqꝫ vꝫ ꝙ dicta cõmunitas non sit substituta pupillariter. sed per fideicõmissum. ⁊ per consequens legittima detrahatur.

h ¶ In ꝯtrium tñ facit qꝛ substitutio est facta sub dinumeratione etatũ. ⁊ prefati doc. loquuntꝛ in substitutiõe sine dinumeratione etatũ. Qñ eni substitutio est facta sub dinumeratione etatis pupillaris vꝫ satis aperta mẽs testatoris ꝙ voluerit pupillariter substituere: qꝛ pupillaris etas ab alijs etatibus nõ differt quo ad ꝓpositũ substitutionis nisi qꝛ intra pupillarem etatem põt pupillariter substitui ⁊ non postea.

i ¶ Ideo ne ludibrio sit facta dicta expressio pupillaris etatis censetur mens testatoris interpetranda ꝙ voluerit pupillariter substituere. Ideo interpetretꝛ pupillaris non obstante ꝙ sit restricta ad bona testatoris ꝑ tex. in. l. si ita scriptum. §. si filio impuberi. ⁊ qd ibi per bar. ⁊ istam dr̃iam in similibus terminis quibus substitutio est restricta ad bona testatoris distinguit Bal. an facta dinumeratio etatum. nec ne in. l. si quis ad declinandã. C. de epi. ⁊ cle. ⁊ vult ꝙ etiaꝫ vbi etiam ex alio ꝙꝫ propter restrictionem ad bona testatoris ipse tenet ꝙ censeatur fideicõmissaria facta sine dinumeratione etatum vult ꝙ propter dinumerationem etatuꝫ censeatur directa. Iteꝫ in casibus doc. non concurrebat virtus verborum vniuersaliun que non possunt verificari in obliqua substitutione propter legittimam ⁊ trebellianicam maxime propter legittimam quaꝫ virtutem ponderat etiam Bal. in. d. l. si quis ad declinandam. Concurrit etiam fauor pie cause. pro qua in re obscura faciẽda est interpetratio ar. l. in ambiguis pro dot. ff. de iur. dot. ⁊ etiam. ff. de regu. iur. iuncta. l. cum his. §. mulier. ff. de condi. inde. ⁊ arg. l. inter pares. de re iudi. ⁊ in. c. si. extra. eo. tit.

k ¶ Tamen talis difficultas euitatur: qꝛ quicquid dicendum sit de substitutione facta de cõmunitate predicta. tamen substitutio fuit primo loco facta inter ipsos liberos reciproca ⁊ compendiosa. ⁊ in illa non imminent dicte rõnes contrarie quia non fuit facta restrictio ad bona testatoris. ⁊ omnibus poterat pupillariter substitui. ⁊ fuit expressa dinumeratio etatum. Ideo sine dubio resultat pupillaris substitutio. Cum ergo prius decesserit perfranciscus in pupillari etate eius hereditas delata fuit ad perludouicum tunc superstiteꝫ exclusa matre perfrancisci ab omni legittima per. d. §. si quis impuberis. ⁊ d. c. si pater. Ideo nulla detrahatur legittima per dictam marchesinam.

l ¶ Nec

l ¶ Nec ob. si qs fortasse dixerit ꝙ dictus p.ludouicus non agnouit hereditaté dicti p.francisci ⁊ hereditas fratris nó adita nó trãsmittit. l. qm̃ sororé. C. de iure deli. ⁊ l. j. §. in nouissimo. C. de cadu. tol. cũ simi. Et ideo expirauerit pupillaris substitutio reciproca: ⁊ deuoluta sit hereditas p.francisci ad eius matré Marchesinã: qꝛ respódet ꝙ p.ludouicus pupillariter substitutus fratri in testó paterno delata hereditate fratris succedit vt suus ⁊ necessarius. d. l. sed ⁊ si plures. §. quos possuz. ff. de vul. ⁊ pupil. ⁊ l. si seruus cóis. c. ti. Jó hereditaté fris iure suitatis trãsmittit ad eius heredes. l. si fris. C. de iure deli. l. apud hostes. C. de suis ⁊ legi. cũ multis similibus. ió nec tũc cópetit successio matri. ió respondetur ad primũ dubiũ ꝙ dicta domina Marchesina nó pót petere legittimam neq̃ trebellianicam in bonis dicti Egydij testatoris ex persona p.francisci sui filij.

m ¶ Deueniendo ad scóm quesitũ vr̃ dicendum ꝙ dicta dña Marchesina possit ꝯsequi suam tertiam parté toto tpe sue vite: qꝛ exquo ipsa est instituta in vita non vr̃ dubium quin ipsa succedat ꝓut testõr disposuit: sed testator instituit eaz in vita sua tãtum voluerit: ergo ꝙ ab initio ipsa succederet ⁊ voluit eã ꝑuare post mortez ergo añ mortem noluit eam priuari hereditate. Ideo verba vñr satis apta ⁊ clara merito ⁊c. l. ille aut ille. §. cũ in verbis de leg. iij. Nec ob. relictũ factum cóitati: qꝛ videtur ꝙ cóitas sit substituta filijs non aũt dicte dñe Marchesine exquo ipsi filij ⁊ nó Marchesina sunt nominati in substitutione. Et si diceret substitutioné censeri factã ẽt ipsi dñe Marchesine: vt saluent ṽba vr̃ia r̃ndetur ꝙ ipsi dñe Marchesine cẽsetur facta substó post morté ipsius dñe Marchesine ⁊ nó in eius vita: tum propter verba sue institutionis supra ponderata.

n ¶ Tum qꝛ substitutio est facta sub conditione si filij ⁊ heredes decesserint: lꝫ igit Marchesina nó cóprehendat sub conditione si filij decesserint: tñ vr̃ cóprehẽdi sub códitióe si heredes decesserint exquo ipsa est heres. ió si sibi fit substitutio cópendiosa censeat facta post eius mortez prout ⁊ cópendiosa solet cóiter fieri post morté eius cui substituit ⁊ nó post morté alterius ⁊ a solitis bonũ est arg. l. ꝙ si nolit. §. qui assidua de edili. edic. l. fi. C. de fideius. cum multis similibus. Et insuper illa verba ⁊ heredes forent supflua si ad filios tm̃ referrerent attẽto ꝙ ipsi filij erant aperte ⁊ clare demóstrati ꝑ verbũ filij: ergo vt non sint supflua ⁊ aliqd operent cóprehẽdãt ẽt dictã Marchesinã heredé institutam. Et si hoc est ꝙ censeat facta substitutio ẽt ipsi Marchesine ⁊ ipsa comprehendatur sub illis verbis ⁊ heredes. Tunc cóitas censeretur substituta post morté filiorũ: ⁊ ipsius Marchesine. Et per ꝯñs i vita Marchesine nó succederet in tertia parte ipsius dñe Marchesine.

o ¶ Et dubitari posset an succederet in residuo cũ nó esset verificata ꝯditio ꝙ oẽs heredes decederent. circa ꝙ recurrendum ad ea que late hñtur per doc. in l. heredes mei. §. cum ita. ff. ad treb. ⁊ in. l. pñt. C. de impu. de quo tñ nó q̃rit. Ideo obmitto. Sinaũt diceremus substõnem nó censeri factam ipsi domine Marchesine tunc videretur ꝙ ipsa domina Marchesina deberet consequi dictam suam tertiam nedum in vita sua: sed etiam post suam mortem.

p ¶ Tum qꝛ hereditas non potest dari ex die vel ad dié hoc est qꝛ quis sit heres vsq̃ ad tale tempus ⁊ non postea: sed tunc tempus subducitur de medio. l. hereditas ex die. ff. de heredi. insti. ⁊ que ibi per Bar. ⁊ doc. ⁊ in. l. extraneum. ij. ⁊ ꝙ ibi per glo. ⁊ doc. C. eo. ti.

q ¶ Tum ẽt qꝛ tp̃s vite cẽset appositũ fauore filiorꝫ q sunt simul cũ ea istituti: ipsis ĝ ꝑdefunctis cessat eorꝫ fauor. ió cesset limitatio tp̃is ꝓut i simili no. bar. ⁊ doc. in. l. quot. §. si duo. ff. de hedi. insti. i instituto i re certa si est ꝓhibitꝰ plus petere: nã si est datꝰ coheres censet ꝓhibitꝰ plus petere fauore coheredis instituti. ió illo coherede nó adeũt ipse ꝓhibitꝰ pót plus petere: ita ꝓhibitꝰ petere post tp̃s cẽset ꝓhibita fauore coheredũ: maxime cum sint filij testõris. ió cessante eorꝫ fauore: qꝛ predecesserint: ⁊ bona ad alios peruenerint cesset illa limitatio tp̃is. Et maxime qꝛ post mortem nó pót priuari directo hereditate: quia semel heres non pót facto testatoris desinere esse heres. l. ei q soluẽdo. ff. de neg. ge. ió censeat rogata de restituendo ipsis coheredibus post mortem per predicta. ⁊ per no. per Bar. ⁊ Bald. in. d. l. hereditas ex die. sed dicti coheredes decesserunt in vita rogati: ergo expirauit fideicómissaria substitutio. l. heres meus in ꝑn. de condi. ⁊ demó. l. si cũ heres. ff. qñ dies le. ce.

r ¶ Tamé his non ob. ꝯtrium puto de iure r̃ndẽdũ. s. ꝙ dicta Marchesina non possit retinere dictã tertiaz parté etiam in vita sua exquo filij coheredes decesserunt. Nã testator expresse disposuit ꝙ post morté filiorꝫ oia bona vẽderent per cóe ⁊ preciũ ꝯuerteret in pium actũ ⁊ in fabricam molendini ⁊c. Sed nó possent oia vẽdi per cóe si ipsa Marchesina retineret tertiã parté omniuz bonorum: vt ⁊ supra dictũ est ⁊ de se ꝯstat merito ẽt pars dicte Marchesine veniat in dicto relicto facto cóitati: qꝛ q omne dicit nihil excludit. ⁊ maxime cũ pluries reiteret signũ vr̃e cũ primo iusserit oia bona vendi postea iussit ꝑcia omniũ bonorum expendi ⁊c. Postea iussit ipsam cóitaté ꝑuari oĩbus dictis bonis. ⁊ sic semꝑ loquutus fuit testõr ꝑ verba vniuersalia.

s ¶ Nec ðcei ꝙ vr̃ia signa totiẽs repetita iproprient ⁊ restringant cũ eorꝫ natura sit nihil excludere. c. solite i fi. ð maio. ⁊ obe. cũ ꝯcor. Et ió cũ ṽba sint clara ꝙ ꝑ cóitaté oia bona vẽdant ⁊ ꝑcia cóuertãtur ⁊c. Et nó possint licite vẽdi nisi cóitas ipsa cóseq̃t. Nec pót oia cóseq nisi sit ipsa cóitas substituta ẽt ipsi Marchesine. ió cẽset ipsa cóitas eidem Marchesine substituta qꝛ q vult vnũ vult oẽ eius necessariũ antecedẽs. l. illud de acquiré. here. cũ multis simi. Et ꝙ testator voluerit ꝙ ipsa cómunitas succederet in dictis bonis: ⁊ nó haberet solã facultaté vẽdẽdi ⁊ expẽdendi. Cum sit possibile vendi res aliena ⁊ alienuz precium expendi. l. rem alienam de contrahen. emp.

t ¶ Demonstrat qꝛ testator voluit ꝙ ipsa cóitas esset obligata ad certa onera in testó iniuncta: vt patet ibi cum hac conditione ⁊ obligatione ꝙ ipsa cómunitas sit obligata ⁊ teneatur ⁊c. Sed si ipsa esset solum onerata de vendẽdo ⁊ dispensando. ita ꝙ esset solum ministra non videretur ꝙ posset onerari per. l. ab eo. C. de fideicó. cum concor. Preterea ⁊ fortius subiungit testator: ꝙ casu quo communitas non impleuerit omni anno ipsa onera sibi iniuncta voluit eam priuari omnibus dictis bonis ⁊ precijs.

v ¶ Sꝫ nó pót priuari bonis is q ea nó hꝫ cũ ꝑuatio ꝑsupponat habitũ. l. nó pót videri desinere de reg. iur. ⁊ l. decẽ de ver. ob. Merito cẽset cómunitas substituta in omnibꝰ bonis ipsius testatoris sub illa códitióe si oẽs dicti filij ⁊ hẽdes decesserint sine liberis: ⁊ ideo ẽt i parte relicta ipsi Marchesine verba itaq̃ id importãt nec a verbis est recedẽdũ. l. nó aliter. ⁊ l. ille aut ille. §. cũ in verbis de le. iij. Et maxime cũ vltime volũtates sint fauorabiles ⁊ ampliãde. l. testamentis de regu. iur. ⁊ c. cum dilecti in fi. de dona. presertim fauore pie cause pro qua multa specialia sunt inducta ⁊ in re obscura pro ea est respondendum prout supra dictũ est. Ideo cum cómunitas sit honorata ea conditione ꝙ precium conuertat in pium actum agitur de fauore pie cause saltem pro parte ꝙ vniuersaliter omnia veniant in dicta substitutione. Ideo ita vniuersaliter interpretetur.

x ¶ Nec ob. adducta in contrarium. Non enim obstat ꝙ instituit eam in vita tantum quia in vita censeretur ⁊ vsq̃ ad mortem inuitata filijs nó precedentibus sine liberis. Sꝫ precedentibus sine liberis censetur rogata de restituendo dicte cómunitati per predicta. Nec obstat ꝙ ipsa Marchesina non est nominata in substitutione: qꝛ non refert. Nec etiam ipsi filij sunt nominati in substitutione: sed solum in conditione sub qua est facta substitutio. Non enim dixit testator ꝙ substitueret filijs. Nec inuitauit magis ad bona delata filijs q̃ꝫ ad alia sua bona: nec specifice substituit: sed virtualiter sub illis verbis omnia bona vendantur per cómune ⁊c. censeatur ipsa cómunitas substituta: maxime iunctis his que subduntur in testamento: vt supra ponderatis. ideo cum dicta verba pariter respiciant bona in qbus est honorata Marchesina prout illa in quibus sunt honorati filij. Ideo pariter ad vtranq̃ substitutio referatur. Et nihil obstat quominus substitui possit vni post morté alterius prout pure vel sub quauis alia conditione ad hoc d. l. heres meus cum similibus prout supra dictum fuit.

y ¶ Nec obstat ꝙ communitas sit substituta sub conditione si heredes decesserint.

z ¶ Quia respondetur ꝙ illa conditio si filij ⁊ heredes decesserint intelligitur si decesserint illi qui sunt filij ⁊ heredes. ⁊ sic in quibus concurrunt dicte due qualitates. s. ꝙ sint filij ⁊ heredes instituti. Et hoc plane demonstratur: quia in precedenti proxima substitutione fuerant apposita eadem verba in conditione: quia dictum fuerat si dicti filij decesserint in pupillari etate ⁊c. Et tamé nó intelligit de ipsis: maxime cũ subdat in pupillari etate cum talis qualitas nó potuisset cadere i ipsa Marchesina q̃ erat pubes.

e ¶ Et presertim cum in substitutione de qua agitur fuit virtualiter reperita dicta conditio in pupillari etate ⁊c. Per illa verba morrentur: vt dictū est ꝑut ⁊ supra deductū est ⁊ est apposita vl'is omnes ꝯstat autem ꝙ oēs non potuissent decedere in pupillari etate si sub verbo heredes cōprehenderetur Marchesina merito minime cōprehendatur ꝙ ⁊ ex alio ostendit ⁊ apertissime. qꝛ postea in eodem testō subdidit ⁊ si dictus casus acciderit ꝙ oēs dicti filij ⁊ hr̄des decesserint in vita dicte eius vxoris ⁊c. Et tunc ꝯstat ꝙ illa verba filij ⁊ heredes nō comprehendunt ipsam Marchesinā: ita ergo interpetrentur eadem verba in alijs partibus eiusdem testamenti posita ar. l. si seruus plurimum. §. fi. de leg. j. cum concor. Et maxime cū dicatur si dictus casus acciderit ⁊c. Si autem in capitulis precedentibus illa verba filij ⁊ heredes comprehenderent etiam vxorem non esset supra positus casus quo soli filij omnes decesserint i s3 casus quādo omnes filij ⁊ heredes. ideo verbum illa dictus casus acciderit aperte demonstrant ꝙ in precedenti capite testamēti illa verba filij ⁊ heredes solum filios comprehendit.

p ¶ Nec verba illa ⁊ heredes sunt superflua immo operantur plurimum. Nam solet masculinum concipere femininū l. j. ⁊ l. pronunciatio in prin. de verbo. sig. ⁊ l. quicunq3. C. de seruis fug. cum similibus.

z ¶ Ideo cū prius dictū fuisset de filiab' ⁊ de filijs potuisset dubitari an appellatione filij cōprehenderentur: que dubitatio tollitur per illa verba: ⁊ heredes attento ꝙ femine nō erant heredes institute: qnimo si verbū heredes comprehēderent ēt Marchesinam frustra fuisset appositum verbum filij: qꝛ sufficiebat dicere si omnes dicti heredes merito.

a ¶ Confirmantur premissa ex his que postea in codicillis disponuntur: qꝛ prohibuit certas ex dictis rebus mandatis alienari ne alienentur: sed reseruauit filiabus adueniente dicto casu mortis omnium filiorum ⁊ non reperijt verbum ⁊ heredum ⁊ dicit dicto casu referendo se ad casum dictum in testamento cum in codicillis aliquē casum non expressit ꝑm copiam ad me delatam. Remanet ergo conclusio ꝙ dicta cōmunitas censetur inuitata pariter ad portionem delatam Marchesine ⁊ prout ad portiones delatas filijs. ideo prout purificata conditione portiones filiorum statim sunt dlate ad dictā cōmunitatē. ita ⁊ portio dicte Marchesine cū sub eodē determinabili ad oīa inuitetur. l. fi. C. d sen tē. ⁊ interlo. omniū iudi. ⁊ l. hr̄ditatē. ⁊ l. quāuis. C. d ipu. cū concor. Verūtamē est ꝙ exquo dicta marchesina nō pōt directo substitui post aditam hereditatem. l. post adita de impu. ipsa de portione sua h3 detrahere quartam trebellianicam pro parte nō cōuertenda in pium actū in qua quarta computantur omnia que ipsa habet iudicio testatoris. l. in fideicommissarium. ff. ad trebel. ⁊ l. in quarta. ff. ad. l. fal.

b ¶ Et si substitutio censeretur facta solis filijs in quorum mortem est collata non putarē ꝙ heredes marchesine deberent habere illam tertiam partem. Sed deberet restitui dicte cōmunitati que est substituta in omnibus bonis. Et que succedit in locum filiorum restitutia hereditate. l. qui ecclesia. ff. ad treb. ⁊ l. postulante. e. ti. ideo dicta verba pñt censeri apposita in fauorem filiorum coheredum ⁊ in fauorem cōitatis cum verba ad id tendant: vt supra ponderata sunt. Nec ob. l. pero de leg. ij. ⁊ similes ⁊ dicta per Bar. in d. l. quot. §. si duo. qꝛ non loquuntur quando est facta substitutio in omnibus bonis prout contingit in casu nostro.

c ¶ Ex his deuenitur ad decisionem quarti dubij: lic3 enim videatur ꝙ ipsa debeat habere vsumf. omnium bonorum donec iusserit honeste ⁊ seruauerit vitam vidualem ex quo testator. ita expresse ⁊ clare reliquit. ideo a verbis ipsis non videatur recedendum. d. l. ille aut ille. §. cum in verbis de leg. iij. Et licet huiusmodi verba soleant quandoq3 interpetrari: vt importent solum relictum alimentorum ⁊ quādam preheminentiam quando. s. agitur de fauore filiorum ⁊ tunc potius ex consuetudine q̄3 ex iure scripto. Tamen secus quo ad fauorem aliorum per ea que volunt glo. ⁊ doc. in aūt. hoc locum. C. si scdo nup. mul. ⁊ in. l. titia cum testō. §. titia de le. ij. ⁊ per Bal. in. l. fi. C. de indic. vid. ideo cum ad presens non agatur de fauore filiorum verba importent relictum vsuff. ⁊ maxime cum postea relinquatur victus ⁊ vestitus ⁊ supra verba importantia vsumf. reiterentur. Tamē exquo testator postea post mortem filiorum voluit ꝙ oīa bona vendantur ⁊ precium per commune conuertatur ⁊c. dicta verba important etiam vsumfructum ipsorum bonorum. ideo sub ea conditione censetur effectualiter recessum a dicto relicto vsufr. ⁊ veniat etiā in restitutione fideicōmissi: qꝛ vis verborum vniuersalium geminatorum ⁊ fauor pie cause id suadent per supra latius dicta.

d ¶ Ad idē in ꝑcedenti scdo dubio ē ꝯclusum ꝙ cōmunitas cēsetur substituta ēt ipsi marchesine. S3 i substitutiōe fideicōmissaria facta nō sub verbo hereditatē veniūt etiā prelegata: vt. l. marcellus. §. quidā liberis ad treb. ⁊ ibi per glo. Bar. ⁊ doc. ⁊ per doc. in. l. cum virum. C. de fideicom.

e ¶ Et l3 reliqrit donec honeste vixerit ⁊c. Tū postea post mortē filiorū virtualiter trāsfert i aliū ⁊ vltia derogāt priorib' qn̄ aduersantur iuxta. l. ꝙ traditur. ⁊ ll. sc. de ꝯdi. ⁊ de mon. ⁊ l. si mihi. §. l legatis de lega. i. ⁊ l. tutor dat'. §. fi. de testa. tute. Et ꝯcurrit ēt fauor pie cause vt ē premissum.

f ¶ Et dicta conclusio persuadetur ⁊ quidem non mediocriter: qꝛ in codicillis dicto casu domos ⁊ certa alia bona prohibuit alienari ⁊ reseruauit earū proprietatem ⁊ vsumfructum pleno iure. Et exquo hoc detraxit ⁊ limitauit preceptum quo iusserat vendi ⁊c. Et sic relictum factū cōitati qꝛ voluit ꝑprietatē cū vsufructu reseruari i dicto casu mortis filiorum ipsis filiabus. Suadetur ꝙ ⁊ ipsi cōitati plenā proprietatem cum vsufructu reliquerat vendendam ⁊c.

g ¶ Et prout post mortē filiorum voluit filias habere pleno iure illas res quibus limitauit relictū cōitatis: ita ⁊ verisimile est ꝙ in ceteris nō limitatis cū exceptio declaret regulam. l. nam ꝙ liquide. §. fi. de penu leg. Et prout in dictis rebus substituit filias sub cōditione si filij masculi omnes decesserint: ita ⁊ in residuo censeatur substituisse cōmunitatem pleno iure dñij ⁊ vsufr. Non obstat ꝙ eidem reliquerit vsumfru. donec vixerit honeste in viduitate.

h ¶ Circa tertium aūt dubium. Non insistam: qꝛ non audeo respondeo pro cōitate cōsultante: licet ex dictis Bar. in. l. titio centum. §. titio genero de condi. ⁊ demon. sit pro ipsa cōmunitate respondendum presupposito statuto ꝙ dicitur esse. In municipio ꝙ. s. dotata filia non succedat patri. Nā Bar. vult ꝙ censetur dotata si dos est relicta in testamēto pupille censetur dotata: licet relictum sit conditionale ⁊ vult ꝙ non reijciatur conditio in casu isto relictum ē expresse conditionale si nō reijcitur prout ipse dicit: ergo filiabus defunctis pendente conditione euanescit relictum. l. j. §. sin autem sub conditione de cadu. tollē. Et vidi in casu simili occurrenti apud ciuitatem castelli multa consilia modernorum doc. s. Raph. ful. ⁊ Cuma. pro vna parte Imo. pro altera Pau. de cast. pro ⁊ contra consulentem in eadem causa reuolutus forte annis i qꝛ causa illa: vt percepi dormiuit multis annis: licet semper fuerit in eadem sententia absolute: sed vno tēpore ponderauit verba statuti vno modo alio tpe aliter. Et post mortem prefatorum cā delata fuit ad ciuitatem nostram ⁊ pro vna parte me medio consuluit. d. Benedictus capra pro alia parte. d. Ioānes petrutius. ita ꝙ ruri existens non cum magna copia librorum decreui non aggredi tam difficilem prouinciam.

i ¶ Ad quintum autem quesitum puto respondendum pro domina marchesina. Cum ipsa bona titulo singulari fuerint delata ad filias ipsius domine marchesine vigore dictorum codicillorum cum conditio euenerit in earum vitas qꝛ omnes filij masculi decesserūt superstitibus dictis suis filiabus. Et legata ⁊ fideicōmissa etiam nō agnita trāsmittuntur ad heredes. l. vnica. §. in nouissimo. C. de cadu. tol. ⁊ l. si cum heres. ⁊ l. seq. cū infinitis similibus qn̄ dies leg. ce. Ideo cum mater succedat filiabus per senatusconsultū tertullianū: vt in titulis ad senatusconsultum tertu. ff. ⁊ C. ⁊ per nouas consti. in aūt. defuncto. C. e. ti. Constat ꝙ ipsa sola succedit in dictis bonis in codicillo reseruatis ex personis suarum filiarū. Cum portio prime filie pendente conditione fuerit caducata ꝯiunctis accreuit. d. l. vnica. §. sin aūt aliqd sub conditione de cadu. tol. ⁊ l. si duobus. §. fi. de lega. j. ⁊ l. re coniuncti. de leg. iij. cum similibus.

k ¶ Constat autem dictas filias in fideicommissis dictarum rerum fuisse coniunctas verbis cum sub vna oratione fuerint honorare. d. l. re coniuncti. ⁊ d. l. si duobus. §. fi. quinimmo sub vna dictione collectiua filiabus coniuncti sunt etiam coniuncti re exquo non est facta expressa dinumeratio portionum ꝑm cōmunē opi. que habetur in. d. l. si duobus. §. fi. ⁊ in. d. l. re coniuncti. licet Petrus de bel. ⁊ quidam sequaces contra: sed non refert: quia altera coniunctio sufficit ad ius accrescendi seu non decrescendi consequendū. d. l. re coniuncti. ⁊ l. vnica. §. vbi autem legatarij. ⁊ §. sin aūt disiunctim de cadu. tol. ⁊ d. l. si duobus in fi.

l ¶ Restat

l ¶ Restat vt ad vltimum questium descendamus: circa ꝙ licet videatur prima facie dicendum ꝙ dicta communitas inciderit in penam priuationis dictorum bonorum. Cum per testatorem expresse iniungatur dicte cõmunitati ꝙ oi anno faciat celebrari festum sancti Nicolai ꝛc. Et facere dici vnum officium anno quolibet ꝛc. Et casu quo communitas non impleuerit omni anno voluit cõmunitatem priuari omnibus dictis bonis ꝛ precijs ipsarũ ꝛc. Que verba videnꝫ clara ꝙ si dicta communitas non fecerit dici omni anno dicta duo officia ꝙ ipsa priuetur dictis bonis. Sed presupponitur ꝙ hactenus dicta cõmunitas nõ fecit dici dicta officia. Et iam transacti sunt plures anni post mortem filiorum. ꝛ sic pluribus annis non impleuit que testator iniunxerat: ergo venisse vr casus priuationis. Nã semper verum erit ꝙ nõ fecit dici oi anno dicta officia: qꝛ si vno anno defecisset falsum est oi anno fecisse dici. l. si is q ducẽta. §. vtrũ de rebus. vbi est text. ꝙ qñ oratio summiꝫ ex vniuerso si in vno est falsa in totum redditur falsa.

m ¶ Sed licet verum sit ꝙ si communitas defecit vno anno implere id ad qd tenetur priuanda sit dicto commodo substitutionis. Tamen videndum est an defecerit. Et ad huius cognitionem discuti debet qualiter intelligantur illa verba omni anno seu quolibet anno. Constat ꝙ a die testamenti non debuit teneri dicta cõmunitas. Nec ante euentum cõditionis: ideo illa verba vƚa anno quolibet seu omni anno recipiunt moderationem respectu initij: qꝛ non declaratur in testamento quando incipiant isti anni.

n ¶ Et lꝫ prima frõte videaꝫ ꝙ inceperint currere dicti anni imediate ꝙ dicti filij masculi decesserũt. Tñ vr ꝙ tũc nõ inceperint. Nã si dicta substõ fuit directa in quã partem inclino per dicta. s. circa primũ dubium ipsa cõmunitas non tenebatur implere anteꝙ̃ adiret hereditatẽ per ludouici ex pupillari substitutione. Nec antea sibi currunt illi anni.

o ¶ Quia quando aliquid iniũgitur fiendum heredi vel per heredem intra aliquod tp̃s puta annum nõ incipit currere illud tp̃s ante aditam hereditatem: vt est text. in. l. iij. §. si quis heredi. ff. de statu libe. ꝛ tex. iuncta glo. in verbo delatam. ꝛ in verbo consumationi in. l. fi. §. sin autem dubius. C. de iure deli. vbi text. dicit ꝙ is cui delata est hereditas habeat ad ꝯsumationẽ inuentarij tp̃s. xc. dierum a die mortis eius de cuius hereditate agiꝫ. ꝛ tamẽ glo. vult ꝙ illud tp̃s non currat a die mortis: sed a die adite hereditatis ꝛ illas glo. sequunꝫ ibi Barto. Bal. Ange. ꝛ prout dicit ibi Raph. ful. cõiter teneꝫ. ꝛ dicit opi. Bar. esse verã. idem voluit bar. in eadem. l. §. donec. ꝛ Bald. in eadem. l. §. si vero postꝙ̃.

p ¶ Et idem firmat Bald. in. l. j. C. de his que pen. no. q. xij. colũ. antepenul. dicens ꝙ si testator mandat heredi ꝙ soluat infra decem dies a die mortis sue alƚs incidat in penam illi. x. dies incipiunt a die adite hereditatis ſm eum. ꝛ idem Imol. in. l. si mihi ꝛ tibi. §. si seruos quos gradibus de leg. j. ad idem ꝙ post Bar. not. Bal. in. l. si cui legeꝫ. eo. ti. vbi vr velle ꝙ hoc procedat nisi aliud exprimaꝫ nõ autẽ censetur aliud exprimi hoc respectu si dicatur a die mortis vel. j. proximos. xxx. dies a die mortis. vt apparet ex dicto §. si quis heredi. ꝛ. d. §. sin autem dubius iunctis nois. per glos. ꝛ doct. ibi multominus in casu isto in quo dicit anno quolibet non dicit a quo tempore anni illi incipiant.

q ¶ Quod maxime ꝓcedit cũ dicat ꝙ dicta cõitas teneatur ꝛ obligata sit: ꝛ lꝫ nõ põt testator hr̃dem obligare anꝙ̃ adeat. idõ necessario de anuis post aditã hr̃ditatẽ intelliguntur dicta vba anno quolibꝫ. Et idẽ dicẽdũ puto si esset fideicõmissaria: qꝛ anteꝙ̃ fideicõmissarius acceptet suũ fideicõmissum vƚe nõ vr ꝙ sit obligatus neqꝫ teneaꝫ parere testatori. ꝛ idõ ꝑut heredi nõ currit tẽpus anteꝙ̃ hereditatẽ agnoscat: ita nec fideicommissario anteꝙ̃ agnoscat fideicõmissum cum fideicõmissarius assimiletur heredi. l. si filius. §. j. ff. ꝙ cum eo. ꝛ facit. l. qui ecclesia. ꝛ. l. postulãte ad trebellia. Et maxime cum videatur ꝙ testator senserit ꝙ de dictis bonis fiat dicta impensa pro dictis diuinis officijs: vt videtur deprehendi ex eo ꝙ subditur ꝙ reseruetur tantum de dictis bonis ꝙ ex causa possint fieri celebrari dicta officia.

r ¶ Quod ꝛ demonstratur ex alio: quia fideicommissarius vniuersalis non consequitur bona anteꝙ̃ restituatur sibi hereditas interim sunt heredis bona ꝛ fructus bonorum l. in fideicõmissaria. ꝛ. l. mulier. §. si heres. ꝛ. l. facta in ꝑnc. cum simi. ad trebe. Ideo anteꝙ̃ sibi restituatur hereditas nõ potest priuari bonis hereditarijs: quia priuatio necessario presupponit habitum. l. decem de verbo. obli. ꝛ. l. non potest videri desistere de regu. iur. Sed testator disposuit ꝙ si omni anno non impleꝫ priuetur dictis bonis: ergo necessario presupponi dꝫ ꝙ tali tp̃e nõ impleat ꝙ possit priuari bonis: sed bonis priuari nequit ante sibi restitutã hereditatem: ergo antea nõ censeanꝫ currere dicti anni.

s ¶ Ex quibus omnibus puto dictam communitatem non incidisse in dictam penam ante aditam hereditatẽ seu hereditatem restitutam que non presupponunꝫ facta cũ ꝑut audio omnia hactenus retinuit dicta Marchesina. Sꝫ dato sine preiudicio veritatis ꝙ inciderit in penã videtur ꝙ sit restituenda tanꝙ̃ lesa sui facilitate.

t ¶ Nã vniuersitas adeo magna ꝙ nõ põt negocia sua gerere p seipsam ꝑut est vt arbitror de quo agiꝫ si lediꝫ hꝫ restitutionẽ in integ. l. rempublicã. ꝛ ꝙ ibi p gl. ꝛ Bar. C. de iure reipublice li. xj. ꝛ in. l. respublica. C. ex qbꝰ causis maior vbi lꝫ gl. velit ꝙ ville ꝛ castra nõ restituanꝫ integ. Tñ Iaco. but. dicit glo. ꝓcedere si sunt talia castra ꝛ ville adeo parue ꝙ eorũ negocia regũt p seipsas quotidie se congregando ꝛ non regendo se per administratores alƚs secus: quia hñt in integ. resti. ſm eum cum quo concordant ibi Bar. Ang. ꝛ Rapha. ibi Ponta. in. l. ciuitatis. ff. si cer peta. ꝛ idem videtur velle ibi Bal. Iac. vero de are. ꝛ Bal. ꝛ Saly. in. d. l. respublica volunt ꝙ immo etiã parue vniuersitates habeant restitu. in integ. ꝛ cum hac opin. videtur transire Io. an. in addi. Spec. in titulo de i integ. restitu. §. quis autem iij. col. ꝛ sequitur etiam Pau. de ca. in. d. l. respublica. Et ſm vtranqꝫ opi. dicta communitas que debet censeri magna esset restituenda intra quadrienniũ. l. fi. C. de tempo in integ. resti. Laus deo.

¶ Filie femine ex filio masculo. an succedãt in emphytheosim quam earum auus stipulatus fuit pro se suisqꝫ filijs extãtibus etiã filijs masculis ex altero filio stipulatoris premortuo ꝛ quomodo ꝛ pro qua parte succedant.

¶ Consilium. cclxiij.

In noie dñi nostri iesu christi. ¶ Primo aspectu dicendum videtur ꝙ dicta domina Bartholomea nihil consequi debeat: quia in instrumento emphytheotico pluries nominantur filij ꝛ appellatione filiorum in contractibus non veniunt filie femine cum contractus stricte interpretentur contra stipulantem. l. quicquid astringende de verbo. obli. ꝛ in. l. veteribus de pactis.

a ¶ Et hꝫ ꝙ appellatione filiorũ non veniant filie post Guidonem de Sozz. voluit Archi. in cañ. si quis suadente dyabolo. xvij. q. iiij. prout eum refert ꝛ sequitur Imo. trahens ad patrem qui stipulatur emphytheosim pro se ꝛ filijs ꝙ non comprehendantur filie in. l. si ita sit scriptum de le. ij. ꝛ in. c. potuit in fine extra de loca. ꝛ illud dictum Archi. refert ꝛ sequitur etiam Ponta. in. l. ij. in prin. colum. x. versi. sequitur hic principaliter videre.

b ¶ Dato autem ꝙ in isto contractu emphyteotico. comprehendatur etiam filia femina. ꝛ sic succedat etiam ipsa domina Bartholomea in dicta emphyteosi. Tamen videtur ꝙ succedat solum in. iiij. parte ex quo supersunt quattuor descendentes dicti stipulatoris: ideo cum sint vocati sub vocabulo descendentes dicti cole stipulatoris non tanꝙ̃ filij angeli vel nicolai de quibus nulla est facta mentio in contractu emphytheotico nisi sub generali nomine filijs vel heredibus vel descendentibus sub qua generalitate est facta mentio etiam de istis quattuor nepotibus cum itaqꝫ isti omnes inuitentur vt descendentes cole ꝛ pariter eisdẽ scilicet verbis sunt inuitati ꝛ sint pariter descendentes videtur ꝙ pariter. ꝛ sic in viriles inuitentur.

c ¶ His tamẽ nõ obstãtibus ꝯriã arbitror sententiã veriorẽ. ꝛ quidẽ satis claram. Nã primo est ponderandum ꝙ dictus cola fuit stipulatus emphytheosim pro se ꝛ suis heredibus ita clare sonant principalia verba contractus: quia concessa est domus in emphytheosim cole p̃senti stipulanti ꝛ recipienti pro se ꝛ suis heredibus ꝛ cui ius suum concesserit ꝛc. Si ergo stipulatur pro heredibus: ergo pro eis quatenus sunt heredes ar. l. stichus qui meus erit de le. j. ꝛ. l. si pater filio. ꝛ. l. sed ꝛ si plures de vulga. ꝛ pup. cum concor.

d ¶ Et licet verbum heres quandoqꝫ ponatur pro filio seu pro descendente. l. ex facto. §. si. ff. ad trebel. ꝛ in. l. i. de eo qui

sibi ⁊ heredi.suis in rub.⁊ nig.x.col.⁊ in.c.j.§. ⁊ si clientulus de alie.feu.eadem collatione ꝙ ⁊ probāt multi tex. illius.x.co. Et ēt ex sequētibus apparet ꝙ ita summit in casu isto:q2 subdit vsq3 in tertiū gradū ⁊ postea pluries repetit de filijs ⁊ descendētibus nō repetito verbo hr̄dibus : s3 l3 restringat ad descēdentes tm̄ requirit ꝙ sint heredes. ⁊ sic concurrant ambe qualitates prout summit ex dictis Bar. in.l.vt iurisiuran.§.si liberi.ff.de opis libe.⁊ bal.in.l.liberti liberteq3.C.e.ti.⁊ voluit Pau.de ca.in.d.l. ex facto.§.fin.

f ¶ Et l3 Bart.in.d.§. si liberi velit per illum text. ⁊.l.si ex modica de bonis liber.ꝙ nō attendant portiones hereditarie: s3 inuitent equaliter. Tamen loquit qn̄ stipulatus est pro filijs ⁊ heredibus.ita ꝙ vocauit etiam vt filios p̄misso verbo filijs.⁊ iō magis ꝯsideret filiatio ar.l. si cōis seruus. ita stipularet de stip.seruo.ideo rō suadet ꝙ l3 filij non vocentur nisi sint heredes ⁊ hoc operent verba illa ⁊ heredibus. Tamē in ceteris ponderet filiatio ⁊ ꝓpterea q2 equaliter.tunc succedant similiter in iurepatronatus opere debentur rōne iurispatronatus ꝙ ius pariter spectat ad oēs filios cū sit ius indiuiduum:vt p glo. in cle. qui plures de iurepatro.⁊ habet in.l.si duo patroni in prin. de iureiu. ⁊ in vita patris cōpetit filijs quo ad quedam iuspatronatus, l.iiij.§.pretor ait de ius voca.at in casu nostro videt magis attendenda qualitas:q2 her es q̄3 q2 filius.l3 vtraq3 requirat cum stipulatio fuerit facta filijs sub verbo heredibus.

f ¶ Quod ⁊ iuuat q2 subiunxit ⁊ cui ius suū dederit : ideo vr voluisse prouidere suo successori: si itaq3 succedunt pro portionibus hereditarijs ꝯstat ipsam Bartholomea3 succedere in dicta emphytheosi pro dimidia cū in hereditate Cole pro dimidia successerit cum sola sit heres Angeli sui patris qui pro dimidia erat heres dicti cole stipulatoris ⁊ heres heredis p̄mi defuncti ē heres.l.fi.C.de heredi.insti.

g ¶ Si nāt h̄ ratio non satisfaceret ex alio ad hoc deuenimus pater censet magis diligere filiū vnius filij in portione delata vel deferēda ipsi filio q̄3 aliū filiū vel eius posteros tex.ē notabilis in.l.cū auus.ff.de ꝯdi. ⁊ demon. iō ipse cola cēseat voluisse ꝙ in portione emphytheosis deferēda Angelo succedāt eius descendētes potius q̄3 nicolaus vel nicolai descendentes,⁊ iō ipsa Bartholomea in portione sui patris p̄ferat filijs nicolai ad idē feudū ꝙ defert ad filios ⁊ hr̄des defert i stirpes nō in capita.c.vnico in fine de natura succe.feu.x.col.⁊.c.vnico de eo q sibi ⁊ hered. suis.

h ¶ Prout ēt videmus in iurepatronatus in cle. si plures de iurepatronatus. ita ergo succedatur in stirpes in hmōi emphytheosi stipulata pro se ⁊ heredibus descendentibus cum materia feudorū ⁊ etiam iurepatronatus in libertos soleat multum a doct. assimilari materie emphytheotice ⁊ quottidie doc. de vna ad alteram arguunt ⁊ de similibus, Idē est iudiciū.c.inter ceteras de rescri,⁊.l.nō p̄nt de legi.

i ¶ Confirmantur p̄dicta q2 qn̄ aliqui inuitant sub nomine collectiuo censent inuitati ordine successiuo s̄m ordinē successionis prout dicit Pau.de ca. in.l.fi.C. de ver.sig. adeo ꝙ qui prefert in successione prefert in vltimis voluntatib9 quibus plures inter quos cadit ordo successionis vocātur per nomen collectiuum familie vel simili prout ipse dicit inferens ꝙ si quis reliquisset aliquid fratrib9 ⁊ habet fratres vtrinq3 ꝯiunctos ⁊ fratres ꝯsanguineos tm̄ vel vterinos preferuntur fratres vtrinq3 coniuncti in tali relicto prout in successione.⁊ dicit ita de facto respondisse.

k ¶ Ad hoc ēt ꝙ voluit glo. in.l.cū ita legatur.§. in fideicō. de leg.ij.volēs ꝙ in simili relicto facto familie.⁊ sic plurib9 sub nomine collectiuo si concurrunt frater ⁊ filij alterius fratris admittunt simul.licet tex. ibi dicat ꝓximos vocari ⁊ tex.in.d.l.fi. de verbo.sig. dicat gradatim. ⁊ l3 Bal.in.d. §.de fideicō,secus vellit tm̄ glo. sequunt ibi Imol.⁊ Pau. de ca. Et hanc partem legendo ⁊ consulendo sequutus su3 ⁊ eadem rō est in verbo filijs seu descendentibus vel similibus verbis collectiuis ꝙ in verbo familie. ⁊ ide3 ius ꝓut vult Pau.de cast, vt.s. patet idem voluit Ange. in consil. incipiente cum institutio in ordine.xxix. s̄m ordinem informis ꝙ ⁊ voluit Raph.cuma.in.l.gallus.§.quidam recte de libe.⁊ posthu.

l ¶ Et idem ꝙ in inuitatis sub nomine huiusmodi collectiuo in vltimis voluntatibus dicendum est in contractibus pari ratione cum disposita in vltimis voluntatibus trahantur ad contractus ⁊ econtra.l.fi.C.de lega.⁊.l.seruum filij.§.cum qui cyrographum de lega.i. ⁊.l.si ex legati cā de verbo.ob.cum similibus. Confirmantur premissa:quia testator ⁊ huiusmodi contrahentes censentur se conformare cum dispositione iuris communis vel statutarij:vt qui prefertur in successione hereditaria ab intestato censetur prelatius in mente contrahentis ⁊ testatoris prout voluit bar. in materia contractus emphyteotici in .d.l. vt iurisiu.§. si liberi cuius dictum sequitur Imol. in .c. potuit de loca. ⁊ in.l.fi.de condi.⁊ demon. idem voluit Pe. de anch. in cle, ij.de iurepatro.⁊ in consil.ccccxxxiiij. incip. postq̄3 ista domina idem in simili casu in contractu emphytheotico tenet idem Pe.de an.in consi.incip.visis ⁊ diligenter paru3 post medium.⁊ idem And. de isernia in.c.j.ex quibus causis feu.amit.⁊ idem consuluit idem Barto.in consi.incip. quidam accepit a quodam Abbate in ordine. cxxxij. s̄m ordinem perusinum non informis alias incip. questio ista habet duo dubia idem loquens in vltima voluntate consuluit Dy.prout referunt Bart.⁊ Ange.in.l.heredes mei. §.cum ita.ff.ad trebel. ⁊ sequunt quos ⁊ sequitur ibi Raphā.cuma.dicens esse notandum. ⁊ idem ibi Pau. de cas. in lec.paduana ad idem ꝙ no. Pe. de ancha. in .l. tres fratres.ff. de pac. vbi in substitutione facit similem considerationem.⁊ idem Pau. de cast. in consi.lxxvij. incipiente casus iste frequenter contingit,⁊ idem dicitur consuluisse Ant.de bu.in consi.inci.viso puncto ⁊ quesito.

m ¶ Cum igitur de iure in hereditate paterna succedat dicta Bartholomea.⁊ cōsequenter ipsi cole pro dimidia. ita ⁊ censetur voluisse ipsi contrahentes ꝙ pro dimidia succedat in dicta emphyteosi.

n ¶ Et ista conclusio confirmatur auctoritāte baldi in consilio mihi.xxxij.incip.premissis verbis statutorum. vbi cōcludit ꝙ si est relictum ꝙ vadat de heredibus in heredes donec est aliquis de vna linea semper portio ascendentis de illa linea vadit ad illum.licet sint alij de alia linea pariter attinentes testatori vel forte proximiores.

o ¶ Alias apud Camerinum habui consulere super isto casu pater stipulatus erat emphyteosim pro se vsq3 in eius tertiam generationem preferendo semper generationem masculinam vnus decessit relictis duobus filijs masculis qui habuerunt portionem paternam ipsius rei emphyteotice decessit postea alius superstite filia femina que accepit portionem dicte rei quā ex diuisione consequutus fuerat eius pater dicti filij alterius fratris dicunt ad eos pertinere ⁊ similis casus fuerat longe prius propositus Pau.de ca. Et patronus cause allegata pro filia tex. in.c.j. de duobus fratri.accip.inue.

p ¶ Et illud quasi pro casu adducebat. Preclarissimus doctor ⁊ pater ⁊ preceptor obseruādus.d.Bn̄dictus de bn̄.q cōsuluit ꝓ filia cū fuisset ꝯsuli9 ꝓ filijs alterius fratris fuit mihi ostēsum ꝯsiliū Pau.de ca. ꝙ in ꝯsultatione decisiua alas ibi i simili casu reddiderat ꝙ Pau. de cas, respōdebat ad.d.c.j.de duobus fra.accip, inue. ꝙ ibi loqtur qn̄ duo a prin.stipulant.nā eo casu militat rō illi9 tex.dū dicit vnusquisq3.n.vr̄ ibi ⁊ suis filijs ꝓspexisse que rō non militat qn̄ vnus stipulat s3 allegabat ipse Pau.de ca.meliorē tex.i.d. c.vnica de natu.suc. feu. vbi est tex. mirabilis ꝙ si duo fratres diuidūt ⁊ feudū paternū assignat vni insolidū donec supersunt aliq de linea illius cui assignatū fuit nunq̄3 deuenit ad alios de linea alterius fratris ⁊ illū tex. trahebat Pau.de ca.ad emphytheosim quā pater stipulatus fuit ꝓ se ⁊ suis descēdentibus ipse Pau.concludebat in illo casu contra filiam propter illa verba stipulationis preferendo semper generationem masculinam sine quibus ipse presupponebat respondendum pro filia.

q ¶ Et ita consuluit dominus autem Benedictus consuluit ꝙ etiam non obstantibus illis verbis esset potior ipsa filia in portione paterna iminebant tamen in eo casu verba diuisionis que respiciebant totam emphyteosim ipse tamen non concludebat nisi in dimidia que citra diuisione3 pertinuerat ad patrem intrepide itaq3 concludendum duxi pro dicta bartholomea in hac consultatione. Nec ob. ꝙ masculinum dicatur non concipere femininum in contractibus.licet illud dictum non sit omnino clarum. Tamen presupposito pro constanti respondere ꝙ verba principalis stipulationis dicunt pro heredibus non dicunt pro filijs ꝙ verbum heredibus est generis cōmunis.⁊ licet postea in instrumēto quattuor vicibus loquatur de filijs sub masculino genere tamen semper subiungit verbum descendentes media copula : ideo licet non veniret sub verbo filij comprehendi sub verbo descendentes vsq3 in inte.generationē

nerationem cum verbum descendentes sit generis communis et in quattuor aliis locis dictum instrumentum loquitur de descendentibus non expresso de filiis. itaq; responsio est clarissima similiter ad alia in contrariū adducta apparet clara rñsio per adducta supra pro hac parte. Laus deo.

¶ Statutum firmi disponit q̄ si quis non petierit debitum q̄ sibi obligatum aliquem habuerit .j. tempus viginti annorum q̄ tale debitum ab inde in antea nullatenus peti possit. an habeat locum si filia cui minus legitima relictum est per .xx. annos non petiit supplementū. Item actio petendi supplementum legittime de iure communi quanto tempore prescribatur.

¶ Consilium. cclxiiij.

In nomine domini nostri iesu xpi.

¶ In hac cōsultatione vr̄ pma facie dicendū q̄ dicte filie quibus est relictus vnus floreñ. p qualibet nō possint amplius petere dictum supplementum legitime.

a ¶ Nam videtur q̄ ius petendi supplementum legittime sit subrogatum loco querele. l. omnimodo. et l. nuper. et l. quoniam in prioribus. C. de inoffi. testamento. sed querela tollitur lapsu quinqueñij. l. contra maiores. et l. si quis filium in fi. l. de inoffi. test. et l. adolescentie. C. in quibus causis in inte. resti. non est necessaria: ergo et ius petendi supplementum legittime in locum querele subrogatum naturam querele assumens per lapsum quinqueñij tollatur cuz subrogatum naturam assumat eius in cuius locum subrogetur .l. j. §. hec actio. ff. si quis testamento liber esse iussus fuerit. et l. si cum. §. qui iniuriarum. ff. si quis cauti. cū concor. ibi per glos. allegatis prout concludit Barto. in .d. l. si quis filium. et in suo cōsilio incip. queritur vtrū iuri agēdi ad supplementum in ordine .lxix. fm ordinem nō informis qui habetur perusie. et in consi. incipiē. Bartolus de saxo ferrato in ordine .clxxxj. fm eundem ordinem.

b ¶ Scdo q̄ statutum videtur clare super hoc disponere. Nam generaliter disponit q̄ si quis habuerit aliquem obligatum et debitum non petierit intra .xx. annos seu alias illud agnitum non fuerit medio tempore per debitorem tale debitum nullatenus peti possit sed istud supplementum legitime est debitum. patet q̄ competit ad illud consequēdum actio personalis. l. conditio ex lege: vt est glo. in verbo exigere in. d. l. omnimodo. C. de inoffi. test. et ibi Odof. et doc. transeunt vel actione ex testamento prout dicit bal. in. l. si quis in suo in prin. C. de inoffi. test. ergo illud est debitum ex quo actio personalis competit et heres potest ad id compelli insti. de acti. in prin. et .l. debitor de verbo. sig. et actio personalis presupponit obligationem cuz ex ea oriatur. l. licet. §. ea obligatio de procurato. ideo cum a die quo debitū fuit inesse productū trāsierint vltra .xx. annos vr̄ q̄ de hoc sit casus legis munici. Adeo q̄ sup hoc non vr̄ esse locus dubitationi cum sup casu legis nō sit disputationi locus. l. ancille. C. de fur. l. illam versi. de modo. C. de col.

c ¶ Tamē his nō obstātib⁹ ɔtriū arbitror de iure respōdēdū pro cuius rei euidentia premittendum duxi q̄ repletio legitime fit ipso iure: vt est expressum in. l. scimus in pn. C. de inoffi. test. gl. vero intelligit q̄ fit ipso iure filio allegāte cum ea transit ibi Bar. Bal. autem dicit glo. veram quo ad acquisitionem incommutabiliter. et ita etiaz potest intelligi glos. et facit. l. filio preterito que subditur in in illa glo.

d ¶ Et ideo dicit Bald. in. l. si quis in suo post Odof. in. d. l. omnimodo q̄ filio instituto supplementum legittime potest peti petitione hereditas. et idem voluit idem Bald. in. l. si quis filium. eo. ti. et in repe. l. pater filium de inoffic. testa. prout refert et sequitur Alexan. de Imo. in. l. plane. §. si duobus de leg. Item competitur iudicium famili. hercis. cū. l. ij. §. famili. hercis. ff. fami. hercis.

e ¶ Petitio autem hereditatis est actio realis. licet dicatur mixta propter personales prestationes. l. sed et si lege. §. petitio hereditatis. ff. de peti. here. actiones autem in rem non presupponunt obligationem insti. de acti. §. j. ideo hoc respectu non verificantur verba statuti relati in themate.

f ¶ Et propterea respectu petitionis hereditatis nō militet prescriptio statutaria: ideo stemus iuri cōi quo iure nō ob. prescriptio minor triginta annorum. l. sicut. et .l. oēs. C. de prescri. xxx. vel. xl. an. a quo iure nō est recedēdū nisi quatenus vba statuti militant et sunt vba potius restringēda q̄ ampliāda cū. ll. correctiōes sint pro posse moliēde. l. pcipimus. C. de appel. c. cū dilectus de ɔsue. cum similibus.

g ¶ Item petitio hereditatis non datur nisi hereditate adita per heredez cuz prius nō sit heres: ideo institutus in re certa cum anteq̄ adeat nō sit heres. lʒ iura in eum transeāt quatenus institutio in re certa equiparatur legato.

h ¶ Cadit. n. aditio ēt in instituto in re certa respectu eorum in quibus institutus in re certa habetur pro herede et ē loco heredis prout sumitur ex dictis doc. in .l. quot. C. de heredi. insti. et in. l. ex facto. el grande. ff. eo. titu.

i ¶ Petitio aūt hereditatis nō cōuenit nisi heredi in ea. n. principaliter concluditur pronunciari actorem esse heredez: vt habetur in. l. j. in prin. ff. de edē. et in. l. diuus de peti. here. et per Bar. in. l. edita. ij. col. C. de edē.

k ¶ Et ideo q̄ instituto in re certa competit petitio hrditatis infertur q̄ petitio hrditatis ē qñq; actio singularis nō vniuersalis. et hoc velit Barto. in. l. edita. C. de eden. col. ij. versiculo ɔ̄ hoc op. quē legendo in. d. l. edita. ita saluandum fore visum fuit. lʒ eū dānēt alr̄ eū intelligētes et vt puto nō bn̄. Non cōpetit itaq; ista petitio hereditatis: ergo aduersus eam nō currat prescriptio cū antea natiuitatē nequeat intētāti et nō valēti agere nō currat pscripcio. l. j. i fi. C. de annali excep. l. ɔ̄ maiores. C. de inoffi. testō. Itē hrditate iacēte nō incboat pscriptio. l. ea q̄. C. d tēporibus i inte. rest. et ibi per doc. et per doc. in. l. lʒ. C. de iure deliberan.

l ¶ Et statuta recipiunt interpretationē restrictiuam a iure cōi. l. si serui vestri. C. de noxa. et. d. c. cū dilectus de cōsue. et l. vt gradatim. §. sed si lege municipali. ff. de mune. et hon. cū similibus: ideo ēt dicta prescriptio statutaria nō currat aduersus istam petitionē hereditatis. hereditate nō adita per ipsam filiam in re certa institutam.

m ¶ Potest et scdo ponderari verbuʒ ɔtctuʒ positum in statuto q̄ statutū istud correctiuum iure intelligatur in debito cōtracto. i. causato ex ɔtu et vba sequētia restringāt generalia vba pcedētia. l. heredes palā. §. sed si notā. ff. de testa. et. l. si seruus plurium. §. fi. ff. de le. j.

n ¶ Tertio principalr̄ moueor quia dictus Jacobus filius et heres testatoris vniuersalis ex testō qui bona hereditaria possedit nō mediocris extimatiōis verisilr̄ sciebat q̄ bona hereditaria que erant non mediocris extimationis erant tante extimationis q̄ filiabus institutis in tam tenuissima quātitate vnius. s. floreñ. pro qualibet maior legitima debebatur q̄ quātitas vnius floreñ. pro qualibet. Nā si in hereditate fuissent dūtaxat bona extimationis decē floreñ. existentibus tribus filiis prout percipio esse ex inspectiōe instrumenti testamenti vltra vnum floreñ. pro qualibet deberetur pro legittima et si fuissent quattuor de tresdecim vltra vnū floreñ. pro legittia cuiuslibet deberetur et si fuissent quinq; de. xj. floreñ. vltra floreñ. legittima cuiuslibet ascenderet. igitur cum bona hereditaria que fuerūt possessa p filiū ascēderent ad extimationē. maxime quantitatis respectiue quātitatis de qua legittima cuiuslibet eēt vnus floreñ. et nō vltra: ideo nō potest allegari ignorantia q̄ dictis filiabus competebat ius petendi supplementuʒ et q̄ eis cōpeteret actio personalis. et ɔñter q̄ ipse hrs et possessor erat obligatus ad dictum supplementum cum esset tanta distantia q̄ fatuum fuisset allegare in hoc ignorantiam.

o ¶ Et insup qlibet psumitur scire vires sui patrimonij. l. qsqs C. de rescin. ven. et ibi gl. Bar. et Ang. et p Bar. i aūt. sʒ cuʒ testator. C. ad. l. falci. q̄ maxime pcederet si bōa essent extimata i extimo put est verisilr̄ q̄ solēt bone ciuitates habere extimata sʒ que soluunt collecte p iminētibus expēsis quo casu lōge magis psumeretur scia p no. p Bar. et doc. in aūt. sʒ cū testator. et lʒ qñq; nō psumatur sciētia quāte sint vires sui patrimonij tn̄ q̄ q possidet res extimatiōis mille. lʒ ignoret q̄ valeāt mille tn̄ nemo dixerit quin cēseatur scire q̄ valeāt quinquaginta vel centū ēt si dolus ex tali scientia cōuinceretur cum dolus ex indiciis apertis probetur. l. dolum. C. de dolo. l. omnes. et. l. pen. in fi. C. de euic. §. lutius. ff. que in frau. credito. cum multis similibus.

p ¶ Et q̄ nemo sane mētis in tāto excessu deciperetur et quis presumitur scire id qd cōmuniter nō ignoratur. ar. l. sed si pupillus. §. proscribere de instituto. et q̄ per gl. in. l. si tutor C. de pericu. tuto. et doc. ibi.

q ¶ Et hinc est q̄ lʒ malafides nō presumatur: vt p gl. et doc. in. d. l. pe. C. de euic. et facit. l. merito pro socio. et. l. oimodo C. de inoffi. te. Tamē q̄ cōiter iuris scia presumitur. l. leges

sanctissime.&.l.fi.C.de legi. & ꝙ per Iaco. de are. in.l. late culpe.ff.de vb.sig. Potius ꝑsumit malafides ꝗ̃ iuris ignorātia ar.l.quēadmodū.C.de agrico.& censi.li.xj. & in.c. ꝗ ꝯ iura mercat de re.iu.in.vj.& no.gl.in .c. si diligēti de ꝑscri. ꝙ & firmāt bar.& Ang.in.l.sꝫ & si lege .§. scire de per.here.

r ¶ Dicentes ꝙ qui ad causandam bonā fidē allegant ignorantiam iur̄ ex qua bonafides cātur vt est ibi casus debent ipsam iur̄ ignorantiam ꝓbare al's malafides presumit̄ ſm eos ꝙ nō est ex alio nisi qꝛ facilius contingit malafides ꝗ̃ ignorātia eius ꝙ nō solet cōiter ignorari: sꝫ in casu nostro nemo sani capitis negare deberet quin facilius contingat ꝙ quis scienter teneat rem alienā & rē alteri debitam ꝗ̃ ꝙ in tantū erret circa res ab eo possessas longo tempore .s. ꝙ si valent.x.non arbitretur valere vnum vel duo sinautem scienter tenuit fuit in malafide.

s ¶ Et malefidei possessor nullo tempore ꝑscribit.c.possessor malefidei de reg.iur.li.vj.&.c.qm̄ omne de ꝑscri.in antiquis & prout dicta iura derogant iuri ciuili cōi in vtroq̄ foro ēt in terris imperij prout tenēt doc. cōiter oēs in .d.c. quoniā omne.& glo.& doc.in.d.c. possessor malefidei. ita & deroget iuri municipali in materia enim que respicit peccatum attendit̄ ius cañ.in quolibet foro:vt habetur in dictis iuribus.& per glo.in.c.ij.de arbi.li.vj. & per Bart. in.l.priuilegia.C.de sac.san.eccle.vbi Barto.& Bald.dicunt ꝙ.ll. nutritiue peccati cedunt iure cañ.in quolibet foro ꝙ & volunt doc.in.c.j.de noui oper.nunc.

t ¶ Et iō statutum ēt si expresse disponeret ꝙ ꝑscriptio curreret cū malafide nō esset seruādū. Nō.n.valeret tanꝗ̃ nutritiuum peccati ꝓut volunt Io.an.& Pe.de an. in.c.ij.de excep.li.vj.& Pe.de anc.in.c.possessor de reg. iur. in.vj.ꝙ & volunt Io.an.&.d.Ant.in .d.c.qm̄ omne. & idem tenent Imo.& Ponta.in.l.sequitur.§.si viam.ff. de vsuc.& Pe.de anc.in repe.c.cañ.de ꝯsti.col.lvj.&.l.lvij. & idē Bart.in.d.l. oēs ppl'i in statuto ꝙ nō petēs debitū intra decēniū nō audiat̄ postea dicēs ꝙ rōne peccati nō valet & quottidie hic perusie seruat̄.vbi viget simile statutū nō .n.seruat̄ qñ debitor habet notitiam debiti adeo ꝙ est in malafide.

v ¶ Et lꝫ statutum presumat solutionē nō ꝓpterea tollitur materia peccati ꝓut ꝯ Barto.inquit bald.in.l.oēs ppl'i de de iusti.& iure in simili questione. circa statutum disponēs super contractu iurato deridens decisionem Bar. qui ponderat an statutum presumat dolum.

x ¶ Nam dicit Bal. presumptio vel fictio statuti non tollit peccatuꝫ.& Pe.de anc.in dicta repe.vbi.s̄.dicit pro concordia.ꝙ aut iusta causa presumēdi vel disponēdi alia ꝗ̃ simplex.negligentia.& tunc statutum valeat alias secus.

y ¶ Et ita terminus statuti presumētis dolum ꝙ rōne peccati non militet. vbi interuenit iuramētū ꝙ nō releuet nisi subsit aliqua ꝓbabilis coniectura ꝑsumēdi dolū ꝯcludunt dñs Anto.& panor.in.c.cum ꝯtingit de iureiur. & Pau.de ca.in aūt.sacramēta puberū.C.si aduer.vendi. Et ita visum fuit iuri ꝯsonū legēdo in.d.auc.sacramēta puberum super verbo inuiolabiliter scđa qōne. al's autē de facili possent ꝑ statuta elidi virtutes iuramenti & euacuari dispositionem. d.c.quoniam omne. & .d. regule possessor malefidei ꝙ non est dicendum argu.c.quanto. de diuor. & .l.fraus legi.de.ll.

z ¶ Ne ergo fiat fraus iuri cañ. & ne paretur via peccato interpetret̄ generalis seu indefinita dispositio huius statuti quādo debitor nō est in malefidei. Non.n. indefinita equipollet vniuersali ex propria vi verborum : sed ex humanitate.l.seruitus.ff.de seruī.vrb.pred.

& ¶ Prout & per illam.l. dicit Bar.in.l. si pluribus de le.j. Nec equipollet qñ nō est eadē rō nec eadē ꝯditio oiuꝫ sub vniuersali cōprehēsorum :vt no.glo.& doc. in.c.vt circa de ele.li.vj.& Bar.i.d.l.si plib⁹.sꝫ in his terminis Bar.nō est eadē nec eadē rō oium cōprehēsoꝝ in ista generalitate quoniā nō ē eadē rō casus qñ debitor ē in malafide ꝓut qñ est in bonafide. Itē nō eēt humanū:sꝫ in humanū eēt nō autē humanuꝫ interpetrari ꝙ ꝑscriberet malefidei possessor seu debitor:iō dictū statutū ñ trahat̄ ad malefidei dbitorē ꝓut & hic ꝑusie simile statutū cōsuetudine i dubia interpetrat̄.

ꝯ ¶ Non obstat ꝙ querela non durat vltra quinquennium qꝛ responderur ꝙ licet querela tollatur lapsu quinquennij vt in iuribus supra adductis. Tamen ista actio.agendi ad supplementū legitime nō tollit̄ quinquēnio:qꝛ regulariter omnes actiones sunt perpetue vt & nō tollunt̄ minori spatio.xxx.annorum insti.de perpe.& tempo. acti. in prin. & .l. sicut.&.l.oēs.C.de prescr.xxx. vel.xl. annorum a qua regul'r nō reperiuntur exceptuate iste actiones que cōpetunt pro supplemēto legitime.s.conditio ex lege actio est testamento & petitio hereditatis prout doc.dicunt siue omnes siue altera competant merito remaneant sub regula.

ꝫ ¶ Nec obstat rō bart.qꝛ negat̄ ꝙ sint subrogate i locū querele:qꝛ imo sunt inducte ad euitādū querelā ꝑ substētādis testamētis que ꝑ querelā poterāt rescindi:iō q̄rela est odiosa hec actiōes sunt fauorabiles:qꝛ inducte in fauorē testatorum:vñ nō est habenda cōparatio & similitudo de querela odiosa & actiōibus fauorabilibus:qꝛ illa moderāda & restrīgēda iste ampliāde arg.l.cū qdā.ff.de lib.& posth.&.c.odia. de reg.iu.in.vj.ꝓut ꝑ has rōnes reprobat bar. bal.in.d.l. si quis filium.C. de inoffi. testa.in.iij.q. & Ang.in.d.l.omnimodo.e.titu. Et ponderat bald.ꝙ replectio fit ipso iure per.d.l.scimus.eo.ti.

a ¶ Querela autem non meretur executionem ipso iure:iō efficacius est ius ipsius iuris pro supplemēto quādo esset olim habens ius querelādi. Et ex hoc patet ꝙ non haberet similē naturā.itē nō magis subrogat̄ loco q̄rele remediuꝫ l.oimodo. & similiū ꝗ̃ remedium.l. quoniam in prioribus eo.ti.vt pꝫ ex verbis ipsorum iurium.& tñ nemo nec etiam ipse bar.attētaret ꝙ remediū illi⁹ legis tolleret̄ q̄nquēnio.

b ¶ Item probat̄ qꝛ querela nō transmittebatur etiam in nepotem ante.d.l.si quis filium.vt recte intuenti apparet ex verbis illius tex.& tñ transmissio fiebat ante illam legem ex dispositione.d.l.omnimodo. vt.d.l. siq̄s filium ibi tunc.n. ſm nostri numinis constitutionem replectio quarte partis superest non enim innuūt dicta verba ꝙ talis transmissio supplemēti inducat̄ per illam legem:sed ꝙ prius competebat. Et si ita est : ergo patet ꝙ istud ius agendi ad supplementum legitime non assumit naturam querele.

c ¶ Insuꝑ ius agēdi ad supplemētū cōpetit nō solū vbi iur̄ antiquo cōpetebat querela:sꝫ ēt vbi alias ipugnabat̄ testm̄ d.l.omnimodo ibi subuertēdis si.n.filio relinquebat̄ aliqd titulo legati & nihil titulo institutiōis oli testm̄ erat nullū & tñ de iure.C.tpe.l.omnimodo. Quinimo de iure ꝑnouo auctoꝝ.auc.nouissima.C. de inoffi.test. secus est iō dat̄ irel ligi ꝙ ꝓuidēs de remedio supplemēti nō voluit attribuere naturā querele attēto ꝙ pariter ꝓuidit vno casu ꝓut reliquo:ergo parem naturā habēt actio huiusmodi vno casu prout alio arg.l.iam hoc iure de vulg.& pupil. cū ꝯcordantijs. Non ob.inductio quā facit bar.de.d.l.si quis filium in fine:qꝛ ad illā rñdet bal.post odo.ibi qro cuius responsione facit:quia iustinianus exceptuat per vnam dictionē nisi duos casus primum & imediatum quādo pater repudiasset querelam scđm quando lapsum est quinquēnium : sed primus casus exceptuatus non pōt adactari ad ius agendi ad supplementum:ergo nec secundus adactatur

d ¶ Et cum hac opi. ꝙ ius agendi ad supplemētū non subroget̄ loco querele tollatur lapsu quinquēnij tenuerūt consulendo Richar.& bar.de Saly.in consi.incipiente in casu presupposito cui consi. se sur scripserunt plures doc.idē ēt tenuit bal.in consi. mihi.clxxxiij. incip. viso testō & in alio consi.ccccxxx.incipiente qui dicit ꝙ legittima tenent communiter doc. Laus deo.

¶ Fructus qui interim percipiuntur per filium. An & qñ competentur in legittimam. Item pensio iusta in his que sunt modici valoris que iudicanda sit. Item legittimam an debeat iudicari ſm extimationeꝫ bonorum prout erant tpe mortis vel prout aucta sunt qñ de legittima agit̄. Item administrator mulieris eidem coniunctus si dat dotē pro ipsa muliere.an presumat̄ dare animū repetendi vel donādi.

¶ Consilium. cclxv.

IN noie dñi nostri iesu christi. ¶ Circa primum & secundum consultationis articulum. Premittendum est ꝙ filij tam femine ꝗ̃ masculini debent habere legittimam integram sine aliqua diminutione vel dilatione.l. omnimodo .l. quoniam in prioribus.l.scimus in prin.&.§.cum autem.C. de inoffi. testa.& debent habere ex substantia testatoris nō ex fructibus ꝑceptis post mortem testatoris.d.l.scimus.§.replectionem.

a ¶ Ita ꝙ fructus etiam percepti iudicio testatoris non cōputantur in legittimam per.d.§.replectionem.

b ¶ Licet olim secus videretur per .l. papinianus.§. vnde si queritur

si queritur qui.§.corrigitur.prout cōmuniter tenetur. ⁊ in d.§.replectionē.⁊ in.l.iubemus.C. ad treb. ⁊ per Jmol.in l.in.iiij.ad.l.falci.col.xj.per tex.in corpore de tri. ⁊ se.§.j. ⁊ p.d.l.iubemus.post Ang.ibi. Et hoc scilicet ꝙ fructus nō computentur in legitimā procedit. Maxime qñ est incertum quantū ex fructibus capi potest:q2 dependet ex tempore incerto:nā eo casu nō loquitur.d.§.vnde queritur. Nec est a principio certum ꝙ ex fructibus habeat suam legittimam per id qd̄ dicit gl.in v̄.patris in.d.§. replectionem in vlti.solu.data per eam ad.§.vnde si quis.quā solutionē approbat Raph.ful.vt euitet.ll.correctio cum hoc ꝙ a principio habeat portionē correspondētē legittime. Et sic semp reperiebat se hr̄e integrā legittimā prout dicit Raph.ful. in.d.§.replectionē.⁊ in.d.§.vñ si quis. Item maxime procedit in liberis primi gradus per dictam.l.iubemus.

c ¶ Cum itaqȝ in casu nostro sint filie p̄mi gradus ⁊ a principio nō habeant quartā de substantia testatoris ex relicto vsusfru.si considerarent fructus postea percepti non habuissent legittimā sine dilatione. Sed omnis dilatio reijcit vt in.d.l.qm̄ in prioribus.⁊ .d.l. scimus.§. cum aūt. Jdeo intrepide ꝯcludēdū est ꝙ debeāt habere legittimā i bonis dicti danielis ab ipso initio in plena proprietate per dicta iura ⁊ dicta replectio fit ipso iure.l.scimus in prin. Saltem cum declarant eam velle.l.vt ibi per glo.⁊ Bar.

d ¶ Tñ qñcūqȝ agnoscat cēsetur hr̄e a tp̄e mortis testatoris per.l.heres.qñqȝ de acqui.here. ⁊.l. a titio de fur. iūcta.l.si tibi hō.§.cū seruus de leg.j. Jdeo filie debēt habere legittimam ex substantia testatoris.d.l.sancimus.⁊.d.l.papinianus.§. vnde si qs.adeo ꝙ non sufficit tantundem relinquere quominus possint dicere volumus legittimam in corporibus hereditarijs:vt volunt Bar. Bald.⁊ Jmo. in.l. suus quoqȝ de here.insti.⁊ Bal.in.d.l.scimus. ⁊ habetur in.l.in quarta.ff.ad.l.falci.⁊ communiter in dubie tenetur. Jdeo dȝ habere fructus a die mortis testatoris:prout ⁊ probatur in d.§.vnde si quis ibi cuȝ debitā portionē ⁊ eius fructus habere possit.⁊ in fi.ibi cum facile possit debitam portionem eiusqȝ fructus medio tēpore colligere:⁊ not.Bar.in consil. mihi.cxxxiij.ſm ordinem qui habetur perusie nō informis incip.visis statutis al's incipit proponitur ꝙ dña. Possunt ergo petere legittimam in corporibus hereditarijs ⁊ respicere relictū factū in certa quātitate pro ipsis nō maritatis. Licet.n.dilatio reijceret per.d.l.qm̄ in prioribus.⁊.d.l.scimus.§ cū aūt.⁊ relictū illud computet in legittimā.d.l.omnimodo.C.de inoffi.test.⁊.d.§.cū aūt ꝓut.s̄.dictuȝ ē. Tñ nō cogunt acceptare illud relictum: sed pñt dicere se velle portiones suas in corporibus hereditarijs : ꝓut supra ꝓxime dictum est: hr̄ in iure ꝙ claro : ideo non insistendum duxi.

e ¶ Legittima aūt constat ꝙ est dimidia totius hr̄ditatis cū sint quinqȝ filie.C. de inoffi.testō.auc. nouissima.⁊ in corpore de triente ⁊ semisse.§.j. Cum autem a tempore mortis dicti Danielis prout presupponit sint elapsi. xx.anni ē verisimile ꝙ fructus interim precepti ascendant ad valorem capitalis.⁊ forte vltra arguendo ⁊ cōiter accidentibus ꝙ ē bonū etiā in materia probationis : vt not.glo. ⁊ Bald.in.l. neqȝ natales.C.de ꝓba.⁊ glo.⁊ doc.in.l.nō h̄.C. vnde legi. facit.l.ꝙ si nolit.§.qui assidua cum concor.de edil.edic.

f ¶ Jn his.n.rebus que sunt parui redditus iusta annua pēsio iudicat in iure illa q̄ in.xx.annis ascendit ad extimationē rei que ad pēsionē seu annuā mercedē cōcedit vt i auc. de nō alie.§.si vero alicuius ecclesiastici colla.ij. ⁊ ꝓbat in auc. ꝑpetua iuncta gl.fi.C.de sac.san eccle.q̄ bene loqt ꝓut dicit ibi Raph.ful.⁊ ad illā gl.quotidie recurrit ad dignoscēdū q̄ sit iusta pēsio alicuꝰrei:nā illa q̄ facit.xx.partē veri precij:dicit ibi Pau.de cast. Subdēs no. ꝙ si minor vellet restitui in inte.aduersus locationē q̄ȝ fecisset: vt q2 diceret ꝙ dedit ꝓ pēsione nō iusta. Quasi velit dicere ipse Pau. de cast.ꝙ debebit restitui tāq̄ȝ lesus eoipso ꝙ apparebit ꝙ pēsio vnius anni nō equiualet.xx. parti veri precij nec erit necesse ꝓbare alr̄ lesionē. Itē Ang.in.fi.d.§.si v̄o alicuius ecclesiastici dicit ibi esse casum ꝙ si tibi cōcessi ad pēsionē vnum palatiū vel vnaȝ turrim in comitatu modici fructus vel nullius pro iusta ⁊ conuenienti mercede seu pensione ꝓut quottidie fit tunc pensio debet dari ad dictā rationē.s. ꝙ pensio annua in.xx. annis equiualeat precio rei ꝙ dicit esse bene notabile ⁊ vere est notabile.

g ¶ Et maxime quatenus id ponderatur quando res est parui vel nullius redditus. vbi ergo non esset parui redditus : sed mediocris verisimiliter iusta pensio esset maior facit optime.l.papinianus.s̄.vñ si qs.vbi tex.vr̄ satis plane ꝓbare ⁊ fructus semissis ꝑ decēniū equalent sextunci ⁊ sextuncibus fructibus ꝙ tm̄ est dicere quātum ꝙ fructus decēnij equiualent precio rei si nō equiuoco. Nā duo triētes faciūt vnū semissem cū ergo debeat ibi filiꝰ habere vnū trientē ⁊ eius fructus cū finito decēnio ibi nō sit amplius aliqd de semisse habiturꝰ oportet itaqȝ ꝙ fructus semissis valeant quātū hodie valerēt ⁊ vnus triēs ⁊ fructus interiȝ recollecti in ipso triente ipse qdē hȝ suo iure fructus trientis q̄ sunt dimidia fructuū semissis oportet ergo ꝙ alia dimidia fructuū dicti semissis.⁊ sic fructus vnius triētis ꝑ decēnium recollecti valeant quantū vnus triens:lȝ ille tex. ad hoc nō ponderet:vt reperiā ⁊ vr̄ mirabilis. ita presupponit ibi iuriscōsultus iunctis his que dixi.s̄.circa principiū quo ad intellectū.d.§.vnde si qs referēdo gl. ⁊ Raph.ful. consulerē tamen dictis filiabus ꝙ conarent ꝓbare q̄ȝ melius possent quantitatem fructuum recollectorum:q2 multum variatur quantitas ⁊ valor reddituum ex temporum ⁊ locorum varietate vt res ipsa indicat.

h ¶ Circa scd̄m consultationis articulū dicendū videbat ꝙ ex quo legitima debet tp̄e mortis testatoris.⁊ tūc videtur an sibi sit tm̄ relictū ꝙ legittimā ascendat ⁊ sit an sit locus replectioni necne illius temporis extimatio cōsideret maxime cum illa replectio fiat a.l. ipso facto .d.l. omnimodo. d.l.l.scimus in princi. Et illud qd̄ est relictum imputetur a lege in legittimam:vt dictis iuribus ⁊ autē. nouissima.⁊.l. si quando.eo.titu.

i ¶ Sed licet illud posset forte ꝓcedere quando ipse filie acceptassent relictum ꝙ imputaret in legittimam vel consequute essent dotes a testatore que in legittimam imputant l.qm̄ nouella.C. de inoffi. test.s. ꝙ quatenus valent eatenus minuat legittima ⁊ si tp̄e mortis valet quantum valet legittima nihil hȝ:vnde querat ⁊ nihil hȝ imputari testatori nec tunc est minus legittima relictuȝ:iō non est locus replectioni in aliquo:ita ⁊ si relictum equiualens parti legittime pro illa parte impediat pariter legittima ar.de toto ad partē.l.que de tota de rei vendi.⁊ .c. pastoralis v̄si.si quis cū totū de offi.dele.⁊.l.qui sit.ff.de vsuris.

k ¶ Tamen q2 vt dixi dicte filie non maritate pñt recusare relictum ⁊ dicere volumus legittimam nostram in corporibus hereditarijs ipsi hñt legittimam in ipsis bonis hereditarijs.⁊ sic in vniuersa hereditate habebit quelibet earū decimam partem hereditatis ⁊ decimam corporum hereditariorum detracto tamen ere alieno.d.l. papinianus.§. quarta.ideo si extimatio augetur extimatio rerum suarum prout rerum ipsius heredis. Nec incrementum vel diminutio extimationis in habētibus res cōmunes magis vni q̄ȝ alteri ascribitur:ita ⁊ cōtingit in herede ⁊ filijs quibus debetur legittima in corporibus hereditarijs.

l ¶ Sic etiam quando legatur pars bonorum heres si eligit prestare extimationem debet prestare extimationem prout res valet tempore quo extimatio prestat prout est de mente tex.⁊ doc.in.l.non amplius.§.cum bonorum.⁊.l.sequenti de le.j. ⁊.l. generali.§.fi. de vsuf. leg. Item quando alicui debetur aliqua res cōmodum ⁊ incommodum ⁊ extimationis ⁊ deteriorationis vel meliorationis cedit lucro ⁊ dāno creditoris iuxta.l.j.⁊ per totum de pericu.⁊ cōmodo.rei.ff.⁊.C.habet.n.prestari res non extimatio:iō prout sunt prestari debent non habita consideratione presentis vel preterite extimatiōis.⁊ hoc clarū:iō nō ampliꝰ isistēdū.

m ¶ Tertia etiam consultatio est in iure clara. Nam constat ꝙ ex titulo emptionis sequuta traditione habita fide de precio transfertur dominium in emptorem.§.vendite insti. de rerum diui.⁊.l.ꝙ vendidi.ff.de contrahen.emp.

n ¶ Et in dubio presumitur habita fides de precio prout no.gl.in dictis iuribus quas communiter omnes sequunt.

o ¶ Et hoc si venditor erat dominus si vero non erat dominus querit emptor quasi dominium ⁊ publicanam text.est singularis.lȝ alias vulgaris in.l. precio.de publi.

p ¶ Tradita autem presumitur eoipso ꝙ reperitur res empta possideri per emptorem: quia presumitur possidere ex precedenti titulo.l.nimis instructus.C. de acqui. pos.l.j.C.de impo.lucra.descrip.libe.x. ⁊.l.quedam mulier de rei vend. cum itaqȝ dictus daniel. emerit dictas res vna cum dicto geminiano ⁊ eas pro sua parte post emptionem possederit in consequentiam ex predictis infertur ꝙ si venditor erat dominus ipse Daniel pro dimidia quesiuit dominiuȝ dictarum rerum si vero non erat dominus quasi dominiuȝ

quesiuit ⁊ erat obligatus ad dimidiam dicti precij.
q ¶ Itaq3 dicte filie debēt hr̄e legitimā ēt sup dictis bonis
ꝑut sup alijs ac ēi debēt hr̄e fructus dictarū rerū ꝑut alia
rū tn̄ debitū dicti pcij auget es alienū ⁊ es alienū ita auctū
diminuit legitimā p.d.§.quarta.⁊ ꝙ p gl.in .l. cū a matre.
C.de rei ven.Nō aūt diminuet magis in dictis rebus vt.s̄.
emptis q̄3 in alijs cū es alienū respiciat ⁊ afficiat vniuersuz
patrimoniū.l.fideicōmissum.§.tractatū.ff.de iudicijs. Nec
emptio seu initiū emptiōis post factum dicto Geminiano
eius nomie dūtaxat pōt preiudicare ipsis filiabus : qꝛ res
inter alios acta ⁊c̄.C.res inter alios acta in ru.⁊ nig.nec d3
alteri p alterū iniq̄ ꝯditio inferri.l. nō d3 alteri de reg.iur.
r ¶ Et qn̄ vnus vendit rē duobus pfert ille qui prius ha-
buit possessionē siue sit dn̄s siue nō dn̄s.l.quot.C.d rei vē.
⁊.l.siue.§.si duobus de publi. Cu3 itaq3 dictus daniel ne-
dum prius emerit respectu sue dimidie :sed ēt possessionem
cōsequutus fuerit:iō sequens emptio eidem nō preiudicat
nec eius successoribus.⁊ l3 non soluerit precium nō refert
exquo fuit habita fides de precio vt premissum est.
s ¶ Deueniendo ad quartū ꝯsultationis quesitū pmittēdū
est ꝙ l3 gl.in.l.fi.C.de dotis ꝓmissione. dicat ꝙ extraneus
dotādo mulierē vr̄ in dubio dotare aio gerendi negocium
mulieris vel patris nisi aliud ꝓbet ar.l. nēsennius de neg.
ge.⁊.l.cū post mortē.§.j.de admi.tu.⁊.l.vxore3 .§. pater de
leg.iij.tn̄ Iac.de are.⁊ Old.dicūt glo.ꝓcedere dictam opi.
glo.si dotans erat administrator negociorum ipsius mu-
lieris als dicunt ꝙ censet dotasse aio donādi per.l.vnicam.
§.accedit de rei vxo.acti.facit.l.fi.C.de iure dotium. ⁊.l.l3.
ff.e.ti.⁊ dictā eorū opi.simpliciter sequuntur ibi Cy.barto-
bal.⁊ Saly.⁊ ad.d.l.nēsennius.⁊.d.l.cū post.§.j.p3 respō-
sio qꝛ loquuntur in administratore.item non loquitur.d.l.
nensennius in dote.Sed in alimentis ⁊c̄.Item in.d.l.cum
post.§.j.non declarat bene text. quid in dubio sed videtur
loqui in casibus certis.d.aūt .§. pater naturalis nō loquit
in administratore dotante : ideo non cadit dicta responsio
sed dicunt presati Iaco.de are.⁊ Old. ꝙ ille text. recte in-
tellectus non ob.⁊ non alr̄ respondent prout dicit ibi Ra
pha.ful.sed Saly.refert ꝙ respondent ꝙ ibi cessat conie-
ctura donatiōis:quia pater stipulatus fuit sibi reddi. ⁊ ita
transit Saly.sed stipulatio predicta prestat etiam coniectu-
ram ꝙ non animo gerendi negocia mulieris nisi dicatur
ꝙ satis gerit negocia mulieris si constante matrimonio cō-
stituit ei dotem sine qua forte non nupsisset ⁊ satis est ami-
co in aliquibus subueniri. ⁊ sic in aliquo eius negocia ge-
rere profecto similiter respectu illius temporis posset cēseri
donatio.⁊ sic dedisse ad ipe animo liberalitatis exercende.
t ¶ Et p ꝯsequēs stipulatio de reddēda dote dotāti post dis
solutum matrimonium non videtur magis prebere conie-
cturam ꝙ dotauerit animo donandi temporaliter.
v ¶ Alij soluūt ꝙ ibi filia nupserat ⁊ ꝓmiserat dotē iō pater
soluit dotē ꝓmissa3 a muliere.⁊ sic debitū mulieris:iō cēset
soluisse nō animo donādi prout dictam solutionem dat ibi
Bar.dicēs ꝙ id innuit glo.dum allegat.l.si operas de exce.
doli.sed est diuinatiua.
x ¶ Datur ⁊ tertia solutio.s.ꝙ ibi pater dedit dotem nomi-
ne mulieris : l3 stipulatus fuerit sibi reddi in vnum casum
ꝙ p3 qꝛ de ratihabitione mulieris subdit mulier aūt ratum
hr̄e nō posset nō suo nomine gestu3.l.si pupilli.§. sed si ego
de neg.gest.ſm bar.ibi Itē ibi dedit vt ratū hr̄et mulier ꝙ
p3 qꝛ ea nō ratificāte pater ꝯdicit dicit ibi tex.s. per ꝯditio
nem ob causam supplet glo.⁊ ita solutio est satis bona.
y ¶ Quarto loco Bar.soluit ꝙ ibi pater q dedit dote3 erat
debitor mulieris:iō vr̄ dedisse aio ꝯpēsandi cū illo debito
nō animo donādi. ⁊ iste sit tex.ibi vn̄ hoc casu dicit esse se-
quēdā opi.gl.nō opi.Iaco.de are.⁊ in h̄ residet ⁊ dictā opi.
approbat Rapha.fulg.in.d.l.fi.de dotis promis. l3 Bar.ta
men ibi senuit ꝯriu3 querendo qd si extraneus debitor dat
dotem ⁊ respondet ꝙ aut administrabat ⁊ nō censetur ani
mo donandi aut non administrabat. ⁊ tunc animo donādi.
3 ¶ Et sic Bar.videtur variasse ⁊ alij simplr̄ sequētes opin.
Iac.de are.⁊ Old. vident ēt in debitore non administrāte
alia negocia ꝓsumere aium donandi.⁊ maxime Saly. dan-
do supra relatam solutionē ad.d.§.pr̄.nā per eam vult ꝙ si
pr̄ non fuisset stipulatus sibi reddi ꝓsumeret aiue donan-
di.⁊ tn̄ euidenter sibi apparebat ꝙ p3 ibi erat debitor mu-
lieris . ⁊ pro hac parte facit generalitas . d.§. accedit itaq3
istud membrum remanet satis dubium.
z ¶ Et applicando predicta ad thema nostrū cum non pre-
supponatur ꝙ dictus Geminianus gereret negocia dicta-
rum filiarum Danielis nec dotauit nomine ipsarum nō vi
detur ꝙ possit se iuuare quominus censeatur dotasse aio
donandi nisi ex hoc capite:qꝛ erat debitor dictarum mulie-
rum ex testō danielis earum patris.Non.n. potest allega-
re ꝙ ipse protestatus fuit ꝙ soluebat pro satisfactione lega
torum factorum in testō dicti danielis.
? ¶ Et sic ꝙ prestatio reddit re3 clarā per.d.l.nēsennius.qꝛ
h̄ allegatio tollit procederet.n. si protestatio predicta ema-
nasset a princi.tempore prime solutionis ⁊ promissiōis do
tis que emanauit in anno. Mcccclxxiij. Nam illo tempo-
re poterat sue promissioni ⁊ solutioni legem apponere.
Sed protestatio facta fuit postea ideo non releuat.l.ex mor
te in fi.C. de pact.conuen. ⁊ .d.§. accedit. Ex quo enim ab
initio censetur donasse.d.§.accedit.nō potest postea resile-
re ⁊ sua protestatione donationem prius factam reuocare.
l.perfecta.C.de dona.que sub modo.⁊.l.sicut.C. de actio.
⁊ obliga.⁊.l.aristo.de dona. solum ergo iuuare potest :quia
censetur dedisse ab ipso initio animo se liberandi a debito.
s ¶ Sed tunc animaduerto ꝙ dictus daniel reliquit in te-
stamēto libras qngētas ꝓ dote cuiuslibet filie ⁊ dict⁹ Ge-
minian⁹ dotauit dictas duas mulieres i quadrigētis flore.
auri latis boni auri ⁊ iusti pōderis ꝓ qualib3 ꝑut ex pmo
istr̄o dotali pcipit in scd̄o aūt instr̄o dr̄ ad rōnē quinqua-
ginta sex solidorū ꝓ quolibet floreno.Nescio qualiter capi
tur libra solidus vel floren.mutine mihi aūt persuadeo ꝙ
octingenti lati floren.auri iusti ponderis sint longe maio-
ris extimatiōis q̄3 mille libre si ita est saltē in illo pluri nō
caderet materia cōpēsatiōis seu liberatiōis a debito :iō sal
tē quatenus excederet censeret donasse nisi dicat ꝙ forte
mille libre nō equalēt legitime dictaꝝ duaꝝ filiaꝝ : iō lex
supplet vsq3 ad concurrentē q̄titatem legitime.d.l.oimo-
do.⁊.d.l.scimus ꝓ quo supplemēto cōpetit ꝯditio ex lege
ꝑut dicit gl.in verbo exigere in.d.l.oimodo. ⁊ doc. cōiter
omnes eam sequuntur:ideo heres vniuersalis videtur de-
bitor etiam in illo residuo legitime.
a ¶ Sed h̄ allegatio confutatur :qꝛ illud residuum legitime
non consistit in quātitate in genere. sed in substantia testa
toris.d.§.repletionē.⁊ sic corporibus hr̄ditarijs ⁊ de quan
titate ad spē3 nō cadit cōpēsatio.l.si cōuenerit in pn̄.de pi
gno.act.⁊.l.q iniurie.§ si seruus.⁊ ꝙ ibi p gl.⁊ Bar.ff.de
in iure.⁊.l.si cōstat.C.de cōpēsa.neq3 ad quātitatē alteri⁹
generis puta de quātitate pecunie ad quantitatē frumenti
prout no.Bar.⁊ doc.in.l.diuortio.§.ob donationes solu.
mat.p ea que habent in.l.ij.§.j.si cer.pe. Ideo non cadunt
termini cōpēsatiōis:iō concludo ꝙ quatenus dicte dotes
excedūt legata facta dictis filiabus nō sint eis cōputande
in legitimā nec repetēde p dictū Geminianū.sed date cen
seantur animo donandi imo plus potest attentari ꝙ si di-
cte due filie repudiant legata dicētes ꝙ volūt legitimā in
corporibus hereditarijs ꝑut dicere pn̄t:vt supra ꝯclusum
fuit nō cadūt termini cōpēsationis.Quinimo cessat com-
pensatio qn̄ hincinde est debitū quātitatis tn̄ ex altera pte
pōt solui spēs.d.l.qui iniurie.§.si seruus cū ibi no.p glo.⁊
Bar.ita pari rōne si ex altera pte potest peti species :vt in
terminis istis ⁊ tantofortius :qꝛ in casu isto electione cre-
ditoris cessat debitum quātitatis ⁊ species ipse heredita-
rie sunt non solum in solutione prout contingit in termi-
nis.d.§.si seruus.sed in obligatione ⁊ solutione cum ergo
non cadat compensatio nec solutio in cōsequentiam cessat
liberatio:ideo non cadunt termini.d.§.pater.⁊ que ibi per
Bar.⁊ ꝓpterea hac ratiōe videtur posse cōcludi in pūcto
iur̄ ꝙ censeant dicte dotes date animo donādi ⁊ non im-
putentur dictis mulieribus in legitimam. Et ꝓcedat hoc
casu opi. Iac. de are. ⁊ sequacium. Sed licet hoc mihi vi-
deatur probabile. tamen qꝛ videtur rigorosum non audeo
firmare vsq3 ad concurrentem quantitatem mille librar u3 .
b ¶ Restat vt ad qntū q̄sitū descēdam⁹ circa ꝙ ē aduertēdū
ꝙ si illas pstitas affectu paterno.⁊ sic nō animo repetendi
nō repetit si vero animo repetēdi repetit isti sunt casus cla
ri.l.si paterno affectu.C.d neg.gest.d.l.nēsenius.ff.co.titu.
c ¶ In dubio autem si non stabant in seruitio alimentantis
Petrus Cy.⁊ Bar.intelligūt glo.in.d.l.si paterno affectu
velle ꝙ censeātur prestite animo non repetēdi.⁊ hoc salte3
vult gl.si stabāt in seruitio vitrici ⁊ ꝙ si stabāt in seruitio
vitrici alimēta non repetant transeūt ibi simpliciter doc.
⁊ saltem ꝓcedit si opere sunt equiualētes alimentis presti
tis nec est minor rō in patruo prout est iste Geminiani ⁊

q̄3 in

q in vitrico q: agnatus & solent a communiter accidentibus parui post mortem factum diligere nepotes vel neptes q vitrici priuignos: vnde si opere prestite p dictas mulieres ipsi Geminiano sunt equiualentes ipsis expensis non est locus repetitioni: sed compensentur opere cum alimentis argu. l. sed si vir lana. §. j. ff. de dona. inter virum & vxo. ita firmant glo. & Bar. & Bal. in. d. l. si paterno affectu. Et ibi Petrus & Cy. dicunt q si sunt duo rustici & vnus habet magnam familiam & alter non & expendunt de communi si opere illorum de familia sunt considerabiles & expense non repetuntur. als secus si vero opere dictarum mulierum non sunt equiualentes & tunc si expense pro alimentis parum excedunt: tunc q: modica expensa inter consanguineos non censetur facta animo repetendi non repetendi non repetitur argu. l. omnino. & l. q dicitur de impen. & do. argu. l. vtrum. & l. ex animo. & q in eis habetur. ff. de dona. inter virum. ita in proposito dicunt Pet. & Cy. in. l. alimenta. & post eos ibi Rapha. fulg. qui etiam idem dicit in. d. l. si paterno affectu. ad hoc no. per Bar. in. d. l. que dotis. solu. mat. Alias recurrendum est ad coniecturas prout volunt Barto. & Bal. & doc. communiter in. d. l. si paterno affectu in casu isto expensa annua in puellis verisimiliter est parua respectu cuiuslibet puelle de per se iste Geminianus erat patruus non habens vt percepi filios masculos.

d ¶ Ratione enim consanguinitatis summitur coniectura donationis. l. procula. ff. de pba. & l. si seruus. de dona. inter vir. & no. glo. in. l. que dotis. so. ma. & in. l. libertis quos §. j. de ali. & ciba. lega. licet enim sola coniunctio sanguinis pro non inducat presumptionem donationis prout dicit Bar. in. d. l. que dotis. iij. col. & est de mente tex. in. d. l. procula. & d. glo. in. d. l. libertis. §. j. Tamen dat coniecturam que vna cum alijs adminiculis sufficit. item concurrebat: q: pater dictarum puellarum instituerat vniuersalem heredem dictum geminianum ex qua institutione causabatur quedam obligatio naturalis ad antidora. l. sed & si lege. §. consuluit. de peti. hereditatis. Nam talis obligatio causat presumptionem donationis. l. si vero non remunerandi. §. inde papinianus. ff. mandati. & qd no. glo. j. & Bar. iij. col. in. d. l. que dotis. No occurrebat remuneratio in psona danielis iam defuncti filie autem censent eadem persona cum patre. l. fi. C. de impu. & alijs substi. ideo debebat esse maritus filiabus dicti Danielis & l3 forte h sola ratio que esset sufficiens in donante no sufficiat in donatarios filiabus saltem no heredibus tn aliquid cofert ad coiecturandu animu donandi.

e ¶ Ite cocurrit q ipse geminianus post morte reliquit dictis filiabus danielis pte vsufru. bonoru suoru ex quo possent alimentari: vnde prebet aliqua coiectura q et in vita alimetando voluerit de suo no animo repetendi pstitisset que oia iuncto q illaru erant in seruitio ipsius geminiani & verisimiliter expense no erat magne in alimetis vr coiecturandum q no animo repetendi fint prestita talia alimenta hoc tn totu. l. que coiecture fint sufficientes remittendum est arbitrio iudicis cu no fint oino i iure determinate arg. l. j. ff. de iure delib. & c. de causis. de offi. deleg. qui iudex habebit psiderare dicta iam dicta & qualitate dicti geminiani & affectione qua habebat erga dictas puellas & qtitate expensaru & oibus pensatis arbitror q arbitrabit autem dicti geminiani fuisse i no repetedo dictas ipensas. Laus deo.

¶ Creditor qui pro parte debiti recepit certu terminu insolutu & pro alia parte iur pignoris medietate certi terreni si debitor no solueret pecunia. j. duos menses. An similis ptractus dicat vsurarius & quomodo super hoc testes examinati habeant probare vt contractus dicatur vsurarius.

¶ Consilium. cclxvj.

In nomine dni nostri Jesu xpi. ¶ In hac ca inquisitionis formate p philippum Michaelis de picadis de treuio & appel. exinde secute visis copia inquisitionis articulou vtriusq partis primo productoru pro parte curie & bartholomei eidem assistenti semel tm numero. xvj. & deinde ipsius inquisiti his pductoru numero in totum. xvij. Et copia attestationum decem testium pro parte curie & sex pro parte inquisiti & duobus instrumentis publicis de emptionibus factis per dictum philippu noie suo & baptiste sui nepotes a dicto bartholomeo & alio instro publico de refutatione cuiusdam clamis mydis facte per dictum bartholomeum dicto philippo & alio instro publico de venditione facta per dictum philippum & Baptistam de tertia parte dicti terreni vt. s. empti p precio. xviij. floren. vt dr & hoc pro precio. xij. flor. & copia instri confessati depositi. Item alterius instri pseruationis idemnitatis & pignorationis sequute & instro publico snie late p dictum philippum a qua snia presupponitur fuisse appellatum & oia rite pcessisse vsq ad calculu ferende snie super ca appellationis queritur q sint ptes iudicis appellationis & his q apparent ex premissis meritis cause.

a ¶ Et l3 consultatione reputem satis claram. Tn pro solito more seruando rem in dubium deducam videt enim prima facie dicendum q dictus philippus fuerit iuste codemnatus. Nam probat primo pignoratio facta de dca dimidia dicti prati pro pseruatione idenitatis p. xxxviij. flore. pmissis per dictum philippum. & postea venditio pro ipsa qtitate xxxviij. floren. & videt pbari q res valebat centu ita q erat maxima lesio cum ergo pcesserit pignus vr causari non leuis coniectura fraudis cum vbi pcedit tractatus pignoris & postea sequitur apparens emptio fit suspitio fraudis vsurarum. Quinimo sola petitio q pecunia mutuetur: l3 no appareat creditorem numerasse. dicit bald. in. l. iij. C. plus valere q agitur facit presumi contractum vsurarium.

b ¶ Ite als in simili videam q pactu fcm q pignus post tps vendat p qtitate p qua e pignoratu reprobat q: censet factu in fraude vsuraru. c. significate. ex de pigno. & que ibi hntur. & l. fi. C. de pac. pign. Ita & vr pari rone si post tps vendit: q: paria sunt vno tempore facere actu & facere pus & in illud tempus actum conferre. l. in tempus. de heredi. insti. & l. j. & l. q sponse. C. de donatio. propter nuptias.

c ¶ Coadiuuantur premissa quia puitas precij & pactum de reuendendo vr inducere presumptionem vt contractus celebratus sub nomine emptionis cefeatur pignoratitius & vsurarius. c. ad nram. & ibi per doc. de emp. & ven. Sed probata vz precij. paruitas vt & supradictum est longe minor dimidia iusti precij. Item pactum de reuendendo vr pbari per nonnullos testes qui deponut q dictus Philippus dixit dco bartholomeo zomne volta che tu me rede li mei denari io te rendero il tuo terreno. Maxime per philippu francisci & nardum casetti qui cocordant de loco & ptestibus per Jacob aut pcordat de loco & cotestibus l3 variat q: deponit q franciscus filius dicti philippi dixit illa verba. Item salutius cocordat de pntibus. sed variat in loco q: alij dicunt in domo Nardi casetti ipse vero dicit in platea ante domum nardi casetti bartholomeus deponit q in platea treuij & de contestibus non recordantur primus testis q in palatio duo alij q apud fornaros: sed vnus non plene deponit sunt ergo qplures q super hoc deponunt sed duo tantum videntur posse coniungi. Sed duo sufficiunt. l. vbi numerus. ff. de testi. c. in omni. de testi. cum si. merito videtur resultare presumptio fraudis vsurarie.

d ¶ Confert quia stephanus vltimus testis curie deponit q quia decrant aliqui pecunie ad summam quam mutuauerat & sic presupponit q mutuauerat non autem q dederit pro pcio terreni si aut fuisset mutuu & voluisset sub colore emptiois retinere pdiu & fructus lucrari fuisset in dubio vsura merito &c. Corroborant pmissa ex tenore verborum quibus vtebat dictus philippus in dicta oblatioe de reddendo terrenu pdictu. Na deponunt testes q philippus dicebat io te rendero le terre tuoie seu la terra tua. vz Angelus primus testis philippus scds testis & salutius. viij. Et sic psupponebat terrenu esse tunc tpis ipsius bartholomei.

e ¶ Quia meum & tuum denotant dominium. l. quintus. §. argento. de auro argento lega. & l. suos in prin. de lega. iij. Sz si fuissent vedite & tradite soluto pcio fuissent emptoris no ipsius Bartholomei venditoris merito dicta verba suadent q dicte res erat pignorate non vendite.

f ¶ Res enim pignorate dicuntur sue scilicet ipsius debitoris qui pignorauit non ipsius creditoris qui pignus recepit vt. d. l. suos. §. eos vero:

g ¶ Corroborant plurimum premissa q: cum dicto philippo fuisset factum preceptum per iudicem ecclesiasticum q restitueret dictas res vt pignoratas ipse deuenit ad compromissum cum dicto bartholomeo occasione predicta & inter cetera dederut dictis arbitris potestate extimadi operas & capannam quas & quam fecisset dictus philippus in dictis terris ac et extimandi oes & singulos fructus quos dictus

Philippus percepisset ex dictis terris profecto si dicte ter
re fuissent vendite fructus nõ erant extimãdi: q͛ erant pro
prij ipsius philip. ⁊ similiter nõ erat extimãda campana⁊
ad cũ pertinebat ⁊ opere fuissent prestite in re propria ⁊ in
ipsius operantis vtilitatē: ideo frustra fuissent extimande
ideo cũ conueniant magis pignori q̄ꝫ venditioni plurimũ
prestant coniecture fraudis vsurarie. Itaqꝫ ex his multis
videtur satis probata intentio inquirentis cum simi. non
prosunt singula multa plerunqꝫ iuuant. l. excusant in prin.
de excu. tu. Et sumus in materia in qua cautelose solet ince
di ad precludendas vias probationibus. Ideo iura volunt
probari ex coniecturis. ⁊ quandoqꝫ recedi a communi iure
ad euitandas fraudes feneratorum vt est tex. in cle. j. §. cete
rum. de vsuris. ⁊. d. c. ad nostram. ⁊. c. illo vos. de pigno.

b ¶ His tñ minime refragantibus ꝯ̃riã partē puto intrepide
amplectandã. s. ꝙ partes iudicis appellationis sint ꝓnun
ciare male iudicatũ ⁊ dictũ Philippũ absoluere. Nam est
premittendũ ꝙ nunq̄ꝫ fuit aliquis tractatus mutui. Sed
dictus Bartholomeus erat debitor cuiusdã baptiste Anto
nutij in q̄ꝫtitate. xliij. flore. ⁊ habebat quendam clamydem
vxoris dicti Bartholomei sub pignoratã ysaac hebreo cum
forte dictus baptista instaret pro cõsequenda q̄ꝫtitate sibi
debita dictus philippus in effectu ꝓmisit pro eo soluere di
ctã q̄ꝫtitatē ⁊ ad maiorem cautelã dicti Baptiste creditoris
voluit cõtractum sub forma depositi restituendi per totum
mēsē iunij. ⁊ deinde subdit ꝙ habeat dictus Philippus
terminum duorum mensium vltra mensem iunij ⁊ conue
nit ꝙ pro tota dicta q̄ꝫtitate possit dare mactones ⁊c.

i ¶ Et dictus Bartholomeus cõseruauit eum indemnē ⁊
casu quo dictus bartholomeus nõ soluet infra dictũ men
sem iunij ꝓxime tũc futuri dictus Bartholomeus ex tunc
pro sex flor. vendidit vnũ petiũ terre ⁊c. ⁊ pro residuo obli
gauit ⁊ pignorauit medietatē vnius prati ipsius bartholo
mei positi ⁊c. itaqꝫ ab initio nõ fuit aliqua fraus nec dictus
philippus aliquid mutuauit nec quicquid lucri sperare po
terat vsqꝫ in mensem iunij tunc ꝓxime futuri. ⁊ sic fere per
viij. menses ⁊ si dictus bartholomeus soluisset ĩfra dictos
viij. mēses dictus philippus nihil lucri ꝯsequutus fuisset:
ideo tpe illo ꝯctus celebrati nihil imminet suspectũ frau
dis vsurarie: immo omnia innuunt ꝯ̃riũ post terminũ solu
tionis destinatum dictus Philippus stetit per. xj. menses
anteq̄ꝫ haberet instrumentum venditionis. Non autē est
verisimile ꝙ si voluisset fenerare voluisset illud tempus in
cassum transire. Postea emit simpliciter pro. xxxviij. flore
nis nec fecit pactũ de reuendendo ꝙ appareat. ita ꝙ cessat
illa suspitio que causatur ex pacto de reuendendo.

k ¶ Et insuper non apparet ꝙ venditio fuerit causata rõne
precedentis ꝯctus. Nec apparet ꝙ dictus philippus solue
rit dicte Baptiste nec ēt apparet ꝙ dictus bartholomeus
nõ soluerit intra illud tpˢ ꝯuentũ ita ꝙ censeat datũ inso
lutũ pro illa ꝓmissione idemnitatis ꝓfecto nihil exprimit
in instrõ nõ reperio specifice articulatũ nec vllo modo cõ
fessatũ. Nec aliter aliquatenus probatũ immo rei qualitas
suadet ꝯ̃riũ. Nã fatuus fuisset dictus Bartholomeus nõ
facere id exprimi qm̃ dictus Philippus posset dicere dcõ
bartholomeo ego solui baptiste pro te tu ꝓmisisti me ꝯser
uare indemmnē redde mihi pecuniã quã pro te promisi ⁊
solui. Nec bartholomeus posset se tueri ꝙ dederit istã rē
insolutũ pro dicta q̄ꝫtitate cũ illud nõ appareat imo verba
ꝓprie sumpta aliud demonstrant: nã tũc ipse nõ habuisset
dictã q̄ꝫtitatē. xxxviij. flo. a dicto Philippo sꝫ eo medio ha
buisset liberationē de debito ad qð tenebatur Baptiste seu
ad qð tenebatur ipsi ratione dicte solutionis ⁊ dicte cõser
uationis idemnitatis itaqꝫ esset potius cõpensatio quedã.

l ¶ Et cõpēsans nõ soluit neqꝫ recipit q̄ꝫtitatem saltem ve
re ⁊ ꝓprie vt ēst tex. in. l. iulianus. de condi. ⁊ demõ. Ideo
confessio quã fecit dictus bartholomeus recepisse dictam
q̄ꝫtitatem non esset vera proprie loquendo. Et hoc etiam
ꝑsuadet. q͛ ipē philippus emit pro se ⁊ pro baptista ⁊ credi
tum fuerat nomine suo proprio dumtaxat.

m ¶ Et insuper confessio se habuisse ⁊ recepisse facta per ꝯ̃
hentē alio nõ docto ꝓbat solutionē factam tempore con
fessionis ⁊ ꝯctus prout voluit Bart. in. l. certi conditio. §.
si nũmos. ff. si cer. peta. ⁊ in. l. predia. ff. de acq. here. ⁊ in. l.
si ita stip. §. grisogonus. de verb ob. ꝑ tex. ⁊ ibi latius in. l.
post dotē. ff. solu. ma. Et ſm hoc alio nõ docto non appa
ret ꝙ ista vēditio emanauerit ex cã dicti contractus depo
siti ⁊ cõseruationis indēnitatis. Quinimo nec apparet ꝙ

res vendita sit illa data in pignus deputata pro dicta con
seruatione indemnitatis. Attento ꝙ in istrumento pigno
ris non describuntur latera: licet conueniant in qualitate
terre pratiue in pertinentijs seu vocabulo que qualitates
solent esse communes pluribus petijs terrarum: ideo non
concludunt necessario identitatē.

n ¶ Et maxime q͛ in instrumento pignoratitio dicit medie
tatem vnius petie dicti Bartholomei ex eo latere ꝙ place
bit dicto Philippo venditio autē cantat de medietate pro
indiuisa cum heredibus Seraphini contractus pignorati
tius loquitur de terra pratiua ipsius Bartholomei simpli
citer ita ꝙ innuit non esse communem cum aliquo. Et ma
xime cum pignore ⁊ ab eo latere ꝙ placebit dicto philippo
si enim fuisset cõmunis ita ꝙ si habuisset solam medietatē
pro indiuiso nõ potuisset medietatē ab vno latere pigno
rare prout pignorauit: q͛ res aliena pignori dari nequit. l.
si res aliena. ⁊. l. rem alienam. de pigno. act. ⁊ medietas ab
vno latere rei cõmunis est pro parte aliena vt de se est no
tissimum ⁊ ꝙ res communis non potest pro parte socij pi
gnorari est expressũ in. l. j. C. si communis res pigno. data
sit ita ꝙ h̃ innuunt diuersitatem rerum non autem identi
tatem rei. Et ſm hoc non habet aliquid commune illa pi
gnoratio vel causa ipsius cum ipsa venditione.

o ¶ Et si hoc est resultat simplex venditio sine precedenti
tractatu pignoris. Sin autem emanauit venditio ex causa
predicta ꝯseruationis indemnitatis ⁊ de eadē re fuit facta
pignoratio ⁊ venditio prout forte rei veritas se hꝫ lꝫ nõ ap
pareat nihilominus nõ imminet ꝓbatio causis vsurarijs.
Nã si creditor recipit a debitore insolutũ rem pignoratam
non imminet vsura nec aliqua coniectura vsure. l. qui sub
imagine. C. de distra. pigno. Et nihil obstat quominus pro
dicto credito potuerit res pignoratas insolutum accipere.

p ¶ Nec ob. ꝙ allegatur ꝙ recepit pro longe minori precio
q̄ꝫ valeret etiã vltra dimidiã iusti precij: q͛ dato ꝙ ita esset
ius ex hoc solo nõ causat presumptionē vsure: sed inducit
remediũ cõtra talē cõtractũ. l. ij. C. de rescin. ven. ⁊. l. si quis
cum aliter. de verb. ob. Et coniecture sunt. ꝙ non valuerit
tanto precio q̄ꝫto dictus Bartholomeus conatur probare
primo q͛ si tanto ꝓcio valuisset dictus Philippus fuisset
bene cautũ ex hypotheca dicte medietatis nõ conuenisset
ꝙ etiã pro cautela traderet etiã mantellus prout cõuenit.
Itē probat ꝙ dicti Philippus ⁊ Baptista per duos an
nos postea vendiderunt tertiam partē petij terre in dictis
pertinentijs ⁊ vocabulo pro. xij. flo. ⁊c. ⁊ asseritur inde ter
tiã partē illius medietatis vt supra ꝑ eos empte a dicto bar
tholomeo ꝙ persuadetur: q͛ dat pro confine res heredum.
Seraphini qui Seraphinus est nominatus ĩ dicta emptio
ne per eos facta a dicto Bartholomeo ꝙ erat communis
pro indiuiso cum eo itaqꝫ persuadetur ꝙ dicti philippus ⁊
baptista diuiserint interim cum dicto Seraphino vel cũ
eius heredibus ⁊ concordat etiã finis pulzelle licet fatear
non probari necessario identitatem rei.

q ¶ Itē ꝑstat nõ leuē cõiecturã ꝙ res nõ tantũ valuerit q͛
dictus Bartholomeus. xxvij. mensibus prius emerat pro
xlj. flo. eandē medietatē dicte terre pratiue ⁊ durabat eadē
qualitas prati tpe sue vēditiõis ita ꝙ nõ erat verisimiliter
meliorata tpe q̄ vēdidit philippo ⁊ ꝓ idēritate deducit q̄li
tas q͛ ꝓuata. Itē q̄litas q͛ medietas cõis ꝓ idiuisa cũ eo.
Itē fines fluminis ⁊ pulzelle vltra ꝑtinentias ⁊ vocabulũ.

r ¶ Hue autē demonstratiões hmõi sufficiunt ad ꝓbandũ
identitatē rei. l. forma. ff. de censi. ⁊ ꝑ Bar. in. l. demonstra
tio. de cõdi. ⁊ demon. Nemo enim presumit iactare suũ. l.
cũ de indebito. de proba. itaqꝫ nõ est verisimile ꝙ primus
dñs rē valentē centũ. vel. lxxxiij. vendidisset pro. xlj. Et lꝫ
emerit pro tribus flore. plus nõ mirũ q͛ parua distantia ⁊
insuper emit rem cõmunem pro indiuisa cum nepotibus ⁊
Philippus emit rem cõmunem cũ extraneo ⁊ sepe ꝯtingit
ꝙ libentius emet pro aliquo maiori precio quis rem cõmu
nem cum suis q̄ꝫ rem communem cum extraneis.

s ¶ Itē prestat cõiecturã ꝙ ex quo dictus philippus habe
bat instrumentũ libere venditionis nec poterat cõuinci vt
redderet si res tantũ valuisset nõ fuisset ꝯtētus illã restitue
re pro eadē q̄ꝫtitate prout erat imo nedũ ꝙ ꝓuocatus an
nuerit immo ipse deprecatus fuit bartholomeum ꝙ redde
ret sibi denarios suos ⁊ ipse restituerit sibi suã terrã prout
vnus testis pro pte curie ⁊ bartholomei examinatus depo
nit. vꝫ philippus francisci. Itē nardus deponit ꝙ dictus
Philippus nõ prouocatus seu requisitus. sꝫ ex se obtulit

⁊ sunt

⁊ sunt cõtestes omnibus preterq̈ in verbis formalibus. item per Jaco. deponit ꝙ franciscus filius dicti Philippi illud obtulit concordat in loco ⁊ vocatur pro conteste a dictis alijs duobus testibus ⁊ ipse eos vocat incontestes variant in persona offerẽte. sed possibile est ꝙ ambo obtulerint. Item Ange. alius testis deponit de alia vice similiter ꝙ ipse Philippus obtulit eidem Bartbolo. profecto si res fuisset tanti precij non persuadetur in mente sani capitis ꝙ vsurarius voluisset eam dare pro tam tenui precio ⁊ maxime deprecando alium ꝙ acciperet.

t ¶ Concurrit ⁊ alia cõiectura q꞉ vnus testis deponit ꝙ dictus Philippus post factã dictã venditionẽ voluit dictam terrã emptã vendere suo patri pro minori ꝑcio q̈ emerit a dicto Bartbolomeo ⁊ pater ipsius testis renuit. si enim valuisset centũ prout conatur ꝓbare testes bartbolomei nõ est verisimile ꝙ dictus Philippus vendere voluisset pro adeo tenui precio ⁊ ꝙ ille renuerit alius testis deponit ꝙ tpe venditionis ꝑdicte nõ valebat maiori precio q̈ emerit adeo ꝙ mibi persuadeo id qõ mibi narratur. s. ꝙ illi testes Bartbolomei falsum deponant꞉ lꝫ id nõ firmeꝫ in puncto iuris. Tamen dico ꝙ valor rei non est legittime probatus.

u ¶ Nam vnus testis deponit ad centũ floren. loquitur per verbum credit iudicium credulitatis non firmum in teste per glo. ⁊ Bart. in. l. in summa. §. idem labeo. de aqua plu. arcen. per Spec. in ti. de teste. §. j. ver. Item ꝙ deposuit de credulitate per Jo. an. in. c. inquisitionis. de accu.

x ¶ Et licet reddat causam scientie q꞉ vicinus profecto non videtur accommodata quia valor rei de facili vicinis est incognitus. non enim videtur valor. Item res inculte frequenter cõtingit ꝙ raro alienantur ita ꝙ non veniunt de facili in noticiam eorum valor. preterea ipse deponit ꝙ est vicinus non aũt deponit ꝙ erat vicinus tpe venditionis nõ solet autẽ innotescere vicinis per sensuꝫ corporis id qõ valebat res anteq̈ esset vicinus꞉ idõ iste testis nõ cõcludit.

y ¶ Similiter mensura terreni nõ solet innotescere vicinis qui nõ sunt messores presertim nõ cultiuauerunt itaq꞉ per eos nõ probaꝛ mẽsura dicti terreni cũ nõ appareat eos esse instructos in arte mensurandi ⁊ mensura nõ sit res que appareat oculis vicinoꝝ. idõ respectu mẽsure nõ est bona redditio cause꞉ q꞉ vicinus tũc. n. est bona redditio cause qñ per vicinitatẽ. ⁊ si ꝑ ꝯtinuã ꝯuersationẽ deueniꝛ cõiter ad sensum corporis vt deprebendiꝛ ex dictis Bar. in. l. j. ff. si cer. pet. Ubi dicit ꝙ redditio cause꞉ q꞉ vicinus est bona redditio cause ea rõne. q꞉ ꝑsumiꝛ ꝙ ꝑꝑ assiduã ꝯuersationẽ ꝑsumiꝛ peruenisse ad sensuꝫ corporis ipsius vicini. sentit ergo Bar. ⁊ doc. qui transeunt cum sua theorica ꝙ in bis que se exbibẽt oculis vicinoꝝ est bona redditio cause꞉ q꞉ vicinus secus in bis qui se non exbibent oculis vicinorum.

z ¶ Et suadet rõ q꞉ redditio cãe in testibus dꝫ esse per sensum corporis. l. qui testã. §. si. ff. de testa. ⁊ l. testiũ. C. eo. ti. ⁊ ꝑ Inno. ⁊ doc. in. c. cũ causã. ex͂ eo. ti. Si itaq̈ nõ ꝓbaꝛ mẽsura alij testes q deponũt ꝙ tm̃ valebat stadiũ nibil releuãt q̈ntitas ẽt fructuũ nõ legittĩe ꝓbaꝛ꞉ q꞉ duo testes ꝺponũt sup fructu vnus ꝙ forte fructauit toto tpe flo. lxxxiiij.

& ¶ Dictio forte est dictio nõ assertiua. sed dubitationem ⁊ varietatem significantis tex. cum glo. in verbo fronte in. l. in substitutione. de vulga. ⁊ pup. ⁊ in. c. iuuenis. de spon. ⁊ in. c. tua eo. ti. ⁊ in. c. ex parte. de cele. missa. cum concordan. hec est propria vis vocabuli꞉ lꝫ multotiens aliter ponatur dubia autẽ probatio non releuat. c. in presentia. de proba. ⁊ l. non boc. C. vnde legi. ⁊ l. certum de confes.

? ¶ Ideo dicit Imo. in. l. inter stipulantem. §. si sticbum. de ver. ob. ꝙ dictum testis interpetratur ꝯ eum ꝓ quo deponit. deponunt etiã dicti testes ꝙ singulis annis fructat tm̃ adeo ꝙ babita ꝯsideratiõe quaꝫ facit glo. in auc. perpetua. C. de sac. sanc. eccle. licꝫ illa theorica glo. non concludit necessario꞉ q꞉ bmõi variantur ex varietate tempoꝝ ⁊ locoruꝫ. Nam ꝯtingit qñq꞉ ꝙ bona multum fructãt ⁊ paꝝ valent vt apud nos inclusio ꝑusino qñq꞉ ꝙ parum fructant ⁊ multũ valent vt in platea perusij.

ꝑ ¶ Idõ Bar. in. l. ꝑcia reruꝫ dicit ꝙ dꝫ fieri articulus ꝙ in ꝯtra fundi de cuius extimatione agiꝛ fundus tanti redditus est tante extimatiõis. Qõ minime fcm̃ est in casu isto꞉ nec testes de boc qcq̈ deponũt. Idõ nil releuant quo ad ipsius rei extimationẽ. Preterea nõ deponunt quanti redditus erat tpe dicte vẽditionis꞉ sed deponunt ꝙ singulis annis fructat tm̃ ꝗbuꝫ fructat est ꝑntis tpis nõ dicũt fructauit adeo ꝙ ꝑt verificari l duob' annis talis pluralꝛ loquutio.

a ¶ Et illa vniuersalis singulis põt intelligi q꞉ attenta eius bonitate presenti est communis fructus singulis annis tantum. Si enim vellemus nõ restringere virtutẽ vniuersalis singulis esse ineptissimũ dictũ testis ⁊ suspectũ꞉ q꞉ deponeret super eo ꝙ nõ potest cadere in eius noticiaꝫ. Comprebendit enim illa vniuersalitas nisi restringatur vltra mille annos. Et si ita interpetraretur testis esset repellendus꞉ prout dicimus de teste qui sategit probare negatiuam in. c. cum ecclesia sutrina. de causa posses. ⁊ ꝓprie. ⁊ ibi doc. not.

b ¶ Igiꝛ q꞉ dicta testiuꝫ nõ sunt calumnianda prout inquit Imo. in. l. stipulatio ista. §. boc quoq꞉ de verb. ob. illa verba singulis annis fructat dꝫ intelligi attenta qualitate ꝑsenti maxime suadeꝛ꞉ q꞉ alter testis reddit cãm scientie꞉ q꞉ est vicinus ⁊ sic se refert ad tempus pñs in dicto. dum dicit fructat ⁊ est in rõne꞉ dũ dicit est vicinus. Lꝫ appareat ex alijs suis attestationibus. s. super. xij. arti. ꝙ fuit vicinus per. xij. annos. Sꝫ venditio fuit facta iam sunt. xxvij. anni ⁊ vltra. Idõ ista rõ scie nõ est accommodata saltẽ ad tp̃s venditiõis ꝙ tp̃s ẽ in ꝯsideratiõe. Alius autẽ testis nõ reddit causam scia super boc lꝫ ex alijs suis attestatiõibus appareat ꝙ est ⁊ ꝙ retro fuit vicinus꞉ ⁊ maxĩe bec ponderanda sunt quoniã ex attestationibus vtriusq꞉ partis apparet ꝙ res empte sunt multũ meliorate opera ⁊ industria emptorum꞉ vnde si bodie singulis annis fructat tantũ nõ infeꝛ ꝙ tẽpore venditionis foret tanti redditus insuper nõ putarẽ ꝙ vicinus sit cõiter notũ q̈ntitatẽ redditus fundoꝝ vicinorũ꞉ maxime ꝑ sensuꝫ corporis꞉ ita ꝙ rõ scie꞉ q꞉ vicinus nõ putarẽ ꝙ eẽt vsq꞉quaq꞉ sufficiens maxime ꝑ sensuꝫ corporis. Dato autẽ ꝙ esset bona rõ scie ex alio nõ ꝓbaꝛ q̈ntitas nec valor tpe venditionis nec vllo pacto quicq̈ est ꝓbatũ de pacto de reuendẽdo tpe venditiõis. Lꝫ probeꝛ de tpe posteriori꞉ ꝓut deprebendiꝛ ex q̈litate attestationũ꞉ lꝫ ꝑmi testes oẽs dicãt non recordari de tpe vltimi dicunt de tpe vnus trium aut quattuor annoꝝ꞉ alius quattuor annoꝝ aut quinq꞉ aut sex alij duo octo annoꝝ alius de decẽ annis buiusmodi auteꝫ pacta reddunt rem magis suspectã q̈ qñ fiunt ex iteruallo notabili꞉ prout videmus in pacto legis cõmissorie꞉ ꝙ est improbatũ in ꝯtractu pignoratitio꞉ q꞉ censeꝛ sapere fenus vt est s. deductũ boc ꝓcedit qñ pactũ istud emanauit tpe celebrati ꝯtractus ꝑncipalis debiti secus si ex postfacto. l. titius. ff. de pigno. ac. ⁊ l. q̈uis. al's incipi. calippodius de solu. prout doc. cõcordant in dictis iuribus in simili꞉ itaq꞉ ita dicimus in pacto de reuendendo si emanat tpe celebrati ꝯtractus reddat rem suspectã interim ꝙ cũ alijs adminiculis facit presumi ꝯtrctũ feneratitiũ. Sed nõ ita qñ emanat ex interuallo. Q꞉ nõ videtur eadem ratio. Naꝫ fenerator qui bꝫ contractũ liberum rei maioris valoris nõ se obligauit verisimiliter ad reuendendũ attento maxĩe ꝙ feneratores verisimiliter nõ faciãt ex ꝯscientia cũ fenus ꝯ ꝯscientiã exerceant.

c ¶ Preterea si emptor emit rem minus dimidia iusti precij teneꝛ rẽ reddere pro eodẽ ꝑcio vel supplere iustũ preciũ ⁊ ipsius est electio. l. ij. C. de rescin. ven. Si ergo ꝓmittit rẽ restituere pro eodẽ ꝑcio ꝓmittit id ad qõ tenebaꝛ si nolebat residuũ ꝑcij supplere. Idõ nõ dꝫ causari ꝑsumptio fenoris. Qñ autẽ tpe contractus pactũ illud interuenit nõ imminebat adbuc illa obligatio. Preterea iminet tunc ꝯiectura ꝙ ideo pactũ illud interuenerit q꞉ debitor nolebat illam reemere pro illa quantitate ⁊ creditor tunc de facili potuit ad promittendum de reuendendo ratione lucri ꝙ interim sperabat ex fenore. Q꞉ debitor forte sine illo pacto nõ deuenisset ad illum contractum. Que cessant in pacto interposito ex postfacto. Et maxime quando creditor prouocat venditorem vel vt melius loquar emptor prouocat venditorem vt pecunia restituatur ⁊ res vendita. Naꝫ debitores solent esse anxij liberati a fenore non creditores. Ideo cũ d. §. illo vos ꝙ assumit coniecturam pignoris ex illo pacto de reuendendo loquatur in pacto qualificante contractuꝫ ⁊ sic in pacto interposito tempore cõtractus. ⁊ d. c. ad nostram. soleat etiam ita intelligi dicendum vꝛ ꝙ aliud quando pactum ex magno interuallo interponitur.

d ¶ Preterea alia est forma pacti in. d. c. ad nostram q̈ simpliciter de reuendendo qñcunq꞉ placuerit. Idõ nibil video coniecture fraudis vsurario in casu isto. immo circunstantie potius suadent rem alienã a fenore. Nã prima ꝯtrus cõuentio fuit aliena ab omni suspitione. Si etiam dicamus prout presupponiꝛ ex parte inquirentis ꝙ oĩa ista fuerint causata ex illa cõfessione depositi ⁊ cõseruatione indemnitatis attento ꝙ dictus bartbolomeus poterat soluere prius

cipale debitũ intra tempus cõuentũ principali creditori et soluẽdo nihil erogabat vltra nec fructus rei pignoratę nec quicq̃ aliud. Item attento q̃ etiam post lapsum temporis assignati in primo contractu depositi et conseruationis indemnitatis etiam emanauerunt tempora ante venditionẽ. Nec est mos feneratorum permittere tempus labi sine lucro. Item attento etiam q̃ emptio fuit facta nomine etiam baptiste nec solet quis libenter etiã pro alio fenerare. Itez attento q̃ ipse Philippus rogauit Bartholomeum q̃ reciperet rem et denarios redderet. Item attento q̃ pars rei fuit vendita correspectiue pro maiori ꝓcio: prout h. s. deducta sunt. Et etiam attento q̃ prout deponunt testes res predicte sunt multum meliorate opera et laboribus dictorũ emptorum. Non solent communiter hec fieri in rebus pignoratis et rebus que non retinentur cum bona conscientia. Item considerato q̃ dictus philippus prout coniecturari potest fuit intercessor pro debito dicti bartholomei obligando se pro eius debito: non autez principalis creditor. Ideo imminet minor suspitio fraudis vsurarie. Nã alias vidernus q̃ pactum legis commissorie in pignore est reprobatum tanq̃ sapiens speciem vsurarie priuatis: vt. s. deductũ est. Et tamen hoc cessat in intercessore pro alio.

e ¶ Nã si mutuatus dat fideiussorẽ pro restitutione q̃titatis mutuate et cõuenit q̃ pignus cedat insolutũ fideiussori si ipse principalis non soluit: sed fideiussor pactum valet: et non redditur suspectũ vt est tex. in. l. fi. de contrahen. emp. et no. Gui. de cunio. et doc. in. d. l. titius. de pig. ac. et Bar. in Barto. in. d. l. Quis alias, celippodius ita et in simili cessat suspitio in isto philippo qui non fuit originarius creditor. Sed re vera potius intercessor. multa igitur confluunt ad absolutionẽ istius Philippi in cõtrariũ iudices debẽt esse proni iuxta. l. absentem. ff. de penis. et. l. fauorabiliores. ff. de reg. iur. et in. c. cum sint partiũ iura obscura. eo. ti. cum simi.

f ¶ Cõcurrit etiã rigor iuris cum pro parte curie seu dicti Bartholomei nihil sit legitime et concludenter probatuz. prout ex. s. late deductuz apparere põt. Et vltra iam dicta circa illud pactuz de reddendo et c. Non fuit expressum pro quãta q̃titate dicũt. n. q̃ dixit: qñ me rẽdemi li dinari mei. nõ dixit li dinari pagati p queste terre forte itelligebat etiã de alijs denarijs verba itaq̃ nõ sunt certa merito ẽt hoc eo adiuuat. Et sepe que nõ prosunt singula multa iuuant. l. excusant in prin. de excu. tut. cũ concor. ibi per glo. adductis.

g ¶ Nec ob. adducta in ꝯriũ q̃ sunt sublata quasi omnia per adducta pro hac parte. Iõ oia nõ reassumam illud de compromisso. Qd̃ lz aliquantisper suspitionis videat̃ ingerere. Tñ nõ vrget: tũ q̃ dederunt facultatẽ arbitris extimandi fructus recollectos et opam et capannam. Nõ autẽ exprimit̃ in compromisso q̃ ipsi arbitri haberent commissionez condemnandi philippum ad restitutionẽ fructuũ et bartholomeum ad resarciendũ expensas in campana et extimationẽ operaꝝ insuper ipse philippus fortasse impendebat sibi resarciri extimationẽ operaꝝ et expensaꝝ ẽt cõpensatis fructibus. Nã occurrit plerũq̃ q̃ rustici pro reducendo rez suã ad culturã plus operaꝝ ipendunt q̃ postea valeat ipa res multotiens. n. occurreret q̃ al's forte starent ociosi adeo q̃ ẽis expedit. Ita q̃ illud cõpromissum non multum arctat.

h ¶ Et maxime q̃ rustici multum solent timere lites. Ideo de facili nonnunq̃ contingit q̃ de suo exponunt vt a litigijs liberentur cum et cuiusq̃ plurium interest litibus non vexari. l. minoribus. xxv. annis subuenitur itaq̃ leuis suspitio summi dz ex tali compromisso. Et offuscatur ex multis que deducta sunt pro philippo. Nec ob. id qd̃ testes deponunt q̃ dicebat et tolliti el tuo terreno: et sic asserendo terrenum esse ipsius Bartholomei. Si autem fuisset venditum nõ fuisset suũ vt in ꝯrium deductũ est. Qr respondet̃ q̃ illa verba habent rẽspectum ad tp̃a retro: q̃ appellant suũ ex eo q̃ olim fuit sub eius dñio sic al'. in. l. cũ filius. §. dñs. de leg. ij. Qd̃ apparet ex verbis immediate precedentibus: q̃ premittebat li denari mei: et tamen dominium denariorum non erat amplius ipsius philippi. Non ob. q̃ vnus testis dicit q̃ dicebatur de denarijs mutuatis: q̃ est singularis.

i ¶ Itẽ si dictus Philippus soluit creditori bartholomei solet plerunq̃ apud idiotas appellari mutuuz: et facit. l. singularis. et qd̃ ibi habet̃ si cer. pet. quasi censeatur numerata bartholomeo. et per bartholomeũ suo creditori et per illum deposita apud Philippũ. Item lz fuisset mutuata et postea acta res pro mutuo insolutũ nõ esset propterea reprobatũ. Insuper nõ apparet propterea q̃ illa pecunia que deficiebat esset de parte precij. Poterat enim esse q̃ mutuauerat etiã aliaz quantitatem: et si ille bartholomeus volebat rem olim suam. Iste philippus volebat etiam suam pecuniam quã mutuauerat vltra precium. Et lz hoc forte nõ sit veruz q̃ mutuauerit. Tamen huius rei veritas non innotescat iudici a quo ideo non debuit ex hoc moueri. nec etiaz iudex ad quem si aliud non apparet. Laus deo.

¶ Nepos qui remansit in quadã apotheca artis calzolarie tam sui aui eandem artem exercendo. An presumatur eam exercuisse cum capitali sui aui vel cum suo proprio. et quomodo hoc per testes probari debeat concludenter. Itẽ an et qñ iste nepos presumat̃ exercuisse cõmuni nomine pro se et suis nepotibus attento q̃ cũ patre eoꝝ fraterq̃ suo stetit cõmuniter viuẽdo. Itẽ quid si emit aliquas possessiones. An presumatur emisse de suis pecunijs vel communibus.

¶ Consilium. cclxvij.

In noie domini nostri

Iesu xp̃i. ¶ Ad decisionem presentis cõsultationis ex premittẽda vna maxima in iure et vulgaris q̃ actore nõ legittie ꝓbante eius intentionẽ reus et si nihil ꝓbauerit est absoluendus. l. qui accu. C. de edendo. c. cũ ecclesia sutrina in fi. de cã pos. et ꝓprie. cũ infinitis similibus p q̃ maximã decidẽda venit magna ps hui' ꝯsultatiõis vt iferius appebit.

a ¶ Item premittendũ duxi. Qd̃ societas initur quandoq̃ expressa conuentione partium: et tunc attenditur forma cõuentionũ quoniã cõtractus ex cõuentione legẽ accipiunt. l. j. §. si cõuenit. ff. depositi. Quandoq̃ initur tacite. l. societatẽ coire. ff. pro socio. Et põt vtꝰ cõtrahi et generalis lucri et questus et singularis vnius rei. l. societas contrahit̃ in prin. et. l. coiri societatem. eo. tit. ideo societas tacite contracta que deprehenditur ex gestis hincinde talis presumitur qualem quantitas actum demonstrat.

b ¶ Societas enim est ꝯtrus qui solo ꝯsensu ꝯhit̃. l. ꝯsensu ff. de acti. et obli. et insti. de obli. que solo ꝯsensu ꝯhunt̃ voluntas aũt et ꝯsensus factis et gestis demõstrat̃. l. reprehendenda. C. de insti. et substi. sub cõdi. fac. et in. l. i. ꝯcubinatu. de concu. et. l. pro herede. et. l. gerit. de acqui. here. cum simi.

c ¶ Si eniz inter fratres interueniunt ea que nõ solent fieri nisi inter socios tunc censetur contracta societas quasi illa non soleant fieri citra ius et nomen societas. Ideo societas iudicatur: prout dicimus in actis que fieri nõ possunt seu nõ solent fieri citra ius et nomẽ heredis q̃ presumit̃ aditio. d. l. pro herede. et. d. l. gerit. et. l. ij. et. l. auia. C. de iure delibe. Ita dicit Bar. in. l. titium et meuiũ. §. altero. de admi. tuto. et in. l. si patruus. C. communia vtriusq̃ iudi. et doc. antiqui et moder. in dictis iuribus. idẽ tenent. Et actus gesti quandoq̃ demonstrant magis generalem et minus generalẽ ſm q̃ qualitas actuũ demonstrant puta si communicant omnia vndecunq̃ prouenientia censebitur ꝯtra societas omniuz bonorũ: q̃ talis cõmunicatio nõ solet fieri nisi per socios omniũ bonoꝝ. Si vero solent diu cõmunicare lucra questuaria indifferenter et tunc censebitur contracta generalis societas lucri et questus. Si vero cõicant solũ lucra vnius negociationis puta fructus recollectos ex possessionibus vel ex arte mercantie salis vel ex arte calzolarie et nõ alia lucra tũc nõ censetur cõtracta generalis societas lucri et questus: sed specialis societas questuaria illius artis vel negociationis cuius lucra solita sunt inter eos cõmunicari.

d ¶ Talis enim sunt subiecta qualia predicata demonstrant l. stipulatio ista. §. hec quoq̃. de verbo. obliga. et. c. inter dilectos. de fide instrumen. et. ff. de vino triti. et oleo lega. l. vinum. et ibi Iaco. de are. prout hec concludit Bart. in. d. §. altero. et in. d. l. si patruus. et ibi Baldus et docto. maxime Saly. et Rapha. qui sequuntur dicta Bart. in dicto. §. alteri. et idem dicit Angel. in consil. lxxxv. secundũ ordinez in formis incipiente pater habens plures filios. Et hoc qñ vterq̃ negociatur et cõicat lucra. Si vero vnus negociatur et lucratur et alter non negociatur nec pecunia vel bõis suis lucratur vel alter si lucratur non communicat lucra. Tunc non censetur contracta societas quia id non conuenit nature societatis: prout concludit Bar. in dictis iuribus. et Saly. et Raph. in. d. l. si patruus. Et vbi ex cõi cõicatione lucroꝝ q̃stualiũ resultat societas lucri et questus generalis vel spãlis dz in dubio partes censeant̃ eẽ equales

l. si non

l.si nõ fuerint in prin.ff.pro socio.⁊ insti.eo.ti.§.j. Tamen ego semper fui huius sentẽtie ꝙ hoc ꝓcedat alio nõ doc.

c ¶ His presuppositis longius prosecutus q̃ꝫ proposuerim deuenio ad decisionẽ quesitoꝝ. Ad primũ rñdeo ꝙ dictus Frãciscus nõ tenet cõicare capitale dicte artis ea rõne:qꝛ nõ ꝓbat ꝙ ad cõmunionẽ spectauerit.nec specter:lꝫ enim ꝓbet per plures testes ꝙ Santutius pater dicti francisci auusqꝫ dictoꝝ Nicole ⁊ fratrũ exercuit arteꝫ calzolarie.Et ẽt ꝙ postea dictus franciscus exercuit illã artem in eadeꝫ apotheca. Nõ ꝑpterea ꝓbat ꝙ dr̃ Frãcisc⁹ artẽ exercuerit cũ capitali dicti sanctutij dato ẽt ꝙ dict⁹ sanctuti⁹ fecisset bonã artẽ ꝓut conatur ꝓbare pars dicte Nicole ⁊ fratrũ.

f ¶ Nã quottidie ꝯtingit ꝙ vnus facit artẽ i vna apotheca ⁊ eã postea dimittit ⁊ alius in eadẽ apotheca intrat faciendo in ea illã artem vel aliã cũ proprio capitali ⁊ nõ cũ capitali eius qui prius eaꝫ tenebat. Et potuit Santutius ex ea apotheca remouere ex illa apotheca res suas cum quibus artẽ faciebat ⁊ alibi portare vel alijs vendere vt quottidie faciunt qui artes dimittunt:vnde ista probatio ꝙ.d. franciscus exercuit post Santutium artem calzolarie in eadem apotheca non arctat cum probatio debeat concludere necessario.l.nõ hoc.C.vnde leg.c.in presentia.de proba.neqꝫ natales.⁊.l.ad probationem.C.de proba.

g ¶ Solum vnũ testem reperio qui deponit ꝙ dictus Santutius dimisit dictam artem dicto Francisco in cã scientie deponit:qꝛ fuit socius dicti Francisci in dicta arte.

h ¶ Lꝫ possit instari ꝙ nõ sit cõcludens rõ scientie. Tñ nõ curo:dico autẽ ꝙ est singularis.⁊ pec ꝯfis nõ releuat.l.iurisiurã.C.de testi.⁊.c.lꝫ ex quadã.⁊.c.tam litteris.extra eo.ti.cũ si.⁊ insuper nõ deponit aliquid certũ:nã lꝫ fecerit dictus Santutius bonã artẽ:ꝓut conatur ꝓbare ps minoꝝ. Tñ nõ sequit ꝙ illã bonã artẽ dimiserit Francisco.nã potuit multa vendere ⁊ vendẽdo facit bonã artẽ ⁊ factis venditionibus artẽ dimittere cũ parũ remanserit ꝓbatio autẽ dꝫ esse certa ferri possit snia.l.certum.ff.de cõfes.§.curare. insti.de acti.⁊ ꝙ no.per glo.⁊ doc.in.l.certi ꝯditio.in prin. ff.si cer.peta. Et lꝫ dicat ꝙ suo videre erat valoris.c.flore. nõ reddit cãm scientie.⁊ loquit per verbũ dubitatiuuꝫ vr̃ nec deponit ea que doc.exigunt in teste probante valorem rerũ qđ quibus in.l.precia rerum.ff.ad.l.fal.⁊ per Joã.cal. Jmo.⁊ Pon.in.d.cuꝫ causamqꝫ inter iconomum.extra de testi. Et insuper si nõ assignauit pro extimatis nõ teneret restituere extimationẽ:sed ipsas res ⁊ ipse res nõ apparent merito est incerta ꝓbatio. Nihil itaqꝫ est sufficiẽter ꝓbatũ de ipso capitali imisso per dictũ Santutiũ. Ideo i puncto iuris ex deductis in actis nihil post rationẽ dicti capitalis repetere dicti nepotes a dicto francisco eorũ patruo. Et si immisit dictus Santutius nõ iuuat quicq̃ꝫ qꝛ deficit ꝓbatio.lꝫ tunc non deficeret ius.sed ius hꝫ pro non ente id qđ non apparet.l.duo sunt titij. de testa. tuto.⁊.l.si fuerit.de reb.dub.⁊.l.in.l.de contrahen.emp.cum simi.

i ¶ Nõ enim põt deferri iuramentũ indefectũ ꝓbationis ex multis: maxime qꝛ talis veritas nõ est nota dictis minoribus:qꝛ nõ fuerunt presentes:⁊ vt arbitror tũc temporis nõ erant in rerum natura.⁊ quando iuramentum defertur indefectum semiplene probationis:qꝛ pars substinet viceꝫ vnius testis. Ideo nõ defertur quando nõ hꝫ noticiã que cõuenit testi.prout habetur in.l.admonendi.ff.de iureiur. ⁊ in.l.in bonefidei.C.eo.ti.⁊ in.c.si.extra eo.tit.

k ¶ Quantũ autẽ ad lucrũ factũ in arte Calzolarie p dictũ franciscum dicendũ est similiter ꝙ dictus franciscus nõ tenet aliquid cõcedere dictis suis nepotibus. Nõ enim probat aliqua societas inita inter eos ⁊ dictũ franciscum. Nec iter dictũ franciscũ ⁊ marinũ patrẽ dictoꝝ nicole ⁊ fratrũ: Nec inter dictũ franciscũ ⁊ santutiũ communẽ patrẽ dicti francisci ⁊ marini. Quinimmo neduꝫ ꝙ per testes probet. Sed nec articulat per partẽ ꝙ fuerit iter aliquos predictorum cõtracta societas. Nec probant nec deducunt actus sociales. Nõ enim ponitur ꝙ dictus franciscus in communi posuerit aliqua sua lucra.lꝫ potius videt poni ꝯtrũ cũ ponat in decimoseptimo articulo ꝙ dictus franciscus tenet dare dictis nepotibus heredibus marini medietatẽ denariorũ que superlucratus fuit in dicta arte si enim potuisset in communi nõ teneretur dare lꝫ verba dicti articuli possint annullari sꝫ nõ curo:qꝛ nõ facio in hoc magnũ fundamentũ.sꝫ in eo ꝙ nõ deducit nec probat ꝙ solerent lucra cõmunicare ⁊ ꝓut mihi dr̃ nõ est veꝝ ꝙ dictus franciscus dicta lucra cõicauerit immo fecit nonnullas emptiones suo nomine pro quibus soluit ex denarijs superlucratis.

l ¶ Nec enim ꝓbat ꝙ dictus marinus cõmunicauerit lucra per eũ quesita lꝫ ꝓut audio satis communicauerat ex quo nõ faciebat nisi artẽ rusticalem in cultiuando possessiones ipsoꝝ tam cõium q̃ꝫ dicti francisci ⁊ fructus ꝯsumebant in domo ⁊ siqui vendebantur vt communes profecto etiaꝫ si fuisset hoc ꝓbatũ ꝙ quidẽ reperio nõ fuisset probata tacita ꝯcta societas cũ nõ sufficiat ꝙ ex vna sola parte lucra communicentur prout supra in euidentialibus deductum est.

m ¶ Et insuper si esset tacite ꝓbata societas. Nõ esset fienda diuisio dicti lucri pro dimidia dictis heredibus marini ⁊ pro dimidia dicto Francisco cũ opera dicti Francisci esset longe preciosior q̃ꝫ opera dicti Marini maxie iunctis his que in vita patris superlucratus fuerat que erant sua propria cũ nõ probetur ꝙ pater aliquid posuerit in dicta arte prout in precedenti articulo deductum est.

n ¶ Et si qd posuisset in dicta arte ps lucri ascribenda esset patri ꝑ sua bona cũ quibus esset superlucratus fili⁹ ⁊ illa pars esset peculiũ ꝓfecticiũ ⁊ ps dicti lucri esset ascribẽda opere ipsius francisci ⁊ illa iudicaret peculiũ aduenticium filij.l.cũ opꝫ.in prin.C.de bo.que lib.ꝓut volunt Jac.bu. Bar.Bal.Ang.⁊ Pau.de ca.in.d.l.cũ opꝫ. in prin.⁊ bar. in tractatu de duo.fra.⁊ in.l.j.§.sed nec castrensi.ff. de collatio.bono.⁊ in.l.illud.C.de collatio.⁊ Bal.in auc.ex testã C.eo.ti.ẽ cõis opi.⁊ tenẽda tanq̃ꝫ equior ⁊ consona generalitati tex.d.l.cũ opꝫ.lꝫ Spe.⁊ Raph.sint in ꝯria snia ⁊ nõ bene:prout latius legendo dico in.d.l.cum opꝫ in prin.

o ¶ Et quanta pars scribat peculio aduenticio,quanta peculio ꝓfecticio iudex haberet arbitrari cõsiderata q̃ꝫtitate pecunie seu bonorũ patris cũ quibus filius ẽ lucratus ⁊ extimatione operarũ:ꝓut dicunt Jac. but. Bal.in.d.l.cũ opꝫ. Et idẽ vr̃ velle Ang.⁊ Pau.de ca.in.d.l.cũ opꝫ. Qđ ⁊ satis est de mente Bart. in.d.tractatu de duobus fratribus: vbi dicit attendendam esse extimationẽ operis ⁊ industriã filij ⁊ illã dandã filio ⁊ residuo patri:lꝫ Bal.referat Bar. velle ꝙ fiat diuisio ꝑ dimidia ⁊ redarguat ⁊ nõ bñ qm̃ pro dimidia videret facienda qñ nõ appareret que preualeret an extimatio operarũ.an vo inter vsurariũ pecunie.ar.l.si nõ fuerint.ff.pro socio. Et hoc voluit ang.in.d.ꝯsi. incip. pr̃ habens plures filios in ordine.lxxxv.ſm ordinẽ informis. Et dicit Pau.de ca.in.d.l.illud de colla. Qđ cõis cõsuetudo est ꝙ medietas lucri attribuatur opere ⁊ industrie filij ⁊ medietas pecunie paterne. Jta ergo obseruanduꝫ est in dubio.⁊ ita ꝓcedat dictũ bar.vbi dicit ꝙ diuisio fiat per mediũ.si diuisio dicti lucri fieret per mediũ dict⁹ Frãcisc⁹ deberet hr̃e tres ptes superlucratoꝝ in vita patris in dicta arte. Et iõ plus posuisset in societate si inita censeretur q̃ꝫ dictus marinus.iõ hoc respectu ⁊ qꝛ opera sua preciosior deberet maiorẽ lucratoꝝ ꝯsequi q̃ꝫ dictus maritus ⁊ successiue q̃ꝫ dicti eius filij ⁊ heredes lꝫ hõ discussio nõ sit multuꝫ necessaria cum societas nullo pacto probetur vt premissi.

p ¶ Et satis innuit mentẽ francisci ꝙ nõ intendebat ꝑ cõi vtilitate artẽ exercere cũ in libris dicte artis semper scribebat suo nomine nõ cõi per no.ꝑ Bar.⁊ sequaces in.l.si patruus.C.cõia vtriusqꝫ iud.ac etiã emptiones facte pro se.⁊ nõ cõmuni nomine. Et lꝫ tenuerint bona cõia nõ ꝑpterea resultat in dubio societas.l. ex parte.§.si filius. fami.her. prout dicit Bar.in.d.§.altero. Et q̃uis fructus cõmunicauerint nõ ꝑpterea ꝓbat societas nisi forte cũ fructuũ communionẽ cũ vt premissum speciales cõmunicatio lucroruꝫ nõ inducit generalẽ societatẽ lucri ⁊ questus. Sed specialẽ circa illam negociationem seu exercitium seu illam rem in qua fit illa cõmunicatio per supradicta in euidentialibus.

q ¶ Et lꝫ dictus marinus operaretur cũ sua persona circa ipsam culturam agrorum pro fructibus ⁊ circa recollectionem fructuũ ⁊ nõ persona dicti francisci. Tamẽ franciscus in cõi fructus suaꝝ possessionũ ⁊ vt audio quandoqꝫ pecuniã pro incumbentibus ⁊ qñqꝫ operabant eius filij si bene percepi:lꝫ in his que nõ apparent nõ faciã magnũ fundamentum. Sed ex alijs intrepide concludo ꝙ ex dicta communione fructuũ nõ censeretur contracta societas talis ꝙ lucra facta per dictũ franciscũ in arte calzolarie ⁊ alijs suis negocijs veniat cõmunicandũ. Et ꝙ nullatenus est ꝓbata societas iter dictos frãciscũ ⁊ marinũ vel ei⁹ marini filios.

r ¶ Restat ad tertiũ quesitũ descendere circa ꝙ est dicendũ ꝙ dictus franciscus censeatur soluisse de suo ⁊ non de cõmuni.qꝛ ea que qs hꝫ ẽt si sit administrator alterius censet esse suũ.l.si defunct⁹.C.arbitriũ tute. Ex possessiõe.n.

presumitur dñium.l.si curi.§.si queratur.si ser. ven.⁊ text.
cum glo.ꝙ in.l.j.fami.hercis.⁊ ꝙ per Cyn.in.l.j.in.iiij.q.⁊
in fi.secunde questionis.⁊ per Inn.in.c. olim.de priuileg.
⁊ per moder.in rub.de noui. ope.nun.
s ¶ Et ꝙ socius emens rem cõmuni nomine ⁊ soluens cen
seat preciũ soluisse de proprio. Ita ꝙ repetere possit partẽ
precij a socio no.Bar.ex text. ibi in.l.ij.C.pro socio dicẽs
tene menti:qꝛ lucraberis mille aureos.⁊ idem firmant ibi
Ang.⁊ Raph.fulgo. Et facit quod no.Bar.in.d.§.altero.
dicens ꝙ presumitur quis negociari cum pecunia propria
alio non apparente.⁊ ꝙ plus est vult Bart.ꝙ solum in fi
liofami.vxore ⁊ prelato recurrenduʒ est ad coniecturas in
animauertendo vtrum haberet aliquid vnus verisimiliter
potuisset prouenire aliunde ꝙ̃ ex bonis patris viri vel ec
clesie singula singulis referendo. Et an verisimiliter perue
nire potuisset ex bonis predictoruʒ patris viri vel ecclesie
ſm ea que habentur in.l.cum oportet.C.de bo. que liber.
⁊ in.l.quintus.ff.de dona.inter vir.⁊ vxo.⁊ in.l.etiã.C.eo.
ti.⁊ in auc.licentia.C.de epis.⁊ cleri. Bald.autem in.d.l.si
patruus.tʒ ꝙ immo sit recurrendum ad coniecturas.
t ¶ Et Bart.in.d.l.cum opʒ.videtur idem velle scilicet ꝙ
recurratur ad cõiecturas tradens theoricã.ꝙ quandoqꝫ si
res esset sua esset suspitio delicti:⁊ tunc presumitur aliena
d.l.quintus.⁊.d.l.etiã. Quandoqꝫ si esset aliena resultaret
delictuʒ ⁊ tunc presumitur propria.l.si defunctus arbi.tu.
Quandoqꝫ non cadit delictum nec suspitio delicti ex vna
parte aut ex alia. Et tunc recurrendũ est ad coniecturas.⁊
hanc theoricam tradunt ẽt Ang.Saly. Raph.ful.⁊ Pau.
cast.in.d.l.cum oportet in prin.⁊ Ange. in.l.facultas.C.de
iure fisc.lib.x.⁊ ſm hanc theoricam in casu nostro quo ad
pecuniã solutã i emptionibus factis nomine ꝓprio ipsius
Francisci:qꝛ saperet delictum conuertere pecuniã commu
nem in ꝓprios vsus prout diximus in terminos.d.l.si de
functus. Ideo presumit̃ ꝙ pecunia fuerit ipsius soluẽtis.
u ¶ Quantũ vero ad pecuniã expositã in emptiones factas
cõmuni nomine si probate fuissent cõiecture ꝙ scilicet di
ctus franciscus non fuisset industriosus nec haberet bona
nisi cõmunia. Et ex aduerso poterat ponere manus in pe
cunia ⁊ rebus cõmunibus.⁊ tunc tenerẽ ꝙ censeret̃ pecu
nia soluta per ipsum Franciscum pro dictis emptionibus
cõi nomine factis. Censeretur fuisse cõis:verũ qꝛ nihil de
his est probatum. Ideo in dubio censetur solutio facta de
pecunia ipsius soluentis.⁊ procedat hoc casu opi.Barto.
Ang.⁊ Raph.in.d.l.ij.⁊ sic cõcordentur opi. ⁊ maxime qꝛ
coniecture sunt pro ipso francisco qui prout ⁊ deducit̃ per
ptẽ aduersam fecit bonã artẽ. Itẽ deponunt nõnulli testes
ꝙ ipse habuit bona suaruʒ vxoꝝ. Itaqꝫ potuit probabiliter
habere pecuniã propriã pro erogando in dictis emptioni
bus.⁊ lʒ pro parte Nicole ⁊ fratrum articuletur ꝙ dictus
Franciscus administrabat negocia domus. Nõ bene ꝓbat̃
ꝙ talia negocia administrauerit ꝙ verisimiliter potuisset
ex cõmuni pecunia ad eum peruenta illa precia soluisse ser
Joãnes qui magis vrget dicit ꝙ vidit vendidisse de vino
⁊ oleo ⁊ spelta de quantitate dicit se nil aliud scire nisi de
vino ꝙ credit vẽdidisse.xxx.salmas vl̃ circa quolibet anno.
iste testis est sing.maxime respectu quantitatis:⁊ ideo nõ
probat.l.iurisiurandi. C.de testa.cum simi.vulgaribus. Itẽ
loquitur per verbum credit iuxta ea que habentur.in.l.te
stiuʒ.C.de testi.per glo.⁊ doc.in.l.in summa.de aqua plu.
arcen.per Spec.in ti.de teste.§.j.ver.itẽ ꝙ deponit de cre
dulitate.itẽ deponit ꝑ verbuʒ vel cura que verba reddunt
dictũ testis incertũ prout dicit.d. Ant.in.c.cõtinebatur:⁊
in.c.si.de despon.impu.per illa iura volens ꝙ ꝓpterea nõ
ꝓbet alius testis Petrus Antonij deponit ꝙ vidit dictũ
franciscum gerere negocia domus ipsius francisci ⁊ marini
emendo vendendo ⁊ soluendo collectas prefecto si ꝑ vnũ
annũ imo per vnũ mensem fecissent pñt verificari oĩa pre
dicta que deponit dictus Petrus ⁊ illud vbũ facta pt veri
ficari in duobꝰ vl̃ tribꝰ factis iuxta.l.vbi numerꝰ.de testi.⁊
l.inter illam de verb.signi.⁊ in regula pluralis loquutio in
vj.⁊ dicta testiũ debent necessario ꝯcludere.c.in presentia.
de proba.⁊.l.non hoc.C.vnde legi.cum concordan.
x ¶ Item ⁊ solent interpetrari contra producentem prout
dicit Imo.in.l.inter stipulantem.§. si sticbuʒ. de ver.obli.
Item non deponit quid ex dictis factis domus poterat ad
eius manus peruenire ⁊ exire deponit de exitu: prout de
introitu Angelus solum deponit ꝙ vidit dictum franci
scum aliquando vendidisse vinum non dicit ꝙ vinũ. Nec
de quantitate recordatur ita qꝛ conclusiue nihil probatur
ex quo elici possit probabilis cõiectura ꝙ ille pecunia per
uenissent de communi.⁊ propterea remanet conclusio su
prafacta ꝙ presumant̃ fuisse ipsius soluentis ⁊ repeti pos
sint pro dimidia vt predictum est. Laus deo.

¶ Confessio tutoris facta in iudicio. An ⁊ quando preiudi
cet pupillo. Item transactio facta post rem iudicatam. An
ex eo valeat:qꝛ sententia dicebat̃ nulla:⁊ sic aliquo modo
poterat dici facta super re dubia.

¶ Consilium. cclxviij.

Post consilium perfectum su
per dubijs iã
datis superuenit noua dubitatio:quoniã su
peruenit noticia in facto ꝙ dictus ditaiuri
procurator dicti monasterij reportauit sen
tentiam contra possessores ⁊ fuit missus in
possessionẽ in dictis bonis cõsentiente ⁊ acceptante parte
conuenta. Ideo non valuit transactio tam ꝙ̃ super re iudi
cata:⁊ sic nõ super re dubia.l.j.ff.de transac.⁊.l.si causa co
gnita .C.eo.ti.⁊ ex quo per imissionẽ in possessionẽ erant
iam acquisita bona cessant nonnulla fundamenta supra fa
cta:ideo videtur ꝙ dicta domina apollonia foueat iusticiã.
a ¶ Nõ ⁊ videt̃ dicendũ ex alio qꝛ ipsa nunc agit cõtra pos
sessores rerum hereditariarum seu donatarum ipsi Apollo
nie:nec videtur repellenda ex transactiõe predicta. Quia
transigens non transfert iura sua in aduersarium:cum quo
transegit ⁊ sic ipse non amittit iura sua que habebat.
b ¶ Transactio.nõ ꝓbet titulũ ei cui dimittit̃ res super qua
transigitur.l.si pro fundo.C.de transa.⁊ ibi glo.in verbo li
berũ ꝙ ⁊ dicit ibi Bart.dicens esse perpetuo menti tenen
dum.⁊ idẽ sentit gl.in.l.pe.C.pro emptore.⁊ in.l.j.ff. eo.ti.
ille enim recipit seu retinet rem tanꝙ̃ suam nõ tanꝙ̃ sibi
de nouo cõcessaʒ merito in eũ nõ trãsferre dñiuʒ seu aliud
ius super quo transigit̃.arg.l.iij.§.subtilius.ff.de condi.ob
cãm ſm Bal.⁊ Pau.de ca.in.d.l.si pro fundo.⁊ ita in du
bio est tenendũ per dictã rõnẽ ꝓut dicit ibi Raph.lʒ nõ sit
gñalis ſʒ eũ:de quo ꝑ bal.post Jac.bu.⁊ Pet. de bellaper.
in.l.siue apud acta in vlti.col.eo. titu. ideo videtur ꝙ dicta
Apollonia possit vendicare dicta bona:ex quo dñium ꝙ ꝑ
donationem consequuta fuerat non amisit per predicta.
c ¶ Tamen nec predicta vident̃ obstare monasterio nec di
ctis possessoribus. Nã ad ꝑmũ responsio est clara:qꝛ ex his
que percepi dicta sententia fuit lata citra iur̃ ordinẽ:ideo
fuit nulla.l.prolata.C.de sen.iudi.enim prout mihi persua
deo vsus fuit ex confessione ⁊ consensu tutricis que pro
pupillis possessoribus bonorum respondebat.
d ¶ In ꝯfessuʒ.n.nulle sunt ptes iudicis nisi in cõdemnan
do ⁊ exequendo.l.ꝑinde.ff.ad.l.acqui.l.si debitori.de iud.
e ¶ Et confessio partis supplet inordinatũ processum.c.pi
sanis.⁊ que ibi hñr.de resti.spo.⁊ in.c.si sup de cõfes.in.c.
j.de accu.lib.vj. Sed hoc in casu occurrenti non releuat.
f ¶ Qꝛ ꝯfessio tutoris facta sponte ⁊ sic ꝑ viã quãdã volun
tarie iurisditionis nõ preiudicat pupillis.l. certũ.§.sed an
ipsos.de cõfes.quem.§.ita intelligunt ibi vltramõ. Bar.⁊
Ange.⁊ hanc opi.recitando Cy.in.l.vnica.C.de confes.q.
xiiij.vlti.loco ponit Jo.an.in addi.spec.in tit.de confes.§.
postremo.v.si vero sit per procuratorem:⁊ ita etiaʒ firmat
bald.in.l.vnica.C.de confes.xxvij.col.
g ¶ Itẽ facta ꝑ viã cõtentiose iurisditiõis:ꝓut est qñ iussio
iudicis rñdet articulis vel iterrogationibus iudicis iuxta
l.vbicunqꝫ.ff.de iterro.act.⁊.c.cũ Joannes heremita in fi.
de fide instru.⁊ in.c.si post pstitũ.de ꝯfes.in.vj.⁊ in.l.ij.§.ꝙ
obseruari cũ sua gl.C.de iuramẽ.cal. Ita demũ preiudicat
in decisorijs iudicioꝝ si ipse tutor ẽ effectus dñs litis ꝓut
dicit bal.in.d.l.vnica de cõfes.post bar.in.d.§. sʒ an ipsos.
h ¶ Cum itaqꝫ in casu isto nõ esset lis cõte.neqꝫ habita pro
conte.⁊ per ꝯsequens nõ sit effectus dñs litis iuxta.l.neqꝫ
tutores.⁊.l.procuratoribus.⁊.l.nulla.C.de procura.⁊.c.j.⁊
ff.eo.ti.lib.vj.ideo confessio predicta respiciens litis deci
sionẽ non preiudicauit pupillis.⁊ maxime cũ sponte ema
nauerit ⁊ sic per viam voluntarie iurisditionis:ideo etiam
hoc respectu non preiudicat per iam dicta.
i ¶ Si.n.secus diceremus esset aperta via fraudibus. Naʒ
tutor q nõ põt donare res pupilli ꝑ ea que hñtur in.l.ꝯtra
iur̃.§.si filius. de pac. ⁊ in.l.si filius.de do.est enim ex cãm
administratiõis liberaliter ꝓcedere.l.ſuus furiosi ab agna
to de manu.

to.de manu.vind.de facili volens donare confiteri posset rem pupilli esse alienaz:ideo confessio decet ꝙ non probet per ea que habentur in.l.qui testamentum.ff. de proba.z.l. cum quis decedens.§.titia honestissima.de lega.iij.

k ¶ Itaq; cum nec confessio z voluntarius ille actus tutoris non potuerit ꝑiudicare pupillis nec sentētia que fuit nulla successiue pariter immissio fundata super nulla sententia. Nullatenus obstat quominus transactio valuerit.z per cōsequens nō ob.d.l.si causa cognita: q2 debet intelligi in re iudicata valida al's non est res iudicata.l.iij.§.condemnatum.de re iudi.z cle.pastoralis. eo.ti.

l ¶ Preterea qñ est dubitatio super re iudi.vt q2 est appellatum vel ex petita restitutio in inte.valet transactio vt est expressuz in.d.l.si cā cognita z idē si appellari potest vt est tex.in.l.z post rem iudicatam in prin.de transac.z pari ratione si pōt peti in integ.restitutio:q2 ex quo lis esse potest post rem iudi.z res ex hoc redditur dubia.ideo transactio tz per.l.post rem iudicatam.eo.ti. maxime in ratione sui.

m ¶ Ad propositum cuz possessores essent pupilli poterant petere in integ.restitutionē aduersus dictaz rem iudicataz si valuisset vt.C.si aduersus rem iudi.per totum:ideo non vitiatur transactio eo pretextu:q2 post rem iudi.

n ¶ Nec ob.scda ratio in ꝯriū adducta:q2 licet transactio nō prebeat regulariter titulum circa rem que admittitur alteri transigentiū quorū quilibet instabat ad se pertinere prout supra in ꝯrium deductum est. Tamen parat exceptionē litis finite.l.si finitas.z.l.causas z lites. C.de transa.z quasi per totuz eundē titulū.ff.z.C.ideo lz in monasteriū nō fuerint vigore dicte transactionis trāslata iura dicte Apollonie si qua sibi cōpetebant in bonis dicte Joāne tamen per dictā transactionē fuit quesita exceptio nisi monasterio.z per cōsequens successiue eadē exceptio competit ipsis possessoribus qui habent causaz ab ipso monasterio in dictis bonis.

o ¶ Nam exceptio transit in successorē etiā singularē.l.etiā si in rem successerint.de iureiuran.z in.l.si tertius de aqua plu.arcē.z per Bar.ibi.z in.l.fluminū.§.adijcitur.de dam.infa.z per Dy.in regula cū quis in ius in.vj.z per.d.Ant. in.c.q2.v.de iudi.z doc.in.l.iij.C.ꝙ met.cau. maxime cum auctor teneaꝛ.de euictione.l.sz z si lege.§.itē si rez.de peti.here.l.si tibi.§.pactū ꝯuentū.ff.de pac.Et maxīe cū ipsuz monasteriū susceperit defensionē per.d.§.itē si rez in fine. z que habenꝛ ꝑ bar.in disputata.que incipit pisarum ciuitate cōsilium.z que habentur in.l.procurator ad exhibendum.ff.rem ratam haberi.z in.l.venditor.de iudi. Jō dicta Apollonia agēs repelliꝛ exceptiōe trāsactionis.Laus deo.

¶ Dñs rei vendite per tertiū tam nomine suo proprio q̄ nomine domini cū cautione de rato.Itē post venditionez factā habuit mandatū ad vendendū.An possit rez venditā ab emptore vendicare nonduz sequuta ratihabitione.Itē emptor an ex eo dicetur cōstitutus in mala fidei q2 publice in loco erat notum dictaz possessionem esse talis domini. Itē statutuz loci inducens prescriptionem tanti temporis prout de iure cōi.An itelligatur permittere vt prescriptio procedat cum mala fide vel quomodo intelligatur.

¶ Consilium. cclxix.

In nomine dñi nostri

Jesu xpi.¶ In hac cōsultatione arbitror de plano ꝓbari posse ꝙ pro parte dicte domine agi posset ad interesse. Quare dictus precium non exegit totum z non restituit ipsi mandati.tamen quia consultans cupit eligere alteram viam scilicet exigendo fundum ab ipso emptore:z sic per eam ac si venditio non fuisset facta vel facta non valeret. Ideo super hoc articulo instandum.

a ¶ Circa quē videtur aperta fronte dicendū ꝙ non potest vendicari dictus fundus per dictā dominā baptistam:licet presupponaꝛ ꝙ fuerit dña dicti fundi z hoc ex pluribus.

b ¶ Et primo q2 dictus Cionus titulo emptionis tenuit dictū fundū per.xv.annos z extat statutū in ciuitate senaruz ꝙ possidens rem cuz titulo per decennium nō molestetur vnde vigore iuris municipalis videꝛ tutus dictus Cionus habens titulū emptionis z possessionem nudū per decenniū. Sed etiaz per.xv.annos. Nec distinguit statutū inter absentes vel presentes nec possideat cū bonafide vel mala fide.ideo nec nos distinguamus.l.iij.de officio presidi.z.l.j.§.z generaliter de lega.prestan.z.c.quis circa.de priuileg.

c ¶ Et maxime q2 si distingueretꝛ ſz ius cōe scilicet inter presentes z cum bonafide statutuz nihil operaretur ꝙ esse nō debet.arg.l.si quando de leg.j.z.c.si papa.de priuileg.li.vj.

d ¶ Bz enim statutū ēt si disponat idē ꝙ ius cōmune intelligi vt aliquid addat vt not.Barto. in.l.ij.ff.de vsucap.vbi vult ꝙ si statutū dictat ꝙ ꝑscriptione longi tēporis queratꝛ dominiū intelligitur de directo vt aliquid addat iuri cōi z idē Bar.in.l.iij.§.prętor ait.de dam. infec.dicens ꝙ statutum dictans ꝙ citetur personaliter vel ad domū vt aliquid addat iuri cōmuni interpetrari dz vt sufficiat citatio domi: licet possit personaliter citari q̄uis de iure cōmuni secus sit ſm eū:ꝙ dictū sequitur.d.Ant.ir.c.causamq;.de dolo.z contu.Et idem Bar.in.l.iij.§.si rem.de lega.iij.idem vult inferens ad aliud statutū.lz circa illud dictum Bar.aliter loquatur Bal.in.l.terminato circa fi.C.de fru.z li.expē.

e ¶ Itē bar.in cōsi.mihi.xxviij.incipi.puccinus de sarciano vult dicta ratione ꝙ si statutū dicit ꝙ nulla donatio valeat nisi fiat coram iudice maleficioꝝ valebit donatio excessiua facta coram iudice maleficiorum etiā nō insinuata ſm euz. z Bald.in quodam suo consilio incipi.considerandum est tz ꝙ stante isto statuto ꝙ possidens cuz ti.per.x.annos sit tutus militat talis prescriptio statutaria ēt cōtra absentes z cōtra minores. Et ꝙ militet prescriptio statutaria.x. anno. cōtra minores tz etiam idē Bal.in cōsi.mihi.cccclj.incipi. qō talis est facta citatio:z plura huiusmodi possent iduci.

f ¶ Scdo deducitur q2 dicta domina baptista mandauit ꝙ dicta possessio venderetur pro illo ꝑcio quo vendita fuerat z illi cui vēdita fuerat. Jō nō vꝛ ꝙ hēat dcā dña baptista ꝺ quo conqueri possit. Sed videtur ꝙ mandatuz confirmet actum licet gestum per mandatarium ante mandatum. Nā licet q̄trum ad actionem mandati producendam mandatuz debeat precedere actū.l.si vero non remunerandi.§.si post prestitum.ff.mandati.z ita procedat ꝙ dicunt Bart.z bal. in.l.siquis mihi bona.§.iussum dicentes ꝙ iussus z mandatum debent precedere actum. Tamen quoad validitatem actus quando mandans habet communionem in actu mandatum validat actum prius gestum tanq̄ consensus: prout volunt domi.Anto.z Imo.in.c.cum consuetudinis. de consuetu.ideo cum agamus de actione mandati. Sed de actus validitate videtur ꝙ venditio predicta sit confirmata per dictum mandatum.

g ¶ Facit optime.l.cum vir predium.ff.de vsuca.vbi alienatio prohibita validatur cessante postea causa prohibitionis z ius superueniens venditori validat z reddit efficacē venditionem vt ibi:z facit qō no.in.l.j.C.qui pro sua iurisdictio.Ad idē ꝙ ius superueniens auctori iuuet emptorē probatur in.l.si a titio.de rei ven.z de exceptio.rei ven.z in.l. apud cellum.§.si a titio.de excep.doli.Et sic videtur ꝙ dictus emptor sit tutus aduersus dictam baptistam:ex equo sup̄uenit ius seu facultas vēdēdi ipsi andree q vēdiderat.

h ¶ Quod maxime videtur dicendum quoniam dicta domina baptista non solum mandauit ꝙ venderetur sed ratificauit gesta per dictum Andream vt patet ex illa clausula apposita in instrumento mandati ibi dum dicitur non derogando propterea gesta z facta eorum nomine per infrascriptum eorum procuratorem: sed potius confirmando ratificando z approbando illa enim pluralitas eorum nomine videtur debere resolui in singularitates.ex quo respicit diuersos effectus.l.lucius.§. gaio.ad trebel.z.l.falsa demonstratio.§.fina.de conditio.z demonstra. cum concordan.ibi in glo.adductis.

i ¶ Nec videtur obstare si dicatur ꝙ dicta Baptista ignorauit dictam venditionem.ideo non videtur sibi preiudicare.arg.l.mater decedens.ff.de inoffi.testa.z.l.si is ad quez de acquiren.here.ad hoc bonus text.in.l.cum acquiliana ff.de transac.Quia videtur posse responderi ꝙ licet non ratificentur penitus ignorata. Tamen videtur ꝙ sufficiat scientia in genere.argumen.l.qui iure militari.ff.de milita. testamento.z ꝙ no.Barto.in.l. aurelius.§.gaius.de libe. lega.z docto.in.l.post fratres.ff.de pactis.z Ange.Raph. fulgo.z Pau.de cast.in.d.§.cum acquiliana.

k ¶ His tamen nō obstantibus cōtrariā sententiā arbitror z magis iuri consentaneā. Nā ex quo presuppoitꝛ ꝙ dictus fundus erat domine Baptiste ipse hz fundatā suā intentionem:q2 olim domina presumitur hodie domina.l.siue possideris.C.de ꝓbati.cōfutatis itaq; defensionibus cioni emptoris apparebit ꝙ iusticia est pro ꝑte ipsius baptiste:

l ❡Nõ autẽ nõ obstet exceptio prescriptionis fundata in sta-
tuto senensi deducitur principaliter ex eo qꝛ presupponitur
ꝙ erat manifestum in loco ꝙ ille fundus erat dicti domine
baptiste. Et ex hoc deducitur scia: qꝛ quis presumit scire ea
que sunt publica in loco. arg. l. sed ꝛ si pupillus. §. proscribe
re. de tab. ꝛ c. illud. de cleri. excom. minis. ꝛ ꝙ no. glo. ꝛ doc.
ibi post eam in. l. si tutor. C. de pericu. tuto. ꝛ Bar. in. l. si cui
crimen. §. hisdem. de accu. ꝛ ideo emendo ab andrea quate-
nus nomine ipsius Andree constat ꝙ erat malefidei simili-
ter quatenus nomine domine Baptiste nisi probabiliter cre
didisset habere mandatũ ad ita vendendũ ꝙ nõ est verisimi
le ex quo in instrõ venditionis nõ asseritur aliquid de man-
dato: sꝫ bñ iterponit cautio rati. rati autẽ habitio nõ exigit
vbi precedit mandatuꝫ: sed vbi actus geritur sine mandato.
m ❡Ideo emens a negociorũ gestore non prescribit probat
tex. in. l. si. ff. pro emptore. ꝛ censetur malefidei no. Bar. per
d. l. si. in. l. cum vir predium circa si. de vsucap.
n ❡Nec gesta per procuratorẽ sine mandato valent ante ra-
tificationẽ. l. lꝫ. C. de ꝓcu. Ideo emens ab eo nõ hꝫ titulũ. lꝫ
qñ probabiliter putasset illũ habere mandatuꝫ iustus error
circa titulũ haberet pro titulo iuxta. l. celsus. ꝛ. l. ꝙ vulgo. ff.
pro emptore. Nõ tñ putarẽ ꝙ tunc militaret dictum statutũ
requirens titulũ quatenus intelligeret derogare iuri cõi.
o ❡Qꝛ aliud est esse titulũ aliud haberi ꝓ titulo. l. mercedes
loco. ff. de peti. here. ꝛ. l. ꝙ nerua depositi. Et huiusmodi sta
tuta videntur intelligenda in casu vero nõ casu ficto ar. l. si.
C. de his qui ve. etate impetra. ꝛ. l. iij. §. hec vestri. ff. de neg.
gest. ꝛ bar. ibi ꝛ in. l. oẽs populi. de iust. ꝛ iur. Jo. and. ꝛ Bo.
in. c. si. de cõsue. lib. vj. Flo. in. c. cũ dilectus. de consue. ꝛ no.
Bal. in. l. ij. §. voluntatẽ. ff. so. ma. ꝛ in. l. gallus. §. ꝛ quid si tñ
de lib. ꝛ posthumis. ꝛ in. l. transigere. C. de transactio.
p ❡Nõ autem statutum interpetretur ſm ius cõmune etiaꝫ
si nihil addat possunt plura adduci primo ꝙ habetur in. l. si
serui vestri. C. de noxa. ꝛ s. l. vt gradatiꝫ. §. sꝫ si lege. ꝺ mune.
ꝛ hono. ſo que no. Bar. ꝛ doc. post glo. in. l. si. §. in cõputa-
tione. de iure delib. ad idem. c. cum causamq;. de rescrip. vbi
Inno. Hosti. Compost. ꝛ Jo. and. volunt ꝙ statutum intel-
ligatur ſm ius commune ꝛ satis ꝙ addat remedium statuti:
dicit ibi Panormi. nisi statutum sit priuilegiatum ſm eum.
Item nisi agatur de preiudicio solo statuentis cum tunc dꝫ
late interpretari ſm do. Anto. ꝛ Imo. in. d. c. cum causamq;.
Et ꝙ ſm ius cõmune voluit Floren. in. c. finem litibus. de
dolo ꝛ contu. loquens cõtra bar. in. d. l. iij. §. si rem. de leg. iij.
q ❡Et in simili idẽ vult Bal. cõtra Jac. de are. ꝙ statutum ꝙ
victus victori condemnetur in expensis intelligatur ſm ius
cõmune. in. l. terminato in si. C. de fruc. ꝛ lit. expen. Et si hoc
esset statutũ deberet interpetrari quando contra presentes
nõ quando cõtra absentẽ prout cõtingit in casu isto. tamen
hoc nõ determino vtrum limitetur statutum in presentibus.
r ❡Sed ꝙ limitet ꝙ procedat quando possedit bonafide se-
cus si malafide firmandum est intrepide. Nam statutum dꝫ
intelligi vt non nutriat peccatum ꝛ preualet ius canonicum
vbiq; circa concernentia animam ꝛ sic circa respicientia pec-
catum: prout vult glos. in. c. ij. de arbi. doc. in. c. j. de no. ope.
nun. Bar. ꝛ Bal. in. l. priuilegia. C. de sac. san. eccle. ꝛ glo. lo-
quens in hac materia prescriptiõis. in. c. malefidei possessor.
de regu. iur. in. vj. Ideo preualet statuto populi ꝙ constituit
ius ciuile ciuitatis. l. omnes populi. de iusti. ꝛ iure. ꝛ ꝙ sta-
tutum istud seu simile non intelligatur in possessore malefi-
dei firmat Bal. in. d. suo consilio incipi. considerandum. Et
quia nec potuissent statuentes statuere ꝙ prescriptio currat
cum malafide: prout voluit Imo. post Ange. in. l. sequitur. §.
si viam. de vsuca. allegat. Jo. and. ꝛ Pet. de ancha. in. c. ij. de
excep. lib. vj. ꝛ do. Anto. in. c. si. de prescrip. ꝙ ꝛ voluit Bar.
in. l. omnes populi. de iusti. ꝛ iure in. iij. q. prin. ꝛ idem videt
velle Joan. and. in. c. si. de prescrip. ꝙ ꝛ voluit Petrus de an
cha. in. c. j. de consti. in antiquis. xj. q. princi. col. lv. lvj. nisi for
te restatutũ sit fundatuꝫ in aliqua alia iusta causa ꝙ̃ mere ne
gligentie ſm eum. Ex his itaq; euitatur primum fundamen
tum ipsius emptoris.
s ❡Nec obst. scdm de mandato quia cessat hoc casu manda-
tum: nam mandatum fuit ꝙ in futurum venderet non ꝙ in
preteritum vendiderit. ideo nullum in hac parte fuit manda-
tum respectu venditionis preterite: prout dicit tex. in. d. §. si
post creditam. Nec enim verba nec mens ad preteritam ven-
ditionem adaptantur merito ꝛc. Et dictuꝫ. d. Ant. ꝛ Imo. in
d. c. cum consuetudinis. non bene probatur iure ꝛ tex. d. §. si
post creditũ loquit simpl'r. ꝛ sic'r Bar. ꝛ Bal. in. d. §. iussuꝫ.

t ❡Nec dñs Ant. ꝛ Imol. loquunt qñ mandans non cogi-
tauit de actu ꝑterito. Sed vident loqui qñ mandauit actũ
preteritum: qꝛ fundant se in consensu. validat. n. cõsensus
actum tanq̃ cõsensus prout ipsi volunt. Sed si mandans
cogitauit actum preteritum non cõsensit in ipso actu pre-
terito. d. l. nensennius. ꝛ. d. l. cum acquiliana. ꝛ. l. si per erro
rem. ff. de iurisdi. om. iu. merito cessat fundamentum eorũ
in casu isto. Et si aliter intelligerentur nõ starem cũ eorum
dicto. Sed cum theorica bar. ꝛ bal. quinimo iuriscõsulti.
u ❡Dato aũt ꝙ gñal'r mãdatũ ꝯfirmaret actũ ꝑteritũ ꝛ sic
generaliter itelligeret dictũ dñi Ant. ꝛ Imol. Tñ idẽ ꝙ. n.
dicẽdũ eẽe in casu nostro in quo nõ mãdat ꝙ vẽdat dictam
possessionẽ nomine ꝓprio ꝛ noĩe dñe Baptiste. Quo casu
vr̃ venditio facta ꝓ dimidia nomine ꝓprio ꝛ ꝓ dimidia no
mine alieno. ar. l. si mihi ꝛ titio. de ver. ob. l. reo. §. cum in ta
bulis. de duo. reis cum similibus.
x ❡Nõ ergo mandauit ꝙ dimidiã venderet sꝫ ꝙ ipsam reꝫ
ꝛ sic totaꝫ. l. si in rem agat aliquis in prin. de rei ven. iuncta
glo. j. in ver. totaꝫ. ꝛ. l. si defensor. §. qui interrogatus de in-
terro. act. ꝛ. l. si aliꝫ fundus. de vsufru. leg. ꝛ alia est venditio
totius alia partis. ar. l. ij. §. sed cũ adijcit. de ver. ob. Et qui
agit de emendo vel vendẽdo totã rẽ nõ astringit emere vel
vendere partem. l. fundus ille. de ꝯhen. emptio. iuncta glo.
Interest enim eius qui totũ vendidit ne pars sola censeatur
vendita ſm glo. ibi ꝛ gl. Bar. ꝛ doc. in. d. l. si mihi ꝛ titio in
prin. ad idem. l. ꝙ si vno de in diẽ adie. als incideret in com
munionẽ ad quã nemo cogit. l. si. C. cõi diui. parit eniꝫ di-
scordiã cõmunio. l. cũ pater. §. dulcissimis. de leg. ij. ꝛ ꝙ cõ
muniter possidet cõiter negligit. l. j. C. qñ ꝛ quibus quarta
pars debet. Mandatuꝫ itaq; nõ se extendit ad huiusmodi
vẽditionẽ ꝑteritã quimmo nec se extẽderet si ꝺ nouo fuisset
facta sub tali forma per ꝑdicta ꝛ per ea que proxime dicam.
y ❡Nec ob. ratificatio ꝛ approbatio gestorum prius per di-
ctũ Andreã. Nã generalis approbatio seu alia dispositio nõ
trahit ad ea que approbans vel aliter disponens nõ fuisset
in spẽ verisimiliter approbaturus vel dispositurus. ar. l. ob
ligationi generali. ff. de pig. ꝛ. c. si. de offi. vica. li. vj. ꝛ. c. in ge
nerali. de reg. iur. in. vj. Sed nõ fuisset quis verisil'r per-
missurus ꝙ alius reꝫ ꝓpriã venderet nomine ꝓprio ipsius
permittẽtis ꝛ noĩe ipsius cui permittit. Jõ nec est verisil'e
ꝙ dicta dña baptista approbasset illã venditionẽ de re pro-
pria factã nomine ipsius baptiste ꝛ nomine andree. Et ma
xime si habuisset noticiã ꝙ venditor recepisset partẽ precij
ꝛ nihil assignasset ipsi dñe cui assignare debebat preciũ ex
venditione seu rei redactũ. iõ in illa generali approbatione
ꝛ ratificatione non veniat ratificatio huius venditionis.
z ❡Illa eniꝫ ratificatio est facta per ṽba idefinita. indefinita
autẽ nõ equipollet vl'i ex rigore ꝛ ꝓpria vi verboꝝ: sꝫ ex hu
manitate vt est tex. in. l. si seruitus. ff. de ser. vr. pred. ꝛ not.
bar. in. l. si pluribus. de leg. ij. Sed in casu isto nõ esset hu-
manitas: sed iniquitas ꝙ traheretur ad istã venditionẽ ita
per mandatariũ ꝛ prius negociorum gestorum celebratam.
ꝛ ❡Coadiuuant predicta qꝛ gñalis cl'a nõ trahitur ad spal'r
prouisa. l. doli cl'a ꝛ. l. stipulationes commodissime. §. doli
cl'a. ff. de ver. ob. Sed erat spãliter prouisum ꝙ postea ven
deretur dictus fundus noĩe. s. ipsius mandantis ergo ge-
neralis ratificatio non trahatur ad venditionem huius fun
di super quo erat spãliter facta ꝓuisio. ꝛ maxime cũ vna ad
uersetur alteri: qñ si ratificabatur prima ex prima transis-
set dñium. Ideo noua fieret de re propria ꝛ rei sue non va-
let emptio. l. sue rei. ff. de contrahen. emptio. ꝛ. l. cum rec.
C. eod. titu. Ideo vel generalis ratificatio derogaret man-
dato facto ꝙ venderetur ipsa possessio: qꝛ non posset veri-
ficari in parte iaꝫ vendita nomine ipsius baptiste. Vel mã
datum habet derogare ratificationi. s. ꝙ non trahatur ad
venditionem huius fundi que mãdata est ꝙ in futurũ fiat.
ꝯ ❡Sed constat ꝙ spãlis prouisio derogat generali non
econtra vt in regula generi in. vj. ꝛ. ij. eod. titu. in toto iure.
ꝛ. xc. distinc. c. fina. ꝛ. l. sancio. ll. de pen. cum simili. Et si
duo sunt generalia habentia se vt excedentia ꝛ excessa mi-
nus generale derogat magis generali vt nota. Berto. in. l.
j. §. j. de noui oper. nunci. per. l. seruo manumissio de pe-
nu lega. ꝛ. l. quesitum. §. si. de fun. instru. Sed non est du-
biuꝫ ꝙ generalis ratificatio de gestis nomine ipsius domi
ne baptiste est magis generalis ꝙ̃ mandatum de venden-
do dictum fundũ pro tanto precio merito ꝛc. Vltimo di-
ctus Andreas videt fuisse in dolo in non notificando vẽdi
tionem factam de re ipsius domine Baptiste ꝛ precium re-
ceptum

ceptum. Et maxime cum p longũ tempus preciũ illud re tinuerit ꝛ nõ soluerit ipsi domine baptiste ad quã spectabat cum ex postea gestis presumatur in preteritũ: cañ.cũ p belli cum.xxxiiij.q.ij.per glo.in.c scribã.de presump.ꝛ dolus ex perspicuis indicijs probatur.l.dolum.C.de dolo.in termi nis istis indicia sunt nedũ perspicua imo meo iudicio pspi cuissima.merito censeat apparere dolus dicti andree.Jdeo generalis approbatio ꝛ ratificatio dcẽ domine baptiste non trahatur ad istã vẽditionẽ dolose factam ꝛ relatã per .l.tres fratres.ff.de pac.vbi doc.volũt ꝙ licet generalis refutatio facta per verba generalia trahatur etiam ad incognita quia censentur cogitata in genere: prout dicunt ibi Bald.ꝛ Ang. Tamen non trahatur ad dolo gesta ꝛ relata.ꝛ maxĩe quia ẽ verisimile ꝙ dcã domina fuerit persuasa a dicto andrea ꝙ videretur dicta possessio etiam si innotuisset ꝙ fuisset per eũ prius vendita.maxime eo modo quo vendita fuit non de disset fide3 eius persuasionibus. Jta ꝙ verisimiliter fuit ad ratificandũ inducta dolo ipsius andree. Ex quibus omnibus simul iunctis puto ꝙ non obstet dicta generalis ratificatio. nec dcm mãdatũ nec dcm statutũ.ꝛ p ꝯñs possessio seu fun dus pdcũs remanserit in dñio dcẽ dñe baptiste. Jta ꝙ va leat illũ vẽdicare aduersus possessore3 nõ obstante dcã em ptione facta a dicto andrea ꝛ possessione dcẽnali. Laus deo.

Statutu3 mõtis falcbi disponit ꝙ potestas loci non pos sit cognoscere de maleficijs commissis per tres menses ante ingressum sui officij nisi per suum antecessore3 fuerit prius formata inquisitio.an si per antecessorem fuit formata in quisitio ꝯ aliquẽ ꝛ processus nõ fuit expeditus si successor pronunciauit processum fore cassandum:quia in eo fuit er ratu3 possit postea iteru3 de dicto maleficio cognoscere nõ obstante ꝙ fuerit commissum per tres menses ante ingres sum officij formando nouam inquisitionem.

Consilium. cclxx.

In nomine dñi nostri

i iesu christi. In hoc cõsultatione videtur primo aspectu dicendu3 ꝙ dictus dominus potestas possit inquirere de dicto maleficio non obstante dicto statuto.quia dictum sta tutum primo ꝛ ante omnia disponit ꝙ potestas dicte terre habeat omnem iurisditionem ꝛ qui omne dicit nihil exclu dit.c.solite.de maiori.ꝛ obedien.ꝛ cañ.si romanoru3.xix. dist.ꝛ.l.iulianus.de le.iij.ergo habeat iurisditionem cogno scendi tam de maleficijs prius commissis ꝙ̃ de maleficijs commissis tempore sui officij.

a Constat enim ꝙ de iure communi potest cognosci de ma leficijs commissis saltem intra.xx.annos.l.querela.C.de fal sis. Nec statutum repugnat quia solum loquitur de poten tia ꝛ iurisditione potestatis preses prouincie prout est lega tus.c.ij.de off.leg.li.vj.haberet super hoc iurisditionẽ ergo iurisditio datur cognoscẽdi super hoc crimine.licet ante of ficium pñtis ptãtis commisso ꝛ ptãs habet omnem iurisdi tionem.ergo habet istam.s.cognoscendi super hoc delicto.

b Nec obstẽt sequẽtia verba statuti:q2 non possunt induci nisi a ꝯtrio sensu. S3 arg.a ꝯtrio sensu nõ sumitur ꝯ exp̃ssu3 sensum eiusdẽ vel alterius statuti vel iuris cõmunis:vt no. per gl.in verbo sciuerit in.cle.j.de sententia excõ.ad idẽ gl. ij.in.c.j.de eta.ꝛ quali.li.vj.ꝛ gl.in.c.significasti.ꝛ foro cõpe. archi.iij.q.j.cañ.Beatus Jo.an.i.c.publicato.de cle.Bart. in.l.omnes populi.de iusti.ꝛ iure Bal.in.l.qui testamento §.mulier.de testa.in.l.conuenticulam.C.de epis.ꝛ cle.Saly. in.l.j.§.huius rei.ff.de offi.eius cui mandata est iurisdi.

c Et si dicatur frustra ẽm hoc disponitur ꝙ possit cogno scere de maleficijs tempore sui regiminis.si pariter potest cognoscere de commissis ante initium sui regiminis ꝛ nihil habet imperari positum sine virtute aliquid operandi.arg. c.si papa.de priui.lib.vj.ꝛ.l.si quando.ff.de le.j.responderi potest ꝙ immo non frustra q2 non pariter potest cognosce re de cõmissis asi suũ officiũ ꝑut de cõmissis tpe sui officij.

d Et hoc propter duo.primo quia non poterit cognosce re de commissis antea non precedente accusatione.vel for te denunciatione. Nam ex acquisitione non potest regulari ter inquiri si non precedit fama ꝙ inquisitus commiserit il lud delictum de quo agitur vt in.c.qualiter ꝛ quando.ꝛ.c. inquisitionis.de accu.ꝛ.c.licet ely.de symo.ꝛ per Bar.in.l. ij.§.si publico.ff.de adulte.ꝛ Saly.in.l.ea quidẽ.C.de accu.

Sed de cõmissis tempore sui officij.poterit inquirere etia3 ꝯ illa precedente fama vigore dicti statuti ergo statutum ali quid operatur in casu expresso ꝛ potest sumi arg.a ꝯtrio sen su qđ non contrariatur directo sensui ipsius stat.ꝛ se confor mat cum iure communi per predicta.

e Et etiam secundo quia super delictis commissis tempo re sui regiminis potest procedere diebus etiam feriatis ex forma ipsius statuti.secus in commissis ante initium sui of ficij ꝛ illa etiam sumatur arg.a contrario sensu conforme iu ri cõmuni.ꝛ ideo non inducatur ista discrepantia inter ius municipale ꝛ ius cõmune.ꝙ scil3 de hoc delicto cõmisso ia3 est annus elapsus ꝛ per nouem menses ante initium officij presentis domini potestatis qui inquirit. Preterea dictum statutum videtur interpretandum quando de delicto non fuerit processum tempore habili.nam si vnus potestas in choat vnam inquisitionem vel iudicium super accusatione vel denunciatione ꝛ nõ finitur eã tempore sui regiminis ab surdum esset ꝙ sequens potestas nõ posset sup illa eã ꝑce dere.ꝛ ar.ab absurdo est optimũ i iure.l.nã absurdũ ð ope. liber.ꝛ.l.siue oportet.§.aliud.ff.de excu.tut.cũ similibus.s3 in casu isto fuit de dicto crimine inchoatus processus p po testatẽ qui tẽpore ꝑpetrati delicti erat in officio.ideo succes sor possit ꝛ debeat de tali maleficio cognoscere ꝛ iudicare.

f Tamen his minime refragantibus contrariam partem ar bitror de iure veriorem.pro cuius rei euidentia premitten dum est ꝙ de iure cõmuni magistratus municipales prout de eis est potestas terre montis ꝛ falconi nõ habebant me rum imperium circa punitionem delictorum saltem grauiu3 l.ea que in prin.ff.ad muni.l.magistratibus.ff.ð iurisdi.om. iu.ꝛ.§.nullam in auc.de defen.ciuita.ꝛ.l.vbicũq3.ff.de re.iu.

g Jdeo statutum vel consuetudo ꝙ magistratus municipa lis habeat cognitionem huiuscausarum criminalium est cõ tra ius cõe.ꝛ per consequens astringendum.arg.l.ius singu lare.ꝛ.l.qđ vero contra.ff.de legi.ꝛ.c.cu3 dilectus.de cõsue. ꝛ regule que a iure communi exorbitant in.vj.

h Jtem est premittendum ꝙ species iurisditionu3 sunt plu res.nam est iurisditio simplex ꝛ imperium.ꝙ imperium di stinguitur in merum ꝛ in mixtum.l.imperium.ff.de iurisd. om.iu.ꝛ quelibet species habet multos gradus ꝑut late ꝑ sequit Bar.in repeti.d.l.imperiũ.cũ cuius theorica ii ãlĩũt cõiter doc.ꝛ dum primum responsum statuti disponit ꝙ ha beat omnem iurisditionem potest intelligi ꝙ habeat omne3 speciẽ iurisditionis.s.nõ solũ simplicẽ iurisditionẽ ꝙ̃ solent habere huiusmodi magistratus municipales:s3 etiã merũ ꝛ mixtũ imperiũ non solũ iferiorũ graduũ:s3 etiã superiorum quos nõ habẽt de iure cõmuni huiusmodi magistratus mu nicipales:ꝛ in hoc operetur statutum vltra ius commune.

i Tamen licet habeat omnem speciem iurisditionis:ꝛ sic ẽt merum imperium:nihilominus per sequens responsum de claretur ꝙ iurisditionem non exerceat in delictis non cõ missis tpe sui regiminis per argumentum a contrario sensu sequentis responsi qđ est fortissimum in iure.d.l.j.§.huius rei.fortissimum est argumentum.ꝛ.d.c.publicato cum si.

k Nec ita intelligendum argumentum predictu3 est contra expressum sensum primi responsi vel iuris cõie.sed declarat primum responsum ꝙ intelligatur ꝙ habeat omnẽ speciem iurisditionis:licet nõ in omni casu vel si volumus ꝙ aduer setur non est contra directum sensum oino. Sed limitat ge neralitatem primi respõsi.ne alias frustra interserantur ver ba sequentia facientia mentionem de delictis cõmissis tẽpo re sui regiminis.ꝛ decet ꝙ specalia derogent generalibus l.in toto iure.de re.iu.ꝛ in regula gñi in.vj.cum multis si.

l Nec ob.qđ dicebatur ꝙ operaẽ in duobus.s.ꝙ possit ꝑce di non procedente infamia. Jtẽ dieb9 feriatis q2 rñdeẽ ꝙ il lud qđ disponiẽ ð dieb9 feriatis disponiẽ in tertio respõso ipsius statuti. Jdeo per hoc non tollitur quin in scđo respõ so verba illa nihil operentur.ꝛ dictũ scđ3 respõsu3 disponit ꝙ possit procedere per accusatione3 denunciationẽ ꝛ inqui sitionem. Fama aũt requiritur de iure cõi quo ad inquisitio nem non autem respectu accusatiõis. Jdeo quatenus dispo nitur ꝙ per accusationem procedere possit in maleficijs cõ missis tempore sui regiminis nihil operaretur:licet subdat tur etia3 si infamia ꝛc.qđ ꝛ demonstratur ex verbis sequen tibus ibi de maleficio de quo inquireretur que ꝛc.

m Ex quibus demonstratur ꝙ id quod dẽ de infamia re spicit solum quando inquireretur ꝛ non quãdo ꝑcederetur per accusationem vel denunciationẽ.quominus aũt sensus sumitur in iure etiam contra expressam iuris dispositione3

quando apparet de mente statuentis dicit Bar. in.l.oēs populi de iusti.⁊ iure.apparere autem videtur quando in casu expresso statutū posterius nihil operaretur.nam tunc admittitur argumentū a contrario sensu prout videntur voluisse Dy.consuetudo in ciuitate florētie.⁊ Cy.in ciuitate pistoriū firmantes ꝙ statutū disponens ꝙ filia femina succedat ab intestato non extantibus masculis inducat acōtrario ꝙ eis extantibus nō succedat sm eos quos refert ⁊ sequitur Bal. in.l.cōuēticulam.C.de episco.⁊ cleri.⁊ in.l. si cum dotem in princ.so.ma.⁊ Ange.⁊ Imo. ibidem ⁊ dominus meus in.d.§.huius rei contingit eorū dictū cū dicto Bar.in.d.l.omnes populi.idem tenēo qđ ⁊ tenuit in auctē.ex testamento.C.de colla.per tex.ibi.vbi idem not.Pōr.allegādo ad hoc text.in auc.dyaconissa.C.de epi.⁊ cle.iuncta glo.supple iūcta glo.l. nulla super qua est posita.d.auc.dyaconissam.ad idem glos. in auc.qūo oporteat epos in.§.quante autem.

n ¶ Facit optime.l.lecta.ff.si cer.pe.⁊.l.nō ad ea.ō ꝯdi.⁊ demon.in qbus in ꝯctu ⁊ in vltima volūtate admittitur.ar.a contrario sensu cōtra expressam dispositionē ipsorū ꝯhētiū ⁊ testatoris. Et ꝙ plus ē in dictis iurib⁹ i sensu expsso poterat aliquid operari.vt in.d.l.nō ad ea.patet ex tex.⁊ in.d.l.lecta poterat operari.qꝛ poterat peti ps deducta in pacto separatim a residuo iuito debitore ꝙ facere nō poterat vigore precedētis stipulationis.p ea que hfir in.l.quidā extimauerunt si cer.pet.⁊ in.l.scire debemus in pn.de vb.ob.⁊ nihilominus ꝯtrius sensus derogat expresse dispositioni: qꝛ illud qđ operaretur in expsso sensu erat adeo tenue ꝙ nō est verisimile ꝙ propter illud scda dispō emanasset:fortius ergo si nihil operaretur:⁊ p hec patēt sub lata adducta in ꝯtriū circa intellectum dicti statuti.fatendū tñ est ꝙ si cōsuetudo aliter interpetrata fuisset dictū statutū.s.ꝙ ptās cognouisset ēt de delictis ante suū regimen commissis illi standum esse.

o ¶ Quia consuetudo est optima legū ⁊ statutorū interpres l.si de interpetratione de.ll.⁊.c.cum dilectus.de consue.sed vt arbitror consuetudo se hꝫ in contrarium . ⁊ res est talis nature ꝙ consuetudo debet vigore pro vna interpetratione vel pro altera interpetratione.⁊ si viget illi standum est per iura pallegata . adeo ꝙ supradicta inuestigatio verisimiliter non est multum necessaria:nec vllo pacto habet obstare ꝙ potestas qui pro tempore fuit incboauit inquisitionem:quia illa inquisitio est expirata ⁊ processus ille est cassus ⁊ annullatus per sententiam huius potestatis.nec proceditur super eo.sed noua inquisitio est incboata. Ideo militat statutū ꝙ potestas nequeat per inquisitionē ꝓcedere de delictis ante initium sui regiminis commissis.Ex quo nunc inquiritur ⁊ ista est diuersa inquisitio ab illa.

p ¶ Et insup pōt dici ꝙ ex quo istud delictum est reiterabile non apparet ꝙ inquisitio illa prima fuerit facta de isto delicto.de quo nūc agitur per ea que no.Imo.post Bar. in.l.is querere.de publi.iuncta colū.penes antepenul. nam potuit esse ꝙ pluries in diuersis locis eodem mense talia perpetrauerit.licet defecerit probatio de cōmisso in loco in prima inquisitione deducto.Ideo statutū predictum generaliter loquens militet etiam in hoc casu ad quez verba adaptātur.⁊ ratio suadet per predicta.Nec est absurdum ex quo est nouū iudicium si prima inqsitio persisteret ⁊ fuisset cōgruus locus deductus ⁊ pendente instantia finiretur officium potestatis tunc sequens non diceretur tam inquirere ꝙ̃ inquisitionem prosequi.Ideo vt arbitror non traheretur statutum ad eum casum.sed nō ita contingit in casu nostro. ideo non facit ad terminos nostros.⁊ ideo fit cōclusio ꝙ potestas nō potuit de hoc delicto nouā inquisitionē formare.

q ¶ Et stante hac cōclusione non esset necessaria inuestigatio circa scdm cōsultationis articulū.Circa quem licet semel testis asseruerit se stultū: nō propterea auderez ipm repellere nec multū debilitare eius fidē saltem si sine iuramēto illud asseruit.nā res inter alios acta vel dicta alijs nō nocet neqꝫ prodest.C.res inter alios acta in rubro ⁊ nigro.Itē simulare stulticiā ꝓ sui vtilitate plerūqꝫ ē summa prudētia: vt nequit cato.⁊ legitur de bruto cōdēnatus aūt de furto est infamis.l.j. ff.de his qui no.infa.⁊.l.athletas.§.fi.cū.ll.sequē.eo.ti. Infamia aūt iuris repellit testē a testimonio.l.iij.§. lege iulia. ff.de testi.⁊.c.ex parte.⁊.c. testimoniū.extra eo.tit.⁊.c. preterea.de testi.cogē.cū similibus. Laus deo.

¶ Fratres qui post mortem patris remanserunt insimul ⁊ semper vixerunt cum matre in domo ꝓpria viuēdo ad vnū panem ⁊ vnū vinum. quilibet tamen eorū fecit suum exercitium de per se ⁊ nomine proprio ⁊ pariter emerūnt stabilia nomine proprio.An ex eo solo ꝙ insimul vixerunt ad vnū panem ⁊ vnum vinū censeatur inter eos ꝯtracta societas.adeo ꝙ vnus teneatur communicare lucra sua alijs.

Consilium cclxxi.

In noīe domini nostri

iesu christi. ¶ Licet videatur prima facie dicendum ꝙ inter dictos fratres.s. antoniū petrinum ⁊ seuerinū fuerit ꝯcta tacita societas.ex quo semper steterūt in cōmunione ⁊ expensas communiter fecerunt cōmuniter pro se ⁊ eorū famulis ⁊ emerūt multa cōmuni nomine de eorū lucris que videntur prebere presumptionem ⁊ cōiecturā ꝙ vellēt socialiter viuere cum tales actus videantur cōuenire socijs.

a ¶ Et ꝯctus societatis est cōtractus qui solo cōsensu initur. l.cōsensu.ff.de act.obli.⁊ insti.de oblig.que ex cōsu.⁊ cōtrahitur non solum expresse sed ēt tacite.l. societatem coiri.ff. pro socio:prout doc.communiter intelligunt licet glo.aliter videatur intelligere. ⁊ omnes concordant ꝙ societas tacite contrahitur ex actibus socialibus: prout habetur per Bar. in.l.titium ⁊ meuiū.§.altero.de admi.tuto.⁊ per eū ⁊ alios in.l.si patruus.C.communia vtriusqꝫ iudi.⁊ in.l.cū duobus §.papinianus ałs.l.si fratres.ff pro socio.per Barto.⁊ doc. in.l.cum oporteт in prin.C.de bonis que libe.⁊ in.l.j.C.qui testamenta facere possunt. ⁊ in complemēto suo ad tractatū Bar.de duobus fratribus. Cōsensus enim nō solū verbis sed etiā facto ostenditur.l.reprehendenda.C.de constitu. ⁊ sub condi.fac.⁊.l.in concubinatu.ff.de concubi. ⁊.l.de qbus in fi.ff.de.ll.cum multis similibus.

b ¶ Et ałs dicitur ꝙ plus est facto voluntatem demonstrare ꝙ̃ verbis.c.vt nostrum.de app.⁊.c.dilecti filij.i.⁊.h.eo.titu. ⁊ ibi glo.que alleg.concor. Ideo predicti fratres viderūt ex communi habitatione ⁊ ex communi vita cum eorum famulis ⁊ ex sumptibus de cōmuni factis pro se ⁊ famulis eorundem ⁊ ex emptionibus communi nomine factis demonstrasse consensum ꝙ volebant esse socij. Ideo ex tacito consensu taliter demonstrato resultat contractus societatis inter eos. inter fratres enim de facili videtur cōiecturanda societas cum societas instar fraternitatis habeat.l.verum in princip. ff.pro socio. ⁊ ex sola emptione facta simile inter plures de eadem re contrahi censetur tacita societas.l.ij.ff. communi diui.⁊ ita no.ibi Bar.⁊ Rapha.ful.

c ¶ His tamē minime refragantibus cōtrariam partem arbitror de iure veriorē ⁊ qdem satis lucidā ad cuius rei euidētiam permittēdū est ꝙ fratres in diuisam hereditatē patris possidētes ⁊ simul habitātes ad vnam mēsam alio nō docto non cēsentur cōtraxisse societatē aliquā.l.cū duobus.§.papinianus.ałs si fratres.ff. pro socio.⁊.l. ex parte.§. si filius ff.fami.herci.⁊ no.Bar.in.l.titiū ⁊ meuium.§.altero.ff.de admi.tut.⁊ no.Bal.post Nico.de matta.in.l.j.C.qui testamenta facere psit.⁊ Ang.in cōsi.lx.sm ordinē informis incipiēte morte dicti filij.⁊ Pet.de ancb.in cōsil.trigesimo incipiēte:qꝛ questio modica.⁊ in ꝯsi.ciij.incip. parum subtiliter.⁊ Pont.in cōsi.incip.in casu proposite cōsultationis in ordine.cccxxiij.sm ordinē nō informis. ⁊ resultat societas cōmunis mense in qua si vnus pro expēsis plus cōmunicat ꝙ̃ sibi incumberet nō potest repetere.

d ¶ His premissis cū dicti Antonius petrinus ⁊ seuerinus non communicauerit communiter eorum lucra.sed quilibet lucrabatur pro se ⁊ nominē suo proprio:licet ex cōmuni habitatione ⁊ vita censeatur contracta quedam societas communis vite seu mense ex qua cauiatur ꝙ expēse facte pro cōmuni victu eorum ⁊ suarum familiarum nequeant repeti:lꝫ forte alter eorum plus exposuerint ꝙ̃ ad eum spectaret nisi forte essent nimis magne per dicta supra. ⁊ etiam censeantur socij circa ipsa bona communiter. empta tamen censetur inter eos contracta generalis societas lucri ⁊ questus cū non presupponatur ꝙ lucra in communi posuerint. immo presupponitur potius contrarium scilicet ꝙ quilibet proprio nomine ⁊ pro se lucrabatur. ⁊ scripture libri etiam demonstrant ꝙ Antonius exercebat trafficum nomine proprio.ꝙ etiam est in consideratione.vt not.Bartol.in. d.l.si patruus dicēs ꝙ fecit videre intitulationem libri traffici ad dignoscēdū.cuius noīe ⁊ ꝓ quo negociebatur.⁊ eū refert ⁊ sequitur Bal.in dicto cōplemēto tractatus Bar.

e ¶ Suadet ēt ꝙ dictus Antonius ꝓprio noīe voluerit negociari

gociari ⁊ sibi lucra appropriare.q2 prout in themate presup ponitur ipse de suis lucris emit quosdā fundos ꝓprio noīe ⁊ ex eis recollegit fructus tanq̄ existētibus suis proprijs.⁊ non prout ex alijs rebus cōmunibus vidētibus ⁊ sciētibus fratribus ⁊ non ꝯdicentibus. ꝙ prestat euidētem coniectu ram ꝙ non reputabant se socios lucri ⁊ questus:q2 si fuis sent socij lucri ⁊ q̄stus emptiones predicte debuissent fieri cōi nomine ⁊ fructus cōicari. Nec verisilr pmisissent dicti alij duo fratres ꝙ pecuniā cōem seu q̄ deberet cōicari ille erogasset in ꝓprios vsus volūtarios nō necessarios.

f ¶ Et tātofortiꝰ:q2 idē pmiserūt filijs dci Antonij post eiꝰ mortē.idcirco nō solū dficit ꝓbatio ex parte actorū qbus in cūbebat onus ꝓbādi.l.q accusare.C. de edē. cū cōcor. imo ꝓbanf actus q aduersanf societati.⁊ pbēt cōiecturā ꝯrij cō sensus.idcirco res ē indubia ꝙ s3 ea q̄ ꝓponunf dictū traf ficū.Lucra redacta ex dcō traffico ⁊ dcā bona empta p di ctū Antoniū noīe ꝓprio ⁊ successiue possessa ꝑ se i eius vi ta.⁊ post suam mortē p eius filios ꝑtinēt ad solos filios dci Antonij.⁊ nō ad dictū petrinū ⁊ filios seuerini. Nō obstāti bꝰ adductis i ꝯriū qbꝰ apparere pōt tāsio ex adductis.ā. in euidētialibus ⁊ ōductis ꝑ hac pte.fatēdū.n.ē ꝙ societas pōt tacite ꝯhi.S3 cēsef tacite ꝯcta q̄tenus actꝰ societati cō uenictes ostēdūt tacitū ꝯsensu3 ⁊ nō vltra.ꝑut ⁊.ā.ōductū est in vltimo euidētiali.Ideo cū actus demōstrēt societatem cōis vite.Itē societatē circa res emptas cōi nominr.

g ¶ Et suadeant cessare gn̄alem societatē lucri ⁊ questus cum in illa cōicenf gn̄aliter lucra q̄stuaria q̄ cōicatio non fuit fcā inter dictos fratres.iō nō cēsef talis societas ꝯcta:sed cōis vite.⁊ circa possessiones cōi noīe emptaō.⁊ non circa alia.⁊ licet societas habeat quodāmodo instar fraternitatis.⁊ faci liue ꝓbatur inter fratres q̄ inter alios. Nō tn̄ ꝓbif sine con sensu.⁊ q cōsensum allegat h3 necesse illū ꝓbare vt hec sunt notissima.ideo remanet clarissima cōclusio.ā.facta.

¶ Frater qui ex testō successit fratri vna cum alijs fratribus insimul institutis:an teneaf eis ꝯferre ea que particulariter ex successiōe alterius fratris habuerat quasi per communē habitationem inter eos videaf cōtracta societas.⁊ an cōtra cta videaf. Item debita que in societate inueniūtur ꝯtracta per illū q ꝑsupponif exercuisse societatē noībus cōibus. an cōiter debeāt solui vel solū per illū qui ea cōtraxit.

¶ Consilium cclxxij.

IN nomine dn̄i nostri iesu xp̄i. ¶ In hac consultatione de duobus querif vnū de collatione. An fieri debeat de tertia parte q̄ magistro sancti successit dictus Jacobus ꝙ quesitū l3 clarissimū sit:tamē vr̄ posse dici ꝙ ad collationem dcte tertie partis bonoꝝ dicti magistri cantis teneatur dictus Jacobus.

a ¶ Nam ex testō ⁊ ab intestato.ita demū cessat collatio si ꝓ hibita ē dicit tex.i auc.ex testō.C.ō colla.s3 i casu isto nulla ē prohibitio quominꝰ fiat collatio.merito fieri dēat: ⁊ maxie q2 vr̄ militare rō q̄re hodie iducta ē collatio.s.rō equalitatis seruādē.l.vt liberis.C.de colla.l.illud.ꝭ.fi.eo.ti.dictus autē Jacobus habuit ⁊ h3 dictā tertiā ptē bonoꝝ dicti magistri cantis plusq̄ vnus ex dictis eius fratribꝰ.si aūt ꝯferat redu cif ad equalitatē cū fratribꝰ.merito cū rō illoꝝ iuriū militet ⁊ dispositio.arg.l.illud.ff.ad.l.acq.⁊.l.a titio.de verb.oblig. cum simi. Inter societatē bona ꝓpria cōicanf.l.j.⁊.ij.ff. pro socio. Sed societas vr̄ ꝑsupponi in themate inter eos.ergo videtur ꝙ eoꝝ bona sint cōmunia seu cōmunicāda.

b ¶ Ex his nō obstātibus in ꝯriū est indubitata veritas. na3 illa tertia portio est iam sibi q̄sita.⁊ non d3 ab eo auferri sine facto.ar.l.id qd nostru3.de reg.iu. ⁊ d3 eē sue rei moderatur ⁊ arbiter.l.in re mandata.C.mādati ⁊ in bonis dci ser Joā. habet pro sua parte titulu3 institutiōis ꝑut alij duo fratres pro eoꝝ ratis. Jō aditiōe quesiuerit suā tertiā nec possit per alios fratres pariter institutos i alijs duabꝰ ptibꝰ q nō hn̄t plus iuris in dcā hereditate ser Joā. q̄ habeat dictus Jaco bus s3 quilibet equale ius.iō nō possit vnus alterū ꝓhibere.

c ¶ Facit q2 par in parē nō h3 imperium.l. pedius. de arbi.⁊ c.innotuit de electione. Nec obstāt adducta in ꝯrium.

d ¶ Nō enim obstat ꝙ dictū est circa collationem per.d. auc. ex testō.⁊.d.l.vt liberis.⁊.d.l.illud q2 respondetur ꝙ colla tio non militat in casu isto.q2 aduenticia hodie per nemi nem ꝯferuntur.l.fi.C.de col.ista sunt aduenticia: q2 nō pro fecta patre sed a patruo.merito non conferantur.

e ¶ Preterea dicti Jacobus Antonius ⁊ laurentius nō sunt descendentes:sed transuersales dicto ser Joanni.de cuius hereditate agitur.solū autē inter descendentes reperif iure cautum ꝙ fiat collatio.merito inter alios oēs cesset.l.illam. de collat.prout volunt Jaco.de ra.Cy.Barto.Bal.⁊ Ang. in repe.⁊ Ponta.in.l.si emancipati.C.de colla.ꝙ ⁊ voluit Pau.de ca.ibi.⁊ in.l.j.C.de legi.heredi.dicens per glos.in d.l.j.ꝙ collatio non habet locū nisi in successione descendē tium supple.s.actiua.⁊ idem vult Bar.in.l.pater filiu3.ff.de col.dotis.⁊ est indubitata opinio saltē inter eos quibus nō debetur legittima:sed istis fratribus nō debetur legittima.

f ¶ Quia fratribus non debef aliqua legittima:nisi quando a fratre est instituta turpis ꝑsona.l. si fratris.⁊.l.fratres.C. de inoffi.testō.merito clarissimu3 est ꝙ ⁊ ratione qualitatis personaꝝ ⁊ rōne qualitatis reꝝ:q2 aduenticia nō est locus collationi.⁊ rō equalitatis seruāde ponderaf solum in ꝓfe ctis ab eo de cuius hereditate agitur vt probatur in.d.l.vt liberis.⁊ in.d.l.illud in quibus dicta ratio equalitatis ser uande ponderatur.⁊ loquuntur inter liberos succedentes.

g ¶ Non ob.ꝙ societas causat cōionem bonorum:q2 proce dit quatenus societas ad ipa bona se extendit. Si eni duo sunt socij in vno fundo:q2 illum cōmuniter emunt ex qua cōmuni emptione causatur in dubio inter eos societas.l.ij. ff.cōmuni diui.absit ꝙ ex ea causef communio omniū bono rū in qua loquif.l.j.⁊.ij.⁊.l.si quis societatē allegate in ꝯriū in societate omnium bonoꝝ vel forte qsi societas generalis esset facta circa quasdā species bonoꝝ ꝑ circa castrensia vel quasi castrensia vel circa bona italica.nā tūc efficerenf cōia vt venirent cōicanda.ꝑut ēt si ꝯhif societas lucri ⁊ questus pōt esse generalis sup omne ꝙ ex questu lucrabif.⁊ pōt esse spālis suplucrandis .ex tali traffico seu ex tali negociatione puta salis vt pānorū ⁊ hmōi.l.societas ꝯhitur.⁊.l.cohire.ff. ꝑ socio.⁊ tūc nō operef societas nisi circa illas res q̄ proue niunt ex illa negociatione vel que eam negociationem respi ciant:vt.d.l.cohire.⁊.ll.sequentibus ⁊ est notissimum.

h ¶ Contractus enim ex conuentione partiū.legē accipiunt l.j.ꝭ.si cōuenit.ff.depositi cū cōcor.⁊ actus agentiū nō ope rantur vltra intentionem agentium.l.nō omnis.ff.si cer.pe. cum itaq3 inter dictos fratres nulla fuerit ꝯcta societas ex pressa ⁊ si qua tacita contracta fuit non fuit vniuersalis om nium bonorum sed forte cōis vite ⁊ lucri ⁊ questus.

i ¶ Quoniam tacita societas que ex actibus resultat eatenus si extēdit quatenus actus ipi se extēdūt ⁊ ꝓbēt ꝯiecturā so cietatis.iō si actus sociales versanf circa cōem victū ⁊ circa vnū trafficū in illo solo cēsenf ꝯcta societas q2 nō operanf actus nr̄i vltra q̄ geranf ꝑut concludit Bar.p illū tex.in.l. j.ꝭ.si qs hoc iterdicto. ff.de itinere actuq3 priua.⁊ in.l.si pa truus.C.cōia vtriusq3 iudi.p eūdem tex.⁊ in.l.fi.C.ne vxor pro ma.⁊ idē Bar in.l.cū duobus.ꝭ. papinianus ꝑ socio.⁊ in.l.titiu3.⁊ meuiū.ꝭ.altero.de admi.tut.⁊ doc.concor.ma xime in.d.l.si patruꝰ. Jō res est clarissima ꝙ nō venit cōicā da dcā portio bonoꝝ magistri cātis obuenta dicto Jacobo nec ex natura societatis nec collationis per iam dicta.

k ¶ Quātū vero ad debita ꝯcta p dictu3 Jacobum rōne ⁊ cā dci traffici quem ipe exercebat cū pecunia pr̄na si ipe Jaco bus teneretur cōicare dcā bona magr̄i cantis sibi obuenta.

l ¶ Quia ad id artaret societas cui dubiū ꝙ ⁊ debita deberēt esse cōmunia q2 si omniū bonorum cōmodum deberet esse equale.ita ⁊ incommodu3.arg.l.sm naturam.de reg.iur.als esset societas leonina ꝯ.l.si non fuerunt.ꝭ.fi.ff.pro socio:q2 tamē illud est falsu3 nō instandū in hoc:sed cōcludendū est ꝙ aut nō censetur cōtracta societas circa illu3 trafficum sed ipse Jacobus trafficabat nomine suo ⁊ pro se.⁊ tunc dam num ⁊ lucrum illius traffici spectaret ad ipsum Jacobū ⁊ si ꝙ lucrū posuit in communi eēt eidem resarciendū.si vero censef tacite contracta societas circa illu3 trafficū ⁊ tūc ꝑut lucra ⁊ cōmoda sunt cōia ita ⁊ incōmoda ⁊ dbita debēt esse cōia ex natura societatis.d.l.si non fuerint.ꝭ.fi.⁊.l.sequen.

m ¶ Et ꝙ debita causa societatis questuarie cōtracta debeāt ascribi societati.⁊ per omnes socios solui.probat text.in.l.⁊ quia plerumq3 in.fi.⁊.l.omne es alienu3.ff.pro socio.si autē lucrum ex traffico retractum excedit es alienum de quo agi tur dictus Jacobus habet intentum:siue censeatur contra cta societas siue non.ideo tūc non esset ei necessaria inuesti gatio:an esset contracta societas:necne.

n ¶ Si autem es alienū excederet.ita ꝙ ex illo traffico esset perdita non lucrum.tunc est necessaria inuestigatio. An in

illo traffico censeatur contracta societas vel generalis lucri & questus vel illius negociationis seu traffici. Et profecto ex his que narrantur in themate inter euangelistã & ser Petrumpaulum fuit contracta societas ex quo presupponitur q communicabant omnia lucra que faciebant ex qua cõmunicatione omnium lucrorum causatur quedã generalis societas lucri & questus.l.societatem coire. & l. cum duobus §.papinianus.al's.l.si inter fratres.ff.pro socio.& ibi Barto. & idem Barto. in.l.si patruus.C. communia vtriusq iudi. & in.l.titium.§.altero.de admi.tuto.& doct.in dictis iuribus maxime in.d.l.si patruus. & Bald. in complemento suo ad tractatum Barto.de duobus fratri.& idem Bald.in.l.cum oportet in prin.de bonis que lib.& ipse post Vlico. de marta. in.l.i.C.qui testa.facere possunt.

o ¶ De facili enim presumit societas inter fratres ratione cõiunctionis personarum.arg.l.procula.ff.de proba.& l.si seruus. de dona.inter vir. & vxo.prout dicit Bal.in.d.l.cũ oportet. in prin.& in.d.l.i.facit quia societas instar fraternitatis se hz.l. verũ.in prin.ff.pro socio. Sed videndũ est. vtrũ cũ dicto Jacobo cẽseat cõtracta societas.& presupponit q dictus Jacobus trafficabat cũ pecunia patris & patrui lucra dicti traffici ponebat in domo communi ser petripauli & euãgeliste sui patris sciẽtibus vt arbitror ipsis ser Petropaulo & euãgelista prout & est presumendum ex natura rei.

p ¶ Quia presumitur qs scire suũ patrimoniũ & eius augumentum & diminutionem.l.quisquis.C.depositi. & et cõiunctio personarum suadet.argu.l.optaui.ff. vnde cogna. & l.de tutela.C.de in integ.resti.mi. Cum facto detur volũtas intelligi.l.reprehendenda.C.de insti.& substi.sub condi.fac. & l.in concubinatu.ff.de concu.cuz multis similibus. Quinimmo plus est facto volũtatem demõstrare q̃ verbis.c.dilecti filij. i.& .b.de appel.& in.c.vt vestrum.co.tit.& in.l.si tamen.§.ei. de edil.edi. profecto demonstratur voluntas ipsius Jacobi qui trafficabat cum pecunia patris & patrui & lucra ponebat in communi domo ipsorum. scilicet patris & patrui q de duobus alterum.s.vel q trafficum pro eis faciebat vel q communiter pro ipsis tribus pro se.scilicet ratione operaruz pro ser Petropaulo & euãgelista ratione pecunie.& si pro oĩbus potest intelligi duobus modis. vno modo q censeatur contracta inter eos societas alio modo q ipse censeatur gerere negocium suum & illorum.scilicet patres & patrui vel.ij. Si lucra conuertebat in solos vsus spectantes ad ipsos patrem & patruum ex quo in themate dicitur in cõmuni domo que communis domus erat.vt puto solum euãgeliste & ser Petripauli.tũc censeat gessisse negociũ ipsorum euangeliste.& ser Petripauli ex quo lucra cõuertebat in vtilitatem cõmunem illam mentẽ demõstrat si trafficabat animo gerẽdi negociuz illorum maxime illis sciẽtibus & tacite cõsentientibus.

q ¶ Et exercere trafficum illud tendebat in vtilitatem & erat sperandum q redundaret vtilitas:licet exitus & euentus sit damnosus tamen damnum est ascribendum eis pro quibus negocium gerebatur.l.sed an vltro.ff.de nego.gest. vbi dicit text. q sufficit vtiliter esse ceptum. licet euentus sit malus & damnosus. Sed circa hoc instari potest : quia talis positio lucrorum in communi domo euangeliste & ser Petripauli non artat q cẽseatur exercere trafficum pro illis & animo gerendi negocium illorum. Nam etiam si gessisset negocium propriuz nomine & effectu.tamen artabatur lucra ponere in communi:quia vsusfructus eorum que ipse Jacobus lucrabatur spectabat ad patrem ratione patrie potestatis.l. cum oportet & quasi per totum.C.de bonis que libe.& ipse euangelista ratione societatis habebat communicare ser Petropaulo.itaq illa positio in communi domo conueniebat non solum si Jacobus trafficabat pro euangelista. & ser Petropaulo. Sed etiam si pro se dumtaxat exercuisset illud trafficum. & per hoc non probetur tacita voluntas trafficãdi pro illis ex hoc q lucra posuerit in communi cum actus sit indifferens.ergo &c.argumen.l.non hoc.C. vnde leg.& c. in presentia.de proba.cum concor.

r ¶ Et pari ratione videtur q non censeatur trafficum illud exercuisse & lucra posuisse in communi ratione societatis: tũ quia illa communicatio fieri poterat citra ius & nomen societatis. Tum etiam quia inter patrem & filium non videtur contrahi tacita societas prout videtur velle Bald. in.l.cum oportet in principio.C. de bonis que libe. & in auc.ex testamento.C.de colla.facit: quia non cadit obligatio ciuilis inter patrem & filium.l.frater a fratre.ff.de condi.inde.& l.si quis pro eo.§.i.de fideius.& l.ij.C.de inoffi.dona.

s ¶ Et licet ex cã aduenticia pater hodie obligetur filio ciuiliter.l.iubemus.C.de trebel.glo.in auc.vnde si parens.C. de inoffi.testamento.& in.l.pactum.C.de pac.conuen.& gl.l.frater.a fratre prout eam adducit ad hoc ibi Barto.& doct. ibi sequuntur. Tamẽ filius non obligatur ciuiliter ipsi patri circa audientia in quibus patri queritur vsufru. prout volunt Bar.& Saly.in.d.l.frater a fratre.

t ¶ Et ideo ex quo non potest cõtrahi societas expressa efficax pariens ciuilem obligationem. non censeatur contracta tacite contractus enim qui solam naturalem obligationem parit a iure reputatur inutilis.§. si pupillus instit. de inuti. stip.iuncta.l.i.ff.de noua.& §.si seruus.de inutili.stip.iuncta l.naturaliter.de conditio.indebiti.& §.Item inutilis institu. de inuti.stipula.iunctis his que habentur in dicta.l.si quis pro eo.§.i.& dicta.l.frater a fratre. Item probatur in.l.stipulatio ista.§.alteri. de verborum obligatione iunctis notatis ibi per docto. Ideo videatur gessisse illud trafficum pro se: maxime quia vt arbitror nomine proprio gerebat negocia ipsius traffici & libri fortasse.ita intitulantur.scilicet nomine ipsius Jacobi quod plurimuz ponderatur.vt inquit Barto. in.d. l.si patruus.& Bald.in suo complemento ad tractatũ Bar. de duobus fratri.& tunc damnum videretur ad eum spectare ex quo pro se & suo nomine negociatur. vt videtur velle Ponta. in dicta auctenti. ex testamento ponderans in casu quo filius negociatur cum pecunia patris. An negocief nomine suo an nomine patris.

u ¶ Sed licet hec videantur colorate dicta & plurimum vrgere.tamen videtur tandem deprehendi mens ipsarum partiũ q ipse Jacobus non trafficaret pro se.ita q intẽderet q lucruz & damnũ esset suũ.sed potius q esset commune vel inter ipsos dominos pecunie cuz qua negociat vel inter ipsos tres.scilicet ipsos ser. Petrũpauliũ euangelistam & Jacobum principaliter ex eo:quia presupponit mihi extra pũctum q dicti ser Petruspaulus & euangelista soluerunt partez dictorum debitorum.ideo demonstratur eorum animus q intẽdebãt damnum ad eos spectare.

x ¶ Licet enim potuissent soluere debitũ filij & nepotis tamẽ non est verisimile potius est verisimile q voluerint soluere pro se ad hoc.l.ij.C.de iur.deli.vbi ille cui est delata hereditas soluendo debitũ censef adire:licet potuisset soluere pro hereditate iacente.arg.l.soluendo.de nego.gest.& l.solutionem & iudiciũ.de solu. Et sic actus q potest geri citra ius & nomen aditionis causat presumptiõ aditionem:quia licet possit fieri citra ius &c. Tamen est actus q non solet fieri pro alio. Ideo causat illam presumptionẽ. ita dicamus in casu nostro licet illa solutio potuerit fieri pro alio tamen presumanf potius facta pro seipsis:quia illud trafficũ pro eis gerebaf. & nõ pro ipso Jacobo. & illa positio lucri in communi domo interpetref facta. quia ad eos scilicet ser Petrumpaulũ & euangelistaz spectabat proprietas potiusq̃ ex eo: quia vsusfructus spectaret ad patrem:quia si hoc fuisset onus debitorum soluẽdorum non spectasset ad ipsos patrem & patruũ. & verisimiliter non soluissent dicta debita.que mens demonstraf etiaz ex alio:quia dictus Jacobus post mortem dicti euangeliste cõtinuauit trafficum eodem nomine & eodem modo : prout in vita patris sine alia conuentione inter ipsos heredes & continuauit ponere in communi lucra ex illo traffico prouenientia prout faciebant in vita patris.que communicatio lucrorum facta post mortẽ patris nõ potest censeri facta propter vsumfructum debitũ patri ratione patrie potestati ex quo causatur coniectura satis vrgens q illud trafficum non exercuerit pro se solo.sed pro dominis pecuniarũ cũ quibus negociabatur. Nam ex postea gestis declarantur prius gesta.c. cũ per bellicam.xxxiij.q.ij.& cañ. multis.xliij. distinctio. & per glo.in.c.illud.de presump.

y ¶ Ex quibus simul cõglutinatis & concurrente q ipse Jacobus cum iuramento affirmet cũ in dependentibus ab animo soleat stari plerunq assertioni eius de cuius animo agif. vt not.glo.sing.§.alie.insti.de actio.& qd habetur in.c.cũ ad sedem.de restit.spo.& in.l.siue possideris.C. de proba.& qd per Barto.in.l.gerit.de acqren.hereditate. & ideo interpretetur vel q pro dominis negociauerit vel censeaf contraxisse societatez ex quo negociebatur cũ pecunia aliena.& nõ censeatur pro se solo trafficasse.

z ¶ Nec obstat quod non valet contractus societatis inter patrem & filium quo ad obligationem ciuilem:quia saltem operatur etiam naturalem obligationem:& licet non valeat quo ad hoc : vt oriatur obligatio ciuilis. Tamen valere potest

quo ad

quo ad h vt lucra & damna cēseant esse cōmunia ꝙ inter pa
trē & filiū cadere pōt. Nec ē dubiū. Ex quibus omnibus ar-
bitror saluo veriori snia ꝙ dicta debita pertineāt ad onus
cōmune omniū: licet forte ad dictū Jacobū ptineat aliquā-
tisper maior ps si cēsef negociasse tanꝗ̄ socius. Laus deo.

¶ Statutum viget apud ciuitatem Ancone ꝙ nullus pa-
tronus nauis audeat applicare nauē ad aliū portū ꝗ̄ desti-
natū & ꝙ nō possit mutare viagiū cōsuetū eundi ad locū cō
stitutū in recessu sub certa pena. An & quādo patronus na
uis q fuit accusatus de mutatiōe viagij & portus. & ꝙ cōtra
formā statuti predicti fecit teneaf ad penas statuti predicti:
& quando dicaf nō nauigasse per solitū iter.

¶ Consilium cclxxiij.

In nomine domini no
stri iesu christi. ¶ Visis processu & statuto
de quibus in themate instari potest ꝙ statu-
tum predictum non videtur simpliciter pro-
hibere mutationem itineris vel assumere ho
mines in locis nō deputatis nec tangere alios portus. Sz
videtur prohibere mutationem itineris & facere portuz nisi
in locis deputatis per mercatores nauis causa onerandi vel
disonerandi nauim hominibus aut mercantijs.

a ¶ Nam illa clausula videtur referenda ad omnia prece-
dentia. l. talis scriptura de leg. j. l. j. C. de liberis preteritis.
l. iij. §. si filius. ff. eo. ti. c. ij. requiris. & c. inquisitioni de ap-
pella. Non autem deponunt testes ꝙ mutauerit iter vel fe-
cerit portum causa onerandi vel disonerandi nauim mer-
cantijs: aut hominibus. Quinimmo nec istud deducitur in
accusatione nec in articulis. ergo non videtur militare statu
tum cum deficiant verba statuti: nam vbi deficiunt verba
legis deficit legis dispositio. l. vbi autem. ff. de admini. tu-
to. & l. iiij. §. ait pretor versi. totiens. ff. de damno infect. & l.
vnica. §. sin autem ad efficiētis. C. de cadu. tollē.

b ¶ Ideo qui se fundat in. l. exorbitanti debet deducere & p
bare omnia que deducuntur in ipsa lege prout not. Bald.
in. l. si quis non dicam rapere. C. de episco. & cleri. Barto. &
Bald. in. l. diuus per illum text. ff. de mili. test. & not. Mo-
derniores in. l. si quis maior. C. de transactio. & facit qd not.
in clemen. si. de rescriptis. Licet autem in corfu. onerauerit
nauim hominibus & mercantijs non infertur necessario ꝙ
fuerit illuc dicta de causa cum possit quis accedere ad vnum
locum ob aliam causam. & tamen ibi existens potest emere
mercantias & inde asportare. & lz illuc accesserit. & inde mer-
cantias asportauerit.

c ¶ Non tamen est verum illuc ob dictam causam accessisse.
vnde non probat hoc esse ꝙ ad hoc contingit abesse. l. non
hoc. C. vnde legi. c. in presentia de proba. cum concordan.
Sed ad hoc respondetur ꝙ facto datur voluntas intelligi.
l. reprehendenda. C. de institu. & substitu. sub cōditione fac.
& l. de quibus in fin. de legit. cum similibus. Et ex postea ge
stis presumimus in preteritum can. cum per bellicaz. xxxiiij.
questione secunda & per glos. in. c. scribam de presumptio.
Et presertim attenta qualitate facti. Quia non solent naues
que faciunt itinera causa mercandi deuiare a recto itinere &
facere voluntarie portum: nisi causa onerandi vel disoneran
di nauim mercantijs vel hominibus.

d ¶ Et a cōmuniter accidentibus bonuz est. arg. etiaz in ma
teria probationis. vt not. glo. & bald. in. l. neqz natales. C. de
proba. per gl. & doct. in. l. non hoc. C. vnde legi.

e ¶ Et maxime in probando animo alicuius qui non potest
videri. ideo admittuntur probationes alias minus legit-
time propter difficultatem probationis. vt not. glos. in. §.
alie. institu. de act.

f ¶ Regulare est autem h quod vbi est difficultas probatio-
nis plerunqz admittantur probationis als non integre. l.
consensu. C. de diuor. l. in omnibus. §. plane de in litem iur.
c. j. cum ibi not. per glo. & doc. in. c. j. de prescriptio. & ꝙ per
Innocē. in. c. super quibusdam. & c. quid per nouale. de ver-
borum significatio. & habetur in. c. veniens eod. titu. lib. vj.
& in. c. cum causam matrimonij de probat. in. l. ij. §. idem la-
beo de aqua. plu. arcen. & in. l. si arbiter de proba. cum simi-
libus. Hinc descendit ꝙ dolus licet sit res odiosa. & presum
ptio sit in contrarium. argu. l. merito. ff. pro socio cum con-
cordan. Tamen probatur ex inditijs. l. dolum. C. de dolo. lz
inditia non probent necessario.

g ¶ Secundo respondetur ꝙ illa verba dicti statuti per ca-
gione de scarcare o de incarcare mercantia o huoi determi-
nant proximum capitulum & non primum. Mutatio enim
viagij est simpliciter & generaliter prohibita sed facere por-
tum est prohibitum ex causa onerandi &c.

h ¶ Quod probatur ea ratione: quia dicta verba per cagio-
ne de scarcare &c. Sunt posita in medio capituli tractantis
de faciendo portum. Nam illa verba se non al luoco orde-
naro ouero posto per la magiore parte &c. Determināt ver-
ba illa fare porto &c. Et non illa verba mutare viaggio. Nō
enim esset mutatio vie si iretur ad locū deputatum. ideo nō
recte refertur dicta exceptio ad primum computandum mu
tationis vie. & hoc demonstrant verba rubrice que declarāt
ꝙ ire ad loca ordinata non est mutare viagium.

i ¶ Quando autem clausula ponitur in medio alicuius capi-
tuli ad illud dumtaxat refertur dicta. l. iij. §. si filius de libe-
ris & posthumis. Item clausula posita in fine ad omnia pre-
cedentia refertur quando non potest reddi ratio quare ad
proxima dumtaxat magisꝗ̄ ad remota referatur. l. j. in. fin.
C. de libe. prete. Sed in casu potest reddi ratio. quia non cō
ueniunt primo capitulo ea que immediate sequuntur me-
rito ad proxima referatur.

k ¶ Et hec interpetratio probatur per verba rubri que ge-
neralr loquuntur ꝙ patroni nō debeant mutare iter & sunt
verba dispositiua que pro tex. allegantur vt per glo. & doct.
in rubrica ne fideiuss. dotium dentur & per Joan. and. in ad-
di. spe. in ti. de allega. & disputa. in rubrica per Bart. in ru-
brica. ff. si cer. pe. per glos. & doct. in verbo titulis in probe.
vj. decret. & per glos. in rubrica. C. de relig. & sump. fun. per
Imo. in rubrica. de ver. obli. in. iij. & iiij. colū.

l ¶ Vbi ponit ꝙ pluribus modis potest argui ex rubrica in-
ter ceteros quando nigrum pōt varijs modis intelligi: nam
illa intellectus qui magis applaudet rubrice censetur melior
adducit no. per Joā. and. in. c. cum ad monasterium de elec.
& l. imperatores de in diem adiec. & que habentur ibi & in. l.
fin. in prin. ff. de condi. inde. Et hoc potest applicari ad ter
minos nostros per. s. dicta. Item ꝙ potest argui ex rubrica
quando rubrica habet orationem perfectam prout in tit. ꝙ
quisqz iur & in rubrica ne fideiuss. do. den. & in rubrica vt fa-
ete noue constitutiones &c. Et in rubrica decapitatione ci-
uium censi. exhiben. vbi glo. ex rubrica arguit ad extensionē
text. quam glos. vt singularem allegabat pon. in suis singula
ribus ꝙ quando verba nigri loquuntur stricte & verba rubri
sunt generalia dispositio nigri trahitur ad generalitatem ru
brice & est similis glo. in auc. vt facte noue constitu. in prin.
super verbo huiusmodi lex.

m ¶ Ex quibus cōcludendum est ꝙ generaliter censetur sta-
tutum ꝙ nō licet mutare iter deputatum. Nec distinguitur
muteſ causa onerandi seu disonerādo nauiz mercantijs vel
hominibus. An vero ex alia causa sed deputatum fuit ꝙ ex
otrontu iretur cōstātinopoliz seu perā per rectū iter corphu
autem modonus insula paris & partes sirie non sunt per re
ctum iter merito iter fuit mutatum ideo ventum est contra
forma statuti. Et per cōsequens fundata est intentio accusa
toris & curie quatenus ex officio mero pfitetur procedere.

n ¶ Sed dicet quispiam licet verum forte sit ꝙ dicta loca nō
sunt per rectum iter ex otrontu ad constantinopolim tamen
hoc non probatur ex processu. Quinimmo nec articulatur
nisi de insula paris ꝙ sit extra rectum iter & de illa licet arti
culetur tamen testes super hoc non deponunt.

o ¶ Judex autem habet iudicare prout sibi cōstat ex actis nec
attenditur veritas que ex actis non deprehēditur. l. illicitas.
§. veritas. & que ibi habentur. ff. de offic. presi. & not. Ange.
Saly. & Raffa. fulg. in. l. bonorum. C. qui admit. can. in. c. pa
storalis. §. quia vero. de offic. delega. Sz respondetur ꝙ iti-
nera per mare & per terram sint communiter notoria prout
enim si promisissem ire ex perusia romam per rectum iter
sub pena si probaretur ꝙ iui florentiaz & ex florentia romā.
Satis constaret ꝙ non iui per rectum iter. ita etiam vt no-
torie. constat Ancone ꝙ dicta loca non sunt per rectum iter
ex otrontu constantinopolim.

p ¶ Notoria autem saltem facti permanentis non indigent
probatione. c. euidentia de accusa. c. ad nostram vt de iure-
iuran. l. ea quidem cum ibi not. de appellatio. & c. cum sit ro-
mana extra eod. titu. cum similibus. Ideo licet cautum fuis-
set illud probare: tamen existente notorio id non fuit neces
sarium per predicta. Allegatum aūt fuit in accusatione. Jō
non ob. qd dicit gl. cōiter singularis in cle. appell. gri de ap-

pel.quatenus dicit ꝙ licet notoriū releuet ab onere probā
di nō releuat ab onere proponēdi. Conaē aūt se excusare di
ctus dñicus accusatus ꝙ applicuit nauim ad portuz corfu
de commissione chiriaci vnius ex mercatorib⁹ dicte nauis
& asserti factoris alioꝝ. vt ibi oneraret dictā nauim mercan
tijs quas dictus chiriacus ordinauerat onerare eaz in por
tu otronti ꝙ qdem probaē per plures testes inductos pro
parte accusatoris.s. ꝙ se contulit ad corfu ex commissione
chiriaci vt ibi oneraret oleū ꝙ mittere intēdebat.

q ¶ Profecto istud iuuat partez accusatoris h̄ respectu. Qz
apparet ꝙ applicuit nauīz ad portū corfu cā onerādi nauīz
mercātia olei & sic ꝯ formā statuti. & tollit id qd ponderādo
pro accusato verba statuti.s̄.deducebā. Nec ipm releuat di
cta cōmissio chiriaci. Primo qz nō video pbatū ex actis hui⁹
cause. ꝙ dictus chiriacus fuerit ex mercatoribus dicte na
uis q se ꝯuenerāt Ancone cū dicto dñico:lz vt pcipio veri
tas sit ipse fuerit vnus ex dictis mercatorib⁹. Sed ex quo
erāt plures alij mercatores & Bartholomeus erat pncipa
lis cōductor nō poterat dictus patronus ad instātiā chiria
ci mutare cōmissionē sibi datā & venire ꝯ dictū statutū ma
xime cū dictū statutū subdat ꝙ nō liceat ꝯtrauenire nisi de
volūtate maioris ptis mercatoꝝ dicte nauis. Nec ob.qd dr̄
ꝙ erat factor alioꝝ qm̄ hoc minime constat.

r ¶ Et insuper licet eēt factor in onerādo otronti nō erat in
onerādo in alio loco seu in comittēdo patrono nauis ꝙ ap
plicaret se ad aliū portū quā in portu ordinato. iō nō pote
rat fines cōmissionis excedere.l.diligēter.ff. mādati.c.cū di
lecta de rescriptis.& c.cū olim.de offi.dolega.

s ¶ Et si dicaē iste fuit casus q nō fuerat cogitatus & talis ꝙ
si fuisset cogitatus fuisset commissum istud qd actuz fuit ne
oleuz emptū forte amitteret. Ideo predicta licuerint.arg.l.
hominem.ff.mādati.respondeē ꝙ nō apparet ꝙ sit talis ca
sus ꝙ permissus fuissent ipsi mercatores nauis maxime cum
non appareat probatū ꝙ expediuerit onerare dictū oleum.
Et si expediebat chiriaco non expediebat forte alijs merca
torib⁹ quoꝝ forte intererat vt nauis citius se applicaret ad
portus deputatos & p euitandis periculis maris qm̄ suadet
rō ꝙ q̄tomaius iter facit tanto plus periculi imineat. Et ex
altera parte q̄toplus tpis habēt ad finiendas mercātias tā
tomelius finiūt & interest cito finire vt cum pecunia exinde
habita valeāt lucrari.ita ꝙ ex hoc capite alio non docto mi
nime pōt excusari seu defendi dictus patronus.

t ¶ Insuper nō cōmisit ꝙ se cōferret modonū. Neqꝫ insulā
paridis.& lz videaē probari p testes ꝙ applicuit se in insu
lam paridis vi tēpestatis. Tamē si nō supersedisset in portu
corfu & in portu modoni illa tēpestas fortasse in insulam pa
ridis non deportasset & casus ille non occurrisset.

v ¶ Non enim per oēs partes viget vna tēpestas. & eadē tem
pestas inueniēs naues in diuersis partibus maris nō ducit
oēs ad eundē locū. & insuper si non fecisset portum corfu &
portū modoni nō imposuisset in naui illos homines qui na
uim subripuerūt & nō occurrissz verisimiliter ille casus. Iō
damnū & interesse ex illo sinistro casu imminētia sunt resar
cienda per dictū dominicum delinquentem.

x ¶ Nec obstat si diceret ꝙ culpa vel dolus cōmissus in faciē
do portū apud corfu cā onerādi nauim mercantijs nō erant
ordinati ad hūc casum.s.subreptionis nauis.iō casus fortui
tus nō vī imputandus ipsi doloso seu culposo p.l.q furtuz
ff.de ꝯdi.fur.& l.nō omne.ff.de statu lib. Qz casus fortuit⁹
nō imputaē culposo si culpa nō erat ordinata ad casum put
per dicta iura no.bar.in.d.l.q furtū.& in.l.si vt certo. §.sed
interdū.ff.cōmo.& ibi Rap.ful. Sed rñdeē ꝙ culpa dicitur
nō ordinata ad casum qñ ex illa culpa nullo modo potuisset
casus occurrere qui occurrit prout videē velle Bar. in.d.§.
sed interdū vel dicaē nō ordinata ad casum si culpa illa non
precessisset dicit in.l.hoc est nō fuit causa casus sequētis put
dicit Rap.fulg.in.d.l.qui furtum profecto in casu nostro si
non precessisset culpa in faciendo portū in loco non permis
so & mutando iter deputatum casus iste non occurrisset:qz
non fuissent assumpti in naui illi homines qui nauim subri
puerūt iō ista culpa pōt dici h̄ respectu ordinata ad casum.
& cum propter hanc culpam occurrerit casus iste constat ꝙ
possibile erat ex ea culpa sequi casum qui secutus fuit meri
to casus secutus imputaē dicto dominico culposo. Preterea
quando agendo ex maleficio: tunc etiam si culpa non ordi
natur ad casum reus tenetur de casu fortuito.ita probaē per
d.l.qui furtū per quam Barto.dicit non teneri quando de
lictum in faciendo committitur circa vsum rei. Nam illa lex
ſm vnū modū intelligendi.& magis littere conformem quā
approbant ibi glos.& Bart.probat illud dictū quando non
agitur actione ex maleficio:sed ex cōtractu.secus probat qñ
agitur ex maleficio. Sed in casu isto agiē ex maleficio meri
to illa lex probat in istis terminis ꝙ casus mere fortuitus
imputaē delinquenti etiam si delictū nō erat ordinatū ad ca
sum. Et etiam si delictū respiciat vsum rei non ipsam rem
itaqꝫ varijs modis respondeē ad dictum arg.

y ¶ Et insuper generalitas statuti etiam videtur tollere con
trarium cum indefinite mandet damna & interesse resarciri
mercatoribus & indefinita soleat equipollere vniuersali.c.si
romanorum.xix.distinctio.l.si pluribus.de lega.secundo. &
c.quia circa de priuileg. Qualitercunqꝫ ergo intersit mer
catoris non fuisse factū portū in illis locis non permissis. &
mutatū viagiū videtur illud interesse resarciendū cū vbi lex
nō distinguat.ergo nec nos distinguamus.l.ij.in fi.de offi.
presidis. Sed generaliter loquens generaliter intelligaē.l.
j.§.& generaliter de leg. prestan.& l. de precio de publicia.&
d.c.qz circa.cum similibus.

z ¶ Uidendum est modo. An ea que obijciuntur pro parte
conuenti habeant defensare dictū accusatū. Et primo obij
citur ꝙ accusatio est nulla:qz nō est designatus locus deli
cti prout fieri debet per.l. libellorum. de accusa.sed debil s
est defensio. Nam respectu facti portus sunt designati por
tus:quia locus corphi & locus modoni. Nec solent in vna
ciuitate eē plures portus.ideo est designatus locus certus.
presertim cum omnia loca erant hoc respectu vniformia. iō
sufficit talis expressio ciuitatis vl̄ prouincie per no. per bar.
in dicta.l. libellorum. Si respicimus onerationem profecto
nauis est locus delicti. nam in naui consumaē delictū. & in
super si expressio loci immobilis requiraē ipsa ciuitas & por
tus sunt loci satis certi hoc respectu.

& ¶ Facit optime qd not. Guil. de cunio & Bald. in.l.com
parationes. C.de fide instrumentorum. Et qz circa hoc ple
ne & egregie scribit patronus cause & puto rem friuolam.iō
non me extendo. Si ponderamus mutationem itineris vl
tra iam dicta istud delictū videre esse in nauiganti non va
dens per iter rectū itaqꝫ.item rectū videē esse locus delicti.
& qz totū illud iter est vniforme. Ideo satis est specificatum
maxime qz patet ꝙ eūdo ex otrōto ad corphu & ex corphu
ad modonū locus maris intermedius est locus delicti.

? ¶ Nec in maris aqua dari pñt cōfines q non sunt:qz aqua
in alto maris est communiter vniformis. & ideo nō habilis
ad demonstrandū aliter nisi per locos circūstantes insuper
ipse patronus delinquebat in ipsa naui nauigāti in mari po
namus ꝙ naui existenti in mari vnus occidit alteruz nemo
dixerit esse exprimendos ꝯfines loci delicti:sz locus ipsius
nauis sufficit saltem expressis pertinentijs circūstantibus.
puta in mari anconitano vel simili expressione q̄ satis ap
paret facta in dicto libello accusationis per.s̄.dicta.

ꝝ ¶ Non enim refert qualiter res demonstreē dūmodo red
datur certa.l.certū.ff.si cer.peta.& qd per Barto.in.l.demō
stratio.de condi.& demonstra.& per glo.& docto.in.l.hac cō
sultissima.C.quemadmo.testa.aperianē.& per glo.& doct.in
l.si qs in fundi vocabulo.ff.de leg.& in.l.j.de dote preleg.&
qd per Bal.in.l.pe.C.de execu.rei iudi.x.col.

a ¶ Nititur etiam ex cōsuetudine quod licitum sit patronus
vndecunqꝫ homines assumere. & hoc conatur probare per
multos testes qui id deponere videntur. Sed multifariam
respondet patronus cause. Non enim est aliquis qui depo
nat ꝙ homines eleuauerit in locis non deputatis vbi cer
ta loca sunt stabilita.dicunt enim quod patronus licituz est
in causa scientie:quia ipsi ita fecerunt & viderunt ab alijs
patronis ita fieri pfecto possibile quod omnes ita fecerint.
Quia fecerunt portus in locis licitis:quia forte non erant
artati ad certa loca vel forte nō fecerunt portus in locis nō
permissis vel voluerunt assumere in locis non prohibitis.
Stare enim possunt h̄ simul. scilicet ꝙ patroni assumerent
homines vbi voluerunt. & tamen nunqꝫ assumerunt in lo
cis prohibitis a dicto statuto.

b ¶ Et si qui assumpserunt fuerunt pauci.ita ꝙ verisimili
ter non deuenit in noticiā populi vel maioris partis ipsius
populi prout requiritur adesse consuetudinis prout docto.
concordant in.l.de quibus de.ll.& in capitulo fina. de con
sue. Sunt enim huiusmodi qui non veniunt de facili in no
ticiam multorum. Nam licet aliqui sciant patronum assu
mere homines non tamen scit loca deputata:quia nescit cō
uentionem quā habet cum mercatoribus habentibus mer
cantias

cantias in ipsa naui. Item ex aduerso si scit conuentiones et loca deputata ignorat vbi assumat homines. itaqz non pro bantur tot actus facti contra prohibitionem dicti qui veri similiter puenerint in noticiã maioris partis populi ancoǹitani. Et maxime qz si casus aduersus non occurrit nemo solet inuestigare. vbi hoies assumpsit insuper non est simpliciter prohibita hominũ oneratio: sed mutatio itineris et facere portum cã sumendi hoies vel mercãtias super quo nulla est deducta ne dũ probata consuetudo.

c ¶ Non ob. permissio quiriaci qz.s.est rñsum. Non obst. qd dicitur dicti hoies fuerũt assumpti ꝑpter necessitatem qz hoc nõ excusat qm nulla necessitas probaẽ ꝙ tũc imineret. et si necessitas imineret erat qd sibi imputaref:qz debuit ꝑuidere anteqȝ ex ancona discedere ꝑut tenebaẽ. et insup poterat accedere per iter rectũ et homines assumere ꝙ erat saltem minus prohibitũ. immo multi testes deponunt ꝙ non erant necessarij pro dicta naui. et lz nõnulli testes deponant ꝙ audiuerũt. Non ꝑbaẽ ꝙ pp h assumpserint illos hoies. immo aliquos assumpsit in portu Corphu. vt ex attestationibus deprehẽdif. et in dicto portu ꝑbãt ꝙ audiuerũt ꝙ in arcipelago erãt fustes teucroꝝ vnus deponit de.xiiij. alius de multis alius ꝙ audiuerat in dicto portu ꝙ.xxiiij. fustes teucrorũ erant in canali Rodi. Nõ apparet ꝙ illos hoies assumpserit postea ꝙ audiuit dicta noua. Itẽ quilibet deponit ꝙ ipse audiuit nõ depõit ꝙ audiuerint alij pterq ipse patronus audiũs autẽ aliorũ nõ mouisset ipsuȝ patronũ si ipse non audiuerat insup tres vel quattuor homines vel.x. homines non arbitror ꝙ pferrent ad tutamen nauis aduersus tot fustes. Quid si testis productus per accusatorem deponit ꝙ audiuit de.xl. alius testis ꝙ audiuit postqȝ recessit de modono. ꝙ erant.xx. plures testes ꝙ de dictis fustibus teucrorum audiuit etiã in insula feminie. vnus ꝙ modone. Sed nullus deponit ꝙ ꝑpter hũc timorẽ acceperit dictos homines maxime: qz vnus testis deponit ꝙ postea audiuerunt ꝙ non erat veꝝ ꝙ essent dicte fustes. et tamẽ postea in insula paridis assumpsit alios homines. itaqz non probaẽ ꝙ ob eam causam nauim eis hominibus onerauerit.

d ¶ Et insuper lz fuisset necesse onerare alijs hominibꝰ debuit eligere homines fidos insuper si iuisset per rectuȝ iter et nõ fecisset portũ in Corphu non audiuissent fortasse illa noua et non fuisset inductus ad assumenduȝ homines. ita ꝙ talis allegatio metus non excusat ex multis iam dictis. et etiã qz ex cbio debebat accedere constantinopolim non autem in siriam iter penitus alienum a recto itinere in Constantinopolim. et si diceref forte non expediebat omissis mercãtijs se applicare Constantinopolim. ideo excusaẽ respondeẽ ꝙ hoc non apparet nec deducitur.

e ¶ Et exceptio dz acte proponi prout petitio.l.j.§.labeo. de fort. et per Bart. ibi et in.l.j.ff.de excep. in exceptione.n. reus censeẽ actor.ar.d.l.j.et.l.in exceptionibus.ff.de proba.

f ¶ Nec ob. qd dicif non fuisse in dolo. Qz rñdeẽ ꝙ in hmõi prohibitis dolus ꝑsumif.c.j.de ꝑsum. et.l.j.et.l.si nõ cõuitij. C.de iniurijs. et.l.j.C.de ficca. et at. prestat.l.queãdmo.C.de agri. et censi. et regula qui ꝯ iura mercatur in.vj.

g ¶ Item statutũ nõ reqrit dolum. Nec regulariter ad puniendum delicta in penis pecuniarijs requirif dolus qz sufficit. Nam puniẽ et lata culpa que solet dolo cõparari. iuxta ea que habenẽ in.l.ꝙ nerua depositi. Item culpa leuis.l.respiciendum.§.delinquũt de penis et ibi per Bart. q vult ꝙ etiam leuissima puniẽ. et idem vult Bart.in.l. data opera.C. qui accu. non possunt. allegans pro casu.l. si fortuito de incẽ. ruina. et nau. ad hoc etiam.l. in lege acquilia leuissima culpa ad.l.acqui. et communiter tenetur.

h ¶ Et statutũ punit simpliciter et generaliter mutantem rectum iter vel faciẽtẽ scalas in portis nõ ordinatis. Jõ regulariter ꝯtraueniẽs in dubio ẽ puniẽdus: nisi deducat et probet legitimã causaȝ quare a verbis statuti sit recedẽdũ ꝑut ars dicũt bar. et Bald.in.l.nõ dubiũ. C.de.ll. in barbitõsore vulnerante causa extrahẽdi sanguinem. et per Bart.in.l.j.ff. siquis testamẽto li.ẽ.esse iuss. et in.l.omnes populi de iusti. et iur in casu qdẽ nostro nõ ẽ ꝑbata nec apte deducta. Quinimo culpa in pluribus deprehenditur maxime in assumendo homines ignotos sine aliqua cautela cum huiusmodi mala electio sit in culpa. et sibi patrono eligenti tales homines imputanda. argumen.l.cum ꝑmandato in fi.ff.de mino. et.§. fi. institu. pro so. et.§. preterea in fi. instit. quibus mo.re cõtrahiẽ obliga. Presertim cum alijs de naui viderentur suspecti et fuit dictum ipsi patrono prout deponunt duo testes. Adeo ꝙ nedum culpa affuit quinimmo est maxime suspicandum de fraude et participatione cum illis qui subripuerunt: licet talis fraus non possit apparere nec in ea sit faciendum fundamentum. et maxime culpa deducitur. Quia saltem debebat non confidere de ipsis incognitis et nouis et non fidis et non pmittere ꝙ irent et redirent de nocte prout fecerunt. Si voluissent videre qui erant in barcha cuȝ dictis. Antonio et cũ pilotto qui locuti fuerunt non occurrisset ille casus subreptionis profecto nedum diligentissimus immo diligens homo id fecisset. ideo non faciens fuit in culpa leui iuxta doctrinam. Bart.in.l.ꝙ nerua depositi et in suo tractatu de teste circa proba. culpe. et per Bald.in.l.que fortuitis. C.pig.actio. Et sic talis subrectio nauis videtur ascribenda non diligenti custodie: et ideo appellatur in actis subtractis et subtractiones et furta presumuntur facta culpa eorum ad quo spectat cura rei subtracte.l.cum duobus.§.damna.ff. pro socio et.l.nauta. et ibi glo.ff.naute cau.stab.insti.quibus mo.re contrahi. ob.§.preterea vbi glos.in verbo debet dici ꝙ furtum non potest esse sine leuissima culpa et licet ita late non sit omnino verum vt per glo.in verbo sine culpa in.l.at ita.§.ij.nau.cau.stab.tamen regulariter verum est.

i ¶ Non ob. qd dicitur esse prescriptum per lapsum anni aduersus facultatem accusandi stante statuto ꝙ de delictis cõmissis extra ciuitatem Ancone post annum a die scientie accusari non posse. Istud autem delictum constat fuisse cõmissum extra ciuitatem ancone et allegaẽ innotuisse dicte Joani accusatori quia fuit sibi nũciatum tali tempore ꝙ abinde erat elapsus annus tempore accusationis: qz ad hoc respondetur ꝙ scientia delicti ꝑpetrati non probatur prout ꝑbari debȝ qm in ea se fundatis qui nititur exceptiõe prescriptionis.d.l.in exceptionibus maxime cum ignorantia facti alieni presumatur.l.verius.ff.de ꝑba. et.l.fi.ff.ꝑ suo. et regula ꝑsumaẽ ignorãtia in.vj. Et hoc clarissimũ non instãdũ. nec vllo pacto ꝑbaẽ sciẽtia ꝙ reperiã in ꝓcessu in oppositiõibus cõtra testes ꝙ Joannes pasqni deponit se notificasse derobationẽ dicte nauis et in allegationibus dicif ꝙ vnus solus hoc deponit ego legi pluries copiã attestationis dicti Joanis pasquini et nesciui id inuenire ꝑcursi ẽt alias attestationes et nõ inueni hoc dictũ. Nõ tamẽ magnifeci qz ꝑut patronus cause allegat ẽ vnicus testis et testi vnico non credit l.iurisiu.C.de testi.c.licet ex quadaȝ et.c.tam litteris de testi.

k ¶ Et insuper dato ꝙ Joannes accusator id fateretur.s.ꝙ audiuit a dcõ Joãe. non tamẽ tenebatur credere qz nimia credulitas culpe ascribitur.l.j.§.dolũ in fi.ff.qd cuȝ eo ꝑut enim lex non credit vnita. nec nos credere tenemur. et dicit glo.in verbo noticia in.c.cupiẽtes.§.j.de elec.lib.vj. Et maxime ad finem faciende accusationis que indiget ꝑbatione et timendum est damnum in casu succumbentie.

l ¶ Preterea dato ꝙ credidisset. non ꝑpterea dicitur scire qz scientia et credulitas differunt noie et effectu.arg.l.fi.ideȝ codicilli.C.de cod.vera enim scientia dicif illa q̃ falli non põt dicit glo.in.l.scire leges.ff.de legi. Et rem per causas cognoscere.d.l.scire.ll. et inquit Aristo.ꝑmo methaphysice et Bal. Aristotilem allegando idem dicit in.l.pupillus.de acqui. here. ꝙ et dicit ibi Bart. Ange. similiter phylosophum allegando in.l.qui rome.§.duo fratres.de verborum obligatione prout et Jmol. cum ibi allegat in.xv.colũ. Ideo inter scire et credere dicit Bart.in.l.j.de interroga.actio. Nec proprie dicimur scire ꝙ vehementi opinione credimus ex relatu aliorum glo.in verbo sciat in.l.ij.§.idem labeo de aqua pluuia. immo et confessor qui audiuit aliquẽ in penitẽtia confiteri peccata non dr scire saltem pro certo. et sic ꝑprie qz ille põt mẽtiri vt probat tex.in.c.si sacerdos de offi.ordi. Lz sepe large loquendo aliter summatur. Sed non refert quia sumus hic in exorbitãtibus. et sic restringẽdis iuxta regulã q̃ a iure cõmuni exorbitant in.vj.l.ius singulare. et.l.qd vero. de legi. et regulariter in dubio a proprietate verboꝝ nõ recedimus.l.non aliter.d.l.iij. et.l.j.§.si is qui nauem.de exerci. Preterea non dicimur scire factuȝ si ignoramus qualitateȝ facti ꝑpter quaȝ requiritur scientia glo.in verbo sciuit in.c. concertationi.de appel.lib.vj. et.glo.in verbo noticiaȝ.in.d. c.cupientes.§.j. et facit tex.cum glo.j.in.c.naȝ.cõcupiscẽtiã. de cõstitu.lib.vj. vnde ad ꝑpositũȝ lz sciuerit nauiȝ derobatam quantum ad accusationem non censetur scire: nisi sciat taliter derobatam ꝙ ipse dominicus teneretur in tantuȝ ꝙ possit accusari. et insuper non video articulatum ꝙ habuerit scientiam delicti intentati. non enim accusatur ꝙ nauis fuit derobata hoc in accusa. nõ deducitur pro eius delicto. Sȝ

pro deducendo ꝙ ipsius accusantis interest ⁊ interesse suuz est sibi resarciendum. Si itaqꝫ Joannes pasquini retulit Joanni de alleis ꝙ nauis illa fuerat subrepta nil ad rumbuz. Nec similiter si cyriacus vel quiuis alius id sibi scripsit. licet litteras aliquas vel earum copiam non viderim.

m ¶ Nec et ob. ꝙ pro nullitate accusationis. ⁊ processus dr ꝙ Joannes egit nomine sociorum eis nõ aliter nominatis. Non enim accusat: nisi nomine proprio: patz qz in verbis substantialibus neminẽ interserit. dicit enim Joannes de alleis denunciat accusat ⁊c. Nec dicit pro se ⁊ socijs. Itẽ in cõclusione dicit Joannes petit ⁊c. Verbũ enim Joannes in prin. positum refert ⁊ ad verbũ petit. Ideo put in prin. solo proprio noĩe accusat. ita ⁊ in cõclusione solo proprio nomine petit.

n ¶ Et licet in prosecutione facti fecerit mẽtionem de socijs non sequitur ꝙ eorum nomine accusauerit. Sz interserit commissionez suã ⁊ aliorum pp cuius trãsgressionẽ arguit delictũ in accusa intẽtatũ prout si titiũ accuso ꝙ subtraxit rem titij nõ propterea accuso noĩe titij. ⁊ hoc planũ. Et in fine libelli deducat ꝙ cõdemnet ad resarciẽduz dãna ⁊ interesse sibi ⁊ socijs nõ sequit ꝙ noĩe sociorum accusauerit resarcitio damnorum ⁊ interesse nõ solet venire pncipaliter in delictis: sz incidẽter officio iudicis mercẽnario put no. Dy. ⁊ Bar. in l. interdũ. §. qui furẽ. ff. de fur. ⁊ Ang. in. l. solemus. §. latrũculatorum. ff. de iud. ⁊ ibi Raph. ful. accusa. ergo principaliter fundatur ⁊ tẽdit super dclaratione delicti pena applicãda fisco prout in simili dicimus in petitiõe hereditatis per quã principaliter deducit restitutio rerũ venit in officiũ declaratio actorẽ esse heredẽ officio iudicis. vt per Bart. ⁊ Bald. in. l. licet iniuriam de peti. hẽdi. ⁊ in. l. j. §. j. de eden.

o ¶ Et dicit Bal. ibi ꝙ non est necesse petere restitutionem rerũ que veniunt officio iudicis. ⁊ si petit sufficit petere in genere nõ facta declaratione rerum. vt pz ex eius dictis ⁊ bal. ⁊ Ang. ⁊ ceteri ibi idẽ voluñt ita ⁊ a pari in his terminis nõ est necesse in libello accusationis petere restõnem dãnorum ⁊ si petit sufficit petitio generalis ⁊ incerta. Accedat qd notabiliter dicit glo. in. l. vinum. ff. si cer. pe. dicens ꝙ vbi non requiritur libellus si producitur ⁊ ineptus non nocet ad idẽ institu. de liberti. §. multis text. cum glo. in verbo transitu. Quinimo sufficit in accusatione narrari ⁊ petere per sniaz declarari illũ tale delictuz commisisse probat in. l. j. §. j. ff. ad turpe. vbi tex. ꝙ sufficit iudicẽ in snia declarare accusatum deliquisse delicte intẽtato. Nec requirit ꝙ quicꝙ de pena exprimat in snia: vt ibi pbat ⁊ no. ibi Bar. ⁊ est clarũ. Ideo nec apparet in cõclusione libelli id penis cũ snia semp libello cõformis eẽ debeat. l. vt fundus cõi diui. ⁊ c. qualiter ⁊ qñ de accu. ⁊ c. lz ely. de symo. ⁊ cle. sepe. de verb. signi.

p ¶ Et de qua re iudex cognoscit de ea pronunciare dz. l. de qua re. ⁊ l. solemus in prin. de iud. ⁊ c. cũ eccl'ia sutrina circa finem de cã posses. ⁊ proprieta. ⁊ Spe. in libellis suis in tit. de accus. iiij pte ponit ꝙ petat declarari puniẽdũ. ⁊ sic vult ꝙ in hac pte pdat libellus incertus. ita ergo ⁊ in hac pte circa personas sociorum admittat libellus. ⁊ glo. in. l. in causis ⁊ doc. ibi post eã ponit formã libelli accusatorij ⁊ nõ ponit conclusionẽ libelli. ⁊ idem voluit Bal in. l. edita. C. de edẽ. Si ergo ponitur ⁊ nõ acte nõ viciat incertus: insup dato ꝙ respectu sociorum nõ procederet quid obstat ꝙ nõ procedat respectu pene principalis ⁊ respectu interesse ipsius accusantis cũ sint ptes separate ⁊ vtile p inutile nõ viciet vt in regula vtile in. vj. Maxime attẽta clausula sublata petens in predictis ⁊ quolibet predictorum procedi cõiunctim ⁊ diuisim ⁊ sibi ius ⁊ iustitiam ministrari que est abbreuiate posita in copia libelli ad me trãsmissa sub dictionibus ⁊c. ⁊ statutum precipit iudici ꝙ faciat resarciri dãna ⁊ interesse mercatoribus dãnum passis ⁊ interesse eorum.

q ¶ Et insup dato ꝙ libellus accusatorius eẽt ineptus propter adiectionem sociorum ꝙ penitus est falsum per supra dicta. Tamen iudex potest ⁊ tenebatur inquirere de dicto delicto. Et iudex profitetur procedere super his ⁊ premissa fecisse ⁊ formasse ex mero officio. vt patet imediate post accusationem ibi exhibita ⁊ producta ⁊c. Et facta ⁊ formata p dominum potestatem ⁊c. Ex mero officio ꝙ est referenduz ⁊ ad narrata in accusatione non ad petita. Cum ineptum videretur ꝙ ipse iudex peteret a seipso ⁊c. Et aduertat iudex: Quia si accusatio esset inepta ⁊ ipse non inquisiuisset fuisset transgressor statuti. ⁊ teneretur in sindicatu cuz statutũ sibi precipiat: vt plene inquireret ⁊c.

r ¶ Concludendum est itaqꝫ ꝙ partes iudicis sunt in pronunciando dictum Dominicuz deliquisse immutando vigilum ⁊ faciendo portus non deputatos ⁊ condemnãdo ad penam statutariam. ⁊ in cogendo resarcire damnum ⁊ interesse ipsi Joanni quatenus de interesse docetur. ⁊ si constabit de interesse aliorum etiam alijs socijs debebit compellere vt resarciat. Laus deo.

¶ Inquisitus de homicidio. An ⁊ qñ possit se a pena homicidij excusare: qz dicat fecisse ad sui dfensionẽ ⁊ probationes super hoc vt legitime pbẽt quales eẽ debeãt. Itẽ vulneratus. An ⁊ qñ ex vulnere dicat mortuus.

¶ Consilium cclxxiiij.

In nomine dñi nostri iesu christi. ¶ Videt prima facie dicenduz ꝙ venerit absoluendus ea ratione: qz probatur per medcã ꝙ ipse Michaelangelus fuerat prouocatus: qz ipsum tenuit stitub se dictus Mathias q habebat gladiũ in manib⁹. ⁊ dictus Michaelangelus clamabat petendo adiutoriũ ⁊ dicebat dicto Mathie lassame lassame ⁊ habebat caput sanguinolentum ⁊ cõtinuo sanguis exhibat de eius capite.

a ¶ Profecto ex his deducitur ꝙ dictus Michaelangelus fuerat prouocatus ⁊ primo vulneratus ⁊ in maximo periculo constitutus. ideo censeat fecisse ad sui defensionem. arg. l. j. §. cum arietes si quadru. pau. feci. dicat. que defensio est permissa de iure naturali gentiũ ⁊ ciuili. l. vt vim de iusti. ⁊ iur. ⁊ l. j. C. vnde vi. ⁊ c. ij. ⁊ c. significasti. de homi. ⁊ l. scientiam. §. qui cum aliter. ad. l. aq. Et satis censetur ad probantem factum ad defensam sufficere terrorem armorum vel iactationem percutiendi prout dicit glo. magna circa mediuz in. d. l. j. C. vnde vi. ⁊ Bald. in. d. §. cum arietes. dicit sufficit probare ꝙ occidens fuerit insultatus. vt censeatur occidisse ad sui defensionem. arg. illius text. Quod ⁊ concludit Bar. in. l. ⁊ si quecunqꝫ. ff. ad. l. acqui. dicens nota ꝙ eoipso qd probo ꝙ aliquis iuit contra me cum armis censeor ipm occidisse ad mei defensionem casus est h ⁊ tangitur h p glo. in. l. j. C. vnde vi. ⁊ in. l. si ex plagijs. §. tabernarius. eod. titu. h Bar. qui idem concludit in consi. incipiente vel nuncius petri vnus de dictis testibus in ordine. lix. sm ordinẽ perusinum non informis dicens ꝙ ad probandum quem fecisse ad sui defensionez sufficit probare se statim occidisse aggressorem per. l. in qui aggressorem. ff. ad. l. corneliam de sicca. Et idem in effectu voluit Bald. in. l. multis in fin. C. de liberali. causa. dicens ꝙ qui vult probare ꝙ vitam suam defendendo occidit inimicum sufficit probare ꝙ aduersarius animo ipsum occidendi vel vulnerandi in ipsuz irruebat allegat dicto. §. tabernarius. ⁊ l. si quis cum telo. C. de sicca. ⁊ ibi idem notat Bald.

b ¶ Item Bald. in. d. l. j. C. vnde vi. dicit sufficere terrorẽ armorum vt censeatur licite occidisse ad defensionẽ. nec est necesse ꝙ concludat ꝙ si nõ occidisset fuisset occisus: sz satis est ꝙ cõcludat ꝙ erat in periculo vite prout no. Bar. in. v. consi. Itẽ Bal. in. d. l. j. C. vnde vi. col. ix. cõcludit post glos. ꝙ si in expectãdo esset periculum tẽlet occidisse ad defensam: qz melius ẽ aduersus rixas se preparare ꝙ in discrimine se cohoarctare sm eum. qdam voluit in suo consilio quod incipit qui mortem in ordine mihi. ccccxv. vbi formaliter dicit certe non debet expectare cedi ab inimico: sed inimicuz contra se venientem si appropinquat lapide cedat. ⁊ Joã. an. in c. pastoralis. §. preterea. de offi. ord. super glo. quo casu dicit non esse expectandum primum ictum ⁊ qd no. idem Bald. in. d. l. j. colum. ij. ergo solus insultus. presertim cum armis sufficit ad excusationem homicide longe fortius videntur excusasse dictum Michaelangelum qui vulneratus erat. ⁊ tenebat quasi prostratus ab eo q in manib⁹ gladiũ habebat. ⁊ sic videbat maximũ periculum vite imminere.

c ¶ Nec requiritur periculum mortis imminere. Sed sufficit periculũ personalis offense put cõcludit Bart. in. d. l. j. C. vnde vi ⁊ sumitur ex dicti bal. ĩ. relatis. facit ẽt qd not. Bald. in. d. l. scientia. §. qui cum aliter. ad. l. acquil. ꝙ presumitur contra eum qui prius percussit.

d ¶ Coadiuuat dictum dicte medee per dictuz Bartholecti angeli q deponit ꝙ ipse audiuit filiã antonij dicẽtẽ accurrete suso che lo figlio de ser Joãne grida che me accurre. Suadet ꝙ ipse Michaelangelus erat isultat⁹. ⁊ male tractatus ad dicto Mathia ⁊ ꝙ eũ plurimuz timebat. Itẽ subdit dict⁹ testis ꝙ tũc accessit ad dictũ colũbariũ. ⁊ fuenit dictũ Michaelangelum

Michaelangelum et mathiam. et vidit dictum michaelangelum sanguinolentum in facie et in capite. et sic deducitur quod dictus michaelangelus fuerat vulneratus. similiter Bernardinus Joannis de Milano deponit quod dictus michaelangelus erat percussus in capite et totus sanguinolentus antequam vulnerasset de tali vulnere dictum mathiam.

c ¶ Similiter Jacobutia deponit quod dictus michaelangelus erat vulneratus in capite. Et licet isti alii testes non deponant a quo rixa fuerat incepta et dicta Jacobutia deponit quod dictus mathias erat sanguinolentus. et similiter dictus Bartbolictus deponat quod dictus mathias erat sanguinolentus in brachiis: ex quo imminet coniectura quod dictus mathias fuerat etiam vulneratus ante illud vulnus pectoris mortale. et ex hoc non bene discernatur quis alium provocauerit seu quis fuerit prius percussus ab adversario.

f ¶ Et propter hoc videantur euitari supradicta. attento quod dicta medea prima testis non habet cotestem. et dictum singulare testis non soleat releuare iuxta. l. iureiuran. C. de testi. et c. tam litteris. et c. licet ex quadam extra eo. titu. Tamen non videtur obstare quominus dictus michaelangelus veniat absoluendus. Nam vbi apparet quod duo inuicem rixauerunt et inuicem vulnerauerunt. nec apparet quis prouocauerit alium quilibet excusatur. ex quo est incertum an delictum punibile fuerit perpetratum. ex quo prouocatus non deliquerit. d. l. j. §. cum arietes. et d. §. si quis cum aliter. Quoniam minus malum est nocentem absoluere quam innocentem condemnare. vt est expressum in. l. absentem in prin. ff. de penis. ita videtur voluisse gl. in. d. §. cum arietes per tex. in. d. l. scientiam. §. cum stramenta. ita per illam gl. firmauit Jac. de are. prout refert et sequitur ibi Raph. ful. idem tenens per. d. l. absentem. et. l. fauorabiliores. de reg. iu. et l. arianus. de act. et obli. cum similibus. et dicit illius gl. opi. esse seruandam tanquam humaniorem ponens casum qui de facto occurrerat quod duo in taberna inuicem se vulnerauerant alter occisus fuit alter captus nec aliter apparebat quis prouocauerit dubitabatur an captus veniret de homicidio condemnandus dicit quod quia captus decessit ipsa dubitatio sententia dei sopita fuit. Tamen subdit quod si supuixisset ex coniecturis posset captus subiici torture: puta si precesserint eius mine si ipse solitus erat deferre arma a iuuentute non si ipse supstes erat iuuenis. mortuus vero senex his vel similibus inditiis cessantibus captus est absoluendus secundum eum. in casu isto nulla ex dictis coniecturis allegatur nec probatur. immo potius contra ex dicto maxime dicte medee. et etiam aliqua coniecture pro eo prestat dictum Bartbolicti. Item dictum aliorum qui deponunt quod dictus Michaelangelus erat vulneratus in capite. Ideo non videtur de homicidio condemnandus.

g ¶ Tamen his minime refragantibus contrariam partem arbitror iuri magis consentaneam. Nam constat quod homicidium presumitur dolo perpetratum. l. j. et. l. iij. C. ad. l. cornel. de sicca. l. si non conuicii. C. de iniur. c. j. extra. de presump. Ideo qui fatetur vulnerasse vel occidisse ad sui defensionem succumbit: nisi probet defensionem quia habet iuris presumptionem contra se inquit Bart. in. l. aurelio. §. idem quesitum. de lib. lega. Nec sufficit quod prouocatus occiderit si aliter euadere poterat. vt probat tex. in. d. l. sciam. §. qui cum aliter se tueri non possent. et in clemen. j. de homicid. ibi. et ita de illo censemus qui mortem aliter euitare non valens suum occidit vel mutilat inuasorem. Et sic a contrario sensu non sufficit quod sit inuasus. Sed requiritur quod aliter euadere non poterat. et gl. ibi super verbo non valens supplet angulatus erat. vel sic arctatus quod fugere non poterat. Nec se iuuare clamore vel aliter.

h ¶ Et subdit quod in foro contentioso non creditur sibi. et illam gl. sequuntur ibi docto. communiter omnes. ideo notant Pau. de leaz, zenze. Petrus de ancha. et zaba. quod potius aufugere debet si potest per. c. suscepimus. et quod ibi notat glo. de homici. in antiquis. et ita ibi nota. d. Anto. licet hoc de fuga indigeret latiori discussione et distinctione non multum pertinet ad casum istum. ideo pertranseo. Et ideo dicit Bar. in. d. §. qui cum aliter. quod non sufficit articulare et probare quod fuit insultatus. ideo interfecit insultantem: nisi probetur quod aliter euadere non poterat per illum textum sed cum. Si enim aliter euadere poterat censetur facere adultionem vt inquit Cynus in. l. j. C. vnde vi. et quotiens. facit vlciscendi. cum punitur prouocatus et iniuriatus. vt est expressum in dicto. §. qui cum aliter. et in capitulo significasti. ij. prope finem. de homici.

i ¶ Cum itaque probetur per vnum testem videlicet Bernardinum Joannis de mediolano quod dicti Michaelangelus stabant recti. et dictus mathias tenebat vnam manum in ore dicti Michaelangeli et aliam in collo. et quod non vidit sibi gladium in manibus quando dictus Michaelangelus vulnerauit dictum Mathiam cum cultello in latere sinistro qualitas facti suadet quod non licite vulnerauit ad defensam. Nam ex quo ille Mathias non habebat arma in manibus. si enim habuisset in manibus dictus testis qui vidit qualiter manus tenebat verisimiliter vidisset cultellum si in manibus habuisset.

k ¶ Et insuper si habuisset in manu arma ad offendendum verisimiliter non tenuisset manus in ore. et in collo et ex quo superuenerat ille testis qui volebat mediare et ipsos separare verisimiliter se tueri poterat non vulnerando prout vulnerauit Bartbolictus etiam et Jacobutia deponunt vidisse eos stantes rectos Jacobutia dicit quod vidit tenentes manus vnum supra alium Bartolictus quod vidit eos apiciatos simul. Et ambo deponunt quod non viderunt gladium dicto Mathie in manibus. Et satis est verisimiliter et tempore illati vulneris dicti Bartbolictus et Jacobutia superuenerint cum dictus Bernardinus deponat quod illata percussione dictus Mathias cepit declinare et dicere lo coltello lo coltello. et sic illata percussione credendum est quod non teneret mathias amplius manus supradictum michaelangelum prout deponit eum vidisse dicta Jacobutia et etiam dictus Bartbolictus dicit vidisse se adinuicem tenentes ita quod est verisimile quod iam superuenissent etiam Bartbolictus et Jacobutia tempore vulneris illati.

l ¶ Et licet non viderint ictum non mirum quia Bernardinus forsasse erat inter medius. Item corpus ipsius mathie faciliter poterat impedire visum ipsius ictus cum fuerit actus instantarie. et cultellus remansit in latus mathie vulnerati et superuenientes stupefacti plerunque offuscantur ita quod non mirum si presentes non viderunt vulnus inferri fertur quod dux mediolani in ecclesia vbi erat multitudo magna hominum qui verisimiliter ducem inspiciebant passus est plura vulnera antequam aliquis aduerteret. Si autem plures ibi interuenerant tantomagis poterat se tueri dictus michaelangelus dato quod non vulnerasset. Ita quod longe maior imminet coniectura quod fecerit ad vlciscendum quam quod fecerit ad defensionem. Nec probatur aliquod imminens periculum tempore illati vulneris letalis. Ex quo non apparet quod mathias tunc temporis haberet arma nec aliquid accommodatum ad offensam. et superuenerant Bernardinus. et forte alii qui cum erant iuuaturi adeo quod dicta istorum trium testium potius innuunt vindictam quam defensam. dictum autem medee non probat: quia singularis et dictum testis singularis non releuat. c. cum dilecti. de elec. et. l. vbi numerus. ff. de testibus.

m ¶ Et insuper probat imminens periculum non tempore letalis vulneris. Nam circumstantie que demonstrabant periculum dicto michaelangelo. de quibus deponit dicta medea cessabant tempore quo ipse letale vulnus intulit. Nam deponit quod erat michaelangelus inclinatus ad vnum parietem et mathias tenebat suum genu supra personam dicti michaelangeli et cum vna manu tenebat eum in spatula et in alia manu tenebat vnum gladium seu cultellum de ferro. Tempore autem quo michaelangelus vulnus letale intulit erat rectus et non inclinatus ad parietem. et voluens faciem dicto mathie non spatulas prout voluebat prius et instabat ipse mathias cum gladio in manibus prout habebat plus secundum depositionem dicte medee. Ideo periculum de quo deponit iam cessabat. Et tantomagis si verum est quod assertum fuit pontifici maximo super impetratione rescripti cum asseratur quod dictus michaelangelus vulnerauerit dictum mathiam cum gladio ipsius mathie. ita quod potuit contingere quod dictus michaelangelus dictum gladium quem dictus mathias in manu tenebat inferentem probabilem metum mortis tempore quo eum vidit dicta medea extraxerit dictus michaelangelus de eius manu et retineret in sua manu: et ita possunt stare multum bene simul dictum medee cum dictis aliorum testium. et cum narratione facta pontifici: licet aliqualiter aduersetur quia Jacobutia et Bartbolictus deponunt quod pendebat ad corrigiam dicti mathie mortui vnus gladius paruus in vagina. Sed multe sunt vagine que retinent duos gladios. Ita quod stare potest quod extraxerit vnum et alter remanserit. Attento quod dicti duo testes non deponunt an illa vagina fuerit accommodata ad retinendum duos vel vnum dumtaxat gladium. Cum itaque non fuerit deductum quod aliter tueri se non poterat. Et circunstantie que probantur tempore delicti perpetrati non suadeant factum ad defensionem sed potius ad vlciscendum.

n ¶ Concludendum est ꝙ standum sit iure presumptioni que vult ꝙ homicidium censeatur dolo cōmissum et sit puniēdum et non presumatur licite factū prout supra deductū est.

o ¶ Nec obstāt adducta in ɔtrariū: q̄ p magna parte apparent sublata ex deductis p hac parte. Tamē sigillati respōdēdū duxi. Non eni obstat attestatio medee q: singularis. Et q: nō deponit de tēpore pperrati delicti. sz de tpe posteriori quo tempore iaz cessabāt ea q̄ arguebāt instās piculū prout supra lati⁹ deductū est. Profecto si tūc dum stabat in eo statu in quo erat tpe quo vidit eū dicta medeia occidisset. et ipsa medea haberet ɔtestē veniret absoluēdus. Sz q: piculū illud iam cessabat tpe vulneris illati ex q̄litate facti deprehendit non factum ad defensam: sed aio vlciscēdi per supradicta.

p ¶ Non enim potest circa h dari certa doctrina. sed ex qualitate facti iudicandum est esse factum ad vindictam an ad defensam dicit Bar. in. d. l. j. C. vnde vi. Et licz Bald. ibi in lec. dicat post glo. ꝙ primo percussus semper dicit̄ fecisse ad defensam si offendit eadem rixa durante. tñ loquuntur in dubio. presupponunt enim ꝙ si cessat timor ne repcutiat cēsetur facere ad vindictam. licz in eadem rixa. in casu isto ex qualitate facti deprehēdit̄ ꝙ cessabat periculum repcutiendi cum gladio quē nō habebat insup nō apparet qs primo fuerat vulneratus. attento ꝙ testes deponūt ꝙ. d. mathias erat sanguinolentus nō solum in pectore ex vulnere ex quo decessit. Sed etiam in manibus et in brachio. vnde non apparet quisqs primo pcusserit alium. et sic non obstat qd dicebat Bald. ꝙ presumitur cōtra eum qui primo percussit.

q ¶ Et ex predictis etiā deducit̄ ꝙ non ob. qd dicebat̄ ꝙ sufficit probare ꝙ qs fuerit isultatus. ad hoc vt ab homicidio excusetur: q: respondet̄ ꝙ hic nō apparet insultator. Secūdo respondet̄ ꝙ illud si verū est pcedit in dubio: secus si circumstantie suadēt ꝙ cesset timor prout volūt et Bar. et Bal. in. d. l. j. et oēs maxime dū querunt. An q percussit et aufugit possit a percusso offendi. et concluditur ꝙ non.

r ¶ Et insuper Bar. in. d. §. qui cū aliter ɔcludit ꝙ nō sufficit deducere ꝙ fuerit insultatus: sz dz deduci ꝙ aliter euadere non poterat. et p eo videt̄ tex. ibi. et in cle. j. de homi. lz ibi loquat̄ quo ad irregularitatē q̄ magis de facili incurritur q̄ʒ pena homicidij. vt apparet ex. c. sniam sanguinis ne clerici vel mona. Item bal. in. l. j. C. vnde vi in repe. vij. col. ɔcludit ꝙ si insultat⁹ poterat aliter se defendere. et tūc punitur et subdit ꝙ si fuerat insultat⁹ sine armis p̄sumit̄ ꝙ potuerit iter se aliter tueri si nō dat p̄sonaꝝ disparitas secus si cuz armis. ita p̄nt ɔcordari dcā p bar. i. d. §. qui cū aliter. et in. d. l. sed si quecūqz supra relata q̄ videtur aduersari iter se. in his aūt vt p̄missi multe circūstātie possunt iteruenire que flectere hnt mētē iudicis in vnā vel in alteram partem.

s ¶ Cuius arbitriū multū pōt in his in qbus vt p̄missi non potest dari certa doctrina. iō ad arbitrium iudicis recurritur. ar. l. j. ff. de iur. delib. et. c. de causis. de offi. dele. prout et dicunt Host. d. Anto. et Panor. in. d. c. significasti. Debz tamen esse regulatū et iustū tale arbitriū et indubio inherere iuris p̄sumptioni q̄ est ꝙ dolus in hmōi p̄sumit̄: nisi tales circunstātie legitime pbentur ꝙ mouere debeāt mētē iudicis in alterā partē quas nō video legitime pbatas in casu isto. immo potius contra per ea que supra deduxi.

t ¶ Et dicit Bal. in. d. repe. d. l. j. col. vij. qd vt censeat̄ factū ad defensaz qñ fit moderate vt bon⁹ vir fecisset. ꝙ minime occurrit in casu isto. et tex. in. d. c. significasti cōsiderat inter cetera q̄litatē loci i q̄ qs pcutit̄ vt nō cēseat̄ factū moderate punit̄ q: pcussus erat ibi i capite in casu nostro in pcussiōe in latere sinistro i pectore cū gladio militat eadē ratio. Nec obstat ꝙ vltio loco dicebat̄. s. qd qñ nō apparet qs fuerit aggressor nō punit̄ homicida: q: respōdet̄ ꝙ illud si verū ē pcedit in dubio secus vbi circūstātie suadēt ꝙ poterat aliter verisimiliter aliter euadere vel modum excessit. vt et supra deductum est insuper contra illud dictum firmat Bal. in. d. §. cum arietes. et etiā in repe. d. l. j. q. xij. et col. xij. intelligens dictum glo. in. d. §. cū arietes. quando testes dicunt ꝙ vnus insultauit alterū sed nesciunt quis. et eo casu Bal. recitat opi. vltimo loco opi. tenentium contra glo. qui mouentur ea ratiōe: quia ex quo probatio defensionis est incerta et obscura nihil releuat. ar. c. in p̄ntia. de proba. et. l. certum. de confes. iuncta. l. in exceptionibus. de proba.

v ¶ Et subdit Bald. ꝙ si constat ꝙ vnus alteꝝ. et alter alterum offendit. et nihil aliud est pbatū vterqz punit̄. et ita occurrit in casu isto potuit eni esse ꝙ vterqz puocauit vel ꝙ cōi ɔsensu rixā inierunt qui rādet ad. §. cum sacramēta per quē se fundat gl. qd ibi dabāt operā rei licite in terminis istis. sec⁹ s̄m eū. iō vr̄ tenendum cū bal. maxime cum iō ius insultus dubitet̄ an excuset vt supra pz. pōt etiā r̄ndere ad gl. i. d. §. cū arietes qd loquit̄ in carentibus sensu in qbus nō cōsiderat̄ moderamē iculpate tutele. et vtrū aliter tutari possit. necne q: huius moderaminis modo est apud ea aliqua noticia prout in aiali rōnali: in aiali itaqz irrōnali vr̄ eadē rō. prout in aiali rōnali dāti operā rei licite prout forte sensit glo. in. d. §. cū arietes allegādo. d. §. cū sacramenta.

x ¶ Et insup posito casu ꝙ cōstaret ꝙ cōi cōsensu inuicem aggressi sunt in aialib⁹ irrōnalib⁹ videret̄ tenēdum ꝙ neuter deberet puniri prout sentit illa gl. sed iuicē cōpēsent̄. ar. l. si ambo. ff. de cōpēsa. sed in hoibus qui cōicato cōsensu preliarēt. et sic neuter fuit isultatus vel vterqz fuit aggressor et aggressus nemo negaret qn vterqz puniendus causaliter puniendus. iō auctas glo. pōt euitari lz doc. ad istud ppositum adducāt. Ex his itaqz remanet ɔclusio ꝙ dcūs Michaelāgelus est de homicidio ɔdēnādus non dico ad mortē sed q̄ pena me nō itromitto nō cōsultus super hoc.

y ¶ Instari aūt posset an ad gubernatorē ptineat cognitio et iudiciū sup h articulo an homicidiū ad defensaz fuerit ppetratū necne. Profecto circa hoc est aduertēdū ꝙ p pte dicti Michaelāgeli nō supplicat̄ supiori ꝙ mādet ipz absolui diffinitiue: sz ꝙ mandet relaxari. Et iō cum rescripta hmōi. s. p q̄ cause delegant̄ et derogēt̄ iurisditiōi ordinarie sunt odiosa et restringēda. vt no. gl. magna ppe finē in. c. j. de rescrip. in. vj. et gl. in cle. j. de offi. deleg. et doc. i dictis iurib⁹. et i. c. sedes. de rescriptis. iō nō cēset̄ cōmissuz gubernatori: nisi hoc ꝙ faciat relaxari. Et suadet rō quē hūc articulū supior magis de facili debebat trahi ad ɔmittēdū cognitionē sup relaxatiōe q̄ʒ sup p̄ncipali iudicio: q: iudex q fecit eū capi et detinet prout ē dn̄s potestas nō caret oino suspitiōe cū agat̄ de iustificatiōe et iniustitia capture facte p eius curiā saltē ex eo capite: q: in cā ciuili ecclesie. sz eo extracto de carcere et restituto p̄stine sue libertati non cadit in eo aliq̄ suspitio circa cām p̄ncipalē. ideo hac rōne censeatur dn̄o gubernatori cōmissa cognitio sup hoc. An fecerit ad defensam ad finē liberādi eū a carcē. Nā ad finē totaliter liberādi sup quo agit̄ ō maiori p̄iudicio reipublice.

z ¶ Cuius iterest ne delicta remaneant impunita. l. ita vulneratus ad. l. acq. et. c. vt fame. de sentē. excō. Attento ꝙ illud solū fuit postulatū. et signatura refert̄ ad postulata. arg. l. si defensor. §. q iterrogatus. de iterrog. et in. §. pterea isti. de inuti. stipu. et. l. titia. Rn̄dit. §. idē rn̄dit. de ver. ob. et no. Inn. in. c. sup lr̄is. de rescriptis. iō nō pōt vigore dicte delegatiōis dn̄s gubernator absoluere diffinitiue dcm̄ Michaelangelū. Attēto ēt ꝙ dict⁹ Michaelāgelus multa narrauit i supplicatiōe admouēdū mētē rescribētis q̄ nō pbātur vera. imo ex pbatiōib⁹ suadet̄ falsitas saltē i eo ꝙ narrat ꝙ pstratus i terrā dictū mattheū supra eū stātē pcussit vnico vulnere vt euitaret mortē. Probat̄ eni p Bernadinū ꝙ erat rect⁹ dū vulnerauit et illius attestatiōis veritas ɔprehēdit̄ ex dictis Jacobutie et Bartholicrii lz nō necessario. narrat̄ ēt in supplicatiōe ꝙ vulnus illud fuit illatū vt euitaret mortē. Et tñ periculū mortis nō iminebat prout deprehēdi pōt ex attestationibus dictoꝝ triū testiū. Item falsitas narratoruz cum asserit ꝙ vnico vulnere vulnerauit et sui testes deponūt ꝙ sanguinolētus. erat in brachijs et in manibus et in pectore: ita ꝙ est verisimile ꝙ fuerit pluribus vulneribus vulneratus: lz fateor ꝙ hoc non concludit necessario. Narrat etiam ꝙ ipse erat vulneratus a dicto Mathia quattuor vulneribus q̄ non video ꝙ appareat. Item tacuit ex illo vulnere mortē illatā. adeo ꝙ si factum prout probat̄ narratum fuisset nō fuisset superior facilis ad cōmittenduz gubernatori absolutionē et derogandi in hoc iurisditioni ordinarij iudicis ipsius cause.

& ¶ Et subtectio resultat nedū si narrat̄ aliqd non narrandum vel tacet̄ aliqd exprimendū qd si fuisset nō narratum vel expressum singula singulis referēdo superior nō de leui rescripsisset. vt est tex. sing. i. c. postulasti in. fi. de homi. Ex qbus oibus concludēdū ꝙ dn̄s gubernator nullo pacto pōt dcm̄ Michaelangelū absoluere. Laus deo.

¶ Ecclesia substituta filio infanti. An succedat eidem filio infanti in hereditate matris per ipsum infantem nondum adita. et an ex persona sua possit petere restitutionem in integrum aduersus hereditatem non aditam. Item pater quo iure capiat bona filij.

¶ Consilium

¶ Consilium cclxxv.

Repetito diuio numi

ne. ¶ Cõstat q̄ hereditas matris p filios nõ solũ īfantes sꝫ ēt puberes et maiores nõ trãsmittit nõ adita: nisi in descẽdentes filioꝝ in quos fit trãsmissio per beneficiũ. l. vnice. C. de his q̄ ante aper. tabu. in alios võ nõ. l. cũ ꝓ numero. C. ad orfi. et. l. ij. §. si quis ex libertis. ff. eo. titu. ēt in ascendẽteꝫ. vt probat in dictis iuribus. et i. l. si infanti. C. de iure delib. prout cõmuniter docto. tenent. licet glo. cõtra in. d. l. vnica.

a ¶ Sed nõ est p̄sentis discussionis cum agatur de trãsmissione fienda vel nõ in substitutũ nõ descẽdentis neqꝫ ascẽdentis. sed in ecclesiam: que lꝫ reperiat in iure habere multa priuilegia. Tamẽ nõ reperit habere istud q̄. s. hereditas non adita trãsmittatur in eam maxime p infantem cõtra dicta iura. et regulam. l. vnice. §. in nouissimo. C. de cad. tollẽ.

b ¶ Item q̄ nõ trãsmittat beneficiũ restitutiõis in integrũ vltra auctoritatẽ adductã p dñm: ꝯsulentẽ patrẽ honorañ. Pro hac parte addẽda est auctoritas eiusdẽ Bal. qui nõ solꝫ in locis adductis per prefatũ dominũ cõsulẽtẽ. Sed ēt in. l. cuꝫ antiquioribus. idẽ tenẽt in. vj. q. et in. l. j. C. de resti. mili. idẽ tãgit. idẽ vult Ange. in. d. l. si infanti. et in. d. l. cum antiquioribus. et in. l. pãtonius. de acq. heredi. idẽ disputãdo scꝫ q̄ infans et alius minor decedẽs nõ adita heredi. nõ trãsmittat ēt beneficiũ restitutiõis in integ. cõcludit Raph. fulgo. ꝓut cũ refert Pau. de cast. in. d. l. si infanti. et idem firmat Ponta. in infante in. d. l. pãtonius. licet Bar. et nonnulli sequaces teneant cõtrariũ et rationes adduci possint hincinde. tamen non videtur necessaria dicta discussio ea ratione: q2 prout mihi dicit sunt iam elapsi quattuor anni tempore mortis dictorum infantium et heredi. adite per dictas ecclesias substitutas. ideo si quod ius petendi restitutionem in integ. fuisset transmissum in dictas substitutas illud est iam lapsu temporis finitũ cum beneficiuꝫ restitutionis in integ. tollatur lapsu quadriẽnij. l. fi. C. de tẽporibus in integ. resti. et. c. j. de resti. in integ. libr. vj. Nec poterit ecclesia tanq̄ lesa in hoc q̄ passa est labi tempus ad petenduꝫ in integ. resti. iuxta. l. interdũ. de mino. petere resti. in integ. q2 absurdum est q̄ petatur restitutio ad restituendum dicit Bar. post glo. in. d. l. interdum.

c ¶ Et per hec concludendum est q̄ hereditas materna delata dicto Joãniantonio infanti non fuerit per eum transmissa in suas substitutas: sed pertinere debebat et pertineat ad dictam auiam maternam prout concludit dominus consulens. Sed in hac consultatione imminet scrupulus. Quem non considerauit: vt arbitror consultãs nec aduertit dominus consulens. Naꝫ hereditas dicte paule fuit delata non soluꝫ ipsi Joãniantonio vltimo decedenti. Sꝫ etiam duobus alijs filijs quorum saltem vnus presupponitur mortuus in vita patris in infanti i etate. ideo ille portionem sibi delatam heredi materne trãsmisit in patrem. ita q̄ pater eam capit iure patrio tanq̄ quesitam per ipm infantem. vt est tex. in. d. l. infante in prin.

d ¶ Et licet sit dubium. An ex quo decesũt superstitibus fratribus vtrinqꝫ coniunctis qui concurrunt in successiõe. vna cum patre per auc. defunc. C. ad tertu. An eo casu ipi qui pariter succedunt fratri. succedant etiam in hered. delata infanti. et p eũ nõ adita quã dubitationẽ tãgit Bart. in d. l. si infanti et nõ decidit et eã ꝓ dubia relinquũt ibi Saly. et Rapha. et Ang. ibi tenet partẽ negatiuã. et similiter Pau. de cast. ibi post Nico. de matra. et Ange. tamẽ qcqd si nõ refert: q2 ex quo ipsi decesserũt hrd. fratres nõ adita eoꝝ portio defecit. et ꝯsequẽter q2 portio accrescat portioni. l. si totã. ff. de acqui. hered. Jõ tota dicta hereditas. vr̃ spectasse ad patrẽ si viueret. et q2 ipse capit iure patrio dicit tex. et per ꝯsequẽs nõ vt heres dicit Paul. de cast. ibidem et capit tanq̄ quesitam filio. et sic per eum aditã. Jdeo ipse pater trãsmittat ꝓut ꝯcludit ipe Pau. de cast. in. d. l. si infanti ponderat etiã Bar. in. l. ventre. de acq. hered. et Bal. i. d. l. si infante. et ſm hoc pater ex persona filij qui decessit eo viuo transmisisse. videtur dictam hereditatem paule in eius heredes. et sic in dictum Joannemantonium eius filium et mediante filio in dictas ecclesias pupillariter substitutas. et per consequens per hanc viam excludatur mater ipsius paule.

e ¶ Sed premissis non obstãtibus: puto cõclusionẽ factã supra pro matre ꝓcedere. Nã lꝫ tex. dicat q̄ pr̃ capiat iure patrio. tamen videtur q̄ capiat vt heres filij infante prout volunt glo. Barto. et Bald. in. d. l. si infanti. et Barto. in d. l. vẽtre. et videtur etiam de mẽte Cy. et facit optime tex. dicit q̄ capit ac si fuisset quesita. Sꝫ si fuisset quesita filio per eius aditionẽ pater non posset capere dictã hereditatẽ: nisi vt heres filij: q2 quoad ꝓprietatẽ fuissent filij: vt toto titulo de bonis maternis in qb9 fili9 hꝫ hrdẽ. et sic pr̃ nõ occupat iure peculij. l. qõ satis. de bonis q̄ lib. et per Bart. in. l. post dotẽ. ff. sol. ma. Jõ hꝫ necesse capere vt heres filij.

f ¶ Nec ob. tex. dũ dicit iure patrio. q2 ex quo istud ꝑuilegiũ q2 pr̃ et rõne patrie potestatis satis põt dici iur̃ ꝓprio capere cũ ꝑuilegio patrio capiat. et iõ est necesse q̄ adeat hrditatẽ filij vt capere possit vt hr̃s hrditatẽ filio īfanti delatã. et si nõ adit q2 hrditas filij nõ adita nõ trãsmittit. d. §. i nouissimo ēt p parẽtẽ. vt hr̃ in. d. l. vnica. de cadu. tol. Jõ tũc nõ trãsmittit: ꝓut et dicit Pau. de ca. in. d. l. si īfanti retẽta opi. q̄ pr̃ capiat vt hr̃s filij īfantis. q̄ tenẽdũ est vt euitemus exorbitãtias: et q2 rõ suadet vt p̄missi et pp auctoritatẽ gl. bar. et bal. a qb9 nõ est tutũ recedere. Nec ob. q̄ capit tã q̄ quesitã īfanti. q2 hoc operat q̄ īfans trãsmittat i patrẽ eius hrdem. sꝫ si nõ est heres nõ cessat dcã trãsmissio. Si eni fili9 īfans adiuisset hereditatẽ mr̃is pr̃ nõ transmittet: nisi adita hrditate mr̃is. Jõ nec si fingit q̄sita. Suadet aũt illa rõ q̄ nõ requirat q̄ ampli9 adeat hrditas mr̃is. Licet etiã in hoc Bar. et Ang. velint ꝯtrium. Sed nõ refert ad ꝓpositũ. cũ itaqꝫ pr̃ nõ adiuerit hereditatẽ filij p̄mortui. iõ non iuuat bñficio. d. l. si infanti p predicta. Laus deo.

¶ Alienãs rẽ ꝓhibitã alienari a testatore sub istis vbis: vꝫ q̄. p. legatari9 nõ possint alienare. et si eã alienauerit alienatio sit nulla. an trãstulerit in emptorẽ dñium: adeo q̄ si heres ad quã dcã res hẽbat alienata reuerti agat rei vẽdicatione ꝯ emptorẽ dicat hñ agere. Itẽ si testator dicat. et casu quo voluerit eã alienare teneat eã vendere. b. an dictus p. legatarius possit a dicto. b. compelli vt tã sibi vendat.

¶ Consilium. cclxxvi.

Repetito nomine ie

r su christi. ¶ Quoniam post consilium redditum fuit ꝓ parte Mariotti filij et heredis dicti frãcisci intẽtata rei vendicatio p reum cõuẽtũ opponit q̄ nõ est intẽtata actio competens q̄m dominium non spectat ad ipsum Mariottum.

a ¶ Nec alienatio fuit nulla ea rõne: q2 testator dum disposuit q̄ alienatio sit nulla cõtulisse vr̃ dispõnẽ suã sub ꝯditione si finitia et ꝓseida alenauerint. ita videt significare illa vba testamẽti si sec9 factũ fuerit vẽditio et alienatio non valeat rc. Et ſm hoc vr̃ cõtulisse ꝓhibitionẽ post alienationẽ cõsumatã. sꝫ si fuisset q̄sitã. et sic in tp̄s quo dñiũ trãslatũ est in emptorẽ a quo emptore nõ põt testõr dñiuꝫ auferre cũ nullaten9 honorauerit. ar. l. ab eo. C. de fideicom.

b ¶ Licet secus si testator dixisset si alienabis ꝓ hac distinctione. vr̃ facere Bar. in. l. filiusfamilias. §. diui. ff. de le. j. col. penul. vsi. Quero an p cõtractũ possit ꝓhiberi alienatio in scdo remedio ipediẽdi alienationẽ p ꝯtractũ. et in. l. q absenti. §. si qs possessionẽ. ff. de acq. pos. p tex. ad h̃ notabile in. l. secus seruus meus. de manumis. testa. et. l. fideicõmis. §. fi. de fideicõ. lib. et facit. l. qs stipulatus sit stichum aut pãphilum in prin. de verbo. oblig. et. l. h̃ venditio. de cõtrahen. emp. ſm Jmo. in. d. l. q absenti. q idem tenet ibi. et in. d. §. diui secũda col. qõ et cõiter tenetur.

c ¶ Sed ꝑfecto hoc nullo pacto iuuat reũ cõuentũ ex pluribus et primo q2 dispõ ad nullatiua venditionis et alienationis nõ ẽ collata in tẽpus quo alienauerit et sic post alienationẽ ꝑfectã et consumatã vt denotat illud verbum alienauerit per dicta iura et. l. j. §. hec verba. ff. q̄ quisqꝫ iure. Sed in tp̄s quo alienaret: nam testator primo disposuit q̄ finita et preseida nequeant vendere alienare vel relinquere et sic prohibitus non se refert ad actum perfectum.

d ¶ Nam vendere qs dr̃ dum ẽ in actu vẽdẽdi q2 est presentis et preteriti iperfecti tp̄is nõ aũt se dixit q̄ nõ possit nec liceat vẽdidisse alienasse vel reliquisse qui infinitiui sunt preteriti perfecti seu preteriti plusq̄ perfecti ideo verba sequẽtia si secus fcm̃ fuerit vẽditio et alienatio nõ valeat rc. nõ sunt exponẽda si vẽdiderit vl̃ alienauerit rc. ꝓut reus vult exponere sꝫ exponẽda sunt si vendet vl̃ alienabit rc. ex quo enim mandat q̄ nõ vendat si venditur fit ꝯtra duꝫ venditur ista est vis verborum vt recte intuẽti euidenter

apparet. ideo iste casus est applicādus ad illud membrum Barto. quando conuenit ꝙ si alienabis reuertat̃ ⁊c.

e ℭ Nō ⁊ scdo demōstrat̃ ex mēte testatoris q noluit ꝙ alienaret̃ ex pcedētib⁹ ⁊ sequētibus q̄ declarāt media. l. hēdes palā. §. 3 si notā. de testa. ⁊ l. si seruus pluriū. §. fi. de leg. j. Et ēt q2 si voluit q̄ alienatio eēt nulla cēset̃ voluisse coterre dispositionē in eū casu3 in quo possit anullari. nā q vult vnū cēset̃ velle omne id sine quo illud eē nō pōt. l. illud. de acquirē. here. l. ad re3 mobilem. ⁊ l. ad legatum. de pcuratoꝛ. cum si. fibus: ideo cēsetur voluisse dispositionē suam cōferre sub cōditione si alienabit nō sub cōditione si alienauerit tenēdo ꝙ si dixisset si alienauerit non redderetur nulla quod tamen falsum est vt ex infra dicēdis apparebit

f ℭ Cōfirmātur pmissa q2 non censetur eligere viam per quā sua dispositio viciat̃. l. miles q destinauerat ꝙ mili. testamēto. ideo si dispositio testatoris disponētis ꝙ alienatio eēt nulla foret inutilis si testatoꝛ voluisset ꝓferre dispositione3 post alienationē cōsumatā ⁊ pfectā cēseat̃ testatoꝛ nō elegisse illā viā sed eā viam. s. ꝙ voluerit dispositionem suam pdictā tempus quo alienaret non quo alienauerit.

g ℭ Roborant̃ pmissa q2 ea iterpretatio d3 amplecti p quā act⁹ q gerit̃ sit validus ⁊ efficax. l. quotiēs i actiōibus. ff. de reb. dub. ⁊ l. quotiēs in stipulatiōibus. ff. de ver. ob. Jō nō d3 ea iterpretatio adhiberi p quā illa dispositio testatoris disponētis ꝙ alienatio sit nulla reddatur inefficax.

h ℭ Concurrunt itaq ex pmissis ⁊ rigoꝛ verboꝛum. ⁊ cuidēs mēs testatoris circa nullitatē alienatiōis pdicte. merito dicēdū est ꝙ sit nulla. Nec illa theorica Bar. ⁊ sequacium facit cōtra sed pro p pdicta. Et est aduertēdum qd Bar. dū distinguit an dicat̃ si alienabis. an vo si alienaueris. Nō loqtur in dispositiōe vltime volūtatis: sed in cōtractibus. Dum autem loquitur circa vltimas volūtates. non facit vim in huiusmodi verbis ⁊ merito.

i ℭ Quoniam in vltimis volūtatibus nō est necesse ꝙ testatoꝛ disponat in casu alienetur sed satis est ꝙ ex causa inhibeat alienationem. l. fi. C. de rebus alie. non alie. ⁊ alijs iuribus allegatis supra in cōsi. Jdeo etiam si non fuisset adiecta illa clausula ⁊ si secus factum fuerit alienatio nō valeat alienatio fuisset impedita illa. itaq clausula qualitercūq iterpretaretur cum tēdat ad annullādum nō deb3 inducere valitatem alienationis. argu. l. qd fauoꝛe. de. ll. l. legata inutiliter. de leg. j. ⁊ de adimē. lega.

k ℭ Cum ergo sine illa clausula impediret̃ alienatio ⁊ dñij trāslatio fortius impediatur apposita illa clausula ad abūdātioꝛem cautelā cū abūdās cautela nō noceat. l. testamentum. C. de testamen. ⁊ l. que dubitationis. ff. de regu. iur. ⁊ hoc reddit rem luce clarioꝛem.

l ℭ Postremo testatoꝛ mandauit ꝙ dicta domus venderetur dicto Francisco ⁊ suis heredibus si predicte finitia ⁊ pseida vēdere voluerint. pfecto priusq̄ vendatur precedit voluntas vendendi. ideo relictum factum Francisco ⁊ suis successoꝛibus est collatum in tempus precedens venditionem. ideo si venditur. venditur res alteri relicta ideo non valet prout pbaui in consi. non repeto.

m ℭ Et ex hoc datur intelligi ꝙ prout relictum factum venderetur Francisco ⁊ successoꝛibus contulit in tempus precedens venditionem perfectam. ita ⁊ censeatur contulisse in illud tempus dispositionem quam fecit ꝙ alienatio alteri facta sit nulla multifariam. itaq pluribusq vijs clarissime demonstratur ꝙ dicta allegatio rei est elusoria.

n ℭ Secūdo dicitur pro parte conuenta ꝙ dato ꝙ alienatio sit nulla: q2 facta cōtra ꝓhibitionē testatoris. Tñ dicte finitia ⁊ proseida pñt dicere nos nolumus alienare. ex quo nō possumus vēdere cui volumus. nolumus alicui vendere: volumus retinere ꝓ nobis. ⁊ ita eludere intētionē dicti mariotti. Nā mādatur eis ꝙ vēdāt si vendere voluerint. iō volūtas vēdēdi videtur ꝙ debeat ad esse tempoꝛe vēditionis. l. in delictis. §. si extraneus. de noxalibus. Sed dicte domine hodie foꝛte nolūt vēdere. ideo si nolūt vēdere nō foueat illam iustitiam dictus Mariottus.

o ℭ Ad qd etiam facilis est responsio. Nam si testatoꝛ dixisset si volēt vendere possint foꝛte pcedere dicta allegatio. Tamē ex quo dixit si voluerint vēdere minime pcedit. na3 satis est ꝙ semel voluerint nam semper verum est ꝙ voluerunt vēdere. ex quo vēdiderūt. ideo variare eis non licet. vt est tex. qui dictā differentiam in simili facit in. d. l. si quis stipulatus sit sticbum aut pamphilum in pn. de vb. oblig. ⁊ silem differētiam facit gl. in. l. cētesimis. §. si ita stipulatus eo. titu. ⁊ Clarius Ray. de foꝛ. Bart. ⁊ Jmo. ibi. ⁊ Cy. in. l. in ementis qui ꝓ rōne differētie quā facit gl. iter conditionē cū volā. ⁊ cū voluero in. d. §. si ita stipulatus. allegār illa que sumuntur ex. d. l. si quis stipulatus sit sticbū aut pamphilum. ⁊ l. hec venditio. de contrahē. emp.

p ℭ Quod maxime procedit in casu nostro: q2 prout pbatū est in consi. statim oblato precio in legatarium est trāslatu3 dñium rei testatoris quam iussit vēdi. vt iussit in istis terminis. ideo non est amplius locus variationi seu penitentie per. l. si is cui. ff. de leg. ij. ⁊ quod ibi Bar. ⁊ docto.

q ℭ Et qd per illum tex. no. doc. in materia purgationis more in. l. si insulā de vbo. oblig. ⁊ in. l. si qs maioꝛ. C. de transac. ⁊ si post tres si qs cauti. ⁊ in. l. semel moꝛa solu. matrimonio ⁊ vbiq volētes ꝙ vbi est facta executio ab hoīe vel a lege vt q2 est translatum dñium nō est locus purgationi moꝛe ⁊ sic variationi. ⁊ h̄ etiam sunt apud me clarissima.

r ℭ Tertia iminet dubitatio. q2 allegat̃ qd dicta finitia alienauit cū cōsensu dicti frācis̃. nā dedit i dotē scdo viro omnia sua iura q̄ habebat in bonis dicti marci sui patris ⁊ omnia que habebat vel separabat habere. tūc vel in futurū ex quacunq causa. Cum itaq haberet dominiū dicte domus pro dimidia si reuocatio non fuit facta in solemni voluntate s3 ea que tradidi in consilio superius reddito non repeto.

s ℭ Nō est enim dubium ꝙ per cōtractum dotalē trāsfertur dñium put ex titulo vēditionis. vt. l. doce ancillam. C. de rei vendi. ⁊ in titu. ꝓ dote. ff. ⁊ C. p totos iūcta regula. l. clauibus. ff. de ɔ̄hē. emp. Et in bonis Marci habebat iura in dicta domo. iō generalia verba dicti ɔ̄ctus dotalis vidētur cōpꝛehēdere ius ꝙ dicta finitia habebat i dicta domo. ⁊ sic dominiū ipsius domus. ideo resultasse videtur alienatio dicte domus de consensu ipsius francisci. cuius cōtemplatione facta censetur pꝛohibitio alienationis. idcirco per eius consensum videtur alienatio iuuari ⁊ sibi preiudicasse per tex. in. l. cū pater. §. libertis. ⁊ l. codicillis. §. insula3. de lega. ij. ⁊ quod habetur in. l. si fundū per fideicō. de leg. j. iō re facta mariti alienatur postea res mariti. ideo non videt̃ amplius pꝛohibita ad hec quod per Barto. in. d. §. diui. col. iij. vsi. quero vtrū pꝛohibitione facta ibi aliud remediū ꝙ faciat vnam alienationem in personam pꝛomissam ⁊ postea poterit alienare simpliciter in titu. de leg. ij. l. pater. §. quindecim. sed licet hec habeant sapoꝛem ⁊ sint colorate adducta longe magisq̄ duo precedentia dubia.

t ℭ Tamen videtur ꝙ non habeant obstare dicto mariotto. ⁊ ante oia pmittēdū est ꝙ pdicta respiciūt solā partē dñe finitie nullatenus partē dñe pseide. ideo si iuuarent. iuuarent ꝓ dimidia nō in totū. tñ nec ꝓ dimidia videt̃ obstare. nā l3 dicta dña finitia haberet dñium ꝓ dimidia dicte domus illud habebat q̄lificatū ⁊ limitatum ꝙ nō posset illud alienare. Jdeo dādo iura q̄ habebat in bonis olim dci marci nō videtur transtulisse illud dominiū. ⁊ si trāstulisset nō videt̃ ꝙ trāstulerit plus iuris. sed solū cum hoc ꝙ nō possit alienari. argu. l. nemo plus iur. de regu. iur. ⁊ l. traditio. de acq. rer. dñio. Nec ius successoris est duraturū vltra tēpus quo erat duraturū apud autoꝛem. l. lex. vectigali. ff. de pig. ⁊ insup dicta alienatio nō fit simplex ⁊ ppetua. sed ad tēpus oino extiturū: q2 soluto mrīmonio. res dotales sunt reuersure ad partē vxoris. l. j. ⁊ per totum titu. solu. matrimo. ff. ⁊ C. ⁊ l. in rebus. C. de iure dotium. ideo nō videtur absoluta alienatio. de qua verisimiliter cogitauit tpe testatoꝛ.

Preterea non apparet qd alienauerit. na3 titulus solus dotis nō trāsfulit dñiu3. l. traditionibus. C. de pactis. Nec ꝓparet de alia traditione huius domus. merito non fuit scā alienatio. Jtē dicta ꝓhibitio fuit facta nō solum cōtemplatione francisci: sed etiam suoꝛu3 successoꝝ ⁊ legatu3 purificatum fuit in psona mariotti nō in psona frācisci. ideo dato ꝙ consensus frācisci ibi preiudicauerit non preiudicat ipsi Mariotto qui ad hoc relictum nō venit ex persona francisci. sed vt principalis legatarius. ideo cōsensus frācisci non fuit sufficiens ad validādam alienationem. ex quo non fuit solus. cuius contemplatione pꝛohibita fuerit alienatio.

v ℭ Insuper sub generali alienatione non veniunt res pꝛohibite alienari. vt est bonus tex. in. c. j. de capi. qui curiam. vend. x. colum. ⁊ ibi not. Bald. qui etiam not. in. l. voluntas in si. C. de fideicō. Jō dicendū vr̃ ꝙ in illa generali ɔ̄stitutiōe dotis nō veniat alienatio huius domus ⁊ ꝓpterea consensus frācisci nō p̄iudicauerit ꝓ pdicta. ⁊ h̄ ɔ̄tenus nō militet dispō auc. res q̄. C. cōia. de leg. s. ꝙ dos antiq. ⁊ legitima eēnt sufficiētes pro ɔ̄grua dote. Nā vbi nō causassent congruam

congruam dotem: tūc res prohibita alienari potest in cāsu dotis licite alienari vsq ad satisfactionem congrue dotis adeo q eo respectu non militarent premissa b reseruato.

f ¶ Ex premissis cōcludo q dict⁹ ꝯsensus dicti frācisci nō p iudicet dicto Mariotto nō obstāt adducta in ꝯriū q satis patent sublata ex adductis ꝓ hac parte. Nō enī ob. qd no. Bar. in. d. §. diui. q: vr̄ q imo Bar. ibi sentit q nō censeat probibita dūtaxat p̄ria alienatio dum dicit s ibi alio casu lo quitur ꝛ sic nō vr̄ q steterit in illa opi. Et vr̄ qd ex quo vba sunt generalia immo vniuersalia ibi quocūq factū. iō gene raliter sunt itelligenda arg. l. j. §. ꝛ generaliter de leg. p̄stan. cum filibus. ꝛ magis ad ꝓpositū q dispō nō restringat ad primū casum pp generalitatē vboꝝ in. l. si ita stipulat⁹ fuero a seyo. de fideiuss. ad id. l. placet. ff. de li. ꝛ posthu. attēto et q cā ꝓhibitionis pariter militat i scda alienatiōe huiusmodi prout in prima maxie attēto q p̄ria nō erat ꝑpetuo duratu ra ꝛ attento q dos cēseat p̄rimoniū vxoris. l. iij. §. sed vtrū. ff. de minoꝝ. ꝛ insup vr̄ q alienatio nō fuerit inducta p di ctam dotis ꝯstitutionē ex his q supra deduxi. Laus deo.

¶ Statutū nursie disponit q mr̄ nō succedat filijs ab ite stato nisi in legitima. An si moriant due filie in pupillari etate vꝫ primo vna ꝛ alia post qb⁹ tn̄ testator eoꝝ pr̄ relinq̄ rat certā quātitatē pecuniaꝝ. ꝛ in ea reciproce ipās substi tuit ꝛ ambab⁹ moriētib⁹ substituit frem ipsius testōris. An succedat mr̄. ꝛ in q portiōe vel veniat substitut⁹. Item casu quo hēat fieri aliq̄ restō in dictis portiōibus. an debeat de trahi quarta aliq̄. Itē an debeat detrahi legitīa de hēditate filij pupilli p̄mo moriētis cui est fcā substitutio mō quo. s.

¶ Consilium cclxxvij.

In nomine dn̄i nostri Jesu christi. ¶ In hac consultatione pre mittendum est q substitutio facta vltimo loco in dictis. cccccl. floreñ. sit fideicō.

a ¶ Quoniā vba cōmunia ꝓut sunt illa vba finꝛ esse debeat Joānis ꝛc. Adicere certe rei nūq causant directā istitutionē seu substōnē. ꝓut no. Bar. i. l. cēturio. de vulgari ꝛ pupilla. ꝛ in consilio suo incipiente viso testa mento martini in ordine. cxxxv. ſm ordinem perusinum non informis. ꝛ docto. concordant in. d. l. centurio. ꝛ in. l. precibus. C. eod. titu. ꝛ in. c. si pater. de testa. lib. vj. ꝛ vbiq itaq res est indubia in hac parte.

b ¶ Secundo premittēdum est q fideicommissaria nō mili tat in legittima de qua detrabitur omne onus. l. quoniam in prioribus. ꝛ. l. scimus. C. de inoffi. testa. ꝛ hoc etiam est alienum a dubitatione. Ex quo videtur inferri q si dicti cccccl. floreni non excedebant legittimā filiarū que est tertia bonorum auc. nouissima. C. de inoffi. testamento. nihil de betur dicto Joanni ex dicta substitutione. quinimo si dicta quantitas non ascendit ad quantitatem legittime sit a iure supplementum legi. l. omnimodo. ꝛ. l. si quando. ꝛ. l. scimus. de inoffi. testamento. ideo cum habeam a consultante q hereditas dicti testatoris ascendebat ad summam duorum milium floreñ. legittima dictarum filiarum. erat. dclxvj. floreñ. ꝛ duarum tertioꝝ alterius floreni. Ideo cum filia ne queat in legittima onerari: vt dictis iuribus. ꝛ in. d. c. si pa ter. ꝛ in. l. ex tribus. C. de inoffi. testamento. videt q vigore substitutionis nihil dcīn Joannem ptineat. sed immo ite gra legittima ad heredes filie vltimo decedētis deuoluat.

c ¶ Filie aūt ab intestato succedit mr̄ in solidum excluso pa truo auc. defuncto. C. ad tertul. statutū et admittit matreꝫ ad legittimā. ideo in legittia mr̄ filie absq dubio succedat.

d ¶ Et ſm hoc in hereditate filie vltimo decedentis inue niet legittimam filiabus debitam in hereditate patris. ꝛ ni hil forte aliud. ꝛ in ista legittima succedet ipsa saltem in le gittima matri debita in hereditate descendentis. l. nam ꝛ si parentibus in princi. ff. de inoffi. testa. ꝛ. l. cum filium. C. eod. titu. legittima autem debita duabus filiabus est ter tia totius hereditatis paterne. ꝛ similiter legittima matris est tertia totius hereditatis filie.

e ¶ Sed circa hec questio quo ad hanc consultationem im minet duplex scrupulus vnus pro matre alius contra ma trē. Pro matre videtur posse dici q ex quo de iure cōmuni mater in solidum succedit filijs excluso patruo. Et tex. sta tuti loquitur qn̄ nec pr̄ nec filij fecerunt testm̄. ergo si pr̄ fe cit testm̄ ius commune remanere debꝫ incorrectum cū cuius tande sint ꝓ posse iurium correctiones. l. pcipimus. C. de appel. l. sancimus. C. de test. c. cum expediat. de elec. in. vj. cum concordātijs. Sed in themate nostro pater fecit testa mētum. ergo statutū cesset: ꝛ p cōsequēs sit locus iuri cōi.

f ¶ Et cum alio anno hmōi consultatio super huius statuti interpretatiōe immineret nōnullis doctis viris videbatur. ita interpretādū. Tꝫ ego in alia suia forem. nec in p̄ntiarum immutauerim sniam. Tn̄ rē dubiā iudico. Ideo iudicio ha bētis iudicare derelinquo. vtrum. s. mater succedere debeat in legittima. an ꝓ in solidū ab intestato filie vltimo dece dēti. Prime. enīꝫ filie hereditas deuoluta fuit ex pupillari substitutione alteri filie per tex. d. c. si pater vbi casus. ꝛ est cōis opi. ꝛ ipsa veritas: ꝫ etiam super hoc instari posset.

g ¶ Alia verti pōt in hac cōsultatione nō leuis dubitatio. An. s. habeatur cōsideratio legittime debite filie primo de functe. Nā dcī. ccccl. floreni in qbus est substitutus dictus Joānes post mortē filiaꝝ excedit legittimam vnius filie ꝛ non ascendit ad legittimā vtriusq filie. si itaq succedit in legittima dūtaxat vltimo decedētis dicte matri de heredi tate paterne valoris duoꝝ miliū florenorum obueniret dū taxat centū vndecim floreñ. ꝛ quidaꝫ solidi. Si autem de beretur ei. legittima etiam de legittima dyane primo dece dentis. tunc eidem matri deberet duplum. ꝛ sic. ccxxij. ꝛ ꝓ.

h ¶ Circa qd est aduertendum q si pater rogat hereꝫ fi lij pupilli vt alteri det seu restituat bona filij de tali fidei cōmis. non detrahitur legittima filio debita. vt est tex. in. l. si fundum per fideicō. §. fi. cum. ll. seque. ff. de leg. j. ꝛ ita te nent ibi doc. omnes. ꝛ Bar. in. l. coheredi. §. cum filie. de vulg. ꝛ pupil. ꝛ Bal. in. l. cum virum. C. de fideicommissis. ꝛ est clarum. Et assignatur ratio: quia tunc pater non gra uat filium quem non potest onerare in legittima: sed one rat extraneū cui cēset relinquere hereditatem filij. ꝛ pro pterea videtur q possit eū onerare ex quo eū honorauit.

i ¶ Nā ex quo filijs pupillis pōt pupillare testm̄ facere ꝛ fa ciēdo auferret hereditatē succedētib⁹ filijs ab intestato non auferēdo cēset eis dare. iō eos onerare pōt. argu. l. si qs cū nullū. §. fi. ꝛ. l. cōficiūtur in prin. ꝛ. l. ab intestato. ff. de iure cod. ꝛ. l. s ꝛ sic. ꝛ. l. si fuerit. de le. iij. ꝓut hāc rōnē assignāt doc. in. d. l. si fundū p fideicō. §. fi. Que rō longe forti⁹ mi litat in succedēte ex pupillari substitutiōe. vt de se est notis simū. nā tūc nō tacite ꝛ p idirectū seu ficte honorat s dire cte ꝛ expresse. Iō fortius pōt ipsum substitutū pupillarem onerare in legittima filio pupillo debita q̄ eū cui legittia hēditas pupilli obuenit. Iō ꝫ tex. in. d. l. si fundū p fideicō. §. fi. loquat in herede legittimo. tamen procedit etiam in te stamētario succedēte scilicet pupillo ex pupillari substitu tione. ꝛ hoc voluit Bar. in. l. qui duos. de vul. ꝛ pupil. ꝛ Cy. post Py. in. d. l. ex tribus. ꝛ etiam Bald. ibi. ꝛ in. l. cum virum. de fideicom. iij. colum.

k ¶ Cum itaq prime filie decedēti sit substituta filia super stes. ꝛ p cōsequens dyane successerit ex substitutione dicta Francisca. ꝛ dictus Joannes sit substitutus in dictis cccccl. floreñ. si ambe decesserint videtur q sit substitutus vltime defuncte. ꝛ per consequens in. ccxxv. relictis dyane vide tur Francisca onerata vt heres dyane. Ideo non videtur detrahenda legittima ipsius dyane de dictis. ccxxv. Licet sit detrahenda de. ccxxv. a testatore relictis ipsi francisce. ꝛ q censeatur onerata ipsa Francisca ꝛ non ipsa dyana vide tur velle Bal. in. d. l. ex tribus.

l ¶ Sꝫ ꝫ predicta videant vrgere. tn̄ ꝯriū puto tenēdū scilꝫ q integra legittia vtriusq filie sit detrahēda de dicto fidei cō. ccccl. floreñ. Nā primo vr̄ q nō cēseat onerata sola Frā cisca vltimo defuncta. Sꝫ et dicta dyana: ꝫ primo defun cta q̄uis ei fuerit substituta Francisca. Nam potuit dyana onerari sub duplici cōditiōe. s. si ipsa moriet sine filijs. ꝛ si morietur Francisca sine filijs ꝛ eueniente conditione he res ipsius dyane. ex persone dyane nō ex ꝓpria nec tanq̄ ipse heres oneratus: sed tā q̄ onerata fuit ipsa dyana astrin gi ad illud onus.

m ¶ Et dicit Barto. in. d. l. coheredi. §. cum filie. quod li cet fideicō. collatum post mortem possit intelligi relictum a filio. ꝛ etiam possit intelligi relictum ab herede filij tā men in dubio censetur esse factum ab ipso filio instituto. ꝛ non ab eius herede per. tex. ibi. Et idem voluit Bald. in terminis in consil. mihi. clx. incipiente in dicto testamen to. vbi instituti fuerunt plures filij. ꝛ inuicem substituti. ꝛ si omnes decesserint substituit sibi in tota hereditate fra ternitatē primo tres decesserunt impuberes qbus succes

fit filius superstes ex pupillari substitutione: prout ipse pre
supponit decessit vltimus adultus concludit q̄ censetur
substituta fraternitas omnibus non vltimo morienti.
n ¶ Nec si obstaret dicto sibi quā presupponit esse singularis
numeri. sz i hoc errat: q2 est pariter pluralis singularis nu
meri nō curo vidi plures cōsulendo se fundare tm̄ in alijs
terminis in hoc q̄ dicto sibi est singularis numeri. ⁊ vide
Saly. ⁊ in. l. penul. C. de impu. q̄ hoc dicūt ibi dixi ꝯ. ⁊ si
militer cōsulendo ꝯ illud consiliū lz prius ꝓ eo fuerim cū
instantia requisitus de subscriptiōe vidi plures denatel
los in nominatiuo sibi qdā nō habēt in plurali illud nomi
natiuū ipe tādē ꝯcludit q̄ detrahant ibi due quarte: lz qn̄
relinquit a substituto pupillari nō detrahat legitima de
bita pupillo ſm eū. Qui idē voluit in alio cōsi. incipiente
substitutio antonij locū hz i ordine mihi. ccxxiiij. dicēs q̄
fideicō. debet ab vltimo moriente. vt herede primi ⁊ sic fi
deicom. debetur ex persona primi quo ad suam ratā. Jdeo
o detrahuntur legitima ⁊ trebel. ſm eum.
¶ Qd ⁊ firmauit Pe. de anc. in consi. xxvj. ſm ordinē in
formis incipiēte seruato ordine dubiorū col. ij. referendo
Bal. idē tenentē in. l. ex tribus de ioff. te. s. q̄ due q̄rte de
trahant ēt de portionib⁹ ꝑdefunctorū. Et ipe iuuēiuus vi
di ab obseruādissimo p̄re ⁊ dn̄o meo dn̄o ioāne petrutij.
Jta reddi ꝯsiliū decisiuū pro quo facit q2 si cēseret onera
tus substitut⁹ ⁊ ipse substitut⁹ recusaret succedere ex sub
stitutione expiraret fideicō. ꝓ portione pupilli ꝑcedenti
bus ⁊ substitutus vltimo loco non hēret q̄ sibi relictum
est q̄ non est de mente testatoris. Jtem facit quia si ambo
decederent ipuberes videretur quilibz rogatus licz post
mortē oium vt deprehēditur ex his que habent in. l. mar
cellus in prin. ad trebel. ergo ne diuerso iure censeatur. s.
q̄ vno casu censeantur ambo rogati alio casu vnus solus
interpetretur vtroq̄ casu q̄ ambo censeantur rogati vt sic
vnum determinabile plura determinans pariter determi
net. arg. l. iā hoc iure. de vulg. ⁊ pup. ⁊. l. si. C. de sententijs
⁊ interlo. om. iud. ⁊. l. hereditatem. ⁊. l. q̄uis. C. de impub.
p ¶ Et ꝑdicta cessant i casu q̄ loquūtur gl. Bar. ⁊ Jmo. in
d. l. q̄ duos. q̄ videant q̄ relicta post mortē ipuberis cēsean
tur relicta a substituto pupillari. Et insup ibi loquunt qn̄
relictū cōcipit sub ꝯditiōe si pupillus decesserit i pupillari
substitutiōe noster casus. ⁊ casus Bal. ⁊ Pe. de anc. qn̄ nō
fit specifica mētio de pupillari etate. ⁊ gl. qua moueat bar. ⁊
Jmo. loqt qn̄ legatū ē fcm̄ i pupillari substitutiōe. iō gl. lo
quī i casu satis apto lz bar. ⁊ Jmo. alr̄. videant eā itelligē.
q ¶ Jstud ꝯsilium nō compleui qm̄ dubitabam. ⁊ al's apud
cortonium perfunctorie tenui q̄ non detraheret legitima
de portione pupilli primo defuncti. ⁊ reperio q̄ reuolutis
annis in varijs casibus occursis semper visum fuerit q̄
non detrahat. lz. d. Jo. petrutij. d. Benedictus capra plu
ries. ⁊. d. Bal. ser Cole cōtrarium cōsuluerint. vt patet ex
his que ego scripsi in apostilla in. l. si fundum p fideicom
missum. §. si. de leg. j. in meis reportatis. ⁊ in reportatis do
mini Juonis in. l. ex tribus. C. de inoffi. test.   Laus deo.

¶ Testamētum in quo non interuenit legittimus nume
rus testium si in eo ꝯtineatur causa pia liberorū ⁊ ꝓfana.
An ⁊ quo ad que valeat. ⁊ quid si locus pius sit grauatus
persone priuate. Jtem statutum laycorum. An se extendat
ad causas ecclesiasticas vel pias. Jtem rogitus testium an
requiratur in dispōnibus ad pias causas.

¶ Consilium. cclxxviij.

Consuluit dn̄s Baptista Brē
dus. q̄ quoddā
testamentum valeret. ⁊ probaretur per. in
strumentum inde confectum coram sex te
stibus quoad liberos ⁊ piam causam. licet
secus quo ad alios concludit primus consu
lens. d. Bal. ser cole confirmat quatenus respicit relicta
liberis ⁊ pie cause q̄ non requiratur solemnitas numeri
testium nec rogitus sed q̄ non valeat quo ad tertios quan
do pia causa est onerata dicit esse dubium quia dicit q̄ do.
Antonius in. c. quod clericis. de foro. competenti. in. x. col.
quem refert ⁊ sequitur abbas siculus in. vij. col. Et subdit
d. Bal. q̄ h reperit consultum ita fuisse per aliquos doc.
non parue auctoritatis qui allegabant hoc idem tenuisse
Bart. de saly. in aucten. cassa ⁊ irrita. C. de sac. san. eccle. ⁊
respondebant ad. l. hac consultissima. §. ex imperfecto. C.
de testamē. q̄ loquitur in filijs qui etiam ab intestato erāt
consecuturi hereditatem. ⁊ sic censetur eis debita.
a ¶ Jtem ecclesia debet esse magis cultrix iustitie ⁊ equita
tis. c. j. versi. sed diuersum de alie. feu. in vsi. feu quem text.
not. ⁊ ponderat Bal. in auc. nisi rogati. C. ad treb. ideo nō
debet velle amplecti iudicium testatoris vt solemne pro
suo honore. ⁊ non respectu oneris. ⁊ variatio est in ecclesia
prohibite. c. cum autem de iure patro. ⁊ debet seruare bo
nam fidem ⁊ equitatem. c. dilecti. de iud.
b ¶ Et ideo cum relicta in vltima voluntate minus solemni
debeant naturali obligationi ſm opi. magis cōem doc. in
l. cum quis. de iur. ⁊ fa. igno. in. l. j. de cōdic. idē per Bal. in
l. si post diuisionem ad finem de iur. ⁊ fac. igno. per Jmol. ⁊
alios in. l. nemo potest de leg. j. ⁊c. lz ille qui non decidit.
c ¶ Dicit autē q̄ statutū vrbis rome disponēs in foro ciuili
seruet ius ciuile. ⁊ nō ius canonicū i casu q̄ disponit ius ci
uile ꝯfirmatū p summū pōtificē si habeat locū i causis spūa
lib⁹ vl' causis. vbi v'sat pctm̄: lz i terris eccl'ie i cāis ꝓfanis.
d ¶ Et confirmatio pontificis facta in forma communi non
se extēdit ad hmōi que de iure can. reputarent inhonesta
per id qd no. barto. ⁊ alij in. l. j. ff. de his q̄ sunt sui vel alie.
iur. ⁊ in. l. q̄ seruus. de acqui. pos. ⁊ in. c. j. de iureiur. in. vj. ⁊
per Bal. in. l. j. C. de monopo. ⁊ per doc. ⁊ ibi per Jmol. in
l. legata inutiliter. de lega. j.
e ¶ Et concludit q̄ etiam quo ad legata ꝓfana seruetur ius
can̄. nam ex quo agitur de obligādo ecclesiā censetur poti⁹
ecclesiastica causa q̄ꝫ profana saltem cum legatarij habeant
agere in foro ecclesiastico pro legatis consequendis.
f ¶ Dominus Petrus de vbaldis etiam concludit q̄ statu
tum laycorum ac etiam ius ciuile non se extendit ad legatū
ad pias causas: quia layci non habent hanc potestatē Bar.
⁊ Bald. in. l. j. C. de sac. san. eccle. not. Joan. an. in. c. j. de im
mu. eccl. in. vj. ⁊ in. c. q̄ꝫq̄ꝫ. de vsur. eo. lib. ⁊ in questione di
sputat per eū. ⁊. d. Nic. siculus abbas in. c. relatū. de testa.
dicens q̄ statutū disponens q̄ femina nō possit testari sine
pn̄tia cōsanguineorū nō hz locuz in relictis ad pias causas.
g ¶ Et Jmol. in. c. ecclesia sancte Marie de cōstitu. dicit q̄
statutuz q̄ testā nō insinuata nō valeāt nō militat in pia cā.
h ¶ Nec augetur dicit. d. Petrus per confirmationem pa
pe factum in forma communi: q2 plus iuris non tribuit. c.
j. ⁊. c. excōmunicati de confir. vti. vel inuti. immo. ⁊ si ex cer
ta sciētia nō cōprehēderet piā causam. vt non cōprehendit
statutum. vt supra. Et vt minus ledat ius canonicum ⁊c.
i ¶ Jtē ꝯcludit. d. Petr⁹ q̄ ex quo interuenit p̄sbyter par
rochialis cū. v. testib⁹ valet legata ꝓfana p. c. cū esses. de te
sta. ⁊ subdit auctoritatē. d. Ant. q̄ duo testes supplēt defe
ctum p̄sbyteri parrochialis ⁊ q̄ vidit al's cōsultū per quos
dam excellentissimos doc. perusinos q̄ an sit verum non
est opus discutere propter statutuz de quo supra dicit ipse.
k ¶ Jtem tractatur in consilijs. an heres teneatur restitue
re fideicommissario vniuersali res inualide legatas ex quo
testator dixit q̄ in alijs succedat hospitale respondet om
nes q̄ sit primus. quia ea est mens: licet verba videantur re
pugnare. Jtē allegat. l. ij. C. de heredi. insti. ⁊ q̄ per ea not.
Barto. in. l. centurio antepenul. col. de vulga. ⁊ pu. Allegat
etiam. l. cum optio. de opti. leg. ⁊ q̄ per eam no. Pon. in no
tabili. xxxj. facit etiam bene. l. q̄ si meuius de heredi. insti.
⁊. l. amissi in fine princi. de fideius.
l ¶ Dominus Bal. confirmat ⁊ nihil effectuale addit dicit
mentem esse q̄ apud heredem nihil remaneret..
m ¶ Dominus Petrus adducit primo tex. in. l. cū heres de
ductis iuncta glo. ff. ad treb. ⁊ q̄ ibi Barto. in summario. ⁊
q̄ Bald. in lectura paduana in. l. cum virum. C. de fideicō.
per eadem. l. Jtem adducit q̄ fideicommissario vni restituit
etiam id quod venit iure accrescēdi. l. papinianus ad trebel.

¶ Subscriptio.

Repetito diuio numi
ne. ¶ Visis consilijs redditis per famo
sissimos doctores patres ⁊ dominos me
os. videlicet. d. Baptistam. d. Baldum ⁊
dominum Petrum. ⁊ visa copia testamen
ti discripti ante consilium. d. Baptiste: nō aliter viso pū
cto in cōsilijs maxime domini Petri recensito de sola sub
scriptione requisitus paucis opus esse duxi. Nam per egre
gie ⁊ diffuse circa hanc consultationem versati sunt prefati
domini consulentes patres obseruandi.
n ¶ Et profecto

n ¶ Et profecto claram arbitror primam consultationem scilicet q̄ testamentum ꝛ instrumentum ipsius valeat saltē in fauorem pie cause ꝛ liberorum. Illud enim quod testamentum non tenuerit tanq̄ non perfectum: quia nō lectū coram testibus ꝛ habitum pro absoluto ex serie testamenti euidenter tollitur. q̄ autem defectus numeri testium nō vitiet etiā clarissimū est de iure canonico p text. d. c. relatū.

o ¶ Et q̄ statutū vrbis rome nō trahat ad relicta hospitali est in dubium per adducta per dominos consulentes. addē tes q̄ Bal. in. l. generali. C. de sacrosanc. ec. dicit q̄ statutū non potest disponere q̄ non valeat relictū ad pias causas factum per mulierem sine presentia consanguineorū. ꝛ euz refert ꝛ sequitur Pe. de ancb. in repeti. c. canonū. de cōsti. xj. q. principali col. lxxiij. ꝛ ibi q̄ tale statutū simpliciter disponens q̄ mulier nequeat testari sine presentia consanguineorum non trahit ad relicta ad pias causas. allegat Bal. in auc. cassa ꝛ irrita. C. de sacrosanc. eccle. ꝛ statutum q̄ non valeat testamentum: nisi ponatur ad memoriale non trahitur ad testamentum ad pias causas dixit. do. Anto. in. c. relatum. j. de testa. per illum text. dicens ita se de facto obtinuisse. ꝛ hoc etiam voluit Saly. in dicta auc. cassa ꝛ irrita.

p ¶ Et placet etiam conclusio dominorum consulentium q̄ confirmatio pontificis non extendat in hac parte statutum prefatū per adducta per ipsos dominos cōsulētes nō repeto. Sed addo q̄ natura cōfirmationis nō est extēdere ad casuz ad quē cōfirmatū. alr̄ nō extēderet̄ sed robur adderet: prout concludit signanter bal. in. l. aduersus. C. si aduer. rem iudi. Ex hͦ dicens se consuluisse q̄ statutū loquens de appel. non trahitur ad appellationē interpositā ad superiorē: licet illud statutum fuerit per superiorem confirmatum: cuius dicta refert ibi Pau. de cast. sequitur ꝛ commendat.

q ¶ Item placet q̄ in testamento ad pias causas non requiratur rogitus testium. licet Pont. contrarium tenuerit in auc. si'r. C. ad. l. fal. in specialitate circa vltimas voluntates per text. in. d. c. relatum. ibi duobus vel tribus testibus requisitis. ꝛ alias vidi famosuz doc. nostre tempestatis in lec. illius tex. idem tenere per illum tex.

r ¶ Pro quo etiam facit. l. diuus. ff. de mili. testamento. vbi in testamento militis requiritur q̄ testes sint rogati: licet in testamento militis omnis solemnitas iuris ciuilis sit remissa. l. j. eo. ti. ꝛ. l. q̄q̄. ꝛ. l. milites. C. eod. titu. Sed nunq̄ mihi placuit per rationem text. d. c. relatum. cum consiet solemnitatem rogitus testium esse iuris ciuilis.

s ¶ Et ad tex. d. c. relatum solitus sum alias consulendo respondere q̄ requisitis intelligatur. s. ad probationem testamenti cum duo testes requirantur ad talem probationem ꝛ ad hͦ adaptatur ratio sequens in littera vel requisitis: q: debent testes requiri. vt deponant. non enim carent suspitione si se ingerunt. argu. l. que omnia. ff. de procura. ꝛ ibi Ange. ꝛ glo. in. l. presbyteri. C. de epis. ꝛ cle. ꝛ Jac. de bel. in auc. de testi. §. si vero ignoti. ꝛ Barto. in. l. post legatum. §. his vero. ff. de his quibus vt indig. facit quia verba ponitiōis diriguntur ad iudices causarum ꝛ ad tempus iudicii non ad tempus testamenti nec ad testatorem.

t ¶ Et q̄ nō itelligat̄ de rogitu testiū tpe testamēti ostendit̄ apertissime: q: tex. ille loq̄t generaliter de relictis ad pias causas nō se astringēs ad relicta in testamētis. ꝛ tamē cōstat q̄ in omnibus relictis non requiritur rogitus testium.

v ¶ Et ad. d. l. diuus respondetur q̄ loquitur in testamentis militum qui solent esse homines faciles ne decipiantur in lapsu lingue. ꝛ non requiritur ad solemnitatem testamēti: sed ad demonstrationem q̄ testator voluerit testari: vt apparet satis ex verbis littere. Ideo non militat eadē rō in testamento ad pias causas vel in testamento inter liberos. Nec militat quando ex alijs apparet q̄ voluit testari: prout clare apparet in themate nostro ex serie instrumenti:

x ¶ Insuper verbū adhibitis positū i instrumēto significat rogitum. nam adhibitis. i. ad id habitis ꝛ ad id habiti cēsentur rogati. pbat tex. in. §. ꝛ lz in auc. de testibus ibi. ad hͦ ipȝ assumuntur testes iuncto versi. hec autem inania ꝛ ad extrinseca testimonia ꝛ cōiuncta auc. nisi rogati. C. de testi. quod ꝛ probat glo. in. l. nullum. ff. de diuor. vbi exponit adhibitis. i. rogatis. ꝛ est tex. ꝛ glo. in. §. si. insti. de testa.

y ¶ Et q: i instrumento dicitur testibus adhibitis vna cum me notario. ꝛ probāt illa verba etiā rogitū notarij qui etiā pbat̄ ex alijs adductis per pmum dn̄m consulentē. Utruz autē debeant̄ relicta profana facta in dicto testō puto satis plane tenendum q̄ sic quatenus petenda sunt aduersus dictū hospitale. Quā tunc petenda sunt in foro ecclesiastico. circa foȝ autē nō est intromittit dcīn statutum romanū cū ſm relata disponat q̄ in foro seculari seruet ius ciuile.

3 ¶ Constat enim q̄ ex quo interuenit pbr̄ter parrochialis sufficiūt sex testes p. c. cū esses de testa. put ꝛ tāgit tertius cōsulens. sinautē cā veniret vētilāda corā iudice seculari forte q: p heredē fuissent soluta legata vel aliter legatarij possiderēt res esset dubia per ea que tradit secundus cōsulens. Nā ꝛ ego vidi in hac ciuitate p egregiū canonistam cōsultuz ſm opi. d. Anto. in. d. c. qͦ clericis. ꝛ Salyc. in. d. auc. cassa ꝛ irrita expsse firmat eandē sententiaȝ in nona questione allegat in. si. auc. qͦ sine. C. de testamen.

4 ¶ Itē q: ecclesia eēt sibi ꝯtria ꝯ. l. j. C. de fur. loq̄t i statuto q̄ nō valeat testm̄ nō recōditū i archiuo publico. ꝛ respondet ad. §. ex ipfecto q̄ ibi nō habebat solēnitatē iuris cōis in casu pdicto sic. Itē in casu pdicto valet vt testm̄ solēne. Nō sic i casu. d. §. ex ipsecto. Itē. d. §. ex ipsecto est ex prec correctus ſm cū Panor. i. d. c. qͦ clericis. lz nō clare cū sequat̄ qm̄ necēsitis pluribꝫ eiꝰ dictis subdit. cuius dcā ex toto nō placēt marie ꝛc. Subdēdo multa. tn̄ oīa tēdūt q̄ nō attēdat̄ locus. vbi litigat̄. ignoro aūt qd expediat ꝯsultāti. ideo nō duxi insistendū sup hͦ articulo dubio nō q̄ facerer me eligere partē cōsultātis magisq̄ cōtrariā. sed ne laboremus frustra. ꝛ expensis consultantis contra eum.

? ¶ Placet etiā conclusio dn̄oȝ consulentiū q̄ domus relicta fratribꝰ. ꝛ alia relicta casu quo nō valeāt veniāt restituēda hospitali vniuersali fideicōmissario per adducta per ipsos dn̄os ꝯsulētes. cogitauit enī q̄ dicti fratres patrueles succederēt in dicta domo. iō subdidit in oībꝫ alijs bonis ꝛc. Et est cōis stilus notarioȝ faciēdo institutionē vl̄ substitutionē vl̄em directā vel fideicōmissariā apponere illa vba in oībꝫ alijs bonis talē instituit vel substituit ꝛc. Et tn̄ interpetrat̄ q̄ vl̄r succedat īstitutꝰ. ꝛ substitutꝰ ꝛ satisfaciat relictis validis ꝛ alijs nō ꝛ vt vba nō discrepent a mēte pōt exponi i oībꝫ alijs. s. q̄ in qbus succedūt legatarij. ꝛ tunc ēt ex vi vboȝ oīa cōprehendunt̄. Laus deo.

¶ Societas ꝯcta sub ista forma. videlicȝ q̄ vnꝰ posuit quinquaginta. ꝛ aliꝰ operas cū hoc q̄ finito anno redderentur qnquaginta imissi. ꝛ si nō redderent̄ staret in cōmunione: si nō fuerūt reddita. ꝛ societas vt supra durauit pluribus annis: quō diuidi habeat cū tractet̄ de eius diuisione.

¶ Consilium cclxxix.

Onsului apud interānem q̄ velociter. Nō cum qdam posuisset in societate qnquaginta florēn. ad cōe lucrum ꝛ dānum alteri ponēti operas cuȝ pacto q̄ finito āno redderent̄ qnquaginta florēn. imissi ꝛ si nō redderent̄ starēt ꝯtinuo i societate q̄ postea durauit per plēs annos adeo q̄ excreuit plurimū extimatio florēn. dubitabatur qd de excrescētia extimationis.

a ¶ Allegaui q̄ deberet illa excrescentia diuidi inter socios. ex quo videt̄ lucrum. ꝛ lucrū ex ꝯuentione ꝛ ex natura societatis habet diuidi adduxi q̄ ita obseruat̄ in soccitis q̄ sunt plerunq̄ societates. ꝛ als̄ sunt societatibus similes ideo eis cōparent̄. l. naturalis. §. fi. de prescrip. verbis.

b ¶ Itē adduxi q̄ mutata qualitate monete dȝ solo in antiq̄ moneta vl̄ eiꝰ extimatiōe. c. olīȝ eāȝ. ꝛ. c. cū canonicis. de cēsi. doc. in eis. ꝛ in. c. qͦto. de iureiu. Bar. ꝛ doc. i. l. cū qd si cer. pe. ꝛ i. l. paulus tr̄dit credūorē. de solu. By. i. l. vxori. §. j. de le. iij. ꝛ fact. l. vxorē. §. testō pueros. ꝛ. l. nomē. §. filio. e. ti. Tn̄ pclusi ꝯtrū q: dcā iura loquunt̄ qn̄ mutat̄ bonitas itrīseca. Secꝰ pmanēte eadē bonitate itrīseca mutat̄ extrinseca. hͦ est extimatio: q: quo ad illā attēdit̄ ipe solonis sen more. l. vinū si cer. pet. l. in hac. l. fi. de triti. l. quotiens in oīe. de vb. ob. ꝛ hac distī. facit By. ita cōcordādo dicta iura in. d. l. vxore. §. j. ꝛ sumit̄ ex dictis bar. ꝛ Imo. in d. l. paulus. ꝛ Bal. idem voluit in. d. l. cum quid.

c ¶ Et licet doc. in. d. c. quanto ꝛ si'bus. loquātur etiam ꝛ extimatiōe loquūtur de extimatiōe q̄ variat̄ rōne bonitatis extrinsece. nam plus valet moneta grossa q̄ minuta. si ergo tpe pterito vtebamur minuta. lz hodie forte nō reperiatur vel vsus sit phibitus. ita q̄ nequeat solui. dȝ solui extimatio illiꝰ pecunie antiq. put. s. valuisset hodie si fuisset in vsu. ita sunt intelligēdi ad illud de natura societatis dixi q̄ hoc non dȝ cēseri lucrū causatū ex societate: q: ꝛ si

retenti fuisset in cassa. idem contigisset. item dixi ꝙ conuē tum est ꝙ reddantur quinquaginta ⁊ reddat quinquagin ta floren. prout conuenit ⁊ immittens habebit intentum ad consuetudinem de soccitis dixi ꝙ casus sunt diuersi.

d ¶ Nā animalia extimātur ⁊ nō habēt finita societate red di eadē animalia neq; totidē ad numerū. Sȝ animalia eius dē societatis. ⁊ sic alia i genere q̄ nō reputātur eadē ꝓut i pecunia q̄ recipit functionē ⁊ iur cēsura reputant eadē. l. ij. §. j. si cer. peta. qñ nō essent extimata ⁊ haberēt reddi eadeȝ animalia nō eēt vt arbitro: ea ꝯsuetudo. Pōderat extima tio in. l. cū duob⁹. §. dāna ꝑ socio pōderat. vtrū dānū cōti gisset cā societatis in. l. si id qd. §. itē celsus pro socio: licet non adduxerim in cōsi. ꝑpter celeritateȝ dixi ꝙ magis eq tas suadet hanc partem: q: variatio extimationis causatur ꝑpter defectum ⁊ variationem bonitatis intrinsece mone te argentee. ita aiunt mercatores: licet dixi in h̄ nō faciam fundamentum qm̄ iudicialiter non constat. Laus deo.

¶ Tutor aliquis. An ex eo in testamento dicatur datus ꝙ testator instituens filia ⁊ matre testatoris dixit volo ꝙ filij nati vel nasciturí educentur ⁊ gubernentur apud. p. sum ptibus hereditatis. Item quid si. p. predictus adiuit iudi cem ⁊ petijt se declarari tutorem filie ipsius testatoris. ⁊ sibi administrationem decerni. An si iudex scđm petita iu dicauit dicatur saltem tutor datiuus stante ꝙ a dicta sen tentia fuit appellatum ⁊ dictum de nullitate. Itē si mulier testatoris reperitur pregnans vt in successione filij nascitu ri sibi nō preiudicetur quomodo habet prouidere circa da tionem vel petitionem tutorie.

¶ Consilium cc'xxx.

In noīe dñi nostri iesu christi. ¶ Videtur prima facie dicendum ꝙ dictus vicus debeat censeri ⁊ si tutor te stamentarius dicte Flore pupille filie dicti testatoris.

a ¶ Nam licet testator si dixerit ꝙ relinquebat dictum vicū tutorem tamen videtur ꝙ dixerit verba equipollentia nec videtur referre quid ex equipollentibus dicatur vel fiat. l. gallus. §. ⁊ quid si tantum de lib. ⁊ posthu. ⁊. l. mater. C. de insti. ⁊ substi. sub condi. fac. cum multis similibus.

b ¶ Et insuper nō attendit ad corticē verborū sȝ ad mentē ꝓferentis. c. intelligētia de ver. sig. l. cū virū. C. de fideicō. l. in cōditionibus primū locū de condi. ⁊ demon. cū cōcor. mens. n. testatoris qui mandauit filios ali ⁊ gubernari p di ctū vicum ⁊ apud dictū vicuȝ videt fuisse ꝙ dictus vicus haberet defensionem gubernium ⁊ tutelam filiorum nato rum ⁊ nascitutorum cū nata non esset nisi ipsa flora in spē videt eidem cōmisisse dictā floraȝ gubernare videt esse no men latum ꝙ regat ⁊ gubernet ⁊ bene gubernando videt ipsum tueri ⁊ tutari. ⁊ ideo videtur ꝙ verba adaptentur ad tutelam. Nec omnes sciunt dicere tutor esto prout als di cit glo. in. l. quotiens. C. fami. her. ꝙ nesciunt omnes di cere heredem instituo.

c ¶ Et licet al's posset verti in dubium. Tamen non videtur amplius relictis dubitationi locus. Nam de hoc fuit liti gatum coram iudice ⁊ iudex pronunciauit super illa con trouersia inter ipsum vicum ⁊ dominam Archāgelam que pretendebat sibi delatam tutelam ab intestato.

d ¶ Nā pars ꝯ quā est pronunciatū si nō appellat non pōt amplius instare qñ snia siue diffinitiua siue interlocuto ria trāsit in rem iudicatā quo ad ptes inter quas est ꝓnun ciatū de diffinitiua cōstat in ti. snias rescin. non posse. l. ad pemptorias ⁊ est notissimum de interlocutoria habet in. l. qđ iussit de re iudicata ⁊ est expressum in. c. cum dilecti de elec. res enim iudicata habetur pro veritate. l. res indicata de reg. iur. nec vitiatur quia dicatur iniusta si cōtra ius li tigatoris dūmodo non sit contra ius cōstōnis h̄ est dū modo error non sit expressus in snia ⁊ sic iniustitia appa reat ex inspectiōe snie. c. cū inter nos in fi. de re iud. l. j. ff. que sen. sine ap. rescin. l. sub spē. C. de re iudi. cum si.

e ¶ Et in spē si iudex pronunciat quē esse tutorem ꝓnuncia etiam pupillo preiudicet ēt si re vera non fuerit tutor no. Jac. de are Ray. de forli. ⁊ Nico. de neapo. in. l. ij. §. idem pomponius. ff. quod fal. tu. auc. per tex. ibi idem per illum tex. ⁊ dicta ibi per Jac de are. dicit Ang. in. l. nō solum. §. qui alieno. ff. de procura. ⁊ Jaco. de are. Pet. Cy. Bar. ⁊ Raf. fulg. in. l. licet. C. de procu. ⁊ tangit etiam Bal. ibi licet eius dicta possint trahi in vtranq; partem.

f ¶ Secus dicunt oēs predicti doc. in snia qua pronūciatur procuratorē habere legittimū mandatū. Sed firmat Bal. ꝙ pars contra quā est ꝓnunciatū nō pōt venire contra. Et assignatur rō differētie inter tutorē ⁊ ꝓcuratorē: q: iudex pōt creare tutorē ⁊ ad eū spectat. Sed non pōt creare ꝓcu ratorē nec ad eū spectat dare procuratori mandatū ad pro positum. ergo cum iudex pronunciauerit dictuȝ vicum esse legittimū tutorē ⁊ eidē decreuit tutelaȝ cōtradicentē dicta Archangela videt ꝙ dictus vicus debeat censeri tutor nō solū in ꝑiudiciū dicte Archāgele. Sed etiam quo ad ipm pupillum attenta maxime ratione precallega.

g ¶ His tamē nō ob. ꝯtriū arbitror de iure rñdēdū. Nā prio cōcludendū est ꝙ dict⁹ vicus nō fuit cōstitutus tutor p illa verba ꝙ debeat ali ⁊ gubernari p dictum vicum ⁊ apud eum. nam de hoc videt quodāmodo tex. fm vltimā lec. glo. que approbatur a doc. in. l. qui in aliena. §. q̄ꝗ de procur.

h ¶ Ubi est tex. sȝ dictā lec. ꝙ si pater reliqt filiū ⁊ ei⁹ bona sub custodia mrīs nō cēset eā relinqre tutricē ⁊ dicūt doc. id nō reperiri alibi illā lec. videt approbare glo. cū eā virio loco recitet. l. q filium. §. sabinus ad treb. ⁊ eam approbant ibi Bal. Ang. ⁊ Raf. ful. ergo pari ratiōe si relinqt pupill⁹ sub gubernio talis non censeatur ille constitutus tutor.

i ¶ Et maxime in casu isto cum videatur testator voluisse di sponere de alimentis persone ⁊ gubernio ꝑsone circa. s. ne cessaria ad ꝑsonam ipsorū filiorū. Tum q: primo loco soluȝ dixit ꝙ debeat ali apud ipsum vicum ⁊ postea iterum repe tit infinitiuum ali ⁊ subdit gubernari. ita ꝙ innuitur ꝙ de gubernio vite intellexerit reiterando verbum ali. ⁊ subden do immediate expensis dicte hereditatis. ita ꝙ videtur in tellexisse de gubernatione que exigit expensas ꝓut alimen ta officiū aūt tutoris concernit multorū administrationem que nō exigunt expensas. vñ multomagis in casu isto cessa re dȝ interpretatio ꝙ voluerit dare tutorem dictuȝ vicū q̄ꝗ in terminis quibus loquuntur doc. in. d. §. q̄ꝗ.

k ¶ Confert ad ꝑmissa: q: nō sequit est aliquis verus tutor. ergo pupillus dȝ ali ⁊ gubernari apud eū seu p eū: vt ꝓba tur in. l. j. C. vbi pupilli educ. debeat. ⁊ in. l. j. in prin. ⁊. §. j. ff. eo. titu. ideo cum testator pincipaliter cum alimenta vbi ⁊ per quem prestari debeant nō disposuit de tutela.

l ¶ Et istud nomen tutor ⁊ tutela est vulgatum ⁊ oibus etiā rusticis notissimū. ita ꝙ si voluisset relinquere eū tutorem expressisset ⁊ maxime cū rogaret de testō notarius qui nō est ignarus dicere tutelā vel tutorē relinquit qđ nō cōtigit in terminis qbus loquitur glo. in. d. l. quotiens. Cum ergo nō dixerit qcq̄ꝗ de tutela non censeatur eā reliquisse: q: di cere sciuisset. c. ad audientiā. de deci. ⁊. l. si seruuȝ. §. nō di xit pretor. ff. de acqui. pos. Nec de mente cōstat. ideo non sit a verbis recedendum. l. nō aliter. de leg. iij. ⁊. l. j. §. si is qui nauem de exer. ita ꝙ nō obstat. d. c. intelligentia ⁊ similia iu ra. Nec sunt verba equipollentia per iam dicta. ⁊ etiam q: tutella: licet pncipaliter respiciat gubernationem persone. Tamē respicit etiam administrationē bonoruȝ vt in titulis de admi. tu. ff. ⁊. C. per totos. ⁊ verba dicti testamenti non adaptantur ad admi. bonorum. ⁊ per h̄ sunt sublata omnia adducta in ꝯrium circa interpretrationem dicti testamenti. Et remanet conclusio ꝙ per verba dicti testamenti non cē setur dictus vicus constitutus tutor.

m ¶ Restat videre vtrum dicta pronuncia iudicis ⁊ decreta administratio p iudicem hēat eū cōstituere tutorē ⁊ genera re preiudiciū circa qđ est aduertendū ꝙ iudex non pōt da re tutorē ei qui tutorē hȝ. l. si sororis. C. qui daretur. pfit. ⁊ l. licet. C. in quibus casibus tuto. habenti tutor dari potest. Licet fallat in certis casibus de quibus in. d. l. lȝ ⁊ p totum illū titulū. Itē est aduertendū ꝙ si est erratum in cā dandi tutorē tutele datio nō tȝ. l. tutor si petitus. ⁊. l. scie egresse ff. de tuto. ⁊ cura. dan. ab his sic ⁊ alia decreta ex falsa causa interposita non valent. l. thais ancilla. §. subuentum de fi deicommissarijs liber. ⁊. l. j. §. h̄ verba. ff. ne vis fiat ei his p̄ suppositis cum iudex decreuerit tutelā seu administratio nem tutele dicto vico ad eius petitionem tanq̄ꝗ tutori te stamentario cum re vera nō esse tutor testamentarius. Sed tutela esset delata ad archangelā eius auiā paternā si ma trē dicta flora nō hēbat. ⁊ mater ⁊ auia ꝑferunt oibus da tiuis ⁊ legitimis tutoribus auc. mri ⁊ auie in fi. C. qñ mu lier tute. offi. fungi pōt. ideo iudex errauit in cā decernēde tutele seu administrationis merito decretum fuit nullum.

n ¶ Et dictus

n ¶ Et dictus vicus nõ est tutor dicte flore.⁊ minus dꝫ esse tutor posthumi vel posthume si nascentur per dicta.ſ. Nec obstat.d.l.j.§.idem pomponius.qꝛ non dicit ille text.ꝙ ille super quibus tutela est pronunciatum sit tutor. Nec docto. id dicunt. Sed probat ille text.ꝙ si pretor pollicetur se ratum habiturum id qđ gerit ille qui asseritur tutor valent gesta. Et idem dicunt docto.in casu quo iudex pronunciat in causa illum esse tutorem qui non erat. Nam tunc quo ad gesta in illa causa censetur pronunciare se velle ratum habere id qđ geret coram eo in illa causa.⁊ possunt intelligi ex ratione quam doc.allegant quando poterat iudex illum dare tutorem qđ non contingit in casu nostro.

o ¶ Item potest intelligi.ꝙ dicunt doc.in locis preallegatis ⁊ tex.d.§.idem pomponius.quando iudex non errauit vel si errauit proprio motu pronunciauit seu decreuit nõ ad instantiam eius pro quo pronunciauit seu decretum interposuit. Nam tunc non vitiatur decretum erronea cã interpositum.arg.ca.si motu proprio.de preben.li.vj. ad hoc tex.in l.si vt proponis.C.de confir.tu prout illaꝫ.l.intelligit Bar. in.d.l.tutor si petitus ponderando etiam text.ibi in verbo petitus loquitur tamẽ si erat res in casu quo tutor dari poterat cum autẽ in casu nostro simus in casu quo tutor dari nõ poterat ex quo erat legittima tutrix ꝑsens non suspecta non habens excusationẽ. Quinimo volens tutelã acceptare ⁊ nõ essent tãte facultates ꝙ non possent ꝑ vnã tutricem administrari.⁊ decretuꝫ fuerit interpositum ad petitionem vici cui decreta fuit tutela. Et nõ agatur de validitate retro gestoꝝ. Restat ꝙ ille vicus nõ ẽ tutor.⁊ ex quo patet de nõ tutela ipsius dꝫ abstinere a tutela.⁊ administratio decerni ipsi parenti propinquiori idonee.

p ¶ Ad scđm principale quesitum breuiter respondeo ꝙ dicta Angela potest petere coraꝫ iudice cõpetenti per ipsum iudicem curatorem dari ventri ⁊ bonis ⁊ eam mitti in possessionem vt ex bonis dicti Joannis defuncti ipsa ⁊ venter ali poss.⁊.l.j.§.quotiens.⁊.§. mulier.⁊.§.exigit.⁊.l.curator. ff.de ventre in posses.mitte.nec video quid periculi ipsi imineat ita faciendo. Laus deo.

¶ Tutor datus per iudicem ad instantiã quorundã consanguineorũ puelle nõ citato eius proximiore consanguineo. ⁊ facta coraꝫ iudice assertione qualiter puella carebat tutore. An valeat datio huiusmodi. Iteꝫ si iudex predictus postea ad instantiam proximioris consanguinei pronunciauit dictũ tutoreꝫ datũ non debere administrare interim donec videatur. An sit legittime datus necne. An dicatur snia diffinitiua vel interlocutoria. Ad fineꝫ qꝛ tutor appellauit ⁊ dicitur appellationem non valere stante statuto loci ꝙ prohibet appellationem ab interlocutoria.

¶ Consilium. cclxxxj.

In nomĩe domini nostri iesu xpi.

a. I ¶ Premittendũ est ad euidentiam pro decisione huius cõsultationis ꝙ tutelarum tres sunt species pricipales.s. tutela testamẽtaria legittima ⁊ datiua de quibus de ꝑ se habenť spãles tituli est etiã alia que pticipat de testamẽtaria ⁊ datiua.s.qñ quis est datus tutor in minꝰ valida vltiã volũtate a patre vel in testõ valido ab ascendẽte ꝑ lineã maternã.vt.ff.⁊.C.de confir.tuto.per totos.

b ¶ Sed ad dictũ Petrũpaulũ nulla ex dictis speciebꝰ spectabat tutela. Non eni testamẽtaria:quia in nulla vltima volũtate dicit cõstitutꝰ tutor neqꝫ valida neqꝫ inualida. Et sic nõ poterat eẽ tutor testamẽtariꝰ neqꝫ ꝯfirmãdus a iudice.

c ¶ Item neqꝫ poterat esse legittimus tutor.qꝛ legittima tutela defertur cõiunctis agnatione vel cognatione ⁊ qui sunt ab intestato successuri.l.j.ff.de leg.tu.⁊ per totuꝫ illũ titulũ C.eo.ti.per totũ.⁊ in auc.de here.ab intest.in.§.ex his. Sꝫ dictus Petruspaulus nihil attinet dcẽ pupille nõ est eideꝫ agnatus nec cognatus. Nec insuꝑ affinis: qꝛ nõ est mrĩmoniũ. Quinimo nec spõsalia que nõ cadunt in infante.l. in sponsalibꝰ.ꝗ.in fi.ff.de spõ.⁊ extra.de despon.ipu.c.lr̃as.c. accessit.⁊.c.duo. Nec si esseꝫ affinis deferť tutela rõne affinitatis ꝑut nec successio.l.affinitatis.⁊.l.victrico.C.cõia õ suc.

d ¶ Et de tutela legittima datur ipso iure a lege: licꝫ iudex decernat administrationeꝫ.l.legittimos.in prin.⁊ ibi Bar. ff.de leg.tu.ideo legittima dicit.quia lege datur.

e ¶ Datiua autem datur a iudice de qua in titulo de tuto.⁊ cur.dan.ab his per totũ.⁊.C.qui dare tu.pos. Non aũt potest dari tutor hñti tutorem.l.si sororis.C.qui dari tu.pos. ⁊ in.l.iꝫ.C.in quibus causis tu.habenti tu.dari potest fallit in certis casibus qui habeť in.d.l.iꝫ.⁊ in.l.propter eo.ti.inter quos nullo pacto est casus noster:adeo dictus Petruspaulus non poterat dari tutor:qꝛ dicta puella habebat tutorem legittimum.scꝫ dcm̃ camerinum eius patruum magnum qui erat datus a lege:qꝛ ꝓximior seu vnus ex proximioribus dicte pupille prout presupponitur. Ideo cuꝫ ille esset presens ⁊ habilis ad administrandum ⁊ pr̃imoniũ nõ erat adeo latũ seu amplum ꝙ nõ posset per euꝫ administrari ẽt si fuisset heres pr̃is ipsa puella.⁊ non erat aliqs tutor remotus vel excusatus vel impeditus ex quibus causis dať tutor habenti vt habetur in iuribus preallegatis.

f ¶ Et casu quo essemus in aliquo ex casibus in quibus habenti tutoreꝫ tutor dari potest:non fuit dictus Petruspaulus datus ex illa causa. Sed fuit datus ex eo:quia narratuꝫ fuit iudici ꝙ pupilla carebat tutore ꝙ minime verũ erat cuꝫ haberet dictum camerinum legittimum tutorem. Idcirco fuit erratum in causa dandi tutorem:quia fuit datus tanqꝫ non habenti tutorem vel ex arrupto non ex causa qua debebat si qua causa suberat quam non video.

g ¶ Et datio tutele ex falsa causa est ipso iure nulla si ad instantiam petentis decreta fuit.vt est tex.in.l.tutor si petitꝰ. ⁊.l.sexe egresse.ff.de tuto.⁊ cur.dã. ab his ⁊ late tradit bar. in.d.l.tutor si petitus. Et generalr̃ decreta ex erronea causa emanata sunt ipso iure nulla.l.thays ancilla.§. subuentũ de fideicom.liber.⁊.l.j.§.hec verba.ff.ne vis fiat. Jõ dictuꝫ iudicis decernentis tutelam ⁊ tutelarem administrationem dcõ Petroangelo fuit nulla cũ superesset legittimus tutor ⁊ successurus ab intestato ipsi pupille:cuius interesse probabiliter poterat ne administratio decerneret alteri. Ideo debuit citari prout concludit Bar.in.d.l.legittimos.

h ¶ Et ideo ex his que percipio ex themate: licet dationem tutele non viderim. Concludo dictam tutelam dicti Petri angeli nullatenus esse validam. Et cãm quare se ingerit dicte administratiõi esse a iure reprobatã. Ipse.n.ptendit dictam puellã sui filij esse spõsam vel in futurũ despõsandaꝫ.

i ¶ Et tñ iura prohibent tutorem matrimoniuꝫ ꝯtrahere vel sponsalia inter suã pupillã ⁊ suum filiuꝫ.l.tutor.ff.de sponsa.⁊.l.j.⁊.l.si tutor.C.de interdic.matrimonio cũ simi. Nec potest dicere erant sponsalia prius contracta: qꝛ non poterant esse contracta cum esset infans cũ qua nõ poterant cadere sponsalia.vt supra premissi.itaqꝫ nullã idoneaꝫ seu iustam causam pretendit dictus Petruspaulus quare velit ⁊ anelet dictam tutelaꝫ gerere. Maxime cũ tutelaris administratio sit onus.l.tria onera.⁊ quasi per totum de excu.tut. Ideo quilibet dꝫ esse pronus ⁊ cõsulendo ⁊ iudicando occurrere verisimili malignitati dicti petripauli ⁊ suis subterfugijs ⁊ cauillationibus. Ex premissis autem deuenitur ad decisionem primi quesiti.s.ꝙ dicta tutela ⁊ tutelaris administratio decreta dicto petropaulo fuerit ⁊ sit nulla. Nec dictum petrumpaulum debere administrare per supradicta.

k ¶ Deueniendo ad scđm consultationis articulum. Cõstat ꝙ dicta pronũcia de supersedendo in administratione non diffinit totũ negociuꝫ.⁊ inter ꝑncipiũ ⁊ finẽ causa ferť. Jõ luce clarius est non est diffinitiua ad hoc no. per glo.⁊ doc. in.cle.j.de seques.pos.⁊ fruc.⁊ per spe.i tit.de prola.senten. §.species circa principiuꝫ. Et cõstat ꝙ expectat post se aliã sententiam ne dum diffinitiuam:sed sperabatur etiam alia interlocutoria. Cum pro parte Petripauli fuerat petitum ꝙ inhibitoria ne pendẽte causa administraret reuocaretur. Que reuocatio si facta fuisset iudicãda esset interlocutoria cum non diffiniret negocium ipsum imo penitus indecisuꝫ reliquisset.

l ¶ Et omne verbũ iudicis faciens ad causaꝫ est sentẽtia interlocutoria in auc.§.de litigio.§.ad excludẽdas.⁊ gl.ibi ⁊ i l.cum clericis.C.de epis.⁊ cler.⁊ iudex. citauerat super hoc partes ad audiẽdũ suã voluntatẽ:vnde alia sententia expectabať.⁊ quia pars petijt a iudice qđ ipse reuocaret ipsaꝫ inhibitionẽ ipse sua voce declarauit ꝙ erat interlocutoria habere hoc respectu viꝫ interlocutorie non diffinitiue.

m ¶ Cum interlocutoria possit reuocari ꝑ iudiceꝫ nõ diffinitiua.l.qđ iussit.de re iudica.⁊.c.cũ cessante. extra de appel.

n ¶ Nec ista interlocutoria hꝫ aliquaꝫ mixturam diffinitiue. Nõ.n.diffinit directe vel indirecte negociũ ꝑncipale ꝙ est potissimũ in snia diffinitiua nõ reqrit solẽnitatẽ iudiciariã prout est litis cõtestatio peremptorium scripturam.⁊ hmõi

qđ est et signũ diffinitiue ꝓut dicit Pont.in.l.j.de re iudi.
o ¶ Dicens in prima col.quattuor esse modos cognoscendi diffinitiuam vnum ꝙ requirat ordinem iudiciarium.
p ¶ Aliud ꝙ diffiniat directa negocium principale ⁊ allegat sua iura: dicens ꝙ hos duos modos cognoscendi posuit Bald.in.l.si cuꝫ exceptione.§.hec actio.ff. qđ metus causa. ⁊ Spec.in tit.de prola.snie.§ species circa principium.
q ¶ Tertius modus cognoscẽdi.qꝛ ex snia diffinitiua oritur actio.l.miles.§.iudicati.de re iud.Ex interlocutorijs vero non solent oriri glo.in cle.cum a repulsione de appel.
r ¶ Quartus quando parat preiudiciũ irreuocabile quo ad partem ⁊ quo ad iudicẽ citra remedium appellationis iuxta l.iudex postꝗ de re iudi.⁊ in.c.in litteris de offic.delega.⁊ in.l.dicere.de arb.ꝙ non contingit in interlocutorijs.d.l. qđ iussit.⁊.c.cuꝫ cessante de appel.⁊ ex his Pon.ibi infert ad plures decisiones qõnum circa cognitioneꝫ sniarum an sint diffinitiue an vero interlocutorie.Et an sint interlocutorie mere.An vero sint interlocutorie hñtes vim diffinitiue quas appellat mixtas.
s ¶ Circa qđ vltimũ sequitur theoricã.d.Ant. in rub.extra de re iud.dicẽtis ꝓut ipse refert ꝙ illa est interlocutoria mixta habẽs vim diffinitiue que participat non ex toto de ꝑdictis que sunt de natura diffinitiue.Et qꝛ non reperiunt in ea oĩa signa diffinitiue.Sed aliqua ideo mixta nuncupaƭ: ar.eius qđ habeƭ in.l.cũ queriƭ.de sta.ho.⁊.l.ij.§.j.de verb. ob.⁊.§.itẽ mixta.insti.de act.ꝫ eos.Ista aũt de qua agitur nõ pticipat in aliquo de natura diffinitiue nec aliqđ signuꝫ diffinitiue snie reperiƭ in ea.Nec.n.requirit solẽnitates requisitas in diffinitiua: nec fuerunt adhibite in eius prolatione non imponit aliquo modo fineꝫ negocio:immo suspẽdit.Non producit actionem: ⁊ non irrogat preiudicium irreparabile cum potuisset illa inhibitio reuocari:prout ⁊ reuocari petebat dictus Petruspaulus.
t ¶ Ideo ſm dictaꝫ theoricã ista inhibitio de supersedendo in administratione fuit mere interlocutoria. ⁊ hoc est notissimum ⁊ pꝫ per exempla que danƭ in interlocutorijs habẽtibus vim diffinitiue ⁊ ꝑ ipsum Pon.ibi ⁊ Imo.in.d.l.qđ iussit.⁊ doc.i.d.rubrica extra de re iu.⁊ ꝑ gl.in cle.si.de ap.
v ¶ Cum itaqꝫ ista inhibitio dẽ supersedendo in administratione tutelari sit interlocutoria non habens vim diffinitiue ⁊ expectet post se aliam sniam appellari non potuit cuꝫ ostendantur copie duoꝝ statutoꝝ quibus expresse caueƭ ꝙ ante sniam diffinitiuã non appelleƭ ab aliqua interlocutoria nisi hñet vim diffinitiue vel nisi nõ expectaret post se aliã sniaꝫ ⁊ nõ ponderat vtrũ grauamen possit reparari per applõneꝫ a diffinitiua necne prout ponderatur de iure ciuili vt ꝑ bar. in.l.cum titia.de accu.⁊ in.l.ij.de appel. reci.immo rei grauamen super approbatione ⁊ reprobatione mandatorum non reparaƭ per appellationem a diffinitiua vt circa approbationem probatur in.l.ita demum.C.de ꝓcur.⁊ de reproba.mandati.constat quia cum illo procuratore non expectatur diffinitiua:quia tamen expectatur in causa principali dƭ illa interlocutoria expectare post se diffinitiuam ⁊ non potest appellari ex forma statutorum.
x ¶ Nõ ergõ oĩs iterlocutoria a qua põt de iure ciuili appellari censeƭ hñe viꝫ diffinitiue ex mente legis municipalis ꝑ predicta nec ex mente iuris ciuilis:lꝫ non reperiam hoc vocabulum in iure:sed est magistrale a doctoribus inuentum. Et satis deprehendiƭ ex dictis Bar.in.d.l.cuꝫ titia.ꝙ non omnis interlocutoria a qua appellari potest habere dƭ vim diffinitiue.Sed dicta Bar.accurate aduertantur.
¶ Et disponit primum statutũ aperte ꝙ applõ sit ipso iure nulla.Cum itaqꝫ ista applõ sit hmõi. Ideo iudex ad quẽ dꝫ pronunciare applõnem nullam ⁊ appellantẽ condemnare in expensis.Et iudex a quo poterat ⁊ potest libere ꝓcedere in cã non obstante applõne ẽt si emanauit inhibitoria qꝛ lex municipaƭ clare id disponit ⁊ vbi casus legis ibi nulla dubitatio.l.illã ver.de mõ.C.de collatio.⁊.l.ancille.C.de fur.⁊ per hec pꝫ responsum ad scđm ⁊ ad tertium quesita.
z ¶ Deuenio ad quartũ ꝯsultatiõis articulũ.Cuius decisio meo debili iudicio est plana.Nã agitur in hac cã principali inter Petrũpaulũ ⁊ camerinum questio super tutela pupille:vtrũ.scꝫ tutela petripauli valeat necne non sup hereditate patris.Utrũ pertineat ad pupillam an ad camerinũ tantum enim valebit tutela camerini si filia est heres patris vƭ succedit in eius bonis ꝗtum si non succedit.
& ¶ Tutela.n.respicit principaliter ꝑsonã non bona:quia tutor datur ꝑsone:lꝫ curator bonis insti.de tut.§. est aũt.⁊.l. in copulandis.C.de nup.⁊ in consequentiam habet administrationem vniuersalem bonorum quecunqꝫ sint.Nec ad rem pertinet sint plura vel pauciora bona ipsius pupille.
ꝯ ¶ Si enim est tutor dictus Petruspaulus hꝫ vƭem administrationẽ tm̃ si in bonis esset vnus nũmus vel vnus fundus ꝗtum si centum vel mille.Prout.s.procurator ageret ⁊ ostenderet gñale mandatum ⁊ negareƭ validuꝫ non esset pertinens si procurator vellet probarẽ ꝙ mandans hꝫ tot in bonis.qꝛ non prodest nec nocet quo ad validitatem mãdati:de qua agitur.l.ad probationẽ cum si.C. de proba.Et si ticius ꝯtenderet se heredẽ ex testõ ⁊ diceret testm̃ nullũ pp defectum solemnitatis vel pp defectum persone testatoris vel ipsius instituti:qꝛ diceretƭ non hñe testi factionem actiuam vel passiuam nil ad rumbum si ticius probare intẽdere ꝙ testõr habebat tot ⁊ tot in bonis:exquo probatio vƭ non probatio non releuat circa id de quo agitur. Itaqꝫ ad propositum nr̃m illa vltima voluntas que asseritur facta in fauorẽ dicte pupille nõ iuuat tutelã dicti Petripauli.Ista est cã inter camerinum ⁊ petrũpaulum super tutela ipsius Petripauli.Non inter camerinum ⁊ dictam pupillam cause super tutela non prodest neqꝫ nocet ista secunda vltima voluntas si probatur vel non probaƭ si valet vel non valet.
ꝝ ¶ Exquo inferƭ ꝙ dicta examinatio non valuit:qm̃ nõ respicit cãm ipsam cõmissam iudici.Exquo non respicit ipsaꝫ inhibitionem ꝙ petruspaulus interim non administraret. Et successiue non respicit an illa interlocutoria a qua est appellatum reuocari debeat necne. Ideo dicti testes fuerunt examinati a iudice incompetente.
a ¶ Qꝛ non erat competens super articulo dicte vltime voluntatis cum esset iudex delegatus super cã appellationis sibi commisse non põt de alio cognoscere:qꝛ nequit excedere fines commissionis ⁊ quicquid excedit est nullũ.c.cũ olim.de of.dele.⁊.c.cum dilecta.de.rescriptis.l.diligenter. ff.mandati.Et iđ iste attestationes ⁊ publicatio ꝓcessus ⁊ oĩa circa hunc articulum gesta sunt nullius roboris vel momenti cum sint extra commissionẽ ⁊ iurisditionem iudicis. Quicquid.n.gestũ est per iudicem incompetentẽ est nullũ C.si a non cõpe.iudice ⁊ talis nullitas magis inficit ꝗ alie iuxta no.per gl.in cle.j.de sequestra.pos.⁊ fruct.
b ¶ Iuuat ẽt qꝛ in appellatione ab interlocutoria dꝫ exprimi cã ⁊ illa iustificari.c.cordi.de app.li.vj.c.vt debitus.eo. ti.in antiquis.⁊ cle.appellanti.e.ti.Certe ista causa ꝙ inhibitoria illa a qua fuit appellatum fuerit iniusta ⁊ grauaret ex eo quia fuit facta ista secunda vltima voluntas in fauorẽ pupille:merito non erat de ea tractandum in causa appellationis. Nec insuper de hac vltima voluntate fuit habitus sermo coram iudice a quo.
c ¶ Et appellatio ab interlocutoria dꝫ iustificari ex actis antiquis.s.factis coram iudice a quo non ex nouis postea actitatis coram iudice ad quem non ergo iustificatur appellatio ab interlocutoria ex alia causa ꝗ ex expressa in appellatione nec ex actis nouis vt de his est casus apertus in cle. appellanti.de app.merito ista noua causa ⁊ iste noue probationes erant impertinentes in hac causa appellationis. Et ideo concludendum est ex premissis quod dicte attestationes sunt nulle ⁊ non releuant in aliquo dictuꝫ petrumpaulum. Et longe minus iuuant dictam pupillam: quoniam causa non agitur cum causa:sed cum Petropaulo vt petro paulo non vt eius tutore cuꝫ negetur tutor ⁊ petatur remoueri.Et ideo dicte attestationes tanꝗ inter emanantes nõ prosunt neqꝫ nocent ipsi pupille vt.C.res inter alios acta in rubro ⁊ nigro cum concor.
d ¶ Et cũ dicte attestationes sint nulle non est opportunuꝫ insistere vtrum de se probent. Sunt alƭs examinandi testes si pro parte pupille fiet vnꝗ fundamentum in dicta vltima voluntate si deficerent in aliquo possent instrui in noua examinatione que de eis fieret. Ideo me non intromitto aliter super vltimo quesito.
e ¶ Circa penultimũ ꝟo quesitum prout attestatiões super dicta vltima voluntate testiuꝫ productoꝝ pro parte Petri pauli sunt impertinentes ad dictam cãm appellationis ⁊ extra commissionem iudicis prout.s̃.dilucidatũ est pari rõne ⁊ attestationes ꝯrie cũ ⁊ ille pariter sunt impertinentes.Et pari rõne inualide.Lꝫ nõ ea rõne:qꝛ testes examinati post didicita testificata.Qñ ad dictam rõnem egregie rñdeƭ in allegationibus factis pro parte dicti Camerini que vt arbitror iudici fuerunt ostense ⁊ seriose ⁊ diffuse tollunt eleganter dictum obstaculum:prout eas iudex videre poterit.

Et hic

Et hic inserere foret laboriosuȝ magis ꝙ vtile. Ex quo nõ releuant probationes hincinde facte super ista vltima volũtate. Nec vidi ipsas attestationes testium ꝓductorum pro parte camerini. Nec potuit propterea discernere vtrum reprobent dicta testium petripauli casu quo hincinde valerẽt ꝛ qꝛ consultans nimiuȝ instat pro expeditione: ideo non insistendum amplius duxi. Laus deo.

¶ Filiusfamilias grauatus restituere an possit detrahere legittimam in vna re quam ipse vult vel arbitrio iudicis habeat ei assignari. Itẽ mater tradẽs nuptui filiã iam mortuo patre an censeatur eam de suo ꝓprio dotare stante ꝙ nulla dos sit promissa. Sed soluȝ ꝙ maritus fecit poni in suo catastro bona mřis ꝛ in eo reperitur de voluntate partium ꝛ multo tempore soluit subsidium stante etiã ꝙ filie nihil hꝫ de bonis pr̃nis. Item statutũ disponens ꝙ mulier nequeat se obligare sine consensu consanguineorum: an hẽat locum quando promitteret dotem pro filia.

¶ Consilium. cclxxxij.

In noie dñi nostri iesu christi. ¶ Circa primum consultationis articulum vr̃ prima facie dicendum ꝙ filius rogatus restituere hereditatem possit detrahere legittimã in vna re prout ipse vult per tex. in .l. filium quem habentem. C. fami. her.

a ¶ Item ꝛ scdo qꝛ heres etiã alius quartã detrahit in vna in .l. marcellus. §. res que. ff. ad treb. vbi si heres rogatus de restituendo hereditatem detrahens quartã retinet quartaȝ in re quam ipse alienauit.

b ¶ Item videmus ꝙ si filio est legata vna res illã computat in legittimã non detrahẽdo legittimã de singulis rebus hereditarijs .l. omnimodo. ꝛ .l. si quãdo. de inoffi. testamento ꝛ in simili in .l. quoniam nouelle. eo. ti.

c ¶ Item filius censetur creditor in ipsa legittima: ar. .l. papinianus. §. qñ aũt quarta. ff. de inoffi. test. ꝛ facit .l. fi. §. pe. in fi. C. de codi. ꝛ quod no. in .l. j. C. de iur. ꝛ fac. igno.

d ¶ Sed creditor potest sibi satisfacere in vna re .l. creditoribus. ff. de distrac. pig. Ideo filius possit in vna re sibi soluere legittimã ꝛ ita per dictam rõnem tenent Iaco. bu. ꝛ Ia. de are. in .d. .l. filium quem hñtem. Prout ergo filius potest ita ꝛ eius hřs qui censetur eadem persona cum eo in autẽ. de iureiur. a mo. prestí. in §. j.

e ¶ Et maxime si res est indiuisibilis nam põt detrahi tunc ltĩa in vna re non diuisibili: prout vr̃ velle bar. in .d. .l. in .iiij. col. ꝛ succedit in eius hẽditate: ꝛ ꝑñr in vniuersuȝ eius ius .l. hereditas. de reg. iur. ꝛ .l. nihil aliud. de ver. signi.

f ¶ His tñ minime refragantibus ꝯtrium arbitror de iure respondendum. nam constat ꝙ legittima est quota bonorũ .d. .l. papinianus. §. quarta. ꝛ doc. ibi. ꝛ per glo. in .l. cuȝ a matre. C. de rei ven. ꝛ defalcat fideicommissum .l. qñ in prioribus. ꝛ .l. scimus. §. cum autem. de inoffi. test.

g ¶ Et ista defalcatio fit ipso iure vt ꝑbaꝰ in dictis iuribus. ꝛ .d. .l. scimꝰ. i ꝑn. ꝛ ar. .l. linea margaritaꝝ. C. ad .l. fal. ꝛ ibi hꝫ.

h ¶ Ideo anteꝙ̃ eligatur hꝫ filius tertiam partem bonoruȝ pro indiuiso in singulis bonis prout ꝛ qñ habet fieri repletio que fit ipso iure vt .d. .l. scimus. in prin. fit in corporibus hereditarijs vt eadem .l. §. replectionem. ita ꝙ non potest ꝑ heredem filio solui ꝙ̃titas pro ipsa ltĩa etiam si sibi esset legata ꝙ̃titas qꝛ põt dicere volo legittimaȝ in substãtia testatoris in corporibus. s. hereditarijs voluit Bal. in .d. .l. scimꝰ ꝛ Bar. bal. ꝛ Ino. in .l. suus quoq;. de here. insti. ꝛ habetur in .d. .l. in quarta ꝛ tenetur pro expedito.

i ¶ Et ideo res sunt cões ꝛ in re cõi non põt socius qui hꝫ plures cões pro indiuiso cum alio diuidere retinendo integram vnam pro suis partibus quas hꝫ in omnibus rebus: sed hoc spectabat ad officiuȝ iudicis ad quẽ spectat animaduertere qualiter res cõe commodius diuidi debeant .l. ad officium. C. cõi diui. .l. j. C. qñ ꝛ quibꝰ quarta pars debetur ꝛ in .l. non amplius. §. fi. ff. de lega. j.

k ¶ Et ita ad iudicem dꝫ recurri qñ heres detrahere habet quartam in bonis ꝛ non possunt commode diuidi prout ꝑ dicta iura volunt Ang. Saly. ꝛ Pau. de ca. in .d. .l. ij. C. ad legẽ fal. ꝛ etiam tangit Cy. ibi ꝛ habetur in .d. .l. filium quẽ habenteȝ. ꝛ in .d. .l. in quarta. ita ergo fieri debꝫ in isto: qꝛ facta restitutione bona erunt cõia ꝛ in diuisione habebit adiri iudex. Et diuidet bona hereditaria adiudicando vni vel alteri vnam vel plures prout equius ei videbitur pro commoditate partium prout alš facit iudex adiuus super iudicio diuisorio communi diuidundo vt dictis iuribus ꝛ quasi per totos titulos. ff. ꝛ. C. cõi diui. ꝛ fa. her.

l ¶ Nec obstant adducta in ꝯtrium. Non enim ob. .d. .l. filium quem habentem quia hꝫ varias lec. ẜm lec. antiquoruȝ que facit ad propositũ loquitur qñ pater assignauerat in eius vita filio vnam rem in peculium. Nã tunc filius in re sibi assignata per patrem in peculiũ potest illã rem sibi retinere ꝑ legittima ꝛ sic est ibi speciale ex ea ratiõe. qꝛ pater sibi eam assignauerat in peculiũ ꝛ sic habuit volũtatem patris in ea re magis ꝙ̃ in alijs ita illum tex. ad propositũ intelligit bar. ibi ꝛ in .d. .l. in quarta. ꝛ Ang. in .d. .l. ij. C. ad .l. fal.

m ¶ Non ob. .d. §. res que. qꝛ est speciale in rebus per hẽdem bonafide alienatis per heredeȝ. qꝛ ille ascribunꝰ sibi in partem. ꝛ tunc etiam sub limitatione que non facit ad propositũ ita cõiter tenet ibi: ꝛ in .d. .l. in quarta. ꝛ in .d. .l. ij. ꝛ vbiq;.

n ¶ Nec ob. .d. .l. omnimodo. .d. .l. qm nouellas sic es: qꝛ loquũtur in rebus in qbus filius habuit voluntatẽ defuncti. Ideo non mirum si illas sibi retinet ꝛ computat pro legittima.

o ¶ Nec ob. .d. .l. creditoris. de distrac. pign. qꝛ loquitur in creditore habente res pignoratas ꝛ facultateȝ distrahẽdi: nam tunc habet electionem nec soluit sibi aliud pro alio cõtra regulam .l. ij. §. ij. ff. si cer. peta. Sed si soluitur quantitas que sibi debetur redacta ex venditione rei pignorate sibi pacto vel iure concessa.

p ¶ In casu nostro filius non est proprie creditor: legittima enim non est debita. sed quasi debita glo. ꝛ docto. in .l. ij. C. de iuris ꝛ fac. igno. ꝛ Bal. ꝛ Pau. de ca. in .l. iuris ignorantia. C. qui admitti.

q ¶ Et creditores preferunꝰ filio: quia ltĩa debetur deducto ere alieno. .d. .l. papinianꝰ. §. iiij. iõ nõ est bona illatio de creditore ad eum cui debeꝰ ltĩa: qꝛ est argumentũ de maiori ad minus ꝛ videmus ꝙ iuris ignorantia nõ nocet in damnis. .l. iuris ignorantia. ꝛ .l. regula. ff. de iuris. ꝛ fact. ignoran.

r ¶ Et tñ nocet in legittima filij: qꝛ potius ascribitur lucro ꝙ̃ dãno vt .d. .l. iij. C. e. ti. ꝛ sumiꝰ ex gl. ibi in solutione quã dat ad .d. .l. iuris ignorantia quã ꝛ sequunꝰ ibi Bart. ꝛ bal. ꝛ doc. cõiter ꝛ eã sequuntur etiã bal. ꝛ pau. de cas. in .d. .l. iuris ignorãtia. C. q admit. Ad idem qð notabiꝉr notat glos. relata ad tex. in .l. si duo. ff. de acquir. hereditate.

s ¶ Itẽ dato ꝙ filius censeretur proprie creditor ꝛ alijs creditoribus cõparandus esset. Non tñ habet bona hereditaria sibi pro legittima pignorata: qꝛ hoc iure nõ cauetur nec est verum: ideo non facit ad propositum .d. .l. creditoris vbi creditor habebat res pignoratas. Nec quispiã diceret ꝙ alij creditores qui non habent res pignoratas possint propria auctoritate res debitoris distrahere vel sibi dare res debitoris insolutum ꝯ. .l. non est singlis. de regul. iur.

t ¶ Sed alijs remedijs habet vti qꝛ prodita sunt remedia ꝙ capiantur bona vel contra contumacem: vt in ti. ex quibus causis in po. eatur. vel pro executione sententie ex qua missione causaꝰ pignus vel pretorium qñ ratione ꝯtumacie vel iudiciale qñ pro executione snie vt. C. de pto. pig. in rubro ꝛ nigro. ꝛ. C. si in cãm iudi. siꝉr in rubro ꝛ nigro per totos. Deinde deuenitur ad venditioneȝ vt. ff. ꝛ. C. de bo. auc. iu. pos. ꝛ in .l. a diuo pio. §. in venditione. ff. de re iudi.

v ¶ Non ergo sibi retinet nec sibi soluit aliud pro alio prout faceret si pro dimidia quaȝ pro indiuiso habet in duabus rebus quis sibi retinet vnam: nam tunc compensat vnam reȝ cum alia hoc est dimidiam vnius rei cum dimidia alterius. .l. j. ꝛ .l. si fratres. C. communia vtri. iud. ꝛ .l. cuȝ pater. §. hereditatem. de leg. ij. ꝙ esset contra duas regulas vnaȝ ꝙ aliud pro alio solueretur aliam ꝙ quis inuitus compensaret suã rem cum alia sine iudicis auctoritate cõtra .l. sicut. C. de act. ꝛ ob. ꝛ .l. nec emere. C. de iure deliberan.

x ¶ Et propterea fundamentum ꝙ faciunt Iaco. bu. ꝛ Iaco. de are. nullatenus est tollerabile. Et ideo eorum opi. nõ est bona ꝛ communiter non tenetur per doc. ibi ꝛ in .l. scimus. C. de inoffi. testa. ꝛ in .d. .l. ij. C. ad .l. fal. Et maxime eos damnat Salyce. in .d. .l. ij. ꝛ in .d. .l. filium. quem habẽtem dicens ꝙ filius est creditor quotitatis non quantitatis. ꝛ propterea non potest detrahere legittimaȝ in vna re sine iudice ꝑ .l. non amplius. §. fi. cum .l. seq. ff. de leg. j.

y ¶ In iudicio ergo diuisorio ergo spectat ad officium iudicis arbitrari qualiter res hereditarie sint diuidende vt .d. .l. ad officium. Et hoc vult bar. in .d. .l. in quarta. scȝ ꝙ si res est indiuisibilis vl̃ si in hereditate sunt plures res adiudicent

tur vna vel alique filio heredi pro suis quartis. Non quod ipse propria auctoritate sibi eligat. Nec iura determinant qualiter iudex debeat ad diuisionē procedere: sed in eius officiū cōmittit. d.l. ad officium. et §. in quibus insti. de act.

5 ¶ Et iudex ex bono et equo habet animaduertere qualiter cōmodius et cōgruentius res habent diuidi: vt. d. §. quibus. et d.l. ad officiū. Nec singule res hereditarie sunt diuidende: sed alique vni alique alteri: quia hoc magis partibus solet expedire. d.l. nō amplius. §. bonorum. in fi. et l. potest proxima sequenti. et ita dicit Bar. in. d.l. in quarta. per. d.l. potest.

e ¶ Equitas autem suadet quod domus illa de qua agitur potius cōcedatur dicto gaspari substituto quam dicto Saluatori ex pluribus: et primo quia fuit suorum antiquorum quod iura plurimum cōsiderant. l. lexque tutores. §. domum. C. de admi. tu.

? ¶ Secūdo quia habet domū contiguā seu vicinā ita quod censetur sibi magis accōmodata propter vicinatem arguendo a cōiter accidentibus quod est bonū in iure glo. in. l. i. C. de arb. tex. in. l. fi. C. de fideiuss. in. l. si puo. ff. de aqua. plu. ar. cū sinistris fini bus. Et ex vicinitate aliqua procedunt que aliis nō cōceduntur can. qm. xij. q. j. et ibi gl. et casi. cū lōge. lxiij. dis. et quod oriūdus ex illa patria. Sed dictus Saluator est forensis. Item isti qui nostra tempestate exercent artem militarem nō sunt ita moriger ati ciuilibus moribus prout illi qui politicam vitam gesserunt. Ita quod non sunt cōiter vicini desiderandi maxime si adhuc artem militarem exercent, put docet experientia que est rerum magistra. c. quod sit in prin. de elec. lib. vj. et c. statutū in prin. eo. titu. et li.

p ¶ Facit canon. i. liij. di. vbi qui militarem artem exercuerunt non de facili recipiunt in monachos prout ceteri. Et plurimum interest non habere malum vicinum. l. quod sepe. §. fi. ff. de contrahen. emp. et ibi glo. Item fructus medio tempore percepti computantur in trebellianicam. l. in fideicommissariis. ff. ad treb. cum ille rogatus non sit in primo gradu: licet sit de liberis. Et ideo non militat priuilegium. l. iubemus. C. e. ti. quod militat in liberis primi gradus. et quanto extenuatur dicta trebellianica tāto maiorem partem habet seu habiturus est dictus Gaspar in dictis bonis. Et habens maiorem partem prefertur ceteris partibus habenti minorē partem. l. siqui. in fi. et l. seq. ff. fa. her. hec quidem debent mouere mentē iudicis vt domū adiudicet dicto Gaspari et dicto Saluatori recōpenset in aliis rebus hereditariis si sunt equiualētes alias cum pecunia. Nam iudex pōt rem extimare et vni adiudicare rem cōem et alteri partē extimationis concedere. d.l. ad officium. l. ij. C. qn et quibus quarta pars debet li. x. et l. item quod si vnus. §. fi. cōi diui. et l. fi. ff. fa. her. et l. si probatū. C. cōi diui. et hoc totū qualiter deueniatur ad diuisionē rerum iudicis arbitrio remittitur et eius equitati: quia doctrina generalis dari nō potest. et ita in libello super cōi diuidundo concluditur quod s. diuidat vno modo vel altero put iudici adito videbitur. put no. bar. et bal. ponendo formam libelli in. d.l. ad officium.

a ¶ Quo ad scdm consultationis articulum: licet alique coniecture videantur esse quod dicta bona materna censeantur in dotem assignata. Primo quia non est verisimile quod dictus Saluator vxorem receperit sine dote: quia non solent matrimōia sine aliqua dote celebrari et a solitis bonum est argumentū l. quod si nolit. §. qui assidua. de edi. edic. l. si seruus plurium. §. fi. de leg. j. cum multis simi.

b ¶ Secūdo quia dictus saluator soluit gabellā pro dote recepta quam alias soluere non tenebatur vt presupponitur. Nec est verisimile quod soluisset si soluere non fuisset obligatus: quia nemo presumitur iactare suum. l. cum de indebito. de proba.

c ¶ Tertio quia domum inhabitabat de qua agitur et fructus aliarum rerum in domum immissi fuerunt et cōsumpti fuerunt etiam in vsus suos et sue familie quod prestat etiā coniecturam quod bona fuerint sua. Nam ex detentatione presumitur possessio et successiue dn̄ium. l. sicuti. §. fi. queratur. si serui. ven. et per Inn. c. cum olim. de priuile. per doc. mod. in rubrica de no. oper. nun. per Bar. in. l. quidam in suo. de condi. insti. et quod per glo. et doc. in. l. stipulatio ista. §. hec quoque. de verbo. oblig.

d ¶ Quarto quia dicte res que stabāt in extimo dicte Bartholomee fuerunt casse de suo extimo et posite in extimo dicti Saluatoris de volūtate partium prout est scriptum in ipso extimo. vt arbitror per personam auctenticam. Profecto penes vna erat dicta Bartholomea alia erat ipse Saluator. Ita quod videtur probari quod Bartholomea et Saluator fuerint cōcordes quod dicta bona cassarentur de extimo ipsius Bartholomee et ponerentur in extimo ipsius Saluatoris ita quod ipse Saluator postea artatus fuit soluere id quod pro extimo solui solet et non ipsa Bartholomea cum ad extimum habeat cōiter recursus: nec est verisimili quod ista acta fuissent nisi quia re vera dicta bona erāt dicti saluatoris sibi concessa pro dote.

e ¶ Qui enim quis consentit rem suam poni in extimo alterius et remoueri de suo censetur illi concedere titulo donationis si alia causa non subest. l. rura. et ibi Bar. C. de communi agro deser. li. xi. et in. l. que quisque. ff. de acqui. rerū domi. d. Bartho. consi. allegat Bald. in suo consi. inci. sciendū est quod aliqui assignatur in catastro et Ponta. in consili. cccxj. caccia. allegat consilium predictum et Panor. consi. xxix. in cip. cum illi fratres Bald. in. l. censualis. C. de dona. et in. l. quidam in suo. in fi. ff. de condi. insti.

f ¶ Maxime si longo tempore patiatur alium soluere per no. per gl. in. d.l. solemnibus. ex quo censetur concedere potius presumendum est quod concedat in dotem filie quam quod donet. arg. l. si cū aurū de solu. et l. cū de indebito. de proba. et l. solutā. §. qui reprobos de pign. act. et in simili qn mulier aliquid dat vel promittit viro censetur promittere seu dare ex causa dotis vt est tex. in. l. quod aūt. ff. de iure do. prout illū tex. intelligit ibi Bal. et in. d.l. nulla hoc firmans. et Bar. in. d.l. quod aūt tribuit ad partem dantem vel relinquentem aliquid quod censeatur relinquere pro dote. Et pariter videtur posse trahi ad matrem dantem tacite vel expresse genero. et maxime cum presupponatur quod filia erat pauper et nihil habebat in bonis.

g ¶ Et qn filia non habet vnde se dotet tenetur mater filiam dotare si potest vt not. Iaco. de ra. Pet. Cy. Ray. de for. Bal. et Saly. in. l. neque mater. C. de iure dotium. et Bal. in. l. j. ff. solu. matrimo. Ideo his omnibus saltem simul iunctis censeatur mater dedisse dicta bona in dotem pro dicta filia dicto saluatori eius genero vt si non prosunt singula multa iuuent. l. excusantur. in prin. cum concor. ibi in glo. alleg.

h ¶ Et maxime fauore dotis que probāda venit ex indiciis. l. cū intra. C. de iure dotiū. et in dubiis est pro dotibus iudicādū. l. in ambiguis. ff. de iure do. et l. in ambiguis. de reg. iur.

i ¶ Tamen his minime refragantibus contrarium arbitror de iure respondendum. Nam premittendum est quod licet non possit esse sine matrimonio. l. fina. C. de dona. propter nup. tamen matrimonium potest esse sine dote. vt ea. l. fin. et l. quod si nulla dos. ff. de reli. et sump. fu.

k ¶ Et ideo qui dotē dicit esse constitutā illā probare debet per regulam generalem. l. ei qui dicit. de probationibus cū concor.

l ¶ Adeo quod etiā si ipsa mulier nubens haberet dotē nubendo nō censetur illa in dotem dedisse in totum vel in partē. et ita no. bar. in dispu. sua que incip. mulier habens amplius patrimoniū et Bal. in. l. nulla. C. de iure do. et in. l. mulier bona ff. eo. ti. vbi. Idem firmat Rapha. ful. dicens quod licet Bart. in sua dispu. dicat glo. in. d.l. mulier bona velle quod censeatur dare in dotem bona sua simpliciter nubendo.

m ¶ Tamen ipse dicit quod mens glo. est in contrarium cum licet primo loquatur secundum auctoritatē Aristotelis in topicis: tamen subdit sed lex nō dicit qn dicat necnos dicere debemus. l. illā de colla. et in auc. de triē. et semi. §. consideremus. longe magis videtur quod nō cēseatur mater dedisse bona sua in dotē pro filia. Et maxime attētis circūstātiis quod ille erat forensis prouectus etate deformis illa puella pauperrima formosa et nobilis ita quod est satis verisimile quod illā sine dote receperit iuxta ea que habētur in. l. si voluntate. C. de dotis promiss. et cōcurrebat quod mater no habebat aliā progeniē ita quod sperā dū erat bona ad eū peruentura mediante eius vxore et futuris liberis ita quod magis tollerabatur si sine dote eam perciperet.

n ¶ Cōcurrit etiā fama que in pūcto presupponitur que tunc exorta fuit quod illā puellā sine dote in vxorem accepit fama aūt multū prebet coniecture cū fama semiplenā probationē facē soleat secundum Bar. in. l. de minore. §. tormenta de questio. in. l. admonēdi. C. de proba. et qnque plenā. l. atque nā. §. cū me absente et quod ibi per Bar. et doc. ff. de neg. gest. et l. ij. §. idē labeo. de aqua plu. arcē. Et alias probatiões coadiuuat. l. iij. §. eiusdem. de test. et per gl. et doc. in. c. veniens. de testi.

o ¶ Cōcurrit quod genus mulierū est auarissimū. l. si stipulata cū sua glo. de iure do. et l. cū a sponso. C. de dona. pp nup. ideo non est verisile quod dicta mater nō habēs tot in bonis vnde posset se cōmode alimētare voluerit illa dare genero qui vt arbitror parū indigebat cum esset squadrerius.

p ¶ Et solent qui militarem vitam ducunt non magnificare bona sperantes forte lucrari ita quod qualitas personarum prebet coniecturam pro parte negatiua quod et suadetur: quia si dicta mater dedisset dcā sua bona in dotē nihil sibi remansisset de quo potuisset testari testata fuit relinquēdo plura

plura specialia legata ꝛ faciendo substitutionē filio que oīa frustra fecisset si nihil in bonis remansisset.

q ¶ Quia carens bonis verisilr non sperat heredem habere facit.l.lex cornelia.de vulg.ꝛ pup.hinc dicimus ꝙ donatio omnium bonoꝝ presentium ꝛ futuroꝝ impedit liberam testamenti factionem ꝓut habeť in.l.fi.C.de pac.ꝛ in.l.stipulatio hoc modo cócepta de ver.ob.Est itaqꝫ signum ꝙ non dedit bona sua in dotē ꝓut asseritur per alteram partem.

r ¶ Item ꝓbet cōiecturam nó ꝓmisse dotis:qꝛ debuisset tpe dotis promisse soluisse gabellam pro ipsa dote promissa ꝙ minime factū fuit.Nec est verisimile ꝙ si filia nupserit sine dote postea bona sua in doteȝ dedisset cum filia nupta dote non indigeret amplius. Et ꝓpes non refragať solo gabelle ex interuallo postea facte ad quā infra etiā rńdebitur.Et sic multa cócurrunt ad coniecturanduȝ ꝙ nó dederat ipsa mater bona sua in dotē dicto saluatori hȝ ergo fundataȝ suam intentioneȝ:qꝛ aduersario incumbit onus probandi:vt.s. deductuȝ est.Et insuper plures coniecture sibi seu suo successori opitulantur per iam dicta.

s ¶ Nó obstant adducta in ꝯriū.Non.n.ob. id qđ magis vř vrgere.scilȝ descriptio facta in extimo dum dř de voluntate partiū presupponit ꝙ illa scriptura sit auctentica super quo nó insisto pro rńsione:tñ premitto in facto ꝙ extimū vnde cassanť dicta bona nó erat intitulatuȝ dicte Bartholomee. Nec ipsa erat heres eius cui intitulatū ꝛ cuius nomen erat descriptū in dicto extimo.Sed erāt alij heredes illius cuius nomen erat in dicto extimo descriptuȝ. Nec ex inspectione extimi poterat innotescere cācellario vel alteri deputato ad facienduȝ cassationes ꝛ descriptióes in extimo ꝙ dicta bona de quoꝝ descriptione ꝛ cassatione agebatur:essent dicte Bartholomee. Sed potius arbitrari debebat ꝙ essent heredū noiati in extimo.Cū heredes representent ꝑsonā defuncti ꝛ censeanť eadem ꝑsona cū defuncto in auc.de iureiur.a mo.ꝑsti.§.j.ꝛ succedāt in vniuersum ius defuncti cuȝ succedāt in hřditate in cā qrunt q̄ est successiue i vniuersuȝ ius defuncti.l.hřditas.de re.iu.ꝛ.l.nihil aliud.de v̄. sig.Jđ succedunt in iure extimi ipsi hřdes ꝛ ipsuȝ defunctū in ipo extimo representāt.Et ideo dȝ censeri ꝛ est extimū ipsoꝝ hřdum.Et res publica cui soluunť collecte ꝓ extimo haberet intentióem fundatā ꝯ hřdes illius allibrati. Jđ saltē vt releuarenť ab onere ꝓbandi bona ibi allibrata esse aliena interesat ipsoꝝ heredū ꝙ ipsa bona remouerētur ꝛ cassarenť de eoꝝ extimo ꝛ describerētur in alterius extimo. Jdeo merito ipsi heredes possunt dici partes ex quo de eorum extimo cassanť.Jdeo illa verba de partium voluntate descripta in dictis extimis:lȝ presupponanť scripta p ꝑsonam auctēticam ꝛ ꝓbent ꝯsensuȝ partiū interuenisse vt sonāt:tñ non ꝓbant ꝙ interuenerit ꝯsensus dcē Bartholomee cuius erāt dicta bona.Nam possunt illa v̄ba verificari ꝛ esse vera etiā circūscriptio omni ꝯsensu ꝛ voluntate dicte dñe bartholomee.Et probatio dȝ necessario ꝯcludere alś nó releuat.c. in presentia de proba.ꝛ.l.neqꝫ natales.ꝛ.l.ad ꝓbationeȝ.C. eo.ti.Et maxie cum sit verisile ꝙ cancellarius qui fecit scripturaȝ credere debuerit ꝙ bona essent illoꝝ quoꝝ erat extimum ꝛ qui successerant in extimo prout sunt heredes.

t ¶ Qđ ꝛ ꝑsuadetur qꝛ qñ cassauit postea aliaȝ petiam terre dicto extimo specificauit de volūtate dicte Bartholomee ita est verisimile ꝙ fcm̄ fuisset in precedenti simili cassatione si eius volūtas ꝯcurrisset cū ex postea gestis prius gesta interpretrenť cañ.cū ꝑ bellicā.xxxiij.q.ij.ꝛ.xviij.di. puenit ꝛ.xliij.di.a multis.ꝛ per glo.in.c.scribam.de presump.

v ¶ Est ēt aiaduertendū in facto ꝙ in terra castellióis p raro soluiť ꝓ extimo aliqđ ꝛ qñ soluiť aliquid paꝝ qđ soluiť. Et ꝓut mihi dř in.xx.annis fuit solutū bis vel ter. Et certi solidi ꝓ duabus vel trib⁹ vicibus nó ascendētes ad summā vni⁹ ducati vel circa.Jta ꝙ est qđ minimū ꝛ ꝓut audio nónulli sunt q ad pompā caripendunt hře magnuȝ extimū vt appareāt ditiores non curātes de illo tenuissimo onere nó annuo sȝ raro iponendo ita ꝙ nó vř eadē rō in isto extimo ꝓut erat in extimo ꝛ solōne tributi ꝛ alijs functionib⁹ ꝓut loqtur.d.l.rura.ꝛ in censu ēt q erat onus ordinariū ꝛ solebat eē certus ꝛ maior ꝛ soluebať fisco vt in ti.de cēń.ff.ꝛ.C. e.ti.li.xj.maxie in.l.fi.in quo loquiť.d.l.cēsualis. Nos non sumus in hmói:sȝ in qbusdā extraordinarijs i positionib⁹ q̄ fiunt a cōitate castellionēsi que dȝ reputari ꝑsona ꝓuata l.eū qui vectigal.ꝛ.l.bona ciuitatis.ff.de ver.sig.Et lȝ doc. extēdāt ad extimū ꝙ hodie fit ꝛ ideo:huis nó auderē ab eis recedere ꝗuis i via disputatiua teneri posset probabilr ꝯ.

Tñ extensio doc.videtur intelligenda qñ est similitudo rationis:quia onus est ordinarium ꝛ non ita leuissimuȝ prout est in terra castellionis in quo casu non est ratióis idētitas seu similitudo:ꝛ ideo extensio a simili seu a paritate ratióis cessare videtur in h̄.tamen non facio magnum fundamentum cum in puncto non tangatur.

x ¶ Corroboratur hoc medium ꝙ talis descriptio in extimo ꝛ solutio collectarum induceret tacitam donationē vel tacitam concessionem:tamen vř ꝙ non valeat vigore iuř municipalis disponentis ꝙ mulieres non hñtes virum patrem neqꝫ fratres nequeat se obligare sine cósensu duoꝝ ꝓpinquorum ꝛc.Jsta dña Bartholomea erat hmói ergo exꝑsse donando vel ꝓmittendo doteȝ nó poterat se obligare ergo nec tacite.l.qui ad certum.ff.loca.ꝛ no.bar. in tacita promissione dotis a iure presumpta in supradicta sua disputatióe incip.mulier habens amplum patrimonium.

y ¶ Jtaqꝫ istud statutum vř reddere rem clarā ad qđ statutū prout asseritur dantur pro parte aduersa plures responsiones que re vera nullo pacto meo iudicio obstant.

з ¶ Primo presupponitur ꝙ dictus saluator possedit ꝑ longum tpe.Jdeo ꝑsumitur valido titulo possedisse vigore legis municipalis disponentis ꝙ siqs possederit per decē annis rem imobilem inter pñtes intelligatur iusto titulo possedisse ꝓut extat statutū apertū si iusto titulo ergo valido.

ꝛ ¶ Quia appellatióne tituli intelligitur de validō.l.iiij.§.cōdemnatum.de re iudica.clemen.pastoralis.eo. titu. Et hoc esset satis probabilis responsio si fateretur illum Saluatorem per longum tempus possedisse ꝛ non dictam dominaȝ Bartholomeam licet etiam tunc posset probabiliter in cōtrarium instari.Sed non oportet cuȝ presupponatur ꝙ in dicta domo de qua principaliter agitur continuo inhabitauit dicta Bartholomea vna cum sua filia prout faciebat ante contractum matrimonium per filiam cum dicto Saluatore.Sed contracto matrimonio nihil fuit innouatum nisi quia ipse Saluator forensis qui forte non habebat domum propriam in loco accessit ad habitandum dictam domū vna cum socru ꝛ vxore.Et fructus bonoꝝ immobilium dicte do.Bartholomee ita deferebantur in dictam domum postea prout prius ꝛ ad dictas possessiones accedebat dicta.d. Bartholomea ꝛ dicta filia ꝛ dictus Saluator quando stabat in dicta terra:lȝ ꝓ maiori parte tpis staret abñs a territorio dicte terre castellionis ita ꝙ dicta bartholomea nūqꝫ exiuit de possessione dicte domus neqꝫ alioꝝ bonorum.

ꝯ ¶ Prout ꝛ indubio presumitur continuatus animus possidendi.l.cum qui mutatam.de proba.ꝛ habeť in.l.fine possidetis.C.de proba.ꝛ per docto.in capi.cum ad sedeȝ.de resti.spo.Et ideo cum.d. bartholomea que prius possidebat censeatur continuasse possessionem ꝛ animo ꝛ corpore:domuȝ inhabitauerit ꝛ bonis alijs vsus fuerit prout prius nó potuit dictus Saluator possidere cum duo eandem rem in soliduȝ possidere nequeant.l.iij.§.ex contrario.ff de acqui. pos.ꝛ arg.l.si vt certo.§.si duobus vehiculum.ff.commo.ꝛ ideo gener censetur stetisse iure familiaritatis cuȝ gener sit loco filij.l.qꝛ parentis.ff.so.ma.ad hoc.l.qui iure familiaritatis.ff.de acquirē.pos. Et tantofortius ꝗto possessio dicte Bartholomee fuit magis continua ꝗ possessio dicti Saluatoris qui pro maiori parte morabatur absens in expeditione militari ita ꝙ penitus ruit istud fundamentuȝ. Et iđ non laboro in alijs responsionibus.

ꝫ ¶ Nec etiam ob.ꝙ dicitur ꝙ dicta mulier qꝛ mater tenebatur dotare filiam inopem vt dixi.s.in ꝯtraȝ ꝛ no.etiaȝ Cy. Bar.ꝛ Bald.in auc.res que.C.cóia de leg.ꝛ in ꝯtra qui ex necessitate celebratur non requiritur hmói solemnitas per no.per Cy.in auc.ingressi.C.de sacrosan.eccle.ꝛ per ea que habenť in.l.j.ꝛ.l.fin.C.qñ decreto opus non est.quia rńsio est aperta doc.dicunt ꝙ mater diues filiam inopeȝ tenetur dotare.Sed ista mater erat pauper cum vt presupponiť redditus suorum bonorum non sufficiebant sibi ꝛ filie pro tertia parte alimentorum ergo sibi soli non erant sufficientia.

a ¶ Omnis charitas incipit a seipsa.l.si preses.C. de serui. ꝛ aqua.Jdeo cum ipsa esset vidua ꝛ alia inuenisset maritū tēpore dicte descriptionis in extimo qui poterat sine dote cōmode filiam alimentare non tenebatur ipsam dotare:tum quia non diues sed inops:tum etiam pater potest contractas nuptias non artatur filiam dotare ꝓm sententiaȝ bart. in.l.obligamur.§.lege.de act.ob.Que opin.videtur saltem procedere in matre que tenetur dotare in subsidium.vt dsit doct.in.d.l.mater.C.de iure dotium.vbi dicit Bal.ꝙ tene

tur dare dotem loco alimentoꝝ.sed dicta ratio cessat qñ h₃
q eam alimētet merito ⁊c̄. Preterea ⁊ clarius l₃ teneretur
dotare:tñ non tenebaẜ sic dotare ⁊ maxime dare in dotem
omnia bona vel quasi omnia bona sua.Cū ergo dicatur ꝙ
dedit in dote₃ bona stabilia que habebat profecto nemo sa
ni capitis auderet dicere ꝙ ad istud eēt astricta lege aliqua.
Idcirco nō sumus in ꝯtu necessario ita ꝙ non requiratur
solemnitas a lege requisita. Prout videmus ꝙ licet minor
teneatur soluere es alienum tenetur dotare filiam:tamen si
in hanc causa₃ alienat bona sua immobilia requiritur decre
tum iudicis ⁊ auctoritas tutoris.l.ob es.C.de prediis mi
no.⁊.l.lex que tutores.C.de admi.tut. Fortius in casu isto
in quo imminebat aliqua necessitas vel saltem non immine
bat tanta prout in soluendis debitis.

b ¶Illud aūt qȯ allegatur ꝙ solēnitas hmōi non requiraẜ:
q: datio dotis est vtilis filie ꝓut dicit bar.in.d.dispu.mu.
lier hñs amplum patrimonium ⁊ vtilitas filie censetur vtili
tas matris cū non minus:imo plerūq₃ magis diligat filia₃
parens q̄₃ seipsam.l.isti quidem.ff qȯ me.cā.⁊ vbi ꝯtus est
vtilis facienti nō exigiẜ solēnitas hmōi alr̄s reqsita p no. p
glo.quā ibi ponderat Ang.in.l.ii.ff.de accep.⁊ Ang.suo cō
silio vltimo ⁊ ipse ⁊ Pau.de ca.in.l.mutū.ff.de acqui.here.
profecto mihi apparet multū debile mediū ad consulendu₃
ꝙ statutum non habeat locum in promissione dotis.

c ¶Nam glo.in.d.l.ii.⁊ sequaces loquunẜ in actib⁹ mere fa
uorabilibus in quibus non pōt cadere damnū non ꝓcedit
in aliis que hñt mixturam vel periculū damni:verbigrā he
reditatis acquisitio regl'r est lucrosa ⁊ ascribiẜ lucro.l. iuris
ignorantia.C.qui admi.iuncta.l.iuris ignorantia.ff. de iur.
⁊ fac.igno.⁊.l.si duo.cu₃ sua glo.ff.de acq.here.⁊ tñ minor
non potest adire sine tutoris auctoritate.l.potuit.C.de iur.
deli.l.more.ff.de acqui.here.⁊.§.sed neq₃ insti.de auc.tuto.

d ¶Item ēt videmus in dote ꝙ minor non pōt dare in do
tem res immobiles sine solēnitate que requiriẜ in aliis alie
nationib⁹.d.l.lex que tutores.⁊.d.l.ob es.Nec sequitur est
data dos ergo est fauor dotare p₃ q: aduersus dotem petit
minor in integ.rest.C.si aduer.dotē.Et prout pōt ledi mi
nor ita ⁊ mulier:ideo cū statutum requirat illā solemnitatē
ne mulier ledaẜ ratio militat in ꝯtu dotis ꝓut in aliis con
tractibus per iam dicta merito militet etiā statutu₃.Secus
si non potuisset ledi prout cōtingit in terminis.d.l.ii.de ac
cep.⁊ ꝯstat euidenter ex premissis ꝙ non procedunt ibi no.
in ꝯtu dotali:ideo non sunt trahendi ad terminos nr̄os.⁊
ipse bar.in.d.dispu.qui allegaẜ vult aperte contrarium de
cisione ꝙ solemnitas alr̄s requisita reqrit in tacita ⁊ expres
sa cōstōne dotis.⁊ est ipsa veritas meo iudicio indubia.⁊ si
qui ꝯtium consuluerunt deuiant a luce veritatis. Sed se
pius occurrit ꝙ consulens h₃ vnū fundamentu₃ stabile in
quo principaliter fundaẜ consiliu₃ ⁊ adducit alia media ad
ornatu₃ consilii.⁊ quia aliqñ bonum fundamentum nō mo
uet iudicium:⁊ aliud debile medium ipsum mouet.Ita ar
bitror forasse in his terminis alr̄s contigisse.

e ¶Similr̄ fragile ⁊ captiosum est illud mediū.ꝙ q: statutū
non pōt se intromittere circa ꝯtum matrimonii: ergo nec
intelligatur in ꝯtu dotis accessorio ad matrimonium:quia
absonū esset dicere ꝙ iura municipalia nequeant dispone
re super ꝯtu dotis cum videamus continuo disponere.

f ¶Et secularis cognoscit de dote ⁊ tñ non de matrimonio
vt est notissimū itaq₃ absit ꝙ in ꝯtu dotis non militēt iu
ra municipalia si non tendūt ad impediendū matrimonia.
Idō non insto tanq̄₃ super re notoria.⁊ q: consultās instat.

g ¶Nec ēt obstat illa solutio gabelle facta longe post ꝯtum
⁊ consumatum matrimonium:q: facta fuit per ipsum salua
torem sine scitu dicte bartholomee.⁊ si ex hoc eliceretur ꝓ
batio dotis constitute esset parata via fraudi:q: qs de faci
li solueret paruum qd pro gabella pro querendo iure super
dote.Nō aūt est paranda via fraudibus sed extirpāda.c. q̄₃
to de diuor.cum ꝯcor.Insup est res iter alios acta ergo ⁊c.
per iura vulgaria.⁊ ille actus est alienus ab omni verisimi
litudine illa bona mulier ꝓut presupponitur non habebat
nisi.ccxii.in bonis ⁊ ille saluator profiteẜ se habuisse in do
tem.ccl.ex quo deꝓhendiẜ ꝙ ille saluator vel dolose illud fe
cit credens ex h̄ sibi parare viam ad ꝯsequendum bona sue
socrus vel fecit ad pompā ꝙ probet coniecturā qȯ ex eade₃
cā fecerit suo extimo describi dicta bona sue socrus.⁊ p hec
in effectu sunt sublata oīa adducta in ꝯtu₃.Et que reperio
adducta in consiliis excellentissimorum doc. consulentium
pro parte ꝯtra in quibus presupponuntur nonnulla in fa
cto que a vero deuiant ſm mihi presupposita maxime fama
longeua possẜ.⁊ testes l₃ singulares itaq₃ non miror si male
informati in illam sententiam inclinarunt. Laus deo.

¶Substō facta duobus nepotibus ex fratre testōris insti
tutis inuicēq₃ substitutis.Sub istis verbis:v₃ eos inuice₃
substituit qñcūq₃ decederent sine filiis:⁊ si dicti sui nepo
tes oēs decederent sine filiis qñcunq₃ substituit eis.a.⁊.b.
filios alterius nepotis iam defuncti ipsius testōris.An ha
beat locū aduenīēte casu ꝙ vnus ex dictis nepotibus insti
tutis moriatur filiis ex eo remanētibus ⁊ postea moriatur
alius sine filii superuiuentibus dictis.a.⁊.b.vt sic ipsi.a.⁊.b.
succedant exclusis filiis primi morientis vel ipsi filii positi
in conditione excludant ipsos substitutos tanq̄₃ tacite vo
cati ex eo ꝙ sunt in conditione nominati.

¶Consilium cclxxxiiii.

In nomie domini no
stri iesu christi. ¶Vr̄ pma facie dōm ꝙ nō
sit locus substōni qm̄ non vr̄ militare ver
ba dicte substitutionis.⁊ per ꝯñs non vr̄ pu
rificata conditio substitutionis predicte.

a ¶Nam dicta substō est sub conditione si oēs instituti de
cesserint sine liberis.Et sic verba non patiuntur ꝙ condi
tio purificata censeatur si alter tantum decesserit sine libe
ris.Tum q: est pluralis oratio que non solet esse vno con
tenta.l.inter illam.in fi.ff.de verbo. significa.c. pluralis lo
quutio de reg.iu.in.vi.⁊.l.vbi numerus.ff.de testi.

b ¶Tum ēt q: est loquutio sub signo vl'i oēs ⁊ qui omne di
cit nihil excludit.l.iulianus.de le.iii.⁊.c.solite de ma.⁊ obe.
⁊ cañ.si romanoꝝ.xix.q.Et maxime q: ꝯditio d₃ impleri in
forma.l.meuius.⁊.l.qui heredi.in pñ.de ꝯdi.⁊ demō.vr̄.n.
testōr pretulisse liberos institutoꝝ ipsis substitutis bonum
consilium sumendo pro liberis positis in ꝯditione.l. luti⁹
in fi.de here insti.positi.n.in ꝯditione censenẜ tacite inui
tari p illū tex.⁊ per no.per gl.in.l.filiusfa.§. cū qs.de leg.ii.

c ¶Adeo ꝙ multi tenent ꝙ positi in ꝯditione censentur ta
cite substituti ita ꝙ veniant ex testō ꝓut voluerunt Old.in
l.i.C.de condi.inser.⁊ Pon.in.l.si cum dote₃.in prin.ff.so.
ma.qȯ ⁊ vr̄ tenere Paul.de ca.in.l.filiusfa.§.cum quis.di
cens ꝙ Bal.in quadam lec.in.d.l.i.C.de condi.inser.Ide₃
voluit ꝙ ⁊ voluit Saly.ibi in filiis positis in conditione.

d ¶Vel salte₃ vr̄ ꝙ ipsis liberis voluerit reseruare ius legi
timarum hereditatum prout alii tenent ita intelligentes gl.
in.d.§.cum quis.⁊ tex.in.d.l.lutius. vbi per doc.ad h̄ que
hñr in.l.pe.C.de impub.⁊ in.l.vel singulis.⁊ in.l.qui duos
de vul.⁊ pup.Et ideo cum dicti filii Antonii sint pro dimi
dia successuri ab intestato ipsi christophoro ⁊ sunt positi in
conditione censeatur istud ius successionis ab intestato eis
reseruatum per appositionem dicte conditionis.

e ¶Nam prout qñ essent in totū successuri censeẜ in totum
eis reseruatū ius legittimarū hereditatum vt hẜ in iuribus
preallegatis ⁊ in.l.pe.C.de impub.⁊ in.l.heredes mei.§.cū
ita.ff.ad tre.ita ⁊ videtur reseruasse ius legitimarum here
ditatum in parte si pro parte erant successuri in parte.

f ¶Cum idem iuẜ soleat esse de toto quo ad totū ꝙ de parte
quo ad partem.l.que de toto.ff.de rei ven.⁊.c.pastoralis.§.
siquis cū totum.extra de offi.deleg.⁊.l.qui sit.ff.de vsur.

g ¶Confert q: testator ⁊ ꝯhētes in eorū dispōnibus cēsenẜ
se conformare cum dispōne iuẜ cōis vel municipalis prout
post Dy.consulentem voluerunt in simili materia substitu
tionis Bar.Ang.⁊ Cumanus in.d.l. heredes mei.§.cū ita
ff.ad treb.⁊ Paul.de cast.ibi in lectu.paduana.

h ¶Qȯ ⁊ alr̄s in stipōne emphyteotica voluit. bar.in.l.iu
risiurādi.§.si liberi de ope.lib.⁊ in ꝯsi.suo inci. qdā accepit
a quodā abbate:alr̄s incipit qȯ ista h₃ duo dubia in ordine.
cxxxii.ſm ordinē perusinū nō informis que₃ sequiẜ Imo.
in.c.potuit iuxta fi.de loca.⁊ in cle.ii.de iur.pat.Idem vo
luit ipse Pet.de anch.in ampla sua repe.c. canonum.de cō
sti.xiiii.q.prin.post recitatam questionem Pyllei.Idem an
dreas de isernia in.c.i.in quibus causis feu.amit.

i ¶Ad idem qȯ no.Pau.de ca.in ꝯsi.lxxvii.incip.casus iste
frequenter contingit concludens quod si testator habens
duos filios eos instituit ⁊ si alter decesserit sine filiis alte
rum substituit si vnus decessit sine masculo cu₃ filia femina
substitutus excluditur si filia succedit ab intestato patri.Se
cus si est exclusa a patruo ex forma statuti.Et sic videtur ꝙ
excluditur

excludit substitutus quatenus positi in conditione sunt successuri non alis ea rõne: qꝛ testator censet se conformare cũ dispõne iuris. Et dictam rõnem ponderat ẽt Pe. de anch. in.l.tres fratres.ff.de pac.ꝛ in consi.suo qd incipit a clariori decisione ꝛ.d. Ant.in ꝯsil. quodam incipiente viso puncto. Facit qd no.glo.Jmo.ꝛ Pau.sequentes eaz in.l.cuz ita legatur.§.in fideicõmisso.de leg.ij.

k ¶ Cum ergo ius cõe inuitet ab intestato pariter filios an tonij predefuncti ꝛ dictos substitutos: ideo etiaz testator videatur ita se conformare prout etiã volunt glo. Jmo. Pau. de castro in .d.§.in fideicommisso.quod lz filius fratris sit in vlteriori gradu ꝛ simus in casu in quo proximiores vocentur nihilominus: qꝛ de iure cõi pariter vocentur. Jta ẽt venire censentur ex mente testatoris ßm eos quos alis consulendo sequutus fui licet Bal.ibi contra.

l ¶ Et maxime cum verba substõnis ad idem tendant.scꝫ ꝙ substituti non veniant altero decedente cũ liberis. Casus ergo quo vnus decedat cuz liberis non est comprehensus in verbis dispositionis: ideo tanq̃ obmissus habeatur pro obmisso.l.commodissime.ff.de lib.ꝛ posth.ꝛ.l.si extraneus. de condi.ob causam.ꝛ.l.si cum dotem.in prin.so.ma.

m ¶ His tñ minime refragantibus ꝯtiam partez arbitror de iure magis cõsentaneam ꝛ quidẽ in dubiã. Nam qd substituti admittant: lz supsint liberi ex instituto predefuncto: ꝛ lz sint substituti sub cõditione si vterq3 decesserit sine liberis: ꝛ non essent nisi duo ꝛ sic nõ minus q̃ per vniuersalẽ omnes cum vterq3 necessario includat duos ꝛ sic respectu duorum vna dictio est vniuersalis: prout altera.

n ¶ Licet substituti ꝛ liberi supstites sint eiusdem gradus ẽ casus formalis in.d.l.heredes mei.§.cum ita. vbi testõr instituit filios ꝛ eis substituit sub his verbis siquis eorũ pot sine liberis diem suum obierit partem suam supstiti fratri restituat ꝙ si vterq3 sine liberis diem suum obierit omnez hẽditatem ad neptem meã claudiam peruenire volo accidit ꝙ vnꝰ ex filijs institutis decessit cũ filio masculo deinde decessit alter filius institutus sine liberis supstite claudia substituta neptis ex fratre vel sorore ipsius vltimi defuncti ꝛ supstite filio cohẽdis posito in cõditione pariter nepoti ex altero fratre ipsius vltimo decedẽtis: ꝛ sic illi pariter ab intestato erãt successuri: imo forte ab intestato illi pariter successerũt deficiunt vba substõnis ex quo facta sub ꝯditione si vterq3 decesserit sine liberis cum verbũ vterq3 nullo pacto adaptet ad vnũ vt est notissimũ ad hoc.d.l.pe.C.de ipu. ꝛ qd verba nõ admittãt substitutã est tex.aptus in.d.§. cuz ita ibi p ꝯditionis verba nõ admitti videbat: tñ ꝯcludit ibi tex.ꝙ ex mente que preualet verbis substituta admittitur.

o ¶ Et p illum tex.ꝯcludunt doct.ibi ꝛ in.d.l.pe.ꝙ in hmõi substõnibus non attẽdant tam verba q̃ mens: sed vba collectiua simplicia vel vl'ra posita in cõditione verificentur ꝛ resoluant in singularitates ita ꝙ si in psona vnius verificatur substõ purificet qñ non supest psona que ex verisimili mente defuncti preferat substituto als secus. ꝛ iõ si illi quibus fit hmõi substõ fideicom. sunt extranei ita ꝙ non hñt inuicẽ succedere siue ꝯditio verificet in psona primi decedẽtis siue in psona vltimi decedentis est locus substõni p portione eius in cuius psona est purificata ꝯditio.l.lucius. §.gayo.ff.ad treb.ꝛ in.l.qdam testõ proculum.de vul.ꝛ pu. Si vo erant inuicẽ successuri ꝛ preferendi substituto ab intestato tunc si ꝯditio purificat in psona primo decedentis non admittit substitutus iste est tex.in.l.pe.sepius allegata ꝛ i.d.l.qui duos.v er.sed si diuersis.si vo euenit ꝯditio in psona vltimo decedẽtis.ꝛ tũc admittit substitutꝰ iste ẽ text. i.d.§.cũ ita.ꝛ ita distinguit gl.i.d.§.cũ ita.ꝛ doc.ibi sequunt ꝛ idẽ.l.pe.ꝛ doc.cũ moderatione: tñ que sumit ex rõne dtie.

p ¶ Est enim ratio differentie ßm doc.cõiter oẽs: qꝛ qñ purificatur cõditio in persona primi superest psona que ex verisimili mente excludit substitutum cum frater superstes sit ab intestato successurus fratri predefuncto: ideo substitutꝰ excluditur vt.d.l.pe.ꝛ.d.l.qui duos.

q ¶ Et qñ in persona vltimi purificatur cõditio substõnis: tunc non superest psona que ex verisimili mẽte defuncti excludat substitutuz: ideo substitutus admittitur.d.§.cum ita ideo datur hec theorica siue cõditio purificetur in persona primo decedentis siue in persona vltimo decedentis consideratur vtrũ supsit psona que ex verisimili mente defuncti excludat substitutum necne. Si.n.superest persona que ex coniecturata mente defuncti excludat substitutum substitutus excludit siue conditio purificetur soluz in psona primi siue solũ in psona vltimi decedentis: qꝛ sibi substituto obstant verba substõnis ꝛ mens testatoris. Si vo supest psona que est presumpta mente testatoris non excludat substitutũ.tunc substitutus admittit siue cõditio purificet in psona primi defuncti siue in psona vltimi: qꝛ tunc lz substituto repugnẽt vba substõnis: tñ euz iuuat mens ipsius testatoris. Jsta est theorica Nic.de mat.bald. Raph.ꝛ pau.de ca.in.d. l.pe.ꝛ bart.ꝛ ang.in.d.§.cum ita.ꝛ cõiter oẽs doc.sequunt.

r ¶ Et ille psone supstites cẽsentur ex cõiecturata mente defuncti excludere substitutũ que ab intestato haberent excludere substitutuz ꝓut declarant doc.in dictis iuribus. Et ex h infertur ꝙ si in terminis.d.l.pe.superstes foret frater cõsanguineus ꝛ superest mater predefuncti que prefertur ab intestato fratri tũc esset locus substitutioni: qꝛ frater superstes positus in conditione non succedit ab intestato.prout concludunt Nico.de mat.Bal. Rapha.ful.ꝛ Pau.de ca.in d.l.pe.ꝛ tñ cõditio purificata fuit in persona primi.

s ¶ Jtem si vnus fuisset factus pubes ita ꝙ deficeret conditio substõnis pupillaris in persona ipsiꝰ ꝛ alter postea decederet impubes non esset locus substõni qm supest persona que ex verisimili mente defuncti prefert substituto ꝓut volunt Bal. Saly. Rapha.ꝛ Pau.de ca.in.d.l.pe.

t ¶ Jtẽ ex dicta theorica infertur ꝙ si in casu.d.§.cuz ita.illa claudie substituta fuisset extranea non successura.s.ab intestato non fuisset locus substitutioni. nam cum excluderet filius predefuncti prout voluerunt Bar.ꝛ Ang.in.d.§.cum ita. Ponderatur autem mens testatoris in.d.§.cuz ita.ꝛ in d.l.pe.ꝛ in.d.l.quidam testamento proculum.

v ¶ Et ideo ad dictam theoricam recurrendum est ex mente omnium non curando in cuius persona an primi an secundi conditio purificetur ꝛ nec ꝙ non verificẽtur verba p.d. §.cum ita.ꝛ.d.l.quidam testõ proculum.ꝛ.d.§.gayo. Jn quibus deficiebãt verba substõnis ꝛ tñ substitutus admittit. Si tñ superest persona expositis in conditione que ab intestato excluderet substitutũ in partẽ ꝛ non in totũ: tunc ẽ locus substõni: lz verba repugnent ꝛ iste est tex.no.in.d.§.cũ ita prout declarant ibi doc.maxime Bar

x ¶ Et iõ si in terminis.d.l.pe.C.de ipu. fuisset substitutus alter filius testatoris substitutus fuisset admissus prout cõcludit Bal.in.d.l.pe.ꝛ Pau.de cast.in.d.§.cum ita.per no. ibi bar.qd ꝛ ẽt tãgit ang.i.d.l.pe.lz nõ ita clare. Et tenẽdũ p pdicta qcqd dicat imo.i.d.§.cũ ita.ꝛ ita legẽdo visuz fuit.

y ¶ Et iõ hoc casu non admittit argumentũ de toto ad partem rõ potest esse: qꝛ ceteris paribus vr preferendus substitutus qui hꝫ a iure parẽ dilectionẽ. Sed qñ alius magis a iure diligit non sunt cetera paria. Jtẽ aut ꝯditio censet purificata in tota vna portione aut in nihilo. Ne saltẽ respectu vnius rogati substõ diuerso iure censeat ar.l. euz q edes.ff. de vsuc. Et quicqd sit de rõne casus ẽ in.d.§.cũ ita. ꝛ cõis intelligẽtia doc. Et vbi casus legis non est insistendũ.l. an ille.C.de fur.ꝛ.l.illam.versi.de modo.C.de colla. Et per h in effectu sunt sublata omnia in contrarium adducta.

z ¶ Non.n.ob.ꝙ verba substõnis non militant qꝛ vt dictuz est: militat mens que ꝑualet vt probat in.d.§. cum ita.ꝛ in d.l.quidam testõ ꝓculũ.ꝛ in.d.§.gayo. Et gñaliter mẽs preualet verbis.l.in conditionibus primum locum de condi.ꝛ demon.l.cum virum de fideicõ.c.intelligentia de verbo.

ꝛ ¶ Et licet quo ad verba sit casus obmissus non est obmissus quo ad mentem: ꝛ ideo cessat dispõ.d.l.si ita scriptum. Nec ob.ꝙ positi in conditione censeãtur tacite inuitati: qꝛ lz nonnulli teneãt ꝙ censeant tacite inuitati a testõre quos supra recensui.ꝛ vr ẽt voluisse Benedi.de plũ.in.d.l.si cuz dotẽ.in prin.licet non oĩno concordet cum alijs.s. relatis. Tñ cõis opi.glo.bar.bal.Ang.ꝛ fere oium antiquoꝝ ꝛ moder.in.d.l.lucius.ꝛ in.d.§.cum quis.ꝛ in.d.l.j.C. de condi. inser.ꝛ vbiq3 est ꝙ non censeantur tacite inuitati sed censeatur eis refertum ius legitimarum hereditatum ꝛ hoc quãdo substitutio est facta vni soli. Jtem quando est facta duobus ꝛ supersunt filij eius de cuius portione agitur. Jtẽ quãdo supersunt filij alterius qui filij sunt in successione potiores substitutis. Secus si substituti sunt potiores ꝛ hoc clarum. Jdem si sunt pares prout est tex.in.d.§.cuz ita quo casu doc.concordant ꝙ liberi non sint inuitati ex mente tacita testatoris nec ex verbis per illum tex.ꝛ supradicta.

ꝰ ¶ Et licet quando substitutus in totuz succederet vel quãdo positi in conditione in totum succederent de iure communi vel municipali doc.velint ꝙ testatores censeantur se conformare cum dispositione iuris cõmunis: prout his ca

sibus loquuntur omnia dicta supra adducta in contrarium. Tñ non ita qñ substitutus et positus in conditione superstes admittit qlibet pro parte. Nam tunc substitutus prefertur per tex. d. §. cuz ita. Nec argumentum de toto ad partez et econtra pcedit qñ est ratio diu̾e vt no. in. d. l. que de tota prout est in casu isto per premissa. Laus deo.

¶ Maritus qui primo confitetur recepisse dotẽ sibi pmissam noie vxoris a socero. et postea incontinenti socer pmisit sibi marito soluere dotem predictam confessatam. An si annis aliquibus elapsis socer predictus de ↄsensu filie vxoris eius marito fecit confessionez qualiter maritus vere dotem non receperat et se suum debitorem fecit in quantitate confessata: dicatur ex hoc preiudicatum vxori vt non hẽat regressum contra heredes mariti ad illam quantitatem dotis q̃ primo maritus confessus fuit habuisse.

¶ Consilium cclxxxiiij.

In noie dñi nostri iesu xpi. ¶ In pñti consultatione vr̃ prima facie dñm ꝙ dictus Nicolaus teneat dicte dñe armine restituere dictos. cc. flo. Naz de hoc est instrm̃ clarum et lucidum quo cauet ꝙ dict' Nicolaus cõfessus fuit se recepisse a dicto dño Hieronyme patre dicte armine flo. cc. et in casu dotis restituende promisit domine Armine seu alteri p ea legittima recipiẽte illos reddere et restituere eidem domine Armine.

a ¶ Obmitto ꝙ et Joannesfranciscus ↄfessus fuit et promisit exquo quilibet promisit insolidum. nam censent duo rei debendi qui pñt constitui in dote restituenda. l. fi. ff. de dote cau. non. et in auc. de nup. §. siquis aũt. Licet non duo rei stipulãdi. l. si id qd̃. ff. de duo. reis. et de rõne ibi p gl. et doc.

b ¶ Et lз cõfessio dotis recepte videat facta spe future numerationis vt in ti. C. de dote cauta nõ nume. maxime in. l. fi. et in autẽ. ibi posita. et ideo censetur exceptio non numerate dotis vt dict e iuribus ad exceptionẽ exceptionis nõ nu. pecu. tamen non videtur militare in casu isto dicta exceptio quia non videtur facta spe future numerationis: sed spe future promissionis ex vicinitate actus arg. l. si ventri. §. fi. de priuile. credi. et. l. lecta. versi. dicebam. ff. si cer. pe. et. l. iurisgẽtium. §. quinimmo. ff. de pactis.

c ¶ Et quando ↄtus reperiuntur facti eodem die loco et testibus censentur facti incontinenti inquit Bal. in. l. pe. §. si. mulier circa finem. ff. solu. ma. et in. l. j. in fi. C. de opt̃is lib. dicens ꝙ factum eadem die presumitur factum eodem cõtextu. et idem tenuit in altera repetitione. l. petẽs. C. de pac. et dicitur idem consulendo dixisse eundem Bal. in consilio incip. circa thema predictum in quo de duobus queritur p hatur in. l. continuus. in prin. ff. de verbo. obliga. et facit. l. si ex duobus. in prin. de duobus reis.

d ¶ Et quando duo ↄtus fiunt incontinenti censentur correspectiui vnus. s. factus propter alterum inquit Bal. in dicta repe. d. l. petens. qd̃ et voluit in effectu Salyce. ibi super glo. magna super illis verbis forte. ita esset et ibi quia gratia vsurarum et facit qd̃ notauit vltramõ. ibi et in. l. in bonafide. eo. ti. ꝙ pactum incontinenti appositum iuxta ↄtum vestitur coherentia contractus quando est tale ꝙ habita relatione pacti ad contractum resultat contractus innominatus. Et sic volunt ꝙ vbi pactum est positum iuxta contractum censetur contractus initus relatiue et correspectiue ad pactum et facit. l. fundi partem. ff. de contrahen. emp.

e ¶ Et lз vltramõ. reprehendant quatenus ex hoc volunt ꝙ non sit vestimentum coherentie contractus: sed rei interuẽtu tamen nõ ea ratione qз non censeat correspectiui pacta et contractus facti incontinenti immo idem sentiunt.

f ¶ Ideo fuit hic cõsultũ in qõne facti ꝙ si frater dotauit sororem et soror eadem die loco et testibus donauit fratri bona paterna et materna nõ censeatur simplex donatio: sз donatio ob causam correspectiua ad contractum dotis.

g ¶ Et ex his videtur ꝙ confessio de dote recepta et promissio de restituẽda emanauerit spe future promissionis seu qз ille socer promissurus erat incontinenti. Si itaq confessio emanauit ob causam promissionis sequuta promissione videtur impleta causa cõfessionis et promissionis de restituẽda dote. Et iõ non obstet exceptio non numerate dotis que militat quando confessio fit spe future numerationis. Non autem videtur militare quando fit spe future promissionis sed potius videtur se obligasse propter illud creditũ quasi illam promissionem habuerit pro satisdatione et solutione.

h ¶ Secundo quia solet in hmõi ↄtu renunciare exceptioni non numerate pecunie et iurari: et lз sit dubium an exceptioni non numerate pecunie possit renunciari. Tamen cõiter tenetur ꝙ renunciatio iurata valeat et non possit postea opponi exceptio vt no. Bar. in. l. fi. C. de numerata pecunia Bal. in. l. j. C. de dote cau. non nu. et Salyce. ibi.

i ¶ Tertio qз elapsum est tp̃s quo põt obijci exceptio non numerate dotis exquo vt ex themate percipitur est elapsus annus qui datur querele non numerate dotis vt in. l. fi. de dote cau. non numerate si matrimoniuз non durauit vltra biennium aľs datur magis breue tp̃s aũt. qd̃ locũ. e. ti. prout et contingit in casu nostro. s. ꝙ matrimoniuз durauit per plus annos vltra biennũ: qз durauit p. vij. annos et vltra.

k ¶ Nec videtur obstare contractus initus in anno domini Mcccclxxiij. in quo reuocatur illa cõfessio facta de dote recepta: quia videtur posse responderi duobus modis.

l ¶ Primo quia contractus fuit initus inter Hieronymum et Nicolaum: ideo non videtur ꝙ preiudicet domine Armine: quia filia nõ tenetur ex contractu patris argu. C. ne filius pro patre. in rub. et nigro.

m ¶ Et licet ipsa filia consenserit non propterea videtur remisisse illam obligationem: quia aliud est consentire remissioni confessionis seu promissionis aliud est remittere arg. l. aliud. de re. iur. forte enim consensit: quia tenebat ius suum durare non obstante remissione paterna prout in simili dicit text. in. l. sicut. §. non videtur. ff. quibus modis pignus vel hypo. solu.

n ¶ Secundo respondetur quia talis remissio promissionis videtur quedam species donationis. l. si obligatione. de regu. iur. l. siquis delegauerit. de noua. l. contra iur. §. fina. C. de pact. l. si tutor. de iureiuran. sed donationes inter vir. et vxo. constante matrimonio sunt nulle vt in titu. de donatio. inter vir. et vxo. per totos. et. C. nec confessio inter eos constante matrimonio facta scilicet ꝙ dos non fuit soluta iuuat quia ↄfessio emanans inter personas prohibitas non releuat. l. qui testamentum. ff. de proba. et. l. cum quis decedens. §. titia honestissima. ff. de lega. iij.

o ¶ Tamen his non obstantibus contrariaз partem puto intrepide amplectendam potissime fundamentuз capio ex cõtractu inito in anno. Mcccclxxiij. in quo Hieronymus de voluntate dicte Armine annullauit dictum contractum confessionis recepte dotis et promissionis facte per dictum Nicolauum de restituendis. cc. flore. dicte Armine et hoc in effectu a nonagintaquinq flore. s.

p ¶ Nam in illo contractu partes fatentur ꝙ dictus Nicolaus non recepit nisi nouagintaquinq floreñ. de dictis. cc. flore. confessatis et illa prefactio instrumenti respicit non solum Hieronymum sed etiam alios quorum consensu et voluntate annullatio facta fuit cum dicta in prefatione sequentia omnia respiciant. l. fi. ff. de testa. l. titia respondit. §. idem respondit. de verbo. obligatio. l. siquis ex argentarijs. §. si initium tabularum. ff. de eden. cum similibus. Et ideo etiaз ipsa domina Armina fatetur dictos. cc. floreñ. de dictis. cc. floreñ. non fuisse numeratos nisi. xcv. tollitur virtus prime confessionis exquo probatur per confessionem aduersarij quod confessio Nicolai non fuit vera ad hoc gl. ij. et ibi barto. et Rapha. ful. C. de numera. pecu.

q ¶ Et clarius ibi Ange. dicens ꝙ ad probandum negatiuam: scilicet pecuniam non esse numeratam stat articulus quod creditor confessus fuit presente parte ꝙ numeratio facta non fuerit: nam probata tali confessione probata erit negatiua s̃m eum.

r ¶ Et ita in terminis istis contingit et post tp̃s datũ ad opponendum exceptionem non numerate pecunie põt qs eã opponere probando negatiuam prout cõcludit Bal. in. l. si ex cautione. C. de non nu. pe. et facit g'os. et sequaces in. d. l. ij. nam si non fuissent elapsa illa tempora frustra ibi instaretur super probatione negatiue cum intra tempora illa probatur negatiua eoipso quod non probatur affirmatiua prout habetur in. d. l. si ex cautione et per Barto. in. d. l. ij.

s ¶ Et insuper dictus contractus promissionis restitutionis dotis predicte. cc. flore. fuit reuocatus per dictum vltimum ↄtũ prout expresse verba sonant super quibus vt clarius non est instandum. l. ille aut ille. §. cũ in verbis. de le. iij.

t ¶ Nec refragatur ꝙ hieronymus vr̃ annullasse nõ armina: qз r̃ndet ꝙ lз aliud sit remittere aliud cõsentire remissioni: tamen

tamen qui ꝯsentit remissioni iuris sui sibi preiudicat vt nequeat ꝯuenire: prout qui ꝯsentit venditioni rei sue sibi preiudicat in ipsa rc.l.si fundum per fideicommissum.de le.j.& d.l.sicut.§.non videtur quibus mo.pi.vel hypo.sol.a contrario sensu. Si enim videretur consentire sibi preiudicasset vt ibi a contrario fortius si appareret ꝙ vere consensit prout contingit in casu isto in quo ex ipso instrumento clarissime constat quod consensit ad idem.l.mater.C.de rei vẽdi.& clarius in.l.distrahente.C.de rebus alie. non alie.

v ¶ Preterea dicta reuocatio fuit facta non solum consensu dñe Armine. Sed ẽt eius voluntate.id aũt qḋ factuȝ est mea voluntate censetur factum meo mandato.l.post doteȝ.& ibi Bar.per illum tex.ff.sol.ma.facit.l.j.ff.manda. qḋ maxime dõm vr̃ in casu nr̃o: qꝛ coniunctio ponitur inter consensum & voluntatẽ. Unde dȝ intelligi de ea voluntate que differt a simplici consensu iuxta no.per gl.in rubrica de iur.& fac.igno.iõ & ipsa censeť remisisse cum suo mandato fuerit annullatus dictus ꝯctus dotis restituende & cõfessio dotis recepte iuxta regulam qui per alium facit in.vj.cum si.

x ¶ Preterea etiã ipsa armina censetur ꝯxisse per alias clas ipsius ꝯctus: nam subdiť ꝙ oẽs supradicti iurauerunt attẽdere & obseruare & in aliquo non ꝯuenire &c. Et subdiť ꝙ pro dictis oibus obseruandis & obligandis dicte ptes obligauerunt se & bona sua &c. Naȝ exquo premisit ẽt de dicta Armina sub illis verbis dicte partes comprehendiť ẽt dicta Armina: & maxime qꝛ ipsa erat persona ad quam magis principaliter.spectabat dicta remissio cũ promissio restõnis fuerit sibi facta seu alteri pro ea recipiẽti: accedit ẽt qꝛ preceptum guarentigie fuit eidem armine factum vna cum dictis Hieronymo & Nicolao. Ex quibus pȝ ꝙ ipsa reputabatur vna ex partibus. Ex quibus clarissime constat: ꝙ etiã ipsa censetur annullasse ꝯctum.& per consequens non potest ex contrari quia reuocatio cõtractus fuerit ab alio facta.

y ¶ Nec ẽt põt niti ex eo: qꝛ donatio inter virum & vxorem non valeat. Naȝ lȝ verũ sit ꝙ donatio inter virũ. & vxo.non valeat: tñ ista non est donatio sed quedã confessio recognoscens bonam fidem: & ex eo causatur ipsa annullatio contractus facti ex non vera causa & spe future solutionis.

z ¶ Et ꝙ confessio non ꝯtineret veritatẽ apparet clare ex ꝓmissione facta incontinenti prout: supra deductũ est. Et iõ diť Bal.in.d.l.pe.§.si mulier solu.ma.ꝙ qꝛ censeť facta spe dicte promissionis non teneatur heres mariti nisi ad cedendum iura.quasi forte voluerit Bald.ꝙ illa confessio interpretetur ꝙ ille confessus fuerit recepisse exquo recepit promissionem: ideo actionem cedere teneatur & non aliud.

& ¶ Uel dicamus ꝙ qꝛ promissio recipitur vt sequatur solutio ille est finis nõ immerito ꝯfessio cẽseať facta spe future numerationis nõ talis remissio non sit donatio per ea que hñr in iuribus que allegaui ꝙ remissio sapiat donationem.

p ¶ Quia procedit quando debitum est liquidum & veruȝ secus si falsum & anime periculosum vel non esset liquidum: prout etiam habetur in.l.si preses.C.de transac.

ꝝ ¶ Accedat ꝙ dicit bal.in.d.§.si mulier.duȝ vult ꝙ nõ teneať confitens se recepisse sequuta promissiõe. Non solum si promissio emanauit incontinenti. Sed ẽt si ex interuallo dummõ nõ sint elapsa tpa assignata ad exceptionẽ seu querelam proponendã ꝺm eum in casu isto tpa nõ erãt elapsa.

a ¶ Cum in dote non curant constante matrimonio.d.l.si.& ibi posita auc.qḋ locum. Renunciatio aũt exceptioni non numerate dotis non tȝ nisi sit iurata prout voluit Bart.& Bal.in.d.l.si ex cautione.& doc.ibi.& in.l.si.e.tit.& in.l.j.C. de dote cau.non nu. Utrum aũt in facto interuenerit iurm necne non potui bñ percipere ex copia instr̃i transmissa.sed presupposito sine preiudicio veritatis ꝙ fuerit iurata renũciatio. Et insuper non potuerit opponi exceptio ne incideret in periurium. Et hoc respectu videretur sapere specieȝ donationis dicta remissio & annullatio contractus.

b ¶ Tñ hoc casu valeret pp iurm. Licet enim videatur posse dici ꝙ donatio inter virum & vxorem non firmetur iuramẽto: qꝛ vr̃ ꝙ donatio inter virum & vxorem prohibeať: qꝛ aduersetur bonis moribus.l.j.ff.de dona.inter viꝝ & vxoreȝ.

c ¶ Sed iurm non iuuat actum reprobatum: qꝛ sit ꝯ bonos mores.c.non est obligatorium.de re.iu.in.vj.& tȝ Bar.in.l. siquis pro eo in prin.ff.de fideius.s.ꝙ iurm non firmet ꝯtractum qui annullatur: qꝛ sit ꝯ bonos mores & cõiter tenetur ibi & in auc.sacra puberum.C.si aduer.rem iudi.& in.c.cum contingat.de iureiu.& per hanc rõnem vr̃ velle Bart.in.d.l.j.de dona.inter viꝝ.ꝙ donatio inter viꝝ.& vxo.non firmetur iur̃o.& Jo an.in addi.spe.in ti.de dote post diuortiũ resti.in rubri.ad fi.& voluerunt Pe.& Cy.in.l.j.in fi.C.de sa.san.ecc.& Ang.in.l.cuȝ quis decedens.§.ticia. de le.iij.& in l.siquis pro eo.ff.de fideiuś.prout eos refert Jmo.in.c.cuȝ contingat.de iureiur.& idem vr̃ tenere Saly.in.l.cum mulier.C.de dona.añ nup.& tȝ Ponta.in.consi.ccxciij.ꝺm ordinẽ iformis inci.ꝑsupposito ꝙ dcm̃ Lazarũ de quo in themate ꝙ & consuluit Fran.de alberg.loquens in confessione de dote recepta constante matrimonio emanata & que dñr in viro & vxore pariter conueniant inter nurum & soceruȝ sub cuius ptãte est maritus.l.ij.§.sȝ & his de dona. inter virum.lȝ aũt in casu nr̃o dicta armina censeať dicere ꝙ fecit dictam ꝯuentionẽ: qꝛ non vere dictus Nicolaus eius socer non recepit dictam dotẽ: tñ dicta ꝯfessio videreť non astringere: qꝛ est suspecta inter personas ꝓhibitas.l.qui testõ.ff. de proba.&.l.cum qs decedens.§.ticia.ff.de leg.iij.vbi p gl.& doc.& in.l.si forte.de castren.pe.hinc est ꝙ ꝯfessio facta ꝑ mari tuȝ ꝯstante matrimonio de dote pro vxore recepta nõ tȝ saltem si non apparet promissio facta añ ꝯctum matrimonium per dicta iura prout voluerunt Bart. in.d.§.ticia.de le.iij.& Bal.in.l.j.C.de dona.añ nup.& in suo consilio in ordine mihi decimo incipiente cum constante matrimonio & Frãci.de alberg.& Ponta.in eoruȝ ꝯsilijs.s̃.relatis.& Jo. an.in.d.rubr.de dote post diuor.resti.in vltima qõne.

d ¶ Et Ponta.in alio ꝯsilio incipiẽte ex.s̃.narrato themate vnũ eliciť dubiũ in ordine.xliiij.ꝺm ordinem informis vbi ꝯcludit ꝙ ꝯfessio hmõi ẽt iurata nõ preiudicat dato ꝙ alś teneatur ꝙ donatio inter vi.& vxo.firmetur iur̃o allegans Bar.in.d.§.ticia.& Bal.in lectura antiqua in.l.si creditores.C.de fideicõ.& Pe.& Cy.in.d.l.C.de sac.san.eccl.& adducit Ponta.inter cetera rõnem: qꝛ tunc interponitur iuramentũ super simulata & ficta ꝯfessione.

e ¶ Et ficta seu simulata cõfessio nõ firmať iuramẽto prout vult gl.in.l.emptiõe.C.plus valere ꝙ agiť ꝺm euȝ.ita ergo in proposito nõ firmatur iur̃o dicta ꝯfessio de receptis dictis impensis pro sua ifirmitate sȝ cẽseať facta adiuuanduȝ dictã liberationẽ ex cã donationis prohibite interpositã.

f ¶ Tñ ꝯtrium est de iure verius: nã immo donatio firmatur iuramento exquo põt seruari sine dispẽdio salutis eterne. d.c.cũ ꝯtingat.& d.c.Quis.& d.c.lȝ mulieres.de iureiurã. lib.vj.& argu.auc.sacramenta puberꝝ.C.si aduer.vẽdi.& ita tenuit Gui.de cu.in.l.sȝ & si possessori nec hȝ obstare ꝙ cõfessio inter ꝑsonas prohibitas est suspecta.qꝛ nõ sumꝰ iter ꝑsonas prohibitas exquo nõ est prohibita donatio iurata ꝑ iam dicta. Jtẽ ideo est suspecta: qꝛ creditur factus & actus ex cã prohibita: & ꝯsequenter ex cã donationis.sȝ si ex cã donationis fcã eẽt valeret merito & valeat si cã donatiõis presumitur.absonũ.n.eẽt dicere ꝙ minus afficiat causa prohibita qñ est indubitata ꝙ̃ quando est ꝯiecturata.

g ¶ Et ar.ab absurdo plurimũ valet in iur.l.nã absurdũ.ff. de iurepatro.&.l.scire opȝ.§.aliud.ff.de excu.tut.& ita alś ꝯsulendo ẽt tenui ꝑ dictam rõnem impugnãdo dictaȝ opi. contrariã tanꝙ̃ absonam si absolute loquereť nec puto ꝙ vllo pacto sit de mente doctoꝝ quos allegat.

h ¶ Ex his itaqȝ elicitur ꝙ iurm validat verã donationem factã inter vi.& vxo.seu inter nurũ & socerũ alś reprobatã & pariter reddit nõ suspectã cõfessionem inter eos manatã & ideo dicta ꝯfessio dñe Armine resultãs ex prefatione dicti instr̃i probat nec redditur suspecta per predicta tãto magis quãto veritas satis apparet ex ꝓmissione imediate sequuta in instrumento dotali.

i ¶ Accedant no.per glos.Bal.& Ang.& Raph.in.d.l.ij.de non nu.pe.quatenus volunt ꝙ numerationes postea sequute ꝓbant negatiuã & faciunt ꝙ prima ꝯfessio nõ iuuat & pari rõne & promissio cũ ꝓmissio & solo soleant equiparari.l.si.C.ad.l.falci. Et successiue validatur dictus ꝯtractus annullatiuus contractus dotalis & cõuentio de non veniẽdo contra: & per hoc in effectu patẽt sublata omnia in contrarium adducta. Laus deo.

¶ Filiusfamilias qui ex operibus suis cũ pecunia etiaȝ lucratus fuit viuente patre: an & quõ diuidi debeat lucrũ predictũ. Jtẽ filia vnius ex socijs oiuȝ bonoꝝ: an debeãt dotari de cõi vel sumptibus patris. Jtẽ si vnus ex dictis socijs fecit de cõi expensas pro nuru sua an qñ diuidunt societatem debeãt res empte nurui diuidi ꝓut sunt tpe diuisiõis sic trite & quasi ꝯsumpte vel debeant cõsiderari prout erãt qñ fuerunt empte vt sic habeatur ratio precij.

¶ Consilium cclxxxv.

In nomine domini no-

stri iesu christi. ¶ Thema istud est implicitum
itaq; ꝯueniret rñsio quā dat imperator in.l.pre
cibus tuis manifestius exprimere debueras.C.
de impub.⁊ in.l.vt rñsum ꝯgruum accidere possis inserēre
facti exēplum.C.de transac. Non.n. deducitur in themate:
an dicti filij mei dicta eorum exercitia gesserint cum pecu-
nia cōi Cecbi ⁊ mei an sine eorum pecunia:⁊ an eorum no
mine negociauerint:an ꝯo ncie mei vel noie mei ⁊ Cecbi.
a ¶ Si.n.negociauerint noie ꝓprio ⁊ non cū pecunia pr̄is
vel cōi pr̄is ⁊ patrui rñsio est magis plana:q2 id qđ querit
filiusfami.ex suis opis censet aduenticiuȝ ⁊ querit sibi quo
ad proprietatem ⁊ pr̄i quo ad vsumfru.per tex.in.§.qđ aūt.
ibi ex suis operis insti.per quas personas nobis acquirit.
⁊ in.l.cū opȝ in prin.ibi ex laboribus suis.C.de bo.que lib.
⁊ ibi cōiter oēs tenent qđ ⁊ tȝ Bar.in tractatu suo de duo
bus fratribus in scđa qōne prime qōnis principalis.⁊ in.l.
j.§.nec castrēse.ff.de col.bo.⁊ in.l.illud.C.de col.⁊ ibi pau.
de ca.⁊ Bal.in aūt.ex te.C.e.ti.ad hoc quod not.doct.post
gl.in.l.si donatiōe.e.ti.⁊ tūc i dubio cēseret negociari noie
ꝓprio.ar.l.⁊ magis de so.⁊.l.papinian⁹.ff.mādati.imineret
tñ aliq̄lis scrupul⁹:q2 in hmōi artibus solēt paulatim suplu
crari de die in diē seu de mēse in mēseȝ vl' de anno in ānū.
b ¶ Et sola opera nō lucrat᷑ qꝫ sȝ cū pecunia ⁊ mercantijs ⁊
alijs rebus que in arte imittunt᷑:ita ꝙ lucrū ascribit᷑ nō so-
luȝ opis sed ⁊ pecunie seu rebus imissis.l.si nō fuerint pro
socio insti.e.ti.§.j.⁊ habetur per glo.⁊ doct.in.d.l.cum opȝ
⁊ multis varijs locis.illa autē pecunia superlucrata quo ad
vsumfru.ptinebat ad patrem ad quem pertinet vsusfru.bo
norum aduenticioꝝ.d.l.cū opȝ.⁊ per totū eundem titulū.
c ¶ Vsusfru.aūt pecunie nō est separ⁹ a ꝓprietate.l.si vini.l.
hoc senatus.l.tribus.⁊.l.sed de pecunia.ff.de vsufru.earuȝ
reꝝ que vsu ꝯsu. Jđ cautionibus ꝓuidet᷑ vt dictis iuribus
⁊ quasi per totū illū titulū:vñ postea quesita videtur quesi
ta cum pecunia patris sed quesita per filium cū pecunia pa
tris vr̄ esse p̄cipua patris vt vr̄ firmare gl.in.d.l.cum opȝ
in prin.quā ꝓut dicit ibi Raph.sequit᷑ Bar.ibi ꝙ ⁊ tenuit
spe.in ti.de iudi.in.§.sequit᷑ ver.qđ si alter.vbi tȝ ꝙ totuȝ
queratur patri.⁊ iđ post mortem patris inter fratres sit cōi
candum per.l.si ita.§.fi.de vsu.⁊ habi.⁊.l.per seruū.§.fi.ff.
de acqui.reꝝ domi.ꝓut ⁊ eū refert Bal.in.d.l. cū opȝ pro
quo facit:q2 filius dȝ operari pr̄i.l.sicut de opis libertoruȝ
s̄m eum.⁊ idē ꝙ Spec.tenuit idem Bal.in.l.certum.C.fa-
mi.hercis.quem refert Ponta.in dicta auct.ex testamento.
d ¶ Qui tñ Ponta.ꝯsiderat quattuor casus dicens ꝙ si fi-
lius cum pecunia patris negociat᷑ noie patris vel sumus in
dubio tūc totū querit᷑ patri ⁊ post eius morteȝ venit inter
cōicandum inter fratres.in dubio.n.censet᷑ negociare noie
pr̄is ar.l.post mortē.§.fi.⁊.l.fi.ff.qñ ex facto tuto. s̄m eū q
dicit hāc esse veritatē igit᷑ quesita per dictos filios cū dicta
pecunia per eos quesita cū eoꝝ industria sint eoꝝ pr̄is:⁊ cō
sequenter cōicanda socia oium bonoꝝ seu eius heredi ⁊ lō
ge fortius si ab initio negociati fuerunt cū pecunia patris.
e ¶ Quo casu dicit Ponta.in aūt.ex testō de col.qđ filius
tunc censet᷑ negociari noie patris ex quo negocium spectat
ad patrem ad quē spectat pecunia arg.l.post mortem.⁊.l.fi.
ff.qñ ex facto tut. Si tamen negociaret᷑ noie suo ⁊ suo peri
culo tunc quereretur filio id qđ superlucratum est s̄m euȝ.
f ¶ Sed qcq̄d dicat lȝ subtiliter pōderando dr̄ia aliqualis
fortasse resultet inter casum qñ negociat᷑ noie suo filius ⁊
suo periculo ⁊ casum qñ negociat᷑ noie pr̄is ⁊ piculo pr̄is.
Non tñ talis qꝫ lucrū qđ censeret᷑ obuenire occasione pe-
cunie paterne non dēat vtroq; casu censeri ꝓfectitium. Nō
enim pōt facere filius quominus ꝓfectitia querant᷑ pr̄i:q2
non dependet a ptāte seu voluntate filij. Quinimmo nec a
ptāte vel voluntate pr̄is.l.ēt inuitis.de acqui.rerum domi.
⁊.l.ij.C.de inoffic.dona.sed dependet ex dispōne legali:iđ
non pōt filius negociādo noie ꝓprio cum pecunia patris
facere ꝙ id qđ iudicatur ꝓfectitiuȝ prout est id qđ attribuit᷑
pecunie ⁊ iudicatur ex ea prouenisse non queratur patri.
g ¶ Et sic l ȝ negocietur noie patris non propterea vr̄ do-
nasse patri suas operas industriales seu aduentitia ex suis
operis obuenientia. Non.n.presumitur donatio.l.si cū au-
rum.de sol.l.cum de indebito de proba.ēt inter patrē ⁊ fi-
lium qñ.n.ascendens erogat aliq̄d de suo in bonis descen
dentis censetur facere animo repetendi non aīo donādi.l.
alimenta.C.de ne.ge.⁊ hr̄ in.l.nensennius.ff.e.ti.fortius eꝫ
q2 amor magis descendit q̄ ascendat vt nā docet.⁊ p bart.
in.l.liberoꝝ.de ver.sig.ideo filius prestando operas indu-
striales notabiles seu non leuis extimationis respectu vel
respectu longitudinis vel preciositatis operarum non vi-
deatur eas voluisse donare sed animo repetendi earuȝ ex-
timationem.ideo ei debeatur id quod opere merentur. Et
ideo ceteri querentes quid de lucro facto per filium cū pe-
cunia patris non ponderant cuius nomine negociauerit.
h ¶ Driam aūt puto resultare inter vnum casum ⁊ reliquū.
Nam si negociatur nomine patris totum lucrum debet esse
patris detracta mercede operarum.si quid enim prospera
forte fortuna lucraretur patri cederet sed si lucraretur no-
mine suo esset pr̄is id qđ cōiter soleret lucrari cum ea pecu
nia ⁊ si ꝙ prospera fortuna accideret sibi filio tunc quera-
tur quo ad proprietatem:quoniam illud non videtur pro-
fectum ex re patris ex quo prosperitate fortune obuenit.
i ¶ Et h̄ respectu procedat distinctio ⁊ consideratio Pon-
ta.an filius negocietur suo noie an noie pr̄is. Non aūt ab-
solute prout ipse loquitur:q2 nec rō nec mens doct.id pa-
titur. Item ēt est in cōsideratione susceptio piculi:q2 plus
meret᷑ pecunia si trafficat᷑ piculo dñi q̄ si piculo consocij vt
rō suadet ⁊ satis ꝓbat᷑ i.l.si nō fuerint.§.ita coiri.ff.p soci.
k ¶ Item si non apparet cuius noie negocietur filius cū pe
cunia pr̄is non suadet rō ꝙ noie pr̄is negocietur. Nam lȝ
quis censet᷑ actū facere noie eius ad quem actus spectat vt
in iuribus Pōta.⁊ per Bar.in.l.j.§. nunciatio.de no.ope.
nun.tñ loquuntur iura predicta in administratore alterius
tñ dato ꝙ generalr̄ ꝓcedat non artat ad istos terminos ꝯ
filiū:q2 ex quo in negociatione filius immittit operas suas
negociatio pertinet ad eum prout ad patrem:ideo ex ratio
ne Pontani vtriusq; nomine censeatur negociari.
l ¶ Et aliq videmus ꝙ emens rem cum pecunia alterius nō
censet᷑ illius noie actū gerere sed noie proprio:iđ sibi que
rit regulariter.l.si ex pecunia.⁊.l.vt proponis.C. de rei vē.
l.iij.ff.ad.l.fal.⁊ tunc.s.qñ filius negociatur cū pecunia pa-
tris lucrum exinde resultans est cōe pr̄is.s.⁊ filij prout con
cludit Bart.in suo tractatu de duobus fratribus.⁊ in.l.j.§.
nec castrense.de col.bo.l.illud.C.de col. ⁊ in.l.cum oportet
in prin.⁊ ibi hoc firmant Bal.⁊ Paul.de ca.⁊ Jac.bu.qui
dicit ita consulisse cum pluribus doc.qđ ⁊ volunt ibi An-
gel.⁊ Saly.dicentes post Barto.ꝙ si filius sua opera colit
fundum patris ⁊ ex eo percipit fructus pars fructuum cen
setur aduentitia ⁊ ascribitur persone ⁊ lucro filij Cecbe ꝙ
obuenientia ex re patris mediante opera ⁊ industria filij
sunt communia fortius obuenientia occasione rei paterne
cooperante industria ⁊ opera filij.
m ¶ Et hanc ēt partem firmat Bal.in.d.aūt.ex testō in deci
mo suo capitulo ⁊ quottidie vr̄ in practica in rusticis ⁊ cō s
consuetudo est.dicit Paul.de ca.in.d.l.illud.C.de colla.ꝙ
dimidia lucri ascribat᷑ pecunie dimidia operis.⁊ dicit Bal.
in.d.l.aūt.ex testō dicto.x.capitulo qđ h̄ fuit sententia bar-
to.que processit ex sui capitis equitate s̄m Bald. Nam de
iure est remittendum arbitrio iudicis qui habet considera-
re q̄titatem pecunie paterne ⁊ qualitatem industrie filij.
n ¶ Et id quod mercatores cōiter lucrati fuissent cuȝ tanta
pecunia ⁊ si diuisissent pro dimidia arbitrabit᷑ s̄m opi.bar.
residuum vero attribuet filio tanq̄ aduentitium.l. si heres
ff.ad.l.fal. Nam residuum est attribuendum excellenti in-
dustrie filij aut prospere fortune prout videtur velle ipse
Bald.in.d.auten.ex testamento.
o ¶ Et hoc idem ꝙ iudex habeat arbitrari quid meret᷑ pe-
cunia quid industria voluerunt etiam Angel.⁊ Paul. de
castr.in.d.l.cum oportet in princi.nec est verisimile quod
aliud voluerit Barto.sed voluit quod iudex in dubio alio
non docto habeat diuidere per mediū attento cōmuni vsu
⁊ ar.l.si non fuerint in princ.ff.pro socio.⁊ insti.eo.titu.§.j.
p ¶ Et ꝙ h̄ fuerit mens Bar.deprehenditur ex his que ipse
dicit in.d.§.nec castrense cum cuius dictis transit Pau.de
ca.in.d.l.cuȝ opȝ.qđ ⁊ clarius deprehendit᷑ ex dictis ipsius
Bar.in.d.suo tractatu de duob.fratri.vbi non dicit fieri di
uisionem pro dimidia. Sed attendendā extimationē opis
⁊ industriā filij ⁊ illam dandam filio residuū pr̄i ꝯcordant
itaq; Bar.⁊ Bald.ꝙ diuidat᷑ s̄m ꝙ meret᷑ pecunia:⁊ s̄m
ꝙ merentur opere:⁊ ita est pro satis claro tenendū.sed bar.
verba in dicto tractatu sonant ꝙ si quid vltra merita pecu
nie ⁊ operaꝝ est superlucratū censeatur profectitium Bal.
vult ꝯtrium ꝙ magis plȝ cuȝ illud non censeatur obuenisse

ex re patris: & hoc nisi negocietur noie pris p supradicta.
q ¶ In dubio autem si non percipitur quid opere quid in dustrie sic ascribendū videt̄ q̄ pro dimidia fiat distributio prout dicit Pau. consuetudine obseruari.
r ¶ Et ex his eliciat̄ cōclusio q̄ quesita ex opis filij sint ad uenticia & ipsius filij quo ad ꝓprietatē & quo ad vsumfru. sint patris per.d.l.cū ops in pn.& alijs iurib⁹ & auctoritatibus supra in prin. adductis. Item q̄ lucrata per filiū cum pecunia patris sint cōis patris & filij ſm cōsiderationē.s. deductā. Nec ob. circa h̄ deducta supra in ꝯriū: q2 l3 Spe. aliud voluerit. & Rapha. vbi supra: tn̄ nō bene loquūtur & in ꝯrium est cōis opi. vt patet ex p̄missis. Nec gl. in.d.l. cū ops vult ꝯrium: q2 loquit̄ in vsura in qua parū industrie v̄ sat: & iō l3 Bar. & Ang. teneāt qō dixi. tn̄ sequunt̄ illā gl. & sic faciūt differētiā inter lucrata ex vsuris & lucrata ex mercantijs & alijs exercitijs in qbus opa & industria solēt multū operari: & ita alſs legendo & consulendo visum fuit:
s ¶ Applicādo premissa ad thema nostre ꝯsultationis sunt considerandi plures casus aut dicti filij dicta exercitia fecerunt sine pecunia societatis nominibus ꝓprijs: & tunc oia suplucrata deductis expensis censenda sunt aduentitia: & p ꝯñs nō sunt finita societate diuidēda inter meū & heredes Cecchi. Nec tūc ob. qō dicebam q̄ primo loco superlucrata fuerunt fcā patris quo ad vsumfructū: iō lucrata postea cū illis pecunia vł alijs rebus p̄mo lucratis censeat̄ patris pro rata que ascribenda foret ipsis bonis iam lucratis.
t ¶ Et maxime si pecunia fuit primo lucrata cū vsufr. pecunie sit. q2 pro rōne sunt cōsiderande res primo lucrate aut sunt res in quibus nō cadit ꝓprie vsusfructus vtputa pecunia aut res alie in quibus cadit vsusfru. vt pecudes armenta & hmōi. Primo casu premittendū est. qō l3 in pecunia vsusfructus non sit separatus a proprietate: tn̄ nō queritur immediate ꝓprietas ei cui defert̄ vsusfructus ꝓut defert̄ ei cui defert̄ ꝓprietas probat̄ in.d.l. si vni & melius in d.l. si tibi.x. milia de vsufru. ea. rez que vsu consu. in quibus iuribus probatur q̄ legato vsufru. pecunie vel similiū rerū que vsu cōsumunt̄ nō trāsfert̄ ipso iure dñiū illaz rerū sed illud h3 legatarius cōsequi per manus ꝓprietarij: l3 si eēnt simplr relicte dicte res dñiū trāsiuisset ipso iure in legatariū vt ꝓbat̄ in.d.l. si tibi decē milia. & in.l. legatū. ita dominiū. de leg. ij. & in.l. a ticio de furtis. iō ad ꝓpositū l3 quesita per filiū querant̄ patri quo ad vsumfructū & ꝓpea vsusfructus dicte pecunie quesitus ex opis dicti venantij deberet spectare ad patrē: tn̄ q2 i pecunia nō cadit vsusfructus ꝓprie sumptus non fuit quesitus vsusfructus ipsi patri: nec ēt fuit quesita ꝓprietas: q2 illa vt dixi nō querit̄ ipso iure arguendo de similibus ad similia ꝓut l3 in iure. l. non psit. ff. de legibus. c. inter ceteras. de rescriptis cū ꝯcordantijs. Ex hoc infertur q̄ quesita per filiū cum pecunia vel similibus rebus per eum prius quesitis sint in totum ipsoz filioz quo ad proprietatem prout cetera penitus aduentitia. Scdo casu lucrum pōt cōtigisse pluribus modis puta vilius emendo & carius vendēdo. vel q2 empte sunt pecudes vel alia aialia pua & iuuencula & postea sunt perfecta & maioris extimationis. & istud lucrū respicit ꝓprietatem plenā & sic crescit proprietario respectu ꝓprietatis & vsufructuario respectu vsuf. & sic ꝓut sunt cēsenda sunt aduentitia & spectāt ad ipsos filios ꝓut cetera aduentitia.
u ¶ Potest etiā esse lucrum in fructu puta in fetu aialium & in lacte & lana pecudu3. & similia: & ista videntur pertinere ad vsufructuarium: & per cōsequens hmōi lucrum videretur ascribendū patri: vt est tex. in.§. in pecudū insti. de rerum diui. Si autem gregem que fuerint & fetus fecerint pecudes gregarie vel alia animalia gregis & aliqua moriant̄ in locū de mortuoz sunt alia subroganda insti. eo. ti.§. sed si gregis. & .l. vetus.§. fi. cū.ll. se. ff. de vsufru. S3 l3 vsusfructus aduentitiorum pertineat ad patrē hoc est veru3 si p3 vult secus si illum recusat. l. fi.§. fi vo ex ꝯrio. C. de bonis q̄ lib. prout dicit Ang. in.l. cū oportet.§. fin autem eo. ti.
x ¶ Nec recusans proprie donat filio & si donare cēset̄ valet donatio facta per patrem filio. de vsufru. aduentitiorū vt ibi nec indiget confirmatione prout vult ibi Bar. quem hoc casu sequitur ibi Ang. & idem qō Barto. simplr tenet ibi Saly. q̄ & vult ibi Bal. qui dicit q̄ non est propria donatio sed quedam iuris remissio: & q̄ ab initio valeat: vult etiam Pau. de ca. in.d.§. fin autem.
y ¶ Et l3 glo. in.d.§. fin aūt velit q̄ expectet cōfirmationem mortis. & idem videat̄ velle glo. in.l. ij. C. de inoffi. dona. & firmet Rapha. ful. in.d.§. fin aūt. & faciat tex. ibi dum dicit q̄ nulla licentia habetur vendicādi id qō ex vsufructu puenit ad filios post obitum patris. ergo a cōtrario poterat vendicari in vita patris: l3 posset tandem rñderi q̄ in vita posset pater vēdicare: q2 posset declarare nō dimisisse aio donandi vel forte illa tacita donatio sit valida nisi reuocet̄ & Ang. intelligit qn̄ pater acceptauerat vsumfructu3: & ita sequit̄ gl. Nec videt̄ q̄ socius possit impingere culpā patri quare nō acceptauit vsumfructū: cū ēt ipsi pōt iputari negligentia q̄re nō monuit seu requisiuit patrē q̄ acceptaret vsumfructū. si ergo meus hodie declarat se nolle dcm̄ vsum fru. nec apparet q̄ vnq̄ acceptauerit nō censet̄ fuisse vnq̄ suus vsuf. cū ius sibi pmittat recusare illū. d.§. si vo ex cōtrario ideo nihil ex eo est cōicandum heredi socij.
z ¶ Nec h̄ casu militat.d.l. seruus vetāte. & .d.l. etiā in vitis. q2 illa regula nō procedit hodie in aduentitijs: etiam quo ad vsumfru. per.d.§. si vero ex contrario. si vo illa fecerūt noibus proprijs cum pecunia patris & patrui tunc p rata pecunie paterne lucra essent profectitia pro rata operarū & industrie essent aduentitia & h̄ clara.
& ¶ Pro rata pecuniaz patrui putarē esse aduentitia & ascribi lucro filioru3 qm̄ si amissa fuisset tenerent̄ ipsi filij noie suo & successiue suo periculo illa vtebant̄. Nec quesita ex pecunia aliena querunt̄ dño pecunie. l. si ex pecunia de rei vē di. & .l. si ex pecunia. C. de iure dot. si vo negociabātur noie patris & patrui. & tūc detracta mercede operarū seu earu3 extimatione lucrū esset illoz quoz noie negociati fuerūt prout dixit Ponta. in.d. aūr. ex testō & ex se p3. si vo negociati sunt noie cōi suo & patris & patrui: & tūc pro parte lucra sunt adiudicāda prī & patruo: & pro parte ipsis filijs ꝓ eoz operis arbitrio boni viri & alio nō docto pro dimidia prout p3 ex supra deductis & si nō appet quoz noie negociabant̄ filij saltē habere dñt precipua lucra pro dimidia. vt ñ. ac si cōi noie negociati fuissent ex quo exercitiū rōne operaz ptinere debebat ad eos equitas suadet̄ vr̄ q̄ altera dimidia tunc adiudicanda sit dñis pecunie rigor aliud suadere videt̄ qui preualeat pro nunc non decido.
? ¶ Insuper querit̄ qd de vestibus factis pro nuru vel nurubus mei an debeant diuidi ꝓut sunt forsasse trite & cōsum pter̄an vero debeat imputari in portionem dicti mei id qō fuit impensum pro ipsis vestibus circa q̄ videt̄ prima facie dōm q̄ expense facte pro dictis vestibus & pro honore festiuitatis nuptialis debeat imputari ipsi meo ad quem spectabat istud onus prout videmus i dote data pro filia vni⁹ socij oium bonoz que videt̄ finita societate iputāda i portionē patris per.l. si socius pro filia. ff. pro socio iuncta glo. que intelligit in socijs omniū bonorū prout videt̄ probare tex. in.l. si socius pro filia. ff. pro socio vbi dos censet̄ a patre profecta & ad patrē reddit ura vr̄ sol. matr. vt ibi ex. ibi pater defuncta in matrimonio filia recuperasset: & vr̄ probare ille tex. q̄ onus dotādi filiā cedat patri non societati q̄tenus ibi pōderat̄ pactū & dicit̄ q̄ pactū no est honestū si enim veniret ex natura societatis foret honestum.
ꝯ ¶ Et q̄ illa lex procedat qn̄ est spāliter actū q̄ dos soluatur de societate tenet ibi Rapha. secus sentiens vbi non est exp̄sse actū per illū tex. & adducit etiā.l. si societatē vniuersaz el. ij. ff. pro socio. & ita illā intelligit Rapha. ibi & videtur tenere Bal. eo. ti. in.l. cū duobus.§. papinianus als l. si fratres in recollectis antiquis quas nōnulli hñt in modum apostillarū q post Spec. in ti. de iudicio.§. sequitur v̄ sic. quid si vnus ex coheredibus intelligit illā si socius pro filia qn̄ est spāliter actū q̄ dos cedat oneri societatis: & in pacto illā legē sumat Bar. ita ēt illā.l. si socius pro filia intelligit Pe. de an. in consi. cxliiij. incip. plura dubia elicita sunt vbi loquēdo de duob⁹ fratribus socijs an debeant de cōi dotare filiā vnius ex eis ꝯcludit q̄ non nisi spālr actū sit & allegat.d.l. si soci⁹ p filia que lex intelligit̄ i socijs oiu3 bonoz. & idē dr̄ cōsuluisse Pe. de pusio fratrē Bal. in ꝯsi. incip. qm̄ iā dudū ꝯsului. prout ergo dos data filie vni⁹ socij d3 cōputari in portionē prīs: ita & vestes filie pari rōne & successiue vestes nurus q̄ loco filie habet̄. l. q2 parētis. ff. so. matri. Et maxie q2 facere vestes nurus vel vxori vident̄ eē de onerib⁹ dotis. ar.l. pro oneribus. C. de iure dotium. & .l. dotis fructus. & .l. si is qui.§. vbi dos. ff. e. ti. & ideo videtur de eis iudicandū vt de dote ad hoc.d.§. vbi dos. ad qō vr̄ vrgere.d.l. si societatē vniuersarū a ꝯrio sensu vbi videtur ꝓbari q̄ ea que exponūtur in honorē liberoz vni⁹ ex socijs oium bonoz d3 computari in portionē illius in cuius

liberorum bonorem cōis pecunia exposita fuit: ita demum si ita coita sit vt qcquid impendij aut lucri fieret cōe sit loquitur ergo ille tex. in societate oium bonoꝝ: et tñ vt exposita in bonorem liberoꝝ alterius imputent societati vr requiri illud pactum: et ita posset intelligi tex. in. l. ex parte. §. si filius. ff. fami. berci. s. ꝙ non loquaꝭ in simplicibus socijs omnium bonoꝝ sed in socijs in oibus: et sic in lucris et impendijs: et ita aperte determinat Rapb. ful. in. d. l. si societatem vniuersoꝝ dicens ꝙ illa impendia pertinent ad societatem: ita demum si hoc spāliter actū est sed nemini dubium qn vestes saltē festiue nurus fiūt in bonorē mariti: et sic filius alterius socij merito in casu illa impensa nō imputetur societati sed socero nuruū in casu nr̄o in quo non presupponitur ꝙ fuerit spāliter actū qḋ impendia fierent de cōi.

a ¶ Tñ his nō obstantibus ꝯrium arbitroꝝ intrepide decidē dum. Nā quicqd sit in dote data vel danda filiabus alteri⁹ socij omnium bonoꝝ vel in impendijs liberoꝝ hmōi socij.

b ¶ Tñ in his que ptinent ad onera matrimonij filij alteri⁹ socij impendia fieri dn̄t de cōi. Nā ꝯstat ꝙ dos data vni ex socij effici debet societatis et si qd ex ea lucratur cedit lucro societatis. l. actiōe. §. fi. cū. l. se. ff. pro socio. Itē dos nurus dꝫ esse penes soceꝝ et onera ipsius matrimonij inter filium et nurum ad euꝫ ptinet. l. si filia. §. idem ait. ff. fami. her. et. d. §. vbi dos. et ita credendum est ꝙ acciderit in casu isto: attēto ꝙ solent impendia que fiunt pro vestibus vxoꝝ tpe nuptiarum vtplurimum fieri de pecunia recepta pro dote.

c ¶ Et solent parentes obligari pro restōne dotis: qꝛ filijfami. solent viuo patre parum facultatis hr̄e itaqꝫ dote cōicata societati durāte societate debꝫ ipsa societas subire onera matrimonij per. d. l. pro oneribus. et similibus supra adductis inter que onera nemini dubium est qn sit alere et vestire vxorem pro qua data est dos et filios eiusdeꝫ matrimonij vt probatur in. d. §. vbi dos idcirco onus istud alimētandi et vestiēdi vxores et liberos ipsoꝝ socioꝝ et liberorū spectat ad ipsam societatē alias et expense facte pro victu vxorum et nuruum et liberoꝝ essent cōputande vnicuiqꝫ socioꝝ ꝙ eēt absonū neqꝫ quisꝙ attentaret: et tñ verbo victus ēt vestes comprebenduntur. l. verbo victus. ff. de ver. sig. Et per hāc viam puto rem clarā ꝙ non debeant imputari soli meo impendia facta pro solita festiuitate nuptiali seu pro vestibus nuruum suaꝝ. vtrum aūt circūscripta dicta rōne dotis recepte et onerum matrimonij que spectant ad societatem.

d ¶ Quid in alijs impendijs que fierēt pro honore vni⁹ ex socijs oium bonoꝝ vel suoꝝ liberorū est non mediocre dubium: nā Bal. in. d. l. si societatē vniuersaꝝ vult ꝙ talia impendia. fiāt de cōi. et idem vr̄ velle in. d. l. ex parte. §. si filius et h̄ tenuit Pau. de ca. in recollectis florentinis in. d. l. si societatem vniuersaꝝ vbi colligit ex illo tex. qḋ expēsa facta ꝑ honore vnius ex socijs oiuꝫ bonoꝝ dꝫ fieri de cōi infert ꝙ si vnus efficiꝭ miles vel doctor expensa hꝫ fieri de cōi: ita et si maritaret filiā poterit dotare de cōi: lꝫ non sit dictuꝫ expresse ita dꝫ intelligi. d. l. si socius pro filia ꝓut formalr̄ dicit ipse Pau. de ca. in. d. l. si societatē in dictis recollectis ꝙ in eisdē idē tꝫ in. d. l. si socius pro filia. vbi dicit nota. ꝙ pt agi inter socios ꝙ teneanꝭ dotare filias de cōi dato ꝙ non sit actū expresse. Et in dote dāda pro filia vidi varie consultum et varie sunt snie et dependet plurimū ab intellectu. d. l. si socius pro filia super cuius intellectu docto. vīr variare.

e ¶ Et nō mirū maxime qꝛ et v̄ba tex. in varijs libris variare vidi. Nā quidā libri añ illa v̄ba si forte hn̄t copulā et nōnulli hn̄t aduersatiuā sed quidā carent vtroqꝫ. Nōnullos reperi hr̄e copulā et seu aduersatiuā sed. Sed virgulataꝫ tanꝙ superabundantem et nō debere esse in tex. Et sup h̄ articulo de dote filie alterius ex socijs oiuꝫ bonoꝝ pluries fui cōsultus pro varijs ptibus. Tandem visuꝫ fuit: et ita semel cōsului ꝙ durante societate dos dēat solui de cōi. Nā ex quo oēs sunt oia pr̄ nō pōt durāte societate dotare nisi de bonis cōib⁹ vel q̄ sunt cōicāda: nō cū necessiteꝭ dotare filiā iur̄ cogēte. l. obligamur. §. lege. de act. et ob. et. l. fi. C. de dotis ꝓmis. et. l. q liberos. de ritu. nup. necessitaꝭ illaꝫ de cōi dotare.

f ¶ Necessitas aūt non est subnixa legibus. l. que pp necessitatem. ff. de re. iu. et. c. qḋ non est licitum extra. e. ti. cū socor. Tñ finita societate imputeꝭ in ptem pr̄is vel hēat partē dotis date reddere socio: et ita ꝯcordenꝭ opi. doc. qui vīr varie loqui in hoc articulo super quo ad pn̄s non me extēdo: quia non sum super hoc ꝯsultus ad. l. si societatē vniuersaꝝ potest dici ꝙ illa lex non presupponat societatem oium bonorum esse ꝯtam: et in ea ꝯcta esse specialiter illud actum.

g ¶ Sed societatem esse conceptam per illa verba: qꝛ actum fuit inter eos ꝙ quicquid impendij et lucri et c. per qḋ pactū resultat societas oium bonoꝝ quasi idē sit taliter pacisci et conuenire ꝙ sint socij oium fortunaꝝ seu omnium bonoꝝ: et ita sentiunt ibi bal. et Pau. de ca. dum no. ex illo ꝙ impendia et c. debent fieri de communi vt supra deductum et Raphā. fulg. ibi qui secus tenet non se fundat per illum text. sed per. d. l. si socius pro filia. Laus deo.

¶ Auia materna an succedat nepti et in qua portione et in quibus rebus si neptis moriatur in infantili etate remanētibus auo paterno et quibusdaꝫ fratribus consobrinis eiusdem neptis: stante etiam ꝙ tempore quo tractatur de successione auus paternus erat defunctus: lꝫ tempore mortis viueret: stante etiam ꝙ ista auia materna iam transiuerat ad secundas nuptias: stante etiam statuto de quo. j. in lr̄a. a.

¶ Consilium cclxxxvj.

In nomine dn̄i nr̄i iesu xp̄i. ¶ Circa hāc ꝯsultationeꝫ premittendū est ꝙ de iure cōi concurrunt auus pr̄nus et auia materna per aūt. defuncto. C. ad tertul. Et ceteri agnati et cognati excludunꝭ pter liberos et ꝓximiores parētes et fr̄es et sorores vtrinqꝫ ꝯiūcte vt eadē āt defuncto.

a ¶ De iure municipali flor̄ sanctū est ꝙ auus pr̄nus et auia materna equaliter succedāt. innouaꝭ aūt ꝙ auus paternus concurrat cū matre et non existente auo paterno concurrāt cum matre et auia ēt patruus et filius patrui: ac ēt frater consanguineus sed non pertinet ista immutatio ad casuꝫ nr̄m: tum qꝛ non admittit filios materteraꝝ qui sunt cognati: tū qꝛ extabat auus paternus tpe delate hereditatis et statutuꝫ vocat patruuꝫ et filios patrui nō extante auo paterno et extāte patruus nō admittiꝭ: nō stamus claro qḋ illi fratres cōsobrini nō succedunt neqꝫ de iur̄ cōi neqꝫ de iure municipali: et ꝙ vtroqꝫ iure succedunt equalr̄ auia et auus ꝑdicti.

b ¶ Obstare tñ vꝫ dicte dn̄e Pie: qꝛ ipsa transiuit ad alias nuptias itaqꝫ videꝭ fecisse iniuriaꝫ viro et descendentibus ex viro. et propterea videtur ꝙ non succedat in bonis vniuersis dicte neptis: qꝛ licet i alijs succedat in plena proprietate. tamen nō succedit nisi in vsufructu in bonis paternis per text. in auten. ex testamento. C. de sc̄dis nup.

c ¶ Cum tex. ibi loquatur in singulari et gl. in verbo filij supplet quē solum habebat: et sic illa glosella aperte vult ꝙ dispositio. d. auc. ex testō ꝓcedat etiā si non remanent filij ex matrimonio priori: tñ Bar. Bald. Saly. Raphā. in. d. aūt ex testō firmant contrarium per. d. l. femine. §. illud in fine que nō reperitur correcta ſm eos.

d ¶ Et licet tex. in. d. auctē. ex testō loquatur generaliter tñ in. §. hinc nobis in aūt. de nup. vñ sumiꝭ. d. aūt. ex testō ꝓsupponit extare filios eiusdē matrimonij: vñ generalitas d. aūt. ex testō debet moderari per tex. in corpore vnde sumitur maxime ne corrigat ius anterius ista autē disceptatio fortasse est supflua ex quo adhuc supersunt due neptes ex filia nata ex eodem matrimonio.

e ¶ Sed aduertēdū est ꝙ tex. semp loquunꝭ in matre nec reperio ꝙ vnꝙ loquātur in auia. Iteꝫ loquuntur in filijs et licet qñqꝫ vtanꝭ verbis latioribus. vt in. d. l. femine. §. illud et in. d. aūt. ex testamento. tñ postea subnectit de filijs.

f ¶ Et insup in. d. §. illud. loqtur de liberis et de filijs ex priore matrimonio genitis. dictio aūt ex denotat causam proximā. l. nō dubiū. C. de legi. et. l. j. C. si seruus extero. et p bar. in. l. j. §. ex incēdio. de icē. rui. et nau. nepotes āt vel neptes non nascunꝭ immediate ex priore matrimonio ipsius auie merito nō v̄ificātur v̄ba illius tex. qui est odiosus et penalis. ergo videꝭ restringendus. l. cū quidā. de lib. et posthu. l. si preses. et. l. interpetratione. de penis cum similibus.

g ¶ Item lꝫ tex. d. aūt. ex testamento vtaꝭ v̄bo liberis: tamē istud verbū nō est in corpore. Nec verba irnerij sunt verba tex. imo tex. in corpore loquiꝭ in matre que in successiōe intestati concurrit cū fratribus filij defuncti ex quo daꝭ itelligi ꝙ non loquiꝭ in auia succedente nepti superstite fratre consobrino ipsius neptis. Nā tūc auia nō cōcurrit cuꝫ ipso fratre sed eidē preferꝭ in successiōe intestati p. d. aūt. defuncto. Ex quo datur intelligi ꝙ dictus. §. hinc nobis q in hac parte scilicet quatenus disponit ꝙ mater secundas inhiēs nuptias perdat proprietatem paterne substātie ꝓueniētis ad matrem ex successione quā facit filio vel filie corrigit. §.

cum

cum igitur in auc.de non elig.scdo nub.vbi expresse dispo
nitur q mater possit libere sine metu pene ɔbere secundas
nuptias nec perdat proprietatem aliquam per ipsum transi
tum ad scdas nuptias:ideo non dz extendi vltra q̃ sonent
argu.l.sancimus.C.de testa.z.l.precipimus.de appella.Et
ad idem facit.l.matrem.C.ad tertul.que loquitur superstiti
bus fratre vel sorore ipsius defuncti.

b ¶Et fm hoc super existentia dictoꝝ consobrinoꝝ non no
cet in aliquo dicte dñe Pie:lz dubie in hac rõne pertran
seam:qm non reperio ab alijs pro vel ɔ decisuz sed rõ me
trahit in hanc sniam insuper dicta cõclusio iuuat:qm dicta
neptis non successit immediate ipsi auo primo marito dicte
Pie:sed ei successit mediante psona matris cuz psupponat
matrem nupsisse post mortem dicti aui cuius matrimoniũ
consideratur si postea fuit cõcepta.ergo ipsi auo nõ attinet
q̃tũ respicit successio.l.j.§.siquis proximior.ff.vñ cognati.
l.ticius de suis z legi.l.paulus.§.paulus.de bonis liber.

i ¶Substantia aũt que prouenit nepti ex successione matris
censetur substantia matris non substantia aui cum adita he
reditas non censeatur amplius hereditas: vt no.in.l.j.§.ve
teris.ff.de acqui.pos.z in simili consuluit Imo.q si ex pri
mo matrimonio remanserunt tres filij qui successerunt pa
tri decessit vnus successerunt ei alij duo cum matre vel sine
non refert decessit alter cui successit pro dimidia eius mater
que prius vel postea ad scda vota trãsiuit inuenit in heredi
tate filij partem tertiaz hereditatis paterne ex sua immedia
ta successione.Item inuenit partẽ alterius tertie partis bo
norum paternoꝝ in qua successerat filius predefunctus ma
ter ipsa scdis nuptijs inuoluta non perdit proprietatẽ illi⁹
partis bonoꝝ olim patris quã filius:scdo loco mortu⁹ que
sciuerat ex successione quaz fecerat filio predefuncto incipit
consilium circa primuz dubium nitit principaliter:qz nõ dr
prouenire ex paterna substantia cuz dictio ex denotet cãm
proximam.l.eo tpe de peculio ponderans q.d.§.hinc no
bis est correctorius.ergo restringendus:z ẽt ex eo qz pena
lis per regulã in penis in.vj.Et rñdet ad rõnes qbus pau
lus mouetur in ɔrium z dicto ɔsilio Imo.se subscripsit.d.
Florianus de bononia accedat ẽt q non nulli casi. tenenr q
hmõi pene fauorabiles sint sub ate per dictum apl'i.z.c.si.
de secũdis nup.inter quos fuit Penor.in.d.c.si. z inclinat
post hosti.in.c.ecclesia sancte marie de consti.

k ¶Ex quibus oibus puto q dicta dña Pia non priueẽ ꝓ
prietate bonoꝝ que ɔsequuta fuit succedendo dicte sue ne
pti:si tamen in aliquo priuaretur dicta proprietate priuare
tur circa bona que ad eam prouenerunt ex substãtia sui pri
mi mariti.non autem quo ad bona paterna ipsius neptis
cum ille nullam iniuriam passus fuit ex dictis secundis nu
ptijs:z h per.d.§.hinc nobis.z.d.auten.ex testamento si in
aliquo autem perdit proprietatem illa deuoluitur ad dictos
fratres consobrinos per iura preallegata. z.d.l. femine.§.
illud.z.d.l.matrem.

l ¶Remanet igit conclusio q dña Pia auia materna succe
dat in dimidia hereditatis dicte neptis z auus matern⁹ in
alia dimidia.z h claruz in alijs bonis que ꝓuenerint in ne
ptem aliunde q̃ ex eius matre vel pře vel ab ipsis auis.in
prouentis aũt a linea paterna vel a linea materna est nõ me
diocris scrupulus an.s.equaliter succedant vt supra:an vo
auia materna succedat in bonis prouentis a se vel eius filia
matreq ipsius neptis z auus paternus in bonis a se vel fi
lio eius profectis in ipsam neptem.

m ¶Et lz ignorẽ qd expediat ɔsultanti:tñ scribaz qd sentio
igit circa dictũ articulũ vr prima facie dõm q dicta Pia suc
cedat in bonis a se vel eius filia profectis z auus paternus
in bonis a se vel eius filio profectis in neptem:nam de hoc
videtur casus quasi in terminis in.l.quod scitis.§.finautez
C.de boni.que liberis prout illum tex.intelligit ibi Bar.
dicens q ibi est casus quod auus paternus excludit auum
maternum in bonis paternis z econtra auus maternus ex
cludit auum paternum in bonis maternis. z dicit Bart.q
istum intellectum tenet ibi glos:

n ¶Et idem voluit ipse Bar.in auc.itaq.C.commu.de suc
cessio.z idem videtur tenere Ang.in.d.l.q scitis. §.finautẽ
idem etiam videtur velle Imol.in.l.post dotem in vltimis
verbis.ff.solu.matrimo.dicens q pater prefertur matri in
bonis prouentis a patre vel linea paterna per.d.l.quod sci
tis.similiter Pau.de cast.in.d.l.q scitis.vltimo loco ponit
intellectum Barto.z non impugnat.

o ¶Pro quo facit:qz alias in si'li hr q fratres consanguinei
preferuntur vterinis in bonis prouentis a patre z vterini
preferuntur cõsanguineis in bonis maternis per.l.de emã
cipatis.C.de legi.heredi.z per gl.in.d.auc.itaq qd z cõiter
tenetur in dictis iuribus z alias videmus in fusijs diuersoꝝ
matrimonioꝝ in.l.cum in alijs.C.de secun.nup.facit ẽt.l.si
qua mulier in vltimis verbis.C.ad tertul. per que similia
Pon.in.d.l.post dotem.dicit q lz opi.Bart.non probetur
per.d.l.q scitis.§.finaũt tñ est satis sustentabilis.Ex qbus
satis demonstrat q multi vñr inherere snie Bart.z prout
auus maternus fm h excludit auum paternũ in bonis ma
ternis id eadem rõne vr dõm q auia materna excludat auiã
paternam prout esse vr de mente Bar. z sequacium:z ma
xime Imo.qui loquitur in patre z matre:facit quia masculi
num zc.z in materia successionis est sublata differentia se
xus nec videtur posse assignari ratio differentie ergo zc.

p ¶His tñ non obstantibus semp mihi visa fuit verior snia
ɔtra.s.q non adhibita distinctione bonoꝝ equaliter succe
dant auus paternus z auus maternus. ceteriq ascendẽtes
eiusdẽ gradus cuiuscunq sint linee sexus prout probat tex.
in gñalitate sui in auc.defuncto.z in corpore vñ sumit z sua
det rõ:qz ex quo bona vndecũq prouenerint sunt effecta
vnicum patrimonium:z vnica est hereditas ipsius defun
cti de cuius successione agitur non debeat considerari nisi
vt vnica hereditas ex quo ipsa hereditas defert que est suc
cessio in vniuersum ius defuncti.l.nil aliud.ff.de verb.sig.z
l.hereditas.de reg.iur.nec deferuntur ab intestato bona sz
ipsa hereditas z ipsa hereditas aditur z ipsa acquiritur z re
pudiatur:vt patet.ff.z.C.de acqui.repudi.heredi.z insti.de
heredi.que ab intestato:z in corpore.c.ti.licet in consequen
tiam deuoluantur bona tanq̃ in hereditate comprehensa
hinc resultat petitio hereditatis que est actio vniuersalis z
non dicitur petitio bonorum.vt.ff.z.C.de peti.here.in qua
actione bona que petuntur non deducuntur principaliter
sed veniunt officio iudicis mercẽnario.petitur.n.ipsa here
ditas hoc est ipsum actorem declarari heredem: vt hr in.l.
j.in principio.ff.de edendo.z in.l.edita.C.e.ti.z in.l. iiij.ff.
de peti.heredi.suadet ergo rõ q vbi defertur hereditas nõ
hẽatur distinctio bonorum:vnde.s.delata fuerunt z hoc re
gulariter z quasi semper videmus obseruari in oibus suc
cessoribus:z merito qz ex quo vnica hereditas defertur nõ
debet diuerso iure censeri.l.cum qui e des. de vsuc.

q ¶Et licet in quibusdam casibus per iura noua specialiter
contra rigorem iuris aliud decernatur non debent ille spe
cialitates trahi in consequentiã z extendi ad casus sepa
ros argumen.l.ius singulare.z.l.quod vero contra.ff.de.ll.
z regule que a iure communi exorbitãt in.vj.cuz concordã
tijs.z argumen.l.q non rõne.ff.de legi.z hinc videmus q
licet in fratribus consanguineis z vterinis adhibeatur di
cta distinctio bonorum:tamen non adhibetur in fratribus
patruelibus z consobrinis qui sunt magis similes fratri
bus consanguineis z vterinis q̃ auus paternus z mater
nus:z similiter non adhibetur in patruis z auunculis nec
aliquis audet attentare quod ad eos extendatur z merito
per iura preallegata.

r ¶Si itaq illa similia non trahunt ad casus seu casum ma
gis simile multominus debent trahi ad hunc casuz minus
similem argumen.auc.multomagis.C.de sac.san.eccle.cum
similibus:vnde licet potuisset imperator ex dictis simili
bus trahi ad idem disponendum in auis paterno z mater
no nec fuisset improbabilis sanctio nihilominus si non re
peritur ita statutuz a iurislatore non possumus ex nostri ca
pitis sententia facere dictam differentiam bonorum quam
facit Barto.per iam dicta.

s ¶Et propterea est necessario videndum qualiter.d.§.fin
aũt intelligatur z an sit bonus ad illum tex.intellectus bar.
z profecto vr q intellectum Bar.non patiatur ille tex.Nã
cõiter habetur in illa littera dictio idem fm quam litteram
ille tex.debet intelligi in patre z auo ipsius nepotis prout
dicit ibi Cy.z tangit etiam Bald.Item qz dictio eius que
sequitur in littera posita post dictionem auum z post dictio
nem patrem debet ad vtrunq referri in dubio. arg. l.talis
scriptura.de leg.j.z.l.iij.§.si filius.de libe.z posthu.z.c.secũ
do requiris.z.c.inquisitioni.de ap.z q hr in.l.si idem cuz
eodem de iu.om.iu.z maxime qz in prin.dicti.§.vbi fit mẽ
tio de patre z mře non erat facta mentio de mře: sed soluz
de nepote decedẽte sine liberis superstitibus auo paterno
z patre:itaq non diuinando seu cauillãdo intelligitur de
auo z pře ipsius nepotis defuncti de quo solo premittitur.

t ¶ Item dictus intellectus Bar. ſm Saly. ꝛ Raph. ibi nõ põt ꝓcedere: q2 filia que fuit ſuplucrata dotẽ erat ſub ptãte ſui patris: idõ ipſi pr̃i queſiuit vſumfructũ ꝛ ppea vſuffructus ptineret ad ipſum auũ mr̃num cuius ꝯtriuʒ dr̃ in.d.§. finaũt ſm eos que rõ vr̃ ꝯcludẽs. ꝛ lʒ Paul. de ca. conetur dictam cõfutationem tollere: tñ non bñ ꝓut alʼs legẽdo dictuʒ.§. finaũt ſatis aperte demonſtraui. preterea aduertẽdũ eſt ꝙ lʒ intellectus Bart. eſſet rõnabilis ſi loquerek in his dumtaxat que eſſent ꝓfecta a mr̃e. ꝛ.d.l. de emãcipatis quã Bar. adducit. ꝛ ar.d.l. cũ alijs. C. de ſecũ. nup. Tñ q2 tex. dicit ex matre vel ex eius linea certe remanet dictus intellectus ſine rõne ꝛ abſqʒ aliquo ſimili. Quid enim ſi ab auia mr̃na proficiſcak in ipſum nepotem non eſt rõ ꝙ ad auum mr̃num redire debeat ꝛ multominus ſi prouenisſet ex proauia h eſt mr̃e auie mr̃ne vel pro auo hoc eſt pr̃e auie mr̃ne tunc.n. clare militãt verba illius text. ꝛ tñ nulla ſubeſt rõ ꝙ hoc caſu mr̃nus ſuccedat in iſtis bonis: eo q2 profecta ſunt a perſona cui ipſe auus mr̃nus non ſuccederet ꝛ cui poſſibile eſt ꝙ ſit coniunctus auus pr̃nus ꝛ non auus mr̃nus ſm caſuum contingentiã. ꝛ lʒ doc. hoc non ponderent ꝯ Bar. tñ vr̃ multũ ponderãdum ꝯ ipſum intellectũ Bar. ꝯ quem Raph. ẽt inducit: q2 ille tex. ſaltẽ in ſui gñalitate: ꝛ maxime attentis precedentibus ꝓcedit in lucris nuptialibus: ꝛ tñ ſi vxor lucrak: lucrak donationem pp nuptias illa donatio pp nuptias ꝛ poſtea trãſit ad ſcdas nuptias illa donatio pp nuptias ſtatim quo ad proprietatem trãſit in filios primi matrimonij.l. femine. C. de ſecũ. nup. cũ auc. ibi poſitis ſʒ ſimiliter ſi nõ nubit: ſcdo tñ vadit ꝓprietas ad filios cões qui dicta bona ꝯſequunk tanqʒ bona pr̃na ꝛ non tãqʒ bona materna.l. gñaliter.§.ſi. ꝛ in tribus ſequentibus auctẽticis ibi poſitis. C. de ſecũ. nup. ideo non eſſet rõnabile ꝙ in dictis lucris ſuccederet dictis filijs auus mr̃nꝰ excluſo auo paterno: ſed rõ potius ſuaderet ꝙ econuerſo paternus auus excluderet maternũ ſi vnus alteri eſſet preferendus: ꝛ ex his ſatis aperte ꝛ concludenter deducik ꝙ intellectus bar. non applaudet verbis littere: ꝛ ſic eius opi. non probak per illũ tex. prout ẽt dicit Ponta. in.d.l. poſt dotẽ circa mediũ: nec etiam conuenit rõni in terminis in quibus loquik ille tex. ꝛ non ꝓbak alibi prout ẽt ipſe ꝛ ceteri dñi: ꝛ per ꝯñs ſtãdũ eſt regule iuris antiq. ꝛ nouiſſimi ſm quã hñ qbus eſt delata hereditas ſuccedũt in hereditate pariter reſpectu omniuʒ bonoꝝ vbicunqʒ prouenerint prout hoc eſt notiſſimũ ꝛ infra ẽt ſubdek: ꝛ poſito ꝙ.d.§. finaũt intelligerek ꝓut intelligit eũ Bar. nihilominus eius opi. nõ trãſiret ſine dubio per iura nouiſſima aucoꝝ. q2 Hy. Cy. ꝛ Ray. tenuerũt ꝙ per dictã auc. dfuncto ſit correcta.d.l. ꝙ ſcitis.§. finaũt. nã text. ibi equaliter vocat auũ paternũ ꝛ mr̃num ꝛ clarius in corpore vbi tex. dicit ex quo inter eos hr̃ditas diuidak per qd vr̃ ꝙ pariformiter in oibus bonis ſuccedant equaliter: nã ex quo dicit hereditas oĩa bona comprehendit ar.d.l. hereditas. ꝛ.d.l. nihil aliud prout hoc ponderat Salyc. in d. auc. itaqʒ. vbi inclinat in hãc ptem: ꝛ in eã ẽt ipſe inclinat in.d.l. ꝙ ſcitis. lʒ nõ ſe firmet in lectura: tñ prout refert ibi excellentiſſimus doctor dñs Joãnes petrutij pr̃ ꝛ dñs meꝰ hoc firmat Saly. ibi in certis recollectis hãc ẽt opi. approbat ipſe Hy. in ſua diſtinctione quã ſequik Cy. in.l.ſi. C. cõmu. de ſucceſſi. ꝛ eã tenẽt Ry. ꝛ Bal. prout refert Raph. ful. in.d.l. ꝙ ſcitis dicens eã intrepide tenendã. ꝛ ſm eã ſepiſſime ꝯſuluiſſe ꝙ auus pr̃nus ꝛ maternus in omnibus bonis equalr ſuccedant: ꝛ maxime ꝓcedit in alijs bonis qʒ nuptialibus lucris: nã ſi.d.l. ꝙ ſcitis.§. finautẽ loquitur in auo paterno ꝛ materno Cy. ꝛ Bal. ibi reſtringũt in lucris nuptialibus de quibus premittitur in principio illius littere. ꝛ.§. finautem videtur proſequi eundem caſum vt denotat dictio idem que vt dixi habetur communiter in littera.

v ¶ Et ſuadet nã aduerſatiue aũt que eſt ꝙ caſus ſequẽs aduerſetur precedentibus in eiſdẽ terminis: vt per gl. ꝛ bar. in l. mariti.§.ſi. ff. de adul. ꝛ per Saly. in.l. vinum. ff. ſi cert. pe. hãc ẽt ptem.ſ. ꝙ in oibus bonis ſuccedãt auus mr̃nus ꝛ paternus tenuit prefatus clariſſimus.d. meus in.d.§. finaũt. ꝛ ſm eũ ꝯſuluit aſiſij integerrimi iudicij ꝛ vidicꝰ ꝯſultor cuius ꝯſilio me ſbſcripſi. ꝛ idẽ legẽdo tenui i.d.§. finãt. ꝛ idẽ ſemꝑ viſum fuit ꝛ in pñtiarum vr̃ eſſe de iure ſatis clarum.

x ¶ Non obſtãtibus adductis in ꝯtriuʒ que ſublata apparẽt per ſupradicta. Non.n. ob.d.l. ꝙ ſcitis. q2 hʒ varios intellectus.ſ. ꝙ loquatur in patre ꝛ auo ipſius nepotis de cuius bonis ibi agitur: ꝛ hunc intellectum. dicit ibi Cy. eſſe dandum ad illuʒ tex. ſi dictio idem eſt dicens ꝙ iſte eſt intellectus glos. alius eſt itellectus Cy. caſu quo in littera non ſit dictio idem.ſ. ꝙ loquak in auo paterno ꝛ auo materno ꝓut loquitur Bar. tñ intelligit in lucris nuptialibus prout ẽt intelligit Bald. in alijs aũt bonis dicit ꝙ bar. male loqtur quãuis idẽ bal. in auc. defuncto videak velle ꝙ ẽt in lucris nuptialibus nõ ꝓcedat opi. ipſius bar. de iure nouiſſimo. ꝛ lʒ bar. dãnet duas lecturas Cy. tñ ipſe Cy. in additiõibꝰ ꝛ bal. dictã lec. defenſant ab obiectione bar. alia lectura eſt ꝙ loquatur in patre ꝛ auo materno matris lucrantis: ꝛ ſic in auo ꝛ proauo maternis ipſius nepotis: ꝛ iſta fuit lectura Accurſij ad illũ tex. licet bar. dicat ꝙ gl. intelligit illuʒ tex. prout ipſe intelligit: ꝛ hoc quidem in pratica eſt nõ mediocriter animaduertendũ pp auctoritatẽ glo. que maxima eſt iuxta no. p Ja. bu. in.l.j. C. qui pro ſua iuriſ. circa ergo itellectũ gl. Accurſius ibi ſemꝑ vult ꝙ ille.§. finaũt proſequatur eundẽ caſuʒ in ꝑncipio poſituʒ. ſcilicet in lucris nuptialibus prout ẽ videre in omnibus gloſellis ibi poſitis excepta gl.ſi. ꝛ gl. antepe. in qbus tñ nõ aliud dr̃ qui alie qnqʒ glo. ibi poſite oẽs ponderant de lucrante ꝛc. ꝛ ille due non aliud dicũt: vñ primo eſt ponderanduʒ ꝙ Accurſius non intellexit illũ tex. gñaliter ꝙ aſcendẽs maternus ꝑferatur aſcendenti paterno. ſed ſemꝑ loquik in lucris nuptialibus: ꝛ illa gl. ita loquitur ex qua bar. ſumit ſuum intellectũ que eſt gl. pen. poſita ſuꝑ verbo eius que ſubdit lucrantis qui eſt auus morientis: ꝛ ſic ſi gl. ſentiret intellectuʒ bar. illum ſentiret nõ generaliter ſed in lucris nuptialibꝰ cũ dicat lucrantis: ꝛ cũ idem plurics repetierit in alijs gloſellis precedentibꝰ: ꝛ ſic eſſet potius in opi. ꝛ intellectu bal. qʒ in intellectu bar. ꝛ idcirco nõ faceret ad caſum noſtrum in quo nõ agik de lucris nuptialibus ꝓut intellexi: tñ glo. ſi recte aduertik nequaqʒ habuit aliquem ex dictis intellectibꝰ: q2 gloſella proxime precedens expreſſe ꝛ ſpecifice dicit ꝙ pater de quo loquik ille tex. eſt in gradu proximior auo. Nam ſuꝑ verbo ſed ad patrẽ ſupplet qui ꝓximior eſt vt in auc. de heredi. que ab inteſt.§.ij. ꝛ ſic apte ſentit ꝙ deciſio illiꝰ tex. fundak in prerogatiua gradus ꝛ aptiſſime dicit ꝙ pater erat ibi proximior auo paterno. gloſella aũt immediate ſequẽs poſita ſuper verbo eius non dicit ꝯtrium expreſſe nec eſt veriſimile ꝙ contrarium ſentiat: q2 nõ eſt veriſimile ꝙ imediate in eadẽ quodãmodo cõtinuatione ſermonis mutauerit ſniam ꝛ dixerit ꝯtria arg.l. non ad ea. ff. de condit. ꝛ demõ. verus igik ſenſus glo. fuit ꝙ tex. loquatur de patre matris lucrantis ꝛ de auo paterno matris lucrãtis: ꝛ forte ꝯſiderauit glo. ꝙ cũ illũ tex. intelligat in matre que lucrata fuit donationẽ pp nuptias: vt.ſ. dixi ex hoc innuik ꝙ eius maritus. ꝛ ſic pater cõis filij predeceſſerat: ꝛ ideo ille text. nõ intelligak in pr̃e nepotis de eius hereditate ibi agik ad hoc que ibi bar. dicit ad reprobationem ſcde lecture.ſ. qd ibi ſit ꝑrogatiua graduũ: nã ſm hãc intelligentiã glo. ideo de patre matris intellexit vt euitaret illã oppoſitiõem quã facit bar. ꝑterea tex. ibi appellat nepotẽ nõ filiũ: ꝛ tñ poſtea ꝑmittit de patre. ꝛ ei defert hereditatem. vnde conuenientius fuiſſet qd nominaſſet filiũ ſi filius illius patris fuiſſet hec forte mouerunt Accur. ad intelligendũ in patre ꝛ auo matris lucrantis ſalteʒ prima rõ eſt ſatis ꝑſuaſiua: ꝛ ſic gloſator nõ variauit ponẽdo duos intellectus ꝯtrios: q2 eẽ ꝓximiorẽ ꝛ eſſe parẽ in gradu ꝯſtat eẽ ꝯtria ſed vnũ tñ poſuit intellectũ: ꝛ hoc congruit lr̃e: q2 dictio eius in textu poſita poſt verbũ patrem ꝛ verbũ auum cũ poſſit ad vtrũqʒ referri. debet per ea que habentur in.l. ſi idem cum eodeʒ. ff. de iuriſ. om. iud. ꝛ in.l.iij.§. ſi filius. ff. de liberis ꝛ poſthumis cũ ſimilibus multis: vnde ſi exponeremus eius.ſ. lucrantis intelligemus patrem lucrantis eẽ auum lucrantis. ꝛ ſilr ſi intelligak eius.ſ. nepotis ꝛ ſemper erat gradus prerogatius inter patreʒ ꝛ auũ: ꝛ iſte pro certo fuit intellectus Accurſij lʒ nõ reperiã ab alio tactũ niſi a Saly. in.d.l. ꝙ ſcitis quẽ vidi poſtqʒ iſta ſenſeram ex quibus elicio ꝙ glo. non concordat cũ Bar. ſed diſcrepat ab eo ꝙ ipſe de ea ſentit qʒuis ipſe in ea ſe fundet intelligendo modo quo dictum fuit: ꝛ nõ bene qd multum ponderandum eſt in practia.

y ¶ Et hinc eſt ꝙ gloſ. nullibi facit mentionem de iſto caſu de quo eſſet habenda mentio ſi intelligeretur ſm lecturam Bar. que eſſet menti tenenda ſi vera foret ꝛ profecto quod loquatur in patre ꝛ auo ipſius nepotis magis applaudet illi littere prout ꝛ dicit Raph. ibi tamen ſm iſtum intellectum: ꝛ ſm intellectũ gloſ. ſupra deductuʒ eſt eadẽ rõ.ſ. ꝙ attendak graduum ꝑrogatiua ꝛ conſonãt cuʒ regulis iuris antiqui ꝛ nouiſſimi: ideo amplectendi ſunt cũ nõ ſint indu

cende

cende iuriũ exorbitantie sed concordie per iura vulgaria: ⁊ saltem in alijs bonis ꝙ̃ in lucris nuptialibus põderata p auctoritatẽ glos.vt.s.in hac parte sunt plures: ⁊ numero ⁊ auctoritate: scilicet ꝙ non debeat adhiberi dicta distinctio bonorum quã adhibet Bart.vt deprehendi potest ex iam dictis ⁊ doctores pro hac pte tenentes loquuntur magis accurrate ⁊ digeste.

5 ¶ Sepe.n.occurrit ꝙ multi videntes dictũ Bar.nõ aliter illo ponderato sed sola eius auctoritate cõtenti cũ illa transeunt: ita in hoc casu plerisqꝫ ꝯtingit vt arbitror sꝫ tenẽtes ꝯtra secus faciũt: q: solẽt doc.a Bar.recedentes diligenter põderare ꝓut faciunt in his terminis. Nec est hoc casu magnifaciẽda auctoritas Bar.ꝓut in alijs suis dictis attento ꝙ ipse Bar.errauit inherẽdo illaꝫ fuisse lecturã gl.⁊ auctoritas gl.potuit eum faciliter mouere ⁊ forte aliõ dixisset si aiaduertisset glo.aliter ĩtellexisse illũ tex. Nã auctoritas gl. de facili quẽlibet mouet maxie in lectionũ discursu.ex his ꝯcludo ꝓut alĩs legẽdo ⁊ ꝯsulendo pluries cõclusi ꝙ auus paternus ⁊ maternus in oibus equaliter succedant.⁊ idẽ in auia paterna ⁊ materna. Laus deo.

¶ Statutũ masculi disponit ꝙ si mulier p̃moriaꝰ in matrimonio filijs ex ea remanẽtibus aut ex eis filij vel filie ⁊ decederẽt qñcũqꝫ sine filijs ꝙ medietas dotis remaneat penes maritũ ⁊ alia hẽdibꝰ vxoris restituaꝰ: an vẽdicet sibi locũ si mulier p̃moriaꝰ in matrimonio ex ea filia remanẽte ⁊ post modũ ex dicta filia nascaꝰ alius filius ⁊ ambo moriãtur postea adeo ꝙ ex dicta muliere siue eius linea nõ reperiunꝰ aliq descẽdentes. Itẽ dos qñ restituiꝰ in pecunia.an debeat pecunia restitui ẞm valorẽ monete tpe solonis dotis vel ẞm valorẽ tempore restitutionis eiusdem dotis.

¶ Consilium cclxxxvij.

In noie dñi nostri iesu christi. ¶ In hac ꝯsultatione vĩ p̃ria facie dõm ꝙ dicta dos dẽat ĩ totũ restitui. Nã de iure cõi ꝯstat ꝙ dõs est restituenda tota soluto mr̃imonio.l.ij.i p̃n.ff.sol.matr.cum infinitis similibus.

a ¶ Item ex forma cõuentionis similiter nõ debet retineri quicꝙ̃: nã ꝯuẽtũ fuit ꝙ duobus tm̃ casibus aliquid retineretur. p̃io ꝙ si mr̃imoniũ solueretur morte dñe Uãne nõ extãtibꝰ filijs tũc retineꝰ.iij.ps ⁊ due ptes restituerenꝰ dño Bartholomeo Merchiõi oddoni ⁊ Bonifacio p̃dictis.

b ¶ Scdo si matrimoniũ solueretur morte dicte Uãne filijs extãtibus ⁊ remanentibus ⁊ demũ decedẽtibus sine filijs tũc maritus sibi retinere deberet medietatem dotis a ꝯ̃rio sensu si decesserit cũ filijs q filij decesserint cũ filijs tũc ⁊ eo casu nõ deberet retinere neqꝫ medietatem neqꝫ tertiaꝫ.

c ¶ Argumento.n.a ꝯ̃rio sensu militat etiã in ꝯtractibus.l.euꝫ qui ita.§.qui ita.de ver.obli.⁊ specialiter in pactis dotalibus in.l.inter socerũ.§.cum inter.ff.de pactis dota.⁊ in.l.si cum dotem in prin.ff.solu.mat.ẞm vnã lec.

d ¶ Et saltem casus est obmissus: ideo remanere debet sub dispõne iuris cõis.l.cõmodissime.de lib.⁊ postbu.⁊.l.si extraneus.de cõdi.ob causam.⁊.d.l.si cum dotem in princi.

e ¶ Nec etiã statutum de materia disponens videꝰ militare in casu isto: nã statutum disponit ꝙ retineatur dimidia dotis matrimonio soluto morte vxoris qñ remanent filij vel filie aut ex eis filij vl̃ filie ⁊ decederẽt qñcũqꝫ sine filijs ex eorũdẽ legittimo mr̃imonio natis: vñ loquitur alternatiue nõ copulatiue vnde videꝰ loqui qñ extãt filij ⁊ illi decesserint sine liberis vel qñ nõ extãt filij tpe soluti matrimonij. sed extãt filij filiorꝫ premortuorꝫ: ⁊ illi decesserint sine filijs ita vĩ de mẽte statuentiũ ⁊ ꝯuenire verbis cũ natura alternatiue est verificari in altero ex alternatis regula in alternatiuis in.vj.⁊.l.si heredi plures.ff.de cõdi.insti.cũ ꝯcor.⁊ lꝫ aliqñ alternatiua ponaꝰ ꝓ copula.l.fi.C.de v̾bo.sign.

f ¶ Tñ hoc est iproprie: ⁊ in dubio nõ videꝰ a verbis recedendum.l.nõ aliter.de leg.iij.l.j.§.si is qui nauẽ de exercito. Et insuper si esset copulatiua: ita ꝙ intelligereꝰ qñ extarẽt filij: ⁊ ex eis filij ⁊ decederẽt sine filijs esset sensus ꝙ oẽs copulatiue decesserint sine filijs.qm̃ indefinita eqpollet vniuersali.l.si pluribus.de leg.ij.c.q: circa de priuileg.l.de p̃cio.de publi.⁊ sic verba verificarentur: ita demum qñ omnes decederent sine filijs.

g ¶ Sed filij qui decedunt superstitibus nepotibus ex eis nõ decedũt sine liberis.ergo nõ verificanꝰ verba dicti statuti: attento ꝙ q̃litas adiecta v̾bo intelligi dꝫ ẞm tp̃s v̾bi l.in delictis.§.si extraneus.de noxali.⁊ iõ cũ tpe quo decedũt filij remanent ex eis filij: ideo nõ decedũt ipsi sine filijs.ergo nõ verificatur dicta natura indefinite.

h ¶ Nec natura copulatiue que requirit concursum copulatorum.d.l.si heredi plures.⁊.l.generaliter.C.e.ti.cũ similibus cum itaqꝫ nec verba statuti videantur militare siue alternatiue siue copulatiue intelligatur nec verba pacti militent stemus in dispositione iuꝰ.communis disponentis ꝙ dos tota solu.mat.restituatur heredibus vxoris.

i ¶ Tamen predictis minime refregãtibus ꝯ̃rium arbitror de iuꝰ verius. Nam ad veritatẽ alternatiue fatendum est ꝙ sufficit alterã partem esse veraꝫ: ⁊ ꝙ dicta cõiunctio aut in statuto posita stet alternatiue: ⁊ sic sufficiat alteraꝫ partem verificari ꝓut est de sui natura per regulã in alternatiuis in vj. Tamen licet sufficiat alterã partẽ verificari nõ repugnat eius nature si vtraqꝫ pars verificeꝰ: ideo ꝓcedere posset dictum statutum si superessent filij ⁊ ex eis filij.

k ¶ Nõne tunc verificatur statutũ ꝑfecto in dubie: nam ex quo vtraqꝫ pars verificata constat alteraꝫ verificari: nã sub vtraqꝫ altera ꝯtinetur: vt de se est notissimum.⁊ facit l.cum furti.ff.de in litem iur.⁊.l.j.§.si stip.de v̾b.obli.⁊.l.diem ꝓferre.§.si plures de arbi.cum simi.

l ¶ Succedit postmodum copula ⁊: que est precedẽtiũ repetitiua.l.seye.§.gayo.ff.de fun.instru.⁊.l.pretor aut el.ij.§.eritqꝫ differẽtia.ff.vi bo.rap.iuncta.l.ij.in prin.eo.tit.

m ¶ Est.n.vna oratio sub duplici cõstitutione: iõ cẽsentur p̃cedentia repetita per tradita p Barto.in.d.§.eritqꝫ dr̃ia.⁊ maxime q: p̃cedẽtia alternatiue posita nõ magis respiciũt v̾bum extarent primo positũ ꝙ̃ verbũ decederent scdo positum cum vtrũqꝫ v̾bum precedẽtia determinant.

n ¶ Et illa v̾ba filij aut ex eis filij sunt oppositum vtriusqꝫ verbi alias eẽt inepta oratio vt de se clare patet accedat illõ vulgatum qõ precedẽtia ad omnia sequentia referuntur ⁊ ecõtra.l.siquis ex argentarijs.§.si initium tabularum.ff.de edendo.⁊.l.talis scriptura.de leg.j.cum simi.

o ¶ Item qñ scda oratio est imperfecta dicta in precedenti oratione censentur repetita in sequenti oratione ꝓut no. Bar.in.l.in repetendis.ff.de lega.ij.per tex.ibi.⁊ in.l.iij.ad.l.iuliã de vi publica.⁊.l.j.in prin.ff.de publica.⁊ ibi ẽt per Bar. Imo.⁊ Pau.de ca.

p ¶ Ideo dcm̃ statutũ interpetraꝰ ꝙ siue decedãt sine liberis filij aut ex eis filij decesserint sine liberis restituaꝰ dimidia dotis ⁊ alia retineaꝰ si igiꝰ h̾ casu in dubie verificaꝰ dictum statutum eadem rõne dõm vĩ si tpe soluti matrimonij superfuit sola filia: ⁊ illa decessit postea cũ liberis qui decesserunt sine liberis: nam reddi non potest probabilis rõ differentie.ergo idem ius.l.postbumi.§.j.ff.de iniu.te.l.a tecio.de verbo.obli.l.illud ad.l.acqui.cum similibus.

q ¶ Et ita intelligendo restare vĩ ꝙ cum in themate nostro decesserint sine filijs filij ex filia predefuncta dicendũ sit ꝙ militet dictum statutum in casu nostro.

r ¶ Nec refert ꝙ filij filie non extarent tempore soluti matrimonij: q: non requirit statutuꝫ ꝙ illi qui restauerunt tpe soluti matrimonij decesserint sine liberis: nec obstat ꝙ natura copule ⁊ requirit concursum copulatorum.l.si heredi plures de condi.insti.l.generaliter.C.eo.ti.⁊ ideo videtur requiri quod filij qui restarunt decesserint sine liberis.

s ¶ Nam respondetur ꝙ natura copule verificaꝰ si ista duo concurrunt scilicet ꝙ filij extent aut extent filij ex eis. Iteꝫ verificetur etiaꝫ quod decederent filij aut filij ex filijs sine filijs ⁊ ita verificãtur ille due conditiones copulate.

t ¶ Non.n.dicit statutũ ꝙ illi q restarẽt tpe soluti mr̃imonij decesserint sine liberis.sꝫ loquiꝰ absolute ñ magis õ illis q extarũt tpe mortis vxoris ꝙ̃ õ elijs postea nati seu ꝯceptis.

v ¶ Qz statutũ id nõ dicit.ergo nec nos dicamꝰ sciuissent.n.dicere statuentes si id voluissent.ar.c.ad audientiam.de decimis.⁊.l.si seruum.§.non dixit pretor.ff.de acqui.heredi.

x ¶ Et maxime q: non dicit statutuꝫ extarent tẽpore mortis vxoris sed indefinite loquitur.ergo gñaliter siue extent tũc siue postea illi qui decesserint sine liberis: q: indefinita equipollet vl̃i.l.iulianꝰ.de le.iij.⁊.c.solite.de ma.⁊ obe.⁊ cañ.si romanorꝫ.xix.di. Sed si vl̃iter respectu tpis loquereꝰ.q: dicerer qñcũqꝫ extarẽt filij aut ex eis filij ⁊ qñcũqꝫ decederẽt sine liberis ipsi filij aut eorꝫ filij non videretur habere dubium quominus statutum militaret hoc casu.ergo lꝫ nõ loquatur vniuersaliter sed indefinite idem sit per predicta ⁊ presertim cum sit eadem ratio in omni tẽpore per predicta.

r ¶Nec obstat si dicatur ꝙ istud statutuꝫ est correctiuū seu exorbitans a iure cōi. ergo restringendum ar. l. precipimus. C. de app. ⁊ l. ius singulare. ⁊ l. qđ vero ꝯ. ff. de. ll. ⁊. c. cuꝫ di lectus. de consue. q: r̄ndetur ꝙ si statutum aliter intelligeretur aut reduceretur in quandam absurditateꝫ quo ad mētem statuentium aut in maiorem exorbitantiā seu correctionem. Nam aut de iure cōi restitueretur tota dos stipulantibus seu heredibus vxori vbi si filiȷ̄ nō superessent restituūtur due partes: ⁊ tertia retinetur: ⁊ sic superexistentia filioꝝ decedentiū cum filiȷ̄s operaret̄ effectum cōtrarium eius ad qđ tendunt statuentes qui intendunt fauere posteris ⁊ augere retentionem casu quo posteri vxoris supersunt: ⁊ ꝯm hoc diminueret̄ ipsa retentio in odiū liberoꝝ qbus statuētes intendunt fauere ꝯ. l. qđ fauore. de. ll. ⁊ l. legata inutiliter. de le. j. ⁊ c. qđ ob gratiam. de reg. iur. lib. vj. cum concor.

s ¶Coadiuuantur premissa: q: apparet ex serie statuti ꝙ superexistentia liberoꝝ decedentiuꝫ postea sine liberis auget portionem retinendaꝫ pro parte mariti: q: casu quo filiȷ̄ nō supersunt due partes restitui debet: ⁊ tertia dumtaxat retinetur ⁊ vbi supersunt liberi qui postea sine liberis decedūt retinetur dimidia ⁊ dimidia dumtaxat restituitur vt verba statuti clarissime hos duos casus decidunt.

t ¶Ideo absurdum est ꝙ casu quo filiȷ̄ decedunt cuꝫ liberis portio restituenda augeatur ⁊ retinenda diminuatur ⁊ penitus ꝯ mentem statuentium que mens preualet semper verbis. c. intelligentia. de ver. sig. ⁊ l. in conditionibus primuꝫ locum. de condi. ⁊ demon. l. nominis ⁊ rei. §. verbum ex legibus. de ver. sig. cum concor. Et non dubito quin consuetudo que est optima legum ⁊ statutoꝝ interpres. l. cum de interpetratione. de legi. ⁊. c. cum dilectus. de consue. ita interpetratur dictum statutum: scilicet quod filiȷ̄s superstitibus nihil dotis restituatur etiam si aliȷ̄ sint ab vxore relicti heredes: ⁊ etiam si aliter fuerit in stipulatione deductum.

v ¶Et hoc est maior recessus a iure. s. ꝙ nihil restituatur ꝙ̄ ꝙ restituatur sola dimidia vt est notissimum: idō interpetrari suprascripta verba statuti: si vero filiȷ̄ vel filie aut ex eis filiȷ̄ vel filie ex dicto matrimonio extarent ⁊ decederent qn̄cunqꝫ sine filiȷ̄s ⁊c. prout supra interpetrata fuerunt. s. ꝙ restitutio fiat de dimidia siue decedant filiȷ̄ filioꝝ extātes tpe mortis vxoris siue filiȷ̄ ex filiȷ̄s nati post mortē vxoris ꝓut vt pcepi est casus noster: ⁊ sic ꝙ eo casu militer dictus v̄si. si vero filiȷ̄ ⁊c. Est minus recedere a iure cōi ꝙ̄ interpetrari ꝙ dictus ver. si vero filiȷ̄ ⁊ verba supra interlineata intelligantur ⁊ verificentur solum eo casu quo filiȷ̄ filiorū extarent tpe mortis vxoris. Ideo illa interpetratio est iuuanda per quam minus a iure communi disceditur per iura vulgaria: attento etiam quod magis conuenit menti statuentiuꝫ ⁊ verbis adaptare prout ⁊ supra demonstratum est.

x ¶Et si dicat̄: immo conuenit iuri cōi cuꝫ de iure cōi filiȷ̄s extantibus retinetur tota dos r̄ndetur ꝙ retinetur qn̄ eēt restituenda patri per regulaꝫ. l. dos a patre profecta so. ma. ⁊ tunc non retinetur de iure cōi ꝯm cōem sn̄iam docto. de qua. d. l. dos a patre profecta. ⁊ in. l. post dotem. ff. sol. ma. ⁊ in. l. illam. C. de colla. ⁊ in. l. in quarta. ff. ad. l. fal. sed ex consuetudine bul. ⁊ tunc ꝯm multoꝝ opinioneꝫ dos retinetur pro filiȷ̄s vt heredibus matris ⁊ forte magis cōem: lꝫ Bar. contra nisi qn̄ stipularetur pater sibi reddi non extantibus liberis ex ipso matrimonio quo casu ēt bart. ipse vult ꝙ in casu extantium liberoꝝ retineatur pro eis vt heredibus matris prout ipse dicit in. d. l. post dotem. ⁊ per ꝯn̄s dos restitui dꝫ heredibus vxoris non simplr̄ retinetur per maritum prout retinetur ex forma statuti: patet q: dicit ꝙ in maritū ⁊ scilicet mariti hr̄des libere ⁊ absolute remaneat que verba sunt plana ꝙ non retinet pro liberis illius matrimoniȷ̄ maxime vt heredibus matris non insisto: ideo statutum in hac parte non est conforme iuri cōi nec consuetudini bulg. Insuper consuetudo bul. non militat qn̄ pacta se habent in contrarium prout disponit statutum istud. Item consuetudo bul. nō se intromittit qn̄ mulier se dotat vel extraneus mulierēꝫ dotat quo casu dos restituēda heredibus vxoris ea mortua qcūqꝫ sint siue filiȷ̄ siue ceteri liberis extantibus siue nō extantibus itaqꝫ nullo casu libere remanet in maritum ⁊ mariti heredes ꝓut remanet ex forma huius statuti.

a ¶Et per hec tolluntur in effectu deducta in ꝯriuꝫ circa inductionem dicti statuti pro parte aduersa. Nec opꝫ instare ꝙ ponatur aut pro ⁊: q: illud est truffa posui quodammodo superfluo illa que hoc respiciunt: q: quidā pro parte ista dotantiū illud videbantur inducere ꝙ nullatenus me mouebat. Nec ob. ꝯrius sensus dicte stipulationis dotalis in ꝯrium inductus: q: r̄ndetur pluribus modis. primo q: statutum viciat ⁊ tollit oīa pacta ꝯria dispōni ⁊ pacta ꝯ iura nō tenent. l. pacta que contra. C. de pact. l. non dubium. C. de ll. l. iurisgentium. §. ait pretor. de pac. si expressus sensus nō potest: ideo inducere longe minus contrarius sensus.

b ¶Item expressus sensus duo facit disponit de dimidia restituenda: ⁊ de dimidia retinenda ꝯrius esset ꝙ non retineretur dimidia prout ꝙ non restitueret̄ dimidia qui sensus esset absonus: ideo nō amplectandus per ea que habent̄ in l. ij. C. de conditio. inser. ⁊ in. l. conuenticulam. de epi. ⁊ cle. Ideo casus obmissus esset remittendus dispositioni iure prout ⁊ in ꝯrium dicebat̄ arg. d. l. commodissime cum concor. Sed ius scilicet municipale: ⁊ sic ius commune illius loci vult ꝙ dimidia retineat̄ h̄ casu vt probaui merito ⁊c.

c ¶Tertio r̄ndet̄ ꝙ pactum emanauit gn̄ale ꝙ dos eis ⁊c. restitueret̄ in omnem casum ⁊ euentum restituende dotis ꝯꝫ formam iuris statutoruꝫ asculi ⁊ pacta infrascripta. vꝫ ꝙ si matrimonium ⁊c. vn̄ primo conuenit qđ in omni casu dos eis restituat̄: tamen limitat̄ quatenus ius ⁊ statuta disponunt: ⁊ in fine pactorum reiterat̄ ꝯm formaꝫ iur̄ ⁊ statutoꝝ ⁊ ordinamentorum ciuitatis asculi. Ideo pacta emanarunt vt se conformarent cum iuris dispositione non vt detraheret: ⁊ illa dictio. vꝫ potest intelligi qđ sit exēplificauit dispositionis iuris prout pactorum cum clausula in fine posita ⁊c. l. talis scriptura cum concor. de le. j. Remanet ergo conclusio circa primum consultationis articuluꝫ ꝙ dos predicta debeat pro dimidia restitui dictis dotantibus.

d ¶Deueniendū modo est ad scđm consultationis articulū circa quem vr̄ prima facie dicendum ꝙ solutio debeat fieri de pecunia hodie currenti. Naꝫ solutio regulariter dꝫ fieri de moneta currenti seu vsuali que. s. cōiter est in vsu. prout probant tex. ⁊ gl. in cle. ij. de decimis. ⁊ in. c. ij. in fi. de mal. vbi gl. no. ꝙ ēt si non dicat̄ debet intelligi ꝙ solutio fiat de moneta vsuali: ⁊ sic de moneta que est in vsu. ⁊ cōiter currit sup quo glos. ibi allegat plures concordantes. ⁊ facit. l. imperatores. ff. de contrahen. emp. vbi dicitur ꝙ consuetudo regionis est in huiusmodi obseruanda.

e ¶Nec debet extimatio monete que vigebat tempore contractus attendi. sed extimatio que viget tempore solutionis dicit Bal. in. d. l. cum quid. ⁊ quod fieri debeat solutio de moneta noua currenti quando est mutata firmat Spec. in titu. de solu. in. §. nunc aliqua in fine.

f ¶Tamen hoc non obstante dōm ꝙ si moneta ēst mutata vel deteriorata in bonitate intrinseca: q: non est eiusdeꝫ lige vel eiusdem ponderis qbus erat tpe ꝯctus solutio dꝫ fieri de moneta antiqua vl' dꝫ solui extimatio monete antique prout h̄ vr̄ satis expressum in. c. olim causam. de censi. prout ⁊ si melior moneta sit in vsu tpe solutiōis dꝫ solui antiqua moneta vel eius extimatio prout est expressum in. c. cū can. eo. ti. vt sic contrarioꝝ eadem sit disciplina iuxta. l. ⁊. si contra. ff. de vulg. ⁊ pup. ⁊ can. hospitioꝝ. xxxij. di. ⁊ l. si ex toto ff. de le. j. cum simi. Et ꝙ antiqua moneta seu in antiqua sit soluenda facit tex. in. l. cum quid. ff. si cer. pe. ⁊ in. l. vxorē. §. testō. de lega. iij. ⁊ in. l. nomen. §. filio. ⁊ l. vxori. §. j. eo. ti. vbi hoc firmat By. ꝙ ⁊ lꝫ Bar. in. l. paulus respondet creditorem. ff. de solutio. ⁊ in. d. l. cum quid vbi hoc doc. communiter tenent ꝙ ⁊ tenent canoniste communiter oēs in. c. ꝙ̄to extra. de iureiu. ⁊ in. d. c. olim causam. ⁊ in. d. c. cuꝫ canonicis. ⁊ Pau. de leaꝫ. ꝫenꝫe. Cardi. flor. ⁊ Imol. in. d. cle. ij. de decimi. Nec obstant adducta in contrarium: quia respondetur duobus modis. primo ꝙ verum est ꝙ consuetudo regionis in hoc obseruatur: ⁊ soluenda est moneta que est in vsu vt dictis. Tamen intelligitur de moneta que est in vsu tempore contractus: quia moneta vsualis soluenda est que scilicet tempore contractus erat in vsu per. d. c. olim causam ⁊. d. c. cuꝫ canonicis ⁊ similibus. s̄. adductis. Non enim dicunt. d. c. ij. de male. ⁊. d. cle. ij. de deci. cuius temporis vsualis vel currens moneta soluatur: ita ꝙ posset declarari ⁊ interpetrari per dicta alia iura. s̄. adducta cum vnum ius declaretur ⁊ interpetretur per aliud. l. non est nouum. ⁊ l. naꝫ ⁊ posteriores. ff. de. ll. ⁊. c. cum dilectus. de consue. ⁊. c. cū expediat. de electio. li. vj. cum si. Secundo responderi potest ꝙ supradicta procedunt quando solutio fieri debet de debito resultante ex contractu vel ex vltima voluntate: sed dicta cle. ij. ⁊. d. c. ij. procedant quando solutio fieri dꝫ rōne debiti causati vigore alicuius. le. non vigore alicuius contractus vel vltime voluntatis: quia lex semper loquit̄. l. arriani.

C. de

C.de hereti.nec tpe.l. oritur obligatio: sed cōiter mediante aliquo facto postea iminente oritur ipsa obligatio. ideo nō attenditur tps legis nec solutio fieri debet de moneta que currebat tpe legis condite: sed de moneta que postea currit tpe solutionis: prout voluit Spe.in ti.de sol.§.ij.ver.si.quē refert & sequitur Jmo.in.d.l. paulus. Nec ob. ꝙ dicit Bal. in.d.l.cum quid.quia debet intelligi de extimatione rei que augetur vel minuitur aliunde ꝙ̄ ex variatiōe bonitatis intrinsece puta si floreni eiusdem bonitatis crescunt in extimatione: q: multi ex eis sunt extracti de loco vel similibus: prout videmus in vino oleo & huiusmodi quorum extimatio crescit & decrescit firma manente eadem intrinseca bonitate: nā hoc respectu attenditur tempus solutionis vel more.l. vinum.ff.si cer.pe.l.in hac.&.l.si.de triti.cū multis simi. Nos aūt loquimur in extimatione que non variatur ex cā extrinseca: sed de illa que causatur ex mutata bonitate intrinseca ꝑut loquuntur iura pro hac parte inducta: & dictam distinctionem facit Jmo.in.d.cle.ij.de decimis post Bar.in.d.l.cum quid.ff.si cer.pe.   Laus deo.

Filia quam pater maritauit & eidem simpliciter promisit certam dotem & pro parte soluit: an mortuo patre possit petere vltra dictam dotem certam aliam quātitatem pecuniarumquam quidam fratres inter se vna cum patre filie predicte ex quadam conuentione voluerunt deberi filiabus feminis cuiuslibet ipsorum fratrū masculis ex eis vel aliquo ipsorum non remanentibus: cum hoc ꝙ filie femine nō habeant aliam partem super certa possessione quā fratres predicti noluerunt alienari extra familiam.

Consilium   cclxxxviij.

In noīe dñi nostri iēsu

i christi. Videtur prima facie dōm ꝙ dicta.d. Margarita nō possit petere dictos.cccc. florenos cōuentos in dicto instro trāsactionis inite inter dictum Honofrium & fratres ex pluribus.

a Et primo q: est stipulatio & cōuentio facta alteri q: paciscuntur ipsi fratres: vt dent quingenti floreni eaꝝ filiabus ipsis absentibus stipulatio autē facta alteri non tꝫ.l.stipulatio ista.§. alteri de verbo.obli.Insti.de inuti.stipu.§.alteri.&.§. siquis alij. Etiam si paciscatur pater filie vt est expressuꝫ in.l.si tibi ars.l.quedam.§.si pactus.&.l.& heredi.§. nos auteꝫ ver.ceterum.ff.de pactis. Saltem si paciscitur id qđ non est querendum patri: vt probat tex.in.l.ꝙ dicitur.ij.ff.de ver.obli. Sed in casu isto conuenit ꝙ filie haberent vsumfruct.que est seruitus personalis nec a persona recedit.§.finitur.&.§. item finitur insti.de vsufru. Item conuenit ꝙ.cccc. dentur pro dotibus que dotes queruntur marito constante matrimonio.l.doce ancillam.de rei vendica.l.in rebus.C.de iure dotium cum similibus merito &c.

b Quod & secūdo vr̄ dicenduꝫ.q: q̄ñ stipulatio alteri facta vꝫ querit actio stipulāti nō alteri prout hr̄ in.d.l. stipulatio ista.§.si stipuler.&.§.siquis insulā. Et hoc regulariter. Nam per liberam personam non queritur actio alteri sine cessione.l.possessio.§.& si possessio.de acqui.posses.

c Tertio quia dato ꝙ valeret pactum videtur conuentum filiabus vt heredibus. Nam quando pater paciscitur post mortem suam filiabus vel filijs censetur pacisci filijs vel filiabus vt heredibus prout firmant glo. Bart. Bal. Ange. & Raph.Fulgo.in.d.§.si pactus.& Bar.in.d.l. ꝙ dicitur.ij. Nisi ergo dicta domina Margarita velit esse heres nō videtur ꝙ possit niti ex dicta conuentione.

d Item & quarto dicta conuentio habuit respectū ad casuꝫ quo Honofrius decederet anteꝙ̄ filie nuberēt: & sub eo euētu videtur concepta.ꝙ demonstratur ex eo q: conuenit ꝙ dicte filie post mortem pr̄is morientis sine filijs masculis hr̄ent fructus & vsumfructum poterit &c. Donec nupserint & postea dum nuberent deberent habere.cccc.aureos.

e Cum ergo dicta Margarita nupserit ante mortem Honofrij sui fratris videtur ꝙ in ea non verificetur dicta conuentio per predicta.ideo ex ea niti nequeat.

f Quod & quinto dicendum videtur ex eo: q: dicta cōuentio inter dictos fratres videtur facta ex causa dotis hoc est vt filie haberent illos.cccc. floren. in dotem cum parentes teneantur filias dotare.l.fi.C.de dotis promis.&.l. qui liberos.ff.de ritu nuptia.&.l.obligamur.§.lege de actio.& oblig. Si ergo pater filiam dotauit videtur cessare causa conuentionis.& per consequens videtur cessare conuentio.arg.l.ꝙ dictum.ff.de pactis.&.c.cum cessante.de appellatio.&.l.adigere.§.Quis.de iurepatro.

g Ad idem & vt.pater videtur dedisse dotem animo cōpensandi cuꝫ illa obligatiōe dotali exquo obligatio dotalis descendit ex causa necessaria: & relictum censetur factum animo compensandi cum debito necessario.l.huiusmodi.§.cuꝫ pater.de lega.j.l.si cum dotem.§.si pater.ff.sol.matri.& auc. Preterea.C.vnde vir & vxor.

h Tamen his non obstantibus.contrariū arbitror iuri magis consentaneum. Nam primo aduertendū est ꝙ pater potest filio stipulari post mortem ipsius patris.l.quecunqꝫ.§.si quis ita.ff.de verbo.oblig.& no.in.d.§.si pactus.& in.d.l.ꝙ dicitur per Barto. Et procedit non solum si paciscitur seu stipulatur filio vt heredi quo casu queritur directa actio vel exceptio.l.si auus.ff.de pac.& per glo. & docto.in.d.§. si pactus. Sed etiam si stipulatur filio vt filio quo casu ex stipulatione queritur vtilis actio ipsi filio non directa: vt in.d.l. quodcunqꝫ.§.siquis ita de verbo.obliga.& per glo. & docto. in.d.§.si pactus.& in.d.l.ꝙ dicitur el.ij.

i Secus si stipulatur filio vt extraneo.& tunc nihil queritur.d.§.si pactus. & per docto. ibi & in.d.§.si quis ita.d.l.ꝙ dicitur. Qui volunt ꝙ vt extraneo quādo sub nomine proprio vel quando propter merita que etiam extraneo exhibita simile beneficium mererentur. Super quo lꝫ insisteri posset non est ad p̄sens instandum: q: non respicit casum nr̄m cum stipulatio emanet filiabus futuris quarum nulla poterant esse merita. Ideo videtur conuentum & stipulatum ipsis filiabus vel tanꝙ̄ heredibus vel tanꝙ̄ filiabus.

k Et licet gl.& doc. in ꝯ̄rium adducti velint ꝙ q̄ñ pr̄ stipulatur post mortē filijs censeatur in dubio stipulari filijs: vt heredibus nec auderem recedere indecisiuis lꝫ Jmola ꝯ̄rium firmet in.d.l.ꝙ dicitur & in ꝯ̄rium multum vigeat tex.in.d. l.quodcūqꝫ.§. siquis ita vbi casus si nō cauillatur vel diuinatur. Nam ibi traditur per viam quādaꝫ regule ꝙ siquis stipulatur filio post mortem suā queritur actio vtilis ipsi filio ex quo dicit ꝙ queritur vtilis probatur ꝙ censetur stipulatū filio vt filio: q: si censeretur stipulatum fuisse filio vt hr̄di quereretur directa non vtilis vt supra premissum est & insuper non quereretur actio nisi esset heres & tamen ibi dicitur ꝙ queritur licet hr̄s non sit: oportet ergo vel dicere ꝙ ibi constabat in facto ꝙ ibi fuerat conuentum filio vt filio ꝙ est diuinare maxime quia ibi non videatur responderi consultationi. Sed loquatur per viā theorice seu regule prout alꝭ contra vnam lec.glo.ponderant Jaco.de are.Cy.Bart.& doct. in.l.vnica.C.quando non peten.partes.

l Nec iura que adducuntur per glo. & docto.videntur intantum vigere pro sententia glo.& doct.ꝙ debeant nos artare ad diuinādum.d.§.siquis ita maxime q: l.auus de pac. dota.&.l.auus. de pactis que videntur potissime allegari loquuntur in pacto ꝙ non pertinebat ad filium: vt filium: sed solum poterat pertinere ad filium vt heredem.

m Quicqđ autē sit in puncto iur̄ cōis theorica doct. est ꝙ in dubio cēsetur stipulari filio: vt heredi q̄ñ post mortē ipsius patris stipulantis cōfert stipulationem. Tamen limitatur hoc procedere nisi stipulatio concipiatur super re non trāsitoria ad heredes.nam tunc censetur stipulatum fuisse filijs: vt filijs prout per.l.iurisiurandi.§.si liberi.de opis lib. tradit Bar. in.d.l.ꝙ dicitur.& doc.ibi: & in.d.§.si pactus. Et ideꝫ si alia coniectura imineret prout volunt glo.Bar.& doc.in.d.§.si pactus.& Bart.& doct.in.d.l.ꝙ dicitur dicentes ꝙ tūc censetur pr̄ post mortem stipulari filio: vt heredi q̄ñ nec ex verbis nec ex alia coniectura deprehendi potest ꝙ stipuletur filijs: vt filijs. Si itaꝙ̄ aliqua coniectura viget ꝙ voluerit stipulari filiabus: vt filiabus tunc sentiūt glo.& doc.ꝙ censeatur stipulari filio non vt heredi: sed vt filio.

n Sed in casu nr̄o iminet vrgens cōiectura. Naꝫ cōstat ꝙ pr̄ voluit ꝓuidere de dictis.cccc.flore.filiabus pro eaꝝ dotibus ꝙ p̄suadetur: ex eo q: voluit eis deberi si seu dū nupserint. ꝙ & clarius demonstratur ex illis verbis instrī vltie transactionis: sinaūt vna ex dictis filiabus pro suis dotibus aliquam ptem dictoꝝ.cccc.ducatoꝝ habuerit. Sed dotari & nubere non cadit in quēlibet heredem extraneuꝫ: nam pōt esse hr̄s collegium ecclesia vel aliud corpus in ꝙ nō cadunt nuptie. Item masculus qui nō dotatur. iō non censeatur ꝙ pater fuerit stipulatus filiabus: vt heredibus.

o Et insuper non est coniecturandum ꝙ dicti transigentes habuerint curam de nuptijs heredum extraneoꝝ. Nec

solent homines habere curam vel mentem ad nuptias heredum: sed cogitare de nuptijs filiarum: quia filiarum non quia heredum. et argumentum a communiter accidentibus in coniecturandis maxime rebus dubijs optimũ est in iure per glo. et Bal. in l. neqꝫ natales. C. de probatio. l. non hoc C. vnde cogna. facit. l. ꝙ si nolit. §. qui assidua. de edili. edic. cum concor. l. si seruus pluriuꝫ. §. fi. de leg. j. glo. in l. j. C. de arbi. cum infinitis similibus. Coniectura itaqꝫ imminet plurimum vrgens ꝙ in dubio voluerint prouidere: qꝛ filiabus non quia heredibus per predicta.

p ¶ Et etiam qꝛ quilibet pretendebat interesse ꝙ stipulatio non censeretur prouidere heredi: nam tunc exquo obligatio consistit in dando cuilibet heredi obligatio quereret. l. continuus. §. fi. ff. de verb. obli. et ibi per doc. Sed exquo quilibet sibi cõsulebat et verisimiliter longe magis volebat sibi et filijs suis masculis prouidere ꝙ̃ cuilibet futuro hẽdi. Nam quilibet poterat cogitare ꝙ ipse poterat remanere post aliũ et si ipse predecederet poterat superesse sibi filius masculus et alter frater decedere poterat cũ hẽde extraneo: ita ꝙ vniuscuiusqꝫ intererat ꝙ censeret stipulari filiabus: vt filiabus nõ vt heredibus ne oẽs heredes extranei venirẽt. Itaqꝫ nemo sani capitis meo iudicio arbitraret attentis predictis ꝙ dicti cõtrahentes voluerint prouidere heredibus: sed prouidere voluerint filiabus: qꝛ filiabus. ꝙ et tertio demonstrat: qꝛ cõcepta est stipulatio sub cõditione si decesserint cum filiabus legittimis et naturalibus. Si ergo decesserint cuꝫ extraneis heredibus sine filiabus non militat stipulatio: qꝛ deficit conditio ergo datur itelligi ꝙ noluerit cõsulere heredibus: sed filiabus. Et ideo etiam ꝫm opi. gl. Bar. et sequacium interpetranda est ista stipulatio de qua agitur ꝙ censeatur facta filiabus: vt filiabus. ideo eis queratur vtilis actio: licet non sint heredes per. d. §. si quis ita. Ex his itaqꝫ remanet cõclusio ꝙ dicte filie Honofrij videlicet Margarita et Alexãdra debẽt consequi dictum relictum. cccc. ducatorum non obstante ꝙ non velint esse heredes Honofrij.

q ¶ Non obstantibus adductis in contrariũ. Non enim obstat ꝙ primo loco dicebatur ꝙ non valet stipulatio alteri facta: qꝛ respondetur ꝙ fallit in certis casibus inter quos est iste quãdo pater filijs stipulatur post mortem ipsius patris per. d. l. quodcunqꝫ. §. si qui ita. Et similiter eo casu fallit regula. l. et si possessio. §. et si possessio. de acquir. posses. per. d. §. si quis ita. et propterea non obstat secunda ratio in contrarium adducta. Nec similiter obstat tertia rõ adducta in contrarium: qꝛ ad eam supra est responsum.

r ¶ Nec obstat quartum motiuum contrarium: qm̃ negatur ꝙ fuerit habita sola consideratio casus quo pater decederet ante nuptias filias. Si enim eum solum casum considerasset concepta fuisset stipulatio sub conditione si cum filiabus feminis non nuptis decessisset. Non autem sub conditione si cũ filiabus feminis decessisset. Ponamus enim ꝙ alter decessisset cum filia vel filiabus nuptis nullis non nupta nõne purificata est conditio stipulationis profecto sit exquo concepta est sub cõditione si cum filiabus decesserit. Nec minus igitur fratri superstiti vel filijs masculis: ꝙ det. cccc. ducatos quando nubent. Sed cum nupserint in prima transactione vel postꝙ̃ fuerint nuptui tradite vel maritata prout dicitur in vltimo instrumento que verba idem significant. Quinimmo in primo instrumento conuentio de dandis quadringentis filiabus solis post mortem patris superstitibus non concipitur sub cõditione. Si nupserint nec in tpe nuptiarum cõfertur sed simplr mortuo patre. Licet verba sequentia dum disponit de vsufructu innuere videant ꝙ solo post nuptias habeat differri non tñ vrgent necessario maxime cũ de vsufructu cõsequendo disponatur alternatiue donec nupserint vel donec. cccc. florenos aureos habuerint. Itaqꝫ nuptie cõtracte ante mortem patris non faciunt deficere conuentionem predictam de dandis. cccc. aureis ꝫm primã conuentionem vel. cccc. ducatis iuxta secundam cõuentionem cui standum est l. pacta nouissima. C. de pactis. ꝙ et demonstratur qꝛ indefinite disponitur ꝙ habeãt illos. cccc. postꝙ̃ fuerint maritate. Non autem dicit postꝙ̃ fuerint post mortem patris maritate. Intelligantur ergo verba predicta indefinita siue fuerint maritate inuita siue post mortem patris argu. l. de precio de public. et l. si pluribus. de lega. ij. et ca. nosti. si romanorum. xix. distin.

s ¶ Non ob. quintum ꝯtrium. qꝛ licet pr promiserit dotẽ pro dicta Margarita et illi. cccc. ducati de qbus supra fuerint conuenti vt illos in dotem haberent filie. Non infertur ex hoc quin et illos habere debeat. Hos enim est quid generale ꝙ recipit incrementuꝫ et diminutionem prout no. Bar. et doc. in rub. ff. so. ma. et probatur. ff. de cõpen. in rebus dota. fac. quasi per totum. et in l. si constante. C. de dona. ꝑ nup. et in l. fi. ff. so. ma. cũ si. Confert ad iam dicta qꝛ in ambiguis pro dotibus est rñdendum. l. in ambiguis. ff. de iure dotiuꝫ. et l. in ambiguis pro do. ff. de reg. iur.

t ¶ Nec etiam ob. vj. et vltima ratio in ꝯtrium adducta: qꝛ in debito non necessario non censet aius compẽsandi. l. creditorem. ff. de leg. ij. prout oẽs consentiunt. Sed illud debitũ de dandis illis. cccc. ducatis processit ex ꝯctu patrium non ex iuris necessitate vt de se euidẽter constat ꝯctus. n. sunt ab initio voluntarij. l. sicut. C. de act. et obli. et l. nec emere. C. de iure deli. Ergo non censeat dos per prẽs postea constituta data aio compensandi cum illis. cccc. ducatis. vt supra iter fratres cõuentis ꝙ et persuadet ex alio qꝛ summa est diuersa facit. l. quinquaginta. de ꝓba. et. d. §. cum pr ibi eadẽ centum. et in. d. §. si pater ibi tm̃ in legato fuit ꝙ̃tum doti satis esset. Item sunt diuerse quodãmodo spẽeiqꝛ quingenti primo cõuenti sunt ducati. cccc. dati in doteꝫ sunt simplr aurei iusti ponderis. etc. Apud nos ista differunt: fortasse etiã contonij. Item pater tenebatur dotare. ideo cum ex necessitate fecerit non vr habuisse respectu ad precedentem actum ar. eorum que hñr in l. rem legatam. ff. de adimen. leg. et in l. si ꝑ deicõmissa. §. si reꝫ. ff. de le. iij. Item illi. cccc. flore. nõ erant adhuc debiti. ideo non cadebat tunc tpis compensatio. l. j. et l. ꝙ in diem. cum si. de compensa.

v ¶ Item illi erant simpliciter debendi filiabus non restituendi patri prout patri erant restituendi quandoqꝫ ex forma conuentionis illi. cccc. aurei refutati. Iteꝫ illi erant debendi filiabus et pater simpliciter dotando filiam censetur dotare de suo proprio non de bonis filie prout est expssum in l. fi. C. de dotis promis.

x ¶ Insuper nõ cadit in istis terminis mã compensatiõis: qm̃ Honofrius qui doteꝫ promisit non erat debitor in illis v. sed erat futurus debitor frater vel filius fratris. Nec cadit cõpensatio debiti vnius cum credito ꝙ non debet ab ipso compensante: sed a tertio hoc quidem necubi reperitur nisi aduersus cessionarium. l. etiam. C. de compensa.

y ¶ Nec est verisimile ꝙ Honofrius voluerit consulere fratri in preiudicium filie cum vota parentum presumant esse ꝙ bona post mortem deuoluantur ad filias non ad fratres vel nepotes ex fratre. l. scripto. ff. vnde lib. l. nam et si parentibus in principio. de inofficioso testamento. et l. cum acutissimi in fine. C. de fideicom.

ꝫ ¶ Et si dicatur imo apparere vr ꝙ plus dilexerũt fratrem et filios fratris in supradicta transactione cum maiores extimationis rem fratri et nepoti concesserint ꝙ̃ filiabus: qꝛ vt arbitror illa predia sunt magne extimatiõis respondetur ꝙ nõ. ideo factum fuit vt vnus insuleret alteri fratri magis ꝙ̃ filiabus. Sed vt vnusquisqꝫ sibi et suis posteris masculis cõsuleret. Cum enim stipulatio fit reciproca vnusqꝫ consuluit fratri et nepotibus ex fratre: vt ex aduerso frater sibi et suis si ijs masculis pariter cõsuleret. Noluerunt ergo aliqd detrahere filiabus ꝓprijs: vt sibi: et sibi et suis posteris masculis consulerent: sed liberatio a dicta obligatione. cccc. nõ prouideret sibi vel filijs masculis vt de se nouum est. Merito contrarium non ob. ludibrio itaqꝫ habenda est illa allegatio ꝙ solutio dotis facta per Honofrium in vita animo compensandi cum illa conuentione de. cccc. ducatis vt supra conuentis. ita ꝙ ea ratione dicta Margarita impediatur illos petere. Laus deo.

¶ Conductor ecclesie certi tenimenti terre vsqꝫ in certam generationẽ cum hoc ꝙ si in dicto terreno edificauerit molendinũ olei ꝙ debeat rñderi tam de fructibus molẽdini ꝙ̃ alijs fructibus terreni qntaꝫ partẽ dictoꝝ fructuũ. An pus debeat de singulis fructibus tam molẽdini ꝙ̃ alijs detrahere expẽsas quas ipse facit et de reliqs fructibus soluere qntam partem. et que expense sint detrahende.

¶ Consilium cclxxxix.

In noĩe dñi nostri iesu christi. ¶ Videtur in hac consultatione prima facie dicẽdum ꝙ dictus gerardus teneatur dare dcõ abbati et monacis sancte Marie de farfa quintam partem oium fructuum non deductis

non deductis expēsis expositis pro recollectione fructuū.

a ¶Nam primo theorica est q̄ q̄ñ fructus dñr ex dispōne hominis fructus vident̄ intelligēdi nō deductis impēsis put est theorica Jac. de are. in .l. fructus. ff. so. ma. ar. l. cū duobus §. si incboeunda. ff. pro soc. ⁊ nitit̄ q̄ ita seruat cōsuetudo in colono partiario. Ideo illi standū. ar. l. cū delanionis. §. asinam. de fun. instru. ⁊ in .l. articulus. ff. de ver. sig. ⁊ .l. q̄ si nolit. §. qui assidua. de edi. edic. ⁊ est expssuȝ q̄ colonus nō deducit impensas in .c. tua nobis circa medium. ex. de deci. Et vr̄ h̄ theorica Ja. de are. procedere saltem in ꝯtibus onerosis. nam lȝ Bar. velit q̄ regulariter ēt si proferatur ab hoie velit q̄ deducant̄ impense ⁊ sic in vltimis volūtatibus ⁊ in ꝯtibus per .l. fundi trebatiani. de vsufruc. lega. ⁊ no. per gl. in .l. siquis argentum. §. j. C. de dona.

b ¶Tamen id verū intelligit in habentibus cām lucratiuam prout loquunt̄ .d. l. fundi trebatiani. ⁊ .d. glo. d. l. siqs argentum. Secus videt̄ in ꝯtibus habētibus causam onerosam prout post Ja. de are. voluit Bal. in .d. l. fructus. ⁊ Pon. ibi dicens esse casum in .d. c. tua nobis.

c ¶Quod ⁊ vr̄ maxie dōm: qr dictus Gerardus est quodāmodo cōductor: lȝ ad longū seu in ppetuū. Conductio. n. sepius nūcupat̄ ille ꝯtus in instrō ipsius. Item in iure ēt cōductor appellat̄ cui ppetuo cōcedit̄ sub annuo canone. ff. si ager vecti. vel emph. pet. a. l. j. ⁊ si. ⁊ .l. j. in pn̄. §. j. ⁊ . §. sane. ⁊ .l. fi. ff. de supfi. ⁊ ex sub ti. d loca. ponit̄ huius ꝯtus tractat⁹. vt in .c. potuit. de loca. ⁊ sic r̄ in isti. vt in ti. de locatiōe ⁊ cōduc. §. adeo. vbi ēt probatur q̄ antiquitus dubitabat̄. An locatio ⁊ conductio esset. An vero emptio ⁊ venditio.

d ¶Licet locatio ⁊ vēditio ꝑtiū aut mercedē in pecunia numerata exigāt ⁊ lȝ in hmōi ꝯtu nō interueniat pecunia numerata sit̄ tn̄ idem hȝ cū locatione ⁊ cōductiōe est p. ocā iura de similibus idē est iudiciū. l. non pn̄t. ff. de leg. c. inter ceteras de rescrip. ⁊ .l. nāne. §. fi. de pscrip. ver. Et in locatione large sumpta. l. in cōductore ptiario loquit̄ Jaco. de are. Bar. Bal. ⁊ Pon. in .d. l. fructus. ⁊ text. d. c. tua nobis. iō pariter militet in casu nostro: licet non sit propria locatio.

e ¶Quod maxie dicendum est in hoc indiuiduo: qr dictus Gerardus promisit reddere oēm quintam partē olei redditum ⁊c. Et sic loquit̄ per vl̄em oēm ⁊ qui vl̄iter loquitur nihil excludit. l. iulianus. de leg. iij. c. solite. de maio. ⁊ obe. ⁊ cañ. si romanoꝝ. xix. di. Et per ꝯsequens vr̄ q̄ non excludat partē fructuū: ⁊ diminuit pp expēsas. ar. eius q̄ dicūt bal. ⁊ Pon. in .d. l. fructus dicētes q̄ lȝ vbum fructus platum ab hoie sine adiūcto itelligat̄ deductis ipensis. Tn̄ secus si cū adiuncto: vt qr dicat̄ integri fructus adducunt. l. meuio. §. a me. de lega. ij. ⁊ que hn̄tur in .l. si por. ff. so. ma. ⁊ in .l. fi. ad .l. fal. ita a pari vr̄ si adiungit̄ vl̄i ois put adiūgit̄ in casu isto ⁊ maxie qr geminant̄ vl̄ia: qr post modū vl̄e quocūcqȝ ⁊ vl̄e qlibet ⁊ geminatio auget virtutē vbi per ea que hn̄tur in .l. balista ad trebel. ⁊ multa circa geminationē possent adduci que causa breuitatis obmitto.

f ¶Et pserttim: qr lȝ iura eā interpretationē adhibeant vbo fructus: vt itelligat̄ deductis ipensis. Tn̄ non vr̄ ea significatio adhibēda vbo olei q̄ primo loco exprimit̄ i. d. instrō nec forte ea significatio repit̄ data vbo reddituū ⁊ q̄ ēt inserit̄ in .d. instrō premissa dicta vl̄i oēm plus aūt est in reddit ꝙ̄ in fructu glo. pe. in .c. generali. de elec. lib. vj. ⁊ glo. in verbo fructuum in clemen. j. in fi. de rebus ecc. non alie. Ideo non inferatur de fructu ad redditum.

g ¶Tn̄ licet pmissa videant̄ reddere rē non parū dubiā. Nihilominus ꝯtrariā ptē arbitror iuri magis cōsentaneā. Nam pmittendū est q̄ de stricta significatione vboꝝ terrenū nō est imediata cā olei. Nam lȝ oliua nāliter nascat̄ ex arbore ⁊ terreno. Tamen oliua non est oleum: sed ex industria.

h ¶Et talis ⁊ tanta industria exigit̄ q̄ oleū dr̄ fructus industrialis nō nālis: lȝ oliua nāliter nascat̄: vt est tex. in .l. añpe. in fi. ff. de rei ven. ⁊ ibi Bar. ⁊ Ang. ⁊ Bar. per eūdē tex. in l. maritus in pn̄. ff. ad .l. fal. ⁊ ibi Imo. ⁊ Bar. in .l. pe. de vsufru. leg. ⁊ ista industria exigitur ex postfacto vt de se pȝ: ⁊ vt deprehēdit̄ ex dictis Ang. ⁊ Imo. in locis pallegatis. iō oleū nō causat̄ imediate ex terreno dūi ꝑpositio ex ppriē sumpta denotet cām imediatā. l. nō dubiū. C. de legi. ⁊ .l. j. C. si seru⁹ extero ⁊ p Bar. in .l. j. §. ex incēdio de incen. ruina ⁊ naufra. Saltē itaqȝ pro magna pte ascribēda est industrie ⁊ labori qua mediāte fit oleū: prout alr̄s videmus in lucro q̄ fit cuȝ pecunia pro pte ascribit̄ pecunie pro parte opibus ⁊ industrie prout habetur in .l. cum oportet in princ. C. de bonis q̄ liberis ⁊ in auc. ex testamento. C. de colla.

i ¶Et presertim oleum nō prouenit ex molino pprie sumptum. Ideo vba non pn̄t oimodo pprie summi: iō decet q̄ ciuiliter assumant̄. Nam ⁊ decet q̄ vba ciuili mō capiantur l. pe. ad exhib. ⁊ .l. si cui. ff. de serui. titulo generali. Et sic de illis fructibus qui sunt ascribendi terreno vel molēdino cēscantur puenisse ex molendino vel terreno: ⁊ illi fructus q sunt ascribendi industrie ⁊ opere dicant̄ puenisse ex industria ⁊ opa seu impensa puta si opariȷ puta molēdinarȷ collectores oliuarum ⁊ hmōi pecunia conducentur.

k ¶Et sic effectualiter impensa deducatur de fructibus ⁊ de redditibus nec est ratio dr̄ie iter fructus ⁊ redditus ⁊ quasi vt synonima idem importantia ponunt̄ in .d. l. j. in fi. de rebus eccle. non alie. ⁊ in .d. c. generali.

l ¶Et lȝ in stricta disputatione plura redditus appellatiōe ꝙ̄ fructus ex ppria vi cōprehendant̄: vt ⁊ no. gl. pallegate. Tamen ⁊ illa que redditus appellatio cōprehendit fructus appellatione venirent. l. mercedes. ff. de peti. here. ⁊ .l. si nauis. ff. de rei ven. ⁊ hoc respectu nō differunt redditus a fructu pȝ in .c. ad nr̄am. de iureiur. vbi text. loquit̄ de redditu ⁊ tn̄ detrahunt̄ ipense ⁊ ibi gl. j. dicit q̄ nunꝙ̄ h̄ genus deductionis excipit̄ allegādo .l. fundus. ff. fa. her. q̄ in: fructu loqt̄ ⁊ in redditu loquit̄ tex. i. l. fundi trebatiani de vsuf. leg. vbi ipense deducunt̄. ⁊ in .d. l. fruct⁹ so. ma. bar. ⁊ ceteri allegant d. l. fundi in fructib⁹. itaqȝ nō sit dr̄ia inter fruct⁹ ⁊ reddu⁹ imo lȝ alias plura cōprehendat redditus ꝙ̄ fructus: tn̄ hoc respectu ethymologia vocabuli magis suadet q̄ deducātur ipense de redditu ꝙ̄ de fructu. Nā redditus appellatiōe vr̄ cōprehendere illud qd̄ fundus reddit pacisceti. Sed si dn̄o redditur pars fructuū: qr deducitur pars laboratoris illud videtur redditus quia hoc redditur ex fructibus.

m ¶Et quottidie dicimus quot redditus hȝ talis solet fideri ad id qd̄ reddit̄ a colonis nō ad id qd̄ eius pdia pducūt. Nam oia non reddunt̄: iō redditus appellatio ex ethymologia vocabuli magis dȝ pati deductionē impēsaꝝ ꝙ̄ fructus. tn̄ ex mente doc. est q̄ in hoc pcedant paribus passibus. Et idē si sit mentio de frumento ⁊ de oleo. Nam deprehendit̄ ex dictis Bar. in .d. l. fructus ⁊ alioꝝ qui cuȝ eo in hac parte transeunt. Nam Barr. excipit q̄ñ conuenit de certa q̄ntitate puta pmittunt̄ .x. corbes frumenti secus ergo sentiūt q̄ñ de frumento esset facta mentio non sub certa q̄ntitate prout cōtingit in casu nr̄o quatenus fit mentio de oleo.

n ¶Et maxime hoc dicendum vr̄ circa puentū molendini: nā molēdinū nō fructat nāliter. Sȝ opa molentiū ⁊ instrā que deputant̄ vna cū domo ⁊ situ molēdini pbent redditū. Prout si in hospitio dn̄s dat cubilia alia multa supplectilia sine qbus hospitiū fuisset locatū. xx. cū illis massaritiȷs locatur. xl. dicet ne qspiam q̄ redditus hospitiȷ sit in .xl. certe nō immo debet censeri redditus massaritiarum.

o ¶Item ipse hospitator in hospitio lucrat̄ centū non erūt oia centū redditus ⁊ puētus hospitiȷ. Sed erūt p pte redditus ⁊ puētus industrie ope psonalis ⁊ alioꝝ que deputātur pro necessitate hospitiȷ. Sed redditus hospitiȷ dȝ iudicari illud qd̄ pro mercede haberet̄ ex solo hospitio: ⁊ sic tantūdem q̄ntum locaret̄ hospitiū sine aliȷs necessariȷs ad hospitiū. ita pari rōne dicendū est in molēdino. Et quottidie videmus in ptibus nr̄is q̄ pro molēdino ad oleū capit̄ certa ps olei q̄ lucrat̄ in molēdino: ⁊ molēdinariȷ capiūt certā aliā ptē. nec diceret qspiā q̄ redditus molendini foret nisi ps que recipit̄ rōne molēdini alia ps est redditus operaꝝ. Et hoc maxie dicendū vr̄ ex verbis sequentibus que id suadent: nam subditur de lucro ⁊ emolumentis.

p ¶Constat enim q̄ nō est lucrū nisi id qd̄ restat vltra ipensas puta emo merces pro .x. vendo .xx. ⁊ pro cōducendo ad locū destinatum ⁊ custodia expono .v. pfecto lucrum nemo dixerit esse nisi in qnqȝ: ⁊ pari rōne nō diceret̄ emolumētū ⁊ hoc ponderāt ad dr̄iam lucri ⁊ fructuū Inno. ⁊ doc. in .c. pastoralis de deci. Ideo cū vba sequentia declarēt pcedētia ⁊ ecōtra. l. hredes palā. §. sed si notaȝ. ff. de testa. ⁊ .l. si seruus pluriū. §. fi. de leg. j. ⁊ .l. qui filiabus. eo. ti. ideo vident̄ verba precedentia ⁊ sequētia de fructibus redditibus ⁊ prouentibus lucrosis ⁊ emolumenta prebentibus.

q ¶Prout in simili videmus in societate lucri ⁊ questus: qr intelligitur in societate lucri q̄ ex questu prouenit: vt .l. sed si adiiciatur. ff. pro socio.

r ¶Quando enim copulant̄ plura substātiua que idē significant: lȝ vnū forte in plus se hēat ꝙ̄ aliud si pōt vnū ponit̄ pro adiectiuo alterius: vt .d. l. sed si adiiciatur: ⁊ in .l. j. §. j. ff. de pact. vbi placitus ⁊ consensus: vt dicit Panor. in .c. ij. de

rescrip. vel vnum vt accidens alterius per eadez iura prout dicit do. Flo. in d. c. ij. Alias exponitur pro idest quandoqz non adaptant premisse interpretatiões: vel fi. eas ad hoc gl. insti. de liberti. in pnc. iuncta gl. in vbo. r. ij. q. vj. §. quotl. in verbo atqz. r tex. in §. sunt quorum. e. ca. r questione. r in c. monasteria de vita r bone. cleri. r in rubrica. ff. si ager vecti. vel emphy. petatur que omnia tendunt ad interpretationem qp ista conuentio intelligatur de redditibus lucrosis r cum emolumento prouenientibus.

b ¶ Insuper vba interpretant put côueniunt psonis loquêtiũ vl cũ qbus fit loquutio. l. plenũ. §. equitij. de vsu r habi. r. d. l. si seruus pluriuz. §. fi. r. l. pr seuerinam. §. côditionum verba de côdi. r demon. iõ cuz dicta côuentione pmittatur quinta ps fructuũ r redditũ puenientiũ r pueturoz nec dr prouenientiũ vel prouenturoz ad quê illa quidê partici pia prouenientiũ vel prouenturoz debent hre aliquê termi num in quê terminent. Si enim fructus puenirent ad raptores ad aues vel feras dicet ne qspiã qp ista côprehendan tur in dicta côuentione: absit r tñ prouenerũt ex predio. iõ suadet qp terminus sit psona Gasparis vl sui hrdis. Qualitas psone Gasparis nõ patit qp ipse cultiuet fundũ nec ad molendũ permaneat. Et si locaret fundũ vel molendinũ nõ perueniret ad eũ totum oleũ. Sed illa pars que impendijs deductis r opa culture seu molendinoz assumeret ideo de hoc qp isto mõ prouenirent ad eũ reddenda monasterio veniret qnta pars. Et pari rõne si ipse non locat: sed suis sum ptibus cultiuat vel moleri fecit. Nã illi ptes redditus quos exinde pcipit non debent censeri prouenisse ex molendino vel fundo. Sed ex industria opa r impendijs probat in fili si molendinum fuisset patris r filius percepisset fructus r redditus molendini vel fundi suis sumptibus dicentur ne omnes prouenisse ex rê patris: r sic cônumerari in profecti cijs absit. Ita in proposito nõ debent dici oia prouenire ex fundo vel molendino. Et hoc vt arbitror suadet qlitas rei: nam presupponit qp terrenũ erat sterile r fortasse nihil inde emolumenti monasteriũ percipiebat: put r narratur in instrumento aqua per flumen decurrens nihil cômodi afferebat expensa in côstruendis r manutenêdis molêdinis solet esse maxima r piculosa: r psone molêtiũ solent magnã partem pro se recipe redditũ molêdini: itaqz côuentio de dan da qnta parte fructuũ non deductis expêsis hoc est inter ce tera nõ deducta pte laboratoris r molêdinaria fuisset multum fauorabilis monasterio: r non equa.

c ¶ Et in hmõi est plurimũ aiaduertenda subiecta mã r cõ siderenda cã ex qua est danda portio fructuũ r qd exponit recipiês fructus r habito respectu ad qtitatê oneris r emo lumenti iudicandũ est in hmõi onerosis ar. eius qd hr in. l. j. §. j. de supst. vbi ex qtitate pecunie que exponit iudicatur ctus vt per gl. ibi. Nemo enĩz presumit insanus r velle iactare suum arg. l. cum de indebito. ff. de pba. Et ita tandem firmat Panor. in d. c. pastoralis. in fine.

f ¶ Et hinc est qp colonus côducens fundum ad partez fru ctuum reddendã proprietario nõ deducit impensas. qz impensas solum facit pro fructibus recolligêdis que corespectiuantur ad illam partê fructuum quã ipse sibi retinet. Nec vlla ratio suadet qp ipse haberet recipere illam partem nisi pter illas impêsas seu opas quas prestat in cultura r prõ fructibus recipiendis. Ista est ratio quam r doct. assignant quare colonus partiarius non deducit impêsas. At in casu nostro iste Gerardus non conuenit de recipiendis fructibus pro se pncipaliter rõne impendioz exhibendorum pro cultura r pro annua perceptione fructuum.

f ¶ Sed pro expêsis quas hebat exponere ad perpetuã vti litatez in reducendo ad fertilitatê res steriles in faciêdo domos molêdina r huiusmodi. Iste sunt impêse que nõ ascribuntur fructibus nec de fructibus detrahunt. ff. de impêsis in rebus dota. fac. l. iij. §. nos generaliter. r. l. seq. Et huiusmodi conuentio est assimilanda cuidam societati prout r videmus qp colonus partiarius socio assimilatur. l. si merceo. §. vis maior in fi. ff. pro socio.

f ¶ Natura societatis ê qp correspectiue ad id qd ponitur in societate debeat de lucro percipi vt probatur in. l. si nõ fuerint. §. ita coiri. ff. pro socio. r glosella insti. eo. ti. §. j. in verbo equales r late hoc firmaui in repeti. l. si pascenda. C. de pac. in. j. q. prin. r pluries côsului r vidi sepius ab alijs consultũ hoc etiam est ponderandum in his terminis qp vt arbitror iuuat omnino partem Gerardi. Et per hoc tollitur ctium qp videt astringere de cductore qui non deducit impensas.

Et qp posset dicere de emphyteota qui de cañ. non deducit impensas canonica. n. emphyteotici solent esse côiter multũ tenues r solet qd certũz prestari: ita qp non côfert ad thema nostrum. Et sm hoc dz intelligi id qd in ctiuz dicebatur. s. qp in ctibus onerosis impense non deducuntur. s. quando onus respectu cômoditatis id suadet.

3 ¶ In contractibus enim onerosis correspectiuatio oneris ad cômodum demonstrat veram interpetrationem contractui equiuoco per supradicta. alr si talis côsideratio cessaret secus dicendum est.

f ¶ Quia plenior iterpetratio fit in vltimis volũtatibus r in ctibus lucratiuis qs in ctibus onerosis vt est expssum in c. cum dilecti. de dona. facit. l. in testis. de reg. iur. r. c. qz circa de priui. r. l. beneficiũ. de consti. prin. Si aũt promittuntur fructus vel ps fructuũ plenior interpetratio est qp veniant fructus non deductis impensis qs deductis impensis.

p ¶ Ideo longe magis deberet in vltima voluntate relictuz fructuum vel redditũum vel promissio ex cã lucratiua interpetrari de fructibus r redditibus nõ deductis impensis qs in onerosis promissionibus. Ideo si in lucratiuis in dubio intelliguntur deductis impensis: vt. d. l. fundi trebatiani for tius in onerosis nisi qualitas oneris secus suadeat per iam dicta: r ita respondetur ad id qd dicitur de colono per qd mouentur Bal. r Pon. Et sm predicta verificetur qp dicit Imo. in. d. l. fructus reprehendêdo Bal. in preallegato suo dicto. Ad alia iura Bal. r Pon. non laboro in responsione quoniam non vrgent.

z ¶ Nec ob. qp dixi ponderando verba vlia: qz illa verba vlia habêt terminos restrictiuos: nã determinãt fructus: r redditus puenientes ad Gerardum ex molendino vel terreno illos aũt qui puenturi essent colono ptiario vel molêdinarijs vel qui nũmis conduxissent molendinũ non veniũt ex verbis nec ex mête per supradicta nõ repeto. Nec ob. qp dicunt Bal. r Pon. qñ promittuntur integri fructus: qz iura que allegant parũ faciunt. Et nõ militabãt in ctium ea que supra ponderaui. Et insup verbum integris magis artat qp nihil deducat qz detrahit de integritate per diminutionem ad h et qd no. Bal. in. l. j. C. de fruc. r lit. ipen. vbi integralĩ ter fructus capiunt fine diminutione qũ verbũ oêm qtitatem fructuũ lucri rc. qz verbum fructuũ est indefinitiue positum. iõ intelligit qp restat supra ipensas. iõ si in fructu cen set esse qp restat deductis impensis oia qnta qtitas fructuũ datur si datur qnta pars fructuũ diminutoz ab expêsis. Et aliter cũ qp prouenĩant isti fructus r redditus diminuti per expensas. Et maxime intelligêdo de fructibus lucratiuis r prestantibus emolumenta put supra deductum est fore intelligenda pp alia verba adiũcta. Et potissime h militant in fructu olei qp percipit in molendino cuz molendinum non fructet neqz reddat naturaliter quicqz r id qd percipit nõ solum ex molêdino sed etiam ex alijs percipitur prout r supra demonstratum est. Laus deo.

¶ Statutum senis disponit qp de qualibet qõne que fieret ratione alicuius instri testi vel guarêtigie vel vltime voluntatis dêant hmõi mandari executioni simplr r de plano rc. Item aliud statum disponit qp cause que fierent cum pupillis si super eis fuerit petitum pronunciari côpromissum qp iudex debeat causam compromittere. An si agat causa contra pupillos r ipsi petant côpromissuz fieri r iudex ita pronunciauit dicatur iuste pronunciasse. Stante qp causa que agebatur erat super instrumento testi que dicebatur liqda. stante etiam qp pars pupillorum negabat esse liquida. Et sic an ex eo solo qp fit negatio vt supra in tantum causa reddatur dubia vt iuste fuerit pronũciatum compromissum stantibus statutis predictis.

¶ Consilium ccxc.

In noie dñi nostri iesu christi. ¶ Quod fuerit iuste pnunciatum in dicta cã fieri debere côpromissuz vl casus le gis municipalis cũ psupponat: qp dcã cã agi tet cũ pupillo. Et qp iudex curie placiti côis r sapientes pupilloz iniunxerint iudici cãe qp pronunciaret causam compromittendam prout pronunciauit.

a ¶ Et statutum in themate descriptum aperte decidat qp di cti iudex curie rc. r sapientes pupillorum teneantur r debeant prouidere qp oêm causam litem vel questionez pupillorum faciant

locum faciant compromitti de iure tantum:rc. Et cum lo quatur per vniuersalem omnem nullam videtur excludere c.solue.de maio.r obedien.canon. Si romanorum.xix.di stin.r.l.iulianus.de lega.iij.

b ¶ Et propterea non videtur obstare: ꝙ ista causa respicere videatur vltimam voluntatem:r cause vltimarum volunta tum sint priuilegiate ex forma alterius statuti de quo in the mate qm̃ licet illud statutū priuilegiet ꝙ procedatur sum marie:r de plano sine strepitu r figura iudicij non ppea di sponit ꝙ non compromittatur si est cā pupillorum.

c ¶ Et statutum disponens ꝙ cāe pupillorum debeant compro mitti nō distinguit iter cās ordinarias r summarias in qui bus procedatur de plano rc. Nam ꝙ coram arbitris poterit procedi summarie r de plano sine strepitu r figura iudicij. Et ēt si super executione imineret aliqua qō illa potest com promitti cum qō sit r statutum per vbm̃ omnem loquatur. Ideo non ob. si primum statutum dicit exequatur r execu tioni mandetur lȝ forte non videatur intentio statuentiū ꝙ procedatur via executiua cū non dicat ꝙ instrumēta rc.exe quantur r executioni mandentur. Sed dicit ois questio r controuersia vigore instrumenti vel guarentigie vel testa menti rc.exequantur. Potest enim esse talis questio vigore predictorum in qua non cadit executio.

d ¶ Quid.n.si petitur pronunciari nullū vel petitur decla rari erratum vel exceptionē vigore instrī vel vltime volūta tis vel declarari tale debitū spectare ad aliū prout effectua liter cōtingit profecto ꝯtrouersia est r querimonia r vigore instrī vel vltie voluntatis r tn̄ non cadunt termini vie exe cutiue capiendo executionem ad similitudinem executionis rei iudicate instrī guarentigiati r hmōi. Sed potius termi ni vie declaratiue. Ideo illa vba exequanf r executioni man dentur videntur interpetranda.i. tractentur terminentur r expediantur summarie r de plano rc.

e ¶ Et maxime:qꝛ executio non fit querimoniarum questio num r controuersiarum. Sed fit executio sententie instru menti vel vltime volūtatis rc. Sopitis questionibus r con trouersijs:ita ꝙ inepte dicimus controuersie exequanf ca piendo pro ꝓpria executione. Non tamen multū refert ad propositum nr̄m quoniam r in cā executiua potest transigi qn̄ probabilis questio r dubitatio verteretur.l.post rē iu dicatam.ff.de transac. ergo r compromitti.

f ¶ Cum compromissum censeatur quedam spēs transactio nis per ea que habentur in auc.si vero cōtigerit.C.de iudi. r que.j.dicam. Et insuper in casu isto non est intentata via executiua prout r in themate presupponitur.

g ¶ Nec vr̄ obstare ꝙ res videtur clara r in dubia. Nam ois sunt liquidata r testm̄ publicum r autenticum apparet r nō negatur ipsū testm̄ r eius validitas. ita ꝙ iminet sola que stio iuris r questiones iuris sunt clare.l.ornamentorum.ff. de auro r argen.leg.r ideo nō debeat compromitti per not. per Bal.in.l.ancille.C.de fur.r per Petrum Bal.r Raph. Fulg.in.l.cum proponas.C.de iureiur.

h ¶ Nam super re dubia debet fieri transactio.l.j.ff. de tran sac.r ita etiam cōpromissum prout r dicunt ibi Bal. Ang.r Pau.de cast.ideo compromissum licet generale non trahi tur ad liquida Bar.in.l.ambitiosa.ff.de decre.ab ordi.fac.r Ang.in.d.l.j.de transac.post Jaco.de are.r Cyn.in.l. si qui ex consensu.r in.l.episcopale.C.de episco.audi.r idem dicit Pau.de cau.in.d.l.j.de transac.

i ¶ Quia videtur posse responderi ꝙ negatione reddif res dubia.l.post rem iudi.ibi vel si negetur iudicatū.ff.de tran sac.r.l.iiij.in prin.C.quibus ad li.procla. nō licet no.per gl. in.l.j.§.j.ff.nil noua.in.l.j.C. de procur. r dubius est future litis euentus.l. ꝙ debetur.ff. de pecul. Item videtur dubia interpetratio dicti testamenti. nam ex quo reliquit medieta tem debiti r capitalis vr̄ voluisse ꝙ nō habeat subire onus alterius dimidie. nam qui de vno dicit de alio excludit.l.cū emptor.de iudi.c.nonne.de presump.l.siquis ex argentarijs §.prohibet.ff.de eden.cum si.

k ¶ Item relictum ꝙ nullum affert cōmodum legatario non valet.l.si creditori.r.l.si domus.in prin.ff.de leg.j.sed relin quere alicui debitum nō affert illi cōmodum:sed dānum:iō non valeat.itaꝗ ex his videtur reddi res dubia.

l ¶ Et insuper stilus curie qui presupponitur in themate ꝙ petatur in calculo ferende sentētie videtur suadere ꝙ super articulo iuris cum fauore pupilli compromittatur. Nam in calculo ferende sententie liquidata sunt in facto omnia li quidanda. Restat iudici videre quid iuris: r sm̄ ius iudica re:r sic restat articulus iuris ꝙ licet communiter censeatur clarum non curatur ex stilo curie qui est attendendus per Cyn.in.l.ij.C.que sit long.consuetu.per eum r Bald. in.l. de quibus de.ll.ideo stilus videtur inducere ꝙ super re cla ra possit fieri compromissum.

m ¶ Et maxime qꝛ isti arbitri iuris succedunt in locum iudi cum vt̄ per Bal. in.l. si index nutrici.ff. de his qui sunt sui vel alie.iur.r habent iurisditionem a iuř delegatam.c.ab ar bitris.de offi.deleg.lib.vj.iuncta glo. r argu.l.imperator.ff. de in diem adic. r qō no glo.in.c.j. de offi.delega.lib.vj.ad hoc etiā qō habetur in.l.fi.C.de iudi. Et ideo prout iudex super articulo iuř etiā claro iudicat:ita r arbitri iuris assum mi possint vt super articulo iuris iudicent quoniam iudices sunt ex quo iurisditionem censetur habere r loco aliorum iudicum subrogantur.

n ¶ Dato aūt sine pīudicio veritatis ꝙ dicta snīa fuerit in iusta:qꝛ cā re vera nō fuerit nec sit cōpromittenda.tn̄ saltē iste articulus an cā sit cōpromittenda necne si petaf cōpro mitti vr̄ ꝙ cōpromitti dēat p ea que hn̄r per gl.bar. Raph. r Pau.de ca.in.l.si quis in cōscribēdo.C.de pac. Nā ille text. loquif sm̄ vnam lec.in arbitro electo sup articulo exceptio nis declinatorie r Bar.inducit ad statutū disponens ꝙ ois cā debeat cōpromitti ꝙ vigore statuti cōpromittaf iste arti culus. An cā sit cōpromittenda.ꝙ summe no.ibi bar.r Ra pha. ibi dicit obtinuisse ꝙ lȝ diceref cām principalē nō esse cōpromittendā: r nō poterat obtinere cōpromissum sup cā principali petijt cōpromitti hunc articulū: an cā sit cōpro mittenda r obtinuit fretus aučtate Bar.in.d.l. si quis in cō scribendo r remouit cām de manu iudicis quē hēbat suspe ctum prout ēt ipse dicit in.l.cū proponas.C. de reb.credi.r iureiur.r idē voluit Pau.de ca.in.d.l. si quis in cōscribendo. ita ergo dicendum videtur in casu nostro ꝙ licet cā princi palis forte non sit compromittenda. tn̄ iste articulus:an cā sit compromittenda compromitti debeat.

o ¶ His tn̄ minime refragantibus ꝯrium vr̄ de iure rn̄den dum. Nam premittendū est ꝙ ius est clarum r apertū ꝙ di ctus Nicolaus habet soluere tres partes de quattuor parti bus debitorum hereditariorum. Naꝫ ex quo est institutus heres vniuersalis pro dimidia tenef pro dimidia ad onera heredi taria tanꝗ heres.l.j.C.si certū pet.l. pro hereditarijs.C.de heredi.act.r hoc nullum habet dubium.

p ¶ Item nullum hȝ dubiū ꝙ ex eo qꝛ testātor reliquit eidem debita r capitale ꝙ voluit ꝙ hr̄et onus soluēdi debita r lu crum capitalis. Istud important vba relicti relinquendo.n. debita nil aliō disponit nisi ꝙ debita soluat hoc quippe ne mo ambigit eā esse mentē que pualet verbis.l.cū virū.C.de fideicōmissis.l.in cōditionibus primū locū de cōdi.r de.c. intelligētia.de ver.sig. Nec vba aliud important cū nequeat aliter relinqui debita nisi ꝙ subeaf onus debitorū. Sed ex quo istud onus subit tanꝗ hēs pro dimidia pro illa dimi dia forte est inutile relictū prout pro dimidia.s. dimidie est inutile relictū capitalis.l.r si quidē.ff.de leg.j. Non enim vȝ respectu interesse creditorum per.d.l. si creditori nec respectu heredis:qꝛ non pōt obligari sibiipsi.d.l.r §. quidē.r.l.vran nius.de fideiuf.r.l.frater a fratre.de ꝯdi.inde.cū si. Sed qꝛ interest coheredis ꝙ ipse Nicolaus soluat. iō heredi cōpe tit actio cuius cōmodum cōtinet dictū relictū debitorum ar. l.sed cum testator de leg.j.r.l.fideicōmissa.§.cū esset.de leg. iij.r.l.peto in prin.de leg.ij. Ideo vigore dicti relicti potuit agere.d. Bartholomeus ꝙ declaref dictū Nicolaū r post mortem eius filios r heredes fuisse r esse obligatos ad tres quartas dictorum debitorum. Et ex quo heredes non sunt liberati coguntur soluere si soluūt venit hoc interesse resar ciendum vigore dicti relicti. Et inuenit ꝙ dictus Bartho lomeus a dimidia dimidie ad se spectātis liberetur. Quam liberationem facere possunt r debent dicti heredes Nico lai soluendo dicta debita. Cum solutione eius ꝙ debetur soluatur omnis obligatio:r sic liberatio inducatur institu. quibus mod.tol.obliga.in principio. Profecto in his ver santur articuli iuris indubij.

q ¶ Nec obstat ꝙ negatione reddif res dubia per adducta in ꝯrium:qꝛ rn̄detur ꝙ per negationem facti non apparentis res dubia redditur que clara redderef per confessionem ita loqunf in ꝯrium inducta: sed per negationē iuris nō red ditur res dubia nec sic re per negationē facti apparentis.iō siquis ostēdit instrm̄ procure:lȝ aduersarius illud neget nō redditur ex sola negatione res dubia.iō non tenetur cauere prout doc.concordant in.d.l.j.C.de procura. negatio enim

tunc reddit rem dubiam quando est probabilis secus si est improbabilis: nam talis negatio non reddit rem dubiam prout no. Inno. in c.

r ¶ Nec etiam ob. ꝙ dubius est litis euentus: q2 illud est regulare nõ tamen qñ res est liquidata adeo ꝙ nõ restat nisi ferre sñiam ⁊ remanet solus articulus iuris: nam tunc lz sit aliquale dubium q2 iudex pp ignorantiam vel malitiã posset iniquã ferre sñiam. Non tamẽ est talis dubietas que sit in consideratione quin dicatur res clara adeo ꝙ sup ea nequeat transigi neqꝫ compromitti cum super re clara predicta fieri nequeant vt supra deductum est.

s ¶ Et vltra supra adducta hoc idem firmat Bal. in consilio mihi. cccxxxj. incip. super eo ꝙ queritur col. iij. vbi concludit ꝙ licet statutum mandet causam compromitti. tamen re liquidata non potest peti compromissum: ⁊ quia res clara. Et quia quando nihil restat ad liquidandum censetur tacita in causa conclusum allegat. l. cum a nobis. C. de dila. l. ꝗ omnis indubitati. C. de adulte. ⁊ l. deniqꝫ. §. j. ff. de mino. ⁊ l. pe tende. C. de tempo. in inreg. restitu. Item allegat text. in. l. si rem. §. quolibet. ff. de euictio. Item ponderat ꝙ ista statuta sunt inducta ad dirimendum lites non ad differendum adducit. l. ꝗuis. ff. de arbi. Et si iudice volẽte sententiare potest peti compromissum non abbreuiantur seu dirimuntur lites: sed differuntur prout ipse Bal. vult ⁊ ex se notum est ⁊ experientia docet rerum magrã. c. ꝗ sit in prin. de elec. lib. vj. ⁊ c. statutum in prin. eo. tit. ⁊ lib.

t ¶ Quod maxime ponderandum est in hoc casu cum statutum exprimat rationem ⁊ causam quare mouentur statuentes. s. quia cause pupillorũ trahuntur in longum pp qd tutores nolunt ⁊c. Itaqꝫ apparet ꝙ mens statuentium fuit lites abbreuiare. ideo non debent lites elongari vigore dicti statuti cum inducta ad vnum finem nõ debeant ꝯrium effectum producere. l. ꝙ fauore. C. de legi. c. ꝙ ob gratiã. de reg. iur. in. vj. ⁊ l. legata inutiliter. de leg. j.

v ¶ Nec forte obstat stilus curie: q2 ẽt in calculo ferẽde sñie potest peti cõpromissum ad dirimendum lites: puta si iudex procrastinaret prolationem sñie: nam tunc posset peti cõpromissum ad dirimendũ: ⁊ abbreuiandũ litem. Item ex actis multotiens resultat tanta intricatio vel perplexitas ⁊ dubitatio ꝙ lz nihil sit amplius probandum in facto tñ est probabilis dubitatio ⁊ hoc sepissime contingit.

x ¶ Et probabile dubium iuris equiparatur dubio facti per no. per Io. an. c. vnico. de postulatione prela. ⁊ per Pe. de anchã. do. Anto. Imo. ⁊ Panor. in. c. cum dilectus. de consuetu. per tex. ibi sm vnam lectu. ⁊ d. Ant. in. c. de quarta. de prescrip. ⁊ Imo. in. c. si diligenti eo. ti. per. d. c. cum dilectus. ⁊ no. per Io. an. in. d. c. vnico. ideo licet soleat quandoqꝫ peti in calculo ferende sententie non tamen probatur ꝙ possit peti ad impediendum sententiam ferri: ⁊ sic ad differendã ⁊ prolongandam litem prout contingit in casu nostro. Vel ꝙ possit peti quando ex actitatis res est in dubia prout etiã occurrit in hac consultatione per iam dicta.

y ¶ Consuluit ẽt Bal. in preallegato cõsilio ꝙ super instrũs guarentigiatis vel si libris que habent executionẽ paratam non potest peti cõpromissum: lz extet simile statutũ ꝙ oĩs cã debeat compromitti. ꝙ ẽt potest trahi ad terminos nr̃os intelligendo statutũ prio loco descriptũ in thémate de executione loquẽs ꝙ intelligat proprie. s. ꝙ via executiua procedatur. Et intelligat ꝙ controuersia via executiua terminetur: lz sit aliqualis impropriatio. Sed ẽt sm aliam intelligentiam impropriatur lz in hoc non faciam principale fundamentum. Ideo non me extendo vlterius.

z ¶ Sed maius fundamentum facio q2 res est liquida ⁊ clara ⁊ q2 non dz peti compromissum ad impediendũ litis decisionem contra mentem statuentium per iam dicta.

& ¶ Nec obstant in hac parte deducta in ꝯrium. Non enim stilus allegatus: q2 supra est responsum. Nec obstat arg. qui de vno dicit de alio excludit: ⁊ sic relinquendo dimidiã debiti de alia dimidia negat: q2 rñdetur fatẽdo illud argumentum. Tamen negat. s. relinquere dimidiã debiti eo iur. s. ꝑticularis relicti. Tamen lz neget se relinquere aliã dimidiam debiti: tñ illa venit in instõne vl'i non ergo relinquit alia dimidia debiti dicto Nicolao. Sed relinquitur dimidia hrditatis sub qua virtualiter comprehendit dimidia debiti non magis alia ꝗ illa specialiter relicta ipsi Nicolao.

ꝯ ¶ Et ista expressa dispositio preualet illi tacite dispositioni cum per tacitum non derogatur expressis que magis preualent iuxta. l. expressa nocent. de regu. iur. ⁊ l. nõnunꝗ. de [illegible]

condītio. ⁊ demonstra. ⁊ que habẽtur in. l. j. §. huius rei ꝯ offi. eius cui man. est iurisdi.

ꝝ ¶ Vel melius vnũ nõ derogat alteri: sed tacitum intelligit respectu singularis relicti expssum rõne vlis institutionis.

a ¶ Nec ob. ꝙ relictũ non afferens vtilitatem legatario non valet: q2 rñdetur ꝙ licet non afferat vtilitatem ei cui relinquitur tamen affert vtilitatẽ Bartholomeo coheredi cuius interest relictum obseruari. Nec etiam obstat ꝙ subrogãtur loco iudicum: q2 lz subrogentur. Tamen subrogant vt arbitri ⁊ compromissum est quedam species transactionis. Et in istis arbitris iuris loquuntur docto. tenẽtes ꝙ super re vel articulo iur nõ sit huiusmodi compromissum. Restat itaqꝫ conclusio ꝙ dicta sententia fuerit iniusta ⁊ veniat infirmanda per iudicem appellationis.

b ¶ Et si postea petatur ꝙ cõpromittat h articulus vtrũ ista causa sit cõpromittenda aduertendum est ꝙ lz glo. in. d. l. si quis in conscribẽdo dicat ꝙ articulus incidens possit compromitti nõ tñ dicit ꝙ vigore huiusmodi statuti artet quis ad cõpromittendum. Et lz Bar. inducat dictam gl. ad statuta que disponant ꝙ cõtrouersie ⁊ questiones cõpromittant non tamen determinat ꝙ sit cõpromittendus iste articulus vtrum cã sit compromittenda necne: sed reliquit indecisum itaqꝫ glo. non artat. nam licet dicat ꝙ possit cõpromitti. s. de voluntate partium non tñ dicit ꝙ quis cogatur ad cõpromittendum ⁊ Bar. non determinat Bal. ⁊ Ang. non ponderant fortasse ea ratiõe: q2 parum dubitatio est quin possit de voluntate partium vnus articulus cõpromitti. Et ꝙ cogatur neqꝫ gl. tangit neꝗ Bar. decidit. ⁊ ꝙ non cogatur ad cõpromittendum firmare vr Pe. de ancha. in suo cõsilio numero. clxxiij. sm ordinem informis incip. pro clariori intellectu premittendum est ver. iiij. ⁊ vltimo vbi recitat Bal. consulẽdo tenuisse ꝙ stante simili statuto super articulo incidenti non potest peti compromissum ne cause continentia diuidatur ⁊ cum eo trãsit. ⁊ idem voluit Bal. in. l. si ex causa §. penul. ff. de mino. in additioni.

c ¶ Et licet arbiter subrogetur in locũ iudicis non ppea sequitur ꝙ sequitur ꝙ subrogari possit qñ diuidatur cõtinentia cause: nã pro parte cognoscent arbitri pro pte iudex: licet enim subrogetur in locum alterius. Tamen est alter homo ⁊ id qd vni innotuit non innotescit alteri. Et insuper si super quolibet litis articulo possit peti causam compromitti millies peti poterit compromissum in eadem cã ita ꝙ non erit vllus litium finis. Et insuper si vnus petet causam compromitti super articulo an causa sit compromittenda alius negabit compromitti debere an causa sit compromittenda ⁊ poterit petere compromitti hunc articulum an debeat pronunciari compromittendum esse an sit compromittẽda controuersia an causa sit compromittenda ⁊ sic posset deduci in infinitũ saltem si ambe partes essent pupillari.

d ¶ Infinitas autẽ est euitanda. l. si finita in princi. de dãno infec. l. cum antiquitas. C. de vsufru. Et lites fierent imortales quarum interitum anelant statuentes. ideo persuaderi videtur ꝙ statuentes summant illa vba litẽ causam: ⁊ questionẽ in potiori significatu. l. j. §. qui in perpetuũ. ff. si ager vec. vel emphy. peta. scilicet de questione principali non de quolibet articulo incidenti ne incidamus in dicta inconuenientia: ⁊ propterea non immerito Barto. noluit decidere in. d. l. si quis in conscribendo.

e ¶ Et facit qd no. Bar. in. l. amplius non peti. ff. rem ratam haberi ꝙ verbum questio prolatũ a iurisstatore intelligitur post litem contesta. ad qd glo. in. l. iij. C. finium regun. cause vero ⁊ lites intelligunt de causis principalibus nõ quilibet articulus cause intelligit vna causa vel lis iuxta ea que habentur in. l. postꝗ liti. C. de pact. ⁊ in. l. causas. ⁊ lites. C. de transac. ⁊ per Bar. in. d. l. amplius non peti. ⁊ licet Rapha. Fulgo. aliud voluerit in proprijs terminis ⁊ forte ẽt Pau. de cast. maior est auctoritas Bal. ⁊ Pe. de ancha. ⁊ maxime quia Rapha. mouebatur auctoritate Barto. in. d. l. si quis in conscribendo prout ipse dicit in. d. l. cum proponas. cuius Bar. auctoritas nihil est ex quo nihil determinat.

f ¶ Insuper in casu nr̃o duo concurrunt pp que possumus euitare dictas opiniones. Nam in cã principali impeditur compromissum necessarium ea ratione q2 est articulus iuris ⁊ consequenter clarũ: ⁊ ẽt ea ratione ne prorogetur litis finis. Que rationes pariter militent in articulo an causa sit compromittẽda. Nam si cõpromitteret hic articulus an sit pronunciandum causam compromittendam constat ꝙ prolatio sñie differetur: ⁊ sic militat rõ ne inductũ ad lites citius

dirimendas

dirimendas longius protelaret litis decisio. Item si cā pn̄cipalis est clara ⁊ ppea non est cōpromittibilis: qꝛ est articulus iur̄ ꝙ regulariter est certū sil'r est articulus iur̄ an cā sit compromittenda: ⁊ claꝝ est ius ꝙ super iur̄ certo cā non est compromittenda prout supra deductum est.

g ¶ Insup sumus in cā appellationis sup qua oꝫ pnunciari: qꝛ de qua re iudex cognoscit sup ea est pnunciandū. l. solemus. ⁊ l. de qua re. ff. de iud. ⁊ c. cū eccl'ia sutrina de cā pos. ⁊ ppric. Ideo aut pnūciabit male appellatū ⁊ bn̄ sniatum: ⁊ tūc impertinēs ⁊ supuacaneū erit peti cōpromissum sup illo articulo: qꝛ iā decisus erit ꝙ sic. Aut pnūciabit male iudicatū: ⁊ bn̄ appellatū ⁊ tūc ēt erit declaratū nō debere pnunciari cōpromittendū: an cā sit cōpromittēda: qꝛ de hoc erit iam cognitū ⁊ decisum ꝙ cā non erat compromittenda.

h ¶ Et cā decisa non dꝫ resuscitari neqꝫ cōpromitti. l. si fratris. ⁊ l. causas. ⁊ lites. ⁊ l. si causa cognita. C. de transac. ⁊ d. l. post rem iudicatam cum similibus. Et per hec sunt sublata omnia contraria. Laus deo.

¶ Mater an possit petere legittimā filiaꝝ suaꝝ defunctarū in pupillari etate qbus pr̄ pro earū ltima ⁊ dotibus reliquit certā summā pecuniaꝝ: ⁊ eisdē filiabus dedit in dicta quātitate substitutū sub istis v̄bis: vꝫ ꝙ si ambe dicte filie moriātur sine filijs ⁊ tūc ⁊ eo casu dicta quātitas eisdē relicta pro eaꝝ dotibus sit ⁊ esse dēat Joānis: ⁊ suoꝝ successoꝝ stāte ꝙ euenit casus substōnis vt supra stante ēt ꝙ mr̄ post mortem predictaꝝ filiaꝝ transiuit ad secundas nuptias.

¶ Consilium ccxcj.

In noīe dn̄i nostri iesu christi. ¶ Licet videaſ prima facie dicendū ꝙ dicte filie ⁊ eaꝝ h'des dēant h'e integraꝫ eaꝝ legittimā sine aliquo onere put est expssum in. l. qm̄ in ꝑoribus. C. de inoffi. test. ⁊ l. scimus. §. vt aūt. e. ti. ⁊ id videaſ ꝙ ex quo dicte filie nō erāt honorate nisi in dictis. ccxxv. floreñ. pro ql'bet si earū ltima ascēdebat ad dictā qn̄titatē vel al's saltē vsqꝫ ad cōcurrenteꝫ qn̄titatem ltime non valeat illud onus quo disponiſ ꝙ post mortē ambarū decedentiū sine filijs deueniant ad Joāneꝫ dicti. cccccl. floreñ. sed penitus reijciatur.

a ¶ Nec refragaſ siqs diceret ꝙ cōpendiosa put vr̄ ista facta post mortē filiaꝝ sit pupillaris intra pupillarē etatē per. c. si pr̄ de testa. li. vj. ⁊ no. in. l. p̄cibus. C. de ipu. ⁊ in. l. centurio. ff. eo. ti. ⁊ in. c. Raynu. ⁊ in. c. Raynal. de testa.

b ¶ Nam ad h' r̄ndetur ꝙ v̄bū cōe adiectū certe rei vel qn̄titati nō inducit directā substōnem: sed obliquam. l. cogi. §. ⁊ gn̄aliter. ⁊ ibi no. Dy. ⁊ Bar. ⁊ doc. ff. ad treb. ⁊ no. Bar. in l. ex facto de here. insti. ⁊ in. d. l. cēturio pe. char. ⁊ Imo. post eū ibi: ⁊ in. d. c. Ray. ⁊ Bal. in. d. l. p̄cibus. in fi. ⁊ probaſ in §. aliud quoqꝫ cap. in auc. vt cū de appel. co. iūcto. §. ceteruꝫ eo. ti. prout voluit Riziar. ma. s'm Saly. in. d. l. precibus. in fi. doc. omnes cōcordant in iuribus preallegatis ⁊ in simili in. l. his verbis in prin. ff. de here. insti.

c ¶ Quinimo idē si adijciaſ quote h'ditatis put voluit bar. in. d. l. cēturio col. xiij. ⁊ col. antepe. sed nō pertinet ad casum nr̄m verbū aūt redeat est v̄buꝫ cōe s'm Bal. in. l. fi. C. de sa. san. ec. ⁊ sil'r verbum reuertaſ: vt per gl. in. l. j. ff. de dona. s'm Bar. in. d. l. centurio Joan. an. in. d. c. si pater Bal. in. d. l. fi. Imo. in. d. c. Ray. licet Cy. in. l. j. C. de pac. inter emp. videaſ velle ꝙ sit obliquum per ea que ibi habentur.

d ¶ Cum itaqꝫ vltima v̄ba substōnis dicti Joānis dicāt ꝙ dicti. ccxxv. ducati pro qualibet redeant ⁊ reuertanſ ad dictuꝫ Joānē substō predicta nō dꝫ interpetrari nisi fideicōmissaria pticularis nō vl'is cū onus eris alieni nō sequiſ funduꝫ neqꝫ certā rem vel qn̄titateꝫ: sed vniuersum pr̄imonium seu h'ditatē vel eius quotā. l. j. §. si h'is ad treb. ⁊ l. fideicōmissum. §. tractatuꝫ. ff. de iudi. Sil'r illa v̄ba sint ⁊ esse debeant conueniunt oblique prout directe substitutioni.

e ¶ Et regula est ꝙ illa v̄ba que h'nt significatū qui adactaſ ꝙ substitutus capiat per manus alterius ⁊ qd capiat per manus suas cōia dicunſ prout hanc regulā tradit Bar. in. d. l. centurio col. pe. Constat. n. ꝙ illa v̄ba sint ⁊ esse debeant dicti Joānis pn̄t adactari ꝙ eius sint lꝫ reddenda per dictas filias vel eaꝝ h'des prout si ipse per se capiat merito ⁊c. Et Bal. in. d. l. fi. de sa. san. eccl. dat pro regula ꝙ omne ꝙ eque pprie stat sub significatione directa ⁊ obliqua si adijciſ vniuersitati est cōe si specialitati est obliquum vt per Dy. in. l. cogi. §. ⁊ gn̄aliter ad treb. s'm eūdeꝫ Bal. hec verba possunt eque stare in significatione obliqua ⁊ adiecta sunt spālitati merito sint obliqua: ideo sunt verba cōia qꝛ pariter se habēt ad directam ⁊ obliquam significationem.

f ¶ Et dato sine p̄iudicio ꝙ eēnt v̄ba directa iurisgētiū idē dōm foret qm̄ in hoc non differūt put voluit bar. in. d. l. cēturio. ⁊ Imo. ibi: ⁊ in. d. c. Ray. imo idē si eēt facta p v̄ba directa ciuilia incerta re vel qn̄titate sine distributione earuꝫ p'io morienti: id non detrahit legittimā: sed illos. ccxxv. integros hꝫ reddere ipsi Joāni vltimo loco substituto.

g ¶ Et hoc ꝙ qn̄ rogaſ substitutus pupilli nō detrahat legittimā neqꝫ trebelleanicā firmat Bal. in. l. cū viruꝫ in. iij. col. C. de fideicō. ⁊ Dy. Cy. ⁊ Bal. in. l. ex tribus. C. de inof. test. Cum ergo supra pbatū sit ꝙ cēseſ tn̄ ab vltio factū relictū remanet ꝯcl'o satis plana ꝙ substitutus nō detrahat legittimā neqꝫ trebelleanicā de portiōe. s. ipuberis p'io defuncti. Et sil'em casum pluries vidi in fcō ⁊ semp ita visum fuit de ltima puto clarū in trebelleanica: lꝫ tūc fretus p̄dictoꝝ Dy. Cy. ⁊ Bal. auc̄itate tn̄ postea al's cōsultus apud fulgineum allegabaſ Bar. ⁊ Pon. in. l. ita tn̄. §. qui suspectam ad treb. Tamen Bar. in mea lec. nō dicit Pont. nō vidi repio Bal. in. l. cū virū: in lec. pleniori col. iiij. p̄supponere ꝙ detrahaſ. Et aperte decidit idē Bal. in consi. mihi. clx. incip. in dicto testō col. j. ⁊ Imo. in. l. coheredi. §. cuꝫ filie vult ꝙ si grauaſ heres legittimus filij impuberis a quo pr̄ poterat h'ditateꝫ auferre detrahit treb. eadē ratio vr̄ in substituto. d. Bal. ser cole cōsuluit ꝙ possit allegādo Bar. in. d. §. cū filie. ꝙ legittimus his rogatus detrahat trebel. Bar. in mea lec. est corruptus vbi tangit. Item adducit ꝙ substitutus detrahit falcidiam allegat. l. qui fundum. §. qui filium ad legeꝫ fal. ⁊ l. in ratione in. §. ꝙ vulgo eo. tit. pariter in trebelleanica. l. marcellus. §. ꝙ autem ad trebel.

h ¶ Nec obstant adducta in ꝯ'riuꝫ. qꝛ satis apparēt sublata ex adductis pro hac pte. Non. n. obstat ꝙ p̄ma substō facta per verba cōia vel directa iurisgentiū tanqꝫ facta in certa qn̄titate videaſ fideicōmissaria: qꝛ imo supra plane deductū est ꝙ p'ia fuit pupillaris qꝛ fcā fuit simpl'r ⁊ sic vl'iter nō in certa qn̄titate. Non repeto vltima aūt substō facta de Joanne fateor ꝙ est fideicōmissaria ⁊ si fuisset facta a p̄mo decedenti ex psona illius detraheretur legittima nō dico falcidia: qꝛ illaꝫ nō detrahit nisi heres vl'is. l. lex falcidia. §. nunqꝫ ad legem fal. l. mulier. §. si. ad trebel. Sed ēt tunc posset attētari ꝙ illi ccxxv. ducati integri redderenſ ipsi Joāni. Quoniā legittima deuenisset in supstiteꝫ sororē ex pupillari substōne: ⁊ id qd rogato obuenit ex pupillari substōne venit in fideicommisso: si pupillaris precedit put voluit Bar. in. l. marcellus §. quidā liberis ad treb. ⁊ in. l. ita tn̄. §. q suspectā: ⁊ in. l. sceuola eo. tit. ⁊ idem tenet Imo. in. d. §. qui suspectam. ⁊ licet Raynu. de for. quem sequitur Ange. in. d. §. qui suspectam firmauerit contrarium quem Ray. refert etiaꝫ Bal. vltimo loco in. d. l. ex tribus. ⁊ non impugnat.

i ¶ Tamen Imo. in. d. §. qui suspectam recitata opin. Ray. ⁊ Ange. sequiſ Bart. sed lꝫ in substōne simpl'r varient prefati doc. Tn̄ qn̄tum pertinet ad terminos cōcordant cuꝫ in casu nr̄o apparet euidenter ex verbis ꝙ veniunt ēt quesita ex pupillari attēto ꝙ in substōne fideicōmissaria expssē deduciſ ꝙ fuit relictū p̄me filie p̄mo decedenti ⁊ ꝙ ex substōne pupillari fuit vocata vltimo decedens onerata fideicōmisso. Et ipsi Ray. de for. ⁊ Ang. cōcordant ꝙ qn̄ ex verbis deprehenditur ꝙ fuit substō facta ēt in prouentis ex pupillari veniunt in fideicōmissaria quesita ex pupillari puta dicūt ipsi qꝛ loquutus fuit per v̄ba vl'ia: qꝛ substituit in oibus bonis: sed ista est euidentior expssio qꝫ illa si recte aduertatur ergo oēs cōcordant in hoc indiuiduo. Et vr̄ procedere hoc casu quo reliquit illos. cccxv. ducatos: ⁊ nō dicit a quo vr̄. n. reliquisse a substituto. vt actus in totum valeat ⁊ in nihilo peat vt decet iuxta. l. quotiēs. in actionibus. ff. de reb. dub. ⁊ in. l. quotl. in stipulationibus. de verbo. oblig. ⁊ in. c. si papa de priuil. maxime iūcto argu. vt idem iur̄ sit de toto ad partē. l. que de tota. de rei ven. ⁊ c. pastoralis. §. siquis cum totū de offi. delega. Et forte legittima in casu isto absorbebat totam quantitatem: ⁊ tūc esset magis clarū. Non tamen opꝫ super hoc instare cum vt premissi censeaſ ab vltima decedente relictum. Nec obstat ꝙ conditio ista reijcitur quia fateor ꝙ reijcitur. Et si non reijceretur censeretur relictum factum ab herede ab intestato impuberis prius decedentis qui ēt potest rogari in legittima impuberis per text. in. d. l. si fundum per fideicommissum. §. si. cum sequen. de leg. j. Et hoc

respectu legitime filie primo defuncte.

k ¶ Circa legittimam vero filie impuberis vltimo defuncte est magis dubium. Nam si censetur relictum factum ab ipsa filia vltimo defuncta constat ꝙ legittima detrabatur: sed si censetur relictum factum ab berede ipsius filio vltimo defuncte non detrabatur legittima. Et licet Bar. in. d. l. coberedi. §. cum filie ver. ꝙ si brdem ponderet illum tex. ꝙ censeatur relictū a pupillo non ab eius brde relictuȝ factū post mortem pupilli. Tamen Jmo. ibi dicit ꝙ ille tex. id nō probat qꝛ loquitur in casu boc respectu claro. s. ꝙ fuit rogatus ipse pupillus prout sonant vba tex. ideo Jmo. se remittit nō dicenda in. d. l. qui duos co. ti. vbi ipse ꝛ Bart. videnẜ velle ꝙ censetur relictum ab berede pupilli non a pupillo respondentes ad. d. §. cum filie prout supra proxime responsuȝ est. Et boc videtur corroborari quando relictum a pupillo factum esset inutile vel in totum vel magna ex parte ꝑut esset in casu nostro. Non ergo suadet ratio ꝙ interpetretur relictum ab berede vltimo morientis.

l ¶ Et ita in simili questione vidi als consulendo firmatum per clarissimos iuẜ interpetres pr̃es meos bonorandos dominum Baldum de bartbolinis de perusio ꝛ dominum Joānembaptistam caccialupum de sancto seuerino: ꝛ dominus Bal. inter cetera allegabat Pau. de ca. boc idem tenere in. d. l. ex tribus. C. de inoffi. testamẽ. ꝛ me subscripsi illorum consilio babebat tamen alia media: ꝛ verba erāt magis precisa ꝙ̃ boc casu. Tamen nitebatur maxime do. Bald. ne relictum viciaretur: ꝛ quidem ista sententia mibi satis placet. Sed non audeo precise firmare. s. ꝙ non detrabatur legittima etiaȝ de portione vltime decedentis: licet pro nunc arbitror veram. Laus deo.

¶ Heres grauatus darẽ ducentuȝ filie nāli tm̃ testatoris ꝛ plus ꝛ minus prout sibi brdi videbiẜ ꝛ placebit. An si beres predictus postea in testō legauit eidẽ filie quadringēta debeantur solū. cccc. cōputatis illis. cc. vel ẽt debeat dictos. cc. separatim brẽ. Item si dicta filia dȝ ab berede scdi testōris alimentari sumptibus brditatis ꝛ iaȝ sit etatis vndecim annorū ꝛ nupta ꝛ sit in domo mariti. An debeant sibi ibi prestari alimenta vel in domo brdis. Item si testōr reliquit ꝙ beres non possit petere redditionẽ rationis a suo negociorum gestore a quibus virtute dicti relicti censeatur liberatus dictus negociorum gestor.

¶ Consilium ccxcij.

In noie dn̄i nostri iẽsu

l cbristi. ¶ Circa primum consultationis articulum videtur prima facie dicendum ꝙ dicta domina Camilla nequeat babẽ nisi quadringentos florẽ. relictos sibi per dictū dominum Armileum. Nam licet Nicolaus eius pater naturalis reliquerit sibi prius ducentos florenos.

a ¶ Tamen qꝛ ad illos ꝑstandos erat obligatus dictus dn̄s Armileus: ideo vr̃ reliquisse aio cōpensandi relictuȝ cū illo debito seu cōprebendẽdi illos ducẽtos florẽ. sibi relictos in testō pr̄no sub illa quantitate. cccc. florẽ. quos ipse dn̄s Armileus debitor eidem Camille creditrici relinquebat qn̄ enim debitor legat creditori eandẽ q̄ntitatem seu tantūdem censeẜ relinquere aio compensandi. l. si cum dotẽ. §. si pater ff. so. ma. ꝛ. l. bmōi. §. cum pater. ff. de leg. j. facit aūt. preterea C. vnde vir. ꝛ vxor. ꝛ. l. qm̄ nouella. C. de inoffi. testa. Solẽt aūt dicta iura intelligi ꝛ limitari in debito necessario ꝑut ꝛ loquuntur tn̄ etiam debituȝ legati vr̃ beredi necessariū obligatur. n. a lege etiam cōtra eius voluntatem. Nam lȝ beres nolit obligari ad legata. Tamen inuitus obligaẜ binc videmus ꝙ institutus qui vt euitet oblonem legatorum recusat ex testō ꝛ adit ab intestato iuitus obligaẜ ad legata in testō relicta per titulū siquis obmi. cā testi. Ergo demonstraẜ ꝙ oblo ad legata non vr̃ voluntaria. Sed necessaria. ideo relictum vr̃ factum aio compensandi ꝛ compensari debeat cū vtrūq̄ȝ consistat in quātitate ꝛ relictum cōtineat tantūdem attento ꝙ sub maiori summa minor cōtinetur. l. j. §. si stipulanti. ff. de verbo. obli. l. diẽ proferre. §. si plures. ff. de arbi. ꝛ sub pluri tantūdem continetur. l. cum furti. ff. de in litem iurā. Et si tantūdem ꝛ eadem quātitas est relicta: prout cōtigit in terminis. d. §. si pr̄. ꝛ. d. l. cum pater. Licet in istis terminis bmōi compẽsationis que nō est propria cōpensatio. prout babetur in. l. si compensandi. C. de beredi. instit. ꝛ in d. auctẽ. Preterea. ꝛ. d. l. quoniam nouella non sit necesse ꝙ vtrunq̄ȝ consistat in quantitate.

b ¶ Nam in istis terminis relicti aio compensandi fit cōpensatio etiam de specie ad quātitatem ꝛ de specie ad spẽm seu ad genus quoddam prout contingit in. d. auc. Preterea. ꝛ in. d. l. qm̄ nouella: ꝛ in. d. l. si compensandi. Nam beredi tas vel portio bereditaria vel bonoꝝ in quibus loquūtur dicta iura nō constat ex q̄ntitate saltem sola. Et tn̄ resultat cōpensatio. Et dixit Jmo. in. d. §. cuȝ pater. dicendo ꝙ ista cōpensatio que descendit ex vltima volūtate non est ꝑpria cōpensatio: sed quedā imputatio ꝛ non regulatur ẜm regulā proprie cōpensationis: qꝛ qn̄q̄ȝ admittitur de spẽ ad q̄ntitatem allegat. l. creditorem. de leg. ij. ꝛ. d. l. si compensandi. ꝛ. l. qui non militabat. ff. de bere. insti.

c ¶ Et ideȝ dicit Pon. in. d. auc. preterea col. viij. ꝛ sic mā buius compensationis vr̃ latior ꝙ̃ mā proprie cōpensationis bic tn̄ vtrūq̄ȝ cōsistebat in q̄ntitate. Ideo magis faciliter dȝ admitti cōpensatio ꝛ non cōsideretur ꝙ vna q̄ntitas sit maior: nam ꝛ si maior ergo tanta per iura supra allata. Et vltra predicta persuadetur in casu nr̃o ita interpetrandum esse. qꝛ dictus Nicolaus primus testōr non reliquit simplr ꝛ absolute dicte Camille q̄ntitatẽ ducentorum florenoꝝ: sed se retulit ad arbitrium dicti dn̄i Armolei subdẽdo ꝛ plus ꝛ minus prout infrascripto videbiẜ ꝛ placebit. brs aūt infrascriptus fuit dictus dn̄s Armoleus: ideo persuadetur ꝙ dictus voluit vti illo arbitrio sibi concesso. s. relinquendo maiorem quantitatem. qꝛ visum fuit plus dare: tn̄ sub pluri cōprebendi illud minus: qꝛ cōparatiuum plus presupponit positiuū in terminis per ea que babentur in. l. vbi autem non apparet in princip. ff. de verbo. obli.

d ¶ His tn̄ non obstantibus ꝯtriaȝ partẽ arbitror iuri magis consonā. Regula. n. est ꝙ legatū non cōpensaẜ cū credito. l. creditorẽ. ff. de leg. ij. l. q̄cq̄ȝ. ꝛ. l. lȝ. C. ad legeȝ fal. l. fi. §. pe. ff. de leg. ij. ꝛ. l. si vxor. C. de bo. auc. iudi. pos. ꝛ. l. si adulta. C. de bere. act. ꝛ. l. si ab eo. C. de neg. gest. ꝛ. d. l. si cōpensandi que oia iura non loquunẜ qn̄ non cōsistit in q̄ntitate vtrūq̄ȝ. s. relictum ꝛ debitum. Sed vel nullū vel alterum tm̄ nibilominus doc. oẽs concordant in iuribus ꝑallegatis. ꝛ in. d. auc. Preterea ꝛ in. d. §. cum pater. ꝛ. d. §. si pater ꝙ qn̄ debitum non descendit ex causa necessaria non censetur in dubio relictum aio compensandi ꝛ suadet ratio ꝙ qui alleget aium compensandi illum probare debeat.

e ¶ Et qui se fundat in cōpensatione docere dẽat requisita ad esse cōpensationis per ea que bn̄r in. l. actor ꝙ asseuerat. C. de ꝑba. l. ei qui dicit. ꝛ. l. in exceptionibus. ff. eo. ti. Et dȝ probare cōcludenter als non reueląt. l. nō boc. C. vn̄ leg. ꝛ l. neq̄ȝ natales. ꝛ. l. ad probationẽ. C. de ꝑba. Ideo qꝛ potest adesse ꝛ abesse ꝙ legans q̄ntitatẽ voluerit cōputare q̄ntitatẽ quā debebat non probaẜ liberatio a debito mediāte cōpensatione. Ideo actor qui se fundat in primo debito ꝛ probat fundamentū sue intentionis nō repellitur exceptione compensationis exquo cōuentus non fundat suā exceptionem. Cum autẽ istud debitum censetur a cā voluntaria: qꝛ beres obligatur ex sua voluntaria aditione ex qua resultat quidam quasi ꝯctus. Ideo ex quasi contractu obligatur ad onera bereditaria prout sunt legata. l. apud iulianum in si. ff. ex quib. cau. in posses. eatur. l. ex maleficijs. §. beres. ff. de act. ꝛ obli. insti. de obli. que ex quasi contractu. §. beres.

f ¶ Nec obstat ꝙ obligaẜ legatis ẽt si nolit obligari. qꝛ ẽt si quis emit dato ꝙ nolit obligari ad tradenduȝ: tn̄ obligatur satis est ꝙ cā ex qua causatur ꝛ descendit oblo sit voluntaria ex ipsa cā postea necessario sequitur cōsequens suū necessarium: prout ex ꝯctu valido actio ꝛ obligatio. ꝛ ita ꝛ ex qua contractu ꝛ similibus. Ideo iudicaẜ debitum voluntarium causatum a cā voluntaria prout sumitur ex dictis omniuȝ in iuribus preallegatis ꝛ in dictis. §. cū pater. ꝛ. §. si pr̄ ex quibus doc. summunt ꝙ in debitis necessarijs. presumiẜ aius compensandi debitum descendebat ex cā necessaria: qꝛ causabatur a lege nō facto seu preambula voluntate debitoris in quasi ꝯctu secus quia causa causatur facto ꝛ volūtate debitoris. itaq̄ȝ omnes sunt in bac snia ꝙ debita causata ex contractu vel quasi ꝯctu censentur causata boc respectu ex causa voluntaria ꝛ propterea non compensatur cum legato debitoris etiam si vtrūq̄ȝ consistat in quantitate.

g ¶ Quando enim alterum nō consisteret in quātitate etiaȝ in debito legali causato a causa voluntaria nō admitteretur bmōi cōpensatio: prout voluerunt Oldra. Bar. Bal. Ang. ꝛ Pau. de castro in. d. §. cum pater per. l. si pater pro filia. ff. de coll.

de coll'.dotis ꝙ ⁊ voluit Bal.in.l.filia legatoꝝ.C.de leg.ꝑ l.al ij.§.rerũ.ff.de vſufr.⁊ idẽ tȝ in.d.l.ſi vxoꝛ.⁊ in.l.quoniã in ꝓ͂oꝛibus.C.de inoffi.teſta.in vlti.col.Jdeȝ Saly.in.l.nẽ ſennius.ff.de nego.geſt.⁊ eſt cõis opi.Lȝ Jmo.in.d.§.cuȝ pater.aliud voluerit per generalitatem.d.§.ſi pater.⁊ quia d.l.ſi pr̃ pꝛo filia diuinatur ⁊ quia h̃ non eſt pꝛopꝛie compẽſatio:ſed quedam imputatio per.l.ſi vnum ex familia in ꝓ͂n. verſicu.ꝙ ſi vno de lega.ij.ſm eum pꝛout.⁊.ſ͂.dictũ eſt.Et idem tenet Ponta.in.d.auc.preterea.

b ¶ Tamen pꝛout dixi in.d.auc.preterea.Licet quãdo ꝯſtat de animo compenſandi admittatur compẽſatio de ſpecie ad ſpeciem vel de quantitate ad ſpeciem vel quid ſile.Tñ negari non poteſt quin magis de facili preſumatur animus cõpenſandi quando hincinde eſt quantitas:nã qñ legatur quãtitas ⁊ quãtitas debetur põt ꝯtingere ꝙ teſtatoꝛ intenderit legare id qð debetur ꝙ nõ põt contingere qñ vnũ eſt in quantitate aliud in ſpẽ.Tũc enim cõſtat ꝙ aliud legatur ꝙ̃ illud qð debetur.Jdeo iuriſlatoꝛ interpetratur de facili ꝙ qñ debituȝ eſt neceſſarium ⁊ vtrũqȝ conſiſtit in quantitate ꝙ cenſeatur legata illa quantitas debiti:pꝛout pꝛobat tex.cum glo.in.d.§.cũ pr̃.que interpetratio ſeu preſumptio nõ poteſt cadere qñ alterum non eſſet in quantitate:ſed vnum in quantitate ⁊ aliud in ſpẽ vel vtrunqȝ in diuerſis ſpeciebus.

i ¶ Nec generalitas.d.§.ſi pater obſtat immo facit pꝛo:quia loquitur per verba denotantia quantitatem:qꝛ per verbum tantum ⁊ verbum ꝙ̃tum in legittima autem eſt ita deciſum foꝛte ne teſtamenta impugnentur ar.l.omnimodo de inoff.teſtõ.⁊ ſimiliter in caſu.d.aũt preterea:nam lex diſponens debitum illius quarte diſpoſuit qualiter deberetur illa quarta ⁊ ꝙ ſufficeret relinquere quantitatem vel ſpeciem maxime attenta cauſa ipſius auctentice.ſ.inopia que ceſſat per relictum ſpecierum ⁊ relictum quantitatis.

k ¶ Et inſuper legittima nõ debetur inuita ⁊ ſilr quarta.d.aũt preterea.Sed vtraqȝ dȝ relinq in vltima volũtate.Jõ ſuadet rõ ꝙ ꝑ relictũ in vltima volũtate cẽſeatur illi debito relinquẽdi ſatiſfactũ lõge magiſq̃ in debito ꝙ debebat ſolui nõ relinq.Ut itaqȝ inter debitũ legale ⁊ neceſſariũ ⁊ debitũ ex ꝯctu vel quaſi.⁊ ſic voluntariũ ſit aliqua differentia dicẽdũ ꝙ etiam vbi quantitas verſatur in debito ⁊ in legato ceſſet in dubio cõpenſatio.⁊ hoc eſt de ſnĩa quaſi omnium.

l ¶ Coadiuuatur hec ꝯclõ in hoc indiuiduo:qꝛ debitum fuit pꝛo alimentis ⁊ ꝓ dote.⁊ ſic qualificatũ legatũ factuȝ a debitoꝛe eſt ſimplr̃ factũ nõ aũt qualificatum vt pꝛo alimẽtis vel pꝛo dote.Exquo demonſtratur ꝙ non relinquebat id qð debebat:pꝛout contingit in.d.§.cum pr̃ pꝛout.ſ͂.ponderatum facit:qꝛ in habentibus ſymboluȝ facilis eſt tranſitus.l.in rem actio.§.item quecunqȝ.ff.de rei ven.

m ¶ Jtẽ ꝑſuadetur:qꝛ dixit.d.Armileus.Jtẽ reliqt dicto iure legati legatũ eſt donatio.l.legatũ donatio eſt.ff.de leg.ij.ſȝ ſi cõpenſaretur nõ eẽt donatio:ſȝ quodãmõ ſolutio debiti reſpectu illoꝝ.cc.Merito nõ interpetretur factũ animo cõpenſandi:⁊ maxime qꝛ ſufficiebat dicere.Jtẽ reliqt ⁊ nõ debẽt cẽſeri fruſtra appoſita illa ṽba dicto iure legati:ar.l.ſi qñ de leg.j.⁊.c.ſi papa de priui.li.vj.Cenſeantur ergo appoſita ad demonſtranduȝ intẽtionẽ relinquentis ꝙ volebat ꝙ haberet iure legati ⁊ iure liberalitatis ipſiꝰ teſtõꝛis ⁊ nõ ex debito precedenti:preſertim quia ſe refert ad ſuperioꝛa cũ dicat dicto iure legati ⁊ in precedentibus iure legati procedebat ex mere liberalitate ipſius legantis.

n ¶ Juuantur ẽt ꝓ͂miſſa ex qualitate ꝑſone ipſiꝰ legatarie q̃ eſt ꝯiuncta in quarto gradu ipſi teſtõꝛi.⁊ rõ ꝯiunctiõis magis de facili ꝑſumitur animus liberalis ⁊ donãdi.l.ꝓcula de ꝓba.l.ſi ſeruus de dona.inter vi.⁊ vxo.⁊ ꝑ Bart.in.l.que dotis.ff.ſo.ma.Accedat.l.cum alienam.C.de lega.Jtem ex affectione quam ipſe teſtõꝛ oſtendidit erga dictam camillã cuȝ mãdet ſuo heredi ꝙ bene ſe hẽat erga dictã camillam alr̃s priuat ipſam hereditatẽ in quo demonſtrauit dilectionem quã habebat erga dictam camillam.

o ¶ Nec ob.ꝙ Nicolaus ꝓ͂mus teſtõꝛ nõ reliqt ſimplr̃ illos cc.ducatos.Sȝ cum cl'a ⁊ plus ⁊ minus:ꝓut videbitur dicto Armileo.Nã rñdetur ꝙ vno reſpectu facit ꝓ exquo debitum ex hoc reddebatur magis voluntarium.Jdeo minus preſumitur aius cõpenſandi ꝑ ſupradicta inſuper lȝ potuerit arbitrari non apparet aliqualiter ꝙ voluerit arbitrari.Si auteȝ plus arbitratus fuiſſet nõ fuiſſet relictum iure legati.Sed potius quoddã arbitramentuȝ ex cõmiſſione eidẽ facta per dictũ Nicolaũ primũ teſtatoꝛẽ.Jtẽ ſi voluiſſet plus arbitrari potuit arbitrari ꝙ plus eſſet in.cccc.⁊ non in.cc.

p ¶ Licet auteȝ debeantur iſta.cccc.⁊ illa.cc.⁊ ſic.cccccc.ex diuerſis legatis.Tamen non poſſunt peti niſi tp̃e nuptiaꝝ.cũ vtrunqȝ legatum ſit collatum in tempus quo nupſerit:nam illi.cccc.flo:eni relicti ſunt cum nupſerit ⁊ ſimilr̃ illi.cc.Jn tempus quo nuptui ⁊ viro tradita fuerit que verba videntur idem impoꝛtare:nam qñ nubit cenſetur viro tradita ꝙ maxime perſuadetur ex ṽbis que ſequuntur quatenus ſubditur ꝙ ſi decederet anteq̃ nuberet reliquit alteri quaſi voluerit denotare ꝙ attendatur ſolum tp̃s quo nuberet ſequentia vero declarant precedentia.l.heredes palam.§.ſed ſi notã de teſta.⁊.l.ſi ſeruus plurium.§.ſi.de lega.j.

q ¶ Cõditio aũt ſi nupſerit purificatur ꝑ ſponſalia de preſenti nuptias.n.ſolus conſenſus facit.l.nuptias.ff.de regu.iur.l.cui fuerit in ſi.ff.de ꝯdi.⁊ demon.Jõ cum nupſerit verificatur quaodo nupſit:quia ſolo conſenſu matrimonium contraxit.d.l.cui fuerit cum ſua glo.⁊.l.ſaucimus.C.de nup.

r ¶ Nuptie aũt nõ ſolẽt ꝯhi inter impuberes h̃ eſt ꝙ femina ſit minoꝛ.xij.annis ⁊ maſculus maioꝛ.xiiij.Tñ qñqȝ malicia ſupplet etatẽ.⁊ tũc cũ eſt viripotens dr̃ pubes:⁊ ex tũc ſufficeret ꝯſenſus de p̃nti:non.n.attenditur etas ſeu numerus ſolus annoꝝ qñ malicia ſupplet etatem.c.puberes.c.de illis el.ij.⁊.c.ſin.de deſpon.impu.Malitia attenditur reſpectu viripotentie non reſpectu prudentie vt pꝛobatur in dictis iuribus vnde conſultans habet conſiderare vtrum dicta camilla iudicanda ſit pubes necne.

s ¶ Et ex h̃ iudicabitur an poſſit cogi necne.⁊ ẽt an alimenta debeantur que ſunt relicta donec erit nubilis etatis.Si itaqȝ malitia adeo ſupplet etateȝ ꝙ cenſeatur viripotens.⁊ per ꝯñs nubilis etatis ꝑ ꝯſenſum de preſenti eſt purificata conditio ⁊ venit tp̃s deputatuȝ preſertiȝ:cũ acceſſerit domũ ſponſi.Jta ꝙ agi põt ad ipſos.cccccc.ducatos ſeu flo:enos auri foꝛte penſauri nõ intereſt inter ꝓ͂dicta hic aũt in plus ſe hȝ ꝓmittere vel relinquere ducatos ꝙ̃ flo:enos auri ⁊ aliquãtiſper faceret pꝛo cõclõne facta circa pꝛimum articulũ.Sȝ tũc non poſſent peti alimẽta relicta donec ꝑuenerit ad nubileȝ etatẽ.Conſulat ergo ſibiipſi ipſe conſultans an petat doteȝ tãq̃ Camilla ſit nubilis etatis.⁊ ꝯñter nupſerit an vero petat alimenta tanq̃ non nupſerit:qꝛ non ſit nubilis etatis.

t ¶ Non aũt obſtat petitioni alimentoꝝ ꝙ nõ ſtet in domo ſer Alberti heredis inſtituti a teſtõꝛe qm̃ relictum alimẽtoꝝ non eſt limitatũ ⁊ reſtrictuȝ ad domuȝ teſtatoꝛis vel hr̃dis:ſed eſt purum ⁊ ſimplex:licet limitatum reſpectu tempoꝛis ad qð ideo modus vel conditio non ſubintelligitur:ſȝ pure ⁊ ſimpliciter debetur.l.libertis libertabuſqȝ in ſi.ff.de alimen.lega.⁊.l.cum qui kalendis.§.quotiens de verbo.oblig.⁊.l.j.§.ſi quis ſimpliciter eo.titu.

u ¶ Et maxĩe qꝛ teſtatoꝛ ꝓmiſit facultatẽ ⁊ potentiam habitandi in domo fauoꝛe ipſius Camille dicẽdo ꝙ poſſit ⁊ valeat non aſtringit eam.Et tñ ſimpliciter ſubdit ꝙ habere victum ⁊ veſtitum debeat imponendo neceſſitatem nec dicit in domo vel alibi.Cõſumatio aũt matrimonij non ꝯſideratur in predictis cũ verba ſe referant ad nuptias vel ad nubilẽ etatẽ ſingula ſingulis referẽdo.Jõ ꝯſumatio mr̃imonij non curatur.d.l.cui fuerit.⁊ per alia.ſ͂.adducta.Et per hec ſatis puto reſponſuȝ ad ſcðm pꝛincipale queſitum.Ac etiam ad tertium queſitum pꝛincipale.

x ¶ Deueniendo ad quartuȝ cõſultatiõis articulum ꝙ vbicunqȝ maneat educãda ſit expenſis dicti ſer Alberti.ſ͂.firmatũ eſt.Ubi autẽ manere ⁊ educari debeat pupilla non eſt in iure determinatuȝ.Sȝ ius remittit diſcretiõi ⁊ arbitrio iudicis.l.j.ff.vbi pupillus educ.deb.⁊.l.j.⁊.ij.C.eo.tit.Cui iniungitur ꝙ animaduertat qualitates ⁊ conditiones perſonarum tempoꝛis cognationem affinitatem vt dictis iuribus ⁊ maxime.d.l.j.ff.vbi cognatio ⁊ affinitas attenditur.

y ¶ Jtem aiaduertere dȝ affectionem.d.l.ij.C.eo.⁊ ꝙ ceſſet ſuſpitio ne vite inſidietur.d.l.ij.⁊.d.l.j.ff.e.itẽ ceſſet ſuſpitiõe pudicitie ſue inſidietur.l.pe.ff.eo.ti.Jdeo hec omnia hȝ conſiderare iudex ꝙ apud ſer Albertuȝ alimentari debeat nullam video rationẽ eſt foꝛẽſis vt percipio ex teſtamẽto nulla vt arbitroꝛ coniunctione agnationis cognationis vel affinitatis coniunctus aliquantiſper ſua intereſſet ꝙ illa decederet ne ſubijciatur oneri alimentandi.

z ¶ Quinimo ſi decederet ante nuptias expiraret vtrunq̃ relictum collatum in tempus nuptiarum ꝙ eſt incertum.⁊ conſequenter habetur pꝛo conditione per.l.dies incertus de cõdi.⁊ demon.cum concoꝛ.ideo ſi ipſa camilla decederet anteq̃ nuberet eximerentur ⁊ expirarent relicta ſibi facta ⁊ remanerent apud heredẽ.l.j.§.ſinauteȝ ſub cõditiõe.C.de

peduc.tol.⁊ p ꝯñs imminet ea suspitio q̄ imminet rõñe spe/rate successiõis que plurimū ꝯsideratꝰ in hac mã vbi.s.pu/pillus educari dꝫ vt ꝓbatur in.d.l.j.§.j.ff.vbi pu.edu.deb.⁊ in.d.l.pe.eo.ti.⁊ in.C.eo.l.ij,in fi.⁊ ibi glo.

r ¶ Identitas rõnis cadit in his terminis iõ non deberet iu/dex arbitrari ꝙ apud ipsum ser Albertū alereꝰ maxime cum hẽat fratres iuuenes sine vxoribus qui de facili possent sue pudicitie insidiari ꝙ etiã considerat tex.d.l.pen.in personã magri Joãnis predicta cessant: qꝛ ex morte nihil sperat lu/crari:iõ nõ cadit suspitio circa vitã similr̃ nec ꝙ insidieꝰ pu/dicitie cum sit destinata vxoꝛ filij.⁊ sic sibi nyrus loco filie.l. qꝛ parẽtis.ff.so.ma.Adeo ꝙ ex hoc cãtur impedimẽtuꝫ pu/blice honestatis cum coniunctis sponsi.c.j.de despõ.impu. li.vj.Et sacra scriptura sponsum filie ⁊ spõsam filij appellat nurū ⁊ generū.c.genuit cū pluribus se.xxvij.q.ij.itaqꝫ parẽ/tes affectiõe magna dicunꝰ erga spõsos vel spõsas filioꝛum vel filiarū suarum prout ⁊ docet experiẽtia rerū magrã.c.ꝗ̃ fit in prin.de elec.li.vj.⁊.c.statutum.eod.titu.⁊ lib.

s ¶ Ita ꝙ rõne affectionis dꝫ potius apud talẽ moꝛari con/ciuẽꝫ ⁊ quodã̃ nõ socerū ad hoc glos.in.§.ex his.xxvij.q.ij. que dicit ꝙ sponsa dꝫ moꝛari apud sponsum ⁊ Bald.in.l. deo nobis.C.de sac.sanc.eccl.ponderat illū tex.a contrario sensu ad qõnem si sponsus de futuro duxit ad domum suaꝫ sponsam ⁊ consanguinei male contenti de dictis sponsali/bus eã abstulerunt sponsus põt illam repetere allegat not. per glo.in.d.§.ex his.⁊ per Innoc.in.c.ex parte de restitu. spo.qui ſm eum sponso subuenitꝰ officio iudicis. Ex qbus constat ꝙ iudex debet arbitrari ꝙ longe magis condecen/tius educatur apud magistrum Joannem ⁊ suum sponsum ꝗ̃ ser Albertum ⁊ eius fratres.

t ¶ Circa quintū aūt cõsultatiõis articulum est ponderãda circa hoc dispõ testatoris qui disposuit ꝙ heres suus non valeat neque possit ei aliquo modo petere reddi computum ⁊ administrationem gestoꝛum a dicto magistro Joanne qui fuerat suus negocioꝝ gestoꝛ liberat ergo a necessitate red/dende rõnis ⁊ cõputus administrationis. Non autẽ libera/uit ab eo ꝙ deberet. Sed subiunxit ꝙ de credito.s.ꝙ esset apud ipsum testatoꝛem ⁊ successiue post eius moꝛtẽ in here/ditate vel apud heredem rõne dicte administrationis stetur dicto ⁊ conscientie dicti magistri Joannis.Uoluit ergo te/statoꝛ ꝙ dictus magister Joãnes haberet dare futuro here/di.Id tantuꝫ in quo ſm suam ꝯsciam esset debitoꝛ rõne di/cte administrationis.⁊ de hoc staretur dicto ipsius magistri Joãnis itaqꝫ dicta testatoris voluntas est seruanda circa rẽ poterat enim penitus liberare si voluisset vt.ff.de lib.lega. quasi per totum ita ⁊ potuit liberare ab eo ꝙ diceret nõ te/neri ſm ꝯsciam ipsius debitoris. Et põt testatoꝛ disponere ꝙ de tali re stetur dicto vnius.l.theopompus de dote pre/lega.Itaqꝫ ꝙ dicta voluntas testatoris sit seruanda non est exitandum bene verum est ꝙ qñ testõꝛ liberat administra/toꝛem a redditione rõnis de administratis non cẽsentur re/missa dolose gesta neqꝫ restõ reliquoꝛum que sunt apud ad/ministratoꝛẽ vt est expssuꝫ in.l.si qs rõnes.⁊ in.l.aurelio.§. gayus de lib.le.cū ꝯcoꝛ.Si ꝓbaretur ꝑ pte dicti ser alber/ti ꝙ dictꝰ magister Joãnes hẽret aliqua penes se de bonis dicti olim Armolei foꝛtasse posset illa repetere:lꝫ ille nega/ret.⁊ foꝛte ideꝫ si probarentur dolose gesta:ar.dictoꝛum iu/rium:alr̃s puto satis planuꝫ ꝙ dictus magister Joannes ne/queat super administratis inquietari rõne dicte administra/tionis:nisi ꝙ dicat ad quid teneretur ratiõe dicte admini/strationis.Nam verba sunt clara ita ꝙ non est admittenda voluntatis qõ.l.ille aut ille.§.cum in verbis de lega.iij.⁊.l. non aliter eo.titu.cum si.

Laus deo.

¶ Statuta spoleti disponūt ꝙ res ⁊ bona cõitatis predicte non possint vendi vel locari vltra annum:an si non obstan/tibus dictis statutis consiliū siue aringa dicte cõmunitatis pluribus vicibus fecit locationes bonoꝝ cõitatis longum tempus dicaꝰ per h̃ inducta cõsuetudo ꝯ̃ dicta statuta vt ea contraria ꝯsuetudine sint sublata ⁊ quãti tẽpoꝛis silem cõ/suetudinẽ in ꝯ̃rium viguisse cõstari dꝫ ⁊ quõ probari dẽat. Ad hoc vt quedam cõcessio de bonis dicte cõitatis facta ꝑ consiliū cuidã ad eius vitam non valeat pretextu dictoꝛum statutoꝝ reuocari. Itẽ an ille cui similis concessio fuit facta possit iura sua cedere alteri in preiudicium tertij ad quem bona concessa post moꝛtem cedentis habebant deuenire.

¶ Consilium ccxciij.

In noĩe domini nr̃i ie/su xp̃i. ¶ Circa supradictam ꝯsultationem vr̃ prima facie dicẽduꝫ ꝙ iura dicte cõitatis sint potioꝛa. Nã ꝓsupponitꝰ ꝙ dictum molẽdinū fuerit ⁊ sit cõitatis ratione directi dñij.⁊ di/cti patrui nequeant niti ex dicta concessione.

a ¶ Quia iõ totum fundamẽtum dictoꝝ patruoꝝ est super cõcessiõe predicta facta ꝑ ꝯsiliū dicte cõitatis. Adeo ꝙ si di/cta ꝯcessio facta ꝑ dictū consiliū non vꝫ ruit omne fundamẽ/tū eoꝝ ꝙ aūt nõ valeat vr̃ dõm apte ⁊ de iure cõi ⁊ de iure municipali de iure cõi vr̃ probari ꝑ.l.fi.C.de vẽ.rebus ciui. lib.x.nã ibi reqrunꝰ nõnulle solẽnitates in vẽditiõe rerum stabiliū ciuitatis que nõ interuenerunt in casu nostro.

b ¶ Nec est diuersa ratio in contractu vẽditionis ꝗ̃ in ꝯ̃ctu perpetue locationis cū vtraqꝫ sit alienatio ⁊ appellatiõe vẽ/ditionis omnis contractus continetur.l.statu liber a cete/ris.§.qntus.ff.de statu.lib.Ad hoc quod no.Bart.in.l.ꝓ/hibere.§.plane.ff.ꝙ vi aut clam.instruens ꝙ in alienatione bonoꝝ ciuitatis primo fiat lex qualiter fiat contractus alie/nationis ⁊ postea fiet contractus ſm foꝛmam illius legis vo/lens ꝙ si secus fiat contractus alienationis factus non ser/uatis solemnitatibus.d.l.fi.non valebit.

c ¶ Quod clarius deduciꝰ ex foꝛma pluriuꝫ statutoꝛum ap/paret nullitas dicti contractus.Naꝫ extat statutum ꝙ bona communis locari nequeant vltra triennium:ergo non pote/rit locari ad vitã recipientis cum locatio ad longuꝫ tempus dici possit similis ꝯtractus iuxta.l.j.⁊.iij.ff.si ager vecti.vel emphy.peta.⁊ in.l.j.⁊ fi.ff.de superfi. Et saltem est silis lo/cationi insti.de loca.§.adeo.⁊ venditioni assimilaꝰ vt ibi.⁊ in.d.l.j.§.j.de supficiebus. Et est lõge maioꝛ rõ ꝓhibitiõis ꝗ̃ in locatiõe ad quadrienniū vt de se est notissimuꝫ.

d ¶ Et insuper licet consiliū ciuitatis representare soleat to/tã cõitatẽ ꝑ no.ꝑ gl.in rubrica.C.q̄ sit lon.cõsue.⁊ glos.in.l. aliud.§.refertur de reg.iur.⁊ in.l.ne ex dolo.ff.de dolo que volūt ꝙ id qõ fit per consilium ciuitatis censeꝰ factum per totam cõitatem:⁊ ꝑ Bart.in.l.j.C.de decre.decur.lib.x. ad idem tex.cum glo.in ver.collegium in.l.metū.§.animaduer/tendum.ff.ꝙ metus causa.facit.l.j.§.fi.cū.l.seq.ff.de acquir. posses.⁊.l.municipibus.ff.de cõdi.⁊ demon.⁊.l.ij.§.deinde. ff.de ori.iur.⁊.l.j.de liber.vniuer.cum simili.

e ¶ Tñ ptãs cõsilij intantū representat cõitateꝫ ꝗ̃tū sibi cõ/silio per statutum concediꝰ prout no.Barto.in rubrica.ff. de decu.ita ẽt sumitur ex verbis gl.in.d.§.refertur.⁊ dictis Bar.in.l.aut facta.§.fi.ante medium ver.quedã sunt.ff.de penis. Sed statuta limitant iurisditionem ⁊ potestatẽ dicto/rum qui deputantur in consilio.s.ꝙ non possunt vendere vel alienare bona stabilia cõitatis neqꝫ aliquo titulo aliena/nare etiam lato sumpto vocabulo.

f ¶ Constat aūt ꝙ lato sumpto vocabulo alienari dr̃ res qñ ad longum tp̃s locatur.l.alienatum cum sua glo.ff.de verb. sig.transit.n.vtile dominiuꝫ.l.j.§.fi.cum seq.ff.si ager vecti. vel emphy.peta.l.j.ff.de superfi.⁊ per totuꝫ.item limitatur potestas consilij ꝙ non possit venire contra statuta ⁊ inter cetera in statutis continetur ꝙ nequeat locari res commu/nis vltra triennium merito ⁊c.

g ¶ Nec vr̃ obstare ꝙ alr̃s fuit solitum consilium predictū si/mili modo locare dictum molendinum. ⁊ alia bona commu/nitatis:ac etiam aliter alienauerunt ⁊ simileꝫ locatio.⁊ alie/nationes per eos factas soꝛtite fecerunt. Sed ad hoc videꝰ posse responderi pluribus modis: plura enim requiri vi/dentur adesse consuetudinis que enumerantur in.c.fina. de consuetu.per glo.in verbo prescripta.Inter cetera vide/tur requiri ꝙ sit obtenta in contradictoꝛio iudicio.l.cum de consuetudine.ff.de.ll.⁊ per dictam glo. in verbo prescripta que consuetudo non presupponitur obtẽta in contradicto/rio iudicio merito ⁊c.

h ¶ Item videtur requiri ꝙ sit rõne inducta.⁊ sic sit rõnabi/lis.d.c.fin.⁊ ibi glo.⁊ tex.in.l.qõ non rõne.ff.de.ll. Sed in casu isto non apperet de ratione: quare fuit id consuetum: ideo nõ vr̃ rõne inductum cum paria sint non esse ⁊ nõ ap/parere.l.duo sunt ticij de testa.tute.⁊.l.cum res.§.itaqꝫ de lega.j.⁊.l.si fuerit de reb.dub.cum simi.Ideo tanqꝫ sine ra/tione inducta non valeat per predicta.

i ¶ Tertio vr̃ ꝙ ꝯsuetudo dẽat eẽ ꝓscripta.d.c.fina.in fi. vbi tex.⁊ glo.⁊ ꝑ ꝯñs requiritur lapsus tanti tp̃is q sufficiat ad prescriptionem. Sed ꝯ̃ ciuitatem requiritur ad prescriptio/nem lapsus.c.annoꝝ.l.fi.C.de sac.san.eccle. Merito ni/si probatur

si probet lapsus tanti tpis ꝙ non puto probari valeat non iuuet consuetudo. ista in preiudicium cōitatis vr̃.n.requiri adesse consuetudinis prescripte lapsus tanti tpis quãtũ sufficeret ad merã pscriptionez ꝓut vr̃ velle glo.iuncta tex.in d.verbo prescripta in pn̄.in.d.c.fi.ꝙ expresse vult ibi cōpo. q equiparat quo ad tpis longinquitatẽ pscriptionẽ ⁊ ↄsuetudinẽ ꝙ presertim vr̃ dōm de iure cano.saltẽ in ↄsuetudine que est ↄ̃ ius ꝓut ẽ ista cũ sit ↄ̃ ius cōe.s.d.l.fi.de ven.re. ciui.⁊ ↄ̃ iura municipalia.s̃.pōderata.⁊ cuz simus in terris ecclesie seruaẽ ius canonicũ potiusq̃ ciuile iuxta no.ꝑ doc. in.c.j.de noui.ope.nun.per glo.in.c.ij.de arbi.lib.vj.in.c.ij. de reg.iur.eo.li.ꝑ bar.⁊ Bal.in.l.ꝑuilegia.C.de sac.san.ecc. prout hāc dr̃iam sit ↄ̃ ius vel preter ius faciũt doc.in.d.c.fi. ⁊ ꝓbat ille tex. Alia consuetudo nō vr̃ derogare iuri nisi sit prescripta prout probat ille tex.d.l.fi.q facit dr̃iam vtrũ cōsuetudo sit longeua an vero sit legitime prescripta. Et ita per.d.c.fi.vñr intelligenda iura que dicunt ꝙ consuetudo non tollit iura.l.ij.C.que sit lon.consuetu.⁊ facit.l.de qbus de.ll.que loquitur in casibus a iure non prouisis.⁊.l.ij.§.diuus.ij.de sepul.vio.

k ¶Quarto ex alio nō vr̃ obstare dcã ↄsuetudo qꝛ adeẽ ↄsuetudinis videẽ requiri ꝙ maior pars ppl̄i fuerit vsa dicta cōsuetudine prout no.glo.in.d.c.fi.

l ¶Tñ predictis minime refragãtibus ↄ̃riũ puto de iure respondẽdũ.Nã ↄstat ꝙ ↄsuetudine populi induciẽ ius non scriptuz vt in.§.ex non scripto insti.de iure natu.gen.⁊ ci.⁊ resultat ex tacito consensu populi declarato moribus ⁊ iuuato lapsu long.tpis:vt.l.de quibus.ff.de.ll.

m ¶Et iō prout expressus cōsensus populi vel maioris partis facit ius statuendo ⁊ derogat iuri communi.l.omnes populi de iusti.⁊ iure.⁊.l.vt gradatim.§.sed ⁊ si lege de mune.⁊ hono.⁊.l.lege municipali de decre.ab ordi. fac. Ita ⁊ tacitus consensus populi qui non requiritur qꝫ interueniat populo solemniter congregato. Ideo forte prouisum fuit ꝙ iuuetur cursu temporis.

n ¶Et iō talis consuetudo populi q pōt statuendo iuri cōi derogare si est iuri cōi positiuo ↄtraria tollit ius positiuuz contrarium saltem ius ciuile cōe ⁊ multofortius ius municipale si consuetudo est posterior.

o ¶Princeps enim dedit populo potestatem.s.condendi.ll. scriptas ⁊ non scriptas.d.l.omnes populi.⁊.d.l.de quibus cũ sequẽtibus. Iō auctoritate ꝑncipis derogat iuri positiuo prout voluit Barto.in.d.l. de quibus.⁊ in repe.l.ij.C. que sit longa consue.⁊ Imo.⁊ Panor.in.d.c.fi.

p ¶Nec tunc ob.d.l.ij.C.que sit longa consue.canonizata in xj.di.consuetudinis:qꝛ respōdet Io.an.i.d.c.fi.ꝙ intelligi possunt ꝙ consuetudo vnius loci nō tollit.l. contrariam in omni loco ꝓut ⁊ dicit glo.in.d.§.diuus.⁊ in.d.c.fina. Sed bene tollit in loco proprio: vbi consuetudo.d.l.de quibus cum si.ẜm eundem Ioan.and.

q ¶Tñ se remittit ad no.per eum in addi. Spec.in ti.de instru.edi.§.compendiose versi.sed nũquid. vbi distinguit ꝙ aut consuetudo est inducta ex ↄsensu principis vel eo sciente ⁊ patiẽte.⁊ tũc sine dubio preiudicat ipsi iuri positiuo in eo loco vbi viget in cle.gñalem de etate ⁊ qua.aut est inducta ignorãte principe:ex causa tñ necessitatis. ⁊ idẽ ad h̃ qō no.in.c.cum dilectus de consue.⁊ in probe.vj.⁊ in.l.homineni.ff.manda.aut cessat causa euidentis necessitatis subditorum.⁊ tunc super negocijs leuibus valet:argu. eoꝛuz que notantur in.l.j.in fi.ff.de ven.inspi. ⁊ in.c.ij.de verbo.signi. lib.vj.ẜm eundem.Io.an.in.d.addi.⁊ Flo.⁊ Imo.in.d.c.fi. qui maxime Io.an.⁊ Flo.sentiunt ꝙ etiaz si sit contra canones derogat.licet non sit prescripta super negocijs vero grauibus.vult Ioã.an.in.d.addi.ꝙ consuetudo iuri contraria non valeat:quia non censetur ꝙ princeps fuisset concessurus.c.j.⁊ fi.de consti.⁊.d.§.diuus ẜm eundez in.d.addi.quẽ sequitur Flo. in fine vltimi notabilis qui forte voluerunt loqui nisi sit rationabilis ⁊ prescripta per generalitatez.dicto.c.fina.de consue.

r ¶ Sed immo dicta ratio parum valet :quia militat parum in statutis ⁊ tñ populus potest statuere cōtra ius positiuuz vt habetur in.d.l.omnes populi. Et propterea etiã in grauibus videtur concludendum ꝙ consuetudo deroget iuri positiuo prout ⁊ voluit Imo.in.d.c.fina. ⁊ Panor.ibi post Barto.in.d.l.de quibus.

s ¶Et lz ↄsuetudo ↄ̃ ius canonicũ requiraẽ ꝙ sit rationabilis.d.c.fina.non tamẽ requiritur quãdo est contra ius ciuile:prout sentit Ioã.and.in.d.addi.ẜm Imolam.in.d.c.fin. de consuetu. Quod ⁊ probatur in.l.ꝙ non ratione.ff.de.ll. prout dicuut dñs Ant.⁊ Imo.in.d.c.fi.⁊ lz Iaco.de rauen. ⁊ Petrus intelligant illã.l.qñ ↄsuetudo non est cōtra legẽ. Tamẽ glo:ibi intelligit quando est cōtra.l. vt patet in exemplo qñ dñs apponet manus ad plaustrum quam glo.sequiẽ. Flo.in.d.c.fina.xxxij.q.⁊ ibi in.vij.oppositione. simpliciter dicit ꝙ inter laycos consuetudo derogat iuri inter clericos autem derogat si est rationabilis ⁊ prescripta.

t ¶Cum igitur in casu nostro ↄsuetudo sit inter laycos ⁊ nō ↄ̃ ius canonicum sed ciuile dicamus ꝙ derogat iuri attento ꝙ est cōsuetudo populi qui habet ptãtem.l.cōdẽde.Clerus aũt non hz ptãtez.l.ↄdende.iō cōsuetudo cleri nō derogat iuri canonico nisi sit rōnabilis ⁊ pscripta prout hanc rōnez differentie inter ↄsuetudinẽ populi:⁊ sic laycorũ ⁊ cōsuetudinem cleri in qua loquitur.d.c.fi.assignat.d. Ant.in.d.c.fi. ⁊ Flo.ibi.x.q.Et per predicta subdit ibi.d. Ant.ꝙ si sumus in casu in quo consuetudo inducatur sciẽte ⁊ patiente superiore q potest ꝓ casu statuere valebit ↄsuetudo decẽnalis: lz sit contra ius canonicũ ex lapsu enim longi tpis presumiẽ illius cōsensus.ꝓut pſumitur cōsensus populi exemplũ in casu.c.fi.de consue.lib.vj.Nam pōt episcopus disponere ꝙ antiquiores optent prebendas.ideo procedit opi.glo.in.d. c.fi.per dictam subtilem rationem ẜm eum.

u ¶Et ex predictis videtur posse attentari ꝙ cōsuetudo populi sufficiat longeua contra ius canonicum si sumus in terris ecclesie in quibus ius canonicum seruatur. Nam prout populus statuẽdo potest derogare iuri cōmuni:lz canonico ita ⁊ consuetudini lōgi tpis per dictam rōnez Imo. ⁊ Flo. ⁊ in rōne quã.s̃.facit.d. Anto.⁊ ꝓ hoc vr̃ bonus text.in.c. cũ venissent.ꝓut hoc tetigi legendo.d.c.fin.lz nō firmaueriẽ nec expedit firmare in ꝓposito nr̃o cum nō agaẽ de derogãdo iuri canonico:sz derogando iuri ciuili cōi ⁊ municipali.

x ¶ Et insuper non sumus in grauibus maxime talibus in quibus superior non permisisset disponendi facultatem cũ de facili superior concederet inferiori facultatẽ disponendi super alienatione rerum suaruz ad libitum. Et maxime super locatione lz ad longum tps:⁊ videmus ꝙ lz.l.fi.de vẽdendis rebus ciuitatis dat formam in venditione rerũ ciuitatis adeo ꝙ venditio aliter facta foret inefficax. Nihilominus constat ꝙ populus statuendo potest illi legi derogare: prout voluerunt Bar.⁊ Angel.in.l.ꝓhibere.§.plane.ff.qō vi aut clã. Ita ⁊ vr̃ ꝙ cōsuetudine possit illi legi derogari ex quibus puto intrepide concludendum ꝙ pſupposita cōsuetudine in terminis nr̃is ꝙ.s.simile cōsiliuz possit locare sub ea forma ꝓut locatũ fuit molẽdinũ de quo agiẽ valeat locatio de qua in cōsultatiōe.⁊ sic ad dictos patruos placiti pertineat dictũ molendinũ. Nec obstãt adducta in contrariuz.

e ¶Nō.n.ob.d.l.ↄsuetudinis.⁊.d.§.diuus.qꝛ supra ẽ rñsum ⁊ insuper.d.§.diuus ẜm aliũ intellectũ pōt loq de cōsuetudine pcedẽte ante legẽ.Nō.n.ob.ꝙ non fuit obtenta in cōtradictorio iudicio qꝛ nō requiritur de necessitate prout tenent moderni legiste vt dicit Io.an.in.d.c.fi.de cōsue. qui idem tenet ꝙ ⁊ tenet ibi flo.⁊ est communis opin.prout ibi dicunt do.Anto.Imo.⁊ Panor.ꝙ ⁊ finaliter voluit glo.in cañ.frustra.viij.di.⁊ tandem glo.in.d.c.fi.⁊ habetur etiaz in d.l.cuz de consue.

3y ¶Nec ob.ꝙ nō appet de rōne cōsuetudinis:qꝛ imo nō requiriẽ ad validitatẽ consuetudinis ꝙ sit rōne inducta quãdo est inter laycos inducta contra ius ciuile prout supra deductum fuit.⁊.d.l.ꝙ non ratione facit pro hoc non contra. Item supra deductum fuit ꝙ in huiusmodi terminis nō requiritur ꝙ sit prescripta.⁊ sic non ob.ꝙ in contrarium tertio loco dicebaẽ:sed standum est iuribus que cōiter dicunt de longa consuetudine vt.C.que sit longa consuetudo in rubro ⁊ nigro.⁊.l.diutina.ff.de.ll.

e ¶Et regulr̃ longũ tps dr̃ decẽnium.l.fideicōmissa.§.aristo.ff.q ⁊ a qbus.lz Azo.dixerit regri inter abñtes. xx.annos ꝑ.l.fi.C.de longi tpis pscript.ꝓut referunt Cy. in.d.l. ij.C.que sit lon.cōsuetudo Io.an.⁊.d.Ant.in.d.c.fi.ꝙ ⁊ vr̃ ibi velle compostolanus ꝓut refert ibi Io.and. ⁊ ẽt videaẽ velle Inno.in.c.cum dilectus eo.ti.⁊ etiam glo. duodecima distin.cōsuetudo.

? ¶Tñ nō ꝓcedit distinctio predicta inter absentes ⁊ pñsentes in cōsuetudine:qꝛ consuetudo causaẽ ex tacito consensu ppl̄i qui consensus presumiẽ ex diuturnitate temporis.

z ¶Et non attendiẽ negligentia alterius prout attendiẽ in prescriptiōe:iō in ea maius tps reqriẽ ↄ̃ absentẽ: ⁊ non in consuetudine prout voluit Cy.in.d.l.ij. ⁊ est cōis opin.ẜm

Ioã.an.in.d.c.fi.in summa in tertio ar.principali versiculo ꝙ tertio dixi ꝙ ꝛ tenuit Bart.in.d.l.de quibus.ꝛ Pet.de ancha.d.Anto.flo.Imo.ꝛ Panormi.in.d.c.fi.ꝛ glo.in.d.§. ex non scripto ꝛ in rubrica.C.que sit lõga ꝯsuetudo.ꝛ.d.l. de quibus lꝫ in.d.l.diutina aliud videatur velle ꝛ non bñ.

a ℭ Et insup dato ꝙ requireref ꝙ esset prescripta sufficeret lapsus tpis.xxx.vel.xl.an.q̃ tale tps reqr̃r sufficit pro quali bet prescriptione.l.sicut.ꝛ.l.oĩs.C.de pscrip.xxx.vel.xl.an. ꝛ lꝫ agaf de piudicio ciuitatis nihilomin⁹ nõ gaudet hmõi priuilegio ꝙ nõ pscribaf ꝯ eam:nisi spacio.xxx.an. Nisi in casibus expressis in.d.l.fi. prout ibi cõiter tenef inter quos non videtur connumerandus casus noster.

b ℭ Solũ aũt remanebit difficultas impiobãda hmõi diffi cultate.Circa quã pbationẽ est aduertẽdũ ꝙ Cy.in.d.l.ij. C.que sit long.ꝯsue.dixit doc.velle ꝙ tria requirunf ad cõi suetudinem.i.frequentiã actuũ tacitus consensus populi ꝛ tpis diuturnitas:vnde hec tria videntur probanda.

c ℭ Et Io.an.in.d.c.fi.dicit ꝙ testes deponentes sup ꝯsue tudine debẽt pbare eã que cõsistũt in facto.s. vsum populi vsus frequẽtiã ꝛ tpis diuturnitatẽ.put ipse ibi dicit in qr to membro pncipali ꝟ.sed quero in fi.ante versiculũ prati cant hoc sic legiste intelligas vsum ppl̃i.i.illorũ de populo: nõ.n.requirit ꝙ populus vt populus vtaf: sꝫ ꝙ aliq vtanf ita ꝙ verisimiliter puenerit in notitiaꝫ populi vel maioris ptis:prout declarat ibi Pe.de ancha.prout omnes concor dant in iuribus preallegatis.

d ℭ Et est aduertẽdum ꝙ Io.an.nõ vĩ requirere ꝙ probẽt sciam ppl̃i ꝛ forte nõ immerito: q̃ id cõiter ptinebit ad iu diciũ intellect⁹ vtz.s.actus probati p testes sint tot ꝛ tante importantie ꝛ talis nature ꝙ verisimiliter peruenerit in no ticiam populi vel maioris partis populi.

e ℭ In dubio.n.dꝫ attẽdi id qd̃ est vĩsĩle.l.in obscuris inspi ci de reg.iur.ꝛ in.c.inspicif in obscuris eo.titu.li.vj. Istam ergo verisimitudinem vr arbitrandam p iudicẽ ppterea Io. an.nõ põderat in depositiõe testiũ ꝙ deponãt de scia ppl̃i vel maioris ptis.ꝙ ꝛ vr̃ de mẽte.d.ant.ꝛ alioꝝ in.d.c.fi.ꝛ in alijs locis.s.adductis in illo articulo quot act⁹ requruntur ad causandã ꝯsuetudinẽ qui volunt ꝙ sint tot actus ꝛ talis qualitatis ꝙ verisilr̃ puenerit in noticiã put volũt doc.cõi ter vt legendo dixi in.d.c.fi.Ex quo videnf velle ꝙ sufficiat ꝙ sit verisile ꝙ puenerit in noticiã. Istud discernere an sit verisile cũ ptinere videaf ad iudicium intellectus pertinet ad officium iudicis magisq̃ ad iudicium testis.

f ℭ Et sufficit ꝙ testis probet id qd̃ plumptiue ꝯcludat vt p bar.in.l.j.fi cer.pe.Nõ aũt sufficeret ꝙ testes deponerẽt sic eẽ ꝯsuetudinẽ:q̃ peritissimi errãt in diffinitione consuetudi nis ꝛ ꝯsuetudo est iuris ita ꝙ nõ cadit in sensuꝫ corporeuꝫ testis:prout dicit Io.an.in.d.c.fi. Si tñ testes deponerent sic esse cõsuetudinem.q̃ tot actus ꝛ tanti interuenerunt ꝙ colligeref ꝯsensus maioris ptis ppl̃i: tũc sufficeret put cõ cludit Io.an.in.d.c.fi.in q̃rtõ membro summe ver.sed q̃ro cuius auctoritas est per maxima ꝛ est multum equa.

g ℭ Qm̃ cõiter est difficillimum directo pbare sciam maio ris partis ppl̃i saltẽ in ppl̃is ciuitatũ.ideo ex verisimitudini bus est iudicandũ:prout cõtingit al's in his que nõ possunt faciliter probari vt hr̃ in.l.doluꝫ.C.de dolo.Et admittunf alie probationes al's non integre.l.consensu cum ibi no.C. de repu.in.c.j.de prescri.lib.vj.in.c.causam matrimonij de proba.in.l.atqui natura.§.cum me absente de nego.gest.in §.alie.insti.de acti.in.l.in actionibus.§.plane.ff.de in litem iurã.ꝛ sparsim in multis locis.Ideo non mirum si.ꝛ in cõi suetudine magni populi admittatur probatio minus inte gra ꝛ sufficiat ꝙ verisimiliter ꝯcludat immo plus dicit Flo. in.d.c.fi.in fi.q̃õnis.xl.ꝙ sufficit ꝙ testes deponant sic esse consuetudinem.Licet enim deponant super eo ꝙ percipif intellectu potiusq̃ sensu corporeo. Tñ q̃ deponunt super eo ꝙ cum modico discursu pcipitur videtur. sufficere.q̃ nõ est angustanda mã probationis.l.qm̃ in fin. C.de hereti.fm eum. Et hoc etiam est multum ponderandum licet nõ pu tem tutum ad hoc quis se arctet.

h ℭ Cõstat aũt ꝙ ea q̃ facili discursu pñt percipi:lꝫ pcipianf intellectu:tñ reputanf percipi sensu corpis:adeo ꝙ pbatur per testes:prout sepius repetit Bar.in suo tractatu de teste in pluribus locis ꝛ no.doc.in.c.cũ cãm que de testibus.In casu aũt huius cõsultationis: put asserif fuerũt facte multe concessiones per cõsiliũ predictũ que sortite fuerũt effectũ per longissimum tps vltra.xl.annis. Et attento ꝙ consilia fiunt satis publice ꝛ interueniunt multi hoies ꝛ mutantur ꝛ variantur ex tempore.Ita ꝙ ex frequẽtia actuũ demõstraf ꝙ multe ꝛ multe persone verse sunt ꝛ habuerũt noticiam ꝙ per ꝯsiliũ fiebant alienatiões bonoꝝ cõis.Et cõsiderato ꝙ bona cõis solent esse nota ciuibus.Et si reperiunf per puas tos solẽt multi interrogare qũo peruenerint in manus pri uatas ꝛ per hanc viam innotescere multis.Et maxime ꝯces siones molendinoꝝ cõis ad q̃ multi quotidie cõfluũt. Et vnus solet ꝙ intelligit notificare alteri. itaq; factis proba tionibus de multis siĩbus cõcessionibus q̃ poterunt pro bari vt arbitror per instrumẽta auctẽtica ꝛ tanto lapsu tem poris vt arbitror satis plene pbatũ tacitũ ꝯsensum populi.

i ℭ Et maxime si dicta instrumenta steterunt in archiuio pu blico: put est verisimile attento ꝙ facte sunt ꝛ per psonas publicas ex quo per consilium representans cõitatem.

k ℭ Et ea que stant continuo in loco publico de facili presu muntur venisse in noticiam per no.per Bal.in.l.j.C.qũo ꝛ quando iudi.dicenteꝫ ꝙ cẽsentur notoria:facit ꝙ habef in l.ij.§.exactis de origi.iur.in ver.pro rostris:ꝛ in.l.sꝫ si pupil lus.§.proscribere de institoria.itaq; si diligenter aduertanf ad ea que.s.recensita sunt parũ dubietatis remanet in iure vtrum consuetudo iuuet. Sed laborandum in diligenter probando consuetudinem. Et in hoc diligenter aduertat patronus cause. Laus deo.

ℭ Filiusfamilias an possit valide donare cã mortis patri.

ℭ Consilium ccxciiij.

Repetito diuino nu mine. ℭ Eleganter ꝛ plene discussa est pñs cõsultatio p prestantissimuꝫ.U. I. doctorem dñm Baptistam de prebendis romanũ mihi patreꝫ ꝛ dñm boñ.ꝛ ego de sola subscriptio ne requisitus sum ꝛ publicis negocijs occupatus copia li brorum carens paucis rem absoluam:alias aũt pluries in fa cto versari vidi hanc consultationem ꝛ licet negari nequeat rem esse satis dubiam pp varias doc.sententias.

a ℭ Tñ semper visum fuit indecisiuis non fore recedendum a sñia glo.ꝛ bar.tum q̃ eoruꝫ auctoritas est.s.ceteras maxi ma vt est notissimum.tum maxime q̃ cum eis concurrit cõ munis alioꝝ sententia a qua cõi sñia nõ est in re dubia re cedenduꝫ iuxta illud adhereas carorio: prout dicit glo.in.l. omnis diffinitio de reg.iur.ꝛ Bal.in.l.precibus.C.de im pube.ꝛ per docto. in.l.cum prolatis de re iudica.ꝛ in.c.ne innitaris de cõstitu.ꝛ sparsim in multis locis.Lꝫ aũt nõnul li sint in ꝯria sñia:tamen ꝙ non valeat donatio cã mortis fa cta per filiumfa.patri est communis sententia: prope patet per adducta per dominum consulentem ꝛ in eandem sentẽ tiam concurrit Dyn.in.l.j.de adc.tut.ꝛ inclinat Cy.in.l.se nium.C.qui testamenta fa.possef.ꝛ Ioan.and.in addi.spec. in ti.de instrumen.edi.§.porro in addi.que incipit Petrus de ceruottis.Bald.in aucten.h ius porrectuꝫ.C.de sa.san. ecc.Pon.in.l.ij.ff.de dona.

b ℭ Et dum Pisis legebã occurrit questio de facto circa sta tutum disponens ꝙ filiusfa.nequeat se obligare sine cõsen su patris filius fideiusserat pro patre de eius consensu dubi tabatur an valeret talis fideiussio. Et preclarissimus doctor domi.Bald.de bartholmis conciuis ꝛ dominus Bartho lomeus suzzinus docto. insignis consuluerunt ꝙ non te nebatur ꝛ allegabatur idem in indiuiduo dicti statuti cor suluisse dominum Salustium: ꝛ dominum Benedictũ de barsis pusinos ꝛ dominuꝫ Octonẽ nicolini ꝛ plures alios preclaros doc.eã partem consulendo firmasse.

c ℭ Nec alia militat rõ in cãu nr̃o. Pro qua parte facit q.l. tã is.§.j.de dona.cã mor.non se astringit ad casum quo do naf res pãis:cũ ꝛ rẽs aliena i fil̃i donatiõe deduci possit.l. aristo.§.de dona.l.si alien ã de dona.cã mor.ꝛ si res aliena donatur validitas non infert preiudicium patri.

d ℭ Item ꝛ iure Foꝝ.poterat filiusfa.habere ppriũ puta in dote.l.põponius phyladelphus fami.her.ꝛ tñ non posset causa mortis sine cõsensu patris per generalitatẽ.d.l. tam his.Et sic hodie nõ posset donare cã mortis ẽt i casibus in qbus hꝫ proprium vt probat tex.in.c. lꝫ de sepul. in.vj. vbi generaliter disponitur ꝙ ẽt pro aĩa nõ potest filius ali quid iudicare sine consensu patris.

e ℭ Et q̃ ẽt cum consensu patris non posset testari vel co dicillare solet intelligi ille tex.ꝙ illa vba sine patris cõsen su fuerit apposita pp donationẽ cã mor. Ex qbus deducif ꝙ inepta

ꝙ inepta eſt rō ꝙ ideo requirit p̄ris conſenſus : q2 filiusfa. nihil eo tp̄e hēbat. Jō rōne proprij intereſſe paterni requiritur patris cōſenſus. ſ. qn̄ donabat rē p̄ris. ꝙ ⁊ deducit ex eo q2 pariter donare poſſet cā mortis cū ꝯſenſu alterius dn̄i rei donate. Itaq̄ nō magis exigeret ꝯſenſus p̄ris ꝙ̄ cuiusvis alterius cui p̄iudicaret ſi rō p̄iudicij attenderet ꝙ minime eſt de mēte. d. l. tā is. §. j. ⁊. d. c. ꝙ̄ꝙ̄. §. lʒ de ſepul. li. vj.

f ¶ Et p hoc tollit magnū fundamētū tenentiū ꝯ̄riā ſniam. Nō itaq̄ vr̄ verior illa ꝙ reqritur ad integrandaʒ ꝑſonam filijfa. cū donatio cā mortis regulariter eqparet vltime voluntati preterq̄ in his in quibus ꝯ̄riū reperitur vt ꝓbat in l. illud. ⁊ l. marcellus. §. paulus de dona. cā. mor. ⁊ in. l. fin. C. eo. titu. ⁊. §. j. inſti. eo. ti. vbi glo. enumerat in qbus differāt ⁊ aliqd p gl. in. d. l. marcellus. ⁊ quo ad ꝑſonas ſolēt eqparari vt in ꝑſona donatarij ꝓbatur in. l. in oibus ⁊ in. l. ſenatus in p̄n. eo. ti. ⁊ in ꝑſona donātis ꝓbat in. l. j. in p̄n. de tu. ⁊ ra. diſtra. ⁊. l. diſcretis. C. q teſta. face. poſ. Et idō ꝓut teſtari nequit. l. ſenin. C. de teſta. l. q in ptāte. ff. eo. ti. nec p aliā vltimā voluntatē. l. ij. de lega. j. Ita nec donare cā mortis p p̄dicta. Equiparatur aūt in hoc q2 vltime volūtates nō p̄nt p̄dere ex volūtate tertij. l. fi. ff. cōia p̄di. Secus in ꝯ̄ctibus. Jō donatio cā mortis validat ꝯſenſu patris p. l. taʒ his. §. j. de do. cauſa mor. accedit. n. ꝯ̄ctui quo ad ordinationē vt inqt bal. in. l. ij. ff. de. l. j. Cum itaq̄ patris conſenſu exigatur non reſpectu preiudicij vel intereſſe patris.

g ¶ Et perſona p̄ris ſit cēſenda maior conſenſus requiſitus aſcribitur auctoritati prout no. d. Anto. ⁊ Jmo. in. c. cū conſuetudinis de cōſue. dicentes ꝙ ꝯſenſus reqſitus cēſet adhiberi in actu vt auctoritas qn̄ duo cōcurrunt. ſ. ꝙ habens preſtare ꝯſenſum non hʒ cōmunionem in actu.

b Scd̄o ꝙ nō ſit inferior gerenti actū ſm eos : ſupplēo neq̄ per ar. c. innotuit de elec. ⁊ ſentit Jnn. in. c. j. de reb. eccl. non alie. in. vj. dicēs ꝙ auctoritas eſt maior. Jdeo ꝓut auctoritas non pōt preſtari in cā propria. Ita nec hmōi conſenſus ad. l. j. C. de impo. lucra. deſcrip. lib. x. per quam mouet Pe. de bel. tenens contrarium eſt plene reſponſum per dominū conſulentem. ⁊ reſponſio eſt meo iudicio plana : non enim ibi diſcutit de validitate diſpōnis nec ſpecifice loquitur de filiofa. diſponente. Jdeo debet intelligi de diſpoſitione valida. l. iiij. §. condemnatum de re iudi. cle. paſtoralis de re iudi. cum concor. quando autem valeat ⁊ quando non ; nō determinatur ibi : ſed venit determinādu3 per alia iura. Jō nil vrget per hoc ergo ⁊ latius dicta per dn̄m conſulentem cōcurro in eius ſententiam ꝙ tale teſtamentum non valeat vt donatio cauſa mortis. Laus deo.

¶ Subſtō cōpendioſa facta filie teſtatoris de auia eiuſdeʒ filie ſub iſtis verbis : vʒ facta prius inſtitutione de duobus milibus florenis in ꝑſonā filie predicte : dixit teſtator eiuſq̄ pater poſt mortem vero ſuam quandocūq̄ deceſſerit in pupillari etate : vl̄ poſtea quādocūq̄ deceſſerit ſine filijs ſubſtituit ſibi dominam rentiam eius auiam. Si tunc ſuperuixerit al̄s ⁊ poſt mortem auie ſubſtituit ſibi. a. ⁊. f. An euenientē caſu ꝙ filia predicta moriatur in pupillari etate ſuperſtitibus auia p̄dicta. ⁊ dictis. a. ⁊. f. ⁊ poſtea moriatur dicta auia. An habeat locum ſubſtitutio predicta in perſonis. a. ⁊. f. vel dicatur expiraſſe per mortem filie predicte ſuperuiuente dicta auia ſubſtituta.

¶ Conſilium ccxcv.

In noie dn̄i noſtri ieſu

1 chriſti. ¶ Vr̄ in hac cōſultatiōe viſis pūcto ⁊ copia teſti prima facie dicendum ſine multiplici allegatione maxime propter libros qbus careo. ꝙ hr̄des dcē Laurētie auie teſtōris debeāt eē potiores in dictis duobus milibus florenoꝝ : in quibus dicta auia fuit ſubſtituta Ludouice filie teſtōris.

a ¶ Nam conſtat ipſam auiā fuiſſe ſubſtitutam dicte filie ſub conditione ſi ipſa ſuperuixerit tempore mortis filie que cōditio purificata fuit cum ipſa ſupuixerit merito ipſa fuit vocata : nec videtur ꝙ appareat onerata merito apud eā ⁊ eius heredes permaneant.

b ¶ Non. n. vr̄ onerata ex ſcd̄o capite ſubſtōnis quo inuitant a. ⁊. f. nam ipſum caput ſubſtōnis eſt conceptum ſub ꝯ̄ria cōditione. ſ. ſi auia non ſupuixerit vt importat verbum : al̄s. l. al̄s de iureiur. ⁊ ꝙ p Bart. in. l. j. de condi. ⁊ demō. ⁊ in tractatu tiber. de alueo ⁊ eſt notiſſimum.

c ¶ Et lʒ adijciant illa v̄ba ⁊ poſt mortē auie nō ꝓpterea vr̄ ꝙ auie cēſeant ſubſtituti dci. a. ⁊. f. poſt mortē auie niſi purificata ꝯditione cōprehēſa ſub p̄cedēti dictione. Al̄s naʒ ad veritatē copulatiue reqrit ꝯcurſus copulatoꝝ. l. ſi hr̄di plures cū ꝯcor. de cōdi. inſti. Sit ergo ſenſus ꝙ. a. ⁊. f. ſint ſubſtituti filie poſt mortem auie ſi auia nō ſupuixit tp̄e mortis ipſius filie : ⁊ ſic oia v̄ba ſtare videntur proprie.

d ¶ Et dictio ſibi eſt ſingularis numeri ⁊ refert ad filiam ꝓut in ſuperiori capite ⁊ in ſequēti capite ſubſtōnis perſequētia. n. ⁊ p̄cedētia media equoca declarant ⁊ ſm ea interpetrant. l. ſi ſeru⁹ pluriū. §. fi. de leg. j. ⁊. l. hr̄des palā. §. ſʒ ſi notam de teſta. ⁊ ꝙ p bar. in. l. iulius ſebue. ff. ad treb. Jntelligatur ergo ſubſtō fcā filie nō aūt auie p p̄dicta ac ēt q2 nō vr̄ poſſe ſubſtitui auie ſi non ſupuixerit ⁊ ꝯſtat ꝙ v̄bum ſibi refert ad cāuʒ ꝯprehēſuʒ ſub v̄bo al̄s ꝓut ad cāuʒ cōprehēſuʒ ſub v̄bis ⁊ p⁹ mortē. Jō neſcio vr̄ illō v̄bū ſibi referēdū ad filiā.

e ¶ Cum vnū verbū reſpiciēs plures caſus debeat illos pariter terminare. l. iā h iure. ff. de vul. ⁊ pu. ⁊. l. hereditateʒ. ⁊. l. q̄uis. C. eo. tit. ⁊. l. in teſtō. C. de teſta. mili. ⁊. l. fi. C. de ſen. ⁊ interlocu. om. iudi. Non. n. vr̄ ꝙ poſſit ſubſtitui auie in caſu quo ipſa nō ſit onerata. l. ab eo. C. de fideiu. Non. n. facta vr̄ ipſi auie alia ſubſtō niſi fideicōmiſſaria cū ſibi pp multa nō potuerit directo pupillariter ſubſtitui ⁊ fideicommiſſaria : eo caſu nō poſſit ſortiri effectū merito eo caſu quo p̄deceſſerit vr̄ neceſſario facta ſubſtō filie q̄ ⁊ poterat eo cāu fideicōmiſſaria ſubſtōne onerari ac etiā directa pupillaris ſubſtō poterat ei applicari ⁊ eo reſpectu pronomen ſibi exponi dʒ. i. filie : ideo ēt in ſequenti caſu exponet ſibi. i. filie : ⁊ ſic poſt mortē auie ſubſtō cenſeatur facta filie. Sed ſi auia ſupuiueret ipſa eſt ſubſtituta filie : vn̄ non vr̄ ꝙ eo caſu filie poſſint amplius ſubſtitui. a. ⁊. f. cum in eadem re non cadit plurium inſolidum cōcurſus : ar. l. ſi vt certo. §. ſi duobus vehiculum ff. commo. ⁊. l. hereditateʒ de caſtren. pec. ⁊. l. iij. §. ex ꝯ̄rio de acqr. poſ. Jō intelligat ꝙ ſubſtō de. a. ⁊. f. cenſeatur facta filie poſt mortem auie eo caſu quo ipſa auia predeceſſerit.

f ¶ Quod ⁊ vr̄ dicendu3 ex eo q2 ſm iſtam interpetrationeʒ ſubſtitutio videtur interpretranda directa pupillaris cū tali pupille potuerit pupillariter ſubſtitui ⁊ ſubſtitutio qn̄ pōt conuenire verbis ⁊ perſonis dʒ interpretari potius directa q̄ obliqua vt eſt expreſſum in. c. ſi pater de teſta. lib. vj. ⁊ facit. d. l. iam hoc iure cum ſimilibus ⁊ tn̄ ſi ad auiam referretur nō poſſet interpetrari directa merito ad filiaʒ referatur.

g ¶ Qd̄ ⁊ ex alio ꝑſuadet q2 ſequēs ſubſtō. ſ. in domibus relictis ipſi filie eſt facta ſubſtitutio ſoli filie ergo ⁊ in duob⁹ milibus cenſeatur ſoli filie facta vt ſic ex ſequentibus precedentia declarentur per iam dicta.

b ¶ Perſuadet etiam ex eo q2 auia ſupuiuens cenſet magis dilecta a teſtatore q2 magis ſanguine coniuncta ac etiā q2 a iure cōmuni predilecta in ſucceſſione inteſtati teſtator enim cēſet ſe ꝯformare cū diſpōne iur̄ cōis ꝓut not. bar. in. l. iuriſiurā. §. ſi liberi de opis libe. ⁊ poſt. By. ipſe Bar. Ange. Raph. cu. ⁊ Pau. de ca. in lect. paduana in. l. heredes mei. §. cum ita. ff. ad trebel. ⁊ Pe. de anch. in. l. tres fratres de pac. ac ēt q2 p̄us ſubſtituta ergo p̄dilecta. l. publius. ff. de condi. ⁊ demō. ⁊ arg. ul. ſi ticio de vſuf. Jdeo ipſa potius cenſeatur perpetuo inuitata ſi ſuperuixerit filie cum debeamus inherere q̄tomagis fieri pōt voluntati teſtatoris. l. in cōditionibus primū locū de cōdi. ⁊ demon. ⁊ in. l. cum viruʒ. C. de fideicōmiſ. iudex enim dʒ ſequi voluntatem teſtatoris prout venator leporē prout dicit Bal. in. l. cum qdam. C. de neceſſarijs ſeruis here. inſti. mens aūt teſtatoris videt deprehendi ex premiſſis ac ēt q2 teſtator reliquit vſumfruc. oium bonorum ipſi auie ſi autē dicta duo milia reliquiſſet poſt eius mortem dictis. a. ⁊. f. ⁊ conſequenter ea non haberet niſi in vita cū poſt mortē ptinerent ad. a. ⁊. f. ſi ipſi eo caſu cēſerent ſubſtituti fruſtra fuiſſet facta ſubſtō p̄ria de ipſa auia in dictis. M. M. cū vſuſfructus in q̄ritate nō ſit ſeparatus a proprietate vt. ff. de vſufruc. ea. re. que vſu. conſu. qn̄ per totuʒ. Demonſtrat itaq̄ volūtas teſtōris ſubſtituendō ſpāliter in dicta q̄ritate. M. M. fuiſſe ꝙ ea hr̄et ēt poſt mortem ſuaʒ ipſa auia hoc eſt trāſferendo ad eius hr̄des ne al̄s dicta ſpecialis prouiſio ſtet ludibrio arg. l. ſi qn̄ de lega. j. ⁊. c. cōmiſſa de elec. lib. vj. ⁊. l. ſi pretor in prin. de iudi. cum ſi.

i ¶ Et hanc partem iuuat equitas : nam iniquum videtur ꝙ mater priuetur luctuoſa hereditate filie. l. fi. C. de inſtitutio. ⁊ ſubſtitutio. ſub conditione fac. matris autem appellatione ⁊ auia ⁊ proauia continentur. l. iuſta interpetratione. ff. de verborum ſignificatione. Jdeo interpetretur pro ipſa auia

pro qua facit:q: copula & multotiens ponit p idest.l. si ager vecti.vel empby.pera.&.l.s3 si adijciat.ff.pro soc.& in.l.j.§.j. ff.de pac.&.l nihil tam nale.de re.iur.in gl.fi.& in.l.q adulterium.& ibi gl.fi.de adul.& insti.de liberti.in pn.Itez saltem ex bis vi reddi res dubia.& hrs auie hz fundatam eius intentionem:q: costat auiam:casu quo superuixerit esse substituta.& fi.a.&.f.cesserent substituti auie ipsa cesseret rogata de restituendo.& per cns ipi.a.&.f.hnt pbare se fuisse substitutos auie. Dubia aut pbatio no releuat probante.c. in pntia. de probat.l.non boc.C.vnde legi.Io dicti.a.&.f.nequeant boc casu niti ex dicta substitutione ambigua:argu.l.duo sunt titij.de testa.tute.&.l.si fuerit.de reb.dub.

k ¶ His tn minime refragantibus ptia pte arbitror iuri magis psentanea.Pro cuius rei euidetia pmitto q vbu sibi positu post illa vba post morte auie pot qtuor modis itelligi:pzio referedo ad auia cui magis inheret & in dubio fieri solet relatio ad pxima.l.si ide cuz eode in fi.iucta gl.put.& ibi doc. no.& ar.l.cu delanionis.§.asina.de fun.instru.ibi pxima copulata succedant.& arg.l.ij.ff.de statu bo.

l ¶ Item secundo mo pot referri ad filia.Tertio modo ad testatorem ad que pluries refertur verbum sibi in dicto testo primo dum bonorauit filiaz titulo singulari institutionis secundo duz.a.&.f.bonorauit vsi institutionis titulo.& etia in substitutionibus posset non absurde referri:cum & in substone verbuz sibi vel mibi relatum ad testatorem non inconueniat.l.si ita scriptum.§.qui filio.ff.de bono.pos.sm tab.&.l.cu quidam. C.de impub.sm q intelligunt ibi Saly.& Pau.de ca.& no. per glo.& Bar.in.l.j.de vulg.& pup.Maxime in fideicomissaria per qua succedit testori.l. coheredi.§.cum filie de vul. & pup.Quarto ad psonas auie & filie.Naz dictio sibi sz grammaticos reperitur in plurali & in singulari quottidie.n.dicimus sibi imputet.Ite tales offerunt se & sua illud se est accusatiuu sibi q est datiui casus & probatur in.d.l.cum quidaz sm aliam lec.que est magis de mente doc.& ibi tango.

m ¶ Item est pmittedu q copula & sui na ponit inter diuersa put not.p glo.in rub.ff.de iuris & fac.igno.& oes fatent. Et sui natura est ampliare potiusq restringere tex.sing.sm By.in.l.ea tamen adiectio de leg.iij.& per Cart.in.l.si is q cc.§.vtrum.ff.de reb.dub. & per Bald.in.l.gallus.§. etiam ff.de libe.& postbu.& per canonistas in.c.ij.de rescrip. Ideo illa verba aso & post mortem no exponant aso.i.post morte. Sed exponant vt denotent duos casus penitus separatos vel vnum spale alium gnalem.& sic inter diuersa vt decet & ampliatiue ponit copula. & sic substituit.a.&.f.si dicta auia non superuixerit.& boc importat verbu aso.& tunc post mortem filie.Ite si superuixerit substituit eos post morte auie. & tunc verba congruenter sonant vel intelligatur q substituit.a.&.f.aso.i.si non superuixerit auia.

n ¶ Ite gnalr eosde substituit post mortem auie.Nec inconueniens q spebus enumeratis gnalis cla subijcit.l.si seruus seruu.§.inquit lex.ff.ad.l.acqui.Vel qn alique species sunt spaliter prouise no oes generalis cla refertur ad non prouisa.l.doli cla.&.l.stipulationum comodissime.§.doli clausula de ver.ob.&.l.sanctio legum.ff.de penis.

o ¶ Nec pgruit expositio & pro.i.tu q: est magna impropriatio:tu q: est inepta in casu isto cum verbu aso aliud significat q post mortem dictio aut.i.ex expositiua. Sed si verbu aso exponeret.i.post mortez ceti substo fca simpsr post morte auie.& tunc.a.&.f.berent intentu na.n.dictio.i.solet importare vt stemus verbis expositiuis & ei q ipsa vba expositiua significat vt est videre in.d.l.j.§.j.de pac.& vbiq vbi ponitur dictio.i.& ea est significatio ipsius. Ex boc constat aperte si quis vult diligenter & accurate intueri & verum fateri q dicta verba no patiunt expositione & p.i.q & demostrat:ex eo q: si auia pdecederet no verificabat substo post morte auie.Sz post morte filie ea mente testoris & et ex verbis referedo illa verba post mortez vero suam qncunq decesserit ad omnia sequentia put cogruit.ar.l.si quis ex argentarijs.§.si in mu tabularuz de eden.&.l.iij.§.si filius de lib. & postb.&.l.talis scriptura de lega.j.

p ¶ Si itaq substo cocipit post mortez filie sub conditioe si auia prius decesserit no pprie substituit post mortem auie: sz post morte filie.Io expositio eet satis inepta insup expositio fieri solet ad maiore declaratione.Sz si testor babuissz illu sensum p illa expositionem aso.i.post mortez no magis declarasset mente suaz immo verba clara dubia reddidisset.

q ¶ Na si simpsr dixisset aso substituit sibi.a.&.f.clara erant verba & aliena ab omni dubitatione:ideo verba expositiua tendentia ad vnu fine ptiu fine operarent q inconueniens ar.l. q fauore de.ll.&.l.legata inutilr.ff.de leg.j.&.ff.de adi.le.&.c. q ob gram de reg.iur.cum concor.Ite illa vba post mortem frustra fuissent apposita & sine ministerio cu vt dixi aso res erat clarissima cotra.l.si qn de leg.j.&.c.si papa de pui.li.vj. Ideo discedat ab aula huiusmodi interpretatio vt exponat & aso & post mortem.i.post mortem.Sed stemus proprie vi verborum aqua non est recedendum nisi de mente constet. l.non aliter de leg.iij.l.j.§.si is qui nauem de exer. cum si.De mente autem non constat merito &c.

r ¶ Constat enim q testator magis dilexit.a.&.f.q successores auie & auiam plurimuz dilexit in vita cum illos instituerit brdes vniuersales & substituerit filie solos in domibus auie autem oium bonoz reliquerit vsumfr.in vita sola aut centum relinq libera. Io arguendo ex affectione persuadet q post morte auie voluerit in dictis duobus milibus potius bonorare.a.&.f.eius coniuctos:erga quos magnam affectionem ondidit quasi futuros brdes auie quos ignorabat pdilecta:igit ostendit auia in vita sua &.a.&.f.post mortez auie. & sm boc mens adaptatur ad propriam vim verborum.

s ¶ Nec est frustratoria spalis substitutio in illis duobus milibus stante postea gnali relicto vsufru.cium bonorum pp plura.Primo q: relictu vsufru.est cu onere alimetadi filia q onus no poterat euitare si relictum acceptare volebat.l.j. &.ij.C.de bis que sub mo.l.qbus diebus.§.termilius de codi.& demon.Substo aute est sine onere. Ite vsufructuarius non pot vsumfructum psequi nisi satisdet.l.j. vsuf.q ad ca. l.vsufructu.C.eo.ti.Non sic alius legatarius.

t ¶ Tertio q: si.a.&.f.decessissent ante auiam sine filijs masculis duo milia libera fuissent auie. Non autez ita vsufructus bonorum. Q: vsufru.finit morte.l.titio cu moriet de vsufru.§.finit insti.eod.titu.Et si dicatur non erat verisimile q illa decrepita superuiueret. Respondetur q et non erat verisimile q decederet ante ludouicam:& tamen ei fuit substituta:mors enim cadit in iuuenes prout in senibus.

u ¶ Et satis est q in aliquo illa substo preualeat: iuxta illud satis est amico in aliquibus subueniri.l.tutori.C.de neg.ge. & aso consideratur paruuz interesse q est ad idem babendi plura remedia.l.iiij.ff.de libe.leg.Nec sm istam interpretationem priuatur auia luctuosa bereditate neptis vel pronepotis.Tum q: non agitur de successione descendentis. Sed testatoris.l.coheredi.§.cum filie.de vul.& pup. verbum eniz coe adiectum certe qntitati non interpretatur vt importet directam substonem sed obliquam prout hr in.l. is verbis in prin.de heredi.insti.per Bar.& omnes in.l.centurio.ff.de vul.& pup.per doc.in.l.precibus.C.e.titu.& in.c.Raynutius de tes.&.c.si pater eo.tit.& q babetur in.l.cogi.§.inde queritur ad trebel. Preterea ipsa superuiuens succedit vigore substitutionis:licet roget post mortem alteri restituere.

x ¶ Et per boc et tollit argumetu q in ptiu fiebat q potius est substo interpretanda directa q obliqua. Q: sm omnez interpretatione boc casu interpretabit obliqua.Nibil enim repugnat:quominus in pupillari etate possit oblique substitui. Et et per boc tollitur argumentum q censeatur testor se conformare cuz dispositione iuris. Quod etia tollitur ex eo q: constat q in sua successione testator noluit se conformare:maxime post mortem auie cu suos beredes instituerit.a. &.f.non autem inuitauit ad eius bona auiam post mortem. Ideo illa coniectura cessat cum vna presumptio tollat aliaz l.si.cum ibi no.ff.de in integ.restit.

y ¶ Nec buic interpretationi date ad illa verba & post mortem obstat q copula sui natura est repetitiua precedentiuz p l.seie.§.gayo.de au.& ar.leg.Q: respondetur q natura copule est diuersificare copulata seu diuersa copulare.Sed q: diuersa babent nonnunq aliquam qualitatem conformem si in primo copulato est apposita aliqua qualitas illa censetur repetita in copulatu sequenti.Ita loquitur.§.gayo. Sz bic copulantur aso & post mortem nec copulatis adijcit aliqua qualitas.Ideo non repetitur quicq si repetitio fieret esset diuersa eadem facere q saperet repugnantiam contra.l.vbi repugnantia de reg.iuris.

z ¶ Et licet quando ad vnum effectum plura copulantur requiratur omnium copulatorum concursus.d.l.si brdi plures cum concor. Tamen secus quando ad plures effectus vel in dubio per.d.l.ea tamen adiectio de lega.iij.& que babentur in.d.§.et.&.d.§.veru.&.d.c.ij.de rescr.itaq ois verba adaptantur ad banc interpretationem.

& ¶ Nec obst.q auie inepte vr substitui si ipsa non supuixerit:quia

rit:qꝛ eo casu nõ honorata nequit onerari. A quo videntur pendere leges ⁊ profere. Nam ad hoc multiplex dari potest responsio multipliciter adaptando verbum sibi in secundo membro substitutionis appositum.

g ℭ Nam si dictio sibi sumitur in plurali cuz possit referri ad omnia p̃cedentia.s.ad auiã ⁊ ad filiã ⁊ pluralis loquutio nõ fit cõtenta vno.l.inter illaz in fi.de ṽbo.sig.⁊.c.plurarie loquutio de regu.iur.in.vj.nõ ob.c̃trium:qꝛ vno casu censebit substituta vni alio alteri ⁊ pariter determinantur si cuilibet substituit in suo casu.⁊ sic plane procedit ı nã filie cẽseantur substituti si auia non superuixerit auie vero si superuixerit tempore mortis filie ⁊ ꝓ hac interpetratiõe facit: qꝛ clausula in fine posita ⁊c.prout ⁊.s̃.deductũ est. Nec refragatur ꝙ in proximo membro precedenti verbum sibi ponit in singulari ⁊ refertur ad filiam ⁊ etiam in sequenti substitutione:qꝛ respondetur ꝙ natura relatiui est referri quãdoq; ad vnũ quandoq; ad aliud:prout est de mente loquentis ⁊ apparet in isto testõ ꝙ quãdoq; ad testatorem:quandoq; ad filiaz:⁊ quãdoq; ad franciscuz refertur.⁊ sic diuersimode ponitur. Ita nec inconuenit si ⁊ hic variat relatio vt fiat ⁊ ad filiã ⁊ auiam ⁊ sumatur in plurali vel si sumitur in singulari fit eadez interpetratio:quia in vnius persona haberet verificari substitutio ⁊ nõ in duabus;licet vno casu in persona vnius alio in persona alterius.

f ℭ Sinautẽ dictio sibi referreretur ad testatorem staret plane:qꝛ per fideicõmissariã substõnem vt p̃missi succedit testatori.d.§.cũ filie ⁊ legatarius seu fideicõmissarius in re legata hr̃ pro herede.l.id tempus de vsuca.⁊.l.cũ filius.ff.ꝙ cũ eo. Sinaũt referat ad auiã quo ꝓxime p̃mittit tũc ẽt est plana interpetratio; qꝛ ẽt in singularibus relictis cadit ꝓprie substitutio vulgaris.l.vt hr̃dibus de le.ij.l.vnica.§.in p̃mo.§.pro scdo.⁊.§.sinautem sub conditione.C.de cadu.tollen.

a ℭ Et compendiosa substitutio sui natura comprehendit plures substitutiones inter quas complectitur etiam vulgaris:prout no.per glos.⁊ docto.in.d.l.precibus.⁊.d.l.centurio.⁊.d.c.raynutius.⁊.d.c.si pater.prout ⁊ omnes tenent si itaq; auia predecedit deficit conditio sue substitutiõis ⁊ sua substitutio caducat:ideo cuz ipsa nequeat succedere est locus substitutioni vulgari sibi facte cum vnũ membrũ vulgaris substitutionis.⁊ si nõ põt succedere.l.cũ ꝓponas.C.de here.insti.⁊.l.gallus.§.⁊ quid si tantuz de lib.⁊ posth.itaq; auie censeat facta substitutio vulgariter ⁊ per fideicõmissuz s̃m variã casus contingentiã prout est de solita natura cõpendiose:lz qñ termini ⁊ verba adaptant sit acte nata comprehendere etiã pupillarem. Sed termini nõ patiunt hoc casu p premissa. Sz ponamus ꝙ est fortius ꝙ verbum sibi referatur ad filiam solam tũc etiam põt adaptari p̃missa interpetratio ꝙ censeat etiam filie facta substitutio post mortem auie que filie supuixerit. Nã filia potuit rogari vt post mortẽ suaz det auie illa duo milia duratura donec vixerit ⁊ post mortem auie det.a.⁊.f.cum legari possit ad tempus certum ⁊ incertum ⁊ finito tempore finit legatum seu fideicõmissum.l.fi.C.de lega.habebunt itaq; s̃m hanc interpetrationem substituti ab heredibus filie illã quãtitatẽ que apud heredes auie remanerent sine causa: ex quo causa est reducta ad non causam sicut al's in.l.si fullo.⁊.l.fin.de cõdi.sine causa.qualitercunq; itaq; interpetretur dictio sibi ⁊ ad quãcunq; personam referatur ⁊ sit singularis siue pluralis numeri potest adaptari ad supradictam interpetrationẽ ꝙ illa verba ⁊ post mortem stent proprie ⁊ referantur etiaz ad casum quo auia superuixerit.⁊ per h̃ sunt recte inuenti sublata omnia adducta in contrarium.

b ℭ Nõ.n.ob.ꝙ virtus copulatiue est ꝙ requirat cõcursus, qꝛ.s̃.specifice est r̃nsum:qꝛ.s.procedit qñ appet ꝙ copulata respiciunt eundez effectum. Secus qñ põt stare ampliatiue d.l.ea tamen adiectio:prout põt stare in casu isto:immo necessario hz interpetrari vt stet ampliatiue: ne al's illa verba ⁊ post mortem sint ludibrio posita ⁊ copula ⁊ nõ copulet diuersa nec sequentia ⁊ precedentia aliud suadent vt.⁊.s̃.deductũ est. Nec ob.ꝙ dũ.a.⁊.f.inuicem substituunt si superuixerint ⁊ non fit substõ post mortẽ eoꝝ eo casu sed al's.i.si nõ supuixerint sic:qꝛ ille sunt separate substõnes super diuersis rebus ⁊ de diuersis personis.

c ℭ Et separoꝝ nõ est illatio.l.fi.de calũ.⁊.l.si maritus.C.de do.inter vi.l.naturaliter.§.nihil cõe de acq.pos. Nec sequit vnum legatarium onerauit: ergo ⁊ alium qꝛ potuit vnum ⁊ alterũ plus ⁊ minus diligere ⁊ plus ⁊ minus onerare ⁊ honorare pro suo arbitrio:qꝛ rei sue est moderator ⁊ arbiter.l. in re mandata.C.mandati.

d ℭ Et insup põt retorqueri in c̃triũ. nam in sequentibus in qbus voluit vno solo casu disponere dixit dumtaxat al's nõ subdidit ṽba ⁊ post mortẽ. Preterea ẽt post mortẽ angeli substituit sibi filios suos, Itẽ si filij nõ supessent substituit frãciscũ ⁊ eius filios ⁊ ipsos filios post mortẽ inuicem substituit. Iõ ⁊ substitutis supuiuẽtibꝰ post mortẽ substituit:iõ sequẽtia potiꝰ suadẽt interpetrationẽ supradatã q̃ c̃triã:nec ṽisimilis mẽs repugnat imo se c̃format vt p̃missuz ẽ.

e ℭ Et insup talis presumit mẽs qualẽ ṽba ostẽdũt.l.labeo.§. idẽ tubero de sup.lega.⁊.c.ij.requiris de appel.cũ c̃cor.ibi p gl.adhuc. Nec ṽba sunt adeo dubia:qn mẽs eliciat inherẽdo ꝓprie vi ṽboꝝ cui standũ est per.d.l.nõ aliter.⁊.d.l.j.§.si is qui nauem.cum si. Tunc aũt dubietas vitiat qñ pariter adaptat ad plura.itaq; nõ magis ad vnũ q̃ ad alterũ ꝓut cõtingit in.d.l.duo sunt titij.⁊.d.l.si fuerit. Nec sumus in ꝓbatione dubia:nam ꝓbatio est certa p instrumentũ qd testator dixerit:quid autem voluerit ptinet ad iudicem interpretari non ad testẽ vel instrumentũ a qbus pendet ꝓbatio. Item heredes auie habẽt petere ⁊ ipsis actoribus incũbit ꝓbatio ꝙ voluerit auiã post mortẽ honorare in dictis. M. M..flo. Iuuat ẽt supradicta interpetratio cõiectura quadaz veritatis. Nam ex quo.a.⁊.f.cõiter oia diuiserint equali portione de cõsensu auie q̃ magis diligebat Frãciscum q̃ Angelum ꝓut ⁊ in morte ondidit cũ eũ ⁊ non Angelũ vniuersalẽ suũ heredẽ instituerit. Nec vt credit ignorabant tale testm̃ verisilẽ est ꝙ eis innotuerit qualis fuerit testatoris intẽtio.s.ꝙ in duobus milibus ꝓut in ceteris futuri essent equales. Iõ de cõsensu auie omnia pro dimidia diuiserunt. Licet fatear h̃ coniectura non multum artet. Sed artant vis verborum ⁊ alia.s̃.adducta.

Laus deo.

ℭ Fratres qui post mortez patris cõsignauerunt eoꝛuz sorori certũ terrenũ ꝓ illa portiõe quã pr̃ cõis reliquerat dicte sorori ꝓ suo maritagio sub istis verbis.vz dederũt insolutũ tale terrenũ. Ad hoc vt ipsa sit magis cauta pro q̃titate sibi relicta. An videat datio insolutum vel videat sibi dictũ terrenũ obligatũ loco pignoris stante ꝙ tpe dcẽ datiõis dicta filia nõ erat tradita nuptui stante ẽt ꝙ in dcõ c̃tu dationis reperiunt cl'e q̃ vñr repugnare c̃tui datiõis isolutũ.

ℭ Consilium ccxcvj.

Epetito diuino numine.

ℭ In hac consultatione de sola fui subscriptione requisitus. Ideo non multis vtar maxime cum seriose discussa per prestantissimum.V.I.doctorem dominuz Paulum de thoscanella tunc aduocatum cõsistorialem hodie autem auditorem rote mihi vti patrem ⁊ dominum.

a ℭ Verba enim substantialia c̃tus sunt clara.ita ꝙ nullam videntur habere dubitationem dũ in instrumento dr̃ ꝙ dederũt insolutũ dicta bona ṽbũ dederũt sui nã importat dñij translationem.l.fina.ff.de condi.ob causam insti.de actio.§.sic itaq; Item verba illa insolutum iũcto verbo dederũt videntur clarissima. Ita ꝙ non est admittenda questio volũtatis.l.ille aut ille.§.cum in ṽbis nulla dubitatio est nõ est admittenda voluntatis questio de lega.iij.

b ℭ Nec repugnãt alie cl'e ⁊ alia ṽba c̃tus q̃ vident rẽ ambiguam reddere. Nam ꝓ r̃nsione animaduertenduz est ꝙ q̃titas debita fuerat relicta dicte palotie ꝓ maritagio q̃ verba pro maritagio hic rome interpetrant.i.pro dote ⁊ aconio. vt vtar romano vulgari seu aredio vt vulgari nr̃o vtar hoc est pro his q̃ puella secum portat dum accedit ad domũ viri. Et sic danda erat dicta quantitas tempore nuptiaruz nõ antea iuxta.l.dotis promissio.⁊.l.promittẽdo cũ similibus. ff.de iure dot.⁊.l.titio centũ.§.titio genero.de condi.⁊ demon.de quo tamen.vt ibi habetur.

c ℭ Secundo est premittendum ꝙ in dicto instrumẽto nõ est clausula p̃carij vel similis per quam transferatur possessio. ⁊ per consequens non fuit translatum dominiuz tunc temporis.l.traditionibus.C.de pactis. Non ergo fuit vera datio insolutum: sed conuentio dationis insolutum que datio tempore contractus verisimiliter non vere emanauit:qꝛ forte mon intendebant tunc soluere. Sed tempore nuptiarum p supradicta remãserũt itaq; dcã bõa i dñio eoꝝ q dederũt insolutũ.his p̃suppositis oẽs cl'e c̃tꝰ plane c̃ueniũt contractui dationis insolutum.vt supra considerate.

d ¶ Nam primo per talem contractum non est facta solutio nec est secura liberatio siue interpetremur relictū fuisse cōditionale siue non conditionale exquo vt dixi non fuit tpe ꝯctus tradita possessio nec translatū dñiū. Sȝ fuit talis ꝯctus factus ꝓ cautela dicte dñe. vt ipsa posset hēre recursuȝ ꝓ solutione sui crediti sup dictis bonis forte ꝓpria auctoritate iuxta no. per bar. ꝛ doc. in. l. ꝑdia de acq. pos. Jō plane adaptant illa verba volentes cautare ꝛ cautā facere ꝛc.

e ¶ Nam exquo instrm̄ illud cōtinet effectualr ꝓmissionem de dādo insolutū nō verā dationē insolutū ꝓprie resultat sola nuda cautio iuxta ea q̄ hn̄r in. l. sancimus. C. de ṽ. sig. ꝛ l. cautū. ff. eo. ti. sic ꝛ alr̄ solet dicere bar. i. l. iurisgētiū in pn̄cipio. de pac. ꝛ alibi ꝙ ꝯctus quo quis in absentia rei donat alteri rē suam non est donatio: sed pactū de donādo. Jō dicens ꝙ. l. siqs argentum. C. de dona. loquitur in donatione non militat in pacto de dona. Jta ergo censeant cautare ꝛ cautam facere dictā mulierem super dictis bonis.

f ¶ Nec resultat minor cautela: sed maior ꝛ magis vtilis per hmōi dationē insolutū q̄ȝ per constōnem hypotece ꝛ maxime cum ꝓ legato bona testatoris sint hypotecata. l. j. ꝛ. ij. C. cōia de lega. Et illa sit gn̄alis ꝛ legalis ꝛ ista specialis ꝛ hominis ꝛ inter se aliqd̄ distent: tn̄ paruȝ interest. ita ꝙ nō est magis verisile ꝙ de maiori cautela senserint presertim cum verba illa significent non cautelam pignoris.

g ¶ Et lȝ fenerare sup tali re significet illam rem assignari in pignus ꝛ ꝓut ꝓbat in. l. codicillus. §. instituto. ꝛ ibi bar. qui loquitur dȝ mutuare super talibus bonis. Tn̄ non infertur ꝙ alr̄ id significet vt probat in. c. j. vt lite pen. in. vj. ꝛ in cle. dispendiosam de iudicijs.

h ¶ Uirtus itaq̄ꝫ prepositiōis sup est lata ꝛ equiuoca vt pȝ ex his que hn̄r i iuribus ꝑallegatis ꝛ multis sil'ibus. Mutuū aūt ꝛ fenus nō cōmittit sup speciebus: sȝ sup quātitate. iō in. d. §. instituto super tali re significat pignus. Si aūt diceret pōt fieri venditio sup tali re non significaret pign⁹. Jdeo ꝓut in. d. §. instituto ꝑcedens verbum fenerare opat vt ṽba illa super bonis significent pignus. ita ꝛ h̄ verba sequentia dederūt insolutum declarent ṽba ꝑcedentia super bonis cū ex verbis ꝑcedentibus qn̄q̄ꝫ ꝛ interdū ex sequētibus verba equiuoca declarent. l. si seruus plurium. §. fi. de leg. j. l. hr̄des palam. §. sed si notam de test.

i ¶ Cū ergo sit magis cautū hēre rē insolutum ēt cū pactis que in dicto ꝯctu subdunt maxime ei qui hȝ gn̄aleȝ hypotecam prout hēbat dicta mulier. ideo plane verificant verba illa curare ꝛ cautare super bonis ꝛc. Nec obstat pactum ꝙ possit vendere ꝛ dare in dotem: nam ista conueniunt nature dationis insolutum potiusq̄ȝ pignori cum rem sibi datam insolutum possit ꝛ vendi ꝛ insolutum dari. Sed nō ita res pignori obligata.

k ¶ Et lȝ id veniat ex ipsa datione insolutum absq̄ꝫ specifico pacto: non refert: qꝛ sepe sepius ꝯtingit ꝙ in instr̄o notarij exprimunt clausule q̄ veniūt ex nā ꝯctus ad maioreȝ expssionē ꝛ abundantiorē cautelaȝ ꝛ non alterāt nām cōtractus. l. que dubitationis de regu. iur. cum similibus.

l ¶ Preterea per actuȝ illud pōt operari vt etiam non facta traditiōe. ꝛ adhuc durante aliena liceret sibi vendere ꝛ dare in dotem ipsa bona data insolutum de ꝓmissu dñi vigore dicti pacti. Jtem ꝛ tertio fuit forte appositum illud pactum ꝙ possit vēdere ꝑꝑ qualitatē que subnectit. s. qꝛ forte dubitabat ne minus vēderet. ꝛ tunc ipsa mulier nō possit cōseq integras mille ducentas libras ex precio. iō sibi ꝓmittitur ꝙ possit vendere ēt ꝓ minori ꝑcio quo casu residuum recipere dēat a dantibus insolutum. ꝛ ita econuerso.

m ¶ Nec inconueniēt ꝙ tibi vendaȝ rē cū pacto ꝙ si tu voles reuēdere si ex ꝑcio minus recipias ego suppleā ꝛ versa vice si plus mihi resarcias. ꝯctus. n. ex conuentione legem accipiuntur. l. in conuentionibus de verb. obl. ꝛ. l. j. §. si cōuenit ff. depositi cum concor. nec conuenit nature pignoris. ꝛ minus nature hypotece ꝙ creditor citra moraȝ debitoris possit rem pignorataȝ alienare. itaq̄ꝫ hmōi pacta non magis cōueniunt pignori q̄ȝ datiōi insolutum: nec refragat aliud pactū ꝙ solutis dictis mille ducentis libris fiat refutatio: naȝ pōt ꝯsideri pluribus modis vno ꝓut dixit dñs consulens. alio mō: qꝛ ꝓut presuppositum est non fuerat tpe ꝯctus facta traditio non poterāt dici solute dicte pecunie. iō hēbat fieri refutatio tpe quo actualiter fieret sol'o vel per actualem ꝯsignatiōem ꝛ traditionem ipsaruȝ reꝝ vel per numerationem pecuniaruȝ fiēdam per ipsos fratres vel ab emptore dictorum bonorum si per ipsam mulierem fieret.

n ¶ Et exquo dicti frēs bonis ipsis nō traditis nec ṽisilr tradēdis an̄ futuras nuptias nō erāt liberati ab actiōe ex testō ꝛ insup erāt obligati ex ipsa datiōe insolutū ṽbo nō actualr fcā iō fcā actuali sol'one vl' mediāte reali assignatiōe insolutū dictoꝝ bonorū vel pecunie originalr debite cadūt ꝓprie termini refutatiōis ab vtraq̄ꝫ obl'one ꝛ testāria ꝛ ex ꝯtractu itaq̄ꝫ ois ꝯgrue adaptant ad datiōnē insolutū iō item⁹ ṽbis cleris ipsius instr̄i ꝓut ꝯclusuȝ ē ꝑ dñȝ ꝯsulētē alr̄ forte resultaret qd nimis durū ꝛ ꝯ mētē ꝯhētiū. s. ꝙ fruct⁹ forte ꝑcepti ꝑ dcāȝ dñaȝ vl' ꝑcipiēdi i posteꝝ an̄q̄ꝫ fieret sol'o actualis cōputarent in sortē ꝛ illaȝ extenuarent. l. j. ꝛ. ij. C. de pig. ac. cum ꝯcor. cōfert ꝓ dicta conclusione qꝛ dicta interpetratio est magis fauorabilis cause dotali: ideo amplectenda. l. in ambiguis pro dotibus. ff. de iure dotiū. ꝛ. l. in ambiguis pro dotibus de regu. iur. Laus deo.

¶ Substitutio compendiosa facta filio impuberi de matre eiusdē filij. An expiret si moriat filius viuente testatore qui postea moriat testō nō mutato. ꝛ an cōsanguinei eiusdeȝ testatoris habeant aliquid in dicta hereditate habere.

¶ Consilium ccxcvij.

In noie dñi nostri iesu christi. ¶ Jn hac ꝯsultatiōe vr̄ dōm ꝙ testm̄ istō nō tenuerit ea rōne qꝛ dcā dñā rosata vr̄ substituta filio testōris hr̄di instituto pupillariter vel per fideicommissum.

a ¶ Quā illa ṽba si decesserit in pupillari etate important pupillarē expssaȝ illa aūt ṽba vel sine liberis vident importare fideicōmissaria: tū qꝛ illa cōiūctio vel ꝯiūgit diuersa ar. eius qđ no. in rub. de iure ꝛ fac. ignoran. Et sic est facta moriēti post pupillarē etatē ꝙ ꝛ denotat nā ꝯditiōis comprehensa sub illis ṽbis sine liberis cū videat intelligenda in eo q pōt habere liberos ar. l. j. in pn̄. ff. de suis ꝛ leg. Jō dixit glos. in l. ꝑcibus. C. de impu. ꝙ cōpēdiosa facta sub ꝯditiōe si decesserit sine liberis est oi tempore fideicōmissaria ꝛ nō directa ꝙ ꝛ voluit Jnno. in. c. Raynutius de testa. Facit qꝛ priuatio presupponit habitum. l. decem. de verb. ob. l. non pōt videri desinere. de reg. iur. Jō non vr̄ cōprehendi vulgaris saltem expressa. ꝛ dicta dñā rosata non pōt venire ex pupillari: qꝛ per eaȝ succedit pupillo de cuius successiōe non tractat ad presens ꝛ expirauit mortuo pupillo in vita patris substituētis hereditate que non adita ex testamento paterno vt habentur in. l. moribus de vulga. ꝛ pupilla. ꝛ sunt clara.

b ¶ Nec ex testamento pōt venire ex fideicōmissaria que requirit aditiōem rogati. l. ille a quo. §. si de testamēto ad trebel. cuȝ sil'ibus. Solum videt posse venire ex tacita vulgari cōprehēsa in pupillari. Nam pupillaris expressa continet in se tacitam vulgarē. l. iā hoc iure de vulga. ꝛ pupil. ꝛ. l. cuȝ q̄dam pregnātem. C. de insti. ꝛ substi. sub condi. fac. sm̄ vnam lec. ꝛ habetur in. l. precibus de impu. ꝛ vbiq̄ꝫ.

c ¶ Sed videtur ꝙ incipere nō possit testm̄ a tacita vulgari. Adeo ꝙ si pupillus moritur viuo testatore nullo alio herede instituto testamentum ruat nec pupillariter substitutus possit adire ex vulgari tacita. l. si filius. ff. de captiuis ibi nihil est ꝙ de secundis tab. tractari possit prout ꝑ illā legē firmat Dynus. ꝛ idem videtur velle ibi glos. ꝙ ꝛ voluit Cy. in d. l. precibus ꝙ ꝛ sensit glos. in. l. apud Julianum. §. idem iulianus ad trebellea. ꝛ per illum text. ꝛ. l. ita tamen. §. a patre cod. titu. generaliter vult Dynus ꝙ non requiritur adĩcio per quā confirmetur testamentū vt subsistat pupillaris substitutio ꝛ tacita in eo comprehensa.

d ¶ Et ideo dicit Angel. in. l. centurio de vulga. ꝛ pupil. Qđ si testator instituit pupillum ꝛ ei substituit sub hac forma si filius decesserit in pupillari etate vel postea tunc sub pupillari continetur tacita vulgaris que vna cum pupillari expirat filio mortuo viuo patre per. d. l. ꝙ si filius. ꝛ. l. si pater captus de vulg. ꝛ pupilla. licet secus si simpliciter substituisset sub ꝯditione si quandocunq̄ꝫ decesserit sm̄ eum quē refert Jmo. in. d. l. centurio in. penul. charta. Cuius dictuȝ vr̄ decidere hūc casum. ꝛ hoc saltē si pater suꝑuixit post mortem filij ꝛ notitiam mortis habuit notabili tpe. Adeo ꝙ potuit sibi ꝓuidere ꝓut mihi ꝑsuadeo ꝙ cōtigerit in casu isto.

e ¶ Nam tunc imputetur patri quare sibi non prouidit adaptando testamentum postq̄ꝫ vidit filium premortuuȝ. Jdeo si non facit testamentum vitiatur nec incipit a tacita vulgari ꝛ hoc casu procedat supradicta opinio tenentium ꝙ testamentum

stamentum non incipiat a tacita vulgari. Secus si non potuit prouidere: qꝛ statim ipse decessit vel mortem filij ignorauit vel pupillaris expirauit post mortem patris.

f ¶ Ita ꝙ non est quid sibi imputetur quare sibi non prouidit. ⁊ hoc casu procedat opi. cōtraria tenentium ꝙ testamentum incipere potest a tacita vulgari in qua opi. fuit glo. in. l. lex cornelia de vulga. ⁊ pupilla. ⁊ in. l. si pater captus. eo. ti. ⁊ Gui. de cu. ⁊ Oldra. vt refert Bar. in. d. l. j. de vulg. ⁊ pu. idē Ange. ⁊ Imo. in. d. l. j. ⁊ Bald. ⁊ Imo. in. d. l. lex cornelia. ⁊ Imo. in. d. l. si pater captus. ⁊ i. c. Raynutius de test. ⁊ Bal. in. l. precibus de impub. ⁊ in. l. vnica. §. pro secūdo de cadu. tollen. ⁊ videtur probari in. l. si ventri iuncta glo. de ven. inspi. ⁊ in. l. neqꝫ enim de mili. testamento. Prout dictam concordiam firmat Bar. in. d. l. j. de vul. ⁊ pupilla. post medium versiculo. Ulterius quero pupillus per. l. querebat de mili. testamento. ⁊. l. iij. C. de inoffi. tes.

g ¶ Et lꝫ sit adiecta clausula codicillaris. ⁊ p̄supposito ꝙ militer. Tamē proximiores cōsanguinei testamēto nullo ꝯseruato per clausulā codicillarē succedūt iure directo ab intestato ⁊ habēt hereditatē restituere istitutis in testamēto. l. ex testamēto. C. de fideicō. ⁊. l. qꝛ autē. circa pncipium. ff. si quis obmi. causa testamēti prout no. Bar. in repeti. l. j. ff. de iure codi. in principio. ⁊ no. in aūt. ex causa. C. de liberis prete. ⁊ in. l. eaꝫ. quā. C. de fideicom. facit. l. sceuola ad trebellia. ⁊. l. gn̄aliter. §. ex testamēto de fideicō. li. iuncta. l. si quis cū nullum. ⁊. l. ꝯficiunt in pncipio. ⁊. l. ab intestato. ff. de iure cod.

h ¶ His tamen minime refragantibus contrariam parteꝫ arbitror iuri magis consentaneam. Ad cuius rei euidentiam premittendū est ꝙ compendiosa substitutio. s. cōcepta post mortem institute sui natura est apte nata cōtinere sub se plures substitutiones. s. vulgarem pupillarem ⁊ fideicommissariā si qualitas personarum patitur prout cōiter oēs firmant in. l. precibus. C. de impu. ⁊ in. l. centurio. ff. eod. titu. ⁊ in. c. Raynutius de testa. ⁊ in. c. si pater eo. ti. lib. vj.

i ¶ Et volunt doc. ꝙ sint substitutiones expresse ꝙ enim sub generalitate verborum comprehenditur dicitur expressum verbis generalibus. l. fi. C. ꝙ cum eo. iō substitutiones predicte comprehense sub compendiosa dicuntur expresse verbis generalibus ſm doc. ⁊ quando potest interpetratur potius directa q̄ꝫ fideicōmissaria. vt est expressum in. d. c. si pater facit. l. iā hoc iure. ⁊. l. centurio. ⁊. l. lucius de vulg. ⁊ pup. ⁊. d. l. p̄cibus. Et ꝙ cōprehendant̄ dicte substitutiones maxime vulgaris exp̄ssa verbis generalibus est theorica magr̄alis fundata in vi verborū nō tradita p̄ iurislatorē. Nā si institutus decedit in vita testatoris verificant̄ v̄ba substōnis ⁊ non pōt militare nisi vulgaris substō.

k ¶ Itē si d̄cedit pubes nō adita hr̄di. nec trāsmissa nō p̄t militare: nisi vulgaris. ⁊ v̄ba substōnis v̄ificant̄. iō militat tūc substō vulgaris cōprehēsa exp̄ssis v̄bis substitutiōis iura aūt id nō aperiūt. Nā. d. l. p̄cibus q̄ facit mētionē de substōne cōpēdiosa nō dicit ꝙ cōprehēdat sub se vulgarē: sꝫ ꝙ cōprehēdit pupillarē ⁊ sil'r dicit text. i. d. c. si pater ⁊ tex. in. d. l. cēturio vbi iterpetrat̄ substō illa q̄ ē cōpēdiosa ꝓbat sil'r ꝙ est pupillaris itra pupillarē etatē postea est directa militaris. ⁊. c. Ray. ⁊. c. Raynal. de testa. in qbus sil'r agit̄ de substitutione cōpendiosa dr̄ ꝙ fuit substō fideicōmissaria. ex vi itaqꝫ verborū potiusq̄ꝫ ex text. exp̄sso dicimus ꝙ compendiosa comprehendit vulgarem.

l ¶ Intantū ꝙ bal. in. d. l. precibus. dicit ꝙ si pr̄ substituit filio in ptāte impuberi si decesserit in pupillari etate sit substitutio cōpēdiosa nō ꝯtinēs solā pupillarē: sꝫ ēt vulgarē exp̄ssam verbis generalibus. iō hoc respectu p̄t dici cōpēdiosa ꝓut hec voluit bal. in. d. l. precibus in pe. charta ver. vnū ēt aduerte ⁊ in. l. pe. eo. ti. ⁊ idem sentit in. l. humanitatis eo. ti. idē Pau. de ca. in. d. l. precibus. ⁊ Imo. in d. c. Raynu. ⁊ allegat idem tenuisse ibi domi. Cardinaleꝫ zaba. ⁊ hoc in. xxxix. q. ⁊ licet pleriqꝫ damnantes Bal. conētur probare ꝙ sit pupillaris.

m ¶ Quia illa verba si heres erit nō sunt de substātia pupillaris substitutionis. Tn̄ nil obstat: qꝛ nec Bal. nec eius sequaces vllatenus negarēt ꝙ esset pupillaris. Sed volūt ꝙ lꝫ sit pupillaris ꝓpria ⁊ specifica: tn̄ qꝛ verba adaptant̄ etiā ad casum vulgaris. Ideo etiā vulgaris cōprehendat̄ ⁊ eo respectu qꝛ sub compendio verboruꝫ plures directe substitutiones cōprehenduntur in substitutiōe predicta habente tractum tēporis. Ideo nominant cōpendiosam. Nec est vis in nomine. Sed nō videtur subesse rō quare magis cōprehendat vulgareꝫ expressam verbis generalibus. Si dicat̄ si decesserit. j. vigintiqnqꝫ annos vel si decesserit sine liberis vel quādocunqꝫ decesserit in quibus casibus omnes fatentur cōprehendi vulgarē. Quam si dixerit. j. xiiij. annos vel in pupillari etate.

n ¶ Nō enim minus ista verba adaptantur ad casum institutus decesserit in vita testatoris vel obmissa hereditate quam verba alia. s̄. primo loco deducta.

o ¶ Ex qbus euidenter cōstat ꝯclusio. s̄. dicta. s. cōpendiosa cōprehendat sub se vulgarē: qꝛ verba sunt apte nata illā cōprehēdere. Iō cū verba huius substitutiōis verificant̄ in casu isto: qꝛ facta sub verbis generalib9 si decesserit in pupillari etate vel sine liberis ⁊ vtraqꝫ cōditio fuit purificata vel saltē scda ps alternatiue: qꝛ decessit sine liberis dictus Franci. heres institutus ⁊ ad veritatē alternatiue sufficit alterā ptē verificari regula in alternatiuis in. vj. l. si heredi plures de ꝯdi. insti. cū si. Iō siue d̄cedat viuo testatore siue post mortē purificat̄ cōditio cōpēdiose substitutiōis. iō vulgaris militat ꝓut ꝓbat̄ ex vi verboꝝ a qb9 nō est recedēdū. l. nō al'r. ⁊. l. ille aut ille. §. cū i v̄bis de le. iij. ⁊ iō per punctā rōnis militat h̄ casu substitutio directa vulgaris ꝓut ⁊ firmat expresse Bar. in cōsi. suo incipiente Herculanus instituit heredē in ordine. clxiiij. ſm ordinem perusinum non in formis.

p ¶ Et verificat̄ v̄bū directū ciuile ꝙ sui natura nō ꝓprie adaptatur nisi ad directā substōnē. l. verbis ciuilibus de vul. ⁊ pup. Et ea vr̄ mens testatoris q voluit ꝙ valeret vt testm̄ potiusq̄ꝫ vt codicillus vt verba aperte demōstrant. Et iō cū mens ⁊ verba cōcurrāt nihil obstat quominus interpretet̄ directa vulgaris ex testō non fideicōmissaria ab intesta. Nec ob. ꝙ dicebat̄ ꝙ testm̄ non pōt incipere a tacita vulgari: qꝛ rn̄detur ꝙ ista non est tacita: sed expressa verbis generalibus. vt. s̄. probatum est.

q ¶ Tacita est illa ad quā v̄ba non pn̄t adaptari. Quo casu nec mens adaptat̄: qꝛ testōr censet̄ nō substituisse eo casu qꝛ nō putauit illū casum futurū. iō si non cogitauit cessat voluntas. Tn̄ si cogitasset verisil'r eo ēt casu substituisset. ⁊ h̄ respectu venit ex mēte testatoris nō v̄a. Sꝫ verisil'i si cogitasset prout declarat Ange. in. d. l. j. de vul. ⁊ pup. ꝓut ⁊ ibi refert Imol. ⁊ hinc est ꝙ si casus obmissus euenit ⁊ testator nō ꝓuidit cū habuisse facilitatem ꝓuidendi cessat cōiecture dicte verisil'is mentis testatoris. iō tunc cessat tacita pupillaris ⁊ ꝓcedit distinctio bar. per dictā rationē: lꝫ ipse eam nō adducat. Sed in casu isto casus qui euenit est prouisus merito cessat dicta ratio.

r ¶ Itē nō est verū ꝙ cōpendiosa sit semp fideicōmissaria quādo adijcitur cōditio si decesserit sine liberis. lꝫ enim id voluerint glo. ⁊ Inno. vt. s̄. relatum fuerit. ⁊ idē voluerit Iaco. de bel. ⁊ etiam Oldra. in consi. xciiij. incipien. factum tale est. Quidam testator. Tamen Dy. bar. ⁊ Bal. ⁊ cōiter omnes tenent ꝯtrium in. d. l. precibus. ⁊ in. d. l. centurio. ⁊ in. d. l. precibus. Et tenentes ꝙ non sit directa intelligunt de pupillari non de vulgari.

s ¶ Nā cōpendiosa facta puberi ita ꝯtinet vulgareꝫ prout facta impuberi qm̄ vis verboꝝ pariter militat vtroqꝫ cāu ⁊ ita vult Bar. in. s̄. allegato suo consi.

t ¶ Nec obst. ꝙ dicit Ang. in. d. l. centurio. ꝙ substitutio facta filio sub conditione si decesserit in pupillari etate vel postea expirat filio mortuo viuo patre per. d. l. ꝙ si filius. ⁊. d. l. si pater captus secus si sit facta simpl'r sub conditione quādocunqꝫ decesserit. Nam respondetur ꝙ dicta iura loquuntur in substitutione pupillari vel etiā in tacita vulgari comprehensa in pupillari.

v ¶ Prout ⁊ sentit ipsemet Ang. volēs ꝙ in primo mēbro vulgaris tacita comprehendat̄ sub pupillari expressa ꝙ est falsum qꝛ ēt sub illa simpliciter facta si filius decesserit in pupillari etate continetur expressa vulgaris eo casu quo filius decedat non heres in pupillari etate. Nā ex vi verborum cōprehenditur. ergo est expressa verbis. Nō enim verba magis adaptantur ad casum quo decesserit viuo testatore q̄ꝫ ad casum quo decesserit post morteꝫ testatoris. Nam vtroqꝫ casu verissimū est eum decessisse in pupillari etate. Item siue decesserit in vita patris siue post patris mortem verum est decessisse sine filijs si moriēs filios nō hēbat. Ideo substitutio vulgaris eo casu est expressa que militat etiam quando is cui facta est decedit in vita testatoris dicta. l. vnica. §. pro secundo de cad. tollē: qui tex. nō loquitur magis in vulgari facta verbis specialibus q̄ꝫ in facta verbis generalibus. Cuꝫ itaqꝫ dicta substitutio valeat

vt ex testamento ⁊ sit directa vulgaris nõ est tractãdũ de cl'a codicillari nec de quarta detrahẽda. Laus deo.

¶ Testamẽtũ factũ corã testibus sine scriptura an valeat stantibus ꝙ ſm attestationes testiũ examinatorũ ad ppetuam rei memoriam solum appareat aliquid esse relictum filiabus pro dotibus ⁊ non constat ꝙ sit dictuꝫ iure institutionis. Item stante clausula codicillari. an operetur vt saltem valeat iure codicilloruꝫ. Itẽ quid si heredes instituti egerunt: vt testamento predicto pronunciaretur esse perpetuam fidem adhibendam non petendo ꝙ si non potest valere. vt testm̃ pronuncietur valere vt codicilluꝫ. an si in petitione est apposita clausula omni meliori modo. ⁊ ius ⁊ iusticiam ⁊c. Iudex possit valide pronunciare valere eo modo prout de iure potest valere.

¶ Consilium ccxcviij.

In noie domini nostri iesu xpi. ¶ Ante omnia premittendũ duxi ꝙ nõ multũ interest in p̃sentiarum discutere. an dictum testamentum valeat. an vo viciet ratione preteritionis. filiarum super quo articulo allegantes nõ immerito instant.

a ¶ Attẽto ꝙ si non valeret. vt testm̃ valeret: vt codicillus cum adiecta fuerit cl'a illa. ⁊ hanc vltimã voluntatẽ asseruit esse ⁊ valere voluit omni meliori modo super qua cl'a omnes septem testes deponunt ⁊ in effectu concordant. Licet aliqui adijciant plura verba ⁊ aliqui pauciora tamẽ non variant in effectu ⁊ in fine ꝙ sufficit. l. qui s̃niam. C. de pe. Quinimo si oẽs deponerẽt de eisdẽ verbis nec plus nec minus essent suspecti. l. iij. §. verba epistole. ff. de test. ⁊ dicta verba in effectu iportant viꝫ clausule codicillaris. Nam si voluit esse vltimã voluntatẽ omni meliori modo quo melius valere potest.

b ¶ Et nõ potest valere iure testamenti ⁊ iure codicilloruꝫ sic ⁊ vtrũqꝫ. s. testamentũ ⁊ codicillus sint vltima voluntas. ergo verba significãt ꝙ voluit valere iure testamẽti si valere poterat: nã tũc institutio heredis melius vꝫ. Sed si non põt valere iure testamenti voluit valere alio modo iure tamẽ vltime volũtatis. ⁊ iste alius modus est iure codicillorũ. ergo iure codicillorũ valere voluit ista apparet mens disponentis cũ nemo presumat dicere nisi ꝙ mẽte cogitat. l. labeo. §. idem tubero de suppel. lega.

c ¶ Verba enim sunt note passionum mentis ſm phylosophuꝫ ad hoc capitulo secundo requiris de appella. ⁊. xxij. questione. v. humane aures facit. l. non aliter de lega. iij. cum concordantijs.

d ¶ Nec iura aliã vim attribuũt cl'e codicillari nisi qualeꝫ demonstrat vis verborũ ⁊ magistralis theorica doctoruꝫ eam vim attribuũt q̃uis verborũ importat ꝓut sumit ex his que tradit Barto. in repetitione. l. j. ff. de iure codi. ⁊ ipse ⁊ doc. in auc. ex cã de libe. prete. ⁊ Bal. ⁊ doct. in. l. fi. C. de codicil. verba. n. importãt ꝙ si ea que sunt disposita nõ valent: vt facta in testamẽto censeant disposita in codicillis: vñ doc. cõsiderãt si illa essent disposita in codicillis cuius forent effectus. ⁊ ita iudicãt ex vi verborũ vigore cl'e codicillaris. ita ⁊ pari ratione iudicandũ est de ista clausula cum verba virtualiter idem significent.

e ¶ Et si ista vltima volũtas valet vt testamentũ filie debẽt habere solam legittimam ⁊ nõ plus nisi quatenus relicta excedunt legittimã hoc quidem nemini est dubiũ ⁊ similiter clarissimũ est ꝙ si relicta non ascendunt legittimã id qđ deest suppletur. l. omnimodo. l. si quãdo. ⁊. l. scimus in prin. C. de inoffi. test. Et similiter si non valet vt testm̃ ⁊ substentatur vigore dicte clausule: vt codicillus heredibus institutis deberet fieri restitutio hereditatis ab ipsis filiabus deducta sola legittima cum virtute talis clausule censentur rogati venientes ab intestato arg. l. si quis cum nullum. ⁊. l. conficiuntur. in princip. ⁊. l. ab intestato. ff. de iure codi. ⁊. l. eam quã. C. de fideicõ. ⁊. l. sceuola ad treb. ⁊ qđ no. doc. in clausula codicillari. §. d. aũt. ex causa. ⁊ in. d. l. fi. C. de codi. ⁊ in. d. l. eam quã. ⁊ per Bart. in. d. l. j. ff. de iure codi. Et ideo tantũdem habebunt filie virtualiter per vnam viam prout per alteram.

f ¶ Et prout pñt peti examinari testes ⁊ publicari ad ppetuam rei memoriã super testamẽto vt. l. publicari. C. de testa. ita ⁊ pari rõne super codicillo cũ nõ solũ hres. Sed ẽt legatarius possit petere testes examinari ⁊ publicari sup suo legato prout voluit Bal. in. d. l. publicari ꝙ saltem vr̃ procedere in fideicõmissario vniuersali cũ al's cõsequi nequeat suũ fideicõmissum nisi hereditas adeat ex testi. si fideicõmissum ex testamẽto debet. l. ille a quo. §. si de testamento. ff. ad treb. ⁊. d. l. eã q̃ꝫ cũ simi. vel ab intestato si ab intestato fuerit relictũ per no. per glo. sing. ⁊ doc. in. l. qui filio in prin. ff. de here. insti. Et si sibi restituat hereditas vt possit conuenire debitores hereditarios.

g ¶ Et ẽt q: nõ põt acceptare fideicõmissum si ignorat sibi delatũ ꝓut heres qui ignorat hereditatem sibi delataꝫ. l. si is ad quẽ. ⁊. l. si heres institutus. ff. de acqui. hereditate. ⁊ propterea rationes que assignantur in. d. l. publicari in herede: quare potest petere testes examinari ⁊ publicari ad perpetuam rei memoriaꝫ: licet ipse non possideat per generalitatẽ. d. l. publicari militant etiam in hmõi vniuersali fideicõ. honorato in codicillis ab intestato.

h ¶ Et propterea etiam si testm̃ non valeret propter preteritionem filiarum procederet dicta petitio ⁊ successiue examinatio ⁊ publicatio dictorum testium.

i ¶ Maxime stante cl'a petens ius ⁊ iusticiam administrari posita in fi. dicte petitiõis maxime cõsiderato ꝙ si nullitas testamenti causatur dicta ratione illa apparet ex tenore petitionis prout ex attestationibus testiũ. Iuxta ea que habẽtur de dicta clausula in. c. cũ dilectus de ordine cognitionum per Inno. Bal. domi. Anto. ⁊ modernos. ⁊ per. d. Ant. in. c. j. de iudi. ⁊ per eundem Bal. in. l. ne q̃cq̃ §. vbi decretum. ff. de offic. pro consu. Et idcirco non est multũ necessarium inuestigare ⁊ decidere. An dicte filie quibus est factum relictum pro dote ⁊ pro earum parte censeantur institute. An vero preterite queꝫ articulũ dixi deferenti scripturas nolle impresentiarum decidere.

k ¶ Maxima autem est auctoritas Bar. ⁊ Bal. in auc. vñ si parens. C. de inoffi. test. qui dicunt ꝙ si testator relinqt aliquid filio pro sua legittima vel pro sua falcidia censeatur filium instituisse. ⁊ ideo testamentuꝫ substinet. ⁊ idẽ voluit Bal. in. l. quotiens. C. de heredi. insti. adducens. l. humanitatis. C. de impube. ⁊ sequitur Pau. de cast. in. d. l. quotiens. ꝙ ⁊ vult do. Anto. in. c. Raynutius de testa. idem volens si filie relinquitur pro dote. ⁊ idem in simili voluit Bal. in. l. si adulta. C. de hereditarijs acti. dicens ꝙ si pater relinquit aliquid filio ⁊ prohibuit eũ plus petere vel iussit eũ esse contentum re relicta cum tunc censeatur animũ compensandi cum sua legittima ſm eum ꝙ dictuꝫ commẽdat ⁊ sequitur Ponta. in. l. cogi. §. sed ⁊ si quis. ⁊ Raffa. cuma. in. l. his verbis in fine principij de here. insti. ⁊ Pau. de ca. in consi. tricẽtessimoquadragesimoseptimo incipiente super primo puncto quo queritur in pen. col. vbi etiam subdit idem esse si per alias cõiecturas posset h̃ presumi: licet non vetasset plus petere ex quo infert idem esse si dixisset velle valere omni meliori modo ⁊c. ꝙ vltimum idem Pau. de ca. firmauit in. d. l. quotiẽs. Allegabatur Bal. contrarium tenuisse in consi. incipiente cõmunis opinio per. d. §. aliud quoqꝫ capitulum Ang. etiaꝫ tenet cõtra in mea lec. in. d. auc. vnde si parẽs. licet in. d. l. quotiens in lec. mea ego allegem contrarium. Sed credo fuisse errorem inter Bald. ⁊ Ange. Saly. in. l. si adulta in auc. nouissima seu in. d. auc. vnde si parens Imo. in. l. his verbis de heredi. insti. in cõmento. l. j. §. ex fundo eo. titu. in. d. c. Rayn. credo iste allegationes in contrarium sint in illo dicto pro legittima. nam hoc casu loquitur Ange. in. d. auc. vide si parens. ⁊ Imol. in. d. l. his verbis quos vidi postea secus dicit Ange. si dixit relinquo legittimaꝫ.

l ¶ Ex quo. n. testm̃ alias valere nõ potest. Ideo tunc censetur reliquisse filio iure institutionis ꝓut vr̃ velle bald. ibi ſm eum qui dicit id se cuꝫ pluribus cõsuluisse in casu autem nostro satis cẽsetur reliquisse pro legittima ex quo reliquit pro earũ parte cũ earũ pars nil aliud sit q̃ꝫ legittima ⁊ in relinquẽte ptẽ suã ꝙ cẽseat instituisse loquit bal. in. d. l. quotiẽs. ⁊ facit ad h̃ optime tex. in. l. scimus. in pn. C. de inoffi. te. vbi ꝓbat ꝙ accipe dr̃ filius pro parte sua qñ accipit pro legittima prout ⁊ ponderat ibi bar.

m ¶ Itẽ cõstat ꝙ reliquit pro dote. Itẽ etiã est cl'a qua disposuit dictã vltimã volũtatẽ valere omni meliori mõ ⁊c. Et sic concurrunt omnes supradicte auctoritates: dꝫ. n. nõ prohibuerit plus petere: tamen clarius cẽsetur reliquisse aio cõpẽsandi cũ legittima quãdo expresse reliquit ꝓ sua parte q̃ꝫ quãdo prohibuit plus petere. Iõ militat dcã rõ

Bal.

Bal.in.d.l.ſi adulta.Nec huic opi. refragaꝛ auctoritas Jo.
an.in.d.c.Raynutius du͛ ſupplet ad text.qui dicit reliquit
heredem inſtituendo:qꝛ tex.ibi non dicit ꝙ reliquerit pro
parte ſua non.n.voluit ſupradicte auctoritates ꝙ ſi ſimplr
reliquit aliqd filio cenſeatur reliqſſe iure inſtitutionis.Sꝫ
quando cōcurrunt alique cōiecture ſuper quibus fundanꝛ
dicte auctoritates.Nec refragatur.§.aliud quoqꝫ caplm in
autentico.vt cum de appel.cogno.qui.§.erat notiſſimus ſu
pradictis doc.ſi enim non fuiſſet diſpō illius tex.indubita
tum eēt ꝙ teſtm̄ ſubſtētareꝛ ex relicto facto filio ēt citra ti
tulum inſtitutionis p.l.omnimodo.⁊ auc.nouiſſima.C.de
inoffi.teſt.⁊ ſic oēs ſupradicti doc.loquuntur p̄ſuppoſita di
ſpoſitione.§.aliud quoqꝫ caplm q eorꝫ dictis nō ob.nam
tex.ille prohibet filiū p̄teriri vel exheredari non expreſſa cā
ingratitudinis:ſꝫ p̄fati doc.volūt ꝙ in p̄dictis caſibus filij
nō cenſeanꝛ preteriti nec exheredati:ſed inſtituti ergo nec
aduerſatur diſpoſitio illius tex.

n ¶Et lꝫ ſubdaꝛ ꝙ nō ſufficiat relinquere legittimā p legatū
vel donationē vel alio mō.ſ.ꝗ iure inſtitutionis nullaten⁹
ob.qꝛ h̄ fatenꝛ oēs p̄fati doc.tn̄ dicunt in predictis caſibus
cēſeri relictū iure inſtitutionis nō alio modo.Ex qbus dici
pōt nō eſſe tutum diſcedere ab auctoritate tot.⁊ tantorum
doctorum ⁊ hec ſufficiant circa hanc primam exitationem.

o ¶Ex p̄dictis ēt infertur ꝙ ex quo nō facio vim.vtrum va
leat vt teſtm̄.An vero vt codicillus.Nō eſt vis ꝙ ex ſeptēꝫ
teſtibus vna ſit femina ⁊ alter dicaꝛ variaſſe circa attinētiā.
Nā lꝫ reijcianꝛ duo:tamen remanent quinqꝫ qui ſufficiunt
in codicillis.l.ſi.§.ſi.C.de codicillis.⁊.§.ſi.inſti.eo.ti.

p ¶Et inſup in codicillis admittuntur teſtes femine.vt.no.
glo.pe.in.d.l.ſi.⁊ doc.oēs ſequunꝛ.Itē in altero non eſt ta
lis variatio q̄ ipſum debeat vt variū repellere.Nā poteſt cō
cordari pluribus modis vno mō ꝙ prima vice interroga
tus dixit ꝙ Gentilino ⁊ Symoni attinet parum ⁊ a longe
profecto:lꝫ ſymon ſit affinis in primo gradu affinitatis ip
ſius teſtis habendo in vxorem ſuam ſororem carnalem.Ta
men gentilinus nihil eideꝫ affinitatis iure attinet.

q ¶Quoniam affinitas nō egreditur.vtrunqꝫ latus.ſ.viri ⁊
vxoris:ſed alterūꝫ ſic.l.non facile.§.affines.ff.de gradibus
hinc videmus ꝙ duo fratres ꝯhunt matrimoniūꝫ cūꝫ dua
bus ſororibus ⁊ pater ⁊ filius ducūt in vxores quotidie
matrē ⁊ filiā p̄ma vtriqꝫ vice intelligaꝛ rn̄diſſe de attinē
tia vtriqꝫ ī ſcḋa de attinētia ſoli⁹ Symonis.lꝫ huic rn̄ſio
ni aliqualiter aduerſeꝛ interrogatio que fuit facta.vtrūꝫ
attineret alicui ptiū.Sꝫ rn̄deri pōt ꝙ ipſe teſtis itellexit
de partibus.ſ.actorū ex vna ⁊ reoꝝ ex altera.⁊ verba ſepe
numero impropriaꝛ pro ſaluandis teſtibus vt mille vt
ita dixerim dicta poſſent adduci.⁊ inſuper poteſt dici ꝙ
non eſt impropriatio:quia qualitercunqꝫ interrogatio in
telligatur ipſe ſe declarauit in ſua reſponſione.

r ¶Itē ſoror dr nata ex eodē parēte.Item nata ex duobus
fratribus vel ſororibus que vocaꝛ ſoror cōſobrina vel pa
truelis.Itē nata ex fratribus vel ſororibus cōſobrinis di
cunꝛ ſaltim vulgari locutione ſorores.Ita ergo pro ꝯcor
dia dicaꝛ ꝙ dixit ꝙ longe ⁊ parum attinere:qm̄ illa vxor
Symonis nō eſt ſoror carnalis.Et qlibet diceret parū ⁊
a longe attinere illū qui haberet in vxorē ſororē cuginā vt
vulgari noſtro vtar.Et maxime in materia depoſitionis.
qꝛ nō ſolet inter tales teneri talis ⁊ tanta beniuolētia ꝙ
debeat eſſe notabilis ſuſpitio falſitatis.Ideo hoc reſpe
ctu dixerit parum ⁊ a longe attinere.

s ¶Itē ⁊ tertio licet dū ſcḋo examinaꝛ dixerit Symonem
hr̄e in vxorē ſororē ipſius teſtis.Nō ꝓpterea ꝯſtat ꝙ tp̄e
prime depoſitionis in aliquo attineret.Nam interim.ſ.
inter primā ⁊ ſecundam depoſitionem potuit cōtrahi ta
lis affinitas ⁊ iudex hꝫ iudicare ſm acta ⁊ actitata.l.illici
tas.§.veritas de offi.preſi.

t ¶Itē p̄ma vice potuit ipſe teſtis itelligere de attinentia
cōſanguinitatis h̄ eſt agnatiōis vel cognatiōis poſtea me
lius iterrogatus latius itellexit attinētiā facit ēt:qꝛ falſi
tas dicti nō repellit teſtē qn̄ reſpicit circunſtātias q̄ non
attingūt negociū p̄ncipale:qꝛ ſup illis deponit nō iurat⁹
ꝓut voluit Inn.in.c.frn̄itatis de hereti.⁊ Bal.in.l.ſi ex
falſis.C.de trāſac.Et ex quo dictus teſtis fuit adhibitus
in teſtē p teſtōrē nō repellereꝛ rōne talis affinitatis p ea
que habentur in.l.j.⁊ in.l.dictantibus.C.de teſta.

9 ¶Nō aūt fuerit per teſtatorē adhibitus ꝓbaꝛ per alios
teſtes hoc.n.cū nō reſpiciat volūtatē teſtatoris:ſed merā
ſolēnitateꝫ pōt ꝓbari ⁊ plena reſultat probatio per duos
teſtes p ea que habenꝛ per gl.⁊ doc.in.l.ij.C.de bo.poſ.
ſm tabu.Ex qbus omnibus ſuſtentaꝛ dictū huius teſtis.
Dictū aūt alterius teſtis pariter Joānes nomine non dꝫ
mordeni ex eo:qꝛ primo dixerit ꝙ nō attinet alicui partiū
⁊ ſcḋo loco dixit nō attinet:niſi qꝛ habuit in vxorē ſororē
conſobrinam dictorum Gentilini ⁊ Symonis.

x ¶Nā lꝫ dictio niſi:ſoleat affirmare qn̄ precedit oratio ne
gatiua ⁊ ponere id qḋ negaꝛ in p̄cedenti oratione negati
uatū nō ſemp ita operaꝛ prout hec habenꝛ in.l.ſi eum.§.
qui iniuriarū.ff.ſi quis cau.⁊ in.l.actione.C.de tranſac.in
caſu iſto apparet ꝙ non ponit reſpectu preſentis tempo
ris:ſed preteriti.

y ¶Nā affinitas vr̄ ſolui ſeparatiōe mr̄imonij per mortē.l.
cui eorū.§.affinitatis.⁊ ibi tāgiꝛ p doc.ff.d poſthu.⁊ can̄.
infames.§.affinitate.iij.q.vij.⁊ inſti.de nup.§.ſocrū ibi diſ
ſoluta affinitate:lꝫ quo ad mr̄imoniū ⁊ re vera oīno non
ſoluaꝛ.§.affinitates inſti.de nup.⁊ can̄.fraternitates.xxxv.
q.x.Teſtis aūt qui primo loco dixit ꝙ nō attinet.qꝛ repu
tauit ſeparatā affinitateꝫ extincta cauſa affinitatis ꝓut ⁊
conſiderat aliquo reſpectu iuriſlator cū hic nō ageretur de
materia nuptiarū adaptantur etiam alique ex rationibus
ſupra adductis pro ſaluando altero teſte.

z ¶Inſuper vr̄ ꝙ hoc caſu ſufficiāt quinqꝫ teſtes cūꝫ ruſti
cus ruri ⁊ extra caſtrū exiſtēs morbo peſtifero laborās te
ſtatus fuerit cū notiſſimū ſit ꝙ his concurrentibus nō ſo
lent reperiri multi teſtes ⁊ valde mirū eſt ꝙ his cōcurrē
tibus fuerint adhibiti tot teſtes.qꝛ videmus ꝙ quotidie
occurrit ꝙ ciues in magnis ciuitatibus non poſſunt ha
bere teſtes quando laborant tali morbo vt docet experiē
tia rerum magiſtra.c.ꝗ ſit in principio de elec.lib.vj.⁊.c.
ſtatutum in prin.eo.ti.⁊ li.

⁊ ¶Et id qḋ frequēter ſolet eſſe preſumitur vt ſummiꝛ ex
notatis per glo.⁊ doc.in.l.nō hoc.C.vnde legi.argumētū
enim a cōiter accidentibus eſt concludens etiam in mate
ria probationis prout voluit Bal.poſt glo.in.l.neqꝫ na
tales.C.de proba.Ad qḋ propoſitum poſſent multa indu
ci que gratia breuitatis obmitto.

ꝯ ¶Et ſuadet rō qꝛ iſta negatiua ꝙ non potuerint plures
inueniri eēt multū difficilis maxie tp̄e peſtis:qn̄ ipſe in
firmus nō pōt perquirere ⁊ ſi hr̄et vnū qui pro alijs que
reret nō de facili inueniuntur plures qui taleꝫ laborē vel
curā aſſumant ⁊ vnius dictū nō releuat.l.iuriſiurandi.C.
de teſti.cū multis ſimi.⁊ ideo diſpoſitio dicte.l.ſi.p raro
deſeruiret ꝙ nō eſt de mente illius tex.⁊ doc.Et iō ſaltē
hoc caſu ſtandū puto dicto Bar.in.l.cōficiunꝛ in princi.
ff.de iure codicil.qui voluit ꝙ nō ſit neceſſe ꝓbare ꝙ plu
res inueniri nō potuerint.Sed qui dicit ꝙ plures inue
niri potuiſſent onereꝛ onere ꝓbādi.Pro quo facit qꝛ.d.
l.ſi.primo ꝑmittit ꝙ ruſticitati cōſultū eſt ⁊ in multis ſtri
cta.ll.obſeruatio remiſſa eſt.Poſtea pro rōne diſpōnis
premittit ꝙ hoies ruſtici quodāmodo tantā.l.ſubtilitatē
cuſtodire nequeūt.Iō ex humanitate neceſſarium viſum
fuit eoꝝ ſimplicitati ſubuēire.Propterea poſtea tradit re
gulā ꝑuilegiādo ruſticos ꝙ ruri vbi nō ſolet eē copia ho
minū maxime tp̄e peſtis tales ſint priuilegiati.vt non te
neanꝛ legū ſubtilitatē cuſtodire in teſtamētis ꝯdēdis.Et
lꝫ faciat mentionē de cōſuetudine tn̄ doc.cōiter volūt ꝙ
nō ſit neceſſe ꝓbatio cōſuetudinis:ſed illa p̄ſupponatur
per illā legē prout ⁊ firmat bar.in.d.l.conficiunꝛ.Poſtea
moderat ⁊ reſtringit in verſic.ita tamen diſponendo ꝙ ſi
inuenti ſunt litterati ⁊c.Ubi vero non inueniuntur plu
res quinqꝫ ad minus adhibeantur non ergo priuilegiat ſi
plures nō poſſunt inueniri.Sed ponit duos caſus vnūꝫ
qn̄ plures inueniuntur aliū quando plures non inueniū
tur.Quid in dubio hoc eſt ſi neutrum apparet text.non
aperit.Ideo vr̄ ſtandū ⁊ generalitati rationis que in pre
fatione premittiꝛ ⁊ etiā prime regule que ſimpliciter pri
uilegiat tales ruſticos ⁊ nō limitationi que ſpecialiter mo
derat.Accedat ꝙ pro regula p̄ſumiꝛ prout tradit Bar.in
l.quotiens.ff.ſi quis cautio.

ꝝ ¶Et ponderandū ē ꝙ textus dicit inuenti ſunt nō dicit
inueniri potuerūt.Ideo inherendo verbis ſatis vr̄ eſſe ꝙ
ibi nō fuerint inuenti plures nō inueſtigato aliter vtrum
potuerint inueniri necne quaſi p̄ſuppoſuerit iuriſlator
ꝙ ex quo eſt locus.vbi raro eſt copia hominū ⁊ plures nō
fuerint inuenti nō p̄ſumitur de facili potuiſſe plures in
ueniri.Et ideo forte non eſt neceſſariūꝫ id allegare.

a ¶Licet enim p̄ſumptio iuris que cauſaꝛ ex facto ꝓprio

non releuet:nisi allegetur.l.si adulterium cu3 incestu.§.idē poslioni.ff.de adulteri.ꝛ ibi Bar. Tū qñ veriat circa factū alienū nō requirit allegatio.l.oēs.§.luci⁹.ꝛ que ibi habenf.ff.de his que in frau.credi.ꝓut dictā distinctionē facit Bar.in.l.cū quid.ff.si cer.pe.Cautiū tñ est id allegare ꝛ cautius fuisset allegare in libello.Dato tñ ꝙ esset necessarium allegare.Tñ interesse pot testes examinari ꝛ publicari sup ipsa voluntate dato ꝙ nūc non appareat oino solēnis ex his q̄ deduco.q꞉ ꝙ sit solenis poterit alias doceri per alios testes.s.de qualitate loci.ꝛ vtrū verisimiliter potuerint plures inueniri circa quā probationē3 possent forte plures inueniri ꝛ duo sufficerent per regulā generalē.l.vbi numerus.ff.de testi.ꝛ.c.in omni extra eo.titu.ꝛ que habentur in.d.l.ij.de bono.pos.ſm tab.

b ¶Itē cōiter teneri solet ꝙ ex minus solēni volūtate orit obligatio naturalis ꝓut habetur per glo.ꝛ doc. in.l.j.ff.de cōdi.inde.per glo.in.l.post diuisionem.ꝛ.C.de iur ꝛ fac.igno.ꝛ in.l.cū qs.C.eo.ti.ꝛ eam approbant ibi Jac. bu.ꝛ Bar.ꝛ idē vult Bal.ibi volēs ꝙ heres nō satisfaciēs tali naturali obligatiōi peccet ꝛ possit denūciari iudici ecclesiastico ꝙ ꝛ voluit Ang.in.l.qdā.§.illo.C.de seruis necessarijs here.insti.ad idē ꝙ habef in.c. nouit de iudi.ꝛ ꝙ p Bar.in extraua.ad reprimē.in verbo per denunciationē.ꝛ per Bal.in autē.ad hec.C.de vsu.

c ¶Ex qbus omnibus deducitur ꝙ debent dicti testes cēseri legitime examinati.ꝛ eis perpetuā fidē adhibenda3 tanq̄ testibus rite ꝛ recte examinatis ꝛ publicatis vtru3 aūt adhibeatur fides tanq̄ probantes testū solemne vel nō solēne vel tanq̄ probantes codicillū esset potius officium iudicis postea de principali cā cognoscētis q̄ hui⁹ iudicis.Nec ob.ꝙ dr ꝙ testes nō cōcordant in verbis ꝛ vnus plus ꝛ alius minus deponit.q꞉vt dixi satis est ꝙ cōcordent in effectu ꝛ allegans pro parte petente seriosius id explicat ꝛ bene .ideo cum reputem rem in hac pte claram.ideo non insisto.

d ¶Nō.n.sunt calūniāda dcā testiū.s3 iuuāda dicit Imo.in.l.inter stipulantē.§.si sticbū de v.ob.ꝛ ꝙ habetur in.c.cum tu.cum concor.de testi. Laus deo.

¶Uniuersitas ex quibus actibus gestis ab hominibus eiusdē dicatur possidere adeo ꝙ ex possessione possit allegare prescriptionem.Item dominus temporalis alicuius ciuitatis an in preiudicium veri dñi rei particulari possit rem ipsam donare.Item instrumentum faciens mentionem de confinibus:an ꝛ quando probationem faciat.

¶Consilium ccxcix.

In noīe domini nostri iesu xpi.¶Uiso rescripto illu.dñi Julij cesaris de varano pro parte ser Joānis obmissis his que nō respiciūt merita ꝛ de veniendo ad merita cāe. Licet videaf prima facie dicendū ꝙ dicta vniuersitas foueat iusticiā ea rōne q꞉ pro ipsius parte vr̄ ꝓbatū ꝙ hoīes ipsius vniuersitatis possiderunt petiū terre de quo agitur per annos. xl.ꝛ vltra ex hoc vr̄ probatum vtile dominium.

a ¶Nā per annos.xxx.inducif regulr̄ p̄scriptio lōgissimi tpis.l.sicut.C.de prescrip.xxx.vel.xl.an.Et si quibusdam casibus nō sufficiunt.xxx.saltē inducif ex possessione.xl.annorū.l.oēs.ꝛ.l.cum notissimi.e.ti.Et ex tali prescriptione si cum malafide querif exceptio de iure ciuili dictis iuribus.ꝛ.l.si quis emptionis.C.eo.ti.

b ¶Licet de iure cañ.secus.c.possessor malefidei de re.iu.li.vj.ꝛ.c.qm̄ omne de prescr.in antiquis.ꝛ in hoc staf iuri cañ.qm̄ respicit aiam ꝓut habef in dictis iuribus.ꝛ ꝙ p gl.in.c.ū.de arbi.lib.vj.ꝛ p doc.in.c.j.de no.ope.nūc.ac ēt q꞉ sumus in terris ecclesie in quibus seruaf ius cañ.ꝓut habetur in.d.c.j.ꝛ.d.c.ij.ꝛ per Bart. ꝛ Bal.in.l.placet.ꝛ l.priuilegia.C.de sac.san.eccle.

c ¶Si vero cātur talis p̄scriptio cū bonafide querif vtile dñium ēt citra oēm titulū.d.l.si qs emptionis.ꝛ habef in aūt.nisi tricēnalis.C.de bonis mr̄.nec i hoc discrepat ius canonicū a iure ciuili:s3 solū qñ possessor esset malefidei bona aūt fides vr̄ ꝙ de iure p̄sumaf vt no.glo.in.l. pe.C.de euic.p̄sertim si ꝓbaf possessio longissimi tpis ꝓut videtur voluisse Bar.in.l.fi.C.vnde vi.ar.illius text.ꝛ gl.d.Ant.ꝛ Panor.in.c.si diligēti extra de p̄scri.ꝛ Imo.in.c.ij.de in integ.resti.vbi Inn.dicit ꝙ per possessionem longi temporis presumitur bona fides.

d ¶Cu itaq3 pro parte dicte vniuersitatis ꝓbef per Georgium primū testē.ꝛ per Angelum scōm testē ꝙ dicta terra de qua agif fuit possessa cōtinue a quinquaginta annis citra ꝛ per ipsum tps in quo tpe sunt concordes:lz Angelus deponat de pluribus annis.ꝛ sic per eos ꝓbat possessio cōtinua ne dū triginta vel quadraginta annoꝝ:s3 longe maior.ꝛ iuuetur eorū probatio dictis aliorū testiū maxime venantij sexti testis deponētis ꝙ dicti hoīes possiderant dictam petiā terre per spacium quinquaginta annorum vel circa.lz nō dicat de quibus annis ꝛ alij testes adminiculanf:lz non acte ꝛ cōcludēter deponāt nō accurate forte examinati sufficiunt aūt duo testes.l.vbi numerus de testi.ꝛ.c.in omni cum simi.extra eo.ti. cum similib.Sufficienter videtur probata bonafides ꝛ prescriptio lōgissimi tpis dicte vniuersitatis.ꝛ consequenter vtile dominiū.Probato.n.ꝙ homines vniuersitatis possiderint pasturando cū eorū animalibus ꝛ ligna ex nemore incidēdo ꝛ alia faciendo que faciunt veri domini de eorū rebus proprijs vr̄ probatum ꝙ vniuersitas possederit prout videtur velle Bal.ff.ꝙ cuiusq3 vniuersitatis noie.l.sicut.§.si quid vniuersitati ꝙ ꝛ videtur sentire ibi gl.dum loqnf de vsu nemoris per bestias hoium ville sentiens ꝙ vniuersitas ville cēseatur possidere nemus si homines ville vtuntur dicto nemore cum eorum bestijs nihil aliud videtur esse vniuersitas q̄ homines de vniuersitate.ꝓut dicit glo.in.d.§.si quid vniuersitati.ꝛ Bal.ibi ex illa glo.notat ꝙ vbi sunt omnes de vniuersitate ibi censetur esse vniuersitas:lz non sint ibi de mādato superioris vel pulsata campana.ꝛ dicti testes deponunt ꝙ homines dicte vniuersitatis.ꝛ sic loquuntur per indefinita3 que indefinita equipollere solet vniuersali.l.si pluribus de leg.ij.ꝛ.l. si seruitus de serui.vrbanorum predi.

e ¶Coadiuuari videnf iura dicte vniuersitatis ex instrō in actis producto in quo apparet ꝙ dicta terra est sub cōfinib⁹ dicte vniuersitatis castri plebis ꝛ ꝙ in anno. M.cccc.xlv.Pro pte dicte vniuersitatis fuit supplicatū ꝙ attento ꝙ per dictā vniuersitatē cōsuetum fuerat pci temporis cuius p̄rij non extat memoria cōmunale ꝛ sperduto si cum imperinētijs dicti castri vsufructatū fuerat impertinētijs dicti castri sine aliquo impedimēto. ꝛ ꝙ tūc tpis fiebat impedimentū per nōnullos homines p̄tēdētes habere licentiā a sindico cōis Camerini vel a factore magnifici domini cui supplicabaf cōcedaf ꝙ in futuru3 nullus impediat sine licentia vniuersitatis dicti castri. Et p dominiū fuerit rescriptū ꝙ nullus se intromittat prout nec in preteritu3 se intromiserunt ꝛ deinde continenf nōnulla capitula. Tandē sequitur signatura hmōi continentie.v3 cōsideratis supradictis ꝛ ēt viso quodam rescripto supradictis narratis iā concesso confirmamus oia suprascripta prout petunf ꝛ narrantur prout ad nostrū beneplacitū valitura datū Camerini. M.cccc.lvij.die.ij.mēsis septēbris.ꝛ sic possessio dicte vniuersitatis videtur iustificata ex cōcessione superioris ꝛ prestatur coniectura ꝙ multo longiori tpe fuerit possessa per dictam vniuersitatem dicta petia terre quā probetur per dictos testes.

f ¶His tamen obstantibus contrariam partem arbitror iuri magis consentanea3 ea ratione:q꞉ non video eē probatum ꝙ dicta vniuersitas vnq̄ possederit dictam petiā terre de qua agitur.Nā licet multi testes deponant super dicta possessione:tamē nullum reperio qui deponat de aliquo actu facto super dicta possessione per habente3 mandatum per vniuersitatem vel gesto vniuersaliter ab ipsa vniuersitate.Constat enim ꝙ aliud est vniuersitas aliud singuli de vniuersitate.l.in tantum.§. vniuersitatis.ff.de re.diui.ꝛ.l.sed si hac.§.qui manumittitur.ff.si quis in ius vocan.ꝛ dicto.§.si quid vniuersitati. Adeo ꝙ omnes de vniuersitate aliquid faciunt vel saltem si non omnes due partes vniuersitatis si id faciunt vniuersitate non solēniter congregata ꝛ non communicato consilio nō censetur actus gestus a communitate prout volunt Bart. Ange.ꝛ Pau.de castro in dicto.§.si quid vniuersitati Bart.in.l.aut facta.§.fi.ff.de pe.

g ¶Ad h.n.vt actus gesti ab ipsa afficiāt vniuersitatē.ꝛ sic censeanf gesti ab ipsa vniuersitate requirif ꝙ ipsa vniuersitas sit solēniter congregata ꝛ ipsi actus gerātur cōicato consilio ꝛ deliberatione habita vt per p̄fatos doct.in di-

ctis iuribus.⁊ habetur in.l.metum.§.animaduertenduȝ.ff. ꝙ metus cã.⁊ per glo.in.l.aliud.§.refertur.ff.de reg.iur.⁊ per glo.in.l.sed ex dolo.§.j.ff.de dolo.⁊ optime facit qḋ notat gl.C.que sit longa cõsuetudo super rubrica.⁊ per Bar. in.l.omnes populi.circa principium.ff.de iusti.⁊ iur.

b ¶Licet igitur probetur ꝙ homines dicti castri possiderũt dictam petiam terre pascendo ibi eorum animalia ⁊ incidẽdo ligna ⁊ asportando ⁊ macerando linum seu canepam.⁊ alia faciendo ⁊c̃.Non tamen probant ꝙ predicta vniuersaliter congregati facerent nec est vllo pacto id verisimile:qꝛ tales actus specificati sunt eius conditionis ꝙ non solent fieri ab vniuersitate solẽniter congregata:sȝ ab hominibus particularibus ⁊ communiter ad predictam vtilitatem.

i ¶Et argumentum a solitis est optimum in iure.vt per gl. in.l.j.C.de arbi.⁊ per gl.⁊ Bal.in.l.neqȝ. natales.C.de proba.⁊.l.non hoc.⁊ ibi etiam per doct.C. vnde legi. Ad idem l.fi.C.de fideiuſ.cum simi.in fi.

k ¶Et maxime ad finem vt probatio non releuet ꝓbantem cum probatio debeat necessario cõcludere adeo ꝙ dubia ꝓbatio non releuat:sed interpetratur contra probanteȝ.in capitulo in presentia extra de proba.⁊.d.l.non hoc.⁊.l.certuȝ in principio.ff.de confes.Ideo dictum testis dubium interpetratur contra producentem.vt habetur in iuribus preallegatis.⁊ in.l.inter stipulantem.§.si stichum.ff.de ver.obli.

l ¶Et ideo cuȝ pluralis locutio verificeť in duobus.l.inter illã.§.fi.ff.de verborũ signi. ⁊ in regula pluralis locutio in vj.testes deponẽtes ꝙ hoies dicte vniuersitatis possiderũt dictã petiã terre.nõ cõcludũt ꝙ vniuersitas possederit seu ꝙ oẽs vel maior pars hominũ possederint nec iura ꝓbantia ꝙ indefinita eqpollet vniuersali loquunť i verbis testiũ aut in alio genere ꝓbationis nec ad p̄dicta trahunť ꝑ supra proxime dicta.Et maxime predicta iuuanť:qꝛ nullus testis deponit ꝙ dicti homines possiderint dictã petiaȝ terre nomine vniuersitatis vel tanq̃ rẽ vniuersitatis.Sed potius in nuũt ꝯtriũ deponẽdo ꝙ alia faciebant ꝓut solẽt facere domini in eorũ rebus ꝓprijs.Non aũt dicũt prout solent facere homines in rebus vniuersitatis.Ipsi autem testes videbant homines particulares ⁊ actus eorundem.

m ¶Nõ aũt videbãt vniuersitatẽ que est res incorporea ⁊ potius intellectu ꝑcipiť q̃ visu.Et maxime qꝛ nõ est expeditũ ꝙ si oẽs de vniuersitate essent coadunati in eodeȝ loco nullo assente dicať ibi esse vniuersitas.Nã aliud sunt hoies vniuersitatis aliud vniuersitas.⁊ pȝ qꝛ hoies vniuersitatis pñt oẽs excõicari vt est notissimuȝ:qꝛ animas hñt.⁊ tñ ipsa vniuersitas neqt excõicari:qꝛ aĩa caret vt ẽ exp̄ssum in.c.romana.§.vniuersitate de sñia excõica.libr. vj.⁊ ꝙ hoc aliud sit vniuersitas ⁊ aliud hoies vniuersitatis.vt alia rõne ꝓbat Bar.in.d.l.aut facta alia rõne vt ibi per eũ.Iõ vt istud corpus inaiatum censeať aliqd gerere requiriť ꝙ gerat cõicato consil.ꝓut supra dictuȝ est.⁊ vř velle Io.an.in.c.felicis.§.ciuitas de pe.li.vj.quatenꝰ vult ꝙ ad hoc vt populus obligeť requiriť ꝙ populus ad sonũ cãpane cõgregeť ⁊ reqriť ꝙ sint due partes ppłi ⁊ maior pars ꝯsentiat.⁊ sic idem simul sentiãt iuxta.l.j.ff. de pact. ⁊ non quilibet super proprio motu faciat.

n ¶Et lȝ glo.in.d.§.si quid vniuersitati de h̃ dubitauerit ⁊ reliquerit indecisum ⁊ inclinare videatur in ꝯtriã partẽ quã vltimo loco recitat.ar.l.is q filiũ.ff. ad trebel. tñ magis standũ est auctoritati glo.in.d.§.referť que eligit alteraȝ partẽ.⁊ maxime qꝛ vltima allegatio in.d.§. si quid vniuersitati fundatur nõ bona ratione dicẽdo ꝙ vniuersitas nihil aliud est q̃ homines de vniuersitate:quia imo aliud est vt patet ex iam dictis.

o ¶Et ꝑ p̄dicta aľs cõsului in marchia apud mõtẽ sanctũ ꝙ lȝ priores ⁊ hoies dicte vniuersitatis tumultuose ex cõsilio exeũtes de palatio tumultuose ⁊ pulsata cãpana deliquerint nõ ꝓpterea potuerit puniri vniuersitas dicti castri subdidi:tamẽ posse dici pro aliquali concordia per ea que dicunt glo.⁊ Bal.in.d.§.si quid vniuersitati.⁊ eorum que dicunt alij in contrarium adducti.

p ¶Eõ aut oẽs simul ꝯueniũt:lȝ oẽs non solẽniter simul cõuocati:sȝ qlibet suo motu accessit ad euȝ locũ si oẽs aliqd faciũt illõ cẽseať gestũ ꝑ cõitatẽ.⁊ h̃ casu ꝓcedat gl.in vltima allegatiõe.d.§.si qd vniuersitati q loquiť ꝑ vniuersalẽ qlibet de vniuersitate ⁊ Bal.ibi quatenus ex illa glo. notat ꝙ vbi sunt oẽs de vniuersitate ibi cẽseť eẽ vniuersitas.lȝ nõ sint ibi de mãdato supioris vł pulsata cãpana. ⁊ sic loquiť ꝑ vniuersalẽ oẽs quasi secus velint gl. ⁊ Bal.

si nõ sint oẽs q̃uis sint forte due ptes vel plures hoium de vniuersitate iuxta illud vulgarũ qui oẽ dicit nihil excludit.c.solite ħm fi.de maio.⁊ obe.cũ ꝯcor.⁊ ita specifice ⁊ formaľr specificat bar.i.l.obseruare.C.de decu.li.x. dicẽs ꝙ si oẽs de collegio vł õ vniuersitate nõ solẽniter cõgregati sunt pñtes vȝ ꝯsiliũ.⁊ sic in tali ꝯsi. seu vniuersitate eã vim hñt q̃ habuissent si cõsi.fuisset solẽniter cõgregatũ secus aũt si aliq sunt absentes:nã tũc nõ vȝ ꝯsiliuȝ: nã si illi abñtes fuissent vocati forte venissent ⁊ traxissent presentes in eorũ sñiam.arg.l.sicut.ff.de arb.ſm eum.

q ¶Et magis in ꝓprijs terminis aľs ꝯsului ꝯ quãdã vniuersitatẽ castri colbulbuli.ꝙ lȝ ꝑ pte vniuersitatis deponerẽt ꝙ singulares hoies dicti castri fruerenť dicta petia terre pascẽdo ibi eorũ aialia ⁊ icidẽdo ligna ⁊ asportãdo nõ ppea ꝓbareť aliqs actus vniuersalis ꝑ quẽ possit deprehẽdi qsitã possessionẽ vniuersitati ⁊ ppea non videreť sufficiẽter ꝓbata possessio vniuersitatis:lȝ testes deponerẽt.lȝ p̄dicta faciebant tanq̃ in re predicta vniuersitatis.

r ¶Licet.n.facerẽt tanq̃ in re vniuersitatis.⁊ ppea facere cẽsereť tanq̃ noie vniuersitatis:tñ nõ habebãt mãdatuȝ ab vniuersitate nec vt vniuersi faciebãt nõ poterãt ex illis actibus querere possessionẽ vniuersitati. ar.l.j.§. municipes ibi qꝛ vniuersi cõsentire nõ pñt.ff.de acquir.pos.⁊.l.si ego.ff.de neg.gest.⁊ facit.d.l.j.§.ꝑ ꝓcuratorẽ.lȝ.n. subdatur in.l.ij.eo.ti.ꝙ vniuersitas qrat possessionẽ ꝑ seruũ.⁊ per liberã ꝑsonã habẽtẽ mãdatũ.⁊ sic ꝑ actorẽ vniuersitatis.l.municipio.ff.vt in possessiõe legatorum. ⁊ sentit gl. in.d.l.ij.dum allegat.d.l.municipio.qꝛ dicta glosarũ ⁊ doctorũ intelliguntť ſm.ll.quas allegãt no.bart.in.l. nõ solũ §.liberationis verba de liberatione lega.⁊ in.l. cũ quidaȝ ff.de his qbus vt indig.⁊ pro hoc ẽt facit.l.ita tñ in princ. ff.ad tre.⁊.l.j.§.qbus.ff.ꝙ cuiusqȝ vniuersitatis noie.⁊ q̃ hñr in dictis iuribꝰ nec in vniuersitate reperiť ista specialitas ꝙ qrat possessionẽ aut dñiũ cũ regulariter secus sit ⁊.d.§.per ꝓcuratorẽ.⁊.l.possessio.§. si possessio.eo. titu.⁊ insti.per quas ꝑsonas nob.acq.§.si ex his itaqȝ.vbi text. generaľr hoc ꝓbat ꝙ per liberã ꝑsonã nõ qriť alteri possessio vel dñium:nisi in casibꝰ ibi supra expressis ⁊ nisi ꝑ ꝓcuratorẽ.⁊ sic per habẽtẽ aliqḋ mandatũ ⁊ sub dicta generalitate cõprehẽdi põt etiam vniuersitas ⁊ collegiũ in quibus est eadẽ ratio.ergo idem ius.l.a titio.ff.de verbo. ob.⁊.l.illud.ff.ad.l.acqui.cum si.

s ¶Et iõ dixi intrepide ꝯcludendũ ꝙ possessio nõ querať vniuersitati ꝑ singulares actus hoium de vniuersitate nõ habentiũ mãdatũ ⁊ rñdidi ad gl.que vř velle ꝯtriũ in.d.§. si qd vniuersitati. dũ loquiť de vsu nemoris per bestias hoium ville sentiẽs ꝙ vniuersitas ville censeať possidere nemus si hoies ville vtunť dicto nemore cũ eorũ bestijs qvř directo tẽdere ad decisionẽ casus nostri ꝯ supradicta qꝛ rñdeť ꝙ illa glo.nil determinat:sed in questione quaȝ primo loco format arguit pro ⁊ contra.⁊ nil decidit.

t ¶Et lȝ vltima allegatio sit ꝙ illud qḋ singuli homĩes de vniuersitate faciũt cẽseať fcm̃ ab vniuersitate:tñ nõ figit pedes ⁊ bar.⁊ doc.firmant in hoc primã ptẽ.s.ꝙ ẽt si oẽs hoies vniuersitatis aliqd faciãt illud nõ cẽseať esse factũ ab vniuersitate ꝓut ⁊ supra dictũ est ⁊ dicta gl. vř velle ꝙ id qḋ subdiť de vsu nemoris veniat decidendũ ex decisione ꝓcedẽtis qõnis gl.iõ cũ illa precedẽs qõ gl. decidať ꝙ gesta hoium de vniuersitate ẽt hoium nõ afficiãt vniuersitatẽ actiue nec passiue.Ita ẽt decidendũ venit ſm mẽtẽ dicte gl.ꝙ lȝ oẽs hoies ville vtanť nemore pascendo eum eorũ animalibus nõ ꝓpterea cẽseať illo nemore vsuȝ fuisse cõitatẽ.⁊ sic per vsum singuloruȝ hoium vniuersitatis nõ cẽseri quesitam possessionẽ per ipsam villam.⁊ hec sentit Pau.de ca.in.d.§.si quid vniuersitati qui circa illã gl. cõcludit ex dictis doctoruȝ.vt supra dixi: lȝ non ita clare subdit.tñ pro saluanda illa glo.que ſm euȝ sentit contrarium ꝙ licet non querať possessio per illos actus singulares.Tamen possessio per vniuersitatẽ quesita retineť per dictum vsum singularum personarum vniuersitatis vult ergo ipse Pau.de ca.ꝙ vsus conferat ad retentioneȝ possessionis iam quesite non ad querendam possessionem.⁊ sic confert ad decisionem supra factam cuȝ in casu nostro non appereat ꝙ dicta vniuersitas aľs q̃siuerit dictã possessionem.⁊ sic qualiter cũqȝ dicta gl.intelligať non obstat paci:lȝ vt dixi glo.illa nõ figat pedes.vt possit induci pro pace vt supra eã induxi:lȝ incliner in vnã sñiam pro fundamento materie que a doc.damnatur vt dixi.

v ¶ Et per p̄dicta idē formaliter ꝯcludendū vr̄ in casu nostro in quo dicta testium videntur intelligēda ꝙ ipsi testes viderūt hoīes singulares actus facere in dicta petia terre nō vniuersitatē: sꝫ specifice nō dixerint. vt satis ꝓbatū est ex supradictis. ⁊ maxime q2 dato ꝙ ipsi viderint quēlibet ex dicta vniuersitate facere dictos actus. tñ possibile fuisset ⁊ verisiꝉr cōtingēs ꝙ vidissent hodie vnū ⁊ cras aliuꝫ ⁊ nō oēs simul. Itē ꝓut dixi viderint animalia singulariū personarū pasturare: q2 vniuersitates castroꝝ rarissime solent hr̄e animalia in cōi ⁊ etiam perraro habere linū ⁊ canepā ⁊ quasi nunꝗ solēt fieri ligna pro cōitate. itaqꝫ act⁹ de qbus deponunt testes sunt verisiꝉr pertinētes ad singulares homines non ad vniuersitatem.

x ¶ Et in dubijs attendit̃ id qđ est verisimile ⁊ ꝙ frequentius fieri cōsueuit. l. ij. obscuris inspici. ff. de regu. iur. ⁊ c. inspicit̃ in obscuris. eo. ti. li. vj. Et maxime hoc pōderandū est ad finē vt testis indefinite loquēs nō cōcludat ad casum nō verisimilē per p̄dicta ⁊ ea que supra deduxi. facit ēt ad supradicta q2 aliud est vniuersitatē possidere aliō est hoīes vniuersitatis singulariter vel coadunati promiscue vti aliqua re. l. j. in fi. ff. de acq. pos. Et rebus incultis ⁊ nemoribus solēt de facili hoīes ꝓmiscue vti ⁊ pasturando ⁊ ligna incidendo ⁊ etiam in aquis mittere linuꝫ ⁊ canepam etiam in rebus alienis.

y ¶ Accedit ēt in hoc casu ꝙ nullus ex dictis testibus deponit ꝙ dicti hoīes p̄dicta facerēt tanꝗ in re vniuersitatis ⁊ si fecissent in re vniuersitatis sine mādato nō possent hodie per dictam cōitatē ratificari: lꝫ. n. actus gesti per singulares hoīes noīe vniuersitatis possint ꝑ cōitatē ratificari vt no. bar. in. d. l. aut facta. §. fi. ⁊ est regula generalis per iura vulgaria tñ nō infert̃ vtor tali re tanꝗ tua: ergo tuo noīe vtor ꝓut nō sequit̃ vtor re tua iure familiaritatis: ergo tuo noīe possideo vel vtor ista. n. illatio iure nō ꝓbat̃. l. illā de colla. ⁊. §. cōsideremus in auc. de triēte ⁊ semis. ⁊ dato ꝙ possedissent noīe cōitatis nō sufficeret ꝙ vniuersitas hodie ratificaret si possessio est apud dictuꝫ pacē ꝓut narrat̃ pro pte dicte ꝯuniuersitatis. nā ꝓut hodie nō posset querere possessionē cū sit apud dictā pacem ita nec pōt mediāte ratificatiōe actus retro gesti querere.

z ¶ Querit̃. n. mediāte fictione qua ratihabitio retro trahit̃ ⁊ mādato comparat̃ regula ratihabitio in. vj. ⁊. l. fi. ad mace. Sꝫ natura fictionis translatiue requirit duo extrema habilia. s. extremū a quo in existentia ⁊ veritate ⁊ extremū ad qđ i habilitate ⁊ possibilitate. vbi ergo extremū a quo non subsistit in rei veritate ibi cessat talis fictio. l. si is qui pro emptore. ⁊ ibi Bar. ff. de vsucap. vbi est text. ꝙ reuersus ab hostib⁹ tūc vere nō recuperat possessionem. Nā fingitur semꝑ retro retenta. Ita in proposito: q2 si hodie vniuersitas ratificaret nō quereret possessionē que est apud pacē: quia duo non possunt simul possidere eodem genere possessionis. l. j. §. ex contrario. ff. de acquir. pos. ⁊ facit. l. si vt certo. §. si duobus vehiculū. ff. cōmodati. ideo nō fingit̃ retro quesita tempore quo illi sine mandato detinebant seu vtebant̃ dicta petia terre ad hoc lex honorū. ff. rem ratam haberi. ⁊ ꝙ ibi per Bar.

& ¶ Et iō si qs sine mādato noīe meo accepit possessioneꝫ vacantē ⁊ alius postea capit illā possessionem noīe suo ⁊ ego postea ratifico illā ꝑorē capturā possessiōis noīe meo factā mea ratificatio nihil opat̃: sꝫ possessio remanet apđ eū qui postea accepit. ⁊ iō per dictam rōnem voluit Panor. in. c. cū venissent de resti. spo. ⁊ ita cliētulus meus de facto optinuit in ardua qōne ꝯ clarissimū doc. dn̄m bene dictū capram in causa sua ꝓpria. Ex his itaqꝫ remanet cōclusio supra facta. s. ꝙ pro parte dicte vniuersitatis nō est probata possessio dicte petie terre. Nec subsequēter prescriptio que sine possessione non procedit. l. sine possessione de vsuca. cum similibus.

ꝯ ¶ Nec ob. instr̄m vt supra productū pro parte dicte communitatis. nō. n. ꝯfert ad ꝓpositū designatio cōfiniū dicti castri: q2 ea que sunt intra ꝯfines alicuius vniuersitatis nō sunt propterea vniuersitatis quo ad possessionem vel dominium vel quasi vt est notissimum.

ꝝ ¶ Nec ēt refragant̃ rescripta que ꝯtinent̃ in dicto instr̄o supplicatio. n. ⁊ capitula nō iuuāt: q2 narrant̃ ex pte communitatis nec aliter ꝓbantur signatura aūt prima nō relenat: tum q2 nihil cōcedit nisi ꝙ sit sindicus cōis vel factor ipsius rescribētis nō se intromittāt: tū q2 se refert ꝓ rōne ad narrata que tñ nō affirmat ⁊ minus iuuat scđm rescriptum. qꝛ nō confirmat absolute. Sed declarat confirmationem valituram ad sui beneplacitum.

a ¶ Et insuꝑ vr̄ ēt p̄mū rescriptū declarare ad sui bn̄placitū cū vniuersaliter se referat ad oīa suprascripta ⁊ supra fiat mētio de primo rescripto ⁊ beneplacitū vr̄ expirare ꝑ alienationē volūtarie postea factā. arg. l. si rē alienā. ff. de admē. leg. ⁊. l. fideicōmissa. §. si rē. ff. de leg. iij. Quorum iurīū generalitas vr̄ cōprehēdere ēt casum quo alienans nō meminerit legati prius facti: lꝫ rō aliqual̃r repugnare videat̃: sꝫ qcqđ sit de reuocatiōe dictū vltimū rescriptū satis clare demōstrat ꝙ rescribēs nō intēdebat ꝯcedere dictā petiā terre in ꝓprietatē dicte vniuersitati. Sꝫ potius ꝙ ea vteret̃ tāꝗ re dicti rescribētis. ita ꝙ accurate intuēdo dictum rescriptum potius offuscat iura dicte vniuersitatis ꝗ iuuet.

b ¶ Ad alia aūt adducta in ꝯtrariū appet sufficiēter r̄nsum ex supradictis. Attētar: ēt pōt ꝓ iuuādis iuribus dicti pacis ꝙ ēt si dicta petia terre fuisset dicte vniuersitatis: tñ dict⁹ paces veniat absoluēdus vigore donatiōis sibi facte per dn̄m istius petie terre cū dictus paces habuit dictā rē titulo donatiōis ab eo qui vr̄ esse loco p̄ncipis in loco illo.

c ¶ Qui aūt titulo donationis vel alio hꝛ̄i titulo accipit rē a p̄ncipe nō pōt illa reperi ēt a vero dn̄o vel aliud ius ꝑtendēre. l. bn̄ a zenōe. C. de quadri. p̄scri. Que lex loquēs in principe vr̄ militare ēt in inferiorib⁹ habētib⁹ iura p̄ncipis in territorio ꝓut voluit Bal. in cōsil. incipi. querit̃ an si ꝑ officiales in ordie mihi. ccc j. ⁊ in ꝯsi. mihi. cccxxxij. incip. quēadmodū in qbus iuribus firmat ꝙ donatio vel vēditio fcā a duce Mediolani hꝫ priuilegiū ꝙ hr̄et si facta eēt a p̄ncipe ⁊ militat in ea dispō dicta. l. bn̄ a zenone.

d ¶ Et idē ꝯcludit in facta ab officiali ipsius ducis si est facta tanꝗ de re ipsius ducis seu fiscali. idē ēt voluit Ponta. in ꝯsi. lx. incip. ad discutiendū veritatē qui cōsuluit ꝙ lꝫ dn̄s Pandulfus de malatestis recognosceret papā in superiorē: tñ in terris suis tꝫ locū principis. Ex quo infert ꝙ donatio ab eo facta firmat̃ per. d. l. bene a zenone acsi esset facta a principe. Item Panor. in. c. ij. de rebus. ecclesie nō alie. exemplificat. d. l. bene a zenone.

e ¶ Et Bal. in. l. ij. in quarto not. de orig. iur. dicit ꝙ oēs reges habēt supremā p̄tātē ⁊ oīa regunt suo arbitrio ⁊ eadē. l. §. initio. dicit ꝙ sicut nō appellat̃ a sn̄ia imperatoris ita nec appellat̃ a sn̄ia regis. ⁊ idē voluit idē Bal. in ꝓhemio ff. in. iij. col. subdens ꝙ oīs rex habet in regno suo plenitudinē p̄tātis ēt si regnū habeat in feuduꝫ ab alio rege. ⁊ sic loquit̃ in recognoscēte aliū in superiorē. idē etiā tāgit Joan. an. in addi. spe. in ti. de instru. edi. §. porro in addi. magna que incipit h subscriptio dicēs formaliter multis aūt vr̄ ꝙ cū hodie reges in regnis suis de facto vicem imperatoris obtineāt. idē sit in eo ꝙ in imperatore. vt eius donatio nō indigeat insinuatione. ⁊ eo amplius in his q nō recognoscūt imperiū sm̄ eum ex quibus vltimis verbis pꝫ ꝙ supra loquunt̃ etiā in regibus recognoscētibus superiorē. Profecto ēt isti alij dn̄i tp̄ales perpetui saltē de facto in eorum terris vice principis funguntur.

f ¶ Et hac rōne dicebat bal. in cōsi. mihi. lxxxiij. incip. recolo me cōsuluisse ꝙ donatio fcā cōcubine vꝫ ēt in casu quo de iure nō teneret iuxta ea q̄ habent̃ in. l. ij. C. de nat. li. ⁊ in auc. qbus mo. na. effic. sui. §. humanitatis. ⁊. §. fin. Nam sm̄ eum non possumus reuangere mandatum ⁊ reuangare mundum esset reuocare in dubium potestatem istoruꝫ dominorum temporalium sm̄ eum.

g ¶ Accedat ꝙ no. Ang. in ꝯsi. incip. in cā accusationis secūda col. in ordine. ccxvij. sm̄ ordinē informis dicēs ꝙ comes in terris suis p̄nceps est ⁊ qcqđ vult lex est. l. j. đ cōsti. p̄n. iō ꝓut p̄nceps comes Mediolani delegat causas meri imperij. Ad idē ꝙ cōsuluit Pau. de ca. cōsi. ccxviij. incip. super primo dubio in. iij. col. dicens ꝙ nō solū non recognoscentes superiorē habent iura principis ⁊ imperatori equiparant̃ prout voluit Bar. in. l. hostes de capti. ⁊ in. l. ambitiosa de decre. ab ordi. fac. ⁊ in. l. j. de postul. ⁊ in l. j. §. j. a quibus appel. non licet. Sed ēt vicarij perpetui duces comites vel barones. Nam tales possunt facere in terris suis omnia que imperator de iure potest facere per totum orbem sm̄ eum. Ideo eadeꝫ ratione videtur detrahendum ad terminos. d. l. bene a zenone.

h ¶ Et tātomagis quanto dispositio illius legis militat ēt in non habente supremam potestatem: quia militat etiam in donatione facta a procuratore fisci per generalitatem illius

Minus text. prout voluit Bart. in l. ꝓcurator. ff. de iure fisci.

l ¶ Et vt arbitror ꝙ domini de varano domini Camerini vł ex concessione pape vel ex vetusta consuetudine habeant in territorio suo iura fiscalia ciuitates autem vel dñi qui habẽt iura fiscalia censenť esse procuratores fisci in rem suam ſm Bar. in l. cunctos pplos in fi. C. de summa trini. ⁊ Bal. in l. j. in fi. C. de heredi. vel act. ven.

k ¶ Et iõ ſm hoc videtur ꝙ donatio magni. dñi iulij cesaris de varano facta de dicta re tanꝗ̃ de re fiscali roboretur auctoritate. d. l. bene a zenone. ⁊ ꝯñter nõ possit dictus paces inquietari etiam si probaretur dictam rem fuisse dicte vniuersitatis ꝙ tñ nõ oĩno affirmo maximeq̃ꝫ pendet ardua questio ferrarie in quadam donatione facta a duce ferrarie de re que dicitur aliena ⁊ consulenda pendet hic perusie quicquid aũt sit de hoc medio concludo ꝙ partes iudicis sunt in absoluendo dictum pacem saltem ea ratione: qꝛ actore non probante reus ⁊ si nihil docuerit absoluitur.

¶ Promittẽs vẽdere rẽ alteri pro quinqꝫ florenis min⁹. An cõpelli possit vt vẽdat vł possit se tueri ex eo qꝛ ille cui ꝓmisit nõ se obligauit emere quasi videať q̃dã ꝓmissio sine cã.

¶ Consilium ccc.

Repetito diuio numi/

¶ Placet mihi conclusio facta per prestantem vtriusqꝫ iuris doctorem dominum Mattheum de vbaldis ⁊ confirmata per preclarum. V. J. doctorem dñm Baldonum de nobilibus de monte Vbiano vti patres honorandos. s. ꝙ aut dicta Lucretia veniat absoluenda vel saltẽ liberetur prestando interesse que quidem secunda pars alternatiue meo iudicio est in dubia per dicta per prefatos dominos consulentes quorum dicta de sola subscriptione requisitus in hac parte sum contentus.

a ¶ Prima aũt pars alternatiue non caret dubitatione licet enim egregie primus consulens deducat variationem dictorum testium. Tñ satis rigorosum vř ex ea variatione omnino reprobare eorũ dicta. Nec ipse ꝯsulens oĩno illud medium in cõclusione firmat ⁊ ego nõ vidi originaliter acta. Jõ ⁊ ego eius conclusioni inherendo alternatiue locutus fui.

b ¶ Cõfert aũt plurimũ pro prima pte alternatiue vltra dicta per dños cõsulentes. Nam prout mihi persuadeo intentať simpliciter ꝓmissio de vendẽdo pro qnqꝫ florenis minus ⁊c. Nec apparet ꝙ dictus Gentiles se obligauerit ad emendum. vnde deduciť sola promissio dicte lucretie de vẽdende. vnde est simplex promissio nõ correspectiua. ⁊ ideo vř simplex pactum non correspectiuũ. ita ꝙ causet aliquẽ ex dictis quattuor ꝯctibus inominatis de quibus in. l. naturalis. ff. de prescrip. verbis.

c ¶ Et pactum carens cã est inefficax qm̃ obstat saltẽ exceptio doli. l. ij. §. circa. ff. de exce. doli. ⁊ l. si cũcte. ff. de pac. ⁊ l. nuda. ff. de dona. ⁊ arg. l. cum de indebito. §. fi. de proba. ⁊ c. si cautio de fide instru.

d ¶ Nõ. n. possumus dicere ꝙ habeat cãm pretij. Qm̃ licet venditio p̃supponat ex aduerso obligationẽ ad precium. Tamẽ promissio de vendẽdo si alius nõ promittit emere non habet promissio causam propter quam promittit.

e ¶ Et insup aut censeť factã ob cãm vt hẽat preciũ. ⁊ tũc resultat ꝯctus innominatus in quo est locus penitentie l. si pecuniam. ff. de condi. ob cãm. Aut nõ censeť factum ob cãm de futuro. ⁊ tunc qꝛ cã de presenti vel p̃terito nõ apparet ⁊ paria sunt nõ esse vel non apparere. l. duo sunt titij. ff. de testa. tuto. l. cum res. §. itaqꝫ de leg. j. cum cõcor. Jdeo sic inefficax. d. §. circa.

f ¶ Nec refragať si qs dicat ꝙ vbi nõ exprimiť cã presumiť cã donationis ꝓut voluit bar. in l. a titio. de v̄. ob. ⁊ in d. §. circa. Tñ Ange. in d. §. circa vř velle ꝯtrium in dubio. ⁊ idem voluerunt Cy. ⁊ Bal. in l. generalr. C. de nõ nu. pe. ⁊ Jmo. in d. l. a titio. ⁊ Salyce. in l. creditori. C. de pact. ⁊ pau. de ca. in l. hoc iure. ff. de dona. ⁊ d. Ant. ⁊ Panor. i. d. c. si cautio. ⁊ Jmo. ibi dicens Jo. an. idẽ velle in addi. spe. in ti. de confes. tenere hanc partem.

g ¶ Qd̃ saltem vř tenẽdũ in pacto nudo. Nam lꝫ ex pacto nudo. vbi est cã donationis oriať actio. l. si quis argẽtum. C. de dona. Tñ Ray. in l. iurisgentiũ. §. sꝫ cum nulla. ff. de pac. ⁊ Bar. ibi prout refert Ange. in d. §. circa dicunt hoc esse verũ qñ causa donationis est signãter expressa ⁊ eos sequiť dicens ꝙ est notabilis limitatio ad. d. l. si qs argentum. ⁊ idẽ firmauit Bar. in l. si tibi decẽ milia in pñ. ff. de pac. ⁊ Bal. in l. si pacto quo penã. C. e. ti. ꝙ ⁊ vř velle saly. in lec. mea in l. legẽ iuxta finẽ nituntur potissime ne cõcurrãt duo spãlia ar. l. j. C. de dotis ꝓmi. Et lꝫ de iure canonico sit generalr dispositũ ꝙ ex pacto nudo actio oriatur per. c. j. de pac. ⁊ c. ꝑ tuas de arbi. tñ aliqd spãlitatis vř habere ex equitate quadam recedendo a iure ciuili.

b ¶ Jnsup ꝓmissio põt fieri absenti ꝓut pñti: lꝫ vna valeat altera sit inefficax iuxta ea que hñr in l. stipulatio ista alteri. ⁊ §. si stipuler. de v̄. ob. ⁊ in l. quecũqꝫ. ff. de acti. ⁊ obl. ⁊ in l. absenti de dona. Jtẽ põt ꝓmitti p̃senti ⁊ nõ cõsentienti qbus casibus nõ resultat pactũ. l. j. §. j. ff. de pac. ꝯfessiones aũt de qbus deponunt testes solũ exprimunt ꝙ ꝓmisit nõ dicit presenti nec dicit acceptanti promissio est ex parte vnius acceptatio ex parte alterius.

i ¶ Nec ob. ꝙ deponiť ꝑ testes p̃sentia Gentilis. qꝛ deponunt de pñtia ꝯfessionibus nõ de p̃sentia ꝓmissiõi obligatio aũt nõ oriť ex cõfessiõe extraiudiciali: sꝫ ex ꝯctu. vt insti. de obli. ti. generali. ⁊ l. j. in prin. de act. ⁊ obli. Solum in cõfessione mutui in cyrographo redacta oriť post bienniũ obligatio lrarũ insti. de lrarũ obli. Jõ nõ attẽdiť presentia ptis in cõfessione. Sed in ꝓmissione quo ad obligationẽ: lꝫ quo ad ꝓbationẽ que resultat ex ꝯfessiõe bene attẽdať. l. certũ. §. si qs abñte de ꝯfes. ⁊ l. fi. C. de interro. act. ⁊ ꝙ hř in d. c. si cautio. Laus deo.

¶ Stipulãs domũ i emphyteosim ab ecclesia que tñ erat als stipulatoris iure hrditario. An in ea dicať p̃iudicasse successoribus suis in dicta domo. Jtẽ bonefidei possessor quos fruct⁹ faciat suos. Jtẽ malefidei possessor quos fructus debeat restituere. Jtẽ frãter q simul habitat vna cum alio fratre ad vnã mensam si plus exposuit de fructibus pro sumptibus. an ⁊ qñ possit illud plus repetere.

¶ Consilium ccci.

In noie domini nostri

iesu xpi. ¶ Circa primũ cõsultationis articulũ. Lꝫ dici possit ꝙ dicta apothecha dẽat reputari emphyteotica ex quo dictus Pe. eã recognouit ab ecclesia vt emphyteoticã. ⁊ sic eã tenuit respectu directi dominij tanꝗ̃ rẽ ecclesie.

a ¶ Et lꝫ dictus Pe. non potuerit ipsi Mattheo preiudicare. l. j. in fi. C. de bonis mater. Tñ ex quo ipse Matthe⁹ vna cũ alijs heredibus dicti Petri post mortẽ dicti petri soluit canonẽ pro dicta apothecha ⁊ pro alijs reb⁹ emphytheoticis vř ꝙ approbauerit ⁊ ratificauerit dictã recognitionẽ ab ecclesia. ⁊ iõ sibi p̃iudicauerit cũ quilibet possit suo iuri renũciare. l. si qs in ꝯscribẽdo. C. d̃ epi. ⁊ cle. Preterea Mattheus est heres patris. Jdeo non vř ꝙ possit eius factũ impugnare. l. ex qua ꝑsona. ff. de reg. iur. ⁊ l. cum a matre. C. de rei ven. vbi casus ꝙ si mater vẽdit fundum filij filius qui successit matri nõ põt fundũ vendicare pro quota pro qua successit. Et idẽ no. glos. ⁊ doct. in l. fi. §. in cõputatione. C. de iure deli. Saltem si habuit vltra legitimã. ⁊ maxime si nõ cõfecit inuẽtariũ ꝓut hec oĩa prout arbitror interueniũt in h̃ casu: qꝛ hrdes dci Matthei sunt hrdes dicti Pe. vltra ltiam ⁊ forte nõ ꝯfecto inuentario. Presertim qꝛ ꝓmisit tenere ⁊ possidere dictã apothecam vice ⁊ nomiẽ dicte ecclesie. iõ hrdes sint obligati tenere ⁊ possidere vice ⁊ noie dicte ecclesie: ergo nõ possunt tenere noie proprio ex quo dictus Petrus erat obligatus tenere ⁊ possidere nomine ⁊ vice ecclesie cum obligatio trãseat in heredem. l. pro hereditarijs. ⁊ per totum. C. de heredi. acti. cum similibus.

b ¶ Tamen hoc nõ obstante ꝯtrium arbitror de iure respõdendum. Nã dictus Petrus nõ recepit dictã rem in emphyteosim tanꝗ̃ rẽ ipsius Petri translatam ex eo actu in ecclesiam ⁊ ab ecclesia postea nouo titulo receptam quo ad vtile dñium ⁊ ius emphyteoticũ. Sed recognouit ab ecclesia tanꝗ̃ rem ipsius ecclesie quo ad directum dñium. ꝙ pꝫ qꝛ ipse Petrus eodem die loco ⁊ testibus quo recepit dicta bona in emphyteosim renunciauerat expresse si ꝙ ius haberet vel sibi cõpeteret vigore cuiuscũqꝫ locationis quocũqꝫ titulo facte per canonicos ⁊ capitulum dicte ecclesie ⁊ ea bonã reposuit in manibus dñi Matthei ⁊ Joãnis canonicorum dicte ecclesie recipiẽtiũ ⁊ stip. noie

dicte ecclesie ꝛ pro dicta ecclesia. Et subdit ꝙ oia instrã ꝛ ꝯctus dictarũ locationũ cassauit ꝛ annullauit. ꝛ sic semꝑ se refert ad locatiões a dicta ecclesia factas. ꝛ sic p̃supponit ecclesiã p̃dictã locasse seu in empbyteosim dedisse dcã bona inter cetera dictã apotbecã de qua agit ꝛ si ex illis locationibus aliqđ ius sibi cõpetebat illo intẽdebat se ꝛ suos beredes priuare ꝛ illud retrãsferre in ipsaȝ ecclesiã.

c ¶ Quod ꝛ clarius demõstrat ex sequenti cl'a instri ibi ex nunc reposuit in pristinũ statũ ex qua pȝ ꝙ nõ intẽdebat aliquid concedere de alijs iuribus ipsius Petri vel suoꝝ beredum: nisi ꝙ babuerat ante dictas locationes si quas fecerat dicta ecclesia. Ideo ex tali renunciatione ꝛ reassignatione non est translatuȝ directũ dominiũ vel quasi ꝙ cõsecutus fuerat dictus petrus ex dicta prima emptione nec ex receptione postea in empbyteosim a dicta ecclesia cum illam receperit tanꝗ reȝ ipsius ecclesie nõ tanꝗ rẽ ipsius recipientis prout deprebenditur ex precedenti renunciatione vt supra ponderata.

d ¶ Qđ ẽt summit ex verbis ipsius ꝯctus empbyteotici. vt pȝ ibi. Et viso ꝛ ꝯsiderato ꝙ supradicte apotbece ꝛc. Fuerunt ꝛ sunt reuolute dicte ecclesie partim per generationẽ masculinã iam finitã partim per censum ꝛ canoneȝ ꝛc. Nõ solutũ ꝛ ẽt per renũciationẽ suprafactam de supradictis bonis ꝛc. Nõ ergo intendunt reuolui per ipsuȝ ꝯctũ empbyteoticum. ꝛ alie cause supra allegate oẽs presupponunt dicta bona fore prius ecclesie quo ad directũ dñiũ. ꝛ postea vtile dñium reintegratuȝ ex causis preallegatis. Si ꝙ ergo dñium vel quasi dñium in dicta apotbeca babebat dictus Pe. ante dictum ꝯctum causatum ex alia cã ꝗ ex locatione facta per dictã ecclesiã illud non misit nec in ecclesiã trãstulit cũ nõ recognouerit eã in empbyteosim tanꝗ rẽ prius suã: sed tanꝗ reȝ ipsius cõcedentis. idõ etiã si vere tradidisset nõ transtulisset dñium vel quasi. l. iij. §. subtilius. ff. de condi. ob cãm. lȝ qñ tradidisset auctoritate iudicis transtulisset quasi dñium. l. si per errorẽ. ff. de vsuc. ꝛ. l. põponius. §. si iussu. ff. de acquirẽ. pos. ꝛ forte dñium si fuisset apud tradentẽ ar. l. clauibus de ꝯbẽ. emp. ꝛ sentit glo. in. d. §. subtilius. ꝛ notãt Jac. bu. Imo. ꝛ Põta. in. d. l. si per errorẽ. ꝛ babet i. d. §. si iussu. ꝛ in. d. §. subtilius in casu nostro nõ interuenit auctoritas iudicis merito nõ fuit translatũ nec dñiũ nec quasi dñiuȝ. d. §. subtilius iuncta. l. clauibus. ꝛ iuncta. l. quecũqȝ de publi. ꝛ. l. cuȝ qui in prin. ꝛ. l. traditionem. eo. ti. Ideo ex boc videtur ꝙ probato dñio vel quasi dicti Petri vel. dicti Mattbei dicta ecclesia nequeat p̃tẽdere aliquod ius vigore dicte empbyteosis. Jõ si nõ apparet illã fuisse ecclesie cuȝ dictus Mattbeus fundauerit intentionẽ suam ex emptione facta per suum auctorem ꝛ possessionem sequutam.

e ¶ Quoniã p̃sumit ꝙ possessio sequuta ꝓcesserit ex cã dicte emptiõis. l. minus instru. C. de acqr. pos. l. quedã mulier de rei vẽ. l. j. de impo. lucra. descri. li. x. Ex qbus pȝ ꝙ nõ solũ dñiũ ꝙ erat apud dictũ Mattbeũ ex legato eideȝ facto ꝑ Angelũ: sed ẽt dñium ꝙ fuisset penes dictum Petrũ nõ fuisset in dictã ecclesiã translatũ: idõ dictus ꝯctus empbyteoticus nõ est impedimẽto quominꝰ dictus Pe. retinuerit dñium vel quasi si ꝙ erat prius apud euȝ ex cã dicte emptionis ꝛ lõge minus p̃iudicat dñio dicti Mattbei vel quasi quatenus erat apud eum.

f ¶ Et per ꝯñs quominus ei cõpetat rei vẽdicatio seu publiciana cõfert qꝛ cõfessio illius dñij videret fuisse quedã iactatio sui iuris ꝙ nõ p̃sumit. l. cũ de indebito de ꝓba. ꝛ l. si cũ aurũ de sol. imo potius p̃sumit ignorantia iuris vł facti ꝓprij. l. si me putẽ. ꝛ ꝙ ibi no. ff. de cõdi. inde. in casu isto potuit cõtingere nõ solũ obliuio facti ꝓprij. Sed etiã aliqua credulitas ꝙ fuerit empbyteotica. qꝛ tamẽ non est certũ quid crediderit non preiudicat. ar. l. certũ. ff. de cõfes. ꝛ licet confessio in responsionibus iudicialibus per verbũ credit p̃iudicet prout facta per verba precise assertiua ꝑ no. ꝑ gl. ꝛ doc. in. l. ij. §. ꝙ obseruari. C. de iuramẽto calũ. ꝛ no. glo. in. c. ex litteris de iureiurando.

g ¶ Et est ratio qꝛ calũniose litigat q credit nõ fouere iusticiã. Jõ repellit ex quo qlibet bȝ iurare non calũniose litigare. vt in titulis de iura. calũ. C. ꝛ in decretalibus antiquis. ꝛ in. vj. Et idõ doc. dicunt ꝙ talis rñsio fundat in iuramẽto calũnie ꝙ iuramentũ nõ prestat in extraiudicialibus nec cadit. Jõ non vł ꝙ ita preiudicet in extraiudicialibus confessio per verbum credit.

h ¶ Ex quibus apparet ꝙ dictus ꝯctus ꝛ cõtenta in eo nõ preiudicant neqȝ per viã translatiõis dñij vel alterius iuris ꝙ fuisset penes Petrũ vel Mattbeũ predictos. Nec per viã cõfessionis ꝙ ẽt deducit: qꝛ cõductio rei proprie nibil vȝ. l. qui rẽ. C. de loca. ꝛ. l. si rẽ aliquã de acquir. pos. Nec ẽt emptio. l. sue rei. ff. de ꝯben. emp. siue ignoret siue sciat rem esse suã. vt notat per Bar. ꝛ Imo. in. d. l. si rem aliquã qui volũt ꝙ ẽt si sciat rem esse suã censeat qs emere. vt alienã in dubio ꝙ ẽt vł esse de mente aliorum: licet Jac. de are. contra ꝛ satis probatur in. d. l. sue rei. vbi dicitur ꝙ nõ valet emptio rei sue etiam a sciente rem esse suã ꝛ generalitas. l. qui rem cum simi.

i ¶ Utrũ aũt querat possessio locãti sunt opiniones ꝛ casus est dubius nõ est multũ expediens intrare talẽ difficultatẽ ꝓut aũt nõ vȝ emptio ꝛ cõductio rei ꝓprie. ita ꝛ nõ vȝ receptio in empbyteosim cuȝ talis ꝯctus sit similis emptioni ꝛ vẽditioni ꝛ locationi ꝛ ꝯductioni. §. adeo insti. de loca. ꝛ de similibus idẽ est iudiciũ. l. nõ possunt. ꝛ. l. de quibus de. ll. ꝛ. c. inter ceteras de rescrip.

k ¶ Nec ob. dicto Mattbeo. d. l. ex qua ꝑsona. ꝛ. d. l. cum a matre. qꝛ responsio vna pȝ ex premissis: nã si nõ astringit ipsum principalem qui contraxit multominus eius beredem dicta iura militant quando faciens non poterat venire contra vt apparet in. d. l. cum a matre. absonũ enim eẽt ꝙ astringeretur successor ꝛ non auctor.

l ¶ Scđo respõdetur ꝙ in ꝑsona ipsius Petri est vna empbyteosis ꝛ illa est finita ꝛ nibil de ea agit in ꝑsonis filiorum est alia empbyteosis cũ nõ veniant vt bł'des. ex quo recepit pro se ꝛ filijs non exprimendo beredibus. vt per Bar. Bald. Ang. ꝛ Raffa. Ful. in. l. si tibi. x. milia. §. si pactus. ff. de pac. ꝛ in. l. iurisiurãdi. § si liberi de operis lib. ꝛ per Bal. in. l. liberti liberteqȝ de ope. lib. ꝛ notat Imo. in l. ꝙ dł. ij. ff. de verbo. obli. ꝛ in. c. potuit in antepenu. cbarta extra de loca. ꝛ Bart. in consi. mibi. ccclxxxix. ẜm ordinem perusinum non informis incipiente in princi. vidimus. ꝛ Bal. in auc. si quas ruinas. C. de sac. san. eccle. ꝛ in cõsil. ccxxij. incipiente circa ꝙ dico. Et ideo in ꝑsona filij censetur noua empbyteosis non eadem numero cuȝ empbyteosi que fuit apud partem prout voluerũt By. ang. ꝛ Pau. de ca. in. l. apud iulianum. §. si quis alicui de leg. j. arg. l. stipulatio ista. §. si qs ita stipulatus. de verbo. obli. ꝛ. l. antiquitas. C. de vsuf. ẜm eos ꝙ ꝛ tangit Bal. ibi per dicta iura. ꝛ per no. in. c. ij. de feudis. ideo concludit Bal. in consi. mibi. ccxvij. incipiente viso empbyteotico instrumento ꝙ eo casu quo filius nominatur in contractu empbyteotico censet principalis persona. ꝛ sic Petrus censetur stipulatus nomine filiorum iuxta no. per glo. ꝛ doc. in. l. buiusmodi in prin. de lega. j. ꝛ no. Bar. in. l. j. §. nunciatio de no. oper. nunc. allegans. l. fideicommissa. §. interdum de leg. iij. ideo si filius stipulatur nomine suo nõ ratificat sibi non preiudicat.

m ¶ Nec militat tunc. l. cuȝ a matre. qꝛ loquit in emẽte nomine ꝓprio. ꝛ ita intelligit regula. d. l. ex qua persona al's sequeret ꝙ si quis nomine meo contraberet sine mandato. ꝛ ego postea illi succederẽt tenerer illi contractui ꝙ est falsum: quia immo potius actus censetur inefficax si non ratifico per ea que babentur in. l. lȝ. C. de procur. illi. n. cuius nomine geritur attribuitur actus potius ꝗ gerẽti regula que per alium in. vj. l. ꝙ meo de acq. pos. cum simi. nec reperitur ꝙ gesta per negociorum gestoreȝ que ipsum gestoreȝ non obligant teneatur dominus approbare ꝛ rata babere: licet ei succedat.

n ¶ Nec ẽt obstat ꝙ ipse Mattbeꝰ forsasse post mortẽ petri soluit canonẽ. ꝛ sic videt ꝯctum illũ approbare. ꝛ sic ratificare gesta per dictũ Pe. qꝛ rñdet ꝙ si fecisset sciens dictũ legatũ ꝛ dictã emptionẽ. ꝛ sic ius suũ forsasse cẽseret illum ꝯctum empbyteoticuȝ approbasse. ꝛ sibi p̃iudicasse casu quo preiudicasset si ipse talem contractum fecisset de quo supra est discussum.

o ¶ Tñ scientia nõ p̃sumit. l. verius. ff. de ꝓba. ꝛ regula p̃sumit ignorantia in. vj. cum si. Et ignorãs nõ renũciat. l. mater decedens de inoffi. testõ. Quinimmo forte dictus Mattbeus ignorabat ẽt formã dicte stipulatiõis empbyteotice. ꝛ poterat arbitrari ad eũ deuolutã empbyteosim iure bł'ditario quo casu nõ censeret ratificasse ꝯctũ queȝ ignoret. arg. d. l. mater decedens.

p ¶ Insuꝑ dato sine p̃iudicio ꝙ ipe mattbeꝰ teneret stare ꝯctui empbyteotico. tñ tenet stare pro quota pro qua successit vt babet in. d. l. cum a matre. Itaqȝ ad ipsum Mat

theum spectasset dimidia pro qua fuit heres si duo fuerunt filij ⁊ iur cõtractus emphytheotici in alia dimidia non tene retur stare dicto cõtractui. Ideo ꝑ alia dimidia posset agere vigore dicti legati facti ab angelo cum aduersus hẽdem ha beret actionem realem personalẽ ⁊ hypothecariam ex illo le gato.l.j.⁊.ij.C.cõmunia de leg. Et sic de alia dimidia d3 sal tẽ dimidiam consequi.⁊ per ꝯñs tres partes de quattuor in omnem euẽtum consequi debebat ipse Matthe⁹ ⁊ successi ue eius hẽs. Nec plus consequeretur si non fuisset fact⁹ ille contractus emphytheoticus si ille angelus censeretur legas se partẽ suam. Na3 iure legati habuisset dimidiam ⁊ de alia dimdia haberet quotã hẽditariã pro portione qua successit dicto Petro. Et sic in oẽm centum habebit hẽs Matthei tres partes de quattuor presuppositis duobus tm̃ filijs pe tri. Et ideo cũ ad pñs non vertatur questio inter heredem Matthei ⁊ ecclesiam. S3 inter heredes petri non videtur vis q2 in oẽm euẽtum hẽs Matthei h3 consequi tres quar tas dicte apothece ⁊ non plures. Si dict⁹ Ang. legauit di cto Matthieo partẽ sua3 prout arbitror legasse. Super quo non intẽdo insistere cum non expediat consultanti id pro bare.s.ꝙ Ang.cẽseatur legasse partẽ sua3 dumtaxat.⁊ ꝑ hec p3 responsum ad primã⁊ria quesita.

q ¶ Ad quartum aute3 quesitum deueniendo. De fructibus quesitis in vita dicti petri merito non queritur. Quia rõne patrie potestatis habebat petrus vsumfructum. Jõ vbi que rebat fructus per ea q̃ habentur in tit.de bonis mater. ⁊ de bonis que lib.quasi per totos de perceptis autẽ post mortẽ petri constat ꝙ si dictus vincentius habuit noticiam ꝙ di cta apotheca esset propria dicti Matthei ⁊ de ea percepit pensionem videtur ꝙ teneatur illam pensionem tanꝗ̃ ma lefidei possessor restituere.l.certum.de rei vẽdic.⁊.l.si fun dum eodem titulo.cum similibus.

r ¶ Noticiam autem dicitur ꝙ habuit quia probabitur ꝙ ha bebat noticiam dicti testamenti.⁊ illud pluries rõne cuius dam litis vidit. Ideo presumitur habuisse noticiam de oi bus contentis in testamento.l.nõ est ferendus.ff.de trans actio.per Bart.in.l.cũ heres.ff.de libe.lega.l.qui rome.§. duo fratres.de verbo.oblig.in.l.eius qui in prouinciam.ff. si certũ peta. Et insuper habuit noticiam ꝙ dicta apotheca fuerat possessa per dictum angel.⁊ per ꝯñs habuit noticiam de dicto relicto. Item verisimilr̃ habuit noticiam ꝙ etia3 si non fuisset dcã apotheca dicti Angeli nihilominus debeba tur legatum attenta propinquitate legatarij.l.cum alienam. C.de leg.maxime ex quo peruenerat post a ad heredem.ar gu.l.vnum ex familia.§.si rẽ.de leg.ij.⁊ ideo his scitis non videtur immunis a malafide.⁊ per consequens tenea tur ad restitutionem fructuum. Malefidei eni3 possessor tenetur ad fructus non solum extantes:sed etiam cõsumptos per.d. l.certum cum multis similibus.

s ¶ Bonefidei autẽ possessor fructus industriales facit suos insti.de re.diui.§.siqs a non dño.⁊.l.qui scit in fi.de vsuris prout inter idustriales ꝯnumeratur pẽsio domus.l.si nauis ff.de rei vendi. Tñ tenetur restituere extãtes.d.l.certum.⁊ quidam tenẽt ꝙ etiam consumptos restituere tenetur qua/ tenus est effectus locupletior.⁊ hoc ex eq̃tate.l.si me ⁊ titiũ ff.si cer.pet.prout voluit Bar.in repe.l.fructus.ff.de rei vẽ di.⁊.d.Ant.⁊ Panor.in.c.grauis.extra de resti.spo.lice3 pro nunc hoc non firmẽ. S3 maxime est eorum auctoritas. Idẽ Ang.in.l.si me ⁊ titium.si certũ pe.allegat Inn.in.c.in lris. de restitu.spolia.reperio allegatum Bart.⁊ Ang.idẽ tenere in.l.ex diuerso.de rei vẽdi.⁊ dñm meum in.l.j.C.si aduer.li ber.contrariũ t3 glo.in.d.l.ex diuerso cum qua trãsit Bal. in.l.certum.C.eodẽ titulo t3 Ponta.in d.l. si me ⁊ titium. idẽ glo.in dicto.c.grauis.vbi idẽ firmat Imo.dicens ꝙ cõ muniter tenetur contra bar.

t ¶ Nec videtur posse iuuari dictus vincẽtius si allegaret se fuisse in bonafide:q2 allegaret aliqua3 iuris ignorãtiam: cũ iuris ignorãtia excuset a malafide.vt est expressum in.l. s3 si l.§.scire.de peti.hẽdi. Quia rñdetur ꝙ iure ignorantia:lic3 allegaretur non ꝑsumitur. Jõ potius ꝑsumitur dolus ⁊ ma lafides ꝗ̃ iuris ignorantia argu.l.queadmo.C.de agri.⁊ cẽ si.⁊ in.c.qui contra iura mercatur.de reg.iur.in.vj. ⁊ notãt Bar.⁊ Ang.in.d.§.scire.⁊ facit glo.in.c.si diligẽti. de pscri. S3 potest insrari ꝙ dicti fructus consumpti non habeant restitui:licet dictus Vincẽtius sciret pertinere dictam apo theca3 ad dictũ matthieu3:q2 erant vt audio socij cõmunio mẽse.quia viuebant ad vnum panem ⁊ vnum vinum.

u ¶ Et si plures fratres cõmuniter ad eandem mensam vi uunt. Et de fructibus vnus plus immittit ꝗ̃ alter vel ꝗ̃ ad eum spectet non refunduntur.per.c.si duo fratres in cõ muni causa de duobus fratribus.de no.bene.inue. put per illum tex.dicit Bald.in.l.fi.C.de colla.⁊ Barto.in consilio ꝙ incipit Bittoniensis in ordine mihi.iij.ſm ordinem pe rusinum non informis.⁊ idem Ang.in.l.ex duobus.§. fi. ff. de neg.gest.⁊ idem volunt Ang.⁊ Pau.de cast.in.d.l.fina. Qui tamen limitant:nisi sit magna q̃titas respectu q̃litatis personarum.⁊ Cy.Petr.de bella perti.in.l. si pĩno affectu. C.de nego.gest.volunt ꝙ si sunt duo fratres rustici ⁊ vnus habet multos filios ⁊ alius nullum. ⁊ omnibus fit impensa de communi tempore diuisionis possit repeti expensa facta pro illis filijs. Sed dicti filij nullam notabilem operam pre stiterunt ſm eos.

x ¶ Habebit itaq3 iudex arbitrari an dicta pensio sit conuer sa pro cõi victu an in aliã cõmunẽ vtilitatẽ. Nam Bal.in.d. l.fi.⁊ alij qui se conformant cũ eo loquuntur in erogatis ꝑ cõi victu ⁊ similiter.d.c.si duo fratres ita qualitates ⁊ diui tias ipsorũ fratrũ ⁊ q̃titatẽ erogatorũ ⁊ ex his arbitrari qua rõne permisit conuerti in cõmune3 vtilitate3 pensio ad eu3 spectans. Item circunstantias facti consideratis an dict⁹ Vi cẽtius sciuerit dictã apothecam esse solius Matthei an ve ro crediderit eẽ cõmunem cum in his ex inditijs si plene ꝓ bationes deficiunt proceditur arg.l.dolum.ff.de dolo. Et ad iudicem plurimũ spectat hmõi considerare ⁊ arbitrari ꝑ l.iij.§.tu magis scire potes.ff.de proba.⁊.l.j.ff.de iure delib. ⁊.c.causis.de offi.deleg. Laus deo.

¶ Nepos ex fratre ꝑdefuncto. An ⁊ q̃n intrãdo in locũ pa tris in successione intestati possit cõcurrere cu3 patruo. Itẽ statutum cortoni disponit ꝙ elapsis.x.diebus non possit di ci de nullitate. An habeat locũ q̃n nullitas est notoria ⁊ cui dens ⁊ causata ex defectu iurisditionis iudicantis.

¶ Consilium. cccij.

In nomine dñi nostri

iesu christi. ¶ Uisa petitiõe porrecta.vĩ pri ma facie dicẽdum ꝙ dicta snĩa sit nulla ea rõ ne:q2 vbi libellus est ineptus nõ potest vale re snĩa vt no.glo.insti.de oblig.titu.generali ⁊ per not.in.c.cum dilecti.de empti.⁊ vẽ.ex text.ibi maxime per Imo.⁊ Panor.ibi ⁊ per Bal.in.l.ij.C.de rescin.ven.q. xiiij.deficit.n.fundamentu3:ideo oia ruunt.j.q̃.j.cum pau lus.h3.n.snĩa necessariam relationẽ ad libellum.l.vi fund⁹. ff.cõi diui.c.qualiter ⁊ quando el grande.de accusa.⁊.c.licet hely.de symo.⁊ cle.sepe.de verbo.sig.

a ¶ Ideo error in libello inesse censetur ẽt in snĩa ꝑp necessa ria3 relationem prout voluit Bart.in.l.j.C.de errore calcu li.⁊.l.j.ff.que snĩe sine appella.rescin. Sed libellus in casu nostro videtur ineptus:quia continet expressum iuris erro rem quia agẽtes pretendunt se heredes Joãnis sui collate/ ralis vna cu3 michaelangelo eorũ patruo:l3 sint in remotio ri gradu quã sit dictus eorum patruus ea pretensa rõne: q2 ipsi agentes subintrant locum sui patris.argu.§.cu3 filius. institu.de heredi.ab intesta.⁊ in auc.eod.titu.§.j.⁊.§. si au tem defuncto.⁊ in auc.vt fratrum filij in rubro ⁊ nigro. vbi filij fratrum concurrunt cum eorum patruis subintrãdo lo cum sui patris. Sed isti actores sunt filij Nardi fratris di cti Michaelangeli.⁊ sic concurrunt cum eorũ patruo ergo pariter succedant allegant dicti actores in eorum petitione. Sed nimio errore lapsi sunt.

b ¶ Nam de iure.xij.tabularũ ⁊ successiue vsq3 ad ius nouissi mũ in successione intestati succedit proximior ipsi defuncto de cuius hereditate agitur.l.post consanguineos.§.heredi tas.ff.de suis ⁊ legittimis.⁊ in auc.de heredi.ab intesta.ve. §.si vero neq3 fratres.⁊ insti.de legit.agna.successio in prin ci.ista regula olim recipiebat limitationem in descẽdẽtibus:q2 nepotes ex filio ꝑmortuo intrabãt locũ filijꝑmortui.⁊ sic õ singulis pronepotes in locũ sui patris ⁊ aui dicto.§. cũ fi lius ⁊ semper omni iure.ide3 sencitum est in aucten.de he/ redibus ab intestato in.§.primo.

c ¶ Item per ius nouissimum est addita alia fallentia. quia si decedit frater ⁊ supersunt fratres ipsius defuncti ⁊ filij al teri⁹ fratris predefuncti filij fratris predefuncti pariter suc cedunt cum eorum 3ijs fratribus:quia persone defuncte de cuius successione agitur.iste est text.in dicta auctentica vt fra trum filij in rubro ⁊ nigro.⁊ in aucten.cessante.⁊ in aucten.

post fratres.§.C.de legi.hrdi.Non aut sufficit ꝙ sint inter se fratres ꝛ filij fratruꝫ.ꝛ sic sint filij ꝛ nepotes ex fratribus pdefunctis.Sꝫ reqrit ꝙ sint fratres ꝛ filij fratrum psone defuncte.ita pbant dicta iura.ꝛ in hoc decepti fuerūt libel lantes ꝛ iudex qui sniauit in ceteris aūt siue sint ascēdētes. vt i auc.defuncto.C.ad tertu.siue trāsuersales exceptis fratrib⁹ ꝛ filijs fratꝝ psone defuncti pximiores ꝛ in gradu ex cludūt vlteriores in auc.ꝺ hr.ab inte.d.§.si vo frēs.ꝛ i auc. post fratres.ij.C.de leg.hrdi.ꝛ h sunt in iure notissima.

d ¶Cum itaq; Michaelangelus reus cōuentus ꝛ iulianus ꝛ michaelangelus actores nō sint frater vel filij fratris Ioānni.defuncto ꝺ cuius hrditate agitur:lꝫ inter se sint patruus ꝛ nepotes.ꝛ dicti actores sint in posteriori gradu sit reus conuentus.ꝛ agant vt hēdes ab intestato ꝛ h oia exprimant in petitione.Ideo luce clarius est ꝙ dictus libellus cōtinet aperte expressum iuris errorem.Iō ineptus censeat.vt per Bar.in.d.l.j.C.de erro.cal.ꝛ in.d.l.j.ff.que snie sine appel. rescin.ꝛ p doc.in.l.edita.C.de eden.ꝛ in.l.j.in prin.ff.e.Sꝫ enim tali medio concludi ꝙ inferat libellātē fouere iusticiā istud est ꝙ dicitur in dictis iuribus ꝙ dꝫ exprimi:tamē que causa est medium cōcludēdi ꝙ medium attenditur in libellis.vt per glo.in.l.certi ꝯditio in pn.ff.si cer.pe.ad hoc no. per spe.de libel.cōcep.§.qd libellus ver.gnaliter.ꝛ dꝫ talis causa exprimi que inferat ad cōclusionē p modū syllogismi. dicit Bal.in.l.edita.C.de eden.x.col.ver.Sꝫ h dubitat vtꝝ post.Est ergo causa inepta illa q̄ nō infert ad cōclusionē ꝛ vbi causa libelli est inepta redditur ineptus libellus ꝛ non valet per eundem ea.l.in col.xv.ver.circa tertiū an libellus.

e ¶Et iste defectus videtur notorius ꝛ notorij defectus nō vident necessario pponendi.arg.c.euidentis.in.vj.c.ad nostrā.de iureiurā.ꝛ ideo dicit Bal.in.l.j.C.ne li.prouo.col. j.in fi.Qꝺ lꝫ lex vel statutum tollat nullitatem non intelligitur de nullitate manifesta ꝛ notoria.

f ¶Et ideo lꝫ statutū dicat ꝙ nō possit dici de nullitate snie post.x.dies tamē videt intelligēdū quādo nullitas non est euidēs put al's habetur ꝙ nō intelligitur quando nullitas causat ex defectu iurisditionis.vt per glo.q̄ dr̄ sin.in cle.j. de seque.pos.ꝛ fruc.ꝛ similiter quando nullitas causat ex repugnantia ipsius snie prout volūt Bal.ꝛ Ang.in.l.tale pactum.§.qui prouocauit.de pac.Ideo per pactum renunciātis nullitati nō tollit talē nullitatē.Nec insuper illam que resultat ex ineptitudine libelli prout voluit Bal.in.§.qui prouocauit pariter nec statutū ꝛ fortius vt minus ledat ius cōmune.Preterea lꝫ statutum apponat tempus quo dici possit de nullitate snie:tamen vr intelligendū ꝙ non possit postea dici iplorando officiū iudicis vt pronunciet nulla.Nō auteꝫ ꝙ statuatur tempus quominus possit excipi.Nam lꝫ actiones nonnulle sint temporales.vt insti.de perpe.ꝛ tempo.acti.ꝛ.l.in bonorꝝ.ff.de acti.ꝛ obli.cū similibus.Et ille que sunt perpetue claudant spacio.xxx.vel.xl.annorū.l. sicut.ꝛ.l.omnes.C.de prescrip.xxx.vel.xl.annorum.Tamen exceptiones durant perpetuo etiamvltra.xxx.vel.xl.annos. l.pure.ff.de excep.doli.Et ideo de iure cōi pōt dici de nullitate snie agendo vsq; ad.xxx.annos per nota.in.d.l.sicut. ꝛ in.c.in nostra.de procu.prout voluit Spe.in ti.de snia.§. iusta in fi.Et dicebat Bal.in.c.sepe col.pe.ꝛ de app.ꝙ causa nullitatis nullum habet tempus prefixuꝫ a iure:nisi sicut cetere actiones.ff.de re iudica.l.si causa.Tamen excipiendo potest dici perpetuo.d.l.pure.§.fi.ſm Spec.in.d.§.iusta in fi.ꝛ Imo.in.c.dilecto.de appel.col.x.statutum.itaq; censeat limitare tempus ad dicendum de nullitate agendo non excipiendo.vt minus ledat ius cōmune vt decet.ca.cum dilectus.de consue.ꝛ.c.cuꝫ expediat.de elec.li.vj.Et distinguatur per ius commune.vt fieri solet.l.si serui vestri.C.de nox.ꝛ.l.vt gradatiꝫ.§.lꝫ si lege municipali.de mune.ꝛ hono. cum similibus.Et maxime qꝛ annullat tempus quo possit appellari ꝛ dici de nullitate ꝛ sic videtur loqui in prouocante non in prouocato.

g ¶Tn̄ his non obstantibus ꝯriam partem arbitror de iure veriorē.Pro cuius rei euidentia pmittenduꝫ duxi ꝙ in petitione dicit ꝙ exponit nō p modū libelli solēnis:sed talis qualis petitiōis simplicis ꝛ veritatis facti narrationis.Ex qua clausula mihi presuppono ꝙ i ista causa forte ex forma legis municipalis non requirebatur libellus.

h ¶Item pmitto ꝙ in fine dicte qualis petitionis ēst clausula petens sibi ius ꝛ iusticiam ministrari ꝛc.Omni meliori modo ꝛc.Que cl'a oi meliori modo ꝛc.Quo ad vim verborum significat ꝙ si petitio nō procedit vno modo procedat alio.Et sic ex quo dicti actores narrant hereditateꝫ Ioannis ad se spectare pro dimidia:lꝫ narrēt ad eos spectare:qꝛ succedant intrando locum patris ꝛ hoc modo nō possit hono modo eis ministrari iusticia ministret tanq̄ ad eos spectet alio modo.puta qꝛ pater transmisserit hrditatem vel qꝛ Michaelangelus repudiauerit vel sit in successibilis.tunc enim meliori modo sibi ministraretur iusticia.

i ¶Et sub verbis illis ꝛc.Positis post verba illa ius ꝛ iusticiam ministrari de facili sub intelliguntur verba cōiunctim ꝛ diuisim que solent apponi in fi.libellorum.Et si hoc esset posset diuidi causa proxima ꝛ remota.ꝛ sic possunt separari prout in simili no.Bal.in.l.ij.C.de proba.Bart.in.l.edita. C.de eden.doc.in.l.diuus.ff.de re iudic.facit text.ꝛ ibi per doc.in.c.cum in illis.de preben.lib.vj.Quid autem importent sub se illa verba ꝛc.Recurrenduꝫ esset ad communem stilum libellantiuꝫ que vba soleant apponere sub illis verbis cum nō credo appareat quid de stilo ipsorum agentium fuerit.Quia forte raro litigarunt ad hoc nota.per Bart.ꝛ doc.in.l.gallus.§.quidam recte.ff.de liberis ꝛ posthu.ꝛ per doc.in.c.cum.p.tabellio.de fide instrumen.ꝛ in.c.ex parte. de rescriptis.per Spec.in tit.de instru.edi.§.ostenso.versi. sed nunquid in breuiatura.

k ¶Et in dubio vr̄ recurrendum ad libellantē.l.si ge intētione ambigua.de iudi.Id ēt importat alia cl'a non astringens se ꝛc.Et sic nō astringit se ꝙ sint talis gradus vel ꝙ ex illa causa qꝛ in locum pr̄is intrando velit succedere.Iteꝫ cl'a saluo iure addēdi ꝛ minuendi importat ꝙ non connexe velit narrata vel petita assumere put voluit Inno.in.c.inter dilectos.de fide instru.prout refert Bal.in.l.edita charta pe. ver.Item dubitatur de clausula saluo iure ꝛc.

l ¶Ex quibus probabiliter teneri posse ꝙ attento ꝙ in cā ista non erat necessarius libellus.sed sufficiebat qualis q̄lis petitio ꝛ apparet ex ipsa petitione qd petat.s.dimidia hereditatis Ioānis ꝛ cā proxima est acta:lꝫ cā remota sit inepta tn̄ qꝛ actores ad illam se non astringunt nec connexe agunt nec se astringunt ꝙ ille coꝝ patruus nō repudiauerit vel ꝙ sit successibilis dicta petitio non sit inepta.

m ¶Quid.n.si probassent hereditateꝫ ad se pertinere ex alia qua causa ex predictis vel se esse in eodem gradu nōne debuisset pro eis ferri snia attentis dictis presuppositis certe: sic ergo libellus non est oino ineptus:ideo snia non continet expressum iuris errorem:qꝛ nō apparet ꝙ ex ea cā remota in petitione deducta motus fuerit ipse iudex ex quo ps actoris non se astrinxit ad illam cām per plures cl'as positas in petitione supra deductas:iō negatur ꝙ habita relatione ad petitionem resultet manifesta ꝛ notoria nullitas qm̄ imo non apparet maxime notorie aut manifeste.

n ¶Nec ob.ꝙ ex actis nō apparet nec est deducta alia cā qꝛ rn̄detur ꝙ in iusticia que appet ex actis non reddit sniam nullam saltem qm̄ snia non hꝫ expressam relationem ad ipsa acta prout contingit in casu nostro prout no.Bart.in.d.l.j. C.de errore calculi.al's sequeretur ꝙ si nihil esset probatuꝫ ꝛ iudex condēnaret reum snia nō valeret ꝙ est falsum put habetur in.l.prolatam.C.de snijs.ideo lꝫ dicti actores non pbauerint se heredes pro dimidia.ꝛ ppea snia fuerit iniusta non ppea nulla ꝛ ex his pōt deduci validitas dicte snie ꝛ si fuisset nulla salteꝫ nullitas nō est notoria seu manifesta sed plurimum dubia attentis predictis.

o ¶Iuncto ꝙ lꝫ predicta ꝯsistāt in iure ꝛ iura censent certa l.ornamētoꝝ.de aur.ꝛ arg.leg.Tn̄ iterdū sunt dubia.Adeo ꝙ nōnunq̄ cōparant dubietati facti p not.per Io.an.in.c. vnico.de postu.pla.lib.vj.ꝛ est tex.ſm vnā lec.in.c.cū dilectus.de cōsue.put ꝛ no.Pe.de anc.ꝛ.Ant.Imo.ꝛ Panor. ibi ꝛ.d.Ant.in.c.de q̄rta.de pscrip.ꝛ Imo.in.c.si diligenti eo.ti.Et si qd dubietatis hꝫ ita ꝙ nō sit nullitas manifesta si ꝙ qꝛ tunc succedit lex municipalis que vult ꝙ si nō dicat nulla ifra.x.dies postea nō possit amplius de nullitate dici. Nec distinguit an p viā principalr̄ intentādi nullitatē.An vero per viā exceptionis.Et ex quo non distinguit nec nos distinguere debemus.l.iij.de offi.prefi.Sꝫ gnaliter loquēs gnalr̄ intelligat.c.qꝛ circa.de priui.l.j.§.ꝛ gnalr̄.de leg.prestan.cañ.si romanorum.xix.di.Et non solum fuit contenta lex municipalis claudere os parti ꝙ non possit loq; de nullitate.Sꝫ vlterius processit:qꝛ validauit ipsam sententiā subdēdo q' remaneat firma ꝛ valida.ꝛ sic loquitur per verbum remaneat ꝙ est expressiuū veritatis nō denotat fictiōeꝫ nec ppriē psumptionē:nam si vbi eēt nulla psumeretur valida remaneret nulla non valida.vt de se constat.

p ¶Et sic

p ¶ Et sic non verificarentur verba remeneat valida τ coad iuuantur p̄missa:q2 dicit firma τ valida.vt copula inter di uersa ponatur vt cōuenit eius nature iuxta not. in rubric. de iur.τ fac.igno.verbum firma denotat efficaciā de facto τ verbū valida efficaciā de iure vt ius vocabuli suadet ad hoc ꝙ no.glo.τ bar.in.l.id quod pauperib⁹.C.de epi.τ cler.vbi tex.dicit ratū τ firmum.τ ipsi declarāt ratū de iure firmū de facto fortius debemus ita exponere vba ista valida τ fir ma.Et si est fcā valida nō pōt opponi etiam p viā exceptio nis de nullitate:q2 validitas est contraria nullitati. vt de se est notissimum τ duo contraria non possunt simul stare.l. j.ff.de his qui sunt sui vel alie. iur. τ .l. nec manifestas. ff. de fur.cum similibus.

q ¶ Ex quibus si recte aduertaf apparēt sublata oīa in cōtra riū adducta remanet itaqꝫ cōclusio ꝙ dicta sententia iuuet dictos iulianū τ fratrē nō obstātibus adductis in cōtrariū quibus apparent rñsiones τ supra adducis.Nec dꝫ iudi cē mouere ꝙ cognoscat eos nō fouere iustitiā re vera in ip sis bonis.Nam in pari cā turpitudinis est īpe reus.Nā he reditas predicta spectat ad alios.Nam prout mihi narratur sunt in medio alie persone que de iure excludūt etiā ipsū reū:scilꝫ amita magna τ auus matern⁹ τ auia materna.Nec statuta que vidi eas excludūt.Et hoc me mouit.vt nō me ab stinerē a cōsulēdo.Nullitas enim τ iniquitas resulta: si di midia cōcedis vigore snīe istis actoribus illius hēditatis q̄ re vā nō spectat ad ipsū reū qui succubuit. Laus deo.

¶ Filius an τ qñ possit grauari in legittima.Item dies sub stitutiōis fideicōmissarie.An cedat imediate mortuo here de cui est fcā substitutio.Itē plegatū factū filio.An sibi cō putetur i legittimā.Itē filia dotata exclusa a statuto.An cō puteſ in numero filiorū qñ fit cōputatio legittie.Itē heres nō cōficiēs inuētariū.An perdat trebellianicā.Itē vxor in stitura heres p certa pte vna cū filijs cōmunibus in vita tā tū.An si premoriātur filij ea remanēte dicatur perdere suā ptē τ si non perdit.An interiꝫ ea viuente debeat retinere suā portionē tāq̄ heres vel tāq̄ vsufructuaria.Itē an te neatur conficere inuentarium τ prestare cautionē de testi tuendo substituto adueniente cāu restitutiōis.Et an ex ea restitutione possit fieri aliqua detractio.

¶ Consilium. ccciij.

In nomine dñi nostri iesu christi. ¶ Plura quesita ex themate hu ius consultationis elicita sunt.Quorum ali qua nō sunt magne dubietatis.Ideo ne ni mia prolixitate tedio mentem lectoris afficiā nō seruabo in cunctis quesitis morē solitum.s.in arguēdo ad partes.sed conclusiue procedam.

a ¶ Et pro nunc obmisso primo dubio circa scdm dubiū cla re cōcludēdum est ꝙ dicta ʒitadiana filia testatoris vsqꝫ ad cōcurrentē quantitatē legittime non potuit aliqualr̄ one rari.Sed omne onus reijcitur.l.quoniā in prioribus.C.de inoffi.testa.τ.§.scimus.§.cū autē.C.eo ti.Abinde autē supra si ʒitadiana vult consequi dictū relictū cū legatarius ac ceptans relictū sibi factum teneatur implere onus sibi in iūctum.C.de his q̄ sub modo per totū.l.quibus dieb⁹. §. termi1us.de cōdi.τ demō.τ.l.imperator.de leg.ij.cū simili bus.Ideo quatenus dicta dos relicta excedit legittimā te netur dcā ʒitadiana facere contractum dicto ser Iohāniāto nio ſm ꝙ continetur in testamento dicti Iacobi.

b ¶ Circa primū autē cōstat ꝙ legata τ fideicōmissa simpli citer fcā statī debenſ sicte a morte testōris ǭ ab adita here ditate.l.a titio.ff.de fur.l.si tibi homo.§.cū seruus.de leg.j. Nec dies vel cōditio non apposita solet subintelligi.l. liber tis libertabusqꝫ in fi.ff.de alimen.τ cib.leg.τ facit.l.eū qui kl̃s.§.quotiēs.ff.de verb.ob.iuncta.l.seruū filij.§.eū qui cyrographum.de leg.j.cum concor.Attentis iam dictis vi/ deretur dicendū ꝙ ex quo substitutio breuiloqua in mem bro fideicōmissarie substitutionis non habet expresse ad ne sam aliquam conditionē neqꝫ diem.ideo censeatur purū τ profecto verba id suadent.

c ¶ Tñ mens q̄ verbis solet p̄ualere.l.cū virū.C.de fideicō. l.in cōditionibus primū locū.de cōdi.τ demō.cū similib⁹. aliud suadet.Non.n.est de mente ꝙ incontinenti adita he reditate sim inuicē rogati restituere portiōes suas.iō prout pupillaris confertur post mortē.ita τ interpetrāda est fidei commissaria ꝙ post mortē censeaſ collata.Nō tamen est ne cessaria dicta discepiatio cum casus mortis dicti diamantis onerati euenerit cū itaqꝫ alia extrinseca conditio minime ap posita reperiatur.Ideo per mortē dicti diāmātis purifica/ tum fuit dictum fideicōmissum τ hoc est notissimum.

d ¶ Tertium ēt quesitū est clarū.Lꝫ.n.hodie filius debeat institui nec sufficiat si relinquaſ alio titulo ēt vsqꝫ ad cōcur renē quātitatē legittime.§.aliud quoqꝫ capitulū in auct.vt cū de appel.cogno.ſm cōēm lectu.fere ab omnibus appro batā.Tamen habito honorabili titulo institutionis etiā in vno nummo satisfactum est honori filij τ dispositioni.d. §. aliud quoqꝫ capitulum in eo ꝙ restat aliunde fit suppleme tum.§.ceterum eodem titulo.

e ¶ Sed legatum impedit fieri supplementū vsqꝫ ad cōcur rētē q̄titatē legati.l.oīmodo.τ auc.nouissima.C.de inoffic. testa.que iura quo ad hoc non sunt correcta merito in legit timā imputanſ legata per dicta iura.τ no.p glos.τ docto.in auc.ex test.C.de colla.τ per doc.in.l.illud.eo.titu.

f ¶ Deueniendo aūt ad quartū consultationis articulum: lꝫ non sit mediocre dubiū.An filia dotata exclusa p statutum a successione extātibus masculis habeatur in consideratiōe quo ad legittimā masculorū.ita ꝙ cōputetur in numero li berorū necne.Quo casu Ang.τ Imo.in.l.plane.j.§.si duo bus.de leg.j.dicunt ꝙ filia dotata exclusa a statuto non fa cit ptem per tex.cum glo.in.l.papinianus.§.si conditioni in versicu.vnde siqs iuncta glos.singulari in verbo sextās also super verbo deberetur.de inoffi.test.vbi ang.idē vult se de clarās ꝙ habetur perinde ac si filia nō eēt in medio.τ ita ēt firmat Imo.in.d.§.si duobus.τ sic debetur sibi dos tanq̄ es alienū ſm Imol.τ idem consuluit Ang.in consilio inci piente statuto ciuitatis cortone in ordine.cccxix.pro quo fa cit q2 legittima est tertia vel semis eius ꝙ quis est habitu rus ab intestato .l.papinianus.§.qm aūt quarta iūcta auct. nouissima. C.de inoffi.testō.Sꝫ masculi eēnt habituri vni uersam hēditatē dote excepta merito vniuerse hereditatis habeant trientē vel semissem ſm ipsum Ang.τ cum Angel. trāsit Rap.fulg.in.d.ver.vnde siquis.

g ¶ Idē voluit Pau.de ca.in.d.§.si duobus loquitur tamē in statuto simplr̄ excludente filiā non dicit.vtrum dotatam vel non dotatam τ inter dictos casus facit differentiā Bal. in.l.vnica.C.quando non peten.partes.

h ¶ Et excellētissimus sua tempestate iuf interpres pr̄ τ dn̄s meus.d.Ioā.de mōte sperello in.l.pr̄ filium circa finē.de inoffi.testō.dicit ꝙ est clarum ꝙ filia auget numerum filio rū in computatione legittime.Et ꝙ doc.cōmuniter tenent ꝙ ex quo hꝫ dotē hꝫ partem.τ ideo facit partem. τ Ponta. in.l.j.C.qñ non petē.partes in fin.p plures colūnas dispu tat hunc articulum.Tamē cōcludit ꝙ quatenus filia exclu sa a statuto percipit de bonis defuncti vel rōne alimētorū vel alia rōne facit partē.Quatenus aūt plus eēt de iure cōi in legittima filie catenus īpinguaſ legittima masculi.Quic qd aūt sit in ea difficultate in cāu nr̄o res est extra dubitatio nē q2 statutū in nihilo diminuit legittimā filie.Nam si mi nus est in dote q̄ in legittia pmittit statutū ꝙ debeaſ eidē supplemētū legittime ergo nō habēt integrā legittimā non est rō quare nō faciat ptē in legittima cessat aūt hoc cāu rō Ang.τ Imo.ꝙ detrahaſ tanq̄ es alienū.Id qō filia pcipit put ipsi dicunt in cāu nr̄o cōstat ꝙ detrahiſ tāq̄ legitima non tāq̄ simplex es alienum.Nec semp militat illa ratio ꝙ legittima sit semis vel dimidia eius ꝙ quis est habitur⁹ ab intestato.Patet si alter filius est exhēdatione exclusus put voluit Bal.in.l.vnica.C.qñ non petē.partes in.vj.qōne. τ notāt Bal.τ Ang.in.d.§.si duobus.τ Gui.de cu.τ Bal.in d.auc.nouissima.τ facit qō p Imo.in.l.gallus.§.τ qd si tātū in fi.de lib.τ posthu.de quo p bar.in repet.d.l.pater filiū.

i ¶ Deueniendum est in p̄sentiarum ad quintum consulta tionis articulum.Qui est satis dubius:q2 iura non aperte loquuntur τ rōnes vrgētes τ auctoritates permaxime sunt hincinde.Et nonnulli reperiunſ in proprijs dictis variātes inter quos fuerunt Bar.τ Bal.vt ex inferius recensēdis apparebit.Idem in hoc ad partes arguam.

k ¶ Videſ aūt prima facie dicendū ꝙ non cōficiens inuen tariū detrahat trebellianicā.Nā cōstat ꝙ de iure antiquo q non cōficiebat inuētariū detrahebat trebellianicā ꝙ qdem est notissimū.Sꝫ iura noua ð mā loquētia nullā mentionē faciunt de trebellianica merito in trebellianica stemus iuri antiquo.Q2 ꝙ non mutatur quare stare phibetur.l. sanci mus.C.de testamen.l.precipimus.C.de appel.

l ¶ In hmói.n.iuribus correctijs sufficit dicere lege nõ ca nes.l.illã.C.de colla.facit.l.si seruũ.§.nõ dixit ptor.de acq. hẽdi.cum concor. Et debẽt intelligi vt ꝙ dominus fieri põt derogent iuri cõi.c.cũ dilectus.de consue.⁊.c.cu3 expediat de elec.li.vj.⁊.l.vnica.C.de inoffic.do.

m ¶ Et maxime q2 vt ꝙ sumus in penalibus:nã hẽs ante la psum habebat ius extrahẽdi trebelleanicã si negligẽtia sua illo priuat videtur ꝙ pena afficiat ⁊ in penis iura sunt artã da non ampliãda cũ mitior via sit eligẽda regula in penis in.vj.l.si preses.⁊.l.interpretatiõe de penis regula in penis in.vj.cum concor. Et l3 iura noua prouidentia de inuenta-rio cõficiendo dicant ꝙ pdat falcidiã is qui inuentariũ nõ conficit.⁊ appella.facidie veniat trebelleanica.l. irritũ.⁊.l. si vt allegas.C.ad.l.fal.⁊.l.iubemus.C.ad treb.⁊ in.l. pater filium.de inoffi.testã.⁊ in.l.si qs ad declinãdam.C.de epi. ⁊ cle.⁊ in auc.s3 cũ testãt.⁊ in auc.similiter.C.ad.l. falcidie3 ſm cõem opi.que vult ꝙ dicta iura que loquunt in falcidia intelligunt ⁊ verificant etiam in trebelleanica. Ratio ꝙ ex quo trebelleanica.ita defalcat legata ⁊ fideicommissa vniuer salia.prout falcidia relicta particularia arguendo ab ethymo logia vocabuli prout l3.l.§.appellata.ff.si cer.pe.l.tigurũ.ff. de verbo.signi.insti.de dona.§.est ⁊ aliud. Tñ rñdet ꝙ licet ex lata ⁊ impropria significatione appellatione falcidie com prehendatur trebelleanica.vt in iuribus in ꝯtrium adductis Tñ est ex in propria ⁊ lata significatione non ex propria.

n ¶ Hinc videmus ꝙ sunt distincta vocabula ad hoc.l.si ide3 codicilli.de codic.hinc etiam distincti tituli.⁊ in.ff.⁊ in.C.⁊ insti. Nec a paritate vel maioritate rõnis inducit antiquorũ ll.correctio.vt p gl.⁊ doc.in auc.quas actiones.C.de sacro san.eccle. Et maxime q2 non videtur eadem ratio in trebel-leanica que est in falcidia. Nam diuersa rõ fuit inducẽdi fal cidiam ⁊ diuersa inducendi trebelleanica3.

o ¶ Nã falcidia vt heres inducat ad adeundũ.⁊ ne aĩs si nol let adire testm rueret pp non aditionem hẽditatis iuxta.l. si nemo.ff.de regu.iur.l.cam quam.C.de fideicõ.prout assi gnat hanc rõnem iustinian us insti.de lege fal.in prin. Que rõ nõ vr militare hoc casu saltẽ prout olim cum hodie apud xpi fideles pium censeat exequi voluntates testatoris citra oẽ lucrũ.§.si vero expressim in auc.de here.⁊ falcidia.

p ¶ Que qdẽ rõ nõ militat in trebelleanica. Q2 si hẽs recu set adire nõ põt repudiare in pñdiciũ fideicõmissarij vni-uersalis. S3 hẽs cogit adire velit tollit ad instantiã fideicõ missarij vlis.l.marcellus.§.q cõpulsus.⁊.l. qui poterat.⁊.l. qui suspectã.cũ si.ad tre. Si itaqȝ pdit falcidia eo q2 nõ mi-litat oĩno rõ iuris antiqui. Non pari rõne d3 cessare trebel-lenica in qua non cessat rõ quare fuit inducta trebellea.

q ¶ Preterea ṽba.d.§.si võ nõ fecerit inuentariũ in corpo-re.de hẽdi.⁊ fal.nõ vñr adactari ad fideicommissa seu legata vniuersal ia cũ dicat deberi:l3 excedant vires hereditarias. Ibi l3 pure substantie morientis transcendat mensuram leg gatorum datio.

r ¶ S3 minime dubiũ est ꝙ relicta vlia nõ psit deberi necꝙ dari vltra mensurã substãtie seu hẽditatis moriẽtis.q2 hẽdi tas defuncti ĩpossibile est ꝙ ptẽt vltra ꝙ̃ sit ⁊ impossibiliũ nulla est obligatio.l.impossibiliũ.de reg.iur.merito pdicta ṽba illius tex.nõ ꝯueniũt fideicõmissis vlibus. S3 õ fidei cõmissis vlibus detrahit trebelleanica nõ de singularibus. vt toto ti.ad tre.ff.⁊.C.⁊ insti.de fideicõ.heredi.merito nec cõueniãt trebelleanice ṽba illius tex.⁊ cõsequẽter nec mẽs: q2 vbi nõ adactantur verba ibi nec lex.l.ita aũt. de admi.tu. l.iiij.§.pretor ait.ver.totiens.de dam.infec.

s ¶ Rõ ⁊ demõstrat ex verbis.§.sancimus in pn. ibi ⁊ non p ea q̃ forte surripuerint aut malignant introducere tẽtent falcidiã cũ vtiqȝ si nihil malignati essent forte nõ sufficere. Nõ.n.vĩ ꝙ subtractio rerum hẽditariarũ possit introduce-re trebelleanicã vbi aĩs cessaret. Nã siue ĩ hẽditate sint mul te res que dicunt subtracte siue pauce semp detrahẽda est trebelleanica si hẽditas est relicta vel quota vltra dodrantẽ. Nõ.n.attendit quãta sit hẽditas parua vel magna. S3 quo ta hẽditatis sit relicta. Nã respectu quotatiuorũ partiũ pari ter se h3 hẽditas minima ꝓut hẽditas maxia oĩs.n.heredi-tas in.xij.vncias diuidit nõ habita distinctiõe magne vl par ue hẽditatis.§.hereditas insti.de hẽdi.insti.ad idẽ ṽba illa metuẽtes ne forte habeãt post debita ⁊ legata falcidiam.

t ¶ Nõ etiam adactari vidẽtur verba tex.in corpore.d.§.san-cimus in fine ibi ⁊ arbitrat sufficientẽ se habere substantia3 ⁊ ibi sed ignorãtie puritas. Nõ.n.cadit in sufficientia respe ctu quote nec cadit puritas ignorãtie. Jo verba nõ videns

tur conuenire fideicommisso vniuersali cum non possit pre stari vltra vires hereditarias.vt dictum est. ⁊ consequenter nec trebelleanice conuenire videntur.

v ¶ Juuantur premissa q2 in.§. hec autẽ dicimus vbi errans testator ⁊c.declarat imperatorem loqui qñ testator errat circa suam substantiam. Sed circa relictum vle non est error vt premisi metuo. Justinianus nõ loquit in fideicõmisso vni-uersali. Nec id qđ dixi inducẽdo aũt.si sit ⁊ aũt. sed cũ testa-tor vĩ obstare:q2 illa iura inducunt virtute regule iure an-tiqui tradita in.l.marcellus.§.ꝙ aũt.ad treb.vbi vr tradi re-gula ꝙ in qbus testis cessat falcidia in eisdẽ cessat trebellea nica ⁊ regula iuris antiqui d3 trahi ẽt ad iura noua correcti ua prout dicũt Bar.⁊ Ang.Pau.de ca.in.d.auc. sed cũ tes-tator per hanc rõnem tenentes ꝙ possit phiberi trebellea-nica prout falcidia l3 de falcidia sola text.mentionem faciat. Et in alijs terminis ꝙ per regula3 iuris antiq extendat lex correctiua tradit etiam Jmo.in.l.si vero.§.d viro.sol.matri. licet non loquatur in qualibet regula.

x ¶ Dicta aũt regula nõ tepit in iure antiquo ꝙ oĩ casu quo cessat falcidia cesset trebelleanica s3 ꝙ in oĩ testõ in quo ces sat ⁊c.profecto in casu nostro l3 cesset falcidia cessat in penã heredis nõ conficiẽtis inuentariũ non rõne testiõ regula d.§.ꝙ aũt.non militat hoc casu. Et per hanc rõne3 Bar.⁊ sequaces dicunt legem nouam loquentem in falcidia trahi ad trebelleanicam quatenus disponit ꝙ falcidia prohiberi potest ⁊ quatenus disponit disponitur ꝙ in relictis ad pias causas cesset falcidia. Et tñ volunt legem nouam prohiben-tem detrahi falcidiam per eũ qui non fecit inuentariu3 non trahi ad trebelleanicã. Et hanc partem ꝙ nõ conficiens in-uentarium nõ detrahat trebelleanicam firmauit Ja.de bel. ⁊ idem Bar.in.d.auc.sed cum testator.⁊ in.d.§.ꝙ autem.⁊ in quodam suo consi.incip.d.Joanni numero.cxv.ſm ordi nem per vsinum nõ informis hanc etiam opi. sequitur Joã. an.in addi.spe.in ti.de instru.edic.§.dicro ver.de trebellea-nica dubitatur ⁊ Oldra.consi.cxxxvj.⁊ Ange.in.d.§. si vero expressim.prout hos refert Ponta.in auc.similiter col.lxxix. idem tenet Bal.in.l.filium quem habente3.C.fami.hercis. idem Ang.in.d.auc.sed cum testator.

y ¶ Sed ꝯtriam partem tenuit Jaco.de are.per.l. cu3 tale.§. j.de condi.⁊ demon.⁊ ibi idem volunt Bald.⁊ Rap.cuma. ⁊ Pau.de ca.ibi videtur presupponere p expedito ⁊ eandẽ opi.tenẽt Pet.⁊ Cy.in.d.auc.sed cum testator.vbi Bald.l3 primo arguat pro prima opi. Tñ tãdẽ firmat hãc parte3 per tex.quem ſm eũ doc.non ponderant:tñ ſm eu3 decidit hãc questione3 in.§.hinc nobis in auc.de heredi.⁊ fal. vbi dicit citandos esse legatarios ⁊ fideicõmissarios si heres nõ vult damnificari:sed lucrari. Qui tex.loquitur de fideicõmissis particularibus ⁊ vniuersalibus immo fortius de vniuersali bus q2 eorũ magis interest. Ergo si non est factũ inuenta-rium vel est minus legittime factũ hẽs non lucrat trebellea nicam ſm eũ. Et ide3 t3 Saly.in.d.auc.s3 cum testãt.eo q2 est eade3 rõ in trebelleanica cum tex.in corpore põderet ꝙ non ꝯficiẽs inuentariũ pñsumitur malignari ꝙ respicit vni-uersale fideicommissum ꝓut particulare ſm eum ⁊ idem.

z ¶ Et per dictam rõnem idem concludit Bar.in consi.suo incip.lena matarelli in ordine.ccxxxiiij.ſm ordinem infor-mis.vbi dicit idem tenere modernos in.d.auc.s3 cum testãt ⁊ Ricar.malũ.⁊ Gof.in libellis in titu.de senatus.

& ¶ Idem videtur aperte velle.idem Barto.in.l.fin.§.licen-tiam.el secundo.C.de iure delib. dicens ꝙ si heres rogatus de restituenda hereditate negauit aliquas res remansisse in hereditate ⁊ probatur ꝙ remanserint:q2 malignauit amit-tit trebelleanicam per.l.beneficio.ff.ad leg.fal.⁊ dictum.§. licentia.⁊ ipse Barto.adducit.§.sancimus igitur in auc.de heredita.⁊ falcid. Et dicit ꝙ ita contigit semel ante mortas litatem ⁊ semel postea. Et sic presupponit ꝙ dicta iura que loquuntur in falcidia ⁊ non faciunt mentionem de trebel-leanica militent etiam in trebelleanica.⁊ maxime.d.§.sanci-mus.qui taliter comprehendere.§. si vero non cõfecerit in uentarium.vbi prohibetur falcidia. Et illud dictus Bart. approbant ibi Ange.⁊ Rapha.fulgo.Pau.de castro.⁊ do-minus meus.⁊ sic satis aperte videntur presupponere hanc partem ꝙ non conficiens inuentarium qui presumit mali-gnari amittat trebelleanicam.

9 ¶ Hãc ẽt partẽ firmat Raph.ful.in.d.auc.sed cum testãt. dicẽs se hoc consuluisse in ardua qõne. Q2.d.§.hinc nobis vsqȝ in finẽ appellatiõe falcidie cõprehẽdit ẽt trebelleanicã subdens hanc opi.tenẽdã tanꝙ cõmunẽ in quã inclinat Raph.

Rapb.cū.in.d.§.ꝙ autem.ꝛ dicit firmare pau.de ca.in cō/ si.ccvij.incipiente sup hoc dubio fuerunt opi.

f ¶ Et idem latius ꝓsequendo firmat Ponta.in auc.simi/ liter.ad.l.fal.dicēs inter cetera in añpenu.cbar. colū. lxxxij. de h̄ esse casum rotundū nouissime p eum inductū ꝛ an ne mine aiaduersum in.d.§.si vero non fecerit inuentariū ibi nec falcidie beneficium habebit ꝛ solida legata ꝛ fideicom/ missa ꝑstabit. Quem tex.inducit.qꝛ primo dicit solida lega ta prestabit per h̄ verba cōprehendebanꝭ etiam fideicōmis/ sa.qꝛ dispositum in vno censetur etiā dispositū in alio.l.j.ꝛ ij.C.cōis de leg.§.nostra.instit.de leg.subdit ꝛ fideicōmissa vt adderet de fideicōmissis vniuersalibus vbi prius dixerat de pticularibus.non.n.erat dubium ꝙ disposito ꝙ solida le gata ꝑstarenꝭ etiā solida fideicōmissa eiusdem speciei habe rent solida ꝑstari intelligātur.ergo illa verba fideicōmissa. vt aliquid addāt.vt decet.l.j.in fi.ad muni.cū similibus. Et vt decidāt casum dubium vt etiā decet.l.ꝙ labeo ad carbo. Qd ꝛ demonstraꝭ ex eo qꝛ postea subditur in fi.illius.§. ꝙ si purā testōris substātiā excesserit legatorum datio non re/ petit fideicommissorum.vt daret intelligi duꝫ nominauerat fideicōmissa intelligebat de vniuersalibus ꝛ vniuersalia nō pn̄t excedere testōris substantiam ſm eum.

a ¶ Tu dicas vltra eum ꝙ ex quo non exprimit de legatis sin gularibus magis ꝗ̄ de vniuersalibus sunt gn̄aliter intelligē da de oibus.arg.l.j.§.ꝛ gn̄aliter.de leg.ꝑstan.ꝛ cañ.si ro/ manorum.xix.distin.ꝛ.c.qꝛ circa.de priuile.vñ est ibi casus saltem in sui gn̄alitate. Qd maxime dicendū est:qꝛ sequens §.si vero expressim.qui prosequiꝭ eundem casum ex natura aduersatiue vo iuxta no.per gl.ꝛ Bar.in.l.si mariti.§.si. de adul.ꝛ Saly.in.l.vinum.ff.si cer.pet.dicens ꝙ aduersatiua non stat proprie si casus sequēs nō loquitur in terminis ca sus precedentis. Natura.n.aduersatiue est repetere qualita tes precedentium dicit Bal.in lec.pleniori in.l.oēs populi de iusti.ꝛ iure.col.xv.intelligitur ſm opin.s.ꝙ ille tex.ꝓhibi beres falcidiā detrahi allegatis ꝛ fideicōmissis si testator pro hibuit militat et in legatis ꝛ fideicōmissis vniuersalib⁹. Et sic ꝙ possit ꝓhiberi per testatorem etiā trebelleanica lꝫ tex. de falcidia dūtaxat loquatur. Nam hoc tenuit glo.in corpo re in.d.§.si vero expressim.ꝛ idem voluit in.d.§.sed qꝛ insti. de fideicom.heredi.put eā allegāt Bar.Ang.ꝛ Saly.in.d. auc.sꝫ cum testator qui idem tenent.

b ¶ Qd ꝛ tenuerunt Odof.Jac.de raue.pe.ꝛ Cy.qꝛ est eadē rō.immo fortior.qꝛ ius falcidie est fortius p ea que habētur in.l.in quarta.ff.ad.l.falcid.ꝛ idem voluit Rayn.de forli.vt ibi refert Saly.qui idem vult p eādem rōnē ꝙ ꝛ vult paul. de cast.ibidem ꝛ Rapb.dicit eē intrepide tenendū:qꝛ text. loquitur de legatis ꝛ fideicommissis generaliter.ergo etiam de vniuersalibus.

c ¶ Et qꝛ appellatione falcidie solet etiā trebelleanica cōpre/ hendi ſm euꝫ ꝛ est communis opi.prout dicit Jmo.in.d. l. marcellus.§.ꝙ aūt.ideo in practica amplectenda p not.per glo.in.l.omnis diffinitio.ff.de reg.iur.ꝛ Bal.in.l. precibus C.de impu.ꝛ docto.in.c.ne imitaris.de constitu.ꝛ in.l.cum ꝓlatis.ff.de re iudi.

d ¶ Nec ob.id qd̄ dicit Bar.s.ꝙ regula.d.§.ꝙ aūt militat in his terminis ꝛ non in terminis non confectionis inuenta/ rij prout per hanc rōnem alium in vno articulo alius i alio in nonnullis locis concludit Bar. Nam rn̄detur ꝙ si in. d. §.ꝙ autē.traditur illa regula ꝙ in testamētis in quib⁹ ces/ sat falcidia cessat trebelleanica possumus dicere ꝙ militat il la regula etiā in cāu quo heres non conficit inuentariuꝫ:nā tunc in testō quo heres scriptus est oneratus legatis ꝛ non facit inuentarium non detrahitur falcidia:lꝫ.n.falcidia ces/ set in illo testō propter non confectionē inuentarij verū tn̄ est ꝙ cessat. Si hodie inuentario non cōfecto cessat falcidia ergo ꝛ nunc cesset trebellea.

e ¶ Non enim regula illa se restringit ad causam quare in te/ stamēto falcidia. Sed generaliter loquiꝭ qn̄ cessat. Insuper in testō militis cessat falcidia non rōne qualitatis testamen ti:sed ex priuilegio militis. Item similiter in.d.§.si vero ex pressim non cessat falcidia rōne ipsius testamenti. Sed pro pter prohibitionem expressam.

f ¶ Quid.n.si in codicillis prohiberet ꝛ in testō rogasset fi/ deicommissum debetur ex testō.ꝛ tn̄ trebelleanica cessat pro pter cām extrinsecā. Similiter in relictis ad pias cās prohi betur falcidia per auc.similiter.C.ad.l.fal. Et tamē commu/ niter doc.dicunt idem in trebelleanica:ꝛ tamē illud priuile gium non cātur rōne testamenti:sed propter qualitateꝫ que iuberet legatario vel cause ꝑpter quā fit legatū.ita ergo ad propositum. Lꝫ falcidia in casu nostro non cesset rōne testa mēti sed propter cām extrinsecam.qꝛ non fecit inuentariuꝫ non curet. Sꝫ satis sit ꝙ in illo testō cessat falcidia ex qua/ cunqꝫ cā cesset siue in penā siue in priuilegiū testatoris vel honorati vel onerati. Et facit ad predicta id qd̄ dicit Bar/ to.in.d.§.licentia.el scdo.pro ista responsione ad hoc vrgēt gn̄alia verba illius tex.si volum⁹ intelligere ꝙ ibi tradatur illa regula prout intelligunt Bar.ꝛ pleriqꝫ Salyce.tamē in d.aucte.sꝫ cuꝫ testator.ꝛ in.d.aucte.similiter dicit ꝙ.d.§.ꝙ autem non probat dictam regulā. Sed dicitur ibi ꝙ prout in.§.precedēti ad quē se referꝭ.d.§.ꝙ aūt di ꝙ qū herre di cit hereditatē suspectam quarta que erat detrahēda cedit lu cro fideicōmissarij ita ꝛ vbi alias cessat falcidia illa cedat lu cro fideicommissarij ſm eum.

g ¶ Et vt hoc respectu hn̄ loqui. Qꝛ in.§.ꝑcedēti non dicit ꝙ cesset trebelleanica nec de h̄ ibi tractatur:lꝫ.n.verū sit ꝙ cesset tn̄ non per illum.§. Jō terminus referēs prout est.d. §.ꝙ aūt.non dꝫ intelligi ꝙ disponat ꝙ trabelleanica nō de trahatur:maxime qꝛ dicit id quod dicimus.s.in.§. ꝑcedenti in suspecta hn̄ditate idem dici potest in his testamentis in quibus cessat falcidia. Sꝫ de trebelleanica non detrahēda non dicit in.§.ꝑcedenti:lꝫ presupponaꝭ. Sed disponitur i §.ꝑcedenti.qualiter debeat fieri distributio iter legatarios ꝛ fideicōmissariū vniuersalem. Nā perinde cēseruꝭ ac si fi/ deicommissario esset relictum ꝗ̄tuꝫ valet tota hereditas ꝛ legatarijs relicta foret ꝗ̄titas expressa.ꝛ simul fieret cumu lus ꝛ de quolibet fiat detractio pro rata. Et ꝙ erat per falci diā detrahendum remaneat apud eum cuius fauore hēs fal cidia priuatur. Dicere autē ꝑut sonant verba Saly.ꝙ quar ta falcidie in testō militis applicetur lucro fideicommissarij vniuersalis esset ineptissime dictum vel dicamus ꝙ in.d. §. ꝙ aūt.dicatur ꝙ dispositio supra fcā.s.ꝙ tātū habeāt legata rij si heres coacte adit ꝗ̄tum si heres adisset sponte proce dit non solum in testamentis in quibus militat falcidia:sed etiam in testamentis in quibus cessat.

h ¶ Poterat esse rō dubitādi ꝙ ꝑut in testō in quo falcidia detrahitur coactio fcā ad instātiā fideicommissarij prodest fideicommissario.vt lucratur quartā quā lucratus fuisset he res sponte adens. Ita ꝛ debeat aliquid lucrari fideicommis sarius ꝑpter coactionem qn̄ nō detrahitur falcidia. Et iō deberet fieri alia computatio ꝗ̄ supra in. §. ꝑcedenti fit de illo residuo quarte falcidie supra cuius ꝑtium decidītur in d.§.ꝙ aūt. Et iste intellectus magis applaudet illi lr̄e si di/ ligēter aduertatur:lꝫ ab alijs non positus vt reperiā. Qua/ litercunqꝫ aūt intelligaꝭ.d.§.ꝙ aūt vel ſm ꝙ intelligit Bar to.vel aliter nō obst.per iā dcā.ꝛ ideo prout dcā alia noua iura loquētia in falcidia trahunꝭ ad trebelleanicā. Ita ꝛ iste §.si vero non fecerit inuentariū loquens in falcidia intelli/ gatur ēt in trebellianica in qua est maior rō vt iā dictum est.

i ¶ Non obstāt adducta in ꝯtrium. Non.n.ob.ꝙ iura corre/ ctiua non extenduntur ꝛc. Qꝛ rn̄deꝭ pluribus modis. Pri mo ꝙ non est correctio:sꝫ limitatio limitātur ꝛ restringun/ tur iura antiqua ad eum qui conficit inuentarium ꝛ ad euꝫ qui non artaretur conficere. Non aūt tollitur trebelleanica in totū.in exorbitātibus aūt fit extensio a pitate rōnis.vt la te per bar.in repe.l.si constāte in prin.ff.so.ma.ꝛ per Jmo. in.l.si vero.§.de viro maxime cum fit rō expressa vt testōrū voluntates seruentur ꝛ ne malignetur que malignitas. ita cadit respectu fideicōmissarij vl'is ꝑut respectu pticularis.

k ¶ Preterea si volumus intelligere.d.§.ꝙ autem.prout in telligit Bart. extensio fit ex regula iuris antiqui iuncto eo ꝙ supra dixi.s.ꝙ generalitas illius text. militat q̄litercunqꝫ nō detrahatur falcidia in illo testō hoc est ex legatis in illo testamēto contentis siue ex vna cā siue ex altera cesset vt su pra latius demonstraui.

l ¶ Tertio rn̄detur ꝙ non est extensio ex quo comprehendi/ tur sublata significatiōe vocabuli:qꝛ trebelleanica defalcat. ideo falcidia potest dici ꝛ multotiens in iure ita appellatur vt supra deductum est.

m ¶ Et qn̄ rō est expssa in lege noua ipa lex noua trahiꝭ ad casum q comprehēdi pōt sub vbis ex lata ꝛ in ꝑpria signifi catiōe quaten⁹ rō ad illū casū adaptaꝭ ista ē gl.i vbo eligaꝭ i fi.i cle.j.d ele.iūctis notatis ibi p pau.d lea.d. Ant.ꝛ Jmo lā q ita intelligūt ꝛ saluāt illā gl.idētitas itaqꝫ rōnis expsse i l.correctiua opaꝭ ꝙ lex correctiua trahaꝭ ad casuꝫ qui potest sublata significatione vocabuli comprehendi non.n. est ex/ tēsio:sꝫ ampliatio ex mēte comprehēsiua legis.ꝛ faꝭ qd no.

Jo.an.sup gl.ij.in.c.fi.de elec.li.vi.ꝙ ⁊ voluit imo. in repe. l.si vo.§.de vero so.ma.co. viij.v.fal it secundo. Jta ⁊ dica|mus in casu nostro cum rō vt voluntates testatorum obser|uentur ⁊ ne hr̄des malignent̄ pariter respiciat. fideicōmis|sarium vniuersalem prout particularem ⁊ falcidia etiam tre|bellea. cōprehēdat.l3 ex in proprie significatione.

n ¶ Quarto l3 nō contineatur trebelleanica appellatiōe fal|cidie. Tn̄ legatum ⁊ fideicommissum vniuersale cōprehen|ditur appellatiōe legati ⁊ fideicōmissi ēt proprie loquendo. Jdeo si tex.dicit ꝙ solida legata ⁊ fideicōmissa ꝑstentur ꝑ|ut dicit in.d.§.si vero nō fecerit vi3 ꝙ nil obstet quominus possit intelligi de legatis ⁊ fideicōmissis vniuersalibus in quibus est eadē rō que in legatis singularibus.⁊ maior:tu3 q2 vniuersales fideicōmissarij sunt magis dilecti a testatore ⁊ a lege p3.in eo ꝙ habet̄ in auc.hoc ampliꝰ.C. de fideicō|missis ⁊ in eo ꝙ eius contēplatiōe cogit̄ heres adire ⁊ non cōtemplatione singulariū legatariorū. Tum etiā q2 agitur de minori preiudicio hr̄dis:nā hres qui cogitur prestare soli|da legata particularia pōt in ꝓprio patrimonio damnificari si legata excedūt vires hereditarias ꝙ nō pōt occurrere in fideicōmissis vniuersalibus que nō possunt excedere vires hereditarias prout ⁊ supra deductum est.

o ¶ Nec ob.ꝙ dicebat̄ ꝙ nō vr̄ eadē rō i trebelleanica q̄ in falcidia attēta rōne qua iducta fuit falcidia. Na3 pmo ostē|dit̄ ꝙ ista rō nō cōsiderat̄ qm̄ pariter militat dicta cōside|ratio qn̄ testōr ꝓhibet falcidiam. Et tn̄ lex noua eo casu lo|quens in falcidia militat ēt in trebelleanica ſm cōem opi.su|pra relatam ex quo datur intelligi ꝙ dicta consideratio non est tante efficacie ꝙ impediat hmōi interpetrationē3.⁊ pari|ter ostendit̄ p id qō dicit̄ in.d.auc.similiter que.s.trahit̄ ēt ad trebellica.ſm cōe3 sniam ⁊ in̄ lōge magis cessat illa rō ex quo legata ad pias cās debent̄ ēt nō adita hr̄ditate ex testō prout hr̄ in.l.eam quam.C.de fideicō.de quo tamen vt ibi.

p ¶ Preterea ex quo hmōi amissio falcidie non fit nisi post aditam hr̄ditatē:q2 postea incipit currere tp̄s datum ad cō|ficiendum inuentarium:vt p glo.⁊ doc.in.l.fi.§.si naūt du|bius.C.de iure deli.⁊ tēpore quo hr̄ditas est adeunda pōt sibi consulere p cōfectionē inuentarij non est verisimile ꝙ pp h̄ se retrahat ab adeundo. Jō dicta rō non viget. Et iō non immerito dicta rō nullatenus deducit̄ in tractatu inuē|tarij. Sed du3 postea subdit de falcidia prohibitione aliqd de dicta ratione deducitur.

q ¶ Nec etiam obstant illa verba tex.ibi l3 pure substātie te|statoris trāscendat mensuram.⁊ illa arbitretur sufficientē se habere substantiam ⁊ illa:sed ignorantie puritas in ꝯtrium pōderata:q2 ad h̄ tūderi pōt pluribus modis. Primo ꝙ ēt fideicōmissum vniuersale iunctis singularibus relictis po|test censeri excedere substātiā testatoris vt ꝓbat̄ in.d.l.mar|cellus in pn̄.ad treb. Scdō rn̄det̄ ꝙ l3 aliqua verba adactē|tur ad relicta particularia ⁊ non ad vniuersalia non tamen iustinianus per illa v̄ba restringit suā dispositionē3. Quid enim si legata particularia non excedunt mēsurā substantie testatoris:tamen excedunt dodrantem nōne perdit falcidiā heres non conficiens inuentariū:certe nemo dubitat. ⁊ tn̄ cessant dicta verba primo ⁊ scdō loco interlineata. Jtē po|namus ꝙ testator sciat suā substantiā prout ⁊ scire presumit̄ l.quisquis.C.depositi legat vltra dodrantem cōficit̄ legitti|me inuentarium nōne heres detrahit falcidiā:certe in du|biū est. Jte3 ponamus ꝙ tunc non conficit inuentariū dicet ne quispiam sani capitis ꝙ ex quo testator sciuit sue substan|tie mensurā detrahatur falcidia3:absit.⁊ ꝓpterea nō obstāt verba tertio loco interlineata.

r ¶ Ex quibus euidenter cōstat ꝙ illa verba non restringūt illam dispositionem.ergo non restringant in h̄ ꝙ l3 non cō|ueniant fideicōmisso vniuersali.ergo in eo cesset illa dispo|sitio:sed vt arbitror iustinianus posuit illa v̄ba: l3 pure sue substantie transcendat mensuram vt determinet casum ma|gis dubium:nam si facit legata solida deberi eo casu quo ex|cedunt assem.fortius eo casu quo excedunt dodrantem. Et casum quo arbitratur non excedere dodrantem vel asse3 po|suit ad euitandum casum quando testator scienter prohibuit falcidiam.

s ¶ Nec ēt ob. v̄ba illa in ꝯtriū pōderata malignant̄ inducere rentent falcidiā cu3 vtiq3 si nihil malignari essent forte non cōpeteret. Nā rn̄det pōta.in.d.auc.fi'r car.anpe.colū.lxxxj. ꝙ pōt subtractio inducere trebelleanicam:vbi al's cessaret puta si heres eēt rogatus restituere post tale tp̄s ꝙ fructus interim pcepti facere ēt cessare trebelleanicā cum fructus iu|dicio testōris pcepti cōputent̄ in trebelleanicā.l.in fideicō|missaria i pn̄.ff.ad treb.⁊ tn̄ si hr̄s diminueret res fructife|ras hr̄ditaris faceret iminere trebelleanicā q̄ al's cessaret h3 cū. Jtē si hr̄s institutꝰ in pte ē rogatus eā pte restituere:⁊ tn̄ ē honoratꝰ legato:puta legauit suplectilia vel pecuniā q̄ pn̄t subtrahi.⁊ legatū illud p pte cohr̄dis nō venit restituē|dū fideicōmissario.d.l.in fideicōmissaria.§.fi. ⁊ tn̄ imputat̄ in q̄rtā trebelleanicā.l.i quarta.ff.ad.l.fal. Pari ēt rōne idē si institutus insolidū eēt rogatus restituere hr̄ditatē dedu|cta pecunia vel deducens mobilibus ⁊ huiusmodi.

t ¶ Deueniēdo ad.vj.ꝯsultationis articulū dicendum est ꝙ dcā Bn̄dicta est instituta in dimidia tertie ptis vna cū dīa mātre:in alia dimidia dicte tertie instituto.⁊ p ꝯn̄s dcā insti|tutio fuit fcā simpliciter in quota hr̄ditatis nō venit vsusf. ipsius quote hr̄ditatis:sed plena proprietas.⁊ hoc constat ar.l.si alij fundū.de vsufr.leg.⁊.l.si titio fundus.eo.tit.facit l.si in rem agat de rei ven.appellatiōe.n.rei venit rei ꝓprie|tas nō vsusfructus ipsius rei vt dictis iuribꝰ subdit̄ in vita tn̄ ꝓfecto ad tp̄us nō pōt hr̄ditas dari.l.hereditas ad die3 de here.insti.q2 nō pōt semel hr̄s desinere esse hr̄s iudicio testatoris.l.ei q soluendo.ff.eo.titu. S3 censet̄ rogatus de restituendo post mortē est.n.substō compendiosa q̄ ita in|terpetrat̄ p ea q̄ hn̄r in.l.precibus.C.de impu.⁊ in.c.raynu|tius.⁊.c.raynaldus.de testa.⁊ in.l.cēturio. de vul.⁊ pu.⁊ in d.l.hereditas. Jō interim anteq3 eueniat ꝯditio substitutio|nis rogata est hr̄s pleno iure ⁊ hoc clarum.

u ¶ Eueniente aūt casu substōnis l3 regulariter ex fideicom|missaria substōne detrahenda veniat trebelleanica per.d.c. raynutius.⁊.d.c.raynaldus.⁊.c.si pater.eo.ti.cu3 multis si. Tn̄ hoc est veru3 nisi pendente conditione hr̄s perceperit tot fructus qui sufficiant p sua trebelleanica:q2 fructus ta|les computant̄ in trebelleanicam.d.l.in fideicōmissaria ita forte ꝯtinget in hoc casu anteq3 mors eueniat vel transitus ad secunda vota. Jnsuper testōr expresse prohibuit trebel. detrahi cum dixerit integre ⁊ sine diminutione ex quo.n. substituebat maiori ⁊ extranee persone post aditā heredita|tem non poterant illa verba testōris integre ⁊ sine diminu|tione deuenire nisi prohibitionē trebelleanice. Jdeo trebel|leanicam cen'eatur prohibere per no.per glo.in.l.dece3 in fi.ff.de fideicōmissarijs liber. Jdem per dictā gl. dicit Bal. in.d.auc.sed cum testator si testōr mandauit tota ⁊ integra legata prestari:nam tunc non detrahetur quarta p:cut vo|luit ipse Bal.⁊ post eum Raph.fulg.ibi.

x ¶ Et ꝙ sufficiant hmōi v̄ba equpollētia ad ꝓhibitionē falci|die:tenuit ēt bal.in.d.l.p:ibus. Et idē vult Pau.de ca.i.d. auc.sed cū testōr ēt eo casu quo prīo legauit rē ⁊ postea mā|dauit totā prestari.⁊ idē voluit Ponta. in.d.auc.si'iter. Et idem tanq3 cōe dr̄ consuluisse consi.ccxxxvj.incip. in hac re breuis ero.vbi dicit se bis hoc obtinuisse florentie. Et ita vi|di hic consultum a plerisq3 magnis viris nostri tp̄is. Et ſm cōem sniam prout pōt prohiberi falcidia.ita ⁊ trebelleanica prout.⁊.s.circa precedens dubium dictum est.

y ¶ Deueniendum est modo ad.vij.consultationis articulu3 qui duplex est.s. an dicta dn̄a Magdalena teneat̄ cautionē ꝓstare ⁊ an teneat̄ inuentariū facere. De primo est conclu|dendū ꝙ compelli pōt ꝙ caueat restituere hereditate3 eue|niente casu restōnis vt est expressum in.l. cū archimedora3. C.vt in pos.leg.⁊.d.l. cū tale.§.titius. de cōdi.⁊ de.⁊ in tit. vt le.no.caue.ff.⁊.C. per totum in sui gn̄alitate. ⁊ in.l.iube|mus.C.ad treb.arg. sumpto a spāli excepruant̄.n.filij primi gradus rogati post tp̄s restituere. Jtē pōt cogi vt faciat in|uentariū:ex quo tenet̄ rōnem reddere.d.§.titius. ⁊ inuenta|riū est caput rōnis reddende.l.j.§.officio. de tuto.⁊ rō dist. ⁊.l.fi.C.arbitriū tutele. Jdeo ꝯcludit Bal. in.d.§.titius.ꝙ dicto casu hr̄s tenet̄ conficere inuentariu3 vt possit rō reuī|deri:⁊ ita tenent doc.ibi ꝓut ibi refert Pau.de ca. idem te|nens dicens ita in qōne de facto cōsuluisse. Dicit tn̄ ꝙ non requirunt̄ solēnitates reqsite in terminis.l.fi.§. sinaūt du|bius.C.de iure deli.⁊ in auc.de here.⁊ fal.§. sancimus.⁊ in d.auc.sed cū testōr.sed sufficit facere ad silitudinem tutoris ſm eū:facit qō hr̄ in.l.facultas.C. de iure fis.li.x. vbi al's dr̄ ꝙ fit descriptio non inuentarium.s.solemne.

z ¶ Restat decidere vltimū quesitum circa qō est aduerten|dum ꝙ tutor obligat̄ pupillo ex quodā q̄si ꝯtu inito inter eū ⁊ pupillū.l.ex maleficijs.§.tutele.ff.de act.⁊ obli.⁊.§.tu|tores.insti. de obli.que ex q̄si ꝯtu nascun. actiones v̄o que ex ꝯtu inito circa res hr̄ditarias post mortē testōris q̄run|tur heredi vel contra heredem nō transeunt in fideicōmis|sarium

sarium restituta hēditate.l.cum hēditas.⁊.l.si hī e pecuniā. ff.ad treb. Jō non bz fideicōmissarius aliquam actionē aduersus tutorē hēdis cum inter ipsum tutorē ⁊ fideicommissarium vniuersalē nullum negociū cōtractum fuit ergo nulla actio competit ar.l.si in area.ff.de condi.indebi.⁊.l. si me ⁊ titium.ff.si cer.pe.ar.sumpto a speciali.

c ℂQuinimo ⁊ si heres maior male administrauit seu rem subiectā restōni perdidit vel consumpsit non trāsit actio ex trebel. Jta ꝙ nulla ciuilis actio q̄ competeret ꝯ extraneum competit fideicōmissario.l.si heres institutus.§.si heres.ff. ad treb.competit tū actio ex testō.d.§.si his.Sz actio ex testō nō cōpetit ꝯ extraneum. Sed dumtaxat ꝯ heredum qui censetur quasi ꝯhere cum creditoribus ⁊ legatarijs.l. apud iulianū.§.fi.ff.ex q.cā in pos.eatur.⁊.d.l.ex maleficijs.§.heres quoqꝫ.ideo ipsi fideicōmissario nulla actio vr̄ competere contra tutorē male administrantem.Sz vr̄ ꝙ ex quo heres tenetur reddere rōnē administrationis de rebus hereditatis quā post mortē tenetur alteri restituere vt ꝓbat tex.in l.cum tale.§.titius ⁊ doct.ibi tenēt.⁊ facit.l.mulier.§.culpe. ff.ad trebe. Et tutor eius loco administrauit suadet equitas ꝙ reddatur ratio ipsi fideicommissario de male administratis per tutorē. Nec pupillus qui ratione male administrationis hz actionē contra tutorē dz lucrari cum iactura fideicōmissarij arg.l.nam hoc natura.ff.de cōdi.indebi.⁊.l. si quis ma ncipijs.§.penul.in.l.fi.ff.de instito.ideo istam actionem dz cedere fideicōmissario ex quo causatur ex causa hēditaria ad hoc.d.l.si heres pecuniam ad treb.⁊.l.cum post in fi.ff.de consti.pecu.⁊ facit.d.l.cum hēditas ad treb. Et videt̄ in simili tex.in.l.fi.ff.de admini.tuto.vbi bonefidei possessor hereditatis qui per tutorē administrauit bona hereditaria actionē quā hab3 aduersus tutorē tenetur cedere ei q obtinuit hereditatē eadē ⁊ forte maiori rōne.idē dōm in fideicōmissario cui est restituta hēditas ad hoc.d.l.cū post.⁊ ꝙ hī ibi ⁊ in.l.si tibi.x.milia.§.cum possessor de pac. Laus.deo.

ℂTestm̄ scdz ꝙ dr̄ impfectū siue nō legitīe fcm̄ ex eo ꝙ i eo nō appent rogati testes a testōre. Jtē qr i scriptura testi nō appet ꝙ aliqs fuerit noīatus hēs:l3 appeat dcm̄ ⁊ in oībus meis bonis instituo. Sz nō cōstat de quo senserit. An tollat ꝓmū ⁊ qd si notarius notauerit hēdem ⁊ testōr ꝯfirmauit ⁊ testes dicāt non audiuisse noīare hēdē a testōre ⁊c.

ℂConsilium. cccciiij.

In nomine dn̄i nostri iesu christi. ℂCirca hanc cōsultationem tota vis stat in hoc an valeat primum testm̄ in quo fuit institut⁹ dcūs vicus vel valeat scdz in q̄ ꝑtēdit se institutū dict⁹ paulus.vr̄.n.ꝓma facie dōm ꝙ dcm̄ scdm testm̄ preualeat ea rōne:qr scdm testm̄ solēne tollit ꝓmū ꝑ regulā.§.posteriore insti.qui.mo. test.infir.⁊.l.si iure.de le.ij.⁊.l.j.⁊.§.ff.de iniu.te.

a ℂEt nōnunqꝫ etiam testm̄ scdm imperfectuz tollit primū vt si scdm est testm̄ militare.d.l.ij.

b ℂVel si in scdo sunt instituti liberi:vt in.l.hac consultissima.§.ex imperfecto.C.de testa.⁊ auc.ibi positis.

c ℂJtem tertio si in scdo sunt insti tuti veniētes ab intestō. d.l.ij.⁊.d.l.hac cōsultissima.§.fiqs aūt.⁊ ꝙ hī in.l.si duob⁹ §.si prius.ff.de cōtrahu. Jtem.iiij.in terminis.l.sancim⁹. C.de testamen.

d ℂEt tertius casus videtur adaptari ad casum nostruz quia dictos paulus erat frater testatoris ⁊ proximior testatori dicto vico immo vt arbitror ipse erat successurus ab intestato ⁊ forte solus. Jdeo l3 foret minus perfectum vr̄ ꝙ dēat reuocare primum. Ex quo in eo interuenerunt nedum quiqꝫ testes qui tunc sufficiunt.d.§.si quis autē.s3 immo septem. Nec ille tex.requirit ꝙ illi quinqꝫ sint rogati. Nec ēt doc.id presupponunt ⁊ gn̄alitas illius tex.suadet ꝙ non requirat̄.

e ℂEt ꝑpterea non vr̄ obstare id qd dicit̄ ꝙ testes non fuerunt rogati a testatore circa ꝙ consulens allegabat ꝙ testes debeant eē rogati a testatore allegabat sentire glos. ⁊ Saly. in auc.rogati.C.de testi.⁊ ibi dicit Bal.ꝙ testes esse debēt rogati a partibus sicut tabellio ⁊ glo.in.§.exigimus in auc. de testi.in vsic.tabellio subdit sz dico ꝙ sufficit eos esse rogatos a notario. Et probo. nam si testis patitur se describi in instrumento presumitur rogatus argum̄.l.qui patitur mandati ⁊.l.cum ostendimus.§.fi.ff.de fideiusso.tuto.⁊ ita per illa iura determinat Bal.in rubrica.de fide instrum̄.C. x.col.⁊ in.d.auc.rogati.de testi.⁊ Pau.de ca.in.l.domitius labeo.de testa.⁊ Bal.in.l.j.xj.col.C.de fi.instru.⁊ iure ast. fisca.lib.x.si ergo qr patitur describi presumitur rogatus ⁊ notarius scribit ergo a notario presumitur rogatus. ⁊ By. in.d.l.heredes palā.§.in testamentis.voluit in quibusdam lec.ꝙ nō refert a quo rogetur allegar.l.Jtē veniunt.§.si petitam.de peti.here.⁊ Pau.de ca.ibi refert By. ⁊ dicit se putare ꝙ testes debēt eē rogati a testatore vel a notario qui est pro testatore. ⁊ idē voluit Jaco.de are.⁊ Jo.fab.insti.de testa.§.testes.preterea eoipso ꝙ notarius est adhibitus ⁊ rogatus de actu testamēti ⁊ facit rem aliquam pertinētem ad testm̄ videt̄ facere sub noīe illius officij ad qd est assumptus a testatore ⁊ noīe ipsius testatoris sicut dicimus i tutore. vt no.Bar.⁊ docto.in.l.j.§.nūciatio.de no.oper.nūcia.⁊ in.l. cum post.§.j.de admi.tut.⁊ in.l.post mortem.§.j.qn̄ ex scdo tutorum ⁊ sic videnr̄ testes rogati a tabellione noīe testatorio ⁊ sufficere ab eo fuisse rogatos ⁊ ita fuit alias mihi consultum in ciuitate senarum ꝑ excellētissimum quōdā doc.d. Alex.de Jmo.hec ille cōsulēs:v3 per quēdā Albertū de vicē.q cōsuluerat in cā ꝯ id qd ego hic cōsulo.L3 etiam ad id videat̄ alr̄ rn̄deri posse:put ⁊ rn̄det cōsulēs.s.ꝙ satis sit ꝙ notarius noīe testōris roget ꝑ auctoritates ⁊ rationes per ipsum cōsulētē adductas quas nō repeto gratia breuitatis.

f ℂNec vr̄ obstare ꝙ in copia tradita dicto vico nō erat scriptū nomē heredis.⁊ iō testm̄ erat nullū per.l.iubemus. C. de testa.⁊.l.heredes palam in prin.ff.eo.tit.est.n.caput testi hēdis instō.l.j.§.ff.de vulg.⁊ pup. Qr ad hoc rn̄det̄ pluribus modis. Primo ꝙ immo fuit institutus dictus paulus. Naz in eadē particula ⁊ testi seu in ꝓima ꝑcedēti noīatur paul⁹. Jō dum in sequēti oīo per aduersatiuā dr̄ instituit ⁊ nō dicit quē dz referri ad vbū paulus quē ꝑmiserat. Jta ꝙ dictio paulū q̄ precedit determinet verbum reliquit ⁊ verbū instituit vt sic vbū illud paulū primo positū determinet vtrūqꝫ verbum ⁊ vtrumqꝫ pariter respiciat prout si dixisset paulu3 reliquit fideicōmissarium ⁊ heredē instituit tunc.n.planum esset ꝙ paulus cēseretur hēs institutus.ar.l.iij.§.si filius.de lib.⁊ posthu.⁊.l.j.C.eo.ti.⁊.c.ij.requiris.de appel.cum concor. Et casu quo illud nomen paulum nō determinaret verbum instituit heredē:s3 dumtaxat verbū reliqt fideicōmissarium.Tū qr sequēs oīo subdicur per aduersatiua3 aut repetitium intellr̄ in sequenti oratione.

g ℂQr natura aduersatiue est aduersari in eisdem terminis quibus loquit̄ ꝑcedēs oīo cui aduersatur vt per gl. ⁊ Bar. in.l.mariti.§.fi.ff.de adul.vbi p hanc rationem dr̄ ꝙ si dicimus scholares currunt sed titius non currit intellr̄ ꝙ titi⁹ sit scholaris ex nature aduersatiue ⁊ saly.in.l.vinu3.ff.si certum peta.dicit ꝙ aduersatiua non stat ꝑprie si casus sequēs aduersatiuam non loquit̄ in terminis casus precedentis. Et Bal.in.l.omnes populi.de iusti.⁊ iure.xv.col.in lec.pleniori dicit ꝙ nam aduersatiue est repetere qualitates precedentium cū sit copulatiua ar.l.seie.§.gaio.ff.de fundo instrum̄. Sm eum. Presertim cū oratio sequens sit imperfecta cū tūc in oratione sequēti magis de facili fit repetitio expressorum in ꝑcedenti oīone per no.per bar.in.l.in repetēdis.ff. de le. iij.p.l.iij.ad.l.iul.de vi.⁊.l.j.in ꝓn.de publi.⁊ ibi etiā dicit bar.qui etiam idem dicit in.d.l.seie.§.gaio.

h ℂCum itaqꝫ in illa oīone in omnibus aūt alijs bonis ⁊c. deficiat ꝑsona que instituatur heres oīo illa vltima non est perfecta. Jō censeat̄ facta repetitio eius ꝙ deficit ex precedenti oīone.⁊ sic repetita intelligatur dictio paulū per predicta. Et istud est ꝙ magis fecit me dubitare ꝗ̄ qcqꝫ aliud ꝙ viderim in hac consultatione:l3 per consulētem nō tāgat̄ nec per allegantē. Sed de allegante nō mirandum cum aduocatus vnius partis non detegat fundamentum aduersarij ipsi aduersario incognitum.

i ℂEt hoc scdo loco iuuant̄ ex cōfessionibus vici. Nā i qdā supplicatione narrat̄ ꝑ pte vici ꝙ dcūs paul⁹ fecit ꝙ dictū antoniū facere testm̄.⁊ fecit se relinq hēdē. Et ista supplicatio fuit ꝑducta corā arbitris vt pcipio ex copijs ad me transmissis l3 non appareat in eis ꝑ quem fuerit producta:quinimmo nec ipsa productio.

k ℂConfessio aūt hmōi vr̄ sibi ꝑiudicare ꝑ ea que hn̄r in. l. cum ꝑcum. C.de lib.cā.⁊ in.l.publia.ff. depositi. Jtem alia cōfessio fcā ꝑ dcm̄ vicū in respondēdo secundo articulo dicti pauli. Jn quo ponit̄ ꝙ dictus Antonius condidit suum vltimū ⁊ solēne testamētum manu ser Francisci ser brunelli respondit credit ⁊ sic referēdo generaliter ipsam responsionem ad totam positionem precedentem vt decet arg.l.si de

fensor.§.qui interrogatus.de interrog.acti.⁊.l.j.§.si ita.⁊.l.
titia respondit.§.idem respondit de ver.obli.

l ¶ Fatetur victus ꝙ testm̄ de quo fuit rogatus ser fr̄áciscus
fuit vltimū ⁊ solēne testm̄ si solēne ergo habuit heredis in
stitutionum que est solēnitas substantialis testi ergo etiam
fuit adhibita solemnitas.d.l.iubemus.⁊.d.l.heredes palam
s.ꝙ heredes fuerint nominati palam ⁊ ore testatoris.Alias
enim testamentum non valeret:ideo non diceretur nuncu
pari testamentum ar.l.iiij.§.condemnatum de re iudi.⁊ cle.
pastoralis.co.tit.cum simi.Et si testamentum nuncuparetur
non debet nuncupari solemne testamentū si deficit solemni
tas substantialis ⁊ formalis.Constat enim ꝙ responsio arti
lis:licet ver verbum credit.Ita preiudicat prout simplex con
fessio glo.⁊ doc.in.c.ex litteris.de iureiurādo doc. in.l.ij.§.
ꝙ obseruari.C.de iura.calum.⁊ in.c.j.⁊.ij.de confes. lib.vj.
⁊.c.presentium.de testi.eo.li.Ergo probari vr̄ ꝙ dictū testm̄
fuit validum.Presertim cum videatur fieri articulus ꝙ di
ctus testator non fecit nisi vnum testamentū manu ser Frā
cisci.⁊ sic istud de quo agitur est illud qd̄ victus fatetur esse
vltimum ⁊ solemne.

m ¶ Iuratur etiam q: apparet instrumentum publicum manu
ipsius ser Francisci ꝙ producitur per dictum paulū.in quo
expresse apparet institutus dictus paulus:q: adijcitur ꝙ in
stituit heredem dictum Paulum. Et attestatur notarius p
errorem obmisisse verbum paulum in alia sua scriptura ⁊ er
ror notarij nō debet nocere dicto paulo.arg.l.errore.de testi. ⁊
potest tabellio corrigere errorem suum.prout nota. Specu.
in titulo de instrumentorum editione.§.instim.versic. sed
nunquid confecto bar.in.l.si librarius.ff.de regu.iur.Bart.
Bal.⁊ doc.in.l.imperator.de sta.homi.

n ¶ Nec vr̄ referre ꝙ fuerat prius aliter data copia parti ꝙ vi
dentur ponderare docto.in.d.l.imperator. ⁊ in.d.l. si libra
rius.Nam illud videtur intelligendum quando est data co
pia auctentica.ita ꝙ probet: q: est publicata ⁊ sic solemni
ter edita parti.alias vt exemplū nō probaret prout voluit bar.
in.l.in fraudem.§.neq̃.ff.de iure fisci.⁊ in.l.j.§. si duobus
ff.de bo.pos.sm̄ tab.ita coniungenda sunt illa dicta.⁊ ita vo
lunt doct.in auc.siquis in aliquo.C.de edendo.⁊ ita seruat
consuetudo.scilicet copia altero modo probet altero nō probet.
Et ꝙ de copia auctentica intelligantur in terminis nostris
doc.vr̄ apparere.q: subdunt q: notarius extrahēdo copiam
videtur functus officio suo.Sed si non publicat copiā quā
dat parti non videtur functus officio suo cum restat publi
catio merito ⁊c. ⁊ pariter quiuis alius extraxisset illam co
piam eundem haberet effectum ⁊ propterea in dicta extra
ctione non videtur tam functus suo officio notarius q̄ of
ficio cuius vis priuati.

o ¶ Persuadetur etiam ꝙ testatōr voluerit paulum instituere
heredē:q: prout dicit iam discesserat a vico ita ꝙ est verisile
ꝙ non more solito ipm̄ diligeret ⁊ ꝙ magis amaret paulum
apud quē infirmus iacebat.Et maxime q: apparet ꝙ de eo
magis cōfidebat:q: eū dimisit fideicōmissarium ⁊ non vicū
⁊ plus honoratus censetur magis dilectus.arg. auc.hoc am
plius.C.de fideicom.⁊.l.publius.de condi.⁊ demon.

p ¶ Et insuper erat dictus paulus proximior ⁊ ad eum erat
hereditas ab intestato deuoluēda a lege.l.ij.§.hereditas.ff.
de suis ⁊ le.Et testator censetur se velle conformare cum di
spositione iuris cōis per no.per Barto.l.iusiurādi.§. si li
beri.ff.de ope.lib.⁊ per eum in consi.cxxij.sm̄ ordinem pe
rusinum nō informis incipi.quidam accep.a quodam abba
tem ⁊ per eum.⁊ Ang.⁊ Cuma.post Dy.in.l.hr̄des mei.§.
cum ita ad treb.⁊ p Imo.in.l.fi.de cōdi.⁊ demō. ⁊ in.c.po
tuit in fi.de loc.⁊ Pe.de ancha.in.l.tres fratres.ff.de pac.⁊
in consilio suo.cccxiij.

q ¶ Nec videtur obstare ꝙ testes videntur deponere ꝙ ipse
testatōr non disposuit ipse principaliter.Sed notarius scri
pto testō illud legit ⁊ testōr confirmauit ⁊ si dicatur ꝙ non
expressit nomen heredis ore proprio:prout requirit text.in
d.l.iubemus.q: vr̄ rn̄dendum ꝙ satis verbis ⁊ ore proprio
expressit si confirmauit ea que notarius legit:nam videt ore
pprio expressisse totum id qd̄ notarius expresserat :nam id
continetur in orone seu dispōne se referente ad aliā ꝙ con
tinetur in illa ad quā fit relatio.l.asse toto. de here.institu.l.
j.§.siquis ita.ff.de ver.ob. ⁊.l.si ita scripsero. de verb.obli.
⁊ ꝙ ibi per Bar.⁊ doc.⁊ ꝙ valeat testm̄ qn̄ testōr interro
gatur a notario rogato ⁊ rn̄det ꝙ sic fere omnes concor
dant prout late allegauit consulens pro hac parte pauli nō
repeto cā breuitatis eam opinio.enim cōem dicunt Ang. ⁊

Raph.ful.in.d.l.iubemus.⁊ Imo.in.c.cūm tibi.de testa.

r ¶ Et maxime cum instituitur veniens ab intestō: q: videt
cessare suspitio prout dicit Saly.in.d.l.iubemus. Et qui te
nent ꝯrium intelligantur qn̄ non rogauit notariū.Nam per
rogitum quē fecit de notario cessat rō.qua mouet Pau.de
ca.in.d.l.hac consultissima.C.q testa.fa.pos. referens se con
suluisse ⁊ que tangit per Albe.papien. ⁊ post eū per Io.an.
in addi.spe.in ti.de testi.§.j.ver.qd si is.s.ꝙ alias daretur via
fraudibus non infirmi de facili cōiter solent applaudere cō
sanguineis ⁊ eorū interrogationibus rn̄dere ꝙ sic sm̄ eos.
Si.n.rogat notarium vel testes videtur cessare talis rō vt de
se patet ⁊ facit optime.l.diuus.ff.de mili.testa.

s ¶ Et ad testes qui dicūt ꝙ testōr non noiauit hr̄dem pau
lum rn̄detur concordando testes cum instrō ꝙ non noiauit
ipse testōr:sed noiauit ipse notarius: ⁊ testōr confirmauit ⁊
cōcordia inter probationes fieri debet per ea que hn̄r in.c. cum
tu.⁊ in.c.in nr̄a.de testi.cum si.⁊ qd̄ per Bal.in.l.in exercen
dis.C.de fide instru. ⁊ in.l.cū falsa.C. de iuris ⁊ fac.igno.⁊
que hn̄r in.c.cum Ioannes heremita.de fi.instru.

t ¶ Tn̄ his non ob.ꝯriam ptē arbitror iuri magis cōsentaneā
ea rōne nō appet ꝙ dictus paulus fuerit noiatus hr̄s: nec ēt
alias prout noiari dēbat palam.d.l.hr̄des palam in pn̄.⁊.d.l.
iubemus.Ita ꝙ ab oibus testibus itelligeret.Si.n.nō oēs
testes de numero necessario intellexerūt totum testm̄ nō est
testm̄:q: debet cuilibet testi quelibet ꝑticula testi innotuisse.l.
cum antiqtas.C.de testa.⁊ ibi no.Bal.⁊ ēt Pau.de ca.ibidē
qui volunt ꝙ testis testārius debet deponere totū tenorē testi
adeo ꝙ si aliqui pbant plus aliqui minus vr̄ ꝙ nō probent
ar.illius.l.sm̄ eos.licet Bal. dicat cogitandū. Et maxime debet
innotescere nomen hr̄dis:⁊ sic quis hr̄s instituatur. vt pro
bat tex.in.l.iubemus.in prin.C.de testa.

v ¶ Cū itaq̃ in originale notarij nō sit in hr̄dis instōne ali
qs noiatus.prout ex eius lectiōe appet. Et silr in copia prius
tradita p ipsum notariū vico ptendēti interessei ⁊ prout repio
in scripturis ad me trāsmissis illa copia est publicata. Et in
sup nullus ex septē testibus deponat se audiuisse noiari pau
lum hr̄dē imo sex testes examiati ex septē testārijs oēs dn̄t ꝙ
nō intellexerunt noiari:neq̃ institui hr̄dem dictū paulum.

x ¶ Et vangelista primus testis deponit nō negādo sensum
ab actu:sed negādo actū deponēdo ꝙ fuerit nominatū hr̄de:
sed nō fuit nominatū cbi ⁊ est negatiua coartata loco ⁊ tpe.⁊
sic est pbabilis:prout voluit Io.an.i.c.bone memorie magū
tinus post mediū sup gl.j.sm̄ de ele.Cy.⁊ Bal.in.l.ij.C.de
erro.aduo.Bal.in.l.ij.C.de bo.pos.sm̄ tab.⁊ p bar. ⁊ Imo.
in.l.pātonius.§.rei p duellionis de acq.here. Itē silr mo
destus tertius testis deponit ꝑcise ꝙ nō nominauit paulum
pro suo hr̄de.Et licet iste testis fuerit interrogatus vtrū intel
lexisse istud verbū instituere rn̄dit ꝙ nō intellexisset nō ob
stat ea rōne:q: licet nō intellexisset verbū instituere. Tn̄ si di
xisset instituisse hr̄de paulo intellexisset ꝙ nominabat pau
lum p suo herede.stant.n.hec simul ꝙ testis nō intelligat
virtutem vbi instituo:⁊ tn̄ intelligat ꝙ si dicat instituisse he
rede paulo in tutti li suoi beni che ille paulus nominatur ⁊
relinquitur heres prout euidēter patet ad sensum isti duo testes
deponūt sup negatiua coartata loco ⁊ tpe q̄ cadebat in sen
sum corporis:q: ex his que audiebat facili discursu poterat
deprehendi negatiua.Nā ex quo erat pn̄s lectiōi testamenti
⁊ fuit rogatus a notario ⁊ audiuit nominari heredem pote
rat facili discursu ꝑcipe an fuerit dcm̄ necne. Id pbent ne
gatiuā:ar.theorice q̄ pluries tradit p Barto.in suo tractatu
de teste.⁊ p doc.i.c.cū cām q̄ de test.Que ē ꝙ illa q̄ ꝑcipiunt
iudicio intellectus ⁊ directo nō percipiunt sensu corporis.

y ¶ Tamē ex his q̄ sensu corporis capiunt facili discursu per
uenit ad iudiciū intellectus.tunc censet capi sensu corporis
sm̄ eos testes aūt interessentes qn̄ notarius legit testm̄ in
firmi ⁊ audiētes alia verba notarij q dū legit talia solet le
gere alta ⁊ intelligibili voce ex his q̄ audiunt facili discursu
percipiūt vtrū nominauerit vnū ꝑsertim in re tam pōdero
sa.s.in instōne heredis a qua depēdent.ll.⁊ pfere iuxta.l.j.
cum ibi no.de testa.⁊.l.j.de vul.⁊ pup.cum si.

z ¶ Idē in effectu pbāt alij testes. Nam cecus quartus testis
deponit ꝙ dictus paulus remāsit fideicōmissarius. Sed nō
heres.⁊ sic ēt iste deponit negādo actū nō sensum ab actu.
Et subdit ꝙ audiuit noiari heredē : sed nō quē ⁊ ꝙ si noias
set intellexisset. Et istud vltimū.s.ꝙ nō intellexerūt noiari
⁊ si fuisset noiatus intellexissent deponūt ēt pero de bartho
lo ⁊ ipse bartholo isti ergo testes vel oēs vel saltem quinq̃
deponunt super negatiua ⁊ omnes negant se intellexisse ⁊

sumus

sumus in actu in quo si vnus ex.vij. testibus non intelligit presertim sõ illa testamenti testiũ non tz per.d.l. cũ antiqtas.nõ.n.vez est factum testiũ corãz.vij. testibus si tñ sex intellexerũt id qõ agit iuxta.l.diẽ proferre.§.corã de arbitris.ff.coram de verbo.signi.Ideo ex hoc vitiet testamentum.Nec ob.id qõ dicebatur pro ꝯcordantia testium ⁊ instrumẽti.Nam imo vangelista Joannes modestus ceccus nõ se referunt ad Antonium testatorem. Sed loquuntur impersonaliter ⁊ indefinite.Et similiter petrus ꝑmo loquitur impersonaliter cbe non senti nominare: licet subdat ꝙ si Antonius nominasset intellexisset.

c ¶Et silr Bartbolo ꝑmo super secũdo arti. interrogatus super testõ deponit ipersonaliter ꝙ nõ senti noiare paulo per suo hrẽde:lz super tertio referat vba ad Antoniũ testatorẽ.Et itelligebat iste testis ẽt noiari a testatore ea q̃ noiabant p notariũ cõfirmata postea gñalr per testatorem pz ex vbis supioribus dũ deponit ꝙ nominauit ꝓ suo fideicommissario.Et tñ solus notarius specifice nominauit Pauluũ cũ p attestationes testiũ appet ꝙ testator solũ cõfirmauit rñdẽdo ꝙ erat ꝯtentus de his q̃ legerit suo noie ipse notarius insup aut dicimus nominata ⁊ dicta p notariũ ẽẽ noiata ⁊ disposita p testatorẽ:⁊ tũc testes deponẽdo neqz instituit hrẽdem dictũ Pauluũ deponunt ꝙ nõ cõfirmauit.nam cõfirmãdo ipse instituit nõ notarius.Itẽ ẽt ipse noiat alr enim non valeret testiñ cuius ꝯrium vult pars pauli. Ita ꝙ hz necesse fateri ꝙ illa cõfirmatio sit noiatio a testatore vt sic seruata censeatur forma.d.l. iubemus.

? ¶Cum itaqz ex testium attestationibus deprehendatur ꝙ nomẽ pauli nõ fuit expressum in dicta substõne in consequentiam etiam deprehẽditur ꝙ non fuit error notarij in scribẽdo instrumẽtum cuz ipse notarius nõ debeat scribere nisi id de quo ipse in ꝑsentia testiuz fuit rogatus in auc. de tab.§.nos aũt.⁊ per Jaco.but. Bar. Bal. Saly. ⁊ ceteros in auc.si quis in aliquo.C.de eden.docto.in.c. qm̃ contra falsam de proba.Dato enim ꝙ fuisset error in expmendo mẽtem testatoris coram testibus .Tamen talis error vitiaret: qz qualitercunqz obmissa fuerit solẽnitas requisita in testõ illa obmissio vitiat per.d.l. iubemus.

z ¶Cur dubium ꝙ si rogitus testiũ ex errore fuisset obmissus vel numerus testiũ vel subscriptio vel sigillũ nõ valeret testm̃ per.l.hac cõsultissima.⁊.l.cũ antiqtas.C. de testa. ⁊.l.cũ hi.§.si ꝑtor de trãsac.cũ simili.Jõ si tẽpore testamẽti cõditi nõ expressit ipse notarius in institutiõe Pauluũ ⁊ ꝯsir nec ipse testator in cõfirmatiõe q̃ntũcunqz ⁊ mens notarij ⁊ testatoris fuerit ipz paulũ instituere hrẽdẽ.Tñ exquo nõ nominauit nõ esset corrigere errorẽ si notarius adderet nomen Pauluũ in instro sed esset falsuz fabricare.Nõ enim fuit error in cõficiẽdo instrm̃ in nõ ponẽdo in instrumento ꝙ non dictum corã testibus sed fuit error in nõ expmendo ore ꝙ exprimi debebat:ideo non potest in instro notarius apponere nomẽ ꝙ nõ fuit dictũ tpe testamenti ⁊ testificari eam solẽnitatez.s.expressionis nomis hrdis que non fuit apposita.⁊ per cõsequẽs cũ de testõ nullo fuerit rogatus conficere instrumentũ probans testamẽtuz validum ⁊ maxie qz ipse conficit instrumentum de gestis presentibus testibus vt attestãtur verba instrumenti ibi ꝑsentibus ⁊c̃.

a ¶Et ꝑñria includit intelligentiam.d.l.corã.⁊.d.§.coram ⁊ intelligentia per testẽ dz esse per sensum corpis.l. testiũ.C. de testibus.l.qui testõ.§.si.ff.eo. ⁊.d.c.cũ cãm que ⁊ mens verbis nõ expssa non capit sensu corpis lz innotescat iudicio itellectus ergo nõ põt notari⁹ reddere instrm̃ ꝙ Antonius istituit hrdẽ paulũ pñtibus testib⁹ in instro de scripti illa ergo appositio nois pauli in instõne non est corrigere errorẽ sz est in errorẽ seu falsitatem incurrere per predicta.

b ¶Et est aduertendum qz assertio notarij est in hac parte suspecta qz notarius qui rogatur de testamento in quo non fuit adhibita solẽnitas reqsita saltem illa que reqrit in .d. l.iubemus incurrit penã falsi.d.l.iubemus in si.itaqz agitur de magno interesse ipsius probato ꝙ solẽnitas nõ fuit obmissa ideo in hac attestatione ꝙ ex errore obmisit scribere id qõ fuit dictuz est quodãmodo testis in causa ꝓpria:ideo non ydoneus ar.l.nullus ydoneus.ff.de testi. ⁊.l. oib⁹ .C. eo.ti.⁊ ꝙ habetur in dicta auc.si quis in aliquo. ⁊.d.c.quoniam contra falsaz. fides itaqz notarij in hac parte vacillat: adeo ꝙ non debet ei credi ratione proprij interesse.

c ¶Non sic qñ notarius obmisit ponere diem vel indictionem vel nomẽ principis ⁊ huiusmodi que sunt solẽnitates instri nõ solẽnitates testamenti.Et ista sunt illa de quibus docto.loquũtur ꝙ in his que spectant ad offm̃ notarij põt notarius corrigere errorẽ.Nõ aũt spectat ad offm̃ notarij ꝙ testator exprimat nomẽ hrdis ore vel ꝙ roget testẽs vel adhibeat alias solẽnitates testamẽtarias.Sz est offm̃ testatoris:lz si testator nõ exprimat vel solẽnitates debitas nõ adhibeat ñ hbeat offm̃ suũ ꝑ[illegible]iri i se rogãdo p.d.l.iubemus.

d ¶Sed bene spectat ad officium notarij adhibere solemnitates instrumẽtarias quas si nõ adhibet forte nõ presumitur falsitas prout presumit in.d.l.iubemus. lz Bart. aliud innuat in.d.l.si librarius.Docto.tñ cõiter in.d.l. iubemus nõ capiunt ita gñaliter presumptionẽ falsitatis . ꝓut sumere videt Bar.in.d.l.si librarius.Et sic eo casu cessat rõ suspitionis que militat illo casu.Ideo termini illi docto.⁊ termini nostri nõ sunt pares.Ideo in illis termis nõ videtur esse eadem rõ:prout in istis ꝙ plurimũ videtur ponderandum ⁊ in illis terminis loquit Spec.in li. de instrumẽto edictione.§.instrumẽtum ver.sed nunqd cõfecto instrumento.Et lz quidam distinguant vtrũ sit data copia parti an vero non sit data.⁊ Bal.in.l.j.de iusti.co.cõponen.⁊ in rubrica.C.de fide instru.xj.versi.sed pone ꝙ tabellio. ⁊ in l.si.in pe.⁊ vlti.col.C.de eden.intelligat de copia autentica ⁊ sic de publico instrumento ⁊ silr Jmo.in.l. cum proponeret.ff.de leg.ij.Tñ Bar.in.d.l.imparor. ⁊ in consi. mihi cclix.incip.ex facto proposito vt ex eo colligitur non facit dictam distinctionem.Sed incõtinenti an ex interuallo ad exẽplum testis ⁊ refert alios ita distinguere. ⁊ ita etiam videtur velle Spec.in.d.§.instrm̃ ver.sed nunqd cõfecto.Et illã distinctionẽ an sit data copia parti necne ponit Spec. recitando tñ alios qñ incõtinenti vellet corrigere errorem ꝓut ⁊ tangit Bar.in.d.l.imperator q Bar.in.d.l. si librarius.⁊ in dicto cõsi.cclix.distinguit inter ea que pertinẽt ad offm̃ partis ⁊ ea que spectant ad offm̃ notarij ⁊ in primo mẽbro distinguit aut incõtinenti:aut ex interuallo nõ modico.⁊ dicit Guil.de cu.⁊ Specu.istam opi.amplecti:licet Specu.loquit ẽt secũdo mẽbro:⁊ hanc distinctionez vr approbare ẽt Jo.an.in addi.Specu.in.d.ver. sed nunqd confecto.Qui tñ distiguit inter ea que necessario cõcomittant ꝓut sunt dies ⁊ locus nomen imperatoris ⁊ huiusmodi:qz nõ põt aliqõ instrm̃ fieri quin aliquo die ⁊ aliquo loco fiat ⁊ ea que non necessario cõcomitantur actum prout est casus noster in casu nostro ista additio vel correctio errore si error emanauit post copiam redditam parti ⁊ reperio copiam publicatam:nec est verisimile ꝙ post correctionem erroris publicasset copiam sine illo nomine vbi alr dixisset se per errorẽ obmisisse.vnde aut sunt scripture varie scienter ⁊ facte ⁊ non probarent:argu.l.qui falsa vel varia .ff. de testibus ⁊ in nostris terminis sumũtur ex dcis Bal. in.d. l.j.de iusti.cod.cõponen.aut in prima obmissum per errorem ⁊ tunc illa copia fuit prius publicata q̃ notarius aduerterit de errore suo.Item dicit Jmo.in.d.l. cum proponeretur.ꝙ potest corrigere errorem anteq̃ sit redditum instrumentum parti dummodo non immutet substantiam originalis scripture ergo ⁊c̃.Attentis itaqz attestationibus testium ⁊ ꝙ error dicitur versari circa id qõ spectat ad officiũ patris ⁊ correctio non fuit facta incontinenti ⁊ immutatur substantia originalis scripture que fore adhuc non est correcta ⁊ forte fuerat per notarium publicata ⁊ sic satis functus erat officio suo circa illam scripturam:ex his omnibus simul iunctis licet in duobus vltimis que in facto non innotescunt non faciam fundamentum: puto intrepide concludendum ꝙ dictum testm̃ censeatur factum sine expressione verbi: paulum in institutione prout apparet in instrumento reddito dcõ vico ⁊ originaliter in matrice ⁊ prout sumit ex dictis testium.⁊ per cõsequens cum nõ fuerit expressum nomẽ heredis tẽpore testamẽti illud non valet per dicta.l.iubemus.⁊ per nõ tollit ꝑmum quoniam ad hoc vt scdm̃ tollat primũ requirit ꝙ scdm̃ valeat: alr non tollit.d. l.si iure de leg.iij.⁊.d.l.j.de iniusto testamento.⁊.l.si filius qui in potestate de liberis ⁊ posthu.

e ¶Nec obstant adducta in contra.non enim obstat ꝙ in nõnullis casibus testamẽtum vltimum imperfectum tollit primum vt in iuribus in contrarium alleg.qz respondet ꝙ illi sunt casus speciales qui non sunt trahẽdi in ꝯñtias .l. ius singlr.⁊.l. ꝙ vero contra.ff.de.ll.cum concor.

f ¶Et insuper in illis casibus testamentum valet qñqz vt testamentum qñqz vt quasi testamentũ in casu nostro secus.

g ¶Debet enim scdm̃ esse tale ꝙ ex eo possit adiri hereditas:alr non tollit primum etiam si ex eo possit peti bo.pos.

prout habetur in.l.cum in seruo.ff.de iniu.testa.

b ❡ Nec ob. ꝙ in ↄ̃rium deductũ est ꝙ ex quo in ꝑma pro cedẽti oratiõe est positũ nomen paulũ ꝙ interpetret̃ deter minare ẽt verbũ positũ in sequẽti oratione impfecta respi ciente instõnez hr̃dis: q̄r respondet̃ ꝙ illa interpetratio est tollerabilis si v̄bũ paulũ esset appositũ in pri.precedentis orationis sed cũ sit positũ in medio orationis v̄bũ p̄ricipa le illius orationis arg.l.iij.§.si filij de lib. ⁊ postbu.⁊ licet sequens oratio aduerset̃ põt aduersari non solũ ad ꝑmã precedẽtẽ oratione: sz ẽt põt aduersari ad alias precedẽtes orationes in q̄bus sunt noiate ẽt alie ꝑsone: ⁊ maxie q̄r v̄ba illa in alijs bonis cõstat ꝙ referunt̃ ad alia q̄̃ de q̄bus est.s.ꝓuisum ⁊ aduersatiua in spẽ respicit ipsa bona quasi alijs.i.s̃.nõ expssis.rez.n.in spẽ alijs relictaꝝ nõ institue/ bat hr̃dem cum hr̃s.i.dñs.§.fi.insti.de here.q̄li.⁊ dif. Sz in rebus per fideicõmissum distribuẽdis interim institut⁹ est hr̃s.i.dñs cũ si nõ sit dñs sz executor. Jõ dicta aduersa tio respicit magis alias oratiões q̄̃ ꝑmã ⁊ sic nõ apper̃ ex nã repetitiõis que ꝑsona censeat̃ repetita: nec ẽt verũ vna ꝑsona vl̃ plres: ⁊ lz loquat̃ in singl̃i.tñ s̃m vnã figuram nõ est mala latinitas instituo hr̃dẽ titiũ ⁊ sempronium ⁊ marti num: q̄r copula ⁊ censet̃ repetere hr̃dem in sequenti ꝑso na.⁊ pro hac interpetratiõe ꝙ cẽseant̃ repetite plures ꝑso ne: facit optime ↄfessio quã facit paulus asserẽs se fuisse in stitutũ pro pte ⁊ sic innuit ẽt alios istitutos: ⁊ dato ꝙ cẽse ret̃ facta repetitio illa nõ est facta palam prout req̄rit text.i l.hr̃des palã de test.nec est taliter facta expressio ore testõ ris ꝙ oimodo sciãt testes quẽ testõr institueret prout req rit tex.in.d.l.iubemus.ꝙ ⁊ clare pz ex assertione ipsoꝝ te stiũ: ⁊ suadet ẽt assertio notarij qui apponẽdo v̄bũ paulus tanq̄̃ errauerit in iure vr̃ ꝙ nõ opponendo nõ intelligat ex vi verboꝝ. Nec obstant asserte ↄfessiones dicti vici in ↄ̃ rium ponderate ⁊ propterea nõ obstat illa que dicit̃ facta in supplicatiõe: q̄r r̃ndet̃ primo ꝙ nõ repio ꝙ illa supplica tio fuerit per dcm̃ vicũ ꝓducta ꝙ si ita eẽt fuisset cõfessio fcã absente pte. Jõ nõ ꝓbaret.l.certũ.§.si q̄s absente de cõ fes.⁊.l.fi.de interro.ac. Si tñ fuit producta pro pte dicti vi ci. Rñdet̃ ꝙ nõ fatet̃ testm̃ seu institutionẽ fuisse validaz. Jõ cuz ipse pretẽdat in dictã supplicatiõez se hr̃e meliora iura nõ censeat̃ fateri de testõ valido: ⁊ maxie cũ ex inspe tiõe instri ⁊ attestationibus testiũ appeat ꝺ inualiditate te sti: lz.n.forte ea mente instituerit ⁊ v̄ba illa intellexerit de paulo in totũ vel in pte. Tñ satis est ꝙ nõ expressit ita ꝙ te stibus innotuerit quẽ heredẽ instituerit vt est expressuz in d.l.iubemus.ideo dcã confessio non est certa hoc respectu.

i ❡ Jtẽ alia r̃nsio ad articulũ ꝙ dictus Anto.fecit testm̃ solẽ ne manu ser frãcisci. Nõ ob. q̄r dicta r̃nsio dz referri ad id qd̃ p̄ncipaliter ponitur i dicto articulo.s.ꝙ fecit testm̃ ma nu ser Frãcisci: nõ ad illã qualitatẽ solẽne ar.ei⁹ ꝙ no.bar. in.l.si cui serui.§.i.ff.de leg.i.vbi vult Bar.ꝙ si articulus dicit ꝙ titius cognouit bertã vxorẽ titij ⁊ interrogat⁹ r̃n dit ꝙ credit ꝙ cognouit bertã predictã: non ꝓbat̃ illa qua litas ꝙ sit vxor titij: sz q̄dã ibi referãt sine p̄ricipio dictaz. Et idẽ si simplr̃ confitet̃ contenta in articulo dicit Spec. in ti.de posi.§.vij.v̄.i. Et facit ꝙ no. Bart.in.l.si dubitet̃.§.ita demuz de fideius.vbi dicit ꝙ si agit̃ ↄ̃ fideiussorem ⁊ ipse r̃ndet ⁊ negat narrata prout narrãtur fuisse ⁊ eẽ v̄a cẽ set̃ negare fcm̃ p̄ncipale non se esse fideiussorẽ. Et h̃ saltẽ in casu nostro in quo in ꝑmo articulo negauit paulũ in stitutũ. Et instãtia in tota lite fuit ⁊ est ꝙ testm̃ scõm nõ va leat: ⁊ iõ ista r̃nsio dz ꝺclarari ex alijs actitatis vt sic ista cũ alijs dictis ipsius r̃ndentis cõcordent vt no.ad ꝓpositum dicit Bal.in.l.cũ falsa.C.de iur.⁊ fac.igno. Et maxie q̄r pt intelligi de solẽnitate numeri testiũ nõ de institutiõe que potius respicit substãtiam q̄̃ propriã solẽnitatem: ⁊ insup illa indefinita solẽne non vr̃ eq̄pollere vl̃i vt oẽm solemni tatem cõprehẽdat cũ indefinita equipolleat vl̃i potius ex humanitate q̄̃ de iuris rigore.l.si seruitus.ff.de sui.vrb. predi.no.Pe.⁊ Bar.in.l.si pluribus de lega.ij. Jdeo cum ipse r̃ndẽs negauerit Paulũ institutuz nõ esset humanum interpetrari ꝙ voluerit fateri testm̃ esse solẽne ꝓpter in stitutionem pauli intelligat̃ ergo vel de alia solẽnitate vl̃ ꝙ r̃nsio indefinita nõ referat̃ ad qualitatẽ designatã per ver bum solẽne. Et maxime cũ cõtrarium suadeat ⁊ ipsum ori ginale notarij ⁊ attestationes omniũ sex testium examina torum pro parte vici. Nec ob. ꝙ in illo testõ magis dilexit Paulũ ⁊ magis in eo cõfidit: q̄r ipsum dimisit fideicõmis sarium ⁊c. Jdeo ⁊c. vt in contrarium deductum est. Nam respondetur ꝙ lz in illo magis ↄfiderit non sequitur ꝙ ma gis dilexerit. Nam illa fideicõmissaria non affert cõmodita tem ⁊ demonstrat potius confidentiam q̄̃ dilectiõem. nam potest quis confidere de viro incognito ꝓpter eius integri tatem q̄̃ de filio quem diligit vt seipsum.l.iste quidez.ff.q̄ metus cã. Quinimo ex eo ꝙ reliquit fideicõmissarium cum potestate vendẽdi de bonis suis ⁊c. Persuadet̃ ꝙ noluerit eum instituere heredem. Nam si instituebatur solus heres frustra deputabatur fideicõmissarius ad satisfaciendum re lictis cum illud esset onus suum: q̄r heres institutus ⁊ insu per esset heres in illis bonis vendẽdis pariter: ꝓut in alijs vnde frustra adijceretur verbuz illud in alijs quasi exclude ret ꝙ non esset heres in illis distribuendis ꝙ est falsum.

k ❡ Nec ob. ꝙ testator censet̃ se conformare cũ dispositione iuris ⁊ sic censet̃ diligere venientem ab intestato. Quia illa allegatio tendit ad mentem verisimilẽ disponẽtis nõ ad ver ba testatoris vl̃ notarij.s.ꝙ nomẽ heredis fuerit expressuz. Preterea ab illa cõiectura fuit iam recessum cuz apparẽt ꝙ testator aliũ pretulit successori ab intestatio.s.dictuz vicum nec presumit̃ mutatio volũtatis.l.cum qui mutatã.ff.de pro ba. Jus aũt cõmune disponit ꝙ institutus preferat̃ veniẽti ab intestato.l.anteq̄̃.C.cõis de succe.l.q̄̃diu.de acq.here. cum si. Jõ cesset illa ratio. Nec h̃ casu cessat suspitio quaz di cunt Alber.⁊ Jo.an.⁊ Pau.de cast. Ex eo q̄r interuenerit notarius rogatus qui interrogauit ⁊c. q̄r non apparet aliter de rogitu notarij nisi ꝙ ipse dixit testibus fiate testimonij ⁊ io ne se rogato. Nõ que adducit̃ in notario militat q̄ si te stator adhibuit ipse suo ore notariuz.tñ nõ facio in hac pte magnũ fundamentũ. Jdeo nõ insisto in h̃ ⁊ obmitto ẽt nõ nulla que egregie tangũtur per allegantẽ. Laus deo.

❡ Testator relinquens domum ⁊ ortuz sue vxori quousq̄ vixerit ⁊ post eius mortez quibusdam alijs demuz faciens codicillos i eis disposuit ꝙ dicte domus ⁊ ortus pertineãt pleno iure ad talem si nuptias contraxerit. An adueniente conditione nuptiarũ dicãtur dicte domus ⁊ ortus ad ente a dicte vxore ⁊ relicte dicto tali. Jtem si illi quibus erant re licta domus ⁊ ortus post mortem vxoris eas domũ ⁊ ortuz habitauerunt. An ⁊ a quo tpe debeant soluere pensionem ipsi vxori stante ꝙ ipsa fuit heres vniuersalis instituta a te statore. Jtem debitor certe q̄̃titatis ex cã dotis promisit di ctam q̄̃titatem soluere.i.certum tp̃e.al̃s voluit ꝙ maritus creditor possit propria auctoritate capere certa bona stabi/ lia ⁊ ipsa bona vsufructuare donec sibi fuerit de dicta q̄̃ti tate satisfactum. An si maritus creditor accepit tenutã dicto ruz bonoꝝ ⁊ alteri vẽdidit pro maiori q̄̃titate precij ꝙ sibi deberet̃ possit dictus debitor dicta bona vẽdicare ab empto ri mariti vel possit illud plus ꝙ maritus vltra summã sibi de bitam consecutus fuit ab eo repetere.

❡ Consilium cccv.

N noie dñi nostri iesu

i xp̃i. ❡ Jn hac consultatione circa primum con sultationis articulum v̄r primo aspectu dicẽdũ ꝙ ex quo ꝓut presupponit̃ parẽtela fuit sequu ta inter Antonium filium berardi ⁊ filiã dicte Magdalene ex primo matrimonio ⁊ sic purificata fuit conditio sub qua dicta domus ⁊ ortus fuerunt relicti pleno iure dictis filijs Berardi dicta Magdalena nequeat quicq̄̃ petere super dicta domo ⁊ orto. Nam licet predicta fuerint eidem in te/ stamento sibi relicta in vita ⁊ ad ea donec vixerit spectaret vigore testamenti ratione vniuersalis institutionis.

a ❡ Tamen: quia ambulatoria est voluntas vsq̄ ad mortem prout dicitur per ipsum testatorem in suis codicillis ⁊ pro bentur insti.de ademp.lega.⁊.ff.co.ti.per totũ. Et codicilli fieri possunt ante ⁊ maxime post testamentum.l. siquis cuz nullũ.§.fi.⁊.l.cũ tabulas.⁊.l.diui.§.fi.de iure co.⁊ ẽt nullo testamento facto.d.l.siquis cum nullũ in prin.⁊.l.cõficiunt̃ in prin.⁊.l.ab intestato co.ti.in q̄bus codicillis: lz nequeat hereditas directo dari vel adimi.l.ij.C.de codi.⁊.l.ꝙ per manus.⁊.l.illud.⁊.l.ꝙ per manus.ff.co.ti.

b ❡ Tamen possunt adimi iure legati vel fideicõmissi non solum res singulares: sed etiam ipsa hereditas.l.sceuola ad trebel.⁊ hoc clare allegatur ꝙ dicta domus ⁊ ortus fue rint sibi adempti in codicillis ex quo sub dicta conditio ne fuerunt relicti pleno iur̃ dictis filijs Gasparis ⁊ con ditio fuerit purificata. Non enim esset plenum ius dicto rum filioꝝ

rum filiorum berardi si dicta domina Magdalena haberet vsum ⁊ habitationem ⁊ sic frustra viderentur adiecta illa verba pleno iure.

c ¶ Plenitudo enim adiectione non indiget ca. l. in princ. xcvj. distin. ⁊ ca. si omnia in fi. vj. q. j. itaque plenum proprie dicitur cui nihil addi potest seu additione non indiget vt dictis iuribus ⁊ clemen. causam que de elec. iuncta glo. in verbo plena ⁊ que ibi per docto. ⁊ in. c. in nostra de procura. ⁊ in. c. cupientes. §. ꝙ si per .xx. de elec. lib. vj. ⁊ per Joan. an. in. c. si apostolice de prebendis lib. vj. Ideo mens ⁊ verba videntur concordare ꝙ dicta domus ⁊ dictus ortus spectent ad dictos filios berardi sine onere seruituris. Nec a verbis recedendum est vbi de contraria mente non appet maxime vbi sunt clara. l. non aliter. ⁊ l. ille aut ille. §. cum in verbis de lega. iij. ⁊ l. j. §. si is qui nauem de exerci.

d ¶ Nec ob. videtur clausula in fi. posita in dictis codicillis ibi saluis tamen ⁊ reseruatis dicte domine magdalene sue vxori dictis flo. cl. ū. dicto casu legatis ac etiam vsu ⁊ habitatione domorum supradictarum ⁊ ortus toto tempore vite ipsius domine Magdalene ⁊ quousque vixerit sine contradictione alicuius persone quia respondetur ꝙ dicta reseruatio verificatur casu quo non fuerint sequute nuptie inter alterum ex filijs Bernardi ⁊ filiam Magdalene ꝙ ostenditur quia illa verba saluis tamen ⁊ reseruatis determinant ⁊ exceptuant duo que sequuntur. s. cl. floren. ⁊ vsum ⁊ habitationem domorum predictarum ⁊ orti. Sed respectu dictorum .cl. floren. militat reseruatio duntaxat eo casu quo dicte nuptie non sequantur vt patet ex illis verbis dicto casu ⁊c. que verba ad casum quo nuptie predicte non sequerentur sine dubio referuntur: ergo similiter non militet alio casu etiam quo ad reseruationem vsus ⁊ habitationis vt sic determinatio plura determinabilia determinans ea vniformiter determinet vt decet. l. iam hoc iure de vulg. ⁊ pupil. ⁊ l. fi. C. de sententijs. ⁊ l. in testamento. j. C. de testa. mili. cum concordan.

e ¶ Quod ⁊ alia ratione demonstratur. Nam clausula in fine posita tunc ad omnia precedentia refertur quando non potest reddi ratio quare magis ad proxima quam ad remota referatur vt est tex. in. l. j. ⁊ ibi no. per doc. C. de liber. preter. sed in casu nostro potest reddi ratio diuersitatis quia in casu quo nuptie sequerentur dicte domus erant relicte pleno iure dictis filijs Berardi ⁊ casu quo non sequerentur non erunt eis ⁊ alijs pleno iure relicte. Item dicta Magdalena in casu quo dicte nuptie sequerentur est minus honorata a testatore quia non sunt sibi relicti. cl. floren. ideo non videtur pariter habere voluntatem testatoris eo casu prout in sequenti casu. ideo cum non videatur par ratio vtroque casu videtur ꝙ reseruatio illa referatur ad proxima ⁊ consequenter ad casum quo nuptie non sequantur facit etiam quia dicti filij Berardi fundant intentionem suam ex verbis relicti sibi facti que videntur satis clara ipsa autem domina Magdalena fundat intentionem suam ex ipsa reseruatione ⁊ sic in exceptione a relicto supra facto filijs dicti Berardi. Ideo ad ipsam spectat probare arg. l. in exceptionibus de proba. ⁊ dubia probatio non releuat. c. in presentia de probatio. l. certum de fideicommissis ⁊ verba interpretantur contra eum qui ex his nititur prout theorica traditur in pactis in. l. veteribus. ff. de pactis. ⁊ l. labeo. ⁊ l. si in emptione in prin. ff. de contrahen. emptio. ideo similiter in vltimis voluntatibus cum de contractibus ad vltimas voluntates ⁊ econtra licita sit argumentatio. §. eum qui Cyrographum legis seruum filij de lega. j. ⁊ l. fi. C. de lega. ⁊ l. si ex legati causa de verbo. obliga.

f ¶ His tamen non ob. contrariam partem arbitror iuri magis consentaneam. nam in testamento dicte domus ⁊ ortus sunt relicte in vita sua dicte domine Magdalene ⁊ sic dicta domina Magda. habet primam voluntatem testatoris que non videtur ex toto mutata nisi quatenus apparet. l. cum qui mutatam. ff. de probatio. ⁊ l. non ad ea de conditio. ⁊ demon. Et ꝙ non mutatur non prohibetur stare. l. sancimus. C. de testa. Ideo persuadetur ꝙ in dubio siue nuptie predicte sequerentur siue non sequerentur fuerit voluntas testatoris ꝙ dicta domina frueretur dictis domibus ⁊ orto: ⁊ ideo verisimilis mens testatoris videtur esse pro dicta domina Magdalena quo ad vsum ⁊ habitationem que sunt reseruata in codicillis.

g ¶ Item in proxima precedenti particula codicilli disponitur de dictis domibus ⁊ orto vtroque casu siue nuptie predicte sequerentur siue non ibi: sed de vno in alterum dictis casibus in perpetuum successiue reuerterentur. Nam illa verba dictis casibus cum sint pluralis numeri necessario referuntur ad duos casus. Et sic ad casum quo nuptie sequerentur ⁊ ad casum quo non sequerentur non ad eum solum casum quo non sequerentur ipse nuptie: arg. regule pluralis locutio in vj. ⁊ l. inter illa in fi. de verb. si. ⁊ l. vbi numerus. ff. de testib.

b ¶ Et verba illa posita. s. proxime ibi dicto adueniente casu quo quomodo que sunt singularis numeri referuntur vt arbitror ad proxima verba. vz neque per alios homines singulos: quia ad alios omnes de domo erant ex superiori relicto deuoluende dicte domus ⁊ ortus eo solo casu quo nuptie non sequuntur. Ideo subnectuntur dicta in singulari dicto adueniente casu ⁊ similiter dum in ver. saluis tamen dicitur supradicto casu legatis refertur ad eundem casum ⁊ sic ponit codicillator pro vno casu quando nuptie non sequuntur ⁊ pro alio quando non sequuntur: dum ergo dicit dictis casibus significat vtrunque casum. Ideo versiculus immediate sequens si referatur ad proximum versiculum non restringitur ad vnum casum. s. ad casum quo nuptie non sequentur duntaxat. Sed indefinita oratio omni casu verificatur.

i ¶ Quia indefinita equipollet vniuersali. l. si pluribus de leg. ij. c. quia circa de priui. can. si romanorum. xix. distin. quinimo videtur vniuersalis oratio cum dicat ꝙ habeat vsum ⁊ habitationem toto tempore vite sue: non enim haberet toto tempore vite sue si haberet expectare euentum conditionis negatiue. s. ꝙ ille nuptie non contraherentur.

k ¶ Nec obstant illa verba dicto casu legatis: quinimmo potius ex dictis verbis eo modo prolatis videtur deprehendi mens codicillantis ꝙ noluerit reseruationem restringere ad dictum casum cum illa verba dicto casu retulerit ad verbum legatis non ad verbum reseruatis. Si enim voluisset reseruationem restringere ad dictum casum quo ad omnia reseruata dixisset saluis ⁊ reseruatis dicto casu. cl. flo. ⁊c. Sed quia nolebat reseruationem restringere ad eum solum casum. Ideo prout verisimile est dicta verba dicto casu posita fuerunt vt determinarent verbum legatis ⁊ non verbum reseruatis ne restringerent reseruationem vsus ⁊ habitationis. Reseruatio itaque ex mente ⁊ verbis est generalis reseruat. cl. legata non reseruat alio casu: quia alio casu legata non erat. ideo reseruatio est generalis ⁊ ad. cl. legata ⁊ ad vsum ⁊ habitationem ⁊ propterea non ob. d. l. iam hoc iure cum si.

l ¶ Nec obstant illa verba pleno iure: nam constat ꝙ illa verba non important tantam plenitudinem ꝙ nihil addi possit. Nam relinquuntur cum onere. cl. flo. in ipsis domibus ⁊ orto v est expressum in verbis sequentibus. Item denegatur ius alienandi. Item subijciuntur onere fideicommissi post mortem: quia sunt onerati vt dicte domus ⁊ ortus post eorum mortem deueniant in posteros vel alios de domo vt est satis aperte expressum in versi. Ita tamen intelliguntur ergo illa verba pleno iure quoad iura non reseruata vel concessa alijs in dictis domibus ⁊ orto: ideo plenitudo intelligitur respectu aliorum iurium quasi reliquerit plenum ius in dictis domibus. cl. floren. supra ⁊ a facultate alienandi ⁊ in vita earum ⁊ ab vsu ⁊ habitatione in vita Magdalene. Et forte fuit mens ꝙ si nuptie non sequebantur relinquebat filijs Berardi ⁊ alijs de quibus in secundo capite codicillorum. Si vero nuptie sequerentur relinquebat alijs pleno iure idest non diminuto concursu aliorum de domo de doctis ⁊ hanc interpretationem plurimum mihi persuadeo.

m ¶ Vel intelligatur pleno iure. i. non expectata morte domine Magdalene prout habebat expectari ex forma testamenti ⁊ sic censeantur apposita ad tollendam illam dilationem ⁊ conditionem appositam in testamento: nam si legatarius post mortem onerati vel tertij decedit ante illum euanescit legatum. l. heres meus de condi. ⁊ demonstra. ⁊ l. post mortem. ff. quando dies lega. ce. vel intelligatur pleno iure idest sine detractione quarte prout dictis verbis pleno iure eam interpretationem tradit Bald. in. l. precibus. C. de impube. Licet in terminis in quibus Bald. loquitur contra eum tenuerit Pau. de cast. in auc. sed cum testator. C. ad legem falci. ⁊ sentiat Barto. in. l. centurio de vulga. ⁊ pupilla. Tamen illa interpretatio ꝙ illa verba potuerint importare directam substitutionem: ⁊ ideo censeantur adiecta: prout vult Bar. non adit in his terminis. Quicquid autem sit constat ꝙ illa verba pleno iure non important ꝙ nihil diminuatur vt supra deductum. ⁊ ideo prout ab illa plenitudine diminuitur ius respectu. cl. floren. ius respectu facultatis alienandi. Item quia non est plenum respectu temporis: quia eorum ius non durat perpetuo: nam post mortem relinquitur alijs ita ⁊ diminuatur respectu persone

lis seruitutis vsus ⁊ habitationis exquo verba sequentia
id significant vt probaui.

n ℭ Sic ⁊ als plenum dicitur ꝙ diminutionem recipit vt
notat Joan.and.in.c.j.de censi.libr.vj.super gl.itaqꝫ ⁊ hoc
etiam si absolute proferatur fortius nō inconueniat h̄ casu
quo moderaſ per illa verba cū onere ⁊c.⁊ illa verba saluis
⁊ reseruatis ⁊c.Item in legatis ademptio ⁊ exceptio dubia
reddit legatū dubiū adeo ꝙ interpetratio fit ꝯtra legatariū
l.si ita sit ascriptū i ff.de leg.j.⁊.l.si fuerit de rebus dubijs.
Ratio forte est q̄r lex magis fauet heredi ꝙ̄ legatario:put
als latius legendo dixi in.d.l.si ita sit ascriptum per h̄ ap
parent sublata adducta in contrarium.

o ℭ Circa scdm̄ autem consultationis articul premittūo ꝙ li
cet ille cui est relictus vsus domus non possit eam alteri lo
care:⁊ sic pensionem ex ipsa domo recipere.vt.l.sed neqꝫ.
⁊.l.habitatio.ff.de vsu.⁊ habi.⁊ propterea non possit a pro
prietario pensionem recipere si domum ipsam inhabitat
ipse proprietarius ⁊ vsuarius ea non vtatur:tñ ille cui est
relicta habitatio domus potest ipsam domum alteri locare
⁊ pēsio ad eum spectat ⁊ in hoc differt habitatio ab vsu vt
est expressum in.l.cum antiquitas.C.de vsufru.prout ⁊ do
cto.ibi dicunt.⁊ Bal.ibi assignat ibi rōnem differentie:q̄r
habitatio censetur quedam species alimentorum ⁊ pensio
illa recepta ex locatione cōfert ad alimenta.q̄r potest expē
di pro alimentis:puta pro habitatiōe alterius domus nō
ita ꝯtingit in seruitute vsus que non censeſ respicere alimē
ta:cōmoditas ergo ⁊ vtilitas que recipitur ex vtilitate do
mus videtur spectare ⁊ pertinere ad eum ad quem spectat
habitatio domus ⁊ nō ad proprietarium:pro quo etiam fa
cit tex.eiusdem.l.cum antiquitas quatenus dicit ꝙ si est re
lictus vsusfructus habitationis talis domus censeſ relicta
ipsa habitatio ⁊ tantum opatur ꝙ̄tum si eēt simplr relicta
ipā habitatio.⁊ ita no.ibi doc.exquo daſ itelligi ꝙ fructus
ipsius dom⁹ spectant ad eum cui cōpetit habitatio dom⁹.

p ℭ Et propterea videtur concludenduꝫ per dicta domina
Magdalena debeat aliquid condecens cōsequi pro habi
tatione dicte domus ex die quo dicti Gaspar ⁊ andreas ha
bitauerunt dictam domum.

q ℭ Nam ipso iure habitatio sibi competebat.nam ista iura
realia ex legato statim transeunt in honoratum vere a die
adite hereditatis ficte a dic mortis iuxta.l.a tktio.ff.de fur
tis.⁊.l.si tibi hō.§.cum seruus de leg.j.⁊ in.l.j.de serui leg.
⁊ per Bar.in.l.si mihi vsusfru.infra biennium de vsufru.
leg.Et maxīe predicta ꝓcedūt si dicti Gaspar ⁊ Andreas
occupauerūt dictā domū añ ꝯctas nuptias.Nā eo tpe di
cta dom⁹ ⁊ ortus spectabāt iure plene ꝓprietatis ad ipsam
dñam magdalenā vt heredem vxem.Ita ꝙ sine dubio fru
ctus ⁊ cōmoditas ipsius domus ⁊ ortus spectabat ad eam
cū adhuc non cesserat dies legati facti dictis filijs Gerar
di sub cōditione affirmatiua concepti.Nec dies relicti fa
cti alijs de dicta domo sub contraria negatiua conditione.

r ℭ Deueniendū est ad dubia respicientia s̄m punctuꝫ.Et
q̄dem primū quesitum vr̄ alienum a magna dubitatiōe:q̄r
exquo dicta dña Magdalena non teneba⁊ soluere dictos
cc.florenos ante elapsum mēsem septēbris nullo pacto po
terat dictus Antonius occupare bona dicte dñe Magda
lene.Jō prius occupādo ipsa bona ⁊ fructādo recepit fru
ctus scienter ex re aliena ⁊ sic vt malefidei possessor absqꝫ
dubio teneſ illos fructus restituere per iura vulgaria.Ex
maxīe q̄r exquo fuerat in ꝯctu secuꝫ celebrato cōcessa dicto
antonio auctoritas accipiēdi possessioneꝫ bonoꝝ dicte dñe
Magdalene ꝓpria auctoritate post mēsem septēbris tacite
actū inter eos ꝙ antea ꝓpria auctoritate nō accipet.

s ℭ Nā vno tpe concessum censeſ alij tpi denegatum.arg.l.
cum pretor de iudi.cum concor.⁊.l.cum q.§.qui ita de v.
oblig.⁊.l.inter socerū.§.cum inter de pac.dota.Et hoc de
tractis illis fructibus qui ex cōuentione percipi poterāt p
rata.cc.florenoꝝ que debebanſ dicte dñe simone sup here
ditate ⁊ bonis iuliani sui patris cum expresse cōuentū fue
rit inter dictam dñam Magdalenā ⁊ Antoniuꝫ ꝙ dictus
Antonius posset ex dictis bonis dicte dñe Magdalene p
cipere fructus pro illo prio anno respectiue ad quātitateꝫ
fructuum percipiendoꝝ ex tali poteri dicti olīꝫ iuliani pro
rata.cc.flore.⁊ sic in effectu pro dimidia ⁊ cum ita specifice
conuentum fuerit inter partes pactum illud est seruādum
per iura vulgaria.

t ℭ Ultimum etiā quesitum vr̄ alienum a mediocri dubita
tione.Nam ex quo presupponiſ ꝙ dictum potere venditū
ab heredibus dicti Antonij erat dicte dñe Magdalene:lꝫ
esset traditū dicto Antonio occasione ducentoꝝ florenorū
qui eidem debebanſ vt inde perciperet fructus tanqꝫ ex re
bus sibi ꝓ dote pignoratis iuxta.c.salubriter extra de vsur.
Non tñ fuit attributa potestas alienādi rē alienā:nec vēdē
do rem alienaꝫ priuata fuit dña suo dominio iuxta.l.id qd̄
nostrū de re.iur.nisi forte sequuta vsucapione vel prescri
ptione iuxta.l.primā.C.de reb.alie.nō alie.quare dicta dña
Magdalena rōne sui dñij pōt vendicare dictū potere a dī
ctis possessoribus cum nō presupponatur esse prescriptum.

v ℭ Et generale est ꝙ dñs vendicat rem suam a quolibet pos
sessore.l.in rem actio ⁊ per totum de rei ven.Requirit eniꝫ
dñium ex parte agentis ⁊ possessioneꝫ ex parte cōuenti:⁊ h̄
duo extrema sufficiunt.l.j.C.de alie.iu.mu.cā facta.⁊.c.ab
bate sane de re iudi.lib.vj.que quidem cōcurrunt hoc casu.
Et breuiter de hoc quesito est casus in.l.mater.C.de rei vē.
vbi est casus ꝙ si quis vendit rem alienaꝫ dñs potest illam
vendicare ab ipso emptore possidente si vendicare vult ⁊ ille
non prescripsit prout ⁊ dictum ⁊ limitationeꝫ probat tex.in
d.l.j.C.de rebus alie.non alienā.vbi casus.Sinaūt est pre
scriptū vel dñs vult consentire alienationi.tunc pōt petere
preciū:vt est expressuꝫ in dictis iuribus.⁊ facit.l.si eū seruū
ff.si cer.pe.⁊.l.cum fundus.§.seruū tuum imprudens eo.ti.

x ℭ Et cuꝫ sit casus in.d.l.mater ꝙ electio est domini cuius
res est vendita non est instandum super casu.l.lege ancille.
C.de fur.⁊.l.illam ver.de modo de colla.Ideo concluden
dum est ꝙ dicta dña Magdalena pōt vendicare dictū fun
dum si vult soluere dictos.cc.flo.Itē si vult petere residuū
precij pōt ⁊ eius est electio.   Laus deo.

ℭ Conditio ob causam an habeat locum in contractu per
mutationis ratione cause plene non secute dato ꝙ in con
tractu ex generali consuetudine notarioꝝ sit apposita sti
pulatio.Item interesse extra rem siue extrinsecum:an ⁊ q̄n
competat eo casu quo succedit obligatio ad interesse intrin
secum siue cōmune.

ℭ Consilium   cccvj.

Epetito diuino numi

r ne.ℭ Licet presens consultatio sit egregie di
scussa per dominum Baldum de bartholinis
U.J.doct.dominum ⁊ patrem meum hoñ.Et
de sola fuerim subscriptione requisitus.tamen aliqua subdā
maxime ne videar in accurate ⁊ quodammodo illotis mani
bus ad subscriptionem descendere.

a ℭ Et quidem placet prima conclusio domini consulentis
scilicet ꝙ dicto domino perlouisio cōpetat conditio ob cāꝫ
ea pretensa cā:quia per alteraꝫ partem non fuit contractus
plene impletus.competit enim conditio ob causam ratione
cause non plene implete prout probauit dominus consulēs
⁊ probatur etiam in.l.fi.in fi.ff.de condi.ob ca.

b ℭ Uidetur autem obstare:quia prout arbitror de tali diui
sione ⁊ permutatione fuit celebratum instrumentum ⁊ in
instrumentis solent apponere notarij stipulationes ⁊ con
tractus etiam innominatos deducere in stipulationes.Et
constat stipulationem esse contractum nominatum.

c ℭ Et contractus innominatus prout est permutatio valla
tus stipulatione īmutat suam naturā cōtractus innominati
assumendo naturam contractus nominati vt probaſ in.l.ex
placito.C.de rerum permu.Licet enim contractus innomi
nati re integra per penitentiam reuocentur.l.si pecuniam.ff.
de condi.ob causam.Et tamen secus est si contractus inno
minatus est ¡unatus stipulatione.d.l.ex placito.

d ℭ Item ex cōtractu innominato competit ita demum actio
si est contractus plene impletus secus si vallatur stipulatio
ne.l.cum proponas.C.de pac.Ita ⁊ videbatur ꝙ ex quo in
contractibus nominatis nō est locus cōditioni ob causam
l.fi.ff.de condi.ob causam propter causam non sequutam.
Sed in contractibus innominatis sicut ibi ⁊ fere per totuꝫ
titu.Tamen si contractus de se innominatus deducitur in
stipulationem videtur ꝙ prout cessat conditio ob cām que
in contractibus innominatis oritur ex capite penitētie per
not.in.d.l.si pecuniam.Ita ⁊ cesset ex capite cause non se
quute.ꝙ ⁊ videtur innuere tex.in.l.cum precibus.C.de re
rum permuta.vbi si cōtractus innominatus deductus fuit
in stipulationem dicitur ꝙ agi potest vt pactum seruetur.
Si vero non fuit subsequuta stipulatio tunc competit vel

actio prescriptis verbis vt conuenta impleantur vel conditio ob causam ad repetendum data: vnde ex quo scdm mem brum venit aduersatiue ad primum. et in secundo alternatiue dantur due actiones et in primo dicitur solum de vna datur intelligi q non cōpetit conditio ob causam in prio mēbro.s.quando interuenit stipulatio.

e ¶Tñ hoc nō obstāte dicēdum est q lz regulariter in ɔcti bus nominatis nō fit locus ɔditiōi ob cām ēt ex capite cāe nō sequute. Tñ fallit in stipulatione apposita in contractu innominato prout concludit Barto. rationem assignans et vltra eum est tex.in.l.siquis accepto.et.l.si mulier.eo. ti.iuncta.l.j.ff.de accep. vbi probatur q acceptilatio non pōt fieri nisi per stipulationez.et in.d.l.siquis accepto.et in.d.l.si mulier probatur q si acceptilatio fit ob causam et causa nō est sequuta datur conditio ob causam.

f ¶Placet etiam alia conclusio domini cōsulētis q veniat interesse extrinsecum q vt percepi pretēdit dictus perloui sius.lz.n.interesse extra rem non soleat deberi qñ succedit obligatio ad interesse pp nō factum nō venit interesse extra rem si ratione rei in qua cadere poterat interesse intrin secum et est tale q nō sequeretur tē in quemcunq; iret vt h probatur in.l.si sterilis.§.cū per venditorē.ff.de acti.ēptio. et no.per Bar.in.l.vnica.ff.de sententijs. que pro eo q interest que qualitates cōcurrunt vt arbitror in casu nro. Nā in castro poterat cadere interesse intrinsecum et hoc cōstat et interesse qz habet aliam partem habet possessiones cōtiguas nō caderet apud quemcunq; iret dictum castrum: et lz quando propter malefactū agitur ad interesse aliter dispo natur prout dicit dominus consulens. Tamen non videtur teneri ad interesse qz male tradidit prout contingit quando tradidi animal morbosum seu aliam rem vitiosam.

g ¶Sed qz non tradidit vt debuit qz debuit tradēdo transferre dominium .l.j. de rerum permu. vnde licet tradiderit tamen quia non transtulit dominium est perinde ac si non tradidisset et tenetur qz nō dedit prout habetur in .d.l.fin. de condi.ob causam.et in.l.vbi autem non apparet .§.fi.ff. de verbo.obliga. et in.l.qui fundum.§.iulianus .ff. de vbo. obli.et facit.l.iij.§.si reddita.ff.cōmo.

h ¶Nec debet in plus teneri qui impleuit in parte et minus plene licet nō vitiose q̄ qui in nihilo impleuit imo minus solet quandoq; teneri vt patet ex his que habent in.l.si pro fundo.C.de transac.et facit q habetur in .l. iurisgentium in princi.ff.de pac. Nihilominus siue dicamus teneri ad interesse pp malefactum prout dicit dñs consulens siue propter non factū dico q venit istud interesse extrinsecum q pretēdit dictus Petruslouisius. Cum circa illud interesse plus operatur nā rei q̄ hominis industria. qz put audio hz vndiq; prope dictum castrum sua alia fortilitia et possessiones et in dicto castro hz aliam partē:ita q istis respectibus plurimū sua interest habere dictam ptem castri que euincitur longe magis q̄ sit valor intrinsecus dicte partis.

i ¶Et istud interesse est sibi solitum et sic quodāmodo certum. Jdō debet considerari etiā si foret mere lucrum ex̄ rem per no.in.l.ij.in fi.de eo q cer.loco.prout cōcludit Barto. in.d.l.vnica de snījs que pro eo q interest in pe.car.in ver. venio ad vltimam partem iuncto eo q ipse supra dixerat in ver.hoc premisso videndū est:vbi circa illum articulum an et qñ quis obligat ad interesse pp non factum veniat interesse extrinsecū. Et concludit q nō per.l.si sterilis.§. cū per venditorē de act.emp.et subdit q tñ intellige hz distinctio nem quā.j.ponam circa vltimaz partem:an iñ interesse habeatur rō lucri necne. Et sic distinctionem quā in vltia pte ponit circa lucrū cessans intelligit etiaz qñ est interesse extrinsecum et debet pp nō factū vt aperte demōstrāt dicta verba Bart.ś.interlineata. Et ppea cōcurro in sniam dñi cōsulentis.q veniat in his terminis tale interesse extrinsecum ēt lucri cessantis hm q cōcludit bar.vbi.ś. Circa dupliam dñs ɔsulens nihil firmat:et ita ēt ego de subscriptione reqsitus transeo. Circa vltimū quesitaz nō insisto:qz vr satis plane procedere:prout et ipse dominus ɔsulens dicit ideo transeo cum eius dictis. Laus deo.

¶Substitutio facta vxori testōris institute donec vixerit et vitā vidualem seruaue rit:an euanescat si aliqui ex substitutis moriant ante dictam vxorem aliquibus alijs substitutis remanētibus post mortē dicte vxoris: et si substō predicta euanescit pro portione illoz substitutorum premorituroz:an eoz portio accrescat alijs substitutis remanētibus q iā defunctis erant cōiuncti re et vbis. Jtē si hrs pdicta habuit a testatore licetiā vēdēdi et alienādi de bonis sue hrditatis. An virtute dicte cōcessionis in pindiciū substitutorum potuerit iura dicte hrditatis cedere cuidā suo nepoti.

¶Consilium. cccvij.

i **In nomie domini nostri iesu xpi.** ¶Jn hac cōsultatione pria cōsi deratione vr dicēdū q dicta bona prineant ad dictū nepotē donatariū dicte dñe Catherine. Nā dicta dña catherina fuit hrs instituta . et sic facta dña dictoz bonoz:qz hrs.j.dñs.§.fi.isti.de hrd.qli.et dif. et dñs ē rei sue moderator et arbiter.l.in re mandata.C.man.

a ¶Et lz dicta dña Catherina fuerit ad tps heres instituta.l.donec vixerit:et donec vitā vidualē seruauerit . tñ non desinit esse hrs:qz semel hrs non pōt facto testōris desinere esse hrs.l.ei qui soluendo.ff.de here.insti. Jdeo hrditas non pōt dari directo ad tps.l.hereditas ad diē.eo.tit. Nec vr q iure fideicōmissi debeat hrditas dictis substitutis ex pluribus et prio.qz substō fuit facta per vbum directū ciuile heredes. Jdeo vr q non obliquet per.l. verbis ciuilibus de vul.et pup.et no.gl.et doc.in.l.precibus.C. de impu. et in l.centurio de vul.et pu.et Jnno.in.c. raynutius de testa.

b ¶Jtem alia rōne vr q cesset fideicommissaria substō nam substituit heredes Thome vr q debeat intelligi de primis hrdibus non de vlterioribus.ar.l.antiquitas.C.de vsufru. Jtem de illis qui erant hrdes tpe testi: vel saltem tpe mortis testōris:prout qñ relinquitur aliqd cognatis vel agnatis vel cōsanguineis testōris vel tertij. Jntelligitur de illis quibus cadebat talis qualitas tpe testi : vt est tex.et ibi late bar.in.l.si cognatis.ff.de reb.du.facit.l.si ita de aur.et ar.le. Cum itaq; isti q ptendūt venire ex dicta substōne nō erant heredes dicti thome tpe testi:qnimo nec tpe mortis ipsius testōris resultare vr q nō cēsent inuitati ex dicta substōne.

c ¶Corroborat predicta rō:qz legata et fideicommissa fiunt pp merita.l.nec adiecit.ff.pro socio. Sed futuroz heredum thome nō apparebant merita imo poterat facilr contingere q essent demeriti merito psuadet q itellexerit de hrdibus thome tpe testō. Persuadetur ēt:qz Petrus et paulus et dña flora erāt pariter cōiuncti dicto testōri: prout dictus Thomas.et per ɔñs magis coniūcti q̄ filius dicti Thome. Et tñ ipsi soli petrus paulus et flora fuerunt per dictum testōrem inuitati et non futuri eorum heredes : ergo pariter prout est verisimile nō fuit de mente testatoris inuitare futuros heredes dicti Thome. Si aūt inuitare voluit solum Antonium filium Thome qui erat eius heres. Et presupponatur q ipse Antonius et alij instituti decesserunt in vita domine Magdalene onerate sequitur q dicta fideicom missaria substitutio caducata fuit :qz decessit honoratus aī mortem onerati.l. vnica.§.fin autem sub conditione .C. de cad.tol.l.heres meus in prin.de condi.et demon.et.l.si cum heres quando dies leg.ce. Et per ɔñs dicta bona pertinēt ad heredes dicte domine Catherine heredis instituite.d.§. sin autem sub conditione cum si.

d ¶His tñ non obstantibus ɔtiam arbitror sententiā veriorem.fatēdum aūt est q pro portionibus dictoz Petri pauli et Flore dicta substō fuit effecta caduca et irrita per iura supra proxime adducta. Et idem censendū foret si solus dictus Antonius primus heres censeret inuitatus:et tunc procederet pars contraria supra deducta.

e ¶Tamen qz portio in qua fuerunt inuitati heredes dicti thome non est caducata vt probabo:ideo portiones caduce aliorum substitutorum accreuerunt portioni heredū Thome qui in dicta substitutione fuerunt coniuncti re et verbis vel saltem verbis tantum. Jdeo inter eos est locus iuri accrescendi seu non decrescendi non refert.d.l.vnica .§. vbi. autem legatarij.et.l.si duobus.§.fi.de leg.j. et.l. coniunctim de lega.iij.et per Bar.in.l.re coniuncti de leg.iij. et hactenus hec procedunt de plano. Solum restat dubium an censeatur inuitatus solus dictus Antonius primus et immediatus heres dicte Thome : an ēt alij posteriores heredes mediati eiusdem Thome prout sunt saluator et paulus filij et heredes dicti Antonij heredis dicti Thome attento q heres heredis testatoris est heres vt est casus in.l.fi.C. de heredi.insti. et in.l.heredis appellatio.de verbo.signi.

f ¶Et pro ista parte q vbi sunt inuitati heredes alicuius veniant non solum heredes primi : sed etiam posteriores

primis cessantibus facit vis verborū q2.s.appellatione he redum omnes nedū primi:sed etiā mediati hr̄des veniunt prout est expressum in.d.l.heredis appellatio.ꝛ ita etiam potest intelligi.l.hr̄dis appellatione.e.ti.ꝛ probaſ ēt in.d. l.fi.C.de hr̄di.insti.ideo relictū factū ticio ꝛ eius hr̄dibus intelligiſ de hr̄dibus in infinitū non solum de proximis heredibus dicit tex.in.l.in annalibus.C.de legatis.

g ¶ Secūdo h in terminis necessario deducitur:q2 verba necessario referūtur etiam ad secūdos heredes.non enim pōt intelligi solum de primis salua ratione recti sermonis ꝑut salua dꝫ esse qñ saluari potest.l.plautius.ff.de auro ꝛ argē. leg.Nā exquo testator substituit hr̄des thome.Et tpe testi nō erat nec poterat eē imediatꝰ hr̄s dicti Thome nisi Antonius q solus:sibi filius erat hr̄s ꝑut mihi presupponitur.

h ¶ Et verbū hr̄des ꝙ est pluralis numeri nō adaptatur ad vnuꝫ solū.c.pluralis loquutio de reg.iur.in.vj.l.vbi numerus.ff.de testi.ꝛ.l.inter illam in fin.de verbo.signi.infertur necessario ꝙ vt verba verificētur:ꝛ sit salua rō recti sermonis cōprehendātur sub verbis dicte substitutionis nō solū Antonius primus heres.Sed eius filij Antonij secūdi hr̄des dicti Thome.Non.n.a verbis recedēdum est cuꝫ de mēte non cōstet.l.non aliter de lega.iij.cum concor.

i ¶ Nec presumitur quis aliter dicere q̄ mēte cogitet.l.labeo.§.ideꝫ tubero de suppel.leg.c.ij.reqris de appel.cū cōcor.Et hiſ eꝫ considerationeꝫ faciunt alſ Bar.ꝛ Imo.in.l. fi.ff.ad trebel.Quatenꝰ volūt ꝙ si testator habebat filios masculos quos instituit hr̄des vnā vniuersales ꝛ filiā quā non instituit vlr ꝛ fecit substōnem ꝙ si alter ipsoꝝ filiorū decesserit sine liberis substituebat supstites.Tūc vno decedēte sine liberis admittunſ ad substōnem soli masculi q fuerant magis dilecti in institutione ꝛ non filia minus dilecta.Et hoc si erāt tot masculi ꝙ vno decedēte remaneret plures:ita ꝙ possit verificari illud plurale supstites:si vero fuerāt instituti solum duo masculi.Ita ꝙ vno decedente: vnus solus remanet superstes.

k ¶ Quia in eo non verificatur verbū supstites ꝙ est pluralis numeri coprehendiſ tunc etiaꝫ femina arg.d.l.plautius ſm eos:qui secus dicunt si dixisset substituo superstitem: nam tūc censeretur substitutus solus masculus licet superstes etiam femina.

l ¶ Et idem dicunt si esset abbreuiate scriptum verbū superstite ita ꝙ posset adaptari ad plurale supstites ꝛ ad singulare supstitē:nā tunc interpretaſ pluralū in singulari vt sic testator censeaſ in substōne dilexisse quē predilexit in institutione ar.l.j.C.de impu.cū concor.Et sic volūt ꝙ vt saluetſ virtus pluralis loquutionis recedis ab interpretatiōe que alſ fieret ex mēte testatoris:ita dicamus in ꝓposito ꝙ lꝫ alſ posset instari ꝙ testōr cēsereſ inuitasse solū Antoniū pmū hr̄dē thome per ea que in ꝯtrariū adducta sunt.Tñ ab ea interpretatiōe ēt si alſ amplectēda foret (ꝙ tñ nō affirmo) Nihilominus ab illa interpretatione est recedendum hoc casu vt saluetur ratio recti sermonis per predicta.

m ¶ Et per hoc clare euitaſ ꝯtrium.d.l.si cognatis:ꝛ ꝙ ibi ꝑ Bar.lꝫ alias posset instari per gñalitatē.d.l.heredis appellatio cū alijs similibus supra adductis cōcurrente etiā actꝰ in validitate:nā dꝫ si fieri potest ea interpretatio adhiberi per queꝫ actus sustentetſ ꝛ non pereat.l.quotiens de rebus dub.ꝛ.l.quotiens.in stipulationibus de verb.ob.Accedat ꝙ voluit Imo.in.l.gallus §.vt instituens de lib.ꝛ posthu. vbi queriſ an appellatiōe filiorū veniunt nepotes in dispōne colata in ꝯditionis euentū:nā vult ꝙ si tpe ꝯuētus ꝯditionis supsunt filij:ita ꝙ possit dispō sustētari in filijs nō venient nepotes.finaūt tpe quo purificaſ cōditio nō extāt filij:ita ꝙ alſ dispō rueret ꝛ tunc veniūt nepotes ne actus pereat ſm eū:ita in ꝓposito veniant in dicta dispōne secūdi hr̄des ne actus pereat exquo tpe purificate ꝯditiōis non extabat aliquis primus heres:sed soli secūdi heredes.

n ¶ Et ex his euitanſ persuasiōes que in cōtrarium adducte sunt ꝙ testator intellexerit de pmis hr̄dibus:licet etiā alſ dici posset ꝙ precesserit merita thome qō pp illa voluerit honorare nō solū primos hr̄des:sꝫ ēt alios exquo non poterat amplius remunerare ipsum Thomā ad quē potest cōiecturari qō testōr habuerit magis respectuꝫ q̄ ad merita Antonij.Cuꝫ inuitauerit sub noīe hr̄des ꝛ sic videſ potius inuitasse rōne qualitatis q2 hs q̄ contemplatione ꝑsone exquo non nominauit proprio argu.eorum que habētur in.c.quoniam abbas de officio.de legat.ꝛ.l.quod principi de leg.ij.ꝛ.l.quotiens.ꝛ.l.nōnunq̄ ad trebel.ꝛ.l.si cōmunis seruus ita stipularetur.ff.de stipu.serue.

o ¶ Et ex hoc etiā summi potest alia rñsio ad.d.l.si cognatis si recte aduertatur.per hoc etiam euitatur illa persuasio ꝙ non inuitauit heredes Petripauli.ꝛ flore.non minus cōiuncti q̄ dictus Antonius.Nam ex quo ipsi erant viui eorum merita remunerauit eos inuitando.ideo non considerauit eos qui ipsos representarent.Sed thomam defunctū non poterat remunerare. ideo voluit remunerare eos qui eum representarent.Nec considerauit Antonium.vt Antonium vt premissi.Ideo datur ratio quare non veniant heredes Petri pauli ꝛ dñe Flore ꝛ tamen veniant heredes Antonij nō tanq̄ heredes antonij:sed tanq̄ heredes thome.

p ¶ Nec ob.ꝙ verbum directum ciuile nō obliquatur per.d. l.verbis ciuilibus:q2 illud procedit qñ substitutio compendiosa fit persone cui pōt directo substitui post aditam hereditatem:naꝫ eo casu loquitur.d.l.verbis ciuilibus ꝛ eo casu loquiſ ea opi.tenētiū ꝙ verba directa ciuilia nō obliquenſ que est:cōis opi.saltē fere oium legistarum quā ꝛ tenuit glo. in verbo substitutiones in.c.raynutius de testa. ꝛ glo.Jo. an.in ver.absq3 deductione in.c.si pater.eo.ti. lib.vj.ꝛ ideꝫ tenuerunt Inno.ꝛ omnes cāi.nemine discrepante vsq3 ad nouellam Jo.an.prout dicit Imo.in.l.centurio de vulga.ꝛ pupil.ꝛ idem voluerunt Jo.de fantutijs Pe.de anch.ꝛ dñs cus de sancto gemi.in.d.c.si pater.ꝛ Imo.i.d.c. raynutius. Licet quidā antiqui legiste prout refert Cy.in.d.l.precibus C.de impu.tenuerint ꝯtrium per.d.l.precibus.per quā ideꝫ tenet Jo.an.in nouella in.d.c.si pater.dicētes ꝙ illa lex cōtinet ius cōmune non vero spālitatem in militem te. Item dicit probari per.d.c.si pater.ꝛ.d.c.raynutius simul iunctis per qō mediū idem tenuit Jo.mo.in.d.c.si pater.ꝛ idē firmat Salyce.in.d.l.precibus per illam.l.vbi dicit esse casum cum non contineat specialitatem fauore matris vel militis.

q ¶ Et ex quo constat de mente testatoris illa seruari dꝫ ſm eum ꝙ ꝛ per istam vltimam rationem tenuit bal.in.l.ex tribus.C.de inoffi.test.Et idē per plures rōnes tenuit floren. in.d.c.raynutius.ꝛ Panor.in.d.c.raynutius vbi.d.Ant.dicit eam seruari florentie ꝛ esse hodie cōmuneꝫ opi.cāi.ꝛ est opi.multum equa que potest defensari a contrarijs prout late dixi in.d.l.precibus in.vij.addi.ad glo.magnam.

r ¶ Sed quicquid sit eo casu. Tamen quando substitutio fit extraneo vel alteri cui non potest directo substitui post aditam hereditatem tunc verbum directum ciuile obliquatur vt contineat fideicōmissariam substitutionem.l.ex facto in prin.ff.ad treb.l.filiusfami.§.vt quis heredem deleg.j.ꝛ in simili in.l.sceuola ad tre.Et hoc firmat gl.in.d.l.verbis ciuilibus.ꝛ omnes concordāt ibi ꝛ in.l.centurio. eo.ti.ꝛ in d.l.precibus.ꝛ in.d.c.si pater.ꝛ.d.c.raynutius.

s ¶ Et ideo cum substitutio ista fuerit facta puberi ꝛ extranee persone constat ꝙ non poterat verificari in directa substitutiōe per post aditā hereditatē.ideo interpretetſ fideicōmissaria ꝛ hoc clarum solet etiaꝫ adijci clausula codicillaris in testamentis ꝛ verbū directū ciuile adiectuꝫ substitutioni in codicillis obliquatur ꝑut omnes tenent per.d.l.sceuola. Ita ꝛ appositum in testamento habētem clām codicillarem prout volunt bal.ꝛ Ang.in.d.l.verbis ciuilibus ꝛ Rapha. cu.in.d.l.centurio.ꝛ Raph.ful.in.d.l.precibus. adducēs.l. si frater tuus.C.de fideicom.ꝛ glo.fi.in.§. masculo.insti.de pup.substi.ꝛ loquunſ etiaꝫ eo casu quo fieret impuberi cui poterat pupillariter substitui.Et idem vult Imo.in.d.l.verbis ciuilibus in fi.limitans clā codicillaris facta fit per verba futuri tpis : sed non refert in terminis saltem nostris in quibus facta est puberi ꝛ extranee cum ab initio non valeat multis ergo modis respōdetur ad.d.l.verbis ciuilibus. Et posset etiam instari ꝙ etiam est facta per verbum cōmune substituit.Sed non curo:q2 res in hac parte est clara.

t ¶ Ex his itaq3 resultat clara cōclusio ꝙ heredes dicte Catherine sunt heredes dicti testatoris nec est instituta ad tpo nec desinit esse heres dicta catherina seu hij qui eam representant:ꝛ sic non obstat.d.l.ei qui soluēdo.ꝛ.d.l. hereditas ad diem sed dictā hereditateꝫ teneanſ restituere dictis filijs Antonij hr̄dibus dicti thome detracta quarta trebellenica in quā imputanſ ea que pcepit iudicio testōris.l.in fideicōmissaris.ff.ad tre.ꝛ.l.in quarta.ꝛ que ibi per bart.ꝛ alios.ff. ad.l.fal.ideo imputanſ i quartā fructus pcepti in vita dñe Catherine.Item ea que ipsa ex permissione testatoris in sui vtilitatē alienauit ꝑ dicta iura que vt arbitror excedūt quartam trebellenicam.Et ideo si ita est nihil veniret detrahēdum.Sinautē aliquid restaret imputaretur id qō alſ alienauit de

nauit de dicta hereditate.l.marcellus.§.res que.ff.ad trebel. Et ab inde supra viciatur alienatio.l.fi.§.sed qr ꝛ.§.seq.C. communia de legatis. Et ideo dicta cessio facta per dictam Catherinam dicto nepoti non est efficax: ꝛ bona sibi cócessa per dictam Catherinam pertinét ad dictos heredes dicti Thome: tamen debet prius eis restitui hereditas saltem verbo ad heredem dicte Catherine si cum herede decessit alis iura hereditaria transferuntur ipso iure.l.sancimus.§. cum aũt.C.ad trebel. Laus deo.

¶ Societas que diu durauit inter fratres.an si vnus ex dictis fratribus moriatur relictis filijs pupillis: ex eo dicat renouata vel continuata cum dictis pupillis: ꝛ eorum patruis qr post mortem eorũ patris patrui inierunt quedam instrumenta cum quibusdam debitoribus in quibus dicit id fieri per ipsos ꝛ pro dictis eorũ nepotibus:lz id dicatur quo ad nepotes esse expressum errore notarij. Ité qr prefati patrui cótinuauerunt libros prout faciebant viuente patre pupillorum:lz postea secus fecerint: prout latius circa hanc dubitationé discutitur in consilio.lxj.reddito sup ista dubietate que fuit perusie ꝛ magni ponderis: ꝛ tandé fuit iudicatum ſm consilium domini Cornei.

¶ Consilium cccviij.

In nomine domini nostri iesu xpi.

i ¶ Licet dicta allegatio videat magna ex parte eneruare fundaméta facta in pmo ꝯsilio ꝛ ꝯfirmata p Clarissimos patres ꝛ dños meos dños subscribéteo. Ná ex quo dicti frés ꝯtinuauerũt p aliqua tépora scripturas libroꝝ q erát intitulati Petrus ꝛ Ioánes. Et ꝓsequuti fuerũt eoꝝ antiquũ trafficũ put prius solebát facé in vita petri. Ex quo vr innui ꝙ ipsi exercuerũt dictum trafficum etiam pro dictis pupillis.

a ¶ Et hoc per theoricá bal.in.l.si patruus.C.cóiavtri.iud. in.iij.col.voléńs ꝙ si tutor aggredit negociũ insolitũ non censet illud gerere noie pupilli:sed ꝓprio secus si negociũ solitũ cótinuat:vt si erát duo frés qui faciebát simul mercátiam ꝛ vno mortuo alter continuat supstitibus filijs fris indiuisam hḋitaté possidentis:ꝛ tunc vr eodé noie continuare ar.ff.de neg.ge.l.ná ꝛ seruius.§.si viuo ꝛ ar.l. si filia. §.neratius.ff.fami.herc.ꝛ.l.actióe.§.morte ver. sed ꝙ ex re cói.ff.p socio. Et subdit nec distinguo vtrũ ex prima mercantia aliquid deueniat vel perueniat vel ex sepius repetita quia natura huius actus est ꝙ id qḋ postea fit semper loco prioris subrogetur.l.cum tabernam in princi.ff.de pigno.

b ¶ Et licet postea mutet nomen:non vr referre constat pro negocijs prius gestis. Sed nec quo ad postea gesta: qr solent multotiens scribere noie proprio ét vbi mercaturam exercent etiá pro alijs. Et hoc presupponit contigisse etiá in personis dictoꝝ fratrum. Nam licet essent tres per pactum expressum socij oium bonorum maxime in mercatura ꝛ exercitijs eorum. Tamen cum in diuersis locis facerent eorum exercitia in vno loco scribebat nomine petri ꝛ Ioánis ꝛ in alio loco nomine Ioánis ꝛ thome: ꝛ sic neutro loco scribebantur omnes tres. ideo similiter licet post mortem petri scriberetur in libris traffici seu trafficorum Ioannes ꝛ thomas non propterea infertur ꝙ gesta non fuerint omnia nomine etiam filiorum dicti Petri prout videntur initia demonstrare:ꝛ ex primordio tituli posterior ꝛc.l. j.de imponé.lucra.descrip.lib.x.

c ¶ Quod ꝛ iuuatur:quia licet intitulatio librorum cantaret solum de Ioanne ꝛ Thoma. Tamen ex quo apparent quattuor vel quinqꝫ contractus ꝛ eorum instrumenta facta a debitoribus descendentibus ꝛ causatis vigore dictorum trafficorum in quibus dicti debitores se obligant dictis recipientibus pro se ꝛ dictis filijs dicti Petri videtur demonstrari satis vrgenter ꝙ censeantur dicti traffici administrati etiam nomine dictorum pupillorum ꝛ etiam ad dictos pupillos pertinere. Non enim videt persuaderi posse ꝙ si ad ipsos pupillos non spectarent in aliquo dicta exercitia debitores ex eis causati non se obligassent dictis fratribus pro eorum pupillis recipientibus. Et sic dicti actus videntur esse conuenientes societati ꝛ qui non soleát fieri citra ius ꝛ nomen societatis:ꝛ per consequens eis videtur probari societas renouata.

d ¶ Quod ꝛ persuadetur ex eo qr post mortem dicti Petri dicti sui frés continuauerunt scripturas libris sub eadem intitulatione que erat attributa etiaꝫ dicto Petro:adeo scriptura continuata in dictis libris demonstrat ꝙ dictus Petrus erat debitor ꝛ creditor in debitis ꝛ creditis dci trafficí. ꝛ qr pmo hḋitas ꝛ postea filij heredes repńtant dictum Petrum.l.hereditas de regu.iur. ꝛ.l.nihil aliud de verbo.signi. ꝛ hḋes censent eadé persona cũ defuncto: in auč.de iureiur.a mor.pństi.§.j.maxie filij:argu.l.fin.C.de impube.ꝛ.l.sancimus.C.de agri.ꝛ censi.lib.xj. Ideo importet ꝙ filij ꝛ hḋes dicti petri céseátur descripti creditores ꝛ debitores:ꝛ socij censeantur.

e ¶ Et licet dicatur ꝙ pupillus non pót contrahere societatem per.l.in cóuentionibus.ff.pro socio videtur procedere si sine auctoritate tutoris cótrahant ꝛ cótractus eis preiudicet alis secus per ea que habétur in.l.iulianus.§. si quis a pupillo de act.emp.ꝛ potest tutor palam ꝛ bonafide contrahere cum pupillo idem secus noie pupilli.l.non existimo de admini.tuto.ꝛ.l.cum ipse.C.de contrahen.emp.ꝛ.l. pupillus.§.item ipse.ꝛ ibi per Bar.de aucto.tuto.

f ¶ His tamen non obstátibus contrariam partem arbitror iuri magis cósentaneam. Nam ex quo cóstat ꝙ pma societas fuit morte finita.l.adeo.§.morte.ff.pro so.ꝛ insti.e.ti.§. soluitur. Nec pupilli possunt societaté cótrahere minime quidé omnium bonorũ cum alienatio eorũ sit regulariter in.d.l.lex que tutores.C.de admi.tut.ꝛ.ff. de rebus eorũ.ꝛ C.eo.tit.per totos. Nec societatem lucri ꝛ questus salté in qua exigatur opa cum opera pupilli nulla videat esse circa huiusmodi mercantiarũ exercitium vt satis de se est notum ꝛ facit tex.in.l.fi.in fi.ff.de libe.causa.vbi satis probatur ꝙ regulariter opere pupilli nullius sint ꝯsiderationis:lz qñqꝫ esse possint vt ibi ꝛ in.l.ceterum.ff.de rei ven.ꝛ ibi per glo. ꝛ Ang. Et casu quo alique ope potuissent esse nó fuerunt adhibite in exercitijs de qbus agitur: vnde par ratio militat in societate aũt antiqua ope versabantur omnium trium fratrum qui immittebant in societatem operas industriam ꝛ pecunias.ideo si societas noua inita fuisset forti societas penitus noua non continuata vel renouata antiqua.

g ¶ Et ppea nó ob.ꝙ dicit Bal.in.d.l.si patruus supra relatum:qr nó esset prosequi negocium ꝙ defunctus inchoauerat seu faciebat. Sed esset nouam societatem.ꝛ ꝯir nouũ negocium aggredi per predicta: Ac etiam qr lucrũ que ex omnibus exercitijs obueniebát erant diuidéda qualiter:ꝛ sic cuilibet obueniebat tertia ps. Post mortem petri non fuisset iustum ꝙ pupilli qui non immittebant operas ꝛ industriam tertiá partem omnium lucrorum consequerentur.

h ¶ Cum societas debeat esse iusta arbitrio boni viri.l.vñ si nerue.ff.pro socio.ideo qui plus confert in societaté plus debet de lucro consequi:prout sentit glosella interlinearis in verbo equales insti.pro socio.§.j. Non ergo fuisset conueniens nature societatis ꝙ post mortem petri dicti duo fratres superstites quorum industria vt percepi est nó mediocris extimationis posuissent operas ꝛ industriam suam in dicto exercitio ꝛ nó minus pecunie:nó plus perciperét ꝙ̄ dicti pupilli heredes dicti petri. Et societas eo modo contracta forte nó teneret supradicta.

i ¶ Sed prosequutio librorum habentium illam intitulationem que designabat partes equales cum ab initio fuerit equalis contributio: prout initium attenditur vt sumitur ex tex.iuncta glo.in verbo dánum est in.d.l. si non fuerint §.ita cboiri.ff.pro socio. Nec censetur qs velle facere actum inutilem vel dánabilem.arg.l.si quando de lega.j.l.iij.ff.de mili.test.ꝛ.l.merito.ff.pro so. Nec actum sibi dánosum ar.l. cũ de indebito de proba.ꝛ.l.si cum aurũ de solu.cũ concor.

k ¶ Sed illa continuatio libri si tenderet in demonstrationem societatis tenderet in demonstrationem continuationis eiusdem societatis seu filiis sub eisdem conditionibus: sed societatis filiis non esset honesta nec verisimilis. ideo talis interpretatio nó est admittenda. Et maxie ex quo ipsi qui scripserunt vel scribi fecerũt asserũt ꝛ cũ iuraméto asserere sunt parati:ꝙ nunꝙ̄ habuerunt aium renouádi talem societaté seu esse socios in dcis trafficis dictoꝝ pupillorũ.

l ¶ Et in his que ex animo alicuius dependent statur assertioní ipsius vt est glo.singularis in.§.alie insti.de actio.ꝛ sumitur ex dictis Barto.post Iac.de are.in.l.gerit.ff.de acqui.heredi.in.vj.ꝛ.vij.col. Qui volunt ꝙ in actibus qui possunt geri nomine hḋitario ꝛ aliter si dubitatur vtrum ex eis censeatur adita hḋitas statur interpretationi illius de cuius actu agitur cum iuramento sumitur etiam ex his que habétur in.l.siue possideris.C.de proba.ꝛ in.c.cum ad

ſedeꝫ de fide inſtr.in qbus iuribus doc.tenēt ꝙ vtrūꝫ qs cenſeaᷣ cōtinuaſſe poſſeſſionem quā ſemel habuit cum ab aīo ſuo depēdet.l.ſiqs vi.§.dñis de acqui.poſ.ſtatur dicto eius de cuius poſſeſſione agiᷣ ad idem.l.in ambiguis ora⸗tionibus cū ꝯcor.ff.d re.iur.Cū itaqꝫ dicti Ioānes ⁊ Tho⸗mas viuant ⁊ de eoꝝ geſtis agitur qua mente geſſerint cuꝫ societas ex eorum animis habebat reſultare. ideo ſtetur eorum dictis cum iuramento.

m ¶Et idcirco cū ipſi dicāt ꝙ nunqꝫ geſſerunt in aīo ꝯhe⸗re talē ſocietateꝫ ſtandū eſt eoꝝ aſſertioni per iaꝫ dicta. Et maxīe qꝛ aſſerūt veriſilia: qm̄ quis cenſeᷣ actum gerere ea intētione: ⁊ ex ea cā que eſt ſibi magis vtilis ar.l.j.ff.de ſo⸗lu.ꝓut voluit Bart.i.d.l.gerit co.vj.ſꝫ magis vtile erat di⸗ctis Ioanni ⁊ Thome. Cōtrahere ſocietatē īter eos duos tantum qꝫ etiam cum pupillis. quorum nulle erant opere.

n ¶Et qui poterant ſi leſi fuiſſent petere reſtitutionem in integ.in titulo de minor.per totū. Et ſaltem tanqꝫ ſocietas nō foret palam ꝯtra per tutores poterat dicere ſe nō obli⸗gatos ex contractu ſocietatis.l.pupillus.§.item ipſe.ff.de auc.tuto.⁊.l.nō exiſtimo.ff.de admini.tut.⁊.l.tutor rerum a cōtrario.eo.ti.⁊.l.cū ipſe.C.de cōtrahen.emp.a cōtrario: ⁊ dato ꝙ potuiſſent defendi intererat eoꝝ litibus nō vexa⸗ri.l.minoribꝰ.xxv.an.ſubuenitur de minor.ita quod nullo pacto eſt veriſimile ꝙ prudētes viri voluerint pecuniā pu⸗pillorū ponere in ſocietatē ⁊ maxīe ſubijcere piculis mari⸗timis cū dicti tres frēs plura exercitia ēt maritima fecerint maxime cū iura precipiant tutoribus pecuniā pupillorum cōuertere in emptionē rerum ſtabilium.l.ita aūt in pn̄.ff. de admini.tuto.⁊.§.qm̄ in aūt.vt hij qui obli. Et non mā⸗dat tutori negociari cuꝫ pecunia pupilli imo potius innuit cōtra cum pecuniā poſitā in negociatione nō poſſet de fa⸗cili cōuertere in emptionē prediorum prout ēt h̄ conſide⸗rat Bar.in.l.ticium ⁊ meuium.§.altero de admini.tuto.

o ¶Qui etiā dicit ꝙ in duo preſumiᷣ tutor negociari noīe proprio per predicta ⁊ arg.l.⁊ magis de ſolu. Et ponderat etiam Bart.in.d.§.altero.ꝙ vnus negociaᷣ ⁊ alter non ⁊ doc.ſequunᷣ ibi ⁊ i.l.ſi patruus.C.cōis vtr.iud.⁊ Rapha. idem dicit.⁊ in.l.cum duobus.§.ſi duo.ff.pro ſo. Et lꝫ did poſſit ꝙ vnus poſſit ponere ſolā pecuniā ⁊ alius operaꝫ ⁊ pecuniā ⁊ vtile veniat diuidendum correſpectiue ad pecu⸗niāꝫ ⁊ opas. Et ppea poſſit cenſeri ꝯtra ſocietas inter pu⸗pillos reſpectiue ad ſuā pecuniaꝫ ⁊ dictos patruos ꝓ aliJs ratis reſpectiue ad eoꝝ pecuniaꝫ ⁊ eoꝝ operas ⁊ induſtriā tn̄ tunc fuiſſet noua ſocietas non proportionabilis ad pri⸗mam cōtractam cuꝫ patre dictorum pupillorū.que non eſt preſumenda per plura apertius adducta.

p ¶Et inſuper dicta proſequutio non tendit ad hanc ſocie⸗tatem ſed aliqualiter reſpicit proſequutionem antique ſo⸗cietatis.que erat impoſſibilis cum non eſſet Petrus in re⸗rum natura.

q ¶Et ſi prefatio facta in pn̄.libri traheretᷣ etiā ad iſtas ſcri⸗ptas ꝓſequutus poſt morteꝫ petri tenderet ꝙ ipſe petrus eſſet creditor ⁊ debitor.ꝙ eſſet quid ineptum ⁊ impoſſibi⸗le cum mors omnia ſoluat in auc.de nupti.§.deinceps. Et non entium nulle ſunt cauſe inqt phyloſophus ⁊ facit.l.ij. ff.de vſufru.⁊.l.adeo.§.ꝙ ſi toto.ff.de acqui.rerum domi⸗niō.⁊.l.eius qui in ꝓuinciam.ff.ſi cer.pet.

r ¶Et licet heres ⁊ hereditas repreſentet defunctum. Tn̄ non repreſentat circa ſocietatem.l.adeo pro ſo.cum ſi. Iō dicta conſequutio ſcripturarū in eodem libro pro illo ꝑuo tempore non debet interpetrari fcā cā renouādi ſocietatē. ⁊ maxime cum preſupponatur ꝙ fuit mutatus modus ſcri⸗bendi litteras mercātiles. Que oſtendunt mutationeꝫ ſo⸗cietatis.⁊ ille apparebant aliJs in libro forte ſecreto ſcribe⸗batur ⁊ ſaltē paucis in noticiam deueniebat.

s ¶Et non recedendo a premiſſis. Si quid preſumptionis renouate ſocietatis reſultaret ex tali ꝯtinuatione ſcriptura illa cēſereᷣ tpalis donec durauit ꝯtinuatio illius ſcripture que fuit ꝑuo tp̄e poſtea ceſſante ꝯtinuatiōe ceſſat cā preſum⸗ptionis.iō ceſſet effectꝰ.c.cū ceſſante de appel.cū concor. Attento ꝙ ſocietas ⁊ in ꝑpetuū.i.ad vitā.l.i.ff.pro ſocio.⁊ ad tempus modicū: ⁊ magnuꝫ contrahi poſſit: vt eo.l.j.⁊.l. ſi conuenerit eo.titu.⁊ ex poſtea geſtis prius geſta interpre⸗tamur cañ.cum per bellicam ⁊ ibi notatur.xxxiiij.q.ij.⁊ ſi ī cañ.peruenit.xviij.diſtin.⁊ no.in.c.ſcribam de ꝑſump. maxime non magni temporis interuallo arg.l.ſi ventri.§. fin.cum concor.de priuile.credi. Cum ergo paruo tempo⸗ris interuallo intercedente mutauerint formam ſcribendi in libris.⁊ forte a principio in aliquibus libris.⁊ a pñcipio mutauerint formam litteraꝝ. Aperta fronte concludendum eſt ꝙ illa ſola continuatio ſcripturarum vniformiter in eo⸗dem libro. Non inducit preſumptionem tacite inite ſocieta⸗tis attentis multis que in contrarium ponderata ſunt. Cuꝫ plura preualeāt argumentū aūt itaqꝫ.C.cōmunia de ſucce.

t ¶Nec ēt multuꝫ conferunt illa quattuor inſtrumēta qbus oſtendiᷣ ꝙ debitores ſocietatis ſe obligauerūt ēt dictis pupil⸗lis ſeu tutoribus recipientibus pro ipſis pupillis: qꝛ obmit⸗to ꝙ allegaᷣ ꝙ noīatio pupilloꝝ potuerit cōtingere ex erro⸗re notarij.ꝙ facile cōtingere potuit. Nā ex quo nō pōt pro⸗bari error nō eſt tutū fundamētū in puncto iuriſ: ſed rñdeo ꝙ tutores qui gerebāt negocia pupilloꝝ volebant illā pecu⸗niam debitā ſibi tutoribus attribuere ꝓ tertia parte pupil⸗lis: qꝛ forte ex alia parte poterāt aliunde ſibi de totidē pro⸗uidere: vñ tales actus de facili poterant etiā iuſte ⁊ ꝓbabi⸗liter fieri citra ius ⁊ nomen ſocietatis. Ideo non probat ſo⸗cietatem arg.l.non hoc.C.vnde cog.cum concor.

v ¶Et perſuadeᷣ: qꝛ lꝫ iſta quattuor inſtrumēta fuerint cuꝫ debitoribus celebrata ſub noīe pupilloꝝ.tn̄ vt audio mul⸗ta plura ſine cōparatione fuerunt celebrata noīe ꝓprio di⸗ctoruꝫ patruoꝝ non noīe tutorio. Nec ſub aliqua cōmemo⸗ratione pupilloꝝ.⁊ ſic multi actus repugnantes ſocietati in⸗teruenerunt mutatio.ſ.forme litteraꝝ mercantiliū intitula⸗tiones libroꝝ mutare. Nam ſi volebant continuare cum he⸗redibus loco petri debeant ſcribere heredes petri. Nec in vita petri erat aliqs ex dictis fratribus q nō eſſet in aliqua ſocietate deſcriptus ita ꝙ ſi in vno grauaᷣ in altero releuaᷣ ꝙ non cōtingit in heredibus ipſi aūt allegant ſolitū ſtilum mercatoꝝ ꝙ non ſolent ſcribi tres fratres noīe ꝓprio. Nec ipſi poterāt ſcribere talᷣ ⁊ fratres cū ⁊ alᷣs fratres haberēt q non erant eoꝝ ſocij. Item concurrunt ⁊c. inſtrumenta noīe eoꝝ proprio celebrata ſpectātia ad ſocietateꝫ predictā.ſ.initā inter ipſos duos fratres declaratio quaꝫ ipſi nunc faciunt.

x ¶Et inſuper ſi ſocietas renouata cenſereᷣ cuꝫ pupillis nō obueniret eis tertia pars dictoꝝ creditorū ſuper qbus ipſi ſunt noīati: ⁊ tn̄ ex tenore inſtrumētoꝝ (lꝫ ea nō viderim) eis permittiᷣ tertia pars. Ideo ex hoc ēt perſuadeᷣ ꝙ nō ꝑ⸗mittitur eis tanqꝫ ſocijs. Sed aliunde veriſilr proceſſit: vel ex notarij in curia qui fecit multos cōtractus dictoꝝ tutoꝝ multarum emptionum factarū nomine oīum hinc forte cre⸗didit ꝙ noīe omnium etiā illa celebrarenᷣ: ⁊ forte putabaᷣ oīa cōmuni noīe gererent. Nec forte innotuerat mutatio ſcripturarum ⁊ intentio dictoꝝ tutoꝝ: ⁊ ſi preter errorē di⸗cta ſcriptura emanauit pōt ſubeſſe alia cā vt premiſi. Ideo non concludunt in ſocietatem. Maxime ſtantibus in con⸗trarium qꝫ pluribus ſupra adductis. Ex quibus oībus con⸗cludo: prout ⁊ in primo cōſilio concluſi.ſ.ꝙ ex his que nar⸗rata fuerūt in primo puncto iunctis his que narranᷣ in pre⸗ſenti themate non cenſeᷣ inter dictos tutores ⁊ dictos pu⸗pillos aliqua ſocietas contracta.

Laus deo.

¶Filius inſtitutus heres a patre vna cuꝫ fratre ſub iſta for⸗ma vꝫ.p.filium meum heredem inſtituo in bonis que ſunt in thuſcia comprehendendo etiam credita.⁊.g.aliuꝫ meum filium inſtituo in bonis alibi ſitis qm̄ ſcio inter ipſos par⸗tes eſſe equales. An ſi de portione.p.primi inſtituti deficiūt credita forte in qꝫtitate.x.miliuꝫ flore.qꝛ mercatores qui di⸗ctam ſummam debebant erant falliti: lꝫ nondum eſſet notū poſſit.p.predictus petere ſuppleri a.g.alio filio fratreqꝫ ſuo vt reducantur ad equalitatem.

¶Conſilium cccix.

REpetito diuio numi⸗ne. ¶Multum late ⁊ ſerioſe Egregie qui⸗dem dilucidauit hanc conſultationeꝫ Famo⸗ſiſſimus.V.I. Doctor dominus Baldus d bartholinis pater ⁊ do.meus. Itaqꝫ non eſt mihi relictus locus multa in medium adducendi preſertum cum de ſola ſubſcriptione requiſitus fuerim.

a ¶Et lꝫ etiam ante conſilium incohoatum vna cuꝫ ſua dña⸗tione cōſultus aiaduerterim pro iuſticia huius conſultatio⸗nis. Tn̄ ad ſubſcribenduꝫ conſilio perfecto tenue tp̄s mihi Petrophilippo de Corneo.V.I.doctori de peruſio plu⸗rimis occupato a conſultante conceſſum: ea de re ac etiā ne lector nimia prolixitate tedio afficiatur pauca ſubijciam.

b ¶Et quidē plꝫ ꝓcēo dñi cōſulentis circa primū cōſultatio⸗nis articulū

-nis articulū.s.ꝙ censeat motus dictus testõr ad faciendam distributionẽ suoꝝ bonoꝝ adeo in equalẽ inter filios eque dilectus ex falsa cã finali erronea quã si erroneã sciuissꝫ veri similr per aliam viam equalisset dictos filios eque dilectos.⁊ hoc per iura ⁊ rationes adductas per suam excellentiam.

c ¶ Aliqua tñ dubitatione ducebar.qꝛ ꝑut percepi dictus Franciscus Sfortia possidet bona sita in lombardia eidꝫ in dicto testõ relicta.⁊.d.l.cū tale.§.titio falsam:de condi.⁊ demon.dicit ꝙ obstat exceptio doli.

d ¶ Exceptio aūt ꝑsupponit aduersario actionẽ competere l.j.cū ibi no.per bar.ff.de excep.⁊ lꝫ exceptio doli qñqꝫ dicat exceptio intẽtiõis ⁊ tñ illa est in ꝑpria:vt hꝫ ibi.⁊ in d.l.qui se debere.⁊ in.d.§.gñaliter allegatis per dñm consulentem.Nec apparet ꝙ in.d.§.titio falsam in ꝑprie assumatur.⁊ Barto.in.l.demonstratio.§.ꝙ aūt de condi.⁊ demon.dicit per.d.§.titio falsam.ꝙ legatū propter erroneam causam finalem vitiatur ope exceptionis.

e ¶ Et satis apte vult ꝙ legatuꝫ nõ vitiet ipso iure.ꝙ ⁊ pro claro firmat Raph.fulg.in.l.si pr.C.de heredi.insti.⁊ in.l.eã quã.C.de fideicõmissis.Facit qꝛ ẽt stipulatio ex falsa cã emanata nõ est nulla ipso iure.Sed ope exceptiõis.l.ij.§.circa cū ibi not.ff.de exce.doli.⁊ de ꝯtrib⁹ ad vltimas voluntates ꝑcedit ar.l.seruū filij.§.cū q cyrographū de leg.j.⁊.l.si.C.de leg.⁊.l.si ex legati.de vb ob.Et iõ ẽt in vltimis voluntatibus falsa cã lꝫ finalis nõ vitiet ipso iure:sed ope exceptionis ⁊ in errore in cã finali equiparat ꝯtus ⁊ vltimas voluntates equiparat Bal.in.l.eam quã.C.d fideicõ.⁊ in.l.nec apud.C.de heredi.insti.

f ¶ Et si dicat nõ fuisset al's relicturus iõ deficit volūtas testõris.⁊ sine volūtate testõris non põt valere testm̃.⁊ ꝙ in eo disponit cū oia a volūtate testõris depẽdẽt ⁊ illa ꝑualet l.in ꝯditiõibus primū locū d cõdi.⁊ demõ.⁊.l.cū vir.C.d fideicõ.cū ꝯcor.Nihil.n.aliud est testm̃ nisi testatio mẽtis.s.cū hñdis instõne.l.j.ff.de testa.ergo mẽs ipsa attẽdit ꝙ ⁊ claꝝ est:respõdet ꝙ imo volūtas testõris adest voluit enim ita disponere qꝛ credidit cãm esse verã:illa credulitas cãuit voluntatē testatoris.Nec falsitas cause erat nota testatori.

g ¶ Et mẽs nõ applicat ad incognita ⁊ ignorata.l.mater decedẽs de inoff.test.⁊.l.cū acqliana.⁊ ꝙ ibi hr.⁊ in.l.tres fratres.ff.de pac.iõ falsitas cause finalis ignorata a testatore nõ immutat mentẽ testõris ad hoc in simli bonus tex.in.l.ꝙ meo.§.si a furioso.ff.de acq.pos.vbi non vellet qs tradendo amittere possessionem nisi vt querat ei cui tradidit.Nõ fuit quesita illi.⁊ tñ qui tradidit amittit:quia credidit alteri querere.⁊ iurisconsultus ibi exclamat q arguentẽ vt.s.in contrarium videmus etiam in simli in soluente indebituꝫ:qꝛ soluit vt liberetur a debito ꝙ credit subesse.

h ¶ Et lꝫ cã futura nõ sequat:qꝛ nõ sequit liberatio si non ꝑcessit oblio.l.decẽ de v.ob.⁊.l.nõ põt videri ꝯtinere d re.iur.cū cõcor.⁊ tñ volūtas trãsferẽdi dñiū ex cã erronee solutiõis nõ cessat.⁊ operat trãslationẽ dñij al's nõ ꝯpeteret cõditio indebiti cū nemo condicat reꝫ suã preterꝗ̃ a fure.l.si.ff.vsuf.quemadmo.cau.⁊.§.sic itaqꝫ insti.de acti.

i ¶ Et prout voluntas coacta volūtas est.l.si mulier.§.si metu.ff.ꝙ me.cã ita ⁊ voluntas erronea hoc est ex erronea cã causata voluntas est per predicta.⁊ no.Barto.in.l.si per errorem.ff.de iurisdi.om.iudi.licet in eo ꝙ erratur deficiat consensus vt ibi prout ibi declarat Bart.illam.l.Sed hic error est in causa propterꝗ̃ fit actus nõ est error in actu testandi de cuius interpretatione agitur.

k ¶ Nec obstat.l.si iure.ff.de leg.iij.que vr dicte cõsideratioͥ aduersarij:qm̃ respondet ꝙ ibi non apparet de volūtate expressa.Sed ius tacitã voluntatẽ reuocãdi ꝑmū testm̃ ꝑsumit:ita qualificatã.Sed nos loqmur in volūtate expssa ⁊ simplici non coartata:lꝫ causata ex erronea cã.Si itaqꝫ voluntas testatoris adest suadet rigor iur ꝙ actio oriatur.Item similitudo stipulatiõis ex falsa causa emanate ⁊ auctoritas Bar.⁊ Raph.ful.tex.non improprijando verba in.d.§.legato falsam.ideo primo aspectu visum fuit ꝙ cõtra possessoreꝫ non posset agere dictus Comes Guido.Quando enim pp defectuꝫ voluntatis vel aliter vltima voluntas vitiatur ope exceptionis non ipso iure lex tuetur possessorem non dat actionẽ aduersus eum qui habet voluntatem vitiatam ope exceptionis.l.pñr.§.si.ff.de bono.pos.sm tab.⁊.l.militis codicillis.§.veteranus de mili.testa.

l ¶ Tñ ex aduerso vrgebat plurimū tex.in.l.si.ff.de heredi.insti.vbi ex erronea cã fuit mutatum testm̃.⁊ illud non valet quo ad instõnẽ:qꝛ si valeret primū in tm̃ ꝙ ex eo posset adiri hereditas scdm testm̃ nõ valeret vt ex eo adiri posset hereditas.§.posteriore.insti.quemadmo.te.infir.⁊.l.cum in secundo.ff.de iniusto testõ cuius ꝯtium ꝑbat in.d.l.si.Itẽ qñ qs honorat tanꝗ̃ filius vel aliter coniunctus testm̃ ⁊ instõ non valet.l.si pater.⁊.l.nec apud.C.de heredi.insti.⁊ d.l.eam quam.C.de fideicommissis.⁊ in.l.neqꝫ.C.de testa.

m ¶ Et doc.⁊ in summarijs ⁊ in ꝑgressu:maxime in.d.l.si pr.⁊.l.nec apud.⁊ in.d.l.eã quã faciūt vis in cessatiõe cã finalis volẽtes ꝙ falsitas qualitatis cõiunctiõis expsse a testatore vitiat qꝛ est defectus cã finalis.⁊ volūt bald.⁊ Saly.in d.l.si pater.⁊.l.nec apud.ꝙ vitiet ipso iure:ideo deueniat aduenientes ab intestõ nõ ad fiscum prout e not.gl.in.d.l.si pr.⁊ ꝑbat in.d.l.eã quã.⁊ si alius est institutus in eodeꝫ testõ portio in qua erat insti unus alius ex erronea cã finali accrescit coheredi scripto vt vr ꝑbari in.d.l.nec apud.⁊ ita intelligunt illam legem ibi Saly.Rapha.⁊ Pau.de ca.Nõ eniꝫ potest cõmode ille tex.intelligi deueniẽtib⁹ ab intestato:qꝛ dicit portionem restitui veniẽtibus auteꝫ ab intestato.Aut tota hereditas deuolueretur aut nihil:qꝛ nõ põt quis decedere pro parte testatus ⁊ pro parte intestatus.l.ius nostrum.de regulis iuris.

n ¶ Et qñ portio deficit ope exceptiõis nõ ipso iure tūc cessat ius accrescẽdi:vt no.gl.si.in.l.si duo pr̃oni in ꝑn.ff.d iureiur.quam gl.sequūtur doc.ibi:iõ satis ꝑbari vr ꝙ vitiet instõ ipo iure pp erroneã cãꝫ finalẽ satis vr ꝑbari dctis tribus medijs.s.qꝛ al's nõ adiret institutus in prio in.d.l.si.de here.insti.Itẽ nõ succederẽt veniẽtes ab itestato ꝑut succedūt in.d.l.eã quã.Nõ accresceret coheredi ꝑut accrescūt in d.l.nec apud.⁊ h firmat Bal.in.d.l.si.de here.insti.⁊ Bar.ibi dicẽs ꝙ si est expressa falsa causa finalis vitiat institutionem ipso iure per tex.ibi secus si est tacita sm eum.

o ¶ Et si instõ vitiat ipso iure ꝑut ex ꝑdictis infertur vr ꝙ pariter ipso iure irritetur legatum vel fideicõmissum.Cum facilius vitiẽtur legata ⁊ fideicommissa ꝗ̃ instõ iuxta.l.iij.§.non solum.⁊.l.ex parte de adimẽ.lega.⁊ ꝙ hr in.l.si iure de leg.iij.⁊.l.sancimus.C.de fideicommissis.⁊.d.§.veteranus.Prout hoc arg.vtit Raph.ful.in.d.l.eam quam ⁊ in d.l.si pr.lꝫ arguẽdo in ꝯtrium.s.ꝙ ꝑut legatū nõ vitiat ipo iure:sed ope exceptionis per.d.§.legato falsam fortius nec vitietur ipso iure institutio sm eum:⁊ licet pro hoc faciant verba.d.l.pater.⁊.d.l.nec apud eum in.d.l.si pater dicatur auferendam hereditatem.⁊ in.d.l.nec apud dicatur restituit portionem hereditatis non enim aufertur ꝙ non est quesitum ar.d.l.decem de verbo.obli.cum concor.Nec restituere quis põt ꝙ non hꝫ nec habere põt ar.l.traditio de acqui.rer.domi.⁊.c.ꝙ autem de iure patro.

p ¶ Et lꝫ haberet forte res hereditarias nõ propterea hẽret hereditatem que est quoddã ius vle.l.hereditas de re.iur.⁊ l.nihil aliud de verb.sig.ideo restitueret res hereditas non hereditatem.Nec in.d.l.si.ꝑbet ꝙ ipso iure sꝫ solum dicit ꝙ est subueniẽdum instituto in primo testõ.Non aūt dicit quo medio an ipso iure an aliter.Tñ non esse tutum ꝙ non vitietur ipso iure ꝑut vr magis communiter teneri ⁊ prout innuit tex.d.l.eam quam quatenus ꝑsupponit si causa fuit erronea non fuisse aditam hereditatem.⁊ si causa fuit vera fuisse aditam ⁊ tamen prosequi videtur idem thema:vnde datur intelligi ꝙ institutus adiuit hereditateꝫ ꝗ̃tum in eo fuit:sed si causa fuit erronea:non potuit adire:ideo hereditas non fuit adita.s.propter defectuꝫ potentie ⁊ facultatis non propter defectum voluntatis que induxisse presupponitur aditionem si causa non fuerit erronea.

q ¶ Hoc etiam innuitur ex tex.d.l.nec apud.duꝫ dicit irritū testamentum iuncta.l.j.in si.ff.de iniu.testamento.⁊.§.alio versi.⁊ que statim insti.quibus modis testamenta infir.Si vero non potest ex testamento adiri hereditas constat esse nullum dictis iuribus ⁊ ꝙ habetur in.l.cum in secundo de iniusto testõ.ideo tutius est tenere ꝙ istitutio sit nulla ipo iure.⁊ prestat vrgens argu.ꝙ in simili etiam legatum ꝙ facilius vitiatur sit nullum ipso iure.⁊ hoc modo iuuetur responsio data per dominum consulenteꝫ.ad.d.§.legato falsam pro quo facit qꝛ Bar.in.d.l.si.dū assignat ibi rationem inter legata ⁊ institutionem presupponere videtur ꝙ si illa causa respiceret legata prout respicit institutionem pariter vitiarentur ipsa legata ꝑut vitiatur institutio.⁊ idem dicūt ibi Bal.Ang.⁊ Imo.post Barto.

r ¶ Et dato ꝙ instõ esset nulla ipso iure ⁊ legatū nõ eẽt ipo iure nullū nõ vr ꝑcedere ex alio:nisi qꝛ satis est consultum heredi si legatum est inefficax ope exceptionis cum legatuꝫ

debet peti per legatarium vt prestet per heredē cū nequeat illud capere ꝓpria auctoritate sine licentia heredis ēt si cō sistat in specie hereditaria vt.ff.ꝛ C.quoꝝ legatoꝝ per to tum. Sed si institutio esset inefficax demum ope exceptio nis nō esset satis consultū ei qui verisimiliter habuisset vo luntatem testatoris si institutio esset inefficax ope exceptio nis ex quo heres scriptus posset ꝓpria auctoritate accipere posset vt habetur in.l.cum heredes de acqui.possess.ꝛ.l.pro herede.cum si.de acqui.here.prout dictam rationē assigna ui in d.l.si pater vna cum.d.l.nec apud.

s ℂ Et lȝ huic rōni videaꝛ aduersari aliqualiter.d.l.militis codicillis.§.veteranus:sed ibi ēt institutio habebat parē de fectū voluntatis prout legata. Ideo si heres scriptus dice bat legatario debebas petere a me licentiam poterat legata rius excipere ꝙ ipse nō habebat voluntatē testatoris.ꝙ nō posset dicere in terminis.d.l.legato falsum in quo heres ha bet testatoris voluntatem plene:non sic legatarius.ꝛ si hoc est:tunc aut dictus Franciscus Sfortia retinet illa bona tā ꝙ̄ heres ꝛ tunc eo respectu institutio fit nu'la:ꝛ tunc ma gnificus Comes Guido habebit intentum suum. Aut di cta bona vult habere tanꝙ̄ legatarius ꝛ tūc si Comiti Gui doni est consultum per interdictum quorum legatorum hȝ intentum suum:qꝛ poterit possessionem aduocare per illud interdictum ꝛ postea excipere si ab eo petatur.

t ℂ Et si dicatur tunc competit interdictum quorum lega torum quando heres pretendit detrahere falcidiam non ali ter vt videtur probare tex.ꝛ ibi Bart.ꝛ Bal.in.l.vnica.C. quoꝝ lega.hic cessat falcidia qꝛ legata non excedunt dodrā tem merito ꝛc.respondetur ꝙ dato sine preiudicio ꝙ non excedat dodrantem:ꝙ mihi non innotuit.

v ℂ Tamen put qñ imminet falcidia competit illud interdi ctum ita pari rōne vꝫ qñ alia rō retinēdi cōpeteret heredi: lȝ.n.illa rōne cōiter competat:qꝛ alꝛa cōiter heredi non cō peteret retentio:tñ qñ cōpeteret alia rōne retentio vꝫ ēt cō petere:qꝛ vꝫ tradi pro regula ꝙ cōpetat. Non enim reperiꝛ ꝙ restringaꝛ edictum ad eum tm̄ qui pretendit vti falcidia. Quinimo generalitas tex.l.j.§.j.ff.quoꝝ leg.facit qd gene raliter:lȝ limiteꝛ qñ heres non pretēdit aliqd interesse put regulariter nō pretendit interessentia rōne falcidie. Sȝ hic pretēdit interesse merito ꝛc. Et si nō pretēderet interesse fo ret eadē rō que in institōne que prout dictum est vitiaꝛ ipso iure. Re aūt vera Comes Guido ꝛ Franciscus Sfortia cē senꝛ instituti in semisse ꝑ quolibet ꝛ bona noiata pcipiunꝛ vt preceptiones vt est expressum in.l.ex facto proponebatur de heredi.insti.in ver.vnde scio quesitu3 esse ꝛ in preceptio nibus militāt interdictuȝ quoꝝ legatoꝝ.l.j.§.qui vero ex cā preceptionis.ff.quoꝝ lega.non aūt sunt ideȝ nec oino simi lia qꝛ falcidia resecat legata ꝛ pceptiones ipso iure:sed tālis res officio iudicis vt probatur in.d.l.ex facto proponebatur ver.ꝛ si forte:ꝛ lȝ ibi appellet preceptiones.s. ea.l.in versi. vnde scio dicit vice preceptionū.ꝛ bar.ꝛ Ang.ibi ꝛ etiaȝ ibi Imo.in.ij.col.volunt ꝙ ꝓpria auctoritate possit capere hu iusmodi res singulares in quibus est institutus:lȝ secus si essent simpliciter prelegata sed non multū refert ꝑ predicta.

x ℂ Constat autē ꝙ pro dimidia hȝ vt institutus ꝛ satis esset ipsi Comiti Guidoni ꝙ pro ipsa dimidia pro rata eius ꝙ excedit bona sibi Comiti relicta vitiaretur ꝛ applicareꝛ ipsi Comiti Guidoni cuius contemplatione vitiatur. ꝛ conse quenter cui venit applicanda portio que deficit. Nam venit applicāda illis quibus testator verisimiliter reliquisset si nō fuit motus illa finali causa erronea prout volunt bar. Ang. ꝛ Pau.de cast.in.d.l.eam quam.

y ℂ Et ad hoc pōt applicari.l.fi.ff.de here.insti.ꝛ.d.l.si pater ꝛ.d.l.nec apud.vel applicaꝛ ei cui alꝛa applicaretur si nō fuiss set factum illud erroneū relictum ꝛ ad hoc melius ꝛ genera lius applicantur dicta iura.ꝛ.d.l.eam quam cum similibus.

z ℂ Et dato ꝙ non vitieꝛ ipso iure:tñ qui nō hȝ voluntateȝ testatoris vel si hȝ:hȝ ex cā finali falsa ꝛ erronea censeꝛ indi gnus.ꝛ ideo ab eo auferri dȝ hereditas non tñ a fisco.qꝛ nō est indignus sui culpa:sed ex quodam interpretato defectu volūtatis.ideo nō applicaꝛ fisco:sed cohēdi vel veniētibus ab intestato.ꝛ sic eis qbus applicatuȝ fuisset si illa erronea cā finalis non mouisset testatorē prout in huiusmodi termi nis voluerunt Cy.Bar.Ang.ꝛ Saly.i.d.l.si pater. Et Ra pha.in.d.l.eam quam dicit ꝙ licet ſm eum valeat ipso iure. Tamē prout contra petentem competit exceptio:vt.d.l.cuȝ tale.§.legato falsum.ita ꝛ contra possessorem datur actio ꝛ pro hoc faciunt.d.l.si pater.ꝛ.d.l.cum apud ibi restitui pro quo facit cōparatio suprafacta de ꝯtu ad vltimā voluntatē. Nam lȝ ꝯtus emanati sine causa vel ex causa putatiua non vera que sine cā censeꝛ.l.j.ff.de condi.sine cā rescinditur ꝛ ꝙ ex ea quis consequutus fuit repetitur per conditionem.

ꝛ ℂ Quādo enim aliquid promittiꝛ ex nō vera cā executum est repeꝛ per conditionem sine cā si non est executum pe titur per eandem conditionem liberatio.ꝛ sic rescissio con tractus vt probatur vtrunqȝ in.d.l.j.ff.de condi.sine causa.

? ℂ Et probaꝛ ſm.C.eo.ti.l.si nō est.ꝛ.l.fi.in eo generalita te ꝛ ꝙ per bar.in.d.l.ij.§.circa de excep.doli quatenus vult ꝙ tunc censeatur stipulatio sine cā qñ ex cā putatiua ꝛ non vera minime itaqȝ dubium quin repetaꝛ conditione sine cā id qd habetur ex promissione sine causa in rem.

ꝑ ℂ Et si vera cā apparebat ꝛ postea reduciꝛ ad non veram cām datum cōdiciꝛ:vt in.l.si fullo.ff.de condi. sine causa ꝛ pariter si ab initio non fuit vera.d.l.cū aliis iuribus supra adductis ꝛ ꝓmissio ꝛ solutio equiparanꝛ.l.fi.C.ad.l.fal.cuȝ fi. Ex quibus omnibus puto intrepide cōcludenduȝ ꝙ vbi est ex erronea cā finali facta institutio vel legatū vel sit nul la seu nullum vel reuocandū siue honoratus possideat siue non. Et ideo Comes Guido foueat iusticiam in eo ꝙ repe ritur dictus Frācīscus Sfortia habere i bonis sibi relictis pluꝙ̄ dictus Comes Guido in omneȝ euentum siue ipso iure non valeat siue secus. Circa id autē qd pertinet ad iura feudalia.ꝛ sic circa scdm ꝯsultationis articulū acquiesco di ctis per dnm cōsulentē ꝛ eius ꝯclusioni sine pluri inhereo.

a ℂ Concludit circa feuda dicti dñi Borsij ꝙ feuda simpli citer stipulata pro se ꝛ filijs habeant filij etiaȝ non heredes cuȝ ex largitione principis.c.j.ꝛ ibi bal.si agnatus vel fili.ꝛc. Sinaūt pro se ꝛ heredibus tunc ad solos filios:tñ requiriꝛ ꝙ sint heredes bal.post doct.antiquos in.c.j.de eo q sibi ꝛ here.suis. Quinimo ibi bal.ꝙ etiā agnati tūc non capiant nisi sit lȝ secus qñ esset cōcessum sibi ꝛ suis descēdentibus. Et de rōne p bal.in.l.q le patris.C.vñ liberi in.viij.col.ꝛ.d. c.j.an agnatus vel filius ꝛ Jo.an.in.§.ij.ver. xxxvij.de feu.

b ℂ Licet autem quando pro se ꝛ heredibus requiraꝛ ꝙ filij sint heredes tamen non capiunt iure hereditario.ideo equa liter capiunt lȝ in equaliter instituti bar.in.l.vt iurisiurādi §.si liberi de ope.lib. Sed qñ gratiose a principe pro se ꝛ de scendentibus non sub cōmemoratione heredū capiunt etiā repudiata hereditate bal.ꝛ moderni.d.c.j. An agnatus Jo. an.in addi.d.c.ij.ver.xxxvij. Sȝ si simpliciter pro se nō ad ij ciendo filijs:lȝ oliȝ non extenderet vltra eius vitā tex.in.c. j.§.cū vero conradus qui feudare pot.tunc opȝ ꝙ sint here de.ꝛ sic equiparanꝛ qñ pro se ꝛ qñ simpliciter feudū non di cendo pro se.ꝛ ita intelligaꝛ Bal.in.c.j.iij.col.de succe.feu. Sic etiā glo.in.l.item videndū in prin.de peti. here.ꝛ bart. in.d.§.si liberi. Sed qñ pro se ꝛ descendētibus siue ex con tractu siue ex gratiosa concessione principis. Alij autem di stingunt ꝙ aut habent ex gratiosa cōcessione principis ꝛ nō ex contractu paterno ꝛ tunc non requiriꝛ ꝙ sint heredes. Aut ex contractu ꝛ tūc secus:sed hoc nullo iure probatur.

c ℂ Arguit deinde ꝙ vꝫ ꝙ pater potuerit feudū auferre vni assignando alteri.per.l.j.ꝛ per totum.ff.de assig.lib.ꝛ insti.ꝛ. ti.vbi ꝛc. Et tamen si non sit heres assignatio nō prodest.l. paul.§.fi.de bo.li.fa:ꝛ.l.sub conditione de assig.lib.

d ℂ Secundo qꝛ non exhibendo debitum seruitium priue dicat filio.c.j.si vasa feu.priuetur ꝛc.

e ℂ Tertio per.l.femine.C.de secun.nup.

f ℂ Quarto per tex.in.l.vnū ex familia in prin.ꝛ.§.j.de le.ij.

g ℂ Quinto qꝛ feudum venit in petitione hereditatis.l.iteȝ videndum.§.fi.de peti.here.cum glo.sua.

h ℂ Sexto hanc partem suadere vꝫ tex.in.l.iij.de seruis ex po.ꝛ ꝙ per eā bar.in.l.qui rome.§.flauius de ver.ob.

i ℂ Septimo cōfirmaꝛ auctoritate spec.in ti.de locato.§.nūc aliqua ver.clxxviij.vbi in fine extēdit ad feudum.ꝛ idem in emphyteosi bal.in autē.si quas ruinas de sac.san.ec.ꝛ.in.l. j.ad fi.C.per quas personas no.acq.ꝛ post Ja.de ra.in.d.c. j.§.ꝛ qꝛ videmus maxime per tex.in.c.j.post principiū ver. ꝛ licet de alie.feu.paterni licet ille tex.nihil faciat.

k ℂ Nouissime auctem Pau.de ca.q id cōsuluit ꝯsi.clxj.ſm ordinem informis incip.in cā quā magnificus dñs Ticius.

l ℂ In ꝯtrium firmat maxime cum feuda fuerint concessa ex gratia principis Borsio ꝑ se ꝛ descendentibus non sub cōme memoratione heredibus:licet idem si sub cōmemoratione.

m ℂ Primo qꝛ ex quo Borsio ꝛ filijs:ideo hñt lȝ nō sint he redes sicut in emphyteosi glo.bar.ꝛ oēs i.l.si tibi.§.pactus ff.de pac.Bart.in.l.ꝙ dī de ver.obli.ꝛ in.d.§.si liberi.Cy. ꝛ Bal.

⁊ Bal.i.l.liberti liberteqꝫ ⁊ bal.post multa i.d. aūt si quas ruinas spe.d.§.nūc aliqua versi.clviij.vbi in ideꝫ inclinant Jo.an.⁊ ibi Bal.idem Jo.an.in.c.ij.de feudis.

n ¶ Sicut ergo pr̄ stipulādo filijs post mortem vr̄ stipulari vt filijs.⁊.l.quodcūqꝫ.§.j.d̄ v̄.ob. Sic ⁊ recipiēdo pr̄ dona. p se ⁊ filijs i psona sua erit vna donatio i psonis filioꝝ alia ⁊ diuersa ⁊ diuersuꝫ feudū p id qd̄ hr̄ i.l. stipulatio ista.§. si q ita de ver.ob. Et id̄ put quot sunt res tot stipulatiōes ita quot sunt psone.l.reos.§.cuꝫ in tabul.de duob.reis.l.si mihi.⁊ titio de v̄.ob. Quinimo magis per id qd̄ habet in.l. sancimus.§.siquis autē .C.de dona.ibi in eādē personam. Secus si plures res.l.hac sanctissima lege eod.titu.⁊ tenēt Barto.⁊ communiter doc.in.l.modestinus de dona.

o ¶ Et si h̄ in emphyteosi fortiꝰ in feudo:qꝛ nō cōsideratur successio hereditaria exquo ēt nō hr̄des succedunt vt dcm̄ est.ā.post bal.⁊ Jac.in.c.j. de eo q sibi ⁊ hered.suis intelligendo tex.in.d.c.j.si filius ⁊ agnatus quando stipulatur pro se ⁊ heredibꝰ vel qn̄ simplr̄. Nō adijciēdo p se ⁊ filijs ⁊ ita illū tex.simplr̄ itellexit Cy.post Pe.in.l.ij.C. de liber. ⁊ eoꝝ li.dicendo ꝙ qn̄ pater recipit feudum simplr̄ vel pro se nō adijciēdo ⁊ filijs magis faciliter potest p̄iudicare filijs exquo nō pn̄t obtinere nisi sint heredes:secus si pro se ⁊ filijs:nam tunc etiam si non heredes succedunt.

p ¶ Et pr̄ nō pōt filijs preiudicare ēt pp delictū nisi principalr̄ cōmissum in dn̄ꝫ.⁊ ita ēt bal.in.d.l.ij.⁊ ēt cū.d.Cy.trāsit bar.inl.ij.de interd.⁊ releg.⁊ sequit̄ Pau. de ca.in cōsi. ꝙ incip.circa id de quo querit̄ in.iiij. col.filij.n.tunc tanq̄ ex ppria donatiōe ⁊c.vt ēt voluit Jaco.veron.⁊ Jac.d̄ bel. in.d.c.j.de eo qui sibi ⁊ hered.suis prout eos refert Jo.an. in addi.in ti.de feu.§.j.ver.xxxvij.

q ¶ Et opi.Jac.sequitur Ange.consil.clxxxiiij.incip̄. ex forma ⁊ serie dictoꝝ instr̄orum.idem tꝫ And.de iser.post Jac. ardi.in.d.c.j.an filius vel agna.⁊ in.c.j.§.hoc quoqꝫ de succe.ita etiam refert modernus commenta. Aluerot.in.d.c.j. an agnatus.vij.colum.

r ¶ Cū ergo dicti filij Borsij sint expr̄sse vocati i dicta donatione q̄uo potuit ⁊c. Cū ad ambos equaliter ptineret etiaꝫ si fuissent iequalr̄ istituti tex.i.c.j.q feu.dar̄ pn̄t.ibi ad oēs equaliter ptineat iuncto tex.in.c.j.post prin.de suc.feu. ibi nulla ordinatiōe ⁊c.que clausula ad omnia precedentia ⁊c.

s ¶ Cōfirmat̄ h̄ ipsum quia pater non potest de re futura filij disponere ⁊c.l.cum a matre.C.de rei ven.sic in emphyteosi cōcludūt doc.in preallegatis locis maxime bart.in.d. §.si liberi. Bal.in.d.l.liberti liberteqꝫ.sꝫ nō posset venire p̄ pro parte qua esset hr̄s saltem sine beneficio inuentarij ⁊c.

t ¶ Tertio per tex.in.c.j.de alie.feu.paterni vbi non pōt ⁊c. In preiudiciū agnatoꝝ fortius nō possit in preiudicium filiorum qui habent fortius ius cum ipsi precedant agnatos tanq̄ remotiores:vt ibi ⁊c. Facit etiam tex.in.c.titius si de feu.fue.controuer. Et per tex.d.c.j.de succe.feu.per quem tex.posset etiaꝫ dici ꝙ non posset pater disponere ꝙ filius primogenitus preferatur secundo genito quando non esset consuetudo in contrarium ar.illius tex.

v ¶ Et licet in hoc vltimo consuluerit cōtra in consi.clxj. Tn̄ non video q̄uo possit respondere ad text.in.d.c.j. Nisi quia ipse intelligit quando pater non simpliciter recepit feudū. Sed pro se ⁊ filijs. Secus si simpliciter. Tamen videtur dicta intelligentia nimium restringere illum text. de quo etiā .j.dicetur.nec obstat in casu nostro.

x ¶ Quarto corroboratur:qꝛ non pōt princeps cōcedendo feudum priuare vasallum sine causa multominus pater ⁊c.

y ¶ Quinto qꝛ id tenderet in derogationem directi dn̄i cum sua intersit ꝙ oēs filij succedant ⁊ non vnus solus vt hēat plures vasallos.c.oēs filij si de feud.fuerit ꝯ̄ sic als̄ interest nobis habere plures debitores. Confert qꝛ non potest feudatarius a se abdicare feudum not.Barto. post Dy.in.l.is cū quo de aqua.plu.ar.⁊ ibi per legentes ⁊ per bald.in preludijs feu.in.v.col.vnde multominus pr̄ filiuꝫ.⁊ ideo multominus posset vasallus renunciare feudo in preiudicium filij Bal.in.l.qui se patris ver.item queritur ergo ⁊c.

z ¶ Sexto qꝛ nō pōt vasallus delinquēdo p̄iudicare in h̄ filio hr̄ in.l.ij.de inter.⁊ rele.per gl.in.l. emācipatū de senat. in.l.adoptiuum.§.si adoptatus de in ius voca.vnde ⁊c.

& ¶ Septimo qꝛ dicti filij dicunt̄ venire non ex persona patris:sed ex gratiosa concessione principis volentis puidere non solum ipsi Borsio.sed etiam suo generi potest ergo dicere Comes Guido ꝙ mihi pr̄ nō dedit sed ⁊c.l.si arrogator.§.j.de adop.aūt.de exhiben.reis.§.optimum.

ꝯ ¶ Octauo idē videmus in doteꝫ si pr̄ stipulat̄ dotē reddi filie so.ma.nō pōt filie auferre:qꝛ non vt hr̄s hꝫ sed vt filia put ita arguit Bart.in.§.si liberi.vbi Barto.hoc firmat in emphyteosi ⁊ similiter in feudo allegat tex.in.d.c.j.

ꝝ ¶ Item Pe.de anc.in cōsi.sibi.cccxx. cōcludit ꝙ stāte tali stipulatiōe pr̄na p se ⁊ liberis non pōt pr̄ p̄uare filiā emphyteosi ⁊ dare filio masculo vt ibi p eū ⁊ eādem opi.ēt in feudo fuit cōsulēdo sequutꝰ Jac.bu.vt refert ⁊ sequit̄ bal. in.l.Itē vidēdū.§.si.d̄ peti.hr̄. Et multomagis id cōcludit ibi bal.in emphyteosi idē tenet bal.in rubrica de re.diui.q. viij.dū dicit ꝙ feudū non pōt insolidū assignari vni ex heredibus idē bal.in.d.aūt si quas ruinas in feudo concess.o ex largitiōe dn̄i secus dicit in quesito pecunia patris idem tenet in.l.j.per quas personas no.acq.⁊ idē bal.in.l. filiusfami.§.siue pater de le.j. Et ꝙ nō possit preiudicare tenet Jmol.indistincte.⁊ sic etiam in q̄sito ex pecunia patris tꝫ Jmo.⁊ expressius Pau.de cast.

ꝝ ¶ Sꝫ qcq̄d sit in emphyteosi l feudo h̄ est expeditissimuꝫ maxie in nr̄is terminis cū nō fuerit q̄sita pecunia pr̄is. Et dato ꝙ ex pecunia borsij. Tn̄ nō est eadē rō in feudo q̄ in emphyteosi cū intersit dn̄i hēre plres vasallos vt.s̄. idem ꝙ pr̄ nō possit filiū p̄uare feudo assignādo alteri consuluit.d. Car.flor.vt refert Aluarot.in.d.c.j.de suc.feu.i pn̄.ij. col. Reperio insup Dy.⁊ Ang.in.l.apud iul.§.sigs alicui d̄ le. j.ꝙ qn̄ pr̄ recipit feudū vl̄ emphyteosia p se ⁊ filijs ꝙ i psona filij dr̄ esse nouū feudū ⁊ noua emphyteosis:id̄ nō pt̄ vni filio p̄iudicare de quo dcō Pau.de ca.ibi facit magnū festū dicēdo ꝙ lꝫ soleat dici ꝙ pr̄ nō possit p̄iudicare filijs. Jstud cōsiliū nō reperit̄ perfectū nō ꝙ nō fuerit pfectū p dn̄ꝫ Corneū:sꝫ vnus quaternus q continebat finem huius consilij perditus fuit:placuit tn̄ Magnifico Petropaulo prout inuenitur imprimeretur. Laus deo.

¶ Filius spurius qui statim post mortē patris ab eo queꝫ pater heredem instituerat fuit consecutus totam dictā hereditatem vel pro maiori parte:an eam teneatur restituere illis qui erant patri predicto successuri ab intestato tanq̄ sibi fuerit in fraudem restituta per illum heredem quasi tacitam fidem testatori accōmodauerit.⁊ si portio predicta auferenda est filio predicto cui debeat applicari.

¶ Consilium cccx.

In nomine domini

nr̄i iesu xp̄i. ¶ In pn̄ti cōsultatiōe vr̄ circa p̄mum cōsultatiōis articulū:nō instādum. ¶ Qꝛ lꝫ extraneus qlibꝫ imo frater carnalis possit donare spurio vt no.in.§.si.in aūt quibus mo.na.effi.⁊ no.doc.in.l.si is q.i.de vulg.⁊ pu.vbi casus ⁊ per bar.in.l.lucius.§.qui testō de le.ij. Tn̄ pater nō pōt per interpositaꝫ psonā dare quicq̄ spurio ar.l.j.⁊.iij. C.de nat.li.⁊.l.si qs incestu in pn̄.de ince.nup.⁊ no.doc. in d.l.si is qui.ideo ex hoc pēdet dubietas prime cōsultatiōis sup qua nō est opus ad pn̄s instare qꝛ nūc agitur de excludēdo filiā legitimam ⁊ satis putat sibi cōsultans si saltem dicta bona pertinent ad fiscum.

b ¶ Ideo deueniēdo ad scōm cōsultatiōis articuluꝫ.vr̄ prima facie dōm ꝙ bona dicti Bartholamei deuoluta sint ad filiā legitimā ⁊ naturalē ipsius testōris. Nā dicta bona vr̄r relicta ipsis filijs spurijs qui p̄supponunt̄ nati ex illegittimo choitu:lꝫ.n.i testō nō nominent̄ ipsi filij spurij:sꝫ dn̄s Nicolaus qui est in testō heres institutus ꝫamē exquo dictus.d.Nicolaus hr̄s institutus q̄ primū post mortē testōres bona ipsius testōris assignauit ⁊ dedit dictis filius spurijs ex vicinitate actus videtur ꝙ testator voluerit ꝙ haberent ipsi filij spurij ar.l.si ventri.§.si.ff.de priui.cred. cum concor.⁊ ꝙ per Bar.in.l.post contractuꝫ.ff.de dona.⁊ per Bal.in.l.siquis post hac in pn̄.C.de bonis prescrip.

c ¶ Et maxie exquo titulo lucratiuo:lꝫ ēt si ex interuallo bar.⁊ doc.cōiter idē velint in.d.l.si is q bonis ⁊ bal.in.l.eā quā.C.de fideicō.viij.col.allegās.l postulāte.§.si.ff.ad tre. Et id̄ vr̄ ꝙ dicti filij spurij cēseantur dicta bona habuisse a patre per interpositam personam dicti do. Nicolai.

d ¶ Et id̄ vr̄ esse p inde ac si directo a pr̄e habuisse p.l.j.C. de natur.liberis.vbi est expr̄ssum ꝙ qcq̄d datuꝫ est filio spurio per patrē siue p se siue p interpositā psonā defert̄ legittime soboli ⁊ certis alijs psonis ibi noiatis vltimate defertur fisco. Et eoipso ꝙ spurius bona patris reperitur posses

disse presumi vꝫ vel frans vel ꝙ a patre habuerit.argu.l.iij. C.de natu.li.ꝛ.d.l.j.Et bar.in cōsilio incip. Ceccus de Spoleto in ordine.xxvij.ſm ordinē perusinum nō informis dicit ꝙ si spurius reperitur possidere bona presumitur habuisse patre saltem per interpositam personam.

e ¶Et lꝫ.d.l.j.loquatur incertis personis in dignitate positis:tñ dignitates ille faciunt cōiunctionem fore illicitaꝫ que alꝰs nō esset illicita.Nō aūt vꝫ minor rō in spurijs natis ex choitu reprobato de iure cōi ꝛ maxime de iuregentiū prout est choitus adulterinus q est ꝓhibitus de iuregentiū pꝫ qꝛ prohibitꝰ lege diuina veteris ꝛ noui testi:que lex diuina est pars iuris nālis secūdarij ꝙ appellaꝛ iusgentiū.§.singulorum insti.de rerū diui.ad hoc.j.di.§.ius naturale.ꝛ ideo bart.in extraua.ad reprimēda inter cetera:in verbo videbitur dum loquiꝛ de iuregentiū exemplificat in iure diuino. Et merito qꝛ emanat a natura naturante que ipse deus no.glo.in.l. respiciendum.ff.si cer.peta.tex.cum glo.in verbo natura.d. §.singulorum insti.de rerum diui.

f ¶Et ꝙ dicta lex.i.de natu.li.procedat generaliter in alijs spurijs voluit glo.in.l.hereditas in prin.sue distinctiōis.C. de his quibus vt indi.ꝛ Az.in summa.C. de natu.li.prout ꝛ refert bar.in.d.l.j.ꝛ etiā Saly.ibi qui vꝫ cum hoc trāsire ꝙ ꝛ vꝫ velle ēt ibi Cy.notās ex illa lege generaliter in spurio.ꝛ sic dicta in lege illa videnꝛ prefati doc. generaliter trahere ad spuriū.ꝛ idem vꝫ velle bal.in.l.si pater.C.de heredi. insti.Facit ēt in simili.l.si quis incestu.ꝛ in aūt.incestas.C. de incestis nup.ꝛ.l.j.C.de secū.nup.in qbus iuribus similiter fit applicatio prius filijs ꝛ certis alijs psonis q̄ҫ fisco. Et lꝫ bar.in.d.l.j.de nat.lib.velit ꝙ ibi sit spāle.ꝛ nō ꝓcedat in quolibet spurio.Tñ illam spālitatem intelligit vt in alijs nō applicetur fisco:sed generaliter omnibus veniētibus ab inte.ꝛ idem vult in.l.fi.de his qui.vt indi.in.ij.col.

g ¶Iuuaꝛ hec opi.qꝛ spurij nō sunt in aliqua culpa:sed laborāt alieno vitio.l.legē.C.de natu.lib.Et qñ qs est indignꝰ sine suo vitio id quo priuaꝛ nō applicaꝛ fisco sꝫ alijs psonis prout voluīt Cy.bar.bal.Ang.ꝛ Saly.in.d.l.si pr̄.C.d̄ here. insti.ꝛ bar.in.d.l.fi.de his qui.vt indig.adducit no.in.l.auferꝛ cū prin.de iure fisci vbi eandem theoricam tradit bart.

h ¶Tamen his nō ob.in ꝯ̄rium arbitror in dubiā iusticiam. Nam regula est ꝙ lꝫ palam relictū incapaci ꝓut est spurius non applicetur fisco:qꝛ est ipso iure nullū:sed deferꝛ hr̄dibus siue scriptis in testō siue venientibus ab intestō ꝓut voluit Bart.in.d.l.j.de natu.lib.vbi ita loquiꝛ.ꝛ idem volunt ibi Bal.ꝛ Saly.qñ.n.relictū est ipso iure nullū nō venit fiscus l.in metallum.ff.de iure fisci.ꝛ.l.siquis in metallū.ff.de his que pro non scriptis hn̄tur ꝛ no.bar.in.l.fi.ff.de his qb.vt indig.in.ij.col.ꝛ in.d.l.auferꝛ in prin.ꝛ ipse bar.bal.Ang.ꝛ doc.in.l.hereditas.C.eo.ti.ꝛ in herede scripto vt tanq̄ҫ ab indig.auferat fiscus requiritur ꝙ habeat nomen heredis dicit Bald.in.d.l.si pater.ꝛ ibi hanc theoricam scilicet ꝙ vbi institutio vel aliud relictum non habet subsistentiaꝫ in personam honoratam a testatore fiscus non aufert.

i ¶Et ideo dicit bart.in.l.eius qui delatorem.§.fi.ff.de iure fisci.ꝙ iura que dicūt ꝙ fiscus aufert hr̄ditateꝫ ab indigno hn̄t intelligi dūmodo indignus adiuerit arg.illius tex.Et suadet rō:qꝛ fiscus aufert ab indigno vt iura volunt auferre aūt presupponit ꝙ habeat ille a quo auferꝛ arg.l.decem de ver.ob.ꝛ.l.non potest videri desinere de regu.iur.lꝫ quandoqꝫ non expectet aditionem ne fiscus fraudetur iuxta ea que habenꝛ in.l.sequens questio.ff.ad sille.de quo etiā per Bal.in.l.j.ꝛ in.l.hereditas.Tñ qñ tacita accōmodata fide relinquitur alter vt ille det incapaci tunc fiscus aufert vt est tex.in.l.cū qui tacitum.ff.de his quib.vt indig.in.l.cuꝫ qui tacitum.ff.de iure fisci.ꝛ in.l.ita fidei.ꝛ in.l.intelligitur eo. ti.ꝛ.l.lucius.§.in testamento cum ibi notatis deleg.j.ꝛ.l.cū quidam.§.in tacito.ff.de vsur.ꝛ.l.etiam cuꝫ glo.sua.C.ad.l. fal.ꝛ per Bart.ꝛ doc.in.l.in tacitis.ff.delega.j.ꝛ in.l.lucius §.in testamento.deleg.j.ꝛ hoc est indubitatum.

k ¶Sed spurius natus ex damnato choitu est penitus incapax in aūt.ex complexu.C.de incest.nup.ꝛ in.§.fi.in aūt. quib.mo.natura.effi.legi.ꝛ.§.fi.in auten.quibus mod.natura.efficiun.sui.Ergo si pater alterum instituit vel alter honorat ꝛ tacita rogat vt restituat spurijs illud quod est relictum siue sit hereditas relicta iure directo seu per obliquum hereditas vel aliquid singulare illud applicatur fisco per iura preallegata.Que iura passim in spurijs ab omnibus exemplificantur.ideo relictum tertio tacita accommodata fide ꝙ detur spurio constat ꝙ applicari debet fisco prout aperte sentiunt Bar.ꝛ Bal.in.d.l.hereditas ꝛ in l.fi.de his quib.vt indig.quatenus dicunt ꝙ si relinquitur spurio palam nō applicatur fisco ergo si clam secus volunt ꝛ sic ꝙ applicetur fisco.ꝛ idem videtur velle Bar.in.d.l.fi. ff.eo.tit.ꝙ ꝛ aperte dicunt Saly.ꝛ Pau.de cast.in.d.l.hereditas.ꝛ ita cōmuniter omnes sentiunt.

l ¶Et constat si apparet de tacita accōmodata fide per actū obligatorium.Si autem per actum non obligatorium:quia fuisset tentatus forte a quodam medio ꝛ ille annuisset non per viam promissionis obligatorie tunc est aliquale dubium qꝛ tex.in.l.in tacitis loquitur in eo qui cautione vel cyrographo fidem accōmodauit.ꝛ per illum text.dicunt Jac.de are.Old.Cy.ꝛ Bal.in.l.in tacitis delega.j.limitari iura dicentia ꝙ tacita relicta facta incapacibus applicantur fisco ꝙ procedunt qñ est tacite accōmodata fides per actum obligatorium.Secus si est accōmodata fides non obligatoria sed per verba enunciatiua vel per pollicitationem ſm eos. Sed est nimia restrictio ad iura preallegata que solā dr̄iam faciunt vtrū palam an tacite sit factum relictum incapaci.ꝛ ita etiam simpliciter loquuntur doc.in preallegatis iuribus.

m ¶Et tex.d.l.in tacitis exprimit de cyrographo vel cautione gratia exēpli ad declarandū qualiter apparere pōt ꝙ tacite accōmodauit fideꝫ.Non aūt vt nō possit aliter ꝓbari.nā poterit probari etiā per cōfessionem ꝛ aliter prout vr̄ velle glo.ꝛ bar.in.d.l.fi.de his qui.vt indig.Et propterea exempla.d.l.in tacitis non artant regulam damni infec.stipulatio competit.ff.de damno infec.ꝛ.l.j.§.ꝙ dicitur.ff.de vi ꝛ vi ar.ſm Imo.ideo standum est generalitati iurium que loquuntur simpliciter in tacito fideicōmisso ꝛ solū distinguūt vtrū tacite an palā ꝛ similiter doc.ꝛ est bonꝰ tex.in.l.in fraudem in prin.ff.de his qui.vt indig.qui loquitur de pollicitatione iuncta.l.pactum.§.pollicitatio.ff.de polli.ꝛ ar.sumpto a speciali in toto illo ti.ꝛ ita alꝰs legendo visum fuit.

n ¶Et idem vult a parte bar.in.d.l.fi.ff.de his qui.vt indig. in.ij.col.ver.quero vtrū sit alius modus.vbi dicit ꝙ si testator relinquit extraneo ꝛ ille extraneus redderet spurio appareret tacitā fidem accōmodatā.ar.l.sed ꝛ iulianus.§.perinde.ff.ad mace.Et ꝓpterea improbat cautelam quā quidam dabāt vt possit relinqui spurio.s.ꝙ testator relinquat alicui extraneo ꝛ rogat eum vt restituat ei quē dixit heredi vel legatario.ꝛ sic nō requirit ꝙ honoratus se obligauerit:ꝛ satis sentit bar.ꝙ ꝛ si nō rogasset ꝙ restituet ei queꝫ dixi ꝛc.Tñ dando spurio censeaꝛ accōmodasse fidem attēta.l.quā allegat cum dicta doc.interpretenꝛ ſm iura que allegant prout dixit ipse bar.in.l.nō solum.§.se liberationis verba de libe. leg.ꝛ.l.cum quidā de his qui.vt indig.ꝛ si non haberet locum pena tacite fidei accōmodate effectualiter valeret institutio facta de dicto.d.Nicolao.Nec filia posset aliquid petere.ꝛ posset extraneꝰ donare filijs spurijs alterius d̄ suo vt ꝛ.s̄.dictum est hoc non negatur ab aliquo.

o ¶Et ideo si maritus instituit vxorē ꝛ rogat vt restituat cui videbiꝛ:lꝫ postea restituat spurio nō cēseꝛ accōmodasse fidē prout dixit Imo.post.bar.ꝛ Ang.in.d.l.lucius.§.in testamēto deleg.j.lꝫ velint Ang.ꝛ Imo.ibi ꝙ nō possit tunc eligere spuriū.ꝙ ꝛ satis est de mēte bar.in.d.l.fi.de his quib.vt indig.in.ij.col.duꝫ dat suā secundā cautelā relinquēdi spurio ꝛ no.bar.in consi.suo ꝙ incipi.Ceccus de spoleto in ordine xxvij.ſm ordinem perusinū nō informis.ꝛ sic lꝫ nō essent spuriorum in casu nostro sed esset dicti dñi nicolai qui fuit institutus ꝛ nullū ius haberet filia legitima ꝛ naturalis ipsiꝰ testatoris.tunc enim palam loquiꝛ dans ei liberam facultatem:ideo nō debet ab eo auferri si nō accōmodauit fidem.

p ¶Et relictuꝫ incapaci pertinet ad eum qui oneraꝛ ipso relicto.l.j.§.in primo.ꝛ.§.pro secundo.C.de cadu.tol.d.l.si quis in metallū.ff.de his que pro nō scrip.ha.ideo dato ꝙ censereꝛ spurius habere ex relicto testatoris ꝓut vult bart. in.d.l.fi.arg.l.vnū ex familia in prin.deleg.ij.ꝛ Imo.in.d.l. lucius.§.in testamento per.d.l.vnū ex fami.ꝛ.l.vtrū de reb. dub.ideo in oēm euentū dicta filia nullū ius pretēdere pōt in dictis bonis presupposito ꝙ ipsa habuerit legitimā suā titulo institutionis vel sit clausula codicillaris in testamēto prout presupponiꝛ.Ideo fiscus cōcedendo dicta bona dictis filijs spurijs vel alteri nullum preiudicium facit.

q ¶Non obstāt adducta in ꝯ̄rium:nō.n.obstat.l.j.C.de natur.lib.ꝛ similes supra adducte:qꝛ ille leges loquunꝛ in casibus spālibus que nō sunt trahēde ad alios casus ar.l.ius singulare.ꝛ.l.ꝙ vero ꝯ̄ de legi.ꝛ.c.cum dilectus de cōsue.ꝛ regula que a iure cōi exorbitant in.vj.ita ad.d.iura dicunt bar.bal.

Barto. Bal. Ang. Saly. Raph. ⁊ Pau. de ca. in. d. l. hereditas. C. de his quibus vt indig. ⁊ Bar. in. d. l. fi. ff. eo. ti. Et ista est communis opinio.

r ¶ Quod ⁊ persuadetur: q2 in dictis iuribus non enumerantur eedē persone. Nā in. d. l. j. de na. lib. inuitantur descēdētes ⁊ pr̄ ⁊ mater ⁊ frater ⁊ soror in. l. siquis incesti vocantur filius ⁊ filia nepos ⁊ neptis pnepos ⁊ pneptis pr̄ ⁊ mater auus ⁊ auia frater ⁊ soror patruus ⁊ amita.

s ¶ Item in. l. j. C. de secū. nup. vocantur filius ⁊ nepos pater ⁊ auus ⁊ frater mares ⁊ femine. ⁊ si bn̄ ponderant quelibet enumeratio in aliquo differt ab alijs exquo datur intelligi ꝙ ille. ll. non faciunt regulā neqꝫ loquūtur ſm ius cōe q2 ponerent decisionē vniformē si esset cōmunis omnibus ꝙ q2 minime factum est datur intelligi ꝙ ponūt casus speciales ⁊ quelibet hꝫ locum in casu suo. ⁊ non limitent casus tot legum que generaliter disponunt ꝙ fideicōmissum tacite relictum incapaci applicatur fisco. Maxime cum nō loquantur dicta iura nec aliqđ ex eis ꝙ loquatur qn̄ fuerit tacite accommodata fides. Nam ⁊ per interpositam personam pōt palam dari ⁊ relinqui spurio ⁊ alijs incapacibus vt in l. intelligitur. §. siquis palam. ⁊ in. l. ita fidei de iure fisci. ⁊ de se est notissimum. ⁊ tunc non meretur aliquam penam ipse heres rogatus: vt dictis iuribus ⁊ per Barto. ⁊ docto. in. d. l. hereditas. ⁊. d. l. fi. ff. eo. titu. ⁊ in. d. l. j. de natu. lib. ⁊ in. d. §. in testō. Sed remanet fideicōmissum apud eum a quo relictum est arg. d. l. siqs in metallum. ⁊. d. l. vnice. §. in primo. est enim perinde ac si scripta nō essent vt verba sonant ad hoc etiam. l. ij. ff. de his que pro no. scrip. habentur ⁊ si scripta non essent non deberentur merito ⁊c.

t ¶ Et est aduertendum ꝙ in. d. l. j. de natur. lib. tex. nullam facit mentionem de relictis in testamento. Sed solū loquitur de donatis emptis vel comparatis ⁊ dicit ꝙ statim reddatur legittime soboli ⁊c. Itaqꝫ videtur ꝙ predictis personis habeat dari etiam in uita patris donantis. ita opꝫ dicere si volumus inherere verbis littere lꝫ non reperiā p doc. hoc tactum ꝙ non pōt cōmode cadere in relictis in vltima voluntate. ideo forte accurate subticuit iurisstator ibi de relictis in vltima voluntate. licet doc. aliter innuant.

u ¶ Et propterea non immerito Saly. ibi post Az. in summa dicit ꝙ in relictis in vltima voluntate heres scriptus in testamento prefertur illis personis ibi enumeratis ⁊ fisco. ⁊ ita intelligendo vt. s̄. ibi cōtineretur maxima specialitas. ideo Bar. ⁊ ceteri bene loquuntur intelligentes illam legem in casu suo speciali. ⁊ concordat Bald. in consilio mihi cccccciij. incip. pponitur ꝙ quidā dicens ꝙ si pr̄ vendit tertio cū h ꝙ det spurio nō aufert hr̄s ēt si sit eccl'ia sꝫ fiscus. Similr̄ i. l. siqs incesti ponitur casus specialissimus. Nā illo casu impeditur pater testari quicqꝫ de bonis suis vltra personas ibi enumeratas ⁊ ille sole succedunt ab intestato ⁊ illis cessantibus succedit fiscus. ꝙ minime cōtingit in alijs spurijs itaqꝫ constat ꝙ ibi est casus specialissimus. at in. l. j. de secū. nup. nihil tangitur de filijs. Lꝫ itaqꝫ aliq doc. trahāt illas. ll. generaliter ad spurios. tamen communiter tenetur ꝯ per supradicta ⁊ communis opi. est verior per predicta: ⁊ illi qui applicant ad filios spurios. Non loquuntur quando est tacite accommodata fides: ideo standum est regule dictanti ꝙ tacite relicta incapaci applicantur fisco q̄ iura in eis nō limitantur per doct. ⁊ Imo. in. l. facto. §. iulius Iō. de vul. ⁊ pu. dicit expresse ꝙ. d. l. j. non habet locum in eo qui tacite accommodauit fidem testatori. ⁊ maxime quia. d. l. j. de natu. li. nō loquitur in relictis in vltima voluntate: vt pmisi. ⁊ d. l. siquis incesti loquitur in eo qui non potest testari nisi incertas personas in ea enumeratas.

x ¶ Nec obstat ꝙ id qđ aufertur ab eo qui est indignus absqꝫ sui culpa nō applicatur fisco. ⁊ spurius est hmōi ergo. ⁊c. q2 respondetur ꝙ est fatenduꝫ ꝙ id qđ aufertur a spurio vt a spurio non aufertur a fisco.

y ¶ Et iō ꝙ ei palam relinquitur non applicatur fisco: prout ⁊ supra deductuꝫ est. Sed id qđ tacite relinquitur spurio applicatur fisco: quia est in culpa ille qui tacite accōmodat fide in fraudem legis ⁊ relictum fundatur in eius persona: ideo fisco competit ius auferendi ab eo ⁊ istud ius est fisco statim delatum exquo cedit dies relicti antequā detur spurio. Ideo aufertur a fisco vt in iuribus sepius supra adductis. Remanet ergo conclusio ꝙ ista bona d̄ quibus agitur nullatenus ad filiam. Sed pertinent ad fiscum per predicta. ⁊ si fiscus illa cedit nullum facit preiudicium dicte filie dicti testatoris. Laus deo.

¶ Testator relinquēs nepoti ex fratre cōsobrino ducatos xxx. cum hac conditione ꝙ dictus nepos habitet ⁊ maneat continue in domo dicti testatoris vna cū. g. herede vniuersali ⁊ ibi habeat victū ⁊ vestitum. Item ꝙ non possit petere dictos. xxx. ducatos nisi cum fuerit etatis. xx. annoꝝ. an videatur liberare prefatum. g. heredem a prestatione alimentorum dicto nepoti. si postea fecit codicillos in quibus addidit ad testm̄ pdictuꝫ. vꝫ q2 voluit ꝙ dicti triginta ducati debeantur nepoti pdicto sine aliqua conditione descripta in dicto testamēto cum erit dicte etatis. xx. annorū. Itē an ex verbis dicti testamenti videantur legata alimenta in domo. d. nepoti. Item si debentur alimenta. An debeantur solum viuente. g. hr̄de vel viuente nepote predicto vel vsqꝫ quo venerit ad etatem. xx. annorum.

¶ Consilium. cccxj.

In noie domini nostri

r iesu christi. ¶ Qm̄ presens ꝯsultatio versatur circa rē breuē. Iō breuibus instabo. Et circa pmū cōsultatiōis articulū breuiter dicēdum puto ꝙ exquo relicta sunt alimenta in domo ipsius testatoris cū iniunxerit testator ꝙ ibi. s. in domo testatoris habeat victum ⁊ vestitū verba sunt clara a quibus non ēst recedendum. l. ille aut ille. §. cum in verbis de lega. iij. ⁊. l. non aliter de lega. iij.

a ¶ Nec mens vr̄ aliena a v̄bis imo cōformis. l. labeo. §. idē tubero de suppel. leg. ⁊. c. scdo regris d̄ appel. cū similibus. Nec illa v̄ba ⁊ ibi hēat victū ⁊ vestitū videntur apposita vt moderet seu i aliquo afficiat dictū relictū de. xxx. flo. q2 cōstat ꝙ illud est mer⁹ fauor ipsi⁹ Baptiste legatarij ⁊ onus ipsius hr̄dis vniuersalis. Nec p viā modi vl' ꝯditiōis afficit seu qualificat dictum relictum factum de. xxx. floreñ.

b ¶ Qđ pꝫ q2 testōr voluit puari dcō legato. xxx. floreñ. demū casu quo tpe baptista nō habitauerit continuo i domo ipsius testōris vna cū dcō galeotto hr̄de instituto tūc puetur toto dcō legato: ergo al's nō puetur a ꝯtrio sensu q ꝯtrius sensus hꝫ locū ⁊ in ꝯctibus vt. l. inter socerū. §. cū inter de pactis dota. l. cū q ita. §. q ita de ver. ob. ⁊ in vltimis voluntatibus. l. statu liberum. §. stichum de leg. ij.

c ¶ Et ex dissolutiōe iudicatur ēt qualitas dispōnis dicebat in simili bal. in. l. j. col. j. C. de fru. ⁊ litis expē. Item modus fauorabilis mere ipsi onerato non afficit legatariū nec precedens relictum. l. filiusfa. §. diui de leg. j. ⁊. l. titio centum. j. rñso de condi. ⁊ demon. Natura aūt modi ⁊ conditionis est ꝙ eo nō seruato relictuꝫ vitietur. l. j. in pn. C. de his que sub modo ⁊ ibi p gl. ⁊ doc. ⁊ in. l. si fundū per fideicommissum. §. iulianus de leg. j. cū similibus. Ideo relictū alimentoꝝ vt simplr̄ factū non respectiuatū ad relictū. xxx. floreñ. v̄ba. n. illa ⁊ habeat ibi victū ⁊ vestitū sunt v̄ba dispositiua ⁊ insuper prolatum per viā modi etiā disponit dūmō respiciat fauorē alterius q̄ꝫ habētis implere. l. ij. C. de his q̄ sub mō ⁊ mēs testōris est satis clara ⁊ mēs ē semp attēdēda. l. in cōditiōibus primū locū de ꝯdi. ⁊ demō. ⁊. l. cū vix. C. de fideicōmissis q̄ qualrcūqꝫ ergo v̄ba dmōstrēt mētē testōris ꝙ voluerit alicui puidere q̄uis ēt rigor v̄boꝝ non iporte inducūt fideicōmissum pbatur in. l. peto in prin. de leg. ij. in. l. vnū ex familia. §. itē marcus eo. ti. in. l. ⁊ hoc mō. ⁊ in. l. ⁊ eo mō de le. j. ⁊. l. seruo alieno. §. si testator. eod. ti. cum concor.

d ¶ Ideo intrepide concludenduꝫ arbitror ꝙ dicto Baptiste cēsentur relicta alimenta in domo testatoris ⁊ in ea alimenta censentur fuisse relicta. Non contemplatiōe ⁊ respectiue ad dictos. xxx. floreñ. vt. s̄. relictos.

e ¶ Nec vr̄ obstare ꝙ dicit bart. in. l. j. C. de lega. dicēs contra By. ꝙ conditio morandi cuꝫ herede nunq̄ apponitur fauore legatarij. q2 respondetur per Bar. loquitur in conditione que non astringit oneratum: naꝫ posita in conditione non censentur esse in dispositione. l. siquis sub cōditiōe ff. si quis obmi. cā nos loquimur in modo in quo cessat dicta rō. l. ij. C. de his que sub mō. Exquo descendendum est ad decisionē scdi quesiti. s. ꝙ nō obstātibus dictis codicillis dicta alimenta debeantur dicto Baptiste. Exquo. n. dicta alimenta sunt relicta non contemplatione dicti legati. xxx. florē. sed propter fauorem ipsius Baptiste.

f ¶ Cui. n. dubiū ꝙ intererat ipsius Baptiste hēre alimenta in domo testōris ⁊ nō dicti heredis obligati ad prestandū predicta. s. victū ⁊ vestitū: qnimo dato ꝙ diceretur ꝙ alimēta

predicta fuerint cõnexa ipsi habitationi in domo. & sit vnũ onus cõnexum. s. habitatio in domo & prestatio alimentorũ in ea ꝙ tñ negari posset. Nihilominus concesso hoc negari nequit quilibz prudens arbitrareẽ hoc totũ respicere potius fauorem legatarij ꝙ̃ heredis. Nam arguendo a cõiter accidentibus ꝙ est optimuz in interpetratione rei dubie vt in regula inspicitur in obscuris in. vj. & in. l. i obscuris inspici. ff. eo. Et ꝓcedit ẽt in materia ꝓbationis vt per glo. & bar. in. l. neq3 natales. C. de ꝓba. & per gl. & doc. in. d. l. nõ hoc a quo libet magis desiderat habitare domũ sine tertio ꝙ̃ cũ tertio quãto fortius cum onere alimentandi secum habitantem.

g Et attenta etiam etate & qualitate natalitiorum dicti baptiste persuadetur ꝙ magis ẽt eius cõtemplatione ꝙ̃ intuitu Galeotti heredis iniunxerit baptiste in habitationem domus cum dicto galeotto maiore natu solet enim magis expedire puero & sibi esse consultum habitare cũ cõsanguineo prouecte etatis ꝙ̃ econtra vt docet experiẽtia rerũ magistra c. ꝙ̃ sit in prin. de ele. lib. vj. & c. statutum in prin. eo. ti. & lib. Ideo persuadendũ ꝙ dicta cõditio fuerit apposita potius grã ipsius baptiste ꝙ̃ dicti galeotti & hoc casu ꝓcedat opi. Dy. in regula imputari in. vj. Et lz fuerit iniunctuz ꝙ si nõ obseruauerit cadat a dicto legato. tamen hoc potuit contingere & ita est verisimile ꝙ id disposuerit testator ad finez vt dictus puer timore amissionis dictorũ. xxx. flore. induceretur ad viuendum honeste vna cum dicto Galeotto.

h Licet itaq3 testator postea in codicillis ademerit dictam conditionem hoc est modũ simile in. l. ij. §. ticio decez. ff. de dona. & l. dictum. C. de condi. ob cãm. vbi cõditio ponitur pro modo nõ ꝓpterea ademerit relictũ alimentorũ illa. n. remotio cõditionis vĩ facta in fauorem dicti legatarij vt habeat relictũ simpliciter & pure sine aliquo onere cõditionis demonstratur: qꝛ non remouet conditionem principaliter. Sed disponit ꝙ baptista habeat illos. xxx. flore. non obstante aliqua conditione dirigit itaq3 verba ad releuandum baptistã & si respicere videntur magis eius fauorem.

i Faciunt in simili que no. per glo. singularez quã doc. sequuntur in. l. lutio de leg. ij. que ponderat ad quẽ verba diriguntur & alĩs in simili ponderat Cy in. l. j. C. de insti. & substi. ij. q. post Ja. de are. & Dy. & Ang. ibi & Imo. in. l. in testamẽto. ff. de condi. & demon. ad similem effectum. Non ergo debent obesse inducta in fauorem & diminutionem inducere inducta ad augumentum arg. l. ꝙ fauore. C. de. ll. l. legata inutiliter. ff. de leg. j. & ff. de adi. lega. Et sic non debet inducere reuocationem legati alimentorũ. nam magis fauetur honorato quando verba ad eum diriguntur ꝙ̃ si ad alium.

k Preterea dicta remotio conditionis correspectiuatur solum ad relictum. xxx. flore. & respicit solum illud non ergo afficiat seu reuocet relictum victus & vestitus in domo.

l Insuper nõ est fatẽdũ ꝙ dicta cõditio sit simplr remota. Sed solum est dispositũ ꝙ nõ obstãte aliqua cõditione dictus Baptista habeat dictos. xxx. flore. in testõ relictos. Non ergo remouet omnino lz disponat ꝙ non obseruãtia modi nõ impediat modus aũt operatur plura. primo ꝙ non obseruantia saltem per viam satisdatiõis impediat petitionem relicti. d. l. quibus diebus. §. termilius cuz si. secũdo ꝙ si cõtra fit. & sic stat per honoratũ vitietur relictuz per. d. l. j. j. rñso. C. de his que sub modo tertio ꝙ nõ implẽs põt cogi vt impleat ad instãtiam eius cuius interest vt. l. ij. C. eo. ti. lz itaq3 per dictos codicillos impediantur primi duo effectus ex quo fit ꝙ dicti. xxx. flore. peti possint nõ obstante conditionibus appositis in testamento ille cõditiones nõ sunt sublate nisi quatenus obstãt petitioni dicti relicti. xxx. flo. quatenus ergo nõ obstãt verba codicilli nõ importãt remotionem ipsarũ cõditionũ & ꝙ non mutatur quare stare ꝓhibetur. l. sancimus. C. de testa. Sed ꝙ modus cogatur impleri nõ ob. ipsi petitioni dictorũ. xxx. flo. ergo quo ad hoc nõ sunt sublate dicte conditiones: qꝛ quatenus obstant eatenus cẽsentur remisse & remote vt verba sonant facit textus cuz glo. in verbo vacantibus in auctentico de heredi. & falci. in principio.

m Deueniendũ est in pñtiarũ ad tertiã excitationẽ circa quã est aduertendum ꝙ relictũ alimentorũ nõ hz annexuz onus standi cũ galeotto sz solũ est iniunctũ ꝙ habeat alimenta in domo. & sit obsequens mandatis dicti galeotti si ergo galeottus nihil mandat non artatur baptista obsequi mandatis non factis cũ nõ stet per ipsum & modus impossibilis non vitiet dispositionẽ ẽt in ꝯtcibus vt no. glo. in. l. cũ donationis. C. de transac. put eaz vt singularẽ ponderat & sequitur Bal. ibi quam & approbant ibi Saly. & Pau. de cast.

n Quãuis conditio impossibilis vitiet ꝯtctus. l. impossibilis. ff. de ver. ob. & no. ẽt glo. d. l. cũ donationis. faciẽs in hoc differentiam inter modum & conditionem. in vltimis ergo voluntatibus fortius ergo in vltimis voluntatibus modus impossibilis non vitiat. l. j. ff. de condi. insti. l. obtinuit. ff. de condi. & demon. & §. impossibilis lz limitetur per tex. cuz sua glo. & que ibi per doct. in. l. seruo manumisso de condi. inde re vera autem iste modus non fuit impossibilis: qꝛ potuit ille galeottus precipere & Baptista obsequi.

o Et lz nõ possit obseq his que nõ precipit vel post mortem nõ reputatur ꝓpterea impossibilis. Sed casu quo ille nõ precipiat deficit facto eius cui habebat impleri. & sine cuius facto impleri non poterat. Ideo habetur pro impleto argu. j. C. de insti. & substi. sub condi. fac. & l. ticius statuas de cõdi. & demon. & l. in testamento. de condi. & demõ. l. iure ciuili ff. de condi. & demon. & l. iure ciuili de re iudi.

p Et si deficit per mortem deficit per casum & modus deficiens per casum habetur pro impleto per. l. si fundum per fideicõmissum. §. iulianus de leg. j. & l. lutius. §. quisquis. j. de leg. & l. pater filiũ. §. tusculanus de leg. iij. & d. l. j. in fi. a cõtrario sensu. C. de his sub mõ. & no. gl. in fi. in rubrica de cõdi. & demõ. ꝙ & voluit bar. i. d. l. quibus diebus. §. termilius & in. d. §. iulianus. vbi idẽ volũt Ang. & Imo. & Ang. in. l. legatũ. C. de cõdi. insertis. ꝙ & firmat Pau. de ca. in. d. l. j. de his que sub modo. & in. l. j. C. de insti. & substi. sub ꝯditi. fac.

q Et idem in effectu volunt Cy. & Bal. in. d. §. iulianus. & Dy. in. l. ticio centũ. §. ticio genero de cõdi. & demõ. dicẽtes ꝙ in dubio modus censetur esse cã impulsiua. Ideo eius defectus nõ vitiat secus si esset cã finalis. Sz bar. Ang. Imo. dicunt ꝙ etiã in terminis. d. §. iulianus. vbi defectꝰ modi nõ vitiat modus est cã finalis: qꝛ concernit fauorem tertij per d. l. ticio centum secundo responso de condi. & demon.

r Et facit qꝛ si in dubio modus esset causa impulsiua eius defectus nõ vitiaret etiã si staret per honoratuz quominus impleret per. d. l. filiusfami. §. diui. de lega. j. & d. l. ticio centũ i. respõso. & ꝙ habetur in. l. ij. §. fi. ff. de do. & tñ cõstat esse falsum ꝙ in dubio si modus deficit facto honorati nõ vitietur legatuz per. d. l. j. de is que sub modo. & d. §. termilius cum si.

s Alĩs pro concordia solitus sum dicere ꝙ cã finalis potest summi dupliciter: qꝛ qñq3 est principalis & precisa. s. ꝙ testator ꝓpter illam solam motus fuit alĩs non relicturus. & tunc procedat opi. Pe. & Cy. in. d. l. j. de his que sub modo & etiã Saly. ibi qui dicit ꝙ quando modus est causa finalis defectus modi etiam per casum vitiat legatum ꝙ & vult Salyce. Rapha. ibi. & in. l. j. de insti. & substi.

t Qñq3 autem modus est cã finalis: qꝛ testator fuit motus ex illa causa: sed non sola. Sed etiã ex alia causa finali puta ex affectione & ex meritis legatarij argu. l. nec adiecit. ff. pro socio. & tunc capitur media via scilicet vt non iudicetur ac si esset causa impulsiua cuius defectus indistincte nõ vitiat d. §. diui. & d. l. ticio genero in prin.

v Nec iudicetur vt sola cã finalis cuius defectus generaliter vitiet etiã si per casum deficiat quo casu ꝓcederet opi. Pet. & sequacium. Sed si stat per honoratũ quominus modus impleatur tunc vitietur relictuz secus si per casum per d. l. j. & d. §. iul. cum similibus supra adductis. Et procedat tunc cõmunis opi. glo. Bar. & sequacium. & ita etiam concordentur opi. qꝛ aliquo respectu iudicatur in dubio causa finalis aliquo respectu non finalis.

x Et in hoc differt modus & cõditio & est rõ dr̃ie qꝛ cõditio impedit ius oriri: sed modus nõ impedit ius oriri. Sed defectus modi resoluit & facilius impediuntur ꝯhenda ꝙ̃ resoluantur iam ꝯcta. in. l. patre furioso de his qui sunt sui vel ali. iur. & c. ad apostolicam de regul. prout hanc rationem assignat Imo. in. d. l. in testamẽto de condi. & demõ. & Pau. de cast. in. d. l. j. de insti. & substi. Et quicquid sit alĩs. Tamẽ in terminis quibus deficit huiusmodi modus per mortem eius cum quo habet morari vel cuius mandatis habet obsequi: qꝛ post mortem non potest morari cum eo. Nec obsequi ꝙ non vitietur relictum alimentorum omnes concordant etiam si sub conditione si morabitur: immo & si temporaliter donec morabitur per. l. illis libertis de cõdi. & demõ. & l. j. C. de leg. & in. l. stichus. §. fi. de ali. leg. & l. meuia. & l. annua de annu. leg. & l. gayo. §. imperator. de ali. lega. put in dictis iuribus cõmuniter oẽs tenẽt. & idem glo. & doc. in. d. l. j. de insti. & substi. & docto. in. d. l. j. de his que sub modo & Dy. in regula imputari discordant tñ in rõne: qꝛ glo. & bar. & magis cõmuniter volunt ꝙ sit speciale fauore alimentorũ.

aliqui

aliqui autez vt Bal.et Raph.q testa. nõ censet iniunxisse q moretur nisi in vita.

y ¶Non autem refert quo ad p̄ntem consultationem. Sed cõcludendum est intrepide q etiam post mortem dicti Galeotti debet dictus Baptista habere victum et vestitum in domo predicta. Quartus autez consultationis articulus videtur decidendus sine scrupulo exquo.n.nõ limitatur tpe videtur simpliciter intelligẽdus nõ magis vno tpe q̄ alio argu.l.libertis libertabusq de ali.et ci.leg.et.l.eum qui calendis.§.quot.de verbo.oblig. Ideo legatum alimentorũ non restrictum ad tempus debetur ad vitaz alimentandi vt no.glo.in.l.j.C.de leg.et indefinita solet equipollere vniuersali.l.si pluribus de lega.j.et.c.quia circa de priui.et casi.si romanorum.xix.dist. Ideo illa indefinita habeat non dicendo quando sit perinde ac si dixisset semper:et qr puto in dubium non me extendo. Laus deo.

¶Papa qui nõnulla castra que subiiciebantur iurisditioni Viterbij et similiter quedaz bona ciuiũ particulariũ pp inimicitiam inter dictam ciuitatẽ et summũ Ponti. cõcessit et esse voluit sub iurisditione motisflasconi put de cã cocessionis pz in littera.a. An si facta pace per Viterbiẽses cum Ponti.restituat dictam cõitatem in pristinũ statum sz formã de qua.j.in litteris.b.c.cõitas predicta videat sufficienter restituta vt agens petitorio q̄ cõitatem montisflasconis debeat obtinere et an si isurgit questio sup possessorio quo modo debeat doceri de possessione et quales debeant esse probationes et que preualere debeant et an primum debeat ferri snia super petitorio vel super possessorio.

¶Consilium. cccxij.

IN nomine domini nostri iesu xpi. ¶In hac ɔsultatiõe vr̃ p̄ma facie dicenduz q communitas Viterbiẽsis foueat in dubiam iusticiam.

a ¶Nã p̄mittẽdũ est q dicta castra de qbus agit fuerũt originaliter de territorio Viterbij:et lz per lr̃as gregorij vndecimi dicta castra et territoria de qbꝰ agit fuerint ab oĩ potestate dñio et iurisditiõe tẽporali ciuitatis predicte Viterbij ex certa sciẽtia penitus exẽpta et ꝓrsus liberata et fuerint p easdẽ lr̃as vnita annexa et icorporata cõitati mõtisflasconis ac eius potestati dñio et iurisditioni tẽporali in ꝑpetuũ subiecta ex cã fidelitatis dicte ciuitatis montisflasconis et infidelitatis et demeritoruz dicte ciuitatis Viterbij. Tamen dicta cõmunitas dũ se reduxit ad gremiuz et fidelitatem ecclesie fuit per summuz pontificẽ restituta ad omnia bona res et iurisditiones que et quas hẽbat ante rebellionem etiam si fuerit alteri ius quesitum.

b ¶Nã in.vj.capitulo primoruz capitulorũ inci. Itẽ idẽ dominus nr̃ de sua solita clemẽtia etc. in quo dr̃ q dñs noster Papa ex certa scientia restituit in integruz et reintegrat in statũ pristinum in quo erant añ motas guerras ad oia etc. et specialiter ad iurisditionẽ res et bona put erãt et habebant ante motas guerras qbuscunq in ɔtriũ facientibus nõ ob. et sic loquit in specie de iurisditiõe et premittit ṽbũ vniuersale oia et qui oẽ dicit nihil excludit.c.solite de maio. et obe.casi.si romanorũ.xix.dist.et.l.iul.de lega.iij.

c ¶Et verbum res est verbum generalissimum.l.j.de rebus cred.l.rei appel.de verbo.signi. et similiter verbum bona.l.bonorũ appel.eo.ti.et.l.nã q.§.fi.ff.ad treb.et subdit in eodem caplo ẽt si medio tpe esset vel fuisset alij ius quesituz.

d ¶Et illa cl̃a ex certa scia importat plenitudinez p̃tãtis vt per glo.in.c.ad hec sumus de rescri.vt per Inn. et doct.ibi saltem adiuncta cl̃a nõ obstantibus cõstõnibus etc.cuz de ordinaria p̃tãte rescripta ɔ̄ ius non valeant.l.rescripta.et.l.nec dãnosa.C.de preci.impera.offer.

e ¶Nec rescripta auferentia iura hmõi alicui tenent regulariter vt.l.quot.eo.ti.cũ huius aũt clausulis seu de plenitudine p̃tãtis ex cã potest sine dubio princeps iura et plena dñia auferre partibus arg.l. Item si verberatũ.§.fi.de rei ven.et.l.venditor.§.si cõstat cõis predi.notat glo.in.c.que in ecclesiarum de cõsti.et ibi per Inno.et doc.cõiter oẽs et per Archi.j.dist.ius ciuile et per Bar.in.l.fi.C.si ɔ̄ ius vel vtil.publi.et Cy.in.l.rescripta circa finem.C.de preci.imp.offi. Et iõ princeps ab initio potuit ꝓuare cõe Viterbij oĩ superioritate et iurisditione quam hẽbant in dictis locis de quibus agitur que continent in litteris gregorij.xj.cum cã suberat.s.pp rebellionem Viterbiensis ciuitatis et fidelitatẽ illorũ de montefiascone et similiter cã vigebat in restitu-

f tione.s.pp reductionem ad gremium ecclesie.

¶Et in dubio p̄sumit subesse cã in principe vt notant cy.et legiste in.d.l.rescripta in fi.et in.d.l.fi.C.si ɔ̄ ius vel vtil.publi.et no.Jo.de Imo.in.d.c.que in ecclesiaꝝ et habet in c.venerabilẽ õ ele.q papa abstulit iurisditionẽ et vniuersale dominium ab imperatore cõstantinopolitano et trãstulit in germanos in persona Caroli regis francoꝝ ex cã:qr non p̄stuit auxiliuz ecclesie ɔ̄ longobardos et in extraua.ad perpetuam priuauit regem regno imperator licet regna sint de iuregentium.l.ex hoc iuregẽtium.ff.de insti.et iure fortius potuit priuare ex cã cõitatem Viterbij iurisditione et superioritate quã hẽbat in dictis locis pp rebellionez ciuitatis sibi in sp̃ãlibus et tp̃alibus subdite maxie cũ de iure apud hmõi ciuitates subditas nõ videat esse iurisditio:sed apud magistratus eaꝝ in aũt.de defenso.ciui.§.audiant prout voluit Inno.in.c.cum accessisset de constitu.

g Iurisditiones autẽ magistratuum sunt aut a principe aut a iure positiuo.et sic lege scripta inducte put ꝓbat tex.iuncta gl.in.l.et qr de iurisd.oĩum iud.et facit optime tex.in.l.j.primo responso.ff.de offi.eius cui mã.est iuris.

h ¶Et q̃ sunt iuris positiui facilius tolli p̄nt per principem vt habetur in.d.l.quot.d.l.rescripta.et.d.l.fi.si ɔ̄ ius vl̃ vtil.pub.et in.d.c.que in ecclesiarum.an autez et que iurisditiones sint de iure positiuo et que de iurigentiuz et qualiter latius disputat dñs cardinalis zamba.in repe.d.c.que in ecclesiarũ et aliqd per bar.in dicta extua.ad ꝑpetuã. Non aũt multum refert ad ꝓpositũ cũ subsit cã propter quaz potuit pontifex auferre etiaz ea que sunt iurisgentium vt premisi.

i ¶Causa ẽt videt q militauerit retrãsferendi iam amissa in ipsam cõitatẽ viterbij.s.pp pacẽ et concordiam initam inter eos et sedẽ apostolicam:et qr cessabat cã pp q̄ fuerant priuati dictis bonis seu dictis tenimentis et terris iõ cum per dicta capitula restituantur oĩa que habebant añ dictam rebellionẽ etiam si alter esset ius quesitum et presupponitur q antea hẽbant dictas terras de quibus agit. ergo ista etiã censeantur restituta per iam dicta capitula.

k ¶Itẽ idẽ est dicẽdũ p capitula scdo loco facta cũ in fine se p̄mi capituli dicat q papa ex certa scia reuocat oẽs cõcessiones factas de bonis ciuiũ inimicorũ vel cõitatis:sed ista territoria nõ sunt quesita dicte ciuitati motisflasconis nisi p cõcessionẽ factã a pontifice:vñ si illa est reuocata nõ põt ex illa se niti maxie cuz ea rõne reuocat:qr vult bona q̃ habebant ipsi viterbiẽses illa rehabeant vt pz ex his que immediate premittunt cum ex superioribus sequẽtia declarent.l.heredes palã.§.sed si notã de testa.l.si seruus plurib.§.fi.de leg.j.et.l.qui filiabus eo.titu. Iõ vr̃ q in petitorio dicta ciuitas viterbiensis habeat potiora iura.

l ¶Itẽ et fortius in possessorio cũ p̄supponat ꝓbari p plures et digniores testes put in themate p̄supponit:lz testes nõ viderĩ sz put p̄supponit vtraq ps ꝓbat suã possessionẽ et cũ duo nequeãt isolidũ possidere eodez.s.genere possessiõis.l.iij.§.ex ɔ̄trio.ff.de acq.pos.et.l.duo.ff.õ pca.et capitulo lz cãz post mediũ de ꝓba.facit.l.si vt certo.§.si duobꝰ vehiculũ.ff.cõmo.cũ cõcor. Et iõ vident ꝓualere ꝓbationes cõitatis viterbij exquo ꝓualet testibus et numero et dignitate.l.ob carmẽ.§.si testes.ff.de testi.d.c.lz cãm de ꝓba.et.c.in nostra de testi.cum similibus.

m ¶Et vident ẽt eorum testimonia magis verisimilia.et sic vero proximiora qbus lux magis veritatis assistit q̄ p̄ncipalr põderatur in dictis iuribus. Nã ipsi habuerũt antiquiorem possessionem cum in litteris quibus nitunt homines montisflasconis vr̃ presupponi q ista territoria erant ciuitatis viterbiensis itaq si probatur hincinde possessio vr̃ q viterbienses probent continuationem eorum possessionis et illam retinuerint animo et corpore.

n ¶Et iõ lz montisflasconenses ẽt ꝓbent actus qui conueniant possessoribus. Tamen si primi possessores suaz possessionẽ non amiserunt nõ potuerũt ipsi illã querere ar.d.§.econtrario.et q hẽtur in.l.clam possidere.§.qui ad nundinas.eod.titu. Et saltem videtur q debeat esse potior dicta communitas viterbij:quia sua antiquior possessio videtur iustior. Naz vbi probationes sunt pares improbanda possessione de presenti prefertur in possessorio ille qui probat antiquiorem possessionem vt ꝓbatur in.d.c.licet causam.et ibi per doc.et per Barto.et Ange.in.l.si duo in princi.ff.vti possi.et per Bal.in.l.vnica circa finem.C.eo.ti.

o ¶ Itē ille qui ꝓbat titulū obtinet vbi ꝓbationes sunt pares vt ꝓbat̃ in.d.c.lȝ cām post mediū.⁊ doc.ibi.⁊ bar.bal.⁊ Ang.vbi.ā fortius qui ꝓbat ꝓprietateȝ. Sed dicta cōitas Viterbij vī ex premissis ꝙ habeat ꝓprietatem. Ideo etiam ex hoc capite vī ꝙ debeat ī possessorio obtinere.⁊ sic ex tri plici capite vī.s.ꝙ in possessorio habeat obtinere:q̄r circa ꝓ probationē possessionis preualet ⁊ in numero testiū ⁊ digni tate ⁊ q̄r testimonia vero ꝓximiora. Iteȝ q̄r rōne antiq̄oris possessionis ⁊ rōne proprietatis. Et maxime vī hec pars in premissis iuuari q̄r rescriptū gregorij.xj.quo nitit̃ cōitas mōtisflasconis nō concedit dicte cōitati possessionē nec ꝙ ius sibi dicat ꝓpria auc̃itate capiēdo possessionē ꝙ regulr̃ nemini cōcedit̃.l.nō est singulis.ff.de re.iur.⁊.l.si ex stipulatiōe ff.de acq.pos.⁊.l.nullus.C.de iude. Et ideo possessio dicte cōitatis montisflasconis non videtur iuuari ex dicto titu.

p ¶ His tñ nō obstantibus ꝯtriam partem arbitror iuri magis cōsentaneā ⁊ profecto satis clarā ⁊ lucidā presertim quo ad proprietatem que dȝ longe magis extimari. Nā si deducit̃ petitoriū ⁊ possessoriū si altera partiuȝ preualet ī possessorio altera in petitorio lȝ prius debeat ferri snīa sup possessorio ꝓ eo:q̄r habeat potius ius ī possessiōe ⁊ postea ferri snīa in petitorio ꝓ eo q̄ hȝ potiora iura sup ꝓprietate vt est expressuȝ in.c.cū dilectus de cā possessione ⁊ ꝓprietatis.

q ¶ Tamē exequenda est sola scīa super petitorio ⁊ illa preualet vt eodē.c.cum dilectus.⁊ in.c.cuȝ eccle.sut. in fi.de cā pos.⁊ proprieta.ideo super proprietate ante omnia insistamus circa quaȝ ex his que video res mihi apparet apertissima. Presupposito enim ꝙ dicta territoria fuerint antiquitus subdita cōmunitati Viterbiensi ⁊ de eius territorio ꝙ prout arbitror per vtrāq̄ partem cōfessatur ⁊ rei veritas assistit ⁊ persuadetur ex bulla Gregorij tunc succedit rescriptum gratiosuȝ dicti Gregorij vndecimi quo conceduntur dicta loca dicte cōmunitati montisflasconis ⁊ liberantur ⁊ extimūtur prorsus ab omni potestate dominio ac iurisditione dicte cōmunitatis ⁊ aliorum quorūcunq̄.

r ¶ Et illa loca concedunt̃ incorporant̃ ⁊ vniunt̃ dicte cōitati montisflasconis ⁊ eius territorio annectunt̃ vniunt̃ ⁊ incorporant̃ ac ꝑpetuo subijciunt̃ verba sunt clara ipsius bulle ex certa scīa ⁊ cū cl̃a nō ob.ita ꝙ papa voluit ita disponere:q̄r verba sunt clara.l.ille aut ille.§.cū in verbis de leg.iij.⁊.l.labeo.§.idē tubero de suppel.leg.⁊.c.ij.requiris de appel.cum concor. Et ꝙ possit supra deductum est:ergo ius fuit translatum in dictam cōmunitatem montisflasconis ex quo per verba de presenti loquitur ipse papa.

s ¶ Cum nō solū huiusmodi gratiosa ꝓut est istud rescriptū ꝙ principaliter tendit in gratiam lȝ etiam sapiat penam vt de se est notissimum. Sed etiam si dispositio habentis potestatem legis condende tendit principaliter in penam loquēdo per verba presentis temporis ipso iure ⁊ statim operatur ⁊ q̄si per verba preteriti tp̄is prout est glo.notabilis circa medium glo.magne in.l.siquis in tantaȝ.C.vnde vi.quatenus ponderat ꝙ ille tex.dicit amittat non dicit amisit vel amittit.⁊ idem voluit Saly.in autē.h̄ amplius.C.de fideicōmissis.nam ille tex.loquitur per verba presentis temporis:ideo Saly.vult ꝙ ipso iur̃.

t ¶ Et ꝙ in illis terminis ipso iure ⁊ statim fiat illa translatio tenuit ibi Cy.⁊ etiā Bal.in lec.antiqua ⁊ in noua idem videtur velle ⁊ innuitur ex dictis Bart.⁊ est glo.magna in prin.in corpore.§.siquis autem non implens ad idem glo. magna ibi.xxv.in.c.eos de sentē.excōmu.lib.vj. Et profecto vis verboꝝ id suadet.s.ꝙ verba presentis temporis presenti tempore.⁊ sic statim operentur effectum.

v ¶ Quod etiaȝ demonstrat̃ hoc casu:q̄r est apposita dictio prorsus que facit dispositionē statim ⁊ ipso iure operari ēt vbi alīs expectaret̃ quid extrinsecum puta snīa prout voluit do.Ant.in.c.ad aures de prescrip.⁊ in.c.si diligenti de for. cōpe.facit.c.sacris extra de his que vi metus ve causa gesta sunt.⁊ in.l.derogatur.ff.de verbo.significa.ad hoc tex.cum ibi dictis per doct.in.c.in quibusdam de penis. ⁊ idem in simili de verbo penitus est tex.cum glo.fi.in.l.si qui aduocatorum.C.de postbu.⁊ in verbo funditus glo.in.l.decernimus.C.de sac.san.ecclesie.

x ¶ Et lȝ verbū illud prorsus determinet verbum illa eximimus ⁊ liberamus:tñ est verisimile ꝙ papa statim liberaueri ta subiectione cōis Viterbij vt subijceret statim cōmuni montisflasconi cū illi cōmunitati intenderet prouidere nō illis locis quos liberabat vt demonstrat̃ ex prefatione que mentem disponētis ostendit.l.fi.ff.de here.insti.facit.l.ticia respondit.§.idem respondit de ver̃.ob.⁊ que per Bar.in.l. ambitiosa de decre.ab ordine faci.⁊ per euȝ in disputa.que incip.adunantia generalis.iuuat ēt:q̄r ad postulationeȝ dicte vniuersitatis facta fuit dicta gratia ⁊ ēt iuuat geminatio verboꝝ vt in simili per bal.in pace cōstantie ponderās tex. ibi dum dicit cassēt̃ ⁊ irritet̃:⁊ lȝ in dispositionibus hominum inter viuos nō soleat dn̄ium trāsferri vel quasi dn̄iuȝ sine traditione.l.traditionibus.C.de pac.l.clauibus de cōtrahen.emp.⁊.l.j.⁊ traditionē.ff.de publica.tñ constitutio prin.transfert ipso iure absq̄ apprehensione possessionis.l. cōmissa.ff.de publi.l.siquis maior.C.de transa.d.auten.hoc amplius cum multis similibus.⁊ ꝙ principi placet constitutio est.l.j.ff.de consti.prin.⁊ insti.eo.ti.§.sed ꝙ principi. Itaq̄ constat ꝙ per illam gratiosam bullam dicta loca fuerunt liberata ⁊ exempta a dominio potestate iurisditione ciuitatis Viterbij ⁊ incorporata territorio ciuitatis mōtisflasconis ⁊ sub eius ditione posita.

y ¶ Nec vllo pacto obstāt dicte cōmunitati capitula que pro parte cōmunitatis Viterbij mihi ostenduntur. Nam clarissima est responsio si vehementer non equiuoco ostendunt̃ enim duo genera capituloꝝ primo capitula de quibus dicit̃ fuisse rogatum ser Nicolaū philippi de aqua pendenti que incipiunt in noīe dn̄i amen infrascripta sunt capitula ꝓ parte magni.dn̄i Ioānis de vico vrbis prefecti ⁊ cōmunis Viterbij de ⁊ super quibus supplicat̃.s.d.n.d. Bonifacio ⁊c. que quidē capitula nō reperio fuisse approbata per papam.

z ¶ Et prout ex prefatione demonstratur fuerunt inita ⁊ cōposita ex parte dicti domini Ioannis de vico ⁊ cōmunitatis Viterbij vt supplicaretur principi vt illa confirmaret ⁊ concederet ea que in capitulis continētur vt denotant illa verba de ⁊ super quibus supplicatur.s.d.n. Bonifacio profecto supplicatio non signata per superiorem nihil operatur vt habetur in.c.super litteris de rescriptis ⁊ de se constat:q̄r est actus partis que non poterat alium priuare iuribus proprijs ⁊ illa sibi supplicanti appropriare.

⁊ ¶ Et ista prima capitula non reperio ꝙ habeant diem mēsem vel annum vel locum prout habent h̄ omnia ipsa secūda capitula itaq̄ mihi persuadeo ꝙ pontifex ille minime approbauerit itaq̄ si h̄ est nihil prorsus releuant ⁊ hoc clarum ⁊ satis est si non apparet approbatio seu cōcessio superioris:q̄r paria sunt non esse ⁊ nō apparere.l.duo sunt ticij de testa.tut.⁊.l.qui accusare.C. de eden. ⁊.l.in exceptionibus de proba.cum infinitis similibus.

ꝯ ¶ Secunda etiā capitula non obstāt ex pluribus.⁊ primo q̄r etiā non reperio ꝙ illa sint confirmata ⁊ approbata per pontificem. Nam papa bonifacius confirmat capitula inita inter Andreā thomacellū germanū ipsius pontificis noīe ipsius pape ⁊ sancte romane ecclesie ex vna ⁊ Ioannē sciarre de vico prefectuȝ vrbis ⁊ cōmune Viterbij ex altera partibus ⁊ non exprimit que sint illa capitula:sed voluit pontifex illa de verbo ad verbum haberi pro expressis.

ꝝ ¶ Capitula autem que mihi ostenduntur de quibus rogatus fuit dictus ser Nicolaus domini Philippi apparent inita inter camerariū ⁊ clericos camere de mādato vt asseritur pape ⁊ nomine sancte romane ex vna parte ⁊ dictū Ioānem sciarre prefectum vrbis cōmune Viterbij ex altera parte itaq̄ ista capitula non fuerunt inita inter dominum Andream thomacellum germanum pape ⁊ Ioannē ⁊ cōmune Viterbij idcirco nō apparent confirmata ista capitula que mihi sunt ostensa ⁊ supra ponderata.

a ¶ Et potuit esse subreptum pontifici qui fortasse magis cōfidebat de suo germano ⁊ capitaneo ecclesie q̄ȝ de camerario ⁊ clericis camere ⁊ asserit pōtifex ꝙ dictꝰ eius germanꝰ ꝓmisit ꝙ dicta capitula secū inita ipse pōtifex ꝯfirmaret nō aūt ꝙ ꝯfirmaret capitula inita cū camerario ⁊ cl̃icis camer̃.

b ¶ Et lȝ sit clausula motus ꝓprij que tollit subreptionē.c. si motu ꝓprio de preben.lib.vj. Tamen non ꝓpterea operatur ꝙ rescriptum ad alia trahat̃ q̄ȝ verba sonent. Et forte per dictum dominum Andream thomacellum fuerunt alia inita capitula que celantur ⁊ fortasse non erant ita fauorabilia cōmunitati Viterbij prout ista que ostendunt̃:ideo videtur satis planum ꝙ ista capitula non censentur per pōtificem confirmata ita ꝙ nihil preiudicant dicte cōmunitati montisflasconis cum camerarius ⁊ clerici camere non habeant dictam auctoritatem auferendi iura tertij.

c ¶ Et lȝ asserat̃ in instr̃o facta capitula de mandato pape:tñ nō credit̃ p̄ ea que habent̃ in autē.si qs in aliquo.C.de edē. ⁊ in.l. scienduȝ de ver.ob.⁊ in.l.j.per bar.C.de fide instru.

⁊ iure

ꝛ iuꝛ baste fisca.li.x.ꝛ per Inn.ꝛ doct.in.c.cū in iuꝛ peritus. de.offi.deleg.ꝛ in.c.qm contra falsam.de proba.

d ¶ Scdo rñdetur ad dicta capitulo:qꝛ dato ꝙ fuissent confirmata per papā Bonifaciuꝫ prima capitula supra noiata. Tñ verba capitulo quibus dicta cōitas restituiꝛ ad bona ꝛ iura que habebat non trahuntur nisi ad bona que habebat tpe quo initiata fuit guerra. Nam restituit ad bona que hēbat añ motā guerrā vt sonāt v̄ba dicto assertoꝝ capitulo:ꝛ lꝫ possꝫ dici añ motā guerrā ēt si p mille ānos antea: tñ esset absonū ꝛabsurdū ita iterpetrari nec admittēda talis interpetratio:qꝛ nullatenus verisiꝛe ar.l.inspicitur in obscuris.ꝛ.c.i obscuris inspici.l.vj.ꝓsertiꝫ qꝛ hmōi capituli inita inter partes interpetrāda sunt ꝯ eos qui se ex eis fundāt ar. eius ꝙ dicimus in ꝯctibus in.l.quicqd astringēde.de v̄bo, obli.ꝛ.l.veteribus.de pactis.ꝛ in.l.labeo.de cōtrahē.emp.

e ¶ Et maxime quatenus agitur de preiudicando tertie cui erat ius quesitum cuius respectu etiam simplicia priuilegia sunt stricte interpetranda.c.cum capella.cum ibi notatis de priui.ꝛ in.l.cum auus.C.de eman.libe.ꝛ.l.j.§.merito.ꝛ.§.si quid a principe.ne quid in loco publico ꝛ intelligitur de guerra ꝓxima ar.l.boue.§.hoc sermone.de ver.sig.ꝛ.l.cum qui kalendis.de ver.ob.ꝛ non apparet ꝙ ista guerra fuerit mota tpe concessionis facte per Gregorium.xj.dicte cōitati montis flasconis. Nec est verisiꝛe cuꝫ dicta capitula fuerint confirmata.vij.anno pontificatus pape vrbani.

f ¶ Et concessio predicta fuerat facta per papam Gregoriuꝫ xj.ꝛ alius erat prefectus tpe concessionis alius tpa capitulorum init[illegible] ꝛ lꝫ ꝯ nō cōcludant necessario. Sed ex quo daꝫ verisimil.:tamen onus probandi incumbit dicte cōitati Uiterbij que se fundat in dicta restitutione ꝛ in dictis capitulis. Alia capitula reuocat concessionis factas per ipm papam Bonifacium.vj.ꝛ per legatos vel legatos vel alios officiales ꝛ cōitates non auteꝫ reuocat concessiones factas p predecessores ꝛ sic per Gregorium vndecimum.

g ¶ Nec est verisimile ꝙ si voluissent sub illa generalitate verborum comprehendi tot castra ꝛ loca non fuissent expressa attento ꝙ principaliter fit mentio de bonis specialium personarū:quia de bonis immobilibus ꝛ debitis ꝛ mobilibus intraneoꝝ ꝛ solum vnicū v̄bū in reuocatione ꝯcessionū interserit de cōitate dicendo seu cōitatis rē aūt tanti ponderis verisimiliter expressissent si voluissent comprehendi.

h ¶ Nam que speciali nota digna sunt si non exprimantur cēsentur neglecta arg.l.Item apud labeonem.§.hoc edictum. ff de iniurijs. Posset etiam attentari ꝙ dicto verbo nō trahantur ad hoc. Nam papa Gregorius primo prorsus liberat ꝛ eximit dicta loca ab omni ptāte dnio ꝛ iurisditione dicte cōitatis istud nō est alteri ꝯcedere bona cōitatis seu cōcessioneꝫ facere de bonis cōitatis sꝫ est extinguere ipsaꝫ iurisditionē ꝛ supioritatē quaꝫ dicta cōitas habebat in dictis locis postea concessis dicte cōitati montisflasconis iurisdictio.n.ꝛ superioritas ꝛ dnium ꝙ habebat dicta cōitas Uiterbiensis in dictis locis non conceduntur dictis locis.

i ¶ Cū nō possit qs esse dñs suijpsius ar.l.liber hō ad.l.acq. ꝛ.l.in tm.de appel.ꝛ ar.l.vrānius.cū ꝯcordātijs.de fideiuſ. ꝛ ar.l.siqs.i p̄n testō de leg.iij. Nec par in parē.hꝫ imperiuꝫ l.nā ꝛ magistratus.ff.ad trebe.ꝛ.c.innotuit.de elec.ꝛ cañ.in ferior.xxxj.di.bona aut liberata a cōitate Uiterbij fuerunt cōcessa cōitati montisflasconis ꝛ ita istricta disputatione nō fuit facta cōcessio de bonis cōis viterbij. Sꝫ coꝝ iurisdictio fuit extincta ꝛ alia creata ꝛ cōcessa cōmuni montisflasconis ita suadet vis verboꝝ a qbus indubijs nō solet recedi.l.nō aliter.de.lega.iij.cū ꝯcor. Et maxime ad ampliādū ꝓuilegiū in ꝓiudiciū tertij.qd fieri nō dꝫ sꝫ restringi prout superius dictuꝫ est superi[illegible]:tamen responsiones sunt magis clare.

k ¶ Ex his euidentissime demonstratur ꝙ capitula que allegantur pro pte cōis viterbij nihil releuant.nec infringunt cōcessionē factā dicte cōitati montisflasconis. Iteꝫ demonstratum est ꝙ per dictā concessionē factam per Gregorium xj.fuit ius quesitum dicto cōmuni montisflasconis.

l ¶ Nec ob.id qd allegatur contra dictaꝫ concessionē Gregorij.xj.s.ꝙ emanauit ex falsa causa:qꝛ negatur dicta rebellio que narratur in dicta bulla. Naꝫ ex quo supra conclusum est ꝙ presumitur causa in principe auferente ius tertio p̄sumptio iuꝛ est liquidissima probatio.l.licet imperator.de leg.j. Et saltē n transfert onus probandi in aduersariuꝫ vt in toto ti.ex̄ de presum.l.fi.ff.qd me.causa.cum concor.

m ¶ Preterea rebellio tante ciuitatis prout erat ꝛ est Uiterbium non poterat esse non notoria prout alꝫ in simili dicit tex.in.c.qsto.de transla.prela.ꝛ.c.illud.de.cle.excō.mini. ita ꝙ in re tanta ꝛ notoria non cadebat error seu equiuocatio prout ꝛ dicitur in dictis iuribus.ꝛ maxime in papa queꝫ negocium ipsum tangebat ꝛ qui presumitur habere notitiam rebellionis sui ciuitatis arg.l. quisquis.C. de rescin. ven.ꝛ maxime ciuitatis tam vicine vrbi rome vbi fuit fcā concessio predicta cum vicinus presumatur non ignorare hmōi gesta vicinorum.l.si vicinus.C.de nup.cum simi.

n ¶ Et maxime cuꝫ papa asserat se facere ex certa scientia tali clā inserta in litteris que tollit omne viciū subreptionis ꝓut suadet vis verborū ad hoc que habenꝛ p glo.fi.ꝛ doc.in cle. ꝛ si principalis.de rescriptis.ꝛ i.c.cū oliꝫ.de priuileg. ꝛ per Bar.ꝛ doc.in.l.quidā cōsulebat.de re iudi.ꝛ.l.idē vlpianus. de excu.tuto.ꝛ doct.in.c.nonnulli.de rescriptis.

o ¶ Et maxime cum pontifex rescribens fundet suam gratiā liberationis in rebellione ipsa quā narrat ꝛ qñ papa in suis litteris narrat aliquid in quo fundatur sua gratia illa narratio probat ita ꝙ saltem transfert onus probandi in aduersarium prout voluit glo.in cle.j.de ꝓba.quā sequiꝛ Pau.d leaꝫ.ibi ꝛ cardi.zamba. in cōmento.c.possessionē.de proba. ad hoc glos.pen.circa medium in.c.nonnulli.de rescrip. Qd saltē ꝓcedit ꝓpter clāꝫ ex certa scientia que subdiꝛ in lrīs: nam appareat ꝙ papa loquiꝛ tanꝙ informatus.

p ¶ Licet.n.qñ papa narrat factum tertij:lꝫ regulariter non ꝓbet si ad supplicationem alterius littere emanent ꝓut nōnulli tenent maxime quando a patre narraꝛ in supplicatiōe ꝛ papa narrat vt a patre narratum:nam tunc subintelligitur clausula si est ita.c.ij.d rescript.ꝓut dicit.d.Anto.in. d.cle.j. de proba. Tñ predicta limitat nisi ex precedentibus vel sequentibus papa ostendat se informatuꝫ:nam tunc creditur assertioni Pape arg.d.cle.j.ꝛ quod no.per Joan.an.in.d.c. nōnulli.prout ꝛ no. Imo.in.d. cle.j.ꝓfecto clā ex certa scīa demonstrat papam informatum.merito ꝛc̄.

q ¶ Et maxime hoc dicendum:qꝛ rebellio lꝫ esset factum tertij tamē tangebat principaliter ipsum rescribentem:ideo videtur quodāmodo eadem ratio prout quando narraret factum proprium quo casu esset certuꝫ ꝙ lr̄e facerent plenariā fidem prout est expressum in.d.cle. litteris. Et maxime cum simus in re antiqua centum annorum.

r ¶ Et in factis antiquis narratio pape in litteris probat plene etiam vbi alꝫ non ꝓbaret per no.per glo.in.c.cum olim. de censi.ꝛ glo.in versi probata in.c.si papa.de priuile.lib.vj. quas docto.sequuntur ibi ꝛ in.d.clemen.lr̄is que volunt ꝙ creditur verbis narratiuis pape in litteris etiam si propter aliud emanent quo ad probationem finiuꝫ.

s ¶ Nā est eadē rō in factis alijs antiquis in qbus nō requiriꝛ exquisita probatio vt p Inn.ꝛ doc.in.c.venies. de priui. li.vj.ꝛ in.c.qd per nouale.de v̄b.sig.ꝛ in.c.cām matrimonij. de ꝓba.per doc.in.l.j.§.ideꝫ labeo.de aqua plu.ar. in.c.j.de prescri.li.vj.cum multis similibus. Ex qbus oibus minime extandū est quin rebellio illa ꝓbetur per iam dicta.insuper nō fundaꝛ gratia pontificis facta cōmuni mōtisflasconis solum in rebellione cōis Uiterbij:sꝫ ēt in fidelitate cōmunis montisflasconis vt pꝫ ex verbis lr̄arum ibi ac volētes vos q semper in nostra ꝛ ipsius ecclesie deuotione permansistis ꝛ permanetis prosequi fauoribus oportunis.

t ¶ Et vbi due rōnes finales sunt cā vni⁹ dispositiōis lꝫ vna cesset sufficit altera.l.liberoꝝ.§.notanꝛ.ff.de his q notantur infa.ꝛ.§.affinitatis.insti.de nup.ꝛ.l.si nō lex eliescētia.ff.de hē.insti. Ex qb⁹ oibus dilucide ꝯstat ꝙ dicte gratie nil ob. allegatio illa ꝙ nō fuerūt rebelles saltē nō ꝓbata negatiua.

u ¶ Non obstat allegatio illa ꝙ littere apostolice non disponunt quicꝙ de possessione. Nam licet ipse lr̄e non cōcedant possessionem:tñ possessio postea sequuta videꝛ in dubio sequuta pretextu precedentis tituli ꝛ iustificatur ex priori titulo.l.j.C.de impon.lucra.descri.lib.x.ꝛ.l.minus instructus. C.de acqui.pos.ꝛ.l. quedam mulier.ff. de rei ven.presertim in factis ita antiquis ꝛ attento ꝙ pontifex cōcessit dicte cōitati ꝙ dicta castra ꝛ homines ipsorum in posterum tenerentur regerentur ꝛ constringerentur prout hoies alij de territorio ipsius cōis montisflascōis satis ex dictis verbis videꝛ papa concessisse ꝙ possint propria auctoritate imponere datiuas ꝛ regere ꝛ gubernare illos alio non requisito ex quo alios de territorio poterunt regere ꝛ gubernare ꝛ sic tanꝙ subditos tractare propria auctoritate:ideo verba ipsa important ꝙ propria auctoritate possent dicta loca ꝛ hoies ipsoꝝ vt subdita ꝛ subditos tractare ꝛ qualitas personarū ꝛ subiecta materia suadet eā esse mentē concedentis.qm ex quo ha

bebat pro rebelli cõe Viterbij τ cõe montisflasconis pro fideli non est verisile ꝙ voluerit cõe montisflasconis habere petere a dicto cõi viterbij dicta loca vel amicabiliter ex quo illos supior pro rebellibus habebat vel mediãte lite. Sȝ est verisile ꝙ gesserit in aio ipse ꝓcedens ꝙ ppria auctoritate rebus ꝓcessis vteret̃ ꝓut τ verba suadent: attento ẽt ꝙ rebelles imperij iudicant̃ hostes imperij prout no. bar. in vbo rebellãdo in extrauagã. qñ nuper als ad ppetua adducẽdo. l. amissione. §. qui deficiũt. ff. de capi. diml. ex quo. r. papa habuit ipsos ꝓ rebellibus vł eos habuisse ꝓ hostibus: nã hostes populi romani censent̃ illi quos senatus ꝓ hostibus iudicauit ꝓbat tex. in. d. §. qui deficiũt. Nec solebat senatus iudicare ꝓ hoste τ indicere bellũ per viã iudicij itaqꝫ illud iudicauit vł poni large qñ declarauit illum defecisse τ eoipso ꝙ quis recedit ab obedientia principis dicitur rebellis cle. pastoralis. τ ibi no. Imo. de re iudi.

f ❡ Et propterea dicit Barto. in. l. hostes. ff. de capti. τ post limi. reuer. ꝙ illi qui resistunt officialibus principis respectu principis q2 nolunt principi obedire censentur hostes imperij quan sibi iudicant bellũ τ Bart. in. d. extrauag. qñ nuper in dicto verbo rebellando vult ꝙ rebelles sunt hostes: licet verbum hostes sit magis generale ẜm eum τ iudicat Barto. de eis prout de hostibus τ dicta Barto. in dicto verbo rebellãdo sequit̃ Pet. d anch. in cõsilio suo. cclxxvij. incip. ex predicta facti narratione.

y ❡ Et nõ requirit̃ snia vt censeat̃ in dictũ bellũ τ sic cẽseat̃ hostis: sȝ eoipso ꝙ cõitas vł particularis persona ẽ rebellis ipso iure punit̃: q2 censet̃ deportatus. d. §. q deficiũt. iõ pdit ea quę sunt iuris ciuilis ꝓut dicit bar. ibi τ clarius τ latius in dcã extraua. qñ nuper in verbo rebellãdo in. iij. col.

5 ❡ Et q2 hostis potest impune offendi etiam occidi. l. iij. §. fi. ad. l. cor. de sicca. l. proditores. de re mili. τ facit. l. transfuga. de acqui. re. dñio. Et ita per dicta iura concludit Bart. in dicto verbo rebellando. iij. col. τ fortius possunt bona auferri τ efficiuntur capientium prout τ concludit Bart. in eadem. l. hostes. dicens ꝙ istud seruatur etiã hodie inter christianos quo ad bona: licet nõ quo ad personas licebat ergo propria auctoritate dicto cõi mõtisflasconis inuadere loca illa non obstante ꝙ possiderentur a cõi Viterbij τ licuisset absqꝫ illa ꝯcessione pñcipis. Itaqꝫ non est interpetrãda cõcessio principis ꝙ haberet illa petere τ iudicialiter priuare cõmune Viterbij possessione: ideo cẽseat̃ licite de iure τ auctoritate superioris apprehendisse dictã possessionẽ.

z ❡ Et tollit̃ illud motiuũ factum in ꝯtrium ꝙ antiqor possessio p̃sumitur magis iusta. τ ideo ille qui ꝓbat de antiquiori possessione preualet in possessorio retinende. qm̃ illud intelligitur in dubio qñ. s. alius nõ iustificat suã possessionẽ: nã hic auctoritate iure cõis τ ꝯcessione principis apprehẽdidit est iusta nõ iniusta possessio. l. iuste possidet. de acqui. pos. Et ẽ verisile ꝙ attẽta potentia principis τ cõsiderato ꝙ verisilr cõe montisflasconis non impetrasset illa loca si illi de viterbio preualerent. tũc viribus belli itaqꝫ est magis verisile ꝙ illo tũc accepta fuisset possessio τ quesita per dictũ cõe montisflasconis τ cõe viterbij illã amiserit mediantibus viribus ecclesie. τ ideo persuadetur ꝙ possessio illoꝝ de moteflascone sit hoc respectu antiquior τ illa cõis Viterbij sit recentior. Et maxime q2 iurisdictio est iuris ciuilis prout concludit Bar. in dicto versi. rebellando. iij. τ. iiij. col.

? ❡ Ideo etiã vł ꝙ τ quasi possessio sup iurisdictiõe sit iuris ciuilis. Nã si iurisdictio q̃lis est hodie nõ erat de iurigentiũ ꝓut dicit Bar. ibi nõ poterat esse qñ possessio iurisdictiõis: q2 deficiẽte subiecto nihil põt ei adiacere. l. iij. ff. de vsufru. τ l. eius q in ꝓuincia. iuxta finẽ vsic. qm̃. ff. si cer. pe. τ. l. adeo. §. ꝙ si toto. de acqr. rerũ dñio. Et si hoc ẽ eoipso ꝙ fuerat rebellis dcã cõitas viterbij eoipso amisit oẽȝ iurisdictionẽ τ qñ possessionẽ iurisdictiõis in illis τ i alijs locis: τ lȝ etiã gẽtes vise fuerint iurisdictiões ex quo iurgentiũ fuerũt distincta regna. l. ex hoc iurgentiũ. de iusti. τ iur. ꝓut τ põderat Bar. in dicto vsi. rebellãdo tñ illa erat alterius nature. τ ideo ista que hodie est cẽset̃ iuris ciuilis ꝓut τ ipse tangit τ als in simili ꝯstat ꝙ apud oẽs gentes vnus alteri mortuo sine testõ succedebat vt pȝ numeri. xxvij. τ. c. fi. Et tñ successiões ab intestato sunt de iure ciuili cañ. ius quiritũ. §. dist. τ. l. lege obuenire. ff. de ver. si. τ illis nõ sunt capaces deportati ad hoc l. j. de heredi. insti. τ per ꝯñs nec rebelles per supradicta. ita τ in simili rebelles seu hostes imperij seu ecclesie romane. Itẽ lȝ iurisdictio fuerit de iurgentium apud reges τ ciuitates que nõ recognoscẽbãt superiorẽ τ ita loquatur. d. l. ex hoc iurisgentium. tamen apud ciuitates subditas non erat iurisdictio non ꝓbat ꝙ fuerit iurisgentiũ τ illa censeat̃ mere iuris ciuilis τ in hac loquatur tex. cum glo. in. d. l. τ quia.

z ❡ Et ideo cõitas Viterbij rebellis perdiderit ipso iure τ omneȝ iurisdictionẽ quã habebat prius in castra τ hoies suę territorij τ quasi possessionem ipsius. Ideo quasi possessio cõis montisflasconis sit antiquior: q2 illa quã prius habuit discessit ab aula. τ ideo iustior que etiaȝ iustior iudicat̃ rõne ꝓprietatis que est apud cõitatẽ montisflasconis ꝓut supra demonstratũ est. τ ideo ipsa dȝ obtinere etiã in possessorio retinẽde. Et lȝ forte testes cõis viterbij sint forte plures τ digniores prout p̃supponit̃ τ est verisile qm̃ est ciuitas maior τ dignior: tñ nõ refert: q2 licet nõ viderim super hoc testes vel alias ꝓbationes alicuius ptis. τ ꝓpterea nõ me extendã sup hoc: tñ facile ꝯtingere põt τ est verisimile ꝙ quilibet fecerit actus iurisdictiõales τ possessorij in dictis locis. Et ꝓpterea sunt testes hinc inde qui suadẽt possessionẽ. τ ex quo possunt ꝯcordari τ qlibet põt deponere veritatẽ nõ est attẽdẽda dignitas vel numeri testium ex quo vtraqꝫ pars ꝓbat τ probat τ ꝓbationes sunt compatibiles accedat que habẽtur in. c. cum tu. τ in. c. nostra de testi. τ in multis locis de concor. testium cõe autem mõtisflasconis assistit sue veritatis circa possessionem ipsam de qua probanda agitur per supradicta quibus attẽtis testimonio sue partis videtur vero proximiora ꝙ est principaliter attendenduȝ. d. l. ob carmen. §. si testes. τ. d. c. lȝ causam. Non tñ puto magni faciendum quis preualeat in possessorio si prout percepi agitur etiã de petitorio p. d. c. cũ dilect⁹. τ. d. c. cũ eccle. sut. in. fi. Laus deo.

❡ Testator qui grauauit suos filios heredes vt non possint nec debeat aliquid petere ab eoruȝ tutoribus ex quo id totum ipse testator eis iur̃ legati relinquit prout latius de forma huius relicti pȝ. j. in lr̃is a. b. c. d. An istud relictum comprehendat non solum liberationem a redditione rõnis administrationis tutelaris τ reliquorum: sed etiaȝ liberationem alterius debiti ad quod als ratione societatis. Idem tutores tenebantur ipsi testatori.

❡ Consilium. cccxiij.

In nomine dñi nostri iesu xp̃i. ❡ In hac cõsultatione videtur prima consideratione aperta fronte dicendum ꝙ dicti vannillus τ paulus nullam foueant iustitiaȝ: licet. n. dicti filij Iãnocti mouerint litem aduersus dictos vãnellũ τ paulũ τ obtinuerũt ꝯ eos sniam: tñ nõ egerunt ꝯ eos actione tutele vel negociorum gestoꝝ nec egerũt et ratio reuideretur nec rõne tutele vel cure seu administrationis egerũt. Sed solum rõne ꝯctus societatis vt pȝ ex tenore petitionis que spẽm litis ostendit. l. edita actio. C. de eden. l. j. in prin. ff. eo. ti.

a ❡ Verba aũt testamenti effectualiter liberare vident̃ solum ab his que ipsi deberent vł condemnarentur vt tutores vel curatores occasione tutele vel cure τ hoc primo q2 verba testamenti dirigunt̃ ad eos noiando eos tutores τ sic sub nomine officij vt pȝ ibi dum dicit dãnans suos heredes ꝙ ab eis tutoribus non petant aliquid ẽt ꝯ ipsos tutores non petant aliqd τ postea dum dicit illud totũ de suo iur̃ legati reliquit: τ ex quo ipsos sub noie officij donorat vł habuisse respectũ ad officiuȝ τ sic ad ea que rõne officij tenerentur τ si als arg. eor que habetur in. c. qm̃ abbas. de offi. deleg. in. l. quos. ff. ad trebellea. τ. c. si gratiose. de rescrip. lib. vj. Ad hoc qd no. Bar. in. l. j. §. nũciatio. de no. oper. nũ. τ in. l. post mortem. §. j. ff. qñ ex fac. tut. per. l. cum post. §. j. de admi. tuto. τ. l. fi. de insti. vbi Bar. dicit ꝙ qñ titius tutor vel ꝓcurator gerit actũ dicẽs titius tutor talis vel procurator talis censetur actũ gerere sub noie officij τ sic tutorio vel procuratorio nomine p dicta iura secus si nõ fit mẽtio de officio: q2 tunc proprio noie arg. l. τ magis. de solu. τ. l. papinianus. ff. man.

b ❡ Id ẽt suadẽt alia vba dicti relicti: nam pmo dicit liberãs cõfectiõe inuẽtarij τ a reddẽda administratiõe τc. τ ab oi iuramẽto τ ab oi lege tutele τ cure ois ista respiciũt tutelaȝ τ curã similiter τ alia vba sequẽtia ibi ꝯ ipsos tutores nõ debeãt exercere actiões alicui⁹ rõnis redditio rõnis cõuenit administratorib⁹. l. qdã. in ꝑn. ff. de edẽ. τ in rit. de tutelis τ rõnibus distra. in rub. τ nig. τ. l. cũ seru⁹. ff. de cdi. τ demõ. Et sicr vba iferiora ibi occasiõe tutele τ cure bñ male facte obmisse τc. lȝ aũt aliqua vba interserantur q̃ videant̃ magis generalia

generalia prout videntur esse illa non petant aliquid videntur restringenda ad causas in precedentibus & sequentibus expresse specificatas cum precedentia & sequentia declarent media.l.si seruus plurium.§ fi.de leg.j.&.l.qui filiabus.eo.ti.&.l. heredes palam.§.sed si nota n.de testa.

c ¶Et ꝙ clausula generalis restringatur ad specificata est text.& ibi traditur per doc in.l.emptor.§.lucius.ff.de pac.ad hoc etiam.l.si de certa.C.de transa.&.l.si ex pluribus.de solu.Et ideo illa verba nõ petãt aliqd videnť interpetrãda rõne tutele vel cure vel alioꝝ respitientiũ tutelam vel curam.

d ¶Quod & demonstrant verba sequentia ibi & si dictus Vannellus & paulus aut ipsoꝝ heredes occasione rerum predictarum &c.tenerenť aut cõdẽnarenť illud totũ &c.p que vba ipse testator se declarat ꝙ non intendit ab omnibus liberare sed solum a rebus supra specificatis.

e ¶Cum ar.a contrario sensu militet & in contractibus & in vltimis voluntatibus.l.aliqñ in fi.de cõdi.& demõ.l.statu liberuz.§.si stichũ.de leg.ij.&.l.inter soceruz.§.cum inter.de pac.dota.& l.euz qui ita.§.qui ita.de ver.obl.Sed dicta petitio dictoꝝ filioꝝ Vãnocti non fundať rõne tutele vel cure neqȝ in administratione vel rõne reddẽda.sed in societate de nouo contracta & sic ex nouo contractu societatis qui dr̃ initus inter ipsos Janellum paulũ & filios Jãnocti ergo verba dicti relicti non videntur trahi ad hunc casuz presertim:qr absurdũ videreť ꝙ si dicti Vannellus & Paulus emissent vel vendidissent aliquid dictis filijs Jãnocti vel incommodatum vel depositum accepissent dicti filij Jãnocti non possint vigore dicti contractus agere & arg.ab absurdo est optimum in iur.l.nam absurdum.ff.bonis liber.&.l.scire oportet.§.aliud.de excu.tu. ita pari ratione nõ comprehendatur in dicto testamento si dicti filij Vãnocti peterent quicqȝ occasione cõtractus societatis secum inite post mortem Jannocti.

f ¶Quod & dicendum vr̃ ex alio.s.qr tenere sine causa rem ad alium pertinentez non caret dolo arg.l.ij.§.circa excep.doli & dolus futurus non potest remitti.l.si vnus.§.illud nulla.ff. de pac.&.l.quidam decedens.de admini.tut.& ibi per glos.& Dy.& per Barto.in.l.aurelius.§.gayus de li.leg.& in.d.§. illud nulla.Et ppea si testator vetat heredez rationes ab administratore petere non venit in relicto ꝙ non posset peti restitutio reliquoꝝ que sunt in manibus administratoris.l. si seruus vetitus.de leg.j.l.lucius.&.l.non solum.§.si heres. l.siquis rõnes.j.rñso.&.d.l.aurelius.§.gayus.de liber.leg. Nec etiaz ꝙ nõ teneať si qd dolo gessit:qr dolus futurus remitti non põt vt dictũ est:& lz gl.velit ꝙ velate remitti possit non expresse.p.d.§.illud nulla.versi.quis.tñ bar.& ang. ibi secus volunt intelligentes illum ver.quis dolo pterito. lz non careat impropriatione verboꝝ.Et cõcludũt ꝙ dolus futurus remitti nequit nec tacite nec expresse qd & vult ibi Raph.ful.ponderans tex.ibi in prin.duz dicit nulla rõne & intelligens versi.quis ꝙ nõ possit cogi actione depositi et rõne doli futuri & sic tex.simplr procedat vt iacet tñ poterit tunc agi actione de dolo & sic non remitteť dolus futurus & ꝙ dolus futurus pacto vel vltima voluntate remitti neqat. cõcludit etiã Bar.in.d.§.gayus.facit.l.conuenire.ff.de pac. dot.&.d.l.si vnus.§.pacta que turpem.ff.de pac.

g Quod & vr̃ demõstrari ex alio.s.qr dr̃ in dicto testõ ꝙ a dictis tutoribꝰ nõ petať aliqd nec contra dictos tutores actio exerceatur.Ideo videť intelligenduz ꝙ nõ petatur dum sunt tutores:qr qualitas adiecta verbo intelligiť scḋz tẽpus verbi.l.in delictis.§.si extraneus.ff.de nox.cũ concor.Sz dicti Jãnellus & paulus tpe quo ab eis petiť nõ sunt tutores nec curatores merito nõ verificentur verba dicti testamẽti ideo &c.

h ¶Tamen his minime refragantibus contrariam partẽ arbitror iuri magis consentaneã.Nã cõstat ꝙ testator de bonis suis testando hz liberas habenas ar.l.j.de sac.san.eccl.&.l.in re mãdata.C.mãdati.l.dudũ de contrahẽ.emp.dũmõ filios nõ oneret in legittima.l.qm in prioribus.&.l.si qñ.&.l.scimus.§.cuz aũt. C.de inoffic.testa.& filios honoret honorabili titulo institutionis.§.aliud quoqȝ capl'z. in autẽ. vt cum de appel.cog. Ideo potuisset dictus Jãnoctus relinquere dictis suis fratribus oia bona sua vltra legittimã liberoꝝ nec potuissent ipsi filijs contrauenire.Itẽ potuisset. Jãnoctꝰ relinquere dictis tutoribus filioꝝ suisqȝ fratribꝰ quicqd superlucrati fuerint post mortẽ suã cũ pecunijs cõibꝰ & traffico & omnes fructꝰ etiã possessionuz circumscripta legittima & hoc clarissimuz.

i ¶Sed verba dicti testamenti sunt adeo generalia ꝙ idem importare videntur cuz dicant ꝙ dicti filij & heredes nõ petãt aliquid & sic nihil petant ergo vniuersaliter denegať petitio & qui vlr loquiť nihil excludit.c.solite. de maio.& obe. l.iulianus.de lega.iij.& cañ.si romanoꝝ.xix.distin.

k ¶Nec videtur ipse testator se restringere ad actionem tutele vel negociorum gestoꝝ cãtam ratione cure cũ de actione rationis.s.reddende subdat per implicatiuã etiam cuius natura est implicare.Idem in casu non expresso.l. etiam.&.l.et C.si tutor vel cura.interue.&.l.j.C. qui admi. & no. Salyc. Rapha.fulg.& Pau.de ca.in.l.cum antiquioribus. in prin. C.de iure.deli.ꝙ natura implicatiue etiam est adiungi casui magis dubio seu de quominus inest & implicare casum minus dubium seu de quo magis inest ar.l.si contendat cum sua glo.de fideius.&.idem sentit Barto.in.l. gerit.ff. de acq. here.ex quo demonstratur ꝙ fortius nolebat ꝙ aliquid peterent etiã ex alia causa qȝ per actionẽ alicuius rõnis.

l ¶Quod & clarius demõstratur ex verbis sequentibus ipsius testamenti dum dicitur occasione rerum predictarũ &c.etiã occasione tutele & cure bene malefacte obmisse aut neglecte dolo aut culpa aut negligentia &c.Nam ex quo exprimitur per implicatiuam etiam ꝙ nolebat ꝙ aliquid peteretur si in aliquo tenerentur aut condemnarentur etiam ratione tutele & cure & id totum ad quod tenerentur vel condemnarentur ipsis tutoribus relinquebat iure legati verba satis aperte demonstrant ex propria vi verborum ꝙ relinquebat non solum ea ad que teneretur ratione & cure.sed si teneretur aut condemnaretur ex alia causa.

m ¶Et fortificať ista conclusio ex natura vocabuli occasione cuius natura est demonstrare etiã causaz remotã & nõ soluz causaz finalẽ sed etiã causaz impulsiuã.l.fi.§.cũ in secundã. C.de fur.c. solitus.de maio.& obe.&.l.fi. C.vt infra certum tempus.&.l.j.C.vt omnis causa tã ciui.qȝ crimi.& no.Jo. an. in.d.c.solite.& Bald.post Bart.in.l.generaliter.C.de epi.& cle.& Jmol.in.l.ij.§.fi.ff.de donatio.dicit ꝙ denotat causaz remotã & Bar.in.l.vxori.ff.de auro & arg.lega.re vera aũt tutelaris administratio prebuit causaz saltẽ remotã seu impulsiuã dicte asserte societati.si eniz fuisset alius tutor predictorũ pupillorũ verisimiliter nõ fuisset contracta dicta tacita societas.Ideo censeanť teneri & cõdemnatos esse si nõ causa tutele saltem occasione tutele.

n ¶Quod & magis apte demonstratur per illa verba bñ male geste &c.tutele & cure.non.n.põt teneri iuste cõdemnari aut effectualiter teneri ad aliquid ꝙ legato veniat ratione bñ geste tutele vel cure nisi alia causa proxima qȝ causa tutele vel cure.Nam si bene gessit non debet pro bona gestione teneri vel condemnari & si dicatur potuit teneri ad reddendum rationem sue bone villicationis vel administrationis: quia etiam si bene gessit tenetur ostendere rationem .l.cum seruus.ff.de condi.& demonstra.&.d.l. si seruus vetitus.de leg.j.&.d.l.siquis rationes.&.d.§. gayus.sed si ad id teneretur vel condemnaretur non potest id legari sed liberatio legaretur:ideo verba ad hoc non adactantur.

o ¶Et si dicatur potest agi actione tutele occasione tutele bene geste si reliqua sunt apud tutores profecto si bona dictorum heredum que essent apud dictos vannellum & paulum; occasione tutele bene administrate censenť legata profecto in cõtrahendo dictam societatẽ tacite vel expresse nomine pupillorum & eam administrando aut bñ aut male tutelam & curã gesserunt & talis administratio tutelaris pbuit causam vel occasionem ꝙ ptinentia ad ista societatem peruenirẽt apud manus dictoꝝ iannelli & pauli ergo dicta reliqua que sunt apud manus dictorũ Jãnelli & pauli de bonis dictorum heredum Jãnocti cẽsentur legata dictis heredibus si illa censentur legata ergo competit eis ius illa petendi.

p ¶Cũ ex legato oriant saltem due actiones.s.psonalis ex testamento & hypothecaria.l.j.&.ij.C.cõis de lega.&.l.filius.§. varijs.de leg.j.Et si actio fortius exceptio.l.j.§.nam cui damus.ff.de super si.&.l.inuitus.§.cui damus.ff.de reg.iur.Et insup si reliqua que peruenerint & starent ad eoꝝ manus occasione tutele & cure relicta quare nõ alia cũ verba sint generalia,& natura implicatiue sepius apposite id suadet & maxiẽ ista de qbus agiť qm nemo qui vellet vero inherere sibi psuaderet ꝙ si dicti vãnellus & paulus nõ assumpsissent tutelam dictoꝝ pupillorũ ista de quibus agiť nõ peruenissent & si peruenissent nõ starent apud manus eoꝝ attento ꝙ auus maternus egit contra eos volẽs adsumere tutelã & administrationem bonoꝝ dictoruz pupilloꝝ.Nec est vllo pacto verisimile attenta qualitate & cõditione dicti aui materni si fuisset tutor dictorũ suoꝝ nepotũ permisisset predicta:ita passiz permanere apud manus dictorum Vãnelli & Pauli.

q ¶ Et φ tutelaris administratio prebuerit causam seu occasionem predictorum demonstratur etiam ex articulis factis in causa pro parte dictorum heredum Jannocti qui articulauerunt de dicta tutela ⁊ administratione assumpta per dictos Uannellum ⁊ paulum. Et maxime cum articulauerint φ dicti Uannellus ⁊ paulus acceptauerunt dictam tutelam ⁊ curam eis relictam per dictum Jacobum ⁊ intelligunt eam acceptasse animo ⁊ intentione exercendi dicta trafica ad communem vtilitatem cuȝ dictis suis nepotibus hec sunt verba primi articuli ad propositum mihi ostensi. Ergo dicti heredes intendunt φ tutela fuit assumpta ea intentione ⁊ φ ex gestis per eos administratorio nomine censeantur contraxisse societatem.

r ¶ Et profecto si quid colorate rationis habent non potest aliunde causari iuxta not. p Bal. in. l. si patruus. C. cōmunia vtriusq̧ iudicij iunctis no. per Barto. ibi. ⁊ in. l. titium ⁊ meuium. §. altro. de admini. tuto. prout al's consului in similibus terminis ⁊ forte eadem causa nomina tamen sunt mutata non me extendo circa hoc.

s ¶ Nec ob. adducta in cōtrariū ⁊ primo nō ob. id qđ in ꝑriū primo loco dicebatur: qꝛ licet in dicto relicto nominauerit ipsos honoratos sub nomine tutores: tamen non possumus dicere φ voluit eos honorare; circa ea ad que tutorio nomine teneretur cum saltem appareat apertissime φ voluit honorare etiam in his que respicerent curam cum verba clara pluries referant specifice ad curam ⁊ constat alios esse tutores ⁊ alios curatores: ideo aperta demonstratur φ verbum tutores pluries appositum in dicto testamento non restringit dispositionem ad ea ad que vt tutores tenerentur aut condemnarentur. Itē lȝ q̄nq̧ vt tutores nominauerint. tamen q̄nq̧ nominauit nomine proprio: ideo demonstretur φ honorauerit eos etiam tanq̄ non tutores.

t ¶ Quod ⁊ demonstret ex virtute implicatiue etiam relate ad tutelā ⁊ curā. Ideo implicat φ etiaȝ alia relinquit prout supra latius demonstratum est ⁊ iuuat etiā ex virtute verbi occasione. Nam satis potest dici φ tutela prebuit occasionē huius debiti per ea que supra circa hoc dicta sunt.

u ¶ Et per h̄ respondetur ad verba tutele ⁊ cure in dicto relicto redicta qꝛ facit potius ꝓ iuncta virtute implicatiue ⁊c. Nec obstāt illa verba occasiōe rerū predictarū: qꝛ intelliguntur rerū predictarū. s. que deberent ipsis heredibus vel ab ipsis heredibus peterētur ⁊ sic prout generalia fuerūt verba precedentia ita ⁊ generaliter intelligunt verba ista rerū predictarū restringunt aūt φ nō veniant si alij q̄ heredes peterēt ⁊ verba sequētia ꝑut supra inducta demōstrāt φ ista ⁊ ꝑcedētia vbi sunt generalia qꝛ testator voluit φ dicti sui heredes possint alqđ petere a dictis eoꝝ patruis. Sȝ patrui haberēt reddere id qđ eis videret ꝯfidens de bonitate ⁊ integritate eorum. Et potius vellet de suo largiri dictis suis fratribus q̄ φ ipsi molestarentur a dictis suis heredibus.

x ¶ Nec ob. arg. ab absurdo in cōtrarium adductū qꝛ quicqđ fit quando circa administrationem aliquem particularem contractum fecissent. Tamen quando contractus resultaret ad ministrando negocia pupillorum vel adultorum nulla est absurditas maxime qꝛ voluit liberare ab his ad que tenerentur occasione tutele bene geste. Ideo si tutorio nomine contraxit societatem pro pupillis ⁊ ex ea societate pro parte pupillorum aliquid ad ipsos tutores peruenit non inconueniens si ex ea causa non tenerentur. Et insuper si dicti Jānellus ⁊ Paulus aliqua verba protulerunt vt incitarent eos ad se exercendum: qꝛ omnia erant cōmunia potuerunt ea proferre bono animo vt eos industriosos ⁊ expertos in exercitio redderent φ tendit in commodū ⁊ honorē ipsoꝝ heredum. Et sic ex hoc non argueretur aliquis dolus presertim si gerebant in animo ipsis debitam prouisionem facere de eorum operis ⁊ industria.

y ¶ Et insup nō esset oīno absurdū si voluisset oīno ꝓuidere φ ad nihil etiā ex nouis cōtractibus possint cōueniri vt obuiaret litibus inter eos futuris dūmodo semp cesset dolus. Nā fatendū ē φ dolus futurus nō pōt remitti. Sed si relinquunt reliqua que finita tutela vel cura vl' alia administratiōe remanerēt apud eos nō est dolus ea retinere. d. l. si quas ratiōes. secūdo responso. ⁊ lȝ Bar. in. l. aurelio. §. gayus. in. iij. col. intelligat illā. l. si q̄s ratiōes in administratiōe ꝑterita nō in futura: tamē hoc negari pōt quatenus respicit reliqua potest autēȝ procedere quatenus respicit obligationem ex dolo causatam de qua loquitur bart. in. d. §. gayus. non autem repetit si reliquisset reliqua ⁊ Barto. in. d. l. iurisgentium. §. illud nulla. concludit φ deponens potest conuenire φ nō repetat rem depositam etiam extantem apud manus heredis: qꝛ rei sue est quis moderator ⁊ arbiter. l. in remandata. C. mandati. ꝭm ipsum Barto. ideo ex dictis Bar. summitur. φ nō sit in dolo depositarius qui rōne dicti nō restitueret dictam rem depositam. Sed si conuenirent φ nō teneretur ratione doli vel culpa tunc pactum nō tolleret dolum ⁊ dolus postea commissus non potest tolli pacto vt ibi ⁊ quod per Bart. ibi. ⁊ in. d. §. gayus. Sed qui rem alienam vel alteri debitam ex permissu dn̄i vel creditoris seu sui auctoris retinet non est in dolo: ideo pactū vel vltima. teneat ⁊ ita potest intelligi in administratione futura dicta. l. si quis rationes. in fine in sui generalitate.

3 ¶ Constat insuper φ dictus testator voluit a cunctis liberare dictos suos fratres relictos tutores suis filijs cum specifice interferat de dolo ⁊ ō bene gestis ⁊ cui dubiū φ potuisset reliqua relinquere si potuit ⁊ vba sonāt ⁊ qs nō ꝑsumit dicere φ nolit. l. labeo. §. idem tubero. de suppel. lega. ⁊ c. ij. requiris. de appel. ⁊ cañ. humane. xxij. q. ij. sic enim relinquēdo potuisset facere cessare dolum. ⁊ ideo non obst. d. §. illud nulla. ⁊ similes in quibus se fundat Bar. in. d. §. gayus. Sȝ presupposito dolo φ non teneatur dolosus vel nequeat ex dolo conueniri illud fieri nequeat. Et propterea illud relictum quatenus respicit dolose gesta non teneat. Sed quatenus respicit reliqua que remāserit ex bona gestione bona fide facta valeat tale relictuȝ ⁊ censeat relictū id ad qđ tenetur vel condēnari forent ⁊ presertim si putant si nō teneri lȝ arbiter iuꝛ qui habet latas habenas eos condemnauerit.

t ¶ Et prout audit dicti Jannellus ⁊ paulus habent consilia doctorū φ non censeretur contracta societas noua post mortem Jānocti quibus si credunt non sunt in dolo cū credendum sit peritis. l. bonorum. ff. de bono. pos. l. j. in' prin. de ventre inspi. cum cōcor. Et saltem excusatur a dolo si eis credit. l. j. §. dolum. de eo per quem fac. ⁊. l. ij. cum ibi no. per glo. ⁊ doc. ff. quod quisq̧ iuris.

9 ¶ Maxime cum quelibet etiā iniusta causa excusat a dolo. l. igitur de libera. causa ⁊ quod no. per glo. in. l. vnica. in fi. ff. si quis ius dice. non obtē. ⁊ in. l. satisq̧. ff. de iniuś. voc. Et φ iuꝛ ignorantia faciat cessare dolum est satis expressum in. l. sed ⁊ si lege. §. scire. ff. de pet. hereditatis.

x ¶ Nec ob. φ qualitas adiecta verbo ⁊c. qꝛ. licet in dubio id verum sit. Tamen hoc casu istud stare non potest: nam curatores habebant esse post finitam tutelam. Et ideo non poterant ratione cure teneri eis existentibus tutoribus insuper nec ratione tutele tenentur aut possunt conueniri nisi finita tutela. l. nisi. ff. de tute. ⁊ ratio distrahen. merito nō habet restringi dictum relictum ad tempus tutele. Remanet ergo conclusio φ istud relictum habet sortiri effectum circa id ad quod haberent astringi vigore dicte sententie ad prestandū dictis heredibus Uannocti. Laus deo.

¶ Heres eius qui fuit captus: ex eo φ furatus fuit certos castratos ⁊ fuit relaxatus cum hoc qꝛ promisit se representare ⁊ soluere omne interesse ⁊ damnū ad qđ ratiōe predicta teneretur. An teneatur mortuo principali cui ipse successit.

¶ Consilium cccxiiij.

In noie domini nostri iesu xp̄i. ¶ Licet hanc consultationem satis claraȝ iudicem: tamē vt morem solitum meū sequar ⁊ vt rem in dubium deducam arguā pro parte negatiua videtur eniȝ prima fronte dicenduȝ prout al's inquit celsus iuꝛ consultus in. l. quinquaginta. de proba. φ heredes dicti Joannis non teneantur nec fiꝛ dictus vagnotius fideiussor.

a Cōstat. n. φ mors omnia soluit in auc. de nup. §. disponat. ideo dictus Joānes mortu⁹ ꝯstat φ i nihilo tenet. Maxie rōne dlicti cū mors delinquētis extinguat oēm reatū. l. j. ff. si pen. appel. mors interuen. Nec actio etiā ciuilis ex delicto descēdens trāsit in hedē nisi inquātū ad eū puenit vl' lis si cū defuncto ꝯtestata vt est expssuȝ i. l. vnica. C. nec ex delic. defun. facit. l. j. ff. de priua. delic. ⁊. l. ex iudiciorū. ff. de accus. Sȝ contra dictū Joānem nō videtur φ fuit aliqua lis ꝯtes. Nec presupponitur φ ad heredes quicq̄ peruenerit merito heres non teneatur. Et cū sit liberatus principalis vl' liberatus etiā fideiussor tanq̄ accessorius. l. vrānius. de fideiuś. exceptiones. n. que competūt principali cōpetunt etiā fideiussoribus

fussoribus.l.exceptiones.§.rei.de excep.⁊.l.⁊ heredi.§.fin. de pac.cum simi. Qd maxime dicendū videtur in casu isto in quo dictus Joannes promisit se representare quotiens fuerit requisitus ⁊ soluere omne id ⁊ totum qd de iure soluere teneretur. Et sic videtur promisisse soluere cū fuerit requisitus: sed nō presupponitur in themate ꝙ fuerit requisitus merito ⁊c. ⁊ ipsi fideiussores promiserunt ꝙ dictus Joannes reus principalis obseruaret ⁊c. Sꝫ ex quo non fuit requisitus non videtur ꝙ astringantur ⁊ hodie nō potest requiri merito ⁊c. cum soluere promiserint si ipse Joānes nō obseruaret hoc est cum fuerit in mora non obseruandi merito ex forma promissionis non teneantur dicti fideiussores. presertim cum verba stipulationū sint interpretanda ꝯ stipulātem.l.quicquid astringende.§.j.de verbo.oblig.

b ¶ Insuper ꝑmiserunt soluere omne id ad qd teneretur ꝙ verbum teneref vt futurū optatiui vꝫ adaptari ad tps futurum.l.debitor.§.qꝛ verisimile.ff.de ꝯhen.emp.l.cum certus numerus.de vino tritico oleo leg.⁊ in simili in.l.qui rome.§.augerius.de verbo.obli. Et sic videtur se referre ad id ad qd teneretur dictus Joānes tpe quo esset requisitus vł tpe quo fideiussores soluere haberent cū qualitas adiecta vbo intelligi debeat ſm tps verbi.l.in delictis.§.si extraneus.⁊.l.qd ait.§.iul.de noxa.⁊.l.si tutoris est.§.fi.ff.quod iussu. Sed tpe quo petitur solutio dictus Joā.nec heres suus teneatur soluere quicꝗ vt premissum est merito non astringantur quicꝗ soluere fideiussores cum nihil sit ꝙ soluere neqtur dictus Joānes ⁊ ipse nil aliud promiserūt nisi soluere omne id qd soluere teneretur dictus Joānes principalis.

c ¶ Tamen predictis minime refragantibus ꝯtrariam partē arbitror intrepide tenendā. Naꝫ premittendū est ꝙ lꝫ delictū quo ad penam criminalē tollatur morte etiā post litem ꝯte.

d ¶ Tamen quo ad actionem ciuilem secus est per.d.l.j.ne ex delic.defun.qꝛ transit in heredem altero ex duobus concurrente.s.ꝙ sit lis conte.cum defuncto vel ꝙ ad heredē aliqd ex delicto peruenerit: quo casu datur in id qd peruenit profecto si quid peruenit vel lis fuit conte.cum Joanne predicto res est clara quia tolluntur omnia.

e ¶ Et lꝫ fallat in actione vi bonorū raptorum: qꝛ non daf in heredē etiaꝫ qui locupletior factus fuit ex rapina.l.ij.in fi.ff.vi bonorū rap.tamen nō probatur ibi ꝙ fallat in actione furti ⁊ quelibet rapina est furtū insti.e.ti.§.j.⁊.l.j.ff.eo.ti.⁊ competit duplex actio.s.actio vi bonoruꝫ rap.in quadruplū ⁊ actio furti in duplum dictis iuribus. Itaqꝫ interest tolli actionem vi bonorum raptorum: licet remaneat actio furti.

f ¶ Et dato ꝙ tolleretur actio furti per mortem furtis: tn̄ cōpetit cōditio furtiua que transit in heredes: lꝫ nō fuerit lis cōtestata cuꝫ defuncto: nec in heredes quicꝗ ꝑuenerit.l.si pro fure.in fi.ff.de cōdi.fur.⁊ est spāle ꝑpter frequētiaꝫ furtorū: arg.l.aut facta.§.fi.ff.de penis.prout tenet Ja. de are. ⁊ oēs vt dicit Bart.in.l.j.ff.de priua.delic.qd ⁊ vult Bald. in.d.l.vnica.C.ne ex delict.defun.⁊ idem dicit Ang.in.d.l. si pro fure.§.fi.dicens ꝙ alibi nō reperitur.

g ¶ Nec ob.ꝙ conditio furtiua nō competit nisi dn̄o.l.in re furtiua.ff.de condi.fur.l.j. Et terra ipa vissi que vellet agere non erat dn̄a.nec quasi dn̄a. Nec ius aliquod habebat in re ideo ⁊c.quia respondetur ꝙ ipsa cōitas vissi hꝫ actionē ex ꝯtu ad id qd iste raptor ⁊ successiue fur teneretur nō dicit ipsi cōitati vł alteri: ideo noie cōitatis vissi fuit stipulatū ꝙ ille Joannes derobator soluet id ad qd teneretur ⁊ ꝯctus ⁊ actiones ex eis descendentes constat ꝙ actiue ⁊ passiue trāseunt in heredes.l.si pactum.ff.de proba.⁊.l.iurisgentiū.§. pactorū ff.de pac.⁊.l.q̄ in futurū.ar.sumpto a speciali.eo.ti. cum si. Et interest ipsius cōmunitatis ꝙ dn̄o soluaf ex quo ipsa tenetur dn̄o propter affidam quā fecit: ideo ipsa agere potest.l.stipulatio ista.§.si stipuler.⁊.§.si insulaꝫ.ff.de vbo. obli. Potest itaqꝫ agere ipsa cōitas cuius interest ⁊ aget ex ꝯtu cū fuerit stipulatū ꝑ oibus quorū īterest. Itē aget dn̄s cōditione furtiua: ⁊ etiā actione ex ꝯtu prout sibi videbif.

h ¶ Nec ob.ꝙ verbum illud teneretur respicit futurum: quia tollitur per predicta: qꝛ ex quo in rem conuentum est nō est pactum personale veniunt heredes actiue ⁊ passiue.d.§.pa ctorū.⁊ ibi per doc.⁊ in.d.l.qd in futurum.eo.ti.certe etiam hodie tenetur.s.heres Joannis de quo censef etiam actū ꝑ predicta. Item verbum teneretur ꝙ est tpis preteriti imperfecti subiūctiui modi lꝫ trahi possit ad futurum: tamen comprehēdit etiā tpa presens immo si potest in tpe presenti verificari in illo ꝑpria verificaf.l.cum stipulamur.de ver.obli. vbi si qs stipulaf dari ꝙ dare opꝫ intelligif de his que tunc dare opꝫ: non aūt debitū futurū ⁊ sic referf ad tps presens non ad futurum: ex quo verificari poterat in presenti. Ita vniformiter in hac stipulatiōe ꝙ teneretur soluere. Ad hoc etiam bonus tex.in.l.scribit.§.iteꝫ scribit.ff.de aur.⁊ argen. lega.vbi testator legauit ꝙ vxoris causa paratum esset: ⁊ sic visus fuit ver.esset ꝙ est temporis preteriti imperfecti subiunctiui prout verbuꝫ teneretur: ⁊ tamen iurisconsultus dicit quoniam articulus est presentis temporis demonstrationem in se continet: ⁊ ideo satis est ꝙ tunc temporis teneretur soluere: prout cōstat ꝙ ipse Joannes tunc tenebatur. Tertio etiā tn̄def ꝙ dictus Joannes nō solū ꝑmisit omne id ad qd teneref. Sed resarcire omne damnū ⁊ interesse ꝙ dicta cōmunitas aliquo tpe pateref. Sꝫ tunc ⁊ nunc interest ipsius communitatis non teneri merito ⁊c.

i ¶ Et si dicatur istud promisit in casu quo se non representauerit: sed.s.promiserat se representare quotiens fuerit requisitus. Sed nunꝗ forte fuit requisitus merito istud membrum ꝑmissionis non verificef. Rn̄detur ꝙ qn̄ non militaret istud militat aliud membrū.s.ponderatū.

k ¶ Tamen potest dici ꝙ ista vltima promissio est concepta casu quo non se representauerit: non repetitur quotiens fuerit requisitus ita ꝙ potest intelligi simpliciter vt iacet sine alia supplectione: ⁊ maxime qꝛ subiecta materia id suadet cum supra promiserit copulatiue se representare ⁊ soluere id quod soluere teneretur ideo solutionis promissio erat generaliter facta non restricta ad conditionem si non se representauerit quotiens fuerit requisitus. Ideo si sequens promissio etiam fuisset generalis non videretur preter menteꝫ. Ideo restringatur quatenus verba sonant ⁊ nō aliter. Qualitercunqꝫ autem intelligatur istud membrum stipulationis non refert: qꝛ precedens membrum non restrictum ad huiusmodi conditionem astringit.

l ¶ Ex quibus aperte deducitur ꝙ heres dicti Joannis est obligatus resarcire damnum dictorum castratorum eorum dominis ⁊ potest astringi ad id etiam per cōmunitatē si sua interest propter affidationeꝫ quaꝫ dicitur fecisse ⁊ sicr dicti fideiussores. Et ad adducta in ꝯtrariuꝫ pꝫ responsio per adducta pro hac parte. Laus deo.

¶ Substitutio compendiosa facta duobus nepotibus testatoris ex filio sub istis verbis: vꝫ ⁊ si aliquis ipsorum heredum decesserit sine filijs in pupillari etate: vel postea qn̄cūqꝫ substituit eū vel eas superstitem vel superstites ipsorū filiorum vel cuiuscunqꝫ ipsorum adueniente. ⁊ si omnes dicti filij heredes tam mares ꝗ femine qn̄qꝫ decesserint pariter sine eorū filijs voluit ꝙ fiat vna capella ⁊c. ista sunt vba substitutionis sic inepte concepta ignorantia notarij. An si moriatur vnus ex dictis nepotibus in pupillari etate. ⁊ postea moriatur alius relicto vno filio quem suum heredem instituit. ⁊ postea idem filius moriatur instituta herede sua matre dicatur purificata conditio substitutionis vt illa capella quam testator voluit fieri ⁊ ꝙ ad eam deueniant bona sua possit succedere vel dicaf defecisse. ex quo vltimus mortuus fuit cum vno filio qui decessit postea instituta matre. ⁊ an imperitia notarij aliquid viciet in dicta substitutione.

¶ Consilium cccxv.

Consuluit dn̄s Bald.

ser cole faciens rem claraꝫ arguit ꝙ sic: qꝛ lꝫ verba non patiuntur ex quo nō omnes filij heredes instituti decesserunt sine filijs.l.pe. C.de impu.l.si is qui.cc.§. verum de re.du.

a ¶ Tn̄ mens ꝑualet ex quo nō superest ꝑsona q̄ ex verisimili mēte ꝑferaf substituto iuxta theoricā traditā ꝑ doc.i.l.heredes mei.§.cū ita.ad tre. Cōcludit ꝯtrariū. nā dicit ꝙ nō euenit cōditio in ꝑsona primi decedentis qui decessit sine liberis. Ex quo nō omnes ⁊c. ⁊ ex quo superat ꝑsona ⁊c. suppleo ⁊ que fuerat in eū casuꝫ expsse substituta ⁊ sic per illā mortē non est locus tertie sed prime substitutioni.

b ¶ De secunda vulgari non agitur ⁊ ostendit ꝙ cessit.

c ¶ Circa tertiā dicit ꝙ nō videt quō possit esse locus dicte vltime substitutiōi. ex quo fuit capella substituta si oēs dicti filij ⁊ heredes decesserint ⁊ heredes decesserint loquif de dictis filijs institutis iste Antonius nō ē d̄ filijs institutis loquif d̄ heredibus.s.honoratis a testatore. alꝛs nō potuisse onerare.l.habeo.C.d̄ fideicō.ideo ⁊c. Et illa vba mares ⁊ femine sunt superflua inepte posita put ⁊ plura alia ⁊c.

¶ Sequitur subscriptio mea.

Epetito diuino nu-
r mine. ¶ Plurimum inepte compositũ fuit
presens testamentum circa istas substõnes maxime cũ presupponetur ꝙ dictus testator nullas habebat descendẽtes feminas. Et tñ subnectit in tertia substitutione tam mares ꝙ̃ femine.

d ¶ Profecto dicta verba ita clare ꝛ specifice prolata. durum est cogitare ꝙ fuerint ita fatue vt ita dixerim prolata.

e ¶ Illa aũt verba eã vel eas in prima substõne posita nõ est adeo mirũ si fuerũt inepte posita ꝛ in locũ ṽboꝝ masculini generis posita fuerint ṽba feminini generis cũ sepe erret in hmõi latinitate ꝑ viros parũ peritos: ꝛ est equocatio vnius lr̃e loco alteri⁹ defectus. n. inepte latinitatis rõne defectus lr̃e vel syllabe non viciat etiam vbi al's falsa latinitas viciat c. ex pte cũ sua gl. de fide instru. ꝑut voluit Pet. de pusio. Modicũ. n. defectus puta litere vel tituli nõ viciat: dicit Jo. an. in quodã suo cõsilio quem referunt doc. maxime. d. Flor. ꝛ Panor. in. d. c. ad audientiam. idem tenentes.

f ¶ Et idẽ si ponat vna lr̃a loco alterius ꝓut dicit Flo. in d. c. ex parte. dicẽs ita se consuluisse. Ista ergo modica sunt parue cõsideratiões. s. si vbi debat dicere eũ dixit eã nõ. n. est nisi equiuocatio lr̃e que potuit ↄtingere ex lapsu calami.

g ¶ Et sil'r id qđ in sequenti capl'o subditur vbi dicit potuit naꝫ vnus titulus deficit quo existente dixisset potuerit ꝛ sic in tpe futuro: lꝫ ꝛ in iure tolleretur ꝛ sepe contingit ꝙ ponatur tps ꝑ tpe: text. cum glo. in l. nulle. C. de epi. ꝛ cle. tex. cũ glo. in verbo oriuntur in. c. nã concupiscentia. de cõsti. ꝑ glo. ij. in. l. iij. ff. de condi. fur. ꝛ. ff. de arbi. l. si cum dies. in gl. j. Isti quidem defectus sunt tollerabiles in doctis viris. nedũ in notario parũ perito. Sed vbi loquit de duobus tñ q sunt masculi ꝛ vt masculi sũt noiati dicere tã mares ꝙ̃ femine vix eẽt tollerabile apud isensatũ cũ ꝛ apud fantos ẽ noticia maris ꝛ femie ꝛ apud beluas ꝓpterea mihi durũ vĩ ꝙ illa ṽba ꝛ si oẽs decesserit sine liberis tã mares ꝙ̃ femine referant solũ ad Joãnem marinũ ꝛ vitarellũ q soli fuerũt instituti heredes: nã erat notũ parẽti testatori ꝙ erãt mares nõ femie. ꝛ vt mares noiant: nõ. n. illa sunt noia ↄuenientia feminis. Ideo fatuitas fuisset dicere tã mares ꝙ̃ femine cũ appareret nullã esse feminã. ꝓterea illa duo pluralia tã mares ꝙ̃ femie nõ adaptant ad duo tñ: sꝫ ad plura: ideo satis fui ꝑplexus q̃liter sit h testũ interpetrãdũ vt nõ deuiemus a verisil'i mẽte q̃ nõ cõstat nisi quatenus ṽba indicãt.

h ¶ Et si ex ṽbis capimus mentẽ nõ destruamus oino ꝛ ab eis recedamus oino tãdẽ vĩ ꝙ ꝛ possimus deseruire ṽbis ꝛ incidere i sniaꝫ dñi cõsulẽtis. Pro cuius rei euidẽtia capio scdꝫ mẽbrũ substõnis q̃ fuit vulgaris in q̃ cõsiderauit testator ꝙ lꝫ fecerit primã substitutionẽ ꝑ quã ꝓuidet casui quo ↄtingeret vnũ ex illis istitutis decedere sine liberis: tamẽ qꝛ poterat cõtingere ꝙ aliqs decedere ẽt cũ liberis ipso testatore viuẽte quo casu nõ ꝓuidet ꝑ primũ caput ↄceptũ sub cõditiõe si decesserit sine liberis ꝛ testm̃ veniebat agnatiõe ꝓ nepotũ subueniẽdũ. Ideo testator fretus cõsilio galli supleto ꝑ sceuolã d quo in. l. gallus in pn. §. Idẽ credẽdum. de liberis ꝛ posthumis. Ideo voluit substituere filios. s. ipsius ꝓmorientis eo casu nõ aliũ superuiuentem vt fuit decens ꝛ fuisset necessarium si casus ille occurrisset.

i ¶ Et hinc est ꝙ lꝫ in primo mẽbro substõnis posuerit conditionẽ sine liberis ꝛ c. ꝛ sil'r in tertio mẽbro. Tñ in secũdo membro consulte nõ apposuit. ꝛ sic illa verba sui filij intelligant. s. ipsius premorientis in vita testõris. Nec illud plurale filij potest salua ratione recti sermonis verificari in vno l. vbi numerus. ff. de testa. l. inter illam. ff. de verbo. sig. ꝛ. c. pluralis loquutio. de regu. iur. in. vj. ꝛ magis verificatur verbum filij cum superuiuens esset nepos testatori non filius iuxta ea que habentur in. l. liberorum. de ver. sig. ꝛ sm hoc illud pronomen sui refertur ad institutum premorientẽ vel qui noluerit vel non potuerit esse heres.

k ¶ Licet aliqualiter repugnet natura verbi alij si recte aduertatur: que tñ de facili alterat iuxta ea que no. in. l. ij. C. de ser. fug. in. c. sedes. de rescrip. in cle. j. e. ti.

l ¶ Si tñ volumus eam saluare dicamus ꝙ filios ipsius testatoris oẽs superstites substituerit capiendo filios late pro omnibus descẽdentibus prout ꝛ in iure sepe ponitur. d. l. liberorum. ꝛ. l. filij appellatione. eod. titu. ꝛ. l. lucius. de here. insti. ꝛ. l. filium habeo. ff. ad maced. iuncta. l. j. eod. titu. ꝛ sic censeantur substituti: ꝛ descendentes ex premoriẽte ꝛ alius nepos institutus ꝛ etiam eius descẽdentes.

m ¶ Et tñ qꝛ vocantur oẽs sub noie collectiuo cẽsebant vocati ordine successiuo prout. s. fuissent successuri ab intestato ipsi ꝓmorienti sm ea que hñr in. l. cuꝫ ita legat. §. in fideicõmisso. ꝛ in. l. peto. §. fratre. de le. ij. ꝛ in. l. fi. C. de ver. sig. sed non occurrit casus. Ideo nõ instandũ: ꝛ similis ↄsideratio caderet si contigisset aliquẽ institutorum noluisse succedere vel al's non potuisse. ex quo patet in scdo gradu fuerũt instituti heredes alij ꝙ̃ dicti duo primo gradu instituti: qꝛ liber etiaꝫ ipsoꝝ institutoꝝ: ꝛ isti liberi poterant esse mares ꝛ femine: ꝛ vnus duo ꝛ ꝙ̃plures. Ideo condecenter in tertio mẽbro substitutionis subnectuntur illa verba taꝫ mares ꝙ̃ femine: qꝛ ex quo inuitauerat ꝓmo nepotes noiatos ꝛ etiã alios posteros: lꝫ sub varijs conditionibus voluit etiam eis omnibus quos inuitauerat substituere compendiose. alijs autem quos non honorauerat noluit substituere.

n ¶ Nã illa substitutio compendiosa continebat onus quod noluit non honoratis imponere. prout nec poterat. l. ab eo. C. de fideicõ. Nec ipsos honoratos voluit sub duplici conditione onerare. s. onerãdo sub cõditione si ipsi decesserit sine liberis aut si eorum liberi sine liberis decesserint. Ideo substituit sub coditione si dicti filij ꝛ heredes ꝛ sic illi quos destinauerat hẽdes vel in institutione vel in substõne vulgari vel insuper ẽt in prima substõne cõpendiosa. nam ꝑut tangit vnuꝫ verbũ dñs cõsulens illud pronomẽ eas referri põt ad filios vel filias eius qui fuisset iam premortuus tpe quo alter decesserit sine liberis ꝛ illud supuiuent. cũ titulo exponat superuiuentẽ ꝛ referat ad singulare eam hoc est eũ ꝛ qđ sequitur supuiuentes referatur ad pronomen eas.

o ¶ Et qđ subdit ipsoꝝ filioꝝ vel cuiuscũqꝫ ipsoꝝ exponatur vel pro. i. quod ꝛ in iure sepe. fit. vt in rubrica si ager vec. vel emphy. peta. l. nec adiecit pro socio. l. pactum vel transactio. C. de pact. ꝛ sm istam interpetrationẽm istud testm̃ non cõtinet tantas ineptias quantas cõtinere vĩ prima facie. ꝛ oĩa verba accõmodãtur ad hanc interpetrationem. ꝛ erit sensus ꝙ illa verba si omnes dicti filij ꝛ heredes. s. qui sunt. s. heredes instituti nõ soluꝫ ipsi duo noiati ꝛ primo gradu instituti. Sed etiam illi qui sunt inuitati scdo gradu tam in primo ꝙ̃ in secundo mẽbro substitutionis ꝛ ad illos referat illud participium dicti ꝛ verbũ heredes nõ referat ad filios non institutos neqꝫ substitutos cum de illis nil fit mentio.

p ¶ Nec verificat verbũ heredes: ꝑut ꝛ dicit dñs consulens intelligit eniꝫ hẽdibus ex testõ ꝑut sua excellẽtia dicit ꝛ facit optime. l. q liberis. §. hec ṽba. de vulg. ꝛ pupil. vbi hẽdis appellatione a testatore ꝓlati nõ venit heres hẽdis: qꝛ non venit ex iudicio testatoris. Cũ itaqꝫ dict⁹ antonius vltio decedẽs nõ fuerit de institutis vl' substitutis. nec sit heres ex iud cio dicti antonij ꝓmi testatoris nõ verificat i eo dicta cõditio vltime substitutionis. Ideo ↄcludo idẽ qđ supra ꝑ famosissimũ. U. Juris doctorẽ dñꝫ Bal. d bartholinis patreꝫ ꝛ dñm meum conclusum est. s. ꝙ non sit admittenda dicta capella ꝛ euacuauerit dicta vltima substitutio. Laus deo.

¶ Statutũ burgi disponit ꝙ filie dotate nõ possint hr̃e regressuꝫ ad bõa paterna stãtib⁹ masculis de cuius ṽbis. j. in lr̃a. r. An ipediat filias dotatas a patre petere legitimaꝫ in bonis pr̃is. Iteꝫ pr relinquẽs certã q̃titatẽ pecuniarũ suis filiab⁹ ꝓ earũ dotib⁹ ꝛ legitima. An dictã quãtitatẽ videatur relinquere d bonis matris filiaꝝ ꝓdictarũ iã dfuncte vl' de suo vt sic vltra dictã quãtitatẽ possit petere bõa materna. Itẽ statutũ terre predicte dispõnit mulierẽ nõ posse testari sine pñtia mariti si fuerit presens: al's duoꝝ vicinoꝝ an si fiunt testamẽta sine ꝓsentia mariti: qꝛ erat absens tpe pestis adhibitis vicinis valeat testm̃: ꝛ qs debeat ꝓbare absentiã mariti. s. heredes mulieris qui dicunt testm̃ valere vel qui erant successuri ab intestato qui dicunt testm̃ non valere.

¶ Consilium cccxvj.

In noie domini nostri

iesu xp̃i. ¶ Quo ad primũ cõsultationis articulum vĩ prima facie dñm ꝙ dicta Lrona ꝛ Martbia possint petere legitimam non obstante dcõ statuto de successionibus ab intestato disponenti ꝙ femine dotate nõ possint habere regressum ad bona paterna ab intestato extantibus masculis.

a ¶ Nam statutum excludens a succes. ab intestõ nõ videt excludere a legitima. Nam legitima vĩ succedere loco alimẽtorum

torum ꝛ qui denegat alimenta videtur necare.l.necare.de liberis agno. Necare maxime liberos est delictum:ideo statutum tanq̄ tenderet in delictum non videt tollere legittimam. Item a legittima nō vꝫ quis excludi nisi quatenus exprimatur.l.si qn̄.§.generaliter.C.de inoffi.test.

b ¶ Cum itaq̧ hoc nō fit expressum in statuto saltē in successionibus ex testō vel ń testū vel in iure agēdi ad supplemētū ꝙ supplemētū fit ipso iure a lege.l.scimus.in pn̄.de inof. test. Nec defert ab intest.vigente cā testati cum nō cōcurrat cā testati ꝛ intestati.l.ius nostrum.ff.de reg.iur.ꝛ.l.anteq̄. C.cōia de succe.cū cōcor.ꝛ Bal.in.l.si qs suo.C.de inoffic. test.dicit ꝙ pōt peti actione ex testamento.

c ¶ Et hoc.s.ꝙ statutum excludens a successione ab inte.non excludat a legittima tenuit Saly.in.l.sancimus.C.de nup. ꝛ in autē.nouissima.C.de inof.te.vbi dicit bal. ꝛ Joanē de ricciis solēnē aduocatū Florētinum ita cōsuluisse florētie. Qđ ꝛ disputando ꝛ cōsulendo etiā ipse idem firmauit.

d ¶ Et ꝙ statutū non possit tollere legittimam tenuit disputando Ricar.malum.ꝑut refert Cy.in.d.l.sancimus.ꝛ bal. in.l.j.C.de sum.tri.ꝛ.in.l.j.§.ius nāle.ff.de iust.ꝛ iur.ꝛ alberi.de rosa.in.l.qm̄ in prioribus.C.de inof.tes. Ideo vꝫ ꝙ dicte filie possint petere eoꝝ legittimā in bonis pr̄is cū dictum statutum tollere non videatur ꝛ ius cōe videt clarū.

e ¶ Cū his nō obstātibus ꝯ̄rium puto de iure rn̄dēdum.s.ꝙ dicte filie nō possint petere legittimā in bonis andree eoꝝ pr̄is qui eas instituit in libris.dccc.ꝑ q̄libet ꝑ eaꝝ dotibus.

f ¶ Non enim pn̄t de iure cōi tales filie succedere nisi ꝑ ius agēdi ad supplemētū legittime ex quo aliqd est relictū iur institutiōis.§.ceterum.in autē.vt cū de appel.cog.ꝛ in.l.oimodo.ꝛ.l.si quādo.ꝛ.l.si scimus.C.de inof.tes.ius agēdi ad supplementū nō ꝯpetit ei.qui nō pōt querelare testm̄ ꝑut dicit Bar.in.l.cum ex filio.ff.de vulg.ꝛ pupil.

g ¶ Et facit.l.oimodo.ꝛ.l.quoniā in prioribus.de inoffi.tes. Sed querelare nō solet qui non est successurus ab inte.qꝛ cā testati ꝯ̄ testamētū regulat a causa intestati ita ꝙ qui non succedit ab inte.nō succedit ꝯ̄ testamētū.l.j.§.j.ff.de bono. pos.contratab.ꝛ.l.posthumus.§.siquis ex his.ff.de inof.testa.ꝛ.l.j.§.recte.si tab.te.nulle exta.

h ¶ Et ideo qui non succedit ab intestato non pōt succedere ꝯ̄ testamētum ꝑut voluit Bar.in.l.fi.ff.ad tertul.ꝛ Bal. in.l.maximum viciū.C.de liberis preteritis.ꝛ ibi Pau.de ca.dicens ꝙ tex.ibi in prin.semꝑ ad hoc allegat ẜm lec.Cy. ꝛ Bar.ad h̄ etiam tex.in ver.sancimus.ea.l. Et idem tenent Bal.Ang.ꝛ pau.de ca.in.l.gallus.§.ꝛ quid si tm̄.ff.de lib. ꝛ posth.qđ ꝛ tꝫ bal.in suo elegāti cōsilio qđ incip.antiquū statutum ciuitatis perusie qđ ꝛ sumit ex dictis doc.in.l.filio preterito.ff.de iniu.testō. ꝛ in auten.ex cā.C.de lib.pre. Jō de pm̄o ad vltimū cōcludēdo infert ꝙ qui nō pōt ab inte stato succedere nequeat petere supplementū ulegittime.

i ¶ Qđ ꝛ suadetur qꝛ satis venit ꝯ̄ testamentū ille qui venit cōtra voluntatē testōis aduocando ab institutis a testōre cōtra eius volūtatem. Et idē sumit ex dictis Bar.in.l.titio cētū.§.titio gn̄o.de cōdi.ꝛ demō. Dicēs ꝙ lꝫ de legittia de iure cōi reiiciat ois ꝯditio.l.qm̄ in ꝑorib⁹.C.de inoffi.test.

k ¶ Tn̄ si statutū excludit ab intestō feminā dotatā nō reiicitur ꝯditio si qd relinqtur ꝑ dote vt ibi latius ꝑ eū:q ex h̄ vult ꝙ.d.l.qm̄ in ꝑorbus q̄ loquit ō supplemēto legittime circa onus vl' tp̄s legittime adiectū nō militat qn̄ statutum excludit a successione filiā dotatā ergo ń pōt petere supplemētū legittime cū.d.l.qn̄.i ꝑorib⁹ fit inducta ad instar iur agēdi ad supplementū ꝙ erat inductum per.l.precedentem omnimodo vt patet ex verbis illius.l.quoniā in prioribus.

l ¶ Et ēt qꝛ ꝓcedit arg.de re ad tp̄s.l.eius militis.§.militia missus.de mili.testa.ꝛ ꝑut etiā arguit Bar.in.d.§.titio genero.ꝛ ꝑut ista ad ꝓpositū vꝫ equiparare in.d.l.sancimus.ibi quantitate vel tēpore. Prout ergo nō fit replectio respectu tp̄is prout vult in.d.§.titio genero.ꝛ sequuntur ibi Jmo.ꝛ Pau de ca.ita nec fiat replectio in quantitate si qua deficit.

m ¶ Et ꝙ exclusus a successione excludatur a iure agendi ad supplementum firmat Pet.de ancha.in cōsi.cccc.xxix.incip.super casu nuper proposito.ꝛ Pon.in consi.xvj.incip. viso themate consultationis.

n ¶ Et ꝙ statutum excludens a successione ab intestato censeatur ēt excludere a legittima.voluit Bal.in.l.cū lex.C.de epi.ꝛ cle in.l.si defunctus.C.de suis ꝛ legi.ꝛ in.l.cūctos populos.C.de sum.tri.ꝛ in repetitione.c.si pater.de testa.in vj.ꝛ in dicto suo consi.incip.antiquum statutū ciuitatis perusie:ꝛ in alio qđ incip.statutū dicit.ꝛ idē sentit in.l.j.§.ius naturale.in fi.de iusti.ꝛ iure. Saltem cū disponat ꝙ habeat dotē. Ñi tunc nō tollit in totū legittima.sꝫ minuit ꝛ ꝙ minui possit ꝑ ꝯstāti psupponit bar.in.d.§.titio genero.ꝛ moderni ibi post eū ꝛ Ricar.malū.ꝛ sequaces antiqui qui tenebāt ꝙ ꝑ statutū nō possit tolli lꝛa tenebāt ꝙ possit minui.

o ¶ Et propterea volunt Bart.ꝛ moderni in.d.§.titio genero ꝙ stante statuto ꝙ filia dotata non succedat habebit stare contenta dote ꝛ non debeatur sibi alia legittima quasi velint ꝙ tunc dos succedat loco legittime.

p ¶ Et ꝙ tunc dos succedat loco legittime voluerunt. Gul. de cuno ꝛ Bald.in.l.j.de iusti.ꝛ iur.ꝛ Cy.in.l.sancimus.C. de nup.ꝛ Bald.in.l.j.ff.solu.matri.ꝛ Ang.consi.cv. ẜm ordinē informis incipi.statuto cauetur in fine. ꝛ Saly.in.l.ob eo.C.de predi.mino.vt quidam referunt lꝫ alique lectu.non habeant quod ꝛ voluit idē Salyc.in.d.auc.nouissima.C.de inoffi.testō. vbi dicit ꝙ videmus quottidie fieri per statuta Italie que prohibent filias succedere ꝛ legittimā petere: sed ꝙ dotentur arbitrio propinquorum: dos enim succedit loco legittime:licet forte diminute ẜm eum.

q ¶ Et probatur rōne qꝛ legittima est portio eius ꝙ quis est habiturus ab intestato vt in.l.nuper.C.de inoffi.testa.ibi ꝙ deest legittime portioni.i.quarte parti successionis abintestato: ꝛ in.c.raynutius.de testamen.ibi legittimam ipsam vꝫ eius partis que debebatur ab intestato ad qđ etiā.l.papinianus.§.quoniā autem quarta.ꝛ ibi Ange.ff.de inoffi.tes. ꝛ.l.parentibus.C.eo.ti. Si ergo nulla est successio ab intestato nullam hꝫ partem vt de se est notissimum. facit.l.ij.ff. de vsuf.l.eius qui in prouinciam prope finē.ff.si certū peta. l.adeo ꝙ si toto.de acqui.rerum dn̄io.ꝛ propterea videntur male loqui Saly.ꝛ sequaces qui volunt ꝙ statutum simplr excludens a successione non censeatur excludere a legittima ꝛ cōis doc.sn̄ia est in ꝯ̄rium ꝛ ratio suadet.

r ¶ Et si quod dubium est qn̄ statutū simpliciter loquitur:tn̄ cessat in casu nostro:qꝛ statutum expresse ꝛ specifice excludit a legittima:dum formaliter sic dicit.ꝛ si dicte filie dotate essent ẜm formā presentis capituli:non habeant vlterius regressum ad bona paterna occasione sue legittime vel successionis ab intestato:vn̄ stamus claro in proposito nostro.

s ¶ Nec sumus in illo dubio an statutū possit in totū tollere i quo articulo:lꝫ nōnulli teneāt ꝙ nō possit tn̄ magis cōis doc.sentētia est ꝙ nō solū possit ꝑ statutū legittima minui. sed ēt in totū tolli. Nā hāc questionē disputāt Dy.ꝛ Jo.an. in regula idultū in.vj.tenētes hāc partē ꝙ possit. Et idem voluit ip̄e Jo.an.in addi.spe.in titu.de succes.ab intestō.ꝛ Oldra.in cōsi.lxxiij. Ray.ꝛ Jaco.de bel.i auctētico de here. ꝛ fal.§.siquis aūt. Albe.de rosa.in.ij. parte statutoꝝ.q.ciij. Bal.in auc.hoc ap̄lius.C.de fideicō.q.xxxviij. Ang.in repe. l.pater filiū.de inoffic.testa.in.l.qđ de bonis.§.fi.ad.l.fal.ꝛ in.l.plane.§.si duobus.de lega.j.ꝛ in.l.papinianus.§.qm̄ quarta.de inoffi.test.ꝛ in.§.vnde siquis eadem.l.ꝛ Raphael ful.ibi.ꝛ idē Ang.in.d.consi.cv.ꝛ in ꝯsi.precedēti. ꝛ Jmol. in.d.l.plane.§.si coniunctim.ꝛ in.d.§.titio genero.ꝛ pau.de ca.in.d.§.si duobus.ꝛ Pon.in.l.sequēs gradus.ff.ad sille. ꝛ Dominicus de sancto gemi.in.in.c.quamuis.de pac.in.vj. ꝛ per ꝯn̄s hec est communis opi.

¶ Pro quo facit qꝛ legitima vꝫ esse de iure ciui. Nam incogniti a iure ciuile nō petunt legittimā pꝫ in deportatis. Itē emācipati ẜm.l.xij.ta.ꝛ de iure.ffoꝝ. nō ferunt legittimā de iure ciuili.ꝛ sic nō possum⁹ dicere ꝙ legittia fit ō iure nāli.

t ¶ Et insuper de iure gentiū filie extantibus masculis non succedebant in bonis paternis:vt pꝫ numeri.xxvij.ca.ꝛ.c.fi. Succedunt ergo de iure ciuili quo iure censent esse successiones hereditarie.j.dist.ius quiritū.ꝛ statuta sunt ius ciuile proprie ciuitatis.l.oēs populi.de iusti.ꝛ iure.ꝛ instit. eo.titu.§.j. Ideo potest in totum tolere filia bona paterna extante filio prout auferebat seu non deferebat ius diuinum:prout aufert lex ciuilis filio deportato.l.j.C.de here. insti.ꝛ.l.xij.tab.auferebat emancipato. Sumus autē extra omnem dubitationem ex quo statutum specificam mentionem facit de legittima ꝛ non priuat omnino.

x ¶ Sed dos succedit loco legittime ꝛ dos prouidebit alimētis:licet negari possit ꝙ sit loco alimentorum: ꝛ propterea priuans legittima priuat alimentis:ꝛ successiue necare videtur. ꝛ si hoc esset etiam emancipati quibus denegetur legittima ꝛ deportati dicerentur a iure ciuili necari: ꝛ inducerēt ad delinquēdū ꝙ tn̄ est falsum. Qui enim tenet alere si nō alit non necat:sꝫ fingit necare. Ista fictio iducta a iure ciui.tolli pōt ꝑ aliud ius ciuile:maxime disponēdo ꝙ alere

non teneatur prout ⁊ alis disponitur in auc. ex complexu de incestis nuptijs.

x ¶ Et negatur ꝙ legittima succedat loco alimentorum cum in multis discrepent. Nam diuiti ⁊ qui potest ex se commode alere alimenta non debentur. l. si quis a liberis. §. sed ⁊ si filius. ⁊. §. sequenti. de lib. agno. Legittima autem debetur pariter diuiti ⁊ inopi. Itẽ alimenta debentur a patre filio in vita patris legittima post mortem. Itẽ spurio de iure canonico debentur alimenta. c. cũ haberet. extra de eo qui duxit in vxo. quam polluit per adulte. ⁊ tñ nõ debetur legittima.

z ¶ Item legittima est vniformis nobili ⁊ rustico infanti ⁊ viro plene etatis non sic alimenta. Ita ꝙ in multis sunt dissimilia ⁊ in paucis similia. Ideo cũ lege non caueatur ꝙ succedat loco alimentorum id audacter negari potest.

⁊ ¶ Est ergo firma ⁊ indubitata sententia ꝙ dicte filie que sunt institute in dictis. dccc. libris pro dotibus nequeunt agere ad supplementum legittime cum legittima non debeatur. Constat enim eas censeri dotatas ex quo pro dotibus in testamento sunt institute in dictis quantitatibus maxime ex quo nuptias contraxerunt per nota. per Bar. ⁊ doct. in. d. §. titio genero. ⁊ hoc est indubitatum si ille qualitates in quibus sunt institute sunt equales quantitati legittime: tunc enim nullum haberet dubium etiam de iure communi per. d. §. ceterum. in auc. vt cum de appel. cog. ⁊. d. l. omnimodo. cum concor. ⁊. l. quoniam nouella. co. ti.

? ¶ Sz dubitari põt si sunt minus legittima. Nã huiusmodi statuta exclusiua mulieris dotate intelliguntur incõgrue dotatis prout voluit Bal. in. l. fina. C. de dotis promis. ⁊ in auc. res que. C. cõmunia de lega. versi. quero statuto. ⁊ idẽ voluit Pau. de. cast. in consi. cliij. incip. respõsio breuiter. ⁊ idẽ videtur velle in cõsil. cviij. incip. sup primo quesito. qõ ⁊ voluit Bal. in cõsil. mihi secundo incip. qr statutũ.

p ¶ Quod ⁊ est de mente statuentiũ in casu nostro vt pz ibi debeãt cõgrue dotari ſm facultatẽ patrimonij ⁊ qualitatem personarũ ⁊ infra ibi quousqz congrue dotate fuerint.

a ¶ Videtur autẽ ꝙ dos nõ sit congrua si est minor legittima prout voluit Bal. in cõsi. mihi secũdo in ordine incipiente: quia statutũ habet tria capita vbi ita inquit ad propositũ capitulũ de patruo est intelligendũ eque ⁊ arbitrio boni viri. l. j. de lega. ij. ⁊. l. si filie. de legat. iij. cũ enim vnica sit puella pinguius est dotãda ita ꝙ saltẽ habeat legittimã.

b ¶ Nunqz eni bonus vir arbitrabitur ꝙ legittima filie sit auferẽda: que dicitur es alienũ ⁊ debetur iure necessario ⁊ naturali. l. cũ ratio de bonis dãna. ⁊. l. si quis suo. C. de inoffi. testa. ita formaliter ad cõtextũ inquit Bal. in. d. suo cõsilio qui idem cõcludit in alio cõsilio in ordine. cccxxiiij. incipiẽte materia diuiditur in duas partes in quo ad cõtextũ ita inquit ⁊ si queris quãta debebit esse dos: respõdeo cũ succedat loco legittime debebit in quãtitate esse vsqz ad mẽsurã legittime: vt. C. de sac. san. eccl. auc. si qua mulier. ⁊ si pater haberet multas filias seruabitur ille modus in distributiõe dotis qui seruatur in distributione legittime portionis: arg. l. j. §. si pater. ff. de coniungen. cum eman. libe. Idem etiaz concludit Saly. in sua dispu. que incipit statuto cauetur dicens ꝙ habẽs arbitrari congruam dotem non poterit arbitrari minus legittima vt colligi potest ex text. auc. res que. C. communi. dele. ⁊ idem concludit idem Saly. in. d. auc. res que. ⁊ idem dicitur consuluisse Ang. in consi. cccx. incip. dñs Gregorius: licet in meis consilijs Ang. non reperiam.

c ¶ Sed contrarium videtur innuere verba Salyc. in. d. l. sancimus de nup. supra relata ibi licet forte diminute ⁊ contrarium videtur de mente Barto. ⁊ docto. in. dicto. §. titio genero. si recte aduertatur. Et ꝙ non debeat precise esse equalis legittime: voluit pau. de castr. in consilio. cviij. incipien. super primo quesito.

d ¶ Et maxime hoc vz verum si statutum dicit ꝙ filia debeat stare contente dote a patre data: nam tunc nõ potest petere suppleri vsqz ad correspondentiam legittime: prout voluit Bal. in. l. fi. C. de dotis pmi. ⁊ in. d. res que. ver. quero statuto. Qõ ⁊ satis videtur simile in terminis nostri statuti dicendũ cum magis efficaciter videatur loqui ad propositum statutum istud qz illud in quo loquitur. Bal.

⁊ ¶ Nã statutũ istud dicit expresse ꝙ nõ possit habere regressuz ad bona paterna occasiõe legittime ⁊c. verbũ occasio denotat causaz remotã cũ eni multũ remota ẽ potius occasio qz cã dicit Bar. i. l. vxori. ff. d aur. ⁊ arg. leg. ⁊ facit. l. fi. §. cuz in secũda. C. d fur. ⁊ nõ ẽ ppria ⁊ vera causa vt satis probat text. in capitu. solite. ⁊ ibi per Joan. and. post Hostiẽ. de maio. ⁊ obedien. ⁊ Panormi. in capitu. ij. de consti. ⁊ Dominicum de sancto gemi. in capi. statutuz. §. insuper. de rescri. lib. vj. Ideo licet dos non sit quanta esset legittima non possit habere regressum ad bona paterna. Si eniz propterea haberetur aliquis regressus non esset causa ipsa legittima: sed incongruitas dotis. Sed quia incongruitas causatur propter correspectiuationem legittime. Ipsa legittima esset causa multum remota merito diceretur occasione legittime habere regressum ad bona paterna quod voluit tollere statuens dicens ꝙ ad bona paterna nõ possit habere regressum occasione legittime.

f ¶ Et hoc semper mihi placuit ꝙ dos non debeat precise esse tanta quanta est legittima. Sed debeat stari consuetudini regionis: naz in quibusdam regionibus solent dari dotes maiores legittima: ⁊ in quibusdam minores. Et video hic perusie ꝙ rustici q habent in bonis plura miliaria nõ dant. l. vel. lx. ⁊ ad plus centuz ⁊ nobiles qui minus habent dant. ccccc. dc. ⁊ plura. Et stante equalitate patrimonij in filia rustici dos reputabitur congrua dos centum flor. ⁊ in filia nobili non reputabitur congrua dos. ccccc. flore.

g ¶ Legittima autem correspectiuatur dumtaxat ad quantitatem patrimo. Nec habetur aliqua consideratio qualitatis personarum: quia vt supradixi est vniformis respiciens solum quotitatem bonorum in quibus esset successurus ab intestato vt supra deductum est: sed dos non habet solum respectum ad quantitatem patrimonij: sed etiam ad qualitatem personarum ⁊ de iure cõmuni. l. quero. in prin. ⁊. l. cum post. §. gener. ff. de iur. dotium. Et ipso iure municipali duz dicit debeat cõgrue dotari ſm facultates patrimonij ⁊ qualitatem personarum.

h ¶ Si itaqz de communi extimatione ⁊ communi vsu diceretur congrue dotata illa que haberet tantam dotem similis conditionis satisfactum videtur ipsi statuto: licet esset minor legittima cum recurrendum ad cõmunem vsuz loquendi ⁊ vtendi seu faciendi. l. librorum. §. quod tamen cassius. de leg. iij. ⁊. l. labeo. §. idem tubero. de suppellec. lega. ⁊. l. ꝙ si nolit. §. qui assidua. de edili. edic. cũ infinitis similibus. Dictum autem Bald. ⁊ sequacium qõ tamen iure non probatur si deferre volumus auctoritati que satis in dubio fouetur equitati procedat vbi aliter non constet de more regionis: ⁊ verba statutorum non repugnant. Et hec de primo dubio satis dictum sit.

i ¶ Circa scdm aũt cõsultationis articulum breuibus res absoluenda est. Quoniam de iure communi constat ꝙ heredes dicte Mathie consequi debet vtrunqz. s. ⁊ relictũ paternum. dccc. libraruz pro dotibus suis pro qualibet ⁊ dotẽ maternaz pro rata in qua successit matri. Nam illud debitũ processit ex causa volũtaria ex contractu scilicet dotali inito per ipsuz Andreã ⁊ contractus sunt volũtarij ab ipso inito. l. nec emere. C. de iure deli. ⁊. l. sicut. in prin. C. de ac. ⁊ ob.

k ¶ Et vbi debitor ex causa voluntaria creditori aliquid relinquit non censetur relinquere animo compensandi nisi aliter probetur. l. creditorem. ff. de leg. ij. ⁊. l. si non compensandi. C. de heredi. insti. ⁊ est cõmunis indubitata omnium sententia in dictis iuribus ⁊ in auc. preterea. C. vnde vir ⁊ vxor. ⁊. in. l. huiusmodi. §. cum pater. de leg. j. ⁊ in. l. si cũ dotem. §. si pater. sol. matri. Quod maxime dicendum est in casu isto in quo pater instituendo filias in dictis quantitatibus ex necessitate quodammodo fecerit cuz esset eis legittima seu dos loco legittime debita iuxta. l. fin. C. de codi. ⁊ qõ per glos. in. l. si emancipata. C. de iur. ⁊ fac. igno. hinc dicitur debitum bonorum subsidium.

l ¶ Et factum qõ potest habere causam necessariam ⁊ voluntariam ascribitur in dubio cause necessarie: arg. l. fideicõ. §. si rem. de leg. iij. ⁊. l. rem legatam. de adimen. leg.

m ¶ Statutuz aũt in hac parte vz apte aduersari iuri cõi cũ disponat sub rubrica de restitutione dotis in. §. ⁊ si aliqua mulier dotata fuerit ab suo patre ⁊c. Nõ possit ipsa mulier nec sui hẽdes ⁊c. remanentibus vel existentibus aliquibus cõiunctis qui patri matri aut fratri ab intestato succederẽt. Nec possit petere dotes matris a fratribus suis ⁊c. Cũ ergo superfint filij qui ex forma statuti de succes. erant ab intestato successuri patri exclusa ipsa filia ⁊ ipsa fuit dotata a patre videtur verificari omnia vba dicti statuti que satis clara videntur. Ideo videtur casus legis municipalis cui standum videtur tanqz casui legis: super quo nõ est instandũ. l. ancille. C. de furtis. ⁊. l. illam. versi. de modo. C. de colla. Et profecto clarum esset si non processisset vlterius ipse statuens.

n ¶ Sed q²

n ¶ Sed qꝛ subdit immediate in eodē statuto.§.⁊ si mulier illa nata esset ex alia mr̄e ⁊ hr̄et fratres carnales ex latere patris tn̄ habeat ius saluū in dotibus maternis nō obstante ꝙ dotata fuisset de bonis pr̄nis ⁊c.que v̄ba sunt clara limitantia generalitatē p̄cedentis pricule statuti ⁊ cū sint clara nō indigent interpetratione.l.ille aut ille.§.cū in v̄bis.de leg.iij.⁊ iō cū dicta filia Matthia nō hr̄et fratrez ex latere matris sꝫ solū bernardinū fratrē ꝯsanguineuz reseruatum fuit dicte Matthie ius qḋ de iure cōi sibi cōpetebat in bonis mr̄nis:⁊ illā adita hr̄ditate trāsmisit in eius hr̄des alīs secus.l.vnica.§.i nouissimo.C.de cad.tol.⁊.l.ij.C.ad orfici.

o ¶ Transeundū est admodo ad tertiū ꝯsultationis articulū circa quē est aduertendū ꝙ in terminis similiū statutoruz disponentiū ꝙ mulier nequeat testari vel ꝯ̄here sine ꝯsensu ꝯsanguineoꝝ vel sine pn̄tia ⁊c.debēt itelligi in hn̄tibus ꝯsanguineos qui possint adesse ⁊ prestare ꝯsensuz ꝓut voluit Bal.in.l.j.C.vn̄ vir ⁊ vxo.⁊ in.l.colla.C. de nup.⁊ in l.in transactione.C.de trāsac.⁊ in.l.turpia.de leg.j.⁊ Pet. de anc.in.d.repe.c.canonum statuta in decimaquarta qōne principali col.centesimaquadragesimasexta:⁊ idem voluit Ponta.i.l.siquis mihi bona.§.pater filio.ff.de acq.here. vbi idē dicit si hꝫ inhabilē allegat ad hoc sꝫ notata p bal. in.l.j.in fi.C.qui admi.⁊ idē si nō sunt p̄sentes in loco vbi actus celebratur adeo ꝙ non possunt de facili adhiberi.

p ¶ Cōcludit enim Pau.de ca.in quodā ꝯsilio incip.in cā que vertit ꝙ stante statuto ꝙ minor nō possit ꝯ̄here sine cōsensu proximioris cōsanguinei. Tunc nō sufficit ꝓbare ꝙ ꝯ̄hens erat minor sed articulari ⁊ ꝓbari ꝙ habebat ꝯsanguineū maiorē.xx.annis cuius consensus potuit adhiberi.

q ¶ Nam ille qui impugnat obligationē dꝫ probare ea que sunt causa impugnationis.l.ab ea parte de ꝓba.sed sola minor etas nō est cā impugnationis.sꝫ ⁊ nō adhibitio cōsanguinei:vnde hꝫ necesse docere ꝙ potuerit adhiberi:qꝛ alīs nō nocet nō interuenisse iuxta no.per Bar. in.l.si tertius. de aqua plu.arcen.⁊ qḋ no. bal.in.d.l.j.C.vnde vir.⁊ vxo.

r ¶ Adducit etiam ꝙ in simili notat Bar.in marito qui dꝫ adhibere medicū ad curandū vxorē infirmā alīs perdit lucrū dotis. Nam dꝫ cōtra eum probare ꝙ erat medicus qui poterat adhiberi.l.idē que.ff.manda. incumbit enim onus ꝓbandi ꝙ potuerit de facili medicuz adhibere heredibus vxoris ꝓut voluit Bar.⁊ Imo.in.l.si seruū.ff.de ver.obli.

s ¶ Iō in terminis dicti statuti disponētis ꝙ minor nō possit ꝯ̄here sine ꝯsensu ꝓximioris. Cōcludit Pau.de ca.ꝙ dꝫ per allegantē ꝯ̄ctū inualidū:⁊ sic fundantē se in statuto ꝓbari ꝙ ꝯ̄hens erat minor:⁊ ꝙ habebat ꝯsanguineū maiorē vigintiquinqꝫ annis ⁊ presentē:ita ꝙ poterat illū de facili adhibere que cōclusio si vera est pariter extrahenda ad casum nostrū in quo viget eadem ratio. Adducit ēt Pau.de ca.in.d.consi.no.per Bar.in.l.si tertius.de aqua plu.arcē.

t ¶ Qꝛ ꝯclusione vera existente ꝯfert ad hunc casuz nostrū in quo nō requiritur ꝯsensus sed pn̄tia cū sit hoc respectu eadē rō.ergo idē ius.l.a titio.de ver.ob.⁊.l. illud ad.l.acq. super hoc tn̄ nō insisto:qꝛ ꝯsultans asserit ꝙ probabitur ꝙ dictus vir erat tunc tp̄is absens e districtu burgi. Est autē ponderandū dictū Pauli:qꝛ requirit ꝙ sint maiores.xxv. annis. Bal.autē in.l.j.ad finem vult ꝙ adulti possint ⁊ nō pupilli:⁊ idē i.l.i ꝯiunctione.C.de nup.quē refert ⁊ sequit Pe.d anc.i repe.c.canonū.d ꝯsti.xiiij.q.pn.col.cxlvj.cxlvij. ⁊ idē vult ange. in.l.j.§.⁊ quidē.ff.qḋ cuiusqꝫ vniuer.noīe.

v ¶ Et huiusmodi statutū loquens in genere masculino nō cōprehendit feminas.arg.l.j.C.de testa.tute.qꝛ cōsilium ⁊ auctoritas proprie est virorum.l.quidam decedens.§.papinianus.ff.de aucto.tuto.

x ¶ Et qꝛ statuta faciunt eam inhabilem in facto suo nō dꝫ auctorari in facto alieno.l.fi.C.de admi.tuto. prout hec dicit Bal.in.d.l.j.qui admit.qui idē concludit in consi.mihi cccxxxviij.incip.viget constitutio ꝙ minores col.iij. Licet contrariū innuat in.l.fi.C.de ver.signi.dum videtur velle ꝙ attento communi vsu loquendi mater ⁊ auia in huiusmodi statuto comprehendatur mater ⁊ auia:sed non firmat ⁊ vltima eius verba faciunt in contrarium dum dicit ⁊ scias ꝙ dictum statutum ponderat prudentiam consilij.

y ¶ Et ita alīs ꝯsulendo tenui scilicet ꝙ in huiusmodi statuto masculinū nō concipiat femininū que cōferunt ad decisionem vltimi dubij pro parte negatiua.s.ꝙ non sufficiat adhibitā fuisse vicinā mulierem. Et profecto hanc ptez ēt impresentiarū tenerem si non foret statutū loci qḋ est multum precisum formaliter sic disponens masculinum genus concipiat femininū i oībus casib⁹ tāꝫ penalib⁹ q̄ꝫ alijs in presenti volumine descriptis nisi statutuz qḋ i masculino genere loquit nō possit feminei generi cōuenire. Dictum enim statutuz loquit p v̄buz oībus casibus ⁊ qui oē dicit nihil excludit.c.solite.de maior.⁊ obe.⁊.l.iulia.de lega.iij. ⁊ can.si romanoꝝ.xix.distin. Presertim cū alīs parum operaret si nō traheret ad casus in quibus esset rō differentie inter mares ⁊ feminas cū alīs quasi semp masculinuz prolatum a lege trahitur ad feminas per iura vulgaria.

z ¶ Et cōstat ꝙ istud statutū pōt ꝯuenire ēt feminis:naꝫ ⁊ ipse possunt prestare pn̄tiam:⁊ vr̄ aliquātulum maior rō in statuto requirēre pn̄tiam q̄ꝫ i requirēre cōsensuz:licꝫ non multū:nec consiliuz ⁊ auctoritas mulieris semp spernitur cū videam⁹ ꝙ ⁊ qn̄qꝫ illā prestāt.vt.C.quādo mulier tute. offi.fun. pōt per totū.⁊ i auc. vt liceat matri ⁊ auie i rubro ⁊ nigro. Et ꝯtingere de facili pōt ꝙ sola decipiet ⁊ nō cum alia.facit.c.prudētiaꝫ.d offi. dele.cū cōcor. Et lꝫ nō plene cōsulat p pn̄tiam mulieris satis ē ꝙ in aliquo ꝓuideat cuꝫ satis sit amico ēt in paucis subuenire.l.tutori. de neg. gest. attēto ꝙ de iure cōi ēt sine alicuius ꝯsensu hoc facere pn̄t.

& ¶ Non ergo inconuenit si de iure municipali pōt cuꝫ presentia vicinaꝝ:imo est equuz ⁊ rationabile cuꝫ per hoc minus recedat a iure cōi ⁊ equum est ꝙ quis rei sue sit moderator ⁊ arbiter.l. in re mandata.C. mandati. ⁊ contrarium disponere sapit iniquitatē quādaꝫ.l.dudum.de contrahen. emp.⁊ maxime p vltimā voluntatem cum amplius non redeat arbitriuꝫ:⁊ ideo dꝫ esset libera.l.j.C. de sacrosan.eccl. ⁊ nō debet pendere ex alieno arbitrio.l.fi.ff.cōia pdi.⁊ cōtra bonos mores reputat impedire liberā testi factionez.l. stipulatio hoc modo cōcepta.de verb. obli.⁊ ideo istud statutuꝫ nō imerito dicit Bal. in.l.oēs populi.de iusti.⁊ iure. xv.col.ꝙ est iniustuꝫ ⁊ restringenduꝫ. Et ꝓpterea videtur ꝙ sufficiat fuisse adhibitū vicinum ⁊ vicinam:⁊ maxime si nō apparet ꝙ potuerit adhibere alios attēta theorica pauli de castro.s̄.recensita. Et attentis circūstantijs cuꝫ presupponatur ꝙ vigebat pestis:⁊ vt audio dcā Matthia tēpore quo testata fuit laborabat morbo pestifero:nec solēt hoīes velle p̄sentiā adhibere infirmis tali morbo:ita ꝙ cōmuniter accidit ꝙ haberi nequeūt vicini nec alij:sed cōiter euitantur:⁊ argumentū a cōiter accidentibus ē bonū in iure glo.in.l.j.C.de arbi.l.fi.C. de fideius.etiā in materia ꝓbationis gl.⁊ Bal.in.l.neqꝫ natales.C.de ꝓba.⁊ i.l.nō hoc. C.vnde legitimi.qḋ eni frequenter:⁊ vtplurimū ꝯtingit abesse illud presumit abesse ⁊ econtra. prout no. glo.⁊ doc. in.d.l.non hoc. Ex his ergo concludo ꝙ non obstante ꝙ nō fuerit adhibita presentia mariti:nec presentia duorum vicinorum masculoꝝ.sꝫ vnius femine ⁊ vnius masculi circa hoc nihil operatur:qꝛ eandem solēnitatem in hoc requirit statutum in qualibet vltima voluntate prout in testō.

ꝯ ¶ Insuper alio puncto a me querit:qꝛ fuit factū compromissuz per tutricē dicti Bernardini ⁊ filios Iānis filij dicti Andree ex vna ⁊ petrū Iacobi noīe ꝓprio ⁊ vice ⁊ noīe rigonis sui fr̄is carnalis ⁊ cole filij dicti rigonis ⁊ nepotis ex Leona filia dicti Andree in clarissimū doctorez dn̄m Benedictū patrē ⁊ p̄ceptorem meū.qui ꝯsuluit ⁊ laudauit in preiudiciū dicti Bernardini nō plene instructus vt aiūt in serie facti. Queritur an dictū cōpromissum ⁊ consilium eo inspecto preiudicet iurib⁹ dicti Bernardini:⁊ an astringatur acquiescere dicto consilio domini Benedicti.

ꝝ ¶ Et licet videatur prima facie dicendum ꝙ sic:qꝛ laudo saltem metu pene est standū.l.diem ꝓferre.§.stari de arbitris. Et etiam citra metū pene qn̄ est vallatum stipulatiōe d.l.diem ꝓferre.§.fi. tn̄ quatenus illud laudū seu arbitramentum seu consilium vigore cōpromissi redditum tendit in preiudicium dicti Bernardini in iuribus causatis a dicto testō. Si nō apparet ꝙ fuerit visa ⁊ cognita verba dicti testamenti nihil valent per tex.in.l.de his.ff.de trāsac. ⁊.l.nō est ferendus eo.ti.⁊ cogitandum est ꝙ pupilli ꝓpter imbecillitatez etatis viderint ⁊ cognouerint verba testi facit.l.j.C.de falsa moneta. Nec etiaꝫ tutrix:qꝛ femina nō solet de huiusmodi plenam notitiam habere.

a ¶ Et licet de facili potuerit secus esse:tn̄ istud est probādū:qꝛ ignorantia presumit potiusq̄ꝫ scia.l. verius de ꝓba. ⁊.l.eius qui in ꝓuinciā si cer.pe.⁊.l.cū heres.⁊ ibi p Bar. de lib.leg.⁊ p eūdem in.l. qui rome.§.duo fratres.de ver. obli.⁊ regula presumitur in.vj. Ideo nō facta alia probatione nihil valent gesta in p̄iudiciū iuriū resultantiū ex dicto testō cū ꝯpromissum secuto laudo vel arbitramēto sit spe.

cies transactionis sũt. si vero contigerit. C. de iudi. Si tñ
probaretur ꝙ dicta turrix visis et bene cognitis verbis testi
fecit dictũ cõpromissum. Tũc dict⁹ Bernardinus qui ad-
a huc put dicit est minor. xxv. annis põt aduersus dictũ cõ-
promissum implorare restitutionem in integrũ: tum qꝛ dicit
fuisse lesus sui facultate nõ narrãdo plene factũ et instruẽ-
do in serie facti et in iuribus suis dictum dñm benedictum.
b ¶ Tum ẽt qꝛ eo ipso ꝙ i arbitrũ cõpromittit pro parte mi-
noris. xxv. ãnis p̃sumit lesus ipse minor adeo ꝙ põt resti-
tutionẽ i integrum implorare. l. si minor. xxv. annis filiosa-
milias. §. minores. ff. de mino. et rõ ẽ put dicit ibi gl. et bar.
qꝛ a laudo nõ põt appellari. l. j. C. de arbi. iõ dicit bar. sec⁹
esse si cõpromittat̃ vt i arbitratorẽ cũ ab eo reclamari possit.
l. si societatẽ. §. arbitrorũ. ff. pro socio. et l. si de meis. §. re-
cepisse. de arbi. et c. quintaualis de iureiu. et i eis per doc. et
istud cõpromissum vr̃ sapere poti⁹ naturã laudi q̃ȝ arbitra
menti: tum qꝛ fuit cõpromissum vt s̃ȝ ius decideret nõ suo
arbitrio decideret: put est de natura arbitratoris put hr̃ in
iurib⁹ p̃xime adductis: tum qꝛ partes hincinde cõuenerũt
nõ appellare nec aliqd opponere: nec in aliqua eius parte
cõtrafacere vl̃ venire aliq̃ rõne vl̃ cã: et sic vr̃ eadem rõ si sua
p̃missiõe facultatẽ appellãdi reclamãdi abstulerunt: et si ex
natura cõpromissi aufert̃. ergo idẽ ius. arg. l. a titio. de ver.
obli. et l. illud ad. l. acq. cum cõcor. et insup hoc accedit poti⁹
nature arbitri q̃ȝ arbitratoris. Ideo vr̃ ꝙ tãq̃ȝ lesus posset
petere restitu. i integrũ si cõpromissum teneret. Si. n. nõ te-
neret ꝙ puto veri⁹ nõ cõpetit in inte. rest. l. i cãe. ff. d mino.
Sed hȝ plenius ius qꝛ ẽ tutus ipso iure. Laus deo.

¶ Regulatiões camere ap̃lice disponũt ꝙ ẽptores fruct⁹
aque lac⁹ perusini teneant̃ quilibȝ i solidũ et si aliqs ipsoꝝ
fecerit aliquam imissam pecuniaꝝ pro rata sua ꝙ illa debeat
stare firma pro rata sue perdite casu quo perdat̃: an si vnus
ex socijs qui fruct⁹ lacus emerũt pro medietate sue partis
ponit aliũ sociũ: et ille facit imissam. xl. florenoꝝ sub forma d
qua. j. i littera. b. an illi. xl. floreni debeãt stare pro rata pdi-
te illius socij adiuncti vel eius qui eum adiunxit.

¶ Consilium. cccxvij.

In nomine dñi nostri iesu christi. ¶ Videtur primo aspectu dicẽ-
dum ꝙ dicta. xl. debeant poni ad cõputum
perdite vgolini: attento ꝙ p̃supponitur ꝙ
misse que fiũt per emptores aque lacus de-
bent manere obligate pro perdita:
a ¶ Ex quo enim quilibet socius in emptione fructus aque
lacus tenet̃ camere vendẽti lacũ et positis i locũ camere te-
netur i solidum interest ipsoꝝ emptoꝝ qd misse nequeant re-
peti vsq̃ȝ ad cõcurrẽtem quãtitatem quã ascẽdit perdita pro
rata ei⁹ qui missam posuit vr̃ ꝙ quãtitas quã posuit anibal
p̃omissa vgolini debeat poni ad computũ perdite vgolini.
Nihil. n. aliud videntur operari illa verba scripture liquali
dinari hãno astare per la messa de vgolino delloddi p pte
de la sua messa nisi ꝙ in casu quo de illo lacu perderet̃ illa
quantitas quadraginta florenoꝝ haberet poni ad cõputũ
vgolini vigore ordinamenti ꝙ missa vnius nõ restituatur
quando de lacu perditur. Sed ponatur ad computũ imit-
tentis ne alij possint pro eo astringi vsq̃ȝ ad concurrentem
quantitatem misse. Qui ergo statuerunt seu iudiciũ red-
diderunt ꝙ dicta quantitas debeat poni ad cõputũ vgo-
lini et non ad computum anibalis videntur recte sensisse.
b ¶ Nec videt̃ refragari siquis diceret. quid ergo operatur
illa scriptura quatenus dicit anibale deue hauere non di-
cit vgolinus debet habere. Respondetur qd operatur ꝙ
si dicta societas non fuisset in dãno debuisset illa. xl. resti-
tuere anibali non vgolino. Item si damnosa fuisset Anibal
deberet habere illa. xl. ab vgolino itaq̃ȝ in omnem euentum
verificantur verba scripture qd Anibal debet habere illam
quantitatem. s. vno casu eueniente a corpore societatis alio
eueniente casu ab ipso vgolino.
c ¶ His tñ minime refragantibus cõtrariam sentẽtiam arbitror
iuri magis cõsentaneã ad cuius rei euidẽtiã p̃mitto ꝙ soci⁹
mei socij nõ est mihi socius. l. qui admittit̃ in si. et l. nam so-
cius. ff. pro so. et l. cõsilij in si. de reg. iur. et p cõñs anibal non
erat ad quicq̃ȝ obligatus dicte societati: et per cõñs licȝ foret
socius vgolini qui erat socius alioꝝ p duab⁹ ptib⁹ de. xvij.
partib⁹ et ipse anibal eẽt soci⁹ vgolini p dimidia rate ipsi⁹
vgolini: tñ anibal nõ tenebat̃ societati p̃ncipali ad aliquid
immittendũ sȝ vgolinus obligatus erat ad totã missam pro
dictis duabus ptibus de. xvij. ptibus. Itẽ pdita pro illis pti-
bus respectu emptoꝝ spectabat tota ad vgolinũ et vgolin⁹
erat obligatus socijs soluere totã ratã pdite pro dictis dua-
bus partibus et anibal nõ erat eis obligatus ad aliquid: et lȝ
anibal potuisset astringi vigore cedule ad soluendũ camere
creditrici ad preciũ quo venditus fuit fructus aque lacus:
tñ nõ erat obligatus nisi tanq̃ȝ socius dicti vgolini: et vgo
linus erat obligatus facere missam pro tota portione sua in
quo toto cõprehendit̃ ẽt portio cõcessa dicto anibali. Nec
dictus anibal poterat a socijs astringi ad faciendũ missam.
d ¶ Itaq̃ȝ missa vgolini nõ erat magis obligata pro parte q̃ȝ
vgolinus cõueniẽdo cũ anibale retinuit p se q̃ȝ pro rata q̃ȝ
cõcessit anibali cũ solus vgolinus foret obligatus ad vnam
missam pro duabus vncijs de. xvij. Et ipse vgolinus est in-
solidũ obligatus dictis socijs pro dictis duabus partibus
de. xvij. ptibus: ideo si fit cõputatio dicte summe pro per-
dita rate quã dictus vgolinus cõcessit dicto anibali satisfacit
in hac parte obligationi qua astringitur missa.
e ¶ Et verificant̃ v̾ba libri lacus quatenus partita libri di-
cit qui quadraginta flore. habent permanere pro pte misse
vel promissa vgolini. Nam constat ꝙ stant pro parte misse
dicti vgolini si stant pro rata dicto anibali cõcessa pro qua
parte dicto anibali cõcessa ipse vgolinus erat obligatus so-
cijs facere missam et non dictus anibal vt promissum est.
f ¶ Ex altera parte dicitur in dicta partita qd anibal dȝ ha-
bere a societate dictã quantitatẽ quadraginta florenoꝝ que
verba simpliciter prolata fundãt intentionẽ dicti anibalis:
qꝛ ipse est creditor dicte quantitatis: alij emptores volunt
niti ex verbis sequẽtibus que verba sunt equiuoca ex quo
nõ magis pro illa. xvij. parte que remansit apud vgolinum
q̃ȝ p illa q̃ cõcessa fuit: et sic v̾ba sequẽtia causant exceptionẽ
ipsis socijs aduersus Anibalẽ: et important ꝙ dicti. xl. flor.
sint obligati et habeant solui pro pdita dictoꝝ duaꝝ ptium
xvij. ptis. Nec magis pro vna pte q̃ȝ pro altera restat ꝙ ex-
ceptio ꝙ soluat̃ et cõputet̃ in rata que restauit vgolino nõ
probat̃ dictis verbis necessario et concludenter et probatio
non necessario concludens non releuat habentem probare
c. in presentia de proba. et l. non hoc cum concordantijs.
g ¶ Itẽ dicti. xl. flore. qui pertinent ad dictum Anibalem ex
pacto qd dr̃ virtualiter resultare ex dictis v̾bis qui. xl. flore.
stent pro missa dicti vgolini pro pte sue misse habent solui
pro dicta perdita cũ sint equiuoca sunt iterpetranda cõ eum
qui nititur ex pacto. l. labeo. de cõtrahen. emp. et l. si in emptio-
ne in prin. eo. ti. simul iunctis: et habetur in. l. veteribus de
pactis. sed dicta societas nitit̃ ex dicto pacto. ergo sunt in-
terpetranda cõtra dictos socios qui ex dicto pacto volunt
iuuari cum itaq̃ȝ non declarent in quam ratam perdite ha-
beant ex cõputari interpetretur prout est magis proficuum
Anibali: vt sic interpetretur q̃ȝ partẽ que nititur ex pacto.
h ¶ Quod et tertio suadetur: qꝛ per dicta verba censetur ꝙ
dicti. xl. flore. habeant solui per dictum Anibalem pro per-
dita spectante ad dictã ratã vgolini et cum non possit ascri-
bi toti rate debet interpetrari ꝙ soluatur in eã causam que
magis tangit soluentẽ: et sic in quam soluens magis verisi-
militer soluisset. arg. l. j. cum sex. ll. sequentibus. sed cui du-
bium qd ipse Anibal cui debetur pecunia cum onere expo
nendi pro solutiõe perdite soluere eligeret soluere pro rata
que cedit suo oneri q̃ȝ pro illa q̃ cedit oneri solius vgolini.
i ¶ Cui enim dubiũ ꝙ si tu es obligatus ad centũ et ego te-
neor soluere quinquaginta de istis centũ. et ego soluo pro te
ista quinquaginta et nihil dico p quibus quinquaginta ꝙ
est verisimile ꝙ ego velim soluere pro illis quinquaginta
in quibus ego sum oneratus argumento dictoꝝ iuriũ que
lȝ loquantur in diuersis debitis: tñ trahenda ad diuersas
summas eiusdẽ debiti cũ idẽ iuris sit de toto quo ad totũ
qd de parte quo ad ptem. l. que de tota. ff. de rei ven. et l. qui
scit. ff. de sol. et c. pastoralis. §. siquis cũ totũ de rescriptis.
pecunia itaq̃ȝ spectans ad dictum anibalem soluenda vel so
luta pro parte dicte perdite debet censeri soluta pro parte
que est durior ipsi anibali qui ponit pecuniam apud socie-
tatẽ et qui pro creditore describetur et cuius voluntate ve-
nit soluenda prout est ipse anibal et non dictus vgolinus.
k ¶ Et hoc profecto est benignius ꝙ solutio mee pecunie in
meam cedat vtilitatem et in debitum in qd astringor et nõ in
debitum in quod non astringor. ergo tanq̃ȝ equius et beni-
gnius hoc fit in dubio interpetrandum argumento. l. beni
gnius. ff.

gulus.ff.de legibus.et.l.j.C.eo.ti.et.l.placuit.C.de iudi.maxime cũ rigor verborũ nõ suadeat contrariũ cũ adaptari cõmode possit ad hãc iterpetrationẽ sine violẽtia et iproprietate cũ ad totã pditã eẽt obligatus socius ipse vgolinus p iã dcã.

l ¶ Est ẽt istud magis de verisimili mẽte dicti Anibalis:et hoc cõstat nec alienũ a mẽte eius cui solutũ fuit pro ipsa societate et qui fecit scripturã qui put pcipio erat iformatus de dicta societate inita iter dictos Ugolinũ et Anibalẽ.Et in cõtribus et aliis dispõnibus dubiis ispicit id qd magis est verisimile.l.in obscuris inspi:i.de re.iu. inspicit eo.ti.li.vi.

m ¶ Ex quibus omnibus puto aperta fronte concludendũ q tota dicta summa debeat poni ad computum perdite dicte rate spectantis ad dictum Anibalem de rata scilicet que remanserat dicto Ugolino:et sic pro.xvij.parte concessa per dictum Ugolinum dicto Anibali.

n ¶ Et ex predictis apparent sublata adducta in contrariam partẽ:nã illa verba liquali denari babbiano astare p la rata degolino de lioddi nostro per parte dela sua missa nõ important q habeat poni ad computũ suũ ac si ipse soluisset. Sed q habeat solui pro perdita rate cuius respectu ipse vgolinus tenebat ad faciendũ missam:et hec interpetratio magis cõuenit subiecte materie et equitati et verisimili menti dantis et recipientis.Nec rigor verborũ aduersatur.vt.s. demonstratũ ẽ.Illud aũt putarẽ alienũ a dubitatiõe q saltẽ pro dimidia deberet ascribi ipsi anibali.ar.l.si in duabus de reg.iur.et.l.illud.de sol.pmũ tñ magis placet.Laus deo.

¶ Statutũ perusij disponit q siquis exercet plura exercitia teneat soluere camerario illius artis q̃ magis cõiter exercet anno quolibet solidos.xx.Itẽ alio statuto cauetur q rustici nõ cõpellant soluere nisi.x.et c. An rusticus qui exercet artẽ lignaminis et lapidũ cooperiendo domos et aptando ligna et c.Licet exerceat etiam agriculturam laborando cum bobus teneatur vigore statutorum predictorum soluere dictos solidos ex eo q artem lignaminis exercet.

¶ Consilium. cccxviij.

In noie domini nostri Jesu christi. ¶ Ex pluribus videt dicendũ q dicti comitatiui qui pro maiori parte temporis exercent exercitiũ rusticale nõ possint astringi ad soluendum.x. solidos quolibet anno pro arte quam ipsi exercent pro minori parte temporis et exercitij:qr maius eorum exercitium est exercitiũ rusticale q̃ exercitium artis quaz presupponantur exercere.

a ¶ Uident itaq exercere artẽ rusticalẽ et artem aliam:ideo nõ debent astringi ad soluendũ pro illa arte quã pro maiori parte temporis exercent:et hoc vigore statuti primo loco in themate descripti cũ disponat q exercens plures artes nõ teneat soluere in illa arte quã pro minori parte tẽporis exercet:et q exercitiũ rusticale sit ars videt tex.cuz glo.in l. cum duobus.§.si in coheunda.ff.pro socio,et facit.l.siquis

k fundum.§.celsus.ff.locati.ideo videtur casus legis municipalis pro hac parte:et vbi casus legis ibi nulla dubitatio.l. illam ver.de modo.C.de colla.et.l.ancille.C. de fur.

b ¶ Scdo vr probari eadẽ cõclusio per scdm statutũ a contrario sensu ipsius qd quidẽ arg.a contrario sensu est validissimum in iure.l.j.§.huius rei fortissimũ est argu.ff.de offi.eius cui man.est iurisdi.et.l.siquis ex argentarijs.§. prohibet.ff.de eden.et.c.cũ apostolica.de his que fi.a prela.sine cõsen.cap. cum similibus.Sed statutũ vult q camerarij exigant decẽ

k solidos annuos a quolibet artifice comitatiuo vere et proprie cõiter exercente artẽ ipsius camerarij.ergo si nõ exercet communiter dictã artem de quã agit nõ sunt exigendi dicti.x.solidi quolibet anno.Sed predicti comitatiui communiter exercent artẽ rusticalem:nã pro maiori parte temporis illam exercent prout et presupponitur: ideo nõ sunt arctandi ad dictã solutionẽ decẽ solidorũ quolibet anno.

c ¶ Illud enim verbũ cõmuniter nõ potest denotare communionẽ.Sed denotare videt q vt plurimũ seu p maiori parte exerceant artem illã:prout quottidie dicimus ista est cõmunis opi.quando plures sunt in eadẽ opi.q̃ in cõtrariũ et quottidie dicimus ita communiter tenet quando vt plurimuz ita tenet dicimus cõmunis error homines talis collegij sunt cõmuniter boni intelligimus pro maiori pte cõmuniter homines sunt proni ad maluz:idest pro maiori parte:ita cõmuniter exercentes talẽ artem intelligatur de exercente pro maiori parte temporis illam artem.

d ¶ His tamẽ nõ obstantib9 salua meliori sentẽtia contrariam partem arbitror magis iuri cõsentaneã: nã camerarij habent pro se regulã:qr exigunt collectaz ab omnibus qui exercent artẽ etiaz si nõ exerceat pro maiori parte tpis dũmodo non exerceat plures artes.hoc.n.mihi presupponit vel ex censura alteri9 iuris municipalis vel ex generali cõsuetudine:hoc etiam deprehendit ex primo statuto in themate descripto. Nã disponit q nõ soluat pro ea arte quaz pro minori parte temporis exercet qñ plures artes.ergo a contrario qñ vnã artem exercet tunc teneat soluere: lz pro minore parte tẽporis sui exercitij illã artez exercet.Sz isti comitatiui nõ cẽsentur exercere plures artes vt probabo ergo astrigant ad soluẽduz nisi quatenus repiunt excepti.

e ¶ Qd aũt nõ censeantur plures artes exercere deducitur ex eo qr statutũ videtur intelligẽdũ de illis artib9 que habent camerarios que sunt quadragintaocto seu q̃dragintaquattuor nõ refert in hoc.in alijs.n. non loquitur dictuz primũ statutũ:patet qr disponit q debeat soluere camerario illius artis quaz pro maiori parte tpis exercitij exercet et pro alijs exercitijs aliarũ artium minime cõpellitur: ideo de illis artibus loquitur que habent camerarios: et in quibus artifices solent cõpelli soluere.Sed exercitiũ rusticale non habet camerariũ. Nec pro eo aliquid soluitur: ideo non verificatur dictum statutum in eo qui facit artez lapidum et lignaminũ et exercitia rusticalia:et hoc satis clarum.

f ¶ Quinimo exercitium rusticale nõ dicit ars. Nec rustici qui rusticalia exercẽt dicunt artifices vel artẽ exercere sm cõmunem vsum loquendi qui ẽ notissimus et statuta sunt intelligenda sm cõem vsum loquendi.arg.l.librorũ.§.qd tamen cassius.ff.de leg.iij.l.labeo.§. idẽ tubero. de suppel. lega.et Bar.ibi.et Bal.in.l.oẽs populi.de iusti.et iure.dicit dum loquitur de interpetratione q cõis vsus loquendi dicitur pprius intellectus.i.ppria ipsius vocabuli passio allegat dicta iura:et eum refert Pe. de ancha.in repe.c.cano. de consti.in antiquis col.clv.cum eo transiens.

g ¶ Et de mente constat etiã contra proprium significatuz ex cõmuni vsu loquẽdi:prout dicit Bar.in.d.l.omnes populi.et Pe.de ancha.in.d.c.canonum.col.cliij.eum refert et transit loquentes in materia statutaria.

h ¶ Et lz ista dicta videantur aliquã discrepãtiaz iter se hñe tñ possent concordari cõsiderando varios casus quos gra breuitatis obmitto: et ideo etiã in materia exorbitãti et correctiua fit interpetratio extensiua:put cõcludit Imo. in.l.si vero.§.d viro.solu.ma.in.x.col.v.vj. fallit adducit no. per Bar.i.l.nõ dubiũ.C.de.ll.et per eũdem Bar.i.d.l.oẽs populi i pe.char.et qd dicũt doc.i illa.q.an statuta derogantia iuri cõi loquẽtia i successiõe itestati vificẽt i impuberib9 decedẽtib9 sine testõ de qua qõne hr in multis: locis iter cetera i.l.j.d suis et legi.vbi ẽ fundamẽtũ.et i.l.cũ antiquioribus de iure delibe. et in.l.in testõ. C.de testa.mili.et in.l. generaliter in princi.C.de insti.et substi. sub condi. factis.

i ¶ Et oẽs fatent q apparẽte cõi vsu loquẽdi dcã statuta ẽt correctiua extẽdant: lz vbi nõ pharet sint varie opi. quas late refero i.d.l.gñaliter i pn.et i.d.l. cũ antiquiorib9. ita i pposito dicẽdũ eẽt pbato cõi vsu loquẽdi vr q exercitiũ rusticale pprie loquẽdo nõ sit ars. Nã ẽ aduertẽduz q ars non dr quolibet exercitiuz: sed illud qd exigit doctrinam. officiũ aũt qd a natura docet ita tradit Bar.i.l.legatis.§.si ex officio.ff.de lega.iij. ar.illius tex. Ita ẽt ẽ de mẽte glo.j. ibi.ideo in arte solẽt esse magistri docentes et discipuli addiscentes.l. artifices ibi in discendis artibus ociuz sit. C.de excu.arti.li. xj.et ibi Bar.accedat ẽt gl.i.l.j.in pn.ff. d iusti. et iu.dicẽs q ars ẽ finita doctrina de ifinitis sm Porphy.

k ¶ Et sic ars exigit doctrinam: et beatus Thomas secunda secunde questione.xcvj.dicit articulo.j.dicit q ars est virtus intellectualis. officia igitur in quibus exigit perspicacia seu doctrina intellectualis debent dici artes.Accedat illud vulgatum sic ars diluditur arte de quo per Spec.i ti. de aduo.§.ais aduertendum ver.hoc tamen caueat: nam et ibi denotatur astutia et doctrina intellectus.

l ¶ Et alibi ars.j.simulatio in.l.j. de dila.nam in simulando versat pspicacia intellect9 illa itaq exercitia in quibus nõ versat plurimũ intellect9 et doctrina nõ pprie dr ars: ideo dicit Bart.in rubrica.C. de nauicu.li.xj.q emere et vẽdere nõ dicit ars :et qui solent emere et vendere potius dicuntur negociatores: qr quilibet iuregẽtiũ sciunt emere et vendere:licet vnus magis caute q̃ alter secundum eum.

m ¶Cum aũt exercitiũ rusticale cõiter nõ habeat discipulos ⁊ magistros ⁊ vna cu natura habuit ortũ tale exercitiũ cũ cain fuerit agricola vt genesis.iiij.c.⁊ primus agricole fuerint primi q̃ emẽtes ⁊ vendentes. Et lz quicquid agimus industria itellectualis cõiter i eo versetur: tñ nõ ꝓpterea oẽ recipit artẽ ꝓprie sumptã: vt pz ex pmissis: ideo nõ arbitror rurale exercitiũ seu officiũ artez regulariter censeri ẽt circũscripto oi cõi vsu loquẽdi: ⁊ si qd ẽ nõ vt plurimum.

n ¶Nam cui dubium ꝙ ligonizare vangare foueas fodere vua colligere granum mundare metere ⁊ tritulare doctrina cõsideratiõi carẽt boues pascere colligere pro eis herbas ligna icidere deferre ⁊ hmõi q̃ plura officia rusticalia nõ cõcernere artificiosam doctrinã bobus etiã reuoluere terram meo iudicio nõ notabilẽ doctrinaz reqrit videmus ꝙ pueri q̃ primuz vires suppetunt ad id adaptantur. Licz plus doctrine id exigat q̃ alia de qbus premisi ⁊ ꝓpterea forte glo.in.d.§.si in cohcũda exẽplificat artez incolẽdo bobus terrã fatenduz: tñ arbitror ꝙ reperit genus culture ꝙ non leuẽ doctrinaz reqrit ⁊ forte maiorẽ in vno loco q̃ i altero ⁊ maiorẽ ad vnũ fructũ q̃ ad alterũ vt experiẽtia docet rerũ magistra.c.q̃ sit in pn.de elec.li.vj.⁊.c. statutũ i pn.eo.ti.⁊ li.ideo tex.alternatiue loqtur in.d.§.si incohẽda artez operam ve in territorio nostro vtplurimum exercitia rusticorum non exigunt eam doctrinam vt arti sint ascribenda.

o ¶Et si sunt plures in vna familia vnus cum bobus colit terram alij circa alia ministeria ruralia versantur ⁊ distat ministeriũ ⁊ artificium.l.athletas.§.j.ff. de his qui no.infa.⁊ bubulci vtplurimũ nõ sunt qui alijs artib⁹ vacãt cõsiderabili parte tpis. Itaqz deducit varijs vijs ꝙ nři comitatini qui ruralia exercẽt nõ dicuntur ex hoc artẽ exercere p exercitiũ rusticale ⁊ si qd rurale exercitiũ ꝯcernit artẽ illd ẽ rarũ correspectiue ad misteria ruralia adeo ꝙ nequnt excusari vigore statuti loqntis d exercẽtib⁹ plib⁹ artes ⁊ hoc puto clarũ.

p ¶Nec obstãt verba alterius statuti: naz presupponitur ꝙ exigendi vere ⁊ ꝓprie exerceant aliquam artem que camerariuz habeat: ⁊ sic aliquaz de dictis.xlviij. artibus que inter artes perusie cõnumerantur in publicis ordinamentis.

q ¶Solum aliquãtisper aduersatur verbum cõiter bis positum in dicto statuto: qz qdẽ verbũ videtur interpetranduz p aliud statutũ.s.ꝙ si exerceret plures artes soluat p illa arte quam communiter seu vtplurimum exercet. Nec requiratur ꝙ pro maiori parte temporis exerceat illam artem.

r ¶Sed ꝙ considerato tpe qd consumit in artificio maior pars temporis consumatur in illa arte q̃ in altera: ⁊ ideo dictum primuz statutũ caute loquitur non dicendo simpliciter pro maiori parte temporis: sed dicendo pro maiori parte temporis exercitij ⁊c. Quasi attendatur illa ars in cuius exercitio maiorẽ partẽ tẽporis consumit q̃ in exercitio alterius artis: licet absolute loquetur non consumat maiorem partem temporis in vna arte. Nec forte in omnibus.

s ¶Sunt.n. nõnulle artes que non omni tẽpore exercentur: imo ⁊ rare maiori parte tẽporis cõsiderato tẽpore festiuo ⁊ tpe qd cõsumimus i dormiẽdo ⁊ comedẽdo ⁊ alia oportuna ⁊ recreatiua faciendo. Consideret ergo statutũ secũduz ꝙ cõmuniter exerceat artem ille qui magis istam q̃ aliam artem exercet: ⁊ sic per vnum statutum aliud declaretur.

t ¶Facit qz dicimus cõiter doc. ita tenere qñ inter centum doc.q iqs vel.vj.doc. qui de materia loquuntur maior pars illud tenet: qz illud cõiter respicit doc.illã qõnẽ decidẽtes: ⁊ tñ absolute loquendo nõ est verũ ꝙ cõmuniter doc.illud teneãt: ita ⁊ in ꝓposito cõmuniter exercere artẽ talez dicatur ille qui dũ aliquã artẽ exercet cõiter exercet illaz artem.

v ¶Itẽ quotidie dicim⁹ talis cõiter trãsit p istã viaz: ⁊ tñ nõ trãsit pro maiori parte tpis: imo pro minima parte: sed intelligit ꝙ frequẽter: sic ⁊ als dicim⁹ oẽs: ita dicunt.s.de mã loquẽte tex.cũ glo.j.i.l.iter oẽs.ff.qui satisd.cog.⁊ ibi Bar. Ang. Saly. ⁊ ceteri inducẽtes ad testes qui dicunt ꝙ audiuit ab oibus vel oẽs ita dicũt ⁊ ad instrm quo ꝯtinet ꝙ oẽs de caplo ꝯsenseiũt: ⁊ tñ nõ fuerunt oẽs pñtes: ad hoc ẽt tex.cũ glo.⁊ ibi p doc.i.l.omnes.C.sine censu.vl reliqs.

x ¶Ad hoc etiã qd habetur in.l.j.§. nũciatio. de no.op.nũ. ita in ꝓposito itelligat verbũ cõmuniter ſm subiectaz materiam habito respectu ad tẽpus quo exercet artẽ cõmuniter illaz exercet sumpto arg.a simili ab alio statuto cum bonum sit.arg. de similibus ad similia.l. non possunt.de.ll.c. inter ceteras.de rescriptis cũ silibus vel cõiter ponatur et nõ comprehendatur si prato faceret aliqd ptinens ad artez: puta qz ectaret domũ suam vel faceret vnaz vegetẽ pro se. verbũ autẽ cõmuniter varijs modis sumitur: vt per Bart. in.l.quintus de annu.lega.⁊ in.c.pastoralis.de rescrip.in.c. ij.de insti. Attẽto itaqz ꝙ alij ⁊ ciues ⁊ forenses qui pro notabili parte temporis exercent vnã artem puto ꝙ ⁊ comitatini similiter soluere debeant dato ꝙ pro maiori parte temporis exerceant ruralia ministeria. Laus deo.

¶Testamentũ scdm ꝙ ex eo nõ dr valere: qz testator tempore testamẽti nõ erat sane mentis: an tollat primũ valide factũ. Itẽ testm in quo reperitur facta heredis institutio ad iterrogationẽ alterius: puta notarij vel ꝯsanguineorũ ⁊ testatore respondente ꝙ sic: an valeat ⁊ ex quibus probari dicatur furor per testes testamentarios: stante ꝙ in instro testamenti dicitur sanus mente ⁊ aliqui ex testibus dicunt ꝯtrium.

¶Consilium. cccxix.

In nomine dñi nostri Iesu xpi. ¶Uir prima facie dicẽdũ ꝙ dicta dña Finula foueat iustitiã: ⁊ partes iudicis sint in ꝓnunciando pro eius parte. Nã ipsa hz fundatã suã intentionẽ ex instro publico ꝯtinẽte testm i omni sui pte solẽne manu publici notarij.

a ¶Et cõstat communẽ esse sententiam ꝙ testamentũ probatur per publicum instrumentum: vt per glo.⁊ doc.in.l.j. C.de testa.⁊ in.l.fi.C.de fideicom.⁊ in.l. heredes palam in prin.ff.de testa.⁊ per Saly.in.l.omniũ.C. de testamen.qui dicit esse text. ibi. ⁊ habetur etiam in.l.ij.quemadmo.testa. aperi.in quibus iuribus hoc est communis opi.per consuetudinem approbata que quidem consuetudo est optima.ll. interpres.l.cum de interpetratione.de.ll.⁊.c.cum dilectus. de consue. Nec in hac causa sit dubium cum ⁊ pars domini contris probare intendit suam intentionem hoc est testamentum quo nititur per publicum instrumentum. Instrumentum itaqz productum pro parte domine finule probat testamentum vallatum omni requisita solemnitate: qz septẽ testes masculi ciues romani rogati interuenerunt. Lz interueniente presbytero parrochiali tot solemnitates nõ requirantur in terris ecclesie per.c.cum esses.de testa.

b ¶Constat autẽ ꝙ vltimũ testamentũ solemne tollit primũ §.posteriore insti. quibus mo. test.infir.⁊.l. cum in secundo de iniusto testamento cũ similibus. Ideo clare fundata est intentio dicte ree conuente per solam ostensionem dicti instrumenti: in quo etiaz continetur ꝙ dictus testator erat sane mentis. Et pro instrumẽto presumitur.l. cũ precibus. C.de proba.⁊ ꝙ in hoc instrumento credatur.dicit Imo.in.l. iij.ff.de test. Quin insuper quilibet presumitur sane mentis: nisi probetur nõ sane mentis: vt ꝓbatur adeo ꝙ qui nititur ex furore vel insania mentis hz necesse probare.vt.l.nec codicillos.C.de cod.⁊ in.c.fi.de succes.ab intest.⁊ per glo.⁊ doc.in dictis iuribus.⁊ per bar.in.l.mu.ff.de bo.pos.fur.⁊ infan.del.⁊ in tractatu suo de testi. rubricella cõtraria prudentia.⁊ per Saly.⁊ in.l.furiosum.C.qui test.fa. possunt.

c ¶Nec testes cõtrarij videntur probare insaniaz quoniã nõ reddant sufficientẽ causam scientie. solum enim dicunt ꝙ ciufilabat more venantiũ profecto etiã homines sane mentis ciufilant. itaqz dicta ratio nõ videtur concludere: ⁊ per consequens nõ probare cum probatio debeat necessario cõcludere.c.in presentia.de proba.l.non hoc.C.vnde cogna.

d ¶Et insuper sanitas mentis videtur probata per duos testes deponẽtes ꝙ erat sane mentis dictus testator prout est feliciana ⁊ hallus marti.

e ¶Itẽ donnus Petrus primus testis deponit ꝙ credit ꝙ esset sane mentis: qz ipsum recognouit ⁊ ꝙ recognouerit plures tunc tpis sunt plures testes id ꝓbantes. Itẽ dictũ instrm iuuatur depositione testiũ deponentiũ sup veritate testamẽti. Nã illud ꝓbat dicta dña feliciana ⁊ dictus hallus: ⁊ videntur coadiuuari ex depositiõibus Raynerij Ioannis marti.⁊ Ioãnis Iacobi: qui deponunt de voluntate dicti Baptiste. Ac ẽt ex depositione donni Petri pſbyteri parrochialis dicti testatoris. Qui primo deponit ꝙ dictus testator fecit dictũ scdm testm: ⁊ ꝙ ei se subscripsit: ita ꝙ iaz deposuit de dicto testamento: ⁊ postea etiã subdit ꝙ postq̃ legit dictũ testamentũ dictus ser Ceccbus interrogauit dictum Baptistam: vtrum vellet ꝙ esset rogatus de dicto testamento ⁊ vnus respondit voglio. verisimile autẽ ẽ ꝙ interrogatus respondit loquendo in prima persona ⁊ nõ tertius non interrogatus ad quem negocium non spectabat.

¶Licet

f ¶ Licet aũt p̄dicta videanť multuȝ vrgere: tñ ɔ̃riã partem arbitror magis iuri cõsentaneaȝ. Nã primo plures testes deponũt ꝙ nõ erat sane mentis: nam Bernardus Jacobi ꝓbat ꝙ tp̄e quo fuit lecta ꝑ notariuȝ scriptura testamenti credit ꝙ nõ erat sane mẽtis ꝛ itegri intellectus ex rõne: qꝛ quando ipse testis ꝛ alij astantes interrogabant nullum dabat responsum: sed more venantium ciufilabat.

g ¶ Profecto ciufilare more venãtiũ qñ ĩfirmꝰ a pluribus interrogať ꝛ nõ rñdet sunt vehemẽtia signa alienate mentis nec sana mens ꝛ ĩsania que ɔ̃sistit ĩ mẽte põt discerni: nisi ꝑ actꝰ exteriores ꝑ quos discerniť itrinsecus mẽs. l. is qui. §. diuus. ff. de tu. ꝛ cur. dan. ab his. ꝛ i. l. quidã ĩ suo. ff. d ɔ̃di insti. ꝛ i. l. ij. C. d iudeis. ꝛ i. l. ob q̃ vicia. ff. d edi. edic. ad idẽ qđ habeť i. l. reprehẽdẽda cũ ɔ̃cor. C. d insti. ꝛ substi. sub ɔ̃di. fac. ꝛ lȝ deponat ꝑ ṽbũ credit nõ refert: qꝛ subdit cãm sue credulitatis: ꝛ qñ testis deponit per ṽbũ credit: ꝛ postea reddit cãm q̃ ꝑcipiť sensu corporis ꝛ infert in actuȝ quẽ credit dcm̃ testis ꝓbat actuȝ ꝓut notabilr̃ inqt Bar. i l. qd tñ. §. si arbiter. ff. de arbi. idem etiam probat in effectu Nicolãgelus Francisci circa cuius dictũ militãt ẽt p̄missa.

h ¶ Coadiuuať ẽt h̃ ps ex attestatiõe Joãnes petrbie qui deponit ꝙ nõ erat multũ sane mentis i cã scie: qꝛ faciebat quosdã actꝰ fatuos. vȝ qꝛ ciufilabat more venãtiũ qñ ipm̃ iterrogabat ꝛc̃. Ratio ergo q̃re moueť sonat ĩ ĩsaniã: qꝛ facere actꝰ fatuos arguit fatuitatẽ vt p̄missuȝ ẽ dcm̃ ãt testis regulať a rõne vt ꝑ bar. i. d. §. arbiter. ꝛ habeť i. d. l. solã. ꝛ i d. §. cũ cãm que. Et lȝ iste testis deponat ꝙ finaliter ipsuȝ recognouit: non ex hoc debet iudicari sane mentis: nam ꝛ furiosi recognoscunt homines vt quottidie apparet.

i ¶ Et propterea donnus Petrus qui dicit ꝙ credit fuisse sane mentis: qꝛ euȝ recognouit nõ moueť cõgrua ratione. Jtẽ hallus non loquiť assertiue ꝛ nullã reddit causaȝ scie: dña Feliciana est mulier cuius testimoniũ est fragile: ideo non est tante auctoritatis prout masculi. c. forus in fi. de verbo. signifi. ꝛ. l. qui testamento. §. mulier. de testamentis.

k ¶ Nec ob. ꝙ notarius dicit illũ fuisse sane mẽtis. ꝛ Jmo. dicit ꝙ ei credať: ꝛ verũ sit ꝙ ei crediť alio nõ docto cum ꝛ pro sana mẽte presumať vt supius dictũ est: tamẽ nõ videť ꝙ probet instr̃m ea que corã eo nõ fiunt iter partes vt notant Nic. de mat. ꝛ bal. in. l. neq̃ natales. C. de ꝓba. dicens ꝙ ideo ꝑ instr̃m nõ probať natiuitas: lȝ notarius rogatus a matre viderit filiũ nasci ex eius ventre: naȝ ipsa natiuitas est actus nature potiusq̃ prīs: nec notariꝰ põt ɔ̃ficere instrumentũ: nisi de his que gerũtur ꝑ partes i eius ɔ̃spectu vt ꝑ Jnno. in. c. qm̃ ɔ̃tra falsam. de ꝓba. ꝛ doc. in auc̃. siq̃s in aliquo documento. C. de edẽ. ꝛ si qñq̃ ꝓbat: ꝓbat tanq̃ id asserať a partibꝰ: ꝛ sic ꝓbat assertionem partium quam mediãte ꝓbať asseueratũ ꝓut hr̃ i. l. optimaȝ. C. de ɔ̃tr̃hẽ. ꝛ cõmit. stipu. ꝛ ꝙ ꝑ Bar. i. l. j. C. d fide istru. ꝛ iure aste fisca. li. xj. Nõ aũt ꝓbať tanq̃ notariꝰ sit rogatus a partibus de ipso actu ꝓut notabilr̃. dicit Bal. in. l. j. i fi. C. de priui. do. sed assertio testatoris asserẽtis se sane mẽtis nõ ꝓbaret eũ sane mẽtis maxime cuȝ insani nõ se agnoscũt insanos maxime quando insania causatur ex infirmitate.

l ¶ Et dato ꝙ h̃ probatio nõ sane mentis nõ oĩno cõcluderet insaniã que redderet intestabilẽ. Tamen negari nõ põt ꝙ erat talis affecta mens ꝙ de facili poterat induci ad dicenduȝ volo vel sic absq̃ ꝙ eẽt plena deliberatio mẽtis ad testandũ adesse enim testamẽti nõ sufficiunt simplr̃ verba tendentia ad testm̃ ꝛ ad heredis institutionẽ: sed requirũtur alie circũstãtie ex quibus dep̄hẽdanť verba deliberate ꝓlata hinc verisimiliter requiritur rogitus testium.

m ¶ Et ideo videmus ꝙ licȝ in testõ militis nulla solẽnitas requiratur. l. j. ꝛ. l. iij. ff. de. mili. testõ. ꝛ. l. q̃q̃. C. eo. ti. tñ si dicit coram testibus non rogatis ego facio talem heredem nõ censetur testamentuȝ facere: qꝛ nõ cõstat ꝙ talia verba animo testandi ꝓlata fuerint multominꝰ si infiemꝰ mẽte: an suis alijs indigens de facili dicit volo vel sic forte non intelligens bene quid agat vel animo blãdiẽdi vel ne derelinquatur vel non tunc faciendi: sed in posterum. Prout h̃ cõcurrunt in casu isto: vt ex attestationibus testium ĩfra deducendis satis manifeste apparet.

n ¶ Et maxime cũ Pauloante deliberate testatus fuit dum forte nõ erat in tantum a morbo oppressus ꝛ mente magis sana ꝛ firma: ita ꝙ non est verisimile ꝙ intra paucos dies penitus mutauerit sñiam nihil relinquendo ei queȝ prius vniuersalẽ heredem instituerat. arg. l. euȝ qui mutatã. ff. de proba. Nam pro certo non superuenientẽ noua vrgẽti causa non est verisimile ꝙ in tantum mutauerit sententiam ꝙ eum quem pauloante adeo diligebat ꝙ in vniuerso honorauerat paulopost penitus postergauerit cuȝ tot personas honorauerit ex forma instrumenti testamenti.

o ¶ Juuať ẽt alia ɔ̃iectura: qꝛ debebat recordari ꝙ pauloante hoc est intra paucos dies fecerat aliud testm̃ ꝑ qđ debebat scire ꝙ non erat decessurus intestatus. Et tñ p̄mittiť in instr̃o testamenti ꝙ dictus Baptista nolens decedere intestatus ꝛc. Lȝ re vera arbitror ꝙ illa fuerint verba notarij solita per alios apponi. Qui notarius vt ex attestationibus dep̄hendi põt multa scripserit que nõ fuerũt dicta ꝑ testatorẽ. Ex quo ẽt dep̄hẽdi põt q̃liter se habuit dictus notarius. Oẽs. n. testes examinati deponũt ꝙ dictus interrogatus rñdebat nullus qđ ex scripsoriȝ aliqui ꝙ non rñdebat. Quõ est verisimile ꝙ de tot partitis fuerit iterrogatus qui cũ difficultate rñdebat ad principale. s. ad heredis institutionẽ multa itaq̃ me trahunt in hanc sñiam que meo iudicio mouere debent mentẽ iudicis in hanc sñiam.

p ¶ Nã alias est magna questio: an siquis ad interrogationẽ alterius vtrũ velit talẽ heredẽ instituere. Rñdet ꝙ sic valeat testm̃ in qua questione: lȝ gl. in. l. iubemus. C. de testa. teneat ꝙ sic. ꝛ doc. vtplurimũ eã sequanť. Tñ vtpluriimuȝ loquuntur in notario interrogante vel in alio qui prius scripsit de voluntate testatoris: tñ multi tenent ɔ̃triũ vt pilleus in suis questionibus. ꝛ Jac. de are. in. l. heredes palaȝ in prin. de testa. ꝛ Nic. de mat. in. l. iubemus. C. de test. ꝛ ẽt Albertus papiẽsis prout refert Jo. an. in addi. Spe. in ti. de testa. §. j. ver. quid si is. ꝛ dominus Anto. in. c. cũ ibi extra. eo. tit. dicit ꝙ ipse Jo. and. sequitur hanc opi. ꝙ ꝛ dicit Pau. de cast. in. l. hac cõsultissima. C. qui te. facere possunt. alias si secus diceremus dareť materia fabricandi falsum: qꝛ infirmi mortis cogitatione turbati de facili applaudent omnibus. ꝛ omnibus de quibus interroganť respondent ꝙ sic prout dicebat Albertus galeotti. Solent enim infirmi maxime propinqui morti de facili applaudere consanguineis ꝛ respondere ꝙ sic prout dicit ipse Jo. an.

q ¶ Et Saly. ibi distinguit concludens ꝙ quando sumus in dubio aut instituit venientes ab intestato: ꝛ tunc res nõ est suspecta ꝛ valet testamentum aut instituit alios non successuros ab intestato: ꝛ tunc res est suspecta: nisi predixerit testibus ꝙ essent testes ꝛc. s̃m eum.

r ¶ Et glo. illa. l. iubemus. est intelligenda s̃m legem quam allegat. allegat eniȝ. d. l. hac ɔ̃sultissima. §. at cũ humana fragilitas que loquitur quando ille qui interrogauit scripsit prius testamentũ de eius voluntate ꝛ postea duȝ legit corã testibus testatorẽ iterrogauit: ꝛ ipse respondet ꝙ sit prout dicit Pau. de ca. in. d. §. at cuȝ humana fragilitas. ꝛ in. d. l. iubemus. alr̃s enim est quedã suggestio: qꝛ testatores grauati sepe ad remouendũ molestias rñdent ꝙ sic s̃m eũ in dictis locis: ideo ad remouendũ falsitates concludenduȝ est ꝙ tale testamentum nõ valeat s̃m eum in dictis locis.

s ¶ Qui in. d. §. ad cũ humana fragilitas dicit se cõsuluisse Aretij ꝙ cũ quidã fecisset testamentũ quidã consanguinei nõ instituti fecerunt scribi testamentũ per quendã notarium qui corã testibus postea illud legit ꝛ interrogauit testatorem vtrum vellet ita disponere ꝛ ille respondit ꝙ sic: tamen conclusit ꝙ non valeret prout ipse refert in. d. §. at cum humana fragilitas. Et hec opi. mihi placuit legendo d. l. iubemus in fi. communis autem opi. glo. Barto. ꝛ doc. procedat quando constat ꝙ vult testari vel quia rogat notarium vel testes ꝙ sint presentes testamento vel alr̃s cõstat ꝙ ea est sua intentio prout alr̃s cõstat in. l. pamphilo. §. propositum. de leg. ij. quem doc. etiam adducunt.

t ¶ Excitatio autem videbatur vtrum vicieretur testamentum ea ratione: quia testator non nominauerit proprio ore prout requirebatur per. d. l. iubemus. vnde procedat communis opi. qñ constat de voluntate testatoris alias secus.

v ¶ Et pro hoc multũ in simili vrget. l. diuus. ff. de mili. testamento: nã ibi nõ requiriť rogitus testiũ ad solemnitatẽ testamenti cuȝ nulla solẽnitas requirať. l. j. ꝛ. l. iij. eo. ti. ꝛ. l. iij. ꝛ. l. milites. C. eo. ti. Sed requiritur vt cõstet verba que significant institutionẽ esse ꝓlata animo testandi nõ animo cõplacendi vel alio respectu. lex. n. non hȝ pro expedito ꝙ siqs citra aliã p̄parationẽ dicit ergo te facio heredẽ vel similia ṽba ꝙ velit ita disponere: nõ vult ꝙ non valeat: ideo multofortius si infirmus interrogať vis talem facere heredem si respondet volo nõ dȝ haberi pro expedito ꝙ deliberate proferat illa verba animo ita disponendi: maxime quia

potest censeri dictum animo blandiendi. Item timore ne derelinquat et careat opoitunis seruitiis seu curiis necessariis. Item vt euitet molestias.

x ¶ Et insuper pôt ita proferre animo in posterum nô tûc de presenti instituendi in pposito autê nostro omnia predicta poterant militare. Nec vlla côiectura deducitur per quam ostendatur ꝙ habuerit animuz testâdi nisi q2 iterrogatus respondit volo vel sic et multa vrgent in contrariû. primo q2 nô instituit successores ab intestato qô côsiderat.

y ¶ Itez paucis diebus prius fecerat deliberate aliud testamentum nec deducitur câ qre persuadeatur testatorem ita penit9 mutasse volûtatê et illû qui priori testô honorauerat vniuersali institutiôe in isto in nihilo nominauerit ꝙ nô parum coniecture prestat. vt non fuerit intentio testandi.

z ¶ Itê alienatio mêtis dato sine preiudicio ꝙ nô pbaretur plene insania mêtis: tñ certû est ꝙ pbat ꝙ nô erat sincere mêtis ex attestatiôib9 supra ponderatis. Ac etiam ex dicto Joânis Jacobi vltimi testis qui dicit ꝙ nescit discernere: an tûc eêt sani et integri itellect9. Itê concurrit ꝙ quamplures testes deponût ꝙ quando notari9 lecto testô dixit: an illa esset suâ volûtas: et an vellet ꝙ eêt rogat9 de dcô testô ipse nihil rñdit: nam hoc deponût Joânes pecchie. Bernard9 Jacobi Nicolâgel9 Frâcisce et Joânes Jacobi. quoꝝ duo s. Joânes Jacobi et Bernard9 Jacobi. sunt testes istrumêtarii: et forte Joânes pecchie qui deponit ꝙ ipse fuit vocatus vt interesset testô et in istrumêto est descriptus Joannes Bartholomei nescio si ê cognomê pris illud pecchie.

& ¶ Quicquid sit sunt tres testes qui deponunt de negatiua cohartata loco et tempore donnus Petrus alter testis instrumêtarius dicit ꝙ audiuit ꝙ illis vltimis verbis fuit responsum voglio. Sed nescit an fuerit ipse testator vel ali9 q2 ipsum testatorem non videbat.

? ¶ Et lz Feliciana deponat ꝙ in psentia notarii et illoꝝ testiû instrumêtarioꝝ noiauerit ore pprio finulâ haeredê hz quamplures et plures testes ꝯrios qui oês dicût ꝙ in eoꝝ presentia nô noiauit ore pprio aliquê heredê. Prout est dônus Petr9 Joânes pecchie Bernardus Jacobi Nicolangelus Frâcisci et Joânes Jacobi Rayneri9 Joânes marci tñ deponit ꝙ dictus baptista interrogatus a notario quez volebat facere heredê dixit dñam Finulâ: tñ hz plures testes ꝯtrarios et nullû pro nisi forte dñam Felicianam que est femina non idonea testis in te. l. qui testamento. §. mulier. ff. de testa. l. hac côsultissima in principio. C. de testamê.

x ¶ Itê dr mihi ꝙ dict9 testis inuit post terminû: et p ꝯsequês vr nô idoneus cû termini pbatiôi sint pemptorii. c. lz câz de pba. et ibi no. p doc. et i. l. in pecuniariis. ff. de dila. et ê aduertêdû ꝙ ex attestatiôib9 alioꝝ testiû deducitur ꝙ ipse Baptista fuit pri9 iterrogat9: an vellet facere heredez dcâz Finulâ quam fuerit lectû dcm testm pût deprehendit ex attestatiôe Nicolâgeli et balli et Joânis Jacobi itaqz depositio Rayneri pôt vificari ꝙ illa vba fuerût plata ante lecturâ testi. Et i hoc nô ꝯcordari cum hallo qui deponit ꝙ post lectû testm iterrogat9 a notario: vtrû vellet ꝙ ipsum testm qô legerat eêt suû testm ipe Bap. rñdit voglio i hꝙ rñdiderit post lectû testm ꝙ illô volebat eê suû testm vnicus testis ê ipe ball9 nô hz ꝯtestê. et hz plures aduersantes.

& ¶ Et insup oês deponunt ꝙ interrogatus rñdit nô ex seipso nisi vt supra. retuli. Et testes quamplures probant ꝙ ipse Baptista nô rogauit testes: ita ꝙ ex rogitu nô pôt deprehendi ꝙ ipse voluerit testari. Nec habemus aliquam coniecturaz ꝙ rñdendo illo modo voluerit testari: imo ꝯiecture sunt potius côtra vt ex iâ dictis apparet. Et etiâ q2 dictus Joânes contia deponit ꝙ iterrogatus vna vice. vtrû vellet facere heredem dictam Finulam dixit no no: lz prius et postea respôdiderit: sic ita ꝙ deducitur qô ibat vacillâdo. Itê Nicolangelus deponit ꝙ primo iterrogatus sup hoc ipse nô rñdit: ita ꝙ pluries interrogatus de facili poterat tedio affectus rñdere ꝙ sic vt remoueret molestia accedat ꝙ habet in tex. et p glo. et doc. in. l. fideicômissa. §. quotiens de leg. iii. q2 si testm scribit per notariuz vt legatur coram testibus non censetur prius perfectum quam legatur coram testibus si ergo notarius tunc lecto testa. coram testibus nô declarat: ita velle non videtur perfectum testamentum.

h ¶ Et insup dictû testm non pbat per. vii. testes; imo per paucissimos. Et lz sit instrm publicû: tñ testes instrumentarii qui secus deponunt faciunt vacillare fidez instrumêti. Unus. n. solus testis qui ꝯdicit instrô si est de numero necessario: ita ꝙ eo summoto nô remanet numer9 necessari9.

c ¶ Unus solus facit vacillare fidê instrumêti pût voluit Inn. in. c. cû Joânes heremita. de fide instru. et clarius ibi Jo. cal. et moderni ꝙ et voluit Bar. in. l. i. ff. quêadmodum test. aper. et Bal. in. l. in exercêdis. C. de fide instroꝝ pfecto plures testes instrumentarii deponunt ꝙ ipse testator nô rñdit in eoꝝ psentia ꝙ vellet illud esse suû testm. et maxie vnus qui deponit ꝙ nô potuisset rñdere quin audiuisset.

d ¶ Itê donnus Petrus probat ꝙ non videbat testatorez et testis nô dicit presens et nô videt testatorê: lz audiat pût cômuniter tenet in. d. l. si nô speciali. C. de testa. vbi latius dico. Et maxime cû ipse fateatur ꝙ nescit. vtrum illa vox quam audiuit fuerit ipsius Baptiste: an alterius: ita ꝙ instrumentû nô iuuatur isto teste: et sic nô possumus dicere ꝙ sufficiant tres vigore. c. cum esses de testa. Itaqz ex his omnibus simul iunctis. puto partes iudicis fore in determinendo per istud scôm assertum testamentum non fuisse recessum a primo. Et primun subsistere non obstante isto secundo asserto testamento. Nô ob. adductis in ꝯtrariû que satis patent sublata per adducta pro hac parte. Laus deo.

¶ Statutû Anconie disponit ꝙ instrumenta mandentur executioni: an habeat locû si filius dat dotê sorori sibi relictâ in testô côis patris: cû hac ꝯditione ꝙ eâ dicto filio heredi restituere pmittat in casu restitutionis: et ita fecit per publicû instrm adueniente postea casu restitutiôis si filius pdictus agat ꝯ maritû vigore instri pdicti: stantibus ifrascriptis. vz alio statuto quo cauet ꝙ mulier pmoriente vir lucretur tertiâ partê dotis nô obstante ꝙ mulier eâ pmiserit restituere in casu soluti matrimonii. Itê ꝙ mulier pdicta instituit maritû in duabus tertiis sue dotis: et quâ ptez dotis pdicte mulieris debeat hre maritus et quâ debeat rehabere fili9 tâ vigore testi quam vigore stipulatiôis sibi facte.

¶ Consilium. cccxx.

In nomine dñi nostri

Jesu xpi. ¶ Uidetur respondenduz in hac côsultatione pro parte dicti symonis ex mediis quibus ipse iuuari conatur in suis fundamentis que in themate deducuntur.

a ¶ Nâ dicto Joâni nô debebat restitui dcâ dos: nisi vt heredi Nicolai Andree de Aleis ex quo vigore testi dicti Nicolai. vñ originê et câm habuit dicta dos debebat reddi heredibus ipsius Nicolai: iô debuit petere executionê super redditiôe dicte dotis tanqz heres nô tanqz Joannes et petendo tanqz Joannes vr inepte petiisse: q2 nô vr ꝙ ꝯcluderet sua petitio executionis nô fundamentû videtur ruere et successiue omnia que sequuntur. j. q. j. cum paulus.

b ¶ Judiciû enim et snia sunt funditus nulla vbi petitio est nulla. c. cum dilecti. et ibi doc. notant de emp. et vendi. et est glo. que solet dici singularis institu. de obliga. titulo generali super verbo scôm. et no. Bar. in. l. j. C. de errore cal. qô si petitio continet expressum errorê iur. lz sententia illû errorê nô exprimat: tñ error libelli censetur in sentêtia insertus cum habeat necessariaz relationê ad libellum. l. vt fundus. ff. cômuni diui. c. licet eli. de symo. et. c. qualiter et quâdo el grande de accusa. quaz relationem necessariam habet etiâ in causis omnino summariis cle. sepe. §. veruz quia de verboꝝ significatione. Dicere aût ꝙ sine mâdato agit vel petit executionê non est accômodate dictû cum non cadat mandatum ei qui suo noie et pro se aliquid petit.

c ¶ Secundo videtur ex alio repellendus dictus Joannes: q2 fuit oppositû qô instrumentû ꝙ petitur executioni non est liquidum: eo quia promittitur restitui heredi nô est liquidatum Joannem petentem esse heredem staturuz sup quo fundatur dicta petitio executionis et super quo fundatur pronuncia laudi loquitur de instrumento liquido: licz et si non exprimeretur in statuto deberet subintelligi: quia statuta disponentia ꝙ instrumenta executioni mandentur debent intelligi de instrumentis liquidis: nam instrumêta non liquida non debent mandari executioni.

d ¶ Licet statuta simplr dicât ꝙ instra mandêtur executioni pût volunt Bar. et doc. in. l. j. in pn. ff. de edê. Bar. in. l. pinde. §. si. ff. ad. l. acq. Bal. in. l. cuz testô in si. C. de testa. manu adducês tex. ad hoc sm eû notabilem in. l. hoc iur de vbo. obli. Debebat ergo saltez liquidari ꝙ erat. heres antequam deueniretur ad aliquâ executionem ponendo pro executione fienda dictum Nicolaum in banno.

e ¶ Tertio

¶ Tertio dicta pars videtur iuuari: qr non fuit positus dictus Nicolaus simpliciter in banno sed cum reseruatione iuris et actionis quomodolibet competentis dicto Symoni vigore testamenti domine Contesse in quo testamento dicta domina Contessa relinquebat dicto Symoni floren. cc. de bonis suis et presupponitur q nõ habebat in bonis nisi dictam dotem: ideo de dicta dote censetur reliquisse dicta cc. ideo videtur reseruatio facta de dictis. cc. floren.

f ¶ Nec obstare videt q postea iudex videt pronunciasse dictã. d. nõ releuare et interlocutoria põt per iudicem reuocari. l. qd iussit. ff. de re iudi. et c. eũ cessante extra de appel. qr rñdetur q immo videt per dictam scdam interlocutoriã confirmata prima reseruatio in casu quo liquidata sit quantitas dum dicit quo termino elapso nihil legittime liquidato pronunciauit dictã reseruationẽ haberi pro non reseruata. ergo a ꝯrio quatenus legittime sit liquidatũ ante lapsuz termini dicta reseruatio habeat pro legittime facta et executio remaneat fienda quo ad totã q̃titatem: ita q a cõtrario sensu nõ fiat in tota q̃titate executio liquidata q̃titate contenta in testõ: et sic tunc executio non fiat in ipsa q̃titate in testamento cõtenta. Prout et est de aperta mẽte pnunciantis qui interim suspendit executionẽ: et q ẽt solutio capitũ soldoꝝ p dcã q̃titate in testõ ꝯtenta debeat stare in suspenso intra dictos. x. dies vtiles assignatos pro dicto termino.

g ¶ Cũ ergo ostẽso testõ appareat liquidatã q̃titas que debet ex testõ ergo reseruata apparet ipsa quãtitas. cc. que in testamento ꝯtinet: iõ i ea nõ dz fieri executio. Nõ. n. exigũt vba dicte vltie pnũcie q reseruet si postea liquidabit. Sz si erit liquidata itra terminũ: sz si prius. s. añ dictã pnũciã erat liqdata ꝯstat q in fine termini liquidata erit. Nã ꝯstat q illud qd mille iamannis fcm̃ fuit hodie elapso fcm̃ erit.

h ¶ Et nedũ rigor verboꝝ hoc suadet: sz et mens disponẽtis idẽ demonstrat: nã illa vba aña nõ nil aliud vident ĩportare nisi q si nõ venirent liquidanda: vt qr essent liqda nõ teneret liquidare qd et clarius demõstrat fm aliõ exemplũ snie in quo in locũ illoꝝ verboꝝ aña nõ sunt illa vba vt nõ esset liquida: nã dicta vba satis plane demõstrant mentẽ pnunciantis q velit q itra dictũ terminũ liquidet casu quo venirent liquida: vt qr non essent liquida et si elapso termino eẽnt pus liquidata reseruatio militaret: ita q nec fieri deberet solutio capitũ soldoꝝ pro dicta quantitate liquidata: nec pro executione instrumenti in banno manu teneri.

i ¶ Nec vr obstare si diceret q dicta q̃titas nõ est liquidata: nã lz fuerit ostensum testm̃ in quo dicta quãtitas. cc. relinquit dicto symoni: tamen nõ est liquidatũ q illa debeat dictus Joannes dare dicto symoni: quia dicta. cc. forte nõ erant in bonis dicte testatricis que illa reliquit symoni nec dicta dos est pmissa dicto Joanni et dicto Joanni euenien te casu restitutionis dz restitui prout ex themate elicitur.

k ¶ Nã ad hoc vr posse respõderi q dicta dña Cõtessa filia testatoris debebat habere legittimam fuit instituta in dote occc. flore. et lz fuerit adiectũ q illa haberet pro dote et dos debeat promitti in casu restitutionis heredibus testatoris: tñ vsq ad legittimã reĳcitur omne onus et quantitas relicta remanet libere apud eũ vel eam cui debetur legittima l. quoniã in prioribus. C. de inoffi. test. l. scimus. §. cũ autẽ. eo. tit. ideo illud onus qd dos deberet promitti heredibus reĳciebat ipso iure de illo relicto per dicta iura: et p ꝯñs legittima libere remansit filie absq illa qualitate q pro dote et absq illo onere q restitueret heredibus patris relinquẽtis. ergo legittia remãsit in dicta dote relicta que erat. occc. et de illis. occc. reliquit. cc. cum nihil aliud haberet in bonis dicta domina Cõtessa. ergo illa. cc. nõ debent restitui dicto Joanni cũ illa sint liquidata ex ostẽsione testamẽti et dispositione iure cũ dispositiones iure sint liquidissime. l. cũ namẽ totum eum ibi notatis. de auro et argen. lega. et. l. l. lz imperator. de leg. j. et qd habetur in. l. j. in fi. C. de condi. inser.

l ¶ Et insuper dos succedit loco legittime: vt p By. et bar. in. l. titio centũ. §. titio genero. de condi. et demõ. p Rycar. malũ: et Bal. in. l. sancimus. C. de nup. qd et tangit ibi Cy. et Saly. in quibusdam lec. in. l. ob es. C. de prediis mi. et facit qd no. bal. in. l. j. §. ius naturale in fi. ff. de iusti. et iure. ideo et de dote debet reĳci illud grauamen. Et hinc videmus q dos imputatur in legittimaz. l. quoniã nouella. C. de inoffi. testamento. et ideo dicit ibi Bal. q filia potest in dote instituti: licet in re propria instituatur vt ibi latius per eum.

m ¶ Et hoc vr voluisse ipse testator qui postea in fi. eiusdem testamenti ipsam filiam simpliciter instituit in ꝓdicta dote et simplex institutio nõ hz diẽ neq conditionẽ vł onus arg. l. libertis libertabusq in fi. ff. de alimẽ. leg. in. l. j. ff. de cõdi. et demõ. in. l. eũ qui kale. §. quoties ff. õ vbo. ob. et maxime vt se cõformet cũ iure qd oẽ grauamẽ reĳcit de legittima. d. l. qm̃ in priorib9. d. l. scimus. §. cũ aũt. et maxie cum hoc sit sauorabile filie cui testator cẽset voluisse fauere cuz nõ minus soleat pr̃ filios diligere q̃ seipsuz. l. isti qdez. ff. qd metus cã. et nullus amor superat paternũ. l. fi. in pn. C. de cura. fur. et votũ parẽtis ẽ vt ei9 bona ad posteros suos deueniat. l. scripto. ff. vnde lib. l. naz et si parẽtib9 in pn. ff. de inoffi. testõ. l. j. circa fi. C. de his qui ante apertas tab.

n ¶ Nec alienam sobolem censet velle preferre ꝓprie soboli. l. cũ accutissimi in fi. C. de fideicõmissis. Et lz quis diceret q nõ censeat recessisse a supra dispositis. Tamẽ potest etiã in eodez testõ aliquid relinquere pure et simplr. et idez non simpliciter. l. nõ ad ea. de condi. et demõstra. ideo quatenus primo reliquit dotẽ nõ iure institutionis censeat reliquisse cum illo onere: quatenus iure scdo loco istituit cẽseatur reliquisse simplr absq vllo onere. Insuper dato q tota illa. dccc. nõ censeant esse legittima: ita q non reĳciat de tota q̃titate onus. Tamen videt q saltem de illis. dccc. que habuit ex hereditate debeat sibi legittima que legittima cũ sit tertia aũt. nouissima. C. õ inoffi. test. excedit summã cc. que dicta dña Contessa reliquit dicto suo viro.

o ¶ Nec vr obstare si dicat q mari9 lucrat tertiam partem dotis ex forma statutoꝝ et illa censeat legittima portio filie de q̃titate data in dotez: qm̃ ad hoc rñdet qd nõ vr q illa portio mariti sit cõputãda in legittima filie euz mari9 eam quantitatẽ quã lucrat nõ habeat ab vxore put dicit exp̃sse Bal in. l. fi. C. de bonis ma. per tex. ibi ergo si pertinet ad maritũ solu. ma. et cõstãte matrimonio dos ẽ mariti. l. dotẽ ancillã. C. de rei vẽdi. nõ decet illud qd nunq̃ fuit nec amplius sperat eẽ vxoris imputet filie i legittimã: et sic remanet ex pmissis q i dcã quantitate. cc. non debeat fieri executio dicti istri. Nec bañũ quo ad dcãm q̃titatẽ astriget.

p ¶ Tamen cum pmissa re vera nõ artent ꝯriã partez puto magis iuri consentaneam. Nam dictus Joannes hz pro se instrm̃ aduersus dictũ symonẽ virũ dicte contesse qui promisit dicto Joãni heredi. dicti testatoris restituere dictam dotẽ in casu restituẽde dotis qui casus restituẽde dotis psupponit euenisse dicta cõtessa vxore decedẽte sine liberis hz ergo Joãnes ex ꝯtru cõtento i instrumẽto actionẽ aduersus maritũ nõ hz actionẽ ex testõ aduersus maritũ vel si hrer ex his que habẽtur in. l. titio centũ. §. titio genero. de cõdi. et demõ. sup quo nõ insto ex testõ non nitit nec ex instrõ testamẽti. Sed ex ꝯtru et instro ipsius ꝯtrus. habuit enim dotẽ dictus symon dotez a Joãne herede Nicolai: et ipsi Joãni heredi Nicolai pmisit dotem restituere: et istud instrm̃ petit executioni mandari. et est instrumentũ clarum et conditio presupponitur purificata nec in hoc sit vis. licet enim ab initio fuerit conditionale: tamen conditione purificata petitur executio ac si ab initio fuisset purũ dũmodo liquidatũ sit vel liquidetur conditionem purificatã: vt per Bal. in. d. l. cum testamẽto. C. de testa. manu. et per Bar. et ceteros in. l. j. in fi. principij. de eden. et in. d. l. proinde ad. l. aequi. et super hoc est exp̃ssa prouisio legis municipalis de qua in themate. Non ergo agitur hic de legittima: et de onere remouendo necne. Nã dato milies q rõne legittime deberet illud onus reĳci vel fuerit per testatorem in institutione summotũ nõ propterea restat q nõ fuerit promissio facta et instrumentum dicto Joanni.

q ¶ Et dato q emanauerit ex erronea causa: qr crediderit symon qd testamentum artaret vt promitteretur restitutio dotis dicto Joanni heredi Nicolai tamẽ promissio tenet: lz sine causa vel ex falsa causa emanata: licz obstet exceptio doli. l. ij. §. circa. de excep. doli. et. l. si nõ transactionis. C. de iur. et fa. igno. tamen exceptio ista nõ reperio q sit opposita talis exceptio doli vel sine causa put apponi debet esse exceptio et acte vt iuuet excipientem. l. j. §. labeo de flumi. et Barto. ibi. et in. l. j. ff. de excep.

r ¶ Et nõ imerito: qr opposita nõ releuasset vigore statuti q pmittit aduersus instrã publica opponi dũtaxat exceptiones solutionis falsitatis pscriptionis trãsactionis vel cõpẽsationis õ liqdo ad liquidũ: et alias oẽs denegat. Nõ ergo poterat opponi q de illo relicto facto in testõ debebat reĳci illud grauamẽ nec q dicto Joãni nõ debebat pmitti dicta de cã ex quo sibi Joãni heredi pmissũ z instrm̃ de pmissio cantat: ita ideo vt iacet mandari dz executioni,

s ¶ Et insup qñ in instrõ aliquid asserit quo est opus ad efficaciam ꝯctus illa assertio: licet p vba enũciatiua ꝑpter aliud emissa ꝓbat i ꝑiudiciũ partiũ quo ad efficaciã ꝯct⁹. vt.l. op imã.C.ð ꝯbē.ꝛ cõmit.stipu.ꝛ ibi p doc.ꝛ p Bar. ꝛ doc.in.l.sciendũ de vbo.obli.ꝛ in.l. si forte.de cãtrẽ.pc. ꝛ ē clarũ:ideo ð iurib⁹ dicti relicti facti p Nicolaum dicte cõtesse nõ pertinet ad hãc cãm: nisi forte pro tuenda exceptione cõpensationis de qua infra subiĩciã: nec iuuari põt reus cõuentus exceptione ꝙ Joãnes nõ petit vt heres:qꝛ ipse nõ habebat petere:qꝛ heres:ꝛ sic vt heres:sꝫ vt stipulator.ꝛ lꝫ stipulatus fuit vt heres::si Joãnes ipse stipulatus fuit ꝛ ipse asserit heres in instrõ ꝑpterea quo ad efficaciã istrũ heres ꝓbat vt supra dixi. Et ex quo ꝓducit istrm ꝛ petit executio instri ꝛ executio hꝫ fieri solutione fienda Joãni heredi:satis dignoscit ꝙ petit vt Joãnes heres cũ ad instrm fit relatio petitionis:ꝛ id qð cõtinet in scriptura ad quã fit relatio ꝯtinet in scriptura referente.vt.l.asse toto.de here. isti.l.si ita scripsero.de ꝯdi.ꝛ demõ.cũ simlib⁹.

t ¶ Et maxime qꝛ petitio est interpetranda sm intentionem petentis.l.si quis intentione ambigua.de iudic.l. inter stipulantem.§.si stichum .de verbo.obli.

v ¶ Et insup in istis iudiciĩs executiuis nõ est necessarius libell⁹:ꝛ maxie cũ statutũ disponat ꝙ ꝓcedat de plano sine strepitu ꝛ figura iudiciĩ p tex. ꝛ que ibi hñtur i cle.sepe de verb.sig.ꝛ p Bar.i extraua.ad reprimẽda:iõ non acte ꝯceptus nõ viciat iuxta glo.no.i vbo petitũ i fine.i.l.vinũ .ff. si cer.peta.ꝛ facit tex. isti.de liberti.§. serui iũcta glo .i vbo trãsitu.Nec põt dict⁹ iuuari i exceptiõe cõpensatiõie: tum qꝛ vt illã obiĩcere dꝫ ꝑsonaliter cõparere ꝛ stare i palatio detentus:tũ maxie qꝛ cõpensatiõis exceptio ꝑmitit ex forma statuti de liquido ad liquidũ:put et ē ð iure cõi.l.si .C. de cõpensa. Sed istud de quo cõpensat nõ ē liquidum vt docebit.ergo cõpensatiõis exceptio nõ debuit nec debet admitti: qð et respicit reseruationẽ que fuit facta p iudicẽ.

x! ¶ Qð aũt nõ sit liquidũ deducit primo :qꝛ lꝫ. nõ viderim testm dñe Cõtesse:tñ nõ opinor ꝙ dña Cõtessa instituerit hꝛedẽ dictũ Joannẽ. Si.n.fuisset istitut⁹ Joãnes ab ipsa Cõtessa teneret vt heres ad dictuꝫ legatum si non fecisset ĩuẽtariũ et si nihil appareret fuisse i bonis testatricis i auc. de here.ꝛ fal.§.sin aũt nõ fecerit iuẽtariũ.Nec ð inuẽtario video qcqd allegatũ:iõ mihi ꝑsuadeo ꝙ ipse fuerit istitut⁹: si ipse Jo. nõ ē hꝛs dñe Cõtesse:nõ est obligat⁹ legatariĩs.

y ¶ Quia heres est obligatus satisfacere legata ꝛ censetur tacite contrahere cum legatariĩs.l.ex maleficiĩs. §.heres.ff. de acti.oblig.ꝛ instit.de obli.que ex quasi ꝯc.ꝛ or.§.heres. ideo nõ heres:lꝫ etiã haberet bona hereditaria vel sit debitor hereditatis nõ est obligatus legatariĩs: ad hec iaꝫ .l. j.§.si heres.ff.ad trebel. Cõpensatio aũt est ðbiti ꝛ crediti hincinde cõtributio.l.j.ff.de cõpensa.ideo cũ dictus Joãnes nõ sit debitor in aliquo dicti symonis non cadit exceptio cõpensationis. Et maxime cũ dicta dña Cõtessa reliquerit dicto symoni eius viro ducẽtos florenos in genere nõ illos quos symon habuerat pro dote magisqꝫ de aliĩs: ita ꝙ heres põt dare de ꝑpria pecunia: itaqꝫ nõ põt dici⁹ symon ꝑtextu dicti legati aliqd dicere ꝯtra dictũ Joannẽ nec obiĩcere exceptionẽ cõpensationis. Hinc etiã descẽdit ꝙ reseruatio seruata in ꝓnuncia hñi nihil releuat. Nã reseruat iura ꝛ actiones cõpetentes dicto symoni: ꝛ sic quatenus cõpetũt iuxta ea que habẽtur in.l. stichus qui meus de leg j.ꝛ p Bar. in.l.j.de iure codi.ꝛ Bal.in.l.si .C.eo.ti. Reseruat ergo si ꝛ ꝗtenus cõpetunt:sed nõ cõpetunt aduersus Joannẽ petentẽ executionẽ.ergo nõ operat contra eum dicta reseruatio: ideo scda pronuncia qua iudex assignat terminũ.x. dierũ ad liquidandã quãtitatẽ in testamẽto dñe Contesse contentam casu quo venit liquidanda vel nõ esset liquida debet intelligi qð liquidaret ꝙ dictã quãtitatem relictam deberet dare dict⁹ Joannes aduersus quẽ deducitur dictum relictum. Quãtitas enim relicta erat de se certa ꝛ liquidata ex productione dicti testamenti:sed nõ erat liquidum ꝙ deberet.ꝛ si debebatur non erat liquiduꝫ ꝙ deberet ab ipso Joãne cũ nõ appareret ꝙ ipse Joãnes esset heres Contesse:ideo hoc erat liquidandũ qð minime apparebat nec liquidatum fuit infra terminuꝫ: nec vt arbitror potest liquidari. Insuper nec est liquidum ꝙ dictum relictum.cc.florenõ.valeat:quia non apparet quantuꝫ fuerit in bonis dicte domine.

z ¶ Et legata excedentia vires hereditarias non valent.l.si vniuerse.C.de lega.l.j.§.si is qui.ff.ad treb. Et lꝫ filia debeat habere legitimã sine aliquo onere nõ apparet.vtruꝫ ille Nicolaus haberet hereditatẽ lucrosuꝫ:ita ꝙ legitimã filie deberet:nã legitima detrahit de eo ꝙ superest vltra es alienũ ꝛ funeris ipensaꝫ.l.papinianus.§.iiij.ff.de inoffi. testõ.ꝛ p gl.in.l.cũ a matre.C.de rei vend.ꝛ si qua deberet nõ apparet quãta fuerit:ꝛ sic lꝫ quantitas relicta certa nõ appet quanta debeat:maxie qꝛ lꝫ certa quãtitas relinquat: tñ non relinquit simpliciter ꝛ absolute. Sed relinquit vt detur in dotẽ restituendã heredi in casu dotis restituẽde.

& ¶ Et si dicat onus reiĩcitur vsqꝫ ad ꝗtitatẽ legitime per d.l.qm in ꝑoribus:ꝛ p ꝯñs reiĩcit de dcõ relato facto filie cui debebat relinq legitiã rñdet ꝙ debebat ꝓbari quãta erat legitima:vt sic onus vsqꝫ ad illã quantitatẽ reiĩciat:ꝛ sic est necesse ꝓbare bona hereditaria qð fieri debebat itra terminũ in scda interlocutoria assignatũ ꝙ minime factum merito reseruatio illa nõ releuat. Nec ob. ꝙ dicebat:saltem isti octingenti aurei relicti dicte Cõtesse erant in hꝛditate istud quidẽ oĩno negat. Nõ enim sequit sunt relicta. dccc. ergo.dccc.sunt p.d.l.si vniuerse.ꝛ. d.§.si is q relinquit.n. illa quãtitas in genere.vnde nõ sequit.ergo est in hereditate:itaqꝫ ꝯstat ꝙ nõ ꝯcludit put ꝯcludere dꝫ probatio.l. neqꝫ natales.ꝛ.l.ad ꝓbationẽ.C.ð ꝓba.ꝛ.c.i p̃ntia eꝫ eo.ti.

ꝯ ¶ Et ꝑfecto est elusoria allegatio reliquit tantã quantitatem.ergo totidẽ est in hereditate. Itaqꝫ nõ ē necesse discutere:an tertia quã maritus lucrat computat in legitimam necne. Ex quo nõ constat:an vel quanta legitima debeat. Licet autem maritus nõ habeat ab vxore illam tertiã partẽ dotis quã lucratur. Sed habeat a lege municipali:non tamen sequitur quin habeat tanqꝫ de bonis vxoris.

ꝝ ¶ Qð suadet ex his que habent in.l.si cũ dotẽ.§.si pater ff.sol.mat.ꝛ in.l.hmõi.§.cũ pater.ff.de lega.j.ꝛ in auc.preterea.C.de colla.in quibus iuribus hr ꝙ si vxor legat viro censet relinquere animo cõpensandi cũ dicta tertia statutaria tãqꝫ relictũ factũ creditori vxoris ex cã necessaria:saltẽ si vtrũqꝫ ꝯsistit in quantitate.ergo ꝙ extorquet illã tertiaꝫ partẽ dotis ab vxore ꝛ tanqꝫ creditor vxoris: ideo suadet ꝙ debeat cõputari in eius legitimã qð ꝛ suadet ratio:quia illa tertia assignatur pro oneribus matrimoniĩ. argu.l.pro oneribus.C.de iure dot.prout ꝛ dicta ratio assignat:onera autẽ matrimoniĩ subdit maritus incommodũ vxoris.ergo onus dicte tertie cedat oneri ipsius vxoris.arg.l.sm naturam cũ cõcor.ff.de regu.iur. Itẽ filia si successisset vna cum aliĩs filiĩs habuisset totam conferre etiã cõstante matrimonio tantominus accipiendo.l.ij.l.dotis.ꝛ.l.si soror.cum si. C.de colla.ergo statim habuisset in legitimã imputari:qꝛ quicquid confertur in legitimã imputatur.l.illud in prin. C.eod.ti.non etiam est necessaria illa inuestigatio:an dos succedat loco legitime. Non enim iure cautum reperitur nec suadent circunstantie ꝛ qualitates dotis ꝛ legitime. Dos enim debet in vita patris si maritanda est filia.l si.C. de dotis promis.ꝛ.l.qui liberos.ff.de ritu.nuptia.l.obligamur.§.lege.ff.de actioni.ꝛ obliga.ꝛ legitima debet in morte. Itẽ mater nõ tenet dotare filiã: nisi forte in subsidiũ.l. neqꝫ mater.C.de iure dot. Et tñ legitimaꝫ relinquere dꝫ ꝛ econtra filius matri dꝫ legitimã non dotẽ ꝛ auus nepti ex filio superstite dꝫ dotẽ.l.dedit dotẽ.ff.de col.bo.l. si pater.C.de eui.l.qui liberos.de iure dotiuꝫ. Et tñ nõ dꝫ legitimã cũ filius neptẽ ex eo excludit:qꝛ proximior insti.de here.ab inte.§.ita demũ in autẽ.eo.ti.in p̃n.ꝛ sic legitima solum qui successurus esset ab inte. Sed dos etiam aliĩs.ꝛ

ꝝ ¶ Itẽ circa legitimã attendit solũ ꝗtitas patrimoniĩ.d.§. quartã.l.parentibus.ꝛ.l.cũ querit.ꝛ autẽ. nouissima.C.de inoffi.test.sed circa dotẽ vt sit ꝯgrua attendit nõ solũ quãtitas patrimoniĩ sed ꝛ qualitates personaꝝ.l. quero.ꝛ.l.cuꝫ post.§.gener.ff.de iure dotiũ itaqꝫ in multis differunt ꝛ in paucis cõueniunt. Et ꝑpterea negat Cy.in.d.l. sancimus. de nup.dotẽ succedere loco legitie.ꝛ Bar.in.d.§.titio genero.loquit qñ statutũ excludit a successione filiã dotatã. illo enim casu magis suadet rõ ꝙ succedat loco legitime: ꝛ lꝫ dictus testator dictã Cõtessam heredẽ instituat in dcã ꝗtitate.dccc.ducatoꝝ venetoꝝ:tñ nõ tollit ꝙ est dispositũ prius ꝙ illa dos nõ deberet stipulari ipsis heredibus. põt enim illud onus cõpati cũ istitutione postea facta.ergo mutata volũtas nõ censet.l.cũ q mutatã.ff.de ꝓba.maxie ita incontinenti in eadẽ vltima voluntate.l.nõ ad ea.ff.de cõdi.ꝛ demõ. Quinimmo maxime in eadẽ ꝯtigua ꝯtinuatione sermonis put ꝯtingit in casu isto.ꝑterea illa clausula

que dos

que dos debeat stipulari in casu restitutiōis infrascriptis hēdibus dicti testatoris est posita in medio dicti capituli tractātis de dicto relicto.dccc.ducatoꝝ.Ideo dȝ pariter determinare sequētia prout pcedētia arg.l.iij.§.si filius.ff.de lib.⁊ posthu.facit.l.quisqȝ.ff.de le.iij.⁊ ꝙ ibi per gl.⁊ Bar.ff.de leg.iij.⁊ bar.in.l.auia.ff.ð cōdi.⁊ demon.lȝ aliqualiter repugnet tex.in.c.inquisitioni de appel.ꝯclusio ergo fit ex premissis ꝙ dicto Joāni nō obstāt que adducuntur p pte dicti Simonis ⁊ bānum astringit dictum Simonē cuȝ fit interlocutoria que dato ꝙ fuisset iniusta tamen transit in rem iudicatam quo ad partes.c.cuȝ dilecti de dona.⁊ habetur in l.ꝙ iussit de re iudic.⁊ in.c.cum cessante extra co.ti.Et reseruatio nihil prodest dicto Simoni.Et propterea partes iudicis sunt in pronunciando instrumentum liquidatum esse exequendum ⁊ ipsum mandandum executioni.Laus deo.

¶Hereditas matris non adita per filios.An transmittatur ad extraneos qui ex forma statuti succedunt illis filiis qui non adiuerunt exclusis feminis ⁊ descendentibus ex eis vigore statuti loci:licet femine filie matris ðfuncte adiuerint. Item filius possidendo bona patris que erant hypothecata pro restitutione dotis eius mrīs.An ex hoc dicatur hereditatem matris adiuisse.

¶Consilium. cccxxj.

In noie domini nostri iesu xpi.¶Premitto ꝙ id quod in primo quesito dr̄ ꝙ per filios q sine liberis ðcesserunt nō fuit adita hēditas:sed trāsmissa ad ex̄neos intelligaꝛ p cōsultātē ꝙ ipsoꝝ filiorū hēditas fuerit delata ex̄neis ꝑsonis ħ est nō descēdentibus nec ascēdētibꝰ.Nō ꝙ hēditas materna fuerit trāsmissa in ex̄neos per ipsos filios ħ.n.ꝑsupposito decidereꝛ cōtra consultantem id de quo principaliter querit.

a ¶Trāsmissio.n.hēditatis impedit ius accrescēdi Accrescit enim portio que caducaꝛ seu aliter euanescit.vt.l.j.§.in.j.§.pro.ij.⁊.§.in nouissimo.⁊.§.his itaqȝ de cad.tol.⁊.§.vbi aūt legatū ⁊ sequē.ea.l.⁊.l.si duobus.§.fi.de leg.j.cū si.Sȝ qn̄ transmissio fit nō caducaꝛ.Ideo nō accrescit.vt in.d.§.in nouissimo merito nō accrescit.Et nō solū trāsmissio impedit ius accrescēdi secuta:tamē vigore trāsmissionis aditiōe hēditatis transmisse p eū in quē facta est trāsmissio ꝙ qdem ius accrescendi causatur ex quadā tacita substōne vulgari.l.si titio ⁊ meuio.§.iul.de le.j.Sed ⁊ impedit expressam substōnem vulgarē vt no.bar.in.l.cū proponas.C.de hēdi.insti.⁊ bal.⁊ Pau.de ca.ibi ⁊ Bald.in.l.ꝙdiu.i.ff.de acq.heredi.⁊ Jmo.in.l.si paterfamilias titiū.ff.de here.insti.col.penul. ꝙ ⁊ vult Saly.in.d.l.cū proponas.qn̄ substitutio vulgaris est concepta ſm solitum ⁊ cōem modum.s.si hrs non erit. Si itaqȝ fuisset transmissa nō accresceret per predicta.⁊ per consequens dicta Androccia non esset heres matris:nisi pro quinta parte cuȝ quinqȝ filij remanserint.⁊ dictus Bartholomeus foret heres pro alia quinta parte.

b ¶Est itaqȝ inuestigandū.An hēditas matris non addita fuerit per dictos filios transmissa ad eoꝝ hēdes necne.Circa ꝙ est aduertendum ꝙ nec Susanna dr̄ adiuisse hēditatē matris.tn̄ ipsa transmisit hereditatem mr̄is pro portione ei delata in eius filium bn̄ficio tituli.C.de his qui ante aper.tabu.Jō in themate de eo non extaꝛ.Sȝ presupponitur ꝙ ipse bn̄dictus filius Susanne succedat vna cuȝ Androccia ⁊ merito:quia est casus.l.vnice.C.de his qui ante aptas tabul.Alias.aūt regulariter non fit transmissio dicto.§.in nouissimo etiā frēs carnales.l.qm̄ sororem.C.de iure deliber. multominus in fratres ꝯsobrinos seu patrueles.Et hoc est in dubium.Licet enim quidaȝ casus excepiūtur a regula in quibus hereditas nō adita trāsmittitur puta ratione suitatis.l.apud hostes.C.de suis ⁊ leg.l.si fratris.C.de iure deli. cū multis si.Jtē bn̄ficio.l.cū antiqoribus.C.de iure delibe.

c ¶Item beneficio.l.si infanti in pncipio eo.tit.Qui omnes cessant in casu isto:quia cessat suitas elapsus est annus quo durat bn̄ficium iuris deliberandi.d.l.cū antiquioribus.Nec presupponiꝛ infantes fuisse.Nec sub patria ptāte tpe deuolute hereditatis materne que duo reqruntꝛ vt cōpetat bn̄ficium.d.l.si infanti.Nec etiam in trāsuersalibus militat bn̄ficium.d.l.vnice de his qui ante apertas tab.vt ibi probatur. Nec opȝ intrare illam difficultateȝ.An.d.l.vnica militet in ascēdentibus cuȝ cessent hoc casu ascendētes.Nec qd aliud presupponitur propter ꝙ causetur aliqua alia fallentia put occurrit in casu.l.ventre de acqren.heredi.⁊.l.illud in fi.de bonorum possessio.contra tabu.Idcirco primum quesitum est alienum a magna excitatione.

d ¶Secundus etiam consultationis articulus est alienus a magna dubitatione.Licet enim quis possidendo ⁊ fructando hereditarias res censeatur in dubio adiuisse hereditateȝ l.j.⁊.ij.C.de repu.⁊ absti.hēditate ⁊ put volunt Cy.⁊ Bal.in.d.l.j.Bar.⁊.Bar.de Saly.Raffa.⁊ Pau.ð cast.in.l.nō hoc.C.vnde cogna.Jmo.in.l.gerit de acquir.Et ideo videatur ꝙ possidendo res hypothecatas ipsi hereditati similiter videatur hereditatem adiuisse.Et veruȝ foret si fuissent possesse.vt hypothecate hoc est ratione hypothece.vt a creditoribus.Tamen cum res ipse fuissent possesse per ser Cosmeum.⁊ non per Guerreriam creditriceȝ ⁊ postea post mortem ipsius ser Cosmei per eius filios ⁊ heredes etiam forte in vita dicte Guerrerie.Non censentur possedisse vt hypothecatas pro dote.Sed vt inuentas in hereditate patris.ꝙ demonstratur apte si possiderunt inuita guerrerie.Demonstratur etiaȝ quia hereditas matris non spectabat ad eos solos qui possidebāt nec pro tanta parte prout ptinebat hereditas patris cum statutum excludat dotatas ab hereditate patris.⁊ non ab hereditate matris prout mihi dicitur.

e ¶Et insuper qui allegaret ꝙ possederūt ratione hypothece dotalis ei incūberet onus probandi.arg.l.ei qui dicit cū concor.ff.de proba.Sed probare non poterit merito claruȝ est ꝙ ratione possessionis bonorum hypothecatorū nō censetur resultare aditio cum debitor licite possideat bona hypothecata ⁊ licite ex eis percipiat fructus donec ab eo petantur tradi ipse res hypothecata.vt est notissimuȝ.

f ¶Imminet autem circa hoc scripulus.quia videtur dicendum ꝙ incidamus in illā magnam excitationem.Que est an si hereditas creditoris est delata debitori non soluendo debitum dotale censeatur adire.

g ¶Circa ꝙ Barto.⁊ Bal.inuicem ꝯdicunt.Nam Barto.in.l.gerit de acqui.heredi.versi venio.ed quartam questionem principalem.⁊ in disputatione sua que incipit debitor iudi.tenet sub quadam tamen distinctione ꝙ censeatur adire ea maxime ratione:quia non soluendo est in mora morosus peccat ⁊ gerit rem illicitam.Ideo vt cesset mora ⁊ vt nō gerit rē illicitaȝ arg.l.merito.ff.pro socio adducit etiā.l.si peculium.§.sicut.ff.de pecu.leg.Iteȝ.l.recusari.ff.de acqui.hēdi.ſm lec.Jaco.de are.⁊ eandem opi.sequiꝛ Jmo.in.d.l.gerit.⁊ in.d.l.recusari.⁊ Pau.de cas.in.d.l.gerit.Lȝ idē Pau.de cast.in.l.cum antiquioribus col.iiij.nihil firmet ⁊ impugnet pncipalem rationē Bar.que est ne incurrat dolū.Nā ſm eū debitor qui dic eueniente incēte hereditate.nō est in mora cuȝ nō possit recte solui p.l.pecunie fenebris de vsur. ⁊ dicit frequēter vidisse reprehēdi.Bart.per ratione Bal.

h ¶Contrarium enim in multis locis tenuit Bal.Et sic nō restituendo dotem nō cēseatur adire prout ħ firmat in.l.nō hoc.C.vnde legi.⁊ in.l.j.q.iij.C.qui admitti.⁊ in.l.cum antiquioribus.C.ð iure delib.ij.col.⁊ in.l.dos a patre profecta.C.sol.matri.⁊.in.l.si certis annis.C.de pactis.⁊ in.l.in his.§.seruus.ff.solu.matri.⁊ ita tenent alij excepto Bar.prout ipse dicit in.d.l.j.⁊ in.d.l.dos a patre mouetur potissime:qꝛ silens nihil gerit.l.ij.de seru.⁊ aqua.C.⁊ nihil gerendo nō censetur adire.Sed deliberare.d.l.cum antiquioribus.maxime cuȝ adeundo se obliget oneribus hereditarijs quibus nemo presumitur velle se obligare ſm eum.

i ¶Et Bald.in varijs locis dat plures varias responsiones ad.d.§.sicut ⁊ prout dicit Pon.in.d.l.gerit.d.§.sicut nō facit ad propositum per dictas responsiones Baldi ſm eum quas responsiones refero in.d.l.non hoc vbi subdo ꝙ.d.§.sic ex alio non facit ad ppositū.Quia nō vult ille tex.ꝙ differendo solutionem censeatur adimere prout inducit bart. Sed probat ꝙ in legato peculij ꝙ facit dn̄s seruo non venit id qd dn̄s debet.Et hoc adaptatur ad precedentia ⁊ sequentia ibi ꝙ verum est:qꝛ consonat rescripto iuncto ṽsic. sed huic sententia refragatur rescriptum ⁊c.Vel probat ꝙ ideo non venit in legato:qꝛ nuda ratio non facit verū debitum prout ibi dicit glo.super verbo retulisset.Item ad.l.merito responderetur:vt supra per Pau.de ca.quam responsionem dederat Frāciscus de alber.de aretio in consi.suo incipiente predicte rationes adducens.⁊.d.l.pecunie fenebris in fi.⁊ qd no.in.l.si.de nau.fe.per primam glosam.

k ¶Et etiam respondet quod.l.merito loquitur in delicto ꝙ requirit dolum mora autem non requirit dolum.⁊ sequitur

ipse Franciscus opi. Bal. cōtra Bart. quam et seqtur Ange.
vt quidam referunt in suo cōsilio. numero. cccxxiij. incipiē-
te consultatio predicta in duo dubia per. d. l. pecunie fene-
bris. et idem seqtur Saly. in. d. l. cum antiquioribus versicu.
ideoq3 adducens. l. ij. C. de legi. heredi. et. l. si filius meus de
acquiren. heredi. et idem tenet in. d. l. ij. remittens se: tamen
ad dicta per eum in. l. si filius. C. de peti. heredi. vbi prout
quidam referunt. idem tenet. Idem voluit Ponta. in. d. l. ge
rit respondens ad. d. l. recusari q nihil facit: quia intellectus
Iaco. de are. non procedit. Item qr non semper equiparātur
aditio et repudiatio sm eum.

l ¶ Et lz ad rōnes Bal. facilis fit responsio. et articulus alio
non docto fit dubius. Tamē cuz debitores rarissime soluāt
in tempore non reqsiti a creditoribus. imo et reqsiti sepenu
mero differūt: vt docet experiētia rerum magistra. c. quaz sit
in pn. de elec. lib. vj. et. c. statutū in pn. eo. tit. et lib. et. l. legatis
§. ornatricibus. de leg. iij. Semp inclinarē q non probaref
aditio p talē non solutionē cū nō cōcludat necessario. Nec a
cōiter accidētibus q multū pōt ēt in mā probari. vt p glo. et
Bal. in. l. neq3 natales. C. de proba. et p glos. et doc. in. d. l. nō
hoc in cāu aūt nro res ēēt in dubia. Si dicti filij ser Cosmei
ignorassent debitum dotale prout et ignorasse presumuntur
l. q in alterius. de reg. iur. c. presumitur ignorantia. eo. tit. li.
vj. et. l. verius. ff. de proba. tunc enim appareret cā non solu-
tionis alia quā presumpta aditio.

m ¶ Item et scdo si dicta domina Guerreria superuixisset per
annuz post morē ser Cosmei ex aditione nō cessasset mora.
Nec nō solutio conferret aliquo pacto ad aditionē. Et istis
duobus casibus res esset in dubia. vt igif hanc rē in dubiū
verteretur esset necesse duo probare. s. sniam debiti et more
festina dicte Guerrerie als tiaremus claro. Sin autez dicta
duo probarētur. tunc imminet alia vrgēs coniectura qua in-
duci debemus in hoc indiuiduo. Quia dato q specifice adi
uissent hēditatem domine Guerrerie hēdes ser Cosmei. tū
erant plures qbus erat delata hēditas dñe Gurrerie quam
essent heredes dicti ser Cosmei. Naz hereditas ser Cosmei
delata fuit quattuor filijs vna exclusa propter dotem ex for
ma censure municipal. et vt arbitror vna vz Andreoccia nō
adiuerat in vita fratrum hereditatē ser Cosmei: itaq3 ex adi-
tione illorum trium qui fuerūt hēdes ser Cosmei non fuis-
set cōfusum creditū dotale: nisi pro eoruz ratis et non cessas
set delictū seu mora et nō solutio eius qd debebatur.

n ¶ Itaq3 prout non obstante euentu dici qui solet interpel-
lare distulerunt solutionē in ea parte nec curarūt cōmittere
rem illicitam in ea parte. Si illicita et morosa dici meref. ita
et nō est verisimile q curarent soluere totū. Cum difficilius
et rarius soluaf maior pars q3 minor: vt de se est notissimuz.
et idē iuris est de toto quo ad totū q de parte quo ad ptem.
l. que de tota. ff. de rei vendi. et. l. qui scit. ff. de vsur. et. c. pasto
ralis. §. si quis cū totū de rescrip. Et iō in hoc indiuiduo cō
cludo q nō censeaf adita hereditas dicte Guerrerie per di-
ctā possessionē bonoz ser Cosmei nō obstāte hypothecа do
tali: nec per nō solutionē dotalis pecunie. Laus deo.

¶ Flumen tiberis put dr a tēpore cuius initij memoria nō
extat fuit semp terminus et 9finis terminās territoria inter
galles et malleanos cōtigit q flumē vna nocte irruens p im-
petum irrupit per agrum gallesi derelicto veteri alueo et no-
uum sibi cōstituēs aluеum intra territorium antiquū gallesi
per cētum iugera in antiquo vero alueo aque alique reman-
serunt et paulatim postea deficcate sunt. Gallesani vo postea
continuauerunt possessionem dictorum centum iugerū put
prius per tempus. xx. annorum in presentiarum cōmunitas
malleani pretēdit q dicta centū iugera que sunt citra flumē
a latere eoz et medietas fluminis sit de territorio eoz Gal-
lesani contra sentiunt. queritur quid iuris.

¶ Consilium cccxxij.

Consuluit pro parte

Gallesi dominus Paulus d Toschanella va
dit per montes et aera nescio quid extrahebam
de eius consilio. Pro parte vero malleani cō
suluit dominus Ioachinus de Narnea satis
sicco pede et ruditer meo debili iudicio: vt proxime deducā.
Cuius consilio nihil addendo sm copiā quez habuisse sub-
scripserunt do. Coronatus de planga. et do. Baptista bren-
dus aduocati consistoriales.

a ¶ Se fundat q quicquid est intra fines versus gallesiuz est
de territorio gallesi. Quicquid intra fines versus malleanū
est malleani territorium adducit. l. eos. ff. finiū reg. l. si fines
C. de euic. l. penul. C. de insti. et substi. sub condi. fac. Et quia
fines fluminis non apparet datus per principem vel p cen-
sores non potest dici limitatus iuxta no. per Bart. in verbo
acgritur in tractatu tyberiadis primo lib.

b ¶ Et in predijs iuxta flumē siue priuatorum siue ipsius ci-
uitatis habet locum alluuio. Et accrescit dominis antiquis
fundorum vicinorum. et prout predia antiqua sunt de terri-
torio malleani. ita et portio per alluuionē aucta et pro illa por
tione soluentur datia: prout pro primo predio dicens nulli
dubiū adducit. §. preterea. insti. de rerū diui. et. l. j. C. de allu.
et dicit esse casum in. l. ij. eo. tit.

c ¶ Nam prout accrescit emolumentuz accrescit et onus put
ibi dicit glo. et dispositum in pncipali censetur dispositūz in
augumento. l. ēt. C. de iure do. l. inter socerum. §. cuz de iure
dotiū. et argu. l. Item queritur. §. si qs mulierem loca. Item
vnus fundus censetur Barto. in dicto tractatu. argu. l. iij. in
prin. de acgren. pos. melius dicit consulens per Bar. in. l. ij.
C. de allu. ibi nec separatim censeri.

d ¶ Et per h dicit Bal. post Cy. et alios in. d. l. etiam q exten
so territorio extenduntur. l. et statuta. Ideo non poterunt
ibi manere bāniti prout nec in alio adiutorio adducit etiam
in. l. non dubito de capti. et 3d in simili habef de rebus vni
tis in. c. j. ne sede vac. et cañ. et temporis qualitas. xvj. q. j. et. in
c. super eo de prebē. lib. vj. itē accessoriū seqtur etc.

e ¶ Et ideo cōcludit q per alluuionē augef territoriū. et per
cōsequens iurisdictio respōdet ad. l. agris q territorium nō
est limitatū. Itē respōdet ad. l. martius. qr ibi dr q via publi
ca nō accrescit per alluuionem. rō qr non perdif nec querif
tēpore facto vel negligētia. nō enim efficif iuris puati. l. viaz
et. l. si. ne quid in loco publi. sed non arguit ad casum nostrū.
Quia non agitur q flumen efficiatur iuris priuati: sed terri-
torium augetur. Nec. d. l. martius. dicit q territoriū nō pos
sit augere vel minuere territorium.

f ¶ Nec ob. qd dicit bar. in dicto tractatu sz 9sonat. Nā bart.
cōsiderat iurisdictiōez duobus modis etc. Tandem infert ad
suum propositum nescio quomodo prout percipio nō bene
percepit mētem Bar. subdit. Nec est bonū simile de domi-
nio vniuersali ad dñium pticulare vel ecōtra qr lz nō mutef
dominiū pticulare. Tamē mutaf vniuersale et iurisdictio per
augumētū terreni et no. in. d. l. ēt. iō etc. Isti boni viri se fun-
dāt in alluuione que nō cadit in terminis nostris.

g ¶ Dominus Baldus ser cole elicit quattuor dubia. primū
an simus in terminis alluuionis secūdum si essemus in allu
uionis incremēto an esset auctū territorium. Tertium an si
cessat alluuio an ob. qr flumē quocūq3 vadat censeaf termi-
nus quartū an posito q ius foret pro parte malleani an gal
lesani possint niti prescriptione. xx. annorum.

h ¶ Circa primum concludit clare q nō per. §. preterea. insti.
de rerū diui. l. adeo. §. preterea. et. l. ergo. §. alluuio. ff. eod. tit.
et. l. iij. §. si aquā cū si. de aqua quot. et exti. Et exponit tex. d.
§. alluuio ibi censitoz loco sequendo vltimā expositionē gl.
ibi declarando q iudices procedendo paulatim iuris ordi-
ne seruato per sentētias auferunt. secus si per impetum et ex
abrupto eandem expositionē gl. in. §. insula. insti. de re. diui.
in verbo incip. Et qr fuit vis fluminis nō alluuio prout nō
aufert dñia particularia. ita nec vniuersalir. arg. de particula-
ri ad vniuersale: vt. l. q furem cepit. ff. de his qui sunt sui vel
alie. iur. et per Bart. in. l. si dominium. ff. de fur. Et maxime
qr non potest assignari ratio differentie etc.

i ¶ Circa scdm arguit q per alluuionem crescit territorium et
iurisditio pmo arguendo de dñio particulari ad vniuersa-
le q licet: vt. s. proxime secūdo illud qr alluuio de iure gen-
tium quo iure regna territoria et iurisditiones. l. ex hoc iure
gentium de iusti. et iure. et. l. manumissiones. eo. tit. in cōtra-
rium. qr que sunt iur publici cessat ius alluuionis. d. l. mar-
tius de acqui. re. do. Aut enim consideremus iurisditionem
prout est ius publicum respectu subditoruz. l. j. §. ius publi-
cum. de iusti. et iure. et tūc sine dubio alluuio nihil addit vel
detrahit. d. l. martius firmat Barto. in. d. tractatu primo lib.
versi. acquiritur idem dicens in loco sacro Barto. in. d. lib. j.
versi. nostro. similiter bal. in rubrica de rerū diui. colum. vj.
versicu. sed quero. an alluuio aliquid operetur circa iurisdi-
tionem dico q non: qr alluuio non immutat iura publica. l.
martius de acquiren. reruz domi. vbi dicit q alluuio ea que
sunt publica vt via publica non transfert. et ita tenet bart. in
suo tractatu

suo tractatu alluuionis ꝟ Bal.ad contex. Aut considera/mus iurisditionem prout affert vtilitatem superiori puta ci uitati vel domino Loci.vȝ circa penas ꝛ bāna que trāseunt in bursam superioris.ꝛ tunc ex quo ipsa ciuitas possidet ea vt priuatus. Quia non potest quilibet de vniuersitate illo commodo frui:sed solum ipsa communitas. Ideo flumen consideratur vt locus priuatus vel torrens priuatus ita re/fert Bar.in dicto tractatu.

k ¶Et ex hoc infert Bart.ꝙ si territoria vel dyocesis sunt diuisa per flumina publica tunc alluuio non auget nec di/minuit dyoceses vł territorio.ꝛ sic nec iurisditionem.

l ¶Et subdit:licet videatur obstare ꝙ ipsemet dixerat in ꝟ. nostro vbi dicit ꝙ ea que sunt publica non tñ in vsu publi co.vt predia ciuitatum augentur ꝛ minuuntur alluuione.l. sed ꝛ celsus in prin.de cōtraben.emp. Tamē rñdet Bar.ad. hoc ɔ̃riū ꝛ bene.vȝ per hunc modū.q2 quādo flumē est ter minus diuidēs territoria ꝛ iurisditiōes.tūc territoriū ꝛ iu/risdictio cuiuslibet se extēdit vsqȝ ad dimidiū fluminis:q2 terminus diuidēs ē cōis.ff.cōi diui.l.arbor. Ideo ex quo ter ritoriū ꝛ iurisdictio nō se extēdit vsqȝ ad ripā solū: ꝛ sic nō circūscribiť loco ipsius terre:sed circūscribiť aqua ipsius flu minis. Jō hoc casu idē dicendū est ꝙ in lacu q nō est in vsu publico cuius iurisditio seu vsus piscādi ꝛ alia exercendi in ipso loco lacus circūscribitur ꝛ terminať vsqȝ ad locū vbi se extendit aqua lacus ꝛ nō vltra. Et iō si dicta aqua lacus vl tra se extenderet forte ex pluuiarū multitudine vel se retra heret propter siccitatē non hȝ locum ius alluuionis vt lacu adijciatur aliquid vel detrabatur. Ita vult Bar.in tiberi re spectu iurisditionis ꝛ territorij ex quo iurisdictio ꝛ terri/torium vsqȝ ad medium ꝛc. Ista est notabilis consideratio Bar.in.d.ver.acquiritur.ꝛ siquis aliter intelligit maligne ꝛ cauillando intelligit.ꝛ iō Bal.in.d.rubrica simplr referēdo Bar.tȝ ꝙ in iurisdictione nō est locus iuri alluuionis.

m ¶Insuper qñ inter duo territoria semper fuit flumen ter minans.ita ꝙ non extat memoria presumiť ꝙ ipse superior habens dñium vniuersi terminauerit ꝛ limitauerit addu/cit.l.in nomine dñi.post tres col.ibi cum in illis locis con/stitui possit in qbus vniuscuiusqȝ ꝓuincie antiquus limes cōstitutus est.quādo florente romana republica memorate ꝓuincie integre renebanť ad h.l. ex hoc iuregentiū de iusti. ꝛ iure.ibi regna cōdita ꝛ dñia distincta. Jō cum presumanť limitate ꝛc.l.in agris ꝛc. Et ratio q̃re in agris limitatis ces sat alluuio no. Bar.in.d.§.acquiritur.ꝛ bar.in.d.ver.acqui ritur assignat ēt rōnem quare in iurisditione cessat alluuio: q2 iurisditiones fuerunt per ꝓncipem cōcesse limitate:q2 ab antiquo cuius non extat memoria fuerunt habite.ergo hȝ ius cōstituti.l.hoc iur.§.ductus aque de aq̄ quot.ꝛ extī.ꝛc. Et ad ɔ̃ria respondet ꝙ est diuersa ratio ꝛc.

n ¶Circa tertiū quesitum arguit ꝙ ex quo semper fuit termi nus diuidens ipsum flumen vī ꝙ flumen quocunqȝ se ver/tat sit terminus diuidens.ꝛ.d. phĩlippus frāce qui subscri psit ɔ̃si.dñi Joachim late loquitur ꝓsequendo qdam addu cūt Bal.in.c cuȝ cām de ꝓba.dicētem ꝙ terminis qui ab antiquo sunt constituti per montes ꝛ flumina distinguendo territoria dicunť eē ꝑpetui eterni ꝛ immutabiles. Sed his non obstantibus ɔ̃rium ꝛ quidem clarissime est de iur dicē/dum. Nam lȝ ab antiquo fuerit terminus diuidens ꝛc. Tñ fuit vt diuideret rebus sic se habentibus per id qđ habeť in l.ꝙ seruus de condi.ob cām.ꝛ in.l.cū qs.ꝛ in.l. si cū corne/lius de solu.ꝛ in.l.j.si ex nox.cā agať. Sȝ mutato alueo ꝑ im petum nō stat in eodē statu ergo nō durat in eadem cā ɔ̃si/nij ad hoc.d.l. adeo.§.insula ibi obmissa propria forma.ꝙ ꝛ euidentius ostendiť. Nam ponamus ꝙ ego ꝛ titius habe/mus magnā regionem.ꝛ inter nos semp fuit fluuius diui/dens accidit ꝙ fluuius dimisit proprium alueū ex impetu ri diculum esset ꝙ ꝛ nunc sit terminus merito ꝛc.

o ¶Nō ob.ꝙ allegať Bal.in.d.c.cū cām. q2 ne sit ɔ̃rius iu/ribus dȝ intelligi hoc mō.s.ꝙ mōtes colles ꝛ flumina sunt termini ꝑpetui eterni ꝛ imutabiles.q2 semp durabūt ꝛ nūqȝ deficiēt. Sinaūt ꝑ impetū mutauit alueū Bal.nō applicuit mētē ad hūc casuȝ. Et ꝓut postea nō terminat ꝑdia ꝓuatoꝝ. ita nec iurisditionē vł territoria. Silr si mōs eēt terminus. ꝛ ripa decrustaret ipetu ꝛ planities efficereť maior nemo di ceret ꝙ mōs fundus ampliareť vsqȝ ad locū vbi nūc icipit mōs. Jtē si arbor semp fuit terminus ꝛ casmare vł vi vētoꝝ vel aquarū inructiōe ē cū radicibus collapsa in fundū vicini non erit ꝑpea ampliatus meus fundus:lȝ arbor illa capere quo nō ē ꝛ memoria fuerit semp finis inter me ꝛ vicinū.

p ¶Et fatuum est dicere ꝙ ex quo semp fuit habitum pro cō fine.ergo ꝛ hodie per id qđ hř in.l.adeo.§.fin.cum.l.seq.de acq.re.do.in.d.l.arbor.ad predicta cōfert tex.in.l.in finali/bus.ff.finiuȝ regun. Item dicit ꝙ est aliud flumen si impe/tu mutat alueum allegat Bart.in tertio libro tiberiadis in ver.propria forma non dicit.ꝛ tex.cum gl.non reperio not. in.l.hoc iur.§.si aquam de aqua quoti.ꝛ exti.

q ¶Item Barto.in.l.quominus de flumi.xvj.q.dicit ꝙ est nouū flumen. Sed miror nisi mutaret vbiqȝ si.n.mutat hoc ꝛ alibi retinet primū alueum alibi esset.idē ꝛ hoc aliud esset quid mirū cū vnū flumē sit dñs ꝑhilippus france quē nō vi derim dicit ꝙ est idē flumen:q2 semper eadē aqua fluens al legat bal.ꝟ velle.in rubrica de rerū diui.in pe.char.ꝛ dicit d.ꝑhilippus ꝙ censeť aliud respectu seruitutis.d.§.si aquā. ꝛ dñs ꝑhilippus dicit ꝙ augumentuȝ fit nō iur alluuionis. Sed iure aluei derelicti per no.per Bar.in tractatu tiber. in li.de alueo.ꝛ rñdet ad.l.agris de acq.re.do.ꝙ nō sunt ter ritoria limitata ex quo non appareť limitata assignata ꝑ ꝑnci pem seu per censitores ꝑ no.per Bar.in.d.ꝟ.si.acquiriť. Jtē rñdet ad dicta per Bar.in dicto ver.acquiriť.quatenus di/cit ꝙ iurisditio nō recipit augumentū. Nā dat duas rñsio/nes.vna ꝙ nō recipit augumētū respectu sue essentie.tñ re cipit augumētū respectū māe ꝛ personaꝝ ꝛ locorum ad que extendi pōt per no.per Bar.ꝛ alios in.l.si cōuenerit.ij.§.si nuda de pig.acti.ꝛ ꝑ Bald.ꝛ Saly.in.l.ēt.C.de iur do.put hanc dis.facit Bar.in dicto tractatu in.iij.lib.in verbo ob/missa ꝓpria forma in si.scđo ꝙ nō recip.augumētū ratione alluuionis sȝ rōne aluei derelicti ꝓut inter predicta dñam facit Bar.in dicto tertio lib.in ꝟbo qui ꝓpe ripā ꝑdia pos/sident in fine.dicit tamen ꝙ prima responsio magis placet.

r ¶Circa quartum concludit ꝙ ad prescribenda incorpora/lia sufficit bonafides absqȝ ti.non est verum in vsufr.ꝛ iu/risditione Jmo.in.l.iusto.§.non mutat de vsuc.l.si quis diu turno si ser.ven.ꝛ prescribitur longo tempore vt ibi ꝛ.l.fin. C.de prescrip.lon.tempo.

s ¶Et licet secus in habentibus causaȝ discōtinuam.l.serui tutes de serui ꝛ cām discontinuam hře dicantur que requi/runt factum hoīs.l.foramen de serui.vrba.predio. Tamen illud procedit in iuribus realibus hoc est seruitutibus rea/libus secus in ꝑsonalibus:vtputa vsusfru.ꝛ vsuff.d.l.fin.in fi.idem in iurisditione que est ius coherēs persone que assi/milatur vsufructui vt per Bart.in.l.iusto.§.non mutat de vsuf.idem in iur exigendi vectigal Jnno.ꝛ doct.in.c.de q̃r/ta de prescrip.ideo ꝛc. bonafides militat etiam si non esset ius est iuris ignorantia que causat bonamfidem.l.sed si lege §.scire de peti.here. Et est ius dubium ꝛ hūt consilia q̄ tri/buunt iustum errorem ꝛ iustus error habetur pro tit.l. cel/sus de vsuc.iunctis not.in.c.j.de postu.prela.ꝛ per.d.Anr. ꝛ abba.siculū in.c.si diligenti de prescri.Baldus ter cole.

¶Subscriptio mea.

Repetito diuino nu/mine. ¶Clarissimum est circa thema istō ces sare terminos alluuionis ex quo presupponi tur ꝙ flumen non mutauit paulatim alueum antiquum. Sed ex impetu dereliquit primū albeum ꝛ aliū in locū satis distanti occupauit quo casu cer/tissimū est ꝙ cessat alluuio.l.j.C.de allu.ꝛ.l.ergo.§.alluuio ꝛ alijs iuribus allegatis per dñm cōsulentem clarissimū iur cōsultū.d.Baldū de Bartholinis patrem ꝛ dñm meū. Sȝ sua excellētia ita diffuse ꝛ egregie quidem examinauit illum articulū vtrū incrementū ex alluuione augeat territoria ꝛ iu risditiones ea vt pcipio rōne fretus:q2 cōmunitas. Maglia ni habuit ɔ̃siliuȝ famosissimi doctoris cū subscriptionibus alioꝝ exce lē.doctorū in quo concludebatur ꝙ augumētum ex alluuione procedens auget territorium ꝛ iurisditionem.

a ¶Et in hoc principaliter fundatur primum consiliū ꝛ due prime subscriptiones fm copiam adductā ad ostendendum itaqȝ ꝙ hmōi fundamentum est elusoriuȝ versatus fuit dñs consulens in ondendo primo clarissime ꝙ nō sumus in ter minis alluuionis ꝛ hoc est luce meridiana clarius.

b ¶Scđo ostendit dñs consulens ꝙ dato ꝙ essemus in ter/minis alluuionis:tamē nō militaret respectu territorij ꝛ iu risdictiōis ꝓbans hoc potissime per auctoritatē Bar.in.d. ver.acqui.ꝛ Bal.in.d.rubrica de rerū diui.ad quas auctori tates tertius subscribens pro parte Magliani dat duas re/sponsiones vnā ꝙ Bar.debet intelligi eo modo quo ipē se

declarat in eodem tractatu in tertio libro de alueo in verbo obmissa propria forma in fi.s. q per additionem quam facit flumen per alluuionē nō adijcit aliqd iurisditiōi.l.j.de offi. consu.per gl.in.c.prudētiā circa pncipiū de offi.dele.Et sic iurisditio nō prorogat in se.Sz dr̄ prorogari respectu mãe: qz in plures res vel psonas extēdit sm Bar.ibi.

c ¶Licet ergo territoriuz magliani prorogetur ad loca dimissa per flumen a latere ipsius magliani nō dr̄ extensa ipsa iurisditio in sui substãtia. Nec censet augumētata in seipsa cū sit indiuidua.Sed mã est aucta in quã porrigit iurisditio p ea que hñr in.l.si conuenerit.ij.§. si nuda.ff.de pig.act.τ in.l.et C.de iure dotiū.sm eū.τ ita itelligit Bar. in.d.ver.acqrit. τ Bal.in.d.rubrica de rerū diui.τ ad scdm rñdet q Bar. τ Bal.ibi loquunt de augumēto rōne alluuionis nos sumus in augumēto rōne aluei derelicti inter q̄ facit differentiam ipsemet Bart.in dicto tractatu in tertio libro in ver.q ppe ripã predia possidēt in fi. Dicit tñ q pma rñsio magis sibi placet.Sed pfecto neutra quicq̄ valet.Nã Bart.in.d.ver. acqrit non tractat.vtrū iurisditio q̄ de se est indiuidua non recipiens in se ipsa incrementū augeat vel diminuat p alluuionem.Sz vtruz extendat iurisditio ad loca q̄ alluuio dimittit alluuio addit τ diminuit res corporales τ diuiduas non incorporalia τ indiuidua prout est iurisditio.

d ¶Sed dubitat vtrū iurisditio extendat ad id qđ addidit alluuio.istud est quesitū Bart.vt deprebendit ratione subiecte materie.Itē ex verbis suis:qz loqtur de territorijs cōstat aūt q territoriū respicit locū in quo terreni pōt per habentē iurisditionē.l.pupillus.§.territoriū.ff.de verbo.sig.τ sic cōsiderat barto.nãm τ loca ad q̄ se extendit iurisditio τ clarius demōstrat dū subdit de limitatione respectu.l.agris limitatis de acq.re.do.τ sic loqtur de limitatione territorij. τ per ɔñs q̄tū se protendat iurisditio cuiuslibet prouincie non de substantia iurisdictionis.qz omnes prouincie habebant merū τ mixtū imperiū.l.illicitas.§.qui vniuersas.ff. đ offi.presi.τ p bar.in.l.iperiū in.iij.col.versi.quero qbus iudicibus.ff.de iuris.om.iud.cū itaqz omnes prouincie habēt eandem iurisditionem indiuiduã τ eiusdē speciei.s.generalem continētē merū τ mixtū imperiū τ simplicez iurisditionem cōstat q nō loqtur de limitatione respectu sue substantie.Sz respectu locoꝝ τ rerū ad quas extenditur.

e ¶Tertio pbat initio bar.ex rōnibus qbus mouet. Nã dicta maxime doctoꝝ regulant a rōne qua dicēs mouet.arg.l. q dictū de pactis.l.adigere.§.q̄uis de iure patro.cū concor. Bart.n.cōsiderat iurisditionē duobus modis.vno mō put est ius q habēt subditi petēdi iustitiã sibi administrari per superiorez. τ tūc iurisditio est iuris publici.τ pptrea non auget per alluuionē per.l. martius.ff. de acq.re domi.q̄.l. martius loqtur in re corporali q̄ sui nã recipere pōt augumentū τ diminutionez. Iō allegans dz censeri loq de re q̄ sui nã recipe pōt augumentū τ diminutionez. τ hic loquat de iurisditione respectu loci in quē extendit cuius respectu pōt augeri τ minui. Cū dicta docto.intelligi debeãt sm.ll. quas allegãt:vt per bar.in.l.nō solū.§.liberationis vba de libe.leg.τ in.l.cū qdam.ff.de his qbus vt indig.Scđo mō considerat bar.iurisditionem prout est in ipso superiore in ciuitate:puta i opponēdo penas data multas τ hmōi. τ tūc iurisditio censet esse iuris puati prout agri τ domus τ molēdina q̄ sunt cōitatis.l.bona ciuitatis.τ.l. eū q vectigal.ff. de verbo.sig.τ hoc respectu dicit bar.flumen cēset esse priuatū non publicū:qz cōitas q̄ habet territoriū vsqz ad flumen.τ sic flumen est in confinio hz iurisditionē vsqz ad mediū.ar.l.arbor.ff.cōi diui.τ.l.j.§.pterea de aqua plu. arcē.τ l.adeo.§.insula.de acq.re.do.Naz si q maleficiū cōmittet in flumine puniet p habentē territoriū cōtiguū.ita q territoriū censet se extendere vsqz ad mediū fluminis.

f ¶Et qz vsus fluminis hoc respectu nō est cōmunis alijs sed soli cōitati competit.Ideo hoc respectu flumen censet esse priuati iuris non publici:sed flumina lacus τ torrentia que sunt priuata non habēt ius alluuionis.l. lacus de acq. rerū domi.τ.l.rutilia de cōtrahen.emp.τ.l.vicinus.§.lacus de aqua plu.arcen.sm eundem bar.

g ¶Rōnes ergo bar.non despiciūt naturaz iurisditionis:qz non fit acte nata recipere augumentū. Sed diminutionez: sed concernūt aliud psupposito.n. q recipere posset augumentū τ diminutionē put τ recipere pōt.s. rōne materie ex alijs rōnibus nō recipit per pdicta.Iō dicta prīa rñsio nō bona qm̄ nō adaptat ad mētez nec ad verba bar.

h ¶Secūda rñsio minus valet: qz augumentum ratione aluei derelicti fit de ipso alueo q relinqtur. ita loqtur tex. ibi.s.d.l.adeo.§.q si toto cuius verba reassumit τ glosat ibi Bar.τ insti.de rerū diui.§.q si naturali.Alueus aūt est venter fluminis sm vguitionem.vt refert Bart. in dicto tertio lib.in verbo alueo. τ sic locus per quem decurrere flumen solet.Si ergo locus ille derelinqtur ille locus accrescit iur. derelicti aluei.τ de hoc non fit magnum dubium: quia non debet esse magnum quid.

i ¶Et sm illū tex.τ Bar.ibi ex quo totus est mutatus quelibet cōitas deberet habere illum alueū derelictum vsqz ad mediū pro suo territorio.q non aliud volūt gallesani.Licet non esset respectu iurisditionis τ territorij aliquod augumentū. Nam τ prius se extendebat iurisditio τ territorium vsqz ad dimidium fluminis. Non aūt iure derelicti aluei fit acqsitio de predijs inter medijs inter pmū alueū derelictū τ nouuz occupatum. Sed illa inter media remanent eorum quoꝝ prius erant omnibus respectibus.vt.l.j.C.de allu.τ.d. l.adeo.§.q si ex vno.τ.l.ergo.§.tribus in fi.eo.tit. Constat itaqz q nec iure alluuionis auget hoc cãu territoriū duplici respectu: qz alluuio cessat.Ac etiam quia iur̄ alluuio eis nō augetur territorium vt deductum est.

k ¶Et si dicat prout sumit ex mente primi consulentis pro parte cōtraria. Si auget prediū alluuione illud est vnū prediū.Ideo prout pro primo pdio soluit datia τ collectas. ita τ pro illo augumēto ad qđ consulens allegat.l.iij.C.de allu. ergo cū pro primo pdio solueret collectas forte cōmunitati malleani.ita τ pro augumēto facto eidem pdio per alluuionem soluat eidem cōitati.τ per ɔñs amplietur territorium. Rñdetur q verū est q ille cuius prediū per alluuionez dz pro augumento soluere collectas τ onus soluēdi collectas τ tributa sibi auget τ minuitur ei onus cui alluuio abstulit predij.ita pbat.d.l.ij.τ.l.iij.Sed non probat ibi cui datia τ collecte seu tributa solui debeant. Sed loqtur in tributis τ functionibus publicis que.s. debebant principi pro vtroqz fundo. Ideo nō debet separatim censeri hoc est pro primo fundo teneri pro augumento non teneri. Nam pro vtroqz subit onus.Sed si territoria sunt separata pro augumento soluit vni pro primo predio soluet alteri.ergo alluuio auget ratione dominij non ratione iurisditionis.

l ¶Et lz vnus fundus efficiat.Nō tñ incōuenit si diuersis respectibus diuersimode consideratur:vt in simili probat in.l.q fundū.§.si fundū cornelianuz de vsuc.qđ.n. si meo fundo vnius territorij adijcerē fundū cōtiguū alterius territorij q prius fuerat alienus pfecto vnus fundus efficit q sola destinatione dñi fundi ampliant τ minuunt.l.q in rerū.§.si qs post.ff.đ le.j.τ.l.iij.§.si qs duas.ff.cōia pdi.τ onus adijceret illi cui adiectū fuit illo pdiū τ diminueret onus illi q τ dñium pdij amisit.Et tñ p illo vnico pdio diuersis superiorib9 onus illud soluēdi factiōes dberet:qz absurdū eēt q volūtate debitoris trãsferret illō onus de vno supiore in aliuz.ita τ diuersis supioribus pōt eē obnoxius rōne vnici predij aucti mediãte alluuione q̄ auget quo ad dñium τ nō quo ad iurisditionē p iaz dicta. Licet mã alluuionis sit superflua in casu nro τ silr est aliena a terminis nostris mã aluei derelicti.itaqz nō video qcq̄ p cōsilia reddita pro pte malleani allegari per qđ mihi videat rem dubiã reddi.

m ¶Tamē vr̄ aliquãtuper rē facere dubiã. qz si put presupponit flumen fuit semp ɔfinis dictoꝝ territorioꝝ a tpe cui9 memoria nō extat. Nec solet flumē pseuerare in eodē alueo per oia qn aliqd cōiter addat τ diminuat. Ita q arguēdo a cōiter accidētibus nō durauit semp vniforme. τ tñ semper fuit vniformiter finis terminans territoria.

n ¶Ex quo videt inferri q licet flumen nō steterit in eadez forma. tamen semper fuerit finis territorioꝝ τ iurisditionū dictarū cōitatū.τ sic saltē cōsuetudine si non de iure cōi inductū fuerit q dictū flumen quocūqz iuerit censeret eē finis dictoꝝ territorioꝝ.arg.n.a cōiter accidētib9 est optimū in iur.l.q si nolit.§.q assidua ff.de edil.edic.τ.l. si prius.ff. de aqua plu.arc.p glos.in.l.j.C. de arbitris ēt in mã probationis:vt per glo.τ Bal.in.l.neqz natales.C.de proba.τ qđ per glo.τ doc.in.l.non hoc.C.vnde cog.

o ¶Consuetudo autem tribuit iurisditionem.c.cum contingat de foro competē.vbi est tex.melior q̄ alibi sm Io. an. ibi ad hoc.l.fi.C.de iurdi.om.iud.l.j.τ.l.fi.C.de eman.libe. c.irrefragabili.§.excessus.extra de officio ordi. τ in.l. viros C.de diuer.offi.lib.xij.

p ¶Preterea tam longissima consuetudo vel prescriptio hz vim constituti.l.hoc iur.§. ductus aque de aqua quotidia.

τ esti.

⁊ esti.⁊.l.j.in.§.deniqꝫ de aqua plu.arcē. Ideo censeatur cōstitutum ꝙ flumen predictum sit finis terminans territoria: licet non perseueret oīno in eodem statu. Et profecto si fuisset incrementum ex alluuione procedens ꝑ dictam cōsiderationem abstinuissem a consulendo: qꝛ non possem mihi persuadere quin quasi continuo flumen in tanto spacio tpis ⁊ loci aliquid ab vno vel ab altero spacio daret vel auferret tñ ex aduerso potest faciliter cōtigisse ꝙ pro illo ꝙ detraxit vel auxit non fuerunt gesti actus iurisditionales.

q ¶ Et contingit quandoqꝫ ꝙ maximū tps labitur anteqꝫ in confinio fiat actus iurisditionalis. ita ꝙ potuit de facili cōtingere ꝙ flumē quādoqꝫ aliquid detraxit ⁊ auxit hincinde predia. ⁊ tñ non fuerunt in illis locis auctis facti actus iurisditionales: lꝫ fuerit flumē. ita vulgo semꝑ habitū pro ꝯfine.

r ¶ Sed ista vulgi opi. potuit esse erronea facit.l.ꝙ non rōne.ff.de.ll.⁊.c.fi.ibi rōnabilis de consue. Itaqꝫ qui niteretur ex consuetudine hmōi tribuente iurisditionem incumberet onus probandi ꝙ fuerint in locis auctis facti actus iurisditionales seu designatiui territorū.

s ¶ Et si probaref consuetudo circa incremēta ex alluuione causata. Non traheretur ad loca ex impetu fluminis dimissa ab vno latere: qꝛ sunt casus separati. ⁊ separatam habentes rationem ⁊ iuris decisionem.d.l.j. de allu. cum similibus. supra adductis. ⁊ de separatis non fit illatio.l.fin.ff.de calum.l.si maritus.C.de dona. inter virum.l. naturaliter.§. nihil commune de acqui.possess.

t ¶ Et maxime qꝛ talis consuetudo esset a iure exorbitans. ⁊ exorbitantia non extenduntur.l.ius singulare.⁊.l.ꝙ vero contra.ff.de.ll.⁊ regula que a iure cōmuni exorbitant in.vj. consuetudo autem cum sit facti esset probanda consultatio autēꝫ non presupponit aliquid probari. ideo conclusio domini consulentis remanet firma.

v ¶ Et qꝛ dicta communitas gallesi habet ex predictis potiora iura circūscripta longeua sua possessione non est necesse attingere medium illud quod iuuetur prescriptione. Circa ꝙ tamen videtur probabiliter dici posse ꝙ gallesani fuissent in iusto errore si iuris dispositio aliter se haberet cum ⁊ docti viri id idem teneant. Et vbi est error iuris plurimū dubij comparatur errori facti. vt per glo. ⁊ docto.in. c.j.de postu.prela. ⁊ habetur pro titulo quo ad prescriptionem lōgi temporis causandam residuum huius subscriptionis nō inuenitur qꝛ̄ deficit in copia quinternus qui sequebaf istū in quo erat finis subscriptionis. Laus deo.

¶ Alimenta an possint peti per eum pro tempore quo non habitauit in domo testatoris cum eius hdibus: stantibus ꝙ alimenta fuerunt sibi relicta inquantum steterit ⁊ habitauerit in domo testatoris cū suis heredibus ac etiam ꝙ vnus ex dictis heredibus expulit de domo prefatum cui alimenta habebant prestari. Item quid si vnus ex duobus tutoribus relictis non administrauit ⁊ alius sic. An ipse etiam teneatur de administratis per alium. Item quid si transactio siue sententia ex compromisso est lata in fauorem illius qui administrauit. An prosit ei qui non administrauit. Item cōfessio facta per illum qui fuit tutela dictorum tutorum in iudicio ꝙ agitabat contra illū qui administrauit possit ꝓdesse alteri cōtutori qui nō administrauit esto ꝙ ipse nō interuenit in dcō iudicio esto ēt ꝙ confessio emanauit cū iuramēto.

¶ Consilium cccxxiij.

IN nomine dñi nostri

iesu xpi. ¶ Videf in hac cōsultatione prima facie dicendū ꝙ dictus Thadeus nō debeat habere victū ⁊ vestitū. Nā verba relicta sunt conditionalia. vꝫ inquātū dictus Matheus habitet cum dictis heredibus testatoris in domo eorūdem heredū. Sꝫ dictus Thadeus licet aliquādiu habitauerit tñ hodie nō habitat. Ideo non debet habere amplius victuꝫ ⁊ vestitum quantū enim habitauit tantum habuit predicta. Ideo non debet amplius quā habitet: sed tantūdem vt denotant verba illa inquātum inhabitet.

a ¶ Quia verbū illud inqꝫtū quātitatiuū vf denotare qꝫtitatem tēporis. ⁊ sic pro quāto tpe habitaret pro tanto tēpore habere dēberet victū ⁊ vestitū. Preterea ⁊ si vsus fuisset testator verbo si nō sufficeret semel implere ꝯditionē nisi duraret īpleta ex quo habitare ē factū successiuū. ⁊ sic hꝫ cām permanētem. ideo nō sufficit semel factum.l. reprehendenda de insti.⁊ substi.sub condi.fac.⁊ no. Pe. Cy. Bal. Ang. ⁊ Rapha.in.l.si quis heredeꝫ.eod.ti.ad qđ.l.inter castellanum.ff.de arbi.⁊ facit.l.eum debere colūnam de serui.vrb. predio. multo ergo fortius in casu isto in quo loquutus fuit per verba non mere cōditionalia. Sed que potius videtur denotare tpis correspondentiam per supradicta.

b ¶ Tamen his non ob. contrarium puto de iure dicendum qꝛ ⁊ si nunqꝫ inhabitasset censeretur cōditio impleta. nā satis videtur ꝙ sufficiat ꝙ per eum cui iniungitur vt cuꝫ alio inhabitet non stet vt probat tex.in.l.qui concubinā.§.vxore in fi.de leg.iij. Et hoc si impediatur per eum cuius intererat conditioneꝫ non impleri habetur conditio pro impleta l.iure ciuili de condi.⁊ demon.⁊.l.iure ciuili de regu.iur.⁊ l.labeo scribit si mihi bibliothecam de contrahen. emp. constat autem ꝙ dicti bonanni intererat ꝯditioneꝫ nō impleri ex quo si non implebatur conditio legatum quo ipse onerabatur caducabatur merito conditio censeatur impleta.

c ¶ Itē alia theorica quotiens cōditio est mixta qꝛ depēdet a facto legatarij ⁊ tertij si stat ꝑ illū sine quo non pōt impleri cōditio habef ꝓ impleta.l.si titius statuas.⁊ in.l.in testamēto de cōdi.⁊ demonstra.⁊.l.j.C.de insti.⁊ substi.sub ꝯdi.fac. ⁊ ibi gl. Bar. Bal.⁊ Ang.⁊ docto. Sed ex quo dicti bonānus ⁊ Frāciscus steterunt cōtinuo simul nō poterat dictus Thadeus stare cum dicto Francisco nisi staret etiā cū Bonāno ideo facto bonāni fuit impeditus implere dictā cōditionē cōprehensam sub illis ṽbis inquātū dictus Thadeus habitet ⁊ habitare voluerit cum dictis bonāno ⁊ Francisco merito habetur pro impleta per dicta iura ⁊ per dictaꝫ theoricaꝫ ⁊ facit qđ no.per glo.in.l.ij.C.de dona.ante nup.

d ¶ Datur ⁊ tertia theorica que ad propositum cōfert quādo quis impeditur implere cōditionem facto tertij directo īpedientis cōditionem impleri tunc cōditio habetur pro impleta.l.iij.§.fi.de condi.ob causam.⁊.l.iij.§.j.de statu liber. put concludit. Bar.in.d.l.in testamento ⁊ docto. cōmuniter ibi. ⁊ in.d.l.j.de insti.⁊ substi.sub condi.fac.

e ¶ Et dicif directe impedire qꝛ̄ obsistit animo impediendi cōditionē.l.nō omne de statu lib. vł quādo impedit actū ꝓximū implemēto.d.l.iij.§.fi.de cōdi.ob causam.⁊.l.iij.§.si qs seruū de sta lib. versi. plane. Et in dubio cēsef directo impedire dicit Bar.in.d.l.in testamēto ꝑ.d.l.iij.§.j.de statu.lib. Prout hec omnia dico post docto.in.d.l.j.de insti.⁊ substi.

f ¶ Et saltem procedit ꝙ habeatur pro impleta quando contra impedientem non pōt haberi regressus pro indēnitate. puta qꝛ non est soluendo per id qđ habetur.in.l.inde neratius ad.l.acqui.⁊ no.glos.in.d.l.j.de insti.⁊ substi. ꝙ ⁊ contingit in casu nostro: qꝛ ille bonannus non tenebatur illum Thadeum retinere secum in domo: qꝛ posita in conditione nō sunt in dispositione.l.si quis sub cōditiōe.ff.si qs obmi. causa testamenti. Ideo nullus regressus contra eum haberi potest. Et constat ꝙ directo impediuit. Quia impediuit habitare secū in domo. Ideo omnes dicti theorice concurrūt. vt in casu isto conditio censeaf purificata. ⁊ sic perinde ac si ille Thadeus inhabitaret cum dcis bonanno ⁊ francisco.

g ¶ Et multofortius in casu nostro in quo legatum ab initio est efficax ⁊ purum non conditionale: sed est resoluendum sub conditione vel sub die incerto qui habetur pro cōditione.l.dies incertus.ff.de conditio.⁊ demon.⁊.l.ꝫ sub ea de cōdi.insti.⁊.l.vnica.§.finaūt sub ꝯditione.C. de ad cad.tol.

h ¶ Iste enim dictiones quoad quandiu donec ⁊ huiusmodi habent istam naturam: licet quandoqꝫ aliam vt late declarat Barto.in.l.j.de condi.⁊ demonstra.in.vj.col.versic. Et quero de dictione quoad ⁊c. Et facilius deberet impediri legatum qꝫ purificari rescissionem legati inesse iam producti cum multa impediant contrahenda que non tollunt iam cōtracta.l.pater furioso cum ibi notatis per glos.⁊ doc ff.de his qui sunt sui vel alie.iur.⁊.c.ad apostolicam de reg. cum concor. facit.c.quemadmodum de iureiuran. insuper qualitercunqꝫ impediatur conditionem mixtam purificari dūmodo non facto vel culpa habentis implere. Sed forte causaliter habetur condítio pro impleta fauore libertatis.l. nam cui datur.ff.de cōdi.⁊ demon. Licet regulariter secus dicta l.in testō.⁊.C.de condi.inser.l.legatum.cum similibus.

i ¶ Et prout est speciale fauore libertatis. Ita ⁊ in simili in legato victus ⁊ vestitus fauore alimentorum. vt probatur in.l.annua.ij.in prin.de annuis lega.in.l.illis libertis de cōditio.⁊ demonstra.⁊ in.l.gayo.§.imperator đ ali.lega. prout volunt glos. Bart.⁊ docto.in.d.l.j.C. de insti.⁊ substi. ⁊ in d.l.in testamento.⁊ Barto.⁊ Imol.in.d.l.illis libertis licet

Pe.By.⁊ Cy.aliter loquãt ⁊ nõ bene ꝓut declarat bart. in.d.l.illis libertis.nisi intelligant qñ testator motus fuerit principaliter ad faciẽdũ legatũ sub illa cõditione nõ fauore legatarij:sz alterius cuius intererat cõditionẽ impleri. puta qꝛ vt liberti morarent cũ filio vt illi libertus morarent reliquit libertis si cũ filio moraret.tunc.n.si cõditio casu deficit etiam in legato habet cõditio pro impleta.d.l. illis libertis in fi.in dubio aũt censet testatorem motum principaliter fauore legatarij.vt satis probat in.d.l.illis libertis.vbi iuriscõsultus vr̃ ponere pro regula ꝙ legatũ debeat.⁊ postea videt limitare ⁊ in dubio pro regula pñmitur dicit Barto. in.l. quotiens.ff.si qs cau.Idem.s.ꝙ in dubio legatum alimentorum si cõditio deficiat casu habeatur pro impleta fauore alimentorum satis probatur in.d.l.annua in princ. ⁊ in.d.l. gayo.§.imperator.que in eorũ generalitate videntur loqui in casu dubio cum alias voluntas testatoris non pondereꝫ. ꝙ ⁊ firmat Imo.in.d.l.illis libertis.

k ¶ Cum itaq in casu nostro agatur de fauore alimentorũ:qꝛ in legato victus ⁊ vestit⁹ res vr̃ plena ꝙ satis sit ꝙ nõ stat pet legatariũ quominus habitet cũ illis quos testõr ↄ̃signauit multa itaq nos trahũt in hãc sniam.⁊ p h̃ clare apparẽt sublata adducta in ↄ̃trium.qꝛ illa loquũtur regulariter sed limitantur per theoricas supra recẽsitas.

l ¶ Circa scd̃m cõsultationis articulum vr̃ prima facie tex.ꝙ possit conueniri dictus Thadeus nõ ob.dicto laudo seu arbitramento facto cũ bonãno. Nam tale arbitramentuz iuncto cõpromisso est quedam spẽs transactionis aũt.si vo cõtigerit.C.de iudi. Sed transactio seu aliud pactũ initũ cuz vno ex pluribus tutoribus nõ ꝓdest alijs. vt est casus apertus in.l.j.C.de trãsact. ⁊ super casu legis non vr̃ extirandum l.ancille.C.de fur.⁊.l.illã.ver.de modo.C.d colla.restringit se tamen tex.ad ea que separatim vel cõiter gesserũt vel gerere debuerũt. Nihilominus vr̃ cõprehendere hunc casum attento ꝙ ex quo nõ erat a testatore vel iudice diuisa tutela omnes gerere debuerũt.tñ pro intelligẽtia est premittẽduz ꝙ qñ nõ aliter diuisa tutela prout contingit in casu nostro vnus tutor administrat ⁊ alius nõ administrat.Si agit cõtra tutores ex facto eius qui administrauit vel de sibi connexis tutor qui nõ administrauit hꝫ exceptionem vt conueniatur tutor qui gessit si est soluẽdo prout no.gl.in.l.j.C.de transac.qd̃ procedit si conuenit pro gestis per eum.l.j.⁊.ij. C.si tutor non gesserit ⁊.l.j.§. nunc tractemus.ff. de tute.⁊ ratio distra.⁊ Bar.⁊ doc.in dictis iuribus maxime in.d.l.j. de trãsactio.Item procedit si agit pro ea que sunt ↄ̃nexa gestis:qꝛ ẽt tũc dꝫ prius cõueniri tutor qui gessit.l.tutorẽ qui tutelã.⁊.l.tres tutores ver. Item in eo.ff. de admi.tuto.Et hoc nisi tutor ille gessit de mãdato alioꝝ.nam tũc cessat tale bñficium.l.ita aũt.§.gessisse.⁊.l.tres tutores.§. non solum. ergo de admi.tuto.⁊ no.Bar.⁊ doc.in.d.l.j.C.de trãsac.Et propterea si ipsi tutores inter se diuiserũt tutelã seu tutelarem administrationẽ:qꝛ cẽsent inuicẽ mãdatũ dare nõ hñt tale bñficium ꝓut volũt nõnulli doc.alij cõtra.Non est presentis speculationis:qꝛ nõ presupponit diuisam tutelam:sz ꝙ solus bonãnus administrauit sine diuisione tutelaris administrationis ⁊ sine mãdato dicti Thadei cõtutoris.

m ¶ Quod ⁊ est verisimile attentis conditionibus eoꝝ ⁊ cõmunione bonorum que erat inter bonãnum ⁊ pupillum. ⁊ istud dicitur beneficiũ ordinis:ꝙ competit ei qui nõ gessit. Cui etiam competit aliud beneficium.vt si ipse cõueniatur pro gestis per alium tutorem ⁊ exigat tenet exactor cedere actionem quam habebat aduersus gerentem si non gerens conuenitur ex dolo gerentis vel ex culpa illius non ex suo vel communi dolo.vt not.glo.⁊ Bar.in.d.l.j.de transact.⁊ docto.omnes ibi ⁊ latius Bart.⁊ docto.in.l.modestinus.ff. de solu.⁊ per glo.⁊ docto.in.d.§.nunc tractemus. Et istud nuncupatur beneficium cessionis.

n ¶ Et ista duo beneficia competunt etiam quando duo cõueniuntur ex communi gestione:tamen ex vnius dolo ⁊ alterius culpa vel si ex communi culpa:culpa vnius est maior altera:nam tunc ille qui est in minori culpa habet beneficiũ ordinis ⁊ beneficium cessionis prout voluit Raphs.fulgo. in.d.l.j.de trãsac.per text.in.l.vnde queritur.§.j.ff.commo. Competit ⁊ tertio beneficium diuisionis ⁊ istud competit quando conueniuntur ex communi gestione vel ex communi non gestione.⁊ sic negligentia etiam si ex communi dolo d.l.j.§.nunc tractemus prout est communis opi.Licet qdã contra:sed non est nostre inuestigationis:qꝛ non presupponitur dolus dicti Matthei. Nec ipse acquiesceret conueniri pro dimidia.Ideo super hoc non instandum:nec etiam super quarto beneficio ꝙ competit inter tutores.s. beneficium vtilis actionis ꝙ competit vni ad repetendum ab altero cõtutore.id qd̃ ipse soluit de quo ẽt i.d.§.nũc tractemus ⁊ per doc.in.d.l.j.⁊ in.d.§.nunc tractemus:sed dictus Thadeus nunc intendit euitare solutionem.

o ¶ Et cõsultius est nõ soluere q̃ solutũ repetere.l.ij.⁊.iij.ff. de compẽsa.⁊.l.si stipulatus esses.ff. de fideius. Idõ ẽt super isto nõ instãdum ad propositum aũt nostrũ applicãdo communis opi.glo.Bar.⁊ docto.omnium cõcorditer est in.d.l. j.C.de trãsac.⁊ in similibus iuribus supra adductis ꝙ quotiens per trãsactionẽ vel pactum factũ est ꝙ tutor qui cõuenitur nequeat vti altero ex dictis bñficijs sibi competentibus semper pactum obest creditori qui pactus fuit. ⁊ vt ita dixerim prodest contutori qui pactus non fuit. argumen.l. sticbum aut pampbilũ.§.pe.ff.de solu. Non aũt vere ꝓdest quia ẽt sine illo pacto.Idẽ haberet nisi ea rõne qꝛ ↄ̃sultius est non petere q̃ solutum repetere vt premisi.

p ¶ Si itaq Mattheus conuenitur ex gestis per dictũ bonãnum vel ex connexis.tunc quia Mattheus habet beneficium ordinis vt prius conueniatur gerens.d.l.j.⁊.ij.si tutor non gesserit.Ideo potest actorem repellere.Ac etiam qꝛ debet sibi cedi actio aduersus Bonãnum qui gessit anteq̃ ipse Mattheus soluat.d.§.nunc tractemus.⁊.d.l. modestinus.Et actio efficax cedi nõ potest: quia Bonãnus est per transactionem effectualiter liberatus.Ideo actor repellitur per indirectum propter dictam transactionem vel pactuz si vero cõuenitur pro communiter gestis ꝙ tamen cadere nõ potest stante themate ꝙ Mattheus non gessit quicq̃ vel pro communiter neglectis his que non erãt connexa gestis per bonãnum.⁊ sic pro communi culpa.⁊ tũc si culpa bonãni fuisset lata ⁊ culpa Matthei fuisset leuis ſm theoricam Rapha.supra recitatam obstaret exceptio cedẽdaruz prout in proximo superiori casu per.d.l.vnde queritur.§.j. cõmo. iuncta.d.l.stichum aut pamphilum.§.pe.de solu. Si autem culpa fuit equalis.tunc haberet bñficium diuisionis ꝙ quilibet pro virili conueniatur. Sed per pactum est in effectu sublata actio aduersus bonãnuz ⁊ impeditur creditor agere aduersus eum maxime per trãsactionem.l.si fratris.⁊.l. cãs C.de transac.cum similibus.

q ¶ Item pro illa virili debuissent cedi actio que propter trãsactionem cedi nõ potest.ideo obstat exceptio pro virili pro qua Bonãnus poterat facta diuisione conueniri ⁊ pro qua debuisset cedi actio aduersus bonãnum ipsi Mattheo cuz per transactionem factũ sit quominus possit cedi nec aliqꝫ recursus habere.Pro altera vero dimidia transactio nec liberatiõ predicte iuuat dictũ Mattheum hoc casu quo pro communi culpa conuenit pro non gestis per dictũ bonãnum nec pro sibi cõnexis. Et h̃ vigore transactionis vel liberationis.Prodest tamen vigore solutionis quatenus ex ea causa solutũ est.Nam si solutum est per dictũ Mattheũ vltra virilem pro illo pluri.vltra virilem soluentis non poterit conueniri ipse Mattheus vt probatur in.l. si ex duobus.ff.de tute.⁊ rati.dist.⁊ no.Bar.in.d.l.j.C. de transac.⁊ per eum in.d.l.modestinus.

r ¶ Istis aũt casibus nõ ꝓdest Mattheo trãsactio facta cuz Bonãno. ita ꝙ competat exceptio pacti. ⁊ ita generaliter procedit.d.l.j.C.de transac.adducta supra pro pte cõtraria. Sed per indirectũ ꝓdest seu vigore solutionis in eo qd̃ solutuz est vel qꝛ impedit Mattheus in altero ex supradictis beneficijs ſm theoricã supra traditas. Et si cõuenit ex gestis per Mattheum vel pro eis que ꝑuenerũt ad dictũ bonãnum dictus Mattheus est tutus in totũ ex quo sibi dꝫ in totum cedi actio que cedi nõ põt vigore dicte trãsactionis. Et qꝛ bonãnus debebat prius conueniri ex quo bona ipsa ꝑcepit ⁊ sic gessit accipiẽdo ⁊ retinẽdo p supradicta.

s ¶ Circa tertium quesituz. Non video ꝙ ⁊ qualiter fuit prestitum iuramentum. Nec qualiter emanauerunt dicte confessiones. ideo illud non intendo. ita in confuso decidere: licet autem text.in.l.certum.§.si quis absente.ff.de confes.⁊ in.l.fi.ff.de interrog.act.cum sua glo.⁊ per glos.in.l.cum de indebito.§.fi.de proba.⁊ in.c.si cautio.de fide instru.⁊ in.c. fi.de confes.⁊ in.l.j.C.eo.titu.

t ¶ Tamen de equitate canonica nonnulli. secus tenent ad quod allegatur glo.que cõmuniter reputatur singu.in cañ. quotiens cordis oculus.j.q.vij.que videt hoc velle per tex. ibi ⁊ canonem iuramenti.xxij.qd̃.v. Et illam glos.videntur sequi Jo.an.⁊ do.Anto.de but.in.d.c.si cautio.⁊ illam glo.

Bal.in.l.pactum dotali.C.de colla.vĩ etiam sequi in.ix.q. dicens per illaz gl. ꝙ per iuramentũ potest queri ius oibus etiaz absentibus de iure canonico.⁊ idem ẽt dixit in quibus dã addi.super decreto.xvj.q.j.Idem repio allegatũ tenuisse Pet.de anc.in.c.j.de iureiuran.ꝙ facit vt ⁊ confessio iurata prosit absenti de iure canonico. insup Bar.in.l. admonendi.ff.de iureiuran.loquendo de iure ciuili dicit ꝙ lz cõfessio absente pte nõ plene probet.Tñ probat semiplene.⁊ idem volunt cõiter doc.ibi ⁊ in.c.fi.de confes. ⁊ Panor. in d.c.si cautio.De quo etiam in.c.fi.de succes.ab intesta.

v ¶ Audio ꝙ cõfessiones fuerunt plures reiterate seperatis tpibus facte ex quo videntur plures confessiones ⁊ resultare per ꝯñs videntur plures semiplene probationes. ⁊ plures semiplene probationes coniunguntur ad faciendũ plenam probationem prout tradit pro theorica Bar.in.d.l.admonendi in penul.charta.versi.his premissis quero vtrum due semiplene ⁊c̃.Ad hoc etiam optime.l. sancimus ⁊ theorica tradita ibi per Bar.C. de agri.⁊ censi.lib.xj. vbi ponderat hmõi geminationem.Tamen vt premisi non plene instructus super serie facti non me extendo.vlterius super decisione huius tertij dubij prout ⁊ dixi consultanti non plene narranti seriem facti. Laus deo.

¶ Heres institutus in testamento ꝙ rompitur natiuitate posthumi vel quasi posthumi.Si testator ipsum testamentum confirmauit per codicillos.An si egit tanq̃ heres ex testamento dicatur rite egisse ⁊ si pro eo fuit lata sententia dicta sententia eo respectu dicatur nulla.Item heres institutus in vltima voluntate quã testator nuncupauit codicillũ. an debeat agere tanq̃ institutus in testõ vel in codicillis. ⁊ an possit ex dicta vltima voluntate succedere. Item sñia. An ⁊ qñ dicatur nulla ex eo ꝙ pars fuit absens vel minor. Item instãtia an ⁊ qñ dicat̃ finita ex lapsu tpis stante quodam statuto de quo infra in littera.c.scda versi.ideo.

¶ Consilium. cccxxiiij.

In nomine dñi nostri iesu xpi. ¶ Uiso pcessu tã pncipalis cause q̃ cause appellatiõis ⁊ sentẽtijs latis in dictis causis ⁊ illis pẽsatis cũ nõ me lateat q̃ clara sit sciẽtia vltio iudicãtis arbitrabar nõ sine vrgẽti rõne illã ptulisse sentẽtiã q̃lẽ i actis inspexi. Et qr sibi plurimũ ex obito afficior decreuerã nõ me i re hac intromittere.tñ intercessorum instantia choactus sum scribere quid sñiam in hac causa.

a ¶ Et ante oia aiaduerti.ꝙ lz multa dubia data fuerint p iudicẽ quoꝝ aliqua cõcernebãt solũ baptistã nõnulla cõcernebãt rititudinẽ aut inualiditatẽ processus ⁊ sentẽtie nõnulla merita cause ⁊ aut appellatiõis iustificationez.tamen tenor sñie nõ suadet iudicẽ motũ sup meritis cãe cuz sup meritis nõ pronũciauerit. Sz sup nullitate sñie.Nec ẽt eũ mouerũt minor etas vl̃ absentia baptiste cũ illa nõ respiciebãt totius sñie inualiditatẽ. Sz solũ pro parte baptiste. Nec ẽt motus fuit vt pcipio ea p̃tensa cã:qr sola sñia fuerit nulla forte propter viciũ citationis vel qr lata die feriata. Attento ꝙ reseruauit dicto Tubaldo ius iterũ rectius agendi.

b ¶ Ubi enim recte seu rite actum est lata sententia nulliter nõ est iterato agẽdũ:sz super eodẽ libello ⁊ processu iudicãdũ.l.si vt pponis.vt per glo.⁊ Bar.C.qũo ⁊ qñ iudex ⁊ per Bar.in.l.si exp̃ssim de appel. ⁊ in.l.cum q̃rebat̃ de re iudi.

c ¶ Et insuper innuit ipse sñians in sua sñia ꝙ pro pte actoris non fuit recte actum prout poterat agi cum reseruet ius iterum rectius agẽdi verbũ enim recte ꝯuenit iustitie cause potius q̃ actitudini ⁊ ordini procedendi vt per glo.que hãc dr̃iam facit inter recte ⁊ rite ⁊ in.l.iuste possidet de acq.pos. ⁊ ibi Bar.⁊ doc.glo.in.l.non putauit.§. non que vis de ꝯtab.⁊ glo.⁊ Bar.in.l.ij.ff.de inoffi.testa.

d ¶ Et put pcipio ex vltimis allegatiõibus excellẽtissimi doctoris dñi luce de callio motus fuit qr dict⁹ Thebaldus nõ poterat agere iure directo sz p viã fideicõmissi vt restituat̃ eidẽ hẽditas qr p̃mũ testamẽtũ fuit ruptũ natiuitate posthume p̃terite.l.posthumo.C.de ꝯtab.l.j.ij.⁊.iij .C.de posthu. here.insti.⁊.l.j.ff.d̃ iniust.testõ ⁊ agnatiõe quasi posthumi. l.gallus quasi per totam de libe.⁊ posthu.⁊.d.l.j.⁊.l.posthumorum de iniust.tes. Sed dicta institutio cõfirmata videtur fuisse in codicillis ⁊ institutio in codicillis resoluitur in fideicommissum.l.scevola.ff. ad trebel.⁊ ꝙ per illam legez in clausula codicillari dicunt Bart.⁊ docto.in.l.j.de iure codicil.⁊ in auc.ex causa.C.de liber.preter.⁊ per Bald.⁊ docto. in.l.si.C.de codicil.

e ¶ Non eniz potest dari hereditas in codicillis.l.ij.C.de codicil.⁊.l.ij.§.fin.⁊.l.ꝙ per manus.ff.eod.titu.Et ideo si testamentum ruptum natiuitate posthumi vel aliter ruptum vel inualidum confirmatur in codicillis institutio in testamento prius facta censetur facta in codicillis ⁊ valet iure fideicommissi prout est expressus casus in.l.j.C.de codi.⁊ vbi in sc̃o testamento cõfirmatur p̃mũ testamẽtum institutio facta in p̃n.validat̃ iure fideicõmissi.l.posthumus.§.si paganus.ff.de iniuſ.testamẽ.Nec reperit̃ a dicta regula exceptio nisi in milite qui põt p̃uilegio speciali hẽditatẽ directo relinquere in codicillis.l.militis codicillis.ff.de mili.testamẽto.

f ¶ Et licet Bar.in.l.militis codicillis.⁊ in.l.hac cõsultissima.§.si quis aũt.C.de testamentis.⁊ in.l.ij ff.de iniu.testõ. velit posse relinqui etiam in codicillis.⁊ in.d.l.militis codicillis dicat consulendo idem tenuisse ⁊ ita fuisse iudicatuz refert ipse Bart.qui in predicis locis loquitur in substõne pupillari ⁊ fundat se per.d.§.si quis aũt.⁊ quia sibi obijciebatur ꝙ dictus.§.si quis aũt loquitur quando defunctus voluit testari ipse respõdit ꝙ exquo sibi permittitur ꝙ possit minus solẽniter testari non refert.an voluerit testari an vero codicillare ⁊ ad hoc adducit.d.l.militis codicil̃.⁊ ipm Bar.vr̃ sequi Raph.ful.in.d.§.si qs aũt.dicẽs ꝙ est in pratica.ita iudicaret vt fauent voluntati testõris.ꝙ ⁊ vr̃ velle Pau.de cast.in auc.ꝙ sine eo.titu.nam ſm eum maior ratio est in liberis ⁊ eorum fauore q̃ fauore militis: quia circa testamentum magis fauetur liberis q̃ militi.Patet quia militis testamẽtuz requirit rogitum testium.l.diuius.ff.de mili. testa.⁊ secus inter liberos.Item ⁊ al̃s magis priuilegiatur testamentum inter liberos q̃ testamentum militis.s.in terminis autem.hoc inter liberos.eo.ti.ſm eum.

g ¶ Sed contra Bart.tenet Bald.in.d.l.hac consultissima. §.ex imperfecto dicens ad.d.l.militis codicillis ꝙ est speciale in milite.ergo in contrarium est ius cõe.l.j.ad muni.⁊.l.j. C.de thesau.lib.x.ſm eum ibi.

h ¶ Ubi eodem modo rñdet Ang.sil̃r tenens ꝯ̃ Bar.q idez tenuit in.d.l.militis per dictam rõnẽ.⁊ p.l.ex pte.§.j.fami. hercis.⁊ idem ẽt tenuit in.l.militis.C.de testa.mili.dicens ꝙ idẽ voluit Odoffre.in auc.nouissima.C.de inoffi.testa.

i ¶ Idem voluerunt Bald.⁊ Saly.in.l.filij.C.fami.hercis.⁊ Bal.in.l.insti.ff.de condi.insti.pariter vt supra rñdens ad d.l.militis.⁊ idem vult Saly.in.d.auc.ꝙ fine.si fiat mentio codicillorũ secus dicens si simpliciter liberos instituit ⁊ ad hoc facit ꝙ tradit Barto.in.l.tale.pactum.§.fin.de pac.vbi all̃ar.§.ex imperfecto non aũt.§.si qs quem allegat in alijs iuribus.s̃.adductis.

k ¶ Et similiter contra Bart.tenent Ang.⁊ Imo.in.l.ij.de iniust.testa.⁊ ibi dicit Imo.ꝙ non seqiur est in hoc priuilegiatus miles.ergo liberi ꝙ probat pluribus similibus.

l ¶ Et ego legendo.d.§.ex imperfecto probaui: qr iur̃ veteri erant priuilegiati milites ꝙ possint citra iur̃ solẽnitatem testari.⁊ tamẽ eo iure secus erat iter liberos qr primo fuerunt priuilegiati in h̃ liberi sui ⁊ emãcipati p̃uilegiati per constãtinũ ꝙ inter liberos valeret minus solẽnis vltima volũtas deferens:tñ successionẽ ab intestato. Postea tñ p Theodosium.in.d.§.ex impfecto fuit extẽsum etiaz ad alios liberos nõ suos nec emãcipatos.⁊ insuper ꝙ valeret vt testamentũ.

m ¶ Ex quibus pz ꝙ iura que p̃uilegiabant militem non militabãt in liberis.ergo de milite ad liberos non procedat ar. hñt.n.priuilegia sua milites ⁊ p̃uilegia sua liberi ⁊ hñt se vt excedẽtia ⁊ excessa.Sed non se fundat bar.ꝙ p̃uilegia militũ trahant̃ ad liberos.Sed fundat se ꝙ qui põt minus solẽniter testari põt in codicillis directo relinq̃re hẽditatez:nã milites erãt p̃uilegiati testari qũo vellẽt.l.j.eo.ti.Et ex hoc p̃uilegio causat̃ ꝙ possint codicillis hẽditatẽ directo relinquere.Si ita est pari rõne inferẽdũ est in alijs qui sunt p̃uilegiati vt in solẽniter testari valeant ꝙ possint in codicillis libertatem directo dare ⁊ adimere.quo fit vt tũsio doc.non eneruent inductionem Bar.ner ad illam adactẽtur.

n ¶ Et si recte Bart.aduertat̃ non se fundat in priuilegio ⁊ fauore liberoꝝ.Sed loquitur gñaliter inuenitẽtibus ab intestato:nam ita loquitur ⁊ nõ se fundat per.§.imperfecto qui p̃uilegiat magis plene liberos sz si vbiq̃.s.in.d.§.si qs aũt. ⁊ in.d.l.ij.⁊ in.d.l.militis codicillis se fundat in.d.§.si quis aũt.rñderi autez põt ad inductionẽ Bartoli ꝙ nõ appet in d.l.militis codicillis ꝙ papinianus auctor illius legis nitat̃

ex privilegio dato militibus intestãdo. Forte.n.erat concessum spãliter militi q codicillis heredẽ scribere posset.

o Et divinare est qua ratione motus fuerit papinianus. & posset artẽtari q lz miles possit codicillis dare hereditatem directo si fiat ẽt testm̃. Tñ nõ possit ab intestato a ɔtrario sensu.d.l.militis codicillis in pnc.& ratio differẽtie potest sumi ex.l.si qs cũ nullũ in fi.de iur codi.& põt induci.§.nõ tãtuz insti.co.ti. Sed quicqd sit hoc meo iudicio nõ ɔfert ad decisionẽ presentis cause ex pluribus. Et pmo qz dictus Tobaldus in suo libello divisorio presupponit se & fratres esse hẽdes & habere hẽditatem cõem. & propterea petit illaz dividi si vera sunt que narrabat iustitiam fovebat si non sunt vera vel illa non docuit deficit in iustitia cause & in meritis eiusdem non in ritirudine processus ex quo causabatur sententia iniusta nõ aũt nulla put pnũciatũ fuit.

p Si.n.titius agit ɔ̃ seiũ ad decẽ & petit illũ cõdemnari: qz mutuavit. Si ipse titius nõ pbauit mutuũ.& tñ fuit condẽnatus seius snia est iniusta nõ nulla sz valida: vt no. Bart.& doc.in.l.prolataz.C.de sentẽtijs & est notissimũ. Itẽ dato q dicta vltima volũtas fuerit codicilli nõ testamẽtũ & in codicillis nõ potuisset dari hẽditatẽ directo: sz p fideicõmissum. tunc hereditas eẽt devoluta ab intestato: nam primũ testamẽtum erat ruptũ agnatione posthumi & quasi posthumoz: vt premissum Thebaldus eẽt hẽs ab intestato pro sua rata & dicti Petrus & Baptista pro eorum ratis. Et sic omnimodo essent heredes: licet non ex testamento.

q Et licet in libello narraverit se hẽdẽ ex testõ. Tamẽ non astrinxit se: nisi ad necessaria pfecto iudiciũ familie herciscũde pariter cõperit hẽdibus ab itestato put hẽdibus ex testõ l.ij.in pn.fami.hercis. Et lz nõ esset heres tñ snia p eo lata in iudicio fami.herciscũde vz.l.cũ putarẽ fami.hercis. Item forte: qz errasset in cã potuisset dici nõ fuisse heredẽ p.l.si is ad quẽ de acq.here.&.l.heres institutus co.ti.tñ & si pẽdẽte iudicio adiret posset ex cã supuenienti fundari snia.l.si rẽ.§.fi.ff.de pig.ac.& ibi per doct.& in.l.nõ põt videri.ff.de iudicis iũcta.l.heres.qñqz de acq.here. Ideo in appellatiõis cã posset huic defectui puidere si iminceret. Et sic in oẽm euẽtum victoria deberet seq pro sua pte. Interest tñ qz ab intestato eẽt hẽs p tertia pte si sunt tres filij succedentes & si est testm̃ validũ eẽt heres p dimidia vel si codicillis posset directo relinq hẽditas filijs similiter eẽt heres p dimidia.

r Iõ est investigandũ quo iur habeat succedere dictꝰ thobaldus.& pfecto de duobus est investigandum ad notitiam huius rei. Primo an codicillis possit relinqui hereditas directo: scdõ dato q nõ possit: an censeat hoc casu data ex ipso scdõ testõ. Et pma investigatio est duplex. pmo nunqd vere codicillis possit dari hereditas inter liberos.& lz p har. videat tex.in.l.fi.ff.fami.hercis.tñ ex quo doct.cõuer: insurgunt: non auderem indecisiuis pro eo decidere saltem non compulsus ad decidendum.

s Scda investigatio. An si qs instituit heredẽ in vltia voluntate quã noiavit codicillũ. An cẽseat codicillus si valere põt iur testi & non iur codicilloz.& hoc casu lz Saly.in auc. q sine.C.de testa.videatur velle q tunc potius non valeat. vt deferatur hereditas directo q̃ substenteur vt testamentum dicens in questione in qua discordãt Bar.& Bald.per eoz relati.s.in substitutione facta pupillo q opi. Bar. procedit si nõ est facta mentio codicilloz. nam tunc potest interpetrari testamẽtum. Sed si est facta mentio codicilloz tunc tenet opi. Bal.s.q nõ valeat vt pupillaris ẽt si sit facta verbis directis civilibus vel sit expressuz q pupillariter substituebat put ipse vult q pcedere posset qñ appareret q vellet codicillare. Tamẽ si heredẽ instituit in vltima volũtate quaz appellavit codicilluz videtur q debeat valere vt testm̃ si in codicillis presupponatur non posse heredẽ institui.

t Nam codex & eius diminutivum codicillus varijs ponit modis & apud grammaticos & apud nos legistas: nam codicem vocamus librum constitutionum imperialiũ. vt in titulo de novo codi.in rubro & nigro & in titulo sequenti de emẽd. iusti.codi.& liber. digestorum codex appellatur.C. de veteri iur enu.l.j.in principio in text.& gl.in verbo codice.& alij libri antiqui codices nuncupantur. vt in dicta.l.j.§. sed cũ sit necessarium de novo.C.compo. & librum rationum codicẽ rationum appellamus.

v Codex enĩz liber vbi plura sunt simul collecta codex dici potest. ita & codicilli diminutivum codicis dici possunt varijs modis sumi. Nam & codicilli dicuntur principis littere aliquam dignitatem conferentes insti.quibus mod. ius pa. pote.solu.§.sed ex constitutione in glo.hoc est speciale.& in auc.de mãdatis principum in prin.colla.iij.& in auc.vt ord. prefec.in prin.collatione.v.

x Ideo & testamẽtum saltẽ breve codicillus nũcupari merito potest quasi parvus codex: qz brevis scriptura pauca cõtinẽs. Et ideo licet testator notaverit codicillos: tamẽ si instituitur hẽs. ita q insti.nõ valet vt facta est si fieret in codicillis valet vt testamẽtũ saltẽ favore liberorum prout voluit Pau.de cast.in auc.q sine de testa.adducẽs qd hr in disputatione dini que incipit in qdam paterfamilias. vbi vz velle q cum dispositio possit valere iur testamẽti testator dixit q volebat valere iur codicilloz nõ ppterea definit valere iur testamenti fm eum quẽ refert & videtur sequi Ioã.andr. in addi. Spec.in titulo de instru.edic.§. compẽdiose in addi. incip.ad intellectum cum quibus transit Pau.de castr.in.l. testamentum.C.de testamen.

y Confirmantur premissa vbi viget favor liberorum: quia liberorum favor operatur vt vltima voluntas censeatur habere clausulam q valeat omni meliori modo. vt voluit glo. in verbo valuit in.l.cum filie.§.coheredi de vulga. & pupil. prout ibi not. Imola qui idem post dominum Anto. no.in c. Raynutius de testamen.xxviij.colum.& idem not. Raph. fulgo.in.l.filij.C.fami.hercis.per text.ibi. Licet itaqz testator nominasset codicillum vel codicillos: tamen ex quo continet heredis institutionem & instituit filios non propterea deberet interpetrari q esset codicillus & non testamentum per predicta iuncta.l.non codicillum. Sed casus noster est penitus semotus a dicta extatione. quia testator non nominavit codicillum vel codicillos.

z Nec dixit q volebat q valeret iur codicillorum. imo simpliciter explanavit suam vltimã volũtatẽ nõ nuncupãdo eã testamẽtum vel codicillos & fecit institutionẽ ex qua demõstravit q voluit esse testm̃.l.non codicillum.C.de testa.imo postea ipse testator clarius id idẽ declaravit adijciẽdo q volebat illã suã vltimã volũtatẽ valere iur testamẽti.& si iur testamẽti nõ valeret voluit valere iur codicilloz &c. Si itaqz poterat valere iur testamẽti nolebat q valeret iur codicillorum: sz iur testamẽti. Nec obstat q in instrumento appellat codicillus in pn.& in fi. qz respõdet q illa sunt verba notarij exemplãtis cuius officiuz erat exẽplare fideliter id qd referebat scriptum non aũt interpetrari.

& Non.n.rogantur nec pcipit sensu corporis q fuerit codicillus magis q̃ testm̃. iõ de illo nõ poterat conficere instrm iuxta ea que habent in.c.cũ.p.tabellio õ fide instr.& in auc. si qs in aliquo.C.de edẽ.& per Nic.de mat.& Bal.in rubrica de fide instr. volentes q notarũ non possint cõficere instrumentuz nisi de his que percipiũt sensu corporis q & est claruz per ea que habẽtur in.l.domitius labeo de testa.& hr etiam in.c.j.de fide instru.imo voluit Io.an.in addi. Spec. in tit.de instru.edic.§.restat.ver.sz quero de quo per Nico. de mat.& Bal.in rubrica.C.de fide instru.

ɔ Et facit etiam q per eos in.l. neqz natales.C. de proba. Clarum est itaqz q non obstante q notarius nominaverit codicillum: tamẽ est testm̃ si vt testm̃ valere potest. Sed instari põt q nõ possit valere. vt testamẽtũ ex quo alij filij instituti in primo testõ non sunt instituti in ista vltima voluntate.& per cõsequẽs videnf preteriti & pteritio reddit testm̃ nullum.l.maximũ vicium & autenticis ibi positis.C.de libe. preter. Non.n.sufficit si qd iure fideicõmissi filio relinqtur §.aliud quoqz capl'm in auc.vt cum de appel.cog.fm qd cõmuniter fere oẽs tenẽt. Sz qñ in scdo testamẽto ɔfirmatur primum testm̃ censentur institutis in primo relicta hẽditas iur fideicõmissi. vt videtur tex.in.l.querebat.ff.de test. mili. immo plus ibi poterat testator facere q primum testm̃ valeret stante scdo testamẽto ex singulari privilegio militum put & ibi exprimitur & tñ non censetur facere: sed iur fideicommissi honorare institutos in pmo testamento. vt ibi fortius in casu nostro cum paganus nequeat decedere cuz duobus testamentis.& de hoc est text.in.l.posthumus.§.si paganus ff.de iniusto testamento.

ꝫ Et ibi est ẽt casus q cõfirmatio pmi testamẽti facta in secundo testamẽto reducit pmam institutionẽ in cãm fideicõmissi. q & probat in.l.si qs priore.ff.ad trebel. Et ita notant Bar. Bal. Ang.& Imo.in.d.§.si paganus.

a Et assignant Bar. & Ange.ibi rõnem quare instituti in prio testõ nõ sunt coheredes institutoz in scdo testõ quasi s. censeant instituti in scdo testamẽto dicẽtes q ideo est. qz non sunt heredes palam nominati prout nuncupari debent per.l.

p.l. hedes palā in prin.ff.de testa.l.iubemus.C.eo.ti. ꝙ tñ Jmo.ibi ipugnat p ea que tradit Bart.in.l.si ita scripsero de cōdi.ꝛ demō.vbi dicit ꝙ valet testamētū si testator corā testib⁹ rogatis sufficiēti numero.dicit ego testor ꝓut i tali cedula cōtinet referēdo se ad cedulā certā.nā corā testib⁹ cēset instituisse illos quos nominauit in illa cedula ſm eū cum quo transeunt doctores.

b ¶ Et sic satis est ꝙ institutio heredis appareat p relationem ad aliam scripturam seu dispositionem. vt ibi. ꝛ in.l. asse toto.de hēdi.insti.ꝛ in.l. institutio talis.de cōdi.isti.ſ3 eundē Jmo.ſm quē ratio est:q2 ex quo testator in secundo testamēto istituit heredē in vniuerso non est verisimile ꝙ voluerit heredes esse institutos in primo.sed potius videt ꝙ ipm hēdē i stitutū in scdo onerauerit onere fideicōmissi ſm eū. Cuius ratio videt ↄfundi p tex. in.l. siqs priore. ff.ad treb.vbi idē decidit in casu illo.vbi erat in certis rebus scriptus heres in scdo testō ꝛ disposuerat testator ꝙ pmū testm̄ valeret.ꝛ tñ ibi istitutus in scdo censet istitut⁹ in vniuerso detracta mētiōe certaꝝ reꝝ ꝓut als in .l.j.§.si ex fundo.ꝛ.l. ex facto. de heredi. insti. ꝛ rogatus censetur de restituendo hereditatē heredib⁹ scriptis in pmo testō.

c ¶ Sed aduertēdū est:q2 in.d.§.si paganus.ꝛ in.d.l.querebatur testator in scdo testō cōmisit fidei heredis ꝙ primū testm̄ valeret.heres aūt scriptus in scdo testamēto nō pōt facere ꝙ pme tabule sint efficaces: nisi restituendo hereditatem.ideo nō miruȝ si in dictis iuribus nō valet vt istitutio heredis:q2 illa nō cōmittitur fidei heredis scripti in secundo. Et ita forte etiā factū fuit in casu.l. si quis priore ꝛ si dicatur est diuinare illam legē. Respondetur ꝙ ibi presupponitur verba esse fideicōmissi. nam tex. dicit propter verba fideicōmissi inserta. Que aūt fuerint verba non declarat:q2 forte non excitabatur de hoc.

d ¶ Et siquis dixerit.immo subduntur verba testatoris cū subdatur quibus vt valeret prius testamentum expressum est. Respondetur ꝙ illa verba sonant ꝙ in verbis fideicōmissi illud erat expressum non ꝙ per illa verba induceretur fideicommissum. Jdeo persuadetur ꝙ testator fideicōmisit hered. vt valeret prius testamentum prout fecit in.d. §.si paganus.ꝛ in.d.l.querebatur.

e ¶ Et hoc clara fronte tenerē in via disputatiua. in via aūt decisiua non ita secure incedo.attento ꝙ doc.hec non ponderāt sed alias rationes adducunt quicquid auteȝ sit de ratione dictorum iuriuȝ.in casu nostro secure tenendū arbitror ꝙ istituti in primo censeantur istituti in secundo. Et hoc ex pluribus.nam primo si iure fideicōmissi cēserent in uitati scripti in pmo testamētū scōm nō teneret.ideo inuitati in scdo nō haberent etiā iure fideicōmissi ex testō scdo.

f ¶ Nec virtute clausule codicillaris in secundo testamento inserte. Nam per illam censent rogati venientes ab intestato qui essent istituti in pmo testamēto ꝛ vnde censerent rogati restituere sibiipsis qd in iure nō admittitur ꝓut in simili in clausula codicillari considerauit Joā.an. in addi. Spe.in.d.§.cōpendiose in addi.que incip. ad intellectuȝ.

g ¶ Jdo cū dicta dispositio nō possit iterpetrari vt valeat iure fideicōmissi iterpetret ꝙ valeat iure istitutiōis.ar.l.quoti.in actiōibus.de reb.dub.ꝛ.c.si papa.de puileg.lib.vj. cū similibus ꝙ ꝛ demōstrat ex alio q2 lȝ primū testm̄ eēt ruptuȝ natiuitate ꝛ agnatiōe posthumoꝝ.tñ attēta clausula codicillari subsistēbat in vi fideicōmissi cū ista sit cōis opi.vt late refero.in auc.ex cā.C.de lib.pre.in vbo preteritionis in tertia qstiōe ꝛ sup gl.si.in col.pences antepenul. Et maxie hoc casu in quo apparet de volūtate testatoris ꝙ ꝛ si de hꝰ cogitasset.idē disposuisset.tū q2 ꝛ hoc satis exprimit i scdo testamēto.tū etiā q2 ex quo existētibus filijs voluit illos q supersunt honorare ita ꝛ est verisile ꝙ fecisset si cogitasset alios sup futuros ꝓut in sitri ita limitat Bal. in.l. si titius de vulg.ꝛ pup.ꝛ in.l.filio preterito.de iniust.test. theoricam Bar.vbiqꝫ volētis ꝙ non cōseruant relicta in testō nullo vel rupto pteritione filij vel posthumi ignorāter facta: lȝ als ipse Bal.sequat theoricā Bar.q har. ipse ꝛ seqaces se fundāt in verisimili mēte testatoris que cessat hoc casu.

h ¶ Cum itaqꝫ primuȝ testm̄ valeret iure fideicommissi. Et testator in secūdo testamēto dicit pmū esse nullū ꝛ aduersus illā nullitatē voluit ꝓuidere aduersus nullitatē institutionis lȝ valeret iure fideicōmissi. Jdeo satis clara ē voluntas testatoris ꝙ voluit ꝙ instituti in primo essent heredes directo ꝛ nō fideicōmissarij.ꝛc. sic non obstat.d.l. heredes palā. Quia satis palam sunt noiati heredes per relationem ad primū testm̄. Non sic in terminis.d.l. posthumus.§.si paganus. q2 satis pōt dubitari vtrū voluerit valere iure fideicōmissi. An vo iure directo. Jdeo nō censet palam ꝛ aperte noiatus heres. Sed quādo per relationem ad aliud apparet apta volūtas testatoris. tunc non procedat.d.§.si paganus. ꝛ.d.l.querebatur.d.l. si quis priore.ꝛ qd no.in.d.§.si paganus Bar.Bald.ꝛ Ange.

i ¶ Cōcurrit ēt in casu nostro:q2 i scdo testamēto testator nō instituit hēdes in vniuerso. Jdo pbet ↄiecturā ꝙ in residuo voluerit eē heredes istitutos i pmo p id qd dicit. vt supra Jmo.in.d.§.si pagan⁹.ꝛ ad.d.l.si qs priore pōt respōderi ex dictis.ō. Uel lȝ hꝰ sola rō:q2 instituit in parte nō in totū nō esset sufficiens.tamē saltem coadiuuat alias que militant in casu nostro:vt apparet ex supradictis ꝛ infra dicendis.

k ¶ Concurrit etiā fauor liberorum qui operatur vt vltima voluntas valeat eo modo quo valere potest prout supra deductum est insuper verbo hoc necessario quodāmodo importantꝫ:q2 testator non disposuit simpliciter ꝙ primuȝ testationem valeret prout loquuntur.d.§. si paganus. ꝛ.d.l. querebatur.ꝛ.d.l. siquis priore. ꝛ doc. in.d.§. si paganus. Sed disposuit ꝙ valeret in oibus ꝛ per oia. dicit eni ꝙ in oibus alijs dictum primum testamentū ↄfirmauit in oibus ꝛ per oia. Et sic loqt per vniuersalem. cuius natura est nihil excludere.c.solite.de maio.ꝛ obe.l. Julianus. de leg.iij. ꝛ can.si romanorum.xix. dis. Non enim per oia confirmat si factum iure directo facit valere iure fideicommissi.

l ¶ Et maxie cū sit vniuersale duplicatū vl' triplicatū ꝛ geminatio vlꝛ vboꝝ auget plurimū virtutē vboꝝ p no.i.l. balista. ff.ad treb.ꝛ ibi p gl. Bar. ꝛ doc.ꝛ de his vbis in oibus ꝛ p oia ē tex.in.l.ij.§.furiosus.ff.de iure codi. ꝛ ibi ad ꝓpositū pōderat Ang.ꝛ Pōta.in.l.adeptiuum.§.patronū.ff. de in ius vocā.ꝛ als de geminatiōe verboꝝ enūciatiuoꝝ ꝙ disponāt.vbi als nō disponūt voluit Pau. de cas.in.l. ex hac scriptura.de dona.allegando tex.ꝛ Barto.in.l.scimus.de agri. ꝛ censi.libro.xj.ad ideȝ Panor.in.c.si cautio.de fide instrumen.in fine.ꝛ in repetitio.c.per tuas.de arbitris.

m ¶ Et alias Bald. in.c.si.de offi.lega. ꝙ si superior committens dixit.tu.tu.censetur elegisse industriam persone in casu quo alias nō censeretur elegisse.ꝛ ibi eum refert ꝛ sequitur Cardi.zaba. allegat.d.l. balista. ꝛ.c. ꝛ si christus de iureiurā.vbi verba geminata vidētur ꝓlata cum maiori deliberatione.ꝛ alias Ange. in.l.stichum.§.stipulatio. de verbo.oblig.ponderat geminationem verborum ad augendam virtutem verbis considerata. ergo significatione illorum verborum in oibus ꝛ per omnia non potest interpetrari ꝙ voluerit confirmare in vi fideicōmissi. cum tunc non confirmaretur per omnia cum non habeat per omnia eādeȝ efficaciam fideicommissum vniuersale quam habet institutio.

n ¶ Cum itaqꝫ qui confirmat actum inualidum censetur de nouo facere.ꝛ tūc qui cōfirmat dat.l. adoptio. de adop.ꝛ.l. legata inutiliter. de adimē.leg. ꝛ.d.l.siquis priore. ꝛ ibi per doc.ꝛ per Barto.ꝛ doc.in.l.ꝛ q2.de iurisdi.om.iudi. Jdeo instituti in primo testamento censetur instituti in secundo.

o ¶ Accedat ꝙ nonnulli tenent ꝙ institutio filiorum potest fieri nutu.ꝛ vidi in questione vertente in hac ciuitate p aliquos excellētes doctores consultum.ꝛ facit.l.si.C.fami.herci.iuncto eo ꝙ dicunt doc. in.d.§. ex ipfecto. dicētes quod qd fuerat prouisum per constantinum in.d.l.si.fuit dictuȝ ꝛ extensum per iustinianum in.d.§. ex imperfecto. Non tamen firmo in presentiarum dictam opi. Nec expedit quia vigent alia fundamēta supra deducta. ex quibus puto intrepide concludēdum ꝙ dictum secūduȝ testm̄ valeat vt testm̄ ꝛ censeant in eo in instituti scripti heredes in pmo. q tamē superant in portionibus aūt pdecedētiū fuit fcā noua ꝓuisio in ipo scdo testō.ꝛ per ↄsequēs dictus thobald⁹ actor sit heres pro dimidia dicti testatoris ex ipo scdo testamēto.

p ¶ Deueniendum est admodo ad quedaȝ alia super quibus reperio excitari contra dictum thobaldum super quibus breuius incedam cum prolixior fuerim circa efficaciam ꝛ virtutem dicti testamenti super quibus prout dicebatur siebat pricipalis instātia aduersus iura dci thobaldi ꝛ anteqꝫ vlteri⁹ ꝓgrediar pmitto ꝙ in actis nō repio iterpositā:nisi appellationē viua voce lȝ in iterpositiōe appellationis corā iudice ad quē fiat mētio de quadā appellatiōe in scriptis.

q ¶ Jlla autem appellatio fcā viua voce alio non apparente videtur ꝙ nō valuerit ea rōne:q2 appellauit ad generalem vicarium ꝛ ad quēlibet alium iudicem cōpetentem. nec apparet declaratus iudex intra decem dies. Jdeo ratione in

certitudinis in terris ecclesie put est ciuitas eugubina i q bus potest appellari ad superiorem obmisso medio.ij.q.vj. ad romanā de offi.dele.sup questionē.c. si duobus. ⁊.c.dilecti de appel. Ideo hmōi appellatio ad talem ⁊ ad quēlibet altum iudicem cōpetente ꝓpter incertitudinē cū plures sint iudices cōpetentes non tenet:nisi declaret.l.j. decendiū vt per.Jo.an.in regula in alternatiuis in.vj.⁊ in addi.specu.in ti.de appel.§.nunc tractemus ⁊ per glo. eiusdē in.c.is cui de offi.dele.ꝙ ⁊ cōiter tenetur in.s̈.dictis iuribus ⁊ per Ang.⁊ Jmo.in.l.j.§.siqs appellatione.ff. de appel. Et si nō valet appellatio snia trāsiuit in rē iudicatā quatenus tamē valuerit. Nec valeret snia iudicis ad quē q fuit adu⁹ sup ipsa appellatiōe si diligenter verba interpositionis animaduertunt iudex autē ad quē lʒ reperiat sniam nullā non potest super nullitate sententie pronūciare :nisi ꝓbetur appellatio legittime ⁊ solēniter interposita vt ē tex.⁊ glo. in.c. dilecto de appel.q ad hoc est melior q sit in iure put dicit ibi Jo.an. q h̄ firmat ⁊ sequunt doc. ibi ⁊ facit.c. exhibita de iud.⁊ ibi Jmol.col.penul.⁊ Panor.ibidē i.vj.col.⁊ notabili penul. Non insisto amplius in hoc q: forte in facto aliter res se habet ꝗ reperiaʒ in scripturis ad me trāsmissis.

r ℭ Allegantur ēt acta ⁊ snia nulla propter absentiam ⁊ minorem etatem dicti baptiste. Circa hoc est aduertendum ꝙ iste cause nō inficiebant sententiam ⁊ acta in totum:sed respiciunt solum personam baptiste nihil tangunt interesse Petri itaq̄ nulla resultat ex his causis nullitas pro parte petri. Item quo ad personam baptiste non videtur plene probata minor etas. Quia nullus testis reddit sufficientem cāʒ scientia de primo plane ꝯstat ex deductis p allegātē patronū cause q plene ⁊ egregie ꝓbat ⁊ est planū non insisto.

s ℭ Circa scdam testē nomine Bartholomeā ꝯstat ꝙ nō deponit de natiuitate. Ita ꝙ redditio cause:q: vidit nō pōt referri ad natiuitatē de qua nō deponit. Itaq̄ necessario deponit in dicta redditiōe cause de visu p aspectū. q̄ ꝓbatio testis p aspectū nō ꝓbat put voluit Bal. in.l.solā i.fi.C.de testamē.allegādo bar.cōsuluisse in consilio.lxxv. incipiūt questione ꝙ consiliū est mihi in ordine.xxxix.incipiente in questione vertente inter dominum Symonem. Non enim artat ad punctale tempus de quo testis deponit prout late declarat Bar.in repetitione.l.de etate.ff.de mino.

t ℭ Et est aduertendum ꝙ illa redditio cause : quia vidit audiuit ⁊ presens fuit singula singulis congrue referendo est ambigua : quia non apparet ad quid referatur causa visus ad quid causa auditus. itaq̄ potest referri causa visus.quia vidit Pauloante ⁊ ex aspectu nouit esse etatis de qua deponit profecto iudicium per aspectum est fallax per aliquos annos in tanta etate. Itaq̄ non probaret aliquo pacto in his terminis magis artaret si referreretur ad visum in tempore quo deponit fuisse etatis anni vnius. ⁊ quattuor mensium : quia in tam tenera etate non est fallax iudicium aspectu respectu tanti temporis.vt patet ex theorica Barto.in.d.l.de etate ⁊ res ipsa id indicat : tamē quia ambigua probatio non releuat.l. certum de confes. ⁊ .c.in presentia de proba. ⁊ ꝙ habetur in.l. inter stipulantem.§. si sticbum de verborum obligati. ⁊ dicta redditio cause est per sensum visus ⁊ presentie incerta ad quid referrat. Ideo non artat ad visum illius tenere etatis.

u ℭ Et insuper si referretur ad illam teneram etatem est aduertendum. ꝙ dicta testis non deponit de certo tempore precise de tempore vnius anni ⁊ quattuor mensium. Sed addit vel circa. Que verba vel circa reddunt dictum testis ambiguum adeo ꝙ non probat dixit notabiliter.d. Anto. in.c.fi.de desponsa.impub.per illum tex.⁊ similes ⁊ respondet ad.l.h̄ adiectio de ver.sig.⁊.l.⁊ si post tres in prin.siqs cauti.ꝙ nō sunt intelligende in testibus vel alijs proba.que debent concludenter artare.

x ℭ Insuper nō est tanta distantia a maiori etate ista de qua agit in casu nostro ꝙ illud tēpus ꝙ haberet cōprehēdi sub illis vbis vel circa ⁊ illud in quo iudiciū aspect⁹ posset faciliter falli ēt in illa etate tenera nō faceret excedere minorē etatem. Itaq̄ ista testis deficit in redditione cause :ideo nō ꝓbat domina Juliana tertia testis ⁊ domina Pera quarta testis clare nihil probant de etate :q: nullam causam scientie reddunt per sensum corporis. Nam interrogate in causa scientie in qualibet dicit dixit vt.s̈. ⁊ supra nulla deponit de visu vel sensu corporis. Et hoc est clarū non instantium in deductiōe.patronus cause ipingit istis tribus ꝙ nō fuerunt rite examinate : quia non citata parte. ⁊ quia per non habentem cōmissionem super quo non elaboraui. et in facto id cōtigerit. Joānes philippus quintus testis ⁊ vltimus super etate deponens similiter non probat q: interrogatus de cā scie non reddit causam scientie per sensum corporis.vt ex lectione sui dicti clare apparet.ideo non probat.l.testium.C.de test.⁊ quod per glo.⁊ docto.in.l. solam co.ti.⁊ in.c.causam que extra co.per Inno. ⁊ alios.

y ℭ Absentia etiam dicti baptiste non probatur plene. ⁊ concludēter.vt sufficiēter deducitur per patronum cause. Item non apparet ꝙ fuerit absens ex causa necessaria. Nam licet fuerit in castris non dicitur ꝙ fuerit vocatus. Nec ꝙ ibi moram traxerit causa bellandi forte accessit causa solacij vel ex aliquo sui negocio insuper illo tempore quo dicitur fuisse absentem non reperio ꝙ aliqd preiudiciale fuerit actum solum fuit ꝓducta petitio ⁊ facte exceptiōes ⁊ replicationes que ꝯcernūt ꝓludia cause.itaq̄ nulla ꝓbat lesio neq̄ iusta cā causane rest.in integ.vel nullitatē snie. Et maxime cum cā sit summaria nō reqrēs ordinē iudiciarū put apte super hoc statuit per legē municipalē.itaq̄ ista ꝓlucida nō erant necessaria i isto iudicio summarijssimo ad merita cause de verū fuit lōge post absentiā finitā de qua testes deponūt.

z ℭ Et si dicatur statutum loqtur in habentibus rem communem.ideo prius debet liquidari ꝙ res sit communis. ⁊ super hoc iudicium sit ordinarium cum ille qui nititur ex statuto debeat ꝓbare ea super quibus statutum fundatur vt per Bal.in.l.siquis non dicam rapere.C.de episco.⁊ cleri.⁊ per Barto.in.l.j.ff.de condi.ex lege per modernos in l.siquis maior.C.de transact.ad hoc etiam quod per glo. ⁊ docto.in clemen.fi.de rescrip.

⁊ ℭ Respondetur ꝙ lites sunt abbreuiande non ampliande vt est intentio omnis iuristatoris.c. finem litibus cupientes imponi extra de dolo ⁊ contu.⁊.l.properandum in pri. C. de iudicijs. ⁊ dictum statutum ad hoc maxime tendit. Sed si daretur dicta interpetratio ꝙ super cōmunione ꝓbanda haberet fieri prius iudicium ordinariū esset ampliare lites nō minuere. Si enim ordinarie super illa communione procederetur.ergo ⁊ ꝓnūciari deberet:q: de qua re iudex cognoscit super ea iudicare debet.l.si solemus. ⁊ .l. de quare de iudicijs.⁊.c.cum ecclesia sutrina in fine de causa possessionis ⁊ ꝓprietatis. Et si ꝓbaretur cōmunio ⁊ declararetur ⁊ peteretur diuisio qd restaret:nisi sentētiare diffinitiue ⁊ ad diuisionē compellere pro executione sententie. Ideo statutum ꝓuideret de vento. ꝙ non est dicendum ꝑ iura vulgaria. Ideo de communione est probādum in hoc iudicio summario. Iste enim est generalis stilus iudiciorum qđ id super quo.actor aliquid petens se fundat probet in meritus cause non ante omnia.

ꝯ ℭ Ecce iudiciuʒ familie hercis.⁊ communi diuidundo requirunt communionem prout requirit dictum statutum. ⁊ tamen non est ab initio probanda cōmunio: sed post litem contest.ita ⁊ in terminis quibus loquitur Barto.in.l.j. de condi.ex lege. ⁊ bal. in.d.l. si quis non dicam rapere. ⁊ in terminis.d.l.siqs maior.⁊.d.clemen.fi. Nec aliter sunt intelligēda statuta ꝗ iura cōmunia ceteris paribus.vt notabiliter inqt bal.in.l.gallus.§.qd si is. de liberis ⁊ posthumis. Sunt enī ius ciuile ciuitatis.l.oēs populi de iust.⁊ iur. Et a iure cōmuni interpetrationē recipiūt.l.nō est nouū.⁊.l.sequēti.de leg.l.si serui vestri. C.de nora.c.cuʒ dilectus.de cōsue.⁊ verba dicti statuti quatenus dicit ꝙ iudex ꝓcedat in predictis ⁊c. In sui generalitate pñt itelligi.s.in ꝯmunione probanda ⁊ diuisione facienda.⁊ sic etiam inuidendo ⁊ cognoscendo an res sit communis. necne maxime vtendo: simili iuris cōmunis cum de similibus ⁊ similia procedat arg.c.inter ceteras.de rescrip.l.nō possunt.de.ll.

ꝝ ℭ Et dato ꝙ communio non esset probata non propterea viciatur sententia super diuisione lata tanq̄ probata fuerit.vt est tex.in.l.cum putarem.ff.fami.hercis. esset enim contra ius partis. ⁊ sic iniusta non contra ius consti. Si quid autem deficeret in probatione potest suppleri in causa appellationis.l.per hanc cum ibi notatis.de temporibus appella.⁊.c.fraternitatis.de testi. ⁊ per hoc minime est extandum quin etiam ferie in hominum scilicet vtilitatem inducte non habuerint obstare.

a ℭ Non obstat quod dicitur fuisse oblatā ꝓbationē minoris etatis ⁊ absentie incōtinēti ⁊ non fuisse admissam.⁊ ex hoc iustificari appellationē per.c.interposita.de app.istud quidem respicit iustificationē appellationis.nō autem nullitatem snie. Item dato ꝙ esset iustificata appellatio. ita ꝙ

causa ex

causa ex hoc esset deuoluta ad superiorem etiam si esset appellatum ab interlocutoria nec esset amplius remittenda ad iudicem a quo non tamen ex hoc habet obtinere in causa:nisi quatenus doceat de iuribus suis. vt est text. in .c.ex parte ade de testi.ſm vnum intellectuȝ prout voluit Joan. an.in.d.c.interposita ⁊ Jmol. ibi col.v. ⁊ Anto. de butrio in.d.c.ex parte.⁊ Jmol.ibi ⁊ in.c.exhibita de iud.

b ¶ Cũ itaq; omnimodo cã sit deuoluta ad iudicẽ supiorẽ. Et restitutio in inte.ẽt hodie peti põt. Et si tũc debuit admitti etiã nunc est iustificanda nec aliud dicit̃ in.d.c.interposita. Et si secus diceretur esset absurdũ.s.ꝙ illa nõ admissio preberet victoriã in cã principali.ideo ista inuestigatio.An debuerit admitti illa petitio in inte.resti.ẽ inutilis quodãmodo.⁊ non puto ꝙ releuet cũ nõ fuerit appellatũ ab illa non admissione.sed a sententia diffinitiua:nam tunc qꝛ talis appellatio tendit ad finalem victoriam cause.ideo nõ iustificatur per talem non admissionem ⁊ iste est tex.in.d.c.ex parte ade ſm aliam lec.prout dixit Jmo.in.d.c.interposita.v.col.

c ¶ Procedit itaq; dictũ.c.interposita ꝙ iustificetur appellatio ex sola non admissione exceptionis cum oblata probatione incontinenti. Quãdo est appellatũ ab interloquutoria a qua nõ põt appellari viua voce: sed debet appellari in scriptis.c.cordi.de appel.lib.vj.⁊ per Jmo.in.l.ij.ff. de appel.⁊ per bar.in.l.eius de appel.reci. Jdeo cum appellauerit viua voce nõ potest censeri appellatũ ab interloquutoria immo nec ꝓcedit.d.c. interposita qñ simpliciter appellatur a non admissione exceptionis vel petitionis. Sed requiritur ꝙ appelletur ꝓpter probationes oblatas non admissas.alias non iustificatur appellatio propter non admissionem:prout est tex.in.d.c.ex parte ſm aliuȝ intellectum: ꝓut volunt Jo.an.Jmo.⁊ Panor.in.d.c. ex pte ade de testi.⁊ Jmo.in.d.c. interposita. Cum itaq; non fuerit appellatũ a dicta non admissione probationis cessat dicta iustificatio appellationis nisi probet̃ de iustitia ⁊ veritate cause.

d ¶ Circa articulũ finite instãtie vr̃ dicẽdũ ꝙ exquo statutũ aperte loq̃t̃ qñ incipiat currere tps instãtie stãdum sit vbis ipsius statuti q̃ sunt clara:arg.l.ille aut ille.§.cuȝ verbis de le.iij. Maxie cũ sit correctoriũ iuris cõis si itelligat̃ ꝙ imponat̃ meta instantie:qꝛ tunc corrigit ius cõmune.l.ꝓperãdum in prin.C.de iudi.⁊.c.fi.extra.e.ti. Panor. tñ in.c.de causis de offi.dele.referendo Spe.eo.tit.§.restat ver. ꝙ si statuto dicit ꝙ si statutũ imponit penã iudici nõ terminãti cãm.j.terminum non censetur lapsus termini finire instantiã. Itẽ exquo dictũ statutũ est penale ⁊ pene sunt moliẽde regula in penis in.vj.⁊.c.statutũ de elec.e.li. non dȝ trahi ad casum in quo non loquit̃. Jdeo cum statutũ loquatur ꝙ incipiant currere quattuor menses statutarij a die primi termini dati ad probandũ ⁊ terminus non fuit datus. Jdeo dicti quattuor menses assignati in dicto statuto nõ incipiũt exquo non est assignatus aliquis terminus ad probandum. Nec ob.ꝙ in simili habet̃ in.l.nulla.⁊ in.l.nihil.C.de ꝓcu. ⁊ in.c.j.de ele.lib.vj. Quia illa iura ⁊ que ibi habentur non loquuntur in penalibus ⁊ in correctiuis.

e ¶ Item illi actus qui solent seq̃ litis cõtes.in causis in quibus non contestatur lis operãtur illos effectus quos solet operari litis conte.ꝓut ⁊ habet̃ in dictis iuribus. Sed ꝓductio capitulorum ⁊ iuramenta testiũ ⁊ huiusmodi non operat̃ eũdem effectũ quem operat̃ assignatio termini:nam assignatio termini operat̃ ꝙ post termini lapsum precluditur via ad probãdũ nisi noua dilatio detur. Quia qlibet terminus probatorius censetur peremptorius.c. licet causam de proba.⁊ ibi not.⁊ in.l. in pecuniarijs.ff.de ferijs. Itaq; iudex post terminũ habeat liberũ tps ad cogitandum ⁊ deliberandũ de snie prolatione longe magis q̃ vbi sine termini assignatione fiunt capitula ⁊ ꝓbationes. Nam tunc non precludit̃ via ad probãdum:prout precludit̃ per lapsum termini. Itaq; iudici nunq̃ patebat tps ita liberum ad deliberandũ de prolatione sententie itaq; est longa rõ differentie inter hunc casum ⁊ ea que hñtur in .d.l.nihil. ⁊ .d.l.nulla.

f ¶ Quod ⁊ deprehendit̃ ex alio. Qꝛ acta que respiciũt merita cause fieri nõ pñt sine litis conte.in causis ordinarijs. ⁊ facta non tenent.c.j. de lit. conte.c. dudum el grande de elec.⁊ in titu.vt lit.non conte.in rubro ⁊ nigro.

g ¶ Sed capitula ⁊ probatiões fieri pñt sine assignatiõe termini ⁊ facte tenẽt etiã in causis ordinarijs.l. in cause.ff. de adul.vbi in cã adulterij non datur dilatio: ⁊ tñ sunt necessarie ꝓbationes. Jdeo pȝ ꝙ probatio sine dilatione tenet ad idem.l.vnius.§.cognituru.ff.de questionibus.

h ¶ Et ideo non ita se habent probationes ad termini assignationem maxime in istis causis ita summarijs :prout se habet litis contestatio ad acta concernentia.merita cause ⁊ econtra. Cũ ergo sint casus separati de vno ad alterum: non est illatio.l.fi.de calũ.l.si maritus.C.de dona.inter virum.l.naturaliter.§.nihil cõmune.ff.de acqui.pos.

i ¶ Circa nullitatẽ snie que allegatur rõne defectus citationis non legittime emanate ad audiẽdũ sniam. Dicendum arbitror ꝙ si ille Bernardinus domini Polydori habebat sufficiẽs mãdatũ ita ꝙ eẽt ꝓcurator ꝓut se asserit nõ vicietur snia ꝓpter defectũ citatiõis.ex quo lata in presentem.

k ¶ Maxime qꝛ eo p̃sente dictus tobaldinus petijt sniam pro se ferri ⁊ appellatiõe sentẽtie idubio itelligitur de diffinitiua.vt in.l.j.§.qd in sentẽtijs.ff.quando appel.sit.⁊ in rubrica.C.de sentẽ.⁊ iterlocu. Sẽtẽtia enim ⁊ ceteri actus sine citatione in p̃sentem tenẽt Bar.bald.⁊ ceteri in.l.j.ff. de in ius voc.bar.in.l.prolatam.C.de senten.bar. ⁊ bal. in l.si omnes.C.si vt se ab hereditate absti.bal.in.l. accusatoribus.C.de accu.⁊ in .l.etiam.§.fi.ff. de mino. vbi bonus tex.⁊ per Jo.an.in nouella in.c.fi.de elec.lib.vj.

l ¶ Et ꝓut dicit patronus cause nõ fuit negatum ꝙ nõ esset ꝓcurator. Nec si negatum fuisset forte obsisteret veritati nõ me extẽdo cũ negatũ nõ fuerit insup lȝ sentẽtia iudicis a quo sit nulla.tamẽ negocium p̃ncipale defertur ad iudicem ad quẽ.qui etiã habet super causa p̃ncipali pronunciare maxime si fuerit aditus p viam appellatiõis. vt est tex. in.c.exhibita.de iudi. ⁊ ibi Jmo. qd ⁊ voluit Jnnoc. in.c. dilecto.de appel.⁊ domini.de rota decisi.cclxj. que incip.

m ¶ Itẽ fuit dubitatũ si appellet̃.⁊ p Arch.Joã.mo. ⁊ Jo. an.i.c.fi.d re iu.li.vj.sup vbo necesse.⁊ bal.i.l.j.C.d sentẽ. ex pìcu.reci.i p̃n.⁊ Lap.i sua allegatiõe q̃ icipit appellatio dicẽs ꝙ appellatio a snia nulla deuoluit cognitione ⁊ decisionẽ cãe p̃ncipalis ad iudicẽ appellatiõis sub hac forma. Qꝛ si snia foret nulla vicio actorum substãtialiuȝ habeat ipse cognoscere de nouo hoc est a p̃ncipio ⁊ ex itegro.supple.s. ab actis nullis citra. Sȝ si snia est nulla vicio snie hȝ ipse eã reformare ex p̃mis actis.vt in.l.cũ q̃rebat̃ cũ ibi not.de re iudi.⁊ qd per glo.⁊ doc.in.d.l.si expressim ſm eum.

n ¶ Quinimo ⁊ si nullitas est p̃ncipaliter itentata deuoluit negociũ p̃ncipale ad iudicẽ supiorẽ :ita ꝙ ipse iudex aditus sup ea põt nõ solũ sniaȝ nullã ꝓnũciare. Sȝ ẽt ipam sniaȝ reformare p tex.C.d acc.i.l.absentẽ.⁊ i.l.j.§.j.ff.q̃ snie sine appel.rescin.⁊.c.cũ Joãnes.de fide istru.⁊.l.titianus qd cũ eo ſm bar.in.d.l.si expressim in fi.q ita firmat p dicta iura. Et idẽ tȝ i.l.si vt ꝓponis.C.qño ⁊ qñ iudex i vlti.col.⁊ in l.j.C.qñ ꝓuo.nõ est necesse vbi Ang.idẽ tȝ. qd ⁊ tȝ Jmol. in.c.dilecto.⁊ in.d.l.si exp̃ssim.xxiij.col.qd ⁊ voluerũt Ja. but.⁊ bal.in.d.l.si vt ꝓponis.⁊ Saly.in.l.si p̃ses qño ⁊ qñ iud.⁊.d.Ant.in.d.c.dilecto.⁊ Panor.i.c.in lrĩs i fi.de offi. dele.saltẽ si petat̃ sentẽtiari sup negocio p̃ncipali:ꝓut ipse Panor.loqtur ⁊ clarius bal.in.l.tale pactũ.§.q ꝓuocauit de pac.xiiij.q.Lȝ in p̃dictis sint opi.vt p Jnno.in.c. cũ cõtingat.de offi.de leg.⁊ per Ang. in.d.l. si expressim in casu aũt nr̃o cessant cũ iudex fuerit aditus p viã appellationis.

o ¶ Et p h sunt sublata oia dubia q̃ repio fcã in causa p̃ validitatẽ ⁊ efficaciã snie.illa aũt q̃ magis cõcernũt merita cãe sunt sublata p ea q̃ p̃mo loco tetigi.circa p̃mum p̃ncipaleȝ arti.q̃ ꝯcernũt ipm testiũ tã p̃muȝ q̃ scd̃m. Probata itaq; cõmunione hrditatis iter ipsas ptes p ratis deductis venit ferẽda snia diffinitiua sup ipsa diuisiõe:ꝓut in p̃mesa eã petitũ fuit ẽt si snia fuisset nulla p iam dcã. Laus deo.

¶ Fideiussor in causa euictionis an teneat̃ emptori si res euincitur occasione datij non soluti ſm libram impositam ad rationem auctoris ipsius venditoris stantibus quibusdam statutis. de quibus.j. ac etiam ꝙ emptor inquietatus super dicta possessiõe empta ab exactoribus datiorum nõ se defendit:sed interpellauit fideiussores vt venirẽt defendere ⁊ iudiciũ in eos suscipere q similiter nõ cõparuerunt.⁊ sic contumacces possessio fuit ab emptore euicta.

¶ Consilium cccxxv.

In noie domini nostri Jesu christi. ¶ Prima facie videtur in hac consultatione dicẽdum ꝙ dicti heredes frãcisci tenentur dicto mariano resarcire omne suum ꝓbabile interesse qd ꝓtendit p̃textu

dicte icorporationis ⁊ non defensiois facte pro parte ipso rum heredũ. nã verba ꝑmissionis sunt lata ⁊ clara cum ꝑ miserit dictus franciscus dcm̃ marianum defendere ⁊ dis brigare ab omni persona communi ⁊c. ⁊ statim lite mota ⁊ qualibet controuersia se opponere ⁊c.

a ¶ Si itaq; pdicta seruata nõ sunt ꝓut seruari debebãt ex quo ꝑmissa sunt cũ graue sit fidẽ frãgere. l. j. de consti. pe cu. merito succedit obligatio ad interesse .l. stipulationes non diuiduntur ver si. celsus cum concor. de ver. ob.

b ¶ Quod maxime videtur dicendum attento ꝙ dicta in corporatio videtur facta ex causa ⁊ culpa dicti caroli vendi toris ex eo q2 datium fuit ipositum allibramento domine Casandre ⁊ successiue dicti Caroli eius heredis qui cense tur eadem ꝑsona cum sua auctrice. in auc. de iureiu. a mo. presti. §. j. ⁊ qui succedit in hereditate. ⁊ per cõsequens in omne ius actiuum ⁊ passiuum ipsius dñe casandre. l. here ditas. de regu. iur. ⁊ l. nihil aliud. de verbo. sig.

c ¶ Et lz on⁹ istud fuerit ipositũ post vẽditionẽ. ⁊ sic postq̃ bona ipsa fuerũt facta ipsi⁹ mariani. tñ nõ vr̃ ꝙ teneat ipe marianus sz carolus. attẽto ꝙ datiuz fuit ipositũ occasiõe allibramẽti dñe Casandre. cuius locũ tenebat dict⁹ carol⁹ vẽditor. ⁊ statutũ sub rubrica de rebus alienatis disponat apte ꝙ possessor nõ cogat soluere aliqd noĩe datij impositi sz eius auctor soluere teneat ⁊ cogat. ⁊ lz i alio statuto di sponat ꝙ bõa trãseant cũ onere obligatiõis. ⁊ hypothece ꝓ solutiõe datioruz q̃ essent iposita vel iponerent. Tñ illa hypotheca vr̃ accessoria ad ꝑsonalẽ obligationẽ qua tenet auctor vigore allibramẽti ex dispositiõe supioris statuti. cũ itaq; dcũs frãciscus pncipalr ⁊ isolidũ se obligauerit ad de fendẽdũ ⁊c. ⁊ illa obligatio trãsiuerit i hrdes ⁊ factũ non fuerit. ideo heredes teneãtur ⁊ cõdẽnãdi sint dicto maria no ad resarciendum sibi omne suum interesse per predicta.

d ¶ Tamen his minime refragantibus contrarium arbitror de iure rñdendũ. Ad cuius rei euidẽtiaz pmittendũ est ꝙ dicta ꝑmissio de defendẽdo ⁊ disbrigãdo ⁊c. fuit iterposi ta sup ꝯctu emptionis ⁊ vẽditionis. Itaq; dz interpetrari ẜm naturã ipsius ꝯctus emptiõis ⁊ vẽditionis. l. si stipula tus. ff. de vsuris. l. si vno. §. j. ⁊ l. in lege. ff. loca. in ꝯctu autẽ venditionis venditor tenetur de euictione ⁊ ne in obliga tionez euictionis incidat tenet subire defensionẽ. l. j. C. de pericu. ⁊ cõmo. rei vẽ. ⁊ ibi per docto. ⁊ l. si parentes. C. de euic. ⁊ l. q absentem. de ꝓcura. ⁊ l. venditor. ff. de iud.

e ¶ Ideo dicta promissio de defendendo ⁊c. in dubio intelli gatur de defensione ad quã solent teneri venditores qua tenus v̾ba ꝯctus patiunt imo plerũq; dicta rõne verbis nõ leuis fit violẽtia vt patet in .d. l. si vno. §. j. vbi verbum dono ponitur pro non liberali sed debita remissione. ⁊ in d. l. si stipulatus. vbi verbum dari ponitur pro tradi.

f ¶ Item premittendum est ꝙ simplices ⁊ indefinite pro missiones iterpetrant rebus sic se habentibus ⁊ non ven dicant sibi locum noua causa superueniente .l. cõtinuus. §. cum quis. de verb. oblig. ⁊ xxij. q. ij. ne quis. ⁊ .l. cũ quis de solu. ⁊ l. qd̾ seruius cum sua glo. de condi. ob causam. ⁊ c. quemadmodum. de iureiuran.

g ¶ Et maxime non militant quãdo noua causa superuenit culpa ⁊ causa aduersarij. argu. l. aristoni iuncta gl. ff. mand. ⁊ l. opus quod in aduersione. ff. locati.

h ¶ Ad propositum applicãdo dictus marianus emptor ex natura contractus molestatus ab illis exactoribus commu nis super dictis rebus debebat comparere ⁊ suscipere de fensionem. ⁊ si non comparet sibi imputet.

i ¶ Nã lz vẽditor reqsit⁹ teneat defendere venditorẽ. Tñ ẽt emptor tenet se defendere. adeo ꝙ si ẽptor nõ se defendit ⁊ in absentẽ fert snĩa ipse vẽditor nõ tenet: lz nec ipse de fendisset vt est tex. in. d. l. j. in fi. C. de pericu. ⁊ cõmo. rei vẽ. ⁊ l. si ideo. ff. de euic. ⁊ l. emptor fundi. C. e. tit.

k ¶ Et ideo licet vterq; fuerit in culpa. tamen preponderat in hac parte culpa emptoris. prout dicit Bal. in. d. l. j. vel si culpa est equalis nõ põt emptor illam ipingere vẽditori. ar gu. l. viro. ff. sol. mat. ⁊ l. in arena. C. de ioffi. test. ⁊ in regu la in pari in. vj. Uel rõ q2 tenet vẽditor de euictione q̃ cau satur ex defectu iure ipsi⁹ vẽditoris vel fcõ eiusdem nõ de illa q̃ ꝓuenit ex alia cã puta si ꝑ iprudẽtiã vel iniuriã iudi cis res vẽdita euincat. l. si ꝑ imprudentiã. ff. de euic. ⁊ .d. l emptor fundi. ⁊ l. si non iniuria. C. eo. titu.

l ¶ Cum itaq; in casu nr̃o dictus marianus nunq̃ compa ruerit neq; aliquam susceperit defensionem videtur ꝙ sit ei imputãdũ magis q̃ heredibus dicti francisci. argu. d. l. si ideo cũ concor. s̃. adductis. Et maxime q2 ipse poterat se varijs vijs defendere ⁊ euitare dictam incorporationem. Primo q2 dicta incorporatio fuit facta tanq̃ de bonis dñe Casandre cum re vera non essent bona casandre. Sed ipsius Mariani. Et sic poterat ostendere erroneã causam dicte incorporationis. Et si replicatũ fuisset ꝙ dicta bona posita apparebant in libra seu allibramẽto Casandre ⁊ in quencumq; transiuerint transibant cum illo onere.

m ¶ Et licebat officialib⁹ ꝓpria auctoritate illa bona apphẽ dere ⁊ alienare: vt ꝓuidet sup hoc apte lex municipalis de scripta i themate. Poterat duplicari ꝙ tũc nõ debebãt ap phẽdi tãq̃ bona isolidũ obnoxia ꝓ toto datio libre dicte casandre. Sed ꝓ rata bonoꝝ allibramẽti ipsius Casandre.

n ¶ Prout expresse subditur in fine eiusdẽ legis municipa lis ibi pro rata bonoꝝ que verba in fine posita referunt ad oĩa precedentia. l. talis scriptura de leg. j. ⁊ c. ij. requiris ⁊ c. inquisitioni de appella. cũ cõcor. ⁊ sic hypothecata cẽsent dicta bona pro rata datij ⁊ similiter facultas apprehẽdẽdi ⁊ possidendi ⁊ vẽdendi cẽsetur concessa nõ simpliciter sed ꝓ rata bonorum. Cum itaq; secus factum fuerit: quia aliter in corporata fuerint ⁊ vendita q̃ debuerint. Quia incorpora ta ⁊ vendita tanq̃ bona dicte Casandre ⁊ ꝓ toto datio dñe Casandre. cum presupponatur ꝙ dicta Casandra habue rat plura alia bona maioris extimationis ⁊ pro toto allibra mento onus istud fuit impositum ⁊ pro toto onere isto fue runt dicta bona vt bona dñe Casandre incorporata cum deberẽt incorporari tanq̃ bona dicti mariani q̃ ipsius erãt ⁊ nõ dñe casandre ⁊ ꝓ rata datij ad ipsa bona spectãte nõ pro solido datio. ⁊ in absentia dicti mariani non se defen dentis: prout se tueri poterat ex pluribus cessat euictio.

o ¶ Primo q2 ꝑ imprudentiã seu ignorantiam officialiũ seu eorũdem iniuriã euictio emanauit quo casu venditor non tenetur. d. l. si per imprudentiam. ⁊ d. l. emptor fundi.

p ¶ Secundo q2 in contumaciã ipsius emptoris propter ꝙ etiam cessat regresus aduersus venditorem per dictam. l. si ideo. ⁊ d. l. emptor. ⁊ d. l. j. de pericu. ⁊ commo. rei ven.

q ¶ Et maxĩe hoc esset dicẽdũ si dict⁹ Marianus solũ noti ficauerit dictis emptorib⁹ incorporationẽ ꝑ officiales factã de dictis bonis ⁊ nõ notificauerũt vẽditionẽ factã ꝑ dictũ Carolũ ⁊ obligationẽ factã ꝑ dictũ Frãciscuz coꝝ auctorẽ. Nam si predicta omnia eis notificata non fuerint non erat quid eis imputari deberet quoniaz ipsi tanq̃ heredes erãt iniusta presumpta ignorantia. l. qui in alterius. ff. de regu. iur. ⁊ c. cum quis in ius. ⁊ c. presumitur eod. titu. lib. vj.

r ¶ Et esset quid imputandum dicto Mariano quare pre dicta omnia non notificauerit: quia presupponere deberet ꝙ illi verisimiliter essent ignari ꝙ tenerentur subire defen sionem. Item non sufficit venditori notificare emptori li tem motam. Sed debet requirere ꝙ defendat prout vo luit Jo. an. in addi. specu. in titu. de emptione ⁊ ven. §. fi. per. d. l. si parentes. C. de euictio. ⁊ .d. l. venditor de iudic. Quod ⁊ volunt Barto. ⁊ Angel. ⁊ Rapha. fulgo. in. d. l. j. de pericu. ⁊ commo. rei vendi. per text. ibi. ad quod etiam. d. l. qui absentem: licet Bald. aliter loquatur in .d. l. j. Non tamen in hoc facio magnum fundamentum: quoniam non apparet in themate forma notificationis.

s ¶ Et quia plerunq; permittitur per pactuz onus notificã di ⁊ requirẽdi. Sed placuit hoc deducere vt patronus cau se ⁊ ius dicens animaduerteret quibus series facti plus innotuit. Insuper dicta apprehensio seu incorporatio d̾ re alienata fieri potest lege municipali permittẽte ea ratione quia ipsa onera datij intelliguntur in dicta ipsis bonis pro rata ipsorum bonorum ⁊ ipsa bona ꝓ rata bonoꝝ ꝑmittun tur apprehendi ⁊ alienari ꝓ satisfactiõe dictoꝝ oneruz pro rata referendo v̾ba illa ꝓ rata onerũ ad oĩa precedentia vt fieri dz ꝑ iura vulgaria. s̃. adducta. ⁊ sic onera censentur in dcã dictis bonis ꝓ rata bonoꝝ ⁊ hypothecata censentur ꝓ dictis oneribus in dictis pro rata bonoruz ipsis bonis.

t ¶ Et ꝑmittitur apprehensio ⁊ alienatio dictoꝝ bonoꝝ ꝓ sa tisfactione onerũ ꝓ rata bonorum a ꝯrio nõ ꝑmittit dictis officialibus ꝙ apprehendãt vel vendant pro onere totius datij. Sed ꝙ vendãt pro satisfactiõe dicti oneris ꝓ rata bo noꝝ. Si secus factũ fuit ꝓcessit extra formã ⁊ potestatem a statuto traditã ergo nulliter fuit facta venditio. ar. c. cũ di lecta de rescri. c. cũ olim de offi. dele. Cõstat. n. ꝙ dicti offi ciales nullã habent ptãtẽ ꝓpria auctoritate apprehẽdendi possessionẽ alienam: ⁊ illaz vendẽdi nisi quatenus per legẽ municipalẽ eis tribuit. Jdõ si excedũt terminos legis mu

nicip alis

nicipalis excedunt metas sue pr̃tris. Ideo nõ valent tanq̃ gesta a carente in predictis iurisditione ꝛ facultate faciendi: ꝛ per consequens non censeatur res euicta: quia ꝙ nulliter factum est non censetur factum nec venditio vel alienatio dicitur. l. iiij. §. condemnatum de re iudi. cle. pastoralis. eo. titu. Et sic dominium dictorũ bonorum adhuc est apud dictum marianum. Ideo non censeatur euicta. ꝛ per consequens non agat de euictione dictus Marianus.

e ¶Quod ꝛ vr̃ dicendũ ex alio: qꝛ bona alienata sunt obligata ꝑ oneribus datioꝝ iniunctis alienãti: qꝛ censent̃ in dicta ipsis bonis ꝑ rata bonoꝝ. Sed si fuissent in dicta bonis cũ in dicta fuerint tpe quo erãt dicti mariani. Jdõ onus istud ascribendum est mariano non dñe cassandre vel eius successoribus: qꝛ omne commodũ ꝛ incómoduꝫ rei vendite post venditionẽ cõtingẽs ptinet ad emptorẽ. l. j. ꝛ ꝑ totũ. ff. ꝛ. C. de pericu. ꝛ cõmo. rei ven. Et in spẽ onera soluendoꝝ tributorum ꝛ collectarũ spectant ad emptoreꝫ qui percipit fructus: vt no. bar. in. l. his verbis. §. idem testator de leg. iij. ꝛ. l. quero de vsufru. leg. est enim onus possessoris. l. fi. C. si ꝑꝑ pub. pen. ꝛ auc. ibi posita ꝛ hr̃ in. l. imperatores. ff. de publi. Et si venditor soluit: vt qꝛ retineat in suo extimo põt repetere ab emptore: dicit bald. in. l. ij. C. pro socio. ꝛ in. l. ea conditione. C. de rescin. vendi. Pau. de ca. in. d. l. imperatores. Sunt enim onera que imponuntur pro fructibus: dicit Paul. de cast. in. l. apud iulianum. §. heres. ff. de lega. j. Et ideo licet res allibrata sit in extimo venditoris: tamen emptor qui possidet soluere debet collectam pro ipsa re: vt est text. in. d. l. fi. C. sine cen. vel reli. prout ꝛ ibi dicunt Bald. ꝛ Ang. ꝛ Bal. in. l. j. ff. ꝙ cuiusq̃ vni. no.

f ¶Cum igitur de iure cõi onera que inducunt̃ ꝑ bonis vel ipsis bonis solui deberent ab ipso emptore qui possidet ꝛ non a venditore. Et lex municipalis disponat ꝙ ipsa onera intelligunt̃ in dicta ipsis bonis. Et tanq̃ pro datio in dicto ipsis bonis obligant̃ ipsa bona ꝛ capiunt̃ per officiales ꝛ vendunt̃ ergo censita censent̃ pro onere spectante ad dictum emptorem: tum attenta dispositione iuris cõis: tum etiam consideratione dicta dispositione municipali.

g ¶Et si dicatur immo de iure municipali non tenet̃ possessor. Sed is ꝑ cuius allibramẽto est impositũ datiũ vt vr̃ ꝑ bari ꝑ legem municipalem sub rubrica de rebus alienatis. Qua disponit̃ ꝙ possessor non cogatur soluere datiũ. Sed auctor cuius allibramenti occasione datium petitur.

h ¶Rñderi põt ꝙ lꝫ fiscus cogere d̃beat exigere datiũ ab eo cuius libre datiũ iponit ꝛ nõ a possessore nisi in subsidium. Tamẽ nõ tollat̃ ꝓpterea ius cõmune quin ipse emptor soluere debeat ꝛ si auctor soluit repetat a possessore vt sic minus recedat̃ a iure cõi ꝓut decet. c. cũ dilectus de cõsuetu. ꝛ ꝙ habet̃ in. l. precipimus de appella. ꝛ in. l. ius singulare. ꝛ. l. ꝙ vero contra. ff. de legi. Vel dicamus ꝙ quãdo auctor non est soluẽdo tũc ex quo cogi potest ex forma dicte legis municipalis sub rubrica de reb. alie.

i ¶Nec tũc habeat regressuꝫ aduersus auctorẽ ex q̃ de iure cõi regressum nõ haberet si soluisset. Nec statutũ sup hoc q̃cq̃ disponit ꝛ sic ꝙ nõ mutat̃ q̃re stare ꝓhibet̃. l. sancim⁹. C. de test. ꝛ. d. l. ꝑcipimus: ꝛ. c. cum expediat de elec. lib. vj.

k ¶Et attento etiam ꝙ pro rebus obligatis per alium q̃ per debitorem possessis non potest agi nisi principali debitore non existente soluendo in auc. hoc si debitor. C. de pigno. ꝛ attento ꝙ non dicitur debitor qui inuitus exigi non potest. l. debitor de ver. sig. ꝛ. l. fideiussor obligari. §. fideiusso. de fideius. ꝛ etiam considerato ꝙ statutum illud dicit ꝙ possessor non cogitur soluere auctore existente soluendo non possint vendi neq̃ capi bona alienata pro datio imposita occasione allibramenti auctoris nisi ille auctor esset non soluendo. Nam si eius bona alienarent̃ in consequentiam quandam ipse censeretur soluere ex quo solutio fieret de precio rei sue. Vel ne alienarentur soluere cogeretur esset eni coactio ꝛ necessitas causatiua vt alias in. l. fi. de se. para. bon. Et sic vt dicta statuta inuicem accõmodentur ꝛ minus recedat̃ a iure cõmuni satis posset probabiliter interpretari ꝛ restringi dictum vltimum statutuꝫ loquens de incorporatione ꝛ alienatione bonorum etiam alienatorum.

l ¶Non enim inconuenit ꝙ vna lex municipalis simpliciter ꝛ absolute loquens distinguat̃ ꝛ restringat̃ per ius cõe vel per aliam legeꝫ municipalẽ anteriorem vel posteriorem. l. si serui vestri. C. de noxa. ꝛ. l. nõ est nouuꝫ. ꝛ. l. naꝫ ꝛ posteriores. ff. de. ll. ꝛ. c. cum dilectus de consuet. Et ꝫm hoc debebat constare debitorem. ꝛ sic dictos auctores non esse soluendo si fuisset oppositum. Et si dictus marianus non opposuit. sibi iputet. audio tñ ꝙ re vera auctores non sunt soluẽdo. Et tunc ipe marianus debebat soluere cum ad id astringi poterat ex forma statuti ꝛ de iure cõi ꝑ supradcã. Si non soluit capiuntur bona ꝑ suo debito. nouiter. s. post venditionẽ causato. Ideo venditor nõ teneãt ꝛ multominus heredes frãcisci qui pro dicto vẽditorẽ intercessit.

a ¶Cũ nõ teneat̃ qñ euincit̃ ex noua cã. ar. d. l. cõtinuus. §. illud cũ si. s. adductis. ꝛ maxĩe cũ ꝯcernẽte culpã ipsius emptoris. arg. l. si merces. §. culpe. ff. locati. ꝛ. d. l. emptor fundi. ꝛ ꝯcor. supra adductis. ꝛ. arg. l. si dictũ. §. si cõpromissero. de euict. Nec est par culpa si existẽs nõ soluẽdo cessat soluere: ꝓut si cessat q soluẽdo est. vt de se est notissimum.

b ¶Et dato ꝙ esset par culpa nõ imputatur reo. argu. regule in pari. in. vj. cum si. Ex quibus omnibus simul consideratis puto concludendum ꝙ dictus marianus non habeat regressum aduersus dictos heredes dicti francisci. Non obstantibus adductis in contrarium que apparent sublata ꝑ adducta. s. pro hac parte. Laus deo.

¶Aqua que erat communis inter certos fratres vna cum quadam valcbaria in ea existente si per dictos fratres diuidatur vna cum certis alijs possessionibus ibi existẽtibus cũ hoc ꝙ aqua inter dictos fratres sit cõis ꝛ ñ ille q in sua pte aque hẽbat valcberiã dꝫ dare alteri q nõ hꝫ valcberiam certos flore. ꝛ q̃libet tenet̃ manutenere aquaꝫ in sua parte. An ille q in parte sua nõ habuit valcberiam possit nouam valcberiam edificare in parte sua dicte aque.

¶Consilium cccxxvi.

In noie domini nostri Jesu christi. ¶Videtur in hac consultatione dicendum ꝙ dictis donno Nicole ꝛ fratribus non liceat facere dictam valcberiam ita ꝙ extrahatur aqua de dicto pantano ad vsum dicte noue valcberie faciende.

a ¶Et hoc ex pluribus ꝛ primo qꝛ conuentum est inter eos ꝙ dicte partes teneant̃ manutenere dictã aquã intelligendum videt̃ in eo statu in quo erat. Sed faciendo nouã valcberiã non manutenet̃ in eo statu. sed diuertitur vt fluat inde ad alia loca. Ideo ex forma ꝯuentionis videtur id ꝓhibitum dicto nicole. Cõuentiões autem sunt seruãde: qꝛ ait pretor pacta seruabo. l. iurisgentium. §. pretor ait de pactis: maxĩe cũ fuerit inuara stipulatiõe ꝛ traditione qꝛ q̃libꝫ pars vsa fuit pte sua ꝑ diuisa ꝛ sic fuit ꝯuẽtio vestita. l. diuisionis placitũ. ff. e. ti. lꝫ de iure cañ. ẽt nudum pactum ꝓducat actioneꝫ ꝛ sit efficaꝫ ad agẽdũ. c. j. de pac. c. ꝑ tuas de arbit.

b ¶Scđo ꝫ vr̃ cõuẽtũ vigore dicti vltimi capituli scđe ptis a ꝯ̃rio sensu ipsi⁹. Nã dr̃ ꝙ si aliqua dictaꝝ ptiũ nollet vti dcã aq̃ i edificio dictaꝝ valcberiarũ nõ possit tollere dictã aquã alteri parti q̃ vellet vti dicta aq̃ ꝑ suo vsu: ergo a ꝯ̃rio si altera ps cui. s. obueniẽt i ptẽ dicte valcberie si volet vti dicta aq̃ i edificio dictarũ valcberiaꝝ possit tollere aquã alteri parti volẽti vti ꝑ suo vsu. Sꝫ ps marci ꝛ socioꝝ vult vti dcã aq̃ ꝑ sua valcberia: ergo possit dictã aquã tollere alteri parti. ꝛ sic dicto dõno nicole ꝛ frĩbus volẽtib⁹ vti dicta aq̃ ꝑ suo vsu noue valcberie ꝯstruende. Ex quo. n. põt tollere volẽtibus vti ꝑ suo vsu maxime cũ vsus dicte aq̃ nõ poterat esse ꝓficuus nisi ꝑ vsu valcberie: vel forte sibi sit videt̃ satis aperte ꝑmissum ꝙ possit habens veterem valcberiam tollere aquam volenti vti aqua pro valcberia noua.

c ¶Argumẽtũ enim a ꝯ̃rio sensu militat etiam in ꝯtcibus. l. inter socer. §. cũ iter. de pac. dota. l. eum qui ita. §. q ita. de ver. ob. l. si cũ dotem in prin. ff. sol. mat. ꝫm vnam lec.

d ¶Et si huic argu. obijciat̃ ꝙ in dicto capitulo dicitur ꝙ si aliqua dictaruꝫ partium voluerit vti aqua in edificio dictarum valcberiaꝝ. ꝛ sic loquitur in plurali. ꝛ tamen tunc non erat nisi vna valcberia. ꝛ pluralis numerus non verificatur in vno regula pluralis loquutio in. vj. l. inter illam in fi. de ver. signi. ꝛ. l. vbi numerus. de test.

e ¶Et sic videatur intelligi dictum capitulum de pluribus valcberijs ꝛ sic noua ꝛ veteri. ꝛ sic videatur innui quod liceret facere nouam valcberiã. ꝛ idem innuunt illa verba precedentia quando aliqua dictaruꝫ partium vellet ꝛc. Et non dicit illa pars q̃ habebit talẽ partẽ: ꝛ sic videt̃ illam facultatem ꝯcedere nõ magis vni parti q̃ alteri videt̃ posse rñderi ꝙ v̄bum illud dictaꝝ tollat dictam obiectionem qꝛ supra

nō fuit dictū nisi de valcheria que tūc erat. et verbū pcedēs edificio qd est singularis numeri suadet q de vna valcheria itelligat. et supius et mētio fit de domo dicte valcherie et exprimit in plurali dicēdo dom' dictarū valcheriarū. Et sic apparet q in dicto instrumēto fit mētio de dicta valcheria i plurali. et ex pcedētibus sequētia declarant. l. si seruus plurium. §. fi. de lega. j. et. l. qui filiabus eodem titu. l. heredes palam. §. sed si notam. de testa.

f Et ałs plurale ponit p singulari in. l. nō est sine liberis de ver. sig. c. si duo. de offi. deleg. lib. vj. in vbo pdelegatos tex. et gl. in vbo apostolos in. c. j. ne cleri. vel mona. et tex. cū gl. in verbo capitibus in. l. j. §. initio. ff. de postula. gl. ij. in clemē. ad cōpescēdas. de sequestra. possel. et fruc. tex. et glo. de peni. dist. iij. tradidit. et gl. j. dist. cañ. omnes cū simi.

g Tertio hec pars iuuat quia dicta aqua non fuerat prius destinata ad vsum plurium valcheriarum. Sed vnius tantum: et socius potest prohibere socium volentem vti re cōi ad vsum non destinatum: qr regula iuris est q alter socius nō potest inuito socio aliquid facere in re cōmuni et potior est conditio prohibentis vt est expressum et ibi glo. et doc. in. l. sabinus. ff. cōmuni diui. ad idem. l. parietem. ff. de serui. vrba. predi. Ergo non possunt dicti donnus nicola et fratres habentes dictam aquam cōem aliquid facere de dicta aqua inuitis alijs dominis dicte aque.

h His tamen minime refragantibus contrarium videtur de iure dicendum. Nam premittendum est q in contractibus et in ceteris hominum dispositionibus mens obtinet principatum et illa preualet. l. in conuentionibus. ff. de ver. signi. et. l. in conditionibus primum locum de condi. et demon. et. c. intelligentia de ver. sig. cum simil.

i Item secundo in ambiguis dispositionibus preualet illud quod est magis verisimile. l. in ambiguis inspici. ff. de reg. iur. et. c. inspicitur in obscuris. eo. ti. lib. vj.

k Tertio decet q qui sentit commodum debeat et sentire incommodum. l. sm naturam. ff. de regu. iur. et. l. manifestissimi. §. cū secunda. C. de fur. et. §. cum autem institu. de contrahen. emp. et insti. de leg. patro. tute. ver. qr plerunqz.

l Quarto diuisio est quedam species permutationis seu emptionis. et venditionis. l. j. C. communia vtriusqz iudi. et. l. si fratres. eo. titu. et. l. cum pater. §. hereditatem de lega. ij. et huiusmodi contractus non debent claudicare. s. q vnus sentiat totum commodum et alius partem incōmodi. argumen. dictorum iurium: et. l. si id quod. §. fi. in fi. ff. de rescin. vendi. et. l. sed et si interpellatur. §. fi. ff. de arbit. prout et iudicia in quibus quasi contrahitur non claudicant. l. terminato de fruc. et lit. expen. c. cum inter de exce. in quibus quasi contrahitur. l. iij. §. idem scribit. ff. de pecu. et. l. ij. in fi. cum sua glo. de preto. stip.

m Et ex qualitate precij interpretatur contractus vt p glo. et doc. in. l. j. §. j. ff. de superfi. Et merito: qr nō est verisimile q aliqua partium velit iactare suū. l. cum de indebito de probat. et maxime quia diuisio fuit facta inter verisimiliter scientes cōditionem et valorem suarum rerum que diuidebantur: arg. l. quisqs. C. de rescin. ven. Itaqz donnus Nicola et fratres qui erant quattuor ex eorum parte. Ita q si vnus fuisset ignarus vel voluisset dimittere de parte sua marco et socijs alij tres saltem omnes non erant verisimr ignari vel propositi larglendi vel iactandi aliquid de suo.

n Item et quinto proprietas non debet esse apud aliquem inutilis et ne hoc contingat nōnulli tenebant iuris vertites q dispositio vitiaret et tandem decisum est q verba restringantur et aliqua eis fiat violentia ne proprietas fit verisimiliter inutilis apud proprietarium vt probatur in. l. antiquitas. C. de vsufru. Et longe fortius hoc fieri debeat ne fit inutilis immo fit onerosa et successiue damnosa.

o Et maxime in contractibus bonefidei: prout est contractus diuisionis. l. maioribus. C. communia vtrius. iudi. et. §. actionem insti. de acti. Nam in eis ex bono et equo proceditur. §. in bonefidei insti. de iudi. et facit. l. in bonefidei. ff. de eo q cert. loco. Nec est equum neqz bonum q altera pars ratione obscuritatis verborum vel non expressionis congrue facte lucretur cum iactura alterius partis. Que omnia videnr concurrere in casu nostro et nos arctare vt interpretemur dictum contractum diuisionis vt liceat dicto donno nicole et fratribus facere valcheriam et ad vsum valcherie nouiter construende frui dicta aqua p sua dimidia. Nam ex quo sibi est reseruata aqua pro dimidia et dicte aque pprietas non est vtilis nisi ad sitem vsuz et pro sua rata subit onus manutenendi dictā aquā et pro manutentiōe dicte aque resptādi et manutenēdi murū dicti plantani a suo latere et onus claudendi canalis molendini vt nihil aque ex eis defluat. Et sic sentirent onera predicta eis dānosa pp impendia exponēda in pdictis et nihil cōmodi perciperēt. lz eoz pprietas remaneret iutilis immo dānosa. q est cōtra regulas et iura premissa et nō est vllo pacto verisimile. Nec esset bonuz et equum contra naturā cōtus bonafidei.

p Attento et q si non daret facultas dicto donno nicole et fratribus vtendi dicta aqua ad vsum valcherie p eos cōstruēde eoz portio fuissz lōge minoris extimatiōis qz portio marci et sociorum et h respectu cōtus claudicasset et dictus dōnus nicola et fratres iactassent de suo in dictis bonis. Que omnia et singula contradicerent euidentialibus. s. deductis et iuribus ibidem. s. adductis.

q Et maxime qr appet ex vbis dicte diuisiōis q intendebāt ipsi diuidētes q dicte portiōes eēnt equalēs vt pz ex illis verbis p equalētia dicte scōe ptis: et sic intēdebant q esset equalētia inter dictas ptes. Sz equiualētia nō eēt si vsus aque predictus p valcheria permittit dictis donno Nicole et fratribus. Ats esset magna inequiualentia. Ideo interpetremur taliter q equiualentia resultet q fieri non pōt nisi interpetrando vt. s. s. q vtriqz permittat pariter vsus aque ad vsum valcheriarū. Que interpetratio est equa.

r Et iuuatur ex alijs pluribus circunstantijs. s. deductis. Item suadetur ex verbis dicti vltimi capituli secunde ptis q capitulū satis inuit q habeant ibi esse due valcherie ex quo vtit vbis plural numeri: et exquo inuit q vnicuiqz pti phibz tollere aquā si noluerit vti p vsu dcārū valcheriaz.

s Sz dict' dōnus nicola' et fratres nō poterāt nolle vti aq qr q nō hz velle nō hz nolle. l. nolle ō acq. hf. et. l. ei' e velle. ff. de re. iu. Jō dicta vba nō ꝯuenirēt sue parti si nō posset eoz pars habere nouā valcheriā. Et lz posset rñderi put. s. in allegatis in pñū deductū fuit. Tn negari nō pōt qui fiat violentia verbis. Jō minus malū ē impropriare illud vbū dictarū vt verificetur in vna valcheria illa qualitas dictarū vel forte fuerat dictū lz non appareat scriptum: prout ałs dicit iurisconsultus in. l. cum auus. ff. de condi. et demon.

t Et exquo non potest fieri sine aliquali verboz violatiōe minus malū violare verba et ꝯuenire verisimili menti: qr saltez inheremus menti cū ałr interpetrando deuiet a verbis instrūti et a mente verisimili contrahētiū. Et de duobus malis minus malū est eligendū. xiij. di. c. duo mala. et. c. nōuit: et. l. quotiens. ff. de reg. iur. et. l. ij. C. de car. edic.

u Itē si secus diceremus ps marci haberet in effectu totā dictā aquā: et tñ in cōtu diuisiōis nō dat sibi nisi dimidia dicte aque. Multa itaqz nos trahūt in hanc ptem: et quibus si singula nō prodessent. Tn simili iuncta pculdubio iuuārt: facit. l. excusant in prin. cū suis concor. de excu. tuto.

x Non ob. adducta in pñū. non. n. ob'. q vtraqz pars promisit manutenere dictā aquā. Quia nō definit manuteneri lz ptes vtant ad vsum valcheriarum ałs nec liceret marco et socijs extrahere dictam aquam ad vsum sue valcherie.

y Nec verba sunt caulāda et iudaice interpetranda. Sed ciuiliter et vrbano more. l. pen. ff. ad exhiben. et. l. si cui. ff. de serui. rit. generali. Manutentio aūt dicte aque intelligi vr ex verbis dicti cōtus in aptādo et manutenēdo murū pquē manutenet dicta aqua q suadet qr in progressu verborum qnqz fit mētio de aptatiōe muri et manutētiōe: qnqz cumulat de aqua ea forte ratione qr aptatio muri et manutentio ipsius nō fit ad aliū finē nisi vt aqua manuteneat. In h tñ nō est magna vis vtrū. s. manutentio aque consistat in alio quā in actione et manutētione muri. Nam satis est q p extractiōem ad vsum valcherie nō definit manuteneri aquā.

z Non ob. q socius potest prohibere socio ne qd innouet in re cōi. Qr rñdet pluribus modis. primo q aqua est destinata ad fluendū maxime illa nisi opere manufacto manutenet. Nec habēt dicti dōnus nicola et socij aliqd facere in aqua: sed in suo solo et remouere obstaculum aque q impedit quominus aqua faciat cursum suum. Ideo cū dominiū aque nihil aliud afferat et eius vsus et cōmoditas nō in alio consistat qz in vsu valcheriarum non militat dicta regula: maxime cum non fiat aliquid in aqua.

& Et maxie qr nō iterē dicti marci et sociorū eo respectu qr exq dicta aq nō ē diuisa si eis posset ipediri extio dicte aq possent don nicola et socij agere vt aqua diuidat. Et diuidi deberet: quia nemo cogitur stare in communione. l. fi. C. pro socio: et. l. in hoc iudicio. §. si cōuenit. ff. communi diui.

Et cum

p ¶ Et cũ aqua diuidi aliter nõ põt.diuidit vt habeat vnus quisq; p rata tpis vel p rata mẽsure.l.lutio.§.fi.cũ.l.sequẽti. ff.de aqua quotti.z est.l.arbor.§.fi.ff.cõi diui.Et nõ magis interesset dictoꝝ marci z socioꝝ q̄ stet cõis dicta a q̄ pmitta tur vti dicta aq̄ p sua dimidia p indiuiso q̄ȝ si diuider et: imo.magis forsaffe iterest q̄ nõ diuidat cũ aliq̄n put psup ponit ẽ sufficiẽs dicta aq̄ p ambab⁹ valcberijs z p plurib⁹.

q ¶ Et quando non interest socij non potest socium prohibere.vt nota.glo.in.d.l.sabinus. allegat.l. quidam.§.j.§.ij. z.§.fi.de serui.vrba. predi. Et hoc etiam plurimum iuuat alias rationes z coniecturas supra consideratas.Nam subiecta materia communionis h̄ suadet q̄ actum censeatur q̄ quelibet pars possit vti dicta aqua cõmuni ad istum actum ad quẽ solum est accõmodata dominis alias fuisset verisimiliter diuisa per adiudicationem vel subastationez si non potuisset aliter commode diuidi iuxta.l.ad officiuȝ cũ si.C. communi diui.Nec ob.scõm articulum in cõtrariuȝ forma tum:q: respondetur q̄ dicta particula intellecta vt.s̄. pro hac parte adduci contrarius sensus iuuat in terminis hãc partẽ.Et iste itellectus iunctis z conglutinatis alijs rõnibus pro hac parte est magis assumendus q̄ȝ alius intellectus.merito illud capitulum finale. non obstat sed facit p.

z ¶ Sed dato q̄ alius intellectus preualeret respondetur q̄ contrarius sensus sumitur q̄ si voluerit vti possit tollere quatenus cum effectu velit vti. z sic vt vtatur exponẽdo ſ.i.quatenus prout exponi solet.arg.l.sticbũ qui meus erit de leg.j.z doc.ibi not.z Bar.in repe.l.j.de iure codi.z doctro.in auc.ex causa.C.de libe.prete.z Bal.in.l.fi.C. de condi.Et vtẽdo tollit aquã alteri parti quatenus.s̄. vtitur cũ vtendo aqua fluit inde. z illa que inde fluit tollitur alteri parti.z sic contrarius sensus sumitur z conuenit nature z menti cõtrahentium z subiecte materie.z non obstat dicto dõno nicole z socijs.z p consequẽs remanet conclusio superafacta q̄ liceat dicte parte dõno nicole z fratribus facere nouam valcheriam z vti dicta aqua ad vsum dicte noue valcherie cotrespectiue ad vsum aque quem facit dictus marchus z socij pro sua valderia. Laus deo.

¶ Tutor qui dedit magnã summã pecuniarũ ad trafficãdum quibusdã mercatoribus pro se suis filijs z nepotibus quoꝝ erat tutor cum certis conditionibus de quibus .J. in litteris.i.v.x. An dictis pupillis iam factis adultis possit de iure vetare z prohibere dictos mercatores tutor predictus vt non restituant neq; capitale neq; lucrum prefatis suis nepotibus. z econuerso an nepotes predicti possint impedire ne fiat restitutio prefato tutori z an mercatores predicti possint libere restituere prefato tutori.

¶ Consilium cccxxvij.

In noie domini nostri Jesu christi. ¶ Jn presenti consultatione videtur prima facie dicendum q̄ dicti benedictus z socij teneantur z obligati sint non solum dño luciano militi qui actualiter posuit apud eos. Sed ẽt dictis Joãnibaptiste z liuero z petropaulo nepotibus ex duobus fratribus dicti dñi luciani.

a ¶ Nam illos.dc. ducatos receperunt ad trafficandum pro ipo dño luciano z filijs z dictis quattuor nepotib⁹. z vr̃ q̄ cõfessi fuerunt eẽ eoꝝ debitores in dictis.dc. ducatis p illa verba e pero confessano esserui veri lhoro debitori. Jllud plurale lhoro non potest referri ad ipsum solũ dñuȝ luciani cũ p̃ralis loquutio nõ sit ptenta vna regula p̃ralis loquutio in.vj.l.inter illã.§.fi.de vbo.sig.l.vbi numer⁹.ff.de testi. Ergo actũ fuit q̄ nõ essent debitores. dũtaxat dñi luciani. Sed etiã suoꝝ nepotum si sunt constituti debitores dictoꝝ.dc.ducatoꝝ dictoꝝ nepotũ.ergo eis sunt reddendi.

b ¶ Cum debitor sit ille qui inuitus exigi potest.l.debitor.ff. de verbo.sig.l.si fideiussor obligari.§. fideiussor.ff. de fideius.Si inuit⁹ exigi pñt.ergo nõ debẽt insolidũ posse exigi a dicto dño luciano cũ nõ se obligauerint insolidum:z iniquum esset q̄ possint insolidũ exigi a dicto dño luciano. z postea exigi possent a dictis nepotibus cũ bonafides nõ patiatur vt bis idem exigat.l.bonafides.ff.de reg. iur.ẽt a diuersis.z.l.emptori.C.de euic.z.l.fi.§.fi.C.de vsur.rei iud.

c ¶ Et licet quis alteri stipulari aut pacisci nequeat.l. stipulatio ista.§.alteri.de verbo.obli.z.§. si quis alijs. z .§.alteri. insti.de inuti.stipu. Tñ tutor tutorio noie potest pupillo pacisci z stipulari.l.cũ qui.§.si actori.ff.de constitu. pecu. put tenet glo.ibi.z in.d.l.stipulatio ista.§. si stipuler z ibi idẽ tenent Py. z bar. z sentit etiam Petrus. Quod z tenet glo.in.l.j.in prin.de stipu.seruo.z in.l.quotiẽs in prin. de admi.tuto.z in.l.multum interest in.fi.glo. magna sigs alteri vel sibi z in.l.iij. C.quando ex fac.tu. q̄ vr̃ velle glo. in.l.ij.eo.tit.z in.l.j.C.per quas perso.no.acqui.

d ¶ Qđ maxie pcedit de iure canõico i quo nõ agit de tanta subtilitate put de iure ciuili.c.dilecti de iud. facit gl.in c.scifcitata de rescrip.z i.c.qrelã de electio.q̄ volũt q̄ lȝ de iure ciuili snia nõ possit ferri ꝯ pupillũ vbi instãtia est agitata cũ tutore.Tñ secus de iure canõico fm illas gl.iuncta l.iij.§ idem scribit de pecu.vbi in sententia quasi contrahitur quas glo.sequitur Ang.in.d.§.si stipuler.

e ¶ Licet bar.eas dãnet non tñ quatenus tenent q̄ de iure cano.possit ferri snia in pupillũ de iure cano. Sed quatenus volunt q̄ secus sit de iure ciuili.Non autem refert ex quo sumus in terris ecclesie in quibus statur iuri cañ. vt p glo. in.c.ij. de arbi.lib.vj. z in .c. possessor de regu.iur̃.eo. lib.per doc. in.c.j. de noui oper.nun.per Bart. z bal.in.l. priuilegia.de procuratoribus.

f ¶ Et qdã volũt q̄ de iure cañ.possit generalr qs alteri stipulari p gl.in cañ.quoſ.cordis oculus.j.q.vij. q̄ h̄ vr̃ velle per.tex.ibi z in cañ. iuramenti.xxij.q.v. per quam gl. dicit bal.in.l.pactũ dotali.ix.q.C.de collo. q̄ p iuramẽtum q̄rit actio oibus quoꝝ interest ẽt absentibus. z idẽ tȝ in apostille quas fecit sup decreto.xvj.q.j.z ideȝ voluit Pe. de an. i.c.j.de iureiu.ð iuramẽto⁹aũt vñr loq q: illud ẽ pncipalr de foro cañ.c.fi.de foro cõpe.li.vj.c.cuȝ ꝯtingat de iureiu.

g ¶ Quinẽt in pcuratore de iure ciui.vr̃ idem dicendũ qñ verba obligatiua cõcipiunt in psonã pcuratoris z executiua in psonã dñi put voluit gl.in.l. in oibus de pro. stipu.z in.l. si pcuratori pñtis de vb.ob. z idẽ tenet bart.ibi adducens tex.in.l.pen.C.de exhib. q̄ z vult bal. in.l.certi cõditio.§.si nũmos.ij.col.si cer. pe. ad idem glo. relata ad tex.in.l.hmõi in pn. dele.j. Et idem in generali procuratore tȝ post multa Jmol.in.d.§.si stipuler.

h ¶ Et maxime qñ stipulat sup re dñi.l. q̄ procurator ex re ff.de pcu.z in.l.pe.C.ad exhi.vel qñ sup re ipsius stipulantis.l.publia .ff. depo si.z.l. certi conditio.§. si nummos si cer.per.z.l.quoſ.C.de dona.que sub modo.z fm h̄ siue pecunia illa esset propria tutoris siue pupillorum videtur q̄ potuerit pupillis querere.

i ¶ Nec vr̃ refragari id qđ subdit in dicta *scripta e oẽ volta che lui paresse reuolerli o tutti o pte vole dicto mesere luciano ne seguano sua volonta* q: ex quo.s̄.posuerat dictam summã p dictis pupillis p rata eoꝝ noiando se tutorẽ.z p cõsequẽs tutorio noie.l.cũ post.§.j.de admi.z.l.vlti.de insti.ẽ casus fm lec.Py.in.l.post dotẽ.ff.so.ma.z gl.i.l.post mortẽ.ff.qñ ex fac.tut.z Bar.ibi.z i.l.j.§.nũciatio.de noui ope.nũ.z p h̄ negociũ illđ est fcm̃ ipoꝝ p eoꝝ ratis pupilloꝝ.Jđ paciscẽdo postea lȝ nõ nominet se tutorẽ sȝ sub solo noie pprio tñ vr̃ pactus noie tutorio pupilloꝝ. Cz qñ tutor simpliciter ꝯhit sup re spectãte ad pupillũ cũ eo qui de hoc hȝ notitiã cẽset ꝯctus gestus cũ eo vt tutore lȝ nõ nominet tutorẽ.put voluit bar.in.d.§.nũciatio.z latius in d.l.post mortẽ.§.j.Si ergo cẽset illud cõuẽtũ cũ dño luciano vt tutore p ratis pupilloꝝ cũ nõ sit amplius tutor non hȝ amplius attendi volũtas ipsius cũ sit finitum eius officium.Jdeo non ꝯsiderat amplius eius psona circa ꝯcernẽtia negocia pupilloꝝ.d.l.post mortem.§.j. ex quo.n.actum gerit rõne officij z tãq̄ȝ officium tutoris habẽs videt cõsiderandũ officiũ z qualitas illa:q: tutor non videt q̄ bẽat considerari psona citra officiũ per ea que habent in.c. qñ abbas de offi.dele.z in.l.nõnunq̄.z.l.quotiens.ff.ad tre. cũ si.z eodem modo dicendum videtur circa precedentia verba o ad chi lui ordenera qui o in Fiorenza zc.

k ¶ His minime refragantibus ꝯrium puto de iure rñdendum.s̄. q̄ dictus dñs lucianus possit dictos.dc.ducatos in totũ habere a dictis mercatorib⁹ z de eis debeat fieri eius volũtas nõ obstante quacũq; contradictione dictorum nepotũ q̄ȝtũcunq; fint facti adulti.Nam pmittendũ ẽ q̄ dicti ducati ex quo erãt apud manus dicti dñi luciani presumuntur fuisse ipsius dñi luciani ex possessione en i psumit dñium.l.sicut.§.si querat.ff.si serui.ven.per Jnno.in.c.cũ olim de priui.per moder.in rub.de no.ope.nun. nec q̄ hȝ tutor presumitur quesiuisse de bonis pupilli nisi doceatur vt est expressum in.l.si defunctus.C.arbi.tute.

l ¶Et insuper prout mihi presupponitur facultates dictorum pupillorū erant adeo exiles ⁊ tenues ꝙ nec pro eorū necessitatibus forte sufficiebant ita ꝙ nō extat coniectura ꝙ illā summā quesiuerit ex bonis pupillorꝫ sed aliūde.

m ¶Attēto maxime ꝙ.d.lucianus steterat lōgo tpe in curia ⁊ se exercuerat i quodā officio curiali ⁊ aliis exercitiis: vñ ꝓbabilr poterat multa suplucrasse iō ꝯsideratis ꝯiecturis q̄ alr̄s ꝯsiderant ad ꝓpositū ꝑ gl.⁊ doc.in.l.cū opꝫ in prin. C.de bo.q̄ lib.⁊ Ang.i.l.facultas.C.de iure fisc.lꝫ bar.i.l.si patru⁹.C.coia vtri.iudi.⁊ in.l.titiū ⁊ meuiū.§.altero de admi.tut.dicat ꝙ nō sit recurrendū ad cōiecturas regulr. Sꝫ ꝑsumit ꝑ eo q numerat:⁊ bal.in ꝯsi.mihi.iiii.ici.apparēt quodā infrā dicit ꝙ lꝫ vxor ꝑsumat habuisse ex bonis mariti.l.qntus.ff.de dona.inter vi.⁊ vxo. ⁊ in.l.ēt.C.e.ti. Tñ si nō supperūt facultates viri vel industria ex qb⁹ veri silr potuissent haberi nō ꝑsumit ex bōis viri q̄siuisse saltē si habebat ipsa bona parafrenalia vñ obuenire potuissent.

n ¶Cum itaqꝫ facultates pupillorꝫ essent adeo tenues ꝙ non ē coniecturandum ꝙ exinde obuenire potuissent. Et dictus dominus Lucianus haberet industriam ⁊ exercitium vnde obuenire potuerunt luce clarius est ꝙ sui fuisse censentur licet fuisset tutor pupillorum.

o ¶Ille enim qui allegat ex suis bonis prouenisse bona ad alterius manus peruēta ꝓbare dꝫ gl.d.l.cū opꝫ in prin. in vlti.opi.quā cōiter omnes approbant: ⁊ maxime bal.⁊ salyce.Tñ plerūqꝫ probat adducendo coniecturas:⁊ ita procedit opi. Joannis que ꝓcedit in ea.glo.quā ⁊ approbant ibi bar.⁊ doc.cōmuniter ꝯiungendo vtranqꝫ opi.

p ¶Et lꝫ pecunia exponat in rē alterius:tñ presumit ꝓpria exponētis:puta si qs soluit ꝑcium emptiōis facte noie alieno seu cōi repetere pōt pecuniā quā exposuit cuꝫ in dubio hoc casu ꝓbare debeat q allegat ꝙ erat sua cū presumptio sit ꝓ eo q exposuit ẜm theoricā traditā per bal.Ange. Saly.Raf.⁊ Pau.de ca.in.d.l. cū oportet in prin. ⁊ Ange.in d.l.facultas.q volūt ꝙ qñ si ꝓuenisset ex ꝓprio non esset suspitio delicti ⁊ si ex alieno non resultaret actus illicitus. Sed eēt idifferēs ille qui aduersus eū q pecuniā habebat ꝑ manibus:allegat esse suā hꝫ necesse ꝓbare. lꝫ ꝓbare possit ꝑ coniecturas ẜm eos oēs:⁊ etiam glo.ibi vt.s̄ .retuli.

q ¶Et ꝑ hāc theoricā pluries consulēdo firmaui ꝙ si vnus emit noie suo ⁊ fratris ⁊ simplr soluit pecuniā ⁊ nō apparet cuius fuerit alter frater habet ꝓbare ꝙ fuerit cōis:tñ probat ꝑ ꝯiecturas secus forte si ille emisset noie ꝓprio:qꝛ esset delictum rem alienam conuertere in suum vsum.

r ¶Et hō pōt applicari ad casum nostrū ⁊ habemus intentū cum nulla coniectura ꝓbari possit ⁊ sint cōiecture in ꝯriuꝫ ⁊ posset applicari ad casum quo delictuꝫ presumeret.nam ex quo voluit ꝙ semꝑ fieret sua volūtas:ꝙ tñ non est congruum de re aliena.Jdeo magis presumit fuisse ꝓpriā:ar.d.l.si defunctus ẜm theoricam prefatorum doc.⁊ longe fortius est dicendum ex.s̄.dicta theorica bar.

s ¶Ex quibus clarissime constat ꝙ dicta pecunia cēseri dꝫ ꝙ fuit dicti domini luciani h̄ ꝑsupposito potuerit sue rei apponeri qōcūqꝫ pactuꝫ si voluit:qꝛ rei sue quilibet ē moderator ⁊ arbiter.l.in re mādata.C.man.Nec tenebatur dictus.d.lucianus aliquid ꝯferre in nepotis de dictis.dc. ducatis. Nec de eorum lucris:ideo si voluit ponere vt ꝓ eis lucret ēt ꝓ q̄tūcūqꝫ breui tēpore nō possunt cōqueri cum satis sit amico ēt i paucis subuenīri.l. tutori.C. de ne.ges.

t ¶Nec erat negociū pupillorꝫ nisi quatenus volebat ipe dominus lucianus.nec voluit cōmunicare pecuniam propriam filiis ⁊ nepotibus. Sed vsum ⁊ lucrum traffici faciendi cum illa pecunia:⁊ etiam ipsam pecuniam casu quo decessisset ea extāte penes dictos mercatores ꝑ illa verba.

v ¶E vole dicto mesere luciano che facendo dio altro delui ne faciano de tutta la ditta soma e guadagno la volūta d li suoi figlioli e nepoti ꝑ rata:forte ꝑ dicta vba cēseret ꝯtulisse donationē cā mortis i filios ⁊ nepotes.Tñ cessaret illorꝫ ꝑsentia ⁊ solemnitas numeri testiū.Jō vr̄ potius resultare mandatū quoddā vel cōtractus innominatus similis mandato:iuxta.l. naturalis.§.si.ff. de prescrip.ver. Non autem refert quia casus non euenit: in vita autem voluit dictus d.lucianus sibi legare manus quominus de dictis.dc. ducatis fieret eius voluntas:prout honestum erat ⁊ prudentis viri. Et est verisimile ꝙ ita voluerit maxime cum non abdicauerit a se dominium dicte pecunie. Quia nihil repugnat quominus pecunia mea trafficetur nomine tuo ad tui vtilitatem in totum vel pro parte.

x ¶Et ideo cum expresse ⁊ specifice conuentū sit ꝙ fiat voluntas dicti dñi luciani per illa verba e ogni volta che a lui paressi de reuolerli tuti o parte vole dicto mesere luciano ne seguiamo la sua volunta cum pacto ⁊c. que verba sunt clara ideo non est admittenda voluntatis questio.l.ille aut ille.§.cum in verbis.de leg.iii.nec ꝑsumit dixisse nisi qō gerebat in mente.l.labeo.§.idē tubero.de sup.leg.cum si.

y ¶Et qꝛ loquit per verbuꝫ vniuersale omne volta hoc est omni tempore non se artauit ad tēpus quo eēt tutor. Et ꝑ consequēs tollit id qō in ꝯriū adducebat ꝙ censeat ꝯuenisse vt tutor ꝓ rata pupillorꝫ. Nā omni tēpore nō erat futurus tutor sed paruo tpe. ex quo sunt anni qnqꝫ ꝙ dcā scripta facta fuit.⁊ iā vt arbitror oēs vel aliq eorꝫ excesserunt tutelā vt deprehēdi pōt ex instrō cōpromissi sup hac materia initi inter dcōs dñꝫ lucianū ⁊ nepotes.ita ꝙ illa vniuersalitas nullū tēpus excludit.ar.c.solite.de ma.⁊ obe.l.iulianus.de lega.iii.cañ..si romanorꝫ.xix. dist. Jō dicta clausula nō restrīgit ad tēpus pupillaris etatis dictorꝫ nepotū.Et ꝑ ꝯñs nō pōt dici cōuētū ꝑ eū vt tutorē. ⁊ maxie qꝛ dcm̄ capitulū refert ēt ad interesse ipsi⁹ luciani ⁊ suorꝫ filiorꝫ.⁊ illi⁹ respectu nō ē cēsenda dicta clausula limitata tpe.Jtē illo respectu censet cōuenisse noie ꝓprio absolute. ergo ne illa vba vole mesere luciano se ne facia la sua volunta diuersimode intelligantur ꝯ ea que habent in.l.iā hoc iure. de vulg.⁊ pupil.⁊.l.hereditatē.⁊.l.q̄suis.C.e.ti.⁊.l.si.C.de sentē. intelligant ꝙ noie ꝓprio sine distinctione temporis censeatur conuentum ꝙ fieri debeat sua voluntas ꝓprio noie ex quo nomē ꝓpriū est expressum ⁊ solum per iura.s̄.adducta.⁊.l.⁊ magis.de solu.⁊.l.papinianus.ff.mand. Nec a verbis est recedendum cum de mente non constat.l.non aliter.de leg.iii.l.j.§.si is qui nauem.de exer.cum concor.

z ¶Nec obstat ꝙ negocium videbatur spectare ad dictos nepotes:qꝛ vt supra dictum est negat ꝙ spectet.ex quo ipse dominus pecunie declarauit qualiter volebat ꝙ spectaret ad eos. Et ex quo pecunia erat sua spectabat ad eum vt lucianum statuere quanto tempore illo modo esset mansura.ex quo erat sua vt Luciani non vt tutoris. Jtaqꝫ puto rē esse alienam a magna dubitatione. Ex quo qualitas rei ⁊ natura negocii id suadet. Et verba sunt satis clara.

⁊ ¶Quando enim voluit ipse dominus lucianus de nepotibus ⁊ filiis facere mentionem fecit.⁊ fecisset in hoc capitulo si id voluisset.ad hoc.c.ad audientiam. de decimis. ⁊.l.j.§.sin autem a deficientis.C.de cadu.tol.⁊.l. si seruum.§.nō dixit ꝑior.de acq.here.fecit eni mētionē de filiis ⁊ nepotibus in.c.loquēte de tēpore post mortē ipsius dñi luciani. ⁊ in.c.loquēte. ꝙ debeat facere bonū vtile. Et tū alternatiue loquit o ad chi lui ordenara ⁊c. ⁊ sic etiā eo casu noluit se arctare ita ⁊ de nepotibus fecisset mentionē in hoc alio capitulo si voluisset: ꝙ restituerētur ipsa. dc.nepotib⁹ ꝓ aliqua rata.Uoluit itaqꝫ dictus dñs lucianus ꝙ in eius vita de dictis.dc.ducatis fieret oīno volūtas ipsius ⁊ sibi restituerent q̄ncūqꝫ ipe vellet siue eē tutor siue ñ eēt tutor.

ꝯ ¶Ex q̄.n.vt dcm̄ ē pecūia erat sua ⁊ ipe ꝯxit cū mercatori h⁹ potuit suo ꝯctui sua ꝯuētiōe iponē legē quā voluit cū ꝯctus ab initio sint volūtarii nō necessarii.l.nec emere.C.de iure deli.⁊.l.sicut.C. de actio.⁊ obliga. ⁊ ex cōuentiōe legē accipiūt.l.j.§.si ꝯuenit.ff.depositi.⁊.l.si ita qs.§.ea lege.ff.de v.ob.⁊.l.ea lege.C.de ꝯdi.ob cāꝫ cū multis si.Et sic potuit ꝯuenire ꝙ trafficarent ad vtilitatē dictorꝫ pupillorꝫ ⁊ ꝓ dictis pupillis q̄to tpe volebat cū licite potuisset nō ponē apō dictos mercatores vl si ponebat potuissꝫ licite ꝯuenire ꝙ starēt mere ad eius vtilitatē ⁊ volūtatē ⁊ nō noiate nepotes in aliquo ita ⁊ licite potuit ꝯuenire ꝙ starēt ad vtilitatē nepotū quāto tpe ipe voluerit ⁊ nō vltra. Et nō priuare se ptāte disponendi de bonis suis ꝓ suo libito voluntatis ꝓut iura sibi ꝑmittūt ꝓpter q̄ tollunt oia in ꝯriuꝫ adducta.

ꝫ ¶Non enim ob.ꝙ dicti hñdictus asseruerūt eē debitores eorꝫ.⁊ sic dictorꝫ nepotū ꝓ sua rata. Quia dicta assertio recipit legē ab inferiori cōuentiōe: qꝛ verificat ꝙ sint eorum debitores trafficandi pro ipsis dño Luciano ⁊ filiis. ⁊ pro ipsis nepotibus ⁊ post mortē dñi luciāi si in vita aliter de eis nō disposuisset faciendi de dictis.dc.floreñ.volūtatem ipsorum nepotū pro eoruꝫ ratis ⁊ dicti domini Luciani eē debitores faciendi in eius vita suā voluntatem omne vice qua vellet ꝙ non trafficarent amplius eodem modo.

a ¶Et sic dicta verba de plano verificantur referendo singula singulis ẜm ꝙ determinant ex ꝯuentionibus que postea inserunt ꝓut decet.qꝛ ab inferioribus moderantur ⁊ legeꝫ accipiunt

accipiunt vt.s.dictum est. Et alis ex sequentibus preceden
tia declarant.l.si seruus pluriũ.§.fi.de leg.j.et.l.qui filiabus
eo.ti.et.l.heredes palã.§.sed si notam de testa.

b ¶ Nec ob.quod potuit dictus Lucianus paciscendo super re
bus suis et vt tutor querere suis pupillis actionem.qr dato
quod omnia circa hanc partem dicta de plano procederent.Tñ
non obstant:qr potuit querere quatenus paciscivoluit et nõ
vltra et suo contractui eã legem apponere super re sua:quã
voluit p adducta.§.pro hac parte. Que omnia militant etiã
presupposito quod dictus Lucianus potuisset illis pupillis sti
pulari seu pacisci:licet nõ sit omnino expeditũ quod potuerit.

c ¶ Nam illa rõ quod pactus fuit super re propria: licet militet
qñ stipulatur super re que durat sua prout loquũtur.d.l.pu
blia depositi.et.d.l.pe.C.ad exhibẽ.Tñ nõ militat regulari
ter:qñ stipulatur sup re que nõ durat sua:put voluit Bart.in
d.§.si stipuler p.l.quotiens.C.de dona.que sub modo arg.
sumpto a spãli.et qr ibi pbatur quod ante illã legẽ nõ quereba
tur illi absenti actio. Et ad.d.l.certi cõditio.§.si nũmos.vult
quod ibi sit spãle. Itẽ quod tutor possit pupillo stipulari ẽt nõ est
omnino expeditũ qñ sua nõ interest:qr in cõtrium vr vrgere
tex.in.d.§.si stipuler.et Ja.de are.et Ang.ibi per alia media
nõ cõcordant cũ glosis et Bar. Et quod ẽt de iur cano.nequeat
qs alteri stipulari tenẽt Imo.et pau.in.d.l. stipulatio ista.§.
alteri. Sed nõ me fundo in hoc nec intro dictã difficultatẽ
an valeat dicta conuentio alteri facta. Sed fundamentũ est
quia nõ fuit pactum vnquã factũ quod dicti.dc.ducati ipsis pu
pillis in vita domini Luciani restituerentur:

d ¶ Et vt dixi solũ cõuentum quod trafficarentur pro dictis nepo
tibus pro eorum.s.rata:et in hoc dicti mercatores cõstituerunt
se debitores pupillorum cum hoc tñ quod omni vice et omni tpe
quo dictus dñs lucianus requireret ipsos mercatores fieret
de eis voluntas ipsius dñi Luciani put.s. deductum est et
demonstratũ quod verba dicte scripte et conuentionis apte de
monstrant põderando verba illius capli c ogni volta etc.
Et idem demonstrant verba alterius capli ibi e restituirli
in ogni tempo cõ le conditione suprascripte cõditio supra
scripta fuit de restituendo ad voluntatẽ dicti dñi Luciani.
Remanet itaque conclusio clara et lucida quod dicti mercatores
possunt secure et licite dictã qñtitatem restituere dicto dño
Luciano vel cuicunque ipse voluerit:nam tenentur de eis facere
voluntatẽ suã.et ad id faciendũ compelli pñt. Laus deo.

¶ Statutum fani disponit quod hñs instrm debiti vl crediti
cõ aliquem teneatur dicto instro vti.j.xx.annos a die qua age
re potuerunt alis dictis instris de cetero vti non possint.
Sed pro fictis et nõ veris habeantur et creditores ipsi a iure
crediti eorum ipso iure cadãt. An tale statutum valeat adeo quod
si fuit factũ depositũ.c.ducatorum apud aliquos qui promise
runt p publicum instrm dictũ depositũ restituere post an
num.et moriantur deponẽs et duo ex depositariis remanẽtib
tertio et hrdibus defunctorum et filr heredibus deponẽtis
qui vltra.xx.annos tacuerũt in repetendo dcm depositũ si
nũc agũt obstet eis statutũ pdictũ.et an si dicti hrdes ptẽn
dunt non habuisse notitiam dicti depositi hoc pretextu iuua
ri possint contra dictum statutum et quo remedio.

¶ Consilium. cccxxviii.

In nomine dñi nri iesu xpi. ¶ Videtur in
presenti consultatione dicendum quod dicti rei
conuenti foueant iusticiam. Nam.l.munici
palis super hoc clare loquitur. et sic ius ciuile
ipsius loci.l.omnes populi de iusti. et iure. et
institu.de iure naturali gen.et ciui.§.j. et super casu constitu
tionis non videtur disputandum.l.illam versi.de modo.C.
de colla.et.l.ancille.C.de fur.

a ¶ Nec vr obstare quod pscriptio cum nulla fide non pcedit p
c.qñ omne de pscrip.et.c.malefidei possessor de reg.iu. lib.
vj.qr rñdetur primo quod illa iura vñr pcedere in possidenti
bus rẽ alienam prout expresse loquitur.d.c.possessor. Sed isti
debitores non possident rẽ alienam:qr exquo depositata fuit
pecunia ad numerum et obligauerunt depositarij restituere
nõ illa corpora deposita:sed eadẽ in genere statim translatũ
fuit dominium.l.dic sponsaliorum.et.l.lucius.ff.depositi.

b ¶ Et maxime cũ fuerit expresse conuentum quod depositarij
recipiebant cõuertendos in eorũ vtilitatẽ.et sic remanebãt
solum debitores obligatione personali et ista incorporalia
prout est actio et obligatio nullo mõ possidentur nec quasi
possidentur.l.iij. in prin.ff. de acqui.poss.et ita latius firmat
Bar.etiam de iure cõi procedere prescriptionem in perso
nalibus ẽt cum malafide in.l.sequitur.§.si viam.ff. de vsuc.
et in eadem snia fuit Inno.in.c.cum de iurepatro. in glo.pe.
dicens quod cũ ista fuerint inducta ab eo qui hz ptãtem dispo
nendi in tpalibus.l.bene a zenone.C.de quad.prescrip.et.l.
deprecatio ad legem rho.de iac.et.l.anthiocensium de priuil.
credi.possunt salua conscientia retineri:qr potuit princeps
dictam penam amissionis sui iuris inducere in odium negli
gentium prosequi ius suum.

c ¶ Idem ẽt tenuit Host.in summa in ti.de prescri.in.§.que
res prescribi possunt dicens quod aut queritur an cum malafi
de procedat prescriptio actionum realium et dicendum est quod
non et in hoc ius cañ.corrigit ius ciuile qr talis prescri.req
rit possessionem prescribentis merito si apud eũ est malafi
des consequenter est in peccato quod preponderat negligen
tie non petentis:ideo locum hz.d.c.si.cum militet eius rõ.

d ¶ Aut queritur an pcedat malefidei prescriptio in actionib
personalibus.et tunc secus:qr debitor nihil possidet:iõ non
dicitur peccare si non soluit creditori nisi eo inuito aut in
terpellante hoc faciat merito prescribet ius liberationis cõ
tra actionẽ personalem exquo non pcedit cum aliquo pecca
to:sed tantum ob negligentiam creditoris in hoc remanet in
correctum ius ciuile sm eum.

e ¶ Quod maxime procedere vr qñ statutũ presumit cõtcum
simulatum vel non per no.theoricam Bar.in.l. omnes po
puli de iusti.et iur.dicens quod hmõi statuta vel similia valeret
qñ excludunt cãm peccati vt qr presumunt fuisse solutũ vel
debitũ non verum et dictã theoricam sequuntur Bal.et Sa
ly.in auc.sacramenta puberum.C.si aduer.ven. et dictã theo
ricam sequitur etiam Pe.de ancha.in.d.regula possessor in
vj.et in regula ea que.eodem titu.et quem refert Imo. in.c.
cum contingat.et idem videtur tenere idem Pe. de ancha.
in repe.c.j.de consti.in antiquis colum.lxxvj.quam et sequi
tur Bal.in.l.nõ dubium.C.de legi.et.d.Car.zaba.in.d.c.cũ
contingat sequitur in simili qõne dictam theoricam Bar. vt
refert ibi Panor.col.xvj.et similiter.d.Ant.et Panor. in.d.
c.cum cõtingat cum quadam moderatione et cum ea sequi
tur Bar.Pau.de ca.in.d.auc.sacramenta.

f ¶ Ex cã.n.potest statutũ impedire peccatum puta facere quod
iurm non astringat seu cõtctus iuratus nõ seruetur:put gñia
liter dicit Bal.in.d.l.omnes populi.et in.d.auc. sacra pube
rum.vbi Pau.de ca.dicit quod eo anno fuit iudicatũ p Bal.
cõ Bart.et sic quod etiam si non presumeret dolum.et hoc tãgit
etiam in proprijs terminis thema nostrum in quo cõtractus
fuit iuratus ita quod agitur etiam de viribus iuramenti.

g ¶ Et idem voluit Bal.in corpore dicte auc.et in.l.pactum
dotali de colla.et in.l.nec patronus.C.de oper.libe.et ita lo
quitur Rapha.in.d.auc.sacra pub. Et etiam hoc casu loqui
tur Saly.sequendo dictam theoricam Bar. Tamen iura et
ratione quibus mouetur magis generaliter vrgent. moue
tur enim per.l.siquis inquilinos.§.fi.de le.j.et.l.non dubiũ
C.de.ll. Et quia non dicitur periurus qui ex causa conces
sa deserit iuramentum.l.fi.ff.qui satis.cog.

h ¶ Et quia iurm potest remitti a parte cuius fauore emana
uit.l.fi.ff.qui et a quibus.et.l.si patronus.ff.de bo.libe. Ergo
et p statutum per no.p glo.in rub.de decre.decu.li.x.sm eũ.

i ¶ Cum ergo statutũ dicit quod post.xx.annos habeatur p si
mulato aut soluto debito dicimus quod statutũ sit seruandum
sm theoricas supradictas. Non ob.etiam quod iuramentũ fue
rit interpositũ.qr Bar.cumulat de statuto inducente pscri
ptionem et loquente de contractu iurato et in iuramento lo
quuntur maiori ex parte suprascripte auctoritates. Si enim
fuisset solutum debitum cui dubium quod non soluens nõ pec
caret et similiter si debitum esset simulatũ et non verum. Et sic
vr cessare causa peccati:in qua se fundat.c. quoniam omne
de prescrip.et omnes qui tenent cõ Bar. in eo qd dicit in.d.
§.si viam. Pro quo facit qr lex potest ex cã in odium alicu
ius priuare ipm re sua et illã transferre in aliũ pz in termis
l.siqs in tantã.C.vnde vi.autẽ.hoc amplius.C. de fideicõ.

k ¶ Itẽ pmittit lex spoliari hostẽ.ff.de cap.quasi per totum.et
p bar.in.l.hostes eo.ti ad hoc.c.ab illo.xiiij.q.iiij. et p doc.
in.c.conquestus de vsur.et odio banniti potest statutum di
sponere quod possit impune offendi:quo casu poterit licite de
robari:put vult Bar.in sua dispu.que incip.statuto lucane
ciuitatis.et doc.in.l.j.C.de here.insti. Ad hoc etiam no. per
Inno.et Jo.an.in.c.qr plerique de imu.eccle. vbi tradunt quod
ll.positiue sunt regulariter in foro conscientie seruande.

l ¶ ... Pau. de ca. in. l. s autem. ff. de seruit. vr. pre. dicit loquens in statuto permittente prescriptionē ꝙ licet cōtra Bar. in. d. §. si viā teneant cōiter doc. maxime cano. et eorum opi. procedat in prescriptione causata de iure cōi ꝙ dirigit verba in prescribentē. Sed si statutum dirigit verba in creditorem. vt qz dicat qui non petierit cadat ab actione: tunc procederet opi. Bar. prout dicunt iura ꝙ non vtens seruitute perdat illam ſm eum.

m ¶ Nec qui nō soluit ēt circūscripto statuto semp peccat forte non soluit: qz non potest vel qz sibi persuadet ꝙ creditor non curet vel non interpellatus prout dicit Panor. in. d. c. quoniam omne. et in. c. ꝙ clericis de foro compe. qui sequit Bar. sub quadam tñ di. Et sic ex his videtur concludendū ꝙ dictum debitum non possit amplius exigi.

n ¶ His tñ non obstantibus contrarium arbitror de iure in hoc indiuiduo respondēdum. Nam lz Bar. illud dixerit in d. §. si viaz. Tamen submisit se iudicio theologorum et bene fecit in hoc: prout dicit ibi Ang. quorum theologorum iudicium refert Jo. an. in dicta regula possessor in mercurialib' determinans contra Bar. prout refert Ang. qui idē firmat adducens ēt text. iure ciuilis in auc. vt ecclesia ro. cē. annis gau. spa. circa medium: licet ipse Jo. an. videatur potius loqui in reali ꝙ̄ in personali.

o ¶ Hanc ēt partem. scz ꝙ non solū de iure cōi. Sed ēt si statutum permittat prescriptionem vt qz disponat ꝙ non petens. j. x. annos debitum cadat a iure suo. Tamen non procedat prescriptio et statutum non valeat firmat Bar. in rep. in. d. l. oēs populi. hanc ēt partem ꝯ Bar. in. d. §. si viaz. firmat ēt Ang. in rep. l. j. C. de iudi. dicens ꝙ ꝯ Bar. vr de directo text. in. d. c. qm̄ omne qui loquit in quolibet malafide prescribente etiam ꝯ actionem personalem: als illud. c. esset superfluum contra. §. quibus in prima constitutione. C. nā prius erat dispositum per. c. vigilanti ꝙ in realibus non ꝓcederet prescriptio cum malafide.

p ¶ Et hanc opi. firmare vr Bal. in. l. j. C. de serui. et aqua dicens ꝙ canoniste dicerent ꝯrium et rectius in foro eorum: quia negligentia petitoris non excusat conscientiam debitoris: immo ꝙ̄toplus moretur tantoplus delinquit.

q ¶ Et ita tenendū dicit in foro cañ. et hanc ptem ipse bal. firmat in. c. j. §. sigs si de feu. fue. ꝯtro. inter do. et agna.

r ¶ Qz certum est ꝙ debitor non soluendo id ad qḋ tenetur semper peccat. Maxime si fuit interpellatus a creditore. sz non dz quis in suo peccato foueri. c. fi. extra de consue.

s ¶ Immo non valet constō. l. inducens que foueat peccatū vt no. in. c. litteras de resti. spo. et per Hosti. in summa in tit. qui filij sint legit. in. §. nunc dicendum ver. quid si imperator. et facit. ij. di. cañ. lex. et dist. iiij. cañ. erit autem lex. Idem tenet Bal. in auc. ad hec. C. de vsur. qz rectum est ꝙ fortius obligatur qui tenetur actione personali ꝙ̄ qui reali. Nam qui reali tenetur non dicitur proprie obligatus. l. aureli'. §. meuia de lib. leg. et insti. de actio. §. j.

t ¶ Hanc ēt partem tenuit idē bal. super decreto. xiiij. q. vj. generaliter dicens ꝙ sciens se debitorem nunꝙ̄ prescribit et quasi rem alienam possidere videtur ille qui non reddit ꝙ debet. l. nec vllam. als etiam. §. fi. ff. de peti. heredi.

v ¶ Hanc ēt partem vr in. l. omnes populi in. iij. q. principali de iust. et iur. dicens ꝙ statutum ꝙ nō petens debitū intra decēntum cadat a iure suo nō valet qz inducit peccatum. et idem tz Pe. de anch. in repet. c. canonum. xj. q. prin. col. lvj. et col. v. nisi sit super alia iusta cā ꝙ̄ mera negligentia. et idem ꝙ tale statutum nō valeat tenēt Jo. an. et Pe. de anch. in. c. ij. de excep. lib. vj. hanc ēt partem. s. ꝙ ꝑscriptio ēt in actiōibus ꝑsonalib' nō ꝓcedat cū malafide. firmat ēt florētinus in. c. vigilanti de prescriptio. hanc etiam partē firmat Jmo. in. d. §. si viam dicens hanc esse cōem opi. et ꝙ ſm eam consuluit. et idem tenet Raph. in. l. cum notissimi. §. immo. C. de prescri. trigin. an. dicens esse cōem opi. et idem tenent do. et Jmo. in. d. c. qm̄ omne nisi sit actio penalis quorum opi. sequunt cōiter moderni legiste et canoniste prout dicit Pō. in. d. §. si viā. vbi late ꝓsegtur hunc articulū et tandē: lz dicat se valde dubitare finalr cōcludit ꝯ bar. eo qz. d. c. fi. videtur corrigere ius ciuile in omnibus casibus in qbus ex prescriptione resultat peccatum siue simus in actionibus ꝑsonalibus siue in realib' et verba illius. c. qm̄ omne sunt adeo gñalia ꝙ cōprehendere pñt ēt actionem ꝑsonalem ꝓut late prosequuntur Jmo. et Idem Pon. in. d. §. si viam.

x ¶ Unde cum in casu nostro non sit debitum penale. sed debitum depositi a iure plurimum priuilegiatum vt. l. fi. C. de cōmpen. et sic non liceat illud retinere citra voluntatem creditoris non vr recedendum a cōi opi. presertim in decisiuis. et maxime cum agatur de interesse aie pro qua tutior via est eligenda. c. ad audientiam. et. c. significasti de homi. et c. iuuenis de spōsa. et de peni. di. ij. si qs attento potissime ꝙ dicti depositarij erant de eadem terra qua erāt creditores et lz non fuissent interpellati ab hoie. Tñ fuerunt interpellati lapsu dici appositi in ꝯtu cum dies interpellet pro homine. l. magnam. C. de ꝯhen. et commit. stipu. et. l. si cū dies. §. fi. cum se. ff. de arbi. et. l. ad diem de verbo. obligatio.

y ¶ Et qm̄ debitor est legittime interpellatus. et est de eodem foro. ita ꝙ tenetur ire ad domum creditoris pro solutione facienda iuxta ea que hñr in. l. Item illa de consti. pecu. vr clare tenendum ꝙ non soluens sit in peccato. et maxime qz incidit in periuriū ex quo iurauit soluere in tpe iurando generaliter seruare conuenta quo casu Panor. in. d. c. ꝙ clericis. et. d. c. qm̄ omne. tz cōem opin. dicens ꝙ si debitor non astringit soluere vt qz non est de eodē foro et creditor non accedit ad domum debitoris vel debitor non est interpellatus paratus soluere si fuisset interpellatus. tunc procedit prescriptio quia cessat tunc ratio iur cañ. secus ergo vult si fuisset interpellatus et esset eiusdem territorij quo creditor prout hec contingunt in casu nostro.

z ¶ Et maxime cum interuenerit iurm ꝓp qḋ aggrauat peccatum. et sic longe fortius militat rō iur cañ. et attento ꝙ statutum non facit mentionem de iur°. et sic de debito iurato. Nam in simili Pau. de ca. in repe. d. auc. sacramenta puberum. dicit ꝙ statutum disponens ꝙ contractus non valeat vel non possit ex eo agi non intelligitur in contractu iurato ex quo statutum de iuramento mentionem non facit.

et ¶ Ita a pari statutum disponens quod post. xx. annos non possit agi ex contractu vel non debeat executioni mandari non verificetur in contractu iurato.

? ¶ Et insuper statutum non pōt infringere vires iuri prout voluit Ray. de forli. et bar. in. l. oēs populi de iust. et iure. et fede. de senis in consi. cclxxij. et Pau. de cast. in. d. auc. sacramenta pube. ꝙ et vñr velle Jac. de bel. et Jo. an. post eum in tit. de sententie prola. §. vt autem. et in titu. de in integ. restitu. §. j. j. colum. et. d. Anto. Jmol. et Panor. in. d. c. cum contingat. et Paul. de castr. in. d. auc. sacramenta puberum. et ideo istud tanꝙ̄ commune est seruandum.

ꝶ ¶ Est. n. iurm res spūalis. et per ꝯñr vr ꝙ statutum laycorum non posset super illa disponere ar. c. tuam cum ibi notatis de or. cog. ſm Jmol. non. n. est de foro seculari. Ideo non potest se intromittere prout nec econtra ecclesiasticus de spectantibus ad forum seculař. c. nouit de iud. et in aūt. qūo oporteat epos in prin. ſm Pau. h pertinet. n. ad Papam non ad imperatorē de his disponere. c. venerabilem. de elec. ad hoc. et. c. imperator. xcvj. distinctio. vbi dicitur ꝙ imperator habet de spiritualibus recursum ad Papam.

a ¶ Facit ēt qḋ notat fede. consi. xciiij. dicens ꝙ non vz statutum ꝙ ex aliquo facto presumatur ꝯtus vsurarius cum. n. spūalitatem tangant non pñt layci se intromittere. d. c. tuaz. et. c. fi. de reb. eccle. non alie. et. c. cum ecclesia sancte Marie de consti. ſm. d. Nico. qui adducit etiam not. per Jo. an. in c. statutum de hereti. lib. vj. volente ꝙ valeat statutum imponens penam contrahenti matrimonium vt ibi latius per eū.

b ¶ Nec ob. ꝙ statutum presupponit ꝯtum fictitium aut debitum solutum qz est aduertendū ꝙ bar. et sequaces loquunt qñ statutū presumit dolū vel ꝯtum simulatū vel quid sile ꝙ minime ꝯtingit in casu nro: qz statutū non presumit: sed fingit: nā statuti verba fictionē suadent: nā vbū heant his positū in dicto statuto fictionē importat. l. iur ciuili de cōdi. et demō. et. l. iur ciuili de re. iur. et no. bar. in. l. si is qui pro emptore de vsuc. circa finē tertie qōnis principalis hinc dicimus ꝙ aliud est esse talem aliud haberi pro tali vt probatur in iuribus preallegatis. et silr verbum intelligat positū in dicto statuto denotat fictionem in. l. qm̄. ff. de infam. et in l. pater. ff. de cap. et isti. de inuti. stip. §. et qui in. l. qui in vtero de stat. ho. in. l. postliminij in prin. de cap. et in. l. j. in ꝓn. C. de rei vxo. acti. Et lz Bal. in. l. non dubium vtatur verbo sonante in fictionem. Tamen ex alijs suis verbis deprehenditur qḋ intelligit de ꝑsumptiōe et in materia ista peccati constat longam esse dr̄iam inter fictionem et veritatem.

c ¶ Nam fictio semper inducitur ꝯ veritatem: vt est videre in omnibus fictionibus que reperiuntur et not. glos. in. l. siue possideris. C. de ꝓba. et in. l. fi. ff. ꝙ metus cā. et pz ex fictionis diffinitione quā ponit bar. in. d. l. si is qui pro emptore.

d ¶ Presumptio

d ¶ Presumptio nõ õ͂riatur veritati.imo est verisiṡis proba tio veritatis p3 in.c.afferte.⁊ quasi p totum extra de psum. ⁊ est videre in qualibet iuris presumptione.Jdeo ꝯ psumptionẽ admittit ꝓbatio nõ ꝯ fictionẽ vt no.gl.in.l.pficiunt in prin.de iure codi.⁊ in.l.si duo de acq.pos.⁊ per glos.i.d. l.siue possideris.⁊ in.d.l. si.ꝙ metus cã si itaq; vere fuisset fictitiũ vel solutũ ⁊ veritas ipsa ꝓbaret iuris psumptione cessaret omne peccatũ ꝑma facie.Jõ militaret statutum nõ induceret peccatũ.sed ꝗ fictio que cõtrariat veritati.⁊ sic aduersat deo ⁊ cõsciẽtie que veritati innitit iuxta illud euangelicũ.ego sum via veritas ⁊ vita ⁊ notat glo.in auẽ.de instru.ca.⁊ si.ꝙ veritas est ipse deus cum ergo statutũ fingat non presumat sumus extra terminos Bar.⁊ sequacium.

e ¶ Preterea qꝛ obuiandũ est fraudibus.c.quanto de diuoꝛ. ⁊ in.l.fundo.ff.di rei ven.ne layci q inducere nequeũt prescriptiones cũ malafide nec ꝯtra iuramentũ ꝓut supra probatũ ẽ in fraudẽ canonũ dispõnãt psumẽdo cõtractũ simulatũ vel fuisse satisfactam vel quid simile.

f ¶ Presertim cũ3 i re prohibita de facili cadit suspitio fraudis iuxta.l.qui testm̃.ff.de ꝓba.⁊.l.cũ qs decedẽs.§.titia de leg.iij.⁊ p Bar.in.l.si forte de castrẽ.pecu.⁊ in.l. sciendum de ver.ob.⁊ in multis locis ⁊ ne vna via cõcedatur ꝙ altera prohibetur ꝯ.l.cum qd vna via de reg.iur.lib.vj.theorica Bar.procedit qñ subest cã predicta psumendi.ꝓut in simili dñt doc.cir.statutũ psumens dolũ vel simulationẽ circa contractum iuratum dictam theoricam veram intelligit do. Anto.in.d.c.cũ3 contingat.qñ apparent cause presumendi.

g ¶ Et predicta pariter trahi pñt ad statutũ hmõi loquens de pscriptione qꝛ est eade3 rõ.⁊ in casu nostro viget ẽt iuramentũ.Jdeo nõ militet in casu nostro in quo nullam apparet subesse cãm fingendi vel presumendi.Nec qui silet ⁊ nõ petit suum q nihil mali facit si lites detestat meret amittere ius suũ vt illud ꝗrat debitori q peccat nõ soluẽdo:iõ odiũ3 negligẽtia nõ est iusta cã priuãdi creditorẽ ⁊ querẽdi debitori qui est dignus maiori odio : iõ cõsideratio Pau.de ca. in.d.l.ħ autem de serui.vrb.predi.non est bona.

h ¶ Quod ⁊ p3 qꝛ est commune dictum ꝙ prescriptio lõgissimi tpis est inducta in odium negligentie longi aute3 tpis est mixta vsucapio triennij est mere fauorabilis inducta in fauorem vsucapientis.Et tñ prescriptiones a iur ciuili inducte per ius canonicũ moderantur ꝙ nõ procedant de iure canonico rõne peccati per.d.c.qm̃ omne nec.l. sicut. ⁊.l. oẽs.C.de prescrip.xxx.vel.xl.an.dirigunt magis ṽba ad prescribentem ꝗ̃ ad creditorem contra quem prescribitur.

i ¶ Et Bar.in.d.l.oẽs populi loquitur in terminis Pau.de ca.qꝛ loquit qñ statutũ disponit ꝙ qui nõ petierit debitum intra decenniũ cadat a iure suo.⁊ vult ꝙ statutũ non valeat ⁊ doc.q cũ sequunt ẽt eo casu sunt intelligẽdi. Nõ aũt dicẽdum est ꝙ oĩno nõ valeat statutũ. S3 ꝙ nõ valeat quatenꝰ disponẽt ꝙ cadat ẽt debitore sciẽte seu existẽte in malafide.

k ¶ Et nõ improbabilir dici posset ꝙ statutũ ꝑdictum indefinite loquẽs intelligat qñ debitor ignoraret vt sic restringat ⁊ distinguat per ius cõe canonũ.s.p.d.c. qñ omne reci piunt.n.statuta interpretrationem passiuã a iure cõi.l.si ser/ ui vsi de nota.⁊.c.cũ dilectus de ꝯsue. Nec indefinita equipollet vñi de rigore verboꝝ:sed ex benignitate.l.si seruitus ff.de ser.vr.pred.⁊ per illam legẽ no.Pe.de bel.perti.Bar. ⁊ Jmol.in.l.si pluribus de lega.ij. Sed in casu nostro cessat humanitas immo esset iniquitas ⁊ inhumanitas.scilicet ꝙ peccans lucraretur ⁊ non peccans puniretur. Jdeo non docet ꝙ indefinita huius statuti equipolleat vñi. Maxime cũ non sit eadem rõ ⁊ conditio oĩum ꝯtentorũ sub fiñi vñi.

l ¶ Et qñ non est eadẽ rõ ⁊ ꝯditio omnium ⁊c.indefinita restringitur ⁊ non equipollet vniuersali vt not.glo.⁊ doct.in c.vt circa de ele.lib.vj.⁊ Bart.⁊ doc.in.d.l.si pluribus ꝙ satis applicari põt ad terminos nños cum non sit eade3 rõ in casu qñ debitor est in malafide ⁊ qñ in bona merito ⁊c.Et per ħ euitantur illa que dicta sunt in bannito ⁊ hoste.d.l.si quis in tantam.non me extendo.

m ¶ Et l3.ll.posituue sint regulariter in foro fori seruãde tñ fallit in his ꝗ̃ sunt nutritiue peccati ⁊ in his ꝗ̃ concernunt spiritualia.vt in terminis pscriptionis ⁊ iuramenti ꝓbat in d.c.qm̃ omne.⁊.d.c.cũ3 contingat.⁊.c.quis de pac.in.vj.⁊ c.licet mulieres de iureiu.eo.li.⁊ regula possessor.in.vj.

n ¶ Et habemus hic perusie simile statutum disponens generalr ꝙ nõ petẽs debitũ intra decẽniũ cadat a iure suo ⁊ omnis actio sit extincta ⁊ loquitur generaliter ꝓut in simili istud statutũ fani ⁊ tñ semp fuit interpetratum ꝙ nõ procedat debitoribus scientibus se teneri salte3 si interpellati fuerunt.Nec super ħ fit vnꝗ̃ aliqua excitatio.⁊ tamẽ semper in hac ciuitate fuerunt doctissimi viri quoꝝ auctoritates nõ sunt spernẽde.Concludendum est.itaq; ꝙ in vita eoꝝ q receperũt depositũ pscriptio nõ incepit currere.Post more3 incohata non est completa merito prescriptio non obstat.

o ¶ Et insup aduertẽdu3 ꝙ si qua pscriptio fuisset completa illa fuisset cõpleta aduersus heredes dicti nulli deponẽtis qui censent in dubio fuisse ignaros dicti crediti ꝑ.l.qui in alterius de reg.iur.⁊.c.cũ qs in ius.⁊.c.psumit.eo.tit.li.vj. ⁊.l.verius de ꝓba.⁊ licet pscriptio occurrat aduersus ignorantẽ.l.fi.C.de lon.tempo.prescrip.⁊.c.vigilanti in fi.extra eo.tit.⁊.l.sicut de pscri.xxx.vel.xl.an.⁊.l.si partem fundi.§. si per fundum.ff.queãd.seruitus amit.⁊ not.Bart.in.l.j.§. hoc interdictum de iti.actuq; priua.

p ¶ Tamen.d.Petrus de pusio frater Baldi in suo tractatu de quarta parrochiali.ij.c.in pe.col.dicit ꝙ dictum Bar.ꝓcedit in eo qui ignorat alterum prescribere secus si ignorat ius sibi cõpetere:qꝛ tunc nõ currit sibi pscriptio aduersus eum vt est casus in.l.cũ sex de edil.edic.⁊ in.l.semp ħ interdicto.ff.ꝙ vi aut clã.⁊ in.l.j.in fi.ff.qñ ap.sit.⁊ in.l.quiquagintra de excu.tu.⁊ in.l.vtile.ff.qs ordo in bo.po.serue.

q ¶ Idem si sit sibi ius cõpetere ⁊ ignorat factũ ex quo causat quo mediãte sibi cõpetit exercitiũ3 sui iur de sup.negli. prela.c.lras de cõcel.ꝓbẽ.c.qꝛ diuersitatẽ in fi. ⁊ qõ no.in.c. statutum de ꝓbẽ.in.vj.⁊ in de.vnica de concel.ꝓbẽ. ⁊ ide3 tenuit in consi.suo ꝙ incip.ex isto themate tria principalia dubia sito in.xvj.lib. ꝯsilioꝝ ⁊ in alio suo consilio incip. factũ sic ꝓponitur anno dñi ⁊c.Et in hanc opi. vr inclinare dominus meus in.l.traditionibus.de pac.

r ¶ Et vidi alr̃s hic consultum ⁊ rñdebatur ad.d.l.si partẽ.§. si per fundum ꝙ ibi tractat de prescribenda libertate contra seruitutem rusticã que perdit per nõ vsũ absq; negligẽtia vel culpa eius ꝯ quem pscribitur ⁊ absq; facto prescribẽtis:vñ pditur ẽt si debens seruitutẽ sciat se seruitutẽ debere.l.sequit.§.si viam de vsuc.facit pro hac rñsiõe qõ not.gl. que incip.qꝛ tunc currit in fi.in.d.l. sicut que sententia confert ad casum nostrum. Non tamen est necesse eam firmare propter alia que supra adduxi ex quibus apparet ꝙ ẽt contra scientes non fuisset decursa prescriptio in casu isto similiter non est opus instare circa alium articulum ꝙ licet prescriptio currat aduersus ignorantem tamen contra talẽ prescriptionem prouidetur remedio restitu.in integ.ex clausula generali si qua mihi per nota.per glos.j.in.l.j.C.de patria potestate.⁊ glos.in verbo non vtendo in.l. si partem.§.j.ff. quemadmo.serui.amit. Laus deo.

¶ Snia an sit ferenda ꝑm formam petitionis in causis cõmissarijs in quibus ex forma rescripti habet procedi simpliciter summarie ⁊ de plano. Jtem agens contra aliquem quẽ dicit in suo libello ipsũ3 actorẽ spoliasse sue possessione sub forma ⁊ tenore de quibus.j.in litteris.h.c.f.g. in quibus ẽ positus tenor libelli ꝙ remedium videatur in dicto libello intentatum ⁊ quid ipse agens habeat probare vt possit obtinere ⁊ quõ habeat ferri sententia vt sit conformis libello stante ꝙ ex narratione libelli non videat aliquod remediũ precise intentatum cum partes libelli pro parte conuenant remedio.l.siquis in tantam.⁊ pro parte interdictor: vnde vr ⁊ in aliquibus remedio cañ.reintegranda.iij.q.j.⁊ etiam remedio.l.si coloni.C.de agri.⁊ censi.lib.xj.

¶ Consilium. cccxxix.

In nomĩe domini nostri iesu xpi. ¶ Ostenso mihi pcessu agitato coraꝫ delegato Jllu.domini prefecti domini senogalie ⁊c. Reo mihi apparuit satis plana conabor tñ pro tpis opportunitate acta que mihi apparebunt magis substantialia ⁊ ad videndũ oportuna dũ de eis in progressu agetur diligentius perscrutari.

a ¶ Et quoniam iuxta formam petitionis sententia necessario ferenda est.c.qualiter ⁊ quando el grande de accusa.l.vt fundus communi diui.⁊.c.licet hely.de symo.etiam in causis in quibus libellus nõ est necessarius:qꝛ de plano ⁊ sine figura iudicij proceditur prout ẽ presens causa ex forma rescripti delegationis cause presupposito ꝙ rescribens possit sub ea forma committere prout de iure vel ex speciali commissione vr de facto omnes domini temporales huiusmodi

τ alia his maiora in eorum territorijs quottidie faciunt. lic3 inferiori a principe non liceat eam clausulam apponere cu3 per eam tollatur lex superioris vt no. glo. communiter sin/gularis. τ a doc. approbata in. c. statutum de hereti. lib. vj. τ est similis que tamen est ad illam se remittit in cle. sepe in prin. de ver. b. sig. in verbo mandamus. Sed prout dicit Bal. ad propositum simile loquens de dominis tēporalibus in cō/sil. mihi. lxxxiij. incip. recolo me ꝯsuluisse τc. Non possum⁹ reuangare mundum prout esset reuocare in dubium pote/statem istorum dominorum temporalium. Licet autem pos/sit in his τ in alijs iuri derogare. Tamen etia3 in hmōi cau/sis iuxta formam qualis qualis petitionis que in his causis requiritur debet snīa ferri. o. cle. sepe. §. verum.

b ¶ Ideo premittendum est ꝙ dicti actores seu eorum pro/curato. in eorum petitione qualiscunqꝫ sit narrant τ res τ possessiones in petitione descriptas fuisse detentas τ posses/sas per ipsos actores τ dictum Leonellu3 intrasse τ ingres/sum fuisse propria auctoritate malitiose animo priuādi eos possessione eorum in dictis bonis ad ipsos actores pleno iure spectantibus τ pertinentibus. Item subdit ꝙ tanqꝫ in/uasor τ occupator temerarius dictarum rerum debet omni iure suo priuari si ꝙ ei competijsset iuxta. ll. τ sanctiones tā ciuiles ꝙ canonicas.

c ¶ Item dicit ꝙ dictus Leonellus dedit damna in dictis bonis τ fructus recollegit τ inde exportauit τ petunt dam/na resarciri τ fructus recollectos restitui.

d ¶ Ista profecto non veniunt in remedio. l. si coloni. C. de agri. τ censi. lib. xj. vel in remedio cañ. reintegranda. iij. q. j. quia hec non comprehenduntur sub verbis dictoꝝ iurium τ exquo doc. volunt ꝙ competat etia3 aduersus bonefidei possessores non decet ꝙ veniant fructus presertim consum pti cum illos lucretur bonefidei possessor ex cultura τ cura insti. de rerum diui. §. siquis a non domino. l. in bonefidei ff. de acqui. re. do. τ. l. fructus de vsur. cum similibus ꝙ pro/cedit etiam si auctor vi possederit. d. l. in bonefidei.

e ¶ Ideo ex predictis deducitur ꝙ est intentatum etiam re/medium interdicti vnde vi in quo venit τ resarcitio omnis damni. c. grauis de rest. spo. venit. n. omne interesse vim pas/si. l. in interdicto. τ. l. si vi me. ff. de vi τ vi arma.

f ¶ Item deductum est in dicta petitione ꝙ dictus Leonel/lus si ꝙ ius habuit cadere debet a iure suo si ꝙ habebat in dictis bonis. τ sic intentauit remedium. l. siquis in tantam C. vnde vi.

g ¶ Item deductum est ꝙ dicta bona pleno iure spectabant ad ipsos actores τ cum verba pleno iure spectantes τ perti/nentes posita in petitione determinent ipsas res non rerū possessiones vt ex ipsius inspectione euidenter constat per dicta verba importatur plenum dñium dictarum reꝝ: nam plenū non est ꝙ indiget supplectione τ in quo aliquid de/ficit: nam plenitudo supplectione non indiget. xcvj. di. c. j. in prin. τ. vj. q. j. si oia. vnde plenum cui nihil est vacuum τ de istis verbis pleno iure [illegible] tex. τ glo. in. c. cū inter de re iu. gl. τ doc. in. c. cum τ plantare de priuil. τ in. c. qm̄ eo. ti. Inn. in c. pastoralis eo. ti. Jo. an. in. c. abbates eo. ti. lib. vj. Ar ch. xij. q. ij. b iure glo. et Jo. an. in. c. j. de cap. mo. Bal. τ Ang. in. l. precibus. C. de impu. τ Bar. in. l. centurio. ff. eo. ti. glo. τ do cto. in. c. conquestus de fo. compe. τ multa possent induci τ in omnibus prout subiecta materia suadet denotant τ com prehendunt omne ius ꝙ cadit in materia illa.

h ¶ Itaqꝫ cum appellatione rei in dubio veniat dominiū rei vt patet in. l. si alij fundum de vsuf. leg. τ. l. si titio eo. ti. τ. l. si rem de verb. ob. Non ergo in dubio venit possessio rei vl' vsusfru. formalis. sed plena ꝓprietas si ergo dicorem ad me spectare pleno iure intelligit respectu pleni dñij per ꝓdicta τ sic etiam est deducta in dicta petitione rei vendicatio cu3 postea in ea subdat ꝙ deducit omne ius suum. licet aūt po/stea deducat in spē ius τ remedium ex. l. si coloni. τ cañ. re/integrande competens. Tamen illa per verbum maxime ex/primit ꝙ verbum est implicatiuum. l. j. §. vel maxime de col. bo. cum similibus. τ ꝙ sit intentatum etiam petitorium sa/tis declaratur ex capitulis pro parte actoris productis in q/bus deducitur ꝙ dicta bona pertinent ad ipsos actores iu/re dominij vl' quasi vt patet in. c. xij. τ sequentibus. Et ex ca/pitulis declaratur generalis petitio precedens: vt no. doct. in. c. cum dilectus. de ordi. cog.

i ¶ Constat autem ꝙ nihil est probatum sufficienter in reme/dio. l. siquis in tantam. vnde vi. neqꝫ in interdicto vnde vi. quoniam constat ex capitulis dictorum actorum ꝙ si pars

coꝝ fuit spoliata non fuit spoliata ab ipso Leonello reo con/uento nec eius mandato nec eius noīe nec ipse Leonellus aliquam vim intulit prout ad dicta remedia exigit. d. l. siqs in tantam. τ. c. cum ad sedem ne resti. spo. τ. c. sepe. eo. ti.

k ¶ Et l3 in petitione sit deducta possessio ipsorum actoru3 τ ꝙ ipsi fuerunt spoliati. Tamen in meritis cause de eorum possessione nihil deducit: sed deducit spoliatio suoꝝ aucto/rum facta per auctores dicti Leonelli rei conuenti de dñio etiam vel quasi ipsorum agentium nihil etiam sufficienter est deductum τ est satis planum prout ēt infra in progressu deducitur remanet remedia. l. si coloni de agri. τ cēsi. li. xj. τ d. cañ. reintegranda. iij. q. j. specifice intentata in petitione.

l ¶ Et insuper remedium. d. c. sepe. qui text. probat ꝙ l3 de iure ciuili nō detur possessoriū recuperāde aduersus singu/larem successorem ēt si scienter succedat. Tamen secus di/sponitur per. d. c. sepe qñ scienter res recipitur a spoliatore immediate prout ibi dicit Inn. vel etiam mediate dummo/do oēs fuerint in malafide prout ibi volunt Inn. τ Jo. an.

m ¶ Quinimo si immediat⁹ possessor fuerit bonefidei τ vl/timus malefidei volunt Bal. τ Panor. ibi ꝙ ēt tunc com/petat remediū. d. c. sepe. siqdē teneat opi. Inno. τ Jo. an. l3 ꝙ remediū. d. c. sepe. nō detur ꝯ mediatū possessorem si mediatus possessor fuit in bonafide tūc q2 Leonellus non fuit imediatus successor asserti spoliatoris ꝓut τ p3 ex ca/pitulis actoꝝ τ est clarū sequi videretur ꝙ cessaret tale re/mediu3. licet non sit opus id firmare.

n ¶ Sin aūt teneat opi. Bald. τ Panor. Tunc ex alio cessat dcm̄ remediu3: q2 ad esse illius remedij reqrit ꝙ successor nō solū habeat notitiā rei aliene. S3 ēt ꝙ habeat notitiam ꝙ res sit affecta viciosa vicio violētie ꝓut dsit. d. Ant. τ Pa/nor. in. d. c. sepe. per illū tex. ibi scienter rem talem.

o ¶ Licet autē aliqui testes conent ꝓbare ꝙ dictus Leonel/lus habuit noticiā ꝙ dicta res nō erat salui vēdētis dicto. Leonello qm̄ fuit dcm̄ in ꝓñtia ipsius Leonelli tpe vēdi/tiōis ꝙ dict⁹ sauus nō hēbat bona iura in ipsis reb⁹ quas vendebat ipsi Leonello. Tamē non dicunt dicti testes qd̄ aliquid dixerit qd̄ dicta bona fuerint per dictū sauum vel eius auctores per vim occupata. Ideo dicta scientia si sciē/tia dici debet nō fuit scientia rei viciose: sed potius rei alie/ne non aūt sufficit scientia rei aliene ad dictum remedium vt dictum est. s. per. d. Anto. τ Panormi. merito. τc.

p ¶ Quinimo nec scia rei aliene probat q2 non dicebat qd̄ ille res essent aliene. sed qd̄ dictus sauus non habebat bo/na iura potest autem quis etiam in re propria non habere bona iura puta si fuerunt sibi rōne indebiti ignoranter so/luta vel ob causam tradita causa non sequuta vel sine causa vel ob turpem causam ex sui parte dūtaxat: na3 omnibus dictis casibus ille h3 dñiu3. sed pōt ab eo mediante actiōe auferri vt in titulis de cōdi. ob cām de cōdi. ob tur. cām de condi. inde. de condi. sine cā. ff. τ. C. per totus iuncta. l. si. ff. vsuf. quēad. ca. τ. §. sic itaqꝫ insti. de acti.

q ¶ Item si legatur res heredis dominiu3 est heredis. τ ta/men potest ab eo peti. l. heredis seruus cum ibi no. de leg. j. si heres est rogatus restituere hereditatem: nam heredi/tas est sua τ habet dominiū reꝝ hereditariarū. τ tamen nō habet bona iura q2 tenet alijs restituere vt in ti. ad trebel. quasi per totū τ ꝙ multa exēpla similia dari ꝑñt: itaqꝫ illa dicta testiū nō ꝓbant necessario dato qd̄ ille Leonellus ea que audiuerat crediderit exquo non artant necessario qd̄ essent aliena. τ sic qd̄ scienter receperit alienum.

r ¶ Item dato sine ꝑiudicio qd̄ illa nō h3 bona iura intelli/gerentur qd̄ essent aliena. Tamē nō apparet qd̄ crediderit non. n. d3 quis esse nimis credulus. l. j. §. j. ff. de eo p quem fac. tex. τ gl. pe. xvj. q. ij. c. j. in fi. lxxxv. di. si quid vero. τ per glo. xxiij. questio. iiij. ꝙ magnum. Et maxime quia illi qui loquebantur non assignabant rationem quare seu causam scientie. Sed innuitur qd̄ illud profitebantur quia vende/bat illa pro tam paruo precio. Nec probatur qd̄ eidem fue/rit denunciatum ne emeret: quia vēditor non erat dominus sed astantes confabulabantur inter se. Nec est credēdum ita confabulantibus prout quādo quis accurate aliquid de/nūciat vt ratio naturalis suadet que sola sufficit. l. scire op3 §. sufficit de excu. tu. τ facit. c. si. de transa.

s ¶ Nec appet vtrū ipse Leonellus audiuerit an ꝯtū ꝑfe/ctū vl' postea si. n. audiuiss3 ꝑus ꝙ emisset potuiss3 facilı⁹ credē τ abstinē ꝙ si post ꝯtū ꝑfectū stante maxime clausu/la ꝑcarij q̄ solet apponi in istr̄is. Nā post ꝯtum perfectu3 non poterat a cōtractu recedere. l. sicut. C. de actio. τ oblig.

t ¶ Non

t Non.n.poterat euitare solutionem precij. Nec consultuz erat illud amittere: vnde valde singulariter dicit Bart.in.l. cum absentem.§.atqui.naz ꝙ si emptor cõuenitur super re empta ⁊ fiunt articuli ꝙ res est aduersarij nõ tenetur respõdere ne incidat in laqueum: qꝛ si negat cum credat articulũ incidit in periurium si vero fatetur incumbit sibi onus ꝓbandi ꝙ verum confessus fuit si volet habere recursum cõtra venditorem ⁊ qꝛ forte probare nõ poterit succumbet potius ergo tolleratur a iure ꝙ litiget.licet credat alienũ ꝙ petitur q̃ꝫ ꝙ suum amittat si itaqꝫ non prebuit aures ad credẽdum illis confabulantibus non est quid sibi imputetur immo potius imputandum fuisset sibi si contractu cõpleto voluisset illis simplicibus verbis credere.

v Cum iura ipsa presumant esse eius apud quẽ est rei possessio.l.sicuti.§.si queratur si seruitus vend.per Inno.in.c. olim de priuileg.per Bart.in.l.quidam in suo.ff.de condi. insti.per modernos in rubrica.de no.op.nun. Nec dꝫ quis credere aĩr q̃ꝫ lex credat prout dicunt doc.in.l.filiũ diffinimus.ff.de his qui sunt sui vel alie.iur.vbi Ja.de are.⁊ post cum Bart.dicunt ꝙ quidam regulus habuit a matre in extremis de gente ꝙ erat spurius nõ filius regis ⁊ propterea renunciauit regno. nam volunt qd̃ non prudenter fecit qꝛ credere non tenebatur exquo lex aliud presumit.⁊ idem volunt doc.ibi.⁊ in.l.si vicinus.C.de nup.⁊ in.c.transmisse extra q fil.sint le.ita ⁊ iste Leonellus nõ tenebaꝫ credere illis ꝯfabulantibꝰ maxĩe nõ assignantibꝰ aliquã rõnẽ eoꝝ dicti.

x Nec ob.ꝙ habetur in.l.si fundum.C.de rei ven.vbi denunciatio constituit quẽ in malafide: qꝛ responsio supra sumitur: qꝛ non ita est credenduz qñ perfunctorie aliqd dĩ vt prout qñ accurate ⁊ deliberate fit facit ꝙ habetur in.l.pamphylo.§.presuppositũ de le.iij.⁊ facit.l.decurionũ.C.de pe. vbi dĩ ꝙ vane voces populi non sunt attendende.

y Item illud qd̃ habetur p glo.⁊ doc.in.d.l.si fundum decedit si denunciaꝫ ante ꝯtrum secus si denunciaꝫ post ꝯtrũ nam tunc denũciatio non ꝯstituit denunciatuz in malafide prout no.glo.vt doc.cõiter eã intelligunt in.l.alienam.ff.de vsuc.pro emp.prout ad hoc eã allegat ⁊ sequiꝫ Bar.in.d.l. si fundum.⁊ post Bar.ibi.⁊ Inn.in.c.dilecti. de ma.⁊ obe. tenet Imo.in.d.l.alienam.⁊ idem tenet Bar.in materia potesta.in.l.non solum.§.morte de no.ope.nun. Sed cũ non appareat qd̃ ante contractum ille sciuerit probatio non cõcludit prout concludere dꝫ per iura vulgaria.

z Itẽ dicit Ange.in.d.l.si funduz.qd̃ non tenetur credere denuncianti noĩe alieno nisi ostẽdat mãdatuz.fortiꝰ ergo nõ tenetur credere illis qui soluz ꝯfabulanꝫ de iure tertij ⁊ nõ de iure ꝓprio nec denũciabãt. Itẽ illi nõ loquebanꝫ clare vt.s̃.demõstratum est. Nec obstãt verba que dñr fuisse ꝓlata per dcm̃ Leonellum que ha ad fare si io le ho pure che io le tenghe queste robbe per doi o tre anni io menecauero li mei denari. Nam dicta verba non ꝯcludunt qd̃ ipse crederet ꝙ essent aliena: sed sonãt ꝙ dato ꝙ essent aliena ipse nõ debebat desistere ab emptione fienda vel penitere de iã facta cum prout dixi non constat an illa verba fuerint prolata ante venditionem completam an post completam.

& Cum itaqꝫ nõ appareat de malafide ⁊ ꝓcedat titulꝰ Leonelli ⁊ titulus saui sui actores qui hẽbat titulum pro hr̃de: nam inuenit in hr̃ditate sui fris qui ẽt frater hẽbat tituluz donationis a dño Gismundo dñt cẽseri fuisse in bonafide cũ bonafides p̃sumatur maxĩe p̃cedẽte iusta cã ꝓut sunt iusti tituli vt no.per gl.⁊ doc.in.l.pe.C.de euic.gl.in ṽbo bonafides in.c.si diligẽti de p̃scrip.⁊ doc.ibi.⁊ bar.in.l.celsus de vsuc.q dicit ꝙ doc.oẽs dñt ꝙ presumiꝫ bonafides.⁊ ipse idẽ concludit quando p̃cedit titulus verus vel putatiuus.

? Item dicit ꝙ p̃sumiꝫ nõ apparẽte titulo aduersus eũ q non probat de antiquiori possessione: nã ille põt allegare tu debebas credere ad alium ptinere per.l.fi.C.de p̃scrip.xxx. vel.xl.an.prout dicit ipse Bar.sed in casu nostro interuenit titulus emptionis ipsius Leonelli conuenti titulus pro herede saui venditoris ⁊ auctoris Leonelli ⁊ titulus donationis in auctore ipsius saui: vnde Leonellus qui sciebat non esse suuz debuit ꝓbabiliter cogitare ꝙ esset saui titulati possessoris cuius voluntate ipse capiebat.⁊ sic nõ militat ratio d.l.fi.C.vnde vi.que militat qñ quis occupat rem tanq̃ꝫ vacante. Concludendum est itaqꝫ ꝙ ipse Leonellus presumatur bonafide successiue in dictis bonis ⁊ eorum possessione ⁊ per ꝯñs cessare videtur remedium dicti capituli sepe.

x Nec ob.depositio iuliani Angeli aĩs cerecte deponẽtis ꝙ Leonellus tempore quo emit dictas possessiões dixit eidem testi Guarda como e andata la robba dei Cataneí che la ho comparata io da sauo. Naz respondetur ꝙ est vnicus ideo nihil probat.l.iurisiu.C.de testi.⁊.tam litteris.c.licet ex quadã cũ similibus extra.eo.ti. Item lꝫ olim fuerit illorum de cataneis: qꝛ forte ab eis possessa mã genitiuus in simplici possessore verificaꝫ. Itẽ in hñte dñium. Item in solo detentatore ⁊ alijs multis modis: vt late per Bar.⁊ docto.in rubrica de not.op.nunc. Non sequitur ꝙ sciuerit vel crediderit tpe sue emptiõis vel tẽpore quo loquebatur spectare ad eos. Sed potius debebat putare ꝙ spectabat ad ipsum qui de proximo possidet maxime qꝛ ex possessione p̃sumitur dominiũ de pñti nõ ex possessione veteri q̃ hodie cessat vt no. Bar.in.l.quidam in suo.ff.de condi.insti.

a Itaqꝫ illa verba nõ inferũt aliquo pacto ꝯcludẽter in malaꝫ partẽ cũ quottidie occurrit ꝙ dñia trãsferunꝫ de vno in alterũ ⁊ ꝙ bona que oli fuerũt illorũ de vna agnatione hodie per alios possidenꝫ ⁊ magis cõmuniter crediꝫ ꝙ sint hodie illorum qui possident illorum qui olim possidebant.

b Item ad hoc vt competat illud beneficium.d.c.sepe non sufficit ꝙ successor sciuerit rem alienã: sed requiriꝫ ꝙ sciuerit vitium spoliationis.⁊ sic violente possessionis auctoris vt.s̃.deductũ est ꝙ nullatenus suadent dicta verba. Nec ẽe obstat depositio ser Gregorij ser Amiani deponẽtis de scientia dicti Antonelli qꝛ est similiter singularis: ideo ei non crediꝫ.l.vbi numerus.ff.de testi.c.cum dilecti de elec. Item nõ deponit ꝙ aliquid dixerit de spoliatione. ⁊ sic nõ infert eius dictũ in sciam spoliationis que requiritur quo ad hoc propositũ vt premissum est.itẽ põt instari ꝙ non tenebatur credere exquo nõ denũciauit nomĩe eius ad quẽ spectauit per supradicta post Ang.⁊ maxime qꝛ forte se informauit de de titulo saui ⁊ saccoci auctoris ipsius saui.

c Itẽ lꝫ illi duo testes singulares deponãt ꝙ dictus Leonellus audiuerit ꝙ dicta bona nõ erãt dicti saui vt.§.relatũ est. Tamẽ ꝓ parte Leonelli duo alij testes.vꝫ dñs Philippus de guerrinis.⁊ Jacobꝰ sclauus qui dixerũt dicto Leonello ꝙ dcã bona poterat secure emere. Et Antonellꝰ alius testis deponit ꝙ comes Rubertus ꝑsuasit dicto Leonello ante emptionẽ p eũ factã ꝙ emeret dicta bona qꝛ dñs figismũdus habuerat bona iura ĩ dictis bonis. Et probaꝫ de legalitate dictoꝝ comitis Ruberti dñi Philippi ⁊ Jacobi ita ꝙ potuit ex eorũ dicto induci ad credendũ ꝙ dictus sauus haberet bonum ius in dictis bonis.lꝫ ⁊ isti testes Leonelli sint singulares ꝓut testes ꝯrij ⁊ propterea fatear ꝙ nullis a iure daꝫ fides ĩ hac parte ꝙ quideꝫ sufficit dicto Leonello exquo vt dixi alio non docto presumatur bonafides.

d Et est aduertẽdũ ꝙ per text.d.c.sepe euidenter ꝓbatur ꝙ ꝯ singularẽ successores de iure ciuili nõ cõpetit possessorium recuperãde ẽt si scienter succedat in vitiũ: sed de equitate cañ.statuitur de nouo ibi ꝯtrauz vt ꝓbant illa verba: vñ nõ obstante iuris rigore sancimus ꝙ ⁊ demõstrant aperte verba precedentia illius decre.que aperte sonant ꝙ qꝛ non subueniebatur ꝯ successorẽ singularẽ spoliato per beneficiũ restitutionis possessionis pp difficultatem ꝓbande proprietatis spoliati rem amittebant si itaqꝫ ante illam decretalem aliud remediũ possessoriũ cõpetijsset illa verba nõ verificarenꝫ exquo illa verba nõ se restringunt ad interdictũ: vnde vi: sed generaliter de beneficio restitutionis .s.possessionis amisse.⁊ si cñ ille tex.nõ destruiꝫ ꝓbat manifeste ꝙ añ illaꝫ decre.maxime de iure ciuili nõ cõpetit aliquod possessoriũ recuperande ꝯ singularẽ successorẽ.⁊ ita ex illo text.not.ibi doc.⁊ sic nõ cõpetit regulariter beneficiũ.l.si coloni.C.de agri.⁊ censi.lib.xj. Non ergo obstat dicto Leonello remediũ intentatũ in petitione.d.l.si coloni ꝙ nõ ob.ẽt ex alio: qꝛ loquitur in vitioso possessore non in bonefidei possessore prout dicit Bart.in.l.rem que nobis de acq.pos.⁊ in.l.fi. §.sed cũ in scda.C.de fur.item ꝓcedit in casu suo.s.in ascriptitio qui ꝑuauit dñm possessione sua ⁊ vitium resultat ex ipsa re possessa ⁊ de facili illa priuatio fieri põt iuxta.l.si reꝫ mobilẽ.iõ nõ mirum si ibi prouideꝫ de remedio nouo cessantibus interdictis possessoriis in re mobili.

e Et insup posset dici ꝙ loquitur in illis colonis in qbus in illo titulo alia specialia inducunꝫ ob fauorem publicum saltem secundarium vt pꝫ in.c.quẽad.eod.tit. Et propterea cum multa ibi concurrant non dꝫ illa lex trahi generaliter ad alios casus ꝯ.l.cum a te.ff.vnde vi.⁊.c.cum ad sedẽ.⁊.c. sepe.de resti.spo.que capitula fuerunt edita post.d.l.si coloni si tpa auctorũ.inuestigenꝫ. Et lꝫ Bart.in.d.l.si coloni dicat per illam legem ꝙ cañ.reintegranda procedat ẽt de iure

ciuili. Tamen vr̄ intelligendus. s. ꝙ possessio amissa recupe-
raṫ possessorio recuperande ēt vbi non cōpetit interdictum
vnde vi ꝛ restaurari dꝫ possessio sua pristino possessori etiā
de iure ciuili qn̄. s. competūt remedia iur̄ ciuilis ꝛ inter cete
ra qn̄ cōpetit remediū. d. l. si coloni. Non aūt est intelligen-
dus bar. ꝙ remediū. d. cañ. reintegrāde tenēdo ꝙ sit nouū
remedium competat de iure ciuili vigore. d. l. si coloni. quia
ridiculū esset dicere ꝙ in. d. l. si coloni que est antiquior ꝓ-
beṫ ꝙ remediū postea de iure cañ. emanatum per. d. c. rein-
tegranda procedat de iure ciuili. Nec Bar. id cogitasset.

f ¶ Est aūt aduertendū qꝛ pleriqꝫ dicūt ꝙ dictus cañ. rein-
tegrande nō ꝓuideat de nouo remedio: sed cōpetat vbi de
iure erant ꝓdita alia remedia ꝓut vr̄ voluisse Spe. in ti. de
rest. spo. ver. quartū est dicēs oportere ꝓbari possessionē ꝛ
deiectionem allegat. c. cōsultationibus de offi. deleg. ꝛ videṫ
fuisse de mente Inno. in. d. c. cum ad sedē prout refert La-
pus in dicta allegatione. lij. ꝛ Bal. in quodā consilio ꝙ in
cipit ad euidentiā premittendū dr̄ voluisse ꝙ. d. cañ. reinte
granda reqrat spoliationē ab ipso initio interuenisse. Nihi-
lominus doct. in iuribus ꝓallegatis maxime in. d. c. cum ad
sedē. ꝛ in. d. c. sepe. ꝛ in. d. l. rem que nobis. cōiter volunt ꝙ
dictus cañ. reintegranda ꝓuideat de nouo remedio. vbi nō
erat aliās ꝯsultū adeo ꝙ pinguius ꝛ gn̄alius prouideat ꝗ̄ ꝓ-
uideant alia remedia. ꝛ sic pinguius subueniat ꝗ̄. d. l. si co-
loni que loquitur qn̄ res fuit affecta vicio ꝛ dictus cañ. loq-
tur gn̄aliter ēt si res nō fuerit affecta aliquo vicio nec pos-
sessio fuerit vnqꝫ viciosa vel viciose quesita. ꝛ ideo doctores
non imerito volunt ꝙ illo cañ. sit inductū nouū remediū
aliās non cōpetens ꝓut voluit Inno. in. c. querelā de elec. ꝙ
ꝛ vr̄ velle glo. Hosti. Jo. an. Jo. cald. Jo. de lig. ꝛ moderni
in. d. c. cū ad sedē. ꝛ in. d. c. sepe. ꝛ Arch. in. d. cañ. reintegrā
da. ꝛ Host. in summa de rest. spo. §. j. ver. sed conditio. ꝛ La-
pus in. d. allegatiōe. lij. ꝛ maxie hoc volūt tenentes ꝙ illud
remediū non cōpetat laycis de quibus supradictū est si. n.
nō subueniret pinguius ꝗ̄ alia remedia frustra tractaretur
an ꝓuideret laycis necne: vn̄ ꝯcludendū est ꝙ saltē in pra
tica sine dubio teneri dꝫ ꝙ ibi ꝓuideaṫ de nouo remedio ꝛ
non loquaṫ de remedijs aliās cōpetentibus: iō intentans di
ctum cañ. reintegranda intentat remediū ꝛ actionem ex illo
cañ. cōpetentem ꝓpea sibi incūbit rem taliter in iudicio de
ducere ꝙ iudici appareat illud remediū seu illā actionē in
tentatam cōpetere aliās succūbere dꝫ dato ꝙ aliās foueret iu-
stitiā probaṫ in. l. edita actio. C. de edē. ꝛ in. c. examinata de
iudi. ꝛ facit. l. ij. C. de formuli. ꝛ. l. hēbat. ff. de institO. ꝛ ꝓpea
cū cā agaṫ inter laycos quibus nō cōpetit dictū remediū
partes iudicis sunt in absoluēdo reū conuentū. Nō ob. ad
ductis in ꝯtriū que cōiter tolluntṫ per hoc fundamentū ꝙ
dictus cañ. non competat laycis de quibus. j. subnectam si
autē tenemus primā opi. habemus intentū ꝙ illud. c. non
iuuat actores sitem taliter nō deducāt ꝙ eos iuuet in alijs
remedijs: sꝫ de alijs remedijs possessorijs ꝙ cōpetat supra
ꝓbatum est ꝙ non cōpetant merito hꝫ tunc reus intentū.
ꝛ si dicaṫ gl. j. in. c. sepe. tenet ꝙ cōpetat officiū iudicis per
c. qꝛ. u. de iudicia. ꝛ in. c. bone de appe. Tamē doc. dicunt ꝙ
illa iura loquunṫ in spoliatis appel. vel lite pendente: nam
officio iudicis reponunṫ in eorū possessione ne qd lite vel
appel. pendente innouetur vt dictis iuribus. ꝛ. c. dilecti de
maio. ꝛ obe. ꝛ. c. non solum de appel. lib. vj.

g ¶ Et insup. glo. finalis. d. c. sepe. vult ꝙ dicta iura loquan
tur in succedente sciēter in viciū si vero teneamus secūdam
opi. ꝙ. d. cañ. reintegranda ꝓuideat de remedio nouo. s. qn̄
alia remedia nō cōpetant. ꝛ sic ꝙ cōpetat si ignoranter suc-
cedentē in viciosam possessionē ꝓut voluit dicta gl. fi. ꝛ alij
supra recitati. tunc potest dici ꝙ ex quo deducta sunt in di-
cta petitione talia ex quibus dictis actoribus non cōpeteret
nouū remediū. sꝫ antiqua iō inepte censeaṫ intentatū dictū
remedium in hoc tn̄ nō facio magnā vim. Sed ex alijs me
dijs excludiṫ dictū remedium. d. cañ. reintegranda. Primo
qꝛ. d. cañ. reintegranda. i. et. ij. eadē cā ꝛ qōne loquuntur in
episcopis spoliatis ꝛ eiectis de possessione bonorū suarum
ecclesiarū vel bonorum suorū.

h ¶ Et licet extendantur per doc. ad alios clericos spoliatos
possessione bonorū suorū vel suarū ecclesiarū. Tamen non
est extendēdū ad laycos spoliatos rerū suarum possessione.
Nā p. d. c. sepe vt supra inductū ꝓbaṫ ꝙ ante illud capl̄m
nō erat ꝓuisū de remedio possessorio spoliato ꝯtra succes
sorē singularē ēt si scienter succedebat ꝛ ꝙ tunc temporis
seruabatur rigor iur̄ ciuilis ꝙ nō fuisset si dictū cañ. reinte
granda anterior prouidisset gn̄aliter tam laycis ꝗ̄ clericis.

i ¶ Et ꝓpterea Jo. cal. in. in. d. c. cū ad sedē. ꝛ Lapus in alle-
gatione. lij. ꝛ Imol. ꝛ Panor. in. d. c. sepe. volunt ꝙ reme-
dium. d. cañ. reintegranda non procedat in laycis.

k ¶ Ob ꝛ vr̄ velle Rap. ful. in. l. fi. C. de fur. vbi dicit se in ar
dua qōne de facto adduxisse hanc rōnem spoliatus est ante
oīa restituendus ꝯ spoliatorem suum ꝯ alium aūt qui non
spoliauerit ēt si esset malefidei possessor nō eēt restituēdus
d. l. cū a te si ergo pristino possessori aduersus possessorem
iniustum non succurritur qūo ei succurretur ꝯ eum qui bo
nefidei est possessor ēt cum vterqꝫ tractet de bonafide me-
lior debet esse conditio possidentis vt videtur probari in
d. c. sepe. Et cum illa questio fuisset commissa collegio me-
diolanensi nemo fuit qui potuerit sibi respondere ſm̄ eū.

l ¶ Ang. ēt in. d. l. rem que nobis. vr̄ velle ꝙ possessorium re
cuperande non detur regulariter ꝯ bonafide possidentē ꝛ
casu quo dareṫ ꝯ bonefidei possessorem cū bona fides pos
sit causari ēt ex iusta cā. l. sed ꝛ si lege. §. scire de pe. here. ꝛ ꝑ
glo. iij. ꝛ Bal. in. l. j. C. vbi cā status mala. n. fides presuppo
nit dolū quē facit cessare quelibet ēt iniustissima cā. l. igiṫ ō
liberali cā per glo. in. vnica in fi. ff. si qs ius dicē. non obtē.
ꝛ. l. satis de iniuſ. voc. Tn̄ non daretur ꝯ bonefidei posses-
sorem ex iusta causa possidentē. ꝛ sic possessorē cum titulo.

m ¶ Qꝛ talis bonefidei possessor hꝫ quasi dn̄ium ex quo cau
satur publiciana. l. j. cū sua gl. ff. de publi. §. alie insti. de acti.
tex. in. c. abbate de re iu. li. vj. ꝛ sic hꝫ efficacius ius ꝗ̄ pre-
tendus simplicē possessionē antiquā immo ꝛ si antiquor pos
sessor hꝫ parē titulū a diuersa ꝑsona. ꝛ sic ēt ipē q̄si dn̄iū.
Tn̄ ꝓferṫ ꝛ ille qui est in possessione per. l. siue aū. §. si duo-
bus. ff. de publi. Jō nō decet ꝙ. d. canon reintegranda com
petat ꝯ titulo possidentē. ꝛ h̄ per. d. §. si duobus tenuit bar.
in. d. l. rem que nobis. ꝛ in. d. l. fi. §. cum in secunda de fur.

n ¶ Et ang. in ꝯsi. cxvj. ſꝫ ordinē informis inci. dictus libel-
lus sequiṫ Bar. ꝛ tangit ēt in. d. l. si coloni allegans spec. in
ti. de peti. ꝛ posse. ver. ꝙ si peto. ꝛ eū sequiṫ ēt Paul. de ca.
in. l. ij. C. de fur. ꝛ idē vr̄ velle Nic. de mat. ibi vt refert ibi
Bal. lꝫ nō ex toto sequaṫ sed Pau. de ca. sequitur Barto.
ꝛ Nic. de mat. si successor non habuit titulū a vicioso posses
sore loquitur aūt in fure. Sed si hꝫ cām a fure. ꝛ sic a vicio
so successore sequitur Bal. p. d. l. siue autē. §. h actio de pu-
bli. ꝛ per gl. illius. l. ij. eandem dist. facit Ang. in dicto con-
si. cxvj. ne aūt ꝯdicant. d. c. sepe. inducto dicamus ꝙ loquū-
tur in re mobili furtiua non in vi possessa. Nonnulla autē
in iure inducuntur circa furta propter eorum frequentiā.

o ¶ Item possent intelligi in immediato successore furis nō
in successore hn̄te cām a successore furis prout aliās dr̄ in ter
minis aūt malefidei. C. de acquir. pos. ꝛ ſm̄ hoc non face-
ret ad casum nr̄m. lꝫ rō qua mouenṫ faciat in ꝯtrium. ꝛ lꝫ an
tiquor possessor ꝓferēdꝰ sit ꝓut dr̄ doc. in. c. lꝫ cāꝫ de ꝓba.
ꝛ Barto. in. l. j. §. si. ꝛ. l. si duo. ff. vti possi. Tn̄ loquuntur qn̄
vterqꝫ possidet seu possessionem probat: nam recentior pos
sessor presumitur viciosus. qꝛ vi vel clā possidere. Tn̄ dꝫ sal
tem articulari ꝙ recentior possessor vi vel clam ab eo possi-
det respectu possessionis: nam in dubio censetur clam vel vi
possidere respectu proprietatis prout volunt Bar. Ange. ꝛ
Imo in. l. si de eo. §. fi. de acq. pos. Sed nos non sumus in
interdicto vti possidetis. Nec est deductum ꝙ possessori vi
vel clam possident respectu possessionis saltem eoꝝ qui dr̄
possedisse. lꝫ verba libelli posset aliqualiter induci ad dedu
ctionem vicij respectu possessionis ipsoꝝ agentium dum de
ducitur ꝙ Leonellus possedit aīo priuandi ipsos actores
eoꝝ possessione: sed ꝙ ipsi possederint vnqꝫ nihil est proba
tū merito illa deductio nihil eis prodest immo eis potius
obstat qꝛ non videtur intentata spoliatio si qua esset facta
contra ser Matheum ꝛ fratres auctores ipsorum agentiū.

p ¶ Insuper ex alio non possunt obtinere dicti agentes per
remedium. d. cañ. reintegranda quia illud prouidet spolia-
tis ꝛ eiectis de possessione: vt aperte sonant verba illorum
capitulorum reintegranda primi. s. ꝛ. ij. Sed minime proba
tur aliqua eiectio vel spoliatio: vt deducetur merito cessat
remedium illorum canonum reintegranda ꝙ non probe-
tur spoliatio probatur duobus medijs. primo quia non pro
batur possessio ipsorum agentium ꝛ hoc constat.

q ¶ Item non probatur plene possessio suorum auctorum
quam nituntur probare saltem omnium rerum vt infra de-
ducam. secundo quia dato ꝙ illi possedissent nulla propter
eā probatur spoliatio: nā ex actis probatur illos auctores
esse defunctos ꝛ non probatur ꝙ vnqꝫ fuissent per vim ex-

pulsi de ipsis bonis. Nec quod suspicati fuerint se posse repelli. ita quod probabiliter potuit esse quod illi possederit usque ad eorum mortem: et ideo interim occupans non quesiuerit nisi possessionem naturalem clandestinã non violentam. l. clam possidere. §. qui ad nundinas. ff. de acqui. pos. et ciuilem postea vacantem quesiuerit neminẽ spoliando cũ possessio nõ transeat in hẽditatẽ. l. j. §. sceuola si quis testamẽto liber esse ius. fue. nec in hẽdem nisi illam de nouo querat sua apprehensione. l. cum hẽdes in prin. de acqui. pos.

r ¶ Item si occupatam possessionem possidẽs ciuiliter negligit recuperare eam amittit. l. si de eo. §. si forte. ff. de acq. pos. et tamen non amisisset eam per vim: ideo possessor non diceretur spoliasse vel eiecisse. nam ille sua negligentia amisisset possessionem. licet in dubio non recuperans psumatur suspicari se posse repelli prout dicit Bar. in. d. §. si forte. sed quicquid sit saltem potuit iam cito mori quod adhuc possidebant quod quidem non apparet ex deductis in actis. scilicet quo tempore fuerit occupata dicta possessio per dominum Sigismundum. Nec quo tempore dicti ser Mattheus et fratres decesserint vel an habuerint notitiam de occupatione facta per dictum dominum Sigismundum de dictis bonis. licet enim fuerit vt inimici expulsi de castro illo non infertur quod statim fuerit eis ablata possessio bonorum particularium et timor ille propter quem recedebant respiciebat potius timorem mortis quam amissionis possessionis. Ideo ex his non pbatur spoliatio seu violenta possessio.

s ¶ Et propterea non impeditur acquisitio dictorum bonorum quo ad plenam vtilem proprietatem per longi temporis prescriptionem: quia licet vitium furti et violentie impediat vsucapionem. §. furtiue. et §. seq. insti. de vsuca. et l. sequitur. §. quod autem. ff. eo. titu. et l. vitia cum sua glo. de acq. poss. non ita clãdestinitas: quia iur nõ cautur prout habetur in dictis iuribus maxime in. d. l. vitia.

t ¶ Et est aduertẽdum quia non reperio probatum plene quod dominus Sigismundus vnquam possederit dicta bona. Rubeus deponit quod vidit quẽdam qui dicebatur factor domini Sigismundi recolligere fructus non probatur quod eẽt factor et est testis singularis catarinus autem deponit quod dicta bona fuerunt possessa per dominum Sigismundũ multo tpe sed deponit de auditu. Jõ non probat. c. tã litteris in prin. de test. l. ij. §. item labeo cum sua glo. de aqua plu. ar. c. super eo de eo qui cogno. consan. vxo. sue. et iuribus vulgaribus. Plures autem testes deponunt quod dñs Sigismundus priuauit: quidam quod spoliauit de facto. vz quod spoliauit de facto Franciscus vgolini Antonius massi Jacobus bonifacij et magister Simon Antonij et omnes isti probant de auditu alieno que attestatio nihil releuat vt. s. qd autem priuauit deponunt Joannes Antonij et Marcutius Matthei.

v ¶ Item Paulus ser Francisci omnes isti similiter de auditu. Baptista etiam alius testis deponit de priuatiõe et videtur deponere de auditu. licet non ita specifice non autem refert qz esset solus insuper priuatio possessionis que solet retineri aio. l. iij. §. in amittenda. et l. quẽadmodum. et l. clam possidere. §. qui ad nundinas non videtur iõ non creditur si reddit causam scie et illa rõ qz vidit et audiuit singula singulis referendo non est redditio certa: sz ambigua: iõ non releuat saltem hoc casu qz quod deponitur non percipitur hñ visu. ita quod sciẽtia per auditum vr magis accõmodata. Maxime cum videamus quod et omnes alij qui id deponunt de auditu deponunt et non ẽ verisimile quod d. Sigismũdus accesserit ad locum dictarum rerum et possessores ibi existẽtes eiecerit quo casu priuatio quodammodo videretur. Sz quod astulit eis castrum et illi aufugerunt et prout repio vnus fuit captus et incarceratus itaque subiecta materia et qualitas rei nõ suadet quod priuatio fuerit taliter facta quod caderet in sensum visus. ita quod luce clarius ẽ quod ex his que potius videre quod non probatur possessio violẽta. ita quod impediatur acqsitio quasi dominij et vsucapio longi tẽporis. et p cñs quod Leonellus habuerit causam mediatam vl immediatã a violẽto possessore et sic non ob. opin. eorum qui volunt quod remedium cañ. reintegranda detur contra titulo possidẽtem qui habuit causam a fure vel violento possessore quia talis titulus non releuat ex quo non causat publicianam vel vsucapiendi conditionem prout supra relatum est.

x ¶ Non. n. probatur aliquo pacto quod dictus dñs Sigismundus possederit nec quod vi spoliauerit quinimo nec quod priuauerit et priuare potuit alter quam per vim puta mediante iustitia. Itẽ metu q nõ cadat in ꝯstãtẽ hoiem et q cadat itaque nõ probatur quod Leonellus habuerit cãm a violento possessore. Item nõ pbat aliqua spoliatio itaque cessat remedium canonis reintegranda vel aliqd remediũ possessorium dato ẽt quod probetur quod ser Mattheus et fratres possederint dñã bona et quod agentes sint eorum successores super quo an sit probata legitime successio non me fatigaui: quia habet multa capita et multi testes super ea deponunt.

y ¶ Et vt supra dixi nõ sequit ser Mattheus et fratres possederũt et isti sunt eius successores: ergo istis competit possessorium recuperande cũ mors auferat possessionẽ et heredibus nõ querat vt pmissũ. Ideo heredibus dat adipiscẽde quorũ bonorũ vt spãli titulo. ff. et C. quod nõ intẽtat nec dat ꝯ titulo possidẽtẽ put nec petitio hẽditatis nõ insisto vtrum aũt pbet possessio dictorũ ser Matthei et fratrũ inuestigatio est multũ laboriosa et put ex predictis deprehẽdit non multũ necessaria multi aũt testes deponunt de possessione ser Matthei et fratrũ. Tñ quasi oẽs testes nõ deponunt de cõfinibus saltem cõformibus petitioni. ita quod nõ apparet de idẽtitate rerũ. Et si q deponũt d cõfinibus nõ deponũt de omnibus prout cause patronus in suis allegationibus distinctim declarat super quo aliter non laboro: qz est potius laboriosum in facto quam in iure et dato sine preiudicio quod possessio pbaret. Tñ nõ releuat vt permissum est.

z ¶ Insuper est ponderandum quod pro parte actorum est deductũ non solũ possessoriũ sed petitorium ẽt ex quo vt supra circa principiũ ostẽsum narratur in petitione quod dicta bona pleno iure spectãt ad ipsos agẽtes et postea deducitur in articulis quod spectãt ad eos iure dñij vel quasi et in calce petitionis deducũt omne ius suum put latius de his supradictum est et sup petitorio nihil est pbatum pro parte agentiũ et pro parte rei cõuẽti est saltẽ probatum quasi dñium. et sic super petitorio est ferẽda snia pro reo cõuẽto ꝯ agẽtes et qñ intẽtat possessoriũ recupertãde et petitoriũ et actor obtinet i possessorio et succũbit in petitorio ꝑualet snia i petitorio. c. cũ eccl. sut. in fi. et c. cum dilectus de cã pos. et proprie.

& ¶ Et si dicat deducit mala fides dicti Leonelli pp publicam famam. Rñdetur quod publica vox et fama non reperio pbatam qz testes nõ reddũt sufficiẽtem cãm scie iuxta no. per Bar. in. l. de minore. §. tormẽta. ff. de qõnibus cuius theoricam tenuit Bal. in consi. mihi. xl. incip. in causa Vincẽtij et Ang. in. l. iij. ff. ad mace. et Bal. in addi. spe. in ti. de snia. xiij. colũ. quod et cõiter tenetur put dicit Imo. in. l hẽdes palam in prin. ff. de test. idẽ tenẽs. et ita dõm est de fama qd dñs Sigismundus spoliauit que sicut non probat melius aũt probatur fama qd dicta bona fuerunt ꝯfiscata. Nam inter ceteros Jacobus massi deponit quod audiuit publice dici a maiori pte hoium vicariatus et si nõ equiuoco vnus alius quasi sicut deponit et absonũ est meo iudicio instare quod fama probetur: tũ qz fama nõ probatur. tum ẽt qz nõ est factum adeo antiquũ quod sit magna difficultas in pbãdo et sup hoc egregie allegat patronus cãe et qz rẽ reputo claram et vt euitẽ nimiam plixitatem nõ me extẽdo adducit spec. in titulo de pba. §. j. ver. nunc ad ppositũ ver. seq. glo. in. l. si quidẽ. C. so. ma. Bal. in c. j. §. vasallus de feu. ꝯtro. vbi loquit de factis quorum nõ extat memoria ita firmant Imol. et abbas siculus. et. d. Bñ. in. d. c. veniens. de testi. Ang. in. l. atqui nã. idem vltra cum Bal. in. d. l. proprietatem. et dicit allegãs qd Panor. dicit quod fama non pbat in factis antiquis nisi in casibus in quibus est expressum in iure: iõ nõ auferet mihi domus p famã qd olim fuit ecclesia ꝯsecrata et dicit allegãs qd. d. Anto. de bur. qui voluit in. d. c. veniẽs. de test. et in. c. cum cãm de pba. qd factũ cẽsetur antiquũ si excedit metã. xl. anno. cõiter reprobatur adducit ẽt dñicum in. c. j. de prescrip. li. vj. qd facta antiqua dicuntur illa que excedunt metam centum annorum.

ꝯ ¶ Et insup agit de pbãdo dñio de pñti non de probando dñio de pterito. et si dicat pbato dñio de pterito pbabit de pñti presumptione iur. l. siue possidetis. C. de pba. rñdet quod tunc ꝯcurrerẽt due spãlitates ad pbandum dñium de presenti vna quod dominiũ antiquum probaretur per minus plenam pbationem. puta per famã que reglr non probat saltẽ plene: sed coadiuuat alias pbationes vel semiplenam facit pbationẽ. l. iij. §. eius de test. et c. veniẽs cũ ibi no. p gl. et doc. c. ti. et p doc. i. l. admonẽdi. de iurei. et i. c. cũ oporteat d acc.

ꝶ ¶ Item et probatio per presumptionem sapit in specialitatem: quia non est directa probatio prout et concludit Bar. ad simile propositum in. l. si tibi decem milia in princ. ff. de pac. dicens qd si sit pactum nudum non expressa causa donationis. licet simus in casu in quo presumeretur donatio

tñ non producet actio per.l. ſi quis argentum ne reſultent duo ſpālia.ſ.ꝙ fauore liberalitatis pactū nudū cauſet actionez.ſcd̄o ꝙ cā donationis tacita probet per preſumptionē ⁊ hoc idē voluerūt Ray.de for.Bal.⁊ Ange.in.l.iuriſgentium.§.ſed cū nulla.⁊.§.igit nuda de pac.⁊ Bald.in.l.ſi pacto quo penam.C.e.ti.ita ergo dicamus in propoſito.Itez illa fama ꝙ dicta bona erāt ſer Mathei ⁊ fratꝝ pōt intelligi reſpectu poſſeſſionis ⁊ dñij cuȝ genitiuus in vtroqȝ verificetur vt late per Bar.⁊ doc.in rubrica de no.op.nū.Et idō non ɔcludit in altero ⁊ circa dñium nō eſt veriſile ꝙ cauſetur ex alio q̄ȝ ex poſſeſſione de pterito ⁊ poſſio de pterito nō probat dñium ēt vbi non exigit exacta ꝓbatio vt deprehendit ex theorica bar.in.l.quidā in ſuo de ɔdi.inſti.

a ¶Et fama nō probat niſi habeat ortū ex probabilibus cauſis:al's enim potius dr̄ vana vox populi que nō eſt in ɔſideratione.l.decurionum.C.de pe.ita voluit Bart.in.d.§.tormenta.⁊ Bal.in.l.proprietatis.C.de ꝓba.⁊ in.l.diffamari.C.de ingenuis.⁊ manu.⁊.Saly.in.l.ea quidem.C.de accu.⁊ do.Anto.in.d.c.veniens de teſt.Ideo ēt non pōt ponderari fama ad cāndam malā fidem Leonelli:maxime q: fama ɔfiſcationis iūcta potiſſime fama cōbuſtionis librorꝫ inducit ɔiecturam bone fidei.multiphariā itaqȝ multiſqȝ vijs deducit iuſtitiaȝ eſſe pro pte Leonelli ⁊ partes iudicis eſſe in abſoluendo ipm reum ɔuentū in quā partem iudex dȝ eſſe ꝓcliuis qm̄ ⁊ iura inclināt.c.cuȝ ſint partiū iura obſcura.⁊ c.fauorabiliores de reg.iur.lib.vj. Laus deo.

¶Eccleſia ſubſtituta certis filijs ⁊ nepotibus ex filia ipſius teſtatoris ſub iſta forma ſi deceſſerint ſine filijs. An ſi aliq moriantur cum filijs aliqui ſine in perſonis eorum qui ſine filijs deceſſerunt ſit verificata conditio ſubſtitutionis.

¶Conſilium cccxxx.

REpetito diuio numine.

¶Plȝ mihi Petrophilippo de corneo.U.I.doctori ɔcluſio ſupra facta ꝑ clariſſimū ⁊ famoſiſſimuȝ iuris doctorem dñm Bal.de Bartho.patrem ⁊ dñm meum.ſ. ꝙ ſit locus dicte ſubſtōni ⁊ ex ea admittant dicte eccleſie ad bona teſtatoris delata ipſi Petro nō obſtante ꝙ non verificetur euētus conditionis in perſonis oium inſtitutorū q: Antonia filia deceſſerit cum filijs ⁊ Paſcutius deceſſit cum filia ⁊ ſolus Petrus deceſſit ſine liberis.nā ita contingit in termīs d.§.cum ita.vbi verba magis repugnabant.

¶Q: ſubſtō erat concepta ſub ɔditione ſi oēs deceſſerint ſine liberis.⁊ ſic per collectiuam vlem in caſu noſtro ſimpliciter.ſi deceſſerint ſine liberis.⁊ idō ſumus potius in caſu l.lutius.§.gayo ad tre.vbi ſubſtitutio facta poſt mortem inſtitutorum cenſet facta cuilibet ⁊ purificat in cuiuſcūqȝ perſona conditio purificetur tñ qualiſcūqȝ ſit cōceptio doct.in d.§.cuȝ ita.⁊ in.l.pe.C.de impu. recurrunt ad eā diſtinctionem vtrum ſuperſit perſona que ex veriſimili mente excludat ſubſtitutum prout latius declaro in qualibet ſubſtitutione in.d.l.pe.⁊ in.d.§.cum ita.

b ¶Et dr̄ ſupereſſe pſona que ⁊c.ſi ſupeſt pſona que ſit ſucceſſura ab inteſt.ei cui ſit ſubſtō al's ſecus ſm doc.prout ēt vult dñs conſulens ⁊ hoc videbat facere ɔ̄ dictas eccleſias q: dicta proneptis erat ab inteſtato ſucceſſura dicto Petro ⁊ hoc faciebat dubiū.Tñ exquo ipſa eſt excluſa per teſtamētum Petri videtur eſſe eadem ratio prout ſi eſſet excluſa ꝑ ſtatutum vel de iure communi ⁊ hoc per auctoritates recēſitas per dominum conſulentem non repeto.

c ¶Facit ꝙ al's ſolemus dicere in ſtatuto excludēte feminas extātibus maſculis:q: non excluduntur ſi maſculi non ſuccedunt ēt ſi excludant facto hois puta ꝓpria repudiatione prout vult Bart.in.l.j.§.filiū de ɔ̄tab.Bal.in.l.maximum vitiū.C.de lib.pte.⁊ in conſi.mihi.lxxxv.incip.q: ſtatutum diſponit multum tñ obſtat.l.filiuſfa.§.cū quis.ff.de leg.j.⁊ ꝙ per illū tex.dicit Bar.in.d.§.filiū.⁊ clarius ⁊ latius in.l.j.§.ſi pater de cōiūg.cū emā.lib.vbi vult ꝙ qñ vna perſona excludit aliā nō q: habeat potētius ius ſed q: facit deficere ɔditionez tūc ſi illa pſona a ſucceſſione excludit non refert in caſu.n.noſtro filij poſiti in cōditione nullum ius hñt:idō non vr̄ in ɔſideratione ſi ſunt excluſi facto teſtatoris prout ſi ipſi Petro ſuperuixiſſet filia nullum ius haberet ex ipſo teſtamento vt.d.§.cum quis.⁊.l.ſiquis ſub conditio.ſiquis obmi.cauſa.teſt.ita ⁊ fortius nullum ius habet ipſa neptis:ideo non conſideretur exheredatio.

d ¶Non aūt multum ſatiſfacere vr̄ rñdere ꝙ dicta filia Paſcutij nō faciat de rigore deficere ɔditionē reſpectu ſubſtōnis facte Petro.nā rigor vr̄ eſſe in hac mā id ad qd̄ verba aſtringunt:ſed illa oratio ſi deceſſerint ſine liberis de rigore verborum deficit ſi vnus deceſſit ſine liberis ⁊ alij cum liberis cum illud plurale deceſſerint non verificatur in vno per iura vulgaria.

e ¶Item multuȝ obſtat alia theorica Bar.in.d.§.ſi pater in q̄ȝtum dicit ꝙ ſiquis alium excludit q: hȝ potentius ius ſi facto teſtōris excludit eodē tpe quo alius veniret admittendus tunc excluſus facto teſtōris illū alium excludit qui ab eo excluderet ſi a teſtōre non fuiſſet excluſus.lȝ ſec⁹ ſi pꝰ excluderetur a teſtōre ⁊ alteri prius deferreret ius ꝓut hec concludit ipſe Bar.ibi in caſu aūt nr̄o iſta neptis excludit teſtō petri ⁊ excluſio non precedit diem qui cedendus venit ſubſtituto ſed ɔcurrunt merito ſm vtrāqȝ theoricā bar. non vr̄ curandum vtrum dicta proneptis fuerit per teſtm̄ Petri excluſa necne.lȝ aūt predicta videantur vigere. Tñ non eſt recedendū a ɔcluſione dñi conſulentis:ſed rñdendum eſt ꝙ dicte theorice Bartholi militarent qñ vba eēnt clara ꝙ ſubſtitutus ex vi verborū repelleretur:vt in terminis.d.§.cum quis.ſed lȝ pluralis locutio requirat ſpecificari in pluribus tñ de facili reſoluitur in ſingularitates vt.d.§.cum ita.⁊ in.d.§.lutio.⁊ in.l.falſa.§.ſi.de condi.⁊ demō. Ideo recurritur hoc caſu ad veriſimilem mentem teſtōris non ſolum veram mentem:ſed que ſi cogitaſſet hunc caſuȝ diſpoſuiſſet non inherendo verborꝫ rigori theorica autem Bar.⁊.d.§.cum quis loquunt qñ verba ſunt clara nec adaptatur reſolutio in ſingularitates:idō in terminis.d.l.pen.ſi ambo deceſſiſſent impuberes.lȝ ſupereſſet perſona que preferreret ſubſtituto ab inteſtato non excluderet ſubſtitutus exquo vba oino vificant ꝓut legēdo dicebam ex mēte doc.

f ¶Placet ēt alia ɔcluſio dñi ɔſulentis.ſ.ꝙ in dicta ſubſtōne veniant bona delata ex ſubſtōne facta filie.⁊ ſic ēt dimidia portionis filie relicti detracta.ſ. legittima prout ɔcludit dñs ɔſulens q..i ea vr̄ mens teſtōris.lȝ multum repugnet theorica Bar.in.l.marcellus.§.quidam liberis in ſi.vbi facit dr̄iam inter vlem ⁊ indefinitam. ⁊ tñ loquitur qñ vſus fuit teſtator ſimilibus verbis deueniant bona mea in talez ⁊ indefinita diſtinguit an precedat ſubſtitutio an ſequatur in caſu noſtro ſubſtitutio reciproca ſequitur ſubſtitutionem de qua agitur.l.ſceuola.eodem titu.loquitur quando vna tantum eſt ſubſtitutio reciproca ⁊ ex illa deſcendit honor ⁊ onus ⁊ medietates de quibus ſubditur poſſunt referri ad bona delata ex inſtitutione prout ⁊ referuntur verba illa bona mea ſm theoricam Barto.

g ¶Tamen ex hoc non recedo a concluſione domini conſulentis quia exquo ſubſtitutionem concepit ſub conditione ſi deceſſerint ſine liberis habuit dum ſubſtituit conſiderationem quod bona omnia peruenerint ad vltimum morientem:ideo prout dicit dominus conſulens in illa ſubſtitutione facta de dictis eccleſijs preſupponitur perueuturum id quod poſtea defertur ex ſpecifica ſubſtitutione immediate ſubſequuta:ideo ex hoc ⁊ dictis per dominum conſulentem idem confirmo.

h ¶Concurrente ēt fauore pie cauſe cuȝ in re dubia interpretandum eſt pro pia cauſa:nam ſumma eſt cauſa que pro religione facit.l.ſunt perſone in ſi.ff.de religi.⁊ ſump.fun.

i ¶Circa trebelleanicam aduertendum duxi ꝙ circa portionem delatam filie:quia ipſa videtur ꝙ detraxerit ⁊ legittimam ⁊ trebelleanicam de portione ſua quam cenſetur rogata reſtituere filijs ⁊ illa non videtur ꝙ heres Petri reſtituat cum eaȝ non habeat ex iudicio teſtatoris.Tamen etiaȝ illam puto reſtituendam per text.in.l.auia.§.ticio.ff.de condi.⁊ demonſt.quem text.ibi Bald. ſummat ꝙ idem fauor adhibetur perſone medie qui adhibetur perſona ad quam vadit finale commoduȝ inferens argu.ꝙ ſi legatur mihi ⁊ rigor reſtituere ad pias cauſas cenſetur ad pias cauſas eſſe legatum mihi relictum.Et idem in effectu dicit ibi Ange. ⁊ ideo dicit Ponta.in.d.auct.ſimiliter in.xl. ſpecialitate ꝙ retenta opi.ꝙ de fideicommiſſo ad pias cauſas non detrahatur trebel.erit dicendum ꝙ nec detrahetur a primo fideicommiſſario rogato poſtea reſtituere pie cauſe pro quo eſt textus melior qui ſit in iure in.l.cum dotem marito.ff.ad.l.falci.ſm eum in.d.auc.ſimiliter.lxxviij.colum.qui idem firmat in.l.marcellus.§.ꝙ autem ad trebellianuȝ.ꝙ ⁊ firmat Paul.de caſtr.in.d.l.cum dotem. Laus deo.

¶Statutum

¶ Statutum disponit q̄ ad hereditatē intestati p̄mo vocē tur descēdentes si extane sin aūt nō extāt vocent ascēdētes qbus cessantibus vocent fratres vtrinq̄ ꝯiūcti de quo. j. in lra.c. An si morit frater remanentibus nepote pupillo ⁊ sic filio alterius fratris defuncti ⁊ frē vtrinq̄ cōiuncto ne pos p̄dictus excludat vigore statuti p̄dicti. Item pupillus ꝯstitutus sub tutela si ipse neq̄ eius tutor addiuerūt qūo subueniatur. Et an hereditatem non aditam transmittat.

¶ Consilium cccxxxi.

In noie dn̄i nostri iesu xp̄i. ¶ In h̄ themate p̄mo vidē dū q̄s succedat in h̄ditate Hieronymi. scd̄o quis succedat Joāni quibus discussis decla rabitur in quibus portionibus in h̄ditate Joannis testatoris earuʒ aui dicte filie Blasij filij dicti te statoris succedant.

a ¶ Circa primum vr̄ dicendum q̄ succedat dūtaxat dictus Franciscus eius frater vtrinq̄ coniunctus.

b ¶ Nam lʒ de iure cōi filius fratris succedat vna cum fratre defuncti intrando locum fratris ex nouissima ꝑuisione iu stiniani in auc. vt fratrū filij in rub. ⁊ nig. ⁊ in auc. de here di. ab inte. §. reliquum ver. si aūt defuncto. ⁊ in auc. cessan te. C. de legi. here. q̄ non erat de lege. xij. tabu. nec de iure pretorio quibus iuribus ꝓximior agnatus vl̄ cognatus p̄ ferebat vlteriori agnato vl̄ cognato q̄ ius durauit vsq̄ ad dicta tp̄a iustiniani. l. ij. §. h̄ditas. de suis ⁊ legi. ⁊ institu. de legi. agna. suc. in prin. ⁊ insti. de succes. cogna. in prin. ⁊. l. j. quis ordo. in bo. pos. serue. cum simi.

c ¶ Tū de iure municipali vr̄ q̄ filij fratrū nō admittantur vna cū fratribus qm̄ disponit q̄ nō extātibus descenden tibus neq̄ ascendentibus succedant fratres vtrinq̄ coniū cti vel ex latere patris tm̄ nec ius municipale vocat nepo tes ex fratre premortuo vna cum fratribus. Sed solum ad mittit fratres ergo ceteros excludit cum plures insolidum esse heredes nequeant. l. hereditatē. de castren. pecu. l. si vt certo. §. si duobus vehiculum cōmo. prout hoc argu. vtit bar. in. l. ij. §. videndum. ff. ad tertul. ⁊ etiam Bal. ⁊ Salyc. in. l. maximū vicium. C. de lib. prete.

d ¶ Nō maxie vr̄ dicendū in casu nr̄o in quo viget statutū q̄ statuta vel ordinamēta municipalia nemo possit vigore alicuius legis ciuilis aut alterius cuiuscūq̄ exponere vl̄ ex trahere ad alium sensuʒ vel intellectum vel interpetrari alr̄ q̄̄ sonēt verba text. ⁊c. per q̄ statutum vr̄ aperte prouideri qd̄ ꝓpter dictas nouas ꝯstitutiōes iustiniani nō possum⁹ admittere dictū nepoteʒ vel neptes vna cum fratre cuʒ v̄ ba tex. dicti statuti admittant simpl̄r fratres ⁊ de filijs fra trū nihil dicāt. Maxie standum vr̄ precise v̄bis statuti: qꝛ statuētes imponūt nō leuē penam secus faciētibus: iō vr̄ q̄ eēt cautus iudex qui a verbis predictis dicti statuti vo catis simpliciter fratres recederet admittendo secuʒ nepo teʒ ex fratre vigore iur̄ cōmunis q̄ nepoteʒ admittit.

e ¶ Et maxie cū nec ius antiquuʒ admittebat vt dcm̄ est ⁊ res de facili reuertit ad sui p̄meuā nām. l. si vn⁹. §. pactus ne peteret versi. q̄ si in spē dotis. ff. de pactis. Et al's dicit gl. notabilis qd̄ iura exorbitātia a iur̄ exorbitāti ⁊ sic redu centi rem ad ius regulare non restringunt vt iura exorbi tantia sed potius ampliātur prout voluit glo. not. Joā. an. in. c. statutuʒ. i. de prebendis. lib. vj. ⁊ per consequens di ctus Frācicus. videtur solus succedere exclusis nō solum neptibus de quibus vr̄ magis clarū attento qd̄ excludit so rores natas ex eodem p̄re ⁊ fratre fortius neptes natas ex fratre. sed etiam Joānē filiū fratris qui Joānes vr̄ ex alio exclusus. qꝛ dato qd̄ h̄ditas hieronymi fuisset ad eū deuo luta pro sua rata. Tū illam prout creditur non apprehendi dit ⁊ iaʒ defunctus est hereditate non adita.

f ¶ Hereditas aūt trāsuersalis nō adita nō trāsmittit ad he redes. l. j. §. i nouissimo. C. de ca. tol. ⁊. l. qm̄ sororē. C. de iur̄ delib. Jō si q̄ portio h̄ditatis hieronymi sui patrui fuisset ad eū d̄lata ei⁹ morte fuisset caducata: iō accresceret portiōi alteri⁹ q vna secū erat iuitat⁹. l. j. §. his itaq̄. C. de cad. tol. l. j. C. qn̄ nō peten. ptes. ⁊. l. si ex plurimis. ff. de suis ⁊ legi.

g ¶ His tn̄ nō obstātibus ꝯriā p̄tē arbitror de iure veriorē. Nā ponderādum est qd̄ statutuʒ in nulla sui p̄te excludit fi liū fratris: ⁊ lʒ eū specifice non inuitet nō excludit ⁊ sic nō est admissus exp̄sse nec exclusus quo ad v̄ba ⁊ sic d̄ nepote ex fratre vr̄ casus obmissus ⁊ casus obmissus solet rema nē sub dispōne iuris cōis cum soleat haberi p obmisso. l. cōmodissime. ff. de li. ⁊ posth. ⁊. l. si ex ne⁹. ff. de ꝯdi. ob cām ⁊. l. si cū doiē. in p̄n. ff. sol. ma. fm̄ vnā lec. Jo ius cōe q̄ nō corrigit vr̄ stare in suis viribus ar. l. p̄cipimus. C. de ap. ⁊. l. sancimus. C. de testa. ⁊. c. cum expediat. de electio. lib. vj.

h ¶ Maxie cū de mēte statuti videat poti⁹ eē q̄ filius fra tris inuitet vna cū fratre q̄̄ q̄ nō inuitet: nam vbi mentio nē facit de ipsis filijs fratrū semp eos ꝯiungit cū fratribus vt p̄ʒ in. §. seu v̄. qbus fr̄ibus vbi parificat dotatas a filijs fratrū dotatis a fratrib⁹ dicēdo fratribus vl̄ filijs fratruʒ.

i ¶ Itē in. §. p̄dictis aūt fratribus vl̄ filijs fratrū nō existē tibus succedāt sorores que v̄ba statuti ap̄te innuūt q̄ extā tib⁹ filijs fratꝝ sorores nō succedāt a ꝯtrario sensu statuti q̄ est fortissimū ar. l. i. §. hui⁹ rei fortissimū ar. ff. de officio. ei⁹ cui mā. est iur̄. l. si qs ex argentarijs. §. p̄hibet. de edendo. c. cū apostolica. extra de his que fiunt a p̄la. sine ꝯsen. ca. cuʒ si. ergo inuit q̄ ipsi filij fratrū ex supiori p̄te statuti admit tunt exclusis sororibus qd̄ nō vr̄ ex alio resultare: nisi quia ex quo admittit frēs p quos excludit sorores ergo ⁊ sorores excludunt a filijs fratrum qui succedunt in locum fratris.

k ¶ Nec dictū statutū inhibēs interpetrationem obuiat: qꝛ nō inhibet oēm interpetrationē sʒ alr̄ q̄̄ sonēt v̄ba h̄ est q̄ nō possint īterpetrari v̄ba alr̄ q̄̄ sonent: sʒ sumēdo ꝯtrium sensum non datur verbis aliqua interpetratio alr̄ q̄̄ sonēt sed ex proprio sono verboꝝ summitur mens statuentiū in contrario sensu: nam contrarius sensus ex coniectura men te capitur. l. apud antiquos. C. de fur.

l ¶ Et maxie dari dʒ ista interpetratio dicto statuto inhibē ti interpetratiōeʒ ⁊ nō illa q̄ penitus oēm interpetratiōeʒ remoueat: tum qꝛ id qd̄ esset exorbitātissimū cū deceat q̄ sta tuta recipiant interpetrationem a iure cōi. l. si serui vestri. C. de noxa. c. cum dilectus. de consue. l. non est nouum. ff. de. ll. cum similibus. tum etiam qꝛ statutum illud est pena le ⁊ exorbitātia ⁊ penalia sunt pro posse restringenda. l. ius singulare. ⁊. l. q̄ vero ꝯ. de legi. c. que a iure cōi exorbitant de reg. iur. in. vi. ⁊ regula in penis. eo. ti. ⁊ li. ⁊. c. statutū. de ele. eo. li. ⁊. l. si preses. ⁊. l. iterpetratione. de penis.

m ¶ Itē ex alio nō ob. dictū statutū qꝛ nō inhibet simpl̄r in terpetrationē. sʒ iterpetrationē vigore legis ciuilis vl̄ alte rius cuiuscūq̄ que v̄ba vel alterius cuiuscūq̄. s. legis h̄ est legis cañ. vl̄ forte alteri⁹ legis municipalis vel si non legis municipalis pōt intelligi leg ꝯ p̄orie sumēdo legē ciuileʒ stricte ēt ad d̄riam iuris p̄roꝶ: sʒ illa interpetratio que eēt sumēda circūscripta oi alia lege ciuili p̄rozie cañ. vel muni cipali sed per punctuʒ rōnis vel ex cōi vsu loquendi vel ex cōi obseruantia non censeatur remota.

n ¶ Sʒ si nulla lex mūdi foret qlibet iterpetraret illa v̄ba. d. §. p̄dictis ⁊c. q̄ filij fratꝝ extātibus sorores nō succedāt ⁊ si h̄ est demōstrat mēs statuentiū q̄ filij fratrū succedant vl̄ vigore iuris cōis vel vigore iuris municipalis si vigore iuris cōis habemus intentum cū ius cōe eos iuitat vna cū fratribus si vigore iur̄ municipalis ius municipale fratri bus extātibus vel nō extātibus ergo nec nos distiguamus l. iij. ff. de offi. p̄si. l. de p̄cio. de pub. cū ꝯcor. Maxie vt con cordēt cū iur̄ cōi ⁊ nō corrigat vt decet. l. vnica. C. de mos fi. doti. l. p̄cipimus. de app. ⁊. d. c. cū expediat. de elec. in. vj.

o ¶ Et p̄dcā iuuant: qꝛ nō dicūt v̄ba statuti q̄ fratres succe dant soli vl̄ insolidū. sʒ simpl̄r ⁊ indefinite qd̄ succedāt. p fecto istud idem dicit ⁊ ius cōe. s. qd̄ succedant.

p ¶ Et si dicat indefinita equipollet vniuersali istud nō est ex vi verboꝝ sed ex legis interpetratiōe benigna non ex p pria vi verborū. l. si seruitus. ff. de serui. vrba. predi. ⁊ no. p illā legē ibi Bal. ponderās tex. ibi humanius. Item quate nus dicit p oratio idefinita est ambigua ⁊ pe. Bar. ⁊ Jmo. in. l. si pluribus. de lega. ij. idem Raph. ful. i. l. iurisgētiū. §. sʒ si fraudādi. ff. de pactis. ⁊ Pe. de anc. i. c. vt circa. de ele. li. vj. ⁊ ita tenent cōiter doc. p ut dicit bal. in. d. l. si seruitus. restringere itaq̄ v̄ba indefinita nō est facere violentiaʒ v̄ bis neq̄ interpetrari aliter q̄̄ verba sonent per predicta.

q ¶ Et insup ēt ex humanitate nō semp indefinita eq̄pollet vl̄i: sʒ qn̄ est eadē rō ⁊ ꝯditio oium contentoꝝ sub vl̄i p ut voluit Dyn. in rubri. de regu. iur. in. vj. Oldra. in dispu. sua que incipit quidā scholaris p ut eos referunt ⁊ sequuntur Bal. ⁊ Ang. in. d. l. si fuitus. ⁊ ideʒ Cy. in. l. intelligere. C. de luit. pigno. gl. in. d. c. vt circa. ⁊ ibi Petrus de anch. qui seq̄tur dicta Bar. in. d. l. si pluribus.

r ¶ Et ang. i. d. l. si fuitus. declarādo dicit q̄ tunc d̄r eadem rō ⁊ ꝯditio qn̄ nō pōt reddi rō d̄rie i casu aūt nr̄o p̄t reddi rō vrgētissima qꝛ si succedit nō isolidū nemini facit iniuriā

non corrigit ius ciuile sed cum illo se conformat si vero in solidum corrigit ius ciuile in preiudicium nepotis. Et si vellemus in omni casu intelligere sequeretur quod ⁊ frater de ordine minorum succederet deportatus ⁊ huiusmodi quod esset absurdum illa itaque indefinita recipit interpretationem dictis casibus ⁊ similibus a iure communi ita ⁊ recipiat hoc casu.

s ¶ Non ob. dicto statuto inhibente interpretationem ad quod supra est pluribus modis responsum ⁊ insuper bart. in repeti. l. omnes popu. de iust. ⁊ iur. in fi. dicit quod huiusmodi statuta inhibentia interpretationem parum operantur: quia censentur tollere solum friuolas interpretationes ar. c. pastoralis. de ap. ⁊ l. j. in fi. C. de vete. iure enu. ⁊ quia alias sequerentur multa absurda ⁊ eum refert ⁊ transit Pet. de in repe. c. cano. de rescri. in vlti. q. prin. col. cxcvj. bar. et sequitur Imo. in c. raynutius de testa. ⁊ non ob. dicto statuto debet recurri ad granum salis idest ad ius commune dicit Bal. in d. l. omnes populi. refert ⁊ transit Pet. de ancha. in dicta repeti. eadem questione col. clv. tangit etiam Flor. in c. fi. ad finem. de consuetu.

t ¶ Et dicit bal. in l. non dubium. C. de ll. quod non ob. huiusmodi statuto nihilominus statutum recipit interpretationem restrictiuam: que omnia conferunt ad propositum nostrum.

v ¶ Nec ob. quod si statutum includit fratres ergo ceteros excludit: quia fateor quatenus includit: sed in casu isto non includit in solidum semper sed indefinite. ideo recipit interpretationem restrictiuam a iure communi per supradicta attento etiam quod mens statuti est admittere fratres ad exclusionem sororum: vt patet ex his que sequuntur in statuto. Non autem est mens statuentium excludere nepotem qui iure communi inuitatur intrando locum sui patris qui erat frater vtrinque coniunctus prout ipse Franciscus immo potius deprehenditur mens statuentium fuisse vt ipsi filij fratris inuitarentur prout fratres prout supra deductum est. quando ergo mens statuentium concurrit illud arg. capitis inclusiui militat vt si excludit matrem excludere censeatur etiam alios cognatos matre maxime extante in medio: non tamen semper militat quando s. huiusmodi mens non deprehenditur: sed potius contra vt in terminis nostris per supradicta: ⁊ probatur in l. j. §. si sit consanguinea. ff. ad tertu. si recte aduertatur. Item ex dictis per Barto. ⁊ Angel. in l. i. §. filium. de contratabu. dum tangunt intellectum d. l. j. §. si sit agnatus. ⁊ l. equissimum.

x ¶ Item probatur ex dictis bal. in l. quecunque. C. de seru. fug. dum loquitur de statuto quod extante patruo auus maternus non succedat sed patruus: nam stante patruo non excluditur auia secundum eum. Item per no. per bal. in l. illam. C. de colla. ⁊ doct. ibi maxime pau. de ca. ⁊ per eum in l. si defunctus. de suis ⁊ leg. ⁊ in l. si quis vel si q. C. ad ter. ⁊ per doc. in dictis iuribus. Et si generaliter illa ratio capitis inclusiui militaret destruerentur mille vt ita dixerim dicta doc.

y ¶ Remanet itaque concluso quod dicta hereditas dicti Hieronymi delata fuit dicto Joanni suo nepoti vna cum d. Francisco ⁊ licet forte non adiuerit hereditatem. ⁊ consequenter illam non transmiserit. d. Joannes. Tamen prout habeo a consultante. d. Joannes decessit impubes constitutus sub tutela d. Francisci sui tutoris. qui tutor debuit curare vt dicta hereditas adiretur si erat lucrosa presupponitur alias non esset de ea sequenda controuersia. ideo fuisset in culpa ⁊ posset contra eum agi actione tutele maxime ne ex sua negligentia ⁊ culpa lucretur: quia tutor tenetur de neglectis vt. C. si tutor non gesserit. l. j. ⁊ C. de transac. l. j. ⁊ C. de periculo tut. l. si res. ⁊ l. si tutor. cum infinitis similibus: ⁊ in specie quod tutor negligens adire hereditatem delatam pupillo eo mortuo teneatur heredibus pupilli no. Bar. in l. qui duos. ff. de rebus dub. ⁊ Bald. in l. vnica. §. in nouissimo. C. de cadu. tol.

z ¶ Et insuper si non haberetur regressus contra tutorem: quia non fuisset negligens vel non esset soluendo subuenietur ipsi pupillo: quia licet minor non adiens hereditatem delatam illam regulariter non transmittat tamen transmittit ius petendi restitutionem in inte. aduersus hereditatem non aditam. ar. l. j. de resti. mil. l. patronius. de acq. here. d. l. qui duos. prout per dicta iura voluerunt Jac. de ra. Old. ⁊ Cy. in d. l. qui duos. ⁊ Jac. bu. in d. l. patronius. ⁊ in d. l. j. de resti. mili. idem Jo. an. in c. in presentia. de proba. idem bart. in d. l. qui duos. ⁊ in d. l. patronius. ⁊ in l. vetere. de acq. here. vbi idem tenet Imo. qui idem tenet in d. l. patronius. dicens quod idem tenuit Franciscus de ripo. Et hanc partem tenuit etiam Raph. ful. in d. l. j. de resti. mili. ⁊ in l. si infanti. C. de iure delib. vbi eam vt eandem firmat Pau. de ca.

⁊ ¶ Et maxime si est maior infante: quia in eo videtur presupponere hoc pro constanti bal. in d. l. j. de resti. mili. dicens quod opi. Jaco. de belui. volentis quod non fiat hec transmissio defendi potest in infante quasi velit quod in maiore infante defendi non possit.

? ¶ Et quod maior infante transmittat istud ius petende resti. tenuit etiam Ang. in d. l. si infanti. ⁊ in l. cum antigoribus. C. ti

x ¶ Et idem finaliter videtur velle in d. l. patronius. vbi similiter Ponta. facit differentiam inter infantem ⁊ maiorem infante volens quod maior infante minor tamen xxv. ann. transmittat istud ius resti. inte. secus tenens in infante prout ⁊ voluit Ja. de bel. si itaque d. Jo. erat maior infante res esset magis plana. Tamen etiam in infante est communis opi. Quam ⁊ alias legendo ⁊ consulendo secutus fui.

a ¶ Circa secundum vero consultationis articulum res est clarissima. s. quod dicto Joanni ab intestato decedenti succedunt sue sorores insolidum cum non presupponatur quod extet mater: si enim superesset succederet in viriles ex prouisione legis municipalis ⁊ etiam iuris communis auc. defuncto ad tertu. de iure enim communi constat quod sorores nedum vtrinque coniuncte: sed etiam ex vno latere tantum succedunt exclusis patruis ⁊ ceteris vlterioris gradus. auct. cessante. ⁊ auc. post fratres. i. C. de leg. here. ⁊ in d. l. ij. §. hereditas. ff. de suis ⁊ legi. ⁊ insti. de legi. agna. suc. in prin. de iure enim antiquo ⁊ de iure nouissimo nulla fuit differentia inter mares ⁊ feminas: licet de media iuris prudentia alique fuerint inducte differentie: licet media iuris prudentia aliquas introduxerit: vt l. maximum vicium. C. de libe. preter. ⁊ instit. de legi. agna. succes. §. ceterum. §. ⁊ hoc quidem. ⁊ §. media. ⁊ insti. ad tertu. §. frater. ⁊ d. aucten. cessante. ⁊ sequen.

b ¶ De iure etiam municipali sorores vtrinque coniuncte vel consanguinee excludunt patruos ⁊ vlteriores: vt est expressum in d. §. predictis autem fratribus vel filijs fratrum non existentibus succedant sorores predicte exclusis omnibus alijs ⁊c. Et postea subditur quibus omnibus deficientibus succedant patrui carnales ⁊ eorum filij ⁊c. Que verba sunt clarissima. Ideo non instandum. l. ille aut ille. §. cum in verbis. de leg. iij. maxime cum in hoc se conforment cum iure communi clarissimum est: itaque quod dicte sorores adita per eas hereditate Joannis succedunt in eius locum.

c ¶ Est ergo videndum que portio eis competat de hereditate eorum aui. s. Joannis primi testatoris. Et presupponamus esse quinque filios obmisso monacho ex cuius persona nihil petitur. Profecto ante omnia blasio obuenit quinta pars decessit postea Nicolaus sine filijs inuita blasij cui pariter ⁊ ab intestato ⁊ vigore fideicommissi successerunt omnes quattuor fratres superstites. ⁊ per consequens ad blasium spectauit quarta pars totius hereditatis dicti Joannis sui patris. ⁊ per consequens tres vncie. Decessit postea post mortem blasij d. Ang. sine filijs qui decessit testatus instituto hieronymo. Tamen hieronymus vt heres ipsius domini Angeli tenebatur restituere dimidiam quinte partis dictis hieronymo ⁊ francisco residuum pertinuit ex testamento ad dictum hieronymum. Et sic dictus Franciscus habet ante partem quartam partem vnius quinti que summat tria quinta vnius vncie. Decessit deinde hieronymus cuius hereditas delata fuit francisco ⁊ Joanni vt supra probatum est. Tamen dicto francisco debetur dimidia quinte partis totius hereditatis vigore testamenti dicti Joannis sui patris quo ascendit ad vnam vnciam ⁊ vnum quintum. Et secundum hoc saluo errore calculi dictus Franciscus ante omnia de tota hereditate habet consequi vnciam ⁊ quattuor quinta alterius vncie. Et residuum debent ipse franciscus ⁊ dicte neptes testatoris diuidere equaliter: videlicet franciscus dimidiam residui ⁊ dicte sorores aliam dimidiam dicti residui mediante persona Joannis per remedia supra tradita.

d ¶ Et est aduertendum quod dictus Franciscus non potest plus consequi vigore dicte substitutionis fideicommissarie: quia licet soleant plerunque venire prelata etiam vltra in substitutione fideicommissaria. l. marcellus. §. quidam liberis. ad treb. ⁊ l. cum virum. C. de fideicom. ⁊ in specie id quod prouenit ex reciproca substitutione. vt l. scenola. ad trebel. ⁊ Bar. ibi. ⁊ in d. §. quidam liberis. tamen hoc casu non venit: tum quia substitutio est facta nomine hereditatis quo casu non veniunt prelegata. d. §. quidam liberis. ⁊ ibi per omnes: tum quia non grauat nisi in dimidia quinte partis ⁊ aliam dimidiam reseruat ipsis institutis sine onere restituendi.

e ¶ Est autem aduertendum quod dicta computatio suprafacta procederet: si tenuisset integre onus iniunctum dictis heredibus in dimidia quinte partis cuiuslibet: tamen quia erant quinque filij ⁊ legitima est dimidia ⁊ trebellianica seu falcidia est quarta residui: ita quod non debetur in totum dimidia quinte partis: ⁊ propterea debet fieri proportionabiliter diminutio dicte vncie ⁊ quattuor quintorum alterius vncie in quantum legitima ⁊ trebellianica excedunt dimidiam que quidem legitima ⁊ trebelleanica ascendunt ad quinque octaua totius hereditatis: ⁊ est etiam habenda consideratio legatorum.

f ¶ Item

f ¶ Item est aduertendū q̄ dicti filij sunt onerati pluribus oneribus.s.dicta reciproca subsli. utione fideicommissaria. Item de nō alienando domum. Item q̄ domus magna re maneat de vno in alterū. Et audio q̄ domus predicta ex cedit extimationē dimidie hēditatis:ita q̄ dci hēdes sunt onerati etiam onere non alienandi & etiam vt domus pre dicta integre transferatur in superstites:itaq̄ onus in du plo excedit id in quo potuit onerari.

g ¶ Et ppea legitima dz detrahi etiam de ista domo prout de alijs rebus subiectis restōni.itaq̄ de integra hereditate & de omnibus bonis ipsi filij habeant qnq̄ vncias de octo vncijs non oneratas aliquo onere.

h ¶ Et dz ista legitima detrahi de corporibus hereditarijs l.scimus.§.repletionē.C.de inoffi.testa. Et reijcitur onus ipso iure ar.d.l.scimus.in prīnc.& pbatur in.l.quoniam in prioribus.C.de inoffi.te. Et dz fieri non solum de fideicō misso vlīs:sed etiam delegatis particularibus vt voluerunt Gui.de cu.& Ray.de forli.p.l.si ex bonis in prin.ff.de bo. lib.prout eos refert & sequtur Ang.in consilio.cxxxj.fm or dinem informis incipi.ad decisionem.idem tenet Bart.i l.in quarta in vltima col.per illam legem.& maxime per.l.si libertis.§.libertis.de bo.liber.& idē vī velle ibi Ang.& rñ det bar.ad.§.ceterū.in auc.vt cum de appel.cogno.

i ¶ Confert ēt ad premissa q̄ hr per Bar.Bald.& Imol.in l.suus quoq̄.de heredi.insti.volētes q̄ in tm̄ debet legiti ma de corporibus hēditarijs p.l.scimus.§.replectionē.C. de inoffici.testa.q̄ lz legatum computetur in legitimam & fortius institutio iuxta q̄ntitate.l.oi modo.de inoffi.te.& §.ceterum.in auc.vt cū appel.cog. Tñ si filio est relicta cer ta q̄ntitas que ascendit ad legitimā titulo institutiōis vl aliter non refert pōt filius dicere volo legitimā meam in corporibus hereditarijs:& q̄ vult Bal.in.d.l.scimus.& hr ēt in.d.l.in quarta.ad.l.fal. Itē lz legitīa sit portio bonoꝝ nō portio hēditatis.l.papinianus.§.quarta.ff.de inoffi.te. & qñ debet pars bonoꝝ possit heres soluere extimationē.l. nō amplius.§.bonoꝝ.& l.seq.de le.j. Tñ nō poterit hrs dicē filio tibi debet quota bonoꝝ volo tibi dare extiationē.put ɔcludit bal.i.d.§.bonoꝝ. Qd nō est ex alio nisi q: hz por tionē in corporibus hereditarijs:iō suadet eadē rō q̄ nō possit dicere volo assignare istam rem pro tua legittima.

k ¶ Concludo itaq̄ q̄ legitima de oibus & sic ēt de dcā do mo magna detrahitur. Alia aūt quarta fit de oibus detra bitur:lz nō de rebus prohibitis alienari autem.sed & in ea C.ad.l.falc. Computatur aūt in falcidia id qd habetur iure institutionis.l.id autem.& l.q̄ aūt.l.in quarta ad.l.falcidiā & in trebellianica quicquid habetur iudicio defuncti.d.l.in quarta.& l.in fideicommissaria.ff.ad trebel. Preter q̄ in fructibus quos filij primi gradus non computant in treb. l.iubemus.C.ad treb. Laus deo.

¶ Litis cōtestatio. An & quando ex narratione actoris & ex responsionibus rei dicatur fieri & que exceptiones oppo site per reum inducāt litis ɔtestationem. Et an ex eo impe diatur litis contestatio.q: citatio fuit nulliter facta.

¶ Consilium. cccxxxij.

In noīe domini nostri

iesu xpi. ¶ Lz plerunq̄ solitus fueri in ɔsi lijs decisiuis seq doctrinam speculatoris q in ti.de consilij reqsiti.§.porro instruit q̄ i decisiuis consultationibus.put est pñs consultatio respon deatur sine iurium & auctoritatum allegationibus:& meri to q: tunc ɔsulens assimilatur iudici sñianti prout dic Pa nor.in consi.ij.incip.dum esset materia questionis.

a ¶ Et cautus iudex non hz exprimere causam i sua sñia vt no.idem Spec.in ti u.de senten.§.qualiter versi.vex.& in titulo.de alleg.& disputa.§.porro.ver.in summa.& Ioā.an. & doc.in.c.sicut.de re iudi.

b ¶ Vex q: in hac cā reperio cōsuluisse eximios doctores decreui nō trāsire ita sicco pede:sz breuiter exprimere q̄re aliter sentiā q̄ ɔsultū reperiā:in ea parte qua ɔcludit litem fuisse ɔtestatā & pñter iustā fuisse interloquutoriā per quā pronunciatū fuit litis ɔtestationē esse factā.lz enim fatedū sit q̄ pcessus nō viciet eo q: citatio fuerit nulla. Exquo ci tati cōparuerūt put pbāt dñi ɔsulētes:sup quonō insisto.

c ¶ Et ēt iura dicant q̄ per narratiōem propositam & ɔdi ctiōem obiectā inducat litis ɔtestatio.vt in.l.rē nō nouā.

§.patronus.C.de iud.& in.l.vnica.C.de litis ɔte.vbi text. dicit per narrationē & rñsionē.& sīr tex.in.l.ij.in pn.C.de iura.calū.& in casu isto precessit narratio.p pte actoris facta in libello & obiectio & rñsio facta.p parte reorū. Narrat.n. in libello quoddā assertū testm̄ fuisse & eēnō vex nec legit time factū:neq̄ de eo legittime ɔstare & hēditatē Antonij asserti testatoris ad ipsos libellantes tanq̄ pximiores in gradu spectare:& p reos ɔuētos fuit obiectū & rñsum dcm̄ testm̄ eē verū & legittime fcm̄ & de eo legittime constare:& hereditatē dicti antonij deuolutā esse iure institutionis ad phylippū & franciscū agentes. Et pñter precessisse narratio nē agētū & sequutā obiectionē & rñsionē reoꝝ ɔuētoꝝ. Et iō vr̄ q̄ resultauerit litis cōtestatio ex narratiōe & rñsione.

d ¶ Et lz hosti.in.c.j.de litis.ɔte.in antiq.assimilet litis cōte stationē stipulationi & consequēter q̄ actor corā iudice pri mo loquatur narrando factum postea reus respondeat.

e ¶ Et pñter nō sufficiat pduxisse libellū in scriptis:& exce ptiones seu rñsiones inscriptis.& Bart.in.d.l.vnica.C.de litis cōtest.velit q̄ si libellus pro pte actoris pducit.& of fert reo & ex interuallo reus rñdeat.lz pñte pte nō induca tur litis ɔtestatio pōderando ethymologiā vocabuli ɔtesta tio litis q̄si simul testatio:tñ dñi de rota in decisiōe.ccciiij. q̄ incipit.itē si dato libello videt tenē ɔtrū dicētes q̄ si da to libello p actorē petat reū cōpelli ad rñdēdū.& ipse reus postea rñdeat ptē negando & partē ɔfitendo inducta sit li tis ɔtest.lz tpe rñsionis actor nō loquatur vel nō presens.

f ¶ Cū litis ɔtest.fiat p narrata & petita in iure ppositā p parte actoris & sequuta rñsione pro parte rei p tex.d.c.j.de litis ɔtest.& in.c.dudū circa mediū.de elec. Adducūt rōne: q: vr̄ satis actor durare in eadē voluntate:exquo p eū fuit oblatus libellus:& institit vt cōpellat reus rñdere p.l.eū q mutatā.ff.de proba.vt ibi plenius p eos quorum opi.se quunt ibi.d.Ant.d.Florē.& Panor.& Imol.ibi dicit dictā opi.pp auctoritatē ipsoꝝ dñorum de rota eē seruandā in pratica subdēs q̄ si dicta auctoritas dñorū de rota nō eēt difficile foret istud obtineri in pratica cum communis opi. sit in contrarium fm eundem Imo.qui ita resides.

g ¶ Et ex his vr̄ q̄ reiecta dcā opi.dñorum de rota & sequa cium fuisse litem contest.& p consequens ptes iudicis de beant esse in pnunciando bene iudicatū & male appellatū.

h ¶ Tamen his nō obstantibus ɔtrium puto de iure rñden dū. Nam lz satis extitandū esset an in pratica esset seruāda opi.Bar.cuius auctoritatē nō arbitrarer esse postponen dam auctoritati dñorū de rota saltem *in terris imperij*. An vero opi.dñorū de rota *maxime* exquo cum Bar.ɔcurrat cōis opi.prout attestat Io.de imo.tñ psupposita opi.dño rum de rota pro iuri ɔsona & saltē seruandā eē in pratica ni hilominus casu isto puto non fuisse li.conte.

i ¶ Ad cuius rei euidētiā pmitto q̄ dñi de rota loquunt cāu quo actor pduxit libellum & institit q̄ reus cōpellat ad rñ dendū libello.in casu autem nostro lz actores produxerūt libellum tñ petierunt reos citari & statui terminum ad acci piendum copiam libelli & dicendum & opponendū cōtra oēs & singulas suas exceptiones declinatorias seu mixtas & alias quascunq̄ dicere pro & allegare voluerint & potue rint:& ad dicendum & ɔdicendum quicqd voluerint & po tuerit:mō itaq̄ fuit in statuē pro parte actoris q̄ in libello rñdeatur animo litem contestandi.

k ¶ Exquo in statum fuit q̄ in terminis assignaret ad oppo nendū exceptiones declinatorias & dilatorias que de iure sunt proponēde & terminande añ litis ɔtestationem & pre sertim declinatorie per.l.fori.C.de exce.cū si. Et sic acto res nō vr̄ habuisse animū ɔtestādi litē in termino assignā do per iudicem ad proponēdū exceptiōes declinatorias:& sic nō militet ratio assignata per dños de rota.s.q̄ actor cē seatur durare in eadem voluntate.

l ¶ Item pro parte reorum non videtur ad fuisse animū li tem contestandi tam quia responsio regulari solet a propo sitiōe precedente.argu.l.si defensor.§.qui interrogatus.ff. de interrog.acti.& l.ticia respondit.§.respondit.ff.de verb. obliga.& facit.l.j.C.de imponen.lucra.descrip.lib.x. Et q: per precedentia declarantur sequentia.l.si seruus plurium §.si.cum concordan.de leg.j.

m ¶ Itē q̄ defecerit aius litem contestādi ex parte reoꝝ de ducit q: de his que cōsistunt in animo stat in dubio asser tioni eius de cuius aio agitur per no.per gl.in.§.alie.insti. de acti.& q̄ habet.in.l.siue possidetis.C.de proba.facit etiā l.in ambiguis.ff.de reg.iur.

n ¶ Itē facit.l.siquis intentiõe ambigua.ff.de iud. cũ reus in exceptionibus cẽseat quasi actor.l.in exceptiõibus.ff.de proba.⁊.l.j.⁊ ibi per Bar.ff.de excep.sed pro pte excipientium declaratũ fuit in actis ꝙ noluerãt litẽ ꝯtestari instando ꝙ nõ erat lis ꝯtestata merito non vꝫ ꝙ fuerit lis ꝯtestata cum cessauerit animus litẽ cõtestandi ⁊ sine aĩo vtriusq; partis non resultat litis contestatio:vt not.gl. ⁊ Bar.in.d.l.vnica.C.de litis contesta.⁊ omnes fatentur.

o ¶ Preterea habemus tex.apertũ ꝙ lꝫ sit productus libellus pro parte actoris.⁊ pro parte rei sint ꝓposite exceptiones non resultat propterea litis contestatio.⁊ hoc in.c.ij.de litis contesta.lib.vj.⁊ probatur in.c.j.eo.titu.⁊ libro.

p ¶ Et ꝙ fortius est loquuntur illa iura ẽt in exceptionibus perẽptorijs que solẽt opponi post litis ꝯtestationem quasi de exceptiõib⁹ declinatorijs nõ esset aliqua dubitatio.Et tñ per exceptiões pemptorias rñdeꝫ ad petitionẽ propositam.iõ in dictis iuribus vꝫ quodammõ casus de pñti consultatiõe per que iura Bal.in.l.j.C.de litis cõtest. dicit ꝙ gñaliter per oppositionẽ exceptionũ nõ induciꝫ litis ꝯtes. ꝙ in casu isto maxĩe ꝓcedit cũ qcqd dcm̃ fuerit ꝑ pte ꝯuẽtoꝝ dcm̃ fuit ꝑ viã exceptionũ vt pꝫ ibi has exceptiões ⁊c.

q ¶ Preterea intẽtio ipsoꝝ opponẽtiũ ꝙ nõ fuit animus litẽ ꝯtestãdi per illaꝫ clam saluis ⁊c. Qꝛ per illa verba ⁊c.vꝫ cõprehendi ꝙ volebat esse saluas alias exceptiões que nõ poterant saluari si resultabat litis ꝯtestatio qꝛ exceptiões declinatorie ⁊ dilatorie non pñt opponi post litis cõtestationem.l.ita demum.C.de procura.⁊.l.fi.C.de except.cum si.

r ¶ Quod ⁊ demonstratur.s.ꝙ non resultauerit litis ꝯtestatio qꝛ non dẽbat lis ꝯtestari neq; rñderi libello aĩo litẽ cõtestandi nisi prius legittimarenꝫ persone agentium. arg.l.si queramus.ff.de testa.Nec vꝫ ꝙ quis admittatur ad petendum pronunciari testamentum nullum nisi is cuius interest per no.per Bart.in.l.si queramus.de testa.⁊ per Ange. ⁊ Imol.in.l.a sententia in princi.ff.de appella.⁊ per docto. in.c.cum super.de re iudica.cum similibus.

s ¶ Et dꝫ interesse probari saltem summarie:ab initio añq̃ ad vlteriora ꝓcedaꝫ per no.per bal.in.l.fi.circa mediuꝫ.C. de edict.diui.qui per.c.venicos el.ij.de testa.est.n. articulus preiudicialis:⁊ iõ añ oĩa discutiẽdus vt pulcherrime dicit bar.in.d.l.si queramus ſm Raph.cu.in.d.l.a sñia.vbi ideꝫ vult Imo.ꝙ ⁊ voluit.d.Ant.⁊ cõiter doc.in.d.c.cũ sup.iõ cum foret oppositũ pro pte reoꝝ ꝙ libellus non erat ꝓductus a psonis legittimis qꝛ eoꝝ non intererat ⁊ nõ hẽbant ius petendi pronunciari testm̃ nullum seu nõ verũ dẽbant legittimari eoꝝ psone ⁊ sic ꝙ eoꝝ intererat:qꝛ tenebãt primum locum in successione ab intestato. Et dicta legittimatione nõ facta nõ erat lis ꝯtestanda ⁊ ꝯñr non erat rñdendum libello tali rñsione:ex qua resultaret litis cõtestatio ⁊ ipsi rei ꝯuenti allegauerunt non esse rñdendũ libello dicta rõne subdẽtes ꝙ incõtum eẽt rñdendũ dicto libello dicunt testm̃ esse verum ⁊c. Et sic dicta rñsio est ꝯditionalis conditione.s.de pñti. Cuius defectus reddit actum nulluꝫ seu censeri non actum.l.cum ad presens cum ibi nota.ff.si cer.pe.ꝙ habetur in.l.si quando de lega.primo.

t ¶ Ex qbus oib⁹ meo iudicio reddiꝫ res satis clara.s.ꝙ nõ fuerit lis ꝯtestata ⁊ ꝯñr ꝙ ptes iudicũ debeant esse in pronunciando male iudicatum ⁊ bñ appellatum. Laus deo.

¶ Catastrum siue extimum in quo reperiꝫ scriptum ꝙ talis mons est de cõitate ciuitelle vt pꝫ.j.in lr̃a.a.An probet illum montem esse illius cõitatis de quo cantat dicta scripta. Item instr̃a locationum de dicto monte quibus cõstat dictum montem fuisse locatuꝫ vt bona talis cõis. An ⁊ quando probent:⁊ testes qui super hoc habẽt deponere quales esse debent:⁊ an lapidibus qui inueniunꝫ positi tanq̃ termini standum sit potius q̃ supra dictis coniecturis.

¶ Consilium cccxxxiij.

i In nomine domini nostri iesu xp̃i. ¶ Capio primo controuersiam que pertines ad montem magnũ quẽ ciuitellensis vniuersitas ptendit ad se pertinere ⁊c.

a ¶ Circa ꝙ vꝫ prima facie dõm ꝙ cõe ciuitelle foueat iustitiam. Ex pluribus ⁊ primo qꝛ ꝓduciꝫ pro eius pte qõdã catastruꝫ seu extimũ ꝙ ex sui facie appet antiquissimũ in quo ita iter cetera ꝯtineꝫ ad lr̃aꝫ:vꝫ ĩfra scripte sunt ptes mõtiũ cõis ciuitelle mẽsurate ⁊ termiate ꝑ dcm̃ magistrũ marinũ.

b ¶ Profecto ista scriptura vꝫ fundare intentionem cõis ciuitelle quatenus appellat montem cõis ciuitelle ex quo daꝫ intelligi ꝙ totus mons sit ipsius ciuitelle. nã appellatiõe rei tota res intelligiꝫ.l.si defensor.§.qui iterrogatus.ff.de interro.acti.⁊ per gl.in.l.fi.in rem agat aliqs in princ.de rei ven.scdo qꝛ in illa scriptura ꝯtineꝫ qualr̃ dicte res fuerunt terminate ⁊ mẽsurate per illũ magrm Marinũ ad petitionem dicti cõis.ꝑfecto est signuꝫ ẽt ꝯtãtis ⁊ dñij sup dictis ptibus:ita ad petitionẽ cõis mẽsuratis ⁊ terminatis.isti.n. actus nõ solẽt fieri in rebus alienis sꝫ in ꝓprijs ⁊ ar.a solitis ⁊ cõiter accidẽtibus bonũ est in iure.l.fi.C.de fideius.l. ꝙ si nolit.§.qui assidua.ff.de edi.edic.l.j.cũ sua gl.C.de arb. ⁊ satis ꝯcludit ẽt in mã ꝓbatiõis per gl.⁊ bal.in.l.neq; naturales.C.de ꝓbat.per gl.⁊ doc.in.l.non hoc.C. vnde cognati.

c ¶ Item dꝫ in dicto catastro ꝙ dicte partes montis fuerunt per cõe ciuitelle assignate burgo ⁊ ville ciuitelle. Et assignatio ⁊ hmõi est actus qui per dños seu per tenẽtes rẽ tanq̃ dñi fieri solent ⁊ non per alios.ideo ẽt hoc est signum dñij.

d ¶ Item ⁊ tertio catastrũ solet fieri vt ſm illud ponanꝫ collecte vel cẽsus prout dicit Bald.in.l.exẽplo.C.de proba.iõ quandoq; censualis appellatur.l.censualis. C.de dona.

e ¶ Et collecte non imponunꝫ nisi rõne superioritatis.l.rescripto.§.fi.de mu.⁊ hono.ideo solutio census ⁊ collectarũ designat subiectionem per solutionem.n. census probatur qualiter castrũ vꝫ villa est de tali territorio.l.iij.ibi sub qua vicus ille vel possessio censeꝫ.C.de nat.li.ꝓut ex illo text. no.ibi bal.allegans ẽt tex.in.§.siquis igitur ex qualibet in auc,qui.mo.nat.effi.sui.⁊ solutio cẽsus subiectiõis est signũ c.fi.de cã poss.⁊ ꝓprie.⁊.c.oĩs aĩa.de cẽsi.⁊.xiiij.q. illõ.⁊.c. olim.j.cum sua glo.de resti.spo.⁊.c.si papa.de priui.lib.vj.⁊ not.Bald.in.l.indicia.C.de proba.⁊.l.solemnibus. eo.tit.

f ¶ Et verisimile est ꝙ dicta scriptura fuerit in archiuio publico reperta ⁊ scripturis repertis in archiuio publico prestatur fides aũt.ad hoc.C.de fi.instru.c.ad audientiam.de prescri.gl.in cañ.peruenit.xxx.q.j.Et libris antiqs in hmõi saltem circa fines territorioꝝ credendum vꝫ.c.cum cãm.extra de proba.⁊.l.cum aliquis.C.de iure deli.maxime ꝑ bal. ⁊ Salyce.⁊ Paul.de castr.super glos.⁊ per Specu.in titu. de proba.§. videndum ver.ix.Item iuuatur qꝛ in dicta cauata appet adhuc finis quidã lapis.cum lapidibus hincinde ad custodiã qui significant lapidẽ mediũ eẽ positũ pro fine terminante ⁊ diuidente. Et sic vꝫ eẽ euidens signũ diuisionis territorij vel bonoꝝ qm̃ isti fines seu termini appellanꝫ ⁊ ponunꝫ vt demõstrẽt ⁊ ꝓbent vsq; quo se extendant territoria vel ꝓdia cuiusq; ptis.l.inter castellianuꝫ.de arbi.ff.finiũ.reg.l.si irruptiõe.l.in finalibus.⁊.l. eos terminos ⁊ quasi per totũ.C.e.ti.l.ij.iũcta gl.in ṽbo monumẽta.

g ¶ Item iuuatur terra ciuitelle quibusdaꝫ locationibus factis per pilotũ ⁊ socios asserentes se Gabellotos terre ciuitelle quibusdam albanensibus sup qbus instr̃a ꝯfecta cõtinẽt qualiter locant in monte cõis ciuitelle siluam ad cedendum ⁊ postea ad laborandum ⁊ seminandum cum pacto de reddendo.xx.partem fructuum recolligendoꝝ: ⁊ dicti conductores postea culturam faciendo cesas reducendo.s.siluã ad culturam in loco controuersie:ergo cõitas ciuitelle possedit per ipsos colonos qui possiderunt noĩe cõitatis:nam is possidet cuius nomine possidetur.l.ꝙ meo in princi. ⁊.l. interdum.⁊.l.si rem aliquam.de acquiren. posses.

h ¶ Iuuanꝫ ẽt attestatiõibus multoꝝ testiũ qui deponũt:nã capiendo primo ꝯtrouersiã sup monte. Sunt multi testes qui deponunt ꝙ cauata que est in dicto monte fuit facta ꝑ hoĩes de camplo ex vna pte ⁊ per hoĩes de ciuitella ex altera pteivꝫ per moricã primũ testẽ Iacobum tertiũ testẽ franciscum.vij.testem tunum in.x.testẽ.⁊ Antoniuꝫ micutium. Et dicti Moricus ⁊ Iacobus fuerunt repeti.⁊ idẽ in his dixerunt in repetitione qui testes deponunt illam cauataꝫ fuisse factam de concordia ambarum partium.

i ¶ Item dicti testes saltem eorum magna pars ⁊ plures alij deponunt ꝙ per hoĩes de ciuitella fuit dictus mons possessus a cauata citra versus ciuitellã pacifice ⁊ sine ꝯdictione quidã per annos.l.quidã per pauciores annos: itaq; vꝫ satis plene probari ꝙ a cauata versus ciuitellam hoĩes de ciuitella sunt in possessione propria respectu ipsius corporis montis ⁊ in quasi possessiõe rõne territorij ⁊ iurisdictionis:iõ non docto alr̃ plene per aduersam ptẽ de eoꝝ meliori iure dñt tueri in eoꝝ pacifica possessione ⁊ minime molestari per iura vulgaria. Item videtur probari ꝙ fons milleti est finis etiam territorij ciuitelle ⁊ territorij campli.

k ¶ Et ꝙ

k ¶ Et q̄ dictus mons a fonte mileti versus ciuitellam per-
tinet ad territorium ciuitelle et ad homines de ciuitella. Nā
hoc deponunt morica primus testis et Jannes scds testis.
Tutius.xi.testis.item Jacobus tertius testis. Item Fran-
ciscus.vii.testis. Item lucas puzimilla.xii.testes.

l ¶ Item marcus.xiiii.testis deponere vr̄ q̄ fons miletti est
terminus. Item marcusantoni.xv.testis et Bartholomeus.
iānis.xvi.testis. Item antonius.xxi.testis silr videtur pro-
bare q̄ fons mileti sit terminus diuidēs inter homines de
ciuitella et homines de camplo. Nō deduco qualiter isti te
stes pbent:qr pstare pōt ex inspectione actorū non extense
refero vt euitem nimiā plixitatem. Itē matheus angeli de-
ponit de quadam cesa fcā ad instantiā hoium de ciuitella a
fonte mileti versus ciuitellā:et de alia deponit Cyprianus
xxviii.testis. Itē p nonnullos testes deponit q̄ collis illiri
ci est f...ius:vz p Jacobū petri.xxv.testē.mattheū angeli.xx
vi.et Joā.dnici. Ex qbus vr̄ multipharia multisq̄ viis de-
duci q̄ dictus mōs a cauata et fonte mileti v̄sus ciuitellam
tā vbi sunt prata ad falciandū fenū q̄ vbi est silua q̄ et vbi
facte sunt cese pertinet ad homines et commune ciuitelle.

m ¶ Ex aduerso pro parte terre:et cōitatis Campli plura de
ducuntur ad pbandum dcm̄ montē et a fonte mileti vltra
spectare versus ciuitellam et silr a cauata versus ciuitellam
in primo deducitur antiquissimū instrm̄ initū in annis dn̄i.
M.ccxxviii.et renouatiōi annis dn̄i. M.cccxlvii.in quo spe
cifice ponunt confines terminantes bona vsq̄ quo terri-
torium terre campli ptenditur. Nam extat antiqua consti
tutio regni qua cauetur q̄ deputentur in singulis presidā-
tibus vnus procurator fiscalis et vnus syndicus qui iura et
bona camere regie inquirant et inuenta pcipiāt et percepta
conseruēt data certa forma qn̄ possidētur p tertios. Cuius
vt creditur pretextu duo pcuratores et officiales curie re-
gie (et qr illo tpe impator erat rex dicit instrm̄ procurato-
res et officiales imperialis curie nō sit ius in h) exami na-
uerunt q̄ multos et plurimos inter quos fuerūt nonnulli
forenses non de terra campli et saltem vnus de ciuitella vt
ex electione instri deprehendi pōt:qr castrū et territorium
campli fuerat spāliū dn̄orum subditorum tn̄ regi et illi erāt fini
ti nō remanserat ex eis gn̄atio successibilis.et pp bona illorum
dn̄orum tanq̄ vacātia et morticina spectabant ad fiscalē curiā
regiā. Et iō officiales predicti inqrentes sup bonis vacan
tibus et morticinis spectātibus interrogauerūt illos testes
vt eos instruerent deponendo que essent bona vacantia
et morticina in illis partibus:et illi oēs vno ore concordes
prestitis iuramentis deposuerunt q̄ castrum campli et eius
territoriū spectauerat ad illos dn̄os et p mortē illorum erat
fcm̄ morticinū et caducū et spectabat ad fiscalē curiā regia
designādo pfines vsq̄ quo illi dn̄i possidebant p territorio
castri campli q̄ erat sub dn̄io eorum sub qbus pfinibus cōti-
nent bona super quibus est ad pn̄s ptrouersia. Et depo-
suerunt dicti q̄ ita p districtu cāpli et eius territorio fuerat
habitū et possessum per annos.l.et vltra et tanto tpe cuius
tūc nō extabat memoria:et dicti officiales regii habita dicta
informatione ex attestationibus predictis sanciuerūt reuo
cauerūt dicta oia ad ius et manus impialis curie in castro
et pro castro campli et districtu et pertinētiis sua et applicaue
rūt ipsa oia iuri curie in districtu et pro districtu campli do
minii curie p homines castri intra districtum eiusdē tenēda
et pperuo possidenda de mādato eorum prout h omnia ptinē-
tur dicto instro et intra testes instrārios appet vnus de ci-
uitella q̄ pondero:qr si ptinuisset aliquid de predictis ad
illos de ciuitella illi verisilr pdixissent:ita q̄ prebet maio-
rē faciē veritatis. Nō q̄ illorum pn̄tia artet. Istud itaq̄ in
strumētū ita antiqssimū vr̄ q̄ pbet pfines i instro noiatos.

n ¶ Cum fines territoriorum tanq̄ difficillimi ad probandum
probent p probationes minus plenas vt supra deductum
est:nam et p instrā inter alios pfecta denunciantia pfines
saltem si sunt plures put hr̄ in.d.c.cum cām.vbi tex.et do-
cto.et per Bal. Salyc.et Pau.de ca.in.l.cum aliquid.C.de
iure delib.in casu autem nostro instrm̄ istud nō facit enun-
ciatiue mentionem de confinibus put loquuntur glo.et do
cto.in.d.l.cū aliquis vt deprehenditur ex relatione ad tex.
ex quo gl.arguit et put se declarant Bar.Bal.Sal.Ang.et
Pau.de castro in eorum exemplis.

o ¶ Unde non mirum si preallegati doc.dicunt q̄ plura instrā
exigunt et Bar.et Ang.qui dicunt q̄ instrā inter alios con
fec.a nō pbant fines dyocesuū et plebanatuum intelligun
tur similiter in talibus instris puta.puta quia in istro emp-
ptionis vnius fundi dr̄ talis fundus situs i tali dyocesi vl
in tali territorio et intelligant de singularibus istris dedu
ctis ad pbandos singulos fines put iura que ibi adducun
tur de singularibus instris enūciatiue pp aliud aliqd de-
ducentibus:vt sic concordent dicta doc.ibi venantiū. Itē
bar.et Ang.non loquuntur specifice de instris antiqs put
nec gl.in casu nr̄o instrm̄ antiquissimū est pfectū princip a-
liter pp h ad demōstrādū quatenus se tendebat territoriū
campli q̄ dicebat vacans seu morticinū. Et officiales iudi-
ces pro qbus iura multū psumūt:vt.l.herēnius.§.gaya.de
euic.et.c.in pn̄tia.de renū.et.c.sicut.et.c.inter vos.de re iu-
di.actū illum principalr pp se faciunt affirmādo principalr
et pp se fines territorii et incorporando curie regie pro do-
manio p districtu campli. Et hoc ex assertione iurata mul-
torum illud clare precise deponentium ita q̄ nō est veris-
mile tot homines deierasse maxime citra eorum interesse.

p ¶ Cum integrum et verum reputet a iure iudicium q̄ pluri-
morum sententiis cōprobat.c.prudentiam post principium de
offi.deleg.et can.ex pscīam.lxiiii.di.et per ampliores homi-
nes perfectissima veritas reuelatur.dicit tex.in.l.fin. prope
fi.C.de fideicō. itaq̄ maior fides haberi hz huic instro q̄
duobus vel tribus vel quattuor aliis instris antiquis inter
priuatas personas pfectis super alio enunciatiue nō prin-
cipaliter forte pp̄ter se facientibus mentionem de territo
rio cū magna fiat dr̄ia in iure inter v̄ba principaliter pro-
pter se prolata et verba enunciatiue propter aliud probata
vt late per Bar.et doc.in.l.ex hac scriptura.de dona.et per
Bal.et doct.in.l.ex his verbis.C.de testa.mili.

q ¶ Et plerunq̄ est in vno instrumento assertio duorum in
casu nostro multorum illa assertio nō iurata hic iurata.
Item illa a priuatis hic a priuatis et publicis personis. iō
in casu isto multa cōcurrunt magis q̄ in illis aliis instris
pp que mens iudicis dz moueri ad estimandū hanc eē v̄i-
tatē ad qd̄ tēdit ois pbatio.l.iii.§.eiusdem ibi sz ex snīa ani
mi te extimare oportere qd aut credas aut paruz pbatum
opinaris.ff.de testi.facit qr litteris.in aliqua antiqua petra
reptis credit aliqd antiquitatis referentibus.xxiiii.q.ii.sa
ne.ii.cū sua gl.et gl.in.d.c.cum causam.de probationi.

r ¶ Item et statur lapidibus habentibus signa terminorum
lz parte que hodie litigāt nō apposuerint in.l.finali.fini.re.

s ¶ Et maxime iuuare vr̄ cum sit factū antiquissimum et sup
factis antiquissimis quorū non potest extare memoria vt p
missum est probationes minus plene et adminicula sufficiūt
et talia quibus in factis recedentibus nullatenus crederet
vt per Inno.in.c.quid per nouale.et.c.super quibusdam.de
verbo.sig.in antiquis.et in.c.veniens.e.ti.li.vi.per Archi.
xvi.q.iii.inter.et per Spec.in ti.de proba.versicu.et no.per
doct.in.l.si arbiter.ff.de probat.et in.l.ii.§.idem labeo.de
aqua plu.arcen.et in.c.i.de prescri.lib.vi.et in.d.c.cū causam
et in.c.cum olim.de priui.et.c.si papa.eo.titu.lib.vi. Et ideo
istud instrumentum iuuat hanc partem communis cam-
pli et iustificat eorum iura:ideo super viribus instrumenti
est instandum. Et quidem plura opponi possunt vz q̄ qui
scripsit et publicauit primum instrumentū et qui renouauit
non apparent notarii.

t ¶ Nec q̄ illi fuerint officiales qui referunt fecisse illam in
quisitionem et re incorporationē nec q̄ fuerit iudex ille qui
auctoritatem interposuit super exēplatiōe et renouatiōe in-
strumenti. Sed rn̄detur q̄ lz si citra instrumenta recentia
hec obiicerentur oporteret ea probari.

u ¶ Tn̄ si p instrā antiqssima obiiciunt nō sunt necessario
probanda:nā pbatio a cōiter accidentibus foret impossi-
bilis.iō stat instro antiqssimo absq̄ probatione qd̄ auctor
fuerit notarius stat.n.in h assertiōi scripture antiquissime
vt dixit Bal.in auc.quas actiones.C.de sac.san.ecc.et idem
voluerūt Gui.de cu.et Bal.in.l.cōpatiōes.C.de fide inst.
idē in fili Jo.an.in addi.Specu.tit.de instru.edic.§.restat
v̄.et scias in addi.magna prope finē addi.part rōne.idē vr̄
de iudice q̄ presumat facit qd̄ hr̄ in auc.siquis in aliquo.
C.de eden.et in.c.qm̄ p falsam.de proba.s.q̄ credit snīe an
tique maxie si acta refert:lz nō producātur acta prout vo-
luerunt Jo.ca.et Panor.in.d.c.qm̄ p falsam.et Pau.de ca.
in.d.auc.siqs aliquo.Bal.in.l.emācipatione.C.de fide in
stru.Bar.in.l.admonēdi.ff.de iureiurā.et Hosti.in.c.cum
inter.de re iudi. Nec distinguūt inter pn̄tem et absentem vl
inter abn̄tem pumacem et nō cōtumacē:lz in snīa recēti so
leat fieri talis distictio in dictis iuribus et si opponat defe
ctus iurisdictiōis prout no.doc.i.c.cū in iusperitus.de offi.

de leg.de quibus etiam per doct.in.l.iiij.§.condemnatum. de re iud.per Innoc.in.c.innotuit de eo qui fur.or.suscep. et Ange.et Imo.in.l.sciendum.de verbo.obliga.

x ¶ Et iō in isto actu tam antiquissimo qui excedit duas metas possibilis memorie hoium celebrato per assertos officiales in instrō ꝯfecto sub forma instrī per assertum notarium vꝫ standuꝫ instrō non ob. ꝙ allegeꝰ ꝙ ꝯficiens vel exēplans non fuerit notarius:vel ꝙ illi non fuerint officiales seu interponens auctoritatem exemplationi non fuerit iudex.

y ¶ Et siłr allegatam ꝙ non interuenerit citatio eius cuius intererat saltem gn̄alis obuiat antiquitas:qꝛ pp antiquitatem presumanꝰ oīa solēniter acta prout in preallegatis iuribus hr̄ in sn̄ia. et facit qd̄ hr̄ in.l.si filius.C.de peti.hered.et in.l.qui in aliena.in prin.de acqui.here.Licet nō sit expeditum ꝙ in exemplatiōe citatio requiratur.Nā varie sunt inter alios Guido de suz.et Nico.de neapo.in.d.auc.si quis in aliquo.et Panor.in.c.cum.p.tabellio.de fide instrumē.

z ¶ Et lꝫ multi teneāt ꝙ requiratur citatio in hmōi exēplatione arg.l.nā ita diuus de adop.et.l.de vnoquoqꝫ.de re iu.

& ¶ Tn̄ est aduertendum ꝙ nō oīs actus in quo requiritur citatio si illa cessat viciatur actus patet in omni interloquutoria ꝑiudiciali oꝫ pars citari.Tn̄ interloquutorie late sine citatione regulariter valēt prout volunt Inn.et Io.an.in.c.auditis.et in.c.querelam.de procur.et dn̄i de rota ī deci.nouis decis.cccccxxxiij.et deci.ccccxxij.quos referunt Pont.in l.si opus.ff.de no.oper.nun.et Imo.in.l.ꝙ iussit.de re iud. Et saltem procedit in nō inferentibus graue preiudicium prout voluit Bald.in.l.nec quicꝙ.§.vbi decretum.de offi.proconsu.prout refert et sequitur Pont.in.d.l.si opus.Et qn̄ agitur de finibus dyocesum nō censetur agi de magno preiudicio prout volūt Panor.et Imo.in.d.c.cuꝫ cām.qui propterea volūt ꝙ scripturis nō auctenticis nō repertis in loco publico et sub custodia publica tamen probant in istis antiquis per illum text.Et pari ratione videretur vbi agitur de territorio et ea purificant in.d.l.cum aliquis docto.maxime Bald.Salyce.et Paul.de cast.licet oppida et ciuitates magnificant causas et interesse territorij.

9 ¶ Et insuper nō apparet ꝙ terra ciuitelle illo tpe ꝑtenderet ipsa vel quis ius alius aliqd̄ īteresse:et stāt hec simul ꝙ hodie pretendat.et tūc nō pretēderet interesse:nō aūt est citandus cuius nō interest:merito nō ꝓbato interesse nō vꝫ vitiāda exēplatio alr̄ oēs hoies mūdi essent citādi ꝙ est impossibile:et si dicaꝰ fiat gn̄alis citatio. Certe preses perusinus citando generaliter perusie non artabit theutonicos existentes in alamania:et tamen in futurum poterit pretendere interesse aliquis ex eis.

ꝝ ¶ Ex quibus iūcta saltem tāta antiquitate dictum instrm̄ vꝫ validum et probare que tūc gesta cōtinētur in instrumēto.que tūc gesta iuuāt iura dicte communitatis de camplo.

a ¶ Et dato ꝙ nō oino probarēt territoriuꝫ de pn̄ti.Tn̄ ad minus iustificat possessiōem ipsorum de camplo. Nā attento ꝙ per ipsos officiales regios est dicte cōitati concessum immo mādatuꝫ ꝙ teneāt et possideāt pro dn̄io et pro districtu campli noie regis ipsi censentur ex ea causa postea possidere.arg.l.nimis instruc.C.de acquirē.poss.et.l.j.C.de impo.luc.descrip.libro.x.et.l.quedā mulier.ff.de rei ven.

b ¶ Et per ꝯn̄s hn̄t iustam cām possidēdi tanꝙ̄ suum districtum suum titulo.s.pro suo.et si nō est titulus saltem iustus error qui hr̄ pro titulo.l.celsus.de vsuca.et.l.pro legato.et.l.si.ff.pro lega.et.l.pigno.§.j.ff.de vsuca.et causatur iustus error auditus ab vno solo qui verisiłr dicere debebat veritatē vt.l.ꝙ vulgo.ff.pro emptore:quātofortius credere debuit vniuersitas terre cāpli instrō publico ꝯtinēti depositioneꝫ tāti numeri hoium sub vinculo iurī affirmātium esse districtū et territoriū cāpli vsqꝫ ad illos cōfines de qbus agitur.

c ¶ Cuꝫ alr̄ dicatur ꝙ id qd̄ deponūt decem hoies censeaꝰ notoriuꝫ prout dicit Cy.in.l.ea quidem.C.de accusa.prout eum refert et sequitur Bald.in.l.si vero.§.qui pro rei qualitate.ff.qui satisda.cog.et in.l.de quibus.ff.de legi.colum.x.et in aucten.quod locum.C.de colla. Multis itaqꝫ illud attestantibus est credendum maxime sub iuramento.

d ¶ Et iustus error prout causat vsucapiendi conditionem vt in iuribus preallegatis:ita et causat quasi dominium ex quo causatur publiciana.

e ¶ Naꝫ publiciana causatur ea pretensa causa:qꝛ qui prescribit censetur interiꝫ quasi dn̄s.§.alie.insti.de acti.et videntur a pari procedere vsucapiendi conditio et publiciana.l.cuꝫ qui in prin.et.l.traditionem.et.l.quecunqꝫ in princ.ff.de publi.et ꝙ habens publicianā censeatur habere quasi dn̄iū no.gl.in.l.j.e.ti.probaꝰ.in.c.abbate.de re iu.li.vj.et cōis vulgatus stilus libellandi:qꝛ agēs petitorio quasi semper solet petere pronunciari ad se pertinere iure dn̄ij vel quasi:et ꝙ iustus error circa titulum cāet ēt publicianam sumiꝰ ex dictis bal.Saly.et Pau.de ca.post Bar.in.l.fi.C.de vxo.mili.et facit.l.mandatum distrahendarum.ff.mandati.

f ¶ Iuuatur itaqꝫ cōitas campli dicto instrō ꝙ est magni faciendum.item ex depositionibus multorū testiū qui deponunt de dictis ꝯfinibꝰ de qbus cantat instrm̄ et lꝫ deponūt de auditu.Tn̄ in istis factis antiqs et difficillimis ad ꝓbandum interdū admittiꝰ testimoniū de auditu.vt in.c.licet ex quadam.de testi.et in.c.j.de prescri.li.vj.cū sua gl.et in.l.in summa.§.idem labeo.de aqua plu.arcen.licet illa de qua in his vltimis iuribus non sit simplex depositio de auditu.

g ¶ Et si dicatur agitur de finibꝰ modernis et sic pn̄tis tpis non de finibus antiquis rn̄detur ꝙ fines antiqui probant hodie.d.l.in finalibus.Non.n.solent quottidie fines mutari:sed solent in perpetuum quodammodo durare:ita ꝙ cōiter non extat memoria quis statuerit illos fines:et sic nō potest directo ꝓbari ꝙ illi sint fines.Nisi doceatur ꝙ sint positi vel constituti pro finibus. Si ergo illud fuit antiqssimum ergo probatio est de re que excedit metam vite hoiuꝫ. sic et in.d.c.lꝫ ex quadam agitur de probanda consanguinitate de presenti.Tamē quia illa causatur ex origine antiqua que est probanda ad deducendum modernam parentelam de qua agebatur.ideo super illa antiqua admittiꝰ testimoniū de auditu:ita in ꝓposito:qꝛ ad docēdū cōfines hodiernos cū noui non sint ꝯstituti est necē docere antiquos terminos qui censenꝰ nō mutati.cū sup finibus antiquis versaꝰ ꝓbatio.ideo minus plene sufficiat.Non ꝙ firmem ꝙ solum testimonium de auditu simplici alieno sufficeret sꝫ pōdero ad adminiculādū alijs medijs deductis et deducēdis.

h ¶ Iuuatur ēt attestationibus multorꝫ testium deponētiū ꝙ cōitas terre campli possedit vsqꝫ ad illa loca in quibus designant fines ipsi testes conformes finibus instrī sub quibus finibus comprehendūtur loca de quibus est ꝯtrouersia:vꝫ petrutius cole Colutius faragalli Antonius cichini Iacobus maxij Stephanus antonelli Nellus cicci Santutius alr̄s scorcoglia Antonius nelli andreas pappantis trōba Ioānes boctafocho carleus nelli et grifonus.Et nōnulli ex eis deponunt de possessione totius montis.vꝫ vsqꝫ ad dictos ꝯfines.vꝫ antonius cichini antonius nelli andreas pappantis tromba et carleus.Et nonnulli deponunt de annis quinquaginta et quidam de.xl.Et deponunt prefati testes de possessione que respicit ipsam communitatem camplinam deponunt super gabella soluta pro dicto monte et gabella imposita per ipsam cōitatem et de capitibus ferarū caprarum in dicto monte pro exequendo et obtemperando statuto terre campli id statuenti.Et sic deponunt de superioritate et iurisditione et de possessione rei corporalis.

i ¶ Coadiuuantur etiam dicti testes depositionibus aliorū inter ceteros iacobi alr̄s guastapane qui deponunt de possessione silue de qua est ꝯtrouersia per annos quinquaginta.Item matheus sanctis de amaccalorso deponit per auditum de confinibus et deponit de possessione vsqꝫ ad dictos confines Nardus rupardi deponit ꝙ capientes animalia in dicto monte portauerunt capita ad priores campli vigore statuti et ꝙ homines campli possederunt dictū montem:lꝫ non deponat vsqꝫ ad quos confines.et idem benedictus bernardi.Itē cola andree deponit de certis finibus inter ceteros de fonte aquarie et vie de capellis et ꝙ mons fuit possessor per homines campli. Sunt etiam multi testes etiam forenses qui deponunt ꝙ appellatur mons campli.Item ꝙ est publica vox et fama et communis hominum opinio ꝙ sit mons campli et nomina solent esse consequentia rei prout esse debēt.§.est et aliud.insti.de dona.l.anulo.C.de ferijs.l.ij.§.appellata.ff.si cer.pe.facit illud vulgare talia sunt subiecta qualia predicata demonstrant.c.inter dilectos.de fi.instr.c.cudum in fi.de deci.l.vinuꝫ.et ibi Iac.de aren.de vino triti.et oleo legato.et.c.j.de religio.domi.li.vj.

k ¶ Item sunt ꝙ̄plures testes de macbia et sic forenses qui deponunt de via de capellis:licet non appellent viam de capellis. Item multi ex eis deponunt:quod viderunt in dicta silua vbi est differentia lignare multis vicibus homines de camplo.Item deponunt quod quando ibant ad venanduꝫ et bestie aufugiebant excedendo collē illirici versus camplum semper dicebatur ꝙ transiuerant in montem

campli i

campli ita ꝙ loquebanť de silua de qua est controuersia.
l ¶Et lʒ isti testes de machia deponāt ꝙ fons de frida est
intra eoꝝ districtū p vnū miliare ⁊ aliq de pluri. Tñ non
aduersať instr̃o ꝙ non ponit pro cōfine fridam: sed dicit ꝙ
vadit vsqꝫ ad collē de fractis ⁊ exinde tendit in fridam nec
dicit ꝙꝫ cum se extendat versus fridam. Item instr̃m dicit
ꝙ in fridam non dicit ad fontem in fridam fortasse terrenū
magni spacij dicitur fridā ⁊ intus in eo est forte fons. Te-
stes de machia deponunt de fonte ad fridaʒ ⁊ instrumen/
tum nihil de fonte loquitur.

m ¶Et similiter ꝙꝫ plures testes illorum de campio qui de
ponunt de ꝯfinibus nominant fridā non nomināt fontē.
Et in designo mihi facto per consultātes est descriptū fri-
da non fons fride vel fons ad fridā. Item prout percipio
terra campli confidat cum illis de machia in pluribus late
ribus vno versus collende fractis alio in cacumine mon-
tis ⁊ forte circa collē illirici prout capere possum ex dictis
testiū hincinde. Itaqꝫ ex vno latere: vʒ ṽsus cacumen mō-
tis Fons fride forte est intra territorium machie per vnuʒ
vel duo miliaria versus collē de fractis forte posset esse in
cōfinio ⁊ audio ꝙ iure collectis defractis sunt rupes saxo
scata ꝙ sunt quodāmodo in accessibiles nullius extimatio
nis: itaqꝫ forte de illo latere non curatur. Qualitercunqꝫ
sit non refert quoniam aliter possunt concordari circa hoc
per supradicta.

n ¶Itē isti de machia multi deponūt ꝙ in caluo montis ⁊
sic vbi nō est silua sʒ fenū ille loc⁹ est de ciuitella ⁊ cū illis
de ciuitella deponūt ibi ꝯfinare: ⁊ in nō caluo cum illis de
cāplo deponunt se confinare ⁊ deponunt de quodā sulcu
vsqꝫ quem soliti sunt falciare ab vno latere illi de cāplo ab
alio latere illi de ciuitella quē sulcū aliꝭ testes .s. de ciuitel-
la nuncupāt cauatā non refert quo noie nuncupeť. iste q-
dem depositiones saltem in cā scientie nihil tāgunt quod
respiciat territorium. Nā alio non docto falciare fenum nō
est actus qui respiciat territorium. Nam perusinus qui ha
beret pratum in territorio florentino ita falciabit fenum ⁊
recolliget ceteros fructus in illo fundo alterius territoꝛij
prout in fundis suis sitis in territorio perusino. territoriū
enim dr̃ a terrendo: qꝛ magistratus cōitatis potest ibi terre
re. s. ibi delinquentes. l. pupillus. §. territorium. ff. de verb.
sig. Itaqꝫ p actus iurisditiōales designať territoriū nō p
actus respiciētes dñiū vł possessiōeʒ pticularū corporum:
put est recollectio fructuū. Itē nullus pbat ꝙ cōitas ciui-
telle ēt fructus receperit ex illo caluo montis: sʒ homines
de ciuitella seu de rocheta que rocheta est de territorio ci-
uitelle: recollegerunt fenum ⁊ illud detulerūt ad pprias do
mos nō ad domos communitatis ciuitelle.

o ¶Et id qd̃ est pticulariū hoīuʒ vniuersitatis nō est ipsius
vniuersitatis nec eꝯ. l. in tm̃. §. vniuersitatis. de re. diui. ⁊. l.
sicut. §. si qd̃ vniuersitatis. ff. ꝙ cuiusqꝫ vniuer. no. ⁊. l. sʒ si
hac. §. q manumittiť. ff. de in ius voc. ⁊ hinc dicimus ꝙ illi
de vniuersitate pñt in cā vniuersitatis pro sua vniuersita-
te deponere qñ non pretendūt aliqd̃ pticulare interesse: vt
doc. cōiter oēs in dictis iuribus ⁊ in. c. cū nuncius. ⁊. c. in
sup. de testibus. in casu isto hincide testes de vniuersitate
deponunt pro sua vniuersitate: itaqꝫ non multū expedit in
stare an sint ita integri testes prout aliꝭ.

p ¶Iteʒ sunt multi ita ꝙ si qd deficit fidei rōne qualitatis
suppleť ex numero. Non. n. interduʒ minus crediť sex mi-
nus itegre opiniōis ꝙꝫ duobus integre fidei circa que plu
rimū versať iudicis arbitriū ⁊ circa numerū ⁊ circa quali-
tateʒ testiū: vt. d. l. iij. §. eiusdē. de testi. ⁊. l. ob carmen. §. fin.
de testi. ⁊. c. licet cām. d̃ proba. ⁊. c. in nr̃a extra. de testi. Nō
autem dico ꝙ quatenus pretendunt particulare interesse
ꝙ suppleat numerus testes itaqꝫ q deponūt qd̃ cōmunitas
terre campli possedit totū montē intra dictos cōfines sub
quibus cōprehenditur illud caluū mōtis possunt satis cō-
cordari cū illis testibus qui deponunt ꝙ homines de ciui-
tella possederūt seu recollegerūt fenū de illa parte mōtis.
Nā deponentes pro parte cāpli possunt verificari circa to
tum montē respectu possessionis territorij ⁊ sic ratione iu
risditiōis. Et testes deponētes pro parte ciuitelle pñt in-
telligi de ppria possessione respiciente pprietatē corporum
prout sumiť in titulo de acq. rerū domi. ⁊ in titulo de acq
rem. posse. Et ille actus faciēdi cauatā non ꝯsta fuisse factū
noie vniuersitatum nec apparet actus ratificatus ab vni-
uersitatibus: maxime ex parte terre campli. Ideo non affi-
ciť vniuersitates nec eis nocet neqꝫ prodest.

q ¶Nam ⁊ si quid faciunt omnes de vniuersitate si non fa-
ciunt vniuersitate non solēniter congregata ⁊ cōmunicato
consilio nō censetur actus gestus a communitate: ⁊ prout
volunt Bar. Ang. ⁊ Pau. de castro in dicto. §. si quid vni-
uersitati. ⁊ Barto. in lege. aut facta. §. fina. ff. de penis. Ad
hoc vt actus gestus afficiat vniuersitatē requiriť ꝙ vniuer
sitas sit solemniter cōgregata ⁊ actus geratur cōmunicato
consilio ⁊ deliberatione habita: vt no. doc. prefati i dictis
iuribus ⁊ hr̃ in. l. metum. §. animaduertendum. ff. ꝙ me. cā. ⁊ i
l. aliud. §. referť. de reg. iu. ⁊ p gl. in. l. sʒ ex dolo. §. j. ff. de do
lo. ⁊ per Bar. in. l. omnes populi circa pn̄. de iusti. ⁊ iure. ⁊
facit quod per glo. ⁊ Inno. in. c. ij. de ordine cogni. ⁊ quod
per gl. in. c. cum oēs. de cōsti. ⁊ in. c. ij. de rebus ecc. nō alie.

r ¶Et saltem h̃ procedunt si nō interuenerūt oēs: licet in-
teruenerint due ptes que sufficerēt qñ solēniter cōgregarē
tur. l. nulli. ⁊. l. plane. ff. ꝙ cuiuscūqꝫ vniuer. no. naʒ eo casu
s. quo non oēs ꝯgregantur doc. magis ꝯcordāt. Et clarius
si nō iteruenirūt due partes: ⁊ maxie si nō iteruenit maior
pars. Cū itaqꝫ non appareat ꝙ ad faciendū dictā cauatam
interuenerint due partes hominū vniuersitatis immo mi
nima pars cuʒ testes deponant. de. xxx. vel circa nec aliqua
apparet congregationis solemnitas.

s ¶Et qualitas facti suadet ꝙ fuerint pauci cū multi testes
nūcupent sulcum. ita ꝙ ille actus faciendi cauatā nō preiu
dicat cōitati campli nec pdest ciuitelle. Et licet multi testes
presertim illi de machia deponant ꝙ homines de ciuitella
secauerunt fenum vsqꝫ ad sulcū a latere ciuitelle. Et illi de
campio ab alio latere secauerint silr̃ vsqꝫ ad sulcum. Tamē
non deponūt ꝙ illud fecerint noie vniuersitatis imo ipse-
met de ciuitella deponunt ꝙ deferebant fenū secatum ad
eoꝝ domū. Causa autem pñs agitur inter cōitates non in-
ter particulares homines. Nec cōitas campli vt arbitror p̃
tendit habere pprietatem illius montis in illis pratis a ca
uata vltra: sed pretendit habere ibi territorium ⁊ sic iurisdi
tionem: cui rei nō vr̃ obstare sola secatio ⁊ recollectio feni
facta per homines particulares. Et illa cauata ēt appositio
terminorum potuit fieri ad cōfinādū fundos priuatos a
predijs cōitatis campli nō ad cōfinādum territoriū. Nec
apparet ꝙ interuenerint aliꝭ ꝙꝫ pretendētes interesse ex p
te ciuitellensium cum non exprimātur quales fuerint.

t ¶Et dato ꝙ ⁊ aliꝭ interuenissent non refert: qꝛ sepe occur
rit ꝙ communitas pro tuēdis iuribus suoꝝ ciuiū interpo-
nit suas ptes ⁊ mittit alios adiuuandū pretēdētes interesē.
Nec ob. ꝙ cōitas ciuitelle assignauit hominibus de rocher
ta suis hominibus illam partem montis.

u ¶Qꝛ non reperio ꝙ titulus conferat iura nec pbet iura
concedentis. Sed causat iura accipiēti. ita ꝙ ille actus nō
iuuat cōitatem ciuitelle: sed potest retorqueri ꝯ eam: naʒ si
cōcessit illa bona pticularibus personis: ergo nō sunt am-
plius ipsius cōitatis ciuitelle. iō cū nō sit lis cū illis pticu
larib⁹ nō pt cōitas niti iure tertij p iura vulgaria. Nec simi
liter iuuat catastrū. Nam put presupponiť illud non pba
tur nā scriptura que ostendiť de ipso catastro nullā hʒ solēni
tatem nec faciē publice scripture. Si tamē pbareť per scri
pturā autenticā antiquā catastrū: sʒ non pbaret plene. Tñ
preberet nō mediocre signum ⁊ argumentū ꝙ eēt territo-
riū ciuitelle si put audio nō solent poni in extimo nisi bo-
na sita intra territorium ⁊ a solitis nō debile est ar. vt ⁊. ā.
est premissuʒ cū collectaꝝ imponendaꝝ cā soleat fieri exti
mū ⁊ subditi de ꝯsuetudine nō collectant de bonis q̃ hñt
sita in alijs territorijs ⁊ non subditi collectanť pro rebus
sitis in territorio ⁊ de hac gñali consuetudine facit mētio-
nem Bal. in. l. ēt pen. col. C. de execu rei iudi. ⁊ Bar. in. l. j.
C. de mul. ⁊ in quo loco: ⁊ idem de iure eē dič glo. ibi lʒ de
iure rigore videať secus cū collecte imponanť persone pro
rebus prout volūt Bar. in. l. rescripto. §. si. de mune. ⁊ ho-
no. ⁊ Bald. in. d. l. ēt. ⁊ Bar. in. l. j. C. de mul. ⁊ in quo loco
vbi latius de hoc p eū ⁊ non subditi nequeant collectari. l.
libertus. §. sola. de mune. ⁊ hono. ⁊. l. rescripto. §. si. eod. ti. ⁊
ibi Bar. ⁊ in. d. l. j. de muli. ⁊ in quo loco. ⁊ bal. in. d. l. ēt: tñ
possunt saluari confines positi in catastro dictis bonis assi
gnatis adeo ꝙ non comprehenderetur locus assignatus in
dicto catastro sub ꝯfinibus quibus nitiť communitas de
templo: ⁊ sic possent confinare loca de qbus non est con-
trouersia: ⁊ sm̃ hoc non pbat necessario catastrū ꝙ fuerint
assignata bona de qbus agitur ⁊ pbatio dʒ necessario con-
cludere. l. non h̃. C. vñ cog. ⁊. c. in presentia. de proba.

x ¶Et p hec videntur sublata oia que deducunť pro parte

ciuitelle circa illud caluu3 montis a cauata versus ciuitellā. Licet etiam iura cōitatis campli circa hanc partem montis non sint multum vrgentia:licet satis vrget illud antiquum instrumentum presupposito ꝙ fines in eo descripti de qui bus ēt deponunt testes:l3 per auditum antiquoꝝ compre bendant intra se etiam illud caluum montis etiam a cauata vltra versus ciuitellam seu magis proprie versus machia3.

y ¶ Quo ad residuum vero montis ⁊ sic quo ad locum vbi est silua.sc3 intra caluum montis ⁊ fontem mileti ⁊ fontem aquarie videtur res magis clara pro communitate campli: nam continetur ille locus sub confinibus dicti instrumen ti ⁊ de quibus deponunt multi testes vt supra.

s ¶ Item probatur per multos testes de campio possio pro parte cōitatis ⁊ per nonnullos qui dicunt gabellasse tanq̄ bona communitatis illam siluam ⁊ sunt multe locationes de ipso monte que designant possessionem proprie rei cor poralis ⁊ quasi possessione3 iurisditionis ⁊ sic territorij.

t ¶ Cu3 imponere gabellas sit meri imperij iuxta ea que ha bentur in vsi.feud.que sint regna.c.j.put de collecta.dicit Bald.in.d.l.etiam.⁊ facit.d.l.rescripto.§.fi.⁊.d.l.libertus. §.sola.⁊ quod per Barto.in.d.l.j.de mul.⁊ in quo loco.

? ¶ Item ꝯcurrit ēt catastrū terre campli factum de ipso mō te vt arbitror sub dictis ꝯfinibus cuius scriptura est auctē ticum cum fuerit facta ab officiali ad id deputato.l. queda3 §.nūmularios.ff.de eden.prout ibi no.Bar.Ange.Raph. ⁊ Pau.de ca.notantes ꝙ creditur scripturis eorū qui eli guntur ad colligendas gabellas vel collectas publica aucto ritate ad h.l.ne casu.C.de di.li.x.⁊ in auc.de mā.prin.§.co ges fm Ang.ibi ⁊ cōiter ita seruatur prout ibi ipse dicit fa cit.l.iubemus.§.fi.⁊ ꝙ ibi hr̄.C.de sa.san.eccl.Item statu tum terre campli factum super predictis attento ꝙ ⁊ statue re sit actus iurisditionalis vt per Bar.in.d.l.oēs ppl'i circa prin.⁊ per Ja.bu.⁊ doc.in.l.j.ff.ꝙ quisq̄ iur.⁊ ꝙ per Bar. in.l.imperium.de iu.om.iu.quatenus vult ꝙ condere legē sit imperij merij cum ⁊ merum imperium sit species iuris ditionis vt ibi iuncta exempla prout ⁊ omnes tenent.

x ¶ Ite3 probatur per plures testes executio dicti statuti in ea parte in qua statuit̄ ꝙ venatores apportēt capita aīaliū que caperent̄ in dictis siluis.na3 pbat̄ per plures testes ꝙ aīalia capta in dictis siluis de quibus ad pn̄s est cōtrouer sia istud ēt significat supioritatē ⁊ iura in dictis siluis.Ite3 probantur plures locationes per instra ⁊ solutiones mērce dum locatio aūt cum solutione mercedis probat̄ possessio nem nedum ꝯ ꝯducentem:sed ēt ꝯ alium.l. qui vniuersas. §.ꝙ per colonum.ff.de ac acqui.pos.per gl.Bar.⁊ doc.⁊.l. litibus.C.de agri.⁊ censi.lib.xj.⁊ hr̄ in.l.Quis.§.j.de acq. pos.Item concurrit nuncupatio loci:q2 appellatur mōs ca pli prout ⁊ supra ponderatum est.Item concurrit cōis opi nio hoium:maxime vicinorū prout sunt illi de machia qui omnes deponunt de fama ⁊ cōmuni opinione ꝙ silua de qua agitur sit cōis campli.Et dato ꝙ forte singula predicta non probarent.Tamē simul iuncta sufficienter probent iux ta.l.ij.in prin.cum sua glo.de execu.tuto.cum concor.

a ¶ Et hoc mihi apparet satis expeditum.Nec video tn con trarium probabile fundamentum.Nam ille finis qui repe ritur in fine illius cauate:l3 cōitas ciuitelle inducat pro se. Tn̄ fm ea que mihi proponunt̄ retorquendum est ꝯ eam. Nam designat̄ mihi ꝙ hēat ille finis tres guardias:appella mus nos:alia appellāt tres testes per quos ostēditur ꝙ ille terminus terminat a latere superiori ⁊ sic terminat caluu3 mōtis.nō aūt siluā.Et l3 nōnulli testes de ciuitella depo nant ꝙ respicit ad fontem mileti:mihi dr̄ ꝙ respicit nō per rectitudinē s3 per trāsuersum ꝙ non solent facere termini.

b ¶ Et insup illa guardia que est a latere qui respicit ad fon tem mileti clare demonstrat ꝙ ille finis non terminat abin de infra ⁊ sic non terminat versus fontem mileti. Item te stes qui deponūt ꝙ fons mileti est terminus pn̄t verificari ⁊ ꝯcordari cū testibus deponētibus pro cōitate cāpli intel ligendo ꝙ prout fons aquarie terminat territoriū campli a latere inferiori ita ⁊ fons mileti qui parum distat.ita ꝙ ciui tella ꝓtendat suum territorium in pedemontis vsq̄ ad via3 de capellis ⁊ fontem aquariā ⁊ se ꝓtendat p rectitudinē ad fontem mileti qui est ex trāsuerso paꝝ supior ⁊ latere infe riori vius ciuitellā sit ciuitellensiu3 a latere supiori sit cam plensium.Nec ob locatio cesarū que sunt facte per illos de ciuitella obmitto ꝙ nō ꝯstat de mādato locan tiū.S3 scdo loco dico ꝙ nō appet in qua pte mōtes locauerint cesari ⁊ locatio quelibet pōt verificari ēt in ea pte mōtis q̄ nō ꝯti netur sub finib' qbus nitunt̄ hoies de campo ita ꝙ ille lo catiōes nō aducersant iurib' terre cāpli.Nā pn̄t verificari in ea pte mōtis q̄ est subtus fontē de aquaria ⁊ viam de ca pellis:⁊ sic collis illirici vt arbitror dr̄ vsq̄ ad planitiē ⁊ sic ēt se ꝓtendit ēt subtus viam de capellis ⁊ in ea pte pōt esse vt arbitror cōfinis inter machiā ⁊ ciuitellā:⁊ verificari pn̄t attestatiōes q̄ deponūt ꝙ collis illirici ꝯfinat iter machia3 ⁊ ciuitellā.Attēto ꝙ multi alij hoies de machia deponūt ꝙ collis illirici cōfinat iter hoies de machia ⁊ hoies de cā plo.ita ꝙ deponētes de cōfinib' inter machiā ⁊ ciuitellam vificent̄ in ea parte collis q̄ est inferior vie de capellis.Et ab inde supra verificentur depositiōes illoꝝ qui. deponūt ꝙ dictus collis est ꝯfinis inter machiam ⁊ camplum:licet illi qui deponunt ꝙ confinat ille collis inter machia3 ⁊ ci uitellam sint pauciores ⁊ deponant per auditum.

c ¶ Restat deuenire ad aliam ꝑtiā que est in planitie.v3 in loco qui dr̄ fundus seu campus quadratus ⁊ in loco q nū cupatur ꝯta cirifioni circa q̄ loca plura hincinde adducu3 tur.Nā pro pte ciuitelle allegat̄ primo catastrū ciuitelle de quo.ā.in quo apparent allibrata bona dictoꝝ locorū:scdo allegantur nōnulle ꝯdemnationes facte de dānis datis p camplenses in dictis locis que ꝯdemnationes late fuerunt p magistratus ciuitelle:⁊ sic vsi fuerūt magistrātus ciuitel le iurisditione rōne loci tanq̄ illa loca essent de territorio ciuitelle cum al's cōtra dānum dantes q erant forenses nō haberent aliquā facultatem iudicādi.l.extra territoriu3 cū sua mā.de iurisdi.om.iu.⁊.l.j.⁊ aūt.qua in ꝓuincia ibi posi ta.C.vbi de crie agi op3.⁊ sic dcā cōitas p suos magistra tus fuisse vr̄ in quasi possessiōe territorij illius loci.Item ⁊ tertio nitunt̄ ex attestationibus nōnulloꝝ testium depo nentium sup ꝯfinibus ⁊ designantes cōfines incipiendo a bonis heredum Flasconi verso lo piano de se fiochr per lavalle de stupi e va ad sctō grisanto vechio verso cirasola e va ala ꝯta delo puzo e poi ale pātani ⁊ ale machie de ra naldo e poi calla inlogoso:ꝓut sunt mecus tagliacone tri gesimus testis ⁊ qnq̄ testes immediate sequētes:qui oēs deponunt de dictis confinibus.

d ¶ Item deponunt ꝙ possessiones que sunt intra.dcōs cō fines vius ciuitellā in ꝯta cāpi quadrati ⁊ cirisoli sunt ho minū de ciuitella ⁊ posite in cāna ciuitelle ⁊ ꝙ possessiōes quas hn̄t homines de camplo emerūt ab hominibus de ci uitella ⁊ sunt posite i catastro ⁊ cāna ciuitelle ponētes can nā p districtu ⁊ territorio:⁊ isti oēs sunt de ciuitella.

e ¶ Quarto nituntur ex attestationibus.vij.testiū omnium de cāplo examinatorū die.xxvj.aprilis.Mcccclxxxj.videli cet Bartholomeus bernardi Joāne bartholomei bernar di Jacobus petri Antonius siluestri cola dela vechia Ja cobus antonelli Jacobuspetri qui omnes septē testes sunt cōtestes sup finibus circa dicta loca per quos confines per eos testificatos ostēditur ꝙ contrata cirigioli ⁊ cāpus qua dratus sunt intra ꝯfines ciuitelle quarū attestatiōnū vigo re vt creditur fuit lata snīa pro illis de ciuitella:⁊ subdunt dicti testes ꝙ per homines de cāplo ⁊ homines de ciuitel la sunt possessa dicta loca vsq̄ ad dictos fines:v3 qlibet a latere suo.⁊ p homies de ciuitella fuerūt capti boues illo rū de cāplo dantes dāna in possessiōibus illoꝝ de ciuitella in dictis locis ⁊ dicti ad ciuitellā ⁊ illi de camplo dn̄i bo uum soluerūt penam apud ciuitellā.Item duo ex eis depo nunt ꝙ iā sunt anni.xx.ꝙ fuit scā cōcordia inter homines de cāplo ⁊ homines de ciuitellaꝙ dātes dāna in dictis lo cis in possessionibus illorum de ciuitella soluerent penam in ciuitella ⁊ dantes damnum in possessionibus illoru3 de camplo soluerent penam in camplo.

f ¶ Ex aduerso pro pte cāplensiū plura addunt̄: v3 dictum antiquū instrm̄ vt.ā.renouatū ꝙ designat p ꝯfine gosium ⁊ p Gosium supius vadit p fossatum de rupe:si eni ex fossa to de rupe iret p fossum fundi quadrati ⁊ alios fines qui bus nitunt̄ illi de ciuitella nō iret p Gosium p fossatū rufi sed iret per alia loca inter media ad fossatum rufi.

g ¶ Item q̄ multi testes in effectu idē deponūt.s.de dictis ꝯfine Gosij ⁊ p Gosiū ad fossatū rufi.⁊ ꝙ vsq̄ ad illos ꝯfi nes fuit possessu3 p hoies de cāplo pacifice ⁊ sine ꝯditiōe ⁊ deponūt nōnulli de multis annis quorū nōnulli sunt de illis qui postea magis artatius deponūt p pte ciuitelle v3 Joannes bertholomei antonius siluestri cola de la vechia Rex de la vechia Jacob' petri ⁊ prio dicto standū est saltē ex quo fuit iuratū.Maxie in forma iudicij receptū ⁊ scdm ex iteruallo p no.p Bar.in.l.eos.ff.de falsis in.l.si postu lauerit

lauerit.§.si negauerit.de adul.ꝑ glo.in aũt.de testi.§.q2 vo ꝑ glo.si.⁊ Inno.in.c.preterea.de test.cog.per Cy.in auten. qui semel.C.de proba.q.iiij.⁊ per Spec.ti.de testi.§.j.ver. item ꝙ testes sunt varij ⁊ seq.

b ❡Item deducit catastrum antiquum.c. annorũ campli in quo si nõ omnia bona tñ aliqua sita in dictis locis.s.campli quadri.⁊ ꝯtra rosioli sunt a catastrata. Ac ẽt extimum nouuz in quo sunt catastrata quasi oĩa bona sita in dcĩs locis. Itez quedam ꝯdemnatio facta per magistratũ terre campli cõtra quosdam de ciuitella ꝑꝑ maleficium commissuz in dicto loco de quo est ꝯtentio sub annis dñi. Mcccclviij. ⁊ sic ante cõdẽnationes damnoꝝ datoꝝ factas in terra ciuitelle de hominibus campli:licet nõ magnifaciam istas cõdemnatiões factas in campla vel in ciuitella:q2 lȝ sit proprie actus iurisditionalis cõcernẽs illa loca:tamẽ nõ fit illis locis. sed sunt actus extrinseci qui de facili fieri possunt.

e ❡Ita ꝙ hoc modo ciuitas pusina posset querere quasi possessionem in territorio.in terris soldani ꝙ vr̃ alienum a rõne quam sufficit allegare ẽt in causis dirimẽdis.l. scire oportet.§.sufficit de excu.tu. Tñ qcq̃d si sit per hñcvtã quasi possessio querit̃ prius quesita fuit per camplensem cõitatem ꝗ per cõitatem ciuitelle cũ prius fuerit facta illa ꝯdemnatio ꝑ iudicem campli ꝗ̃ ille alie per iudicem ciuitelle.

k ❡Que quasi possessio semel quesita aĩo retinet̃ nec perditur per occupationem alterius factam ignorante primo possessore.l. iij.§.in amittenda.⁊.l.clam possidere.§. qui ad nũdinas.⁊.l.quemadmodum.de acqui.pos.

l ❡Et aľs in querenda quasi possessione super incorporalibus q2 ꝯstat ex patiẽtia aduersarij.l.seruitutes.⁊.l. quotiẽs ff.de serui.⁊.l.ij.C.eo.ti. Iõ nõ querit̃ absq3 scĩa aduersarij ꝓut voluit Inn.in.c.bone memorie.de elec.bart.in.l.ij.§.hi interdicto.ij.de iti.actuq3.priua.⁊ bal.in.d.l.ij.C. de ser.scĩa vero aduersarij minime in casu nr̃o apparet.merito ⁊c̃.

m ❡Item multum iuuat inspectio ad oculum. Naz ex quo testes ꝯcordant nec partes discordant ꝙ fossatuz rupi ⁊ Gosium sunt fines territoriorum ⁊ Gosium ⁊ fossatuz rupi vadunt de vno in alterum per directum. ⁊ aqua de vno fluit recta via in alterum natura loci ostẽdidit ꝙ veriora sunt dicta testium qui deponunt pro terra campli ꝗ̃ contrarij testes deponentes pro ciuitella.

n ❡Et ꝓbatio per visum in hmõi finalibus qõnib⁹ iuuat plurimũ.l.si irruptione.ff.finiũ reg. Et saltẽ videnť ꝓferẽde depositiões ꝓ terra cãpli q2 deponũt vero ꝓximiora hoc est magis visibilia iuxta.c.lȝ cãm.⁊.c.in nostrã. de ꝓba. ⁊.l.ob carmẽ.de testi. Et forte testes variãt q2 capiũt nõnulli territoriũ ciuitelle vel cãpli se ꝓtendere ad loca.que possident̃ per ꝑticulares homines de vna vel altera vniuersitate qõ est falsum ꝓut ⁊.s̃.deductũ est.ita enim videtur sumere deponẽtes pro ciuitella:in hac ꝑte dũ dponũt ꝙ vsq3 ad illa loca fuit possessum per hoĩes de ciuitella.

o ❡Quod maxime demonstrat̃:q2 nõnulli subdũt ꝙ si qd possessum fuit ꝑ hoĩes de cãplo illi emerũt ab hoibus de ciuitella ⁊ tñ nulla emptio a cõitatibus hincinde verifiť facta fuit nec subiecta materia suadet.iõ clare ostendit̃ ꝙ testes intelligunt de venditionibus ⁊ de possessione ꝑticulariũ hoĩum:⁊ inde arguere volunt ad territoriũ ꝙ arg. est multum debile ⁊ minime concludit ar. ẽt seu probatio que resultat ex catastro nõ releuat ex parte ciuitelle quia illa scriptura qua volunt probari catastrum non est auctẽtica vt deductum est.s̃.sȝ scriptura catastri campli est autentica prout.s̃.deducitur.

p ❡Nõ vr̃ aũt multũ iuuare hincinde. Maxime cum non deducat̃ ꝙ vigore talis a catastratiõis sint solute collecte ⁊ si solute sunt per hoĩes ꝓprie vniuersitatis singula singulis referẽdo põt interpetrari ꝙ sint solute rõne ꝑsonarũ que sunt subdite nõ rõne loci q2 sit de territorio.attento ꝙ imponunt̃ collecte ꝑsonis subditis pro rebus non autem ꝑsonis nõ subditis rõne rerũ sitaꝝ in territorio vt s̃.deduximus. Nec ob.ꝙ testes deponunt ꝙ boues fuerunt capti ratione dãnoruz datoꝝ in dictis locis ⁊ fuerũt ducti ad ciuitellã q2 nõ deponunt testes ꝙ fuerint capti per officiales ciuitelle sȝ per singulares homines qui nõ representant vniuersitatem.

q ❡Nec deponẽtes ꝙ soluerint penã apud ciuitellã deponunt ꝙ soluerint penã cõitati attẽto ꝙ pro dãno dato de iure debet̃ pena ꝑti.l.itẽ mella.§.si plures i fi.ff.ad.l. acq. ⁊ insti.eo.ti.§.his aũt verbis. Deponũt aũt plures testes de concordia quadã super hac ꝑte inita inter homines de campla ⁊ hoĩes de ciuitella que non plene probat̃ q2 per testes de auditu ⁊ nõ deducit̃ ꝙ faciẽtes cõcordiã habuerint auctoritatem solemniter eis concessam.

r ❡Quia vo res nõ est multũ clara ad bonũ superiorẽ spectaret rẽ in hac ꝑte inter partes cõponere attento ꝙ non incõuenit nec est iuri ꝯtrariũ ꝙ in vno loco vn⁹ q̃rat iurisditionẽ vnius speciei ⁊ alius iurisditionez alterius speciei.

s ❡Et si qs nitit̃ in ꝓbãda iurisditiõe rõne actuũ iurisditionaliũ qbus vsus fuit in vno loco nõ resultabit ꝓbatio quasi possessionis iurisditionis nisi illius speciei iurisditionis quã respiciunt illi actus qui probantur.

t ❡Nec ꝑscriptiõe querit̃ tũc nisi illa species iurisditionis ꝓut ꝯcludit bart.in.l.ij.§.si qs hoc interdicto.de itinere actuq3 priua.per illũ tex.⁊ not.per eũ in.l.si publicanus. §.fi.ff.de publi.⁊ idẽ voluit Bald.in.l. imperium in fi.ff. de iurisdi.om.iu. Non itaq3 inconueniret si res cõponeretur ꝙ quelibet vniuersitas collectaret suos subditos pro bonis que in dictis locis possiderent ⁊ quelibet ciuitas puniret delicta ibi cõmissa aduersus subditos ẽt per homines alterius territorij. Laus deo.

❡Agẽs vt testes examinent̃ ad ꝑpetuã rei memoriã suꝑ donatione quã agens dicit sibi factã post mortẽ donãtis an si succumbat ⁊ iterato agat dicens sibi factam donationẽ inter viuos obstet sibi exceptio rei iudicate super prima donatione vel audiatur tanꝗ̃ istud scdm̃ iudiciũ dicatur de alia donatiõe.⁊ an ⁊ ex quibus dicatur probata donatio causa mortis.

❡Consilium cccxxxiiij.

IN noie domini nostri

iesu xp̃i. ❡Vr̃ prima facie dõm ꝙ dicti testes iuuent dictã dominã Bartholomeaz. Quia lȝ fuerit lata snĩa ꝯ eã suꝑ donatiõe que dicebat̃ facta post mortẽ ꝯ ipsam dominam Bartholomeã. Tñ ista suꝑ qua instatur in hoc iudicio corã vicario vr̃ ẽẽ alia donatio. Q2 diuersa est donatio inter viuos ⁊ donatio cã mortis vt de se est notissimum.

a ❡Quinimo donatio simplex ⁊ pura est diuersa a donatione post tp̃s vel sub cõditione.l.j.ff.de dona. ⁊ de facili potuit ꝯtingere ꝙ dictus Bernardinus infirmus fecerit ẽt eodẽ mense plures donationes de suis bonis sue sorori ⁊ aliquando dixerit post mortem ⁊ aliqñ simpľr. Et sic vna fuerit causa mortis alia inter viuos.

b ❡Ex quo enim testes deponũt de actibus habẽtibus diuersas qualitates cẽsentur esse diuersi actus vt probat̃ in c.in presentia.de ꝓba.⁊ in.c.cum Jo.heremi.de fi.instru. prout ⁊ no.doc.in dictis iuribus.⁊ facit.l.quinquaginta. ff.de ꝓba. Ideo doc.in.d.c.cũ Jo. heremita dant cautelã ꝙ articulet̃ ⁊ probetur ꝙ vnus tantum actus puta donatio fuit celebrata inter dictas partes tp̃e de quo agit̃ ꝓut ⁊ probatur ibi. Et licet pro parte Antonij rogerij fuerit articulatum ꝙ vna tantum donatio emanauit ⁊c. Tamen super dicto articulo nullus testis fuit examinatus. Et responsio partis nõ vr̃ illud fateri.nec vr̃ respõdisse ad interrogata. Et saltẽ v̈ba videnť dubia.⁊ dubia cõfessio nõ releuat q2 dȝ esse certa.l.certum.ff.de cõfes.ꝓut ⁊ alia ꝓbatio debet esse certa ⁊ necessario cõcludens.c.in presentia. de proba.l.non hoc.C.vnde legittimi.

c ❡Tñ his nõ obstãtibus ꝯtriã ꝑtẽ arbitror iura magis cõsentaneã. Nã ponderandũ est ꝙ pluralitas actuũ nõ ꝑsumit̃ ꝓut probat̃ in.d.c.cũ Jo.heremita.⁊ no.doc. ibi.⁊ in d.c.in p̃ntia.⁊ Inn.in.c.qualiter ⁊ quando de accu. Ideo ꝙ si instrm̃ cãtat ꝙ titius donauit sempronio decem ⁊ testes deponũt ꝙ donauit decẽ sub ꝯditione nõ ꝑsumit̃ duplex donatio vna pura ꝓbata per instrm̃ alia ꝯditiõalis ꝓbata ꝑ testes. Sed vna dũtaxat.q2 lȝ instrm̃ nihil dicat de cõditione.nõ tñ dicit ꝙ fuerit facta pure. Itaq3 ꝙ deficit in istr̃o supplet̃ per dicta testiũ.ita formaliter decidit dñs Nicolaus abbas siculus in.d.c.in p̃ntia quem ibi refert ⁊ sequitur preceptor meus dominus Benedictus in notabili.presumptio ergo iure que est ꝙ non fuerit pluralitas actus non tollitur nisi per ꝓbationem in ꝯtrium cõcludẽtem ⁊ nõ per ꝓbationẽ dubiã. Que decisio vr̃ decidere casum nostruz cũ testes simpľr deponãt ꝙ dixit do ⁊ dono ⁊ non dicunt ꝙ donauerit pure.

d ❡Et lȝ vnus testis dicat ꝙ nõ dixit post mortez dictum

vnius nõ releuat.l.iurisiurãdi.C.de test.c.cũ lřis.⁊.c.l3 ex quadã extra.c.ti.cũ si.Et maxie q̃ nõ ẽ verisilẽ ꝙ fecerit duas donatiões diuersas tã breui tpe de eisdẽ reb⁹ eidẽ psone.Jtẽ est visilẽ ꝙ dcã dña bartholomea que taz accurate petijt examinari testes ad perpetuã rei memoriã nõ petijsset examinari super illa facta post mortem si habuisset aliam puram ⁊ simplicẽ ⁊ magis efficacem.

e ¶Maxime q̃ donatio cã mortis patiť resecationẽ p falcidiã.l.si mortis cã.l.pe.C.ad.l.fal.⁊ tñ donatio inter viuos nõ defalcať ita ꝙ vel fecisset examinari super illa iter viuos magis pficua vel sup vtraq̃.itẽ qñ pro parte dicti Antonij rogerij articulať ꝙ vna tm̃ donatio facta fuit si fuissent facte plures donationes dicta dña Bartholomea audacter respondisset ꝙ fuerunt facte due.

f ¶Nõ.n.põt ptẽdere ignorãtiã cũ d facto suo agať.l.ꝗꝗ ff.ad velle.c.ab excõicato extra de rescri. psertim cum sic recẽs ⁊ nõ leuis põderis:⁊ sup quo fuerit litigatũ p pte sua:⁊ tũc litigabať:q̃ tñ nõ erat vez ꝙ plures interuenerint donatiões noluit illd asserere cũ piurio. Que qdem cõiecture debẽt magis mouere mẽtẽ iudicis ꝙ vna tãtuz donatio fuerit ɔcta ꝗ qeqd in ɔ̃riũ adducit. Cui insup rñsio quã fecit dicta domina bartholomea tertio articulo dicti Antonij videtur ꝙ probet dictum articulum.

g ¶Nã rñsio dz adaptari ad interrogata ⁊ p interrogatio nẽ rñsio declarať.l.si defensor.§.q interrogat⁹ de iterro. act.⁊.c.iter dilectos.§.ceterũ de fi.instr.insti. de inuti.sti. §.pterea.⁊.§.quotiẽs.Si itaq̃ sit articulus ꝙ vna tm̃ donatio facta fuit p dictũ bernardinũ de dictis suis bonis. Et sup hoc iterrogať dicta dña bartholomea ⁊ ipa rñdet credit de donatiõe eidẽ facta vt cẽseať rñdisse ad interrogata ẽ itelligẽda ꝙ credit d dõatiõe sibi fcã ꝙ fuerit vna ⁊ nõ plres.Sz an fecerit plres alijs ñ se itromittit. Nõ eni iterrogabať vtz crediderit dõatiõnẽ sibi factã:erat.n. supflua illa iterrogatio cũ ipa i toto iudicio nil alid asserit

h ¶Cũ itaq̃ fuerit interrogata an crediderit ꝙ vna tm̃ donatio fuerit sibi fcã. Rñdit credit.s.ꝙ fuerit vna tm̃ ⁊ nõ plures donatiões sibi facte.Jlla.n.vba de donatione sibi facta ipoztãt ꝙ nõ credit ꝙ nõ fecerit alijs ẽt als. Sz de donatiõe sibi facta credit.s.ꝙ fuerit vna ⁊ nõ plures.als iust⁹ iudex dbuisset reijcẽ dictã rñsionẽ tãꝗ nõ ad iterrogata ⁊ ipertinẽtẽ.Nã rñsiões articulis fiũt ad releuãduz ptẽ ab onere pbãdi.l.ij.§.ꝙ obseruari ⁊ ibi per doct.illa ergo rñsio q̃ nõ releuat non est idonea vt ibi habetur.

i ¶Dz.n.eẽ talis rñsio ꝙ releuet ipm ponentẽ si affirmat ⁊ nõ dz ipm dimittere in icerto sup eo de quo interrogat dicit Spe.in ti.de positiõibus.§.vj.ver.sz nunqd vbi iuraſ p.l.de etate.§.nihil de interro.act.Sz alr intelligẽdo dictã rñsionẽ ponẽs esset incertus postea put pus ergo nõ dbuisset admitti fuit admissa ergo ita iterpetrata.Et pro iudice ꝙ iuste fecerit psumiť.l.hereni⁹.§.gaya.d euic. ⁊ in.c.in psẽtia de renũ.Ex his itaq̃ deduciť ꝙ vna tm̃ donatio censeť facta si vna tm̃.⁊ plures testes deponunt ꝙ fuit collata post mortẽ.Quinimmo ⁊ pro parte ipsiusmet Bartholomee fuit in iudicio deductuz. Et super illa est iudicatum ideo clarũ est ꝙ non debet super hoc amplius audiri.Ex quo vnus tantum testis dicit ꝙ illa verba post mortem nõ interuenerunt. Sed est testis vnicus vt dixi. Deus tñ dirigat mentem iudicis qui sua non mediocri scientia suppleat in ceteris. Laus deo.

¶Statutũ asculi disponit ꝙ filie dotate nõ succedãt vel si nõ fuerint dotate doteňť. An excludat filiã indotatam stãte sorore vterina defuncti:vba aũt statuti predicti vide J.i littera.h.Jtẽ alio statuto ciuitatis pdicte caueť ꝙ mater nullatenus admittať ad successionẽ filiozũ defunctorum nisi vsq̃ ad legittimã stãtibus filijs vel filie ex eodẽ matrimonio vel nepotes.s.filij filioz vel fratres carnales patris filiozũ saluis substitutionibus ⁊c.An excludat matrem ab hereditate filie itestate stãte amita idest sorore vterina patris filie defuncte stante ẽt alio statuto ꝙ masculinum cõcipiat femininũ.Jtẽ fructus qui interim pcipiuntur per matrẽ ⁊ sororẽ filij de portione partis hereditatis ipsius filij qui vna cũ dictis matre ⁊ sorore fuit institut⁹ ⁊ phohibitus administrare anteꝗ esset etatis.xxv.an. sed potio sua debeat eẽ penes dictas matrẽ ⁊ sororẽ. An sint restituendi dicto filio vel suis heredibus.

¶Consilium. cccxxxv.

In nomine dñi nostri iesu xpi.¶Primũ ɔsultatiõis articulũ aut nihil aut parũ dubitationis hre arbitror.

a ¶Nã ɔstat ꝙ oĩ iure pzima cã successiõis est liberozũ in spẽ iure nouissimo in auc. de here.ab intest.§.j.⁊ auc.in successione.C.de suis ⁊ leg. ⁊ insti.de here.ab intest.§.j.Nec est de iure cõi dña inter mares ⁊ feminas vt dictis iuribus.⁊.l.maximuz viciũ.C. de libe.pte.Nec dotes date mulieribus eas excludunt a successione intestati:sed sunt conferende.ff. de colla.do. per totum.⁊.l.dotis.⁊.l.vt liberis cum si.C.eo.ti.

b ¶Jus aũt municipale solũ excludit dotatas:⁊ tũc demũ si extant filij masculi vel filij filiozũ fratresq̃ seu filij fratrum ipsius dotate.Quibus cessantib⁹ ẽt ius municipale specifice feminas admittit ad successionẽ. Jn casu itaq̃ nřo nõ psupponiť ꝙ dicta emilia filia francisci fuerit dotata.Nec frẽs vel filij fratrum ipsius emilie descẽdentesq̃ ipsius francisci extent mares vel femine. Jgiť hereditas dicti francisci in dubie delate fuit ad dictam emiliam.

c ¶Et dicta emilia dato ꝙ nõ imiscuerit se hereditati.Tñ illã trãsmittit iure suitatis in ei⁹ heredes.l.si fratris.C.d iure deli.⁊.l.apud hostes.C.de suis ⁊ legi.cũ si. ⁊ maxime si excessit infantiã.Tñ ẽt in isante l3 sint opi.p decisionẽ. l.si infanti.C.de iure delib.Tñ cõis opi.ẽ ꝙ idẽ in infante put late psequor h firmãs in.d.l.si infanti obmitto aũt in presentiarum gratia breuitatis maxime cum nõ presupponatur in themate ꝙ decesserit infans.

d ¶Est mõ vidẽdũ qs ipsi emilie succedat.⁊ sic intro vltimã cõsultationẽ. Circa quã premittẽdũ est ꝙ de iure cõi sine dubio mater pferť amite:maxime patri coniuncte ex vno latere dũtaxat prefert enim oibus transuersalib⁹ exceptis fratribus ⁊ sororibus vtrinq̃ coniunctis ⁊ filijs ipsozum auc.defuncto.C.ad tertu.⁊ auc.vt fratrum filij in rubro ⁊ nigro.Cũ itaq̃ francisca non sit vtrinq̃ coniũcta nec sit soror vel filia sororis ipsi defuncte. Jdeo nullatenus de iure communi admittitur.

e ¶Sed l3 de iure cõi nõ admittať tñ vř ꝙ admitti ɔ̃beat de iure municipali exclusa matre.Nã viget statutũ d quo in themate ꝙ fratres carnales pris filioz de quoz agitur successione excludũt matrẽ excepta legittima ⁊ clare loq vř de iure aũt appellatiõe fratris venit ẽt soror.l.tres fratres.ff.de pac.Regulare.n.est ꝙ masculinũ ɔcipit femininũ.l.j.⁊.l.pnũciatio.ff.de v.sig.ẽt in materia odiosa.⁊ l.si qs id qd.§.j.ff.de iurif.om.iu.⁊.l.qcunq̃.C.de ser.fu. ⁊ ibi p bal.⁊ doc.⁊ p Bar.in.l.j.de v.sig. p Archi. in cañ. si qs suadente dyabolo.xvij.q.iiij.⁊ doc.in.c. generali. de elec.li.v..Et in specie ius municipale determinat ꝙ masculinũ cõcipiat femininũ in rub.⁊ nig. statuti sub rubrica qd masculinũ cõcipiat femininum.dictis ergo statutis simul iunctis vř casus legis municipalis ad exclusionem matris.Et super casu legis non est instãdum.l. ancille.C. de fur.l.illam ver.de modo de colla.

f ¶Tñ his nõ obstãtibus ɔ̃riũ arbitror intrepide rñdẽdũ. nã ɔstat vt dixi ꝙ mř preferť de iure cõi. Jtẽ cõstat ꝙ mř pferť auie pſne.d.auc.defuncto.Sed dicta francisca non est ɔiuncta dicte emilie nisi mediãte auia pñna ipsius emilie.Si igiť est exclusa auia.ipsa ergo oẽs qui attinẽt dũtaxat ea mediãte.excludunť.n.tanꝗ exclusa ⁊ infecta radice.put in sili no.doc.maxie Pau.de ca.in.l.illã.C.de colla.Bal.in.d.l.maximũ viciũ. ⁊ Cy.in.l.j.C. que sit longa consue.⁊ Jo.an.in addi.spec.de testa.§.j.

g ¶Jtẽ statutũ excludẽs matrẽ pp patruũ dicit bal. in.d.l. qcũq̃.C.de ser.fug.esse odiosum odio irrationabili. Jõ plurimũ restringendũ:ideo põt attẽtari ꝙ non excludat auiã paternã.nã l3 ex interpetratione appellatiõe matris veniat auia.l.iusta interpetratione.ff.de verb.signi.

h ¶Tñ nõ cõprehendiť ppzie.sed ex interpetratione extẽsiua queriť cessare in hmõi statutis adeo exorbitantibus ⁊ irrationabilibus vt in sili p Bar.in.d.l.j.de v.fig.⁊ Bal. in.d.l.qcũq̃.Si vo auia nõ excludiť ipsa excludit eius filiam.d.auc.defuncto.Jdeo ipsa eius filia non sit in consideratione ad exclusionem matris.

i ¶Nã hõi statuta excludentia filias vel matrẽ propter psonas intelliguntur si ille persone que sunt causa exclusionis succedunt als cessat exclusio statutaria vt noc. Bald. ⁊ Ange.in.l.j.§.filium.ff.de contratab.Bald.in.l.in substitutione.§. non simili modo. de vulga.⁊ pupilla. per illum tex.

illam text.in rõne ſui.⁊ idẽ bal.in.d.l.maximũ vicium.C.de lib.prete.⁊ in conſi.mihi.lxxxv.incip.ſtatutum diſponit.

k ¶ Tertio oñditur fratres carnales ipſius pſone defuncte nõ excludunt mrẽz niſi ſint nati ex eodẽ matrimonio: ⁊ ſic vtrinqꝫ ɔiuncti vt ꝓbatur ex tex.dicti ſtatuti ꝙ allegaꝶ ad excluſiõem matris ſub rubrica de matribus venire volẽtibus ad ſucceſſiõem filioꝝ ibi ſi alij filij vel filie extarẽt ex legitimo ⁊ eodem matrimonio ergo a ɔ̃trio ſi extarẽt alij filij ex alio mrĩmonio nati ⁊ ſic fratres vterini vl' ɔſanguinei ipſi⁹ defuncte pſone mater nõ excluderet a ɔ̃trio ſenſu ipſius ſtatuti ꝙ arg.a ɔ̃trio ſenſu eſt validiſſimũ in iure.l.j.§. hui⁹ rei fortiſſimũ eſt argumẽtum.ff.de offic.eius cui mã. eſt iur.l.ſi quis ex argentarijs.§.prohibeꝶ de edẽ.c. cum apl'ica de his que fiunt a prela.ſine conſen.cap.cum ſi.

l ¶ Maxime cũ ſe cõformet cum iure cõi ⁊ euiteꝶ in ea parte correctio iur.cõis que eſt aufugienda.l. precipimus. C. de app.c.cum dilectus de conſue.c.cum expediat de elec.li.vj. Si itaqꝫ frater carnalis qui eſt in ſcḋo gradu excluditur a matre ſi nõ eſt vtrinqꝫ ɔiũctus perſone defuncte q̃ꝫtoforti⁹ patruus vl' amita qui ſunt in tertio gradu ⁊ excluduntur a fratre nõ debẽt excludere matrez niſi ſint fratres pris vtrinqꝫ cõiuncti qꝛ nati ex eodem matrimonio.

m ¶ Eſt.n.longe maior rõ in fratre patris q̃ꝫ in frẽ ipſius pſone de cuius hẽditate agitur ſi eadẽ immo maior rõ:ergo idẽ ius.l.a tirio de ver.ob.auc.multomagis de ſac.ſan.eccl. cum ſi.⁊ maxime ad euitandum iuris correctionem.

n ¶ Et ad coadiuuandũ h̃ mediũ põt dici qȯ illa verba ex legittimo ⁊ eodẽ matrimonio nati determinet non ſoluz precedẽtia:ſꝫ ẽt ſequentia:ar.l.iij.§.ſi filius.ff.de lib.⁊ poſthu. Et ſatis cõſtat qȯ ḋterminat ſequẽtia qꝛſubdiꝶ de filijs filiorũ. Nam intelligitur filiorum ſcilicet natorum ex eodem matrimonio abſurdum enim eſſet ꝙ filij nati ex alio matrimonio excluderentur a matre ⁊ eorum filij excluderet matrem ⁊ ſic melioris eſſent cõditionis nepotes ex filijs quaz ipſi filij:lꝫ non eſſent coniuncti niſi mediãtibus ipſis filijs ad h̃.l.iij.§.ſi viua matre.C.de bo.mã. Et ſi illa verba eodẽ matrimonio nati non determinarẽt ſequẽtia p viaz relationis. Tamẽ ſequẽtia determinant p viã repetitionis.argu.l.ſeye.§.gayo de fun.inſtru.⁊.l.j.in prin.de incẽ.rui.⁊ nau.cõiuncta.l.iij.§.ꝙ ait ꝑ̃tor.e.ti. Et p theoricã quã p illa iura tradit no.bar.in.l.ꝑ̃tor ait.ij.§.eritqꝫ dñia.ff.vi bo.rap.dicens ꝙ qñ plura determinanꝶ ab vno verbo ⁊ ſic ponuntur in eadẽ oratione:tũc dictũ in vno capite orationis cẽſetur repetitũ in alio capite eiuſdẽ oratiõis.lꝫ illud reſpiciat facti narrationẽ ⁊ facit ꝙ per eũdẽ Bar.in.d.§.gayo.

o ¶ Ex plurib⁹ ergo deduciꝶ ꝙ mater excludit patruum ex vno tantum latere patri coniunctum ⁊ facit ẽt regula.l.de acceſſionibus.ff.de diuer.⁊ temporalibus preſcrip.

p ¶ Et ideo nõ ob.ſi de iure cõi vel municipali maſculinũ cõcipit femininũ:lꝫ in hac materia adeo exorbitanti ⁊ irrationabili Bal.velit ꝙ maſculinũ non concipiat femininũ in.d.l.qcũqꝫ de ſeru.fug.lꝫ loquatur in capite excluſiuo ⁊ nos loq̃mur in capite incluſiuo. Tamẽ in caſu Bal. vigebat maior ratio in pſona feminina excludenda q̃ꝫ in maſculina excluſa in caſu iſto econuerſo qꝛ ſtatutũ magis fauet maſculis q̃ꝫ feminis pꝫ qꝛ excludit matrẽ ⁊ nõ patrez ⁊ aliud ſtatutũ excludit filias propter filios.

q ¶ In materia aũt differẽti maſculinũ de iure cõi nõ cõcipit femininũ,put no.bar.in.d.l.j.de v̇.ſig.⁊ Bal.in.l.j.C. qui admi.⁊ Pe.de anc.in.c.generali de elec.li.vj. Et idez dicit Pe.de anc.in.c.j.de conſti.in antiqs.xiiij.q.princi. col.clxxviij.dicẽs ꝙ ſtatutũ ꝙ primogenitus ſuccedat nõ cõprehendit primo genitã ⁊ per dictã theoricã concludit Bal.in conſilio ꝙ incipit Martinus Joannis de florentia ꝙ ſtatutũ excludẽs matrem propter agnatos nõ verificetur in amita vel alia agnata femina pluribus rationibus primo rõne cuiuſdam rationabilis cõpenſationis ex quadã cõmuni conſuetudine modernoꝝ temporũ ex qua cõſuetudine probabiliter ſummiꝶ coniectura mentis ⁊ ratio ſtatuentis.l.ſi ſeruus plurium.§.vltimo de le.j.⁊.l. cũ de lanionis.§.aſinam de fundo inſtru.cum ſi. eſt enim cõſuetudo moderna ꝙ agnati ſuccedãt in bonorib⁹ defunctorum q̃ꝫtũ ad propulſationẽ iniuriarũ actiue ⁊ paſſiue ⁊ quo ad ſimilia multa onera ⁊ incõmoda.eſt igitur equũ ꝙ ibi collocentur cõmoda prouenientia ex agnatiõe vbi collocantur incõmoda.l.j.§.ſi.ff.de aqua plu.arcẽ.⁊.l. ẜm naturam.ff.de reg.iur.

r ¶ Scḋo rõne cuiuſdã publice vtilitatis que expoſcit facultates ſuas ſingulis agnatiõib⁹ ɔſeruari vt familiarum ſalua ſit dignitas q̃ abſqꝫ diuitijs nõ ɔſeruaꝶ.l. ab oibus circa ꝑ̃ncipiũ de le.j.⁊.l.j.§.ſi ſeruus de vẽtre inſpi.⁊ auc. de teſti.§.ſancimus.⁊.C.ḋ ſuſpecti. tuto.l. pietatis ⁊ intereſt reipublice p digniores ⁊ ditiores reg.nõ p paupes ⁊ abiectos i auc.de ḋfen.ciui.in ꝑ̃n.⁊ i.§.j.⁊ i auc. vt oẽs obe.iu.pui.circa ꝑ̃n. Jḋ intereſt reipublice facultatibus ſuos hr̃e ſubiectos in auc.vt iudi. ſine quoq̃ ſuf.§. cogitatio.honores aũt ⁊ onera publicoꝝ officioꝝ cõſtat ſolũ ptinere ad virilẽ ſexũ.l.ij.ff.ḋ re.iu.⁊.l.iij.§.corpalia.ff.ḋ mu. ⁊ ho.cũ ſi. ⁊ h̃ fuit rõ ṽiſilr mouens moder.iuriſlatores.

s ¶ Et inſup qꝛ p agnatos virilis ſexus ẜm cõiter accidẽtia ɔtigit ꝑpetuari ⁊ ɔſeruari memoriã agnatiõis ⁊ agnatorũ ꝙ qlibet naturalr̃ optat ꝙ ſit p agnatos maſculini ſexus.l.ꝓnũciatio.§.familie.⁊.l.liberoꝝ in ſi.ff.de v̇b. ſig.⁊ inſti.q mo.ius pa.po.ſol.§.j.⁊ nõ ſit per feminas:qꝛ p eas nõ ꝑpetuaꝶ memoria agnatiõis: ſed ſiniꝶ.d.l.ꝓnũciatio. §.ſi.cũ.l.ſe.ex his rõnibus fundaꝶ cõis opi.doct. tenẽtes mẽtes ſtatuẽtiũ extẽdi ad pſonas mares agnatoꝝ ẜm euz quaſi ad ɔtextũ lꝫ extẽſiue loquaꝶ cui ɔſilio ſe ſubſcripſit Ang.eius frater ⁊ icipit ſubſcriptio ſubtilr̃ ⁊ diffuſe per germanũ meũ.d.bal.dictũ ⁊ ɔſultũ eſt.ſ.ꝙ agnate nõ excludãt matrẽ defuncti ⁊ ei⁹ ſnie totalr̃ inhereo rõnibus p eũ allegatis ⁊c. Lꝫ ꝑ̃dictũ ɔſiliũ reperiaꝶ iter ɔſilia frãciſci de albergo.in ordine.cliiij. Nec vꝶ ſolitus ſtillus bal. ſeruari in.d.cõſi.ſubſcriptio tñ Ang.iudicat illud eẽ bal. ⁊ ſaltẽ demonſtraꝶ ꝙ bal.in ſimili caſu ɔſuluit. Nec parua eſt auctoritas franciſci de alberg.ſi cõſilium fuit ſuum.

t ¶ Idẽ ẽt in ſimili cõſuluerunt Jo.de lig. Riciar.de ſalyc. Jo.de fantu.⁊.d. Ant.de preſbyteris de bononia volẽtes ꝙ in huiuſmodi ſtatutis excludẽtibus matres ⁊ alios cõiunctos ex linea materna pp coniunctos ex linea paterna maſculinũ nõ cõcipit femininã ⁊ incipit cõſiliũ Joan.de quedam Bartholomea pupilla deceſſit.

v ¶ Et fundat ſe qꝛ ſtatutũ eſt ſtricti iuris ẜm opi. Cy.ꝙ maſculinũ ɔcipiat femininũ nõ ꝓcedit de ſimplici ⁊ abſoluta ſignificatiõe vocabuli. Jḋ ſtatutũ nõ dꝫ extẽdi ḋ maſculo ad feminã:maxime qꝛ caſus eſt odioſus:⁊ iḋ femina nõ dꝫ cõprehẽdi:⁊ iſta fuit opi. Ja.de are.ẜm eũ q ſubdit ꝙ Ja.de are.voluit ꝙ in materia odioſa irrationabili maſculinũ nõ cõcipiat femininum ẽt ſi ꝓferaꝶ a iure cõi p.d. l.qſqs.⁊ idẽ ẜm eũ voluẽt Arch.⁊ Jo.an.in.d.c.generali.⁊ Odof.⁊ Hoſt.in.d.c.raynaldus de teſta.⁊ Spec.in tit.de diſpu.⁊ alleg.in.§.poſt hoc qui cõcordãt in odio irrationabili in materia odioſa ⁊ exorbitanti a iure cõi qualis eſt diſpoſitio huiuſmodi ſtatuti ẜm eum.

x ¶ Qui ſequiꝶ opi.gl.d.l.j.de v̇.ſig.volẽtes ꝙ maſculinuz cõcipiat femininũ ex interpetratione ⁊ extẽſione qcqd dicant Cy.in.d.l.quicunqꝫ.⁊ Bar.in.l.j.de verbo.ſigni.

y ¶ Et idẽ ɔcludit Ric.de ſaly.ſup eodez puncto ⁊ incipit cõſiliũ. Queriꝶ ꝑ̃mo an ſine liberis in quo formalr̃ dicit ad tertiũ dico ꝙ maſculinũ cõprehẽſum in ſtatuto cũ dicit cõiuncti ex linea paterna nõ cõprehẽdi neqꝫ cõcipi femininũ primo qꝛ nõ de ꝓpria ſignificatione verborũ caſus eſt.ff.de adop.l.hec aũt ſatiſdatio in ſi.vbi dicit ꝙ ḋ pupillo loquiꝶ nõ de pupilla. Sed tñ per extenſionem ⁊ copulam ⁊ idem erit ſeruandum in pupilla.

z ¶ Que extẽſio nõ hꝫ locũ in ſtatutis. Scḋo adducit caſum.l.ſi qs idẽ.§.j.⁊c. Tertio ẽ caſus ad lr̃am i.l.j.§.de eo. ff.de peculio.vbi dicit tex.de eo nõ de ea ꝑ̃tor loquiꝶ ſed tñ ad eã extendiꝶ per interpetrationẽ ⁊ mẽtẽ extenſiuam que nõ hꝫ locũ in ſtatutis maxime ɔ̃ ius cõmune ⁊ naturalẽ rõnẽ.l.nã ⁊ ſi parẽtibus in prin.de inoffi.teſt.ff. ergo ex ꝓpria ſignificatione non comprehẽdit feminã ẜm eũ. Qui ſubdit vltimo ꝙ maſculinum in talibus ſtatutis cõtra ius cõe nõ cõcipiat femininũ aperte cõcludit ⁊ terminat Ja.bu.C.vñ vi.l.ſiqs in tantã.idẽ ẽt ſecutus fuit Jo. de fantu.in eodẽ puncto ⁊ incipit cõſiliũ pur ad primum queſitũ de iure dicẽdũ:in quo ad ꝓpoſitũ dicit. Nam ꝙ maſculinũ cõcipiat femininũ nõ venit ex ꝓprio ſignificato vocabuli:ſed ex quadã iterpetratiõe extẽſiua vt ꝓbaꝶ in.l.ꝓnũciatio in prin.de ver.ſig.⁊.l.hec aũt ſatiſdatio in ſi.de adop.⁊.l.j.§.de eo.ff.de peculio cũ ſi.⁊ hoc tꝫ glo.in l.j.ff.de ver.ſig.⁊ ibi Cy.idẽ Ja.bu.in.l.ſiqs in tantã.C. vñ vi.⁊ ſentit ẽt Gul.in ſpec.de diſpu. ⁊ alleg.§. poſt hoc autẽ.ver.vel ibi maſculinũ:⁊ Archi. xvj.q.iiij.cani. ſiquis ſuadẽte:lꝫ bar.alr̃ dixerit in.d.l.j.de verb.ſig.ſed interpetratio extenſiua non habet locum in ſtatutis.l. in conſti

tutionibus.ff.ad muni.ꝛ not.By.i.d.l.j.de v.sig.vbi hoc ēt tenuit bar.ꝛ Ja.bu.in.d.l.sigs in tātā ergo ꝛc.ſm eūq ſubdit ꝙ dictū ſtatutū eſt ꝯ iuris rōnē ꝛ odioſum ꝛ ſaltē hꝫ plus odij ꝙ̄ fauoris.Et iō cōcludit ꝙ mr̄ nō excludit ꝑ amitā:ꝛ hāc ptē tenere ſatis ſuadet eqtas ſm eū. Nā q bona rō poſſet aliquē mouere ad excludēdū matrē a ſucceſſione filij pp feminā de linea agnatoꝝ niſi vt facultates eoꝛum remaneant in familia ipſoꝛum agnatorum.Tamen hec ratio ceſſat in familia licet agnata.

r ¶Cū natura ad hoc genuit mulieres vt filios ederēt ꝛ maxime in eis in hoc cupiditas eſt ꝯſtituta.l.ij.C.de indi.vid.tol.quare ꝓſumi dꝫ eas nubere ꝛ filios habere pp qḋ facultates de facili trāſirēt a familia agnatoꝝ ſm eū ꝛ idē in eiſdē terminis vt dixi tꝫ.d.Ant.ꝑfatus que conſilia videntur ſatis in terminis decidere caſum noſtrum.

s ¶Idē ēt repio firmaſſe.d.Signo.de mediolano in.l.xvj.q.ſcḋe partis ſui operis.Cōcludēs ꝙ ſi ſtatutum excludit ab iteſtato matrē auū maternū ꝛ alios cognatos propter agnatos non cenſetur excludere propter agnatas.

t ¶Ea rōne qꝛ cū maſculinū ꝯcipiat femininū venit ex interpretatiōe extēſiua q̄ nō hꝫ locū in ſtatutis ꝛ qꝛ dictum ſtatutū ꝯtinet odiū irrōnabile ſm eū:q fuit magne auctoritatis vt reperio dixiſſe bal.in quodam ſuo conſilio.

a ¶Ad id optime facit qḋ no.Pe.de anc.in repe.c.cañ.de conſti.in antiqs.xiij.que principali col.clxviij.ꝯcludens ꝙ ſtatutū diſponens ꝙ pꝛimogenitus ſuccedat alijs exclusis non comprehendit pꝛimo genitā:qꝛ in odioſis non ſit conceptio perſonarum ſm eum.

b ¶Jſta qḋe ꝯſilia deciderēt caſum noſtrum niſi obſtaret aliud ſtatutū ſub Rubꝛi.ꝙ maſculinū ꝯcipiat femininū. Sꝫ ad illō ſtatutū rn̄def ꝙ illud ſtatutū pōt retoꝛqueri ꝛ induci ꝓ hac pte.Nā nigrū exꝑimit vocabula in qbꝰ vult ꝙ maſculinū ꝯcipiat femininū dicēs ꝙ qñ ſit mētio ð vocabulis infraſcriptis.Et ſubdit ꝙ in hmōi caſibꝰ ꝛ ſilibꝰ maſculinū ꝯcipiat femininū:a ꝯ̄trio ergo in caſibus nō ſimilibus maſculinū genus nō ꝯcipit femininū. Sꝫ caſus noſter nō eſt ſilis vt ꝓbabo merito iſtō ſtatutū a ꝯ̄trio ſenſu ꝓbat hāc ptē.ſ.ꝙ maſculinum nō cōcipiat femininum.

c ¶Silia enim vocabula ſunt illa que reqrunt aliū terminum:put cōtingit in oibus vocabulis expreſſis in dicto ſtatuto. Sunt ergo ſilia vocabula qlibet quiſqs quiſꝙ vllus vterꝙ ꝛ huiuſmodi.Nō autē ſunt ſilia nomina ſubſtātiua que per ſe ſignificant nec requirunt alium terminuꝫ puta equus aſinus patruus ꝛ huiuſmodi.

d ¶Patet diſſimilitudo quo ad effectū de quo agiť qꝛ illa vocatio aliqs qs qcunꝙ ꝛ hmōi poſſunt adiungi cōitermino homo ꝛ ille terminus cōpꝛehēdit vtrūꝙ ſexum:qꝛ eſt generis cōis.Et ille terminus cōis ſubintelligiť: ꝛ iō de ꝓpꝛia ſignificatione cōpꝛehendiť femininū. put dicit bar.in.d.l.j.de v.ſig.ꝛ bal.Ang.ꝛ Saly.in.d.l. qcunꝙ de ſer.fug.ꝛ Pe.de anc.in.c.generali in fi.de elec.lib.vj.

e ¶Et lꝫ aliq velint ꝯ̄.cū maxime eſt auctoꝛitas ꝓdictoꝛum quoꝝ retuli. Jō ad tollēdū ꝛ decidēdū dictā doc. diſcrepantiā ꝯditū vř dictū ſtatutū.Alꝛs fruſtra fuiſſent exꝓſſa illa vocabula in ſpē oīa eiuſdē qualitatis niſi dicto reſpectu quē pōderaui hoc eſt qꝛ neceſſario reqrūt aliū terminū.Nō eſt ergo eadē rō in alijs qꝛ alia vocabula nō pñt ratione termini ſubintelligi comprehendere genus femininum.Jdeo quando femininuꝫ concipit illud concipit ex interpretatione extenſiua.d.l.pronunciatio.prout volunt doc.in locis pꝛemiſſis cum ergo non ſint eiuſdem nature ꝛ diuerſa ſit ratio in caſibus expreſſis in ſtatuto ꝛ in caſu iſto dicamus ꝙ non ſit caſus ſimilis.

f ¶Nā ſile cēſeť illud qḋ hꝫ eādē vel parē rōnē bal.in.l.de quibus.iiij.col.v.reſtat videre de legibus ꝛ alꝛs dicit bal. in.l.j.C.que ſit lō.ꝯſue.ꝙ ſilia ſunt illa quoꝝ qualitas eſt vna ꝛ glo.in verbo curā aiarū in.c.non poteſt de pꝛeben. li.vj.dicit ꝙ nō eſt ſile id qḋ hꝫ aliquā diſſimilitudinem: intelligo diſſimilitudinē circa id de quo agiť put in terminis noſtris in qbus agiť de cōcipiendo femininum circa qḋ dať diſſimilitudo ꝛ diuerſa rō ſaltē pp varias ſententias quas foꝛte voluit euitare ſtatuēs.Et ſatis apparet de mēte ſtatuētiū:qꝛ facile fuiſſet ſimpl'r ſtatuere ꝙ maſculinū cōciperet femininū ꝛ nō ſpecificare tot vocabula eiuſdem ꝯditionis vt dictū eſt.Remanet ergo clara cōcluſio ꝙ mater inſolidū ſuccedit in hereditate dicte emilie. Et ex perſona ipſius emilie in hereditate franciſci.

g ¶Quartū queſitū eſt alienū a dubitatiōe:qꝛ donatiōes qḃo tollūt vel minuūt legittimā filioꝝ cēſenť de iure inofficioſe.l.tria ſexo teſſerā.ſ.impatoꝛ de le.ij.ꝛ.C.de inof. dona.p totū.Et olim reſcindebanť ꝑ q̄relā ad exēplū q̄rele inofficioſi teſtamēti.d.ſ.impatoꝛ.ꝛ.l.j.l.pe.ꝛ.l.ſi.de inof.dona.ꝛ de hodie ſi nō remanet aliqḋ pro legittima ſubuenif per ius agēdi ad ſupplementum vt dictis iuribus de inof.dona.iuncta.l.omnimō ꝛ ſequentibus.C.de inof.teſta.Et qḋcunꝙ remediū cōpetat ſaltem vſꝙ ad integram legittimam ſubuenitur ꝛ hoc indubitatum.

h ¶Deueniēdū eſt modo ad ſcḋm ꝛ tertiū conſultationis articulos q in ꝯſultatione iſta aliqual'r fraternizant vt.j.deducā.Na de plano vř dicendū ꝙ ꝛ fructus nō reſtituantur pcepti ſaltē ante.xxv.annū ꝛ quarta trebel.retineatur computatis tamen fructibus interim perceptis.

i ¶Nā heres rogatus poſt tp̄s reſtituere quartā retinet ꝛ fructus interim pceptos nō reſtituit: ſed illos in quartā imputat put hec ꝓbanť in.l.in fideicōmiſſaria.ff.ad tre. niſi ſint rogati filij pꝛimi gradus q fructus nō cōputāt in trebellcanicā.l.iubemꝰ.C.ad tre.ꝛ hec ſi ſunt pcepti poſt aditā hꝛ̄ditatē ꝛ añ moꝛā ꝛ intra tp̄e datū ad reſtituendū: fructus aūt percepti ante aditā hꝛ̄ditatē reſtituunť fideicōmiſſario.l.poſtulāte.ſ.ſꝫ in hmōi ꝛ.l.deducta.ſ.pe.ꝛ.l. ita.ſ.ſi ſeruū ad tre.ꝛ ſilr pcepti poſt moꝛā.d.l.in fideicōmiſſaria in p̄n.v.niſi moꝛa.ꝛ.l.mulier.ſ.ſi herez.ꝛ.ti.pcepti autē citra moꝛā poſt aditā hꝛ̄ditatē nō iudicio teſtatoꝛis reſtituunť nec in trebellianicā imputanť.d.ſ.ſi heres.

k ¶Tñ in terminis nr̄is nec quarta detrahiť ꝛ fructus reſtitui debēt.Qḋ vltimū ꝓbať duobꝰ medijs:qñ.n.differť ſolo gratia honoꝛati:tūc fructus medio tp̄e pcepti veniūt reſtituēdi.l.ſi ita relictū.ſ.pegaſus de le.ij.ꝛ in.l.fideicōmiſſi.ſ.cū pollidius de vſur.ꝛ per gl.in.d.l. in fideicōmiſſaria.Et vř iſte eē caſus noſter:ex quo vt ꝑſupponiť dictꝰ Franci.erat impubes:ꝛ Jmol.in.d.ſ. pegaſus not.ex illo tex.ꝙ pꝛeſumiť dilatio appoſita gratia creditoꝛis qñ erat impubes qui nō poterat ſuis negocijs intereſſe ꝛ debite illa adminiſtrare.in h aūt caſu ꝯcurrunt ꝛ alie ꝯiecture.ſ.qꝛ fuerat honoꝛatus pꝛimo vna cum matre ꝛ auia ꝛ commiſſum auie ꝛ deinde matri qui interim habeant hereditatē: ꝛ poſtea habeat dictus Franciſcus.

l ¶Et qñ aſcēdēs rogať reſtituere ſuo deſcendenti magis de facili veniūt fructus in reſtitutione vt eſt tex.in.l. cuꝫ filio de leg.j.ſm lec.Jaco.de are. quem referunt Bart.ꝛ doc.cōmuniter ibi eam ſequentes vt in ſe veram quam ꝛ ſequitur Jmo.in.d.l.fideicom.

m ¶Ea rōne qꝛ votū parētū eſt ꝙ bona queranť deſcēdētibus.l.ſcripto.ff.vñ liberi.ꝛ arg.l.nā ꝛ ſi parētibꝰ in p̄n. de inof.teſ.Jtē ex vbis teſti dictus Franc. eſt inſtitutꝰ in tertia pte hereditatis per vba directa ciuilia ꝛ ſic directo put eſt de nā taliū vboꝝ.l.vbis ciuilibus de vul.ꝛ pup.ꝛ per doc.ibi ꝛ in.l.centurio.co.ti.ꝛ in.l.pꝛecibus.C.co.tit.ꝛ in.c.raynutius de teſta.ꝛ.c.ſi pater eo.ti.lib.vj.

n ¶Et maxime qꝛ dicta vba pariter determināt matrem ꝛ auiā ipſius frāciſci put ipſum frāciſcū ꝛ ille ſunt heredes directo inſtitute ergo ꝛ dictus Franci.cēſeť eſſe directo inſtitutus.Et ſolū diſpoſuit ꝙ interim.ſ.añ.xxv.annū nō habeat hereditatē pro dicta tertia parte dictus Franciſ. Sed dicte eius auia ꝛ mater oꝛdine ſucceſſiuo.

o ¶Verbū aūt hēat eſt equiuocū nā ꝛ ille q dn̄s rei eſt dř rē hr̄e ꝛ illi q ſolū hꝫ detētationē.l.ſtipſo iſta.ſ.hr̄e licere ff.de v.ſig.ꝛ qñꝙ p eo q poſſidet.l.hr̄e de v.ſig.ꝛ qñꝙ is q hꝫ actionē ad rē dř rē hr̄e.l.id apud de v.ſig.ꝛ.l.rē in bonis de acq.re.do.ꝛ.l.q actionē de re.iur.illud aūt ꝙ eſt minus vř i dubio relictū.ar.l.nūmis ð le.iij.ꝛ.l.ſi ita ſcriptū de le.j.ꝛ.l.ſi ita ſit aſcriptū de le.j.ꝛ.l.ſi ita relictū.ſ.ſi.de le.ij.iō ex vi vboꝝ dcā vba iterpretari pñt ꝙ nudā dtētationē ꝛ adminiſtrationē habeāt interim dicta mř ꝛ auia.

p ¶Et ex hoc inferť ꝙ ex quo ſunt nude miniſtre nō dn̄e non ptinent ad eos fructus per.d.ſ.cum pollidius.ſꝫ ptinent fructus ad franciſcum verū heredem ꝛ per conſequens dominū rerum hereditariarum.l.cum heredes in pꝛin.de acquir.poſ.ꝛ.ſ.ſi.inſti.de hered.quali.ꝛ dif.ꝛ.l.ſi ager in fi.de rei vēd.ꝛ inſuper dato ꝙ teſtatoꝛ voluiſſet ꝙ dicte mulieres conſequerenť hereditatem interim pro ſe ex quo voluit franciſcū eſſe heredē nō poterāt habere hereditatē niſi mediāte reſtōne ex trebelleano. Qꝛ ſi dcē catherina ꝛ richina eſſent interiꝫ heredes nō poſſet poſtea eſſe heres dictus Franc.per.l.ei qui ſoluendo.ff.de here. inſti.Et ideo cum prius fuerit ab inſtitutione Franciſci

incheoatum

inchoatũ per verbũ instituit ⁊ per verba hředes vl'tes que significant ꝙ ipse frãciscus vna cũ alijs sit hřs directo ⁊ al's verba nimiũ violarenť si non esset heres. Non ita violãtur si interpetrant ꝙ ipse sit hřs ⁊ illi interim hẽant hřditatez.

q ¶ Nam cõstat ꝙ verbum habeat non est directum ciuile: ꝓut verbum instituit ⁊ verbum heredes. Ideo nõ improprratur si fideicommissum importat. verba autez q̃ñ possunt intelligi debent in significatione ꝓpria. l. nõ aliter de leg. iij. l. j. §. si is qui nauem de exerc. Sed si franciscus fuisset rogatus restituere dictis catherine ⁊ richine hereditatem predictam pro sua tertia portione fructus interim percepti pertinerent ad eũ vt heredẽ nec veniebant restituendi cum ipe franciscus non fuerit interpellatus vt restitueret hereditatem per. d. l. in fideicommissaria. ⁊ d. l. mulier. §. si heres.

r ¶ Et si fuissent percepti iacente hereditate: ⁊ per ꝯñs venissent restituendi fideicommissarijs ꝑ. d. l. deducta. §. pe. ⁊ alia iura. s̃. deducta. Tñ ex quo illi veniunt restituendi vt pars hereditatis aucte vt habetur in illis iuribus ipse fideicommissarie habebant illos retro reddere adueniente tpe. xxv. an. dicti francisci: prout residuum hereditatis cum appellatione hereditatis veniat in fideicommisso per dicta iura. ⁊ sic varijs vijs probatur ꝙ dicti fructus ꝑcepti etiam añ predictũ. xxv. an. non pertinẽt ad dictas catherinam ⁊ richinã. Sed ad heredes dicti frãcisci decedentis post. xxv. an.

s ¶ Nec etiam pñt aliquã quartã detrahere de dicta portiõe in qua institutus fuit dictus franciscus cũ quarta nõ detrahat fideicõmissarius ẽt vl'is. Nec qui vis aliud nisi heres ⁊ ⁊ honoratus vt heres. l. j. §. inde neratius. ⁊ l. mulier. §. si ad tre. ⁊ l. lex falcidia. §. nũq̃ ad. l. falci. Laus deo.

¶ Statutũ in ciuitate castelli disponit ꝙ ad hereditatem ab intestato decedentis si non fuerint aliqui ex descendentibus vel ascendẽtibus vel nõ superfuerint fratres vtrinq̃ coniuncti vel consanguinei tũc succedant patrui. ⁊ filij masculi patruorum exclusis sororibus ⁊ matre ⁊ auo materno ⁊ auis paterna. An tale statutum habeat locum si moriatur pupillus ab intestato remanẽtibus auo materno ⁊ patruis consanguineis: quis ergo istorum habeat succedere: ⁊ an statutum predictum loquẽs de decedente ab intestato habeat locum in pupillis.

¶ Consilium. cccxxxvj.

In noĩe domini nostri iesu xp̃i. ¶ Cõstat ꝙ de iure cõi auus maternus ꝑferť patruo cõiuncto ex vno latere siue ex pluribꝰ lateribus prout ꝓbat tex. in auc. defuncto. C. ad ter. Trãsuersales. n. excludunť ab ascẽdẽtibus exceptis solũ frĩbus vtrinq̃ cõiunctis. ⁊ hoc cõstat ac ẽt filijs fratrũ ꝓut volũt glos. que incip. nõ aũt in fi. in. d. auc. defuncto. C. ad ter. ⁊ ibi Cyn. Saly. Raph. ⁊ pau. de ca. Qui simpl'r dicũt ꝙ filij fratrũ vtrinq̃ ꝯiunctoꝝ succedũt ab intestato vna cũ parẽtibus.

a ¶ Et lz tex. quo mouenť. s. in auc. vt fratrũ fil'i in nigro loquať q̃ñ vna cũ parẽtibus extãt ẽt fr̃es vtrinq̃ coniuncti ita ꝙ ꝯcurrit parẽs ⁊ fr̃ vtrinq̃ cõiunctus ⁊ filij alterius fr̃is vtrinq̃ cõiuncti iã ꝑmortui. Tñ dicti doc. ⁊ gl. loquũtur simpl'r ⁊ sic videnť loq ẽt si nõ extãt fr̃es vtrinq̃ ꝯiũcti: ⁊ idẽ simpl'r loquẽs vult bal. in auc. cessante. C. de le. here. ⁊ idẽ specifice ẽt q̃ñ fr̃ nõ extat firmat Iac. de bel. in d. auc. vt fratrũ filij ꝙ ⁊ vult Bal. in auc. post fratres. C. de legi. here. ⁊ facit tex. rubrice in. d. auc. vt fratrũ filij. Nigrũ. n. spãle extẽdiť per generalitatẽ rubrice saltẽ si rubrica hz verba dispositiua. nã ex eis tũc arguiť vt per glos. ⁊ doc. in. l. j. C. ne fideiuss. do. den. ⁊ per eã extendiť. lex specialiter loquẽs ꝓut ꝓbat glo. in. l. j. C. de capi. ciui. censi. exi. lib. xj. q̃ Pon. in suis sing. dicit esse sing. sed est sil'is in. §. j. in auc. vt facte nor. consti. Qd̃ est ponderandum ad j. dicenda quia ꝭm h̃ aliter succedunt nepotes patruis quam patrui nepotibus.

b ¶ Cũ ergo clarũ videať de iure cõi ꝙ auus preferať patruo vr̃ ita ꝯcludẽdũ in casu nr̃o attẽto ꝙ statutũ non vr̃ militare in casu nostro ex pluribus. Et primo q: statutum loquiť in successione ab intestato pupillus autẽ nõ vr̃ ꝓprie decedere intestatus vt in. l. j. in prin. ff. de suis ⁊ legi. per quẽ tex. h̃ concludit Bal. in cõsi. ꝙ incipi. si mater ꝙ non extãte patruo vbi dicit se sepe consuluisse ꝯtra Bar. in hmõi statutis excludentibus matrẽ ꝑꝑ agnatos. ⁊ dicit ꝙ. d. l. j. §. j. de suis ⁊ leg. ꝓcedit vbi agiť de rõnabili fauore: sed vbi agiť de dura ⁊ irrõnabili exclusiõe maxie i statutis nõ est a ꝓpria significatiõe recedẽdũ ꝭm Pe. Gui. de cu. ⁊ Ray. Solus bar. ꝯ̃ h̃z eũdẽ bal. q subdit ꝙ nõ est verũ ꝙ iuriscõsultus in. d. l. j. de cõi vsu loquẽdi vulgi sz de iterpetratiõe iuriscõsulti q̃ ꝓcedit ex eo q: tractať de rõnabili fauore hic v̇o tractať de odio ꝭm eũ ⁊ ꝙ statutũ loquẽs de successiõe itestati nõ v̇ificeť in pupillo decedẽte: firmat idẽ bal. in ꝯsi. mihi. ccxx. inci. de iure cõi: vbi dicit se vidisse multa cõsilia ꝯ̃ Bar. ⁊ ꝙ ipse al's consuluit.

c ¶ Et idẽ firmat ipse bal. in cõsi. mihi. ccix. inci. dictũ statutũ loquiť ⁊ in alio mihi. ccxj. inci. testor iste ⁊ i alio mihi cccc xc. vbi hanc q̃õnem disputat ⁊ tz ꝯ̃ Barto. in statuto excludẽte matrẽ: q: est multũ iniquũ ꝭm eum ⁊ rñdet ad motiua Bar. idẽ in statuto excludẽte matrem tz in consi. mihi. dxx. incipi. statuto communis burgi.

d ¶ Idẽ ẽt tz in consi. mihi. cccc xcvj. inci. statuto cõis burgi. idẽ ẽt firmat Ang. in cõsi. xxvj. ꝭm ordinẽ informis incipiẽ. statuto excludit ⁊ idẽ ꝯcludit ipse Ang. in ꝯsi. mihi ccxj. incip. ex facto ꝓponiť in pe. ⁊ vlti. col. Idẽ reperio ꝙ cõsuluit in alio ꝯsilio ꝙ icipit amice carissime dicẽs ꝙ ita pluries fuit ꝯsultũ ⁊ iudicatũ ⁊ in alio ꝯsi. ꝙ inci. ex ꝑdicta facti narratiõe vr̃ cũ h̃ sentire lz nõ se firmet ⁊ dicit ꝙ multi ꝯsuluerũt hoc ⁊ ꝙ audit ꝙ ita fuit iudicatũ in terra sancti seuerini in qua tunc ꝯsulebat subdit tñ ꝙ ipse al's cõsuluit sequẽdo theoricã bar. q̃ duo ꝯsilia habeo nõ inserta in ꝯsilijs informis. hãc ẽt partẽ negatiuã firmat ang. in. l. in testõ. j. C. de testõ mili. idẽ ẽt cõcludit in simili statuto loquẽte de successiõe intestati in alio suo ꝯsi. nõ impresso inci. vtrũ statutũ vẽdicet. idẽ ẽt concludit Pet. de anc. in repe. c. canonũ de cõsti. in antiquis in. xiiij. q. ꝓnci pali. iij. mẽbro col. lxx. ver. qd dicens de patruo ⁊ dicit se ita cõsuluisse cum pluribus doc. bononiensibus.

e ¶ Idẽ ꝯsuluit Pe. de perusio in cõsi. inci. ista q̃ hz plura dubia infrascripta in pe. charta ⁊ in alio eius ꝯsi. incip. ex scõ ꝓposito q̃nq̃ eliciunť dubia idẽ in alio cõsi. inci. viso pũcto ꝑdicto q̃riť an statutũ. Idẽ Ioan. de lig. in cõsi. incip. in casu ꝓposito tolle pro fundamẽto. Idẽ Ricar. de Saly. in cõsi. suo inci. queriť an sine liberis. ⁊ idẽ Ioã. de imo. in cõsi. suo incip. in casu ꝑmisso est ante oĩa aduertẽdũ. col. ij. Idẽ ẽt voluit bal. in vsib. feu. in titulo si de feu. feu. c. j. loquens in statuto excludente matrem ꝙ dicit esse odiosum ⁊ ꝯ̃ eq̃tatẽ naturalẽ ⁊ dicit nõ curãdũ de cõi vsu vulgariũ in quo se fundat Bar. cũ statuta fiant a peritis ꝭm eum si statutũ non militat in pupillo ergo stamus iuri communi ⁊ sic auus ꝑfertur patruo.

f ¶ Sinaũt teneať dictũ statutũ militare ẽt in intestabili videreť ꝙ dictũ statutũ sit intelligẽdũ in potiori significatu ⁊ sic patruo ꝯiũcto patri ex vtroq̃ parẽte in q̃bus eẽ videť maior rõ: nã vr̃ ꝙ patruus vtrinq̃ ꝯiũctus ꝑferať patruo cõiuncto ex vno latere ꝓut dicimus in fratribus ⁊ filijs fratrũ in auc. cessante. C. de le. here. vbi nõ solũ fratres vtrinq̃ ꝯiuncti ꝑferunť fratribus ex vno latere cõiũctis. Sed ẽt filij fratrũ q cõiũcti erant ex duplici latere ꝑferũtur fr̃ibus cõsanguineis vel vterinis lz in priori cõstitutione vt in. d. auc. cessante. Diuersa ergo rõ vr̃ in patruo vtrinq̃ cõiũcto ⁊ in patruo ex vno latere cõiuncto ⁊ statutũ nõ loquiť per vniuersalẽ oĩs patruus sz ꝑ indefinitã patruus ⁊ indefinita nõ eq̃pollet vl'i q̃ñ non est eadẽ rõ ⁊ cõditio oĩum sub vl'i cõprehẽsoꝝ ꝓut hãc theoricã tradit gl. in. c. vt circa de ele. li. vj. bar. in. l. si pluribꝰ. de le. ij. ⁊ doc. in dictis iuribꝰ: ⁊ iõ vt minus ledať ius cõe restringať ad patruũ cõiunctũ patri ex vtroq̃ parente. Et si statutũ secus voluisset vr̃ ꝙ id verisil'r expressisset prout. s̃. proxime expressit in fratribus.

g ¶ His tñ nõ ob. ꝯ̃riũ arbitror de iure rñdẽdũ. Nã statutũ expsse decidit ꝙ vbi extãt patrui vel patruus succedat patruus nõ succedat auus maternus nec aliq attinentes per lineã maternam. Ita ꝙ verba statuti sunt clara super quibus nõ vr̃ instandum. l. ille aut ille. §. cũ in verbis de le. iij. Cõstat enim ꝙ in casu isto queriť vtrũ hereditas dicti cõris delata fuerit peregrino auo materno. An dõno bandino Ioanni ⁊ Angelo patruis.

h ¶ Nec negať peregrinũ fuisse auũ maternum nec dictos dõnũ bandinũ Ioãnẽ ⁊ Angelum esse patruos. Patruus enim est fr̃ patris. l. iuriscõsultus. §. patruus. ff. de gradi. ⁊ insti. e. ti. §. patruus. Non. n. distinguiť frater ex vno latere an ex vtroq̃ latere. Et constat fratrẽ consanguineum ⁊

de solu. Jō si hereditas reputatur lucrosa presumūtur gesti animo adeundi. Secus si hereditas reputabaꝛ dānosa cum itaq; esset vtile dicto antonio adire hereditatem predictaꝫ ⁊ nō adire esset damnosam gerendo se in dictis bonis ꝑ possessore censeri dꝫ id fecisse animo donandi.

y ¶ Et si dicaꝛ non poterat accedere ad dicta bona pro parte paterna ad eū deuoluta ⁊ in eis insistere quinēt attingeret partē que erat pauli ꝑdicti. Rñdeꝛ ꝙ eodem tpe delata fuit ipsi hereditas patris ⁊ hereditas dicti pauli sui patrui. Ideo ea rōne qua per illos cēseꝛ immiscuisse hereditati paterne eadē rōne admisse hēditatem patrui. Preterea testes deponūt ꝙ tenuit ⁊ possedit bona dicti Pauli ⁊ sic eiꝰ prē multifariā varijsq; vijs deduciꝛ ꝙ si nō obstaret statutum censereꝛ adita dicta hēditas intra annum a die mortis dicti Pauli quo tēpore probantur dicti actus gesti.

z ¶ Illud.n. cōstat ꝙ lꝫ eēt minor.xxv. annis: ex quo erat pubes poterat adire.l.puberē.C.de iure deli.⁊.l.j.⁊.ij.C.si vt se ab hē.absti.iuncta.l.in cause.ff.de mino.

⁊ ¶ Uidēdum est itaq; an obstet dictū statutū circa ꝙ est aduertēdum ꝙ statutū dicit ꝙ non possit aliquē ꝯtruꝫ vel obligationē facere quatenus prohibet facultatē faciēdi ꝯtrum: licet Bar.in.d.l.more videaꝛ velle ꝙ ēt verificeꝛ in quasi cōtractu per.l.omnē.de iudi. Tamen loquitur arguendo non decidēdo. Decidit autēꝫ in.l. apud iuꝛ.§.fi.ff.qui.ex cau.in possessione eaꝛ.cōcludēs ꝙ qꝛ quasi ꝯtrus nō est ꝓprie cōtractꝰ: licet ꝑ aditionē quasi ꝯtrus celebreꝛ vt ibi cū si. Tñ poterit mulier adire sine ꝯsensu ꝯsanguineoꝝ: lꝫ statutū disponat ꝙ sine tali cōsensu ꝯhere nequeat ꝙ ⁊ volūt Bald. Ang.⁊ Imo.in.d.l.mutū.§.j.ꝑ.d. rōnem bar. Secus volūt ipsi ⁊ bar.⁊ Pon.in.d.l.mutū.§.j. si statutū dicat ꝙ mulier non possit obligari sine ꝯsensu cōsanguineoꝝ: ⁊ idē voluit Bar.in.d.l.more. Ideo idē vī in casu nostro in quo disponit statutū ꝙ nō possit obligationē facere cū videaꝛ eadem ratio. Cum sit certissimum ꝙ adeūdo heres soleat obligari creditoribus hereditarijs ⁊ legatarijs.l.j.⁊.ij.C.cōia de le.di ctis.§§.heres.⁊.d.l.apud iuꝛ.§.fi.

? ¶ Tamē hoc casu posset attētari ꝯtrū: qꝛ lꝫ adiēs hēditateꝫ obligeꝛ. Tamē nō obligat aditio: sꝫ qꝛ fingitur ꝯhere cū creditoribus ⁊ legatarijs.lꝫ vere nō cōtrahat: nec talis oblō requirit cōsensum. Nā lꝫ qs nollet obligari nihilominus obligareꝛ ex aditione. Jō lex q̄ subintelligiꝛ quasi ꝯtrū censeꝛ facere ⁊ facit oblōneꝫ nō mulier adeūdo. vere aūt ⁊ proprie facit ꝯtū ⁊ sic verbū facere stat proprie quatenus determinat verbum cōtractuꝫ. Ita ⁊ proprie ꝗtomagis fieri potest sumatur quatenus determinat verbū obligationē. Et ideo intelligatur quādo ipse facit obligationē volēdo se obligare non quando mutrus legis dispositione obligaꝛ: tūc eniꝫ potius lex facit obligationē ꝗ ipse licet mediāte eius facto obligeꝛ. Nō.n. obligaꝛ ex aditione. Sed ex quasi ꝯtru queꝫ lex causat ex aditione.d.l.apud iuꝛ.§.fi.⁊.d.§.heres.

ꝝ ¶ Accedat qđ no. Bal.in.l.j.ff.de contraria actione tutele. vbi vult ꝙ pupillꝰ sine tutoris auctoritate obligeꝛ ex quasi contractu. licet ius commune disponat ꝙ non obligeꝛ sine tali auctoritate: licet sit dispositum a iure communi ꝙ non possit adire per.d.l.more.⁊.d.§.sed neq;.⁊.l.petuit.⁊.l.si infanti.C.de iure delibe.

a ¶ Et hoc teneri posset in his terminis etiam retenta opi. Bart.⁊ sequacium qui loquuntur in statuto ꝙ mulier non possit obligari aliud enim est obligari aliud obligationeꝫ facere ꝓm dictam considerationem.

b ¶ Et suaderet ēt latius rō ꝙ statutum hmōi nō trahaꝛ ad obligationes que nō descēdūt ex cōsensu. nam oblōnes ex quasi ꝯtru causanꝛ nōnunꝗ sine consensu. Si.n. adeo credēs nō oblꝛari: qꝛ forte credo nullū creditorem vel legatariū nō aditurū si scitem vel crederē aliquē eē ꝓcedit oblō preter ꝯsensum. Si ergo nō reqrit cōsensuꝫ eius q obligaꝛ nō suadet rō ꝙ reqraꝛ ꝯsensus alioꝝ: lꝫ pp auctoritatem doct. non eēt in pratica firmādum qñ statutum disponeret ꝙ non possit oblꝛari mulier sine cōsensu ⁊c. quo casu doc. loquunꝛ. Nec ēt auderem firmare in casu nostro quo statutuꝫ loqtur per verba.s̄.deducta nō possit obligationē facere.

c ¶ Quāuis rōnes iam dicte satis me moueant. Nisi cōcurrerēt duo media qbus pñs cōsultatio reddiꝛ satis clara.

d ¶ Primo ⁊ principaliter qꝛ ꝑsupponiꝛ in dicta hereditate. tunc non fuisse nec esse creditores neq; legatarios quibus heres veniat obligandus. ⁊ ideo dictus minor adeūdo non obligauit se alicui nec resultauit aliquis quasi contractus: qꝛ non erat persona cum qua censeretur quasi contrahere cuꝫ omnis ꝯtrus pluriū ꝑsonas reqrit.l.j.in prin.⁊.§. conuentiones de pac. ita ⁊ a simili quasi cōtractus. nō enim est reperire contractum vel quasi ꝯtrum nisi inter plures ꝑsonas nec obligatio reperiꝛ nisi sit ꝑsona cui obligeꝛ in vna.n. ꝑsona sola nō pōt cadere obligatio aliqua actiue ⁊ passiue. nam si ad eū casum ꝑuenit cōfundiꝛ.l.vrānius ď solu.l. debitori C.de pac.cū si. Et iō cessant v̄ba dicti statuti. qꝛ adeūdo nemini se obligauit ⁊ ꝓpterea cessat ipsa statutaria dispositio.

e ¶ Quia vbi cessant verba legis cessat legis dispō.l.iij.§.toties.ff.de dā.infec.⁊.l.ita aūt.ff.de admi.tu.⁊.l.j.§. fin auteꝫ ad efficiētis.C.de cad.tol. Et h̄ in terminis decidūt Ang.⁊ Imo.in.d.l.mutū.§.j.de acqui.here. ꝙ ⁊ volunt ibi Raph. cu.⁊ Pau.de ca. Et qꝛ dicēs aditionem nullam nitiꝛ vigore statuti ꝙ exorbitat a iure cōi incūbit sibi onus probandi ꝙ ex aditione resultauerit oblō. ⁊ sic ꝙ sint oblōnes in hereditate: nā qui nitiꝛ ex statuto seu alio iure exorbitāti incumbit ei onus probandi omnia que sunt pōderata in iure ipso exorbitāti: vt per glo.⁊ doc.in cle.fi.de rescrip.not. Bald.in l.si quis non dicaꝫ rapere.C.de epi.⁊ cle.no. Moder.legētes in.l.si quis maior.C.de transac.

f ¶ Pro regula.n. presumiꝛ dicit Bart.in.l.quotiēs.ff. si qs cau.⁊ sic pro iure cōi. ⁊ regulari. ⁊ hoc in proprijs terminis similis statuti ꝙ q dicit aditionē nullā: qꝛ ex ea resultat aditio debeat probare eē debita vel legata in hereditate firmat ⁊ Imo.in.d.l.mutū.§.j.per ea que habenꝛ in.l. cum de lege ff.de ꝓba.⁊ idē volūt ibi Raph.cu.⁊ Pau.de cast.

g ¶ Et ex hoc capite reddiꝛ h̄ cōsultatio clara. Puto etiaꝫ ꝙ do. Anto. possederit dicta bona post mortē Pauli ꝑ longū tēpus. vñ possumus dicere ꝙ ꝑsumaꝛ interuenisse ꝯsensuꝫ consanguineoꝝ: qꝛ ex lōga possessione causaꝛ presumptio ꝙ omnia fuerint solēniter gesta cū agaꝛ solū de actu acqsitiuo facienti non afferēte alicui preiudicium per.l.si filius.C.de peti.here.⁊ in.l.qui in aliena in prin.⁊ ibi per Ang.⁊ Imo. ff.de acq.here.per glo.in.l.post mortē.de adop.per Ange.in l.sciendū de v̄bo.oblig.ꝑ do. Ant.in.c. illud.de presump.ꝑ doct.in.c.ea nosciꝛ de his que fi.a prela. per Pet. de anch. consi.⁊ in.c.peruenit de censi. vbi Imol. dicit ꝙ vbi agitur de ꝑiudicio tertij reqriꝛ lapsus lōgissimi tpis.arg.illiꝰ text. ꝙ dictū est dubiū. Sꝫ nō attingit casum nostrum.

h ¶ Quia aditio non tendit in preiudicium tertij ꝙ ⁊ ponderat Imol.in dicta.l.qui in aliena. Non insisto vlterius super hoc medio: quia non sum plene instructus quantum tēporis sit decursum.

i ¶ Non est igitur opus insistere super rest.in inte. qꝛ si aditio valuit prout.s̄. deductū est cessat lesio ⁊ cōsequēter restitutio. Si autem non valuisset aditio.

k ¶ Et consequenter lesio fuisset causata in minori etate si resultasset exclusio regula est ꝙ minor lesus sui facilitate restituitur.l.fi.⁊ per totum de in integ.resti.mi.l.j.C. si vt se ab hereditate absti. Nec obstaret ꝙ coram arbitris non ventilatur causa restitutionis in integ.l.fi.C.vbi. ⁊ apud quem qꝛ illud procedit quando principaliter petitur in integ.restitu. Secus si incidenter petitur coram arbitris vt est casus in.c. penul.extra de in integ.resti. in casu autem isto veniret petēda incidenter merito ⁊c.

l ¶ Nec ob. ꝙ non est probatū ꝙ sit intra tempora ad petendum in integ.restitu. qꝛ est aduertendum ꝙ qui se fundat in minori etate illam probare debet.arg.l. ei qui dicit cum cōcordan.de ꝓbatio.⁊.l.de etate de minoribus. Et ideo in materia restitu.in integ. ille qui petit restitutionem in integ. ratione minoris etatis debet probare se fuisse minorem tēpore actus contra quem reditui petit. Et hoc doct. si aduersarius dicit esse decursa tempora assignata ad implorandū restitutionem in integrum aduersario incumbit onus probandi tēpora decursa: vt est casus vbi h̄ duo probātur in.l. si minorem.C.de in integ.resti.mi.⁊ ibi no gl.⁊ doc.⁊ est claruꝫ. Satis est ergo Antonio ꝙ nō est ꝓbatū tēpora cōcessa ad petēdā resti.eē post.xxv. annū decursa dūmō ipse ꝓbauerit tempore restitutionis decurse fuisse minorem.

m ¶ Nec ob.l.emilius de mino. Quia loquitur in prescriptione conuentionali causata ex contractu defuncti cum eo inchoata in qua nihil agitur cum minore quo casu prescriptio currit aduersus minorem nec restituitur iste est text.in.d.l. emilius. Si vero prescriptio est legalis non inchoata cuꝫ maiore defuncto: tunc aduersus minorem nō currit prescriptio iste est text.in.l.fina.C.in quibus casibus in integ.resti.non est necessaria circūscripta prescriptione.xxx. annorū vt ibi. Si vō ē couētio legalis nō couētionalis incepta cū maiore

& finita

⁊ finita cum minore eius successore. tunc currit aduersus minorē: sꝫ minor restituit vt ꝑ gl. i. l. sicut. C. de ꝓscrip. xxx. vel. xl. annorum ꝑ Bar. i. d. l. fi. C. i qb⁹ causis in integ. resti. nō est necessaria. ⁊ ibi per Bald. Saly. ⁊ Rapha. ful. ⁊ per Ange. ⁊ Pau. de cast. in. l. j. C. si aduersus vsuc. vbi est text. ſm communem lectu. prout dicit Saly. ibi idem tenens.

n ¶ Ex quo eni causat̃ ex cōtinua negligētia ipsi⁹ minoris ꝓut declarat Raph. in. d. l. fi. itaq̄ dici⁹ Antoni⁹ pōt se defendere dicēdo se adiuisse legitīe: q̄ si regrebat̃ solēnitas ꝑdicta dicti statuti ⁊ nō resultaret aliq̄ obligatio ex ipsa adi tiōe. ⁊ cāu quo regreret̃ hrēditatē adiuisse pn̄tib⁹ ⁊ ꝯsentiēti bus ꝓximiorib⁹ cōsanguineis ⁊ ad ꝓbationē ꝓbare lōgeuā possessionē si lōgū tēpus interuenit. ⁊ casu quo nō adiuisset min⁹ solēniter fuisse lesuꝫ sui facilitate. ⁊ iō debere restitui ⁊ petere incidēter i integ. restitutionē. Nō aūt ꝓhibet̃ reus vti pluribus defensionibus etiā se cōpatientibus. l. nemo prohibetur. ff. de excep. doli. c. nullus pluribus. de reg. iur. in. vj. ⁊ l. nemo ex his. ff. eo. titu. Laus deo.

¶ Emptores salarie marchie a camera apostolica cum certis capitulis. An si post emptionem factam a camera cō cesserunt facultatem quibusdam alijs vendendi sal cum certis capitulis astringantur isti secundi emptores ſm capitula inita inter emptores primos ⁊ cameram ap̄licam. ⁊ subijciantur penis dictorum capitulorum vel soluꝫ ſm capitula nouiter inita inter ipsos ⁊ primos emptores.

¶ Consilium cccxxxviij.

In nomine dn̄i nostri Jesu christi. ¶ Uidetur primo aspectu dicēdum in hac consultatione ꝙ Mariottus in themate noīatus ⁊ socij nequeant aliquam quantitatem salis portare aut portari facere de magazino qd̄ hn̄t in scō angelo ad alia loca etiā si sint de locis descriptis in vltimo cap̄lo thematis quia capitula inita inter cameram ap̄licaꝫ ⁊ floranantē ⁊ socios emptores salarie marchie expresse ⁊ clare disponitur ꝙ nulla persona possit portare aut portari facere aliquam quantitatem salis de vno loco ad aliqua alia loca absq̄ bulleta dictorum emptorum sub pena. xxv. floren. auri.

a ¶ Que cap̄la inita a camera apostolica licꝫ per viam contractus celebrati cum dictis emptoribus tn̄ habent vim ligant oēs. l. penul. C. de dona. inter vi. ⁊ vxo. ⁊ l. cesar. ff. de publi. ⁊ ibi per Bar. ⁊ doc. in qbus iuribus hētur ꝙ ꝯctus celebrati cū habente potestatē legis cōdende habēt vim legis. ⁊ ideo ligant etiā nō cōtrahētes. ⁊ cap̄la sequētia ⁊ precedētia ēt plurimū arctēt aduersus faciētes ⁊ minime vereretur in dubiū quominus mariottus ⁊ socij quatenus sal portarēt de vno loco ad aliū vel facerēt portari inciderent in dictā penā nisi iuuarent̃ clypeo facultatis eis cōcesse ꝑ dictos floravantē ⁊ socios. Quinimo inciderēt in alias penas impositas in dictis cap̄lis faciētibus sal: vel sal vēdētibus que ꝑ alia cap̄la oibus ꝓhibent̃ preterq̄ dictis emptoribus. nec in dub. ū vertit̃ vtrum a dictis penis excusentur quatenus facultas concessa ipsi mariotto ⁊ socijs se extendit: sed allegat̃ pro parte dicti floravātis ⁊ socioꝝ ꝙ non est eis concessa facultas vēdēdi sal nisi in magazino ꝙ eis permittitur habere in castro sancti angeli ⁊ in terra fernani. Non aūt ꝑmittit̃ eis vēdere sal in alijs locis ēt in locis descriptis in vltimo cap̄lo thematis. nō eni exꝑmit̃ in alio capitulo venditiōis seu cōcessiōis facte ꝑ dcm̄ floravātē ⁊ socios dcō mariotto ⁊ socijs ꝙ eis liceat portare sal ad dcā loca neq̄ in dcis locis sal vendere. Igit̃ nō vel recessuꝫ a lege ꝯtenta in cap̄lis initis īter camerā ap̄licā ⁊ socios. Et ꝓpterea standū est illi legi: q̄ ꝙ nō mutat̃ q̄re stare ꝓhibet̃. ar. l. sancimus. C. de test. ⁊ l. ꝑcipimus. C. de app. cū simib⁹.

b ¶ Nec ob. ꝙ cōceditur dicto mariotto ⁊ socijs facultas ꝙ possint sal distribuere in locis descriptis in dcō vltimo capitulo: videlicet in comitatu firmi fernano ⁊ suo territorio in terra amindole ⁊ suo territorio ⁊ alijs locis ibi descriptis. Nā in illo cap̄lo nō dicit̃ ꝙ in dictis locis possint vēdere sal vel ad illa loca deportare. Nā pōt intelligi ꝙ in magazino castri scī angeli possint vendere illis de dcis locis q irent ad emēdū ad dcm̄ magazinū ⁊ dcō modo sal distribuere in dictis locis. Satis eni verba dci cap̄li verificātur. ⁊ ita vident̃ intelligēda vt minus recedat̃ a lege primo inita ꝑ camerā ap̄licā. s. recitata prout videt̃ faciēdū. argu. eoꝝ q̄ habētur in. c. cū dilectus. de ꝯsue. ⁊ l. si serui vestri. C. de noxa cū si. ꝓ quo ēt facit q̄ verba ꝯctuū interpetrantur ꝯ eū. ꝓ quo ꝯctus init̃: q̄ ip̄e debebat legē. i. pactū apertius dicere. l. veterib⁹ cū sua gl. ⁊ ibi ꝑ doc. C. d pactis. ⁊ l. labeo. ff. de ꝯhē. emp. ⁊ l. qcqd astringēde. §. j. de vbo. ob.

c ¶ Et h ēt demōstrat̃ q̄ specialr̃ ꝯcedit̃ i alio capitula eiusdē ꝯct⁹ celebrati iter dcōs floravātē ⁊ mariottū ꝙ dcūs mariottus ⁊ socij pn̄t tenere vnū vēditorē ⁊ vēdere sal i terra fernani. ergo ex quo h spāliter ꝯcedit̃ i terra fernani vr̄ in alijs locis illud esse denegatū. l. cū pror. ff. de iud. ⁊ c. non extra. de ꝓsump. ⁊ l. si qs ex argētarijs. §. ꝓhibet. ff. de edēdo cū si. facit ēt q̄ ēt in ꝯctib⁹ admittit̃ arg. a ꝯrio sensu. l. iter socerū. §. cū iter. ff. de pac. dota. ⁊ l. cū q ita. §. cū q ita de vbo. ergo cū i dcō cap̄lo ꝯcedat̃ ꝙ i terra fernani vēdere possint a ꝯrio sensu alibi q̄ i terra fernani vēdere nō possint. itē i ꝓcedēti capitulo cōtinet̃ ꝙ dci mariott⁹ ⁊ socij vēdere possint in magazino ꝙ eis ꝑmittit̃ habere i dicto castro sancti angeli. ergo a ꝯrio sensu censeat̃ esse cōuētū iter eos extra dcm̄ magazinū vēdere neque ātm nisi i terra fernani de qua in capitulo immediate sequēti continetur.

d ¶ Quod etiam ꝑsuadetur ex alio q̄ in dcō vltimo cap̄lo denotat̃ aptā drīam esse inter terrā fernani ⁊ alia loca in q̄bus est ꝑmissa distributio salis. ⁊ tamen in dcā terra fernani nihil vr̄ esse concessum: nisi facultas vendendi sal. ergo. vt dcā terra fernani in hoc differat ab alijs locis. ꝓut aperte ꝯtinet̃ ꝙ differat in dcō vltimo cap̄lo vr̄ necessario iferri ꝙ i alijs locis ibi exꝑssis nō sit ꝯcessa mariotto ⁊ socijs dicta facultas vēdēdi in eis sal vl̄ ad ea loca sal deferendi.

e ¶ Ex q̄bus vr̄ cōcludendum ꝙ dcā cap̄la inita iter floravantē ⁊ socios ⁊ mariottum ⁊ socios nullatenus iuuēt aut excusent dcm̄ mariottū ⁊ socios si sal portarent aut portari facerēt ad dicta loca vel in eis sal vēderent absq̄ bulleta floravātis ⁊ sociorum emptorum dicte salarie exceptis terra fernani ⁊ castrum sancti Angeli.

f ¶ His tn̄ minime refragātibus ꝯtrariam partē arbitror magis cōsentaneā iuri. Nā aduertēdū est ꝙ in scdo cap̄lo ꝯctus initi iter dcōs floravātē ⁊ mariottū ⁊ eoꝝ socios continetur ꝙ dictus mariottus ⁊ socij possint vēdere omnem q̄ntitatē salis ꝙ vendere voluerint in dicto magazino oibus q vellent ⁊ sunt cōsueti emere ꝓ eoꝝ vsu. Nec in dcō cap̄lo restringit̃ facultas vēdendi ꝑsonis de vno loco magis q̄ ꝑsonis de alio loco: sed vniuersaliter oibus ꝑsonis volētibus ⁊ solitis emere ⁊c. Et q vniuersaliter loq̄tur neminē excludit. c. solite. de maio. ⁊ obe. ⁊ can. si romanoruꝫ. xix. dist. ⁊ l. iulianus. de lega. iij. licet itaq̄ facultas distribuendi sal sit in alijs cap̄lis restricta ad certa loca exꝑssa in dcō vltimo cap̄lo. tn̄ facultas vendendi in dicto magazino nō est restricta respectu ꝑsonaꝝ vel locoꝝ. ⁊ pꝫ q̄ iter vendere ⁊ distribuere denotat̃ drīa in. v. cap̄lo in ordine thematis descripto in fi. dū dr̄ sia licito vendere ⁊ distribuere cū copulatiua ⁊ ponat̃ iter diuersa. vt no. in rubrica de iure ⁊ fac. ignorā. ex quo demōstrat̃ ꝙ ꝓ alio sumūt ipsi ꝯhētes vēdere sal in dcō magazino ⁊ distribuere ad loca deputata ꝙ ⁊ esse demōstrat̃: q̄ duꝫ ꝑmittit̃ facultas vendendi hētur scōs ad ꝑsonas: q̄ ꝑmittit̃ eis vēdē oibus ꝑsonis ⁊c.

g ¶ Et dū ꝑmittit̃ facultas distribuēdi: semꝑ dirigit̃ ad loca deputata. vt est videre in. d. v. c. ⁊ i. c. vltio. distribuere aūt ad loca d loco magazini nō vr̄ aliud designare q̄ ad illa loca sal mittere. ⁊ cū ꝑmittat̃ distributio ꝓ eoꝝ vsu vtualiter ꝯtinet̃ facultas vēdēdi q̄ subiecta materia ⁊ q̄litas ꝑsonaꝝ ⁊ reꝝ nō suadet ꝙ itelligat̃ ꝙ habeāt distribuere gratis ⁊ liberaliter. nemo eni emisset illā facultatē distribuēdi sal ex dcō magazino ad alia loca gratis ⁊ liberaliter. ⁊ maxime dcūs mariott⁹ forēsis. nec obnoxius dictis locis. vba aūt intelligunt̃ ſꝫ qualitatē ꝑsonaꝝ ⁊ subiectā māī. ar. l. ꝑlenū §. eqtij. ff. de vsu. ⁊ habi. ⁊ c. itelligētia. de v. sig. ⁊ l. si vno locati cū si. ⁊ l. ī obscuris iuspici. de reg. iur. ⁊ in regula ispicit̃. ⁊ e. ti. li. vj. duo. itaq̄ ꝯtinent̃ i dictis capitulis initis īter floravātē ⁊ mariottū. s. facultas vēdēdi in dicto magazino nō restricta ad aliū locum seu respectu alicuius loci q̄ vniuersaliter cōcessa respectu oium personaꝝ volentiū ⁊ solitaꝝ emere. Itē facultas distribuendi ex dicto magazino restricta ad certa loca. ex quo datur intelligi ꝙ ꝯhētes intellexerunt ꝙ distributio fieret imittendo sal ad illa loca deputata. qd̄ etiā demōstrat̃ q̄ dum ꝑmittitur venditio dr̄ in dicto magazino. dum aūt permittitur distributio dicitur ex dicto magazino. dū dicitur in. v. c. del loquale magazino habiano a distribuire ⁊ non daltro loco.

n ¶ Itē facit.l.siquis intentiōe ambigua.ff.de iud. cū reus in exceptionibus cēseat̄ quasi actor.l.in exceptiōibus.ff.de proba.⁊.l.j.⁊ ibi per Bar.ff.de excep.sed pro pte excipientium declaratū fuit in actis ꝙ noluerāt litē ↄtestari instando ꝙ nō erat lis ↄtestata merito non vr̄ ꝙ fuerit lis ↄtestata cum cessauerit animus litē cōtestandi ⁊ sine aīo vtriusqȝ partis non resultat litis contestatio:vt not.gl. ⁊ Bar.in.d.l.vnica.C.de litis contesta.⁊ omnes fatentur.

o ¶ Preterea habemus tex.apertū ꝙ lȝ sit productus libellus pro parte actoris.⁊ pro parte rei sint ꝓposite exceptiones non resultat propterea litis contestatio.⁊ hoc in.c.ij.de litis contesta.lib.vj.⁊ probatur in.c.j.eo.titu.⁊ libro.

p ¶ Et ꝙ fortius est loquuntur illa iura ēt in exceptionibus peremptorijs que solēt opponi post litis ↄtestationem quasi de exceptiōib⁹ declinatorijs nō esset aliqua dubitatio. Et tñ per exceptiōes peremptorias rñdet̄ ad petitionē propositam.iō in dictis iuribus vr̄ quodammō casus de pñti consultatiōe per que iura Bal.in.l.j.C.de litis cōtest. dicit ꝙ gñaliter per oppositionē exceptionū nō inducit̄ litis ↄtes. ꝙ in casu isto maxie ꝓcedit cū qcqd dcm̄ fuerit ꝑ pte ↄuētoꝝ dcm̄ fuit ꝑ viā exceptionū vt pȝ ibi has exceptiōes ⁊c.

q ¶ Preterea intētio ipsoꝝ opponētiū ꝙ nō fuit animus litē ↄtestādi per illaȝ clam saluis ⁊c. Qr per illa verba ⁊c.vr̄ cōprehendi ꝙ volebat esse saluas alias exceptiōes que nō poterant saluari si resultabat litis ↄtestatio qr exceptiōes declinatorie ⁊ dilatorie non pñt opponi post litis cōtestationem.l.ita demum.C.de procura.⁊.l.fi.C.de except.cum si.

r ¶ Quod ⁊ demonstratur.s.ꝙ non resultauerit litis ↄtestatio qr non dēbat lis ↄtestari neqȝ rñderi libello aīo litē cōtestandi nisi prius legittimarent̄ persone agentium. arg.l.si queramus.ff.de testa. Nec vr̄ ꝙ quis admittatur ad petendum pronunciari testamentum nullum nisi is cuius interest per no.per Bart.in.l.si queramus.de testa.⁊ per Ange.⁊ Imol.in.l.a sententia in princi.ff.de appella.⁊ per docto. in.c.cum super.de re iudica.cum similibus.

s ¶ Et dȝ interesse probari saltem summarie:ab initio anteqȝ ad vlteriora ꝓcedat̄ per no.per bal.in.l.fi.circa mediuȝ.C.de edict.diui.qui per.c.venies el.ij.de testa.est.n. articulus preiudicialis:⁊ iō añ oia discutiēdus vt pulcherrime dicit bar.in.d.l.si queramus ſm Raph.cu.in.d.l.a snia.vbi ideȝ vult Imo.ꝙ ⁊ voluit.d. Ant.⁊ cōiter doc.in.d.c.cū sup.iō cum foret oppositū pro pte reoꝝ ꝙ libellus non erat ꝓductus a psonis legittimis qr eoꝝ non intererat ⁊ nō hēbant ius petendi pronunciari testm̄ nullum seu nō verū dēbant legittimari eoꝝ psone ⁊ sic ꝙ eoꝝ intererat:qr tenebāt primum locum in successione ab intestato. Et dicta legittimatione nō facta nō erat lis ↄtestanda ⁊ ↄñr non erat rñdendum libello tali rñsione:ex qua resultaret litis cōtestatio ⁊ ipsi rei conuenti allegauerunt non esse rñdendū libello dicta rōne subdētes ꝙ inqȝtum eēt rñdendū dicto libello dicunt testm̄ esse verum ⁊c. Et sic dicta rñsio est ↄditionalis conditione.s.de pñti. Cuius defectus reddit actum nulluȝ seu censeri non actum.l.cum ad presens cum ibi nota.ff.si cer.pe.ꝙ habetur in.l.si quando de lega.primo.

t ¶ Ex qbus oib⁹ meo iudicio reddit̄ res satis clara.s.ꝙ nō fuerit lis ↄtestata ⁊ ↄñr ꝙ ptes iudicū debeant esse in pronunciando male iudicatum ⁊ bñ appellatum. Laus deo.

¶ Catastrum siue extimum in quo reperit̄ scriptum ꝙ talis mons est de cōitate ciuitelle vt pȝ.j.in lra.a. An probet illum montem esse illius cōitatis de quo cantat dicta scripta. Item instr̄a locationum de dicto monte quibus cōstat dictum montem fuisse locatuȝ vt bona talis cōis. An ⁊ quādo probent:⁊ testes qui super hoc habēt deponere quales esse debent:⁊ an lapidibus qui inueniunt̄ positi tanqȝ termini standum sit potiusqȝ supra dictis conlecturis.

¶ Consilium cccxxxiij.

a **In nomine domini nostri iesu xpi.** ¶ Capio primo controuersiam que pertinet ad montem magnū quē ciuitellensis vniuersitas ptendit ad se pertinere ⁊c.

a ¶ Circa ꝙ vr̄ prima facie dōm ꝙ cōe ciuitelle foueat iustitiam. Ex pluribus ⁊ primo qr ꝓducit̄ pro eius pte quōdā catastruȝ seu extimū ꝙ ex sui facie appet antiquissimū in quo ita iter cetera ↄtinet̄ ad lraȝ:vȝ ifra scripte sunt ptes mōtis cōis ciuitelle mēsurate ⁊ termiate ꝑ dcm̄ magistrū marinū.

b ¶ Profecto ista scriptura vr̄ fundare intentionem cōis ciuitelle quatenus appellat montem cōis ciuitelle exquo dat̄ intelligi ꝙ totus mons sit ipsius ciuitelle. nā appellatiōe rei tota res intelligit̄.l.si defensor.§.qui iterrogatus.ff.de interro.acti.⁊ per gl.in.l.fi.in rem agat aliqs in princ.de rei ven.scdo qr in illa scriptura ↄtinet̄ qualr̄ dicte res fuerunt terminate ⁊ mēsurate per illū magr̄m Marinū ad petitionem dicti cōis.ꝓfecto est signuȝ ēt ptātis ⁊ dñij sup dictis ptibus:ita ad petitionē cōis mēsuratis ⁊ terminatis.isti.n.actus nō solēt fieri in rebus alienis sȝ in ꝓprijs ⁊ ar.a solitis ⁊ cōiter accidētibus bonū est in iure.l.fi.C.de fideius.l.ꝙ si nolit.§.qui assidua.ff.de edi.edic.l.j.cū sua gl.C.de arb.⁊ satis ↄcludit ēt in mā ꝓbatiōis per gl.⁊ bal.in.l.neqȝ natales.C.de ꝓbat.per gl.⁊ doc.in.l.non hoc.C. vnde cognati.

c ¶ Item dr̄ in dicto catastro ꝙ dicte partes montis fuerunt per cōe ciuitelle assignate burgo ⁊ ville ciuitelle. Et assignatio ⁊ hmōi est actus qui per dños seu per tenētes rē tāqȝ dñi fieri solent ⁊ non per alios.ideo ēt hoc est signum dñij.

d ¶ Item ⁊ tertio catastrū solet fieri vt ſm illud ponant̄ collecte vel cēsus prout dicit Bald.in.l.exēplo.C.de proba.iō quandoqȝ censualis appellatur.l.censualis. C.de dona.

e ¶ Et collecte non imponunt̄ nisi rōne superioritatis.l.rescripto.§.fi.de mu.⁊ hono.ideo solutio census ⁊ collectarū designat subiectionem per solutionem.n. census probatur qualiter castrū vr̄ villa est de tali territorio.l.iij.ibi sub qua vicus ille vel possessio censeat̄.C.de nat.li.ꝓut ex illo text.no.ibi bal.allegans ēt tex.in.§.siquis igitur ex qualibet in auc,qui.mo.nat.effi.sui.⁊ solutio cēsus subiectiōis est signū c.fi.de cā poss.⁊ ꝓprie.⁊.c.ois aīa.de cēsi.⁊.xiiij.q. illō.⁊.c.olim.j.cum sua glo.de resti.spo.⁊.c.si papa.de priui.lib.vj.⁊ not.Bald.in.l.indicia.C.de proba.⁊.l.solemnibus. eo.tit.

f ¶ Et verisimile est ꝙ dicta scriptura fuerit in archiuio publico reperta ⁊ scripturis repertis in archiuio publico prestatur fides aūt.ad hoc.C.de fi.instru.c.ad audientiam.de prescri.gl.in cañ.peruenit.xxx.q.j. Et libris antiqs in hmōi saltem circa fines territorioꝝ credendum vr̄.c.cum cām.extra de proba.⁊.l.cum aliquis.C.de iure deli.maxime ꝑ bal.⁊ Salyce.⁊ Paul.de castr.super glos.⁊ per Specu.in titu.de proba.§. videndum ver.ix. Item iuuatur qr in dicta cauata appet adhuc finis quidā lapis.cum lapidibus hincinde ad custodiā qui significant lapidē mediū eē posituȝ pro fine terminante ⁊ diuidente. Et sic vr̄ eē euidens signū diuisionis territorij vel bonoꝝ qm̄ isti fines seu termini appellant̄ ⁊ ponunt̄ vt demōstrēt ⁊ ꝓbent vsqȝquo se extendant territoria vel pdia cuiusqȝ ptis.l.inter castellianuȝ.de arbi.ff.finiū.reg.l.si irruptiōe.l.in finalibus.⁊.l. eos terminos ⁊ quasi per totū.C.e.ti.l.ij.iūcta gl.in v̄bo monumēta.

g ¶ Item iuuatur terra ciuitelle quibusdaȝ locationibus factis per pilotū ⁊ socios asserentes se Gabellotos terre ciuitelle quibusdam albanensibus sup qbus instr̄a ↄfecta cōtinēt qualiter locant in monte cōis ciuitelle siluam ad cedēdum ⁊ postea ad laborandum ⁊ seminandum cum pacto de reddendo.xx.partem fructuum recolligendoꝝ: ⁊ dicti conductores postea culturam faciendo cesas reducendo.s.siluā ad culturam in loco controuersie:ergo cōitas ciuitelle possedit per ipsos colonos qui possiderunt noie cōitatis:nam is possidet cuius nomine possidetur.l.ꝙ meo in princi. ⁊.l.interdum.⁊.l.si rem aliquam.de acquiren. posses.

h ¶ Iuuant̄ ēt attestatiōibus multoꝝ testiū qui deponūt:nā capiendo primo ↄtrouersiā sup monte. Sunt multi testes qui deponunt ꝙ cauata que est in dicto monte fuit facta ꝑ hoies de camplo ex vna pte ⁊ per hoies de ciuitella ex altera pte:vȝ per moricā primū testē Iacobum tertiū testē frāciscum.vij.testem turium in.x.testē.⁊ Antoniuȝ micutium. Et dicti Moricus ⁊ Iacobus fuerunt repeti.⁊ idē in his dixerunt in repetitione qui testes deponunt illam cauataȝ fuisse factam de concordia ambarum partium.

i ¶ Item dicti testes saltem eorum magna pars ⁊ plures alij deponunt ꝙ per hoies de ciuitella fuit dictus mons possessus a cauata citra versus ciuitellā pacifice ⁊ sine ↄdictione quidā per annos.l.quidā per pauciores annos: itaqȝ vr̄ satis plene probari ꝙ a cauata versus ciuitellam hoies de ciuitella sunt in possessione propria respectu ipsius corporis montis ⁊ in quasi possessiōe rōne territorij ⁊ iurisditionis:iō non docto alr̄ plene per aduersam ptē de eoꝝ meliori iure dñt tueri in eoꝝ pacifica possessione ⁊ minime molestari per iura vulgaria. Item videtur probari ꝙ fons milecti est finis etiam territorij ciuitelle ⁊ territorij campli.

k ¶ Et ꝙ

k ¶ Et ꝙ dictus mons a fonte mileti versus ciuitellam pertinet ad territoriuȝ ciuitelle ⁊ ad homines de ciuitella. Nā hoc deponunt morica primus testis ⁊ Jannes scd̄s testis. Tutius.xj.testis.item Jacobus tertius testis. Item Franciscus.vij.testis. Item lucas puzimilla.xij.testes.

l ¶ Item marcus.xiiij.testis deponere vr̄ ꝙ fons miletti est terminus. Item marcusantoni.xv.testis ⁊ Bartholomeꝰ. tānis.xvj.testis. Item antonius.xxj.testis silr̄ videtur probare ꝙ fons mileti sit terminus diuidēs inter homines de ciuitella ⁊ homines de camplo. Nō deduco qualiter isti testes ꝓbent: q: ꝯstare pōt ex inspectione actorū non extense refero vt euitem nimiā ꝓlixitatem. Itē mathens angeli deponit de quadam cesa fcā ad instantiā hoīum de ciuitella a fonte mileti versus ciuitellā: ⁊ de alia deponit Cyprianus xxviij.testis. Itē ꝑ nonnullos testes deponit ꝙ collis illiri ci est f...is: vȝ ꝑ Jacobū petri.xxv.testē. matheū angeli.xxvj. ⁊ Joā. dn̄i ici. Ex q̄bus vr̄ multipharīā multisqȝ vijs deduci ꝙ dictus mōs a cauata ⁊ fonte mileti v̄sus ciuitellam tā vbi sunt prata ad falciandū fenū q̄ vbi est silua q̄ et vbi facte sunt cese pertinet ad homines ⁊ commune ciuitelle.

m ¶ Ex aduerso pro parte terre: ⁊ cōitatis Campli plura deducuntur ad ꝓbandum dcīn montē et a fonte mileti vltra spectare versus ciuitellam ⁊ silr̄ a cauata versus ciuitellam in primo deducitur antiquissimū instr̄m initū in annis dn̄i. Mccxxviij. ⁊ renouatiōi annis dn̄i. Mccccxlvij. in quo specifice ponunt confines terminantes bona vsqȝ quo territorium terre campli ꝓtenditur. Nam extat antiqua constitutio regni qua cauetur ꝙ deputentur in singulis presidatibus vnus procurator fiscalis ⁊ vnus syndicus qui iura ⁊ bona camere regie inquirant ⁊ inuenta pcipiāt ⁊ percepta conseruēt data certa forma qn̄ possidētur ꝑ tertios. Cuius vt creditur pretextu duo ꝓcuratores ⁊ officiales curie regie (⁊ q: illo tp̄e imperator erat rex dicit instr̄m procuratores ⁊ officiales imperialis curie nō sit ius in h̄) examinauerunt q̄ multos ⁊ plurimos inter quos fuerūt nonnulli forenses non de terra campli ⁊ saltem vnus de ciuitella vt ex electione instr̄i deprehendi pōt: q: castrū ⁊ territorium campli fuerat spāliū dn̄oꝝ subditoꝝ tn̄ regi ⁊ illi erāt finiti nō remanserat ex eis gn̄atio successibilis. ⁊ ꝑꝑ bona illoꝝ dn̄oꝝ tanq̄ vacātia ⁊ morticina spectabant ad fiscalē curiā regiā. Et iō officiales predicti inq̄rentes sup bonis vacantibus ⁊ morticinis spectātibus interrogauerūt illos testes vt eos instruerent deponendo que essent bona vacantia ⁊ morticina in illis partibus: ⁊ illi oēs vno ore concordes prestitis iuramentis deposuerunt ꝙ castrum campli ⁊ eius territoriū spectauerat ad illos dn̄os ⁊ ꝑ mortē illoruȝ erat fcīn morticinū ⁊ caducū ⁊ spectabat ad fiscalē curiā regia designādo ꝯfines vsqȝ quo illi dn̄i possidebant ꝓ territorio castri campli ꝙ erat sub dn̄io eoꝝ sub q̄bus ꝯfinibus cōtinent bona super quibus est ad p̄ns ꝯtrouersia. Et deposuerunt dicti ꝙ ita ꝓ districtu cāpli ⁊ eius territorio fuerat habitū ⁊ possessum per annos.l. ⁊ vltra ⁊ tanto tp̄e cuius tūc nō extabat memoria: ⁊ dicti officiales regij habita dicta informatione ex attestationibus predictis sanciuerūt reuocauerūt dicta oīa ad ius ⁊ manus imp̄ialis curie in castro ⁊ pro castro campli ⁊ districtu ⁊ pertinētia sua ⁊ applicauerūt ipsa oīa iuri curie in districtu ⁊ pro districtu campli dominij curie ꝑ homines castri intra districtuȝ eiusdē tenēda ⁊ ꝑpetuo possidenda de mādato eoꝝ prout h̄ omnia ꝯtinētur dicto instr̄o ⁊ intra testes instr̄arios appet vnus de ciuitella ꝙ pondero: q: si ꝯtinuisset aliquid de predictis ad illos de ciuitella illi verisilr̄ ꝯdixissent: ita ꝙ prebet maiorē faciē veritatis. Nō ꝙ illorum p̄ntia artet. Istud itaqȝ instrumētū ita antiq̄ssimū vr̄ ꝙ ꝓbet ꝯfines ī instr̄o noīatos.

n ¶ Cum fines territorioꝝ tanq̄ difficillimi ad probandum probent ꝑ probationes minus plenas vt supra deductum est: nam ⁊ ꝑ instr̄a inter alios ꝯfecta denunciantia ꝯfines saltem si sunt plures ꝓut hr̄ in.d.c.cum cām.vbi tex. ⁊ docto. ⁊ per Bal. Salyc. ⁊ Pau. de ca. in.l.cum aliquid.C.de iure delib. in casu autem nostro instr̄m istud nō facit enunciatiue mentionem de confinibus ꝓut loquuntur glo. ⁊ docto. in.d.l.cū aliquis vt deprehenditur ex relatione ad tex. ex quo gl. arguit ⁊ ꝓut se declarant Bar. Bal. Sal. Ang. ⁊ Pau. de castro in eorum exemplis.

o ¶ Unde non mirꝫ si preallegati doc. dicunt ꝙ plura instr̄a exigunt ⁊ Bar. ⁊ Ang. qui dicunt ꝙ instr̄a inter alios confec a nō ꝓbant fines dyocesuū ⁊ plebanatuum intelliguntur similiter in talibus instr̄is puta. puta quia in istr̄o emptionis vnius fundi dr̄ talis fundus situs ī tali dyocesi vl̄ in tali territorio ⁊ intelligant de singularibus istr̄is deductis ad ꝓbandos singulos fines ꝓut iura que ibi adducuntur de singularibus instr̄is enūciatiue ꝑꝑ aliud aliq̄d deducentibus: vt sic concordent dicta doc. ibi venantiū. Itē bar. ⁊ Ang. non loquuntur specifice de instr̄is antiq̄s ꝓut nec gl. in casu nr̄o instr̄m antiquissimū est ꝯfectū principaliter ꝑꝑ h̄ ad demōstrādū quatenus se tendebat territoriū campli ꝙ dicebat vacans seu morticinū. Et officiales iudices pro q̄bus iura multū p̄sumūt: vt.l.berēnius.§.gaya.de euic. ⁊.c.in p̄ntia.de renū. ⁊.c.sicut. ⁊.c.inter vos.de re iudi. actū illuȝ principalr̄ ꝑꝑ se faciunt affirmādo principalr̄ ⁊ ꝑꝑ se fines territorij ⁊ incorporando curie regie pro domanio ꝓ districtu campli. Et hoc ex assertione iurata multorum illud clare precise deponentium ita ꝙ nō est verisimile tot homines deierasse maxime citra eorum interesse.

p ¶ Cum integrum ⁊ verꝫ reputet a iure iudicium ꝙ plurimoꝝ sententijs cōprobat.c.prudentiam post principiuȝ de offi.deleg. ⁊ can. ex ꝯsciam.lxiiij.di. ⁊ per ampliores homines perfectissima veritas reuelatur. dicit tex. in.l.fin. prope fi.C.de fideicō. itaqȝ maior fides haberi dȝ huic instr̄o q̄ duobus vel tribus vel quattuor alijs instr̄is antiquis inter priuatas personas ꝯfectis super alio enunciatiue nō principaliter forte ꝓpter se facientibus mentionem de territorio cū magna fiat dr̄ia in iure inter v̄ba principaliter propter se prolata ⁊ verba enunciatiue propter aliud probata vt late per Bar. ⁊ doc. in.l.ex hac scriptura.de dona. ⁊ per Bal. ⁊ doct. in.l.ex his verbis.C.de testa.mili.

q ¶ Et plerunqȝ est in vno instrumento assertio duoruȝ in casu nostro multorum illa assertio nō iurata hic iurata. Item illa a priuatis hic a priuatis ⁊ publicis personis. iō in casu isto multa cōcurrunt magis q̄ in illis alijs instr̄is ꝑꝑ que mens iudicis dȝ moueri ad estimandū hanc eē veritatē ad qō tēdit oīs ꝓbatio.l.iij.§.eiusdem ibi sȝ ex sn̄ia animi te extimare oportere q̄d aut credas aut paruȝ ꝓbatum opinaris.ff.de testi. facit q: litteris in aliqua antiqua petra reptis credit aliq̄d antiquitatis referentibus.xxiiij.q.ij.sane.ij.cū sua gl. ⁊ gl.in.d.c.cum causam.de probationi.

r ¶ Item ⁊ statur lapidibus habentibus signa terminorum lȝ parte que hodie litigāt nō apposuerint in.l.finali.fini.re.

s ¶ Et maxime iuuare vr̄ cuȝ sit factū antiquissimum ⁊ sup factis antiquissimis quorū non potest extare memoria vt p̄missuȝ est probationes minus plene ⁊ adminicula sufficiūt ⁊ talia quibus in factis recedentibus nullatenus crederet vt per Inno.in.c.quid per nouale. ⁊.c.super quibusdaȝ.de verbo.sig. in antiquis. ⁊ in.c.veniens.e.ti.li.vj.per Archi. xvj.q.iij.inter. ⁊ per Spec.in ti.de proba.versicu. ⁊ no. per doct.in.l.si arbiter.ff.de probat. ⁊ in.l.ij.§.idem labeo.de aqua plu.arcen. ⁊ in.c.i.de prescri.lib.vj. ⁊ in.d.c.cū causaȝ ⁊ in.c.cum oliȝ.de priui. ⁊.c.si papa.eo.titu.lib.vj. Et ideo istud instrumentum iuuat hanc partem communis campli ⁊ iustificat eorum iura: ideo super viribus instrumenti est instandum. Et quidem plura opponi possunt vȝ ꝙ qui scripsit ⁊ publicauit primum instrumentū ⁊ qui renouauit non apparent notarij.

t ¶ Nec ꝙ illi fuerint officiales qui referunt fecisse illam inquisitionem ⁊ re incorporationē nec ꝙ fuerit iudex ille qui auctoritateȝ interposuit super exēplatiōe ⁊ renouatiōe instrumenti. Sed r̄ndetur ꝙ lȝ si citra instrumenta recentia hec obijcerentur oporteret ea probari.

u ¶ Tn̄ si ꝯ instr̄a antiq̄ssima obijciunt nō sunt necessario probanda: nā ꝓbatio a cōiter accidentibus foret impossibilis. iō stat instr̄o antiq̄ssimo absqȝ probatione qō auctor fuerit notarius stat. n. in h̄ assertiōi scripture antiquissime vt dixit Bal. in auc. quas actiones.C.de sac.san.ecc. ⁊ ideȝ voluerūt Gui.de cu. ⁊ Bal. in.l.cōparatiōes.C.de fide inst. idē in fi. Jo.an.in addi. Specu.tit.de instru.edic.§.restat v̄. ⁊ scias in addi. magna prope finē addi. pari rōne. idē vr̄ de iudice ꝙ presumat facit qō hr̄ in auc. siquis in aliquo. C.de eden. ⁊ in.c.qm̄ ꝯ falsam.de proba.s.ꝙ credit sn̄ie antique maxīe si acta refert: lȝ nō producātur acta prout voluerunt Jo.ca. ⁊ Panor.in.d.c.qm̄ ꝯ falsam. ⁊ Pau.de ca. in.d.auc.siq̄s aliquo. Bal.in.l.emācipatione.C.de fide instru. Bar.in.l.admonēdi.ff.de iureiurā. ⁊ Hosti.in.c.cum inter.de re iudi. Nec distinguūt īter p̄ntem ⁊ absentem vl̄ inter abn̄tem ꝯtumacem ⁊ nō cōtumacē: lȝ in sn̄ia recēti soleat fieri talis distictio in dictis iuribus et si opponat defectus iurisditiōis prout no. doc.i.c.cū in iuperitus.de offi.

de leg. de quibus etiam per doct. in. l. iiij. §. condemnatum. de re iud. per Innoc. in. c. innotuit de eo qui fur. or. suscep. ⁊ Ange. ⁊ Imo. in. l. sciendum. de verbo. obliga.

x ¶ Et iō in isto actu tam antiquissimo qui excedit duas metas possibilis memorie hoium celebrato per assertos officiales in instr̄o ɔfecto sub forma instr̄i per assertum notarium vł standuꝫ instr̄o non ob. ꝙ allegeł ꝙ ɔficiens vel exēplans non fuerit notarius: vel ꝙ illi non fuerint officiales seu interponens auctoritatem exemplationi non fuerit iudex.

y ¶ Et sicut allegatam ꝙ non interuenerit citatio eius cuius intererat saltem gn̄alis obuiat antiquitas: qꝛ pp antiquitatem presumanł oīa solēniter acta prout in preallegatis iuribus hr̄ in snia. ⁊ facit qd̄ hr̄ in. l. si filius. C. de peti. hered. ⁊ in. l. qui in aliena. in prin. de acqui. here. Licet nō sit expeditum ꝙ in exemplatiōe citatio requiratur. Nā varie sunt inter alios Guido de suz. ⁊ Nico. de neapo. in. d. aue. si quis in aliquo. ⁊ Panor. in. c. cum. p. tabellio. de fide instrumē.

z ¶ Et lꝫ multi teneāt ꝙ requiratur citatio in hmōi exēplatione arg. l. nā ita diuus de adop. ⁊. l. de vnoquoqꝫ. de re iu.

& ¶ Tn̄ est aduertendum ꝙ nō oīs actus in quo requiritur citatio si illa cessat viciatur actus patet in omni interlocutoria piudiciali dꝫ pars citari. Tn̄ interloquutorie late sine citatione regulariter valēt prout volunt Inn. ⁊ Jo. an. in. c. auditis. ⁊ in. c. querelam. de procur. ⁊ dn̄i de rota i deci. nouis decis. ccccxxxiij. ⁊ deci. ccccxxij. quos referunt Pont. in l. si opus. ff. de no. oper. nun. ⁊ Imo. in. l. ꝙ iussit. de re iud. Et saltem procedit in nō inferentibus graue preiudicium prout voluit Bald. in. l. nec quicꝗ. §. vbi decretum. de offi. proconsu. prout refert ⁊ sequitur Pont. in. d. l. si opus. Et qn̄ agitur de finibus dyocesum nō censetur agi de magno preiudicio prout volūt Panor. ⁊ Imo. in. d. c. cuꝫ cām. qui propterea volūt ꝙ scripturis nō auctenticis nō repertis in loco publico ⁊ sub custodia publica tamen probant in istis antiquis per illum text. Et pari ratione videretur vbi agitur de territorio ⁊ ea purificant in. d. l. cum aliquis docto. maxime Bald. Salyce. ⁊ Paul. de cast. licet oppida ⁊ ciuitates magnificant causas ⁊ interesse territorij.

ꝯ ¶ Et insuper nō apparet ꝙ terra ciuitelle illo tpe ꝑtenderet ipsa vel quis ius alius aliqd̄ interesse: ⁊ stāt hec simul ꝙ hodie pretendat. ⁊ tūc nō pretēderet interesse: nō aūt est citandus cuius nō interest: merito nō ꝓbato interesse nō vitiāda exēplatio: alr̄ oēs hoīes mūdi essent citādi ꝙ est impossibile: ⁊ si dicał fiat gn̄alis citatio. Certe preses perusinus citando generaliter perusie non artabit theutonicos existentes in alamania: ⁊ tamen in futurum poterit pretendere interesse aliquis ex eis.

ꝝ ¶ Ex quibus iūcta saltem tāta antiquitate dictum instr̄m vr̄ validum ⁊ probare que tūc gesta cōtinētur in instrumēto. que tūc gesta iuuāt iura dicte communitatis de camplo.

a ¶ Et dato ꝙ nō oīno probarēt territoriuꝫ de pn̄ti. Tn̄ adminus iustificat possessiōem ipsorum de camplo. Nā attento ꝙ per ipsos officiales regios est dicte cōitati concessum immo mādatuꝫ ꝙ teneāt ⁊ possideāt pro dn̄io ⁊ pro districtu campli noīe regis ipsi censentur ex ea causa postea possidere. arg. l. nimis instruc. C. de acquirē. poss. ⁊. l. j. C. de impo. luc. descrip. libro. x. ⁊. l. quedā mulier. ff. de rei ven.

b ¶ Et per ɔn̄s hn̄t iustam cām possidēdi tanꝗ suum districtum suum titulo. s. pro suo. ⁊ si nō est titulus saltem iustus error qui hr̄ pro titulo. l. celsus. de vsuca. ⁊. l. pro legato. ⁊. l. fi. ff. pro lega. ⁊. l. pigno. §. j. ff. de vsuca. ⁊ causatur iustus error auditus ab vno solo qui verisilr̄ dicere debebat veritatē vt. l. ꝙ vulgo. ff. pro emptore: quāto fortius credere debuit vniuersitas terre cāpli instr̄o publico ɔtinēti depositioneꝫ tāti numeri hoium sub vinculo iuri affirmātium esse districtū ⁊ territoriū cāpli vsqꝫ ad illos cōfines de qbus agitur.

c ¶ Cuꝫ alr̄ dicatur ꝙ id qd̄ deponūt decem hoīes censeał notoriuꝫ prout dicit Cy. in. l. ea quidem. C. de accusa. prout eum refert ⁊ sequitur Bald. in. l. si vero. §. qui pro rei qualitate. ff. qui satisda. cog. ⁊ in. l. de quibus. ff. de legi. colum. x. ⁊ in auctén. quod locum. C. de colla. Multis itaqꝫ illud attestantibus est credendum maxime sub iuramento.

d ¶ Et iustus error prout causat vsucapiendi conditionem vt in iuribus preallegatis: ita ⁊ causat quasi dominium ex quo causatur publiciana.

e ¶ Nāꝫ publiciana causatur ea pretensa causa: qꝛ qui prescribit censetur interiꝫ quasi dn̄s. §. alie. insti. de acti. ⁊ videntur a pari procedere vsucapiendi conditio ⁊ publiciana. l. cuꝫ qui in prin. ⁊. l. traditionem. ⁊. l. quecunqꝫ in princ. ff. de publi. ⁊ ꝙ habens publicianā censeatur habere quasi dn̄iū no. gl. in. l. j. c. ti. probał. in. c. abbate. de re iu. li. vj. ⁊ cōis vulgatus stilus libellandi: qꝛ agēs petitorio quasi semper solet petere pronunciari ad se pertinere iure dn̄ij vel quasi: ⁊ ꝙ iustus error circa titulum cāet ēt publicianam sumił ex dictis bal. Saly. ⁊ Pau. de ca. post Bar. in. l. fi: C. de vxo. mili. ⁊ facit. l. mandatum distrahendarum. ff. mandati.

f ¶ Iuuatur itaqꝫ cōitas campli dicto instr̄o ꝙ est magni faciendum. item ex depositionibus multorū testiū qui deponunt de dictis ɔfinibꝰ de qbus cantat instr̄m ⁊ lꝫ deponūt de auditu. Tn̄ in istis factis antiqs ⁊ difficillimis ad ꝓbandum interdū admittił testimoniū de auditu. vt in. c. licet ex quadam. de testi. ⁊ in. c. j. de prescri. li. vj. cū sua gl. ⁊ in. l. in summa. §. idem labeo. de aqua plu. arcen. licet illa de qua in his vltimis iuribus non sit simplex depositio de auditu.

g ¶ Et si dicatur agitur de finibꝰ modernis ⁊ sic pn̄tis tpis non de finibus antiquis rn̄detur ꝙ fines antiqui probant hodie. d. l. in finalibus. Non. n. solent quottidie fines mutari: sed solent in perpetuum quodammodo durare: ita ꝙ cōiter non extat memoria quis statuerit illos fines: ⁊ sic nō potest directo ꝓbari ꝙ illi sint fines. Nisi doceatur ꝙ sint positi vel constituti pro finibus. Si ergo illud fuit antiqssimum ergo probatio est de re que excedit metam vite hoiuꝫ. sic ⁊ in. d. c. lꝫ ex quadam agitur de probanda consanguinitate de presenti. Tamē quia illa causatur ex origine antiqua que est probanda ad deducendum modernam parentelam de qua agebatur. ideo super illa antiqua admittił testimoniū de auditu: ita in ꝓposito: qꝛ ad docēdū cōfines hodiernos cū noui non sint ɔstituti est necē docere antiquos terminos qui censenł nō mutati. iō sup finibus antiquis versał ꝓbatio. ideo minus plene sufficiat. Non ꝙ firmem ꝙ solum testimonium de auditu simplici alterio sufficeret sꝫ pōdero ad adminiculādū alijs medijs deductis ⁊ deducēdis.

h ¶ Iuuatur ēt attestationibus multoꝝ testium deponētiū ꝙ cōitas terre campli possedit vsqꝫ ad illa loca in quibus designant fines ipsi testes conformes finibus instr̄i sub qbus finibus comprehendūtur loca de quibus est ɔtrouersia: vꝫ petrutius cole Colutius saragalli Antonius cichini Jacobus maxij Stephanus antonelli Nellus cicci Santutius alr̄ scorcoglia Antonius nelli andreas pappantis trōba Joānes hoctafocho carleus nelli ⁊ grifonus. Et nōnulli ex eis deponunt de possessione totius montis. vꝫ vsqꝫ ad dictos ɔfines. vꝫ antonius cichini antonius nelli andreas pappantis tromba ⁊ carleus. Et nonnulli deponunt de annis quinquaginta ⁊ quidam de. xl. Et deponunt prefati testes de possessione que respicit ipsam communitatem camplimam deponunt super gabella soluta pro dicto monte ⁊ gabella imposita per ipsam cōitatem ⁊ de capitibus ferarū captarum in dicto monte pro exequendo ⁊ obtemperando statuto terre campli id statuenti. Et sic deponunt de superioritate ⁊ iurisditione ⁊ de possessione rei corporalis.

i ¶ Coadiuuantur etiam dicti testes depositionibus aliorū inter ceteros iacobi alr̄ guastapane qui deponunt de possessione silue de qua est ɔtrouersia per annos quinquaginta. Item mattheus sanctis de amaccalorso deponit per auditum de confinibus ⁊ deponit de possessione vsqꝫ ad dictos confines Nardus rupardi deponit ꝙ capientes animalia in dicto monte portauerunt capita ad priores campli vigore statuti ⁊ ꝙ homines campli possederunt dictū montem: lꝫ non deponat vsqꝫ ad quos confines. ⁊ idem benedictus bernardi. Itē cola andree deponit de certis finibus inter ceteros de fonte aquarie ⁊ vie de capellis ⁊ ꝙ mons fuit possessor per homines campli. Sunt etiam multi testes etiam forenses qui deponunt ꝙ appellatur mons campli. Item ꝙ est publica vox ⁊ fama ⁊ communis hominum opinio ꝙ sit mons campli ⁊ nomina solent esse consequentia rei prout esse debēt. §. est ⁊ aliud. insti. de dona. l. anulo. C. de ferijs. l. ij. §. appellata. ff. si cer. pe. facit illud vulgare talia sunt subiecta qualia predicata demonstrant. c. inter dilectos. de fi. instr. c. dudum in fi. de deci. l. vinuꝫ. ⁊ ibi Jac. de aren. de vino triti. ⁊ oleo legato. ⁊. c. j. de religio. domi. li. vj.

k ¶ Item sunt ꝗplures testes de machia ⁊ sic forenses qui deponunt de via de capellis: licet non appellent viam de capellis. Item multi ex eis deponunt: quod viderunt in dicta silua vbi est differentia lignare multis vicibus homines de camplo. Item deponunt quod quando ibant ad venanduꝫ ⁊ bestie aufugiebant excedendo collē illirici versus camplum semper dicebatur ꝙ transiuerant in montem

campli i

campli ita ꝙ loquebant̃ de silua de qua est controuersia.

l ¶ Et lꝫ isti testes de machia deponāt ꝙ fons de frida est
intra eoꝝ districtū ꝑ vnū miliare ⁊ aliq̄ de pluri. Tñ non
aduersat̃ instr̄o ꝙ non ponit pro cōfine fridam: sed dicit ꝙ
vadit vsq̄ ad collē de fractis ⁊ exinde tendit in fridam nec
dicit ꝗ̄tum se extendat versus fridam. Item instr̄m dicit
ꝙ in fridam non dicit ad fontem in fridam fortasse terrenū
magni spacij dicitur fridā ⁊ intus in eo est forte fons. Te-
stes de machia deponunt de fonte ad fridaꝫ ⁊ instrumen-
tum nihil de fonte loquitur.

m ¶ Et similiter ꝗ̄ plures testes illorum de campio qui de
ponunt de ꝯfinibus nominant fridā non nomināt fontē.
Et in designo mihi facto per consultātes est descriptū fri-
da non fons fride vel fons ad fridā. Item prout percipio
terra campli confidat cum illis de machia in pluribus late
ribus vno versus collende fractis alio in cacumine mon-
tis ⁊ forte circa collē illirici prout capere possum ex dictis
testiū hincinde. Itaq̄ ex vno latere: vꝫ ꝟsus cacumen mō-
tis Fons fride forte est intra territorium machie per vnuꝫ
vel duo miliaria versus collē de fractis forte posset esse in
cōfinio ⁊ audio ꝙ iure collectis defractis sunt rupes saxo
sata ꝙ sunt quodāmodo inaccessibiles nullius extimatio
nis: itaq̄ forte de illo latere non curatur. Qualitercunq̄
sit non refert quoniam aliter possunt concordari circa hoc
per supradicta.

n ¶ Itē isti de machia multi deponūt ꝙ in caluo montis ⁊
sic vbi nō est silua sꝫ fenū ille loc⁹ est de ciuitella ⁊ cū illis
de ciuitella deponūt ibi ꝯfinare: ⁊ in nō caluo cum illis de
cāplo deponunt se confinare ⁊ deponunt de quodā sulcu
vsq̄ quem soliti sunt falciare ab vno latere illi de cāplo ab
alio latere illi de ciuitella quē sulcū alij testes. s. de ciuitel-
la nuncupāt cauatā non refert quo noīe nuncupet̃. iste q̄-
dem depositiones saltem in cā scientie nihil tāgunt quod
respiciat territorium. Nā alio non docto falciare fenum nō
est actus qui respiciat territorium. Nam perusinus qui ha-
beret pratum in territorio florentino ita falciabit fenum ⁊
recolliget ceteros fructus in illo fundo alterius territorij
prout in fundis suis sitis in territorio perusino. territoriū
enim dr̃ a terrendo: q: magistratus cōitatis potest ibi terre
re. s. ibi delinquentes. l. pupillus. §. territorium. ff. de verb.
sig. Itaq̄ ꝑ actus iurisditiōales designat̃ territoriū nō ꝑ
actus respiciētes dn̄iū vl' possessiōeꝫ ꝑticulariū corporum:
put est recollectio fructuū. Itē nullus ꝓbat ꝙ cōitas ciui-
telle ēt fructus receperit ex illo caluo montis: sꝫ homines
de ciuitella seu de rocheta que rocheta est de territorio ci-
uitelle: recollegerunt fenum ⁊ illud detulerūt ad ꝓprias do
mos nō ad domos communitatis ciuitelle.

o ¶ Et id q̄ᷓ est ꝑticulariū hoiuꝫ vniuersitatis nō est ipsius
vniuersitatis nec ecō. l. in tm̄. §. vniuersitatis. de re. diui. ⁊ l.
sicut. §. siq̄d vniuersitatis. ff. ꝙ cuiusq̄ vniuer. no. ⁊ l. sꝫ si
hac. §. q manumittit̃. ff. de in ius voc. ⁊ hinc dicimus ꝙ illi
de vniuersitate pn̄t in cā vniuersitatis pro sua vniuersita-
te deponere qn̄ non pretendūt aliq̄ᷓ ꝑticulare interesse: vt
doc. cōiter oēs in dictis iuribus ⁊ in. c. cū nuncius. ⁊ c. inf
sup. de testibus. in casu isto hincide testes de vniuersitate
deponunt pro sua vniuersitate: itaq̄ non multū expedit in
stare an sint ita integri testes prout alij.

p ¶ Itēꝫ sunt multi ita ꝙ si q̄d deficit fidei rōne qualitatis
supplet̃ ex numero. Non. n. interduꝫ minus credit̃ sex mi-
nus itegre opiniōis ꝗ̄ duobus integre fidei circa que plu
rimū versat̃ iudicis arbitriū ⁊ circa numerū ⁊ circa quali-
tateꝫ testiū: vt. d. l. iij. §. eiusdē. de testi. ⁊ l. ob carmen. §. fin.
de testi. ⁊ c. licet cām. d proba. ⁊ c. in nr̄a extra. de testi. Nō
autem dico ꝙ quatenus pretendunt particulare interesse
ꝙ suppleat numerus testes itaq̄ q deponūt q̄ᷓ cōmunitas
terre campli possedit totū montē intra dictos cōfines sub
quibus cōprehenditur illud caluū mōtis possunt satis cō-
cordari cū illis testibus qui deponunt ꝙ homines de ciui-
tella possederūt seu recollegerūt fenū de illa parte mōtis.
Nō deponentes pro parte cāpli possunt verificari circa to
tum montē respectu possessionis territorij ⁊ sic ratione iu
risditiōis. Et testes deponētes pro parte ciuitelle pn̄t in-
telligi de ꝓpria possessione respiciente ꝓprietatē corporum
prout sumit̃ in titulo de acq. rerū domi. ⁊ in titulo de acq
ren. posse. Et ille actus faciēdi cauatā non ꝯsta fuisse factū
noīe vniuersitatum nec apparet actus ratificatus ab vni-
uersitatibus: maxime ex parte terre campli. Ideo non affi-
cit̃ vniuersitates nec eis nocet neq̄ prodest.

q ¶ Nam ⁊ si quid faciunt omnes de vniuersitate si non fa-
ciunt vniuersitate non solēniter congregata ⁊ cōmunicato
consilio nō censetur actus gestus a communitate: ⁊ prout
volunt Bar. Ang. ⁊ Pau. de castro in dicto. §. si quid vni-
uersitati. ⁊ Barto. in lege. aut facta. §. fina. ff. de penis. Ad
hoc vt actus gestus afficiat vniuersitatē requirit̃ ꝙ vniuer
sitas sit solemniter cōgregata ⁊ actus geratur cōmunicato
consilio ⁊ deliberatione habita: vt no. doc. prefati i dictis
iuribus ⁊ hr̃ in. l. metum. §. animaduertendum. ff. ꝙ me. cā. ⁊ i
l. aliud. §. refert̃. de reg. iu. ⁊ ꝑ gl. in. l. sꝫ ex dolo. §. j. ff. de do
lo. ⁊ per Bar. in. l. omnes populi circa ꝑn. de iusti. ⁊ iure. ⁊
facit quod per glo. ⁊ Inno. in. c. ij. de ordine cogni. ⁊ quod
per gl. in. c. cum oēs. de cōsti. ⁊ in. c. ij. de rebus ecc. nō alie.

r ¶ Et saltem h̄ procedunt si nō interuenerūt oēs: licet in-
teruenerint due ꝑtes que sufficerēt qn̄ solēniter cōgregarē
tur. l. nulli. ⁊ l. plane. ff. ꝙ cuiuscūq̄ vniuer. no. neꝫ eo casu
s. quo non oēs ꝯgregantur doc. magis ꝯcordāt. Et clarius
si nō iteruenīūt due partes: ⁊ maxīe si nō iteruenit maior
pars. Cū itaq̄ non appareat ꝙ ad faciendū dictā cauatam
interuenerint due partes hominū vniuersitatis immo mi
nima pars cuꝫ testes deponant. de. xxx. vel circa nec aliqua
appareat congregationis solennitas.

s ¶ Et qualitas facti suadet ꝙ fuerint pauci cū multi testes
nūcupent sulcum. ita ꝙ ille actus faciendi cauatā nō preiu
dicat cōitati campli nec ꝓdest ciuitelle. Et licet multi testes
presertim illi de machia deponant ꝙ homines de ciuitella
secauerunt fenum vsq̄ ad sulcū a latere ciuitelle. Et illi de
camplo ab alio latere secauerint silr̄ vsq̄ ad sulcum. Tamē
non deponūt ꝙ illud fecerint noīe vniuersitatis imo ipse-
met de ciuitella deponunt ꝙ deferebant fenū secatum ad
eoꝝ domū. Causa autem pn̄s agitur inter cōitates non in-
ter particulares homines. Nec cōitas campli vt arbitror ꝑ
tendit habere ꝓprietatem illius montis in illis pratis a ca
uata vltra: sed pretendit habere ibi territorium ⁊ sic iurisdi
tionem: cui rei nō vr̃ obstare sola secatio ⁊ recollectio feni
facta per homines particulares. Et illa cauata ēt appositio
terminorum potuit fieri ad cōfināduꝫ fundos priuatos ⁊
predijs cōitatis campli nō ad cōfinādum territoriū. Nec
appareat ꝙ interuenerint alij ꝗ̄ pretendētes interesse ex ꝑ
te ciuitellensium cum non exprimātur quales fuerint.

t ¶ Et dato ꝙ ⁊ alij interuenissent non refert: q: sepe occur
rit ꝙ communitas pro tuēdis iuribus suoꝝ ciuiū interpo-
nit suas ꝑtes ⁊ mittit alios adiuuandū pretēdētes interesē.
Nec ob. ꝙ cōitas ciuitelle assignauit hominibus de rochet
ta suis hominibus illam partem montis.

u ¶ Quia non reperio ꝙ titulus conferat iura nec ꝓbet iura
concedentis. Sed causat iura accipiēti. ita ꝙ ille actus nō
iuuat cōitatem ciuitelle: sed potest retorqueri ꝯ eam: naꝫ si
cōcessit illa bona ꝑticularibus personis: ergo nō sunt am-
plius ipsius cōitatis ciuitelle. iō cū nō sit lis cū illis ꝑticu
larib⁹ nō ꝑt cōitas niti iure tertij ꝑ iura vulgaria. Nec simi
liter iuuat catastrū. Nam ꝓut presupponit̃ illud non ꝓba
tur nā scriptura que ondit̃ de ipso catastro nullā hꝫ solēni
tatem nec faciē publice scripture. Sinasit ꝓbaret̃ per scri
pturā autenticā antiquā catastrū: sꝫ non ꝓbaret plene. Tn̄
preberet nō mediocre signum ⁊ argumentū ꝙ eēt territo-
riū ciuitelle si ꝓut audio nō solent poni in extimo nisi bo-
na sita intra territorium ⁊ a solitis nō debile est ar. vt ⁊. s.
est premissuꝫ cū collectaꝝ imponendaꝝ cā soleat fieri exti
mū ⁊ subditi de ꝯsuetudine nō collectant de bonis q̄ hn̄t
sita in alijs territorijs ⁊ non subditi collectant̃ pro rebus
sitis in territorio ⁊ de hac gn̄ali consuetudine facit mētio-
nem Bal. in. l. ēt pen. col. C. de execu rei iudi. ⁊ Bar. in. l. j.
C. de mul. ⁊ in quo loco: ⁊ idem de iure eē dic̄ glo. ibi lꝫ de
iure rigore videat̃ secus cū collecte imponant̃ persone pro
rebus prout volūt Bar. in. l. rescripto. §. fi. de mune. ⁊ ho-
no. ⁊ Bald. in. d. l. ēt. ⁊ Bar. in. l. j. C. de mul. ⁊ in quo loco
vbi latius de hoc ꝑ eū ⁊ non subditi nequeant collectari. l.
libertus. §. sola. de mune. ⁊ hono. ⁊ l. rescripto. §. fi. eod. ti. ⁊
ibi Bar. ⁊ in. d. l. j. de mul. ⁊ in quo loco. ⁊ bal. in. d. l. ēt: ⁊ tn̄
possunt saluari confines positi in catastro dictis bonis assi
gnatis adeo ꝙ non comprehenderetur locus assignatus in
dicto catastro sub ꝯfinibus quibus nitit̃ communitas de
templo: ⁊ sic possent confinare loca de q̄bus non est con-
trouersia: ⁊ s̄m hoc non ꝓbat necessario catastrū ꝙ fuerint
assignata bona de q̄bus agitur ⁊ ꝓbatio dꝫ necessario con-
cludere. l. non h. C. vn̄ cog. ⁊ c. in presentia. de proba.

x ¶ Et ꝑ hec videntur sublata oīa que deducunt̃ pro parte

ciuitelle circa illud caluuz montis a cauata versus ciuitellã. Licet etiam iura cõitatis campli circa hanc partem montis non sint multum vrgentia: licet satis vrget illud antiquum instrumentum presupposito ꝙ fines in eo descripti de quibus ẽt deponunt testes: lz per auditum antiquoꝝ comprehendant intra se etiam illud caluum montis etiam a cauata vltra versus ciuitellam seu magis proprie versus machiaz.

r ¶ Quo ad residuum vero montis ⁊ sic quo ad locum vbi est silua. scz intra caluum montis ⁊ fontem mileti ⁊ fontem aquarie videtur res magis clara pro communitate campli: nam continetur ille locus sub confinibus dicti instrumenti ⁊ de quibus deponunt multi testes vt supra.

s ¶ Item probatur per multos testes de campo possio pro parte cõitatis ⁊ per nonnullos qui dicunt gabellasse tanꝙ bona communitatis illam siluam ⁊ sunt multe locationes de ipso monte que designant possessionem proprie rei corporalis ⁊ quasi possessionez iurisditionis ⁊ sic territorij.

t ¶ Cuz imponere gabellas sit meri imperij iuxta ea que habentur in vsi. feud. que sint regna. c. j. put de collecta. dicit Bald. in. d. l. etiam. ⁊ facit. d. l. rescripto. §. fi. ⁊. d. l. libertus. §. sola. ⁊ quod per Barto. in. d. l. j. de mul. ⁊ in quo loco.

u ¶ Item ꝯcurrit ẽt catastrũ terre campli factum de ipso mõte vt arbitror sub dictis ꝯfinibus cuius scriptura est auctẽticum cum fuerit facta ab officiali ad id deputato. l. quedaz §. nũmularios. ff. de eden. prout ibi no. Bar. Ange. Raph. ⁊ Pau. de ca. notantes ꝙ creditur scripturis eorũ qui eliguntur ad colligendas gabellas vel collectas publica auctoritate ad h. l. ne casu. C. de di. li. x. ⁊ in auc. de mã. prin. §. coges sm Ang. ibi ⁊ cõiter ita seruatur prout ibi ipse dicit facit. l. iubemus. §. fi. ⁊ ꝙ ibi hr. C. de sa. san. eccl. Item statutum terre campli factum super predictis attento ꝙ ⁊ statuere sit actus iurisditionalis vt per Bar. in. d. l. oẽs ppl'i circa prin. ⁊ per Ja. bu. ⁊ doc. in. l. j. ff. ꝙ quisqz iur. ⁊ ꝙ per Bar. in. l. imperium. de iu. om. iu. quatenus vult ꝙ condere legẽ sit imperij merij cum ⁊ merum imperium sit species iurisditionis vt ibi iuncta exempla prout ⁊ omnes tenent.

x ¶ Itez probatur per plures testes executio dicti statuti in ea parte in qua statuit ꝙ venatores apportẽt capita aialiũ que caperent in dictis siluis. naz pbat per plures testes ꝙ aialia capta in dictis siluis de quibus ad pñs est cõtrouersia istud ẽt significat supioritatẽ ⁊ iura in dictis siluis. Itez probantur plures locationes per instra ⁊ solutiones mercedum locatio aũt cum solutione mercedis probat possessionem nedum ꝯ ꝯducentem: sed ẽt ꝯ alium. l. qui vniuersas. §. ꝙ per colonum. ff. de ac acqui. pos. per gl. Bar. ⁊ doc. ⁊. l. litibus. C. de agri. ⁊ censi. lib. xj. ⁊ hr in. l. ꝗuis. §. j. de acq. pos. Item concurrit nuncupatio loci: qr appellatur mõs campli prout ⁊ supra ponderatum est. Item concurrit cõis opinio hoium: maxime vicinorũ prout sunt illi de machia qui omnes deponunt de fama ⁊ cõmuni opinione ꝙ silua de qua agitur sit cõis campli. Et dato ꝙ forte singula predicta non probarent. Tamẽ simul iuncta sufficienter probent iuxta. l. ij. in prin. cum sua glo. de excu. tuto. cum concor.

a ¶ Et hoc mihi apparet satis expeditum. Nec video in contrarium probabile fundamentum. Nam ille finis qui reperitur in fine illius cauate: lz cõitas ciuitelle inducat pro se. Tñ sm ea que mihi proponunt retorquendum est ꝯ eam. Nam designat mihi ꝙ hẽat ille finis tres guardias appellamus nos: alia appellãt tres testes per quos oñditur ꝙ ille terminus terminat a latere superiori ⁊ sic terminat caluuz mõtis. nõ aũt siluã. Et lz nõnulli testes de ciuitella deponant ꝙ respicit ad fontem mileti: mihi vr ꝙ respicit nõ per rectitudinẽ sz per trãsuersum ꝙ non solent facere termini.

b ¶ Et insup illa guardia que est a latere qui respicit ad fontem mileti clare demonstrat ꝙ ille finis non terminat abinde infra ⁊ sic non terminat versus fontem mileti. Item testes qui deponũt ꝙ fons mileti est terminus pñt verificari ⁊ ꝯcordari cũ testibus deponẽtibus pro cõitate cãpli intelligendo ꝙ prout fons aquarie terminat territoriũ campli a latere inferiori ita ⁊ fons mileti qui parum distat. ita ꝙ ciuitella ꝓtendat suum territorium in pedemontis vsqz ad viaz de capellis ⁊ fontem aquariã ⁊ se ꝓtendat p rectitudinẽ ad fontem mileti qui est ex trãsuerso paꝝ supior ⁊ latere inferiori ṽsus ciuitellã sit ciuitellensiuz a latere supiori sit camplensium. Nec ob locatio cesarũ que sunt facte per illos de ciuitella obmitto ꝙ nõ ꝯstat de mãdato locantiũ. Sz scdo loco dico ꝙ nõ apper in qua pte mõtes locauerint cesari ⁊ locatio quelibet põt verificari ẽt in ea pte mõtis q̃ nõ ꝯtinetur sub finibꝰ q̃bus nitunẽ hoies de campo ita ꝙ ille locatiões nõ aduersanẽ iuribꝰ terre cãpli. Nã pñt verificari in ea pte mõtis q̃ est subtus fontẽ de aquaria ⁊ viam de capellis: ⁊ sicr collis illirici vt arbitror dr vsqz ad planitiẽ ⁊ sic ẽt se ꝓtendit ẽt subtus viam de capellis ⁊ in ea pte põt esse vt arbitror cõfinis inter machiã ⁊ ciuitellã: ⁊ verificari pñt attestatiões q̃ deponũt ꝙ collis illirici ꝯfinat iter machiaz ⁊ ciuitellã. Attẽto ꝙ multi alij hoies de machia deponũt ꝙ collis illirici cõfinat iter hoies de machia ⁊ hoies de cãplo. ita ꝙ deponẽtes de cõfinibꝰ inter machiã ⁊ ciuitellam ṽificenẽ in ea parte collis q̃ est inferior vie de capellis. Et ab inde supra verificentur depositiões illoꝝ qui deponũt ꝙ dictus collis est ꝯfinis inter machiam ⁊ camplum: licet illi qui deponunt ꝙ confinat ille collis inter machiaz ⁊ ciuitellam sint paucio res ⁊ deponant per auditum.

c ¶ Restat deuenire ad aliam dñiã que est in planitie. vz in loco qui dr fundus seu campus quadratus ⁊ in loco q nũcupatur ꝯta cirifioni circa q̃ loca plura hincinde adducuntur. Nã pro pte ciuitelle allegaẽ primo catastrũ ciuitelle de quo. s̃. in quo apparent allibrata bona dictoꝝ locorũ: scdo allegantur nõnulle ꝯdemnationes facte de dãnis datis p camplenses in dictis locis que ꝯdemnationes late fuerunt p magistratus ciuitelle: ⁊ sic vsi fuerũt magistrãtus ciuitelle iurisditione rõne loci tanꝙ illa loca essent de territorio ciuitelle cum alr̃s cõtra dãnum dantes q erant forenses nõ haberent aliquã facultatem iudicãdi. l. extra territoriuz cũ sua mã. de iurisdi. om. iu. ⁊. l. j. ⁊ aũt. qua in ꝓuincia ibi posita. C. vbi de crie agi opz. ⁊ sic dcã cõitas p suos magistratus fuisse vr in quasi possessiõe territorij illius loci. Item ⁊ tertio nitunẽ ex attestationibus nõnulloꝝ testium deponentium sup ꝯfinibus ⁊ designantes cõfines incipiendo a bonis heredum Flasconi versus lo piano de se fiochc per lavalle de stupi e va ad sctõ grisanto vechio verso cirasola e va ala ꝯta delo puzo e poi ale pãtani ⁊ ale machie de ranaldo e poi calla inlogoso: ꝓut sunt mecus tagliacone trigesimus testis ⁊ qnqz testes immediate seqũetes: qui oẽs deponunt de dictis confinibus.

d ¶ Item deponunt ꝙ possessiones que sunt intra, dcõs cõfines ṽsus ciuitellã in ꝯta cãpi quadrati ⁊ cirisoli sunt hominũ de ciuitella ⁊ posite in cãna ciuitelle ⁊ ꝙ possessiões quas hñt homines de camplo emerũt ab hominibus de ciuitella ⁊ sunt posite i catastro ⁊ cãna ciuitelle ponẽtes cannãp districtu ⁊ territorio: ⁊ isti oẽs sunt de ciuitella.

e ¶ Quarto nituntur ex attestationibus. vij. testiũ omnium de cãplo examinatorũ die. xxvj. aprilis. Mcccclxxxj. videlicet Bartholomeus bernardi Joãne bartholomei bernardi Jacobus petri Antonius siluestri cola dela vechia Jacobus antonelli Jacobuspetri qui omnes septẽ testes sunt cõtestes sup finibus circa dicta loca per quos confines per eos testificatos ostẽditur ꝙ contrata cirigioli ⁊ cãpus quadratus sunt intra ꝯfines ciuitelle quarũ attestationũ vigore vt creditur fuit lata snia pro illis de ciuitella: ⁊ subdunt dicti testes ꝙ per homines de cãplo ⁊ homines de ciuitella sunt possessa dicta loca vsqz ad dictos fines: vz qlibet a latere suo. ⁊ p homies de ciuitella fuerũt capti boues illorũ de cãplo dantes dãna in possessiõibus illoꝝ de ciuitella in dictis locis ⁊ dicti ad ciuitellã ⁊ illi de camplo dñi bouum soluerũt penam apud ciuitellã. Item duo ex eis deponunt ꝙ iã sunt anni. xx. ꝙ fuit fcã cõcordia inter homines de cãplo ⁊ homines de ciuitella ꝙ dãtes dãna in dictis locis in possessionibus illorum de ciuitella soluerent penam in ciuitella ⁊ dantes damnum in possessionibus illoruz de camplo soluerent penam in camplo.

f ¶ Ex aduerso pro pte cãplensiũ plura addunẽ: vz dictum antiquũ instrm vt. s̃. renouatũ ꝙ designat p ꝯfine gosium ⁊ p Gosium supius vadit p fossatum de rupe: si eni ex fossato de rupe iret p fossum fundi quadrati ⁊ alios fines quibus nitunẽ illi de ciuitella nõ iret p Gosium p fossatũ rufi sed iret per alia loca inter media ad fossatum rufi.

g ¶ Item q̃ꝫ multi testes in effectu idẽ deponũt. s. de dictis ꝯfine Gosij ⁊ p Gosiũ ad fossatũ rufi. ⁊ ꝙ vsqz ad illos ꝯfines fuit possessuz p hoies de cãplo pacifice ⁊ sine ꝯditiõe ⁊ deponũt nõnulli de multis annis quorũ nõnulli sunt de illis qui postea magis artatiue deponũt ꝓ pte ciuitelle vz Joannes bertholomei antonius siluestri cola de la vechia Rex de la vechia Jacobꝰ petri ⁊ prio dicto standũ est saltẽ ex quo fuit iuratũ. Maxie in forma iudicij receptũ ⁊ scdm ex iteruallo p no. p Bar. in. l. eos. ff. de falsis in. l. si postulauerit

lauerit.§.si negauerit.de adul.p glo.in aut.de testi.§.qz vo p.glo.si.et Inno.in.c.preterea.de test.cog.per Cy.in auten. qui semel.C.de proba.q.iiij.et per Spec.ti.de testi.§.j.ver. item ꝙ testes sunt varij et seq.

b ¶Item deducit catastrum antiquum.c.annorũ campli in quo si nõ omnia bona tñ aliqua sita in dictis locis.s.campli quadri.et ɔ̃ta rosioli sunt a catastrata.Ac ẽt extimum nouũ in quo sunt catastrata quasi oĩa bona sita in dcis locis.Itẽ quedam ɔdemnatio facta per magistratũ terre campli cõtra quosdam de ciuitella pp maleficium commissũ in dicto loco de quo est ɔtentio sub annis dñi.Mcccclviij. et sic ante cõdẽnationes damnoꝝ datoꝝ factas in terra ciuitelle de hominibus campli:licet nõ magnifaciam istas cõdemnatiões factas in camplo vel in ciuitella:qz lz sit proprie actus iurisditionalis cõcernẽs illa loca:tamẽ nõ sit illis locis.sed sunt actus extrinseci qui de facili fieri possunt.

c ¶Ita ꝙ hoc modo ciuitas pusina posset querere quasi possessionem in territorio.in terris soldani ꝙ vr̃ alienum a rõne quam sufficit allegare ẽt in causis dirimẽdis.l.scire oportet.§.sufficit de excu.tu.Tñ qcqd si sit per hãcviã quasi possessio querit̃ prius quesita fuit per camplensem cõitatem ꝙ̃ per cõitatem ciuitelle cũ prius fuerit facta illa ɔdemnatio p iudicem campli ꝙ̃ ille alie per iudicem ciuitelle.

k ¶Que quasi possessio semel quesita aĩo retinet̃ nec perditur per occupationem alterius factam ignorante pimo possessore.l.iij.§.in amittenda.et.l.clam possidere.§.qui ad nũdinas.et.l.quemadmodum.de acqui.pos.

l ¶Et aĩs in querenda quasi possessione super incorporalibus qz ɔstat ex patiẽtia aduersarij.l.seruitutes.et.l.quotiẽs ff.de serui.et.l.ij.C.eo.ti.Iõ nõ querit̃ absq scia aduersarij put voluit Inn.in.c.bone memorie.de elec.bart.in.l.ij.§.hĩ interdicto.ij.de iti.actuq̃.priua.et bal.in.d.l.ij.C.de ser.scia vero aduersarij minime in casu nr̃o apparet.merito etc̃.

m ¶Item multum iuuat inspectio ad oculum.Naz exquo testes ɔcordant nec partes discordant ꝙ fossatuz rupi et Gosium sunt fines territoriorum et Gosium et fossatuz rupi vadunt de vno in alterum per directum.et aqua de vno fluit recta via in alterum natura loci ostẽdidit ꝙ veriora sunt dicta testium qui deponunt pro terra campli ꝙ̃ contrarij testes deponentes pro ciuitella.

n ¶Et ꝓbatio per visum in hmõi finalibus qõnib' iuuat plurimũ.l.si irruptione.ff.finiũ reg. Et saltẽ videnť pferẽde depositiões p terra cãpli qz deponũt veroꝓximiora hoc est magis visilia iuxta.c.lz cãm.et.c.in nostrã.de ꝓba.et.l.ob carmẽ.de testi.Et forte testes variãt qz capiũt nõnulli territoriũ ciuitelle vel cãpli se ɔtendere ad loca.que possident̃ per pticulares homines de vna vel altera vniuersitate qõ est falsum put et.s̃.deductũ est.ita enim videtur sumere deponẽtes pro ciuitella:in hac pte dũ dponũt ꝙ vsq ad illa loca fuit possessum per hoĩes de ciuitella.

o ¶Quod maxime demonstrat̃:qz nõnulli subdũt ꝙ si qd possessum fuit p hoĩes de cãplo illi emerũt ab hoibus de ciuitella et tñ nulla emptio a cõitatibus hincinde verifir̃ facta fuit nec subiecta materia suadet.iõ clare ostendit ꝙ testes intelligunt de venditionibus et de possessione pticulariũ hoĩum:et inde arguere volunt ad territoriũ ꝙ arg. est multum debile et minime concludit ar.ẽt seu probatio que resultat ex catastro nõ releuat ex parte ciuitelle quia illa scriptura qua volunt probari catastrum non est auctẽtica vt deductum est.s̃.sz scriptura catastri campli est auctentica prout.s̃.deducitur.

p ¶Nõ vr̃ aũt multũ iuuare hincinde. Maxime cum non deducat̃ ꝙ vigore talis a catastratiõis sint solute collecte et si solute sunt per hoĩes ꝓprie vniuersitatis singula singulis referẽdo põt interpetrari ꝙ sint solute rõne psonarũ que sunt subdite nõ rõne loci qz sit de territorio.attento ꝙ imponunt̃ collecte psonis subditis pro rebus non autem psonis nõ subditis rõne rerũ sitaꝝ in territorio vt s̃.deduximus.Nec ob.ꝙ testes deponunt ꝙ boues fuerunt capti ratione dãnoruz datoꝝ in dictis locis et fuerũt ducti ad ciuitellã qz nõ deponunt testes ꝙ fuerint capti per officiales ciuitelle sz per singulares homines qui nõ representant vniuersitatem.

q ¶Nec deponẽtes ꝙ soluerint penã apud ciuitellã deponunt ꝙ soluerint penã cõitati attẽto ꝙ pro dãno dato de iure debet̃ pena pti.l.itẽ mella.§.si plures i fi.ff.ad.l.acq. et insti.eo.ti.§.his aũt verbis.Deponũt aũt plures testes de concordia quadã super hac pte inita inter homines de camplo et hoĩes de ciuitella que non plene probat̃ qz per testes de auditu et nõ deducit̃ ꝙ faciẽtes cõcordiã habuerint auctoritatem solemniter eis concessam.

r ¶Quia vo res nõ est multũ clara ad bonũ superiorẽ spectaret rẽ in hac pte inter partes cõponere attento ꝙ non incõuenit nec est iuri ɔ̃riũ ꝙ in vno loco vn' ɋrat iurisditionẽ vnius speciei et alius iurisditionez alterius speciei.

s ¶Et si qs nitit̃ in ꝓbãda iurisditiõe rõne actuũ iurisditionaliũ qbus vsus fuit in vno loco nõ resultabit ꝓbatio quasi possessionis iurisditionis nisi illius speciei iurisditionis quã respiciunt,illi actus qui probantur.

t ¶Nec pscriptiõe querit̃ tũc nisi illa species iurisditionis put ɔcludit bart.in.l.ij.§.si qs hoc interdicto.de itinere actuq̃ priua.per illũ tex.et not.per eũ in.l.si publicanus.§.fi.ff.de publi.et idẽ voluit Bald.in.l.imperium in fi.ff.de iurisdi.om.iu.Non ũaq̃ inconueniret si res cõponeretur ꝙ quelibet vniuersitas collectaret suos subditos pro bonis que in dictis locis possiderent et quelibet ciuitas puniret delicta ibi cõmissa aduersus subditos ẽt per homines alterius territorij. Laus deo.

¶Agẽs vt testes examinent̃ ad ppetuã rei memoriã sup donatione quã agens dicit sibi factã post mortẽ donãtis an si succumbat et iterato agat dicens sibi factam donationẽ inter viuos obstet sibi exceptio rei iudicate super prima donatione vel audiatur tanꝙ̃ istud scdm iudiciũ dicatur de alia donatiõe.et an et ex quibus dicatur probata donatio causa mortis.

¶Consilium cccxxiiij.

In noie domini nostri iesu xp̃i.¶Vr̃ prima facie dõm ꝙ dicti testes iuuent dictã dominã Bartholomeaz.Quia lz fuerit lata snĩa ɔ̃ eã sup donatiõe que dicebat̃ facta post mortẽ ɔ̃ ipsam dominam Bartholomeã.Tñ ista sup qua instatur in hoc iudicio corã vicario vr̃ eẽ alia donatio.Qz diuersa est donatio inter viuos et donatio cã mortis vt de se est notissimum.

a ¶Quinimo donatio simplex et pura est diuersa a donatione post tps vel sub cõditione.l.j.ff.de dona. et de facili potuit ɔtingere ꝙ dictus Bernardinus infirmus fecerit ẽt eodẽ mense plures donationes de suis bonis sue sorori et aliquando dixerit post mortem et aliqñ simplr̃. Et sic vna fuerit causa mortis alia inter viuos.

b ¶Ex quo enim testes deponũt de actibus habẽtibus diuersas qualitates cẽsentur esse diuersi actus vt probat̃ in c.in presentia.de ꝓba.et in.c.cum Io.heremi.de fi.instru. prout et no.doc.in dictis iuribus.et facit.l.quinquaginta.ff.de ꝓba.Ideo doc.in.d.c.cũ Io.heremita dant cautelã ꝙ articulet̃ et probetur ꝙ vnus tantum actus puta donatio fuit celebrata inter dictas partes tpe de quo agit̃ put et probatur ibi.Et licet pro parte Antonij roger j fuerit articulatum ꝙ vna tantum donatio emanauit etc̃. Tamen super dicto articulo nullus testis fuit examinatus. Et responsio partis nõ vr̃ illud fateri.nec vr̃ respõdisse ad interrogata.Et saltẽ v̾ba videnť dubia.et dubia cõfessio nõ releuat qz dz esse certa.l.certum.ff.de cõfes.put et alia ꝓbatio debet esse certa et necessario cõcludens.c.in presentia.de proba.l.non hoc.C.vnde legittimi.

c ¶Tñ his nõ obstãtibus ɔ̃riã pt̃e arbitror iura magis cõsentaneã.Nã ponderandũ est ꝙ pluralitas actuũ nõ psumit̃ put probat̃ in.d.c.cũ Io.heremita.et no.doc. ibi.et in d.c.in pñtia.et Inn.in.c.qualiter et quando de accu.Adeo ꝙ si instrm̃ cãtat ꝙ titius donauit sempronio decem et testes deponũt ꝙ donauit decẽ sub ɔditione nõ psumit̃ duplex donatio vna pura ꝓbata per instrm̃ alia ɔditiõalis ꝓbata p testes.Sed vna dũtaxat.qz lz instrm̃ nihil dicat de cõditione.nõ tñ dicit ꝙ fuerit facta pure. Itaq̃ ꝙ deficit in isto supplet̃ per dicta testiũ.ita formaliter decidit dñs Nicolaus abbas siculus in.d.c.in pñtia quem ibi refert et sequitur preceptor meus dominus Benedictus in notabili.presumptio ergo iure que est ꝙ non fuerit pluralitas actus non tollitur nisi per ꝓbationem in ɔ̃rium cõcludentem et nõ per ꝓbationẽ dubiã.Que decisio vr̃ decidere casum nostruz cũ testes simplr̃ deponãt ꝙ dixit do et dono et non dicunt ꝙ donauerit pure.

d ¶Et lz vnus testis dicat ꝙ nõ dixit post mortez dictum

vnius nō releuat.l.iurisiurādi.C.de test.c.cū lris.⁊.c.l3 ex quadā extra.e.t.i.cū si.Et maxie q2 nō ē verisile ꝙ fecerit duas donatiōes diuersas tā breui tpe de eisdē reb⁹ eidē psone.Itē est visile ꝙ dcā dn̄a bartholomea que taꝫ accurate petijt examinari testes ad perpetuaꝫ rei memoriā nō petijsset examinari super illa facta post mortem si habuisset aliam puram ⁊ simplicē ⁊ magis efficacem.

e ¶Maxime q2 donatio cā mortis patit resecationē p falcidiā.l.si mortis cā.l.pe.C.ad.l.fal.⁊ tn̄ donatio inter viuos nō defalcat ita ꝙ vel fecisset examinari super illa iter viuos magis pficua vel sup vtraqꝫ.itē qn̄ pro parte dicti Antonij rogerij articulat ꝙ vna tn̄ donatio facta fuit si fuissent facte plures donationes dicta dn̄a Bartholomea audacter respondisset ꝙ fuerunt facte due.

f ¶Nō.n.pōt ptēdere ignorātiā cū d facto suo agat.l.ꝗꝗ ff.ad velle.c.ab excōicato extra de rescri. psertim cum sit recēs ⁊ nō leuis pōderis:⁊ sup quo fuerit litigatū p pre suas ⁊ tūc litigabat:q2 tn̄ nō erat veꝝ ꝙ plures interuenerint donatiōes noluit illō asserere cū piurio. Que qdem coiecture debēt magis mouere mētē iudicis ꝙ vna tātuꝫ donatio fuerit ꝯcta ꝗ qeqd in ꝯriū adducit. Qui insup rn̄sio quā fecit dicta domina barthbolomea tertio articulo dicti Antonij videtur ꝙ probet dictum articulum.

g ¶Nā rn̄sio dꝫ adaptari ad interrogata ⁊ p interrogatione rn̄sio declarat.l.si defensor.§.q interrogat⁹ de iterro. act.⁊.c.iter dilectos.§.ceterū de fi.instr.insti. de inuti.sti. §.ꝑterea.⁊.§.quotiēs.Si itaqꝫ sit articulus ꝙ vna tn̄ donatio facta fuit p dictū bernardinū de dictis suis bonis. Et sup hoc iterrogat dicta dn̄a barthbolomea ⁊ ipa rn̄det credit de donatiōe eidē facta vt cēseat rn̄disse ad interrogata ē itelligēda ꝙ credit d dōatiōe sibi fcā ꝙ fuerit vna ⁊ nō plres. Sꝫ an fecerit plres alijs si se itromittit. Nō eni iterrogabat vtꝝ crediderit dōatiōnē sibi factā:erat.n. supflua illa iterrogatio cū ipa i toto iudicio nil aliō asserit

h ¶Cū itaqꝫ fuerit interrogata an crediderit ꝙ vna tn̄ donatio fuerit sibi fcā. Rn̄dit credit.s.ꝙ fuerit vna tn̄ ⁊ nō plures donatiōes sibi facte.Illa.n.vba de donatione sibi facta iportāt ꝙ nō credit ꝙ nō fecerit alijs ēt als. Sꝫ de donatiōe sibi facta credit.s.ꝙ fuerit vna ⁊ nō plures.als iust⁹ iudex dbuisset reijcē dictā rn̄sionē tāꝗ nō ad iterrogata ⁊ ipertinētē.Nā rn̄siōes articulis fiūt ad releuāduꝫ ptē ab onere pbādi.l.ij.§.ꝙ obseruari ⁊ ibi per doct.illa ergo rn̄sio q̄ nō releuat non est idonea vt ibi habetur.

i ¶Dꝫ.n.eē talis rn̄sio ꝙ releuet ipm ponentē si affirmat ⁊ nō dꝫ ipm dimittere in icerto sup eo de quo interrogat dicit Spe.in ti.de positiōibus.§.vj.ver.sꝫ nungd vbi iurat p.l.de etate.§.nihil de interro.act.Sꝫ alr intelligēdo dictā rn̄sionē ponēs esset incertus postea ꝑut ꝑus ergo nō dbuisset admitti fuit admissa ergo ita iterpetrata.Et pro iudice ꝙ iuste fecerit ꝑsumit.l.herēn⁹.§.gaya.d euic. ⁊ in.c.in pn̄tia de renū.Ex his itaqꝫ deducit ꝙ vna tn̄ donatio censet facta si vna tn̄.⁊ plures testes deponunt ꝙ fuit collata post mortē.Quinimmo ⁊ pro parte ipsiusmet Barthbolomee fuit in iudicio deductuꝫ. Et super illa est iudicatum ideo clarū est ꝙ non debet super hoc amplius audiri.Ex quo vnus tantum testis dicit ꝙ illa verba post mortem nō interuenerunt. Sed est testis vnicus vt dixi. Deus tn̄ dirigat mentem iudicis qui sua non mediocri scientia suppleat in ceteris. Laus deo.

¶Statutū asculi disponit ꝙ filie dotate nō succedāt vel si nō fuerint dotate doten̄t. An excludat filiā indotatam stāte sorore vterina defuncti:vba aūt statuti predicti vide J.i littera.h.Itē alio statuto ciuitatis pdicte cauet ꝙ mater nullatenus admittat ad successionē filiorū defunctorum nisi vsqꝫ ad legittimā stātibus filijs vel filie ex eodē matrimonio vel nepotes.s.filij filioꝝ vel fratres carnales patris filiorū saluis substitutionibus ⁊c. An excludat matrem ab hereditate filie ītestate stāte amita idest soror vterina patris filie defuncte stante ēt alio statuto ꝙ masculinum cōcipiat femininū.Itē fructus qui interim pcipiuntur per matrē ⁊ sororē filij de portione partis hereditatis ipsius filij qui vna cū dictis matre ⁊ sorore fuit institut⁹ ⁊ prohibitus administrare anteꝗ esset etatis.xxv.an. sed portio sua debeat eē penes dictas matrē ⁊ sororē. An sint restituendi dicto filio vel suis heredibus.

¶Consilium. cccxxxv.

In nomine dn̄i nostri iesu xpi. ¶Primū ꝯsultatiōis articulū aut nihil aut parū dubitationis hr̄e arbitror.

a ¶Nā ꝯstat q oi iure pmia cā successiōis est liberoꝝ in spē iure nouissimo in auc. de here.ab intest.§.j.⁊ auc.in successione.C.de suis ⁊ leg. ⁊ insti.de here.ab intest.§.j.Nec est de iure cōi dr̄ia inter mares ⁊ feminas vt dictis iuribus.⁊.l.maximuꝫ vitiū.C. de libe.ꝑte.Nec dotes date mulieribus eas excludunt a successione intestati:sed sunt conferende.ff. de colla.do. per totum.⁊.l.dotis.⁊.l.vt liberis cum si.C.eo.ti.

b ¶Ius aūt municipale solū excludit dotatas:⁊ tūc demū si extant filij masculi vel filij filiorū fratresqꝫ seu filij fratrum ipsius dotate.Quibus cessantib⁹ ēt ius municipale specifice feminas admittit ad successionē. In casu itaqꝫ nr̄o nō psupponit ꝙ dicta emilia filia francisci fuerit dotata.Nec fr̄es vel filij fratrum ipsius emilie descēdentesqꝫ ipsius francisci extent mares vel femine. Igit hereditas dicti francisci in dubie delate fuit ad dictam emiliam.

c ¶Et,dicta emilia dato ꝙ nō imiscuerit se hereditati.Tn̄ illā trāsmittit iure suitatis in ei⁹ heredes.l.si fratris.C.d iure deli.⁊.l.apud hostes.C.de suis ⁊ legi.cū si. ⁊ maxime si excessit infantiā.Tn̄ ēt in ifante lꝫ sint opi.p decisionē. l.si infanti.C.de iure delib.Tn̄ cōis opi.ē ꝙ idē in infante ꝑut late ꝑsequor h firmās in.d.l.si infanti obmitto aūt in presentiarum gratia breuitatis maxime cum nō presupponatur in themate ꝙ decesserit infans.

d ¶Est mō vidēdū qs ipsi emilie succedat.⁊ sic intro vltimā cōsultationē.Circa quā premitēdū est ꝙ de iure cōi sine dubio mater pfert amite:maxime patri coniuncte ex vno latere dūtaxat prefert enim oibus transuersalib⁹ exceptis fratribus ⁊ sororibus vtrinqꝫ coniunctis ⁊ filijs ipsorum auc.defuncto.C.ad tertu.⁊ auc.vt fratrum filij in rubro ⁊ nigro.Cū itaqꝫ francisca non sit vtrinqꝫ coniūcta nec sit soror vel filia sororis ipsi defuncte. Ideo nullatenus de iure communi admittitur.

e ¶Sed lꝫ de iure cōi nō admittat tn̄ vr̄ ꝙ admitti ꝺbeat de iure municipali exclusa matre.Nā viget statutū d quo in themate ꝙ fratres carnales pr̄is filioꝝ de quoꝝ agitur successione excludūt matrē excepta legittima ⁊ clare loq vr̄ de iure aūt appellatiōe fratris venit ēt soror.l.tres fratres.ff.de pac.Regulare.n.est ꝙ masculinū ꝯcipit femininū.l.j.⁊.l.pnūciatio.ff.de v.sig.ēt in materia odiosa.⁊ l.si qs id qd.§.j.ff.de iuris.om.iu.⁊.l.qcunqꝫ.C.de ser.fu. ⁊ ibi p bal.⁊ doc.⁊ p Bar.in.l.j.de v.sig. p Archi. in can. si qs suadente dyabolo.xvij.q.iiij.⁊ doc.in.c. generali. de elec.li.v..Et in specie ius municipale determinat ꝙ masculinū cōcipiat femininū in rub.⁊ nig. statuti sub rubrica qd masculinū cōcipiat femininum.dictis ergo statutis simul iunctis vr̄ casus legis municipalis ad exclusionem matris.Et super casu legis non est instādum.l. ancille.C. de fur.l.illam ver.de modo de colla.

f ¶Tn̄ his nō obstātibus ꝯriū arbitror interpide rn̄dēdū. nā ꝯstat vt dixi ꝙ mr̄ prefert de iure cōi.Itē cōstat ꝙ mr̄ pfert auie pr̄ne.d.auc.defuncto.Sed dicta francisca non est ꝯiuncta dicte emilie nisi mediāte auia pr̄na ipsius emilie.Si igit est exclusa auia.ipsa ergo oēs qui attinēt dūtaxat ea mediāte.excludunt.n.tanꝗ exclusa ⁊ infecta radice.ꝑut in sili no.doc.maxie Pau.de ca.in.l.illā.C.de colla.Bal.in.d.l.maximū vitiū. ⁊ Cy.in.l.j.C. que sit longa consue.⁊ Jo.an.in addi.spec.de testa.§.j.

g ¶Itē statutū excludēs matrē pp patruū dicit bal. in.d.l. qcūqꝫ.C.de ser.fug.esse odiosum odio irrationabili. Ideo plurimū restringendū:ideo pōt attētari ꝙ non excludat auiā paternā.nā lꝫ ex interpetratione appellatiōe matris veniat auia.l.iusta interpetratione.ff.de verb.signi.

h ¶Tn̄ nō cōprehendit ꝑprie.sed ex interpetratione extēsiua quevr cessare in hmōi statutis adeo exorbitantibus ⁊ irrationabilibus vt in sili p Bar.in.d.l.j.de v.sig.⁊ Bal. in.d.l.qcūqꝫ.Si vo auia nō excludit ipsa excludit eius filiam.d.auc.defuncto.Ideo ipsa eius filia non sit in consideratione ad exclusionem matris.

i ¶Nā hōi statuta excludentia filias vel matrē propter psonas intelliguntur si ille persone que sunt causa exclusionis succedunt als cessat exclusio statutaria vt not. Bald. ⁊ Ange.in.l.j.§.filium.ff.de contratab.Bald.in.l.in substitutione. §. non simili modo. de vulga.⁊ pupilla. per illum tex.

Nam text. in rōne sui. ⁊ idē bal. in. d. l. maximū vicium. C. de lib. prete. ⁊ in consi. mihi. lxxxv. incip. statutum disponit.

k ¶ Tertio osṅditur fratres carnales ipsius psone defuncte nō excludunt mrē, nisi sint nati ex eodē matrimonio: ⁊ sic vtrinq; ꝯiuncti vt pbatur ex tex. dicti statuti ꝙ allegat ad exclusiōem matris sub rubrica de matribus venire volētibus ad successiōem filiorum ibi si alij filij vel filie extarēt ex legitimo ⁊ eodem matrimonio ergo a ꝯrio si extarēt alij filij ex alio mrīmonio nati ⁊ sic fratres vterini vel ꝯsanguinei ipsius defuncte psone mater nō excluderet a ꝯrio sensu ipsius statuti ꝙ arg. a ꝯrio sensu est validissimū in iure. l. j. §. huius rei fortissimū est argumētum. ff. de offic. eius cui mā. est iur. l. si quis ex argentarijs. §. pbibet de edē. ⁊. cum apsica de his que fiunt a prela. sine consen. cap. cum si.

l ¶ Maxime cū se cōformet cum iure cōi ⁊ euitet in ea parte correctio iur. cōis que est aufugienda. l. precipimus. C. de app. c. cum dilectus de consue. c. cum expediat de elec. li. vj. Si itaq; frater carnalis qui est in scdo gradu excluditur a matre si nō est vtrinq; ꝯiūctus persone defuncte ꝗtiofortius patruus vel amita qui sunt in tertio gradu ⁊ excluduntur a fratre nō debēt excludere matre, nisi sint fratres pris vtrinq; cōiuncti q2 nati ex eodem matrimonio.

m ¶ Est. n. longe maior rō in fratre patris ꝗ in frē ipsius psone de cuius hiditate agitur si eadē immo maior rō: ergo idē ius. l. a titio de ver. ob. auc. multomagis de sac. san. eccl. cum si. ⁊ maxime ad euitandum iuris correctionem.

n ¶ Et ad coadiuuandū h medīū pōt dici qd illa verba ex legittimo ⁊ eodē matrimonio nati determinet non solu, precedētia sed ēt sequentia: ar. l. iij. §. si filius. ff. de lib. ⁊ posthu. Et satis cōstat qd dterminat sequētia q2 subdit de filijs filiorū. Nam intelligitur filiorum scilicet natorum ex eodem matrimonio absurdum enim esset ꝙ filij nati ex alio matrimonio excluderentur a matre ⁊ eorum filij excluderet matrem ⁊ sic meliorie essent cōditionis nepotes ex filijs quas ipsi filij: s, non essent coniuncti nisi mediātibus ipsis filijs ad h. l. iij. §. si viua matre. C. de bo. ma. Et si illa verba eodē matrimonio nati non determinarēt sequētia p viam relationis. Tamē sequētia determinant p viā repetitionis. argu. l. sexe. §. gayo de fun. instru. ⁊. l. j. in prin. de incē. rui. ⁊ nau. cōiuncta. l. iij. §. ꝙ ait pto. e. ti. Et p theoricā quā p illa iura tradit no. bar. in. l. pto. ait. ij. §. eritq; dn̄a. ff. vi bo. rap. dicens ꝙ qn̄ plura determinant ab vno verbo ⁊ sic ponuntur in eadē oratione: tūc dictū in vno capite orationis cēsetur repetitū in alio capite eiusdē oratiōis. l, illud respiciat facti narrationē ⁊ facit ꝙ per eūdē Bar. in. d. §. gayo.

o ¶ Ex pluribus ergo deducit ꝙ mater excludit patruum ex vno tantum latere patri coniunctum ⁊ facit ēt regula. l. de accessionibus. ff. de diuer. ⁊ temporalibus prescrip.

p ¶ Et ideo nō ob. si de iure cōi vel municipali masculinū cōcipit femininū: l, in hac materia adeo exorbitanti ⁊ irrationabili Bal. velit ꝙ masculinū non concipiat femininū in. d. l. qcūq; de seru. fug. l, loquatur in capite exclusiuo ⁊ nos loqmur in capite inclusiuo. Tamē in casu Bal. vigebat maior ratio in psona feminina excludenda ꝗ in masculina exclusa in casu isto econuerso q2 statutū magis fauet masculis ꝗ feminis p, q2 excludit matrē ⁊ nō patre, ⁊ aliud statutū excludit filias propter filios.

q ¶ In materia aūt differēti masculinū de iure cōi nō cōcipit femininū put no. bar. in. d. l. j. de v. sig. ⁊ Bal. in. l. j. C. qui admi. ⁊ Pe. de anc. in. c. generali de elec. li. vj. Et ide, dicit Pe. de anc. in. c. j. de consti. in antiqs. xiiij. q. princi. col. clxxvij. dicēs ꝙ statutū ꝙ primogenitus succedat nō cōprehendit primo genitā ⁊ per dictā theoricā concludit Bal. in consilio ꝙ incipit Martinus Joannis de florentia ꝙ statutū excludēs matrem propter agnatos nō verificetur in amita vel alia agnata femina pluribus rationibus primo rōne cuiusdam rationabilis cōpensationis ex quadā cōmuni consuetudine modernorum temporū ex qua cōsuetudine probabiliter summit coniectura mentis ⁊ ratio statuentis. l. si seruus plurium. §. vltimo de le. j. ⁊. l. cū delanionis. §. asinam de fundo instru. cum si. est enim cōsuetudo moderna ꝙ agnati succedāt in bonoribus defunctorum ꝗtū ad propulsationē iniuriarū actiue ⁊ passiue ⁊ quo ad similia multa onera ⁊ incōmoda. est igitur equū ꝙ ibi collocentur cōmoda prouenientia ex agnatiōe vbi collocantur incōmoda. l. j. §. si. ff. de aqua plu. arcē. ⁊. l. sm naturam. ff. de reg. iur.

r ¶ Scdo rōne cuiusdā publice vtilitatis que exposcit facultates suas singulis agnatiōibus ꝯseruari vt familiarum salua sit dignitas q absq; diuitijs nō ꝯseruat. l. ab oibus circa pncipiū de le. j. ⁊. l. j. §. si seruus de retre inspi. ⁊ auc. de testi. §. sancimus. ⁊. C. d suspecti. tuto. l. pietatis ⁊ interest reipublice p digniores ⁊ ditiores reg. nō p paupes ⁊ abiectos i auc. de dfen. ciui. in pn. ⁊ i. §. j. ⁊ i auc. vt oēs obe. iu. pui. circa pn. Jō interest reipublice facultatibus suos hre subiectos in auc. vt iudi. sine quoq; suf. §. cogitatio. honores aūt ⁊ onera publicorum officiorum cōstat solū ptinere ad virilē sexū. l. ij. ff. d re. iu. ⁊. l. iij. §. corpalia. ff. d mu. ⁊ ho. cū si. ⁊ h fuit rō q̄ dixit mouens moder. iurislatores.

s ¶ Et insup q2 p agnatos virilis sexus sm cōiter accidētia ꝯtigit ppetuari ⁊ ꝯseruari memoriā agnatiōis ⁊ agnatorū ꝙ qlibet naturalr optat ꝙ fit p agnatos masculini sexus. l. pnūciatio. §. familie. ⁊. l. liberorum in si. ff. de vb. sig. ⁊ insti. q. mo. ius pa. po. sol. §. j. ⁊ nō fit per feminas: q2 p eas nō ppetuat memoria agnatiōis: sed finit. d. l. pnūciatio. §. si. cū. l. se. ex his rōnibus fundat cōis opi. doct. tenētes mētes statuētiū extēdi ad psonas mares agnatorum sm eu, quasi ad ꝯtextū l, extēsiue loquat cui ꝯsilio se subscripsit Ang. eius frater ⁊ icipit subscriptio subtilr ⁊ diffuse per germanū meū. d. bal. dictū ⁊ ꝯsultū est. s. ꝙ agnate nō excludāt matrē defuncti ⁊ eius fnie totalr inhereo rōnibus p eū allegatis ⁊c. L, pdictū ꝯsiliū reperiat iter ꝯsilia francisci de albergo. in ordine. cliiij. Nec vr solitus stillus bal. seruari in. d. cōsi. subscriptio tn̄ Ang. iudicat illud tē bal. ⁊ saltē demonstrat ꝙ bal. in simili casu ꝯsuluit. Nec parua est auctoritas francisci de alberg. si cōsilium fuit suum.

t ¶ Idē ēt in simili cōsuluerunt Jo. de lig. Riciar. de salyc. Jo. de fantu. ⁊. d. Ant. de presbyteris de bononia volētes ꝙ in huiusmodi statutis excludētibus matres ⁊ alios cōiunctos ex linea materna pp coniunctos ex linea paterna masculinū nō cōcipit femininū ⁊ incipit cōsiliū Joan. de quedam Bartholomea pupilla decessit.

v ¶ Et fundat se q2 statutū est stricti iuris sm opi. Dy. ꝙ masculinū ꝯcipiat femininū nō pcedit de simplici ⁊ absoluta significatiōe vocabuli. Jō statutū nō d, extēdi ō masculo ad feminā maxime q2 casus est odiosus: ⁊ iō femina nō d, cōprehēdi: ⁊ ista fuit opi. Ja. de are. sm eū q subdit ꝙ Ja. de are. voluit ꝙ in materia odiosa irrationabili masculinū nō cōcipiat femininum ēt si pferat a iure cōi p. d. l. qsqs. ⁊ idē sm eū voluit Arch. ⁊ Jo. an. in. d. c. generali. ⁊ Odof. ⁊ Host. in. d. c. raynaldus de testa. ⁊ Spec. in tit. de dispu. ⁊ alleg. in. §. post hoc qui cōcordāt in odio irrationabili in materia odiosa ⁊ exorbitanti a iure cōi qualis est dispositio huiusmodi statuti sm eum.

x ¶ Qui sequit opi. gl. d. l. j. de v. sig. volētes ꝙ masculinu, cōcipiat femininū ex interpretatione ⁊ extēsione qcqd dicant Cy. in. d. l. quicunq;. ⁊ Bar. in. l. j. de verbo. signi.

y ¶ Et idē ꝯcludit Ric. de saly. sup eode, puncto ⁊ incipit cōsiliū. Queritur pmo an sine liberis in quo formalr dicit ad tertiū dico ꝙ masculinū cōprehēsum in statuto cū dicit cōiuncti ex linea paterna nō cōprehēdi neq; cōcipi femininū primo q2 nō de ppria significatione verborū casus est. ff. de adop. l. hec aūt satisdatio in si. vbi dicit ꝙ d pupillo loqut nō de pupilla. Sed tn̄ per extensionem ⁊ copulam ⁊ idem erit seruandum in pupilla.

3 ¶ Que extēsio nō h, locū in statutis. Scdo adducit casum. l. si qs idē. §. j. ⁊c. Tertio ē casus ad lrām i. l. j. §. de co. ff. de peculio. vbi dicit tex. de eo nō de ea pto loquit sed tn̄ ad eā extendit per interpretationē ⁊ mētē extensiuam que nō h, locū in statutis maxime ꝯ ius cōmune ⁊ naturalē rōnē. l. nā ⁊ si parētibus in pnn. de inoffi. test. ff. ergo ex ppria significatione non comprehēdit feminā sm eū. Qui subdit vltimo ꝙ masculinum in talibus statutis cōtra ius cōe nō cōcipiat femininū aperte cōcludit ⁊ terminat Ja. bu. C. vn̄ vi. l. siqs in tantā. idē ēt secutus fuit Jo. de fantu. in eodē puncto ⁊ incipit cōsiliū pur ad primum quesitū de iure dicēdū: in quo ad ppositū dicit. Nam ꝙ masculinū cōcipiat femininū nō venit ex pprio significato vocabuli: sed ex quadā iterpretatiōe extēsiua vt pbet in. l. pnūciatio in prin. de ver. sig. ⁊. l. hec aūt satisdatio in si. de adop. ⁊. l. j. §. de co. ff. de peculio cū si. ⁊ hoc t, glo. in l. j. ff. de ver. sig. ⁊ ibi Dy. idē Ja. bu. in. l. siqs in tantā. C. vn̄ vi. ⁊ sentit ēt Gui. in spec. de dispu. ⁊ alleg. §. post hoc autē. ver. vel ibi masculinū: ⁊ Arch. xvj. q. iiij. casi. siquis suadēte: l, bar. aīr dixerit in. d. l. j. de verb. sig. sed interpretatio extensiua non habet locum in statutis. l. in consti

tutionibus.ff.ad muni.⁊ not.By.i.d.l.j.de ṽ.sig.vbi hoc et tenuit bar.⁊ Ja.bu.in.d.l.siqs in tātā ergo ⁊c.ſm eū:q subdit ꝙ dictū statutū est ꝯ iuris rōnē ⁊ odiosum ⁊ saltē hꝫ plus odij q̄ fauoris.Et iō cōcludit ꝙ mr̄ nō excludit ꝑ amitā:⁊ hāc ptē tenere satis suadet eqtas ſm eū. Nā q̄ bona rō posset aliquē mouere ad excludēdū matrē a successione filij pp feminā de linea agnatoꝝ nisi vt facultates eorum remaneant in familia ipsorum agnatorum.Tamen hec ratio cessat in familia licet agnata.

⁊ ¶Qm̄ natura ad hoc genuit mulieres vt filios ederēt ⁊ maxime in eis in hoc cupiditas est ꝯstituta.l.ij.C.de indi. vid.tol.quare ꝓsumi dꝫ eas nubere ⁊ filios habere pp qd̄ facultates de facili trāsirēt a familia agnatoꝝ ſm eū ⁊ idē in eisdē terminis vt dixi tꝫ.d.Ant.ꝓfatus que consilia videntur satis in terminis decidere casum nostrum.

ꝯ ¶Idē et repio firmasse.d.Signo.de mediolano in.lxvj. q.scde partis sui operis.Cōcludēs ꝙ si statutum excludit ab itestato matrē auū maternū ⁊ alios cognatos propter agnatos non censetur excludere propter agnatas.

ꝝ ¶Ea rōne q꜡ cū masculinū ꝯcipiat femininū venit ex interpretatiōe extēsiua q̄ nō hꝫ locū in statutis ⁊ q꜡ dictum statutū ꝯtinet odiū irrōnabile ſm eū:q fuit magne auctoritatis vt reperio dixisse bal.in quodam suo consilio.

a ¶Ad id optime facit qd̄ no.Pe.de anc. in repe.c.cañ.de consti.in antiqs.xiij.que principali col.clxviij.ꝯcludens ꝙ statutū disponens ꝙ primogenitus succedat alijs exclusis non comprehendit primo genitā:q꜡ in odiosis non fit conceptio personarum ſm eum.

b ¶Ista qde ꝯsilia deciderēt casum nostrum nisi obstaret aliud statutū sub Rubri.ꝙ masculinū ꝯcipiat femininū. Sꝫ ad illō statutū rñdet ꝙ illud statutū pōt retorqueri ⁊ induci ꝓ hac pte.Nā nigrū exprimit vocabula in qb꜡ vult ꝙ masculinū ꝯcipiat femininū dicēs ꝙ qñ fit mētio ꝺ vocabulis infrascriptis.Et subdit ꝙ in hmōi casib꜡ ⁊ silib꜡ masculinū ꝯcipiat femininū:a ꝯ̄rio ergo in casibus nō similibus masculinū genus nō ꝯcipit femininū. Sꝫ casus noster nō est silis vt ꝓbabo merito istō statutū a ꝯ̄rio sensu ꝓbat hāc ptē.s.ꝙ masculinum nō cōcipiat femininum.

c ¶Silia enim vocabula sunt illa que reqrunt aliū terminum:put cōtingit in oībus vocabulis expressis in dicto statuto.Sunt ergo silia vocabula qlibet quisqs quisqꜫ vllus vterqꜫ ⁊ huiusmodi.Nō autē sunt silia nomina substātiua que per se significant nec requirunt alium terminuꝫ puta equus asinus patruus ⁊ huiusmodi.

d ¶Patet dissimilitudo quo ad effectū de quo agit̃ q꜡ illa vocatio aliqs qs qcunqꜫ ⁊ hmōi possunt adiungi cōitermino homo ⁊ ille terminus cōprehēdit vtrūqꜫ sensum:q꜡ est generis cōis.Et ille terminus cōis subintelligit̃:⁊ iō de ꝓpria significatione cōprehendit̃ femininū. ꝓut dicit bar.in.d.l.j.de ṽ.sig.⁊ bal.Ang.⁊ Saly.in.d.l. qcunqꜫ de ser.fug.⁊ Pe.de anc.in.c.generali in fi.de elec.lib.vj.

e ¶Et lꝫ aliq velint ꝯ̄.tñ maxime est auctoritas ꝓdictorum quoꝝ retuli. Jō ad tollēdū ⁊ decidēdū dictā doc. discrepantiā ꝯdiū vr̄ dictū statutū.Al's frustra fuissent expssa illa vocabula in spē oia eiusdē qualitatis nisi dicto respectu quē pōderaui hoc est q꜡ necessario reqrūt aliū terminū.Nō est ergo eadē rō in alijs q꜡ alia vocabula nō pñt ratione termini subintelligi comprehendere genus femininum.Ideo quando femininuꝫ concipit illud concipit ex interpetratione extensiua.d.l.pronunciatio.prout volunt doc.in locis premissis cum ergo non sint eiusdem nature ⁊ diuersa sit ratio in casibus expressis in statuto ⁊ in casu isto dicamus ꝙ non sit casus similis.

f ¶Nā sile cēset̃ illud qd̄ hꝫ eādē vel parē rōnē bal.in.l.de quibus.iiij.col.ṽ.restat videre de legibus ⁊ al's dicit bal. in.l.j.C.que sit lō.ꝯsue.ꝙ silia sunt illa quoꝝ qualitas est vna ⁊ glo.in verbo curā aiarū in.c.non potest de preben. li.vj.dicit ꝙ nō est sile id qd̄ hꝫ aliquā dissimilitudinem: intelligo dissimilitudinē circa id de quo agit̃ ꝓut in terminis nostris in qbus agit̃ de cōcipiendo femininum circa qd̄ dat̃ dissimilitudo ⁊ diuersa rō saltē pp varias sententias quas forte voluit euitare statuēs.Et satis apparet de mēte statuētiū:q꜡ facile fuisset simplr̄ statuere ꝙ masculinū cōciperet femininū ⁊ nō specificare tot vocabula eiusdem ꝯditionis vt dictū est.Remanet ergo clara cōclusio ꝙ mater insolidū succedit in hereditate dicte emilie.Et ex persona ipsius emilie in hereditate francisci.

g ¶Quartū quesitū est alienū a dubitatiōe:q꜡ donatiōes qūo tollūt vel minuūt legittimā filioꝝ cēsent̃ de iure inofficiose.l.titia sexo tesserā.§.impator de le.ij.⁊.C.de inof. dona.ꝑ totū.Et olim rescindebant̃ ꝑ q̄relā ad exēplū q̄rele inofficiosi testamēti.d.§.impator.⁊.l.j.l.pe.⁊.l.fi.de iof. dona.⁊ de hodie si nō remanet aliqd pro legittima subuenit̃ per ius agēdi ad supplementum vt dictis iuribus de inof.dona.iuncta.l.omnimō ⁊ sequentibus.C.de inof.testa.Et qōcunqꜫ remediū cōpetat saltem vsqꜫ ad integram legittimam subuenitur ⁊ hoc indubitatum.

h ¶Deueniēdū est modo ad scdm̄ ⁊ tertiū consultationis articulos q in ꝯsultatione ista aliqual'r fraternizant vt.j. deducā.Nā de plano vr̄ dicendū ꝙ ⁊ fructus nō restituātur ꝑcepti saltē ante.xxv.annū ⁊ quarta trebel.retineatur computatis tamen fructibus interim perceptis.

i ¶Nā heres rogatus post tp̄s restituere quartā retinet ⁊ fructus interim ꝑceptos nō restituit:sed illos in quartā imputat:ꝓut hec ꝓbant̃ in.l.in fideicōmissaria.ff.ad tre. nisi sint rogati filij primi gradus q fructus nō cōputāt in trebelleanicā.l.iubem꜡.C.ad tre.⁊ hec si sunt ꝑcepti post aditā h̄ditatē ⁊ añ morā ⁊ intra tp̄s datū ad restituendū: fructus aūt percepti ante aditā h̄ditatē restituunt̃ fideicōmissario.l.postulāte.§.sꝫ in hmōi ⁊.l.deducta.§.pe.⁊.l. ita.§.si seruū ad tre.⁊ silr̄ ꝑcepti post morā.d.l.in fideicōmissaria in ꝓn.ṽ.nisi mora.⁊.l.mulier.§.si heres.⁊.ti.ꝑcepti autē citra morā post aditā h̄ditatē nō iudicio testatoris restituunt̃ nec in trebellianicā imputant̃.d.§.si heres.

k ¶Tñ in terminis nr̄is nec quarta detrahit̃ ⁊ fructus restitui debēt.Qd̄ vltimū ꝓbat̃ duob꜡ medijs:qñ.n.differt̃ solo gratia honorati:tūc fructus medio tp̄e ꝑcepti veniūt restituēdi.l.si ita relictū.§.pegasus de le.ij.⁊ in.l.fideicōmissi.§.cū pollidius de vsur.⁊ per gl.in.d.l. in fideicōmissaria.Et vr̄ iste eē casus noster:ex quo vt ꝓsupponit̃ dict꜡ Franci.erat impubes:⁊ Imol.in.d.§.pegasus not.ex illo tex.ꝙ presumit̃ dilatio apposita gratia creditoris qñ erat impubes qui nō poterat suis negocijs interesse ⁊ debite illa admistrare.in h̄ aūt casu ꝯcurrunt ⁊ alie ꝯiecture.s.q꜡ fuerat honoratus primo vna cum matre ⁊ auia ⁊ commissum auie ⁊ deinde matri qui interim habeant hereditatē: ⁊ postea habeat dictus Franciscus.

l ¶Et qñ ascēdēs rogat̃ restituere suo descendenti magis de facili veniūt fructus in restitutione vt est tex.in.l. cuꝫ filio de leg.j.ſm lec.Jaco.de are. quem referunt Bart.⁊ doc.cōmuniter ibi eam sequentes vt in se veram quam ⁊ sequitur Imo.in.d.l.fideicom.

m ¶Ea rōne q꜡ votū parētū est ꝙ bona querant̃ descēdētibus.l.scripto.ff.vñ liberi.⁊ arg.l.nā ⁊ si parētib꜡ in ꝓn. de inof.tes.Itē ex v̄bis testi dictus Franc. est institut꜡ in tertia pte hereditatis per v̄ba directa ciuilia ⁊ sic directo ꝓut est de nā taliū v̄boꝝ.l.v̄bis ciuilibus de vul.⁊ pup.⁊ per doc.ibi ⁊ in.l.cēturio.eo.ti.⁊ in.l.precibus.C.eo.tit.⁊ in.c.raynutius de testa.⁊.c.si pater eo.ti.lib.vj.

n ¶Et maxime q꜡ dicta v̄ba pariter determināt matrem ⁊ auiā ipsius frācisci ꝓut ipsum frāciscū ⁊ ille sunt heredes directo institute ergo ⁊ dictus Franci.cēset̃ esse directo institutus.Et solū disposuit ꝙ interim.s.añ.xxv.annū nō habeat hereditatē pro dicta tertia parte dictus Francis. Sed dicte eius auia ⁊ mater ordine successiuo.

o ¶Verbū aūt hēat est equiuocū nā ⁊ ille q dñs rei est dr̄ rē hr̄e ⁊ illi q solū hꝫ detētationē.l.ſtipl'o ista.§.hr̄e ligere ff.de ṽ.sig.⁊ qñqꜫ ꝓ eo q possidet.l.hr̄e de ṽ.sig.⁊ qñqꜫ is q hꝫ actionē ad rē dr̄ rē hr̄e.l.id apud de ṽ.sig.⁊.l.rē in bonis de acq.re.do.⁊.l.q actionē de re.iur.illud aūt ꝙ est minus vr̄ i dubio relictū.ar.l.nūmis ꝺ le.iij.⁊.l.si ita scriptū de le.j.⁊.l.si ita sit ascriptū de le.i.⁊.l.si ita relictū.§.fi. de le.ij.iō ex vi v̄boꝝ dcā v̄ba iterpetrari pñt ꝙ nudā detētationē ⁊ administrationē habeāt interim dicta mr̄ ⁊ auia.

p ¶Et ex hoc infert̃ ꝙ ex quo sunt nude ministre nō dñe non ꝑtinent ad eos fructus per.d.§.cum pollidius.sꝫ ꝑtinent fructus ad franciscum verū heredem ⁊ per consequens dominū rerum hereditariarum.l.cum heredes in prin.de acquir.pos.⁊.§.fi.insti. de hered.quali.⁊ dif.⁊.l.si ager in fi.de rei vēd.⁊ insuper dato ꝙ testator voluisset ꝙ dicte mulieres consequerent̃ hereditatem interim pro se ex quo voluit franciscū esse heredē nō poterāt habere hereditatē nisi mediāte restōne ex trebelleano. Q꜡ si dcē catherina ⁊ richina essent interiꝫ heredes nō posset postea esse heres dictus Franc.per.l.ei qui soluendo.ff.de here. insti.Et ideo cum prius fuerit ab institutione Francisci

inchoatũ per verbũ instituit & per verba hredes vies que si gnificant q ipse frãciscus vna cũ alijs sit hẽs dicto & alia verba nimiũ violarent si non esset heres. Non ita violantur si interpretant q ipse sit hẽs & ille interim hẽant hrditatez.

q ¶ Nam cõstat q verbum habeat non est directum ciuile: p ut verbum instituit & verbum heredes. Ideo nõ impropria tur si fideicommissum importat. verba autez qñ possunt in telligi debent in significatione ppria. l. nõ aliter de leg. iij. l. j. §. si is qui nauem de exerc. Sed si franciscus fuisset rogatus restituere dictis catherine & richbine hereditatem predictam pro sua tertia portione fructus interim percepti pertinerent ad eũ vt heredẽ nec veniebant restituendi cum ipse franciscus non fuerit interpellatus vt restitueret hereditatem per. d. l. in fideicommissaria. & d. l. mulier. §. si heres.

r ¶ Et si fuissent percepti iacente hereditate: & per pñs venissent restituendi fideicommissarij p. d. l. deducta. §. pe. & alia iura. s. deducta. Tñ ex quo illi veniunt restituendi vt pars hereditatis aucte vt habetur in illis iuribus ipse fideicom missarie habebant illos retro reddere adueniente tpe. xxv. an. dicti francisci: prout residuum hereditatis cum appellatione hereditatis veniat in fideicommisso per dicta iura. & sic varijs vijs probatur q dicti fructus pcepti etiam ãn prędictũ. xxv. an. non pertinẽt ad dictas catherinam & richbinã. Sed ad heredes dicti frãcisci decedentis post. xxv. an.

s ¶ Nec etiam pñt aliquã quartã detrahere de dicta portiõe in qua institutus fuit dictus franciscus cũ quarta nõ detra hat fideicõmissarius ẽt vlis. Nec qui vis aliud nisi heres & & honoratus vt heres. l. j. §. inde neratius. & l. mulier. §. si ad tre. & l. lex falcidia. §. nũq ad. l. falci. Laus deo.

¶ Statutuz in ciuitate castelli disponit q ad hereditatem ab intestato decedentis si non fuerint aliqui ex descendentibus vel ascendẽtibus vel nõ superfuerint fratres vtrinq coniuncti vel consanguinei tũc succedant patrui. & filij masculi patruorum exclusis sororibus & matre & auo materno & auia paterna. An tale statutum habeat locum si moriatur pupillus ab intestato remanẽtibus auo materno & patruis consanguineis: quis ergo istorum habeat succedere: & an statutum predictum loquẽs de decedente ab intestato habeat locum in pupillis.

¶ Consilium. cccxxxvj.

In noĩe domini nostri iesu xpi. ¶ ¶ Cõstat q de iure cõi auus maternus pfert patruo cõiuncto ex vno latere siue ex pluribꝰ lateribus prout pbat tex. in auc. defuncto. C. ad tert. Trãsuersales. n. excludunt ab ascẽdẽtibus exceptis solũ frĩbus vtrinq cõ iunctis. & hoc cõstat ac ẽt filijs fratrũ put volũt glos. que incip. nõ aũt in fi. in. d. auc. defuncto. C. ad ter. & ibi Cyn. Saly. Raph. & pau. de ca. Qui simplr dicũt q filij fratrũ vtrinq piunctor succedũt ab intestato vna cũ parẽtibus.

a ¶ Et lz tex. quo mouent. s. in auc. vt fratrũ filĩ in nigro loquat qñ vna cũ parẽtibus extãt ẽt fres vtrinq coniuncti ita q pcurrit parẽs & fr vtrinq cõiunctus & filij alterius fris vtrinq cõiuncti iã pmortui. Tñ dicti doc. & gl. loquũ tur simplr & sic vident loq ẽt si nõ extãt fres vtrinq piũ cti: & idẽ simplr loquẽs vult bal. in auc. cessante. C. de le. here. & idẽ specifice ẽt qñ fr nõ extat firmat Jac. de bel. in d. aucto vt fratrũ filij q & vult Bal. in auc. post fratres. C. de legi. here. & facit tex. rubrice in. d. auc. vt fratrũ filij. Nigrũ. n. spãle extẽdit per generalitatẽ rubrice saltẽ si rubrica hz verba dispositiua. nã ex eis tũc arguit vt per glos. & doc. in. l. j. C. ne fideiuf. do. den. & per eã extendit. lex specialiter loquẽs put pbat glo. in. l. j. C. de capi. ciui. censi. exi. lib. xj. q Pon. in suis sing. dicit esse sing. sed est filiis in. §. j. in auc. vt facte not. consti. Qđ est ponderandum ad ĩ. dicenda quia sm h aliter succedunt nepotes patruis quam patruĩ nepotibus.

b ¶ Cũ ergo claruz videat de iure cõi q auus preferat patruo vr ita pcludẽdũ in casu nr̃o attẽto q statutũ non vr militare in casu nostro ex pluribus. Et primo qz statutum loquit in successione ab intestato pupillus autẽ nõ vr p/ prie decedere intestatus vt in. l. j. in prin. ff. de suis & legi. per quẽ tex. h concludit Bal. in cõsi. q incipi. si mater q non extãte patruo vbi dicit se sepe consuluisse ptra Bar. in hmõi statutis excludentibus matrẽ pp agnatos. & dicit q. d. l. j. §. j. de suis & leg. pcedit vbi agit de rõnabili fauore: sed vbi agit de odio & irrõnabili exclusiõe maxĩe i statutis nõ est a ppria significatiõe recedẽdũ sm Pe. Gui. de cu. & Ray. Solus bar. p hz eũdẽ bal. q subdit q nõ est verũ q iurisconsultus in. d. l. j. de cõi vsu loquẽdi vulgi sz de iterpretatiõe iurisconsulti q pcedit ex eo qz tractat de rõnabili fauore hic vo tractat de odio sm eũ & q statutũ loquẽs de successiõe itestati nõ vificet in pupillo decedẽte: firmat idẽ bal. in pfi. mihi. ccxx. inci. de iure cõi: vbi dicit se vidisse multa cõsilia p Bar. & q ipse alr consuluit.

c ¶ Et idẽ firmat ipse bal. in cõsi. mihi. ccix. inci. dictũ statutũ loquit & in alio mihi. ccxj. inci. testõr iste & i alio mihi ccccxc. vbi hanc qõnem disputat & tz p Barto. in statuto excludẽte matrẽ: qz est multũ iniquũ sm eum & rñdet ad motiua Bar. idẽ in statuto excludẽte matrem tz in consi. mihi. dxx. incipi. statuto communis burgi.

d ¶ Idẽ ẽt tz in consi. mihi. cccxcvj. inci. statuto cõis burgi. idẽ ẽt firmat Ang. in cõsi. xxvj. sm ordinẽ informis incipiẽ. statuto excludit & idẽ pcludit ipse Ang. in pfi. mihi ccxj. incip. ex facto pponit in pe. & vlti. col. Idẽ reperio q cõsuluit in alio pfilio q icipit amice carissime dicẽs q ita pluries fuit psultũ & iudicatũ & in alio pfi. q inci. ex pdicta facti narratiõe vr cũ h sentire lz nõ se firmet & dicit q multi psuluerũt hoc & audit q ita fuit iudicatũ in terra sancti seuerini in qua tunc psulebat subdit tñ q ipse alr cõsuluit sequẽdo theoricã bar. q duo pfilia habeo nõ inserta in pfilijs informis. hãc ẽt partẽ negatiuã firmat ang. in. l. in testõ. j. C. de testõ mili. idẽ ẽt cõcludit in simili statuto loquẽte de successiõe intestati in alio suo pfi. nõ impresso inci. verũ statutũ vẽdicet. idẽ ẽt concludit Pet. de anc. in repe. c. canonũ de cõsti. in antiquis in. xiiij. q. pnci pali. iij. mẽbro col. lxx. ver. qd dicens de patruo & dicit se ita cõsuluisse cum pluribus doc. bononiensibus.

e ¶ Idẽ psuluit Pe. de perusio in cõsi. inci. ista qđ hz plura dubia infrascripta in pe. charta & in alio eius pfi. incip. ex fcõ pposito gnq eliciunt dubia idẽ in alio cõsi. inci. viso pũcto pdicto qrit an statutũ. Idẽ Joan. de lig. in cõsi. incip. in casu pposito tolle pro fundamẽto. Idẽ Ricar. de Saly. in cõsi. suo inci. querit an fine liberis. & idẽ Jo. de imo. in cõsi. suo incip. in casu pmisso est ante oia aduertẽdũ. col. ij. Idẽ ẽt voluit bal. in vsib. feu. in titulo si de feu. feu. c. j. loquens in statuto excludente matrem q dicit esse odiosum & p eqtatẽ naturalẽ & dicit nõ curãdũ de cõi vsu vulgariũ in quo se fundat Bar. cũ statuta fiant a peritis sm eum si statutũ non militat in pupillo ergo stamus iuri communi & sic auus pfertur patruo.

f ¶ Sinaũt teneat dictũ statutũ militare ẽt in intestabili videret q dictũ statutũ sit intelligẽdũ in potiori significatu & sic patruo piũcto patri ex vtroq parẽte in qbus eẽ videt maior rõnã vr q patruus vtrinq piũctus pferat patruo cõiuncto ex vno latere put dicimus in fratribus & filijs fratrũ in auc. cessante. C. de le. here. vbi nõ solũ fratres vtrinq piuncti pferunt fratribus ex vno latere cõiũctis. Sed ẽt filij fratrũ q cõiũcti erant ex duplici latere pferũtur frĩbus cõsanguineis vel vterinis lz in priori cõstitutione vt in. d. auc. cessante. Diuersa ergo rõ vr in patruo vtrinq cõiũcto & in patruo ex vno latere cõiungo & statutũ nõ loquit per vniuersalẽ ois patruus sz p indefinitã patruus & indefinita nõ eqpollet vli qñ non est eadẽ rõ & cõditio oium sub vli cõprehẽsor put hãc theoricã tradit gl. in. c. vt circa de ele. li. vj. bar. in. l. si pluribꝰ. de le. ij. & do cto. i dictis iuribꝰ: & iõ vt minus ledat ius cõe restringat ad patruũ cõiunctũ patri ex vtroq parente. Et si statutuz secus voluisset vr q id verislr expressisset prout. s. proxime expressit in fratribus.

g ¶ His tñ nõ ob. pũiũ arbitror de iure rñdẽdũ. Nã statutũ expsse decidit q vbi extãt patrui vel patruus succedat patruus nõ succedat auus maternus nec aliq attinentes per lineã maternam. Ita q verba statuti sunt clara super quibus nõ vr instandum. l. ille aut ille. §. cũ in verbis de le. iij. Cõstat enim q in casu isto querit vtrũ hereditas dicti cõtis delata fuerit peregrino auo materno. An dõno bandino Joanni & Angelo patruis.

h ¶ Nec negat peregrinũ fuisse auũ maternum nec dictos dõnũ bandinũ Joanẽ & Angelum esse patruos. Patruus enim est fr patris. l. iurisconsultus. §. patruus. ff. de gradi. & insti. e. ti. §. patruus. Non. n. distinguit frater ex vno latere an ex vtroq latere. Et constat fratrẽ consanguineum &

fratrē vterinū fratrē esse ēt propriissime loquēdo ita ⁊ fra
ter consanguineus patris patruus proprie est.

i ¶ Nec ista cōsideratio pluralitatis vinculoꝝ fuerat in cō
sideratiōe ante iustinianū. Nā prius agnati ⁊ cognati trāſ
uersales succedebāt sola inter eos agnatos habita cōside
ratione pꝛogatiue graduū. ff. de suis ⁊ le. l. ij. §. hēditas ⁊
sequēti. ⁊ §. pximū. ⁊ insti. eo. ti. in prin. ⁊ §. nō tñ oibus
⁊ silr iter cognatos eo iure quo vocabanſ. s. pretorio sola
graduū pꝛogatiua ꝯsiderabaſ. l. j. §. gradatim. ff. vñ cogna.
⁊ §§. pcedētibus. ⁊ insti. e. ti. in pn. Solū reperiſ p iustiz
nianum facta cōsideratio pluralitatis vinculoꝝ in auc. de
hereditati. ab intest. §. reliquū est. ⁊ in auctētico vt fratrū
filij in rubro ⁊ nigro ex qbus sumpta est auc. cessante ò le.
here. ⁊ auc. defuncto ad tertu. Que iura solū loquunſ in
fratribus ⁊ filijs fratrū ab alijs itaqꝫ vr̄ remanere ius anti
quū: ar. l. pꝛecipimus. de appel. ⁊ l. sancimus. C. de test. ⁊
c. cum dilectus de cōsue. cū si. ¶ Et hoc fatenſ oēs in cō
stitutis in quarto gradu vel vlteriori in patruis autē qui
sunt in tertio gradu: prout filij fratrum.

k ¶ Pōt dubitari vtrū in eis sit in cōsideratiōe pluralitas
vinculoꝝ in successiōe ab intestō. Circa quē articulū q cō
fert ad psītē decisionē reperio dñm xpofhoꝝ de castellio
ne ⁊ dñm Signorellū de sig. de amodeis ⁊ plures alios
doc. consuluisse ꝯtrium ꝙ tenuerunt Ja. de bel. ⁊ Barto.

l ¶ Cōstat aūt ꝙ longe maioris auctoritatis sunt auctorita
tes Ja. de bel. ⁊ Bar. imo solius bar. ꝙ̄ dictorū cōsulētiū
Et maxime iuuat auctoritate bal. ⁊ Pau. de ca. ⁊ hāc ptez
amplexus sum ⁊ legēdo ⁊ pluries cōsulendo. Vñ ex his
inferſ ꝙ respectu successiōis ab intestato oēs patrui sunt
eiusdez cōditionis de iure cōi ⁊ in omnibus militat eadē
ratio ꝓpinquitatis graduū que sola cōsideraſ in hmōi ma
teria successionis: ⁊ iō illa indefinita huius statuti nr̄i pa
riter cōprehendit patruū frēm ꝯsanguineū patris prout
frēm pr̄is ꝯiūctū ex vtroqꝫ parte fatendū tñ eēt ꝙ nō cō
prehendiſ patruus ꝯiunctus patri ex latere matris dūta
xat ex quo agiſ de exclusione matris ⁊ alioꝝ ꝯiunctorū ex
latere matris: prout nunc esset ipse patruus.

m ¶ Nec ob. alia rō ꝙ ꝓut expressit in fratribus ⁊ filijs fra
trū ꝙ admitterenſ fratres ex latere patris tm̄ ꝯiūcti. Jta
expressisset in patruis si voluisset. Qz rñdeſ ꝙ nō expssit
qꝛ noluit facere distinctionē ⁊ dr̄iaz inter ꝯiūctos ex vno
latere ⁊ ꝯiūctos ex vtroqꝫ latere. Sed voluit eos pariter
venire ꝓut ⁊ pariter veniūt de iure cōi. Si. n. voluisset pa
truū vtrinqꝫ ꝯiunctū preferri patruo ex vno latere cōiun
cto expressisset prout expressit in fratribus ⁊ filijs fratrū.
Jtaqꝫ dictū argumentū retorqueſ in cōtrariū. Silr̄ si pa
truus vtrinqꝫ patri cōiunctus preferreretur patruo con
iuncto ex latere patris solū esset alia exorbitātia a iure cōi
non minor quā ꝙ patruus agnatus preferatur matri ⁊ ce
teris cognatis. Cum ista exorbitantia reducat rē ad ius
antiquum: illa autem nulli est iuri conformis.

n ¶ Nec ēt ob. alia ratio ꝙ pupillus proprie non diciſ inte
status decedere. Qz circa hoc est aduertēdū ꝙ lꝫ text. ita
dicat in. d. l. j. de suis ⁊ le. ⁊ multi per illū tex. teneāt ꝙ in
hmōi statuta loquentia de intestatis nō verificeſ in inte
stabilibus: tñ in ꝯtrium est magis cōis snīa. Nā pmo gl. in
l. generaliter in prin. C. de insti. ⁊ substi. sub condi. fac. di
cit ꝙ idē est dicere sine testamēto ꝙ dicere intestatꝰ. Jtē
Bar. in. d. l. j. de suis ⁊ leg. tꝫ ꝙ hmōi statuta loquētia de
successiōe intestati vel ab intestato militāt ēt in pupillis ⁊
in alijs qui nequeūt testari ⁊ lꝫ dicat id pcedere ex cōmu
ni vsu loquēdi: tñ nō exigit ꝙ pbeſ sentiens pbari p illū
tex. qui idē concludit in ꝯsi. ꝙ incipit hec est copia cuius
dam statuti mihi in ordine. lvij. ⁊ ita pluries cōsuluit ꝓut
dicit hic Pau. de ca. fundat se per tex. in. d. l. j. in fi. princ.
Jdē cōsuluit in consi. incip. in hac questione facit dubiū
prout refert Pon. in. l. in testamēto. C. de testa. mili. ⁊ idē
tenuit in consi. mihi. lxxj. incip. statuto vrbis veteris: ⁊ idē
tenuit prout quidā referunt in consi. incip. quedā puella.
⁊ in alio consi. inci. in. q. predicta plura videnſ moueri du
bia ⁊ bar. sequitur Pe. de anc. in. c. cū tibi de test. ⁊ Ang.
in consi. xlvij. inci. petrus de vrbe veteri ⁊ Pau. de cas. in
cōsil. cclxxxiiij. reuocaſ in dubiū: ⁊ idem Pau. de ca. in. l.
in ambigua. ff. de. ll. ⁊ in. l. ij. C. de impu. Jdē Bal. i consi.
mihi. dxix. inci. vtrum pupillus: idē vult ipse Bal. loquēs
in conditione si decesserit intestatus in consil. mihi. liiij.
incip. manualis cum auctoritate.

o ¶ Et iō si est consuetudo in patria ꝙ pupilli dicanſ dece
dere intestati vel ab intestato tūc statutū trahēſ ad heredi
tatē pupilli ſm Ang. in. d. l. in testō. C. de mi. test. ⁊ ita plu
res cōsuluerūt ꝙ sit necesse probare cōem vsum loquen
di ſm pau. de cast. hic q hic ⁊ in. l. cū antiquioribus de iure
deli. ꝯcludit ꝙ lꝫ se bar. fundet i cōi vsu loquēdi: tñ nō sit
necessario pbādi cōis vsus loquēdi: qꝛ text. d. l. j. p quē se
fundat bar. dicit ꝙ p intestato accipere debemus ⁊ gl. no
stra dicit ꝙ idē est decedere sine testō vel intestatū: ⁊ hac
opi. bar. post multa firmat. d. Ludo. in. d. l. in testō dicens
se his cōsuluisse: lꝫ bal. in. c. j. de succes. feu. ⁊ in. l. in testō.
ff. de legi. tuto. ⁊ in ꝯsi. ꝙ incipi. simplr̄ extat vel nō extat
quas auctoritates refert ipse Pon. i. d. l. in testō cōtuian
do rōnes adductas in ꝯtriū maxime illā ꝙ statuta sunt cō
dita a peritis. ⁊ iō nō hꝫ locū in eis cōis vsus loquēdi vul
gariū: ꝓut est iste ꝙ pupilli dicanſ intestati vel ab intesta
to decedere. Nā imo etiā in statutis conditis a peritis mi
litat cōis vsus loquēdi vulgariū per glo. no. in. c. nōnulli
in principio de rescrip. ⁊ in. c. statutum. §. cum aūt in ver
bo vnā dietā. eo. ti. li. vj. Et idē ad aliud tñ ꝓpositum per
dictas gl. dixit idē Pon. in. l. qui se patris. C. vñ li. Et ita
etiam rñdet Panor. in. d. consi. lxxvj. per glo. d. c. nonnul
li. ⁊ qd̄ not. Jnno. in. c. olim de ver. sig. Jtem secundo ne
gant statuta cōmuniter cōdita a peritis.

p ¶ Tertio rñdet pon. qꝛ negari nō pōt quin verbū intesta
tus trahaſ ad pupillū ex cōi vsu loquēdi peritorū vt pba
tur in. d. l. in testō. ⁊ in. l. ij. C. de impub. ⁊ l. credenduꝫ. ff.
qui petāt tuto. ⁊ in. l. ij. §. si mr̄. ff. ad ter. ⁊ in. l. oēm. C. eo.
ti. ⁊ in. l. sciāt. C. de legi. here. ſm eundē Pon. ad idē. l. lu
cius de vul. ⁊ pu. l. pr̄ filiā. §. fi. ad. l. fal. Jtē pon. ibi rñdet
ad alias rōnes bal. vt ibi p eū qui se fundat in cōi vsu lo
quēdi: ꝓut bar. Tñ nō vr̄ requirere ꝙ sit pbādus sed pro
bari per dicta iura ⁊ pōderat ēt pon. d. l. j. ibi sed hos pro
intestatis haberi facit ēt vltra eos. l. intestato. §. intestatꝰ
de leg. tu. ⁊ l. intestatus de ver. sig. ⁊ insti. de here. ab inte.
in prin. Que iura tradunt pro regula illū esse intestatum
qui nō facit testm̄ vel nō iure facit. Que verba sine dubio
cōueniūt ēt pupillis. Nā dicit pontā. in. d. l. in testō de te
sta. mili. Qd̄ si statutū diceret si decesserit sine testamēto:
tūc sine dubio cōprehendereſ pupillus ꝙ ⁊ videnſ velle
Saly. ⁊ Raph. Ful. in. d. l. generalr̄ in prin. Patet igiſ ꝙ
ius ciuile hanc significationē attribuit verbo ab intestato
seu verbo intestatus. Qd̄ ⁊ demōstraſ qꝛ nullibi maxime
in auc. vel insti. tractatur de successione intestabilis nisi
in tractatu de succes. ab intest. ergo datur intelligi ꝙ iuris
lator tractando de succe. ab intest. intelligit tractare ēt de
successione intestabilis. Ergo ēt in statutis que sunt pars
iuris ciuilis talis ēt sumaſ interpetratio. Contraria autez
opi. procedere posset qñ esset aliud statutū ꝙ verba pro
prie caperentur in statutis: nam tunc procederet opi. con
traria: prout dicit Saly. in. l. cū antiquioribus. C. de iure
deli. secus sentiens si dictū statutū nō est in loco. Et sub
dit ꝙ pdicta pcedūt in verbo intestatus ꝙ ꝓprie cōue
nit illis qui pñt testari: vt. d. l. j. secus in verbis ab intestō
⁊ allegat petrū eliā id dixisse in. iiij. prescriani: tamē verbū
ab intestō proprie cōuenit etiam intestabili.

q ¶ Qz dictio ab separat ⁊ negat naturā verbi cui adiūgiſ
⁊ ꝓpterea si intestatus cōprehendat testabilē ⁊ nō intesta
bilē dictio ab operatur ꝙ cōprehendaſ intestabilis ꝓprie
sumendo lꝫ cōiter aliter sumaſ. s. ꝙ ponatur late pro inte
stato ſm ipsum petrū eliam vt refert Saly. in. d. l. cū anti
quioribus ex hoc cōcludens ꝙ statuta loquentia de suc
cessione ab intestō exclusiua feminaꝝ trahanſ ēt ad pupil
lum decedētē ꝙ̄uiscunqꝫ sit aliud statutū ꝙ verba statu
toꝝ ꝓprie intelliguntſ: ⁊ facit dr̄iam inter intestatꝰ ab in
testato pōderādo ēt ꝙ vbū intestatus respicit ēt qualita
tē psone ⁊ psonā determinat cōiter: sꝫ vbū ab intest. de
terminat vbū decessit ita ꝙ nō ita respicit qualitatē pso
ne coherente sed ꝙ decedat sine testamento ſm eum.

r ¶ Et hāc dr̄iam inter verbū intestatus ⁊ verbū ab inte
stato facit etiā hic Raph. sequendo bal. in verbo intesta
tus. ⁊ bar. in verbo ab intestato subdens ꝙ hanc differen
tiam cōsulendo tenuit solēnis doc. Signorellus de amo
deis ⁊ hāc etiam differentiaz firmauit cōsulendo saly. ea
dem distinctionē facit bal. in cōsi. mihi. ccxix. inci. promit
to ꝙ statutū: ⁊ Ang. in cōsi. inci. verū statutū vēdicet quā
perpetuo tene menti: qꝛ cōiter statuta loquunſ per verbū
ab intestato. Cū itaqꝫ statutū nostrum nō loquaſ per ver
bum intestatus: sed per verbū ab intestato. Cōcludēdum

fit ꝙ

sit ꝙ militet ēt in successione passiua pupilli ꝛ cuiusuis intestabilis. Restat itaq; cōclusio ꝙ hereditas dicti contis non fuerit delata auo materno. Sed dictis suis patruis. Et successiue ex persona dicti contis eis censeat̃. ꝛ sit delata hereditas dicti ser Thome eius patris. Laus deo.

¶ Frater qui non adiuit hereditatē fratris ab intestato defuncti. An eam transmittat suo filio. Et an ex eo dictus frater defunctus scđo loco post mortē fratris primo loco mortui dicatur suam hereditatē adiuisse: qꝛ ipse vna cū alio fratre cōi qui vltimo superuixit cōmuniter totam hereditatem possiderunt prout prius omnes tres fratres predicti tenebant. Item an filius fratris secundo loco defuncti dicat̃ sibi circa portionem hereditatis patrui preiudicasse si acceptauit diuisionē quā arbitri fecerunt inter ipsuz ꝛ aliū patruū superuiuētem de toto eoruz patrimonio vnicuiq; adiudicando medietatem: licet arbitri predicti apposuerint clausulam ꝙ non intendunt per dictam diuisionez preiudicari alicui eorum stante etiam statuto loci ꝙ minor. xxv. an. non possit se obligare ꝛ filius erat minor.

¶ Consilium cccxxxvii.

In nomine dñi nostri iesu christi. ¶ Dictos actores fouere iustitiā videtur aperta fronte concludendum.

a ¶ Quoniam ꝯstat hereditatem fratris nō aditaz nō trāsmitti. l. qm̄ sororē. C. de iure dl. l. j. §. in nouissimo. C. đ cadu. tol. cū cōcor. Ideo cū vt p̄supponit̃ benedictus nō adiuerit hereditatē pauli sui fratris ꝓ pte ei delatā ꝛ decesserit illā nō trāsmisit in antoniū suū filium ꝛ heredē nisi forte si sciuit hereditatē sibi delatā trāsmiserit eā ex iure deliberādi cū vt p̄supponit̃ decesserit intra annū per l. cū antiquioribus. C. de iure delib. Sed illa trāsmissio non videtur iuuare dictum Antonium.

b ¶ Nam heres in quem fit transmissio hereditatis vigore iuris deliberādi non habet facultatē adeundi nisi intra annum a die scientie sui auctoris: qꝛ ius deliberādi est annale d. l. cum antiquioribus. qui annus est ab initio vtilis: qꝛ non incipit nisi a die scientie vt ibi: immo nec competit tale ius ignoranti: vt ibi probatur ex quo tñ cepit cōpetere tale ius ꝛ currere tempus anni illud tempus est continuum prout voluit in. d. l. cum antiquioribus in. iiij. q. ꝛ Saly. ibi. ꝛ idem bal. in. l. si īfanti in fi. e. ti. ꝛ bar. i. l. q duos. ff. đ reb. dub. Idō currit hēdi ēt ignorāti. Idō si. d. Ant. nō adiuit hēditatē pauli intra annuz a die quo bñdictus eius pater sciuit hēditatem Pauli sibi delatā nō iuuat̃ amplius dicto bñficio trāsmissionis iuris deliberādi. Sz nō ꝯstat eū audiuisse expresse.

c ¶ Et licet conet̃ probare ꝙ audiuit tenendo ꝛ possidendo bona hereditaria dicti Pauli intra annum. Et ex detētione ꝛ possessione bonorum hereditariorū inducat̃ aditio. l. j. cū ibi no. de repu. ꝛ absti. heredi. C. ꝛ per bar. ꝛ doc. in. l. gerit de acqui. here. ꝛ in. l. pro herede eod. ti.

d ¶ Tamē aduersus hanc allegationē tacite aditionis plura adducuntur ex quibus videt̃ ruere istud fundamentum.

e ¶ Primo qꝛ prout allegat̃ testes quoꝝ tñ dicta nō vidi dicunt ꝙ dictus Ant. in dictis pauli bonis se hēbat post mortez pauli intra annum vt prius in vita pauli: vñ nō vꝛ ꝙ ex hoc adiuerit hereditatē cum non fecerit nouos actus.

f ¶ Attento etiā ꝛ scđo ꝙ dicta bona erant cōia pro indiuiso itaq; poterat in dictis bonis facere actus denotātes possessionem ꝛ detentionem rōne sue portionis indiuise que nō erat separata ab alijs portionibus itaq; actus ipsi ꝯtrū percipi pñt in oculis oīum cōcernebāt absolute ipsa bona.

g ¶ Et officiū testis est solū ea deponere que sensu corporis percipit. l. testiū. C. de test. l. qui testō. §. fi. ff. đ test. ꝛ p Inn. ꝛ doc. in. c. cum causam que extra eo. titu.

h ¶ Tertio qꝛ non apparet ꝙ interuenerit presentia vel voluntas duorum ex proximioribus consanguineis dicti Antonij ꝙ prout p̄supponitur erat minor tempore mortis dicti Pauli ꝛ per totum illum annum ꝛ vltra.

i ¶ Ipse autem solus vꝛ adire ꝙ nō poterat stante statuto in themate deducto cū in additione quasi ꝯhat̃. l. apud iulianū §. fi. ff. ex quibus cau. in pos. ea. ꝛ. l. ex maleficijs. §. hēs. ff. de act. ꝛ ob. ꝛ insti. de obli. que ex quasi ꝯctu nascū. §. hēs. Ex quo quasi ꝯctu obligat̃ q adit vt dictis iuribus.

k ¶ Et ideo q nō pōt se obligare non pōt adire. insti. de auc. tut. §. sz neq;. ꝛ. l. more de acqui. here. ꝛ no. bar. ibi. ꝛ in. l. mutum. §. j. eo. titu. ꝛ ibi Bal. Ang. Imol. ꝛ doc. Ex quo. n. statutū loquit̃ de obligatione verificant̃ verba statuti ēt ꝓprie sumpta merito ꝛc. l. non aliter de leg. iij. cum concor.

l ¶ Quinimmo ꝛ si statutum diceret ꝙ minor nequeat contrahere sine tali solēnitate vꝛ ꝙ militet etiaz in quasi ꝯctu ꝛ si in aditione hereditatis qꝛ oīs obligatio venit appel. contractus. l. oēm. ff. de iudi. prout per illuz text. vꝛ concludere Bar. in. d. l. more. cum itaq; non adiuerit intra annum cum consensu proximiorum consanguineoruz videtur sibi fuisse preclusa via ad adeundum vigore iure deliberandi in eum transmissi per. d. l. cum antiquioribus.

m ¶ Nec prout videt̃ pōt iuuari beneficio restitutionis in integ. aduersus lapsum temporis p quē priuat̃ facultate querēdi hereditatē lucrosam vel seruari illesus a cursu tpis per l. fi. C. in quibus causis i integ. resti. nō est neces. Quia istud tempus cepit currere in vita benedicti qui erat maior ꝛ cōtinuatum fuit aduersus eius heredem minorem.

n ¶ Et quando tempus currere incipit aduersus maiorem. ꝛ completur aduersus minorē q succedit in ius defuncti cessare solet in integr. restitutio. per. l. emilius largianus. ff. de mino. Et vbi cessabat in inte. resti. đ iure antiquo cessare vꝛ etiaz beneficium. d. l. fi. in qui. cau. integ. resti. non est neces. prout ꝛ ibi tangunt doc.

o ¶ Et insup negat̃ eū esse intra tpa concessa ad petēdū in inte. resti. ꝛ paria eē solēt nō eē ꝛ nō apparere. l. duo sunt titij de testa. tute. ꝛ. l. in lege. ff. de ꝯhen. emp. cum simil.

p ¶ Et insuper arbitri cōpromissarij non vident̃ posse restitutionem in inte. concedere. l. fi. C. vbi ꝛ apud quem.

q ¶ Tñ his non obstantibus vꝛ dictus Antonius absoluendus per dictos arbitros a petitis p dictos heredes petri: nā si dict⁹ Benedictus nō ignorauit mortē dicti Pauli ꝛ successiue sibi delatā eius hēditatē ꝓ dimidia tūc trāsmittit ius deliberādi p. d. l. cū antiqoribus put. s. in ꝯriū deductū est. Et dictus antoni⁹ hēs hñdicti sui pris intra ānū se imiscuit in dictis bonis tenēdo possidēdo ꝛ fructādo put ꝯponunt testes lz dicta eoꝝ occulata fide nō viderīz. Et p ꝯñs se imiscuit hēditati pris ꝛ patrui cū sola habitatio i domo đfuncti inducat in dubio apphēsionē hēditatis gl. ꝛ doc. i. l. j. si vt se ab hēditate absti. ꝛ satis ꝓbat̃ in. l. j. C. đ repu. ꝛ absti. here.

r ¶ Nec ob. ꝙ post mortē patris ꝛ patrui prout dicunt testes se gessit circa dicta bōa put in vita eoꝝ se gerebat ꝛ sic put in vita dictos actus faciebat citra volūtatē adeundi ita ꝛ postea actus nō mutati censeant̃ facti eodē ꝓposito. qꝛ mutatio aī nō p̄sumit̃. l. cū q mutatā. ff. de ꝓbat. ꝛ ex prius gestis postea gestā interpetrant̃. c. scribā de presum. l. vꝛ vniuersoꝝ de pig. act. l. si seruus pluriū. §. fi. de le. j. cū multis si. Qꝛ rñdet̃ ꝙ in vita illoꝝ illos actus censebat̃ facere iure familiaritatis ꝛ licebat ei se intromittere sciētibus ꝛ volētibus seu non ꝯdicētibus patre ꝛ patruo. l. q iure familiaritatis. ff. de acq. here. post mortē dicta familiaritas cessauit qꝛ nō cadit familiaritas cū mortuo qꝛ mors omnia soluit i auc. de nup. §. deinceps ꝛ non entiū nulle sunt cāe inquit phylosophus ad hoc. l. ij. ff. de vsufru. l. eius qui in prouincia ver. quoniā tunc si cer. pet. l. adeo. §. ꝙ si toto de acqui. re. do.

s ¶ Non licebat itaq; dicto antonio circa bona iacentia. hēditatis ea facere que facere licebat in vita illoꝝ. Alr̄ seq̄ret̃ ꝙ filius q in vita pris vna cū patre domū habitabat fruct⁹ consumebat fructus recolligebat ex bonis pr̄nis vel maternis ea faciēdo. post mortē eoꝝ nō cēseret̃ adire vel immiscere hereditati ꝙ est absonū ꝛ ꝯ. l. j. cū ibi no. C. de repu. ꝛ absti. here. ꝛ no. in. d. l. j. si vt se ab hereditate absti. nam est verisimile ꝙ ꝛ in vita patris filius domum inhabitaret.

t ¶ Preterea si actus sunt equiuoci qui possunt interpetrari facti gratia adeundi hereditatem ꝛ alia causa statur declarationi eius qui actus gessit vt no. Bar. in. d. l. gerit circa medium de acquiren. here. facit optime glos. in. §. alie. insti. de acti. vbi in cōcernentibus animū qui testibus innotesceret directe nōn potest statur iuramēto partis.

u ¶ Ad hoc etiam qđ not. per. d. Anto. ꝛ moder. in. c. cum ad sedez de resti. spo. vbi cum retentio ꝛ cōtinuatio possessiōis depēdet ab animo possessoris statur eius dicto qđ ꝛ no. doc. in. l. siue possideris. C. de proba. ita ꝛ stetur dicto Antonio vtrum dictos actus qui probantur fecerit animo adeūdi necne: quin etiā animus satis declaratur ex postea gestis per ea q̄ declarant̃ p̄us gesta cañ. cuz p bellū. xxxiij. q. ij. ꝛ p gl. xvij. di. pueniit. ꝛ. xliiij. di. multis ꝛ. in. d. c. scribā de p̄sum.

x ¶ Insuper ēt in actibus equiuocis interpetratio fit prout magis expedit facienti. argu. eoꝝ que habent̃ in. l. j. ꝛ seq. ff.

⁊ finita cum minore eius successore. tunc currit aduersus minorē: sȝ minor restituit̄ vt p gl. i. l. sicut. C. de pscrip. xxx. vel. xl. annorum p Bar. i. d. l. si. C. i qb⁹ causis in integ. resti. nō est necessaria. ⁊ ibi per Bald. Saly. ⁊ Rapha. ful. ⁊ per Ange. ⁊ Pau. de cast. in. l. j. C. si aduersus vsuc. vbi est text. ſm communem lectu. prout dicit Saly. ibi idem tenens.

n ¶ Ex quo enī causat̄ ex cōtinua negligētia ipsi⁹ minoris put declarat Raph. in. d. l. si. itaqȝ dict⁹ Antoni⁹ pōt se defendere dicēdo se adiuisse legitti e: qꝛ si regrebat̄ solēnitas pdicta dicti statuti ⁊ nō resultaret aliq̄ obligatio ex ipsa aditiōe. ⁊ cāu quo regreret̄ hr̄ditatē adiuisse pn̄tib⁹ ⁊ ɔsentiētibus ꝓximiorib⁹ cōsanguineis ⁊ ad ꝓbationē ꝓbare lōgeuā possessionē si lōgū tēpus interuenit. ⁊ casu quo nō adiuisset min⁹ solēniter fuisse lesuȝ sui facilitate. ⁊ iō debere restitui ⁊ petere incidēter i integ. restitutionē. Nō aūt ꝓhibet̄ reus vti pluribus defensionibus etiā se cōpatientibus. l. nemo prohibetur. ff. de excep. doli. c. nullus pluribus. de reg. iur. in. vj. ⁊. l. nemo ex is. ff. eo. titu. Laus deo.

¶ Emptores salarie marchie a camera apostolica cum certis capitulis. An si post emptionem factam a camera cōcesserunt facultatem quibusdam alijs vendendi sal cum certis capitulis astringantur isti secundi emptores ſm capitula inita inter emptores primos ⁊ cameram ap̄licam. ⁊ subijciantur penis dictorum capitulorum vel solū ſm capitula nouiter inita inter ipsos ⁊ primos emptores.

¶ Consilium cccxxviij.

In nomine dn̄i nostri Jesu christi. ¶ Uidetur primo aspectu dicēdum in hac consultatione ꝙ Mariottus in themate noiatus ⁊ socij nequeant aliquam quantitatem salis portare aut portari facere de magazino qd̄ hn̄t in scō angelo ad alia loca etiā si sint de locis descriptis in vltimo cap̄lo thematis quia capitula inita inter cameram ap̄licaȝ ⁊ florauantē ⁊ socios emptores salarie marchie expresse ⁊ clare disponitur ꝙ nulla persona possit portare aut portari facere aliquam quantitatem salis de vno loco ad aliqua alia loca absqȝ bulleta dictorum emptorum sub pena. xxv. floren. auri.

a ¶ Que cap̄la inita a camera apostolica licȝ per viam contractus celebrati cum dictis emptoribus tn̄ habent vim ligant oēs. l. penul. C. de dona. inter vi. ⁊ vxo. ⁊. l. cesar. ff. de publi. ⁊ ibi per Bar. ⁊ doc. in qbus iuribus hētur ꝙ ɔctus celebrati cū habente potestatē legis cōdende habēt vim legis. ⁊ ideo ligant etiā nō cōtrahētes. ⁊ cap̄la sequētia ⁊ precedētia ēt plurimū arctēt aduersus faciētis ⁊ minime vereretur in dubiū quominus mariottus ⁊ socij quatenus sal portarēt de vno loco ad aliū vel facerēt portari inciderent in dictā penā nisi iuuarent̄ clypeo facultatis eis cōcesse p dictos florauantē ⁊ socios. Quinimo inciderēt in alias penas impositas in dictis cap̄lis faciētibus sal i vel sal vēdētibus que p alia cap̄la oibus ꝓhibent̄ preterqȝ dictis emptoribus. nec in dub. ū vertit̄ vtrum a dictis penis excusentur quatenus facultas concessa ipsi mariotto ⁊ socijs se extenditur: sed allegat̄ pro parte dicti florauātis ⁊ socioꝝ ꝙ non est eis concessa facultas vēdēdi sal nisi in magazino ꝙ eis permittitur habere in castro sancti angeli ⁊ in terra sernani. Non aūt ꝑmittit̄ eis vēdere sal in alijs locis ēt in locis descriptis in vltimo cap̄lo thematis. nō enī exꝓmit̄ in alio capitulo venditiōis seu cōcessiōis facte p dcm̄ florauātē ⁊ socios dcō mariotto ⁊ socijs ꝙ eis liceat portare sal ad dcā loca neqȝ in dcis locis sal vendere. Igit̄ nō vel recessuȝ a lege ɔtenta in cap̄lis initis iter camerā ap̄licā ⁊ socios. Et ꝓpterea standū est illi legi: qꝛ ꝙ nō mutat̄ q̄re stare ꝓhibet̄. ar. l. sancimus. C. de test. ⁊. l. ꝑcipimus. C. de app. cū simib⁹.

b ¶ Nec ob. ꝙ cōceditur dicto mariotto ⁊ socijs facultas ꝙ possint sal distribuere in locis descriptis in dcō vltimo capitulo: videlicet in comitatu firmi sernano ⁊ suo territorio in terra amindole ⁊ suo territorio ⁊ alijs locis ibi descriptis. Nā in illo cap̄lo nō dicit̄ ꝙ in dictis locis possint vēdere sal vel ad illa loca deportare. Nā pōt intelligi ꝙ in magazino castri scī angeli possint vendere illis de dcis locis q irent ad emēdū ad dcm̄ magazinū ⁊ dcō modo sal distribuere in dictis locis. Satis enī verba dcī cap̄li verificantur. ⁊ ita videnṫ intelligēda vt minus recedat̄ a lege primo inita p camerā ap̄licā. s. recitata prout videt̄ faciēdū. argu. eoꝝ q̄ habētur in. c. cū dilectus. de ɔsue. ⁊. l. si serui vestri. C. de noxa cū si. ꝓ quo ēt facit qꝛ verba ɔctuū interpetrantur ɔ eū. ꝓ quo ɔctus init̄: qꝛ ipē debebat legē. i. pactū apertius dicere. l. veterib⁹ cū sua gl. ⁊ ibi p doc. C. d pactis. ⁊. l. labeo. ff. de ɔhē. emp. ⁊. l. qcqd astringēde. §. j. de vbo. ob.

c ¶ Et h̄ ēt demōstrat̄ qꝛ specialr̄ ɔcedit̄ i alio capitula eiusdē ɔct⁹ celebrati iter dcōs florauātē ⁊ mariottū ꝙ dcūs mariottus ⁊ socij pn̄t tenere vnū vēditorē ⁊ vēdere sal i terra sernani. ergo ex quo h̄ spāliter ɔcedit̄ i terra sernani vr̄ in alijs locis illud esse denegatū. l. cū pror. ff. de iud. ⁊. c. non extra. de psump. ⁊. l. si qs ex argētarijs. §. ꝓhibet. ff. de edēdo cū si. facit ēt qꝛ ēt in ɔctib⁹ admittit̄. arg. a ɔrio sensu. l. iter socerū. §. cū iter. ff. de pac. dota. ⁊. l. eū q ita. §. eū q ita de vbo. ergo cū i dcō cap̄lo ɔcedat̄ ꝙ i terra sernani vēdere possint a ɔrio sensu alibi qȝ i terra sernani vēdere nō possint. itē i pcedēti capitulo cōtinet̄ ꝙ dci marioti⁹ ⁊ socij vēdere possint in magazino ꝙ eis pmittit̄ habere i dicto castro sancti angeli. ergo a ɔrio sensu censeat̄ esse cōuētū iter eos extra dcm̄ magazinū vēdere nequeāt: nisi i terra sernani de qua in capitulo immediate sequēti continetur.

d ¶ Quod etiam psuadetur ex alio qꝛ in dcō vltimo cap̄lo denotat̄ aptā dr̄iam esse inter terrā sernani ⁊ alia loca in qbus est pmissa distributio salis. ⁊ tamen in dcā terra sernani nihil vr̄ esse concessum: nisi facultas vendendi sal. ergo. vt dcā terra sernani in hoc differat ab alijs locis. ꝓut apte ɔtinet̄ ꝙ differat in dcō vltimo cap̄lo vr̄ necessario inferri ꝙ i alijs locis ibi expssis nō sit ɔcessa mariotto ⁊ socijs dicta facultas vēdēdi in eis sal vl̄ ad ea loca sal deferendi.

e ¶ Ex qbus vr̄ cōcludendum ꝙ dcā cap̄la inita iter florauantē ⁊ socios ⁊ mariottum ⁊ socios nullatenus iuuēt aut excusent dcm̄ mariottū ⁊ socios si sal portarent aut portari facerēt ad dicta loca vel in eis sal vēderent absqȝ bulleta florauātis ⁊ sociorum emptorum dicte salarie exceptis terra sernani ⁊ castrum sancti Angeli.

f ¶ His tn̄ minime refragātibus ɔtiam partē arbitror magis cōsentaneā iuri. Nā aduertēdū est ꝙ in scdo cap̄lo ɔctus initi iter dcōs florauātē ⁊ mariottū ⁊ coꝝ socios continetur ꝙ dictus mariottus ⁊ socij possint vēdere omnem q̄titatē salis ꝙ vendere voluerint in dicto magazino oibus q vellent ⁊ sunt cōsueti emere ꝓ coꝝ vsu. Nec in dcō cap̄lo restringit̄ facultas vēdendi psonis de vno loco magis qȝ psonis de alio loco: sed vniuersaliter oibus psonis volētibus ⁊ solitis emere ⁊c. Et q vniuersaliter loqtur neminē excludit. c. solite. de maio. ⁊ obe. ⁊ can. si romanorū. xix. dist. ⁊. l. iulianus. de lega. iij. licet itaqȝ facultas distribuendi sal sit in alijs cap̄lis restricta ad certa loca expssa in dcō vltimo cap̄lo. tn̄ facultas vendendi in dicto magazino nō est restricta respectu psonaꝝ vel locoꝝ. ⁊ pȝ qꝛ iter vendere ⁊ distribuere denotat̄ dr̄ia in. v. cap̄lo in ordine thematis descripto in si. dū dr̄ sia licito vendere ⁊ distribuere cū copulatiua ⁊ ponat̄ iter diuersa. vt no. in rubrica de iure ⁊ fac. ignorā. ex quo demōstrat̄ ꝙ ꝓ alio sumūt ipsi ɔhētes vēdere sal in dcō magazino ⁊ distribuere ad loca deputata ꝙ ⁊ esse demōstrat̄: qꝛ duȝ pmittit̄ facultas vendendi hētur icōs ad psonas: qꝛ pmittit̄ eis vēdē oibus psonis ⁊c.

g ¶ Et dū pmittit̄ facultas distribuēdi: semp dirigit̄ ad loca deputata. vt est videre in. d. v. c. ⁊ i. c. vltio. distribuere aūt ad loca d loco magazini nō vr̄ aliud designare qȝ ad illa loca sal mittere. ⁊ cū pmittat̄ distributio ꝓ coꝝ vsu vrtualiter ɔtinet̄ facultas vēdēdi qꝛ subiecta materia ⁊ q̄litas psonaꝝ ⁊ reꝝ nō suadet ꝙ itelligat̄ ꝙ habeāt distribuere gratis ⁊ liberaliter. nemo enī emisset illā facultatē distribuēdi sal ex dcō magazino ad alia loca gratis ⁊ liberaliter. ⁊ maxime dcūs marioti⁹ forēsis. nec obnoxius dictus locis. vba aūt intelligunt̄ sȝ qualitatē psonaꝝ ⁊ subiectā mām. ar. l. plenū. §. eqtij. ff. de vsu. ⁊ habi. ⁊. c. itelligētia. de v. sig. ⁊. l. si vno locati cū si. ⁊ ūcta. l. i obscuris inspici. de reg. iur. ⁊ in regula ispicit̄. ⁊. c. ti. li. vj. duo. itaqȝ ɔtinent̄ i dictis capitulis initis iter florauātē ⁊ mariottū. s. facultas vēdēdi in dicto magazino nō restricta ad aliū locum seu respectu alicuius loci qȝ vniuersaliter cōcessa respectu oium personaꝝ volentiū ⁊ solitaꝝ emere. Itē facultas distribuendi ex dicto magazino restricta ad certa loca. ex quo datur intelligi ꝙ ɔhētes intellexerunt ꝙ distributio fieret imittendo sal ad illa loca deputata. qd̄ etiā demōstrat̄ qꝛ dum pmittitur venditio dr̄ in dicto magazino. dum aūt permittitur distributio dicitur ex dicto magazino. dū dicitur in. v. c. del loquale magazino habiano a distribuire ⁊ non daltro loco.

b ¶ Cōstat eni ꝙ aliud significaꝫ ꝑ hec ṽba ex magazino ⁊ hec ṽba in magazino. dictio eni ex denotat extrinsicitatē ⁊ separationē can̄. accedēs in verbo ex ṕsbytero. l. dist. ⁊ ibi Archi. ⁊. C. de nouo codi. Cōpo. in ṕn. Bal. l. desertorē. §. nō oīs. ⁊. §. exauctorat⁹. ff. de re mili. c. j. de vsur. li. vj. paria eni sunt dicere ex die ⁊ a die dicit Bar. i. l. miles. §. sexaginta. de adul. Et sic denotat separationē nō intrinsicitatē. l. a calligato. ⁊ qd̄ ibi ꝑ docto. C. de nup. Bar. in. l. cū patron⁹ de le. ij. hinc dr̄ excōicatio extra cōionē positio pellere expellere exire extraire ⁊ huiusmodi infinita ex pusio vado romā significat extremitatē loci. ex quo receditur prout ex tunc denotat extremitatem tēporis a quo. d. c. j. de vsur. li. vj. l. obtinuit. de condi. ⁊ demon. ita ex magazino ad illa loca significat extremitatem loci ex quo distribuitur ⁊ vadit ad illa loca. dictio autem iniuncta ablatiuo denotat intrinsicitatē. l. j. §. in flumine ne qd in flu. pu. ⁊ in. l. j. §. hoc autē edictū. de no. oper. nunci. ⁊. l. itē qꝛ de pac. cū similibus.

i ¶ Et cum a verbis ⁊ eorum ꝓprio significatu minime sit recedēdum nisi quatenus de mente constat. l. non aliter. de leg. iij. ⁊. l. j. §. si is qui nauem. de exerci. cū simi. videꝫ concludendum ꝙ sit permissa facultas distribuendi sal ad dicta loca deportando ad loca illa ꝓ eorum vsu. vt sic homines de illis territorijs emendo sal ad illa loca distributuꝫ consumant in eorum vsum. ⁊ sic virtualiter sit cōcessa facultas ibi vendendi sal distributiuum ex dicto magazino ad illa loca. qd̄ etiam probatur ex verbis alterius capituli incipientis. ⁊ questio el fece quatenus circa fi. dicti capituli continetur ꝙ pro solutione precij inter eos conuenti deꝫ tanta quantitas salis in dicto magazino duuanerio ⁊ suis mandatarijs q possint dcm̄ sal portare ⁊ vendere vbi vellent excepto q̄ꝫ in locis concessis dicto Mariotto ⁊ maxie in terra sancti eginisi ⁊ suo comitatu ⁊ districtu qbus dicto mariotto ⁊ socijs sit ꝓhibitum vendere per que vltima verba demonstratur ꝙ dictis mariotto ⁊ socijs prohibeꝫ venditio salis in locis sibi non concessis maximē in terra sancti Eginisi ⁊ suo comitatu ⁊ districtu: ergo in locis sibi concessis permittitur venditio dicto mariotto ⁊ prohibetur dicto florauanti ⁊ socijs saltem venditio salis habiti a dicto mariotto pro solutione dicti precij per istud. itaqꝫ capitulum demōstratur ꝙ in locis exceptis possint vendere eorum sal distributum illud ex dicto magazino sancti angeli. ⁊ sic declarātur alia capitula loquentia de distributione salis ad dicta loca. ex sequentibus enim declarātur precedētia. ⁊ ecōtra. l. heredes palam. §. sed si notā. ff. de test. ⁊. l. si seruus plurium. §. fi. de leg. j. ⁊. l. qui filiabus eo. tit.

k ¶ Cōfirmātur ṕdicta ex alio capitulo icipiēte. Iteꝫ che el dicto mariotto ⁊ cōpagni ṕmittēdi ⁊c. In quo disponiꝫ ꝙ dict⁹ mariottus ⁊ socij habeāt oēs honores ⁊ onera ꝑmissos ⁊ datos a camera apostolica ṕfato florauanti ⁊c. Per q̄ verba vniuersalia cōtineꝫ ꝙ oia ꝑmissa dicto florauanti cēseanꝫ ēt cōcessa dicto mariotto tam respicientia cōmoda ⁊ onera. Nā ꝑ illa verba oēs honores itelligiꝫ de oībus cōmoditatibus ⁊ facultatibus qd̄ demonstraꝫ ꝑ exceptiones que subduntur. dum dicitur excepto che non possa exigere pena punire ne fare gratia ⁊c. Ista enim respiciunt magis commodum hur sale q̄ꝫ simplicem honorem.

l ¶ Et exceptio declarat regulam. vt habetur in. l. j. de regu. iur. ⁊ in rubrica eo. ti. lib. vj. ⁊ in. l. nā quod liqde. §. fi. ff. de pen. leg. Ideo cum florauanti ⁊ socijs a camera apostolica sit permissa venditio in oībus locis marchie inter que sunt loca reseruata dictis mariotto ⁊ socijs vt possint in dicta loca distribuere. ergo prout a camera aplīca iste honor est concessus dcō florauanti ⁊ socijs. vt etiā in dictis locis postea concessis per dcm̄ florauantē mariotto. ideo ꝑ generalia. imo per vlīa verba huius caplī. idem honor. s. facultatis vēdēdi in dictis locis cēseaꝫ ⁊ sit cōcessus dcō mariotto ⁊ socijs. Nec ob. ṽba eiusdē caplī ibi ṕmittēdo semp in oībus ⁊ ꝑ oia. s̄. ⁊ infrascripta. qꝛ. s̄. ⁊ ifrascripta nō repugnant huic iterpetrationi. ⁊ sic quominus ꝑ dcā vlīa ṽba cēseātur esse cōcessa dcā facultas vēdēdi in dictis locis concessis dcō mariotto ⁊ socijs. Nā imo ṕcedētia ⁊ sequentia suadēt dictā facultatē vendēdi in dictis locis ꝑ ea que. s̄. deducta sunt. illi aūt ꝓtestatio iportat ꝙ ꝑ illā generalitateꝫ nō cēseaꝫ eē derogatū alijs q̄ ṕmittunꝫ vel sequunꝫ ex qbus deprehendiꝫ ꝙ sit denegata facultas dcō mariotto: ꝓut est ꝙ ipsi nō possint portare sal ad aliquē locum: nisi prius detulerint de magazino castri sancti angeli. ⁊ ꝙ exinde nō possint distribuere nisi ad loca deputata nec i alijs locis vēdere possint. idcirco cū. s̄. ⁊ infrascripta non prohibeant venditionem salis reseruatam dicto mariotto. dummodo sal ex dcō magazino distribuaꝫ. dato ꝙ ꝑ alia verba dictoꝝ capituloꝝ. s̄. ponderata nō cēsereꝫ concessa facultas vendendi in dictis locis nec deferēdi sal ex dicto magazino ad dcā loca. tn̄ ex quo ꝑ alia caplīa inita inter dcōs florauātem ⁊ mariottū non potest dici neqꝫ colligi ꝙ censeaꝫ denegata seu prohibita facultas vendēdi sal in dictis locis reseruatis dūmodo exportatū ex dicto magazino necessario infertur ꝙ dicta facultas vendendi dictū sal in dictis locis reseruatis censeatur concessa dicto mariotto ⁊ socij per generalia verba huius capituli. Et per ꝯsequens varijs medijs ostenditur ꝙ dicti mariottus ⁊ socij possint ex dcō magazino sancti Angeli mittere sal ad dcā loca sibi concessa. ⁊ ibi vendere pro vsu: videlicet illorum de illis territorijs.

m ¶ Nec ob. adducta i ꝯtrīū. Et prīo nō ob. ꝙ dicebaꝫ vigore precedētis capituli in quo ꝑmittiꝫ dicto Maritto ⁊ socijs facultas vendendi sal in terra sernani. ⁊ ꝙ circa hoc sit differentia vltimo capitulo thematis inter terram sernanꝫ ⁊ alia loca cōcessa dicto mariotto ex quo dicebaꝫ deprehēdi ꝙ facultas vēdēdi in alijs locis ēt expressis cēseaꝫ denegata qꝛ ad hoc respōdeꝫ ꝙ in terra sernani cōcediꝫ facultas retinendi continuo vnū venditorē ad vendēdum sal omnibus personis cōsuetis emere in dicto loco ⁊ vigore dicti capituli dictus mariottus ⁊ socij detinent ibi vnum magazinum in quo continuo vendunt sal portatuꝫ in illud magazinū ex illo magazino sancti angeli in alijs auteꝫ locis nō retinēt aliquem venditorem. qui habeat ibi mansionem ibi ad vendēdum: sed mittunt salmas salis ad illa loca non ponendas in aliquo magazino: sed vendendas subito. ⁊ si vendi non potest deferendi ad alia loca non prohibita. ⁊ in hoc sit differentia: qꝛ censeaꝫ prohibitū in alijs locis retinere deputatum venditorem seu magazinum qd̄ solet habere deputatū continuo ad vendendum ex postea. ⁊ enim gestis solet deprehendi mens prius gestorum ⁊ gesta interpetrari can̄. cū per hellicā. xxxiiij. q. ij. per glo. in. c. scribam. de presumptio. ⁊ in can̄. in multis. xliiij. dist. ⁊ in can̄. peruenit. xiij. dist.

n ¶ Ex ṕdictis sumaꝫ differētia iter terrā sernani ⁊ alia loca ⁊ quo ad h̄ militat. argu. ꝙ in vno cōcediꝫ supra formatū in ꝯtrīū pōt aliter ṽificari dcm̄ argu. ⁊ sumi differētia iter dcā loca. s. ꝙ in terra sernani cēseaꝫ esse cōcessa facultas vēdēdi omnib⁹ ꝑsonis solitis emere i dcō loco: lꝫ nō sint de illo territorio neqꝫ de locis cōcessis dcō mariotto. sꝫ in alijs locis cēseaꝫ cōcessa facultas vēdēdi i eoꝝ territorijs. ⁊ ꝓ eoꝝ vsu vt sonant verba dicti vltimi capituli thematis h̄ est pro vsu illoꝝ de illis territorijs. ⁊ h̄ persuadeꝫ ēt ex eo qꝛ qn̄ in loco retineꝫ magazinus ꝯtinuo ad vendendum de facili confluunt ad emēdū ēt alienigene non sic quādo nō solet continuo vendi: nec locus certus deputatus ad vendendum.

o ¶ Et per h̄ etiā respōdeꝫ ad argu. sumptū a ꝯtrario sensu in precedenti caplīo in quo permittitur vēditio salis in dcō magazino volentibus ⁊ solitis emere qꝛ rn̄detur ꝙ in alijs magazinis nō lꝫ vendere sal nō exportatū ex dicto magazino sancti angeli. Itē nō lꝫ vēdere oībus ꝑsonis: sed solum pro vsu illoꝝ de territorijs reseruatis dicto mariotto. ⁊ sic pōt varijs modis verificari dcm̄ arg. a ꝯtrīo sensu ⁊ non taliter sumi ꝙ derogeꝫ seu aduersetur directis sensibus aliorum capitulorum qui sunt supra ponderati ⁊ deducti.

p ¶ Ex his itaqꝫ deductū est ꝙ ꝑ capitula ⁊ conuentiones factas ꝑ florauantem nomine suo ⁊ socioꝝ ⁊ mariottum simili nomine suo ⁊ socioꝝ censetur cōcessa facultas deferendi vel mittendi sal ex dicto magazino sancti angeli ad dicta loca concessa dicto mariotto ⁊ vt in eis vendatur prout supra deductū est quo presupposito facto rn̄detur ad capitula inita inter camerā aplīcam ⁊ dictos florauātē ⁊ socios emptores dicte salarie. Licet enim prohibeaꝫ portari sal de vno loco ad alium locū. tamē nō ꝓhibeꝫ portari simpliciter sed sine bulleta dcōꝝ emptoꝝ ⁊ suoꝝ. sufficit ergo ꝙ portetur bulleta fcā a suis intelligo illis qbus est ꝑmissum ab ipsis emptorib⁹ facere bulletā sꝫ ꝑmissuꝫ est dcō mariotto ⁊ socijs ois facultas ꝯcessa dcis emptorib⁹ ꝑ gn̄alitatē illius q̄rti caplī incipiētis. itē chel dcō mariotto ṕmittēdo ⁊c. supra deductā. Ideo etiā dcō Mariotto censetur esse cōcessa dicta facultas faciendi dictam bulletam. ⁊ illam vt audio faciunt nec mittūt sine bulleta. Sin autē secus diceremus seq̄retur absurdū ꝙ si emptores salarie nolēt facere bulletam nullus posset emere sal etiam in illo magazino scī angeli vt exportarēt ad alia loca ēt ꝯcessa maxime ad portādū ex territoriū

ritorium sancti Angeli ⁊ emptores salarie possent eludere facultatem vendendi sal ⁊ distribuendi ad illa deputata cõcessam ⁊ venditam dictis Mariotto ⁊ socijs. Nam etiam qui emeret in magazino non posset sine bulleta emptorum sal emptum portare ad suam domum. Et hoc modo nullus accederet ad emẽdum quod esset absonum ⁊ nullatenus de mẽte contrahentium. Nec vt audio vertitur hoc in dubium quin si ementes in dicto magazino habita bulleta ab ipsis Mariotto ⁊ socijs vel ab eis possint pro eorum vsu portare ad illa loca. Si alijs permittitur portare ad illa loca cum bulleta. Ergo ⁊ ipsis Mariotto ⁊ socijs permittitur cum illa prohibitio de non portando sal de vno loco ad alium locum sine bulleta emptorum non magis cõcernat Mariottum ⁊ socios q̃ emẽtes ab eis sed generaliter ad oẽs dirigit dicendo q̄ nulla persona ⁊c.

q ¶ Et maxime quia permittebatur ipsis emptoribus. ergo ⁊ dictis Mariotto ⁊ socijs quibus concesserunt q̄ ea possint que poterãt ipsi emptores. respectu tamẽ ceterũ locorũ de quibus agitur prout supra deductũ est. Et per illam concessionem generalem omnium bonorũ ⁊ onerum censetur data eis licentia vendendi in dictis locis deputatis. Et ideo vẽdere possint cum per primum capitulum ex capitulis puncti initis inter emptores salarie ⁊ cameram prohibeatur omnibus vẽdere in ciuitatibus marchie ⁊ ducatus sine licẽtia dictorũ emptorũ. ergo a contrario cum eorũ licẽtia pmittitur omnibus sumpto. argu. a contrario sensu qd̄ sumi. lz ẽt in contractibus vt dictum est. Sed Mariottus ⁊ socij habẽt licẽtiam sub predicta generalitate comprehẽsam vt premissum est merito eis talis venditio permittatur.

r ¶ Nec refragatur si quis diceret q̄ in dicto vltimo capitulo dicitur q̄ non possit ad illa loca distribui causa reuendendi p illa verba per lhoro vsu e nõ per reuẽdere. Ergo est phibita vẽditio ad illa loca p ibi vẽdẽdo. quia respõdetur q̄ illa verba per reuẽdere. referũtur ad illos de illis territorijs quia permittitur distributio illis locis pro vsu ipsorum ⁊ non vt ipsi homines locorum reuendant. ⁊ hoc satis aperte demonstrant illa verba per reuendere quasi iterum vẽdere. Mariottus enim ⁊ socij mittunt p distribuẽdo psonas illorum locorum pro eorum vsu eis vẽdẽdo non pro reuẽdẽdo illud re hoc importat argu. eius qd̄ no. glo. in rubrica si cer. pe. ⁊ qd̄ habet in. l. ṽbũ reddẽdi. de verbo. signi.

s ¶ Item demonstrant verba immediate sequentia duz subditur como de sopra e dicto. Superius autẽ nec tacite nec expresse est dictum q̄ dictis Mariotto ⁊ socijs non liceat vendere: sed bene etiam dictum emptoribus q̄ non liceat emere: nisi pro eorum vsu dũtaxat. Ex his itaq̄ remanet cõclusio q̄ dictis Marioto ⁊ socijs. Licet mittere sal ex magazino sancti Angeli ad loca concessa: vt ibi vẽdatur p vsu illorum locorum non vt illi de illis locis reuendant Et licet ita ibi vendere ipsi Mariotto ⁊ socijs. q̄ autem liceat eis facere sal non vertitur in dubium. nec in consultatione. Jd̄ non oportet insistere super vltimo capitulo prohibente fieri sal ⁊c. Laus deo.

¶ Testatrix mater instituit sibi duos filios hr̃des p equali portione cum prohibitione q̄ nullus eorum possit vendere bona sua. ⁊ si aliquis ipsorum moriatur sine filijs q̄ portio sua dicte hereditatis deuenire debeat in superuenientẽ An si dicti fratres postea diuiserunt ⁊ adinuicem sibi dederũnt licentiam vendendi. ⁊ postea vnus vẽdat sit in portione sua preiudicatum alteri tam respectu substitutionis q̃ etiam respectu prohibitionis alienationis ⁊ in qua parte frater superstes succedat.

¶ Consilium cccxxxix.

In nomine dñi nostri iesu christi. ¶ Quãuis videatur pma facie dicendum q̄ dictus Bartholomeus nihil possit petere aduersus heres dicti Mariotti. ex quo fecit dictus Bartholomeus dicto mariotto finem ⁊ refutationez ⁊ pactuz de non petendo omne id ⁊ totum qd̄ petere posset occasione dictorũ bonoruz. naz dicta ṽba sunt vniuersalia. Ideo nihil excludunt c. solite. de maiori. ⁊ obe. cañ. si romanorũ. xix. distin. l. iul. d. l. iij. ⁊ maxime cum sint geminata omne id ⁊ totum propter qd̄ tanto fortius operãtur per ea que habentur. in. l. balista. ff. ad trebel. ⁊ in. c. circa. de electio. lib. vj. ⁊ in. l. cum scimus. de agri. ⁊ cẽsi. maxime p bar. ⁊ p Ang. in. l. si stichum. §. stipulatio. de verb. obli. ⁊ per bal. de pace constantie in verbo cassetur ⁊ irritetur.

a ¶ Et facit verbum possent quod est extensiuum. l. si ita qs. ⁊ ibi bar. ff. de leg. ij. ⁊ bar. in. l. si ita. de auro ⁊ argen. leg. ⁊ in l. qd̄ seruius. de condi. ob causam Bal. in. l. eam quã celum. xvij. C. de fideicommissis Barto. in. l. j. de iniusto testamento. Ideo trahatur ad fideicommissum quod postea debetur ex causa de presenti.

b ¶ Quod ⁊ videtur dicẽdum: quia Azo tenuit. qd̄ etiam p solam diuisionẽ cẽseatur eẽ recessum a fideicõmissi petitione pro parte quã vnus frater consequitur de portione alterius fratris. ⁊ sic pro dimidia: quia illam dimidiã habere cẽsetur iure cuiusdaz pmutationis que vicẽ emptionis obtinet. l. j. ⁊ l. si fratres. C. cõmunia vtriusq̄ iudi. ⁊ l. cuz pater. §. hereditatẽ. de leg. ij. ⁊ ideo teneatur diuidẽs pro portione sua dimidia. vt habetur in dictis iuribus: q2 quẽ de euictione tz actio eundẽ agẽtẽ repellit exceptio. l. vẽdicantem. ff. de euic. prout hec tãgit glo. in. l. q rome. §. duo fratres. de ṽbo. oblig. Et saltẽ sequuta generali refutatione videtur h̄ opi. tenẽda q2 p hac parte fuit iudicatum in. d. §. duo fratres. de qua sentẽtia vt ibi lex per iuriscõsultũ. ⁊ hoc videtur dicendũ p̄sertim in casu nostro in quo fideicommissum erat reciprocũ ita q̄ non agebatur de p̄iudicio renũciantiũ. arg. l. de fideicõmisso. C. de transac. prout h̄ firmat Ang. in. d. §. duo fratres quando huiusmodi fiunt inter scientes ⁊ fideicõmissum est reciprocũ. ⁊ dicit se ita de facto respondisse ⁊ sub sigillo cõsuluisse per tex. d. §. duo fratres quẽ ita intelligit ⁊ p plures rõnes quas refert ibi Jmo. col. vj. ⁊ ibi refert By. ẽt tenuisse hanc partẽ si habebat scientia fideicommissi. refert etiã bal. idẽ tenuisse si nulla alia causa competebat: propter quã posset venire cõtra. Igitur cum filius p̄sumatur scire facta patris ⁊ matris. arg. l. octaui. ff. vnde cognati. ⁊ l. de tutela. C. de in integ. rest. mul. ⁊ fideicommissum fuerit reciprocum ⁊ nulla appareat cã propter quã posset venire contra dicta generalis refutatio trahatur ad fideicommissum per p̄dicta q̄ ⁊ dicendum videtur ex eo q2 dictus mariottus veniebat obligandus restituere hr̃ditatẽ ⁊ bona dcẽ dñe balde dcõ bartholomeo sub euẽtu cõditiõis apposite sz bona de qbus agit sunt alienata de voluntate dicti bartholomei q dedit eidẽ licẽtiam qd̄ possit vẽdere dicta bona ad eius libitum volũtatis ⁊ cũ dederit dictã licẽtiã non pot illã ipugnare. ⁊ p cõsequẽs dicta bona non videtur ei restituenda: quasi sit ei imputandum quare dictam licẽtiam concessit.

c ¶ Et si dicatur debeatur saltẽ precium redactum ex dictis bonis respondetur q̄ dictum precium nunq̃ fuit in bonis testatoris sed quesitum ex industria heredis. ⁊ quesitum ex industria p heredẽ non venit fideicommissario restituẽdũ l. si heres pecuniã. ff. ad treb. ⁊ facit. l. cum heres eo. titu.

d ¶ Et si precium deberet videtur remissuz per generalẽ refutationẽ factã de omni eo qd̄ petere posset occasione dictorũ bonorũ. preciũ. n. illud lz nõ fuerit de bonis p̄dictis. tñ si debetur constat deberi occasione dictorũ bonorũ vẽditorũ maxime cum verbum occasionem denotet causam etiam plurimum remotam. dicit enim Bar. in. l. vxori. ff. de aur ⁊ argẽ. leg. q̄ causa multuz remota est potius occasio q̃ cã. ⁊ cã non omnino concludens etiam dicit occasio. vt per Joan. an. in. c. post trãslationem. de renũ. per. c. solite. de maiori. ⁊ obe. ⁊ ibi per Hosti. ⁊ doc. de h̄ verbo occasiõe. Verificatur enim etiã vbi non est ppria cã. vt ibi satis pbatur. ⁊ p Hosti. ⁊ Joã. an. ibi. ⁊ per Panor. in. c. ij. de consti. p Domi. de sancto gemi. in statutũ. §. insuper. de rescrip. li. vj. ⁊ puerbiorũ. vij. c. Occasionem querit qui vult discedere ab amico.

e ¶ Tamẽ his minime refragantibus cõtrariam partem arbitror iuri magis cõsonaz. Nam licẽtia de alienando nõ obstat quominus precium restitui fideicommissario vniuersali. in istis enim vniuersalibus precium succedit loco rei. l. si rem ⁊ precium. ff. de peti. hereditatis. l. imperatore. §. si. cuz ll. sequen. ff. de lega. ij. maxime in quotis dicit Barto. in. d. §. duo fratres in prima questione per. l. quid ergo. ij. de leg. ij. ⁊ l. deducta. §. nummis ad trebel. ⁊ ibi notatis. ⁊ l. ij. in fi. si pars heredi. peta.

f ¶ Cum itaq̄ euenerit conditio fideicommissarie substitutionis ⁊ per consequens hereditas dicte testatricis pro portione dicti Mariotti sit restituenda dicto Bartholomeo detracta tamen legittima ⁊ trebe. dato q̄ fuerit facta legittime venditio. Tamen dictum precium redactum ex venditione rerũ hereditariarum est restituendum fideicommissario vt

dictis iuribus.ad hoc etiam.l.si fundum per fideicōmissuz. de lega.j. vbi si heres vendit fundum per fideicommissum relictum fideicommissario prestante consensum venditioni tenetur heres fideicommis.ad precium.

g ¶Non enim censetur donare neqꝫ renunciare suo fideicōmisso is qui consentit alienationi per illum tex.⁊ argu.l.cū de indebito.de proba.⁊.l.si filius.de dona.⁊.l. contra iuris §.fi.de pac.fundata est itaqꝫ intentio dicti Bartholomei vigore dicti fideicommissi iam purificati.

h ¶Nec sibi ob.alienatio q꞉ precium succedit loco rei. nec ēt licentia que tñ operatur ꝙ fideicōmissarius non pōt inquietare emptorem qñ precedit hmōi licentia prout voluit bart. in.d.§.duo fratres.viij.q. Non autem quominus possit petere precium ex venditione redactū per predicta. nec ēt obstat generalis refutatio de omni eo ⁊ toto ꝙ petere posset occasione dictorum bonorū. Nam videtur ꝙ dicta clausula generalis restringatur ad terminos precedentis cōtractus. ⁊ sic ꝙ censeat refutatum omne id ⁊ totuz ꝙ petere possent occasione cōmunionis vl' diuisionis subsecute.l. emptor.§. lucius.ff.de pac.⁊ que ibi habētur.⁊.l.si de certa.C.de transac.⁊.l.pluribus.de accep.secundo.

i ¶Quia in dubio generalis refutatio non censetur referri ad ea que debentur ex testō nisi de tali iure fiat exp̄ssa mentio.l.tres fratres.⁊ qȯ ibi no.ff.de pac.⁊ no.bar.in.d.§.duo fratres in.vj.q. quarto q꞉ non valet refutatio de contentis in testamento nisi cognitis ⁊ visis verbis testa.l. de his.de transac.⁊.l.non est ferendus eo.ti.

k ¶Et solet assignari ibi rō illius legis ꝙ sit in odium occultantium testamenta prout ibi volunt Jac.bu. Barto.⁊ doc. cōiter.⁊ ideo illi legi.non pōt renunciari prout ibi volunt Jac.de bel. Jac.bu.Bar.Ang.⁊ cōiter doc. Sed non apparent cognita ⁊ visa verbo testi.merito ⁊c. Et clarū esset hoc medium si non interuenisset iuramentum.

l ¶Idem si interuenit iuramentum ꝙ aduersus dispōnem illius legis non subueniat iuramentum nec firmetur huiusmodi pactum iuramentum.tenuit Raph.Fulg.in.l.cum hij in prin.ff.de transac.⁊ idē sentit ibi Bar.⁊ idē Bar.in cōsi. clxxvij.ẜm ordinem perusinum nō informis incipiēte sempronius suuz condidit testm̄.Et facit optime: q꞉ ea que vitiant odio alicuius non firmant iuramento ꝑut voluit bar. in.l.siquis pro eo.de fideius.⁊ doc.cōiter oēs ibi.⁊ in.c.cum contingat.de iureiuran. ⁊ in auc.sacramenta puberum.C. si aduer.ven.Licet iuramentū liget.c.significante.de pigno.⁊ c.j.⁊.c.debitores.de iureiur.licet hoc medium de iuramento aliter non firmem. nec ex puncto appareat interuenisse iuramentum.Quinto nō apparet dictum Bartholomeum habuisse noticiaz dicti testamenti ⁊ scientia non presumitur regula presumitur ignorantia in.vj.⁊.l.verius.de proba.⁊.l. qui in alterius.de regu.iur. ⁊ refutatio non trahit ad ignorata.l.mater decedens.de inoffic.testa. ⁊.l.cum aquiliana.de transac.⁊.l.qui cum tutoribus eo.titu.⁊ no.Barto.ad simile propositum in cōsi.cxxiiij. ẜm prenarratum ordinem qȯ incip.ex themate predicto tria dubia oriuntur.

m ¶Et ꝙ filij non presumant scire testamentū patris firmat Bar.in.d.§.duo fratres.iij.q.⁊ in.l.cum heres.de lib.leg.⁊ in.l.eius qui in prouinciam.ff.si cer.peta.

n ¶Consanguinei enim ⁊ vicini scire p̄sumunt ea que cōiter solent esse palā ⁊ manifesta vicinis ⁊ cōsanguineis non ea que plerūqꝫ fiunt secrete.prout hr in.l.j.ff.si cer.pe. ⁊ in.l.si vicinis.C.de nu. ⁊ ita loquūtur.d.l. de tutela.⁊.d.l. octaui. sed testamenta fiunt plerūqꝫ in secreto. ⁊ multotiens vt nō innotescant venientibus ab intesta. Ideo de eo non presumitur scientia etiam in consanguineis seu filijs.

o ¶Et hec ꝙ huiusmodi generalis refutatio non trahat ad ad fideicommissum post mortem fratris obuenturū firmat Bar.in dicto consi.incipiēte sempronius suum condidit testamētum.⁊ in illo themate fuerūt verba vniuersalia omne id ⁊ totū qȯ petere posset ⁊c.Et interuenit iuramētum allegans inter cetera.l.si.§.idem quesijt.ff.de condi.inde.subdens qui tex.precipue facit ad hoc.adducit etiā.l.paulo calymaco.§.pomponius.de leg.iij.

p ¶Et idem latius ꝓsequēdo firmat idem bart.in.d.§.duo fratres in.ij.⁊.iiij.q.⁊ sequitur ibi Imo.qȯ ⁊ vult ibi Ange. quando non apparet de scientia testamenti prout non apparet in casu nostro.licet etiam si appareret de scientia idē vellint Bar.⁊ Imo.⁊ verius saltez in casu nostro maxime per verba ipsius refutatiōis de quibus infra.⁊ quod huiusmodi generalis refutatio non trahatur ad fideicōmissum vniuersale conditionale vidi consultū per recolende memorie dnm Joannem petrucij de nobilibus de monte sperello patrem ⁊ dnm meum.⁊ illi cōsi.me subscripsi. insuper v̄ba refutationis in casu nr̄o sunt clara: q꞉ remisit omne id ⁊ totū ꝙ petere posset vsqꝫ in p̄ntem diez.Sed cōstat ꝙ tunc tp̄is petere nō poterat pendēte cōditione.l.cedere diem.de verbo.signi.⁊.l.si sub conditione.de condi.indebi. merito verba refutationis nullo pacto trahuntur ad casum nr̄m ⁊ tollunt que in ꝯ̄rium adducunt fundata in v̄bis refutationis. Quibus ēt sumi p̄nt alie r̄nsiones ex p̄missis.⁊ no.per bar. in.d.§.duo fratres.⁊ in dicto consi.incip.sempronius.

q ¶Item pꝫ ēt ex supra deductis r̄nsio ad fundamentuz supra factū in ꝯ̄riuz de lnia data de alienādo pro libito voluntatis: q꞉ vt dictū est talis lnia non ipedit regressum ad p̄ciū ꝙ succedit loco rei in istis vl'ibus vt dictū est. ⁊ iō nō ob.ꝙ preciū non fuit de bonis testōris: sed fuit q̄situ ex industria hr̄dis q꞉ r̄ndetur ꝙ fuit quesituz in recōpensam rei subiecte restōni ⁊ succedit eius loco. ideo debet que nō cadūt in terminis.d.l.si his pecuniā ⁊ similibus.Nec ob.d.l.vendicantem.⁊ ꝙ per eā dictum est supra.q꞉ clare r̄ndet Bar.in.d.§. duo fratres in prima questione: q꞉ ista euictio causatur ex facto auctoris ipsius cui euincit ⁊ ex facto ipsius qui adeundo quasi contraxit. Ideo non tenetur euincens de euictione per.l.fundum meum.de euic.⁊.l.si ad me ad legem falci. ⁊.l.licet placeat.de dote preleg.ẜm eum.

r ¶Remanet ergo conclusio clara. ꝙ heredes dicti mariotti tenentur restituere portionem dimidiam hereditatis dicte testatricis dicto Bartholomeo detractis legittima ⁊ trebellianica que ascendunt ad dimidiam dicte dimidie. ⁊ in dicta restitutione veniunt dicta.ccl. redacta ex dicta venditione.Et si qua alia restat dicto Mariotto obuēta ex dicta diuisione. Portio enim bonorum quaz in diuisione habuit a Bartholomeo succedit in locū portionis quam habuit ipse Bartholomeus a dicto Mariotto. in istis enim vniuersalibus vna res succedit loco alterius prout precium loco rei vt probatur in.d.l.in pater.§.fi.⁊ in.ll.sequē. ⁊ in.d.§.quid ergo ⁊ similibus. Laus deo.

¶Pater qui promisit dotem ⁊ dedit genero pro filia cum hoc ꝙ si mulier moriatur in matrimonio sine filijs vel cum filijs ⁊ ipsi moriantur ante etatem.xxv. annorum ꝙ dos reuertatur ad euz.An sibi vel suis heredibus dicatur preiudicasse si adueniente ꝯditione eo diuente repetitionis dotis eam non petierit. Itē cui incūbat onus probādi filios post mortez vxoris esse mortuos infra etatē.xxv.annorum.

¶Consilium cccxl.

In noie dn̄i nostri iēsu

a ¶Quod dicta dos non debeat restitui tria obijciuntur dicto vgolino in supradicto puncto.

a ¶Primo ꝙ dictus Paulus non perijt in vita dictam dotem:profecto ista allegatio est parui momenti:quoniam si actio ad repetendum competijt dicto Paulo morte creditoris:non extinguitur actio : sed transfundit in heredem.vt in titu.de heredi.acti.per totum.

b ¶Quinimo actiones q̄ actualiter non cōpetierunt defuncto:sed sperabant competere si descendebāt ex ꝯ̄ctu trāsmittuntur ad heredem.ita ꝙ si orit actio post mortem cōtrahētis.tamē queritur eius heredi ex p̄sona defuncti p.§.ex cōditionali insti.de verbo.obliga.⁊ facit titulus vt ab heredibus ⁊ contra heredes acti.incip.in rubro ⁊ nigro.

c ¶Secundo ꝙ non probatur mors filiorum.⁊ sic ꝙ benedicta decesserit sine filijs.dictus autem vgolinus nitit ex stipulatione dotali qua p̄mittit paulo ꝙ dos de qua agit sibi restituetur si dicta b̄ndicta eius filia decesserit sine filijs:aut cum filijs non peruenientibus ad etatem.xxv. annorum.

d ¶Igitur dictus vgolinus heres dicti pauli quatenus nititur ex stipulatione predicta se fundat in euentu dicte cōditionis alternatiue. ideo videtur ꝙ sibi incumbat onus probandi.l.hoc iure.ff. de verbo.obliga.⁊ ibi per Bartol. ⁊ docto. Licet sit negatiua ꝙ decesserit sine filijs etiam si foret improbabilis actor qui se fundat in ea . vt ibi habet necesse eam probare . vt ibi probat text. Et volunt Barto. ⁊ docto.⁊ Innocen.⁊ Joan.and.in.c.super his.de accusa. Joan.and.⁊ doct.c.bone.j. de elec . Saltem potest probar per excussionem.vt not.Bartol.⁊ docto.in.d.l.hoc iure. ⁊ ita in hac

ita in hac cōditione si decesserit si ne.liberis cōcludit Imo. in.l.ex facto.§.si qs autē.ff.ad trebel. Et facit optime quod no.gl.in.l.q duos.§.cū in bello.ff.de rebus dubijs ad intellectū.d.l.ex facto.§.si qs aūt.quatenus vult q̄ sit ibi spāle fauore fideicōmissi ne pereat.et ita illū tex.itelligit ibi Ange.q dicit q̄ tēpore suo fuit ɔ̄trū iudicatū. Et iō dicit tutius eē q̄ fiat excussio in vicinia.si itaq̄ spāle in fideicōmisso ne pereat.ergo in ɔ̄triū est ius cōe.l.j.ff.ad mu.l.j.C.de thesaurius lib.x. Et maxime q2 imputādum est stipulāti quare ad fecit talē cōditionē et quare nō declarauit cui icūberet onus ꝓbādi.arg.l.veterib9.ff.de pac.et.l.qcqd astringēde.§.j. de vbo.obl.et.l.labeo.de cōtrahen.emp.tūcta.l.si i emptiōe in pn.co.titu.et hāc partem firmare etiā videt ibi Imo.videlz q̄ de iure li cui debit sub cōditione si talis decesserit sine liberis sibi incūbit onus ꝓbādi dictā negatiuā p regulaz.de qua in.d.l.hoc.iure et alijs iurib9 supra allegatis. Et h maxime dicēdū videtur in hoc casu in quo apparet q̄ dicta benedicta habuerat filios q2 articulat ꝑ parte cōuēti q̄ ex dicta Benedicta et eius viro nati fuerūt tales filij et vgolinus actor cōfessus fuit. Ex quo ergo semel vixerūt si non apparēt mortui vr̄ q̄ presumatur viuere. Quia p̄sumitur qs viuere centū annis p.l.si.C.de sacrosanc.eccle.et.l.an vsufructus.ff.de vsufru. Et insup in casu nostro nō p̄supponitur q̄ dcā bñdicta decesserit sine filijs. Nec aliqs testis id deponit.nec articulat. Sed imo potius deponit contrarium.

c ℭ Et lz sufficeret qō decesserit cū liberis non ꝑuenientibus ad etatē.xxv.annorū:q2 stipulatio sub ea cōditione cōcepta fuit ex quo sufficit alterā partē cōditionis alternatiue verificari.l.si heredi plures.de cōdi.insti.regula in alternatiuis in.vj.cum simi. Tamē nec videt qō ea pars alternatiue appareat verificata et paria sunt non eē et nō apparere.l. qui accusare.C.de edē.l.duo sunt titij.de rebus dub.l.si.C.de rei vēdi.cum multis similibus. Licet eniz plures testes deponāt qō tēpore mortis pauli stipulantis nullus filius vel filie ex benedicta eidē supererat.nō propterea videntur deponere qō decesserit intra etatem.xxv.an.

f ℭ Nisi vnus testis videlicet bñdictus Joannis q non reddit cām ydoneā sciētie propterea non releuat.l.testiū.C.de testi.c.cū cām que extra co.ti.cū cōcor. Nā deponit qō publice dici audiuit.et qō est publica vox et fama et c. Testimonium de auditu nō releuat dictis iuribus.et.c.tā litteris. de testi.et.c.inquisitiōis.§.quesiuisti.de accu.et habetur in.l. ij. §.idez labeo.de aqua plu.arcen.

g ℭ Et fama etiā nō ꝓbat:q2 testes nō reddunt cām sciētie sup fama ꝓut requirit iuxta tradita p Bar.in.l. de minore. §.si plurtū seu.§.tormēta.de qstionibus. Et lz pars aduersa conet ꝓbare qō tpe mortis pauli filij dicte bñdicte decesserint.et qō paulus decesserit ante annū iubilei qui fuit in anno dñi. M.cccc l.et deducat per instrm ꝓmissionis dotis factū in anno dñi. M.ccccxx.q̄ matrimoniū nō erat ɔtractū.tūc tpis.et ꝓpterea si nō erat tūc ɔ̄ctū mrimoniū et filij bñdicte nō erāt viui tpe mortis pauli q decessit ā annum. M.cccc l.et p hoc sequat necessario qō ex illo mrimonio nō supfuerunt filij ꝑuenientes ad etatē.xxv.annorū cū matrimoniū tpe mortis pauli nō durauerit.xxv.annis. Rñdetur q̄ lz dcā ꝓbatio videret cōcludere si ꝓbaret qō filij decesserint tpe mortis pauli.et sic añ annū iubilei.nā ex illo mrimonio nō ɔ̄cto ante annū. M.ccccxx.nō poterāt eē filij etatis vltra.xx.annos ad plus.tñ dcā mors nō vr̄ ꝓbata seu qō nō sup fuerint filij bñdicte tpe mortis pauli. Nullus enim testis ꝓbat de visu mortuos dictos filios. Sed oēs videntur deponere solū de auditu et fama non reddētes cām sciētie super fama. Ideo non vidētur releuare per supradicta.

h ℭ His tamen non obstantibus cōtrarium videtur de iure verius. Nā ad euidētiam premittendum duxi qō regula est q̄ dos a patre ꝓfecta ad patrē redire dz.l.dos a patre ꝓfecta.C.sol.mat.et ꝓcedebat ſm magis cōmunē opi. etiā supstitibus filijs:licet de consuetudine vulgari contrarium fuerit introductum ꝓut habetur in.d.l.dos a patre profecta.et in.l.post dotem.ff.solut.matrimo.et in.l.illam. C.de colla.et in.l.in quarta.ff.ad.l.fal.

i ℭ Et soleat vt plurimū in dictis iuribus teneri qō illa consuetudo fuerit cōtra ius introducta.et sic nō fuerit noui iuris inductiua. Ideo q dicit patri nō esse dotē restituēdā ꝓpter superexistētiam filiorū eiusdē matrimonij fundat se in iure exorbitāti contra regulā.d.l.dos a patre profecta.et q se fundat in iure exorbitāti dz probare id in quo fundatur ius exorbitās.vt per Joan.an.in.c.j.de tēpo.ordi.lib.vj.et quod post eū tradit Bal.in.l.si quis nō dicā rapere.C.de epis.et cle.et post eos moderni legētes in.l.si qs maior.C.de transact. Debet eniz docere q̄ sumus in casu iuris exorbitantis noui non ille q se fundat in iure regulari antiquo. Nā alio non docto obtinet ille qui se fundat in iure antiquo cōmuni cui in aliquo casu derogatur per ius magis nouum.vt est glo.et doc.in cle.si.de rescriptis.

k ℭ Et merito q2 ꝓ regula p̄sumitur dicit Barto.in.l. quotiens.ff.si quis cau. Et excipienti incūbit onus ꝓbādi suaz exceptionē.l.in exceptiōibus.ff.de ꝓba. Itaq̄ qui dicit benedictam decessisse cū filijs.et ꝓpterea dotez a patre profectaz nō esse restituendaz patri incūbit onus probādi eā decessisse cum liberis.vt sic verificetur prouisio dicte consuetudinis et exceptio que datur a regula.d.l.dos a patre profecta per dictam consuetudinem vulgari.

l ℭ Et ideo hoc casu saltem militat qō dicit Barto.in .l. qui duos.§.si in bello de rebus dub.volens qō siquis dicit aliquem decessisse sine liberis habet intētionez fundatā et aduersario incūbit onus ꝓbandi per.l.spadonem.§.q absolutus supple.iuncta glo.in verbo depositionibus.de excu.tuto.et dicit esse tex.in.d.§.siquis autem.et non vult esse speciale fauore fideicōmissi. Et idem q̄ cui dicit aliquem decessisse sine liberis non habeat quicq̄ probare tenet etiam bal. in.d.§.siquis autem prout ibi refert Imo.

m ℭ Et ꝑfecto auctoritates Bart.et Bal. sunt p maxime in decisiuis.et loqtur Bar.et eo casu q̄ appareat illū habuisse filios p prius ꝓut et eo cāu loqt tex.i.d.§.si qs aūt.et gl.d.§. q absolut9.lz.n.ꝑus hūerit filios nō seqt.ꝙ hēbat tpe mortis.nā potuerūt ꝑus mori ꝓut dicit bart.in.d.§.si in bello.

n ℭ Et sic nō p̄sumit hodie viuere q̄ natus fuit etiā si non sunt elapsi cētū anni. Nec est verū illud qō multi insolēter dicūt q̄ qlibet p̄sumit viuere cētū annis. Nā h iure nō probatur imo ɔ̄triuz ꝓbat in tex. singulari.l.hereditatū.ff.ad.l. fal.iura aūt ꝓbant q̄ qs presumitur nō viuere vltra cētum annos.nā illud cēset esse lōgissimū vite tempus. Superlatiua aūt cōiter in paucis verificātur.vt experiētia docet que est rerū magistra.c.ꝙ sit in p̄nci.de elect.lib.vj.c.statutū in p̄n.de rescri.e.lib.de mille.immo de decē milibus hoibus q nascūtur vix vnus ascendit ad etatē cētum annorum.

ℭ Ego aūt q sum iā in senili etate nō memini q̄ aliquem viderim centenarium. Item inter mille qui incipiunt studere vix vnus euadit doctissimus.licz multi dicant doctissimi. Tamē et pauci respectiue ad alios.et idem inuenies in qualibet qualitate superlatiua q̄ in paucis verificatur.

p ℭ Et tñ regula est q̄ credit esse illud qō cōmuniter occurrit et nō illud qō raro accidit.vt p gl.et doc.in.l.nō h.C.vñ legi.et in.l.neq̄ natales p glo.et Bal.C.de proba.volentes. q̄ etiā in materia ꝓbationis bonū est arg.a cōiter accidentibus.facit glo.in.l.j.C.de arbi.in.l.q̄ si nolit.§.qui assidua. de edil.edic.cum cōcor. Cum ergo cōiter accidit q̄ qs non ascendit ad cētenariā etatem.ergo non presumatur.

q ℭ Maxie cū p̄sumptiones censentur a cōiecturis.et verisimili.l.q2 verisile.ff.qō me.cau.et.c.q2 verisile ex̄ de p̄sum.et ē videre fere in oibus p̄sumptionibus.iō absonū arbitror illud qō vulgo nōnulli dicūt q̄ qs p̄sumit viuere cētū ānis: et ɔ̄triū ꝓbat ex supradictis.et ɔ̄triū ꝓbat ex notatis p Bar. bal.et Ang.i.d.§.si in bello.et i.d.§.si qs aūt relati vt supra.

r ℭ Et si dicatur saltē p̄sumit qs viuere vsq̄ ad.xxx. annos per.d.l.hereditatū.rñdet q̄ hoc negat ibi ꝓbari. Nō enim ꝓcedit ibi p viā p̄sumptionis. Sz q2 pōt viuere vsq̄ ad cētū ānos.et statī posset decedē et si viueret vsq̄ ad cētū ānos eēt maior excessus in pluri ꝙ si statiz moriret i minori summa extimāda.verbigrā ꝓ alimētis indiget qs decē annis si est anniculus extimant alimēta in trecētis si statim decederet eēt heres in lucro.in.lxxv. Si viueret cētū annis eēt in dāno in.dcc.q2 non defalcātur alimēta.lxx.annorū. ideo lz plures decedāt.prius tñ fit cōsideratio illa: q2 compēsatur cum maiori dāno q̄ ɔtingeret si ille casus rarus cōtigeret.

s ℭ Et patet q̄ illa dispō non fundatur in verisimilitudine et p̄sumptione q2 nō est verisimile q̄ tñ tpis viuat nonagenarius ꝙtū sexagenarius. et tñ vna meta tpis statuit i vtroq̄ in.d.l.hereditatū.lz cōmuniter occurrat ɔ̄trium q2 ex sexagenarijs plures in tali etate excedūt.lxv.annū ꝙ ex nonagenarijs ascēdāt.xcv.an.placuit aūt ibi legislatori statuere illā metā et nō quelibet momēta etatum distinguere. satis autē appet ex cōiter accidētibus q̄ ille mete tpis nō fundant in p̄sumptiōe aut verisimili.cū ergo sumus extra p̄sumptionē oēm hz intētionē suā fundatā pater q nitit ex reglā.d.l.dos

a patre profecta. Et sic satis est ꝙ probet se patrē filiam
suam legitimam a se dotatam. ⁊ sic dotem a se profectam
⁊ filiam suam a se dotatam decessisse remanente viro. ⁊ sic
matrimonium solutum morte filie.
t ¶ Accedat qđ notabilr dicunt Raph. ful. ⁊ Ponta. l. hrs
institutus. de acq. here. volentes ꝙ qui probat se attinere
defuncto in tertio vel quarto gradu obtinet in successione
defuncti ab intestato lȝ non probet priores in gradu deces
sisse. ⁊ ita solet etiā practicari nō enim solet probari ꝙ oēs
priores in gradu decesserunt.
v ¶ Et tñ cōstat ꝙ institutus in tertio vel quarto gradu ha
buerit alios anteriores se. sȝ lȝ habuerit ñ sequit ꝙ̄ hodie
habeat. iō satis est sibi probare ꝙ attinet in gradu successi
bili nō pbat ꝙ auus superuiuat. ⁊ tñ nō succedit ab intestato
nisi proximior. l. si qs filio exhrdato in prin. ff. de iniu. testa. l.
post consanguineos. §. hrditas. de suis ⁊ legi. cum concor.
x ¶ Nō aūt reperio legitime pbatū ꝙ tpe mortis dñe be
nedicte superit aliqs filius. vt ⁊. s. dixi. iō satis est prī repe
tēti dotē a se pmissā cū mors bñdicte. ⁊ pbet ⁊ pfesset in
sup satis vr pbata mors dictorū filiorū añ mortem pauli.
y ¶ Nō antoni⁹ Joānis pmus testis deponit ꝙ tpe mor
tis pauli nullū habebat nepotē nec neptē. ecce iste in dicto
cōcludēter deponit in causa sciētie iterrogatus dixit vt su
pra dixerat ꝙ erat affinis subdit. ⁊ qꝛ cōuersabatur in eius
pauli domo qꝛ ibi erat nupta qdā eius soror psobrina pro
fecto rōne ɔuersatiōis ɔiecturādū est ꝙ habuisset noticiā
&c. eius qđ dicimus de vicinis q psumunt scire que spe
ctāt ad vicinos. l. si vicinis. C. de nup. c. ftahaȝ. de presum.
per bar. ⁊ doc. in. l. j. ff. si certū petatur. Nō enim ex alio id
ɔtingit: nisi pprer cōuersationē quā i ɔuicinia fecit⁹. ergo
cōiecturādū est de noticia eius q hȝ cōuersationē i domo.
Itē put cōsanguinei censent hre noticiā de hmōi. l. opta
tiui. ff. vñ cogna. l. de tutella. C. ꝺ in inte. rest. mi. Itē bñdi
ctus Joānnis tertius testis deponit idē ⁊ reddit cāȝ scie.
qꝛ est vn⁹ de vicinis ⁊ vicini psumunt scire facta vicinoꝝ.
vt dcm̄ est. ⁊ depōit iste de etate quā hēbat tpe mortis eoꝝ.
z ¶ Item mariana Joānis q̄rta testis deponit silr de mor
te dictoꝝ ante mortē pauli dicēs se publice dici audiuisse.
Itē dicit ꝙ versabat in domo dicti antonij prīs filioꝝ dcē
bñdicte ⁊ ex cōuersatiōe cēseret habuisse noticiā de filijs
ipsius Antonij. Itē deponit ꝙ interfuit funeri dicti pauli
vna cū alijs vicinis. ⁊ sic psupponit se tūc vicinā vt demō
strat vbū alijs de sui ppria significatiōe denotat silitudinē
vt. l. ij. cū sua glo. C. de ser. fug. ⁊ p doc. in. c. sedes. ꝺ rescri.
Itē deponit ꝙ Antonius pr pdictus reaccepit in vxorē ma
trē ipsius testis. itaqȝ est verisimile ꝙ habuit noticiaȝ. vtꝝ
haberet filios natos sue matris. Itē machia testis. v. depo
nit ꝙ post mortē margarite ⁊ marci filioꝝ dicte bñdicte re
māsit paulus. ⁊ put deponit erat vxor dicti pauli. ita ꝙ est
verisile ꝙ habuit noticiā. vtrum haberet nepotes ex filia.
& ¶ Item mattheus secūdus testis deponit morbida vxore
dicti antonij que fuerat vxor patrui ipsius testis ꝙ nullum
priuignum ⁊ sic filiuȝ dicti Antonij inuenit in domo dicti
antonij. ⁊ ꝙ cōuersabat in domo dicti antonij ⁊ de tēpore
deponit de annis. xl. ⁊ sic de satis anteriori tempore añ mor
tē Pauli. vnde etiā iste plurimū adminiculat rōne conuer
sationis in domo ⁊ affinitatis predicte:
ꝯ ¶ Petrus ēt sextus testis aliqd adminiculat deponēs ꝙ
in vita dicti Pauli audiuit publice dici inter consangui
neos ⁊ affines ⁊ ꝙ deporūt nōnulli alij testes ex pmissis
⁊ deponūt etiā de publica voce ⁊ fama. Et lȝ tale testimo
nium de auditu nō pbēt nec pbet fama p talem depositio
nem put in adductis in ɔtrīuȝ. deduxi tamē negari nō pōt
taleȝ pbationē q̄ fit a pluribus testibus nō adminiculari ⁊
inclinare mētem iudicis ad opinandum ita fuisse verū. Ni
hil autē aliud est virtus pbationis: nisi mouere menteȝ iu
dicis ad opinanduȝ ita esse veruȝ. l. iij. ff. de testibus. §. eius
dem ibi. sed ex sententia animi tui te extimare quid aut cre
das ⁊c. Et sic que nō psunt singula saltē multa iuuēt. l. ex
cusant in pn. cuȝ concor. ibi adductis in glo. de excu. tu.
ꝝ ¶ Et maxime in pbatione difficili ad pbādum put est p
batio negatiue ꝙ nullus filius bñdicte superstes esset tē
pore mortis pauli seu ꝙ nullus filius peruenerit in etateȝ
xxv. annoꝝ. talis eniȝ negatiua nō cadit in sensuȝ corporis.
⁊ sic non pōt directo probari. Iō ɔstat esse difficile ad pbā
dum accedit ꝙ habetur in. l. in actionibus. §. plane. ff. de in
lit. iur. vbi per illum tex. not. Bart. in penul. col. ⁊ doc.
a ¶ In materia vo difficili ad pbāduȝ admittunt pbatiōes
minus plene. ⁊ sufficiūt que alr nō sufficerent. ⁊ satis est p
bare per aliq media per que surgat verisilitudo in mēte cu
iuslibet sensati hois reȝ de qua pbanda agit ita esse ⁊ fuisse
pȝ hoc in pbando adulterio ꝙ est qdam actus sui nā secre
tus: adeo ꝙ esset difficile vnq̄ȝ pbare coitū seu copulā: pu
ta si testes dicāt vidisse amasiuȝ cū amasia solos in loco se
creto vel nudū cum nuda in lecto. vt hr in. c. tertio loco. ⁊ c.
litteris. de psump. ⁊ si Bart. in. l. iij. ⁊ hr in. l. capite qnto. de
adulterijs. ⁊ no. in. c. preterea cum quis. de test.
b ¶ Sic ēt in pbando filiationē ex parte prīs: quo casu non
posset pcise pbari. vt hr in. l. lucius. ff. de ɔdi. ⁊ demon. iura
permittūt vt sufficiat pbari per circūstātias verisilr. Arguen
tes filiationē vȝ ꝙ fuerit natus ex vxore in domo viri. vt hr
in. l. filium diffinimus. ff. de his qui sunt sui vel alieni iuris.
⁊ in. l. si vicinis. C. de nuptijs. Naȝ alr esset impossibile pro
bare talem esse filium maximum legitimum talis.
c ¶ Et maxime si pbaret ex aduerso ꝙ eius vxor ⁊ mr illius
filij pstabat aliqñ aditū alijs psonis. ⁊ tñ non obstāte aliqua
pbatione dicet legitime pbata filiatio. ⁊ ꝙ sit natus ex vi
ro ⁊ vxore pbando per modū de quo supra vt habet notabi
liter in. l. miles. §. vxor. ff. de adulterijs.
d ¶ Sic etiam pȝ in probando factū valde antique cū de sui
nā non possit de facili hri probatio precise cōcludens. Ideo
pp hoc iura tollerant pbationes per modū possibilē: lȝ non
pcise ɔcludentē. vt in pbandis cōfinibus seu iuribus anti
quis. vt hr in. c. cū cām. de proba. ⁊ in. l. cū aliqs. C. de iure
delibe. ⁊ in. c. cū olim. de priuileg. ⁊ in. c. si papa co. ti. in. vj. ⁊
qđ habetur in. l. si arbiter. ff. de proba.
e ¶ Sic ēt in pbādo delictū symonia vel vsure que cōiter in
secretis p hoies cautelosos cōmittunt. Iō admittunt pba
tiones alr nō integre recurrimus ad cōiecturas vt hr in. c.
ad nr̄am. de emp. ⁊ ven. ⁊. c. illo vos. ⁊. c. p tuas. de symo. ⁊. c.
mediatiōes. de testi. in. vj. sic ēt pȝ in pbandis his q̄ agunt
in domo que nō pñt de facili pbari per extrinsecos. iō iura
tollerāt pbationē per psonas domesticas. imo ēt p seruos.
vbi alr nō admittunt vt hr in. l. fi. C. de repu. ⁊ in. l. ij. C. qñ
⁊ qlibet q̄rta pars debeat li. xj. ⁊ alr in fili in. c. veniēs. el. ij.
ad finem. de testi. ⁊ multa alia possent poni exempla in iure
ad fundamentum huius presuppositi.
f ¶ Et hac rōne videm⁹ ꝙ negatiua pbat p discussionē qꝛ
nūcius ex cōmissione iudicis perqrit inter eos qui similiter
habuisset noticiā de affirmatiue ɔtra si vera fuisset. ⁊ si nō in
uenit aliquē q dicat habuisse noticiā refert iudici ⁊ talis re
latio hr p plena seu sufficiēti pbatiōe put hr p bar. ⁊ doct.
in. d. l. hoc iure. ⁊ p ange. ⁊ Imo. in nostris terminis in. d. §.
si qs aūt. Et cui dubiū ꝙ mēs iudicis deberet magis moue
ri ad existimādū ex pbatiōibus huius negatiue facis in hac
cā q̄ȝ simplici relatiōi dicti nūcij referentis inter notos ⁊c.
Et nō inuenisse ⁊c. Ex qbus oibus ɔcludo ꝙ satis est fun
data intētio dicti prīs seu eius hrdis ꝙ dicta dos est in cāu
restituēde dotis ipsi patri. ⁊ successiue eius hrdi: nō obstan
tibus adductis in ɔtrarium que dilucide apparent sublata p
adducta pro hac parte. ⁊ ideo non obstātibus his que in cō
trarium adducunt in themate. ⁊ adductis supra per me. Cō
cludo partes iudicis esse in pronunciando dictam dotem
fuisse restituendam dicto paulo ⁊ esse restituendaȝ vgolino
eius filio ⁊ heredi. Laus deo.

¶ Statutum perusij disponit ꝙ mater non succedat filio
suo seu filie superstite siue superstitibus fratre vel fratribus
ipsius decedentis seu nepotibus masculis ex eodem matri
monio vel ex eisdē parētibus seu patruo vel patruis ipsius
decedentis. An si moritur filia in infantili etate supstitibus
patruis ⁊ matre: ac etiam sorore ⁊ soror hereditatem sororis
defuncte repudiauit vigore statuti predicti patrui excludāt
matrem. ⁊ inquantum ⁊ qd si soror predicta non repudias
set. An patrui omnino matrem excludant.

¶ Consilium cccxlj.

In noie dñi nostri iesu
christi. ¶ Multa scribuntur varie a maiori
bus nr̄is in his perplexitatibus.
a ¶ Quādo scȝ ab itestato cōcurrunt plures
persone: quaꝝ vna excludit a successione alte
ram ⁊ alia alterā put ɔtingit in. l. ij. §. si sit agnatus. ⁊. l. egsi
mum. ff. ad tertu. ⁊ in. §. sed si fuerit soror. insti. ad tertu. ⁊ in
c. auctoritate. de concess. prebē. li. vj. ⁊ in. l. si quis vel si qua.
C. ad tertu.

C.ad tertu.et per Bar.in.l.j.§.filium.ff.de bonoꝝ possessi. cōtra tab.et per Bald.in.l.si defunctis.C.de suis et leg.et in d.l.si quis vel si qua.C.ad tertul.et in.l.illā.C.de colla.et in l.quicūqꝫ.C.de seruis fugit.et in.l.si quis filium.C.de inoffi. testamento.et doc.in varijs locis.

b ¶ Et sit cōmune dictū qꝫ ad hoc vt persona excludens ex forma statuti ad hoc vt excludat requiritur ꝙ sit successibilis ita ꝙ ipsa succedat alās si non succedit non excludit .put cō cludit Bar.in.d.§.filiū.et Ang.ibi et Bar.in.l.ij.§.sꝫ si sint sui.ff.ad tertul.per tex.ibi.et.l.siue.§.fi.de iure patro et. l. si ex modica.§.si filius.de bonis libe.et per.d.§.filiuꝫ.idē per dicta iura.et auctoritatē bar.in.d.§.si sint.cōcludit Ponta. in.l.apud iul.§.idē iulianus.ff.ad treb.circa finē.Idē Bal. in.l.maximū vitium.C.de lib.ꝑte.in.d.l.quicūqꝫ.idem in.l. omnes populi.de iusti et iure quē refert et sequtur Petr⁹ de ancb.in repe.c.j.de ꝯsti.in antiqꝫ.xiiij.q.ꝑncipali col.cliij. Et vbi sunt plures ꝑsone que inuicē se excludunt doct.va rie loquūtur.Et procedit illa disceptatio qn̄ nulla reperitur ꝑsona q̄ nō reperiat se aliquo iure exclusam prout cōtingit in terminis.d.§.si sit agnatus.et.d.l.equissimum.et ista di sceptatio non pertinet ad casum nostrum.

c ¶ Est aūt alius casus in quo sunt tres vel plures ꝑsone q̄ rum duo reperiunt ab altera ꝑsona earū in totuꝫ exclusa.et vna earū reperit aliquo iure exclusa non in totū:sed ꝓ par te.et iste est casus in.d.§.si sit cōsanguinea.et in.d.c.auctorita te in si.et in.d.§.sed si fuerit soror.et facit etiā.d.l.si qs vel si qua.Quo casu attēditur ꝑsona que nullo iure reperit ex clusa et ei⁹ beneficio admittit ꝑsona q̄ secuꝫ alās admittitur ecce in.d.§.si sit cōsanguinea.vbi soror cōsanguinea exclu dit patrē datūm in adoptionem dictus pater excludit ma trem. Mater admittit ad patrem cū sororede cidit ibi ꝙ si soror succedit.qꝛ adit hereditatē pater excludit et cuꝫ sorore admittit mater:si soror repudiat succedit pater exclusa mr̄e. et sic cōsiderat ꝑsona sororis.et lꝫ ipsa succedat in parte ex cludit in totū. Nec habet cōsideratio ꝑsone ab ea exclusae. et perinde succedit ac si ꝑsona exclusa a sorore nō esset i rerū natura.facit tex.in fi.ri in.§.sed si fuerit soror.insti.ad tertu. vbi frater excludit matrem.mater excludit sororem a dimi dia si concurrunt mater soror et frater.tunc non est in consi deratione aliqua mater qꝛ a fratre excluditur. Nec plus hꝫ frater ea rōne quia matrē excludat.Sic et alās ꝯcludit Bar. in.d.l.j.§.filiū.de cōtratabu. ꝙ si ex forma statuti frater cō sanguineus excludit sororem vtrinqꝫ coniunctā si cōcurrūt frater cōsanguineus soror vtrinqꝫ cōiūcta et mr̄ qꝛ mr̄ exclu dit fratrem cōsanguineum frater cōsanguineus non habet in cōsideratiōe:sꝫ mater succedit in dimidia.et soror in alia dimidia prout si frater non superesset.d.auc. defuncto. et idē sequitur ibi Ang.et idē voluit Bal.in.l.si quis filiuꝫ. C.de inoffi.test.Idem etiā in simili cōfirmat bal.in.d.l.qcunqꝫ in statuto excludēte auuꝫ maternū propter patruū:quia non excludit auiā maternā si cōcurrūt auus maternus auia et pa truus:qꝛ auia de iure cōi excludit patruuꝫ cessat statutum. Ideo auus de iure cōi succedit vna cum auia ꝟm euꝫ. succe dens ergo de iure cōi in parte.et excludit eū q a statuto vo cabatur et excludit in totū.et facit venire eos q de iure cōmu ni secū veniūt.lꝫ alās excluderent a statuto.ita ꝯtigit i decis terminis bar.bal.et ang.et in terminis.d.§.si sit ꝯsanguinea.

d ¶ Hoc etiam cōfirmatur auctoritate collegij nostri perusi ni ꝙ collegiū consuluit ꝙ si statutum disponit ꝙ ad hoc vt stirpes et familie conseruētur patruus succedat excludendo matrē ꝙ tale statutū nō excludat sororem subiungēdo ꝙ ex quo statutum facit mentionem de sorore si cōcurrunt soror mater et patruus soror que de iure communi prefert patruo ipsum excludit in totuꝫ et ideo mater admittitur in virilem prout dictum consiliuꝫ refert se habere Pe.de ancha.in.d. repeti.c.j.de consti.xiiij.q.principali quarto membro colū. clxxxvij.et clxxxviij.vsi.inter consilia que habeo et.Et cum dicto consilio transit ipse Pet.de ancha.

e ¶ Et ita multotiens consulendo tenui.et ēt legendo.in.d. l.si quis si qua.Probatur enim dicta theorica iuribus et au ctoritatibus ꝑcallegatis.licet non reperiam eam ab aliquo specifice positam.

f ¶ Et applicando ad terminos presentis consultationis.Ex quo soror de iure communi excludit patruos.auc.cessante. C.de legi.heredi.cum similibus patrui qui reperiuntur ex clusi a sorore non excludūt matrem.Ideo mater non exclu sa a patruis vigore statuti per ꝑdicta succedit vna cum so rore de iure cōmuni.ꝑ auc.defuncto.C.ad tertu.et hoc qdē verū putarē:si dicta soror adiuisset hereditatē sororis.

g ¶ Uerum qꝛ mihi presupponitur ꝙ repudiauit hereditatē sororis.ideo nō habetur de ea cōsideratio.et incipiūt cōcur rere mater et patrui.ideo patrui nō exclusi a sorore succedūt ex forma statuti exclusa matre.Iste est tex.in terminis in.d. §.si sit cōsanguinea.vbi tex.aperte dicit ꝙ si consanguinea successionem agnouit mater vna cuꝫ ea succedit excluso pa tre in adoptionem dato.

h ¶ Sed si soror cōsanguinea repudiat:tunc pater ꝑdictus excludit matrē.cessat enim causa ꝓpter quaꝫ pater impedie batur excludere matrē q̄ erat.qꝛ soror cum excludebat. et sic hoc respectu paria suntnon esse sororē vel eē et repudiasse. in huiusmodi eni exclusionibus siue de iure cōi siue ex for ma statuti requirit ꝑsona que excludit non solum sit successi bilis.sed ꝙ succedat vt probat tex.in.d.§.si sit cōsanguinea. et in.d.§.sed si sint per quem tex.h̄ firmat Barto.in.d.§.fi/ lium.vsic.quinto quero.qꝫ et vult in.d.§.sed si sint dicendo ꝙ requiritur ꝙ succedant.

i ¶ Sed qui repudiat non succedit.merito et.idē vult Bar. in.d.l.oēs populi et Pet.de ancb.in repeti.d.c.j.de constit. vbi supra idē Bal.in.d.l.maximū vitium loquēs in eo qui excludebat et repudiat.Idem etiam consulendo tenuit in cō silio mihi.lxxxv.incipiente quia statutum.

k ¶ Idē etiā firmat Ponta.in.d.§.idē iulianus prope finem dicēs ꝙ vbi statuta excludūt feminas intelligit si masculi q sunt causa exclusionis volūt succedere ꝑ.d.l.siue.§.fi.de iu repatro.et.d.l.et ex modica.§.si filius.q̄ iura loquunt in re pudiante vel abstinēte.et lꝫ bar.bal.et Pe.de ancha.et Pō/ ta.in locis supra allegatis loquātur in exclusione statutaria. Tamē mouetur iuribus que loquuntur in exclusione a iure cōmuni inducta.vnde idē volunt in exclusione inducta. de iure cōmuni:qꝛ dicta doc.intelliguntur ꝟꝫ iura que allegāt inqui notabiliter bar.in.l.non soluꝫ.§.liberationis verba.ꝺ lib.leg.et in.l.cum quidam.ff.de his quibus vt indig.

l ¶ Et statuta ceteris paribus interpretant prout interpe trant iura cōmunia inquit signanter Bal.in.l.gallus.§. qd si is.ff.de lib.et posthu.et idē vr̄ velle in.l.si quis id qꝫ.de iu risdi.om iudi.prout et in vtroqꝫ loco dixi et dixeram anteq̄ vidissem Bal.in rubrica.de noui op.nūcia. Sunt enim sta tuta iura ciuilia populorum.l.oēs populi.de iusti.et iure. ita ergo se habent respectu suorum populorum:prout ius ciui le commune respectu vniuersi populi Romani.

m ¶ Et ad interpretationē statutorū iura cōia allegātur:cō muniter aūt fit in eis stricta iterpretatio:qꝛ cōiter corrigūt vel derogant iuri cōi.Nam et ius cōmune correctiuum vel exorbitans stricte interpretat per iura vulgaria.

n ¶ Et lꝫ alās in deuoluenda facultate querendi hereditateꝫ ab intestato attēdat tēpus quo hereditas defert ab intesta to.l.si quis filio exheredato.in ꝑn.de inoff.test.l.ij.§. pro ximum.de suis et legit.et insti.de leg.agna.suc.§.proximum. cum similibus.tamē hoc casu:quia tēpore quo defertur he reditas supersunt patrui mater et soror.

o ¶ Et patrui simpliciter considerati preferuntur matri sim pliciter considerate.sed mater admittitur beneficio sororis que excludit patruos.Iō nō defert hereditas matri nisi ex quo soror succedit.interim autē stat in suspenso nec pōt suc cedere donec soror succedit.vt est tex.planus in.d.§.si sit cō sanguinea.vbi casus decidēs hāc consultationē.in qua con cludo ex iam dictis ꝙ aut dicta soror adit hereditatē et ma ter succedit in dimidia exclusis patruis.et itē procedunt ad ducta in contrariū aut soror repudiat.et mater tunc excludi tur et patrui insolidū succedunt aut nec adit nec repudiat.et tunc iura matris et iura patruorum stant in suspenso.

p ¶ Sufficit itaqꝫ ad excludēdum matrē ab agēdo:prout egit ꝙ non appareat dictam mariangelam adiuisse legittime he reditatē sororis Nam prout dixi mater interiꝫ non succedit donec soror non adit per.d.§.si sit cōsanguinea et alia supe rius adducta.itaqꝫ nō opꝫ intrare illā ambiguitatē: an pa trui tutores possint auctoritatē prestare dicte repudiationis lꝫ putē ꝙ possit quoniam prima ratio repudiationis est vt repudiet et vt repellat matrē agentē lꝫ in consequentiam re sultet cōmodum tutorū non refert.vt est tex.in.l.j.in ꝑnc.et l.qꝫ dicimus in fi.de aucto.tuto.Dato autē ꝙ repudiatio non valeret non refert quia satis est ꝙ non adiuerit vt dixi.

q ¶ Nec ad ꝓpositū refert vtrū ipsa mariangela supstes imis scuerit se vel se i misceat heredi.paterne:qꝛm impositiōe ma riangele supstitis mater nihil petere potest quia de viui he reditate nō tractat.l.j.ff.de hereditate vel acti.vēd.et.l.ij.§.

interdũ. ꝟ. ceterũ. ff. de vul. ꝛ pup. Nec filia querendo bereditaté aliquid querit matri. ȯ boc est notoriũ patrui nõ reqrit ꝙ i iudicio seu corã arbitris cõpareãt. nec ẽt ꝙ adeãt brditaté infantis defuncte: qꝛ satis in mariangele cõuẽte ꝙ mr̃ nõ succedat. nã dato ꝙ baberet spẽ succedẽdi vel ꝑꝑ futurã additionẽ sororis vł futurã repudiationẽ patruoꝝ interĩ tñ anteq̃ ipsa possit adire nulla est sibi q̃sita actio.

r ¶ Et sine actione nemo expit. l. si pupilli. §. videamus. ff. de neg. gest ꝛ. l. nã postea in pñ. ff. de iureiu. Et cõuẽta põt se tueri ex nõ iure agẽtis dato ꝙ eidem nullum ius cõpetat. C. de rei ven. l. q accusare. C. de eden. c. cum ecclesia sutrina in fine. de causa pos. ꝛ proprie.

s ¶ Et bec oia pariter militant coraꝫ arbitris qui sunt redacti ad instar iudicũ. l. j. ff. de arbi. c. vno delegatorum. de offi. dele. bac etiam coram arbitratoribus.

t ¶ Quia si mater nõ bꝫ ad bocius aliqõ peccatum esset ꝙ sibi adiudicaret qõ nõ est suum nõ cõueniret eqtati: cum iusticia sit ius suũ vnicuiq̃ tribuere. l. iusticia. ff. de insti. ꝛ iure. Nec est in casu isto aliqua eqtas que aduersef rigori. Nec cõuenit arbitrio boni viri ꝙ penitus alienum alicui cõcedatur. Itaq̃ non video ꝙ arbitratores boc casu aliud iudicare possint q̃ dictet iuris dispositio.

v ¶ Accedat qõ inqt bar. in verbo videbif in extrauã. ad reprimẽda in ꝟbo videbif. Quatenus vult ꝙ quesitũ ex prescriptiõe vel iur̃ rigore nõ põt auferri ab eo q de eqtate iudicat vel q bꝫ arbitriũ iudicãdi ꝓut sibi videf. postq̃ eniꝫ res est mea nõ est equũ nec cõuenit arbitrio boni viri ꝙ a me auferaf ſm bar. Ita ꝛ versa vice si res non est mea nec mibi debita nõ cõuenit arbitrio boni viri ꝙ mibi cõcedaf in preiudiciuꝫ alterius qui babet vel sperat ius babere.

x ¶ Audiui insuꝑ ꝙ in ꝑparatorijs tutor dixit ꝙ adiuit bereditaté sororis. Re vera nõ vidi formã sue assertiõis. Si enĩ dixit ꝙ ipẽ adiuit ꝓ pupilla. tũc qꝛ solus adire nõ põt nisi sit infans. l. potuit. C. de iure deli. Et silr̃ pupilla sine tutoris auctoritate nõ põt adire. ꝛ si adit nõ est efficax aditio. vt. l. potuit. ꝛ. l. pupillus. ff. de acq. br̃. §. sꝫ neq̃. insti. de auc. tut. Qꝛ tñ nõ vidi qualiter r̃ndidit. forte. n. r̃ndidit ꝙ adiuit cũ auctoritate tutoris: vel ꝙ legittime adiuit qbus casibus satis clare iuuaret matrem talis responsio. ideo super boc me non extendo.

y ¶ Posset aũt pupilla dicere se lesaꝫ tali r̃nsione qm̃ si nõ legittime adiuerat intererat sua. nõ ita r̃ndisse. dato etiã ꝙ bereditas sit lucrosa. ꝛ boc duplici respectu. Primo qꝛ fructus interim ꝑcepti augerẽt bereditaté donec adeatur. Et si ipsa postea adiret eẽt sua quo ad ꝓprietaté: qꝛ augẽt bereditaté ꝛ iudicantur vt cetera bona bereditaria. l. ita tñ. §. si seruũ. ꝛ. l. deducta. §. pe. ff. ad tre. ꝛ glo. in. l. in fideicõmissaria in fi. ꝑncipij eo. ti. Et sic finito vsufructu venirẽt ꝓprietarie restituendi. Sed al's fructus queruntf vsufructuario non credunt ad vtilitatem proprietarij.

z ¶ Bꝫ vsufructuarius satisdare al's repellif. vt l ti. vsufru. quẽadmo. ca. ꝑ totuꝫ maxime in. l. si vsufructus noie vbi traditus repetif fortius nõ tradit⁹ retinef. l. inuitus. §. cui damus. de reg. iur. ꝛ. l. j. §. is aũt. ꝟ. nam cui damus. de suꝑ fi. ꝛ ideo si nõ satisdedit. deberet ex boc solo succumbere.

ꝯ ¶ Itẽ ex alio põt dici lesa pupilla tali r̃nsione: qꝛ si nõ adiuit neq̃ repudiauit babebat malefiẽtũ venale poterat dicere mr̃i ego possum te babilitare ad bũc vsufructũ adeũdo. Itẽ possum te repellere repudiãdo brditatem sororis mee tueq̃ filie. iõ si vis ꝙ ad eã des mibi aliqd ꝛc. ꝟsa vice poterat idẽ dicere patruis ꝛ repudiationẽ. vt ita dicã eis vẽdẽ q ȯ facili posset iduci ad plus dãdũ q̃ cõsequaf additione simplici ꝓut al's ꝯsideraf bmõi bñficiũ venale in. l. filiũ. §. sꝫ cũ exbr̃datio. ꝟ. erit ergo venale. ff. de bo. pos. ꝯtra. Et ex bis ẽt si legittime adisset posset dici lesa. Et bis verisilr̃ deductis videretur ꝙ posset iuuari restitutione.

ꝑ ¶ Putarem insuꝑ ꝙ si dicta pupilla legittime repudiat ꝛ patrui adeũt brditaté ꝛ capiũt possessionẽ bonoꝝ mr̃ veniet frustratoria ẽt si laudũ pro ea ferreref suꝑ boc cõpromisso qm̃ iudiciũ boc agitatũ est cũ pupilla nõ cũ patruis. Ita ꝙ illa ꝯfessio tutoris non ꝑiudicaret saltem alteri patruo: qꝛ nõ r̃ndidit. Nã res iter alios acta ꝛc. Possent iuicẽ secretis cautionibus sibi ꝓuidere ꝛ ille q r̃ndidit posset repudiare ꝛ alter patru⁹ adire ꝛ possessiõi icũbere. Et tũc magis clare poterit ille q postea repudiaturus est auctorari repudiationi pupille. ꝛ ipse postea repudiare eãdẽ bereditaté ifantis defuncte. caueãt tñ ne aĩas eoꝝ illaqueãt vel si vere ꝛ legittime adiuit dcã pupilla supstes brditaté predefuncte nõ negẽt maxĩe cuꝫ iuramẽto. adeo ẽt ad id qõ supra dixi circa lesioneꝫ rõne bñficij venalis ꝙ dicta pupilla potuisset se ꝯponere cũ patruis q ad experiẽtia docet fauẽt cause pupille ꝛ repudiare brditaté sororis ꝛ illi adire brditateꝫ dicte sororis eorũq̃ neptis ꝛ ex ꝑsona ipsi⁹ recusari brditaté paternã. ꝛ sic portio sorori defuncte delate accreuisset portiõi ipsius pupille ꝛ mr̃i nõ deberef aliqs vsufructus. itaq̃ verisimiliter intererat dicte pupille. ita inconsulte non adisse ꝛ tutoré non r̃ndisse ꝙ pupilla adiuit. Et ꝓfecto minor diligens bec considerasset. Laus deo.

¶ Subsidiũ cbaritatiuũ. An possit exigi ꝑ epm̃ ab abbatibus vel monacbis alicui⁹ abbatie. Itẽ ꝑuilegiũ exẽptionis cõcessum per papã cuidã abbatie maxime cũ bac cl'a q' epo loci nõ sit licitũ dicte abbatie imponere aliquã exactionem. ex eo videaf reuocatũ: qꝛ ad reqsitioneꝫ epi volentis exigere subsidiuꝫ cbaritatiuũ a dicta abbatia recusante papa rescripsit ꝙ soluere cõpellaf si al's soluit cum cl'a qbuscunq̃ in contrarium facientibus non obstantibus.

¶ Consilium cccxlij.

In noie dñi nostri iesu

cbristi. ¶ In bac consultatione videtur cõcludendum ꝙ dictus cõmendatarius teneaf soluere istud cbaritatiuũ subsidium.

a ¶ Nã ꝑmo vr̃ ꝓbari ꝙ mõasteria ꝛ regulares ꝑlati lꝫ exempti nibilominus teneaf ad cbaritatiuuꝫ subsidiũ. moderate tñ impositũ vt vr̃ ꝓbare tex. in cle. j. ꝟsic. in exigendo insuꝑ ab ipsis exemptis subsidia cbaritatis excedũt iuncta glo. in ꝟbo in exigẽdo. ꝛ in verbo excedunt. ꝛ ibi ad boc illũ tex. notat Panor. q in. c. cũ venerabilis. de cẽsibus refert Pau. de leaꝫ. boc idem velle in cle. j. de exces. prela.

b ¶ Nõ eniꝫ sufficit simplex ꝛ gñalis concessio exẽptionis vt cẽseaf remissuꝫ cbaritatiuũ subsidiũ. Sꝫ reqrif ꝯcessio spãlis. ꝓut voluit ipse Panor. in. c. cum venerabilis. de censi. ꝛ Domi. in. c. j. de prebẽ. lib. vj. idcirco dato ꝙ bulle apostolice ꝓducte importẽt exemptionẽ tamen illa exemptio si qua est censetur generalis non specialis. ideo non eximat a cbaritatiuo subsidio per iam dicta.

c ¶ Illa eniꝫ verba qbus pontifex recipit dictuꝫ monasteriũ sub iure ꝛ dñio romane ecclesie nõ videnf eximere a subiectione epali. ar. c. ex vestra. de priuile. vbi si papa recipit aliquã ecclesiã sub protectione sua non eximit ꝓpterea a iurisditione epi prout ibi est expressum.

d ¶ Silr̃ si papa asserit aliquã eccl'iã ꝑtinere ad iura ꝛ ꝓprietaté romane eccl'ie vel siĺia ꝟba. nõ ꝓpterea eccl'ia ꝓbaf exẽpta vt est exp̃ssum in. c. si papa in pñ. de ꝑui. lib. vj. oẽs eniꝫ ecclesie subsunt romane eccl'ie. vt est ibi expressuꝫ circa medium. Iõ illa ꝟba de boc generali iure ꝛ ꝓprietate pñt intelligi illa ꝟba ẽt sequẽtia non videntur trabenda ad cbaritatiuum subsidiũ de iure impositum: tum qꝛ sunt ꝟba gñalia q non videntur trabenda ad cbaritatiuum subsidium de quo vr̃ ꝙ fieri debeat mẽtio specialis per supradicta.

e ¶ Et facit qꝛ sub generali concessione non censentur venire ea que quis nõ specialiter concessurus verisimiliter non fuisset. c. ij. de offi. vica. lib. vj. ꝛ. l. obligatione generali. ff. de pig. ꝛ regula in generali in. vj.

f ¶ Tũ ẽt qꝛ videnf loq de exactiõib⁹ iniustis seu temerarijs vt pꝫ ibi temerarijs vexatiõibus fatigare. ꝛ ibi violẽtiã irrogare ꝑ q̃ videnf interpetrãda illa ꝟba media exactioneꝫ aliquã qõ. s. intelligant de exactiõe temeraria vel violẽta cũ ex ꝑcedẽtibus ꝛ sequẽtibus media declarenf. l. si seru⁹ pluriũ. §. fi. de le. j. ꝛ. l. brdes palã. §. sꝫ si notã. de test. ꝛ ꝓpterea dictũ monasterium seu dictus cõmendatarius non vr̃ posse se tueri nec de iure cõmuni cuꝫ episcopus babeat intẽtionem suam fundatã per. c. cum eps. de cẽsibus iũcto. c. cum persone. de ꝑuile. lib. vj. Nec ratione priuilegij exemptiõis ꝙ babent regulares per iam dicta. nec etiam vigore specialis priuilegij ꝙ pretẽdit babere dictus commendatarius prelatus dicte abbatie per dicta supra. qõ etiam dicendum vr̃ ex alio qꝛ littere apostolice directe videntur abbati. tunc vigente ꝛ alijs in posterum eligẽdis sub forma tradita in ipsis litteris que minime seruata esse dicitur in boc commendatario qui insuper nõ est abbas sed commendatarius.

g ¶ Commendatarius enim est similis depositario cum cõmendare idem ꝙ deponere significet. l. commendare. ff. de verb. signi. c. j. de deposito. l. lucius. ff. eo. tit. cañ. ne qo. xxij. qõ. ij. Ideo commendatarius non est prelatus dicit glos. in

cgñ. qui

cau.qui plures.xxj.q.j.ꝛ in.c.nemo deinceps de elec. Jo.an.in gl.ꝛ in nouella ꝛ Bal.in.l.ex verbo.C.de fideicō.li. videtur velle ꝙ nō habeat titulum ꝛ clarius idem Bal.in margarita Inno.in vbo cōmenda glo.contra in.d.c.nemo deinceps idem Jo.an.in nouella dicit ꝙ ꝛ titulus cōmende potest dici ꝙ non dicaꝰ titulus simplr ꝛ absolute. Sed titulus cōmende. Nec vr ꝙ habeat aliquod ius in beneficio prout dicit Inno.in.c.dudū.ij.de elec.ꝛ glo.in.c.nemo deinceps eo.ti.lib.vj. Ideo cōmendatarius non facit fructus suos nec in eis ius hꝫ nisi ad colligendū gubernandū ꝛ prouidendum sibi ꝛ ministris ſm dictā gl. Et potest commendatarius cōmendam ad libitū dimittere: qꝛ non est ei obligatus ꝑut voluit Inno.in.c.si cōstiterit de accu. Itēꝫ videtur ꝙ littere apostolice non habeant solēnitates debitas. Nam est exemplū litterarū extractū sine auctītate iudicis ꝛ nemine citato ꝛ exemplo non creditur aūt. si quis in aliquo.C.de edendo.ꝛ ibi per Bar.ꝛ doc.ꝛ.c.cum.p.tabellio extra de fide instru. ꝛ ibi per glo. ꝛ doc. alia ēt bulla dicitur ꝙ caret solemnitatibus debitis.

b ¶ Insuper dato ꝙ per dictas lrās apostolicas dictum monasteriū redderet exemptū ab isto charitatiuo subsidio. Tñ ꝙ teneatur ad soluendū dictū charitatiuū subsidiū vigore breuis in hac cā emanati in quo mandaꝰ iudici delegato ꝙ cogat eos qui soluere recusauerint ēt cuiuscunqꝫ ordinis exempti existant dummodo alrs soluerint sed ꝓbari vr ꝙ dictū monasteriū alrs soluit charitatiuū subsidiū predictum: nā super hoc deponunt nonnulli testes qui videnꝰ ꝓbare ꝙ episcopus proximo precedens imposuit charitatiuū subsidium ꝛ pro dicto monasterio fuit solutū charitatiuū subsidium. Itaqꝫ videtur ꝙ dictum monasterium alrs soluit.

i ¶ Constat.n.ꝙ illa verba alrs soluerint verificaꝰ ēt in vno actu ex propria vi verboꝝ a qua nō est recedendum.vbi de mente nō constat.l.nō aliter.ꝛ.l.ille aut ille.§.cū in verbis de leg.iij.ꝛ.l.j.§.si is qui nauem de exerci. Nec testes contrarij videntur deponere concludenter ꝙ non soluerint.

k ¶ Et insuper talis negatiua que non cadit in sensum corporis non potest probari directo per testes qui habent deponere per sensum corporis.l.testiuꝫ.C.de testi.c.cum causam que ꝛ ibi per Inno. ꝛ docto.extra eo.titu.ꝛ.l.qui testamento.§.fi.de testamentis.ꝛ facit.c.cum ecclesia sutrina de causa posses.ꝛ proprie.

l ¶ Et in his procedere potest ꝙ dicit glo.in.l.diem proferre.§.stari de arbi.dicens ꝙ plures duobus testibus affirmantibus ꝙꝫ mille negantibus. Ergo videtur ꝙ dictuꝫ monasterium debeat vigore breuis compelli ad prestandum dictum charitatiuum subsidium.

m ¶ His tamen nō ob.cōtrariam partem arbitror de iurꝰ veriorem. Nam monaci ꝛ alij religiosi sunt exempti ab ordinarijs vt in cau.cum pro virilitate.xvj.q.j.ꝛ.c.placuit.ꝛ.x.q.j.c.j.ꝛ ea.cā.q.iij.c.inter cetera.a lege quippe dyocesana sunt exempta omnia monasteria regulariter.c.dilectus de offi.ordi.ꝛ per glo.ꝛ doc.in.c.j.de statu mona. Et lex dyocesana cōcernit ea que consistunt in accipiendo prout dicit gl.in.d.c.dilectus.ꝛ licet docto.omnino non teneant dictam theoricam glo.dando instantiam. Tamen communiter ita contingit ex his que docto.dicunt.

n ¶ Et facere exactiones pro communi vtilitate.puto pro eundo vel mittendo ad papā vel principē vel ire ad cōsiliū pertinet ad legē dyocesanā. Ideo monaci nō tenenꝰ prout vult Inno.in.d.c.j.ꝛ Panor.ibi. Sed pro huiusmodi pōt epūs imponere charitatiuū subsidiū ꝑut no.Pau.de leaza: in cle.j.de excep.prela.in versi.in exigendo.allegat Inno.in.c.j.de statu regu.ꝛ Host.in.c.cōquerente de offi.ordi.lꝫ Joannē ꝯtrariū velle in cau.vnio.x.q.iij. Tñ prout dicit zaba.in.d.cle.j.Jo.solū notat ꝙ nō pt epūs vltra statutū petere.vnde potius sentit pro ex cā pñt moderate petere ſm eundē zaba.q ita resider ꝛ ſm hoc Inn.vult ꝛ post eū Panor.ꝙ charitatiuū subsidiū exigere ptinet ad legē dyocesanaꝫ.

o ¶ Et lꝫ Inn.subdat vr dic ꝙ hꝫ sunt nō de lege dyocesana sed de lege iurisditionis pōt intelligi hec.s.de quibus principaliter quesiuit.s.quarta decimarū vel mortuarioꝝ vel oblationum siue in morte siue in vita nō autē cōferre pro cōmuni vtilitate dyocesis ꝙ dicit pertinere ad.l.dyocesanā ꝙ suadetur per rationē quā subdit:qꝛ omnia ad que monaci tenenꝰ sunt de lege iurisditionis:sed ꝙ teneanꝰ ad charitatiuū subsidiū nō est canonibus expressum.ergo nō censeatur loqui de eo ꝛ hanc parteꝫ ꝙ monasteria nō teneanꝰ ad charitatiuum subsidium firmant Jo.an.ꝛ Hosti.in.c.j.de preben.lib.vj.ꝑut ꝛ eos refert Panor.in.d.c.j.de statu mona. Idem Land.Pau.de leaza.Imo.ꝛ zaba.in.d.cle.j.de excep.prela. Ideꝫ Pet.de anch.ꝛ dominicus de sancto Gemi.in.v.oppositione in fi.in.d.c.j.de preben.li.vj.ꝛ per consequens hec videtur magis communis sententia.

p ¶ Pro qua facit qꝛ ꝑut not.Guil.in cle.j.de excep.prela.exempti eoipso ꝙ sunt exempti desinunt esse in personis ꝛ bonis sub potestate ordinarioꝝ:nisi quatenus reperitur in iure expressum ſm eum prout refert ꝛ sequitur ibi Imo.in.ij.col. Sꝫ nō reperiꝰ in iure ꝙ ab exemptis exigi possit charitatiuum subsidium. Ideo ad hoc teneantur exempti. ꝛ sic nō teneantur religiosi qui sunt exempti de iure communi ꝛ de quibus loquitur illa cle.ex qua colligit Guil.

q ¶ Cui non obstat dicta cle.j.in ver.in excedendo.quia ille tex.potest induci pro dicta communi sententia prout contra. Naꝫ potest induci pro intelligendo ꝙ excedunt exigendo id quod nō debent cum exigant subsidia charitatis excessus enim est exigere ꝙ non debent itaqꝫ illud excedunt interpretatur iuxta materiaꝫ rubrice idest excessus faciunt seu excedunt tramites iusticie:quia exigere subsidia charitatis ab exemptis est excessus ꝛ ita sentit ibi zaba.in.§.nōnulli in.vj.notabili ꝛ in.iij.contrario ꝛ in prima questione sumendo ex illo tex.ꝙ episcopus ab exemptis non possunt exigere charitatiuum subsidiuum ꝛ a contrario a non exemptis sic ꝛ similiter. Paul.de leaza.ibi super verbo excedunt ad qd supplet cum causa moderate exigere non possunt cum sint exempti.

r ¶ Potest ꝛ secundo responderi intelligendo prout intelligunt inducentes illum tex.in contrarium ꝙ excedunt immoderate exigendo cum charitatiuum subsidiū debeat esse moderatū.d.c.cum episcopus de censibus prout videꝰ intelligere ibi gl.in verbo in exigendo ꝛ in verbo excedunt.

s ¶ Nam presupponendum est ꝙ exempti qui habent curam animarum:qꝛ scilicet presunt ecclesijs habentibus curam animarum ratione talis cure tenentur ad charitatiuū subsidium quatenus respicit commune interesse populi cuius populi animarum ex parte curam habent prout voluit Inno.in.d.c.j.de statu mona.ꝛ est text.ꝛ ibi doc.in.c.j.de preben.lib.vj.ꝛ no.zaba.post Landul.in.d.cle.j.§.nonnulli dicto.iij.contrario ad hoc ꝙ no.Bar.in.l.ꝙ constitutum.ff.de mili.testamento per tex.in.c.per exemptioneꝫ de priuil.lib.vj.vbi exempta ecclesia non censetur exemptus presbyter qui habet curam animaruꝫ quatenus concernit ipsa cura itaqꝫ monasteria ipsa quatenus habent curam populi quatenus causa charitatiui subsidij respicit ipsum populum tenentur ad charitatiuum subsidiū ita etiā ab exemptis possunt exigere quatenus habeant sub se ecclesias nō exemptas vt etiam facit tex.in.c.j.de preben.lib.vj.itaqꝫ dictis respectibus etiā a religiosis exemptis possunt episcopi exigere charitatiuum subsidium ꝛ in exigendo possunt excedere modum.ꝛ ita potest intelligi ille tex. facit pro hac expositione ꝙ subditur ꝛ eorum subditis.ꝛ sic presupponit ipsos religiosos habere subditos.

t ¶ Et ita etiam potest verificari ꝙ no.ibi Panor.quatenus simpliciter ꝛ in transcursu notat ꝙ ab exemptis ꝛ eorum subditis possunt exigere charitatiuū subsidiuꝫ ꝛ propterea suū dictuꝫ ꝙ nitiꝰ illo text.nō ob.rōne snia de qua ipse mentionem nō facit quo fit vt non accurate id afferat.

v ¶ Ex his itaqꝫ videtur concludi ꝙ dictus commendatarius pro dicto monasterio ratione generalis priuilegij exemptionis ꝙ habent religiosi non possit astringi ad charitatiuum subsidiuꝫ pro ipso monasterio ꝛ suis bonis ꝛ pro bonis monasterij in bullis enumerentur nonnulle ecclesie tanqꝫ bona monasterij non tanqꝫ subdita si tamen dicte ecclesie haberent curam populi posset forte de iure cōmuni ab eis ꝛ pro eis a monasterio exigi charitatiuuꝫ subsidiuꝫ quatenus expensa pro qua exigitur charitatiuum subsidiū concerneret ipsum populum per dicta.ſ.arbitror autem ꝙ non appareat dicta causa ꝛ ex hoc non possit exigi.

x ¶ Obmitto ꝙ vt imponatur istud charitatiuum subsidiuꝫ ꝙ alrs appellatur moderatum auxilium in.c.conquerente in fi.de offi.ordi.ꝛ in.d.c.cum apostolus de censi.requiriꝰ ꝙ causa quare imponitur sit nedum rationabilis sed etiaꝫ manifesta vt probatur in dictis iuribus ꝛ hoc ꝙ pro ecclesijs subditis vt.d.c.conquerente.ꝛ pro cura populi monasterium teneatur ad charitatiuum subsidium procedit nisi monasteriuꝫ sit exemptum in capite ꝛ in membris.nā tunc etiam ratione dicte cure non posset ab eo exigi charitatiuū

subsidium prout voluit Landul. in dicta clemen. prima. §. nonnulli prout eum ibi refert et sequitur zaba. in. iij. contrario ꝙ et vult ibi Guil. vt refert et sequit ibi Jmo. sup dicta gl. in verbo in exigendo et hoc pōt applicari ad terminos nostros ex his que apparent in bulla de quibus infra consi/dero ēt ꝙ nō deducitur in actis ꝙ dictum monasteriū habeat curam ppl'i pro ecclesijs suis vel pro se.

y ¶ Secundo et fortius est immune dictum monasterium et eius cōmendatarius rōne spālis exēptionis rōne bulle p quā decernitur pertinere dictū monasterium ad ius et dominium ad solam ecclesiam romanā si ergo ad solam romanam ecclesiam. ergo non ad ius et dominium ecclesie fanēsis sub cuius diocesis terminus est sitū regulariter aūt ecclesie non sunt de iure et proprietate solius romane ecclesie sed sunt romane ecclesie mediatē et rōne cuiusdam vniuersalis iuris et dominij. sed immediate et rōne spālis et immediate iuris sunt sub ordinarijs vt probatur in. d. c. si papa de priuil. lib. vj. et d. c. cum persone cum si.

z ¶ Cum itaq; papa dicat decernimus semper remanere sub iure. et dñio solius ecclesie romane apte demonstrat ꝙ dictum monasterium est exēptū a iure et dñio epi fanensis absolute. nō sola exemptione quam hñt regulariter religiosi. Nā illi sunt etiam sub iure. et dñio ordinarioꝝ: naȝ quo ad quedam subsunt et quo ad quedā nō vt in. c. si. de cape. mona. cum si. nam subsunt quo ad spectantia ad legem iurisditionis non quo ad ea que sunt de lege diocesane. vt. d. c. cū dilectus de offi. ordi. et ibi p doc. et p Jnnoc. in. d. c. j. de statu mona. vnde dicit zab. in. d. cle. j. de exē. pla. ꝙ exempti in aliquibus subsunt episcopis et in aliquibus non. et ita ēt no. Panor. ibi ad hoc etiam cle. j. de peniten.

& ¶ Religiosi ergo nō remanēt sub iure solius romane ecclesie: nā ēt sub iure ordinarioꝝ quo ad ea. s. in qbꝰ subsunt et ad eoꝝ iurisditionē spectant illud: ergo verbū solius nō censet positū sine virtute aliquid operādi. c. si papa de pui. li. vj. et ar. l. si qñ de leg. j. et qd dicit bal. in rubrica. C. de fide instrumentoꝝ quatenus dicit ꝙ nullum verbum instrumēti censetur appositum sine ministerio aliquid operandi.

ꝯ ¶ Sub illis enim verbis sub iure et dñio romane ecclesie comprehendebatur exemptio. c. recepimus. et. c. cum olim. j. de priui. et. c. ij. de resti. in inte. et. c. cum tempore de arbi. Nec intelliguntur de vniuersali iure et dominio ꝙ habet romana ecclesia in omnia monasteria et ecclesias vt est expressum in. d. c. si papa. Et pari ratione in terminis nostris nō dȝ itelligi de exemptiōe quā de iure cōi hñt monasteria Jdō cū monasteria sint exempta a lege diocesana episcopoꝝ per dictā exemptionē cōcessā in vigore dicte bulle cēsat dictum monasterium exemptum a lege iurisditionis diocesani. vt sic dictum priuilegium dicte bulle aliquid operetur.

ꝶ ¶ Quod et demonstrat verbum decernimus positum in dictis litteris apostolicis: nam dictum verbum decernimus est demonstratiuum noue dispositionis vt probat text. in cle. quis rigor in prin. de appel. tex. et glo. penul. in verbo decernimus in. c. dos. de sententia excō. lib. vj. glo. in cle. si vna de rebus eccle. non alie. glo. in cle. generalem de etate et quali. dominus Florēn. in. c. sedes de rescriptis doct. in c. decernimus de offi. dele. Ergo non loquitur de eo iure ꝙ hȝ ecclesia romana in monasterijs vel rōne vniuersalis iure vel rōne exemptionis quaȝ generaliter hñt religiosi et eoruȝ monasteria. q2 ista non inducerentur de nouo prout suadet verbum decernimus nec dicta verba aliquid operarentur contra. d. c. si papa. cum similibus.

a ¶ Et non verificaretur verbum solius positum in dictis litteris. Jdeo ex his apparet ꝙ dictum monasterium sancti Laurentij in campo est omnino exemptum: nec in aliquo subest diocesano nec quo ad ea que sunt de lege diocesana. Nec quo ad ea que sunt de lege iurisditionis. ꝙ et demonstrant verba que subduntur in dictis litteris apostolicis. videlȝ sed ad episcopalis officij ministeria exhibēda catholicum episcopum quem malueritis admittatis. Que verba loquuntur generaliter. et sic etiam circa ea que sunt de lege iurisditionis maxime attenta theorica predicta glo. in d. c. dilectus. et ꝙ habetur in. c. conquerente eo. tit. Ex quo enim non magis diocesanus ꝙ̄ alij episcopi hñt exhibere ministeria officij datur intelligi ꝙ non subsunt in aliquo ipsi episcopo diocesano. Et ideo non possit diocesanus huiusmodi exactionem moderati auxilij facere cum huiusmodi exigantur a subditis. d. c. cum apostolus versicu. Prohibemus de censibus. et. d. c. conquerente. ꝙ et dicendū videtur ex alijs verbis dicti indulti apostolici ibi dūȝ dicit.

b ¶ Nec episcopo cui quā facultas sit dicto monasterio vel cellis eius exactionē aliquā irrogare. et sic prohibet omneȝ exactionē. ergo etiam exactionem caritatiui subsidij. Nā si hanc irrogaret aliquam irrogaret ꝙ prohibetur per dictaȝ bullaȝ. itaq; ex multis deducitur ꝙ vigore specialis indulti dicti monasterij non potest dictuȝ charitatiuum subsidiuȝ a dicto monasterio exigi. Ex quibus omnibus cōcludit ꝙ dictus episcopus non potest dictum charitatiuū subsidiuȝ exigere. Et partes iudicis sunt in absoluendo dictum monasterium et eius commendatariuȝ a dicta exactione dyocesani non obstantibus adductis in contrarium.

c ¶ Non enim obstat ꝙ primo loco dicebatur de. d. c. ex parte vestra de priuil. quia aliud est recipere sub protectione pape prout loquitur. d. c. ex parte vestra aliud est decernere ꝙ sit de iure et dominio pape vel romane ecclesie prout nos loquimur et loquuntur. d. c. recepimus. et alia iura per nos supra adducta. Jtem non obstat. d. c. si papa in princi. quia loquitur quando in litteris apostolicis sunt verba narratiua. secus autem ibi disponitur si sunt verba dispositiua in quibus loquunt. d. c. recipimus et huiusmodi. et ita sunt in casu isto quia verbum decernimus non est verbum narratiuum: sed dispositiuum vt de se constat et supra iuribus probatum est. Nec secundo obstat dicta clemen. j. in versiculo. in exigendo de exemp. prela. quia supra responsum est et potest ille tex. induci etiam prout diximus et docto. ibidē concludunt ꝙ a monasterijs cum sint exempta non potest istud charitatiuum subsidium exigi. Et inter ceteros hoc vult ibi Pau. de leaza. licet Panor. in. d. c. cum venerabilis aliter eum referat et non bene.

d ¶ Negatur insuper ꝙ requiratur specialis exemptio a charitatiuo subsidio prout in contrarium deductum est. Nam hoc iure non probatur nec est de mente docto. volentium ꝙ generalis exemptio a iure concessa monasterijs que nō est omnimoda exemptio: sed quo ad quid trahitur ad hoc charitatiuum subsidium vt deductum est. Et ipsemet dominicus hoc vult vt relatum est: nec dicit in. d. c. j. de preben. ꝙ nō veniat in generali exemptione exemptio charitatiuo subsidio: sed requiratur specialis exemptio. immo pauloante ipse contrarium premiserat. Sed dicit ꝙ in generali concessione ecclesie non censeretur concessa exemptio et non loquit de charitatiuo subsidio: sed de cathedratico et refert Arch. et Joan. and. qui tamen tenent ꝙ exemptio generalis monasteriorum eximit a charitatiuo subsidio.

e ¶ Et insuper. c. cum venerabilis ꝙ allegant Joan. and. et domi. loquitur in remissione facta per episcopum non in exemptione facta per papam et dicta doctorum intelliguntur sm iura que allegant vt not. Barto. in. l. non solum. §. liberationis verba de liber. leg. et. l. cum quidam. ff. de his quibus vt indig. et ita etiam loquitur Panor. in. d. c. cum venerabilis scilicet in generali concessione episcopi et in visitatione et procuratione nō in charitatiuo subsidio et si traheretur ad charitatiuum subsidium non loquitur in generali exemptione pape. Jtem huiusmodi exemptio est facta al's exemptio itaq; debet vltra operari per. d. c. si papa. et insuper non est simpliciter generalis: sed vniuersalis cum dicat ꝙ ad solā romanā ecclesiam pertineat et ꝙ nulla fieri possit exactio. et nō ministeria episcopalis officij exhibenda episcopuȝ quem velit monasterium sibi assumat que omnia saltem simul iuncta omnimodam exemptionē ostendunt.

f ¶ Quandoq; enim papa plene eximit ecclesiam ab episcopo vt in. d. c. j. de preben. in. vj. prout dicit Panor. in. d. c. cum venerabilis. nec est verum ꝙ in contrarium allegabatur ꝙ restringatur bulla ad vexationes temerarias et non ad charitatiuum subsidium: quia immo verba bulle sunt generalia de qualibet exactione. et copula et ponitur inter diuersa vt in rubrica de iure et fac. igno. et venit additiue ad precedentia. l. ea tamen adiectio de lega. iij. et per Bald. in l. gallus. §. etiam de libe. et posthu. et per casi. in. c. ij. de rescrip. Barto. in. l. si is qui ducenta. §. verum de rebus dub. Preterea ex quo est de iure et dominio solius ecclesie romane et non magis ab vno ꝙ̄ ab alio habet recipere ministeria officij episcopalis temeraria esset quelibet exactio et violenta: quia facta an non suo episcopo. et hoc innuunt precedentia et sequentia.

g ¶ Nec ob. ꝙ dicta exemptio dirigit ad abbatē et successores scilicet abbates nō ad cōmēdatariū qui censet quodammodo depositarius nec censet hēre ius in bñficio nec plāturā

nec facit

nec facit fructus suos vt in adductis in contrarium h ostēsa sunt:qꝛ respondetur ꝙ ius cōe eximit ipsum monasteriū ⁊ similiter facit bulla que spāliter eximit dictū monasteriū sancti laurētij de cāpo.vt aperte sonāt eius vba caritatiuū aūt subsidiū imponit ipsi monasterio nō ipsi cōmēdatario nisi rōne bonoꝝ ipsiꝰ mōasterij itaq̄ allegatio ista nihil ē.

b ¶ Nec ob. ꝙ monasteria non sunt exempta si hn̄t curam aiarum vel hn̄t capellas seu ecclesias sibi subditas.d.c.conquerenti.⁊.d.c.per exemptionem.qꝛ responsum est supra ꝙ nō video ex actis deducta ꝙ cura aiarum imineat dicto monasterio nec ꝙ dictū caritatiuū subsidiū imponat pro cōi vtilitate.Itē dicte ecclesie que noiantur in bulla noiantur tanq̄ bona dicti monasterij ⁊ describunt inter alia bona priuata puta pdia ⁊ curtes seculares itaq̄ arbitroꝛ ꝙ bona dictorum ecclesiarum ⁊ eorum fructus ptineant ad mensam dicti mōasterij itaq̄ iudicari vr̄ ex tenore dicte bulle put bona alia nihilominus hoc est facti si sic est ille ecclesie ⁊ eaꝝ bona censent esse de mēsa monasterij:nam qn̄ fructus bonoꝝ eccl'ie cedūt lucro monasterij vel lucro ep̄i ille ecclesie dicunt de mensa ep̄i vel mōasterij vt declarat Panor.in cle.j.de exce.p̄la.in vlti.col.⁊ ibi per glos. in vbo ad mensam quam glos. sequuntur ibi docto. attenditur autem vtrum habeat rectorem perpetuum necne.

i ¶ Insup dicta bulla cōcedit ꝙ nulla exactio dicto monasterio vel cellis suis irroget puto.n.ꝙ cellas ponat pro ecclesijs insup nō reperio ꝙ in citatorio fiat mētio de rectoribus dictarū ecclesiaꝝ itaq̄ arbitroꝛ ꝙ ptineant ad mensam dicti monasterij ⁊ sic iudicet vt de alijs bonis monasterij sancti Laurentij nec de his fit mētio iunctis que video nec in dubijs que video fieri in hac cā.ideo vlterius nō insisto nec ob.ꝙ dr̄ ꝙ bulla nō hꝫ debitas solemnitates. Nam lꝫ in vna talis allegatio procedere possit:qꝛ non videtur legitime exemplata. Tamen in altera non video quid obstet: nam est plūbata sigillo solite sedis apostolice.

k ¶ Et litteris sedis apostolice datur fides cle.j. de proba. ⁊ litteris inferiorum prelatorum sigillatis sigillis prelatorum etiam datur circa pertinentia ad eorum officiuꝫ.c.post cessionem de proba.⁊.xi.q.iij.cure.⁊.c.j.de treu.⁊ pace fortius litteris pape sigillo plūbeo signatis.

l ¶ Restat solū rn̄dere ad breue nup emanatū in h cā ꝙ qdē nō ob.ex pluribꝰ.⁊ p̄io qꝛ in eo nō fit mētio de spāli oimoda exemptiōe quā hꝫ dictū monasteriū sancti Laurētij:nā papa nō dleui rescripsisset ꝯ dictū monasteriū si fuisset narrata ꝙ ad ius ⁊ dn̄iuꝫ solius romane ecclesie ptineret ⁊ ꝙ nō pertineret magis ad diocesanū q̄ ad alios ep̄os exhibere dicto monasterio ministeria officij ep̄alis .. Nec verisimiliter voluisset ꝙ vnica sorone tm̄ exemptiōi preiudicatū fuerit potuit.n.intelligere de gn̄ali exemptione quam hn̄t monaci ⁊ monasteria regulariumq̄ conuentus seu capitula.

m ¶ Et hoc dicendum omnino vr̄ si participium exempti in breui positū est genitiui casus ita ꝙ determinet verbū ordinis ꝙ est pximum vbo exempti.nam tunc loquit de exemptione concessa ordini nō de exemptione pticulariter alicui psone vel monasterio concessa ⁊ suadet ꝙ potius determinet verbū ordinis q̄ verbuꝫ qui rōne vicinitatis:qꝛ decet ꝙ ad proxima potius q̄ ad remota fiat relatio. ar.l.cū dela nionis.§.asinam molendinariā de fundo instr. ibi proxima queq̄ copulata succedāt ad idē.l.si idē cum eodem.§.fi.⁊ ꝙ ibi per glo.⁊ doc.ff.de iurisdi.om.iud.⁊ facit.l.ij.⁊ ꝙ ibi hr̄ de statu ho.Item facit qꝛ rescripta principū quatenus tertio preiudicant sunt stricte interpetrāda.l.j.§.merito.⁊.§.si quid a principe.ff.ne qd in loco pu.⁊ i.c.cū capella de p̄ui. ⁊ ibi no.⁊ ēt in.l.cū auus.C.de eman.libe.⁊ ꝑm istam intelligentiam rescriptum seu breue non militat h casu.

n ¶ Item in dicto breui narratur ꝙ nonnulli recusant soluere vt moris est referendo verba illa vt moris est ad verbum soluere ꝙ immediate seqtur sꝫ nō probat ꝙ moris foret ꝙ soluerent religiosi exempti.Nam dato ꝙ probaret ꝙ dictuꝫ monasteriū al's semel soluerit non vr̄ ꝙ dicatur moris eē: nam dicta verba communiter sumuntur pro pluribus actibus vt innuitur in.l.j.ff. de his qui not.infa. in.l. moris est ff.de penis in.c. in causis post medium de elec. in autētico. vt immo.ante nup.dona.in p̄n.⁊ facit.l.moribus in p̄nc.de vulga.⁊ pupil.l. pater furioso.§.j.ff. de his qui sunt sui vel alie.iur.⁊.l.more romano de acqui.heredi.

o ¶ Et pro hoc facit qꝛ alias dictum rescriptum esset cōtra ius qꝛ exempti a iure soluendi huiusmodi moderatū auxilium non dn̄t astringi ad soluendum ⁊ pontifex nō presumitur ꝙ velit auferre alicui iura sua ⁊ contra iura rescribere per ea que habentur in.l.quotiens. ⁊ in.l.rescripta. ⁊ .l.nec damnosa.C.de preci.impera.offer.⁊ ꝙ habetur in.l. humanum.C.de legi.maxime nō subsistente cā per ea que habentur in.c.que in ecclesiarum de consti. lꝫ quando auferret in dubio subesse causa prout docto. ibi volunt. Et huiusmodi exemptiones a principe concessas quādo de volūtate constaret posset pro libito auferre prout habetur in .d.l. quotiens ad hoc.l.nihil taꝫ naturale de regu.iur.⁊.l.ab emptione de pac.⁊.l.ꝙ principi de consti.

p ¶ Et rescripta interpetrantur prout statuta inquit Bald. in.l.relationibus.C. de legi. statuta autem recipiunt interpetrationem a iure cōmuni.l.si serui vestri.C. de noxa.cum concor.etiaꝫ si oporteat fieri violentiā verbis ad hoc vt minus recedatur a iure.c.cum dilectus ⁊ ibi per doc. de ꝯsue. ita ergo ⁊ rescripta ⁊ ꝑm hoc intelligantur illa vba dūmodo al's soluerint intelligant soluerint alias.s. adeo ꝙ in hoc censeatur recessum ab exemptione hoc est ꝙ moris censeat esse soluendi per exemptos vel si interpetratio nō placet intelligatur ꝙ cogat eos qui al's soluerunt non autem astringatur is cuius antecessoꝛ soluit ne fatuitas vel dolus seu insipiētia vel ignorātia precessoris noceat successori prout non decet.c.ij.de p̄carijs.⁊ can̄. qꝛ Joānes.xij.q.v. ⁊ can̄. illud.xvj.q.vj.⁊ de solu.c.j.in fi.cum sua glo.fi.

q ¶ Si itaq̄ p̄cessoꝛ volūtarie soluit ꝙ nō debebat nō decet ꝙ preiudicat ⁊ successori ⁊ verba illa dūmodo al's soluerint vt minus ledatur ius per tale rescriptum interpetrentur in his qui vere soluerunt nō in his qui fingātur soluisse h est qꝛ antecessores soluerint facit.l.iij.§.h vba de neg. gest.per quē tex.solet dici ꝙ verba statutorū debēt intelligi in casu vero ⁊ non in casu ficto ⁊ pari ratione verba rescriptorum saltem a iure discrepantium ⁊ tertio preiudicium generantia dictus autem cōmendatarius nō soluit lꝫ forte soluerit Abbas eius antecessoꝛ.

r ¶ Et si huiusmodi interpetratiōes nō placerēt dico ꝙ nec pbat ꝙ abbas p̄cessoꝛ nec dictū monasteriū soluerit vere vl' ficte:nā sup h deponūt testes tres p parte dn̄i episcopi primus deponit audacter va esse.s.ꝙ oēs abbates ⁊ rectores ⁊c.soluerūt p̄fato episcopo fanēsi in cā sciētie:qꝛ ipse soluit vna cū alijs ⁊ fuit p̄sens ⁊ vidit prenominatus oēs venisse ad soluēdū eoꝝ ratam.pfecto lꝫ iste testis multum audacter videat deponere ⁊ animose quidē ⁊ nō verisimilia:qꝛ nō est verisimile ꝙ abbas iuerit ad soluēdum. ⁊ oēs rectores illarum ecclesiarum sed potius miserint. ⁊ tamen ipse deponit de ipso abbate ⁊ rectoribus omnibus.

s ¶ Et si fuerunt nuncij vel procuratores non cadit in sensum corporis directo ꝙ illi fuerint nūcij vel procuratores ⁊ si vidit procuratores soluere nō vidit abbatem vel rectores soluere:ideo ex his non si est a suspitione alienus.preterea iste testis in causa sciētie nō deponit ꝙ viderit soluere sed deponit se vidisse omnes venisse ad soluēdum sꝫ nō seqtur venerunt ad soluēdum ergo soluerunt itaq̄ dictus in ratione dicti non concludit necessario:ergo non probat c.in presentia de probatio.l.non h vnde legi.l.ad probationem.C.de proba.cum simili.

t ¶ Secūdus testis ēt nō pbat ꝙ monasteriū sancti Laurētij al's soluerit.Nā lꝫ deponat ꝙ abbas sancti Laurentij ⁊ oēs alij in arti.nominati soluerit dictū subsidiū fanēsi ep̄i Joāni:tm̄ nō reddit idoneā cām sciētie:ergo nō pbat p ea que habētur in.l.solā ⁊ in.l.testiū.C.de testi.⁊ in.c.cū cām que extra.e.ti.p Inno.⁊ alios. iste eni testis nō deponit ꝙ viderit alios soluere ⁊ stāt hec simul ꝙ illi soluerint ⁊ ipse nō viderit.sꝫ forte posset itelligi dictū istud ꝙ ipsi soluerūt simul ⁊ sic put ipse vidit suā solutionē ita ⁊ aliorū ⁊ sic substentetur ratio sciētie lꝫ ⁊ super hoc instari possit nō curo: qꝛ ex alio ista redditio cause sciētie non releuat. Nam deponit ꝙ soluit vna cum q̄ pluribus alijs ista verba verificantur etiam si soluerit cum quattuoꝛ aut sex alijs.nam pluralis loquutio verificatur etiam in duobus.l.inter illam in fi.de verbo.sig.c.pluralis loquutio de regu.iur. in.vj. ⁊ multi dicūtur quādoq̄ duo insti.de iure personarum in fi. ita posset dici de q̄ pluribus sꝫ vt illa monosyllaba q̄ aliquid operetur verificetur saltem in quattuoꝛ vel sex.Item si fuissent quinquaginta vel forte centum non artaret quia non se restringit ad q̄ plures ex nominatis in articulis sꝫ absolute deponit de q̄ pluribus soluentibus itaq̄ dictuꝫ illud ipsius testis verificaretur etiam si soluisset vna cum alijs de quibus nulla est lis aut excitatio.

v ¶ Nõ ɾ suadeꝭ: qꝛ ipse testis deponit de auditu se referendo ad pñoiatus dũ aũt deponit de actu solonis non facit mẽtionẽ de pñoiatis q̃tenus ergo in rõne dicti deponit de actu solonis nõ releuat: qꝛ nõ aperit de noiatis. Itez qꝛ si de eis loquereꝭ nõ loquiꝭ de oibus nõ appet de qbus. Itẽ ɾ tertio dato ꝙ viderit aliquẽ soluere vt missum ab abbate nõ videt hoc ꝙ missus fuerit ɾ sic nõ artat ꝙ abbas vẽ vel ficte soluerit q̃tenus aũt reddit rõnẽ dci: qꝛ audiuit ab illis testimonium de auditu ab alio non probat. c. tã litteris de testi. c. inquisitionis de accu. cum si. vulgaribus.

x ¶ Et si dicaꝭ saltẽ ꝓbat cõfessionẽ rñdeꝭ ꝙ cõfessio absẽte pte facta nõ ꝓbat. l. certũ. §. siqs absẽte de cõfes. l. fi. ff. de in terro. ac. Itẽ spõtanea cõfessio admistratoris non p̃iudicat p̃ncipali. d. l. certũ. §. sꝫ an ipsos abbas aũt cẽseꝭ admistrator monasterij. c. ij: de dona. Et insup ipse testis in cõfessione est singularis: nã lꝫ ẽt frater matheus tertius testis deponat de cõfessione tũc abbatis tñ nõ sunt cõtestes nec vocãt se in cõtestes ɾ de diuersis locis deponũt vnus in ciuitate fani alius in castro sci laurẽtij testibus aũt singularibus nõ adhibeꝭ fides p iura vulgaria. qnimo dicit bal. in. l. edicto. de edicto diui. ꝙ siꝉr nõ ꝓbãt testes q pñt esse singulares adducendo dicta bart. in. l. celsus de vsuc. ɾ idem dicit ipse Bal. in. c. bone de elec.

y ¶ Itẽ si vnus testis deponit de ꝟo actu cũ ydonea cã sciẽ ɾ alius de confessione ptis ẽt pñte aduersario emanata nõ ꝓbãt tales depositiões: qꝛ censenꝭ singꝉes ꝑut volũt Pe. ɾ Cy. in. l. ij. C. que sit lõg. ꝯsu. quẽ refert ɾ sequiꝭ. d. Anto. in. c. fi. de cõsue. co. antepe. ɾ no. bal. in. l. si ex cautione. C. de non nu. pec. ɾ tangit in. l. publia. ff. depositi.

z ¶ Itẽ illa indefinita pñoiatis põt ꝟificari in duobus ita ꝙ si audiuerat a duobꝰ ex pñoiatis ꝟificaꝭ dcã loquutio. d. c. pluralis cũ ꝯcor. indefinita. n. nõ eqpollet vꝉi de rigore ꝟbor. l. si seruitus. ff. de ser. vr. p̃di. ɾ satis ꝓbaꝭ in dicta regula pluralis cũ si. nã si plurali ofone adijciaꝭ vꝉis nõ ꝟificabiꝭ reguꝉr in duobus itaqꝫ indefinita pluralis loquutio testis nõ eqpollet vꝉi cũ dictũ testis habeat cõcludere: nã ꝓbatio dubia nõ releuat. l. certũ de cõfes. ɾ. d. c. in pñtia. ɾ. d. l. nõ hoc. iõ dubiũ dictũ testis interpetraꝭ ꝯ ꝓducentẽ seu volẽtẽ ex eo niti vt hꝛ in. l. inter stipulantẽ. §. si sticbũ de ꝟ. ob. vbi bar. Ang. ɾ Imo. ꝙ verbũ testis ambiguũ non releuat ɾ nõ. glo. in verbo dubium in. d. c. in presentia de ꝓba. ɾ glo. in. c. cum clamor de testi. cog.

ɾ ¶ Ex qbꝰ demõstraꝭ satis lucide ꝙ diligẽter inuestigãdo nõ ꝓbaꝭ legittie ꝙ fuerit vnqꝫ solutũ ꝓ dicto monasterio sci Laurẽtij ɾ lõge minꝰ ꝙ mõasteriũ soluerit ɾ sic multis varijs medijs euitaꝭ obstaculũ dicti breuis. Ex qbus ꝯcludo ꝙ ptis iudiciũ finit i absoluẽdo dictũ mõasteriũ sancti Laurentij ɾ declarãdo ipsum monasteriũ ɾ eius cõmẽdatarium nõ teneri ad soluẽdũ dictũ caritatiuũ subsidiũ. Laus deo.

¶ Pena cõuẽtionalis ad hoc vt peti ɾ exigi possit p vnuz ex ꝯhentibus aduersus aliũ qui contra venit que requiranꝭ.

¶ Consilium cccxliij.

Omnipotẽtis dei inuocato suffragio. ¶ In cã vertente inter ser paulũ petri de massarellis de eugubio ex pte vna agentem ɾ gabrielem mei rogaie de villa fusciani cõmitatus eugubij ex pte altera se defendentem. Vꝛ prima consideratione dõm dictam penã fuisse cõmissam per dictũ Gabrielez. ɾ per ꝯñs potuisset peti per dictũ ser paulũ assertũ cessionariũ ɾ successiue i dicta pena dictos arbitros ɾ arbitratores potuisse cõdemnare dictum Gabrielẽ ad dictã penã p̃soluendã dicto Paulo constat. n. ꝙ pena ꝓmissa pp nõ factũ vel aliqd factũ ɾ sic adiecta facto vel nõ facto recte ɾ legittime censeꝭ ꝓmissa ɾ adiecta ɾ põt exigi cõtra eum qui fecit vel nõ fecit ſm partiũ conuentionem vt est tex. in. l. lucius. ff. de acti. emp. ɾ in. l. rogasti. §. fi. si cer. pe. ɾ in. c. sñia de penis. ɾ late per bar. in. l. ita stipulatus de ꝟ. ob. ɾ per doc. in. c. pisanis de resti. spo. ɾ per doc. in. l. vnica. C. de sentẽ. que pro eo ꝙ iterest faciũt que hñtur in. l. fi. ff. de preto. stipu. Sed vꝛ ꝙ dictus Gabriel non seruauerit promissa per eum in dicto instr̃o confecto inter eum ɾ dictam dominam Baptistam manu ser Anto. Nicolai de eugubio: vt. j. deducam merito ɾc.

a ¶ Et ꝙ non seruauerit videtur probari per plures testes inductos pro parte dicti ser Pauli qui deponunt ꝙ dictus Gabriel nõ laborauit neqꝫ extirpauit oẽs petias terrarum dicti poteris ɾ que congruo modo poterãt laborari. Item ꝙ dictus Gabriel non tritulauit granum pceptum ex certis petijs terrarum dicti poteris in dicto potert ɾ isto respectu non proiecit litamen de dictis paleis dictaruz petiarum in dicto poteri ad vsum boni laboratoris qui bonꝰ laborator solet proijcere litamẽ in poteri ɾ ꝙ non extirpãdo oẽs petias terrarum nõ fecit ad vsum boni laboratoris verum cũ promiserit dictus Gabriel laborare ad vsum boni laboratoris vt in dicto instr̃o continetur per ꝯñs videꝭ incidisse in dictam penã ɾ eandẽ fuisse cõmissam per dictã cõtrauentionẽ merito legittime fuisse latum laudũ ꝯ dictũ Gabrielem ad dictam penam per dictos arbitros.

b ¶ Et qꝛ dictus Gabriel nullo modo adimpleuit ꝓmissa p eũ in soluẽdo ratam dicte dñe Baptiste debitã ex fructibꝰ recollectis in dicto poteri ſm qd in dicto instr̃o cõtinetur ɾ etiã qꝛ nõ probaꝭ ꝙ dictus Gabriel tenuerit ad socitã cũ dicta dña bestias ꝓmissas teneri ex qbus videꝭ dictum Gabrielem incurrisse dictam penã ɾ per legittime ad eaz persoluendam legittime fuisse condemnatum.

c ¶ Nam dicte ꝓmissiones de qbus in dicto instr̃o facte p dictum Gabrielẽ dicte dñe Baptiste sub pena dupli sunt clare ɾ indubitate merito vĩ non esse locus tergiuersationi nec dubitationi. l. ille aut ille. §. cũ in verbis nulla dubitatio est nõ est admittenda volũtatis qõ. ff. de lega. iij. facit. l. cõtinuus. §. cũ ita. de ver. obli. ɾ. l. j. §. si is qui nauẽ. de exercito. debuit. n. dictus Gabriel nõ se astringere ad penam si nolens seruare ꝓmissa eandez nolebat soluere faciunt que habenꝭ in. l. sicut. C. de actio. ɾ obli. ɾ in. l. cõtractus. ff. de re. iur. vbi ex cõuentione partium cõtractus legẽ assumit.

d ¶ Nec huic cõclusioni videꝭ refragari ꝙ imo nõ tota dicta pena debeatur dicto ser paulo nec ad totalem penã debuit condẽnari sed ad partẽ cuz pro parte cõuenit ɾ nõ in totuz vt ex puncto ɾ actis cause euidenter apparet per no. per Bar. ɾ docto. in. l. iiij. §. cato. ɾ. l. stipulationes non diuiduntur. ff. de verbo. oblig. qꝛ respondetur ꝙ licet ille qui plura promisit facere sub pena lꝫ aliqua non seruauit neqꝫ adimpleuerit ɾ sic venit cõtra aliqua ɾ non cõtra omnia tamen tenetur ad totalez penam vt est tex. in. d. l. Iulius. ff. de actio. emptio. iuncta glo. ɾ voluit Specu. in titu. de actio. seu peti. §. ij. versicu. quando autem. ɾ sequen. ɾ in titu. de loca. §. quinto versic. xxix. ɾ in versi. lxxiij. ɾ in tit. de arbi. §. viij. versi. quid si plura.

e ¶ Hoc tamẽ non ob. cõtrariam partem arbitror iuri magis consentaneam. s. dictum Gabrielem non incurrisse dictam penam nec dictam penam fuisse cõmissam. ɾ per ꝯsequens dictum laudum ɾ arbitramentum fuisse ɾ esse iniquum ɾ iniustum ɾ inique ɾ iniuste latum per dictos arbitros ɾ arbitratores cõtra dictum Gabrielem eundem cõdemnando ad dictam penam conuentionalem.

f ¶ Constat enim ꝙ ille qui vult agere cõtra aliquem ad penam dꝫ ipse adimpleuisse cõtenta in instrumento aꝉs dictam penam ex cõuentione alterius partis petere non põt. qꝛ se nitens ex ꝯtractu dꝫ adimpleuisse cõtractũ pro parte sua. l. iul. §. offerri de actio. emp. l. cum ꝓponas. C. de pac. ɾ in ꝓprijs terminis dicit Bar. in. l. quero. §. inter locatorẽ. ff. locati. vbi dixit ꝙ ille. §. est notãdus ad omnes ꝯtractus in qbus vltro citroqꝫ aliquid promittiꝭ vt quis nõ teneaꝭ ad penam cũ effectu si per aduersam partez omnia seruata non sunt per. d. §. offerri. hanc etiã partẽ in proprijs terminis secutus fuit Bal. in. c. j. qualiter do. proprie. pri. in vsibus feudorũ. vbi dixit ꝙ pena peti non potest: nisi petens probet adimpleuisse cõtractum ex parte sua faciũt que habentur in. l. non fuerit. ff. de iureiu. ɾ in. l. cũ par delictuz. §. illi debet. ff. de reg. iur. vbi dicit tex. illi dꝫ penam petere permitti qui in ipsam non incidit.

g ¶ Conferunt ea que habenꝭ in. l. cum pater. §. libertis. de leg. ij. vbi qui penã petit dꝫ esse extra oẽm culpam: lꝫ hanc etiam sñiam sequi videꝭ Inno. in. c. mandatuz. de rescrip. cuius dictum sequunꝭ Bal. ɾ Saly. in. d. l. cum proponas. pro frustra implorat quis auxilium eius qd ipse nõ seruauit. c. ex eo. de reg. iur. ɾ. c. qꝛ frustra eo. ti.

h ¶ Faciunt que habenꝭ per Bal. in auc. dos data. C. de dona. ante nup. vbi dixit cur ergo te habeam in principẽ cum tu non habeas me in senatorez vt in. c. esto subiectus. xcvj. di. ɾ que hñr per bal. in. d. l. si nõ fuerit. vbi dixit ꝙ si reus non vult r̃ndere positionibus actoris nec actor positionibus rei ꝙ tota mora imputeꝭ actori ɾ que hñr per eundem Bal. in. l.

Bal.in.l.cum proponas.C.de nau.fe.

i ¶ Ubi dixit ꝙ si promisi non inquietare aliquē procedit nisi cū inquietationis procedat ab eodē facit ꝙ voluit bar. in.l.j.§.cum arietes.ff. si quadr. pau.fe. di. ⁊ abbas sy.in.c. bone el.ij.de elec.⁊ in.c.peruenit de iureiuran.⁊ Bal.in.l. si pater.C.de act.emp. Cum itaq; ex processu nullo modo probet ꝙ pro parte dicte dñe Baptiste fuerit obseruatum illud qđ fuit ꝑmissum obseruari pro pte sua dicto gabrieli ⁊ sic nō adimpleuisse ꝯctuꝫ ex quo nititur dōm est ꝙ dicta pena peti non pōt contra dictū gabrielē per iura ⁊ auctās. s̄.adductas. Promisit .n. dicta dña baptista dare ⁊ tradere possessionēꝫ dictoꝝ bonorum vacuā liberam ⁊ expeditā quā non appet traditaꝫ in oibus predictis bonis existibus in dicto poteri ꝙ quidē probari debebat si volebat petere penā dictus ser paulus quo non ꝓbato nō debet sibi dicta pena per predicta que sine dubio procedunt.

k ¶ Nec huic decisioni ⁊ conclusioni obstat ꝙ imo pro pte dicte dñe baptiste videat adimpletum ꝙ ipsa ꝓmisit dicto gabrieli.⁊ per ꝯñs ꝙ tradiderit dicta bona vendita dicto gabrieli:qꝛ venditor cōstituens se precario noie emptoris tenere ⁊ possidere censet transferre possessionem ⁊ dñium iuxta ea que hñr in.l.ꝙ meo in pñ.⁊.l. interdū de acq.pos. ⁊ in.l.ab emptiōe per bar.⁊ doc.ff.de pac. ergo videat tradita possessio dictoꝝ bonoꝝ per dictā dñam baptistā dicto gabrieli:qꝛ rñdet ꝙ lꝫ aīs gl.⁊ Bar.in.d.l. ab emptiōe velint ꝙ venditor cōstituens se possidere noie emptoris.

l ¶ Uel ꝯstituens ꝓcario noie tenere ⁊ possidere pro emptore censeat liberatus ab actiōe empti adeo ꝙ nō possit agere emptor act.ex empto ad rei traditionem ꝙ ⁊ voluit glo. in auc.sacramenta pu.C.si aduersus ven.

m ¶ Tamen cōis est doctoruꝫ opi.in cōtrarium .s. ꝙ nihilominus vēditor possit cogi actione exēpto per emptorem vt sibi transferat corporalis possessio prout voluit Pe. quem sequitur Cy.in.l.j.C.quando liceat ab emp.disce.

n ¶ Hanc etiaꝫ partem tenet ibi Bal. qꝛ venditor tūc censetur liberatus a traditione iur̄.i. dominij nō autem a traditione facti ſm eundē bal.ibi:hanc etiam partem sequitur Ang.in.d.l.ab emp.⁊ Pau.de cast.in.l.iulianus.§. ex vendito.ff.de actio empti.per ea que habētur in.l. si bis testō co.ti.⁊ per consequēs ista est cōmunis opi. vt de sꝫ pꝫ merito in decisiuis ab ea nō est recedēduꝫ per no.in.l.omnis diffinitio de regu.iur.⁊ in.l. cum prolatis de re iudi. ⁊ per Bal.in.l.precibus.C.de impuberum ⁊ aliꝭs sub.

o ¶ Et hāc partē ego teneo legēdo in.d.l.ab emptiōe qñ nō ex interuallo fuisset p vēditorē factū ꝯstitutū.vt.s̄.sꝫ incōtinēti ⁊ in ipso ꝯctu ꝓut fuit in casu nostro.⁊ ꝓcedat opinio ꝯria qñ vēditor ex interuallo post ꝯctū se constituisset precario nomine emptoris tenere ⁊ possidere vt ibi latius tenui. Preterea illa questio militare pōt qñ sumus i simplici vēditione.ita ꝙ ex pactis appositis in cōtractu nō recepit cōtractus nouā formā vbi aūt cōtractus ex cōuentione legē recipiūt iuxta.l.j.§.si ꝯuenit.ff.depoſi.de facili euitari potest dicta discussio prout videt ꝯtingere in casu isto in quo post cōstitutionem precarij promisit vēditor tradere possessionem liberā vacuam ⁊ expeditam que clausula non potest verificari in illa traditione ficta que fit mediāte precarij constitutione :quia illa iam erat facta ita ꝙ nō cadebat ꝙ postea fieret. ⁊ frustratorie fuisse facta ꝓmissio eius ꝙ factum erat.

p ¶ Et verba nō debēt itelligi vt nihil opent.l.si qñ de leg. j.c.si papa de priui.lib.vj.Nullū enim verbū instrumēti dꝫ interpetrari positū sine virtute aliqd operādi dicit signanter Bal.in rubrica de fide instrumē.Itē illa est ficta traditio:lꝫ possessio que querit sit vera.l. certe.§.j.ff. de preca.

q ¶ Uerba autem predicta conueniunt veritati non fictioni que est cōtraria veritati vt per glo. in.l. siue possidetis. C.de proba.⁊ in.l.si.ff.ꝙ metus causa ⁊ per Bar.in.l. si is qui pro emp.Ideo qui cōstituit precario possidere nō ve tradit:sed fingitur tradere vt per Bar.in .d.l. si is qui pro emptore in vltima questione.⁊ in .d.l.certe. ⁊ habetur in.l. ꝙ meo.⁊ in.l.interdum de acquiren.possef.⁊ ideo non verificatur verbum tradere.

r ¶ Item possessio non est vacua ⁊ expedita. nam precario recipiens habet regulariter ⁊ in dubio naturalem possessionem ⁊ detentationem.l.⁊ habet.§.euꝫ qui de precario. Ideo qui habet ciuilem possessionem nō habet eā vacuam ⁊ expeditam.vt est de se notissimū.Et pactuꝫ illud in cōtinenti appositum censetur inesse cōtractui emptionis ⁊ peillius censet.l.fundi partē.ff.de ꝯhen.emp.l.iurisgentiū.§. quinimo.ff.de pac.⁊.l.lecta vbi.dicebā si cer.pe.Nec refragatur si qs diceret ꝓbat ꝙ ipsi laborauerūt dicta bona ⁊c. Respondet ꝙ nō ꝓbat ꝙ laborauerint post contractum venditionis:nec probatur ꝙ totā rem emptaꝫ laborauerit.

s ¶ Et insuper potuit laborare non tanꝗ naturaliter possidens: sed tanꝗ laborator alterius. ⁊ si cui viderent h̄ fore rigorosa animaduertat etiam ꝙ ⁊ rigorosum est petere penam que solam duritiem continet dicit tex. in.l.seruꝰ ea. ff.de seruis expor.⁊ pleriq; tenent ꝙ de iure canonico non possit exigi nisi quatenus interest per .c. suam de penis vt habentur ibi late.⁊ in.c.cum dilecti de arbitris.⁊ requirere probationem a laboratore ꝙ portauit fructus recollectos maxime plurium annorum est etiam rigorosum :qm̄ in huiusmodi non solent adhiberi testes. ⁊ h̄ medium tollit oia contraria:qꝛ si non seruauit venditrix ꝯctum nō pōt ex illo niti ipsa vel eius cessionarius maxime in petendo penam.

t ¶ Preterea dato ꝙ ipsa venditrix seruauerit ⁊ impleuerit omnia ad que tenetur nō vr̄ ꝓpterea ꝙ cōcludēter deduxerit ⁊ ꝓbauerit ea que artarēt ad cōdēnationē nō eni artat ad cōmissionē pene ꝙ non probat dictū Gabrielē portasse fructus ad domū venditricis ꝓut cōuentū fuit:qꝛ respōdet ꝙ nec probat ꝙ fructus percepit promisit eni fructꝰ recolligendos in dcis bonis portare ⁊c. Et sic ꝓmisio fuit cōditionalis.l.si debitor.§.verisimile.ff.de ꝯtrahē.emp.⁊.l.cum certus de vino triti.⁊ oleo leg. ⁊ lꝫ nō sit verisimile ꝙ tāto tēpore nulli fructus sine percepti in dictis bonis si ipse gabriel laborauit prout laborare ꝓmiserat ⁊ fructus recolligere.Tamen possibile est ⁊ probatio debet necessario concludere.l.non h̄.C.vnde cog.⁊.c.in presentia de proba.

v ¶ Et insuper non est verisimile ꝙ etiam dicta domina Baptista tanto tempore siluerit si nō fuisset eidē respōsuꝫ de fructibus. Preterea statutū considerans ꝙ laboratores nō adducunt cōiter testes duꝫ respondent de fructibus dominis voluit ꝙ non possint peti fructus nisi recollecti in estate precedēti. ⁊ eadem immo maior videt ratio ꝙ nō debeat peti pena ex eo:qꝛ non fuerint redditi ꝓ tēpore preterito:qꝛ ⁊ si secus diceret de facili posset ludibrio reddi dictum statutum ⁊ per indirectū tolli effectus dicti statuti ꝙ nō est dicēdum arg.c.cōmissa de elec.lib.vj. ⁊.l.si.C.de viuris rei iudi.⁊.l.j.§.exceptiones.ff.quarū rerū acti.non daf. ideo suadet ratio ꝙ rōne fructuum precedētium messiū nō possit peti pena saltem non probata negatiua respectu aūt fructuum messis proxime preterite adhuc non est elapsus annus.ita ꝙ nō apparet mora. ⁊ lꝫ dicatur congruo tēpore non probatur ꝙ fuerit congruum tempus.

x ¶ Et pene sunt odiose. Ideo non ampliande. sed restringende regula in penis in.vj.c.statutuꝫ de elec.eod.lib. cum simili.Item licet promiserit laborare omnes ⁊ singulas terras dicti poteris que congruo modo laborari pñt. ⁊ vnus testis dicat. vꝫ martinus Jacobi ꝙ dictus Gabriel non laborauit suo iudicio circa dictum potere omnes ⁊ singulas terras laboratiuas que congruo modo potuissent ad vsum boni laboratoris . Tñ primus testis.vꝫ Jacobus de vcillanis deponit contrariuꝫ.s.ꝙ laborauit oēs ⁊ singlas terras laboratiuas dci poteris ad vsum boni ⁊ legal' laboratoris.

y ¶ Et similiter secundus testis Frāciscus Joannis deponit ꝙ circa dictū potere dictus Gabriel laborauit omnes ⁊ singulas terras laboratiuas ad vsum boni laboratoris referendo illa verba ad vsum boni laboratoris ad oia precedentia vt in dubio fieri dꝫ iuxta.l. talis scriptura de leg.j. l.j.C.de liberis preter.c.secūdo regris.⁊.c. inquisitioni de appel.ideo ille solus cedere debet istis duobus cū dictum vnius dictū nullius.l.iurisiurādi.C.de testi.⁊.c.lꝫ ex quadam.⁊.c.tam litteris cum similibus extra eo.ti.

z ¶ Et maxime qꝛ promissio se refert ad terras que tēpore cōtractus poterant cōgruo modo laborari ⁊ dictum testis emanans per decē annos postea loqtur indeterminate nō se astringens ad tp̄s ꝯctus itaq; si dictꝰ Gabriel reduxissꝫ ad culturā aliqs ptes syluaruꝫ ad q̄s non erat astrictus qꝛ sunt excepte in cōtractu ⁊ illas non laborasset ad vsum boni laboratoris v̄ificat depositio dci tertij testis qꝛ nō cultiuasset omnes ⁊ singulas terras laboratiuas.⁊ tñ non venisset ꝯ̄uenta.Et sic depositio illius testis nō concludit.

⁊ ¶ Similiter circa id quod promisit laborare terras sodas que cōgruo mō laborari poterant testes nō cōcludunt qꝛ lꝫ deponāt ꝙ dictus Gabriel nō laborauit oēs terras que cōgruo modo laborari pñt.Nam primus testis deponit ꝙ

restat ad extirpandū de terris dicti poteris que congruo modo laborari pñt pro.xxviij.eminis. ꝛ scōs testis ꝙ suo iudicio nō extirpauit terras sodas ad vsum boni laboratoris:nihilominus non concludūt maxie pmus qui se refert ad tpˀs pñs stant .n. h̄ simul ꝙ hodie alique terre laborari pñt congruo mō que tpe pctus laborari cōgruo modo nō poterāt. Nam poterāt fieri habiles ad laborādum cōgruo mō que nō poterant congruo mō laborari tempore pctus ꝛ ex quo promissio referebaſ ad tempus pctus. ita et probatio debebat ad illud tpˀs se referre per ea que hñr in.l.eū actum.ff.de ne.gest.l.ij.C.de pet.hered.ꝛ.l. non solum.§. sed vt probari.ff.de noui oper.nun.cum si.Item exceptuauit in dicta sua promissione terras syluatas que etiam sunt sode.ita ꝙ dicte attestationes non concludunt necessario.

p ¶ Itē scōs nō loquiſ de terris sodis que cōmode pñt extirpari. Itē in ipsa pmissione nō est appositū tpˀs nec interpellatio allegaſ nec aliqd aliud pp qd̄ cōcludatur mora que exigitur ad cōmissionem pene. Nec ēt concludit ad cōmissionem pene ꝙ dictus Gabriel frumētum seu segetes recollecte in dicto poteri.vʒ in tribus petijs terrarū dicti poteris nō mitulauit in ipso potere ꝛ fimum redactū ex paleis dictarū segetū nō posuit in terris dci poteris.profecto in puentionibus nō fuit promissuʒ h̄ facere. Sed solū laborare pfecto nō est laborare terras tritulare granum in terreno in quo recolligitur vel ponere fimum in eo. Et lʒ forte pertineat ad vsum boni laboratoris. Tamē nō probatur ꝛ sunt quedā terre que nō indigent fimo. itaqꝫ ex h̄ nō potest dici concludēter probatuʒ ꝙ pena sit cōmissa. pariter ꝛ fortius quatenus dr̄ ꝙ incisit nuces qꝛ hoc etiam nō est laborare.

b ¶ Et insup non probaſ ꝙ inciserit.imo potius ꝙ vi ventorum euulse fuerūt.ꝛ licet secauerit h̄ potuit esse negociū vtiliter gestum h̄ quidem nō est pñtis discussionis. Circa illud aūt de octo florenis qui petuntur tanꝙ redacti ex feno recollecto in dicto poteri. Testes deponunt ꝙ consuetudo est ꝙ fenum pertinet ad laboratorem si non intercessit pactum. Preterea nō probaſ ꝙ quicꝙ habuerit.sed solum promissionē.itaqꝫ tenere ſ cedere actionē si ad aliquid teneretur nō ad soluēdum ꝙ non habuit nec narraſ ꝙ stipulatus vel pactuʒ fuit.sed ꝙ habuit ꝙ mime probaſ. Item lʒ cōuenerit ꝙ sibi dareſ illa quātitas potuerit puenire ꝙ resarcireſ suū dānū pro parte.s.sibi tangēte. Itē deponūt de cōfessiōe q̄ facta absente pte nō pbat.l.certū.§.siqs absente de cōfes.ꝛ.l.si.de interrog.acti.ꝛ insup h̄ nō ptinet ad penā cōuentionalē incurrendā. insup circa bestias retētas ad soccitā cū alijs psonis est aduertēdū ꝙ illa pmissio fuit cōditiōalis si dicta dña Baptista venditrix voluerit dare ipa ꝙ autē domine Baptista voluerit id facere nō repio aliqd pbatū. Quinimo nec ꝙ dictˀ Gabriel bestias ad socciū tenuerit cum alijs personis. ex quibus omnibus simul iunctis concludo ꝙ dictū laudum in quo cōdēnatur dcūs Gabriel ad penam predictā conuentionalē fuit iniquum.ꝛ p nouos arbitros dictū Gabrielē fore absoluendum. Laus deo.

¶ Fratres qui simul diu habitauerunt ꝛ posuerūt lucra in communi faciendo laboratium in simul more rusticorum ꝛ si qua aliqs ipsorū emebat:emebat communi nomine. An si vnus ipsorum habuit maiorem numerum filiorum ꝛ fecit maiores sumptus tam pro alendis liberis ꝙ etiam pro nuptijs ꝛ maritagijs filiarum ꝛ pro duabus vxoribus quas habuit si post mortem dicti fratris filij sui volunt diuidere cum patruo debeat fieri diuisio in capita vel in stirpes. Et an ꝛ quomodo debeat haberi cōsideratio illoꝝ sumptuum factorum per.d.fratrem iam defunctum vt supra.

¶ Consilium cccxliiij.

In nomine dñi nostri Jesu christi. ¶ In presenti consultatione videtur primo aspectu dicendum ꝙ dictus Andrucciolus foueat iustitiam. videlicet ꝙ ipse pro se filijs seu ipsi ꝛ sui filij debeant consequi maiorem partem lucratorum ꝙ ipse Laurentius.

a ¶ Nam ex quo vt presupponitur.d. Andrucciolus ꝛ iulianus cum familia vniuscuiusqꝫ simul habitauerunt ꝛ operati sunt communiter ꝛ que quesiuerūt in cōi ponebant cēseſ inter eos pctaquedā societas lucri saltem ꝛ questus p not. per Bart.in.l.ticium ꝛ seyum.§.altero.ff. de admini. tuto. Per eum Bal.ꝛ doc.in.l.si patruus.C.cōia vtriusqꝫ iud.per Bald.in addi. ad tractatum Barto. ꝛ in.l. cum duobus.§. fratres.ff.pro socio. Et videſ ptracta societas etiam inter filios Andruccioli ꝛ iulianum. nā iulianus censeſ etiam fuisse socius Andruccioli ꝛ suorum filiorum:lʒ filij Andrucciolinon censeant contraxisse societatem cū patre sub cuiˀ erāt ptāte per.l. frater a fratre de condi. indebi. prout h̄ omnia concludit Ang.in suo cōsi.incip.pānutius ꝛ Antonius alˀs incip.bona quesita in ordine.cxij.sʒ ordinē informis col.ij. vel si non censetur contracta societas nisi cuʒ Andrucciolo ꝛ non cum sua familia prout concludit ipsemet Ang.in sequenti cōsi.cxiij.incip.si duo frēs alˀs incip.ꝙ aūt ꝛc.ꝛ Pe. de an.in cōsi.incip.plura dubia in vlt.col. q̄ vlt.col.deficit in consilijs inductis informis i ordine.cxlviij. imo deficit vltra colūnā cū dimidia. Tamē pater recipit maiorē partē p opis filioꝝ put cōcludit Ange.in.d.consi.cxiij. Tamē qꝛ opera velamētum est pecunie.l.nam ꝛ ita cohiri ꝛ.l.cū duobus.§.si incoheunda.ff.pro socio:iō ex quesitis eoꝝ opera frater habens filios capiet per capita filiorum ſm eum.

b ¶ Et sic in effectu vel ꝙ censeatur cōtracta societas ēt cum filijs fratris siue solum inter fratres fiet distributio habito respectu ad capita. idem vult Bald. in tractatu de duobus fratribus addito ad tractatū Bar.ꝛ h̄ in versi. sed pone ꝙ erant duo frēs rustici.vbi in terminis dicit ꝙ si sunt duo frēs laboratores possessionū alterius ꝛ vnus hʒ filios diuisio fructuū fit p capita:qꝛ societas respicit capita eorū q̄ opas ponūt i societate. Si ergo oēs sunt i h̄ actu laboratores vel operarij cuilibʒ dabiſ pe nec oʒ eis nocere ꝙ sint filijfami.ex quo suis opis sibi querunt.l.cū opʒ.§.si.ꝛ.n.C. de bonis que libe.ſm eū q̄ idē repetit in eodē tractatu in si.dicēs se idē dixisse in.l.si societatē mecū cohiēs p socio idē cōcludit Bar. in cōsi.incip. Cinciarellus ꝛ veneruntˀ de bellisia frēs in ordine.xx.sʒ ordinē pusinū nō iformis. Idem etiā cōcludit Bal.in.l.j.q.xj.C.pro socio.

c ¶ Et Bar.Bald.ꝛ ang. videtur in h̄ cōcordes ꝙ diuisio fiat per capita lucrātiū siue autē fiat diuisio per capita. ita ꝙ pro capitibus filiorū portiones assignētur patri siue vt portiones predicte assignētur filijs quasi censeaſ cōtracta societas cum filijs nō videſ referre in pposito nostro cuʒ vt arbitror sint in concordia Andrucciolus ꝛ filij ꝛ pūctus innuit ꝙ Andrucciolus pro filijs vult retinere. ꝛ si iulianus fecit maiores ipensas in exbursando pro dotibˀ filiarum dicti Andruccioli ꝙ sibi tangeret pōt dici ꝙ censeaſ donasse filiabus per.l.vnicā.§.accedit de rei vxor.actio.vel si soluit aīo repetendi repetar ꝙ impēdit pro dotibus filiarum Andruccioli cōputaris que fuerunt impēsa pro dotibus filiarum ipsius iuliani non ppterea tollatur qn lucra diuidantur per capita vt dictum est.

d ¶ Expēse autem que fuerint facte in cibarijs nō videntur considerande:lʒ vnus habuerit maioreʒ familiam ꝙ alter per no.per Bal.in.l.si.C.de col.per.c.si duo frēs de duobus fratribus de nouo bñficio iue. quē ibi sequunſ Ang. Rapha.ꝛ Ponta.dicentes esse quottidianuʒ ꝛ notandum ꝛ ad h̄.d.c.si duo frēs allegat Bar.in cōsi.suo incip.hictonienſis quidā habens bona cōia in ordine.cxj.ſm ordineʒ perusinū non informis.ꝛ idē tenet Ange.in.l.ex duobus. §.si.ff.de neg.gest.ꝛ Pau.de cast. in.d.l.si. de colla. lʒ dicat ꝙ ſm Ang.d.c.si duo fratres parū facit melius facit.d. l.ex duobus.§.si.ſm eum.idē tamen tʒ Ang.in.d.l.ex duobus allegans.d.c.si duo fratres.ꝛ idem etiaʒ tenuit in psi. suo incipiente patrē habens in si.in ordine.lxxxv.ſm iformis allegans no.in.d.c.si duo fratres.idem voluit Bal.in psi.mihi.lxxxij.incip. vnˀ vʒ Joā. ꝛ in alio mihi.dxv.icip. filius cuiusdam idē Pe.de ancha.in psi.incip. mā de qua qriſ in ordine.ccxciiij.vr̄ velle Bar.in quodā suo psi.icip. sup pdcis narratis in pūcto.vbi tʒ ꝙ si frēs stant siſ ꝛ vnˀ ducit vxorē ꝛ psumunſ bona cōia in nuptialibˀ puta vinū frumentum ꝛ hmōi nō imputantur illi fratri qꝛ non est ea intentio obligandi ꝛ h̄ vr̄ tenere in dubio:lʒ dicat attendēdam esse affectionē.ꝛ Ang.in.d.l.si.de colla.in vna lec.pōderat si bonis pmiscue vtebanſ. Ex qbus vr̄ cōcludendū ꝙ nō habita cōsideratione impensaꝝ predictaꝝ suplucrata debeant diuidi per capita per e perantiū seu qui operas in lucrando considerabiˀes prestituerunt.

e ¶ Tū his non obstātibus aliter puto rñdendū :nam premitto ꝙ dicti frēs.vʒ Andrucciolus ꝛ iulianus ipsi administrabant put presupponiſ. Itē psupponiſ ꝙ emptiōes faciebant cōi noīe eorūdem fratꝝ nō noīatis aliqbus eoꝝ filijs. Et iō quilibet censebaſ emere pro dimidia iuxta.l. si mihi ꝛ

mihi ꝛ titio in prin.ꝛ de verbo.obli.in.l.reos.§.cum in tabulis de duobus reis cum ſimilibus.

f ¶Tertio pſuppono ꝙ queſita ex operis filioꝝ queruntur patri quo ad vſumfru.l.cū opꝫ in pn.C.de bonis que libe. put ꝛ cetera aduentitia vt p totū illū titulū ꝛ precedenteꝫ titulū de bon.mater. ꝛ ad euꝫ ſpectat plena adminiſtratio tāꝗ̄ ad dn̄ū durāte patria poteſtate.l.j.C.de bonis mater.

g ¶Et vſufr.pecunie nō eſt ſeparatus a dn̄io.l.ij.l. ħ ſenatus ꝛ.l.tribus ꝛ.l.qui pecunie.ff.de vſuf. earum rerum que vſu cōſumunť iuncta.l.ſi vini.e.ti.Et lꝫ aliȷ̄ teneanť pro hm̄ōi vſuf.ſatiſdare dictis iuribus ꝛ facit .l.j. ꝛ per totum vſuf. queād.cau.tn̄ ſecus vř dicendum in p̄re per.d.l. cū opꝫ.§. non aūt hypothecas ꝛ ppea probabilis eſt illa ſn̄ia Ange. ſ̄.ſcd̄o loco relata ꝙ nō cenſeať ꝯcta tacita ſocietas cum filiȷ̄s fratris ſed ſolū inter ipſos fr̄es ꝙ ꝛ voluit Pe. de an. in ſupradicto cōſi.incip.plura dubia in vlti.co.v̄ſi. quo ad ſextū ꝛ vltimū dubium nō credo de filio huius fr̄is aliquā rōneꝫ hn̄daꝫ cū ipſo.n.ille fr̄ mortuus nullā ſocietatē ꝯxit tanꝗ̄ ſocius reputari nō dꝫ.l.qui admittiť cū.l.ſe.ff. pro ſocio.Nec ſibi quicꝗ̄ vendicare pōt filius cū queſiuerit ex re p̄ris ꝛ in eis opam p̄buit manens in eadē familia cum p̄dictis tenebatur igitur operari.l.ſicut.ff.de operis liber.

h ¶Et maxime qꝛ perſonaꝝ cōiunctio ꝛ nulla habita proteſtatio ꝛ longa cohabitatio faciūt preſumptionem ceſſare ꝙ voluerit opari ſibi ſed p̄ri cum fr̄e artifice in cōione degenti ar.d.l.procula.ꝛ.l.que dotis ſolu.matr.ꝛ.d.l.nenſenius ꝛ dicit Barto.in.d.§.altero in dubio inter ipſos fr̄es debent eſſe portiones equales.l.ſi nō fuerint.ff. pro ſocio.Ex quo ſentit ꝙ aliȷ̄ de familia ꝗ̄tuncunꝗ̄ operentur non debent conſiderari alr̄s vniuſcuiuſꝗ̄ de familia ſiue parū ſiue multum operaretur eſſe habenda ratio.

i ¶Cum impuberis alique ope eſſe poſſint ħ Pe.de anc.ad cōtextum cuius v̄ba placuit inſerere ad lr̄am:qꝛ iſtud conſiliū informis reperiť tractatū.Nic.de mat.ēt in.d.l.cū opꝫ in p̄n.vt eū refert Bal.in.d.l.cū duobus.§.ſi fr̄es in ſi.pro ſocio in addi.ꝛ ſequiť dicit ꝙ ſi filius laborat in re p̄ris nō querit ſibi quicꝗ̄ niſi faciat rem p̄ris cōuertere in aliā formaꝫ.vn̄ ſi operať ligonizādo vineaꝫ cultiuando p̄dia p̄rna ꝛ hm̄ōi faciendo querit p̄ri etiā ꝓprietatem:lꝫ ex operibus ſuis ħ querat ſm eos.ꝙ qdem eſſet multū notabile ſi procederet ꝛ multū conferret ad ꝓpoſitum noſtrum cū opere dictoꝝ filiorum preſtite fuerint in rebus dictoꝝ fratrū proprȷ̄s vel per eos conductis non auderem tn̄ hoc firmare.ſ. ꝙ non habeať conſideratio operaꝝ filiorum maxime cum communis obſeruantia contrarium ſuadet.

k ¶Et Ang.in preallegato cōſi.cxiiȷ̄. lꝫ teneat ꝙ cū ſolo fr̄e cenſeať ꝯcta ſocietas ꝛ nō cum filiȷ̄s fr̄is. tn̄ vult ꝙ p̄r eoꝝ plus conſequatur de lucro propter operas filioꝝ. ꝛ ħ plus placet :quia natura ſocietatis eſt ꝙ licet in dubio alio non docto partes ſocietatis debeant eſſe equales.

l ¶Et ea ratione ductus pluries cōſului ꝙ ſi duo fr̄es ꝯhūt vl̄em tacitaꝫ ſocietatē lucri ꝛ ꝗ̄ſtus ꝛ vnus eſt multū induſtrioſus alius parꝫ hꝫ induſtrie ille qui excellentis eſt induſtrie dꝫ ex lucratis plus pcipe ꝓportionabilr̄ ad induſtriā. Ita ergo in propoſito andrucciolus q ponēdo opas ſuas ꝛ filioꝝ plus poſuit in ſocietate ꝗ̄ poſuerit dictus iulianus qui ſolas opas ſuas poſuit vel ſi quas filioꝝ non totidem.

m ¶Tn̄ attento ꝙ ꝛ plus detraxit de ſocietate in ſoluendo dotes pro filiabus ſuis que cedebant ſoli eius oneri ꝛ ſolute ſunt de cōi ꝛ in alendo ſuā maiorē familiam ſuadet rō ꝙ non habeať conſideratio dictarū oparum ſi ſolutio dotis equalet extimationi oparum detractis expenſis victus ipſorum filiorum operas preſtantiū decet aūt ꝙ vnum compenſetur cū altero ar.l. ſm naturā.ff. de regu.iur. ꝛ facit.l. ſumptus in ſi.ff.de rei vendi. Item facit ꝙ no. Pe. ꝛ Cy. in.l.ſi paterno affectu dicētes ꝙ ſi ſunt duo ruſtici ſel̄ habitantes ꝛ vnus hꝫ multos filios ꝛ alter nullum ꝛ oibus ſit impenſa de cōmuni tēpore diuiſionis poſſit repeti expenſa facta pro dcis filiȷ̄s ſi dicti filiȷ̄ nullam notabilē operam preſtiterunt alr̄s ſecus per ea que ibi habentur ſm eos quo refert ꝛ ſeqtur ibi Bal.volunt ergo ꝙ erogata de cōi compenſentur proportionabiliter cum operibus filiorum.

n ¶Cōfert ēt plurimū.qꝛ ſi iulianus liberaliter ſe habebat in pmittēdo filias dci Andruccioli dotari de cōi ēt decēs erat ꝙ ꝛ dict⁹ Andrucciolus obligat⁹ ad antidora liberaliter ſe haberet iponēdo in cōi ꝙ merebanť ope filioꝝ quarū merita.vt ita dixeriꝫ ad patrē Andrucciolū ptinebāt iuxta dicta.ſ̄. arg.l.ſi v̄o nō remunerādi.§.inde papinian⁹.ff.mādati vbi ꝓbať ꝙ lꝫ alr̄s donatio nō preſumať fallit in obligaio ad antidora vt ibi.Iteꝫ pōt cenſeri dotes eſſe ſolutas de illo pluri ꝙ de lucro ſpectabat ad patrem Andrucciolūꝫ pro operis filiorum ſuorum.ꝛ erit idem effectus quaſi ope filiorum fuerint ſoluēde de ſocietatē inite iter Andrucciolum ꝛ iulianū ꝛ pro ſorone ſint de cōmuni date dotes que dande erant per Andrucciolū cui enim etiam dande mercedes operarū quas filiȷ̄ preſtabāt.ꝛ ſic opere ille nō cenſeātur poſite in cōmuni pro maiori vt ita dixerim miſſa ſeu capitali ſocietatis. Sed vt eis ſatiſfiat de cōmuni prout contingeret ſi vnus poſuiſſet bouem ꝛ pro merito bouis aliqd interim retraxiſſet.Cōuenit eni fraternitati ad cuius inſtar redigitur ſocietas.l.verum in prin.ff.pro ſocio.ꝙ ſi ex vno latere de cōmuni tibi tribuiť ꝛ tu ex alio latere in cōmuni aliquid coequale cōtribuis ꝙ fiat compenſatio.

o ¶Et profecto arbitrio boni viri cōuenit ſm ꝙ.ſ.arbitriū boni viri iudicatur ſocietas ꝛ que ſocietatem concernūt. ff.pro ſocio.l.ſi ſocietatem mecum quo iſti in ſi.principȷ̄ ꝛ l.in propoſita cum duabus.ll.ſeq.

p ¶Et ideo cum non appareat qualiter inter dictos fratres fuerit cōtracta ſocietas niſi ex cōiecturis que ex eoruꝫ geſtis deprehēduntur:qꝛ per exteriora geſta animus iterior deprehēditur.l.reprehēdenda.C.de inſti.ꝛ ſubſti. ſub cōdi. fac.ꝛ.l.in cōcubinatu.ff.de cōcu.cum concor. Nec quo aio opere filiorū fuerint preſtite. Aut dotes de cōi ſolute. Et appareant plures emptiones facte per dictos duos fr̄es omnes equis portionibus per eoſdē nulla habita mentione filiorū.Ex ħ deprehendiť ꝙ intētio eoꝝ erat ꝙ filiȷ̄ non eſſent in ſocietate ꝛ lucra ex ſocietate redacta ad eos non ptinerēt:nā alr̄s ꝛ ipſi debuiſſent in illis emptiōib⁹ noiari.

q ¶Et lꝫ Andrucciolo cōpeterent merita oparum ſuorum filiorū:tamē ſuadetur cōiectura volūtatis ꝙ nolebat maiorem partē hr̄e cum ex aduerſo ꝛ pecunia que ſpectabat ad Julianum pro ſua rata exponebať in cōmodum proprium ipſius Andruccioli in ſolutionē dotium pro ſuis filiab⁹.ꝛ in expēſis pro ſua maiori familia vt ſic omnia arbitrio boni viri iudicentur vt cōuenit vt dictuꝫ eſt.ꝛ ꝙ ſolum inter ipſos fratres eſſent ſocietas ꝛ nō cum filiȷ̄s plurium ſuadetur:qꝛ meritum operarum ad patreꝫ magis ꝗ̄ ad filios durante ſocietate pertinebat.

r ¶Et idcirco oibus hincinde pēſatis cōcludēdū arbitror ꝙ dicte res empte ſint ꝓ dimidia attribuēde dicto Laurētio filio Juliani ꝛ ꝓ dimidia dicto Andrucciolo put iſtra emptionū demōſtrāt nec ſint reficiēda aliꝗ̄ hincinde:ſꝫ cōpēſanda data ꝛ recepta hincinde ſi ē equa ꝓportio vt mihi narrať. Sinaūt teneremus ꝙ cēſereť ꝯcta ſocietas ēt cum filiȷ̄s Andruccioli. Nō deberet fieri diuiſio p capita:nā iulian⁹ ꝛ Andrucciolus habebāt bona ꝓpria iter eos cōmunia quorū fructus vna cū eoꝝ operib⁹ ponebāt in ſocietate. dicti aūt filiȷ̄ ponebāt ſolas opas:detrahebāt de cōmuni queſtu expēſas ſibi neceſſarias.itaꝗ̄ eſſet habēda ꝯſideratio quāte eſſent extimationis opere filiorum.ſ̄.ſumptus eorū quos percipiunt ex cōi.Et quāte eſſent extimationis ope ipſorum fratruꝫ ſupra ſumptus eis incūbentes ꝛ vna etiam fructus bonorū que erant ipſorum fratrum.

s ¶Et habitis dcis cōſideratiōibus eſſet faciēda diſtributio ſup lucratorū.ita ꝙ q pl⁹ repitur ꝯtribuiſſe ſocietati pl⁹ lucri correſpectiue pcipiat.ꝛ qꝛ p̄ciū eſt cōuerſuꝫ i emptiones que facte fuerūt ꝓ ipſis fratrib⁹ bona eoꝝ nominib⁹ empta fuerūt eis queſita ēt ſi expēdiderūt de pecunia ſocietatis tūc tenerētur filiȷ̄s dicti Andruccioli ad pecuniā reſarciēdā put ꝯcludit Bar.i.d.l.ſi patru⁹.C.cōmunia vtriuſꝗ̄ iudi. ꝛ in.l.ticium ꝛ meuium.§.altero de admini. tuto.non eni erāt ſociȷ̄ in emēdis predȷ̄s exquo actus ſociales ad id nō tēdūt. imo in ꝯtriū exquo omnes emptiones eſſe facte cōmuni nomine Andruccioli ꝛ Juliani ꝛ nūꝗ̄ nominari fuerūt filiȷ̄ Andruccioli vel iuliani.ideo bona ipſa nō ſunt cōmunicanda filiȷ̄s ipſorū dato ꝙ cenſerētur empta de pecunia ex dicta ſocietate redacta. Nam tunc ſi quid eſſet reſarciendum eſſet refundenda pecunia quatenus ad illos filios pertinebat prout voluit Bar. in dictis locis ꝛ etiam Rapha.in.d.l.ſi patruus.

t ¶Quod maxime dicēdum eſt ħ caſu quo diſpēſatio dicte pecunie redacte ex dcis operis filiorū ſpectabat ad patreꝫ per.d.l.j.C.de bonis ma.ꝛ ſua volūtate fuit expēſa in vtilitatem cōem.ita ꝙ nō eſt iputandū Juliano cur pecuniaꝫ alienam expendidit in emptionē factam ad ſui vtilitatem.

v ¶Illud aūt conſtat abſꝗ̄ dubio ꝙ bona ipſa pro dimidia

sunt iuliani. Si quid autem tenet refundare vel in pecunia vel ad cōicandum bona iuxta opi.spe.constat ꝙ est obligatus actione personali propter meritum operarum. vnde cum eis reliquerit quoddam prediū pro dictis operis ⁊ ipsi filij predium acceperunt tenent stare contenti dicto legato etiam si plus deberent cōsequi ꝗ valeret res legata ex quo res legata nō est cōpensabilis cū eo ꝙ eis debebatur vt est tex.in.l.imperator.§.si centū.ff.de leg.ij. Ex quo.n. iulian⁹ legauit dictis filijs Andruccioli certū pdiū ꝓ eo ꝙ petere possent ꝓ eoꝝ laboribus censet onerasse vt illud pcipiat loco eoꝝ que ꝓ operis merebatur habere ab ipso iuliano.

f ¶ Nam monosyllaba pro facit modum.l.si quis pro redemptione.C.de dona.per Barto.in.l.quibus diebus.§.terminius de conditio.⁊ demonstra.ad hoc.l.lutius titius.§.a te ⁊ ibi Bar.ff.de lega.ij.

y ¶ Et admodum implendum acceptato legato legatarius artatur.l.fi.C.de his que sunt mō.⁊ habet in.d.§.termin⁹ per bar.⁊ ceteros.ex his itaqꝫ pꝫ ꝙ nec filij nec Andrucciolus pñt aliquid plus petere vltra dimidiā dictoꝝ bonorum patrimonialium ⁊ bonorum que fuerunt empta cōi nomine iuliani ⁊ andruccioli. Et adductis in ꝯtrium satis patet responsum per deducta pro hac parte. Laus deo.

¶ Arbitri qui inter fratres litigantes de diuisione bonorum cōmunium tulerunt laudum a quo ab vna partiū fuit reclamatum. An si iterum reformantes dictum primum laudum in aliquibus capitulis ⁊ in alijs cōfirmauerunt videantur ⁊ potuerint primo derogare ⁊ in quo prout de verbis vtriusqꝫ laudi.j.in discursu consilij patet.

¶ Consilium. cccxlv.

In nomine domini nostri iesu xpi. ¶ Videt in hac consultatione dicendum ꝙ attento ꝙ ex quo dictus victorius coram arbitris petijt tertiā partem domorum ⁊ prediorum aliorum cōium que fuerant bona pñna ⁊ in suis positiōibus narrat ⁊ ponit ꝙ dicti Ricardus ⁊ gregorius tenent sibi dare tertiam partē dictorum bonoꝝ. Et postea sequit laudum in quo nulla facta mentione de dictis bonis in spē continetur ꝙ fiat hinc inde refutatio gñalis de oībus ⁊ singulis ꝙ vna pars contra alterum dicere petere ⁊ cāri possit quacunqꝫ rōne vel cā censeat laudatum ꝙ ipse victorius teneat facere quietationem ⁊ pactum de non petendo predis vrbana ⁊ rustica que petierat coram dictis arbitris maxime cum in dicta clausula laudi sint adiecta verba vniuersalia que nihil excludunt.c.solite de maio.⁊ obedie.l.iulianus de lega.iij. cañ.si romanorum.xix.distin.

a ¶ Et maxime cum sint vniuersalia geminata omnibus ⁊ singulis ⁊ geminatio solet amplius operari.l.balista.ff.ad treb.⁊ m̄ta ad h̄ ꝓpositū possent adduci. ⁊ iō cū per scdam sniam sit ꝯfirmata prima sentētia seu laudū in oibus in quibus ipsum laudū nō est in ipsa scda snia expresse reformatum.⁊ quo ad istā gnālem refutationē faciendā ad quā dcē ptes vicissim sunt ꝯdēnate nulla est fcā reformatio dci primi laudi.iō per dictā sniam latam sup cā recursus censent pariter ptes hincinde ꝯdemnate ad faciendū inuicē refutationem gnālem.ideo censeat dictus victori⁹ astrictus vigore dictaꝝ sententiarum ad faciēdum finē ⁊ quietationem seu pactum de non petendo dictas tertias partes bonorum paternorū quasi petijt corā arbitris. Et insup teneat satisfacere dictus victorius dcis Ricardo ⁊ Gregorio de quantitate in qua est condēnatus per sniam sup recursu latam ex cā dotium dictorum Ricardi ⁊ Gregorij. Nec vf ꝙ obstet si dictus victorius nihil hēat de bonis pñnis ex qbus ad eum ptinebat tertia pars prout ipse petebat: qm̄ fortasse voluerunt iudicantes ꝙ propter refutationem ꝗ dicti Ricardus ⁊ Gregorius habebant facere ipsi victorio ipse victorius haberet remittere ⁊ quietare dictam tertiam partem dictorum bonorum paternorum ad eum spectantem.

b ¶ Nec tenetur sententiās exprimere cām in sua sententia. imo cautum est nō exprimere prout no.Jo.an.⁊ ceteri in c.sicut de re iudi.⁊ Spec.in ti.de alleg.⁊ dispu.§.in summa ⁊ in ti.de sententijs.§.qualiter versi.verū.⁊ ideo cū in secūda snia confirmet primū laudum vt dictū est vf ꝙ dict⁹ victorius nō possit petere tertiā partē bonoꝝ pñnoꝝ vl alioꝝ bonoꝝ ꝗ petebat vt cōmunia.⁊ teneat nihilomin⁹ ad quātitates i quibus condemnatus est vigore dotiū i vltia snia.

c ¶ Sed predictis non ob.aliter puto de iure rñdendum ad cuius rei euidentiam pmitto ꝙ dicti Ricardus ⁊ Gregorius ⁊ victorius erāt ⁊ sunt frēs ⁊ tenuerunt ⁊ possiderunt bona cōiter ⁊ cōit vixerūt donec dcūs victori⁹ ex eugubio ꝓpria pñia discessit ⁊ in castro durātis vxorē recepit. ⁊ dicti Ricardus ⁊ Gregorius remanserunt domi ⁊ fructauerunt bona cōia. Et ppea p scdam sniam fuerunt merito cōdēnati ad resarciendū tertiā partē fructuum recollectorum in dictis bonis sil'r trafficū cōem pñnorū ipsi ꝓsecuti fuerunt:⁊ idcirco fuerunt ꝯdemnati ad dandū dicto victorio tertiā partem lucri traffici ⁊ de eo reddendā rōnem. ⁊ sic oia insolidū gesserunt circa bona cōia in absentia dicti victorij ꝓut est moris habentium bona cōia maxime fratrum ꝙ vno absente ⁊ nullum relinquente mandatarium vel negociorum gestorē ꝙ fratres remanentes omnia gerunt insolidum.

d ¶ Tū ille qui se absētat non amittit possessionē suam: ſꝫ ciuilē retinet aio si pus nālr ⁊ ciuilr possidebat.l.clā possidere.§.qui ad nūdinas.⁊.l.sequē.ff.de acqui.posses.

e ¶ Animus.n.psumit ꝯtinuat⁹ ⁊ nō mutatus.l. cum q mutatā.ff.de pba.⁊ possessio nō amittit p discessum corpore a fundo nisi ēt a possessiōe discedat aio.l.iij.§. i amittēda.⁊ l.quēadmo.ff.de acq.pos. hinc est ꝙ q semel possedit psumit possessionē ꝯtinuare ⁊ hodie possidere.l.siue possidetis cū sua glo.C.de acq.pos.l.nō ignorauit.C. ad exhiben. c.olim.⁊.c.cū ad sedē. ⁊ ibi per doc. extra de resti. spolia. saltē si allegat se hodie possidere ſm omnes.

f ¶ Et idē i dubio vt no.d.Ant.i.d.c.cū ad sedē. Lꝫ sec⁹ si neget se hodie possidē cū aio amittat possessio.l. si qs vi. dñia de acq.pos.⁊ circa ea ꝗ ꝯsistūt in aio alicui⁹ stat ei⁹ dicto vt p gl.i.§.alie isti.de acti.⁊ ad ꝓpositū no.doc. in.d.l. siue possideris.⁊ i.d.c.cū ad sedē.cū ergo nō dicat ꝙ dict⁹ victori⁹ amiserit vnqꝫ possessionē.iō psumat possessio ꝯtinuata.ꝙ maxie dicēdū ēēt ꝓut mihi dr dict⁹ victori⁹ reuersus ihabitauit domos cōes vna cū frib⁹.⁊ accessit ad pdia cōia ꝓut ceteri frēs ⁊ ꝓut pus faciebat:lꝫ postꝗ venerūt ad litē recessit de domo.tamen qsiqꝫ ad illam accedebat etiam ad alia predia.

g ¶ Et lꝫ h̄ vltio loco dicta nō ꝓbent nec articulent.tn̄ satis pbat in effectu. Cū p testes pbet ꝙ a triginta annis ⁊ citra possedit:imā ita deponēdo pbāt ꝙ possessio est ꝯtinuata vsqꝫ ad tpē depōnis.vt.c.lꝫ cām.⁊ ibi p Jo.an.⁊ doc.ex de pba.⁊ p Bar.in.l.celsus.ff.de vsuca. Lꝫ.n. nōnulli deponant ꝙ dict⁹ victorius ihabitauit cōiter domū ⁊ possedit bona donec iuit ad castrū durātis. Tū angelus iacobi sensit alīs lōgus pipp⁹ Alexandri de macarijs ⁊ fratri mattei de bergoloti deponūt ꝙ a trigitā ⁊ citra seu ꝙ ab eo tpe ⁊ citra ꝙ i idē recidit vt de se pꝫ. Ideo pbāt ꝯtinuatā possessionē ꝙ iō deposuisse arbitrādū est: qꝛ post reuersionē viderūt possidere ꝓut ⁊ reuera possedit h̄ itaqꝫ psupposito. Nō venit in gñali refutatiōe ⁊ pacto de nō petēdo ꝙ qs rē suā saltē quā possidet dimittat qm̄ vba id nō importāt.⁊ si secus diceremus resultaret ꝙ pariter Gregorius ⁊ Ricardus cēserent ꝯdēnati vt dimitterent dcō victorio possessionē ⁊ dñium partiū suarum ꝙ esset absonum.

h ¶ Et si dicat ꝓmittit nō petere intelligit reb⁹ sic se hñtibus.l.ꝯtinu⁹.§.cū qs.ff.de vbo.obli.xxij.q.ij.ne quis.l.cū quis de solu. Nec venit in gñali locutiōe id qd qs spālr nō dixisset regula in gñali in.vj.l. obligatione gñali.ff.de pig. cū cōcor. Si itaqꝫ dictus victorius tūc possidebat. Aut hodie possidet ⁊ nō dꝫ turbari in sua possessione.

i ¶ Et si turbat ex noua turbatiōe ꝯpetit d nouo sibi actio i factū ex iterdicto vti possidet.§.si isti.de iterdi.iūcto.§.retinēde.⁊.l.⁊.ff.⁊.C.vti possidet p totū. Si accedēte ad domū vl ad pdia nō admittūt ⁊ ñ pmittūt igredi seu possidere cēsent vi icipe possidere.d.l.clam possidere.§.q ad nūdinas. Jō tūc ꝯpetit actio i factū ex iter dicto vñ vi.l.colon⁹ ⁊.l.cū fundū.ff.de vi ⁊ vi arma.iō ex ista noua actiōe ⁊ ex noua cā otta nō ꝓhibet petere. Nec ēt ꝓhibet agere rei vēdicatiōe cū pus ipo possidere ꝯ nō pssidētes suā ratā nō cōpeteret cū rei vēdicatio reqrat ꝙ cōuētus possideat vel detineat rē que petitur.l.j.C.de alie.iudi.mut.causa facta.

k ¶ Et lꝫ illi Ricardus ⁊ Gregorius inhabitarent in domibus ⁊ non dictus victorius. Tamen nō cēsent fecisse nisi pro suis ratiōnibus presumit quis tenere pro iure sibi cōpetente ⁊ quo tenere lꝫ arg.l.ij.C.de acqui.posses. ⁊.l.j.C.de im po.luc.descri.lib.x. ⁊ eorum que habētur in.l. pro herede.⁊.l.gerit.ff.de acqui.heredi. Ex his concludo ꝙ dicte sententie

sententie nõ preiudicant dicto victorio quominus ipse habeat suam partem.vz tertiam partem bonorum cõium quã prius.s.tempore sententiarum ipse habebat.

l ¶ Tum qz vba sniaꝝ nõ repugnãt ⁊ vba sniarum sunt stricte interpetrãda.l.Paulus rñdit eos.ff.de re. iud. ⁊.l.i.C. si plures vna snia. Et merito : qz in snia q̃si ꝯbitur .l.ij.§. idẽ scribit de pecu.⁊ vba ꝯctus stricte interpetrant ⁊ ꝯtra eũ qui ex ꝯctu nitit.l.labeo ⁊.l.si in emptiõe de ꝯben.emp. ⁊ qđ no.per glo.⁊ doc.in.l.veteribus.ff. de pac.

m ¶ Tũ ẽt qz nõ vr̃ de mẽte ꝙ snians voluerit auferre bona ꝑncipalia ⁊ cõcedere fructus recollectos ex ipsis bõis.

n ¶ Et maxime qz al's resultaret enormis lesio ⁊ snia iniusta ꝙ nõ est contecturandum:qz ꝑ iusticia snie ꝑsumit.l. berennius.§.gaia.ff.de euic.⁊.c.in ꝑsentia de renũc. ⁊.l.ij.C. de offi.ciui.iud.Nam iudex bonus vir censet.l. vir bonus iud.sol.si bonus ⁊ iustus nõ est verisile ꝙ tã iniustã sniam tulerit.iõ iterpetret ꝙ eius mens nõ fuerit velle ꝙ ipsi vel aliqs eoꝝ relaxaret alteri pti dñium aut possessionẽ quam haberet in bonis cõibus ⁊ hoc vr̃ satis lucidum ⁊ est benignius:ideo amplectendũ arg.l.benignius.ff.de legi.

o ¶ Uirtus ergo dicti laudi ⁊ dicte snie reformãtis laudũ ⁊ cõfirmãtis illud vt.s.est ꝙ soluant ea in qbus ipse partes sunt condẽnate singula singulis referẽdo ⁊ ꝙ vna ps non possit ab altera petere illud qđ pretẽderet illã esse sibi debitricẽ vel forte ꝙ vnus possideret de bonis alterius ⁊ nõ ille alter sup quo tñ posset instari sed nõ ipoztet ꝙ vnus teneat dimittere alteri id qđ ipse possidet naturaliter vel ciuiliter.

p ¶ Nec ob.adducta in ꝯꝰium qz licet dictus victorius dicat in petitione sua porrecta corã arbitris ꝙ petit tertiam partem domoꝝ ⁊ terraruz ⁊c̃.Non ppea dicit ꝙ nõ possideat ⁊ ꝙ nõ sint sua sed petit dictã tertiam partẽ.s. sibi assignari vt suã vel declarari esse suã sic ⁊ al's petitione hereditatis petit quis hr̃ditatem.l.iiij.l.legittimã ⁊.l. si debitor.⁊ l.postq̃.ff.de peti.hr̃ditatis. ⁊ tñ in actione petitionis hereditatis venit solũ declarandum ꝙ petens sit hr̃s vel hereditatẽ ad se ptinere.l.licet minimã.ff.de peti.hr̃d. ⁊ bart. ibi ⁊ in.l.iij.C.ti.⁊ per eũ ⁊ doc.in.l.j.in ꝑn.ff. de eden. sic in rei vendicatione iure actionis venit ꝙ declaret dñs ipse petens.vt hr̃ in.d.l.j.⁊ per Bar.in repe.l.ex diuerso.ff. de rei vendi.⁊ tñ petitur res nõ possessio vel detentatio rei. lz restitutio rei veniat officio iudicis.d.l. lz minimam. ⁊ hr̃ in aliis iuribus supra adductis.itaq3 si dictus victorius petebat dictam tertiam partem dictoꝝ bonorum intelligat declarari ad se pertinere dictam tertiam partem.

q ¶ Ad hoc optime facit : qz ad ipsum libellantem pertinet declarare vba sue petitionis.l.siqs intentione ambigua.ff. de iud.l.inter stipulantẽ.§.si sticbum de vb.ob.⁊ facit.l. in ambiguis.ff.de reg.iur.vñ ipse põt ita interpetrari. que interpetratio psuadet:qz in ꝑfatione dicte petitionis narrat arbitros electos a ptire e terminare le case loro cõe de mobile ⁊ stabile ⁊c̃.⁊ sic presupponit bona cõia ⁊ diuidenda. Et ppea vltra predictã interpetrationem põt dici ꝙ petebat sibi assignari tertiam partem distinctam ⁊ pro diuiso ex quo premittit arbitros deputatos ad diuidendum.

r ¶ Et persuadet dicta pria interpetratio per illas ptitas seu capitula petitionis in qbus dr̃ e piu dimãdo esse recredito re de vno terzo referẽdo se ad bona vẽdita. Naz petere ꝙ sit creditor nõ est petere.nisi ꝙ declaret eẽ debitorẽ.Lz sit impropriꝰ modus loquẽdi seu peterdi.Ex quo demonstrat ꝙ dictus libellans grosso modo ⁊ ruditer loquebatur.Nec corãm arbitris ⁊ arbitratoribus solẽt fieri exquisiti libelli.

s ¶ Et qz arbitri non deuenerunt ad aliquã diuisionem bonorum cõmunium.Ideo de bonis cõmunibus apud coꝝz manus existribus non fecerunt aliquã mentionem forte volentes ꝙ cõmunia remanerent prout erant tẽpore laudi. ⁊ h erat satis verisimile cum ex h neutra parte notabile preiudicium generaret.Nec ob.verba articuloꝝ vt supra inducta.qz respondetur ꝙ possunt intelligi : vt.s.s. ꝙ teneatur dare tertiam partem pro diuiso singuloꝝ predioruz in articulis expressorum : nam diuisio est quedam permutatio.l.i.C.communia vtriusq3 iudi.cum sua glos.⁊.l.cum pater.§.hereditate de lega.ij.⁊ facit.l.si fratres.C. communia vtriusq3 iudi.vel qz forte illi naturaliter possidebant maxime domum ipse victorius ciuiliter tantum : vnde illi tenebantur dare.i.tradere sepe enim vulgares ponunt date ꝑ tradere nedum tradendo possessionem naturalem:sed simplicem detentationem.Quinimmo ⁊ in iure quandoq3 dare pro tradere ponitur in.l.si ita stipulatus.ff. de vsur.

t ¶ Preterea positiones ille fuerunt per aduersam partem negate ⁊ expositionibus negatis nõ potest quis niti.argu. c.ex eo ꝙ de regu.iur.in.vj.⁊.l. post legatum in prin.ff. de his quibus vt indig.prout ⁊ no.Specu.in ti. de instrumẽ torũ edic.§.viij.versi.j.⁊ Bar.in.d.l.post legatum in prin. co.ti.⁊ in.l.naturaliter.§.nihil cõmune de acq.pos. ⁊ Bal. in addi.Spe.in ti.depositio.versi.pones vr̃. Laus deo.

¶ Contractus emptionis cum pacto postea inito eisdem millesimo loco ⁊ testibus ꝙ emptor teneatur rem emptam reuẽdere infra tẽpus duorum annorũ. An ex eo presumatur in fraudem vsurarum factus vel vsurarius :qz res vendita ascẽdit dimidiã iusti ꝑcij eius ꝙ empta fuit. ⁊ an ⁊ q̃s valor rei vẽdite dicat legittime ꝑbatus ꝑ testes. Itẽ an per hẽdes vẽditoris possit agi vt ꝯctus pronunciet vsurarius ⁊ ꝙ non valeat post triginta annos postq̃ fuit initus.

¶ Consilium cccxlvj.

In noie domini nostri iesu xp̃i.¶ Uisa copia petitionis ⁊ querit a me. An dictũ laudũ fuerit iustũ.⁊ q̃ debeãt esse ptes iudicis.vr̃ in hac cõsultatiõe ꝑma facie dicẽdũ ꝙ dictũ laudũ fuerit iustũ . ⁊ ꝑ ꝯsequẽs ꝙ ptes iudicis esse debeãt in cõfirmãdo dictũ laudũ:nã plures testes deponũt ꝙ dicte res valebãt cẽtũ florẽni ⁊ vltra.nã h deponunt directe testes qnq3 ⁊ sic excessus fuit magnus vltra dimidiã iusti precij.nã excessus in dimidia iusti precij erat si valuisset octuaginta.Iõ valebat vltra cẽtũ est magnus excessus nõnulli ẽt testes per indirectũ videntur probare de lõge maiori excessu deponẽdo ꝙ dictuz terrenũ de quo agit apparẽter vẽditum pro.xl. floreñ.capit in semine eminas frumẽti quidã de quattuordecim quidaz de sexdeciz vnus de decẽ ⁊ octo.Et tres testes. vz Mariotus nonus testis Bal.x.⁊ Baptista.xj. testes deponunt ꝙ terrenum ꝙ capit in semine vnam eminã frumenti ascendit ad quãtitatem mensure tabularum nonaginta sex.itaq3 sm hunc cõputum dictũ terrenum si caperetur minor summa eminarũ in semine.vz quattuordecim tabule esset in numero. Mcccxxxiiij.si caperet mediocris.s.xvj. eminaruz in semine numerus tabularuz esset. Mdxxxij. si maior vz.xviij. eminarum in semine numerus tabularũ esset . Mdcccxviij.

a ¶ Et qui deponunt de minori summa eminarum in semine non negant de maiori.Naz si capit sexdecim capit .xiiij. Quia sub maiori summa minor ꝯtinetur.l.j.§. si stipulanti de verbo.obli.l.dic̃ *proferre.§.si plures* de arbi. cum ꝯcor. *Nõ eni pluris ẽ vtriq3* tanti est.l.cuz furti.ff. de in litẽ iurã. ⁊ sanctes de pontianis al's scussia secundus testis deponit ꝙ terreni valebant cõmunis extimatione bol. septem pro qualibet tabula. Mucius aũt quintus testis dicit ꝙ dcã tenimenta erant valoris ⁊ cõis extimationis bol.octo vel nouem pro qualibet tabula Iohes aũt petri.vj. testis deponit ꝙ erant cõis extimationis qnq3 bol.pro qualibet tabula idem.s.de bol.quinq3 deponit Angelus Matthei testis octauus.Si accipimus minorem numerum tabularũm qui fuit. Mcccxxxiiij.⁊ minorem numerum bol. pro tabula q est quinq3 bol.si non erro in calculo ascenderet extimatio ad floreñ.clxvj.⁊ bol.xxx.⁊ sic valor rei excederet in quadruplo ⁊ vltra.Et ꝯ̃fortius si acciperemus maiorem numerum tabularum ⁊ maiorem numerum bolonenoꝝ pro tabula:nam excederet valorem trecentorum florenorum itaq3 varijs vijs deducitur deceptio magna in precio.

b ¶ Et deceptio magna in precio ⁊ pactũ de reuẽdendo incõtinenti appositũz vr̃ ꝙ inducat ꝑsumptionẽ ꝙ ꝯctus sit feneratitius vel saltẽ factus in fraudẽ vsurarum per ea que hr̃ in.c.ad nr̃am de emp.⁊ vẽdi.⁊ in .c. illo vos de pigno. Prout hoc tenuit Arc.in cañ.plerisq3.xiiij.q.ij.allegat glo. in.c.cõquestus de vsur.idẽ velle h idẽ voluit Albericus de rosa.in.l.emptiõe.C.plus valere ꝙ agit dicẽs ꝙ ita not.ꝑ Bernardũ Inn.⁊ host.⁊ Iohan. in .d.c.ad nr̃am. ⁊ in.d.c. illo vos.⁊ Gof.in summa de vsuris in fi. Itẽ dicit ꝙ h clare ꝑbat in.d.c.ad nr̃am si recte inspiciat. Et subdit ꝙ ita obtinuit in pratica corã ptis viris hãc ẽt opi.firmat .d. Ant. in.d.c.illo vos. Idẽ tz Imola ibidẽz subdens ꝙ h est cõis opi.hanc ẽt opi.tz Panor.in cõsi.suo.lxxvij.sm ordinẽ in formis incip.tria succincte videnda dicens se ita al's consuluisse ⁊ legendo tenuisse ⁊ ꝙ ita communiter tenetur.hanc etiam opi.in cursu lectionum tenuit Rapha. Fulg.in.d.l.

emptione dicens banc esse communem opin.

t ¶ Et allegās.d.Lucas de callio qui refert Bartholomeū cepollam in suo tractatu de contractibus simulatis ibi sex to casu principali in fi.tertie colū.& colūnis sequen. tenere contrarium & allegare multos tenentes contra refert idez consuluisse collegiuz mediolani & collegium papiense visa opi.domini Ludouici de castellione qui vicentini q̄ h̄ fir mant in lectu.d.c.ad nostram.Item allegat idē consuluisse signorellū de homodeis de Mediolano in consilio inci pien.certe ipse Joannes de homodeis egens pecunia.Cū suo consilio dicit se subscripsisse.d.Benedictum de Plū bino & Raph.fulg.& plures alios per eū nominatos.Cuz itaq̄ ista duo videātur in casu isto interuenisse dōm vt qd̄ dictus ꝯctus debeat cēseri feneratitius seu factus in frau dem vsurarū.Lz nihil ꝓbetur q̄ dictus ser Antonutius sit solitus fenerari aut facere contractus feneratitios.Et ideo videtur cōcludendū q̄ arbitri iuste laudauerit.& q̄ partes iudicis sint in confirmando dictum laudum.

d ¶ Tamen his minime refragantibus contrarium arbitror de iure respondēdum vz q̄ dictum laudum sit iniustum & partes iudicis sint in absoluēdo dictum ser Antonutium a petitione dicti procuratoris Blanciflore.& h̄ ex plurib⁹ & primo q: dictus cōtractus qui dicit̄ feneratitius nō fuit celebratus cum dicta domina Blanciflora.sz cuz adione. Et pro parte dicte domine Blanciflore agitur tāq̄ here dis dicti adionis ex persona Theodori filij dc̄i Adionis. Ideo erat necesse q̄ doceretur dictaz Blancifloraz eē he redem dc̄i Theodori & dictum theodoꝝ fuisse heredē dc̄i Adionis aīs nulla actio nullumq̄ ius agēdi deductuz sibi cōpeteret.Quibus nō probatis deficit i salutari suo ita q̄ actore non ꝓbante fundamēta intentionis reus venit ab soluendus.l.qui accusare.C.de eden.&.c.cum ecclesia.sutri na in fi.de causa pos.& ꝓprie.cum concor.Neutrum autez horum video probatum ex his que mihi ostenduntur.Li cet enim Articuletur q̄ Adion decessit superstite. Theo/ doro eius filio legittimo & naturali.

e ¶ Et ser Antonutius fateatur.Itez ponit qd̄ Theodorus decessit superstite dicta Blanciflora eius amita & q̄ decessit ab intestato & ser Antonutius h̄ omnia fateatur.tamen li cet ponatur q̄ sit heres vniuersalis dicti Theodori.nega tur per ser Antonutiū.Nec apparet q̄ dicta domina Blā ciflora adiuerit hereditatem dicti Theodori lz autē adeat̄ hereditas solo animo.l.si auia.C.de iure delibe.&.l.pro he rede.&.l.gerit de acqui.hereditate.

f ¶ Et ꝑpea domina Blanciflora & per se ageret censeretur adiuisse hereditatem Theodori.tamen per ꝓcuratorem adi re non potest.l.paulus respondit per procuratorem.ff. de acqui.heredita.itaq̄ procurator narrando illam adiuisse & agendo pro ea vt herede non potest illam facere heredez. Et hoc clarum nec video ex scripturis mihi transmissis q̄ dicta Blanciflora fecerit in hac causa aliquē actum exquo possit argui ipsam adiuisse.Nec formaz mandati ipsius pro curatoris vidi.Dato autem qd̄ probaretur dictaz dominā Blanciflorā adiuisse hereditatem Theodori est necesse q̄ Theodorus fuerit heres dicti Adionis & sic qd̄ immiscue rit se hereditati paterne & profecto hoc ponitur in articulis pro parte Blanciflore.tamen per ser Antonutium negat̄ nec super hoc fit aliqua probatio.

g ¶ Et licet hereditas patris non adita seu non immixtiōe quesita transmittatur ad quoscunq̄.l.apud.hostes.C. de suis & legi.&.l.si fratris.C.de iure deliberā.cum si.Tn̄ trās mittitur cum facultate immiscendi vel abstinendi.l.si quis filium.ff.de acquirē.heredit.Prout enim non erat heres. nisi nomine filius ante immixtionem.ita nec eius heres. Non enim in heredem transit plenius ius q̄ eēt apud de functum.argu.l.nemo plus iure de reg.iur.

h ¶ Succedit namq̄ heres in hereditate que est successio in vniuerso iure defuncti.l.hr̄ditas de reg.iur.&.l.nihil aliud de v̄.si.Sz non probat̄ qd̄ dictus Theodor⁹ se immiscue rit hereditati paterne.nec deducitur qd̄ dicta Blanciflora ex ꝑsona Theodori se immiscuerit dicte hr̄ditati adionis. Jd̄o ex h̄ ēt capite deficit fundamētum intētionis agētis.

i ¶ Et insuper non videtur q̄ dicta Blanciflora potuerit se immiscere si oppinabatur q̄ Theodorus se immiscuerit in dicta hereditate prout pro parte sua articulatur. Nam qui putat se non posse recusare hereditatem nō potest illaz acceptare.vt probatur in.l.is qui putat.&.l. econtrario.ff. de acquiren.hereditate.dato autez qd̄ probarentur predi cta ex alio victoria debet esse pro parte dicti ser Antonutij q: non probatur paruitas precij . Non enim probant dicti quinq̄ testes qui deponunt super.vj.&.vij.articulis primo rum articuloꝝ q̄ dicte res vendite valebant centum flore/ nos & vltra.nam valor rei non v̄z cadi in iudicio intellectus non in sensu corporis vt de se constat:q: valor est res inuisi bilis nec tangibilis nec vocem saporem aut odorem habet que visu auditu gustu aut odoratu percipi possint.Ideo de positio testis non releuat nisi iuuetur exteriori causa sciētie.

k ¶ Ea enim que iudicio intellectus capiuntur testes non probant nisi reddant ydoneam causam scientie etiam nō in terrogati vt per Inn.& doc.in.c.cum causam que.i.de testi. per Bar.in tractatu suo de teste in multis locis per Bal.in l.solam.C.eo.tit.fortius si interrogati in causa scientie non reddant vel minus ydoneaz reddant vt per glo.& doc.in.d. l.solam.& doc.in.l.testium.eo.ti.& in.l.qui mulier .§.fi.ff.de test . cum si . Sed dicti testes interrogati de causa scientie nullam ydoneam causam scientie reddunt . vt immediate deducam . ergo nullatenus probant . Isti enim testes post depositiones per eos redditas super omnibus articulis su per quibus examinati fuerunt interrogati in causa scientie responderunt:q: vidit audiuit & presens fuit singula singu lis referendo. Sed vt dixi valor non videtur nec auditur & sic nec presentia percipitur . ergo nullo pacto reddita est bona causa scientie respectu valoris rerum.

l ¶ Quinimmo causa scientie esset falsa per predicta.nisi in telligatur audiuit.s.ab alijs q̄ dicta bona tanti precij erant. Et sic de auditu alieno testis censetur reddens causam sciē tie:q: audiuit scilicet ab alio & sic de auditu alieno non pro bat.c.tam litteris de testi.c.super eo de eo qui cogno . con san.vx.sue.&.c.inquisitionis.§.quesiuisti de accu.& q̄ habe tur in.l.ij.§.idem labeo de aqua.plu.arcen.

m ¶ Aut ergo falsa est redditio cause.& tunc testi periurio in nihilo crederetur vt habetur in.l.si ex falsis .C.de trāsac.in c.fraternitate de hereti.in.c.testimoniū de testi.Aut minus ydonea:q: de auditu alieno de visu autē & presentia refera tur ad alia que deposuerunt puta de possessiōe & si qua alia deposuerunt cadentia in sensum visus.& hoc medio confun ditur etiam probatio de valore tabularum.

n ¶ Est itaq̄ peius in casu isto quo reddiderunt ineptā cām scientie q̄ si solum deposuissent de valore rei & nullam cām scie reddiderint forte nō interrogati.Licet ēt tūc v̄z q̄ non probassent p dicta.s̄.testis in hm̄oi dn̄t reddere cām scie p sensum corporeū puta q: viderūt pro tāto vēdi dicta bona vel res circūstantes eiusdē qualitatis ꝓut dicit bal.in.d.l.so lam in.ij.col.ver.quero nunqd de extimatiōe referēdo bar. in suo tractatu de testi.Nec deponūt dicti testes q̄ ipsi tm̄ dedissent pro cōmuni extimatione qui est vnus modus pro bandi extimationem & valore rei prout voluit Joā.cal.post Nico.de mat.in.d.c.cuz cām.que inter Archidyaconum de testi.& tenet Imo.in.l.precia rerum ad.l.fal.& bar.in.l.ij.C. de rescin.ven.Licet Panor.voluerit contrarium.in.d.c.cū cām que inter Archidyaconum q̄ nō pertinet ad hanc dis scussionem cum hoc non fuerit dictum per ipsos testes.

o ¶ Nec deponunt testes q̄ res tanti reddituꝯ solēt pro tā to vendi qui est vnus modus ꝓbandi valorē rei vt per glo. & doc.in.d.c.cum cām.que inter Archidyaconum.& in.l.ij. de rescin.ven.& per bar.& Imo.in.d.l.precia rerū.Et lz ali qui testes deponant q̄ ita fuissent empte & vendite a volēti bus emere & vendere & qui de dictis rebus habuissent no ticiam non videtur q̄ releuet.Quid enim si nullus esset de habentibus noticiam qui vellet emere ita q̄ non potuisset vendi illo precio.profecto nō v̄z q̄ tm̄ valeret ꝑpter caren tiam emptoris cum res tm̄ censeat̄ valere q̄tum vendi pōt ab hoīe sciente qualitatem rei.l.mor . cā capimus.§.fi.ff.de do.cā mor.& ibi per doc.& per doct.maxime Imol.& pan.in d.c.cū cām.que inter archi.& doc.in.d.l.pcia reꝝ.& i.d.l.ij.

p ¶ Aliud enim est dicere res tm̄ cōiter venderet̄ & emeret̄ aliud adijcere a volētib⁹ emere:q: possz esse q̄ nemo vellet emere nisi ille q emit & ꝑpterea nō posset vendi pro tanto precio pro quāto fuisset vendita si fuissent q vellent emere.

q ¶ Et est aduertendum q̄ duo testes deponunt q̄ dicte res fuissent tantum empte nisi duo testes.vz dominicus se cundus testis & Joānes sextus testis.dn̄icus addit pro cō/ muni extimatione Joānes secus itaq̄ dictum Joānis pōt verificari in duobus iuxta.c.pluralis locutio de reg.iur.in vj.&.l.inter illam in fi.ff.de ver.signi.Et illi duo potuissent tantum dare pro particulari interesse.

r ¶ Prout

r ¶ Prout.n.voluit Barto.post gl.in.l.ij.C.de rescin.ven.& Jmo.& panor.in.d.c.cuz cām que inter Archi.ꝙ testis qui deponit ꝙ tm̄ dare non ꝓbat:qꝛ potuisset illud dare ꝑ particulari interesse ꝑut concordant doc.in.d.c.cum cām.&.d.l.ij.&.d.l.precia rerum.nisi adijciat ꝑ cōi extimatione ita vr̄ etiam pari rōne si se referūt ad alios ꝙ tm̄ darent nisi adijciāt pro cōi extimatione vel ꝙ cōiter tm̄ darēt q vellēt emere quoꝝ neutrū deponit dictus Joannes sz dn̄icus adijcit illa verba ꝑ cōi extimatiōe.sz dn̄icus deficit in alio qꝛ non se refert ad tp̄s ꝯct⁹ ꝑut se referre dēnt testes in hmōi mā̄ d.c.cū cām de emp.& vē.&.l.si volūtate in fi.C.de rescin.vē.& per bar.in.d.l.ij.co.ti.in pe.col.Sz quo tpe habuerit nō deponit ibi:sed super.viij.&.ix.arti.deponit ꝙ ꝑ annos.xx.tenuit & plus & minus ꝑut in dicto ꝯctu fit mentio.in contractu autem non fit mentio pro quot annos tenuit.Sed soluz fit mētio quo tpe fuit celebratus cōtractus.Et ex ista attestatione satis deprehendit quāta fides sit adhibēda isti testi qui nescit q̄ro tpe fuerat celebratus cōtractus.& in instr̄o facto in absentia rei non apparet ꝙ ser antonius teneret & testis deponit ꝙ tenuit plus & minus ꝑut in instr̄o fit mentio.Si.n.nescit quid in instr̄o continetur qualr̄ pōt deponere ꝙ tenuit plus & minus ꝑut in instr̄o fit mentio: maxime cū in instr̄o de detentatione nō fit mentio: attento etiā maxime ꝙ est magna distātia tpis inter.xx.an.de quibus specifice deponit iste testis & cōtractus fuerit celebratus per.xxix.annos prius qꝛ in ann.Mccccliiij.

s ¶ Nec pōt istud dictū iustificari ꝑp clāz ꝑcarij in ꝯctu appositū:qꝛ testis loqtur de detētatiōe q̄ nō q̄rit ꝑ ꝑcarium & fecit me ꝓcliuē in cōsulēdo ꝑ hac pte qꝛ testes ex eoꝝ attestatiōes mihi videnf suspecti:nō e.n.in cā scie:qꝛ vidit & audiuit & p̄ns fuit singula singl'is referēdo oēs.v.testes q deponunt de precio reꝝ venditaꝝ dicunt.c.flo.& vltra.& sic ꝑ eundē sermonē in dicto & in rōne ad h.l.iij.§.fi.ff.de testi. Item cōsidero ꝙ testes deponunt ꝙ dicta tenimenta in semine caperent tot eminas:& tn̄ dicta tenimenta erant ꝑ pte soda & buscata & in sodis & buscbis nō seminatur.itez deponunt ꝙ pro qualibet tabula erant dicta tenimenta tante extimationis & tamen busca & soda nō solent vendi & extimari ad tabulas.nec valor tabularum rei buscate vel sode solet esse vniformis:prout valor rei cultiuate.Itaqꝫ satis deprehenditur ꝙ isti testes vt instructi erant deponebant non ꝑ sola rei veritate.

t ¶ Et lz fatear h q̄ vltimo ponderaui ꝯ istos testes nō artēt necessario ꝯ ipsas attestatiōes.Tn̄ ponderaui & pōderanda arbitror in mouēdo mentem iudicis vt nō abhorreat si rigorose & subtilitate quadaz impugnanf dicta testiū mediante tn̄ iusticia.Si equidē vidissez testes ꝓcedere realiter in deponēdo verisimilia:licet forasse in aliquo defecissent in huiusmodi materia nō me intromisissem feci hanc interpōnez nō ab re redeūdo ad rē ipsam dico ꝙ iste dominicus nō se artat ad tp̄s celebrati contractus & dato ꝙ habuerit tpe celebrati contractus cuz ēt habuerit posteriori tpe ꝑ multos annos si ꝑ annum valuit eo ꝑcio veꝝ est dicere ꝙ tpe quo habuit erat tāte extimatiōis.& ita ēt pōt impingi alijs testibus q se referūt ad tp̄s quo habuit qui insup nō ꝺponūt ꝙ alij ꝑ tāto habuissent:sz ꝙ tāto extimassent.Ex qb⁹ oibus cōcludo ꝙ dicti testes ꝺponētes ꝙ dcā bōa vēdita valebāt c.flo.& vltra non probant valorem rerum ex hoc capite.

u ¶ Nec ēt probant ex eo capite:qꝛ deponunt q̄tum valebat tabula qꝛ predicta adducta ꝯ ꝓbationem ꝙ valebat vltra.c.flo.cadunt etiā ꝯtra dictā probationez. Et tantofortius:qꝛ nōnulla.s̄.adducta cōcernunt spālr̄ depōnem extimatiōis tabulaꝝ & nō cōcernūt extimatiōem totius & insuper depositiōes extimatiōis cuiuslibet tabule facta per dictos testes minus accōmodātur & appropinquant requisite depositioni extimationis iuxta theoricam doc.in.d.l.precia rerum.& alijs iuribus.s̄.add.attentis iam dictis & cōsideratis ipsis depōnibus.Item nec probaf quot tabullarū erat dicta tenimenta vēdita.naz q̄tum seminis cōueniat vni tenimento non vr̄ nec ꝓprijs auribus audif nec tangef nec gustaf:sed percipif iudicio intellectus.Jō ēt in h deficit testimoniuz dictorum testiū.qꝛ non reddunt idoneam causam scientie.cum solam illaz reddant:quia vidit audiuit & p̄ns fuit:que non est idonea cā scientie in casu isto per.d.s̄.

x ¶ Et licet aliqui adijciant:& qꝛ est publica vox & fama: ista non est redditio cause scientie per sensum corporis: qꝛ non deponunt de sensu eorum.

y ¶ Et insuper ipsa fama non ꝓbaf per testes deponentes de fama nisi reddaf cā scie ꝑ sensuz corporis:ꝑut hr̄ ꝑ bar.in.l.de minore.§.tormēta de qōnibus:lz in q̄litate cāe scientie doc.varient vtrū.s.sufficiat ꝙ testes dicāt:qꝛ audiuerūt publice dici de quo ꝑ bar.in dictis locis.& in.l.iii.§.eiusdē de testi.ꝑ bal.in.l.testiū i fi.C.e.ti.& ꝑ bal.Ang.& Jmo.in.l.hredes palā.in ꝑn.de test.ang.& Pau.d ca.in.l.iij.ff.ad ma.Saly.in.l.ea qdē.C.de accu.Cardi.flor.in.c.cū oporteat de accu.xxv.q.Ponta in.l.d pupillo.§.si qs riuos de no.ope.nū.q lz inter se varièt in redditiōe cāe:qꝛ audiuit publice dici vtrū sufficiat tn̄ oēs cōcordāt ꝙ requiraf cā scientie qꝛ audiuit al's testes deponētes famā esse nihil probent: ideo ista redditio cause:qꝛ est publica vox & fama nihil releuat.

ȝ ¶ Dato ēt ꝙ ꝓbaref quātū caperēt frumēti ꝑ semine dicta tenimēta vēdita.Nō tn̄ ꝓbaref quot tabulaꝝ essent dcā tenimēta:nam lz tres testes deponāt ꝙ terrenuz ꝙ capit in semine eminā frumēti est.xcvj.tab.tn̄ ēt nō cadit in sensum corporis vt est de se notissimū:iō eatenus ꝓbant testes quatenus reddūt idoneā cāz scie.sed nullā idoneā cāz scie reddunt dicti tres testes vt ꝓbabo:ergo non ꝓbāt baptista bomodei vltimus testis reddit cām scientie per auditum alienū.Jō non probat per iam dicta similiter baldus mariozzi penultimus testis per auditum ab alijs deponit.

& ¶ Et lz subdat ꝙ ipse incepit artem agrimēsoꝝ non ꝓpterea asserit se peritum in arte:immo potius innuit cōtrariuz.nō enim statim ꝙ incipif vna ars hr̄ dca peritia immo ꝯtrium docet experientia.qꝛ nouitij sunt artis & sciētie ignari & experientia est rerum magistra.c.q̄ sit in princi.de elec.lib.vj.&.c.statutum in prin.eo.titu.& lib.

? ¶ Et nouitij sunt rudes & docibiles nō docti.l.precipiuntur.ff.de edili.edic.proximus ꝓcedens testis vz mariozzus reddit cām scie:qꝛ agrimensor qua redditio cāe satis tollerari pōt.s.q̄tenus respicit mensurā rōne ꝑitie sue artis per ea q̄ hn̄r in.l.j.in ꝑn.ff.de vē.inspi.& in auc.de nō alie.§.ꝙ autez.&.l.sel.C.de testi.mil.lib.xij.&.l.j.si mēsor fal.mo.dix.

x ¶ Tn̄ nō ptinet ad artē agrimēsoris scire.xcvj.tabule q̄tro capit frumēti ꝑ semine h qppe ptinet ad agricultores.& h est notissimū apud rusticos agros colētes ꝙ sz q̄litates terraꝝ plus aut minus de sciētie cōuenit.nā terres fundata & pinguia plus seminis supportāt & terrena debilia minus vt plerūqꝫ a plerisqꝫ in ea re expertis intellexi.Jō testimonium istoꝝ triū testiū nō caret suspitiōe cū ita oēs ꝯcordēt i re de se variabili & cū nō loquanf ita idefinite nō se referētes ad terrena de qbus agif sz absolute & indefinite loquanf ita ꝙ testes actoris ex multis persuadetur ꝙ nō sine viridici.& h quippe plurimum me mouit ad inuestigandum & ostendendam ipsam iusticiam pro parte rei.prout &.s̄.tetigi.

a ¶ Et cū ex ꝑdictis appareat ꝙ nō sit legittime ꝓbata paruitas ꝑcij restat soluz pactū de reuendēdo ꝙ nō est in iure reprobatū.l.ij.C.de pac.inter emp.& oēs in h cōcordāt ēt si fieret a solito fenerari.Nō & feneratores faciūt sepe licitos cōtractus ita ꝙ nō sequif est contractus feneratorie: ergo ꝯctus feneratitius:ꝑut dicit bal.in.l.emptiōe.C.plus valere ꝙ agif fortius in casu isto in quo nō apparet aliqd ꝙ sit solitus fenerari vel facere sil'es contractus.Qn̄ autem probata esset paruitas precij cuz pacto de reuendendo nō esset expeditum ꝙ deberet iudicari contractus feneratitius.

b ¶ Nam sunt tres opi.ꝑn.in h articulo qn̄.s.in his terminis censeaf cōtractus fi&tus seu factus in fraudē vsuraꝝ ꝑ̄a vna est ꝙ nō solū nō sufficiāt duo.s.pactū de reuendēdo & modicū ꝑciū sz ēt dicta duo vna cū tertio vz ꝙ emptor sit solitus fenerari nō sufficiūt ad eneruādā ꝑsumptiōez ꝯctuz esse feneratitiū nisi ēt alia cōcurrāt adminicula.& in h opi.fuerūt Ja.d are.& cy.in.l.emptorē.C.plus valere ꝙ agif.& pe.de perusio.&.d.Card.za.in.d.c.ad nr̄az vt ibi eos refert imo.idem firmat Jo.an.in.d.c.illo vos de pig.ꝑut & eum refert Pe.de anc.in consil.suo incip.in xp̄i noīe repetito.si predicta sententia &c.in ordine.cclviij.sm ordinem informis.vbi cum ea sententia transit licet aduersetur consultanti.pro quo consuluit:alijs tamen medijs.

c ¶ Idem vr̄ velle bald.in.d.l.emptorez.vbi expresse vult ꝙ pcm̄ de reuēdēdo ēt insolito fenerari nō inducit ꝑsumptionē fraudis vel fi&tionis:qꝛ ēt vsurarij faciūt quādoqꝫ bonos contractus.& h dūmodo nō precesserit tractatus mutui ꝑut cōtingit in.d.c.ad nr̄am sm eum.& lz bal.nō faciat mentionē de paruitate precij tn̄ ex quo all'e.d.c.ad nr̄am.vr̄ intelligendus etiam si concurrat paruitas precij.

d ¶ Et lz idē Bald.aliud videaf tenere in.c.j.de feu.dato.in vj.legis cōmi.vbi dicit ꝙ pcm̄ de reuēdēdo post tp̄s nō fac

presumi contractū feneratitium nisi sit solitus fenerari ⁊ ꝙ sit solitus facere similes contractus in fraudē vsurarū. Tñ non est contrarius q: in.d.c.j.non contentus ꝙ sit solitus fenerari: sed vult etiam ꝙ sit solitus facere similes contractus in fraudem vsurarum. Item in.d.c.j.loquitur in pacto de reuendendo post tempus in.d.l.emptione loquitur simplici pacto de reuendendo non adiecto post tempus.

e ¶ Illa enim tpis dilatio ad facultatem reemendi aggrauat plurimum suspitionem fraudis quasi velit venditor tacite ꝙ mutuans certitudinarie lucrari fructus interim percipiē dos prout habetur in.d.c.ad nostram.⁊ satis facit ille tex. hoc etiam ponderat Panor.in consilio suo.lxxvij.j.ij.⁊.iij.colū. ⁊ ex his possunt concordari dicta Bal.

f ¶ Alia opi.est ꝙ nō sufficiant duo ex predictis.s. paucitas precij ⁊ pactū de reuendēdo. Maxime simplex nō post tpe sed requirit ꝙ sit solitus fenerari talis venditor ⁊ saltē ꝙ sit solitus facere similes ɔ̄ctus feneratitios fraudulētos ⁊ ista tria sufficerēt ⁊ in hāc opi.sonant verba Cy.in.d.l.emptiōe.

g ¶ Et hanc opi.tenet etiā solemnis adduocatus Florentinus dñs Laurētius de Rodulphis in suo tractatu de vsuris quem posuit in.c.consuluit de vsuris questione sexagesima.vbi refert ꝙ egregius doctor ⁊ magnus praticus dñs laurentius de pinis dicebat in.d.c.illo vos in pratica seruari ꝙ illa tria requirant.s.paruitas precij pactū de reuēdēdo ⁊ ꝙ sit solitus fenerari vel facere similes ɔ̄ctus illicitos.

b ¶ Istā etiā opi.firmat bal.in consi.suo incip. hunc passum tangit ⁊ determinat Archidya.ꝙ de verbo ad verbū refert dñs allegans ꝙ dicit esse in.iij.volumine consil.nu.iij.vbi Bal.dicit hanc esse cōem opi.⁊ vī hoc opi.de mente Pau.de ca.in suo ɔ̄si.cccxxvj.incip.in cā mota per do.dorotea lz nō precise figat pedes ⁊ profecto iure non probat ꝙ illa duo sufficiant nec Inn.quem allegat Albe.de rosa.tenet illam partem q: se refert ad tex.d.c.ad nostram.qui non loquitur in pacto de reuendendo simplici. Sed in pacto de reuendēdo post tempus que differunt vt.s.dixi. Itē Archidya.in.d.c. cañ.plerique ex relatis per Baldum in suapradicto consilio non firmat dictam tertiam opi.

i ¶ Et lz glo.in.d.c.conquestus allegeꝫ tenere ꝙ sufficiant duo.s.pactum de reuendendo ⁊ paruitas precij. Tñ vltra rñsiones datas ad illā glo.per dñm allegantē pōt ponderari ꝙ illa glo.⁊ tex.in.d.c.ad nostrā.nō loquunꝫ in pacto de reuendēdo: sed in pacto ꝙ res restituto precio restituaꝫ vel reuendaꝫ ita etiā loquiꝫ.l.ij.C.de pac.inter emp. quam.l.vnacum.d.c.ad nostram allegat.d.glos.d.c.conquestus.pactum autem ꝙ res reuertaꝫ prout loquiꝫ dicta glo.d.c.cōquestus.

k ¶ Et pactū ꝙ res restituaꝫ prout loquunꝫ dicta iura in idē sonāt. Et ista pacta nō minus imo magis couenīūt ɔ̄ctui ⁊ nature pignoris ꝙ̄ ɔ̄ctui vēditionis seu pacti de reuēdēdo.

l ¶ Nam natura contractus pignoraticij est ꝙ res pignorata soluto debito restituatur sine nouo contractu ⁊ agitur vt res restituatur directo ex ipso contractu pignoraticio: q: tacite id inest.l.nec creditores.C.de pig.act.q.l.seq.⁊.ff.eo.ti. l.si rem.¶.omnis.⁊.l.si pecuniam.

m ¶ Sed vbi fiat pactū de reuendendo nō est in obligatione rem restitui.sed rem vendi. Ideo non pōt agi ex ipso veteri ɔ̄ctu vt res restituaꝫ.sed vt res reuendaꝫ.⁊ si reuendiꝫ agiꝫ ad rem ex noua venditione ⁊ si recusat reuēdere nō pōt precise cōpelli vt reuendat: q: ɔ̄ctus reuēditionis est facti l.consilio de cura.furio.⁊ ad factum quis precise cōpelli nequit: q: pōt solui interesse.l.stipulationes non diuiduntur ver.celsus de ver.ob.cum cōcor.que omnia nō conueniunt nature pignoris. Item pignus fit de re ppria: q: in re aliena non ɔ̄bitur pignus.l.si rem in prin.⁊.l.si alienā eo.tit.⁊ nō transferꝫ: sed retineꝫ dñium apud pignorantē ⁊ rei proprie non valet emptio.l.cū res.C.de cōtra.emp.⁊.l.sue rei ff.eo.tit. Ideo pactum de reuendendo aduersaꝫ contractui pignoraticio. Sed pactum ꝙ res restituaꝫ vel ꝙ res reuertatur conuenit magis contractui pignoraticio ꝙ̄ contractui venditionis. Ideo maior est suspitio feneraticij contractus in pacto ꝙ res restituatur vel reuertaꝫ ꝙ̄ in pacto ꝙ reuendatur. Prout ⁊ hanc differentiam inter pactum de reuendendo ⁊ pactum ꝙ res restituatur ponderat Pau.de ca.in supra allegato consilio in.iiij.col.lz non ad intellectum dicte glo. Nec vt.s.declaret. Item Imo.in.d.c. ad nostrā nō bene figit pedes. Nec in mea lec.reperio ꝙ dicat esse cōem opi.pro illa parte ꝙ duo sufficiant ⁊ prout allegaui in adductis in ɔ̄riū motus relatione allegātis pro ser Antonio. In tanto aūt opi.cōflictu plz plurimū pro opi.cōcordia ꝙ attēdatur ꝙ̄titas paruitatis precij. Nā quelibet paruitas precij non sufficiat vna cum pacto de reuendendo.⁊ ita procedāt prime due opi.posset esse tanta paruitas precij ꝙ sufficerent illa duo.⁊ ita procedat tertia opi. Et hoc voluit Panor.in d.c.ad nostrā.qui consulendo vt in contrarium deduxi.⁊ ēt legendo.d.c.ad nostram teneat dictā tertiā opi. Tñ in.d.c. ad nostram illam veram. Intelligit qñ precium est multum tenue duplici ratione: vna q: solent contrahētes inter se decipere.secunda q: res minus valet propter dictū pactū arg. l.fundi partem de ɔ̄hen.emp.ſm eū. Et similiter Ponta. tangit in consi.suo.ccc.incip.plura sunt que allegantur cuius verba etiam refert dominus allegans. Et ad hanc considerationem possunt trahi vltima verba dicti consilij bal. dum dicit nisi essent violentes vel probabiles coniecture.⁊ alr̄ ex precij ꝙ̄titate diiudicatur qualitas contractus vt per glos.in.l.j.in prin.de superfi.⁊ alr̄ consulendo solitus sum sum dicere ꝙ exquo agitur in hac materia de probando dolum seu fraudem in quibus probandis non solet dari facultas directe probationis. Ideo staꝫ perspicuis inditijs iuxta l.dolum.C.de dolo.ideo licet ista cōsideratio non bene probetur in iure in specie: q: solum in hac materia adducuntur dicta duo capitula.s.d.c.ad nostram.⁊.d.c.tua nos que. Id non ponderant tamen satis videtur probari per generalitatem.d.l.dolum ⁊ que sint perspicua iudicia nō est expressum in iure. Ideo iudicis arbitrio recurrendum iuxta.l.j.ff. de iure delib.⁊.c.de causis de offi.delega. Nec in presentiarum sum alterius iniei: in casu autē nostro teneo ꝙ non sit iudicandus contractus feneratitius seu factus in fraudem vsurarū: ex eo principaliter q: deficiunt probationes actoris ⁊ ēt attentis qualiter dicti testes actoris ex his que deponunt non carent suspitione ⁊ ēt conferunt atte stationes inducte pro parte rei: ex quibus deprehendiꝫ ꝙ non fuit excessus in dimidia iusti precij: lz non multum apte ⁊ concludenter deponant. Ideo non instandum super eis ad adducta in contrarium apparet.s.responsum. Laus deo.

¶ Subscriptio.

In christi noie. ¶ Hūc passū tāgit ⁊ determinat archi.xxiiij.q.iij.c.plerique. Cui⁹ verba hec sunt. Titius emit predium a seyo ea cōditione apposita ꝙ si ille velit isti tantundē pecuniam reddere vsque ad decēniū iste teneaꝫ ei reddere terrā illam. Iste recipit fructus tandem recepta pecunia reddit agrum retētus omnibus fructus perceptis cōmittit ne vsurā equidē si hoc facit fraudem vsurarū mortaliter peccat nec acceptio vsurarū defendiꝫ.lz etiā ab ecclesia non possit inde cōdemnari.sed si hoc non facit in fraudē non peccat q: talis ɔ̄ctus est licitus ⁊ talis emptio ⁊ vendio licita est.C.de pac.inter emp.⁊ ven.si fundū.ff.de in diē adie. quotiēs ſm vgu.si tñ adijciaꝫ cōditio siue pactū ꝙ vēditori teneaꝫ restituere si ei redderet.j.certū tpe certā ꝙ̄titatē pecunie que vix dimidiā iusti precij cōtingebat talis ɔ̄ctus iudicaꝫ vsurarius.arg.ff.de transa.cum hi.¶.modus.C.mā.l. per diuersus ſm Inno.ꝙ dic vt no.extra de emp.⁊ ven.ad manum.sed Ray.dicit ꝙ talis contractus vsurarius presumiꝫ ex his coniecturis.s.ex eo ꝙ modicū est preciū respectu valoris rei. Itē ex eo ꝙ emptor cōsueuit exercere vsuras probanꝫ hoc in predicto.c.ad nostrā.⁊ etiā de pigno.illo vos ſm Ray.de pen.forti.ista sunt verba arch.huic vltime opi.que vult inter alia ꝙ cōsueuerit exercere vsuras.cōsonat Ja.de are.interuenire.s.modicū preciū ⁊ pactū de reuēdendo ꝙ cōsueuerit vsuras exercere ⁊ ita intelligit capla.s.alle.nā lz ꝙ̄titas precij sit.ar.doli.ff.de trāsa.l.cū hi.¶.mod⁹ tñ istud ar.p se nō sufficit nec ēt pactū de reuēdendo nisi emptor cōsueuerit extrahere vsuras.idē no.Cy.C.plus agiꝫ.l.emptiōe ⁊ ista est cōmunis opi.⁊ ita teneo ꝙ dictus ɔ̄ctus nō debeat vsurarius iudicari nisi sit cū vsurario celebratus.i. cum illo qui alr̄ consueuerit fenerari vt in regula semel malus.⁊.ff. de acc.si cui.¶.eisdem.vnde illud verbū qd ponit glo.in.c. cōquestus de vsu.dū dicit precipue nō placeat predic.doct. nec ego teneo nisi essent violētes vel probabiles cōiecture.

¶ Medicus conductus a cōmunitate cū certo salario soluendo de quattuor mensibus in quattuor menses.an si finito primo anno non aliter reconducto seruiuit cōmunitati ⁊ prout seruiuit de tempore in tempus habuit salariū videatur tacite reconductus pro alio anno.

¶ Consilium. cccxlvij.

Expetito diuino numi-

r ne. ¶ Non parum dubia mihi visa fuit presens consultatio.

a ¶ Nā magna similitudo vr̄ inter casum hūc et casum locationis pdij vrbani attenta rōne que allegat ibi per Bar. et alios post gl. per quā rōnē dicit ibi Bar. q vbi locaret domus vrbana que nō pstaret comodū vniformiter: puta qr tpe nundinaꝝ maiorē vtilitatē prestaret cū nundine semel in anno fierent tūc idē esset pdio vrbano q in rustico a paritate rationis fm eum. et doc. ibi.

b ¶ Et qdā exemplificant in molendino deputato ad molēdū oleū q p aliquos mēses anni pbet fructū seu vtilitatē.

c ¶ Et versa vice si esset predium rusticum q bis in anno preberet fructum vniformem non ad annum: sed ad semestre censeretur facta relocatio.

d ¶ Et econtrario si fructū pstaret ad bienniū vel ad lustrū censeret ad lustrū vel ad bienniū facta reconductio fz eos. qui similē psiderationez faciunt in locatione et cōductione rei mobilis. Cum itaqz in his terminis non consideretur qualitas rei locate et conducte vtrum sit vrbana vel rustica immobilis vel mobilis vel an que vis alia sit differentia rei locate. Nisi respectu eius rei propter q̄ fit locatio.

e ¶ Et pductio hoc est respectu fructus seu vtilitatis quam prebet res locata: vtrū scilicet vniformis sit quolibet tēpore prout cōiter ptingit in pdio vrbano: an secus prout cōiter ptingit in pdio rustico q semel i anno solet fructū afferre sumendo annū pro vna cultura: prout sumit alis in. l. si diuortio. §. q in anno. ff. sol. mat. merito similis consideratio fieri vr̄ in terminis nostris cū vigere videatur eadem ratio que principaliter attenditur in his terminis vt dictum est.

f ¶ Rñsio aūt data p bal. in. d. psi. q est. ē. pxime positū recensito p egregiū dn̄m psulentē ē pulchra respicere: tñ vr̄ d. §. qui ipleto quatenus loquit de predio rustico. Non ita quatenus de vrbano loquit. Nihilominus et ad prediū vrbanū trahi pōt: qr pdiū vrbanuz prestat cōmoditatē omni tpe vniformē vel parū differētē. sz opa magistri nō ita vult ipse bal. dicere: instari tñ super ea posset psiderari qualitas operarū. ad medicū autē pōt adaptari. qr si nō sunt infirmi opera medici nihil valet: nec doctrina si conductus est ad practicam non ad lecturam prout contingit in casu isto.

g ¶ Rō dn̄i psulentis: vz. d. Jo. francisci de saxoferrato olim mei discipuli hodie maioris fratris boñ. ē pulchra subtilis et notanda attento q prout in salario aduocati. et doc. habet consideratio illa quā dicit dominus consulens q salarium debetur medico mortuo prout doctori et aduocato voluit Spe. in tit. de salarijs. §. postremo ver. quid in rectore: vbi in hac parte equiparat rectorem ciuitatis doctorem et medicum aliquantisper aut aduersatur. in. l. ij. in prin. iunctis. §. proinde. et. §. an. et pbi. ff. de varijs et extraor. cog.

h ¶ Quicquid sit placet snia dn̄i psulētis: pro qua iuuanda psidero q Pau. de ca. in. d. §. q ipleto facit drīā inter casus quo censeat facta reconductio oino tacita. s. ex sola patiētia conducentis vel locantis. Et casum quo facta sit expresse.

i ¶ Nā in oino tacita nō censent repetita pignora i expresse sic lz de pignoribus nihil sit dictū. Nā scd̄a expressa censet facta cū eisdez qualitatibus adducit. l. si maritus. l. dotē de pactis dota. vt arbitror voluit allegare. l. dotez. et. l. si mulier ff. de iure do. que idem disponunt q. l. pe. §. si vxo. ff. solu. matrimo. per quam mouetur Bal. in. d. consi.

k ¶ Et rō drīe pōt esse. q. l. que iuuat eū qui vult niti ex locatione vel pductione inducendo psumptionē q censeatur facta tacita reconductio et relocatio moderat suā psumptionē releuando aduersariom vt nimium nō trahat illa tacita locatio et cōductio: ar. l. eū qui in prin. de iureiu. et q hr̄ in l. fi. C. de pac. cōuen. in casu isto apparet de mente representantiū cōmunitatē ex quo fecerunt buletina de bimestre in bimestre q dicto medico solueretur post finitum annū cōductionis. Ex illo anno apparet expressus cōsensus. Ideo videtur eadem ratio prout si verbis expressus fuisset: quia non minus facto q̄ verbis voluntas demonstratur.

l ¶ Nam et facto etiam si non proferantur verba fatemur et negamus. c. cum super abbatia de offi. delega. et ibi glo. in verbo cōfessus. et casi. existimauit. xxij. q. iiij. et ibi Arc. et ipso facto mentimur. xxij. q. v. cauere.

m ¶ Et expressuz dr̄ ēt q nō exprimit vbis gl. in. l. itē. q. ff. de pac. pbat in. l. pretor ait. §. iterdictū. et ibi gl. et bar. Cū itaqz in pposito nr̄o repn̄tantes cōitatez mandauerint solui dicto medico satis censentur expresse consentire locationi.

n ¶ Et si dicat tenebantur illud facere ex tacita cōductione tpali elapso. n. tēpore ēt in pdio vrbano cui assimilare vult cōitas hunc casuz teneret soluere p tēpore pterito et ex quo solutio fit ex necessitate non vr̄ deprehendi mens pbēdi ex illo actu: ar. l. rem legataz. ff. de adi. le. et. l. fideicommissa. §. si decē. ff. de leg. iij. rñdet q si cōitas nō soluisset nō cēseretur reconduxisse pro aliquo tempore. et sic non erat solutio necessaria fm no. p bar. in. d. §. qui ipleto ver. itez ex hoc infero. vbi vult q si ego te cōduxi vt stares in fundo meo ad custodiendu3 illum ad tempus pro certa mercede si tu stas et custodis finito tempore non censeatur cōsentire reconductioni: nec inducitur tacita reconductio.

o ¶ Qr ego nihil facio ex eo q pueni in prima cōductione. Si aūt patior te stare h̄ facio: qr mihi expedit: ita i pposito ex pte cōitatis veniebat prestatio mercedis mansio medici et medela expediebat reipublice: non ergo miru3 si patiebat: nō tñ erat tale negociū q principaliter interessz. ita q posset contra cōitatem agi actione negociorum gestorū. put in terminis Bar. vt ipse subdit qr non medet cōitas. Nec tenet cōitas qcq̄ soluere p medela priuatorū hoium vniuersitatis. Ideo prestatio mercedis fuit voluntaria non necīa. Jō possumus hūc casum applicare ad termios pau. de ca. s. q tanq̄ expssa recōductio cēseat facta cū eisdē partis ēt his que nō cēsent repetita i terminis. d. §. q ipleto.

p ¶ Insup opa medici nō pbet oi tpe parē et vniformez vtilitatē: naz in extiuo tpe sunt longe ples infirmi q̄ tpe hyemali vt docet ipsa experientia reruz magistra. c. q̄ sit in prin. de ele. lib. vj. et c. statutum in princi. eo. ti. et libro.

q ¶ Et rō apud nāles et medicos est in promptu. Jō magis expedit reipu. hr̄e medicum tpe extiuo q̄ i hyeme quo ser uiuit tpe medicus. itaqz nō est assignādus iste casus pdij vrbani locationi sed locationi predij rustici. et per psis. d. §. qui impleto induci pōt ad decisionē p medio nō p euz. Et potissime hec dicerez si medicus erat obligatus ēt mederi tpe pestis pestiferos cum in hyeme pestis raro inualescit et longe plus meretur opa medici in medendo pestiferos q̄ alios infirmos. Ex qbus oibus pfirmo sniam preclari excellentissqz doc. dn̄i Joannis francisci qui. ē. fratris boñ.

¶ Lōginqtas tanti tpis cui memoria hoiuz nō ē i pria3 an ipediat dici de nullitate snie q̄ fuit lata p quēdaz iudicē cōmissariū. d. pape sup pmutatiōe castri cuiusdā epat cū certis bonis persone secularis ex eo q di dcām cōmissionē fuisse obtētaz p subrectionē cū si fuerit dcm̄ i supplicatiōez q castp pmutādū hēbat itra suā iurisditionē vnā abbatiā. itē qr nō apparet q pcurator q interuenit i dcā cā cōmissiōie ex parte epe habuerit mādatuz. Tñ vigore snie vt pmutatio fieri possit et ea fcā fuit possessuz dcm̄ castrū vt. s.

¶ Consilium cccxlviij.

In nomine dn̄i nostri

Iesu christi. ¶ Uidetur in hac consultatione prima facie dēz q dictuz castrum sancti viri pertineat ad epm̄ presupposito q appareat q ab initio fuerit episcopatus: put p pte dicti munaldi narrat in suis publicationibus ac etiam in positiōibus procuratoris ipsius munaldi ita q de h̄ minime in dubiuz apud me reflicatur. et semel dominus presumitur etiam hodie dominus. l. siue possideris. C. de proba.

a ¶ Hoc presupposito nihil adducit p qō videat q heredes dicti munaldi valeāt se tueri aduersus dcm̄ epm̄. Nō. n. vr̄ q vigore dicte asserte snie late p hunc epm̄ de vrsinis possint se tueri dicti hr̄des dictimunaldi. Nā vr̄ q dcā snia nō tenuerit ea maxie rōne. qr ad cā audiēdā nō fuit citat tūc epo nec ipsi epi caplm̄. Sz dūtaxat ei assert pcuratore de cui mādato nō apparet. et paria sunt nō esse et nō apparere. l. duo sunt titū de test. tu. et. l. si fuerit. ff. de re. du. q. n. nitit ex snia debz deducere sniam validaz qr alr̄ nō meret dici sententia. l. iiij. §. pdemnatū ō re iudi. ele. pastoralis. e. ti.

b ¶ Et sententia lata cum falso procuratore est nulla. l. ij. C. de procura. Et hoc medio euitatur obstaculum sententie q etiam euitatur ex alio. scilicet qr cōmissarius videtur excessisse fines commissionis et vbi delegatus excedit fines mādati quicquid gerit non valet. c. cum olim de offici. dele. c. cum dilecta. de rescrip. l. diligenter mandati.

c ¶ Quod autē excesserit fines cōmissionis vr̄ deduci: ex eo q: cōmissuʒ fuit dicto reuerēdissimo dño cardinali de vrsinis ꝙ iuxta tenorē litterarū predecessoris exequaꝛ ⁊ iusticiā faceret. Sʒ nō est iusticia ꝙ bona ecclesiaꝝ imobilia permutent nisi ex necessitate vel euidenti vtilitate. ⁊ nisi pcedentibus tractatibus vt in.c.j.de rebus eccle.nō alie.lib.vj.⁊ in auc.hoc ius porrectuʒ.C.de sac.san.eccle.⁊ alijs multis locis. Nec apparet nisi ex assertione asserti pcuratoris epi ⁊ capituli ꝙ cederet in euidentē vtilitem episcopatus: nec de alijs solennitatibus apparet merito nō ministrauit iusticiā: ⁊ maxime q: in cōmissione precessoris ad refert vltima cōmissio exprimiꝛ ꝙ permutet si reperierit cedere in euidentem vtilitatē episcopatus sed nō reperijt vt appareat merito non videtur seruata forma commissionis.

d ¶ Nec ꝯfessio asserti pcuratoris releuat dato ēt ꝙ eēt pcuratore epi ⁊ capli.de quo tñ nō appet nihilominus nō pbaret duplici rōne: vna q: spontanea ꝯfessio procuratoris nō pīudicat dño.l.certū.§.sʒ an ipsos.ff.de ꝯfes.alia q: ꝯfessio facta a ꝓhibito vel ab eo qui nō pōt alīs actū facere est suspecta ⁊ nō iuuat.l.qui testatori.ff.de pba.l.cū qs decedēs §.titia honestissima femina de leg.iij.l.si forte.ff. de castren. pec.⁊ Bar.ibi.⁊ in.l.j.de fide instru.⁊ iure aste fis.li.x.⁊ in l.sciendū.ff.de ver.ob.⁊ in.l.j.si donatione.C.de colla.ꝗ̄ omnes tenent. Ita ꝙ etiā si episcopus ⁊ capitulum id assetuissent non fuisset standum eorū confessioni multominus assertioni procuratoris etiam si mandatum appareret.

e ¶ Itē de iure est ꝙ ptes eoꝝ ꝯsensu pmutent nō iudex in absētia alterius ptis: nā permutatio est ꝯctus innominatus vt.ff.⁊.C.de rerū permu.⁊ in quolibet ꝯctu requiriꝛ cōsensus ꝯhentiū.l.j.§.j.ff.de pac.nō est ergo iusticia ꝙ delegatus ⁊ commissarius Pape ex causa permutationis concedat hincinde nō accedente cōsensu partiū quo casu partes permutant nō iudex: cū ergo papa cōmittat ꝙ iusticiam faciat nō vr̄ seruata forma mandati ideo gesta non valeant.

f ¶ Quod ⁊ vr̄ dōm ex alio.f.quia vr̄ ꝙ lr̄e apostolice fuerint subreptitie ea rōne: q: put in dicto castro inerat quedā abbatia cuius reddit᷒ longe excedebat redditus alios ipsius castri pmutati ꝙ fuit tacitū i dicta ipetratione ꝙ si fuisset expressum vr̄ ꝙ papa verisimiliter nō commisisset ꝙ dicta permutatio fieret.⁊ iō vr̄ ꝙ dicta pmutatio reddaꝛ subreptitia ⁊ lr̄e gratiose per subreptionē emanate sunt ipso iure nulle.C.ad audientiā.ij.⁊ ꝙ ibi per doc.de rescriptis.c.j.⁊ ij.de filijs presby.l.j.de nata. resti.l.⁊ si legibus.C.si cōtra ius vel vtil.pup.c.dudum.ij.⁊ ibi Jo.an.post compo.

g ¶ Ex his vr̄ ꝙ dicta pmutatio fcā p sniam dñi cardinalis ex pluribus medijs reddaꝛ inefficax ⁊ nulla pmutatio autē postea ex interuallo facta per epm est ēt nulla q: nō seruatis aliquibus solēnitatibus a iure requisitis nō.n. accedēte ꝯsensu capli put requiriꝛ in his alienationibus vt est expressuʒ i.c.j.⁊.c.cū aplica de his que fiunt a pla.sine ꝯsen. capli.⁊.xij.q.ij.sine exceptiōe. Nec appet ꝙ in euidentē vtilitatē vel ob necessitatē put requiriꝛ.in.d.c.j.de rebus ecc. nō ali.in.vj. Nec interuenit supioris decretū seu saltē licētia seu ꝯsensus put ēt requiriꝛ can. h ius porrectū.x.q.iiij.⁊ p glo.magnā in fi.in.d.c.j.de rebus eccle.nō ali.lib.vj.⁊ ibi p doc. Nec hʒ obstare sententia illa primo lata per cardinalē: q: videtur ꝙ fuerit nulla ſm ea que supra proposita sunt.

h ¶ Nec ēt vr̄ ꝙ obstet ꝙ dictus munaldus ⁊ eius successores possederunt per annos vltra septuaginta.⁊ sic vr̄ ꝙ saltem perscripserint cū aduersus ecclesiam prescribatur spatio.xl.annoꝝ aūt.quas actiones.C. de sac.san.ece.cañ.xvj. q.iij.§.quas actiones.⁊.c.de quarta.c.illud.⁊.c. qui q: indicante cū simi.extra de prescrip.q: ad h vr̄ posse responderi pluribus modis.primo q: vr̄ ꝙ dictus munaldus fuerit in malafide attento ꝙ ipse sciebat castꝝ esse dicti episcopatus ⁊ emit ꝯ iur̄ prohibitionē qui enim ꝯ iura mercatur bonā fidem presumiꝛ nō habere.c.qui contra iura mercaꝛ de reg. iur.in.vj.l.quemadmodū.de agri.⁊ cen.glo.in.c.si diligēti de prescrip.nō enim presumitur iuris ignorantia.

i ¶ Potius enim p̄sumiꝛ malafides ꝙ̄ iuris ignorantia vt dictis iuribus ⁊ no.Bar.⁊ Ang.in.l.sed ⁊ si lege.§.scire.ff. de pe.here.malefidei autē possessor nullo tempore prescribit.c.possessor de re.iur.in.vj.c.quoniā omne de prescrip.

k ¶ Et malafides auctoris nocet hr̄dibus.l. cuʒ heredes.ff. de diuer.⁊ tem.p̄scri.⁊.l.sequiꝛ.§.hrs.⁊.l.si is q p emptore.§.marcellus.de vsu. Scdō rn̄deꝛ ꝙ put allegaꝛ pnceps super h statuit ꝙ prescriptio ēt centenaria nō noceat. Et lʒ rescriptum tollens exceptionē peremptoriam nō teneat.l. quotiēs. C.de prec.impe.of. Nec valeāt rescripta iuri ꝯria l.rescripta.⁊.l.nec dānosa.e.ti. Nec princeps sine cā dñium alicui auferre iuxta illud bulg.dixit equū martinus habuit equū vt p glo.⁊ doc.in.l.bn̄ a zenone.C.de quadri. p̄scrip. p bar.in.j.cōsti.ff.§.oēm.⁊ in.l.quotiēs.⁊ in.l.fi.C.si ꝯ ius vel vti.pu.per Joan.an.in.c.j.de sum.tri.⁊ fi.catho.li.vj.in nouella per Inno.⁊ doc.in.c.que in ecclesiaꝝ de ꝯsti.⁊ per Bal.i.j. consti.C.§.quibus ⁊ in.d.l.rescripta.⁊ per doc.in iuribus p̄allegatis. Uez q: qñq pōt existēte.s.causa ⁊ cum clausula nō obstante vt hr̄ in iuribus p̄allega. Et non vidi formā rescripti. Ideo nō me intromitto vlteri᷒ sup h medio.

l ¶ Tñ his nō ob.puto iustitiā fore p parte hr̄dū dicti munaldi. Nā aiaduerto ꝙ papa cōmisit reuerēdissimo dño cardinali.ꝙ ipse pmutaret cum prefato munaldo pro vtilitate ecclesie. Nō aūt ꝙ faceret pmutari p ipsas ptes. Ita sonāt ꝟba cōmissiōis. Nā i pma supplicatiōe porrecta pape nono petit munaldus ꝙ papa castrū p̄dictū ex cā permutationis assignari mandare de benignitate aplica digna ꝛ. Et papa rescribit cōmittēdo p h ꝟba castrū p̄dictū p te vel aliuʒ seu alios auctoritate nr̄a assignare pcures. Silr̄ p parte eius munaldi fuit Inno.septimo supplicatuʒ ꝙ francisco cardinali sabinensi p̄dicto cōmitteret ꝙ assignare pcuret per se vel alium auctoritate pape dicto munaldo dictum castrum.

m ¶ Et papa cōmisit per h verba auctoritate apostolica per te vel alium seu alios permutare ⁊ assignare procures. Demū in vltima cōmissiōe cōtineꝛ de mādato dñi nr̄i pape se informet reuerēdissimus pr̄ cardinalis de Ursinis ⁊ iuxta mādatū factuʒ dicto cardinali monopolitāo exequaꝛ p̄missa ⁊ iustitiā faciat. itaq ex p̄missis pʒ ꝙ per quodlʒ ex dictis tribus rescriptis iniungiꝛ cōmissario ꝙ ipse assignet. Nō aūt ꝙ cōfirmet pmutationē q̄ p partes fieret vt aperte sonāt verba rescriptoꝝ a qbus verbis nō ē recedendum.l. nō aliter.⁊.l.ille aut ille.§.cū in verbis de leg.iij.cum concor.

n ¶ Item premitto ꝙ papa in qualibet ecclesia habet plenitudinē potestatis: prout dicit Spe. in tit.de prescrip.versi. illud allegando ⁊ Inno.in.c.cum pridem de pac.dicens ꝙ hʒ papa plenitudinem potestatis singulariter ⁊ vlr̄ super omnibus ecclesiis.ij.q.vj.decreto. ⁊ multofortī᷒ ꝙ̄ alij p̄lati ſm eum.⁊ pr̄ patrem ⁊ cuʒ omni prelato in ptāte. ⁊ iurisditiōe ꝯcurrit dicit Jo.mo.in.c.si eo tpe de elec. lib.vj.⁊ Bal.post cuʒ in.c.j.col.j.qui feu.da.pos.⁊ potest bona singularum ecclesiarum in feudare Bal.ibi.

o ¶ Est.n.dñs bonorū singularum ecclesiarum dicit Spe. in.d.ti.de prescrip.versi. ⁊ idem tandem vult Jo.an.post Archi.in.c.j.de sum.tri.lib.vj.in nouella ⁊ pau.de leaza.in cle.j.de sum.tri.dicit ꝙ papa est dñs reꝝ omniuʒ ecclīaꝝ.⁊ host.in sum.de prescrip.§.que exigant versi. sed ⁊ licʒ put refert Cardi. florē.in cle.j.de summa tri. col.ij. scda oppo.

p ¶ Ubi tādem concludit ipse zaba. ꝙ licʒ papa vl̄ imperator non sit dñs rerum pticularium reglr̄ ⁊ non habeat earum rerum dispositionē. Tñ papa habet plenam dispōnem oium bn̄ficioꝝ ⁊ particulariuʒ reꝝ.c.ij. de preben.lib.vj.⁊ idem dicit.in.c.que in ecclīarum de consti.in antiquis.pe. de anc.in.d.c.j.de sum.tri.li.vj.colū.j. dicit ꝙ non dubitaꝛ quin papa hēat latissimū arbitrium in rebus ecclesiasticis oium ecclīaꝝ transferēdi ⁊ prohibito disponendi ⁊ assignat rōnem differentie inter res ecclesiaꝝ ⁊ res priuatoꝝ quam etiam assignat zaba.in.d.c.que ab ecclesiarum.

q ¶ Et ꝙ papa possit etiam sine cā iura vnius ecclesie dare alteri si vult firmat ponta.in consi.mi. cccc.incipi.circa primum in.j.col.⁊ in.x.col. vbi allegat tex.esse expressuʒ in.c. ex multiplici de deci.⁊ in cle.dudum.§. nos.⁊ cū de sepul. fortius ergo possit cum causa: vt q: cedat in vtilitatem ⁊ lʒ tex.in.cañ.non liceat.xij.q.ij. dicat ꝙ nō liceat papa alienare bona ecclesiarum.⁊ ibi glo. ⁊ arch.tamen non dicit ꝙ in alienatione pape requiruntur solēnitates aliq̄ quādo alienat in casu quo inferiori liceret vt q: in casu necessitatis vl̄ euidentis vtilitatis vt.d.c.j.de rebus ecclesi. non ali. Potuit ergo committere cardinali ꝙ alienaret si reperierit cēdere in euidentem vtilitatem ecclesie.

r ¶ Quod maxime dōm cū in rescripto sit apposita clausula nō ob.⁊ gnali ⁊ spāli apposita in primis lr̄is innocētij per hec verba constitutionibus aplicis maxime de non alienandis ecclesiaꝝ bonis necnon statutis ⁊ ꝯsuetudinibus dicte ecclesie ⁊ alijs ꝯrijs nō obstātibus qbuscūq in scdis lr̄is cōmittit ideʒ innocētius ⁊ cōmissarius vt exequaꝛ iuxta mādatū factū in p̄mis litteris. ⁊ sic se refert simplr̄ ⁊ absolute ad prias lr̄as itaq id censeꝛ cōtineri in termino referente ꝙ contineretur

ꝙ cõtineretur in termino ad quē fit relatio in auc. de filiis ante dota. instru. natis circa mediū. ⁊ in. l. si ita scripsero de condi. ⁊ demon. cum si.

s ¶ Preterea pontifex cōmittit cōscientie cardinalis apponendo clām super quo tuā cōscientiam oneramus per que verba censet remissum cōscientie illius prout vr̄ velle glo. in verbo oneramus in cle. j. de iure pa. ⁊ doc. ibi maxime zab. in prin. in. xvj. q. ⁊ Bal. in. l. ij. C. de sen. ex peri. reci. ⁊ in. l. C. de reb. cre. ⁊ ponit a. qui sequit Bald. in rub. ff. de arbi. in prin. iij. col. ⁊ in. l. qui bona. §. qui damni. ff. de dam. infec.

t ¶ Et qñ aliquid committit conscientie alicuius nō refert qō. s. ꝙ nō benefecerit: prout vult glo. in verbo cōscientiis in c. statutum. §. assessorē de rescrip. lib. vj. ⁊ Pe. de perusio in suo tractatu canonice parrochialis in. vj. parte principali ⁊ in tractatu de quarta episcopali. c. nono versi. Sꝫ querit de tali. ⁊ Ang. in consi. suo in ordine. cclxxj. sm ordinē informis incip. primus punctus in. ij. col. sequendo glo. in. d. §. assessorē. ⁊ in consi. suo in ordine predicto. cxciii. incip. visis ⁊ inspectis col. vj. ⁊ idem Pet. de ancha. in. d. §. assessorem.

u ¶ Et lꝫ qñ inferret grande preiudiciū iudex nō tenet stare dispositis per eū cuius cōscientie committit: prout voluit Bal. in. l. j. C. de reb. credi. ⁊ in. d. l. nulli ita itelligendo gl. in. d. cle. j. de iure patro. ⁊ eum sequitur Pon. in. d. rubri. de arbi. ⁊ in. d. §. qui damni. ⁊ etiam Pet. de anc. in consi. suo cccl xxxiiij. sm ordinem informis incip. primo ⁊ ante omnia in. j. col. velit ꝙ iudex non teneatur sequi.

x ¶ Tamē est aduertendū ꝙ gl. in. d. cle. j. de iure patro. dicit iudex pōt emendare si quid malefactū est. Et tñ premittit ꝙ nō pōt appellari: vnde ad hoc vt reprobari possit per iudicem dꝫ probari seu apparere ꝙ malefactuꝫ fit. ⁊ hoc casu loquit Pet. de anch. in. d. cōsi. dicens ꝙ iudex nō tenetur sequi declarationē re ipsa dolosaꝫ. ⁊ Bal. in. d. l. ij. de sentē. ex peri cu. reci. dicit ꝙ lꝫ nō possit appellari: tamē superior pōt errata corrigere: itaqꝫ vident loqui qñ appet ꝙ sunt errata vel male gesta vt iudex possit corrigere vel reformare qñ agit de graui p̄iudicio vr̄ itaqꝫ dicendū ꝙ nō pōt appellari.

y ¶ Or appellans hꝫ necesse probare etiā si prius probatio sibi nō incumbebat. ⁊ ita procedit gl. d. §. assessorē ⁊ sequaces ꝙ ⁊ dicit glo. in. d. cle. j. de iure patro. in verbo oneramus in prin. Sed iudex superior aditus si reperit male vel erronee factū potest reuocare si res est magni preiudiciij. ⁊ ita procedit finis. d. glo. in verbo oneratus. ⁊ Bald. ⁊ Pet. de anc. ⁊ Pon. vbi. s. eam sequentes. secus si sit parui preiudiciij: prout dicunt Bal. ⁊ Pon. vbi. s.

z ¶ Cū itaqꝫ remissuꝫ fuerit conscie dñi cardinalis ꝙ pmutaret si reperierit tēdere in euidētē vtilitatē ⁊ dñs cardinalis pmutauit nō pōt referri qō. s. ꝙ male fecerit nisi a superiore iploret ꝙ reuocet male gesta. ⁊ sic hꝫ allegari ⁊ doceri ꝙ sit male gestū vl' erratū p faciente ad hoc vt supior querelā admittat ⁊ reuocet. Sꝫ vt p̄suppono nō appet hodie. An tunc ipis fuerit p cardinalē gestū male ⁊ iniuste pmutatuꝫ necne. Ideo nō potest hodie referri q̄stio ꝙ nō tēdebat in euidentem vtilitatem ecclesie dicta permutatio.

& ¶ Et insup si vtilitas nō erat euidens tñ vtile erat nō agit de graui preiudicio. Ideo non referatur tunc qō hꝫ dictaꝫ theoricam. ⁊ aduertendū qꝛ vr̄ ꝙ de hoc an dicta permutatio dñi cardinalis qui fuit in hac parte commissarius ⁊ delegatus principis nō vr̄ ꝙ possit alius audire q̄onem an potuerit facere ⁊ de eius facto q̄onē admittere nisi princeps ipse qui commisit. nam glo. in. d. cle. j. de iure patrona. dicit ꝙ superior potest reuocare malefactum ⁊c.

? ¶ Sed delegatus a principe in cā sibi commissa est maior quolibet ordinario. c. pastoralis de offi. or. cum vicem principis gerat. c. sane. ij. de offi. deleg. cañ. si. xciij. di. cañ. j. xciiij. dist. l. ⁊ si pretor de iudi. ⁊ ideo de processu delegati a principe non pōt se intromittere aliquis ordinarius dicit bal. in. c. super eo in si. de offic. delega. allegando Joan. and. ibi ꝙ tamen verum si principaliter dicitur de nullitate: quia tunc nemo potest nisi princeps vel forte quandoqꝫ ipse delegatus de nullitate cognoscere: prout voluit post Jac. but. Bald. in. l. aduersus. C. si aduersus rem iudi. Secus dicit Bal. si incidenter diceretur de nullitate: in hoc tamen non est instandum quoniam vel incidenter vel principaliter de facili obtineretur specialis commissio.

ꝝ ¶ Tñ nō vr̄ ꝙ nisi doceat de lesione eccl'ie vel de nō purificata ꝯditione. s. ꝙ nō tendebat i euidētē vtilitatē ecclesie possit impugnari dicta cōcessio sue permutatio facta per dictū delegatū: ex quo remisit sue ꝯscientie eius ꝯsciam onerando per predicta iuncto etiā ꝙ p snia ⁊ gestis per iudicē p̄sumitur. c. in p̄ñtia de renū. l. berēnius. §. gaya de eui. ⁊ p Inn. in. c. innotuit de eo q fur. ordi. sus. ⁊ Spe. i ti. de emp. ⁊ vē. vbi dicit ꝙ vbi interuenit decretū iudicis omnia presumūtur rite ⁊ recte gesta: prout voluit Spe. in ti. de emp. ⁊ ven. §. nunc sciendum ver. breuiter.

a ¶ Et bal. in. l. cū hi. §. si pretor de transa. dicit ꝙ in dubio decretū censet interpositū cum cause cognitione ⁊ oia rite emanasse in extraiudicialibus prout sunt alienatiōes rer minoris vel eccl'iar trāsactiōes sup alimētis ⁊ hmōi allat Bal. Inno. i. d. c. inotuit. Idē voluit bal. in. l. nō aliter de adop.

b ¶ Licet ēt in iudicialib⁹ soleat p̄sumi p snia iudicis ⁊ pro iustitia ⁊ p solēnitate. c. cū inter vos de re iudi. ⁊. d. c. i presentia. ⁊ p Spe. i ti. de sententia. §. vt aūt versi. ⁊ no. ⁊ ibi p Jo. and. post Gui. de suz. ⁊ p Panor. in consi. lxxiiij. incip. vr̄ prio dictū baldasarē. ij. col. dicēs formalr̄ p qua qdē snia p̄sumit tā respectu iustitie q̄ ordinis. c. in p̄ñtia. de renū. c. bone de ele. c. cām de re iudi. no. Inn. i. c. cū in iure de offi. dele. ⁊ i qm̄ ꝯ falsaꝫ ō pba. vbi dicit p̄sumi p snia postq̄ trāsiuit in rē iudicataꝫ. qr duar ē semp acta recēsere ⁊ plene p Jo. cal. in. d. c. qm̄ ꝯ falsaꝫ sm euꝫ. Et hoc maxie si sit de lōginquo: prout voluit hosti. i. d. c. cū iter p illū text. ⁊ bal. in l. emācipatione. C. de fide instru. ⁊ Jo. cal. ⁊ Panor. i. c. qm̄ ꝯ falsaꝫ. ō pb. ⁊ maxie si ē lata i p̄ñtē vl' ꝯtumaciter abñtē ⁊ nā tūc ēt si de primo lata p̄sumit p ea p deā iura. ⁊. c. bone. i. de elec. prout voluit cōpo. i. d. c. in p̄ñtia. ⁊ Spe. i ti. ō snia. §. si vero ⁊. §. si. vl. summa. ⁊ dñi ō rota deci. ccciij. que icip. nē si petat ⁊ Jo. cal. d. Ant. Jmo. ⁊ panor. i. d. c. qm̄ ꝯ falsaꝫ ⁊ Jmo. i. l. iiij. §. ꝯdēnatuꝫ de re. iu. ⁊ i. l. sciēdum de ver. ob. dicēs hāc eē cōem opi. canonistar i casu isto snia ꝯcessiōis dictor bonor fuit lata in abñtem p ꝯtumaciā exquo primo fuit vocat⁹ epūs ⁊ capl'm ⁊ nō ꝯparuit nisi p illuꝫ qui asserit procurator ⁊ ille procurator omnia confessus fuit ⁊ postea fuit citatus ad sententiā ⁊ nō comparuit: nō. n. aspernabat sꝫ potius vt creditur volebat dictaꝫ permutationeꝫ fieri vt deprehenditur ex eius prius gestis. Item exactu postea sequuto per epm̄ qui postea eā permutationē fecit ex postea enim gestis presumitur in preteritum casi. cuꝫ per bellicaꝫ.

c ¶ Et qcqd sit de voluntate presumpta pars fuit contumax vel in prima citatione si cōparēs non erat pcurator vel in vltima si ille erat procurator. Item illa sententia lata est ex longinquo. Ideo pro ea presumatur. Nā plura concurrunt nam actus non est contentiosus potius vt credendum est voluntarius non de proximo pro parte in presentem vel in contumatiam celebratus.

d ¶ Et insuper postea roborat⁹ possessiōe longissima vltra. lxxv. annos. solet. n. possessio longi temporis inducere presumptionem ꝙ oia fuerint solēniter celebrata. l. si filius. C. de peti. here. ⁊. l. qui in aliena. in princ. versi. sed non adiens de acquiren. here. ⁊ ꝙ in simili. in. l. cum de in rem verso de vsu. ⁊ ꝙ ibi per Barto. cuius dicta in hac parte approbat Panor. in. c. peruenit de censi.

e ¶ Ad idem quod no. Inno. d. Anto. Bald. ⁊ Jmo. in. c. cū noscitur de his que fi. a prela. sine consen. ca. vbi vult Jmo. ꝙ sufficiat longum tempus pro presumenda solemnitate extrinseca in his in quibus datur possessio vel quasi i aliis in quibus non cadit possessio vl' quasi requirunt maius tēpus per no. per Joan. andr. in. c. albericus de te. ⁊ per Cy. in. l. emancipatione. C. de fide instrumen. in quibus iurib⁹ prefati docto. ⁊ Bald. ⁊ etiam Moder. volunt ꝙ si est elapsum tantum temporis ꝙ non possit probari presupponitur solemnitas interuenisse. Sed ꝙ sufficiat lapsum longi temporis volunt. d. Anto. ⁊ Flor. in. c. peruenit de empt. ⁊ venditione prout ibi refert Jmo. ⁊ referens cum eo transit ratione tamen subiecte materie loquuntur in casu quo cadit possessio. Sed postea ibi dicit per tex. ⁊ glo. ibi ꝙ vbi agitur de preiuditio tertij requiritur spacium. xxx. anno. vt presumatur solemnitas interuenisse.

f ¶ Et Petrus de ancha. in consilio incipiente ex consiliis excellentiuꝫ docto. mihi i ordine. cxxxv. secūdū ordinē informis in simili dicit formaliter. Preterea dictum monasterium sancti Nicolai annua quinquaginta in transactione deducta pro dictis centum recepit a tempore dicte transactionis citra qui sunt anni. xxx. ⁊ vltra ex h ergo solo scilicꝫ cursu tanti temporis cum receptione coniuncto non purgare omne vicium ⁊ defectus qui possit allegari contra dictam transactionē. ar. l. si filius. C. de pe. here. ⁊. l. q in aliēa. §. sed si nō adierit. ff. de acquirē. here. ⁊. l. qui in aliena. l. cū

de in rem verso.ff.de vsu.nam ex tempore presumitur solēnitas decreti ⁊ auctoritatis :facit qđ notatur in.c.ex nosciꝛ tur de his que fiunt a pla.⁊ in.c.innotuit de eo qui furtiue ordines suscepit p Inno.l.actor rē ratā haberi per Bar.in casu nr̄o nō min⁹ dꝫ operari possessio.maxīe vtriusqꝫ partis ꝗ̄ i casu Pe. de an.⁊ solutio annua.Et tantofortiꝰ :qꝛ h cā longe maius tp̄s.s.saltē.lxxvj.āni elapsi sunt quibꝰ ē continuata possessio ⁊ ipse loquiꝭ d .xxx.annis. Et siue pcedat opi.Imo.de longissimo tp̄e.xxx.an.siue longum tp̄s.prout alij volunt nō refert quo ad casum nr̄m cū in casu nr̄o lōge vltra.xxx.annos possedit dictus munaldus ⁊ sui successores vt dictum est. Et loquuntur dicta iura ⁊ doc.qn̄ vna tantū partiuꝫ possedit quantofortius in casu nostro i quo vtraqꝫ pars possedit ꝙ eidem ex permutatione concessum fuit.

g ¶ Et insup interuenerunt duo actus vnus.s. iudicis delegati qui pmutauit ex cōmissione pontificis alius .s.epi ad quem dictum castrum pertinebat qui postea permutauit.

h ¶ Et dato ꝙ in vtraqꝫ pmutatiōe allegeꝭ cessare requisita ad alienationē reꝝ eccl'ie. Tamē magis est coniecturandum ꝙ interuenerint :qꝛ vnus actus tendit ad iustificanduꝫ aliū non propterea ꝙ id solum sufficeret.

i ¶ Sed pondero ꝙ magis leuiter dꝫ credi ꝙ alienatio fuerit iusta ⁊ vtilis ecclesie ⁊ valida ꝗ̄ si vnus tantū actus vel cardinalis soliꝰ vl' solius episcopi emanasset :facit quia ius iuuat testimonium duorum non vnius per iura vulgaria ⁊ al's canones testantur integrum est iudicium ꝙ plurimoꝝ sententijs comprobatur can.extra conscientiam .xciiij. di. ⁊ c.prudentiam in fi.prin.de offi.deleg.

k ¶ Et iō ē credēdū ꝙ dcā pmutatio redūdauerit i euidentē vtilitatē eccl'ie cū al's nō potuerit nec p ep̄m p cardinalem fieri dcā pmutatio ⁊ alienatio rei eccl'iastice. Tū itaqꝫ longissima possessio sequuta hincinde iustificat dictas pmutationes ⁊ facit p̄sumi oīa solēniter emanasse taꝫ in pmutatione cardinalis ꝗ̄ in permutatione epi.licet altera sufficeret.

l ¶ Ex his ꝯcludo ꝙ dictus ep̄s non pōt petere dictum non obstantibus adductis in ꝯ̄rium que vere non obstant.

m ¶ Nō.n.ob.ꝙ allegabaꝭ ꝙ sn̄ia nō tenuerit :eo qꝛ nō fuerit citatus ep̄s vel capl'm a d sn̄iam audiēdaꝫ.qꝛ r̄ndeꝭ ꝙ p sn̄ia presumiꝭ saltē stante longissima possessiōe sequuta vigore dicte sn̄ie permutationis p adducta.s̄.p hac parte. Et si dicatur ex actis apparet ꝙ fuit citatus assertus procurator ⁊ nō ep̄s vl' capl'm. R̄ndeꝭ ꝙ presumitur ꝙ citatus fuerit procurator prout ⁊ asseriꝭ in actis apparuisse commissario de pcura publicum istrumētū manu publice notarij ꝙ asserit notarius apparet in actis cause seu negocij addēdo illa verba seu negocij quasi sit commissuꝫ potius negotiuꝫ extraiudiciale h est permutatio ꝗ̄ iudiciale saltem parte nō contradicente Itaqꝫ attenta dicta assertione notarij ⁊ tp̄is antiquitate ⁊ longissima possessione vtriusqꝫ partis presumuntur oia solemniter gesta concurrente etiā permutatiōe epi postea sequuta ⁊ satis satisfactum est commissioni in ea parte que in cōmissione iniungiꝭ ꝙ citato ep̄o ⁊ alijs nō.n. iniūgitur ꝙ pluries citeꝭ ⁊ permutatio est actus extraiudicialis itaqꝫ per prelatum fieri potest absqꝫ citatione ita ⁊ p pontificem summuꝫ qui non minorem immo pareꝫ seu maiorem auctoritatem habet in permutandis ⁊ alienādis bonis ecclesiarum ꝗ̄ habeant p̄lati seu alij ad quos spectat vt superius deductuꝫ est. Ita ꝙ vr̄ ꝙ sufficiebat vnica citatio. Et si plures requirebantur ⁊ ille presumūtur emanasse per iam dicta.⁊ que .j. dicetur. Pariter etiam presumitur ⁊ ꝙ constiterit permutationem cedere in euidentem vtilitatem exquo.i.commissum cōscientie commissarij .⁊ vt dictum nō potest referri questio nisi doceatur de graui lesione tunc temporis emanata.

n ¶ Et persuadetur ꝙ tunc cessisset in euidentem vtilitateꝫ attentis assertionibus vtriusqꝫ partis .vꝫ procuratoris epi ⁊ capituli ⁊ munaldi predictoruꝫ. Et attento ꝙ in prolatione sententie fit mentio de depositionibus testium ⁊ hmōi assertioni videtur danda fides per no.per bar .⁊ sequaces i auc.siquis in aliquo documento.C.de eden.⁊ no.per Bar. in.l.ambitiosa .C. de decre.ab ord.fac. vbi dicit ꝙ commissiones dari solent viris dignis crediꝭ eoꝝ assertioni ⁊ optime facit qđ no.Inno.in.c.pastoralis in princi.de offi.dele. ⁊ Bal.ibi qui sequitur dictum Inno. ⁊ dictum Bar.

o ¶ Nō maxime dōm vr̄ attenta dignitate commissarij ⁊ attento ꝙ eius conscientie est negotiū cōmissum ꝙ papa approbat eius fidem per illa verba circūspectioni tue de qua in his ⁊ alijs specialem fiduciam obtinemus :itaqꝫ multum concurrunt ex quibus presumendum est ꝙ ita esset ꝙ constaret ipsi commissario ꝙ dicta permutatio tenderet in euidentem vtilitatē concurrente ꝙ de peritorum consilio profitetur facere dictam permutationem.

p ¶ Et si dicatur negatiua probatur ex inspectione actorum hoc est scripture notarij in qua apparent descripta per ea habentur in.d.c.quoniā contra falsam de proba.⁊ no.Bar. in consi.ccvj.ſm ordinē perusinū nō informis incip.apparet sententia lata in prin.vbi cōcludit ꝙ apparet ꝙ litis cōtestatio non interuenit si ostenso libro notarij in quo sunt descripta acta non reperitur scripta litis conte.

q ¶ Et in simili no.bar.in ꝯsi.xxxj.ſꝫ eundeꝫ ordinē incip. martinus de eugubio ⁊ ſm ordinem informis.lxxxj.incip. Martinus formiconis de eugubio.j.col.vbi dicit ꝙ pbaꝭ negatiua ꝙ solutio facta non fuit si sunt certi libri cōis in quibus solutio que fit cōi solet scribi si inspectis libris nō reperitur scripta solutio per.l.fi.C.de rebus credi.ſm eum ita in pposito. Sed hoc nō ob.qꝛ exquo iste actus nō erat actus iudiciarius saltem cōtentiose iurisditionis:⁊ maxime qꝛ erat commissum cōscientie iudicis nec apparet ꝙ fuerit deputatus aliquis certus notarius ad scribendum omnia actitanda. Nec erat dispositū ꝙ scriptura adhibereꝭ prout loquuntur termini Bartholi in dictis ꝯsilijs ⁊ vt ipse ponderat maxime in.d.consi. ccvj.non probatur dicta negatiua per rimationem scripturarum notarij.

r ¶ Nā forte de depositiōibus nō fuit rogatus dictus notarius sꝫ alius vel forte fuerunt examinati testes sine scriptura qꝛ in informatione euidētis vtilitatis ad alienationē reꝝ ecclesiaꝝ faciendā non caueꝭ iure ꝙ requiraꝭ scriptura nec enumeraꝭ iter casus in quibus requiriꝭ scriptura in.c.j.de censi.lib.vj. Et maxime deducitur qꝛ notarius ⁊ alia asserit que nō apparent in suis scripturis maxime instr̄m procure ⁊ tamen notarius profiteꝭ apparere in actis cause negocij ⁊ postea profiteꝭ quid in eo ꝯtineꝭ exquo datur intelligi ꝙ oīa acta nō sunt discripta i scripturis que ostenduꝭ itaqꝫ nō sumus in terminis in quibus negatiua probaꝭ per rimationē scripturarū in quibus solent describi similes actus.

s ¶ Et insuper saltē permutatio episcopi presumeretur solemnis in qua cessat dicta pbatio per rimationē scripture ⁊ propterea nō curandū si nō statur spontanee confessioni procuratoris maxime in casu al's prohibito.

t ¶ Nec ob.ꝙ diciꝭ de subreptione qꝛ videtur posse dici ꝙ longissima possessio sequuta faciat presumi nō fuisse principi subreptū.preterea licet in iuribus dicti castri fuisset abbatia incorporata spectans ad mēsaꝫ dicti episcopatus que erat magni redditus. Non propterea concedebatur abbatia dicto munaldo. Sed solum dictum castrum.

u ¶ Nec in generali illa permutatiōe seu cōmissione permutatiōis fiende in laycū veniūt iura abbatie que nō fuissent specialiter ꝯcessa regula in generali in.vj.⁊.c.ij.de offi.vicario.li.⁊.l.obligatione gn̄ali.ff.de pig. Nec video quō cadat incorporatio abbatie cū iuribus castri nisi ꝙ ⁊ abbatia ⁊ castrum erant de mensa ep̄atus itaqꝫ nulla cadit subiectio.⁊ insup in pmutatione epi nō cadunt termini subiectionis.

x ¶ Nec ob.cōcessio ꝙ nō obstet aliqua prescriptio quā tn̄ nō vidi. Ideo obmitto que fortasse contra eaꝫ possent dici. Tamē respondeo ꝙ dato sine p̄iudicio veritatis ꝙ sit sublata exceptio seu beneficium prescriptionis. Nihilominus non ob.heredibꝰ munaldi: qꝛ ipsi nituntur ex titulo iusto ⁊ valido que iusticia ⁊ solemnitate. ⁊ sic validitas probaꝭ iuris p̄sumptione ex longissima possessione ⁊ alijs medijs. s̄.deductis. Sic ⁊ al's in terminis.d.l.cum de in rem verso seruitutes.ff.de serui.ri.generali nō cadunt termini prescriptionis.⁊ tamen allegatio tituli cū cursu temporis releuat allegantē ⁊ in terminis.d.c. cū noscitur.⁊.d.c. peruenit de emp.⁊ vendi.non datur prescriptio longi vel.xxx.an.cōtra ecclesiam:auc.quas actiones.C.de sac.san. eccle.cum simi.⁊ tamen releuat allegatio solemnitatis ⁊ possessio temporis longeui seu saltem trigenaria. Ex quibus omnibus concludo ꝙ dictum castrū pertinet ad heredes munaldi.⁊ dictus episcopus non potest illud repetere. Laus deo.

¶ Donatio an dicatur pura ⁊ simplex vel dicatur ob causam obstantibus ꝙ contractis donationis ex verbis ipsius appareat purus ⁊ simplex cū in eo dicatur pure ⁊ simpliciter:ac etiam ꝙ incontinenti donatarius promisit ipsi donatori ob donationē predictam dare annuatim quandaꝫ ꝗ̄titatē vini ⁊ olei an ista secunda promissio facit presumiꝭ

donationem

donationem factam ob causaz non ob. dictis verbis pure ⁊ simpliciter ab eo ꝙ si dicta quantitas non fuit soluta possit peti vt donatio reuocetur: vel potius possit dici donationem puram ⁊ promissionem ob causam donationis.

Consilium. cccxlix.

In nomine dñi nostri iesu xpi. In hac ↄsultatiõe dõz vr̃ ꝙ dictus ser euãgelista ꝓcurator dicte dñe polsene ⁊ dña polisena predicta ꝑncipalis fouẽat iusticiã: nam vr̃ ꝙ dicta donatio facta dicto Antonio per dictam polisenã fuerit facta ob causam.

a Nã qñ aliqui fiunt ↄtus de quibus dicit. instrm̃ codez die loco ⁊ testibus censent̃ ↄtus facti incontinenti vnius post alteꝝ ꝓut inquit Bald. in altera repeti. l. petens. C. de pac. ⁊ in. l. j. in fi. C. de operis li. ⁊ in. l. penul. §. si mulier. C. so. ma. ⁊ ꝓbat̃ i. l. ↄtinuus i ꝑn. ff. de ver. ob. ⁊ i. l. si ex duobus in ꝑn. ibi postera die a ↄtio. ff. de duobus reis i qbus ꝓbari vr̃ ꝙ factũ eodẽ die censet̃ indubio fcm̃ incontinẽti quãto fortius si eodẽ die loco testibus ⁊ notario ⁊ tangit ẽt Bar. in ↄsilio suo incipiente ꝓponit̃ ꝙ sindicus. ij. col. in ordine. lxxix. sm̃ ordinẽ perusinũ nõ informis loquit̃ bar. qñ ↄtus erat ↄsuetus sub ipsis pactis fieri. ⁊ sic ↄcurrit ẽt dicta ↄiectura in casu aũt nr̃o lz ↄcurrit illa tñ ↄcurrit alia qz nemo ꝑsum̃ iactare suũ. l. cũ de indebito de ꝓba. ⁊ iõ in dubio nõ ꝑsumit̃ donatio. l. si cuz aurum de sol. facit. l. si filius. ff. de do. ⁊. l. ↄ iur. §. fi. ff. de pac. in casu autez nr̃o stamus claro qz notari⁹ ⁊ saltẽ alr̃ testis attestat̃ ꝙ dcã ꝓmissio emanauit añq̃ diuerterẽt ad ex̃neos act⁹. ⁊ sic vno ↄte.

b Illud. n. qõ fit añq̃ diuertant ptes ad actus ex̃neos dr̃ factũ incontinenti. l. duos reos in. §. fi. de duobus reis. d. l. ↄtinuus in prin. l. cũ antiquitas. C. de test. ita no. gl. Odo. Cy. Bar. Bal. Saly. ⁊ cõiter doc. in. l. in bonefidei in ṽbo incontinenti. C. de pac. glo. ⁊ Bal. in. l. lecta si cer. pet. glo. ⁊ doc. in. l. iurisgentiũ. §. quinimmo. ff. de pac. sz vltramon. dicant ꝙ tunc dr̃ pactũ incontinenti apppositũ qñ fit anteq̃ ↄtus sit habitus pro absoluto ⁊ Cy. in. d. l. in bonefidei dicit ꝙ opi. vltramon. ꝓcedit in casu dubij opi. vltramon. in in casu certi. ⁊ idẽ dicunt Saly. ⁊ Rapha. ibi. ⁊ in. d. l. lecta Bar. autẽ ⁊ Bal. volunt ꝙ vtroq̃ casu dicat̃ incontinenti anteq̃ ↄtus sit habitus pro absoluto ⁊ etiã anteq̃ diuertant ad extraneos actus: lz sit habitus pro absoluto. ⁊ sic opi. gl. ⁊ cõmunis de qua proxime procedat ẽt si ↄtus fuerit habitus pro absoluto ⁊ istud legendo sequutus fuit in dictis iuribus maxime in. d. l. in bonefidei stamus itaq̃ claro ꝙ dicta ꝓmissio facta per antoniũ fuit facta incontinẽti: ea aũt que incontinenti fiunt in esse. l. iurisgentium. §. quinimmo. d. l. lecta ver. dicebã. ideo censetur pactũ pars contractus cui inheret. l. fundi partem. ff. de contrahen. emp.

c Et iõ qñ aliq̃ promittunt̃ eodẽ die loco ⁊ testibus iuxta ↄtũ incontinẽti censent̃ ꝓmissa pp ↄtũ. ⁊ sic censent̃ correspectiua: ꝓut dicit bar. in ↄsi. ꝑallegato. ꝙ ⁊ clarius vult Bal. in. d. repe. l. petens col. penul. dicens simplr̃ ꝙ si apparent duo ↄtus facti eodẽ die loco ⁊ testibus censentur correspectiui. ⁊ sic primus factus propter scdm̃ ⁊ econtra.

d Et vidi a pluribus modernis doctoribus ↄsultũ in varijs casibus. ⁊ in vno ↄsilio allegabat̃ Bal. idẽ dicere in cõsilio sibi ↄsulenti numero. cccxxxij. incip. circa thema ꝑdictũ ⁊ in alio allegabat̃ Pau. de ca. cõsuluisse ꝙ quedã mulier donauerat cuidã hospitali ⁊ hospitale promiserat eam alimẽtare corã eisdẽ testibus ꝙ haberet locuz. l. j. C. de do. que sub modo. ⁊ sic censeatur facta donatio ob cãm alimentoꝝ. ⁊ in alio recenseri ↄsuluisse dominũ Joannez petrutij ⁊ dñm Caprã doc. preclarissimos ⁊ integerrimi iudicij cõsuluisse ꝙ si frater dotauit sororẽ ⁊ soror eodẽ die loco ⁊ testib⁹ donauit oĩa bonefidei ⁊ vbiq̃ ꝙ pacta apposita incõtinenti iuxta cõtractũ nominatũ nõ vestiantur coherentia contractus: sed solũ rei interuentu: qz habita relatione pacti ad contractum resultat ꝓcõtractus innominatus sm̃ eos quorum opi. lz reprobetur a citramontanis quatenus denegant vestimentuz coherentie cõtractus nominati: tamen nõ reprobant̃ quatenus volunt resultare contractus innominatos imo videnť eis assentire. Si resultant ↄtus innominati: ergo censentur ↄtus fieri ꝓpter pacta ⁊ econtra cum ea sit natura contractum innominatorum de quibus vltramon. loquuntur. l. naturalis. ff. de prescrip. verbis.

e Et h̃ idẽ sentit glo. magna in. d. l. petens dum loquitur de mutuo sub vsuris ⁊ pacto incontinenti apposito sm̃ ꝙ eã declarat ibi Saly. ante medium dicens ꝙ vltramon. ita volunt scilicet relatione cõtractus lz accessoriũ ad pactũ resultat contractus innominatus ⁊ successiue citramon. vsq̃ ad tempora Bal. qui voluit contrariũ ꝑ plures rõnes: nõ tñ ꝙ Bal. velit nõ censeri correspectiuos: sed voluit non vestiri tunc pactum rei interuentu prout vestiuntur cõtractus innominati. l. ex placito. C. de rerum permu. ꝙ tamen nõ cõfert ad presentẽ discussionẽ satis est ꝙ ⁊ ipse ⁊ Saly. ⁊ alij volunt ꝙ si pactũ incontinenti apponitur censet̃ correspectiuũ ⁊ ↄtus censet̃ factus ꝓpter pactum ⁊ econtra.

f Et in terminis nostris donatio censeat̃ emanata propter promissionem vini olei incontinẽti subsequutã. ⁊ hoc aperte attestatur dominus Antonius testis instrumentarius ⁊ ser Gaspar antonini qui etiam interfuit tempore cõtractuũ ⁊ asserunt se interuenisse ratiocinij prius habitis.

g Cũ ita ex h̃ videat̃ aperte ꝓbari ꝙ contractus donationis fuit factus propter ꝓmissionẽ predictã nõ vr̃ simplex donatio: sz donatio ob cãm que nõ est ꝓprie donatio iuxta l. j. ff. de dona. ⁊ donatio ob cãz reuocat̃ ob cãz nõ sequutã l. ij. ⁊. l. iij. ⁊. l. si repetendi. ⁊. l. legẽ dictã. C. de cõdi. ob cãm. ⁊. l. j. C. de dona. que sub mõ. ⁊ h̃ firmant bar. ⁊ doc. in. l. fi. ff. de cõdi. ob cãm disputantes que sit ratio. ⁊ Bar. vult ꝙ lz donatio sit ↄtus nominatus tñ donatio ob causam nõ est ↄtus nominatus: qz nõ est ꝓprie donatio: sed potius datio ob cãm ꝓut dicit Bar. in. l. ij. C. de cõdi. ob cãm. aliã rõnẽ assignat idẽ Bar. in. d. l. fi. in fi. ff. eo. ti. Nã dicit ꝙ qñ ↄtus nominatus ẽ mixtus cũ ↄtu inominato ꝓut mixtũ ↄtũ seu negociũ appellat tex. in. l. aristo. ff. de dona. tunc si id qõ deuenit in pacto nõ informat actionez ex ↄtu resultantẽ. ⁊ tunc rescindit̃ per cõditionez ob cãm nõ secuta cã.

h Idẽ qñ iformat ⁊ ꝓbat̃ ꝙ id qõ deuenit i pacto sit finalis cã ↄtus nominati. l. cũ te. C. de pac. inter emp. sed actio resultans ex donatione seu pp donationẽ vigẽte. l. siqs argentũ. C. de do. nõ informat̃ a pacto: qz nõ informat̃ ↄ euz cui cõpetit vt no. gl. ⁊ doc. in. l. petens de pac. iõ hz locũ cõditio ob cãm dato ꝙ quo ad quid sit ↄtus nominatus sz Bar. cuius distinctionẽ approbãt i. d. l. fi. bal. ang. Raph. ⁊ Saly. in. d. l. petens. iij. q. ⁊ ex hac rõne infert Bar. in. d. l. fi. ꝙ lz stipulatio sit ↄtus nominatus: tñ in ea locũ hz cõditio ob cãm: qz. s. actione ex stipulatione stipulanti cõpetens nõ iformatur a pacto quo stipulans alteri promittit.

i Et ꝙ ad rescindendaz stipulationẽ cõpetat cõditio ob cãm ꝓbat̃ in. l. siqs accepto. ⁊. d. l. si mulier. ff. de cõdi. ob causam. nec obstat vt aduersari iurm̃: qz iurm̃ hz tacitã ↄditionẽ si sibi ꝑ aduersariuz ↄtus seruet̃: iõ is cui nõ seruat̃ ↄtus nõ artatur ad obseruantiam iuramenti. c. peruenit de iureiur. ⁊ per glo. ⁊ doc. ibi. ⁊ in. c. quemadmoduz eo. ti. facit. l. fi. ff. qui satisd. co. ⁊. l. fi. C. de nõ nu. pec. ⁊ nõ ob glosella in. l. si pecuniã in prin. de ↄdi. ob cãm: qz loquit̃ de reuocatione ↄtus innominati rõne penitentie: nos de reuocatione ↄtus rõne cause nõ secute. Nec ob. vr̃ ꝙ dr̃ in instrumento ꝙ donauit pure ⁊ simplr̃: naz donatio ob cãm nõ est simplex donatio ⁊ ꝓpterea dñm vr̃ ꝙ pp dicta ṽba debemus recedere a. s. dictis. nam ad h̃ dari posse videtur duplex responsio ꝙ notarius id fecit ex sua quadã ↄsuetudine ꝓut als dicit bar. in repe. l. j. de iure codi. ⁊ Bal. in. l. quot. C. de hered. insti. preterea h̃ vt dr̃ ꝓbat̃ ex ostensione pluriũ instrumentoꝝ confectorum per ipsum notarium in quibus dicitur ꝙ donauit simpliciter: lz appareat ꝙ donatio fiat ob cãm secundo respondet̃ ꝙ qñ donatio est mixta h̃ est qz donat̃ partim ex liberalitate ꝑtim ob cãm: puta qz cã que adijcit̃ nõ est equiualens rei donate: nec ob solã illã cãm dedisset tũc quo ad qd põt dici simplex donatio. ⁊ ita donationẽ mixtã appellat bar. simplicẽ donationẽ vt differentẽ a datione ob cãm i. d. l. aristo. in ꝑn. ⁊ maxie in. j. opp. si recte aduertat̃. ⁊ si Bar. ita appellat non est imputandum rudi notario si ita appallat: maxime si est plus id qõ attribuitur liberalitati q̃ id quod ex aduerso promittitur puta si rez extimationis mille dono tibi ⁊ tu ꝓmittis mihi dare vel facere domum que erit extimationis centum. nam poterit probabiliter censeri contractus donationis absolute loquendo argumen. eius quod not. Barto. in ver. indubio. ⁊ Pau. de ca. post eum in. d. l. aristo.

k Tñ his nõ. ob. cõtrariũ arbitror de iure respõdendũ: ponderãdo ꝑncipaliter duo. primũ ꝙ in instr̃o dr̃ ꝙ titulo donationis pure libere ⁊ simpliciter donauit dictã vineã ⁊c. que verba proprie sumpta nõ cadunt in donatiõe ob cau-

sam:nam lz quo ad quid sit donatio:tamen res ipsa tota ꝛ simpliciter nō cōcedit ti.donatiōis:sed mixtiz ti.donationis ꝛ donationis ob causam.nec ob.ꝙ dicit Barto.in.d.l. aristo.q2 lz ibi totus cōtractus esset mixtus tñ illa mixtura erat separata:nā apparebat ꝙ respectu talis temporis erat donatio ꝛ respectu alterius temporis erat ob causaz datio vt probat in illius tex.exemplo ideo dicant primo tempora poterat dici nō incongrue simplex donatio prout eam appellat ibi bart.sed in casu nr̄o nō pt̄ dici ꝙ simplr̄ donauit vineā cum saltē tota vinea nō sit simplr̄ donata.ꝛ tñ dr̄ in instr̄o ꝙ simpliciter donauit vineā ꝛ nō dicit ptē ꝛ appel. vinee intelligitur de tota.l.si defensor.§.qui interro.ff.de interro.act.ꝛ glo.j.in.l.si in rem agat aliquis de rei vendi. facit.l.si alij fundum de vsufru.lega.cum similibus.

l ¶ Et lz notarius qñq3 in ꝓprijs verbis vtatur nō sequit ꝙ semper:naz ꝛ iurisllator multotiens in proprio sermone vtitur ꝛ testō.ꝛ tñ regulariter vbi aliud nō apparet nō recedit a verbis.l.j.§.si is qui nauem de exerci.l.nō aliter de leg.iij.Itē ponderato ꝙ instr̄m de promissione predicta loquens dicit post h̄ ex alio capite ꝛ alio instr̄o remuneratorio a predictis separato dicit ex alio capite quasi nō mixto cum dicta donatione constabat autē ꝙ promissio facta per antoniū nō veniebat ex capite donationis facte per polisenaz ipsi Antonio:ideo illa verba ex alio capite negent sine virtute aliquid operandi intelligantur ꝙ nō censeat causa ipsius donationis.ꝛ sic promissio non censeatur correspectiua ꝛ facta vt donatio fiat nec econtra donatio facta ob illam promissionem:ita ꝙ donatio censeatur mixta.

m ¶ Sed ex alio capite facta.ꝛ maxime referendo illud verbum separato ꝙ sequit in instr̄o etiā ad verbū capite:nam pōt pariter referri ad verbū capite:prout ad verbū instrumento:ideo vtrūq3 determinet:ar.l.talis scriptura de leg.j. ꝛ.l.j.in fi.C.de libe.preter.cū si. Si autē ad vtrūq3 refert: ergo non reddit mixtam donationem cū mixta non sint separata:vt de se notissimū.Item ꝛ principaliter pondero ꝙ promissio facta fuit ex cā remuneratiōis:vt p3 ex illis verbis ꝛ alio instr̄o remuneratorio ꝛ silr̄ remuneratiōis causa dicit notarius in sua attestatione fuisse factam dictam promissionem:ac etiam in libello actor:ita profitetur ꝛ assertioni in libello facte statur.l.cum precum.C.de lib.causa.

n ¶ Remuneratio aūt solet fieri post beneficium factū.ꝛ sic per obligatū ad antidora.l.sed si lege.§.ꝯsuluit.ff. de peti. bere.ꝛ.l.si pater.ff.de dona. Sz si decē dono vt deo.mihi donū valens decē nō suz tibi obligatus ad antidora:q2 nō das amore mei ꝛ vt me beneficiatū a te reddas:dō datio domus nō est ꝓprie remuneratio:sz cā inductiua ad donanduz:ideo si donans mihi absolute ꝛ ego volens te remunerare incontinenti tibi aliquid promitto ex cā remunerationis nō reddit donatio ob causam:sz est simplex donatio ꝛ postea donatio remuneratoria.ꝛ sic sunt duo act⁹ separati.

o ¶ Et illa verba ꝙ ꝓmittit nō venire ꝯ̄ aliqua rōne vel cā intelligunt gñaliter ꝓut iacent.ꝛ sic ēt rōne q2 nō sit seruata promissio de dando vinū ꝛ oleū ꝛc.Et lz qñ appareret factā donationē ob cāz ēt dicta v̄ba reciperent forte interpretationē ꝛ limitationē si sibi seruarent ꝯuēta.Tñ exquo nō apparet ꝙ sit facta ob cām:imo verba supra deducta ꝛ ponderata innuunt ꝯ̄triuz dicta verba intelligant generaliter vt iacent.ꝛ sic ēt q2 nō seruet ꝓmissio postea facienda.

p ¶ Et posset ēt attentari ꝙ ēt si ꝓmissio ꝛ donatio fuissent correspectiue.ꝛ sic fuisset donatio ob cām:tñ nō posset reuocari rōne nō obseruantie ꝯ̄ctus attento ꝙ ꝓmisit nō venire ꝯ̄ nec reuocare de iure vel de facto vt sic illa verba de iure operent eo casu quo liceret venire ꝯ̄ prout est qñ sibi nō seruant ꝯuenta nō.n.dubiū ē quin possit qs renūciare iuri agendi ꝯditioni ob cām sibi cōpetiture cū iuri futuro possit quis renūciare ꝑ pactū.l.si qs in ꝯscribēdo.C.de pactis iuncta.l.j.e.ti.ꝛ cū v̄ba illa simplr̄ ꝛ indistincte ꝛ gñaliter sint ꝓlata sui nā cōprebēdunt būc casuz ex vi verbor:ideo iuuant alia media ꝙ cesset cōditio ob cām ad reuocanduz donata. ꝛ sic veniendo ꝯtra rationē non obseruantie.

q ¶ Ex quibus oibus simul iunctis puto aperta fronte cōcludendū ꝙ cessat reuocatio donatiōis ꝑ ꝯditionē ob cāz ex capite cause nō sequute ēt si cōstaret ꝙ nō obseruauerit dictus donatarius:lz conetur probare pro obseruauit.

r. ¶ Plerunq3 autē ꝯtingit ꝙ huiusmodi donationes annue maxime iter beniuolos nō possint exquisite probari:ideo licet onus probandi incumbat dicenti se obseruasse.tamen magis procliues debemus esse in eam iterpetrationē vt nō possit venire ꝯtra ne detur materia ad eierandi.Et in re dubia si dubia eēt hec pars tanq3 tutior esset amplectēda ar. c.iuuenis de sponsa.ꝛ.c.significasti de homi.cum simili.

s ¶ Et presertim cū fauorabiliores sint rei q3 actores.c.fauorabiliores de re.iur.in.vj.ideo in re obscura rei sunt absoluendi.c.cū sint partiū iura obscura de reg.iur.e.li.multo minus ex capite pnie nō est locus cōditioni ob cām per.d. l.aristo.ꝛ insuper nō est expeditiz ꝙ de iure cāi. sit locus penitētie in ꝯ̄tribus innominatis per.c.j.de pac.ꝛ no.bal. in.l.apud acta.C.de transac.Et maxime interueniente iuramento de nō veniendo contra aliqua ratione vel causa per gl.in.d.l.si pecuniā ꝛ sequaces.Ex quibus omnibus simul iunctis concludo ꝙ non sit locus repetitioni. ꝛ per consequens dictus Antonius reus conuentus sit absoluendus non obstantibus adductis in contrarium. Que maiori ex parte sunt sublata per adducta pro hac parte.

t ¶ Nō enim ob.ꝙ dicta promissio emanauit incontinenti: q2 fateor.Et indubio pactū incontinenti appositū censeat indubio reddere ꝯ̄ctū censeri factū ob cāz.ꝛ sic propter id qd̄ deuenit in pacto per adducta incontrariū. Tñ idest vez dubio.Sed in casu nostro apparet ꝯ̄triū ex verbis vtriusq3 instr̄i ꝛ cōtractus per adducta supra pro hac parte concurrente etiam promissione de nō veniendo contra iurata.Et propter hoc etiam tollitur ꝙ incontrariuz adducebatur ꝙ donatio ob causam reuocatur causa non sequuta: q2 negatur hanc esse donationem ob causam ꝛ per hoc si recte aduertatur sunt sublata omnia incontrarium adducta.

u ¶ Nec obst.ꝙ vnus ex dictis testibus.vz dn̄s Antonius primus testis deponit ꝙ fuit habituz ratiocinium de dicta ꝓmissione:q2 dictus testis nō dicit ꝙ ante donationē fuerit habitū ratiocinū dicit habitū ratiociniū ꝛ cōclusio facta cōstat eniz ꝙ si fuit facta fuit ratiocinata: itaq3 nihil ad rumbū:q2 nō cōcludit ꝙ in prefationibus dictū fuerit.Et si fuisset dictū in ꝑfationibus certe verisimiliter fuit ratiocinū ꝯueniens ꝯclusioni.s.ꝙ ratiocinatū fuerit ꝙ nō erit ingratus:sed remunerabit nō ꝓpterea ꝙ ex hoc fieret donatio ob cām:nā si donatio sit ob cām promissio ꝛ ꝓmissio ob donationē promissio foret cā donationis nō remuneratio:nā remuneratio presupponit beneficiū susceptū nō ꝙ sit inductiua bn̄ficij:sed prenunciatiua bn̄ficij als̄ suscepti.

x ¶ Et licet iste testis ꝛ etiam ser Gaspar alius testis deponant ꝙ donatio fuit facta propter promissionem predictaz de vino ꝛ oleo.Tamen se referunt ad instrumentū.primus enim dicit prout apparet in dictis instrumentis vel altero eorum ad qd̄ se refert.Sed in dictis contractibus nō apparet nisi q2 fuerunt facti eodē cōtextu. scilicet eodē die loco ꝛ testibus:ideo ista ratione censent moti testes.Sed istud est iudicium intellectus qui non pertinet ad testez iuxta.l. testium.C.de testi.ꝛ.l.qui testamento.§.fi.ff.de testa.ꝛ que habentur ibi per doc.ꝛ per Inno.ꝛ doct.in.c.cum causam que de testi.Ideo catenus valet in hac parte eorum attestatio quatenus deprehendi potest ex his que in dictis contractibus continentur.Et si secus interpetraretur eorum dictum ipsi qui deponunt apparere in dictis contractibus deponerent falsum ꝛ tanq3 periurijs non daretur fides in aliquo per no.per Inn.ꝛ alios in.c.fraternitatis de heresi.ꝛ doc.in.l.si ex falsis.C.de transa.ꝛ doc.post glo.in.l.lusius de infami.ꝛ in.c.testimonium de testibus. Laus deo.

¶ Finis prime partis consiliorum acutissimi.U.J.doctoris domini Petriphilippi Cornei de Perusio diligentissime emendate per dominum Matheum de beneuegnatis egregium.U.J.doctorem perusinum.
¶ Impressa in oppido Tridini dominij Illustrissimi ꝛ inuictissimi domini domini Bonifacij Marchionis Montisferati.Impēsis dn̄i Joānis de ferrarijs als̄ de Jolitiis ac domini Girardi de Zeijs predicti loci Anno natiuitatis dn̄i nostri iesu xp̄i.M.ccccc.xj.die.xxvj. Mēsis Julij.

Registrum.

a b c d e f g h i k l m n o p q r s t u x y z ꝛ ꝯ ꝵ aa bb cc dd ee ff gg hh ii kk ll mm.
Omnes sunt quaterni preter mm qui est quiternus.

Cum privilegio.